

Holy Bible

Aionian Edition®

Kitaabka Quduuska Ah
Somali Bible

AionianBible.org

Kitaabka quduuska ah ee ugu horreeya
caalamka ee aan la turjumin

Boqol kiiba boqol waa bilaash in la sawiro oona la daabaco
sidoo kale loo yaqaan
“ Kitaabka Quduuska ee leh Midabka guduudka ”

Holy Bible Aionian Edition ®
Kitaabka Quduuska Ah
Somali Bible

Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives 3.0, 2018-2022

Source text: eBible.org

Source version: 12/30/2021

Source copyright: Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives 3.0
Society for International Ministries -- Kenya (by SIM International), 1979, 2008

Formatted by Speedata Publisher version 4.7.1 on 1/3/2022

100% Free to Copy and Print

<http://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc

<http://Nainoia-Inc.signedon.net>

We pray for a modern public domain translation in every language

Report content and format concerns to Nainoia Inc

Volunteer help is welcome and appreciated!

Additional Information:

The Bible in Somali published as 'Holy Bible Aionian Edition: Somali Bible'

Publication © Nainoia, Inc., Bellefonte, PA, USA, 2019

Bible Text Somali Bible in Somali © SIM International, Fort Mill, SC, USA, 2019

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Hordhac

Somali at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation!* What is an *un-translation?* Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates ten additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

This *un-translation* helps us to see these ten underlying words in context. The original translation is unaltered and a note is added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org and with the Android App. Why purple? King Jesus' Word is royal... and purple is the color of royalty!

Jadwalka Nuxurka

AXDIGA HORE

Bilowgii	11
Baxniintii	40
Laawiyiintii	65
Tirintii	84
Sharciga Kunqoshadiisa	109
Yashuuca	130
Xaakinnada	145
Ruud	160
Samuu'Eel Kowaad	162
Samuu'Eel Labaad	182
Boqorradii Kowaad	199
Boqorradii Labaad	219
Taariikhdi Kowaad	238
Taariikhdi Labaad	256
Cesraa	278
Nexemyah	284
Esteer	293
Ayuub	298
Sabuurradii	314
Maahmaahyadii	350
Wacdiyahii	363
Gabaygii Sulaymaan	368
Ishacyeah	371
Yeremyah	401
Baroorashadii Yeremyah	435
Yexesqeel	438
Daanyeel	470
Hoosheeca	479
Yoo'Eel	484
Caamoos	486
Cobadyah	490
Yoonis	491
Miikaah	493
Naxuum	496
Xabaquuq	498
Sefanyaah	500
Xaggay	502
Sekaryaah	503
Malaakii	509

AXDIGA CUSUB

Matayos	513
Markos	531
Luukos	542
Yooxanaa	561
Falimaha Rasuullada	576
Rooma	596
1 Korintos	604
2 Korintos	612
Galatiya	617
Efesos	620
Filiboy	623
Kolosay	625
1 Tesaloniika	627
2 Tesaloniika	629
1 Timoteuos	630
2 Timoteuos	633
Tiitos	635
Filemon	636
Cibraaniyada	637
Yacquub	643
1 Butros	645
2 Butros	648
1 Yooxanaa	650
2 Yooxanaa	652
3 Yooxanaa	653
Yuudas	654
Muujintii	655

KU LIFAAQAN

Hagaha Akhrinta
Qaamuuska
Khariidadaha
Sawirada, Doré

AXDIGA HORE

Kolkaasuu ninkii eryay; Beer Ceeden barigeedana wuxuu taagay Keruubiim, iyo seef ololaysa,
oo dhan walba u jeesanaysa, si ay u dhawto jidka geedka nolosha.

Bilowgii 3:24

Bilowgii

1 Bilowgii Ilalah samada iyo dhulkuu abuuray. **2** Dhulkuna qaab ma lahayn, wuuna madhnaa; gudcurna moolkuu dul joogay; oo Ruuxa Ilahna wuxuu ka dul dhaqdhaqaqayay biyaha. **3** Ilahna wuxuu yidhi, Iftiin ha ahaado: iftiin baana ahaaday. **4** Ilahna wuxuu arkay iftiinkii inuu wanaagsan yahay: Ilahna iftiinkii ayuu ka soocay gudcurkii. **5** Ilahna iftiinkii wuxuu u bixiyey Maalin, gudcurkiina wuxuu u bixiyey Habeen. Wawaana jiray fiid iyo subax, isla maalin ah. **6** Ilahna wuxuu yidhi, Meel bannaani ha noqoto biyaha dhexdoodaa, oo iyadu biyaha ha ka soocdo biyaha. **7** Markaasuu Ilah sameeyey meeshii bannaanka ahayd, oo wuxuu biyihii bannaanka ka hooseeyey ka soocay kuwii bannaanka ka sarreeyey; sidaasayna ahaatay. **8** Ilahna bannaankii wuxuu u bixiyey Samo. Wawaana jiray fiid iyo subax, maalintii labaad. **9** Ilahna wuxuu yidhi, Biyaha samada ka hooseeya meal hi isugu soo urureen, oo ciiddha engeganii muuqato; sidaasayna ahaatay. **10** Markaasuu Ilah ciiddii engengnayd u bixiyey Dhul; urukii biyahana wuxuu u bixiyey Bado: oo Ilah wuxuu arkay in taasu wanaagsan tahay. **11** Ilahna wuxuu yidhi, Dhulkuu ha soo bixiyo doog, iyo geedo yaryar oo iniihoon dhala, iyo geedo waaweyn oo midho caynkooda ah dhala, oo iniihahoodu ku dhex jiraan, oo dhulka ku kor yaal; sidaasayna ahaatay. **12** Dhulkina wuxuu soo bixiyey doog, iyo geedo yaryar oo leh iniihoon caynkooda ah, iyo geedo waaweyn oo midho dhala, oo iniihahoodu ku dhex jiraan, iyagoo caynkooda ah, Ilahna wuxuu arkay in taasu wanaagsan tahay. **13** Wawaana jiray fiid iyo subax, maalintii saddexaad. **14** Ilahna wuxuu yidhi, Iftiimmo ha ahaadeen meesha bannaan oo samada dhex ah si ay u kala soocaan maalinta iyo habeenka; oo ha u ahaadeen calaamoooin, iyo xilliyo, iyo maalmo iyo sannado; **15** oo iftiimmo ha u noqdeen meeshii bannaanayd oo samada dhex ahayd si ay u iftiimiyaan dhulka dushiisa; sidaasayna ahaatay. **16** Oo Ilah wuxuu sameeyey labada iftiin ee waaweyn; si uu iftiinka weynu u xukumo maalinta, iftiinka yaruna u xukumo habeenka; oo xiddigahana wuu sameeyey. **17** Ilahna wuxuu iyaga dhigay meeshii bannaanayd oo samada dhex ahayd si ay dhulka u iftiimiyaan, **18** oo ay u xukumaan maalinta iyo habeenka, oo ay iftiinka uga soocaan gudcurka, Ilahna wuxuu arkay in taasu wanaagsan tahay. **19** Oo wawaana jiray fiid iyo subax, maalintii afraad. **20** Oo Ilah wuxuu yidhi, Biyuhu aad ha u soo bixiyeen uun dhaqdhaqaqa oo badan, oo naf nool leh, haadduna ha duusho dhulka dushiisa xagga meeshii bannaanayd oo samada dhex ahayd. **21** Oo Ilah wuxuu abuuray nibiriyada badda oo waaweyn, iyo uun kasta oo nool oo dhaqdhaqaqa, ee biyuhu aad u soo bixiyeen iyagoo badan, oo caynkooda oo kale dhala, iyo haad kasta oo caynkiisa dhala; Ilahna wuxuu arkay in taasu wanaagsan tahay. **22** Oo Ilah baab barakeeyey iyaga, isagoo leh, Wax badan dhala, oo tarma, oo biyaha badaha ka buuksama, haadduna ha ku tarmeen dhulka. **23** Oo wawaana jiray fiid iyo subax, maalintii shanaad. **24** Oo Ilah wuxuu yidhi, Dhulkuu ha soo bixiyo uun nool oo caynkiisa dhala, kuwaasooh xoolo, iyo waxa gurguurtu, iyo dugaaggaa dhulka oo caynkooda dhala; sidaasayna ahaatay. **25** Ilahna wuxuu sameeyey dugaaggaa dhulka oo caynkiisa dhala, iyo xoolo caynkooda dhala, iyo wax kasta oo dhulka gurguurtu oo caynkiisa dhala; Ilahna wuxuu arkay in taasu wanaagsan tahay. **26** Ilahna wuxuu yidhi, Aan nin inoo eg ka samayno araggeenna, oo iyagu ha xukumeen kalluunka badda, iyo haadda hawada, iyo xoolaha, iyo dhulka oo dhan, iyo waxa dhulka gurguurtu oo dhan. **27** Oo Ilah nin buu ka abuuray araggiisa, Ilah araggiisa ayuu ka abuuray isaga; lab iyo dhaddig ayuu abuuray. **28** Oo Ilah waa barakeeyey iyaga; oo Ilah wuxuu iyaga ku yidhi, Wax badan dhala oo tarma, oo dhulka ka buuksama, oo ka sara mara

dhulka, oo xukuma kalluunka badda, iyo haadda hawada, iyo wax kasta oo nool oo dhulka kor dhaqdhaqaqa. **29** Oo Ilah wuxuu yidhi, Bal eeg, waxaan idin siiyey geed kasta oo yar oo iniihoon dhala, oo ku yaal dhulka dushiisa oo dhan, iyo geed kasta oo weyn, kaasoo midho leh, iniihona dhala; oo waxay idhiin noqon doonaan cunto; **30** oo dugaag kasta oo dhulka jooga, iyo haad kasta oo hawada duula, iyo wax kasta oo dhulka gurguurtu, oo naf nool leh ayaan geed kasta oo cagaar ah cunto u siiyey; sidaasayna ahaatay. **31** Oo Ilah wuxuu arkay wax kasta oo uu sameeyey, oo bal eeg, aad bay u wanaagsanaayeen. Wawaana jiray fiid iyo subax, maalintii lixaad.

2 Samada iyo dhulkuna way dhammaadeen, iyo waxa badan ee ku jira oo dhammuba. **2** Maalintii toddobaadna Ilah wuu dhammeeyey shuqalkiisii uu sameeyey; oo maalintii toddobaad ayuu ka nastay shuqalkiisii uu sameeyey oo dhanba. **3** Oo Ilah wuu barakeeyey maalintii toddobaad, quduusna wuu ka dhigay; maxaa yeelay, maalintaas ayaa Ilah ka nastay shuqalkiisii uu sameeyey ee ahaa aburidda oo dhan. **4** Kuwanu waa bilowgii samada iyo dhulka kolkiil la abuuray iyaga, maalintii Rabbiga Ilah ahu sameeyey dhulka iyo samada. **5** Dhirta duurkuna weli kuma ay oollin dhulka, geedaha yaryar oo duurkuna weli sooma ay bixin: waayo, Rabbiga Ilah ahu dhulka roob kuma soo dayn, nin dhulka beeraana ma jirin; **6** laakiin ceeryaamo baa dhulka kor uga soo bixi jirtay, oo waraabini jirtay dhulka dushiisa oo dhan. **7** Rabbiga Ilah ahuna niin buu ka sameeyey ciiddha dhulka, dulalka sankiisana wuxuu kaga afuufay neeftii nolosha; ninkiina wuxuu noqday naf nool. **8** Oo Rabbiga Ilah ahu beer buu ka beeray xagga bari ee Ceeden; oo halkaasuna geeyey ninkiin uu sameeyey. **9** Rabbiga Ilah ahuna wuxuu dhulka ka soo bixiyey geed kasta oo indhaha u roon, oo cunto ku wanaagsan; beerta dheddedana wuxuu ka soo bixiyey geedkii nolosha iyo geedkii aqoonta wanaagga iyo xumaanta. **10** Ceedenna webi baa ka bayax inuu beerta waraabiny; halkaasuna ku kala qaybsamay, wuxuuna noqday afar madax. **11** Kan kowaad magicisu wuxuu ahaa Fiishoon: kaasu waa kan ku wareegsan dhulka Xawilaah oo dhan, meeshaas oo dahab leh; **12** oo dahabka dhulkaasuu waa wanaagsan yahay: oo meeshaasuna waxay leedadahay beduliyum iyo dhagaxyo onika la yidhaahdo. **13** Webiga labaad magicisu waa Giixoon: kaasuna waa kan ku wareegsan dhulka Kuush oo dhan. **14** Webiga saddexaad magicisu waa Xiddeeqel: kaasu waa kan Ashuur dhankeeda bari mara. Webiga afraadna waa Yufraad. **15** Rabbiga Ilah ahuna ninkiin wuu kaxeeeyey oo wuxuu geeyey beer Ceeden inuu falo oo dhawro. **16** Rabbiga Ilah ahuna wuxuu ninkiin ku amray isagoo leh, Geed kasta oo beerta ku yaal wax baad ka cuni kartaa: **17** laakiin geedka aqoonta wanaagga iyo xumaanta waa inaanad waxba ka cunin: waayo, maalintii aad wax ka cuntid hubaal waad dhiman doontaa. **18** Oo Rabbiga Ilah ahu wuxuu yidhi, Ma wanaagsana in ninku keligiis ahaado; waxaan u samayn doonaa mid caawisa oo ku habboon. **19** Rabbiga Ilah ahuna wuxuu ciidda ka sameeyey dugaag kasta oo duurka jooga, iyo haad kasta oo hawada duula; oo iyaggi wuxuu u keenay ninkiin, inuu arko wuxuu u bixiyo; oo wax kastoo ninkiin u bixiyey uun kasta oo nool ayaa magicisu noqday. **20** Oo ninkiin baa magacyo u bixiyey xoolaha oo dhan, iyo haadda hawada, iyo dugaag kasta oo duurka jooga, laakiin ninkiin looma helin mid caawisa oo ku habboon. **21** Oo Rabbiga Ilah ahu hurdo weyn buu ku ridey ninkiin, kolkaasuu gam'ay; kolkaasuu wuxuu ka bixiyey feedhihiisii middood, meesheediina hilib buu ku awday. **22** Oo feedhi Rabbiga Ilah ahu ka bixiyey ninka ayuu naag ka sameeyey, oo wuxuu iyadii u keenay ninkiin. **23** Ninkiina wuxuu yidhi, Tanu hadda waa laf ka mid ah lafahayga, iyo hilib ka mid ah hilikayga: waxaa iyada loogu yeedhi doonaa Naag, maxaa yeelay, iyada waxaa laga soo saaray Nin. **24** Sidaas daraaddeed nin wuxuu ka tegayaan aabbihiis iyo hooyadiis,

wuxuuna la joogayaa naagtisa: oo waxay noqonayaan isku jidh. 25
Oo labadooduba way qaawanaayeen, ninka iyo naagtisuba, mana ay
xishoonaynii.

3 Haddaba abeesadu way ugu khiyaano badnayd bahal kasta ee
duuruk jooga oo Rabbiga Ilaha ahu sameeyey. Oo waxay naagtii
ku tidhi, Ilaha miyuu idinku yidhi, Waa inaydnaan waxba ka cunin
geed kasta oo beerta ku yaal? 2 Naagtina waxay abeesadii ku tidhi,
Midhaha geedaha beerta waannu cuni karnaa; 3 laakiinse midhaha
geedka beerta dhexdeeda ku yaal, Ilaha wuxuu nagu yidhi, Waa
inaydnaan waxba ka cunin, ama aydhaan taaban, yeydhan dhimanine.
4 Abeesatiina waxay naagtii ku tidhi, Ma dhiman doontaan; 5 waayo,
Ilaha wuxuu og hayah in maalintaan aad cuntaan ay indhihiinu fum
doonaan, oo aad noqon doontaan sida Ilaha oo kale, idinkoo kala
garanaya wanaagga iyo xumaanta. 6 Oo markii naagtii aragtay in
geedkii cunto ku wanaaggen yahay, oo indhaha u roon yahay, oo uu
yahay geed caqli lagu yeesho, ayay midho ka qaadataay, oo cuntay;
ninkeedii la joogayna wax bay ka siisay, oo isagiina wuu cunay. 7
Oo labadoodiiba indhahoodii way furmeen, oo waxay garteen inay
qaawan yihiin; waxayna isku tosheen caleemo berde, oo ay gunti
ka samaysteen. 8 Oo waxay maqleen codkii Rabbiga Ilaha ah,
isagoo beerta dhix socda kolki maalintu qaboobayd: oo ninkii iyo
naagtisi way iska qariyeen Ilaha, oo waxay ku dhuunteen geedhii
beerta dhexdooda. 9 Oo Rabbiga Ilaha ahu wuu u yeedhay ninkii,
oo wuxuu ku yidhi, Xaggee baad joogtaa? 10 Isagiina wuxuu yidhi,
Codkaagaan beerta ka dhix maqlay, waanan cabsaday, maxaa
yeelay, waan qaawanaa; oo waan isqariyey. 11 Kolkaasuu ku yidhi,
Yaa kuu sheegay inaad qaawan tahay? Miyaad wax ka cuntay geedkii
aan kugu amray inaadan wax ka cunin? 12 Ninkiina wuxuu yidhi,
Naagtii aad i siisay inay ila joogto ayaa geedkii wax iga siisay, oo
anna waan cunay. 13 Oo Rabbiga Ilaha ahu wuxuu naagtii ku yidhi,
Waa maxay waxan aad samaysay? Naagtina waxay tidihi, Abeesadaa
i khiyaanaysay oo anna waan cunay. 14 Oo Rabbiga Ilaha ahu wuxuu
abeesadii ku yidhi, Waxan aad samaysay awadiis waad ka habaaran
tahay xoolaha oo dhan, iyo dugaag kasta oo duurka jooga; waxaanad
ku socon doontaa boggaaga, ciid baanad cuni doontaa maalmaha
cimrigaaga oo dhan: 15 oo colaad baan idin dhix doonaa adiga
iyo naaga, iyo farcankaaga iyo farcankeeda; oo madaxaagu burburin
doonaa, adiguna cedhibitiisaad burburin doontaa. 16 Naagtina wuxuu
ku yidhi, Dhibtaada iyo wallacaaga aad baan u badin doonaa; oo dhib
baad carruu ku dhali doontaa; oo waxay doonistaadu ahaan doontaa
ninkaaga, wuuna kuu talin doonaa. 17 Aadanna wuxuu ku yidhi,
Codkii naagtaadaad maqashay oo waxaad wax ka cuntay geedkii
aan kugu amray, anigoo leh, Waa inaadan waxba ka cunin, sidaas
daraaddeed dhulku waa habaaran yahay adiga awaddaa; maalmaha
cimrigaaga oo dhanna dhibaataad wax kaga cuni doontaa. 18 Qodxan
iyo yamaarugna waa kaaga soo bixi doonaa, waxaanad cuni doontaa
geedaha yaryar oo duurka. 19 Wejigaagoo dhididsan baad wax cuni
doontaa, ilaa aad dhulku ku noqotid; maxaa yeelay, dhulkuu lagaa
qaaday; waayo, ciid baad tahay, ciid baadna ku noqon doontaa. 20
Ninkiina wuxuu naagtisi u bixiyey Xaawa, maxaa yeelay, waxay
ahayd hooyadii waxa nool oo dhan. 21 Rabbiga Ilaha ahuna wuxuu
Aadan iyo naagtisi u sameeyey dhar harag ah, wuuna u xidhay
iyaggi. 22 Oo Rabbiga Ilaha ahuna wuxuu yidhi, Ninku wuxuu noqday
sidii mid innaga mid ah, isagoo garanaya wanaagga iyo xumaanta;
oo haatan, waaba intaasoo uu gacantiisa soo fidhiya, oo uu wax ka
qaataa geedka nolosha, oo uu cunaa oo uu weligiis noolaadaa: 23
sidaas daraaddeed Ilaha isaga wuu ka saaray Beer Ceeden, si uu u
beerto dhulkii isaga laga soo qaaday. 24 Kolkaasuu ninkii eryay; Beer

Ceeden barigeedana wuxuu taagay Keruubiim, iyo seef ololaysa, oo
dhan walba u jeesanaysa, si ay u dhawrtu jidka geedka nolosha.

4 Ninkiina naagtisi Xaawa ahayd buu u tegey; wayna uuraysatay,
oo Qaabili bay dhashay, oo waxay tidhi, Will baan ku helay
Rabbiga caawimaaddiisa. 2 Dabadeedna waxay dhashay walaalkiis
Haabiil. Haabiilna wuxuu ahaa adhijir, laakiin Qaabili wuxuu ahaa
beerfale. 3 Maalmo dabadeed waxay noqotay in Qaabili qurbaan
ahaan Rabbiga ugu keenay midhihiidhulka. 4 Haabiilna wuxuu wax
uga keenay curadyadii adhiigiiisa iyo barurtooddiiba. Rabbiguna wuu
eegay Haabiil iyo qurbaankisi; 5 laakiinse Qaabili iyo qurbaankisiis
Rabbigu ma uu eegin. Qaabiliina aad buu u cadhooday, wejjiisina
wuu madoobaaday. 6 Oo Rabbigu wuxuu ku yidhi Qaabili, Maxaad u
cadhoonaysaa? Maxaase wejigaagu u madoobaaday? 7 Haddaad
wax wanaagsan samaysid, sow laguma aqbaleen? Haddaadan
wax wanaagsan samaynsid, dembi illinkuu kuugu gabbanaya;
doonistiisuna aday noqon doontaa, adiguna waa inaad xukuntid
isaga. 8 Qaabiliina wuxuu ku yidhi walaalkiis Haabiil, Ina keen, aynu
duurka tagnay. Wuxaana dhacday, markii ay duurka joogeen, in
Qaabili walaalkiis Haabiil ku kacay oo dilay isagii. 9 Rabbiguna
wuxuu Qaabili ku yidhi, Walaalkaa Haabiil meeh? Kolkaasuu yidhi,
Ma aqaaan: ma anigaa ah walaalkay ilaaliyihiisa? 10 Kolkaasuu
Ilaha ku yidhi, Maxaad samaysay? Codkii dhiiggii walaalkaa ayaa
dhulka iiga dhawaaqayaye. 11 Oo haatan waad ka habaaran tahay
dhulku afkiisa u kala qaaday si uu dhiiggii walaalkaa gacantaada uga
helo. 12 Kolki aad dhulku beeratid, wax badan kuuma dhali doono.
Waxaad dhulku ku noqon doontaa mid carcarara oo warwareega. 13
Qaabiliina wuxuu Rabbiga ku yidhi, Taqsirtaydu waa ka sii badan
tahay wax aan qaadi karo. 14 Bai eeg, maanta dhulkaad iga eriday,
wejjaagana waan ka qarsoonaan doonaa, waxaanan dhulka ku
noqon doonaa mid carcarara oo warwareega; waxaanha dhici doonta
in kii i arkaabi a dili doono. 15 Oo Rabbigu wuxuu ku yidhi isagii,
Sidaas daraaddeed ku alli kii Qaabili, waxaa looga aargudan
doonaa toddoba labanlaab. Rabbiguna calaamad buu u sameeyey
Qaabili, si aanaan ku alli kii arkaabi u diliin. 16 Qaabiliina Rabbiga
hortiisuun ka tegey, oo wuxuu degay dalkii la odhan jiray Nood, oo
xagga bari oo Ceeden ku yiil. 17 Qaabiliina naagtisiis u tegey; wayna
uuraysatay, oo waxay dhashay Enoog. Wuxuuna dhisay magaalo,
oo magaaladiina wuxuu ku magacaabay magicii wiilkiisii Enoog.
18 Enoogna waxaa u dhashay Ciiraad, Ciiraadna wuxuu dhalay
Mexuuya'el, Mexuuya'elna wuxuu dhalay Metuusha'el, Metuusha'elna
wuxuu dhalay Lameg. 19 Lamegna wuxuu guursaday laba naagood;
mid magaceedu wuxuu ahaa Caadah, tan kalena magaceedu wuxuu
ahaan Sillah. 20 Caadahna waxay dhashay Yaabaal: isna wuxuu
ahaan aabbihii kuwa teendhooyinka deggan oo xoolaha leh. 21
Magaca walaalkiisna wuxuu ahaa Yuubaal; isna wuxuu ahaa aabbihii
kuwa kataaradda iyo biibiiлаha garaaca. 22 Sillahna waxay dhashay
Tuubalqayin oo ahaa mid tumi jiray alaabtii naxaasta iyo birta ahayd
oo dhan; Tuubalqayin walaashiisna waxay ahayd Nacmah. 23
Lamegna wuxuu naaghiisi ku yidhi: Caadah iyo Sillah, codkaya
maqla; Lameg naaghiisiow, hadalkayga dhegaysta; Nin baan u dilay
dhaawicid u i dhaawacay aawadeed, iyo nin dhallinyar dhufashadii
uu wax igu dhuftay aawadeed. 24 Haddii Qaabili toddoba labanlaab
looga aargudan lahaa, Runtii Lameg waa in toddoba iyo toddobaatan
labanlaab looga aar gutaa. 25 Aadanna naagtisi mar kale ayuu u
tegey; waxayna dhashay will, magiciiisa waxay u bixisay Seed,
iyadoo leh, Ilaha abuur kalluu ii soo dhigay Haabiil meeshiisi; waayo,
Qaabili baa dilay isagii. 26 Seedha waxaa u dhashay will, magiciiisa
wuxuu u bixiyey Enoos; markaasaa dadkii waxay bilaabeen inay
Rabbiga ku baryaan magiciisa.

5 Kanu waa buuggii farcankii Aadan. Maalintii Ilaha ninkii abuuray, ekaanta Ilaha buu ka sameeyey isagii; 2 wuxuu abuuray iyagoo lab iyo dhaddig ah; wuuna barakeeyey iyagii, magacoodina wuxuu u bixiyey Aadan maalintii iyagii la aburay. 3 Aadanna wuxuu jiray boqol iyo soddon sannadood, wuxuuna dhalay wiil isagii u eg oo araggiisi leh; magicisiina wuxuu u bixiyey Seed. 4 Aadanna markuu Seed dhalay ka dib wuxuu noolaa siddeed boqol oo sannadood; wiilal iyo gabdhona wuu dhalay. 5 Wakhtigii Aadan noolaa oo dhammuna wuxuu ahaa sagaal boqol iyo soddon sannadood; dabadeedna wuu dhintay. 6 Seedna wuxuu jiray boqol iyo shan sannadood, wuxuuna dhalay Enoos. 7 Seedna markuu Enoos dhalay ka dib wuxuu noolaa siddeed boqol iyo toddoba sannadood, wiilal iyo gabdhona wuu dhalay. 8 Wakhtigii Seed noolaa oo dhammuna wuxuu ahaa sagaal boqol iyo laba iyo tobab sannadood; dabadeedna wuu dhintay. 9 Enoosna wuxuu jiray sagaashan sannadood, wuxuuna dhalay Qaynaan. 10 Enoosna markuu Qaynaan dhalay ka dib wuxuu noolaa siddeed boqol iyo shan iyo tobab sannadood, wiilal iyo gabdhona wuu dhalay. 11 Wakhtigii Enoos noolaa oo dhammuna wuxuu ahaa sagaal boqol iyo shan sannadood; dabadeedna wuu dhintay. 12 Qaynaanna wuxuu jiray toddobaatan sannadood, wuxuuna dhalay Mahalale'el. 13 Qaynaanna markuu Mahalale'el dhalay ka dib wuxuu noolaa siddeed boqol iyo afartan sannadood, wiilal iyo gabdhona wuu dhalay. 14 Wakhtigii Qaynaan noolaa oo dhammuna wuxuu ahaa sagaal boqol iyo tobab sannadood, dabadeedna wuu dhintay. 15 Mahalale'elna wuxuu jiray shan iyo lixdan sannadood, wuxuuna dhalay Yaared. 16 Mahalale'elna markuu Yaared dhalay ka dib wuxuu noolaa siddeed boqol iyo soddon sannadood, wiilal iyo gabdhona wuu dhalay. 17 Wakhtigii Mahalale'el noolaa oo dhammuna wuxuu ahaa siddeed boqol iyo shan iyo sagaashan sannadood, dabadeedna wuu dhintay. 18 Yaaredna wuxuu jiray boqol iyo laba iyo lixdan sannadood, wuxuuna dhalay Enoog. 19 Yaaredna markuu Enoog dhalay ka dib wuxuu noolaa siddeed boqol oo sannadood, wiilal iyo gabdhona wuu dhalay. 20 Wakhtigii Yaared noolaa oo dhammuna wuxuu ahaa sagaal boqol iyo laba iyo lixdan sannadood; wuuna dhintay. 21 Enoogna wuxuu jiray shan iyo lixdan sannadood, wuxuuna dhalay Metushelax. 22 Enoogna wuxuu la socday Ilaah saddex boqol oo sannadood markuu Metushelax dhalay ka dib, wiilal iyo gabdhona wuu dhalay. 23 Wakhtigii Enoog jiray oo dhammuna wuxuu ahaa saddex boqol iyo shan iyo lixdan sannadood. 24 Enoogna Ilaah buu la socday; waana la waayay; maxaa yeelay, Ilaah baa qaataay isagii. 25 Metushelaxna wuxuu jiray boqol iyo toddoba iyo siddeetan sannadood, wuxuuna dhalay Lameg. 26 Metushelaxna wuxuu noolaa markuu Lameg dhalay ka dib toddoba boqol iyo laba iyo siddeetan sannadood, wiilal iyo gabdhona wuu dhalay. 27 Wakhtigii Metushelax noolaa oo dhammuna wuxuu ahaa sagaal boqol iyo sagaal iyo lixdan sannadood; dabadeedna wuu dhintay. 28 Lamegna wuxuu jiray boqol iyo laba iyo siddeetan sannadood; wuxuuna dhalay wiil: 29 magicisiina wuxuu u bixiyey Nuux, isagoo leh, Kanu waa inooga raaxayn doonaa shuquelkeenna iyo hawsha gacmaheenna, xaggaa dhulka Ilaha habaary. 30 Lamegna markuu Nuux dhalay ka dib wuxuu noolaa shan boqol iyo shan iyo sagaashan sannadood, wiilal iyo gabdhona wuu dhalay. 31 Wakhtigii Lameg noolaa oo dhammuna wuxuu ahaa toddoba boqol iyo toddoba iyo toddobaatan sannadood; dabadeedna wuu dhintay. 32 Nuuxna wuxuu jiray shan boqol oo sannadood; wuxuuna dhalay Sheem, iyo Xaam, iyo Yaafed.

6 Waxayna noqotay, markii ay bilaabatay in dadku ku bataan dhulka oo ay gabdho u dhashaan, 2 in wiilashii Ilaah arkeen gabdhiihi dadku inay wanaagsan yihiin, oo ay gursadeen in alla intay doorteen oo dhan. 3 Rabbiguna wuxuu yidhi, Ruuxaygu lama sii dagaallami doono dadka weligiis, maxaa yeelay, isagu waa jidh, laakiinse

cimrigiisu wuxuu noqon doonaa boqol iyo labaatan sannadood. 4 Waagaas waxaa dhulka joogay dad waaweyn oo xoog badan, taas ka dibna kolki wiilashii Ilaah u yimaadeen gabdhiihi dadka, oo ay carruur u dhaleen, isla kuwaas waxay ahaayeen nimankii xoogga badhaa oo waagii hore ahaa raggii caanka ahaa. 5 Rabbiguna wuxuu arkay in dadka sharkisu ku badan yahay dhulka, iyo in male kasta oo fikirrada qalbigisu ay shar keliya yihiin had iyo goorba. 6 Rabbiguna wuxuu ka qoomamooday abuurdii uu dadka ku abuuray dhulka, wuuna caloolxumaaday. 7 Oo Rabbigu wuxuu yidhi, Waaan dhulka ka baabbi'in doonaa dadkii aan abuuray; dadka, iyo weliba dugaaggaa, iyo waxa gurguurtta, iyo haadda hawada; maxaa yeelay, waan ka qoomamooday samayntii aan sameeyey iyaga. 8 Laakiin Rabbigu Nuux raalli buu ka ahaa. 9 Kuwanu waa farcankii Nuux. Nuux wuxuu ahaa nin xaq ah, oo ku eed la' farcankiisii; Nuuxna Ilaah buu la socon jiray. 10 Oo Nuux wuxuu dhalay saddex wiil oo ahaa Sheem, iyo Xaam iyo Yaafed. 11 Dhulkuna wuu kharribnaa Ilaah hortisa, dhulkana dulmi baa ka buuxsamay. 12 Ilaahna wuxuu arkay dhulka, oo bal eeg, wuu kharribnaa; waayo, intii jidh lahayod oo dhammu jidkoodey ku kharribeen dhulka. 13 Oo Ilaah wuxuu Nuux ku yidhi, Intii jidh leh oo dhan dhammaadkoodii aan dhammayn laaha aaya gaadhay; waayo, dhulkii waxaa ka buuxsamay dulmi iyaga ka yimid, oo bal eeg, iyagaan dhulka la baabbi'in doonaa. 14 Doonni ka samayso qoryo gofer ah; qowladana ka dhex samee doonnida, daamurna ka mari dusha iyo hoostaba. 15 Waa inaad sidatan u samaysid iyada: doonnida dhererkeeda waxaad ka dhigtaa saddex boqol oo dhudhun, ballaadhkeedana waxaad ka dhigtaa konton dhudhun, sarajooggedana waxaad ka dhigtaa soddon dhudhun. 16 Waa inaad dariishadna u samaysid doonnida, oo waxaad ku dhammaysaa in dhudhun ah ilaa xaggeeda sare, albaabka doonnida dhinaca ka samee, dabqaad hoose, iyo tu labaad, iyo tu saddexaadna u samee iyada. 17 Oo bal eeg, anigu daad biyo ah baan ku soo dayn dhulka, inaan baabbi'iyo inta jidhka leh oo dhan oo neefta noloshu ku jirto, inta samadaa ka hoosaysa; wax kasta oo dhulka joogaaba way dhiman doonaan. 18 Laakiin axdigayga adigaan kula dhigan doona; oo doonnida oo geli doontaan, adiga, iyo wiilashaada, iyo naagtaada, iyo naagaha wiilashaada ee kula jiraba. 19 Oo wax kasta oo nool oo jidh leh waa inaad cayn walba laba ka soo gelisaa doonni, si ay kuula sii noolaadaan; waana inay ahaadaan lab iyo dhaddig. 20 Haadda caynkooda, iyo xoolaha caynkooda, iyo wax kasta oo dhulka gurguurtta caynkooda, cayn walba laba ka mid ihi ha kuu soo galeen, si ay u sii noolaadaan. 21 Cuntada la cuno oo dhanna qaado, oo kulligeed ururso oo waxay idhi noqon doontaa cunto, adiga iyo iyagaba. 22 Sidaasuu Nuux sameeyey; wax kasta sidii Ilaah ugu amray buu u sameeyey.

7 Oo Rabbigu wuxuu Nuux ku yidhi, Adiga iyo dadka gurigaaguba soo gala doonniida; waayo, waxaan arkay adigoo qarnigan xaq ku ah hortayda. 2 Xoolaha daahirka ah toddoba iyo toddoba ka qaad, ku lab iyo dhaddiggiis; xoolaha aan daahirka ahayna laba ka qaad, ku lab iyo dhaddiggiis; 3 haadda hawadana toddoba iyo toddoba ka qaad, lab iyo dhaddig: si farcan ugu sii noolaado dhulka dushiisa oo dhan. 4 Waayo, waxaa welii hadhay toddoba maal mood, dabadeedna afartan maal mood iyo afartan habeen ayaan roob ku soo dayn dhulka; oo wax kasta oo nool oo aan sameeyey waan ka baabbi'in doonaa dhulka dushiisa. 5 Nuuxna wax kasta sidii Rabbigu ugu amray ayuu u sameeyey. 6 Nuuxna wuxuu jiray lix boqol oo sannadood markii daadka biyuuhu dhulka dul joogay. 7 Nuuxna doonniidu galay, isagii iyo wiilashiiisii iyo naagtisii, iyo naagihii wiilashiiisii ee la jiray oo dhan, waxayna ka soo galeen biyihiid daadka. 8 Xoolihii daahirka ahaa, iyo xoolihii aan daahirka ahayn, iyo haaddii iyo wax kasta oo dhulka gurguurtaba 9 Nuux bay laba laba ugu galeen doonniid, lab

ijo dhaddig, sidii Ilaah ugu amray Nuux. **10** Wawaanaa dhacday, in toddobadii maalmood dabadeed, ay biyihii daadka ahaa dhulka dul joogeen. **11** Sannaddii uu Nuux lix boqol oo sannaddood jiray, bisheedi labaad, maalintii toddoba iyo tobnaad oo bisha, isla maalintaas aaya iliihi moolka weyn biyo ka buqdeen, dariishadii samadana la furay. **12** Roobkun wuxuu dhulka ku da'ayat afartan maalmood iyo afartan habeen. **13** Isla maalintaas Nuux wuxuu galay doonniidii, isagii iyo Sheem, iyo Xaam, iyo Yaafed, oo ahaa wiilashii Nuux, iyo naagtii Nuux, iyo saddexdii naagood oo wiilashii ee la jiray; **14** iyagi, iyo dugaag kasta caynkiisa, iyo xoolo kasta caynkooda, iyo wax kasta oo dhulka gurguurtay caynkooda, iyo haad kasta caynkiisa, iyo shimbir kasta oo cayn kasta ah. **15** Wax kasta oo jidh leh oo neefta noloshu ku jirtaba Nuux bay laba laba ugu galeen doonniidii. **16** Oo kuwii galay waxay ahaayeent lab iyo dhaddig oo wax kasta oo jidh leh, sidii Ilaah ku amray isagii: oo Ilaahna waa kuu xidhay isagii. **17** Daadkiina afartan maalmood buu dhulka dul joogay; biyihii way sii kordheen, oo doonniidii bay kor u qaadeen, oo waxaa iyadii kor looga qaaday dhulka. **18** Biyihii way xoogaysteen, oo dhulkay aad ugu kordheen; doonniidina waxay dul socotay biyihii. **19** Biyihii way aad baa ug ugu xoogaysteen dhulka; oo dhammaan buruiii dhaadheeraa oo samada oo dhan ka hooseeyey way qarsoomeen. **20** Shan iyo tobay dhudhun baa biyihii xagga sare xoog ugu kaceen; buruiii way qarsoomeen. **21** Oo wax kasta oo jidh leh oo dhulka ku dul dhaqaqaaba way dhinteen, haaddii, iyo xoolihii, iyo dugaaggii, iyo wax kasta oo dhulka gurguurtay, iyo dadkii oo dhanba. **22** Wax walba oo dhulka engeegan joogay oo dulalka sankiisa ay neefta ruuxa nolosha ku jirtay, way wada dhinteen. **23** Waxaa la wada baabbi'ihey wixii dhulka dushiisa ku noolaa oo dhan, xataa dadkii, iyo xoolihii, iyo wixii gurguray jiray, iyo haaddii cirka; kulli waa laga wada baabbi'ihey dhulka; oo waxaa hadhay Nuux oo keliya, iyo kuwii doonniidii kula jiray isagii. **24** Biyihii boqol iyo konton maalmood ayay dhulka xoog ku lahaayeen.

8 Oo Ilaah wuxuu xusuustay Nuux, iyo wixii noolaa, iyo xoolihii doonniidii kula jiray isagii oo dhan; oo Ilaah dabayl buu dhulka dul mariyey, biyihii way dhinmeen; **2** iliihi moolka iyo dariishadii samaduna way awdmeen; roobkii samadana waa la joojiyey; **3** biyihii had iyo goorba dhulkay ka noqonayeen, oo boqol iyo konton maalmood dabadood aaya biyihii dhinmeen. **4** Oo bishii toddobaad, maalinteedii toddoba iyo tobnaad, ayay doonniidii ku fadhiisatay buraha Araarad. **5** Biyihii way sii dhinmayeen ilaa bishii tobnaad. Bishii tobnaad, maalinteedii kowaad, aayaa buraha dushoodii la arkay. **6** Wawaanaa dhacday in afartan maalmood dabadood Nuux furay dariishadii doonniidii uu sameeyey; **7** oo wuxuu dibadda u diray tuke, hor iyo dib buuna u duulayay, ilaa intay biyihii ka engeegen dhulka dushiisa. **8** Dabadeedna wuxuu diray qoolley si uu u ogaado bal in biyihii dhulka dushiisa ka yaraadeen iyo in kale; **9** laakiin qoolleydi meel ay tagta dhigto ayay weyday, kolkaasay Nuux xaggiisi ku soo noqotay iyo xaggii doonniidii, maxaa yeelay, biyihii baa dhulka oo dhan dul joogay; kolkaasuu gacanta dibadda u bixiyey, oo soo qabtay iyadii, oo soo geliyey doonniidii. **10** Kolkaasuu toddoba maalmood oo kale sugay; markaasuu mar kale qoolleydi doonniidii ka diray; **11** qoolleydiina waxay isagii ku soo noqotay fiidki; oo afkana waxay ku wadatay caleen saytuun oo qoyan; kolkaasuu Nuux ogaaday in biyihii dhulka ka yaraadeen. **12** Kolkaasuu toddoba maalmood oo kale sugay; dabadeedna qoolleydi buu diray; iyadiina mar dambe kuma ay soo noqon. **13** Oo waxaana dhacday sannaddii lix boqol iyo kowaad, bishii kowaad, maalinteedii kowaad, inay biyihii dhulka ka engeegen; Nuuxna dabolkii buu doonniidii ka qaaday, wuuna firriyey, oo bal eeg, dhulka dushiisa way engegnayd. **14** Oo bishii labaad, maalinteedii toddoba iyo labaatanaad, aaya dhulka engegay. **15**

Ilaahna Nuux buu la hadlay, isagoo leh, **16** Doonniida ka baxa adiga, iyo naagtaada, iyo wiilashada, iyo naagaha wiilashada ee kula jiraba. **17** Soo bixi wax kasta oo nool oo kula jooga, inta jidhka leh oo dhan, kuwaas oo ah haadda, iyo xoolaha, iyo waxa dhulka gurguurtay oo dhan; si ay dhulka ugu bataan, oo ay wax badan u dhalaan, oo ay dhulka ugu tarmaan. **18** Nuuxna wuu baxay, isagii iyo wiilashii, iyo naagtii, iyo naagii wiilashii ee la jirayba. **19** Dugaag kasta, iyo wax kasta oo gurguurtay, iyo haad kasta, iyo wax alla wiixii dhulka ku dhaqaqaaba, jinsigoodii ayay doonniidii kala soo baxeen. **20** Nuuxna meal allabari buu Rabbiga u dhisay; xayawaankii daahirka ahaa iyo haaddii daahirka ahaydba, intuu wax ka qaataay, ayuu allabaryo la gubo ku bixiyey meeshii allabariiga dusheeda. **21** Rabbiguna wuxuu uriyey carafii udgoonayd, kolkaasuu Rabbigu iska yidhi qalbigiisa, Mar dambe dadka aawadii dhulka uma habaari doono, maxaa yeelay, malaha qalbiga dadku waa shar tan iyo yaraantisa; mar dambena ma aan dili doono wax kasta oo nool sidii aan yeelay. **22** Intuu dhulku jiro, beer abuurid, iyo beer goosasho, iyo qabow iyo kulay, iyo gu iyo jilaal, iyo habeen iyo maalin midnaba ma joogsan doono.

9 Oo Ilaah waa barakeeyay Nuux iyo wiilashii, oo wuxuu ku yidhi, Wax badan dhalaa, oo tarma, oo dhulka ka buuksama. **2** Cabsidiinna iyo baqdintiinna way la jiri doonaan dugaag kasta, iyo haad kasta oo hawada, iyo waxa dhulka gurguurtay oo dhan, iyo kallunka badda oo dhan, gacmihiinna baa laydiin geliyey iyaga. **3** Wax kasta oo dhaqdaqaqa oo nooloo cuntay idii noqon doonaan; sidii aan geedaha cagaarka ah idii siiyey ayaan kulli idii siiyey. **4** Laakiin waa inaydnaan cunin hilibka noloshiis la jirto, taasoo ah dhiiggiisa. **5** Oo hubaal dhiigga naftiinna waan weyddiin, oo waxaan weyddiin dugaag kasta iyo dadkaba, xataa nafta nin kasta walaalkiis waan weyddiin. **6** Ku kasta oo nin dhiiggiisa daadiya, min baa isna dhiiggiisa daadlin doona: waayo, Ilaah araggiisu ka sameeyey ninka. **7** Idinku wax badan dhala, oo tarma; aad iyo aadna ugu farcama dhulka, kuna tarma dhexdisa. **8** Oo Ilaah Nuux buu la hadlay, iyo wiilashii la joogay, isagoo ku leh, **9** Bal eega, anigu axdigayga baan idinku adkaynayaa, idinku iyo farcankiinna idinku dambeeya; **10** iyo uun kasta oo nool oo idinla jooga, haadda iyo xoolaha, iyo dugaag kasta oo dhulka idinla jooga; oo ah in alla intii ka soo baxda doonniidii, xataa dugaag kasta oo dhulka. **11** Oo waxaan idinku adkayn doonaax axdigayga; inta jidh leh oo dhan mar dambe biyo daad ah laguma baabbi'in doono; daad dambe oo dhulka baabbi'iyanan mar dambe ma jiri doono. **12** Oo Ilaah wuxuu yidhi, Waa tan calaamadii axdigaa aan idinla dhiganayo idinka iyo uun kasta oo nool oo idinla jooga, tan iyo qarni kasta. **13** Wawaan qaansadayda ku dhex dhigay daruurga, waxayna noqon doontaa calaamadii axdigayga ina dhex yaal aniga iyo dhulka. **14** Wawaanaa dhici doonta, markii aan dhulka daruurga dul keeno, in qaansada lagu arki doonto daruurga dhexdeeda, **15** oo waxaan xusuusaa doonaa axdigayga ina dhex yaal aniga iyo idinka iyo uun kasta oo nool oo jidh kasta leh; biyuhuna dib dambe ma noqon doonaa daad baabbi'ya inta jidh leh oo dhan. **16** Qaansaduna waxay ku dhex jiri doontaa daruurga; anna waan firin doonaa iyada, inaan xusuusto axdigayga weligiis dhex yaal Ilaah iyo uun kasta oo nool oo jidh kasta leh oo dhulka jooga. **17** Oo Ilaah wuxuu Nuux ku yidhi, Tanu waa calaamadii axdigayga aan ku adkeeyay inta jidhka leh oo dhulka joogta. **18** Oo wiilashii Nuux oo doonniidii ka soo baxay, waxay ahaayeent Sheem, iyo Xaam, iyo Yaafed: Xaamna waa Kancaan aabbiihiis. **19** Saddexdanu waxay ahaayeent wiilashii Nuux; oo iyagi farcankoodii baa dhulka oo dhan ku fiday. **20** Nuuxna wuxuu bilaabay inuu beerrey noqdo, oo wuxuu beertay canab. **21** Kolkaasuu wax ka cabbay khamrigeedii, wuuna sakhraamay; oo teendhadiiisii dhexdeeda ayuu ku qaawanaa. **22** Oo Xaam, oo ahaa

Kancaan aabbhiis, ayaa arkay qaawanaantii aabbhiis, kolkaasuu u sheegay labadii walaalihiis ahayd oo dibadda joogta. **23** Kolkaasaa Sheem iyo Yaafed dhar qaadeen, oo labadoodoo garbahay saareen, oo dib dib u socdeen, kolkaasay qaawanaantii aabbahood ku dedeen, oo wejiyadooduna way sii jeedeen, mana ay arkin qaawanaantii aabbahood. **24** Nuuxna khamrigiisii wuu ka soo miyrsaday, wuuna ogaaday wixii wiilkiisa yaru ku sameeyey. **25** Kolkaasuu yidhi, Inkaaru ha ku dhacdoo Kancaan; Addooneekii addooneemadu u noqon doonaal walaalihiis. **26** Oo wuxuu yidhi, Ammaanuu ha u ahaato Rabbiga ah Ilaaha Sheem, Kancaanna addoon ha u noqdo. **27** Ilaah ha fidiyo Yaafed, Hana dego teendhooyinka Sheem; Kancaanna addoon ha u noqdo isaga. **28** Nuuxna daadka ka dib wuxuu sii noolaa saddex boqol iyo konton sannadood. **29** Wakhtigii Nuux noolaa oo dhimmuna waxay ahaayeen sagaal boqol iyo konton sannadood; dabadeedna wuu dhintay.

10 Haddaba kuwanu waa farcankii wiilashii Nuux, kuwaas oo ahaa Sheem, Xaam iyo Yaafed: oo wiil baa u dhashay iyaga daadkii dabadiis. **2** Wiilashii Yaafed waxay ahaayeen Gomer, iyo Maajuu, iyo Maaday, iyo Yaawaan, iyo Tubal, iyo Mesheg, iyo Tiiraas. **3** Wiilashii Gomerna waxay ahaayeen Ashkenas, iyo Riifad, iyo Togarmaah. **4** Wiilashii Yaawaanna waxay ahaayeen Eliishah, iyo Tarshiish, iyo Kitiiim iyo Dodaaniim. **5** Kuwaasay jasiiradiihi quruumuhu ugu kala qaybsameen waddammadoodii, dad kasta sidii afkoodii, iyo qabiilooyinkoodii, iyo quruumahoodii ay ahaayeen. **6** Wiilashii Xaamna waxay ahaayeen Kuush, iyo Misrayim, iyo Fudd, iyo Kancaan. **7** Wiilashii Kuushna waxay ahaayeen Sebaa, iyo Xawilaah, iyo Sabtaah, iyo Racmaah, iyo Sabteka: wiilashii Racmaahnah waxay ahaayeen Shebaa, iyo Dedaan. **8** Kuushna wuxuu dhalay Nimrod: wuxuuna bilaabay inuu noqdo mid dhulku xoog weyn ku leh. **9** Wuxuu ahaa ugaadhsade ku xoog weyn Rabbiga hortiisa: taas daraaddeed waxaa la yidhaahdaa, Sidii Nimrod ugaadhsade xoog weyn Rabbiga hortiisa. **10** Bilowgiib qoortooyadiisu waxay ahayd Baabel, iyo Ereg, iyo Akad, iyo Kalneh, waxayna ku yiileen waddankii Shincaar. **11** Dhulkaas wuu ka tegey oo wuxuu galay Ashuur, wuxuuna dhisay Nineweh, iyo Rexobod, iyo Kaalah, **12** iyo Resen oo u dhheeeyey Nineweh iyo Kaalah, (taasuna waxay tahay magaalada weyn). **13** Misrayimma wuxuu dhalay Luudiim, iyo Canaamiim, iyo Lehaabiim iyo Naftuxiim, **14** iyo Fatruuim iyo Kaslumiim (oo ay reer Falastiin ka yimaadeen), iyo Kaftoriim. **15** Kancaanna wuxuu dhalay Siidoon oo ahaa curadkiisi, iyo Xeed; **16** iyo reer Yebuuus, iyo reer Amor, iyo reer Girgaash; **17** iyo reer Xiwi, iyo reer Carqi, iyo reer Siini; **18** iyo reer Arwaad, iyo reer Semaar, iyo reer Xamaad: dabadeedna qabiilooyinkii Kancaan way kala firdheen. **19** Oo soondintii reer Kancaan waxay ka bilaabmaysay Siidoon, markii loo kaco xagga Geraar, ilaa Gaasa, oo markii loo kaco xagga Sodom iyo Gomora iyo Admah iyo Seboiyin, ilaa Laashack. **20** Kuwanu waxay ahaayeen wiilashii Xaam, sidii qabiilooyinkoodii, iyo afakoodii, iyo waddammadoodii, iyo quruumahoodii ay ahaayeen. **21** Sheem oo ababe u ahaa carruutii Ceeber oo dhan, oo ahaa Yaafed walaalkiisi weynaa, isagana carruu baa u dhalataay. **22** Wiilashii Sheemna waxay ahaayeen Ceelaam, iyo Ashuur, iyo Arfaksad, iyo Luud, iyo Araam. **23** Wiilashii Araamna waxay ahaayeen Cuus, iyo Xuul, iyo Geter, iyo Mash. **24** Arfaksadna wuxuu dhalay Salah; Salahna wuxuu dhalay Ceeber. **25** Ceeberna waxaa u dhashay laba wiil: mid magicisiu wuxuu ahaa Feleg; waayo, waagiisii ayaa dhulku qaybsamay; magaca walaalkiisa wuxuu ahaa Yoqtaan. **26** Yoqtaanna wuxuu dhalay Almoodaad, iyo Shelef, iyo Xasarmaawed, iyo Yerah; **27** iyo Hadooraam, iyo Uusaal, iyo Diglah; **28** iyo Coobaal, iyo Abiima'el, iyo Shebaa; **29** iyo Oofir, iyo Xawilaah, iyo Yoobaab: kuwaasu kulli waxay ahaayeen wiilashii Yoqtaan. **30** Meeshay

degganaayeenna waxay ka bilaabmaysay Meesha, markii loo kaco xagga Sefaar, buurta bari. **31** Kuwanu waxay ahaayeen wiilashii Sheem; sidii qabiilooyinkoodii, iyo afakoodii, iyo waddammadoodii, iyo quruumahoodii ay ahaayeen. **32** Kuwanu waa qabiilooyinkii wiilashii Nuux; sidii farcankoodii iyo quruumahoodii ay ahaayeen; oo kuwanaa quruumuhu kala qaybsameen daadkii dabadiis.

11 Dhulka oo dhimmuna wuxuu ahaa isku af iyo isku hadal keliya. **2** Waxaana dhacday markay xagga bari u sii socdaaleen inay waddankii Shincaar meebl bannaan kala heleen; oo halkas ayay degeen. **3** Oo waxay isku yidhaahdeen, Ina keena, aynu leben samaysanee, oo aynu aad u dubnee. Oo waxay dhagaxa meeshisa u haystean leben, nuuradda meesheedaan dhoobo. **4** Oo waxay yidhaahdeen, Ina keena, aynu magaalo dhisanee, iyo munaaraad dhaladeedu samada gaadho, oo aynu magac yeelanee, waaba intaasoo aynu dhulka dushiisa oo dhan ku kala firdhnaaye. **5** Rabbiguna wuxuu u soo degay inuu arko magaaladii iyo munaaraddii ay binu-aadmigii dhisayeen. **6** Oo Rabbigu wuxuu yidhi, Bal eega, iyagu waa isku dad keliya, oo dhammaan isku af keliya bay leeyihiin, oo waxanuna waa waxa ay bilaabayaan inay sameeyaan, oo haatan wax ka hor joogsan doona waxay damcaan inay sameeyaan ma jiraane. **7** Ina keena, aynu degnee, oo halkas aynu afkooda iskaga qasnee, yaan midna midka kale hadalkiisa garanine. **8** Kolkaasaa Rabbigu halkas ka kaxeeyey oo ku kala firdhiyey dhulka dushiisa oo dhan, oo dhisiddii magaaladii way joojiyeen. **9** Sidaas daraaddeed magaceedii waxaa loo bixihey Baabel, maxaa yeelay, halkasaa Rabbigu afkii dhulka oo dhan iskaga qasay; oo halkaasuu Rabbigu ka kaxeeyey iyaggi oo ku kala firdhiyey dhulka dushiisa oo dhan. **10** Kuwanu waa farcankii Sheem. Sheem wuxuu jiray boqol sannadood, oo laba sannadood oo daadkii ka dampaysay wuxuu dhalay Arfaksad. **11** Sheemna markuu Arfaksad dhalay ka dib wuxuu noolaa shan boqol oo sannadood, wiilal iyo gabdhona wuu dhalay. **12** Arfaksadna wuxuu jiray shan iyo soddon sannadood, wuxuuna dhalay Salah: **13** Arfaksadna markuu Salah dhalay ka dib wuxuu noolaa afar boqol iyo saddex sannadood, wiilal iyo gabdhona wuu dhalay. **14** Salahna wuxuu jiray soddon sannadood, wiilal iyo gabdhona wuu dhalay. **15** Salahna markuu Ceeber dhalay ka dib wuxuu noolaa afar boqol iyo saddex sannadood, wiilal iyo gabdhona wuu dhalay. **16** Ceeberna wuxuu jiray afar iyo soddon sannadood, wuxuuna dhalay Feleg: **17** Ceeberna markuu Feleg dhalay ka dib wuxuu noolaa afar boqol iyo soddon sannadood, wiilal iyo gabdhona wuu dhalay. **18** Felegna wuxuu jiray soddon sannadood, wuxuuna dhalay Recu: **19** Felegna markuu Recu dhalay ka dib wuxuu noolaa laba boqol iyo sagaal sannadood, wiilal iyo gabdhona wuu dhalay. **20** Recuna wuxuu jiray laba iyo soddon sannadood, wuxuuna dhalay Seruug. **21** Recuna markuu Seruug dhalay ka dib wuxuu noolaa laba boqol iyo toddobaan sannadood, wiilal iyo gabdhona wuu dhalay. **22** Seruugna wuxuu jiray soddon sannadood, wuxuuna dhalay Naaxoor: **23** Seruugna markuu Naaxoor dhalay ka dib wuxuu noolaa laba boqol oo sannadood, wiilal iyo gabdhona wuu dhalay. **24** Naaxoorna wuxuu jiray sagaal iyo labaatan sannadood, wuxuuna dhalay Terax; **25** Naaxoorna markuu Terax dhalay ka dib wuxuu noolaa boqol iyo sagaal iyo tobani sannadood, wiilal iyo gabdhona wuu dhalay. **26** Teraxna wuxuu jiray toddobaatan sannadood, wuxuuna dhalay Aabraam, iyo Naaxoor, iyo Haaraan. **27** Kuwanu waa farcankii Terax. Terax wuxuu dhalay Aabraam, iyo Naaxoor, iyo Haaraan; Haaraanna wuxuu dhalay Luud. **28** Haaraanna wuxuu dhintay aabbhiis Terax oo jooga, wuxuuna ku dhintay dhulku uu ku dhashay, oo la odhan jiray Uur tii reer Kaldaiyiin. **29** Aabraam iyo Naaxoorna way guursadeen: Aabraam naagtiiisii waxaa la odhan jiray Saaray; naagtii Naaxoorna waxaa la odhan jiray Milkah, waxayna ahayd gabadhii Haaraan, aabbhiis Milkah iyo Iskah. **30** Saarayna

waxay ahayd madhalays; ilmona ma ay lahayn. **31** Teraxna wuxuu kaxaystay wiilkisii Aabraam, iyo Luud oo ahaa ina Haaraan, wiilkisii wiilkisii, iyo Saaray oo uu soddog u ahaa, oo ahayd naagtii wiilkisii Aabraam; wayna kala baxeen Uur tii reer Kaldaiyiin, si ay u tagaan dalkii Kanaan; waxayna yimaadeen Haaraan, oo halkaasay degeen. **32** Wakhtigii Terax noolaa wuxuu ahaa laba boqol iyo shan sannadood, Teraxna wuxuu ku dhintay Haaraan.

12 Rabbigu wuxuu Aabraam ku yidhi, Ka tag waddankaaga, iyo xigaalkaaga, iyo reerka aabbahaaba, oo dalka aan ku tusi doono u kac. **2** Oo quruun weyn baan kaa dhigi doonaa, oo waan ku barakayn doonaa, magacaagana waan weynayn doonaa; oo waxaad noqon doontaa barako; **3** oo waan barakayn doonaa kuwa kuu duceeyaa, kan ku habaaranaa waan habaari doonaa: oo qabillooyinka dhulka oo dhammu adigay kugu barakoobi doonaa. **4** Markaasaa Aabraam tegey, sidii Rabbigu ku yidhi; Luudna wuu raacay. Aabraam shan iyo toddobaatan sannadood buu jiray markuu Haaraan ka tegey. **5** Aabraamna wuxuu kaxaystay naagtisii Saaray, iyo Luud oo ahaa wiilkii walaalkiis, iyo xoolhoodii ay urrsadeen oo dhan, iyo dadkii ay Haaraan ka heleen oo dhan; kolkaasay u kaceen dalkii Kanaan, oo waxay yimaadeen dalkii Kanaan. **6** Aabraammaa dalkii buu dhex maray ilaa meeshii la odhan jiray Shekem iyo tan iyo geedkii Moreh. Wakhtigaaasna reer Kanaan dalkay joogeent. **7** Oo Ilaah baa Aabraam u muuqday, oo ku yidhi, Dalkan farcankaagaan siin doonaa. Kolkaasuu meeshaas meal allabari uga dhisay Rabbigii muuqday. **8** Markaasuu meeshaas ka guuray, oo wuxuu tegey buurtii xagga bari ka ahayd Beytel, oo teendhadiisii buu ka dhistay meal Beytel galbeed ka ahayd, Aaciina bari ka ahayd; markaasuu meeshaas meal allabari Rabbiga uga dhisay, oo magaca Rabbiga ku baryootamay. **9** Kolkaasaa Aabraam socdaalay, isagoo welii xagga koonfureed u sii socda. **10** Kolkaasaa dhulki abaaiki ka dhacday: markaasuu Aabraam Masar tegey; inuu halkaas qariib ku ahaado, waayo, abaaiki aad bay dhulki ugu xumayd. **11** Oo waxay noqotay in markii uu ku soo dhowaaday inuu Masar galo, uu ku yidhi naagtisii Saaray, Bal eeg, waan ogahay inaad tahay naag arag quruxsan, **12** oo waxaa dhici doona in markii ay Masriyintu ku arkaan, ay odhan doonaan, Waa naagtisii tanu. Oo way i dili doonaan, laakiin adiga way ku dayn doonaan. **13** Waaad ku tidhaahdaa, Walaashii baan ahay; si ay iigu roonaadaan adiga aawadaa, oo ay naftaydu daraaddaa u noolaato. **14** Oo waxay noqotay in markii Aabraam Masar soo galay, ay Masriyintii arkeen in naagtii aad u quruxsan tahay. **15** Oo amiiirradii Fircoo baa arkay, oo Fircoo bay u ammaaneen iyadii, oo naagtii waxaa loo kaxeeey gurigii Fircoo. **16** Isaguna Aabraam si wanaagsan buu u qabtay iyada aawadeed: wuxuuna lahaa ido, iyo dibiyo, iyo dameerro lab, iyo niiman addoommo ah, iyo naago addoommo ah, iyo dameerro dhaddig iyo geel. **17** Oo Rabbigu belaayoojin waaweyn buu ku riday Fircoo iyo reekiisiiba, Saaray oo naagtii Aabraam ahayd aawadeed. **18** Fircoonna Aabraam buu u yeedhay, oo ku yidhi, Waa maxay waxan aad igu samaysay? Maxaad iigu sheegi weyday inay tahay naagtaadi? **19** Maxaad u tidihi, Waa walaashaay si aan u guursado iyada? Haddaba waa tan naagtaadii, kaxsayso oo iska tag. **20** Fircoonna niman buu u soo amray isaga: wayna soo ambabbixieen isagii iyo naagtisii, iyo wuxuu haystay oo dhan.

13 Aabraammaa Masar wuu ka baxay, isaga, iyo naagtisii, iyo wuxuu haystay oo dhan, Luudna wuu raacay, oo wuxuu tegey xagga koonfureed. **2** Oo Aabraam hodan buu ka ahaa xagga xoolaha iyo lacagta iyo dahabka. **3** Xagga koonfureed ayuu ka tegey oo wuxuu u socdaalay ilaa Beytel, meeshii bilowgii ay teendhadiis ahayd, ee u dhexsaysay Beytel iyo Aaci; **4** ilaa meeshii allabariga oo uu horraantii halkaas ka sameeyey; oo meeshaasuu Aabraam magaca Rabbiga

kaga baryootamay. **5** Oo Luud, oo isna Aabraam la socday, wuxuu lahaa adhi, iyo lo', iyo teendhooyin. **6** Dhulkuna ma uu qaadi karin iyaggi, hadday wada degganaan lahaayeen: waayo, xoolahoodu way badnaayeen, oo sidaas daraaddeed ma ay wada degganaan karin. **7** Dirir baana ku dhex jirtay xoolojirradii Aabraam iyo xoolojirradii Luud. Markaasna reer Kanaan iyo reer Feris dhulkaasay degganaayeen. **8** Oo Aabraam wuxuu Luud ku yidhi, Waxaan kaa baryayaan inaan diriru inaga dhex dhicin aniga iyo adiga, iyo xoolojirradaya iyo xoolojirradaada; maxaa yeelay, waxaynu nahay walaalo. **9** Dhulka oo dhammu sow kaa ma horreeyo? Waxaan kaa baryayaan inaad iga guurtid. Haddaad bidixda tagto, midigtaan tegayaa; haddaad midigta tagtona, bidixdaan tegayaa. **10** Kolkaasuu Luud indhiisii kor u taagay, oo wuxuu arkay Bannaankii Webi Urdun oo dhan, iyo inay meel waluba aad u waraabsan tahay, intaan Rabbigu baabbi'in Sodom iyo Gomora; wuxuu u ekaa beertii Ilaah, iyo sida dalka Masar markaad tagto xagga Socar. **11** Markaasuu Luud wuxuu doortay Bannaankii Urdun oo dhan; oo Luud xagga bari buu u socdaalay; oo way kala guureen. **12** Aabraam wuxuu degay dalkii Kanaan, Luudna wuxuu degay magaaloooyinkii Bannaanka ku yiil, oo teendhadiisii wuxuu u wareejiyey xagga Sodom. **13** Haddaba dadkii Sodom shar miidhan bay ahaayeen, Ilaahna aad iyo aad bay ugu dembaabeen. **14** Oo Rabbigu wuxuu Aabraam ku yidhi, intii Luud ka guuray ka dib, Indhahaaga kor u taag, oo meeshaad joogto ka firi, xagga woqooyi iyo xagga koonfureed, iyo xagga bari iyo xagga galbeedba; **15** waayo, dhulka aad aragto oo dhan waxaan siin doonaa adiga iyo farcankaaga weligiin. **16** Farcankaagana waxaan ka dhigi doonaa sida ciidda dhulka; haddii nin ciidda dhulka tirin karo, farcankaagana waa la tirin doonaa. **17** Bal kac oo ku dhex soco dhulka dherkeriisa iyo ballaadhiisa; waayo, adigaan ku siin doonaa. **18** Oo Aabraam teendhadiisii wuu wareejiyey, oo wuxuu yimid oo degay dhirtii Mamre, ee ku til Xebron, oo halkaasuu Rabbiga meal allabari uga dhisay.

14 Oo waxaa dhacday waajji Amraafel bogorka u ahaa Shincaar, Aryoogna bogorka u ahaa Ellaasaar, Kedorlaacomerna bogorka u ahaa Ceelaam, Tidcaalna bogorka u ahaa Goyiim, **2** inay la dirireen Berac oo bogor u ahaa Sodom, iyo Birshac oo bogor u ahaa Gomora, iyo Shinaab oo bogor u ahaa Admah, iyo Shemeeker oo bogor u ahaa Seboyim, iyo bogorkii Belac (oo iyana ahayd Socar). **3** Kuwanu waxay kulligood isugu yimaadeen Dooxo Siddiim (oo iyana ahayd Baddii Cusbada). **4** Laba iyo toban sannadood bay Kedorlaacomera u adeegeen, markaasay sannaddii saddex iyo tobnaad ku caasiyoobeen. **5** Sannaddii afar iyo tobnaadna waxaa yimid Kedorlaacomera, iyo bogorradii la jiray, oo waxay reer Refa'iim ku dileen Cashterod Qarnayim, oo reer Suusiiimna waxay ku dileen Haam, oo reer Eymiumna waxay ku dileen Shaweh Qiryaatayim, **6** reer Xorna waxay ku dileen buurtoodii Secir, iyo ilaa Aylfaaraan oo u dhowayd cidlada. **7** Oo way soo noqdeen, oo waxay yimaadeen Ceyn Mishfaad (oo iyana ahayd Qaadeesh), oo waxay dileen dadkii dalkii reer Camaaqe oo dhan, waxaa kale oo ay dileen reer Amor oo degganaa Hasason Tamar. **8** Oo waxaa soo baxay bogorkii Sodom, iyo bogorkii Gomora, iyo bogorkii Admah, iyo bogorkii Seboyim, iyo bogorkii Belac (oo iyana ahayd Socar); oo waxay Dooxo Siddiim ugu diyaargaroobeen inay la dagaallamaan **9** Kedorlaacomera oo ahaa bogorkii Ceelaam, iyo Tidcaal oo ahaa bogorkii Goyiim, iyo Amraafel oo ahaa bogorkii Shincaar, iyo Aryoog oo ahaa bogorkii Ellaasaar. Waxay ahaayeen afar bogor oo shantii bogor ka gees ah. **10** Haddaba Dooxo Siddiim waxaa ka buuxay boholo waaweyn oo dhoobo ah; oo bogorradii Gomora iyo Sodom way carareen, oo halkaasay ku dhaceen, intii kalena waxay u carareen xagga buurta. **11** Oo waxay qaateen alaabti Sodom iyo Gomora oo dhan, iyo cuntadoodii oo

dhan, wayna iska tageen. **12** Oo waxaa kaloo ay la tageen Luud, oo ahaa wiilkii Aabraam walaalkiis, oo Sodom degganaa, iyo alaabtiisi oo dhan, wayna iska tageen. **13** Oo waxaa yimid mid soo baxsaday, oo wuxuu u warramay Aabraam kii ahaa Cibraaniga isagoo ag deggan dhirtii Mamre kii ahaa reer Amor, oo Eshkol iyo Caaneer walaalkood ahaa. Kuwaasuna Aabraam bay gaashaanbuur la ahaayeen. **14** Oo Aabraam markuu maqlay in walaalkis maxbuus ahaan loola tegey ayuu soo kaxastay raggiisi la tababbaray oo gurigisa ku dhashay, iyagoo ah saddex boqol iyo siddeed iyo tobaniin, oo wuxuu raacdoo ku jiray ilaa Daan. **15** Oo habeenniro ayuu raggiisi u kala qaybiyey, isaga iyo addoommadiisiiba, oo waxay laayeen colki, oo ay raacdysteen ilaa Xoobah, oo Dimishaq xagga bidixda ka ah. **16** Oo alaabti oo dhan buu soo celiyey, oo waxaa kale oo uu soo celiyey walaalkiis Luud, iyo alaabtiisi, iyo naagihii, iyo dadkiiba. **17** Markuu ka soo noqday layntii Kedorlaacomero iyo boqorradii la jiray ka dib ayaa boqorkii Sodom Aabraam kaga hor tegey Dooxo Shaweh oo ahayd Dooxadji Boqorka. **18** Oo Malkisadaq oo ahaa boqorkii Saaleem baa keenay cunto iyo khamri: wuxuuna ahaa wadaadkii Ilaaha ugu sarreeya. **19** Oo Aabraam buu u duceeyay, oo yidhi, Ilaaha ugu sarreeya, ee leh samada iyo dhulkuba ha barakeeyo Aabraam. **20** Ammaan waxaa leh Ilaaha ugu sarreeya, oo cadaawayashaadii gacantaada geliyey. Markaasaa Aabraam wuxuu isagii wax kasta ka siiyey toban meelood oo meal. **21** Boqorkii Sodom wuxuu Aabraam ku yidhi, Dadka uun i sii, alaabtana adigu iska qaado. **22** Laakiin Aabraam wuxuu boqorkii Sodom ku yidhi, Gacantaydaan kor u taagay oo waxaan ku dhaartay Rabbiga, kan ah Ilaaha ugu sarreeya, ee leh samada iyo dhulka, **23** inaanqaadan miiqama kab yeelmeheed ama wax adigu aad leedahay, waayo, waaba intaasoo aad tidhaahdaa, Anaa Aabraam hodan ka dhigaye. **24** Waxba qaadan maayo wixii ay ragga dhallinyarada ahu cuneen mooyaane, iyo qaybtii raggi i raacay. Caaneer iyo Eshkol, iyo Mamre ha qaateen qaybtooda.

15 Waxyalahaas ka dib ereygii Ilaha baa Aabraam ugu yimid muuqasho ahaan, isagoo leh, Aabraamow, ha baqin: anigu waxaan ahay gaashaankaaga, abaalgudkaaguuna aad buu u weynaan doonaa. **2** Oo Aabraam wuxuu yidhi, Sayidow Rabbiyow, maxaad i siin doontaa? Waayo, anigu carruurla'an baan sii socdaa, reerkaygana waxaa dhaxli doona Eliceser oo ah reer Dimishaq. **3** Oo Aabraam wuxuu yidhi, Bal eeg, aniga ima aad sin farcan: oo mid gurigaya ku dhashay baa i dhaxlaya. **4** Oo bal eeg, ereygii Rabbigaa u yimid, isagoo leh, Ninkanu kuma dhaxli doono: laakiinse waxaa ku dhaxli doona wii aad dhali doontid. **5** Oo dibadduu u soo bixiyeey, oo ku yidhi, Bal samada fiiri, oo xiddigaha tiri, haddaad tirin kartid: oo wuxuu ku yidhi, Sidaas oo kalaa farcankaaguuna ahaan doonaa. **6** Oo Rabbiga wuu rumayst; Ilahna taas wuxuu ugu tiryey xaqnimo. **7** Oo wuxuu ku yidhi isaga, Anigu waxaan ahay Rabbiga kaaga soo kaxeeeyey Uur tii reer Kaldaiyi, inaan ku siiyo dalkan si aad u dhaxashid. **8** Oo Aabraam wuxuu yidhi, Sayidow Rabbiyow, maxaan ku ogadaad inaan dhaxli doono? **9** Oo wuxuu ku yidhi, li kaxee qaalil'oh ah oo saddex jir ah, iyo ceesaan saddex jir ah, iyo wan saddex jir ah, iyo qolley, iyo xamaam yar. **10** Oo wuu u kaxeeeyey kuwaas oo dhan, oo badhtankuu ka kala wada gooyay, oo badh kastaba kan kaluu hor dhigay: laakiinse shimbirrihi ma uu kala gooyin. **11** Haad baana hilibku ku soo degtay, laakiinse Aabraam baa ka eryay. **12** Oo kolki qorraxduu sii dhacaysay, ayaa hurdo aad u weynu Aabraam ku soo dhacday; oo bal eeg, cabsi gudcur weyn leh baa ku soo degtay. **13** Markaasuu wuxuu ku yidhi Aabraam, Ogow in hubaal farcankaagu ay dad qalaad ku ahaan doonaa dal aan kooda ahayn, oo ay u adeegi doonaa, oo afar boqol oo sannadood waa la dhibi doonaa; **14** oo weliba quruuntaas ay u adeegi doonaa, xukun baan ku ridi doonaa;

oo dabadeedna way ka soo bixi doonaa iyagoo xoolo badan wata. **15** Laakiinse adigu nabad baad ugu tegi doontaa awowayaashaa, oo waxaa lagu xabaali doonaa adigoo cimri dheer gaadhay. **16** Oo iyagu qarniga afraad halkan bay ku soo noqon doonaa: waayo, dembigii reer Amor weli ma dhamma. **17** Oo waxay noqotay, markii qorraxduu dhacday oo ay ahayd gudcur, in gиргире qиqaya iyo dab ololay ay dhex mareen cadakii. **18** Maalintaas Rabbigu Aabraam buu axdi la dhigtaay, isagoo leh, Farcankaagaan siyye dhulkaan, oo laga bilaabo webiga Masar ilaa webiga weyn, oo ah webi Yufraad: **19** reer Qeyn, iyo reer Qenas, iyo reer Qadmon, **20** iyo reer Xeed, iyo reer Feris, iyo reer Refaa'iim, **21** iyo reer Amor, iyo reer Kanaan, iyo reer Girgaash, iyo reer Yebuu.

16 Saaray oo ahayd Aabraam naagtiiii carruur uma ay dhalin isagii: waxayna lahayd gabadh midiidin ah, oo Masriyad ah, magaceedan waxaa la oodhan jiray Haagaar. **2** Oo Saaray waxay Aabraam ku tidhi, Bal eeg imminka, Rabbigu waa ii diiday inaan dhalo; haddaba waxaan kaa baryayaa inaad midiidintayda u tagto, mindhaa iyadaan carruur ka heli doonaaye, Aabraamna codki Saaray buu maqlay. **3** Saaray oo ahayd naagtii Aabraam waxay kaxaysay Haagaar tii Masriyadha ahayd, oo midiidinteeda ahayd, markii Aabraam toban sannadood joogay dalkii Kanaan ka dib, oo waxay iyadii siisay ninkeedii Aabraam inay naagtiiii u noqoto. **4** Oo Haagaar buu u tegey, wayna uuraysatay; oo markay aragtagtay inay uuraysatay ayay murwadeedii aad u quudhsatay. **5** Oo Saaray waxay Aabraam ku tidhi, Dulmigii laygu sameeyey dushaada ha ahaado: midiidintaydi waxaan geliyey laabtaada; oo markay aragtagtay inay uuraysatay ayay i quudhsatay; Rabbigu aniga iyo adiga ha ina kala xukumo. **6** Laakiinse Aabraam wuxuu ku yidhi Saaray, Bal eeg, midiidintaa dii gacantaaday ku jirtaaye; waxaad doonto ku samee. Saarayna si adag bay ula macaamilootay, kolkaasay midiidintay ka carartay horteeda. **7** Oo malaa'igtii Rabbigaa heshay iyadou ag joogta il biyo ah oo ciidlada ku taal, oo ishunu waxay ku tiij jidka Shuur. **8** Oo malaa'igtii waxay ku tidhi, Haagaar, midiidintii Saaray, xaggee baad ka timid? Xaggee baadde ku socotaa? Oo waxay ku tidhi, Murwadyada Saaray baan ka cararayaa. **9** Oo malaa'igtii Rabbigu waxay ku tidhi iyadii, Ku noqo murwadaadii, oo gacmaheeda is-hoos dhig. **10** Oo malaa'igtii Rabbigu waxay ku tidhi iyadii, Farcankaaga aad baan u tarmin doonaa si aan loo tirin karin farabadnaantiisa aawadeed. **11** Oo malaa'igtii Rabbigu waxay ku tidhi iyadii, Bal eeg, uur baad leedahaye, oo wiil baad dhali doontaa; magaciisana waxaaud u bixin doontaa Ismaaciil, maxaa yeelay, Rabbigu waa maqlay dhibaatadaadii. **12** Oo dadka dhediisa wuxuu ku noqon doonaa sida dameer banjoog ah; gacantisu nin walba gees bay ka noqon doontaa, oo nin walba gacantiisuna gees bay ka noqon doontaa isaga; wuxuuna degganaan doonaa waalaalihiis oo dhan hortooda. **13** Oo waxay magicii Rabbigii la hadlay iyada u bixisay, Wuxaad tahay Ilaha wax arka, waayo, waxay tidhi, Weliba miyaan halkan ka arkay kan i arka? **14** Sidaas daraaddeed celkiil waxaa loo bixiyey Bi'r Lahayroy; bal eeg, wuxuu u dhexeyaa Qaadeesh iyo Bered. **15** Oo Haagaar waxay Aabraam u dhashay wii; oo Aabraamna wuxuu wiiliikiiii Haagaara dhashay u bixiyey Ismaaciil. **16** Aabraamna wuxuu jiray lix iyo siddeetan sannadood, markii ay Haagaar Ismaaciil u dhashay Aabraam.

17 Oo markuu Aabraam jiray sagaal iyo sagaashan sannadood ayaa Rabbigu muuqday, oo wuxuu ku yidhi, Wuxaan ahay Ilaha Qaadirka ah; hortayda ku soco, oo mid eed la' ahow. **2** Oo axdigaygaan kula dhigani doonaa, oo anigu aad baan kuu tarmin doonaa. **3** Markaasuu Aabraam wejiga u dhacay; oo Ilaha baa la hadlay isagoo ku leh, **4** Bal eeg, axdigayii waa kula jiraaye, oo adigu quruumo badan baad aabbe u noqon doontaa. **5** Magacaagana mar

dambe lama odhan doono Aabraam, laakiinse magacaagu wuxuu noqon doonaa Ibraahim; waayo, waxaan kaa dhigay quruumo badan aabbahood. **6** Aad baanan kuu badin doonaa, oo quruumo baan kaa samayn doonaa, boqorrone way kaa soo bixi doonaan. **7** Oo axdigayga waxaan ku adkayn doonaa dhexdeenna iyo farcankaaga kaa dambeeyaba, tan iyo qarniyadooda oo dhan, waana axdi weligiis waara, kaas oo ah inaan adiga Ilaal kuu noqdo iyo farcankaaga kaa dambeeyaba. **8** Oo waxaan ku siin doonaa, adiga iyo farcankaaga kaa dambeeyaba, dhulki aad socdaalka ku ahayd, kaas oo ah dalka Kancaan oo dhan inuu idhi ahaado hanti aad weligiin lahaataan; aniguna waxaan ahaan doonaa Ilaahood. **9** Oo Ilaal wuxuu Ibraahim ku yidhi, Adiguna waa inaad axdigayga xajisaa, adiga iyo farcankaaga kaa dambeeyaba, tan iyo qarniyadooda oo dhan. **10** Kanu waa axdigayga aad xajin doontaan, oo inoo dhexxeeya aniga iyo adiga iyo farcankaaga kaa dambeeyaba; mid kasta oo lab oo idhinku jira waa in la gudaa. **11** Oo waxaad iska gudi doontaan buuryadiina; waxayna calaamo u noqon doontaa axdigaa ina dhex yaal aniga iyo idinka. **12** Kii siddeed maalmood jira oo idhinku dhex jira waa in la gudaa, mid kasta oo lab tan iyo qarniyadiinna oo dhan, ha ahaado kii gurigaaga ku dhasha ama kii lacag lagaga soo iibساابد shishheeyaha oo aan farcankaaga ahayn. **13** Kii gurigaaga ku dhasha, iyo kii lacagtaada lagu iibساابد, waa in la gudaa: axdigayguna wuxuu jidhkiinna ku noqon doonaa axdi weligiis waara. **14** Oo buuryaqabka lab oo aan buuryadiisa laga gooyin, midkaasu waa ka go'i doonaa dadkiisa; waayo, axdigaygii buu jebiyey. **15** Oo Ilaal wuxuu Ibraahim ku yidhi, Naagtaada Saarayna magaceeda waa inaad ugu yeedhin Saaray, laakiinse magaceedu wuxuu ahaan doonaa Saarah. **16** Oo iyadaan barakayn doonaa, oo weliba wiil baan kaa siin doonaa; iyadaan barakayn doonaa, oo waxay noqon doontaa quruumo hooyadood; boqorrada dadyowguna iyaday ka iman doonaan. **17** Markaasuu Ibraahim wejiga u dhacay, oo qoslay, oo qalbigisa wuxuu iska yidhi, Ma ilmaa u dhalan doona nin bogol jir ah? Oo Saarah oo sagaashan jir ihi miyey dhali doontaa? **18** Oo Ibraahim wuxuu Ilaal ku yidhi, Waxaan jeelaan laahaa in Ismaaciil hortaada ku noolaado! **19** Oo Ilaal wuxuu yidhi, Maya, laakiin naagtaada Saarah wiil bay kuu dhali doontaa, magicisana waxaad u bixin doontaa Isxaaq; oo waxaan isaga ku adkayn doonaa axdigayga, kaas oo farcankiisa kaa dambeeyaa u ahaan doona axdi weligiis waara. **20** Xaggaa Ismaaciilna waan ku maqlay; oo bal eeg, isaga waan barakeeyey, waanbadin doonaa, oo aad baan u tarmin doonaa isaga; laba iyo tobani amiri buu dhali doonaa, oo qurunu weyn baan ka dhigi doonaa. **21** Laakiin axdigayga waxaan ku adkayn doonaa Isxaaq kan Saarah kuu dhali doonto sannadda soo socota xilligan oo kale. **22** Oo kolkuu hadalkii u dhammeeey, Ilaal waa ka tegey Ibraahim. **23** Markaasaa Ibraahim wuxuu kaxaystay wiiliisi Ismaaciil, iyo intii gurigiisa ku dhalatay oo dhan, iyo kuwii lacagiisa laga iibساابد day oo dhan, kulli intii labayd oo ka midka ahayd dadkii guriga Ibraahim joogay, oo isla maalintaas ayuu ka guday buuryadoodii sidii Ilaal ku yidhi isaga. **24** Oo Ibraahim wuxuu jiray sagaalo sannaddood markii laga guday buuryadiisi. **25** Wiiliisi Ismaaciilna wuxuu jiray saddex iyo tobani sannaddood markii buuryadiisi laga guday. **26** Oo isla maalintaas baa la guday Ibraahim iyo wiiliisi Ismaaciil. **27** Oo raggi gurigiisa joogay oo dhan, kuwii gurigiisa ku dhashay, iyo kuwii lacagiisi shisheeyaha lagaga iibساابد day waa lala guday isaga.

18 Oo Rabbigaa u muuqday isaga oo ag jooga dhirtii Mamre, isago iridda teendhada fadhiya markii maalinta ugu kululayd. **2** Oo indhiisi buu kor u taagay oo eegay, oo wuxuu arkay saddex nin oo hortiisa taagan: oo kolkuu arkay, ayuu ka orday iriddi teendhada inuu ka hor tago iyaggi, kolkaasuu dhulka ku sujuuyad, **3** oo wuxuu

yidhi, Saydkaygiiyow, haddaad raalli iga tahay, ha i dhaafin anigoo addoonkaaga ah. **4** Biyo yar ha laydiin keeno, oo cagamaydh, oo geedka hoostiisa ku nasta: **5** oo waxaan idhi keeni doonaa wuxoogaa cunto ah, ee raaxaysta; waayo, waxaad u timaadeen addoonkiinna; markaas ka dib waad tegi doontaan. Oo waxay ku yidhaahdeen, Yeel sidaad tidhi. **6** Ibraahimna dhaqsuu u galay teendhadii, oo Saarah u tegey, oo wuxuu ku yidhi, Saddex koombo oo bur ah degdeg u diyaari, oo cajii, oo kibis ka samee. **7** Oo Ibraahim xagga lo'dii buu ku orday, oo wuxuu soo kaxeeeyey dibi yar oo dhaylo ah oo wanaagsan, oo wuxuu u dhiibay nin dhallinyaro ah, isaguna dhaqsuu u diyaariyey. **8** Kolkaasuu u qaaday subag, iyo caano, iyo dibigii uu diyaariyey, oo hortooduu dhigay; isna dhinacooduu istaagay geedki hoostiisi; iyana way cuneen. **9** Oo waxay ku yidhaahdeen, Meeday bilcantaadii Saarah? Markaasuu yidhi, Waa taa; teendhady ku jirtaa. **10** Wuxuuna ku yidhi, Hubaal waan kuu soo noqon doonaa markii xilligu soo wareego; oo bal ogow, naagtaada Saarah wiil bay dhali doontaaye. Saarahaan way maqashay, iyadoo joogta iriddi teendhada oo ka dambaysis isaga. **11** Haddaba Ibraahim iyo Saarah way da' weynaayen; gabow bayna la dhaceen; caadadii naaguhuna Saarah way ka joogsatay. **12** Saarahaan qalbigay ka qososhay, iyadoo leh, Ma anigoo gaboobay baan farxad heli doonaa, iyadoo sayidkayguna gaboobay? **13** Rabbiguna wuxuu Ibraahim ku yidhi, Saarah maxay u qososhay, iyadoo leh, Runtti ma ilmaan dhali doonaa, anoo gaboobay? **14** Ma wax Rabbiga ku adag baa jira? Wakhtigii la ballamay baan kugu soo noqon doonaa, markii xilligu soo wareego, oo Saarah wiil bay dhali doontaa. **15** Markaasaa Saarah dafirtay oo tidhi, Ma aan qoslin; maxaa yeelay, way cabsatay. Oo isna wuxuu yidhi, Maya, laakiin waad qososhay. **16** Nimankiina halkaas way ka kaceen, oo waxay u jeesteen xagga Sodom: Ibraahimna wuu raacay inuu sageeqti oyaga. **17** Rabbiguna wuxuu yidhi, Miyaan Ibraahim ka qariyaa waxaan samaynayo, **18** Maxaa yeelay, hubaal Ibraahim wuxuu noqon doonaa qurun weyn oo xoog leh, oo quruumaha dhulka oo dhammu isagay ku barakoobi doonaan? **19** Waayo, waan garanayaas isaga, inuu carruurtisa iyo kuwa gurigiisa jooga ku amri doono, inay jidka Rabbiga xajjiyan inay sameeyaa xaqnimo iyo caaddilnimo; si uu Rabbigu Ibraahim ugu soo dejiyo wixii uu kaga hadlay. **20** Rabbiguna wuxuu yidhi, Qaylada Sodom iyo Gomora way badatay, dembigooduna aad buu u weynaaday. **21** Haddaba waan degi doonaa, oo waxaan arki doonaa inay wada sameeyeen sida qayladu ii soo gaadhay iyo in kale; haddaanay wada samaynna, waan ogaan doonaa. **22** Oo nimankiina halkaasay ka noqdeen oo waxay tageen xagga Sodom: laakiinse Ibraahim weli wuxuu hor taagnaa Rabbiga. **23** Oo Ibraahim baa u dhowaaday, oo yidhi, Miyaad kuwa xqa ah la baabbi'inaysaa kuwa sharka fala? **24** Mindhaa waxaa magaalada jooga konton xaq ah. De miyaad baabbi'inaysaa meesha oo aadan ugu tudhaynин kontonka xaq ah ee jooga aawadood? **25** Yaanay noqon inaad sidaas samayso, inaad kuwa xqa ah la dishid kuwa sharka fala, oo sidaas kuwa xqa ah ay kula mid noqdaan kuwa sharka fala, taas yaanay noqon. Dunida oo dhan Xaakinkeedu miyuusan xaq samayn doonin? **26** Markaasaa Rabbigu yidhi, Haddaan Sodom ka helo konton qof oo xaq ah oo magaalada jooga, de markaas meeshaa oo dhan waxaan ugu tudhi doonaa iyaga daraaddood. **27** Oo Ibraahimna wuu jawaabay oo yidhi, Bal eeg, waxaan isu diray inaan Sayidka la hadlo, anoo ciid iyo dambas ah. **28** Mindhaa kontonka xaq ah shan baa ka dhiman; miyaad magaalada oo dhan u baabbi'in hadday shanu ka dhiman tahay? Markaasuu yidhi, Baabbi'in maayo haddaan meeshasaa shan iyo afartan ka helo. **29** Kolkaasuu mar kale la hadlay, oo yidhi, Mindhaa waxaa halkaas laga heli afartan. Markaasuu yidhi, Afartanka aawadood ayaanan u baabbi'inayn. **30** Oo wuxuu yidhi, Sayidka yuusant cadhoon, waan la hadlayaaye. Mindhaa

waxaa halkaas laga heli soddon. Markaasuu yidhi, Baabbi'in maayo haddaan soddon halkaas ka helo. **31** Markaasuu yidhi, Bal eeg, waxaan isu diray inaan Sayidka la hadlo: mindhaa waxaa halkaas laga heli labaatan. Markaasuu yidhi, Labaatanka daraadood ayaaan u baabbi'inayn. **32** Oo wuxuu yidhi, Sayidku yuusan cadhoon, oo weli waan la hadlayaaye, waase markan keliya. Mindhaa waxaa halkaas laga heli tobani. Wuxunu yidhi, Tobanka daraadood ayaaan u baabbi'inayn. **33** Rabbiguna wuu iska tegey markuu Ibraahim la dhammeeey hadalkii, Ibraahimma meeshiisi buu ku noqday.

19 Oo labadii mala'iigood baa Sodom fiidkii yimid; Luudna wuxuu fadhiiyey iridda Sodom. Oo markuu Luud iyagii arkay ayuu u kacay inuu ka hor tago; wuuna sujuudoo weyjiisu dhulka saaray; **2** oo wuxuu ku yidhi, Bal eega, sayidyadaydiyow, soo leexda, waan idin baryayaaye, oo gala guriga addoonkiina, oo caawa oo dhan jooga, oo cagamaydh. Aroortii baanad kici doontaan oo iska tegi doontaane. Oo waxay ku yidhaahdeen, Maya; laakiin jidkaannu joogaynaa caawa oo dhan. **3** Aad buuuna u baryay; xaggiisayna u soo leexdeen, oo gurigisii bay galeen; diyaafad buuna u sameeyey, kibis aan khamiir lahaynna wuu u dubay, wayna cuneen. **4** Laakiinse intaanay jiifsan ka hor, waxaa gurigii hareereeyey nimankii magaalada, oo ahaa nimankii Sodom, yar iyo weynba, dadkii oo dhan oo ka yimid meel kastaba; **5** oo Luud bay u yeedheen, oo waxay ku yidhaahdeen, Meeye nimankii caawa kuu yimid? Dibadda noogu soo bixi iyaga, aannu fuulhee. **6** Oo Luudna dibadduu ugu baxay iyago alaabka jooga, albaabkiina wuu xidhay. **7** Oo wuxuu yidhi, Waan idin baryayaaye, walaalahayow, ee wax sidaas u xun ha samaynina. **8** Bal eega, waxaan leeyahay laba gabdhood oo aan weli nin u tegin; haddaba waan idin baryayaaye, aan idin soo bixiyo iyaga, oo saad doontaan u gala, laakiin nimankuu un waxba ha ku samaynina, maxaa yeelay, waxay soo hoos galeen dugsiga saaqfakayga. **9** Waxayna yidhaahdeen, Dib u joogso. Oo waxay kaloo yidhaahdeen, Ninkanu socdaal buu ku yimid, oo wuxuu doonayaan inuu xaakin noqdo. Haatan wax daran baanuu kugu samayn, intaanu iyaga ku samayn lahayn in ka sii daran. Markaasay si xun ninkii Luud ahaa u riixeen. Waxayna ugu soo dhowaadeen inay albaabka jebiyaan. **10** Laakiinse nimankii baa gacmahoodii soo bixiye, oo Luud bay gurigii soo gashadeen, markaasay albaabkii xidheen. **11** Wayna indho tireen nimankii guriga albaabkiisa joogay, yar iyo weynba: oo saas daraaddeed way ka daaleen inay albaabkii helaan. **12** Oo nimankii waxay Luud ku yidhaahdeen, Intan mooyaane wax kale ma ku leedahay meeshan? Wil aad soddog u tahay iyo wilashaada iyo gabdhaaaga, iyo ku alla kaad magaalada ku leedahay kala soo bax meeshan; **13** waayo, meeshan waanuu baabbi'in doonaa, maxaa yeelay, qayladoodii baa Rabbiguna hortiisa aad ugu badatay: oo Rabbiguna wuxuu noo soor diray inaanuu baabbi'inno. **14** Markaasuu Luud dibadda u baxay, oo wuxuu la hadlay wiilashuu soddogga u ahaa, oo gabdhihiisa qabay, oo wuxuu ku yidhi, Kaca, oo ka soo baxa meeshan; waayo, Rabbiguna magaalada wuu baabbi'in doonaa. Laakiin wuxuu wiilashuu soddogga u ahaa ula ekaaday sidii mid ku cayaaraya. **15** Oo markii waagii beryay ayaa malaa'igihii Luud deddejyeen, iyago leh, Kac, oo la tag naagtaada iyo labadaada gabdhood oo halkan jooga; waaba intaasoo aad dembiga magaalada ku baabba'daane. **16** Laakiin markuu raagay ayay nimankii gacantiisa qabteen, iyo gacantii naagtii, iyo gacantii labadiisi gabdhood; Rabbiguna waa u naxariistay isaga, iyana way soo bixiyeen, oo waxay geeyeen magaaladii dibaddeeda. **17** Oo markay dibadda u soo bixiyeen ayuu ku yidhi, Naftaada la baxso; gadaashaadana ha eegin. Bannaanka oo dhanhaa ha joogsan, ee buurta u baxso, waaba intaas oo aad baabba'daaye. **18** Luudna wuxuu ku yidhi iyagii, Sayidkaygiyow, saas

yaanay noqon. **19** Bal eeg, anigoo addoonkaaga ah raallii baad iga ayayd, oo waad weynaysay naxariistaadii aad i tustay markii aad naftayda badbaadisay; aniguse buurta uma baxsan karo, waaba intaasoor shar i gaadhaa oo aan dhintaa. **20** Bal eeg, magaaladan baa dhow inaan u cararo, waana mid yar, de iyada aan u baxsado, (miyaanay mid yar ahayn?) naftayduna waa noolaan doontaa. **21** Oo wuxuu ku yidhi isagii, Bal eeg, waxanna waan kaa aqbalay inaanan rogi doonin magaaladii aad ka hadashay. **22** Dhaqso, oo halkaas u baxso; waayo, waxba ma aan samayn karo ilaa aad halkaas tagto. Sidaas daraaddeed magaalada magaceeda waxaa loo bixiyey Socar. **23** Markii Luud Socar yimid ayaa qorraxdu dhulka u soo baxday. **24** Markaasaa Rabbiguna wuxuu Sodom iyo Gomora ku soo daayay baruud iyo dab ka yimid xagga Rabbiga oo samada ka soo daatay; **25** wuuna rogay magaalooyinkaas, iyo Bannaankii oo dhan, iyo dadkii degganaa magaalooyinkaas oo dhan, iyo wixii dhulka ka soo baxay oo dhan. **26** Laakiinse naagtisii oo daba soccotay ayaa dib u eegtay, waxayna noqotay tiir cubso ah. **27** Ibraahimma aroortii hore ayuu u kacay meeshii uu Rabbiga hor istaagay: **28** oo wuxuu eegay xagga Sodom iyo Gomora, iyo dhulki Bannaanka oo dhan, wuuna fiirihey, oo bal eeg, qiqii dhulka ayaa kor u baxay sidii qiqiis foornada oo kale. **29** Oo waxay noqotay, markii Ilaha baabbi'iyey magaalooyinkii Bannaanka, in Ilaha xusuustay Ibraahim, Luudna roggidda wuu ka bixiyey markuu rogay magaalooyinkii Luud dhex degganaa. **30** Luudna Socar wuu ka baxay, oo buurtuu degay, isaga iyo labadiisi gabdhood ee la joogayba; waayo, wuu ka cabsaday inuu Socar degganaado, wuxuuna degay bohol dhexdeed, isaga iyo labadiisi gabdhood. **31** Oo tii curadda ahayd waxay tii yarayd ku tidhi, Aabbeheen waa duq, dhulkana ma jiro nin inoo iman kara sida caadada dunida oo dhan tahay. **32** Kaalay, aynu aabbeheen khamri cabsiinnee, markaasaynu la jiifsanaynaa, si aynu aabbeheen farcan ugala hadhno. **33** Oo habeenkaasay aabbahood khamri cabsiyyeent, oo tii curadda ahayd baa u tagtay oo la jiifsatay aabbeheend; mana uu ogayn markay la jiifsatay, iyo markay ka kacday toona. **34** Oo waxay noqotay in maalinii dambe ay tii curadda ahayd ku tidhi tii yarayd, Bal eeg, xalayto aabbahay baan la jiifsatay: caawana aynu khamri cabsiinno; oo adigu u tag oo la jiifso isaga, aynu aabbeheen farcan kala hadhne. **35** Oo haddana habeenkaasay aabbahood khamri cabsiyyeent: oo tii yarayd baa kacday oo aabbeheend la jiifsatay; mana uu ogayn markay la jiifsatay iyo markay ka kacday toona. **36** Oo sidaasay Luud labadisii gabdhoodba aabbahood uurka ugu lahaayeen. **37** Oo tii curaddii ahayd waxay dhashay wii, oo waxay magiciisi u bixisay Moo'aab, isna waa reer Moo'aabka maanta joogo aabbahood. **38** Tii yarayd iyana waxay dhashay wii, oo waxay magiciisi u bixisay Bencammi: isna waa reer Cammoonka maanta jooga aabbahood.

20 Ibraahimma meeshaas wuu ka sodcaalay oo wuxuu u kacay xagga dhulka Koonfureed, oo wuxuuna degay Qaadeesh iyo Shuur dhexdoodaa, qarib ahaan buuna Geraar u degay. **2** Ibraahimma wuxuu naagtisii Saarah ka yidhi, Waa walaashay. Oo Abimeleg oo ahaa bogorkii Geraar ayaa u soo cid dirtay, oo watay Saarah. **3** Laakiinse Ilaha baa Abimeleg habeenkii ryo ugu yimid, oo wuxuu ku yidhi, Bal eeg, waxaad tahay meyd uun, waana naagtii aad qaadatay aawadeed, maxaa yeelay, iyadu waa nin naagtis. **4** Abimelegna uma uusan dhowaan iyada, wuxuuna yidhi, Sayidow, miyaad quruun xaq ah baabbi'inaysaa? **5** Miyuusan isaga qudhiiisu igu odhan, Waa walaashay? Oo iyana xataa waxay igu tidhi, Isagu waa walaalkay. Tan waxaan ku sameeyey daacadnimada qalbigayga iyo daahirsanaanta gacmahayga. **6** Oo Ilaha wuxuu ku yidhi isaga intuu riyoonayay, Haah, waan ogahay inaad waxan daacadnimada qalbigaaga ku samaysay, anna waan kaa celiyey inaad igu dembaabto: sidaas daraaddeed kuuma aan oggolaan inaad iyada taabato. **7** Haddaba

ninka naagtiisa u celi, waayo, isagu waa nebi, wuuna kuu ducayn doonaa, waanad noolaan doontaa. Haddaadan iyada celinna, ogow hubaal waad dhiman doontaa, adiga iyo waxaaga oo dhambuba. **8** Abimelegna aroor horuu kacay, oo wuxuu u yeedhay addoomadiisi oo dhan, oo waxyalaahan oo dhan buu u sheegay, nimankiima aad iyo aad bay u cabsadeen. **9** Markaasaa Abimeleg wuxuu u yeedhay Ibraahim, oo wuxuu ku yidhi, Waa maxay waxa aad nagu samaysay? Oo maxaan kuugu dembaabay, oo aad aniga iyo boqortooyadaydaba dembi weyn ugu soo jiidday? Waxaad igu samaysay waxyalo aan waajib ahayn in la sameeyo. **10** Abimelegna wuxuu Ibraahim ku yidhi, Maxaad aragtay oo aad waxan u samaysay? **11** Ibraahimma wuxuu yidhi, Waxaan mooday inaan cabsida Ilah meeshan jirin, oo ay naagtayda aawadeed ii dili doonaan. **12** Oo weliba sida runta ah iyadu waa walaashay, waana gabadhhii aabbahay, laakiin ma aha gabadhi hooyaday; waxayna noqotay naagtaydi. **13** Wuxaana dhacay, markii Ilah iga wareejiyey gurigii aabbahay, inaan ku idhi iyada, Raxmaddaada aad i tusi doonto waxay tahay inaad meal kastoo aynu tagnaba iga tidhaahdo, Waa walaalkay. **14** Markaasaa Abimeleg wuxuu waday ido iyo dibiyo, iyo niman addoommo ah, iyo naago addoommo ah, oo wuxuu siiyey Ibraahim, naagtiisi Saarahna wuu u celiyey. **15** Abimelegna wuxuu ku yidhi, Bal eeg dhulkaygu waa ku hor yaallaaye. Meeshaad doonto deg. **16** Saarahna wuxuu ku yidhi, Bal eeg, walaalkaa waxaan siiyey kun xabbadood oo lacag ah, waana u indhadabool kuwa kula jooga oo dhan; oo xagga wax kasta waa lagaa xaq mariyey. **17** Ibraahimma Ilah buu baryay, markaasaa Ilah bogsiiyey Abimeleg, iyo naagtiisi, iyo gabdhiihi middiinyada u ahaa; waxayna dhaleen carruur. **18** Waayo, Ilah wuxuu awday maxalladii kuwa reerka Abimeleg oo dhan, waana Saarah oo ahayd naagti Ibraahim aawadeed.

21 Oo Rabbigu Saarah wuu soo booqday siduu yidhi, oo Rabbigu wuxuu Saarah u yeelay siduu kula hadlay. **2** Oo Saarah way uuraysatay, oo Ibraahim wiil bay u dhashay isagoo da' weyn, waxayna ahayd wakhtigii Ilah kala hadlay isaga. **3** Oo Ibraahim wuxuu wiilkiiisi u dhashay, oo Saarah u dhashay isaga, u bixiyey Isxaaq. **4** Oo Ibraahim baa guday wiilkiiisi Isxaaq markuu siddeed maalmodd jiray, sidii Ilah ku amray isaga. **5** Oo Ibraahimma wuxuu jiray boqol sannadood, markii wiilkiiisi Isxaaq u dhashay isaga. **6** Saarahna waxay tidhi, Ilah waa iga qosliyey, qof kasta oo maqlaana waa ila qosli doonaa. **7** Oo waxay tidhi, Yaa Ibraahim ku odhan lahaa, Saarah carruur bay nuujin doontaa? Waayo, wiil baan u dhalay isaga oo da' weyn. **8** Wiilkii wuu koray, naaskiina waa laga gudhiyey. Ibraahimma diyaafad weyn buu sameeyey maalintii Isxaaq naaska laga gudhiyey. **9** Saarahna waxay aragtay wiilkii ay Haagaar tii Masriyadda ahayd Ibraahim u dhashay oo ku cayaaraya. **10** Sidaas daraaddeed waxay Ibraahim ku tidhi, Eri addoontan iyo wiilkeedabaa: maxaa yeelay, wiilkii addoontanu wax la dhaxli maayo wiilkayga Isxaaq ah. **11** Waxaasuna Ibraahim aad buu ula xumaa xagga wiilkisa. **12** Ilahna wuxuu Ibraahim ku yidhi, Yaanay kula xumaan wiilkia dartiis, iyo naagta addoonta ah toona. Wax alla wixii Saarah kugu tidhaahdo, hadalkeeda maqal; waayo, farcankaaga Isxaaq baa loogu yeedhi doonaa. **13** Wiilkii addoontanu waxaan ka dhigi doonaa quruun, waayo, isna waa farcankaaga. **14** Ibraahimma aroortii horuu kacay, wuxuuna qaaday cunto iyo sibraar biyo ah, oo Haagaar buu siiyey intuu garbaha u saaray, wiilkii wuu siiyey, markaasuu eryay: wayna iska tagtay, oo ku wareegtagtay cidliidii Bi'r Shebac. **15** Biyihii sibraarka ku jiryna way dhammaadeen, kolkaasay ilmihii ku xoortay geedihii midkood hoostiisa. **16** Wayna tagtay oo waxay fadhiisatay meal ku soo jeedda oo ka fog, oo qiyastii ah intii fallaadh la ganay gaadho, waxayna tidhi, Yaanay eegin dhimashada wiilk. Iyadoo

fadhida meal ku soo jeedda ayay codkeedii kor u qaadday oo ooyday. **17** Ilah baana maqlay codkii wiilk; malaa'iigtii Ilahna Haagaar bay samada uga yeedhay, oo waxay ku tidhi, Haagaaray, maxaa ku helay? Ha baqin; waayo, Ilah waa maqlay codkii wiilk, meeshuu joogu isagu. **18** Kac oo wiilk toosi, oo gaancantaada ku hay; maxaa yeelay, quruun weyn baan ka dhigi doonaa isaga. **19** Markaasaa Ilah indhaeedit furay, oo waxay aragtay ceel biyo ah; kolkaasay tagtay, oo sibraarki biyo ka soo buuxisay, oo wiilkii waraabisay. **20** Ilahna wiilkii buu la jiray; wuuna koray; oo cidladuug degay, wuxuuna noqday qaansoole. **21** Wuxuuna degay cidliidii Faaraan: hooyadiis baana dhulka Masar naag uga qaadday. **22** Waxayna noqotay wakhtigaas in Abimeleg iyo Fiikol oo ahaa madaxda ciidankiisa ay la hadleen Ibraahim iyagoo leh, Ilah waa kugula jiraax waxa aad samayso oo dhan. **23** Haddaba halkan Ilahaa iigu dhaaro inaadan i khiyaanayn aniga ama wiilkayga, ama wiilkayga wiilkisa, laakiinse sidii aan wanaagga kuugu sameeyey, inaad adna iigu samaynaysid, aniga iyo dhulka aad qariib ahaanta u degganaydba. **24** Ibraahimma wuxuu yidhi, Waan kuu dhaaran doonaa. **25** Ibraahimme wuxuu Abimeleg u canaantay ceelkii ay addoommada Abimeleg ka xoogen aawadiis. **26** Abimelegna wuxuu yidhi, Anigu garan maayo ka waxaas sameeyey; adna iima aad sheegin, welina ma aan maqlin, maanta mooyaane. **27** Markaasaa Ibraahim hido iyo dibiyo kaxeeyey, oo wuxuu siiyey Abimeleg; labadoodina axdi bay dhigteen. **28** Kolkaasaa Ibraahim idhihi gooni ahaan uga bixiyey toddoba sabeenood. **29** Abimelegna wuxuu Ibraahim ku yidhi, Micnehoodu waa maxay toddobadan sabeenood oo aad gooni ahaantooda u bixisay? **30** Markaasuu yidhi, Toddobadan sabeenood waa inaad iga guddoontid inay markhaati ii noqoto inaan anigu ceelkan qoday. **31** Sidaas daraaddeed meeshaas wuxuu u bixiyey Bi'r Shebac; maxaa yeelay, labadooduba meeshaas bay ku dhaarteen. **32** Sidaas daraaddeed axdi bay ku dhigteen Bi'r Shebac; markaasaa Abimeleg kacay, isaga iyo Fiikol oo ahaa madaxda ciidankiisa, oo waxay ku noqdeen dhulkiir reer Falastiin. **33** Ibraahimma geed buu Bi'r Shebac ku beeray, oo halkaas buu ku ducaystay magaca Rabbiga Ilahaadaa'imeka ah. **34** Ibraahimma maalmo badan ayuu dhulka reer Falastiin qariib ahaan ku degganaa.

22 Oo waxaa dhacay waxyalaahaas ka dib, in Ilah tijaabiyeey Ibraahim, oo uu ku yidhi, Ibraahimow. Isna wuxuu yidhi, Waa i kan. **2** Markaasuu ku yidhi, Hadda kaxee wiilkaga keligiis ah, kan aad jeceshahay, oo ah Isxaaq, oo u kac dalka Moriyah; oo halkaas isaga sida allabarai la gubo ku dul bixi buuraha middood oo aan kuu sheegi doono. **3** Oo aroortii horaa Ibraahim kacay, oo wuxuu kooraystay dameeriisi, oo wuxuu kaxaystay laba ka mid ah dhallinyaradisiis, iyo wiilkiiisi Isxaaq; qoryihiina allabariga la gubo wuu u jeexjeexay, wuuna kacay, oo wuxuu tegey meeshii Ilah u sheegay. **4** Maalintii saddexaad ayuu Ibraahim indhiisiis kor u taagay, markaasuu meeshii oo ka fog arkay. **5** Ibraahimma wuxuu raggiisi dhallinyarada ahaa ku yidhi, Idinku halkan dameerka la jooga, aniga iyo wiilkuna halkoo baannu tegaynaa oo Ilah ku soo caabudaynaa, dabadeedan waannu idinku soo noqonaynaa. **6** Ibraahimma wuxuu qaaday qoryihii allabariga la gubo, oo wuxuu saaray wiilkiiisi Isxaaq, isna wuxuu gagantiisa ku qaaday dabkii iyo mindidii; markaasay labadoodiiba israaceen. **7** Isxaqaanqa waa la hadlay aabbiihiis Ibraahim, oo yidhi, Aabbow. Isna wuxuu yidhi, Waa i kan, wiilkaygiiyow. Markaasuu ku yidhi, Bal eeg, waa kuwan dabkii iyo qoryihii, laakiinse meehe wankii allabariga la gubo loo bixin lahaa? **8** Ibraahimma wuxuu yidhi, Ilah qudhisaas keeni doona wankii allabariga la gubo loo bixin lahaa, wiilkaygiiyow; saas daraaddeed labadoodiiba way israaceen. **9** Oo waxay yimaadeen meeshii Ilahaa isaga u sheegay; Ibraahimma meeshaasuu ka dhisay meeshii allabariga, qoryihiina wuu hagaajiyey, markaasuu xidhay

wiilkiiisi Isxaaq, oo meeshii allabariga saaray qoryihii dushooda. **10** Ibraahimma gacantiisi buu fidiyey, oo mindidii buu u qaaduy inuu wiilkiiisi dilo. **11** Markaasay malaa'igtii Rabbigu samada uga yeedhay isaga, oo waxay ku tidhi, Ibraahimow, Ibraahimow. Kolkaasuu yidhi, Waa i kan. **12** Markaasay ku tidhi, Gacantaada ha saarin wiilkil, waxbana ha ku samayin: waayo, hadda waan garanayaa inaad ilaha ka cabsatid, maxaa yeelay, igama aadan lexejeklaysan wiilkagaag, kaas oo ahaa wiilkagaag keligiis ah. **13** Markaasaa Ibraahim indhihiisi kor u taagay, oo wax fiirihey, oo wuxuu dabadiisa ku arkay wan geesaha kayn kula jira. Markaasaa Ibraahim tegey oo wankii soo kaxeyey, oo wuxuu u bixiyey allabari guban meeshii wiilkiiisa. **14** Ibraahimma meeshaas wuxuu u bixiyey Yehowah Yireh; xataa ilaa maanta waxaa la yidhaadhaa, Buurta Rabbiga ayaa lagu arki doonaa. **15** Kolkaasaa mar labaad malaa'igtii Rabbigu Ibraahim samada uga yeedhay, **16** oo waxay ku tidhi, Rabbigu wuxuu yidhi, Waxan Aad samaysay awadood, iyo wiilkagaag aadan iga lexejeklaysan, kaas oo ah wiilkagaag keligiis ah aawadiis ayaan nafsaddaya ku dhaartay **17** inaan barako ku barakay doono, oo aar farcankaaga u tarmin doono sida xiddigaha cirka, iyo sida cammuudda taal badda xeebeeteda; oo uu farcankaaguna hantyi doono cadaawayaaishiisa irridooda; **18** oo ay quruumaha dunida oo dhammu ku barakoobi doonaa farcankaaga, maxaa yeelay, codkayaad addeecday. **19** Haddaba Ibraahim wuxuu ku noqday raggisii dhalinyyarada ahaa, markaasay kaceen oo waxay wada tageen Bi'r Shebac, Ibraahimma wuxuu iska degay Bi'r Shebac. **20** Oo waxaxa dhacay waxyaalaahaas dabadood, in Ibraahim loo sheegay, oo lagu yidhi, Bal eeg, Milkah carruur bay u dhashay walaalkaa Naaxoor. **21** Waxay yihiin Cuus oo ah curadkiisa, iyo Buus oo ah walaalkis, iyo Qemuu'el oo ah Araam aabbhiis; **22** iyo Kesed, iyo Haso, iyo Fildash, iyo Yidlaf iyo Betuu'el. **23** Betuu'elna wuxuu dhalay Rebeqah. Siddeeddan bay Milkah u dhashay Naaxoor, oo ahaa Ibraahim walaalkis. **24** Addoonkiisa la odhan jiray Re'uumah waxay iyana u dhashay Tebah, iyo Gaham, iyo Tahash, iyo Macakah.

23 Saarah waxay noolayd boqol iyo toddoba iyo labaatan sannadood; intasaas waa Saarah cimrigeedii. **2** Oo Saarah waxay ku dhimatay Qiyyad Arbac, taasoo ah Xebron, tan ku taal dalka Kancaan: Ibraahimma wuxuu u yimid inuu u baroorto, oo uu u ooyo Saarah. **3** Markaasaa Ibraahim meydki naagtisa ka kacay, oo wuxuu la hadlay reer Xeed, isagoo ku leh, **4** Waaan ahay shisheeye sodcaal ah oo idin dhex jooga: ee dhexdiinna iga siya meel xabaaleed oo hanti ah, si aan meydka naagtayda hortayda uga aaso. **5** Oo reer Xeedna Ibraahim bay u jawaabeen, iyagoo ku leh, **6** Bal na maqal sayidkaygiyow, adigu dhexdayada waxaad ku tahay amuur weyn. Midka ugu wanaagsan qabriyadayada meydka naagtadaa ku aas. **7** Midkayana kaama lexejeklaysan doono qabrigiisa inaad ku aastid meydka naagtadaa. Markaasaa Ibraahim sare kacay, oo uu u sujuuday dadkii waddanka lahaa, oo ahaa reer Xeed. **8** Wuuna la hadlay oo ku yidhi, Haddaad oggoshiihiin inaan meydka naagtayda hortayda ka aaso, i maqla oo ii barya Cefroon ina Sohar, **9** inuu i siyo godka la yidhaahdo Makfelah oo uu haysto, oo ku yaal berrinkiisa geestiisa. Qiimo dhan ha iga siyo, inay dhexdiinna ii noqoto meel xabaaleed oo hanti ah. **10** Haddaba Cefroon wuxuu fadhiyey reer Xeed dhexdooda; oo Cefroon oo ahaa reer Xeed ayaa Ibraahim u jawaabay, iyadoo ay maqlayaan reer Xeed intii iriddii magaaladiisa ka gashay oo dhammu, oo wuxuu ku yidhi, **11** Maya, sayidkaygiyow, i maqal, berrinka waan ku siinayaa, godka ku dhex yaalna waan ku siinayaa; waxaan kugu siinayaa ragga reerkayga hortooda, ee meydka ku aaso. **12** Ibraahimma wuxuu ku hor sujuuday dadkii waddanka. **13** Markaasuu Cefroon la hadlay iyadoo ay dadkii waddanku maqlayaan, oo wuxuu ku yidhi, Waan ku baryayaaye, haddaad oggoshahay i maqal; waan ku siin qiimihii berrinka eeiga

qaado, anna meydkaan meeshaas ku aasan. **14** Cefroonna Ibraahim buu u jawaabay, isagoo ku leh, **15** Sayidkaygiyow, bal i maqal: meel dhul ah oo qiimihiius yahay afar boqol oo sheqel oo lacag ah, waa maxay dhexdeenna? Haddaba meydkaa aaso. **16** Ibraahimma Cefroon buu maqlay, markaasaa Ibraahim u miisaamay Cefroon lacagtii uu u sheegay, iyadoo ay reer Xeed maqlayaan, oo waxay ahayd, afar boqol oo sheqel oo lacag ah, oo lacagti baayacmushtarka ku socotay ah. **17** Sidaasaa berrinkii Cefroon, oo Makfelah ku yiil, oo Mamre ku hor yiil, berrinkii iyo godkii ku dhex yiil, iyo geedihii ku yiil berrinkii, iyo xuduudki ku wareegsanaa oo dhanba waxaa lagu xaqiijiyey **18** reer Xeed intii iriddii magaaladiisa ka gashay oo dhan hortooda, in Ibraahim hanti ahaan u lahaado. **19** Markaas ka dib aaya Ibraahim naagtisi Saarah ku aasay godkii berrinkii Makfelah oo ku hor yiil Mamre, taas oo ah Xebron oo dalka Kancaan ku tiil. **20** Oo berrinkii iyo godkii ku dhex yiilba reer Xeed aaya Ibraahim u xaqiijiyey inay meel xabaaleed oo hanti ah u noqdaan.

24 Ibraahimma waa da' weynaa, gabow buuna la dhacay. Rabbiguna Ibraahim buu ku barakeeyey wax walba. **2** Oo Ibraahim, wuxuu ku yidhi addoonkiisi oo dadka gurigii ugu weynaa, oo u talin jiray wixii uu laaha oo dhan, Waan ku baryayaaye gacantaada bowdadaya hoos dhig. **3** Oo waxaan kugu dhaarin doonaa Rabbiga ah Ilaha samada iyo Ilaha dhulka inaadan wiilkayga naag uga guurinay gabdhaha reer Kancaanka aan dhex degganahay: **4** laakiin waxaad u kacdaa dalkaygii iyo xigaalkaygii, oo waxaad naag uga keentaa wiilkayga Isxaaq. **5** Addoonkiisa wuxuu ku yidhi, Waxaa laga yaabaa inaanay naagtugoggolaan inay ii soo raacdoo dalkan; ma inaan wiilkaga ku celijo dalkii aad ka timid baa? **6** Ibraahimma wuxuu ku yidhi isagi, Iska jir oo wiilkayga meeshaas ha ku celin. **7** Rabbiga Ilaha samada ah, oo iga soo kaxeyey gurigii aabbahay iyo dalkaygii aan ku dhashay, oo ila hadlay, iiguna dhaartay, isagoo leh, Farckaaga ayaan dalkan siinayaa, aaya malaa'igtiisa kaa sii hor diri doona, wiilkaygana naag baad halkaas uga soo guurin doontaa. **8** Haddid naagtugoggolaan inay ku soo raacdoo, markaas dhaartaydan waxba kaa ma saarna, laakiin wiilkayga halkaas ha ku celin. **9** Addoonkiisa wuxuu gacantiisi hoos dhigay bowdadii sayidkiisi Ibraahim, wuxuuna ugu dhaartay wax arrintan ku saabsan. **10** Addoonkiisa wuxuu kaxeyey toban awr, oo ka mid ah awtii sayidkiisa, wuuna tegey, isagoo gacantiisa ku haya waxyaalihii sayidkiisa oo wanaagsanaa oo dhan, oo intuu kacay ayuu tegey Mesobotamiya, xagga magaalada Naaxoor. **11** Awrtiina wuxuu tu'iyey meel magaalada dibaddeeda ah oo ceelik biyaha agtiisa ah kolkay gaabtii ahayd, marka dumarku biyo dhaansiga u soo baxaan. **12** Oo wuxuu yidhi, Rabbiyow, sayidkayga Ibraahim Ilahiisow, waan ku baryayaaye, maanta i liibaani, sayidkayga Ibraahimma u roonow. **13** Bal eeg, waxaan ag taaganahay isha biyaha ah, gabdhaha dadka magaaladuna waxay u soo baxayaan inay biyo dhaansadaan. **14** Gabadhii aan ku odhan doono, Ashuunkaaga deji, waan ku baryayaaye, aan ka cabbee, oo igu odhan doonta, Cab, awartaadana waan waraabini doonaa, taasu ha noqoto tii aad u dooratay addoonkaaga Isxaaq, oo taas baan ku ogaan doonaa inaad sayidkayga u roonaatay. **15** Intuusan hadalkii dharmayn, waxaaa soo baxday, iyadoo ashunkeedii garabka ku sidata, Rebeqah oo u dhalatalay Betuu'el wiilkii Milkah, oo ahayd naagtii Naaxorkii ahaa Ibraahim walaalkis. **16** Gabadhuna waa suurad quruxsanayd, waxayna ahayd bikrad aan ninna u tegin. Waxay tagtay ishiii biyaha ahayd xaggeeda, oo intay ashunkeedii soo buuxsatay, ayay soo baxday. **17** Markaasuu addoonki ku ordoy inuu ka hor tago oo wuxuu ku yidhi, Ashuunkaaga iga waraabiin yar oo biyo ah, waan ku baryayaaye. **18** Markaasay tidhi, Cab, sayidkaygiyow. Oo intay dhaqsatay ayay ashunkeedii dejisay oo gacanta ku qabatay, wayna waraabisay. **19** Oo markii ay waraabisay

ka dib ayay ku tidhi, Awrtaaadana waan u dhaamin doonaa, ilaa ay wabxaan. 20 Oo intay dhaqsatay ayay biyihii ashunkeedii ku shubtay berkeddi, oo mar kalay ceelki ku orodday inay soo dhaamiso, wayna u dhaamisay awrtiisi oo dhan. 21 Ninkiina aad buu u fiirihey iyada, isagoo amusan, inuu ogaado in Rabbigu ku liibaaniyeet sodecaalkiisi iyo in kale. 22 Markii awrtii cabtay ka dib ayaa ninkii soo qaaday sangelis dahab ah oo miisaankiisu yahay nus sheqel, gacmaheedana wuxuu u soo qaaday laba dugaagodoood oo dahab ah oo miisaankoodu yahay tobansheqel. 23 Oo wuxuu ku yidhi, Ina ayaad tahay? Waan ku baryayaaye, ii sheeg. Guriga aabbahaa meel aannu ku hoyanno ma leeyahay? 24 Oo waxay ku tidhi isagii, Anigu waxaan ahay ina Betuu'el, wiilkii Milkah ay Naaxoor u dhashay. 25 Oo weliba waxa kale oo ay ku tidhi, Caws iyo cunto badanba waanuu haysanna, iyo meel lagu hoydo. 26 Markaasaan ninkii madaxa foororiyey oo Rabbiga caabuday. 27 Markaasuu yidhi, Mahad waxaaa leh Rabbiga ah sayidkayga Ibraahim Ilaahiisa, oo aan naxariistiisa iyo runtiisa ka joojin sayidkayga. Anigana Rabbigu jidkuu igu soo hoggaamiyeey, oo wuxuu i keenay gurigii sayidkayga walaaliihiis. 28 Gabadhiina intay orodday ayay waxyaalahand dadkii guriga hooyadeed uga warrantay. 29 Rebeqhaha waxay lahayd walaal magiciisa la yidhaahdo Laabaan. Markaasaan Laabaan dibadda u baxay oo wuxuu ku orday ninkii isha joogtay. 30 Markuu arkay sangeliskii, iyo dugaagadihi gacmihii walaashisii ku jiray, oo uu maqlay hadalkii walaashis Rebeqah, iyadoo leh, Sidan buu ninkii ila hadlay, ayuu u yimid ninkii oo bal eeg, wuxuu ag istaagay awrtii isha joogtay. 31 Oo wuxuu ku yidhi, Kaaga Rabbigu barakeeyeyow, soo gal, maxaad dibadda u taagan tahay? Gurigii waan soo hagaajiyey, awrtana meel baan u diyaariyey. 32 Ninkiina gurigii buu soo galay, awrtiina wuu furay, wuxuuna isaga awrtii ugu dhiibay caws iyo cunto, biyona wuu siiyey inay ku cago maydhaan isaga iyo raggiil la socdayba. 33 Cuntona waa la hor dhigay inuu cuno: laakiinse wuxuu yidhi, Cuni maayo ilaa aan sheego farriintayda. Kolkaasuu yidhi, Sheeg. 34 Markaasuu yidhi, Waxaan ahay Ibraahim addoonkiisa. 35 Rabbigu aad iyo aad buu u barakeeyey sayidkayga, wuuna weynaaday: wuxuuna siiyey adhi iyo lo', iyo lacag iyo dahab, iyo rag addoommo ah, iyo naago addoommo ah, iyo geel iyo dameerro. 36 Saarah oo ahayd sayidkayga naagtisii ayaa wili u dhashay sayidkayga markay gabowday, oo wuxuu isaga siiyey wuxuu leeyahay oo dhan. 37 Sayidkayguna wuu i dhaariyey, isagoo leh, Wiilkayga waa inaanad naag uga guurin gabdhaha reer Kancaanka aan dalkooda degganahay. 38 Laakiinse waxaad u kacdaa gurigii aabbahay, iyo xigaalkaygii, oo wiilkayga naag uga keen. 39 Markaasaan sayidkaygii ku idhi, Waxaa laga yaabaa inaanay naagtii i soo raaci doonin. 40 Oo wuxuu igu yidhi, Rabbigu aan hortiisa ku socdo wuxuu ku raacin doonaa malaa'igtiisa, jidkaagana wuu kugu liibaanin doonaa, wiilkaygana naag baad uga guurin doontaa xigaalkaygii iyo gurigii aabbahay, 41 dabadeedna dhaartayda waxba kaama saarna, markaad u tagto xigaalkay; oo hadday iyada ku siin waayaan, markaas dhaartaayda waxba kaama saarna. 42 Maantaan isha imid oo waxaan idhi, Rabbiyow, sayidkayga Ibraahim Ilaahiisow, haddaad haataan jidkayga aan ku socdo igu liibaanisid, 43 bal eeg, waxaan ag taaganahay isha biyaha ah, gabadhi u soo baxda inay biyo dhaansato oo aan ku odhan doono, Waan ku baryayaaye, ashuunkaaga iga sii in yar oo biyo ah aan cabbee, 44 oo igu odhan doonta, Cab, awrtaaadana waan u dhaamin doonaa, taasu ha noqoto tii Rabbigu u doortay wiilkayga. 45 Oo intaan hadalkii qalbigayga ka dhammaan ayaa Rebeqah soo baxday iyadoo ashunkeedii garabka ku sidata, markaasay ishii ku dhaadhacday, oo soo dhaansatay: anna waxaan ku idhi, Waan ku baryayaaye, i waraabii. 46 lyana intay dhaqsatay oo ay ashunkeedii garabkeeda ka soo dejisay ayay tidhi, Cab, awrtaaadana waan waraabii doonaa: sidaas

daraaddeed waan cabbay, awrtiina way waraabibay. 47 Markaasaan weyddiiyey oo ku idhi, Ina ayaad tahay? Oo waxay tidhi, Ina Betuu'el wiilkii Naaxoor ay Milkah u dhashay isaga. Markaasaan sangeliskii sanka u sudhay; dugaagadihiina gacmaha u geliyey. 48 Kolkaasaan madaxa foororiyey, oo Rabbiga caabuday, oo waxaan ammaanay Rabbiga ah sayidkayga Ibraahim Ilaahiisa, oo igu soo hoggaamiyeey jidki toosnaa, inaan gabadhi sayidkayga walaalkis u kaxeeyo wiilkiiisa. 49 Haddaba haddaad sayidkayga ula macaamiloonaysaan si raxmad leh oo daacad ah, ii sheega: haddii kalesii sheega, inaan u leexdo xagga midigtii ama xagga bidixda. 50 Markaasay Laabaan iyo Betuu'el jawaabeen oo yidhaahdeen, Waxanu wuxuu ka soo baxay xagga Rabbiga, annana kugulama hadli karno xumaan iyo samaan toona. 51 Bal eeg, Rebeqah waa ku hor joogtaaye, kaxee oo la tag, oo ha noqoto sayidkayga wiilkiiisa naagtisii, sidii Rabbigu ku hadlay. 52 Markii uu Ibraahim addoonkiisi hadalkoodii maqlay ayuu Rabbiga u sujuuday. 53 Markaasuu addoonkiisoo bixiyej jowharro lacah ah iyo jowharro dahab ah, iyo dhar, oo Rebeqah siiyey: walaalkeed iyo hooyadeedna wuxuu siiyey waxyaalo qaali ah. 54 Markaasay wax cuneen oo wax cabbeen, isaga iyo raggiil la jirayba, habeekii oo dhanna halkaasay joogeent. Aroortii bay kaceen oo wuxuu yidhi, Xagga sayidkaygii dira. 55 Walaalkeed iyo hooyadeedna waxay yidhaahdeen, Gabadhu na nala joogt dhawr maalmod, ugu yaraan tobansheri; dabadeedna way tegi doontaa. 56 Markaasuu ku yidhi iyagii, Rabbigu waa igu liibaaniyeet jidkaygii, sidaas daraaddeed ha i raajinina, ee i dira inaan sayidkaygii tago. 57 Markaasay yidhaahdeen, Gabadha waanuu u yeedhi doonaa oo weyddi doonaa. 58 Markaasay Rebeqah u yeedheen, oo waxay ku yidhaahdeen, Ninkan ma raacaysaa? Oo waxay tidhi, Haah, waan raacayaa. 59 Markaasay walaashhood Rebeqah direen, iyada iyo midiidinteedii, iyo addoonki Ibraahim, iyo raggiisiiiba. 60 Oo Rebeqah bay u duceeyeen oo ku yidhaahdeen, Walaashayoy, kumanyaal kun hooyadood noqo, farcankaaguna kuwa iyaga neceb iriddooda ha hantiyeen. 61 Rebeqhaha way kacday, iyada iyo gabdhaheediiba, oo waxay fuuleen awrtii, ninkiina way raaceen: addoonkiina wuu kaxeeyey Rebeqah, wuuna tegey. 62 Isxaaqna wuxuu ka yimid xagga jidka Bi'r Lahayroy, waayo, wuxuu degganaa dhulka Koonfureed. 63 Oo gabbalhicii ayaa Isxaaq berrinka u soo baxay inuu fikiro: markaasuu indhihiisa kor u taagay, oo wax fiirihey, oo wuxuu arkay awr soo socota. 64 Rebeqhaha indhaheedii bay kor u taagtagtay, oo markay Isxaaq aragtagtay ayay ratigii ka degtay. 65 Oo waxay addoonki ku tidhi, Waa ayo ninkaas berrinka dhex socda, oo inaga hor imanaya? Addoonkiina wuxuu yidhi, Waa sayidkaygii. Markaasay indhashareerteedii qaadataay oo hagoogatay. 66 Addoonkiina wuxuu Isxaaq u sheegay wixii uu sameeyey oo dhan. 67 Isxaaqna wuxuu iyadii soo geliyey teendhadii hooyadiis Saarah, Rebeqhaha wuu guursaday, oo naagtisii bay noqotay. Wuuna jeclaaday iyada, oo Isxaaq waxaa laga qalbi qabowjiyey geridii hooyadiis.

25 Ibraahim wuxuu guursaday naag kale, magaceeduna wuxuu ahaa Qeturah. 2 Oo waxay u dhashay Simraan, iyo Yogshaan, iyo Medaan, iyo Midyaan, iyo Yishbaaq, iyo Shuu'ah. 3 Yogshaanna wuxuu dhalay Sheebaa, iyo Dedaan. Wiilashii Dedaanna waxay ahaayeen Ashuurim, iyo Letushim, iyo Le'ummiim. 4 Wiilashii Midyaanna waxay ahaayeen Ceefah, iyo Ceefah, iyo Xanoog, iyo Abiidac iyo Eldacah. Kuwanu waxay wada ahaayeen carruurtii Qeturah. 5 Ibraahim wax alla wuxuu lahaa wuxuu siiyey Isxaaq. 6 Laakiinse naagiihi addoommada ahaa oo Ibraahim haystay wuxuu wiilashoodii siiyey hadiyado, oo intuu isagu noolaa ayuu ka diray wiilkiiisa Isxaaq, bari buuna u diray xagga dhulka bari. 7 Sannadiihi Ibraahim noolaa oo cimrigiisu ahaa waa boqol iyo shan iyo toddobaatan

sannadood. **8** Ibraahimna waa naf baxay, cimri wanaagsan buuna ku dhintay, isagoo duq ah, oo sannado badan jiray; oo wuxuu ku darmaday dadkiisi. **9** Markaasay wiilashii Isxaaq iyo Ismaaciil ku aaseen godkii Makfelah, oo ku dhex yiil berrinkii Cefroona ina Sohar oo ahaa reer Xeed oo ku hor yiil Mamre; **10** berrinkaas oo ahaa kii Ibraahim ka ibsaday reer Xeed. Halkaasaas lagu aaya Ibraahim iyo naagtisii Saarahba. **11** Ibraahim geeridisii kib ayaa Ilahaar barakeeyey wiiliikii Isxaaq; Isxaqna wuxuu ag degganaa Bii' Lahayroy. **12** Haddaba kuwanu waa farcankii Ismaaciil ina Ibraahim, kii Haagaar tii Masriyadda ahayd oo Saarah midiidiinteedii ahayd ay u dhashay Ibraahim. **13** Kuwanuna waa magacyadii wiilashii Ismaaciil, magacyadoodii sidii farcankoodii ahaa. Curadkii Ismaaciil wuxuu ahaa Nebayod; waxaana ku xigay Qedaar, iyo Adbe'el, iyo Mibsam, **14** iyo Mishmaac, iyo Duumah, iyo Masa; **15** Hadar, iyo Tema, iyo Yetuu, iyo Nafish, iyo Qedemah. **16** Kuwanu waa wiilashii Ismaaciil, kuwanuna waa magacyadoodii sidii ay tuulooyinkoodii iyo xeryahoodii ahaayeen; waxayna lahaayeen laba iyo tobani amuur sidii ay qolooyinkoodii ahaayeen. **17** Sannadiihi Ismaaciil noolaa waa boqol iyo toddoba iyo soddon sannadood, wuuna naf baxay, oo dhintay; wuxuuna kib darmaday dadkiisi. **18** Waxayna degganaaeyeen tian yio Xawiilaah iyo Shuur tan ku hor taal Masar, haddaad u kacdo xaggaa Ashuur. Walaalihiis oo dhan hortooda ayuu degay. **19** Kuwanuna waa farcankii Isxaaq ina Ibraahim. Ibraahim Isxaaq buu dhayal. **20** Isxaqna afartan sannadood buu jiray markuu guursadaa Rebeqah ina Betuu'el kii dalkisu ahaa Suuriya ee reer Fadan Araam, iyadoo ahayd Laabaan kii dalkisu Suuriya ahaa walaashiis. **21** Isxaqna naagtisuu Rabbiga u baryay, maxaa yeelay, madhalays bay ahayd, Rabbiguna waa kaa aqbalay, markaasay naagtisii Rebeqah uuraysatay. **22** Carruurtiina urkeeday isku dhex riixriikeen; markaasay tidhi, Hadday saas tahay, maxaan sidan u ahay? Kolkaasay u tagtay inay Rabbiga wax weyddiiso. **23** Rabbiguna wuxuu ku yidhi iyada, Laba quruuumood baa maxalkaaga ku jirta, Oo laba dad oo kala duwan aayaa uurkaaga ka soo bixi doona; Oo labada dad midkood baa ka xoog badnaan doona dadka kale; Kan weynuna wuxuu u adeegi doonaan kan ka yar. **24** Oo markii wakhtigii ay umuli lahayd dhammaaday, bal eeg, waxaa maxalkedii ku jiray mataano. **25** Oo kii hore wuu soo baxay isagoo cas, korkisa oo dhummuna wuxuu u ekaa dhar dhogor laga sameeyey, magiciisiina waxay u baxsheen Ceesaw. **26** Dabadeedna waxaa soo baxay walaalkis, gagacintisuna waxay ku dhegganayd cedhibta Ceesaw; magiciisiina waxaa loo bixiyey Yacquub; Isxaqna lixdan sannadood buu jiray markay iyaga dhashay. **27** Wiilashiiin way koreen: oo Ceesaw wuxuu ahaa nin ugaadhsiga aad u yaqaan, wuxuuna ahaa nin duurgal ah; Yacquubna wuxuu ahaa nin aamusan oo teendhooyin degi jiray. **28** Isxaqna wuu jeclaa Ceesaw, maxaa yeelay, wuxuu cuni jiray hilbikiisi ugaadha; Rebeqahna waxay jeclay Yacquub. **29** Yacquub wuxuu karsaday fud; markaasaa waxaa duurka ka yimid Ceesaw, wuuna daalanaa. **30** Markaasaa Ceesaw wuxuu Yacquub ku yidhi, Waan ku baryayaaye, i sii an cuneen fuudkaas cas, waayo, waan daalanahay. Sidaas daraaddeed magiciisi waxaa loo bixiyey Edom. **31** Yacquubna wuxuu yidhi, Maanta iga ibii curadnimadaada. **32** Markaasaa Ceesaw yidhi, Bal eeg, geeri baan ku dhowahay; haddala curadnimadu maxay ii taraysaa? **33** Markaasaa Yacquub ku yidhi, Maanta ii dhraaro. Kolkaasuu u dhartaay, curadnimadiisina wuxuu ka iibiyey Yacquub. **34** Yacquubna wuxuu Ceesaw siiyey kibis iyo fuud digir laga sameeyey, wuuna cuunay oo cabbay, markaasuu intuu kacay, iska tegey. Sidaasuu Ceesaw u quudhsaday curadnimadiisii.

26 Waxaa dhulkii ka dhacday abaar, oo aan ahayn tii hore oo waagii Ibraahim dhacday. Markaasaa Isxaaq u kacay

xagga Abimeleg oo ahaa boqorkii reer Falastiin xagga Geraar. **2** Rabbiguna wuu u muuqday isaga, oo wuxuu ku yidhi, Xagga Masar ha u dhaadhicin, laakiinse deg dhulka aan kuu sheegi doono. **3** Dhulkaan qariib ahaan u deg, oo anna waan kula jiri doonaa, oo waan ku barakayn doonaa; waayo, adiga iyo farcankaaga aayaan dalalkan oo dhan siin doonaa, oo waxaan adkayn doonaa dhaartii ayan ugu dhaartay aabbahaa Ibraahim. **4** Farcankaagana waxaan u tarmiin doonaa sida xiddigaha samada, oo waxaan farcankaaga siin doonaa dalalkan oo dhan, farcankaaganya quruumaha dunida oo dhammu ku barakoobi doonaa; **5** maxaa yeelay, Ibraahim baa addeecay codkaygii, wuxuuna dhawray wixii la ii dhawri lahaa, iyo xukummadaydi, iyo amarradaydi, iyo qaynuunnadaydi. **6** Isxaqna wuxuu degganaa Geraar: **7** oo dadki meeshaas joogay baa naagtisii ka warsaday, oo wuxuu yidhi, iyadu waa walaashay: waayo, wuu ka cabsaday inuu yidhaahdo, Waa naagtaydi, oo wuxuu isyidhi, waaba intaasoo ay dadka meeshan igu dilaa Rebeqah aawadeed, maxaa yeelay, way suurad quruxsanayd. **8** Markuu halkaas wakhti dheer joogay aaya Abimeleg oo ahaa boqorkii reer Falastiin daaqad ka fiiriyeey, oo uu arkay Isxaaq oo naagtisii Rebeqah la qooqaya. **9** Markaasuu Abimeleg Isxaaq u yeedhay, oo yidhi, Huu baalay iyadu waa naagtad. De sidee baad ku tidhi, Waa walaashay? Isxaqna wuxuu ku yidhi, Maxaa yeelay, waxaan is-idhi, Waaba intaasoo aad u dhimatid iyada aawadeed. **10** Oo Abimelegna wuxuu ku yidhi, War waa maxay waxan aad nagu samaysay? Mid dadka ka mid ahu dhib yaraan buu ula jiifsan lahaa naagtaada, oo kolkaasaa eed noo soo jiddi lahayd. **11** Markaasaa Abimeleg wuxuu dadki oo dhan ku amray, oo yidhi, Kii ninkan ama naagtisaa taabta hubaal naftaa laga qaadi doonaa. **12** Isxaqna dhulkaasuu wax ku beertay, isla sannaddiina wuxuu helay boqol laab; Rabbiguna wuu barakeeyey isagii. **13** Ninkiina wuu weynaaday, oo hor u maray, ilaa uu noqday nin aad u weyn, **14** wuxuuna lahaa adhi iyo lo', iyo addoommo fara badan; markaasay reer Falastiin ka masayreen. **15** Ceelashii addoommada aabbihis qodeen oo dhan waagii aabbihis Ibraahim noolaa ayay reer Falastin hore u awdeen oo ciid uga buuxiyeen. **16** Abimelegna wuxuu Isxaaq ku yidhi, Naga tag; waayo, aad baad nooga xoog badan tahay. **17** Markaasaa Isxaaq halkaas ka tegey, oo dooxadii Geraar degay, halkaasuna joogay. **18** Kolkaasaa Isxaaq mar kale qoday ceelashii biyaha oo ay qodeen waagii aabbihis Ibraahim noolaa, waayo, reer Falastiin baa awday markii Ibraahim dhintay ka dib, oo wuxuu magacyadoodii u bixiyey magacyadii aabbihis Ibraahim u bixiyey. **19** Markaasaa addoommadii Isxaaq dooxadii qodeen, oo waxay ka heleen ceel durdur ah. **20** Markaasaa xoolojirradii reer Geraar la dirireen xoolojirradii Isxaaq, iyagoo leh, Biyaha annagaa leh. Ceelka magiciisiina wuxuu u bixiyey Ceseq, maxaa yeelay, way la dirireen isagii. **21** Ceel kalena way qodeen, oo kaasna way kula dirireen, markaasuu magiciisi u bixiyey Sitnah. **22** Kolkaasuu meeshaas ka guuray, oo wuxuu qoday ceel kale; kaasna kulama ay diririn; magiciisiina wuxuu u bixiyey Rexobod, oo wuxuu yidhi, Haatan Rabbigu meel buu noo banneeyey, oo dalka waanuu ku badnaynaa. **23** Markaasuu halkaas ka tegey, oo wuxuu u kacay Bii' Shebac. **24** Oo isla habeekaas ayaa Rabbigu u muuqday isagii oo ku yidhi, Wuxaan ahay aabbahaa Ibraahim Ilaaahiisa. Haabsan, waayo, waan kula jiraa, oo waan ku barakayn doonaa, farcankaagana waan tarmiin doonaa addoomkaygii Ibraahim aawadiis. **25** Kolkaasuu halkaas ka dhisay meel allabarri, oo magaca Rabbiga ku baryootamay, halkaas buuna teendhadiisii ka dhisay, markaasaa addoommadii Isxaaq halkaas ceel ka qodeen. **26** Dabadeedna Abimeleg iyo saaxiibkiis Axusad, iyo Fiikol oo ahaa madaxda ciidankiisa aaya Geraar ka tegey oo Isxaaq u kacay. **27** Markaasaa Isxaaq ku yidhi, Maxaaad iigu timaadeen, waabadi i neceb tiihine, oo aad iska kay erideene?

28 Oo waxay yidhaahdeen, Caddaan baannu u aragnay in Rabbigu kula jiro; oo wawaannu nidhi, Annaga iyo adiga dhaaru ha inoo dhaxyaso oo ayu axdi dhiganno, **29** inaadan wax na yeelay, sidii annana aannan kuu taaban, oo aannan waxba kuugu samayn wanaag mooyaane, oo aannu nabad kuugu dirnay. Adigu hadda waxaaad tahay kan Rabbigu barakeeyey. **30** Diyaafad buuna u sameeyey, wayna cuneen oo cabbeen. **31** Kolkaasuu aroor hore kaceen, oo isu dhaardhaarteen: markaasaas Isxaaq iska diray, iyana nabad bay kaga ambabbaxeen. **32** Oo isla maalintaas ayay addoommadii Isxaaq yimaadeen, oo ay uga warrameen ceelkii ay qodeen, oo waxay ku yidhaahdeen, Biyaannu helnay. **33** Markaasuu u bixiy Shebcaah; sidaas daraaddeed magaaladaas magaceeda waxaa ilaa maantadan la yidhaahdaa Bi'ir Shebac. **34** Ceesaw markuu afartan sannadood jiray ayuu guursaday Yuhuudiid ina Be'eerii kii reer Xeed, iyo Basmad ina Eeloon kii reer Xeed. **35** Kuwaasuna Isxaaq iyo Rebeqah ayay caloolxumo gelyieen.

27 Markii Isxaaq gabobay, oo ay indhiisii u arag darnaayeen si uusan waxba arki karin, ayuu u yeedhay wiilkiiyii weynaa oo Ceesaw ahaa, oo wuxuu ku yidhi, Wiilkaygiyow. Isaguna wuxuu yidhi, Waa i kan. **2** Markaasuu yidhi, Bal i eeg, haatan waan gabobay, garanna maayo maalinta dhimashadayda. **3** Sidaas daraaddeed waan ku baryayaaye, qaado hubkaaga, gabooxyahaaga iyo qaansadaada, oo duuruk u bax, oo hilb ugaadheed ii keen; **4** oo ii samee hilb macaan, oo ah kan aan jeclahay, oo ii keen, aan cunee, inay naftaydu kuu ducayso intaanan dhiman. **5** Rebeqahna way maqashay markii Isxaaq la hadlay wiilkiiyii Ceesaw. Ceesawna duurkuu u kacay inuu ugaadh so dilo oo uu keeno. **6** Markaasay Rebeqah la hadashay wiilkeedii Yacquub, oo tidhi, Waxaan maqlay aabbahaa oo la hadlaya walaalkaa Ceesaw, isagoo leh, **7** Hilib ugaadheed ii keen, oo ii samee hilb macaan, aan cunee, oo aan kuugu duceeyey Rabbiga hortiis intaanan dhimane. **8** Haddaba sidaas daraaddeed, wiilkaygiyow, codkayga u addeec sida aan kuugu amro. **9** Bal adhiga u kac, oo ijga keen laba waxar oo wanwanaagsan, oo waxaan aabbahaa uga samayn hilb macaan, oo ah kan uu jecel yahay, **10** adna aabbahaa waad u geeyn doontaa inuu cuno, si uu kuugu duceeyo intuusan dhiman. **11** Yacquubna wuxuu hooyadiis Rebeqah ku yidhi, Walaalkay Ceesaw waa nin xaad badan, anna waxaan ahay nin xaad yar. **12** Mindhaa aabbahay waa i taaban doonaa, oo markaasaan ula ekaan doonaa khaa'in, oo habaar baan isu soo jidi doonaa, ducose ma heli doono. **13** Oo hooyadiis baa ku tidhi, Wiilkaygiyow, habaarkaagu aniga ha igu dhaco: codkayga uun addeec, oo orod oo ii keen iyaga. **14** Markaasuu tegey, oo soo kaxeeeyey, oo u keenay hooyadiis, hooyadiisna waxay samaysay hilib macaan, oo ah sidii kii aabbihiijs jeclaa. **15** Markaasaa Rebeqah waxay soo qaadday dharkii wanaagsanoo wiilkaygiyow weynaa oo ahaa Ceesaw, oo ay guriga ku hayays, oo waxay u xidhay wiilkeedii yaraa oo ahaa Yacquub; **16** markaasay waxarihii hargahoooodii ku xidhay gacmhiisii iyo intii aan xaddaa lahayn oo luquntiisi. **17** Markaasay hilbikii macaanaa iyo kibistii ay diyaarisay u dhiibtay wiilkeedii Yacquub. **18** Kolkaasuu aabbihii us yimid, oo yidhi, Aabbow. Isna wuxuu yidhi, Waa i kan. Kumaad tahay, wiilkaygiyow? **19** Yacquubna wuxuu aabbihii ku yidhi, Waaan ahay curadkaagi Ceesaw. Waan sameeyey sidii aad iigu amartay. Haddaba waan ku baryayaaye, kac oo fadhiiso oo cun hilbkaygan ugaadheed, si aad iigu ducayso. **20** Isxaqaqna wuxuu wiilkiiku yidhi, Wiilkaygiyow, sidee baad dhaqso ugu soo heshay? Isna wuxuu yidhi, Maxaa yeelay, Rabbiga ah lilaahaaga ayaa ii keenay. **21** Isxaqaqna wuxuu Yacquub ku yidhi, Soo dhowow, waan ku baryayaaye, aan ku taabtee, wiilkaygiyow, bal inaad tahay wiilkaygi Ceesaw iyo in kale. **22** Yacquubna waa u dhowaaday aabbihii Isxaaq; markaasuu taabtay oo yidhi, Codku waa codkii Yacquub, gacmuhus waa gacmhiisii Ceesaw.

23 Mana uu garanin, maxaa yeelay, gacmhiisii xaad miidhan bay ahaayeen sidii gacmhiisii walaalkiis Ceesaw; sidaas daraaddeed wuu u duceeyey. **24** Kolkaasuu yidhi, War ma tahay wiilkaygi Ceesaw qudhisiis? Isna wuxuu yidhi, Waan ahay. **25** Markaasuu ku yidhi. Bal ii soo dhowee, aan cunee wiilkayga hilbikiisa ugaadheed, si aan kuugu duceeyo. Kolkaasuu u soo dhoweeeyey, oo isna wuu cuunay: oo wuxuu kaloo u keenay khamri, wuuna cabbay. **26** Markaasaas aabbihii Isxaaq ku yidhi, Bal ii soo dhowow, oo i dhunko, wiilkaygiyow. **27** Isna wuu u soo dhowaaday, oo wuu dhunkaday. Markaasuu ursadyad dharkiisa, wuuna u duceeyey, oo yidhi, Bal eeg, urta wiilkaygu Waa sida urta duuruk Rabbigu barakeeyey, **28** Ilaahu ha ku siyo sayaxa samada, iyo barwaqaqada dhulka, iyo hadhuudh iyo khamri badan. **29** Dadyowgu ha kuu adeegeen, Quruumuhuna ha kuu sujuudeen. Walaalahaay sayid u noqo, Willasha hooyadaana ha kuu sujuudeen. Ha inkaarnado ku kasta oo ku inkaaraa, Ha ducaysnaado ku kasta oo kuu duceeyaa. **30** Markii Isxaaq dhammeeyey ducadii uu Yacquub u ducaynay, Yacquubna ka tegey aabbihii, ayaa walaalkiis Ceesaw ka yimid ugaadhsigii. **31** Oo isna hilb macaan buu sameeyey, oo u keenay aabbihii; oo wuxuu ku yidhi aabbihii, Aabbow kac, oo cun hilbkaygan ugaadheed, si aad iigu ducayso. **32** Markaasaas aabbihii Isxaaq ku yidhi, Kumaad tahay? Isna wuxuu yidhi, Waaan ahay wiilkayga ah curadkaaga Ceesaw. **33** Markaasuu Isxaaq aad iyo aad u gariray, oo yidhi, De yuu ahaa haddaba kii intuu hilb ugaadheed soo qaday, ii keenay, oo aan kulli cuunay intaadan iman ka hor, oo aan u duceeyey? Kaasu wuu ducaysnaan doonaa. **34** Ceesawna markuu maqlay hadalkii aabbihii ayuu ku dhawaaqay dhawaqaq aad iyo aad u weyn oo daran, oo wuxuu aabbihii ku yidhi, Aabbaayow, anigana ii ducee. **35** Isna wuxuu yidhi, Walaalkaa baa khiyaano ilaa yimid oo ducadaadii qaataay. **36** Oo wuxuu yidhi, Miyaanay ku habboonay in magaciisa loo bixiyo Yacquub? Waayo, labadan goor buu i khiyaaneeyey. Curadnimadaydi buu qaataay; haatanna wuxuu qaataay ducadaydi. Oo wuxuu yidhi, Miyaadan duco ii reebin? **37** Isxaqaqna wuu jawaabay oo wuxuu Ceesaw ku yidhi, Bal eeg, waxaan isaga ka dhigay sayidkaagi, walaalhiis oo dhanna waxaan u siiyey isaga inay addoommo u noqdaan, hadhuudh iyo khamrina waan u ballanqaaday, ee maxaan haddaba adiga kuu sameeyaa, wiilkaygiyow? **38** Ceesawna wuxuu aabbihii ku yidhi, Aabbaayow, ducadaadu ma mid keliya baa? li duce ayigana sidoo kale, Aabbow. Markaasuu Ceesaw aad u qayliye ooyoy. **39** Markaasaas aabbihii Isxaaq u jawaabay oo ku yidhi, Bal eeg, rugtaadu waxay ahaan doontaa meel ka baxsan dhulka barwaqaadiisa iyo sayaxa samada sare ka yimaada. **40** Oo waxaad ku noolaan doontaa seeftaada, walaalkaana waad u adeegi doontaa, Oo waxaa dhici doonta markaad xukunka qabsato Inaad harqoodkiisa surkaaga ka tuuri doonto. **41** Ceesawna wuxuu Yacquub u nebcaday ducadii aabbihii ugu duceeyey aawadeed. Ceesawna wuxuu isku yidhi, Maalmihi aabbahay loo barooran lahaa waa dhow yihiin; dabadeedna waan dili doonaa walaalkay Yacquub. **42** Rebeqahna waxaa loo sheegay hadalkii wiilkeedii weynaa oo ahaa Ceesaw; markaasay intay u cid diray u yeedhay wiilkeedii yaraa oo ahaa Yacquub, oo waxay ku tidhi isagii, Bal eeg, walaalkaa Ceesaw wuxuu isku qalbi qabowjiya talajirka uu ku talo jiro inuu ku dilo. **43** Haddaba sidaas daraaddeed wiilkaygiyow, codkayga addeec. Kac oo u carar walaalkay Laabaan xagga Haaraan; **44** oo dhawr maalmood isaga la joog, ilaa walaalkaa ciilkii ka ba'ayo, iyo ilaa walaalkaa cadhaduu kuu qabo ka ba'ayso, **45** oo uu ka illobayow wixii aad ku samaysay: dabadeedna waan kuu soo cid diri doonaa, oo halkaasaan kaa soo kaxayn doonaa. Maxaan labadiinnaba isku maalin idhii waayayaa? **46** Rebeqahna waxay Isxaaq ku tidhi, Naftaydu waa rafaadsan tahay gabdhaha reer Xeed dartood. Haddii Yacquub naag ka guursado gabdhaha reer Xeed oo yidhi, Codku waa codkii Yacquub, gacmuhus waa gacmhiisii Ceesaw.

kuwan oo kale ah, kuwaas oo ah gabdhaha waddanka, noloshaydu maxay igu taraysaa?

28 Isxaqna wuxuu u yeedhay Yacquub, wuuna u duceeyey, oo wuxuu ku amray, oo ku yidhi, Waa inaad naag ka guursan gabdhaha reer Kancaan. **2** Kac oo xagga Fadan Araam tag, iyo xagga gurijii Betuu'el oo ah hooyadaa aabbeheed; oo halkaas naag ka guurso gabdhaha Laabaan oo ah hooyadaa walaalkeed. **3** Oo Ilaaha Qaadirka ahu ha ku barakeeyo, oo ha ku badiyo, oo ha ku tarmiyo, inaad noqotid dad faro badan, **4** oo ha ku siyo barakadii Ibraahim, adiga iyo farcankaaga kula joogaba, inaad dhaxashid dalka aad qariibka ku tahay, oo Ilaah Ibraahim siiyey. **5** Isxaqna Yacquub wuu diray: oo wuxuu u kacay Fadan Araam xagga Laabaan, ina Betuu'el kii reer Suuriya, oo ahaa Rebeqah walaalkeed tii ahayd Yacquub iyo Ceesaw hooyadood. **6** Ceesawa wuxuu arkay in Isxaaq u duceeyey Yacquub oo u diray Fadan Araam, inuu halkaas naag ka guursado, iyo inuu markuu u duceeyey amray, oo ku yidhi, Waa inaad naag ka guursan gabdhaha reer Kancaan; **7** iyo in Yacquub addeecay aabbihii iyo hooyadis, oo uu u kacay xagga Fadan Araam. **8** Oo Ceesaw wuxuu arkay inaanay gabdhaha reer Kancaan ka fargin aabbihii Isxaaq. **9** Markaasuu Ceesaw wuxuu u kacay xagga Ismaaciil, oo wuxuu naagihii uu qabay ku daray Mahalad gabadhii Ismaaciil ina Ibraahim, taas oo ahayd Nebayod walaashiis, si ay naagtiiii u noqoto. **10** Yacquubna waa ka tegey Biir Shebac, oo wuxuu u kacay xagga Haaraan. **11** Oo meal buu gaadhay oo halkaasuu habeenkii oo dhan joogay, maxaa yeelay, qorraxdu way dhacday, markaasuu qaaday mid ka mid ah dhagxantii meeshas, oo barkaday, halkaasuna jiifsaday si uu u seexdo. **12** Wuuna riyooday, oo riyadiisii wuxuu ku arkay sallaan dhulka qotoma oo caaraddisiisii samada gaadhay, wuxuuna arkay malaatigiihii Ilaah oo ku koraya, kuna soo degaya. **13** Oo bal eeg, Rabbigaa isdul taagay, oo yidhi, Waxaan ahay Rabbiga ah Ilaaha awowgaa Ibraahim, iyo Ilaaha Isxaaq. Dhulka aad ku jiifto, waxaan siin doonaa adiga iyo farcankaaga. **14** Farcankaaguna wuxuu noqon doonaa sida ciidda dhulka, oo waxaado ku firdhi doontaan tan iyo galbee, iyo bari, iyo tan iyo woqooyi, iyo koonfur: oo adiga iyo farcankaagay qabilooyinka dhulka oo dhammu ku barakoo bi doonaan. **15** Oo bal eeg, waan kula jiraa, meal alla meeshii aad tagtidna waan kugu dhawri doonaa, dalkanna mar kalaan kugu soo celin doonaa; waayo, anigu kaa tegi maayo ilaa aan sameeyo wixii aan kugula hadlay. **16** Markaasuu Yacquub ka toosay hundadiisii, oo wuxuu yidhi, Hubaal Rabbigaa halkan jooga, mana aan ogayn. **17** Wuuna cabsaday, oo wuxuu yidhi, Meeshanu cabsi badanaa! Tanu meal kale ma aha, gurijii Ilaah mooyaane, tanuna waa iriddii samada. **18** Yacquubna aroor horuu kacay, oo wuxuu qaadah dhagaxii uu barkaday, oo sidii tiir buu u qotomiyyey, kolkaasuu saliid ku dul shubay. **19** Meeshas magaceedina wuxuu bixihey Beytel: laakiinse markii hore magaalada magaceedu wuxuu ahaa Luus. **20** Yacquubna nidar buu nidray, oo wuxuu yidhi, Haddii Ilaah ila jiro, oo uu jidkan aan socdo igu dhawro, oo uu i siyo wax aan cuno, iyo dhar aan xidho, **21** oo aan aniga oo nabad qabu ku soo noqdo gurijii aabbahay, markaas Rabbigu wuxuu ii noqon doonaa Ilaah, **22** oo dhagaxan aan sidii tiir u qotomiyyey, wuxuu noqon doonaa guriga Ilaah: oo wax alla wixii aad i siisidna hubaal meal tobnaadka adigaan ku siin doonaa.

29 Yacquubna sodcaalkiisii buu iska sii watay, oo wuxuu yimid dalkii reer bari. **2** Kolkaasuu wax fiirihey, oo wuxuu arkay ceel berrinka ku dhex yaal, oo waxaa joogay saddex qaybood oo ido ah oo agtiisa jiifjiifa, maxaa yeelay, ceelkaasay idhaa ka waraabi jireen. Dhagaxa ceelka afkiisa saarnaana aad buu u weynaa. **3** Oo halkaasaa idhaa oo dhan lagu soo ururin jiray: kolkaasay dhagaxa ceelka afkiisa ka rogi jireen, oo idhaa ka waraabin jireen, markaasay

mar labaad dhagaxa ceelka afkiisa saari jireen oo ku celin jireen meeshii. **4** Markaasaa Yacquub ku yidhi, Walaalahayow, xaggaad ka timaadeen? Ilyana waxay yidhaahdeen, Waaanuu ka nimid Haaraan. **5** Markaasuu ku yidhi, Ma taqaaniin Laabaan oo ah ina Naaxoor? Markaasay ku yidhaahdeen, Waannu naqaan. **6** Markaasuu ku yidhi, Ma nabad qabaa? Ilyana waxay yidhaahdeen, Haah, wuu nabad qabaa. Waa taas gabadhiisii Raaxeel idhaa soo kaxaynaysa. **7** Oo wuxuu ku yidhi iyaggi, Bal eega, weli waa maalin weyn, mana aha goortii xoolaha la soo wada ururin lahaa. Idha waraabiya, oo kaxeeya oo daajiyi. **8** Ilyana waxay yidhaahdeen, Ma yeeli karno taas, jeeray idoyowga oo dhammu isu yimaadaan, oo dhagaxa ceelka afkiisa laga rogo; markaasaanu idhaa waraabinaynaa. **9** Oo intuu weli la hadlayay ayaa Raaxeel keentay idhii aabbeheed, waayo, iyadaa ilaalin jirtay. **10** Oo Yacquub markuu arkay Raaxeel oo ahayd gabadhii abtiigis Laabaan, iyo idhii abtiigis Laabaan, ayuu u dhowaaday, oo dhagaxii ka rogay ceelka afkiisa, oo uu waraabiye idhii abtiigis Laabaan. **11** Markaasuu Yacquub Raaxeel dhunkaday, wuuna qayliyey oo oyoy. **12** Yacquubna wuxuu Raaxeel u sheegay inuu yahay aabbeheed xigaalkiis, oo uu yahay wiilkii Rebeqah; kolkaasay orroddy oo u sheegay aabbeheed. **13** Oo Laabaan markuu maqlay warkii Yacquub oo ahaa wiilkii walaashiis ayuu ku orday inuu ka hor tago, markaasuu isku duubay, oo dhunkaday, oo uu gurigii keenay. Isna wuxuu Laabaan u sheegay waxyaalahan oo dhan. **14** Laabaanna wuxuu ku yidhi isagii, Hubaal waxaad tahay laftayda iyo jidhkayga. Wuxuuna la joogay isagii intii bil ah. **15** Markaasaa Laabaan Yacquub ku yidhi, Walaalkayga aad tahay aawadeed ma habboon tahay inaad mushahaarola'an iigu shaqaysid? Bal ii sheeg, mushahaaradaadu maxay ahaan doontaa? **16** Laabaanna wuxuu lahaa laba gabdhood: midda weyn magaceedu wuxuu ahaa Lee'ah, tan yar magaceeduna wuxuu ahaa Raaxeel. **17** Lee'ahna way indha darnayd, laakiinse Raaxeel way quruxsanayd, suurad wanaagsanna way lahayd. **18** Yacquubna wuxuu jeclaa Raaxeel; markaasuu yidhi, Toddoba sannadood baan kuugu shaqayn gabadhaada yar oo Raaxeel ah. **19** Laabaanna wuxuu yidhi, Waa wanaagsan tahay inaan adiga ku siyo intii aan iyada nin kale siin lahaa, ee ila joog. **20** Yacquubna toddoba sannadood buu u shaqaynayay Raaxeel aawadeed; waxayna la ahayeen maalmo yar, waana jacaylkii uu iyada u qabay aawadii. **21** Yacquubna wuxuu Laabaan ku yidhi, Maalmahaygii way dhammaystirmeen; ee naagtayda i si, si aan ugu tago iyada. **22** Markaasuu Laabaan soorurriyey nimankii meeshas joogay oo dhan, oo wuxuu sameeyey diyaafad. **23** Oo waxay noqotay inuu fiidkii kaxeyey gabadhiisii Lee'ah, oo uu u geeyey isagii; isna wuu u tegey iyadii. **24** Laabaanna wuxuu gabadhiisii Lee'ah siiyey Silfah oo isaga addoon u ahayd inay iyada addoon u noqoto. **25** Yacquubna wuxuu aroortii arkay inay tahay Lee'ah, oo wuxuu Laabaan ku yidhi, Waa maxay waxan aad igu samaysay? Miyaanan Raaxeel kuugu shaqaynay? De maxaad haddaba ii khiyanaysay? **26** Laabaanna wuxuu yidhi, Dhulkayaga sidaas laguma sameeyo in tan yar curadda la dhaafiyo. **27** Bal tan toddobaadkeeda dhameem, tan kalena waxaanuu kugu siin doonaa shuqulka aad toddoba sannadood oo kale ii shaqayn doontid. **28** Yacquubna sidii buu yeelay, toddobaadkeeda wuu dhammeeyey. Markaasuu Laabaan Yacquub siiyey gabadhiisii Raaxeel inay naag u noqoto. **29** Laabaanna wuxuu gabadhiisii Raaxeel siiyey Bilhah oo isaga addoon u ahayd inay iyada addoon u noqoto. **30** Oo Raaxeelna wuu u tegey, oo isna Raaxeel aad buu uga jeclaa Lee'ah, toddoba sannadood oo kalena wuu u shaqeyey isaga. **31** Rabbiguna wuxuu arkay in Lee'ah la nebcaaday, markaasuu maxalkeedii furay; laakiinse Raaxeel waxay ahayd madhalays. **32** Lee'ahna way uuraysatay, oo waxay dhashay wiil, magicisina waxay u bixisay Ruubeen, oo waxay tidhi, Sababtu

waxaa weeye inuu Rabbigu dhibaatadayda arkay, oo haatan ninkaygu wuu i jecelaan doonaa. **33** Oo haddana way uuraysatay mar labaad, waxayna dhashay wii, oo waxay tidhi, Rabbigu waa maqlay in lay nebaaday, oo haddaba taas aawadeed ayuu ii siiyey wiilkanna; magiciisiina waxay u bixisay Simecoom. **34** Oo haddana mar kalay uuraysatay, oo waxay dhashay wii, waxayna tidhi, Haatan ninkayga aaya ila jiri doona, maxaa yeelay, saddex wii baan u dhalay isaga; sidaas daraaddeed magiciisi waxaa loo bixiyey Laawi. **35** Oo haddana way uuraysatay, oo waxay dhashay wii; oo waxay tidhi, Haatan Rabbigaan ammaani, sidaas daraaddeed waxay magiciisi bixisay Yahuud; wayna dhalmo daysay.

30 Raaxeelha markay aragtagtay inaanay Yacquub carruur u dhalin, ayay walaasheed ka masayrtay; oo waxay Yacquub ku tidhi, Carruur i sii, haddii kalese waan dhiman. **2** Markaasaa Yacquub aad ugu cadhooday Raaxeel; oo wuxuu ku tidhi, Ma anigaa ku jira meeshii Ilaha midhihi maxalka kuu diiday? **3** Markaaasya tidhi, Bal eeg addoontayda Bilhah, u tag iyada, inay jilbahayga ku dul dhasho, oo aan anna carruur ku helo iyada. **4** Markaaasya isagii siisay addoonteedii Bilhah inuu naag ka dhigto; Yacquubna wuu u tegey iyadii. **5** Bilhahna way uuraysatay, oo Yacquub wii bay u dhashay. **6** Raaxeelha waxay tidhi, Ilaha waa i xukumay, codkaygiina wuu maqlay, oo wii buu i siiyey. Sidaas daraaddeed magiciisi waxay u bixisay Daan. **7** Bilhah oo ahayd addoontii Raaxeel mar kalay uuraysatay, oo waxay Yacquub u dhashay wii labaad. **8** Oo Raaxeelha waxay tidhi, Legdan aad u weyn baan walaashay la legdamay, waanan ka adkaaday. Magiciisiina waxay u bixisay Naftaali. **9** Lee'ahna markay aragtagtay inay dhalmo daysay ayay kaxaysay addoonteedii Silfah, oo waxay siisay Yacquub inuu naag ka dhigto. **10** Lee'ah addoonteedii Silfah ahaydna Yacquub wii bay u dhashay. **11** Oo Lee'ahna waxay tidhi, Ayaan weyna! Magiciisiina waxay u bixisay Gaad. **12** Lee'ah addoonteedii Silfah ahaydna wii labaad bay u dhashay Yacquub. **13** Oo Lee'ahna waxay tidhi, Waan faraxsanahay! waayo, naaguhu waxay iigu yeedhi doonaan tan faraxsan. Magiciisiina waxay u bixisay Aasheer. **14** Maalmihii sarreenka la goosanayay ayaa Ruubeen tegey berrinka oo ka dhex helay ubax, oo wuxuu u keenay hooyadiis Lee'ah. Markaaasy Raaxeel waxay Lee'ah ku tidhi, Waan ku baryayaaye, wax iga sii ubaxa wiilkaga. **15** Ilyana waxay ku tidhi, Ma wax yar baa inaad ninkaygii iga qaadday? Weliba ubaxa wiilkaygana ma iga qaadan lahayd? Raaxeelha waxay tidhi, Haddaba wiilkaga ubaxisa awadiis isagu caawa wuu kula seeex doonaa. **16** Yacquubna fiidkii buu beerti ka yimid, markaaasy Lee'ah ka hor tagtagtay oo waxay tidhi, Waa inaad ii timaaadaa, waayo, hubaal waxaan kugu kiraystay ubaxii wiilkayga. Habeenkaasna iyadii buu la seeexday. **17** Ilaahna wuu maqlay Lee'ah, wayna uuraysatay, oo Yacquub wii u dhashay wii shanaad. **18** Lee'ahna waxay tidhi, Ilaha waa i siiyey kiradaydi, maxaa yeelay, addoontaydi waxaan siiyey ninkayga. Wiilkii magiciisiina waxay u bixisay Isaakaar. **19** Lee'ahna mar kalay uuraysatay, oo waxay Yacquub u dhashay wii lixaad. **20** Lee'ahna waxay tidhi, Ilaha dhiibaad wanaagsan buu igu dhiibaadiyey, haatan buu ninkaygu ila joogi doonaa, maxaa yeelay, waxaan u dhalay lix wii. Wiilkii magiciisiina waxay u bixisay Sebulun. **21** Dabadeedna waxay dhashay gabadh, magaceediina waxay u bixisay Diinah. **22** Ilaahna wuu xusuustay Raaxeel, oo Ilaha wuu maqlay iyada, maxalkeediina wuu u furay. **23** Oo way uuraysatay, oo wii bay dhashay; oo waxay tidhi, Ilaha baa ceebtaydi iga qaaday. **24** Magiciisiina waxay u bixisay Yuusuf, iyadoo leh Rabbigu wii kale ha iigu doro. **25** Markii Raaxeel Yuusuf dhashay ka dib ayaa Yacquub Laabaan ku tidhi, Iska kay dir, si aan u tago meeshaydi, iyo dalkaygii. **26** Iii naagahayga iyo carruurtayda aan daraaddeed kuugu adeegay, oo aan iska tago; waayo waad og tahay adeegiddii

aan kuu adeegi jiray. **27** Laabaanna wuxuu ku yidhi isagii, Haddaad raalli iga tahay, joog, waayo, waxaan faal ku gartay in Rabbigu deraaddaa ii barakeeyey. **28** Oo wuxuu yidhi, Mushahaaraadaa ii sheeg, oo waan ku siin doonaa. **29** Oo isna wuxuu ku yidhi, Waad og tahay sidii aan kuugu adeegay, iyo sidii xoolahaagii aan daaqi jiray xaalkoodu ahaa. **30** Waayo, waxaado hayasan jirtay wax yar bay ahayd intaanan iman ka hor, waama ay korodhay oo waxay noqtot wax faro badan; Rabbiguna wuu kugu barakeeyey dhinaciin aan u kacyab; de haddaba goormaan reerkaygana wax u dhaqan doonaa? **31** Oo isna wuxuu yidhi, Maxaan ku siyyaa? Yacquubna wuxuu yidhi, Waa inaanad waxba i siin, laakiin haddaad waxan ii samaysid, adhigaaga haddana waan daajin oo waan ilaalin doonaa. **32** Maanta adhigaaga oo dhan waan dhex mari doonaa, oo waxaan ka sooci doonaa mid kasta oo dhobicyo iyo barbaro leh, iyo mid kasta oo madow oo idha ku dhex jira, iyo inta barbaraha iyo dhobicyada leh oo riyaha ku jirta; oo waxaas waxay noqon doonaan mushahaaraadaya. **33** Oo sidaasay xaqnimadaydu iigu jawaabi doontaa hadda ka dib, goortaad timaaqid oo ka hadlaysid mushahaaraadaya ku hor taal. Mid kasta oo aan dhobicyo ama barbaro lahayn oo riyaha ku jira, iyo mid kasta oo aan madoobayn oo idha ku jira, haddii layga helo, waxaa lagu tirin doonaa wax la soo xaday. **34** Laabaanna wuxuu yidhi, Waa hagaag, sidaad tidhi ha noqoto. **35** Oo maalintaasuu wada soocay orgidii xarijimaha iyo barbaraha lahayd, iyo riylahii dhobicyada iyo barbaraha lahaa oo dhan, mid kasta oo caddaani ku jirto, iyo kuwa madmadow oo idha ku jira oo dhan, oo wuxuu gacanta u gelyey wiilihiisii; **36** Oo wuxuu Yacquub ka fogaaday intii saddex maalmood loo socdo, Yacquubna wuxuu daajin jiray Laabaan adhigiisii intii ka hadhay. **37** Yacquubna wuxuu qaataay dhengedo qoyan oo ah geedihii la odhan jiray libneh iyo yicib iyo carmon, kolkaasu diiray oo xarijimo cadcad ku sameeyey. **38** Markaausu dhengedihii uu diiray adhigii hor dhigay oo ku riday dararkii berkedaha oo adhigii ka cabbi jiray; wayna rimeen markay soo arooreen. **39** Adhigiiна dhengedihii hortooda ayuu ku rimay, wuxuuna dhalay maqali xarijimo iyo dhobicyo iyo barbaro leh. **40** Markaausu Yacquub naylihi ka soocay oo wuxuu adhigii u jeediye xaggaa kuwii xarijimaha lahaa iyo intii madmadoobayd oo dhan ee adhigii Laabaan; markaausu gooni u soocay goosankisiis, kumanaa uu darin adhigii Laabaan. **41** Markii adhiga intiisii xoogga lahayd rintay ayaa Yacquub dhengedihii adhiga indhihiisa hor dhigay intuu dararkii ku riday, inay dhengedihii ku dhex rimaan; **42** laakiinse adhiga qaarkii caatada ahaa, uma uu dhex gelin jirin; sidaas daraaddeed intii caatada ahayd waxaa lahaa Laabaan, intii xoogga lahaydina waxaa lahaa Yacquub. **43** Ninkiina aad buu u xoolo batay, wuxuuna lahaa adhi badan, iyo naago addoommo ah, iyo niman addoommo ah, iyo geel, iyo dameerro.

31 Wuxuu maqlay hadalkii Laabaan wiilihiisii, iyago leh, Yacquub baa wixii aabbeheen oo dhan wada qaataay, oo xoolahan oo dhan wuxuu ku helay wixii aabbeheen. **2** Yacquubna wuxuu firiyey wejigii Laabaan, oo wuxuu arkay inuusan sidii hore u ahayn. **3** Rabbiguna wuxuu Yacquub ku tidhi, Ku noqo dalkii aabbahaa iyo xigaalkaaga, oo anna waan kula jiri doonaa. **4** Yacquubna wuxuu u cid diray oo u yeedhay Raaxeel iyo Lee'ah inay yimaadaan berrinkii adhigiisu joogay, **5** oo wuxuu iyagii ku tidhi, Wuxaan arkay wejigii aabbibihiin inuusan sidii hore ii ahayn, laakiinse Ilaha aabbahay baa ila jiray. **6** Idinkuna waad og tiihi inaan aabbibihiin xooggaya oo dhan ugu adeegay. **7** Laakiin aabbibihiin wuu i kхиаaneeyey, oo tobann goor buu mushahaaraadaya beddelay; Ilahse uma oggolaan inuu wax i yeelo. **8** Hadduu yidhi, Kuwa dhobicyada lahu waxay noqon doonaan mushahaaraadaa, adhiga oo dhammu wax dhobicyo leh bay dhaleen; hadduu yidhina, Kuwa xarijimaha lahu waxay noqon doonaan mushahaaraadaa, adhiga oo dhammu wax xarijimo leh

bay dhaleen. 9 Sidaasaa Ilah aabbahiin xooliihiisii uga qaaday, oo uu aniga ii siiyey. 10 Wakhtigii adhigii rimay ayaan indhahayga kor u taagay, oo aan riyo ku arkay orgidii adhiga ku boodday inay wada lahaayeen xarijimo, iyo dhibicyo iyo barbaro. 11 Malaa'igtii Ilahna waxay iigu tidhi intaan ryoonayat, Yacquubow. Onn waxaan idhi, Waa i kan. 12 Oo waxay tidhi, Haatan indhahaaga kor u taag, oo arag, orgida adhiga ku boodda oo dhammu waxay wada leeyihin xarijimo iyo dhibicyo iyo barbaro, maxaa yeelay, waxaan wada arkay waxa Laabaan kugu sameeyo oo dhan. 13 Waxaan ahay Ilaha Beytel, meeshii aad tiirk ku subagtay, oo aad nidarka iigu nidartay. Haddaba kac, oo dalkan ka bax, oo ku noqo dalkii aad ku dhalatay. 14 Markaasay Raaxeel iyo Lee'ah u jawaabeen isagii oo ku yidhaahdeen, Weli ma qayb baa guriga aabbahayo noogu hadhay amase dhaxal? 15 Miyaannan xaggiisa ka xisaabnayn shisheeye? Waayo, wuu na iibiyey, oo weliba lacagtiyadiina wuu cunay. 16 Waayo, kulli maalkii Ilaha ka qaaday aabbahayo waxaa leh annaga iyo carruurtayada; haddaba yeel wixii Ilaha kugu yidhi. 17 Markaasuu Yacquub kacay, carruurtiisi iyo naagijiisina wuxuu fuushiihey awrtii; 18 wuuna la tegey xooliihiisii oo dhan, iyo alaabadii uu urursaday, kuwaas oo ahaa xooliihi u helay, oo uu ku ururiyey Fadan Araam, inuu tago xaggii aabbahiis Isxaaq iyo ilaa dalkii Kancaan. 19 Laabaanna wuxuu ku maqnaa inuu idhiisa dhogorta ka soo xiirto; kolkaasay Raaxeel xadday sanamyadii aabbeheed lahaa. 20 Markaasaa Yacquub si qarsoon uga tegey Laabaankii reer Suriya oo aan ogayn, umana uu sheegin inuu cararay. 21 Oo sidaasuul ula cararay wixii uu haystay oo dhan, oo intuu kacay, ayuu webigii ka gudbay, oo wejigiisii ku toosiyey buurtii Gilecaad. 22 Maalintii saddexaad baa Laabaan loo sheegay in Yacquub cararay. 23 Markaasuu walaalihiis kaxaystay, oo wuxuu raacdaryayay toddoba maalinsocod, wuxuuna ku gaadhay buurtii Gilecaad. 24 Markaasaa Ilah ryo habeennimo ugu yimid Laabaankii reer Suriya, oo ku yidhi, Iska jir oo Yacquub xumaan iyo wanaag toona ha kula hadlin. 25 Laabaanna wuu soo gaadhay Yacquub. Haddaba Yacquub teenhdadii wuxuu ka dhistay buurtii Gilecaad. 26 Laabaanna wuxuu Yacquub ku yidhi. Waa maxay waxan aad samaysay, oo maxaad si qarsoon iiga soo tagtay anoo aan ogayn, oo aad gabdhahayga ula soo carartay sidii iyagooy ah maxaabisi seef lagu soo dhacay? 27 Maxaad qarsoodiga ugu soo carartay, oo aad si qarsoon iiga soo tagtay? Oo maxaad iigu sheegi weyday, si aan kuugu soo ambabbixyo rayrayn iyo gabayo iyo daf iyo kataarad? 28 Oo maxaad iigu oggolaan weyday inaan dhunkado wiilashayda iyo gabdhahayga? De taas nacasmimaad u yeeshay. 29 De xoog aan wax kugu yeelo waan leeyahay, laakiinse Ilaha aabbahaa baa xalay ila hadlay, oo wuxuu iigu yidhi, Iska jir oo Yacquub ha kula hadlin xumaan iyo wanaag toona. 30 Oo haatan waad tagtay, maxaa yeelay, aad baad ugu hilowday gurijii aabbahaa, laakiinse maxaad ilaaheyadaya iiga soo xadday? 31 Yacquubna waa u jawaabay oo wuxuu Laabaan ku yidhi, Maxaa yeelay, waan cabsaday; waayo, waxaan is-dhi, Wuu kaa xoogi doonaa gabdhiihiisa. 32 Qofkii aad ilaaheyadadii ka hesho waa inusan noolaan. Walaalahayo hortooda ku fiiri wixii aan kaa haysto, oo iska qaado. Waayo, Yacquub ma uu ogayn inay Raaxeel soo xadday. 33 Laabaanna wuxuu galay teendhadii Yacquub, iyo teendhadii Lee'ah, iyo teendhadii labada addoommood, laakiinse ma uu helin. Oo intuu ka baxay teendhadii Lee'ah ayuu galay teendhadii Raaxeel. 34 Raaxeelna way qaadday sanamyadii, oo waxay gelisay heeryadii awrti, wayna ku fadhiisatay. Laabaanna wuu ka wada baadhay teendhadii oo dhan, mana uu helin. 35 Oo waxay aabbeheed ku tidhi, Sayidkaygiyow, ha u cadhoon inaanan istaagi karin, waayo, caadadii dumarku heli jiray baan qabaa. Isna wuu baadhay, laakiinse sanamyadii ma uu helin. 36 Yacquubna wuu

cadhooday, oo Laabaan wuu la murmay; Yacquubna wuu u jawaabay oo wuxuu Laabaan ku yidhi, Waa maxay xadgudubkaygu? Waa maxay dembigaya aad aawadiis aad iigu soo raacdaryayat? 37 Waa xad baadhaay alaabtayda oo dhan, ee maxaad ka heshay oo ah alaabtii gurigaaga? Halkan soo hor dhig walaalahayga iyo walaalahayga, inay labadeenna inoo kala gar naqaan. 38 Labaan sannadood baan kula joogay; laxahaaga iyo riyahaaguna dhicis ma dhalin, wananka idhaagiina ma aan cunin. 39 Kuwii dugaagu ka cunayna kuuma aan keenin; laakiinse anaa kuu magdhabay, anaad i weyddiisan jirtay, ha ahaadeen wixii maalin lagaa xado ama wixii habeen lagaa xado ee. 40 Maalintii kulay baa i dili jiray, habeenkiina dhaxan; hurdadiina waa iga tagtay. Oo sidaasaan ahaan jiray. 41 Labaan sannadood baan gurigaaga joogay; afar iyo tobani sannadood waxaan kuugu shaqeeyey labadaada gabdhood aawadood, lix sannadoodna adhigaaga aawadiis. Musahaaraadadyina waxaad beddeshay tobani goor. 42 Ilaha aabbahay, oo ah Ilaha Ibraahim, iyo kan Isxaaq ka cabsado, haddii uusaa ila jirin, hubaal haatan waxaad d i diri lahayd anoo faro madhan. Ilah wuxuu arkay dhibaatadaydi iyo hawshii gacmahaayga, kolkaasuu xalay ku canantay. 43 Laabaanna wuu u jawaabay oo wuxuu Yacquub ku yidhi, Gabdhuu waa gabdhahayga, carruurtua waa carruurtayda, adhiguna waa adhigayga, oo waxa aad aragto oo dhammuna waa waxayga, haddaba maxaan maanta ku samayn karaa gabdhahaygan, ama carruertooda ay dhaleen? 44 Haddaba kaalay, aan aniga iyo adigoo axdi dhigannee, hana noqdo markhaati ina dhex yaal aniga iyo adiga. 45 Markaasaa Yacquub dhagax soo qaaday, oo sidii tiir qotomiyey. 46 Yacquubna wuxuu walaalihiis ku yidhi, Dhagaxyo soo ururiya; kolkaasay dhagaxyo soo gureen, oo meal taalleeyeen; kolkaasay taallada agteedii wax ku cuneen. 47 Laabaanna wuxuu meeshaas u bixiyey Yegar Sahadut; Yacquubse wuxuu u bixiyey Galceed. 48 Laabaanna wuxuu yidhi, Maanta taalladanu waa markhaati ina dhex yaal aniga iyo adiga. Sidaas daraaddeed waxaa magaceedii loo bixiyey Galceed, iyo Misfaah, 49 waayo, wuxuu yidhi, Rabbigu ha dhawro aniga iyo adiga dhexdeenna markaynu kala maqan nahay. 50 Haddaad gabdhahayga dhhibit, ama aad naago kale gabdhahayga la guursatid, ninna inalama joogo, balse ogow, Ilahaa baa markhaati dhexdeenna ka ah aniga iyo adiga. 51 Laabaanna wuxuu Yacquub ku yidhi, Bal eeg taalladan, oo bal fiiri tiirkka aan ina dhex dhigay aniga iyo adiga. 52 Taalladanu markhaati ha ka noqoto, tirkuna markhaati ha ka noqdo, inaanan taalladan kuugu soo dhaafayn inaan wax ku yeelo, adna aadan taalladan iyo tiirkan iigu soo dhaafayn inaan wax i yeeshid. 53 Kan ah Ilaha Ibraahim, iyo Ilaha Naaxoor, iyo Ilaha aabbahood, ha ina kala xukumo innaga. Yacquubna wuxuu ku dhaartay Kan aabbahiis Isxaaq ka cabsado. 54 Yacquubna allabari buu buurtii ku bixiyey, walaalihiisna wuxuu ugu yeedhay inay wax cunaan; cuntadiina way cuneen, habeenkii oo dhanna buurtay joogeen. 55 Laabaanna aroor hore ayuu kacay, wiilashii iyo gabdhiihiisina wuu dhunkaday, wuuna u duceeyey; markaasuu Laabaan tegey, oo ku noqday meeshiisii.

32 Yacquubna jidkiisii buu iska qaaday, malaa'igiihi Ilaha baana ka hor yimid. 2 Yacquubna markuu iyajii arkay wuxuu yidhi, Kanu waa ciidankii Ilah. Meeshaas magaceediina wuxuu u bixiyey Maxanayim. 3 Yacquubna wuxuu iska hor mariyey kuwo fariin wada oo wuxuu u diray walaalkiis Ceesaw oo degganaa dalkii Seciir oo ahaa duurkii Edom. 4 Wuuna amray, oo wuxuu iyajii ku yidhi, Waa xad tidaahdaan sayidkayga Ceesaw, Addoonkaagi Yacquub wuxuu yidhi, Waa xad qariib ahaan ula degay Laabaan, oo ilaa haatanna waan la joogay. 5 Oo waxaan haystaa dibiyo, iyo dameerro, iyo adhi, iyo niman addoommo ah iyo naago addoommo ah; oo waxaan kuugu soo cid diray inaan kuu sheego, sayidkaygiyow, inaad raalli iga noqtid. 6

Kuwii fariinta wadaya Yacquub bay ku soo noqdeen, oo waxay ku yidhaahdeen, Waannu gaadhay walaalkaa Ceesaw, oo weliba wuu soo socdaa inuu kaa hor yimaado isagoo wata afar boqol oo nin. **7** Markaasaa Yacquub aad u cabsaday, cidihihi buuna galay; kolkaasuu kala qaybiyey dadkii la jiray, iyo lo'dii, iyo geelii, oo wuxuu ka dhigay laba kooxood, **8** oo wuxuu isiydi, Ceesaw hadduu koox u yimaado oo uu laayo, dabadeed kooxoda hadha ayaa baxsan doonta. **9** Yacquubna wuxuu yidhi, Awowgay Ibrahim Ilaahiisiiyow, Aabbahay Isxaq Ilaahiisiiyow, Ku noqo dalkaagi, iyo xigaalkaagi, oo anna wanaag baan kuu samayn doonaa, Rabbigii iyo yidhiyow: **10** Ma aan istaahilo waxa ugu wada yar ee ka mid ah naxariistaada iyo daacadnimadaada ee aad addoonkaaga tustay, waayo, ushaydaan kaga soo gudbay webigan Urdun, haatanna waxaan noqday laba kooxood. **11** Waan ku baryayaaye, Iga samatabbixi gacanta walaalkay ee ah gacanta Ceesaw; waayo, isagaan ka baqayaa waaba intasoo uu yimaadaa oo dilaa aniga iyo hooyoyinka iyo carruuta la socotaba. **12** Waxaad igu tidhi, Hubaal wanaag baan kuu samayn doonaa, farcankaagana waxaan ka dhigi doonaa sida cammuudda badda, taas oo aan la tirin karin farabadaan awaaed. **13** Habeenkaasna halkaas buu ku baryay, oo walaalkiis Ceesaw ayuu hadiyad uga qaaday wixii uu laaha, **14** taas oo ah laba tiro oo ryo ah, iyo labaatan orgi, iyo laba tiro oo sabeeño ah iyo labaatan wan, **15** iyo soddon halaad oo irmaan iyo nirgahoodii, iyo afartan sac iyo tobani dibi, iyo labaatan dameerood iyo tobani qayl. **16** Markaasuu xoolihii u dhiibay gacantii addoommadiisa, iyadoo goosan waluba goonidiisa yahay; oo wuxuu addoommadiisi ku yidhi, Iga sii hor gudba, xoolahana goosan waluba goosanka kale cabbaar ha ka dambeeyo. **17** Oo kii ugu horreeyay ayuu amray oo wuxuu ku yidhi, Markii walaalkay Ceesaw kaa hor yimaado, oo ku weyddiyo, isagoo ku leh, Yaa ku leh? Oo xaggee baad ku socotaa? Kuwan kaa horreeyana yaa leh? **18** waxaad ku tidhaahdaa, Waxaa leh addoonkaaggi Yacquub; oo waa hadiyad loo soo diray sayidkayga Ceesaw; oo isaqiina wuu naga dambeeyaa. **19** Sidaasuu ku amray kii labaad, iyo kii saddexaad, iyo kuwii goosannada daba socday oo dhan, oo wuxuu ku yidhi, Sidaas waa inaad ula hadashaan Ceesaw markaad argaataan; **20** oo waxaad ku tidhaahdaan, Weliba addoonkaaggi Yacquub waa naga dambeeyaa. Oo wuxuu yidhi, Hadiyadda iga horrayasa ayaan ku cadho tirayaa isaga, dabadeedna wejigisaan arki doonaa; oo mindhaa wuu i qabali doonaa. **21** Sidaas daraaddeed hadiyaddii waa ka sii hor gudubtay, isna habeenkaas geeddigi buu ku dhex baryay. **22** Kolkaasuu kacay habeenkaas, oo wuxuu kaxaystay labadiisi naagood, iyo labadiisi addoom mood, iyo koob iyo tobankiisi carruuta ahayd, oo wuxuu ka gudbiyey tog Yabboq marinkiisi. **23** Wuuna kaxayey iyagii oo wuxuu u diray durdurka shishadiisa, wixii uu haystayaan wuu gudbiyey. **24** Markaasuu Yacquub keligiis hadhay, nin baana la legdamayay isaga ilaa markii waagu beryayay. **25** Oo markuu arkay inuusan ka adkaanay ayuu taabtay godkii bowdadiisa, bowdadii Yacquubna way murkacatay, intuu la legdamayay isagii. **26** Markaasuu yidhi, I sii daa, maxaa yeelay, waqaajii waa beryayaa. Isna wuxuu yidhi, Ku sii dayn maayo inaad i barakaysid mooyaane. **27** Mar kaasuu ku yidhi isagii, Magacaa? Isna wuxuu yidhi, Yacquub. **28** Markaasuu ku yidhi, Magacaaga hadda ka dib lama odhan doono Yacquub, waase Israa'iil; waayo, Ilaah iyo dadba waad la dagaallantay, waanad ka adkaatay. **29** Yacquubna wuu weyddiyeey, oo wuxuu ku yidhi, Waan ku baryayaaye, ii sheeg magacaaga. Oo wuxuu yidhi, Bal maxaad u haybsanaysaa magacayga? Halkaasuuna ku barakeeyey. **30** Yacquubna meeshaas magaceedii wuxuu u bixiyey Feni'eel; waayo, wuxuu yidhi, Ilaah fool ka fool baan u arkay, naftayduna way nabad gashay. **31** Qorraxdiina waxay soo baxday markuu Fenuu'eel dhaafayt, isna bowdadiisi buu ka dhutinayay. **32** Sidaas daraaddeed

ilaan maantadan reer binu Israa'iil ma cunaan seenda misigta oo ku dul taal godka bowdada; maxaa yeelay, wuxuu taabtay godkii bowdadii Yacquub xagga seenda misigta.

33 Markaasaa Yacquub indhihiisii kor u taagay oo wax fiirihey, wuxuuna arkay Ceesaw oo soo socda, oo afar boqol oo nin wata. Kolkaasuu carruurtii u qaybiyey Lee'ah, iyo Raaxeel, iyo labadii addoon. **2** Markaasuu addoommihii iyo carruurtoodii ugu hor mariyey, Lee'ah iyo carruurteediina wuu ku xigisiyey, Raaxeel iyo Yuusufna wuu ugu dampaysihey. **3** Isna markaasuu ka hor gudbay, toddoba goor buuna sujuuday, intuusan walaalkiis u soo dhowaan. **4** Ceesawna wuu ku soo orday inuu ka hor tago isaga, wuuna isku duubay, oo qoortiisuudhab yidhi, wuuna dhunkaday, wayna ooyeen. **5** Markaasuu Ceesaw indhihiisii kor u taagay, oo wuxuu arkay dumarkii iyo carruurtii; oo wuxuu ku yidhi, Waa ayo kuwan kula socdaa? Isna wuxuu yidhi, Waa carruurtii Ilaah intuu ii roonaaday i siiyey anoo ah addoonkaaga. **6** Dabadeedna addoommihii iyo carruurtoodii ayaa u soo dhowaaday, wayna wada sujuudeen. **7** Lee'ah iyo carruurteediina way u soo dhowaadeen, wayna wada sujuudeen; dabadeedna waxaa u soo dhowaaday Yuusuf iyo Raaxeel, wayna sujuudeen. **8** Markaasuu yidhi, Maxaad ula jeeddaa kooxahan iga hor yimid oo dhan? Isna wuxuu yidhi, Inaad raalli iga noqtid, sayidkaygiyow. **9** Ceesawna wuxuu yidhi, Walaalkayow, wax igu filan baan haystaa; ee iska hayso wixaaga. **10** Yacquubna wuxuu yidhi, Maya, waan ku baryayaaye, haddii Aad haatan raalli iga tahay, de hadiyaddayda gacantayda ka guddoon; waayo, wejigaaga waxaan u arkay sidii wejigii Ilaah loo arko, oo adna waad igu faraxday. **11** Waan ku baryayaaye, guddoon hadiyaddayda laguu keenay; maxaa yeelay, Ilaah baa ii roonaaday, oo haddana wax igu filan baan haystaa. Aad buuna u baryay, kolkaasuu guddoomay. **12** Oo wuxuu yidhi, Sodcaalkeenna aan iska sii soconno, oo ina keena, oo anna waan kaa hor marayaa. **13** Markaasuu ku yidhi isagii, Sayidkaygiyow, waad og tahay in carruurtu ay tabar daranyihiin, adhiga iyo lo'dana waa la nuugaa; oo haddii maalin keliyaad lio loo sii kaxeyeo, de adhigu waa wada dhimanayaa. **14** Sayidkaygiyow, waan ku baryayaaye, iga hor mar anigoo addoonkaaga ah, oo anna aayar baan soo kaxayn, anoo fiirinaya tallaabada xoolaha i hor jooga, iyo tallaabada carruuta, ilaa aan Seciir kuugu imaado, sayidkaygiyow. **15** Markaasaa Ceesaw ku yidhi, Haddaba aan dadka ila jira qaar kaaga tago. Isna wuxuu yidhi, Maxaa looga baahan yahay? Raalli iga ahow, sayidkaygiyow. **16** Oo maalintaasaa Ceesaw ku noqday jidkiisii ilaa Seciir. **17** Yacquubna wuxuu u sodcaalay Sukod, wuxuuna ka dhistay guri, xoolihiisina wuxuu u sameeyey xerooyin; sidaas daraaddeed meeshaaas magaceeda waxaa la yidhaahdaa Sukod. **18** Yacquubna nabad buu ku yimid magaaladii Shekem, oo ku taal dalka Kancaan, markuu ku yimid Fadan Araam; oo wuxuu degay magaalada horteeda. **19** Jagadii uu teendhadiisi ka dhistayna wuxuu ka iibsaday reer Xamoor oo ahaa Shekem aabbhiis, oo wuxuu siistay boqol xabbadood oo lacag ah. **20** Halkaasna wuxuu ka taagay meal allabarri, wuxuuna u bixiyey El-elohe-Israa'iil.

34 Oo Diinah oo ahayd gabadhii Lee'ah ay Yacquub u dhashay ayaa dibadda u baxday inay soo aragto gabdhihi dalka. **2** Markaasuu Shekem ina Xamoor kii reer Xiwi oo ahaa amirkii dalka arkay iyadii, oo uu kaxaystay oo la jiifsayad, wuuna ceebeeyey iyadii. **3** Naftiisiina way raacdya gabadhii Yacquub oo Diinah ahayd, wuuna jecladay gabadhii, si raxmad lehna wuu ula hadlay gabadhii. **4** Markaasuu Shekem la hadlay aabbhiis Xamoor, oo yidhi, Gabadhan ii doon aan guursadee. **5** Haddaba Yacquub waa maqlay in Shekem gabadhiisii Diinah nijaaseeyey; wiilashiisiina duurka ayay xoolihiisa la joogeen; Yacquubna wuu iska aamusay ilaa ay yimaadeen. **6** Markaasaa Xamoor oo Shekem aabbhiis ahaa Yacquub ugu tegey

inuu la hadlo isaga. 7 Oo wiilashii Yacquub ayaa duurka ka yimid markay taas maqleen; nimankiina way caloolekumaayeen, aad bayna u cadhaynsaayeen, maxaa yeelay, nacasmimo buu ku sameeyey reer binu Isra'a'il markuu la jiifsaday gabadhi Yacquub, taas oo aanay jid ahayn in la sameeyo. 8 Xamoorna wuu la hadlay iyaggi, oo wuxuu ku yidhi, Wiilkaygii Shekem naftiisii aad bay u doonaysaa gabadhaada; haddaba waan ku baryayaaye, iyada sii ha guursadee. 9 Oo aan iska guursanno, gabdhihiinna na siya annaga, idirkuna gabdhahayaga guursada. 10 Oo waad nala degganaan doontaan; dalkuna hortiinuu oolli doonaa; degganaada oo ku baayacmushtara dhexdiisa, oo xoolo ku yeesh. 11 Shekemma wuxuu aabbeheed iyo walaalaheed ku yidhi, Raalli iga ahaada, oo anna wixii aad i weyddiisataan waan idin siin. 12 In laa intii aad meher iyo yarad doonaysaan i weyddiista, oo anna waan idin siin intii aad igu tidhaahdaan, laakiinse gabadha i siyya aan guursadee. 13 Wiilashii Yacquubna khiyaanay ugu jawaabeen Shekem iyo aabbiihiis Xamoor, wayna la hadleen, maxaa yeelay, walaashood Diiyah ayuu nijeeyeey, 14 oo waxay ku yidhaahdeen, Ma yeeli karno inaan walaashayo siinno nin buuqyodob ah; waayo, taasu ceeb bay nagu ahaanlahayd. 15 Si uun baannu idinku yeeli karna; taasuna waa haddii aad intiinu ragga ah oo dhan iswada guddaan, oo aad noqotaan sidayada oo kale; 16 markaasaanu gabdhahayaga idin siin doonaa, oo annaguna waxaan guursan doonaa gabdhihiinna, oo waanu idirla degganaan doonaa, oo waxaynu noqon doonaa isku dad. 17 Laakiinse haddaydhan na maqlin, inaad isguddaan, de markaas gabadhyada waanuu wadan, oo waanu tegi. 18 Hadalkoodiina waa ka farxiyey Xamoor, iyo wiilkiiisi Shekem. 19 Ninkii dhallinyarada ahaana dib uma uu dhigin inuu taas yeelo, maxaa yeelay, aad buu ugu faraxsanaa Yacquub gabdhihiis, Isna wuu ka wada maamuus badhaa intii guriga aabbiihiis joogtay oo dhan. 20 Markaasay Xamoor iyo wiilkiiisi Shekem magaaladoodii iriddeeda yimaadeen, oo ay raggi magaaladooda la hadleen, oo waxay ku yidhaahdeen, 21 Nimankanu waa inala nabad, sidaas daraaddeedh dhuulka ha degeen, oo ha ka baayacmushtareen dhexdiisa, maxaa yeelay, bal eega, dhuulka waa weyn yahay oo waa ku wada filan yahay. Aynu gabdhaahooda guursanno, oo innanaan gabdhahenna siinno iyaga. 22 Nimanku si uun bay inagu yeelayaan inay inala degganaadaan si aynu isku dad u noqonno, taasuna waa haddii inteenaha lab oo dhan loo gudo sida ay iyagu u gudan yihiin. 23 Oo miyaan lo'dooda iyo alaaboododa iyo xayawaankaada oo dhammu noqon dooriin kuweeninta? Bal aynu yeeloo uun, oo iyaguna way inala degganaan doonaan. 24 Markaasaa in alla intii ka baxday magaaladiisa iriddeeda waxay maqleen Xamoor iyo wiilkiiisi Shekem; markaasaa la wada guday intii labka ahayd oo magaaladiisa ka baxday oo dhan. 25 Oo maalintii saddexaad, markay dhaawaca wada ahaayeen, waxay noqotay in laba ka mid ahaa wiilashii Yacquub oo ahaa Simecoo iyo Laawi, Diiyah walaalaheed, uu midkood kastaa seeftiisii qaataay, oo waxay yimaadeen magaaladii, iyagoo aan la ogayn, waxayna wada laayeen intii labka ahayd oo dhan. 26 Xamoor iyo wiilkiiisi Shekemma waxay ku dileen seef afkeed, Diiyahna way kala baxeeen gurijii Shekem, wayna iska tageen. 27 Wiilashii Yacquubna waxay yimaadeen raqdii kuwii la laayay, oo magaaladiina way dhaceen, maxaa yeelay, walaashood bay ka nijeeyeeyen. 28 Waxayna la tageen adhigoodii iyo lo'doodii iyo dameerradoodi, iyo wax alla wixii magaalada u yiil, iyo wax alla wixii duurka u joogay, 29 iyo maalkoodii oo dhan, iyo dhallaankoodii oo dhan, iyo naagahoodiiba, way qabsadeen oo way dhaceen, xataa wixii guryaha yiil oo dhan. 30 Yacquubna wuxuu Simecoo iyo Laawi ku yidhi, Dhib baad igu riddeen, maxaa yeelay, waxaad i naciiseen dadka dhuulka deggan, oo ah reer Kancaan, iyo reer Feris. Haddaba anigoo dadkayu yar yahay, ayay isu kay wada urursan doonaan oo ay i dili

doonaan; markaasna aniga iyo reerkaygaba waa la baabbi'in doona. 31 Oo iyana waxay ku yidhaahdeen, De miyey ku habboonayd inuu walaashayo sidii dhillo ula macaamilood?

35 Oo Ilaah wuxuu Yacquub ku yidhi, Kac oo xagga Beytel tag, oo halkaas deg; oo meal allabari halkaas uga samee Ilaahii kuu muuqday markii aad walaalkaa Ceesaw ka cararaysay. 2 Markaasaa Yacquub ku yidhi dadki gurigiisa iyo intii isaga la jirtay oo dhan, Iska fogeeya ilaahyada qalaad oo idinku dhex jira, oo isdaahirsha, oo dharkiinnaa beddesha, 3 oo ina kiciya, aynu Beytel tagnee, oo anna halkaas meal allabari baan uga samay doonaa Ilaahii ii jawaabay maalintii aan dhibtoonayay oo ila jiray jidki aan maray. 4 Markaasay Yacquub wada siiyeen ilaahyadii qalaad oo gacantooda ku jiray, iyo hilqadiihii dhegahooda ku jiray, Yacquubna wuxuu ku qariyeey geed Shekem ku yil hoostiisa. 5 Wayna sodcaaleen, magaaloooyinkii ku wareegsanaa oo dhanna cabsi weyn baad ku dhacday, mana ay ka daba tegin reer Yacquub. 6 Yacquubna wuxuu yimid Luus oo ku taal dalka Kancaan (taasuna waa Beytel), isagii iyo dadki la jiray oo dhanba. 7 Markaasuu halkaas ka dhisay meal allabari, wuxuuna meeshii u bixiyey Elbeytel, maxaa yeelay, Ilaah baa halkaas ugu muuqday isaga, markuu ka cararay walaalkiis. 8 Markaasaa Debooraah oo Rebeqah midiidinteedii ahayd dhimatay, waxaana lagu aasay Beytel geedka hoostiisa; meeshaas magaceediina waxaa loo bixiyey Alloon Bakuud. 9 Markaasaa Ilaah mar kale Yacquub u muuqday, markii uu ka yimid Fadan Araam, wuuna barakeeyey. 10 Oo waxaa Ilaah ku yidhi, Magacaaguu waa Yacquub. Hadda ka dib magacaaga lama ohan doono Yacquub, laakiinse magacaagu wuxuu ahaan doonaa Isra'a'il. Magiciisiina wuxuu u bixiyey Isra'a'il. 11 Markaasaa Ilaah ku yidhi isaga, Waxaan ahay Ilaahaa Qaadirkaa ah. Wax badan dhal oo taran; quruun iyo quruuumo badan ayaa kaa iman doona, waxaa kaa soo bixi doona boqorro; 12 oo dhulkii aan siyye Ibrahim iyo Isxaaq, adigaan ku siin doonaa, adiga dabadaana farcankaagaan siin doonaa dhulka. 13 Ilaahaa kor buu uga tegey isagii iyo meeshii uu kula hadlayba. 14 Yacquubna meeshii uu kula hadlay isaga wuxuu ka taagay tir, kaas oo ahaa tir dhagax ah; wuxuuna ku dul shubay qurbaan cabniin ah, saliidna wuu ku dul shubay. 15 Yacquubna meeshii Ilaah kula hadlay isaga magaceediina wuxuu u bixiyey Beytel. 16 Wayna ka sodcaaleen Beytel; oo intaanay Efrad weli soo gaadhin ayaa Raaxeel footatay, fooshiina way ku rafaadday. 17 Oo markay fooshii ku rafaaddaysay umulisadii baa ku tidhi, Ha cabsan; waayo, haatan waxaad dhalaysaa wiil kale. 18 Oo waxay noqotay in, markii ay naftu ka sii baxaysay, ay magiciisi u bixisay Benooni, waayo, way dhimatay, laakiinse aabbiihiis wuxuu u bixiyey Benyaamiin. 19 Raaxeelna way dhimatay, waxaana lagu aasay jidka loo maro Efrad, taasuna waa Beytlaxam. 20 Yacquubna tir buu ka taagay qabrigiedii; waana isla tiirkii ka taagan qabrigii Raaxeel ilaa maanta. 21 Isra'a'ilna waa sodcaalay, oo wuxuu teendhadiisii ka dhistay munaaraddii Ceeder shishadeeda. 22 Oo waxay noqotay, intuu Isra'a'il dhuulkaas degganaan, in Ruubeen u tegey oo la jiifsaday addoontii aabbiihiis oo Bilhah ahayd; Isra'a'ilna taas wuu maqlay. Wiilashii Yacquubna laba iyo tobani bay ahayeen. 23 Wiilashii Lee'ah waxay ahaayeen Ruubeen oo ahaa curadki Yacquub, iyo Simecoo, iyo Laawi, iyo Yahuudah, iyo Isaakaar, iyo Sebulun. 24 Wiilashii Raaxeelna waxay ahaayeen Yuusuf iyo Benyaamiin. 25 Addoontii Raaxeel oo Bilhah ahayd wiilasheediina waxay ahaayeen Daan iyo Naftaali. 26 Addoontii Lee'ah oo Silfah ahayd wiilasheediina waxay ahaayeen Gaad iyo Aasheer. Kuwanu waa wiilashii Yacquub oo isaga ugu dhashay Fadan Araam. 27 Markaasaa Yacquub aabbiihiis Isxaaq ugu yimid Mamre, iyo xagga Qiryad Arbac, taasuna waa Xebron, oo ahayd meeshii Ibraahim iyo Isxaaq qariib ahaanta u degganaan jireen.

28 Isxaaq cimrigiisuna wuxuu ahaa boqol iyo siddeetan sannadood.
29 Isxaqaan wuu naf bayax, wuuna dhintay, oo wuxuu ku darmaday dalkiisi, isagoo duq ah oo cimri weyn; markaasay wiilashii Ceesaw iyo Yacquub isagii aaseen.

36 Haddaba kuwanuna waa farcankii Ceesaw, isna waa Edom. **2** Ceesaw wuxuu gabdhiih reer Kancaan ka guursaday Caadah ina Eeloon kii reer Xeed, iyo Aaholiibaamah ina Canah, oo ahayd ina Sibecoon kii reer Xiwi, **3** iyo Basmad oo ahayd ina Ismaaciil, oo la dhalatay Nebyod. **4** Caadahna waxay Ceesaw u dhashay Elifas, Basmadna waxay u dhashay Recuu'eel; **5** Aaholiibaamahna waxay u dhashay Yecuush, iyo Yaclaam, iyo Qorax; kuwanu waa wiilashii Ceesaw, oo isaga ugu dhashay dalkii Kancaan. **6** Markaasaa Ceesaw kaxayst naagiihiisi, iyo wiilashii iyo gabdhiihiisi, iyo dadkii gurigiisa oo dhan, iyo lo'diisi, iyo xayaawaankiisi oo dhan, iyo wixii uu laaha oo dhan oo uu ku urusdayd dalkii Kancaan; markaasuu tegey dal ka fog walaalkiis Yacquub. **7** Waayo, xoolahoodu aad bay u badnaayeen oo ma ay wada degi karin; dhulkii ay degganaan jireenna ma uu wada qaadi karin lo'dooda aawadeed. **8** Ceesawna wuxuu degay Buur Seciir; Ceesaw waa Edom. **9** Kuwanuna waa farcankii Ceesaw oo ahaa reer Edom aabbahood oo degganaan jiray Buur Seciir. **10** Kuwanu waa wiilashii Ceesaw magacyadoodii, Elifas oo ahaa wiilkii Caadah oo naagtii Ceesaw ahayd, iyo Recuu'eel oo ahaa wiilkii Basmad oo naagtii Ceesaw ahayd. **11** Wiilashii Elifasna waxay ahaayeen Teemaan, Oomaar, Sefoo, iyo Gactaam iyo Qenas. **12** Timmac waxay ahayd addoontii uu Elifas ina Ceesaw qabay, oo waxay Elifas u dhashay Camaaleq; kuwanu waa wiilashii naagtii Ceesaw oo Caadah ahayd. **13** Kuwanuna waa wiilashii Recuu'eel: Nahad, iyo Serax, iyo Shammah, iyo Misaah; kuwanuna waxay ahaayeen wiilashii naagtii Ceesaw oo Basmad ahayd. **14** Kuwanuna waxay ahaayeen wiilashii naagtii Ceesaw oo ahayd Aaholiibaamah, gabadhii Canah oo ahayd ina Sibecoon; oo iyana waxay Ceesaw u dhashay Yacuush, iyo Yaclaam, iyo Qorax. **15** Kuwanu waka weeye ugaasyadii wiilashii Ceesaw. Waa wiilashii Elifas kii ahaa curadkii Ceesaw kuwaas oo ah ugaas Teemaan, iyo ugaas Oomaar, iyo ugaas Sefoo, iyo ugaas Qenas, **16** ugaas Qorax, iyo ugaas Gactaam, iyo ugaas Camaaleq. Kuwanu waa ugaasyadii Elifas dhalay oo dalkii Edom joogay; kuwanu waa wiilashii Caadah. **17** Kuwanuna waa wiilashii Recuu'eel oo ahaa ina Ceesaw: ugaas Nahad, iyo ugaas Serax, iyo ugaas Shammah, iyo ugaas Misaah. Kuwanuna waa ugaasyadii uu Recuu'eel dhalay oo dalkii Edom joogay; kuwanu waa wiilashii naagtii Ceesaw oo Basmad ahayd. **18** Kuwanuna waa wiilashii naagtii Ceesaw oo Aaholiibaamah ahayd: ugaas Yecuush, iyo ugaas Yaclaam, iyo ugaas Qorax. Kuwanuna waa ugaasyadii ay dhashay naagtii Ceesaw oo ahayd Aaholiibaamah, gabadhii Canah. **19** Kuwanu waa wiilashii Ceesaw oo ahaa Edom, oo kuwanu waa ugaasyadoodii. **20** Kuwanuna waa wiilashii Seciir, kii reer Xor, oo ahaa kuwii dhulka degganaa, Lootaan, iyo Shoobaal, iyo Sibecoon, iyo Canah, **21** iyo Dishon, iyo Eeser, iyo Dishaan. Kuwanu waa ugaasyadii reer Xor, oo ahaa ilma Seciir oo degganaa dhulkii Edom. **22** Carruurtti Lootaan waxay ahaayeen Xori iyo Heemaam, Lootaan walaashiisna waxay ahayd Timmac. **23** Kuwanuna waa carruurtti Shoobaal; Calwaan, iyo Maanahad, iyo Ceebaal, iyo Shefo, iyo Oonaam. **24** Kuwanuna waa carruurtti Sibecoon; Ayah, iyo Canah. Kanu waa Canah kii cidlada ka helay ilaha biyaha oo kulul, markuu daajinay dameerrada aabbhiisi Sibecoon. **25** Kuwanuna waa carruurtti Canah; Dishon, iyo Aaholiibaamah, gabadhii Canah. **26** Kuwanuna waa carruurtti Dishon; Xemdaan, iyo Eshbaan, iyo Yiraan, iyo Keraan. **27** Kuwanuna waa carruurtti Eeser; Bilhaan, iyo Sacwaan, iyo Caqaan. **28** Kuwanuna waa carruurtti Diishaan; Cuus iyo Araan. **29** Kuwanuna waa ugaasyadii reer Xor; ugaas

Lootaan, iyo ugaas Shoobaal, iyo ugaas Sibecoon, iyo ugaas Canah, **30** ugaas Dishon, iyo ugaas Eeser, iyo ugaas Diishaan. Kuwanuna waa ugaasyadii reer Xor siday ahaayeen ugaasyadoodii dalka Seciir joogay. **31** Kuwanuna waa boqorradii xukumi jiray dalkii Edom intaan boqorna xukumin reer binu Israa'iil. **32** Belac ina Becoor wuxuu xukumi jiray Edom, magaaladiisii magaceedana waxaa la odhan jiray Dinhaabah. **33** Markaasaa Belac dhintay, oo waxaa meeshiisi xukumi jiray Yoobaab ina Serax oo reer Bosraah ahaa. **34** Yoobaabna waa dhintay, oo waxaa meeshiisi xukumi jiray Xushaam oo ka yimid dhulkii reer Teemaan. **35** Xushaamna waa dhintay, oo waxaa meeshiisi xukumi jiray Hadad ina Bedad, oo reer Midyaan ku laayay berrinkii Moo'aab, magaaladiisii magaceedana waxaa la odhan jiray Cawiid. **36** Markaasaa Hadadna dhintay, oo waxaa meeshiisi xukumi jiray Samlah oo reer Masreqah ahaa. **37** Markaasaa Samlahna dhintay, oo waxaa meeshiisi xukumi jiray Sha'uul oo reer Rexobod ahaa oo webiga ag degganaa. **38** Markaasaa Sha'uulna dhintay, oo waxaa meeshiisi xukumi jiray Bacal Xaanaan ina Cakboor. **39** Bacal Xaanaan ina Cakboorna waa dhintay, oo waxaa meeshiisi xukumi jiray Hadar, magaaladiisii magaceedana waxaa la odhan jiray Faacuu; naagiisa magaceeduna wuxuu ahaa Meheetabeel, oo ay Matreed gabadha Meesaahaab dhashay. **40** Kuwanuna waa magacyadoodii ugaasyadii Ceesaw dhalay, siday ahaayeen qabilooyinkoodii iyo magacyadoodii meelahoodii ay degganaan jireen, waana ugaas Timmac, iyo ugaas Calwah, iyo ugaas Yeteed, **41** iyo ugaas Aaholiibaamah, iyo ugaas Eelaah, iyo ugaas Fiinon; **42** iyo ugaas Qenas, iyo ugaas Teemaan, iyo ugaas Mibsaar; **43** iyo ugaas Magdii'eel, iyo ugaas Ciiraam. Kuwanu waa ugaasyadii reer Edom sidii ay u degganaayeen dhulkii ay lahaayeen. Kanu waa Ceesaw oo ahaa reer Edom aabbahood.

37 Yacquubna wuxuu degay dhulkii aabbhiisi qariibku ku ahaan jiray, oo ahaa dalkii Kancaan. **2** Kuwanuna waa farcankii Yacquub. Yuusuf, isagoo jira toddoba iyo tobant sannadood, ayuu idha la daajinay walaalihiis, wuxuuna ahaa wiil la jooga wiilashii Bilhah iyo Silfah oo ahaa naagiihiis aabbhiisi. Markaasuu Yuusuf xaggooda war xun uga keenay aabbahood. **3** Israa'ilna Yuusuf wuu ka jeclaa carruurtiisa oo dhan, maxaa yeelay, wuxuu ahaa inankuu dhalay markuu gabobay; oo wuxuuna u sameeyey shulug midabyo badan leh. **4** Markaasaa walaalihiis arkeen in aabbahood ka jecel yahay isaga walaalihiis oo dhan; kolkaasay nebcaadeen isagii, wayna kari waayeen inay isaga si nabad ah ula hadlaan. **5** Yuusufna wuu riyooday, markaasuu riyadiisii u sheegay walaalihiis, iyana aad bay u sii nebcaadeen. **6** Oo wuxuu iyagi ku yidhi, Waan idin baryayaaye, bal maqla riyadan aan ku riyooday. **7** Bal eega, waxaynu beerta ku xidh xidhdayn xidhmooyin, markaasaa xidhmadaydi kacday, oo istaagtay, xidhmooyinkiiniina hareeraheeding yimaadeen oo sujuudeen xidhmadaydi. **8** Markaasaa walaalihiis ku yidhaahdeen, Ma annagaad na xukumi doontaa? Amasee noot talin doontaa? Markaasay aad iyo aad ugu sii nebcaadeen riyooyinkoosisi iyo hadalladiisii aawadood. **9** Markaasuu haddana riyo kale ku riyooday, oo walaalihiis u sheegay, oo wuxuu ku yidhi, Bal eega, riyo kalaan ku riyoodaye. Wuxaan ku riyooday qorraxdi iyo dayaxii, iyo koob iyo tobant xiddigood oo ii sujuuday. **10** Markaasuu aabbhiisi u sheegay, iyo walaalihiisba, aabbhiisiisna waa canaantay, oo wuxuu ku yidhi, Waa maxay riyadan aad ku riyootay? Ma aniga iyo hooyadaa iyo walaalahaa baa kuu iman doonna, oo intaan wejiga dhulka saarno kuu sujuudi doonna? **11** Markaasay walaalihiis ka masayreen isagii; laakiinse aabbhiisiis maankuu ku haystay hadalkii. **12** Markaasaa walaalihiis tageen, inay adhigii aabbahood soodaa jiyaaan Shekem. **13** Israa'ilna wuxuu Yuusuf ku yidhi, Miyaanay walaalahaa adhigii daajinayn Shekem? Bal kaalay, xaggoodaan kuu dirayaaye. Markaasuu isna ku yidhi, Waa i kan. **14** Oo wuxuu ku yidhi isagii, Bal tag oo soo

arag in walaalahaa iyo adhigiiuba nabad qabaan iyo in kale, oo haddana ii war keen. Sidaas daraaddeed isagii wuxuu ka diray dooxadii Xebroon, oo wuxuu tegey Shekem. **15** Markaasaa nin helay isagoo duurka wareegaya; ninkiina wax buu weyddiyeey oo wuxuu ku yidhi, Maxaad doondoonaaysaa? **16** Isna wuxuu yidhi, Waxaan doondoonaaya walaalahay. Waan ku baryayaaye, ii sheeg meesha ay adhigii daajinayaan. **17** Markaasaa ninkii ku yidhi, Halkan way ka tageen, waayo, waxaan maqlay iyagoo isku leh, Ina keena aynu Dotaan tagnee. Markaasuu Yuusuf walaaliihiis ka daba tegey, oo wuxuu iyagii ka helay Dotaan. **18** Markaasay meal fog ka arkeen isagii, oo intuusan u soo dhowaan iyagii, ayay ku tashadeen inay dilaan. **19** Oo waxay isku yidhaahdeen, Bal eega, kii riyada badnaa waa soo socdaaye. **20** Haddaba kaalaya aynu dilhee, oo aynu ku tuurno ceelasha midkood, oo waxaynu odhan doonnaa. Bahal xun baa cunay. Dabadeedna waxaynu arki doonnaa bal waxay riyooyinkiiis noqdaan. **21** Oo Ruubeen baa taas maqlay, isagina wuu ka samatabbixiy gacantoodii; oo wuxuu iyagii ku yidhi, Yeynan naftisa ka qaadin. **22** Kolkaasaa Ruubeen ku yidhi iyagii, Dhiig ha daadlinha, ee isaga ku tuura ceelkan cidlada ku yaal, laakiinse far ha saarin. Oo wuxuu taas u yeelay inuu isaga ka samatabbixiy gacantooda oo uu u celiyo aabbiihiis. **23** Oo waxay noqotay in markii Yuusuf walaaliihiis u yimid ay Yuusuf ka furteene shuluggiisi, kaasu wuxuu ahaa shuluggii midabyada badnaa oo uu qabay. **24** Kolkaasay qabteent oo ay ceelkii ku tureen; ceelkuna waa madhnaa oo biyo kuma jirin. **25** Kolkaasay u fadhiisteen inay wax cunaan; dabadeedna indhahay kor u taageen oo wax bay fiiriyeen, oo waxay arkeen safar reer Ismaaciil ah oo ka soo socda xagga Gilecaad, oo awrtooda ay ugu raran yihiin xawaash, iyo beejo, iyo malmal, waxayna u socdeen xagga Masar. **26** Markaasuu Yahuudah ku yidhi walaaliihiis, Maxaa faatiido inoogu jirta, haddaynu walaalkeen dilno oo aynu dhiiggiisa qarinno? **27** Kaalaya, aynu reer Ismaaciil ka iibinnee, oo yeynan isaga far saarin, maxaa yeelay, isagu waa walaalkeen, waana jidheenne. Walaaliihiis way majdeen isagii. **28** Oo waxaa ag maray niman reer Midyaan ah, oo baayacmushtariayaal ah. Markaasay Yuusuf soo jiideen oo ceelkii ka soo bixiyeen, oo waxay Yuusuf kuwii reer Ismaaciil kaga iibiyene labaatan xabbadood oo lacag ah. Oo iyana Yuusuf waxay keeneen Masar. **29** Markaasaa Ruubeen ku noqday ceelkii; wuxuna arkay inuusan Yuusuf ku jirin ceelka, kolkaasuu dharkiisiidiliilaaciyeey. **30** Markaasuu walaaliihiis ku noqday, oo wuxuu ku yidhi, Yarkii ma joogo, haddaba anigu xaggee baan tagaa? **31** Kolkaasay shuluggii Yuusuf qaadeen oo intay orgi gowraceen ayay shuluggii dhiiggi gelyiyeen. **32** Markaasay shuluggii midabyada badnaa direen, oo ay aabbahood u keeneen; oo waxay ku yidhaahdeen, Kan waannu helnay, haddaba bal garo inuu shuluggii wiilkagiis yahay iyo in kale. **33** Wuuna gartay, oo wuxuu yidhi, Waa shuluggii wiilkayga. Bahal xun baa cunay isagii. Shakilaan Yuusuf cadcad baa loo kala jeejeeexay. **34** Markaasaa Yacquub dharkiisiidiliilaaciyeey, oo joonyad buu dhexda ku xidhay, wiilkiiisina maalmo badan ayuu u barooranayay. **35** Kolkaasaa wiiliashii oo dhan iyo gabdhiihiisii oo dhammu u kaceen inay isaga qalbi qaboojiyaan, laakiinse wuu diiday inuu qalbi qabobo, oo wuxuu yidhi, Anigoo barooranaya aayaan qabriga geli doonaa oo wiilkaygiis u tegi doonaa. Aabbiihiisna wuu u oyoy isagii. (*Sheol h7585*) **36** Markaasay kuwii reer Midyaan isagii Masar kaga iibiyene nin la odhan jiray Footifar, wuxuna ahaa sirkalkii Fircoon oo ahaa madaxa waardiyyaasha.

38 Oo waagaas waxay noqotay inuu Yahuudah ka tegey walaaliihiis, oo wuxuu u leexday niin magicisa la odhan jiray Xiirah oo reer Cadullaam ah. **2** Markaasaa Yahuudah wuxuu halkaas ku arkay niin reer Kancaan ah oo magicisa la odhan jiray Shuuca gabadhiisi. Kolkaasuu kayastay iyadii oo uu u tegey. **3** Wayna uuraysatay oo

waxay dhashay wii, magicisiina wuxuu u bixiyey Ceer. **4** Oo haddana mar kalay uuraysatay oo waxay dhashay wii; magicisiina waxay u bixiyay Oonaan. **5** Oo weliba haddana wii kalay dhashay, magicisiina waxay u bixiyay Sheelaah; oo isna wuxuu joogay Kesiib, markay dhashay isaga. **6** Markaasaa Yahuudah naag u guuriyey curadkiisii ahaa Ceer, magaceedana waxaa la odhan jiray Taamaar. **7** Yahuudah curadkiisii ahaa Ceer waa ku xumaa Rabbiga hortiisa; Rabbiguna waa dilay isagii. **8** Markaasaa Yahuudah wuxuu ku yidhi Oonaan, Naagta walaalkaa u tag oo dumaal, oo ku samee wixii ninkeeda walaalkiis ku samayn lahaa, oo farcan u reeb walaalkaa. **9** Oonaanna wuu ogaga inaan farcanku kiisii noqonayn, oo markuu u tegey naagtii walaalkiis ayuu shahwadiisi ku daadiiyeh dhulka, si uusan farcan u siin walaalkiis. **10** Wixii uu sameeyeyna Rabbiga hortiisa aad buu ugu xumaa; oo markaasuu isagiina dilay. **11** Markaasuu Yahuudah ku yidhi gabadhii Taamaar oo uu soddogga u ahaa, Carmalhimo ku joog guriga aabbaaha, ilaa uu wiilkayga Sheelaah koro; waayo, wuxuu isyidhi, Waaba intaasoo uu isna dhintaa sidii walaaliihiis. Kolkaasay Taamaar tagtay oo gurigii aabbeheed joogtay. **12** Wakhti dheer ka dib waxaa dhimatay Shuuca gabadhiisi oo ahayd naagtii Yahuudah. Markaasaa Yahuudah loo tacsiyeeyey, oo wuxuu tegey xagga kuwii idhiisa dhogorta ka xiiri jiray oo joogay Timnaad, isaga iyo saaxiibkiis Xiirah kii reer Cadullaamba. **13** Markaasaa Taamaar loo sheegay, oo waxaa lagu yidhi, Bal eeg, soddogga wuxuu tegaya xagga Timnaad inuu idhiisiid dhogorta ka soo xiirto. **14** Markaasay iska dhigay dharkii carmalinimadeeda, oo waxay hagoogatay indhashareerteedi, oo intay isdedday ayay waxay fadhiisatay iriddii Cenayim, oo ku ag tiil jidka loo maro Timnaad, waayo, waxay aragtay inuu Sheelaah weynaaday, oo aan loo gurin iyada. **15** Markii Yahuudah arkay ayuu u maleeyey inay dhillo tahay; maxaa yeelay, wejigeeday qarisay. **16** Kolkaasuu ku soo leexday iyadoo jidka ag fadhida, oo wuxuu ku yidhi, Waan ku baryayaaye, kaalay aan kuu tagee; waayo, ma uu ogayn inay tahay gabadhii uu soddogga u ahaa. Kolkaasay waxay ku tidhi, Maxaad i siinaysaa aad ii tagtide? **17** Markaasuu wuxuu ku yidhi, Waaan adhiga kaaga soo diri doonaa waxar. Iyana waxay tidhi, Rahaamad ma i siinaysaa intaad ii soo diraysid? **18** Isna wuxuu yidhi, Maxaan rahaamad kuu siyyaa? Kolkaasay tidhi, I sii kaatunkaaga iyo xadhiiggaaga, iyo ushaada aad gacanta ku hayatsid. Kolkaasuu siyyey, oo uu u tegey iyadii, oo iyana xaggiisay ka uuraysatay. **19** Kolkaasay kacday oo tagtay, oo intay indhashareerteedi iska dhigay, ayay xidhatay dharkii carmalinimadeedi. **20** Markaasaa Yahuudah waxar adhiga ka soo diray oo wuxuu ugu soo dhiibay gacanta saaxiibkiis kii reer Cadullaam, inuu rahaamaddii ka soo qaado gacantii naagta, laakiinse iyadii wuu waayay. **21** Markaasuu weyddiyey dadkii degganaa meesheedi, oo wuxuu ku yidhi, Meeday dhilladii joogi jirtay Cenayim jidka dhinaciisa? Kolkaasay iyana ku yidhaahdeen, Halkan dhillo ma joogi jirin. **22** Markaasuu ku noqday Yahuudah, oo wuxuu ku yidhi, Iyadii waan waayay, dadkii meeshaa degganaana waxay iyu yidhaahdeen, Halkan dhillo ma joogi jirin. **23** Markaasaa Yahuudah yidhi, Ha iska qaadato, waaba intaasoo aynu ku ceebownaaye; waayo, bal eeg, anigu waxaan u diray waxarkan, waana aad soo weyday iyadii. **24** Oo waxay noqotay in muddo saddex bilood ku dhow dabadeed Yahuudah war loo soo sheegay, oo lagu yidhi, Gabadhii Taamaar oo aad soddogga u ahayd waa dhillowday; oo dhillanimadeedii bay ku uuraysatay. Markaasaa Yahuudah yidhi, Soo bixiya oo ha la gubo. **25** Kolkaasay markii la soo bixiyey fariin u dirtay soddoggeed, oo waxay tidhi, Ninka alaabtan leh aaya i ureeyey; oo waxay kaloo tidhi, Waan ku baryayaaye, bal hubso ninka leh kuwan ah kaatunka iyo xadkhaha, iyo usha. **26** Markaasaa Yahuudah qirtay iyagii, oo wuxuu yidhi, Iyadu way iga xaqsan tahay, waayo, waxaan iyada siin waayay wiilkayga Sheelaah ah. Mar dambena

uma uu tegin iyadii. **27** Oo bal eeg, markii ay footatay mataano baa ku jiray maxalkeeda. **28** Oo waxay noqotay, in markii ay footatay uu midkood gacan soo bixiyey; markaasay umulisiadii qaadatay dun guduudan oo ay gacantiisii ku xidhay, oo waxay tidhi, Kanaa soo hor baxay. **29** Oo waxay noqotay, markuu gacanta dib u ceshaday, inuu walaalkiis soo baxay; oo iyana waxay tidhi, De maxaad u soo dustay? Sidaas daraaddeed magicisii waxaa loo bixiyey Feres. **30** Dabadeedna waxaa soo baxay walaalkiis, kii ay duunta guduudan gacanta ugu xidhnayd; magicisiiina waxaa loo bixiyey Serax.

39 Yuusufna waxaa la keenay Masar. Kuwii reer Ismaaciil oo isaga halkaas geeyeyna waxaa gacantoodii ka iibsaday nin Masri ahoo aa la odhan jiray Footifar, oo Fircoona sirkaal u ahaa, oo madaxii waardiyyaasha ahaa. **2** Rabbiguna waa la jiray Yuusuf, wuxuuna ahaa ni liibaansan, wuxuuna joogi jiray gurigii sayidkiisii Masriga ahaa. **3** Sayidkiisina wuu arkay in Rabbigu liibaaniyey wixii uu sameeyey oo dhan. **4** Isaguna raalli buu Yuusuf ka ahaa, Yuusufna waa u adeegi jiray, oo wuxuu isagii ka dhigay kan gurigisa u sarreya, wixii uu haystay oo dhanna gacantiisuu wada geliyey. **5** Oo waxay noqotay in wakhtigii uu ka dhigay kan u sarreya gurigisa iyo wixii uu haystay oo dhan, uu Rabbigu gurigii kii Masriga ahaa u barakeeyey Yuusuf aawadiis, wixii uu guriga iyo beertaba ku haystay oo dhanna barakada Rabbigaa saarnayd. **6** Wixii uu lahaa oo dhanna Yuusuf gacantiisuu kaga tegey. Waxbana kama ogayn wixii uu hayay, wixii uu cuni jiray mooyaane. Yuusufna aad buu u quruxsanaa, wuuna suurad wanaagsanaa. **7** Oo waxay noqotay waxyaalaahaas ka dib in naagtii sayidkiisu ay fiirisay Yuusuf, oo ay ku tidhi, Kaalay ila jiifso. **8** Laakiinse wuu diiday, oo wuxuu ku yidhi naagtii sayidkiisa, Bal eeg, sayidkaygu waxba kama oga waxa aan guriga ku hayo; wixiisi oo dhanna gacantayduu wada geliyey; **9** oo weliba gurigan mid aniga iga weynu ma joogo, oo isaguna waxba igalama hadhin adiga mooyaane, maxaa yeelay, adigu waxaad tahay naagtii, de haddaba sidee baan u samayn karaa xumaantan weyn, oo aan Ilaah ugu dembaabaa? **10** Oo waxay noqotay, in kastoo ay maalinba maalinta ka dambaysa la hadlaysay Yuusuf, inuu maqli waayay inuu la jiifso ama uu la joogo iyadii. **11** Oo waxay noqotay haddaa oo kale, inuu gurigii galay inuu shuqulkiisii qabsado, nimankii gurigana midna gudaha ma joogin. **12** Kolkaasay qabsatay dharkiisii, oo waxay ku tidhi, Ila jiifso. Isaguse dharkiisii gacanteedu kaga tegey, wuuna cararay oo baxay. **13** Markay aragtagtay inuu dharkiisii gacanteeda kaga tegey, oo uu dibadda u cararay, **14** ayay u yeedhay raggiil gurigeeda oo ay la hadashay, oo waxay ku tidhi, Bal eega, nirkaygu wuxuu inoo keenay nin Cibraani ah inuu inagu majaaqiloodo. Wuxuu iigu soo galay inuu ila jiifso aawadeed, markaasaan cod dheer ku qayliyey, **15** oo markuu maqlay inaan codkaygii sare u qaaday oo aan qayliyey ayuu dharkiisii iiga tegey, wuuna cararay oo baxay. **16** Dharkiisina way is-ag dhigtay ilaa uu sayidkiisii guriga yimid. **17** Kolkaasay hadalkan kula hadashay isagii, oo waxay ku tidhi, Addoonkii Cibraaniga ahaa, oo aad inoo keentay, aaya iigu soo galay inuu igu majaaqiloodo, **18** oo markaan codkaygii sare u qaaday oo aan qayliyey ayuu dharkiisii iiga tegey, oo uu dibadda u cararay. **19** Markii sayidkiisii maqlay hadalkii naaqtiiisa, oo ay kula hadashay isaga, iyadoo leh, Addoonkaajii sidan buu igu sameeyey, ayuu cadhooday. **20** Markaasaa Yuusuf sayidkiisii qabtay isagii, oo wuxuu gelyey xabsigii ahaa meeshii maxaabista boqorku ku xidhnaayeen; oo isna halkaasuu ku jiray xabsigii gudihiiisa. **21** Laakiinse Yuusuf waxaa la jiray Rabbiga, wuuna u roonaaday, kii xabsiga hayyna raalli buu uga dhigay. **22** Kii xabsiga hayyna wuxuu Yuusuf gacanta u gelyey maxaabisti xabsiga ku jiray oo dhan; oo wax kastoo ay halkaas ku sameeyeen, wuxuu ahaa kii sameeyey. **23** Kii xabsiga hayyna ma uu eegi jirin waxa isaga gacantiisa ku jira,

maxaa yeelay, Rabbigaa la jiray isaga, wixii uu sameeyeyna Rabbigu waa liibaaniyey.

40 Waxyalaahaas ka dib, kii boqorkii Masar khamriga siin jiray iyo kii wax u dubi jiray waxay xumeeyeen sayidkoodii ahaa boqorkii Masar. **2** Fircoonna aad buu ugu cadhaysnaa labadiisii sirkaal oo ahaa kii madaxa u ahaa kuwii khamriga siin jiray, iyo kii madaxa u ahaa kuwii wax u dubi jiray. **3** Oo wuxuu iyaggi ku xabbisay gurigii madaxa waardiyyaasha, xagga xabsiga gudihiiisa oo ahaa meeshii Yuusuf ku xidhnaa. **4** Madaxii waardiyyaasha Yuusuf amar buu u siiyey iyaggi, wuuna u adeegi jiray iyaggi; intii wakhti ahna xabsigay ku jireen. **5** Kii khamriga siin jiray iyo kii wax u dubi jiray boqorkii Masar, iyago xabsiga ku xidhnaa, ayay labadoodiiba isku habeen riyoodeen, nin kastaana riyadiisuu ku riyoodey oo nin kastaa wuxuu ku riyoodey sidii riyadiisii fasirkeedu ahaa. **6** Subaxdii baa Yuusuf u soo galay oo firihey iyaggi, oo wuxuu arkay iyago calool xun. **7** Markaasuu wax weyddiyey saraakiishii Fircoon oo isaga lagula xabbisay guriga sayidkiisa, oo wuxuu ku yidhi, Maxaad maanta ugu eg tihiin kuwo calool xun? **8** Markaasay waxay ku yidhaahdeen isagii, Riyanuu ku riyoonnay, mana jiro mid fasir karaa. Markaasaa Yuusuf wuxuu ku yidhi iyaggi, Miyaan Ilah fasirro lahayn? Haddaba waan idin baryaayaaye, bal ii sheega. **9** Markaasaa madaxii kuwii khamriga keeni jiray riyadiisii Yuusuf u sheegay, oo wuxuu yidhi, Riyaddayid waxaan ku arkay geed canab ah oo i hor yaal. **10** Geedkuna wuxuu laaha saddex laamood. Waxayna u ekaayeen sidii iyago magoolaya, ubaxyadiina soo baxayaan; markaasaa rucubyadii waxay noqdeen canab bisil. **11** Koobkii Fircoonna gacantayduu ku jiray, markaasaa canabkii guray oo koobkii Fircoon ku tuujiyey, koobkiina waxaan u dhiibay gacantii Fircoon. **12** Markaasaa Yuusuf ku yidhi, Fasirkeedii waa kan: sadddexda laamood waa saddex maalmoood. **13** Oo weliba saddex maalmoood dhexdooda ayaa Fircoon madaxaga kor u qaadi doona, oo meeshaduu kugu celin doona; Fircoon koobkiisina gacantiisaad u dhiibi doontaa sidii waagii hore markaad ahaan jiray kii khamriga siin jiray. **14** Laakiinse waan ku baryaayaaye, i soos xusuuso markay kuu hagaagto, oo ii roonow, oo Fircoon ii sheeg, oo gurigan iga bixi; **15** waayo, waxaa layga soo xaday dhulka Cibraaniyada, oo halkanna kuma aan samayn wax ay iigu ridaan godxabsiga. **16** Madaxii kuwii wax dubi jiray markuu arkay inuu fasirkasuu wanaagsanaa ayuu wuxuu Yuusuf ku yidhi, Aniguna waxaan riyaddayii ku arkay saddex dambili oo kibis cadcadu ku jirto oo madaxayga saaran. **17** Oo dambiishii ugu wada sarreeyey waxaa ku jiray cunto cayn kasta ah oo Fircoon loo dubay; markaasay haatkii cuntadii ka cuneen dambiishii madaxayga saarna. **18** Markaasaa Yuusuf u jawaabay oo ku yidhi, Fasirkeedii waa kan; sadddexa dambili waa saddex maalmoood. **19** Oo weliba saddex maalmoood dhexdooda ayaa Fircoon madaxaga kor kaaga qaadi doona, geed buuna kaa soo deldeeli doona, markaasaa haadku hilibkaaga cuni doona. **20** Maalintii saddexaad oo la xusuustay maalintii Fircoon dhashay ayuu addoommadiisii oo dhan diyaafad u sameeyey; markaasuu kor u qaaday madaxii kii madaxa u ahaan jiray kuwii khamriga isaga siin jiray iyo madaxii kii madaxa u ahaan jiray kuwii wax u dubi jiray oo addoommadiisa dhex joogay. **21** Markaasuu madaxii kuwii khamriga keeni jiray mar kale shaqadiisii ku celiyey; oo koobkii buu u dhiibay gacantii Fircoon; **22** Laakiinse madaxii kuwii wax dubi jiray ayuu deldelay sidii Yuusuf ugu fasiray iyaga. **23** Laakiinse madaxii kuwii khamriga keeni jiray ma uu xusuusan Yuusuf, wuuse illoobay isagii.

41 Markii laba sannadood oo dhammu dhammaatay ayuu Fircoon riyoodey, oo wuxuu is-arkay isagoo webiga ag taagan. **2** Oo bal eeg, waxay webigii ka soo baxay toddoba sac oo quruxsan oo cayillan, oo waxay daaqueen cawskii dareemada ahaa. **3** Markaasaa

waxaa dabadood webigii ka soo baxay toddoba sac oo kale oo fool xun, oo weyd ahaa, oo waxay is-ag taageen sicihii kale oo webiga qarkiisa jooga. 4 Markaasaa sicihii foosha xumaa oo weyddaa ahoo waxay cuneen toddobadii sac oo qurxoonyad oo cayillanayd. Kolkaasuu Fircoo toosay. 5 Markaasuu haddana seexdoy oo mar labaad riyooday, oo wuxuu arkay toddoba sabuul oo buurbuuruan oo wanaagsan oo ka soo baxay isku jirid. 6 Oo bal eeg, waxaa haddana ka soo daba baxay toddoba sabuul oo xunxun, oo ay dabayshii bari qallajisay. 7 Markaasaa sabuulladii xunxumaa waxay liqeen toddobadii sabuul oo buurburnayd oo itlirnayd. Markaasuu Fircoo toosay, oo wuxuu arkay inay ryo tahay. 8 Oo subaxdiina wuu dhibaataysnaa, kolkaasuu u cid diray oo uu u wada yeedhay saaxiriintti Masar oo dhan iyo nimankii xigmadda laaha oo dhan; markaasaa Fircoo u sheegay riyadiisi; laakiin ma jirin mid Fircoo u fasiri karaa. 9 Markaasaa waxaa Fircoo la hadlay kii madaxa u ahaa kuwa khamriga siin jiray isaga, oo wuxuu ku yidhi, Maantaan xusuustay dembiyadaydii. 10 Fircoonow, adigoo u cadhaysnaa addoommadaada, waxaaad igu xabbistay guriga madaxa waardiyyaasha, oo waxaanu ahay aniga iyo kii madaxa u ahoo kuwii wax dubi jiray; 11 oo markaasaanu isku habeen riyoonnay, aniga iyo isagiiba; waxaanu ku riyoonnay midkayo kastaba sidii riyadiisi fasirkeedu ahaa. 12 Oo halkaasna waxaa nala joogay nin dhallinyaro ah oo Cibraani ah, oo madaxa waardiyyaasha addoon u ahaa, markaasaanu isagii u sheegnay, oo isna wuu noo fasiray riyooyinkayagi, niin kastana sidii riyadiisu ahayd buu ugu fasiray. 13 Oo sidii uu noogu fasiray ayay noqotay. Aniga waxaa laygu soo celiyey meeshaydii, isagiina waa la deldelay. 14 Dabadeedna Fircoo baa u cid diray oo u yeedhay Yuusuf. Markaasay dhaqso uga soo bixiyen godkabsigii; kolkaasuu xiirtay, oo dharkiisi beddeshay, oo uu u soo galay Fircoo. 15 Markaasaa Fircoo wuxuu Yuusuf ku yidhi, Riyaan ku riyooday, mana jiro mid fasiri karaa; oo waxaan maqlay in markii aad ryo maqashid aad fasiri kartid. 16 Yuusufna Fircoo buu u jawaabay oo ku yidhi, Taasu xaggaya ma aha, laakiinse Ilaah wuxuu Fircoo siin doonaajawaa nabadeed. 17 Markaasaa Fircoo Yuusuf la hadlay, oo yidhi, Waa xaan riyadaydii ku arkay anigoo webiga qarkiisa taagan; 18 oo bal eeg, waxaa webigii ka soo baxay toddoba sac oo buurbuuruan oo quruxsan oo waxay daaqueen cawskii dareemada ahaa; 19 oo waxaa haddanu ka soo daba baxay toddoba sac oo kale, oo taagdaran oo fool xun oo weyd ah. Weligay dhulka Masar oo dhan kuma aan arag kuwa sidooda u xun. 20 Markaasaa sicihii weyddaa ahoo oo foosha xumaa waxay cuneen toddobadii sac oo hore. 21 Oo markay cuneen lagama garan karin inay cuneen, laakiinse waxay u fool xumaayeen sidii markii hore. Markaasaan toosay. 22 Oo waxaan kaloo riyadaydii ku arkay toddoba sabuul oo itliran oo wanaagsan, oo ka soo baxay isku jirid; 23 dabadeedna waxaa ka soo daba baxay toddoba sabuul oo engegan oo xunxun oo dabayshii bari qallajisay. 24 Markaasaa sabuulladii xunxumaa waxay liqeen toddobadii sabuul oo wanaagsanayd; markaasaan u sheegay saaxiriinta, laakiinse ma uu jirin mid ii sheegi karay. 25 Oo Yuusuf wuxuu ku yidhi Fircoo, Riyadaadu waa mid, oo waxa Ilaah samaynayo ayuu kuu sheegay, Fircoonow. 26 Toddobada sac oo warwanaagsanu waa toddoba sannadood, toddobada sabuul oo warwanaagsanu waa toddoba sannadood; riyadu waa mid. 27 Toddobada sac oo weyd ah oo foosha xun, oo ka soo daba baxay waa toddoba sannadood, oo haddana toddobada sabuul oo madhan, oo dabayshii bari qallajisay waxay noqon doonaan toddoba sannadood oo abaar ah. 28 Taasu waa wiixii aan kugula hadlay, Fircoonow. Waa Ilaah samaynayo ayuu ku tusay. 29 Oo bal eeg, waxaa dalka Masar oo dhan imanaya toddoba sannadood oo barwaqa ah, 30 oo dababoodna waxaa dhici doona toddoba sannadood oo abaar ah; oo barwaqaadii oo dhanna waa laga illoobi doonaa dalka Masar, markaasay abartaal dhulka

dhammayn doontaa, 31 barwaqaadana dhulka laguma ogaan doono abaartaas ka dampaysa aawadeed, waayo, waxay noqon doontaa mid aad u xun. 32 Oo taas aawadeed riyadii labanlaab bay kuu noqotay, Fircoonow, maxaa yeelay, waxaaas waxaa amray Ilaah, oo weliba Ilaah dhowaan buu samayn doonaa. 33 Haddaba Fircoonow, waxaaad doontaa nin caqli iyo xigmad leh, oo u sarraysi dalka Masar oo dhan. 34 Tan yeel oo waxaaad doorataa niman dalka u sarreeya, oo waxa toddobada sannadood oo barwaqaada ah dhulka ka baxa inta shanaad ha ururiyeen. 35 Oo cuntada oo dhan sannadahan wanaagsan oo imanaya ha ururiyeen, hadhuudhkana ha kugu hoos kaydiyeen, Fircoonow, oo intay cunto ahaan magaalooyinka u dhigaan, ha ilaakiyeen. 36 Cuntaduna kayd bay dalka u noqon doontaa toddobada sannadood oo abaarta ah oo ka dhici doonta dalka Masar, si aan dalku abaarta ugu baabbi'in. 37 Waa xasuna Fircoo way la wanaagsanaayeen, isaga iyo addoommadisuba. 38 Markaasaa Fircoo wuxuu addoommadisii ku yidhi, Miaynu heli karaynaa mid la mid ah kan, oo ah nin Ruuxa Ilaah ku jiro? 39 Markaasuu Fircoo wuxuu Yuusuf ku yidhi, Mar haddii Ilaah ku tusay waxyalahan oo dhan, ma jiro mid sidaado kale caqli iyo xigmad u leh. 40 Adigu waxaa ka sarrayn doontaa gurigaya, dadkaya oo dhanna waxaa lagu xukumi doonaa si waafaqsan hadalkaaga, oo anigu carshiga oo keliya aayaan kaaga weynaan doonaa. 41 Markaasaa Fircoo wuxuu Yuusuf ku yidhi, Bal eeg, dalka Masar oo dhan aayaan kaa sarraysiyey. 42 Markaasuu Fircoo gacantiisa ka bixiyey kaatunkiisi, oo Yuusuf gacanta u geliyey, oo wuxuu u xidhay dhar aad u wanaagsan, silsilad dahab ahna qoortuu u sudhay; 43 oo wuxuu fuushiiyey gaadhifaraskii labaad oo uu lahaa, oo waxay hortiisa kaga qayliyeen, Sujuuda; oo wuxuu ka sarraysiyey dalka Masar oo dhan. 44 Markaasaa Fircoo wuxuu Yuusuf ku yidhi, Anigu waxaan ahay Fircoo, oo adiga la'aantaa ninna gacantiisa ama cagtiisa kor uma qaadi doono dalka Masar oo dhan. 45 Markaasaa Fircoo wuxuu Yuusuf magicisiisii u bixiyey Saafnad Facneh, oo wuxuu u guuriyey Aasenad oo ahayd ina Footiferac, wadaadkii Oon. Yuusufna markaasuu dalkii Masar oo dhan u baxay oo wada maray. 46 Yuusufna soddon sannadood buu jiray markuu hor istaagay Fircoo oo ahaa boqorkii Masar. Markaasaa Yuusuf Fircoo hortiisi ka tegey, oo wuxuu wada maray dalkii Masar oo dhan. 47 Markaasaa toddobadii sannadood oo barwaqaada ahayd waxaa dhulki koo soobaxay wax aad u badan. 48 Markaasuu ururiyey cuntadii toddobadii sannadood baaxday oo dalka Masar oo dhan til, oo cuntadii wuxuu ku kaydiyey magaalooyinka. Cuntadii beerihii ku wareegsanaa magaalo kastana isku meel buu ku kaydiyey. 49 Markaasaa Yuusuf hadhuud aad u badan wuxuu u kaydiyey sida cammuudda badda, ilaa uu tirintii daayay, maxaa yeelay, waxay ahayd wax aan tiro lahayn. 50 Oo Yuusuf waxaa u dhashay laba wii intii aan sannaddii abaarta ahayd iman, oo waxaa u dhashay Aasenad oo ahayd ina Footiferac, wadaadkii Oon. 51 Markaasaa Yuusuf wuxuu curadkii magicisiisii u bixiyey Manaseh; waayo, wuxuu yidhi, Ilaah waa i illossiyey dhibaatacadaydii oo dhan, iyo gurigii aabbahay oo dhan. 52 Kii labaadna magicisiisii wuxuu u bixiyey Efrayim. Waayo, wuxuu yidhi, Ilaah waa iyu badiyeen dalkii aan ku dhibtooday. 53 Markaasaa toddobadii sannadood oo barwaqaada ahayd ay dalkii Masar ka dhammaadeen. 54 Oo waxaa bilaabatay toddobadii sannadood oo abarta ahayd, sidii Yuusuf yidhi. Dalalkii oo dhanna abaar baa ka dhacday; laakiinse dalka Masar oo dhan cuntaa jirtay. 55 Oo markii dalkii Masar oo dhammu wada abaaarsaday ayaa dadkii Fircoo cunto ugu qayliyeen. Markaasaa Fircoo wuxuu ku yidhi Masriyiintti oo dhan, Yuusuf u taga, oo wuxuu idin yidhaahdo yeela. 56 Oo abartaal waxay ka dhacday dhulka dushiisa oo dhan. Markaasaa Yuusuf wada furay maqsinnadii oo dhan, oo wuxuu hadhuudhkii ka ilbiyey Masriyiintti, abartaal waxay ka dhacday dhulka dushiisa oo dhan.

57 Markaasaa dalalkii oo dhammu waxay u soo safreen Masar, oo Yuusuf bay ugu yimaadeen inay hadhuudh ka iibsadaan; maxaa yeelay, abaartu aad bay ugu xumayd dhulka oo dhan.

42 Haddaba Yacquub wuxuu arkay in hadhuudh laga helo Masar, markaasuu Yacquub wiilashii ku yidhi, War maxaa midkiinba midka kale u fiirinaya? 2 Oo wuxuu yidhi, Bal ogaada, waxaan maqlay in hadhuudh laga helo Masar. Bal xaggaas u dhaadhaca, oo halkaas wax inooga soo iibya, inaynu noolaanno oo aynaan dhimanin.

3 Markaasaa Yuusuf tobankiisii walaal waxay u tageen Masar inay hadhuudh ka soo iibsadaan. 4 Laakiinse Benyaamiin oo ahaa Yuusuf walaalkiis Yacquub ma uu raacinin walaalihiis; waayo, wuxuu isiyidhi, Waaba intaasoo belaayo ku dhacdaa. 5 Markaasaa wiilashii Israa'iil waxay u yimaadeen inay wax iibsadaan, iyago la socda kuwii yimid, waayo, abaartu dalkii Kancaanna way ka dhacday. 6 Yuusufna wuxuu ahaa talihii dalka, isaguna wuxuu ahaa kii wax ka ibin jiray dalka oo dhan. Markaasay Yuusuf walaalihiis u yimaadeen isagii, oo intay u wada sujuudeen ayay wejiga dhulka wada saareen. 7 Yuusufna walaalihiis wuu arkay, wuuna gartay, laakiin wuxuu isaga dhigay sidii nin qalaad, oo intuu si qallafsan ula hadlay ayuu wuxuu ku yidhi iyaggi, War xaggee baad ka timaadeen? Oo iyana waxay yidhaahdeen, Wuxaanu ka nimid dalka Kancaan si aannu cunto u iibsanno. 8 Yuusufna wuu gartay walaalihiis laakiinse iyagu ma ay garan isagii. 9 Markaasaa Yuusuf xusuustay riyooyinkii iyaga ku saabsanoo uu ku riyooday, oo wuxuu ku yidhi iyaggi, Basaasyaa tiihiin, oo waxaad u timaadeen inaad aragtaan dhulka abaarnimadiisa. 10 Ilyana waxay ku yidhaahdeen isagii, Maya, sayidkayagiyyow, laakiinse annagoo addoommadaada ah waxaannu u nimid inaanu cunto iibsanno.

11 Kulligayo isku nin wiilashii baanu nahay, oo waxaannu nahay niman daacad ah, oo annagoo addoommadaada ah basaasyo ma nihin. 12 Oo isna wuxuu ku yidhi iyaggi, Maya, laakiinse waxaad u timaadeen inaad aragtaan dhulka abaarnimadiisa. 13 Ilyana waxay yidhaahdeen, Annagoo ah addoommadaada waxaannu nahay laba iyo tobant walaalo ah, oo waxaannu nahay nin jooga dalka Kancaan wiilashii; oo bal eeg, kii noogu yaraa wuxuu maanta la joogaa aabbahayo, midna maba joogo. 14 Markaasuu Yuusuf iyaggi ku yidhi, Taasu waa tii aan idinkula hadlay, anigoo leh, Basaasyaad tiihiin. 15 Haddaba tan baa laydinku tijaabin doonaa; nolosha Fircoona baan ku dhaartay inaydaan halkan ka tegi doonin, in walaalkiinni yaraa halkan yimaado mooyaane. 16 Mid idinka mid ah dira, oo ha keeno walaalkiin, idinkuna waad xidhnaan doontaan, in la tijaabiyo hadalkiinna, bal inay runi idinku jirto iyo in kale, haddii kalese hubaal nolosha Fircoona baan ku dhaartay inaad basaasyo tiihiin. 17 Markaasuu kulligood muddo saddex maalmood ah wada xabbisay. 18 Kolkaasaa maalintii saddexaad Yuusuf iyaggi ku yidhi, Tan yeelo, oo waad noolaan doontaan, waayo, anigu Ilaha baan ka cabsadaa. 19 Haddaad niman daacad ah tiihiin, walaalihiinna midkood ha ku xidhnaado guriga xabsigii; laakiinse idinku taga, oo hadhuudh u geeyaa reerihiinna abaaraysan. 20 Walaalkiinna idinku wada yar ii keena; sidaasuu hadalkiinna ku rumoobi doonaa, mana aad dhiman doontaan. Ilyana sidii bay yeeleen. 21 Markaasay waxay isku yidhaahdeen, Runtti walaalkeen eed baan ka galnay, maxaa yeelay, waxaynu aragnay naftiisi dhibaatada ku jirtay, markuu ina baryay, mana aynu maqlin, sidaas daraaddeed ayay dhibaatadanu inoogu dhacday. 22 Markaasaa Ruubeen u jawaabay iyaggi, oo wuxuu ku yidhi, Miyaanan idinla hadlin oo idinku odhan, Wiilkha ha ku dembaabina, oo sow ima aydin maqlii waayin? Haddaba bal eega, dhiiggiisi baa laydin weyddiistaye. 23 Oo iyana ma ay ogayn in Yuusuf gartay iyaga; waayo, turjumaan baa kala dhex joogay. 24 Markaasuu ka sii jeestay iyaggi, wuuna oyoy; oo haddana intuu ku soo noqday ayuu la hadlay, oo wuxuu

kala dhex baxay Simecooni, wuuna xidhay isagii iyagoo arkaya. 25 Markaasaa Yuusuf wuxuu amray in joonyadahoodii hadhuudh looga buuxiyo, iyo in nin walba lacagtisi loogu celiyo joonyaddisiyo in sahay jidka loo siyo, oo sidii baana loo yeelay. 26 Markaasay hadhuudhhoodii dameerradoodi ku rarteen, wayna ka tageen halkaas. 27 Meeshay ku hoyden markii uu midkood joonyaddisi ugu furay inuu dameerkiiis cunto siyo ayuu arkay lacagtisi oo ku jirta joonyaddisi afkeeda. 28 Markaasuu walaalihiis ku yidhi, Lacagtagydii waa lay soo celiyey; oo waxay ku jirtaa joonyaddaya, markaasay qalbiga ka nexeen, oo ay isku jeesteen iyagoo gariiraya, oo waxay isku yidhaahdeen, Waa maxay waxakan llaah inagu sameeyey? 29 Markaasay aabbahood Yacquub ugu yimaadeen dalkii Kancaan, oo waxay isagii u sheegeen wixii ku dhacay oo dhan, iyagoo leh, 30 Ninka sayidka u ah dalka ayaa si qallafsan noola hadlay, oo wuxuu noo qaataay inaanu dalka basaasayno. 31 Oo waxaannu isagii ku nidhi, Annagu waxaannu nahay niman daacad ah; oo basaasyo ma aannu nihin. 32 Wuxaanu nahay laba iyo tobant walaalo ah, oo ah wiilashii aabbahayo. Mid ma joogo, kii noogu yaraana maanta dalkii Kancaan ayuu aabbahayo la joogaa. 33 Markaasaa ninkii sayidka u ahaa dalka wuxuu nagu yidhi, Inaad niman daacad ah tiihiin tanaan idinku garan doonaaye; walaalihiin mid igaga taga, oo hadhuudh u qaada reerihiinna abaaraysan, oo iska taga, 34 oo ii keena walaalkiinni idinku wada yaraa, markaasaan garan doonaa inaydaan basaasyo ahay, laakiinse inaad tiihiin niman daacad ah. Markaasaan walaalkiin idin siin doonaa, dalkana waad ka baayacmushtari doontaan. 35 Oo waxay noqtotay in markay joonyadahoodii hadhuudhki ka shubeen, nin walba xidhmadiisi lacagta ahayd ay ugu jirtay joonyaddisi, oo markii iyaga iyo aabbahood ay arkeen xidhmooyinkoodii lacagta ahaa ayay baqeen. 36 Markaasaa aabbahood Yacquub wuxuu iyaggi ku yidhi, Gablan baad iga dhigteen, bal eeg, Yuusuf ma joogo, oo Simecooni ma joogo, oo haddana waxaad kaxayn doontaan Benyaamiin; waxyaalan oo dhammu waa iga gees. 37 Markaasaa Ruubeen aabbiniis la hadlay, oo wuxuu ku yidhi, Haddii aan isaga kuu keeni waayo, dil labadayda wiil. Aniga ii dhii isaga, oo anna waan kuu soo celin doonaa. 38 Markaasuu yidhi, Wiilkaygu idinla dhaadhici maayo; waayo, walaalkiis waa dhintay, oo keligiis baa hadhay. Haddii jidka aad sii maryasaan belaayo kaga dhacdoo isaga, de markaas cirradaya caloolxumaad qabriga la gelin doontaan. (Sheol h7585)

43 Abaartuna dalka aad bay ugu xumayd. 2 Oo markii ay wada cuneen hadhuudhki ay Masar ka keeneen ayaa aabbahood ku yidhi, Bal taga haddana, oo cunto yar inoo soo iibya. 3 Markaasaa Yahuudah la hadlay isagii, oo wuxuu ku yidhi, Ninkii aad buu noogu digay, oo wuxuu nagu yidhi, Wejigayga ma aad arki doontaan in walaalkiin idinla jiro mooyaane. 4 Haddadaan walaalkayo na raacisid, waanuun dhaadacaynaa oo cuntaanu kuu soo iibinaynaa, 5 laakiinse haddaadan isaga dirin, annagu dhaadhici mayno; waayo, ninkii wuxuu nagu yidhi, Wejigayga ma aad arki doontaan in walaalkiin idinla jiro mooyaane. 6 Markaasaa Israa'iil wuxuu yidhi, Maxaad sida xun iigula macaamilooteen, oo aad ninku ugu sheegteen inaad walaal kale leedhiin? 7 Markaasay yidhaahdeen, Ninku wuu na haybsaday annaga iyo xigaalkayaga, oo wuxuuna yidhi, Aabbiniis weli ma nool yahay? Walaal kale ma leedhiin? Oo annana waxaannu ugu jawaabnay wixii uu na weyddiisay; waayo, miyaannu sinaba ku garan karnay inuu nagu odhan doono, Walaalkiin keena? 8 Markaasaa Yahuudah wuxuu ku yidhi aabbiniis Israa'iil, Wiilkha i raaci, oo markaas waanu kici oo waanu tegi doonaa, inaynu noolaanno, oo aynaa dhiman, annaga, iyo adiga, iyo dhallaankayaguba. 9 Anigaa dammiin u noqon doona oo anaad i weyddiisan doontaa isaga. Haddii aan kuu keeni waayo isaga oo aan horaada soo joojin waayo, aniga eeddu ha i saarnaato weligay, 10 waayo, haddaannan raagin,

hubaal hadda mar labaad waannu soo noqonlahayn. **11** Markaasaa aabbahood Israa'iil wuxuu iyaggi ku yidhi, Hadday haatan saas tahay, bal tan yeela, haddaba midhaha ugu fican oo dalka weelashiiyna ku qaada, oo bal ninkii hadiyad ugu geeya, wuxoogaa beeyo ah, iyo wuxoogaa malab ah, iyo xawaash iyo malmal, iyo lows iyo yicib; **12** gacantiinnana lacag labanlaab ah ku qaada, oo lacagtii joonyadhiinna afkooda lagu soo celiyeeyna haddana gacantiinnana ku qaada, waayo, mindhaa waa la soo qaldamay. **13** Walaalkiinna kaxeeyaa, oo kaca, oo bal haddana ninkii u taga, **14** oo Ilaaha Qaadirka ahi naxariis ha idinka siyo ninka hortiisa, inuu idhi sii daayo walaalkiinni kale iyo Benyaamiin. Oo haddaan carruurtayda ka gablamo, anaa gablamay. **15** Markaasaa nimankii waxay qaadeen hadiyaddii, lacag labanlaab ahna gacantooday ku qaadeen, Benyaamiinna way kaxeeyeen, wayna kaceen oo Masar tageen, oo waxay hor istaageen Yuusuf. **16** Oo markii Yuusuf arkay Benyaamiin oo iyaga la jira ayuu wakiilkii gurigiisa ku yidhi, Nimanka guriga soo geli, dabadeedna neef qal oo diyaari, waayo, duhurka nimanku anigay ila qadahn doonaa. **17** Markaasaa ninkii yeeley wixii Yuusuf ku amray; oo ninkii wuxuu nimankii soo gelyiyeey gurigii Yuusuf. **18** Nimankiina waa cabcabsadeen, maxaa yeeley, waxaa la soo gelyiyeey gurigii Yuusuf; oo waxay isku yidhaahdeen, Lacagtii markii hore lagu soo celiyeey joonyadahheenna weeye wixa laynoo soo xeraystay; wuxuu doonayaa inuu wax inoo qabsado, oo uu ina dhaco, oo uu ina addoonsado, dameerradeennana qaato. **19** Markaasay waxay u soo dhowaadeen wakiilkii guriga Yuusuf, oo waxay isagii kula hadleen albaakkii guriga, **20** waxayna ku yidhaahdeen, Sayidkayagiyyow, markii hore waxaannu u soo dhaadhacnay inaannu cunto iibsanno, **21** oo markii aannu meel aannu ku hoyanno gaadhnyaya ayaannu furnay joonyadahayagi, oo bal eeg, nin walba lacagtii waxay ugu jirtay joonyaddiisa afkeeda, waxay ahayd facagtayadii oo miisaankeedii dhan yahay; oo haddana gacantayadaannu ku soo celinnay. **22** Oo lacag kale oo aannu cunto ku iibsannona waan la soo dhaadhacnay. Annagu garan mayno kii lacagtayadii ku ridey joonyadahayagi. **23** Isna wuxuu yidhi, Nabad ha idhi ahaato, ee ha cabsanina. Ilaahiinna ah Ilaaha aabbiihiin ayaa maal idilku ridey joonyadhiinna. Anigu waan helay lacagtii. Markaasuu Simecooni dibadda ugu soo bixiyey iyaggi. **24** Oo ninkii baa nimankii soo gelyiyeey gurigii Yuusuf, oo biyo siiyey, kolkaasay cagamaydheen. Dameerradoodiina cuntuu siiyey. **25** Markaasay diyaariyeen hadiyaddii intuusan Yuusuf duhurkii iman; waayo, waxay maqleen inay halkaas wax ka cuni doonaa. **26** Oo markii Yuusuf gurigii yimid ayay gurigii ugu keeneen hadiyaddii gacantooda ku jirtay, markaasay u wada sujuudeen oo wejiga dhulka saareen. **27** Isna markaasuu nabdaadiyey iyaggi, oo wuxuu ku yidhi, Ninkii duqa ahaa oo aad sheegteen oo aabbiihiin ahaa ma ladan yahay? Weli miyuu nool yahay? **28** Markaasay yidhaahdeen, Addoonkaagi aabbahayoo ahaa waa ladan yahay, welina wuu nool yahay. Kolkaasay madaxa fooriyeen, oo ay u sujuudeen. **29** Markaasuu intuu indhihiisii kor u taagay wuxuu arkay Benyaamiin oo ahaa walaalkiisi hooyo, oo wuxuu yidhi, Kanu ma walaalkiinni idilku yaraa oo Aad ii sheegteen baa? Oo wuxuu ku yidhi, Willkaygiyyow, Ilaha ha kuu roonaado. **30** Markaasuu Yuusuf dhaqsaday, oo goobtay meel uu ku ooyo, waayo, walaalkiis buu u beernuglaaday oo wuxuu galay qowladdiisi, oo halkaasuu ku ooyay. **31** Kolkaasuu intuu fooldhaqday soo baxay; oo intuu adkaystay ayuu wuxuu yidhi. Cunto noo soo dhiga. **32** Markaasay isagii gooni ahaantiis ugu dhigeen, iyagiina gooni ahaantood, Masriyintti isaga la cuntayna gooni ahaantood; maxaa yeeley, Masriyinttu lama ay cuni karin Cibraaniyada, waayo, taasu Masriyintta karaahiyo bay u ahayd. **33** Oo waxay hor fadhiisteen isagii, curadka sidii curadnimiadiisii ahayd buu u fadhiistay, kii ugu yaraana yaraannimadiisii; markaasaa nimankii midba midka kale eegay oo ay wada yaabeen. **34** Markaasaa hortiisa

waxaa iyaggi looga qaaday dhawr qaybood oo cunto ah, laakiinse intii Benyaamiin shan jeer bay ka weynayd kuwa kale intoodii. Kolkaasay wax cabbeen oo ay la farxeen isagii.

44 Markaasuu amray wakiilkii gurigiisa, oo ku yidhi, Nimanka joonyadahooda cunto uga buuxi, in alla intay qaadi karaan, nin walba lacagtiihana joonyaddiisa afkeeda ugu rid. **2** Kan ugu yar joonyaddiisa afkeedana waxaad ku riddaa koobkayga lacagta ah iyo lacagtiiii uu hadhuudka ku doonayay. Markaasuu yeeley hadalkii Yuusuf kula hadlay. **3** Oo markii waagii beryay ayaa nimankii la diray, iyaggi iyo dameerradoodiiba. **4** Oo markay magaaladii dibadda uga baxeen, oo ayan weli fogaan, ayaa Yuusuf ku yidhi wakiilkii. Kac oo ka daba tag nimankii, oo markaad gaadhid, waxaad ku tidhaahdaa, Maxaad wanaag xumaan noogu abaalgudug? **5** Miyusan kanu ahayn koobka sayidkaygu wax ku cabbo, oo uu ku faaliyo? Wax xun baad samayseen markaad saas yeeshen. **6** Kolkaasuu gaadhay, oo uu hadalkan kula hadlay. **7** Markaasay waxay isagii ku yidhaahdeen, Sayidkaygiyyow, hadalka caynkan ah maxaad ugu hadlaysaa? Yaanay noqon in annagoo ah addoommadaada aannu wax caynkaas ah samayno. **8** Bal eeg, lacagtii aannu ka dhex helnay joonyadahayaga afakkooda ayaannu kaaga soo celinnay dalkii Kancaan; de haddaba sidee baannu guriga sayidkaaga uga xadi karnaa lacag ama dahab? **9** Ku alla kii addoommadaada ka mid ah oo laga helo, kaasuu ha dhinto, annaguna addoommo baannu kuu noqon doonaa, sayidkaygiyyow. **10** Markaasuu yidhi, Waa yahay, oo haatan sidaad tidhaahdeen ha noqoto. Kii laga helo addoon buu ii noqon doonaa, idinkuna waad eedla'an doontaan. **11** Markaasay degdegeen, oo nin waluba joonyaddiisi buu dhulka dhigay, dabadeedna nin waluba joonyaddiisi buu furay. **12** Kolkaasuu baadhay, oo wuxuu ka bilaabay kii ugu weynaa, oo wuxuu ku dhammeeyey kii ugu yaraa; oo koobkiina waxaaa laga helay joonyaddii Benyaamiin. **13** Kolkaasay dharkoodii jeexjeexeen, oo nin waluba dameeriisii buu rartay, oo magaaladii bay ku noodeen. **14** Markaasaa Yahuudah iyo walaaliihis waxay yimaadeen gurigii Yuusuf; oo isna weli halkaasuu joogay. Kolkaasay hortiisa dhulka isku tuureen. **15** Oo Yuusufna wuxuu iyaggi ku yidhi, Waxan aad samayseen waa maxay? Miyadnaan ogay ninkii anoo kale ahi inuu faalin karo? **16** Markaasaa Yahuudah ku yidhi, Maxaannu kuugu jawaabnaa, sayidkaygiyyow? Oo maxaannu ku hadalhaa? Ama sidee baannu ku eed baxnaa? Ilaha waa soo saaray dembigayagi annagoo ah addoommadaada; bal eeg, sayidkaygiyyow, waxaannu nahay addoommadaada, annaga iyo kii gagantisa koobka laga helayba. **17** Markaasuu yidhi, Yaanay noqon inaan saas yeelo. Ninkii gagantisa koobka laga helay aaya addoon ii noqon doona; laakiise idinku kaca oo nabdoonaan aabbiihiin ugu taga. **18** Markaasaa Yahuudah u soo dhowaaday oo ku yidhi, Sayidkaygiyyow, anigoo addoonkaaga ah waxaan kaa baryayaan inaan hadal yar kugula hadlo, sayidkaygiyyow, oo ha ii cadhoon anigoo ah addoonkaaga; waayo, waxaad la mid tahay sida Fircoon oo kale. **19** Sayidkaygiyyow, annagoo ah addoommadaada, aayaad wax na weyddiisay oo nagu tidhi, Aabbe ama walaal ma leedihiin? **20** Oo annaguna waxaannu kugu nidhi, Sayidkaygiyyow, waxaannu leennahay aabbe duq ah, iyo wiil yar oo uu dhalay markuu gabooabay, oo walaalkiisna waa dhintay, oo keligiis baa ka hadhay bahdoodii, aabbiihiisna waa jecel yahay isaga. **21** Oo adigu waxaad nagu tidhi, annagoo ah addoommadaada, Bal ii keena isaga, aan indhahayga saaree. **22** Oo annaguna waxaannu kugu nidhi, sayidkaygiyyow, Yarku aabbiihiis kama tegi karo; waayo, hadduu ka tago aabbiihiis, de markas aabbiihiis waa dhiman lahaa. **23** Oo adna waxaad nagu tidhi, annagoo ah addoommadaada, Haddii uusan walaalkiinni idilku yaraa idin soo raacin, wejgaya mar dambe ma aad arki doontaan. **24** Oo markii aannu u tagney aabbahay

oo addoonkaaga ah, ayaannu isaga u sheegnay hadalladaadii, sayidkaygiyow. **25** Oo aabbahayo wuxuu nagu yidhi, Orda haddana oo wuxoogaar yar oo cunto ah inoo soo iibbiya. **26** Oo waxaannu ku nidhi, Ma tegi karno. Haddiise walaalkayaaga noogu yaru na raaco, markaasaanu dhadhdhi doonnaa; waayo, ma aannu arki karno ninkii wejigiisa, haddii uusan walaalkayaaga noogu yaru nala jirin. **27** Markaasaa addoonkaagi aabbahay ahaa wuxuu nagu yidhi, Waad og tiihin in naagtaydu ii dhashay laba wii; **28** oo uu midkood iga boxay, oo waxaan idhi, Hubaal cadcad baa loo kala jeexjeexay, tan iyo waagaasna ma aanan arkin isagii. **29** Oo haddaad kanna iga kaxaysataan, oo belaayo ku dhacdo isaga, de markaas cirradayda caloolxumaad qabriga la gelin doontaan. (**Sheol h7585**) **30** Haddaba sidaas daraaddeed markii aan u tago aabbahay oo addoonkaagi ah, haddii uusan wiilkuna nala jirin, de naftisu waxay ku xidhan tahay nafta wiilka, **31** oo wuu dhiman doonaa markuu arko inuusant yarkii nala jirin; oo annagoo ah addoommadaada ayaannu aabbahayaga addoonkaaga ah cirradiisa caloolxumo qabriga la gelin doonaa. (**Sheol h7585**) **32** Waayo, anigoo addoonkaaga ah aaya aabbahay dammiin uga noqday wiilkuna, oo waxaan ku idhi, Haddaan ku keeni waayo, xaggaaga eedduu ha iga saarnaato weligay, Aabbahayow. **33** Haddaba sidaas daraaddeed, waan ku baryayaaye, aniga oo ah addoonkaagii, aan wiilkuna meeshiisi kuu joogo oo aan addoon kuu noqdo, sayidkaygiyow; wiilkuna walaaliihiis ha iska raaco. **34** Waayo, sidee baan aabbahay ugu tegi doonaa iyadoo aan yarku ila jirin? Maba tegi karo waaba intaasoo aan arkaa hooggaa aabbahay ku dhici doona.

45 Markaasaa Yuusuf ku hor adkaysan kari waayay kuwii isaga la taagnaa oo dhan; oo wuxuu ku qayliyey, Niin walba dibadda iiga bixiya. Oo ninnaba lama taagnayn isaga markii Yuusuf walaaliihiis isu sheegay. **2** Markaasuu intuu codkiisii kor u qaaday ooyay; oo Masriyintiina way maqleen, dadkii guriga Fircoonna way maqleen. **3** Markaasuu Yuusuf wuxuu walaaliihiis ku yidhi, Yuusuf baan ahay, ee aabbahay weli ma nool yahay? Walaaliihiisna way u jawabi kari waayeen; waayo, aad bay ugu argaggeexeneen hortiisa. **4** Markaasaa Yuusuf wuxuu walaaliihiis ku yidhi, Bal ii soo dhowaada, waan idin baryayaaye. Kolkaasay u soo dhowaadeen. Markaasuu yidhi, Anigu waxaan ahay walaalkiin Yuusuf, kii aad ka iibiseen kuwii Masar tegayay. **5** Oo haatan ha caloolxumaanina, naftiinnaha u cadhoonina iibkii Aad halkan iga iibiseen aawadiis; waayo, Ilaah wuxuu hortiin ii soo diray in nafo la badbaadiyo. **6** Waayo, labadan sannadood baa dhuulku abaar ahaa, oo welli waxaa hadhay shan sannadood, oo aan beer la fali doonin, waxna la goosan doonin. **7** Oo Ilaah wuxuu hortiin ii soo diray inuu dadkiinna qaar dhuulka idinku reebo, oo uu idhiin badbaadiyo kuwo fara badan oo baxsada. **8** Haddaba sidaas daraaddeed idinka ma ahayn kii halkan ii soo diray, laakiinse wuxuu ahaa Ilaah; oo isagu Fircoona buu aabbe iiga dhigay, iyo sayidkii dadka gurigiso oo dhan, iyo taliyihii dalka Masar oo dhan. **9** Dhaqsada, oo aabbahay u kaca, oo waxaad isaga ku tidaahdaan, Wiilkuna jirin Yuusuf wuxuu kugu soo yidhi, Ilaah wuxuu iga dhigay sayidkii Masar oo dhan, ee soo dhaadhad oo ii kaalay, hana raagin; **10** oo waxaad degi doontaa dhuulka la yidhaahdo Goshen, oo waad ii soo dhowaan doontaa, adiga iyo carruurtaada, iyo carruurtaada carruurtaada, iyo adhigaaga iyo lo'daada, iyo waxa aad haysatid oo dhanba; **11** oo halkaasaan kugu quudin doonaa; waayo, welli waxaa hadhay shan sannadood oo abaar ah, waaba intaasoo aad gaajootaan, adiga iyo reerkaaga, iyo waxa aad haysatid oo dhummuba. **12** Oo bal eega, indhihiin waa arkaan, iyo indhaha walaalkay Benyaamiiba, inuu afkaygii yahay kan idinla hadlaya. **13** Idinku waxaad aabbahay u sheegtaan ammaantayda aan Masar ku leeyahay oo dhan, iyo waxii

aad aragteeng oo dhan; oo dhaqsada oo aabbahay halkan keena. **14** Markaasuu walaalkiis Benyaamiin qoortsisa dhab yidhi, wuuna ku dul ooyay, Benyaamiinna qoortsuu ku ooyay. **15** Markaasuu wada dhunkaday walaaliihiis oo dhan, wuuna ku dul ooyay; dabadeed walaaliihiis baa la hadlay isagii. **16** Markaasaa warkii laga maqleyn gurigii Fircoona, oo waxaa la yidhi, Yuusuf walaaliihiis baa yimid. Taasna aad bay uga farxisay Fircoona iyu addoommadiisiba. **17** Markaasaa Fircoona wuxuu Yuusuf ku yidhi, Walaalaha waxaad ku tidhaahdaa, Idinku sidan yeela, gaadiidkiinna rarta, oo taga oo dalkii Kancaan u kaca; **18** oo waxaad soo kaxaysataan aabbhihiin iyo reerhiinna oo dhan, oo aniga ii kaalaya; oo anna waxaan idin siin doonaa waxyalaha wanwanaagsan ee dalka Masar, oo idinku waxaad cuni doontaan barwaqaqada dalka. **19** Haddaba waa lagu amray, Sidan yeela. Gaadhifardood dalka Masar uga kaxaysta dhallaankiinna, iyo dumarkiinna; oo aabbhihiin keena, oo kaalaya. **20** Oo alaabtiinnana ha ka fikirina, waayo, waxyalaha wanwanaagsan ee dalka Masar oo dhan idinkaa iska leh. **21** Markaasaa wiilashii Israa'iil saas yeeleen, Yuusufna wuxuu iyagii siiyey gaadhifardood, sidii Fircoona amarkiisaa ahaa, sahayna jidkuu u siiyey. **22** Dhammaantoodna wuxuu nin kasta siiyey dhar iskujoog ah; laakiinse Benyaamiin wuxuu siiyey saddex boqol oo xabbadood oo lacag ah, iyo shan iskujoog. **23** Oo aabbhihiisna sidan buu wax ugu diray, toban dameer oo ay ku raran yihiin waxyaliihiis wanwanaagsan ee Masar, iyo toban dameerood oo hadhuuhd iyo cunto ku raran yihiin, iyo sahaydi aabbhihiis jidka ku soo mari lahaa. **24** Markaasuu walaaliihiis diray, oo iyana way tageen; oo wuxuu iyagii ku yidhi, Idinku jidka ha isugu cadhoonina. **25** Markaasay Masar ka baxeen, oo ay yimaadeen dalkii Kancaan, oo waxay u yimaadeen aabbahood Yacquub. **26** Markaasay u sheegeen oo ku yidhaahdeen, Yuusuf welli waa nool yahay, oo wuxuu u taliyaa dalka Masar oo dhan. Markaasuu taag darnaaday, waayo, wuu rumaysan waayay iyagii. **27** Markaasay u sheegeen hadalkii Yuusuf kula hadlay oo dhan, oo markuu arkay gaadhifardoodkii Yuusuf u soo diray in isaga lagu qaado aaya aabbahood Yacquub ruuxiisi cusboonaaday. **28** Markaasaa Israa'iil wuxuu yidhi, Igu filan mar haddii wiilkaygii Yuusuf welli nool yahay; haddaba waan tegi doonaa, oo waan arki doonaa isaga intaansen dhiman.

46 Markaasaa Israa'iil la guuray wixii uu haystay oo dhan, oo wuxuu yimid Bi'r Shebac, oo halkaasuu Ilaaha aabbhihiis Isxaq allabaryo ugu bixiyey. **2** Markaasaa Ilaah riyooyinka habeenka kula hadlay Israa'iil oo wuxuu ku yidhi, Yacquubow, Yacquubow. Isna wuxuu yidhi, Waa i kan. **3** Markaasuu ku yidhi, Anigu waxaan ahay Ilaaha ah Ilaaha aabbhaa. Ha ka baqin inaad Masar ku dhaadhadco, waayo, anigu halkaas baan kaaga dhigi doonaa quruun weyn. **4** Anigu Masar baan kuu raaci doonaa, oo hubaali haddana waan kaa soo bixin doonaa; Yuusufna gacantsiisuu saari doonaa indhahaaga. **5** Markaasaa Yacquub ka tegey Bi'r Shebac, wiilashii Israa'iilna waxay aabbahood Yacquub, iyo dhallaankoodii, iyo dumarkoodiiba ku qaadeen gaadhifardoodkii Fircoona u soo diray in isaga lagu soo qaado. **6** Oo waxay kaxaystean xoolhoodii, iyo alaabtoodii ay ka heelen dalkii Kancaan, oo waxayna yimaadeen Masar, Yacquub iyo farcankiisiis la socday oo dhummuba; **7** kuwaas oo ahaa wiilashii iyo wiilashii wiilashoodii isaga la socday, iyo gabdhiihiis iyo wiilashii gabdhahoodii. Farcankiisiis oo dhanna wuxuu keenay Masar. **8** Kuwanu waa magacyadii reer binu Israa'iil oo Masar yimid, Yacquub iyo wiilashii: Ruubeen wuxuu ahaa curadkii Yacquub. **9** Wiilashii Ruubeenna waxay ahaayeen Xanoog, iyo Falluu, iyo Xesroon, iyo Karmii. **10** Wiilashii Simecoonna waxay ahaayeen Yemuu'el, iyo Yaamiin, iyo Ohad, iyo Yaakiin, iyo Sohar, iyo Shaa'uul oo ay naag reer Kancaan ihi dhashay. **11** Wiilashii Laawina waxay ahaayeen

Gershoon, iyo Qohaad, iyo Meraarii. **12** Wiilashii Yahuudahna waxay ahaayeen Ceer, iyo Oonaan, iyo Sheelaah, iyo Feres, iyo Serax; laakiinse Ceer iyo Oonaan waxay ku dhinteen dalkii Kancaan. Wiilashii Feresna waxay ahaayeen Xesroon iyo Xaamul. **13** Wiilashii Isaakaarna waxay ahaayeen Toolac iyo Fuwaah, iyo Yoob, iyo Shimroon. **14** Wiilashii Sebulunna waxay ahaayeen Sered, iyo Eeloon, iyo Yaxle'el. **15** Intaaus waa wiilashii Lee'ah oo ay Yacquub ugu dhashay Fadan Araam, iyo weliba gabadhiisi Dinhah ahayd. Yacquub wiilashisa iyo gabdhiiisa oo dhammu waxay ahaayeen saddex iyo soddon. **16** Wiilashii Gaadna waxay ahaayeen Sifiyoon, iyo Xaggii, iyo Shuunii, iyo Esboon, iyo Ceerii, iyo Aroodii, iyo Areeli. **17** Wiilashii Aasheerna waxay ahaayeen Yimnaah, iyo Yishwaah, iyo Yishwii, iyo Bericaah, iyo walaashhood Serax; wiilashii Bericaahna waxay ahaayeen Xeber iyo Malkii'el. **18** Kuwanu waa wiilashii Silfah, tii uu Laabaan siiyey gabadhiisi Lee'ah, oo intaasay Yacquub u dhashay, waxayna ahaayeen lix iyo toban. **19** Naagtii Yacquub oo Raaxeel ahayd wiilasheedii waxay ahaayeen Yuusuf iyo Benyaamiin. **20** Yuusufna dalka Masar waxaaa ugu dhashay Manaseh iyo Efrayim, oo waxaa u dhashay Asenad ina Footifer, oo wadaadkii Oon ahaa. **21** Wiilashii Benyaamiinna waxay ahaayeen Belac, iyo Beker, iyo Ashbeel, iyo Geeraa, iyo Nacamaan, iyo Eexii, iyo Rosh, iyo Muifiim, iyo Xufiim, iyo Ared. **22** Kuwanu waa wiilashii Raaxeel u dhashay Yacquub, kulligoodna waxay ahaayeen afar iyo toban. **23** Wiilashii Daanna waxay ahaayeen Xushii. **24** Wiilashii Naftaallina waxay ahaayeen Yaxse'el, iyo Guunii, iyo Yeser, iyo Shilleem. **25** Kuwanuna waa wiilashii Bilhah, tii uu Laabaan siiyey gabadhiisi Raaxeel, oo intaasay Yacquub u dhashay; kulligoodna waxay ahaayeen toddoba. **26** Intii Yacquub Masar la timid, oo xanjaadkiisa ka soo baxday, haddaan lagu darin wiilashii Yacquub naagahooda, kulligood waxay ahaayeen lix iyo lixdan. **27** Wiilashii Yuusuf Masar ugu dhashayna waxay ahaayeen laba. Reerkii Yacquub dadkiisii Masar yimid oo dhammu waxay ahaayeen toddobaatan. **28** Markaasuu wuxuu iska hor mariyey Yahuudah inuu Yuusuf u tago, si uu u tuso jidka loo maro Goshen; oo waxay yimaadeen dalkii Goshen. **29** Yuusufna wuxuu diyaarsaday gaadhibaraskiisi, oo aabbihisi Israa'iil ayuu kaga hor tegey Goshen; oo markuu isagii arkay ayuu qoortisiidh yidhi, qoortisiisan wuxuu ku dul ooyay wakhti dheer. **30** Israa'iilha wuxuu Yuusuf ku yidhi, Haddaba aan iska dhinto, mar haddaan arkay wejigaaga, oo Aad weli nooshahay. **31** Yuusufna wuxuu walaaliihis iyo reerkii aabbihisi ku yidhi, Waan tegi, oo Fircoona baan u sheegi, oo waxaan ku odhan, Walaalahay iyo reerkii aabbahay oo joogii jiray dalka Kancaan aaya ii yimid. **32** Nimankaasuna waa adhijirro, waayo, waxay ahaan jireen lo'ley; waxayna la yimaadeen adhigoodii, iyo lo'doodii, iyo waxay haysteen oo dhan. **33** Markii Fircoona idii yeedho, oo idinku yidhaahdo, Shuqulkiinnu waa maxay? **34** waxaad ku tidhaahdaan, Annagoo addoommadaada ah waxaannu tan iyo yaraantayadii ahaan jirnay lo'ley, annaga iyo awowayaashayoba; si aad u degtaan dalka Goshen; waayo, adhijir waluba waa u karaahyo Masriyinttu.

47 Markaasaa Yuusuf gudaha galay oo uu Fircoona u warramay, wuxuuna ku yidhi, Aabbahay iyo walaalahay, iyo adhigoodii, iyo lo'doodii, iyo waxay haystaan oo dhammu way ka yimaadeen dalkii Kancaan, oo bal eeg, haatan waxay joogaan dalka Goshen. **2** Oo walaaliiisna wuxuu ka kaxeyey shan nin, oo wuxuu hor taagay Fircoona. **3** Markaasaa Fircoona wuxuu Yuusuf walaaliihis ku yidhi, Shuqulkiinnu waa maxay? Markaasay waxay Fircoona ku yidhaahdeen, Annagoo addoommadaada ah waxaannu nahay adhijirro, annaga iyo awowayaashayoba. **4** Oo waxay Fircoona ku yidhaahdeen, Inaanu qariib ahaan dhulka u joogno ayaannu u nimid, waayo, adhiga addoommadaadu daaq ma haysto, maxaa yeelay, abaarto aad bay

ugu xun tahay dalkii Kancaan; haddaba waxaannu kaa baryaynaa inaannu annagoo addoommadaada ah degno dalka Goshen. **5** Markaasaa Fircoona la hadlay Yuusuf, oo wuxuu ku yidhi, Aabbahaa iyo walaalahaa aday kuu yimaadeen. **6** Dalka Masarna wuu ku hor yaal; haddaba dalka meesha ugu wanaagsan aabbahaa iyo walaalahaa deji, oo dalka Goshen ha degeen. Oo haddaad ku garanaysid rag karti leh, de ka dhig kuwo xoolahayga u taliyi. **7** Markaasaa Yuusuf aabbihisi Yacquub gudaha soo geliyey, oo wuxuu soo hor taagay Fircoona; Yacquubna Fircoona wuu u duceeyey. **8** Fircoonna wuxuu Yacquub ku yidhi, Immisa jir baad tahay? **9** Markaasaa Yacquub wuxuu Fircoona ku yidhi, Sannadiihii aan qariibka ahaa waa boqol iyo soddon; cimrigayu waa yaraa, wuuna xumaa, mana gaadhin cimrigii awowayaashay qariibka ahaayeen. **10** Yacquubna Fircoona wuu u duceeyey, markaasuu Fircoona tortisa ka tegey. **11** Markaasuu Yuusuf aabbihisi iyo walaaliihis dejiyey dalkii Masar oo uu ka siiyey meel hanti ah, taasoo ah meeshii dalka ugu wanaagsanayd oo ku tiil dalka la yidhaahdo Racmeses, sidii Fircoona ku amray. **12** Yuusufna aabbihisi iyo walaaliihis, iyo reerkii aabbihisi oo dhan, sidii ay carruutoodii tiradoodii ahayd, ayuu u quudiyey. **13** Dalkii oo dhanna cunto ma jirin, waayo, abaarto aad bay u xumayd, sidaas daraaddeed dalkii Masar iyo dalkii Kancaan abartaat la taag darnaadeen. **14** Yuusufna wuxuu ururiyey lacagti dalka Masar til oo dhan, iyo tii dalka Kancaan til oo dhan, waayo, hadhuud bay kaga iibsadeen; Yuusufna lacagti wuxuu keenay gurijii Fircoona. **15** Oo markii lacagti ka wada dhammaatay dalkii Masar iyo dalkii Kancaanba ayay Masriyinttu oo dhammu u yimaadeen Yuusuf, oo waxay ku yidhaahdeen, Cunto na sii, waayo, maxaannu horaada ugu dhimanaynaa? Maxaa yeelay, lacagtagyadii way naga dhammaatay. **16** Markaasaa Yuusuf wuxuu ku yidhi, Haddii lacagti idinka dhammaatay, xoolihiinna keena, oo anna xoolihiinna aayaan cunto idinka siin doonaa. **17** Markaasay xoolahoodii Yuusuf u keeneen, Yuusufna wuxuu iyaggi cunto ugu beddelay fardiih, iyo adhigii, iyo lo'dii iyo dameerradii; oo sannaddaas ayuu quudiyey oo xoolahoodii oo dhan cunto ugu beddelay. **18** Oo markii sannaddaasi dhammaatay ayay sannaddii labaad u yimaadeen, oo waxay ku yidhaahdeen, Sayidkaygiyyow, kaa qarin mayno in lacagtagyadii oo dhanna naga idlaatay, ishkinkii lo'da ahaana adigaa leh, sayidkaygiyyow, waxba kuma hadhin horaada, sayidkaygiyyow, jidhkhayaga iyo dhulalkayaga mooyaane. **19** De haddaba maxaannu horaada ugu dhimanaynaa annaga iyo dhulkayaguba? Annaga iyo dhulkayaguba cunto nagu iibso, oo annaga iyo dhulkayaguba Fircoona baanuu addoommo u noqon doonaa. Abuur la beero na sii inaannu noolaanno, oo aannan dhiman, dhulkayaguna uusan baabbi'iin. **20** Yuusufna dhulkii Masar oo dhan Fircoona buu u iibiyey, waayo, Masriyinttu nin waluba wuxuu iibiyey beertisi, maxaa yeelay, abaartaa ku xumayd iyaga; dhulkiina waxaa yeeshay Fircoona. **21** Dadkiina wuxuu u wareejiyey magaaloyinka dhulka Masar darafkiisa ilaa darafka kale. **22** Wuxuusan iibsan dhulkii wadaaddada oo keliya, waayo, wadaaddadu qayb bay ku lahaan jireen Fircoona, oo waxay cuni jireen qaybtii Fircoona siin jiray, oo sidaas daraaddeed ma ay iibsan dhulkoodi. **23** Markaasaa Yuusuf wuxuu dadku ku yidhi, Bal eega, maantaan Fircoona idii iibiyey idinka iyo dhulkiinnaba; haddaba abuurkan qaata oo dhulka ku beera. **24** Markii aad wax soo goosataan, waxaad Fircoona siisaan shan meelood meel, afarta kalena waxay idii ahaan doonaa abuur aerdaa ku abuurtaan iyo cuntadiinna iyo cuntadii reerihiinna iyo cuntadii dhallaankiinnaba. **25** Markaasay iyana waxay yidhaahdeen, Adigu noloshayada waad badbaadisay, haddaba, sayidkaygiyyow, naga raalli ahow, oo annana waxaannu Fircoona u noqon doonaa addoommo. **26** Yuusufna wuxuu sameeyey qaynuu ku saabsan dhulka Masar in ilaa maantadan la joogo Fircoona lahaado shantii meeloodba meel, Fircoonna wuxuusan yeelan dhulkii

wadaaddada oo keliya. **27** Reer binu Israa'iilna waxay degeen dalka Masar, xagga dhulka Goshen; oo halkaas bay maal ka heleen, wayna bateen, oo aad iyo aad bay u tarmeen. **28** Yacquubra wuxuu dalka Masar ku noolaa toddoba iyo tobant sannadood, oo Yacquub cimrigiisii wuxuu ahaa boqol iyo toddoba iyo afartan sannadood. **29** Wakhtigii Israa'iil dhiman lahaana waa soo dhowaaday, markaasuu wiiliisi Yuusuf u yeedhay, oo wuxuu ku yidhi, Haddaba haddii aad raalli iga tahay, waan ku baryayaaye, gacantaada bowdadaya hoos geli, oo si raxmad leh oo daacad ah igu la dhaqan. Haddaba waan ku baryayaaye, Masar ha igu aasin, **30** laakiinse meydakugy ha la jiifio awowayaashay; waa inaad Masar iga qaaddaa oo aad igu aastaa meeshii lagu aasay awowayaashay. Markaasuu isna yidhi, Waan yeeli doonaa sidaad igu tidhi. **31** Markaasuu ku yidhi, li dhaaro, isna wuu u dhaartay. Markaasaa Israa'iil sariirta madaxeedii ku foorsaday.

48 Waxyalaahaas ka dib waxaa Yuusuf lagu yidhi, Bal eeg, aabbahaa waa bukaaye. Markaasuu wuxuu kaxaystay labadiisi wii oo ahaa Manaseh iyo Efrayim. **2** Kolkaasaa waxaa Yacquub loo soo sheegay, oo lagu yidhi, Bal eeg, wiilaagi Yuusuf baas kuu imanaya. Markaasaa Israa'iil intuu xoog isgelihey ayuu soo dul fadhiistay sariirtiisi. **3** Markaasaa Yacquub wuxuu Yuusuf ku yidhi, Ilaaha Qaadirkha ah ayaa iigu muuqday Luus oo ku taal dalka Kancaan, wuuna i barakeeyey, **4** oo wuxuu igu yidhi, Bal eeg waan ku badin doonaa, waanan ku tarmin doonaa, oo waxaan kaa dhigi doonaa dad fara badan; dhulkanna waxaan siin doonaa farcankaaga kaa dambeeyaa, inuu hanti aan weligeed dhammaanayn u ahaado. **5** Haddaba labadaadii wii oo dalka Masar kuugu dhashay, intaanan kuugu iman Masar, anigaa iska leh. Efrayim iyo Manaseh ayaan u lahaan doonaa sida Ruubeen iyo Simecoone. **6** Carruurta aad iyaga ka dib dhasho, adigaa iska lahaan doona, waana in loo bixiyo magacyadha walaalahood markay wax dhaxlaan. **7** Anigana, markii aan ka imid Fadan aaya Raaxeel igaga dhimatay dalkii Kancaan waddadda loo maro, intaanan weli Efrad sood gaadhin; oo kolkaasaan iyadii ku aasay waddada loo maro Efrad, meeshaasuna waa Beytlaam. **8** Markaasaa Israa'iil intuu wiilashii Yuusuf dhugtay ayuu yidhi, Kuwanu waa ayo? **9** Markaasaa Yuusuf wuxuu aabbahii ku yidhi, Waa wiilashaydii Ilaah halkan igu siiyey. Markaasuu isna wuxuu ku yidhi, Waan ku baryayaaye, iyaga ii soo dhowee, waanan u ducaynayaa. **10** Haddaba Israa'iil cimrigiisii dheeraa aawadiis ayuu la indha darnaaday, sidaas daraaddeed waxba ma uu arki karin. Kolkaasuu iyaggi u soo dhoweeyey, wuuna isku duubay oo dhunkaday. **11** Markaasaa Israa'iil wuxuu Yuusuf ku yidhi, Uma aan malaynayn inaan wejigaaga arki doono, oo bal eeg, Ilaah weliba wuxuu i tusay xataa farcankaagii. **12** Markaasaa Yuusuf wuxuu iyaggi ka durkiyey lowyihiisi; oo intuu sujuuday ayuu wejigisiis dhulka saaray. **13** Markaasuu Yuusuf lababoodiiba kaxeeey, intuu Efrayim gacantiisi midigta ahayd ku qabtagtay oo ku toosan Israa'iil bidixdiisa, Manasehku na qabtagtay bidixdiisi oo ku toosan midigti Israa'iil, wuuna u soo dhoweeyey iyaggi. **14** Markaasaa Israa'iil soo fidyay gacantiisi midigta ahayd, oo wuxuu saaray madaxii Efrayim oo kii yaraa ahaa. Gacantiisi bidixda ahaydna wuxuu saaray Manaseh madaxiisi, wuuna isdhafiyey gacmihiisi, maxaa yeelay, Manaseh wuxuu ahaa curadkii. **15** Markaasuu Yuusuf u duceeyey, oo wuxuu yidhi, Ilaaha aabbahay Isxaaq iyo awowgay Ibraahim ay ku hor socdeen, oo ah Ilaaha i quudinayay intii aan noolaa oo dhan ilaa maanta, **16** iyo malaa'igti iga soo samatabbixisay xumaato oo dhan, wiilasha ha barakeeyeen; oo magacayga ha lagu magacaabo iyaga, iyo magicii aabbahay Isxaaq, iyo kii awowgay Ibraahim; oo dad fara badan dhulka ha ku noqdeen. **17** Oo markii Yuusuf arkay in aabbahii gacantiisi midigta ahayd Efrayim madaxiisa saaray ayuu taas ka xumaaday; markaasuu

gacantiii aabbahii qabtagtay inuu ka qaado Efrayim madaxiisa oo uu saaro Manaseh madaxiisa. **18** Oo Yuusufna wuxuu aabbahii ku yidhi, Aabbahayow, saas ma aha, waayo, kanu waa curadkii ee gacantaada midigta ah madaxiisa saar. **19** Markaasaa aabbahii diiday oo wuxuu ku yidhi, Waan ogahay, waan ogahay, wiilkaygiyow. Isaguna wuxuu noqon doonaa quruun, wuuna weynaan doonaa; habase yeeshee walaalkiisa ka yar baa ka weynaan doona, oo farcankisu wuxuu noqon doonaa quruumo faro badan. **20** Oo maalintaasuu u duceeyey iyaggi, oo wuxuu yidhi, Reer binu Israa'iil idinkay idinku ducaysan doonaa, iyagoo leh, Ilaah ha kaad dhigo sidii Efrayim iyo sidii Manaseh. Oo Efrayimna wuxuu ka hor mariyey Manaseh. **21** Oo Israa'iilna wuxuu Yuusuf ku yidhi, Anigu waan dhimanayaa, laakiinse Ilaah baa kula jiri doona, oo mar labaadna wuxuu ku geeyn doonaa dhulki awowayaashaa. **22** Oo weliba waxaan ku siiyey qabdhheeraad ah, oo aad walaalahaas dheer tahay, waana tii aan reer Amor kaga qaataay seeftayda iyo qaansaddaya.

49 Markaasuu Yacquub wiilashii u yeedhay; oo wuxuu ku yidhi, Isa soo urursada, aan idhii sheego waxyalaaha maalmaha ugu dambeeya idinku dhici doona. **2** Wiilashii Yacquubow, isa soo urursada, oo maqla, Oo i dhegysta anigoo ah aabbahii Israa'iil. **3** Ruubeenow, waxaad tahay curadkugya, iyo xooggaya, iyo itaalkugya bilowgiisa, Xagga sharafka adaa u sarreeya, xagga xooggana adaa u sarreeya. **4** Waxaad tahay sida biyo siodda, oo ma sarray doontid, Maxaa yeelay, adigoo waaqaa fuushay sariirti aabbahaa; Waanad nijaasaysay. Wuxuu fuulay sariirtaydi. **5** Simecoone iyo Laawi waa walaalo, Seefahoodu waa hub dirireed. **6** Naftaydiye, ha gelin guddigooda, Oo ururkoodana ha la midoobin, ammaantaydiye; Waayo, cadhadoodii nin bay ku dileen, Oo qushigooday dibi ku boqno jareen. **7** Habaar ha ku dhaco cadhadooda, waayo, xoog bay lahayd, Habaar ha ku dhaco ciilkooda, waayo, naxaris ma uu lahayn. Reer Yacquub baan ku kala qaybin, oo reer binu Israa'iil baan ku kala firdhin. **8** Yahuudahow, walaalahaas waa ku ammaani doonaa. Gacantaadu waxay saarnaa doontaa cadaawayashaada qortooda, Anigoo ah aabbahaana wiilashaydu way kuu sujuudi doonaa, **9** Yahuudah waa libaax dhashiis. Wiilkaygiyow, wixii aad ugaadhsatay waad ka tagtay. Wuu kadalobsaday, oo wuxuu ii jifsaday sida aar, iyo sida gool, haddaba yaa kicin doona? **10** Usha boqortooyadu kama tegi doonto Yahuudah, Usha taliyuhuna cagiihsa kama dhex bixi doonto; Ilaa Shihool yimaado; Dadkuna isagay addeeci doonaa. **11** Qaylksa wuxuu ku xidhaa geed canab ah, Dameerkisa yarna canabka la doorto, Dharkisa wuxuu ku maydhaa khamri, Lebiskiisana dhiig canab. **12** Indhihiisu waxay la guduudan doonan khamri, Ilkihiisuna waxay la caddaan doonana caano. **13** Sebulun wuxuu degganaan doonaa badda xeebteeda. Wuxuna noqon doonaa marsada doonniyaha, Xuduudkiisuna wuxuu ahaan doonaa Siidoon agteeda. **14** Isaakaar waa dameer xogtay, iyo jifsada xeryaha idaha dhxeddoona. **15** Oo wuxuu arkay meel lagu nastro inay wanaagsan tahay, iyo dhulku inuu nimcaysan yahay; Kolkaasuu garbihiisa u soo goday inuu wax ku qaado, Oo addoon buu u noqday hawshii. **16** Daanna wuxuu dadkiisa u xukumi doonaa Sidii qabiilooyinka Israa'iil middood. **17** Daan wuxuu noqon doonaa abeeso jidka dhex joogta, iyo jilbis waddada dhex yaal, Oo fardaha cedhbaha ka qaniina, Si uu kii faraska ku joogaana dib ugu dhaco. **18** Rabbiyow, waxaan sugayay badbaadintaada. **19** Waxaa Gaad cidhiidihi gelin doonta guuto wax dhacda; Laakiinse isna cedhibtooduu cidhiidihi gelin doonaa. **20** Aasheerna cuntadiisu subag bay lahaan doontaa, Wuxuuna keeni doonaa curto ay reer boqor ku farxaan. **21** Naftaali waa cawl la furay, Hadallo wanwanaagsanna wuu ku hadlaa. **22** Yuusuf waa laan midho leh, Waa laan midho leh oo il biyo ah ku ag taal; Laamhiisuna derbigay kor u dhaafaan. **23** Qaansolayaasha ayaa

aad u dhibay, Wayna toogteen oo silciyeen; **24** Laakiinse qaansadiisu xoog bay sii yeelatay, Dhudhummadii gacmihiihana waxaa lagu xoojeeeyey Gacmaha Kan xoogga leh oo Yacquub, (Kaasuu adhijirku ka imanaya, waana dhagaxii Israa'iil) **25** Oo ah Ilahaabbahaa oo ku caawimi doona, iyo Ilaha Qaadirkha ah, oo kugu barakayn doona Barakooyinka samada sare, iyo barakooyinka mookla hoois jiffa, iyo barakooyinka naasaha iyo maxalka. **26** Barakooyinkii aabbahaa Way ka xoog badnaadeen barakooyinkii awowayaashay lila meesha ugu fog oo buuraha weligood waara; Waxay saarnaan doonaa madaxa Yuusuf, iyo dhakada kan walaaliihiis laga soocay. **27** Benyaamiiin waa yeey hilib dillaacsada; Oo aroorta wuxuu cuni doonaa wixii uu ugaadhsaday, Fiidkana wuxuu qaybin doonaa wixii uu dhacay. **28** Kuwan oo dhammu waa laba iyo tobankii qabil oo reer binu Israa'iil; tanuna waa wixii aabbahood kula hadlay oo ugu duceeyey; mid walbana sidii ducadiisu ahayd buu ugu duceeyey. **29** Oo wuxuu kula dardaarmay, oo ku yidhi iyagi, Waaan ku darman doonaa dadkaygi. Awowayaashay igula aasa godka ku yaal berrinka Cefroon kii reer Xeed, **30** kaasoo ah godka ku yaal berrinkii Makfelah, oo ku hor yaal Mamre, oo dalka Kancaan ku taal, oo uu Ibraahim Cefroon kii reer Xeed ka iibsaday, godka iyo berrinkaba, inuu ka dhigto meel xabaaleed oo hanti ah. **31** Halkaasaa lagu aasay Ibraahim iyo afadiisii Saarahba, halkaasaa lagu aasay Isxaaq iyo afadiisii Rebeqahba, oo anna Lee'ah baan ku aasay halkaas. **32** oo ah berrinka iyo godka ku dhex yaalba, oo laga iibsaday reer Xeed. **33** Oo markii Yacquub dhammeeyey dardaarakii uu wiilashii kula dardaarmayay ayuu cagiihiisii ku soo urursaday sariirta, oo markaasuu naf baxay, oo wuxuu ku darmaday dadkiisii.

50 Markaasaa Yuusuf ku dhacay wejgii aabbiihiis, wuuna ooyay oo dhunkaday. **1** Kolkaasaa Yuusuf wuxuu addoommadiisii dhakhtarrada aaha ku amray inay aabbiihiis meydkisa dawo mariyan, markaasay dhakhtarradii Israa'iil dawo mariyeen. **2** Oo waxaan u dhammaaday afartan maalmood, waayo, sidaasay maalmaha dawomarintu ugu dhammaan jireen. Masriyintina waxay isaga u ooyayeen toddobaatan maalmood. **4** Oo markii maalmihii loo ooyayay isaga ay dhammaadeen ayaa Yuusuf la hadlay reerkii Fircoo oo wuxuu ku yidhi, Waan idin baryayaaye haddaad haatan raalli iga tiihiin, Fircoo iila hadla oo waxaad ku tidhaahdaan, **5** Aabbahay baa i dhaariiyey, oo wuxuu igu yidhi, Bal eeg, waan dhimanayaa ee waxaad igu aastaa qabrigaygii aan ka qotay dalka Kancaan. Haddaba waan ku baryayaaye, ii fasax inaan tago oo aan aabbahay soo aaso, oo haddana waan soo noqon doonaa. **6** Markaasaa Fircoo ku yidhi, Tag oo aabbahaa u soo aas siduu kugu dhaariiyey. **7** Markaasaa Yuusuf tegey inuu aabbiihiis soo aaso; oo waxaana isagii raacay addoommadii Fircoo oo dhan, iyo odayaashii reerkiiisa, iyo odayaashii dalka Masar oo dhan, **8** iyo reerkii Yuusuf oo dhan, iyo walaaliihiis, iyo reerkii aabbiihiis. Waxaa kelyahoo ay dalkii Goshen kaga tageen dhallaankoodii, iyo adhigoodii, iyo lo'doodii. **9** Wuxaana isagii raacay gaadhifardoodyo, iyo fardoleey; oo waxay ahaayeen guuto aad u weyn. **10** Markaasay waxay yimaadeen goobtii hadhuudhka lagu tumi jiray oo Aataad, oo Webi Urdun ka shishaysay, oo halkaasay ku baroorteen baroor aad u weyn oo daran; oo aabbiihiis buu toddoba maalmood oo loo baroortay u dhigay. **11** Oo markii dadkii reer Kancaan oo dalka degganaa ay arkeen baroortii ka dhacday goobtii Aataad ayay waxay yidhaahdeen, Tanu waa baroor ku xun Masriyinta. Oo sidaas daraaddeed waxaa magaceedii loo bixiyey Aabeel Masriyii, oo waxay ka shishaysaa Webi Urdun. **12** Wiilashiiisa way u yeeleem wixii uu kula dardaarmay iyaga, **13** maxaa yeelay, wiilashii waxay isagii u qaadeen dalkii Kancaan, oo waxay ku aaseen godkii ku dhex yiil berrinkii Makfelah, oo Ibraahim u iibsaday isaga iyo berrinkaba inuu ka dhigto meel xabaaleed oo

hanti ah, wuxuuna ka iibsaday Cefroon kii reer Xeed, oo wuxuu ku hor yaal Mamre. **14** Yuusufna markuu aabbiihiis aasay ka dib, wuxuu ku noqday Masar, isagii iyo walaaliihiis, iyo kulli intii isaga u raacdya oo dhan inay aabbiihiis la soo aasaan. **15** Oo markay Yuusuf walaaliihiis arkeen in aabbahood dhintay ayay isku yidhaahdeen, Mindhaa Yuusuf waa ina nebaan doonaa oo wuu inaga magan doonaa xumaantii aynu ku samaynay oo dhan. **16** Oo markaasay farrin u fareen Yuusuf, oo waxay ku yidhaahdeen, Aabbahaa intusan dhiman ayuu dardaarmay oo wuxuu yidhi, **17** Wuxaad Yuusuf ku tidhaahdaan, Haatan waan ku baryayaaye, cafi walaalaha xadgudubkooda, iyo dembigooda, maxaa yeelay, iyagu xumaan bay kugu sameeyeen. Haddaba waannu ku baryayaaye, Annagoo ah addoommada Ilaaha aabbahaa, naga cafi xadgududkayaga. Yuusufuna wuu ooyay markay la hadleen. **18** Walaaliihiisna way u dhowaadeen oo ku hor dhaceen; oo waxay yidhaahdeen, Bal eeg, wuxaannu nahay addoommadaada. **19** Markaasaa Yuusuf wuxuu iyaggi ku yidhi, Ha cabsanina, waayo, ma anaa Ilaah meeshiisii jooga? **20** Idinku xumaan baad ila damacsanaydeen, laakiinse Ilaah wuxuu damacsanaa wanaag si uu u sameeyo siday maantaba tahay oo uu dhad badan badbaadiyo. **21** Haddaba ha cabsanina. Anigu waan idin quudin doonaa idinka iyo dhallaankiinnaba. Wuuna qalbi qaboojiyey oo si raxmad leh ula hadlay. **22** Oo Yuusufna dalkii Masar buu degganaa, isaga iyo reerkii aabbiihiisba; oo wuxuu Yuusuf noolaab boqol iyo tobant sannadood. **23** Yuusufna qarnigii saddexaad oo carruurtii Efrayim ayuu arkay; oo carruurtii Maakin ina Manasehna waxay ku kor dhasheen Yuusuf lowyihiisi. **24** Oo Yuusuf wuxuu walaaliihiis ku yidhi, Anigu waan dhimanayaa, laakiinse hubaal Ilaah waa idin soo booqan doonaa, oo dalkan idinka kaxayn doonaa, oo wuxuu idin geeyn doonaa dalkii uu ugu dhaartay Ibraahim iyo Isxaaq iyo Yacquub. **25** Yuusuf wuxuu dhaariiyey reer binu Israa'iil, oo ku yidhi. Hubaal Ilaah waa idin soo booqan doonaa yeye, idinkuna waa inaad lafahayga halkan ka qaaddaan. **26** Yuusufna wuxuu dhintay isagoo boqol iyo tobant sannadood jira; markaasaa inta dawo meydkisii la mariyey, waxaa lagu riday sanduuq dalka Masar.

Baxniintii

1 Haddaba waa kuwan magacyadii wiilashii Israa'iil, oo Masar yimid; nin walba iyo reerkisiiba waxay la yimaadeen Yacquub.

2 Ruubeen, Simecoon, Laawi iyo Yahuudah, **3** Isaakaar, Sebulun, iyo Benyaamiin, **4** Daan iyo Naftaali, iyo Gaad iyo Aasheer. **5** Oo dadkii ka soo go'ay xanjaadkii Yacquub oo dhammu waxay ahaayeen toddobaatan qof; Yuusufna Masar buu markii hore joogay. **6** Yuusufna, iyo walaaliihiis, iyo farcankaas oo dhabba way wada dhinteen. **7** Oo reer binu Israa'iilna waa bateen, oo aad bay u kordheen, wayna tarmeen, oo aad iyo aad u xoogaysteen; dhulkiina way buuxiyeen. **8** Haddaba Masar waxaa kacay boqor cusub oo aan Yuusuf aqoonin.

9 Markaasuu wuxuu dadkiisii ku yidhi, Bal eega, dadkii reer binu Israa'iil waa inaga badan yihiin, wayna inaga xoog weyn yihiin. **10** Kaalaya, aynu si caqli ah ula macaamilooneec; waaba intaasoo ay tamaan, oo ay markuu dagaal dhaco cadaawayaa sheenna inoogu darmadaan, oo intay inala diriraan ay dalka ka baxaame. **11** Haddaba sidaas daraaddeed ayay niman madax uga dhigreen si ay culaabtooda ugu dhibaan, oo waxay Fircoona u dhiseen magaaloojin wax lagu kaydiyo oo la yidhaahdo Fitomi iyo Racmeses. **12** Laakiinse in kastoo ay aad u dhibeen, haddana aad bay u sii tarmeen, oo aad bay u faafeen. Oo reer binu Israa'iil aawadood ayay la murugaysnaayeen.

13 Oo Masriyintiina waxay reer binu Israa'iil ku qasbeen inay qaxar ku adeegaan, **14** oo waxay naftoodii ku dhibeen hawl aad u adag, oo ahayd dhoobo la qaso, iyo leben, iyo hawl kasta oo beeraha laga qabto, oo hawl kastoo ay ku qasbeen inay qabtaanba way ku qaxri jireen. **15** Markaasaa bogorkii Masar wuxuu la hadlay umulisooyinkii Cibraaniyadaha ahaa, oo middood magaceeda Shifraah la odhan jiray, tan kale magaceedana Fuwah la odhan jiray, **16** oo wuxuu ku yidhi, Markii aad umulinaysaan naagaha Cibraaniyadaha, oo aad aragtaan iyagoo gambarka umusha fadhiya, haddii uu wiiyahay, waa inaad dishaan, haddayse gabadhi tahay, ha iska noolaato. **17** Laakiinse umulisooyinkii Ilaah bay ka cabsadeen, mana ay samayn wixii bogorkii Masar ku amray, ee way badbaadiyen carruurti labka ahayd. **18** Markaasaa bogorkii Masar u yeedhay umulisooyinkii, oo wuxuu ku yidhi, Maxaad waxan u samayseen, oo aad u badbaadiseen carruurti labka ahayd? **19** Markaasaa umulisooyinkii waxay Fircoona ku yidhaahdeen, Maxaa yeelay, naagaha Cibraaniyaduhu la mid ma aha naagaha Masriga, oo waa ka dhaqso badan yihiin, oo intii aan umulisooyinkii u iman bay umulaan. **20** Haddaba Ilaah si wanaagsan buu u sameeyey umulisooyinkii, dadkiina waa tarmay, oo aad bay u xoogaysteen. **21** Oo waxay noqotay, in Ilaah umulisooyinkii reero u yeelay, maxaa yeelay, Ilaah bay ka cabsadeen. **22** Markaasaa Fircoona wuxuu dadkiisii ku amray, oo ku yidhi, Wili kasta oo dhasha waa inaad webiga ku tuurtaan, laakiinse gabadhi kasta waa inaad badbaadisaan.

2 Markaasaa waxaa tegey nin reer Laawi ah, oo wuxuu guursaday gabadhi reer Laawi iyana ah. **2** Markaasay naagtii uuraysatay oo waxay dhashay wii; oo markay aragtay inuu ilmo wanaagsan yahay, ayay qarisay in saddex bilood ah. **3** Oo markay in dambe qarin kari weyday, ayay waxay soo qaadday abxad caws duur ah, oo intay dhoobo iyo daamur ku malaastay ayay wiilkii ku ridday, oo waxay dhex gelisay duur webiga qarkiisa ka baxay. **4** Walaashiisna waxay taagnayd meel ka fog, inay ogaato waxa isaga lagu samayn doono. **5** Markaasaa gabadhii Fircoona webiga timid inay ku maydhato. Gabdhii addoommaada u ahaana waxay socdeen webigii dhinaciisa. Markaasay iyadu waxay aragtay abxadda duurka ku dhex jirta, oo waxay u diratay gabadhii addoonta u ahayd inay u keento. **6** Markaasay furtay, oo waxay aragtay wiilkii; oo bal eeg, yarkii waa ooyay. Kolkaasay u naxariisatay, oo waxay tidhi, Kanu waa carruurti Cibraaniyadu

midkood. **7** Markaasaa walaashiis waxay gabadhii Fircoona ku tidhi, Ma kuugu yeedhaa naagaha Cibraaniyadaha middood inay kuu nuujiso ilmaha? **8** Gabadhii Fircoonna waxay ku tidhi iyadii, Haah, tag. Gabadhiina way tagtay oo waxay u yeedhay yarkii hooyadii. **9** Markaasaa gabadhii Fircoona waxay ku tidhi iyadii, Tag, oo ilmangaa qaad oo ii nuuji, oo anna waxaan ku siin doonaa mushahaaraadaan. Markaasay naagtii yarkii qaadday oo nuujisay. **10** Yarkina waa koray, markaasay u keentay gabadhii Fircoona, oo wuxuu noqday wiileedii. Oo waxay magiciiiii u bixisay Muuse, oo waxay tidhi, Maxaa yeelay, anaa biyihii ka soo bixiyey. **11** Oo waayahaa, markii Muuse weynaaday, waxay noqotay inuu walaaliihiis u soo baxay, oo uu fiirihey culabta saaran. Markaasuu wuxuu arkay mid Masri ah oo dilaya mid Cibraani ah oo walaaliihiis ka mid ah. **12** Markaasuu iska fiirihey xagga iyo xagga, oo markuu arkay inaan ciduna joogin ayuu Masrigi kaw kaga siiyey, oo ciidda ku qariyey. **13** Markaasuu haddana maalintii labaad soo baxay, oo wuxuu arkay laba nin oo Cibraaniyo ah oo isla diriraya; oo kii gardarnaa buu wuxuu ku yidhi, War maxaad u dilaysaa wadaygaa? **14** Markaasuu wuxuu yidhi, Bal yaa amiir iyo xaakin nooga kaa dhigay? Ma waxaad doonaysaa inaad ii disho sidaad u dishay Masriga? Markaasaa Muuse cabsaday, oo wuxuu isyidhi, Hubaal wixii waa la ogaaday. **15** Haddaba markii Fircoona waxaas maqlay, ayuu wuxuu doondoony inuu Muuse nafta ka qaado. Laakiinse Muuse waa ka cararay Fircoona hortuisi, oo wuxuu degay dalka Midyaan, oo ceel buu ag fadhiistay. **16** Haddaba wadaadkii Midyaan wuxuu lahaa toddoba gabdhood. Intay ceelki yimaadeen ayay dhaamiyeen oo berkedihii biyo ka buuxiyeen inay waraabiyaa idhii aabbahood. **17** Markaasaa adhijirro yimaadeen oo ka eryeen, laakiinse Muuse intuu istaagay, ayuu caawiyey iyagi, oo idahoodii u waraabiyey. **18** Oo markay u yimaadeen Recuu'eel oo aabbahood ah ayuu wuxuu ku yidhi, Waa sidee, maanta waad soo dhaqsateene? **19** Markaasay waxay yidhaahdeen, Midkoos Masri ah ayaa naga samatabbixiye gacantii adhijirrada, oo weliba biyyu noo dhaamiyeey oo idaha isagaa noo waraabiyey. **20** Markaasuu wuxuu gabdhihiisii ku yidhi, Isagii meeyey? De maxaad ninkii uga soo kacdeen? U yeedha, kibis ha cunee. **21** Muusena raalli buu ka ahaa inuu ninkas la joogo, oo isagu wuxuu Muuse siiyey gabadhiisii Siforah. **22** Oo waxay u dhashay wii, markaasuu magiciiii wuxuu u bixiyey Gershoom, waayo, wuxuu yidhi, Qariib baan ku ahaa dal qalaad. **23** Oo waxay noqotay in waayahaa badan dabadeed uu bogorkii Masar iska dhintay, reer binu Israa'iilna addoonnimada aawadeed ayay ula taaheen, oo way oyoyeen, oo oohintoodiina waxay gaadhay Ilaah addoonnimada aawadeed. **24** Ilaahna waa maqlay cabaadkoodii, markaasaa Ilaah xusuustay axdigiiisii uu la dhigtag Ibraahim, iyo Isxaaq, iyo Yacquub. **25** Markaasaa Ilaah arkay reer binu Israa'iil, Ilaahna wuu ogaaday xaalkoodii.

3 Muuse wuxuu ilaalinayad adhigii soddoggiis Yetroo oo ahaa wadaadkii Midyaan, oo wuxuu adhigii u soo kexeyey meeshii cidlada ahayd shishadeeda, markaasuu wuxuu yimid burtti Ilaah oo ahayd Xoreeb. **2** Markaasaa malaa'igtii Rabbigu waxay uga muuqatay dab ololaya oo ka baxaya geed dhexdiis, kolkaasuu fiirihey oo wuxuu arkay geedkii oo ololaya oo dabku gubayo, geedkuna ma basayn.

3 Markaasaa Muuse wuxuu yidhi, Anigu waan ku leexan doonaa, waanan arki doonaa muuqashadan weyn, iyo waxay geedku u guban waayay. **4** Oo markuu Rabbigu arkay inuu ku soo leexday inuu arko ayaa Ilaah uga yeedhay geedka dhexdiisii, oo wuxuu ku yidhi, Muusow, Muusow. Markaasuu yidhi, Waa i kan. **5** Markaasuu wuxuu ku yidhi, Halkan ha u soo dhowaan, kabahana iska siib, waayo, meesha aad taagan tahay waa dhul quduus ah. **6** Oo weliba wuxuu kaloo ku yidhi, Anigu waxaan ahay Ilaahii aabbahaa oo ah Ilaahii Ibraahim, iyo Ilaahii Isxaaq, iyo Ilaahii Yacquub. Markaasaa Muuse wejgiisii qariyey,

waayo, wuxuu ka cabsaday inuu Ilaah eego. 7 Rabbiguna wuxuu ku yidhi, Hubaal waxaan arkay dhibaatada dadkayga ku haysata Masar, oo waan maqlay oohintii ay oyoyeen kuwa hawsha ku qaxraya aawadoodo, waayo, anigu waan ogahay caloolxumadooda; 8 oo waxaan u imid inaan ka samatabbixyo gacanta Masriyinta, iyo inaan ka soo bixiyo dhulkaas, oo keeno dhul wanaagsan oo ballaadh, oo ah dal caano iyo malab la barwaqaysan; waana meesha ay deggan yihiin reer Kancaan, iyo reer Xeed, iyo reer Amor, iyo reer Feris, iyo reer Xiwi, iyo reer Yebuus. 9 Oo haatan bal eeg, waxaa i hor timid oohintii reer binu Israa'iil, oo weliba waxaan arkay cadaadinta ay Masriyinta ku cadaadinayaan iyaga. 10 Haddaba kaalay, oo waxaan kuu dirayaa Fircoo, inaad dalka Masar ka soo kaxaysid dadkayga reer binu Israa'iil ah. 11 Markaasaa Muuse wuxuu Ilaah ku yidhi, Bal yaan ahay anigu, markaan Fircoo u tegayo, oo aan reer binu Israa'iil ka soo bixinayo dalka Masar? 12 Markaasuu wuxuu ku yidhi, Xaqiqa anigaa kula jiraya, oo taasaa calaamo kuu noqonasya, inaan anigu ku soo diray; markii aad dadka ka soo bixiso Masar, Ilaah baad buurtaan ugu aadeegi doontaan. 13 Markaasaa Muuse wuxuu Ilaah ku yidhi, Bal eeg, markii aas u tago reer binu Israa'iil, oo aan ku idhaahdo iyaga, Ilaahii awowayaashii baa ii soo kiin diray, oo iyaga waxay iku odhan doonaan. De magiciisa maxaa la yidhaahdaa? Haddaba maxaan ku odhan doonaan? 14 Markaasaa Ilaah wuxuu Muuse ku yidhi, ANIGU WAXAAN AHAY KAAN AHAY; oo weliba wuxuu ku yidhi, Waxaad ku odhan doontaa reer binu Israa'iil, WAAN AHAY baa ii soo kiin diray. 15 Oo Ilaah weliba wuxuu kaloo Muuse ku yidhi, Waxaad ku tidhaahdaa reer binu Israa'iil, Rabbiga ah Ilaahii awowayaashii, oo ah Ilaahii Ibraahim, iyo Ilaahii Isxaaq, iyo Ilaahii Yacquub ayaa ii muugday, isagoo leh, Hubaal waan idin soo boqday, oo waan arkay wuxa laydin ku sameeyey Masar dhexdeeda, 17 oo waxaan idhi, Anigu waan idinka soo wadi doonaa dhibaatada Masar, oo waxaan idin keeni doonaa dalka reer Kancaan, iyo reer Xeed, iyo reer Amor, iyo reer Feris, iyo reer Xiwi, iyo reer Yebuus, oo ah dal caano iyo malab la barwaqaysan. 18 Oo codkaaga way magli doonaa, markaas adiga iyo waayeellada reer binu Israa'iil waa inaad u tagtaan boqorka Masar, oo waxaad ku tidhaahdaa, Rabbiga ah Ilaaha Cibraaniyada ayaa nala kulmay. Haddaba waan ku baryayaaye, Iska kaaya daa aannu meel saddex maalmood loo socdo oo cidda ah tagnee, inaanu allabar u bixinno Rabbiga ah Ilaahayo. 19 Oo anna waxaan ogahay inaanu boqorka Masar idii sii daynayn inaad tagtaan, maya, ee wuxuuna idiinku diidayaa gacan xoog leh. 20 Markaasaan gacantayda soo kala bixin doonaa, oo waxaan Masar ku lay doonaa cajaa'iбыадыда oo dhan oo aan ku dhix samayn doono iyada, oo markaas dabadeed wuu idin sii dayn doonaa inaad iska tagtaan. 21 Oo anigu dadkan raalli baan uga yeeli doonaa Masriyinta; oo waxay noqon doontaa in markii aad tagtaan aydناan faromadhnuna ku tegin, 22 laakiinse naag waluba ha weydiisato deriskeeda iyo tan guriga la joogta alaab lacag ah iyo alaab dahab ah, iyo dhar; waxaadna saari doontaan wiiliashinna iyo gabdhihiinna, oo waxaad dhici doontaan Masriyinta.

4 Markaasaa Muuse jawaabay oo wuxuu yidhi, Laakiinse, bal ogow, ima ay rumaysan doonaa, codkaygana ma ay dhegaysan doonaa, waayo, waxay iku odhan doonaa, Rabbiga kuuma uu muuqanin. 2 Markaasaa Rabbiga wuxuu ku yidhi, Waa maxay waxaas gacantaada ku jiraa? Oo wuxuu yidhi, Waa ul. 3 Markaasuu ku yidhi, Bal dhulka ku tuur. Markaasuu dhulka ku tuuray, oo waxay noqotay abeeso. Kolkaasaa Muuse ka hor cararay. 4 Markaasaa

Rabbiga wuxuu Muuse ku yidhi, Bal gacanta soo fidi oo dabada ku dhieg, kolkaasuu gacantii soo fidiyey oo dabada ku dhieg, kolkaasay noqotay ul gacantisa ku jirta. 5 Sidaas yeel inay ku rumaystaan inuu kuu muuqday Rabbiga ah Ilaahii awowayaashood, oo ah Ilaahii Ibraahim, iyo Ilaahii Isxaaq, iyo Ilaahii Yacquub. 6 Oo Rabbiga wuxuu kaloo kuu siii yidhi isagii, Bal gacanta laabta saar, markaasuu gacanta laabta saaray, oo markii uu ka qaaday, bal eeg, gacantii baras bay yeelatay oo waxay u caddatay sida baraf cad. 7 Markaasuu ku yidhi, Bal gacanta laabta mar kale saar. Kolkaasuu mar kale gacantii laabta saaray, oo markii uu ka qaaday laabti, bal eeg, waxay haddana u roqmatay oo u ekaatay sida jidhkiisi kale. 8 Oo waxay noqon doontaa, hadday kugu rumaysan waayaan oo ay calaamada hore codkeeda maqla waayaan, de markaas calaamada dambe codkeeday rumaysan doonaan. 9 Oo haddana waxay noqon doontaa, hadday rumaysan waayaan labadan calaamo, oo weliba ay codkaaga maqla waayaan, de markaas bal waa inaad webiga biyo ka qaaddid oo aad dhulka engegan ku shubtid, oo biyihii aad webiga ka qaadday, markay gaadhaan dhulka engegan dhiiq bay noqon doonaan. 10 Markaasaa Muuse wuxuu Rabbiga ku yidhi, Rabbiyow, anigu codkar ma ah, hadda iyo hore toona, iyo tan iyo markaad ila hadashay anigoo addoonkaaga ah, maxaa yeelay, anigu hadalka waan shigaa, waanan carrab la'ahay. 11 Markaasaa Rabbiga wuxuu ku yidhi, Kan dadka afkiisa sameeyey waa ayo? Yaase dadka carrab tira, ama dheg tira, ama wax tusa, ama indho tira? Sow anigan Rabbiga ah ma aha? 12 Haddaba sidaas daraaddeed tag, oo anigaa afkaaga la jiri doona oo ku bari doona wixii aad ku hadli lahayd. 13 Isna wuxuu yidhi, Rabbiyow, Waan ku baryayaaye, dir kaad doonaysid inaad dirtid. 14 Markaasaa Rabbiga u cadhooday Muuse, oo wuxuu ku yidhi, Sow ma joogo walaalkaa Haaruun oo ah reer Laawi? Waan ogahay inuu isagu si wanaagsan u hadli karo. Oo bal ogow, wuu u soo socdaa inuu kula kulmo, oo markuu ku arko, qalbigiisu ka farxi doonaa. 15 Haddaba waa inaad isaga la hadashaa, oo aad erayada afkiisa ku riddaa, oo anigu afkaagaan la jiri doona, iyo afkiisaba, oo waxaan idin barayaa wixii aad samayn lahaydeen. 16 Oo isagu wuxuu kuu noqon doonaa ninka dadka kuula hadla, oo waxay noqon doontaa inuu isagu af kuu noqdo, adna waxaad isaga u noqon doontaa Ilaah oo kale. 17 Haddaba waa inaad gacanta ku qaadatid ushan aad cajaalibyada ku samayn doontid. 18 Markaasaa Muuse tegey oo wuxuu kuu noqday soddoggis Yetroo, oo wuxuu ku yidhi, Waan ku baryayaaye, Bal i sii daa aan taggee, oo ku noqdo walaalahayga Masar jooga, oo aan soo arkee bal inay nool yihiin iyo in kale. Markaasaa Yetroo wuxuu Muuse ku yidhi, Nabad ku tag. 19 Markaasaa Rabbiga wuxuu ku yidhi Muuse, isagoo Midyaan jooga, Tag, oo Masar ku noqo, waayo, dadkii doondoonyay inay nafta kaa qaadaan way wada dhinteen. 20 Markaasaa Muuse wuxuu watay naagtiisi iyo wiiliashii, oo wuxuu saartay dameer, wuxuuna ku noqday dalkii Masar. Markaasaa Muuse ushii Ilaah gacanta ku qaatay. 21 Rabbiguna wuxuu Muuse ku yidhi, Markii aad Masar ku noqtid, cajaalibyadii aad gacantaada ku riday oo dhan Fircoo hortiisa ku samee, laakiinse anigu qalbigiisaan qallafin doonaa, oo dadka ma uii sii dayn doono inay tagaan. 22 Oo waxaad Fircoo ku tidhaahdaa, Rabbiga wuxuu yidhi, Israa'iil waa wiilkayga curadka ah, 23 oo waxaan adiga kugu idhi, Wiilkayga sii daa, ha taggee oo ha ii aadeegi. Adiguse waad u diiday inuu tago. Bal hadda ogow, waxaan dili doonaa wiilkayga curadka ah. 24 Intay jidka sii socdeen meel bay ku habbeen dhixdeed, Rabbi baana ugu yimid, oo wuxuu damcay inuu dilo isaga. 25 Markaasaa Siforah waxay qaadatay dhagax af leh, oo wiilkedii buuryadiisi bay ku gooysay, oo waxay ku ag tuurtay cagiihiisa oo tidhi, Hubaal waxaad ii tahay arooskii dhiigga. 26 Markaasuu iska daayay isagii. Kolkaasay tidhi, Waxaad ii tahay arooskii dhiigga gudniinta aawadeed. 27 Markaasaa Rabbiga

wuxuu Haaruun ku yidhi, Tag inaad Muuse kaga hor tagtid cidlada dhexdeeda. Markaasuu tegey, oo wuxuu kaga hor tegey buurta llaah, kolkaasu dhunkaday. **28** Kolkaasaa Muuse wuxuu Haaruun u sheegay erayadii Rabbigu u soo faray oo dhan, iyo calaamooyinkii uu ku amray oo dhan. **29** Markaasaa Muuse iyo Haaruun tageen oo waxay isu soo ururiyeen waayeelladii reer binu Israa'iil oo dhan. **30** Markaasaa Haaruun kula hadlay erayadii Rabbigu Muuse u soo faray oo dhan, calaamooyinkina dadka hortisuu ku sameeyey. **31** Dadkiina way rumaysteen, oo markay maqleen inuu Rabbigu soo booqday reer binu Israa'iil iyo inuu arkay dhibaatadooda ayay madaxa hoos u fooriyeen oo caabudeen.

5 Oo dabadeedna Muuse iyo Haaruun waxay u tageen Fircooni, oo waxay ku yidhaahdeen, Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Sii daa dadkaygu ha tageeme, inay cidlada iigu ciidaan. **2** Markaasaa Fircooni wuxuu yidhi, Waa ayo Rabbiga ay waajibka igu tahay inaan codkiisa maqlo oo aan reer binu Israa'iil sii daayo? Anigu garan maayo Rabbiga, oo weliba sii dayn maayo reer binu Israa'iil inay tagaan. **3** Markaasay waxay ku yidhaahdeen, Ilaahii Cibraaniyada ayaa nala kulmay, haddaba waannu ku baryaynaaye, Na sii daa, aannu tagnee meal cidla ah oo saddex maalmood loo socdo oo aan allabari ugu bixinnee Rabbiga ah Ilaahayaga inuusan belaayo ama seef nagu soo dejin. **4** Markaasaa boqorkii Masar wuxuu ku yidhi iyagii, Muuse iyo Haaruunow, maxaad dadka uga joojinaysaan shuqulladooda? Orda no hawliinna culucus qabsada. **5** Kolkaasaa Fircooni wuxuu yidhi, Bal eega, haatan dadka dalku waa badan yihiin, oo idinku waad ka nasiseen hawlhoodii cucuslasi. **6** Markaasaa Fircooni wuxuu isla maalintaas ku amray kuwii dadka hawsha ku cadaadin jiray iyo saraakiishoodii, isagoo leh, **7** Hadda dabadeed waa inaydhaan dadka siin caws ay leben ka sameeyaan sidii loo siin jiray, laakiinse iyagu ha tageen oo caws ha soo gurteen. **8** Oo lebenkii ay markii hore samayn jireen tiradiisii oo kale waa inaad hadda ka dib ku qasabtaan inay sameeyaan, oo waa inaydhaan waxba ka dhimin, waayo, waa caajisiin oo sidaas daraaddeed waxay u qaylinayaan, iyagoo leh, Na sii daa aannu tagnee oo aan Ilaahayaga allabari u bixinnee. **9** Haddaba nimanka ha lagu qasbo hawl ka culus intii hore inay ku hawshoodaan, oo yaanay hadal been ah u jeedin. **10** Markaasay kuwii hawsha dadka ku cadaadin jiray iyo saraakiishoodiiba dibadda u bexeen, oo waxay la hadleen dadkii, oo ku yidhaahdeen, Waxaa Fircooni idin leeyahay, Caws idin siin maayo. **11** Idinku taga oo caws ka doonta meeshii aad ka heli kartaan, laakiin hawshiinna waxba laydinka dhimi maayo innaba. **12** Sidaa daraaddeed ayaa dadku ku kala firdhay dalkii Masar oo dhan inay jirrido jajab ah soo ururiyaan meeshii cawska laga siiin jiray. **13** Oo kuwii dadka hawsha ku cadaadin jirayna way daddajiyeen, oo waxay ku yidhaahdeen, Dhammeeyaa shuqulladiinna, iyo hawshiinna intii aad maalin walba samayn jirteen, sidii markii cawsku jiri jiray oo kale. **14** Oo saraakiishii reer binu Israa'iil, oo Fircooni kuwisa dadka hawsha ku cadaadiyya ay dadka madaxda uga dhigeen, waa la garaacay, oo waxaa lagu yidhi, War maxaad shalay iyo maantaba hawshiinna u dhammayn weydeen oo aad lebenkii ugu samayn weydeen sidii hore? **15** Markaasay saraakiishii reer binu Israa'iil waxay u tageen oo u cataabeen Fircooni, waxayna ku yidhaahdeen, War maxaad addoommadaada sidan ugula macamilootaa? **16** Addoommadaada caws lama siyo, oo waxay nagu yidhaahdaan, Leben sameeya. Oo bal eeg, addoommadaadii waa la garaacaa, laakiinse gardarrada waxaa iska leh dadkaaga. **17** Laakiinse wuxuu ku yidhi iyagii, Caajisiin baad tiihiin, caajisiin baad tiihiin, oo sidaas daraaddeed baad u leedihiin, Aannu tagno oo aan Rabbiga allabari u bixinno. **18** Haddaba taga oo shaqeeyaa, waayo, caws laydin siin maayo, oo weliba waa inaad keentaan tiradii lebenkii oo kale. **19** Oo

saraakiishii reer binu Israa'iil waxay arkeen in xaalkoodii xun yahay, markii lagu yidhi, Waa inaydhaan waxba dhimin lebenkii aad maalin walba samayn jirteen. **20** Oo markay Fircooni ka soo bexeen waxay ka hor yimaadeen Muuse iyo Haaruun oo jidka taagtaagan, **21** oo waxay ku yidhaahdeen, Rabbigu ha idin firiyoo oo ha idin xukumo, waayo, waxaaad naga dhigteen wax uura Fircooni iyo addoommadiisii si ay noo nacaan oo ay intay seefo noo qaataan noo laayaan. **22** Markaasaa Muuse mar kale Rabbiga u jeestay, oo wuxuu ku yidhi, Rabbibiyow, maxaad dadkan si xun ugula macamilootay? Oo maxaad aniga ii soo dirtay? **23** Ilaa markii aan u imid Fircooni oo aan magacaaga kula hadlay isaga, wax xun buu dadkan ku sameeyey, oo adna dadkaaga kama aad samatabbixin innaba.

6 Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Haddaba waad arki doontaa waxaan ku samayn doono Fircooni, waayo, gacan xoog leh buu ku sii dayn doonaa iyaga, oo gacan xoog leh buu dhulkiisa kaga eryi doonaa. **2** Markaasaa Ilaah wuxuu la hadlay Muuse oo ku yidhi, Anigu waxaan ahay Rabbiga, **3** oo waxaan ugu muuqday Ibraahim, iyo Isxaaq, iyo Yacquub, sidii Ilaaha Qaadirka ah, laakiinse magacagaya ah RABBII iguuma ay aqoonin. **4** Oo weliba axdigaygi waan la dhigay iyaga inaan siyo dalka reer Kancaan oo ah dalkii geeddinimadooda oo ay qariibka ku ahaayeen. **5** Oo weliba waxaan maqlay cabaadka reer binu Israa'iil oo Masriyinttu addoonsiga ku sii hayaan, oo axdigaygi baan xusuustay. **6** Haddaba waxaad reer binu Israa'iil ku tidaahdaa, Anigu waxaan ahay Rabbiga, oo waan idinka soo bixin doonaa culaabta Masriyinttu idinku hoos hayaan, waanan idinka xorayn doonaa addoonsigooda, waanan idinka furan doonaa gacan fidsan iyo xukummo waaweyn, **7** oo waxaan idin qaadan doonaa dad ahaan, oo aan idin noqon doonaa Ilaah, oo waxaad ogaan doontaan inaan anigu ahay Rabbiga Ilaahinna ah oo idinka bixinaya culaabtii Masriyinttu. **8** Oo waxaan idin geeyn doonaa dalkii aan ku dhaartay inaan siyo Ibraahim, iyo Isxaaq, iyo Yacquub, oo idinkaan dhaxal ahaan idin siin doonaa. Anigu waxaan ahay Rabbiga. **9** Muusena sidaasuu reer binu Israa'iil ula hadlay, laakiinse ma ayan maqlin Muuse, caloolxumadooda iyo addoonsiga an looga tudhayn aawadood. **10** Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay, isagoo leh, **11** Fircooni oo ah boqorka Masar u tag, oo la hadal, si uu u sii daayo reer binu Israa'iil si ay dalkiisa uga baxaan. **12** Markaasaa Muuse Rabbiga la hadlay oo wuxuu ku yidhi, Bal eeg, reer binu Israa'iil ima maqline, de haddaba sidee buu Fircooni ii maqlid doonaa, anigoo aan bushimaha ka xalaalaysnay? **13** Markaasaa Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse iyo Haaruun, oo amar buu u soo faray reer binu Israa'iil, iyo boqorkii Masar oo ahaa Fircooni, inay reer binu Israa'iil ka soo wadaan dalka Masar. **14** Kuwanu waa madaxdii reerihii awowayaashood, kuwanu waa reer Ruubeen oo ahaa curadkii Israa'iil, Xanoog, iyo Falluu, iyo Xesroon, iyo Karmii; kuwanu waa qolooyinkii reer Ruubeen. **15** Reer Simecoonna waa kuwan, Yemuu'eel, iyo Yaamiin, iyo Ohad, iyo Yaakiin, iyo Sohar, iyo Shaa'uul oo ahaa wiilkii ay naag reer Kancaan ah dhashay. Kuwanu waa qolooyinkii reer Simecooni. **16** Kuwanuna waa reer Laawi magacyadoodii, iyo sidii farcankoodii kala ahaayeen; Gershoon, iyo Qohaad, iyo Meraarii. Oo Laawi cimrigiisiin wuxuu ahaa boqol iyo toddoba iyo soddon sannadood. **17** Reer Gershoon, iyo sidii qolooyinkoodu kala ahaayeenna waa Libnii iyo Shimci. **18** Reer Qohaadna waa Camraam, iyo Isehaar, iyo Xebroon, iyo Cusii'eel. Oo Qohaad cimrigiisiin wuxuu ahaa boqol iyo saddex iyo soddon sannadood. **19** Reer Meraariina waa Maxlii iyo Mushii. Kuwanu waa qolooyinkii reer Laawi iyo sidii ay farcankoodii kala ahaayeen. **20** Oo Camraam wuxuu guursaday Yookebed oo eeddadiis ahayd, oo waxay u dhashay Haaruun iyo Muuse. Oo Camraam cimrigiisiin wuxuu ahaa boqol iyo toddoba iyo soddon sannadood. **21** Reer Isehaarnaa

waa Qorax, iyo Nefeg, iyo Sikrii. **22** Reer Cusii'elna waa Miishaa'eel, iyo Elsaafaan, iyo Sitrii. **23** Haaruunna wuxuu guursaday Elishebac ina Cammiinaadaab oo ahayd Naxshoon walaashii; oo waxay u dhashay Naadaab iyo Abiihuu, iyo Elecaasaar, iyo litaamaar. **24** Reer Qoraxna waa Asir, iyo Elqaanaah, iyo Abii'asaaaf. Kuwanu waa qolooyinkii reer Qorax. **25** Markaasaa Elecaasaar oo ahaa ina Haaruun wuxuu guursaday gabdhiihi. Futtii'el middood, oo waxay u dhashay Fiimexaas. Kuwanu waa madaxdii reer Laawi, iyo qolooyinkoodii siday kala ahaayeen. **26** Kuwanu waa Haaruun iyo Muuse kuwii Rabbigu ku yidhi, Reer binu Israa'iil ka soo wada dalka Masar sida ay dadkooda guutooyinkoodu yihiin. **27** Kuwanuna waa kuwii la hadlay boqorkii Masar oo Fircoona ahaa, inuu dalka Masar ka bixiyo reer binu Israa'iil. Iyagu waa Muusaahaas iyo Haaruunkaas. **28** Maalintii Rabbigu la hadlay Muuse oo dalka Masar jooga, **29** wuxuu Rabbigu ku yidhi Muuse, Anigu waxaan ahay Rabbiga. Boqorka Masar oo Fircoona ah la hadal oo waxaad u sheegtaa wixii aan kugula hadlo oo dhan. **30** Markaasaa Muuse wuxuu ku yidhi Rabbiga, Bal eeg, anigu bushimaha kama xalaalaysni, de haddaba sidee buu Fircooni ii maqlayaa?

7 Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Bal fiiri, waxaan Fircoona kaaga dhigay sidii ilaaoh oo kale, walaalkaa Haaruunna wuxuu ahaan doonaa nebigaaga. **2** Adigu waa inaad ku hadasho waxa aan kugu amrayo oo dhan; walaalkaa Haaruunna waa inuu Fircoona la hadlo si uu reer binu Israa'iil u sii daayo si ay dalkiisa uga baxaan. **3** Oo Fircoona qalbigiisana waan qallafin doonaa, calaamooiyinkayga iyo cajaa'iibadyadayaan waan ku badin doonaa dalka Masar. **4** Laakiin Fircoona kuma maqli doono, markaasaan gacantayda saari doonaa Masar, oo aan soo bixin doonaa ciidankayga oo ah dadkayga reer binu Israa'iil, waanana kaga soo saari doonaa xukummo waaweyn dalka Masar. **5** Markaasaa Masriyinttu ogaan doonaa inaan anigu Rabbiga ahay, markii aan gacantayda Masar ku kor fidyo, oo aan reer binu Israa'iil ka dhex bixiyo iyaga. **6** Markaasaa Muuse iyo Haaruun sidaas yeeleen. Sidii Rabbigu ku amray, ayay yeeleen. **7** Muusena markaas wuxuu jiray siddeetan sannadood, Haaruunna wuxuu jiray saddex iyo siddeetan sannadood markay Fircoona la hadleen. **8** Markaasaa Rabbigu la hadlay Muuse iyo Haaruun, oo wuxuu ku yidhi, **9** Markii Fircoona idinla hadlo, oo idinku yidhaahdo, Cajaa'ib i tusa; markaas waxaad Haaruun ku tidhaahdaa, Ushaada qaado, oo Fircoona hortiisa ku tuur, si ay abeeso u noqoto. **10** Markaasaa Muuse iyo Haaruun waxay u tageen Fircoona, oo waxay yeeleen sidii Rabbigu ku amray, markaasaa Haaruun ushiisiikku hor tuuray Fircoona iyo addoommadiisii, oo waxay noqotay abeeso. **11** Fircoona markaasu wuxuu uu yeedhay raggiisii xigmadda laahaa iyo saaxiriintii, markaasaa falalowiyadii Masarna iyana yeeleen sidii si le'eg oo falfalkoodii ku sameeyeen. **12** Waayo, nin waluba wuxuu tuuray ushiisiik, markaasay waxay noqdeen abeesooyin, laakiinse ushii Haaruun baa wada liqday ulahoodii oo dhan. **13** Qalbigii Fircoonna wuu sii qallafsanaaday, mana uu dhiegaysan iyagii, sidii Rabbigu yidhi. **14** Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Fircoona waa macangag, oo wuu diidayaan inuu dadka sii daayo. **15** Bal subaxda Fircoona u tag, waayo, aroorta wuxuu tagaa biyaha. Haddaba waxaad istaagtaa webiga qarkiisa inaad la kulantid isaga; oo gacanta waxaad ku qaadataa ushii abeesada noqotay. **16** Oo waxaad isaga ku tidhaahdaa, Rabbiga ah Ilaaha Cibraaniyada ayaa ii soo kaa diray, oo wuxuu kugu yidhi, Sii daa dadkaygu ha tageene, inay cidlada iigu adeegaan; oo bal eeg, hadda ka hor ima aad maqlin. **17** Oo waxaa Rabbigu ku leeyahay, Tan ayaad ku ogaan doontaa inaan Rabbiga ahay, bal ogow, ushan aan gacanta ku hayo ayaan ku dhufan doonaa biyaha webiga ku jira, markaasay waxay u rogman

doonaa dhiig. **18** Oo kalluunka biyaha ku jiraana way wada bakhtii doonaa, markaasaa webigu soo uri doonaa; kolkaasaa Masriyinttu aad u nebcaan doonaa inay webiga biyo ka cabbaan. **19** Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Waxaad Haaruun ku tidhaahdaa, Ushaada qaado, oo gacanta ku kor fidi biyaha Masar, iyo webiyaashooda, iyo durdurradooda, iyo galalkooda, iyo balliyadooda biyaha ah oo dhan, si ay u noqdaan dhiig; oo dhuuka Masar oo dhammu wuxuu nogon doonaa dhiig miidhan, oo ku jiri doona weelasha qoriga ah iyo weelasha dhagaxa ahba. **20** Markaasaa Muuse iyo Haaruun yeeleen sidii Rabbigu ku amray; kolkaasuu ushii kor u qaaday, oo biyihii webiga ku jiray ku dhuftay Fircoona iyo addoommadiisii hortooda, markaasaa biyihii webiga ku jiray oo dhammu waxay u rogmadeen dhiig. **21** Kalluunkii webiga ku jirayna way wada bakhtieneen; webigiina waa uray, Masriyinttiina biyaha way ka cabbi kari waayeen webigii; dhulkii Masar oo dhammuna wuxuu noqday dhiig miidhan. **22** Markaasaa saaxiriintii Masaraan waxay yeeleen sidii si le'eg oo falfalkoodii ku sameeyeen. Qalbigii Fircoonna wuu sii qallafsanaaday, mana uu dhiegaysan iyagii, sidii Rabbigu yidhi. **23** Kolkaasaa Fircoona noqday oo guriisii tegey, waxanna qalbigiisii maba uu gelin. **24** Markaasaa Masriyinttu oo dhammu waxay qoteen webiga dhinacyadiisa inay helaan biyo ay cabbaan, waayo, biyihii webiga way cabbi kari waayeen. **25** Oo intii Rabbigu webiga kharribay toddoba maalmood baa ka dambaysay.

8 Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Fircoona u tag, oo waxaad ku tidhaahdaa, Waxaa Rabbigu leeyahay, Dadkayga sii daa ha tageene inay ii adeegaan. **2** Oo haddii aad diiddo inaad sii daysid, bal hadda ogow, waddankaaga oo dhan waxaan ku soo dayn doonaa raho. **3** Oo webiga waxaaa ka buuxsami doona raho, markaasay waxay tegi doonaan oo geli doonaan gurigaaga, iyo qawladdaada aad seexatid, iyo sariirtaada dusheeda, iyo guryaha addoommadaada oo dhan, iyo dadkaaga dushiisa, iyo foornooyinkaaga dhexdooda, iyo weelashaada wax lagu cajimo oo dhan; **4** oo rahiaydu waxay kor fuuli doonaan adiga, iyo dadkaaga, iyo addoommadaada oo dhanba. **5** Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Waxaad Haaruun ku tidhaahdaa, Gacanta adoo ushadaa ku haysta ku fidi webiyaasha dushooda, iyo durdurrada dushooda, iyo balliyada dushooda, oo raho ku soo daa dalka Masar. **6** Markaasaa Haaruun gacanta ku kor fidiyey biyihii dalka Masar oo dhan, kolkaasaa rahiadii soo baxeen oo qariyeen dalkii Masar. **7** Saaxiriintii sidaas si le'eg bay yeeleen oo falfalkoodii ku sameeyeen, oo raho bay keeneen dalkii Masar. **8** Markaasaa Fircoona wuxuu u yeedhay Muuse iyo Haaruun, oo wuxuu ku yidhi, Rabbiga noo baryaan inuu rahiayda naga qaado aniga iyo dadkaygaba; oo markaasaan dadka sii dayn doonaa inay tagaan oo ay Rabbiga allabar i bixiyaan. **9** Kolkaasaa Muuse wuxuu Fircoona ku yidhi, Adaa amarka leh; goormaan idin baryaa adiga iyo addoommadaada iyo dadkaaga, iyo in rahiayda laga baabbi'iyo adiga iyo guryahaagaba, oo ay ku hadhaan webiga keliya? **10** Markaasuu ku yidhi, Berri. Isaquna wuxuu yidhi, Sidaad u tidhi ha noqoto, bal inaad ogaatid inaan jirin mid la mid ah Rabbiga ah Ilaahayaga. **11** Oo rahiaydu waa ka tegi doonaan adiga iyo guryahaaga, iyo addoommadaada, iyo dadkaagaba, oo waxay ku hadhi doonaa webiga oo keliya. **12** Kolkaasay Muuse iyo Haaruun ka tageen Fircoona; markaasaa Muuse Rabbiga ugu qayshaday wax ku saabsan rahiadii uu ku soo daayay Fircoona. **13** Rabbiguna wuu yeelay siduu Muuse yidhi, oo rahiadii waa ka idlaadeen guryihii, iyo barxadii, iyo beerihiiba. **14** Kolkaasay isu soo wada ururiyeen oo meelo ku tuuleen, markaasaa dalkii uray. **15** Fircoonee markuu arkay inay wixii joogsadeen ayuu galbiga ka sii qallafsanaaday, mana uu dhiegaysan iyagii, sidii Rabbigu yidhi. **16** Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Waxaad Haaruun ku tidhaahdaa, Ushaada fidi oo ciidda dhulka ku dhufo si uu dalka

Masar oo dhammu injir miidhan u noqdo. **17** Markaasay sidi yeeleen. Kolkaasaa Haaruun ushiisii gacanta ku fidiyey, oo wuxuu ku dhuftay ciidda dhulka, kolkaasaa injiru gashay dadkii iyo duunyadiiba; ciiddii dhulka oo dhummuna waxay noqtotay injir miidhan oo qulqulaysa dalkii Masar oo dhan. **18** Saaxiriintiina saasay yeeleen, oo waxay damceen inay injir fal Falkoodii ku keenaan, laakiinse way kari waayeen; injir baana ku jirtay dadkii iyo duunyadiiba. **19** Markaasaa saaxiriinti waxay Fircoo ku yidhaahdeen, Tanu waa fartiil laah. Qalbigii Fircoona wuu sii qallafsanaaday, mana uu dhegaysan iyaggi, sidi Rabbigu yidhi. **20** Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Aroor hore kac oo Fircoo hortiisa istaag, waayo, markaasuu biyaha tegaya, oo waxaad ku tidhaahdaa, Waxaa Rabbigu leeyahay, Dadkayga sii daa ha tageene inay ii adeegaan. **21** Haddii kalese haddaan dadkayga sii daynin inay tagaan, bal ogow, waxaan idin soo diri doonaa duqsiyo faro badan, adiga, iyo addoommadaada, iyo dadkaaga, iyo guryahaaga dhedooda; oo guryaha Masriyiinta oo dhanna waxaa ka buuksamii doona duqsiyo faro badan, iyo weliba dhulka ay joogaanba. **22** Inaad ogaatid inaan anigu dhulka dhexdiisa ku ahay Rabbiga, maalintaas waan ka duwi doonaa dalka Goshen oo dadkaygu deggan yahay, inaan duqsiyo badanu halkaas jirin innaba. **23** Oo dadkayga iyo dadkaagana waan kala sooci doonaa; calaamadaasuna berri bay ahaan doontaa. **24** Rabbiguna sidi buu yeelay, oo duqsiyo badan oo baas aaya yimid gurigii Fircoo, iyo guryihii addoommadiisa, oo dalkii Masar oo dhanna duqsiyadii badnaa aawadood ayuu u kharribmay. **25** Markaasaa Fircoo wuxuu u yeedhay Muuse iyo Haaruun, oo wuxuu ku yidhi, Taga oo Ilaahiin dalka dhexdiisa allabari ugu bixiya. **26** Kolkaasaa Muuse ku yidhi, Sidaas inaan yeelno ma habboona; waayo, karaahiyada Masriyiinta ayaannu Rabbiga llaahayaga ah u bixinaynaa. Bal eeg, miyaannu karaahiyada Masriyiinta ku allabarinnaa iyagogoo noo jeeda? De sow na dhagxin maayaan? **27** Meel saddex maalmood loo socdo oo cidla ah ayaannu tegaynaa, oo allabari ugu bixinaynaa Rabbiga llaahayaga ah, siduu nagu amri doono. **28** Markaasaa Fircoo wuxuu ku yidhi, Waan idin sii daynayaa inaad tagtaan inaad cidlada allabari ugu bixisaan Rabbiga Ilaahiinna ah, laakiinse waa inaydhaan aad u fogaan. Ina soo deuceey. **29** Muusena wuxuu ku yidhi, Bal eeg, waan kaa baxayaa oo waxaan Rabbiga ka baryi doonaa inay duqsiyada badanu berri ka tagaan Fircoo iyo addoommadiisa, iyo dadkiisa, laakiinse Fircoo yuusan mar dameb khiyano nagula macaamiloon, isagoo aan daynin dadka inay tagaan si ay allabari ugu bixiyaan Rabbiga. **30** Markaasaa Muuse ka tegey Fircoo, oo wuxuu baryay Rabbiga. **31** Rabbiguna sidi Muuse yidhi ayuu yeelay; duqsiyadii badnaana wuu ka kexeyey Fircoo, iyo addoommadiisi, iyo dadkiisiiba. Mid qudh ahna kama hadhin. **32** Markanna Fircoo qalbiga ayuu ka sii qallafsanaaday, oo dadkiina siima uu dayn inay tagaan.

9 Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Fircoo u tag, oo waxaad ku tidhaahdaa, Waxaa Rabbiga ah Ilaaha Cibraaniyadu leeyahay, Dadkayga sii daa ha tageene, inay ii adeegaan. **2** Waayo, haddii aad sii dayn weydo, oo aad sii haysatid, **3** bal ogow, gacanta Rabbigu waxay ku dhici doontaa xoolahaaga berrinka jooga, ha ahaadeen fardaha, dameeraha, geela, lo'da, iyo adhigaba; waxaana dhici doona cudur baas. **4** Oo Rabbigu waa kala sooci doonaa xoolaha reer binu Israa'iil iyo xoolaha Masar; oo waxa reer binu Israa'iil ay leeyihiinna waxba kama dhiman doonaan. **5** Rabbiguna wakhti buu u qabtay, isagoo leh, Berri Rabbigu waxan ayuu dalka dhexdiisa ku samay doonaa. **6** Rabbiguna waxaas waa sameeyey maalintii dambe, oo xoolihii Masar oo dhummuna way wada bakhtiyee; laakiinse xoolihii reer binu Israa'iil midna kama bakhtiyin. **7** Markaasaa Fircoo cid diray, oo bal eeg, xoolihii reer binu Israa'iil xataa mid kama bakhtiyin. Laakiinse Fircoo wuu madax adkaaday, dadkiina

siima uu dayn inay tagaan. **8** Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse iyo Haaruun ku yidhi, Wawaad qaadataan cantoobooyin dambaska foornada ah, oo Muuse samada ha u saydho Fircoo hortiisa. **9** Oo waxay noqon doontaa habaas dhulka Masar oo dhan dul yaal, oo dalka Masar oo dhan waxaa dadka iyo duunyadaba ka soo bixi doona boogo xunxun. **10** Markaasay qaadeen dambaskii foornada, oo waxay hor istaageen Fircoo; kolkaasaa Muuse xaggaa samada kor ugu saydhay, markaasaa dadkii iyo duunyadiiba waxaa ka soo wada baxay boogo xunxun. **11** Oo saaxiriintiina Muuse ma ay hor istaagi karin boogaha dartood, waayo, booguhu waxay ka soo bixeent saaxiriinti iyo Masriyiintii oo dhan. **12** Rabbiguna waa sii qallafiyey Fircoo qalbigiisi, oo isna ma uu dhegaysan iyaggi, sidi Rabbigu Muuse ku yidhi. **13** Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Aroor hore kac, oo Fircoo hortiisa istaag, oo waxaad ku tidhaahdaa, Rabbiga Ilaaha Cibraaniyada ah wuxuu leeyahay, Dadkayga sii daa ha tageene, inay ii adeegaan. **14** Waayo, waxaan markan qalbigaaga, iyo addoommadaada, iyo dadkaagaba ku soo dayn doonaa belaayadaya oo dhan, inaad ogaatid inaan dhulka oo dhan lagu arag mid anoo kale ah. **15** Waayo, haatan haddaan gacantaya fidin lahaa, oo aan belaayo kugu dhufan lahaa adiga iyo dadkaagaba, de markaas adiga dhulka waa lagaa baabbi'in lahaa, **16** laakiin sababtan awaadeed aayaan kuu taagay, inaan xooggayga kaa muujiyo iyo in magacayga laga sheego dhulka oo dhan. **17** Ma welii baad dadkayga iska weynaynaysaa, oo aanad sii daynin? **18** Bal ogow, berrito haddaa oo kale waxaan soo daadin doonaa roobdhagaxyale baas oo aan weligiis lagu arag Masar tan iyo maalintii la dhisay ilaa haatan. **19** Haddaba cid u dir oo la soo dhaqso lo'daada iyo waxa berrinka kuu jooga oo dhan; waayo, dad iyo duunyo wixii berrinka laga helo oo dhan oo aan guryaha la soo gelin, waxaa ku soo degi doona roobka dhagaxyada leh, wayna dhiman doonaan. **20** Markaasaa mid kasta oo addoommadii Fircoo ka mid ahaa oo ka cabsanay ereygi Rabbiga, addoommadiisi iyo lo'diisi ayuu xaggaa guryaha u eryay; **21** kii aan dan ka lahayn ereygi Rabbigase addoommadiisi iyo lo'diisiiba ayuu berrinka ku daayay. **22** Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Gacanta xaggaa samada u fidi, in roobka dhagaxyada leh ku soo dego dalka Masar oo dhan, dadka dushisa iyo duunyadu dusheeda iyo dhalatalatduurka ku taal dusheeda oo dhan ee dalka Masar dhammaantiis. **23** Markaasaa Muuse ushiisii u fidiyey xaggaa samada, oo Rabbigu wuxuu soo diray onkod iyo roobdhagaxyale, waxaana dhulka ku soo degay dab; oo Rabbigu wuxuu dalkii Masar ku soo daayay roobdhagaxyale. **24** Sidaas daraaddeed waxaa ku soo da'ay roobdhagaxyale baas, roobka dhagaxyada lehna waxaa ku qaldanayn dab, kaas oo kalena weligiis kama diin dalka Masar oo dhan tan iyo maalintii ay quruun noqtotay ilaa haatan. **25** Oo roobkiid dhagaxyada lahaana wuxuu laayay wax alla wixii dalka Masar oo dhan duurkiisa joogay, dad iyo duunyoba; oo dhalataladii duurka oo dhanna roobkiid dhagaxyada lahaa baa laayay, oo dhirtii duurka oo dhanna wuu jejebiyey. **26** Waxaa keliyahooyaa an roobdhagaxyale ku diin dalkii Goshen oo reer binu Israa'iil joogeent. **27** Markaasaa Fircoo cid u diray, oo u yeedhay Muuse iyo Haaruun, oo wuxuu iyaglii ku yidhi, Markan waan dembaabay; Rabbigu waa xaq, aniga iyo dadkaygubana shar baannu leennayah. **28** Bal Rabbiga noo barya, waayo, roobkan dhagaxyada leh iyo onkodkan weynu waa nagu filan yhiin; oo waan idin sii dayn doonaa, oo idinku mar dambe sii joogi maysaan innaba. **29** Kolkaasaa Muuse wuxuu isagii ku yidhi, Isla markii aan ka baxo magaalada aayaan gacmahaayga u kala bixin doonaa Rabbiga, oo onkodku waa joogsan doonaa, roobdhagaxyale dambena ma jiri doono, si aad adigu u ogaatid inuu Rabbigu dhulka leeyahay. **30** Laakiin waan ogahay in adiga iyo addoommadaadu aydhaan weli ka cabsanayn Rabbiga Ilaaha ah. **31** Oo cudbigii

ijo shaciirkaa waa baabbe'een; waayo, shaciirku waa midhaystay, cudbigana ubax baa ka baxay. **32** Laakiinse sarreenkii waxba kuma dhicin; waayo, weli aad uma uu bixin. **33** Oo Muusen magaaladuu buu ka baxay, wuuna ka tegey Fircoo, oo gacmihisiibuu u kala bixiyey Rabbiga. Markaasaa onkodkii iyo roobkii dhagaxyada lahaaba joogsadeen, roobkiina dhulka kuma shubmin. **34** Fircoonna kolkuu arkay inay joogsadeen roobkii iyo roobdhagaxyaalihii iyo onkodkiba, ayuu weliba sii dembaabay, oo qalbigisiina wuu sii qallafiyey, isaga iyo addoommadiisiba. **35** Oo Fircoon qalbigisiina waa sii qallafsanaaday, oo reer binu Israa'iilna siima uu dayn inay tagaan, sidii Rabbigu Muuse afkiisa kaga hadlay.

10 Kolkaasaa Rabbigu Muuse ku yidhi, Orod oo Fircoon u gal, waayo, qalbigisiibaa waan qallafiyey, iyo qalbiyadii addoommadiisa, inaan calaamooyinkaygan dhexdooda ka muujijo, **2** iyo inaad adigu u sheegtid dhegaha wiilkaaga, iyo wiilkaaga wiiliqiisa, wixii aan ku sameeyey Masriyiinta, iyo calaamooyinkaygii aan ku dhex sameeyey, inay iyagu ogaadaan inaan anigu ahay Rabbiga. **3** Markaasaa Muuse iyo Haaruun waxay u tageen Fircoo, oo ku yidhaahdeen, Rabbiga ah Ilaaha Cibraaniyadu wuxuu kugu yidhi, Ilaa goormaad diidaynsa inaad hortayda is-hoosaysiiso? Dadkaya sii daa ha tageene, inay ii adeegaan. **4** Laakiinse haddii aad diiddo inaad dadkaya sii dayso, bal ogow, berrito dalkaaga ayax baan ku soo dayn doonaa, **5** oo dhulkuu qarin doonaa, si aan dhulkuu loo arkin, oo wuxuu cuni doonaa wixii ka baxsaday roobkii dhagaxyada lahaa oo idii hadhay, oo wuxuu kaloo cuni doonaa geed kasta oo duurka idiinka baxaya. **6** Oo wuxuu ka buuxsami doonaa guryahaaga, iyo guryaha addoommadaada, iyo guryaha Masriyiinta oo dhan; si aan aabbayaashiin iyo awowayaashiin midkoodna arag tan iyo waagii ja dhulkuu joogeen ilaa maantadan. Kolkaasuu ka noqday oo ka tegey Fircoo. **7** Markaasaa Fircoo addoommadiisii waxay ku yidhaahdeen, Ilaa goormuu ninkanu dabin inagu noqonayaa? Inaga sii daa nimanka, Rabbiga Ilaahooda ah ha u adeegeene. War miyaadan weli ogayn in Masar baabba'day? **8** Markaasaa Muuse iyo Haaruun mar kale loo keenay Fircoo. Kolkaasuu wuxuu ku yidhi, Taga oo Rabbiga Ilaahiinna ah u adeega, laakiinse waa ayo kuwa tegayaa? **9** Muusena wuxuu yidhi, Annagu waannu tegaynaa yar iyo weynba, oo waxaannu la tegaynaa wiilashayada iyo gabdhahayaga, iyo adhyahayaga, iyo lo'dayada oo dhan; waayo, waxaannu u idaynaa Rabbigayaga. **10** Oo wuxuu iyagii ku yidhi, Rabbigu ha idinla jiro, haddaan idin sii daayo idinka iyo yaryakiinnaba, laakiinse bal ogaada in wax xumu idinka horreeyaan. **11** Sidaas ma aha; ee intiinna ragga ahu taga, oo Rabbiga u adeega; waayo, taasu waa wixii aad doonayseent. Kolkaasaa Fircoon hortiisa laga eryay iyagii. **12** Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Gacantaada ayaxa ugu fidi dalka Masar korkiisa, inuu kor yimaado dalka Masar, oo uu cuno geed yar oo kasta, oo ah in alla intii roobkii dhagaxyada lahaa ka baxsatay. **13** Markaasuu Muuse ushiisii dalkii Masar ku kor fidiyey, oo Rabbigu maalintaas oo dhan iyo habeenkii oo dhan, wuxuu dhulkuu ku soo daayay dabayl bari ka timid, oo markii waagiiberyay ayaa dabayshii bari ayaxii keentay. **14** Kolkaasaa ayaxii dalkii Masar oo idil dul fuluy, oo wuxuu ku soo degay dalkii Masar oo dhan; wuxuuna ahaa ayax baas; hortiisa lama arag ayax saas oo kale ah, dabadiisna ma jiri doono kaas oo kale. **15** Waayo, wuxuu qariyey dhulka dushiisa oo dhan, kolkaasaa dalkii gudcur noqday; oo wuxuu cuunay dhalatadii waddanka oo dhan, iyo midhihiidhirtti roobkii dhagaxyada lahaa ka baxsaday oo dhan; oo dalkii Masar oo dhanna wax cagaar ahuna kuma hadhin ama dhir ha noqoto ama dhalatada duurka. **16** Markaasaa Fircoo dhaqso ugu yeedhay Muuse iyo Haaruun, oo wuxuu ku yidhi, Waan ku dembaabay Rabbiga Ilaahiinna ah iyo idinkaba. **17** Haddaba waan ku baryayaaye, iga

cafi dembigaya markan keliya, oo ii barya Rabbiga Ilaahiinna ah, inuu iga qaado dhimashadan keliya. **18** Kolkaasuu Fircoon dibadda uga baxay oo Rabbiga baryay. **19** Markaasaa Rabbigu wuxuu soo leexiyey dabayl aad iyo aad u xoog badan oo galbeed ka timid, kolkaasay ayaxii kor u qaadday oo waxay ku gurtay Badda Cas, oo xataa ayax qudha ahi kuma hadhin dalka Masar oo dhan. **20** Markaasaa Rabbigu sii qallafiyey Fircoon qalbigisiibaa, mana uusan sii dayn reer binu Israa'iil inay tagaan. **21** Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Gacantaada xagga samada u taag, in gudcur ku soo dego dalka Masar, kaasoo ah gudcur aad u duran. **22** Kolkaasaa Muuse gacanta xagga samada u taagay; oo waxaa dalkii Masar ku soo degay gudcur weyn oo in saddex maalmoood ah jiray; **23** oo midkoodna midka kale ma arkin, ama midkoodna meeshiisii kama kicin in saddex maalmoood ah; laakiinse reer binu Israa'iil oo dhan guryahoodu iftiin bay laahaayeen. **24** Markaasaa Fircoon Muuse u edheydh oo wuxuu ku yidhi, Taga oo Rabbiga u adeega; laakiinse adhyahiiinna iyo lo'diinu ha joogeen; yaryarkiinnuse ha idin raaceen. **25** Muusena wuxuu yidhi, De waa inaad weliba na siisaa allabaryo iyo qurbaan la gubo, oo aannu u bixinno Rabbiga ah Ilaahayaga. **26** Lo'dayaduna waa inay na raacdaa, oo waa inaan neef kelyiyuhu dib nooga hadhin, waayo, iyada waa inaanu wax ka qaadannaa si aannu ugu adeegno Rabbiga ah Ilaahayaga. Annagu garan mayno wax aannu ugu adeegno Rabbiga jeeraannu tagno xaggaas. **27** Laakiinse Rabbigu waa sii qallafiyey Fircoon qalbigisiibaa, mana u doonayn inuu iyaga sii daayo. **28** Markaasaa Fircoon wuxuu isagii ku yidhi, War iga tag, oo iska jir, si aadan wejigayga mar dambe u arkin, waayo, maalintii aad wejigayga aragtid hubaal waad dhiman doontaa. **29** Markaasaa Muuse wuxuu ku yidhi, Adigu si wanaagsan baad u hadashay, oo wejigayga mar dambe arki maayo.

11 Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Weli belaayo kale ayaa Fircoon iyo Masar ku soo dejin doonaa; oo dabadeedna wuu idin sii dayn doonaa inaad halkan ka tagtaan, oo markuu idin sii daayo, giddiin ayuu halkan idinka sii wada eryi doonaa. **2** Haddaba dadka dheghiisa maqashii, oo nin waluba ha weyddiisto deriskiisa, naag walubana ha weydisatiso deriskeeda alaab lacag ah iyo alaab dahab ah. **3** Rabbiguna Masriyiintii ayuu dadkii raalli uga dhigay. Oo weliba ninkii Muuse ahaa wuxuu dalka Masar ku ahaa mid aad u weyn xagga Fircoon addoommadiisa iyo xagga dadkaba. **4** Muusena wuxuu yidhi, Waxaa Rabbigu leeyahay, Habeenbadhka baan dalka Masar ku dhex soconayaa, **5** oo curadyada dalka Masar jooga oo dhammu way wada dhiman doonaan, curadka Fircoo oo ku fadhiya carshigiisa, ilaa la gaadho curadka gabadha addoonta ah oo ka dampbaya dhagaxshiidka, iyo curadyada xoolaha oo dhan. **6** Oo waxaa dalka Masar oo dhan jiri doonta oohni weyn, taas oo kale aan hore loo arag, hadda kaddibna aan la arki doornin marnaba. **7** Laakiinse reer binu Israa'iil dad iyo duunyo toona xataa eeyna afka u kala qaadi maayo, si aad u ogaataan in Rabbigu kala duway Masriyiinta iyo reer binu Israa'iil. **8** Oo addoommadaadan oo dhummam anigay ii iman doonaan, oo anigay ii sujuudi doonaan, iyago leh, Iska bax, adiga iyo dadka kula socda oo dhummuba; oo markaa dabadeed aayaan bixi doonaa. Oo wuxuu Fircoon kaga tegey cadho aad u kulul. **9** Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Fircoon hadalkaaga dhegaysan maayo, inay cajaa'ibyadaydu dalka Masar ku sii bataan aawadeed. **10** Muuse iyo Haaruunna cajaa'ibyadan oo dhan waxay ku sameeyeen Fircoon hortiisa; Rabbiguna waa sii qallafiyey qalbigii Fircoon oo isna ma uusan sii dayn reer binu Israa'iil inay dalkiisa ka baxaan.

12 Oo Rabbigu wuxuu Muuse iyo Haaruun kula hadlay dalka Masar, oo ku yidhi, **2** Bishanu waxay idin noqonaysaa tii

bilaha ugu horraysay; oo waxay idin noqonaysaa sannadda bisheedii kowaad. 3 Shirka reer binu Israa'iil oo dhan la hadla oo waxaad ku tidhaahdaan, Maalinta tobnaad oo bishan waa in nin waluba wan qaataa sida reeraha abbayaashood yihiin, qoys waluba wan ha qaato; 4 oo haddii qoys uusan wada qaadan karin wan, de markaas waa in isaga iyo derisksiisa oo ah kan qoyskiisa ku xiga ay mid wada qaataan oo ay u qaybsadaan sida tirada dadku tahay; nin walba sida cintadiisu tahay waa inaad u tirsaa kalaqaybiinta wanka. 5 Wankiinuu waa inuu ahaadaa mid aan iin lahayn, waana inuu ahaadaa mid lab oo sannad jiray, waana inaad wananka ama orgiyada ka bixisaan, 6 oo waa inaad gooni u xidhaan ilaa bisha maalinteeda afar iyo tobnaad; oo ururka shirka reer binu Israa'iil oo dhammu waa inay makhrubki qalaan. 7 Oo waa inay dhiigga wax ka qaataan, oo ay mariyaan fayaaradda albaabka labadeeda dhinac iyo meesheeda sare oo ah guryaha ay wax ku dhex cuni doonaan. 8 Oo habeenkaas waa inay cunaan hilibka oo dab lagu dubay, iyo kibis aan khamiir lahayn, oo ha ku cuneen caleemo qadhaad. 9 Ha cunina isagoo ceedhiin ama biyo lagu kariyey, laakiin waxaad cuntaan isagoo dab lagu dubay, oo qaba madaxiisa iyo mijiihiisa iyo waxa gudhiisa ku jira qaba. 10 Oo waa inaydaan waxbaa kareebin ilaa subaxda, laakiin waxa ka hadha markuu waagu beryo waa inaad dab ku gubtaan. 11 Oo sidan waa inaad u cuntaan, idinkoo guntan, oo kabihiinnu cagaha idinku jiraan, ushiinnuunaa gacanta idinku jirto; oo waa inaad degdeg u cuntaan; waayo, waa Rabbiga Kormariddiisa. 12 Waayo, habeenkaas waxaan dhex mari doonaan dalka Masar, oo waxaan wada layn doonaan curadyada dalka Masar oo dhan, kuwa dadka iyo kuwa duunyadaba, oo ilaahyada Masar oo dhan waxaan ku soo dejin doonaan xukummo. Anigu waxaan ahay Rabbiga. 13 Oo dhiiggu wuxuu idin noqon doonaan calaamo kor taal guryaha aad ku jirtaan; oo markii aan dhiigga arko, waan iska kiin kor mari doonaan, belaayo idin baabbi'saana idinkuma dhici doonto, markaan wax ku dhufto dhulka Masar. 14 Oo maalintanu waa inay xusuus idin noqotaa, oo waa inaad Rabbiga u iiddaan. Waa inaad ka ab ka ab weligiin ku dhawrtaan iid amar ahaan. 15 Toddoba maalmood waxaad cuntaan kibis aan khamiir lahayn; weliba maalinta kowaad waa inaad khamiirkha ka saartaan guryihiinna; waayo, ku alla kii cuna kibis khamiir leh maalinta kowaad ilaa maalinta toddobaad, qofkaas was laga gooyin doonaar reer binu Israa'iil. 16 Maalinta kowaad waxaa idin ahaan doona shir quduus ah, maalinta toddobaadna shir quduus ah. Wax shuquul ah maalmahaas waa inaan la qaban, waxa qof kastaaba cuno mooyaane, taas oo keliya baa la samayn karaa. 17 Oo idinku waa inaad dhawrtaan iidda kibista aan khamiirkha lahayn, waayo, maalintaas qudheeda ayaaan dadkiinna badnaantiisi ka soo bixihey dalkii Masar; sidaas daraaddeed amar ahaan waa inaad ka ab ka ab weligiin ku dhawrtaan maalintaas. 18 Bisha kowaad, maalinteeda afar iyo tobnaad, markay fiidki tahay waa inaad cuntaan kibis aan khamiir lahayn, ilaa laga gaadho maalinta koob iyo labataanaad oo bisha, markay fiidki tahay. 19 Toddoba maalmood waa inaan guryihiinna khamiir laga helin; waayo, ku alla kii wax khamiir leh cuna, qofkaas waa laga gooyin doonaar shirka reer binu Israa'iil, hadduu yahay qariib iyo hadduu waddanka ku dhex dhashayba. 20 Wax khamiir leh waa inaydaan cunin; guryihiinna oo dhan waa inaad ku cuntaan kibis aan khamiir lahayn. 21 Markaasaa Muuse wuxuu u wada yeedhay waayeeelladii reer binu Israa'iil oo dhan, oo wuxuu iyagi ku yidhi, La baxa wananaa oo qoys, qoys u qaata, oo qala wanka Kormaridda. 22 Wuxaad qaadataan xidhmo geed husob ah, oo waxaad dartaan dhiigga ku jira xeedhada, oo albaabka fayaaraddiisa sare iyo labada dhinac oo fayaaradda ah ku taabsiyya dhiiga ku jira xeedhada; oo midkiinna ilaa waagu ka beryo yuusan albaabka gurihiisa dibadda uga bixin. 23 Waayo, Rabbigu wuxuu dhex mari doonaan dalka, oo

wuxuu layn doonaan Masriyinta, oo markuu arko dhiigga ku yaal albaabka fayaaraddiisa sare iyo labada dhinac oo fayaaradda ah ayaa Rabbigu kor mari doona albaabka, oo u oggolaan maayo in baabbi'iyuhu guryihiinna soo galoo oo idin laayo. 24 Oo waxan amar ahaan waa inaad weligiin u dhawrtaan idinka iyo carruurtiinnuba. 25 Oo markii aad timaadaan dalka Rabbigu idin siin doono, oo uu idinku ballanqaadyad, waa inaad dhawrtaan u adeegiddan llaah. 26 Oo markii carruurtiinnu idinku yidhaahdaan, Maxaad ula jeeddaan u adeegiddan llaah? 27 waxaad ku odhan doontaan, Waa allabarigii Rabbiga Kormariddiisi, kii kor maray guryihii reer binu Israa'iil markay Masar joogeen, oo samatabbixiy reerahayagi, Masriyintiise laayay. Markaasaa dadku madaxa u foororiyey oo u sujuuyad. 28 Markaasaa reer binu Israa'iil tageen oo sidaas yeeleen; sidii Rabbigu Muuse iyo Haaruun ku amray ayay yeeleen. 29 Oo waxaa dhacday in habeenbadhki Rabbigu laayay curadyadii dalkii Masar oo dhan, inta laga bilaabay curadkii Fircoon oo carshigii si kufadhiyey ilaa la gaadhay curadkii maxbuuska godxabsiga ku jiray, iyo curadyadii xoolaha oo dhan. 30 Markaasaa habeenkaas waxaa kacay Fircoon, iyo addoommadiisi oo dhan, iyo Masriyinti oo dhan; oo oohni aad u weyn baa Masar ka dhacday, waayo, ma jirin guri aan meyd oolin. 31 Markaasuu Muuse iyo Haaruun u yeedhay habeennimadii, oo wuxuu ku yidhi, Kaca, oo dadkayga ka dhex baxa, idinka iyo reer binu Israa'iilba; taga oo Rabbiga u adeega, sidaad u tidhaahdeen. 32 Oo adhyihiinna iyo lo'diinnaba kaxaysta, sidaad u tidhaahdeen, iina soo duceeya. 33 Oo Masriyintuun waxay dadka ku deddejiyeen inay dhaqso uga saaraan dalka; waayo, waxay yidhaahdeen, Kulligeen waxaynu nahay dad go'ay. 34 Markaasaa dadkii waxay qaateen cajiinkoodii intaanu khamiirin, iyo weelashoodii ay wax ku dhex cajiimi jireen, oo intay maryahoodii ku xidheen ayay garbaha saarteen. 35 Oo reer binu Israa'iilna waxay yeeleen sidii Muuse eraygiisu ahaa; oo waxay Masriyinti weyddiisteen alaab lacag ah iyo alaab dahab ah iyo dhar; 36 oo Rabbiguna Masriyinti ayuu dadkii raallii uga dhigay, oo sidaas daraaddeed way u daayeen inay qaataan wixii ay weyddiisteenba. Oo iyana Masriyinti way dheeceen. 37 Oo reer binu Israa'iilna waxay ka sodcaaleen Racmeses oo waxay tageen Sukod, tiradoonduna waxay ku dhowayd lix boqol oo kun oo nin oo lugaynaya oo an carriurta lagu tirin. 38 Oo waxaa kaloo raacay dad faro badan oo isku darsan, iyo adhyihi, iyo lo'dii, oo ahaa xoolo aad u badan. 39 Oo cajinkii ay Masar kala yimaadeen ayay ka dubteen kibis aan khamiir lahayn, waayo, ma y khamiirin; maxaa yeelay, dalkii Masar degdeg bay kaga soo bexeen, oo ma aanay sii joogi karin, mana ay diyaarsan sahay. 40 Reer binu Israa'iil intay dalka Masar qariib ku ahaayeen waxay ahayd afar boqol iyo soddon sannadood. 41 Oo markii aftarii boqol iyo soddonkii sannadood dhammaadeen, isla maalintaas ayaa Rabbiga dadkiisi badnaa oo dhammu ka baxay dalkii Masar. 42 Habeenkaasu waa habeen aad Rabbiga loogu dhawro, bixintii uu iyaga Masar ka soo bixihey awaaadeed; kaasuu waa habeenkii Rabbiga oo ay reer binu Israa'iil oo dhammu ka ab ka ab aad u dhawraan. 43 Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse iyo Haaruun ku yidhi, Kanu waa amarkii iidda Kormaridda; shisheeyuhuna yuusan wax ka cunin; 44 laakiinse nin kasta addoonkiisa uu lacagta ku iibsaday, markaad guudo dibabdeed waa inuu wax ka cunaa. 45 Kii qariib ah iyo midiidinka la soo kiraystay toona midkoonda waa inuousan wax ka cunin. 46 Oo waa in isku guri lagu cuno; oo waa inaadan hilibka waxba dibadda uga bixin; lafna waa inaydaan ka jebin. 47 Oo shirka reer binu Israa'iil oo dhammu waa inuu dhawro. 48 Oo haddii mid qariib ahu idinla dego, oo uu doonayo inuu Rabbiga u dhawro iidda Kormaridda, de waa in intiisa lab oo dhan la wada gudaa, oo markaas ha soo dhowaado oo ha dhawro, oo markaas wuxuu noqon doonaan sidii mid dalka ku dhashay; laakiinse qof buuryoqab ahu waa inuousan

wax ka cunin. **49** Kan waddanka ku dhashay iyo kan qariibka ah oo idin dhex degganu waa inay isku sharchi ahaadaan. **50** Sidaasay reer binu Israa'iil oo dhammu yeeleen; sidiif Rabbigu Muuse iyo Haaruun ku amray ayay yeeleen. **51** Oo isla maalintaasaa Rabbigu reer binu Israa'iil uga bixiyey dalkii Masar, siday guutooyinkoodii ahaayeen.

13 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **2** Curadyada oo dhan quduus iiga dhig; wax alla wixi maxal fura oo ku dhex jira reer binu Israa'iil, dad iyo duunyoba, anigaa iska leh. **3** Markaasaa Muuse wuxuu dadkii ku yidhi, Xusuusta maalintaa ad Masar ka soo baxdeen, oo aad ka soo baxdeen gurigii addoonisiga; waayo, Rabbigu gacan xoog badan buu idirkaga soo bixiyey meeshan; waa inaan kibis khamiirsan la cunin. **4** Idinku waxaad baxdeen maanta oo ah bisha Aabiib. **5** Oo markii Rabbigu idin geeyo dalka reer Kancaan iyo reer Xeed, iyo reer Amor, iyo reer Xiwi, iyo reer Yebuuus, oo uu awowayaashin ugu dhaartay inuu idin siinayo, kaas oo ah dal caano iyo malab la barwaqaqsayn, de markaas waa inaad bishan dhexdeeda dhawrtaan u adeegiddan llaah. **6** Toddoba maalmood waa inaad kibis aan khamiir lahayn cuntaan, oo maalinta toddobaad waa inay iid Rabbiga u ahaato. **7** Oo kibis aan khamiir lahayn waa in la cunaa toddobadaa maalmood oo dhan; oo waa inaan lagugu arag kibis khamiirsan, ama waa inaan xataa lagugu arag khamiir, tan iyo xudduudkaaga oo dhan. **8** Maalintaas waa inaad wiilkaaga u sheeqtaa, oo waxaad ku tidhaahdaa, Waa wixii Rabbigu ii sameeyey aawadood markii aan Masar ka soo baxay. **9** Oo waxay kuu noqon doontaa calaamo gacantaada saaran, iyo xusuus indhahaaga u dhaxaysa, in Rabbiga sharcigisu afkaaga ku jiro; waayo, Rabbigu gacan xoog leh buu kaaga soo bixiyey dalkii Masar. **10** Sidaas daraaddeed waa inaad amarkan hayssaa xilligisa, oo Aad dhawrtaa sannad ilaa sannad. **11** Oo markii Rabbigu ku geeyo dalka reer Kancaan siduu ugu dhaartay adiga iyo awowayaashaaba, oo uu ku siyo, **12** de markaas waa inaad Rabbiga gooni ugu soocdaa kulli intii maxal furta oo dhan iyo intii xoolaha curad ah, mid kasta oo lab ah Rabbigu waa iska lahaan doonaa. **13** Oo curad kasta oo dameer ah waa inaad ku madax furtaa wan yar; oo haddii aadan doonayn inaad madax furto, de markaas waa inaad luqunta ka jebisaa, oo dadkaaga curadyadiisa oo dhan waa inaad wax ku madax furtaa. **14** Oo dabadeedto markii wiilkaagu wax ku weyddiyo oo kugu yidhaahdo, Waxanu waa maxay? waa inaad ku tidhaahdaa isaga, Gacan xoog badan baa Rabbigu nagaga soo bixiyey Masar oo ahaa gurigii addoonisiga; **15** oo markii Fircoo dooni waayay inuu na sii daayo, waxaa dhacday inuu Rabbigu wada laayay curadyadii Masar oo dhan oo ahaa curadyadii dadka iyo curadyadii duunyadaba; oo sidaas daraaddeed baan Rabbiga allabaa ugu bixiyaa wax alli wixii maxal fura oo dhan, ee ah inta lab, laakiinse dadkaya curadyadiisa oo dhan wax baan ku madax furtaa. **16** Oo waxay kuu noqon doontaa calaamo gacantaada saaran, iyo wax ka laalaada indhahaaga dhexdooda; waayo, Rabbigu gacan xoog badan buu Masar nagaga soo bixiyey. **17** Oo markii Fircoo dadkii sii daayay, Ilaah kuma uu kaxay jidka dalka reer Falastiin in kastoo uu kaasuu dhowaa, waayo, Ilaah wuxuu yidhi, Waaba intaasoo dadku markay dagaal arkaan ay qoomameeyaan, oo ay Masar dib ugu noqdaan. **18** Laakiinse Ilaah wuxuu dadkii u hor kacay waddada la wareegtaa cidlada ku ag taal Badda Cas; reer binu Israa'iilna waxay Masar ka bexeen iyagoo hubkoodii sita. **19** Markaasaa Muuse wuxuu qaaday lafihii Yuusuf, waayo, Yuusuf aad buu ugu dhaartay reer binu Israa'iil, oo wuxuu ku yidhi, Hubaal Ilaah waa idin soo boongan doonaa; ee lafahayga waa inaad halkan ka qaaddaan. **20** Oo waxay sodaalkoodii ka bilaabeen Sukod, oo waxay degeen Eetaam, oo ku taal cidlada qarkeeda. **21** Rabbiguna inuu iyaga jidka tuso aawadeed ayuu maalintii hortooda socon jiray isagoo ku jira tir daruur ah, habeenkina tir dib ah, inuu

iyaga u iftiimyo si ay u socdaan hadh iyo habeenba. **22** Tiirkii daruuta ahaa oo maalinta, iyo tiirkii dabka ahaa oo habeenka kama tegin dadka hortiisa.

14 Markaasaa Rabbigu la hadlay Muuse, oo wuxuu ku yidhi, **2** La hadal reer binu Israa'iil oo u sheeg inay dib u soo noqdaan oo ay deegaan meel ka horraysa Fiihaahiroid, oo u dhaxaysa Migdol iyo badda, kana horraysa Bacal Sefoon. Horteeda oo meel badda agteeda ah waa inaad degtaan. **3** Oo Fircoo wuxuu wax ka sheegi doonaa reer binu Israa'iil, oo odhan doonaa, Dhulkaa murgiyey, oo cidladaa xidhay iyaggi. **4** Oo anna waxaan qallafin doonaa Fircoo qalbigiisa, oo isna wuu soo raacdaysan doonaa iyaga; markaasaaan Fircoo iyo ciidankiisa ciso ka heli doonaa; Masriyintuna waxay ogaan doonaan inaan anigu ahay Rabbiga. Oo iyana sidiif bay yeeleen. **5** Oo waxaa loo sheegay boqorkii Masar inay dadkii carareen; markaasaa Fircoo iyo addoommadiisi qalbigoodii wuxuu u rogmaday xaggii dadka, oo waxay yidhaahdeen, Waxan aynu samayn waa maxay, oo maxaynu reer binu Israa'iil uga sii daynay adeegiddii ay inoo adeegi jireen? **6** Markaasuu wuxuu diyaarsaday gaadhifaraaskiisi, oo wuxuu watay dadkiisi; **7** Oo wuxuu kaxaystay lix boqol oo gaadhifaras ah oo la doortay, iyo gaadhifardoodkii Masar oo dhan, iyo saraakii u sarraysa kulligood. **8** Markaasaa Rabbigu qallafiyey qalbigii boqorkii Masar oo Fircoo ahaa; kolkaasuu wuxuu raacdystay reer binu Israa'iil; waayo, reer binu Israa'iil waxay ku bexeen gacan sarraysa. **9** Markaasaa Masriyintii iyaggi raacdysteen. Kulli Fircoo fardhiisiyo gaadhifardoodkii oo dhan, iyo fardooleydiisi, iyo ciidankiisi ayaa raacdeeyey, oo waxay gaadheen iyagoo deggan meel badda u dhow, oo Fiihaahiroid dhinaceeda ah, kana horraysa Bacal Sefoon. **10** Oo markii Fircoo soo dhowaaday, ayaa reer binu Israa'iil indhaha kor u taageen, oo waxay arkeen Masriyintii oo soo daba socota; markaasaa aad iyo aad u cabsadeen, oo reer binu Israa'iil ayaa Rabbiga u qayshaday. **11** Oo waxay Muuse ku yidhaahdeen, War ma xabaalan jirin Masar, oo sidaa aawadeed aad noogu soo kaxaysay cidlada inaan ku dhimanno? Maxaad sidan noogu gashay oo aad Masar nooga soo saartay? **12** Sow erayganu ma aha kii aannu kugula hadalnay Masar dhexdeeda, annagoo ku leh, Iska kaaya daa, aannu Masriyintu u addeegnee? Waayo, waxaa noo wanaagsanaan lahayd inaanu Masriyintu u adeegno, intii aannu cidlada ku dhiman lahayn. **13** Markaasaa Muuse wuxuu dadkii ku yidhi, War ha cabsanina, oo iska taagnaada, oo bal arka badbaadada uu Rabbigu maanta idiin samayn doono; waayo, Masriyintu aad maanta aragteen, weligiin mar dambe ma arki doontaan. **14** Oo Rabbigu aawadiin buu u diriri doonaa, oo idinku waa inaad iska aamusnaataan. **15** Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, War maxaad iigu qaylinaysaa? Reer binu Israa'iil u sheeg inay hore u socdaan. **16** Oo adigu ushaada kor u qaad, oo gaacanta badda ku kor fidi, oo kala goo; oo reer binu Israa'iil waxay mari doonaa badda dhexdeeda oo ay ku socon doonaa dhul egeegan. **17** Oo bal ogow, anigu waxaan qallafin doonaa qalbiga Masriyintu, oo iyagay daba geli doonaaan; oo markaasaaan ciso ka heli doonaa Fircoo, iyo ciidankiisa oo dhan, iyo gaadhifardoodkiiisa, iyo fardooleydiisa. **18** Oo Masriyintu markaasay garan doonaaan inaan anigu Rabbiga ahay, kolkii aan sharaf ka helo Fircoo, iyo gaadhifardoodkiiisa, iyo fardooleydiisa. **19** Markaasaa malaa'igii Ilaah oo hor socotay reer binu Israa'iil soo wareegtay oo daba martay iyaggi, markaasaa tiirkii daruuta ahaa ka soo hor wareegay oo uu daba maray iyaggi; **20** oo wuxuu kala dhex galay reer Masar iyo reer binu Israa'iil; oo waxaa jiray daruur iyo gudcur, laakiinse weliba habeennimadii wuu iftiimay; oo habeenkii oo dhan midna uma soo dhowaan ka kale. **21** Markaasaa Muuse gacantii baddii ku kor fidiyey, oo habeenkii oo dhan Rabbigu wuxuu baddii dib ugu

celiyey dabayl xoog badan oo bari ka timid, oo wuxuu baddii ka dhigay dhul engegan, oo biyhiina way kala go'een. **22** Markaasaa reer binu Israa'iil baddii dhex mareen, oo waxay ku socdeen dhul engegan, oo biyhiina waxay iyaggi u ahaayeen derbi xagga midigta iyo xagga bidixdaba. **23** Markaasaa Masriyiintiina soo eryadeen, oo intay soo daba galeen ayay waxay marenne badda dhexdeeda, oo waxayna ahaayeen Fircoo fardhiisii iyo gaadhifardoorkiisi, iyo fardooleydiisii oo dhan. **24** Oo markii waagii beryay waxaa dhacday in Rabbigu ciidankii Masriyiinta ka dhex fiirihey tiirkii dabka ahaa iyo kii daruurta ahaa, kolkaasuu kadeeday ciidankii Masriyiinta. **25** Kolkaasuu giringirihii gaadhifardoorkooda xidhay, inay si dhib leh u kexxeeyaa; markaasay Masriyiinti waxay yidhaahdeen, Reer binu Israa'iil hortooda aynu ka carorno; waayo, Rabbigu waa u dirirayaay iyaga oo uga hiilinayaay Masriyiinta. **26** Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Badda gacanta ku kor fidii, inay biyuhu ku soo noqdaan Masriyiinta, iyo gaadhifardoorkooda, iyo fardooleydooda. **27** Markaasaa Muuse gacantii badda ku kor fidiiye, oo markii waagii beryay aayaad baddii xoogeedii hore ku soo noqotay, markaasaa Masriyiintiina ka carareen; kolkaasaa Rabbigu wuxuu Masriyiinti ku tuuray badda dhexdeedi. **28** Markaasaa biyihii isku soo noqdeen, oo waxay qariyeen gaadhifardoorkiisi, iyo fardooleydi, iyo xataa ciidankii Fircoo oo dhan oo badda dhexdeeda reer binu Israa'iil ku erayad, oo xataa midna kama hadhin. **29** Laakiinse reer binu Israa'iil waxay ku socdeen dhul engegan oo badda dhexdeeda ah, biyhiina waxay iyaggi u ahaayeen derbi xagga midigta iyo xagga bidixdaba. **30** Oo sidaasaa Rabbigu reer binu Israa'iil uga badbaadiyey gacantii Masriyiinta; oo reer binu Israa'iilna waxay arkeen Masriyiinti oo dhimatay oo badda xeebeteeda taal. **31** Markaasaa reer binu Israa'iil waxay arkeen shuqlukii weynaa oo Rabbigu ku sameeyey Masriyiinti, kolkaasay dadkii Rabbiga ka cabsadeen, oo waxay rumaysteen Rabbiga iyo addoonkiisi Muuse.

15 Markaasaa Muuse iyo reer binu Israa'iil waxay Rabbiga ugu gabyeen gabaygan, oo intay qaadeen, bay yidhaahdeen, Anigu Rabbiga waan u gabii doonaa, waayo, ammaan buu ku guulaystax; Faraskii iyo kii fuushanaabaa wuxuu ku tuuray badda. **2** Rabbigu waa xooggayga iyo gabaygaya, Oo isagu wuxuu noqday badbaadadayda. Kanu waa Ilaahay, oo anigu waan ammaani doonaa isaga; Waa Ilaahii aabbahay, aniguna waan sarraysiin doonaa. **3** Rabbigu waa dagaalyahan, Magiciisuna waa Rabbi. **4** Wuxuu Fircoo gaadhifardoorkiisi iyo ciidankiisiiba ku tuuray badda dhexdeeda, Oo saraakiishisii la doortanya waxay tiimbadeen Badda Cas dhexdeeda. **5** Oo waxaa iyaggi qariyeen moolkii, Oo moolkay dhex tiimbadeen sidii dhagax oo kale. **6** Rabbiyow, gacantaada midig xoog bay ammaan ku leedahay, Rabbiyow, gacantaada midig cadowga bay burburisaa. **7** Oo mudnaantaada weynaanteeda aayaad ku jebisaan kuwa adiga kugu kaca. Oo waxaad soo dirtaa cadhadaan, kolkaasay iyaga u gubtaa sidii jirrido yaryar oo jajab ah. **8** Oo neeftii sankaaga aawadeed ayaa biyihii isdul rasaysmeen, Daadkiina kor buu u kacay sidii taallo; Moolkiina wuxuu ku adkaaday badda dhexdeeda. **9** Oo cadowgii wuxuu yidhi, Anigu waan erylani doonaa, anigu waan gaadhi doonaa, boolida waan kala qaybin doonaa. Oo damacaygu waa ka dhergi doonaa iyaga; Oo seeftayaan galka kala bixi doonaa, gacantayduna way baabbi'in doontaa iyaga. **10** Adigu dabayshaadii baad ku afuuftay, oo baddii baa qarisay iyaggi; Oo sidii laxaamad oo kale ayay u dhex tiimbadeen biyihii xoogga badhaa. **11** Rabbiyow, adiga bal yaa kula mid ah ilaahyada dhexdooda? Bal yaa adiga kula mid ah oo quduusnimada ammaan ku leh, Oo ammaantiisa laga cabsadaa, oo cajaalibyo sameeya? **12** Adigu gacantaadii midig baad soo fidisay, Markaasaa dhulku liqay iyaggi. **13** Oo raxmaddaadaad

ku soo hor kacday dadkii aad soo madax furatay. Oo waxaad iyaggi ku soo hor kacday xooggaaga, waxaadna u soo wadday rugtaada quduuska ah. **14** Oo dadyowgii baa maqlay, wayna garrireen. Kuwii Falastiin degganaana waxay noqdeen sidii dumar fool qabatay. **15** Markaasay ugaasyadii reer Edom yaabeen; Raggii xoogga weynaa oo Moo'aabna garii baa qabtay. Dadkii Kancaan degganaa oo dhimmuna way dhalaaleen. **16** Oo cabsi iyo naxdin baa ku dhacay iyaggi. Oo gacantaada weynaanteeda awaadeed ayay sidii dhagax oo kale u aamuseen, Ilaa ay dadkaagu gudbeen, Rabbiyow, Ilaa ay dadkii aad soo iibsatay gudbeen. **17** Iyaga gudahaad soo gelin doontaa, oo waxaad ku beeri doontaa buurta dhaxalkaaga, Taasoo ah meesha aad u samaysatay inaad degganaatid, Rabbiyow, Waana meesha quduuska ah oo gacmahaagu diyaariyeen. **18** Rabbigu boqor buu ahaan doonaa weligis iyo weligisba. **19** Waayo, Fircoo fardhiisii waxay baddii la galeen gaadhifardoorkiisi, iyo fardooleydiisii, oo Rabbigu biyihii badda ayuu dushooda ku soo celiyey; laakiinse reer binu Israa'iil waxay ku socdeen dhul engegan oo badda dhexdeeda ah. **20** Markaasaa Maryan oo nebyiad ahayd, Haaruunna walaashiis ahayd, ayaa waxay gacanteeda ku qaadatay daf; kolkaasaa dumarkii oo dhammu ka daba yaaceen iyagoo cayaaraya oo dafat wata. **21** Markaasaa Maryan waxay ugu celisay iyaggi, War Rabbiga u gabay, waayo, ammaan buu ku guulaystax; Oo faraskii iyo kii fuushanaabaa wuxuu ku tuuray badda. **22** Markaasaa Muuse reer binu Israa'iil hore uga sii kexxeeyey Badda Cas, oo waxay tageen cidlada Shuur la yidhaahdo; oo waxay cidlada ku dhex soconayeen saddex maal mood, oo biyona ma ay helin. **23** Oo markii ay yimaadeen Maaraah, way cabbi kari waayeen biyihii Maaraah, waayo, way qadhaadhaayeen, oo sidaas daraaddeed magaceedii waxaa loo bixiyey Maaraah. **24** Markaasay dadkii Muuse u gunuuseen, oo waxay yidhaahdeen, Bal maxaannu cabnaa? **25** Kolkaasuu Rabbiga u qayshaday, oo Rabbigu wuxuu tusay geed, geedkiina wuu ku dhex tuuray biyihii, markaasaa biyihii macaan noqdeen. Oo meeshas buu wuxuu ugu sameeyey qaynuun iyo amar, oo meeshas buu ku tijaabiye iygii; **26** oo wuxuu ku yidhi, Haddaad aad u dhiegatsatid Rabbiga Ilaahaaga ah codkiisa, oo aad samaysid wixii ku hagaagsan indhiisaa hortooda, oo aad dhugta u dhigtid amarradiisa, oo aad dhawrtid qaynuunadiisii oo dhan, de markaas anigu kugu ridi maayo cudurradii aan Masriyiinta ku ridey midhaba; waayo, anigu waxaan ahay Rabbiga ku boggsiyya. **27** Markaasay waxay yimaadeen meal la yidhaahdo Eelim, oo meeshas waxaa ku yiil laba iyo tobantil oo biyo ah, iyo toddobaatan geed oo timir ah, oo halkaasay degeen biyaha agtooda.

16 Markaasay ka ambabbexeen Eelim, oo shirkii reer binu Israa'iil oo dhammu waxay yimaadeen cidlada Siin la yidhaahdo, taasoo u dhaxaysa Eelim iyo Siinay, waxayna ahayd bishii labaad, maalinteedi shan iyo tobnaad, taasoo ka dambaysay baxniintii ay Masar ka soo bexeen. **2** Markaasaa shirkii reer binu Israa'iil oo dhammu cidladii Muuse iyo Haaruun ugu gunuuseen. **3** Oo reer binu Israa'iilna waxay iyaggi ku yidhaahdeen, Waxaaa noo wanaagsanaan lahayd inaanu gacanta Rabbiga ku dhimmo, annagoo dalkii Masar joogna, intii aannu ag fadhnayn dheryaha hilbika ah, oo aannu kibis ka dherganyay, waayo, waxaad cidladan noogu soo bixiseen inaad ururkan oo dhan gaajo ku dishaan. **4** Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Bal eeg, waxaan samada idiinkoo sooday doonaa kibis, oo dadku waa inay dibadda u baxaan oo maalin walba soo urursadaan in maalin ku filan, si aan u tijaabiyo iyaga, bal inay sharcigayga ku socdaan iyo in kale. **5** Oo maalinta lixaad waa inay diyaarsadaan wixii ay soo gurteen, kolkaasay noqon doontaa intii ay maalin walba guran jireen in labanlaabkeed ah. **6** Markaasaa Muuse iyo Haaruun waxay reer binu Israa'iil oo dhan ku yidhaahdeen,

Makhrubka baad ogaan doontaan inuu Rabbigu idinka soo bixiyey dalkii Masar, 7 oo subaxdana waxaad arki doontaan ammaantii Rabbiga, waayo, wuu maqlayaan guruumkiinna aad Rabbiga u guruumsaysaan. Oo annagu maxaannu nahay oo aad noogu gunuusaysaan? 8 Markaasaa Muuse wuxuu yidhi; Rabbigu makhrubka wuxuu idin siin doonaa hilib aad cuntaan, subaxdana wuxuu idin siin doonaa kibis aad ka dheregtaan; maxaa yeelay, Rabbigu wuxuu maqlayaan guruumkiinna aad isaga u gunuusaysaan. Bal maxaannu annagu nahay? Annaga noo gunuusi maysaane, ee waxaad u gunuusaysaan Rabbiga. 9 Markaasaa Muuse wuxuu Haaruun ku yidhi, Shirka reer binu Israa'iil oo dhan waxaad ku tidhaahdaa, Rabbiga hortisa ku soo dhowaada; waayo, wuu maqlay guruumkiinni. 10 Intii Haaruun la hadlayay Shirki reer binu Israa'iil oo dhan waxay eegeen xaggii cidlada, oo bal eeg, ammaantii Rabbiga aaya daruurtiik ka dhex muuqatay. 11 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay, oo wuxuu isagii ku yidhi, 12 Anigu waan maqlay guruumki reer binu Israa'iil; haddaba la hadal, oo waxaad ku tidhaahdaa, Makhrubka waxaad cuni doontaan hilib, subaxdana waxaad ka dhergi doontaan kibis; oo waad ogaan doontaan inaan anigu ahay Rabbiga Ilaahiinna ah. 13 Oo waxaa dhacday in makhrubki dagaagduur yimaadeen oo ay xeradii oo dhan qariyeen, oo subaxdiina waxaa degmadii hareeraheeda ku soo degay sayax. 14 Oo markii sayaxii soo degay baabba'ay aaya waxaaa dhulkuu cidlada ku hadhay wax yaryar oo goobaaban oo laale'eg sayax barafobay. 15 Oo markay reer binu Israa'iil arkeen aaya midkoobda ka kale ku yidhi, Maxay tahay? Waayo, ma ay garanayn waxay tahay. Kolkaasaa Muuse wuxuu iyagii ku yidhi, Tanu waa kibisti Rabbigu idin siiyey inaad cuntaan. 16 Waxanu waa wixii Rabbigu idinku amray, Nin waluba ha ka gurto in cuntadiisa ugu filan, inta dadkiinna tiradiisu tahay, qofkiiba comer muggiis ha qaato, oo nin waluba inta teendhadiisa joogta ha u qayb qaado. 17 Oo reer binu Israa'iil sidaasay yeeleen, oo qaarna wax badan buu soo gurtay, qaarna wax yar. 18 Oo markay comerkii ku qiyaseen, kii wax badan soo gurtay waxba kama hadhin, kii wax yar soo gurtayna waxba kama dhinmin, oo nin waluba in cuntadiisa ugu filan buu soo gurtay. 19 Markaasaa Muuse wuxuu iyagii ku yidhi, Ninna yuusan wax ka reebin ilaa subaxda. 20 Habase yeeshee Muuse ma ay dhegaysan, laakiinse qaarkood baa wax ka reebyab ilaa subaxdii, kolkaasaa dirxi galay, oo ay urtay. Markaasaa Muusena iyagii u cadhooday. 21 Oo subax kasta nin waluba wuxuu guran jiray in cuntadiisa ugu filan; oo markii qorraxdu soo kululaatana, way dhalaali jirtay. 22 Oo maalintii lixaad waxay soo gurteen kibisti hore labanlaabkeed, qof waluba wuxuu soo gurtay laba comer, markaasaa taliyayaashii shirka oo dhammu intay u yimaadeen Muuse u sheegeen. 23 Kolkaasuu wuxuu iyagii ku yidhi, Waxanu waa wixii Rabbigu ku hadlay, Berri waa maalin weyn oo nasasho ah, oo waa sabti quduus u ah Rabbiga. Wixii aad duban lahaydeen dubta, oo wixii aad karin lahaydeen kariya, oo wax alla wixii idhi hadhaa meel dhigta oo ha idhiin yaalleen ilaa subaxda. 24 Kolkaasay meel dhigteen ilaa subaxdii, sidii Muuse ku amray; oo mana ay urin, dirxiin laguma araq. 25 Markaasaa Muuse wuxuu yidhi, Intan maanta cuna; waayo, maanta waa maalin sabti u ah Rabbiga; oo maanta waxba duurka u heli maysaan. 26 Lix maal mood waa inaad soo gurataan, laakiinse maalinta toddobaad waa sabtida, oo maalintaan waxba ma jiri doonaan innaba. 27 Oo waxaa dhacday maalintii toddobaad inay dadkii qaarkood dibadda u bexeey inay wax soo gurtaan, laakiinse waxba ma ay helin. 28 Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Ilaa goormaad diidaysaan inaad dhawrtaan amarradayda iyo qaynuunnadayda? 29 Bal eega, Rabbigu wuxuu idin siiyey sabtida, oo sidaas daraaddeed buu isagu maalintii lixaad idin siiyey kibis laba maal mood idinku filan; haddaba nin kasta oo idinka mid ahu meeshiisa ha joogo, oo maalinta toddobaad ninna yuusan

meeshiisa ka bixin. 30 Oo sidaas daraaddeed baa dadkii maalintii toddobaad u nasteen. 31 Oo reer binu Israa'iil waxay magaceedii u bixiyen Maanna; oo waxay u cadday sida midhaha koryander la yidhaahdo, waxayna u dhadhan ekayd sidii buskud malab lagu sameeyey. 32 Markaasaa Muuse wuxuu yidhi, Waxanu waa wixii Rabbigu idinku amray, oo wuxuu yidhi, Comer muggiis loo hoo dhigo farcankiinna dambe, inay arkaan kibisti aad idinku masruufi jiray markaad cidlada joogteen oo aan dalkii Masar idinka soo bixiyey. 33 Markaasaa Muuse wuxuu Haaruun ku yidhi, Weel qaado oo waxaad ku shubtaa comer muggiis oo Maanna ah, oo Rabbiga hor dhig in loo hayo farcankiinna dambe. 34 Sidii Rabbigu Muuse ku amray aaya Haaruun Maragga hortiis u dhigay, in loo hayo aawadeed. 35 Oo reer binu Israa'iil waxay maannadii cunayeen afartan sannadood, ilaa ay yimaadeen dhul la deggan yahay. Waxay cuni jireen maannadii ilaa ay yimaadeen dalkii reer Kancaan xadkisi. 36 Comer waa eefaaah toban meelood loo dhigay meeshiis.

17 Oo markaasaa shirkii reer binu Israa'iil oo dhammu waxay ka sodaaleen cidlada Siin la yidhaahdo, oo waxay u socdeen sidii Rabbigu ku amray, kolkaasay waxay degeen meel la yidhaahdo Refiidiim; oo dadkuna ma ay haysan biyo ay cabbaan. 2 Sidaas daraaddeed dadkii waxay la dirireen Muuse, oo waxay ku yidhaahdeen, War biyo aannu cabno na sii. Kolkaasaa Muuse wuxuu iyagii ku yidhi, Bal maxaad aniga ilaa diriysaan? Oo maxaad Rabbiga u jirrabaysaan? 3 Markaasay dadkii meeshaas biyo ugu harraadeen; kolkaasaa dadkii intay Muuse u gunuuseen ayay waxay ku yidhaahdeen, War maxaad Masar nooga soo kaxaysay? Ma inaad annaga iyo carruurtayada, iyo xoolahayaga harraad noogu disha baa? 4 Kolkaasaa Muuse Rabbiga u qayshaday oo ku yidhi, Bal maxaan dadkan ku sameeyaa? Waayo, waxay ku dhow yihiin inay i dhagxiyaan. 5 Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Bal dadka ka hor mar, oo waxaad kaxaysataa waayeellada reer binu Israa'iil, ushaadii aad webiga ku dhufatayna gacanta ku qabso oo tag. 6 Oo bal ogow, halkaas aayaan hortaada isku dul taagi doonaa dhagaxa weyn oo Xoreeb yaal, kolkaas waa inaad dhagaxa ushaada ku dhufataa, oo waxaa halkaas ka iman doona biyo ay dadku cabbaan. Kolkaasaa Muuse sidaas ku sameeyey waayeelladii reer binu Israa'iil hortooda. 7 Markaasuu meeshaas magaceedii wuxuu u bixiyey Masaah iyo Meriibaah, dirirti ay reer binu Israa'iil dirireen aawadeed, iyo jirrabaaddii ay Rabbiga jirrabeen aawadeed, oo ay yidhaahdeen, War, Rabbigu ma na dhex joogaa mise nama dhex joogo? 8 Markaasaa waxaa yimid reer Camaaleq, oo wuxuu reer binu Israa'iil kula diriray Refiidiim. 9 Markaasaa Muuse wuxuu Yashuuca ku yidhi, Rag inoo dooro, oo la bax, oo reer Camaaleq la dirir. Berrito waxaan istaagi doonaa buurta dusheeda, anigoo gacanta ku haysta ushii Ilaah. 10 Kolkaasaa Yashuuca yeeley sidii Muuse ku yidhi, oo wuxuu la diriray reer Camaaleq. Markaasaa Muuse iyo Haaruun iyo Xuur waxay koreen ilaa buurta dusheedi. 11 Oo markii Muuse gacanta kor u taagayba, waxaa adkaaday reer binu Israa'iil; markuu gacanta deejiyeyna, waxaa adkaaday reer Camaaleq. 12 Laakiinse Muuse gacmihiisu way cuslaayeen; kolkaasay waxay soo qaadeen dhagax, oo Muuse u saldhigeen, isna kolkaasuu ku fadhiistay; Haaruun iyo Xuurna gacmihiisi bay sare u hayeen, intuu midba dhinac ka maray, oo gacmihiisiway xoogeyeeyn ilaa ay qorraxdi dhacday. 13 Oo Yashuuucana seef afkeed buu ku jebiyey reer Camaaleq iyo dadkiisiba. 14 Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Waxan buug ku qor si loo xusuusto, oo Yashuuca dheghihiisa maqashii, waayo, xusuusta reer Camaaleq lagu xusuusan jiray aayaan inta samada ka hoosaysa oo dhan ka baabbi'inayaa. 15 Markaasaa Muuse wuxuu dhisay meel allabari, oo magaceedii wuxuu u bixiyey Yehowah Nisii, 16 oo wuxuu yidhi, Rabbigu waa dhaartay, oo Rabbigu wuu la dagaallami doonaa reer Camaaleq ka ab ka ab.

18 Haddaba wadaadkii Midyaan oo Yetroo ahaa, Muusena soddog u ahaa, ayaa wuxuu maqlay kulli wixii Rabbigu u sameeyey Muuse iyo dadkiisa reer binu Israa'iil, iyo sidii Rabbigu reer binu Israa'iil uga soo bixiyey dalkii Masar. 2 Markaasaa Yetroo oo Muuse soddog u ahaa ayaa wuxuu soo kexeyey naagtii Muuse oo ahayd Siforaah, markuu iska diray dabadeed, 3 iyadii iyo labadeedii wiilba, oo midkood magiciiisu wuxuu ahaa Gershoom, waayo, wuxuu yidhi, Qariib baan ku ahaa dal qalaad, 4 midka kalena magiciiuna wuxuu ahaa Eliceser; waayo, wuxuu yidhi, Ilaahii aabbahay baa i caawiyeey, oo wuxuu iga samatabbixiyey seeftii Fircoon. 5 Markaasaa Yetroo oo Muuse soddog u ahaa ayaa Muuse ugu yimid cidladii ay degeen oo burtii Ilaah agteeda ahayd isagoo wada wiilashiisi iyo naagtisi. 6 Markaasuu wuxuu Muuse ku yidhi, Anigoo ah Yetroo soddoggaan waan kuu imid aniga iyo naagtaada iyadoo wadata labadeedii wiilba. 7 Markaasaa Muuse dibadda u baxay inuu ka hor tago soddoggiis, kolkaasu u sujuuday oo dhunkaday, markaasaa intay iswaraysteen ayay teendhadii soo galeen. 8 Markaasaa Muuse wuxuu soddoggiis u sheegay kulli wixii Rabbigu ku sameeyey Fircoon iyo Masriyintii oo uu ugu sameeyey reer binu Israa'iil aawadood, iyo wixii dhib iyaga ku dhacay oo dhan intay soo socdeen, iyo sidii Rabbigu uga samatabbixiyey. 9 Markaasaa Yetroo ku farxay kulli wanaaggii Rabbigu reer binu Israa'iil u sameeyey oo dhan, iyo bixinta uu ka soo samatabbixiyey gacantii Masriyinta. 10 Markaasaa Yetroo wuxuu yidhi, Ammaan waxaa leh Rabbijii idinka soo samatabbixiyey gacantii Masriyinta, iyo gacantii Fircoon; oo kaasuu waa kii dadka ka soo samatabbixiyey gacantii Masriyinta hoosteeda. 11 Oo haatan anigu waan ogahay in Rabbigu ka wada weyn yahay ilaahyada oo dhan; waayo, waxyaalihii ay kula macaamiloodeen iyagoo kibirsan aawadeed, isagaa ka sarreeyey. 12 Markaasaa Yetroo oo Muuse soddog u ahaa ayaa wuxuu qaaday qurbaan la gubo iyo allabaryo. Markaasaa waxaa yimid Haaruun iyo waayeelladii reer binu Israa'iil oo dhan inay Ilaah hortiisa kibis kula cunaan Muuse soddoggiis. 13 Markaasaa waxaa maalintii dambe dhacday in Muuse u fadhiistay inuu dadkii u kala gar naqo; dadkiina waxay Muuse ag taagnaayeen subaxdii ilaa makhrubki. 14 Oo Muuse soddoggiis markuu arkay wixii uu dadkii ku sameeyey oo dhan ayuu yidhi, Waa maxay waxan aad dadka ku samaysaana? Oo maxaad keligaa u fadhidaa, dadka oo dhammuna kuu ag taagan yahay subaxda ilaa makhrubka? 15 Markaasaa Muuse soddoggiis ku yidhi, Maxaa yeelay, dadku waxay iigu yirmaadaan inay Ilaah wax iga weyddiiyaan. 16 Oo markay wax isu haystaannaan anigay ii yimaadaan, oo markaasaan u kala gar naqaa nin iyo deriskiisa, oo waxaan iyaga ogeysiyyaa amarrada Ilaah iyo qaynuunnadiisa. 17 Markaasaa Muuse soddoggiis wuxuu isaga ku yidhi, War waxaad samaysaa ma wanaagsana. 18 Waayo, hubaal waad ku daali doontaan, adiga iyo dadka kula joogaaba, maxaa yeelay, waxanu waa kugu culus yihiin adiga; oo ma aad awooddid inaad keli ahaantaa samayso. 19 Haddaba bal i dhegaysoo oo waan kula talinayaaye, oo llaahna ha kula jiro. Adigu dadka daraadhiis Ilaah u dhowow, oo arrimahoodana Ilaah u keen. 20 Oo waa inaad iyaga bartaa amarrada iyo qaynuunnada, oo waa inaad iyaga tustaa jidkiil ay mari lahaayeen, iyo shuqulkii ay qaban lahaayeen. 21 Oo weliba waa inaad dadka oo dhan kala soo baxdaa rag karti leh, oo Ilaah ka cabsada, oo daacad ah, oo neceb faa'iiddada xaqdarrada ah, oo kuwo caynkaas ah madax uga dhig, inay ahaadaan kuwo kun kun u taliya, iyo kuwo boqol boqol u taliya, iyo kuwo konton konton u taliya, iyo kuwo tobantoban u taliya, 22 oo kuwaasu dadka ha u gar naqeem had iyo goor, oo waxay noqon doontaa in wixii weyn oo dhan ay adiga kuu keenaan, laakiinse wixii yar oo dhan ay iyagu ka gar naqi doonaan; oo sidaasaa hawshu kaaga yaraan doontaa, oo iyana hawshaw kula qaybsan doonaan. 23 Oo haddaad waxan samaysid, oo haddii Ilaah sidan kugu amro, de markaas waad adkaysan kari doontaa, oo dadkan oo dhammuna meeshooda ayay nabad ku tegi doonaan. 24 Sidaas daraaddeed Muuse wuu dhegastay hadalkii soddoggiis, wuuna wada sameeyey wixii uu ku yidhi oo dhan. 25 Markaasaa Muuse wuxuu reer binu Israa'iil oo dhan ka doortay rag karti leh, oo wuxuu ka dhigay madaxdii dadka, oo ah kuwo kun kun u taliya, iyo kuwo boqol boqol u taliya, iyo kuwo konton konton u taliya, iyo kuwo tobantoban u taliya. 26 Oo dadkay u gar naqi jireen had iyo goorba, oo arrimaha adadagna waxay u keeni jireen Muuse, laakiinse wixii yaryar oo dhan iyaga ka gar naqi jiray. 27 Markaasaa Muuse u oggolaaday soddoggiis inuu tago, isna dalkiisi ayuu tegey.

19 Markii reer binu Israa'iil Masar ka soo bexeen dabadeed, bishii saddexaad, ayay isla maalintaas yimaadeen cidlada Siinay la yidhaaho. 2 Oo markay ka soo keceen Refiidiim oo ay yimaadeen cidladii Siinay ayay teendhooyinkoodii cidladii ka dhisteen, oo reer binu Israa'iil halkaasay degeen buurta horteeda. 3 Muusena kor buu ugu tegey Ilaah, markaasaa Rabbigu buurta uga yeedhay isagi, oo wuxuu ku yidhi, Yacquub reerkiisa waxaad ku tidhaahdaa sidan, reer binu Israa'iilna ku dheh, 4 Idinku waad aragteen wixii aan ku sameeyey Masriyintii, iyo sidii aan idinluu soo qaaday gorgorro baalashood, oo aan idin soo kaxaystay. 5 Haddaba sidaas daraaddeed, haddaad daacad ahaan ii addeecaysaan, oo aad axdigayga dhawraysiaan, de markaas waxaad ahaan doontaan dad hanti iiga ah dadyowga oo dhan, waayo, dhuulka oo dhan anigaa iska leh; 6 oo waxaad ii ahaan doontaan boqortooyo wada wadaaddo ah, iyo quruun quduus ah. Kuwanu waa erayada aad reer binu Israa'iil kula hadli doonto. 7 Markaasaa Muuse yimid oo wuxuu u yeedhay waayeelladii dadka oo dhan, kolkaasu erayadii Rabbigu isaga ku amray oo dhan hortooda wada dhigay. 8 Markaasaa dadkii oo dhammu waxay ku wada jawaabeen, oo yidhaahdeen, Kulli waxa Rabbigu ku hadlay oo dhan waanuu wada yeeli doonaa. Markaasaa Muuse Rabbiga u warramay erayadii dadka. 9 Kolkaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Bal ogow, waxaan kuugu iman doonaa daruur qaro weyn dhexdeed, inay dadku maqlaan markii aan kula hadlayso, iyo weliba inay weligood adiga ku rumaystaan. Markaasaa Muuse Rabbiga u sheegay erayadii dadka. 10 Kolkaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Bal orod oo dadka u tag, oo maanta iyo berri quduus ka dhig iyaga, oo dharkooda ha dhaqeen, 11 oo maalintii saddexaad diyaar ha u noqdeen, waayo, maalinta saddexaad dadka oo dhan hortisa ayaa Rabbigu ku soo degi doonaa Buur Siinay. 12 Oo waa inaad soohdin dadka kaga wareejisa, oo waxaad ku tidhaahdaa, Iska jira, oo buurta ha fulolina, hana taabarina xuduudkeeda; waayo, ku alla kii buurta taabta hubaal waa la dili doonaa. 13 Gacanu yaanay taaban isaga, laakiinse hubaal isaga waa in la dhagxiyo ama waa in gantaal lagu dilo; dad iyo duunyo ha ahaado, kaasuu sina yaanu u noolaan; oo markii buunku aad looga dhawaajiyoo, buurta ha soo fuuleen. 14 Markaasaa Muuse buurtii ka degay, oo wuxuu u tegey dadkii, kolkaasuus dadkii quduus ka dhigay, oo ay dharkoodii dhaqeen. 15 Oo wuxuu dadkii ku yidhi, Maalinta saddexaad diyaar noqda oo naagena ha isugu dhowaamina. 16 Oo maalintii saddexaad, markuu waagii beryay, waxaa dhacay onkod iyo hillaac, oo daruur qaro weyn baa buurtii soo dul joogsatay, oo waxaa yeedhay buun codkiisu aad iyo aad u weyn yahay, kolkaasay dadkii xerada ku jiray oo dhammu wada gariireen. 17 Markaasaa Muuse dadkii xeradii ka soo bixiyey inay Ilaah la kulmaan aawadeed; kolkaasay waxay istaaqeen buurta salkeedii. 18 Oo Buur Siinay dhammaanteed way qiiqaysay, maxaa yeelay, Rabbi baa dusheeda ku soo degay, isagoo dab ku dhex jira, oo qiiqeediina kor buu u baxay sida qii foorno oo kale, oo buurtii oo dhammuna aad bay u gariirtay. 19 Oo markii buunkii codkiisiid aad iyo aad u sii weynaaday ayaa Muuse hadlay, llaahna kolkaasu

cod ugu jawaabay. **20** Markaasaa Rabbigu wuxuu ku soo kor degay Buur Siinay, oo wuxuu yimid buruuta dusheedii. Kolkaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ugu yeedhay buruuta dusheedii; oo Muusena kor buu u baxay. **21** Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Hoos u deg, oo dadka u dig, waaba intaasoo ay Rabbiga xaggiisa u soo xadgudbaan inay fiirsadaan, oo ay qaarkood badamu halligamaane. **22** Oo weliba wadaaddada Rabbiga u soo dhowaanaya quduus ha iska dhigileen, waaba intaasoo Rabbigu uu halligaae. **23** Kolkaasaa Muuse wuxuu Rabbiga ku yidhi, Dadku Buur Siinay sooma fuuli karaan, waayo, waxaad nagu amartay, oo nagu tidhi, Buurta soohdin ku wareeji, oo quduus ka dhig. **24** Markaasaa Rabbigu wuxuu isagii ku yidhi, Orod oo hoos u deg; oo dabadeedna soo fuul adigoo Haaruun wata; laakiinse wadaaddada iyo dadku yaanay kor u soo xadgudbin xagga Rabbiga, waaba intaasoo uu halligaae. **25** Haddaba Muuse hoos buu u degay oo dadkii u tegey, una sheegay.

20 Markaasaa Rabbigu erayadan oo dhan ku hadlay, isagoo leh, **21** Anigu waxaan ahay Rabbiga llaahaaga ah, oo kaa soo bixiyey dalkii Masar iyo gurigii addoonsiga. **3** Aniga mooyaane ilaahyo kale waa inaanad lahaan. **4** Waa inaanad samaysan sanam xardhan, ama wax u eg waxa samada sare jira, ama waxa dhulka hoose jira, ama waxa biyaha dhulka ka hooseeya ku jira. **5** Waa inaanad iyaga u sujuudin, ama u adeegin, waayo, aniga oo ah Rabbiga llaahaaga ah waxaan ahay llaah masay ah, oo xumaantii awowayaasha waxaan soo gaadhisiinaya carruurtooda tan iyo farcanka saddexaad iyo kan afraad oo kuwa i neceb, **6** oo waxaan u naxariistaa kumaryaal ah kuwa i jecel oo amarradaya xajiyaa. **7** Waa inaanad magaca Rabbiga llaahaaga ah si been ah ugu hadal qaadin, waayo, Rabbigu eedlaawe u haysan maayo kii magicisa si been ah ugu hadal qaada. **8** Xusuuso maalinta sabtida, inaad quduus ka dhigto. **9** Lix maalmood waa inaad hawshootaa, oo aad shuqulkaaga oo dhan qabsataa, **10** laakiinse maalinta toddobaad waa malin sabti u ab Rabbiga llaahaaga ah, oo waa inaanad shuqul qaban, adiga, ama wiilkaga, ama gabadhabaa, ama addoonkaaga, ama addoontaada, ama xoolahaaga, ama qaribka irdhaaga ku jira; **11** waayo, Rabbigu lix maalmood buu ku sameeyey samada, iyo dhulka, iyo badda, iyo waxa dhexdooda ku jira oo dhan, kolkaasuu nastay maalintii toddobaad, sidaas daraaddeed ayaa Rabbigu u barakeeyey maalintii sabtida ahayd oo quduus uga dhigay. **12** Aabbahaa iyo hooyadaa maamuus, in cimrigaagu ku dheeraado dhulka Rabbiga llaahaaga ahu ku siyo. **13** Waa inaanad qudh gooyin. **14** Waa inaanad sinaysan. **15** Waa inaanad waxba xadin. **16** Waa inaanad deriskaaga marag been ah ku furin. **17** Waa inaanad damciin guriga deriskaaga, waa inaanad damciin naagta deriskaaga, ama addoonkiisa, ama addoontaisa, ama dibigiisa, ama dameeriisa, ama waxa deriskaagu leeyayah oo dhan. **18** Oo dadkii oo dhammuun way wada arkeen ondkodki iyo hillaci, iyo codkii buunka, iyo buurti qiiqaysay; oo markii dadkii arkay ay gariireen, oo meel fog istaageen. **19** Kolkaasay waxay Muuse ku yidhaahdeen, Adigu nala hadal, oo annana waannu ku maqla doonnaan, laakiinse llaah yuusan nala hadlin, waaba intaasoo aannu dhimannaaye. **20** Markaasaa Muuse wuxuu dadkii ku yidhi, Ha cabsanina, waayo, llaah wuxuu u yimid inuu idin tijaabiyo, iyo in ka cabsashadiisu idinku jirto, si aydhaan u dembaabin. **21** Markaasaa dadkii waxay istaageen meel fog, Muusena wuxuu u soo dhowaaday gudcurkii qarada weynaa oo llaah joogay. **22** Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Waxaad reer binu Israa'iil ku tidhaahdaa, Idinka quduhiinnaa waad aragteen inaan samada idinkala hadlay. **23** Haddaba waa inaydhaan yeelan ilaahyo kale aniga mooyaane; oo ilaahyo lacag ah iyo ilaahyo dahab ah waa inaydhaan samaysan. **24** Meel allabarrii waa inaad ciid iiga samaysaa, oo waa inaad dusheeda iigu bixisaa qurbaannadaada la gubo, iyo

qurbaannadaada nabaadiinada, iyo idahaaga iyo dibiyadaada. Oo meel kasta oo aan magacayga dadka ku xusuusiyoba waan kuugu iman doonaa oo waan kugu barakayn doonaa. **25** Oo haddaad meel allabarrii dhagax iiga samayso, waa inaadan dhagax qoran ka dhisin, waayo, haddaad alaabtaada taabsiisid waad nijaasaysay. **26** Ama waa inaad meeshayda allabariga sallaan ku fuulin, si aan cawradaadu uga muujan.

21 Haddaba kuwanu waa amarradii aad hortooda dhigi lahayd. **2** Haddaad addoon Cibraani ah ibsatid, ha kuu adeego lix sannadood, oo tan toddobaadna ha iska tago isagoo xor ah oo aan waxba bixin. **3** Oo hadduu keli ahaantiis ku soo galo, haddana keli ahaantiis ha ku baxo, hadduuse naag qabo, de markaas waa inay naagtisu isaga la baxdaa. **4** Haddii sayidkiisu naag siyyona, oo ay wiilal iyo gabdho u dhasho, de markaas naagta iyo carruuteedaba waxaaa iska lahaanaya sayidkeedi, oo waa inuu isagu keligiis iska baxaa. **5** Laakiinse haddii addoonku bayaan u yidhaahdo, Anigu waan jeclahay sayidkayga, iyo naagtayda, iyo carruutayda, oo anigoo xor ah bixi maayo, **6** de markaas waa inayidkiisu xaaikiinnada u keenaa, oo waa inuu albaabka ag keenaa, ama tiirka albaabka; markaas sayidkiisu dhegta mudac ha kaga dalooliyo; oo weligiis ha u adeego. **7** Oo haddii nin gabadhiisa u iibyo inay addoon noqoto, waa inaanay dibadda u bixin sida addoommada nimanka ahu ay u baxaan. **8** Oo haddaanay raalli gelin sayidkeedii doonay iyada, de markaas waa inuu sii daayo iyada, ha la madax furto, laakiinse amar uma lahaan doono inuu iyada dad qalaad ka iibyo, waayo, kхиyaano ayuu kula macaamilooday iyada. **9** Oo hadduu iyada wiilkisa u guursho, de waa inuu iyada ula macaamiloodaa sida gabdhaha loola macaamiloodo. **10** Oo hadduu naag kale la guursado, waa inuuusan inna ka dhimin masruufkeeda, iyo dharkeeda, iyo xaqa naagnimadeeda. **11** Oo haddusun saddexdaas iyada u samayn, markaas lacagla'aan ha ku baxdo. **12** Kii nin wax ku dhufu si uu ninku u dhinto, isagana hubaal waa in la dilaa. **13** Oo haddii aanu gaadlin, laakiinse llaah u dhiiro gacantiisa, de markaas anaa kuu samayn doonaa meel uu ku cararo. **14** Oo haddii nin kibir ula badheedho inuu deriskiisa kхиyaano ku dilo, waa inaad isaga ka waddaa meeshayda allabariga, ha dhintee. **15** Oo kii aabbihis ama hooyadiis wax ku dhufa, hubaal kaas waa in la dilaa. **16** Oo kii intuu nin xada iibya ama gacantiisa laga helo, hubaal kaas waa in la dilaa. **17** Oo kii aabbihis ama hooyadiis caaya, hubaal kaas waa in la dilaa. **18** Oo haddii niman diriraan, oo midkood kan kale dhagax ama feedh ku dhufuto, oo uusan dhiman, laakiinse uu sarii ku jif noqdo; **19** kaasu hadduu mar kale sara kaco oo uu dibadda u baxo isagoo ushiisa ku tutubaya, markaas kii wax ku dhufay eed ma leh, laakiinse waa inuu siiiya wixii ka khasaaroobay intuu jifay, waana inuu dhaqaaleeyo ilaa uu ka bogsado. **20** Haddii nin addoonkiisa ama addoontaisa uu ul ku dhufuto, oo uu gacantiisa ku dhinto, kaas hubaal waa in la cizaabaa. **21** Kan la dilayse hadduu maalin ama laba sii joogo, de markaas waa inaan la cizaabin, waayo, isagu waa lacagiitii. **22** Oo haddii niman diriraan oo ay wax yeelaan naag uur leh, oo uu ilmaheedu ka soo dhaco, laakiinse dhib kale aanu dhicin, kaas waa in lagu ganaaxaa intii ninkii naagta qabay uu kor saaro, oo waa inuu bixiyaa intii xaaikiinnada ku xukumaan. **23** Laakiinse haddii dhib kale dhacdo, waa inaad naf naf u dishaa, **24** oo waa inaad il il u riddaa, iligga ilig u riddaa, gacanna gacan u gooyasa, cagna cag u gooyasa, **25** oo kii wax guba, gub, kii wax dhaawacana, dhaawac, kii wax karbaashana, karbaash. **26** Oo haddii nin isha addoonkiisa ama isha addoontaisa wax ku dhufuto, oo ka rido, de markaas waa inuu iska sii daayaa isagoo xor ah, ishiisa aawadeed. **27** Oo hadduu iligga addoonkiisa ama iligga addoontaisa wax ku dhufuto oo ka rido, de markaas waa inuu iska sii daayaa isagoo xor ah iliggiisa aawadiis.

28 Oo haddii dibi nin ama naag geeso ku mudo, oo ay dhintaan, markaas hubaal waa in dibiga la dhagxiyaa, oo hilibkiisana waa inaan la cunin; laakiinse qofkii dibiga lahaa waxba eed ma leh. **29** Laakiinse haddii markii hore dibigu dad geesaha ku mudi jiray, oo loo sheegy qofkii lahaa, isaguse aanu xidhin, laakiinse uu dibigu nin ama naag dilay, dibiga waa in la dhagxiyaa, oo weliba qofkii lahaana waa in isna la dilaa. **30** Haddiise mag la saaro isaga, de markaas waa inuu bixiyaa wax alla wixii la kor saaray madaxfurashadiisa aawadeed. **31** Hadduu wiil geeso ku muday iyo hadduu gabadh geeso ku mudayba waa in xukunkan lagu qaadaa. **32** Oo haddii dibigii geeso ku mudo nin addoon ah ama naag addoon ah, waa inuu ninkii dibiga lahaa sayidkoodii soddon sheqel oo lacag ah siyyaa, oo dibigana waa in la dhagxiyaa. **33** Oo haddii nin god daboolka ka qaado, ama haddii nin god qodo oo uu dabooli waayo, oo uu ama dibi ama dameer ku dhaco, **34** de markaas waa in ninkii godka lahaa xaq mariyaa. Waa inuu lacag siyyaa ninkii neefka lahaa, oo neefka dhintayna waa inuu isagu lahaado. **35** Oo haddii nin dibigii nin kale dibigis wax yeelo oo uu dhinto, markaas waa inay dibiga nool iibyaan, oo qimhiisa waa inay qaybsadaan; oo weliba kan dhintayna waa inay qaybsadaan. **36** Ama haddii dibiga lagu yiqin inuu markii hore wax geeso ku mudi jiray, oo uusan qofkii lahaa xidhin, markaas hubaal waa inuu dibi dibi ku bixiyaa, oo neefka dhintayna waa inuu isagu lahaado.

22 Haddii nin dibi ama lax xado, oo uu qasho ama iibyo, waa inuu shan dibi dibigii ku magdhabo, laxedina afar laxaad. **2** Haddii tuug la helo isagoo guri u dhacaya, oo inta wax lagu dhufto uu dhinto, markaas kii dilay dhiig eed kuma laha. **3** Haddiise qorraxdu u soo baxdo, markaas dhiigga eed buu ku leeyahay. Waa inuu u soo celiyaa, haddiuusane waxba hayсан, de markaas waa in isaga la iibiyaa tuugnimadiisii aawadeed. **4** Haddiise wuxuu xaday iyagoo nool gacantisa laga helo, ama dibi ha noqdo amase dameer, amase lax, waa inuu labanlaab u bixiyaa. **5** Haddii nin beer canab ah ama beer kale xoolo daajiyoo, oo uu neefkiisa ku sii daayo si uu nin kale beertiis u daaqa, de markaas waa inuu meesha beertiisa ugu wanaagsan iyo meesha beertiisa canabka ah ugu wanaagsan ugu magdhabaa. **6** Haddii dab baxo, oo uu qodxanta qabsado, oo uu wada gubo xidhmooyinka sarreenka ah ama sarreenka well baalka ku yaal, ama beerta oo dhan, markaas kii dabka shiday waa inuu magdhabaa. **7** Haddii nin deriskiisa lacag ama alaab ammaano ugu dhiibto, oo ninkii gurigiisii laga xado, oo markaas tuuggii la helo, waa inuu labanlaab u magdhabaa. **8** Haddiise aan tuuggii la helin, markaas waa in ninkii guriga lahaa xaakinnada u soo dhowaadaa si loo caddeeyo inuu ailaabtii deriskiisa fartiisa saaray iyo in kale. **9** Waayo, wax kasta oo xadgudub ah ama ha noqdo dibi aawadiis, ama dameer aawadiis, ama lax aawadeed, ama dhar aawadiis, ama wax kasta oo baadi ah, haddii la leeyahay. Waa kan, waa in labada qolo arrintooda xaakinnada la hor keenaa. Oo midkii xaakinnadu ku xukumaan waa inuu deriskiisa labanlaab ugu magdhabaa. **10** Haddii nin deriskiisa ammaano ugu dhiibto dameer ama dibi, ama lax amase neef uun, markaas hadduu dhinto, ama wax gaadhaan, ama la kaxaysto iyadoo aan la arkayn, **11** markaas waa in dhaartii Rabbiga la dhex dhigaa labadooda, si loo caddeeyo inuu fartiisa saaray xoolihii deriskiisa iyo in kale, oo kii lahaana waa inuu aqbalaa, oo waxbana loo magdhabi maayo. **12** Laakiinse haddii laga xado, waa inuu isagu qofkii lahaa u magdhabaa. **13** Haddiise dugaag bakhtiisto, waa inuu marag ahaan u keenaa, oo wixii dugaaggoo bakhtiistay waxba ka magdhabi maayo. **14** Oo haddii nin deriskiisa neef ka ammaahdo, oo ay wax gaadhaan amaba uu dhinto, isagoo aan ninkii lahaa la joogin, kaasu hubaal waa inuu magdhabaa. **15** Haddiise kii lahaa la joogay, waa inuusan waxba ka magdhabin, oo hadduu kiro ahaa, kiradiisii waa laga xisaabay. **16** Oo haddii nin sasabto gabadh bikrad

ah oo aan doonanayn, oo uu iyada la seexo, de markaas waa inuu yarad ka bixiyo oo uu guursadaa iyada. **17** Haddiise aabbeeed innaba u diido inuu isaga siyyo, de markaas waa inuu bixiyaa intii gabadh bikrad ah yaradkeedu yahay. **18** Saaxirad inay sii noolaataa waa inaadan u fasaxin. **19** Ku alla kii neef u galmodaa, hubaal waa in la dilaa. **20** Kii wax u bixiya ilaahe kale oo aan Rabbiga keligiis ah ahayn, kaas waa in dhammaantis la baabbi'iya. **21** Oo qariib waa inaadan xumayn, ama waa inaadan dulmin, waayo, idinba qariib baad ku ahaydeen dalkii Masar. **22** Waa inaydhaan dhribin carmal, ama ilmo agoon ah. **23** Oo si kasta ha noqotee haddii aad iyaga dhibtid, oo ay ii qayshadaan hubaal qayladdoda waan maqli doonaa, **24** oo aad baan u cadhoon doonaa, oo markaasaan seef idinku dili doonaa, kolkaasaa naagihiiwu waxay noqon doonaan carmallo, carruurtiinnuna agoon. **25** Oo haddaad lacag ammaahisid dadkaya masaakiinta ah oo kula jooga, waa inaadan ku noqon sidii mid dayn ku leh ama waa inaadan waxba kor saarin. **26** Haddaad deriskaaga dharkisa rahmad uga qaadatid waa inaad u celisaa intaan qorraxdu dhicin, **27** waayo, kaasu waa kan qudh ah oo uu isaa saari jiray, oo waa dharkii uu huwan jiray, oo muxuu ku seexan doonaa? Oo waxaa dhici doonta in markuu ii qayshado, aan maqli doono, waayo, anigu waan raxmad badnahay. **28** Waa inaadan xaakinnada caayin, mid dadkaaga u taliyana ha habaarin. **29** Waa inaadan ka raagin inaad wax ka bixiso midhahaaga badan iyo dheeecaanka macsarraddaada. Oo curaydada dadkaagana waa inaad anjiga i siisaa. **30** Oo sidaas oo kalena waa inaad ka yeeshaa dibiyadaada iyo idhaaga; toddoba maalmood waa inuu hooyadiis la joogaa, maalinta siddeedaadna waa inaad ii bixisaa. **31** Oo waa inaad dad quduus ah ii ahaataan, oo sidaas daraaddeed waa inaydhaan cunin hilib neef oo dugaag berrinka ku bakhtiistay, laakiinse waa inaad eeyaha u tuurtaan.

23 Waa inaadan qaadqaadin war been ah; gacantaada heshiis ha ugu dhiibin kan sharka ah, yaadan markhaati xaqdarad noqone. **2** Inaad xumaan fashid aawadeed dad badan ha u raacin, ama marag ha furin oo dad badan dhankooda ha u leexan inaad gar qalloocisaan, **3** waana inaadan nin miskiin ah u gar eexan. **4** Haddaad aragtid cadowgaaga dibigisii ama dameerkisii oo lumaya, waa inaad u celisaa. **5** Haddaad aragtid kan ku neceb dameerkisii oo rar la dhacay, oo aanad doonayn inaad caawiso, hubaal waa inaad caawisaa. **6** Miskinkaaga dacwaddiisa waa inaadan garta ka qalloocin. **7** Wax been ah ka fogow; oo ha dilin mid aan eed lahayn iyo kan xaqaa ah; waayo, anigu xaq ka dhigi maayo kan shar fala. **8** Oo waa inaadan laaluush qaadan innaba; waayo, laaluushku waa indho tiraan kuwa wax arka, wuuna qalloociyaa kan xaqaa ah hadalkiisa. **9** Oo qariib waa inaadan dulmin; waayo, qalbiga qariibka waad garanaysaan, maxaa yeelay, idinba qariib baad dalkii Masar ku ahaydeen. **10** Lix sannadood waa inaad dhulkaaga wax ku aburtaan oo midhihiisa urursataa, **11** laakiinse sannadda toddobaad waa inaad iska daysaa ha nasto, oo dhul aan beernayn ha noqdee, inay masaakiinta dadkaagu wax ka cunaan; oo waxay reebaanna dugaaggaa duurku ha daaqueen. Oo sidaas oo kaleena waa inaad u gashaa beertaada canabka ah iyo beertaada saytuunka ah. **12** Lix maalmood waa inaad shuqulkaaga qabsataa, oo maalinta toddobaadna waa inaad nasataa, si ay dibigaaga iyo dameerkaguuna u nastaan, oo ay willa addontoada iyo kan qariibka ahuba nafis u helaan. **13** Oo kulli wixii aan idinku idhi oo dhan waa inaad aad u dhawrtaan, oo ilaahyo kale magacood ha soo qaadina innaba, ama afkaagaba yaan laga maqlin. **14** Oo sannad walba saddex goor waa inaad ii iiddaa. **15** Oo liddii Kibista-aan-khamiirkaa-lahayn waa inaad dhawrtaa. Toddoba maalmood waa inaad cuntaa kibis aan khamiirkaa-lahayn, sidii aan kugu amray wakhtigii la yidhi oo bisha Aabiib ah, maxaa yeelay, bishaas

ayaad Masar ka soo baxday; oo midkiinna hortayda yuusan iman isagoo faro madhan. **16** Oo waa inaad dhawrtaa liddii Beergoosadka oo ah midhihi ugu horreeyey hawshaada aad beerta ku aburtay, iyo liddii Wax urursiga oo sannadda dhammaadkeeda ah, marka aad soo urursatid midhihi aad beerta ku hawshootay. **17** Kuwaaga labka ah oo dhammu waa inay sannad walba saddex goor Rabbiga Ilahaah ah ka hor yimaadaan. **18** Oo waa inaadan dhiigga allabarigaya la bixin kibis khamiir leh; baruurta iiddayduna waa inaanay hadhin habeenka oo dhan ilaa subaxda. **19** Oo dhulkaaga midhaha ugu horreeya waa inaad inta hore guriga Rabbiga Ilahaaga ah geeysa. Waa inaadan waxar caanaha hooyadiis ku karin. **20** Bal eeg, waxaan hortaada u soo dirayaa malaa'ig, inay jidka kugu dhawrto oo ay meeshii aan diyaarshay ku geeyso. **21** Iyada iska jira, oo codkeeda dhegastaa, hana ka xanaajinina, waayo, iyadu xadgudubkiinna idinkama cafifi doonto; maxaa yeelay, iyada magacaygi baa ku dhex jira. **22** Laakiinse xaqiija haddaad codkeeda dhegaysatid, oo aad yeeshid kulli waxa aan ku hadlayso, de markaas waxaan noqon cadaawayaaashaada cadowgooda, oo kuwa ku dhibana mid dhiba iyaga. **23** Waayo, malaaligtaydu way ku hor socon doontaa, oo waxay ku dhx geeyn doontaa reer Amor, iyo reer Xeed, iyo reer Feres, iyo reer Kancaan, iyo reer Xiwi, iyo reer Yebuuus; oo kolkaasaan iyaga baabbi'in doonaa. **24** Waa inaadan sujuudin ilaahyadoodaa, hana u adeegin, shuulkooda oo kalena ha samayn; laakiinse waa inaad wada afgembidaa, oo aad sanamyadoodana jejebeesaa. **25** Oo waa inaad Rabbiga Ilahiinna ah u adeegtaan, oo isaguna wuu idin barakayn doonaa kibistiinna iyo biyihiiinna; oo anna cudur waan ka fogayn doonaa dhexdiinna. **26** Oo dhulkaaga dhexdiisa miduna dhicis ma dhali doonto, ama madhalays ma noqon doonto, oo tirada maalmahaaga waan dhammaystiri doonaa. **27** Oo cabsidaydaan ku hor marin doonaa, oo dadka aad u tegaysid oo dhan waan argaggixin doonaa, oo waxaan cadaawayaaashaada oo dhan ka dhigi doonaa inay dhabarkooda kaa sii jeediyaa. **28** Oo waxaan hortaada diri doonaa xoon, kaas oo reer Xiwi, iyo reer Kancaan, iyo reer Xeed hortaada ka eryi doona. **29** Oo iyaga sannad uun hortaada ka eryi maayo, waayo, waaba intaasoo dhlukl cidla noqdaa, oo dugaagga duurku kugu bataa. **30** In yar in yar ayan hortaada ka eryi doonaa, ilaa aad adiguo badatid oo aadalka dhashashid. **31** Oo waxaan soohdinintaada ka dhigi doonaa Badda Cas iyo tan iyo badda reer Falastiin, iyo cidilada ilaa tan iyo Webiga, waayo, dadka dhulka deggan waxaan gelin doonaa gacantaada, markaasaad hortaada ka eryi doontaa. **32** Waa inaadan axdi la dhigan iyaga iyo ilaahyadooda toona. **33** Waa inayan iyagu dalkaaga degganaan, waaba intaasoo ay igu kaa dembaajiyane, waayo, haddaad ilaahyadooda u adeegtid, hubaal waxay taasu kugu noqon doontaa dabin.

24 Markaasuu wuxuu Muuse ku yidhi, Soo fuula oo Rabbiga u kaalaya, adiga iyo Haaruun, iyo Naadaab, iyo Abiihuu, iyo toddobaatan oday oo reer binu Israa'iil ah, oo meel fog ka caabuda; **2** oo Muuse oo keliyahu waa inuu Rabbiga u soo dhowaada, laakiinse iyagu waa inayan soo dhowaan, dadkuna yuusan la soo fuulin. **3** Markaasaa Muuse dadkii u yimid, oo wuxuu u sheegay hadalladii Rabbiga oo dhan iyo amarradii oo dhan. Markaasaa dadkii oo dhammu isku cod ku jawaabeen, oo waxay yidhaahdeen, Ereyadii Rabbiga ku hadlay oo dhan waannu wada yeeli doonaa. **4** Markaasaa Muuse wuxuu qoray ereyadii Rabbiga oo dhan, kolkaasuu aroor hore kacay, oo buurta hoosteediti wuxuu ka dhisay meel allabari iyo laba iyo tobantir, sidii laba iyo tobankii qolo oo reer binu Israa'iil ay ahaayeen. **5** Kolkaasuu wuxuu diray raggiid dhallinyarada ahaa oo reer binu Israa'iil, oo waxay Rabbiga u bixiyeen allabara la gubo iyo qurbaanno nabaadiino oo dibiyo ah. **6** Markaasaa Muuse wuxuu qaaday dhiiggi badhkiis oo wuxuu ku shubay xeedhooyin; oo dhiiggi badhkiisna

wuxuu ku rusheeyey meeshii allabariga. **7** Markaasuu wuxuu qaaday kitaabkii axdiga, oo wuuna akhriyey iyadoo ay dadkii maqlayaan, oo waxay yidhaahdeen, Kulli wixii Rabbigu ku hadlay waannu yeeli doonaa oo waannu addeeci doonaa. **8** Markaasaa Muuse wuxuu qaaday dhiiggi, oo dadkii ku rusheeyey, oo wuxuu ku yidhi, Bal eega dhiiggi axdiga oo Rabbigu idinla dhigay oo ku saabsan hadalladan oo dhan. **9** Kolkaasaa waxaa kor u fuulay Muuse, iyo Haaruun, iyo Naadaab, iyo Abiihuu, iyo toddobaatan oday oo reer binu Israa'iil ah. **10** Markaasay waxay arkeen Ilahiin reer binu Israa'iil; oo waxaa caghiisa ka hooseeyey sallax dhagax safay ah oo sida samada u daahirsan. **11** Oo odayaashii reer binu Israa'iilna far ma uu saarin, oo Ilahi bay arkeen, waxna way cuneen oo cabbeen. **12** Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Bal kaalay oo buurta ii soo ful, oo halkaas iska joog; oo waxaan ku siinaya looxyada dhagaxa ah, iyo sharcigii iyo qaynuunnadii aan qoray, inaad iyaga bartid. **13** Kolkaasaa Muuse sara kacay, isaga iyo midiidinkisi Yashuuqa, oo Muuse wuxuu fuulay buurtii Ilahi. **14** Oo wuxuu odayaashii ku yidhi, Idinku halkan noo jooga, ilaa an mar kale idin niimaadno, oo bal eega, waxaa idinla jooga Haaruun iyo Xuur; ku alla kii dacwo qaba, iyaga ha u yimaado. **15** Markaasaa Muuse wuxuu fuulay buurtii, oo buurtina waxaaa qarisay daruur. **16** Oo ammaantii Rabbiguna waxay dul joogtay Buur Siinay, oo daruurtuna way qarinaysay intii lix maalmod ah, oo maalintii toddobaad ayaa Rabbigu Muuse uga dhex yeedhay daruurtii. **17** Oo muuqashada ammaantii Rabbigu waxay reer binu Israa'iil ula ekayd sidii dab wax gubaya buurta dusheeda. **18** Markaasaa Muuse wuxuu galay daruurtii dhexdeeda, oo buurtuu fuulay; oo Muuse wuxuu buurtii fuushanaa afaratan maalmod iyo afartan habeen.

25 Markaasaa Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse, oo ku yidhi, **2** Waxeda reer binu Israa'iil ku tidhaahdaa, Rabbigu wuxuu leeyayah, Qurbaan ii ururiya, oo nin kasta oo qalbigisu raallii ka yahay waa inaad ka qaaddaa qurbaankayga. **3** Oo qurbaanka aad ka qaadayso waxa weeyaan: dhab, iyo lacag, iyo naxaas, **4** iyo buluug, iyo guduud, iyo casaan, iyo maro wanaagsan, iyo dhogor riyaad, **5** iyo wanhan hargahood oo la caseeyey, iyo adhidibadeed hargahood, iyo qori qudhac ah, **6** iyo saliid laambadda lagu shubo, iyo udgoon lagu daro saliidda lagu subkado, iyo dhir udgoon oo lagu daro uunsiga; **7** iyo dhagaxyo onika la yidhaahdo, iyo dhagaxyo loogu dhejiyo eefodka, iyo laabgasriga. **8** Oo meel quduus ah ha ii sameeyeen aan iyaga dhex joogee. **9** Waxaan ku tusi doono oo dhan, oo ah hannaanka taambuugga iyo hannaanka alaabtiisa oo dhan, waa inaad sidaas oo kale u samaysaan. **10** Oo waa inay sanduuq ka sameeyeen qori qudhac ah, oo dhererkisuna waa inuu ahaadaa laba dhudhun iyo badh, ballaadhkiisuna waa inuu ahaadaa dhudhun iyo badh, sarajooggiisuna waa inuu ahaadaa dhudhun iyo badh. **11** Oo waa inaad ku dhaadhaa dhab saafi ah, oo gudaha iyo dibaddaba waa inaad ku dhaadhaa, oo dushiisana waa inaad u samaysaa wax taaj oo kale ah oo dhabah ah oo ku wareegs. **12** Oo waa inaad far siddo oo dhabah ah u yeeshaa, oo aad kaga dhejisaa afarta rukun, oo laba siddo waa inay isku dhinac ku yaalliiin, laba siddona waa inay dhinaciisa kale ku yaalliiin. **13** Oo waa inaad ulo ka samaysaa qori qudhac ah, waana inaad dhabah ku dhaadhaa. **14** Oo ulahana waa inaad gelisaa siddooyinka sanduuqa dhinacyadiisa ku yaal, in sanduuqa lagu qaado. **15** Oo uluhu waa inay ku jiraan sanduuqa siddooyinkiisa; oo waana inaan iyaga laga bixin marnaba. **16** Oo sanduuqa gudhiisana waa inaad ku riddaa maragga aan ku siin doono. **17** Oo daboolna waa inaad uga samaysaa dhabah saafi ah; laba dhudhun iyo badh waa inuu dhererkisuna ahaadaa, ballaadhkiisuna waa inuu ahaadaa dhudhun iyo badh. **18** Oo waa inaad laba kerub ka samaysaa dhabah la tumay iyagoo daboolka labadiisa madax ka soo taagan. **19** Keruub waa inaad madax ka samaysaa, keruubka

kalena waa inaad madaxa kale ka samaysaa; oo labada keruub oo labada madax ka kala taagan iyo daboolka waa inaad isku waslad ka wada samaysaan. **20** Oo keruubiimtu waa inay baalashooda meel sare ka soo kala bixiyaan, iyagoo baalashooda ku qarinaya daboolka, oo wejiyadoodu isku soo jeedaan, oo keruubiimtu wejiyadooduna waa inay ku soo jeedaan daboolka. **21** Oo daboolkan waa inaad sanduuqa dushisa saartaa; oo sanduuqa gudiihiisana waa inaad ku riddaa maragga aan ku siin doono. **22** Oo halkaasaan kugula kulmi doonaa, oo waxaan kaala hadli doonaa daboolka dushisa, iyo labada keruub oo sanduuqa maragga dul saaran dhxododa, oo waxaan kuu sheegi doonaa waxyaalaha aan ku siin doono oo dhan oo aan amar ahaan kuugu dhiibi doono reer binu Israa'iil. **23** Oo waa inaad miis ka samaysaa qori qudhac ah, oo dhererkisu ha ahaado laba dhudhun, ballaadhkiisuna ha ahaado dhudhun, sarajooggiisuna ha ahaado dhudhun iyo badh. **24** Oo waa inaad dahab saafi ah ku dhaaadhaa, waana inaad u samaysaa wax taaj oo kale ah oo dahab ah oo ku wareegsan. **25** Oo waa inaad qar le'eg calaacal ballaadhkeed oo ku wareegsan u samaysaa, oo waa inaad qarka u samaysaa wax taaj oo kale ah oo dahab ah oo ku wada wareegsan. **26** Oo waa inaad afar siddo oo dahab ah oo yeeshaa, oo siddooiyinkana waa inaad ku dhejisaafartafees oo rokummada ah. **27** Oo meal qarka ku dhow waa inay siddooiyinku ku yaalliiin, iyagoo ah meelaha laga geliyu ulaha miiska lagu qaado. **28** Oo ulaha waa inaad qori qudhac ah ka samaysaa, oo aad dahab ku dhaaadhaa, in miiska lagu qaado iyaga. **29** Oo waa inaad u samaysaa suxuuntiisa, iyo malqacadihiisa, iyo kidhlifiadiisa, iyo maddiibadihiisa wax lagaga shubo, oo waa inaad dahab saafi ah ka wada samaysaa. **30** Oo miiska dushisiisana waa inaad kibistiit tusniiinta saartaa, hana taallo hortayda had iyo goorba. **31** Oo laambad waa inaad dahab saafi ah ka samaysaa, oo laambaddii waa in dahab laga tumaa, xataa salkeeda iyo usheeda dhxex, iyo koobakbeeda, iyo burooyinkeeda, iyo ubaxeerduba, waa inay isku waslad la ahaadaan. **32** Dhinacyadana waa in lix laamood ka baxdaa; saddex laamood waa inay laambadda dhinac kaga yaalliiin, sadddexda kalena waa inay dhinac kale kaga yaalliiin. **33** Saddex koob oo yicib ubaxeerduba u eg, iyo buro iyo ubax waa inay isku laan ku yaalliiin, oo saddex koob oo yicib ubaxeerduba u eg iyo buro iyo ubaxna waa inay ku yaalliiin laanta kale; oo liixa laamood u laambadda ka baxdaa waa inay sidaas wada ahaadaan. **34** Oo laambadduna waa inay lahaataafar koob oo u eg yicib ubaxeerd, iyo burooyinkoodii, iyo ubaxoodii; **35** iyo buro oo laba laamood ka hoosaysa oo ay isku waslad la yihii, iyo buro kale oo laba laamood ka hoosaysa oo ay isku waslad la yihii, iyo buro kale oo laba laamood ka hoosaysa oo ay isku waslad la yihii, oo waa inay liixa laamood oo laambadda ka baxday sidaas wada ahaadaan. **36** Burooyinkooda iyo laamahooduba waa inay isku waslad la ahaadaan, oo kulligeedna waa inay ahaataa isku waslad dahab la tumay oo saafi ah. **37** Oo waa inaad toddoba laambaddood ka dhitgtaa, oo laambadaheeda waa in la shidaa inay hortooda iftiimiyaa. **38** Oo birqaabyadeeda iyo alaabiteeda lagu safeeyoba waa inay dahab saafi ah ahaadaan. **39** Oo iyada iyo alaabtan oo dhanba waa in talanti dahab saafi ah laga sameeyaa. **40** Oo sida hannaankii lagugu tusay buruuta waa inaad u samaysaa.

26 Oo weliba waa inaad samaysaa taambuugga tobani daah leh, oo waxaad ka samaysaa maro wanaagsan, iyo buluug, iyo guduud, iyo casaan, oo lagu daabacay keruubiim. **2** Oo daah walba dhererkisu waa inuu ahaadaan siddeed iyo labaatan dhudhun, daah walba ballaadhkiisuna waa inuu ahaadaan afar dhudhun; oo daahyada oo dhimmuna waa inay isku qiyas ahaadaan. **3** Shan daah waa inay isku xidhnaadaan, oo shanta daah oo kalena waa inay isku wada xidhnaadaan. **4** Oo daahyada midkoob waa inaad darafta uu ka laaban yahay u yeeshaa siddooiyin buluug ah, oo sidaas oo kalena

waa inaad ka yeeshaa daaha dibadda ugu xiga laabka labaad. **5** Isku daah waa inaad konton siddo u yeeshaa; oo daaha ku yaal laabka labaad waa inaad darafsiisa u yeeshaa konton siddo; oo siddooiyinkuna waa in midkoobda kan kale ka hor jeedaa. **6** Waa inaad konton qabsato oo dahab ah samaysaa, oo daahyadanu waa inaad midba kan kale qabsatooyinka kula xidhaa, oo taambuuggana waa inuu mid dhan ahaadaa. **7** Oo waa inaad daahyoo ah dhogor riyaad samaysaa oo aad taambuugga ku deddaa; oo waa inaad iyaga ka dhigtaa koob iyo tobani daah. **8** Oo daah kasta dhererkisu waa inuu soddon dhudhun ahaadaa, daah kasta ballaadhkiisuna waa inuu afar dhudhun ahaadaa; oo koob iyo tobanka daah waa inay isku qiyas ahaadaan. **9** Oo waa inaad shan daah gooni ahaantooda isugu xidhaa, lix daahna gooni ahaantooda isugu xidh, oo daaha lixaad waa inaad ku labanlaabtaa teendhada fooddeeda. **10** Oo daaha dibadda u xiga laabka darafsiisa waa inaad konton siddo u yeeshaa, oo daaha laabka labaad ugu korreeya darafsiisana waa inaad konton siddo u yeeshaa. **11** Oo waa inaad samaysaa konton qabsato oo naxaas ah, oo waa inaad qabsatooyinkanaa sudhaa siddooiyinka, oo teendhada isku xidh kulligeed si ay mid dhan u noqoto. **12** Oo inta dusha ka lalmata oo ka hadhay daahyada teendhada, oo ah daaha badhkiisa, waa in laga lalmiyaa taambuugga dabadiisa. **13** Dhudhunka oo dhinaca ah iyo dhudhunka oo dhinaca kale oo ah waxa ka hadha daahyada teendhada dhererkooda waa in laga lalmiyaa dhinacyada taambuugga, oo ah dhankan jyo dhankaasba, inay dedaan. **14** Oo teendhada waa inaad ded uga dhigtaa wanhan hargahood oo la caseeyey, iyo ded ah adhibadeed hargahood oo ka sarreya. **15** Oo looxyada taambuugga ku taagan yahay waa inaad qori qudhac ah ka samaysaa. **16** Looxiiba dhererkisu waa inuu tobani dhudhun ahaadaa, oo loox kasta ballaadhkiisuna waa inuu dhudhun iyo badh ahaadaa. **17** Oo loox kasta waa inuu lahaadaa laba caarad, oo looxyadu waa inay dhinacyada isku hayaan, oo waa inaad sidaas u yeeshaa looxyada taambuugga oo dhan. **18** Oo dhinaca koonfureed oo taambuugga looxyadiisa waa inaad labaataan loox ka dhigtaa. **19** Oo waa inaad samaysaa afartan saldhig oo lacag ah oo ka hooseeya labataanku loox; oo laba saldhigba waa inay ka hooseeyaan loox inay saldhig u ahaadaan labadisa caarad, oo laba saldhigba waa inay ka hooseeyaan loox kale inay saldhig u ahaadaan labadisa caarad. **20** Oo taambuugga dhankiisa labaad oo woqooyi xiga waa inaad u yeeshaa labaataan loox, **21** iyo afartankoodii saldhig oo lacagta ahayd. Laba saldhigba waa inay loox ka hoosayso. **22** Oo meesha ugo dambaysa taambuugga oo ah dhankiisa galbeed waa inaad lix loox u yeeshaa. **23** Oo laba loox waa inaad u yeeshaa labada geesood oo taambuugga xaggiisa dambe. **24** Oo waa inay hoosta labanlaab ka noqdaan, oo sidaas oo kalena waa inay dhammaadaan ilaa siddada kowaad dusheeda, oo labaduba waa inay sidaas ahaadaan, oo labada gees baa iska leh. **25** Oo waa inay ahaadaan siddeed loox, iyo saldhigayoodii lacagta ahayd oo ah lix iyo tobani saldhig, oo laba saldhigba waa inay loox ka hoosayso. **26** Oo waa inaad ulo gudban ka samaysa qori qudhac ah; looxyada taambuugga dhinac kaga jira shan ulood u yeel, **27** looxyada dhinac kale kaga jirana shan ulood oo kale u yeel, oo shan ulood u yeel taambuugga looxyadiisa kaga jira dhanca galbeed xaggiisa dambe. **28** Oo uldhexaadda oo looxyada u gudban waa inay gaadhaa gees ilaa gees. **29** Oo looxyada waa inaad dahab ku dhaaadhaa, oo siddooiyinkooda ah meelaha ulaha gudban ka gelayaan waxaad ka samaysaa dahab, oo ulahana waa inaad dahab ku dhaaadhaa. **30** Oo taambuugga waa inaad u taagtad sidii hannaankii aan buurta kugu tusay. **31** Oo waa inaad iixidh ka samaysaa buluug, iyo guduud, iyo casaan, iyo maro wanaagsan; hana lagu daabaco keruubiim. **32** Oo waa inaad ka soo lalmisaafar tiir oo qudhac ah oo dahab lagu dhaadhyay, iyagoo leh qabsatooyin

dahab ah, oo ku taagan afar saldhig oo lacag ah. **33** Oo waa inaad ilxidhka ka soo lalmisa qabsatooyinka hoostooda, oo waxaad soo gelisaa sanduuqa maragga ilxidhka gudhiisa; oo ilxidhkuna wuxuu u dhexeyya meesha quduuska ah iyo meesha ugu quduusan idinka aawadiin. **34** Oo daboolka waa inaad saartaa sanduuqa maragga oo ku jira meesha ugu quduusan. **35** Oo miiskana waa inaad dhigtaa ilxidhka dibaddiisa, oo laambaddana waxaad dhigtaa miiska hortiisa oo ah dhanqa koorfureed oo taambuugga, miiskana dhanqa woqooyi dhig. **36** Oo waa inaad iridda Teendhada u samaysaa daah buluuq, iyo guduud, iyo casaan, iyo maro wanaagsan oo daabac leh. **37** Oo daaha waa inaad u samaysaa shan tir oo qudhac ah, oo dahab ku dhaadhi iyaga, qabsatooyinkooduna ha ahaadeen dahab; oo waa inaad shan saldhig oo naxaas ah u yeeshaa.

27 Oo meesha allabariga waa inaad ka samaysaa qori qudhac ah, dhererkeedu shan dhudhun ha ahaado, ballaadhkeeduna shan dhudhun; oo meesha allabarigu afar geesood ha ahaado, oo sarajooggeeduna saddex dhudhun ha ahaado. **2** Oo afarteeda rukun waxaad u yeeshaa afar gees; oo geesaheedu waa inay isku waslad la ahaadaan; oo waa inaad naxaas ku dhaadhaa. **3** Oo waa inaad u samaysaa weelal dambaska lagaga guro, iyo majarafadaheeda, iyo maddiiбадаheeda, iyo mudacyadeeda, iyo dabqaadayaasheeda, oo alaabteeda oo dhan waxaad ka samaysaa naxaas. **4** Oo waa inaad shabag naxaas ah u yeeshaa; oo shabagga dushiisa waa inaad u yeeshaa afar siddo oo naxaas ah oo ku taal afarta gees. **5** Oo waxaad hoos dhigtaa qarka ku wareegsan meesha allabariga, inuu shabagu gaadho meesha allabariga kalabdhkeeda. **6** Oo meesha allabariga waa inaad u yeeshaa ulo qudhac ah oo lagu qaado, oo waxaad ku dhaadhaa naxaas. **7** Oo ulaheeda waa in siddooynika laga gelyiyya, oo uluhu waa inay meesha allabariga labada dhinac kaga jiraan ha lagu qaadee. **8** Oo waxaad iyada ka samaysaa looxyo, sida sanduuq madhan oo kale, oo sidii buurta lagugu tusay ha u sameeyeen. **9** Oo waa inaad samaysaa barxadda taambuugga; oo barxadda dhinaceeda koonfureed waxaad ka lalmisaan daah maro wanaagsan ah oo dhererkiisu yahay boqol dhudhun, **10** oo tirarkiisuna waa inay ahaadaan labaatan, iyo labaatan saldhig oo naxaas ah, oo tiirkalka qabsatooyinkooda iyo waxyaalaha laysugu wada xidhaan lacag ha ahaadeen. **11** Oo sidaas oo kale waa inaad dhinaca woqooyina ka lalmisaan daah ah boqol dhudhun, oo tirarkiisuna ha ahaadeen labaatan, iyo labaatan saldhig oo naxaas ah, oo tiirkalka qabsatooyinkooda iyo waxyaalaha laysugu wada xidhaana lacag ha ahaadeen. **12** Oo barxadda dhinaca galbeed ballaadhkeeda waxaad ka lalmisaan daah konton dhudhun ah, oo tirarkiisuna ha ahaadeen tobant, saldhigiyadooduna tobant. **13** Oo barxadda dhinaca bari ballaadhkeedu waa inuu konton dhudhun ahaado. **14** Oo iridda dhinaceeda waxaad ka lalmisaan daah shan iyo tobant dhudhun ah; tirarkiisuna waa inay ahaadaan saddex, saldhigiyadooduna saddex. **15** Oo dhinaca kalena waxaad ka lalmisaan daah shan iyo tobant dhudhun ah, tirarkiisuna waa inay ahaadaan saddex, saldhigiyadooduna saddex. **16** Oo barxadda irideeda waxaad u yeeshaa daah labaatan dhudhun ah, oo ah buluug, iyo guduud, iyo casaan, iyo maro wanaagsan oo daabac laga sameeyey, tirarkiisuna ha ahaadeen afar, saldhigiyadooduna afar. **17** Oo tiirkalka barxadda ku wareegsan oo dhan waa in lacag laysugu wada xidhaa; oo qabsatooyinkooduna waa inay lacag ahaadaan, saldhigiyadooduna waa inay naxaas ahaadaan. **18** Barxadda dhererkeedu waa inuu ahaado boqol dhudhun, oo ballaadhkeeduna waa inuu meel walba u ahaadaan konton dhudhun, sarajooggeeduna waa inuu ahaado shan dhudhun, kana samee maro wanaagsan oo saldhigiyadooduna ha ahaadeen naxaas. **19** Oo alaabta taambuugga lagaga adeego oo

dhan, iyo musmaarradiisa oo dhan, iyo barxadda musmaarradeeda oo dhammu waa inay naxaas wada ahaadaan. **20** Oo waxaad reer binu Israa'iil ku amartaa inay kuu keenaan saliid saafi ah oo saytun laga tumay oo laambadda lagu shido, si ay laambaddu had iyo goor u baxdo. **21** Taambuugga shirkah gudhiisa oo ku yaal ilxidhka dibaddiisa, kuna hor yaalla maragga, fiidka ilaa subaxda waa inay Haaruun iyo wiilashii Rabbiga hortiisa ku diyaariyaan laambadda; oo wuxuu reer binu Israa'iil u noqon doonaa qaynuun weligis u jira ka ab ka ab.

28 Oo soo kaxsayso walaalkaa Haaruun iyo wiilashii, oo kala soo dhex bax reer binu Israa'iil, inuu iiga adeego hawsha wadaadnimada, kuwaasu waxa weeyaan Haaruun qudhiiisa iyo Naadaab, iyo Abiihuu, iyo Elecaasaar, iyo litaamaar oo wada ah wiilashii Haaruun. **2** Oo walaalkaa Haaruun waa inaad u samaysaa dhar quduus ah, ammaan iyo surux aawadood. **3** Oo waxaad la hadashaa kulli inta qalbigooda xigmada ku jirto, oo aan ruuxii xigmadda ka buuxiyey, inay Haaruun dharkiisa u sameeyaan oo ay isaga quduus ka dhigaan inuu iiga adeego hawsha wadaadnimada. **4** Oo dharka ay u samaynayaanna waxa weeyaan laabgashi, iyo eefod, iyo khamiis, iyo jubbad, iyo duub, iyo dhex-xidh, oo waa inay dhar quduus ah u sameeyaan walaalkaa Haaruun iyo wiilashii, inuu iiga adeego hawsha wadaadnimada. **5** Oo ha qaateen dahab, iyo buluug, iyo guduud, iyo casaan, iyo maro wanaagsan. **6** Oo eefodka ha ka sameeyeen dahab, iyo buluug, iyo guduud, iyo casaan, iyo maro wanaagsan, oo daabacna ha lagu sameeyo. **7** Waa inuu lahaadaa laba garab oo is-haysta oo ku xidhan labadiisa daraf, inuu iswada haysto kulgii. **8** Oo dhex-xidhka daabaca leh oo dusha kaga yaal in lagu xidho waa in isku si loo sameeyaa oo uu isku waslad la ahaadaa; oo ha ahaado dahab, iyo buluug, iyo guduud, iyo casaan, iyo maro wanaagsan. **9** Oo waxaad qaadataa laba dhagax oo onika la yidhaahdo, oo waxaad dushooda ku xaradhaa magacyadooda reer binu Israa'iil; **10** magacyadooda lix waa inaad isku dhagax ku dhigtaa, oo lixda magac oo hadhayna waa inaad dhagaxa kale ku dhigta, siday u kala hor dhasheen. **11** Sida shuqulka dhagax-xardhihi waa inaad labada dhagax u xaradhaa xaradhu u eg xaradhaa shaabadda, oo waana inaad ku dhigtaa magacyadooda reer binu Israa'iil; oo waa inaad saldhigyo dahab ah ku dhejisaa. **12** Oo labada dhagax waa inaad ku dhejisaa eefodka garbihiisa inay dhagaxyo xusuus ah u noqdaan reer binu Israa'iil, oo Haaruun waa inuu Rabbiga hortiisa magacyadooda ku qaadaa garbihiisa xusuus ahaan aawadeed. **13** Oo waa inaad u samaysaa saldhigyo dahab ah, **14** oo waa inaad u samaysaa laba silsiladood oo ah dahab saafi ah, oo waxaad u samaysaa sida wax xadho u eg oo tidcan, oo silsiladaha isku tidcan waa inaad ku xidhaa saldhigya. **15** Oo waa inaad samaysaa laabgashi xukumaadeed, oo daabacna ha lagu sameeyo; oo waa inaad u samaysaa sida samaynta eefodka; waana inaad ka samaysaa dahab, iyo buluug, iyo guduud, iyo casaan, iyo maro wanaagsan. **16** Waa inuu ahaadaan afargeesood oo isku laalaaban; dhererkiisuna ha ahaado taako, ballaadhkiisuna ha ahaado taako. **17** Oo waa inaad afar saf oo dhagaxyo ah ku dul dhejisaa; safka kowaadha ha ahaado sardiyoos, iyo tobasiyoos, iyo mid birqaya; **18** safka labaadna ha ahaado sumurud, iyo safayr, iyo dheeemman; **19** safka saddexaadna ha ahaado yakintos, iyo agate, iyo ametustos; **20** safka afraadna ha ahaado berullos, iyo onika, iyo yasbid; oo waa in lagu dhejiyo saldhigyo dahab ah. **21** Oo dhagaxyadu waa inay tiro le'ekaadaan sida magacyada reer binu Israa'iil, ha ahaadeen laba iyo tobant sida magacyadooda, oo laba iyo tobanka qabiil waa in mid kasta magicisa lagu xardho sida xaradhaa shaabadda. **22** Oo laabgashiga waxaad ku samaysaa silsilado xadho u eg oo laga tidcay dahab saafi ah. **23** Oo laabgashiga waxaad ku samaysaa laba siddo oo dahab ah, oo labada

siddo waxaad sudhaa laabgashiga labadiisa darfood. 24 Oo labada silsiladood oo tictan oo dahabka ah waxaad ku xidhaa labada siddo oo ku yaal laabgashiga labadiisa darfood. 25 Oo labada silsiladood oo tictan labadooda madax oo kale waxaad ku xidhaa labada saldhig, oo waxaad ku xidhaa eefodka garbihiisa xaggooda hore. 26 Oo waxaad samaysaa laba siddo oo dahab ah, oo waxaad soo sudhaa laabgashiga labadiisa darfood oo gudaha oo eefodka xiga. 27 Oo waxaad samaysaa laba siddo oo dahab ah, oo waxaad ku xidhaa eefodka labadiisa garab xaggooda hoose oo dhanka hore ku yaal, oo ku dhow meeshay isku xidhmaan, oo ka sarreeya eefodka dhex-xidhiisa oo daabaca ah. 28 Oo laabgashiga waa inay siddoooyinkisa ku xidhaan siddoooyinkii eefodka oo ha kula xidheen shalash buluug ah, inuu ku dul xidnaado dhex-xidhka daabaca ah oo eefodka, iyo inuusan laabgashigu ka furnaan eefodka. 29 Oo magacyada reer binu Israa'iil waa in Haaruun ku qaadaa laabgashiga xukumaadda oo qalbigiisa saaran markuu galoo meesha quduuska ah, inay xusuus noqdaan Rabbiga hortiisa had iyo goor. 30 Oo laabgashiga xukumaadda waa inaad gelisaa Uuriimka iyo Tummiimka, oo waa inay Haaruun qalbigiisa saarnaadaan markuu Rabbiga hortiisa tago; oo Haaruun waa inuu qalbigiisa ku qadaad xukumaadda reer binu Israa'iil had iyo goorba. 31 Oo khamiiska eefodka kulligiis waa inaad ka dhigtaa buluug. 32 Oo waa inuu meel daloosha oo madaxu maro ku lahaadada; oo waa inuu ahaado sida dhar leh tolmo wanaagsan oo dalookiisa ku wareegsan inuusan dillaacin aawadeed. 33 Oo khamiiska darafsiisa hoose waxaad u yeeshaa rummaanno oo ah buluug, iyo guduud, iyo casaan, oo ku wada wareeji darafsiisa hareeraheeda oo dhan; oo dawanno dahab ahnaa dhexdooda geli oo ku wareeji. 34 Dawan dahab ah iyo rummaan, haddana dawan dahab ah iyo rummaan, waa inaad ku wareejisa khamiiska darafsiisa. 35 Oo Haaruun waa inuu gashado inuu ku adeego; oo sanqadhiisana waa la maqli doonaa markuu tago Rabbiga hortiisa oo uu galo meesha quduuska ah, iyo markii uu ka soo baxaba, inuusan dhiman aawadeed. 36 Oo waa inaad samaysaa waslad khafiifa oo dahab saafiyaa ah, waxaad ku xaradhaa xaradha u eg xaradha shaabadda oo leh, WAA U QUDUUS RABBIGA. 37 Oo waa inaad ku xidhaa shalash buluug ah, oo ku dhejisaan duubka, oo duubka intiisa hore ha ku taalo. 38 Oo ha ku taallo Haaruun fooddiisa, Oo Haaruun baa qaadi doona dembiga alaabta quduuska ah, oo ay reer binu Israa'iil quduus kaga dhigi doonaa hadiyadahooda quduuska ah; oo mar kasta waxay ku oolli doontaa fooddiisa, in yaga laga aqbalo Rabbiga hortiisa. 39 Oo jubbadda marada wanaagsan laga sameeyey waa inaad daabacdaa oo waa inaad duub ka samaysaa maro wanaagsan, oo dhex-xidh waa inaad ka samaysaa daabac. 40 Oo wiilasha Haaruunna waa inaad u samaysaa jubbado iyo dhex-xidho, iyo duubab, iyagu ha u ahaadeen ammaan iyo qurux. 41 Oo waxaad dharkaas u lebbistaa walaalkaa Haaruun iyo wiilashiisa la joogaba; oo waa inaad iyaga subagtaa, oo daahirisaa oo quduus ka dhigtaa, inay iiga adeegaan hawsha wadaadnimada. 42 Oo waa inaad iyaga u samaysaa sirwaallo maro wanaagsan ah oo gaadha dhexdooda ilaa bowdyahooda, oo ay ku qariyaaan cawradaada; 43 Haaruun iyo wiilashiisa waa inay gashadaan markay galaan taambuugga shirka ama markay meesha allabariga u dhowaadaan inay ka dhex adeegaan meesha quduuska ah inaanay dembi qaadin oo dhiman. Waxay isaga iyo farcankiisa ka dambeeyaba ku noqon doontaa qaynuun weligis ah.

29 Oo waxaalahan waa waxa aad ku samayo iyaga inaad quduus ka dhigtid inay iiga adeegaan hawsha wadaadnimada; waxaad wadataa dibi yar iyo laba wan oo aan iin lahayn, 2 iyo kibis aan khamiir lahayn, iyo moofa aan khamiir lahayn oo saliid lagu daray, iyo canjeero aan khamiir lahayn oo saliid marsan tahay, oo

waxaad ka samaysaa bur wanaagsan oo sarreen ah. 3 Oo waa inaad isku dambii ku riddaa oo dambiisha ku keentaa, adigoo wada dibigii iyo labadii wan. 4 Oo Haaruun iyo wiilashiisa waa inaad ilaa iridda teendhada shirka keentaa, oo waa inaad biyo ugu maydhaa. 5 Oo waxaad qaadataa dharkii, oo waxaad Haaruun u gelisaa jubbadda, iyo khamiiska eefodka, iyo eefodka, iyo laabgashiga, oo dhedhdaa waxaad ugu xidhaa dhex-xidhka daabaca leh oo eefodka; 6 oo duubkana waa inaad madaxisa saartaa, oo tajka quduuska ahnaa duubka saar. 7 Oo markaas waxaad qaadataa saliidda lagu subkado, oo madaxisa ku shub, oo ugu subag isaga. 8 Oo waxaad soo kaxaysaa wiilashiisa oo iyagana jubbado u geli. 9 Oo dhex-xidho ugu xidh, duubbabna u duub Haaruun iyo wiilashiisa; oo qaynuun weligis ah ayay hawsha wadaadnimada ku lahaan doonaan, oo Haaruun iyo wiilashiisa waa inaad quduus ka dhigtaa. 10 Oo dibiga waxaad keentaa teendhada shirka horteeda, Haaruun iyo wiilashiisuna gacmaha ha dul saareen dibiga madaxiisa. 11 Oo dibiga waxaad ku qashaa Rabbiga hortiisa xagga iridda teendhada shirka. 12 Oo waxaad qaaddaa dibiga dhiiggiisa, oo fartaada ku mari meesha allabariga geesaheeda; oo dhiigga oo dhan waxaad ku qubtaa meesha allabariga hoosteeda. 13 Oo waxaad qaaddaa xaydhaa gudaha ku jirta oo dhan, iyo xuubka beerka ku dul yaal, iyo labada kelyood, iyo xaydhaa dushooda ku taal, oo meesha allabariga ku dul gub. 14 Laakiinse dibiga hilibkiisa iyo haragiisa iyo uuskiisaba waxaad ku gubtaa xerada dibaddeeda; waayo, waa qurbaan dembi loo bixiyey. 15 Oo haddana waxaad qaaddaa wan; oo Haaruun iyo wiilashiisuna gacmaha ha dul saareen wanka madaxiisa. 16 Oo markaas waa inaad wanka gowracdaa, oo dhiiggiisa intaad qaadatid waxaad marisaa dhigta midig oo Haaruun caaraddeeda, iyo dhigta midig oo wiilashiisa caaraddeeda, iyo suulka gacantooda midig, iyo suulka cagtooda midig, oo haddana waxaad dhiigga ku dul rushaysaa meesha allabariga. 17 Oo markaas waa inaad wanka kala googoysaa, oo waxaad maydhaa uurkjirtisa iyo lugihisa, oo meel la dhig googo'iisa iyo madaxiisaba. 18 Oo wanka oo dhan waa inaad ku dul gubtaa meesha allabariga, waayo, waa qurbaan Rabbiga loo gubo; oo waa caraf udgoon oo waa qurbaan dab loogu sameeyo Rabbiga. 19 Oo haddana waxaad qaaddaa wanka kale; oo Haaruun iyo wiilashiisuna gacmaha ha dul saareen wanka madaxiisa. 20 Oo markaas waa inaad wanka gowracdaa, oo dhiiggiisa intaad qaadatid waxaad marisaa dhigta midig oo Haaruun caaraddeeda, iyo dhigta midig oo wiilashiisa caaraddeeda, iyo suulka gacantooda midig, iyo suulka cagtooda midig, oo haddana waxaad dhiigga meesha allabariga ku dul yaal, iyo saliidda lagu subkado, oo waxaad ku rushaysaa Haaruun, iyo dharkiisa, iyo wiilashiisa, iyo dharkiil wiilashiisa isaga la jooga; oo waa in quduus laga dhigaa isaga, iyo dharkiisa, iyo wiilashiisa, iyo dharkii wiilashiisa isaga la jooga. 21 Oo waxaad qaaddaa dhiigga meesha allabariga ku dul yaal, iyo saliidda lagu subkado, oo waxaad ku rushaysaa Haaruun, iyo dharkiisa, iyo wiilashiisa, iyo dharkiil wiilashiisa isaga la jooga; oo waa in quduus laga dhigaa isaga, iyo dharkiisa, iyo wiilashiisa, iyo dharkii wiilashiisa isaga la jooga. 22 Oo waxaad kaloo qaaddaa wanka baruurtiisa, iyo badhidiisa, iyo xaydhisa gudaha ku duuban, iyo xuubka beerka ku dul yaal, iyo labadiisa kelyood iyo xaydhhooda, iyo bowdada midigta ah; waayo, waa wanka quduuskadhiigidda. 23 Oo dambiisha hor taal Rabbiga oo ya ku jirto kibista aan khamiirkahaynu waxaad kala soo baxdaa xababd kibis ah, iyo xababd ah moofo saliid leh, iyo xababd canjeero ah; 24 oo kulligood waxaad saartaa gacmaha Haaruun, iyo gacmaha wiilashiisa, oo Rabbiga hortiisa ku ruxrux inay ahaadaan qurbaanka la ruxruxo. 25 Oo markaas waa inaad gacmahoooda ka qaaddid, oo waxaad ku dul gubtaa qurbaanka la gubo oo meesha allabariga kor yaal, inay caraf udgoon ku ahaadaan Rabbiga hortiisa. Waa qurbaan dab loogu sameeyey Rabbiga. 26 Oo waxaad qaaddaa Haaruun wankiisa quduuskadhiigidda sakarkiisa, oo Rabbiga hortiisa ku ruxrux sidii qurbaanka la ruxruxo, oo wuxuu noqon doonaa qaybtaada. 27 Oo waa inaad quduus ka dhigtaa sakarka qurbaanka la ruxruxo, iyo bowdada qurbaanka sare loo qaado, oo la ruxruxo, oo sarena loo qaado, ee wanka quduuskadhiigidda, xataa qaybta Haaruun iyo

qaybta wiilashiiuba, 28 oo intaa waa inay Haaruun iyo wiilashiius amar ahaan uga lahaadaan reer binu Israa'iil weligoodba, waayo, waa qurbaan sare loo qaado; waana inay ahaato qurbaan sare loo qaado, oo ay reer binu Israa'iil bixiyaan markay ku allabaryaan qurbaannadooda nabaadiinaad. Waa qurbaankooda sare loogu qaado Rabbiga. 29 Oo dharka Haaruun oo quduuska ah waxaa qaadan doona wiilashiiisa isaga dabadiis, si loogu subko oo quduus looga dhigo iyagoo gashan. 30 Oo wiilashiiisa isaga meeshiisa wadaad ka noqdaa toddoba maal mood waa inuu gashanaadaa markuu teendhada shirka galo inuu ka adeego meesha quduuska ah. 31 Oo waa inaad qaaddaa wanka quduuskadhiqidda, oo hilbiisa waxaad ku karisaa meel quduus ah. 32 Oo Haaruun iyo wiilashiiisa waa inay hilbiisa wanka iyo kibista ku jirta dambiisha cunaan xagga iridda taambuugga shirka. 33 Oo waa inay cunaan waxyaalaahaas lagu kafaaro geduy, inay daahir iyo quduus ku noqdaan; laakiinse qof qalaadu yaanu waxbaa ku cunin, waayo, iyagu waa quduus. 34 Oo haddii hilbiisa quduuskadhiqidda iyo kibista wax ka hadhaan oo ay gaadhaan ilaa subaxda, de markaas waa inaad intii hadhay dab ku gubtaa, oo waa inaan la cunin, maxaa yeelay, waa quduus. 35 Oo Haaruun iyo wiilashiiisa waxaad ku samaysaa sidii aan kugu amray oo dhan, oo toddoba maal mood waa inaad iyaga quduus ka dhigtaa. 36 Maalin walba waa inaad dibiga qurbaanka dembiga u bixisaaka kafaaraggud aawadiis, oo meesha allabarigana waa inaad daahirisa markaad u kafaaro gudaysid, oo waa inaad subagtaa inaad quduus ka dhigtiid. 37 Oo toddoba maal mood waa inaad meesha allabariga u kafaaro guddaa oo quduus ka dhigtaa, oo meesha allabarigu waa inay ugu wada quduusnaataa, oo wax kasta oo meesha allabariga taabtaa quduus wuu noqon doonaa. 38 Haddaba waxanu waa wixii aad meesha allabariga ku dul bixin lahayd; maalin walba had iyo goor waa inaad laba wan oo sannad jira ku bixisa. 39 Wan waa inaad subaxda bixisa, wanka kalena waa inaad makhrubka bixisa. 40 Oo bur wanaagsan oo hiin rubuceed oo saliid saafi ah lagu daray toban meelood oo meel waa inaad wanka la bixisa, iyo weiliba hiin rubuceed oo khamri ah oo ah qurbaankii cabniinka. 41 Oo wanka kalena waa inaad makhrubka bixisa, oo waxaad u bixisa sida qurbaanka hadhuudhka ah oo subaxda, iyo qurbaanka cabniinka oo subaxda, caraf udgona ha lahaado hana ahaado qurbaan Rabbiga dab loogu sameeyo. 42 Oo wuxuu ka ab ka ab ahaan doonaa qurbaan joogto ah oo Rabbiga hortiisa lagu gubo xagga iridda taambuugga shirka, oo ah meesha aan kugula kulmi doono inaan kula hadlo aawadeed. 43 Oo halkaas reer binu Israa'iil aayaan kula kulmi doonaa; oo taambuugguna wuxuu quduus ku noqon doonaa ammaantayda. 44 Oo waxaan quduus ka dhigi doonaa taambuugga shirka iyo meesha allabariga; oo Haaruun iyo wiilashiiisa quduus baan ka dhigi doonaa, inay hawsha wadaadnimada iiga adeegaan. 45 Oo anigu waxaan dhex joogi doonaa reer binu Israa'iil, oo waxaan ahaan doonaa Ilaahood. 46 Oo iyagu waxay ogaan doonaa inaan anigu ahay Rabbiga Ilaahood ah oo iyaga dalkii Masar ka soo bixiyey inaan iyaga dhex joogo. Anigu waxaan ahay Rabbiga ah Ilaahood.

30 Oo waxaad samaysaa meel allabari oo foomi lagu shido; waxaadna ka samaysaa qori qudhac ah. 2 Oo dhererkeeduna ha ahaado dhudhun, ballaadhkeeduna ha ahaado dhudhun, afar geesoodna waa inay lahaataa, sarajooggeduna ha ahaado laba dhudhun, oo geesaheeduna waa inay isku waslad la ahaadaan. 3 Oo waa inaad dahab saafi ah ku dhaadhaa dusheeda iyo dhinacyadeeda ku wareegsan iyo geesaheedaba; oo waxaad u samaysaa wax taaj oo kale ah oo dahab ah oo ku wareegsan. 4 Oo qarkeeda hoostiisa waa inaad laba siddo oo dahab ah ugu yeeshaa labada rukun; labada dhinac waa inaad sidaas u yeeshaa, oo waxay u noqon doonaa meelihii ulaha lagu qaado laga gelin laaha. 5 Oo waxaad ulaha ka

samaysaa qori qudhac ah, waana inaad dhabab ku dhaadhaa. 6 Oo waxaad hor dhigtaa ilxidka u dhow sanduuqa maragga oo hor yaal daboolka ka sarreeya maragga, halkaas oo ah meesha aan kugula kulmi doono. 7 Oo Haaruun waa inuu ku shido foomi udguu; subax walba markuu laambadaha hagaajinayo waa inuu foomi shido. 8 Oo makhrubka Haaruun markuu laambadaha shidayo waa inuu foomi shido, kaasoo ah foomi joogto u ah Rabbiga hortiisa, ka ab ka ab. 9 Oo waa inaydhaan dusheeda ku bixin foomi qalaad, ama qurbaan la gubo, ama qurbaan hadhuudh ah, oo dusheedana ha ku daadimina qurbaan cabniin ah. 10 Geesaheedana sannaddiiba mar Haaruun waa inuu ku dul kafaaro gudo; oo dhiigga allabariga dembiga oo kafaaraggud ah sannaddiiba mar waa inuu ku kafaaro gudo tan iyo ka ab ka ab. Waa kan ugu wada quduusan Rabbiga. 11 Markaasuu Rabbigu Muuse la hadlay, oo wuxuu ku yidhi, 12 Markaad reer binu Israa'iil tirlinaysid, intii ay tiradoodu noqoto oo dhan, nin waluba waa inuu Rabbiga siyyo madaxfurashadiisa, markaad tirisid; si aan belaayo ugu dhicin markaad iyaga tirisid. 13 Oo waxan waa inay bixiyan, nin walba oo u gudba kuwa la tirihey waa inuu bixiyan nus sheqel le'eg sheqelki meesha quduuska ah: (sheqelku waa labataan geeraah:) nus sheqel waa in Rabbiga loo bixiyan. 14 Oo mid kasta oo u gudba kuwa la tirihey oo ah inta jirta labataan sannadood iyo wixii ka sii weyn, waa inuu bixiyan Rabbiga wixiisa. 15 Markay Rabbiga wixiisa u bixinayaan inay nafhiinna u kafaaro gudaan, kii taajir ahu waa inaanu bixin wax nus sheqel ka badan, kii miskiin ahuna waa inaanu bixin wax nus sheqel ka yar. 16 Oo waa inaad reer binu Israa'iil ka qaaddaa lacagta kafaaraggudka ah, oo aad wax kaga qabataa hawsha taambuugga shirka, inay reer binu Israa'iil u noqoto xusus Rabbiga hortiisa, si aad nafhiinna ugu kafaaro guddaan. 17 Markaasuu Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, 18 Waxaad samaysaa berked weyso oo naxaas ah, salkeedana waxaad ka samaysaa naxaas, oo waxaad dhigtaa meel u dhexaysa taambuugga shirka iyo meesha allabariga; oo waa inaad biyo ku shubtaa, ha lagu maydho e. 19 Haaruun iyo wiilashiiisa waa inay gacmaha iyo cagaha ku dhaqdaan: 20 oo markay gelayaan taambuugga shirka waa inay biyo ku maydhaan, yaanay dhimanine, ama markay meesha allabariga ag yimaadaan inay ka adeegaan oo ay gubaan qurbaan Rabbiga dab loogu sameeyo, 21 waa inay gacmaha iyo caghaba dhaqdaan, yaanay dhimanine; oo wuxuu iyaga u noqon doonaa qaynuun weliigis ah, xattaa xaga isaga iyo farcankiisa ka dambeeyaha ka ab ka ab. 22 Oo markaasuu haddana Rabbigu Muuse la hadlay oo ku yidhi, 23 Waxaad qaadataa dhir udguu oo wacan, oo ah shan boqol oo sheqel oo ah malmal asli ah, iyo badhkiis oo qorfe macaan ah, oo ah laba boqol iyo konton sheqel, iyo laba boqol iyo konton sheqel oo ah kalamus, 24 iyo shan boqol oo sheqel oo ah kasiya, oo le'eg sheqelka meesha quduuska ah, iyo hiin muggeed oo saliid saytuun ah. 25 Oo waxaad ka samaysaa saliid lagu subkado oo quduus ah, taas oo ah cedar laysku daray sidii kan cadarsameeyaha oo kale; oo waxay noqon doontaa saliid lagu subkado oo quduus ah. 26 Oo waxaad ku subagtaa taambuugga shirka iyo sanduuqa maragga, 27 iyo miiska iyo alaabtiisa oo dhan, iyo laambadda iyo alaabteeda, iyo meesha allabariga ee foomi, 28 iyo meesha allabariga lagu gubo iyo alaabteeda oo dhan, iyo berkedda weysada iyo salkeedaba. 29 Oo waa inaad iyaga quduus ka dhigtaa, inay noqdaan kuwa ugu wada quduusan; oo wax kasta oo iyaga taabtaa waxay noqon doonaa quduus. 30 Oo Haaruun iyo wiilashiiuba waa inaad u subagtaa oo quduus ka dhigtaa, inay iiga adeegaan hawsha wadaadnimada. 31 Oo waa inaad la hadashaa reer binu Israa'iil oo waxaad ku tidhaahdaa, Tanu waxay ka ab ka ab ii noqon doontaa saliid lagu subkado oo quduus ah. 32 Haddaba waa inaan dad jidhiisa lagu shubin, ama waa inaydhaan samayn mid la mid ah, oo sideeda oo kale loo sameeyey, waayo, iyadu waa quduus,

oo waxay idii noqon doontaa quduus. **33** Oo ku alla kii taas oo kale sameeya, ama ku alla kii qof qalaad mariya, dadkiisa waa laga gooyin doonaa. **34** Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Waxaad qaadataa uunsi udgoon oo ah istakte iyo onika iyo galbanum, iyagoo ah uunsi ay ku jirto beeeyo saafi ah, oo miisaankooduna ha iswada le'ekaado. **35** Oo waxaad ka samaysaa foox, kaas oo loo sameeyey sida cadarsameeyuhu uu u sameeyo oo kale, oo cusbo lagu daray, oo saafi ah, quduusna ah. **36** Oo qaarkis waa inaad tuntaa oo yaryaraysaa, oo waxaad hor dhigtaa maragga ku jira taambuuugga shirka, taasoo ah meesha aan kugula kulmi doono; oo waxay idii noqon doontaa kan ugu wada quduusan. **37** Oo fooxa aad samayn doontaan sidiisa ha u samaysanina; waayo, wuxuu kuu noqon doonaa quduus Rabbiga aawadiis. **38** Oo ku alla kii kaas oo kale sameeya, inuu ku udgoonsado, kaas dadkiisa waa laga gooyin doonaa.

31 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay, oo wuxuu ku yidhi, **2** Bal eeg, magac baan ugu yeedhay Besaleel ina Uurii, oo ah ina Xuur, qabiilkiisuna yahay Yahuudah; **3** oo waxaan isaga ka buuxiyey Ruuxa Ilaah, xagga xigmadda, iyo waxgarashada, iyo aqoonta, iyo sancada cayn kasta ah, **4** inuu shuquulta yaab leh hindiso, oo uu ka shaqeeyo dahabka, iyo lacagta, iyo naxaasta, **5** iyo inuu qoro dhagaxyada saldhigyo lagu dhejiyo oo uu looxyada xardho, iyo inuu ka shaqeeyo sanco cayn kasta ah. **6** Oo bal eeg, waxaan isaga la doortay Aaholii'aab oo ah ina Axisaamaag, oo qabiilkiis yahay Daan; oo inta xigmadda leh oo dhan waxaan qalbigooda geliyey xigmad, inay sameeyaan wixii aan kugu amray oo dhan; **7** kuwaasoo ah taambuuugga shirka, iyo sanduuga maragga, iyo daboolka dul saaran, iyo alaabta Taambuuugga oo dhan, **8** iyo miiska iyo alaabtiisa, iyo laambadaha saafiga ah, iyo alaabtooda oo dhan, iyo meesha allabariga oo fooxa, **9** iyo meesha allabariga lagu gubo, iyo alaabteeda oo dhan, iyo berkessa weysada iyo salkeeda, **10** iyo dharka adeegidda, iyo dharka quduuska ah oo wadaadka Haaruun ah, iyo dharka wiiliishiisaba, inay ka adeegaan hawsha wadaadnimada, **11** iyo saliidda lagu subkado, iyo fooxa uunsiga udgoon ah oo meesha quduuska ah, oo wax walba sidii aan kugu amray waa inay u sameeyaan. **12** Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay, oo wuxuu ku yidhi, **13** Waxaad la hadashaa reer binu Israa'iil, oo waxaad ku tidhaahdaa, Sida runta ah waa inaad dhawrtaanayaamahayga sabtiyaasha ah: waayo, waa calaamo ina dhex taal aniga iyo idinka ka ab ka ab; si aad u ogaataan inaan anigu ahay Rabbiga quduus idinka dhigaya. **14** Haddaba waa inaad dhawrtaan sabtida, waayo, waa idin quduus, oo mid kasta oo ka dhigaa wax aan quduus ahayn hubaal waa in la dilaa, waayo, ku alla kii maalintaas shaqeeyaa, de qofkaas waa in laga gooyaa dadkiisa. **15** Lix maalmod waa in shuqul la qabtaa, laakiinse maalinta toddobaadha waa sabti nasasho ah oo Rabbiga quduus u ah; oo ku alla kii maalinta sabtidaa shuqul qabta habaal waa in la dilaa. **16** Sidaas daraaddeed reer binu Israa'iil waa inay sabtida dhawraan, iyagoo ka ab ka sabtida u dhawra axdi weligiis ah aawadiis. **17** Waa calaamo weligeed ina dhex taal aniga iyo reer binu Israa'iil: waayo, Rabbigu lix maalmod buu ku sameeyey samada iyo dhulka, oo maalinti toddobaadha wuu nastay, wuuna qabowsaday. **18** Oo markii uu dhammeeeyey hadalkii uu kula hadlayay Buur Siinay dusheeda, ayuu Muuse siiyey labadii loox ee maragga iyagoo ah looxyo dhagaxyo ah, oo fartiil Ilaah lagu qoray.

32 Oo markii dadki arkay in Muuse raagay oo uusan buurtii ka soo degin, aaya dadki iyagoo urursan Haaruun u yimaadeen, oo waxay ku yidhaahdeen, Kac, oo inoo samee ilaahyo ina hor socda; waayo, Muusahan oo ah ninkii inaga soo bixiyey dalkii Masar, garan mayno wax ku dhacay. **2** Markaasaa Haaruun wuxuu iyagii ku yidhi, Soo bixiya hilqadaha dahabka ah oo dhegaha ugu jira naagiihinna,

yo wiilashiinna, iyo gabdhihiinna, oo ii keena. **3** Markaasaa dadki oo dhammu waxay soo bixiyeen hilqadhi dahabka ahaa oo dhegaha ugu jiray oo waxay u keeneen Haaruun. **4** Kolkaasuu gacmahooda ka guddoomay, oo wuxuu ku xardhay alaabta wax lagu xardho, wuxuuna ka sameeyey weyl dahab la shubay ah; oo waxay yidhaahdeen, Reer binu Israa'iilow, kanu waa ilahaanii halka Masar idinka soo waday. **5** Oo Haaruun markuu arkay ayuu meeel allabar ka hor dhisay, markaasaa Haaruun ogeysis ku dhawaqaay, oo wuxuu yidhi, Berri waa iiddii Rabbiga. **6** Markaasay subaxdii dambe aroor hore keceen, oo waxay bixiyeen qurbaanno la gubo, oo waxay keeneen qurbaanno nabaadiino, markaasay dadki u fadhiisteen inay wax cunaan oo wax cabbaan, oo ay u keceen inay cayaaraan. **7** Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Kac oo hoos u deg, waayo, dadkaagii aad dalkii Masar ka soo bixisay, way iskhariibeen, **8** oo haddiiba way ka leexdeen jidkiin aan ku amray, oo waxay samaysteen weyl dahab la shubay ah, wayna caabudeen, oo allabarina way u bixiyeen, oo waxayna yidhaahdeen, Reer binu Israa'iilow, kanu waa ilahaanii halka Masar idinka soo waday. **9** Kolkaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Anigu dadkan waan arkay oo waa dad madax adag, **10** haddaba iska kay daa, aan aad ugu cadhoodee, oo aan kulligood baabbi'yeey, oo waxaan adiga kaa dhigi doonaa quruun weyn. **11** Markaasaa Muuse baryay Rabbiga Ilaahiis ah oo wuxuu ku yidhi, Rabbiyow, maxaad aad ugu cadhoonaysaa dadkaaga aad dalkii Masar kaga soo bixisay itaal weyn iyo gacan xoog leh? **12** Bal Masriyintu maxay u odhan doonaan, Wuxuu iyaga u saaray xumaan inuu buuraha ku laayo iyo inuu dhulka iyaga ka baabbi'yo? Rabbiyow, ka leexo cadhadaada kulul oo ka noqo xumaantaa aad damacsan tahay inaad dadkaaga ku samaysid. **13** Bal xusuuso addoommadaadii ahaa Ibraahim, iyo Isxaaq, iyo Israa'iil, oo aad naftaada ugu dhaaratay, oo aad ku tidhi, Farcankiinna waxaan u badin doonaa sida xiddigaha cirka, oo dalkan aan ka hadlay oo dhan waxaan siin doonaa farcankiinna, wayna dhaxli doonaan weligood. **14** Markaasaa Rabbigu ka noqday xumaantii uu damacsanuu inuu dadkiisa ku sameeyo. **15** Markaasuu Muuse jeestay, oo buurtii hoos uga degay, isagoo labadii loox oo maragga ahaa gacanta ku sita, looxyadana wax baa kaga qornaa labadooda dhinacba; oo dhankan iyo dhankaasba wax qoran baa kaga yill. **16** Oo looxyadu waxay ahayeen shuqulkii Ilaah, oo farta ku qoranuna waxay ahayd fartiil Ilaah oo looxyada ku xardhan. **17** Oo markii Yashuuqa maqlay qayladii ay dadku ku qaylinayeen ayuu Muuse ku yidhi, War xeradii qaylo colaadeed baa ka yeedhaysa. **18** Markaasuu ku yidhi, Kaasu ma aha codka kuwa guulaysta, mana aha codka kuwa laga adkaado, laakiinse waxaan maqlayaa kuwa gabaya codkood. **19** Oo markuu xeradii ku soo dhowaaday wuxuu arkay weyshii iyo cayaartii; markaasaa Muuse aad u cadhooday, looxyadiina gacmihiisa wuu ka tuuray, oo wuxuu ku jeelibiyey buruta hoosteedi. **20** Markaasuu weyshii ay samaysteen qaaday, dab buuna ku gabay oo daqiijiyey, oo intuu biyaha ku dul daadiiyey ayuu reer binu Israa'il cabsihiy. **21** Markaasaa Muuse wuxuu Haaruun ku yidhi, War maxaa dadkanu kugu sameeyey oo aad dembi weyn ugu keentay? **22** Markaasaa Haaruun wuxuu yidhi, Sayidkaygiyyow, bal ha ii cadhoon: waayo, adiguba waad og tahay inay dadkan sharka jecel yihiin. **23** Waayo, waxay iyu yidhaahdeen, Inoo samee ilaahyo ina hor socda, waayo, Muusahan oo ah ninkii inaga soo bixiyey dalkii Masar, garan mayno wax ku dhacay. **24** Markaasaan ku idhi, Ku alla kii dahab haystaa, ha siibo. Kolkaasay i siyeen, anna dabkaan ku tuuray, oo waxaa ka soo baxday weyshan. **25** Oo markii Muuse arkay in dadki layska sii daayay, waayo, Haaruun baa sii daayay oo ku kashifay cadaawayaaashhooda hortooda, **26** ayuu Muuse istaagay xerada iriddeedii, oo wuxuu yidhi, Ku alla kii Rabbiga la gees ahow, ii kaalay. Markaasay reer Laawi oo dhammu agtiisa ku soo urureen.

27 Markaasuu wuxuu iyagii ku yidhi, Rabbiga ah laaaha reer binu Israa'iil sidan buu leeyahay, Nin waluba seeftiisa dhinaca ha ku xidho, oo kulligii irid ilaa irid xerada hore iyo dib u dhex qaada, oo nin waluba ha dilo walaalkiis, iyo saaxiibkiis, iyo derisksiisaba. **28** Oo reer Laawi waxay yeeleen hadalkii Muuse, oo maalintaas dadkii waxaa ka dhintay qiyastii saddex kun oo nin. **29** Markaasaa Muuse wuxuu ku yidhi, Inuu maanta barako idinku soo deijo aawadeed, Rabbiga quduus isaga dhiga oo niin waluba ha ka gees noqdo wiilkisa iyo walaalkiisba. **30** Oo waxaa dhacday, in Muuse maalintii dambe dadkii ku yidhi, Idinku dembi weyn baad samayseen, oo haataan waxaan kor ugu tegaya Rabbiga; mindhaa dembigiinna awadiis aayaan u kafaaro gudi doonaaye. **31** Markaasaa Muuse wuxuu ku noqday Rabbiga xaggiisa, oo wuxuu yidhi, Bal dadkanu dembi weyn bay sameeyeen, oo waxay samaysteen ilaaaho dahab ah. **32** Laakiin hadda haddaad dembigooda caafidid; haddii kalese waan ku baryayaaye, kitaabkaaga aad qortay iga tir. **33** Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Ku alla kii igu dembaabay weeye kan aan kitaabkaya ka tirayaa. **34** Ee haddaba tag, oo meeshii aan kaala hadlay dadka u hor kac, oo bal eeg, malaa'igtaayaa yahsi ku hor kici doontee; habbase yeeshiit maalintaan soob ooqodo aayaan dembigooda u ciqaabi doonaa. **35** Markaasaa Rabbigu dadkii belaayo ku ridey, waayo, waxay sameeyeen weyshii taasoo tii Haaruun sameeyey ahayd.

33 Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Tag, oo halkan ka socda, adiga iyo dadkii aad dalkii Masal ka soo bixisyab, oo waxaad u kacdaan dalkii aan ugu dhaartay Ibraahim, iyo Isxaaq, iyo Yaqcuub, oo aan mid walba ku idhi, Farcankaagaan siin doonaa. **2** Oo waxaan hortinna ku soo diri doonaa malaa'ig, oo waan eryi doonaa reer Kancaan, iyo reer Amor, iyo reer Xeed, iyo reer Feris, iyo reer Xiwi, iyo reer Yebuu. **3** U kaca dalkaas caanaha iyo malabka la barwaqaqaysan. Anigu idin dhex socon maayo, waayo, waabaa intaasoo aan jidka idinku baabbi'iyya, maxaa yeelay, idinku waxaad tiihiin dad madax adag. **4** Oo markii dadkii warkaas xun maqlay, ayay wada calool xumaadeen, oo midkoodna ma xidhan wixii uu isku sharrixi jiray. **5** Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Wuxaad reer binu Israa'iil ku tidhaahdaa, Idinku waxaad tiihiin dad madax adag, oo haddii aan daqiqiqad qudh ah dhexdiinna imaado, waan idin baabbi'in; haddaba wixii aad isku sharrixi jirteen, iska fura, bali inaan ogaado waxaan idinku sameeyo. **6** Markaasaa reer binu Israa'iil waxay Buur Xoreeb ka bilaabeen inay iska furaan wixii ay isku sharrixi jireen. **7** Haddaba Muuse wuxuu qaadi jiray taambuugga oo uu ka dhisi jiray xerada dibaddeeda, meel xerada ka durugsan; oo wuxuu u bixiyey Taambuuggii shirk. Oo mid kasta oo Rabbiga doonay, wuxuu u faxay taambuuggii shirk oo xerada dibaddeeda ahaa. **8** Oo markii Muuse Taambuuggii u faxay, dadkii oo dhammu way wada keceen, oo nin waluba teendhadiisa iriddeeda ayuu istaagay, oo waxay eegayan Muuse ilaa uu Taambuuggii galay. **9** Oo markii Muuse Taambuuggii galay ayaa tiirkii daruurga ahaa soo degay oo Taambuugga iriddiisi qotonsaday, markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay. **10** Oo dadkii oo dhammu way wada arkeen tiirkii daruurga ahaa oo Taambuugga iriddiisi hor qotoma; kolkaasay dadkii oo dhammu wada kaceen oo Ilaah caabudeen, nin walba oo teendhadiisa iriddeeda ag jooga. **11** Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ula hadlay sida nin saaxiibkiis ula hadlo, iyagoo iska soo hor jeeda. Kolkaasuu haddana xeradii ku soo noqday; laakiinse midiidinkiisi ahaa Yashuuca ina Nuun oo nin dhallinyar ahaa ayaan Taambuuggii ka bixin. **12** Muusena wuxuu Rabbiga ku yidhi, Bal eeg, waxaad i leedahay, Dadkan kaxee, oo imana aad ogeysiin kan aad ilayrisid. Laakiin waxaad iku tidhi, Magacaaga waan kugu aqaan, oo raalli baan kaa ahay. **13** Haddaba waan ku baryayaaye, haddaad raalli iga tahay, jidadkaaga i tus, inaan ku ogaado aawadeed, oo aad raalli iga ahaato, oo bal

fiiri in quruuntanu tahay dadkaaga. **14** Markaasuu wuxuu ku yidhi, Anigu waan kula socon doonaa, oo waan ku nasin doonaa. **15** Markaasuu isna ku yidhi, Haddaba haddaanad ila socon, halkan ha naga kaxayn. **16** Waayo, sidee baa lagu garanayaa inaad raalli naga tahay, aniga iyo dadkaagaba? Miyaanay ahayn inaad nala socoto si aannu aniga iyo dadkaaguba uga dwanaanno dadka dhulka jooga oo dhan. **17** Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Weliba waxan aad ku hadashay waan kuu samayn doonaa; waayo, raalli baan kaa ahay, oo magacaagana waan kugu aqaan. **18** Markaasuu yidhi, Waan ku baryayaaye, ammaantaada i tus. **19** Isna wuxuu ku yidhi, Wanaaggayga oo dhan ayaan hortaada soo marin, oo magaca Rabbiga ayaan hortaada ku naadin, oo waan u roonaan kii aan doonay inaan u roonaado, waanan u naxariisan kii aan doonay inaan u naxariisto. **20** Oo wuxuu yidhi, Adigu wejigayga arki kari maysid, waayo, dad i arkaa noolaan maayo. **21** Markaasaa Rabbigu wuxuu yidhi, Bai eeg, meel baa agtayda ah, oo waxaad isku taagi doontaa dhagaxa weyn, **22** oo markii ay ammaantaydu ku ag marayo, waxaan ku gelin doonaa meel dhagaxa ka dillaacsan, oo gacantaydaan kugu dabooli doonaa ilaa aan ku dhaafo; **23** oo haddana waan kaa qaadi doonaa gacantayda, oo waxaad arki doontaa dhabarkayga, laakiinse wejigayga la arki maayo.

34 Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Wuxaad soo qortaa laba loox oo dhagax ah oo kuwii hore u eg, oo waxaan looxyada ku qori doonaa erayadii ku qornaa looxyadii hore, oo aad jebisay. **2** Oo subaxda diyaar ahow, oo Buur Siinay subaxda soo fuul, oo halkaas buurta dusheeda ah iigu kaalay. **3** Oo ninna yuusan kula soo fuulin, oo buurta dhan yaan ninna lagu arkin, oo adhi iyo lo' toona yaanay buurta horteeda daaqin. **4** Markaasuu qoray laba loox oo dhagax ah oo kuwii hore u eg; kolkaasuu Muuse aroor hore kacay, oo Buur Siinay fulul sidii Rabbigu ku amray, oo gacantaydaan wuxuu ku qaaday laba loox oo dhagax ah. **5** Markaasaa Rabbigu daruurtii ku soo degay, oo halkaas isla taagay, oo wuxuu naadiyey magicii Rabbiga. **6** Kolkaasaa Rabbigu hortiisa maray oo naadiyey isagoo leh, Wuxaan ahay Rabbiga, Rabbiga, oo ah Ilaah raxmad iyo roonaan badan, oo cadho u gaabiya, oo naxariis iyo run badan, **7** oo kumankun u naxariista, oo xumaanta iyo xadgudubka iyo dembiga dhaafa, laakiin aan sinaba u caddayn in kan dembiga galay aanaan eed lahayn; oo xumaantii awowayaasha soo gaadhsiiya carruurtooda iyo carruurta carruurtooda tan iyo farcanka saddexaad iyo kan afraadba. **8** Markaasaa Muuse intuu dhaqsaday u sujuuday oo caabuday. **9** Kolkaasuu wuxuu yidhi, Haddaba, Rabbiyow, haddii aad raalli iga tahay, waan ku baryayaaye, Rabbiyow, bal na dhex soco oo naga cafi xumaantayada iyo dembigayaga, waayo dadkanu waa dad madax adag, ee annaga dhaxal ahaan noo qaado. **10** Markaasuu ku yidhi, Bal eeg, axdi baan dhigayaa; dadkaaga oo dhan hortiisa waxaan ku samayn doonaa cajaalibyo aan weligood lagu samayn dhulka oo dhan iyo quruunnaba; oo dadka aad dhex joogto oo dhammu waxay arki doonaa shuqulka Rabbiga, waayo, waxaan kugu samaynayaan waa wax cabsi badan. **11** Wuxaad dhawrtaa waxaan maanta kugu amrayo; oo bal ogow, hortaada waxaan ka eryayaa reer Amor, iyo reer Kancaan, iyo reer Xeed, iyo reer Feris, iyo reer Xiwi, iyo reer Yebuu. **12** Haddaba iska jira, oo axdi ha la dhiganiina dadka deggan dalka aad u socotaan, waaba intaasoo ay dabin ku noqoto dhexdiinna, **13** laakiinse waa inaad dumisaan meelahooda allabariga, oo burburisaan tiirkooda, oo gooyaan geedahooda Asheeraah, **14** waayo, idinku waa inaydhanaa caabudin ilaahe kale, maxaa yeelay, Rabbiga magicisu yahay Masayr waa ilaahe masayr ah; **15** waaba intaasoo aad axdi la dhigataan dadka dalkaas deggan, oo ay laahyadooda raacaan sida naagi ninkeeda uga dhillowdo, oo ay allabar u bixiyaan laahyadooda, oo inta laydiin yeedho, aad allabarigisa wax ka cuntaan, **16** oo

waaba intaasoo Aad gabdhahooda u guurisaa wiilashaada, oo ay gabdhahooduna ilaahyadooda raacaan sida dhillooyin oo kale, oo ay wiilashaadana u jitaan inay raacaan ilaahyadooda. **17** Waa inaanad samaysaan ilaahyo shub ah. **18** Waa inaad dhawrttaan liddii Kibistaan-khamiirkii-lahayn. Oo toddoba maalmood waa inaad cuntaan kibis aan khamiir lahayn, sidii aan kugu amray wakhtigii la yidhi ee bishii Aabibi ahayd, maxaa yeelay, bishii Aabibi ayaaad Masar ka soo baxday. **19** Kulli intii maxal furta anigaa iska leh, iyo kulli xoolahaaga intooda lab oo ah curadyada dibida iyo wananka oo dhan. **20** Oo dameerka curadka ah waa inaad wan yar ku furataa, oo haddaanad furanin, de waa inaad qoorta ka jebisaa. Oo dadkaaga curadyadiisa oo dhan waa inaad furataa. Oo hortayda midna yuusan iman isagoo faro madhan. **21** Lix maalmood waa inaad shaqaysaan, laakiinse maalinta toddobaad waa inaad nasataan; ha ahaatee xilliga beeraha la falo iyo xilliga beeraha la goostoba waa inaad maalinta toddobaad nasataan. **22** Oo waa inaad dhawrttaan lidda Toddobaadyada, taasoo ah marka la goosto midhaha ugu horreeyaa ee sarreenka, iyo lidda Waxurursiga ah marka sannadda ugu dampbaysa. **23** Sannaddiiba saddex goor waa inay labkiinna oo dhammu ka hor yimaadaan Rabbiga Ilaaaha ah, Ilaaaha reer binu Israa'iil. **24** Waayo, anigu quruumaan hortiinna ka eryi doonaa, oo soohdimihiinnana waan ballaadhin doonaa; oo ninnaba dalkiinna ma damci doono markii aad sannaddiiba saddex goor u baxdaan inaad Rabbiga Ilaahiinna ah ka hor tagtaan. **25** Waa inaydhaan dhiigga allabarigayga la bixin kibis khamiir leh, oo waa inaan allabariga lidda Kormariidda ilaa subaxda la gaadhsiin. **26** Dhulkiinna midhaha ugu horreeyaa waa inaad inta hore guriga Rabbiga Ilaahiinna ah geeyasaan. Waa inaydhaan waxar caanaha hooyadiis ku karin. **27** Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Erayadan qor, waayo, waxaan idinla dhigatay adiga iyo reer binu Israa'iilba axdi erayadan waafaqsan. **28** Oo halkaasuu Rabbiga la joogay afartan habeen iyo afartan maalmood, waxbana ma uu cunin, biyona ma uu cabbin. Oo looxyadiina wuxuu ku qoray erayadii axdigaa, kuwaas oo ah tobanka qaynuun. **29** Oo markii Muuse Buur Siinay ka soo degay isagoo labadii loox oo maragga gacanta ku sita, intuu buurta ka soo degayay Muuse ma uu ogayn inuu dubka wejigiisu la dhalaalayay hadalkii uu kula hadlay awaadisi. **30** Oo markay Haaruun iyo reer binu Israa'iil oo dhammu Muuse arkeen, bal eeg, dubka wejigiisu waa dhalaalayay, wayna ka cabsadeen inay u dhowaadaan. **31** Markaasaa Muuse iyagiil u yeedhay; Haaruun iyo taliyayaashii shirkii oo dhammuna way ku soo nodqeenn; Muusena wuu la hadlay. **32** Dabadeedna reer binu Israa'iil oo dhammu waa u soo dhowaadeen. Markaasuu wuxuu iyagiil ku amray kulli wixii Rabbigu isaga ugu sheegay Buur Siinay. **33** Oo markuu Muuse dhammeeyay hadalkii uu kula hadlayay ayuu indho shareertay. **34** Laakiinse markii Muuse Rabbiga u galay oo uu is-hor taagay inuu la hadlo ayuu indhashareertii iska fayday ilaa uu soo baxay; kolkaasuu soo baxay, oo wuxuu reer binu Israa'iil u sheegay wixii lagu amray, **35** oo reer binu Israa'iilna way arkeen Muuse wejigiisi iyo inuu dubka wejigiisu dhalaalayay, markaasaa Muuse haddana indho shareertay ilaa uu geduhaa u galay inuu la hadlo.

35 Markaasaa Muuse isu soo ururiyey shirkii reer binu Israa'iil oo dhan, oo wuxuu ku yidhi, Kuwanu waa erayadii Rabbigu idinku amray inaad yeeshaan. **2** Lix maalmood waa in la shaqeeyaa, laakiinse maalinta toddobaad waa inay maalin quduus ah idhi ahaataa oo waa sabti nasasho oo Rabbiga loo nasto, oo ku alla kii maalintaas shuul qabta waa in nafta laga qaadaan. **3** Oo maalin kasta oo sabti ah waa inaydhaan innaba dab ku shidin rughiinna oo dhan. **4** Oo Muuse wuxuu la hadlay shirkii reer binu Israa'iil oo dhan, isagoo leh, Waxanu waa wixii Rabbigu idinku amray, isagoo leh, **5** Idinku dhexdiinna waa inaad wax Rabbiga isaga ururisaan. Mid kasta oo

qalbigiisu raalli ka yahay, ha keeno qurbaanka Rabbiga, kaasoo ah dahab, iyo lacag, iyo naxaas, **6** iyo buluug, iyo guduud, iyo casaan, iyo maro wanaagsan, iyo dhogor riyad, **7** iyo wanana hargahood oo la caseeyey, iyo adhidibadeed hargahood, iyo qori qudhac ah, **8** iyo saliid laambadda lagu shubo, iyo udgoon lagu daro saliidda lagu subkado, iyo foox udgoon, **9** iyo dhagaxyo onika la yidhaahdo, iyo dhagaxyo lagu dhejiyo eefodka iyo laabgashiga. **10** Oo nin kasta oo xigmad leh oo idinku dhex jiraaba ha yimaado oo ha sameeyo wixii Rabbigu idinku amray oo dhan; **11** waxaas oo ah taambuugga iyo teendhadiisa, iyo dedkiisa, iyo qabsatooyinkiisa, iyo looxyadiisa, iyo ulihiisa gudban, iyo tiirarkiisa, iyo saldhigiyadiisa, **12** iyo sanduuqa, iyo ulihiisa, iyo daboolka, iyo ilxidha daaha ah, **13** iyo miiska, iyo ulihiisa, iyo alaabtiisa oo dhan, iyo kibista tusniinta, **14** iyo laambadda iftiinka aawadiis, iyo alaabteeda, iyo laambadaheeda, iyo saliidda iftiinka aawadiis, **15** iyo meesha allabariga ee fooxa, iyo ulaheeda, iyo saliidda lagu subkado, iyo fooxa udgoon, iyo daaaha iridda laga soo galo taambuugga, **16** iyo meesha allabariga lagu gubo, iyo shabaggeeda naxaasta ah, iyo ulaheeda, iyo alaabteeda oo dhan, iyo berkedda weysada, iyo salkeeda, **17** iyo barkadda daahyadeeda, iyo tiirarkeeda, iyo saldhigiyadooda, iyo daaha iridda barkadda, **18** iyo musmaarradii taambuugga, iyo musmaarradii barkadda, iyo xadhkahooda, **19** iyo dharka lagaga adeegi laaha meesha quduuska ah, kuwaas oo ah dharka quduuska ah ee wadaadka Haaruun, iyo dharka wiliishiisa si ay ugaga adeegaan hawsha wadaadnimada. **20** Markaasaa shirkii reer binu Israa'iil oo dhammu waxay ka tageen Muuse hortiisi. **21** Oo waxay yimaadeen iyagoo mid walba qalbigiisu kacay, oo mid walba ruuxisu raalli ka dhigay, oo waxay keeneen waxay Rabbiga u bixiyeen, kuwaasoo ah wixii loo doonay shuulkii teendhada shirkii, iyo hawsheeda oo dhan, iyo dharkii quduuska aaha. **22** Oo in alla intii raalliga ahayd way yimaadeen, rag iyo dumarba, oo waxay keeneen dugaagado, iyo hilqado, iyo kaatunno, iyo murriyado, iyo wax kasta oo laysku sharco oo dahab ah; oo nin kastaaba wuxuu Rabbiga u bixiyeen wax dahab ah. **23** Oo nin walba, oo laga helay buluug, iyo guduud, iyo casaan, iyo maro wanaagsan, iyo dhogor riyad, iyo wanana hargahood oo la caseeyey, iyo adhidibadeed hargahoodba wuu keenay. **24** Oo mid kasta oo qurbaan lacag iyo naxaas ah bixiyeen wuxuu u bixiyeen Rabbiga; oo nin kasta oo laga helay qori qudhac ah wuxuu u keenay hawsha adeegidda aawadeed. **25** Oo dumarkii xigmadda lahaa oo dhammu waxay gacmahooda ku miiqeen dun, oo waxay keeneen wixii ay miiqeen oo ahaa buluug, iyo guduud, iyo casaan, iyo maro wanaagsan. **26** Oo dumarkii qalbigoodu xigmadda la kacay oo dhammu waxay miiqeen dhogor riyad. **27** Oo taliyayaashii waxay keeneen dhagaxyada onika la yidhaahdo, iyo dhagaxyada lagu dhejiyo eefodka iyo laabgashiga. **28** Waxayna keeneen uunsiga, iyo saliidda iftiinka, iyo saliidda lagu subkado, iyo fooxa udgoon. **29** Oo reer binu Israa'iil waxay Rabbiga u bixiyeen qurbaan ay raalli ka yihiin; oo waxay ahaayeeyen dad rag iyo dumarba leh oo qalbigoodu raalli ka ahaa inay u keenaan shuulka Rabbigu Muuse ku amray in la sameeyo oo dhan. **30** Markaasaa Muuse wuxuu reer binu Israa'iil ku yidhi, Bal eega, Rabbigu wuxuu magac ugu yeedhay Besaleel oo ah ina Uurii, oo ah ina Xuur, oo qabiilkiius yahay Yahuudah; **31** oo wuxuu isaga ka buuxiyey ruuxii Ilaa, xaggaa xigmadda iyo waxgarashada, iyo aqoonta, iyo sancada caynka kasta ah, **32** iyo inuu shuulqo yaab leh hindiso, oo uu ka shaqeeyo dahabka, iyo lacagta, iyo naxaasta, **33** iyo inuu qoro dhagaxyo saldhigyo lagu dhejinayo, oo uu looxyada xardho, iyo inuu ka shaqeeyo sanco cayn kasta ah. **34** Oo wuxuu qalbigiisi geliyey inuu wax baro, isaga iyo Aholi'aab oo ah ina Axisaamaag, oo qabiilkiius yahay Daan. **35** Oo iyaga wuxuu qalbigooda ka buuxiyey xigmad, inay ka shaqeeyaan shuulqo cayn kasta ah oo ay qabtaan kuwa wax xardha iyo kuwa wax

hindisa, iyo kuwa daabac ku tola buluug, iyo guduud, iyo casaan, iyo maro wanaagsan, iyo kuwa dharka sameeya, xataa ha ahaatee kuwa shuqul kasta qabta iyo kuwa shuquollo yaab leh hindisa.

36 Oo Besaleel iyo Aaholii'aab iyo nin kasta oo xigmad leh, oo Rabbigu geliyey xigmad iyo waxgarasho ay ku gartaan si loo sameeyo shuqul kasta oo ah adeegidda laga qabanayo meesha quduuska ah, waa inay u qabtaan sidii Rabbigu ku amray oo dhan. **2** Markaasaa Muuse wuxuu u yeedhay Besaleel iyo Aaholii'aab, iyo nin kasta oo xigmad leh, oo Rabbigu qalbigisa xigmad geliyey, xataa mid kasta oo qalbigisu kiciiyey inuu yimaado oo shuqulka qabto. **3** Markaasay Muuse ka guddoomeen wixii la bixiyey oo dhan, oo ay reer binu Israa'iil u keeneen shuqulka adeegidda meesha quduuska ah, inay ka sameeyaan. Oo haddana waxay weliba subax walba u keeni jireen waxay raallii ka yihin. **4** Oo raggii xigmadda laaha oo dhan, oo ahaa kuwii shuqulka qabtay meesha quduuska ah, way wada yimaadeen, oo waxaa nin waluba ka soo kacay shuqulkii uu samaynayay. **5** Oo intay Muuse la hadleen ayay ku yidhaadeen, Dadku waxay keeneen in ka sii badan intii ku filhayd in lagu qabto shuqulkii Rabbigu amray in la sameeyo. **6** Markaasaa Muuse amar bixiyey, oo waxaa xeradlii oo dhan laga naadiyey inaan nin iyo naag toona wax dambe u bixin shuqulka meesha quduuska ah. Sidaas daraaddeed baa dadkii looga joojiyey si aanay wax kale u keenin. **7** Waayo, alaabti ay haysteen waa ku filhayd in shuqulka oo dhan lagu sameeyo, wayna ka sii badnayd weliba. **8** Oo nin kasta oo xigmad leh oo iyaga ku dhex jiray oo shuqulkii qabtay wuxuu taambuuggii ka sameeyey tobay daah, oo wuxuuna ka sameeyey maro wanaagsan, iyo buluug, iyo guduud, iyo casaan, oo keruuubiim lagu daabacay. **9** Oo daah kasta dherkeriisuu wuxuu ahaa siddeed iyo labaatan dhudhun, oo daah kasta ballaadhiisuna wuxuu ahaa afar dhudhun; oo daahyada oo dhhammuu isku wada qiyas bay ahaayeen. **10** Oo shan daah ayuu mid kasta midka kale ku xidhay, oo shantii daah oo kalena ayuu mid kasta midka kale ku xidhay. **11** Oo daahyada midkii darafka ugu xigay qarkiisa ayuu wuxuu u yeelay siddooyin buluug ah; oo sidaasoo kalena wuxuu u yeelay daahii dibadda ugu xigay intii labaad. **12** Konton siddo ayuu daahba u yeelay, oo konton siddo oo kalena wuxuu u yeelay qarkii daaha dibadda u xiga ee intii labaad; oo siddooyinkuna midba mid buu ku toosnaa. **13** Oo wuxuu sameeyey konton qabsato oo dahab ah, oo daahyadiina wuxuu midba midka kale kula lammaaneeyey qabsatooyinkii; sidaasuu taambuuggu mid u noqday. **14** Markaasuu daahyo ka sameeyey dhogor riyaad, inay ahaadaan teendho ka sarrayso taambuugga, oo wuxuu iyaga ka dhigay kow iyo tobay daah. **15** Oo daah kasta dherkeriisuu wuxuu ahaa soddon dhudhun, oo daah kasta ballaadhiisuna wuxuu ahaa afar dhudhun; oo kow iyo tobanka daah isku wada qiyas bay ahaayeen. **16** Markaasuu shan daah gooni-ahaantooda isugu xidhay, lix daahna gooni-ahaan. **17** Markaasuu qarkii daahii dibadda u xigay intii kowaad u yeelay konton siddo, oo konton siddo oo kalena wuxuu u yeelay qarkii daahii dibadda u xigay intii labaad. **18** Oo haddana wuxuu sameeyey konton qabsato oo naxaas ah inuu teendhada iskuu dhejiyo oo ay mid noqoto. **19** Oo teendhadana wuxuu ded uga sameeyey wanana hargahood oo la caseeyey, iyo ded ah adhidibadeed hargahood oo ka sarreya. **20** Oo taambuugga looxyadiisii taagtagnaana wuxuu ka sameeyey qori qudhac ah. **21** Oo loox kasta dherkeriisuu wuxuu ahaa tobay dhudhun, ballaadhiisuna wuxuu ahaa dhudhun iyo badh. **22** Oo loox kastaaba wuxuu lahaa laba caaro, oo looxyaduna dhinacyaday isku hayeen, oo looxyadii taambuugga oo dhan sidaasuu u sameeyey. **23** Oo looxyadyada ayuu Taambuugga u sameeyey, oo waxay ahaayeen labaatan loox dhinaca koonfureed. **24** Oo wuxuu sameeyey afartan saldhig oo lacag ah oo

ka hooseeyea labaatan loox, oo laba saldhigba waxay ka hooseeyeen loox, oo waxay saldhig u ahaayeen labadiisii caaro, oo laba kale oo saldhigna waxay saldhig u ahaayeen loox kale labadiisii caaro. **25** Oo taambuugga dhankiisa labaadna oo woqooyi xiga, wuxuu u sameeyey labaatan loox, **26** iyo afartankoodii saldhig oo lacagta ahayd. Laba saldhigba loox bay ka hooseeyeen, oo laba saldhig oo kalena waxay ka hooseeyeen loox kale. **27** Oo taambuugga xaggisa dambe oo galbeed xigtna wuxuu u sameeyey lix loox. **28** Oo labada geesood oo taambuugga xaggiisa dampena wuxuu u sameeyey laba loox. **29** Oo hoosta bay labanlaab ka noqdeen, oo sidaas oo kalena way dhammaadeen ilaa siddada kowaad dusheeda, oo sidaasuu ka dhigay labadoodii ku jiray labada geesood. **30** Wawaana jiray siddeed loox, iyo saldhigyadoodii lacagta ahaa. Kuwaasuu waxay ahaayeen lix iyo tobay saldhig, oo lababa loox ka hoosayso. **31** Oo wuxuu ulo gudban ka sameeyey qori qudhac ah, oo shan buu u sameeyey looxyada taambuugga dhinac kaga jira, **32** oo shan ulood oo kalena wuxuu u sameeyey looxyada dhinaca kale kaga jira taambuugga, oo shan ulood oo kalena wuxuu u sameeyey looxyada taambuugga kaga jira xaggiisa dambe oo galbeed xigta. **33** Oo ultdexhaaddii ayuu looxyadii ku gudbay gees ilaa gees. **34** Oo looxyadii wuxuu ku dhaaadhyah dahab, oo siddooyinkoodana wuxuu ka sameeyey dahab inay ahaadaan meelihii ay ulaha gudban ka geli lahaayeen, oo ulihiina wuxuu ku dhaaadhyah dahab. **35** Oo ilxidhiinka wuxuu ka sameeyey buluug, iyo guduud, iyo casaan, iyo maro wanaagsan, oo keruuubiim buu ku daabacay. **36** Oo wuxuu u sameeyey afar tir oo qori qudhac ah, wuxuuna ku dhaaadhyah dahab; oo qabsatooyinkooduna waxay ahaayeen dahab; oo wuxuuna u yeelay afar saldhig oo lacag ah. **37** Oo iridda Teendhada wuxuu u sameeyey daah ah buluug, iyo guduud, iyo casaan, iyo maro wanaagsan oo daabac leh. **38** Wuxuuna sameeyey shantiisi tir iyo qabsatooyinkoodiiba, oo dahab buu ku dhaadhyah tiirkarka madaxyadoodii iyo waxyaalihii laysugu wada xidhyab; oo shantoodii saldhigna waxay ahaayeen naxaas.

37 Oo Besaleel wuxuu sanduuqii ka sameeyey qori qudhac ah, oo dherkeriisuna wuxuu ahaa laba dhudhun iyo badh, ballaadhiisuna wuxuu ahaa dhudhun iyo badh, sarajooggiisuna wuxuu ahaa dhudhun iyo badh. **2** Markaasuu gudaha iyo dibaddaba kaga dhaadhyah dahab saafi ah, oo wuxuu u yeelay wax taaj oo kale ah oo dahab ah oo ku wareegsan. **3** Kolkaasuu wuxuu u yeelay afar siddo oo dahab ah oo afartiisa rukun ee hoose ku yaal; oo laba siddoba dhinac buu kaga dhejiyey, dhinaca kalena laba siddo buu kaga dhejiyey. **4** Wuxuuna ulo ka sameeyey qori qudhac ah, dahab buuna ku dhaadhyah. **5** Markaasuu ulihi wuxuu geliyey siddooyinkii sanduuqa dhinacyadiisa ku yiil, si sanduuqa loogu qaado. **6** Markaasuu wuxuu dahab saafi ah ka sameeyey dabool, oo dherkeriisuna wuxuu ahaa laba dhudhun iyo badh, ballaadhiisuna wuxuu ahaa dhudhun iyo badh. **7** Markaasuu laba keruub ka sameeyey dahab la tumay, oo daboolkii labadiisa madax ayuu ka taagay. **8** Keruub wuxuu ka sameeyey madax, keruubkii kalena wuxuu ka sameeyey madaxa kale; oo labada keruub oo labada madax ka kala taagan iyo daboolkii wuxuu ka wada sameeyey isku waslad. **9** Oo keruuubiimtaa meel sare ayay baalashooda ka soo kala bixiyeen, oo daboolkay baalashooda ku qariyeen, wejijadooduna way isku soo hor jeedeen; oo keruuubiimtaa wejijadoodu waxay ku soo jeedeen daboolka. **10** Miiskana qori qudhac ah ayuu ka sameeyey, oo dherkeriisuu wuxuu ahaa laba dhudhun, ballaadhiisuna dhudhun, sarajooggiisuna dhudhun iyo badh, **11** oo wuxuu ku dhaadhyah dahab saafi ah, oo wuxuuna u yeelay wax taaj oo kale ah oo dahab ah oo ku wareegsan. **12** Oo wuxuu u yeelay qar le'eg calaacaal ballaadhiiskeed oo ku wareegsan, oo qarkiina wuxuu u yeelay wax taaj oo kale ah oo dahab ah oo ku wada wareegsan. **13** Oo wuxuu u yeelay afar

siddo oo dahab ah, oo wuxuu siddooyinkii ku dhejiyey afarta gees oo afarta rukun oo hoose kaga yiil. **14** Oo siddooyinku waxay ku dhowaayeen qarka, iyagoo ah meelaha laga geliyio ulaha miiska lagu qaado. **15** Oo wuxuu ulihii ka sameeyey qori qudhac ah oo ku dahaadhyah dabab, si miiska loogu qaado. **16** Oo wuxuu hadhab saafi ah ka sameeyey alaabti miiska saarnayd oo dhan oo ahayd suxuntisii, iyo malqacadihiisi, iyo maddibadihiisi, iyo kidhiliyadiisi wax laga shubo. **17** Oo wuxuu laambadda ka sameeyey dabab saafi ah, oo laambaddii waxay ahayd mid tuman, xataal salkeeda iyo usheeda dhexe iyo koobabkeeda, iyo burooyinkeeda iyo ubaxeeduba isku waslad bay la wada ahaayeen. **18** Oo dhinacyadeeda waxaa ka baxayay lix laamood, oo saddex laamood dhinac bay kaga yiilleen, saddex laamoodna dhinaca kale ayay kaga yiilleen. **19** Oo saddex koob oo yicib ubaxed u eg, iyo buro, iyo ubax baa isku laan ku yiil, laanta kalena waxaa ku yiil saddex koob oo yicib ubaxed u eg, iyo buro, iyo ubax, oo lidxii laamood oo ka baxday laambaddii sidaasay wada ahaayeen. **20** Oo laambaddii waxaa ku yiil afar koob oo yicib ubaxed u eg, iyo burooyinkoodii iyo ubaxoodii, **21** oo buro waxay ku til laba laamood hoostood, isku waslad bayna la ahayd, buro kalena waxay ku til laba laamood hoostood, isku waslad bayna la ahayd, burona waxay ku til laba laamood hoostood, isku waslad bayna la ahayd, oo lidxa laamoodba sidaasay wada ahaayeen. **22** Oo burooyinkoodaa iyo laamahooduba isku waslad bay la ahaayeen; oo kulligeedha waxay ahayd isku waslad dabab la tumay oo saafi ah. **23** Oo dahab saafi ah wuxuu ka sameeyey toddobadeedii laambadood, iyo birqaabyadeedii iyo alaabteedii lagu safayn jirayba. **24** Oo iyada iyo alaabteeda oo dhanba wuxuu ka sameeyey talanti dabab saafi ah. **25** Oo meeshii allabariga ee fookana wuxuu ka sameeyey qori qudhac ah, oo dhererkeeduna wuxuu ahaa dhudhun, balladhkeeduna wuxuu ahaa dhudhun, oo afar geesood bay ahayd, sarajooggeeduna wuxuu ahaa laba dhudhun, oo geesaheeduna isku waslad bay la ahaayeen. **26** Oo wuxuu dahab ku dhaaadhyah dusheedii iyo dhinacyadeedii ku wareegsanaa, iyo geesaheedii, oo wuxuu u sameeyey wax taaj oo kale ah oo dahab ah oo ku wareegsan. **27** Oo qarka hoostiisa laba siddo oo dahab ah ayuu ugu yeelay labadeeda rukun inay labadeeda dhinac ugu ahaadaan meelaha ulaha lagu qaado laga gelin laaha. **28** Oo ulihii wuxuu ka sameeyey qori qudhac ah, dahab buuna ku dhaaadhyah. **29** Oo saliidii quduuska ahayd oo lagu subkado iyo fookii saafiga ahaa ee uunsiga udgoon wuxuu u sameeyey sidii shuquqla cadarsameeyaha oo kale.

38 Oo meeshii allabariga lagu gubi lahaana wuxuu ka sameeyey qori qudhac ah, oo dhererkeedu wuxuu ahaa shan dhudhun, balladhkeeduna wuxuu ahaa shan dhudhun, afargeesood bay ahayd, sarajooggeeduna wuxuu ahaa saddex dhudhun. **2** Oo geesaheedina wuxuu ugu sameeyey afarteeda rukun; oo geesaheeduna isku waslad bay la ahaayeen, naxaas buuna ku dhaaadhyah. **3** Oo wuxuu kaloo sameeyey alaabti meesha allabariga oo dhan, kuwaasoo ah dheryihii, iyo majarafadhi, iyo maddibadihi, iyo mudacyadi, iyo dabqaadayaashii; oo alaabteeda oo dhan wuxuu ka sameeyey naxaas. **4** Oo wuxuu meeshii allabariga u sameeyey shabag naxaas ah oo gaadha qarka hoostiisa ilaa kalabadhka. **5** Afarta daraf oo shabaggii naxaasta ahaa ayuu u yeelay afar siddo si ay u ahaadaan meelihii ulaha laga gelin laaha. **6** Oo ulihii wuxuu ka sameeyey qori qudhac ah, naxaas buuna ku dhaaadhyah. **7** Oo ulihii wuxuu ka gellyey siddooyinkii meesha allabariga si loogu qaado; oo wuxuu meeshii allabariga ka sameeyey looxyo sida sanduug madhan oo kale. **8** Oo berkeddi weysada iyo salkeedii wuxuu ka sameeyey naxaas, taasos laga helay muraayadhi dumarka ka adeegi jiray teendhada shirkha iriddeeda. **9** Oo wuxuu sameeyey barxaddii; oo barxadda xaggeeda koonfureed waxaa ka lushay daahyo dhererkoodu yahay boqol

dhudhun oo ah maro wanaagsan. **10** Oo tiirarkoodu waxay ahaayeen labaatan, saldhigydooduna labaatan, naxaas laga sameeyey; tiirarka qabsatooyinkoodaa iyo waxyaalihii laysugu xidhi jirayna waxaa laga sameeyey lacag. **11** Oo xaggeeda woqooyina waxaa ka lushay daahyo boqol dhudhun ah, oo tiirarkoodu waxay ahaayeen labaatan, saldhigydooduna labaatan, naxaas laga sameeyey; tiirarka qabsatooyinkoodaa iyo waxyaalihii laysugu xidhi jirayna waxaa laga sameeyey lacag. **12** Oo dhinaca gabbeed daahyadisuu waxay ahaayeen konton dhudhun, tiirarkoodu waxay ahaayeen tobani, saldhigydooduna tobani, oo tiirarka qabsatooyinkoodaa iyo waxyaalihii laysugu xidhi jirayna waxay ahaayeen lacag. **13** Oo xagga bari daahyadiisuna waxay ahaayeen konton dhudhun. **14** Oo iridda daahyadeedu dhinac waxay ka ahaayeen shan iyo tobani dhudhun, tiirarkooduna saddex bay ahaayeen, saldhigydooduna saddex, **15** oo dhinaca kalena sidaas oo kalay ahaayeen, oo barxadda iriddeeda xaggan iyo xaggaasha waxaa ka lushay daahyo dhererkoodu yahay shan iyo tobani dhudhun, tiirarkooduna waxay ahaayeen saddex, saldhigydooduna saddex. **16** Daahyadii barxadda ku wareegsanaa oo dhammu waxay ahaayeen maro wanaagsan. **17** Oo tiirarka saldhigydoodu waxay ahaayeen naxaas; qabsatooyinkoodaa iyo waxyaalihii laysugu xidhi jirayna waxay ahaayeen lacag; tiirarka madaxyadooda waxaa lagu dhaadhyah lacag, oo tiirarka barxadda oo dhanna waxaa laysugu wada xidhay lacag. **18** Oo daaha barxadda iriddeeda wuxuu ahaa wax daabacan oo ah buluug, iyo guduud, iyo casaan, iyo maro wanaagsan, oo dhererkiisuna wuxuu ahaa labaatan dhudhun, sarajooggiisuna wuxuu ahaa shan dhudhun oo u dhigma barxadda daahyadeeda. **19** Tiirarkooduna waxay ahaayeen afar, saldhigydoodii naxaasta ahaana afar; qabsatooyinkooduna waxay ahaayeen lacag, oo tiirarka madaxyadoodii waxaa ku dhaadhnahia lacag, waxyaalihii laysugu xidhayna waxay wada ahaayeen lacag. **20** Oo musmaarrada taambuugga iyo barxadda ku wareegsamba kulligood waxay ahaayeen naxaas. **21** Waa tan tiradii alaabti taambuugga, kaas oo ah taambuuggii maragga, markii la tirihey sidii Muuse ku amray adeegidda reer Laawi, oo uu tilmaamay litaamaar kii wadaadki Haaruun ahaa dhalay. **22** Oo kulli wixii Rabbigu ku amray Muuse waxaaa sameeyey Besaleel oo ahaa ina Uurii oo ahaa ina Xuur, oo qabiilkisu ahaa Yahuudah. **23** Oo waxaa isaga la jiray Aaholi'iab oo ahaa ina Axisaamaag, oo qabiilkisu ahaa Daan, oo wuxuu ahaa mid wax xardha, oo aad iyo aad u farsamo badan, iyo mid yaqaan sida loo daabaco buluug, iyo guduud, iyo casaan, iyo maro wanaagsan. **24** Oo dahabkii la bixihey oo loogu isticmaalay hawshii meesha quduuskaa oo dhammu wuxuu ahaa sagaal iyo labaatan talanti, iyo toddoba boqol iyo soddon sheqel, oo le'eg sheqelka meesha quduuska ah. **25** Oo shirkia intiisii la tirihey lacatoodii waxay ahayd boqol talanti, iyo kun iyo toddoba boqol iyo shan iyo toddobaatan sheqel, oo le'eg sheqelka meesha quduuska ah. **26** Waxaa nin kastaa bixihey beqac, kaas oo ah nus sheqel, oo le'eg sheqelka meesha quduuska ah, oo kulli intii u gudubtay kuwii la tirihey, intii jirtay labaatan sanadood iyo wixii ka sii weyn, waxay ahaayeen lix boqol iyo saddex kun, iyo shan boqol iyo konton niin. **27** Oo saldhigydya meesha quduuska ah iyo saldhigydya ilxidhuu waxay ka samaysmeen boqolkii talanti oo lacagta ahaa, boqol saldhig baa laga sameeyey boqolkii talanti, saldhigba talanti baa laga sameeyey. **28** Kun iyo toddoba boqol iyo shan iyo toddobaatan sheqel ayuu tiirarka qabsatooyinkoodii ka sameeyey, oo wuxuuna ku dhaaadhyah tiirarka madaxyadoodii, wuxuuna ka sameeyey waxyaalihii tiirarka laysugu wada xidhay. **29** Naxaastii la bixihey waxay ahayd toddobaatan talanti, iyo laba kun iyo afar bogol oo sheqel. **30** Oo wuxuu naxaastii ka sameeyey iriddi teendhada shirkha saldhigydadeedii, iyo meeshii naxaasta ahayd oo allabariga, iyo shabaggeedii naxaasta ahaa, iyo alaabti meesha

allabariga oo dhan, **31** iyo saldhigiyadii barxadda ku wareegsanaa, iyo saldhigiyadii iridda barxadda, iyo musmaarradii taambuugga oo dhan, iyo musmaarradii barxadda ku wareegsanaa oo dhan.

39 Oo waxay buluugii, iyo guduudkii, iyo casaankii ka sameeyeen dhar aad u wanaagsan in meesha quduuskaa lagaga adeego, oo waxay kaloo sameeyeen dharkii quduuska ahaa oo Haaruun, sidii Rabbigu Muuse ku amray. **2** Oo eefodkiina wuxuu ka sameeyey dahab, iyo buluug, iyo guduud, iyo casaan, iyo maro wanaagsan. **3** Oo waxay dahabkii u tumeen sidii caleemo khafiif ah oo kale, markaasay googooyeeno oo silig ka dhigeen, in looga shaqeyeo buluugii, iyo guduudkii, iyo casaankii, iyo maradii wanaagsanay, oo la daabacay. **4** Oo waxay u sameeyeen garbo is-haystay, oo waxay iska haystene labada daraf. **5** Oo dhex-xidhkii daabaca lahaa oo dusha kaga yiil in lagu xidho, isku waslad buu la ahaa eefodka, isku sina waa loo sameeyey, waxaana laga sameeyey dahab, iyo buluug, iyo guduud, iyo casaan, iyo maro wanaagsan, sidii Rabbigu Muuse ku amray. **6** Oo waxay diyaariyeen dhagaxiyadii onika la oohan jiray, oo ku jira saldhigyo dahab ah, oo lagu xardhay xaradhkii shaabadda oo ah sida ay magacyadii reer binu Israa'iil ahaayeen. **7** Oo wuxuu ku dhejiyey eefodka garbihiisa, inay dhagaxyo xusuus ah u noqdaan reer binu Israa'iil, sidii Rabbigu Muuse ku amray. **8** Oo wuxuu sameeyey laabgashigii, oo la daabacay, oo u eg sida samaynta eefodka oo kale, oo ahayd dahab, iyo buluug, iyo guduud, iyo casaan, iyo maro wanaagsan. **9** Wuxuu ahaa afargeesood, oo laabgashiga waxay u sameeyeen labanlaab, oo dhererkisu wuxuu ahaa taako, ballaadhkiisuna wuxuu ahaa taako isagoo labanlaaban. **10** Oo waxay ku dul dhejiyeen afar saf oo dhagaxyo ah; oo safka kowaad wuxuu ahaa sardiyoos, iyo tobasiyoos, iyo mid birqaya. **11** Safka labaadna wuxuu ahaa sumurud, iyo safay, iyo dheeeman. **12** Safka saddexadaan wuxuu ahaa yakintos, iyo agate, iyo ametustos. **13** Safka afraadna wuxuu ahaa berullos, iyo onika, iyo yasbid; oo waxaa lagu dhejiyey saldhigyo dahab ah oo meeshooda ku yaal. **14** Oo dhagaxyaduna waxay tiro le'ekaayeen magacyadii reer binu Israa'iil, oo waxay ahaayeen laba iyo tobani sidii magacyadoodii; oo laba iyo tobankii qabil, mid kasta waxaa magicisa loogu xardhay sidii xaradhkii shaabadda. **15** Oo laabgashiga waxay ku sameeyeen silsilado xadhko u eg, oo laga tidcay dahab saafi ah. **16** Oo waxay sameeyeen laba saldhig oo dahab ah, iyo laba siddo oo dahab ah, oo waxay labadii siddo sudheen laabgashiga labadiisa daraf. **17** Oo labadii silsiladood oo dahabka ahayd oo tidcanaydna waxay ku xidheen labadii siddo oo ku yiil darfaha laabgashiga. **18** Oo labadii silsiladood oo tidcanayd labadoodii madax oo kelen waxay ku xidheen labadii saldhig, oo waxay ku xidheen eefodka garbihiisa xaggooda hore. **19** Oo waxay sameeyeen laba siddo oo dahab ah, oo waxay soo sudheen laabgashiga labadiisa daraf oo gudaha ah oo eefodka xiga. **20** Oo waxay kaloo sameeyeen laba siddo oo dahab ah, oo waxay soo sudheen eefodka garbihiisa xaggooda hoose, oo dhanka hore ku yaal, oo ku dhow meeshay iskaga xidhmaan, oo ka sareeya suunka eefodka dhex-xidhkisa daabaca ah. **21** Oo laabgashigii waxay siddooyinkii ku xidheen siddooyinkii eefodka, waxayna kula xidheen shalash buluug ah, inuu ku dul xidhnaado dhex-xidhkisa daabaca ah oo eefodka, iyo inuusan laabgashigu ka debciin eefodka, sidii Rabbigu Muuse ku amray. **22** Oo khamiiskii eefodkana wuxuu ahaa dhar samaysan, oo kulligis buluug ah. **23** Oo daloolki khamiiska ku yiil wuxuu ahaa sida daloolka dhar afkiisa rigrig ku wareegsan yahay, si uusan u dillaacin. **24** Oo khamiiska darafkiisa hoose waxay ku sameeyeen rummaanno buluug, iyo guduud, iyo casaan ah, iyo maro wanaagsan. **25** Oo waxay sameeyeen dawanno dahab saafi ah, oo dawannadii waxay kala dhex geliyeen rummaannadii ku yiil khamiiska

darafkiisa ku wareegsan, oo u dhexeeyaa rummaannadii; **26** oo dawan iyo rummaan, haddana dawan iyo rummaan, ayuu ku wareejiyey khamiiska dharaafkiisa, in lagu adeego aawadeed, sidii Rabbigu Muuse ku amray. **27** Waxay Haaruun iyo wiilashiiis u sameeyeen jubbadii marada wanaagsan ahaa oo si fiican loo sameeyey, **28** oo waxay kaloo sameeyeen duubkii Haaruun oo marada wanaagsan ahaa, iyo wiilashiiis duubabkoodii wacanaa oo marada wanaagsan ahaa, iyo sirwaalladii marada wanaagsan ahaa, **29** iyo dhex-xidhkii ahaa marada wanaagsan, iyo buluug, iyo guduud, iyo casaan, oo daabacnaa, sidii Rabbigu Muuse ku amray. **30** Oo waxay kaloo sameeyeen taajkii quduuska ahaa ee ahaa wasladdii khafiifka oo dahabka saafiga ahayd, oo waxay dushiisi ku qoreen far u eg xaradhkii shaabadda oo leh, WAA U QUDUUS RABBIGA. **31** Oo waxay ku xidheen shalash buluug ah, in lagula dhejiyo duubka sare, sidii Rabbigu Muuse ku amray. **32** Oo sidaasay hawshii taambuugga teendhadii shirkoo dhammu ku dhammaatay; oo reer binu Israa'iil way wada sameeyeen wixii Rabbigu Muuse ku amray oo dhan, sidii bayna u sameeyeen. **33** Oo waxay Muuse u keeneen taambuuggii, oo ahaa teendhadii iyo alaabtedii oo dhan, qabsatooyinkeedii iyo looxyadeedii iyo ulaheedii gudbanaa, iyo tirarkeedii, iyo saldhigyaadeedii, **34** iyo dedkii ahaa wananka hargahooda oo la caseeyey, iyo dedkii ahaa hargaha adhidibadeekaa, iyo ilxidhkii daaha ahaa, **35** iyo sanduuqii maragga, iyo ulihiisii, iyo dabootkii, **36** iyo miiskii, iyo alaabtisi oo dhan, iyo kibisti tusniinta, **37** iyo laambaddii saafiga ahayd, iyo laambadaheedii, kuwaasoo ah laambadii la diyaarin lahaa, iyo alaabtoodii oo dhan, iyo saliddii lagu shidi lahaa, **38** iyo meeshii allabariga oo dahabka ahayd, iyo saliddii lagu subkan lahaa, iyo fooxii udgoonaa, iyo daahii iridda teendhada, **39** iyo meeshii allabariga oo naxaasta ahayd, iyo shabaggeedii naxaasta ahaa, iyo ulaheedii, iyo alaabteedii oo dhan, iyo berkeddii weysada, iyo salkeedii, **40** iyo barxadda daahyadeedii, iyo tirarkeedii, iyo saldhigyaadeedii, iyo daahii iridda barxadda, iyo xadhkiiisii, iyo musmaarradiisii, iyo alaabtii lagu qaban lahaa hawsha taambuugga oo dhan, teendhada shirkoo aawadeed, **41** iyo dharkii loo sameeyey in lagaga adeego meesha quduuska ah, iyo dharkii quduuska ahaa oo wadaadka Haaruun ah, iyo dharkii wiilashiiisa, ee loogu sameeyey inay kaga adeegaan hawsha wadaadnimada. **42** Oo kulli wixii Rabbigu Muuse ku amray oo dhan reer binu Israa'iil sidii bay hawshii u wada qabteen. **43** Markaasaan Muuse wuxuu arkay shuulkii oo dhan, oo bal eeg way wada sameeyeen; sidii Rabbigu mu amray ayay u sameeyeen; markaasaan Muuse iyaggi u duceeyey.

40 Markaasaan Rabbigu Muuse la hadlay, oo ku yidhi, **2** Bisha kowaad maalinteeda kowaad waa inaad taambuugga teendhada shirkoo qotomisa. **3** Oo waa inaad sanduuqa maragga gudaheeda gelisaa, oo sanduuqa waa inaad ilxidhkii ku qarisaa. **4** Oo miiskana waa inaad gudaha soo gelisaa, oo Aad alaabtaa saaran hagaajisaa, oo laambaddana waa inaad gudaha soo gelisaa, oo laambadaheeda waa inaad shiddaa. **5** Oo meesha allabariga oo dahabka ah oo fooxa waa xidhataa sanduuqa maragga hortiisa, oo iridda taambuuggana daaheeda sudh. **6** Oo meesha allabariga lagu gubona waxaad hor dhigtaa iridda taambuugga teendhada shirkoo. **7** Oo berkedda weysadana waxaad dhigtaa teendhada shirkoo iyo meesha allabariga dhexdooda, waana inaad biyo ku shubtaa. **8** Oo waa inaad dayrka barxadda ku wareegsan qotomisa, oo barxadda iriddeedana waxaad soo sudhaa daaha. **9** Oo markaasaan waxaad qaadataa saliddaa lagu subkado, oo waxaad ku subtagtaa taambuugga, iyo waxa gudhiisa ku jira oo dhan, oo waa inaad quduus ka dhigtaa isaga iyo alaabtiisa oo dhanba; oo kolkaasuu quduus noqon doonaa. **10** Oo waxaad kaloo subtagtaa meesha allabariga lagu gubo, iyo alaabteeda oo dhan, oo meesha allabariga quduus ka dhig, oo markaasaan meesha allabarigu waxay noqon doontaa tan ugu wada quduus. **11** Oo

waxaad kaloo subagtaa berkedda weysada iyo salkeeda, oo waa inaad quduus ka dhigtaa. **12** Oo Haaruun iyo wiilashiisa waxaad keentaa iridda teendhada shirka, oo waa inaad biyo ugu maydhaa iyaga. **13** Oo Haaruun waa inaad u gelisaa dharkii quduuska ahaa; oo waa inaad isaga u subagtaa oo quduus ka dhigtaa, inuu iiga adeego hawsha wadaadnimada. **14** Oo wiilashiisana waa inaad keentaa oo jubbado u gelisaa, **15** oo waa inaad iyana u subagtaa sidii aad aabbahood ugu subagtay oo kale, inay iiga adeegaan hawsha wadaadnimada, oo subkiddodoon waxay iyaga u noqon doontaa wadaadnimo iyaga u jiraysa weligood iyo tan iyo ka ab ka ab. **16** Sidaasuu Muuse yeelay, oo sidii Rabbigu ku amray oo dhan wuu wada sameeyey. **17** Oo sannaddii labaad, bisheedii kowaad, maalinteedii kowaad ayaa taambuuggii la qotomihey. **18** Oo Muuse wuxuu qotomihey taambuuggii, saldhigyaadiisina wuu dhigay, oo wuxuu taagay looxyadiisi, ulahoodiina wuu ku gudbay, tirarkiisiina wuu taagay. **19** Oo taambuuggii buu ku deday teendhada, oo teendhada dedkeediina wuu ka sii dul mariyey, sidii Rabbigu Muuse ku amray. **20** Markaaasuu qaaday maraggii oo ku riday sanduuqii, oo ulihiina sanduuqii sudhay, daboolkiina wuxuu saaray sanduuqa dushiisi; **21** markaaasuu sanduuqina taambuuggii soo gelyey, oo haddana sudhay ilxidhka daaha, oo wuxuu ku qariyey sanduuqii maragga, sidii Rabbigu Muuse ku amray. **22** Oo miiskina wuxuu gelyey teendhadii shirka, oo wuxuu dhigay ilxidhka dibaddisa oo ah taambuugga dhankiisa woqooyi. **23** Oo intuu Rabbiga hor dhigay ayuu kibisti hagaajiye, sidii Rabbigu Muuse ku amray. **24** Oo laambaddiina wuxuu gelyey teendhadii shirka, oo wuxuu dhigay ilxidhka hortiisa, **27** oo markaaasuu ku shiday foox uunsi udgoon ah, sidii Rabbigu Muuse ku amray. **28** Oo taambuugga iriddiisina wuxuu sudhay daahii. **29** Oo meeshii allabariga lagu gubi jirayna wuxuu ag dhigay iridda taambuugga ee teendhada shirka, oo wuxuu dusheeda ku bixiyey qurbaankii la gubayay iyo qurbaankii hadhuudhka ahaa, sidii Rabbigu Muuse ku amray. **30** Oo berkeddi weysadana wuxuu dhigay teendhadii shirka iyo meeshii allabariga dhexdooda, oo wuxuu ku shubay biyo in lagu maydho. **31** Oo Muuse iyo Haaruun iyo wiilashiisiiba gacmaha iyo cagaha ayay ku maydheen; **32** oo markay teendhada shirka galeen iyo markay meesha allabariga u soo dhowaadeenba way ku maydheen, sidii Rabbigu Muuse ku amray. **33** Markaaasuu qotomihey dayrkii barxadda taambuuggii iyo meeshii allabariga ku wareegsanaa, oo barxadda iriddeediina wuxuu sudhay daahii. Sidaasuu Muuse shuqlkii u dhammeeyey. **34** Markaaasa daruurtii teendhadii shirka qarisay, ammaantii Rabbiguna taambuuggay ka buuksantay. **35** Oo Muusena inuu teendhadii shirka galoo wuu kari waayay, maxaa yeelay, daruurtii baa dul joogtay, oo ammaantii Rabbiguna taambuuggay ka buuksday. **36** Oo markii daruurtii taambuuggii kor ahayd laga qaaday ayaa reer binu Israa'iil hore u sii Wadeen sodcaalladoodii oo dhan, **37** laakiinse haddii aan daruurtii kor loo qaadin, ma ay socon jirin ilaa maalinta kor loo qaado. **38** Waayo, daruurtii Rabbigu maalintii taambuuggay dul joogi jirtay, habeenkiina waxaa daruurtii ku jiri jiray dab, reer binu Israa'iil oo dhimmuna waxyaalahaas ayay arki jireen sodcaalladoodii oo dhan.

Laawiyiintii

1 Rabbigu wuxuu Muuse uga yeedhay teendhadii shirka oo intuu la hadlay ayuu ku yidhi, **2** Reer binu Israa'il la hadal oo waxaad ku tidhaahdaa, Markii nin idinka mid ahu uu Rabbiga qurbaan u bixinayo, qurbaankiinna waxaad ka bixisaan xoolaha, kuwaasoo ah lo'da iyo idaha. **3** Oo haddii qurbaankisu yahay qurbaan la gubo oo lo' ah, waa inuu bixiyaa neef lab oo aan iin lahayn, oo waa inuu ku bixiyaa teendhada shirka iriddeeda, si isaga Rabbiga hortisa loogu aqbalo. **4** Oo waa inuu gacanta saaraa madaxa neefka qurbaanka la gubayo, oo waxaa loo aqbali doonaa inuu isaga u ahaado kafaarraggud. **5** Oo dibiga waa inuu Rabbiga hortisa ku gowraco, oo wiilasha Haaruun oo wadaaddada ahu waa inay dhiigga keenaan, oo ay dhiigga ku dul rusheeyaa hareeraha meesha allabariga ee teendhada shirka horteeda taal. **6** Oo neefka qurbaanka la gubayo waa inuu haragga ka bixiyaa, oo haddana waa inuu xubin xubin u googooyaa. **7** Oo wiilasha Haaruun oo wadaaddada ahu waa inay meesha allabariga dab ku shubaan oo haddana waa inay qoryo ku dul hagaajiyaan dabka, **8** oo markaas wiilasha Haaruun oo wadaaddada ahu xubnaha iyo madaxa iyo baruurta ha ku dul hagaajiyeen qoryaha dabka meesha allabariga saaran, **9** laakiinse neefka uurkijirtisa iyo addimmadiisa biyo ha ku maydho, oo wadaadku meesha allabariga dusheeda dhammaantiis ha ugu gubo qurbaan la gubo oo ah qurbaan dab lagu sameeyo oo Rabbiga caraf udgoon u ah. **10** Oo haddii qurbaankisu yahay neef adhi ah, ha ahaado wan ama orgi oo qurbaan la gubo loo keenay, ha bixyo neef lab oo aan iin lahayn. **11** Oo neefka waa inuu Rabbiga ku hor gowraco meesha allabariga dhinaceeda woqooyi, oo wiilasha Haaruun oo wadaaddada ahu dhiiggiisa ha ku dul rusheeyaa hareeraha meesha allabariga. **12** Oo haddana isagu xubin xubin ha u kala googooyaa, iyo madaxiisa iyo baruurtiisa, oo markaas wadaadku waa inuu ku dul hagaajiyo qoryaha dabka meesha allabariga saaran, **13** laakiinse neefka uurkijirtisa iyo addimmadiisa biyo ha ku maydho, oo wadaadku dhammaantiis ha bixyo, oo meesha allabariga dusheeda ha ku gubo, waayo, waa qurbaan la gubo oo ah qurbaan dab lagu sameeyo, oo Rabbiga caraf udgoon u ah. **14** Oo haddii qurbaankiisa uu Rabbiga u bixinayo uu yahay haad qurbaan la gubo ah, markaas qurbaankiisa ha u bixyo qoolleyo ama xamaam yaryar. **15** Oo wadaadku ha keeno meesha allabariga agteeda, oo madaxa ha ka maroojiyo, oo meesha allabariga dusheeda ha ku gubo, oo dhiiggana ha lagaga miiro meesha allabariga agteeda. **16** Oo waa inuu ka soo bixiyaa gulgulada iyo baalasheda oo ha ku tuuro meesha allabariga dhinaceeda bari, kaasoo ah meeshii dambaska. **17** Oo garbaan ha ka jeexo, laakiinse yuusan kala dillaacin dhammaanteed, oo wadaadku ha ku dul gubo qoryaha dabka meesha allabariga saaran, waayo, waa qurbaan la gubo oo ah qurbaan dab lagu sameeyo, oo Rabbiga caraf udgoon u ah.

2 Oo markii qof qurbaan hadhuudh ah Rabbiga u bixinayo, qurbaankiisa ha ahaado bur, oo waa inuu saliid ku shubaan, oo fooxna saaraa. **2** Oo isagu ha u keeno wadaaddada wiilasha Haaruun ah, oo cantoobo muggeed ha ka qaato burka, iyo saliidda, iyo fooxa oo dhan, oo wadaadku xusuus ahaan meesha allabariga dusheeda ha ugu gubo, waayo, waa qurbaan dab lagu sameeyo oo Rabbiga caraf udgoon u ah. **3** Oo wixii qurbaanka hadhuudhka ah ka hadhana waxaa iska leh Haaruun iyo wiilashii; oo waa wax ugu wada quduusun qurbaannada Rabbiga ee dab lagu sameeyo. **4** Oo markaad bixinaysid qurbaan hadhuudh ah oo foorno lagu dubay, ha ahaado moofa aan khamiir lahayn oo laga sameeyo bur saliid lagu daray, ama canjeero aan khamiir lahayn oo saliid marsan tahay. **5** Oo haddii qurbaankaagu yahay qurbaan hadhuudh ah oo digsi lagu

dabay, ha ahaado bur aan khamiir lahayn oo saliid lagu daray. **6** Waa inaad cad cad u kala jejebisid oo aad saliid ku shubtid, waayo, waa qurbaan hadhuudh ah. **7** Oo haddii qurbaankaagu yahay qurbaan hadhuudh ah oo birdaawe lagu dubay, markaas ha laga sameeyo bur saliid lagu daray. **8** Oo qurbaanka hadhuudhka ah oo waxyaalaahas laga sameeyee waa inaad Rabbiga u keentaa, oo waa in wadaadku loo dhiibaa, oo isna meesha allabariga ha keeno. **9** Oo wadaadku qurbaanka hadhuudhka ah waa inuu ka qaadaa intii xusuusta ahayd, oo meesha allabariga dusheeda ha ku gubo, waayo, waa qurbaan dab lagu sameeyo oo Rabbiga caraf udgoon u ah. **10** Oo wixii qurbaanka hadhuudhka ah ka hadho waa in Haaruun iyo wiilashii iska lahaadaan, oo waa wax ugu wada quduusun qurbaannada Rabbiga ee dab lagu sameeyo. **11** Qurbaan hadhuudh ah oo aad Rabbiga u bixinaysaan waa inaan khamiir lagu samayn, waayo, waa inaydaan khamiir iyo malab toona sidii qurbaan Rabbiga dab loogu sameeyo u gubin. **12** Lyaga waa inaad Rabbiga ugu bixisaan sidii qurbaan midhaha ugu horreeya ah, laakiinse waa inaan meesha allabariga loogu dul gubin caraf udgoon aawadeed. **13** Oo qurbaan kasta oo ah qurbaankaaga hadhuudhka ah waa inaad cusbaysaa, oo waa inaad innaba u oggolaan in cusbadii axdigaa laahaaga ay ka maqnaato qurbaankaaga hadhuudhka ah. Qurbaannadaada oo dhan waa inaad cusbo la bixisa. **14** Oo haddaa Rabbiga u bixinaysid qurbaan hadhuudh ah oo midhaha ugu horreeya ah, qurbaankaaga hadhuudhka ah oo midhaha ugu horreeya ah waxaad u bixisa sabuul qoyan oo la dubay oo la lumay. **15** Oo waa inaad saliid ku shubtaa, fooxna saartaa, waayo, taasu waa qurbaan hadhuudh ah. **16** Oo wadaadku waa inuu gubaa intii xusuusta ahayd, oo qaardeedha ha ahaado hadhuudhka tuman, qaardeedha ha ahaado saliiddeeda, iyo fooleeda oo dhan, waayo, taasu waa qurbaan Rabbiga dab loogu sameeyo.

3 Oo haddii qurbaankisu yahay allabar qurbaanno nabaadiino ah, oo uu lo'da ka bixinayo, lab ama dhaddig midduu yahayba, waa inuu Rabbiga hortisa ku bixiyaa neef aan iin lahayn. **2** Oo waa inuu gacanta saaraa madaxa neefka qurbaanka ah, oo waa inuu ku ag gowracaa iridda teendhada shirka, oo wiilasha Haaruun oo wadaaddada ahu waa inay dhiigga ku dul rusheeyaa hareeraha meesha allabariga. **3** Oo allabariga qurbaannada nabaadiinada ah waa inuu Rabbiga qurbaan dab loogu sameeyo uga bixiyaa xaydhisa iyo badhidiisa oo dhan, taasoo uu ka gooyo meesha ay lafta dhabarka ka haysato, iyo xaydha gudaha ku duubar, iyo xaydha neefka uurkiisa ku jirta oo dhan, **4** iyo labada kelyood iyo xaydha dushooda ku taal, oo xanjaadka u dhow, iyo xuubka beerka ku dul yaal, dhammaantood kelyaha ha la qaado. **5** Oo wiilasha Haaruun waa inay ku dul gubaan meesha allabariga iyo qurbaanka la gubayo oo kor saaran qoryaha dabka, waayo, taasu waa qurbaan dab lagu sameeyo oo Rabbiga caraf udgoon u ah. **6** Oo haddii qurbaankiisa yahay allabar qurbaanno nabaadiino ah oo uu adhiga ka bixinayo, lab iyo dhaddig miduu yahayba, waa inuu bixiyaa neef aan iin lahayn. **7** Oo hadduu qurbaankiisa wan yar ku bixinayo, Rabbiga hortisa ha ku bixyo. **8** Oo waa inuu gacanta saaraa madaxa neefka qurbaanka ah, oo waa inuu teendhada shirka horteeda ku gowracaa, oo wiilashii Haaruun waa inay neefka dhiiggiisa ku dul rusheeyaa hareeraha meesha allabariga. **9** Oo allabariga qurbaannada nabaadiinada ah waa inuu Rabbiga qurbaan dab loogu sameeyo uga bixiyaa xaydhisa iyo badhidiisa oo dhan, taasoo uu ka gooyo meesha ay lafta dhabarka ka haysato, iyo xaydha gudaha ku duubar, iyo xaydha neefka uurkiisa ku jirta oo dhan, **10** iyo labada kelyood, iyo xaydha dushooda ku taal, oo xanjaadka u dhow, iyo xuubka beerka ku dul yaal, dhammaantood kelyaha ha la qaado. **11** Oo wadaadku ha ku dul gubo meesha allabariga, waayo, waxaaasuu waa cuntadii qurbaanka Rabbiga dabka loogu sameeyo. **12** Oo haddii

qurbaankiis oo ah yahayna, Rabbiga hortiisa ha ku bixyo. **13** Oo waa inuu gacanta saaraa madaxa neefka, oo teendhada shirka horteeda waa inuu ku gowraca, oo wiilasha Haaruunna neefka dhiiggiisa waa inay ku dul rusheeyaan hareeraha meesha allabariga. **14** Oo isagu ha bixyo qurbaankiisi, kaasoo ah qurbaan Rabbiga dab loogu sameeyo oo ah xaydha gudaha ku duuban, iyo xaydha neefka uurkisa ku jirta oo dhan. **15** iyo labada kelyood, iyo xaydha ku dul taal oo xanjaadka u dhow, iyo xuubka beerka ku dul yaal, dhammaantood kelyaha ha la qaado. **16** Oo wadaadku ha ku dul gubo meesha allabariga, waayo, waxaa-su waa cuntadii qurbaankii dabka loogu sameeyo caraf udgoon. Xaydha oo dhan Rabbigaa iska leh. **17** Tan iyo ab ka ab waa inuu qaynuu joogto ah ku ahaadaa meal kastoo aad deggan tiihiinba inaydaan cunin xaydh iyo dhiig midnaba.

4 Markaasaan Rabbigu Muuse la hadlay oo ku yidhi, **2** Dadka reer binu Israa'iil la hadal, oo waxaad ku tidhaahdaa, Haddii mid kama' ugu dembaabo waxyaalihii Rabbiga amray inaan la samayn, oo uu sameeyo waxyaalahaas qaarkood, **3** iyo haddii wadaadka subkanu uu dembaabo oo uu sidaas dadka dembi ugu keeno, markaas waa inuu dembigiisa uu dembaabay aawadiis Rabbiga qurbaan dembi ugu bixiyaa dibi yar oo aan in lahayn. **4** Oo dibiga waa inuu Rabbiga ugu hor keenaa iridda teendhada, oo waa inuu gacanta saaraa madaxa dibiga, oo uu dibiga Rabbiga hortiisa ku gowraca. **5** Oo wadaadka subkanu waa inuu dhiigga dibiga qaarkiis qaadaa oo uu teendhada shirka keenaa, **6** oo markaas wadaadku fartiisa dhiigga ha geliyo, oo dhiigga toddoba jeer waa inuu Rabbiga ugu hor saydhaa ilxidhka meesha quduuska ah. **7** Oo wadaadku waa inuu dhiigga qaarkiis mariyaa geesaha meesha allabariga ee fooxa oo Rabbiga hortiisa taal oo teendhada shirka ku dhex taal, oo dibiga dhiiggiisa oo dhanna waa inuu ku ag shubaa salka meesha allabariga ee qurbaanka la gubo, taasoo iridda teendhada shirka taal. **8** Oo dibiga qurbaanka dembiga loo bixinayo xaydhiisa oo dhan waa inuu ka bixiyaa, waana xaydha gudaha ku duuban, iyo xaydha neefka uurkisa ku jirta oo dhan, **9** iyo labada kelyood, iyo xaydha ku dul taal, oo xanjaadka u dhow, iyo xuubka beerka ku dul yaal, dhammaantood kelyaha ha la qaado, **10** sida dibiga allabariga qurbaannada nabaadiinada ah looga qaado oo kale, oo wadaadku ha ku dul gubo meesha allabariga ee qurbaanka la gubo. **11** Oo dibiga haraggiisa iyo hilkiisa oo dhan, iyo madaxiisa, iyo addimmadiisa, iyo uurkjirtiisa, iyo uuskiisa. **12** iyo xataa dibiga oo dhan waa inuu xerada dibadda uga bixiyaa oo uu geeyaa meal daahirsan, taasoo ah meesha dambaska lagu soo daadiyo, oo intuu qoryo saaro waa inuu dab ku gubaa. Meesha dambaska lagu soo daadiyo waa in lagu gubaa. **13** Oo ururka reer binu Israa'iil oo dhammu hadduu qaldamo, oo ay waxaa-su indhaha shirka ka qarsoon yihiin, oo ay sameeyaan wax ka mid ah waxyaalihii uu Rabbigu amray inaan la samayn, oo ay saas eed ku leeyihiin, **14** dembigi ay dembaabeen markii la ogaado, shirku waa inuu dibi yar qurbaan dembi u bixiyaa, oo uu dibiga keenaa teendhada shirka horteeda. **15** Oo dayaasha ururku waa inay Rabbiga hortiisa gacmahooda ku saaraan madaxa dibiga, oo dibiga Rabbiga hortiisa ha lagu gowraca. **16** Oo wadaadka subkanu waa inuu dibiga dhiiggiisa keenaa teendhada shirka, **17** oo markaas wadaadku fartiisa dhiigga ha geliyo, oo toddoba jeer waa inuu Rabbiga ugu hor saydhaa ilxidhka. **18** Oo isagu waa inuu dhiigga qaarkiis mariyaa geesaha meesha allabariga oo Rabbiga hortiisa taal oo teendhada shirka ku dhex taal, oo dibiga dhiiggiisa oo dhanna waa inuu ku ag shubaa salka meesha allabariga ee qurbaanka la gubo, taasoo iridda teendhada shirka taal. **19** Oo dibiga xaydhiisa oo dhanna waa inuu ka bixiyaa, oo meesha allabariga ku dul gubaa. **20** Oo dibiga ha ku sameeyo siduu ku sameeyey dibigii qurbaanka dembiga oo kale, oo kanna sidaas oo kale ha ku

sameeyo; oo wadaadku iyaga kafaaraggud ha u sameeyo, oo iyana waa la cafify doonaa. **21** Oo dibiga waa inuu xerada dibadda uga bixiyaa oo uu gubaa siduu dibigii hore u gubay oo kale, waayo, kaasoo wuxuu shirka u yahay qurbaanka dembiga. **22** Markii qof madax ahu dembaabo oo uu kama' u sameeyo mid ka mid ah waxyaalihii Rabbiga Ilahiisa uuu ah amray inaan la samayn, oo uu saas eed ku leeyahay, **23** haddii la ogeysiyo dembigiisi uum dembaabay, waa inuu qurbaankiisa aawadiis u keenaa neef ryo ah, waana inuu ahaadaa mid lab oo aan in lahayn. **24** Oo waa inuu gacanta saaraa madaxa orgiga, oo uu ku gowraca meesha lagu gowraco qurbaanka la gubo oo Rabbiga hortiisa ah, waayo, kaasoo waa qurbaan dembi. **25** Oo wadaadku waa inuu dhiigga qaarkiis ku qaadaa fartiisa oo uu mariyaa geesaha meesha allabariga qurbaanka la gubo, oo dhiiggana waa inuu ku ag shubaa salka meesha allabariga qurbaanka la gubo. **26** Oo xaydhiisa oo dhanna waa inuu ku dul gubaa meesha allabariga, sidii xaydhiis allabariga qurbaannada nabaadiinada ah oo kale, oo wadaadku waa inuu kafaaraggud u sameeyaa dembigiisi, oo isna waa la cafify doonaa. **27** Oo dadka dhulka mid ka mid ahu hadduu kama' ku dembaabo, oo uu sameeyo wax ka mid ah waxyaalihii uu Rabbigu amray inaan la samayn, oo uu saas eed ku leeyahay, **28** haddii la ogeysiyo dembigiisi uum dembaabay, waa inuu qurbaankiisa aawadiis u keenaa neef ryo ah, waana inuu ahaadaa mid dhaddig oo aan in lahayn, dembigiisi uum dembaabay aawadiis. **29** Oo waa inuu gacanta saaraa madaxa neefka ah qurbaanka dembiga, oo waa inuu neefka ah qurbaanka dembiga ku gowraca meesha lagu gowraco qurbaanka la gubo. **30** Oo wadaadku waa inuu dhiigga qaarkiis fartiisa ku qaadaa oo uu mariyaa geesaha meesha allabariga qurbaanka la gubo, oo dhiigga oo dhanna waa inuu ku ag shubaa salka meesha allabariga. **31** Oo xaydhiisa oo dhanna waa in laga bixiyaa sidii xaydha looga bixyo allabarigii qurbaannada nabaadiinada ah, oo wadaadku waa inuu meesha allabariga ku dul gubaa, si ay Rabbiga ugu ahaato caraf udgoon; oo wadaadku waa inuu isaga kafaaraggud u sameeyaa, oo isna waa la cafify doonaa. **32** Oo hadduu neef ido yar ah u keeno qurbaanka dembigana waa inuu neef dhaddig oo aan in lahayn keenaa. **33** Oo waa inuu gacanta saaraa madaxa neefka qurbaanka dembiga ah, oo waa inuu qurbaanka dembiga ugu gowraca meesha lagu gowraco qurbaanka la gubo. **34** Oo wadaadku waa inuu qurbaanka dembiga dhiiggiisa qaarkiis fartiisa ku qaadaa oo uu mariyaa geesaha meesha allabariga qurbaanka la gubo lagu baxsho, oo dhiigga oo dhanna waa inuu ku ag shubaa salka meesha allabariga. **35** Oo xaydhiisa oo dhanna waa inuu ka bixiyaa sidii xaydhiis laga qaado wanka yara oo ahaa allabarigii qurbaannada nabaadiinada ah, oo wadaadku waa inuu ku dul gubaa meesha allabariga, sidii qurbaannadii Rabbiga dabka loogu sameeyo, oo wadaadku waa inuu kafaaraggud u sameeyaa dembigiisi uum dembaabay, oo isna waa la cafify doonaa.

5 Haddii qof ku dembaabo cod dhaar ah oo uu maajlay, ee uu isagu marag ka yahay, hadduu arkay iyo hadduu gartayba, hadduusan sheegin waa inuu dembigiisa qaataa. **2** Ama haddii qof taabto wax nijaas ah, hadduu yahay bahal nijaas ah baqtigii, ama neef xoolo ah oo nijaas ah baqtigii, ama waxyaalo gurgurta oo nijaas ah baqtigood, haddii taasu ay isaga ka qarsoon tahay, oo uu saas ku nijaasoobo, markaas isagu wuxuu ahaan doonaa mid eed leh. **3** Ama hadduu taabto qof nijaastiis, nijaasta uu ku nijaasoobay wax kastoo ay tahayba, haddii taasu ay isaga ka qarsoon tahay, markuu ogaado wuxuu ahaan doonaa mid eed leh. **4** Ama haddii mid uu bushimiihiisa degdeg ugaga dhaarto inuu samaynayo xumaan ama samaan, wax kasta ha ahaadeene wixii qof degdeg ugu dhaarto, hadday waxaa-su isaga ka qarsoon yihiin, markuu waxaas ogaado

wuxuu ahaan doonaa mid waxyaalahan midkood eed ku leh. **5** Oo markuu ahaado mid waxyaalahan midkood eed ku leh waa inuu qirtaa wixii uu ku dembaabay, **6** oo markaas waa inuu dembigiijuu dembaabay aawadiis Rabbiga ugu keenaa qurbaankii xadgudubkiisa, oo waa inuu adhiga ka soo qabto neef dhaddig ah, oo ah nayl ama waxar oo qurbaan dembi ah, oo wadaadka waa inuu kafaaraggud uga sameeyaa dembigiisi. **7** Oo haddii lacagiisii ayan ugu filnayn inuu neef baraar ah keeno, markaas dembigiijuu dembaabay aawadiis waa inuu qurbaankii xadgudubkiisa Rabbiga ugu keenaa laba qoolley ama laba xamaam oo yaryar, oo mid qurbaan dembi ha ka dhigo, midda kalena qurbaan la gubo. **8** Iyaga waa inuu wadaadka u keenaa, oo isna marka hore ha bixiyo tan qurbaanka dembiga ah, oo madaxa ha ka maroojiyo, laakiinse waa inuuus kala dillaacin. **9** Oo qurbaanka dembiga dhiiggiisa qaarkis waa inuu ku rusheeyaa meesha allabariga dhinaceeda, oo dhiigga intisa kalena la lagaga miro salka meesha allabariga, waayo, taasu waa qurbaan dembi. **10** Oo tan labaadna waa inuu qurbaan la gubo ugu bixiyo si qaynuunka waafaqsan, oo wadaadku waa inuu kafaaraggud u sameeyaa dembigiisiid u dembaabay, oo isna waa la cayifi doonaa. **11** Laakiinse haddii lacagiisii ayan ugu filnayn laba qoolley amase laba xamaam oo yaryar, markaas wixii uu ku dembaabay aawadood qurbaankiisa ha u keeno eefaa toban meelood loo dhiigay meeshiis oo bur ah, kaasoo qurbaan dembi ah, oo waa inuuus saliid ku shubin, waana inuuus waxba foox saarin, waayo, waa qurbaan dembi. **12** Oo waa inuu wadaadku u keenaa, oo wadaadkuna waa inuu cantoobo muggeed uga qaataa xusuus, oo meesha allabariga ha ku dul gubo, sidii qurbaannada Rabbiga dabka loogu sameeyo, waayo, waa qurbaan dembi. **13** Oo wadaadku waa inuu kafaaraggud u sameeyaa dembigiisiid u ku dembaabay wax kasta oo waxyaalahan ka mid ah, oo isna waa la cayifi doonaa, oo inta kalena waxaa iska leh wadaadka, sidii qurbaankii hadhuudhka. **14** Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **15** Haddii qof xadgudbo oo uu si kama' ah ugu dembaabo Rabbiga waxyaaliihiisa quduuska ah, markaas waa inuu Rabbiga u keenaa qurbaankii xadgudubkiisiid aawadiis, kaasoo ah wan aan iin lahayn oo idhaa laga soobixiyee, oo addu ku qimaysay lacag intuu sheqel yahay, iyadoo lagu miisaamay sheqelka meesha quduuska ah, oo kaas qurbaan xadgudub ha u bixiyo. **16** Oo alaabti quduuska ahayd oo uu ku dembaabay waa inuu magdhbabaa, oo weliba iyadoo shan meelood loo dhiigay meesheed waa inuu ku daraa, oo waa inuu wadaadku u dhiibbaa, oo wadaadkuna waa inuu isaga kafaaraggud uga dhiigaa wankii ahaa qurbaanka xadgudubka oo isna waa la cayifi doonaa. **17** Oo haddii qof dembaabo oo uu sameeyo wax ka mid ah waxyaalihii uu Rabbigu amray inaan la samayn, in kastoo uusan ogayn, welii eed buu leeyayah, oo waa inuu dembigiisa qaataa. **18** Oo isagu waa inuu idhaa ka soo bixiyaa wan aan iin lahayn oo aad adigoo qimaysay, oo waa inuu wadaadka ugu dhiibbaa qurbaan xadgudub, oo wadaadkuna waa inuu kafaaraggud u sameeyaa wixii uu kama' ugu qaldamay isagoo aan ogayn, oo isna waa la cayifi doonaa. **19** Waa qurbaan xadgudub, maxaa yeelay, sida xaqiqiqaada ah isagu Rabbiga hortisa eed buu ku leeyayah.

6 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **2** Haddii qof dembaabo oo uu Rabbiga ku xadgudbo, oo uu si aan daacad ahayn deriskiisa kula macaamiloodo wax ku saabsan carbuun, ama rahmad, ama dhicid, amase hadduu deriskiisa dulmo, **3** amase hadduu helo wax lumay oo uu waxaas qarsado oo uu been ku dhaarto, hadduu waxyaalahaas midkood sameeyo oo uu saas ku dembaabo, **4** markaas hadduu dembaabay oo uu eedaysan yahay waa inuu soo celiyyaa wixii uu dhacay, ama wixii uu dulmi ku qaataay, ama carbuunkii isaga loo dhiibbtay, ama wixii lumay oo uu helay, **5** amase wixii uu beenta ugu dhaartay, waa inuu celiyyaa iyagoo kaamil

ah, oo weliba waa inuu ku daraa iyada oo shan meelood loo dhiigay meesheed. Oo waa inuu siyyaa kii waxaas lahaa maalintii la ogaado inuu isagu eedaysan yahay. **6** Oo isagu qurbaanka xadgudubkiisa aawadiis waa inuu Rabbiga ugu keenaa waa aan iin lahayn oo uu idhaa ka soo bixiyee eed qimaysay, oo qurbaan xadgudub aawadiis wadaadka ha ugu keeno. **7** Oo wadaadkuna waa inuu isaga kafaaraggud ugu sameeyaa Rabbiga hortisa, oo isna waa laga cayifi doonaa wixii uu sameeyay oo uu ku eedaysan yahay oo dhanba. **8** Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **9** Haaruun iyo wiilashiiisa amar oo waxaad ku tidhaahdaa, Kanu waa sharciga qurbaanka la gubo ku saabsan: qurbaanka la gubo waa inuu habeenki oo dhan saarnaadaa qoryaha meesha allabariga saaran tan iyo ilaa waagu ka baryo; oo dabka meesha allabarigana waa in laga sii ololiyaa. **10** Oo wadaadkuna waa inuu xidhaa dharkiisa wanaagsan, oo sirwaalkiisa marada wanaagsan laga sameeyeyna waa inuu gashadada, oo waa inuu qaadaa dampaskii qurbaanka la gubay oo dabka meesha allabariga dusheeda ku baabba'sady, oo waa inuu meesha allabariga ku ag shubaa. **11** Oo markaas waa inuu dharkiisi iska furaa oo uu dhar kale xidhaa, oo dampaska waa inuu meel daahirisan oo xerada dibaddeeda ah u qaadaa. **12** Oo dabka meesha allabarigana waa in had iyo goor la sii ololiyaa oo waa inuuus marna demin; oo wadaadku waa inuu subax kasta qoryo saaraa, oo uu qurbaanka la gubona ku dul hagaajiyaa, oo xaydha qurbaanka nabaadiinadana waa inuu ku dul gubaa. **13** Oo dab joogto ah waa in meesha allabariga dusheeda laga sii ololiyaa had iyo goorba, oo waa inuuus marna demin. **14** Oo kanuna waa sharciga qurbaanka hadhuudhka ku saabsan: Wiilashii Haaruun waa inay ku hor bixiyaan meesha allabariga ee Rabbiga hortisa ah. **15** Oo isagu waa inuu cantoobadisa muggeed ka qaadaa burka wanaagsan ee qurbaanka hadhuudhka ah iyo saliiddiisa, iyo kulli fooxa saaran qurbaanka hadhuudhka oo dhan, oo waa inuu meesha allabariga ugu dul gubaa caraf udgoon ee xusuus u ah Rabbiga. **16** Oo wixii qurbaanka ka hadhayna Haaruun iyo wiilashiius ha cuneen. Iyadoo aan khamiir lahayn waa in meel quduus ah lagu cunaa; oo iyagu waa inay ku cunaan barxadda teendhada shirkha. **17** Waa inaan khamiir lagu dubin. Anigu taas waxaan iyaga u siyyey qaybtoddi ay ka heli lahaayeen qurbaannadadya dabka lagu sameeyo. Iyadu waa ugu quduus tahay oo waa sidii qurbaankii dembiga iyo sidii qurbaankii xadgudubka. **18** Oo qof kasta oo lab ah oo reer Haaruun ka mid ah waa inuu wax ka cunaa, oo tan iyo ab ka ab intaasa looga amray qurbaannada Rabbiga oo dabka lagu sameeyo; oo ku alla kii taabtaana quduus buu ahaan doonaa. **19** Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **20** Kanu waa qurbaanka Haaruun iyo wiilashiius oo Rabbiga u bixin doonaan maalintii isaga la subko, waana eefaaah bur ah oo toban meelood loo dhiigay meeshiis, oo ah qurbaan hadhuudh oo joogto ah, oo intaas badhkeed subaxdii ha la bixiyo, badhka kalena fiidki ha la bixiyo. **21** Oo waa in lagu sameeyo digsi oo saliid lagu sameeyo, oo markii la isku qooshay waa inaad gudaha soo gelisaa. Xabbad xabbad la dubay waa inaad in bixisaa qurbaanka hadhuudhka oo Rabbiga caraf udgoon u ah. **22** Oo waxaa bixin doona wadaadka subkan oo reer Haaruun oo isaga meeshiisa joogi doono, oo qaynuun weligiis ah waa in dhammaan Rabbiga loogu gubaa. **23** Oo qurbaan kasta oo hadhuudh ah oo wadaadku bixiyoba waa in dhammaantii la wada guba, oo waa inaan la cunin. **24** Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **25** La hadal Haaruun iyo wiilashiiisa, oo waxaad ku tidhaahdaa, Kanu waa sharciga ku saabsan qurbaanka dembiga: meesha qurbaanka la gubo lagu gowraco waa in qurbaanka dembigana lagu gowracaa Rabbiga hortisa, waayo, kaasu waa kan ugu wada quduus. **26** Oo wadaadka dembiga aawadiis u bixiyaa waa inuu cunaa, waana in lagu cunaa meel quduus ah oo ah

barxadda teendhada shirka. 27 Oo wax alla wixii hilibkiisa taabtaana quduus bay ahaan doonaan, oo dhiiggiisana haddii dhar lagu saydho, wixii uu kaga saydhmay waa inaad ku maydhaa meel quduus ah. 28 Laakiinse weelka dhoohabad ah oo lagu kariyey waa in la burburiyaa, oo haddii weel naxaas ah lagu kariyana waa in la xaqquqaa no biyo lagu dhqaqa. 29 Oo wadaaddada intooda laboodka ah oo dhammu waa inay wax ka cunaan, waayo, waa kan ugu wada quduusan. 30 Oo qurbaankii dembiga oo dhiiggiis la soo geliyo teendhada shirka si meesha quduuska ah kafaaraggud loogu sameeyo innaba waa inaan la cunin, waase in dab lagu gubaa.

7 Oo kanuna waa sharciga ku saabsan qurbaanka xadgudubka. Kaasuu waa kan ugu wada quduusan. 2 Meesha qurbaanka la gubo lagu gowraco waa in qurbaanka xadgudubkana lagu gowracaa, oo dhiiggiisana waa inuu ku dul rusheeyaa hareeraha meesha allabariga. 3 Oo isagu waa inuu bixiyaa baruurtta taasoo ah badhida, iyo xaydha gudaha ku duuban, 4 iyo labada kelyood iyo xaydha ku dul taal oo xanjaadka u dhow, iyo xuubka beerka ku dul yaal, waa inuu kelyaha la qaadaa. 5 Oo wadaadku waa inuu meesha allabariga ugu dul gubaa qurbaan Rabbiga dab loogu sameeyo, waayo, kaasu waa qurbaankii xadgudubka. 6 Oo wadaaddada intooda laboodka ah oo dhammu waa inay wax ka cunaan, oo waa in lagu cunaa meel quduus ah, waayo, kaasu waa kan ugu wada quduusan. 7 Oo qurbaanka xadgudubku waa sidii qurbaanka dembiga oo kale. Oo iyagu isku sharci ayay leeyihii, oo wadaadkii kafaaraggudka ku sameeyaa ha lahaado. 8 Oo wadaadkii qof qurbaan la gubo u bixiyaa ha iska qaato haragga qurbaanka la gubo oo uu bixiyey. 9 Oo qurbaan kasta oo hadhuudh ah oo foorno lagu dubo, iyo wax alla wixii birdaawee ama digsi lagu sameeyo waxaa iska leh wadaadka bixiya. 10 Oo qurbaan kasta oo hadhuudh ah oo saliid lagu daray amase engeg ah waa inay wiilasha Haaruun oo dhammu lahaadaan, oo sidii mid u cuno kan kalena ha u cuno. 11 Oo kanuna waa sharciga ku saabsan allabariga qurbaannada nabaadiinada ah oo Rabbiga loo bixiyo. 12 Oo hadduu mahadnaqid aawadeed u bixinayo, waa inuu allabariga mahadnaqidda la bixiyaa moofa aan khamiir lahayn oo saliid lagu daray, iyo canjeero aan khamiir lahayn oo saliid marsan tahay, iyo moofa saliid lagu daray oo bur la qoyay laga sameeyey. 13 Kibis khamiir leh waa inuu la bixiyaa qurbaankiisa iyo allabariga qurbaannadiisa nabaadiinada ah mahadnaqid aawadeed. 14 Oo qurbaan kastana waa inuu ka bixiyaa xabbad ah qurbaanka sare loo qaado oo Rabbiga loo bixiyo, oo waxaa iska lahaanaya wadaadka saydhsayda dhiigga qurbaannada nabaadiinada. 15 Oo hilibka allabarigiisa qurbaannadiisa nabaadiinada ah oo uu mahadnaqidda u bixiyo waa in dhammaantiis la cunaa maalinta uu qurbaankiisa bixiyo, oo waa inuuus waxba ka gaadhisiin tan iyo subaxda dambe. 16 Laakiinse haddii allabariga qurbaankisu uu yahay nidar amase qurbaan uu ikhtiyaar u bixiyo, waa in la cunaa maalinta uu bixiyo allabarigiisa, oo wixii ka hadhana maalinta ku xigta ha la cuno. 17 Laakiinse hilibka allabariga wixii ka hadha oo maalinta saddexaad gaadha waa in dab lagu gubaa. 18 Oo haddii hilibka allabarigiisa qurbaannada nabaadiinada ah la cuno maalinta saddexaad, markaas la aqbali maayo, oo kii bixiyeyna loo xisaabi maayo, laakiin taasu waxay ahaan doontaa karaahiyo, oo qofkii cunaana isaga dembigiisa qaadanaya. 19 Oo hilibki taabta wax nijaas ahna waa inaan la cunin; waase in dab lagu gubaa. Oo hilibkana qof kasta oo daahir ahu wax ka cuno. 20 Laakiinse hilibka allabariga qurbaannada nabaadiinada ah oo Rabbiga iska leeyahay qofkii cuna isagoo nijaastiisii ku taal waa in dadkiisii laga gooyaa. 21 Oo qof hadduu taabto wax nijaas ah, hadday tahay qof nijaastiis ama bahal nijaas ah amase karaahiyo nijaas ah, oo uu wax ka cuno hilibka allabariga qurbaannada nabaadiinada ah oo Rabbiga iska leeyahay, qofkaas

waa in dadkiisa laga gooyaa. 22 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, 23 Reer binu Israa'iil la hadal oo waxaad ku tidhaahdaa, Idinku waa inaydaan curin baruur lo'aad ama mid idaad amase mid riyood. 24 Oo neefkii iska dhinta baruurtiisa iyo neefkii dugaaggoo bakhtiisto baruurtiisa toona waa inaydaan sinaba u cunin, laakiinse siyaalo kale waa loogu isticmaali karaa. 25 Waayo, qofkii cuna baruurtiisa neefka dadku u bixiyo qurbaan dab loogu sameeyo Rabbiga, qofka kaas cuna waa in dadkiisa laga gooyaa. 26 Oo waa inaydaan degmooyinkiina oo dhan ku dhix cunin dhiig cayn kasta ha ahaadee, hadduu yahay mid haad ama mid xayawaan toona. 27 Ku kasta ha ahaadee qofkii dhiig cuna waa in dadkiisa laga gooyaa. 28 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, 29 Reer binu Israa'iil la hadal oo waxaad ku tidhaahdaa, Kii Rabbiga u bixiyaa allabarigiisa qurbaannada nabaadiinada ah waa inuu Rabbiga qurbaankiisa uga keenaa allabariga qurbaannadiisa nabaadiinada ah. 30 Waa inuu gacmhiisa ku keenaa qurbaannada Rabbiga oo dabka lagu sameeyo; waa inuu keenaa baruurtta iyo sakaarka in sakaarka Rabbiga hortiisa lagu ruxruxo sidii qurbaanka la ruxruxo. 31 Oo wadaadku waa inuu baruurtta ku dul gubaa meesha allabariga, laakiinse sakaarka waxaa iska leh Haaruun iyo wiilashiisa. 32 Oo allabariga ah qurbaannadiinna nabaadiinada waxaad ka soo bixisaan bowdada midig oo waa inaad wadaadka siisaan, ha ahaatee qurbaan sare loo qaado. 33 Kii reer Haaruun ka mid ah oo bixiya dhiigga qurbaannada nabaadiinada iyo baruurtta ayaa qayb ahaan u leh bowdada midig. 34 Waayo, anigu reer binu Israa'iil ayaa allabariga ah qurbaannadooda nabaadiinada kala baxay sakaarka la ruxruxo iyo bowdada sare loo qaado, oo waxaan reer binu Israa'iil amar kaga siiyey wadaadka Haaruun iyo wiilashiisa weligoodba. 35 Taasuu waa qaybtii subkidda oo Haaruun iyo qaybtii subkidda oo wiilashiisa oo la kala baxayo qurbaannada Rabbiga oo dabka lagu sameeyo, maalintii iyaga loo keenay Rabbiga inay isaga uga adeegaan jagada wadaadrimada, 36 kuwaasoo maalintii la subkay uu Rabbigu amray in reer binu Israa'iil iyaga siyyaan, oo taasna ab ka ab baa loo amray. 37 Haddaba kanu waa sharciga ku saabsan qurbaanka la gubo, iyo qurbaanka hadhuudhka, iyo qurbaanka dembiga, iyo qurbaanka xadgudubka, iyo kan quduuskadhhigidda, iyo kan allabariga qurbaannada nabaadiinada ah, 38 ee uu Rabbigu Muuse kaga amray Buur Siinay maalintii uu reer binu Israa'iil ku amray inay Rabbiga u bixiyaa qurbaannadooda iyagoo jooga cidladii Siinay.

8 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, 2 Waaqaa keentaa Haaruun iyo wiilashiisa oo isaga la jira, iyo dharka, iyo saliidda lagu subkado, iyo dibiga ah qurbaanka dembiga, iyo labada wan, iyo dambishiha ay kibista aan khamiirkha lahaynu ku jirto. 3 Oo ururka oo dhanna waxaa laaftaa ku soo shirisaan iridda teendhada shirka. 4 Oo Muusena waa yeeley wixii Rabbigu isaga ku amray, oo ururkiina waa lagu soo shiriyey iridda teendhadii shirka. 5 Kolkasaa Muuse ururki oo dhan ku yidhi, Waxanu waa waxa Rabbigu amray in la sameeyo. 6 Markaasaa Muuse wuxuu soo kexeyey Haaruun iyo wiilashiisi, oo biyyu iyaggi ku maydhay. 7 Oo wuxuu isagii u geliyey jubbaddii, oo dhexdana wuxuu ugu xidhay dhex-xidhka, oo wuxuu u geliyey khamiiskii, eefodkiina wuu u geliyey, oo dhexdana wuxuu ugu xidhay dhex-xidhki eefodka oo daabaca lahaa, oo kaasuu isagii ku xidhay. 8 Oo haddana wuxuu isagii saaray laabgashigii, oo laabgashigii wuxuu geliyey Uuriimkii iyo Tummiimkii. 9 Oo madaxana wuxuu u saaray duub, oo duubka dhankiisa horena wuxuu ku dhejiyey waslad khafiif ah oo dahab oo ah oo taajka quduuska ah sidii Rabbigu Muuse ku amray. 10 Markaasaa Muuse soo qaaday saliidda lagu subkado, oo wuxuu ku subkay taambuuggii iyo waxyaalihii gedhibiisa ku jiray oo dhan, oo dhammaantoodna quduus buu ka dhigay. 11 Oo qaardeedna wuxuu

toddoba jeer ku saydhsaydhay meeshii allabariga, oo wuxuu subkay meeshii allabariga iyo weelasheedii oo dhan iyo berkeddi weysada iyo salkeedii, si uu dhammaantood quduus uga dhigo. **12** Oo saliiddha lagu subkado qaarkeedaa wuxuu ku shubay Haaruun madaxiisa, oo isagii wuu subkay si uu quduus uga dhigo. **13** Oo haddana Muuse wuxuu soo kexeyey wiilashii Haaruun, oo wuxuu iyagi u geliyey jubbado, wuxuuna ugu xidhay dhex-xidho, duubabna wuu u duubay sidii Rabbigu Muuse ku amray. **14** Oo haddana wuxuu keenay dibigii ahaa qurbaanka dembiga, oo Haaruun iyo wiilashiiisina gacmahooday madaxa ka saareen dibigii qurbaankii dembiga ahaa. **15** Markaasuu dibigii gowracay, oo Muuse wuxuu soo qaaday dhiiggii, oo farta ku mariyey geesihii meesha allabariga, oo meesha allabarigana sidaasu ku daahiriyey, kolkaasuu dhiigga ku ag shubay salkii meesha allabariga, quduus buuna ka dhigay, si uu kafaaraggud ugu sameeyo. **16** Oo wuxuu qaaday kulli xaydhii uruka ku jirtay oo dhan, iyo xuubkii beerka ku dul yiil, iyo labada kelyood iyo xaydhooda, oo Muuse intaasuu ku dul gubay meesha allabariga. **17** Laakiinse dibigii iyo haraggiisi, iyo hilibkiisi, iyo uuskiisiiba wuxuu ku gubay meel xerada dibaddeeda ah sidi Rabbigu Muuse ku amray. **18** Oo haddana wuxuu keenay wankii ahaa qurbaanka la gubo, oo Haaruun iyo wiilashiiisina gacmahooday madaxa ka saareen wankii. **19** Oo isna wankii wuu gowracay, markaasaa Muuse dhiiggii ku dul rusheeyey hareeraha meesha allabariga. **20** Oo wankii xubin xubin buu u kala googooyay, markaasaa Muuse wuxuu gubay madaxii iyo xubriihii iyo xaydhii, **21** oo isna uurkjurtii iyo addimmadii ayuu biyo ku maydhay, markaasaa Muuse wankii oo dhan ku dul gubay meesha allabariga, waayo, kaasu wuxuu ahaa qurbaan la gubo oo caraf udgoon loo bixiyo, wuxuuna ahaa qurbaan Rabbiga dab loogu sameeyo, sidi Rabbigu Muuse ku amray. **22** Oo haddana wuxuu keenay wankii kale, kaasoo ahaa wankii quduuskadhidgidda, oo Haaruun iyo wiilashiiisina gacmahooday madaxa ka saareen wankii. **23** Markaasuu wankii gowracay, oo Muuse wuxuu soo qaaday dhiiggii oo wuxuu mariyey Haaruun caarradda dhegtisa midig, iyo suulka gacantiisa midig, iyo suulka cagtisa midig. **24** Oo haddana wuxuu keenay Haaruun wiilashiiis, kolkaasaa Muuse dhiiggii mariyey caarradda dhegahooda midig, iyo suulka gacantooda midig, iyo suulka tagtooda midig, oo Muusena wuxuu dhiiggii ku dul rusheeyey hareeraha meesha allabariga. **25** Markaasuu soo qaaday baruurtii, iyo badhidii, iyo xaydhii uruka ku jirtay oo dhan, iyo xuubkii beerka ku yiil, iyo labaddii kelyood, iyo xaydhodii, iyo bowdadii midig. **26** Oo dambiishii ay kibista aan khamiirka lahaynu ku jirtay oo Rabbiga hortiisa tilina wuxuu ka soo bixiyey xabbad ah kibis aan khamiir lahayn, iyo xabbad ah moofo saliid leh, iyo xabbad canjeero ah, oo wuxuu saaray baruurtii iyo bowdadii midig. **27** Oo intaas oo dhan ayuu saaray Haaruun gacantiisi, iyo gacantii wiilashiiisa, oo sida qurbaanka la ruxruxo ayaa Rabbiga hortiisa lagu ruxruxay. **28** Kolkaasaa Muuse gacmahoodii ka qaaday oo wuxuu qurbaankii la gubay kula dul gubay meesha allabariga, oo waxay ahaayeen quduuskadhidgidda oo caraf udgoon loo bixiyo. Taasu waxay ahayd qurbaan Rabbiga dab loogu sameeyo. **29** Kolkaasaa Muuse qaaday sakaarkii, oo Rabbiga hortiisa ayuu ugu ruxruxay qurbaan la ruxruxo aawadiis, oo kaasu wuxuu ahaa qaybtii Muuse ku laaha wankii quduuskadhidgidda sidi Rabbigu Muuse ku amray. **30** Markaasaa Muuse qaaday saliiddii lagu subkado qaarkeed iyo dhiiggi meesha allabariga ku kor yiil, oo wuxuu ku kor saydhsaydhay Haaruun, iyo dharkiisi, iyo wiilashiiisi, iyo dharkii wiilashiiisa, oo wuxuu quduus ka dhigay Haaruun iyo dharkiisi iyo wiilashiiisi iyo dharkii wiilashiiisaba. **31** Markaasaa Muuse Haaruun iyo wiilashiiisi ku yidhi, Hilibka waxaad ku ag karisaan iriddha teendhada shirka, oo halkaas ku cuna hilibka iyo kibista dambiisha quduuskadhidgidda ku jirta, sidaan u amray, oo aan u idhi, Haaruun iyo wiilashiiisu waa inay cunaan. **32** Oo hilibka iyo kibista wixii ka

hadhana waa inaad dab ku gubtaan. **33** Oo idinkuna waa inaydaan ka bixin iridda teendhada shirka intii toddoba maalmood ah, ilaa maalmaha quduus laydinka dhigay ay dhammaystirmaan, waayo, isagu wuxuu quduus idinka dhigayaa intii toddoba maalmood ah. **34** Oo Rabbigu wuxuu amray in la yeelo sida maantadan la yeel, in kafaaraggud laydiin sameeyo. **35** Oo intii toddoba maalmood ah habeen iyo maalinba waa inaad ag joogtaan iridda teendhada shirka, oo Rabbiga amarkiisa xajya yeydan dhimanine, waayo, sidaasaa laygu amray. **36** Oo Haaruun iyo wiilashiiisina way wada yeeleen waxyaalihii Rabbigu amray oo uu gacanta Muuse u soo dhiibay oo dhan.

9 Oo maalintii siddeedaad ayaa Muuse u yeedhay Haaruun iyo wiilashiiisi, iyo odayaashii reer binu Israa'iil, **2** oo wuxuu Haaruun ku yidhi, Wuxaa keentaa dibi yar oo ah qurbaan dembi, iyo wan ah qurbaan la gubo oo aan innaba iin lahayn, oo iyaga Rabbiga hortiisa ku bixi. **3** Oo reer binu Israa'iilna la hadal oo waxaad ku tidhaahdaa, Wuxaa keentaa orgi ah qurbaan dembi, iyo weyl iyo wan oo labadooduba gu jiraan oo aan innaba iin lahayn oo qurbaan la gubo ah. **4** Oo dibi iyo wanna waxaad u keentaa qurbaanno nabaadiino in Rabbiga hortiisa allabari ahaan loogu bixiyo, iyo qurbaan hadhuudh ah oo saliidi lagu daray, waayo, maanta ayaa Rabbigu idhi muuqan doonaa. **5** Oo iyana waxay teendhadii shirka horteeda keeneen wixii Muuse amray, markaasay dadkii ururkii oo dhammu soo dhowaadeen oo Rabbiga hortiisa istaageen. **6** Markaasaa Muuse wuxuu yidhi, Waxanu waa wixii Rabbigu idinku amray inaad samaysaan, oo waxaa idhiin muuqan doona Rabbiga ammaantiisa. **7** Kolkaasaa Muuse wuxuu Haaruun ku yidhi, Meesha allabariga u dhowow, oo waxaad bixisa qurbaankaaga dembiga iyo qurbaankaaga la gubo, oo nafsaddaada kafaaraggud u samee, iyo weliba dadka aawadiis, oo waxaad bixisa dadka qurbaankii isii ayaga kafaaraggud ugu samee sidi Rabbigu amray. **8** Sidaas daraaddeed ayuu Haaruun u soo dhowaaday meeshii allabariga, oo wuxuu gowracay weylkii isaga nafsaddiisa u ahaa qurbaanka dembiga. **9** Oo wiilashii Haaruun ayaa isagii u keeneen dhiiggii, oo isna fartiisi ayuu dhiiggii daray oo wuxuu mariyey geesihii meesha allabariga, oo dhiigga intiisi kalena wuxuu ku ag shubay salkii meesha allabariga. **10** Laakiinse xaydhii, iyo kelyihii, iyo xuubkii laga soo gooyay beerkii qurbaanka dembiga wuxuu ku dul gubay meesha allabariga sidi Rabbigu Muuse ku amray. **11** Oo hilibki iyo haraggiina wuxuu ku gubay meel xerada dibaddeeda ah. **12** Oo haddana wuxuu gowracay neefkii qurbaanka la gubo ahaa, markaasaa wiilashii Haaruun waxay isagii u keeneen dhiiggii, oo isna wuxuu ku dul rusheeyey hareeraha meesha allabariga. **13** Oo haddana waxay isagii u keeneen neefkii qurbaankii la gubo oo cad cad ah iyo madaxii neefka, oo isna wuxuu ku dul gubay meesha allabariga. **14** Markaasuu biyo ku maydhay urukjurtii iyo addimmadii, oo wuxuu ku dul gubay qurbaankii la gubay oo meesha allabariga saarnaa. **15** Oo haddana wuxuu keenay qurbaankii dadka, oo wuxuu soo waday ridii dadka u ahayd qurbaankii dembiga, wuuna gowracay oo u bixiyey dembi aawadiis, siduu kan hore yeelay. **16** Oo haddana wuxuu keenay neefkii qurbankii la gubo ahaa, oo si qaynuunka waafaqsan ayuu u bixiyey. **17** Oo haddana wuxuu keenay qurbaankii hadhuudhka, markaasuu cantoobo muggeed ka qaaday oo ku dul gubay meesha allabariga, kaasoo ka gooni ah qurbaankii la gubay oo subaxnimada. **18** Oo weliba wuxuu gowracay dibigii iyo wankii ahaa allabariga qurbaannada nabaadiinada ah oo dadka aawadiis loo bixinay; oo markaasay wiilashii Haaruun isagii u keeneen dhiiggii, oo isna wuxuu ku dul rusheeyey hareeraha meesha allabariga. **19** Markaasay keeneen baruurtii dibiga iyo tii wanka, iyo badhidii, iyo xaydhii gudaha ku duubnayd, iyo kelyihii, iyo xuubkii beerka. **20** Markaasay baruurtii saareen sakaarradii, oo isna baruurtii

buu ku dul gubay meeshii allabariga. **21** Kolkaasaa Haaruun Rabbiga hortiisa qurbaan la ruxruxo ugu ruxruxay sakaarradii iyo bowdadii midig, sidi Muuse amray. **22** Markaasaa Haaruun gaemihiisii ku soo taagay dadka xaggiisi, oo wuu u duceeyey iyagi; markaasuu ka soo degtay bixintii uu bixinayay qurbaankii dembiga, iyo qurbaankii la gubayay, iyo qurbaannadii nabaadiinada. **23** Markaasaa Muuse iyo Haaruun teendhadii shirk galeen, oo haddana way ka soo bhexeen oo dadkii u duceeyeen; kolkaasaa ammaantii Rabbigu dadkii oo dhan u muuqatay. **24** Oo Rabbiga hortiisa waxaa ka yimid dab, oo meesha allabariga dusheedii ayuu ku baabba'saday qurbaankii la gubayay iyo baruurtti, oo dadkii oo dhimmuna markay taas arkeen ayay qayliyeen oo wejigooda u dheceen.

10 Oo Naadaab iyo Abiihuu oo aaha wiilashii Haaruun ayaa midkood waluba qaataay idankiisi, oo dab bay ku rideen, foonxa way dul saareen, oo waxay Rabbiga hortiisa ku bixiyen dab qalaad oo uusan ku amrin. **2** Oo dab baa Rabbiga hortiisa ka yimid, oo iyagi baabba'saday, oo Rabbiga hortiisa ayay ku dhinteen. **3** Markaasaa Muuse Haaruun ku yidhi, Tanu waa wixii Rabbigu ka hadlay, oo uu yidhi, Aniga waa in quduus laygaga dhex dhigga kuwa ii soo dhowaada, oo waa in laygu ammaanaa dadka oo dhan hortiisa. Oo Haaruunna wuu iska aamusay. **4** Markaasaa Muuse u yeedhay Miisha'a'eel iyo Elsaafaan, oo aaha wiilashii Cusii'eel kaasoo ahaa Haaruun adeerkis, oo wuxuu ku yidhi, Soo dhowaada, oo walaaliihin ka soo qaada meesha quduuska ah horteeda oo waxaad geeyasaan xerada dibaddeeda. **5** Sidaas daraaddeed way u dhowaadeen, oo wayna qaadeen iyagoo jubbahoodii gashan, waxayna geeyeen xerada dibaddeedii sidii Muuse yidhi. **6** Markaasaa Muuse ku yidhi Haaruun iyo wiilashii ahaa Elecaasaar iyo litaamaar, Timaha madaxiinu yaanay arbushnaan, dhaarkiinnana ha dildillaaciniina yeydnan dhimane, si aan Rabbigu ugu cadhoon ururka oo dhan, laakiinse walaaliihin ah reer binu Israa'iil oo dhammu ha ka oyoyen gubashadii Rabbigu huriyey. **7** Oo idinku waa inaydaan ka bixin iridda teendhada shirk yeydhan dhimane, waayo, waxaa korkiinna ku taal saliidii subkidda oo Rabbiga, oo iyana waxay yeeleen si waafaqsan eraygii Muuse. **8** Markaasaa Rabbigu Haaruun la hadlay, oo wuxuu ku yidhi, **9** Ha cabbina khamri amase wax lagu sakhraamo, adiga iyo wiilashaada kula jira toona, markaad teendhada shirk gashaan yeydnan dhimane, oo taasu weligiin iyo ab ka ab qaynuun bay idii ahaan doontaa, **10** oo waa inaad kala dudaan waxa quduuska ah iyo waxa aan quduuska ahayn, iyo waxa nijeesta ah iyo waxa daahirka ah; **11** iyo inaad reer binu Israa'iil bartaan kulli qaynuunnadii Rabbigu iyaga kula hadlay oo uu gacanta Muuse ugu soo dhiibay oo dhan. **12** Kolkaasaa Muuse la hadlay Haaruun, iyo wiilashii hadhay oo ahaa Elecaasaar iyo litaamaar, oo wuxuu ku yidhi, Qurbaanka hadhuudhka ah oo ka hadhay qurbaannadii Rabbiga dabka loogu sameeyey qaata oo isagoo aan khamiir lahayn ku cuna meesha allabariga dhinaceeda, waayo, kaasu waa kan ugu wada quduusaa. **13** Oo waa inaad ku cuntaan meal quduus ah, maxaa yeelay, waa intii adiga iyo wiilashaadaba looga amray qurbaannada Rabbiga oo dabka lagu sameeyo, waayo, aniga sidaasaa lagu amray. **14** Oo skaarka la ruxruxo iyo bowdada sare loo qaado waa inaad meal daahirsan ku cuntaan adiga iyo wiilashaada iyo gabdhahaaga kula jiraaba, waayo, kuwaasu waa intii adiga iyo wiilashaada looga amray allabaryada qurbaannada nabaadiinada ah oo reer binu Israa'iil ay bixiyaan. **15** Oo iyagu bowdada sare loo qaado iyo skaarka la ruxruxo waa inay la keenaan qurbaannada xaydhoo oo dabka lagu sameeyo, in iyaga Rabbiga hortiisa lagu ruxruxo sidii qurbaanka la ruxruxo, oo markaasay ahaan doonaan inta weligiin laydiin amray adiga iyo wiilashaadaba, sidii Rabbigu amray. **16** Oo Muuse aad buu

u doondoonaay ridii ahayd qurbaanka dembiga, markaasuu ogaaday in la gubay, kolkaasuu ku xanaaqay Elecaasaar iyo litaamaar oo ahaa Haaruun wiilashii hadhay, oo wuxuu iyagi ku yidhi. **17** War maxaa qurbaanka dembiga ugu cuni weydeen meesha quduuska ah gudaheeda, maxaa yeelay, kaasu waa kan ugu wada quduusaa, oo isagu wuxuu kaas idin siiyey inaad qaaddaan xumaanti ururka oo aad iyaga Rabbiga hortiisa kafaaraggud ugu samaysaan? **18** Bal eega, orgiga dhiggiisi lama soo gelin meesha quduuska ah gudaheeda. Sida xaqiqiada ah waxaa idin ekayd inaad meesha quduuska ah gudaheeda ku cuntaan, sidaan idinku amray. **19** Markaasaa Haaruun la hadlay Muuse, oo wuxuu ku yidhi, Bal eeg, maantadan ayay Rabbiga hortiisa ku bixiyen qurbaankoodii dembiga iyo qurbaankoodii la gubay, oo aniga waxaa igu dhacay wax sidan oo kale ah, oo maanta haddaan cuno qurbaankii dembiga, taasu Rabbiga hortiisa ma ku wanaagsanaan lahayd? **20** Muusesa markuu taas maqlay raallii buu ka noqday.

11 Markaasaa Rabbigu la hadlay Muuse iyo Haaruun, oo wuxuu ku yidhi. **2** Reer binu Israa'iil la hadla, oo waxaad ku tidhaahdaan, Kuwanu waa waxyaalaha noolhool oo aad ka cunaysaan xayaawaanka dhulka jooga oo dhan, **3** Wax alla wixii xayaawaan ah oo raafkoodu kala jeexan yahay, oo qanjaafilo leeyahay, oo calyanaqsiga raamsado waa inaad cuntaan. **4** Habase yeeshay, kuwan oo ka mid ah kuwa calyanaqsiga raamsado oo raafka jeexan leh waa inaydaan cunin, kuwaasoo ah geela, maxaa yeelay, calyanaqsiga wuu raamsadaa, laakiinse raafkiisu ma kala jeexna, haddaba isagu waa idinka nijeas. **5** Oo waladana ha cunina, maxaa yeelay, iyadu calyanaqsiga way raamsataa, laakiinse raafkeedu ma kala jeexna, haddaba iyadu waa idinka nijeas. **6** Oo bakaylahana ha cunina, maxaa yeelay, isagu calyanaqsiga wuu raamsadaa, laakiinse raafkiisu ma kala jeexna, haddaba isagu waa idinka nijeas. **7** Oo doofaarkana ha cunina, maxaa yeelay, isaga raafkiisu waa kala jeexan yahay, oo qanjaafiloo leeyahay, laakiinse calyanaqsiga ma raamsado, sidaas daraaddeed isagu waa idinka nijeas. **8** Haddaba kuwaas hilibkooda waa inaydaan cunin, oo baqtigoodana waa inaydaan taaban, maxaa yeelay, iyagu waa idinka nijeas. **9** Waxa biyaha ku dhex jira oo dhan kuwan ka cuna: wax alla wixii baalal iyo qolfo leh oo ku dhex jira biyaha iyo badaha iyo webiyada cuna. **10** Laakiinse wax alla wixii aan baalal iyo qolfo lahayn oo ku dhex jira badaha iyo webiyada, iyo waxa biyaha ku dhex dhaqdhaqaqa oo dhan, iyo kulli waxyaalaha noolhool oo biyaha ku dhex jira oo dhammu waa idinka karaahiyo. **11** Haddaba iyagu waa inay karaahiyo idinka ahaadaan; idinku waa inaydaan hilibkooda cunin, oo baqtigoodana waa inuu karaahiyo idinka ahaadaa. **12** Wax alla wixii biyaha ku dhex jira oo aan lahayn baalal iyo qolfo waa idinka karaahiyo. **13** Oo haaddana waxaa idinka karaahiyo ah kuwan, oo iyaga waa inaan la cunin, waayo, iyagu waa karaahiyo, waana baqalyada, iyo babawga, iyo saratoosiyaha, **14** iyo xuunshada, iyo shimbirlaayaha, iyo faragooysta caynkeeda, **15** iyo cayn kasta oo tuke ah, **16** iyo gorayada, iyo abootida, iyo shimbirbadeedda, iyo cayn kasta oo haadka adag, **17** iyo guumaysta yar, iyo xeebajooqta iyo guumaysta weyn, **18** iyo guumaysgeesaleyda, iyo cantalyaaga, iyo gorgorka, **19** iyo xuurta, iyo haadbiyoddha iyo caynteeda, iyo ceelajoogjoogta, iyo fiidmeerta. **20** Oo wax baalal leh oo gurguurga oo afarta addinba ku socda dhammaantood waa idinka karaahiyo. **21** Laakiinse wax baalal leh oo gurguurga oo afarta addinba ku socda dhammaantood waxaad ka cuni kartaan kuwa addimmada ku leh cagahooda ka kor, oo dhulka ku kor boodbooda, **22** iyaga waxaad ka cuntaan kuwa caynkan ah oo ah axaya iyo caynkiisa, iyo kabajaanka iyo caynkiisa, iyo jiriqsiga iyo caynkiisa, iyo koronkorrrada iyo caynkeeda. **23** Laakiinse wax baalal leh oo gurguurga oo afarta cagood lahu, waa idinka karaahiyo. **24** Oo kuwaas idinku waad

ku nijaasoobaysaan, oo ku alla kii baqtigooda taabtaa nijaas buuahaanayaa tan iyo fiidki, 25 oo ku alla kii baqtigooda wax ka qaadaa waa inuu dharkisa maydhaa, oo nijaas buuahaanayaa tan iyo fiidki. 26 Xayawaan kasta oo raafkiisu kala jeexan yahay, oo aan qanjaafila hay amaan calyanaqsiga raamsan waa idinka nijaas, oo ku alla kii iyaga taabtaana wuu nijaasoobaya. 27 Oo xayawaanka afarta addinba ku socda, wax alla wixii baabacooyinka ku socdhaa waa idinka nijaas, oo ku alla kii baqtigooda taabtaa nijaas buuahaanayaa tan iyo fiidki. 28 Oo kii baqtigooda qaadaana waa inuu dharkisa maydhaa, oo tan iyo fiidkiina nijaas buuahaanayaa, waayo, iyagu waa idinka nijaas. 29 Oo waxa dhuulka ku gurguurtu oo dhan kuwanu waa kuwa idinka nijaas ah, waana fadhanfadha, iyo jirka, iyo amuurka iyo caynkiisa oo dhan, 30 iyo ilweyni iyo maansalugaleyda, iyo qorratada, iyo mulaca, iyo jirjirroolaha. 31 Oo waxa gurguurtu oo dhan kuwaasuu waa kuwa idinka nijaas ah, oo ku alla kii taabtaa markay dhintaan nijaas buuahaan doonaan tan iyo fiidki. 32 Oo wax alla wixii ay ku dhacaan markay dhintaan, nijaas bay ahaan doonaan, hadday yihiin weel qori ah, ama dhar, ama harag, ama joonyad, weelkaasu wax kasta ha ahadee haddii wax loogu isticmaalo waa in biyo la dhex geliyaa, oo tan iyo fiidkiina nijaas buuahaanayaa, oo markaas dabadeedaa daahir buuahaanayaa. 33 Oo weelkii dhoobo ah oo mid iyaga ka mid ahu gudhiisa ku dhaco, wax alla wixii weelkaas gudhiisa ku jiraaba way nijaasoobi doonaan, oo weelkiina waa inaad jebisaan. 34 Oo waxa la cuno oo ku jira oo bijo gaadhaanba way nijaasoobi doonaan, oo weelka caynkaas ah waxa la cabbo oo ku jira oo dhammuna way nijaasoobi doonaan. 35 Oo wax alla wixii wax baqtigooda ahu ku dhacaanba way nijaasoobi doonaan, hadday yihiin foorno ama sholad, waa in la burburiyya, waayo, iyagu waa nijaas, waana inay nijaas idinka ahaadaan. 36 Habase yeeshee il amase god ay biyo badanu ku jiraan daahir bay ahaanayaa, laakiinse wixii baqtigooda taabtaa way nijaasoobayaan. 37 Oo wax baqtigooda ahu hadday ku dhacaan abuur la abuurayo, kaasu waa daahir. 38 Laakiinse aburukra haddii biyo lagu shubo oo wax baqtigooda ahu ay ku dhacaan markaas waa idinka nijaas. 39 Oo xayawaanka aad cuni kartaan midkood hadduu dhinto, kii baqtigisa taabtaa nijaas buuahaanayaa tan iyo fiidki. 40 Oo neefkaas baqtigisa qofki cunaanu waa inuu dharkisa maydhaa, oo isna nijaas buuahaanayaa tan iyo fiidki, oo kii neefka baqtigisa qaadaana waa inuu dharkisa maydhaa, oo isna nijaas buuahaanayaa tan iyo fiidki. 41 Oo wax kasta oo dhuulka ku gurguurtuuba waa karaahiyo, oo waa inaan la cunin. 42 Wax alla wixii bogga ku socda, iyo wax alla wixii afar addin ku socda, amase wax alla wixii addimmo badan leh, kuwaas oo ah waxyaalah dhuulka ku gurguurtu oo dhan, waa inaydaan cunin, waayo, iyagu waa karaahiyo. 43 Idinku waa inaydaan karaahiyo iskaga dhigin wixa dhuulka ku gurguurtu oo dhan, oo waa inaydaan iyaga isku nijaasayn si aydaan iyaga ugu nijaasoobin. 44 Waayo, anigu waxaan ahay Rabbiga Ilaaifiinna ah, haddaba isdaahiriyo oo quduus ahaada, maxaa yeelay, anigu quduus baan ahay. Oo waa inaydaan isku nijaasayn cayn kasta oo ah waxa gurguurtu oo dhuulka ku kor dhaqdhaqaada. 45 Waayo, anigu waxaan ahay Rabbigii dalkii Masar idirkii sono bixiyey inuu Ilaa idhi ahaado, haddaba sidaas daraaddeed waa inaad quduus ahaataan, waayo, anba quduus baan ahay. 46 Haddaba intaasuu waa sharciga ku saabsan xayawaanka, iyo haadda, iyo wax kasta oo nool oo biyaha ku dhex dhaqdhaqaqa, iyo wax kasta oo dhuulka ku gurguurtu; 47 si loo kala duwo waxa nijaasta ah iyo waxa daahirka ah, iyo waxa nool oo la cuni karo iyo waxa nool ee aan la cuni karin.

12 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, 2 Reer binu Israa'iil la hadal oo waxaad ku tidhaahdaa, Haddii naagu ilmo uursayato oo ay wil dhasho, markaas intii toddoba maalmood ah waa inay nijaas ahaataa, oo waxay u nijaasoobaysaa siday nijaasta u

ahayd maalmihii dhiiggeeda. 3 Oo maalinta siddeedaadna wiilk buu yadiisa ha la gudo. 4 Oo iyadu waa inay ku sii jirtaa dhiigga isdaahirinteeda saddex iyo soddon maalmood oo kale, oo waa inay taaban wax quduus ah, waana inay meesha quduuska ah gelin ilamaa maalmaha isdaahirinteedu ay dhammaystirmaan. 5 Laakiinse hadday gabadh dhasho, markaas intii laba toddobaad ah waa inay nijaas ahaataa sidii markay xaggaa dhiigga nijaas ka tahay, oo waa inay ku sii jirtaa dhiigga isdaahirinteeda lix iyo lixdan maalmood oo kale. 6 Oo markii maalmaha isdaahirinteedu ay dhammaystirmaan wiilkeeda aawadiis ama gabadheeda aawadeed waa inay keentaa wan gu jira oo qurbaan la gubo aawadiis loo bixiyo, iyo xamaam yar ama qoolley oo qurbaan dembi aawadiis loo bixiyo oo waa inay wadaadka ugu keentaa teendhada shirkha iriddeeda. 7 Oo isna qurbaankaas waa inuu ku bixiyaa Rabbiga hortiisa, oo waa inuu iyada kafaaraggud u sameeyaa, oo iyana dhiigbixideeda way ka daahirsanaa doontaa. Kanu waa sharciga ku saabsan tii dhasha ama wiil ha ahaado ama gabadhe. 8 Oo haddii lacagteedu ayan wan ugu filnaynna waa inay keentaa laba qoolley ama laba xamaam oo yaryar, oo midkood waa in loo bixiyaa qurbaan la gubo aawadiis, kan kalena waa in loo bixiyaa qurbaan dembi aawadiis, oo wadaadkuna waa inuu iyada kafaaraggud u sameeyaa, oo iyana daahir bay ahaan doontaa.

13 Markaasaa Rabbigu la hadlay Muuse iyo Haaruun oo wuxuu ku yidhi, 2 Haddii qof jidhkiisa lagu arko barar, ama qolof, ama bar dhalaalaysa, oo ay jidhkiisa ku noqoto cudurki baraska, markaas waa in loo keenaa wadaadka Haaruun ah, amase wiilashiiwa wadaaddada ah midkood, 3 oo wadaadku waa inuu fiiriyaa cudurka jidhka ku yaal, oo haddii meesha cudurka leh timaheedu ay caddaadeen, oo cudurka muuqashadiisu ay dubka sare hoos u sii dhaafsiisan tahay, markaas waa cudurki baraska, oo wadaadku waa inuu fiiriyaa oo yidhaahdaa, Ninkanu waa nijaasayn yahay. 4 Laakiinse haddii barta dhalaalaysaa ay jidhka sare ka cad dahay, oo muuqashadeeduna ayan dubka sare hoos u sii dhaafsiisnay, oo meeshas timaheeduna ayan caddaan, markaas waa in wadaadku qofkaas cudurka qaba karantillaa intii toddoba maalmood ah. 5 Oo haddana wadaadku maalinta toddobaad waa inuu isaga fiiriyaa, oo bal eeg, hadduu indhihiisa ku arko in cudurku joogsaday oo uusan dubka sare ku sii faafin, markaas waa in wadaadku qofkaas sii karantillaa toddoba maalmood oo kale. 6 Oo haddana maalinta toddobaad waa in wadaadku fiiriyaa, oo bal eeg, haddii cudurki yaraaday oo uusan dubka sare ku sii faafin, markaas wadaadku ha yidhaahdo, Ninkanu waa daahir, oo meeshu waa qolof keliya, oo isna dharkisa ha maydhoo oo daahir ha ahaado. 7 Laakiinse qoloftu hadday jidhka ku sii faafot markii u daahirintiisa awaaedde wadaadka isu tuso dabadeed, waa inuu wadaadka mar kale istusaa. 8 Oo wadaadku waa inuu fiiriyaa, oo bal eeg, haddii qoloftu ay jidhka ku faafot, markaas wadaadku waa inuu yidhaahdaa, Ninkanu waa nijaasayn yahay, waayo, kaasu waa baras. 9 Oo haddii nin cudurka baraska qabo waa in wadaadka lookeenaa, 10 oo wadaadku waa inuu fiiriyaa, oo bal eeg, haddii dubka sare barar cadu ku yaal, oo meeshas timaheeduna ay caddaadeen, oo bararkana haddii boog xun ku dhex taal, 11 kaasu waa baras gaboo bay oo dubka jidhka ku dhex jira, oo wadaadku kaas waa inuu yidhaahdaa, Ninkanu waa nijaasayn yahay, oo isaga waa inuusan karantillaa, waayo, isagu waa nijaas. 12 Oo haddii barasku dubka ku faafot, oo uu barasku kan cudurka qaba dubkiisa oo dhan qariyo tan iyo madaxisa iyo ilaa caghiisa, in alli intii wadaadka u muuqata, 13 markaas wadaadku waa inuu qofkaas fiiriyaa, oo bal eeg, haddii barasku jidhkiisa oo dhan ku faafay, markaas isagu kan cudurka qaba waa inuu ku yidhaahdaa, Ninkanu waa daahir, waayo, isagu wuu wada caddaaday oo waa daahir. 14 Laakiinse mar alla markii boog xumu isaga ka muuqdo, waa inuu nijaas ahaadaa. 15 Oo wadaadku waa

inuu boogti xumayd fiiriya oo waa inuu yidhaahdaa, Ninkanu waa nijaasaysan yahay, waayo, boogta xumu waa nijaas oo waa baras. **16** Oo boogta xumu hadday mar kale beddelanto oo caddaato, markaas isagu waa inuu wadaadku u yimaadaa, **17** oo wadaadkuna waa inuu fiiriya, oo bal eeg, haddii cudurkii caddaaday, markaas wadaadku kan cudurkii qabi jiray ha ku yidhaahdo, Waa daahir, isagu waa daahir. **18** Oo haddii jidhku kasoobbox ku leeyahay dubka sare oo uu bogsaday, **19** oo kasoobbox meeshuu ku yaal haddii lagu arko barar cad ama bar dhalaalaysa oo ah guduud caddaan ku jiro, markaas waa in wadaadku la tusaa. **20** Oo wadaadku waa inuu fiiriya, oo bal eeg, haddii muuqashadeedu hoos u sii dhaafsiisnayn tahay dubka sare oo meeshaas timaheeduna ay caddaadeen, markaas wadaadku waa inuu yidhaahdaa, Ninkanu waa nijaasaysan yahay, waayo, taasu waa cudurkii baraska oo soo baxay. **21** Laakiinse haddii wadaadku fiiryo, oo meeshaas timo cad laga waayo, oo nabarkuna uusan dubka sare hoos u sii dhaafsiisnayn, ilowse uu sii yaraaday, markaas waa in wadaadku karantilaa intii toddoba maalmood ah, **22** oo haddii cudurku dubka sare ku sii faaf, markaas wadaadku ya yidhaahdo, Ninkanu waa nijaasaysan yahay, waayo, kaasu waa cudur. **23** Laakiinse bartii dhalaalaysay hadday meesheedii ku joogsatay oo ayan sii faafin, markaas waa astaantii kasoobboxii ka hadhay, oo wadaadku waa inuu yidhaahdaa, Ninkanu waa daahir. **24** Amase haddii dubka jidhku dab ku gubto oo jidhkii gubtay uu noqdo bar dhalaalaysa oo ah guduud caddaan ku jiro, amase caddaan, **25** markaas wadaadku waa inuu meeshaas fiiriya, oo bal eeg, barta dhalaalaysa timaheedu hadday caddaadeen oo nabarka muuqashadiisuna ay dubka sare hoos u sii dhaafsiisnayn tahay, waa baras kaasu, oo wuxuu ka soo dhex baxay meeshii gubatay, oo wadaadku waa inuu yidhaahdaa, Ninkanu waa nijaasaysan yahay, waayo, kaasu waa cudurkii baraska. **26** Laakiinse haddii wadaadku fiiryo, oo barta dhalaalaysa laga waayo timo cad, oo nabarkuna uusan dubka sare hoos u sii dhaafsiisnayn laakiinse uu yaraaday, markaas wadaadku waa inuu qofkaas karantilaa intii toddoba maalmood ah. **27** Oo maalinta toddobaad waa in wadaadku qofkaas fiiriya, oo haddii nabarku dubka sare ku faafay, markaas wadaadku waa inuu yidhaahdaa, Ninkanu waa nijaasaysan yahay, waayo, kaasu waa cudurkii baraska. **28** Laakiinse bartii dhalaalaysay hadday meesheedii ku joogsatay, oo ayan dubka sare ku sii faafin, ilowse ay yaraatay, markaas waa bararkii meeshii gubatay, oo wadaadku waa inuu yidhaahdaa, Ninkanu waa daahir, waayo, taasu waa astaantii gubashada. **29** Haddii nin ama naagu ay cudur ku yeeshaan madaxa amase gadhka, **30** markaas wadaadku waa inuu cudurka fiiriya, oo bal eeg, haddii cudurka muuqashadiis ay dubka sare hoos u sii dhaafsiisnayn tahay, oo meeshaasna ay ku yaallin timo casuuri ah oo khafif ah, markaas wadaadku waa inuu yidhaahdaa, Ninkanu waa nijaasaysan yahay, waayo, taasu waa cambaartoo waa baraskii madaxa iyo gadhka. **31** Oo wadaadku hadduu fiiryo cudurka cambaarta ah, oo bal eeg, haddii muuqashadeedu ayan dubka sare hoos u sii dhaafsiisnayn, oo aan timo madoobu meeshaas ku oollin, markaas wadaadku waa inuu karantilaa kan cudurka cambaarta ah qaba intii toddoba maalmood ah. **32** Oo maalinta toddobaad wadaadku waa inuu cudurka fiiriya, oo bal eeg, haddii cambaartii ayan sii faafin, oo aan lagu arag timo casuuri ah, oo cambaarta muuqashadeedu ayan dubka sare ka sii dhaafsiisnayn, **33** markaas isagu waa inuu xiirto, laakiinse meesha cambaarta leh yuusan xiirto, oo wadaadku waa inuu qofkaas karantilaa toddoba maalmood oo kale. **34** Oo haddana maalinta toddobaad wadaadku waa inuu cambaartii fiiriya, oo bal eeg, cambaarta haddii ayan dubka sare ku sii faafin, oo muuqashadeeduna ayan dubka sare hoos u sii dhaafsiisnayn, markaas wadaadku waa inuu yidhaahdaa, Ninkanu waa daahir, oo isna waa inuu dharkiisa maydhaa oo uu

daahir ahaadaa. **35** Laakiinse cambaartii haddii ay dubka sare ku sii faafto daahirintiisa dabadeed, **36** markaas wadaadku waa inuu fiiriya, oo bal eeg, haddii cambaarta ay dubka sare ku sii faafay wadaadku yuusan sii doondoornin timo casuuri ah, waayo, ninkanu waa nijaasaysan yahay. **37** Laakiinse cambaarta hadday indhihiisa la ahaato inay joogsatay oo timo madoobuna ay ka beeexen, markaas cambaarta waa bogsatay, oo ninkaausuna waa daahir, oo wadaadkuna waa inuu yidhaahdaa, Ninkanu waa daahir. **38** Oo haddii nin ama naagu ay dubka jidhkooda ku yeeshaan baro dhaldhalaalaya, oo ah baro cadcad oo dhaldhalaalaya, **39** markaas wadaadku waa inuu fiiriya, oo bal eeg, haddii baraha dhaldhalaalaya oo dubka jidhkooda ku yaallaa yihii caddaan khafif ah, taasu waa xaajin jidhka ka soo baxday, oo qofkaasu waa daahir. **40** Oo haddii nin madaxiisa ay timahu ka dhammaadaan, isagu wuxuu leeyahay bidaar, hase ahaatee waa daahir. **41** Oo haddii timihiisu ay foodda hore ka dhammaadaan, isagu foodda horuu bidaar ku leeyahay, hase ahaatee waa daahir. **42** Laakiinse madaxa bidaarta leh ama foodda bidaarta leh haddii lagu arko cudur guduudan oo caddaan ku jiro, markaas waa baras ka soo baxay madaxiisi bidaarta laahaa ama fooddiisi bidaarta lahayd. **43** Markaas wadaadku waa inuu fiiriya, oo bal eeg, cudurka bararkisu hadduu yahay mid guduudan oo caddaan ku jiro, oo ku yaal madaxiisa bidaarta leh, ama fooddiisa bidaarta leh, sidii ay tahay muuqashada baraska oo dubka jidhkiisa ku taal, **44** isagu waa nin baras qaba, oo waa nijaasaysan yahay, oo sida xaqiqiada ah wadaadku waa inuu yidhaahdaa, Ninkanu waa nijaasaysan yahay; oo cudur buu madaxa ka qabaa. **45** Oo qofkii cudurka baraska qaba dharkiisu wax jeexjeexan ha ahaadeen, oo timaha madaxiisuna ha bannaanaadeen, oo bushintiisa sarena ha daboolo, oo ha ku qayliyo, Waan nijaasaysnahay, waan nijaasaysnahay! **46** Oo in alla intuu cudurkaas qabo oo dhan isagu waa inuu nijaasaysnaadaa, waayo, isagu waa nijaasaysan yahay, oo waa inuu keligis meel ku hoydaa, oo hoygiisuna waa inuu ahaadaa xerada dibaddeeda. **47** Oo dharkii uu cudurka barasku ku yaal, hadduu yahay dhar dhogor idaad ah amase dhar wanaagsan oo linen ah, **48** hadduu ku jiro dunta fidsan amase tan gudubsan ee dharka wanaagsan oo linenka ah, ama kan dhogortaa idaad ah, iyo hadduu ku jiro harraga ama wax alla wixii harag laga sameeyo, **49** haddii cudurku ka cagaaran yahay ama ka guduudan yahay dharka ama harraga ama dunta fidsan ama tan gudubsan ama waxa alla wixii harag laga sameeyo, kaasu waa cudurkii baraska oo waa in wadaadka la tusaa. **50** Oo wadaadkuna waa inuu fiiriya cudurkaas, oo waxaas cudurka qabana waa inuu meel ku xereeyaa intii toddoba maalmood ah. **51** Oo haddana maalinta toddobaad waa inuu cudurka fiiriya, oo haddii cudurku dharka kaga sii faafay dunta fidsan ama tan gudubsan, ama harraga dhexdiisa, harraggaas hawl kasta oo loogu isticmaalaba, markaas cudurku waa baras wax xaganaya oo waxaas waa nijaasaysan yahay. **52** Oo isna waa inuu gubaa dharkaas cudurku ku jiro, hadduu yahay dunta fidsan ama tan gudubsan oo ku jirta dharka dhogorta idaad ah ama kan wanaagsan oo linenka ah, ama wax kasta oo harag laga sameeyey, waayo, kaasu waa baras wax xaganaya, ee waa in dab lagu gubaa. **53** Oo haddii wadaadku fiiryo, oo markaa cudurkii uusan dharka kaga sii faafin dunta fidsan ama tan gudubsan toona, ama wax harag laga sameeyey, **54** markaas wadaadku waa inuu ku amraa in la maydhaa waxaas cudurka qaba, oo isagu haddana waa inuu waxaas meel ku xereeyaa intii toddoba maalmood oo kale ah. **55** Oo wadaadku waa inuu fiiriya, markii cudurka laga maydhoo dabadeed, oo bal eeg, cudurka midabkiisu hadduuusen beddelmin, iyo haddii cudurku uusan faafinba, waxaas waa nijaas, oo waa inaad dab ku gubtaa, oo haddii meeshii xumayd kaga taal hoosta ama dushaba, taasu waa wax xaganaya. **56** Oo haddii wadaadku fiiryo, oo bal eeg, cudurku hadduu

yaraaday markii la maydhay dabadeed, markaas isagu waa inuu intaas ka dillaaciyya dharka ama haragga ama dunta fidsan ama tan gudubsan. **57** Oo haddii cudurkii weli dharkii kaga sii muuqdo dunta fidsan ama tan gudubsan ama wax kasta oo harag laga sameeyey markaas waa inaad dab ku gubtaa waxa cudurku ku yaal, maxaa yeelay, cudurku waa soo faafayaa. **58** Oo dharkii ha ahaado dunta fidsan ama tan gudubsan ama wax alla wixii harag laga sameeyey oo aad maydho, haddii cudurku iyaga ka baxo, haddana waa in mar labaad la maydhaa, oo kolkaasay daahir ahaan doonaa. **59** Kanu waa sharciga ku saabsan cudurku baraska ahu markuu dharka dhogorta idaad ah ama dharka wanaagsan oo linenka ah kaga dhaco dunta fidsan ama tan gudubsan, ama waxa kasta oo harag laga sameeyo, in la yidhaahdo, Waxaa su waa daahir, ama in la yidhaahdo, Waa niijas.

14 Markaasaa Rabbiga Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **2** Kanu waa inuu ahaadaa sharciga ku saabsan qofkii baras qaba maalinta la daahirinayo: Waa inisaga wadaadka loo keenaa. **3** Oo wadaadku waa inuu xerada dibadda uga baxaa, oo waa inuu qofkii fiiriya, oo bal eeg, cudurkii barasku hadduu ka bogsaday qofkii baraska qabay, **4** markaas wadaadku waa inuu amraa in kan la daahirinayo aawadiis loo keeno laba shimbirrood oo noolnool oo daahir ah, iyo qori kedar ah, iyo wax casaan ah, iyo geed husob la yidhaahdo. **5** Oo wadaadku waa inuu amraa in shimbirraha middood lagu dhex gowraco weel dhoobo ah oo biyo socda korkooda ah. **6** Oo shimbirta nool iyo qoriga kedarka ah, iyo waxa casaanta ah iyo geedka husobka abha waa inuu soo qaadaa oo iyaga iyo shimbirta noolba waa inuu dhex geliyaa dhiigga shimbirtii biyaha socda lagu kor gowracy. **7** Oo wadaadkuna kan baraska laga daahirinayo toddoba jeer waa inuu dhiigga ku saydhaa oo waa inuu yidhaahdaa, Kanu waa daahir. Oo shimbirta noolha berrin bannaan ha ku sii dayo. **8** Oo kan la daahirinayaana waa inuu dharkisa maydhaa oo timihiisa oo dhanna iska xiiraa, oo isna biyo ku maydhaa, kolkaasuu daahir noqon doonaaye, oo markaas dabadeedna waa inuu xerada soo galaa, laakiinse intii toddoba maalmood ah waa inuu teendhadiisa dibaddeeda ku hoydaa. **9** Oo maalinta toddobaad waa inuu timaha ka wada xiiraa madaxa iyo gadhka iyo suunniyadaba. Xataa timihiisa oo dhan waa inuu iska wada xiiraa, oo waa inuu dharkisana maydhaa, jidhkiisana biyo ku maydhaa, kolkaasuu daahir noqon doonaaye. **10** Oo maalinta siddeedaadna isagu waa inuu keenaa laba wan oo yaryar oo aan innaba in lahayn, iyo nayl gu jira oo aan in lahayn, iyo eefaaah tobani meelood loo dhigay saddexdiis meelood oo bur ah oo saliid lagu daray, kaasoo ah qurbaan hadhuudh, iyo qiyas log la yidhaahdo oo saliid ah. **11** Oo wadaadka isagu daahirinayaana waa inuu kan la daahirinayo iyo alaabtiiba keenaa Rabbiga hortiisa, meel irrida teendhada shirkat agteeda ah. **12** Oo wadaadku waa inuu soo qaadaa wananka midkood oo waa inuu u bixiyaa qurbaan xadgudub aawadiis, oo weliba waa inuu logga saliidah ah qaadaa oo uu iyaga Rabbiga hortiisa ugu ruxruxaan qurbaan la ruxruxo. **13** Oo wanka waa inuu ku gowracaan meesha lagu gowraco qurbaanka dembiga iyo qurbaanka la gubo oo ku dhex taal meesha quduuska ah, waayo, sida qurbaanka dembigu uu kii wadaadku yahay ayaa qurbaanka xadgudubkuna kiisi u yahay. Waa kan ugu quduusan. **14** Oo wadaadku waa inuu qaadaa dhiigga qurbaanka xadgudubka qaarkiis, oo waa inuu dhiigga taabsiyya kan la daahirinayo caarradda dhegtiisa midig, iyo suulka gacantiisa midig, iyo suulka cagiisa midigba. **15** Oo wadaadku waa inuu qaadaa loggii saliidha ahaa qaarkiis oo waa inuu calaacasha gacantiisa bidix ku shuba. **16** Oo wadaadku waa inuu fartiisa midig daraa saliidha ku jirta calaacashiisa bidix, oo waa inuu toddoba jeer saliidha fartiisa kula saydhaa Rabbiga

hortiisa. **17** Oo saliidha inteeda kale oo gacantiisa ku hadhyna waa in wadaadku taabsiyya kan la daahirinayo caarradda dhegtiisa midig, iyo suulka gacantiisa midig, iyo suulka cagiisa midig, oo ha ka kor mariyo dhiiggi qurbaanka xadgudubka. **18** Oo saliidha inteeda kale oo ku jirta wadaadka calaacashiisa waa inuu taabsiyya kan la daahirinayo madaxiisa, oo wadaadku waa inuu isaga Rabbiga hortiisa kafaaraggud ugu sameeyaa. **19** Oo wadaadku waa inuu bixiyaa qurbaanka dembiga, oo waa inuu nejisnimiadiisi daraaddeed kan la daahirinayo aawadiis kafaaraggud u sameeyaa, oo dabadeedna waa inuu gowracaan neefki ah oo qurbaanka la gubo, **20** oo wadaadku waa inuu meesha allabariga ku dul bixiyaa qurbaanka la gubo iyo qurbaanka hadhuudhka, oo wadaadku waa inuu isaga kafaaraggud u sameeyaa, oo isna daahir buu ahaan doonaa. **21** Laakiinse isagu hadduu miskiin yahay oo uusan intaas oo dhan wada heli karin, markaas waa inuu keenaa wan yar oo qurbaankii xadgudubka aawadiis loo ruxruxo si uu kafaaraggud ugu sameeyo, iyo eefaaah tobani meelood loo dhigay meeshii oo bur ah oo saliid lagu daray oo qurbaanka hadhuudh ah loo bixiy, iyo log saliid ah, **22** iyo laba qolley ahama laba xamaam oo yaryar, kuwaas oo ah wax uu heli karo, oo middood waa inay ahaato qurbaan dembi, midda kalena qurbaan la gubo. **23** Oo waa inuu maalinta siddeedaad daahirintiisa aawadeed wadaadka ugu keenaa irrida teendhada shirkat agteeda oo Rabbiga hortiisa ah. **24** Oo wadaadku markaas waa inuu soo qaadaa wanka qurbaanka xadgudubka ah, iyo logga saliidha ah, oo wadaadku waa inuu iyaga Rabbiga hortiisa ugu ruxruxaan qurbaan la ruxruxo. **25** Oo waa inuu gowracaan wanka qurbaanka xadgudubka ah, oo wadaadku waa inuu dhiigga qurbaanka xadgudubka qaarkiis soo qaadaa, oo taabsiyya kan la daahirinayo caarradda dhegtiisa midig, iyo suulka gacantiisa midig, iyo suulka cagiisa midigba. **26** Oo waa in wadaadku saliidha ku shuba calaacasha gacantiisa bidix. **27** Oo waa inuu saliidha calaacashiisa bidix ku jirta qaardeed toddoba jeer fartiisa midig kula saydhaa Rabbiga hortiisa. **28** Oo waa in wadaadku saliidha calaacashiisa ku jirta qaardeed taabsiyya kan la daahirinayo caarradda dhegtiisa midig, iyo suulka gacantiisa midig, iyo suulka cagiisa midig, oo ha ka kor mariyo meeshii uu ku yiil dhiiggi qurbaanka xadgudubka. **29** Oo saliidha wadaadka gacantiisa ku jirta inteeda kalena waa inuu mariyya kan la daahirinayo madaxiisa, si uu isaga kafaaraggud ugu sameeyo Rabbiga hortiisa. **30** Oo markaas waa inuu bixiyaa mid ka mid ah qolleyaha ama xamaamka yaryar, kuwaas oo ah wax uu heli karo. **31** Oo xataa waxaas uu heli karo middood ha u bixiyo qurbaan dembi, midda kalena qurbaan la gubo, oo qurbaankii hadhuudhka la socda, oo wadaadku waa inuu kan la daahirinayo kafaaraggud ugu sameeyaa Rabbiga hortiisa. **32** Kaasu waa sharciga ku saabsan qofkii cudurku baraska ah qaba, oo aan awoodin inuu keeno wixii daahirintiisa waajibka ku ahaa. **33** Markaasaa Rabbiga la hadlay Muuse iyo Haaruun oo wuxuu ku yidhi, **34** Idinku markaad gashaan dalka reer Kancaan oo aan hantida idin siinayo, haddaan cudurku baraska ah ku rido guri ku yaal dalka hantidiinna ah, **35** markaas qofka guriga lahu waa inuu wadaadka u yimaadaan oo u sheegaa isagoo leh, Waxay il tahay in cudur guriga ku jiro. **36** Oo wadaadku waa inuu amraa in guriga mid madhan laga dhigo, intaan wadaadku soo gelin markuu cudurku fiirinayo, si aan waxa guriga ku jira oo dhan niijaas looga dhigin, oo dabadeedna wadaadku waa inuu galaa si uu guriga u fiiryo. **37** Oo waa inuu cudurku fiiriya, oo bal eeg, cudurku hadduu ku yaal guriga derbiyadiisa oo ay leeyihii meelo godgodan oo ah cagaar iyo guduud, iyo haddii muuqashadiisu ay derbiga sare hoos u sii dhaafsiisan tahay, **38** markaas waa in wadaadku gurigaas ka baxo oo albaabka istaaga, oo waa inuu gurigaas intii toddoba maalmood ah xidhaa. **39** Oo haddana maalinta toddobaad waa in wadaadku soo noqdaa oo fiiriya, oo bal eeg, haddii cudurku ku sii

faafay guriga derbiyadiisa, 40 markaas wadaadku waa inuu amraa in guriga laga bixiyo dhagaxyada cudurka qaba, oo lagu xooraa meeil nijaas ah oo magaalalada dibaddeeda ah. 41 Oo markaas waa inuu ka dhigaa in guriga gudhiisa oo dhan la wada xoqo, oo malaasta guriga laga xoqayna waa in lagu soo daadiyya meeil nijaas ah oo magaalalada dibaddeeda ah. 42 Oo waa in dhagaxyada kale la soo qaadada, oo la geliyaa meeshii ay dhagaxyadaas laga bixiyeey, oo malaas kale waa inuu keenaa oo guriga ku malaasaa. 43 Oo haddii cudurku mar kale guriga ku soo noqdo oo uu ka soo dhex baxo, markii dhagaxyada laga bixiyeey oo guriga oo dhan la xoqay oo la malaasay dabadeed, 44 markaas wadaadku waa inuu soo galaa, oo fiiriya, oo bal eeg, cudurku hadduu guriga ku faafay, waa baras wax xagta oo guriga ku jira, oo markaas gurigu waa nijaasaysan yahay. 45 Oo isagu waa inuu guriga dumiyaa kulli dhagxantiisa, iyo alwaaxdiisa, iyo malaastiisa oo dhanba, oo waa inuu magaalalada dibaddeeda u bixiyya, oo meeil nijaas ah ku daadiyaa. 46 Oo weliba gurigu intuu xidhan yahay oo dhan ku alla kii galaaba, nijaas buu ahaan doonaa tano iyo fiidki. 47 Oo qofkii guriga seexdaaba waa inuu dharkiisa maydhaa, oo kii guriga wax ku cunaana waa inuu dharkiisa maydhaa. 48 Oo haddii wadaadku guriga soo galoo, oo uu fiiriyo, oo uu arko inaan cudurkii guriga ku dhex faafin markii guriga la malaasay dabadeed, markaas wadaadku waa inuu yidhaahdaa, Gurigu waa daahir, maxaa yeelay, cudurkii wuu ka bogsaday. 49 Oo isna si uu guriga u daahiriyaa awaadeed waa inuu qaadaa laba shimbirrood, iyo qori kedar ah, iyo wax casaan ah, iyo geed husob la yidhaahdo. 50 Oo shimbirraha middood waa inuu ku dhex gowracaan weel dhoobo ah oo biyo socda korkooda ah. 51 Oo isagu markaas waa inuu soo qaadaa qoriga kedarka ah, iyo geedka husobka ah, iyo waxa casaanta ah iyo shimbirta nool, oo iyaga waa inuu dhex geliyaa dhiigga shimbirti la gowracay iyo biyaha socdaba, oo markaas waa inuu toddoba jeer guriga ku saydsaydha. 52 Oo waa inuu guriga ku daahiriyaa dhiigga shimbirta, iyo biyaha socda, iyo shimbirta nool, iyo qoriga kedarka ah, iyo geedka husobka ah, iyo waxa casaanta ah. 53 Laakiinse waa inuu shimbirta nool ku sii daayaay berrin bannaan oo magaalalada dibaddeeda ah, oo sidaas waa inuu guriga kafaaraggud ugu sameeyaa, oo markaasuu daahir ahaan doonaa. 54 Kanu waa sharciga ku saabsan cayn kasta oo ah cudurka baraska ah, waana cambaarta, 55 iyo weliba baraska dharka gala iyo kan guriga galaba, 56 iyo bararka iyo qolofta, iyo barta dhalaalaysa. 57 Kanu waa sharciga baraska ku saabsan, oo idinkala baraya markay wax nijaas yihiin iyo markay daahir yihiin.

15 Markaasaa Rabbigu la hadlay Muuse iyo Haaruun oo wuxuu ku yidhi, 2 Dadka reer binu Israa'iil la hadla oo waxaad ku tidhaadaan, Haddii qof leeyahay dheecaan jidhkiisa ka soo dareero, dheecaankiisa awadiis isagu waa nijaas. 3 Oo nijaastiisuna sidanay ahaanaysaa inta dheecaankiisa ka daadanayo. Haddii dheecaanku jidhkiisa ka daadanayo iyo haddii dheecaanku jidhkiisa ka joogсадayba, waa nijaastiisa. 4 Oo kan dheecaanku ka daadanayo sariir alla sariirtii uu ku jiifsadaaba way nijaasoobaysaa, oo wax alla wixii uu ku fadhiistaaba way nijaasoobayaan. 5 Oo ku alla kii sariirtiisa taabtaaba waa inuu dharkiisa maydhaa, oo isna biyo ku maydhaa, oo tan iyo fiidkiina nijaas buu ahaanayaa. 6 Oo ku alla kii ku fadhiisto wixii uu qofkii dheecaanku ka daadanaya ku fadhiistay waa inuu dharkiisa maydhaa, oo isna biyo ku maydhaa, oo tan iyo fiidkiina nijaas buu ahaanayaa. 7 Oo kan dheecaanku ka daadanayo jidhkiisa qofkii taabtaana waa inuu dharkiisa maydhaa, oo isna biyo ku maydhaa, oo tan iyo fiidkiina nijaas buu ahaanayaa. 8 Oo kan dheecaanku ka daadanayaana hadduu ku candhuuf qof daahir ah, markaas ninkaasu waa inuu dharkiisa maydhaa, oo isna biyo ku maydhaa, oo tan iyo fiidkiina nijaas buu ahaanayaa. 9 Oo kan dheecaanku ka daadanayo koore alla koorihii uu fuulaaba nijaas buu

ahaanayaa. 10 Oo ku alla kii taabtaa wixii isaga hoostiisa ku jirayna, tan iyo fiidkiinaas buu ahaanayaa, oo waxyaalahaas qofkii qaadaana waa inuu dharkiisa maydhaa, oo isna biyo ku maydhaa, oo tan iyo fiidkiinaas buu ahaanayaa. 11 Oo kan dheecaanku ka daadanayo isagoo aan gacmhiisa biyo ku maydhn ku alla kii uu taabtaaba waa inuu dharkiisa maydhaa, oo isna biyo ku maydhaa, oo tan iyo fiidkiinaas buu ahaanayaa. 12 Oo kan dheecaanku ka daadanayo weekii dhoobo ah oo uu taabtona waa in la burburiyaa, oo weel kasta oo qori ahna waa in biyo lagu xalaa. 13 Oo kii dheecaanka daadanayaa markuu daahir ka noqdo, waa inuu toddoba maalmood nafsaddiisa u tirsadaa daahirintiisa awaadeed, oo dharkisana waa inuu maydhaa, oo isna ku maydhaa biyo socda, oo markaasuu daahir ahaanayaa. 14 Oo maalinta siddeedaadna isagu waa inuu laba qoolley ama laba xamaam oo yaryar qaataa oo uu Rabbiga ugu hor yimaadaa iridda teendhada shirk, oo uu iyaga wadaadka u dhiibaa. 15 Oo wadaadku waa inuu middood u bixiyya qurbaan dembi, midda kalena qurbaan la gubo, oo wadaadku waa inuu Rabbiga hortiisa kafaaraggud isaga ugu sameeyaa dheecaankiisa awaadiis. 16 Haddii nin shahwaddiisu ka timaada waa inuu jidhkiisa oo dhan biyo ku maydhaa, oo tan iyo fiidkiinaas buu ahaanayaa. 17 Oo dhar kasta iyo haraq kasta oo ay shahwaddiisu ku taalba, waa in biyo lagu maydhaa, oo tan iyo fiidkiinaas bay ahaanayaa. 18 Oo weliba nin hadduu naag la seexdo, labadooduba waa inay biyo ku maydhaan, oo tan iyo fiidkiinaas bay ahaanayaa. 19 Oo haddii dheecaan naag ka daadanayo, oo dheecaanka jidhkeeda ku yaal uu xayl yahay, iyadu waa inay intii toddoba maalmood ah nijaasteeda ku sii jirtaa. 20 Oo intay nijaasaysan tahay wax alla wixii ay ku jiifsataaba way nijaasoobayaan, oo wax alla wixii ay ku fadhiisataaba way nijaasoobayaan. 21 Oo ku alla kii sariirteeda taabtaana waa inuu dharkiisa maydhaa, oo isna biyo ku maydhaa, oo tan iyo fiidkiina nijaas buu ahaanayaa. 22 Oo wax alla wixii ay ku fadhiisato kii taabtaana waa inuu dharkiisa maydhaa, oo isna biyo ku maydhaa, oo tan iyo fiidkiina nijaas buu ahaanayaa. 23 Oo sariirteeda ama waxay ku fadhiisato haddii xayl ku yaal, markuu taabto, tan iyo fiidkiina nijaas buu ahaanayaa. 24 Oo nin hadduu iyada la jiifsoado oo xaylkeedu taabto intii toddoba maalmood ah nijaas buu ahaanayaa, oo sariir alla sariirtii uu ku jiifsadaaba way nijaasoobaysaa. 25 Haddii naag uu ka daato dheecaan dhiggeeda ah maalmo badan oo aan ahay wakhtigii xaylkeeda, ama hadduu iyada ka daato dheecaan ka badan oo dhaafsisiin wakhtigii xaylkeeda, inta iyada dheecaanku ka daadanayo oo ay nijaasaysan tahay oo dhan waa inay ahaataata sidii maalmihii ay xaylka qabtay oo kale, waayo, way nijaasaysan tahay. 26 Oo inta dheecaanku iyada ka daadanayo oo dhan, sariir alla sariirtii ay ku jiifsataaba, waxay iyada u ahaan doontaa sida sariirta ay ku jiifsoado markay xaylka qabto, oo wax alla wixii ay ku fadhiisataaba waxay u nijaasoobayaan sida nijaasta xaylkeeda. 27 Oo waxyalaahaas ku alla kii taabtaa wuu nijaasoobayaan, oo waa inuu dharkiisa maydhaa, oo isna biyo ku maydhaa, oo tan iyo fiidkiina nijaas buu ahaanayaa. 28 Laakiinse hadday dheecaankiisa ka daahirsanaato, markaas waa inay toddoba maalmood nafsaddiidea u tirsataa, oo markaas dibadeedna daahir bay ahaanayaa. 29 Oo maalinta siddeedaadna waa inay laba qoolley ama laba xamaam oo yaryar qaadataa oo ay wadaadka ugu keentaa iridda teendhada shirk. 30 Oo wadaadku waa inuu middood u bixiyya qurbaan dembi, oo midda kalena qurbaan la gubo, oo wadaadku waa inuu iyada kafaaraggud ugu sameeyaa Rabbiga hortiisa dheecaankiisa nijaasteeda awaadiis. 31 Oo sidaas waa inaad reer binu Israa'iil nijaastooda uga soocdaan, si ayan nijaastooda ugu dhex dhiman markay nijaaseeyaa taambuuggayga dhexdooda ku yaal. 32 Kanu waa sharciga ku saabsan kii dheecaan ka daadanayo iyo kii shahwaddiisu ka timaado, oo uu sidaas ku nijaasoobay, 33 iyo

naagtii xayl qabta, iyo qofkii dheecaan ka daadanayo nin iyo naag miduu hayayba, iyo kii la seexda tii nijaasaysan.

16 Oo markii Haaruun labadiisii wii ay Rabbiga hortiisa u soo dhowaadeen oo ay dhinteen dabadeed ayaa Rabbigu Muuse la hadlay, 2 oo wuxuu Muuse ku yidhi, Walaalkaa Haaruun la hadal si uusan goor walba u soo gelin meesha quduuska ah oo ilxidhka ka shishaysa gudaheeda, oo ka soo hor jeedda daboolka sanduuqa kor saaran, yuusan dhimane, waayo, anigu waxaan ka dhex muuqan doonaa daruurta kor saaran daboolka. 3 Haddaba Haaruun meesha quduuska ah waa inuu la soo galo dibi yar oo qurbaan dembi ah, iyo wan qurbaan la gubo ah. 4 Waa inuu gashadaa jubbadha quduuska ah oo dhar linen ah laga sameeyey, oo waa inuu jidhkiisa u lebbisaasirwaalka linenka ah, oo dhexdana waa inuu ku xidhaa dhex-xidhka linenka ah, oo duubka linenka ahna waa inuu madaxa ku duubtaa, waayo, iyagu waa dharka quduuska ah oo intuu jidhkiisa biyo ku maydho waa inuu dharkaas lebbistaa. 5 Oo ururka reer binu Israa'iilna waa inuu laba orgi uga soo qaadaan qurbaan dembi, wanna qurbaan la gubo. 6 Oo Haaruun waa inuu keenaa dibiga qurbaanka dembiga ah oo uu nafsaddiisa u bixinayo, oo waa inuu nafsaddiisa iyo reerkiisa kafaaraggud u sameeyaa, 7 Oo waa inuu labada orgi soo kexeyaa, oo uu soo taagaa meal Rabbiga hortiisa ah oo iridda teendhada shirk u dhow. 8 Oo markaas Haaruun waa inuu labada orgi saami u kala ridaa, oo saami kan Rabbiga ha ahaado, saamiga kalena kan Casaaseel ha ahaado. 9 Oo orgigii saamigu ugu dhacay Rabbiga, Haaruun waa inuu keenaa, oo qurbaan dembi u bixiyaa. 10 Laakinse orgigii saamigu ugu dhacay Casaaseel waa in isagoo nool Rabbiga hortiisa la taagaa si kafaaraggud looga kor sameeyo, oo Casaaseel aawadlis cidlaa loogu eryl. 11 Oo Haaruun waa inuu keenaa dibiga qurbaanka dembiga ah oo uu nafsaddiisa u bixinayo, oo waa inuu nafsaddiisa iyo reerkiisa kafaaraggud u sameeyaa, oo uu gowracaan dibiga qurbaanka dembiga ah oo uu nafsaddiisa u bixinayo. 12 Oo waa inuu meesha allabariga ee Rabbiga hortiisa taal ka qaadada idan ay dhuxulo noolu ka buuxaan, oo waa inuu sacabbadiisana ka buuxsadaa foox udgoot oo tuman, oo uu ilxidhka la galaa. 13 Oo waa inuu fooxa ku shubaab dabka Rabbiga hortiisa yaal, si fooxa qiqiqisu u qariyo daboolka sanduuqa markhaatiga kor saaran, yuusan dhimane. 14 Oo isagu waa inuu qaadaa dhiiggi dibiga qaarkiis, oo fartiisa ha kula saydhsaydho daboolka dhankiisa bari, oo daboolka hortiisana waa inuu dhiigga fartiisa kula saydhsaydhaa toddoba jeer. 15 Markaas waa inuu gowracaan orgigii dadka loogu bixinayo qurbaan dembi, oo uu dhiiggiisana ilxidhka soo gelyaa, oo orgiga dhiiggiisana waa inuu ku sameeyaa siduu ku sameeyey dhiiggi dibiga oo kale, oo uu ku saydhsaydhaa daboolka dushishi iyo hortiisaba. 16 Oo isagu waa inuu meesha quduuska ah daraaddeed kafaaraggud ugu sameeyaa dadka reer binu Israa'iil waxyaalalooda nijeesta ah iyo xadgudubayadooda oo ah xataa dembiyadooda oo dhan aawadood, oo sidaasoo kalena waa inuu u sameeyaa teendhada shirkka oo iyaga la deggan waxyaalalooda nijeesta ah dhexdooda. 17 Oo waa inaan ninna teendhada shirkka joogin markii uu isagu u galoo inuu kafaaraggud ku sameeyo meesha quduuska ah gudafeeda ilaa uu ka soo baxo, isagoo kafaaraggud u sameeyey nafsaddiisa, iyo reerkiisa, iyo shirkka reer binu Israa'iil oo dhan. 18 Oo waa inuu meesha allabariga ee Rabbiga hortiisa taal u baxaa, oo uu kafaaraggud u sameeyaa, oo uu soo qaadaa dhiigga dibiga qaarkiis, iyo dhiigga orgiga qaarkiis, oo uu mariyya meesha allabariga geesaheeda. 19 Oo waa inuu toddoba jeer dhiigga fartiisa kula saydhaa meesha allabariga, oo waa inuu daahiriyaa, oo quduus ka dhigaa waxyalaha nijeasta ah ee reer binu Israa'iil. 20 Oo markuu dhammaystiro kafaaraggudku uu samaynayo meesha quduuska ah, iyo teendhada

shirkka, iyo meesha allabariga waa inuu orgiga nool keenaa. 21 Oo markaas Haaruun waa inuu labadiisa gacmoodoba kor saaraa madaxa orgiga nool, oo waa inuu korkiisa ku qirtaa xumaatooyinkii reer binu Israa'iil oo dhan iyo xadgudubayadoodii oo dhan, oo ah xataa dembiyadoodii oo dhan, oo waxaaqso oo dhan waa inuu kor saaraa orgiga madaxiisa, dabadeedna waa inuu cidlada ugu diraa nin diyaarsan. 22 Oo orgigunga xumaatooyinkoodii oo dhan wuxuu u qaadayaa dhul cidla ah, oo markaas waa inuu orgiga ku sii daayaa cidlada dhexdeeda. 23 Markaas Haaruun waa inuu teendhada shirkka galaa, oo waa inuu iska furaa dharka wanaagsan oo linenka ah, oo uu gashaday markuu galay meesha quduuska ah, oo waa inuu dharka halkaas kaga tagaa, 24 oo waa inuu meal quduus ah ku maydhaa, oo uu dharkiisi so gashadaa, oo dibadda u soo baxaa, oo bixiyaa qurbaankiisi la gubayo iyo qurbaanki dadka oo la gubayoba, oo kafaaraggudna waa inuu u sameeyaa nafsaddiisa iyo dadka deraaddiisa. 25 Oo xaydhaa qurbaanka dembigana waa inuu meesha allabariga ku dul gubaa. 26 Oo kii Casaaseel orgiga u sii daayayna waa inuu dharkiisa maydhaa, oo jidhkiisana biyo ku maydhaa, oo dabadeedna xerada galaa. 27 Oo dibigii qurbaanka dembiga aaha, iyo orgigii qurbaanka dembiga aaha oo dhiiggooda loo soo gelyey meesha quduuska ah in kafaaraggud lagu sameeyo, waa in xerada dibadda looga bixiyaa, oo haraggooda iyo hilibkooda iyo uskoodabaa dabka lagu gubaa. 28 Oo qofkii iyaga gubaana dharkiisa waa inuu maydhaa, oo jidhkiisana biyo ku maydhaa, oo dabadeedna xerada soo galaa. 29 Oo waxaa weligiinba qaynuun idii ahaan doona inaad bisha toddobaad maalinteeda tobnaad nafhiinna dhibtaan, oo waa inaydaan waxba shuqul qaban cayn kasta ha ahaadee, kiinna waddaniga ah iyo shisheeyaha dhexdiinna degganuba, 30 waayo, maalintaas kafaaraggud baa laydiin samayn doonaa in laydin daahiriyo awaadeed, oo dembiyadiinna oo dhanna daahir baad kaga noqon doontaan Rabbiga hortiisa. 31 Maalintaas waxay idii tahay sabti nasasho weyn leh, oo waa inaad nafhiinna dhibtaan. Taasu waa qaynuun weligiis jira. 32 Oo wadaadka la subki doono oo quduus looga dhiqi doono inuu wadaad ka ahaado meeshii aabbiihiisayaaka kafaaraggudukamay doona, oo isagaa xidhan doona dharka wanaagsan oo linenka ah, oo ah dharka quduuska ah. 33 Oo isagu waa inuu kafaaraggud u sameeyaa meesha quduuska ah, waana inuu kafaaraggud u sameeyaa teendhada shirkka iyo meesha allabariga, oo waa inuu kafaaraggud u sameeyaa wadaaddada iyo dadka shirkka oo dhan. 34 Oo kaasu qaynuun weligiis ah buu idii ahaan doonaa inaad reer binu Israa'iil sannadiiba mar kafaaraggud ugu samaysaan dembiyadooda oo dhan. Oo isna wuxuu sameeyey sidii Rabbigu Muuse ku amray.

17 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, 2 Waxaad la hadashaa Haaruun, iyo wiilashiisa, iyo dadka reer binu Israa'iil oo dhan, oo waxaad ku tidhaahdaa, Waxanu waa wixii Rabbigu amray, oo uu yidhi, 3 Nin kasta oo reer binu Israa'iil ka mid ah, oo xerada gudaheeda ama dibabdeeda ku gowraca dibi ama wan yar ama orgi, 4 Isagoo aan iridda teendhada shirkka keenin inuu Rabbiga qurbaanahaan ugu bixiyo taambuugga Rabbiga hortiisa, ninkaas waxaa lagu xisaabi doonaa mid uu dhiig saaran yahay, waayo, isagoo dhiig buu daadiiyey, oo qofkaas waa in dadkiisa dhexdooda laga gooyaa, 5 oo sidaas daraaddeed reer binu Israa'iil waa inay keenaan allabaryadooda ay berrika bannaan ku bixiyaan, oo iyagu waa inay Rabbiga ugu keenaan iridda teendhada shirkka, waana inay wadaadka guddoonsiyan, oo ay Rabbiga ugu bixiyaan allabaryo qurbaanno nabaaadiino ah. 6 Oo wadaadkuna waa inuu dhiigga ku saydhsaydhaa meesha allabariga ee Rabbiga oo ag yaal iridda teendhada shirkka, oo xaydhana waa inuu gubaa si ay

Rabbiga u ahaato caraf udgoon. 7 Oo iyagu waa inayan mar dambe allabaryadooda u bixin orgiyada ay caabudaa sida naagu ninkeeda uga dhillowdo. Kaasu qaynuun weligiis ah buu ab ka ab u ahaan doonaa iyaga. 8 Oo waxaad iyaga ku tidhaahdaa, Nin kasta oo ka mid ah reer binu Israa'iil ama shisheeyayaasha dhexdooda deggan, oo bixiya qurbaan la gubo ama allabar, 9 isagoo aan keenin iridda teendhada shirkha inuu Rabbiga u bixyo daraaddeed, ninkas waa in dadkiisa laga gooyaa. 10 Oo nin alla ninkii ka mid ah reer binu Israa'iil ama shisheeyayaasha dhexdooda deggan oo cuna cayn kasta oo dhiig ah, aniga ayaa ka gees noqon doonaa qofkaas dhiigga cuna, oo dadkiisaan isaga ka gooyn doonaa. 11 Waayo, jidhka noloshiisi waxay ku dhex jirtaa dhiigga; oo anna waxaan meesha allabariga dusheeda idiiku siiyey in nafhiinna loogu kafaaro gudo, waayo, waa dhiigga wawa loogu kafaaro gudaa nolosha daraaddeed. 12 Haddaba sidaas daraaddeed waxaan reer binu Israa'iil ku idhi, Qof idinka mid ah waa inuusan dhiig cunin, oo shisheeyaha idin dhex degganuun waa inuusan dhiig cunin. 13 Oo nin alla ninkii ka mid ah reer binu Israa'iil ama shisheeyayaasha dhexdooda deggan hadduu ugaadhsasho ku helo neef amase haad ugaadh ah oo la cuno, waa inuu dhiiggiisa daadiyyaa oo ciid ku daboolaa. 14 Waayo, jidh kastaba naftiisa iyo dhiiggiisu waa isku mid quudha, oo sidaas daraaddeed ayaan reer binu Israa'iil ku idhi, Waa inaydaan jidhnaba dhiiggiisa cunin cayn kastoo uu yahayba, waayo, jidh kastaba noloshiisi waa dhiiggiisa, oo qof alla qofkii dhiig cunaba waa la gooyn doonaa. 15 Oo qof kasta oo cuna neef iska bakhtihey amase neef dugaagu bakhtiistay, hadduu yahay waddani iyo hadduu shisheeye yahayba waa inuu dharkiisa maydhaa, oo isna biyo ku maydhaa, oo tan iyo fiidkana nijaas buu ahaanayaa, oo dabadeedna daahir buu ahaan doonaa. 16 Laakiinse hadduusan dharkiisa maydhin ama uusan jidhkiisa maydhin, markaasuu dembigiisa qaadan doonaa.

18 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, 2 Reer binu Israa'iil la hadal oo waxaad ku tidhaahdaa, Anigoo waxaan ahay Rabbiga Ilaahiinna ah. 3 Falimaha dalka Masar ee aad degganaan jireentaa waa inaydaan samayn, oo falimaha dalka Kancaan oo aan idhi geeynayana waa inaydaan samayn, oo qaynuunnadoodana waa inaydaan ku socon. 4 Waxaad samaysaan xukummadayda, oo waxaad dhawrtaan qaynuunnaddayda si aad iyaga ugu dhex socotaan, waayo, aniga ayaa ah Rabbiga Ilaahiinna ah. 5 Haddaba sidaas daraaddeed idinku waa inaad dhawrtaan qaynuunnaddayda iyo xukummadayda, oo ninkii sameeyaana iyaguu ku noolaan doonaa, waayo, aniga ayaa Rabbiga ah. 6 Waa inaan midkiinna u dhowaan qof ka mid ah xigaalkisa u dhow inuu cawradeeda qaaawiyo, waayo, aniga ayaa Rabbiga ah. 7 Cawrada aabbahaa taasoo ah cawrada hooyadada waa inaadan qaawin, iyadu waa hooyadada, ee waa inaadan cawradeeda qaawin. 8 Oo waa inaadan qaawin cawrada naagta aabbahaa, ee waa cawradii aabbahaa. 9 Waa inaadan qaawin cawrada walaashaa oo ah aabbahaa gabadhiisa ama hooyadada gabadheeda, hadday guriga ku dhalatay iyo hadday meel kale ku dhalatayba. 10 Waa inaadan qaawin cawrada gabadha wiilkaaga, ama cawrada gabadha gabadaa, waayo, toodoo waa cawradaad. 11 Waa inaadan qaawin cawrada naagta aabbahaa gabadheeda ay aabbahaa u dhashay, waayo, iyadu waa walaashaa, ee waa inaadan cawradeeda qaawin. 12 Waa inaadan qaawin cawrada eeddadaa, waayo, iyadu waa aabbahaa qaraabadiis u dhow. 13 Waa inaadan qaawin cawrada habaryartaa, waayo, iyadu waa hooyadada qaraabadeed u dhow. 14 Waa inaadan adeerkaa cawradeeda qaawin. Waa inaadan naagtiiisa u dhowaan, waayo, iyadu waa aayadada. 15 Waa inaadan qaawin cawrada gabadha aad soddogga u tahay, waayo, iyadu waa naagtii wiilkaaga, ee waa

inaadan cawradeeda qaawin. 16 Waa inaadan qaawin cawrada naagta walaalkaa, waayo, taasu waa cawradii walaalkaa. 17 Waa inaadan naag iyo gabadheeda cawradeeda wada qawin, oo waa inaadan kaxaysan gabadha wiilkeeda ama gabadha gabadheeda si aad cawradeeda u qaawisid; waayo, iyagu waa naago qaraabo kuu dhow ah, oo taasu waa shar. 18 Waa inaadan naagtaada walaasheed la guursan oo aadan cawradeeda qaawin intay naagtaadu nooshahay. 19 Waa inaadan naag u dhowaan si aad cawradeeda u qaawisid, in alla intay xaylka ku nijaasaysan tahay. 20 Waa inaadan la jiifsan naagta deriskaaga, si aadan iyada ugu nijaasoobin. 21 Waa inaadan carruurtaada Moleg siin oo aadan iyaga innaba dab u dhex marsiin, oo weliba waa inaadan magaca Ilaahaaga hadal nijaas ah ka sheegin, waayo, aniga ayaa Rabbiga ah. 22 Waa inaadan ragga ula seexan sida dumarka loola seekdo oo kale, waayo, taasu waa karaahiyoo. 23 Waa inaadan neef xayawaan ah kudin si aadal ugu nijaasoobin, oo naaguna waa inayan neef xayawaan ah is-hor taagin si ay isaga ugu jiifsato, waayo, taasu waa qasnaan. 24 Idinku waxyaalahaas midkoodna nafsaddiinna ha ku nijaasaynina, waayo, quruumihiin aan hortiinna ka eryay oo dhammu waxyaalahaas bay ku nijaasoobeen, 25 oo dalkii wuu nijaasoobin, haddaba sidaas daraaddeed ayaan xumaantiisii soo gaadhsiinayaa, oo dalku waa mantagayaad dadka deggan. 26 Haddaba idinku waa inaad dhawrtaan qaynuunnaddayda iyo xukummadayda, oo waa inaydaan waxyaalahaas karaahiyada ah innaba samayn, kiinnii waddani ah, iyo kii shisheeye ah oo idin dhex degganuba, 27 (waayo, dadkii dalka degganaan jiray oo idinka horreeyey waxyaalahaas karaahiyada ah oo dhan ayay wada samayn jireen, oo dalkuna wuu nijaasoob;) 28 si markaad nijaasaysaan dalku uusan idinkana idin mantagin, siduu quruuntii idinka horraysay u mantagay oo kale. 29 Waayo, ku alla kii sameeya waxyaalahaas karaahiyada ah, xataa nafihii waxyaalahaas sameeya dadkooda waa laga gooyn doonaa. 30 Haddaba sidaas daraaddeed waa inaad amarkaya xajisaan si aydaan u samayn oo aydaan ugu nijaasoobin caadooyinkaas karaahiyada ah oo dadkii idinka horreeyey ay samayn jireen, waayo, aniga ayaa ah Rabbiga Ilaahiinna ah.

19 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, 2 La hadal ururka reer binu Israa'iil oo dhan, oo waxaad ku tidhaahdaa, Waa inaad quduus ahaataan, waayo, anigoo ah Rabbiga Ilaahiinna ahuba quduus baan ahay. 3 Oo idinku midkiin kastaaba waa inuu ka cabsadasa aabbabiis iyo hooyadiis, oo waa inaad dhawrtaan maalmahayga sabtida ah, waayo, aniga ayaa ah Rabbiga Ilaahiinna ah. 4 Sanamyo ha u jeesinira, oo hama samaysanira ilaahyo la tumay, waayo, aniga ayaa ah Rabbiga Ilaahiinna ah. 5 Oo markaad allabari qurbaanno nabaadiino ah Rabbiga u bixinaysaan waa inaad bixisaan si laydiin aqbaloo. 6 Oo waa in dhammaantiis la wada cunaa maalinta aad bixisaan iyo maalinta ku xigta, oo haddii wax ka hadhaan oo ay gaadhaan maalinta saddexaad waa in dab lagu gubaa. 7 Oo innaba haddii maalinta saddexaad la cuno waa karaahiyoo, oo la aqbalii maayo, 8 ku alla kii cunaase dembigiisuun qaadanayaa, maxaa yeelay, nijaas buu ka dhigay Rabbiga wixiisi quduuska ahaa, oo qofkaasna dadkiisa waa laga gooyn doonaa. 9 Oo markaad goosataan waxa dhulkiinna ka soo baxa waa inaydaan midhaha ka wada goosan rukummada beertiinna, oo weliba waa inaydaan soo urursan xaaixaabka beergoosadkiinna. 10 Oo beertiinna canabka ahna waa inaydaan xaaixaabin, oo midhaha beertiinna canabka ah oo dhacayna waa inaydaan soo urursan, laakiinse waa inaad u daysaan miskiinka iyo shisheeyaha, waayo, aniga ayaa ah Rabbiga Ilaahiinna ah. 11 Waa inaydaan waxba xadin, oo aydaan daacadla'an ku isticmaalin, waana inaan midkiinna midka kale been u sheegin. 12 Oo waa inaydaan magacayga been ugu dhaaran, yeydnan hadal nijaas ah ka sheegin magaca Ilaahiinna, waayo, aniga ayaa Rabbiga

ah. **13** Waa inaadan deriskaaga dulmin, waana inaadan waxba ka dhicin. Oo shaqaale aad soo kiraysatay mushahaaradiisu yaanay habeenkii kugu baryin oo kugu gaadhin tan iyo subaxda dambe. **14** Waa inaadan caayin qofkii dhega la', oo kii indha la'na waa inaadan hortiisa dhigin wax lagu turunturoodo, laakiinse waa inaad llaahaaga ka cabsataa, waayo, aniga ayaa Rabbiga ah. **15** Waa inaydaan garsooridda caddaaladdarro ku samayn, oo waa inaadan miskiinka u eexan, ama aadan cisayn qofka weyn, laakiinse deriskaaga waxaad ugu garsoortaa si caddaalad ah. **16** Waa inaadan dadkaaga xan kula dhex wareegin, oo waa inaadan deriskaaga dhiiggiisa hor joogsan, waayo, aniga ayaa Rabbiga ah. **17** Waa inaadan walaalkaa qalbiga ka nebcaan, oo sida xaqiqada ah waa inaad deriskaaga canaanataa, yaadan isaga daraaddiis dembi u qaadane. **18** Waa inaadan ninna ka aarsan, waana inaadan dadkaaga u ciil qabin, laakiinse waa inaad deriskaaga u jeclataataa sidaad naftada u jeceshahay oo kale, waayo, aniga ayaa Rabbiga ah. **19** Waa inaad qaynuunnadayda dhawrtaan. Waa inaadan xoolahaaga u dayn inay cayn kale ku beerman, oo waa inaadan beertaaku ku beeren midho laba cayn ah, oo waa inaadan xidhan dhar laga sameeyey laba cayn oo isku darsan. **20** Oo ku alla kii la seexda naag addoon ah oo nin u doonan, oo aan la madax furin ama aan la xorayn, markaas waa in iyaga la cizaabaa, laakiinse waa inaan iyaga la dilin, maxaa yeelay, iyadu xor ma ay ahayn. **21** Oo isagu waa inuu qurbaankiisii xadgudubka, kaasoo ah wan ah qurbaan xadgudub, Rabbiga ugu keenaa irridha teendhada shirka. **22** Oo wadaadku waa inuu isaga kafaaraggud uga dhigaa wanka qurbaanka xadgudubka ah, oo waa inuu Rabbiga hortiisa ugu bixiyaa dembiguu dembaabay aawadiis, oo isagana waa laga cifiyi doonaa dembigii uu dembaabay. **23** Oo markaad dalka gashaan, oo Aad cunto u beerataan dhir cayn kasta ah, markaas waa inaad midhahooda ku tirisaan sidii wax buuryoqab ah, oo intii saddex sannadood ah waxay idhiin ahaan doonaan sidii wax buuryoqab ah, oo waa inaan midhahaas la curin. **24** Laakiinse sannadda afraad midhahooda oo dhammu quduus bay ahaan doonaan, si Rabbiga loo ammaano aawadeed. **25** Oo midhahoodana waxaad cuni doontaan sannadda shanaad, si ay midhahoodu idiiinku soo baxaan, waayo, aniga ayaa ah Rabbiga Ilaahiinna ah. **26** Waa inaydaan wax dhiiggoodu ku jiro cunin, oo waa inaydaan u tegin falanfallowyoo ama aydaan faalna ku noqnoqon. **27** Waa inaydaan timaha madaxa ka jaran dhinacyada, gadhkiinnana waa inaydaan jarin. **28** Waa inaydaan jidhkiinna u goony qof dhintay daraaddiis, ama waa inaydaan waxba ku daabiciin, waayo, aniga ayaa Rabbiga ah. **29** Waa inaadan gabadhaada nijeesayn oo aadan dhilli ka dhigin, waaba intasoo uu dalku noqdaa sino miidhan oo uu shar ka buuxsamaa. **30** Waa inaad maalmahayga sabtida ah dhawrtaan, oo Aad meeshayda quduuska ah maamuustaan, waayo, aniga ayaa Rabbiga ah. **31** Ha u jeesanina xagga kuwa ruuxanta leh, iyo saaxiriinta, oo iyaga ha doondonina yeydnan nijeesobine, waayo, aniga ayaa ah Rabbiga Ilaahiinna ah. **32** Waa inaad qofkii cirro leh u istaagtaa, oo waa inaad ninkii oday ah cisaysaa, waana inaad llaaha ka cabsataa, waayo, aniga ayaa Rabbiga ah. **33** Oo haddii mid shisheeyaha idinila deggan yahay dhulkiinna, waa inaydaan xumayn. **34** Shisheeyaha idinila deggan waa inuu idinila mid ahaadaa sida waddaniga idin dhex jooga, oo waa inaad isaga u jeclataataan sidaad naftiinna u jeceshihiin oo kale, maxaa yeelay, idinkuba shisheeyayaal baad ku ahaan jirteen dalkii Masar, waayo, aniga ayaa ah Rabbiga Ilaahiinna ah. **35** Waa inaydaan xaqdarro ka samayn garsooridda, iyo cabbiridda, iyo miiisaamidda iyo beegiddaba. **36** Waa inaad haysataan kafado qumman iyo miiisaan qumman, iyo eefahaan qumman iyo hiin qumman, waayo, aniga ayaa ah Rabbiga Ilaahiinna ah oo dalkii Masar idinku soo bixiyey. **37** Oo waa inaad wada dhawrtaan oo yeeshan

qaynuunnadayda oo dhan iyo xukummadayda oo dhan, waayo, aniga ayaa Rabbiga ah.

20 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **2** Weliba waxaa ku tidhaahdaa reer binu Israatiil, Ku alla kii reer binu Israatiil ka mid ah, ama shisheeyayaasha idin dhex deggan ka mid ah, oo carruutiisa Moleg siiya, sida xaqiqada ah kaas waa in la dilaa, oo dadka dalka deggan waa inay dhagax la dhacaan. **3** Oo Anna qofkaas ayaan ka gees noqon doonaa, oo isagaan dadkiisa ka dhex gooyn doonaa, maxaa yeelay, wuxuu carruutiisi siiyey Moleg, oo sidaasuu meeshayda quduuska ah ku nijaaseeyey oo uu magacayga quduuska ahna wax nijaas ah kaga sheegay. **4** Oo haddii dadka dalka deggan ay ninkaas indhahooda ka qarsadaan oo ayan isaga dilin markuu carruutiisa Moleg siyo, **5** markaa aniga ayaa ninkaas iyo reerkisaba ka gees noqon doonaa, oo isaga iyo in alla intii raadka inay Moleg u daba galaan sida naagu ninkeeda uga dhillowdu, waxaan ka dhex gooyn doonaa dadkooda. **6** Oo qof alla qofkii u jeesta xagga kuwa ruuxanta leh iyo saaxiriinta, oo iyaga u daba gala sida naagu ninkeeda uga dhillowdu, sida xaqiqada ah anigu qofkaas ayaan ka gees noqon doonaa oo isagaan dadkiisa ka dhex gooyn doonaa. **7** Haddaba isdaahiriya oo quduus ahaada, waayo, aniga ayaa ah Rabbiga Ilaahiinna ah. **8** Oo waa inaad qaynuunnadayda dhawrtaan oo yeeshan, waayo, anigu waxaan ahay Rabbiga quduus idinka dhiga. **9** Oo ku alla kii caaya aabbiihiis ama hooyadiis, sida xaqiqada ah waa in la dilaa, waayo, wuxuu caayay aabbiihiis ama hooyadiis, oo dhiiggiisuna isaguu dul saarnaan doonaa. **10** Oo nin alla ninkii ka sinaysta nin kale naagtii, kaasoo ah kii ka sinaysta naagta deriskiisa, sida xaqiqada ah dhillayga iyo dhilladaba waa in la dilaa. **11** Oo ninkii naagta aabbiihiis la seexdaana wuxuu qaawiyeey cawradii aabbiihiis, oo sida xaqiqada ah labadoodaba waa in la dilaa; oo dhiiggoonduna iyaguu dul saarnaan doonaa. **12** Oo haddii nin la seexo gabaduu u soddog u yahay, sida xaqiqada ah labadoodaba waa in la dilaa; iyagu waxay sameeyeen wax qas ah, oo dhiiggoonduna iyaguu dul saarnaan doonaa. **13** Oo haddii nin nin kaleeto ula seexo sida dumarka loola seexdo oo kale, labadooduba waxay sameeyeen karaahiyoo oo sida xaqiqada ah waa in iyaga la dilaa, oo dhiiggoonduna iyaguu dul saarnaan doonaa. **14** Oo haddii nin wada gursado naag iyo hooyadeed, taasu waa shar, oo isaga iyo labadoodaba waa in dhammaantood dab lagu gubaa, si aan sharu idiiinku dhex jirin. **15** Oo haddii nin neef xayawaan ah kudo, sida xaqiqada ah waa in ninkaas la dilaa, oo neefkana waa inaad gowracdaan. **16** Oo naaguna hadday u dhowaato neef xayawaan ah, oo ay u jifsato, naagta iyo neefkaba waa inaad dishaan, sida xaqiqada ah waa in labadoodaba la dilaa; oo dhiiggoonduna iyaguu dul saarnaan doonaa. **17** Oo haddii nin kaxaysto walaashiis oo ah ina aabbiihiis ama ina hooyadiis, oo uu cawradeeda arko, oo iyana ay cawradisa aragto, taasu waa wax ceeb ah, oo iyaga waa in dadkooda hortiisa laga gooyaa, waayo, isagu wuxuu qaawiyeey cawradii walaashiis, oo dembigiisana wuu qaadan doonaa. **18** Oo haddii nin la seexo naag xayl qabta, oo uu cawradeeda qaawiyo, wuxuu qaawiyeey ishih dhiiggeeda oo iyana waxay qaawisay ishih dhiiggeeda, oo markaa labadoodaba waa in laga gooyaa dadkooda. **19** Oo waa inaadan qaawin habaryartaa, ama eedaddaa, waayo, kii saas yeelaa wuxuu qaawiyeey xigaalkiisa u dhow, oo iyagu waxay qaadan doonaaan dembigooda. **20** Oo haddii nin la seexo naagta adeerkii, kaas wuxuu qaawiyeey cawradii adeerkii; iyagu waxay qaadan doonaaan dembigooda, oo waxay dhiman doonaaan iyagoo gablan ah. **21** Oo haddii nin kaxaysto naagta walaalkiis, taasu waa nijees, waayo, wuxuu qaawiyeey cawradii walaalkiis, oo iyagu waxay ahaan doonaaan gablan. **22** Haddaba waa inaad wada xajisaaan oo yeeshan qaynuunnadayda oo dhan iyo xukummadayda oo dhan, si

dalka aan idin geeynayo inaad degtaan uusan idini mantagin. 23 Oo waa inaydaan ku socon caadooyinkii quruntii aan hortiinna ka eryayo, waayo, iyagu waxyaalaaha oo dhan ayay samayn jireen, oo sidaas daraaddeed aayaan u karhay. 24 Laakiinse waxaan idinku idhi, Idinka ayaa dalkoodii dhaxli doona, oo hanti ahaan ayaan idini siinayaa, kaasoo ah dal caano iyo malab la barwaqaqysan, waayo, aniga ayaah Rabbiga lilaahiinna ah oo idinka soocay dadyowga. 25 Haddaba sidaas daraaddeed waa inaad kala soocdaan xayawaanka daahirka ah iyo kan nijaasta ah, iyo haadda daahirka ah iyo tan nijaasta ah, oo waa inaydaan nafhiinna wax karaahiyoh kaga dhiginti xayawaana ama haad ama waxa dhulka ku gurguurtta oo aan idinka soocay oo aan idhi, Waa nijaas. 26 Waa inaad quduus ii ahaataan, waayo, anigoo Rabbiga ahuba quduus baan ahay, oo dadyowgii baan idinka soocay, si aad kuwaygii u ahaataan. 27 Oo weliba sida xaqiqaada ah waa in la dilaa ninkii ama naagtii ruuxaan leh, ama ku alla kii saaxir ah, oo iyaga waa in dhagax la dhaca, oo dhiiggooduna iyagu dul saarnaan doonaa.

21 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, La hadal wadaadda ah wiilashii Haaruun, oo waxaad ku tidhaahdaa, Ninkinna yuusan isu nijaasayn mid dadkiisa ah oo dhintay, 2 xigaalkiisa u dhow mooyaame, kuwaasoo ah hooyadiis, ama aabbihiis, ama wiilkisa, ama gabadhiisa, ama walaalkiis, 3 ama walaashisa bikradda ah oo isaga u dhow, oo aan welii niin guursan; taas wuu isu nijaasayn karaa. 4 Waa inuusan isnijaasayn isagoo dadkiisa madax u ah, yuusan nijaas iska dhig. 5 Oo waa inaan ninkoodna madaxa xiiran, oo waa inayan gadhkooda xiirin, ama ayan jidhkooda gooyin. 6 Iyagu waa inay lilaahooda quduus uahaadaan, oo ayan wax nijaas ah ka sheegin magaca lilaahooda, waayo, iyagu waxay bixiyaan qurbaannadii Rabbiga ee dabka lagu sameeyo oo ah cuntada lilaahooda, oo sidaas daraaddeed waa inay quduus ahaadaan. 7 Waa inayan guursan naag dhillo ah ama mid la nijaaseeyey, oo waa inayan guursan naag la furay, waayo, wadaadku quduus buu lilaahiis u yahay. 8 Haddaba sidaas daraaddeed waa inaad isaga quduus ka dhigtaa, waayo, isagu wuxuu bixiyaa cuntada lilaahaaga, oo isagu waa inuu quduus kuu ahaadaa, waayo, anba quduus baan ahay, anigoo ah Rabbiga quduus idinka dhiga. 9 Oo wadaad kasta haddii ay gabadhiisu isnijaasayso oo ay dhillowdo, iyadu nijaas bay ka dhigaysaa aabbaheed, oo waa in dab lagu gubaa. 10 Oo kii wadaadka sare walaaliihiis ka dhix ah, oo madaxiisa lagu shubay saliidii subkidda, oo ah kan loo daahiriyeh inuu xidho dharka quduuska ah waa inaanay timaha madaxiisu arbushmaan ama uusan dharkisa dildillaacin. 11 Oo weliba waa inuusan meyd gudaha ugu gelin, oo xataa waa inuusan isu nijaasayn aabbihiis iyo hooyadiis toona. 12 Oo waa inuusan dibadda uga bixin meesha quduuska ah, waana inuusan nijaasayn meesha quduuska ah ee lilaahiisa, waayo, isaga waxaa kor saaran taajki saliidda subkidda ee lilaahiisa, waayo, aniga ayaah Rabbiga ah. 13 Oo isagu waa inuu guursadaa gabadh bikrad ah. 14 Waa inuusan marnaba guursan carmal, ama naag la furay, ama naag nijaasowday oo dhillo ah, laakiinse waa inuu guursadaa gabadh bikrad ah oo dadkiisa ka dhalatay. 15 Oo waa inuusan dhashiisa ku dhix nijaasayn dadkiisa, waayo, aniga ayaah Rabbiga isaga quduus ka dhiga. 16 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, 17 Haaruun la hadal, oo waxaad ku tidhaahdaa, Tan iyo ab ka ab ku alla kii farcankaaga ahu, isagoo iin leh, yuusan u dhowaan inuu cuntada lilaahiisa bixiyo. 18 Waayo, nin alla ninkuu yahayba, kii iin lalu waa inuusan u soo dhowaan, kaasoo ah ninkii indha la'ama curyaan ah, ama kii sankiisu faruurun yahay, ama jidhkiisu leeyahay wax dhereeda ah, 19 ama ninkii cag jaban, ama gacan jaban, 20 ama kii tuur leh, ama kii cilin ah, ama kii ishiisu in leedahay, ama kii cambaar qaba, ama kii cadho qaba, ama kii xiniinyihiisu burbureen. 21 Wadaadka

Haaruun ah nin alla ninkii farcankiisa ka mid ahu isagoo iin leh waa inuusan u soo dhowaan inuu bixiyo qurbaannada Rabbiga oo dabka lagu sameeyo, waayo, isagu iin buu leeyahay, oo waa inuusan u soo dhowaan inuu cuntada lilaahiisa bixiyo. 22 Isagu waa inuu cunaa cuntada lilaahiisa, tan quduuska ah iyo tan ugu wada quduusana. 23 Laakiinse waa inuusan meesha daaha leh gelin, ama uusan meesha allabariga u dhowaan, si uusan u nijaasayn meelahayga quduuska ah, maxaa yeelay, isagu iin buu leeyahay, oo aniga ayaah Rabbiga iyaga quduus ka dhiga. 24 Muuse sidaasuu kula hadlay Haaruun iyo wiilashiisi, iyo dadkii reer binu Israa'iil oo dhanba.

22 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, 2 La hadal Haaruun iyo wiilashii, oo waxaad iyaga u sheegtaa inay iska soocaan waxyaalaha quduuska ah oo reer binu Israa'iil, oo ay ii daahiriyeh, iyo inayan wax nijaas ah ka sheegin magacayga quduuska ah, waayo, aniga ayaah Rabbiga ah. 3 Oo waxaad iyaga ku tidhaahdaa, Ku alla kii ka mid ah farcankiinna oo dhan tan iyo ab ka ab, hadduu isagoo nijaas qaba u soo dhowaado waxyaalaha quduuska ah oo reer binu Israa'iil ay Rabbiga u daahiriyeh, qofkaas hortayda waa in laga gooyaa, waayo, aniga ayaah Rabbiga ah. 4 Oo ku alla kii farcanka Haaruun ka mid ah oo baras qaba, ama dheecaan ka daadanayaa, waa inuusan wax ka cunin waxyaalaha quduuska ah jeeruu daahir noqdo. Oo ku alla kii taabta wax meyd ku nijaasoobay, ama uu taabta nin shahwaddisu ka daadatay, 5 ama ku alla kii taabta wax gurguurtta oo uu isagu ku nijaasoob, amase qof isaga nijaaso qabadsiin kara, wax kastoo ay nijaastiisuhayba, 6 qof alla qofkii waxyaalaha caynkaas ah taabtaa wuxuu nijaasaha doonaa tan iyo fiidkii, oo waa inuusan wax ka cunin waxyaalaha quduuska ah, inuu jidhkiisa biyo ku maydho mooyaane. 7 Oo isna markii qorraxdu dhacdoo ayuu daahir noqon doonaa, oo markaas dabadeedna isagu wax ka cuno waxyaalaha quduuska ah, maxaa yeelay, taasu waa cuntadiisi. 8 Oo isagu si uusan ugu nijaasoobin waa inuusan innaba cunin wax iska bakhtiyey amase dugaagu bakhtiistay, waayo, aniga ayaah Rabbiga ah. 9 Oo sidaas daraaddeed iyagu waa inay amarkayga xajjiyaan, waaba intaasoo ay dembi u qaataan taas aawadeed oo ay ku dhintaan haddii ay nijaaseeyaa, waayo, aniga ayaah Rabbiga iyaga quduus ka dhiga. 10 Oo qof qalaadu waa inuusan waxba ka cunin waxa quduuska ah, oo qofkii wadaadka la deggan, amase shaqaalihii la soo kiraystay waa inuusan waxba ka cunin waxa quduuska ah. 11 Laakiinse haddii wadaad qof soo iibsado, kii uu lacagiitiisa ku soo iibsaday wax ha ka cuno, oo intii isaga gurigiiisa ku dhalatayna cuntadiisa wax ha ka cuneen. 12 Oo wadaad gabadhiis hadday nin qalaad guursato, iyadu waa inayan wax ka cunin qurbaanka sare loo qaado ee waxyaalaha quduuska ah. 13 Laakiinse wadaad gabadhiis hadday carmal tahay, ama la soo furay, oo ayan carruur lahayn, oo aya ku soo noqoto gurigii aabbaheed, oo ay halkaas u joogto sidii waagii ay yarayd, markaas iyadu wax ha ka cunto cuntada aabbaheed, laakiinse qof qalaadu yuusan wax ka cunin. 14 Oo waxa quduuska ah haddii nin kama'ku cuno, intii uu cunay oo shan meelood loo dhigay meesheed ha ku sii daro, oo waxa quduuska ah wadaadka ha u dhiiibo. 15 Oo iyagu waa inayan nijaasayn waxyaalaha quduuska ah ee reer binu Israa'iil oo ay Rabbiga u bixiyaan, 16 si ayan uga dhigin inay iyagu qaataan xumaanta eedda keenta, markay cunaan waxyaalaho quduuska ah, waayo, aniga ayaah Rabbiga iyaga quduus ka dhiga. 17 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, 18 Waxaad la hadashaa Haaruun iyo wiilashii iyo dadka reer binu Israa'iil oo dhan, oo waxaad ku tidhaahdaa, Ku alla kii reer binu Israa'iil ka mid ah, ama dadka shisheeyayaasha ah ee reer binu Israa'iil dhix deggan, markay keenaan qurbaankooda ay Rabbiga ugu bixinayaan qurbaan la gubo aawadiis, hadduu yahay

nidarradooda midkood amase qurbaannadooda ikhtiyaarka ah, **19** si laydiinka aqbaloo aawadeed waa inaad bixisaan neef lab oo aan iin lahayn, kaasoo ka mid ah lo'da, ama idhaa, ama orgida. **20** Laakiinse waa inaydaan bixin wax alla wixii iin leh, waayo, waxaas laydinya aqbaloo maayo. **21** Oo ku alla kii Rabbiga u bixiyo allabar qurbaanno nabaadiino ah, si uu ku ofifiyo nidar amase qurbaan ikhtiyaar ah, si looga aqbaloo aawadeed waa inuu ka bixiyaa lo'da ama idhaa neef dhan oo aan innaba iin lahayn. **22** Waa inaydaan Rabbiga u bixin ama aydaan ka dhigii qurbaan dab lagu sameeyo oo meesha allabariga loo saaro Rabbiga aawadiis neef indha la', ama mid jaban, ama mid naafio ah, ama mid qoon leh, ama mid cambaar qaba, ama mid cadho qaba. **23** Oo dibi yar ama wan yar miduu yahayba neefkiid jidhiisii wax dheeraad ah leeyahay ama xubnihiisa wax ka dhiman yihiin, kaas qurbaan ikhtiyaar ah waad u bixin kartaa, laakiinse nidar daraaddiis loo aqbaloo maayo. **24** Waa inaydaan Rabbiga u bixin neef xiniiriyihiisa la burburiyey, ama la tumay, ama la jejebiyey, ama laga gooyay, oo waa inaydaan dalkiinna sidaasoo kale ku dhex samayn. **25** Oo kuwaas waa inaydaan ka guddoomin qof shisheeye ah gacantiis oo aydaan ku bixin cintada Ilaahiinna, maxaa yeelay, iyagu wax kharibban bay leeyihiin, oo iin baa ku taal. Sidaas daraaddeed iyaga innaba laydinka aqbaloo maayo. **26** Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay, oo wuxuu ku yidhi, **27** Markii uu dhasho dibi ama wan ama orgti intii toddoba maalmood ah waa inuu hooyadiis ku hoos jiraa, oo maalinta siddeedaad iyo intii ka dampbaysana waa loo aqbaloo doonaa in Rabbiga loogu bixiyo qurbaan dab lagu sameeyo. **28** Oo sac iyo lax toona waa inaydaan ilmaheeda iyo iyada isku maalin gowracin. **29** Oo markaad Rabbiga u bixinaysaan allabar mahadnaqid ah, waa inaad kaas u bixisaan si laydiinka aqbaloo. **30** Oo isla maalintaas waa in la wada cunaa, oo waa inaydaan waxba ka reebin tan iyo subaxda dambe, waayo, aniga ayaa Rabbiga ah. **31** Haddaba sidaas daraaddeed waa inaad xajisaan oo yeeshaan amarradayda, waayo, aniga ayaa Rabbiga ah. **32** Waa inaydaan wax nijaas ah ka sheegjin magacayga quduuska ah, laakiinse quduus baan ku dhix ahaan doonaa dadka reer binu Israa'iil, waayo, anigu waxaan ahay Rabbiga quduus idinka dhiga, **33** oo dalkii Masar idiinka soo bixiyeey inuu Ilaah idiin ahaado aawadeed, waayo, aniga ayaa Rabbiga ah.

23 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **2** Dadka reer binu Israa'iil la hadal oo waxaad ku tidhaahdaa, Kuwanu waa Rabbiga iidhiisa la amray, oo aad naadin doontaan inay ahaadaan shirar quduus ah. Xataa kuwanu waa iidahayga la amray. **3** Lix maalmood waa in shuqul la qabtaa, laakiinse maalinta toddobaad waa sabti nasasho weyn leh oo ah shir quduus ah. Waa inaydaan innaba shuqul qaban cayn kastoo uu yahayba, waayo, waa sabti ay tahay in Rabbiga looga dhawro meal kastoo aad deggan tiihiinba. **4** Kuwanu waa Rabbiga iidhiisa la amray, oo ah shirar quduus ah, oo ay tahay inaad naadisaan wakhtigooda la amray. **5** Bisha kowaad, maalinteeda afar iyo tobnaad, markay fiidki tahay, waa Rabbiga iidhiisi Kormaridda. **6** Oo isla bishaas maalinteeda shan iyo tobnaadha waa lidda Kibista-aan-khamiirkalayn oo Rabbiga loo qabto, oo intii toddoba maalmood ah waa inaad kibis aan khamiirkalayn cuntaan. **7** Oo maalinta kowaad waa inaad shir quduus ah yeelataan. Waa inaydaan innaba shuqul adag qaban. **8** Laakiinse intii toddoba maalmood ah waa inaad Rabbiga u bixisaan qurbaan dab lagu sameeyo, oo maalinta toddobaad waa shir quduus ah, oo waa inaydaan innaba shuqul adag qaban. **9** Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay, oo wuxuu ku yidhi. **10** Dadka reer binu Israa'iil la hadal, oo waxaad ku tidhaahdaa, Dalka aan idin siinaya markaad gashaan oo aad midhaha goosataan, markaas waxaad wadaadka u keentaa xidhmo ah beergoyska midhihiisa ugu horreeya. **11**

Oo isna xidhmada waa inuu ku ruxruxaan Rabbiga hortiisa si laydiin aqbaloo, oo maalinta sabtida ka dampbaysa wadaadku waa inuu ruxruxaan. **12** Oo maalinta aad xidhmada ruxruxaan, wan yar oo aan iin lahayn oo gu jira waa inaad Rabbiga ugu bixisaan qurbaan la gubo aawadiis. **13** Oo qurbaankiisa hadhuudhka ahuna waa inuu ahaadaa eefaa Toban meeloood loo dhigay labadiis meeloood oo bur wanaagtaa ah oo saliid lagu daray, kaasoo ah qurbaan dab lagu sameeyo oo Rabbiga caraf udgoon u ah, oo qurbaankiisa cabniinka ahuna waa inuu ahaadaa khamri, kaasoo ah hiin afar meeloood loo dhigay meesheed. **14** Oo waa inaydaan cunin kibis, ama hadhuudh duban, ama sabuuloo cusub ilaa isla maalintaas, jeeraad keentaa qurbaankiilaahiinna. Kaasu weligiinba waa idiin qaynuun tan iyo ab ka ab meal kastoo aad deggan tiihiinba. **15** Oo maalintii aad keenteen xidhmada qurbaanka la ruxruxo, oo ah maalinta ka dampbaysa sabtida, waxaad ka tirsataan toddoba toddobaad oo kaamil ah. **16** Oo waxaad tirsataan konton maalmood ilaa maalinta ka dampbaysa sabtida toddobaad, oo dabadeedna waxaad Rabbiga u bixisaan qurbaan hadhuudh cusub ah. **17** Oo waa inaad rugihiinna ka keentaa laba kibsood oo ah qurbaan la ruxruxo, oo ah eefaa Toban meeloood loo dhigay labadiis meeloood, oo waa inay bur ahadaan, oo waa in khamiirkalay dubaa Rabbiga loogu keenaa qurbaan midhaha ugu horreeya. **18** Oo waxaad kibista la keentaa toddoba wan oo yaryar oo aan iin lahayn oo wada gu jira, iyo dibi yar, iyo laba wan oo waaweyn, oo waa inay Rabbiga u ahaadaan qurbaan la gubo, oo waxaad iyaga la keentaa qurbaankooda hadhuudhka ah iyo qurbaannadooda cabniinka ahba, kuwaasoo wada ah qurbaan dab lagu sameeyo oo Rabbiga u ah caraf udgoon. **19** Oo waa inaad bixisaan orgi qurbaan dembi ah iyo laba wan oo yaryar oo gu jira oo ah allabar qurbaanno nabaadiino ah. **20** Oo wadaadku waa inuu Rabbiga hortiisa qurbaan la ruxruxo iyaga ugula ruxruxaan kibista midhaha ugu horreeya oo raacda labada wan oo yaryar, oo iyagu quduus bay Rabbiga u ahaan doonaa wadaadka aawadiis. **21** Oo isla maalintaas waa inaad naadisaan inuu shir quduus ah idiin jiri doono, oo waa inaydaan dharaartaas shuqul adag qaban, waayo, kaasu weligiinba waa idiin qaynuun tan iyo ab ka ab meal kastoo aad deggan tiihiinba. **22** Oo markaad beeraha dhulkiinna goosataan waa inaydaan dhammaan wada goosan midhaha ku yaal beertiina geesaheeda, oo weliba waa inaydaan wada urursan xaaxaabka beergoosadkiinna; waa inaad u daysaan miskiinka iyo shisheeyaha, waayo, aniga ayaa ah Rabbiga Ilaahiinna ah. **23** Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **24** Dadka reer binu Israa'iil la hadal, oo waxaad ku tidhaahdaa, Bisha toddobaad maalinteeda kowaad waxay idiin ahaan doontaa nasasho weyn oo ah buunafuufid xusuus ah, iyo shir quduus ah. **25** Oo innaba waa inaydaan shuqul adag qaban, oo waa inaad Rabbiga u bixisaan qurbaan dab lagu sameeyo. **26** Markaasa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **27** Habase yeesh eeishan toddobaad maalinteeda tobnaad waa maalinta kafaaraggudka. Oo waa inay idiin ahaataa shir quduus ah, oo waa inaad nafhiinna dhibtaan; oo waa inaad Rabbiga u bixisaan qurbaan dab lagu sameeyo. **28** Oo isla maalintaas waa inaydaan waxba shuqul qaban cayn kasta ha ahaadee, waayo, taasu waa maalintii kafaaraggudka in kafaaraggud laydiinku sameeyo Rabbiga Ilaahiinna ah hortiisa. **29** Oo qof kasta ha ahaadee kii aan maalintaas la dhabin, dadkiisa waa in laga gooyaa. **30** Oo qof kasta ha ahaadee kii maalintaas wax shuqul qaban cayn kasta ha ahaadee, waayo, qofkaas ayaan ka dhix baabbi'in doonaa dadkiisa. **31** Waa inaydaan innaba shuqul qaban cayn kastoo uu yahayba, oo kaasu weligiinba waa idiin qaynuun tan iyo ab ka ab meal kastoo aad deggan tiihiinba. **32** Oo dharaartaas waxay idiin ahaan doontaa sabti nasasho weyn leh, oo waa inaad nafhiinna dhibtaan. Oo bisha maalinteeda sagaalaad waa inaad dhawrtaan

sabtidiinna tan iyo fiid ilaa ka fiid. **33** Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **34** La hadal dadka reer binu Israa'iil, oo waxaad ku tidhaahdaa, Bishan toddobaad maalinteeda shan iyo tobnaad waa liddii Waababka oo waa in toddoba maalmood Rabbiga loo iidaa. **35** Maalinta kowaad waa inay shir quduus ahahaataa, oo waa inaydaan innaba shuqul adag qaban. **36** Oo intii toddoba maalmood ah waxaad Rabbiga u bixisaan qurbaan dab lagu sameeyo, oo maalinta siddeedaadna waa inay idii ahaataa shir quduus ah, oo waa inaad Rabbiga u bixisaan qurbaan dab lagu sameeyo, oo waa inaydaan innaba shuqul adag qaban, waayo, dharaartaasu waa shir quduus ah. **37** Kuwanu waa Rabbiga iiddiisa la amray, oo ay tahay inaad naadisaa inay ahaadaan shirar quduus ah, oo waa inaad Rabbiga u bixisaan qurbaan dab lagu sameeyo, kaasoo ah qurbaan la gubo, iyo qurbaan hadhuud ah, iyo allabar, iyo qurbaanno cabni ah, oo mid kastana maalintisa ha la bixiyo. **38** Oo kuwaasu waa ka gooni sabtiyadii Rabbiga iyo hadiyadiiinna oo waa ka gooni nidarradiinna oo dhan, oo waa ka gooni qurbaannadiinna ikhtiyaarka ah oo dhan ee aad Rabbiga siisaan. **39** Habase yeeshee bisha toddobaad maalinteeda shan iyo tobnaad, markaad midhaha dhulku soo urursataan, waa inaad intii toddoba maalmood ah Rabbiga iiddiisa dhawrtaan. Maalinta kowaad waa inay ahaataa nasasho weyn, oo maalinta siddeedaadna waa inay ahaataa nasasho weyn. **40** Oo maalinta kowaad waxaad soo qaadataan midhaha dhirta wanaagsan, iyo laamo cawbaar ah, iyo dhir waaweyn laamaheed, iyo safsaafka durdurka, oo waa inaad Rabbiga Ilaahiinna ah hortiisa ku rayraysiaan intii toddoba maalmood ah. **41** Oo sannaddiiba toddoba maalmood waa inaad Rabbiga iid u qabataan, oo kaasu waa qaynuun weligiisba idii jira tan iyo ab ka ab; oo iiddaas waa inaad bisha toddobaad dhawrtaan. **42** Intii toddoba maalmood ah waa inaad waabab ku hoyataan, oo kulli reer binu Israa'iilka waddaniga ah oo dhammu waa inay waabab ku hoydaan, **43** si farcankiinna dambe u ogaado inaan reer binu Israa'iil waabab ku hoyiyey markaa iyaga ka soo bixiyey dalkii Masar, waayo, aniga ayaa ah Rabbiga Ilaahiinna ah. **44** Oo Muusena wuxuu reer binu Israa'iil u sheegay iidlhi Rabbiga oo la amray.

24 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **2** Waxaad reer binu Israa'iil ku amartaa inay kuu keenaan saliid saafiya oo saytuun ah oo loo tumay laambadda, in laambadda lagu shido had iyo goorba. **3** Oo daaha markhaatiga dibaddiisa oo teendhada shirkha gudaheeda ah Haaruun waa inuu Rabbiga hortiisa had iyo goorba ku hagaajiyaa tan iyo fiidki iyo ilaa subaxdii, oo kaasu waa inuu ahaadaa qaynuun weligiis idii jiri doona tan iyo ab ka ab. **4** Oo isagu waa inuu had iyo goorba laambadaha ku kor hagaajiyaa laambadda saafiga ah oo Rabbiga hortiisa taal. **5** Oo waa inaad bur soo qaadataa, oo aad ka dubtaa laba iyo toban xabbadiood oo kibis ah, oo xabbadiiba waa inuu eefahaan toban meelood loo dhigo labadiis meelood ku jiraa. **6** Oo waa inaad laba saf u dhigtaa oo safkiiba waxaad ka dhigtaa lix xabbadiood, oo waxaad saartaa miiska saafiga ah oo Rabbiga hortiisa yaal. **7** Oo saf kastaba waxaad ku shubtaa foox saafi ah, si uu kibista ugu noqdo xusuus, kaasoo ah qurbaan Rabbiga dab loogu sameeyo. **8** Oo isagu had iyo goorba sabti kasta waa inuu Rabbiga hortiisa ku hagaajiyaa; waayo, kaasu wuxuu reer binu Israa'iil u yahay axdi weligiis ah. **9** Oo kibistaas waxaa iska yeelan doona Haaruun iyo willashiisa, oo waa inay meel daahir ah ku cunaan, waayo, taasu isaga waa ugu wada quduusan tahay qurbaannada Rabbiga ee dabka lagu sameeyo oo qaynuun weligiis ah loo amray. **10** Oo naag reer binu Israa'iil ah wiilkeed, oo aabbiihiis uu Masri ahaa ayaa reer binu Israa'iil dhex galay, oo wiilkii naagta reer binu Israa'iil iyo nin reer binu Israa'iil ah ayaa xerada

hexdeedii ku diriray. **11** Markaasaa naagtii reer binu Israa'iil wiilkeedii magicii Rabbiga caayay oo habaaray, oo isagii waxaa loo keenay Muuse. Oo wiilkaas hooyadiis magaceedu wuxuu ahaa Sheloimiid ina Dibrii, waxaya ahayd qabiilka Daan. **12** Oo isagiina way xidheen ilaa xukunkiisu ka soo baxo afka Rabbiga. **13** Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **14** Kii caytamay xerada ka soo bixi, oo intii isaga maqashay oo dhammu gacmahooda madaxisa ha kor saareen, oo dabadeedna ururka oo dhammu ha dhagxiyeen. **15** Oo waa inaad reer binu Israa'iil la hadashaa oo waxaad ku tidhaahdaa, Ku alla kii Ilaahiisa caayaa waa inuu dembiqiisa qaadaa. **16** Kii magaca Rabbiga caaya sida xaqiqiqa ah waa in la dilaa. Ururka oo dhammu hubaal waa inay isaga dhagxiyaan, oo hadduu shisheeye yahay iyo hadduu waddaniyahayba, markuu magaca Rabbiga caayo waa in la dilaa. **17** Oo ku alla kii qof kale dila, sida xaqiqiqa ah waa in la dilaa. **18** Oo ku alla kii neef xoolo ah dilaaana waa inuu magaa, oo neef neef ku gudaa. **19** Oo haddii nin deriskisa wax yeelo, wax alla wixii uu yeelay oo kale waa in isagana la yeelaa. **20** Jabniin jabniin ha ku mago, ilna il ha ku mago, iligna ilig ha ku mago, oo isagu siduu qofka wax u yeelay, saasoo kale isagana ha loo yeelo. **21** Oo kii neef xoolo ah dilaa waa inuu isagu magaa, kii qof dilase waa in isagana la dilaa. **22** Oo waa inaad sharci qudha u haytsaatan shisheeyaha iyo waddanigaba, waayo, aniga ayaa ah Rabbiga Ilaahiinna ah. **23** Markaasaa Muuse la hadlay reer binu Israa'iil, oo iyana waxay xerada ka soo bixiyeen kii caytamay, oo way dhagxiyeen. Oo reer binu Israa'iil waxay sameeyeen sidi Rabbigu Muuse ku amray.

25 Markaasa Rabbigu Muuse kula hadlay Buur Siinay oo wuxuu ku yidhi, **2** Reer binu Israa'iil la hadal, oo waxaad ku tidhaahdaa, Markaad gashaaan dalka aan idin siinayo, waa in dalku sabti Rabbiga u dhrawaa. **3** Lix sannadood waa inaad beertaada beerataa, oo lix sannadoodha waa inaad beertaada canabka ah baarka jaartaa, oo midhaeedana waa inaad soo xeraysataa. **4** Laakiinse sannadda toddobaad waa inay dhulku u ahaataa sabti nasasho weyn ah, oo taasu waa sabti Rabbiga loo dhawro, oo waa inaadan beertaadabeer, ama aadan beertaada canabka ah baarka ka jarin. **5** Oo sannaddaas wixii beertaada ka baxa iyagoo aan la beerin waa inaadan guran, oo canabkaaga aan la hagaajin midhihiikka baxana waa inaadan urursan, waayo, sannaddaas waa inay dhulku u ahaataa nasasho weyn. **6** Oo dhulka sabtidiisu cunto bay idii ahaan doontaa. Adiga, iyo addoonkaaga, iyo addoontaada, iyo midiidinkaaga aad kiraysatay, iyo kan shisheeye kuu ah oo kula degganba, **7** iyo xoolahaaga, iyo xayawaanka dalkaaga jooga oo dhan waxaa cunto u ahaan doona midhaha dalka iska baxa oo idil. **8** Oo waa inaad tirsataa toddoba sabtiyood oo sannado ah, taasu waxa weeyaan toddoba meelood oo toddoba sannadood ah; oo toddoba sabtiyood oo toddoba sannadood ah wakhtigoodu wuxuu kuu ahaan doonaa sagaal iyo afartan sannadood. **9** Oo dabadeedna waa inaad bisha toddobaad maalinteeda tobnaad buun dhawaajisaa, oo maalinta kafaaraggudka waa inaad dalkinnaa oo dun buun ka dhawaajisaa. **10** Oo waa inaad sannadda kontonaad quduus ka dhigtaan, oo dhamaan dadka dalka deggan oo dhan waxaad u naadisaan xorriyad, oo sannaddaas waxay idii ahaan doontaa wakhti yubili ah; oo midkiin kastaa waa inuu ku noqdaa hantidiisi, oo midkiin kastaa waa inuu ku noqdaa qoladiisi. **11** Oo sannaddaas kontonaad wuxuu idii ahaan doonaa wakhti yubili ah, oo waa inaydaan waxbabeeran, ama aydaan goosan wixii beertiinna iskood uga baxa, ama aydaan soo urursan canabka ka baxa geedcanabka oo aan la hagaajin. **12** Waayo, sannaddaas waa wakhti yubili ah, oo waa inay idii ahaataa mid quduus ah; oo waxaad cuni doontaan midhaha berrinka iskood uga baxa. **13** Oo sannaddaas yubili ah midkiin kastaa waa inuu ku noqdaa hantidiisi.

14 Oo haddaad deriskaaga wax ka iibisid, ama haddaad gacanta deriskaaga wax ka iibsatiid, waa inaan midkiinna midka kale dulmin.

15 Oo sannadaha wakhtiga yubili ah ka dambeeeyaa siday tiradoodu tahay waa inaad deriskaaga wax uga iibsataa, oo isna wax ha kaaga iibyo siday tahay sannadaha wax la gooto.

16 Oo waa inaad qimamaha u kordhisaa sida sannaduhu u badan yihiin, oo waa inaad qimamaha u dhintaa sida sannaduhu u yar yihiin, waayo, isagu wuxuu wax kaaga iibin doonaa sida ay tahay tirada sannadaha wax la goosanayo.

17 Waa inaan midkiinna midka kale dulmin; laakiinse waxaad ka cabsataan Ilaahiinna, waayo, aniga ayaa ah Rabbiga Ilaahiinna ah.

18 Haddaba sidaas daraaddeed waa inaad qaynuunnadaya yeeshaan, oo aad xukummadaydana dhawrtaan oo yeeshaan, oo markaasaad dalka ammaan ku degganaan doontaan.

19 Oo dhulkuna wuxuu dhali doonaa midhihiisa, oo waxaad cuni doontaan wax aad ka dheregtaan, oo dalkana ammaan baad ku degganaan doontaan.

20 Oo haddaad istidhaafdaan, Bal maxaynu sannadda toddobaad cuni doonaa?

Waayo, waxba ma aynubeer doonoo, oo soomana urursons doonno midhaheenna,

21 markaas anigu sannadda lixaad ayaan barakadayda idii amri doonaa, oo waxaa dhulka idinka soo bixi doona midho sadex sannaddo filan.

22 Oo sannadda siddeedaadna wax baadbeeran doontaan, oo waxaad cuni doontaan midhihi hore, oo tan iyo ilaa aad midhaha sannadda sagaalaad sooxeraysataan waxaad iska cuni doontaan midhihi hore.

23 Oo dalkana waa inaydaan hanti weligeed ah u iibin, waayo, dalka anigaa iska leh, oo idinna waxaad thiin shisheeyayaal iyo socoto ila jooga.

24 Oo dalka aad hantida u leedihiin oo dhan waxaad dhulka uga oggolaataan furasho.

25 Oo haddii walaalkaa miskiin noqdo oo uu hantidiisa qaar iibyo, markaas xigaalkiisa ugu dhow ha yimaado, oo ha u furto wixii walaalkiis iibiyey.

26 Oo nin hadduusan lahayn qof isaga u furta, laakiinse uu mar dambe helo wax ku filan inuu dhulkiisii ku soo furto,

27 markaas ha tiriyo sannadaha la iibiyey, oo waxa dhereeraadka ah ha u celiyo ninkii uu ka iibiyey; oo hantidiisi haa ku noqdo.

28 Laakiinse hadduusan sooceshan karin, markaas wixii uu iibiyey waxay ku sii jiri doonaa kii ka iibsaday gacantiisa tan iyo sannadda yubili ah, oo sannadda yubiliiga ah ayaa waxaasuu gacantiisa ka bixi doonaa, oo isna markaasuu hantidiisi ku noqon doonaa.

29 Oo qof hadduu iibyo guri lagu hoydo oo magaaldey lehr ku yaal, markaas intii sannad dhan ah wuu soofuran karaa guriqiisii uu iibiyey, waayo, sannad dhan ah wuxuu xaq u leeyahay inuu soo furto.

30 Oo haddaan la soo furan intii sannad dhan ah, markaas guriqii magaalada deyran ku yiil waa inuu weligi hanti u ahaadaa qofkii iibsaday, oo tan iyo ab ka ab isagaa iska leh, oo sannadda yubili ahna gacantiisa ka bixi maayo.

31 Laakiinse guryaha ku dhaxyaal looyinka aan lahayn deyr ku wareegsan ha lagu tiriyo beeraha duurka ku yaal, oo iyaga waa la soo furan karaa, oo sannadda yubili ahna gacanta kii iibsaday way ka bixi doonaa.

32 Habase yeeshee magaaloo yinka reer Laawi saas ma aha, oo reer Laawi mar kasta way soo furan karaan guryaha ku dhaxyaal magaaloo yinka ay iyagu hantida u leeyihiin.

33 Oo mid reer Laawi haa hadduu soo furto, markaas guriqii la iibiyey iyo magaaladii hantidiisa ahaydba waxay bixi doonaa wakhtiga yubili ah, waayo, guryaha ku dhaxyaal magaaloo yinka reer Laawi waa hantidooda oo ku dhaxyaal reer binu Israa'iil.

34 Laakiinse waa inaan la iibin beertii ku taal agagaarka magaaloo yinkooda, waayo, taasu waa hantidooda weligeed ah.

35 Oo haddii walaalkaa miskiin noqdo, oo intuu ku ag joogo masruufkiisa waayo, adigu waa inaad taageertaa, oo isagu waa inuu kuula degganaado sidii shisheeye iyo nin socoto ah.

36 Oo waa inaadan isaga ka qaadan korsocod ama wax dhereeraad ah toona, laakiinse Ilaahaaga ka cabso, oo walaalkaa ha kula degganaado.

37 Oo waa inaadan lacagtaada korsocod ku deymin, ama aadan quudkaaga u siin si aad wax dhereeraad ah kaga qaadatid.

38 Aniga

ayaah Rabbiga Ilaahiinna ah oo dalkii Masar idiinka soo bixiyey inaan idin siijo dalka Kancaan oo aan Ilaah idii noqdo aawadeed.

39 Oo haddii walaalkaa miskiin noqdo isagoo kula jooga oo uu iska kaa iibyo, waa inaadan isaga ka dhigin inuu kuugu adeego sidii addoon oo kale,

40 laakiinse waa inuu kuula joogaa sidii midiidiin la kiraysto iyo sidii mid socoto ah, oo waa inuu kuudeegaa tan iyo sannadda yubili ah,

41 oo dabadeedha ka kaa tago, isaga iyo carruurtiisaba, oo ha ku noqdo reerkiiis iyo hantidii awowayaashiis.

42 Waayo, iyagu waa addoommadaydiid aan dalkii Masar ka soo bixiyey, oo waa inaan loo iibin sidii addoommo.

43 Waa inaadan cadaadis ugu talin, laakiinse Ilaahaaga ka cabso.

44 Oo ragga iyo dumarka addoommada ah oo aad lahaanaysaan waxaad ka iibsan doontaan quruumaha hareerahiinna ku wareegsan. Iyaga waa inaad ka iibsaataan rag iyo dumar addoommo ah.

45 Oo weliba waxaad ka iibsaataan shisheeyayaasha idin dhax deggan iyo reerahooda idinla joogaba, kuwaasoo ay dalkiinna ku dhaleen, oo waxay ahaan doonaa hantidiin.

46 Oo iyaga waa inaad dhaxal uga dhigtaan carruurtiinna idinka dambaysa, si ay iyana hanti ahaan ugu haystaan;

oo iyagu waa kuwa aad weligiin addoommo ka dhiganaysaan, laakiinse walaaliihinna reer binu Israa'iil waa inaan midkiinna midka kale cadaadis ugu talin.

47 Oo haddii shisheeye ama socoto kula joogoo uu taajir noqdo, oo walaalkaanaa uu agtiisa miskiin ku noqdo oo uu markaas iska iibyo shisheeyaha ama socotada kula jooga amase shisheeyaha qoladiisi,

48 markii la iibyo dabadeed waa la soo furan karaa. Walaaliihiis mid ka mid ahu waa soo furan karaa,

49 ama adeerkiiis ama ina-adeerkiiis way soo furan karaan, amase midki xigaal u dhow ah oo qoladiisa ahu waa soo furan karaa, amase isaga qudhisiis hadduu taajir noqdo waa isfurana karaa.

50 Isaga iyo kan isaga iibsaday waa inay tiriyaan sannadihi u dhexeeyey sannaddii uu iibsaday iyo sannadda yubili ah, oo qimihii ibka waa inuu ahaadaa si waafaqsan tiradii sannadaha, oo wakhtiguu la joogay waa inuu ahaadaa sida wakhtiga shaqaale la kiraysto.

51 Oo haddii sannado badanu ay weli dhiman yihiin, inta ay yihiin oo kale iyaga ha uga celiyo qimihii furashadiisa oo ha uga bixiyo lacagtiil lagu iibsaday.

52 Laakiinse haddii sannado yaru ay ka dhiman yihiin sannadda yubili ah, markaas waa inuu isaga la xisaabtamo, oo inta sannadihiisu ay yihiin oo kale waa inuu ka celiyyaa qimihii furashadiisa.

53 Oo waa inuu isaga ula joogaa sida shaqaale la kiraysto sannad ka sannad, oo isagu waa inuuusaa cadaadis hortaada ugaga talin.

54 Oo isaga haddaan sidan lagu soo furan, markaasuu sannadda yubili ah bixi doonaa, isaga iyo carruurtiisaba.

55 Waayo, reer binu Israa'iil anigay addoommo ii yihiin, oo iyagu waa addoommadaydiid aan ka soo bixiyey dalkii Masar. Aniga ayaa ah Rabbiga Ilaahiinna ah.

26 Waa inaydaan sanamyo samaysan, ama aydaan qotonsan ekaan la qoray amase tiir, oo waa inaydaan dalkiinna dhagax la qoray u dhax dhigin inaad sujuuddaan, waayo, aniga ayaa ah Rabbiga Ilaahiinna ah.

2 Waa inaad iiddahayga dhawrtaan, oo aad meeshayda quuduuska ah maamuustaan, aniga ayaa Rabbiga ah.

3 Haddaad qaynuunnadaya ku socotaan, oo aad amarradaya dhawrtaan oo yeeshaan,

4 markaasaan roobkiinna idin siinayaa xilligiiisa, oo dhulkuna wuxuu dhali doonaa midhihiisa, dhirta duurkuna midhahooday dhali doonaa.

5 Tumidda hadhuudhiinna waxay gaadhi doontaa guridda canabkiinna, guridda canabkuna waxay gaadhi doontaa ilaa wakhtiga beeridda, oo cuntadiinna ayaad cuni doontaan ilaa aad dheregtaan, oo dalkiinnana ammaan baad ku degganaadoontaa.

6 Oo anigu waxaan dalka idinku siin doonaa nabaadiino, oo idinna waad iska jiifsan doontaan, oo waxba idinma cabsiin doonaa, oo anna dugaaggaa xun dalkiinna waan ka baabbiin doonaa, oo seefuna dalkiinna innaba ma dhax mari doonto.

7 Oo

idinku cadaawaayaashiinnaa eryan doontaan, oo iyana hortiinnay seef kaga baabbi'i doonaan. **8** Oo shan idinka ahu boqol nin bay eryan doonaan, oo boqol idinka ahuna tobantun oo nin bay eryan doonaan, oo cadaawaayaashiinnaa hortiinnay seef kaga baabbi'i doonaan. **9** Oo anigu waan idii soor jeesan doonaan, waanana idin badin doonaan oo idin tarmin doonaan, oo axdigaygii aan idinla dhigatyna waan sii adkayn doonaan. **10** Oo waxaad cuni doontaan midhihi hore oo aad wakhti dher kaydsateen, oo waxaad soobixin doontaan midhihi hore si aad kuwa cusub meel ugu heshaan. **11** Oo anna taambuuggaygaan idinka dhex dhisan doonaan, oo naftayduna idinma karhi doonto. **12** Oo dheddiinnaa ku socon doonaan, oo llaahiinnaa ahaan doonaan, oo idinkuna dadkaygaad ahaan doontaan. **13** Anigu waxaan ahay Rabbiga llaahiinna ah, oo idinka soobixiyale dalkii Masar si aydaan u sii ahaan addoommaddoodii. Qataarradii harqoodkiinna waan idinka jebiyey, oo waxaan idinka dhigay inaad madaxfurnaan ku socotaan. **14** Laakiinse haddaad i dhegaysan weydaan, oo aydaan amarradan oo dhan wada yeelin, **15** iyo haddaad qaynuunnaddaya diiddaan, iyo haddii naftiinnu xukummadayda karahdo, oo aad amarradayda oo dhan wada yeeli weydaan, illosee aad igu axdi furtaa, **16** markaaasaa aniguna waxyalaalahaan idinku samayn doonaan. Naxdin baan idinku soo dejin doonaan, taasoo ah baabbi'id iyo qandho indhaha idinka ridda oo naftana idinka dullaysa, oo aburkiinnana waxtarla'aan baad u beeran doontaan, waayo, waxaa iska cuni doona cadaawaayaashiinna. **17** Oo anna gees baan idinka noqon doonaan, oo cadaawaayaashiinna hortooda baa laydinku layn doonaan, oo waxaa idin talin doona kuwo idin neceb, waadna iska carari doontaan iyadoo aan ninna idin eryanay. **18** Oo weliba haddaydnan waxyalaalahaas daraaddood ii dhegaysan, haddana toddoba jeer oo kale ayaan dembiyadiinna aawadood idin edbin doonaan. **19** Waanan jebin doonaan kibirkha xooggiinna, oo samadiinnana waxaan ka dhigi doonaan sida bir oo kale, dhulkiinnana sida naxaas oo kale. **20** Oo xooggiinnaa waxtarla'aan buu idinkaga dhammaan doonaan, waayo, dhulkiinno midho ma dhali doono, oo dhirta dalka ku taalna midho kama soo bixin doonaan. **21** Oo haddaad i sii caasisaan oo aydaan i dhegaysan, toddoba jeer oo kale ayaan belaayo idinku soo dejin doonaan siday dembiyadiinno yihin. **22** Oo waxaan dheddiinna ku soo dayn doonaan dugaaggaa duurka, kuwaasoo carruurtinna idinka dhifan doona, oo xoolihiinna baabbi'in doona, oo idin kala yarayn doona, oo jidadkiinnaa cidla bay noqon doonaan. **23** Oo weliba waxyalaalahaas daraaddood haddaad eddeb ku soo yeelan weydaan, laakiinse aad i sii caasisaan, **24** markaaasaa aniguna gees baan idinka ahaan doonaan oo waan idin layn doonaan, xataa toddoba jeer ayaan dembiyadiinna aawadood idin layn doonaan. **25** Oo waxaan idinku soo dejin doonaan seef idinka aargudda aanadii axdiga, oo magaaloyinkiinna waad ku soo wada ururi doontaan, oo anna belaayo waan idinku dhex ridi doonaan, markaaasaa cadowga u gacangeli doontaan. **26** Oo markaaasaa usha kibistiinna jebiyo, tobantun naagood ayaa kibistiinna isku foorno ku dubi doontaan, oo haddana waxay kibistiinna idinku sii doonaan miisaan, oo kolkaad cuntaanna kama dhergi doontaan. **27** Oo haddaad waxyalaalahaas oo dhan igu dhegaysan weydaan, illosee aad i sii caasisaan, **28** markaaasaa aniguna gees idinka ahaan doonaan, waanana xanaaqi doonaan, oo dembiyadiinna aawadoodna ayaan toddoba jeer oo kale idin edbin doonaan. **29** Oo waxaad cuni doontaan hilibka wiilaashiinna, oo waxaad cuni doontaan hilibka gabdhiihinna. **30** Oo anigu meelihiinna sarsare waan dumintun doonaan, oo sanamayadiinna qorraxdane waan wada baabbi'in doonaan, oo meydakkiinnaa waxaan ku dul xoori doonaan meyka sanamayadiinna; oo naftayduna way idin karhi doontaa. **31** Oo magaaloyinkiinna baabba' waan ka dhigi doonaan, oo meeshiinna quduuska ahna cidla waan ka dhigi doonaan, oo weliba carafaa fooxiinna udgoon ma an

ursan doono. **32** Oo weliba dalkana cidla baan ka dhigi doonaan, oo cadaawaayaashiinna dalka dhex degganuna taas way la yaabi doonaan. **33** Oo waxaan idinku kala dhex firdhiin doonaan quruumaha, oo seef gal la' waan idinla daba geli doonaan, dalkiinnaa cidla buu noqon doonaan, oo magaaloyinkiinnaa baabba' bay noqon doonaan. **34** Oo markaaasaa dalku sabtiyadiisa ku raaxaysan doonaan intuu cidla yahay oo idinku aad joogtaan dalka cadaawaayaashiinna oo dhan; oo wakhtigaas oo dhan dalku wuu iska nasaan doonaan, oo wuxuu ku raaxaysan doonaan sabtiyadiisa. **35** Oo dalku intuu cidla yahay oo dhan wuu iska nasaan doonaan, nasashadaa oo ah mid uusan sabtiyadiinna helin markaaad degganaydeen. **36** Oo intii idinka hadhana waxaan qalbigooda ku ridi doonaan fulanimo, iyago dalalka cadaawaayaashhooda dhex jooga, oo sanqadha caleen dabaylu kaxaynayo ayaa iyaga eryan doonta, oo waxay uga carari doonaan sida qof seef uga cararo, oo iyadoo aan ninna eryanay ayay iska daadan doonaan. **37** Oo iyago aan ninna eryanay ayaa midkoobda midka kale ku turunturoon doonaan sidii iyago seef ka baqanahan. Oo innaba ma aad yeelan doontaan itaal aad cadaawaayaashiinna isku hor taagtaan. **38** Waxed ku dhex baabbi'i doontaan quruumaha, oo dalka cadaawaayaashiinna waa idin hammaysan doonaan. **39** Oo intii idinka hadhana iyago dalka cadaawaayaashiinna jooga ayay xumaatadooda u dulloobi doonaan, oo weliba xumaatooyinkii awowayaashoodna ayay u dulloobi doonaan. **40** Wayna qiran doonaan xumaatadoodii iyo xumaatadoodi awowayaashhood, iyo xadgudubki ay igu xadgudbeen, iyo weliba caasinimadii ay igu caasiyeen **41** oo aan aawadeed iyaga gees uga noqday, oo aan dalkii cadaawaayaashooda u geeyey. Markaaasaa hadday qalbigooda buuqoqabka ah hoosaysiyyaan, oo ay aqbalan taqsiiro xumaatadooda, **42** ayaan soo xusuusan doonaan axdigaygii aan Yacquub la dhigatay, iyo weliba axdigaygii aan Isxaaq la dhigatay, oo weliba waxaan kaloo soo xusuusan doonaan axdigaygii aan Ibraahim la dhigatay, oo dalkana waan soo xusuusan doonaan. **43** Oo iyagu dalka way ka tegi doonaan, oo wuxuu ku raaxaysan doonaan sabtiyadiisa intuu cidla yahay oo iyagu ay ka maqan yihiin oo dhan; oo iyagona way aqbalan doonaan taqsiiro xumaatadooda, maxaa yeelay, way diideen xukummadaydii, oo naftooduna qaynuunnadday karahday. **44** Laakiinse in kastoo ay saas sameeyeey anigu intay dalka cadaawaayaashhooda joogaan oo dhan iyaga diidi maayo, karhina maayo, wada baabbi'inna maayo, oo axdigaygii aan la dhigatay jebin maayo, waayo, aniga ayaa ah Rabbiga llaahooda ah. **45** Laakiinse iyaga daraaddood ayaan u xusuusan doonaan axdigii aan la dhigatay awowayaashhood, kuwaasoo aan, iyadoo ay quruumuhu u jeedaan, dalkii Masar uga soo bixiyey si aan iyaga llaah ugu ahaado, waayo, aniga ayaa Rabbiga ah. **46** Kuwaasoo waa qaynuunnadii iyo xukummadii iyo sharciyadii uu Rabbigu u dhexelsiyey isaga qudhiiisa iyo reer binu Israa'iil oo uu Muuse ugu soo dejiyey Buur Siinay.

27 Markaaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **2** Dadka reer binu Israa'iil la hadal oo waxaad ku tidhaahdaa, Haddii nin nidar gal, qofafka waa inay Rabbiga ugu ahaadaan sidaad ugu qimaysa. **3** Oo inta labka ah oo jirta labaatan sannadood iyo ilaa lixdan sannadood qimayntooda aad qimayso waa inay ahaataa konton sheqel oo lacag ah oo le'eg sheqelka meesha quduuska ah. **4** Oo qofku hadduu dhaddig yahayna markaaasaa qimayntaado ha ahaato soddon sheqel. **5** Oo qofku hadduu shan sannadood jiro iyo ilaa labaatan sannadood, markaaas kii lab waxaad ku qimaysaa labaatan sheqel, oo tii dhaddigna waxaad ku qimaysaa tobantun sheqel. **6** Oo haddii qofku jiro bil iyo ilaa shan sannadood, markaaas qofkii lab waxaad ku qimaysaa shan sheqel oo lacag ah, tii dhaddigna waxaad ku qimaysaa saddex sheqel oo lacag ah. **7** Oo haddii qofku lixdan

jir yahay amase ka sii weyn yahay, hadduu lab yahay waxaad ku qiiimaysaa shan iyo tobant sheqel, hadduu dhaddig yahayna waxaad ku qiiimaysaa tobant sheqel. **8** Laakiinse qofku hadduu ka miskiinsan yahay intaad ku qiiimaysay, markaas waa in la soo taagaa wadaadka hortiisa, oo wadaadku waa inuu qiimeeyaa, oo qofkii nidarka galay intuu awoodoo waa in wadaadku ku qiiimeeyaa. **9** Oo neef Rabbiga qurbaan loogu bixiyo hadduu yahayna, wax alla wixii qof Rabbiga saas ugu bixiyaa quduus bay ahaan doonaan. **10** Oo isagu waa inuusan doorin, ama waa inuusan neef fiican mid xun ku beddelin, ama neef xun mid fiican ku beddelin, oo hadduu neef neef kale ku beddelo, markaas neefkii hore iyo kii lagu beddelayba waa inay quduus wada ahaadaan. **11** Oo neefku hadduu yahay neef nijaas ah oo aan Rabbiga qurbaan loogu bixin, markaas isagu neefka ha soo taago wadaadka hortiisa, **12** oo wadaadku ha qiiimeeyo, hadduu xun yahay iyo hadduu fiican yahayba, oo adiga wadaadka ahu intii aad ku qiiimayo waa inay ahaataa. **13** Laakiinse isagu hadduu doonayo inuu furto, waa inuu ku sii daraa intii aad ku qiiimaysay oo shan meelood loo dhigay meesheed. **14** Oo haddii qof doonayo inuu gurigiisa quduus uga dhigo Rabbiga, markaas wadaadku waa inuu qiimeeyaa hadduu xun yahay iyo hadduu fiican yahayba, oo siddii wadaadku ku qiiimeeyo ha ahaato. **15** Oo kii quduus ka dhigay hadduu doonayo inuu gurigiisi soo furto, markaas ha ku sii daro lacagtii aad ku qiiimaysay oo shan meelood loo dhigay meesheed, markaas isagaa lahaan doona. **16** Oo haddii nin doonayo inuu Rabbiga quduus uga dhigo qaar ka mid ah beertuu leeyayah, markaas waxaad ku qiiimaysaa inta abuurkeedu dhan yahay; xomeer muggiis oo shaciir abuur ah waa in lagu qiimeeyaa konton sheqel oo lacag ah. **17** Oo beertiisa hadduu quduus ka dhigo oo uu ka bilaabo sannadda yubilii ah, markaas intaad ku qiiimaysay ha ahaato. **18** Laakiinse hadduu beertiisa quduus ka dhigo sannadda yubilii ah dabadeed, markaas wadaadku waa inuu lacagta u xisaabaa intay yihii sannadaha ka dhiman sannadda yubilii ah, oo intaad ku qiiimaysayna waa in wax laga sii dhimaa. **19** Oo kii beerta quduus ka dhigay hadduu doonayo inuu soo furto markaas waa inuu ku sii daraa lacagtii aad ku qiiimaysay oo shan meelood loo dhigay meesheed, oo dabadeedna mar labaad buu mulkin doonaa. **20** Laakiinse hadduuus doonayn inuu beerta soo furto, ama hadduu beerta nin kale ka ibbiyey, markaas mar dambe waa inaan la soo furan, **21** laakiin beertu markay wareegto sannadda yubilii ah, waxay quduus u ahaan doontaa Rabbiga sidii beer isaga loo soocay, hantideedana waxaa yeelan doona wadaadka. **22** Oo hadduu Rabbiga quduus uga dhigo beer uu soo iibsaday oo aan ahayn beerta hantidiisa ah, **23** markaas wadaadku waa inuu xisaabaa qiiimihii aad ku qiiimaysay tan iyo sannadda yubilii ah, oo isla maalintaas isagu waa inuu wixii aad beerta ku qiiimaysay u bixiyaa sida wax Rabbiga quduus u ah. **24** Oo sannadda yubilii ahna beertu waxay u noqon doontaa kii laga soo iibsaday, kaasoo ah kii dhulka hanti u leh. **25** Oo waxa aad wax ku qiiimayo oo dhammu waa inay waafaqsanaadaan sheqelka meesha quduuska ah, oo sheqelku waa inuu ahaadaa labaatan geeraah. **26** Laakiinse xayawaanka curadkooda Rabbiga gooni ahaanta loogu soocay ninna waa inuusan quduus ka dhigjin, hadduu dibi yahay iyo hadduu ido yahayba, waayo, waxaa iska leh Rabbiga. **27** Oo hadduu yahay neef nijaas ah markaas isagu waa inuu ku furtaa intii aad ku qiiimayo, oo weliba waa inuu ku sii daraa intaas oo shan meelood loo dhigay meesheed, oo haddaan la soo furanna waa in lagu iihiyaa intii aad ku qiiimayo. **28** Habase yeshee wixii gooni loo sooco, oo qof waxyaalihiisa oo dhan Rabbiga uga sooco, hadday waxaasu yihii qof, ama neef, ama beerta hantidiisa ah, waa inaan innaba la iibin ama la furan, waayo, wax kasta oo gooni loo sooco waa wax Rabbiga ugu wada quduusan. **29** Oo qof alla qofkii gooni loo sooco oo dadka laga sooco oo dhan waa inaan innaba la soo furan,

laakiinse hubaal waa in la dilaa. **30** Oo meeltobnaadka waxa dalka ka baxa oo dhan hadday yihii dhulka iniihiisa ama hadday yihii midhaha dhirtaba. Rabbiga iska leh, oo waa wax Rabbiga quduus u ah. **31** Oo haddii qof doonayo inuu wax meeltobnaadkiisii ah furto waa inuu ku daraa waxaas oo shan meelood loo dhigay meeshod. **32** Oo kulli meeltobnaadka lo'da ah ama kan adhiga ah oo dhan, wax alla wixii lagu tiriyoo ee hoos maro usha adhijirka, meeltobnaadku waa inuu Rabbiga quduus u ahaadaa. **33** Oo neefkaasu inuu xun yahay iyo inuu fiican yahay, isagu waa inuusan kala hubsan, waana inuusan beddelin, oo kolnaba hadduu beddelo, markaas isagii iyo kii lagu beddelayba waa inay quduus wada ahaadaan ee aan la soo furan. **34** Kuwanu waa amarradii Rabbigu Muuse kaga amray Buur Siinay oo uu reer binu Israa'iil ugu soo dhiibay.

Tirintii

1 Rabbigu wuxuu Muuse kula hadlay cidladii Siinay, isagoo ku jira teendhadii shirk, bishii labaad maalinteedii kowaad, oo ah sannaddii labaad oo ay dalkii Masar ka soo bexeen dabadeed, oo wuxuu ku yidhi, **2** Shirka reer binu Israa'iil oo dhan u soo tiriya qolo qolo iyo reer reer, sida ay tirada magacyadoodu tahay, nin kasta madax madax u tiriya. **3** Oo waxaad trisaan intii labaatan sannadood jirta iyo intii ka sii weyn. Inta reer binu Israa'iil oo dagaal u bixi kartaa oo dhan adiga iyo Haaruun waa inaad koox koox u tiraasaan. **4** Oo waa inuu idinla jiraa qabili kasta nin ka mid ah oo reerka aabbiihiis madax u ah. **5** Oo nimanka isla kiin taagi doona magacyadooduna waa kuwan: reer Ruubbeen waxaa ka iman Eliisuur ina Shedeeyuur. **6** Reer Simecoonna waxaa ka iman Shelumi'eel ina Suuriishadday. **7** Reer Yahuudahna waxaa ka iman Naxshoon ina Cammiishadday. **8** Reer Isaakaarna waxaa ka iman Netaneel ina Suuhaar. **9** Reer Sebulunna waxaa ka iman Eli'i'aab ina Xeelon. **10** Oo kuwa reer Yuusufna waxaa reer Efrayim ka iman Eliishaamaac ina Cammiihuud: oo waxaa reer Manaseh ka iman Gamalli'eel ina Fedaaahsuur. **11** Oo reer Benyaamiinna waxaa ka iman Abiidaan ina Gidconii. **12** Oo reer Daanna waxaa ka iman Axiiceser ina Cammiishadday. **13** Oo reer Aasheerna waxaa ka iman Fagci'eel ina Cokraan. **14** Oo reer Gaadna waxaa ka iman Eliyaasafa ina Decuu'eel. **15** Oo reer Naftaalinna waxaa ka iman Axiirac ina Ceynaan. **16** Kuwanu waa kuwa shirkha looga yeedhay oo amiirro u ahaa qabiilooyinka aabbayaashood, oo waxay ahaayeen madaxdii kumanyaalka reer binu Israa'iil. **17** Markaasaa Muuse iyo Haaruun waxay kaxaysteen niimankaas la magacaabay, **18** oo shirkii oo dhan ayay isu soo ururiyeen bishii labaad maalinteedii kowaad, oo waxay u soo abtirsadeen qolo qolo iyo reer reer, oo ay madax madax u tiriyeen sida tirada magacyadoodu ay ahayd intii labaatan sannadood jirtay iyo intii ka sii weynaydba. **19** Oo Muusena wuxuu iyajji cidlada Siinay ugu tiriyeey sidi Rabbigu ku amray. **20** Oo reer Ruubbeen oo ahaa curadkii Israa'iil farcankoodii, qolo qolo iyo reer reer, sidii ay tirada magacyadoodu ahayd markii madax madax loo tiriyeey, nin kasta oo labaatan sannadood jiray iyo intii ka sii weynaydba, in alla intii dagaal u bixi kartay oo dhan, **21** intii iyaga laga tiriyeey oo ahayd qabiilkii reer Ruubbeen waxay ahaayeen lix iyo afartan kun iyo shan boqol. **22** Oo reer Simecoon farcankoodii, qolo qolo iyo reer reer, kuwii iyaga laga tiriyeey sidi ay tirada magacyadoodu ahayd markii madax madax loo tiriyeey, nin kasta oo labaatan sannadood jiray iyo intii ka sii weynaydba, in alla intii dagaal u bixi kartay oo dhan, **23** intii iyaga laga tiriyeey oo ahayd qabiilkii reer Simecoon waxay ahaayeen sagaal iyo konton kun iyo saddex boqol. **24** Oo reer Gaadna farcankoodii, qolo qolo iyo reer reer, sidii ay tirada magacyadoodu ahayd, intii labaatan sannadood jirtay iyo intii ka sii weynaydba, in alla intii dagaal u bixi kartay oo dhan, **25** intii iyaga laga tiriyeey oo ahayd qabiilkii reer Gaad waxay ahaayeen shan iyo afartan kun iyo lix boqol iyo konton. **26** Oo reer Yahuudahna farcankoodii, qolo qolo iyo reer reer, sidii ay tirada magacyadoodu ahayd, intii labaatan sannadood jirtay iyo intii ka sii weynaydba, in alla intii dagaal u bixi kartay oo dhan, **27** intii iyaga laga tiriyeey oo ahayd qabiilkii reer Yahuudah waxay ahaayeen afar iyo toddobaatan kun iyo lix boqol. **28** Oo reer Isaakaarna farcankoodii, qolo qolo iyo reer reer, sidii ay tirada magacyadoodu ahayd, intii labaatan sannadood jirtay iyo intii ka sii weynaydba, in alla intii dagaal u bixi kartay oo dhan, **29** intii iyaga laga tiriyeey oo ahayd qabiilkii reer Isaakaar waxay ahaayeen afar iyo konton kun iyo afar boqol. **30** Oo reer Sebulunna farcankoodii, qolo qolo iyo reer reer, sidii ay tirada magacyadoodu ahayd, intii labaatan sannadood jirtay iyo intii ka sii weynaydba, in

alla intii dagaal u bixi kartay oo dhan, **31** intii iyaga laga tiriyeey oo ahayd qabiilkii reer Sebulun waxay ahaayeen toddoba iyo konton kun iyo afar boqol. **32** Oo kuwa reer Yuusuf oo ahaa reer Efrayim farcankoodii, qolo qolo iyo reer reer, sidii ay tirada magacyadoodu ahayd, intii labaatan sannadood jirtay iyo intii ka sii weynaydba, in alla intii dagaal u bixi kartay oo dhan, **33** intii iyaga laga tiriyeey oo ahayd qabiilkii reer Efrayim waxay ahaayeen afartan kun iyo shan boqol. **34** Oo reer Manasehna farcankoodii, qolo qolo iyo reer reer, sidii ay tirada magacyadoodu ahayd, intii labaatan sannadood jirtay iyo intii ka sii weynaydba, in alla intii dagaal u bixi kartay oo dhan, **35** intii iyaga laga tiriyeey oo ahayd qabiilkii reer Manaseh waxay ahaayeen laba iyo soddon kun iyo laba boqol. **36** Oo reer Benyaamiinna farcankoodii, qolo qolo iyo reer reer, sidii ay tirada magacyadoodu ahayd, intii labaatan sannadood jirtay iyo intii ka sii weynaydba, in alla intii dagaal u bixi kartay oo dhan, **37** intii iyaga laga tiriyeey oo ahayd qabiilkii reer Benyaamiin waxay ahaayeen shan iyo soddon kun iyo afar boqol. **38** Oo reer Daanna farcankoodii, qolo qolo iyo reer reer, sidii ay tirada magacyadoodu ahayd, intii labaatan sannadood jirtay iyo intii ka sii weynaydba, in alla intii dagaal u bixi kartay oo dhan, **39** intii iyaga laga tiriyeey oo ahayd qabiilkii reer Daan waxay ahaayeen laba iyo lixdan kun iyo toddoba boqol. **40** Oo reer Aasheerna farcankoodii, qolo qolo iyo reer reer, sidii ay tirada magacyadoodu ahayd, intii labaatan sannadood jirtay iyo intii ka sii weynaydba, in alla intii dagaal u bixi kartay oo dhan, **41** intii iyaga laga tiriyeey oo ahayd qabiilkii reer Aasheerna waxay ahaayeen kow iyo afartan kun iyo shan boqol. **42** Oo reer Naftaalinna farcankoodii, qolo qolo iyo reer reer, sidii ay tirada magacyadoodu ahayd, intii labaatan sannadood jirtay iyo intii ka sii weynaydba, in alla intii dagaal u bixi kartay oo dhan, **43** intii iyaga laga tiriyeey oo ahayd qabiilkii reer Naftaalinna waxay ahaayeen saddex iyo konton kun iyo afar boqol. **44** Kuwaasuu waa kuwii la tiriyeey, oo ay tiriyeen Muuse iyo Haaruun iyo amiiradii reer binu Israa'iil oo laba iyo tobani ahayd qabiilkii reer Naftaalinna waxay ahaayeen saddex iyo konton kun iyo afar boqol. **45** Haddaba intii reer binu Israa'iil oo dhan ee reerihii aabbayaashood laga tiriyeey, intii labaatan sannadood jirtay iyo intii ka sii weynaydba, in alla intii dagaal u bixi kartay oo dhan oo reer binu Israa'iil dhex joogtay, **46** xataa intii la tiriyeey oo dhhammu waxay ahaayeen lix boqol iyo saddex kun, iyo shan boqol iyo konton. **47** Laakiinse qabiilkii reer Laawi reer reer looma tirin. **48** Waayo, Rabbigu waa la hadlay Muuse oo wuxuu ku yidhi, **49** Qabiilkii reer Laawi oo keliya waa inaadan tirin, oo reer binu Israa'iilna waa inaadan tiradooda ku dhix darin, **50** laakiinse reer Laawi waxaad u doorataa inay u taliyaan taambuugga maragga, iyo alaabtiisa oo dhan, iyo waxa uu isagu leeyahay oo dhan. Iyagu waa inay taambuugga iyo alaabtiisa oo dhan sidaan, oo ay u adeegaan, oo ay taambuugga hareerihiisa degaan. **51** Oo markii taambuugga hor u dhaqaqaqayoo reer Laawi waa inay furaan, markii taambuugga la dhisayona reer Laawi waa inay dhisaan, oo shisheeyihii u soo dhowaadana waa in la dilaa. **52** Oo reer binu Israa'iilna markay teendhooyinkooda dhistaan, nin waluba tiisa xeradiisa ha ka dhisto, oo nin waluba calankiisa ha uga ag dhistro sida ciidammadoodu yihiin. **53** Laakiinse reer Laawi waa inay teendhooyinkooda ka dhistaan taambuugga maragga hareerihiisa, si aad cadho ugu soo degin shirkha reer binu Israa'iil; oo reer Laawi waa inay u taliyaan taambuugga maragga. **54** Oo reer binu Israa'iil sidaasay yeeleen; oo sidi Rabbigu Muuse ku amray oo dhan ayay wada yeeleen.

2 Markaasaa Rabbigu la hadlay Muuse iyo Haaruun, oo wuxuu ku yidhi, **2** Reer binu Israa'iil waa in nin waluba teendhadiiisa ka ag dhistaan calankiisa, iyagoog ag jooga bandiradiihii reerka aabbahood, oo waa inay teendhooyinkooda ka dhistaan meel teendhada shirkha ka hor jeedda oo hareeraheeda ah. **3** Oo kuwa ka dhistaan xagga

bari dhanka qorrax ka soo baxa waa inay ahaadaan kuwa calanka xerada reer Yahuudah sida ciidammadoodu yihiin, oo amiirka reer Yahuudahna waa inuu ahaadaa Naxshoon ina Cammiinaadaab. **4** Oo ciidankiisii kuwii laga tirihey waxay ahaayeen afar iyo toddobaatan kun iyo lix boqol. **5** Oo kuwa ku xiga oo agtiisa ka dhistaana waa inay ahaadaan qabiilka reer Isakaar, oo amiirka reer Isakaarna waa inuu ahaadaa Netaneel ina Suucaar. **6** Oo ciidankiisii kuwii laga tirihey waxay ahaayeen afar iyo konton kun iyo afar boqol. **7** Qabiilka reer Sebulunna, oo amiirka reer Sebulunna waa inuu ahaadaa Elii'aab ina Xeelon. **8** Oo ciidankiisii kuwii laga tiriyeeyna waxay ahaayeen toddoba iyo konton kun iyo afar boqol. **9** Oo kulli intii xerada reer Yahuudah laga tirihey oo dhammu waxay ahaayeen boqol iyo lix iyo siddeetan kun iyo afar boqol, siday ciidammadoodu yihiin, oo iyagu waa inay marka hore baxaan. **10** Oo xagga koonfureedna waa inuu ahaadaa calanka xerada reer Ruubbeen, siday ciidammadoodu yihiin, oo amiirka reer Ruubbeenna waa inuu ahaadaa Eliisuur ina Shedeeyuur. **11** Oo ciidankiisii kuwii laga tirihey waxay ahaayeen lix iyo afartan kun iyo shan boqol. **12** Oo kuwa ku xigaana waa inay ahaadaan qabiilka reer Simecoon. Oo amiirka reer Simecoonna waa inuu ahaadaa Shelumi'eel ina Sturriishadday. **13** Oo ciidankiisii kuwii laga tirihey waxay ahaayeen sagaal iyo konton kun iyo saddex boqol. **14** Qabiilka reer Gaadna, oo amiirka reer Gaadna waa inuu ahaadaa Eliyaasaaf ina Recuu'eel. **15** Oo ciidankiisii kuwii laga tirihey waxay ahaayeen shan iyo afartan kun iyo lix boqol iyo konton. **16** Oo kulli intii xeradii reer Ruubbeen laga tirihey waxay ahaayeen boqol iyo kow iyo konton kun iyo afar boqol iyo konton, siday ciidammadoodu ahaayeen. Oo iyana waa inay marka labaad baxaan. **17** Dabadeedna teendhada shirku waa inay baxdaa, iyadoo kooxda reer Laawi ku dhix jirta kooxaha kale, oo siday u degaan waa inay u baxaan, nin kasta oo meeshiis ku jira oo calankooda ag jooga. **18** Oo dhanka galbeedha waa inuu ahaadaa calanka xerada reer Efrayim siday ciidammadoodu yihiin, oo amiirka reer Efrayimna waa inuu ahaadaa Eliishaamaac ina Cammiihuud. **19** Oo ciidankiisii kuwii laga tirihey waxay ahaayeen afartan kun iyo shan boqol. **20** Oo qabiilka reer Manaseh waa inuu ku xigaa; oo amiirka reer Manasehna waa inuu ahaadaa Gamalii'eel ina Fedaahsuur. **21** Oo ciidankiisii kuwii laga tirihey waxay ahaayeen laba iyo soddon kun iyo laba boqol. **22** Qabiilki reer Benyaamiinna, oo amiirka reer Benyaamiinna waa inuu ahaadaa Abiidaan ina Gidconii. **23** Oo ciidankiisii kuwii laga tirihey waxay ahaayeen shan iyo soddon kun iyo afar boqol. **24** Oo kulli intii xerada reer Efrayim laga tirihey waxay ahaayeen boqol iyo siddeed kun iyo boqol, siday ciidammadoodii ahaayeen. Oo iyana waa inay marka saddexaad baxaan. **25** Oo dhanka woqooyina waa inuu ahaadaa calanka xerada reer Daan siday ciidammadoodu yihiin, oo amiirka reer Daanna waa inuu ahaadaa Axiiceser ina Cammiishadday. **26** Oo ciidankiisii kuwii laga tirihey waxay ahaayeen laba iyo lixdan kun iyo toddoba boqol. **27** Oo qabiilka reer Aasheer waa inuu ku xigaa, oo amiirka reer Aasheerna waa inuu ahaadaa Fagci'eel ina Cokraan. **28** Oo ciidankiisii kuwii laga tirihey waxay ahaayeen kow iyo afartan kun iyo shan boqol. **29** Qabiilki reer Naftaalina, oo amiirka reer Naftaalina waa inuu ahaadaa Axirrac ina Ceynaan. **30** Oo ciidankiisii kuwii laga tirihey waxay ahaayeen saddex boqol iyo konton kun iyo afar boqol. **31** Oo kulli intii xerada reer Daan laga tirihey waxay ahaayeen boqol iyo toddoba iyo konton kun iyo lix boqol. Oo iyagu waa inay baxaan marka ugu dampbaysa, iyago calammadooda ag jooga. **32** Kuwaasu waa intii laga tirihey reer binu Israa'iil siday reerahoodu ahaayeen. Kulli intii xerooyinka laga tirihey sidii ciidammadoodii ahaayeen waxay ahaayeen lix boqol iyo saddex kun iyo shan boqol iyo konton. **33** Laakinse reer Laawi laguma tirin reer binu Israa'iil, waayo, sidaas ayaa Rabbigu Muuse ku amray. **34** Sidaasay reer binu

Israa'iil yeeleen, oo kulli wixii Rabbigu Muuse ku amray, sidaasay dhammaan uga ag dhisteen calammadoodii, oo sidaasay ugu bixeent siday qoladoodii iyo reerahoodii ahaayeen.

3 Haddaba kuwanu waxa weeye farcammadii Haaruun iyo Muuse waagii Rabbigu Muuse kula hadlay Buur Siinay. **2** Oo kuwanu waa wiilashii Haaruun magacyadoodii, Naadaab oo curadkii ahaa, iyo Abiihuu, iyo Elecaasaar, iyo litaamaar. **3** Kuwaasu waa wiilashii Haaruun magacyadoodii, oo waa wadaaddadii la subkay oo uu gooni uga dhigay inay adeegaan shuquqla wadaadnimada. **4** Naadaab iyo Abiihuu waxay ku dhinteen Rabbiga hortiisa, markay dab qalaad ku bixiyeen Rabbiga hortiisa iyagoo cidlada Siinay jooga, oo iyagu carruurna ma ay lahayn. Markaasay Elecaasaar iyo litaamaar shuquklii wadaadnimada kaga adeegi jireen aabbahood Haaruun hortiisa. **5** Kolkaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **6** Qabiilka reer Laawi soo dhowee oo wadaadka Haaruun hortiisa keen inay isaga u adeegaan. **7** Oo iyagu waa inay amarkisa iyo amarka shirku oo dhan ku yeelaan teendhada shirku horteeda si ay hawsha taambuugga u sameeyaan. **8** Oo waa inay dhawraan alaabta teendhada shirku oo dhan, iyo amarka reer binu Israa'iil, si ay hawsha taambuugga u sameeyaan. **9** Oo adigu waa inaad reer Laawi siisa Haaruun iyo wiilashisaba, oo iyaga dhammaantood waa la siiyey reer binu Israa'iil aawadood. **10** Oo waa inaad Haaruun iyo wiilashisa doorataa, oo iyagu waa inay dhawraan wadaadnimadooda, oo shisheeyihii u soo dhowaadana waa in la dilaa. **11** Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **12** Oo bal eeg, anna waxaan reer Laawi kala dhix baxay reer binu Israa'iil intii aan ka qaadan lahaa curadyada reer binu Israa'iil ee maxalka furtu oo dhan, oo reer Laawi waxay ahaanayaan kuwaygii, **13** waayo, curadyada oo dhan anigaa iska leh. Maalintii aan curadyadii Masar oo dhan wada laayay ayaan quduus ka wada dhigtay curadyada reer binu Israa'iil, dad iyo duunyoba, oo iyagu kuwaygay ahaanayaan, waayo, aniga ayaa Rabbiga ah. **14** Oo haddana Rabbigu wuxuu Muuse kula hadlay cidlada Siinay, oo wuxuu ku yidhi, **15** Reer Laawi oo dhan u soo wada tiri reer reer iyo qolo qolo. Nin kasta oo bil jira ama ka sii weyn waa inaad tirisaa. **16** Markaasaa Muuse iyaggi u tirihey sidii eraygi Rabbigu ahaa oo uu isaga ugu amray. **17** Kuwanu waxay ahaayeen wiilashii Laawi magacyadoodii: Gershoon, iyo Qohaad, iyo Meraarii. **18** Oo kuwanuna waa magacyadii wiilashii Gershoon siday qolooyinkoodu yihiin, Libnii iyo Shimcii. **19** Oo wiilashii Qohaad siday qolooyinkoodu yihiin waa Camraam, iyo Isehaar, iyo Xebroon, iyo Cusi'eel. **20** Oo wiilashii Meraarinna siday qolooyinkoodu yihiin waa Maxlii iyo Mushii, kuwanu waa qolooyinkii reer Laawi siday reerahoodu yihiin. **21** Oo Gershoon waxaa ka soo farcamay reer Libnii iyo reer Shimcii, kuwaasu waa qolooyinkii reer Gershoon. **22** Oo kuwii iyaga laga tirihey siday ahayd tiradii kuwii lab ahaa oo dhan, intii bil jirtay ama ka sii weynayd, kulli intoodii la tirihey waxay ahaayeen toddoba kun iyo shan boqol. **23** Oo reer Gershoon qolooyinkoodii waa inay taambuugga dabadiisa xagga galbeedka teendhooyinkooda ka dhistaan. **24** Oo amiirka reer Gershoonna waa inuu ahaadaa Eliyaasaaf ina Laa'eel. **25** Oo reer Gershoonna waa inay teendhada shirku ugu taliyaan taambuugga, iyo Teendhada, iyo dedkeeda, iyo daaha iridda teendhada shirku, **26** iyo barxadda daahyadeeda, iyo daaha iridda barxadda oo taambuugga iyo meesha allabariga ku wareegsan iyo xadhkihi hawsha lagu qabto oo dhan. **27** Oo Qohaadna waxaa ka soo farcamay reer Camraam, iyo reer Isehaar, iyo reer Xebroon, iyo reer Cusi'eel; kuwaasu waa qolooyinkii reer Qohaad. **28** Siday ahayd tiradii kuwii lab ahaa oo dhan intii bil jirtay ama ka sii weynayd waxay ahaayeen siddeed kun iyo lix boqol, oo waxay u taliyeen meesha quduuska ah. **29** Oo qolooyinka reer Qohaad waa inay taambuugga dhankiisa koonfureed

teendhooyinkooda ka dhistaan. **30** Oo amiirka reer Qohaadna waa inuu ahaadaa Eliisaafaan ina Cusii'eel. **31** Oo iyana waxay u talin doonaan sanduuqa, iyo miiska, iyo laambadda, iyo meelaha allabariga, iyo weelasha meesha quduuska ah oo ay ku adeegaan, iyo daaha, iyo hawsha oo dhan. **32** Oo Elecaasaar ina wadaadka Haaruun waa inuu ahaadaa amiirka amiirrada reer Laawi, oo wuxuu korka ka ilaalil doonaa kuwa u taliya meesha quduuska ah. **33** Oo Meraarina waxaa ka soo farcamay reer Maxlii iyo reer Mushii, kuwaasu waa qolooyinkii reer Meraarii. **34** Oo kuwoodii loo tirihey siday ahayd tiradii kuwii labka ahoo oo dhan, intii bil jirtay ama ka sii weynayd, waxay ahaayeen lix kun iyo laba boqol. **35** Oo qabiilka reer Meraarii amiirkoodii wuxuu ahaa Surii'eel ina Abiihayil, oo iyana waa inay taambuugga dhankiisa woqooyi teendhooyinkooda ka dhistaan. **36** Oo reer Meraarii waxaa loo amray inay u taliyaan taambuugga looxyadiisa, iyo ulihiisa gudban, iyo tiirarkisa, iyo saldhigiyadisa, iyo alaabtisa oo dhan, iyo hawshiisa oo dhan, **37** iyo tiirarka barxadda ku wareegsanna, iyo saldhigiyadooda, iyo musaammirooda iyo xadhkahooda. **38** Oo kuwa teendhooyinkooda ka dhistaan taambuugga xaggiisa bari iyo teendhada shirka horteeda xagga qorrax ka soo baxa waa inay ahaadaan Muuse iyo Haaruun iyo wiilashiisa, oo waxay reer binu Israa'iil ugu talinayaan meesha quduuska ah; oo shisheeyaha u soo dhowaadana waa in la dilaa. **39** Oo kulli intii reer Laawi ah ee la tirihey, oo Muuse iyo Haaruun ay qolo qolo ugu tiriyeen amarkii Rabbiga, kuwii lab ahaa oo dhan oo bil jiray ama ka sii weynaa, waxay ahaayeen laba iyo labaatan kun. **40** Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Tiri curadyada labka ah oo reer binu Israa'iil oo dhan, intii bil jirtay ama ka sii weyn, oo magacyadooda ku soo xisaab. **41** Oo waa inaad ii qaaddaa reer Laawi intii aad ii qaadi lahayd curadyada reer binu Israa'iil oo dhan, oo waa inaad xoolaha reer Laawina ii qaaddaa intii aad ii qaadi lahayd curadyada xoolaha reer binu Israa'iil oo dhan, waayo, aniga ayaan Rabbiga ah. **42** Markaasaa Muuse curadyadii reer binu Israa'iil oo dhan u tirihey sidiif Rabbigu ugu amray. **43** Oo curadyadii labka ahaa oo dhammu, sidiif tirada magacyadoodu ahayd, intii bil jirtay ama ka sii weynayd, kuwii iyaga laga soo tirihey waxay ahaayeen laba iyo labaatan kun iyo laba boqol iyo saddex iyo toddobaaten. **44** Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay, oo wuxuu ku yidhi, **45** Reer Laawi ii qaad intii aad ii qaadi lahayd curadyada reer binu Israa'iil oo dhan, oo xoolaha reer Laawina ii qaad intii aad ii qaadi lahayd xoolaha reer binu Israa'iil, oo reer Laawi kuwaygayaan, waayo, aniga ayaan Rabbiga ah. **46** Oo labada boqol iyo saddex iyo toddobaatanka curad oo reer binu Israa'iil oo ka sii badan reer Laawi, **47** madaxtiriskiiba waxaad iigu madax furataashan sheqel oo le'eg sheqelka meesha quduuska ah. (Sheqelku waa labaatan geeraah.) **48** Oo tiradooda dheeraadka ah lacagta lagu madax furtay waa inaad Haaruun iyo wiilashiisa siisaa. **49** Markaasaa Muuse lacagtii ka qaaday kuwii ka sii badnaa kuwii lagu madax furtay reer Laawi. **50** Oo curadyadii reer binu Israa'iil ayuu ka qaaday lacagtii, oo ahayd kun iyo saddex boqol iyo shan iyo lixdan sheqel oo le'eg sheqelka meesha quduuska ah. **51** Oo Muuse lacagtii madaxfurashada ahayd wuxuu u dhiiabay Haaruun iyo wiilashiisi, siduu ahaa eraygii Rabbigu Muuse ku amray.

4 Markaasaa Rabbigu Muuse iyo Haaruun la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **2** Reer Qohaad qolo qolo iyo reer reer uga soo tiri reer Laawi, **3** intii soddon sannadood jirta iyo intii ka sii weyn ilaa tan iyo konton jir dhammaan intii hawsha gasha si ay shuqulka teendhada shirka u sameeyaan. **4** Tanu waa hawshii reer Qohaad ee ku jirtay teendhada shirka. Waa inay waxyaalaha ugu wada quduusan ka adeegaan. **5** Markii dadkii xeradu ay guurayaan Haaruun iyo wiilashiisi waa inay galaan oo iyagu waa inay daaha ilxidhka ah soo dejeeyan oo ku daboolaan sanduuqa maragga. **6** Oo markaasaa

dushooda waa inay ded ah harag adhibadeed saaraan, oo ay ku kala dul bixiyaan maro kulligeed buluug ah, oo waa inay ulaha lagu qaado sudhaan. **7** Oo miiska kibista tusniintana waa inay ku kala bixiyaan maro buluug ah, oo ay dusheedan saaraan suxunta, iyo malqacada, iyo maddiibadaha, iyo koobabka wax lagaga shubo, oo kibista joogtada ahuna waa inay saarnaataa, **8** oo markaas waa inay dushooda maro cas ku kala bixiyaan oo ay isla taasna dedka ah haragga adhibadeedka ku daboolaan, oo ay markaas ulaha lagu qaado sudhaan. **9** Oo markaas waa inay maro buluug ah qaadaan oo ay ku daboolaan laambadda iftiinka, iyo laambadaheeda, iyo birqaabyadeeda, iyo alaabteeda lagu safeeyo, iyo weelasha saliidda oo dhan oo ay kaga adeegaan. **10** Oo iyada iyo alaabteeda oo dhanba waa inay qdhegeliyaan harag adhibadeed oo markaas waa inay usha lagu qaado sudhaan. **11** Oo meesha allabariga oo dahabka ahna waa inay maro buluug ah ku daboolaan, oo ay ku dedaan ded harag adhibadeed ah, oo markaas waa inay ulaha lagu qaado sudhaan. **12** Oo waa inay qaadaan alaabta lagu adeego oo dhan oo ay kaga adeegaan meesha quduuska ah, waana inay maro buluug ah ku wada dhex ridaan oo ay ded ah harag adhibadeed ku dedaan, oo ay usha lagu qaado sudhaan. **13** Oo waa inay meesha allabariga dambaska ka daadiyaan, oo ay maro guduudan ku kala dul bixiyaan. **14** Waana inay saaraan alaabteeda oo dhan oo ay kaga adeegaan, kuwaas oo ah idammada, iyo mudacyada, iyo majarafadaha, iyo maddiibadaha, iyo weelashii meesha allabariga oo dhan, oo markaas waa inay ku kala dul bixiyaan ded ah harag adhibadeed, oo ay ulaha lagu qaado sudhaan. **15** Oo Haaruun iyo wiilashiisu markay dhammeeyaan inay dedaan meesha quduuska ah iyo alaabta meesha quduuska ah oo dhan, oo ay dadkii xeradu guurayaan, reer Qohaad ha yimaadeen oo ha qaadeen; laakiinse iyagu waa inaanay taaban waxyaalaha quduuska ah si aanay u dhiman. Waxyaalahaasuu waa waxa teendhada shirka ku jira oo ay tahay in reer Qohaad qaadaan. **16** Oo wadaadka Haaruun ah wiilkiisa Elecaasaar ahuna waa inuu u taliyaan saliidda laambadda, iyo fooxa udgoon, iyo qurbaanka hadhuudhka oo joogtada ah, iyo saliidda lagu subkado, iyo shuqulka taambuugga oo dhan, iyo waxu ku jira oo dhan, kuwaasoo ah meesha quduuska ah iyo alaabteedaba. **17** Markaasaa Rabbigu la hadlay Muuse iyo Haaruun oo wuxuu ku yidhi, **18** Reer Qohaad qolooyinkooda ha ka goonyina reer Laawi dheddooda, **19** laakiinse sidan ku sameeyaa si ay noolaadaan oo aanay u dhiman markay u soo dhowaadaan waxyaalaha ugu wada quduusan. Haaruun iyo wiilashiisu waa inay gudaha galaan, oo ay iyaga u amraan hawshooda iyo waxqaadkooda, **20** laakiinse iyagu waa inaanay xataa daqiqad u gelin inay waxyaalaha quduuska ah arkaan, yaanay dhimane. **21** Oo haddana Rabbigu Muusuu la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **22** Reer Gershoonna qolo qolo iyo reer reer u soo tiri. **23** Intii soddon sannadood jirta iyo intii ka sii weyn ilaa tan iyo konton jirka waa inaad soo tirisaa, kulli inta hawsha gasha si ay shuqulka teendhada shirka u sameeyaan. **24** Tanu waa hawshii qolooyinka reer Gershoona oo ah adeegidda iyo waxqaadkaba. **25** Iyagu waa inay qaadaan daahyada taambuugga, iyo teendhada shirka, iyo dedkeeda, iyo dedka ah haragga adhibadeedka oo kor saaran, iyo ilxidhka irridha teendhada shirka, **26** iyo daahyada barxadda, iyo ilxidhka irridha barxadda ku ga taal taambuugga iyo meesha allabariga ee ku wareegsan, iyo xadhkahooda, iyo alaabta hawshooda oo dhan, oo wax alla wixii iyaga lagu sameeyo oo dhan, xaggooda waa inay kaga adeegaan. **27** Oo reer Gershoon waa inay amarka Haaruun iyo wiilashiisa ku qabtaan waxa ay qaadaan iyo shuqulka ay qabtaan oo dhan; oo idinku waa inaad ku amartaan waxay qaadayaan. **28** Oo tanuna waa qolooyinka reer Gershoon hawshooda ku saabsan teendhada shirka; oo shuqulkooduna waa inuu ka hooseeyaa gacanta

litaamaar ina Haaruun ee wadaadka ah. **29** Oo reer Meraariina waa inaad qolo qolo iyo reer reer u soo tirisaa. **30** Intii soddon sannadood jirta iyo intii ka sii weyn ilaa tan iyo konton jirka waa inaad soo tirisaa, mid kasta oo hawsha gal si uu shuqulka teendhada shirka u sameeyo. **31** Oo tanuna waa hawsha ay teendhada shirka ku leeyihii ee ah waxa loo amray inay qaadaan: looxiyada taambuugga, iyo uliiisa gudban, iyo tirarkisa, iyo saldhigiyadiisa. **32** iyo tirarka barxadda ku wareegsan, iyo saldhigiyadooda, iyo musaamiitooda, iyo xadhkhooda, iyo alaabtooda oo dhan, iyo hawshooda oo dhan. Oo magac magac waa inaad ugu amartaan alaabta ay qaadayaan. **33** Taasu waa hawshii qolooyinka reer Meraarii, sida ay tahay dhammaan hawshooda ku saabsan teendhada shirka, oo waxay ka hoosaysaa gacantii litaamaar ina Haaruun ee wadaadka ah. **34** Markaasaa Muuse iyo Haaruun iyo amiirradii shirku waxay reer Qohaad u tiriyeen qolo qolo iyo reer reer, **35** intii soddon sannadood jirtay iyo intii ka sii weynayd, ilaa tan iyo konton jirka, mid kasta oo hawsha geli jiray si uu shuqulka teendhada shirka u sameeyo. **36** Oo kuwoodii qolo qolo loo tirihey waxay ahaayeen laba kun iyo toddoba boqol iyo konton. **37** Kuwanu waa kuwii qolooyinkii reer Qohaad ee la tirihey, kulli intii ka adeegi jirtay teendhadii shirka, oo Muuse iyo Haaruun ay ku tiriyeen amarkii Rabbiga ee uu gacanta Muuse u dhiibay. **38** Oo kuwii reer Gershoon ee qolo qolo iyo reer reer loo soo tirihey, **39** intii soddon sannadood jirtay iyo intii ka sii weynayd ilaa tan iyo konton jirka, mid kasta oo hawsha geli jiray si uu shuqulka teendhada shirka u sameeyo, **40** xataa kuwoodii qolo qolo iyo reer loo tirihey **41** Oo kuwanuna waa kuwii qolooyinkii reer Gershoon, ee la tirihey, kulli intii ka adeegi jirtay teendhadii shirka, oo Muuse iyo Haaruun ay amarkii Rabbiga ku tiriyeen. **42** Oo kuwii qolooyinka reer Meraarii ee qolo qolo iyo reer reer loo tirihey, **43** intii soddon sannadood jirtay iyo intii ka sii weynayd ilaa tan iyo konton jirka, mid kasta oo hawsha geli jiray si uu shuqulka teendhada shirka u sameeyo, **44** xataa kuwii qolo qolo loo tirihey waxay ahaayeen saddex kun iyo laba boqol. **45** Kuwanu waa kuwii qolooyinka reer Meraarii oo la tirihey, oo Muuse iyo Haaruun ay ku tiriyeen amarkii Rabbiga ee uu gacanta Muuse u dhiibay. **46** Oo kulla intii reer Laawi ah oo la soo tirihey, oo Muuse iyo Haaruun iyo amiirradii reer binu Israa'iil ay qolo qolo iyo reer reer u soo tiriyeen, **47** intii soddon sannadood jirtay iyo intii ka sii weynayd xataa ilaa tan iyo konton jirka, mid kasta oo u Geli jiray si uu shuqulka hawsha u sameeyo, iyo si uu alaabta teendhada shirka u qaado, **48** xataa kuwoodii la tirihey waxay ahaayeen siddeet kun iyo shan boqol iyo siddeetan. **49** Oo sidii amarkii Rabbigu ahaa ayaa loogu tirihey gacantii Muuse, mid walba sidii hawshiisu ahayd iyo sidii waxqaadkiisu ahaa, oo isagii sidaasuu iyagii tirihey sidii Rabbigu Muuse ugu amray.

5 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **2** Waxaad reer binu Israa'iil amar ku tidhaahdaa, Xerada ka saara mid kasta oo baras qaba, iyo mid kasta oo dheecaan ka dareera, iyo mid kasta oo meyd ku nijaasoobay. **3** Oo waa inaad rag iyo dumarpa bixisaan, oo Aad xerada dibaddeeda geeyasaan si aanay u nijaasay xeradooda aan anigu dhex deggan ahay. **4** Oo reer binu Israa'iilna sidaasay yeeleen, oo iyagii xerada dibaddeeday geeyeen, oo sidii Rabbigu Muuse kula hadlay ayaa reer binu Israa'iil yeeleen. **5** Oo haddana ayaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **6** Reer binu Israa'iil la hadal oo waxaad ku tidhaahdaa, Haddii nin ama naagu ay galaan dembi ay dadku galaan, oo ay Rabbiga ku xadgudbaan, oo ay naftaasuu sidaas eed ku lahaato, **7** markaas waa inay qirtaan dembigoodii ay sameeyeen. Oo wixii uu ku xadgudbay waa inuu dhammaan u magdhabaa, oo weliba ku sii daraa shan meelood meesheed, oo siyyaa kii uu ku xadgudbay. **8**

Laakiinse ninku hadduusan lahayn xigto xadgudubkii mag laga siyo, markaas magta xadgudubka ee Rabbiga loo bixiyo waxaa lahaan doona wadaadka; oo weliba waxaa wehliya wanka kafaarraggudka oo isaga aawaadiis loogu kafaaro gudo. **9** Oo qurbaan kasta oo sare loo qaado oo ah waxyaalahaa quduuska ah oo dhan ee ay reer binu Israa'iil wadaadka u keenaan waa in isagu lahaadaa. **10** Oo nin walba waxyalihiisa quduuska ah waa in wadaadku lahaadaa, oo wax alla wixii nin wadaadka siiyana isagu waa inuu lahaadaa. **11** Oo haddana ayaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **12** Reer binu Israa'iil la hadal oo waxaad ku tidhaahdaa, Haddii nin naagtii isaga ka tagto oo ay ku xadgudubto, **13** oo haddii nin kale la jiifsado oo waxaas ninkeedii laga qariyo oo qarsoodi loo haysto, oo ay naagtaasuu sidaas ku nijaasoobdo, laakiinse markhaati loo waayo iyada, amase aan iyada lagu qaban samayntii, **14** oo markaas haddii masayr ku soo dego ninka oo uu naagtiiisa ka masayro oo ay iyadu nijaasowday, amase haddii masayr ku soo dego oo uu naagtiiisa ka masayro oo ayan iyadu nijaasoobin, **15** markaas ninku waa inuu naagtiiisa wadaadku u keenaan, oo iyada aawadeed qurbaan ugu keenaan eefaaq toban meelood loo qaybiyeey meeshiis bur shaciir ah. Isagu waa inuuusan saliidiidha ku shubin amase foox saarin, waayo, taasu waxa weeye qurbaankii masayrka, waana qurbaan xusuuseed oo dembiga lagu soo xusuusto. **16** Markaas wadaadku waa inuu iyada soo dhoweeyaa oo Rabbiga hortiisa keenaan. **17** Oo markaas wadaadku waa inuu biyo quduus ah weel dhoobo ah ku qaadaa, oo ciidda taambuugga dhulkiisa taalna waa in wadaadku qaadaa oo biyaha ku shubaa, **18** oo markaas waa in wadaadku naagta keenaan Rabbiga hortiisa, oo naagta timaheeduna ha furfurnaadaan, oo qurbaankii xusuuseedna gacmaheeda ha ku rido, kaasoo ah qurbaankii masayrka. Wadaadkuna gacanta ha ku haysto biyaha qadhaadhka ah oo habaarka kiciyo. **19** Oo markaas wadaadku iyada ha dhaariyo, oo ha ku yidhaahdo naagta, Hadduusan nin kale kula jiifsan, oo aadan nijaaso ku leexan, adoo ninkaaga ka dambayn lahaa, ka xorow biyahan qadhaadhka ah oo habaarka kiciyo, **20** laakiinse haddaad gees u leexatay adigoo ninkaaga ka dambayn lahaa, oo Aad markaas nijaasowday, oo haddii nin kale kula jiifsdad ninkaaga mooyaane, **21** markaas wadaadku waa inuu naagta ku daariyaaha dhaara habaah ah, oo wadaadku naagta ha ku yidhaahdo, Markuu Rabbigu bowdadaada hilib beeliyo oo uu calooshaada barariyo, dadkaaga dhexdisa ha kaaga dhigo habaar iyo dhaar, **22** oo biyahan habaarka kiciyaa way ku geli doonaan, oo calooshaaday bararin doonaan, bowdadaadana way hilib beelin doonaan. Oo naagtuna waa inay tidhaahdaa, Aamiin, Aamiin. **23** Oo wadaadkiina waa inuu habaarradaas buug ku qoraa, oo uu biyaha qadhaadhka ah ku baabbi'iyaa. **24** Oo waa inuu naagta cabsiyya biyaha qadhaadhka ah oo habaarka kiciyaa, oo biyaha habaarka kiciyaa ayaa iyada gelii doonaan oo qadhaadh bay noqon doonaan. **25** Oo markaas wadaadku waa inuu qurbaankii masayrka naagta gacanteeda ka qaadaa oo Rabbiga hortiisa ku ruxruxa, oo markaas waa inuu meesha allabariga keenaan. **26** Oo markaas wadaadku waa inuu qaadaa cantoobo muggeed oo qurbaanka xusuuseed ah, oo waa inuu meesha allabariga ku dul gubaa, oo haddana naagta biyaha cabsiyyaa. **27** Oo markuu iyada biyaha cabsiyya markaas hadday iyadu nijaasowday, oo ay ninkeeda ku xadgudubtay, biyaha habaarka kiciyaa iyadu gelii doonaan oo qadhaadh bay noqon doonaan, oo caloosheedu way barari doontaa oo bowdadeeduna way hilib beeli doontaa; oo naagtu waxay dadkeeda ku dhex ahaan doontaa habaar. **28** Laakiinse naagtu haddaanay nijaasoobin illowse ay daahir tahay, markaas iyadu xor bay ahaanlaysaa, wayna uuraysanlaysaa. **29** Kanu waa sharciga ku saabsan masayrka haddii naagu iyadoo ninkeeda ka dambayn lahayd ka leexata oo ay nijaasowdo, **30** ama haddii

masayr ku soo dego nin, oo uu naagtiisa ka masayro, de markaas waa inuu naagta Rabbiga hor keenaa, oo wadaadku waa inuu iyada sharcigaas oo dhan ku oofiyaa. **31** Oo markaas ninku dembi xor buu ka ahaanayaa, oo naagtaasuna dembigeeda way qaadan doontaa.

6 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **2** Reer binu Israa'iil la hadal oo waxaad ku tidhaahdaa, Haddii nin ama naagu galo nidar khaas ah, kaasoo ah nidarka Nadiirku, inuu Rabbiga gooni isugu sooco, **3** waa inuu ka fogadaa khamri iyo wax lagu sakhramoto. Waa inuuusan cabbin khamri khalkiis ama wax lagu sakhramo khalkood, oo waa inuuusan cabbin dheecaanka canabka, usumma curin canab cusub ama sabiib toona. **4** Maalmaha isa-soociddisa oo dhan waa inuuusan curin innaba wax laga sameeyey canab tan iyo inta hoose iyo diirka sare. **5** Maalmaha uu nidarka isa-soociddisa qabo oo dhan waa inaan mandiili madaxiisa la marin. Ilamaa uu dhammaystiro maalmihii uu Rabbiga goonida isugu soocay waa inuu quduus ahaadaa oo timaha madaxiisana waa inuu daystaa. **6** Oo maalmaha uu Rabbiga gooni isugu sooco oo dhan waa inuuusan meyd u soo dhowaan. **7** Oo waa inuuusan isu nijeasyan aabbihiis ama hooyadiis ama walaalkiis ama walaashiis markay dhintaan; waayo, waxaa isaga saaran soociddii uu Ilaah isu soocay. **8** Oo maalmaha isa-soociddisa oo dhan ayuu quduus u yahay Rabbiga. **9** Oo haddii nin agtiisa kedis ugu dhinto oo uu isagu nijeaseeyo madaxiisi u gooni u soocay, markaas waa inuu madaxiisa xiiraa maalinta daahirintiisa; maalinta toddobaad waa inuu xiiraa. **10** Oo maalinta siddeedaad waa inuu laba qoolley ama laba xamaam oo yaryar wadaadku ugu keenaa iridda teendhada shirka. **11** Oo markaas wadaadku waa inuu mid u bixiyaa qurbaan dembi, midka kalena qurbaan la gubo, oo waa inuu isaga u kafaaro gudaa, waayo, wuu ku dembaabay meyd, oo isla maalintaas waa inuu madaxiisa quduus ka dhigaa. **12** Oo waa inuu Rabbiga gooni isugu soocaa maalmaha isa-soociddisa oo dhan, oo waa inuu qurbaan xadgudub u keenaa wan gu jir ah, laakiinse waa inaan maalmihii hore loo tirin, maxaa yeelay, isa-soociddisi way nijeasowday. **13** Oo kanu waa sharciga Nadiirku ku saabsan; markii maalmihii isa-soociddisu ay dhammaystirmaan waa in isaga la keenaa iridda teendhada shirka, **14** oo waa inuu qurbaankiisa Rabbiga u bixiyaa. Wan yar oo gu jir ah oo aan iin lahayn waa inuu qurbaan la gubo u bixiyaa, oo uu sabeen gu jir ah oo aan iin lahaynna qurbaan dembi u bixiyaa, oo wan weyn oo aan iin lahaynna qurbaanno nabaadiino u bixiyaa, **15** iyo dambibil ah kibis aan khamiir Lahayn taasoo ah moofo ah bur saliid lagu daray iyo canjeero aan khamiir Lahayn oo salidu marsan tahay, iyo qurbaankooda hadhuudhka ah iyo qurbaankooda cabniinka ah. **16** Oo markaas wadaadku waa inuu iyaga Rabbiga hortiisa keenaa, oo waa inuu bixiyaa qurbaankiisa dembiga iyo qurbaankiisa la gubo. **17** Oo waa inuu Rabbiga allabar ah qurbaanno nabaadiino u bixiyaa wanka iyo dambiisha kibista aan khamiirkah Lahayn. Oo weliba wadaadku waa inuu bixiyaa qurbaankooda hadhuudhka ah iyo qurbaankooda cabniinka ah. **18** Oo Nadiirku waa inuu madaxii isa-soociddisu ku xiiraa iridda teendhada shirka agteeda oo markaas waa inuu qaadaa timihii madaxii isa-soociddisa, oo waa inuu ku shubaa dabka ka hooseeya allabariga qurbaannada nabaadiinada ah. **19** Oo markaas wadaadku waa inuu qaadaa wanka garabkiisa karsan, oo dambiishana ha ka soo bixiyo xabbad moofo ah oo aan khamiir Lahayn iyo xabbad canjeero ah oo aan khamiir Lahayn, oo iyaga ha saaro gacanta Nadiirkah markuu madaxii isa-soociddisa xiiru dabadeed. **20** Oo wadaadku waa inuu ruxruxa iyo iyaga inay ahaadaan qurbaan lagu ruxruxo Rabbiga hortiisa. Intaasu waa u quduus wadaadka oo sakaarka la ruxruxo iyo bowdada sare loo qaadona way raacaan, oo markaas dabadeed Nadiirku khamri wuu cabbi karaa. **21** Kaasuu waa sharciga Nadiirkii nidar gala, iyo qurbaankiisa uu Rabbiga ugu

bixiyo isa-soociddisa, iyo weliba wixii uu isagu heli karo; oo isagu siduu nidarkiisa u nidray waa inuu u sameeyaa, sidii sharciga isa-soociddisa. **22** Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay, oo wuxuu ku yidhi, **23** Haaruun iyo wiilashiiisa la hadal, oo waxaad ku tidhaahdaa, Idinku waa inaad sidan reer binu Israa'iil ugu ducaysaan, oo waxaad midkood kasta ku tidhaahdaan, **24** Rabbigu ha ku barakeeyo, oo ha ku dhawro. **25** Rabbigu wejigisa ha kugu iftiimyo, oo ha ku roonaado. **26** Rabbigu jaahiisa kor ha kuugu qaado, oo nabadna ha ku siyyo. **27** Oo sidaas waa inay magacaya u saaraan reer binu Israa'iil, oo anna iyaga waan barakayn doonaa.

7 Maalintii Muuse dhammeeyey dhisiddii taambuugga, oo uu subkay oo quduus ka dhigay isagii iyo alaabtiisi oo dhan iyo meeshii allabariga iyo weelasheedi oo dhan, oo uu subkay oo quduus ka dhigay iyiagi, **2** ayay amiirradii reer binu Israa'iil oo madaxda u ahaa reerahood wax bixiyeen. Kuwanu waxay ahaayeen amiirradii qabiiloonyinka, oo iyagu waa kuwii ka sarreeyey kuwii la tirihey. **3** Oo waxay Rabbiga hortiisa keeneen qurbaankoodii oo ah lix gaadhi oo dedan, iyo laba iyo tobani dibi. Labadii amiirba waxay keeneen gaadhi, amiir kastaana dibi, oo waxay geeyeen taambuugga hortiisi. **4** Markaasaa Rabbigu la hadlay Muuse oo wuxuu ku yidhi, **5** Ka qaad iyaga inay u ahaadaan wax hawsha teendhada shirka lagu sameeyo, oo waxaad siisa reer Laawi, nin walba sidii hawshiisu tahay. **6** Markaasaa Muuse gaadhiyaashii iyo dibidii qaaday oo reer Laawi siyyey. **7** Laba gaadhi iyo afar dibi wuxuu siyyey reer Gershoon, sidii hawshoodu ahayd. **8** Oo afar gaadhi iyo siddeed dibina wuxuu siyyey reer Meraarii, sidii hawshoodu ahayd, oo wuxuu ugu dhiibay gacantii wadaadkiir Haaruun ahaa wiilkisii litaamaar. **9** Laakiinse reer Qoqhad waxba kama uu siin, maxaa yeelay, iyagaan lahaa hawshii meesha quduuska ah, oo waxay ku qaadi jireen garbahooda. **10** Oo maalintii meesha allabariga la subkay ayay amiirradii bixiyen qurbaankiisa daahirinta, oo waxay qurbaankoodii ku bixiyen meesha allabariga horteeda. **11** Markaasaa Rabbigu Muuse ku yidhi, iyagu qurbaankooda waa inay u bixiyaan meesha allabariga daahirinteeda, oo amiir kastaaba maalintiisa ha bixiyo. **12** Oo kii maalintii kowaad qurbaankiisi bixiyen wuxuu ahaa Naxshoon oo ahaa ina Cammiinaadaab oo reer Yahuudah ah. **13** Oo qurbaankiisuna wuxuu ahaa saxan weyn oo lacag ah oo miisaankiisu yahay boqol iyo soddon sheqel, iyo maddiibad lacag ah oo miisaankeedu yahay toddobaatan sheqel oo le'eg sheqelka meesha quduuska ah, oo labadoodaba waxaa ka buuxay bur saliid lagu daray qurbaanka hadhuudhka aawadiis, **14** iyo malqacad dahab ah ee miisaankeedu yahay tobani sheqel, oo foox ka buuxo. **15** Oo qurbaan la gubona wuxuu u keenay dibi yar, iyo wan weyn, iyo wan yar oo gu jir ah, **16** oo qurbaan dembina wuxuu u keenay orgi. **17** Oo allabarigii qurbaannadii nabaadiinadana wuxuu u keenay laba dibi, iyo shan wan oo waaweyn, iyo shan orgi, iyo shan wan oo yaryar oo wada gu jir ah, oo intaasu waxay ahayd qurbaankii Naxshoon ina Cammiinaadaab. **18** Oo maalintii labaadna waxaa bixiyen Netaneel ina Suuhaar oo amiir u ahaa reer Isaakaar. **19** Oo qurbaankiisuna wuxuu ahaa saxan weyn oo lacag ah oo miisaankiisu yahay boqol iyo soddon sheqel, iyo maddiibad lacag ah oo miisaankeedu yahay toddobaatan sheqel oo le'eg sheqelka meesha quduuska ah, oo labadoodaba waxaa ka buuxay bur saliid lagu daray qurbaanka hadhuudhka aawadiis, **20** iyo malqacad dahab ah ee miisaankeedu yahay tobani sheqel, oo foox ka buuxo. **21** Oo qurbaan la gubona wuxuu u keenay dibi yar, iyo wan weyn, iyo wan yar oo gu jir ah, **22** oo qurbaan dembina wuxuu u keenay orgi. **23** Oo allabarigii qurbaannadii nabaadiinadana wuxuu u keenay laba dibi, iyo shan wan oo waaweyn, iyo shan orgi, iyo shan wan oo yaryar oo wada gu jir ah, oo intaasu waxay ahayd qurbaankii Netaneel ina Suuhaar. **24** Oo maalintii saddexaadna

waxaa bixiyey Eli'aab ina Xeelon, oo amuur u ahaa reer Sebulun. 25 Oo qurbaankiisiina wuxuu ahaa saxan weyn oo lacag ah oo miisaankisu yahay boqol iyo soddon sheqel, iyo maddiibad lacag ah oo miisaankeedu yahay toddobaatan sheqel oo le'eg sheqelka meesha quduuska ah, oo labadoodaba waxaa ka buuxay bur saliid lagu daray qurbaanka hadhuudhka aawadiis, 26 iyo malqacad dahab ah ee miisaankeedu yahay tobant sheqel, oo fook ka buuxo. 27 Oo qurbaan la gubona wuxuu u keenay dibi yar, iyo wan weyn, iyo wan yar oo gu jir ah, 28 oo qurbaan dembina wuxuu u keenay orgi. 29 Oo allabarigii qurbaannadii nabaadiinadana wuxuu u keenay laba dibi, iyo shan wan oo waaweyn, iyo shan orgi, iyo shan wan oo yaryar oo wada gu jir ah, oo intaasu waxay ahayd qurbaankii Eli'iab ina Xeelon. 30 Oo maalintii afraadna waxaa bixiyey Eliisuur ina Shedeeyuur oo amuur u ahaa reer Ruubeen. 31 Oo qurbaankiisiina wuxuu ahaa saxan weyn oo lacag ah oo miisaankisu yahay boqol iyo soddon sheqel, iyo maddiibad lacag ah oo miisaankeedu yahay toddobaatan sheqel oo le'eg sheqelka meesha quduuska ah, oo labadoodaba waxaa ka buuxay bur saliid lagu daray qurbaanka hadhuudhka aawadiis, 32 iyo malqacad dahab ah ee miisaankeedu yahay tobant sheqel, oo fook ka buuxo. 33 Oo qurbaan la gubona wuxuu u keenay dibi yar, iyo wan weyn, iyo wan yar oo gu jir ah, 34 oo qurbaan dembina wuxuu u keenay orgi. 35 Oo allabarigii qurbaannadii nabaadiinadana wuxuu u keenay laba dibi, iyo shan wan oo waaweyn, iyo shan orgi, iyo shan wan oo yaryar oo wada gu jir ah, oo intaasu waxay ahayd qurbaankii Eliisuur ina Shedeeyuur. 36 Oo maalintii shanaad waxaa bixiyey Shelumii'el ina Suuriishadday, oo amuur u ahaa reer Simecoon. 37 Oo qurbaankiisiina wuxuu ahaa saxan weyn oo lacag ah oo miisaankisu yahay boqol iyo soddon sheqel, iyo maddiibad lacag ah oo miisaankeedu yahay toddobaatan sheqel oo le'eg sheqelka meesha quduuska ah, oo labadoodaba waxaa ka buuxay bur saliid lagu daray qurbaanka hadhuudhka aawadiis, 38 iyo malqacad dahab ah ee miisaankeedu yahay tobant sheqel, oo fook ka buuxo. 39 Oo qurbaan la gubona wuxuu u keenay dibi yar, iyo wan weyn, iyo wan yar oo gu jir ah, 40 oo qurbaan dembina wuxuu u keenay orgi. 41 Oo allabarigii qurbaannadii nabaadiinadana wuxuu u keenay laba dibi, iyo shan wan oo waaweyn, iyo shan orgi, iyo shan wan oo yaryar oo wada gu jir ah, oo intaasu waxay ahayd qurbaankii Shelumii'el ina Suuriishadday. 42 Oo maalintii lixaadna waxaa bixiyey Eliyasaaf ina Decuu'el, oo amuur u ahaa reer Gaad. 43 Oo qurbaankiisiina wuxuu ahaa saxan weyn oo lacag ah oo miisaankisu yahay boqol iyo soddon sheqel, iyo maddiibad lacag ah oo miisaankeedu yahay toddobaatan sheqel oo le'eg sheqelka meesha quduuska ah, oo labadoodaba waxaa ka buuxay bur saliid lagu daray qurbaanka hadhuudhka aawadiis, 44 iyo malqacad dahab ah ee miisaankeedu yahay tobant sheqel, oo fook ka buuxo. 45 Oo qurbaan la gubona wuxuu u keenay dibi yar, iyo wan weyn, iyo wan yar oo gu jir ah, 46 oo qurbaan dembina wuxuu u keenay orgi. 47 Oo allabarigii qurbaannadii nabaadiinadana wuxuu u keenay laba dibi, iyo shan wan oo waaweyn, iyo shan orgi, iyo shan wan oo yaryar oo wada gu jir ah, oo intaasu waxay ahayd qurbaankii Eliyasaaf ina Decuu'el. 48 Oo maalintii toddobaadna waxaa bixiyey Eliishaamaac ina Cammiihuud oo amuur u ahaa reer Efrayim. 49 Oo qurbaankiisiina wuxuu ahaa saxan weyn oo lacag ah oo miisaankisu yahay boqol iyo soddon sheqel, iyo maddiibad lacag ah oo miisaankeedu yahay toddobaatan sheqel oo le'eg sheqelka meesha quduuska ah, oo labadoodaba waxaa ka buuxay bur saliid lagu daray qurbaanka hadhuudhka aawadiis, 50 iyo malqacad dahab ah ee miisaankeedu yahay tobant sheqel, oo fook ka buuxo. 51 Oo qurbaan la gubona wuxuu u keenay dibi yar, iyo wan weyn, iyo wan yar oo gu jir ah, 52 oo qurbaan dembina wuxuu u keenay orgi. 53 Oo allabarigii qurbaannadii nabaadiinadana wuxuu u

keenay laba dibi, iyo shan wan oo waaweyn, iyo shan orgi, iyo shan wan oo yaryar oo wada gu jir ah, oo intaasu waxay ahayd qurbaankii Eliishaamaac ina Cammiihuud. 54 Oo maalintii siddeedaadna waxaa bixiyey Gamali'eel ina Fedaahsuur oo amuur u ahaa reer Manaseh. 55 Oo qurbaankiisiina wuxuu ahaa saxan weyn oo lacag ah oo miisaankisu yahay boqol iyo soddon sheqel, iyo maddiibad lacag ah oo miisaankeedu yahay toddobaatan sheqel oo le'eg sheqelka meesha quduuska ah, oo labadoodaba waxaa ka buuxay bur saliid lagu daray qurbaanka hadhuudhka aawadiis, 56 iyo malqacad dahab ah ee miisaankeedu yahay tobant sheqel, oo fook ka buuxo. 57 Oo qurbaan la gubona wuxuu u keenay dibi yar, iyo wan weyn, iyo wan yar oo gu jir ah, 58 oo qurbaan dembina wuxuu u keenay orgi. 59 Oo allabarigii qurbaannadii nabaadiinadana wuxuu u keenay laba dibi, iyo shan wan oo waaweyn, iyo shan orgi, iyo shan wan oo yaryar oo wada gu jir ah, oo intaasu waxay ahayd qurbaankii Gamali'eel ina Fedaahsuur. 60 Oo maalintii sagaalaadna waxaa bixiyey Abiidaan ina Gidconii, oo amuur u ahaa reer Benyaamii. 61 Oo qurbaankiisiina wuxuu ahaa saxan weyn oo lacag ah oo miisaankisu yahay boqol iyo soddon sheqel, iyo maddiibad lacag ah oo miisaankeedu yahay toddobaatan sheqel oo le'eg sheqelka meesha quduuska ah, oo labadoodaba waxaa ka buuxay bur saliid lagu daray qurbaanka hadhuudhka aawadiis, 62 iyo malqacad dahab ah ee miisaankeedu yahay tobant sheqel, oo fook ka buuxo. 63 Oo qurbaan la gubona wuxuu u keenay dibi yar, iyo wan weyn, iyo wan yar oo gu jir ah, 64 oo qurbaan dembina wuxuu u keenay orgi. 65 Oo allabarigii qurbaannadii nabaadiinadana wuxuu u keenay laba dibi, iyo shan wan oo waaweyn, iyo shan orgi, iyo shan wan oo yaryar oo wada gu jir ah, oo intaasu waxay ahayd qurbaankii Abiidaan ina Gidconii. 66 Oo maalintii tobnaadna waxaa bixiyey Axiceser ina Cammiishadday oo amuur u ahaa reer Daan. 67 Oo qurbaankiisiina wuxuu ahaa saxan weyn oo lacag ah oo miisaankisu yahay boqol iyo soddon sheqel, iyo maddiibad lacag ah oo miisaankeedu yahay toddobaatan sheqel oo le'eg sheqelka meesha quduuska ah, oo labadoodaba waxaa ka buuxay bur saliid lagu daray qurbaanka hadhuudhka aawadiis, 68 iyo malqacad dahab ah oo miisaankeedu yahay tobant sheqel, oo fook ka buuxo. 69 Oo qurbaan la gubona wuxuu u keenay dibi yar, iyo wan weyn, iyo wan yar oo gu jir ah, 70 oo qurbaan dembina wuxuu u keenay orgi. 71 Oo allabarigii qurbaannadii nabaadiinadana wuxuu u keenay laba dibi, iyo shan wan oo waaweyn, iyo shan orgi, iyo shan wan oo yaryar oo wada gu jir ah, oo intaasu waxay ahayd qurbaankii Axiceser ina Cammiishadday. 72 Oo maalintii kow iyo tobnaadna waxaa bixiyey Fagci'eel ina Cokraan oo amuur u ahaa reer Aasheer. 73 Oo qurbaankiisiina wuxuu ahaa saxan weyn oo lacag ah oo miisaankisu yahay boqol iyo soddon sheqel, iyo maddiibad lacag ah oo miisaankeedu yahay toddobaatan sheqel oo le'eg sheqelka meesha quduuska ah, oo labadoodaba waxaa ka buuxay bur saliid lagu daray qurbaanka hadhuudhka aawadiis, 74 iyo malqacad dahab ah oo miisaankeedu yahay tobant sheqel, oo fook ka buuxo. 75 Oo qurbaan la gubona wuxuu u keenay dibi yar, iyo wan weyn, iyo wan yar oo gu jir ah, 76 oo qurbaan dembina wuxuu u keenay orgi. 77 Oo allabarigii qurbaannadii nabaadiinadana wuxuu u keenay laba dibi, iyo shan wan oo waaweyn, iyo shan orgi, iyo shan wan oo yaryar oo wada gu jir ah, oo intaasu waxay ahayd qurbaankii Fagci'eel ina Cokraan. 78 Oo maalintii laba iyo tobnaadna waxaa bixiyey Axirac ina Ceynaan oo amuur u ahaa reer Naftaali. 79 Oo qurbaankiisiina wuxuu ahaa saxan weyn oo lacag ah oo miisaankisu yahay boqol iyo soddon sheqel, iyo maddiibad lacag ah oo miisaankeedu yahay toddobaatan sheqel oo le'eg sheqelka meesha quduuska ah, oo labadoodaba waxaa ka buuxay bur saliid lagu daray qurbaanka hadhuudhka aawadiis, 80 iyo malqacad dahab ah oo miisaankeedu

yahay toban sheqel, oo fook ka buuxo. **81** Oo qurbaan la gubona wuxuu u keenay dibi yar, iyo wan weyn, iyo wan yar oo gu jir ah, **82** oo qurbaan dembina wuxuu u keenay orgi. **83** Oo allabarigii qurbaannadii nabaadiinadana wuxuu u keenay laba dibi, iyo shan wan oo waaweyn, iyo shan orgi, iyo shan wan oo yaryar oo wada gu jir ah, oo intaasu waxay ahayd qurbaankii Axirrac ina Ceynaan. **84** Intaasu waxay ahayd wixii amiirradii reer binu Israa'iil ay maalintii meesha allabariga la subkay daahirinteeda u bixieen, waxayna ahaayeen laba iyo tobant saxon oo waaweyn oo lacag ah, iyo laba iyo tobant maddiibood oo lacag ah, iyo laba iyo tobant malqacadood oo dahab ah. **85** Oo miisaanka saxon kastaa oo lacag ah wuxuu ahaa boqol iyo soddon sheqel, oo kan maddiibad kastaana wuxuu ahaa toddobaatan sheqel, oo weelasha oo dhan lacagtoodu waxay ahayd laba kun iyo afar boqol oo sheqel oo le'eg sheqelka meesha quduuska ah. **86** Oo laba iyo tobantka malqacadood oo dahabka ahna waxaa ka wada buuxay fook, oo mid kastaaba waxay ahayd tobant sheqel oo le'eg sheqelka meesha quduuska ah, oo malqacadaha oo dhan dahabkoodu wuxuu ahaa boqol iyo labaataan sheqel. **87** Oo dibidii qurbaanka la gubo loo bixiyey oo dhammu waxay ahaayeen laba iyo tobant dibi, wanankuna waxay ahaayeen laba iyo tobant wan oo waaweyn, iyo laba iyo tobant wan oo yaryar oo wada gu jir ah, waxaana la keenay qurbaankoodii hadhuudhka ahaa. Oo qurbaankii dembigana orgidii loo bixiyey waxay ahaayeen laba iyo tobant, **88** oo allabarigii qurbaannadii nabaadiinada dibidii loo bixiyey oo dhammu waxay ahaayeen afar iyo labaataan, wanankuna waaweynuna waxay ahaayeen lixdan, orgiduna waxay ahaayeen lixdan, wanankuna yaryar oo wada gu jirka ahuna waxay ahaayeen lixdan. Intaasu waa wixii daahirinta meesha allabariga loo bixiyey markii la subkay dabadeed. **89** Oo markii Muuse u galay teendhadii shirka inuu Rabbiga la hadlo, wuxuu maqlay Codka isaga la hadlay oo ka yeedhaya daboolkii saarnaa sanduuqii maragga iyo labadii keruuwob dhexdooda, oo isaguna wuu la hadlay isagii.

8 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo ku yidhi, **2** Haaruun la hadal, oo waxaad ku tidhaahdaa, Markaad laambadaha shiddid, toddoboda laambadood oo yaryar waa inay ka iftiimaan laambadha horteeda. **3** Oo Haaruunna sidaasuu yeelay, oo wuxuu wada shiday laambadhaeedii si ay uga iftiimaan laambadha horteeda, sidii Rabbigu Muuse ku amray. **4** Oo shuqulkii laambaddu wuxuu ahaa dahab la tumay. Tan iyo salkeeda ilaa ubaxeeda waxay wada ahayd dahab la tumay. Sidii Rabbigu Muuse u tusay ayuu laambaddii u sameeyey. **5** Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **6** Reer Laawi ka dhex sooc reer binu Israa'iil oo iyaga daahiri. **7** Oo markaad daahirinaysid sidan iyaga ku samee: dushoodha waxaad ku rushaysaa biyaha daahirinta, oo iyaguna timaha ha ka xiireen jidhkooda oo dhan, oo dharkoodana ha maydheen, hana isdaahiriyen. **8** Oo markaas iiyu ha kaxaysteen dibi yar iyo qurbaankii hadhuudhka oo ah bur saliid lagu daray, oo dibi kale oo yarna waxaad u kaxaysaa qurbaan dembi. **9** Oo reer Laawi waa inaad hor taagtaa teendhada shirka, oo waa inaad soo shirisaa dadka reer binu Israa'iil oo dhan. **10** Oo reer Laawi waa inaad keentaa Rabbiga hortiisa, oo reer binu Israa'iilna waa inay gacmaha saaraan reer Laawi. **11** Haaruunna waa inuu reer Laawi Rabbiga hortiisa ugu bixiyaa qurbaan la ruxruxo ahaan reer binu Israa'iil daraaddood, si ay u sameeyaan Rabbiga hawshiisa. **12** Oo reer Laawina waa inay gacmaha saaraan madaxa dibida, oo mid waxaad u bixisaa qurbaan dembi, kan kalena waxaad Rabbiga ugu bixisaa qurbaan la gubo, si aad reer Laawi ugu kafaaro guddid. **13** Oo reer Laawi waa inaad Haaruun iyo wiilashiisa soo hor taagttaa, oo aad Rabbiga ugu bixisaa qurbaan la ruxruxo ahaan. **14** Oo waa inaad reer Laawi sidaas uga soocdaa reer binu Israa'iil, oo reer Laawina kuwaygay ahaan doonaa. **15** Oo markaas dabadeedna reer Laawi

ha u galeen inay ka adeegaan teendhada shirka, oo waa inaad iyaga daahirisa oo qurbaan la ruxruxo ahaan u bixisa. **16** Waayo, iyaga dhammaantood ayaa la iiga soocay reer binu Israa'iil. Intii lay siin laaha intii maxal furta oo dhan, kuwaasoo ah curadyada reer binu Israa'iil oo dhan, ayaan iyaga qaataay. **17** Waayo, dad iyo duunyaha curadyada reer binu Israa'iil oo dhan anigaa iska leh. Waxaan iyaga quduus ka dhigtagtay maalintii aan wada laayay curadyadii dalka Masar oo dhan. **18** Oo waxaan qaataay reer Laawi intii aan qaadan laaha curadyada reer binu Israa'iil oo dhan. **19** Oo reer Laawi ayaan reer binu Israa'iil ka soocay oo hadiyad ahaan u siiyey Haaruun iyo wiilashiisa inay reer binu Israa'iil uga adeegaan teendhada shirka iyo inay reer binu Israa'iil u kafaaro gudaan, si aan belaayo ugu dhicin reer binu Israa'iil markii reer binu Israa'iil ay u soo dhowaadaan meesha quduuska ah. **20** Oo Muuse iyo Haaruun iyo shirkii reer binu Israa'iil oo dhammu sidaasay ku sameeyeen reer Laawi. Wixii reer Laawi ku saabsanaa ee uu Rabbigu Muuse ku amray oo dhan ayay reer binu Israa'iil wada yeeleen. **21** Oo reer Laawina dembi way iska daahiriyen, oo dharkoodina way maydheen, markaasaa Haaruun qurbaan la ruxruxo ahaan Rabbiga hortiisa iyaga ugu bixiyey, oo inuu iyaga daahiriyoo awadeed ayaa Haaruun u kafaaro guday. **22** Oo markaas dabadeed ayaa reer Laawi gudaha u galeen inay teendhada shirka kaga adeegaan Haaruun iyo wiilashiisa hortooda, oo wixii reer Laawi ku saabsanaa ee uu Rabbigu Muuse ku amray ayay ku sameeyeen. **23** Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **24** Tanu waa waxa reer Laawi intii shan iyo labaataan sannadood jirta ama ka sii weyn ay leeyihii inay sameeyeen. Iyagu ha galeen oo ha ka adeegeen hawsha teendhada shirka. **25** Oo markii ay konton jir gaadhaan waa inay ka joogsadaan hawsha ka-adeegiddeeda oo aanay mar dambe adeegin, **26** laakiinse walaalahoood teendhada shirka ha kala adeegeen si ay amarka u hayaan laakiinse yaanay hawl dambe qaban. Sidaas waa inaad ka yeeshaa amarrada ku saabsan reer Laawi hawshooda.

9 Markaasaa Rabbigu Muuse kula hadlay cidladii Siinay, bishii kowaad ee sannaddii labaad oo ka dambaysay wakhtigii ay dalkii Masar ka soo beexen, oo wuxuu ku yidhi, **2** Weliba reer binu Israa'iil ha dhawreen lidda Kormaridda xilligeedii la amray. **3** Bishan maalinteeda afar iyo tobnaad markay fiidki tahay waa inaad dhawrtaan xilligeedii la amray. Wuxaad u dhawrtaan sida qaynuunnadeedii iyo amarraadeedii oo dhammu ay yihiin. **4** Markaasaa Muuse la hadlay reer binu Israa'iil oo wuxuu u sheegay inay lidda Kormaridda dhawraan. **5** Oo bishii kowaad maalinteedii afar iyo tobnaad markay fiidki ahayd ayay liddii Kormaridda ku dhawreen cidladii Siinay; oo sidii Rabbigu Muuse ku amray oo dhan ayay reer binu Israa'iil wada yeeleen. **6** Oo waxaa jiray niman ku nijaasoobin nyantay meydkii oo aanay sidaas awaadeed karin inay maalintaas liddii Kormaridda dhawraan, oo maalintaasay yimaadeen Muuse iyo Haaruun hortooda. **7** Oo nimankaasuu waxay isagii ku yidhaahdeen, Annagu waxaanu ku nijaasownay nin dhintay meydkii. Haddaba maxaa nalooga celiyay inaanu reer binu Israa'iil la bixinno qurbaankii Rabbiga xilligii la amray? **8** Markaasaa Muuse ku yidhi, I suga intaan soo maqlayo waxa Rabbigu amri doono oo idinku saabsan. **9** Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **10** Reer binu Israa'iil la hadal oo waxaad ku tidhaahdaa, Haddii nin idinka mid ah amase farcankiinna ka mid ahu uu ku nijaasoobo sabab meyd ka timid, amase hadduu sodcaal dheer ku jiro, weli waa inuu Rabbiga u dhawraan lidda Kormaridda. **11** Bishii labaad maalinteeda afar iyo tobnaad markay fiidka tahay waa inay dhawraan oo ay kibis aan khamiir lahayn iyo caleemo qadhaadh cunaan. **12** Waa inayan waxba ka reebin ilaa subaxda, oo ayan lafahana mid ka jebin. Waa inay u dhawraan sida qaynuunka lidda Kormaridda yahay oo dhan. **13** Laakiinse ninkii daahir ah oo aan sodcaal ku jirin oo ka

hadha inuu dhawro lidda Kormaridda, qofkaasu waa ka go'i doonaa dadkiisa, maxaa yeelay, wuxuusan bixin qurbaankii Rabbiga xilligii la amray, oo ninkaasu dembigiisuu qaadan doonaa. 14 Oo haddii nin qalaad dhexdiinna deggan yahay, oo uu doonayo inuu Rabbiga u dhawro lidda Kormaridda, waa inuu u sameeyaa sida ay lidda Kormaridda qaynuunkeeda iyo amarkeedu yihiin, oo kii qalaad iyo kii dalka ku dhashayba waa inaad isku qayniu u lahaataan. 15 Oo maalintii taambuugga la dhisay ayaa daruurta qarisay taambuuggii, kaasoo ah teendhadii maragga, oo fiidkii waxay taambuuggii korkiisa uga muuqatay sida wax dab u eg ilaa subaxdii. 16 Oo sidaasay mar kasta ahayd. Maalintii daruurta baa qarisay, habeenkiina wax dab u eg. 17 Oo mar alla markii daruurta Teendhada korkeeda laga qaado, dabadeed ayaa reer binu Israa'iil guuri jireen, oo meeshii daruurta degto ayay reer binu Israa'iil degi jireen. 18 Oo reer binu Israa'iil waxay ku guuri jireen amarka Rabbiga, waxayna ku degi jireen amarka Rabbiga; oo in alla inta daruurta taambuugga kor joogto halkaasay iska sii degganaan jireen. 19 Oo haddii daruurta taambuugga kor joogto maalmood badan, markaas reer binu Israa'iil way xajin jireen amarka Rabbiga oo mana ay guuri jirin. 20 Oo marmarna daruurta taambuugga waxay kor joogi jiray dhawr maalmood, oo markaas sidii amarka Rabbigu ahaa way iska sii degganaan jireen, oo waxay ku guuri jireen sidii amarka Rabbigu ahaa. 21 Oo marmarna daruurta waxay joogtay fiidkii ilamaa subaxdii; oo markii daruurta subaxdii la qaado ayay guuri jireen; oo hadday habeen iyo maalin sii joogtana, markii daruurta la qaado ayay guuri jireen. 22 Oo hadday tahay laba maalmood ama bil ama sannad, in alla intii daruurta taambuugga dul joogto, oo ay kor deggan tahay, reer binu Israa'iil way iska sii degganaan jireen, oo mana ay guuri jirin; laakiinse markii daruurta kor loo qaado way guuri jireen. 23 Waxay ku degi jireen amarka Rabbiga, oo waxay ku guuri jireen amarka Rabbiga. Iyagu xukunkii Rabbiga ayay ku dhawri jireen amarkii Rabbigu ugu soo dhiibay Muuse.

10 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, 2
Laba turumbo oo lacag ah samayso, oo waxaad iyaga ka samaysaa lacag la tumay, oo waa inaad u isticmaashaa ururka markaad isugu yeedhayso iyo markay xerooyinkii gurayaan. 3 Oo markii iyaga laga dhawaajijo, ururka oo dhammu waa inay kuugu soo shiraan iridda teendhada shirka. 4 Oo haddii mid keliya la afuufo markaas waxaa kuu soo shiraya amiiirraa ah utaliyaasha kumanyaalka reer binu Israa'iil. 5 Oo markaad turumbada digtoonaanta afuuftaan, xerooyinka xagga bari degganu waa inay guuraan. 6 Oo haddana markaad turumbada digtoonaanta afuuftaan mar labaad, xerooyinka xagga koofnureed degganu ha guureen; oo waa inay afuuftaan turumbo digtoonaaneed guuriddooda aawadeed. 7 Laakiinse markii shirka laysu soo ururinayo waa inaad turumbada afuuftaan, laakiinse tan digtoonaanta ha ka dhawaajinina. 8 Oo wadaaddada ah wiilasha Haaruun waa inay turumbooyinka afuuftaan, oo iyagu waa inay idii ahaadaan qaynuun tan iyo qarniyadiinna oo dhan. 9 Oo markaad waddankiinna dhexdiisa dagaal ugu baxaysaan cadowgiinna idin cadaadiya waa inaad digtoonaan kaga dhawaajisan turumbooyinka, oo markaasuu Rabbiga Ilaaifiinna ahu idin xusuusan doonaa, oo cadaawayaaashiinna ayaa laydinka badbaadin doonaa. 10 Oo weliba maalintii aad faraxdaan, iyo markaad iidhiinna la amray dhawrtaan, iyo markay bilaha idii dhashaan, waa inaad turumbooyinka ku dul dhawaajisaan qurbaannadiinna la gubo, iyo allabaryada qurbaannadiinna nabaadiinada ah, oo iyana xusuus bay idii kuu noqon doonaan Ilaaifiinna hortiisa, waayo, aniga ayaa ah Rabbiga Ilaaifiinna ah. 11 Sannaddii labaad, bisheedii labaad, maalinteedii labaatanaad ayaa daruurta laga qaaday taambuuggii maragga korkiisa. 12 Oo markaasay reer binu Israa'iil cidlada Siinay

uga guureen sida sodcaalkoodii loo amray, oo daruurtaa waxay degtay cidladii Faaraan. 13 Oo iyana markii hore waxay sodaalkoodii ku bilaabeen amarkii Rabbigu u soo dhiibay Muuse. 14 Oo hora waxaa baxay calankii xeradii reer Yahuud siday ciidammadoodu ahaayeen. Oo ciidankiisana waxaa u sarreeyey Naxshoon ina Cammiinaadaab. 15 Oo qabiilkii reer Isaakaar ciidankooddana waxaa u sarreeyey Netaneel ina Suuhaar. 16 Oo qabiilkii reer Sebulun ciidankooddana waxaa u sarreeyey Eli'aab ina Xeelon. 17 Markaasaa taambuuggii la furay oo reer Gershoon iyo reer Meraa'rii oo taambuugga qaadi jiray ayaa baxay. 18 Oo haddana waxaa baxay calankii xeradii reer Ruubeen siday ciidammadoodu ahaayeen, oo ciidankiisana waxaa u sarreeyey Eliisuu ina Shedeeyuur. 19 Oo qabiilkii reer Simecoo ciidankooddana waxaa u sarreeyey Shelumi'eel ina Suuriishadday. 20 Oo qabiilkii reer Gaad ciidankooddana waxaa u sarreeyey Eliyaasaaf ina Decuu'eel. 21 Oo haddana waxaa baxay reer Qoqaad oo teendhadii quduuska ahayd sida, oo kuwii kalena taambuuggay dhiseen intay iyagu soo socdeen. 22 Oo haddana waxaa baxay calankii xeradii reer Efrayim siday ciidammadoodu ahaayeen, oo ciidankiisana waxaa u sarreeyey Eliishaamaac ina Cammiihuud. 23 Oo qabiilkii reer Manaseh ciidankooddana waxaa u sarreeyey Gamali'eel ina Fedaahsuur. 24 Oo qabiilkii reer Benyaamiin ciidankooddana waxaa u sarreeyey Abiidaan ina Gidconii. 25 Oo haddana calankii xeradii reer Daan oo ugu wada dambeeyey xerooyinka oo dhan ayaa baxay siday ciidammadoodu ahaayeen, oo ciidankiisana waxaa u sarreeyey Axiiceser ina Cammiishadday. 26 Oo qabiilkii reer Aasheer ciidankooddana waxaa u sarreeyey Fagci'eel ina Cokraan. 27 Oo qabiilkii reer Naftali ciidankooddana waxaa u sarreeyey Axiiiac ina Ceynaan. 28 Sidaasay reer binu Israa'iil u sodcaaleen siday ciidammadoodu ahaayeen, oo hore bay u bexeen. 29 Markaasaa Muuse wuxuu ku yidhi Xoobaab ina Recuu'eel oo reer Midyaan ahaa, oo Muuse soddog u ahaa, Annagu waxaannu u sodcaalaynaa meeshii Rabbigu yidhi, Waan idin siinaya. Haddaba na soo raac, oo annana wanaag waannu kuu samaynaynaa, maxaa yeelay, Rabbigu wanaag ayuu ugu ballanqaaday reer binu Israa'iil. 30 Oo isna wuxuu isagii ku yidhi, Anigu tegi maayo, laakiinse waxaan u kacayaa dalkaygii iyo dadkaygi. 31 Oo isna wuxuu ku yidhi, Waan ku baryayaaye ha naga tegin, waayo, adigu waad garanaysaa sida roon ee aannu ciidlada u degno, oo waxaad noo ahaanaysaa indho oo kale. 32 Oo weliba haddaad na raacdoo, wax kasta oo wanaagsan oo Rabbigu noo sameeyo annana waannu kuu samaynaynaa. 33 Oo iyaguna bururtii Rabbiga ayay saddex maalmood socodkood ka sii sodcaaleen, sanduuqii axdiga Rabbiguna iyagu hor kacay intii saddex maalmood socodkood ah, inuu iyaga u sii doondoorno meel ay ku nastaan. 34 Markay xerada ka bexeen ayaa daruurta Rabbigu maalinnimada oo dhan dul joogtay. 35 Oo kolki sanduuqii hore u baxay ayaa Muuse yidhi, Rabbiyow, sara joogso, oo cadaawayaaashaadu ha kala firdheen, oo kuwa ku necebuna horaada ha ka carareen. 36 Oo markuu joogsadaya wuxuu yidhi, Rabbiyow, ku soo noqo kumanyaalka kuu ee reer binu Israa'iil.

11 Oo dadkuna waxay ahaayeen sidii kuwo gunuunac badan, oo wax shar ah ayay Rabbiga dheghihiisa maqashiiyeen. Oo markii Rabbigu maqlay ayaa cadhadiisi kululaatay, oo dabkii Rabbiguna dhexdoodu ka qaxmay, oo xerada meesheedi ugu dampaysay ayuu baabbi'iyeey. 2 Markaasaa dadkii waxay u qayliyeen Muuse, kolkaasaa Muuse Rabbiga baryay, oo dabkiina wuu damay. 3 Oo meeshas magaceediina waxaa loo baxshay Tabceeraah, maxaa yeelay, dabkii Rabbiga ayaa dhexdooda ka qaxmay. 4 Oo dadkii badnaa oo isku darsanaa oo iyaga ku dhex jirayna aad bay wax ugu jeleen. Oo reer binu Israa'iilna mar kalay oyoeen, oo waxay yidhaahdeen, Bal yaa hilib aannu cunno na siinaya? 5 Annagu waxaannu xusuusan nahay

kallunkii aannu Masar lacagla'aan uga cuni jirnay, iyo khajaarkii, iyo batiiikhii, iyo basashii cagaarka ahayd, iyo basashii guduudnayd, iyo toontii. **6** Laakiinse haataan naftayadii way cunta naacday, oo waxba ma jiraan, oo maannadan ma ahaane wax kaloo aan fiirsanno ma haysanno. **7** Oo maannaduna waxay u ekayd midhaha koryander la yidhaahdo, oo midabkeeduna wuxuu u ekaa midabka xabgata beduliyum la yidhaahdo. **8** Dadku way warwareegi jireen oo soo urusan jireen, markaasay mixdin ku daqiqjin jireen, amase mooye ku tumi jireen, oo dheryay ku karsan jireen, oo moofu bay ka samaysan jireen; oo dhadhankeeduna wuxuu ahaa sida dhadhanka wax saliid lagu sameeyey. **9** Oo habeennimada markii sayaxu xerada ku soo dego ayaya maannaduna la soo dhici jirtay. **10** Haddana Muuse wuxuu maqlay dadkii oo ka dhex ooyaya qabiilooyinkoodii oo dhan, oo nin waluba teendhadiisa iriddeedu taagnaa, markaasaa cadhadii Rabbiga aad u kululaatay, oo Muusena wuu ka xumaaday. **11** Oo Muuse wuxuu Rabbiga ku yidhi, Maxaad anoo addoonkaaga ah sida xun iigu gashay? Oo maxaan raallinimadaada u heli waayay, oo maxaad ii kor saaraysaa dadkan oo dhan culaabtiisa? **12** Dadak oo dhan ma anigaa uraystay? Oo ma anigaa dhalay markaad igu leedahay, iyaga laabtaada ku qaad sida aabbe u qaado ilmo caanouug ah, tan iyo dalkii aad awowayaashhood ugu dhaarayat? **13** Bal xaggee baan ka helayaa hilib aan siyo dadkan oo dhan? Waayo, iyagu way iigu ooyaan oo waxay iigu yidhaahdaan, Hilib aannu cunno na si. **14** Anigu ma aan qaadi karo dadkan oo dhan, maxaa yeelay, rarkan aad buu iigu culus yahay. **15** Haddaad sidaas ii gashid, waan ku baryayaaye, i dil, haddaad raalli iga tahay, oo yaanan dandarradayda arkin. **16** Markaasaa Rabbigu Muuse ku yidhi, Wawaad ii soo ururisa toddobaatan nin oo ah waayeelladii reer binu Israa'iil oo aad garanaysid inay dadka waayeello u yihiin iyo saraakii ul talisa, oo waxaad iyaga keentaa teendhada shirkia inay halkaas kula istaagaan. **17** Oo anna waan soo degan doonaa, oo halkaasaan kugula hadli doonaa, oo waxaan qaadi doonaa ruuxa ku kor jooga, markaasaan iyaga saari doonaa, oo waxay kula qaadi doonaaan culaabta dadka, si aanad keligaa u qaadin. **18** Oo dadkana waxaad ku tidhaahdaa, Hilib baad cunaysaane berri quduus isaga dhiga, waayo, waxaad ku oyodeen Rabbiga dheghiisi, oo waxaad tidhaahdeen, Bal yaa hilib aannu cunno na siinaya? Waayo, markaannu Masar joogi jirnay baa noo dhaantay. Haddaba Rabbigu hilib buu idin siin doonaa oo idinna waad cuni doontaan. **19** Oo idinku ma cuni doontaan maalin keliya, ama laba maalmood, amase shan maalmood, amase toban maalmood, amase labaataan maalmood, **20** laakiinse waxaad cuni doontaan bil dhan, jeer aad sanka dulalkiisa ka keentaan, oo aad ka diiqootaan, maxaa yeelay, Rabbiga idin dhex jooga ayaa diiddeen oo aad ku hor oyodeen, oo waxaad tidhaahdeen, Bal maxaannu Masar uga soo baxnay? **21** Markaasaa Muuse yidhi, Dadka aad dhex joogaa waa lix boql oo kun oo nin oo lug ah, oo adna waxaad tidhi, Wawaan iyaga siinayaal hilib ay bil dhan cunaan. **22** Ma waxaa loo qalaa ido iyo lo' si ay uga dhergaan? Mase kallunku badda ku jira oo dhan baa loo soo ururiyaa si ay uga dhergaan? **23** Markaasaa Rabbigu Muuse ku yidhi, War ma gacantii Rabbiga gaabatay? Haddaba waad arki doontaa bal in eraygayu rumoobayo iyo in kale. **24** Markaasaa Muuse baxay oo dadkii u soo sheegay ereygi Rabbiga, oo wuxuu soo ururiyey toddobaatan nin oo reer binu Israa'iil waayeello u ah, oo Teendhada hareeraheedii ayuu isugu keenay. **25** Markaasaa Rabbigu ku soo degtay daruurtii oo isagii la hadlay, wuxuuna qaaday ruuxii isaga saarnaa, markaasuus toddobaatankii waayeelel saaray, oo markii ruxuu korkooda ku degay ayay wax sii sheeqeen, laakiinse sidaas mar dambe ma ay yeelin. **26** Laakiinse laba nin baa xeradii ku dhex hadhay. Mid magicisaa waxaa la odhan jiray Eladaad, kan kalena magicisaa waxaa la odhan jiray Meedaad, oo iyagana ruuxii baa ku

soo degay, oo waxay ka mid ahaayeen kuwii la qoray, laakiinse uma ay bixin Teendhadii; oo iyagu xerada dhexdeedii ayay wax ku sii sheeqeen. **27** Markaasaa nin dhallinyaro ah soo orday oo Muuse u soo sheegay oo yidhi, Eladaad iyo Meedaad xeradii bay wax ku sii sheegayaan. **28** Markaasaa Yashuuca ina Nuun oo Muuse midiidinkiisa ahaa oo raggiisii uu doortay ka mid ahaa ayaa ku yidhi, Sayidkaygii Muusow, u diid iyaga. **29** Markaasaa Muuse wuxuu isagii ku yidhi, War ma aniga baad ii xinaasaysaa? Bal may dadka Rabbiga oo dhammu nebiyo ahaadaan, oo Rabbigu muu iyaga ruuxisa ku soo dejyo! **30** Markaasaa Muuse iyo waayeelladii reer binu Israa'iilba xerada ku noqdeen. **31** Markaasaa dabayl Rabbiga ka timid, oo waxay badda ka keentay digaagduur, oo xerada hareeraheedii ayay ku soo daadisay intii maalin socodkeed ah oo dhankan ah iyo intii maalin socodkeed ah oo dhanka kale ah oo xerada ku wareegsan, oo dalka korkiisana waxay u jireen intii laba dhudhun ah. **32** Markaasaa dadkii kacay oo maalintaas oo dhan, iyo habeenkii oo dhan, iyo maalintii dambe oo dhan waxay soo urursadeen digaagduurkii; oo kii ugu wax yaraa wuxuu soo urursadeen toban xomeer, oo waxay ku kala bixiyeen xerada hareeraheedii. **33** Oo intii hilikii ikahoodii ku dhex jiray, oo aanay weli calalin, ayaad cadhadii Rabbigu dadkii aad ugu kululaatay, markaasaa Rabbigu wuxuu dadkii ku dhuftay belaayo weyn. **34** Oo meeshaas magaceedii waxaaa loo bixiyey Qibrood Xataawaah, maxaa yeelay, halkaasaa lagu aasay dadkii hunguri xumaaday. **35** Markaasay dadkii Qibrood Xataawaah ka guureen, oo waxay u sodcaaleen Xaseerood, Xaseeroodna way degeen.

12 Oo Maryan iyo Haaruunna waxay Muuse u xanteen naagtii reer Kuush oo uu guursaday, maxaa yeelay, isagu wuxuu guursaday naag reer Kuush. **2** Oo iyagu waxay yidhaahdeen, War Rabbigu ma Muuse kelyuhu la hadlay? Miyusan annagana nala hadlin? Oo Rabbigu taas wuu maqlay. **3** Haddaba Muuse wuxuu ahaa ninka ugu wada qalbi qaboobaa dadkii dunida joogay oo dhan. **4** Markaasaa Rabbigu dhaqso ula hadlay Muuse iyo Haaruun iyo Maryan, oo wuxuu ku yidhi, Saddexdiinnuba kaalaya teendhada shirkia. Oo saddexdoodiiba way soo bexeen. **5** Markaasaa Rabbigu ku soo degtay tiir daruuh ah oo istaagay iriddii teendhadii shirkia, oo wuxuu yeedhay Haaruun iyo Maryan, kolkaasaa labadoodiiba soo bexeen. **6** Oo wuxuu iyagi ku yidhi, Haddaba bal hadalladayda maqla. Haddii nebi idinku dhex jiro, anigoo Rabbiga ah ayaa muujin isku tusi doona, oo riyo baan kula hadli doonaa. **7** Addoonkayga Muuse sidaas ma aha, oo isagu aamin buu ku yahay gurigaya oo dhan. **8** Isaga bayaan baan afkaya ugula hadlayaa, oo hadal gudcur ah kula hadli maayo, oo wuxuu arki doonaa Rabbiga qaabiisa. Haddaba maxaad uga cabsan weydeen inaad addoonkayga Muuse wax ka sheegtaan? **9** Markaasaa Rabbigu iyagi aad ugu cadhooday, wuuna ka tegey. **10** Oo daruurtiina way ka tagtay teendhada korkeedi; oo Maryanna waxaa ku dhacay baras, oo waxay u caddaatay sida barafka cad oo kale. Markaasaa Haaruun fiirihey Maryan oo wuxuu arkay inay baras qabto. **11** Markaasaa Haaruun Muuse ku yidhi, Sayidkaygiiyow, waan ku baryayaaye, wixii aannu nacaasnimaad u samaynay iyo wixii aannu ku dembaabnay aawadood dembi ha noo saarin. **12** Waan ku baryayaaye, yaanay ahaan sidii mid dhintay oo kale oo jidhkiisii badh baabba'san yahay markuu uurki hooyadiis ka soo baxay. **13** Markaasaa Muuse Rabbiga u qayliyey, oo wuxuu ku yidhi, Ilaahow, waan ku baryayaaye, iyada bogsi. **14** Oo Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Haddii aabbeheed wejiga kaga candhuufo sow ma ay ceebowdeen intii toddoba maalmood ah? Haddaba xerada ha laga saaro intii toddoba maalmood ah, oo markaas dabadeedna ha la soo celiyo. **15** Kolkaasaa Maryan xerada dibadda looga xidhay, oo dadkiina ma guurin ilamaa Maryan mar kale la soo celiyey. **16** Oo

dabadeedna dadkii Xaseerood way ka guureen, oo waxay degeen ciidladii Faaraan.

13 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **2** War waxaad dirtaa niman soo basaasa dalka reer Kancaan oo aan reer binu Israa'iil siinayo, oo qabii walba waa inaad nin ka dirtaan, oo mid kastaaba ha ahaado amuur iyaga ku jira. **3** Markaasaa Muuse iyagii ka diray ciidladii Faaraan sidii amarkii Rabbigu ahoo, oo kulligood waxay ahaayeeng rag reer binu Israa'iil madax u ahoo. **4** Oo magacyadoodiina kuwan bay ahaayeeng: qabiilkii reer Ruubeen waxaa ka tegey Shammuuca ina Sakuur. **5** Oo qabiilkii reer Simecoonna Shaafaad ina Xori. **6** Oo qabiilkii reer Yahuudahna Kaaleeb ina Yefunneh. **7** Oo qabiilkii reer Isaakaarna Yigaal ina Yuusuf. **8** Oo qabiilkii reer Efrayimna Hoosheeca ina Nuun. **9** Oo qabiilkii reer Benyaamiinna Faltii ina Raafuu. **10** Oo qabiilkii reer Sebulunna Gaddii'eel ina Soodii. **11** Oo qabiilkii reer Yusuf oo ah reer Manasehna Gaddii ina Suusii. **12** Oo qabiilkii reer Daanuna Cammii'eel ina Gemallii. **13** Oo qabiilkii reer Aasheerna Setuun ina Miikaa'eel. **14** Oo qabiilkii reer Naftaalinka Naxbii ina Waafsii. **15** Oo qabiilkii reer Gaadna Ge'uu'eel ina Maakii. **16** Intasuus waa magacyadil nimankii Muuse u diray inay dalka soo basaasaan. Markaasaa Muuse wuxuu Hoosheeca ina Nuun u bixiyey Yashuu. **17** Markaasaa Muuse iyagii u diray inay dalkii reer Kancaan soo basaasaan, oo wuxuu iyagii ku yidhi, Jidkan koonfureed xaggiisa u kaca oo buuraha fuula. **18** Oo waxaad soo fiirisan dalku siduu yahay, iyo dadka degganu inay xoog badan yihii iyo inay itaal yar yihii, iyo inay tiro yar yihii iyo inay tiro badan yihii, **19** iyo dalka ay deggan yihii siduu yahay inuu wanaagsan yahay iyo inuu xun yahay, iyo magaalooinka ay deggan yihii siday yihii, inay xerooyin deggan yihii iyo inay qalcadu xoog badan ku jiraan, **20** iyo siduu dalku yahay inuu barwaqaaysan yahay iyo in kale, iyo inuu dhir leeyahay iyo in kale. Haddaba dhiirraanaada oo dalka midhihiisa keena. Oo wakhtiguna wuxuu ahaa xilliga uu canabka hore bisaalado. **21** Haddaba iyagii way tageen oo waxay soo basaaseen dalkii tan iyo ciidlada Sin iyo ilaa Rexob oo ku taal meesha Xamaad laga galo. **22** Oo waxay tageen xaggaa koonfureed, oo yimaadeen Xebron; oo Aximan iyo Sheeshay iyo Talmay oo reer Canaaq ahaa ayaa halkaas degganaa. (Oo Xebron waxaa la dhisay goor toddoba sannadood ka horraysa intaan la dhisin Socan oo Masar ku taal.) **23** Oo haddana waxay yimaadeen dooxadii Eshkol, oo halkaasay ka goosteent laan rucub canab ahu ku yaal, oo waxay ku qaadeen ul laba nin u dhexasysa, waxayna keeneen midho rummaan iyo berde ah. **24** Oo meeshaas magaceeda waxaa la oodhan jiray Eshkol, rucubkii canabka ahoo oo ay reer binu Israa'iil halkaas ka goosteent awadiis. **25** Oo markay afartan maalmodd dalkii soo basaaseen dabadeed ayay ka soo noqdeen. **26** Markaasay tageen oo Muuse iyo Haaruun iyo shirkii reer binu Israa'iil oo dhan ugu yimaadeen ciidladii Faaraan iyo tan iyo Qaadeesh, oo iyagii iyo ururkii oo dhan war bay u keeneen, oo waxay soo tuseen midhihi dalka. **27** Oo Muuse bay u warrameen oo waxay ku yidhaahdeen, Annagu dalkii aad noo dirtay waan gaadhay, oo hubaal wuxuu la barwaqaaysan yahay caano iyo malab, oo midhihiisaan waa kuwan. **28** Habase yeeshay dadka dalka degganu waa xoog badan yihii, oo magaalooinkuna deyrar bay leeyihii, waana waaweyn yihii, oo weliba waxaannu halkaas ku soo aragnay reer Canaaq. **29** Oo reer Camaaleq waxay deggan yihii dalka xaggiisa koonfureed, oo reer Xeed iyo reer Yebuu iyo reer Amorna waxay deggan yihii buuraha, oo reer Kancaanna waxay deggan yihii badda agteeda iyo Webi Urdun dhinaciisa. **30** Markaasaa Kaaleeb dadkii ku aamusiyye Muuse hortiisa, oo wuxuu ku yidhi, War haddiiba ina keena, aynu dalka qabsanee, waayo, innagu waynu karaynaa inaynu ka adkaanno. **31**

Laakiinse nimankii isaga raacay waxay yidhaahdeen, War innagu dadkaas kuma kici karno, waayo, way inaga xoog badan yihii. **32** Oo iyagu dalkii ay soo basaaseen ayay reer binu Israa'iil war xun uga keeneen, oo waxay yidhaahdeen, Dalka aannu dhex marnay oo soo basaasnaa waa dal cuna dadka deggan, oo dadkii aannu ku aragnay oo dhammuna waa dad aad u dhaadheer. **33** Oo waxaannu halkaas ku aragnay dad waaweyn oo xoog badan oo ah reer Canaaq oo ka yimid dadkii waaweynaa oo xoogga badnaa. Waxaannu isula yaraannay sida kabajaan oo kale, oo hortoodana sidaas oo kalaannu ku ahayn.

14 Oo shirkii oo dhammuna codkoodii bay kor u qaadeen oo qayliyeen, oo dadkiina habeenkaas way ooyeen. **2** Oo reer binu Israa'iil oo dhammuna waxay in gunuuseen Muuse iyo Haaruun, oo shirkii oo dhammu waxay iyagii ku yidhaahdeen, Waxaa inoo roonayd inaynu dalkii Masar ku dhimanno! Amase inaynu ciidladan ku dhimanno! **3** Bal Rabbigu muxuu inoogu soo kexeyey dalkan aynu seefta ku le'anaya? Naagaheenna iyo dhallaankeennu dhac bay noqonayaan. Sow inaynu Masar ku noqonno inooma roona? **4** Oo markaasaa midba midki kale ku yidhi, Kaalaya aynu madax dooranee oo aynu Masar isaga noqonnee. **5** Markaasaa Muuse iyo Haaruun waxay ku hor dheceen ururkii shirkia reer binu Israa'iil oo dhan. **6** Oo Yashuu ina Nuun iyo Kaaleeb ina Yefunneh oo kuwii dalka soo basaasyay ka mid ahaa ayaa dharkoodii iska jeexjeexay, **7** oo waxay la hadleen shirkii reer binu Israa'iil oo dhan oo ku yidhaahdeen, War dalkii aannu dhex marnay oo aan soo basaasnaay waa dal aad iyo aad u wanaagsan. **8** Oo haddii Rabbigu inagu farxo, ayuu halkaas ina geeyn doonaa, oo wuu ina siin doonaa halkaas caanaha iyo malabka la barwaqaaysan. **9** Laakiinse Rabbiga ha ku caasiyoobina, oo ha ka cabsanina dadka dalka deggan, waayo, waxay inoo yihii sida kibis oo kale. Daafacoodii korkooda waa laga qaaday, oo Rabbigu innaguu inala jiraaye; iyaga ha ka cabsanina. **10** Laakiinse shirkii oo dhammu waxay yidhaahdeen, Iyaga ha la dhagiyo. Markaasaa ammaantii Rabbigu waxay reer binu Israa'iil oo dhan uga muuqatay teendhadii shirkia. **11** Oo Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Dadkanu ilaa goormay i quudhsanayaan? Oo ilaa goormay i rumaysan waayayaan in kastoo aan dhexdooda calaamooyinka oo dhan ku sameeyey? **12** Haddaba iyagaan belaayo ku dhufan doonaa, oo waan dhaxal tiri doonaa, oo waxaan kaa samay doonaa quruun iyaga ka weyn oo ka sii xoog badan. **13** Markaasaa Muuse wuxuu Rabbiga ku yidhi, De taas waxaa maqli doona Masriyintii, waayo, dadka itaalkaagaad iyaga kaga soo dhex bixisay. **14** Oo iyana waxay u sheegi doonaa dadka dalkan deggan. Iyagu waxay maqleean inaad dadkan dhex joogto, Rabbiyow, waayo, Rabbiyow, fool ka fool baa laguu arkay oo daruutaa baa iyaga kor taagan, oo maalintii waad ku hor kacdaa tir daruur ah, habeekiina tir dib ah. **15** Haddaba haddaad dadkan sidii nin keliya u disho, quruumihii warkaaga maqlay way hadli doonaan, oo waxay oodhan doonaan, **16** Rabbigu ma uu karin inuu dadkan keeno dalkii uugu dhaartay, sidaas daraaddeed ayuu ciidladii ku laayay. **17** Haddaba waan ku baryayaaye, Sayidow, xooggaagu wax weyn ha ahaado, sidaad u hadashay oo aad tidhi, **18** Rabbigu cadho waa u gaabiyyaa, oo waa naxariis badan yahay, oo xumaanta iyo xadgudubka wuu dhaafaa, oo sinaba uma caddeeyo in kan dembiiga galay aanu eed lahayn, oo xumaantii awowayaashana wuxuu gaadhsiiyaa carruurtooda tan iyo farcanka saddexaad iyo kan afraad. **19** Haddaba waan ku baryayaaye, sida ay naxariistaadu u weyn tahay oo aad dadkan u cafifi jirtay tan iyo dalkii Masar iyo ilaa haddeer dadkan xumaantooda saamax. **20** Markaasaa Rabbigu yidhi, Sidaad u tidhi, waan u saamaxay, **21** laakiinse sida runta ah anigu waan noolahay, oo dunida oo dhammuna waxay ka buuksamti doontaa ammaanta Rabbiga. **22** Kulli dadkii ammaantayaarkay,

oo arkay calaamooyinkii aan ku sameeyey Masar iyo cidladii, oo weliba tobankaan jeer i jirrabay oo aanay codkaygiina dhegaysan, **23** hubaal ma ay arki doonaan dalkii aan awowayaashood ugu dhaartay, oo intoodii i quudhsatayna midna ma arki doono. **24** Laakiinse addoonkayga Kaaleeb wuxuu laaha ruux kaleeto oo dhamaanahaan buu ii raacay, oo sidaas daraaddeed isaga waan geeynayaa dalkii uu tegey, oo farcankuisuna way lahaan doonaan. **25** Haddaba dooxada waxaa deggan reer Camaaleq iyo reer Kancaan. Idinku berrito dib u noqda, oo waxaad tagtaan cidladii ku taal jidka loo maro Badda Cas. **26** Markaasaa Rabbiga la hadlay Muuse iyo Haaruun, oo wuxuu ku yidhi, **27** Ilaa goormaan u adkaysanayaa shirkan sharka ah oo ii gunuusa? Waxaan maqlay gunuuskii ay reer binu Israa'iil ii gunuuseen. **28** Waxaad iyaga ku tidhaahdaa, Rabbiga wuxuu leeyahay, Noloshaydaan ku dhaartaaye, hubaal sidaad dhegahayga ugu hadasheen ayaan idinku samaynayaa. **29** Meydadkiinu waxay ku dhici doonaan cidladan, oo kulli kuwiinna la tiryey sidi tiradiinnu ahayd oo ah intii labaatan sannadood jirtay ama ka sii weynayd oo aniga ii gunuusay, **30** hubaal idinku gelii maysaan dalkii aan ku dhaartay inaan idin dejinayo, Kaaleeb ina Yefunneh iyo Yashuucu ina Nuun mooyaane. **31** Laakiinse yaryarkiinna aad tidhaahdeen, Waa la dhacayaa, iyagaan keeni doonaa, oo iyagu way baran doonaan dalkii aad diiddeen. **32** Laakiinse idinku meydadkiinu way ku dhici doonaan cidladan. **33** Oo carruurtiinnuma afartan sannadood ayay cidlada ku warwareeqi doonaan, oo ilaa meydadkiinu ay cidlada ku baabba'aan iyagu waxay sidi doonaan daacadnimola'antiinna. **34** Oo maalmihii aad dalka ku soo basaasteen oo afartan maalmood ahaa, maalintiiba sannad aayaad dembiyadiinna u qaadanaysaan, oo idinku xumaantiinna waad qaadanaysaan xataa afartan sannadood, oo waxaad ogaan doontaan diidniintyada. **35** Anigoo Rabbiga ah ayaa sidaas ku hadlay, oo hubaal waxan oo dhan ayaan ku samaynayaa shirkan sharka ah ee iiga wada ururay oo dhan. Cidlidan ayay ku baabbi'i doonaan oo ku wada dhiman doonaan. **36** Oo niimankii Muuse u diray inay dalka soo basaasaan oo soi noqday oo shirka oo dhan ka dhigay inay isaga u gunuusaan markay dalkii war xun ka keeneen, **37** niimankas oo war xun dalkii ka keenay aaya belaayadii ku dhintay Rabbiga hortiisa. **38** Laakiinse Yashuucu ina Nuun iyo Kaaleeb ina Yefunneh aaya nolol kaga hadhay niimankii tegey inay dalka soo basaasaan. **39** Markaasaa Muuse hadalkaas reer binu Israa'iil oo dhan u sheegay, kolkaasaa dadkii aad u baroorteen. **40** Markaasaa aroor hore kaceen, oo buurta dhaladeediy fuuleen, oo waxay yidhaahdeen, Bal eeg, waa na kan, waanuu u kacaynaa meeshii Rabbigu noo ballanqaaday, maxaa yeelay, waanuu dembaabnay. **41** Kolkaasaa Muuse yidhi, War Rabbiga amarkiisa maxaad ugu xadgudbaysaan, waayo, taasu faa'iido idinma lahaan doonto? **42** Halkaas ha u kicina, waayo, Rabbigu idinma dhex joogo ee yaan cadaawayashaanu idin layn. **43** Waayo, halkaas waxaa idinka horreeya reer Camaaleq iyo reer Kancaan, oo seeftaad ku le'an doontaan, maxaa yeelay, Rabbiga lasocodkiisii dib baad uga noqteen, oo sidaas daraaddeed Rabbigu idinla jiri maayo. **44** Laakiinse iyaggi waxay ku sii addaysteern inay buurta dhaladeedii fulaalan, habase yeeshee Muuse iyo sanduuqii axdiga Rabbigu xeradli kama ay bixin. **45** Kolkaasay reer Camaaleq iyo reer Kancaan oo buurta degganaa hoos u degeen, oo intay laayeen ayay tan iyo Xormaah eryadeen.

15 Markaasaa Rabbiga Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi,
2 Reer binu Israa'iil la hadal oo waxaad ku tidhaahdaa, Markaad gaadhaan dalka rugtiinna ah oo aan idin siinayo, **3** haddaad doonaysaan inaad Rabbiga qurbaan dab ugu bixisaan, kaasoo ah qurbaan la gubo, amase allabari aad nidar ku samaynaysaan, amase qurbaan aad ikhtiyaar ku bixisaan, amase iidhiinna joogtada ah inaad

caraf udgoon Rabbiga uga bixisaan lo'da ama idaha, **4** haddaba kii wax bixinayaa qurbaankiisa ha ku bixiyo Rabbiga awaadiis qurbaan hadhuudh ah eefaaah toban meelood loo qaybiyey meeshiis oo bur wanaagsan ah oo lagu daray hiin rubuceed oo saliid ah; **5** oo khamri ah qurbaanka cabniinka hiin rubuceed waa inaad qurbaanka la gubo ama allabariiga ula diyaarisaaan wan kasta. **6** Oo wankii weynna waxaad qurbaan hadhuudh ah u diyaarisaaan eefaaah toban meelood loo qaybiyo labadiis meelood oo bur wanaagsan ah oo hiin saddex meelood meel saliid ah lagu daray. **7** Oo qurbaanka cabniinkana waxaad u bixisaan hiin saddex meelood meel khamri ah oo Rabbiga u ah caraf udgoon. **8** Oo markaad dibi u bixinaysid allabariiga la gubo amase allabari aad nidar ku samaynaysid, amase qurbaanno nabaadiino oo aad Rabbiga u bixinayso, **9** markaas eefaaah toban meelood loo qaybiyey saddexdiis meelood oo bur wanaagsan ah oo lagu daray hiin nuskeed saliid ah qurbaan hadhuudh ha ula bixiyo dibiga. **10** Qurbaanka cabniinkana waa inaad u bixisaan hiin nuskeed khamri ah, kaas oo ah qurbaan dab lagu sameeyo oo caraf udgoon Rabbiga u ah. **11** Oo sidaas ha loo sameeyo dibi kasta, ama wan kasta oo weyn, ama wan kasta oo yar, ama orgi kasta oo yar. **12** Intaad diyaarisaaan sida tiradu tahay mid kasta u sameeye. **13** Inta waddaniga ah oo dhammu waxyalaahan sidaas ha u sameeyee markay bixinayaan qurbaan dab lagu sameeyo oo caraf udgoon Rabbiga u ah. **14** Oo haddii shisheeye idinla deggan yahay ama mid kasta oo idin dhex jooga qarniyadiinna oo dhan, hadduu doonayo inuu qurbaan dab lagu sameeyo Rabbiga ugu bixiyo caraf udgoon, sidaad idinku yeeshaan isna waa inuu yeelaa. **15** Oo ururkiinna oo dhammu waa inaad idinka iyo shisheeyaha idinla degganu lahaataan qaynuun keliya, kaas oo ahaanaya qaynuun ab ka ab. Waayo, sidaad idinku tiihin, shisheeyuhuna waa inuu Rabbiga hortiisa sidaas oo kale ku ahaadaa. **16** Oo idinka iyo shisheeyihii idinla degganuba waa inaad lahaataan isku sharci iyo isku qaynuun. **17** Markaasaa Rabbiga haddana Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **18** Reer binu Israa'iil la hadal oo waxaad ku tidhaahdaa, Dalka aan idin geeynayo markaad gaadhaan, **19** oo aad dalka cuntadiisa cuntaan waa inaad Rabbiga u bixisaan qurbaan sare loo qaado. **20** Cajiinkiinna ugu horreeya waa inaad ka bixisaan moofo ah qurbaan sare loo qaado, oo waa inaad taas sare u qaaddaan sidaad sare ugu qaaddaan qurbaanka hadhuudhka ee laga qaado meesha hadhuudhka lagu tumo. **21** Oo cajiinkiinna ugu horreeya waa inaad Rabbiga uga bixisaan qurbaan sare loo qaado tan iyo ab ka ab. **22** Oo markaad qaldantaan oo aydaan wada xajin amarradan oo dhan oo uu Rabbiga Muuse kula hadlay, **23** xataa wixii uu Rabbiga Muuse idinkaga amray oo dhan tan iyo maalinti Rabbiga amarka bixiyey ilaa tan iyo ab ka ab, **24** markaas haddii qaladkii kama' loo sameeyey iyadoo an shirku ogayn, shirku oo dhammu waa inay qurbaan la gubo aawadiis dibi yar Rabbiga ugu bixiyan caraf udgoon, isaga iyo qurbaankiisi hadhuudhka, iyo qurbaankiisi cabniinka, iyo orgi ah qurbaanka dembiga, oo ha loo bixiyo sida qaynuunku leeyahay. **25** Oo shirk reer binu Israa'iil oo dhan waa in wadaadku u kafaaro gudaa, oo markaas iyaga waa la cifyaya, maxaa yeelay, waxay ahayd qalad kama' loo sameeyey, oo iyana waxay qaladkoodii u keeneen qurbaankoodii kaas oo ahaa qurbaan dab loogu sameeyey Rabbiga, iyo qurbaankii dembigooda Rabbiga hortiisa loogu bixiye. **26** Oo shirk reer binu Israa'iil oo dhan iyo shisheeyaha iyaga dhex degganba waa la cifyi doonaa, waayo, qaladkaas dadka oo dhammu kama' bay u sameeyeen. **27** Oo haddii qof keliya kama' u dembaabo, isagu waa inuu qurbaanka dembiga u bixiyya ceesaan gu jir ah. **28** Oo qofkii qaldamay waa in wadaadku u kafaaro gudaa naftiisa markuu qofkaas kama' ugu dembaabo Rabbiga hortiisa, si uu isaga u kafaaro gudo, oo markaas isaga waa la cifyi doonaa. **29** Waa inaad isku sharci keliya u yeeshaan kii

kama' u qaldama ha ahaadee waddanigii reer binu Israa'iil ku dhex dhashay ama shisheeyihii iyaga dhex degganba. **30** Laakiin qofkii gacan kibir leh gaf ku sameeyaa hadduu waddani yahay iyo hadduu shisheeye yahayba kaasuu caayay Rabbiga, oo qofkaas waa in dadkiisa laga gooyaa. **31** Qofkaas dhammaantiis waa in laga gooyaa, oo dembiiguu waa inuu korkiisa saarnaadaa, maxaa yeelay, isagu Rabbiga ereygiisu quudhsaday, oo amarkisiina wuu jebiyey. **32** Oo intii reer binu Israa'iil cidladii joogeen, waxay heleen nin maalintii sabtida qory guranaya. **33** Oo kuwii helay isagoo qory guranaya waxay u keeneen Muuse iyo Haaruun iyo shirkii oo dhan. **34** Oo markaasay xidheen, maxaa yeelay, waxa isaga lagu samayn lahaa ayaan weli la caddayn. **35** Markaasaa Rabbigu Muuse ku yidhi, Ninka hubaal waa in la dilaa, oo shirka oo dhammu waa inay isaga xerada dibaddeeda ku dhagxiyaan. **36** Markaasaa shirkii oo dhammu waxay isagii keemeen xerada dibaddeedii, kolkaasay dhagxiyeen oo wuu dhintay, sidi Rabbiga Muuse ku amray. **37** Kolkasaa Rabbigu Muuse la hadlay, oo wuxuu ku yidhi, **38** Reer binu Israa'iil la hadal, oo waxaad iyaga ku amartaa inay iyagu ab ka ab farqiyaa darfaha dharkooda, iyo inay farqaan darasta kasta u yeelaan xadhiq buluug ah. **39** Oo wuxuu idii noqonayaa faraq aad firsataan oo aad Rabbiga amarradiisii oo dhan ku xusuusataan inaad samaysaan, si aydaan u raacin qalbigiinna iyo indhihiinna aad daacadnimola'an ku raaci jirtteen, **40** laakiinse aad xusuusataan oo aad samaysaan amarradayda oo dhan, oo aad quduus uu ahaataan Ilaahiinna. **41** Anigu waxaan ahay Rabbiga Ilaahiinna ah oo dalkii Masar idinki soobixiyey inuu Ilaah idhi ahaado. Aniga ayaa ah Rabbiga Ilaahiinna ah.

16 Haddaba Qorax ina Isehaar oo ahaa ina Qoahaad, oo ka sii ahaa reer Laawi, isaga iyo Daataan iyo Abiiraam oo ahaa ilma Elii'aab, iyo Oon oo ahaa ina Feled oo reer Ruubine ahaa ayaa rag watay, **2** oo waxay ku hor kaceen Muuse iyaga iyo reer binu Israa'iil qaarkood oo ahaa laba boqol iyo konton amiir oo shirka loo doortay oo wada caan ahaa. **3** Oo iyanay way wada urreen oo gees ka nogdeen Muuse iyo Haaruun, oo waxay iyaggi ku yidhaahdeen, Idinku filan, maxaa yeelay, shirka oo dhan qof kastaaba waa quduus, oo Rabbiguna waa dhex joogaa iyaga. Haddaba maxaad Rabbiga ururkiisa isaga sara marisaan? **4** Oo Muusena markuu taas maqlay ayuu wejiga dhulka dhigay. **5** Markaasuu la hadlay Qorax iyo guutadiisii oo dhan oo wuxuu ku yidhi, Berri subax ayaa Rabbigu muujin doonaa kuwa ah kuwiisa iyo kii quduus ah, wuuna soo dhowayn doonaa; oo kii uu isagu dooranayana wuu isu soo dhowayn doonaa. **6** Haddaba Qorax iyo guutadiisa oo dhammay, sidan yeela, oo waxaad qaadataan idammo, **7** oo berrito Rabbiga hortiisa iyaga dab ku shuba oo foox ku shida, oo kolkaas ninkii Rabbigu doorto, wuxuu ahaan doonaa quduus. Idinku filan reer Laawiyow. **8** Markaasaa Muuse wuxuu Qorax ku yidhi, Haddaba maqla reer Laawiyow. **9** Ma idinla yar tahay in Ilaaha reer binu Israa'iil idinki soocay shirka reer binu Israa'iil inuu idin soo dhowaysto si aad u samaysaan hawsha taambuugay Rabbiga oo aad shirka hortiisa istaagtaan oo u adeeqtaan, **10** iyo inuu weliba idinku iyoo walaalihiinna reer Laawi oo dharba soo dhowaystay? Oo haddana ma waxaad doonaysaan wadaadnimada? **11** Haddaba adiga iyo guutadaada oo dhammu waxaad isu soo urursateen oo aad gees ka tiihiin Rabbiga. Balse maxaa dhacay oo aad Haaruun ugu gunuustaan? **12** Markaasaa Muuse u cid diray Daataan iyo Abiiraam oo ahaa ilma Elii'aab, oo iyanay waxay yidhaahdeen, Iman mayno. **13** Ma wax yar baa inaad naga soo kaxaysay dal caano iyo malab la barwaqaqaysan, si aad noogu dishid cidlada dhexdeeda, oo aad weliba annaga amiir isaga kaayo dhigtit? **14** Oo weliba nama aadan geeyin dal caano iyo malab la barwaqaqaysan, oo namana aadan siin dhul iyo beero

canab ah oo aan dhaxalno. War ma waxaad doonaysaa inaad dadkan indhaha ka riddo? Annagu iman mayno. **15** Markaasaa Muuse aad u cadhooday, oo wuxuu Rabbiga ku yidhi, Adigu qurbaankooda ha aqbalin. Anigu iyaga dameerna kama qaadan, midkoona waxba ma yeelin. **16** Markaasaa Muuse wuxuu Qorax ku yidhi, Berrito adiga iyo guutadaaduba Rabbiga hortiisa kaalaya, adiga iyo iyaga iyo Haaruunba. **17** Oo idinki nin waluba idankiisa ha qaato oo foox ha ku shubo, oo ninkiin kastaaba idankiisa Rabbiga ha hor keeno, kuwaasoo wada ah laba boqol iyo konton idan, oo weliba adiga iyo Haaruunna idammadiinna soo qaata. **18** Oo iyanay nin waluba idankiisi buu soo qaataay, oo dab bay ku shubeen, fooxna way saareen, kolkaasay Muuse iyo Haaruun la istaageen iridda teendhadii shirka. **19** Markaasaa Qorax soo shirsaday shirkii oo dhan oo iyaga ka gees ah, oo wuxuu soo tubay iridda teendhadii shirka. Oo shirkii oo dhan waxaa uu muuqatay ammaantii Rabbiga. **20** Markaasaa Rabbigu Muuse iyo Haaruun la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **21** Idinku shirkan dhan isaga soocaa aan iyaga daqiqad ku baabbi'iye. **22** Markaasay wejiga dhulka dhigeeen, oo waxay yidhaahdeen, Ilaahow, adigoo ah Ilaaha binu-aadmiga oo dhan ruuxoodow, haddaba nin keliyahaan dembaabayne ma dadka shirka oo dhan baad u cadhoonaysaa? **23** Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **24** Shirka la hadal, oo waxaad ku tidhaahdaa, War, ka aga kaca taambuugyada Qorax, iyo Daataan iyo Abiiraam. **25** Markaasaa Muuse wuxuu u kacyad Daataan iyo Abiiraam, oo waayeelladii reer binu Israa'iilna isagay soo raaceen. **26** Markaasuu shirkii la hadlay, oo wuxuu ku yidhi, Waan idin baryayaaye, Isaga fogaada nimankan sharka ah teendhooyinkooda, oo waxay iyagu leeyihiinna ha taabanina, yaan dembiyadooda aawadood laydiin baabbi'in. **27** Haddaba waxay ka kaceen dhinac kasta ee taambuugyadii Qorax iyo Daataan iyo Abiiraam. Markaasay Daataan iyo Abiiraam soo bexeen, oo waxay istaageen iridda teendhooyinkoodii, iyaga iyo naagahoodii, iyo wiilashoodii, iyo dhallaankoodiib. **28** Markaasaa Muuse wuxuu yidhi, Tanaad ku ogaanaysaan in Rabbigu ii soo diray inaan waxyaalahan oo dhan sameeyo, waayo, anigu maankayga uun kama samayn. **29** Haddii nimankunu ay u dhintaan sida caadiga u ah dadka oo dhan, ama iyaga loo boqod sida dadka oo dhan loo soo boqodo, markaas Rabbigu ima uu soo dirin. **30** Laakiinse haddii Rabbigu wax cusub sameeyo, oo dhulku afka kala qaado oo uu iyaga iyo waxay leeyihiin oo dhan liqo, oo haddii iyagoo noolhool ay She'ool ku dhaadhacaan, de markaas waxaad garan doontaan in nimankunu Rabbiga quudhsadeen. (**Sheol h7585**) **31** Oo kolkuu dhammeeey waxyaalahaas uu ku hadlay oo dhan, ayaa dhulkii iyaga ka hooseeyay kala dillaacay, **32** oo dhulku afka kala qaaday oo liqay iyaggi iyo reerahoodii, iyo dadkii Qorax oo dhan, iyo alaabtoodii oo dhan. **33** Haddaba iyaggi iyo wixii ay lahaayeen oo dhummuba iyagoo noolhool ayay She'ool ku dhaadhaceaen, markaasaa dhulki ku dul xidhmay, oo iyana shirkii way ka halligmeen. (**Sheol h7585**) **34** Markaasaa reer binu Israa'iilkii hareeraahooda joogay waxay ka careean qayladoodii, waayo, waxay isyidhaahdeen, War aarmaa dhulku innaganan ina liqaa. **35** Markaasaa dab Rabbiga xaggiisa ka yimid oo baabbi'iy laba boqol iyo kontonii nin oo fooxa bixiyey. **36** Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi. **37** La hadal Elecaasaar ina Haaruun wadaadka ah, oo u sheeg inuu idammada dabka bi xiiyo, adna dabka xaggaa shishe ku kala firdhi, waayo, iyagu waa quduus; **38** Oo idammada nimankan naftooda ku dembaabay ha laga dhigo dhaadhdh turman oo meesha allabariga lagu dhaadho; waayo, Rabbiga hortiisay ku bixiyen, oo sidaas daraaddeed iyagu waa quduus; oo calaamo bay reer binu Israa'iil u noqon doonaan. **39** Markaasaa wadaadkii Elecaasaar wuxuu soo qaaday idammadii naxaasta ahaa oo ay kuwii gubtay bixiyen, oo inta la tumay ayaa meesha allabariga

dahaadh looga dhigay. **40** inay taasu reer binu Israa'iil xusuus u noqoto, si uusan shisheeye aan Haaruun farcankisa ahaynu Rabbiga hortisa ugu soo dhowaan inuu foox u bixiy, si uusan u noqon sidii Qurax iyo guutadiisa, sidii Rabbigu isaga ugula hadlay Muuse. **41** Laakiinse subaxdii dambe shirkii reer binu Israa'iil oo dhammu way u gunuuseen Muuse iyo Haaruun, oo waxay ku yidhaahdeen, Idinku dadkii Rabbiga waad layseen. **42** Oo Kolki shirkii oo dhammu ay soo urureen oo ay Muuse iyo Haaruun gees ka noqdeen, waxay soo fiiriyeen teendhadii shirkia xaggeedii, oo bal eeg, daruurti baa qarisay, oo waxaa muuqatay Rabbiga ammaantiisi. **43** Markaasaa Muuse iyo Haaruun waxay yimaadeen teendhadii shirkia horteeda. **44** Oo Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **45** Adigu shirkan ka soo kac, aan iyaga daaqiqad ku baabbi'yee. Oo iyana markaasay wejiga dhulka dhigeen. **46** Kolaasaa Muuse wuxuu Haaruun ku yidhi, War idankaaga qaad oo meesha allabariga dab kaga soo shubo, oo foox ku rid, oo haddiiba shirkia u qaad, oo iyaga u kafaaro gud, waayo, cadho aaya Rabbiga ka soo baxday, oo belaayadii way bilaabatay. **47** Markaasaa Haaruun qaaday sidii Muuse ku hadlay, oo shirkuu ku dhex orday, oo bal eeg, belaayadiina dadka way ku dhex bilaabatay; oo fooxii wuu shiday, dadkiina buu u kafaaro guday. **48** Markaasuu isdhex taagay kuwii dhintay iyo kuwii noolaa; oo belaayadiina way joogsatay. **49** Haddaba kuwii belayaaya ku dhintay waxay ahaayeen afar iyo tobantun iyo toddoba boqol, oo aan lagu tirin kuwii ku dhintay xaalxii Qurax. **50** Markaasaa Haaruun Muuse ugu noqday iriddii teendhadii shirkia; oo belaayadiina way joogsatay.

17 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay, oo wuxuu ku yidhi, **2** Reer binu Israa'iil la hadal, oo iyaga ulo ka qaad. Qabil kastaba ul ka qaad; amiirraddoo oo dhan sida ay qabiilooyinkoodu kala yihiin laba iyo tobantun ulood ka kala qaad. Oo nin walba magiciisa ushiisa ku qor. **3** Usha reer Laawi waxaad ku qortaa magaca Haaruun. Qabiilooyinkooda madaxdooda mid kastaaba waa inuu ul lahaadaa. **4** Oo waa inaad iyaga hor dhigtaar maragga teendhada shirkia ku yaal, taasoo ah meesha aan idinkula kulmo. **5** Oo markaas ninkii aan doorto ushiisi way magooli doontaa, oo anna hortayda waan ka joojin doonaa gunuuska ay reer binu Israa'iil adiga kuu gunuusaan. **6** Markaasaa Muuse reer binu Israa'iil la hadlay, oo amiirraddoodii oo dhammu waxay isagii siiyey ulo, oo amiir kastaaba mid buu siiyey siday qabiilooyinkoodu ahaayeen, intaasuu waxay ahayd laba iyo tobantun ulood; oo ushiis Haaruunna ulahooday ku dhex jirtay. **7** Markaasaa Muuse ulihii dhigay Rabbiga hortisa teendhadii maragga gudaheeda. **8** Maalintii dambe waxaa noqotay in Muuse galay teendhadii maragga, oo bal eeg, wuxuu arkay ushiis Haaruun oo reer Laawi oo magooshay; way magooshay, wayna ubxisay, oo waxay dhashay yicib bisil. **9** Markaasaa Muuse ulihii ka soo qaaday Rabbiga hortisa oo wuxuu u keenay reer binu Israa'iil oo dhan, oo way fiiriyeen oo nin waluba ushiisi buu qaataay. **10** Markaasaa Rabbigu Muuse ku yidhi, Usha Haaruun dib ugu celi maragga hortisa in iyada loo haysto calaamo ka gees ah dadka caasiya, inaad iga joojisid gunuuskooda ay ii gunuusaan, yaanay iyagu dhimane. **11** Oo sidaasaa Muuse yeelay. Sidii Rabbigu isaga ugu amray ayuu u sameeyey. **12** Markaasay reer binu Israa'iil Muuse la hadleen, oo waxay ku yidhaahdeen, War bal eeg, waannu baabba'aynaa, oo waannu halligmaynaa, kulligayo waannu wada halligmaynaaye. **13** Mid kasta oo soo dhowaada oo u soo dhowaadaa taambuugga Rabbiga wuu dhiman doonaa. Haddaba kulligayo miyaannu wada baabba'aynaa?

18 Markaasaa Rabbigu Haaruun ku yidhi, Adiga iyo wiilashaada iyo qabiilkaagu waxaad qaadi doontaan dembiga meesha quduuska ah, oo adiga iyo wiilashaada kula jiraa waxaad qaadi doontaan dembiga wadaadnimadiinna. **2** Oo walaalahaa oo ah

gabiilka reer Laawi, qabiilkaas oo ah kan aabbahaa, la soo dhowow si ay kuugu darmadaan, oo ay kuugu adeegaan, laakiinse adiga iyo wiilashaada kula jiraa waa inaad teendhada maragga hor joogtaan. **3** Oo iyagu waa inay dhawraan amarkaaga iyo hawsha teendhada oo dhan, laakiinse waa inaanay u soo dhowaan alaabta meesha quduuska ah iyo meesha allabariga, yaanay iyaga iyo idinka toona dhimanine. **4** Oo iyagu ha idinku darmadeen oo ha dhawreen teendhada shirkia, iyo hawsha teendhada loo sameeyo oo dhan; oo shisheeyena yaanu idhiin soodhowaan. **5** Oo inaan mar dambe cadho ku dhicin reer binu Israa'iil idinku waa inaad dhawrtaan hawsha meesha quduuska ah iyo hawsha meesha allabariga. **6** Oo bal eeg, anna walaalihi reer Laawi ayaan kala dhex baxay reer binu Israa'iil, oo waxay idhiin yihiin hadiyad Rabbiga loo siiyey inay teendhada shirkia ka adeegaan. **7** Oo adiga iyo wiilashaada kula joogaaba waa inaad wadaadnimadiinna u dhawrtaan waxyalaaha meesha allabariga oo dhan, iyo waxyalaaha daaha ka shisheeya oo dhan, oo waa inaad adeeqtaan. Wadaadnimada ayaan idhiin siiyey sida hawl hadiyad ah; oo shisheeyihii soo dhowaada waa in la dilaa. **8** Markaasaa Rabbigu Haaruun ku yidhi, Bal eeg, anna adigaan ku siiyey amarka qurbaannadada sare loo qaado, kuwaas oo ah waxyalaaha quduuska ah oo reer binu Israa'iil oo dhan. Subkidda awaaeed ayaan adiga iyo wiilashaada u siiyey qayb joogto ah weligeed. **9** Kulli waxyalaaha aad u quduuska ah oo dabka laga reebay oo aad lahaan doonto waa kuwan: mid kasta oo qurbaankooda ah, xataa qurbaankooda kasta ee hadhuudhka ah, iyo qurbaankooda kasta ee dembiga, iyo qurbaankooda kasta ee xadgudubka, oo ay ii bixinayaan, adiga iyo wiilashaadaba ayay aad u quduus idhiin ahaan doonaan. **10** Oo sida waxyalaaha aad u quduuska ah waa inaad u cuntaa, oo mid kasta oo lab ahu wax ha ka cuno. Taasu waa inay quduus kuu ahaataa. **11** Oo adigaan iska leh qurbaanka sare loo qaado oo hadiyaddooda ah, oo ah qurbaannada la ruxruux ee reer binu Israa'iil oo dhan. Kuwaas adiga iyo wiilashaada iyo gabdhahaaga kula jooga ayaan u siiyey qayb joogto ah weligeed. Oo mid kasta oo daahir ah oo gurigaaga joogaaba wax ha ka cuno. **12** Oo saliidda inteeda ugu wanaagsan oo dhan iyo canabka iyo hadhuudhka intooda ugu wanaagsan oo dhan kuwaasoo ah midhaha ugu horreeya oo ay Rabbiga siyaanka, ayaan adiga ku siiyey. **13** Midhaha ugu horreeya oo dalkooda oo dhan, oo ay Rabbiga u keenaan, adigaan iska lahaan doonta; oo mid kasta oo daahir ah oo gurigaaga joogaaba wax ha ka cuno. **14** Oo wax kasta oo ay reer binu Israa'iil gooni u soocaan waa inay kuwaaga ahaadaan. **15** Oo wax kasta oo maxal furo oo Rabbiga loo bixiy, dad iyo duunyoba, waa inay kuwaaga ahaadaan, habase yeesh ee dadka curadkiisa kolleyba waa inaad madax furtaa, oo xoolaha aan daahirka ahayn curadyyadoodana waa inaad madax furtaa. **16** Oo kuwa la madax furayo, markay bil jiraan waa inaad ku madax furtaa, sidaad u qiiimayo, lacag ah shan sheqel oo le'eg sheqelka meesha quduuska ah (kaasu waa labaatan geeraah). **17** Laakiinse dibigii curad ah, iyo curadka idaha, iyo curadka riyaha midnaba yaan la madax furin, iyagu waa quduus; haddaba dhiiggooda waa inaad meesha allabariga ku rushaysaa, oo baruurtodana waa inaad u gubtaa qurbanahab lagu gob oo Rabbiga caraf udgoon u ah. **18** Oo hilibkoodana waa inuu kaaga ahaadaa, oo sidii sakaarkii la ruxruux iyo bowdadii midig adiga iska leh. **19** Oo waxyalaaha quduuska ah oo dhan qurbaannadooda sare loo qaado oo ay reer binu Israa'iil Rabbiga u bixiyaa ayaan adiga iyo wiilashaada iyo gabdhahaaga kula jooga u siiyey qayb joogto ah weligeed. Oo taasu waa axdi cusbo ah oo weligiis Rabbiga ku hor yaal, oo uu idinla dhigtagtay adiga iyo farcankaaga kula jiraba. **20** Markaasaa Rabbigu Haaruun ku yidhi, Adiga dalkooda dhaxal kuma lahaan doonto, oo dhexdoodana innaba qayb kuma yeelan doonto. Aniga ayaa reer binu Israa'iil dhexdoodaa ku ah qaybtaadii

ijo dhalkaagiiba. **21** Oo bal eeg, reer Laawina waxaan dhaxal u siiyey meeltobnaadka ay reer binu Israa'iil oo dhan bixiyaan; taasu waa hawshooda ay qabtaan abaalgudkeedii, taasoo ah hawsha teendhada shirka. **22** Oo hadda ka dib waa inaan reer binu Israa'iil u soo dhowaan teendhada shirka yaanay dembi qaadine oo dhimane. **23** Laakiinse reer Laawi waa inay teendhada shirka ka aadeegaan, oo ay dembigooda qaadaan: oo taasu waa inay idhi ahaataa qaynuun weligiin ab ka ab ah, oo iyagu reer binu Israa'iil dhexdooda dhaxal kuma yeelan doonaan. **24** Waayo, waxaan reer Laawi dhaxal u siiyey meeltobnaadka ay reer binu Israa'iil Rabbiga ugu bixiyaan qurbaan sare loo qaado, oo sidaas daraaddeed waxaan iyaga ku idhi, Reer binu Israa'iil dhexdooda dhaxal kuma lahaan doontaan. **25** Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **26** Weliba waxaad la hadashaa reer Laawi oo ku tidhaahdaa, Markaad reer binu Israa'iil dhaxal uga qaadataan meeltobnaadkaa anidinka siiyey, markaas waa inaad Rabbiga uga bixisaan qurbaan sare loo qaado, oo ah meeltobnaadka meeltobnaadkiisa. **27** Oo qurbaankinna sare loo qaado wuxuu idhi tirsanaan doonaa sidii isagoo ah hadhuudhka meesha lagu tumo, iyo sida buuxsanaan macsaradda canabka. **28** Oo sidaas waa inaad idinku qurbaan sare loo qaado Rabbiga uga bixisaan meeltobnaadyadiinna oo dhan oo aad ka qaadataan reer binu Israa'iil, oo waa inaad Rabbiga qurbaankiisi sare loo qaado ka siisaan wadaadka Haaruun ah. **29** Oo hadiyadaha aad heshaan oo dhanba waa inaad ka bixisaan qurbaan kasta oo Rabbiga oo sare loo qaado intooda ugu wanaagsan oo ah inta ugu wada quduusan. **30** Oo sidaas daraaddeed waxaad iyaga ku tidhaahdaa, Markii aad sare uga qaaddaan inta ugu wanaagsan, waxaa reer Laawi loogu tirinayaay sida hadhuudhka meesha wax lagu tumo yaal iyo sida midhaha canabka oo macsaradda yaal. **31** Oo meal kastaad ku cuni doontaan idinka iyo reerihii nuba, waayo, iyadu waa abaalgudkiinna aad ka heshaan hawsha aad ka qabataan teendhada shirka. **32** Oo idinku taas awaaeede dembi u qaadi maysaan, markaad sare uga qaaddaan inteeda ugu wanaagsan; oo waa inyadaan nijaasayn waxyaalahaa quduuska ah oo reer binu Israa'iil.

19 Markaasaa Rabbigu Muuse iyo Haaruun la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **2** Kanu waa qaynuunkii sharciga Rabbigu idinku amray oo uu idinku yidhi, Reer binu Israa'iil la hadla, oo waxaad ku tidhaahdaan, Noo keena qaalin lo'aad oo cas oo aan bar iyo iin lahayn oo aan weliged harqood la saarin. **3** Oo waxaad iyada siisaan wadaadka Elecaasaar ah, oo isagu iyada ha geeyo xerada dibaddeeda, oo hortiisa waa in lagu gowracaan. **4** Oo markaas wadaadka Elecaasaar ahoo waa inuu dhiiggeeda farta ku qaaddaa, oo uu dhiiggeeda toddoba jeer ku rusheeya xagga teendhada shirka horteeda. **5** Oo waa in qaalinta hortiisa lagu gubaa. Haraggeeda, iyo hilibkeeda, iyo dhiiggeeda, iyo uuskeedabaa waa in la wada gubaa. **6** Oo markaas waa in wadaadku soo qaadaa qoryo ah geed kedar la yidhaahdo, iyo husob, iyo wax guduud ah, oo waa inuu ku dhex tuuro dabka qaalintu ku gubanayso. **7** Oo markaas wadaadku dharkiisa ha maydho, oo jidhkiisana biyo ha ku maydho, oo markaas ka dib xerada ha soo galoo, oo tan iyo fiidki wadaadku nijaas buu ahaan doonaa. **8** Oo kii qaalinta gubona dharkiisa biyo ha ku maydho, jidhkiisana biyo ha ku maydho, oo isna tan iyo fiidki nijaas buu ahaan doonaa. **9** Oo markaas nin daahir ahu ha soo ururiyo qaalinta dambaskeedi, oo meel xerada dibaddeeda oo nadif ah ha dhigo, oo shirka reer binu Israa'iil ha lagu dhigo biyaha nijaasta daahiriyaa; waayo, iyadu waa dembi qurbaankiis. **10** Oo kii dambaska qaalinta soo ururiyaa dharkiisa ha maydho, oo tan iyo fiidki nijaas buu ahaan doonaa, oo taasu waa inay reer binu Israa'iil iyo shisheeyaha la degganba u ahaataa qaynuun weligiis jira. **11** Oo kii qof meyd ah taabta intii toddoba maalmood ah ayuu nijaas ahaan doonaa. **12** Oo

kaasu waa inuu maalinta saddexaad isku daahiriyaa, oo maalinta toddobaad isagu daahir buu ahaan doonaa; laakiinse haddaanu maalinta saddexaad isdaahirin, markaas maalinta toddobaad daahir ma uu ahaan doono. **13** Oo ku alla kii qof dhintay meydkis taabta oo aan isdaahirin, kaasu wuxuu nijeaseeyaa Rabbiga taambuuggiisa, oo qofkaasuu wuu ka go'i doonaa reer binu Israa'iil, maxaa yeelay, isaga laguma rushayn biyaha nijaasta daahiriyaa, oo isagu nijaas buu ahaan doonaa, oo nijaasnimadiisa ayaa weli saaran. **14** Oo tanu waa sharciga markii nin teendho ku dhex dhinto. Mid kasta oo teendhada soo gala, iyo mid kasta oo teendhada ku jirayba, intii toddoba maalmood ah ayuu nijaas ahaan doonaa. **15** Oo weel kasta oo furan oo aan lahayn dabool ku xidhan waa nijaas. **16** Oo ku alla kii berrin bannaan ku soo taabta qof seef lagu dilay, ama meyd, ama laf dad, ama qabri, intii toddoba maalmood ah ayuu nijaas ahaan doonaa. **17** Oo nijaasta awaaeede waa in loo qaadaa dambaska qurbaankii dembiga oo la gubay, oo biyo socda waa in weel lagula shubaa. **18** Oo markaas waa in qof daahir ahu geed husob ah soo qaaddaa, oo uu biyaha daraa, oo kolkaas ha ku rusheeyo teendhada, iyo weelasha oo dhan, iyo dadkii halkaas joogay, iyo kii taabtay lafta, ama qofka la dilay, ama meydka, ama qabriga. **19** Oo qofka daahirka ahu waa inuu maalinta saddexaad iyo maalinta toddoba ku rusheeyaa kii nijaas ah, oo maalinta toddobaad waa inuu isaga daahiriyaa, markaas dharkiisana ha maydho, jidhkiisana biyo ha ku maydho, oo markaas fiidki daahir buu ahaan doonaa. **20** Laakiinse qofka nijaasta ah, oo aan isdaahirin, qofkaasuu shirka dhexdiisa waa in laga gooyaa, maxaa yeelay, wuxuu nijeaseeyey Rabbiga meeshiisi quduuska ahayd, oo waa nijaas oo laguma rushayn biyaha nijaasta daahiriyaa. **21** Kaasu wuxuu iyaga u ahaanayaa qaynuun weligiis jira, oo kii rusheeyo biyaha nijaasta daahiriyana waa inuu dharkiisa maydhaa, oo kii biyaha nijaasta daahiriyaa taabtaana nijaas buu ahaan doonaa tan iyo fiidki. **22** Oo wax alla wixii uu qofka nijaasta ahu taabta nijaas bay ahaan doonaa, oo qofka taabtaana tan iyo fiidki nijaas buu ahaan doonaa.

20 Oo reer binu Israa'iil, xataa shirkii oo dhammu waxay cidladii Sin yimaadeen bishii kowaad. Markaasaa dadkii waxay degeen Qaadeesh, oo Maryanna halkaasay ku dhimatay, oo halkaasaa lagu aasay. **2** Oo shirkiina biyo ma haysan, oo markaasay Muuse iyo Haaruun u wada shireen. **3** Kolkaasaa dadkii Muuse la dirireen, wayna la hadleen oo ku yidhaahdeen, Waxaa noo roonayd inaannu walaalahayo iskala dhimanno markay Rabbiga hortiisa ku dhinteen! **4** Bal maxaad shirka Rabbiga cidladan u keenteen si aan annaga iyo lo'odayabdu halkan ugu wada dhimanno? **5** Oo maxaadse dalkii Masar nooga soo bixiseen, oo aad meeshan sharka ah noo keenteen? Waayo, meeshanu ma aha meel laga helo midho, ama berde, ama geedcanab, amase rummaanno; oo biyo la cabbona laguma arko. **6** Markaasay Muuse iyo Haaruun ururka hortiisi uga tageen iriddii teendhadii shirka, kolkaasay wejiga dhuulka dhigeeen, oo waxaa iyaggi u muuqatay ammaantii Rabbiga. **7** Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay, oo wuxuu ku yidhi, **8** Usha qaado, oo adiga iyo walaalkaa Haaruun dadka shirka ah oo dhan soo shiriya, oo iyagoo arkaya dhagaxa la hadla, biyo ha soo daayee; oo waa inaad iyaga dhagaxa biyo uga keentaa, si aad u wada waraabisisid shirka iyo lo'doodaba. **9** Markaasaa Muuse ushii ka qaataay Rabbiga hortiisa, siduu isaga ugu amray. **10** Kolkaasay Muuse iyo Haaruun ururkii oo dhan ku soo ururiyeeen dhagaxa hortiisi, oo wuxuu iyaggi ku yidhi, War bal maqla, caasiyiin yahay. Dhagaxan biyo ma idinku soo daynaa? **11** Kolkaasaa Muuse gacanta kor u qaaday, oo dhagaxii ayuu ushiisi laba jeer ku dhuftay; oo waxaa ka soo baxay biyo aad u badan, oo shirkii iyo lo'doodiiba way wada cabbeen. **12** Markaasaa Rabbigu Muuse iyo Haaruun ku yidhi, Idinku ima aydaan rumaysan, oo

quduusna igama aydaan dhigin reer binu Israa'iil hortooda, haddaba sidaas daraaddeed idinku shirkan geeyn maysaan dalkii aan iyaga siiyey. **13** Kuwanuu waa bijiyihii Meriibaah, maxaa yeelay, reer binu Israa'iil way la dirireen Rabbiga, oo wuxuu iyaga tusay inuu quduus yahay. **14** Markaasaa Muuse kuwa farrin wada Qaadeesh uga diray boqorkii reer Edom, oo wuxuu ku yidhi, Annagoo ah walaalaha ilma Israa'iil waxaannu kugu leennahay, Waad garanaysaa dhibkii nagu soo dhacay oo dhan, **15** iyo sida awowayaashayo dalkii Masar u tageen, iyo inaanu Masar wakhti dheer degganayn. Masriyintu aad iyo aad bay noo xumeeyeen annaga iyo awowayaashayoba. **16** Oo markaannu Rabbiga u qayshannay, codkayagii wuu maqlay, oo wuxuu noo soo diray malaa'ig, oo Masarna wuu naga soo bixiyey, oo haddana waxaannu joognaa Qaadeesh oo ah magaalo ku taal soohdintaada darafkeeda. **17** Waan ku baryayaaye, na daa aan dalkaaga dhex marnee. Kaa dhex mari mayno berrin ama beercanab, oo ceelasha biyahoodana ka cabbi mayno. Wixaannu iska maraynaa boqorka waddadiisa oo ugu leexan mayno xagga midigtu ama xagga bidixda jeeraannu soohdintaada ka baxno. **18** Markaasaa boqorkii Edom wuxuu ku yidhi, Dalkayga waa inaanad soo dhex marin yaanan seef kuula soo bixin. **19** Markaasaa reer binu Israa'iil waxay ku yidhaahdeen, Annagu waddada weyn baannu iska maraynaa, oo annaga iyo lo'dayaduba haddaannu biyo kaa cabno qijimhooda waannu ku siinaynaa, haddaba annagoo aan innaba wax kale samayn aan dalkaaga cagaha ku dhex marno. **20** Oo isna wuxuu yidhi, Dalkayga soo dhex mari maysaan. Markaasaa boqorkii Edom wuxuu u soo baxay reer binu Israa'iil isagoo gacan xoog leh dad badan ku wata. **21** Oo sidaasuu boqorkii Edom ugu diiday reer binu Israa'iil inay soohdintiisa soo dhex maraan, oo saas aawadeed reer binu Israa'iil isagii way ka leexdeen. **22** Oo Qaadeesh way ka guureen, oo reer binu Israa'iil tataa shirkii oo dhammu waxay yimaadeen Buur Xor. **23** Markaasaa Rabbigu Muuse iyo Haaruun kula hadlay Buur Xor oo ku ag taal soohdinta dalka Edom oo wuxuu ku yidhi, **24** Haaruun wuxuu ku darmat doonaa dadkiisi, waayo, isagu gelii maayo dalkii aan siiyey reer binu Israa'iil, maxaa yeelay, hadalkaygii waad ku caasideen markaada biyihii Meriibaah ag joogteen. **25** Haddaba Haaruun iyo wiiliisa Elecaasaar soo wad, oo waxaad iyaga keentaa Buur Xor. **26** Oo markaas Haaruun dharkisa ka bixi oo waxaad u gelisaa wiiliisa Elecaasaar, oo Haaruun dadkiisa wuu ku darmat doonaa, oo halkaasuu ku dhiman doonaa. **27** Markaasaa Muuse sameeyey sidii Rabbigu ku amray, oo waxay fuuleen Buur Xor iyadoo shirkii oo dhammu ay u jeedaan. **28** Markaasaa Muuse Haaruun ka bixiyey dharkisi, oo wuxuu u geliyey wiiliisi Elecaasaar, markaasaa Haaruun ku dhintay halkaas oo ahaa burttii dhaladeeda; kolkaasay Muuse iyo Elecaasaar burttii ka soo degeen. **29** Oo markii shirkii oo dhammu ay arkeen in Haaruun dhintay ayaa reer binu Israa'iil oo dhammu waxay Haaruun u oyeyen intii soddon maalmod ah.

21 Oo boqorkii Caraad, oo reer Kancaan, oo xagga koonfureed degganaa ayaa maqlay in reer binu Israa'iil ka yimaadeen xagga jidka Ataarim, markaasuu la diriray reer binu Israa'iil oo qaarkood qabsaduy. **2** Markaasay reer binu Israa'iil Rabbiga nidar u nidreen oo waxay yidhaahdeen, Hubaal haddaad dadkan gacantayada soo gelisid markaas magaalooinkooda oo dhan waannu wada baabbi'inaynaa. **3** Oo Rabbigu wuu dhegystay codkii reer binu Israa'iil, oo gacantooda buu soo geliyey reer Kancaan, oo iyana iyagi iyo magaalooinkoodiiba way wada baabbi'yeen, oo meeshaas magaceediina waxaa loo bixiyey Xormaah. **4** Oo Buur Xor waxay uga guureen xagga jidka loo maro Badda Cas inay hareer ka maraan dalka reer Edom. Markaasay dadku aad u qalbi jabeen jidkii daraaddis. **5** Oo dadkii waxay ku hadleen wax ka gees ah llaah iyo

Muuseba, oo waxay yidhaahdeen, War dalkii Masar maxaad nooga soo bixiseen si aannu cidladan ugu dhimanno? Waayo, kibis ma jirto, biyona ma jiraan, oo naftayaduna kibistan khafiifka ah way ku yaqyaqsataas. **6** Markaasaa Rabbigu wuxuu dadka dhexdiisii ku soo daayay abeesooyin qaniinyo kulul oo ay dadkii qanqaniineen, oo dad badan oo reer binu Israa'iil ah ayaa dhintay. **7** Markaasay dadkii Muuse u yimaadeen, oo waxay ku yidhaahdeen, Annagu waannu dembaabnay, maxaa yeelay, waxaannu ku hadalnay wax ka gees ah Rabbiga iyo adiga, haddaba Rabbiga noo bari inuu abeesooyinka naga fogeeyo. Markaasaa Muuse dadkii u baryay Rabbiga. **8** Oo Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Abeeso samee, oo tiircalan kor saar, oo mid kasta oo la qaniinoba, markuu arko wuu noolaanayaa. **9** Oo Muuse baa abeeso naxaas ah sameeyey oo wuxuu kor saaray tiirkii calanka, oo haddii abeeso qof qaniinto oo qofku soo eego abeesadii naxaasta ahayd wuu noolaan jiray. **10** Markaasaa reer binu Israa'iil soo guureen, oo waxay degeen Obed. **11** Oo Obedna way ka guureen, oo waxay degeen Ciye Hacabaariim oo cidlada ku dhess taal oo ah Moo'aab horteeda oo xagga qorrax ka soo baxa ah. **12** Oo halkaasna way ka guureen, oo waxay degeen dooxadii Sered, **13** Halkaasna way ka guureen, oo waxay deggeen Webi Arnoon dhankisa kale, kaasoo cidlada ku yaal oo soohdinta reer Amor ka soo baxa, waayo, Webi Arnoon waa soohdinta reer Moo'aab oo wuxuu u dhhexeyaa reer Moo'aab iyo reer Amor. **14** Haddaba kitaabkii dagaalladii Rabbiga waxaa ku qoran, Waaheeb oo Suuafaah ku taal, iyo dooxooyinka Arnoon, **15** iyo dhaadhaca dooxooyinka Oo u dadban xagga rugta Caar, Oo u dhow soohdinta reer Moo'aab. **16** Oo halkaasna waxay uga guureen xagga Bi'ir, kaasoo ah ceelkii Rabbigu Muuse kaga yidhi, Dadka oo dhan soo ururi, oo anna biyo waan siinayaa. **17** Markaasay reer binu Israa'iil gabaygan ku gabyeen, Ceel yahow, soo durdur. War idinku u gabya. **18** Ceelkii ay amiirradii qodeen, Oo ay dadkii gobta ahu ku qodeen Ushii dowladmiraad iyo ulahoodii. Oo cidladiina waxay uga guureen xagga Mataanaah. **19** Oo Mataanaahna waxay uga guureen xagga Naxali'i'eel; Naxali'i'eelna waxay uga guureen xagga Baamood. **20** Oo Baamoodna waxay uga guureen xagga dooxadii ku taal bannaanka Moo'aab, iyo Buur Fisgaah dhaladeeda oo cidlada hoos u soo fiirisa. **21** Markaasay reer binu Israa'iil wargeeyaa u direen Siixon oo ahaa boqorkii reer Amor, oo waxay ku yidhaahdeen, **22** Na daa aan dalkaaga dhex marnee. Annagu gees ugu leexan mayno berrin ama beercanab, oo ceelashana biyo ka cabbi mayno. Wixaannu iska maraynaa boqorka waddadiisa jeeraannu soohdintaada ka baxno. **23** Siixonse uma uu oggolaan in reer binu Israa'iil soohdintiisa soo dhex maraan; laakiinse Siixon dadkiisi oo dhan ayuu soo urursaday oo ku soo baxay reer binu Israa'iil oo cidlada jooga, oo wuxuu yimid Yahas, oo uu reer binu Israa'iil la diriray. **24** Markaasay reer binu Israa'iil seef ku dileen, oo waxay qabsadeen dalkisi tan iyo Arnoon iyo ilaa Yabboq, iyo xataa tan iyo reer Cammoor, waayo, soohdintii reer Cammoor wuu xoog badnaa. **25** Oo reer binu Israa'iil magaaloooyinkan oo dhan ayay qabsadeen, oo reer binu Israa'iil waxay degeen magaaloooyinkii reer Amor oo dhan, xataa Xeshboon iyo magaaloooyinkeedii oo dhan. **26** Waayo, Xeshboon waxay ahayd magaaladii Siixon oo ahaa boqorkii reer Amor, oo la diriray boqorkii hore oo reer Moo'aab, oo dalkisi oo dhan ka qabsaday, xataa tan iyo Arnoon. **27** Oo sidaas daraaddeed kuwa maahmaahyo ku hadlaa waxay yidhaahdaan, War Xeshboon kaalaya, Magaaladii Siixon ha la dhiso oo ha la xoojiyo. **28** Waayo, dab baa ka soo baxay Xeshboon, Taasoo ah magaaladii Siixon oo olol ka soo baxay. Wuxuu baabbi'yeen Caartii reer Moo'aab, iyo sayidadii meelaha sare oo Arnoon. **29** Moo'aabay, waa kuu hoog! Waad baabba'day, dadka reer Khemooshow. Wilashiisi wuxuu u sii daayay sida laajiyio, Gabdhiihiisina wuxuu maxaabiiis ahaan ugu sii daayay

Boqorka reer Amor oo Siixon ahaa. 30 lyaga waannu toogannay; oo Xeshboon waa baabba'day tan iyo Diibon, Oo annagu waxaanu baabbi'innay tan iyo Nofax, Taasoo gaadha tan iyo Meedebaa. 31 Oo sidaasay reer binu Israa'iil u degeen dalkii reer Amor. 32 Markaasaa Muuse diray rag soo basaasa Yacser, oo iyana way qabsadeen magaaloooyinkeeedii, oo reer Amorkii halkaas degganaana way ka eryeen. 33 Oo intay leexdeen ayay waxay tageen xagga jidka Baashaan loo maro. Markaasaa waxaa ku soo baxay Coog oo ahaa boqorkii Baashaan, isagii iyo dadkiisii oo dhanba, inay kula diriraan Edrecii. 34 Markaasaa Rabbigu Muuse ku yidhi, Ha ka cabsan, waayo, gacantaadaan geliyey isaga iyo dadkiisa oo dhan iyo dalkiisa, oo waxaad isaga ku samayn doontaa sidii aad ku samaysay Siixon oo ahaa boqorkii reer Amor oo Xeshboon degganaa. 35 Oo iyana waxay dileen isagii, iyo wiilashii, iyo dadkiisii oo dhan ilaa ayan isagii waxba u hadhin, oo dalkiisina way qabsadeen.

22 Markaasaa reer binu Israa'iil guureen, oo waxay degeen bannaanka Moo'aab oo Webi Urdun ka shisheeya oo Yerioxoo ka soo hor jeeda. 2 Oo Baalaaq ina Sifoor wuxuu arkay kulli wixii ay reer binu Israa'iil ku sameeyeen reer Amor. 3 Oo reer Moo'aab dadka bay ka cabsadeen, maxaa yeelay, iyagu aad bay u badnaayeen, oo reer Moo'aab aad iyo aad bay u welweleen reer binu Israa'iil aawadood. 4 Markaasaa reer Moo'aab waxay ku yidhaahdeen odayaashii reer Midyaan, Sida dibi u dhammaysto cawska berrinka ayaa dadkan faraha badanu waxa hareerahayaga ku wareegsan oo dhan u dhammaysanayaan. Oo wakhtigaas waxaa reer Moo'aab boqor u ahaa Baalaq ina Sifoor. 5 Oo wargeeyayaal buu u diray Balcaam ina Becooro oo joogay Fetoor oo Webiga ku ag taal oo ah dalkii dadkiisa si ay ugu yeedhaan oo wuxuu ku yidhi, Bal eeg, halkan waxaa jooga dad Masar ka yimid, oo dhulki oo dhan way qarinayaan, oo waxay deggan yihiin hortayda. 6 Haddaba waan ku baryayaaye kaalay oo dadkan ii habaar, waayo, way iga xoog badan yihiin, oo mindhaa waan ka adkaanayaa si aannu ugu layno, oo dalka uga erinno, waayo, waan ogahay in kii aad u ducaysaa wuu ducaysan yahay, kii aad habartaana wuu habaaran yahay. 7 Markaasaa odayaashii reer Moo'aab iyo odayaashii reer Midyaan waxay gacantooda ku qaadeen abaaalgudkii habaarridda, oo waxay u tageen Balcaam, oo isagay kula hadleen erayadii Baalaq. 8 Oo isna wuxuu ku yidhi iyagii, Caawa halkan ku barya oo anna war dambaan idinka keenayaa wixii Rabbigu igula hadlo. Markaasay amiiirradii reer Moo'aab la hoydeen Balcaam. 9 Markaasaa Ilaah Balcaam u yimid, oo wuxuu ku yidhi, War niimanka kula joogaa yay yihiin? 10 Markaasaa Balcaam wuxuu Ilaah ku yidhi, Baalaq ina Sifoor oo ah boqorkii reer Moo'aab ayaa ii soo diray oo yidhi, 11 Bal eeg, dadka Masar ka yimid waxay qarinayaan dhulka oo dhan, haddaba kaalay oo ii habaar, oo mindhaa waan karayaa inaan iyaga la diriro oo aan eryado. 12 Markaasaa Rabbigu wuxuu Balcaam ku yidhi, Waa inaanad iyaga raacin, oo waa inaanad dadka habaarin, waayo, iyagu waa barakaysan yihiin. 13 Aroortii dambe ayaa Balcaam kacay, oo wuxuu amiiirradii Baalaq ku yidhi, Dalkiinnii taga, waayo, Rabbigu fasax buu ii diidaa inaan idin raaco. 14 Markaasaa amiiirradii reer Moo'aab kaceen, oo Baalaq u tageen, oo waxay ku yidhaahdeen, Balcaam waa diiday inuu na soo raaco. 15 Oo Baalaq haddana wuxuu diray amiiirro kale oo kuwii hore ka sii badan oo ka sii derejo weyn. 16 Oo iyana Balcaam bay u tageen, oo waxay ku yidhaahdeen, Baalaq ina Sifoor wuxuu kugu leeyahay, Waan ku baryayaaye inaad ii timaado yaanay waxba kaa hor joogsan. 17 Waaan ku siinayaa derejo sharaf ah, oo wax alla wixii aad igu tidhaahdona waan samaynayaa. Haddaba waan ku baryayaaye kaalay oo dadkan ii habaar. 18 Markaasaa Balcaam jawaabay, oo wuxuu addoommadii

Baalaaq ku yidhi, Haddii Baalaq i siyo gurigisa oo lacag iyo dahab ka buuxo, anigu kama tallaabsan karo erayga Rabbiga Ilaahayga ah inaan sameeyo wax ka yar iyo wax ka badan toona. 19 Haddaba waan idin baryayaaye, Bal caawa halkan isaga hoyda, bal aan soo ogaado wawa kaloo Rabbigu igula hadlee. 20 Oo habeennimadii ayaa Ilaah Balcaam u yimid, oo wuxuu ku yidhi, Haddii niimanku u yimaadeen inay kuu yeedhaan, kac oo iyaga raac; laakiinse waxaad waxeeshaa aan kugula hadlo oo keliya. 21 Oo subaxdii dambe ayaa Balcaam kacay oo dameertiisi kooraystay, kolkaasu raacay amiiirradii reer Moo'aab. 22 Oo Ilaah cadhadiisiina way kululaatay, maxaa yeelay, Balcaam baa tegey. Markaasaa malaa'igtii Rabbigu jidka istaagtay iyadoo cadow ku ah isaga. Haddaba isagu wuxuu iska fuushanaa dameertiisi, oo labadiisi addoonna way la socdeen. 23 Markaasaa dameerti waxay aragtagtay malaa'igtii Rabbiga oo jidka taagan oo seefteedii oo galka ka baxsan gacanta ku haysata. Kolkaasay dameertii jidka leexatay oo berrinka gashay. Oo Balcaamma dameertii wax buu ku dhuftay si uu jidka ugu soo celiyo. 24 Markaasaa malaa'igtii Rabbigu waxay istaagtay surun beercanabyada ku dhex yaal oo dhankan deyr ka yahay, dhanka kalena deyr ka yahay. 25 Oo haddana dameerti waxay aragtagtay malaa'igtii Rabbiga, markaasay derbiga isku jiiday, oo Balcaam cagtiisi ayay derbigi kula qabatay, oo isna haddana wax buu ku dhuftay. 26 Markaasaa malaa'igtii Rabbigu hore u sii socotay oo waxay istaagtay meel cihiidhi ah oo aan meel looga leexdo lahayn midig iyo bidix toona. 27 Oo haddana dameerti waxay aragtagtay malaa'igtii Rabbiga, markaasay iska jiifsatay Balcaam hoostiisa, Balcaamna wuu cadhooday, oo dameertii usha ku dhuftay. 28 Markaasaa Rabbigu afka dameerta furay oo waxay Balcaam ku tidhi, War maxaan kugu sameeyey oo aad saddexdan jeer ii dishay? 29 Markaasaa Balcaam dameertii ku yidhi, Maxaa yeelay, adigu waad igu majaajiloatay. Oo weliba waxaan jeclaan lahaa in seefu gacantayda ku jirto, waayo, waan ku dili lahaa hadda. 30 Markaasaa dameerti Balcaam ku tidhi, War sow ma ahi dameertaadii aad cimrigaaga oo dhan fuli jiray ilaa maantadan? Oo miyaan hore sidan oo kale weligay kugu sameeyey? Oo isna wuxuu ku yidhi, Maya. 31 Kolkaasaa Rabbigu Balcaam indhaha u furay oo wuxuu arkay malaa'igtii Rabbiga oo jidka dhex taagan oo seefteedii oo galka ka baxsan gacanta ku haysata. Markaasuu madaxa fooriyey oo sujuunday. 32 Kolkaasaa malaa'igtii Rabbigu waxay isagii ku tidhi, War maxaad dameertaada u dishay saddexdan jeer? Bal eeg, anigu waxaan u soo baxay cadow ahaan, maxaa yeelay, jidkaagu hortayda waa ku qalloocan yahay. 33 Oo dameertuna anay i aragtagt oo saddexdan jeerba hortayday ka leexatay. Oo haddaanay iga leexan, hubaal waan ku dili lahaa, iyadase waan badbaadin lahaa. 34 Oo Balcaam wuxuu malaa'igtii Rabbiga ku yidhi, Waan dembaabay, waayo, ma aan ogay inaad jidka taagan tahay adigoo iga gees ah. Haddaba haddii sidaasu ku xumayo, dib baan u noqonayaa. 35 Markaasaa malaa'igtii Rabbigu Balcaam ku tidhi, Orod oo niimanka raac; laakiinse hadalkii aan kula hadlo oo keliya was inaad ku hadashaa. Sidaas daraaddeed Balcaam wuxuu raacay amiiirradii Baalaq soo diray. 36 Oo Baalaq markuu maqlay in Balcaam yimid ayuu u baxay inuu isaga ku qaabbilo magaaladii Moo'aab oo ku taal soohdinta Arnoon oo ah soohdinta darafkeeda. 37 Markaasaa Baalaq wuxuu Balcaam ku yidhi, War sow degdeg dad kuuguma soo dirin inay kuu yeedhaan? Maxaad iiggii iman weyday? Miyaanan awoodin inaan derejo weyn ku siyo? 38 Kolkaasaa Balcaam wuxuu Baalaq ku yidhi, Haddaba waa i kan oo waan kuu imid. War anigu ma waxaan leeyahay awood aan wax kaga hadlo innaba ha ahaatee? Ereygii Ilaah afkayga gelioo ayaan ku hadli doonaa. 39 Markaasaa Balcaam raacay Baalaq, oo waxay yimaadeen Qiryad Xusood. 40 Markaasaa Baalaq allabari u bixiyey dibi iyo ido, oo wax buu u

diray Balcaam iyo amiirradii isaga la joogay. 41 Oo subaxdii dambe ayaa Baalaq kaxaystay Balcaam, oo wuxuu keenay meelihii sare oo Bacal, oo halkaas wuxuu ka arkay dadka darafkii ugu shisheeya.

23 Oo Balcaam wuxuu Baalaq ku yidhi, Halkan iiga dhis toddoba meelood oo allabari, oo halkan iigu soo diyaari toddoba dibi iyo toddoba wan. 2 Markaasaa Baalaq sameeyey sidii Balcaam ku hadlay, oo Baalaq iyo Balcaam meel kasta oo allabari waxay ku dul bixiyen dibi iyo wan. 3 Kolkaasaa Balcaam Baalaq ku yidhi, Allabarigaaga la gubo ah istaag, oo anna waan tegaya, mindhaa Rabbigu waa iga hor iman doonaa, oo wax alla wixii uu tuso waan kuu sheegi doonaa. Markaasuu meel sare oo bannaan tegey. 4 Kolkaasaa Ilaah Balcaam ka hor yimid, oo wuxuu ku yidhi, Wawaan diyaariye todoboda meelood oo allabari, oo meel kastaba wawaan ku dul bixiyey dibi iyo wan. 5 Markaasaa Rabbigu eray Balcaam afka u geliyey, oo wuxuu ku yidhi, Baalaq ku noqo oo sidatan ula hadal. 6 Oo isna markaasuu ku noqday, oo wuxuu arkay isagoo ag taagan allabarigisi la gubo, isagii iyo amiirradii reer Moo'aab oo dhan. 7 Markaasuu hadalkiisi bilaabay oo wuxuu yidhi, Baalaq oo ah bogorkii reer Moo'aab oo ka yimid xagga buuraha bariga Ayaa iga keenay Araam, oo yidhi, Kaalay oo reer Yacquub ii habaar, Oo kaalay, cadhadaadu reer binu Israa'iil ha ku dhacd. 8 Bal sidee baan u habaaraa mid aan Ilaah habaarin? Oo sidee baan ugu cadhoodaa mid aan Rabbigu ka cadhaysnay? 9 Waayo, dhagaxyada dushooda ayaan ka arkaa, Oo xagga buuraha ayaan uga jeedaa, Oo bal eeg, waa dad gooni u deggan, Iyagana quruumaha kale laguma tirin doono. 10 Bal yaa qiyasi kara reer Yacquub oo sida boodhka ah? Amase yaa tirin kara reer binu Israa'iil rubuciis? Anigu aan u dhinto sida kuwa xaq ahu u dhintaan, Oo ugu dambaystayduna ha ahaato sida tooda oo kale. 11 Kolkaasaa Baalaq wuxuu Balcaam ku yidhi, War waa maxay waxa aad iugu samaysay? Wawaan ku soo watay inaad cadaawayashayda habaartid, laakiinse bal eeg, waad u wada ducaysay. 12 Kolkaasuu u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, Sow waajib iguma aha inaan isjirsi aan ugu hadlo wixii Rabbigu afkayga geliy? 13 Markaasaa Baalaq isagii ku yidhi, Waan ku baryayaaye, Kaalay, oo meel kale ii raac inaad halkaas iyaga ka aragtid. Wawaad arki doontaa darafkooda, oo kulligood ma arki doontid; haddaba halkaas iiga habaar. 14 Markaasuu isagii geeyey berrinkii Sofiim xagga Buur Fisgaah dhaladeeda, oo halkaasuu ka dhisay todoboda meelood oo allabari, oo meel kasta wuxuu ku dul bixiyey dibi iyo wan. 15 Oo markaasuu Baalaq ku yidhi, Halkan allabarigaaga la gubo ag istaag intaan Rabbiga xaggaas shishe kaga hor tegayo. 16 Markaasaa Rabbigu ka hor yimid Balcaam, oo eray buu afka u geliyey, oo wuxuu ku yidhi, Baalaq ku noqo, oo sidatan ula hadal. 17 Markaasuu isagii u yimid, oo wuxuu arkay isagoo ag taagan allabarigisi la gubo, oo waxaa isaga la jiray amiirradii reer Moo'aab. Kolkaasaa Baalaq isagii ku yidhi, War Rabbigu muxuu ku hadlay? 18 Markaasuu hadalkiisi sii watay, oo wuxuu yidhi, Baalaq, kac oo maqal, Bal aniga i dhegasyo, ina Sifoorow. 19 Ilaah ma aha nin been sheego; Mana aha binu-admi qoomameeyo. Ma wuxuu yidhi buusan samaynay? Ama ma wuxuu ku hadlay buusan yeelayn? 20 Bal eeg, waxaa laygu amray inaan u duceeyo. Isagaa barakeeyey, anna barakadaas ma aan beddeli karo. 21 Isagu reer Yacquub dembi kuma uu arag, Oo reer binu Israa'iil qalloocsanaan ugama uu jeedin. Rabbiga Ilaahood ah ayaa iyaga la jira, Oo waxaa dhexdooda ka yeedhaysa boqor qayladii. 22 Ilaah baa iyaga Masar ka soo bixiyey, lyagu waxay leeyihiin xoog gisiveed oo kale, 23 Hubaal sixir reer Yacquub kuma dhaco, Oo reer binu Israa'iil innaba fal ma qabto, Haddaba Yacquub iyo Israa'iil waxaa laga sheegi doonaa, Bal fiiri waxa Ilaah sameeyey! 24 Bal eeg, dadku wuxuu u kacaa sidii gool oo kale, Oo sidii aar oo kale ayuu isu

qaadaa: Oo isagu jiifsan maayo jeeruu ugaadh cuno, Oo uu dhiigga ka cabbo waxa uu dishay. 25 Markaasaa Baalaq wuxuu Balcaam ku yidhi, War iyaga hana habaarin, hana u ducayn innaba. 26 Laakiinse Balcaam ayaa jawaabay oo wuxuu Baalaq ku yidhi, Sow kuuma sheegin oo kuguma odhan, Wixii Rabbigu ku hadlo oo dhan waa inaan sameeyaa? 27 Markaasaa Baalaq wuxuu Balcaam ku yidhi, Haddaba kaalay, meel kalaan ku geeynayaaye, mindhaa Ilaah waa ku farxi doonaa inaad iyaga halkaas iiga habaartid. 28 Markaasaa Baalaq wuxuu Balcaam geeyey Buur Fecoor dhaladeeda taasoo lamadegaanka hoos u soo fiirisa. 29 Oo Balcaam wuxuu Baalaq ku yidhi, Halkan iiga dhis toddoba meelood oo allabari, oo halkan iigu soo diyaari toddoba dibi iyo toddoba wan. 30 Markaasaa Baalaq sameeyey sidii Balcaam ku yidhi, oo meel kasta oo allabari wuxuu ku dul bixiyey dibi iyo wan.

24 Oo Balcaamna markuu arkay in Rabbigu ku farxay inuu reer binu Israa'iil barakeeyo, ma uu tegin sidii mararkii kale inuu sixir doondoono, laakiinse wuxuu wejigisi u jeediye xagga cidlada. 2 Markaasaa Balcaam indhaha kor u qaaday, oo wuxuu arkay reer binu Israa'iil oo qabiil qabiil u deggan, kolkaasaa waxaa isagii ku soo degay ruuxii Ilaah. 3 Markaasuu hadalkiisi watay oo wuxuu yidhi, Balcaam ina Becoor wuxuu leeyahay, Oo ninkii ishiisu daboolnaan jirtay wuxuu leeyahay, 4 Wuxuu leeyahay kii erayadii Ilaah maqla Oo tusniintti Ilaaha Qaadirka ah arka, Oo dhaca isagoo indhihiisu furan yihiin, 5 Teendhooyinkiinu wanaagsanaa, Reer Yacquubow, Oo taambuugyadiinu qurxoona, Reer binu Israa'iilow! 6 Waxay u fidsan yihiin sidii dooxooyin, lio sidii beero webiga barbarkiisa ku yaal, lio sidii geedo dacar ah oo Rabbigu beeray, lio sidii geedo kedar ah oo biyo ku ag yaal. 7 Baalidiyadooda waxaa ka daadan doona biyo, Oo farcankoodu wuxuu ku jiri doonaa biyo badan, Oo bogorkooduna wuu ka sarrayn doonaa Agag, Oo boqortooyadoodana waa la sarraynsi doonaa. 8 Ilaah baa iyaga Masar ka soo bixiyey, Oo iyagu waxay leeyihiin xoog gisiveed oo kale, Oo waxay cuni doonaan quruumaha cadaawayashooda ah, Oo lafahooda way jejebin doonaan, Oo waxay iyaga ka mudhbixin doonaan fallaadhahooda. 9 Iyagu hoos bay isu gaabiyeen, oo sida aar bay u jiifsadeen, lio sida gool libaax; haddaba bal yaa kicin doona? Duco ha ku dhacd ku alla kii idin duceeyaa, Oo habaarna ha ku dhaco ku alla kii idin habaara. 10 Markaasaa Baalaq aad ugu cadhooday Balcaam, oo gacmiihiisu isku dhuftay. Oo Baalaq wuxuu Balcaam ku yidhi, Wawaan kuugu yeedhay inaad cadaawayashayda ii habaartid, oo bal eeg, saddexdan jeer baad u wada ducaysay. 11 Haddaba meeshaadii ku carar. Anigu waxaan damacsanasaan inaan derejo weyn ku siyo, laakiinse Rabbigu dib buu kaaga celiyeey derejadil. 12 Kolkaasaa Balcaam wuxuu Baalaq ku yidhi, War kuwii farrin kaa waday miyaanan u sheegin oo aanaan ku odhan, 13 Haddii Baalaq i siyo gurijisoa islacag iyo dahab ka buuxo, anigu kama tallaabsan karo erayga Rabbiga inaan maankayga ka sameeyo xumaan iyo samaan toona. Wixii Rabbigu ku hadlo, kaas uun baan ku hadli doonaa. 14 Haddaba waxaan u tegayaad dadkaygi, oo bal kaalay aan kuu sheego waxay dadkanu dadkaaga ku samay doonaan maalmaha ugu dambaysta. 15 Markaasuu hadalkiisi sii watay oo wuxuu yidhi, Balcaam ina Becoor wuxuu leeyahay, Oo ninkii ishiisu daboolnaan jirtay wuxuu leeyahay, 16 Wuxuu leeyahay kii erayadii Ilaah maqla, Oo yaqaan aqoonta Kan ugu sarreeya, Oo tusniintti Ilaaha Qaadirka ah arka, Oo dhaca, isagoo indhihiisu furan yihiin, 17 Isagaan arkaa, haddase ma aha, Waan u jeedaa, mase dhowa, Reer Yacquub xiddig baa ka soo bixi doonta, Reer binu Israa'iil waxaa ka soo kici doonta ul boqortooyo, Oo waxay burburin doontaa rukummada Moo'aab, Oo waxay baabbi'in doontaa dadka Sheed oo dhan. 18 Oo dalka Edom wuxuu noqnonaya hantidooda,

Oo Seciir oo isna cadowgooda ahaa hantidooduu noqonayaa. Oo reer binu Israa'iil way xoogaysan doonaan. **19** Oo mid reer Yacquub ka soo farcamay aaya xukun yeelan doona, Oo wuxuu baabbi'in doonaan kuwa magaalada ka hadha. **20** Markaasuu Camaaleq eegay, oo hadalkiisii sii watay oo yidhi, Camaaleq wuxuu ahaa kan quruumaha ugu horreeya, Laakiinse ugudambaysta wuu halligmi doona. **21** Oo haddana wuxuu eegay reer Qeyn, markaasuu hadalkiisii sii watay oo yidhi, Meeshaad deggan tiih waa adag tahay, Oo buulkannana dhagaxaa laga dhisay. **22** Habase yeeshoo waa laydin baabbi'in doonaan, reer Qeynow, Jeer ay reer Ashuur maxaabii ahaan idhi kaxaystaan. **23** Markaasuu hadalkiisii sii watay oo wuxuu yidhi, Hoogay, ee bal yaa sii noolaan doona markii Ilaha waxan sameeyo? **24** Laakiinse doonniyo waxay ka iman doonaan xeebta Kitiim, Oo waxay dhibi doonaan Ashuur, oo waxay dhibi doonaan Ceeber, Oo isna wuu halligmi doona. **25** Markaasaa Balcaam kacay oo ku noqday meeshiisi; Baalaqna wuu iska tegey.

25 Oo reer binu Israa'iilna waxay iska degeen Shitiim, markaasay dadkii bilaabeen inay ka dhillaystaan gabdhiihi reer Moo'aab, **2** waayo, dadkii bay ugu yeedheen allabaryadii ilaahyadooda, markaasay dadkii wax cuneen, oo waxay sujuudeen ilaahyadoodi. **3** Oo reer binu Israa'iil waxay isku dareen Bacal Fecoor. Markaasaa Rabbiga cadhadiisii aad ugu kululataay reer binu Israa'iil. **4** Kolkaasaa Rabbigu Muuse ku yidhi, Dadka madaxdiisa oo dhan soo wado oo maalin cad ku deldei Rabbiga hortiisa in cadhadii kululayd oo Rabbigu ay ka soo noqoto reer binu Israa'iil. **5** Kolkaasaa Muuse wuxuu xaakkinnadii reer binu Israa'iil ku yidhi, Idinka mid waluba ha dilo nimankiisii Bacal Fecoor isku daray. **6** Oo bal eeg, mid reer binu Israa'iil ah ayaa walaalihiis ula yimid naaq reer Midyaan ah Muuse hortiisa iyo shirkii reer binu Israa'iil oo dhan hortooda iyagoo koo oyaya irriidii teendhadii shirka horteeda. **7** Oo Fiinexaas ina Elecaasaar oo ahaa wadaadkii Haaruun wiiliiksi markkuu taas arkay ayuu shirka dhexdiisii kacay oo wuxuu gacanta ku qaataay waran. **8** Oo teendhadii ayuu uga daba galay ninkii reer binu Israa'iil, oo ninkii reer binu Israa'iil iyo naagtii labadiiba calooshuu ka wareemay. Markaasaa belaayadii laga joojiiyey reer binu Israa'iil. **9** Oo intii belaayadii u dhimatay waxay ahaayeey afar iyo labaatan kun. **10** Kolkaasaa Rabbigu Muuse la hadlay, oo wuxuu ku yidhi, **11** Waxaa cadhadaydi reer binu Israa'iil ka celiyey Fiinexaas ina Elecaasaar oo ah wiilkii wadaadka Haaruun ah, waayo, dhexdooda ayuu iiga qirooday, oo sidaas daraaddeed anigu qiiradaydi kuma aan baabbi'in reer binu Israa'iil. **12** Haddaba sidaas daraaddeed waxaad tidhaahdaa, Bal eeg, anigu waxaan isaga la dhiganayaa axdigayii nabadda. **13** Oo isaga iyo farcankisa ka dambeeyaba buu u ahaan doonaax axdiga wadaadnimo weligeed ah, maxaa yeel, Ilaahiis buu qiro u qabay, oo reer binu Israa'iil ayuu u kafaaro guday. **14** Haddaba ninkii reer binu Israa'iil oo la dilay, oo naagtii reer Midyaan lala dilay, magicisu wuxuu ahaa Simrii ina Saaluu oo amiir u ahaa qoladiisa reer Simecoom. **15** Oo naagtii reer Midyaan oo la dilay magaceedu wuxuu ahaa Kaasbii ina Suur, oo aabbeheed wuxuu madax u ahaa qolo ka mid ah reer Midyaan. **16** Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **17** Reer Midyaan dhib oo laa iyaga, **18** waayo, waxay idinku dhibeen khiyaanadooda ay idinku khiyaaneeyeen xagga xaalkii Fecoor iyo xaalkii Kaasbii oo ahayd gabadhi amiriqa reer Midyaan oo walaashhood ahayd, taasoo maalintii belaayada la dilay xaalkii Fecoor aawadiis.

26 Oo belaayadii dabadeed ayaa Rabbigu la hadlay Muuse iyo Elecaasaar oo ahaa wadaadkii Haaruun wiiliiksi, oo wuxuu ku yidhi, **2** Shirka reer binu Israa'iil oo dhan u soo tiriya reer reer, intii labaatan sannadood jirta iyo intii ka sii weyn, kuwaas oo ah inta reer binu Israa'iil ee dagaal u bixi karta oo dhan. **3** Markaasaa Muuse iyo

wadaadkii Elecaasaar ahaa iyagiij kula hadleen bannaankii Moo'aab oo Webi Urdun ku ag yaal oo Yerixoo ka soo hor jeeda. **4** Oo waxay ku yidhaahrdeen, Dadka inta labaatan sannadood jirta iyo inta ka sii weyn soo tiriya, sidii Rabbigu ku amray Muuse iyo dadkii reer binu Israa'iil oo dalkii Masar ka soo basay. **5** Ruubeen wuxuu ahaa curadkii Israa'iil, oo waxaa reer Ruubeen ka soo farcamay Xanoog oo dhalay qabiilka reer Xanoog, iyo Falluu oo dhalay qabiilka reer Falluu, **6** iyo Xesroon oo dhalay qabiilkii reer Xesroon, iyo Karmii oo dhalay qabiilkii reer Karmii. **7** Intaasu waa qabiilooyinkii reer Ruubeen, oo intii iyaga laga tirihey waxay ahaayeey saddex iyo afartan kun iyo toddoba bogol iyo soddon. **8** Reer Falluu waxaa ka dhashay Elii'aab. **9** Wiilashii Elii'aabna waxay ahaayeey Nemuu'eel iyo Daataan iyo Abiiraam. Daataankan iyo Abiiraamkanu waa kuwii shirka ururin jiray oo la diriray Muuse iyo Haaruun oo ku jiray kooxdii Qorax markii ay Rabbiga la dirireen, **10** oo uu dhuuku afka kala qaaday oo liqay iyaggi iyo Qorax markii kooxdaasu ay dhinteen, kolkiidabku baabbi'iyey labada bogol iyo kontonka nin oo ay calaamad noqdeen. **11** Habase yeeshoo Qorax willashiisi ma ay dhiman. **12** Wiilashii Simecoon iyo qabiilooyinkodii ka soo farcamay waa kuwan: Nemuu'eel oo dhalay qabiilka reer Nemuu'eel, iyo Yaamiin oo dhalay qabiilka reer Yaamiin, iyo Yaakiin oo dhalay qabiilkii reer Yaakiin, **13** iyo Serax oo dhalay qabiilkii reer Serax, iyo Shaa'uul oo dhalay qabiilkii reer Shaa'uul. **14** Intaasu waa qabiilooyinkii reer Simecoon, oo waxay ahaayeey laba iyo labaatan kun iyo laba bogol. **15** Wiilashii Gaad iyo qabiilooyinkii ka soo farcamay waa kuwan: Sefoon oo dhalay qabiilka reer Sefoon, iyo Xaggii oo dhalay qabiilka reer Xaggii, iyo Shunii oo dhalay qabiilka reer Shunii, **16** iyo Aasnii oo dhalay qabiilka reer Aasnii, iyo Ceerii oo dhalay qabiilka reer Ceerii, **17** iyo Arood oo dhalay qabiilka reer Arood, iyo Areelii oo dhalay qabiilka reer Areelii. **18** Intaasu waa qabiilooyinkii reer Gaad, oo intii iyaga laga tirihey waxay ahaayeey afartan kun iyo shan bogol. **19** Oo wiilashii Yahuudahna waxay ahaayeey Ceer iyo Oonaan; oo Ceer iyo Oonaanna waxay ku dhinteen dalkii Kancaan. **20** Oo wiilashii Yahuudah iyo qabiilooyinkoodina waxay ahaayeey: Sheelaah oo dhalay qabiilka reer Sheelaah, iyo Feres oo dhalay qabiilka reer Feres, iyo Serax oo dhalay qabiilka reer Serax. **21** Feres wiilashiiisa waxay ahaayeey: Xesroon oo dhalay qabiilka reer Xesroon, iyo Xaamuu oo dhalay qabiilka reer Xaamuu. **22** Intaasu waa qabiilooyinkii reer Yahuudah oo intii iyaga laga tirihey waxay ahaayeey Ix iyo toddobaatan kun iyo shan bogol. **23** Oo wiilashii Isaakaar iyo qabiilooyinkodii waa kuwan: Toolac oo dhalay qabiilka reer Toolac, iyo Fuwaah oo dhalay qabiilka reer Fuwaah, **24** iyo Yaashuub oo dhalay qabiilka reer Yaashuub, iyo Shimroon oo dhalay qabiilka reer Shimroon. **25** Intaasu waa qabiilooyinkii reer Isaakaar, oo intii iyaga laga tiriyeenay waxay ahaayeey afar iyo lixdan kun iyo saddex bogol. **26** Oo wiilashii Sebulun iyo qabiilooyinkoodina waa kuwan: Sered oo dhalay qabiilka reer Sered, iyo Eeloon oo dhalay qabiilka reer Eeloon, iyo Yaxle'eel oo dhalay qabiilka reer Yaxle'eel. **27** Intaasu waa qabiilooyinkii reer Sebulun, oo intii iyaga laga tirihey waxay ahaayeey lixdan kun iyo shan bogol. **28** Oo wiilashii Yuusuf iyo qabiilooyinkodii waxay ahaayeey Manaseh iyo Efrayim. **29** Oo wiilashii Manaseh waa kuwan: Maakiir oo dhalay qabiilka reer Maakiir, oo Maakiirna wuxuu dhalay Gilecaad, Gilecaadna waxaa ka soo farcamay qabiilka reer Gilecaad. **30** Wiilashii Gilecaad waa kuwan: liceser oo dhalay qabiilka reer liceser, iyo Xeeleq oo dhalay qabiilka reer Xeeleq, **31** iyo Asrii'eel oo dhalay qabiilka reer Asrii'eel, iyo Shekem oo dhalay qabiilka reer Shekem, **32** iyo Shemiidaac, oo dhalay qabiilka reer Shemiidaac, iyo Heefer oo dhalay qabiilka reer Heefer. **33** Oo Selaafexaad oo ahaa ina Heefer wiilal ma uu lahayn gabdho mooyaane. Oo Selaafexaad gabdhiihiisa magacyadoodu waxay ahaayeey Maxlaah iyo Nocaah iyo Xoglaah iyo Milkaah iyo

Tirsaa. **34** Intaasu waa qabiilooyinkii reer Manaseh, oo intii iyaga laga tirihey waxay ahaayeen laba iyo konton kun iyo toddoba boqol. **35** Oo wiilashii Efrayim iyo qabiilooyinkoodii waa kuwan: Shuutelax oo dhalay qabiilkaa reer Shuutelax, iyo Beker oo dhalay qabiilkaa reer Beker, iyo Tahan oo dhalay qabiilkaa reer Tahan. **36** Intanu waa wiilashii Shuutelax: Ceeraan oo dhalay qabiilkaa reer Ceeraan. **37** Intaasu waa qabiilooyinkii wiilashii Efrayim, oo intii iyaga laga tirihey waxay ahaayeen laba iyo soddon kun iyo shan boqol. Kuwaasu waxay ahaayeen wiilashii Yuusuf iyo qabiilooyinkoodii. **38** Oo wiilashii Benyaamiin iyo qabiilooyinkoodiina waa kuwan: Belac oo dhalay qabiilkaa reer Belac, iyo Ashbeel oo dhalay qabiilkaa reer Ashbeel, iyo Axiiram oo dhalay qabiilkaa reer Axiiram, **39** iyo Shefuufaan oo dhalay qabiilkaa reer Shefuufaan, iyo Xuufaam oo dhalay qabiilkaa reer Xuufaam. **40** Oo wiilashii Belac waxay ahaayeen Ared iyo Nacamaan. Oo Ared wuxuu dhalay qabiilkaa reer Ared, Nacamaanna wuxuu dhalay qabiilkaa reer Nacamaan. **41** Intaasu waa wiilashii Benyaamiin iyo qabiilooyinkoodii, oo intii iyaga laga tirihey waxay ahaayeen shan iyo afartan kun iyo lix boqol. **42** Oo wiilashii Daan iyo qabiilooyinkoodiina waa kuwan: Shuuxaam oo dhalay qabiilkaa reer Shuuxaam. Intaasu waa qabiilooyinkii reer Daan, siday qabiilooyinkoodii ahaayeen. **43** Oo qabiilooyinkii reer Shuuxaam oo dham intii iyaga laga tirihey waxay ahaayeen afar iyo lixdan kun iyo afar boqol. **44** Oo wiilashii Asheer iyo qabiilooyinkoodiina waa kuwan: Yimnaah oo dhalay qabiilkaa reer Yimnaah, iyo Yishwii oo dhalay qabiilkaa reer Yishwii, iyo Beriicaah oo dhalay reer Beriicaah. **45** Oo wiilashii Beriicaah waxaa ka soo farcamay: Xeber oo dhalay qabiilkaa reer Xeber, iyo Malkii'eel oo dhalay qabiilkaa reer Malkii'eel. **46** Oo Asheer gabadhiisi magaceediina wuxuu ahaa Serax. **47** Oo intaasu waa qabiilooyinkii reer Asheer, oo intii iyaga laga tiriyeen waxay ahaayeen saddex iyo konton kun iyo afar boqol. **48** Oo wiilashii Naftaali iyo qabiilooyinkoodii waa kuwan: Yaxse'el oo dhalay qabiilkaa reer Yaxse'el, iyo Guunii oo dhalay qabiilkaa reer Guunii; **49** iyo Yeser oo dhalay qabiilkaa reer Yeser, iyo Shilleem oo dhalay qabiilkaa reer Shilleem. **50** Intaasu waa qabiilooyinkii reer Naftaali sidii ay qabiilooyinkoodoo ahaayeen. Oo intii iyaga laga tirihey waxay ahaayeen shan iyo afartan kun iyo afar boqol. **51** Intaasu waa intii laga tirihey reer binu Israa'iil, oo waxay kulligood ahaayeen lix boqol oo kun iyo toddoba boqol iyo soddon. **52** Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **53** Kuwan ayaa dalka dhaxal ahaan loogu qaybin doonaa sida ay tahay tirada magacyadoodu. **54** Kuwii badan waa inaad siisaa dhaxal badan oo kuwii yarna waa inaad siisaa dhaxal yar. Oo mid kasta sida kuwii laga tirihey ahaayeen dhalka ha loo siyo. **55** Habase yeeshee dhulka waa in saami loo ritaa marka la qaybsanayo. Sida magacyada qabiilooyinka awowayaashoodu ahaayeen ha u dhaxleen. **56** Oo kuwa badan iyo kuwa yarba dhaxalkooda saami ha lagu kala qaybiyo. **57** Kuwii laga tirihey reer Laawi iyo qolooyinkoodii waa kuwan: Gershoon oo dhalay qabiilkaa reer Gershoon, iyo Qohaad oo dhalay qabiilkaa reer Qohaad, iyo Meraarii oo dhalay qabiilkaa reer Meraarii. **58** Intanu waa qabiilooyinkii reer Laawi: qabiilkii reer Libnii, iyo qabiilkii reer Xebroon, iyo qabiilkii reer Maxlii, iyo qabiilkii reer Mushii, iyo qabiilkii reer Qorax. Oo Qohaadha wuxuu dhalay Camraam. **59** Oo Camraam naagtisu waxay ahayd Yookebed ina Laawi, taasoo Laawi ugu dhalatay dalkii Masar. Oo iyana waxay Camraam u dhashay Haaruun iyo Muuse iyo walaashood Maryan. **60** Oo Haaruun waxaa u dhashay Naadaab iyo Abiihuu iyo Elecaasaar iyo litaamaar. **61** Oo Naadaab iyo Abiihuu way dhinteen markay Rabbigu hortiisa ku bixiyeen dab qalaad. **62** Oo intii iyaga laga tirihey waxay ahaayeen saddex iyo labaataan kun, mid kasta oo lab ah oo bil jira iyo intii ka sii weyn, waayo, iyaga laguma tirin reer binu Israa'iil, maxaa yeelay, dhaxal laguma siin reer binu Israa'iil dhexdooda. **63** Kuwaasu waa kuwii ay tiriyeen Muuse iyo

wadaadkii Elecaasaar ahaa oo ku tirihey reer binu Israa'iil bannaankii Moo'aab oo webi Urdun ku ag yaal oo Yerixoo ka soo hor jeeda. **64** Laakiinse kuwaas nin keliyuuu kagama jirin kuwii ay Muuse iyo wadaadkii Haaruun ahaa tiriyeen markay reer binu Israa'iil ku tiriyeen cidladii Siinay. **65** Waayo, Rabbigu wuxuu iyaga ka yidhi, Hubaal cidlada bay ku dhiman doonaan. Oo nin quduhuu kama hadhin, Kaaleeb ina Yefunneh iyo Yashuucu ina Nuun mooyaane.

27 Markaas waxaa soo dhowaaday gabdhiihii Selafexaad ina Heefer ina Gilecaad oo ahaa ina Maakir ina Manaseh, oo ahaa reer Manaseh ina Yuusuf; oo magacyadii gabdhiihiisina waa kuwan: Maxlaah iyo Noocaah iyo Xoglaah iyo Milkaah iyo Tirsaa. **2** Oo iyana markaasay is-hor taageen Muuse, iyo wadaadkii Elecaasaar ahaa, iyo amiirradii iyo shirka oo dhan, xagga irridii teendhada shirka, oo waxay yidhaahdeen, **3** Aabbahayoo wuxuu ku dhintay cidladii, laakiinse isagu kuma uu jirin kooxdiis-urursatay oo Rabbiga geesta ka ahayd, oo kooxdiid Qorax ahayd, illose isagu wuxuu u dhintay dembi uu isagu lahaa, oo isagu wiilalha ma uu lahayn. **4** In kastoo uusan wiilal lahayn magicii aabbahayoo maxaa qabiilkii looga dhex baabbi'inayaa? Haddaba aabbahayoo walaaliihii dhul dhaxal ah nagu dhex sii. **5** Markaasaa Muuse arrintoodii keenay Rabbiga hortiisa. **6** Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay, oo wuxuu ku yidhi, **7** Gabdhaha Selafexaad wax qumman bay ku hadleen. Haddaba hubaal waa inaad dhul dhaxal ah aabbahood walaaliihii ka dhex siisaa, oo waa inaad iyaga aabbahood ka dhaxalsiisa. **8** Oo waa inaad reer binu Israa'iil la hadashaa, oo waxaad iyaga ku tidhaahdaa, Haddii nin dhinto oo uusan wiil lahayn, markaas waa inaad gabadhiisa dhaxalsiisaan. **9** Oo haddiuusan gabadhaa lahayn, markaas waa inaad dhaxalsiisaan walaaliihii. **10** Oo haddiuusan walaalo lahaynna markaas waa inaad adeerradiis dhaxalsiisaan. **11** Oo haddiuusan aabbahiis walaalo lahaynna markaas waa inaad dhaxalsiisaan mid xigtadiisa ah oo isagu ha lahaado. Oo taas oo qaynuu xukun ah bay u ahaan doontaa reer binu Israa'iil, sida Rabbigu Muuse ku amray. **12** Kolkaasaa Rabbigu Muuse ku yidhi, Buurtan Cabaariim soo fuul, oo bal fiiri dalka aan reer binu Israa'iil siiyey. **13** Oo markaas aragtid dabadeed dadkaagiid dhintay waad ku darman doontaa, sidii walaalkaa Haaruunba ugu darmaday, **14** maxaa yeelay, eraygaya baad kaga caasideen cidladii Sin markay dadka shirku dirireen ee aad aniga quduus igaga dhigi weydeen biyaha agtooda, iyago u jeeda. (Kuwaasu waa biyihii Meribaah oo ku yaal Qaadeesh oo ah cidlada Sin.) **15** Markaasaa Muuse Rabbiga la hadlay, oo wuxuu ku yidhi, **16** Rabbiga ah Ilaaha ruuxyada binu-aadmiga oo dhan, ha doorto nin u taliya shirka, **17** oo hortooda dibadda ugu baxa, oo hortooda gudaha soo gala, oo iyaga dibadda u hoggaamiya, oo gudaha soo geliya inaan shirka Rabbigu ahaan sidii ido aan idojir lahayn. **18** Markaasaa Rabbigu Muuse ku yidhi, Waxaad soodadda Yashuucu ina Nuun oo ah nin Ruuxu ku jiro, oo gacanta dul saar isaga. **19** Oo waxaad isaga soo hor taagtaa wadaadkii Elecaasaar ah iyo shirka oo dhan, oo hortooda amar ku sii. **20** Oo waxaad isaga dul saartaa sharaftaadii, si shirka reer binu Israa'iil oo dhummay ay isaga u addeecaan. **21** Oo isagu waa inuu is-hor taagaa wadaadkii Elecaasaar ah oo isaga wax ugu weyddiin doona xukunka Uuriimka Rabbigu hortiisa. Iyagu eraygiisay dibadda ugu bixi doonaan, oo eraygiisay gudaha ku soo geli doonaan, isaga iyo reer binu Israa'iilka isaga la jiraaba, kuwaas oo ah shirka oo dhan. **22** Markaasaa Muuse yeelay sidii Rabbigu ku amray, oo wuxuu soo waday Yashuucu, kolkaasuu soo hor taagay wadaadkii Elecaasaar ahaa iyo shirkii oo dhan. **23** Oo gacmuuhu dul saaray, oo amar buu siiyey, sidii Rabbigu Muuse kula hadlay.

28 Kolkaasaa Rabbigu Muuse la hadlay, oo wuxuu ku yidhi, **2** Reer binu Israa'iil amar, oo waxaad ku tidhaahdaa, Qurbaankayga

oo ah cuntada qurbaannada dabka la iigu sameeyo oo carafta udgoon ii ah waa inaad dhawrtaan inaad wakhtigoodii bixisaan. 3 Oo waxaad iyaga ku tidhaahdaa, Kanu waa qurbaanka dabka lagu sameeyo oo aad Rabbiga u bixisaan laba wan oo gu jir ah oo aan iin lahayn oo aad maalin kasta qurbaan la gubo oo joogto ah u bixisaan. 4 Waa inaad wan bixisaa aroortii, wanka kalena makhrabkii. 5 Oo waxaad la bixisaa oo qurbaan hadhuudh ka dhigtaa eefahaan bur ah oo tobani meelood loo dhigay meeshiis oo lagu daray hiin rubuceed oo ah saliid saafi ah. 6 Kaasuu waa qurbaan la gubo oo joogto ah oo Buur Siinay laga amray inuu ahaado qurbaan dab loogu sameeyo Rabbiga oo caraf udgoon u ah. 7 Oo wan qurbaankiisa cabniinku waa inuu ahaadaa hiin rubuceed, oo meesha quduuska ah waa inaad Rabbiga ugu shubtaa qurbaan cabniin oo ah khamri culus. 8 Oo wanka kalena waa inaad makhrabka bixisaa, oo qurbaankiisi hadhuudhka iyo qurbaankiisi cabniinka waa inaad isaga la bixisaa sida kii aroortii oo kale, waayo, waa qurbaan dab lagu sameeyo oo Rabbiga u ah caraf udgoon. 9 Oo maalinta sabtidana waxaad bixisaa laba wan oo wada gu jir ah oo aan iin lahayn, iyo eefahaan bur ah oo tobani meelood loo dhigay labadiis meelood ee qurbaan hadhuudh ah oo saliid lagu daray iyo qurbaankiisi cabniinka. 10 Kaasuu waa qurbaanka la gubo oo sabtida, oo ayan qurbaanka la gubo oo joogtada ah iyo qurbaankiisa cabniinku ku jirin. 11 Oo bilowga biliihnana waa inaad Rabbiga qurbaan la gubo ugu bixisaan laba dibi oo yaryar, iyo wan weyn, iyo toddoba wan oo yaryar oo wada gu jir ah oo aan iin lahayn, 12 oo eefahaan bur ah tobani meelood loo dhigay saddexdiis meelood oo saliid lagu daray waa inaad qurbaan hadhuudh ula bixisaan wanka weyn. 13 Oo wan kasta oo yarna waxaad qurbaan hadhuudh ula bixisaan eefahaan bur ah oo tobani meelood loo dhigay meeshiis oo saliid lagu daray, kaasoo wada ah qurbaan la gubo oo caraf udgoon ah oo Rabbiga dab loogu sameeyo. 14 Oo qurbaannadooda cabniinkuna waa inay ahaadaan hiin nuskeed khamri ah dibiguba, iyo hiin saddex daloolkeed oo wanka weyn la soccaa, iyo hiin rubuceed oo wanka yar la soccaa. Intaasu waa qurbaanka la gubo oo ay tahay inaad bixisaan bil kasta bilaha sannaddii oo dhan. 15 Oo waa inaad orgi Rabbiga ugu bixisaan qurbaan dembi, oo ayan qurbaanka la gubo oo joogtada ah iyo qurbaankiisa cabniinku ku jirin. 16 Oo bisha kowaad maalinteeda afar iyo tobnaadna waa wakhtiga Kormaridda Rabbiga. 17 Oo bishaas maalinteeda shan iyo tobnaadna waa in iidi jirtaa. Toddoba maalmood waa in kibis aan khamiir lahayn la cunaa. 18 Oo maalinta kowaadna waa in la yeesho shir quduus ah. Idinku waa inaydaan innaba shuqul caadi ah samayn, 19 laakiinse waa inaad bixisaan qurbaan dab lagu sameeyo, kaas oo ah qurbaan loo gubo Rabbiga, oo ah laba dibi oo yaryar, iyo wan weyn, iyo toddoba wan oo yaryar oo wada gu jir ah. Waa inay idhiin ahaadaan kuwa aan iin lahayn. 20 Oo qurbaankooda hadhuudh kuna wuxuu ahaan doonaa bur saliid lagu daray. Burka tobani meelood loo dhigay saddexdiis meelood waa inaad dibiba la bixisaan, labadiis meeloodna wanka weyn, 21 iyo meeshiisna toddobada wan oo yaryar midkood kasta. 22 Oo waa inaad orgi qurbaan dembi u bixisaan si laydiinku kafaaro gudo. 23 Kuwaas waa inaad bixisaan iyadoo uusan ku jirin qurbaanka la gubo oo subaxnimada, kaasoo ah qurbaan la gubo oo joogto ah. 24 Sidan waa inaad maalin kasta intii toddoba maalmood ah u bixisaan cuntada ah qurbaanka dabka lagu sameeyo oo Rabbiga caraf udgoon u ah. Taas waa in la bixiyaa iyadoo ayan qurbaanka la gubo oo joogtada ah iyo qurbaankiisa cabniinka ahu ku jirin. 25 Oo maalinta toddobaadna waa inaad yeelataan shir quduus ah, oo waa inaydaan innaba shuqul caadi ah samayn. 26 Oo weliba maalinta midhaha hore la goosto, markaad qurbaan hadhuudh oo cusub

Rabbiga ugu bixisaan iidda toddobaadyada waa inaad shir quduus ah yeelataan; oo waa inaydaan innaba shuqul caadi ah samayn. 27 Laakiinse waa inaad qurbaan la gubo oo caraf udgoon ah Rabbiga ugu bixisaan laba dibi oo yaryar, iyo wan weyn, iyo toddoba wan oo yaryar oo wada gu jir ah, 28 oo waxaad la bixisaan qurbaankooda hadhuudhka ah oo ah bur saliid lagu daray, oo burkii tobankii meelood dibigii kasta saddex meelood la bixi, oo wankana laba meelood la bixi, 29 oo toddobada wan oo yaryarna midkood kasta meet la bixi. 30 Oo waa inaad bixisaan orgi laydiinku kafaaro gudo. 31 Oo iyaga iyo qurbaannadooda cabniinka waa inaad bixisaan iyadoo ayan qurbaanka la gubo oo joogtada ah iyo qurbaankiisa hadhuudhka ahu ku jirin (oo waa inay idhiin ahaadaan kuwa aan iin lahayn).

29 Oo bisha toddobaad, maalinteeda kowaad, waa inaad yeelataan shir quduus ah; oo waa inaydaan innaba shuqul caadi ah samayn, waayo, waa maalin buunan laydiin atufo. 2 Oo waa inaad qurbaan la gubo oo caraf udgoon ah Rabbiga ugu bixisaan dibi yar iyo wan weyn iyo toddoba wan oo yaryar oo wada gu jir ah oo aan iin lahayn, 3 oo waxaad la bixisaan qurbaankoodi hadhuudhka ah oo ah bur saliid lagu daray, oo burkii tobankii meelood saddex meelood dibiga la bixi, wankana laba meelood, 4 oo toddobada wan oo yaryarna wankiiba meet la bixi. 5 Oo waa inaad orgi qurbaan dembi u bixisaan si laydiinku kafaaro gudo, 6 oo ayan ku jirin qurbaanka la gubo ee bisha cusub, iyo qurbaankiisa hadhuudhka ah, iyo qurbaanka la gubo oo joogtada ah, iyo qurbaankiisa hadhuudhka ah, iyo qurbaannadooda cabniinka ah, sidii qaynuunkoodu ahaa, kuwaasoo wada ah caraf udgoon ee ah qurbaan Rabbiga dab loogu sameeyo. 7 Oo bishaas toddobaad, maalinteeda tobnaad, waxaad yeeshaan shir quduus ah, oo waa inaad nafhiinna dhibtaan, oo waa inaydaan innaba shuqul samayn cayn kasta ha ahaadee, 8 laakiinse waa inaad Rabbiga qurbaan la gubo oo caraf udgoon ah ugu bixisaan dibi yar iyo wan weyn iyo toddoba wan oo yaryar oo wada gu jir ah, oo waa inay idhiin ahaadaan kuwa aan iin lahayn, 9 oo waxaad la bixisaan qurbaankoodi hadhuudhka ah oo ah bur saliid lagu daray, oo burka tobankii meelood saddex meelood dibiga la bixi, wankana laba meelood, 10 oo toddobada wan oo yaryarna wankiiba meet la bixi. 11 Oo waa inaad orgi qurbaan dembi u bixisaan, oo ayan qurbaanka dembiga oo kafaaraggudka ah, iyo qurbaanka la gubo oo joogtada ah, iyo qurbaankiisi hadhuudhka ah iyo qurbaannadooda cabniinka ahu ku jirin. 12 Oo bisha toddobaad maalinteeda shan iyo tobnaad waa inaad yeelataan shir quduus ah, oo waa inaydaan innaba shuqul caadi ah samayn, oo waa inaad inta toddoba maalmood ah Rabbiga iid u samaysaan. 13 Oo waa inaad bixisaan qurbaan la gubo oo ah qurbaan dab lagu sameeyo oo Rabbiga caraf udgoon u ah, oo ah saddex iyo tobani dibi oo yaryar, iyo laba wan oo waaweyn, iyo afar iyo tobani wan oo yaryar oo wada gu jir ah, oo waa inay ahaadaan kuwo aan iin lahayn, 14 oo waxaad la bixisaan qurbaankooda hadhuudhka ah oo ah bur saliid lagu daray, oo burkii tobankii meelood saddex meelood saddex iyo tobanka dibi midkiiba la bixi, oo labada wan oo waaweynna midkiiba laba meelood la bixi, 15 oo saddex iyo tobanka wan oo yaryarna mid kasta meet la bixi. 16 Oo weliba orgi waa inaad u bixisaan qurbaan dembi, oo ayan qurbaanka la gubo oo joogtada ah iyo qurbaankiisa hadhuudhka ah, iyo qurbaankiisa cabniinka ahu ku jirin. 17 Oo maalinta labaadna waxaad bixisaan laba iyo tobani dibi oo yaryar, iyo laba wan oo waaweyn, iyo afar iyo tobani wan oo yaryar oo wada gu jir ah oo aan iin lahayn. 18 Oo dibida iyo wananka waaweyn iyo wananka yaryarba qurbaankooda hadhuudhka ah iyo qurbaankooda cabniinka ahba waa inaad u bixisaan sida tiradoodu tahay oo qaynuunka waafqaqsan. 19 Oo waa inaad orgi u bixisaan qurbaan dembi, oo ayan qurbaanka la gubo oo joogtada ah, iyo

qurbaankiisa hadhuudhka ah, iyo qurbaankiisa cabniinka ahu ku jirin. **20** Oo maalinta saddexaadna waxaad bixisaan kow iyo tobani, iyo laba wan oo waaweyn, iyo afar iyo tobani wan oo yaryar oo wada gu jir ah oo aan iin lahayn. **21** Oo dibida iyo wananka waaweyn iyo wananka yaryarba qurbaankooda hadhuudhka ah iyo qurbaankooda cabniinka ahba waa inaad u bixisaan sida tiradoodu tahay oo qaynuunka waafaqsan. **22** Oo waa inaad orgi u bixisaan qurbaan dembi, oo ayan qurbaanka la gubo oo joogtada ah, iyo qurbaankiisa hadhuudhka ah, iyo qurbaankiisa cabniinka ahu ku jirin. **23** Oo maalinta afraadna waxaad bixisaan tobani, iyo laba wan oo waaweyn, iyo afar iyo tobani wan oo yaryar oo wada gu jir ah oo aan iin lahayn. **24** Oo dibida iyo wananka waaweyn iyo wananka yaryarba qurbaankooda hadhuudhka ah iyo qurbaankooda cabniinka ahba waa inaad u bixisaan sida tiradoodu tahay oo qaynuunka waafaqsan. **25** Oo waa inaad orgi u bixisaan qurbaan dembi, oo ayan qurbaanka la gubo oo joogtada ah, iyo qurbaankiisa hadhuudhka ah, iyo qurbaankiisa cabniinka ahu ku jirin. **26** Oo maalinta shanaadna waxaad bixisaan sagaal dibi, iyo laba wan oo waaweyn, iyo afar iyo tobani wan oo yaryar oo wada gu jir ah oo aan iin lahayn. **27** Oo dibida iyo wananka waaweyn iyo wananka yaryarba qurbaankooda hadhuudhka ah, iyo qurbaankooda cabniinka ahba waa inaad u bixisaan sida tiradoodu tahay oo qaynuunka waafaqsan. **28** Oo waa inaad orgi u bixisaan qurbaan dembi, oo ayan qurbaanka la gubo oo joogtada ah, iyo qurbaankiisa hadhuudhka ah, iyo qurbaankiisa cabniinka ahu ku jirin. **29** Oo maalinta lixaadna waxaad bixisaan siddeed dibi, iyo laba wan oo waaweyn, iyo afar iyo tobani wan oo yaryar oo wada gu jir ah oo aan iin lahayn. **30** Oo dibida iyo wananka waaweyn iyo wananka yaryarba qurbaankooda hadhuudhka ah iyo qurbaankooda cabniinka ahba waa inaad u bixisaan sida tiradoodu tahay oo qaynuunka waafaqsan. **31** Oo waa inaad orgi u bixisaan qurbaan dembi, oo ayan qurbaanka la gubo oo joogtada ah, iyo qurbaankiisa hadhuudhka ah, iyo qurbaankiisa cabniinka ahu ku jirin. **32** Oo maalinta toddobaadna waxaad bixisaan toddoba dibi, iyo laba wan oo waaweyn, iyo afar iyo tobani wan oo yaryar oo wada gu jir ah oo aan iin lahayn. **33** Oo dibida iyo wananka waaweyn iyo wananka yaryarba qurbaankooda hadhuudhka ah iyo qurbaankooda cabniinka ahba waa inaad u bixisaan sida tiradoodu tahay oo qaynuunka waafaqsan. **34** Oo waa inaad orgi u bixisaan qurbaan dembi, oo ayan qurbaanka la gubo oo joogtada ah, iyo qurbaankiisa hadhuudhka ah, iyo qurbaankiisa cabniinka ahu ku jirin. **35** Oo maalinta siddeedaadna waa inaad yeelataan shir quuduus ah, oo waa inaydaan innaba shuquul caadi ah samayn, **36** laakiinse waxaad bixisaan qurbaan la gubo, kaasoo ah qurbaan dab lagu sameeyo oo Rabbiga u ah caraf udgoon, oo waa dibi iyo wan weyn iyo toddoba wan oo yaryar oo wada gu jir ah oo aan iin lahayn. **37** Oo dibiga iyo wanka weyn iyo wananka yaryarba qurbaankooda hadhuudhka ah iyo qurbaankooda cabniinka ahba waa inaad u bixisaan sida tiradoodu tahay oo qaynuunka waafaqsan. **38** Oo waa inaad orgi u bixisaan qurbaan dembi, oo ayan qurbaanka la gubo oo joogtada ah, iyo qurbaankiisa hadhuudhka ah, iyo qurbaankiisa cabniinka ahu ku jirin. **39** Kuwaas waa inaad Rabbiga u bixisaan iidhiinna xilligooda, kuwaasoo ayan ku jirin nidarradiinna iyo qurbaannadiinna ikhtiyaarka ah, kuwaasoo waa qurbaannadiinna la gubo, iyo qurbaannadiinna hadhuudhka ah, iyo qurbaannadiinna cabniinka ah, iyo qurbaannadiinna nabaadiinada. **40** Oo Muuse wuxuu reer binu Israa'iil u sheegay kulli wixii Rabbigu Muuse ku amray oo dhan.

30 Kolkaasaa Muuse madaxdii qabilooyinka reer binu Israa'iil la hadlay, oo wuxuu ku yidhi, Intanu waa wixii Rabbigu amray. **2** Markii nin Rabbiga nidar u nidro, amase uu dhaar ugu dhaarto oo uu naftisa sidaas ugu xidho, waa inuuusan eraygiisa jebin. Waa inuu

sameeyaa kulli wixii afkiisa ka soo baxay oo dhan. **3** Qof dumar ahuna markay Rabbiga nidar u nidarto oo ay sidaas nafteeda ugu xidho, oo ay gurigii aabbaheed joogto iyadoo dhallinyaro ah, **4** haddii aabbaheed maqlo nidarkeeda iyo dhaarteedii ay nafteeda ku xidhay, oo uu markaas iska aamuso, de markaas nidarradeedii oo dhammu way taagnaan doonaan, oo dhaar kastoo ay nafteeda ku xidhayna waa taagnaan doontaa. **5** Laakinse haddii aabbaheed u dido maalintii uu maqlo, nidarradeedii iyo dhaaraheedii ay nafteeda ku xidhay midkoodna taagnaan maayo, oo Rabbiguna wuu cifiyayaa iyada, maxaa yeelay, aabbaheed baa u diiday. **6** Oo hadday nin leedahay iyadoo ay kor saaran yihiin nidarradeedii iyo hadalkii degdegga aaha oo bushimaheeda ka baxay oo ay nafteeda ku xidhay, **7** haddii ninkeedu maqlo oo uu iska aamuso maalintii uu maqlo, markaas nidarradeedii way taagnaan doonaan, oo dhaarahaedii ay nafteeda ku xidhayna way taagnaan doonaan. **8** Laakinse haddii ninkeedu u dido maalintii uu maqlo, markaasuu burin doonaan nidarkii saarnaay iyo hadalkii degdegga aaha oo bushimaheeda ka baxay oo ay nafteeda ku xidhay; oo Rabbiguna iyada wuu cifiy doonaa. **9** Laakinse Carmal laga dhintay, amase tii la furay, nidarkeeda iyo xataax wawa kastoo ay nafteeda ku xidhayba way taagnaan doonaan. **10** Oo hadday nidar gasho ama ay nafteeda dhaar ku xidho iyadoo guriga ninkeeda joogta, **11** oo haddii ninkeedu maqlo oo uu iska aamuso ee uusun iyada u diidin, markaas nidarradeedii oo dhammu way taagnaan doonaan, oo dhaar kastoo ay nafteeda ku xidhayna way taagnaan doontaa. **12** Laakinse haddii ninkeedu uu iyaga buriyo maalintii uu maqlay, markaas wax alla wixii bushimaheeda ka soo baxay oo nidarradeeda ku saabsan amase ku saabsan dhaartii ay nafteeda ku xidhay ma ay taagnaan doonaan, waayo, ninkeedii baa buriyey, oo Rabbiguna wuu cifiy doonaa iyada. **13** Nidar kasta iyo dhaar kasta oo nafta lagu xidho in lagu dhibo aawadeed, ninkeedaa adkayn kara ama ninkeedaa burin kara. **14** Laakinse haddii ninkeedu maalin ka maalin ka aamuso iyada, markaas wuu adkeeyaa niidarradeedii oo dhan iyo dhaarahaedii iyada saarnaay oo dhan. Wuu adkeeyey, maxaa yeelay, wuu isaga aamusay maalintii uu maqlay. **15** Laakinse hadduu buriyo markuu maqlay dabadeed, de markaas isagaa qaadaya dembigedee. **16** Kuwanu waa qaynuunnadii Rabbigu ku amray Muuse, ee u dhexeeya nin iyo naagiis, oo u dhexeeya aabbe iyo gabadhiis dhallinyaro ah oo guriga aabbaheed joogta.

31 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, **2** Reer binu Israa'iil uga aargud reer Midyaan, oo taas dabadeedna dadkaagaad ku darman doontaa. **3** Markaasaa Muuse dadkii la hadlay, oo wuxuu ku yidhi, War idinku dhexdiinna rag dagaal uga diyaariya, oo hub siyya, inay reer Midyaan ku kacaan, oo ay Rabbiga reer Midyaan uga aргудаан. **4** Oo qabilooyinka reer binu Israa'iil oo dhan waa inaad qabil kastaba kun ka soo bixisaan oo dagaal u dirlinta. **5** Sidaas daraaddeed kumanyaalkii reer binu Israa'iil qabil kasta waxaa laga soo bixiyey kun nin, oo waxay ahaayeen laba iyo tobani kun oo nin oo dagaal hub u sita. **6** Markaasaa Muuse qabiliiba kun dagaalka uga diray, iyaggi iyo Fiinexasa wadaakii Elecaasaar wiilkiisii ahaa isagoo wada alaabti meesha quduuska ah iyo turumbooyinkii dhawaaqa digtoonaanta oo gacanta ugu jira. **7** Oo waxay la dirireen reer Midyaan sidii Rabbigu Muuse ugu amray, oo waxay dileen mid kasta oo lab ahaa. **8** Oo boqorradii reer Midyaan ayay la dileen kuwii kaloo la laayay, oo shantii boqr oo reer Midyaan waxay ahaayeen Ewii, iyo Reqem, iyo Suur, iyo Xuur, iyo Rebac; oo Balcaam oo ahaa ina Becoorna seef bay ku dileen. **9** Oo reer binu Israa'iil waxay maxaabiis ahaan u wateen dumarkii reer Midyaan iyo dhallaankoodiiba; oo lo'doodii oo dhan, iyo idhoodii oo dhan, iyo alaabtoodii oo dhanna way wada dheceen. **10** Oo magaaloooyinkoodii ku yiil meelihii ay degganaayeen iyo xerooyinkoodii

oo dhan way wada gubeen. **11** Oo dad iyo duunyaba way dheceen oo booli bay u qaateen. **12** Oo maxaabistii iyo booldii iyo wixii la soo dhacay waxay u keenee Muuse iyo wadaadkii Elecaasaar ahaa iyo shirkii reer binu Israa'iil oo dhan oo joogay xeradii ku til bannaankii Moo'aab oo Webi Urdun u dhowaa yoo Yerixoo ka soo hor jeeday. **13** Markaasaa Muuse iyo wadaadkii Elecaasaar ahaa iyo shirkii amirradiisii oo dhammu waxay u bexeen inay kaga hor tagaan xerada dibaddeeda. **14** Markaasaa Muuse u cadhooday saraakiishii ciidanka, kuwaas oo ahaa kun-u-taliyyaashii iyo boqol-u-taliyyaashii ka yimid hawshii dagaalka. **15** Oo Muuse wuxuu iyagii ku yidhi, War dumarkii oo dhan miyaad badbaadiseen? **16** Bal eeg, taladii Balcaam aawadeed kuwanu waxay reer Israa'iil ka dhigeein inay Rabbiga kaga xadgudbaan xaalkii Fecoor, oo sidaas daraaddeed belayaadada uga dhex dhacday shirkii Rabbiga. **17** Haddaba sidaas daraaddeed dila dhallaanka mid kastoo lab ah, oo dila naag kastoo nin la seexatay. **18** Laakiise carruuta dhaddig oo aan rag la seexan daysta. **19** Oo idinna xerada dibaddeeda dega intii toddoba maalmood ah. Oo ku alla kii qof dilay, iyo ku alla kii qof la dilay taabtayba, maalinta saddexaad iyo maalinta toddobaad ha isdaahiriyto, idinka iyo maxaabistiinnuba. **20** Oo waxaad kaloo daahirataan dhar kasta iyo inta harraga laga sameeyey oo dhan, iyo wax kasta oo dhogor riyad ah, iyo alaab kasta oo qoryo laga sameeyeyba. **21** Oo wadaadkii Elecaasaar ahaana wuxuu ku yidhi raggi dagaalka u baxay, Kanu waa qaynuunkii sharciga oo Rabbigu Muuse ku amray. **22** Habase yeesh ee dahabka, iyo lacagta, iyo naxaasta, iyo birta, iyo waxa daasadda ah, iyo waxa rasaasta ah, **23** iyo wax kasta oo dab u adkaysta waa inaad dab dhex marisaan, oo markaas nadif bay ahaan doonaan; hase ahaatee waa in lagu daahiriyaa biyaha nijaasta daahiriyto, oo wixii aan dabka u adkaysanna waa inaad biyaha dhex marisaan. **24** Oo dharkiinnana waa inaad maalinta toddobaad maydaan, oo markaas daahir baad ahaanaysaan oo kolkaas dabadeed waa inaad xerada soo gashaan. **25** Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay, oo wuxuu ku yidhi, **26** Soo tiriya boolida la soo dhacay, dad iyo duunyaba, adiga iyo wadaadka Elecaasaar ah iyo madaxda qabiilooyinka shirkii, **27** oo boolida laba meelood u kala qaybi, oo kala sii ragga dagaalyahanka ah ee dagaalka u baxay, iyo intii kale ee shirkii oo dhan; **28** oo Rabbiga canshuur uga qaad raggi dagaalka u baxay; oo shanti boqolba mid ka soo bixi dadka, iyo lo'da, iyo dameerrada, iyo idaha, **29** badhkooda intaas ka qaad, oo waxaad wadaadka Elecaasaar ah u siisa Rabbigu qurbaankiisa sare loo qaado. **30** Oo reer binu Israa'iil badhkoodana kontonkiiba mid ka soo bixi dadka, iyo lo'da, iyo dameerrada, iyo idaha, iyo xataa xoolaha oo dhan, oo waxaad siisa reer Laawi oo haya shuqulka taambuugga Rabbiga. **31** Markaasaa Muuse iyo wadaadkii Elecaasaar ahoo waxay sameeyeen sidii Rabbigu Muuse ku amray. **32** Haddaba booliddii aan lagu tirin wixii nimankii dagaalyahannada ahoo soo dhaceen waxay ahayd lix boqol iyo shan iyo toddobaatan kun oo ido ah, **33** iyo laba iyo toddobaatan kun oo lo ah, **34** iyo kow iyo lixdan kun oo dameer, **35** oo dadkuna kulligiiis wuxuu ahoo laba iyo soddon kun oo ah dumarkii aan rag la seexan. **36** Oo badhkii ahoo kuwii dagaalka u baxay qaybtoddi waxay ahayd saddex boqol iyo toddoba iyo soddon kun iyo shan boqol oo ido ah. **37** Oo Rabbiga canshuurtiisi idaha ka go'day waxay ahayd lix boqol iyo shan iyo toddobaatan neef. **38** Oo lo'duna waxay ahayd lix iyo soddon kun, oo Rabbiga canshuurtiisi ka go'dayna waxay ahayd laba iyo toddobaatan neef. **39** Oo dameerraduna waxay ahaayeen soddon kun iyo shan boqol, oo Rabbiga canshuurtiisi ka go'dayna waxay ahayd kow iyo lixdan neef. **40** Oo dadkuna wuxuu ahoo lix iyo tobantun, oo Rabbiga canshuurtiisi ka go'dayna waxay ahayd laba iyo soddon qof. **41** Oo canshuurti ahayd Rabbiga qurbaankiisi sare loo qaado Muuse wuxuu siiyey wadaadkii Elecaasaar ahoo, sidii Rabbigu

Muuse ku amray. **42** Oo reer binu Israa'iil badhkoodii wuxuu Muuse gooni uga dhigay qaybtii raggi dagaallamay. **43** (Haddaba shirkii badhkiisii wuxuu ahoo saddex boqol iyo toddoba iyo soddon kun iyo shan boqol oo ido ah, **44** iyo lix iyo soddon kun oo lo' ah, **45** iyo soddon kun iyo shan boqol oo dameero ah, **46** iyo lix iyo tobantun kun oo qof.) **47** Oo xataa reer binu Israa'iil badhkoodii Muuse kontonkiiba mid buu ka soo saaray dad iyo duunyaba, oo wuxuu siiyey reer Laawi oo haya shuqulka taambuuggi Rabbiga, sidii Rabbigu Muuse ku amray. **48** Markaas waxaa Muuse u yimid saraakiishii ahayd kun-u-taliyyaashii iyo boqol-u-taliyyaashii oo u sarreeyey cumanyaalkii ciidanka ahoo, **49** oo waxay Muuse ku yidhaahdeen, Annagoo addoommadaada ah waan soo tirinnay ragga dagaalyahannada ah oo aannu u talinno, oo nin quduhuu nagama dhinna. **50** Oo annagu waannu keenay qurbaankii Rabbiga, kaas oo ah wixii dahab ah oo nin waluba helay, kuwaasoo ah silsilado, iyo dugaagado, iyo kaatunno, iyo hilqado, iyo murriyado, inaannu naftayada Rabbiga hortiisa u kafaaro gudno. **51** Oo Muuse iyo wadaadkii Elecaasaar ahoo iyagay ka qaadeen dahabkii oo ahoo wax kasta oo laysku sharxo oo dahab laga sameeyey. **52** Oo dahabkii qurbaanka sare loo qqaado oo dhan oo ay kun-u-taliyyaasha iyo boqol-u-taliyyaashu Rabbiga u bixiyeen wuxuu ahoo lix iyo tobantun kun iyo toddoba boqol iyo konton sheqel. **53** (Waayo, raggi dagaalyahannada ahoo nin waluba wuxuu qaataay wixii uu soo dhacay.) **54** Markaasaa Muuse iyo wadaadkii Elecaasaar ahoo dahabkii ka qaadeen kun-u-taliyyaashii iyo boqol-u-taliyyaashii, oo waxay soo geliiyey teendhadii shirkii inuu reer binu Israa'iil Rabbiga hortiisa xusuus ugu ahaado.

32 Haddaba reer Ruubbeen iyo reer Gaad waxay lahaayeen xoolo faro badan, oo markay arkeen dalkii Yacer iyo dalkii Gilecaad inay meeshaasu xoolo u wanaagsan tahay, **2** ayay reer Gaad iyo reer Ruubbeen u yimaadeen Muuse iyo wadaadkii Elecaasaar ahoo iyo amirradiid shirkii, oo waxay ku yidhaahdeen, **3** Cataarood, iyo Diboon, iyo Yacser, iyo Nimraah, iyo Xeshboon, iyo Elecaaleeh, iyo Sebaam, iyo Neboo, iyo Becon, **4** oo ah dalkii Rabbigu wax kaga dhuftay reer binu Israa'iil hortooda waa dal xoolo u wanaagsan, oo annagoo addoommadaada ahuna xoolo baannu leennahay. **5** Oo weliba waxay yidhaahdeen, Haddaad raalli naga thihiin, annagoo addoommadaada ah dalkan inaannu hantinno noo sii, oo Webi Urdun ha naga gudbin. **6** Markaasaa Muuse wuxuu reer Gaad iyo reer Ruubbeen ku yidhi, War, walaaliihiin ma dagaalkay galayaan oo idinku aad iska fadhiisnaysaan? **7** Oo maxaad reer binu Israa'iil uga qalbi jebinaysaan inay u gudbaan oo galaan dalkii Rabbigu iyaga siiyey? **8** Abbayaashiiinna sidaasay yeeleen markaan iyaga ka diray Qaadeesh Barneecaa inay dalka soo arkaan aawadeed. **9** Waayo, markay tageen dooxadii Eshkol oo ay dalkii arkeen ayay reer binu Israa'iil qalbi jebiyeen si ayan u gelin dalkii Rabbigu iyaga siiyey. **10** Maalintaas Rabbigu aad buu u cadhooday, oo intuut dhaartay ayuu yidhi, **11** Hubaal dadkii Masar ka soo baxay intii labaataan sannadood jirta ama ka sii weyn, midkoonda ma arki doono dalkii aan ugu dhaartay Ibraahim, iyo Isxaaq, iyo Yacquub, maxaa yeelay, qalbiga igama ay wada raacin, **12** Kaaleeb ina Yefunneh oo ahaa reer Qenes, iyo Yashuuu ina Nuun mooyaane; maxaa yeelay, iygul qalbigay Rabbiga ka wada raaceen. **13** Markaasaa Rabbigu reer binu Israa'iil u cadhooday, oo wuxuu iyagii ka dhigay inay intii afartan sannadood ah cidlada hor iyo dib ugu warwareegaan, ilamaa qarnigii Rabbiga hortiisa xumaanta ku sameeyey oo dhan la wada baabbi'iyeey. **14** Haddaba bal eega, idinku meeshii abbayaashiiin baad ka kacdeen, oo waxaad tihiin niman dembi miidhan ah oo soo kordhay inaad Rabbiga kaga sii cadhaysiisan reer binu Israa'iil. **15** Waayo, haddaad Rabbiga ka noqotaan, cidlada dhexdeeda ayuu haddana

iyaga kaga tegi doonaa, oo dadkan oo dhan waad wada baabbiin doontaan. **16** Markaasay isagii u soo dhowaadeen, oo waxay ku yidhaahdeen, Annagu halkanaannu xoolahayaga xeyo uga oodayne, dhallaankayaganu magaaloooin waannu uga dhisaynaa. **17** Laakiinse annaga qudhayadu diyaar baannu ahaanaynaa annagoo hub leh, oo reer binu Israa'iil baannu hor kacaynaa ilamaa aannu iyaga geeyuno meeshoodii, oo kuwa dhuulka deggan aawadood dhallaankayagu waxay deganaaayaan magaalooinka deyrarka leh. **18** Oo annagu guryayahaya ku soo noqon mayno ilamaa reer binu Israa'iil nin waluba dhaxalkisa dhaxlo. **19** Waayo, annagu iyaga la dhaxli mayno Webi Urdun dhankiisa kale iyo xaggaas hore toona, maxaa yeelay, dhaxalkaygii wuxuu noogu dhacay Webi Urdun dhankiisan bari. **20** Kolkaasa Muuse wuxuu iyagii ku yidhi, Haddaad waxan samaynaysaan, oo aad Rabbiga hortiisa hub ugu qaadanaysaan dagaalka, **21** oo aad raggiina hubka leh oo dhammu Webi Urdun ku dhaafaysaan Rabbiga hortiisa ilamaa uu isagu cadaawaayaashiisa ka wada eryo hortiisa, **22** oo dalkana Rabbiga hortiisa lagaga adkaado, markaas dabadeed idinku waad soo noqonaysaan, oo xagga Rabbiga iyo reer binu Israa'iilba waad ka eedlla'anaysaan, oo dalkanuuna Rabbiga hortiisa hanti buu idlinku ahaan doonaa. **23** Laakiinse haddaydhan sidaas yeelin, bal eega, Rabbigaad ku dembaabteen, oo bal oogaada, dembigiinnuun wuu idinku solo bixi doonaa. **24** Haddaba dhallaankiina magaalooyn u dhista, idhiinnana xeyro u oota, oo sameeyaa wixii afkiinna ka soo baxay. **25** Markaasaa reer Gaad iyo reer Ruubbeen la hadleen Muuse, oo waxay ku yidhaahdeen, Annagoo addoommadaada ah waannu samaynaynaa wixii aad nagu amartay, sayidkayagiyyow. **26** Haddaba dhallaankayaga, iyo afooyinkayaga, iyo idayahaya, iyo xoolahayaga oo dhammu halkaasay wada joogi doonaaan xagga magaalooinka Gilecaad; **27** Laakiinse annagoo addoommadaada ah kulli intayaada dagaalka hub u leh oo dhammu Webi Urdun waannu gudbaynaa, oo Rabbiga hortiisa ayaannu ku dagaal galaynaa sidaad tidhi, sayidkayagiyyow. **28** Sidaas daraaddeed ayaa Muuse amar iyaga ku saabsan siiyey wadaadkii Elecaasaar iyo Yashuuuca ina Nuun iyo madaxdii reeraha qabiilooinka reer binu Israa'iil. **29** Oo Muuse wuxuu iyagii ku yidhi, Haddii reer Gaad iyo reer Ruubbeen Webi Urdun idinluu gudbaan, intooda Rabbiga hortiisa dagaalka hub u leh oo dhammu, oo dalka lagaga adkaado hortiina, markaas waa inaad iyaga hanti u sisaan dalka Gilecaad. **30** Laakiinse haddayan idinluu gudbin iyagoo hub leh, waxay hanti ku yeelan doonaaan dhexdiinna dalka reer Kancaan. **31** Markaasaa reer Gaad iyo reer Ruubbeen u jawaabeen, oo waxay ku yidhaahdeen, Sidii Rabbigu nagu yidhi, annagoo addoommadaada ah, ayaannu yeelaynaa. **32** Annagoo hub leh ayaannu gudbaynaa oo Rabbiga hortiisa waxaannu galaynaa dalka reer Kancaan, oo hantidii aan dhaxalka u helnayna waxay noogu hadhaysaa Webi Urdun dhinacan. **33** Markaasaa Muuse reer Gaad iyo reer Ruubbeen iyo qabiilkii reer Manaseh oo ahaa wiilkii Yuusuf badhkood wuxuu siiyey boqorkii reer Amor oo ahaa Siixon boqortooyadiisii, iyo boqorkii Baashaan oo ahaa Coog boqortooyadiisii, oo wuxuu waddankii ugu qaybshay sidii ay alhaayeen magaalooinka iyo soohdintoodii, xataa magaalooinkii dalka iyaga ku wareegsan oo dhan. **34** Markaasaa reer Gaad waxay dhisteen Diboon, iyo Cataarood, iyo Carooceer, **35** iyo Catrood Shoofaan, iyo Yacser, iyo Yaagbeehaah, **36** iyo Beytnimraah, iyo Beyd Haaraan, kuwaasoo ah magaaloooin deyrar leh, iyo xeryo idaad. **37** Oo reer Ruubbeenna waxay dhisteen Xeshboon, iyo Elecaaleeh, iyo Qiryaatayim, **38** iyo Neboo, iyo Bacal Mecoon, (kuwaasoo magacyadoodii la beddelay,) iyo Sibmaah; oo magacyo kalay u bixiyeen magaalooinkii ay dhisteen. **39** Oo reer Maakiir oo ahaa Manaseh wiilkisiina waxay tageen dalkii Gilecaad, oo way qabsadeen, oo dadkii reer Amor oo halkaas degganaa ayay hanti tireen. **40** Oo Muuse wuxuu Gilecaad

siiyey reer Maakiir oo ahaa wiilkii Manaseh, oo iyana halkaasay degeen. **41** Oo reer Yaalir ina Manasehnu wuu tegey Gilecaad, oo magaalooinkeedii qabsaday, oo wuxuu magacyadoodii u bixiye Hawwo Yaa'iir. **42** Oo Nobaxna wuu tegey oo wuxuu qabsaday Qenaad iyo tuulooinkeediiba, markaasuu u bixiye magiciisa Nobax.

33 Reer binu Israa'iil sodcaalladoodii waa kuwan markay gacanta Muuse iyo Haaruun koox koox ugaga soo bixeent dalkii Masar.

2 Oo Muuse wuxuu amarka Rabbiga ugu qoray bixitimmadoodii sidii sodcaalladoodu ahaayeen, oo sodcaalladoodii sidii bixitimmadoodu ahaayeen waa kuwan. **3** Oo bishii kowaad maalinteedii shan iyo tobnaad ayay Racmeses ka guureen. Habeenkii Kormaridda maalintii ka dampbaysay ayay reer binu Israa'iil gacan sarraysa ku bixeent iyadoo Masriyiintti oo dhammu ay u jeedaan, **4** intii Masriyiinttu ay aasayeen curadyadoodii uu Rabbigu ku dhex laayay oo dhan. Oo ilahaydoodina Rabbigu xukummo buu ku soo dejiyey. **5** Oo reer binu Israa'iil Racmeses bay ka guureen, oo waxay degeen Sukod. **6** Oo Sukodha way ka guureen, oo waxay degeen Eetaam oo ku taal cidlada darafkeeda. **7** Oo haddana Eetaam bay ka guureen, oo waxay dib ugu noqdeen Fiihaahiirod oo ku hor taal Bacal Sefoon; kolkaasay degeen Migdol horteeda. **8** Oo Haxiirod horteedana way ka guureen, oo badday dhex maren oo waxay gaadheen cidlada, oo cidladii Eetaam ayay saddex maalmood socodkood ku dhex socdeen, kolkaasay Maaraah degeen. **9** Oo Maaraahna way ka guureen, oo waxay yimaadeen Eelim, oo Eelim waxaa ku yiil laba iyo toban illood oo biyo ah iyo toddobaatan geed oo timir ah, kolkaasay halkaasay degeen. **10** Oo haddana Eelim way ka guureen, oo waxay degeen Badda Cas agteeda. **11** Oo Badda Cas way ka guureen, oo waxay dhex degeen cidlada Siin la yidhaahdo. **12** Oo cidladii Siinna way ka guureen, kolkaasay degeen Daafqaah. **13** Oo Daafqaahna way ka guureen, oo waxay degeen Aaluush. **14** Oo Aaluushna way ka guureen, oo waxay degeen Refiidiim, meeshasaa oo an lahayn biyo ay dadku cabbaan. **15** Oo Refiidiimna way ka guureen, oo waxay dhex degeen cidladii Siinay. **16** Oo cidladii Siinayna way ka guureen, kolkaasay degeen Qibrood Xataawaah. **17** Oo Qibrood Xataawaahna way ka guureen, kolkaasay degeen Xaseeroood. **18** Oo Xaseeroodonaa way ka guureen, oo waxay degeen Ritmaah. **19** Oo Ritmaahna way ka guureen, oo waxay degeen Rimmon Feres. **20** Oo Rimmon Feresna way ka guureen, oo waxay degeen Libnaah. **21** Oo Libnaahna way ka guureen, oo waxay degeen Risaah. **22** Oo Risaahna way ka guureen, oo waxay degeen Qeheelaataah. **23** Oo Qeheelaataahna way ka guureen, oo waxay degeen Buur Shefer. **24** Oo haddana Buur Shefer way ka guureen, oo waxay degeen Xaraadaah. **25** Oo Xaraadaahna way ka guureen, oo waxay degeen Magheelod. **26** Oo Magheelodna way ka guureen, oo waxay degeen Taxad. **27** Oo Taxadna way ka guureen, oo waxay degeen Terax. **28** Oo Teraxna way ka guureen, oo waxay degeen Mitqaah. **29** Oo Mitqaahna way ka guureen, oo waxay degeen Xashmonaah. **30** Oo Xashmonaahna way ka guureen, oo waxay degeen Mooseeroood. **31** Oo Mooseeroodonaa way ka guureen, oo waxay degeen Bini Yacaqaan. **32** Oo Bini Yacaqaanna way ka guureen, oo waxay degeen Xor Haggidgaad. **33** Oo Xor Haggidgaadna way ka guureen, oo waxay degeen Yaatbaataah. **34** Oo haddana Yaatbaataah way ka guureen, oo waxay degeen Cabronaah. **35** Oo Cabronaahna way ka guureen, oo waxay degeen Cesyon Geber. **36** Oo Cesyon Geberna way ka guureen, oo waxay degeen cidladii Sin (taasoo ah Qaadeesh). **37** Oo Qaadeeshna way ka guureen, oo waxay degeen Buur Xor oo ku taal dalka reer Edom darafkiisa. **38** Markaasaa wadaadkii Haaruun ahaa wuxuu Buur Xor ku fulay amarka Rabbiga, oo halkaasuu ku dhintay sannaddii afartanaad bishii shanaad maalinteedii kowaad markay reer binu Israa'iil dalkii Masar ka soo bixeent dabadeed. **39**

Haaruunna markuu Buur Xor ku dhintay wuxuu jiray boqol iyo saddex iyo labaatan sannadood. **40** Oo bogorkii Caraad oo reer Kancaan ahaa oo degganaa xagga koonfureed ee dalka reer Kancaan wuxuu maqlay in reer binu Israa'iil soo socdaan. **41** Oo waxay ka guureen Buur Xor, kolkaasay degeen Salmonaah. **42** Oo Salmonaahna way ka guureen, oo waxay degeen Fuunon. **43** Oo Fuunonna way ka guureen, oo waxay degeen Obod. **44** Oo Obodna way ka guureen, oo waxay degeen Ciyeey Hacabaariim, oo ku taal soohdinta dalka Moo'aab. **45** Oo Ciyyima way ka guureen, oo waxay degeen Diibon Gaad. **46** Oo Diibon Gaadna way ka guureen, oo waxay degeen Calmoon Diblaatayimaahna way ka guureen, oo waxay degeen buuraha Cabaariim oo Neboo ku hor yaal. **48** Oo haddana buurihii Cabaariim way ka guureen, oo waxay degeen bannaanka dalka Moo'aab oo Webi Urdun u dhow ee Yerixoo ka soo hor jeeda. **49** Oo haddana waxay degeen Webi Urdun agtiisa tan iyo Beytayeshimood iyo xataa tan iyo Aabeel Shitiim oo ku yaal bannaanka dalka Moo'aab. **50** Markaasaa Rabbigu Muuse kula hadlay bannaankii dalka Moo'aab oo Webi Urdun u dhowaa ee Yerixoo ka soo hor jeeday, oo wuxuu ku yidhi, **51** Reer binu Israa'iil la halal, oo waxaad ku tidhaahdaa, Markaad Webi Urdun gudubtaan oo aad dalka Kancaan gashaan, **52** waa inaad dadka dalka deggan oo dhan hortiinna ka eridaan, oo aad dhagaxyadooda sawirrada ah oo dhan wada baabbi'iisaan, oo aad sanamyadooda la shubay oo dhan wada burburisaan, oo aad meelahooda sarsare oo dhan wada dumisaan. **53** Markaas waa inaad dalka hanti ahaan u qaadataan oo aad iska dhex degtaan; waayo, dalka idinkaan idin siiyey inaad lahaataan. **54** Oo dalka waa inaad qabiil qabiil saami ugu dhaxashaan. Inta badan waxaad siisaan dhaxalka badan, oo inta yarna waxaad siisaan dhaxalka yar. Oo meal alla meeshii nin saami ugu dhaco halkaas isagaa iska lahaanaya, oo sida qabilooyinkii awowayaashiin yihiin waa inaad u dhaxashaan. **55** Laakiinse haddaydnan dadka dalka deggan hortiinna ka eryin, markaas kuwii aad daysaan waxay idinku noqon doonaa sidii wax indhihiinna muda, iyo sidii qodxan dhinacyada idinkaga jira, oo waxay idinku dhibi doonaan dalka aad deggan tiihiin. **56** Oo sidii aan ku talaggayl inaan iyaga ku sameeyo aayaan idinka idinku samayn doonaa.

34 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay, oo wuxuu ku yidhi, **2** Reer binu Israa'iil waxaad ku amartaa oo ku tidhaahdaa, Markaad gashaan dalka Kancaan, (kaas oo ah dalka dhaxal idinku dhici doona oo ah dalka Kancaan siday soohdimihiisu yihiin), **3** waaxdiinna koonfureed waxay ahaan doontaa cidlada Sin iyo tan iyo dhinaca Edom, oo soohdintiinna koonfureedna waxay ka bilaaban doontaa Badda Cusbada leh darafkeeda bari, **4** oo soohdintiinna waxay la soo wareegi doontaa xagga koonfureed noo jiirtii Caqrabbiim, oo waxay u gudbi doontaa ilamaa Sin, oo dhammaadkeeduna wuxuu ahaan doonaa Qaadeesh Barneeca xaggeeda koonfureed, oo waxay u sii bixi doontaa xagga Hasar Addaar, oo waxay u sii dhaafi doontaa ilaa Casmoon. **5** Oo soohdintu waxay la soo wareegi doontaa Casmoon ilaa tan iyo durdurka Masar, oo dhammaadkeeduna wuxuu ahaan doonaa xagga badda. **6** Oo soohdinta galbeedna waxaad yeelan doontaa badda weyn iyo soohdinteedaba. Intaasuu waxay ahaan doontaa soohdintiinna galbeed. **7** Oo intanuna waxay ahaan doontaa soohdintiinna woqoyi, waxaad ka tilmaansataan badda weyn ilaa tan iyo Buur Xor. **8** Oo Buur Xorna waxaad ka tilmaansataan ilaa tan iyo meesha Hamaad laga galo, oo soohdinta dhammaadkeeduna wuxuu ahaan doonaa Sedaad. **9** Oo soohdintu waxay u bixi doontaa xagga Sifron, oo dhammaadkeeduna wuxuu ahaan doonaa Hasar Eenaan. Taasu waxay ahaan doontaa soohdintiinna woqoyi. **10** Oo soohdintiinna barina waxaad ka tilmaansataan Hasar Eenaan

ilamaa tan iyo Shefaam. **11** Oo soohdintu waxay hoos uga dhaadhici doontaa Shefaam iyo ilamaa Ribleah oo ah Cayn xaggeeda bari, oo soohdintu waxay hoos ugu dhaadhici doontaa oo gaadhi doontaa badda Kinnered dhinaceeda bari. **12** Oo soohdintu waxay hoos ugu dhaadhici doontaa Webi Urdun oo dhammaadkeeduna wuxuu ahaan doonaa Badda Cusbada leh. Intaasuu waxay ahaan doontaa dalkinna siday soohdimihiisu u wareegsan yihiin. **13** Markaasaa Muuse amray reer binu Israa'iil, oo wuxuu ku yidhi, Waa kan dalka aad saamiga ku dhaxli doontaan oo Rabbigu amray in la siyo sagaalka qabiil iyo qabiilkka badhkiis, **14** waayo, qabiilkii Ruububeen sida reerahoodu yihiin, iyo qabiilkii Gaad sida reerahoodu yihiin, iyo qabiilkii Manaseh badhkiis horay u heleen dhaxalkoodii. **15** Labadaas qabiil iyo qabiilkka badhkiis waxay dhaxalkoodii u heleen Webi Urdun shishadiisa, ee Yerixoo barigeeda ah, xagga qorrax ka soo baxa. **16** Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay, oo wuxuu ku yidhi, **17** Nimanka dalka dhaxal idinku qaybin doonaa magacyadoodii waa kuwan: wadaadka Elecaasaar ah iyo Yashuucu ina Nuun. **18** Oo qabiil kastana waa inaad amiir kala soo baxdaan inay dhalax kala qaybiyaan. **19** Oo nimankaas magacyadoodiina waa kuwan: qabiilkka reer Yahuudah kala soo baxa Kaaleeb ina Yefunneh. **20** Qabiilkka reer Simecoonna, Shemuu'el ina Cammiihuud. **21** Qabiilkka reer Benyamiinna, Eliidaad ina Kisloon. **22** Qabiilkka reer Daanna waxaad kala baxdaan amiir, kaas oo ah Buqii ina Yaaglii. **23** Reer Yuusufna, qabiilkka reer Manaseh waxaad kala soo baxdaan amiir, kaas oo ah Xannii'el ina Eefod. **24** Qabiilkka reer Efrayimna waxaad kala soo baxdaan amiir, kaas oo ah Qemuu'el ina Shiftaan. **25** Qabiilkka reer Sebulunna waxaad kala baxdaan amiir, kaas oo ah Eliisaafaan ina Farnaag. **26** Qabiilkka reer Isakaarna waxaad kala soo baxdaan amiir, kaas oo ah Faltii'el ina Casaan. **27** Qabiilkka reer Aasheerna waxaad kala soo baxdaan amiir, kaas oo ah Axiihuud ina Shelomii. **28** Qabiilkka Naftaalina waxaad kala soo baxdaan amiir, kaas oo ah Fedaaheel ina Cammiihuud. **29** Kuwaasuu waa inta Rabbigu ku amray inay reer binu Israa'iil dhaxalka ugu qaybiyaan dalka Kancaan.

35 Markaasaa Rabbigu Muuse kula hadlay bannaankii Moo'aab oo Webi Urdun u dhowaa ee Yerixoo ka soo hor jeeday, oo wuxuu ku yidhi, **2** Waaqaa reer binu Israa'iil ku amartaa inay dhaxalkooda hantida ah reer Laawi ka siyyan magaaloooyin ay deegaan, oo magaaloooyinka agagaarkooda ku wareegsanna reer Laawi siyya. **3** Oo magaaloooyinka iyagaa lahaanaya inay deegaan, agagaarkooduna waxay u ahaan doonaa lo'dooda, iyo alaabtooda, iyo xoolahooda oo dhan. **4** Oo magaaloooyinka aad reer Laawi siin doontaa agagaarkooda ha laga bilaabo magaalo kasta derbigeeda, oo dibadda hu uga baxo kun oo dhudhun oo hareeraheedu ku wareegsan ah. **5** Oo magaalalid dibaddeeda waa inaad ka qiyastaan xagga bari laba kun oo dhudhun, dhanka koonfureedna waa inaad ka qiyastaan laba kun oo dhudhun, dhanka galbeedna waa inaad ka qiyastaan laba kun oo dhudhun, dhanka woqooyina waa inaad ka qiyastaan laba kun oo dhudhun, oo magaaladuna dhexda ha ahaato. Oo intaasaa iyaga u ahaan doonta agagaarka magaaloooyinka. **6** Oo magaaloooyinka aad reer Laawi siin doontaa waxay ahaan doonaa liixa magaalo oo magangalka ah oo aad siin doontaa si uu gacankudhiigluu ugu cararo, oo kuwaas mooyaane waxaad kaloo iyaga siisaan laba iyo afartan magaalo. **7** Oo magaaloooyinka aad reer Laawi siin doontaa oo dhammu waxay ahaan doonaa siddeed iyo afartan magaalo, oo waxaad siin doontaa iyaga iyo agagaarkoodaba. **8** Oo waxay ku saabsan magaaloooyinka aad reer Laawi hantida uga siin doontaa reer binu Israa'iil waa sidan, waa inaad kuwii badan magaaloooyin badan ka qaaddaan, kuwii yama waa inaad magaaloooyin tar ka qaaddaan, oo mid waluba dhaxalkiisii uu dhaxlay magaaloooyinkiisa reer Laawi wax ha ka siyyo. **9** Markaasaa Rabbigu

Muuse la hadlay, oo wuxuu ku yidhi, **10** Reer binu Israa'iil la hadal, oo waxaad ku tidhaahdaa, Markaad Webi Urdun dhaafaataan oo aad gashaan dalka Kancaan, **11** waa inaad doooraataan magaaloojin idii ahaada magaaloojin aad magan gashaan, si uu gacankudhiigluu qof kama' u dilaa halkaas ugu cararo. **12** Oo magaaloojinkaas waxay idii ahaan doonaan meel aad ka magan gashaan kan aardoona ah, si uusan gacankudhiigluu u dhiman intuusan shirka hortisa xukun isu soo taagin. **13** Oo magaaloojinka aad bixin doontaan waxay idii ahaan doonaan lix magaalo oo magangal ah. **14** Oo Webi Urdun shishadiisa waa inaad ka bixisaan saddex magaalo, dalka Kancaanna waa inaad ka bixisaan saddex magaalo, oo iyagu waa inay ahaadaan magaaloojin magangal ah. **15** Oo lidaas magaalo waxaa magangeli doona reer binu Israa'iil iyo shisheeyaha iyo qariibka iyaga dhex deggan, si uu ku alla kii qof kama' u dilaa ugu cararo. **16** Laakiinse hadduu wax bir ah ku dhufto, oo uu sidaas ku dhinto, markaas isagu waa gacankudhiigle, oo gacankudhiigluu hubaal waa in la dilaa. **17** Oo hadduu ku dhufto dhagax uu gacanta ku haysto oo qof u dhiman karo, oo uu sidaas ku dhinto, markaas isagu waa gacankudhiigle, oo gacankudhiigluu hubaal waa in la dilaa. **18** Amase hadduu ku dhufto hub qori ah oo uu gacanta ku haysto oo qof u dhiman karo, oo uu sidaas ku dhinto, markaas isagu waa gacankudhiigle, oo gacankudhiigluu hubaal waa in la dilaa. **19** Oo aardoonka dhiigga doonaya qudhiisu ha dilo gacankudhiigluu. Markuu isaga helo ha dilo. **20** Oo hadduu nacyab aawadiis u riixdo, ama intuu u gabbado uu wax ku tuuro, oo uu markaas dhinto, **21** amase hadduu cadownimo aawadeed gacanta ugu dhufto, oo uu sidaas ku dhinto, kii wax ku dhuftay hubaal waa in la dilaa, waayo, isagu waa gacankudhiigle, oo aardoonka dhiigga doonaya gacankudhiigluu ha dilo markuu helo. **22** Laakiinse hadduu kama' u riixo isagoo aan cadownimo ku jirin, amase uu wax ku tuuro isagoo aan u gabban, **23** amase hadduu ku dhufto dhagax qof u dhiman karo, oo isagoo arakay uu tuuro, oo uu sidaas ku dhinto, oo hadduusan cadowgiis ahayn ama uusan waxyeelladiisa dooordonayn, **24** markaas kii wax dilay iyo kan ah aardoonka dhiigga doonayo, shirku waa inuu ugu kala garsooraa sida xukummadanu yihiin. **25** Oo shirku waa inuu gacankudhiigluu ka samatabbixiyaa gacanta kan ah aardoonka dhiigga doonayo, oo shirku waa inuu isaga ku celiyaa magaaladiisi uu magangalay, oo uu ku cararay, oo isagu waa inuu halkaas degganaado jeer uu dhinto wadaadka sare oo lagu subkay saliidii quduuska ahayd. **26** Laakiinse gacankudhiigluu mar kasta ha ahaatee hadduu ka gudbo soohdinta magaaladiisi uu magangalay oo uu ku cararay, **27** oo markaas kii ahaa aardoonka dhiigga doonayo uu ka helo meel dibadda ka ah soohdinta magaaladiisi uu magangalay, kolkaas kii ahaa aardoonka dhiigga doonayo hadduu gacankudhiigluu dilo, isagu ma ahaan doono mid dhiig qaba, **28** waayo, waxaa isaga waajib ku ahaa inuu iska joogo magaaladiisi uu magangalay ilamaa uu wadaadka sare dhinto, laakiinse markuu wadaadka sare dhinto gacankudhiigluu waa inuu markaas dabadeed ku noqdo dalkiisi hantida u ahaa. **29** Oo waxyalahanu waa inay qaynuun xukun ah degmooyinkiihna oo dhan idilkuu ahaadaan ab ka abkiin. **30** Ku alla kii qof dila, gacankudhiigluu waa in la dilaa markii lagu marag furo, laakiinse qofnaba yaan lagu dilin markhaati keliya maragfurkiis. **31** Oo weliba waa inaydaan innaba furan nafta gacankudhiigle dhimasho lagu xukumay, laakiinse hubaal waa in la dilaa. **32** Oo weliba waa inaydaan furan kii ku cararay magaaladiisa magangalka ah, si uu ugu noqdo oo uu u dego dalkiisa ilamaa uu wadaadka sare dhinto. **33** Dalka aad deggan tiihin waa inaydaan nijaasayn, waayo, dhiigu dalka waa nijaaseeyaa, oo dalka dhiiggi lagu dhex daadshay wax loogu kafaaro gudi karo lama arko, dhiigga kii daadshay mooyaane. **34** Oo waa inaydaan nijaasayn dalka aad dhex deggan tiihin, oo anna

aan dhexdiisa degganahay, waayo, aniga Rabbiga ahu waxaan dhex degganahay reer binu Israa'iil.

36 Markaas madaxdii qabiilkaa reer Gilecaad oo ahaa ina Maakiir, ina Manaseh oo ka mid ahaa qabiilooyinkii ilma Yuusuf way soo dhowaadeen, oo waxay ku hor hadleen Muuse iyo amiirradii ahaa madaxdii qolooyinka reer binu Israa'iil, **2** oo waxay yidhaahdeen, Sayidkayagiyyow, Rabbigu wuxuu kugu amray inaad reer binu Israa'iil dalka dhaxal ahaan saami ugu kala qaybiso, oo weliba, sayidkayagiyyow, waxaa Rabbigu kugu amray inaad walaalkayo Selaafexaad gabdhiihsa dhaxalka siiso. **3** Oo hadday guursadaan willasha qabiilooyinka kale oo reer binu Israa'iil, markaas dhaxalkoodii waa laga goonyayaa dhaxalka awowayaashayo, oo waxaa lagu dari doonaa dhaxalka qabiilkaa ay ka guursadeen, oo sidaasaas looga qaadan doonaa qaybtii dhaxalkayaga. **4** Oo markii reer binu Israa'iil ay gaadhaan sannaddii Yubili, aaya dhaxalkooda lagu dari doonaa dhaxalka qabiilkaa ay ka guursadeen, oo sidaasaas dhaxalkooda looga qaadi doonaa dhaxalka qabiilkaa awowayaashayo. **5** Markaasaa Muuse reer binu Israa'iil ku amray sidii uu eraygi Rabbigu ahaa, oo wuxuu ku yidhi, Qabiilkaa ilma Yuusuf wax qumman bay ku hadleen. **6** Waxyaalaha ku saabsan Selaafexaad gabdhiihsa oo Rabbigu amray waa kuwan, oo wuxuu yidhi, iyagu ha guursadeen kii la wanaagsan iyaga, laakiinse qabiilkaa aabbahood uun ha ka guursadeen. **7** Sidaasaanu dhaxalka reer binu Israa'iil qabiil uga tagayn oo qabiil kale ugu dhaafayn, waayo, reer binu Israa'iil nin waluba waa inuu sii xajiyaa dhaxalkii qabiilkaa awowayaashis. **8** Oo gabadh kasta oo dhaxal ku leh qabiilooyinka reer binu Israa'iil middood waa inay afo u ahaato mid ka mid ah qolada qabiilkaa aabbahood, si reer binu Israa'iil nin waluba u lahaado dhaxalkii awowayaashis. **9** Sidaasaanu dhaxalna qabiil uga tagayn oo qabiil kale ugu dhaafayn, waayo, qabiilooyinka reer binu Israa'iil mid waluba waa inuu dhaxalkiisa sii xajiyaa. **10** Oo sidii Rabbigu Muuse ku amray ayay Selaafexaad gabdhiihsu yeeleen, **11** waayo, Maxlaah, iyo Tirsaaah, iyo Xoglaah, iyo Milkaah, iyo Nocaah, oo ahaa Selaafexaad gabdhiihsii, waxay wada guursadeen ilma-adeerradood. **12** Oo waxay ka guursadeen qabiilooyinkii ilma Manaseh oo ahaa ina Yuusuf, oo dhaxalkoodii wuxuu ku hadhay qabiilkii reerka aabbahood. **13** Intaasu waa amarradii iyo xukummadii uu Rabbigu u soo dhiibay Muuse oo uu ku amray reer binu Israa'iil oo jooga bannaankii Moo'ab oo Webi Urdun u dhowaa ee Yerixoo ka soo hor jeeday.

1 Kuwanu waa erayadii Muuse kula hadlay reer binu Israa'iil markay joogeent Webi Urdun shishadiisa cidlada dhexdeeda, oo ah Caraabaah oo ka soo hor jeedda Suuf, meel u dhexaysa Faaraan, iyo Tofel, iyo Laabaan, iyo Xaseerood, iyo Diisaahaab. **2** Oo koob iyo tobantaa maalmoood ayaa looga socdaa Xoreeb xagga Buur Secir ilaa tan iyo Qaadeesh Barneeca. **3** Oo sannaddii afartanaad bisheedi koob iyo tobnaad, maalinteedii kowaad ayaa Muuse reer binu Israa'iil kula hadlay kulli amarradii Rabbiga ugu soo dhiibay oo dhan. **4** Taasuna waa ka dampaysay diliddii uu dilay Siixon oo ahaa boqorkii reer Amor oo degganaa Xeshboon, iyo Coog oo ahaa boqorkii reer Baashaan oo degganaa Cashtarod ee Edrecii ku taal. **5** Oo meeshaas ee Webi Urdun ka shishaysa oo ku taal dalka reer Moo'aab ayaa Muuse ka bilaabay inuu caddeeyo sharcigan, oo wuxuu yidhi. **6** Rabbiga Ilaheenna ahu wuxuu inala hadlay intaan Xoreeb joognay oo wuxuu inagu yidhi. Buurtan in idinku filan waad degganaydeen, **7** haddaba noqda oo guura oo waxaad tagtaan dalka buuraha leh oo reer Amor, iyo meelaha halkaas u dhow oo dhan oo ah Caraabaah, iyo dalka buuraha leh, iyo dooxoyinka, iyo xagga koonfureed, iyo badda xeebteeda, kuwaasoo ah dalka reer Kancaan, iyo Lubnaan, iyo tan iyo webiga weyn oo Yufraad. **8** Bal eega, dalka waan idin hor dhigay, haddaba gala oo hantiya dalkii Rabbiga ugu dhaartay awowayaashiin oo ahaa Ibraahim iyo Isxaaq iyo Yacquub inuu siinayo iyaga iyo farcankooda ka dambeeyaba **9** Oo anna markaas waan idinla hadlay oo waxaan idhi, Anigu idinma aan qaadi karo keli ahaantay. **10** Rabbiga Ilaahiinna ahu wuu idin tarmiyeey, oo bal eega, maanta waxaad u faro badan thiin sida xiddigaha samada oo kale. **11** Oo weliba Rabbiga ah Ilaaha awowayaashiin ha idinka dhigo kun jeen in ka sii badan intaa haataan thiin, oo ha idin barakeeyo siduu idin ballanqaaday! **12** Oo bal anigoo keligay ah sidee baan u qaadi karaa culayskiinna iyo rarkiinna iyo rabshaddiin? **13** Haddaba siday qabiilooyinkiinna yihiin waxaada kala soo baaxdaan rag xigmad leh oo waxgarad ah oo caan ah, oo anna waxaan iyaga ka dhigayaa madax idii talisa. **14** Oo idinna waad ii jawaabteen oo waxaad iku tidhaahdeen, Waxaad ku hadashay waa noo wanaagsan yihiin inaanu samayno. **15** Sidaas daraaddeed waxaan soo kaxaystay madaxdii qabiilooyinkiinna oo ah rag xigmad leh oo caan ah, oo waxaan ka dhigay madax idii talisa, oo ah kun u taliyayaal, iyo boqol-u-taliyayaal, iyo konton-u-taliyayaal, iyo tobantaa taliyayaal, iyo saraakiil, siday qabiilooyinkiinna ahaayeen. **16** Oo waagaas ayaan xaakinnadiinna amray, oo waxaan ku idhi, Maqla dacwadaha walaalihiin dhex yaal, oo caddaalad ugu kala garsoora nin iyo walaalkiis iyo shisheeyaha isaga la jira. **17** Oo xagga garsooridda dadka ha u kala eexanina. Kii yar iyo kii weynba waa inaad isku si u maqashaan, oo niinna wejigisa ha ka cabsanina, waayo, garsooridda Ilaah baa iska leh, oo dacwaddii idinku adagna ii keena, oo anna taas waan maqli doonaa. **18** Oo waagaas waxaan idinku amray wixii aad samayn lahaydeen oo dhan. **19** Markaasaynu ka soo guurnay Xoreeb oo waxaynu dhex marnay cidladaas weyn oo aad looga cabsado ee aad soo aragteen ee ku taal jidka loo maro dalka buuraha leh oo reer Amor, siduu inagu amray Rabbiga Ilaheenna ahu, oo waxaynu nimid Qaadeesh Barneeca. **20** Oo anna markaas waxaan idinku idhi, War waxaad timaadeen dalka buuraha leh oo reer Amor ee Rabbiga Ilaheenna ahu ina siinayo. **21** Bal eega, Rabbiga Ilaahiinna ahu dalkii buu idin hor dhigay. Haddaba u kaca, oo hanti u quaata sidii Rabbiga ah Ilaaha awowayaashiin uu idii sheegay,

oo ha cabsanina, hana qalbi jabina. **22** Oo mid kastoo idinku mid ahuba wuu ii soo dhowaaday oo wuxuu iku yidhi, War aynu niiman iska hor marino, si ay dalka inoogu soo baadhaan, oo ay inoogu soo sheegaan jidka aan marayno iyo magaaloooyinka aan tegayno. **23** Oo anna taas aad baan ugu farxay, markaasaan idinkala soo baxay laba iyo tobantaa nin, oo qabiiil kastaba nin baan ka soocay. **24** Kolkaasay noqdeen oo buurtii u kaceen, oo waxay gaadheen dooxadii Eshkol, wayna soo basaaseen. **25** Oo waxay gacmaahooda ku soo qaadeen dalka midhiisi, oo innagay inoo keeneen, oo haddana intay inoo war keeneen ayay yidhaahdeen, Dalku waa dal wanaagsan oo Rabbiga Ilaheenna ahu ina siinayo. **26** Laakiinse idinku waad diiddeen inaad u kacdaan, oo waxaad ku caasiyowdeen amarkii Rabbiga Ilaahiinna ah. **27** Oo teendhooyinkiinna ayaad ku dhix gunuunacdeen, oo waxaad tidhaahdeen, Rabbiga nacaybka uu inoo qabo aawadiis ayuu dalkii Masar inooga soo bixihey inuu ina geliyo gacanta reer Amor oo ay ina baabbiyyaan. **28** Bal xaggee baynu u sii kacnaa? Waayo, walaalaheen ayaa qalbigeeennii aad u cabsiifyey, oo waxay yidhaahdeen, Dadku waa inaga badan yahay, wayna inaga dhaadheer yihiin, oo magaaloooyinka way waawayen yihiin oo deyr samada ku tolan aaya ku wareegsan, oo weliba waxaan kaloo halkaas ku soo aragnay reer Canaaq. **29** Oo markaasaan idinku idhi, Ha cabsanina, hana ka baqina. **30** Waayo, waxaa idii dagaallami doona Rabbiga Ilaahiinna ah ee idin hor socda, si waafaqsan kulli wixii uu indhiiinta hortooda idinku sameeyey dalkii Masar, **31** iyo cidladii oo aad ku soo aragteen sidii Rabbiga Ilaahiinna ahu, sida nin wiiliksa u sido, uu idinku siday jidki aad soo marteen oo dhan ilamaa aad meeshan timaadeen. **32** Oo weliba waxyaalahas kuma aydaan rumaysan Rabbiga Ilaahiinna ah **33** oo jidki aad soo marteen idinku soo hor kacay si uu idinku doondoono meel aad teendhooyinkiinna ka dhisataan, isagoo habeenki dab ku dhix jira, maalintina daruur, si uu idii tuso jidka aad mari lahaydeen. **34** Oo Rabbiga wuu maqlay codkii erayadii, markaasaan cadhooday oo intuu dhaartay ayuu yidhi, **35** Hubaal dadka qarnigan sharka ah midkoonda ma arkii doono dalka wanaagsan oo aan ku dhaartay inaan awowayaashiin siinayo, **36** Kaaleeb ina Yefunneh mooyaane; isagu wuu arkii doonaa, oo waxaan dhulkiin uu cag mariyey siin doonaa isaga iyo carruutisaba, maxaa yeelay, isagu dhammaan ahaanba ayuu Rabbiga u raacay. **37** Oo weliba Rabbiga wuu ii cadhooday idinka aawadiin oo wuxuu yidhi, Adiguna halkaas geli maysid. **38** Yashuuca ina Nuun oo hortaada taagan ayaa halkaas geli doona. Isaga dhiirrigeli, waayo, reer binu Israa'iil ayuu dalkaas dhaxalsiin doonaa. **39** Oo weliba yaryarkiinna, oo aad tidhaahdeen, Waa la dhacayaa, iyo carruuttiinna maanta aan khay iyo shar kala aqoon, iyagu dalkaas way geli doonaa, oo iyagaan siin doonaa, iyana way hantiyi doonaa. **40** Laakiinse idinku noqda oo u guura cidladii xagga jidka Badda Cas loo maro. **41** Markaasaad jawaabteen oo waxaad iku tidhaahdeen, Rabbiga waannu ku dembaabnay, haddaba waannu tegaynaa oo waxaanu u dagaallamaynaa sidii Rabbiga Ilaahayaga ahu nagu amray. Oo midkiin waluba wuxuu dhexda ku xidhay hubkiisiid dagaalka, oo waxaad mooddeen inay fudud dahay inaad buurtu u kacdaan. **42** Markaasaan Rabbiga iku yidhi, Waa xoreeb iyo kii tidaahdaa, Kor ha u kicina, hana dagaallamina, waayo, anigu idinkuma dhix jiro, haddii kalese waxaa laydinku layn doonaa cadaawayaaashiinna hortooda. **43** Oo sidaasaan idinku hadlay, laakiinse ima aydaan maqlin, illowsae amarkii Rabbiga ayaad ku caasiyowdeen, waadna kibriten oo buurtaad u kacdeen. **44** Oo reer Amorkii buurta degganaa ayaa idinku soo baxay oo idii soo eryaday sida shinnida, oo waxay idinku jebyieen Secir iyo tan iyo Xormaah. **45** Markaasaad soo noqoteen oo Rabbiga hortisa ku ooydeen, laakiinse Rabbiga codkiinnii ma uu maqlin, dhegna idinma uu dhigin. **46** Sidaas

daraaddeed Qaadeesh ayaad maalmo badan degganaydeen intii ay ahayeen maalmihii aad halkaas degganaydeen.

2 Markaasaynu noqonnay, oo waxaynu u guurnay cidladii ku til jidka Badha Cas loo maro, sidii Rabbigu igu amray, oo in maalmo badan ah baynu ku wareegaynay Buur Seciir. **2** Markaasaa Rabbigu ila hadlay oo wuxuu igu yidhi, **3** Idinku buurtan wakhti dheer baad ku wareegayseen, haddaba xagga woqoyi u leexda. **4** Oo adigoo waxaad dadka ku amartaa oo ku tidhaahdaa, Idinku waxaad dhextaan soohdinta walaalihiin reer Ceesaw oo Seciir deggan, oo iyana way idinka cabsan doonaan, haddaba si wanaagsan u digtoonaada, **5** hana la diririna, waayo, dalkooda idinka siin maayo xataa intii cagta la saaro, maxaa yeelay, Buur Seciir hanti baan u siiyey reer Ceesaw. **6** Wax aad cuntaan lacag kaga iibsada, oo weliba biyo aad cabtaanna lacag kaga iibsada. **7** Waayo, Rabbiga Ilahaanina ahu waa idinku wada barakeeyesh shuulkii gacanttiina oo dhan, oo isagu wuu yihiin socodkiinii aad cidladan soo dhextaan. Afartankan sannadood ayaa Rabbiga Ilahaanina ahu idinla jiray, oo waxba uma aydaan baahan. **8** Oo sidaas daraaddeed ayaynu walaalaheen reer Ceesaw oo Buur Seciir degganaa ku soo dhaafnay jidka Caraabaah ee ka soo baxa Eefad iyo Cesoon Geber. Markaasaynu leexannay oo waxaynu soo marnay jidka cidladan Moo'aab. **9** Markaasaa Rabbigu igu yidhi, Reer Moo'aab ha dhibin, dagaalna ha kula diririn, waayo, dalkooda waxba hanti idinka siin maayo, maxaa yeelay, Caar waxaan hanti u siiyey reer Luud. **10** (Waagi hore waxaa halkaas degganaan jiray reer Eymii oo ahaa dad waaweyn oo badan oo dhaadheer sida reer Canaaq. **11** Oo kuwaasna sida reer Canaaq ayaa waxaa la odhan jiray Refaa'iim, laakiinse reer Moo'aab waxay iyaga ku magacaabaan reer Eymii. **12** Oo reer Xorna waagii hore waxay degganaan jireen Seciir, laakiinse reer Ceesaw aaya daba hantiyeey oo hortooda ka baabbi'iyeey, oo meeshoodii degay, sida reer binu Israa'iil ay ku sameeyeen dalkii ay hantiyeen oo Rabbigu iyaga siiyey.) **13** Haddaba kaca oo ka gudba durdurka Sered. Oo markaasaynu ka gudubnay durdurka Sered. **14** Oo wakhtigii u dhexeeyey waagii aan Qaadeesh Barneeca ka soo kacnay iyo markii aan durdurka Sered ka soo gudubnay wuxuu ahaa siddeed iyo soddon sannadood, ilamaa qarnigii dagaalyahannada ahaa oo dhan laga wada baabbi'iyeey xerada dhexteedii, sidii Rabbigu iyaga ugu dhaartay. **15** Oo weliba gacantii Rabbigu iyaga gees bay ka ahayd, si iyaga looga wada baabbi'iyo xerada dhexteedaa jeeray wada baabba'aan. **16** Markii dadkii dagaalyahannada ahaa oo dhammu ay wada baabbe'een oo ay dadka dhexteedii ka wada le'deen, **17** ayuu Rabbigu ila hadlay oo igu yidhi, **18** Maanta waa inaad ka gudubtaa Caar oo ah soohdinta halkaas degganaan jiray reer Refaa'iim, maxaa yeelay, waagi hore waxaa halkaas degganaan jiray reer Refaa'iim, laakiinse reer Camnoon waxay iyaga ku magacaabaan Samsummiim, **21** oo ahaa dad waaweyn oo badan oo dhaadheer sida reer Canaaq, laakiinse Rabbiga aaya hortooda ka baabbi'iyeey, kolkaasay daba hantiyeen oo meeshoodii degeen, **22** siduu reer Ceesaw oo Buur Seciir deggan u sameeyey markuu hortooda ka baabbi'iyeey reer Xor oo ay daba hantiyeen oo ay meeshoodii degeen ilaa maantadan la joogo. **23** Oo reer Caw oo degganaa tuulooyin tan iyo Gaasa yiil waxaa wada baabbi'iyeey oo meeshoodii degay reer Kaftoriim oo ka soo baxay Kaftoro.) **24** Haddaba kaca oo guura, oo waxaad ka gudubtaan dooxada Arnoon. Bal eeg, waxaan gacantaada soo geliyey boqorka Xeshboon oo Siixon ah oo reer Amor iyo dalkisaba. Haddaba waxaad bilowdaa inaad dalka hantidid oo aad isaga la dagaallantaa.

25 Maanta waxaan bilaabayaa inaan cabsidaada iyo baqdintaada ku soo dejyo dadyowga samada ka hooseeya oo dhan, oo waxay maqli doonaan warkaaga, kolkaasay gariiri doonaan oo kaa nixi doonaan. **26** Oo anigu waxaan cidladii Qedemood uga diray boqorkii Xeshboon oo Siixon ahaa wargeeyeyaa hadallo nabdeed sida, oo waxaan ku idhi, **27** Dalkagaan dhextaan. Waxaan iska maryaya jidka weyn, oo u leexan maayo xagga midigta iyo xagga bidixda toona. **28** Wax aan cuno lacag igaga iibso, oo biyo aan cabbana lacag iga siiso, haddaba waxaa keliyaho aad ii yeeshaa inaan dalka gagahayga ku dhextaan maro, **29** oo ii yeel siday ii yeeleen reer Ceesaw oo deggan Buur Seciir iyo reer Moo'aab oo deggan Caar, ilamaa aan Webi Urdun uga gudbo dalkii Rabbiga Ilahaayaga ahu na siinayo. **30** Laakiinse Siixon oo ahaa boqorkii Xeshboon inooma dayn inaan dalkisa marno, waayo, Rabbiga Ilahaayaga ah aaya ruuxiisa qallafiyey oo qalbigiisana wuxuu ka dhigay wax adag, si uu isaga u soo geliyey gacantaada siday maanta tahay. **31** Markaasaa Rabbigu wuxuu igu yidhi, Bal eeg, waxaan bilaabay inaan Siixon iyo dalkisaba gacantaada soo geliyey, haddaba waxaad bilowdaa inaad hantidid aad dalkisa dhaxashide. **32** Markaasaa Siixon iyo dadkiisii oo dhammu inagu soo kaceen oo waxay inagula dirireen Yahas. **33** Oo Rabbiga Ilahaayenna ahu isaguu soo geliyey gacanteenna, oo innana waynu dilhay isagii iyo wiilashiisii iyo dadkiisii oo dhanba. **34** Oo waagaasaynu wada qabsannay magaaloooyinkii oo dhan, oo magaaloooyinkii la degganaa oo dhanna waynu wada baabbi'innay, iyo dumarkii iyo dhallaankiiba, cidna kama aynu reebin. **35** Laakiin waxaynu booli ahaan u qaadannay xoolihii iyo alaabti magaaloooyinka aynu qabsannay. **36** Oo magaaloooyinkii inagu adag laguma arag tan iyo Carooceer oo ku taal dooxada Arnoon qarkeeda, iyo tan iyo magaalada dooxada ku dhextaan iyo tan iyo Gilecaad, maxaa yeelay, Rabbiga Ilahaayenna ah aaya kulligood gacanta inoo geliyey. **37** Laakiinse waxaa keliyaho aadan u soo dhowaan dalkii reer Camnoon, iyo Webi Yabboq dhinacisa oo dhan, iyo magaaloooyinka dalka buuraha leh, iyo meel alla meeshii uu Rabbiga Ilahaayenna ahu inoo diiday.

3 Markaasaynu leexannay oo waxaynu fuulnay jidka Baashaan u baxa, kolkaasaa waxaa inagu soo baxay Coog oo ahaa boqorkii Baashaan iyo dadkiisii oo dhan inay inagula diriraan Edrecii. **2** Markaasuu Rabbigu igu yidhi, Isaga ha ka cabsan, waayo, gacantaan kuu geliyey isaga iyo dadkiisa oo dhan iyo dalkisaba, oo waxaad isaga ku samaysaa wixii aad ku samaysay Siixon oo ahaa boqorkii reer Amor oo Xeshboon degganaa. **3** Oo sidaasuu Rabbiga Ilahaayenna aha Coogna oo ahaa boqorkii Baashaan iyo dadkiisii oo dhanba gacanteenna u soo geliyey, oo waynu wada laynay ilaa ahaan isagii midna u hadhin. **4** Oo waagaasaynu magaaloooyinkii oo dhan wada qabsannay, oo magaaloooyinkii aynaa isaga ka qabsan lama arag, oo waxaynu qabsannay lidoon magaaloooyinkii oo ahayd gobolkii Argob oo dhan, kaasoo ahaa boqortooyadii Coog ee Baashaan ku til. **5** Oo intaas oo dhammu waxay ahaayeen magaaloooyinkii ay ku wada deyran yihii derbiyo dhaadheer iyo irdo iyo qataarro, oo aanay ku jirin magaaloooyinkii faro badan oo aan deyrnayn. **6** Oo dhammaantood waynu wada duminnay, oo waxaynu ku samaynay sidii aynu Siixon oo boqorkii Xeshboon ahaa ku samaynay oo kale, waynu wada baabbi'innay magaaloooyinkii kasta oo la degganaan, iyo dumarkii iyo dhallaankiiba. **7** Laakiinse waxaynu booli ahaan u qaadannay xoolihii iyo alaabti magaaloooyinka. **8** Oo waagaasaynu dalka kala baxnay farihi labadii boqor oo reer Amor oo degganaa Webi Urdun shishadisa tan iyo dooxada Arnoon iyo ilaa Buur Xermoorn. **9** (Reer Siidon waxay Xermoorn ku magacaabaan Siryon, reer Amorna waxay ku magacaabaan Seniir.) **10** Waxaynu wada qaadannay magaaloooyinkii bannaanka ku yiil oo dhan, iyo dalkii Gilecaad oo dhan, iyo Baashaan oo dhan, iyo tan iyo Salkaah iyo Edrecii kuwasoo ahaa magaaloooyinkii

boqortooyadii Coog oo Baashaan ku yiil oo dhan. **11** (Waayo, boqorkii Baashaan oo ahaa Coog kelgiis aaya ka hadhay dadkii reer Refaa'iim, oo bal eeg, sariirtisu waxay ahayd sariir bir ah, oo dhererkeedu wuxuu ahaa sagaal dhudhun, ballaadhkeeduna wuxuu ahaa afar dhudhun, markii nin dhudhunkiis lagu qiyasoo. Sariirtaas sow ma oolin Rabbaah oo ku taal dalka reer Cammoon?) **12** Oo dalkan waagaas ayaan hanti u qaadannay. Oo tan iyo Caroceer oo ku taal dooxada Arnoon agtiisa, iyo dalka buuraha leh oo reer Gilecaad badhkiis iyo magaaloo yinkisaba waxaan siiyey reer Ruubbeen iyo reer Gaad. **13** Oo waxaan qabiilka reer Manaseh badhkiis siiyey Gilecaad inteeda kale iyo Baashaan oo dhan oo ah boqortooyadii Coog, intaasoo ah gobolka Argob oo dhan iyo xataa Baashaan oo dhan. (Oo intaas waxaa lagu magacaabaa dalkii reer Refaa'iim). **14** Reer Ya'a'il oo ahaa ina Manasehna wuxuu qabsaday gobolka Argob oo dhan iyo tan iyo soohdinta reer Geshuur iyo reer Macakaah, oo Baashaanna wuu isugu magacaaboy u bixiyey Hawood Ya'a'il, oo ilaa maantadanna waa loo yaqaan.) **15** Oo Gilecaadna waxaan siiyey reer Maakiir. **16** Oo reer Ruubbeen iyo reer Gaadna waxaan Gilecaad ka siiyey tan iyo dooxada Arnoon taas oo ah dooxada badhtankeeda oo ah soohdinta, iyo xataa ilaa Webi Yabboq kaasoo ah soohdinta reer Cammoon, **17** iyo Caraabaah, iyo Webi Urdun oo soohdinta ah, tan iyo Kinnered iyo xataa ilaa badda Caraabaah oo ah Badda Cusbada oo ka hoosaysa dalcadaha Buur Fisgaah xaggeeda bari. **18** Oo waagaas waxaan idinku amray oo idinku idhi, Rabbiga Ilaahiinna ahu dalkan buu idin siiyey inaad hantidaan. Raggiinna dagaalyahanka ah oo dhammu idinkoo hub wata walaalihinna reer binu Israa'iil hor mara oo gudba. **19** Laakiinse afooyinkinna iyo yaryarkinna iyo xoolihiinnu ha iska joogeen magaaloo yinkinna aan idin siiyey, (waayo, waan ogahay inaad xoolo badan leedhiin), **20** ilaa uu Rabbigu nasiyo walaalihin siduu idin nasiyey oo kale, oo iyana ay hantiyan dalka Rabbiga Ilaahiinna ahu uu iyaga ka siinayo Webi Urdun shishadiisa, markaas ninkiin waluba ha ku soo noqdo hantidiisa aan siiyey. **21** Oo waagaas ayaan Yashuuca amray oo waxaan ku idhi, Indhahaagu way arkeen kulli wixii Rabbiga Ilaahaaga ahu uu ku sameeyey labadan boqor. Oo boqortooyoo yinka aad u gudbaysid oo dhan Rabbigu saasuu oo gelayaan. **22** Haddaba ha ka cabsanina, waayo, waxaaa idhi dagaallamaya Rabbiga Ilaahiinna ah. **23** Markaasaan Rabbiga baryay oo waxaan idhi, **24** Sayidow, Ilaahow, waxaad bilowday inaad anoo addoonkaaga ah i tusto weynantaada iyo gagacantaada xoogga badan, waayo, waa kee ilaaha ku jiraam samada amase dhulka oo samayn kara shuqulladaada oo kale iyo falimahaaga waaweyn oo kale? **25** Haddaba waan ku baryayaaye, aan u gudbo oo aan arko dalka wanaagsan oo ka shisheeya Webi Urdun, kaasoo ah burtaas wanaagsan iyo Lubnaan. **26** Laakiinse Rabbigu idinka daraaddiin buu igu cadhooday, imana uu maqlin. Markaasaan Rabbigu wuxuu igu yidhi, Intaasuu ha kugu filnaato, oo mar dambe xaalkaas ha igala hadlin. **27** Haddaba u kac Buur Fisgaah dusheeda, oo indhaha ku taag xagga galbeed iyo xagga woqooyi iyo xagga koofureed iyo xagga bari, maxaa yeelay, adigu ka gudbi maysid Webigan Urdun. **28** Laakiinse Yashuuca amar, oo dhiirigeli, oo xoogee, waayo, isagu wuu gudbi doonaa oo dadkan hor kici doonaa, oo wuxuu dhaxalsiin doonaa dalka aad arki doontid. **29** Sidaas daraaddeed waxaan degnay dooxada ka soo hor jeedda Beytfecoor.

4 Haddaba reer binu Israa'iilow, maqla qaynuunnada iyo xukummada aan idin barayo oo yeela si aad u noolaataan, oo aad u gashaan oo aad u hantidaan dalkii Rabbiga ah Ilaaha awowayaashiin uu idin siinayo. **2** Oo erayga aan idinku amrayo wax ha ku darina, waxna ha ka dhimina, si aad u dhawrtaan amarrada Rabbiga Ilaahiinna ah oo aan idinku amrayo. **3** Indhihiinnaad ku aragteen wixii Rabbigu

sameeyey Bacal Fecoor aawadiis, maxaa yeelay, nimankii Bacal Fecoor raacay oo dhan Rabbiga Ilaahiinna ahu dhexdiinna wuu ka wada baabbi'iyey. **4** Laakiinse intiimii ku hadhay Rabbiga Ilaahiinna ah midkiin kastaaba maanta waa nool yahay. **5** Bal eega, qaynuunno iyo xukummo aayaan idiiin baray sidii Rabbiga Ilaahayha ahu igu amray, inaad saas ku dhex samaysaan dalka aad u gelaysaan inaad hantidaan. **6** Haddaba iyaga dhawra oo sameeya, maxaa yeelay, taas waa xigmaddiinna iyo waxgarashadiinna aad ummadaha hortooda ku yeelanaysaan, kuwaason markay qaynuunnnadan oo dhan maqlaan odhan doona, Hubaal quruuntan weynu waa dad xigmad leh oo waxgarad ah. **7** Waayo, bal waa tee quruunta weyn oo leh ilaaha saas iyada ugu dhow, siduu inoogu dhow yahay Rabbiga Ilaahenna ahu mar alla markaynu barinno? **8** Oo bal waa tee quruunta weyn oo haysataa qaynuunno iyo xukummo xaq u ah siduu yahay sharcigan oo dhammu ee aan maanta idin hor dhigay? **9** Laakiin digtoonaada oo naftiinna aad u dhawra, si aydaan u illoobin wixii indhihiinna arkeen oo ayan cimrigiinna oo dhan qalbigiinna uga bixin, iyagase ogeysiya carruurtinna iyo carruurtinna carruurtooda. **10** Xusuusta maalintii aad Rabbiga Ilaahiinna ah hortisa istaagteen oo aad Xoreeb joogteen, markii Rabbigu igu yidhi, Dadka ii soo shiri, oo anna waxaan maqashiinaya erayadayda inay bartaan inay iga cabsaada intay dhulka ku nool yihiin oo dhan, oo ay carruurtoodana saas bараан. **11** Oo idinkuna waad soo dhawaateen oo waxaad istaagteen buurta hoosteedit, oo buurtiina waxaaa ka qaxmayay dab samada ku tolan, oo waxaa jiray madow, iyo daruur, iyo gudcur qaro weyn. **12** Markaasaan Rabbigu idinkala hadlay dabka dhexdiisi, oo idinku waxaad maqasheen erayada codkoodii, laakiinse wax qaab leh ma aydaan arkin, waxaase kelyahoo aad maqasheen cod. **13** Oo wuxuu idhii caddeeyey axdigii uu idinku amray inaad samaysaan, kaasoo ah tobanka amar, oo wuxuu iyaga ku qoray laba loox oo dhagax ah. **14** Oo markaas Rabbigu wuxuu igu amray inaan idin baro qaynuunno iyo xukummo, inaad ku dhex samaysaan dalka aad ugu gudbaysaan inaad hantidaan. **15** Haddaba aad u digtoonaada, waayo, wax qaab leh ma aydaan arkin cayn kasta ha ahaadee maalintii Rabbigu dabka dhexdiisa idinkala hadlay oo aad joogteen Buur Xoreeb, **16** waaba intaasoo aad iskharribaan, oo aad samaysaan sanam xardhan qaab kasta ha lahaadee, oo u eg lab ama dhaddig, **17** ama u eg dugaagga dhulka jooga, ama u eg haadda cirka dhex duusha, **18** ama u eg wax dhulka gurgurta, ama u eg wax kalluun ah oo ku jira biyaha dhulka ka hooseeyaa. **19** Ama waa intaasoo aad indhaha samada kor ugu taagtaan, oo markaad aragtaan qorraxda iyo dayaxa iyo xiddigaha oo ah ciidanka samada oo dhan, laydin jittaa oo aad caabuddaan iyaga, oo aad u adeegtaan, kuwaasoo Rabbiga Ilaahiinna ahu u qaybiyey dadyowga samada ka hooseeyaa oo dhan. **20** Laakiinse Rabbigu wuu idin qaataay, oo wuxuu idinka soo bixiyey foornadii birta ee dalkii Masar, inaad isaga u noqotaan dad isaga kelyiyah leeyayah, siday maantadan tahay. **21** Oo weliba Rabbigu wuu iigu cadhooday idinka daraaddiin, oo wuxuu ku dhaartay inaan Webi Urdun ka gudbin, iyo inaan gelayn dalka wanaagsan oo Rabbiga Ilaahiinna ahu dhaxal idin siinayo, **22** laakiinse anigu waa inaan dalkan ku dhintaa, oo waa inaan Webi Urdun ka gudbayn, laakiinse idinku waad gudbi doontaan, waanad hantiy doontaan dalkas wanaagsan. **23** Digtoonaada, waaba intaasoo aad illowdaan axdigii Rabbiga Ilaahiinna ahu idinla dhigay, oo aad samaysaan sanam xardhan oo u eg waxyaalihii Rabbiga Ilaahiinna ahu idin diiday. **24** Waayo, Rabbiga Ilaahiinna ahu waa dab wax baabbi'iyaa oo waa laah masayr ah. **25** Markaad carruur dhashaan oo carruurtinnaa carruur sii dhasho, oo aad dalka wakhti dheer sii joogtaan, oo aad iskharribaan, oo aad samaysataan sanam qaab kasta ha lahaadee, oo aad samaysaan wax shar ku ah Rabbiga Ilaahiinna ahu hortisa, oo aad isaga ka

cadhaysiisaan, 26 waxaan samada iyo dhulka maanta ugu yeedhayaan inay idinku marag furaan, inaad dhaqso uga wada baabbi'i doontaan dalka aad Webi Urdun uga gudbaysaan inaad hantidaan. Dalkaas cimrigiinu kuma raagi doono, laakiinse kulligiin waad wada baabbi'i doontaan. 27 Oo Rabbigu wuxuu idinku kala firdhin doonaa dadyowga dhexdoodaa, oo quruumaha Rabbigu xaggooda idhi hoggaamin doono idinkoo yar aayaad ku dhex hadhi doontaan. 28 Oo halkaas waxaad u adeegi doontaan sanamyo gacma dad lagu sameeyey oo ah qoryo iyo dhagax, oo aan waxba arag, waxna maqal, oo aan wax curin, waxna urin. 29 Laakiinse haddaad halkaas Rabbiga Ilaahiinna ah ka doontoontaan, waad heli doontaan, haddaad qalbigiinna oo dhan iyo naftiinna oo dhan ku doontoontaan. 30 Markaad dhib ku dhex jirtaan, oo waxyaalahan oo dhammu ay idinku dhacaan, marka u dambaysa waxaad ku soo noqon doontaan Rabbiga Ilaahiinna ah, codkiisana waad dhegaysan doontaan, 31 maxaa yeelay, Rabbiga Ilaahiinna ahu waa Ilaah naxariis badan, oo isagu idin gabii maayo, idinna baabbi'in maayo, illoobina maayo axdigii uu awowayaashii ugu dhaartay. 32 Bal haatan weyddii waayihii tegey oo idinka horreeyey, ilamaa maalintii Ilaah dadka ku abuuray dhulka, iyo samada geesteed Ilaah geesteeda kale, inay jireen ama la maqlay wax sidan oo kale u weyn. 33 War weligeed dad ma maqlay codkii Ilaah oo ka hadlaya dab dhediisa sidaad u maqsheen oo kale, oo ma sii noolaaday? 34 Oo weligiis Ilaah maysku dayay inuu qurruun dhexdeed kala soo baxo qurruun kale, oo ma kaga soo bixiyey jirrabaady, iyo calaamooyin, iyo yaabab, iyo dagaal, iyo gacan xoog badan, iyo cudud fidsan, sidii Rabbiga Ilaahiinna ahu idinkoo u jeeda uu idliinku sameeyey dalkii Masar? 35 Oo taas waxaa laydiin tusay inaad ogaataan in Rabbigu yahay Ilaah, oo isaga mooyaane mid kale ma jiro. 36 Oo isagu samaduu codkiisa idinka maqashiiyey si uu wax idii baro, oo dhulka dushiiisana wuxuu idinka tusay dabkiisi weynaa, oo erayadiisinaa waad ka maqashay dabka dhediisa. 37 Wuxuu jeclaa awowayaashii, oo sidaas daraaddeed ayuu doortay farcankoodii iyaga ka dambeeley, oo wuxuu dalkii Masar idinkaga soo bixiyey lajiriddisa iyo xooggiisa weyn, 38 iyo inuu hortiinna ka eroq quruumo idinka waaweyn oo idinka xoog badan, oo uu dalkooda idin gelioy oo uu dhaxal idii siyo siday maanta tahay. 39 Haddaba maanta ogaada oo qalbiga geliya in Rabbigu yahay Ilaah jooga xagga samada sare iyo xagga dhulka hooseeba, oo isaga mooyaane uusan mid kale jirin. 40 Oo waa inaad dhawrtaan qaynuunnadiisa iyo amarradiisa aam maanta idinku amrayo, inaad idinka iyo caruruutinna idinka dambaysaaba nabdoonaataan, oo uu cimrigiinu ku dheeraado dalka Rabbiga Ilaahiinna ahu idin siinayo inaad weligiin lahaataan. 41 Markaasaa Muuse wuxuu gooni ka dhigay saddex magaalo oo ku taal Webi Urdun shishadiisa xagga qorrax ka soo baxa, 42 in gacankudhiigliihi deriskiisa kama' u dilo, isago aan wakhti hore nebcayn, uu halkaas ku cararo, iyo in hadduu magaaloyinkan middood ku cararo uu noolaado. 43 Saddexdaas magaalona waxay ahaayeey Beser oo ku taal cidlada ah waddanka bannaan oo uu doortay reer Ruubeen, iyo Raamod oo Gilecaad ku taal oo uu doortay reer Gaad, iyo Goolaan oo Baashaan ku taal oo uu doortay reer Manaseeh. 44 Oo kanu waa sharciigii Muuse hor dhigay reer binu Israa'iil, 45 kuwanuna waa markhaatifkii iyo qaynuunnadii iyo xukummadii uu Muuse kula hadlay reer binu Israa'iil markay dalkii Masar ka soo baxeen, 46 iyagoog jooga dooxada Webi Urdun ka shishaysa oo ka soo hor jeedda Beytfeecor oo ku taal dalkii bogorkii reer Amor oo Siixon ahaa oo Xeshboon degganaa oo Muuse iyo reer binu Israa'iil ay dileen waajii ay dalka Masar ka soo baxeen. 47 Oo dalkiisi bay hanti u qaateen iyo dalkii bogorkii Baashaan oo Coog ahaa, kuwaasoo ahaa labadii boqor oo reer Amor oo joogay Webi Urdun shishadiisa xagga qorrax ka soo baxa. 48 Waxay qabsadeen tan iyo Carooceer oo ku taal

Dooxada Arnoon qarkiisa iyo xataa Buur Sii'oон (taasu waa Buur Xermoorn), 49 iyo Caraabaah Webi Urdun ka shishaysa oo dhan oo xagga bari ka xigta, iyo tan iyo badda Caraabaah oo ka hoosaysa dalcadaha Buur Fisgaah.

5 Markaasaa Muuse u wada yeedhay dadkii reer binu Israa'iil oo dhan oo wuxuu ku yidhi, Reer binu Israa'iilow, maqla qaynuunnada iyo xukummada aan maanta dhegahiinna kula hadlay inaad iyaga barataan oo aad dhawrtaan si aad u samaysaan. 2 Rabbiga Ilaahaenna ahu innagoo Xoreeb joogna ayuu axdi inala dhigtay. 3 Oo Rabbigu axdigas lama uu dhigan awowayaasheen, laakiinse wuxuu la dhigtay innagoo ah inteenna maanta nool oo halkan wada joogta oo dhan. 4 Oo Rabbigu isagoo buurta jooga fool ka fool ayuu dabka dhediisa idinkala hadlay, 5 (oo anna markaas waxaan istaagay Rabbiga iyo idinka dhediinnaa si aan idii tuso Eraygii Rabbiga, waayo, waxaad ka cabsanaseen dabka, oo buurtana ma aydaan fuulin,) oo isaguna wuxuu yidhi, 6 Anigu waxaan ahay Rabbiga Ilaahaaga ah, oo kaa soo bixiyey dalkii Masar, iyo guriigii addoonsiga. 7 Aniga mooyaane ilaahyo kale waa inaanad lahaan. 8 Waa inaanad samaysan sanam xardhan, oo u eg waxa samada sare jira, ama waxa dhulka hoose jira, ama waxa biyaha dhulka ka hooseeya ku jira. 9 Waa inaanad iyaga u sujuudin, ama u adeegin, waayo, aniga oo ah Rabbiga Ilaahaaga ah waxaan ahay Ilaah masayr ah, oo xumaantii awowayaasha waxaan soo gaadhsinayaa carruurtooda, iyo tan iyo farcanka saddexaad iyo kan afraad oo kuwa i neceb, 10 oo waxaan u naxariistaa kumanyaal ah kuwa i jecel oo amarradaya xajiya. 11 Waa inaanad magaca Rabbiga Ilaahaaga ah si been ah ugu hadal qaadin, waayo, Rabbigu eedlaawe u hayсан maayo kii magiciisa si been ah ugu hadal qaada. 12 Dhawr maalinta sabtida inaad quduus ka dhigto sidii Rabbiga Ilaahaaga ahu kuugu amray. 13 Lix maalmood waa inaad hawshootaa, oo aad shuqulakaaga oo dhan qabsataa, 14 laakiinse maalinta toddobaad waa malin sabti u ah Rabbiga Ilaahaaga ah, oo waa inaanad shuquj qaban, adiga, ama wiilkaaga, ama gabadhaada, ama addoonkaaga, ama addoontaada, ama dibigaaga, ama dameerkaaga, ama mid kasta oo xoolahaaga ah, ama qariibka irdahaaga ku jira, si addoonkaaga iyo addoontaaduba ay u nastaan sidaada oo kale. 15 Oo waa inaad xusuusataa inaad addoon ku ahaan jirtay dalka Masar, oo Rabbiga Ilaahaaga ahu uu halkaas kaaga soo bixiyey gacan xoog badan iyo cudud fidsan, oo sidaas daraaddeed Rabbiga Ilaahaaga ahu wuxuu kugu amray inaad dhawrtu maalinta sabtida. 16 Aabbahaa iyo hooyadaa u maamuus sidii Rabbiga Ilaahaaga ahu kugu amray, in cimrigaagu dheeraado, oo aad ku nabdoonaatid dalka Rabbiga Ilaahaaga ahu ku siyo. 17 Waa inaadan qudh goodyn. 18 Oo waa inaad sinaysan. 19 Oo waa inaadan waxba xadin. 20 Oo waa inaadan deriskaaga marag been ah ku furin. 21 Oo waa inaadan damcin naagta deriskaaga, oo waa inaadan damcin suriga deriskaaga, ama beertiisa, ama addoonkiisa, ama addoonkiisa, ama dibigiisa, ama dameerkiisa, ama waxa deriskaagu leeyahay oo dhan. 22 Erayadaas wuxuu Rabbigu, isagoo buurta jooga, dab iyo daruur iyo gudcur qaro weyn dhexdoodaa shirkiinna oo dhan kagala hadlay cod weyn, wax kalena kuma uu darin. Oo wuxuu ku qoray laba loox oo dhagax ah, markaasuu i siiyey. 23 Markaad codka ka dhex maqsheen gudcurka, iyadoo buurta dab ka qaxmaya, ayaad ii soo dhowaateen idinkoo ah madaxii qabilooyinkinna iyo duqowdiinni oo dhanba, 24 oo waxaad tidhaahdeen, Bal eega, Rabbiga Ilaahaenna ahu wuxuu ina tusay ammaantiisa iyo weynaantiisa, codkiisina waynu ka maqalnay dabka dhediisa, oo maanta waxaan ogaannay in Rabbigu dadka la hadlo oo uu isagu nool yahay. 25 Haddaba bal maxaynu u leennahay inaynu dhimanno? Waayo, dabkan weyn baa ina baabbi'inaya, oo haddaynu sii maqalno codka Rabbiga Ilaahaenna ah waynu dhimanaynaa. 26

Waayo, binu-aadmiga oo dhan bal yaa weligiis codka Ilaha nool oo dabka dhexdiisa ka hadlaya maqlay, sidaan u maqalnay oo kale, oo sii noolaaday? **27** Haddaba adigu u dhowow oo soo maql kulli waxa Rabbiga Ilaaheenna ahu odhan doono oo dhan, oo noo soo sheeg kulli waxa Rabbiga Ilaaheenna ahu kuu sheegi doono oo dhan, oo annana markaasaannu maqlaynaa oo yelayoutaa. **28** Markaasaa Rabbigu maqlay codkii erayadiinna markaad ila hadasheen, oo Rabbigu wuxuu igu yidhi, Waan maqlay codkii erayada dadkan, oo ay kugula hadleen, oo wixii ay ku hadleen oo dhan si wanaagsan bay u yidhaahdeen. **29** Waxaan jeelaan laahaan qalbi sidaas ahu uu iyaga ku jiro si ay iiga cabsadaan oo ay had iyo goorba u dhawraan amarradaya inay iyaga iyo carruutooduba weligood nabdoonaadaan! **30** Haddaba u tag oo waxaad ku tidhaahdaa, Teendhooyinkiiinnu ku noqda. **31** Laakiinse adigu waxaad soo istaagtaa halkan agtayda ah, oo anaa kuu sheegaya amarka, iyo qaynuunnada, iyo xukummada aad iyaga bari doontid oo dhan inay ku sameeyaan dalka aad hantida u siinayo. **32** Haddaba waa inaad dhawrtaan oo u samaysaan sida Rabbiga Ilaaheenna ahu idinku amray. Waa inaydaan u leexan xagga midigtu iyo xagga bidixda toona. **33** Waa inaad ku socotaan jidki Rabbiga Ilaaheenna ahu idinku amray oo dhan aad noolaataane inaad nabdoonaataan oo uu cimrigiinnu ku dheeraado dalka aad hantiy doontaan.

6 Haddaba waxanu waa amarkii, iyo qaynuunnadii, iyo xukummadii uu Rabbiga Ilaaheenna ahu amray inaan idin baro, inaad ku dhex samaysaan dalka aad ugu gudbaysaan inaad hantidaan, **2** oo aad Rabbiga Ilaaheenna ah ka cabsataan, oo aad wada xajisaan qaynuunnadiisa iyo amarradiisa aad idinku amrayo oo dhan. Waa inaad idinka iyo wiliashinna iyo wiliashinna wiliashoduba wada dhawrtaan intaad nooshihiin oo dhan in cimrigiinnu dheeraado. **3** Haddaba reer binu Israa'iilow, maqla oo yeela si aad u nabdoonaataan oo aad ugu badataan dal caano iyo malab la barwaqaaysan sidii Rabbiga ah Ilaha awowayaashiin uu idini ballanqaaday. **4** Maql, Israa'iilow, Rabbiga Ilaaheenna ahu waa Rabbi keliya. **5** Waa inaad Rabbiga Ilaaheaga ah ka jeelaataa qalbigaaga oo dhan iyo naftaada oo dhan iyo xooggaaga oo dhan. **6** Oo erayadan aan maanta kugu amrayo ha ku sii jireen qalbigaaga. **7** Oo waa inaad carruurtaada aad u bartaa oo aad kula hadashaa markaad gurigaaga fadhid, iyo markaad jid marto, iyo markaad jiifto, iyo markaad sara joogtaba. **8** Waa inaad iyaga calaamad ka dhigtaa oo gacantaada ku xidhaa, oo iyagu ha kuu ahaadeen qardhaas indhaha dhexdooda kuugu xidhan. **9** Oo waa inaad ku qortaa tiirarka albaabka gurigaaga iyo irdahaagaba. **10** Oo markii Rabbiga Ilaaheenna ahu idin geeyo dalkii uu ugu dhaartay inuu siyo awowayaashiin oo ahaa Ibraahim iyo Isxaaq iyo Yacquub, oo uu idin siyo magaaloyin waaweyn oo wanwanaagsan oo aydaan dhisan, **11** iyo guryo waxyaalo wanwanaagsanu ay ka buuxaan oo aydaan buuxin, iyo ceelal qodan oo aydaan qodan, iyo beero canab ah iyo geedo saytuun ah oo aydaan beeran, oo intaad wax ka cuntaan aad dheregtaan, **12** de markaas iska jira oo ha illoobina Rabbigii idinka soo bixiyet dalkii Masar iyo gurigii addoonsiga. **13** Oo waa inaad Rabbiga Ilaaheaga ah ka cabsataa, oo u adeegtaa oo magicisa ku dhaarataa. **14** Oo idinku waa inaydaan daba gelin ilaahey kale oo ah ilaaheyada dadyowga hareerihiinna ku wareegsan, **15** maxaa yeelay, Rabbiga Ilaaheenna ah oo dhexdiinna joogaa waa Ilaha masayr ah, waaba intaasoo Rabbiga Ilaaheenna ahu intuu aad idinku cadhoodoo uu dhulka idinka wada baabbi'ya. **16** Waa inaydaan Rabbiga Ilaaheenna ahu u jirrabin sidaad Masaah ugu jirrabteen oo kale. **17** Oo waa inaad aad u xajisaan Rabbiga Ilaaheenna ah amarradiisa iyo markhaatifurkiisa iyo qaynuunnadiisa uu idinku amray. **18** Waa inaad samaysaan wixii Rabbiga hortiisa ku qumman oo ku wanaagsan inaad nabdoonaataan oo aad intaad gashaan hantidaan

dalka wanaagsan oo Rabbigu ugu dhaartay awowayaashiin, **19** oo aad cadaawayaaashiinna oo dhan hortiinna ka eridaan sidii Rabbigu idin sheegay. **20** Wakhtiga iman doona markii wiilkaagu wax ku weyddiio oo kugu yidhaahdo, Markhaatifurka iyo qaynuunnadaa iyo xukummada uu Rabbiga Ilaaheenna ahu idinku amray micnahooda waa mayax? **21** Markaas waxaad wiilkaagu ku tidhaahdaa, Annagu Fircoo baannu addoommo ugu ahaan jirnay dalka Masar, markaasaa Rabbigu Masar nagaga soo bixiyet gacan xoog badan, **22** oo Rabbigu annago u jeedna ayuu Masar iyo Fircoo iyo reerkiisi oo dhan ku sameeyey calaamooyin iyo yaabab waaweyn oo adadag. **23** Oo halkaas wuu naga soo bixiyet inuu na keeno oo na siyo dalkii uu ugu dhaartay awowayaasheen. **24** Oo Rabbigu waa nagu amray inaannu samayno qaynuunnadan oo dhan oo aannu wanaaggayaga aawadiis weligayo uga cabsanno Rabbiga Ilaaheyaga ah, inuu nolosha noogu daayo siday maanta tahay. **25** Oo waxay inoo ahaanaysaa qaaniimo haddaynu dhawrnio oo aynu amarkan oo dhan ku samayno Rabbiga Ilaaheenna ah hortiisa, siduu inoogu amray.

7 Markii Rabbiga Ilaaheenna ahu idin geeyo dalka aad ugu socotaan inaad hantidaan, oo uu hortiinna ka eryo quruumo badan oo ah reer Xeed, iyo reer Girgaash, iyo reer Amor, iyo reer Kancaan, iyo reer Feris, iyo reer Xiwi, iyo reer Yebuu, kuwaasoo ah toddoba quruumood oo idinka weyn oo idinka xoog badan, **2** oo markii Rabbiga Ilaaheenna ahu iyaga gacanta idini soo geliyo, oo aad iyaga laysaan, markaas waa inaad iyaga dhammaantood wada baabbi'saan. Waa inaydaan axdi la dhigan, oo aydaan u naxariisan innaba. **3** Oo idinka iyo iyaga yuusan guur idin dhex marin, oo gabadhiinna wiilkiisa ha siinina, wiilkiinna gabadhiisana ha u guurinina. **4** Waayo, isagu wuxuu wiilkiinna ka leexin doonaa aniga lasocodkayga inay iyagu u adeegaan ilaahey kale, sidaas daraaddeed Rabbiga cadhadisu aad bay idinki kululaa doontaa, markaasuu haddiiba idin baabbi'in doonaa. **5** Laakiinse iyaga waa inaad sidan kula macaamilootaan, meelahooda allabariga waa inaad dumisaan, oo aad tiirkoodana burburisaan, oo aad geedahooda Asheerahna gooyaan, oo aad sanamyadooda xardhanna gubtaan. **6** Waayo, waxaad Rabbiga Ilaaheenna ahu u tiihiin dad quduus ah, oo Rabbiga Ilaaheenna ahu wuxuu idin doortay inaad ahaataan dad hanti isaga uga ah dadyowga dhulka jooga oo dhan. **7** Badnaan aad dadadka kale ka badan tiihi Rabbigu idinma jeelaan oo idinma dooran saas aawadeed, waayo, idinka dadyowga oo dhan waad ugu wada yaraydeen, **8** laakiinse Rabbigu wuu idin jecel yahay, oo wuxuu doonayaa inuu ofiyo dhaarti uu awowayaashiin ugu dhaartay, oo sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu idinku soo bixiyet gacan xoog badan, oo wuxuu idinka soo furtay gurigii addoonsiga iyo boqorkii Masar oo Fircoo ahaa gacantiisi. **9** Haddaba bad ogaada in Rabbiga Ilaaheenna ahu Ilah yahay, oo isagu yahay Ilaha aaminka ah oo axdiga dhawra, oo tan iyo kun qarni u naxarista kuwa isaga jecel oo amarkisa xajjya. **10** Oo kuwa isaga necebna si uu u baabbi'yo ayuu abaalgudkuoda toos u mariyya; ka raajin maayo kii isaga neceb ee abaalgudkuisa haddiiba toos buu u marinayaa. **11** Haddaba waa inaad dhawrtaan amarka iyo qaynuunnadaa iyo xukummada aad maanta idinku amray inaad yeeshan. **12** Xukummadaas haddaad maqashaan oo aad xajisaan oo aad samaysaan aaya Rabbiga Ilaaheenna ahu idin xajin doonaa axdigii iyo naxaristii uu awowayaashiin ugu dhaartay, **13** wuuna idin jeelaan doonaa oo idin barakayn doonaa oo idin tarmin doonaa, oo weliba wuxuu kaloo barakayn doonaa midhaha jidhkiinna iyo midhaha dhulkiinna oo ah hadhuudhiinna iyo khamrigiinna iyo saliddiinna iyo taranka lo'diinna iyo ubadka idhiinna, dhammaan wuxuuna ku barakayn doonaa dalkii uu awowayaashiin ugu dhaartay inuu idin siinayo. **14** Oo dadyowga oo dhan waad ka barako badnaan doontaan, oo idinka iyo xoolihiinna toona lab iyo dhaddigba laguma

arki doono madhalays. **15** Oo Rabbigu wuxuu idinka qaadi doonaa cudur kasta, oo isagu idinku ridi maayo cudurraadii Masar oo xunxumaa oo aad tiiqin midnaba, laakiinse kulligood wuxuu ku wada ridi doonaa kuwa idin neceb oo dhan. **16** Oo waa inaad wada baabbi'isaan dadyowga Rabbiga Ilaahiinna ahu gacanta idii so gelin doono, oo waa inaydaan iyaga u nixin, oo ilaahyadoodana waa inaydaan u adeegin, maxaa yeelay, taasu dabin bay idii noqonaysaa. **17** Oo haddaad qalbiga iska tidhaahdaan, Quruumahanu way naga badan yihiin haddaba bal sidee baannu iyaga u hanti tiri karnaa? **18** Waa inaydaan ka cabsan, oo waa inaad aad u xusuusataan wixii Rabbiga Ilaahiinna ahu ku sameeyey Fircoo iyo dalkii Masar oo dhan. **19** Xusuusta jirrabyadii waaweynnaa oo aad aragteen, iyo calaamooyinkii, iyo yaababkii, iyo gacantii xoogga badhayd, iyo cududdii fidsanayd ee uu Rabbiga Ilaahiinna ahu idinku soo bixiyey, oo sidaasoo kalaa Rabbiga Ilaahiinna ahu ku wada samayn doonaa dadyowga aad ka cabsanaysaan oo dhan. **20** Oo weliba Rabbiga Ilaahiinna ahu wuxuu iyaga dhexdooda u soo diri doonaa xoon ilamaa inta ka hadhay oo dhuumataay ahortiinna ka wada baabba'aan. **21** Waa inaydaan iyaga ka baqin, waayo, Rabbiga Ilaahiinna ahu dhexdiinuu joogaa, oo isagu waa Ilaha weyn oo laga cabsado aad iyo aad. **22** Oo Rabbiga Ilaahiinna ahu quruumahaas aayar ayuu hortiinna uga eryi doonaa. Oo waa inaydaan iyaga mar qudhaa baabbi'in si an dugaagga duurku idinku badan. **23** Laakiinse Rabbiga Ilaahiinna ahu gacantiinuu soo gelin doonaa, oo jeeray wada baabba'aan wuxuu idiinkaga nixin doonaa naxdin weyn. **24** Oo boqorradooda wuxuu soo gelin doonaa gacantiinna, oo magacooda waa inaad ka baabbi'isaan inta samada ka hoosaysa, oo ninnaba ma awoodi doono inuu hortiinna istaago jeeraad iyaga wada baabbi'isaan. **25** Oo sanamyada xardhan oo ilaahyadooda waa inaad gubtaan, oo aydaan damcin lacagta iyo dahabka korkooda saaran, hana qaadanina, yeydnan siriq ku dhicine, waayo, taasu waxay Rabbiga Ilaahiinna ah u tahay karaahiy. **26** Gurigiihnana waa inaydaan soo gelin wax karaahiy ah, si aydaan sideeda oo kale wax xaaraan ah u noqon. Waa inaad kulligood ka yaqyaqsataan oo aad iyo aad u nadcaan, maxaa yeelay, waxaasuu waa xaaraan.

8 Oo amarka aan maanta idinku amrayo oo dhan waa inaad wada samaysaan si aad u noolaataan oo u tarantaan oo aad u gashaan oo u hantidaan dalkii Rabbigu ugu dhaartay awowayaashiin. **2** Oo waa inaad xusuusataan jidkii uu Rabbiga Ilaahiinna ahu afartankan sannadood idinku soo dhex mariyey cidladii, si uu idii hoosaysiyyo oo idii tijaabiyo si uu u ogaado wixii qalbigiinna ku jiray, bal inaad amarradiisa xajinaysaan iyo in kale. **3** Wuu idin hoosaysiyyey, oo gaajuu idinku riday, oo wuxuu idinku quidiyey maanna aydaan aqoon oo awowayaashiinna ayan aqoon, inuu idin ogeysiyyo inaan dadku kibis oo keliya ku noolaan, laakiinse uu dadku eray walba oo afka Rabbiga ka soo baxa ku noolaado. **4** Oo afartankan sannadood dharkiinnii aad qabteen idinkama duugobin oo cagijiinnuna marna ma bararin. **5** Oo waa inaad qalbigiinna kaga fikirtaan in Rabbigu idin edbijo sida nin wiiliiska u edbijo. **6** Oo waa inaad xajisaan amarrada Rabbiga Ilaahiinna ah inaad jihadkiisa ku socotaan oo aad isaga ka cabsataan. **7** Waayo, Rabbiga Ilaahiinna ahu wuxuu idin keenayaa dal wanaagsan oo ah dal ay ka buuxaan durdurro biyo ah, iyo ilo, iyo biyo mool dheer oo ka soo baxaya dooxooyin iyo buuro. **8** Waa dal ay ka buuxaan sarreen iyo shacir, iyo geedo canab ah iyo geedo berde ah, iyo rummaan, oo waa dal ay ka buuxaan saliidsaytuun iyo malab, **9** oo waa dal aad waayitaanla'aan kibis kaga cunaysaan oo aydaan waxba uga baahnayn, waa dal dhagaxyadiisu ay bir yihiin, oo aad buurihiisana naxaas ka qodan doontaan. **10** Oo intaada wax cuntaan ayaad dhergi doontaan, oo markaasaad Rabbiga

Ilaahiinna ah ugu mahadnaqi doontaan dalka wanaagsan oo uu idin idiyey. **11** Digtoonaada, waaba intaasoo aad Rabbiga Ilaahiinna ah illowdaan markaad xajin weydaan amarradiisa iyo xukummadiisa iyo qaynuunnadiisa, oo aan maanta idinku amrayo, **12** oo markaad wax cuntaan oo aad dhergeetaan, oo aad guryo wanaagsan dhisataan oo aad degtaan, **13** oo lo'diinna iyo idhiinna ay tarmaan, oo facagtinna iyo dahabkiinnuna ay bataan, oo waxaadd hasataan oo dhammuna ay tarmaan, **14** uu qalbigiinna kor u kacaa oo aad illowdaan Rabbiga Ilaahiinna ah oo idinka soo bixiyey dalkii Masar iyo gurigii addoonsiga. **15** Isagaa idin soo dhex mariyey cidladii weynayd oo cabsida badnayd oo ay ka buuxeen abeesooyin qaniinyo kulul iyo hangarallayaal, oo ahaa dhul ommane ah oo aan biyo lahayn, oo dhagaxmadowgii ayuu biyo idinka soo bixiyey. **16** Oo intaada cidladii joogtay ayuu idinku quidiyey maanna aan awowayaashiinna aqoon. Waxaas oo dhan wuxuu u sameeyey si uu idii hoosaysiyo oo idii tijaabiyo, si uu ugu dambaystiihna wanaag idinku sameeyo, **17** waaba intaasoo aad qalbiga iska tidhaahdaan, Xooggaya iyo itaalka gacantayada ayaannu maalkan ku helnay. **18** Laakiinse waa inaad xusuusataan Rabbiga Ilaahiinna ah, waayo, kan xoogga aad maalka ku heshaa idin siyyaa waa isaga, inuu adkeeyo axdigii uu awowayaashiin ugu dhaartay, siday maanta tahay. **19** Oo haddaad Rabbiga Ilaahiinna ah illowdaan oo aad ilahaayo kale raacdaan oo u adeegtaan oo caabuddaan, hubaal waxaan maanta idin markhaati furayaa inaad baabba'aysaan. **20** Sidii quruumihiib Rabbigu hortiinna ka baabbi'iyey oo kale ayaad idinkuna baabba'aysaan, maxaa yeelay, waad diiddeen inaad codkii Rabbiga Ilaahiinna ah maqashaan.

9 Reer binu Israa'iilow, maqla, maanta waa inaad Webi Urdun ka gudubtaan inaad gashaan oo hantidaan quruumo idinka waaweyn oo idinka sii xoog badan iyo magaaloojin waaweyn oo deyrkoodu samada ku tolan yahay, **2** oo dadkoodu yihiin dad waaweyn oo dhaadheer oo ah reer Canaaq, oo aad taqaanaan oo aad maqasheen in la yidhi, Bal yaa reer Canaaq hor istaagi kara? **3** Haddaba bal maanta ogaada in Rabbiga Ilaahiinna ahu yahay kan hortiin gudbaya isagoo ah sida dab wax baabbi'ya. Iyaga wuu baabbi'in doonaa oo hortiinuu ku soo ridi doonaa, oo sidaasaad u eryi doontaan oo aad haddiba baabbi'in doontaan, siduu Rabbigu idii sheegay. **4** Markii Rabbiga Ilaahiinna ahu iyaga idinka hor eryo ka dib, qalbiga ha iska odhanina, Xaqnimadayaada aawadeed ayaa Rabbigu dalkan noo keenay inaannu hantinno, waayo, Rabbigu wuxuu quruumahaas idinka hor erya waa sharkoodii aawadiis. **5** Oo xaqnimadiinna iyo qummananta qalbigiinna midna kuma aydaan hantiyin dalkooda, laakiinse Rabbiga Ilaahiinna ahu quruumahaas sharkoodii aawadiis ayuu idinka hor eryayaa, iyo in Rabbigu sii adkeeyo eraygii ugu ugu dhaartay awowayaashiin oo ahaa Ibraahim iyo Isxaaq iyo Yacquub. **6** Haddaba ogadaa inuusan Rabbiga Ilaahiinna ahu dalkan wanaagsan idii siinayn inaad hantidaan xaqnimadiinna aawadeed, waayo, waxaad tihiin dad madax adag. **7** Bal xusuutaa oo ha illoobina sidaad Rabbiga Ilaahiinna ah uga xanaajiseen markaad cidladii joogteen. Oo tan iyo maalintii aad dalkii Masar ka soo badxeen iyo ilamaa aad halkaan timaadeen Rabbigaaqd ku caasiyoobayseen. **8** Oo weliba markaad Xoreeb joogteenna Rabbiga waad ka xanaajiseen, markaasaa Rabbigu idii cadhooday oo wuxuu damcay inuu idin baabbi'yo. **9** Oo markaan buurta fuulay inaan soo helo looxyadiid dhagaxa ahaa, kuwaasoo ahaa looxyadiid uu ku qornaa axdigii Rabbigu idinla dhigtag, markaasaan buurta joogay afartan maalmood iyo afartan habeen, oo intaasna baadna ma cunin biyana ma cabbin. **10** Markaasaa Rabbigu wuxuu ii soo dhiibay labadii loox oo dhagaxa ahayd oo lagu qoray fartiil Ilaah, oo waxaa ku qornaa kulli erayadiid uu Rabbigu maalintii shirkia idinkagala hadlay dabka dhexdiisa isagoo

buurta jooga. **11** Afartan maalmood iyo afartan habeen ka dib ayaa Rabbigu i soo siiyey labadii loox oo dhagaxa ahayd, kuwaasoo ahaa looxyadii axdiga. **12** Markaasaan Rabbigu wuxuu igu yidhi, Kac oo halkan dhaqso uga deg, waayo, dadkii aad dalkii Masar ka soo bixisay way iskharriveen, oo haddiba way ka leexdeen jidkiin ku amray, oo waxay samaysteen sanam la shubay. **13** Oo weliba waxaa kaloo Rabbigu iguла hadlay oo igu yidhi, Anigu dadkan waan arkay oo bal eeg waa dad madax adag, **14** haddaba iska kay daa, aan baabbi'iyeey, oo aan magacooda samada hoosteeda ka tiree, oo waxaan adiga kaa dhigi doonaa quruun iyaga ka xoog badan oo ka sii weyn. **15** Markaasaan jeestay oo buurtii hoos uga degay, oo buurtiina dab baa ka qaxmayay, oo labadii loox oo axdiguna waxay ku jireen labadayda gacmood. **16** Oo anna wax baan fiiriyey oo waxaan arkay inaad ku dembaabteen Rabbiga Ilaaifiinna ah, oo waxaad samaysateen weyl dahab la shubay ah, oo haddiba gees baad uga leexateen jidkiin Rabbigu idinku amray. **17** Markaasaan qaaday labadii loox, oo labadaydi gacmood ayaan ka tuuray oo indhiifiinna hortooda ku jejebiyey. **18** Markaasaan Rabbiga hortiisa ku dhacay oo joogay afartan maalmood iyo afartan habeen sidii markii hore, oo anigu baadna ma curin, biyana ma cabbin, maxaa yeelay, sababtu waa dembigiinnii aad dembaabteen oo dhan, markaad samayseen wax Rabbiga hortiisa shar ku ahaa, oo aad isaga kaga xanaajiseen. **19** Maxaa yeelay, waan ka cabsday cadhadii iyo xanaaqii kululaa oo Rabbigu dhifray oo uu damcay inuu idinku baabbi'iyo. Laakiinse Rabbigu markaasna wuu i maqlay. **20** Oo Rabbigu Haaruunna aad buu ugu cadhooday, oo wuxuu damcay inuu isaga baabbi'iyo, laakiinse anigu Haaruunna isla markaasaan Rabbiga u baryay. **21** Markaasaan qaaday dembigiinnii ahaa weyshii aad samaysateen, waanan gubay oo ku dul joogjoogsaday oo daqijiiyey, ilaa ay sida boodhka oo kale noqotay, oo boodhkeediina waxaan ku shubay durdurka buruta ka soo dega. **22** Oo waxaad kaloo Rabbiga ka cadhaysiiseen markaad Tabceeraah joogteen, iyo markaad Masaah joogteen, iyo markaad Qibrood Xataawah joogteen. **23** Oo markii Rabbigu Qaadeesh Barneeca idinka diray oo uu idinku yidhi, Taga oo hantiyu dalkaan idin siiyey, waad ku caasiyowdeen amarkii Rabbiga Ilaaifiinna ah, mana aydaan rumaysan, codkiisina ma aydaan dhegaysan. **24** Tan iyo maalintii aan idin bartay caasiyin baad Rabbiga ku ahaydeen. **25** Oo sidaas daraaddeed ayaan Rabbiga hortiisa ku dhacay, oo afartan maalmood iyo afartan habeen ayaan hortiisa joogay, maxaa yeelay, Rabbigaa yidhi, lyagaan baabbi'inaya. **26** Markaasaan Rabbiga baryay oo waxaan ku idhi, Sayidow, Ilaaishow, ha baabbi'in dadka dhaxalkaaga ah oo aad weynaantaadaa ku soo furatay, oo aad gacantaada xoogga badan dalkii Masar kaga soo bixisay. **27** Bal xusuuso addoommadaadii Ibraahim, iyo Isxaaq, iyo Yacquub, oo ha fiirin dadkan madax adkaantooda ama xumaantooda amase dembigooda, **28** waaba intaasoo dadkii aad dalkoodii naga soo bixisay yidhaahdaa, Rabbigu ma u awoodin inuu iyaga geeyo dalkii uu u ballanqaaday, oo nacaybkii uu iyaga u qabay aawadiis ayuu u bixiyey si uu cidlada ugu laayo. **29** Laakiin iyagu waa dadkaagiil iyo dhaxalkaagiil aad xoogaaga weyn iyo cududdaada fidsan ku soo bixisay.

10 Markaasaan Rabbigu wuxuu igu yidhi, Wuxaad soo qortaa laba loox oo dhagax ah oo kuwii hore u eg, oo buurtii igu kaalay, oo waxaad kaloo samaysataa sanduuq qori ah. **2** Oo looxyada waxaan ku qori doonaa erayadii ku yiil looxyadii hore oo aad jebisay, oo markaas waa inaad sanduuqa ku dhex riddaa. **3** Sidaas daraaddeed waxaan sanduuq ka sameeyey qori qudhac, oo waxaan soo qoray laba loox oo dhagax ah oo u eg kuwii hore, markaasaan buurta fulay anigoo labadii loox gacmaha ku sida. **4** Oo isna wuxuu looxyadii ku qoray qorniinkii kuwii hore ku yiil oo kale, kaasoo ahaa

tobankii qaynuun oo Rabbigu maalintii shirkha idinkagalaa hadlay dabka dhexdiisa isagoo buurta jooga, markaasaan Rabbigu iyaggi i siiyey. **5** Oo markaasaan jeestay oo buurtii ka soo degay, oo looxyadiina waxaan ku dhex riday sanduuqii aan sameeyey, oo halkaasay ku jiraan, sidii Rabbigu igu amray. **6** (Markaasaay reer binu Israa'iil Bi'irod Bini Yacaqaan ka guureen, oo waxay u kaceen Mooseerah, oo halkaasaa Haaruun ku dhintay, oo halkaasaa lagu aasay, oo meeshiisi shuqulkiin wadaadnimada waxaa ka adeegay wiiliiksiis Elecaasaar. **7** Oo halkaasaa waxay uga guureen Gudgodaah, oo waxay Gudgodaahna uga guureen Yaatbaataah oo ah dal leh durdurro biyo ah. **8** Oo waagaas ayaa Rabbigu qabiilkii reer Laawi u soocay inay sanduuqa axdiga Rabbiga qaadaan, iyo inay Rabbiga hortiisa istaagaan oo ay isaga u adeegaan, iyo inay magiciisa ku duceeyaan, ilaa maantadan la joogo. **9** Oo sidaas daraaddeed Laawi walaalihiis lama laha qayb iyo dhaxal toona, dhaxalkiisa waxaa ah Rabbiga sidii Rabbiga Ilaaifiinna ahu ku yidhi.) **10** Oo anna sidii markii hore ayaan buurta joogay afartan maalmood iyo afartan habeen, oo Rabbigu markaasna wuu i maqlay, oo Rabbigu inuu idin baabbi'iyo ma uu jeclany. **11** Markaasaan Rabbigu igu yidhi, Kac, oo dadka hor mar, oo iyana way geli doonaan oo hantiyu doonaan dalkii aan ugu dhaartay awowayaashood inaan iyaga siinayo. **12** Hadda reer binu Israa'iilow, bal maxaa Rabbiga Ilaaifiinna ah idinka doonayaa, inaad Rabbiga Ilaaifiinna ah ka cabsataan, oo aad jidadiiisa oo dhan ku socotaan, oo aad isaga jeclaataan, oo aad Rabbiga Ilaaifiinna ah ugu adeegtaan qalbigiinnaa oo dhan iyo naftiinna oo dhan, **13** oo aad xajisaan Rabbiga amarradiisa iyo qaynuunnadiisa aan maanta idiinku amrayo wanaaggiiinna awadiis mooyaane? **14** Bal eega, Rabbiga Ilaaifiinna ah ayaa iska leh samada, iyo samada samooyinka, iyo dhulka, iyo waxa ku jira oo dhanba. **15** Oo waxaa kelyahoo Rabbigu ku farxay inuu awowayaashiin jeclaado, oo farcankoodii iyaga ka dambeeyeyna wuu doortay, kuwaasoo ah idinka ee uu dadiyowga oo dhan ka dhex doortay siday maantadan tahay. **16** Haddaba sida jidhka loo gudo isaga jara xumaanta qalbigiinnaa, oo mar dambe ha sii madax adkaanina. **17** Maxaa yeelay, Rabbiga Ilaaifiinna ahu waa Ilaaifiinna ahilaahyada, iyo Sayidkiin sayidaya, oo isagu waa Ilaaifiinna ah oo xogga badan oo laga cabsado oo aan dadka u kala eexan, laaluushna qaadan. **18** Wuxuu u garsooraa agoontaa iyo carmalka, shisheeyhana wuu jecel yahay, wuxuuna siyyaa dhar iyo dhuuni. **19** Haddaba sidaas daraaddeed idinku shisheeyaha jeclaado, maxaa yeelay, idinba shisheeyayaal baad ku ahaydeen dalkii Masar. **20** Oo waa inaad Rabbiga Ilaaifiinna ah ka cabsataan, oo aad u adeegtaan, waana inaad ku dhetgaan oo aad magiciisana ku dhaaraataan. **21** Isagu waa ammaantiinii, oo isagu waa Ilaaifiinii idii sameeyey waxyaalihii waaweynna oo cabsida lahaa oo aad indhaha ku aragteen. **22** Awowayaashiin markay Masar u dhaadhaceen waxay ahaayeen toddobaatan qof, haatanse Rabbiga Ilaaifiinna ahu wuxuu tiradiinna ka dhigay sida xiddigaha samada oo kale.

11 Haddaba sidaas daraaddeed waa inaad jeclaataan Rabbiga Ilaaifiinna ah, oo waa inaad had iyo goor dhawtaan waxa loo dhawri lahaa, iyo qaynuunnadiisa, iyo xukummadiisa iyo amarradiisaba. **2** Oo bal idinku maanta ogaaada, waayo, la hadli maayo carruurtiinna aan aqoon oo aan arkin Rabbiga Ilaaifiinna ah edbintiisa, iyo weynantiisa, iyo gacantiisa xoogga badan, iyo cududdiisa fidsan, **3** iyo calaamooyinkiisa, iyo shuqulladiisii uu ku dhex sameeyey Masar oo uu ku sameeyey boqorkii Masar oo Fircoo ahaa iyo dalkiisii oo dhan, **4** iyo wixii uu ku sameeyey ciidankii Masar, iyo fardahoodii, iyo gaadhifardoodkoodii, iyo siduu iyaga ugu qarqiyeey bijiihi Badda Cas markay idin eryadeen, iyo siduu Rabbigu iyaggi iyo baabbi'iyeey ilamaa maantadan la joogo, **5** iyo wixii uu idinku sameeyey, markaad ciidladii

joogtay jeeraad meeshan timaadeen, **6** iyo wixii uu reer binu Israa'iil oo dhan dheddooda kaga sameeyey Daataan iyo Abiiraam oo ahaa ilma El'iab oo ahaa reer Ruubbeen, iyo sidii ciiddu afkeeda u kala qaadday oo ay u liqday iyagii, iyo reerahoodii, iyo teendhooyinkoodiil, iyo wax alla wixii noolaa oo iyaga raacay, **7** laakiinse idinka indhihiinuu way arkeen shuqalkii weynaa oo Rabbigu sameeyey oo dhan, **8** Haddaba sidaas daraaddeed waa inaad xajisaan amarkan maanta idinku amrayo oo dhan si aad u xoogaysataan oo aad u gashaan oo u hantidaan dalka aad ugu gudbaysaan inaad hantidaan, **9** iyo in cimrigiinuu ku dheeraado dalkii Rabbigu ugu dhaartay awowayaashiin inuu siinayo iyaga iyo farcankooda, kaasoo ah dal caano iyo malab la barwaqaqsan. **10** Maxaa yeelay, dalka aad ugu gudbaysaan inaad hantidaan ma aha sidii dalkii Masar oo aad ka soo baxdeen ee aad abuurkiinna ku abururteen oo aad cagiihinna ku waraabiseen sidii beer khudaareed, **11** laakiinse dalka aad ugu gudbaysaan inaad hantidaan waa dal leh buuro iyo dooxooyin, oo wuxuu biyaha ka cabbaa roobka samada, **12** oo waa dal Rabbiga Ilaahiinna ahu uu xannaaneeyo, waayo, Rabbiga Ilaahiinna ah indhihiisa ayaa fiiriya tan iyo sannadda bilowgeeda iyo xataas sannadda dabaadigeeda. **13** Oo haddaad aad u dhegaysataan amarrada aan maanta idinku amrayo oo ah inaad Rabbiga Ilaahiinna ah jeclaataan oo aad isaga ugu adeegtaan qalbigiinna oo dhan iyo naftiinna oo dhan, **14** de markaas dalkiinna roobka waxaan siin doonaa xilligisa kaas oo ah roobka hore iyo roobka dambe, inaad soo urursataan hadhuudhkiinna, iyo khamrigiinna, iyo saliddiinna. **15** Oo berrimmadiinnaa waxaan ka buuxin doonaa doog ay koolhiinna daaqaan, oo idinkuna wax baad cuni doontaan, waadna dhergi doontaan. **16** Haddaba digtoonaada, waaba intaasoo uu qalbigiinnu idin kхиаaneeyaa, oo aad gees u leexataan oo ilaahyo kale u adeegtaan oo caabuddaan, **17** oo markaas cadhada Rabbigu idinku kululataa, oo uu samada idinka xidhaa, si aad roob u weydaan, oo uu dhulku midho soo bixin waayo, oo aad haddiiba uga baabba'daan dalka wanaagsan oo Rabbigu idin siinayo. **18** Haddaba erayadaydaan waa inaad gelisaan qalbigiinna iyo naftiinna, oo waa inaad calaarmad ahaan gacanta ugu xidhataan, waxayna idhiin ahaan doonaan wax indhihiinna dhexdooda ka laalaada. **19** Oo waa inaad iyaga carruutiinna bartaan, idinkoo ku sheekysta markaad guriijiinna dhex fadhiidaan, iyo markaad jidka martaan, iyo markaad jiiftaan, iyo markaad sara joogtaanba. **20** Oo waa inaad iyaga ku qortaan tiirkarka albaabka guriijiinna iyo irdihiinnaba, **21** in cimrigiinna iyo cimriga carruutiinhabuu uu dalkii Rabbigu ugu dhaartay awowayaashiin ugu dheeraado sida cimriga samooyinka dhulka ka sarreeya. **22** Maxaa yeelay, haddaad aad u xajisaan kulli amarkan aan idinku amrayo oo dhan inaad yeeshan, kaasoo ah inaad Rabbiga Ilaahiinna ah jeclaataan, oo aad jidadiisa oo dhan ku socotaan, oo aad isaga ku hadhaan, **23** markaasuu Rabbigu hortiinna ka wada eryi doonaa quruumahaas oo dhan, oo waxaad hantiyi doontaan quruumo idinka badan oo idinka xoog weyn. **24** Oo meal kasta oo aad tagta dhigtaanba idinkaa iska yeelan doona, tan iyo cidlada iyo ilaa Lubnaan iyo ilaa webiga, kaasoo ah Webi Yufraad, iyo xataa ilaa badda galbeed. **25** Oo ninhaba ma awoodi doono inuu idin hor istaago, oo Rabbiga Ilaahiinna ah wuxuu dalkii aad cag marin doontaan oo dhan saari doonaa cabsidinna iyo naxdintiinna, siduu idhiin sheegay. **26** Bal eega, maanta waxaan idin hor dhigayaa khabar iyo habaar, **27** barakada waxaad helaysaan haddaad degaysataan amarrada Rabbiga Ilaahiinna ah oo aan maanta idinku amrayo, **28** habaarkuna wuxuu idinku dhacayaa haddaydnan degaysan amarrada Rabbiga Ilaahiinna ah, laakiin aad gees uga leexataan jidka aan maanta idinku amrayo, oo aad ilaahyo kale oo ayndan aqoon raacdaan. **29** Oo markii Rabbiga Ilaahiinna ahu idin geeyo dalka aad ugu gudbaysaan inaad hantidaan, barakada waa inaad

kaga dhawaaqdaan Buur Gerisiim, habaarkana waa inaad kaga dhawaaqdaan Buur Ceebaal. **30** War sow iyagu kama shisheeyaa Webi Urdun xagga jidka dambo oo qorrax-u-dhaca, oo ah dalka reer Kancaanka Caraabaah deggan, oo ka soo hor jeedda Gilgaal, oo ku dhinac yaal geedaha Moreh? **31** Waayo, waxaad ka gudubtaan Webi Urdun inaad gashaan oo hantidaan dalkii Rabbiga Ilaahiinna ahu uu idin siinayo, waadna hantiyi doontaan oo dhex degi doontaan. **32** Oo waa inaad dhawtaan oo wada yeeshan qaynuunnada iyo xukummada aan maanta idin hor dhigayo oo dhan.

12 Kuwanu waa qaynuunnada iyo xukummada ay tahay inaad dhawtaan oo aad ku dhex yeeshan dalkii Rabbiga Ilaaha awowayaashiin ahu uu idin siinayo inaad hantidaan intaad dhulka ku nooshiihiin oo dhan. **2** Oo idinku hubaal waa inaad wada baabbi'isaan meelaha ay quruumaha aad hantiyi doontaan ilaahyadooda ugu adeegi jireen oo dhan, meelahaas oo ah kuwa buuraha dhaadheer ku kor yaal, iyo kuwa kuraha ku yaal, iyo kuwa geed kastoo dheer oo doog ah ku hoos yaal. **3** Oo waa inaad meelahooda allabariga dumisaan, oo aad tiirkoodana wada burburisaan, oo aad geedahooda Asheeraahna gubtaan, oo sanamyada xardhan oo ilaahyadoodaana waa inaad jartaan, oo magacoodana waa inaad meeshaas ka baabbi'isaan. **4** Waa inaydaan Rabbiga Ilaahiinna ah saas ku samayn. **5** Laakiinse meesha Rabbiga Ilaahiinna ahu uu qabiilooyinkiinna oo dhan ka dooranayo inuu magicisa halkaas dhigo, taasoo ah rugtiisa, waa inaad doontaan, oo halkaas waa inaad timaadaan. **6** Oo waa inaad halkaas keentaan qurbaannadiinna la gubo, iyo allabayadiinna, iyo meal tobnaadyadiinna, iyo qurbaanka aad gacanta sare ugu qaaddaan, iyo waxyaalaha aad nidartaa, iyo qurbaannada aad ikhtiyaarka u bixisaan, iyo curadyada lo'lriinna iyo adhigiiinna. **7** Oo waxyaalahaas waa inaad halkaas ku cuntaan Rabbiga Ilaahiinna ah hortiisa, oo wax alla wixii aad gacanta ku qabataan oo uu Rabbiga Ilaahiinna ahu idinku barakeeyey waa inaad ku faraxdaan idinka iyo reerihiinna. **8** Oo waa inaydaan samayn waxyaalaha aynu maanta halkan ku samaynayno oo dhan kuwaas oo ah waxa nin walba la qumman, **9** waayo, idinku weli ma aydaan gaadhin nasashada iyo dhaxalka uu Rabbiga Ilaahiinna ahu idin siinayo. **10** Laakiinse markaad Webi Urdun ka gudubtaan oo aad degtaan dalka Rabbiga Ilaahiinna ahu idin dhaxalsiinayo, oo uu idinka nasiyo cadaawayaaashiinna idinku wareegsan oo dhan, si aad ammaan ugu degganaataan, **11** de markaas meesha Rabbiga Ilaahiinna ahu uu u dooranayo in magicisu ku jiro waa inaad wada keentaan wixii aan idinku amrayo oo dhan, kuwaas oo ah qurbaannadiinna la gubo, iyo allabayadiinna, iyo meal tobnaadyadiinna, iyo qurbaanka aad gacanta sare ugu qaaddaan, iyo wax walba oo wanaagsan oo aad Rabbiga Ilaahiinna aad nidartaa. **12** Oo Rabbiga Ilaahiinna ah hortiisa waa inaad ku faraxdaan, idinka iyo wiilashiihna, iyo gabdhiihinna, iyo addoommadiinna lab, iyo addoommadiinna dhaddig, iyo ka reer Laawi oo ku jira irdihiinna, maxaa yeelay, isagu idinlama laha qayb iyo dhaxal toona. **13** Digtoonaada, oo qurbaannadiinna la gubo ha ku bixinina meal alla meeshii aad aragtaanba, **14** laakiinse qurbaannadiinna la gubo waa inaad ku bixisaan meesha Rabbigu ka dhex dooranayo qabiilooyinkiinna middood, oo halkaas waa inaad ku wada yeeshan waxaan idinku amrayo oo dhan. **15** Laakiinse waa idhiin bannaan tahay inaad wax qalataan oo aad irdihiinna gudahooda hilib ku cuntaan in alla intii naftiinno doonayso sida ay tahay barakadii uu Rabbiga Ilaahiinna ahu idin siiyey, oo qofkii daahir ah iyo qofkii aan daahir ahaynuba way u cuni karaan, sida cawsha iyo deerada loo cuno. **16** Laakiinse waa inaydaan dhiigga cunin, waxaadse dhulka ugu daadisaan sida biyo oo kale. **17** Laakiin idhiimna bannaanaa inaad irdihiinna gudahooda ku cuntaan meal tobnaadka hadhuudhkiinna,

ama kan khamrigiinna, ama kan saliiddiinna, ama curadyada lo'diinna iyo adhigiienna, ama wax alla wixii aad nidartaan, amase qurbaannada aad iktiyarkiinna u bixisaan, amase qurbaanka aad gacanta sare ugu qaaddaan, **18** laakiinse iyaga waa inaad ku cuntaan Rabbiga Ilaahiinna ah hortiisa taasoo ah meesha Rabbiga Ilaahiinna ahu dooranayo. Midkiin kasta iyo wiiliiska iyo gabadhiisa, iyo addoonkiisa iyo addontoisa, iyo ka reer Laawi oo irdihiisa ku jira, meeshaas ha ku cuneen, oo idinkoo Rabbiga hor jooga waa inaad ku faraxdaan wax alla wixii aad gacanta ku qabataanba. **19** Haddaba digtoonaada, oo reer Laawi ha dayrinina in alla intaad dalkinna ku nooshihiin oo dhan. **20** Markii Rabbiga Ilaahiinna ahu uu soohdintiinna u ballaadhiyo siduu idin ballanqaaday, oo aad tidhaahdaan, Wawaannu doonaynaa inaan hilib cuno, sababtoo ah nafsaddiinna oo doonaysa inay hilib cunto, markaas way idin bannaan tahay inaad hilib cuntaan in alla inta nafsaddiinna doonayso. **21** Haddii meesha Rabbiga Ilaahiinna ahu uu u dooranayo inuu magiciisa dhigo ay idinka fog tahay, markaas waa inaad lo'diinna iyo adhigiienna uu Rabbigu idin siiyey wax uga qalataan sida aan idinku amray, oo waa inaad irdihiinna geduhooda ku cuntaan in alla inta nafsaddiinna doonayso. **22** Oo waxaad iyaga u cuntaan sida loo cuno cawsha iyo deerada, oo qofkii daahir ah iyo qofkii aan daahir ahaynuba isku si ha u cuneen. **23** Laakiinse waxaaa kelyiyahood hubsataan inaydaan dhiigga cunin, waayo, dhiigga waa nolosha, haddaba waa inaydaan cunin hilibka noloshiis la jirto. **24** Waa inaydaan dhiigga cunin, waxaadse dhulka ugu daadisaan sida biyo oo kale. **25** Waa inaydaan cunin, si aad u nabdoonaataan idinka iyo carruurtiinna idinka dampaysaba, markaad yeeshaan waxa ku qumman Rabbiga hortiisa. **26** Laakiinse waxyaaliihinna quduuska ah oo aad haysataan iyo waxyaaliihih aad nidartaanba waa inaad qaaddaan oo aad geysaan meesha Rabbigu dooranayo, **27** oo waa inaad qurbaannadiinna la gubo, hilibka iyo dhiiggaba ku kor bixisaan meesha allabariga oo Rabbiga Ilaahiinna ah, oo allabarigiienna dhiiggiisana waa in lagu shubo meesha allabariga oo Rabbiga Ilaahiinna ah, hilibkase waa inaad cuntaan. **28** Dhawra oo dhegaysata erayadan aad idinku amray oo dhan, si aad idinka iyo carruurtiinna idinka dampaysaba weligiin u nabdoonaataan, markaad yeeshaan waxa wanaagsan oo ku qumman Rabbiga Ilaahiinna ah hortiisa. **29** Markii Rabbiga Ilaahiinna ahu hortiinna kada wado gooyoq quruumaha aad ugu socotanaa inaad hantidaan, oo aad hantidaan ee aad dalkooda iska degtaan, **30** digtoonaada, yaan dabin laydinku qabsan si aad iyaga u raacdaan, markii iyaga hortiinna laga baabbi'iyo ka dib, oo ha haybsanina ilaahyadooda oo ha odhanina, War quruumahanu sidee bay ugu adeegaan ilaahyadooda? Annana sidaas oo kalaannu yeelanyaaye. **31** Waa inaydaan Rabbiga Ilaahiinna ah saas ku samayn, maxaa yeelay, wax kasta oo Rabbigu karahsado oo uu neceb yahay ayay iyagu ilaahyadooda ku sameeyaan, oo xataa wiilashooda iyo gabdhahooda bay u gubaan ilaahyadooda. **32** Oo wax alla wixii aad idinku amray waa inaad dhawrtan oo yeeshaan, waxna ha ku darina, waxna ha ka dhimina.

13 Hadduu dhexdiinna ka kaco nebi ama mid riyooyin ku riyooda, oo uu idin tuo calaamad ama yaab, **2** oo calaamadda amase yaabku haddu rumoobo oo la arko wixii uu idinkula hadlay isagoo leh, Ina keena aynu ilaahyo kale raacnee oo aynu iyaga u adeegnee kuwaas oo aydaan aqoonin, **3** waa inaydaan dhegaysan erayada nebigaas ama riyalowgaas, waayo, Rabbiga Ilaahiinna ahu wuu idin tijaabinaya inuu ogaado bal inaad Rabbiga Ilaahiinna ah ka jeceshihiin qalbigiinna oo dhan iyo naftiinna oo dhan iyo in kale. **4** Waa inaad Rabbiga Ilaahiinna ah raacdaan oo ka cabsataan, oo waa inaad amarradiisa xajisaan oo codkiisa addeedcaan, waana inaad isaga u adeegtaan oo ku hadhaan. **5** Oo nebigaas ama riyalowgaas waa in la

dilaa, maxaa yeelay, wuxuu ku hadlay wax ku caasinimo ah Rabbiga Ilaahiinna ah oo idinka soo bixiyey dalkii Masar oo idinka soo furtay gurigii addoonsiga, si uu idinka leexiyo jidki Rabbiga Ilaahiinna ahu idinku amray inaad ku sotocan. Oo sidaas waa inaad shar dhexdiinna uga saartaa. **6** Oo haddii walaalkaa oo ah wiilkii hooyadada, ama wiilkkaaga, ama gabadhaada, ama naagtaada laabta kaaga jiifta, ama saaxiibkaaga sida naftaada kula mid ahu uu si qarsoodi ah kugu sasabo oo uu ku yidhaahdo, Ina keen aynu u adeegno ilaahyo kale kuwaasoo aadan aqoon, adiga iyo awowayaashaa toona, **7** ee ah ilaahyada dadyowga hareerihinna ku wareegsan ha ahaadeen kuwa kuu dhow ama kuwa kaa fog ee jooga dunida geesteed iyo xataat iyo geesteeda kale, **8** kaas waa inaadan la heshiin, oo isaga ha dhegaysan, hana u nixin, hana u tudhin, hana qarin isaga, **9** laakiinse kaas hubaal waa inaad dishaa, oo gacantaadu ha ahaato tan ugu horraysa oo isaga disha, dabadeedna dadka oo dhammu ha u gacan qaadeen. **10** Oo waa inaad dhagxisaa si uu u dhinto, maxaa yeelay, wuxuu damcay inuu kaa fogeyo Rabbiga Ilaahaaga ah oo idinka soo bixiyey dalkii Masar iyo gurigii addoonsiga. **11** Oo reer binu Israa'iil oo dhammu way maqli doonaan, wayna cabsan doonaan, oo mar dambe ma ay samayn doonaan shar la mid ah sida kan idinku dhex jira oo kale. **12** Oo haddaad wax ka maqashaan mid ka mid ah magaalooyinka Rabbiga Ilaahiinna ahu idii siinayo inaad degtaan, **13** iyadoo la leeyahay, Dad waxmatarayaal ah baa dhexdiinna ka baxay oo waxay jiteen dadki magaaladooda degganaa, iyagoo leh, Ina keena oo aynu u adeegno ilaahyo kale, kuwaasoo aydaan aqoon, **14** markaas waa inaad weyddisaan oo baadhaan, oo aad iyo aad u haybisaan, oo bal eeg, haddii taasuu run tahay, oo ay tahay wax hubaal ah, in karaahiyada caynkaas ah dhexdiinna lagu sameeyey, **15** markaas dadka magaaladaas deggan hubaal waa inaad seef ku laysaan, oo dhammaanteed waa inaad wada baabbi'isaan, oo kulli waxa magaaladaas ku jira iyo xoolaheedaba seef ku laaya. **16** Oo alaabteeda dhaca ah oo dhanha waxaad ku soo ururisaan jidka dhexdisa, oo waa inaad Rabbiga Ilaahiinna ah dhammaan u gubtanaa magaalada iyo alaabteeda oo dhanba, oo weligeed waxay ahaan doontaa tuulmo, oo mar dambena lama dhisi doono. **17** Oo gacantiinna yaanay waxba kaga hadhin alaabta xaraanta ah, in Rabbigu ka soo noqdo chadhadiisii kululayd, oo uu siduu awowayaashiin ugu dhaartay idinku naxariisto, oo idinku naxo, oo idin tarmiyo, **18** markaaad dhegaysataan Rabbiga Ilaahiinna ah codkiisa, inaad xajisaan amarradiisa aan maanta idinku amrayo oo dhan, oo aad samaysaan waxa ku qumman Rabbiga Ilaahiinna ah hortiisa.

14 Idinku waxaad tiihiin Rabbiga Ilaahiinna ah carruurtiisi, haddaba qof dhintay aawadiis jidhkiinna ha u goynina, oo indhihiinna dhexdoodana ha u xirina. **2** Waayo, waxaad Rabbiga Ilaahiinna ah u tiihiin dad quduus ah, oo Rabbigu wuxuu idin doortay inaad ahaataan dadi hanti isaga uga aha dadyowga dhulka jooga oo dhan. **3** Waa inaydaan cunin innanu wax karaahyo ah. **4** Kuwanu waa xayaawaanka aad hilibkooda cunaysaan, oo waa lo'da, iyo idhaa, iyo riyaha, **5** iyo deerada, iyo cawsha, iyo dibtaagta, iyo garannuugta, iyo goodirkaa, iyo bicidka, iyo adhidibadeedka. **6** Xayaawaan kasta oo raafkiisu kala jeexan yahay, oo calyanaqsiga raamsado oo xayaawaanka ka mid ah kaas waa inaad cuntaan. **7** Habase yeeshaa kuwa caynkan ah oo calyanaqsiga raamsado oo raafka jeexan leh waa inaydaan cunin, kuwaasoo ah geela iyo bakaylaho iyo walada, maxaa yeelay, calyanaqsiga way raamsadaan laakiinse raafkoodu ma kala jeexna, oo iyagu waa idinka nijees, **8** oo doofaarkana ha cunina, maxaa yeelay, isaga raafkiisu waa kala jeexan yahay, calyanaqsigase ma raamsado, sidaas daraaddeed waa idinka nijees, oo kuwaas hilibkooda waa

inaydaan cunin, bakhtigoodana waa inaydaan taaban. **9** Waxa biyaha ku dhex jira oo dhan kuwan ka cuna: wax alla wixii baalal iyo qolfo leh cuna, **10** laakiinse wax alla wixii aan baalal iyo qolfo lahayn waa inaydaan cunin, maxaa yeelay, waa idinka nijaas. **11** Haadda daahirka ah oo dhan waad cuni kartaan. **12** Laakiinse ha cunina haadda caynkan ah: baqalyada, iyo babawga, iyo saratoosiyaha, **13** iyo xuunshada, iyo shimbirlaayaha, iyo faragoosta cayneeda, **14** iyo cayn kasta oo tuke ah, **15** iyo gorayada, iyo aboodiga, iyo shimbirbadeedda, iyo cayn kasta oo haadka adag ah, **16** iyo guumaysta yar, iyo guumaysta weyn, iyo guumaysgeesaleyda, **17** iyo cantalyaga, iyo gorgorka, iyo xeebajoogta, **18** iyo xuurta, iyo haadbiyoodda iyo cayneeda, iyo ceelaloogta, iyo fiidmeerta. **19** Oo wax baalal leh oo gurguurla oo dhammu waa idinka nijaas, oo iyaga waa inaan la cunin. **20** Laakiinse haadda daahirka ah oo dhan waad cuni kartaan. **21** Oo wax alla wixii iska dhinta waa inaydaan cunin, laakiinse shisheeyihii irdihiinna ku jira waad siin kartaan isagu ha cunee, amase ajnabiga waad ka iihsan karaysaan, waayo, waxaad Rabbiga Ilahaanhaa ah u tiihi dad quduus ah. Oo waxar waa inaydaan ku karsan caaniihii hooyadeed. **22** Oo waa inaad toban meelood meel ka bixisa midhaha abuurkaaga oo ah waxa sannad kasta beerta kaaga baxa oo dhan. **23** Oo Rabbiga Ilahaaga ah meesha uu u dooranayo inuu magicisaa dhigo hortiisa waa inaad ku cuntaa meel tobnaadka hadhuudhkaaga, iyo kan khamrigaaga, iyo kan saliiddaada, iyo curadyada lo'odaada iyo kuwa adhigaaga, inaad barato inaad Rabbiga Ilahaaga ah ka cabsato had iyo goorba. **24** Oo haddii jidku kugu dheer yahay, oo aad u qaadi kari weydo, meesha kaa fog awaadeed oo uu Rabbiga Ilahaaga ahu u dooranayo inuu magicisaa dhigo, markii Rabbiga Ilahaaga ahu ku barakeeyo, **25** markaas waa inaad lacag u beddeshaa, oo aad lacagta gacanta ku qabsataa, oo markaas waa inaad tagtaa meesha Rabbiga Ilahaaga ahu dooranayo, **26** oo markaas waxaad lacagta ku soo iihsataa wax alla wixii naftaadu doonayso oo ah dibi, ama ido, ama khamri, ama wax lagu sakhraamo, ama wax alla wixii nafsaddaado ku weyddiisato, oo waxaa ku cuntaa Rabbiga Ilahaaga ah hortiisa, oo waa inaad adiga iyo reerkaaguba faraxdaan. **27** Oo waa inaadan dayrin kan reer Laawi oo irdahaaga ku jira, maxaa yeelay, isagu qayb iyo dhaxal midna idinlama laha. **28** Oo saddex sannadood oo kasta markay dhammaadaanba waa inaad soo bixisa meetlobnaadka waxa sannaddaas kuu baxay, oo waxaad ku kaydsataa irdahaaga gudahooda. **29** Oo markaas waxaaa iman oo ka cuni oo ka dhergi doona kan reer Laawi, waayo, isagu idinlama laha qayb iyo dhaxal toona, iyo qariibka, iyo agoonta, iyo carmalika inuu Rabbiga Ilahaaga ahu kugu barakeeyo shuulka aad gacantaada ku qabato oo dhan.

15 Oo toddoba sannadood oo kastaa markay dhammaadaan waa inaad saamaxaad samaysaan. **2** Oo sidaaqaa saamaxaad u samaynaysaan waa sidatan: mid kasta oo deyn baxshayba ha saamaxo wixii uu deriskiisa deynshay, oo waa inuusan ka qaadan deriskiisa iyo walaalkiis toona, maxaa yeelay, waxaa la naadiiyey Rabbiga saamaxaaddiisi. **3** Kii shisheeye ah waad ka qaadan karaysaan, laakiinse wax alla wixii aad leedhiin oo gacanta walaalkiin ku jira waa inaad saamaxdaan. **4** Si kastaba ha ahaatee mid miskiin ah waa inaan dhexdiinna laga helin, (maxaa yeelay, hubaal Rabbigu waa idinku barakayn doonaa dalka Rabbiga Ilahaanhaa ahu uu dhaxalka idhi siinayo inaad hantidaan,) **5** haddii keliyahoo aad aad u dhegaysataan codka Rabbiga Ilahaanhaa ah, oo aad dhawrtaan oo yeeshaan amarkiisa aan maanta idinku amrayo oo dhan. **6** Maxaa yeelay, Rabbiga Ilahaanhaa ahu waa idhiin barakayn doonaa siduu idhi ballanqaaday, oo wax baad deymin doontaan quruumo badan, laakiinse waxba kama amaahan doontaan, oo quruumo badan

baad u talin doontaan, laakiinse iyagu idinma ay talin doonaan. **7** Hadduu kula joogo nin miskiin ah oo walaalaha midkood ah ee ku jira irdahaaga middood ee dalka Rabbiga Ilahaaga ahu ku siinayo, waa inaadan qalbiga ka qallafin, gacantaan ka xidhin walaalkaaga miskiinka ah. **8** Laakiinse hubaal waa inaad gacanta u furtaa oo hubaal waa inaad deymisaa intii baahidiisa ku filan. **9** Digtoonow, oo yaan fikr xun qalbigaaga gelin addo isku leh, Sannaddii toddobaad ee saamaxaaddu waa soo dhow dahay. Walaalkaaga miskiinka ah si aan naxariislahay ha u eegin inaadan waxba siin. Haddii kalese Rabbigu kaaga caban doonaa, oo taasuna dembi bay kugu noqon doontaa. **10** Hubaal waa inaad isaga wax siisa, oo markaad wax siisona qalbigaagu yuusan xumaan, maxaa yeelay, taas daraaddeed ayaa Rabbiga Ilahaaga ahu kugu barakayn doonaa shuulkaaga oo dhan iyo wax alla wixii aad gacanta ku qabatoba. **11** Waayo, masaakiintu weligood dalka kama ay dhammaan doonaan, haddaba waxaan kugu amrayaa oo kugu leeyahay. Hubaal waa inaad gacanta u furtaa walaalkaa iyo kaaga baahan iyo masaakiintaada dalkaaga joogta. **12** Oo haddii qof walaalkaa ah oo ah nin Cibraani ah amase naag Cibraaniyad ah lagaa iibyo oo uu lix sannadood kuu adeego, sannadda toddobaad waa inaad xoraysaa. **13** Oo markaad xorayso waa inaad dirin isagoo faro madhan. **14** Waa inaad si deeqsinimo ah isaga uga xoolagooyaas idhaaga iyo hadhuudhka goobtaada lagu tumo iyo waxa macsarada canabkaaga ku jira, oo sidii Rabbiga Ilahaaga ahu uu kuu barakeeyey waa inaad isaga wax u siisid. **15** Oo waa inaad xusuusataa inaad dalkii Masar addoon ku ahaan jirtay oo Rabbiga Ilahaaga ahu ku soo furtay, oo sidaas daraaddeed baan maanta waxan kuugu amrayaa. **16** Oo hadduu kugu yidhaahdo, Dooni maayo inaan kaa baxo, oo sababtuna ay tahay jacayl uu u qabo adiga iyo reerkaaga, iyo nabdoonaan uu kugu qabo, **17** kolkaas waa inaad mudac qaaddaa oo aad dhegtiisa albaabka kula daloolsa, oo isna weligis addoon buu kuu ahaan doonaa. Oo weliba addoontaadana sidaas oo kale ku samee. **18** Oo markaad xoraysid yaanay kula ahaan wax adag, waayo, isagu lixaadas sannadood wuxuu kuugu adeegay sidii shaqaale la kiraysto laba jibbaarkis. Oo Rabbiga Ilahaaga ahuna wuu kugu barakayn doonaa wax alla wixii aad samaysidba. **19** Kulli curadyada labka ah oo ka dhasho lo'odaada iyo adhigaagaba waa inaad quduus uga dhigtiid Rabbiga Ilahaaga ah, oo waa inaadan ku shaqaysan curadka lo'adaa, oo aadan dhogortana xiirin curadka idhaaga. **20** Sannad kasta adiga iyo reerkaaguba waa inaad kuwaas ku cuntaa Rabbiga Ilahaaga ah hortiisa taasoo ah meesha Rabbiga dooranayo. **21** Oo haddii curadku leeyahay iin ah addinla'aan ama indhalaa'an, ama hadduu leeyahay iin xun wax kasta ha ahaatee, waa inaadan Rabbiga Ilahaaga ah allabar ugu bixin. **22** Waa inaad irdahaaga gudahooda ku cuntaa, oo qofkii daahir ah iyo kii aan daahir ahaynuba isku si ha u cuneen sida cawsha iyo deerada oo kale. **23** Laakiinse waa inaadan dhiiggiisa cunin, waxaadse dhulka ugu daadisaa sida biyo oo kale.

16 Bisha Aabiib dhawra, oo Rabbiga Ilahaanhaa ah liddii Kormaridda u sameeya, waayo, bisha Aabiib aaya Rabbiga Ilahaanhaa ahu habeenimo idinka soo bixiyey dalkii Masar. **2** Oo lidda Kormaridda waa inaad Rabbiga Ilahaanhaa ah u bixisaan neef aad ka qaaddaan idha iyo lo'da, uguna bixiya meesha uu Rabbiga u dooranayo inuu magicisaa dhigo. **3** Oo allabariga waa inaydaan kibis khamiir leh ku cunin, toddoba maalmodse waa inaad ku cuntaa kibis aan khamiir lahayn oo ah kibstii dhibka, waayo, dalkii Masar degdeg baad kaga soo baxdeen. Waa inaad cimrigiinna oo dhan xusuusnaataan maalintii aad dalkii Masar ka soo baxdeen. **4** Oo intii toddoba maalmod ah soohdimihiinna gudahooda oo dhan waa inaan khamiir lagu arag, oo allabariga aad fiidka maalinta kowaad bixisaan hilbikiisu waa

inuusan habeenkii oo dhan oollin oo subaxdii gaadhin. **5** Ildiinma bannaana inaad allabariga lidda Kormaridda ku bixisaan irdihiinna gudahooda oo Rabbiga Ilaaifiinna ahu uu idin siinayo. **6** Laakiinse meesha Rabbiga Ilaaifiinna ahu uu u dooranayo inuu magicisa dhigo waa inaad allabariga Kormaridda ku bixisaan markay fiidka tahay, oo qorraxdu dhacdoo, oo ah xilligii aad Masar ka soo baxdeen. **7** Hilibka waa inaad dubtaan oo ku cuntaan meesha Rabbiga Ilaaifiinna ahu uu dooranayo, oo subaxdii waa inaad noqotaan oo teendhooyinkiinna tagtaan. **8** Lix maalmood waa inaad cuntaan kibis aan khamiir lahayn, oo maalinta toddobaadna shir quduus ah waa inaad u qabataan Rabbiga Ilaaifiinna ah, oo maalintaas waa inaydaan waxba shuquul qaban. **9** Waxaad tirsataan toddoba toddobaad, oo hadhuudhka taagan markaad manjada ku bilowdaan kolkaas waa inaad bilowdaan inaad tirsataan toddoba toddobaad. **10** Oo liddii Toddobaadyada ee Rabbiga Ilaaifiinna ah waa inaad ugu samaysaan waxyaalaha aad iktiyaarkiinna gacmaha ugu bixisaan, oo taas waxaad u bixisaan sida Rabbiga Ilaaifiinna ahu idin barakeeyo. **11** Midkiin kasta iyo wiilkiisa, iyo gabadiisa, iyo addoonkiisa, iyo addoontiisa, iyo kii reer Laawi oo irdihiisa ku jira, iyo qariibka, iyo agoonta iyo carmalka idin dhex joogaaba waa inay ku wada farxaan Rabbiga Ilaahooda ah hortiisa taasoo ah meesha Rabbiga Ilaahooda ahu uu u dooranayo inuu magicisa dhigo. **12** Oo waa inaad xusuusnaataan inaad addoommo ku ahaydeen dalkii Masar, oo waa inaad dhawrtaan oo samaysaan qaynuunnadan. **13** Oo markaad wax ka soo urrsataan goobihiiinna hadhuudhka lagu tumo iyo macsarooyinkiinna canabka, dabadeed waa inaad dhawrtaan lidda Waababka intii toddoba maalmood ah. **14** Oo midkiin kasta iyo wiilkiisa, iyo gabadiisa, iyo addoonkiisa, iyo addoontiisa, iyo ka reer Laawi, iyo qariibka, iyo agoonta, iyo carmalka irdahooda ku jiraaba waa inay ku wada farxaan iiddiinna. **15** Oo intii toddoba maalmood ah waa inaad iid Rabbiga Ilaaifiinna ah ugu qabataan meesha Rabbigu dooranayo, maxaa yeelay, Rabbigu wuxuu idinku barakayn doonaa wawa idin kordha oo dhan iyo shuquulta gacmihiiinna oo dhan, oo dhammaantin waxaaftan ahaan doontaan farax miidhan. **16** Oo sannaddiba saddex jeer raggiinna oo dhammu waa inay Rabbiga Ilaaifiinna ah kaga hor muuqдан meeshuu dooranayo, oo saddexdaas jeer waa lidda Kibista-aan-khamiirkha-lahayn, iyo lidda Toddobaadyada, iyo lidda Waababka, oo waa inaanay iyagoo fara madhan Rabbiga hortiisa ka muuqan. **17** Nin waluba waa inuu bixiyo wixii uu awoodo sida ay tahay barakada Rabbiga Ilaaifiinna ahu uu idin siiyey. **18** Oo dalka Rabbiga Ilaaifiinna ahu uu idin siinayo irdihiinna oo dhan siday qabiilooyinkiinu yihii u samee xaakinno iyo saraakiil, oo iyana dadka ha ugu garsooreen garsoor xaq ah. **19** Waa inaydaan garta qalloocin, oo dadkana waa inaydaan u kala eexan, oo laaluushna waa inaydaan qaadan, waayo, laaluushku wuu indhatiraa kuwa xigmadda leh, oo erayada kuwa xaqaa ahna wuu qalloociyaa. **20** Oo wixii dhammaan xaq ah waa inaad raacdaan, inaad noolaataan, oo aad dhaxashaan dalka Rabbiga Ilaaifiinna ahu uu idin siinayo. **21** Oo meesha allabariga ee Rabbiga Ilaaifiinna ahu oo aad samayn doontaan agtiisa ha kabeeran geed Asheeraahan cayn kastoo uu yahay toona. **22** Oo hana qotonsan tiir uu Rabbiga Ilaaifiinna ahu neeceb yahay.

17 Rabbiga Ilaaifiinna ahu waa inaydaan allabari ugu bixin dibi ama wan ay ku yaallan iin ama wax xun oo kale, waayo, taasu waxay Rabbiga Ilaaifiinna ah u tahay karaahiy. **2** Oo magaaloooyinkiinna Rabbiga Ilaaifiinna ahu uu idin siinayo haddii laga dhex helo niin ama naag sameeya wax Rabbiga Ilaaifiinna ah hortiisa shar ku ah isagoo axdiigisa ka gedba, **3** oo intuu taga u adeega ilaahey kale, oo caabuda iyaga, ha ahaadeen qorraxda, ama dayaxa, amase ciidanka samada midkood, taasoo aanan anigu ku amrin, **4** haddii laydiin soo sheego oo aad maqashaan, markaas waa inaad

dadka aad u haybisaan, oo bal eega, haddii ay run tahay iyo wax xaqiqa ah in reer binu Israa'iil lagu sameeyey wax karaahiyo oo caynkaas ah, **5** kolkaas waa inaad irdihiinna keentaan nincaa ama naagtaa waxan sharka ah sameeyey, oo qofkaasu nin ama naag haaadee waa inaad dhagxisaan si ay u dhintaan. **6** Oo kii la dilayo, markii laba ama saddex qof ku markhaati furaan waa in la dilo, laakiinse qof keliya markhaatigisa waa inaan lagu dilin. **7** Oo markhaatiyaashu waa inay marka hore u gacan qaadaan qofkaas, dabadeedna dadka oo dhammu waa inay u gacan qaadaan. Oo sidaas waa inaad sharka dhediinna uga saartaan. **8** Oo haddii dhediinna ka kaco kaal garsoorid ah oo idinku adag oo ku saabsan dhiig, ama gar, ama dhaawac, oo xaalalkaas irdihiinna gudahooda lagaga murmo, kolkaas waa inaad kacdaan oo tagtaan meesha Rabbiga Ilaaifiinna ahu dooranayo. **9** Oo waa inaad u tagtaan wadaaddada reer Laawi iyo xaakinka wakhtigas joogi doono, oo waa inaad xaalkaas haybisaan oo iyana waxay idin sheegi doonaan xukunkaas garsooriddiisa. **10** Oo waa inaad u samaysaan sida xukunka garsooriddiisu tahay, taasoo ay idinki sheegi doonaan meesha Rabbiga Ilaaifiinna ahu uu dooranayo, oo waa inaad dhawrtaan oo wada samaysaan waxa ay idin bari doonaan oo dhan. **11** Oo siduu yahay sharciga ay idin bari doonaan, iyo siduu yahay xukunka ay idin sheegi doonaan waa inaydaan uga leexan xagga midigta ama xagga bidixda toona. **12** Oo ninkii kibra oo diidhaa inuu maqlo wadaadka Rabbiga Ilaaifiinna ah hortiisa u taagan inuu u adeego, amase xaakinka, ninkas waa in la dilaa, oo sharka waa inaad reer binu Israa'iil ka saartaan. **13** Markaaasyad dadka oo dhammu maqlo doonaan, oo cabsan doonaan, oo kibir dambena ma samayn doonaan. **14** Oo markaad gashaan dalka Rabbiga Ilaaifiinna ahu uu idin siinayo, oo intaad hantidaan aad dhex degtaan, haddaad istidhaahdaan, Waxaannu doonaynaa inaannu boqr u boqranno sida quruumaha hareerahayaga ku wareegsan oo kale, **15** si kastaba ha ahaatee waa inaad boqrataan kii Rabbiga Ilaaifiinna ahu doorto. Oo mid aad walaaliihiiina kala soo dhex baxdaan waa inaad boqrataan. Waa inaydaan shisheeye aan walaalkiin ahayn boqr ka dhigan. **16** Laakiinse isagu waa inuusan fardo badsan, oo dadkana uusan Masar dib ugu celin si uu fardo u badsado, maxaa yeelih, Rabbigu wuxuu idinku yidhi, Hadda ka dib jidkaas waa inaydaan dib ugu noqon. **17** Oo naagona waa inuusan badsan si aan qalbigisu Rabbiga uga leexan, oo lacag iyo dahabna waa inuusan aad u badsan. **18** Oo markuu carshiga boqortooyadiisa ku fadhiisto waa inuu naqil ah sharcigan kitaab kaga qoro waxa wadaaddada reer Laawi hortooda yaal, **19** oo naqilkaas waa inuu haystaa, oo waxa ku qoran waa inuu cimrigiisa oo dhan akhristaa inuu barto si uu uga cabsado Rabbiga Ilaaifiisa ah inuu wada xajiyoo oo yeelo erayada sharcigan iyo qaynuunnadan oo dhan, **20** si uusan qalbigisu kor ugaga kicin walaaliihiis, oo uusan amarka uga leexan xagga midigta ama xagga bidixda toona, in isaga iyo carruurtiisuba ay boqortooyada ku cimridheeraadaan reer binu Israa'iil dhexdooda.

18 Wadaaddada reer Laawi iyo xataa qabilka reer Laawi oo dhan waa inayan reer binu Israa'iil qayb iyo dhaxal toona la yeelan, laakiinse waa inay cunaan qurbaannada Rabbiga oo dabka lagu sameeyo iyo isaga dhaxalkiisa. **2** Oo iyagu waa inayan walaalhood dhaxal ku dhex yeelan. Dhaxalkooda waxaa ah Rabbiga siduu u sheegay. **3** Oo dadka allabariga bixiya waxaa ku waajib ah inay wadaadka siyaan, hadday dibi bixiyaan iyo hadday wan bixiyaanba, garabka iyo labada daan iyo caloosha. **4** Oo isaga waa inaad siisaan waxa ugu horreeya hadhuudhkiinna iyo khamrigiinna, iyo saliddiinna, iyo dhogorta ugu horraysa idhihiinna. **5** Waayo, Rabbiga Ilaaifiinna ahu ayaa isaga ka dhex doortay qabilooyinkiinna

oo dhan inuu isagu istaago oo ku adeego magaca Rabbiga, isaga iyo carruurtiisuba weligood. 6 Oo haddii mid reer Laawi ahu uu ka soo baxo magaaloooyinkiina middood, taasoo ah meeshuu dalka Israa'iil ka degganaa, oo isagoo aad u doonaya inuu yimaado meeshaa Rabbigu uu dooranayo, 7 markaas waa inuu ku adeegaa magaca Rabbiga Ilaahiinisa ah siday wada yeelaan walaaliihsa reer Laawi oo Rabbiga hortiisa taagan oo dhammu. 8 Oo iyagu waa inay cunaan qayb isle'eg, oo aanay ku jirin waxa laga helo xoolaha aabbaahood oo la iibiy. 9 Oo markaad gashaan dalkii Rabbiga Ilaahiinna ahu uu idin siinayo waa inaydaan baran inaad samaysaan waxyaalaha karaahiyo ah oo ay quruumahaasu sameeyaan. 10 Oo dhexdiinna waa inaan laga helin mid wiiliisa ama gabadhiisa dab dhex mariya, ama mid faal ku isticmaala, ama mid xiddigaha ku faaliya, ama qumay, ama mid wax fala, 11 ama falanfallow, ama mid qof ruuxaan leh la hadla, ama sixirow, ama mid kuwa dhintay la hadla. 12 Waayo, ku alla kii waxyaalahaas sameeyaa waa u karaahiyo Rabbiga, oo waxyaalahan karaahiyada ah daraadood ayaa Rabbiga Ilaahiinna ahu iyaga hortiinna uga eryayaa. 13 Waa inaad Rabbiga Ilaahiinna ah dhammaan u qummanaataan. 14 Maxaa yeelay, quruumahaas aad hantiy doontaan waxay dhegystaan kuwa xiddigaha ku faaliya iyo faalshowyada kale, laakiinse idinka Rabbiga Ilaahiinna ahu idinma uu oggolaan inaad saasoo kale yeeshaan. 15 Oo Rabbiga Ilaahiinna ahu wuxuu dhexdiinna idinka kicin doonaa nebi sidaya oo kale oo walaaliihinna ka mid ah, oo idinku waa inaad isaga dhegaysataan, 16 sidaad Rabbiga Ilaahiinna ah uga doonayseen maalinti shirka markaad Koreeb joogteen oo aad tidhaahdeen, Rabbiga Ilaahayaga ah codkiisa yaannan mar dambe maqlin, oo dabkan weynn yaannan mar dambe arkin, si aannan u dhiman. 17 Oo markaas Rabbigu wuxuu iugu yidhi, Wixii ay ku hadleen si wanaagsan bay u yidhaahdeen. 18 Waxaan iyaga walaalahood uga dhex kicin doonaa nebi sidaada oo kale ah, oo markaasaan afkiisa gelin doonaa erayadayda, oo isna wuxuu iyaga kula hadli doonaa wax alla waxaan isaga ku amri doono oo dhan. 19 Oo waxay noqon doontaa in ku alla kii aan maqlin erayadayda uu magacayga ku sheegi doono, isagaan weyddii doonaa. 20 Laakiinse nebигii wax aanaan ku amrin leh oo si kibir ah magacayga ugu hadla, ama kii ilaahyo kale magacood ku hadlaa, nebигaas waa inuu dhintaa. 21 Oo haddaad qalbigiinisa iska tidaahadaan, Sidee baanuu u garanayaa eraygii an Rabbigu ku hadlin? 22 Markii nebi ku hadlo magaca Rabbiga, haddii wixii uu ku hadlay ayan ahaan oo ayan noqon, waxaas ayaa ah waxa aamu Rabbigu ku hadlin. Nebigu si kibir ah buu u hadlay ee waa inaydaan ka cabsan innaba.

19 Oo markii Rabbiga Ilaahiinna ahu uu wada gooyo quruumaha Rabbiga Ilaahiinna ahu uu dalkooda idin siinayo oo aad meeshooda gashaan ee aad degtaan magaaloooyinkooda iyo guryaahooda, 2 markaas waa inaad saddex magaalo gaar kaga dhex dhigataan dalkiinna uu Rabbiga Ilaahiinna ahu idin siinayo inaad hantidaan. 3 Oo waa inaad jidka hagaagsataan oo dalka Rabbiga Ilaahiinna ahu uu idin dhaxalsiinyona soohdimihiisa waxaad u qaybisaan saddex meelood in gacankudhiigla halkaas ku cararay oo noolaanayo waa caynkan: oo waa kii deriskiisa kama' ku dilay isagoo aan hore u necbayn, 5 sida markii nin deriskiis duurka ugu raaco inay qoryo soo jaraan, oo gacantisu ay faaska qaadato inuu geedka ku jaro, oo markaas birtu intay daabka ka siibato ku dhacdoo kii deriskiisa ahaa ee uu saas ku dhinto, markaas isagu waa inuu ku cararaa magaaloooyinkaas middood si uu ku noolaado, 6 waaba intaasoo ka aardoonka ahu uu gacankudhiigla raacdystaa intuu qalbigisu kulul yahay, oo uu gaadhaa jidka fog aawadiis, oo uu markaas dilaa isagoo

aan dhimasho istaahilin, maxaa yeelay, isagu hore uma uu necbayn. 7 Oo sidaas daraaddeen waxaan idinku amrayaa oo idinku leeyayah, Waa inaad saddex magaalo gaar ka dhigataan. 8 Haddii Rabbiga Ilaahiinna ahu u ballaadhiyo soohdimihiinna, siduu awowayaashiin u ugu dhaartay, oo uu idin wada siyo dalkii uu awowayaashiin u ballanqaaday inuu iyaga siinayo oo dhan, 9 oo haddadaa xajisaan oo wada yeeshaan amarkaan maanta idinku amrayo oo dhan, inaad Rabbiga Ilaahiinna ah jeclataan oo aad weligiin jidadii ku socotaan, kolkaas saddex magaalo oo kale oo aad saddexdan ahayn waa inaad ku darsataan, 10 si aan dhiig aan xaq qabnu loogu dhex daadin dalkii Rabbiga Ilaahiinna ahu uu idin siinayo, waaba intaasoo dhiig idin saarnaadaa. 11 Laakiinse haddii nin deriskiisa neceb yahay ee uu isaga meal ugu gabbado oo uu markaas ku soo boodo oo uu ku dhufto nabar uu u dhinto, kolkaas hadduu u cararo magaaloooyinkaas middood, 12 waayeellada magaaladiisu waa inay cid u soo diraan, oo halkaas ka soo wadaan, oo waa inay kii aardoonka ahaa gacantisa ku ridaan isagu ha dhintee. 13 Oo isaga ishiinnu yaanay u nixin, laakiinse dhiigga aan xaq qabin reer binu Israa'iil dhexdooda waa inaad ka fogaysaan, si aad u nabdoonaataan. 14 Midkiinna waa iniusan innaba durkin soohdinta deriskiisa oo hore loo dhex qotomiyeey dhaxalkiinna aad dhaxli doontaan ee dalka Rabbiga Ilaahiinna ahu uu idin siinayo inaad hantidaan. 15 Qof keliyahu yuusun nin ugu marag furin xumaan ama dembi uu dembaabay toona, laakiinse wax kastaba ha lagu adkeeyo afka laba markhaati ama saddex markhaati. 16 Haddii markhaati aan xaq ahaynu uu nin ku kaco oo uu ku marag furo inuu xumaan sameeyey, 17 markaas labada nin oo muranku ka dhexeyaa waa inay soo istaagaan Rabbiga hortiisa iyo wadaaddada iyo xaakinnada waagaas jiri doono hortooda, 18 oo xaakinnadu waa inay xaalkaas aad u baadhaan, oo bal eeg, haddii markhaatigoo yahay markhaati been ah, oo uu walaalkiis si been ah ugu marag furay, 19 markaas waa inaad ku samaysaan siduu damcay inuu walaalkiis ku sameeyo, oo sidaas waa inaad dhexdiinna sharka uga saartaan. 20 Oo kuwa hadhay xaalkaas way maqli doonaan oo cabsan doonaan, oo markaas ka dibna innaba dhexdiinna shar dambe oo caynkaas ah kuma samayn doonaan. 21 Oo ishiinnu yaanay ninna u nixin, nafu naaf ha u baxdo, ilna il ha loo rido, iligna ilig, gacanna gacan ha loo gooyo, cagna cag.

20 Markaad dagaal ugu baxdaan cadaawayaaashiinna, oo aad aragtaan fardo iyo gaadhifardooy iyo dad idinka sii badan, waa inaydaan ka cabsan, waayo, waxaa idinla jira Rabbiga Ilaahiinna ah oo idinka soo bixiyey dalkii Masar. 2 Oo markaad dagaalka ku soo dhowaataan, wadaadku waa inuu dadka u soo dhowaadaa oo la hadlaa, 3 oo ha ku yidhaahdo, Reer binu Israa'iilow, maqla, maanta waxaad ku soo dhowaanaysaan dagaal aad cadaawayaaashiinna kula diriraysaan, haddaba qalbigiinuu yuusun itaal darmaan, oo ha cabsanina, hana gariirina, iyagana ha ka baqina, 4 maxaa yeelay, Rabbiga Ilaahiinna ah aayaah ak han idinla socda inuu idin dagaallamo oo cadaawayaaashiinna idinka hiiliyo si uu idin badbaadiyo. 5 Oo saraakiishu dadka ha la hadleen oo ha ku yidhaahdeen, Ninkee baa guri cusub dhistay oo aan weli u ducaysan? Kaasu ha tago oo gurigisiis ha ku noqdo, waaba intaasoo intuu dagaalka ku dhinto uu nin kale u ducaystaaye. 6 Oo ninkee baa beer canab ah beertay oo aan weli midhihiisii ku isticmaalin? Kaasu ha tago oo gurigisiis ha ku noqdo, waaba intaasoo intuu dagaalka ku dhinto uu nin kale midhihiisaa ku isticmaalaaye. 7 Oo ninkee bay naagu u doonan tahay, oo aan weli guursan? Kaasu ha tago oo gurigisiis ha ku noqdo, waaba intaasoo intuu dagaalka ku dhinto uu nin kale guursadaaye. 8 Oo saraakiishu weliba dadka ha la sii hadleen oo ha ku yidhaahdeen, Ninkee baa cabsanaya oo qalbigisu itaal daranyayahay? Kaasu ha

tago oo gurigiisii ha ku noqdo, waaba intasoo qalbiga walaalihiis uu u baqaa sida qalbigiisoo kale. **9** Oo markay saraakiishu dadka lahadiddisa dhammeeyaan waa inay doortaan saraakii ciidameed inay dadka madax u noqdaan. **10** Markaad magaal ugu soo dhowaataan inaad la dirirtaan, waxaad u naadisaan war nabdeed. **11** Oo hadday jawaab nabdeed idin siyyaan oo ay albaabka idinka furaan, waa inay dadka magaaladaas dhexdeeda laga helo oo dhammu addoommo idin noqdaan oo ay idin wada adeegaan. **12** Oo hadday idinla nabdi waayaan, laakiinse ay doonayaan inay idinla diriraan, markaas waa inaad hareeraysaan, **13** oo markii Rabbiga Ilaahiinna ahu uu magaalada idin soo gacangeliyo, dadkeeda labka ah oo dhan waa inaad seef ku wada laysaan, **14** laakiinse dumarka iyo dhallaanka iyo xoolaha iyo waxa magaalada ku jira oo dhan, xataa wax kasta oo laga dhacaba waa inaad booli ahaan u qaadataan, oo waa inaad cuntaan xoolihii aad cadaawayaaashiinna ka dhacdeen oo Rabbiga Ilaahiinna ahu uu idin siyyey. **15** Oo sidaas waa inaad u wada gashaan magaaloooyinka idinka fog oo aan ahayn magaaloooyinka quruumahan. **16** Laakiinse magaaloooyinka dadyowga Rabbiga Ilaahiinna ahu uu dhaxalka idin siyyey waa inaydaan wax nool oo neefsada dhexdooda ku reebin, **17** illose waa inaad dhammaantood u wada baabbi'isan, kuwaasoo ah reer Xeed, iyo reer Amor, iyo reer Kanaan, iyo reer Feris, iyo reer Xiwi, iyo reer Yebuuusba, siduu Rabbiga Ilaahiinna ahu idiinku amray, **18** si ayan idin barin inaad samaysaan waxyaalahooda karaahiyada ah oo ay ilaahyadooda ku sameeyeen oo dhan, oo aydaan idinku saas ugu dembaabin Rabbiga Ilaahiinna ah. **19** Oo markaad wakhti dheer magaalado dagaal ku hareeraynasaan si aad u qabsataan, waa inaydaan dhiriteeda faas ku baabbi'in, waayo, wax baad ka cuni karaysaan, saas aawadeed waa inaydaan jarin. Waayo, bal geedka duurka ma nin baa oo aad saas darteed u weerartaan? **20** Waxaad keliyahoobaa baabbi'isan oo jartaan dhirta aad garanaysaan inayan ahayn dhir la cuno, oo magaalada idinla dirirayso waa inaad hareeraheeda ka dhisataan dhufaysyo ilaa ay dhacd.

21 Oo dalka Rabbiga Ilaahiinna ahu uu idin siinayo inaad hantidaan haddii laga dhix helo mid la dilay oo berrinka dhix yaal, oo la aqoon waayo kii isaga dilay, **2** markaas waa inay wadaaddadiinna iyo xaakkinnadiinna soo baxaan, oo waa inay qiyasaan ilaa magaaloooyinka kan la dilay hareerahiisa ku wareegsan, **3** oo magaaladii ugu dhow ninka la dilay waa in odayaasha magaaladaasu ay lo'da ka soo wataan qaalin aan lagu shaqaysan oo aan harqood wax ku jiidiin, **4** oo odayaasha magaaladaasu waa inay qaalinta u wadaan dooxo biyahedu ordayaan oo aan la jeexin, waxna lagu beerin, oo halkas dooxada dhexdeeda ah qaalinta qoorta ha kaga jebiyeen. **5** Oo markaas wadaaddada ah ilma Laawi waa inay soo dhowadaan, waayo, Rabbiga Ilaahiinna ahu iyaguu u doortay inay isaga u adeegaan iyo inay ku duceeyaan magaca Rabbiga, oo muran kasta iyo dhaawac kastaba siday iyagu yidhaahdaan ha laga yeelo. **6** Oo magaalada ninka la dilay magaalado ahaan ugu dhow odayaasheeda oo dhammu waa inay ku kor faraxshaan qaalintii qoorta lagaga jebiye dooxada dhexdeeda, **7** oo iyagu markaas ha jawaabeen oo ha yidhaahdeen, Dhiigga gacmabayagu ma daadin, indhahayaguna ma arag. **8** Haddaba Rabbiyow, cafi dadkaaga reer binu Israa'iil oo aad soo furatay, oo hana u oggolaan in dhiig aan xaq qabiu uu saarnaado dadkaaga reer binu Israa'iil. Oo markaas iyaga waa loo kafaaro gudi doonaa dhiiggaas. **9** Oo sidaas waa inaad dhexdiinna uga saartaan dhiigga aan xaq qabiu markaad samaysaan waxa ku qumman Rabbiga hortiisa. **10** Oo markaad dagaal ugu baxdaan cadaawayaaashiinna, oo uu Rabbiga Ilaahiinna ahu iyaga gacmihiiinna soo geliyo, oo aad maxaabis ahaan iyaga u kaxaysataan, **11** oo haddii midkiin maxaabista dhexdooda ku arko qof dumar ah oo qurux badan, oo uu iyada jeclaado oo uu doonayoo

inuu naagaysto, **12** markaas waa inuu gurigiisii geeystaa, oo iyadu waa inay timaha iska xiirtaa oo ciddiyahana iska jartaa, **13** oo dharkii maxaabista waa inay iska furtaa, oo gurigiisa ha joogto, oo bil dhan ha u baroorato aabbaheed iyo hooyadeed, oo taas dabadeed waa inuu taaga oo ninkeedii ahaadaa, oo iyana naagtisiiha ahaato. **14** Oo markaas hadduusan iyada u bogin, waa inuu iska sii daayaan, meeshay doonayso ha tagtee, laakiinse iyada waa inuuusan marnaba lacag ku iibin, oo waa inuuusan iyada sidi addoon ulaa macaamilooin, maxaa yeelay, ceeb buu ku hoosaysiyye. **15** Haddii nin laba naagood qabo, oo uu mid jecel yahay, tan kalena neceb yahay, oo tan uu jecel yahay iyo tan uu neceb yahay labaduba ay isaga carruu u dhaleen, oo haddii wiiliisa curadka ah tan uu neceb yahay ay dhashay, **16** maalinta uu isagu wiiliishiisa dhaxalsiyo xoolihiisa waa inuuusan naagtii uu jeclaa wiilkeeda ka dhigin curadka ka horreeyey tii uu nebcaa wiilkeedii ee curadka ahaa, **17** laakiinse naagtii uu nebcaa wiilkeedu inuu curadkisi yahay waa inuu ku caddeeyaa qaybta labanlaabka ah ee uu ka siyo waxa uu haysto oo dhan, maxaa yeelay, isagu waa bilwighi xooggiisa, oo xaqaa curadnimada isaga leh. **18** Haddii nin leeyahay wiil madax adag oo caasi ah oo aan addeecin hadalka aabbihiis ama hadalka hooyadiis, oo in kastoo ay edbiyaan aan iyaga dhegaysan innaba, **19** markaas aabbihiis iyo hooyadiis waa inay isaga soo qabtaan, oo intay odayaasha magaaladiisa u soo bixiyaan ay iridda magaalada keenaan, **20** oo iyagu odayaasha magaaladiisa ha ku yidhaahdeen, Wiilkayaganu waa madax adag yahay, oo waa caasi, oo isagu dooni maayo inuu hadalkayaga addeeco. Isagu waa rabshaalow oo waa khamriyacab. **21** Oo markaas nimanka magaaladiisa oo dhammu waa inay isaga dhagxiyaan si uu u dhinto. Oo sidaas waa inaad sharka dhexdiinna uga saartaan, oo reer binu Israa'iil oo dhammu taas way maqli doonaan, markaasay cabsan doonaan. **22** Oo haddii nin galoo dembi dhimasho istaahila, oo isaga la dilo oo aad geed ka soo deldeshaan, **23** jidhkiisa meydka ahu waa inaan habeenkoo dhan geedka lagu dayn, laakiinse hubaal waa inaad isla maalintaas aastaan si aydaan ku nijaasay dalka uu Rabbiga Ilaahiinna ahu dhaxal idin siyyey, maxaa yeelay, mid kasta oo geed ka soo deldelanu wuu ka inkaaran yahay xagga Ilaah.

22 Walaalkaa dibigiisa ama laxdiisa oo baxsi ah intaad aragtid waa inaadan ka dhuuman, laakiinse hubaal waa inaad walaalkaa u soo celisaa. **2** Oo walaalkaagiil lahaa hadduusan kuu dhowayn, ama haddaadan isaga aqoon, markaas waa inaad neefka baxsiga ah gurigaaga keentaa oo waa inaad haysaa ilaa uu kuu yimaado walaalkaa oo doondoonya, oo markaas waa inaad isaga u celisaa. **3** Oo waa inaad sidaas oo kale u gashaa dameerkisa, iyo dharkiisaba, oo waa inaad sidaas oo kale u gashaa wax alla wixii walaalkaa ka lumay ee aad adigu heshid. Waa inaadan ka dhuuman. **4** Haddaad aragtid walaalkaa dameerkisa ama dibigiisa oo jidka ku dhacay, waa inaadan ka dhuuman, laakiinse hubaal waa inaad isaga caawisia oo la istaajisaa. **5** Naagu waa inayan xidhan waxa nin leeyahay, oo ninaa waa inuuusan guntan dhar naageed, waayo, ku alla kii waxaa sameeyaa waa u karaahiyoo Rabbiga Ilaahaaga ah. **6** Jidka hortaadaa haddaad ka heshid shimbir buulkeed oo geed ama dhluka ku yaal, oo ay buulka ku jiraan dhal ama ugxn iyo hooyadood oo ku fadhida dhashii ama ugxnntii waa inaadan hooyada la qaadan dhasha. **7** Si kasta ha ahaatee waa inaad hooyada sii daysaa, laakiinse dhasha waad qaadan kartaa, inaad nabdoonaatiid oo uu cimrigaagu ku dheeraado. **8** Markaad dhisatid guri cusub, saqafkiisa waa inaad derbi ku wareejisa si aadan reerkaaga dhiig ugu soo jiidiin haddii nin halkas ka soo dhaco. **9** Beertaada canabka ah waa inaadan ku wada beeran iniino laba cayn oo kala duwan ah, waaba intasoo ay midhaha oo dhammu quduus kaa noqdaan, kuwaasoo ah ininihihi aad

beeratay iyo midhihiib beerta canabka ah kaaga baxayba. **10** Waa inaad beer ku jeexin dibi iyo dameer wada jira. **11** Waa inaadan guntan dhar isku darsan oo laga sameeyey dhogor idaad iyo geed linen la yidhaahdo oo isku jira. **12** Oo dharka aad guntato afartiisa darafba waa inaad faraq u yeeshaa. **13** Oo haddii nin naag guursado oo uu u tago, dabadeedna uu neebaado, **14** oo uu waxyaalo ceeb ah ka sheego ee uu magac ceeb ah u soo jiido isagoo leh, Naagtan waan guursaday oo markaan u soo dhowaadday kama aanan helin calaamadiihii bikradnimada, **15** markaas gabadha aabbaheed iyo hooyadeed ha soo qaadeen calaamadiihii bikradnimada gabadhooda, oo odayaasha magaalada ha ugu keeneen iridda magaalada, **16** oo markaas gabadha aabbaheed odayaasha ha ku yidhaahdo, Anigu gabadhadaya ayaan ninkan siiyey inuu guursado, oo imminkana wuu neceb yahay, **17** oo bal eega, wuxuu ka soo sheegay waxyaalo ceeb ah, oo wuxuu yidhi, Gabadhaada kama aanan helin calaamadiihii bikradnimada, iyadoo calaamadiihii bikradnimadeedu ay kuwan yihiin. Oo iyana dharka ha ku kala bixieen odayaasha magaalada hortooda. **18** Oo markaas odayaasha magaaladasu waa inay ninka qabataan oo ay edbiyaan, **19** oo weliba waa inay ku ganaaxaan boqol sheqel oo lacag ah oo ay siiyeyn gabadha aabbaheed, maxaa yeelay, isagu magac ceeb ah buu u soo jiiday bikrad reer binu Israa'iil ah. Iyana naagtiisi haa ahaato, oo isna ciimrigiisa oo dhan waa inuusan furin. **20** Laakiinse haddii waxyaalaahaas run yihiin oo gabadha laga waayo calaamadiihii bikradnimada, **21** markaas gabadha dibadda ha u soo bixieen oo ha keeneen guriga aabbaheed irridiisa, oo dadka magaaladas jooga oo dhammu iyada ha dhagxiyeen si ay u dhimato, maxaa yeelay, iyadu nacasnimo bay ku dhex samaysay reer binu Israa'iil oo waxay ku dhillowday gurigii aabbaheed, oo sidaas waa inaad sharka dhexdiinna uga saartaan. **22** Oo haddii la helo nin la jiifa naag nin kale qabo, markaas labadooduba waa inay dhintaan, ninkii naagta la jiifsdan iyo naagtaba, oo sidaas waa inaad sharka reer binu Israa'iil dhexdooda uga saartaan. **23** Oo haddii nin magaalada dhexdeeda ka helo gabadhi bikrad ah oo nin kale u doonan, oo uu iyada la jiifsdado, **24** markaas labadoodaba waa inaad soo bixisaan oo keentaaan magaaladas iriddeeda, oo waa inaad dhagxiyeen si ay u dhintaan, maxaa yeelay, gabadhu magaaladay joogtay, mana ay qaylin, ninkuna ceeb buu ku hoosaysihey tii deriskiisa u doonanayd, oo sidaas waa inaad sharka dhexdiinna uga saartaan. **25** Laakiinse haddii nin duurka ka helo gabadhi nin u doonan, oo uu ninku gabadhaas xoogo oo la jiifsdado, markaas ninka iyada la jiifsdan kelyiyu waa inuu dhintaa, **26** laakiinse gabadha waxba ha yeelin, maxaa yeelay, gabadha dembi dhimasho istaahilaa kuma jiro, waayo, xaalkanu wuxuu la mid yahay markii nin deriskiisa ku kaco oo dilo, **27** waayo, iyada wuxuu ka helay duurka, oo gabadha ninka u doonanu way qaylisay oo cid iyada badbaadisana la ma arag. **28** Haddii nin helo gabadhi bikrad ah oo aan ninna u doonanayn, oo intuu qabsado uu iyada la jiifsdado, oo markaas iyaga la helo, **29** markaas ninkii gabadha la jiifsdan waa inuu gabadha aabbaheed siyyaa konton sheqel oo lacag ah. Iyana naagtiisa ha ahaato, maxaa yeelay, isagu ceeb buu ku hoosaysihey, oo isna waa inuusan furin ciimrigiisa oo dhan. **30** Ninna waa inuusan qaadan naagti aabbiihiis, oo waa inuusan aabbiihiis marada ka bannay.

23 Oo kii xiniinya ka tuman ama guska ka jaran waa inuusan shirka Rabbiga gelin. **2** Oo garacna waa inuusan shirka Rabbiga gelin, oo xataa hadduu tobani qarni joogo farcankiisu waa inuusan shirka Rabbiga gelin. **3** Oo mid reer Cammoon ah ama mid reer Moo'aab ahu waa inuusan shirka Rabbiga gelin, xataa hadday tobani qarni joogaan wax ay farcankoodu leeyihiin waa inayan weligood shirka Rabbiga gelin, **4** maxaa yeelay, markaad jidka so

socoteen, idinkama ay hor keenin kibis iyo biyo toona markaad Masar ka soo baxdeen, oo weliba waxay idiiin soo kiraysteen Balcaam ina Becoor oo ka yimid Fetoor oo ku taal Mesobotamiya inuu idin habaaro aawadeed. **5** Habase yeeshee Rabbiga Ilaahiinna ahu wuu diiday inuu Balcaam dhegysto, laakiinse Rabbiga Ilaahiinna ahu wuxuu habaarkii idiiinku beddelay duco, maxaa yeelay, Rabbiga Ilaahiinna ahu wuu idin jeclaa. **6** Ciimrigiinna oo dhan waa inaydaan weligiinba iyaga u doonin nabad iyo barwaago toona. **7** Waa inaydaan karhin mid reer Edom ah, maxaa yeelay, waa walaalkiin. Waana inaydaan karhin mid Masri ah, maxaa yeelay, dalkisaad qariib ku ahaan jirteen. **8** Oo carruuta qarnigooda saddexaad u dhalataa ha soo galeen shirka Rabbiga. **9** Markaad cadaawayaaashiinna kula baxdaan ciidanka waa inaad wax kasta oo shar ah iska jirtaan. **10** Oo hadduu idinku jiro nin aan nadif ahayn oo habeenkiis isku januubay, xerada dibadda ha uga baxo, oo waa inuusan xerada soo gelin. **11** Laakiinse markay casar gaabdkii tahay, biyo ha ku maydho, oo kolki qorraxdu dhacdoo, xerada ha soo galo. **12** Oo xerada dibaddeeda waxaad ka yeelataan meel aad u baxdaan, **13** oo hubkiinna waxaad la qaadataan taki, oo kolkaad dibadda saxaro u fadhiisataan waa inaad takida god ku qoddaan oo intaad dib u soo jeesataan wixii idinku soo baxay waa inaad ciid ku aastaan. **14** Waayo, Rabbiga Ilaahiinna ahu xeradiinuu dhex socdaan inuu idin samatabixiyo oo uu cadaawayaaashiinna gacantiinna soo geliyo, oo sidaas daraaddeed xeradiinuu waa inay quduus ahaataa si uusan dhexdiinna ugu arag wax nijaas ah oo uusan idiinka sii jeesan. **15** Haddii addoon sayidkiisii ka soo cararo oo uu idin yimaado waa inaydaan isaga sayidkiisii dib ugu celin. **16** Isagu ha idinla joogo, oo dhexdiinna ha joogo meeshuu irdhiinna middood ka doorto oo uu jecel yahay. Waa inaydaan isaga dulmin. **17** Dumarka reer binu Israa'iil waa inaan laga helin dhillo, nimanka reer binu Israa'iilna waa inaan laga helin mid khanis ah. **18** Dhillo kiradeed iyo eey kiradiis toona waa inaydaan guriga Rabbiga Ilaahiinna ah u soo gelin nidar aawadiis, waayo, labadaasuba waa u karaahiyo Rabbiga Ilaahiinna ah. **19** Waa inaydaan walaalkiin intaad wax deymisaan korsaar ka qaadan, ha ahaadeen lacag korsaar ah, ama cunto korsaar ah, ama wax kale oo korsaar laysku deymyo toona. **20** Kii shisheeye ah korsaar wax baad ku deymi kartaan, laakiinse walaalkiin waa inaydaan korsaar wax ku deymin, in Rabbiga Ilaahiinna ahu uu idinku barakeeyo wax alla wixii aad gacanta ku qabataanba intaad joogtaan dalka aad u gelaysaan inaad hantidaan. **21** Oo markaad Rabbiga Ilaahiinna ah nidar u nidartaan waa inaydaan ka raagin inaad waxaas bixisaan, waayo, Rabbiga Ilaahiinna ahu hubaal kaas wuu idin weyddi doonaa, oo dembi buu idinku noqon lahaa. **22** Laakiinse haddaydnan nidar gelin taasu dembi idinkuma ahaan doonto. **23** Wax alla wixii afkiinna ka soo baxay waa inaad dhawtraan oo yeeshaan sidaad Rabbiga Ilaahiinna ahu ugu nidarteen, oo wixii aad ikhtiyaarkiinna afka ugu ballanqaaddeen waa inaad bixisaan. **24** Markaad soo gashaan beerta canabka ah ee deriskiinna, canabka uga dherga si alla saad doonaysaan, laakiinse waa inaydaan weelkiinna waxba kaga qaadan. **25** Oo markaad timaadaan hadhuudhka taagan ee deriskiinna, sabuulka gacanta waad ku goosan kartaan, laakiinse waa inaydaan hadhuudhka taagan ee deriskiinna manjo ku gooyin.

24 Haddii nin naag qaato oo uu guursado, oo dabadeed uusan raallii ka ahayn, sababtuna ay tahay ceeb uu iyada ka dhex helay, markaas isagu ha u qoro warqaddii furniinka oo iyada gacanta ha u geliyo, gurigisana ha ka eryo. **2** Oo iyadu markay gurigisa ka tagto way tegi kartaa oo nin kale naagtiis way noqon kartaa. **3** Oo ninkii dambena hadduu iyada nebaado, oo uu qoro warqaddii furniinta, oo uu iyada gacanta u geliyo, oo uu gurigisana ka eryo, amase haddii ninka dambe oo iyada guursaday uu dhinto, **4** ninkeedii hore oo iyada eryay yuusyan mar dambe naagnimo u qaadan, kolki

iyadu ay nijaasowday dabadeed, maxaa yeelay, taasu Rabbiga hortiisa karaahiyo bay ku tahay, oo waa inaydaan dembi keenin dalka Rabbiga Ilaahiinna ahu uu dhaxalka idii siinayo. **5** Markii nin naag dhowaan guursado waa inuusan dagaalka gelin, hawl kalena waa inaan loo dirin, laakiinse intii sannad ah waa inuu gurigiisa ikhtiyaar ku joogaa oo waa inuu ka farxiyya naagtii uu guursaday. **6** Ninna waa inuusan rahaamad u qaadan dhagaxa hoose ama dhagaxa sare oo wax lagu shiido, waayo, taasu waxay la mid tahay isagoo rahaamad u qaataw wawa lagu noolyahay. **7** Haddii nin la helo isagoo mid ka mid ah walaalhiisa reer binu Israa'iil intuu xaday uu ugu macaamiloodo sidii addoon oo kale, amase uu isaga iibyo, markaas tuuggaas waa in la dilaa, oo sidaas waa inaad sharka dhexdiinna uga saartaan. **8** Xagga cudurka baraska ah waa inaad isjirtaan, oo waa inaad dhawrtaan oo yeeshaan wax alla wixii wadaaddada reer Laawi ay idin baraan oo dhan, oo sidaan iyaga ugu amray, idinku waa inaad saas u dhawrtaan oo u yeeshaan. **9** Bal xusuusta wixii Rabbiga Ilaahiinna ahu uu ku sameeyey Maryan, markaad jidka soo socooten oo Aad Masar ka soo baxdeen. **10** Markaad deriskaaga wax amaa hiso, deyn kasta ha ahaadee, waa inaadan gurigiisa gelin si aad rahaamadda uga soo qaadato. **11** Waa inaad dibadda istaagtaa, oo ninkii aad wax deymisay waa inuu dibadda kuugu keenna rahaamadda. **12** Oo isagu hadduu yahay nin miskiin ah waa inaadan seexan adigoo rahaamaddisa sii haysta, **13** laakiinse hubaal waa inaad rahaamaddisa u celisaa markii qorraxdu dhacdoo inuu dharkiisa ku seexdo oo uu kuu duceeyo, oo taasuna waxay Rabbiga Ilaahaaga ah hortiisa kuugu ahaanaysaa xaqnimo. **14** Waa inaadan dulmin shqaale la kiraystay oo miskiin ah oo baahan, hadduu yahay walaalahaaga midkood ama hadduu yahay shisheeyaha dalkaaga deggan oo irdahaaga ku jira. **15** Waa inaad maalintiisa mushahaaradiisa siisaa, oo qorraxduna yay ka dhicin adoo aan siin, maxaa yeelay, isagu waa miskiin, oo mushahaaradiisa qalbiguu ku hayaa, waaba intaasoo uu Rabbiga kaaga cawdaa oo ay taasu dembi kugu noqotaaye. **16** Aabbayaasha waa inaan loo dilin carruurtooda, carruurtana waa inaan loo dilin aabbayaashhood, laakiinse nin kasta waa in loo dilaa dembigiisa uu isagu falay. **17** Waa inaydaan qalloocin garta qariibka iyo agoonta, oo naag carmal ah dharkeedaa waa inaydaan rahaamad u qaadan, **18** laakiinse waa inaad xusuusataan inaad dalkii Masar addoommo ku ahaan jirteen oo Rabbiga Ilaahiinna ahu halkaas idinku soo furtay, haddaba waan idinku amrayaa inaad waxan samaysaan. **19** Oo markaad beertaada goosatid haddaad xidhmo sabuullo ah beerta ku soo dhex ilowdo waa inaadan dib ugu noqon si aad u soo qaadato. Waxaa lahaan doona qariibka iyo agoonta iyo carmalka, si uu Rabbiga Ilaahaaga ahu kuugu barakeeyo wixii ay gacmahaagu qabtaan oo dhan. **20** Oo markaad geedkaaga saytuunka ah midhaha ka garaacid, mar dambe laamaha ha ku noqon. Waxaa lahaan doona qariibka iyo agoonta iyo carmalka. **21** Oo markaad midhaha ka soo urursatid beertaada canabka ah waa inaadan dib u soo xaaxabin. Waxaa lahaan doona qariibka iyo agoonta iyo carmalka. **22** Waa inaad xusuusataan inaad dalkii Masar addoommo ku ahaan jirteen, haddaba waan idinku amrayaa inaad waxan samaysaan.

25 Haddii niman muran dhex maro, oo ay garsoorid u yimaadaan, oo loo garsooro, markaas kii gar leh, gartiisa ha la siiyo, kii gardaranna ciqaab ha lagu xukumo. **2** Oo haddii ninkii gardarnaa karbaash istaahilo xaakinku waa inuu hortiisa jififiya si isaga loogu hor karbaasho, oo intii gardarradiisu ahayd ha loo triryo. **3** Wuxuu ku xukumi karaa aftaran karbaash, laakiinse yuusan uga sii badin, waaba intaasoo hadduu intaas uga sii badiyo oo karbaash badan la dhaco aad walaalkaa fududaysataa. **4** Waa inaadan dibiga af xidhni markuu sarreenka burburinayo. **5** Haddii walaalo wada deggan yihiin, oo midkood dhinto, laakiinse uusan wii lahayn, kan dhintay naagtii

yaanay dibadda ka guursan mid shisheeye ah. Ninkeedii walaalkiis waa inuu u guri galoo oo dumaalo, oo uu ku sameeyo wixii ku habboon ninkeedii walaalkiis inuu ku sameeyo. **6** Si uusan ku dhintay magicisu reer binu Israa'iil uga dhex baabbi'in ninkeedii wiilka ugu horreeya oo ay dhali doonto ha u bixiyo magicii walaalkiisii dhintay. **7** Laakiinse hadduusan ninku doonayn inuu dumaalo naagtii walaalkiis, markaas naagta walaalkiis waa inay odayaasha ugu tagtaa iridda magaalada oo ay ku tidhaahdaa, Ninkaygi walaalkiis wuu diiday inuu walaalkiis magac uga dhex kiciyo reer binu Israa'iil, oo dooni maayo inuu igu sameeyo waxa ku habboon in dumaashigay ugu sameeyo. **8** Oo markaas odayaasha magaaladiisu waa inay isaga u yeedhaan oo la hadlaan, oo markaas hadduu ka soo istaago oo yidhaahdo, Dooni maayo inaan dumaalo, **9** markaas naagta walaalkiis waa inay ugu timaadaa odayaasha hortooda, oo ay kabtiisa ka siibtaa, oo ay wejigana candhuuf uga tuftaa, oo iyadu waa inay jawaabtaa oo tidhaahdaa, Saas ha lagu sameeyo ninkii aan dhisin reerka walaalkiis. **10** Oo magicisu reer binu Israa'iil dhexdooda ha loogu yeedho, Reerkii kan kabtiisi laga siibay. **11** Oo markii niman isdiriraa, haddii mid naagiituu u soo dhwoato si ay ninkeeda uga samatabbixiso gacanta kan isaga dilaya, hadday gacanta soo fidiso oo ay isaga xiniinyaha ku dhugto, **12** markaas waa inaad iyada gacanta ka gooyasa oo aadan innaba u nixin. **13** Waa inaadan kolayagaaga ku haysan miisaanno kala cayn ah oo ah mid weyn iyo mid yar. **14** Oo waa inaadan gurigaaga ku haysan weelal qiyaseed oo kala cayn ah oo ah mid weyn iyo mid yar. **15** Waa inaad haysataa miisaan qumman oo xaq ah, oo waa inaad haysataa weel qiyaseed oo qumman oo xaq ah, in cimrigaagu ku dheeraado dalka Rabbiga Ilaahaaga ahu uu ku siinayo. **16** Waayo, kuwa waxyaalahaas oo kale sameeya oo ah kuwa si aan xaq ahayn wax u sameeya oo dhan waa u karaahiyo Rabbiga Ilaahaaga ah. **17** Bal xusuusta wixii ay reer Camaaleq idinku sameeyeen markaad jidka soo socooten oo Aad Masar ka soo baxdeen, **18** iyo siday jidka idiinkaga hor yimaadeen oo ay u laayeen dabaadigiiinnii, kuwaas oo ahaa kulli intiinii taagta darnayd oo dampaysay, markaad tabarta darnaydeen oo daallanaydeen. Ilyaguse Ilah kama ay cabsan. **19** Sidaas daraaddeed markii Rabbiga Ilaahiinna ahu idinka nasiyo cadaawayaaashiinna hareerahiinna ku wareegsan oo dhan, idinkoo jooga dalka Rabbiga Ilaahiinna ahu uu dhaxal idii siinayo inaad hantidaan aawadeed, waa inaad reer Camaaleq ka baabbi'isaan inta samada ka hoosaysa, oo taas ha illobina.

26 Oo markaad gashid dalkii Rabbiga Ilaahaaga ahu uu dhaxalka ku siinayo, oo aad hantido ee aad dhex degto, **2** waa inaad keentaa midhaha dhulka kuwa ugu horreeya oo dhan, kuwaasoo aad ka guran doonto dalka Rabbiga Ilaahaaga ahu uu ku siinayo, oo waa inaad dambii ku riddaa oo kolkaas waxaad tagtaa meesha Rabbiga Ilaahaaga ahu uu u dooranayo inuu magicisu halkaas dhigo. **3** Oo waa inaad u timaadaa wadaaka waagaas joogi doono, oo waxaad ku tidhaahdaa, Wuxaan maanta u qirayaa Rabbiga Ilaahaaga ah inaan imid dalkii Rabbigu ugu dhaartay awowayaasheen inuu ina siinayo. **4** Oo markaas wadaadku waa inuu dambiiha gacantaada ka qaadaa oo uu hor dhigaa meesha allabariga oo Rabbiga Ilaahaaga ah. **5** Oo markaas waa inaad jawaabtaa oo Rabbiga Ilaahaaga ah hortiisa ka tidhaahdaa, Aabbahay wuxuu ahaa mid reer Suuriya ah oo warwareega. Wuxuu ku dhaadhacay Masar, oo halkaasuu degay, isagoo reekiisu yar yahay, oo halkaas wuxuu ku noqday quruun weyn oo xoog badan oo tiro badan. **6** Markaas Masriyintii wax xun bay nagu sameeyeen oo na dhibeen, oo waxay na saareen addoonnimoo culus. **7** Oo annana markaasaanu Rabbiga ah Ilaahii awowayaashayu u qayshannay, kolkaasaa Rabbigu codkayagi maqlay oo dhikayagi iyo hawshayadii iyo dulmigayagi arkay. **8** Markaasaa Rabbigu dalkii Masar nagaga soo baxshay gacan xog

badan, iyo cudud fidsan, iyo cabsi weyn, iyo calaamooyin iyo yaabab, **9** oo meeshan buu na keenay, oo wuxuu na siiyey dalkan oo ah dal caano iyo malab la barwaqaqaysan. **10** Oo haatan Rabbiyow, waxaan keenay dhulkii aad i siisay midhihiisii u horreeyey. Kolkaas waa inaad midhaha hor dhigtaa Rabbiga Ilahaaga ah, oo aad ku sujuuddaa Rabbiga Ilahaaga ah hortiisa. **11** Waa inaad adiga iyo kan reer Laawi ah iyo qariibka idin dhex joogaaba ku faraxdaan kulli wanaagga Rabbiga Ilahainnamon ahu idin siiyey adiga iyo reerkaagaba. **12** Oo markaad wada dhammaysid bixinnti meeltobnaadyada aad ka bixinaysid midhaha kuu baxa sannadda saddexaad taasoo ah sannaddii bixinta meeltobnaadyada, waa inaad siisaa kan reer Laawi, iyo qariibka, iyo agoonta, iyo carmalka. Amarradaadii midna kuma xadgudbin, mana aanan illoobin iyaggi. **14** Oo iyaga wax kama cuniin anoo barooranaya, waxna kama qaadan arigoo nijaas ah, qof dhintayna wax ugama siin. Waan dhegaystay codkii Rabbiga Ilahaaya ah, oo waxaan sameeyey wixii aad igu amartay oo dhan. **15** Rabbiyow, hoygaaga quduuska ah oo samada ah hoos ka soo fiiri oo barakee dadkaaga reer binu Israa'iil, iyo dhulkii aad na siisay oo aad ugu dhaaratay awowayaashayoo oo ahal caano iyo malab la barwaqaqaysan. **16** Maanta Rabbiga Ilahainnamon ahu wuxuu idinku amrayaa inaad qaynuunnadiisa iyo amarradan yeeshaan, haddaba sidaas daraaddeed waa inaad xajisaan oo aad qalbigiinna oo dhan iyo naftiinna oo dhan ka yeeshaan. **17** Oo maanta waxaad Rabbiga u ballanqaaddeen inuu isagu Ilahid iidiin yahay, iyo inaad jidkiisa ku soconaysaan, oo aad qaynuunnadiisa iyo amarradiisa iyo xukummaadiisa xajinaysaan, oo aad codkiisa dhegaysanaysaan. **18** Oo Rabbiguna wuxuu maanta idin ballanqaaday inaad ahaanaysaan dad hanti isaga u ah siduu idin ballanqaaday, iyo inaad xajinaysaan amarradiisa oo dhan, **19** iyo inuu idinka sare mariyo quruumaha uu sameeyey oo dhan xagga ammaanta iyo xagga magaca iyo xagga sharaftaba, iyo inaad Rabbiga Ilahainnamon ahu u ahaanaysaan dad quduus ah siduu yidhi.

27 Markaasaa Muuse iyo odayashii reer binu Israa'iil waxay dadkii ku amreen oo ku yidhaahdeen, Amarka aan maanta idinku amrayo oo dhan wada xajiyi. **2** Oo maalintii aad Webi Urdun uga gudubtaan dalkii Rabbiga Ilahainnamon ahu uu idin siinayo waa inaad dhagaxyo waaweyn qotomisaan oo aad nuurad ku malaastaan, **3** oo waxaad ku qortaan erayada sharcigan oo dhan markaad gudubtaan inaad gashaan dalkii Rabbiga Ilahainnamon ahu idin siinayo oo ah dal caano iyo malab la barwaqaqaysan, sidii Rabbiga ah Ilahid awowayaashiin uu idin ballanqaaday. **4** Oo markaad Webi Urdun ka gudubtaan, waa inaad Buur Ceebaal ku qotomisaan dhagaxyadaan maanta idinkaga amrayo, oo iyaga waa inaad nuurad ku malaastaan. **5** Oo halkaas waa inaad Rabbiga Ilahainnamon ah meal allabar uga dhistaan, ha ahaato meal allabar oo dhagax ah, oo dhagaxyadeeda waa inaydaan alaab bir ah u qaadan. **6** Oo Rabbiga Ilahainnamon ah meeshiisa allabariga waa inaad ku dhistaan dhagaxyo aan la qorin, oo meeshaas dusheeda waxaad Rabbiga Ilahainnamon ahu ugu bixisaan qurbaanno la gubo. **7** Oo waa inaad qurbaanno nabaadiino sadqaysaan, oo aad halkaas ku cuntaan, oo aad Rabbiga Ilahainnamon ah hortiisa ku faraxdaan. **8** Oo waa inaad dhagaxyada si bayaan ah ugu qortaan sharcigan erayadiisa oo dhan. **9** Markaasaa Muuse iyo wadaaddadii reer Laawi waxay la hadleen reer binu Israa'iil, oo waxay ku yidhaahdeen, Reer binu Israa'ilow, aamusa oo dhegaysta. Maanta waxaad noqoteen dadkii Rabbiga Ilahainnamon ahu. **10** Haddaba waa

inaad adddeecdaan codka Rabbiga Ilahainnamon ahu, oo aad yeeshaan amarradiisa iyo qaynuunnadiisa aan maanta idinku amrayo. **11** Oo isla maalintaa Muuse wuxuu dadkii ku amray oo ku yidhi, **12** Reer Simecooni, iyo reer Laawi, iyo reer Yahuud, iyo reer Isakaara, iyo reer Yuusuf, iyo reer Benyaamiin waa inay kor istaagaan Buur Gerisiim inay dadka u deceeyaan markaad Webi Urdun ka gudubtaan. **13** Oo reer Ruubeen, iyo reer Gaad, iyo reer Aasheer, iyo reer Sebulun, iyo reer Daan, iyo reer Naftaalinha waa inay Buur Ceebaal habaar isla taagaan. **14** Oo markaas reer Laawi waa inay jawaabaan oo dadka reer binu Israa'iil oo dhan cod weyn ku yidhaahdaan, **15** Inkaaru ha ku dhacdo ninkii sameeyaa oo mee qarsoon qotonsada sanam xardhan ama la shubay oo Rabbiga karaahiyo u ah oo ah wax nin saanac ahu gacantiisa ku sameeyey. Oo dadka oo dhammuna ha u jawaabeen oo ha yidhaahdeen, Aamiin. **16** Inkaaru ha ku dhacdo kii aabbihii ahaa hooyadiis fududaysta. Oo dadka oo dhammuna ha yidhaahdeen, Aamiin. **17** Inkaaru ha ku dhacdo kii soohdinta deriskiisa durkiya. Oo dadka oo dhammuna ha yidhaahdeen, Aamiin. **18** Inkaaru ha ku dhacdo kii qof indha la' jidka ka hababiya. Oo dadka oo dhammuna ha yidhaahdeen, Aamiin. **19** Inkaaru ha ku dhacdo kii qalloociya garta qariibka iyo agoonta iyo carmalka. Oo dadka oo dhammuna ha yidhaahdeen, Aamiin. **20** Inkaaru ha ku dhacdo kii la seexda naagti aabbihii, maxaa yeelay, aabbihii buu maradii ka banneeyey. Oo dadka oo dhammuna ha yidhaahdeen, Aamiin. **21** Inkaaru ha ku dhacdo kii neef u galmodaa, cayn kasta ha ahaadee. Oo dadka oo dhammuna ha yidhaahdeen, Aamiin. **22** Inkaaru ha ku dhacdo kii la seexda walaashiis oo ah ina aabbihii ahaa hooyadiis. Oo dadka oo dhammuna ha yidhaahdeen, Aamiin. **23** Inkaaru ha ku dhacdo kii soddohdiis la seexda. Oo dadka oo dhammuna ha yidhaahdeen, Aamiin. **24** Inkaaru ha ku dhacdo kii deriskiisa qarsoodi ku dila. Oo dadka oo dhammuna ha yidhaahdeen, Aamiin. **25** Inkaaru ha ku dhacdo kii laaluush u qaata inuu qof aan xaq qabin dilo. Oo dadka oo dhammuna ha yidhaahdeen, Aamiin. **26** Inkaaru ha ku dhacdo ku kasta oo aan adkayn sharcigan erayadiisa inuu sameeyo. Oo dadka oo dhammuna ha yidhaahdeen, Aamiin.

28 Oo haddaad aad u dhegaysataan codka Rabbiga Ilahainnamon aha, oo intaad xajisaan aad yeeshaan amarradiisa aan maanta idinku amrayo oo dhan, Rabbiga Ilahainnamon ahu wuxuu idinka wada sare marin doonaa quruumaha dunida oo dhan. **2** Oo barakooyinkan oo dhammuna way idinku soo degi doonaan, wayna idin sood gaadhi doonaan, haddaad codka Rabbiga Ilahainnamon ah dhegaysataan. **3** Waxaad ku barakaysnaan doontaan magaalada, oo waxaad ku barakaysnaan doontaan duurka. **4** Oo waxaa barakaysnaan doona midhaha jidhkiinna, iyo midhaha dhulkiinna, iyo midhaha xoolihiinna oo ah dhasha lo'diinna iyo tan idhiinna. **5** Waxaaa barakaysnaan doona dambishiinna iyo weeliinna aad wax ku cajiintaan. **6** Oo waad barakaysnaan doontaan markaad gudaha soo gashaan, oo waad barakaysnaan doontaan markaad dibadda u baxdaan. **7** Oo cadaawayaaashiinna idinku kaca Rabbigu wuxuu ka dhigi doonaan in hortiinna lagu laayo. Jid quduha ayay idinkaga iman doonaan, oo hortiinna ayay toddoba jid ku kala carari doonaan. **8** Oo Rabbigu wuxuu ku amri doonaa inay barakadu idinku soo degto idinka, iyo maqsinnadiinna, iyo wax alla wixii aad gacanta ku qabataanba, oo wuxuu idinku barakayn doonaa dalka Rabbiga Ilahainnamon ahu uu idin siinayo. **9** Rabbigu wuxuu idinka dhigan doonaa dad isaga quduusa quduus u ah, siduu idiiku dhaartay, haddaad amarrada Rabbiga Ilahainnamon ahu xajisaan oo aad jihadkiisana ku socotaan. **10** Oo dadka dooda oo dhammu waxay arki doonaan in laydiinku yeedhay magicii Rabbiga, wayna idinka cabsan doonaan. **11** Oo Rabbigu wanaag buu idiiku badin doonaa midhaha jidhkiinna, iyo midhaha xoolihiinna, iyo midhaha dhulkiinna idinkoo jooga dalka Rabbigu awowayaashiin ugu

dhaartay inuu idin siinayo. **12** Oo Rabbigu wuxuu idii furi doonaa khasnaddisa wanaagsan ee samada inuu dalkiinna roob siyo xilligiisa, iyo inuu wada barakeeyo shuqulka aad gacanta ku qabataan oo dhan, oo idinku quruumo badan baad wax deymin doontaan, waxbase ma amaahan doontaan. **13** Oo Rabbigu wuxuu idinka dhigayaa madaxa, idinkana dhigi maayo dabada, oo weligiin waxaad ahaanaysaan kuwa sarreeya, oo noqon maysaan kuwa hooseeyaa, haddaad dhegaysataan amarrada Rabbiga Ilaahiinna ah oo aan maanta idinku amrayo, oo intaad xajisaan aad yeeshaan. **14** oo aydaan erayada aan maanta idinku amrayo gees uga leexan xagga midigtu iyo xagga bidixda toona, inaad ilaahyo kale daba gashaan oo aad u adeegtaan. **15** Laakiinse haddaydhan dhegaysan codka Rabbiga Ilaahiinna ah, inaad xajisaan oo aad wada yeeshaan ammarradiisa iyo qaynuunnadiisa aan maanta idinku amrayo, markaas inkaarahan oo dhammu way idinku soo degi doonaan oo idin soo gaadhi doonaan. **16** Waaad ku inkaarnaan doontaan magaalada oo waxaad ku inkaarnaan doontaan duurka. **17** Waxaa inkaarnaan doona dambishiinna iyo weelkiinna aad wax ku cajiintaan. **18** Oo waxaa inkaarnaan doona midhaha jidhkiinna iyo midhaha dhulkiinna, iyo dhasha lo'diinna iyo tan idhiinna. **19** Oo waad inkaarnaan doontaan markaad gudaha soo gashaan, oo waad inkaarnaan doontaan markaad dibadda u baxdaan. **20** Rabbigu wuxuu idinku soo dejin doonaa inkaar iyo dhibaato, oo wuu idinku canaan doonaa wax alla wixii aad gacanta ku qabataan oo dhan jeeraad baabba'daan oo aad haddiiba halligantaan, waana sharka falimiihinna, oo aad iiga tagteen aawadiis. **21** Oo Rabbigu wuxuu idinku dhejin doonaa balaayada, jeeruu idinku baabbi'iyo dalka aad u gelaysaan inaad hantidaan. **22** Rabbiguna wuxuu idinku dhufan doonaa taagdarro, iyo qandho, iyo gubasho, iyo kulayl daran, iyo seef, iyo beera-engeeg, iyo caariyasi, oo iyana way idin eryan doonaan ilaa aad halligantaan. **23** Oo samada idinka korrysaa waxay noqon doontaa naxaas, oo dhulka idinku hooseeyaa wuxuu noqon doonaa bir. **24** Oo Rabbigu roobka dalkiinna wuxuu ka dhigi doonaa budo iyo boodh, oo waxaa suu samaday idinkaga soo degi doonaan ilaa aad baabba'daan. **25** Oo Rabbigu wuxuu ka dhigi doonaa in laydinku laayo cadaawayaaashiinna hortooda, oo iyaga jid qudha baad kaga iman doontaan, oo hortooda aayaad toddoba jid ku kala carara doontaan, oo boqortooyoyinka dunida oo dhammu waad ku dhex rogrogmi doontaan hore iyo dib. **26** Oo meydkinnu wuxuu cunto u noqon doonaa haadka hawada oo dhan iyo dugaaggaa dhulka, oo mid iyaga ka eryana lama arki doono. **27** Oo Rabbigu wuxuu idinku ridi doonaa boogtii Masar, iyo kasobaxyo, iyo cadho, iyo xajiiin ayaan ka bogsan karin. **28** Oo weliba Rabbigu wuxuu idinku ridi doonaa waalli iyo indhabbeel iyo naxdin. **29** Oo hadhkii baad u haabhaaban doontaan sida indhooluhu gudcurku u haabhaabto, oo jidadkiinna kuma liibaani doontaan, laakiinse hadi iyo goorba waa laydin dulmi doonaa oo waa laydin dhici doonaa, oo mid idin badbaadiyana lama arki doono. **30** Naag baad guursan doontaa, laakiinse niin kalaa la seezan doona, guri baad dhisan doontaa, laakiinse degi maysid, beercanab baad beeran doontaa, laakiinse midhiiisa ku isticmaali maysid. **31** Dibigaaga aaya hortaada lagu gowrici doono, idhaagana waxaa la siin doonaa cadaawayaaashaada, oo mid ku badbaadiyana lama arki doono. **32** Wiilashinna iyo gabdhiihinna waxaa la siin doonaa dad kale, oo indhihiinnuna way eegi doonaa, oo maalinta oo dhan waxaad la taag darnaan doontaan xiiso aad iyaga u qabtaan, oo gacantiinnuna xoog ma yeelan doonto innaba. **33** Oo midhaha dhulkiinna iyo hawshinna oo dhan waxaa cuni doona quruum aydaan aqoon, oo weligiin waxaad ahaan doontaan dad la dulmo oo la burburiyo, **34** oo taas daraaddeed waxaad la waalan doontaan waxa indhihiinnu arki doonaan. **35** Oo Rabbigu lowyaha iyo lugaha tan iyo tin iyo cedhib wuxuu idinku gelin doonaa boogo aydaan ka bogsan karin. **36** Oo Rabbigu wuxuu idinku

yo boqorkiinna aad boqran doontaanba u geeyn doonaa quruum idinka iyo awowayaashiinba aydaan aqoon, oo halkaas waxaad ugu adeegi doontaan ilaahyo kale oo qoryo iyo dhagax ah. **37** Oo dadyowga Rabbigu idii geeyn doono oo dhan dhexdooda waxaad ku ahaan doontaan yaab iyo maahmaah iyo halqabsi. **38** Waaad beerta u qaadan doontaan abuur badan, wax yar baadse ka soo ururusan doontaan, maxaa yeelay, waxaa cuni doona ayax. **39** Waaad beeraan doontaan beero canab ah, waanad fali doontaan, laakiinse khamrina ma cabbi doontaan, canabna kama guran doontaan, waayo, waxaa cuni doona dixiri. **40** Oo soohdimihiinna oo dhan dhexdooda waxaa idinku olli doona geedo saytuun ah, laakiinse saliid kuma subkan doontaan, waayo, saytuunkiinna midhuhu way ka daadan doonaan. **41** Waaad dhali doontaan wiilal iyo gabdhoo, laakiinse iyagu kuwiinna ma ahaan doonaan, maxaa yeelay, maxaabii's ahaan bay idinku tegi doonaan. **42** Dhirtiinna oo dhan iyo midhaha dhulkiinhaba waxaa lahaan doona ayax. **43** Oo qaribka dhexdiinna ku jira aaya idinku sare mari doona, oo idinkuna hoos baad u sii degi doontaan. **44** Oo isagu wax buu idin deymin doonaa, idinkuse wax ma deymin doontaan, madaxa buu noqon doonaa, idinkuse dabada baad noqon doontaan. **45** Inkaarahan oo dhammu idinkay idinku soo degi doonaan, wayna idin eryan doonaan oo idin soo gaadhi doonaan ilaa aad baabba'daan, maxaa yeefay, ma aydaan dhegaysan codka Rabbiga Ilaahiinna ah, inaad xajisaan ammarradiisa iyo qaynuunnadiisa uu idinku amray. **46** Oo waxay calaamad iyo yaab ku dul ahaan doonaan idinku iyo farcankiinhaba weligiin, **47** maxaa yeelay, idinku Rabbiga Ilaahiinna ah wax kasta oo uu idinku badiyey aawadood uguguma aydaan adeegin faraxsanaan iyo qalbi reyreeya. **48** Haddaba sidaas daraaddeed cadaawayaaashiinna Rabbigu idii soo diri doono ayaad ugu adeegi doontaan gaajo iyo harraad iyo qaawanaan, idinkoo wax kasta u baahan, oo wuxuu qoorta idinka saari doonaa harqood bir ah, ilaa uu idin baabbi'iyo. **49** Rabbigu wuxuu meel fog oo dhulka darafkiisa ah idinkaga keeni doonaa quruum sida gorgorka u duulaysa oo aydaan afkeeda garanayn, **50** oo ah quruum weji cabsi badan, oo aan dadka waayeelka ah maamuisin, aan dhallaankuna u ninin. **51** Oo dadakaasuu wuxuu cuni doonaa midhaha zoolihiinna iyo midhaha dhulkiinna, ilaa aad baabba'daan, oo weliba idinkuma tegi doono hadhuudh, iyo khamri, iyo saliid, iyo dhasha lo'diinna, iyo tan idhiinna, ilaa uu idin halligo. **52** Oo meel kasta oo dhulkiinna ah ayuu dhammaan iridhiinna idinku hareerayn doonaa ilaa derbiyadiinna deyrka dheer ee aad isku hallayseen ay soo wada dhacaan, oo wuxuu idinku hareerayn doonaa irdihiinna oo dhan ee dhulka Rabbiga Ilaahiinna ahu uu idin siiyey oo dhan. **53** Oo waxaad cuni doontaan midhaha jidhkiinna, kaasoo ah hilibka wiilashinna iyo gabdhiihinna Rabbiga Ilaahiinna ahu uu idin siiyey, waana markaad gashaan hareeraynta iyo cidhiidhiga ay cadaawayaaashiinu idinku cidhiidhin doonaan. **54** Ninka idinku dhex jira oo idinku jilicsan, oo qabow ku noolaan jiray, wuxuu il shar ah ku dayi doonaa walaalkiis, iyo naagtisa laabta kaga jiifta, iyo kuwa carruurtiisa ka hadhay, **55** si uusan midkoodna wax uga siin hilibka carruurtiisa oo uu cuni doono, maxaa yeelay, isaga waxba uma hadhi doonaan intii uu ku jiro hareeraynta iyo cidhiidhiga ay cadaawayaaashiinu irdihiinna oo dhan idinkaga cidhiidhin doonaan. **56** Oo naagta jilicsan, oo idinku dhex jira oo qabow ku noolaan jirtay oo aan u quudhin inay cageeta cad dhulka dhigto nolosheedii qaboobayd oo jilicsanayd aawadeed, waxay il shar ah ku dayi doontaa ninkeeda laabta kaga jiifa, iyo wiilkeeda iyo gabdheeda. **57** Wayna ka qarsan doontaa mandheerta ka soo dhex baxdo labadeeda lugood, iyo carruurteeda ay dhasho, waayo, qarsoodi bay iyaga u cuni doontaa iyadoo wax kasta u baahan, intay ku jirto hareeraynta iyo cidhiidhiga ay cadaawayaaashiinu irdihiinna oo dhan idinkaga cidhiidhin doonaan. **58** Haddeydnan dhawrin oo

wada yeelin erayada sharcigan ee kitaabkan ku qoran oo dhan inaad ka cabsataan magacan ammaanta badan oo cabsida badan oo ah RABBIGA ILAAHIINNA AH, 59 markaas Rabbigu wuxuu idinka iyo farcankiinnaba ku ridi doonaa belaayooyin yaab leh oo waaweyn oo wakhti dheer idinku raaga, iyo cudur xunxun oo wakhti dheer idinku raaga, iyo cudur xunxun oo wakhti dheer idinku raaga. 60 Oo haddana wuxuu idinku soo dejin doonaa cudurraadi Masar oo dhan oo aad ka cabsan jirteen, oo way idinku dhegi doonaa. 61 Oo weliba Rabbigu wuxuu kaloo idinku soo dejin doonaa ilaa aad wada baabba'daan cudur kasta iyo belaayo kasta oo aan ku qornayn kitaabka sharcigan. 62 Oo in kastoo aad u faro badnaydeen sida xiddigaha samada oo kale waxaa uun idinka hadhi doona in yar oo dhaw ah, maxaa yeel, codkii Rabbiga Ilaaheenna ah ayaad dhegaysan weydeen. 63 Oo sidii Rabbigu idinku farxay inuu wanaag idin sameeyo oo uu idin badiyo, ayuu sidaas oo kale ugu farxi doonaa inuu idin halligo oo idin baabbi'iyo, oo idinka waa laydinka rujin doonaa dalka aad ugu socotaan inaad hantidaan. 64 Oo Rabbigu wuxuu idinku kala dhax firdhin doonaa dadyowga oo dhan, iyo tan iyo dunida geesteed iyo ilaa geesteeda kale, oo halkaas waxaa uug adeegi doontaan ilaahyo kale oo qoryo iyo dhagax ah oo aydaan aqoon idinka iyo awowayaashiin toona. 65 Oo quruumahaas dhedhdoon istareex kama heli doontaan, oo cagtiinnuna ma nasan doonto, laakiinse Rabbigu wuxuu halkaas idinku siin doonaa qalbigariir, iyo indhabbeel, iyo naf dulloobid. 66 Oo naftiinnana waad u shakiyi doontaan, oo habeen iyo maalinba waad cabsan doontaan, oo noloshiihnana ma aad hubi doontaan innaba. 67 Oo waaberigii waxaad odhan doontaan, Bal may fiid noqoto! Sababtuna waa cabsida aad qalbiga ka cabsan doontaan iyo xumaanta aad indhaha ku arki doontaan. 68 Oo Rabbigu mar dambe wuxuu Masar idinku celin doonaa idinkoo doonniyo ku jira, oo waxaad mari doontaan jidkii aad idinku idhi, Mar dambe ma aad arki doontaan, oo halkaasaad cadaawayaaishiinna isugu iibin doontaan, inaad rag iyo dumarba addoommo u ahaataan, oo weliba ninna idinma iibsan doono.

29 Kuwanu waa erayadii axdigii Rabbigu Muuse ku amray, oo uu reer binu Israa'il kula dhigtay dalkii reer Moo'aab, oo aan ahayn axdigii uu iyaga kula dhigtay Buur Xoreeb. 2 Markaasaa Muuse u wada yeedhay reer binu Israa'il oo dhan, oo wuxuu ku yidhi, idinku waad wada aragteen wixii Rabbigu markaad Masar joogteene hortiinna ku sameeyey Fircoo iyo addoommadisii oo dhan iyo dalkiisi oo dhan, 3 kuwaas oo ahaa jirrabaydi waaweynayaa oo indhihiin arkeen, iyo calaamooiyinkii iyo yaababki waaweynayaa, 4 laakiinse Rabbigu ilaa maantadan la joogo idinma siin qalbi wax garta iyo indho wax arka iyo dhego wax maqla toona. 5 Oo anigu intii afarint sannadood ah ayaan cidlada idinku dhex kexeyey, oo dharkiinnii korkiinna kuma duugobin, kabhiinna caghiinna kuma dhammaanin. 6 Idinku ma aydaan cunin kibis, mana aydaan cabbin khamrii ama wax lagu sakhraamo toona si aad u garataan inaan anigu ahay Rabbiga Ilaaheenna ah. 7 Oo markaad meeshan timaadeen waxaa inagu soo baxay Siixon oo ahaa boqorkii Xeshboon iyo Coog oo ahaa boqorkii Baashaan, oo innana waynu laynay. 8 Oo dalkoodiina intaan qaadannay ayaan dhaxal u siinnay reer Ruubeen iyo reer Gaad iyo qabiilkii reer Manaseh badhkood. 9 Haddaba erayada axdigaa xajiyaa oo yeela inaad ku liibaantaan wax alla wixii aad samaysaan. 10 Maanta dhammaantiin waxaad hor taagan thiin Rabbiga Ilaaheenna ah. Waxaa wada jooga madaxdiinii, iyo qabiilooyinkiinii, iyo odayaashiinii, iyo saraakiishiinii, iyo xataa nimankii reer binu Israa'il oo dhan, 11 iyo dhallaankiinii, iyo naaghiinii, iyo qariibkiinii xeryihinna ku dhex jira, xataa kan geedaha idin jara iyo kan biyaha idin dhaansha, 12 inaad gashaaan axdigaa Rabbiga Ilaaheenna ah iyo dhaarta Rabbiga Ilaaheenna ahu uu maanta

idinla dhiganayo, 13 inuu maanta dad idinka dhigto iyo inuu Ilaaah idin noqdo, siduu idin sheegay oo uu ugu dhaartay awowayaashiin oo ahaa Ibrahim iyo Isxaaq iyo Yacquub. 14 Oo idinka keligiinna idinla dhigan maayo axdigand iyo dhaartan, 15 laakiinse waxaan la dhiganayaa ka maanta inala taagan halkan Rabbiga Ilaaheenna ah hortiisa, iyo ka aan maanta halkan inala taagnaynba, 16 (waayo, waad ogtiini sidaan Masar ku dhex degganaan jirnay iyo sidaan u soo dhex marnay quruumihii aad ka soo dhex gudubteen, 17 waanad aragteen waxyaalahoodi karaahiyada ahaa iyo sanamyadoodii ahaa qoryaha, iyo dhagaxa, iyo lacagta, iyo dahabka, oo iyaga dhex yiil,) 18 waaba intaasoo uu dhexdiinna ku jiraa nin, ama naag, ama reer, ama qabii, qalbigiisu maanta uga sii jeestay Rabbiga Ilaaheenna ah inuu u adeego quruumahaas ilaahyadooda, oo waaba intaasoo uu idinku dhex jiraa xidid dhalaa xammeeti iyo dacar, 19 oo ay noqon doontaa markuu maglo habaarkan erayadiisa inuu isagu qalbigiisa ka ducaysto oo isyidhaahdo, Nabad baan heli doonaa, in kastoo aan ku socday madaxadaygaya inaan sakhraannimo ku harraadbeelo. 20 Rabbigu ninkaas samixi maayo, laakiinse Rabbiga cadhadiisa iyo masayriisa aaya ninkaas ku kululaan doona, oo inkaarta kitaabkan ku qoran oo dhammuna isagay saarnaan doontaa, oo Rabbiguna magiciisa wuu ka tirtiri doonaa inta samada ka hoosaya oo dhan. 21 Oo Rabbigu wuxuu isaga qabiilooyinka reer binu Israa'il oo dhan uga dhex sooci doonaa inuu belaayo ugu dejijo siday yihii dhammaan inkaaraaha axdigaa ee ku qoran kitaabkan sharciga. 22 Oo qarniga soo socda oo ah carruurtiinna dabadiin kici doonta, iyo shisheeyaha dal fog ka iman doonaaba markay arkaan dalkaas belaayadiisa iyo cudurraad Rabbigu ku ridey, 23 iyo in dalka oo dhammu yahay baaruud, iyo cusbo, iyo meel guban, oo aan waxba lagu beerin, aanna dhalin, oo aan cawsna ka bixin innaba sidiid markii la afgeembiyey Sodom iyo Gomora, iyo Admaah iyo Seboyim oo Rabbigu ku afgeembiyey cadhadiisa iyo xanaaqisa, 24 markaasay quruumaha oo dhammu odhan doonaan, Rabbigu muxuu dalkan sidaas ugu galay? Oo kulayka xanaqaan weyn micnihis uwa maxay? 25 Markaasaa dadku waxay odhan doonaan, Maxaa yeel, iyagu waxay ka tageen axdigii uu Rabbiga ah Ilaaaha awowayaashhood la dhigtay markuu ka soo bixiyey dalkii Masar, 26 oo intay tageen ayay u adeegeen oo caabudeen ilaahyo kale oo ayan aqoon, isaguna uusan siin, 27 oo sidaas daraaddeed aaya Rabbigu ugu xanaaqay dalkan, inuu ku soo dejijo kulli inkaarta kitaabkan ku qoran oo dhan. 28 Oo Rabbigu dhulkoodii ayuu kaga rujiyey cadho iyo xanaaq iyo dhirif weyn, oo wuxuu ku dhex turay dal kaleeto siday maantadan tahay. 29 Waxyaalaha qarsoon waxaa iska leh Rabbiga Ilaaheenna ah, laakiinse waxyaalah la muuijyey waxaa iska leh innaga iyo carruurteenna weligeenba inaan sharcigan erayadiisa oo dhan yeelno.

30 Oo markii waxyaalahan oo dhammu ay idinku dhacaan, kuwaas oo ah barakada iyo inkaarta aan idin hor dhigay, oo aad ku xusuusataan quruumaha Rabbiga Ilaaheenna ahu uu idinku kexeehey dhedhdoon oo dhan, 2 oo aad Rabbiga Ilaaheenna ahu u soo noqtoon oo aad idinka iyo carruurtiinna qalbigiinna oo dhan iyo naftiinna oo dhan ku addeecdaan codkiisa iyo waxyaalahan aan maanta idinku amray oo dhan, 3 markaasaa Rabbiga Ilaaheenna ahu idinka celin doonaa maxaabiniisnamiidinna, wuuna idin naxariisan doonaa, oo mar kaluu idinka soo ururin doonaa quruumihii Rabbiga Ilaaheenna ahu uu dhedhdoon idinku kala firdhiyey oo dhan. 4 Oo haddii masaafirradiinna qaarkoodu joogaan meesha samada ugu shishaysa, Rabbiga Ilaaheenna ahu halkaasuu idinka soo ururin doonaa, oo halkaasuu idinka soo kaxayn doonaa, 5 markaasaa Rabbiga Ilaaheenna ahu wuxuu idin keeni doonaa dalkii awowayaashiin mar hore hantiyeen, oo idinna waad hantiyi doontaan, oo wanaag buu idin samayn doonaa, wuuna idinka sii badin doonaa intii awowayaashiin

ahaan jireen. **6** Oo markaas Rabbiga Ilahiinna ahu sida jidhka loo gudo ayuu idinka jari doonaa xumaanta qalbigiinna iyo tan qalbiga farcankiinna inaad Rabbiga Ilahiinna ah ka jeelaataan qalbiga oo dhan iyo nafta oo dhan si aad u noolaataan. **7** Oo Rabbiga Ilahiinna ahu inkaarahan oo dhan wuxuu ku ridi doonaa cadaawayaa Shiinna iyo kuwa idin neceb oo idin silcincin jiray. **8** Oo idinna waa inaad soo noqotaan, oo aad addeecdaan codka Rabbiga, oo aad yeeshaan amarradiisa aan maanta idinku amrayo oo dhan. **9** Oo Rabbiga Ilahiinna ahu wuxuu idinku barwaqaayn doonaa shuquqla aad gacanta ku qabataan oo dhan iyo midhaha jidhkiinna iyo midhaha xoolahiinna, iyo midhaha dhulkiinnaba, waayo, Rabbiga mar kallu ku farxi doonaa inuu wanaag idhi sameeyo siduu awowayaashiin ugu farxay oo kale, **10** haddaad addeecdaan codka Rabbiga Ilahiinna ah oo aad xajisaan amarradiisa iyo qaynuunnadiisa ku qoran kitaabkan sharciga, iyo haddaad Rabbiga Ilahiinna ah ugu soo noqotaan qalbiga oo dhan iyo nafta oo dhan. **11** Waayo, amarkan aan maanta idinku amrayo ma aha mid aad idinku adag, mana aha mid idinka fog. **12** Oo samadana kuma uu jiro si aad u tidhaahdaan, Bal yaa samadaa noo kori doona oo noo keeni doona, oo na maqashiin doona aannu amarkaas yeelnee? **13** Oo baddana kama uu shisheeyo si aad u tidhaahdaan, Bal yaa badda nooga gudbi doona oo noo keeni doona, oo na maqashiin doona, aannu amarkaas yeelnee? **14** Laakiinse eraygii waa idiin dhow yahay, wuxuuna ku jiraa afkiinna iyo qalbigiinna inaad yeeshaan. **15** Bal eega, maanta waxaan idin hor dhigay nolol iyo wanaag, iyo geeri iyo shar. **16** Oo waxaan maanta idinku amrayaa inaad Rabbiga Ilahiinna ah jeelaataan, oo aad jihadkiisa ku socotaan, oo aad wada xajisaan amarradiisa iyo qaynuunnadiisa iyo xukummadiisa inaad noolaataan oo badataan iyo in Rabbiga Ilahiinna ahu idinku barakeeyo dalka aad ugu socotaan inaad hantidaan. **17** Laakiinse haddii qalbigiinna sii jeesto, oo aad dhegaysan weydaan, laakiinse laydiin jiito inaad ilaahto kale caabuddaan oo u adeegtaan, **18** waxaan maanta idiin caddaynaya inaad hubaal halligmaysaan, oo cimrigiin ku dheeraan maayo dalka aad Webi Urdun uga gudbasaan inaad gashaan oo aad hantidaan. **19** Maanta waxaan u yeedhayaa samadaa iyo dhulka inay idinku markhaati furaan, inaan idin hor dhigay nolol iyo geeri, iyo barako iyo inkaar, haddaba sidaas daraaddeed nolosha doorta idinka iyo farcankiinnuba aad noolaateene, **20** idinkoo Rabbiga Ilahiinna ah jecel, oo codkiisa addeecaya, oo isaga sii xajista, waayo, isagu waa noloshiinna iyo dhererka cimrigiinna inaad degganaataan dalkii Rabbigu ugu dhaartay inuu siinayo awowayaashiin oo ahaa Ibraahim, iyo Isxaaq, iyo Yacquub.

31 Markaasaa Muuse tegey oo erayadan kula hadlay reer binu Israa'iil oo dhan. **2** Oo wuxuu iyaggi ku yidhi, Maanta waxaan jiraa boqol iyo labaatan sannadood, oo mar dambe ma bixi karo, mana soo geli karo, oo Rabbiguna wuxuu iku yidhi, Webigan Urdun ka gudbi maysid. **3** Haddaba waxaa idin hor gudbaya Rabbiga Ilahiinna ah, oo hortiinna buu ka baabbi'in doonaa quruumahaas, oo idinna iyaga waad hantyi doontaan, oo sidi Rabbigu yidhi, waxaa idin hor kici doona Yashuuca. **4** Oo Rabbigu wuxuu quruumahaas ku samayn doonaa siduu ugu sameeyey Siixon iyo Coog iyo dalkoodiiba, kuwaas oo ahaa boqorradii reer Amor ee uu baabbi'iyey. **5** Oo Rabbigu iyaga gacantiinna buu soo gelin doonaa, oo waa inaad ku samaysaan siduu yahay amarkii aan idinku amray oo dhan. **6** Haddaba xoog yeeshaa oo aad u dhiirranada, ha baqina, hana ka cabsanina, waayo, waxaa idinla socda Rabbigii Ilahiinna ahaa. Idinma gabi doono, idinmana dayrin doono. **7** Markaasaa Muuse Yashuuca u yeedhay, oo wuxuu reer binu Israa'iil oo dhan hortooda ku yidhi, Xoog yeelo oo aad u dhiirranow, waayo, waxaa dadkan

ula gudbaysaa dalkii Rabbigu awowayaashhood ugu dhaartay inuu iyaga siinayo, oo dalkaas ayaad dhaxalsiin doontaa. **8** Waxaa ku hor socda Rabbiga, wuuna kula jiri doonaa, kuma gabdo doono, kumana dhayrin doono, haddaba ha baqin, hana qalbi jabin. **9** Markaasaa Muuse sharcigan qoray, oo wuxuu u dhiibay wadaaddadii reer Laawi oo qaadi jiray sanduuqii axdiga Rabbiga, iyo odayaashiin reer Israa'iil oo dhan. **10** Markaasaa Muuse iyaggi ku amray oo ku yidhi, Haddaba markii toddoba sannadood dhammaatoba wakhtiga la amray oo sannadood saamaxaadda, oo ah lidda Waababka, **11** markii reer binu Israa'iil oo dhammu ay u yimaadaan inay Rabbiga Ilahiinna ah kaga hor muuqdaan meesha uu dooranayo, waa inaad sharcigan ku akhridaan reer binu Israa'iil oo dhan hortooda iyagoo maqlaya. **12** Oo soo wada shiriya dadka oo dhan, ragga, iyo dumarka, iyo dhallaanka, iyo qaribka irdihiinna ku jiraba, inay maqlaan, oo ay bartaan, oo ay Rabbiga Ilahiinna ah ka cabsadaan, iyo inay xajiyaaan oo wada yeelaan erayada sharcigan oo dhan, **13** iyo in carruutooda aan hore u aqoonu ay maqlaan, oo ay bartaan inay Rabbiga Ilahiinna ah ka cabsadaan, in alla intaad deggan tiihiin dalka aad Webi Urdun uga gudbaysaa inaad hantidaan. **14** Markaasaa Rabbigu Muuse ku yidhi, Bal eeg, wakhtigii aad dhiman lahayd waa soo dhow hayah, haddaba Yashuuca u yeedh oo isdhex taaga teendhada shirk, aan isaga amar siyyee. Markaasaa Muuse iyo Yashuuca tageen oo teendhadii shirk isdhex taageen. **15** Kolkasaa Rabbigu Muuse ku yidhi, Bal eeg, wakhtigii aad dhiman lahayd waa soo dhow hayah, haddaba Yashuuca u yeedh oo isdhex taaga teendhada shirk, aan isaga amar siyyee. Markaasaa Muuse iyo Yashuuca tageen oo teendhadii shirk isdhex taageen. **16** Markaasaa Rabbigu Muuse ku yidhi, Bal eeg, waad dhiman doontaa oo awowayaashaa la seexan doontaa, oo dadkanuna way kici doonaa oo sida naagi ninkeeda ka dhillowday ayay u raaci doonaa ilaahyada qalaad ee dalka, kuwaasoo ay dhex joogayaan, oo aniga way iga tegi doonaa oo axdigaygi aan iyaga la dhigntaya way jebin doonaa. **17** Oo kolkasaa cadhadaydu ku kululaan doontaa iyaga, waanan ka tegi doonaa, oo wejigaygana waan ka qarin doonaa, oo iyaga waa la baabbi'in doonaa, oo waxaa ku soo degi doona masiibo iyo dhibaatooyin badan, oo waxay maalintaas odhan doonaa, Ilaaheenna aan ina dhex joogin aawadiis sow masiibadanu inooguma soo degin? **18** Oo anna hubaal maalintaas wejigayga aayaan ka qarin doonaa sharka badan oo ay sameeyeen aawadiis, maxaa yeelay, iyagu waxay u jeestean ilaahto kale. **19** Haddaba gabaygan qorta, adiguna reer binu Israa'iil bar, oo iyaga afkooda gel, in gabaygaasii oo noqdo markhaati reer binu Israa'iil ka gees ah. **20** Waayo, markaan iyaga geeyo dalkii aan awowayaashhood ugu dhaartay, dalkaasoo caano iyo malab la barwaqaqaysan, oo ay wax cunaan oo wada dhergaan oo cayilaan, kolkaasay u jeesan doonaa ilaahto kale, wayna u adeegi doonaa, anna way i quudhsan doonaa, axdigaygana way jebin doonaa. **21** Oo markii masiibo iyo dhibaatooyin badanu ku soo deegaan aayaan gabayganu hortooda ku markhaati furayaa, waayo, afka farcankoodu ma illoobi doono, maxaa yeelay, waan ogahay fikirkooda ay ku fikirayaan haddeertan intaanan iyaga geeyn dalkii aan ugu dhaartay ka hor. **22** Sidaas daraaddeed Muuse aaya gabaygan isla maalintaas qoray oo reer binu Israa'iil baray. **23** Oo Rabbigaa Yashuuca ina Nuun amar siyyee oo ku yidhi, Xoog yeelo oo aad u dhiirranow, waayo, reer binu Israa'iil ayaad geeyn doontaa dalkii aan iyaga ugu dhaartay, oo anna waan kula jiri doonaa. **24** Oo markii Muuse dhammaystiray sharcigan erayadisi oo uu kitab ku qoray ilaa ay wada dhammaadeen, **25** aaya Muuse amray reer Laawi oo qaadi jiray sanduuqii axdiga Rabbiga, oo wuxuu ku yidhi iyaggi, **26** Kitaabkan sharciga qaada, oo waxaa ag dhigtaan sanduuqa axdiga Rabbiga Ilahiinna ah inuu halkas ku ahaado markhaati idinka gees ah. **27** Waayo, caasinimadiinna iyo madax adkaantinna waan aqaaan. Bal eeg, intaan welli noolahay oo aan maantadan idinla joogo caasiyiin

baad ku ahaydeen Rabbiga, haddaba intee baad ka sii darnaan doontaan markaan dhinto dabadeed? **28** Haddaba bal ii soo shiriyaa odyaasha qabilooyinkiinna oo dhan iyo saraakiishiinna aan erayadan dhegahooda kula hadlee, oo aan samada iyo dhulkana u yeedha iyaga ha ku marag fureene. **29** Waayo, waan ogahay in markaan dhinto dabadeed aad iskharribi doontaan, oo aad jidkiin aan idinku amrayna gees uga leexan doontaan, oo ugu dampbaystana masiiboo baa idinku dhici doonta, maxaa yeelay, waxaad samayn doontaan wax Rabbiga hortiisa shar ku ah, inaad isaga kaga xanaajisaa shuqulkaa aad gacmihiinna ku samaysaan. **30** Kolkaasaa Muuse shirkii reer binu Israa'iil oo dhan dhegahoodii kula hadlay erayadii gabaygan ilaa ay wada dhammaadeen.

32 Samooyinkow, dhegaysta waan hadlayaaye, Oo dhulkuna ha maqlo erayada afkayga. **2** Cilmigayu wuxuu u soo degayaa sida sayaxa, Sida roob yaru doogga ugu da'o, iyo sida tixu biqilka ugu tiixo, **3** Waayo, anigu waxaan naadinayaa magicii Rabbiga. Idinku weyneeyaa llaheenna. **4** Isagu waa dhagaxaa, shuqulkiisuna waa kaamil, Waayo, jidakkisa oo dhammu waa caddaalad, Isagu waa Ilaah aamin ah, oo aan xumaan lahayn, Isagu waa xaq, waana caaddil. **5** Way iskharribeen, oo carruurtiisi iyang ma aha, waa ceebtooda, iyagu waa qarni qalloocan oo maroorsan. **6** Dadyahow nacaskaa ah oo aan xigmadda lahaynu Ma saasaad Rabbiga ugu abaalguddaan? War isagu sow ma aha Aabbihiiinni idin soo iibsaday? Isaga idin uumay oo idin xoogeyey. **7** Bal xusuuso waagii hore, Oo soo garwaqso qarniyo badan sannadahood, Aabbahaa weyddii oo wuu ku ogeysiin doonaa, Odyaashaadana weyddii oo way kuu sheegi doonaan. **8** Markii Ilaaha ugu wada sarreeyaa uu quruumaha dhaxalkooda siiyey, Oo uu kala soocay binu-aadmiga, Intii tirada reer binu Israa'iil ahayd Ayuu dadka soohdimaha u dhigay, **9** Waayo, Rabbiga qaybtiius waa dadkiisa, Reer Yacquubina waa saamigii dhaxalkiisa. **10** Wuxuu isaga ka dhex helay dhuul lamadegaan ah, Iyo cidlada baabba'a ah oo ay dugaaguu ka dhex ciyaan. Hareerihiisu isku wareeqiyey, wuuna xannaaneeyey, Oo wuxuu isaga u dhawray sida ishiisa inanakeed, **11** Sida gorgorku buulkiiisi u lulo, Oo dhashiisa ugu kor ruxmeda, Oo baalashiisa u kala bixiyo, oo uu qaado, Oo garbihiisa ugu xambaro, **12** Ayaa Rabbiga oo keliya isaga hoggaamiyey, Oo ilaaq qalaadna lama joogin. **13** Wuuna fuuliyey meelaha sarsare ee dhulka, Oo wuxuu cunay wixii beerta ka baxay, Wuxuuna ka dhigay inuu nuugo malab dhagaxii ka soo baxay, Iyo saliid dhagax madow ka soo baxday. **14** Wuxuuna quutay subag lo'aad, iyo caano idaad, Iyo baraarro baruurtood, Iyo wananka Baashaan, iyo riyya, Iyo sarreenka ugu wanaagsan. Oo dhiiggiin canabkana waxaad ka cabtay khamri. **15** Laakiinse Yeshuruun wuu cayilay, oo wax buu harraatiyey. Adigu waad cayishay, waanad buurnaatay, oo xaydhaysatay. Markaasuu ka tegey Ilaahii uumay, Oo quudhsaday Dhagaxii badbaadadiisa. **16** Waxay isaga kaga hinaasiyeen ilaahyo qalaad, Oo waxay kaga xanaajiyey waxyaalo karaahey ah. **17** Waxay wax u sadaqeeyeen jinniyo aan Ilaah ahayn, Iyo ilaahyo ayan iyagu aqoon Oo ah kuwo cusub oo dhowaan soo baxay, Oo awowaashii ayan ka cabsan jirin. **18** Adigu Dhagaxii ku dhalay ma aad xusuusnid, Oo waad iska illowday Ilaahii ku dhalay. **19** Rabbiguna wuu arkay, oo wuu nacay, Maxaa yeelay, wiiliishiisi iyo gabdhiihiisi aaya isaga ka xanaajiyey. **20** Oo wuxuu yidhi, Wejigayga waan ka qarin doonaa, Oo waxaan arki doonaa bal wixii ugu dampbaystoo duu doonto. Waayo, iyagu waa qarni aad u qalloocan Iyo carruur aani iimaan lahayn. **21** Wax aan Ilaah ahayn bay igaga hinaasiyeen, Oo waxay igaga cadhaysiyeen waxyaalahoodii aani waxtarka lahayn, Oo anna waxaan iyaga kaga hinaasin doonaa kuwo aan dad ahayn, Oo waxaan kaga cadhaysiin

doonaa quruun nacas ah. **22** Waayo, dab baa ka qaxmay cadhadaydi, Oo wuxuu gubaa ilaa meesha ugu hoosaysa ee She'ool, Dhulkana wuu baabbiyaa iyo waxa ka baxaba. Oo wuxuu dab ku dhejjiya aasaaska buuraha. (**Sheol h7585**) **23** Wuxaan korkooda ku tuuli doonaa belaayoojin, Oo fallaadhadhahaygana iyagaan ku gani doonaa. **24** Waxay ku baabbi'i doonnaan gaajo, oo waxay ku guban doonaa kulay qaxmaya iyo haliggaad qadhaadh, Oo waxaan ku diri doonaa ilkaa dugaagga, iyo waabayda waxyaalaha ciidda ku gurguurtta. **25** Dibadda waxaa ku layn doona seef, guryaha gudahoodana cabsi, Oo barbaar iyo bikrad iyo naasnuug iyo oday cirro lehba way wada baabbi'i doonaan. **26** Wuxaan idhi, iyaga meel fog baan ku kala firdhin laaha, Oo xusuustoodana dadka dhexdiisa waan ka joojin laaha, **27** Haddaanan ka cabsanin cadowga cadhadiisa, Waaba intaasoo ay cadaawayashoodu si xun u macaamiloodaan, Oo ay yidhaahdaan, Gacantayadii waa sarraysaa, Oo waxyaalahan oo dhan Rabbigu ma uu samayn. **28** Waayo, iyagu waa quruun aan talo lahayn, Oo innaba waxgarasho kuma jirto. **29** Bal may caqli yeeshaan, oo ay waxan gartaan, Oo bal may ka fikiraan ugu dampbaystoda! **30** Haddaan Dhagaxoodii iyang iibin, Oo aan Rabbigu iygaa gacanta u gelin, Sidee baa nin kelija kun u eryi karaa? Labase sidee bay toban kun u didin karaan? **31** Dhagaxoodu ma aha sida Dhagaxayaga. Oo xataa cadaawayashayada qudhoodu waxaas way kala gartaan. **32** Waayo, geedcanabkoodu wuxuu ka yimid geedcanabki Sodom, Iyo kii ku yiil beeriih Gomora. Canabkoodu waa midho sumeed, Rucubaydooduna waa qadhaadh. **33** Khamrigoodu waa jebiso waabaydeed, Iyo mariikdu xun ee jiliska. **34** Tanu sow ilama kaydsana, Iyadoo shaabadaysan oo khasnadahayga ku dhex jirta? **35** Aarsasho iyo abaalmarinba anigaa iska leh, Markay cagtoodu simbirriixan doonto, Waayo, maalintii masiibadoo waa dhow dahay, Oo waxyaalaha iyaga ku soo kor degi doona aya deddejin doona. **36** Maxaa yeelay, Rabbigu dadkiisa wuu xukumi doonaa, Oo addoommadiisana wuu ka nixi doonaa, Markuu arko in xoogoodii dhammaaday, Oo aan midna ku hadhin, mid xidhan iyo mid furan toona. **37** Oo wuxuu odhan doonaa, Bal meeeye ilaahyadoodi, Iyo dhagaxii ay isku halleeyeen, **38** Oo cunay baruurtii allabaryadooda, Oo cabbay khamrigii qurbaankoodii cabniinka ahaa? Haddaba ha soo kaceen, oohaa idin caawiyeen, Oo iyagu ha idin daafaceen. **39** Haddaba bal eega inaan aniga quduhuhu ahay isagiij, Oo aniga mooyaane aan ilaaq kale jirin. Wax baan dilaa, waanan soo nooleeyaa. Wax baan dhaawacaa, waanan bogsiyaa. Mana jiro mid gacantayda wax ka samatabbixin karaa. **40** Waayo, gacantayda ayaan xagga samada kor ugu qaadaa, Oo waxaan leeyayah, Weligay waan noolayah. **41** Haddaan listo seeftayda dhalaalaysa, Oo gacantayduna xukun qabsato, Cadaawayashayada waan ka aarsan doonaa, Oo kuwa i necebna waan u abaaalgudi doonaa. **42** Fallaadhadhahayga waan ku sakhramin doonaa Kuwa la dilay iyo maxaabiista dhiiggooda, Oo seeftayduna waxay hilib ka cuni doontaa Madaxa hoggaamiyayaasha cadowga. **43** Quruumahow, dadkiisa la reyreeya, Waayo, isagu wuu aaran doonaa dhiiggi addoommadiisa, Oo cadaawayashisana wuu ka aarsan doonaa, Oo dalkiisa iyo dadkiisana buu u kafaaro gudi doonaa. **44** Markaasaa Muuse yimid oo gabaygan erayadiisi oo dhan kula hadlay dhegihii dadka, isaga iyo Yashuuca ina Nuunba. **45** Markaasaa Muuse dhammeeyey hadalkii uu erayadan oo dhan kula hadlay reer binu Israa'iil oo dhan, **46** oo wuxuu ku yidhi, Qalbigiinna ku qabsada kulli erayadan aani maanta idhi sheegay oo dhan, kuwaasoo aad carruurtiinna ku amri doontaan si ay u dhawraan oo u wada yeelaan sharcigan erayadiisa oo dhan. **47** Waayo, taasu idinma aha wax aani waxtar lahayn, maxaa yeelay, waaba naftiinii, oo waxyaalahaas daraaddood ayaa cimrigiinna ugu dheeraan doonaa dalka aad Webi Urdun uga gudbaysaan inaad hantidaan. **48** Oo Rabbigu isla maalintaas qudheeda wuu la hadlay Muuse oo wuxuu ku

yidhi, **49** Waxaad fuushaa burtan Cabaariim, oo ah Buur Nebo oo ku dhex taal dalka reer Moo'aab, oo ka soo hor jeeda Yerixoo, oo bal waxaad fiirisaa dalka reer Kancaan oo aan reer binu Israa'iil hantida u siinayo, **50** oo kolkaas ku dhimo buurtaa aad fuulaysid, oo dadkaagi la urur, sidii walaalkaa Haaruunba ugu dhintay Buur Xor, oo uu dadkiisi uur uray, **51** maxaa yeelay, waad iug xadgudubteen idinkoo reer binu Israa'iil dhex joogga markaad joogteen biyihii Meriibaah oo ku taal Qaadeesh, oo ciidadii Sin ku dhex taal, waayo, reer binu Israa'iil dhexdooda quduus igagama aydaan dhigin. **52** Haddaba dalka hortaadaad ka arki doontaa, laakiinse geli maysid dalka aan reer binu Israa'iil siinayo.

33 Tanu waa Muuse oo ahaa ninkii Ilaah ducadiisi uu reer binu Israa'iil ugu deceeyey intuusan dhiman. **2** Isago leh, Rabbigu wuxuu ka yimid Siinay, Oo Seciir ayuu uga soo kacay iyaga, Wuxuu ka soo iftiimay Bur Faaraan, Oo ka yimid tobanka kun oo quduuska ah, Oo gacantiisa midigtana waxaa iyaga ugu jiray sharcii dab ah. **3** Haah, isagu dadyowga wuu jecel yahay. Kuwiisa quduuska ah oo dhammuna gacantaaday ku jiraan, Oo iyagu waxay fadhiisteen cagahaaga, Oo waxay qaadanayaan erayadaada. **4** Muuse wuxuu inagu amray sharcii, Dhaxal u ah shirkia reer Yacquub. **5** Oo waxaa Yeshuruun ku jiray boqor. Markii madaxda dadka qabiilooyinka reer binu Israa'iil oo dhammu Ay soo wada urureen. **6** Ruubeen ha noolaado oo yuusan dhiman, Oo raggiisu yuusan yaraan. **7** Tanuna waa ducadii uu Yahuudah ugu deceeyey, isago leh, Rabbiyow, codka Yahuudah maqal, Oo isaga dadkiisa soo dhex geli, Gacmihisuu ha ku filnaadeen, Oo adiguna ka caawi cadaawayashaasiisa. **8** Oo markuu Laawi u ducaynayyna wuxuu yidhi, Tummiimkaagii iyo Uriimkaagii waxay la jiraan kaaga aad jeceshahay. Oo aad Masaah ku tijaabisay, Oo aad biyihii Meriibaah agtooda kula dirirtay, **9** Kii aabbihiis iyo hooyadiis yidhi, Anigu ma arag, Oo walaalihiisna aan aqoonsan, Oo carruutiisina aan aqoon, Waayo, iyagu erayadaadii way xajieen, Oo axdigaaqiqina way dhawreen. **10** Waxay reer Yacquub bari doonaan xukummadaada, Reer binu Israa'iilna sharcigaaga. Hortaada waxay soo dhigi doonaan foox, Oo meeshaada allabarigana waxay saari doonaan allabarri dhan oo la gubo. **11** Haddaba Rabbiyow xoolihiisa barakee, Oo shuulka gacmihisana aqbal, Oo kuwii isaga ku kaca iyo kuwa necebna Dhexda ku dhufo si ayan mar dambe u kicin. **12** Oo markuu Benyaamiin u ducaynayyna wuxuu yidhi, Kan Rabbigu jecel yahay wuxuu ammaan u fadhiyi doonaa meel cagtiisa ah, Oo maalintii oo dhanna gaashaan buu u yahay, Oo wuxuu deggan yahay garbihiisa dhextooda. **13** Oo markuu Yuusuf u ducaynayyna wuxuu yidhi, Dakkiisu ha ahaado mid Rabbigu ku barakeeyi Waxyaalaha qaaliga ah oo samada, iyo sayaxa, lio mooka hoos fidsan, **14** lio waxyaalaha qaaliga ah oo ah midhaha qorraxda, lio waxyaalaha qaaliga ah oo ah waxyaalaha bilaha soo baxa, **15** lio waxyaalaha ugu wanaagsan ee buuraha gaboobay, lio waxyaalaha qaaliga ah oo kuraha daa'imiska ah, **16** lio dhulka waxyalalihiisa qaaliga ah iyo buuxnaatiisa, lio kii duurka degganaa raalliniimadiisa. Barakadaasu ha ku soo degto madaxa Yuusuf, Isago ahaa kii walaalihiis laga soocay. **17** Sida dibigiisa curadka ah weynaan buu leeyahay, Oo geesihiisuna waa sidii geeso gisi, Oo wuxuu ku hardiyi doonaa dadka dunida dhinacyadeeda jooga oo dhan, Oo iyagu waa tobanka kun oo reer Efrayim, lio kumaanyaalka reer Manaseh. **18** Oo markuu Sebulun u ducaynayyna wuxuu yidhi, Sebulunow, ku farax baxniintaada, Adiguna Isaakaarow, ku farax teendhooyinkaaga. **19** Iyagu waxay dadka ugu yeedhi doonaan burta, Oo halkaasay ku bixin doonaan allabarayaa qaqnimada, Waayo, waxay nuugi doonaan hodantirimada badaha lio bacaadka qasnadihiisa qarsoon. **20** Oo markuu Gaad u ducaynayyna wuxuu yidhi, Barako ha ku dhacdoo kii reer Gaad ballaadhiya, Isagu wuxuu u jifaa sida gool libaax, Oo wuxuu

dillaacsadaa gacanta iyo madaxa dhaladiisa. **21** Isagaa doortay qaybtii kowaad, Waayo, halkaas qaybtii taliyaha baa lagu kaydiye, Wuxuu soo raacay madaxdii dadka, Oo wuxuu reer binu Israa'iil la sameeyey caddaalaadid Rabbiga iyo xukummadiisiisa. **22** Oo markuu Daan u ducaynayyna wuxuu yidhi, Daan waa dhal libaax, Oo ka soo booda Baashaan. **23** Oo markuu Naftaali u ducaynayyna wuxuu yidhi, Naftaaliyow, kaaga raallinimo ka dhergayow, Oo barakadii Rabbiga ka buuxsantayow, Adigu hanti galbeedka iyo koonfurta. **24** Oo markuu Aasheer u ducaynayyna wuxuu yidhi, Aasheer ku wiilasha ku dhex barakaysan ha ahaado, Oo hana ahaado kan walaalihiis u bogaan, Oo cagtiisana saliid ha daro. **25** Kabahaagu waxay ahaan doonaan bir iyo naxaas, Oo intay maalmahaagu yihiin xooggaaguna ha ahaado. **26** Yeshuruunow, wax Ilaah la mid ah ma jiro, Kaasoo samada u fuula, inuu ku caawiyo, Cirkana sharafitisa u fuula. **27** Ilaaha daa'imeka ahu waa hoygaaga, Oo waxaa kaa hooseeya gacmo weligood jira. Oo cadowgana hortaaduu ka tuuray, Oo yidhi, Baabbi'i. **28** Oo Israa'iil oo ah isha Yacquub oo keliya Ammaan buu ku deggan yahay dal sarreenn iyo khamri leh, Oo waxaa samada uga soo da'a sayax. **29** Reer binu Israa'iilow, waad faraxsan tiihi. Bal yaa idinla mid ah, oo ah dad uu Rabbigu badbaadiyey, Kaasoo ah gaashaanka caawimaadiinna, lio seefta sharafitina. Cadaawayashaashiiinu way isu kiin dhibi doonaan, Oo waxaad cag marin doontaan meelhooda sarsare.

34 Markaasaa Muuse bannaankii Moo'aab ka tegey oo wuxuu aaday Buur Nebo, oo fuulay dhaladii Buur Fisgaah oo Yerixoo ka soo hor jeedda. Kolkaasaa Rabbigu isagii tusay dalkii Gilecaad oo dhan iyo tan iyo Daan, **2** iyo dalkii reer Naftaali oo dhan, iyo dalkii reer Efrayim iyo reer Manaseh, iyo dalkii reer Yahuudah oo dhan, tan iyo badda galbeed, **3** iyo xagga koonfureed, iyo bannaanka dooxada Yerixoo oo ah magaalada geedaha timireed, iyo tan iyo Socar. **4** Oo Rabbigu wuxuu isagii ku yidhi, Waa kaas dalkii aan ugu dhaartay Ibraahim iyo Isxaaq iyo Yacquub oo aan midkood kasta ku idhi, Dalkaas waxaan siinayaa farcankaaga. Haddaba waxaan ka dhigay inaad indhahaaga ku aragto, laakiinse xaggaas u gudbi maysid. **5** Sidaas daraaddeed Muuse oo ahaa addoonkii Rabbigu meeshaasoo ahayd dalkii reer Moo'aab ayuu ku dhintay, sida erayga Rabbigu ahaa. **6** Oo wuxuu isagii ku aasay dooxada ku taal dalka Moo'aab oo ka soo hor jeeda Beytfecoor, laakiinse ilaa maantadan la joogo ma jiro nin qabrigiisi yaqaan. **7** Oo Muuse markuu dhintay wuxuu jiray boqol iyo labaatan sannadood, oo haddanaa indhahiis ma aragdarnaan, xooggiisiina kama yaraan. **8** Oo reer binu Israa'iilna soddon maalmood ayay Muuse ugu oyoyeen bannaankii Moo'aab, haddaba maalmihii loo barooranayay Muuse way dhammaadeen. **9** Oo Yashuuu ina Nuunna waxaa ka buuxay ruuxa xigmadda, maxaa yeelay, Muusaa gacmihisaa mar hore saaray, oo reer binu Israa'iil isagii way maqleen, oo sidii Rabbigu Muuse ku amray ayay sameeyeen. **10** Oo tan iyo waagaasna reer binu Israa'iil kama dhex kicin nebi Muuse la mid ah oo Rabbigu fool ka fool u yaqaan. **11** Oo ma jirin mid sameeyey calaamooyinkii iyo yaababkii uu Rabbigu isaga dalkii Masar ugu diray inuu ku sameeyo Fircoon, iyo addoommadiisi oo dhan, iyo dalkiisi oo dhan, **12** waxyaalahaasoo uu Muuse gacantii xoogga badnayd oo dhan iyo cabsidii weynayd oo dhan kaga sameeyey reer binu Israa'iil oo dhan hortooda.

Yashuuca

1 Addoonkii Rabbiga oo Muuse ahaa markuu dhintay dabadeed, Rabbigu wuxuu la hadlay Yashuuca ina Nuun, oo Muuse midiidin u ahaa, oo wuxuu ku yidhi, **2** Addoonkaygii Muuse ahaa waa dhintay, haddaba kac, oo webigan Urdun ka tallaaba, adiga iyo dadkan oo dhammuba, oo waxaad u gudubtaan dalka aan siinayo iyaga, kuwaasoo ah reer binu Israa'iil. **3** Meel kasta oo aad cagta dhigtaanba waan idin siiyey, sidaan Muuse ugu sheegay. **4** Oo soohdintiinnu waxay noqon doontaa marka laga bilaabo cidlada, iyo Lubnaantaa, iyo xataa tan iyo webiga weyn oo ah Webi Yufraad, iyo dalka reer Xeed oo dhan, iyo tan iyo badda weyn ee xagga qorraxdu u dhacdo. **5** Cimrigaaga oo dhan ninna isma kaa hor taagi kari doono. Sidaan Muuse ula jiray ayaan adigana kuula jiri doonaa. Kuma aan gabii doono, kumana aan dayrin doono. **6** Haddaba xoog yeelo, oo aad u dhiirranow, waayo, dadkan waxaad dhaxalsiisa dalkii aan ugu dhaartay awowayaashood inaan iyaga siyyo. **7** Xoog uun yeelo, oo aad u dhiirranow inaad dhawrtid oo aad yeeshid si waafaqsan sharcigii addoonkaygii Muuse kugu amray oo dhan. Si aad ugu liibaantid meeel kastoo aad tagtidba, sharcigaas ha uga leexan midigta iyo bidixda toona. **8** Kitaabkan sharcigu waa inaanu afkaaga ka tegin, laakiinse waa inaad u fiirsataa habeen iyo maalinba, si aad u dhawrtid wax alla waxu ku qoran oo dhan, waayo, markaasaad jidkaaga ku barwaqaobi doontaa, waanad liibaani doontaa. **9** Miyaanan kugu amrin? Xoog yeelo, oo aad u dhiirranow. Ha cabsan, hana qalbi jabin, waayo, Rabbiga Ilaahaaga ahu wuu kula jira meel kastoo aad tagtidba. **10** Markaasaa Yashuuca wuxuu amray saraakiishii dadka, oo ku yidhi, **11** Bal xerada dhex mara, oo waxaad dadka ku amartaan, oo ku tidhaahdaan, Saadkiinna diyaarsada, waayo, saddex maalmoond waa inaad kaga gudubtahan webigan Urdun inaad gashaan oo hantidaan dalkii Rabbiga Ilaahiinna ahu hanti ahaan idin siinayo. **12** Oo Yashuuca wuxuu la hadlay reer Ruubbeen, iyo reer Gaad, iyo qabiilka reer Manaseh badhkiis, oo wuxuu ku yidhi, **13** Bal xusuusta eraygii addoonkii Rabbiga oo Muuse ahaa idinku amray isagoo leh, Rabbiga Ilaahiinna ahu waa idin nasiinaya, oo wuxuu idin siin doonaa dalkan. **14** Dumarkiinna, iyo dhallaankiinna, iyo xoolihiinnuba waxay joogi doonaan dalkii Muuse idinka siiyey Webi Urdun shishadiisa, laakiinse raggiinna xoogga leh oo hubka sita oo dhammu waa inay walaalahood ka hor gudbaan, oo ay caawiyaan iyaga, **15** ilaa Rabbigu walaalihiin nasiyo, siduu idinkaba idin nasiyey, oo ay iyana hantyaan dalkii Rabbiga Ilaahiinna ahu iyaga siinayo; oo markaasaad ku soo noqon doontaan dalkii hantidiinna, oo waad hantiy doontaan dalkii addoonkii Rabbiga oo Muuse ahaa idinka siiyey Webi Urdun shishadiisa oo ah xagga qorrax ka soo baxa. **16** Markaasay Yashuuca ugu jawaabeen, Kulli wixii aad hagu amartay oo dhan waannu yeeli doonaa, oo meal alla meeshii aad noon dertoba waannu tegi doonaa. **17** Oo sidii aannu Muuse wax walba uga dhiegaysan jiray ayaanu adigana kaaga dhiegaysan doonnaa. Rabbiga Ilaahaaga ahu unu ha kula jiro siduu Muuse ula jiray oo kale. **18** Oo ku alla kii amarkaaga caasiya oo aan dhiegaysan erayadaadaa iyo wax alla wixii aad ku amartid oo dhanba, kaas waa in la dilaa; laakiinse xoog yeelo oo aad u dhiirranow.

2 Markaasaa Yashuuca ina Nuun wuxuu Shitiim si qarsoon uga diray laba nin oo basaasyo ah, oo wuxuu ku yidhi, Bal taga oo soo ilaaleeya dalka iyo magaalada Yerixoo. Markaasay tageen, oo waxay galeen guri naag dhillo ah oo magaceeda la odhan jiray Raxab, oo halkaasay jifsadeen. **2** Oo markaasaa boqorkii Yerixoo loo sheegay oo lagu yidhi, Niman reer binu Israa'iil ah ayaa caawa magaalada yimid si ay dalka u ilaaleeyaan. **3** Markaasaa boqorkii

Yerixoo cid u diray Raxab, oo ku yidhi, Soo bixi nimankii kuu yimid oo gurigaaga galay, waayo, waxay u yimaadeen si ay dalka oo dhan u ilaaleeyaan. **4** Laakiin naagtii mar horay kaxaysay labaddii nin, wayna qarisay; oo waxay tidhi, Haah, nimankii waa ii yimaadeen, laakiinse ma aan garanayn meel ay ka yimaadeen, **5** oo markii iridda la xidhi laaha oo ay gudcur noqtotay ayay nimankii baxeen. Meeshii nimankii tageenna anigu garan maayo; haddaba dhqoosu u raacddeeyaa, waayo, waad gaadhi karaysaan. **6** Laakiinse waxay iyagii keentay saqafkii dushiisa, oo waxay ku qarisay caws linen la yidhaahdo oo ay qummaati ugu dhigtay saqafka dushiisa. **7** Nimankiina markaasay u raacdysteen xagga Webi Urdun ilaa meeshii laga gudbi jiray; oo isla markii kuwii iyaga raacddaynayay baxeen ayaa iriddii la xidhay. **8** Oo intaanay seexan ka hor ayaa naagtii saqafkii ugu timid iyagii, **9** oo waxay nimankii ku tidhi, Anigu waan ogahay in Rabbigu dalka idin siiyey, oo cabsidiinii baa nagu dhacday, iyo in kuwa dalka deggan oo dhammu ay hortiinna ku dhalaaleen. **10** Waayo, waxaannu maqalnay sidii Rabbigu hortiinna uga engejiyeey biyihii Badda Cas, markii aad Masar ka soo baadxeen, iyo wixii aad ku samayseen labadii boqor oo Sixon iyo Coog oo ahaa reer Amor, ee joogay Webi Urdun shishadiisa, oo aad wada baabbi'iseen. **11** Oo isla markii aannu maqalnay ayaannu dhalaalnay, oo idinka daraaddiin niinaa xoog kuma hadhin; maxaa yeelay, Rabbiga Ilaahiinna ahu waa Ilaaha samada sare iyo dhulka hooseba jooga. **12** Haddaba sidaas daraaddeed waan idin baryayaaye, Rabbiga iigū dhaarta inaad reerka aabbahay ugu roonaanaysaan sidaan idiinku roonaaday oo kale, oo i siyya calaamo run ah; **13** iyo inaad badbaadinaysaan aabbahay, iyo hooyaday, iyo walaalahay, iyo waxay haystaan oo dhan, iyo inaad naftayada dhimasho ka samatabbixinaysaan. **14** Markaasaa nimankii waxay naagtii ku yidhaahdeen, Naftayadu waxay u bixi doontaa tiinna, haddaydnan sheegin xaalkayaga, oo markii Rabbigu dalka na siyyo roonaan iyo daacadnimo ayaannu kugula macaamiloon doonaa. **15** Kolkaasay xadhig daaqadda kaga dhex dejisay, waayo, gurigeedu wuxuu ku yill magaalada derbigeeda, oo waxay degganayd derbiga dushiisa. **16** Oo waxay iyagii ku tidhi, Buurtta xaggeeda taga, yaan raacdadi idin heline, oo intii saddex maalmoond ah halkaas ku dhuunta, ilaa ya raacdadii ka soo noqonayso; dabadeedna jidkiinna iska mara. **17** Kolkaasaa nimankii waxay iyadii ku yidhaahdeen, Bal ogow, annagu eed kuma yeelan doonno dhaartaadan aad nagu dhaarisy. **18** Markii aannu dalka nimaadno, xadhiggen dunta guduudan ah waa inaad ku xidhaa daaqaddii aad naga dejisay. Oo waa inaad guriga gudhiisaa ku soo urursataa aabbahaa, iyo hooyadaa, iyo walaalahaa, iyo reerka aabbahaa oo dhan. **19** Oo waxay ahaan doontaa, in ku alla kii ka baxa albaabbada gurigaaga oo jidka maraba, uu dhiiggiisu ahaan doono dushiisa, oo annana aannan eed ku yeelanaynin, iyo in ku alla kii guriga kugula jira haddii far la saaro, uu dhiiggiisu dushayada ahaan doono. **20** Laakiinse haddaad xaalkeyaga sheegto, de markaas eed kuma yeelan doonno dhaartaadii aad nagu dhaarisy. **21** Kolkaasay waxay ku tidhi, Sidaad tidhaahdeen ha ahaato. Kolkaasay iska dirtay, oo iyana way ka tageen; markaasay xadhiggi guduudnaa daaqaddii ku xidhay. **22** Kolkaasay tageen, oo waxay yimaadeen buurti, oo halkaasay saddex maalmoond joogeent, ilaa ay raacdadii ka soo noqtotay; oo raacdadiina jidka oo dhan bay ka doondooneen, laakiinse ma ay helin. **23** Markaasaa labadii nin noqdeen; buurti bay ka deegen, oo intay webigii gudbeen ayay u yimaadeen Yashuuca ina Nuun; kolkaasay u sheegeen wixii ku dhacay oo dhan. **24** Oo waxay Yashuuca ku yidhaahdeen, Sida runta Rabbigu dalka oo dhan gacmaheennuu geliyey, oo weliba, kuwa dalka deggan oo dhammu horteenay ku dhalaalayaan kulligood.

3 Markaasaa Yashuuca wuxuu kacay aroor hore, oo Shitiim way ka guureen, oo Webi Urdun yimaadeen, isagii iyo reer binu Israa'iil oo dhan, oo halkaasay degeen intaanay gudbin ka hor. **2** Oo saddex maalmood dabadeed saraakiishii xeraday dhex mareen, **3** oo waxay dadkii ku amreen oo ku yidhaahdeen, Markaad aragtaan sanduuqii axdiga Rabbiga Ilaahiinna ah, iyo wadaaddada reer Laawi oo isaga sida waa inaad meeshiinna ka guurtaan, oo daba gashaan isaga. **4** Oo weliba waa in meel bannaan oo qiyastaeddu dhan tahay laba kun oo dhudhun idhi dhhexsayaas idinka iyo sanduuqa. Ha u soo dhowaanina isaga, si aad u ogaataan jidki aad mari lahaydeen; waayo, idinku hadda ka hor ma aydaan marin jidkan. **5** Markaasaa Yashuuca wuxuu dadkii ku yidhi, Quduus iska dhiga, waayo, berri Rabbigu wuxuu dhexdiinna ku samayn doonaa waxyalo yaab leh. **6** Oo Yashuuca wadaaddadii buu la hadlay, oo ku yidhi, Sanduuqa axdiga qaada, oo dadka ka hor gudba. Kolkaasay waxay qaadeen sanduuqii axdiga, oo dadkiina way ka hor mareaen. **7** Markaasaa Rabbigu Yashuuca ku yidhi, Maantaan bilaabayaa inaan kugu weyneeyo reer binu Israa'iil hortooda, inay ogaadaan in sidii aan Muuse ula jiray, aan adigana kuula jiri doono. **8** Oo waa inaad amartaa wadaaddada sanduuqa axdiga sida, oo waxaad ku tidhaahdaa, Markii aad gaadhaan biyaha Webi Urdun qarkooda waa inaad Webi Urdun isdhex taagtaan. **9** Markaasaa Yashuuca wuxuu reer binu Israa'iil ku yidhi, Kaalaya halkan, oo maqla erayada Rabbiga Ilaahiinna ah. **10** Oo Yashuuca wuxuu yidhi, Sidan baad ku ogaan doontaan in Ilaaha nool idin dhex joogo, iyo inuu shakila'aan hortiinna ka eryi doono reer Kancaan, iyo reer Xeed, iyo reer Xiwi, iyo reer Feris, iyo reer Girgaash, iyo reer Amor, iyo reer Yebuus. **11** Bal eega, Rabbiga dhulka oo dhan sanduuqisii axdiga ayaa idin hor maraya xagga Webi Urdun dhexdiisa. **12** Haddaba sidaas daraaddeed laba iyo tobaniin ka soobixiya qabiilooyinka reer binu Israa'iil, qabiil walba nin. **13** Oo markii wadaaddada sida sanduuqa Rabbiga ah Rabbiga dhulka oo dhan ay calaacalaha cagahoodu taabtaan biyaha Webi Urdun, ayaa biyaha Webi Urdun kala go'i doonaan, kuwaasoo ah biyaha kor ka imanaya, oo markaasay meal istaagi doonaan iyagoo tuulan. **14** Oo markii dadku ka tegey teendhooyinkooda si ay Webi Urdun uga gudbaan awaadeed, iyadoo ay ka horreeyaan wadaaddada sida sanduuqii axdiga, **15** oo markii kuwa sanduuqa sida ay soo gaadheen Webi Urdun, oo wadaaddada sida sanduuqa ay cagahoodu galeen biyaha qarkooda, (waayo, xilliga waxgoosashada oo dhan Webi Urdun qararkiisa oo dhan buu buuxdhafaa) **16** ayay biyaha kor ka imanayay istaageen, iyagoo tuulan, oo meel aad u fog bay istaageen oo u dhow magaalada la yidhaahdo Aadaam oo ku ag taal Saareetaan. Kuwii hoos u kacay xagga badda Caraabaah, taasoo ah Badda Cusbada leh, iyana kulligood waa go'een; oo dadkii wuxuu u gudbay meel ku toosan Yerixoo. **17** Oo wadaaddadii siday sanduuqii axdiga Rabbiga waxay istaageen dhul engeegan oo Webi Urdun dhexdiisa ah, oo reer binu Israa'iil oo dhammau waxay ku gudbeen dhul engeegan, ilaa ay quruuntii oo dhammau ka wada gudbutay Webi Urdun.

4 Oo markii quruuntii oo dhammau ay ka wada gudbutay Webi Urdun, ayaa Rabbigu Yashuuca la hadlay, oo ku yidhi, **2** Dadka kala bax laba iyo tobaniin, qabiil walba nin, **3** oo waxaad iyaga ku amartaa oo ku tidhaahdaa, Webi Urdun dhexdiisa oo ah meeshii cagaha wadaaddadu istaageen, waxaad ka qaaddaan laba iyo tobaniin dhagax, oo waxaad ula gudbutaan dhanka kale, oo waxaad dhigtaan meeshaad caawa ku dhaxaysaan. **4** Markaasaa Yashuuca u yeedhay laba iyo tobankii nin, oo uu ka diyaariiyey reer binu Israa'iil, oo qabiil walbana nin buu ka soo soocay. **5** Oo Yashuuca wuxuu ku yidhi iyaggi, Ka hor gudba sanduuqa Rabbiga Ilaahiinna ah, oo waxaad tagtaan Webi Urdun dhexdiisa, oo midkiin waluba dhagax garabka ha

ku qaado, inta reer binu Israa'iil qabiilooyinkooda tiradoodu tahay, **6** in taasu idhi ahaato calaamo idin dhex taal, oo wakhtiga soo socda markii carruutiinna idin weyddiyan, oo idinku yidhaahdaan, Maxaad ula jeeddaan dhagaxyadan? **7** Waxedaad ku odhan doontaan, Sababtu waxa weeye, biyihii Webi Urdun baa ku hor kala go'ay sanduuqa axdiga Ilaah; oo markii uu ka gudbayay Webi Urdun ayay biyihii Webi Urdun kala go'een; oo dhagaxyadanu xusuus bay u ahaan doonaan reer binu Israa'iil weligood. **8** Oo reer binu Israa'iil waxay yeeleen sidii Yashuuca ku amray, oo waxay Webi Urdun dhexdiisa ka qaadeen laba iyo tobaniin dhagax, oo ah intii qabiilooyinka reer binu Israa'iil tiradoodu ahayd sidii Rabbigu u sheegay Yashuuca, oo waxay u gudbiyeen meeshii ay ku dhaxeen, oo halkaasay dhigeen. **9** Oo Yashuuca wuxuu laba iyo tobaniin dhagax qotomiyey Webi Urdun dhexdiisa, taasoo ah meeshii wadaaddada sida sanduuqa axdiga ay cagahoodu istaageen; oo ilaa maantadan weli meeshii bay jiraan. **10** Waayo, wadaaddadii siday sanduuqa waxay istaageen Webi Urdun dhexdiisa, ilaa ay dhammaadeen wax waluba wixii Rabbigu ku amray Yashuuca inuu dadka kula hadlo, sidii wixii Muuse ku amray Yashuuca oo dhan, oo dadkiina way degdegeen oo gudbeen. **11** Oo waxaa dhacday markii ay dadkii o dhamma wada gudbeen inuu sanduuqii Rabbiguna gudbay, isaga iyo wadaaddadiiba, dadkii oo arka. **12** Oo reer Ruubeen, iyo reer Gaad, iyo qabiilkii reer Manaseh badhkiis ayaa reer binu Israa'iil ka hor gudbay, iyagoo hub leh, sidii Muuse kula hadlay iyaga. **13** Qiyas afar kuni oo nin oo hub leh oo dagaal diyaar u ah ayaa Rabbigu hortiisa ka gudbutay oo dagaal ugu kacday xagga bannaanka Yerixoo. **14** Oo maalintaas Rabbigu wuxuu Yashuuca ku weyneeyey reer binu Israa'iil oo dhan hortooda; oo cimrigiisi oo dhanba way ka cabsadeen isagii, sidii ay Muuse uga baqi jireen oo kale. **15** Markaasaa Rabbigu Yashuuca la hadlay, oo ku yidhi, **16** Wadaaddada sanduuqa maraggaa sida waxaad ku amartaa inay ka soo baxaan Webi Urdun. **17** Oo sidaas daraaddeed Yashuuca baa amray wadaaddadii, oo ku yidhi, Ka soo baxa Webi Urdun. **18** Oo markii wadaaddadii siday sanduuqa axdigi Rabbigu ay ka soo dhex bixeent Webi Urdun, oo ay cagaha u qaadeen dhul engeegan, ayay biyihii Webi Urdun meeshoodii ku soo noqdeen, oo ay qararkiisi oo dhan ka daateen sidii markii hore. **19** Oo dadku waxay Webi Urdun ka soo bixeent maalintii tobnaad oo bishii kowaad, oo waxay deegen Gilgaal oo xagga bari ka xigta Yerixoo. **20** Oo laba iyo tobankii dhagax oo ay ka soo qaadeen Webi Urdun dhexdiisa ayuu Yashuuca qotomiyey Gilgaal. **21** Markaasuu ka hadlay reer binu Israa'iil, oo wuxuu ku yidhi, Wakhtiga soo socda markii carruutiinna abbayaashhood weyddiyan, oo yidhaahdaan, Maxaad ula jeeddaan dhagaxyadan? **22** Waxedaad carruutiinna ogeysiisaan, oo ku tidhaahdaan, Reer binu Israa'iil Webigan Urdun waxay kaga soo gudbeen dhul engeegan. **23** Waayo, Rabbiga Ilaahiinna ah baa hortiinna ka engejiyey biyihii Webi Urdun, ilaa aad ka soo gudbutteen, sidii Rabbigu Ilaahiinna ahu u galay Badda Cas oo kale, tii uu hortayada ka engejiyey ilaa aannu ka gudubnay, **24** si ay dadka dhulka jooga oo dhamma u ogaadaan gacanta Rabbigu inay xoog badan tahay; oo ay weligood uga cabsadaan Rabbiga Ilaahiinna ah.

5 Oo boqorradii reer Amor oo dhan oo joogay Webi Urdun xaggiisa shishe oo galbeed, iyo boqorradii reer Kancaan oo dhan oo badda dhinaceeda degganaa, markay maqleenn sida Rabbigu biyihii Webi Urdun u engejiyey reer binu Israa'iil hortooda ilaa aannu soo wada gudubnay, ayay wada dhalaaleen, oo xoog dampbena kuma jirin, reer binu Israa'iil awaadood. **2** Oo markaasuu Rabbigu wuxuu Yashuuca ku yidhi, Waxedaad samaysaa mindiyo dhagax adag ah, oo reer binu Israa'iil haddanaa ku gud mar labaad. **3** Markaasaa Yashuuca wuxuu samaystay mindiyo dhagax adag ah, oo wuxuu reer binu Israa'iil ku guday meel la yidhi Buurta Buuryada. **4** Oo

Yashuuca sababti uu u gudayna waxay ahayd sidan: dadkii dalkii Masar ka soo baxay oo dhammu, intii labka ahayd, xataa raggi dagaalyahannada ahaa oo dhammuba waxay ku dhinteen cidlada intay jidka ku jireen markay Masar ka soo bexeen dabadeed. 5 Oo dadkii soo baxay oo dhammu way gudhaayeen; laakiin kulli dadkii cidlada ku dhashay intay jidka ku jireen markay Masar ka soo bexeen dabadeed, kuwaas lama gudin. 6 Waayo, reer binu Israa'iil waxay cidlada dhex socdeen aftartan sannaddood, ilaa quruuntii oo dhan ay ka dhammaadeen xataa raggi dagaalyahannada ahaa oo Masar ka soo baxay oo dhammu, waayo, waxay maqlii waayeen codkii Rabbiga; kuwaas oo Rabbigu ugu dhaartay inaanu u oggolaanayn inay arkaan dalkii Rabbigu ugu dhaartay awowayaashood inuu annagana siin doono, dalkas oo ah dal caano iyo malab la barwaqaqsan. 7 Oo carruurtoodii oo uu Rabbigu meeshoodii ka kiciyey, aaya Yashuuca guday; maxaa yeelay, waxay ahaayeen buuryoqab, waayo, jidka laguma soo gudin. 8 Oo markay quruuntii oo dhan wada gudeen, waxay iska joogeent meelhoodii ahaa xerala dhexdeeda ilaa ay ka bogsadeen. 9 Oo Rabbigu wuxuu Yashuuca ku yidhi, Maantaan idinka rogay ceebtii Masar, oo sidaas daraaddeed meeshaas ilaa maantadan la joogo waxaa lagu magacaabaa Gilgaal. 10 Oo reer binu Israa'iil waxay degeen Gilgaal; oo bisha maalinteedii afar iyo tobnaad markay fiidkii ahayd ayay bannaankii Yerixoo ku sameeyeen liddii Kormaridda. 11 Oo maalintii lidda Kormaridda ka dampbarsay waxay cuneen hadhuuhkii dalkii ka baxay, kaas oo ahaa kibis aan khamiir lahayn, iyo hadhuuhd la dubay, maalintaas qudheeda. 12 Oo maannadiina maalintii dambe ayay ka joogsatay, markay cuneen hadhuuhkii dalkii ka baxay dabadeed, oo reer binu Israa'iilna ma ay helin maanna dambe, laakiinse sannaddaas waxay cuneen midhihiil dalkii Kancaan ka baxay. 13 Oo markii Yashuuca joogay Yerixoo agteeda ayuu indhihiisa kor u taagay oo wax fiiriyey, oo wuxuu arkay nin isaga ka soo hor jeeda oo seefiisi oo gal la' gacanta ku haysta. Markaasaa Yashuuca intuu u tegey ku yidhi, War ma annagaad nala gees tahay mise colkayagaad la gees tahay? 14 Markaasuu isna wuxuu ku yidhi, Maya; laakiinse waxaan haatan u imid inaan madax u ahaado ciidanka Ilaha. Markaasaa Yashuuca wejigisii dhulka saaray, wuuna sujuuday, oo wuxuu isagii ku yidhi, Sayidkaygiyow, maaxaad anoo addoonaaga ah igu odhan lahayd? 15 Markaasaa kii ciidanka Rabbiga madax u ahaa wuxuu Yashuuca ku yidhi, Kabtaada iska siib, waayo, meeshaad ku taagan tahay waa quduus. Oo Yashuuucana sidaasuu yeelay.

6 (Haddaba Yerixoo waxaa loo xidhay reer binu Israa'iil aawadood; oo lamana gelii jirin, lagamana bixi jirin.) 2 Markaasaa Rabbigu wuxuu Yashuuca ku yidhi, Bal eeg, adigaan gacanta kuu gelyey Yerixoo, iyo boqorkeeda, iyo ragga xoogga leh. 3 Oo waa inaad magaalada hareeraysaan, oo raggiinna dagaalyahannada ah oo dhammu magaalada mar ku soo wareega. Oo sidaas waxaad yeeshaan lix maalmood. 4 Oo toddoba wadaad waa inay sanduuqa hortiisa socdaan iyagoowata toddoba buun oo wanans geesahood ah, oo maalinta toddobaad waa inaad magaalada ku soo wareegtaan toddoba jeer, oo wadaaddaduna waa inay buunanka afuufaan. 5 Oo markay aad u afuufaan buunanka wananka geesahooda ah, oo idinku aad maqashaan dhawaaqa buunka, dadka oo dhammu qaylo dheer waa inay ku qayliyaan, oo markaasaa derbiga magaaladu meeshiisa ku dhici doonaa, dadkuna waa inuu nin waluba hortiisa qummaati ugu socdaa. 6 Markaasaa Yashuuca ina Nuun wadaaddadii u yeedhay, oo ku yidhi, Sanduuqa axdiga kor u qaada, oo sanduuqa Rabbiga toddoba wadaad ha la hor socdeen toddoba buun oo wanans geesahood ah. 7 Oo waxay dadkii ku yidhaahdeen, Socda oo magaalada hareereeyaa, oo ragga hubka sitaana ha ka hor mareaan sanduuqa Rabbiga. 8 Oo sidii bay noqotay. Markii Yashuuca la hadlay dadkii waxaa socday oo

Rabbiga hortiisa maray toddobadii wadaad oo sidda toddobadii buun oo wanans geesahood ah; oo waxay afuufeen buunankii; oo sanduuqiia axdiga Rabbiguna waa lala daba socday. 9 Oo raggi hubka sitayna waxay hor socdeen wadaaddadii buunanka afuufayay, oo ururki intiisi kalena waxay daba socdeen sanduuqa, oo wadaaddaduna buunankay afuufayeen intay socdeen. 10 Oo Yashuuca wuxuu dadkii ku amray oo ku yidhi, Waa inaydhaan qaylin, codkiinnana waa inaan la maqlin, afkiinnana eray qudh ah yaanu ka soo bixin, ilaa maalintii aan idinku amro inaad qaylisaan; oo markaas waa inaad qaylisaan. 11 Oo sidaasuu sanduuqiia Rabbiga ugu soo wareejiyey magaaladii, oo mar bay ku soo wareegeen hareeraheeda; oo markaasay ku noqdeen xeradii, waxayna u hoydeen xeradii. 12 Markaasaa Yashuuca wuxuu kacay aroor hore, oo wadaaddadiina waxay kor u qaadeen sanduuqiia Rabbiga. 13 Toddobadii wadaad oo sidday toddobadii buun oo wanans geesahood ahna, waxay had iyo goorba hor socdeen sanduuqiia Rabbiga, oo waxay afuufeen buunankii; oo raggi hubka sitayna iyagay ka horreeeyeen; ururki intiisi kalena waxay daba socdeen sanduuqiia Rabbiga, wadaaddaduna waxay afuufayeen buunankii intay socdeen. 14 Oo maalintii labaadna mar bay ku soo wareegeen magaaladii, oo waxay ku noqdeen xeradii; oo sidaas intii lix maalmood ah yeelen. 15 Oo maalintii toddobaad aroor horay keceen markii waagu beryay, oo sidii oo kale ayay magaaladii toddoba jeer ugu soo wareegeen; laakiin maalintaas ayay magaalada toddoba jeer ku soo wareegeen. 16 Oo markii toddobaad, markii wadaaddadii afuufeen buunankii ayaa Yashuuca dadkii ku yidhi, Qayliya, waayo, Rabbigu waa idin siiyey magaalada. 17 Oo magaalada waa inay xaraan ka noqoto cid kale Rabbiga mooyaane, iyada iyo waxay gudaheeda ku jiraba; waxaa keliyaho ka noolaanaya dhillada la yidhaahdo Raxab iyo inta guriga kula jirta oo dhan, maxaa yeelay, waxay qarisay basaasyadii aannu dirnay. 18 Oo idinku waa inaad si walba isaga dhawrtaan waxa la xarimay, waayo, waaba intasoo markii aad xarrintaan, aad haddana wax ka qaadataan alaabti la xarimay. Sidaas haddaad yeeshaan waxaad xaraan ka dhigo doontaan oo aad dhibi doontaan xerada reer binu Israa'iil. 19 Laakiinse lacagta, iyo dahabka, iyo alaabta naxaasta iyo birta ah oo dhammu waxay quduus u yihiin Rabbiga, oo iyaga waa in la soo gelyiha khasnadda Rabbiga. 20 Sidaas daraaddeed dadkii way qayliyeen, oo wadaaddadiina buunankii bay afuufeen, oo markii dadkii maqleen dhawaaqii buunka ayaa dadkii ku qayliyeen qaylo dheer, oo markaasaa derbigi meeshiisi ku dhacay, oo sidaasay dadkiina ku galeen magaaladii, oo nin waluba hortiisu qummaati ugu socday, oo magaaladii bay qaateen. 21 Markaasay wax alla wixii magaalada ku jiray wada baabbiyyeen, raggi iyo dumarkii, iyo dhallinyaradii iyo kuwii da'da weynaaba, iyo dibidii iyo idihii, iyo dameerradiiba, kulli waxay ku laayeen seef. 22 Oo Yashuuca wuxuu ku yidhi labadii nin oo dalka soo basaaastay, Gurigii dhillada gala, oo ka soo bixiya naagtii, iyo wax alla wixa ay haysato sidii aad iyada ugu dhaarateen. 23 Oo markaasay dhallinyaradii basaasyada ahaa gurigii galeen oo soo bixiyeen Raxab, iyo aabbeheed iyo hooyadeed, iyo walaalaheed, iyo wixii ay haysatay oo dhan, oo qaraabadeed oo dhanna way soo bixiyeen, oo waxay geeyeen xeradii reer binu Israa'iil dibaddeeda. 24 Markaasay magaaladii iyo wixii ku jirayba dab ku gubeen, oo waxay keliyaho khasnaddi Rabbiga gelyiine lacagti iyo dahabki, iyo alaabti naxaasta iyo birta ahayd. 25 Laakiinse wuxuu Yashuuca badbaadiy dhilladii Raxab, iyo reerkii aabbeheed, iyo wixii ay haysatay oo dhan, oo ilaa maantadan la joogo waxay dhex deggan tahay reer binu Israa'iil, waayo, waxay qarisay basaasyadii Yashuuca u diray inay Yerixoo soo basaasaan. 26 Markaasaa Yashuuca dhariiyey, oo wuxuu iyaggi ku amray, oo ku yidhi, Kii kaca oo dhisa magaalada Yerixoo Rabbiga hortiisa inkaaru ha ku dhacdoo. Markuu aasaaskeeda dhigo curadkiisuu waayi doonaa,

markuu irdaheeda dhisona wiilkiisa ugu yar. 27 Haddaba Rabbigu wuxuu la jiray Yashuuca, oo warkiisiina wuxuu gaadhay dalkii oo dhan.

7 Laakiinse reer binu Israa'iil waxay ku xadgudbeen alaabti la xarrimay, waayo, waxaa alaabti la xarrimay qaar qaatay Caakaan ina Karmii, ina Sabdii, oo ahaa ina Serax, oo ahaa qabiilkii Yahuudah; oo markaasaa Rabbigu aad ugu cadhooday reer binu Israa'iil. 2 Oo Yashuuca wuxuu niiman ka diray Yerixoo uu diray Aacii, taasoo ku til Beytaawen dhinaceeda, oo xagga bari ka jirtay Beytel. Oo intuu la hadlay wuxuu iyaggi ku yidhi, Bal taga oo dalka soo basaasa. Oo nimankii intay tageen ayay Aacii soo basaaseen. 3 Oo markaasay Yashuuca ku soo noqdeen, oo waxay ku yidhaahdeen, Dadka oo dhammu yaanay wada tegin; laakiinse laba ama saddex kun oo nin ha tageen, oo ha baabbiiyeen Aacii; oo dadka oo dhan halkaas ha ku daalin, maxaa yeelay, iyagu way yar yihiin. 4 Sidaas daraaddeed waxaa dadkii ka tegey oo halkaas u kacay in saddex kun oo nin ku dhow, oo waxay ka hor baqdeen dadkii reer Aacii. 5 Oo markaasaa dadkii reer Aacii waxay iyaggi ka laaheyen lix iyo soddon nin; oo magaalada iriddeedii ayay ka eryadeen tan iyo Sheebaariim, oo waxay ku laaheyen meesha dhaadhaca ah, markaasaa dadkii qalbigiisi dhalaalay, oo biyo oo kale noqday. 6 Markaasaa Yashuuca intuu dharkiisi jeexjeexay ayuu wejiga dhulka saaray oo wuxuu ku hor sujuuday sanduuqii Rabbiga tan iyo fiidkii, isaga iyo waayeellada reer binu Israa'iilba; oo waxay madaxa iska mariyeen boodh. 7 Markaasaa Yashuuca wuxuu yidhi, Way, Sayidow, Rabbiyow, ma waxaad dadkan Webi Urdun uga soo gudbisay inaad nagu riddo gacmaha reer Amor iyo inaad na halligto? Waxaa noo wanaagsanaan lahaa inaanu degno Webi Urdun shishadiisa oo halkaas raallii ku ahaanno. 8 Sayidow, maxaan idhaahdaa mar hadday reer binu Israa'iil cadaawayaaashoodii dhabarka u jeediyeen? 9 Maxaa yeelay, reer Kancaan iyo kuwa dalka deggan oo dhammu waxay maqli doonaan warkaas, oo markaasay na hareeray doonaan oo ay magacayaga dhulka ka tiri doonaan; oo markaas maxaad u samaynaysaa magacaaga weyn? 10 Markaasaa Rabbigu wuxuu Yashuuca ku yidhi, Sara joogso, maxaad sidaas wejigaaga isugu tuurtay? 11 Reer binu Israa'iil way dembaabeen; xataa weliba waxay ku xadgudbeen axdigaygiil aan iyaga ku amray; xataa waxay wax ka qaadeen alaabti la xarrimay, oo wax bay xadeen, khiyaanana way sameeyeen, oo waxay weliba ku dhex darsadeen alaabtoodii. 12 Oo sidaas daraaddeed reer binu Israa'iil cadaawayaaashooda isma hor taagi karaan, oo cadaawayaaashooday dhabarka u jeediyeen, maxaa yeelay, waxay noqdeen wax la xarrimay. Anigu mar dambe idinla jiri maayo, inaad alaabti la xarrimay dhexdiinna ka baabbiisaan mooyaane. 13 Kac, oo dadka quduus ka dhig, oo waxaad ku tidhaahdaa, Berri quduus iska dhiga, waayo, Rabbiga ah Ilaaха Israa'iil wuxuu leeyahay, Reer binu Israa'iilow, waxaa idinku dhex jira alaab la xarrimay, oo isma aad hor taagi kartaan cadaawayaaashiiyna, ilaa aad dhexdiinna ka fogaysaan alaabti la xarrimay. 14 Haddaba aroorta waxaa laydiin soo dhownay doonaan qabil qabil, oo qabiilkii Rabbigu soo sooco ha ii soo dhowaado iyago reer reer ah; oo haddana reerkii Rabbigu soo sooco, ha iigu soo dhowaadeen xaas xaas; oo haddana xaaskii Rabbigu soo sooco nin nin ha iigu soo dhowaadeen. 15 Oo kii laga helo alaabti la xarrimay dab baa lagu gubi doonaan isaga iyo wuxuu haysto oo dhanba; maxaa yeelay, wuxuu ku xadgudbay axdigii Rabbiga, oo wuxuu reer binu Israa'iilna ku dhex sameeyey xumaan. 16 Markaasaa Yashuuca wuxuu kacay aroor hore, oo wuxuu reer binu Israa'iil u soo dhoweeyey qabil qabil, oo markaasaa waxaa la soocay qabiilkii Yahuudah. 17 Markaasuu hadda wuxuu soo dhoweeyey qabiilkii Yahuudah; oo wuxuu ka

soocay reerkii Serax. Markaasuu xaaskii Serax u soo dhoweeyey nin nin, oo waxaa lala baxay Sabdii. 18 Markaasuu reerkisii nin nin u soo dhoweeyey, kolkaasaa waxaa la soocay Caakaan ina Karmii, ina Sabdii, oo ahaa ina Serax ee qabiilkisuuna ahaa Yahuudah. 19 Markaasaa Yashuuca wuxuu Caakaan ku yidhi, Wiilkaygiyow, waan ku barayaaye, Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil ammaan, oo isaga wax u qiro; oo anna hadda ii sheeg waxaad samaysay, oo ha iga qarinin. 20 Markaasaa Caakaan wuxuu Yashuuca ugu jawaabay, Sida runta ah waan ku dembaabay Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil, oo waxaan sameeyey sidaas iyo sidaas: 21 markaan alaabti boolida ahayd ku dhex arkay dhar wanaagsan oo Baabuloon laga keenay, iyo laba boqol oo sheqel oo lacag ah, iyo waslad dahab ah oo miisaankeedu yahay konton sheqel ayaan damcay, oo qaatay, oo bal eeg waxay haatan ku qarsoon yihiin dhulkaa meel teendhadayda dhexdeeda ah, lacagtuna way ka hoosaysaa. 22 Markaasaa Yashuuca cid u diray, oo teendhaday ku ordeen, oo bal eeg, alaabti waxay ku qarsoonay teendhadisi, oo waxaa ka hoosaysay lacagtii. 23 Oo markaasay ka bixiyeen teendhadii dhexdeedii, oo waxay u keeneen Yashuuca, iyo reer binu Israa'iil oo dhan, oo waxay hor dhigeen Rabbiga. 24 Markaasaa Yashuuca iyo reer binu Israa'iil oo dhan oo isaga la jira waxay qaadeen Caakaan ina Serax, iyo lacagtii, iyo dharkii, iyo wasladdii dahabka ahayd, iyo Caakaan wiilashisi, iyo gabdhiiisi, iyo dibidiisi, iyo dameerradiisi, iyo idhiisi, iyo teendhadisi, iyo wixii uu haystay oo dhan; oo waxay keeneen dooxadii Caakoor. 25 Markaasaa Yashuuca wuxuu yidhi, War maxaad noo dhibtay? Rabbiguna maantuu ku dhibi doonaaye. Markaasaa reer binu Israa'iil oo dhammu waxay isaga la dheceen dhagaxyo; oo haddana waxay iyaga ku gubeen dab, oo dhagaxyona way la dheceen. 26 Oo waxay ku kor tuuleen dhagaxyo badan oo jira ilaa maantadan la joogo. Markaasaa Rabbigu ka soo noqday cadhadisi kululayd. Sidaas daraaddeed meeshas magaceedii waxaa loo bixiyeen Dooxadii Caakoor, oo waa loo yaqaanna ilaa maantadan la joogo.

8 Markaasaa Rabbigu wuxuu Yashuuca ku yidhi, Ha cabsan, hana qalbi jabin. Ragga dagaalyahannada ah oo dhan kaxayso, oo kac oo waxaad tagtaa xagga Aacii, oo bal eeg, adigaan gacanta ku gelyey boorka Aacii, iyo dadkiisa, iyo magalaadiisa, iyo dalkiisaba; 2 oo Aacii iyo boqorkeedaba waxaad ku samaysaa wixii aad ku samaysay Yerixoo iyo boqorkeedii; alaabteeda iyo xoolaheedase waa inaad dhacdaan oo qaadataan. Oo magaalada xagga dambe ka gaad. 3 Sidaas daraaddeed Yashuuca waa kacay, isagii iyo raggiidagaalyahannada ahaa oo dhammu, si ay Aacii u tagaan, oo Yashuuca wuxuu dooray soddon kun oo nin oo ah rag xoog leh, oo wuxuu diray goor habeennimo ah. 4 Oo wuxuu ku amray oo ku yidhi, Bal maqla, waxaad gaaddaan magaalada xaggeede dambe, oo ha ka fogaanina magaalada, laakiinse kulligiin diyaar ahaada; 5 oo aniga iyo dadka ila jira oo dhammuba waxaannu u dhwoonaan magaalada, oo markay dibadda noogu soo baxaan sida kolkii ugu horraysay, waannu ka carari doonnaa hortooda. 6 Markaasay na soo eryan doonaan ilaa aannu iyaga magaalada ka fogayno; waayo, waxay is-dohan doonaan, Sidii markii ugu horraysay bay naga cararaayan, oo sidaasaanu uga hor carari doonnaa iyaga. 7 Oo markaas waa inaad gaadmada ka timaadaan, oo aad magaalada qabsataan, waayo, Rabbiga Ilaaхиinna ah ayaa gacanta idin gelin doona iyada. 8 Oo markii aad magaalada qabsataan, waa inaad dab qabadiisaan magaalada, oo waxaad yeeshaan si waafaqsan ereyga Rabbiga; bal eega, sidaasaan idinku amraye. 9 Markaasaa Yashuuca iyaggi diray; oo waxay tageen meeshii gaadmada, oo waxay joogeeng meel u dhaxaysa Beytel iyo Aacii, oo galbeed ka xigta Aacii; laakiinse habeennakaas Yashuuca dadkii buu ku dhex

baryay. **10** Kolkaasaa Yashuuca aroor hore kacay, oo dadkii isu ururiyey, oo isagii iyo waayeelladii reer binu Israa'iil waxay dadkii u hor kaceen xaggii Aaci. **11** Oo dadkii dagaalyahannada ahaa oo dhan oo ah kuwii isaga la jiray way wada tageen oo intay soo dhowaadeen ayay magaaladii hor yimaadeen, oo waxay degeen dhinaca woqooyi oo Aaci; oo dooxo baa u dhexaysay isaga iyo Aaci. **12** Markaasuu wuxuu kaxaystay rag shan kun ku dhow, oo wuxuu gaadmo u diray meel u dhexaysa Beytel iyo Aaci, oo magaalada ka xigta xagga galbeed. **13** Markaasay diyaariyeen dadkii oo dhan, xataa ciidankii magaalada xagga woqooyi ka xigay oo dhan, iyo kuwoodii gaadmada ugu qarsoonaan magaalada xaggeeda galbeed, oo Yashuucana habeenkaas wuxuu dhaxay dooxadii dhexdeeda. **14** Oo markii boqorkii Aaci taas arkay, ayay isaga iyo dadkiisa oo dhammu aroor hore keceen oo dhaqsadeen, oo markaasay dadkii magaaladu dagaal ugu bexeen reer binu Israa'iil wakhtigii la idhi, oo waxay wada tageen meel ka horraysa Caraabaah, laakiinse ma uu ogay in rag gaadmo ugu qarsoon yahay magaalada dabadeeda. **15** Markaasaa Yashuuca iyo reer binu Israa'iil oo dhammu waxay iska dhigeen sidiid iyagoo laga adkaaday, oo waxay ku carareen xaggii jidka cidlada. **16** Markaasaa dadkii magaalada joogay oo dhan waxaa loogu wada yeedhay inay eryadaan reer binu Israa'iil, oo intay Yashuuca erylanyeen ayaa iyagii laga fogueey magaaladii. **17** Oo nin keliyahu kuma hadhin Aaci iyo Beytel toona, oo aan daba gelin reer binu Israa'iil; oo magaaladii oo furan bay ka tageen, oo waxay eryadeen reer binu Israa'iil. **18** Markaasaa Rabbigu wuxuu Yashuuca ku yidhi, Waranka gacantaada ku jira xagga Aaci ku taag, waayo, adigaan gacanta kuu gelin doonaa Aaci. Markaasaa Yashuuca warankii gacantiisa ku jiray wuxuu ku taagay xaggii magaalada. **19** Markaasaa haddiiba raggii gaadmada u qarsoonaan ka soo bexeen meeshoodii ay ku jireen, oo markuu gacanta taagay ayay haddiiba soo ordeen, oo waxay galeen magaaladii, wayna qabsadeen; oo intay dhaqsadeen ayay magaaladii dab qabadsiyeen. **20** Oo dadkii reer Aaci markay dib u eegreen ayay waxay arkeen qiiqii magaalada oo samada kor ugu baxaya, oo mana ay lahayn xoog ay ugu cararaan xaggan ama xaggaa; oo dadkii u cararay xagga cidlada waxay dib ugu soo jeesteen raacdadii daba joogtay. **21** Oo markii Yashuuca iyo reer binu Israa'iil oo dhammu arkeen in raggii gaadmada ahaa ay magaaladii qabsadeen, iyo in magaalada qiqaedii kor u baxay, ayay dib u soo noqdeen, oo waxay laayeneen dadkii reer Aaci. **22** Oo kuwii kalena waxay iyaga kaga soo bexeen magaaladii, sidaas daraaddeed waxay ku dhex jireen reer binu Israa'iil, iyadoo qaarna dhinacan ka xigo, qaarna dhinacaas ka xigo; oo way wada laayeen, oo midna kama reebin, qofna kama baxsan. **23** Oo boqorkii Aaci isagoo nool bay qabeen, oo waxay u keeneen Yashuuca. **24** Oo markii reer binu Israa'iil dhammeeyeen oo ay dadkii Aaci degganaan jiray ku wada laayeen duurkii, iyo cidladii ay u eryadeen, oo ay seef ku wada le'deen ilaa ay wada baabbe'en, ayaa reer binu Israa'iil oo dhammu waxay ku soo noqdeen Aaci xaggeedii, oo waxay ku laayeen seef. **25** Oo intii maalintaas le'atay rag iyo dumbaraa waxay ahaayeen laba iyo tobantun, oo intasuna waxay ahayd dadkii reer Aaci oo dhan. **26** Waayo, Yashuuca gacantii uu waranka ku taagay dib uma celin ilaa uu wada baabbi'iyey dadkii Aaci degganaa oo dhan. **27** Oo reer binu Israa'iil waxay keliyaho dheceen xoolihii iyo alaabti magaalada, sidiid erayga Rabbiga uu Yashuuca ku amray ahaa. **28** Sidaasaa Yashuuca u gubay Aaci, oo wuxuu ka dhigay tuulmo cidla weligeed ah ilaa maantadan la joogo. **29** Oo boqorkii Aaciina geed buu ka soo deldelay, oo wuxuu sudhnaa ilaa makhribkii, oo qorraxdhicci ayaa Yashuuca amray, markaasay meydkisii geedkii ka soo dejyeen, oo waxay ku tuureen iridda magaalada laga soo galoo, oo waxay ku tuuleen dhabagxyo badan oo jira ilaa maantadan. **30** Markaasaa Yashuuca

wuxuu Rabbiga ah Ilaha reer binu Israa'iil Buur Ceebaal uga dhisay meel allabari, **31** sidii addoonkii Rabbiga oo Muuse ahaa reer binu Israa'iil ugu amray, iyo sida ku qoran kitaabkii sharciga Muuse, oo waxay ahayd meel allabari oo ah dhabagxyo aan la qorin oo aan ninna bir u qadlin; oo waxay Rabbiga ugu kor bixiyeen qurbaano la gubo, iyo qurbaanno nabaadiino. **32** Oo wuxuu dhabagxyadii ku qoray naqil sharciga Muuse ah oo uu ku qoray reer binu Israa'iil hortooda. **33** Oo reer binu Israa'iil oo dhan iyo waayeeladoodii, iyo saraakiishoodii, iyo xaakinnadoodiiba, waxay istaageen sanduuqii dhankiisa shishe iyo dhankiisa soke oo ka horreeya wadaaddada reer Laawi oo siday sanduuqii axdiga Rabbiga, qariibka iyo kii waddanka ku dhashayba, oo badhkood wuxuu is-hor taagay Buur Gerisiim, badhkoodii kalena wuxuu is-hor taagay Buur Ceebaal sidii addoonkii Rabbiga oo Muuse ahaa ku amray inay marka hore u duceeyaan reer binu Israa'iil. **34** Oo dabadeedna wuxuu akhriyey erayadi sharciga oo dhan, ducadii iyo habaarkiiba, siday ahaayeen wixii ku qornaa kitaabkii sharciga oo dhan. **35** Oo ma jirin eray Muuse amray oo aan Yashuuca ku hor akhriyin shirkii reer binu Israa'iil oo dhan, iyo dumarkii, iyo dhallaankii, iyo kuwii qariibka ahaa oo iyaga dhex socdayba.

9 Oo Webi Urdun shishadiisa, iyo dhuulka buuraha, iyo dhuulka dooxada ah, iyo badda weyn xeebleeda oo ka horraysa Lubnaan boqorradii degganaa oo dhammu markay maqleen, waxaa dhacday inay reer Xeed, iyo reer Amor, iyo reer Kancaan, iyo reer Feris, iyo reer Xiwi, iyo reer Yebusba. **2** iswada urursadeen inay isku si ula diriraan Yashuuca iyo reer binu Israa'iil. **3** Laakiinse dadkii Gibecon degganaa markay maqleen wixii Yashuuca ku sameeyey Yerixoo iyo Aaci, **4** iyan markaasay khiyaano sameeyeen, oo intay tageen bay iska dhigeen sidiid iyagoo ah wakillo dalal kale, oo waxay dameerradoodii ku qaateen joonyado gabooabay, iyo sibraarro khamri oo khamri oo gabooabay oo dildilaacay oo la xidhixidhay. **5** Oo waxay gashadeen kabo duugooabay oo la karkaray, oo waxay xidheen dhar gabooabay, oo kibisti ay soo sahaydeen oo dhummuna waxay ahayd mid engegan oo caaryaysatay. **6** Oo waxay u tageen Yashuuca oo jooga xeradii ku til Gilgaal, oo waxay ku yidhaahdeen isagii iyo raggii reer binu Israa'iilba, Annagu waxaanuu ka nimid dal fog; haddaba sidaas daraaddeed axdi nala dhigta. **7** Oo raggii reer binu Israa'iil waxay ku yidhaahdeen kuwii reer Xiwi, War mindhaa annagaad na dhex deggan tiihiin, oo haddaba sidee baanuu axdi idhiinla dhiganaynaa? **8** Oo waxay Yashuuca ku yidhaahdeen, Annagu waxaanuu nahay addoommadaada. Markaasaa Yashuuca wuxuu ku yidhi, Yaad tiihiin? Oo xaggee baad ka timaadeen? **9** Kolkaasay waxay isagii ku yidhaahdeen, Magaca Rabbiga Ilahaaga ah aawadiis ayaannu annagoo addoommadaada ah waddan aad u fog uga nimid, waayo, waxaanu maqalnay warkiisi, iyo kulli wixii uu Masar ku dhex sameeyey oo dhan, **10** iyo kulli wixii uu ku sameeyey labadii boqor oo reer Amor oo ka shisheeyey Webi Urdun, kuwaas oo ahaa Siixon oo boqor ka ahaa Xeshboon, iyo Coog oo boqor ka ahaa Baashaan, oo degganaa Cashtarod. **11** Oo odayashayadii iyo dadkii waddankayaga degganaa oo dhammu waxay nagu soo yidhaahdeen, Sodcaalka aawadiis sahay u quaata, oo taga si aad ula kulantaan iyaga, oo waxaad ku tidaahadaan, Annagu waxaanuu nahay addoommadiinna, ee haddaba axdi nala dhigta. **12** Oo kibistan iyadoo kulul baan guryahayagi sahay uga soo qaadannay maalintii aan idhi soo kacnay; laakiinse bal hadda eega, way engegtay, wayna caaryaysatay: **13** oo sibraarradan khamriga oo aannu soo buuksannay way cusbaayeen, oo bal eega haatan waa dildillaacsan yihiin, oo dharkayaga iyo kababayagu waxay ku duugoobeen sodcaalkii aad u dheeraa aawadiis. **14** Oo markaasay nimankii wax ka qaateen sahaydoodii, oo Rabbigana talo ma ay weyddiisan. **15** Oo Yashuucana wuu la nabday iyaggi, oo

axdina wuu la dhigtagtay inuu naftooda u daayo; oo amiirradii shirkuna way u dhaarteen iyaggi. **16** Oo markay axdigii la dhigteen saddex maalmood dabadeed waxay maqleen inay yihiin deriskooda, oo ay dhexdooda deggan yihiin. **17** Oo reer binu Israa'iil way sodcaaleen, oo maalintii saddexaad waxay yimaadeen magaalooiyinkoodii. Oo magaalooiyinkooduna waxay ahaayeen Gibecoon, iyo Kefiraah, iyo Bi'Irod, iyo Qiryad Yecaaarii. **18** Oo reer binu Israa'iilna ma ay lay, waayo, amiirradii shirkii waxay iyaggi ugu dhaarteen Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil. Oo markaasaa shirkii oo dhammu waxay shirkii oo dhan ku yidhaahdeen, Waxaannu iyaga ugu dhaarannay Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil; oo haddaba sidaas daraaddeed waa inaynaan taaban iyaga. **19** Laakiinse amiirradii oo dhammu waxay shirkii oo dhan ku yidhaahdeen, Waxaannu iyaga ugu dhaarannay Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil; oo haddaba sidaas daraaddeed waa inaynaan taaban iyaga. **20** Oo sidan baan u yeelaynnaa, oo naftooda ayaan u daynaynaa waaba intaas oo dhaartii aannu ugu dhaarannay daraaddeed cadho inogu dhacdaaye. **21** Oo amiirradii waxay ku yidhaahdeen, Naftooda u daaya, ha noolaadeene. Sidaas daraaddeed waxay shirkii oo dhan u noqdeen kuwo xaabada gura oo biyaha dhaansha, sidii amiirradii kula hadleen iyaggi. **22** Markaasaa Yashuuca u yeedhay iyaggi, oo intuu la hadlay buu ku yidhi, War maxaad noo kхиhiayseen oo noogu tidhaahdeen, Waannu idinka fog nahay, idinkoo na dhex deggan? **23** Sidaas daraaddeed waad habaaran tiihin, oo weligiin laydinka waayi maayo addoommo ah kuwa xaabada u gura, biyahana u dhaamiya guriga Ilaahayga. **24** Oo waxay Yashuuca ugu jawaabeen, Maxaa yeelay, hubaal waxaa annagoo addommadaada ah lanoo sheegay sida Rabbiga Ilaahaaga ahu addoonkiisii Muuse ahaa ugu amray inuu idin siyo dalka oo dhan, iyo in dadka dalka deggan oo dhan hortiinna laga baabbi'yo; oo sidaas aawadeed naftayada aad baannu ugu cabsannay idinka daraaddii, oo waxanna sidaas baannu u yeelhay. **25** Oo haddaba bal eeg gacantaadaanu ku jirnaa. Sidii kula wanaagsan oo kula qumman inaad nagu samaysid yeel. **26** Oo sidaas buu u yeelay, oo ka samatabbiixiy gacantii reer binu Israa'iil inaanay dilin. **27** Oo maalintaasuu Yashuuca iyaggi ka dhigay kuwo xaabada u gura, biyahana u dhaamiya shirkii iyo meesha allabariga Rabbiga, taas oo ku taal meel alla meeshuu doortoba, ilaa maantadan la joogo.

10 Oo boqorkii Yerusaalem oo Adonii Sedeq ahaa markuu maqlay siduu Yashuuca Aacii u qabsaday, oo uu dhammaanteed u baabbi'iyey, iyo siduu Yerixoo iyo boqorkeediiba ku sameeyey, oo uu haddana sidaas oo kale ku sameeyey Aacii iyo boqorkeediiba, iyo siday dadkii Gibecoon degganaa oo ku dhex jiray ula nabdeen reer binu Israa'iil, **2** ayuu aad u cabsaday, maxaa yeelay, Gibecoon waxay ahayd magaalo weyn sida mid ka mid ah magaalooinka boqorrada, waayo, way ka sii weynayd Aacii, oo dadkeeda oo dhammuna waa xoog badnaayeen. **3** Sidaas daraaddeed boqorkii Yerusaalem oo ahaa Adonii Sedeq wuxuu u cid diray boqorkii Xebroon oo ahaa Hoohaam, iyo boqorkii Yarmuud oo ahaa Firaam, iyo boqorkii Laakiish oo ahaa Yaafiica, iyo boqorkii Cegloon oo ahaa Debiir, oo wuxuu ku yidhi, **4** li kaalaya, oo i caawiya, oo ina keena aynu Gibecoon baabbi'innee; waayo, waxay la nabadday Yashuuca iyo reer binu Israa'iil. **5** Sidaas daraaddeed shantii boqor oo reer Amor waa iswada urursadeen, oo kuwaasu waxay ahaayeen boqorkii Yerusaalem, iyo boqorkii Xebroon, iyo boqorkii Yarmuud, iyo boqorkii Laakiish, iyo boqorkii Cegloon; iyaga iyo ciiddamadooda oo dhammu kor bay u bixiyeen oo waxay hor degeen Gibecoon oo dagaal ku qaadeen. **6** Oo dadkii reer Gibecoon waxay u cid dirteen Yashuuca oo joogay xeradii Gilgaal, oo waxay ku yidhaahdeen, Gacantaadu yay ka raagin addommadaada, noo soo dhaqso, oo na badbaadi, oo na caawi: maxaa yeelay, boqorradii reer Amor oo buuraha degganaa oo dhammu way isu kaayo urursadeen. **7** Sidaas daraaddeed Yashuuca wuxuu ka

tegey Gilgaal isagoo ay la socdaan dadkii dagaalyahannada ahaa oo dhan iyo raggi xogga lahaa oo dhammuba. **8** Oo markaasaa Rabbigu wuxuu Yashuuca ku yidhi, iyaga ha ka cabsan, waayo, iyaga gacmaahaagaan kuu soo geliyey. Midkoodna isma kaa hor taagi doono. **9** Oo sidaas daraaddeed Yashuuca ayaa ku soo kediye iyaggi, waayo, habeekii oo dhan buu ka soo guuraynay Gilgaal. **10** Oo markaasaa Rabbigu cabsi ku riday iyaggi reer binu Israa'iil hortooda, oo Gibecoon agteeda ayuu aad ugu laayay, oo wuxuu u eryaday xagga jidkii kor loo baxo Beytxooroon, oo wuxuu ku laynay ilaa Caseeqaah iyo tan iyo Maqeedaah. **11** Oo markay ka carareen reer binu Israa'iil, intay ku sii jireen dhaadhaca Beytxooroon, ayaa Rabbigu wuxuu iyaga samada kaga soo daayay roob dhagaxyo leh oo waaweyn ilaa Caseeqaah, oo way dhinteen; oo intii roobkii dhagaxyada lahaa ku dhimatay baa ka sii badnayd intoodii reer binu Israa'iil seefta ku laayeen. **12** Markaasaa Yashuuca Rabbiga la hadlay maalintii Rabbigu reer Amor u dhiibay reer binu Israa'iil, oo wuxuu reer binu Israa'iil hortooda ka yidhi, Qorraxday, istaag Gibecoon korkeeda, Adiguna, Dayaxow, waxaad kor istaagtaa dooxada Ayalloon. **13** Oo markaasaa qorraxdiistaagtay; dayaxiina waa joogsaday, ilaa ay quruuntii ka aarsatay cadaawayashoodii. Tanu miyaanay ku qornay kitabki Yaashaar? Oo qorraxdi waxay ku joogsatay samada dhexdeeda, umana ay degdegim inay hoos u dhacdoo maalin dhan. **14** Oo maalintaas maalin la mid ahu kamana horrayn, kamana dambayn, ee uu Rabbigu maqlay nin codkiis: waayo, Rabbigu wuxuu u diriray reer binu Israa'iil. **15** Markaasaa Yashuuca iyo reer binu Israa'iil oo dhammu waxay ku noqdeen xeradii ku til Gilgaal. **16** Kolkaasaa shantii boqor carartay, oo waxay ku dhuunteen godkii ku yiil Maqeedaah. **17** Oo markaasaa Yashuuca loo sheegay, oo waxaa lagu yidhi, Shantii boqor waxaaa la helay iyagoo ku qarsoon god ku yaal Maqeedaah. **18** Markaasuu Yashuuca yidhi, Dhagaxyo waaweyn ku girigiriya godka afisa, oo rag dhawrana ag taaga; **19** laakiinse intinna kale ha joogsanina; ee cadaawayashoodii eryada, oo laaya intooda ugu dambaysa, oo ha u oggolaanina inay gaalaan magaalooiyinkooda; waayo, Rabbiga Ilaahiinna ah aayaay iygacanta qidin geliyey. **20** Oo markii Yashuuca iyo reer binu Israa'iil oo dhammeeyeen layntii weynayd ee ay raggi laayeen, ilaa ay wada baabbi'iyeyn oo firxadkiis ka soo hadhayna ay galeen magaalooiyinkii deyrarka laaha, **21** ayaa dadkii oo dhammu nabdoonaan ku soo noqdeen Yashuuca oo joogay xeradii ku til Maqeedaah, oo mid qudh ahu afka uma kala qaadlin reer binu Israa'iil. **22** Oo markaasuu Yashuuca yidhi, Godka afkisa banneeyaa oo shantii boqor ka soo bixiya godkii oo ii keena. **23** Kolkaasay sidii yeeleen, oo waxay isagii u keeneen shantii boqor oo ay ka soo bixiyeen godkii, kuwaas oo ahaa boqorkii Yerusaalem, iyo boqorkii Xebroon, iyo boqorkii Yarmuud, iyo boqorkii Laakiish, iyo boqorkii Cegloon. **24** Oo markay boqorradii u keeneen Yashuuca ayuu u yeedhay raggi reer binu Israa'iil oo dhan, oo wuxuu raggi dagaalyahannada ahaa oo isaga raacay madaxdoodi ku yidhi, Soo dhowaada, oo boqorradan qoorta kaga joogsada. Oo kolkaasay soo dhowaadeen, oo boqorradan qoorta kaga joogsadeen. **25** Markaasaa Yashuuca wuxuu iyaggi ku yidhi, Ha cabsanina, hana qalbi jabina; xoog yeesha oo aad u dhiirranaada; waayo, Rabbigu sidaasuu u geli doonaa cadaawayashoodii aad la diriraysan oo dhan. **26** Oo markaasababadeed ayuu Yashuuca wada laayay, oo uu shan geed ka soo deldelay, oo waxay geediihii ka soo laalaadeen ilaa fiidki. **27** Oo kolkaasay qorraxdu dhacday ayaa Yashuuca amray in laga soo dejijo geediihii, oo kolkaasay ku tuureen godkii ay markii hore ku dhuunteen, oo markaasay dhagaxyo waaweyn godkii afkisiisii saareen, oo waa sidii ilaa maantadan. **28** Oo Yashuuca maalintaasuu qabsaday Maqeedaah, oo wuxuu dadkeedi ku laayay seef, iyo xataa boqorkeedi; oo dadkii ku jiray oo dhan wuu wada baabbi'iyey, oo waxba kama uu reebin,

oo boqorkii Maqeedaah wuxuu ku sameeyey sidii uu ku sameeyey boqorkii Yerixoo. **29** Oo Yashuuca iyo reer binu Israa'iil oo dhammu way dhaafeen Maqeedaah oo waxay tageen Libnaah, oo la dirireen reer Libnaah; **30** oo Rabbigu iyada iyo boqorkeediiba wuxuu gacanta u geliyey reer binu Israa'iil, oo wuxuu seef ku laayay iyada iyo dadkii ku jiray oo dhan, oo waxba kama uu reebin, oo boqorkeediina wuxuu ku sameeyey sidii uu ku sameeyey boqorkii Yerixoo. **31** Oo Yashuuca iyo reer binu Israa'iil oo dhammu way dhaafeen Libnaah, oo waxay tageen Laakiish, kolkaasay degeen meel ka soo hor jeedda oo dagaal ku qaadeen; **32** oo Rabbigu wuxuu Laakiish geliyey gacantii reer binu Israa'iil, oo wuxuu iyana qabsaday maalintii labaad, oo dadkii ku jiray oo dhan wuxuu ku laayay seef, oo wuxuu ul galay sidii uu Libnaah ul galay oo kale. **33** Markaasaa Laakiish waxaa u soo hiiliyey boqorkii Geser oo ahaa Horaam, kolkaasaa Yashuuca laayay isagii iyo dadkisiiba, ilaa uusan waxba ka reebin. **34** Markaasay Yashuuca iyo reer binu Israa'iil oo dhammu dhaafeen Laakiish oo waxay tageen Cegloon; kolkaasay degeen meel ka soo hor jeedda, oo dagaal ku qaadeen; **35** oo maalintaasay iyana qabsadeen oo dadkii ku jiray oo dhan waxay ku laayeen seef, oo maalintaasu wada baabbi'iyeey, oo wuxuu ku sameeyey sidii uu ku sameeyey Laakiish oo kale. **36** Markaasaa Yashuuca iyo reer binu Israa'iil oo dhammu way dhaafeen Cegloon oo waxay tageen Xebron, wayna la dirireen, **37** oo iyana way qabsadeen, oo waxay ku wada laayeen seef dadkeedii iyo boqorkeedii iyo magaalooiyinkeedii oo dhan iyo dadkii ku jiray oo dhanba; waxba kama reebin, sidii uu Cegloon ku sameeyey oo kale, laakiinse wuu wada baabbi'iyeey iyadli iyo dadkii ku jiray oo dhanba. **38** Markaasaa Yashuuca iyo reer binu Israa'iil oo dhammu waxay ku noqdeen Debiir, oo dagaal bay ku qaadeen. **39** Oo iyana wuu qabsaday, iyo boqorkeedii, iyo magaalooiyinkeedii, oo waxay ku laayeen seef, oo dadkii ku jiray oo dhanba way wada baabbi'iyeen oo waxba kama uu reebin; oo wuxuu Debiir iyo boqorkeediiba ku sameeyey siduu ku sameeyey Xebron iyo weliba siduu markii hore ku sameeyey Libnaah iyo boqorkeediiba. **40** Sidaasuu Yashuuca u wada laayay dadkii dalkii oo dhan, kaas oo ahaa waddankii buuraha ahaa, iyo xaggii Koonfureed, iyo dooxooyinka, iyo dhaadhacyadii, iyo xataa boqorradoodii oo dhan, oo waxba kama uu reebin; laakiinse wuu wada baabbi'iyeey intii neefsanaysay oo dhan, sidii uu Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil ku amray. **41** Oo Yashuuca wuxuu laayay iyagii ilaa Qaadeesh Barneeca iyo tan iyo Gaasa, iyo dalkii reer Goshen oo dhan, iyo xataa tan iyo Gibecoon. **42** Oo boqorradaas iyo dalkoodii oo dhan Yashuuca isku mar buu wada qabsaday, maxaa yeelay, Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil baa u diriray reer binu Israa'iil. **43** Markaasaa Yashuuca iyo reer binu Israa'iil oo dhammu waxay ku noqdeen xeradii ku til Gilgaal.

11 Oo markuu boqorkii Xaasoor oo ahaa Yaabiin waxaas maqlay ayuu u cid diray boqorkii Maadoon oo ahaa Yoobaab, iyo boqorkii Akshaaf, **2** iyo boqorradii jiray xaggaa woqooyi, kaas oo ahaa dalka buuraha leh, iyo kuwii joogay xaggaa ban Caraabaah oo koonfur ka xigta Kinnered, iyo xaggaa dooxooyinka, iyo dalka sare oo Door ee xaggaa galbeed jira, **3** iyo kuwii reer Kancaan oo jiray bari iyo galbeedba, iyo reer Amor, iyo reer Xeed, iyo reer Feris, iyo reer Yebuu oo degganaa dalka buuraha leh, iyo reer Xiwi oo degganaa dalkii Misfaah oo ka hooseeyey Xermoon. **4** Kolkaasay baxeen, iyagii iyo ciidammadoodii oo la jirayba, oo waxay ahaayeey dad badan, oo tiradoodoo waxay ahayd sida cammuudda taal badda xeebteeda, waxayna wateen fardo iyo gaadhifardood aad u badan. **5** Oo boqorradaas oo dhammu way isu yimaadeen, oo waxay wada degeen biyihii Meeroom agtooda si ay reer binu Israa'iil ula diriraan. **6** Markaasaa Rabbigu wuxuu Yashuuca ku yidhi, Ha ka cabsan iyaga, waayo, berri hadda oo kale ayaan reer binu Israa'iil gacanta u gelin

donoona, iyagoo la wada laayay. Oo waa inaad fardahooda boqno gooysaa, oo gaadhifardooodkoodana waa inaad dab ku gubtaa. **7** Markaasay Yashuuca iyo raggiidagaalyahannada ahaa oo dhammu biyihii Meeroom agtooda kaga soo kideeyen oo weerareen iyagii. **8** Oo Rabbigu wuxuu iyagii geliyey gacantii reer binu Israa'iil, oo way laayeen, oo waxay u eryadeen xaggaa Siidoonta weyn, iyo xaggaa Misrefood Mayim, iyo xaggaa dooxadii Misfaah oo bari xigta, oo way laayeen ilaa aanay waxba ka reebin. **9** Oo Yashuuca wuxuu ku sameeyey iyagii wixii Rabbigu u sheegay, oo fardahoodii wuu boqno gooyay, oo gaadhifardooodkoodiina dab buu ku wada gubay. **10** Oo markaasaa Yashuuca dib u noqday, oo wuxuu qabsaday Xaasoor, oo boqorkeediina wuxuu ku dilay seef, waayo, markaas ka hor Xaasoor madax bay u ahaan jirtay boqortooyoo yinkas oo dhan. **11** Oo dadkii ku jiray oo dhan waxay ku laayeen seef, wayna wada baabbi'iyeen; oo wax neefsadaa kuma hadhiin, Xaasoorna dab buu ku gubay. **12** Oo Yashuuca wuxuu wada qabsaday boqorradaas magaalooiyinkoodii oo dhan, iyo boqorradoodii oo dhan, oo wuxuu ku wada laayay seef, oo wuu wada baabbi'iyeey; sidii uu addoonki Rabbiga oo Muuse ahaa ku amray. **13** Laakiinse reer binu Israa'iil waxba kama gabin magaalooiyinkii buurahoodii ku yill, Xaasoor mooyaane, taasna waxaa gubay Yashuuca. **14** Oo magaalooiyinkas alaabtoodii oo dhan iyo xoolahoodii oo dhanba reer binu Israa'iil way dhaceen, laakiinse nin kasta waxay ku dileen seef ilaa ay wada baabbi'iyeen, oo waxba kama ay reebin intii neefsatay oo dhan. **15** Wixii Rabbigu addoonkiisii Muuse ahaa ku amray ayuu Muusena Yashuuca ku amray, oo Yashuuca sidaasuu yeelay, oo kulli wixii Rabbigu Muuse ku amray wax aanu samayn ma jirin. **16** Oo Yashuuca wuxuu qabsaday dalkas oo dhan, kaas oo ahaa dalkii buuraha lahaa, iyo Koonfur oo dhan, iyo dalkii Goshen oo dhan, iyo dalkii dooxada ahaa, iyo bankii Caraabaah, iyo dalkii reer binu Israa'iil oo buuraha lahaa, iyo intiisso dooxada ahayd. **17** haddii laga bilaabo Buur Haalaq, taasoo kor u kacsan ilaa Seciir, iyo xataa tan iyo Bacal Gaad oo ku taal dooxadii Lubnaan oo ka hoosaya Buur Xermoon; oo wuxuu wada qabsaday boqorradoodii oo dhan, oo intuu dilay buu wada laayay. **18** Oo Yashuuca wakhti dheer buu la diriray boqorradaas oo dhan. **19** Oo lama arag magaalo la nabadday reer binu Israa'iil, reer Xiwi oo Gibecoon degganaa mooyaane: oo dagaal bay kulligood ku wada qabsadeen. **20** Waayo, xaggaa Rabbiga ayay ka timid inuu qalbigooda adkeeyo, si ay dagaal ugu soo baxaan reer binu Israa'iil, oo uu dhammaantood u baabbi'iyo, oo aanay waxba inna raallinimo ka helin, laakiinse uu u wada baabbi'iyo sidii Rabbigu Muuse ku amray. **21** Oo markaasaa Yashuuca yimid, oo wuxuu reer Canaaq ka tiray dalkii buuraha lahaa, kaas oo ahaa Xebron, iyo Debiir, iyo Canaab, iyo xaggii dalkii reer Yahuudah oo buuraha lahaa oo dhan, iyo dalkii reer binu Israa'iil oo buuraha lahaa oo dhan; oo Yashuuca dhammaan iyagii iyo magaalooiyinkoodiiba wuu wada baabbi'iyeey. **22** Oo dalkii reer binu Israa'iil mid reer Canaaq ahu kuma hadhiin, laakiinse waxaa wuxooga ku hadhay Gaasa, iyo Gad, iyo Ashdood oo keliya. **23** Sidaasuu Yashuuca u wada qabsaday dalkii oo dhan, oo wuxuu wada yeelay sidii Rabbigu kula hadlay Muuse; oo Yashuuca wuxuu dalkii dhaxal u siiyey reer binu Israa'iil, oo wuxuu ugu qaybiyey sidii qabiilooyinkoodu ahaayeen. Oo dalkina dagaal wuu ka nastay.

12 Haddaba kuwanu waa boqorradii dalka, oo ay reer binu Israa'iil laayeen oo ay dalkoodii ka qaateen meel Webi Urdun ka shishaysa oo qorrax ka soo baxa ka xigta, markii laga bilaabo dooxadii Arnoon iyo tan iyo Buur Xermoon, iyo inta banka Caraabaah xaggaa bari ka xigta oo dhan: **2** oo waxay ahaayeey boqorkii reer Amor oo ahaa Siixon, oo degganaa Xeshboon, oo xukumi jiray Caroocer oo ku til dooxadii Arnoon darafteeda, iyo magaaladii ku til dooxadii

dhexdeeda, iyo Gilecaad badhkeed, iyo tan iyo Webi Yabboq, kaasoo ku yiil soohdintiirer Cammoon, 3 iyo bankii Caraabaah iyo tan iyo baddii Kinnered, iyo xagga bari, iyo tan iyo baddii Caraabaah, taas oo ah Badda Cusbada leh, oo bari, ee ku taal jidki Beytreshimood, ee xagga koonfureed, ee ka hoosaysay dhaadhacyadii Fisgaah: 4 iyo xuduudki Coog oo ahaa boqorkii Baashaan, oo ka hadhay reer Rafaaf ee Cashtarod agteeda joogay. 5 Kaasu wuxuu xukumi jiray Buur Xermoon, iyo Salkaah, iyo Baashaan oo dhan, iyo tan iyo soohdinta reer Geshuur iyo kan reer Macakaad iyo Gilecaad badhkeed, iyo xuduudka Siixon oo boqor u ahaa Xeshboon. 6 Addoonkii Rabbiga oo Muuse ahaa iyo reer binu Israa'iil baa laayay iyagi, oo addoonkii Rabbiga oo Muuse ahaa ayaa reer Ruubeen iyo reer Gaad, iyo reer Manaseh badhhood hanti ahaan u siiyey. 7 Oo kuwanu waa boqorradii Yashuuuca iyo reer binu Israa'iil ka laayeen Webi Urdun shishadiisa xagga galbeed ka xigta, markii laga bilaaba Bacal Gaad oo ku tii dooxadii Lubnaan iyo tan iyo Buur Xaalaq oo kor u kacsan Seciir; oo Yashuuuca wuxuu siiyey qabiilooyinkii reer binu Israa'iil, oo hanti ahaan buu ugu qaybiye, 8 xagga dalkii buuraha laaha, iyo dalkii dooxooyinka ahaa, iyo bankii Caraabaah, iyo dhaadhacyadii, iyo ciddadii, iyo xagga Koonfureed, iyo reer Xeed, iyo reer Amor, iyo reer Kancaan, iyo reer Feris, iyo reer Wihi, iyo reer Yebuous. 9 Oo waa kuwan boqorradii, boqorkii Yerixoo, iyo boqorkii Aacii tii u dhowayd Beytel, 10 iyo boqorkii Yeruuusaalem, iyo boqorkii Xebroon, 11 iyo boqorkii Yarmuud, iyo boqorkii Laakiish, 12 iyo boqorkii Cegloon, iyo boqorkii Geser, 13 iyo boqorkii Debiir, iyo boqorkii Geder, 14 iyo boqorkii Xormaah, iyo boqorkii Caraad, 15 iyo boqorkii Libnaah, iyo boqorkii Cadullaam, 16 iyo boqorkii Maqeedaah, iyo boqorkii Beytel, 17 iyo boqorkii Tafuu'ax iyo boqorkii Heefer, 18 iyo boqorkii Afeeq, iyo boqorkii Lashaaroon, 19 iyo boqorkii Maadoon, iyo boqorkii Xaasoor, 20 iyo boqorkii Shimroon Meroon, iyo boqorkii Akshaaf, 21 iyo boqorkii Tacanaag, iyo boqorkii Megiddoo, 22 iyo boqorkii Qedesheh, iyo boqorkii Yoqneacaam oo Karmel tii, 23 iyo boqorkii Door oo ku tii meesha ugu dheer Door, iyo boqorkii quruumaha degganaa Gilgaal, 24 iyo boqorkii Tirsaah. Oo boqorradii oo dhimmuna waxay ahaayeen kow iyo soddon.

13 Yashuuuca waa da' weynaa, gabowna wuu la dhacay, oo kolkaasaa Rabbigu wuxuu isaqii ku yidi, Adigu waad da' weyn tahay oo gabowna waad la dhacday, laakiinse weliba waxaa hadhay dal badan in la hantiyo. 2 Oo dalka weli hadhay waxa weeyee kan: gobollada reer Falastiin oo dhan iyo reer Geshuur oo dhan, 3 tan iyo Shiiorta ku taal Masar horteeda, iyo xataa tan iyo soohdinta Ceqroon ee xagga woqooyi, ee loo tiryo reer Kancaan, iyo shanta amii ee reer Falastiin oo u taliya reer Gaasa, iyo reer Ashdood, iyo reer Ashqeloon, iyo reer Gad, iyo reer Ceqroon, 4 iyo xataa reer Caw oo xagga koonfureed xiga, iyo dalka reer Kancaan oo dhan, iyo Mecaaraah tan ay reer Siidoon leeyihiin, iyo ilaa Afeeq, iyo tan iyo soohdinta reer Amor, 5 iyo dalka reer Gebal iyo Lubnaan oo dhan, xagga qorrax ka soo baxa, inta laga bilaaboo Bacal Gaad tan ku taal Buur Xermoon hosteeda, iyo tan iyo meesha laga galo Xamaad. 6 Dadka deggan dalka buuraha leh oo dhan, tan iyo Lubnaan iyo ilaa Misrefood Mayim, iyo xataa reer Siidoon oo dhan kulligood waxaan ka eryi doonaa reer binu Israa'iil hortooda; laakiinse waa inaad dhaxal ahaan ugu qori riddaa reer binu Israa'iil sidaan kugu amray. 7 Haddaba dalkan dhaxal ahaan ugu qaybi sagaalka qabiil iyo qabiilkii reer Manaseh badhkiis, 8 Kuwaasoo ay reer Ruubeen iyo reer Gaadba la heleen dhaxalkoodii uu Muuse ka siiyey xagga bari oo Webi Urdun ka shishaysa, xataa sidii addoonkii Rabbiga oo Muuse ahaa uu u siiyey iyaga, 9 tan iyo Carooceer oo ku taal dooxadii Arnoon darafkeeda, iyo magaalada ku taal dooxada dhexdeeda, iyo

banka Meedebaa oo dhan iyo xataa tan iyo Dibon, 10 iyo dhammaan magaaloooyinkii Siixon oo boqor u ahaa reer Amor uu ku xukumi jiray Xeshboon, tan iyo soohdinta reer Cammoon, 11 iyo Gilecaad, iyo soohdinta reer Geshuur, iyo reer Macakaad, iyo Buur Xermoon oo dhan, iyo Baashaan oo dhan iyo ilaa Salkaah, 12 iyo boqortooyadii Baashaan ku tii oo dhan oo Coog ka xukumi jiray Cashtarod iyo Edrecii (Isagu wuxuu ka hadhay reer Rafaaf), waayo, kuwas waxaa laayay Muuse, wuuna eryay. 13 Habase yeeshee reer binu Israa'iil ma ay erin reer Geshuur iyo reer Macakaad toona; laakiinse reer Geshuur iyo reer Macakaad waxay dhex deggan yihiin reer binu Israa'iil ilaa maantadan la joog. 14 Oo waxaanu dhaxal siin qabiilkii reer Laawi oo keliya. Sidi Rabbigu kula hadlay isaga, waxaa dhaxal u ahaa qurbaannada loo bixiyo Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil. 15 Oo Muuse wuxuu reer Ruubeen qabiilkoodii wax u siiyey sidii reerahoodu ahaayeen. 16 Oo xuduudkoodoo wuxuu ka bilaaban jiray Carooceer taas oo ku taal dooxada Arnoon darafkeeda, iyo magaalada ku taal dooxada dhexdeeda, iyo kulli banka Meedebaa u dhow oo dhan, 17 iyo Xeshboon, iyo kulli magaaloooyinkeeda banka ku yaal oo dhan, kuwaasoo ah, Diibon iyo Baamood Bacal, iyo Beyd Bacal Mecoon, 18 iyo Yahas, iyo Qedemood, iyo Mefacad, 19 iyo Qiryatayim, iyo Sibmaah, iyo Sered Shahar oo ku taal buurta dooxada, 20 iyo Beytfecoor, iyo dhaadhacyadii Fisgaah, iyo Beytreshimood, 21 iyo kulli magaaloooyinkii banka oo dhan, iyo boqorkii reer Amor oo Siixon ahaa boqortooyadii oo dhan, kaas oo xukumi jiray Xeshboon, oo Muuse la dilay madaxdii reer Midyaan, kuwaasoo ahaa Ewii, iyo Reqem, iyo Suur, iyo Xuur, iyo Rebac, oo ahaa amiirradii Siixon oo dalkaas degganaa. 22 Weliba faaliyaha Balcaam oo ahaa ina Becoor ayay reer binu Israa'iil seef kula dileen dadkii kaloo ay laayeen. 23 Reer Ruubeen dalkooduna wuxuu ahaa Urdun, iyo inta soohdintisa ah oo dhan. Kanu waa dhaxalkii reer Ruubeen iyo sidii reerahoodu ahaayeen, iyo magaaloooyinkoodii iyo tuuloooyinkoodiba. 24 Oo Muuse wax buu siiyey qabiilkii reer Gaad, oo wuxuu wax u siiyey reer Gaad sidii reerahoodu ahaayeen. 25 Oo xuduudkooduna wuxuu ka koobnaa Yacser, iyo magaaloooyinkii Gilecaad oo dhan, iyo dalkii reer Cammoon badhkiis, iyo tan iyo Carooceer oo ku hor taal Rabbaah, 26 iyo ilaa Xeshboon iyo tan iyo Raamat-misfaah, iyo Betoniim, iyo tan iyo Maxanayim iyo ilaa soohdinta Debiir, 27 iyo kuwii dooxadii ku dhex yiil oo ahaa Beytaaraam, iyo Beytnimraah, iyo Sukod, iyo Saafoon oo ahaa boqorkii Xeshboon oo Siixon ahaa boqortooyadiisii intii ka hadhay, iyo Urdun iyo soohdintisi, iyo meesha ugu fog badda Kinnered ee ka shishaysa Webi Urdun ee xagga bari ka xigta. 28 Kanu waa dhaxalkii ay reer Gaad u heleen sidii reerahoodu ahaayeen iyo magaaloooyinkoodii iyo tuuloooyinkoodii. 29 Oo Muusena wuxuu dhaxal siiyey qabiilkii reer Manaseh badhkiis. Wuxuu u ahaa qabiilkii reer Manaseh badhkiis sidii reerahoodu ahaayeen. 30 Oo xuduudkoodoo wuxuu ka koobnaa Maxanayim, iyo Baashaan oo dhan, iyo boqorkii Baashaan oo Coog ahaa boqortooyadiisii oo dhan, iyo magaaloooyinkii Yaal'ir oo Baashaan ku yiil oo dhan, kuwaasoo ahaa lixdan magaalo; 31 iyo Gilecaad badhkeed, iyo Cashtarod, iyo Edrecii, kuwasoo oo ahaa magaaloooyinkii boqortooyadii Coog oo Baashaan ku yiil, waxaa la siiyey reer Maakiir kaasoo ahaa ina Manaseh, oo waxaa loo siiyey reer Maakiir badhhood sidii reerahoodu ahaayeen. 32 Kuwanu waa dhaxalkii Muuse ku qaybiye banaankii Moo'aab, oo ka shisheeya Webi Urdun, meel u dhow Yerixoo, oo xagga bari ka xigta. 33 Laakiinse qabiilkii reer Laawi Muuse dhaxal ma uu siin. Waxaa dhaxal u ah Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil, sidii uu kula hadlay iyaga.

14 Kuwanu waa dhaxalkii ay reer binu Israa'iil ka qaateen dalkii reer Kancaan, oo wadaadkii Elecaasaar ahaa, iyo Yashuuuca

ina Nuun, iyo madaxdii qabiilooyinkii deer binu Israa'iil ay u qaybiyeen. 2 Oo sidii Rabbigu ku amray Muuse sagaal qabii iyo qabii badhkiis saami bay ku heleen dhaxalkoodii. 3 Waayo, Muuse wuxuu laba qabii iyo qabii badhkiis dhaxal ka siyey Webi Urdun shishadiisa: laakiinse reer Laawi innaba dhaxal ma uu siin. 4 Maxaa yeelay, reer Yuusuf waxay ahaayeen laba qabii, oo kala ah reer Manaseh iyo reer Efrayim; oo dhulki qayb lagama siin reer Laawi magaaloooyinkii ay degganaayeen mooyaane, iyo agagaarkoodii ay xoolahoodii iyo alaabtoodii ku hayn jireen. 5 Oo sidii Rabbigu Muuse ku amray ayay reer binu Israa'iil yeeleen, oo dalkiina way qaysadeen. 6 Markaasaa reer Yahuudah waxay u soo dhowaadeen Yashuca oo Gilgaal joogay; oo Kaaleeb ina Yefunneh, oo ahaa reer Qenes, wuxuu isagii ku yidhi, Waad garanaysaa wixii aniga iyo adiga inagu saabsanaa oo Rabbigu u sheegay Muuse oo ahaa nin Ilaah, markaynu Qaadeesh Barneeca joognay. 7 Afartan sannadood baan jiray markii addoonkii Ilaah oo Muuse ahaa iga diray Qaadeesh Barneeca inaan dalka soo basaaso; oo sidii qalbigaya ku jirtay ayaan ugu soo war celiyey. 8 Habase yeeshee walaalahaygii i raacay ayaa dadka qalbi dhalaaliyey, laakiinse anigu daacad baan u raacay Rabbiga Ilaahayga ah. 9 Oo maalintaas ayuu Muuse dhaartay, oo yidhi, Hubaal dhulki cagtaadu ku joogsatay wuxuu dhaxal uahaan doonaa adiga iyo carruuataada weligiin, maxaa yeelay, daacad baad u raacdary Rabbiga Ilaahayga ah. 10 Oo haddaba bal eeg, Rabbigu waa i soo gaadhsiiyey ilaa haatan, anoo nool, siduu ku hadlay, oo shan jyo afartankan sannadood baa ka dambaysay markii Rabbigu Muuse eraygan kula hadlay, oo waxay ahayd intii ay reer binu Israa'iil cidlada dhex socdeen; oo haatanna maanta wawaan jiraa shan iyo sidheetan sannadood. 11 Oo weliba maanta iyo maalintii Muuse i diray isku xoog baan ahay; oo intii itaalkayu waagaas ahaa ayuu haatanna yahay inaan dagaal galo, iyo inaan baxo, soona galo. 12 Haddaba sidaas daraaddeed i sii buurtaan Rabbigu maalintaas ka hadlay, waayo, waad maqashay maalintaas in reer Canaaq halkaas joogay, oo ay magaaloooyinkoodu waaweynaayeen, deyrarne lahaayeen. Mindhaa Rabbigaa ilaa jiri doona, waanan eryi doonaa sidii Rabbigu ku hadlay. 13 Markaasaa Yashuucu u duceeyey isagii, oo Kaaleeb ina Yefunneh dhaxal u siyey Xebron. 14 Sidaas daraaddeed ilaa maantadan la joogo Xebron waxay dhaxal u noqotay Kaaleeb ina Yefunneh oo ahaa reer Qenes, maxaa yeelay, daacad buu u raacay Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil. 15 Oo waajii hore Xebron magaceeda waxaa la odhan jiray Qiryad Arbac; oo Arbacna wuxuu ahaa rinnikii ugu weynaa reer Canaaq. Oo dalkiina dagaal wuu ka xasillay.

15 Oo reer Yahuudah qabiilkoodii waxay qayb u heleen sidii ay reerahoodu ahaayeen ilaa soohdinta Edom, iyo tan iyo xataa cidlada Sin ee xagga koonfureed ka xigta, iyo xagga koonfureed ee ugu shishaysa. 2 Oo soohdintooda koonfureedna waxay gaadhsiiisnayd xagga ugu shishaysa ee Badda Cusbada leh, iyo tan iyo gacanka koonfur u jeeda, 3 oo waxay u baxday xagga koonfureed ee jiirta Caqrabbii, oo waxay u dhaafay xagga Sin, oo haddana waxay martay xagga koonfureed oo Qaadeesh Barneeca, oo ay martay xagga Xesroon, oo waxay kor ugu baxday xagga Addaar, oo u laabatay xagga Qarqaacaa; 4 oo waxay u sii dhaafayt xagga Casmoon, oo haddana waxay u baxday xagga durdurka Masar, oo soohdinta waxaa dhammaadkeedu ahaa badda; taasu waxay ahaan doontaa soohdintiinna koonfureed. 5 Oo soohdinta barina waxay ahayd ilaa Badda Cusbada leh, iyo tan iyo meesha uu Webi Urdun ku dhammaado. Oo waaxda woqooyi soohdinteeduna waxay ahayd badda gacankeeda u dhow meesha uu Webi Urdun ku dhammaado; 6 oo soohdintu waxay martay ilaa Beytxoglaah, oo waxay sii martay xagga woqooyi oo u dhow Beytcaraabaah; oo soohdintu waxay

martay dhagaxii Bohan ina Ruubeen; 7 oo soohdintu waxay sii martay Debiir, marka laga tago dooxadii Caakoor, iyo xagga woqooyi ee ku soo jeedda Gilgaal, taasu waxa weeyaan meeil ku toosan jirta Adummiim, taasoo ku taal webiga dhiniiciisa koonfureed; oo soohdintu waxay sii martay biyaha Ceyn Shemesh, oo dhammaadkeedu wuxuu ahaa Ceyn Rogeel agteeda; 8 oo soohdintu waxay sii martay dooxadii ina Xinnom iyo ilaa xagga koonfureed ee Yebuu. Taasu waa Yeruuzaalem. Oo soohdintu waxay kor ugu baxday buruta ku taal dooxadii Xinnom horteeda ee xaggeeda galbeed, taasoo ku taal dooxada xagga woqooyi oo ugu fog ee reer Rafaah. 9 Oo soohdintu waxay ka soo baxday buruta dhaladeeda ilaa isha biyaha ee Neftoo'ax, oo ay u baxday xagga magaaloooyinkii ku yiil Buur Cefroon; oo soohdintu waxay sii martay xagga Bacalaah, (taasu waxa weeyaan Qiryad Yecaariim), 10 markaasay soohdintu ka laabatay Bacalaah galbeedkeeda ilaa Buur Seciir, oo waxay sii martay Buur Yecaariim dhinaceeda woqooyi (taasuna waxa weeyaan Kesaaloon), oo waxay hoos ugu dhaadhaday xagga Beytshemesh, oo waxay sii martay Timneh; 11 markaasay soohdintu u baxday dhinaca woqooyi oo Ceqroon; oo haddana soohdintu waxay u baxday Shikeroon, oo waxay sii martay Buur Bacalaah, oo waxay u baxday Yabne'eel agteeda; oo soohdinta dhammaadkeedu wuxuu ahaa badda. 12 Oo soohdinta xagga galbeedna waxay ahayd tan iyo badda weyn iyo xeebteeda. Intasu waa soohdintii ku soo wareegi jirtay reer Yahuudah sida reerahoodu ahaayeen. 13 Oo wuxuu Kaaleeb ina Yefunneh qayb ka siyey reer Yahuudah dhexdooda, sidii Rabbigu Yashuucu ugu amray, oo qaybtas wuxuu ahaa Qiryad Arbac, kaas oo ahaa Canaaq aabbihisi (taasuna waxa weeyaan Xebron). 14 Oo Kaaleebna halkaas wuxuu ka eryay saddexdiil wiil oo Canaaq, kuwaasoo ahaa Sheeshay, iyo Axiiman, iyo Talmay, oo ahaa ilma Canaaq. 15 Oo halkaasuu ka tegey oo la diriray dadkii Debiir degganaa; oo waagii hore Debiir magaceeda waxaa la odhan jiray Qiryad Sefer. 16 Oo Kaaleeb wuxuu yidhi, Kii Qiryad Sefer intuu wax ku dhufta qabsada, waxaan u guurin doonaa gabadhadaya Caksaaah. 17 Markaasaa magaaladii waxaa qabsaday Cotnii'eel oo ahaa ina Qenas kii Kaaleeb walaal u ahaa, markaasuu Caksaaah u guriyey. 18 Oo markay isagii u timid waxay ku deddejisy inuu aabbeheed beer weyddiisto: oo markay dameerkeediil ka soo degtay ayaa Kaaleeb ku yidhi, Maxaad doonaysaa? 19 Kolkaasay ku tidhi, Hadiyad i sii, waayo, waxaad i siisay dalka Koonfureed, weliba i sii ilo biyo ah. Markaasuu siiyey ilihii sare iyo ilihii hoose. 20 Intanu waa dhaxalkii ay reer Yahuudah heleen sidii ay reerahoodu ahaayeen. 21 Oo qabiilkii reer Yahuudah magaaloooyinkoodii ugu fogaa xagga soohdinta koonfureed oo Edom waxay ahaayeen Qabse'eel, iyo Ceeder, iyo Yaaguur, 22 iyo Qiinaah, iyo Diimoonah, iyo Cadcaadaah, 23 iyo Qedesh, iyo Xaasoor, iyo Itnaan, 24 iyo Siif, iyo Telem, iyo Becaalood, 25 iyo Xaasoor Xadataah, iyo Qiryood Xesroon (oo taasuna waa Xaasoor qudheeda), 26 iyo Amaam, iyo Shemac, iyo Molaadaah, 27 iyo Xasar Gaddaah, iyo Xeshnoon, iyo Beytfeled, 28 iyo Xasar Shuuccaal, iyo Bi'l Shebab, iyo Bisyoootiyah, 29 iyo Bacalaah, iyo Ciyyim, iyo Cesem, 30 iyo Eltooilad, iyo Kesil, iyo Xormaah, 31 iyo Siqlag, iyo Madmannaah, iyo Sansannaah, 32 iyo Lebaa'ood, iyo Shilxiim, iyo Cayn, iyo Rimmon, oo magaaloooyinka oo dhan iyo tuuloooyinkooduba waa sagaal iyo labataan. 33 Oo dalka dooxadana waxay ku lahaayeen Eshtaa'ool, iyo Sorcaah, iyo Ashnaah, 34 iyo Saano'ax, iyo Ceyn Ganniim, iyo Tafuu'ax, iyo Ceynaam, 35 iyo Yamruud, iyo Cadullaam, iyo Sokoh, iyo Caseeqaah, 36 iyo Shacarayim, iyo Cadiitayim, iyo Gedeeraah, iyo Gedeeroottayim, oo iyana waa afaa iyo toban magaalo iyo tuuloooyinkoodii. 37 iyo Senaan, iyo Xadaashaah, iyo Migdal Gaad, 38 iyo Dilcaan, iyo Misfaah, iyo Yoqte'eel, 39 iyo Laakiish, iyo Bosqad, iyo Cegloon, 40 iyo Kabboon, iyo Laxmaam, iyo Kitliish, 41

ijo Gedeerood, iyo Beytdagoon, iyo Nacamaah, iyo Maqeedaah, iyan waa lix iyo tobant magaalo iyo tuluooyinkoodii. **42** Libnaah, iyo Ceter, iyo Caashaan, **43** iyo Yiftaax, iyo Ashnaah, iyo Nesib, **44** iyo Qeciilaah, iyo Aksib, iyo Maareesaah, iyan waa sagaal magaalo iyo tuluooyinkoodii. **45** Ceqroon, iyo magaalooynkeedii iyo tuluooyinkoodii, **46** iyo Ceqroon iyo ilaa badda, iyo kulli intii u dhowayd Ashdood iyo tuluooyinkoodii. **47** Ashdood iyo magaalooynkeedii iyo tuluooyinkoodii, iyo Gaasa iyo magaalooynkeedii, iyo tuluooyinkoodii, iyo ilaa durdkii Masar, iyo ilaa badda weyn, iyo soohdinteeda. **48** iyo dalkii buuraha lahaa oo dhan, iyo Shamiir, iyo Tatiir, iyo Sokoh, **49** iyo Dannaah, iyo Qiryad Sannaah (taasoo Debiir ah), **50** iyo Canaab, iyo Eshtemoh, iyo Caaniim, **51** iyo Goshen, iyo Xolon, iyo Giloh, iyan waa koob iyo tobant magaalo iyo tuluooyinkoodii. **52** Araab, iyo Duumah, iyo Eshocaan, **53** iyo Yaaniim iyo Beyd Tafuu'ax, iyo Afeeqaah, **54** Xumtaah, iyo Qiryad Arbac (taasoo ah Xebroon), iyo Siicor, iyan waa sagaal magaalo iyo tuluooyinkoodii. **55** iyo Maacoon, iyo Karmel, iyo Siif, iyo Yutaah, **56** iyo Yesreceil, iyo Yokdecaam, iyo Saanoo'ax, **57** Kayn, iyo Gibecaah, iyo Timneh, iyan waa tobant magaalo iyo tuluooyinkoodii. **58** Xalxuul, iyo Beytsuur, iyo Gedoor, **59** iyo Macaraad, iyo Beytcanood, iyo Elteqon, iyan waa lix magaalo iyo tuluooyinkoodii. **60** Qiryad Bacal (taasoo ah Qiryad Yecaariim), iyo Rabbaah, iyan waa laba magaalo iyo tuluooyinkoodii. **61** Xagga cidladaan waxay ku lahaayeen Beytcaraabah, iyo Middin, iyo Sekaakaah, **62** iyo Nibshaan iyo Magaalada Cusbada leh iyo Ceyn Gedii, iyan waa lix magaalo iyo tuluooyinkoodii. **63** Xagga reer Yebuuus, kuwaasoo Yeruuusaalem degganaa, reer Yahuudah way eryi kari waayeen; laakiinse reer Yebuuus Yeruuusaalem bay la degganaayeen reer Yahuudah ilaa maantadan la joogo.

16 Oo reer Yuusuf qaybtoodiina wuxuu ka bilaabmay Webi Urdun oo Yerixoo ku ag yaal, biyaha Yerixoo dhankooda bari, taasoo ah xagga cidlada, iyo markii laga tago Yerixoo oo la dhex maro dalka buuraha leh ilaa Beytel, **2** oo wuxuu ka baxay Beytel ilaa Luus, oo wuxuu sii maray ilaa soohdinta reer Arkii iyo ilaa Cataarood; **3** oo wuxuu dhanka galbeed ka maray soohdinta reer Yaafleetii iyo ilaa soohdinta Beytxoroonta hoose iyo tan iyo xataa Geser; oo soohdinta dhammaadkeedu wuxuu ahaa xagga badda. **4** Oo reer Yuusuf, oo ahaa reer Manaseh iyo reer Efrayim, dhaxalkoodii way qaateen. **5** Oo reer Efrayim sidii ay reerahoodu ahaayeen soohdintoodii sidan bay ahayd; dalkii ay dhaxalka u heleen dhinaca bari waxaa u xigay Cataarood Addaar, iyo Beytxoroonta sare; **6** oo soohdinti waxay galbeed ka mari jirtay Mikmetaah tan ku taal xagga woqoyi, oo soohdinti waxay ka soo wareegtoy oo bari ka martay Ta'anad Shiloh, oo waxay bari ka martay Yaanooxaah; **7** oo intay Yaanooxaah ka tagto ayay sii martay Cataarood, iyo ilaa Nacaraah, oo waxay gaadhy Yerixoo, markaasay ka sii baxday Webi Urdun. **8** Oo xagga Tafuu'axna soohdinti waxay galbeed ka sii martay durrurka reer Qaanaah; oo waxaa dhammaadkeedu ahaa xagga badda. Intasu waa dhaxalkii reer Efrayim qabiilkoodii u heleen sidii reerahoodii ay ahaayeen, **9** iyo xataa kulli magaalooynkii loo soocay reer Efrayim ee ku dhex yiil dhaxalkii reer Manaseh, kuwaas oo ahaa magaalooynkii oo dhan iyo tuluooyinkoodii. **10** Oo ma ay eryin reer Kancaankii degganaa Geser; laakiinse reer Kancaan waxay dhex degganaayeen reer Efrayim ilaa maantadan la joogo, oo waxay u noqdeen addoommo u hawshooda.

17 Oo intanuna waxay ahayd qaybtii qabiilkaa reer Manaseh, waayo, isagu wuxuu ahaa curadkii Yuusuf. Maakiir oo ahaa curadkii Manaseh oo aabbe u ahaa Gilecaad, wuxuu helay Gilecaad iyo Baashaan, maxaa yeelay, isagu wuxuu ahaa dagaalyahan. **2** Oo reer Manaseh iyo reerahoodii intii hadhay iyan qayb bay heleen; kuwaas oo ahaa reer Abiiceser, iyo reer Xeeleq, iyo reer Asrii'el, iyo

reer Shekem, iyo reer Heefer, iyo reer Shermiidaac; intasu waxay ahaayeen ilmihii labka ahaa ee Manaseh ina Yuusuf sidii reerahoodii ahaayeen. **3** Laakiinse Seloofexaad ina Heefer, ina Gilecaad, ina Maakiir, ina Manaseh wiil ma uu lahay gabdhoo mooyaane, oo magacyadii gabdhiihiis u waa kuwan: Maxlaah, Nocaah, Xoglaah, Milkaah, iyo Tirsah. **4** Oo waxay u dhowaadeen wadaadkii la odhan jiray Elecaasaar, iyo Yashuuca ina Nuun, iyo amiriiradii, oo waxay ku yidhaadeen, Rabbigu wuxuu Muuse ku amray inuu walaalahaay dhexdooda dhaxal naga siyo. Oo sidaas daraaddeed amarkii Rabbiga aawadiis ayuu Yashuuca dhaxal ku siiyey walaalihii aabbahood dhexdooda. **5** Oo reer Manaseh waxaa ku soo hagaagay tobant meelood oo aan ahayn dalkii Gilecaad iyo Baashaan oo Webi Urdun ka shishaysa; **6** maxaa yeelay, gabdhiihi Manaseh waxay dhaxal ka dhex heleen wiiliashiisi; oo dalkii Gilecaadna waxaa lahaa wiiliashi Manaseh intoodii hadhay. **7** Oo soohdintii reer Manasehna waxay ahayd ilaa Aasheer iyo tan iyo Mikmetaah, taasoo ku hor taal Shekem, oo soohdinti waxay ka baxday xagga midigt, iyo ilaa dadkii degganaa Ceyn Tafuu'ax. **8** Oo dalkii Tafuu'axna waxaa iska lahaa reer Manaseh; laakiinse Tafuu'ax tii ku til soohdinta waxaa iska lahaa reer Efrayim. **9** Oo soohdinti waxay u baxday durrurka Qaanaah, oo durrurka xagga koonfureed ka ahaa. Magaalooynkaas ku dhex yiil magaalooynkii reer Manaseh waxaa lahaa reer Efrayim. Soohdintii Efrayimna waxay ahayd durrurka xaggiisa woqoyi, oo waxaa soohdintii dhammaadkeedu ahaa badda. **10** Dhanka koonfureed waxaa lahaa reer Efrayim, dhanka woqoyna waxaa lahaa reer Manaseh, oo badduna waxay ahayd soohdintiisa, oo waxay gaadheen ilaa reer Aasheer oo woqooyi jira, iyo tan iyo reer Isaakaar oo ku yaal xagga bari. **11** Oo reer Manaseh waxay reer Isaakaar iyo reer Aasheer ku dhex lahaayeen Beytshe'aan, iyo magaalooynkeedii oo dhan, iyo Yiblecaam iyo magaalooynkeedii, iyo dadkii degganaa Door iyo magaalooynkeedii, iyo dadkii degganaa Ceyn Door iyo magaalooynkeedii, iyo dadkii degganaa Tacanaag, iyo magaalooynkeedii, iyo dadkii degganaa Megiddo iyo magaalooynkeedii, iyo xataa saddexdii meelood ee dhaadheerayd. **12** Laakiin reer Manaseh ma ay eryi karin dadkii degganaa magaalooynkaas; reer Kancaanse waxay doonayeen inay dalkaas sii degganaadaan. **13** Oo markii reer binu Israa'iil aad u xoogysteen ayay hawl saareen reer Kancaan, oo ma ay wada eryin. **14** Oo reerkii Yuusuf Yashuuca bay la hadleen, oo ku yidhaadeen, Maxaad qayb keliya dhaxal noogu siisay? Maxaa yeelay, annagu waxaannu nahay dad badan, oo Rabbigu waa na barakeeyey ilaa haatan. **15** Markaasaa Yashuuca wuxuu iyagi kuu yidhi, Haddaad dad badan tiihi, haddaba kaca oo duudda taga, oo waxaad soo goosataan dalka reer Feris iyo kan reer Rafaa; maxaa yeelay, dalka buuraha leh oo reer Efrayim waa idinku cidhiidhi. **16** Markaasaa reerkii Yuusuf waxay yidhaahdeen, Dalka buuraha lahu naguma filna; oo reer Kancaanka deggan dalka dooxada leh oo dhammu waxay leeyihiin gaadhifardood bir ah, kuwoda deggan Beytshe'aan iyo magaalooynkeeda, iyo kuwoda deggan dooxadii Yesreceilba. **17** Markaasaa Yashuuca wuxuu la hadlay reer Yuusuf, kuwaasoo ahaa reer Efrayim iyo reer Manaseh, oo wuxuu kuu yidhi, Idinku waxaad tiihi dad badan, oo waxaa leediihiin xoog badan; haddaba qayb keliya heli maysaan; **18** laakiinse dalka buuraha leh idinkaa yeelan doona; waayo, in kastoo uu duud yahay, waad jari doontaan, oo meelaha laga baxona idinkaa yeelan doona, maxaa yeelay, waxaa eryi doontaan reer Kancaan in kastay leeyihiin gaadhifardood bir ah, oo ay xoog badan yihiin.

18 Oo shirkii reer binu Israa'iil oo dhammu Shiiloh bay dhammaantood isugu soo urureen, oo waxay halkaas ka dhiseen teendhadii shirk; oo dadkii waddankana waa laga adkaaday. **2** Oo reer binu Israa'iil dhexdooda waxaa ku hadhay toddoba qabil

oo aan weli helin qaybtii ay dhaxalka u lahaayeen. **3** Markaasaa Yashuuu wuxuu reer binu Israa'iil ku yidhi, Dalkii uu Rabbiga ah llaaha awowayaashiin idin siyey ilaa goormaad ka raagaysaan inaad gashaan si aad dalka u hantidaan? **4** Haddaba qabili walba saddex nin kala soo baxa; oo anigu iyaga waan diri doonaa, markaas waa inay kacaan, oo dalka dhex maraan, oo soo kala tilmaamaan siday u kala dhaxlayaan, oo markaas waa inay ii yimaadaan. **5** Oo waa inay dalka u kala qaybiyaan toddoba meelood. Reer Yahuudah waa inay degganaadaan soohdintooda ah xagga koonfureed, oo reer Yuusufna waa inay degganaadaan soohdintooda ah xagga woqooyi. **6** Oo waa inaad dalka u soo kala tilmaantaan toddoba meelood, oo aad tilmaanta ii keentaan, oo markaasaan halkan idiinku saami ridi doonaa Rabbiga llaheenna ah hortiisa. **7** Maxaa yeelay, reer Laawi dhexdiinna qayb dhaxal ah kuma laha; waayo wadaadnimada Rabbiga ayaa dhaxal u ah. Oo reer Gaad iyo reer Ruubbeen iyo qabiilkii reer Manaseh badhkood waxay dhaxal u qaateen meeil Webi Urdun ka shishaysa oo xagga bari ka xigta, oo Muuse oo addoonkii Rabbiga ahaa uu iyaga siiyey. **8** Markaasaa raggi kaceen oo tageen; oo kuwii tegey inay dalka soo tilmaamaan Yashuuu ayaa ku amray, oo ku yidhi, Taga oo dalka dhex mara, oo soo tilmaama, oo haddana aniga ii kaalaya, oo markaasaan halkan Shiihloh ah idiinku saami ridi doonaa Rabbiga hortiisa. **9** Markaasay raggi tageen oo dalkii soo dhex mireen, oo waxay soo kala tilmaameen magaalooyninki oo toddoba meelood u kala qaybsan, oo waxayna ku soo qoreen buug, oo markaasay u yimaadeen Yashuuu, oo joogay xerada Shiihloh ku taal. **10** Markaasaa Yashuuu Shiihloh ugu saami ridey iyagi Rabbiga hortiisa; oo halkaasaa Yashuuu reer binu Israa'iil ugu qaybshay dalkii sidii ay u kala qaybsanaayeen. **11** Oo qabiilkii reer Benyaamiin saamigoodii ay u heleen sidii ay reerahoodii kala ahaayeen ayaa u soo hor baxay; oo soohdintoodii ay saamiga u heleen waxay kala dhex mari jirtay reer Yahuudah iyo reer Yuusuf. **12** Oo soohdintoodu xagga waaxda woqooyi waxay ka bilaabatay Webi Urdun; oo soohdintu waxay u baxday Yerixoo dhinaceeda woqooyi, oo waxay dhex martay dalka buuraha leh xaggiisa galbeed; oo dhammaadkeedii wuxuu u baxay cidladii Beytaawen. **13** Oo soohdintu waxay halkaas uga gudubtay Luus (taasoo ah Beytel), iyo ilaa dhinaceeda koonfureed, oo soohdintu waxay ku dhaadhacday Cataarood Addaar, taasoo u dhow buurta ku taal Beytxooroonta hoose xaggeeda koonfureed. **14** Oo soohdintu waxay u baxday oo ka laabatay waaxda galbeed xaggeeda koonfureed, iyo xagga buurta ku hor taal Beytxooroon xaggeeda koonfureed; oo soohdinta dhammaadkeedii wuxuu u baxay Qiryad Bacal taasoo ah Qiryad Yecaariim ee ahayd magaalo ay reer Yahuudah leeyihiin, intaasu waxay ahayd waaxdii galbeed. **15** Oo waaxdii koonfureedna waxay ka bilaabatay meesha ugu fog Qiryad Yecaariim, oo soohdintu waxay martay xagga galbeed, oo waxay u baxday ishiibiyaha ahayd oo Neftoo'ax; **16** oo soohdintu waxay ku dhaadhacday meesha ugu fog buurta ku hor taal dooxadii ina Xinnom, taasoo ku taal xagga woqooyi oo dooxada reer Rafaa, oo waxay ku dhaadhacday ilaa dooxadii Xinnom, iyo ilaa dhinaca reer Yebuuu xaggooda koonfureed, oo waxay sii martay Ceyn Rogeel, **17** oo waxay u leexataay xagga woqooyi, oo waxay martay Ceyn Shemesh agteeda; oo waxay u baxday Geliilood, taasoo ka soo hor jeedda jiirta Adummium; oo haddana waxay u baxday dhagaxii Bohan ina Ruubbeen; **18** oo waxay sii martay dhinaca ka soo hor jeeda Caraabaah xaggeeda woqooyi, oo waxay ku dhaadhacday Caraabaah; **19** oo soohdintu waxay sii martay Beytxoglaah dhinaceeda woqooyi; oo soohdinta dhammaadkeedu wuxuu ahaa xagga gacanka woqooyi oo Badda Cusbada leh, ee ku yaal Webi Urdun dhammaadiisa koonfureed meesha uu ku dhammaado; intaasu waa soohdintii koonfureed. **20** Waaxda bari

soohdinteeduna waxay ahayd Webi Urdun. Intaasu waxay ahayd dhaxalkii reer Benyaamiin iyo soohdintii ku wareegsanaa, ee ay u heleen sidii reerahoodu ahaayeen. **21** Haddaba magaalooyninki reer Benyaamiin siday reerahoodu ahaayeen waxay ahaayeen Yerixoo, iyo Beytxoglaah, iyo Dooxadii Qesiis, **22** iyo Beytcaraabaah, iyo Semaarayim, iyo Beytel, **23** iyo Cawiim, iyo Faaraah, iyo Cofraah, **24** iyo Kefar reer Cammoon, iyo Cofni, iyo Gebac, oo intaasu waa laba iyo tobani magaaloo iyo tuulooyinkoodii, **25** iyo Gibecoon, iyo Raamaah, iyo Bi'irod, **26** iyo Misfaah, iyo Kefiiraah, iyo Mosaah, **27** iyo Reqem, iyo Yirfe'eel, iyo Taralaah, **28** iyo Seelac, iyo Elef, iyo Yebuuu (taasoo ah Yeruuusaalem), iyo Gibecaad, iyo Qiryad, oo intaasu waa afar iyo tobani magaaloo iyo tuulooyinkoodii. Intaasu waa dhaxalkii reer Benyaamiin siday reerahoodii ahaayeen.

19 Oo saamigii labaadna wuxuu u soo baxay reer Simecoon, oo waa dhaxalkii ay qabiilkii reer Simecoon u heleen siday reerahoodu ahaayeen. Oo dhaxalkooduna wuxuu ku dhex jiray dhaxalkii reer Yahuudah. **2** Oo waxay dhaxal u heleen: Bi'ir Shebac, ama Shebac, iyo Molaadaah, **3** iyo Hasar Shuuaal, iyo Baalaah, iyo Cesem, **4** iyo Eltoolad, iyo Betuul, iyo Hormaah, **5** iyo Siqlag, iyo Beytmarkaabod, iyo Hasar Suusaah, **6** iyo Beytlebaa'ood, iyo Shaaruuh, oo intaasu waa saddex iyo tobani magaaloo iyo tuulooyinkoodii, **7** Cayn, iyo Rimmon, iyo Ceter, iyo Caashaan, oo intaasu waa afar magaaloo iyo tuulooyinkoodii, **8** iyo tuulooyinkuu wareegsanaa magaalooynikaas oo dhan ee ku yiil tan iyo Bacalad Bi'ir, iyo Raamaahd Koonfureed. Intaasu waa dhaxalkii qabiilkii reer Simecoon sidii ay reerahoodii ahaayeen. **9** Oo qaybtii reer Yahuudah waxaa ku jiray dhaxalkii reer Simecoon, maxaa yeelay, reer Yahuudah qaybitoodu waa ku badnaa; sidaas daraaddeed reer Simecoon waxay dhaxal ka heleen dhaxalkii reer Yahuudah dhexdiisa. **10** Oo saamigii saddexaadna wuxuu u soo baxay reer Sebulun siday reerahoodu ahaayeen, oo dhaxalkoodii soohdintiisuna waxay ahayd ilaa Saariid. **11** Oo soohdintoodu waxay u baxday xagga galbeed, iyo xataa ilaa Marcalaa, oo waxay gaadhatan iyo Dabbaashed, oo haddana waxay gaadhatan iyo durdurka ku yaal Yoqneacam horteeda; **12** oo waxay Saariid uga leexataay xagga bari ee qorraxdu ka soo baxdo, ilaa soohdinta Kislod Taabor, kolkaasay waxay u baxday xagga Daberad, oo haddana kor ugu baxday Yaafiiqa, **13** oo halkaasna waxay uga gudubtay xagga bari oo martay Gad Heefer iyo tan iyo Citaah Qaasiin, oo waxay u baxday xagga Rimmon oo gaadhaa ilaa Neecaah, **14** soohdintu waxay xagga woqooyi ugu laabatay Xannaatoon, oo soohdinta dhammaadkeedii wuxuu ahaa dooxadii Yiftax'el, **15** iyo Qataad, iyo Nahalaal, iyo Shimroon, iyo Idalaah, iyo Beytlaxam, intaasu waa laba iyo tobani magaaloo iyo tuulooyinkoodii. **16** Intaasu waa dhaxalkii ay reer Sebulun u heleen sidii reerahoodii ahaayeen, iyo xataa magaalooynikan iyo tuulooyinkooduba. **17** Oo saamigii afraadna reer Isaakaar buu u soo baxay sidii reerahoodu ahaayeen. **18** Oo soohdintooduna waxay ahayd ilaa Yesreecel, iyo Kesullood, iyo Shuuneem, **19** iyo Xafaarayim, iyo Shii'oon, iyo Anaaxaraad, **20** iyo Rabbid, iyo Qiishyoon, iyo Ebes, **21** iyo Remed, iyo Ceyn Ganniiim, iyo Ceyn Xaddaah, iyo Beytfasees, **22** oo soohdintu waxay gaadhatay ilaa Taabor, iyo Shaxasimaa, iyo Beytshemesh, oo soohdintooda dhammaadkeedii wuxuu ahaa xagga Webi Urdun, oo intaasuna waa lix iyo tobani magaaloo iyo tuulooyinkoodii. **23** Oo intaasu waa dhaxalkii ay qabiilkii reer Isaakaar u heleen sidii reerahoodii ahaayeen, iyo xataa magaalooynikan iyo tuulooyinkooduba. **24** Oo saamigii shanaadna wuxuu u soo baxay reer Aasheer sidii reerahoodii ahaayeen. **25** Oo soohdintooduna waxay ahayd Xelqad, iyo Xali, iyo Beten, iyo Akshaaf, **26** iyo Allammeleg, iyo Camcaad, iyo Mishaa; oo wuxuu gaadhatay Karmel xaggeeda galbeed, iyo ilaa Shiihoor Libnaad, **27** oo waxay u

leexatay xagga qorraxdu ka soo baxdo, ee ah Beytdaagoon, oo waxay gaadhay tan iyo Sebulun, iyo dooxadii Yiftax'eel xaggeeda woqoyi iyo ilaa Beytceemeq iyo Neci'iil, oo waxay u baxday xagga bidix ee ah Kabuu!, **28** iyo Cebroon, iyo Rexob, iyo Xammoon, iyo Qaanaah, iyo xataa Siidoonta weyn; **29** oo soohdintu waxay u leexatay xagga Raamaah, iyo xagga magaaladii deyrka lahayd oo Turos, oo haddana soohdintu waxay u leexatay xagga Xosaah, oo dhammaadkeedu wuxuu ahaa xagga badda ee Aksib dhinaceeda ah, **30** iyo Cummaah, iyo Afeeq, iyo Rexob, oo intasu waa laba iyo labaatan magaalo iyo tuulooyinkoodii. **31** Oo intasu waa dhaxalkii ay qabiilkii reer Aasheer u heleen sidii reerahoodii ahaayeen, iyo xataa magaalooyinkan iyo tuulooyinkooduba **32** Oo saamigii lixaadna reer Naftaali buu u soo baxay sidii reerahoodii ahaayeen. **33** Oo soohdintoodu waxay ka bilaabatay Xelef, tan iyo geedka ku yaal Sacanannium, iyo Adaamii Neqeb, iyo Yabne'eel, iyo ilaa Laquum; oo dhammaadkeedu wuxuu ahaa xagga Webi Urdun. **34** Oo soohdintu waxay u leexatay xagga galbeed tan iyo Asnood Taaboor, oo halkaasna waxay ugu baxday xagga Xuqoq; oo waxay gaadhay ilaa xagga koonfureed oo Sebulun, oo haddana waxay gaadhay xagga galbeed oo Aasheer, iyo tan iyo reer Yahuudah oo Webi Urdun xagga qorraxdu ka soo baxdo ka xiga. **35** Oo magaalooyinkii deyrka lahaa waxay ahaayeen Siddiim, iyo Seer, iyo Xammad, iyo Raqad, iyo Kinnered, **36** iyo Adaamaah, iyo Raamaah, iyo Xaasoor, **37** iyo Qedesh, iyo Edreci, iyo Ceyn Xaasoor, **38** iyo Yiroon, iyo Migdal Eel, iyo Xoreem, iyo Beytcanaad iyo Beytshemesh, waxay ahaayeen sagaal iyo tobant magaalo iyo tuulooyinkoodii. **39** Oo intasu waa dhaxalkii ay qabiilkii reer Naftaali u heleen sidii reerahoodii ahaayeen, iyo xataa magaalooyinka iyo tuulooyinkooduba **40** Oo saamigii toddobaadna wuxuu u soo baxay qabiilkii reer Daan sidii reerahoodii ahaayeen. **41** Oo soohdintu ay dhaxalka u heleenna waxay ahayd Sorcaah, iyo Eshta'a'ool, iyo Ciir Shemesh, **42** iyo Shacalabbiin, iyo Ayaaloon, iyo Yitlah, **43** iyo Eeloon, iyo Timnataah, iyo Ceqroon, **44** iyo Elteqeeh, iyo Gibbetoon, iyo Bacalaad, **45** iyo Yehud, iyo Bini Beraaq, iyo Gad Rimmoon, **46** iyo Meey Yarqoon, iyo Raqoon, iyo soohdinta ka soo hor jeedda Yaafaa. **47** Oo soohdintu reer Daan iyagay ka baxday, oo intay reer Daan tageen ayay la dirireen Leshem, oo way qabsadeen, oo dadkii degganaana waxay ku laayeen seef markaasay Leshem hantyeen oo iska degeen, oo waxay u bixiyeen Daan, kaas oo ahaa magicii awowgood Daan. **48** Oo intasu waa dhaxalkii ay qabiilkii reer Daan u heleen sidii reerahoodii ahaayeen, iyo xataa magaalooyinkan iyo tuulooyinkooduba. **49** Sidaasay ku dhammeeyeen qaybintii dhulki ay dhaxalka u qaybsanayeen siday soohdimiisu ahaayeen, oo reer binu Israa'iil dhaxal bay Yashuucu ina Nuun dhexdooda ka siiyeen, **50** oo sidii Rabbigu ku amray waxay isagii siiyeen magaaladii uu weyddiistay taasoo ahayd Timnad Serah oo ku til dalka buuraha leh oo reer Efrayim; markaasuu magaaladii dhistay oo dhex degay. **51** Kuwanu waa qaybihi dhaxalka ahaa ee wadaadkii Eleacaasaar ah, iyo Yashuucu ina Nuun, iyo madaxdii reer binu Israa'iil qabiilooyinkoodii, ay saamiga ugu qaybiyeen Rabbiga hortiisa, iyago jooga Shiiloh, oo fadhiya teendhadii shirkha iriddeeda. Wayna dhammeeyeen qaybintii dhulka.

20 Markaasaa Rabbigu Yashuucu la hadlay, oo ku yidhi, **2** La hadal reer binu Israa'iil, oo waxaad ku tidhaahdaa, Sooca magaalooyinkii magangalka oo aan idilku sheegay Muuse, **3** in gacankudhiiglilihi qof dilaa, isagoo aan u kasayn oo aan badheedh u samayn, uu halkaas u cararo; oo waxay idhi noqonayaan meeshaad ka magangeli lahaydeen kan dhiigga ka aarsada. **4** Oo magaalooyinkaas middood waa inuu u cararaa, oo waa inuu istaagaas iridda magaalada laga soo galo, oo xaalkiisa waa inuu u caddeeyaa odayaasha magaalada, oo iyana waa inay magaalada soo gelyaan, oo meal

siyyaan inuu la degganaado. **5** Oo haddii kan dhiigga ka aarsadaa uu sooyado, markaas waa inaanay gacankudhiiglilihi gacantiisa gelin, maxaa yeelay, kaasu wuxuu deriska ka dilay kama' oo horena ma uu nebcaan jirin. **6** Oo magaaladaa wasa inuu degganaadaa ilaa uu xukun isu hor taago shirka, iyo ilaa uu ka dhinto wadaadka sare oo jiri doona waayaahaas, oo markaas ka dib gacankudhiigluu waa inuu noqdaa, oo waa inuu magaaladisiis yimaadaa, iyo Gurigisiil, ilaa magaaladii uu markii hore ka cararay. **7** Oo waxay sooceen Qedesh oo ku til Galili oo ah dalka buuraha leh oo reer Naftaali, iyo Shekem oo iyana ku til dalka buuraha leh oo reer Efrayim, iyo Qiryad Arbac (oo ah Xebroon) ee ku til dalka buuraha leh oo reer Yahuudah. **8** Oo Webi Urdun shishadiisa meal Yerixoo u dhow oo bari ka xigta waxay ka sooceen Beser oo ku til cidladii ku til bannaankii qabiilkii reer Ruubeen, iyo Raamod oo ku til Gilecaad oo ay qabiilkii reer Gaad lahaayeen, iyo Goolaan oo ku til Baashaan oo ay qabiilkii reer Manaseh lahaayeen. **9** Intasu waa magaalooyinkii loo doortay reer binu Israa'iil oo dhan, iyo qariibkii dhexdooda degganaa, in ku alla kii qof dilaa, isagoo aan u kasayn, uu halkaas ku carari karo inaanu ku dhiman gacanta kan dhiigga ka aarsada, ilaa uu hor istaago shirka.

21 Markaasaa madaxdii reer Laawi waxay u soo dhowaadeen wadaadkii Eleacaasaar ah, iyo Yashuucu ina Nuun, iyo madaxdii reer binu Israa'iil qabiilooyinkoodii. **2** Wayna kula hadleen, iyago jooga Shiiloh oo ku taal dalkii reer Kanaan, oo waxay ku yidhaahdeen, Rabbigu wuxuu noogu amray Muuse in nala siyyo magaaloojin aan degno iyo agagaarkoodii ay xoolahayagu daqaan. **3** Markaasaa reer binu Israa'iil waxay dhaxalkoodii reer Laawi ka siiyeen magaalooyinkaas iyo agagaarkooda sidii amarka Rabbigu ah. **4** Markaasaa saami u soo baxay qolooyinkii reer Qohaad; oo reerkii wadaadkii Haaruun ah, kuwaasoo reer Laawi ka mid ah, waxay saami kaga heleen reer Yahuudah iyo reer Simecoo, iyo reer Benyaamiin saddex iyo tobant magaalo. **5** Oo reer Qohaad intoodii hadhay waxay saami kaga heleen qolooyinkii reer Efrayim, iyo reer Daan, iyo reer Manaseh badhkood tobant magaalo. **6** Oo reer Gershoonna waxay saami kaga heleen qolooyinkii reer Isaakaar, iyo reer Aasheer, iyo reer Naftaali, iyo reer Manaseh badhkoodii degganaa Baashaan saddex iyo tobant magaalo. **7** Oo reer Meraa'iina sidii ay reerahoodii ahaayeen waxay ka heleen reer Ruubeen, iyo reer Gaad, iyo reer Sebulun laba iyo tobant magaalo. **8** Oo reer binu Israa'iil magaalooyinkaas iyo agagaarkoodiiba waxay saami ku siiyeen reer Laawi sidii Rabbigu ku amray Muuse. **9** Oo waxaa laga siiyey qabiilkii reer Yahuudah iyo qabiilkii reer Simecoo magaaloojinkan magacooda halkan lagu sheegayo. **10** Oo waxaa iska lahaa reerkii Haaruun ee ahaa qolooyinkii reer Qohaad, kuwaasoo ka mid ahaa reer Laawi; maxaa yeelay, iyagaa saamiga hore lahaa. **11** Oo waxaa la siiyey Qiryad Arbac, oo Arbaana wuxuu ahaa Canaaq aabbihiis (oo taasuna waa Xebroon), oo waxay ku til dalka buuraha leh ee reer Yahuudah, iyada iyo agagaarkeeda ku wareegsanba. **12** Laakiinse magaalada beeraheedi oo tuulooyinkeediiba waxay siyyeen Kaaleeb ina Yefunneh inuu hanti ahaan u qaato. **13** Oo wadaadkii Haaruun ahhaa reerkisii waxay siyyeen Xebroon iyo agagaarkeedi, oo taasu waxay ahayd magaaladii magangalka u ahayd gacankudhiigla, iyo Libnaah iyo agagaarkeedi, **14** iyo Yatiir iyo agagaarkeedi, iyo Eshtemooca iyo agagaarkeedi, **15** iyo Xolon iyo agagaarkeedi, iyo Debiir iyo agagaarkeedi, **16** iyo Cayn iyo agagaarkeedi, iyo Yutaah iyo agagaarkeedi, iyo Beytshemesh iyo agagaarkeedi, oo labadaas qabil waxay ka heleen sagaal magaalo. **17** Oo qabiilkii reer Benyaamiin waxay ka heleen Gibecoon iyo agagaarkeedi, iyo Geeraa iyo agagaarkeedi, **18** iyo Canaatood iyo agagaarkeedi, intasu waxay ahayd afar magaalo. **19** Oo wadaadkii Haaruun ahhaa

reerkiiisi magaaloooyinkoodii oo dhammu waxay ahaayeen saddex iyo tobantoban magaalo iyo agagaarkoodii. 20 Oo qolooyinkii reer Qohaad oo ahaa reer Laawi, xataa reer Qohaad intoodii hadhay, waxay magaaloooyin saami uga heleen qabiilkii reer Efrayim. 21 Oo waxay iyaggi siiyey Shekem iyo agagaarkeedii, oo waxay ku til dalka reer Efrayim oo buuraha leh, oo waxayna ahayd magaaladii magangalka u ahayd gacankudhiiglaha, iyo Geser iyo agagaarkeedii, 22 iyo Qibsayim iyo agagaarkeedii, iyo Beyxooroon iyo agagaarkeedii, oo intaaas waxay ahayd afar magaalo. 23 Oo qabiilkii reer Daanna waxay ka heleen Elteqaah iyo agagaarkeedii, iyo Gibbetoon iyo agagaarkeedii, 24 iyo Ayaaloon iyo agagaarkeedii, iyo Gad Rimmoon iyo agagaarkeedii, oo intaaas waxay ahayd afar magaalo. 25 Oo qabiilkii reer Manaseh badhkiis waxay ka heleen Tacanaag iyo agagaarkeedii, iyo Gad Rimmoon iyo agagaarkeedii, oo intaaas waxay ahayd laba magaalo. 26 Oo qolooyinkii reer Qohaad intoodii hadhay magaaloooyinkoodii oo dhammu waxay ahaayeen tobantoban iyo agagaarkoodii. 27 Oo reer Gershoon oo ahaa reer Laawi waxaa qabiilkii reer Manaseh badhkiis laga siiyey Goolaan, oo Baashaan ku dhex taal iyo agagaarkeedii, oo taasu waxay ahayd magaaladii magangalka u ahayd gacankudhiiglaha, iyo weliba Beeshterahay iyo agagaarkeedii, oo intaaas waxay ahayd laba magaalo. 28 Oo waxay qabiilkii reer Isaakaarna ka heleen Qiishyoon iyo agagaarkeedii, iyo Daaberad iyo agagaarkeedii, 29 iyo Yarmuud iyo agagaarkeedii, iyo Ceyn Gannium iyo agagaarkeedii, oo intaaas waxay ahayd afar magaalo. 30 Oo waxay qabiilkii reer Aasheerna ka heleen Mishaal iyo agagaarkeedii, iyo Cabdoon iyo agagaarkeedii, 31 iyo Xelqad iyo agagaarkeedii, iyo Rexob iyo agagaarkeedii, oo intaaas waxay ahayd afar magaalo. 32 Oo waxay qabiilkii reer Naftalina ka heleen Qedesh oo ku taal Galili iyo agagaarkeedii, oo taasu waxay ahayd magaaladii magangalka u ahayd gacankudhiiglaha, iyo Xammood Door iyo agagaarkeedii, iyo Qartaan iyo agagaarkeedii, oo intaaas waxay ahayd saddex magaalo. 33 Oo magaaloooyinkii reer Gershoon oo dhan, sidii qolooyinkoodu ahaayeen, saddex iyo tobantoban magaalo iyo agagaarkoodii bay ahaayeen. 34 Oo qolooyinkii reer Meraarii oo ahaa intii ka hadhay reer Laawi waxay qabiilkii reer Sebulun ka heleen Yaqneacam iyo agagaarkeedii, iyo Qartaah iyo agagaarkeedii, 35 iyo Dimnah iyo agagaarkeedii, iyo Nahalaal iyo agagaarkeedii, oo intaaas waxay ahayd afar magaalo. 36 Oo waxay qabiilkii reer Ruubeenna ka heleen Beser iyo agagaarkeedii, iyo Yahas iyo agagaarkeedii, 37 iyo Qedemood iyo agagaarkeedii, iyo Mefacad iyo agagaarkeedii, oo intaaas waxay ahayd afar magaalo. 38 Oo waxay qabiilkii reer Gaadna ka heleen Raamod oo ku dhex taal Gilecaad iyo agagaarkeedii, oo taasu waxay ahayd magaaladii magangalka u ahayd gacankudhiiglaha, iyo Maxanayim iyo agagaarkeedii, 39 iyo Xeshboon iyo agagaarkeedii, iyo Yaser iyo agagaarkeedii, oo intaaas dhammaantood waxay ahaayeen afar magaalo. 40 Oo kullintaas oo dhammu waxay ahaayeen magaaloooyinkii qolooyinkii reer Meraarii iyo xataa reer Laawi intoodii hadhay, oo qaybtoodii waxay ahayd laba iyo tobantoban magaalo. 41 Oo reer Laawi magaaloooyinkoodii ay qaybtu u heleen ee ku dhex yiil dalkii hantida u ahaa reer binu Israa'iil kulligood waxay ahaayeen siddeed iyo afartan magaalo iyo agagaarkoodii. 42 Magaaloooyinkaas mid waluba waxay lahayd agagaarkeedii ku wareegsanaa; oo magaaloooyinku dhammaantood sidaasay ahaayeen. 43 Sidaasu Rabbigu reer binu Israa'iil u siiyey dhulkii u awowayaashhood ugu dhaartay inuu siyyo oo dhan, oo iyana way hantiyeen, wayna iska degeen. 44 Oo Rabbigu wuxuu iyaggi ka nasiyey dadkii ku wareegsanaa, siduu awowayaashhood ugu dhaartay oo dhan: oo nin cadaawayaaashhoodii oo dhan ka mid ihi hortooda isma taagin, oo Rabbigu cadaawayaaashhoodii oo dhan gacantuut u soo geliyey. 45 Oo waxba kama baaqan innaba wixii wanaagsanaa

oo Rabbigu u sheegay reer binu Israa'iil; laakiinse kulli way wada ahaadeen.

22 Markaasaa Yashuuu u yeedhay reer Ruubeen, iyo reer Gaad, iyo reer Manaseh badhkiis, 2 oo wuxuu ku yidhi, Waad xajiseen kulli wixii uu addoonkii Rabbiga oo Muuse ahaa idinku amray, oo codkaygana waad dhegaysateen oo waad yeeshen kulli wixii aan idinku amray. 3 Oo waagaas ilaa maantadan la joogo walaalihiin kama aydhaan tegin, laakiinse waad xajiseen amarkii Rabbiga Ilaahiinna ah. 4 Oo haatan Rabbiga Ilaahiinna ahu walaalihiin buu nasiyey, siduu markii hore kula hadlay; haddaba noqda, oo taga teendhooyinkiinnii, iyo dalkii hantida idin ahaa, oo addoonkii Rabbiga oo Muuse ahaa idinka siiyey Webi Urdun shishadiisa. 5 Laakiinse aad iyo aad u dadaala inaad yeeshaan amarkii iyo sharcigii uu addoonkii Rabbiga ee Muuse ahaa idinku amray, kuwaasoo ah inaad Rabbiga Ilaahiinna ah jeelaataan, oo aad ku socotaan jiddakusa oo dhan, oo aad amarradiisa xajisaan, oo aad isaga aad u sii xajisataan, oo aad qalbigiinna oo dhan iyo naftiinna oo dhan ugu adeeqtaan. 6 Markaasuu Yashuuu u duceeyey oo iska diray, oo iyana waxay tageen teendhooyinkoodii. 7 Oo reer Manaseh badhkiis Muuse wuxuu dhaxal ka siiyey Baashaan dhexdeeda; laakiinse badhkiis kale Yashuuu ayaa dal ka siiyey walaalhood dhexdooda meebl Webi Urdun ka shishaysa oo xagga galbeed ka xigta. Oo weliba Yashuuu markuu iyaggi iska diray, oo ay teendhooyinkoodii tageen, ayuu u duceeyey iyaga, 8 oo intuu la hadlay ayuu ku yidhi, Teendhooyinkiinnii kula noqda maal badan, iyo lo' aad u tiro badan, iyo lacag, iyo dahab, iyo naxaas, iyo bir, iyo dhar aad u badan; oo booliddii cadaawayaaashhoodii laga helay walaalihiin la qaybsada. 9 Markaasaa reer Ruubeen, iyo reer Gaad, iyo reer Manaseh badhkiis ayaa noqday, oo ka tegey reer binu Israa'iil oo joogay Shiloh taasoo ku taal dalkii Kancaan, inay u kacaan dalkii Gilecaad, kaasoo ahaa dalkii hantidooda ahaa, ee ay ku hantiyeen amarkii Rabbigu Muuse u soo diibay. 10 Oo markay yimaadeen gobolku u dhowaa Webi Urdun oo ku yaalay dalkii Kancaan ay reer Ruubeen, iyo reer Gaad, iyo reer Manaseh badhkiis Webi Urdun agtisa ka dhiseen meebl allabarri oo muuq weyn. 11 Markaasaa reer binu Israa'iil waxay maqleen in la yidhi, Reer Ruubeen, iyo reer Gaad, iyo reer Manaseh badhkiis ayaa meebl allabarri ka dhisay darafka dalka Kancaan, meeshas oo ah gobolku u dhow Webi Urdun oo ah dinaca ay leeyihiin reer binu Israa'iil. 12 Oo markii reer binu Israa'iil ay taas maqleen ayaa shirkii reer binu Israa'iil oo dhammu ku ururay Shiloh inay dagaal ugu baxaan iyaga. 13 Oo reer binu Israa'iil waxay xagga reer Ruubeen, iyo reer Gaad, iyo reer Manaseh badhkiis oo joogay dalkii Gilecaad u direen Fiinexaas oo ahaa wiilkii wadaadkii ahaa Elecaasaar. 14 Oo waxay isagii ku dareen tobantoban amir, oo amiriba wuxuu ka socdat qabiloooyinka reer binu Israa'iil midkood, oo mid waluba wuxuu ahaa kii madaxdu u ahaa reerahooda ku jira kumanyaatka reer binu Israa'iil. 15 Markaasay u yimaadeen reer Ruubeen, iyo reer Gaad, iyo reer Manaseh badhkiis oo joogay dalkii Gilecaad, oo intay la hadleen ayuuk yidhaadeen, 16 Shirkii Rabbiga oo dhammu sidan bay leeyihiin, Waa maxay xadgudubkan aad ku samayseen Ilaaha reer binu Israa'iil, idinkoo ka leexday inaad Rabbiga la socotaan, oo meebl allabarri dhistay, si aad maanta Rabbiga ugu caasiyowdaan? 17 Miyuu nagu yar yahay dembigii Fecoor oo aannan iska nadifin ilaa maantadan la joogo in kastoo ay belaayo ku soo degtay shirkia Rabbiga. 18 inaad maanta ka leexataan inaad Rabbiga la socotaan? Oo caasinimadii aad maanta Rabbiga ku caasiyowdeen aawadeed ayuu berrito ugu cadhoon doonaa shirkia reer binu Israa'iil oo dhan. 19 Habase yeeshie, haddii dalkii hantidiinna ahaa aanu nadif ahayn, de markaas u soo gudba dalka Rabbiga hantidiisa ah, oo uu taambuuggii Rabbigu ku dhex

jiro, oo nala qayb qaata; laakiinse Rabbiga ha ku caasiyoobina, oo annagana ha nagu caasiyoobina, oo ha dhisinaa meel allabari oo aan ahay ti Rabbiga Ilaheenna ah. **20** Caakaan ina Serax miyaanu ku xadgudbin alaabti la nidray, oo taas daraaddeed miyaan cadho ugu dhicin shirkii reer binu Israa'iil oo dhan? Oo ninkaaus keligiis kuma uu dhiman dembigisii. **21** Markaasaa reer Ruubeen iyo reer Gaad iyo reer Manaseh badhkiis waxay u jawaabeen oo la hadleen kuwii madaxda u ahaa kumanyaalka reer binu Israa'iil, oo ku yidhaahdeen, **22** Rabbiga ah Ilaha ilaahyada, Rabbiga ah Ilaha ilaahyadu wuu og yahay, oo reer binu Israa'iilna waa inuu ogaadaa, haddii taasu caasinimo tahay, ama xadgudub Rabbiga ka gees ah (maanta ha na badbaadin), **23** iyo haddii aan meel allabari u dhisannay inaanu Rabbiga kaga leexanno, ama haddii aannu u dhisnay in lagu dul bixiyo qurbaan la gubo, ama qurbaan hadhuudh ah, ama in lagu dul bixiyo allabari ah qurbaanno nabaadiino, sidaas hadday tahay. Rabbiga qudhiisu ha na weyddiyo; **24** oo haddii aannan taas u samaynfeejigaan iyo sabab aawadood, annagoo leh, Waa dambe carruurtiinnu waxay la hadli doonaan carruurtayada, oo waxay ku odhan doonaan, Maxaa idinka galay Rabbiga Ilaha u ah reer binu Israa'iil? **25** Waayo, Rabbigu wuxuu Webi Urdun ka dhigay soohdin inoo dhexelsa annaga iyo idinka, reer Ruubeen iyo reer Gaadow. Qayb kuma lihidin Rabbiga. Oo sidaasay carruurtiinnu carruurtayada uga joojin doonaan cabsida Rabbiga. **26** Oo sidaas daraaddeed waxaanuu isnidhi, Haddaba aynu isu diyaarinno inaynu dhisanno meel allabari, oo aan lagu bixin qurbaan la gubo ama allabari, **27** laakiinse waxay noqon doontaa markhaati inoo dhhexeeyaa annaga iyo idinka, iyo farcankeenna inaga dambeeeyaa, si aannu Rabbiga hortiisa ugu adeegno annagoo wadna qurbaannadayada la gubo, iyo allabaryadayada, iyo qurbaannadayada nabaadiinada, inaan carruurtiinnu waa dambe ku odhan carruurtayada, Qayb kuma lihidin Rabbiga. **28** Sidaas daraaddeed waxaanuu isnidhi, Markay sidaas waa dambe inagu yidhaahdaan innaga ama farcankeenna, waxay noqon doontaa oo aannu ku odhan doonaa, Bal eega, hannaankii meeshii allabariga oo Rabbiga, ee ay awowayaasheen dhiseen oo aan lagu bixin qurbaan la gubo ama allabari, laakiinse waa markhaati inoo dhhexeeyaa annaga iyo idinka. **29** Ilaha ha naga fogeeyo inaanu Rabbiga ku caasiyowno, oo aannu ka leexanno lasocdkii Rabbiga, oo aannu meel allabari u dhisno qurbaan la gubo, iyo qurbaan hadhuudh ah, ama allabari, taasoo aan ahayn meeshii allabariga Rabbiga Ilaheen ah ee ku hor taal taambuuggiisa. **30** Oo wadaadkii Fiinexas ahaa iyo amiiradiidh shirkii, oo ahaa madaxdii kumanyaalka reer binu Israa'iil oo isaga la socday, kolkay maqleen warkii ay reer Ruubeen, iyo reer Gaad, iyo reer Manaseh badhkiis ku hadleen ayay aad ugu farxeen. **31** Markaasaa wadaadkii ahaa Fiinexas ina Elecaasaar wuxuu ku yidhi reer Ruubeen iyo reer Gaad iyo reer Manaseh, Maanta waannu og nahay in Rabbigu ina dhex joogo, maxaa yeelay, idinka xadgudubkan kuma ayndaa samayn Rabbiga. Haddaba idinka waxaad reer binu Israa'iil ka samatabbiixiseen gacantii Rabbiga. **32** Markaasaa wadaadkii ahaa Fiinexas ina Elecaasaar, iyo amiiradiidh waxay ka noqdeen reer Ruubeen iyo reer Gaad oo joogay dalkii Gilecaad, oo waxay tageen dalkii reer Kancaan, oo reer binu Israa'iil ayay warkii la sheegeen. **33** Oo reer binu Israa'iilna waa ku farxeen warkaas. Markaasaa reer binu Israa'iil Ilaha ammaaneen, oo mar dambena kuma ay hadlin inay dagaal ugu kacaan, oo ay baabbi'iyan dalka ay reer Ruubeen iyo reer Gaad deggan yihiin. **34** Markaasaa reer Ruubeen iyo reer Gaad waxay meeshii allabariga u bixiyeen Markhaati; waayo, waxay yidhaahdeen, Waa markhaati na dhex yaal in Rabbigu Ilaha yahay.

23 Maalmo badan dabadood, markii Rabbigu reer binu Israa'iil ka nasiyey cadaawayaaashoodii ku wareegsanaa, Yashuuuca da' weynaa, gabowna la dhacay, 2 aaya Yashuuuca u yeedhay reer binu Israa'iil oo dhan, iyo waayeelladdoodii, iyo madaxdoodii, iyo xaakinnadoodii, iyo saraakiishoodii, oo wuxuu ku yidhi, Anigu waan da' weynahay oo gabow baan la dhacay; 3 oo idinkuna waad aragteen kulli wixii Rabbigu quruumahan oo dhan ku sameeyey idinka aawadii; waayo, kan idhi diriray waa Rabbiga Ilahaanina ah. **4** Bal eega waan idhi qaybiyey quruumahan hadhay inay qabilooyinkiiна dхахал u ахаадаан, tan iyo Webi Urdun iyo kulli quruumihii aan gooyay, iyo xataa tan iyo xagga gabbalku u dhaco ee badda weyn. **5** Oo Rabbiga Ilahaanina ahu iyaga hortiinnu ka tuuri doonaa, oo idinka hor eryi doonaa, oo markaasaad dalkooda hantiy doontaan, sidii Rabbiga Ilahaanina ahu idinkula hadlay. **6** Sidaas daraaddeed aad u dhiirranaada inaad xajisaan oo yeeshaa kulli waxa ku qoran kitaabkii sharcigii Muuse, iyo inaydhaan sharcigaas uga leexan xagga midigtu iyo xagga bidixda toona. **7** Oo iska jira inaydhaan quruumahaas dхем иман, kuwaasoo ah kuwa idinku dхем hadhay, oo magacyada ilaaheyoododana marnaba ha soo hadalqaadina, ninnana ha ku dhaaranina, hana u adeegina, hana u sujuuqina kolnaba, **8** laakiin Rabbiga Ilahaanina ahu aad u sii xajista sidaad ilaa maantadan la joogo yeesheen. **9** Waayo, Rabbigu wuxuu hortiinnu ka eryay quruumo waaweyn oo xoog badan; oo weliba idinka ninna idinma hor istaagin ilaa maantadan la joogo. **10** Nin keliya oo idinka mid ahu kun buu eryi doonaa; waayo, kan idhi diriray waa Rabbiga Ilahaanina ah siduu idinkula hadlay. **11** Haddaba isjira oo jeclaaada Rabbiga Ilahaanina ah. **12** Haddaadse dib ugu noqotaan oo aad u xajisataan kuwa ka hadhay quruumahan, kuwaas oo ah kuwa idinku dхем hadhay, haddaad guursataan oo aad isdhex gashaan, oo iyana ay idin dhex galaan, **13** markaasaa xaqiiq ahaan u ogaada inuusan Rabbiga Ilahaanina ahu mar dambe quruumahaas hortiinnu ka eryay, laakiinse waxay idinku noqon doonaan siriq iyo dabin, oo markaasay dhinacyada idinka karbaashi doonaan, oo indhahana qodxan idinkaga mudi doonaan, ilaa aad ka baabba'daan dalkan wanaagsan oo Rabbiga Ilahaanina ahu idin siiyey. **14** Bal eega, maanta waxaan mari doonaa jidka dadka dhulka jooga oo dhan; idinkuna waad ku u thihi qalbigiinna oo dhan iyo naftiinna oo dhan, inaan wax keliyuhu ka baaqan kulli wixii wanaagsanaa oo Rabbiga Ilahaanina ahu xaggiinna kaga hadlay; laakiinse kulisigood way idhi wada ahaadeen oo mid keliyuhu kama baaqan. **15** Oo siday waxyaaliih wanaagsanaa idiinku soo wada degeen, kuwaasoo ahaa kuwii Rabbiga Ilahaanina ahu idinkula hadlay, ayaa Rabbigu idiinku soo dejin doonaa waxyalaalha sharka ah oo dhan, ilaa uu idinka baabbi'iyo dalkan wanaagsan oo Rabbiga Ilahaanina ahu idin siiyey. **16** Markaad ku xadgudubtaan axdigii Rabbiga Ilahaanina ahu idinku amray, oo aad ka tagtaan, ee aad u adeeqtaan ilaahyo kale, oo aad iyaga u sujuuddaan, de markaasaa cadhada Rabbigu idinku kululaan doontaa, oo aad haddiiba ka baabbi'i doontoona dalka wanaagsan oo uu idin siiyey.

24 Markaasaa Yashuuuca qabilooyinkii reer binu Israa'iil oo dhan ku soo ururshay Shekem, oo wuxuu u yeedhay waayeelladii reer binu Israa'iil, iyo madaxdoodii, iyo xaakinnadoodii, iyo saraakiishoodii, oo waxay kulisigood ku soo urureen Ilaha hortiisa. **2** Oo Yashuuuca wuxuu dadkii oo dhan ku yidhi, Rabbiga ah Ilaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyayah, Awowayaashiin waxay waa hore degganaan jireen Webigii shishadiisa, oo waxaa ka mid ahaa Terax oo ahaa aabbihi Ibraahim iyo Naaxoor; waxayna u adeeqi jireen ilaahyo kale. **3** Markaasaan awowgiin Ibraahim ka soo kexeeyey Webiga shishadiisa, oo aan dhax mariyey dalka Kancaan oo dhan, oo farcankiisiina waan badiyey, oo waxaan siiyey Isxaqaq. **4** Isxaqaqna waxaan siiyey

Yacquub iyo Ceesaw; Ceesawna waxaan Buur Seciir u siiyey inuu hantiyo, oo Yacquub iyo carruutiisiina waxay ku dhaadheen xagga dalka Masar. 5 Oo markaasaan soo diray Muuse iyo Haaruun, oo Masarna belaayaan ku ridey, sidii wixii aan dhedhodoa ku sameeyey; oo dabadeedna waan idinka soo saaray. 6 Oo awowayaashiin waxaan ka soo saaray Masar, oo markaasaad timaadeen badda; oo Masriyintina awowayaashiin ayay ku sii eryadeen gaadhifardood, iyo fardooleey, ilaa yimaadeen Badda Cas. 7 Oo markay Rabbiga u qayshadeen ayuu gudcur kala dhex dhigay idinka iyo Masriyintii, oo badduu ku soo daayay oo ku daboolay; oo indhihiinnaad ku aragteen wixii aan ku sameeyey Masar; oo idinna maalmo badan ayaad cidlada degganaydeen. 8 Oo markaasaan idin keenay dalkii reer Amor, kuwaasoo degganaa Webi Urdun shishadiisa, oo iyana way idinla dirireen; kolkaasaan gacanta idii Geliyey, oo dalkoodiina waad hantideen, iyagiina hortiinna waan ka baabbi'iyey. 9 Dabadeedna waxaa kacay boqorkii Moo'aab oo ahaa Baalaaq ina Sifoor, oo wuxuu la dirir reer binu Israa'iil, markaasuu u yeedhooy oo idinku soo diray inuu idin habaro Balcaam ina Becoor. 10 Laakiinse anigu Balcaam ma aanan dhegaysan; sidaas daraaddeed weliba wuu idin sii duceeyey; oo sidaasaan gacantisiidinka samatabbixiyey. 11 Oo idinku waxaad ka soo gudubteen Webi Urdun oo aad timaadeen Yerixoo, oo dadkii reer Yerixoo way idinla dagaallameen, kuwaasu waxay ahaayeen reer Amor, iyo reer Feris, iyo reer Kancaan, iyo reer Xeed, iyo reer Girgaash, iyo reer Xifi, iyo reer Yebuus, oo anna dhammaantood gacantaan idii Geliyey. 12 Oo waxaan idinka hor mariyey xoonkii hortiinna ka eryay iyagi oo ahaa xataa labadii boqor oo reer Amor, oo kuwaas kuma aadan eryin seeftaada iyo qaansadaada toona. 13 Oo waxaan idin siiyey dal aydناan u hawshoon, iyo magaaloooyin aydناan dhisan, oo waad iska dhex degtaan, oo waxaad ka cuntaan canab iyo saytuun aydناan beeran. 14 Haddaba Rabbiga ka cabsada, oo daacad iyo run ugu adeega; oo iska fogeeya ilaahiyadii awowayaashiin ugu adeegi jireen Webiga shishadiisa, iyo dalka Masar dhediisa, oo idinku waxaad u adeegtaan Rabbiga. 15 Oo hadday shar idinlah tahay inaad Rabbiga u adeegtaan, haddaba maanta doorta kii aad u adeegi doontaan, ama ha noqoto ilaahiyadii awowayaashiin ugu adeegi jireen Webiga shishadiisa, ama ilaahiyada reer Amor, kuwaas oo aad dalkoodii deggan thihiin; laakiinse aniga iyo reerkayguba waxaannu u adeegi doonaa Rabbiga. 16 Kolkaasaa dadkii waxay ugu jawaabeen, Ilaah ha naga fogeeyo inaannu Rabbiga ka tagno oo aannu u adeegno ilaahyo kale; 17 waayo, Rabbiga Ilaaheenna ahu waa kii innaga iyo awowayaasheenba inaga soo saaray dalkii Masar oo ahaa gurigii addoonsiga, oo isagu waa kii calaamooyinkaas waaweyn ku sameeyey horteenna oo inagu dhawrayay jidkiin aan soo marnay oo dhan, oo inaga samatabbixiyey dadkii aynu soo dhex soconnay oo dhan. 18 Oo Rabbiga wuxuu horteenna ka eryay dadkii oo dhan, iyo xataa reer Amor oo dalka degganaa; oo sidaas daraaddeed annaguna waxaannu u adeegi doonaa Rabbiga, maxaa yeelay, isagu waa Ilaahayo. 19 Markaasaan Yashuuca wuxuu dadkii ku yidhi, Rabbiga uma aad adeegi kartaan; waayo, isagu waa Ilaah quduus ah; oo waa Ilaah masayr ah, oo isagu idinkama caafiyi doono xadgudubkiinna iyo dembiyadiinna toona. 20 Oo markuu wax wanaagsan idin sameeyo dabadeed, haddaad Rabbiga ka tagtaan, oo aad u adeegtaan ilaahyo qalaad, de markaas wuu soo jeesan doonaa oo wax xun buu idinku samayn doonaa, oo wuu idin baabbi'in doonaa. 21 Markaasaan dadkii waxay Yashuuca ku yidhaahdeen, Maya; laakiinse annagu Rabbiga waannu u adeegi doonaa. 22 Yashuuucana wuxuu dadkii ku yidhi, Idinka qudhiiinnaa isku marag furaya inaad doorateen Rabbiga oo aad isaga u adeegaysaan. Kolkaasay yidhaahdeen, Annagaa ka marag ah. 23 Kolkaasuu yidhi, Haddaba iska fogeeya ilaahiyada qalaad oo idinku dhex jira, oo qalbigiinna u jeediya Rabbiga ah

Ilaaha reer binu Israa'iil. 24 Markaasaan dadkii waxay Yashuuca ku yidhaahdeen, Annagu waxaannu u adeegi doonaa Rabbiga Ilaahiyada ah, oo weliba codkiisaannu maqla doonaa. 25 Taas daraaddeed maalintaas ayaa Yashuuca dadkii axdi la dhigtagtay, oo Shekem buu ugu dejiyey qaynuu iyo amar. 26 Markaasaan Yashuuca erayadan ku qoray kitaabkii sharcigii Ilaah; oo dhagax weyn waa qaaday, oo wuxuu hoos qotonshay geedkii ku ag yiil taambuugga quduuskaa oo Rabbiga. 27 Yashuuucana wuxuu dadkii oo dhan ku yidhi, Bal ogaada, dhagaxanaa inagu marag furi doonee; waayo, wuxuu maqlay erayadii Rabbiga oo uu inagula hadlay oo dhan; sidaas daraaddeed wuxuu idinku noqon doonaa marag, si aydhaan Ilaahiinna u inkirin. 28 Markaasaan Yashuuca dadkii kala diray oo nin waluba wuxuu tegey dalkii dhaxalkiisa ahaa. 29 Oo taas dabadeed addoonki Rabbiga oo ahaa Yashuuca ina Nuun ayaa dhintay, isagoo jira boqol iyo toban sannadood. 30 Oo waxay ku aaseen dalkii uu dhaxalka u helay oo ahaa Timnad Serah oo ku til dalkii buuraha lahaa oo reer Efrayim, oo xagga woqooyi ka xigta buurta Gacash. 31 Reer binu Israa'iilna Rabbigay u adeegi jireen waagii Yashuuca oo dhan, iyo waagii odayaashii ka nolol dambeeyey Yashuuca oo dhan, kuwaas oo ogaa kulli shuqulkii Rabbigu u sameeyey reer binu Israa'iil. 32 Oo Iafihii Yuusuf oo reer binu Israa'iil ka soo saareen Masar, waxay ku aaseen Shekem taasoo ah dhulkii yaraa oo Yacquub ka ibsaday reer Xamoor oo ahaa Shekem aabbihiis oo uu ka siistay boqol gogo' oo lacag ah; oo meeshaasu waxay dhaxal u noqotay reer Yuusuf. 33 Oo Elecaasaar ina Haaruunna wuu dhintay, oo waxay isna ku aaseen buruutii wiilkisa Fiinexaas oo isaga laga siiyey dalkii buuraha lahaa oo reer Efrayim.

Xaakinnada

1 Markii Yashuuca dhintay dabadeed ayay reer binu Israa'iil Rabbiga weyddiyeen, oo yidhaahdeen, Yaa marka hore xagga reer Kancaan noo hor kici doona oo noo dagaal geli doona? **2** Markaasaa Rabbigu wuxuu ku yidhi, Reer Yahuudah ha baxeen, oo anna dalka gacantoodaan geliyey. **3** Markaasaa reer Yahuudah waxay ku yidhaahdeen walaalahood reer Simecoo, Kaalaya oo markayaga na raaca aynu la dagaallanno reer Kancaane; oo annana sidaas oo kale markiinnaan idin raaci doonnaaye. Markaasay reer Simecoo raaceen. **4** Kolkaasay reer Yahuudah tageen, oo Rabbiguna wuxuu gacantoodii geliyey reer Kancaan iyo reer Feris, oo waxay Beseq kaga laayeen toban kuun oo nin. **5** Oo waxay Beseq ka heleen Adonii Beseq, oo way la dagaallameen, oo waxay laayeen reer Kancaan iyo reer Feris. **6** Laakiinse Adonii Beseq waa cararay, oo iyana way eryoodeen, wayna qabteen isagii, oo waxay ka gooyeen suulashiiisi gacmaha iyo kuwiisii lugaha. **7** Markaasaa Adonii Beseq wuxuu yidhi, Toddobaatan boqor oo suulashoodii gacmaha iyo kuwoodii lugaha ka go'an yihiin ayaa cuntadooda ka urursan jiray miiskaya hoostiisa; oo sidii aan yeelay ayaa Rabbigu ii abaalmariiyey. Markaasay isagii keeneen Yeruusaalem, oo halkaasuu ku dhintay. **8** Oo Reer Yahuudah waxay la dirireen reer Yeruusaalem, oo intay magaaladii qabsadeen ayay dadkeedii ku laayeen seef, magaaladiina dab bay qabdisiyeen. **9** Oo dabadeedna reer Yahuudah waxay u kaceen inay la diriraan reer Kancaankii degganaa dalkii buuraha lahaa, iyo kuwii xagga koonfureed, iyo kuwii degganaa dalkii dooxada ahaa. **10** Oo reer Yahuudah waxay ku duuleen dadkii reer Kancaan oo degganaa Xebroon, (oo waagii hore Xebroon magaceeda waxaa la odhan jiray Qiryad Arbac), oo waxay laayeen Sheeshay iyo Aximan iyo Talmay. **11** Oo intay halkaas ka tageen ayay dadkii degganaa Debiir ku duuleen. (Oo waagii hore Debiir magaceedu wuxuu ahaa Qiryad Sefer). **12** Markaasaa Kaaleeb wuxuu yidhi, Kii la dirira Qiryad Sefer oo qabsada, kaas waxaan u guurin doonaa gabadhayda Caksah. **13** Markaasaa Cotnii'eel ina Qenas, kaasoo ahaa Kaaleeb walaalkiisi yaraa, magaaladii qabsaday; markaasuu wuxuu uu guuriyey gabadhiisi Caksah. **14** Oo markay u timid ayay kula talisay inuu aabbeheed berrin ka baryo; markaasay dameerkeedii ka soo degtay, oo Kaaleeb wuxuu ku yidhi iyadii, Maxaad doonaysaa? **15** Markaasay ku tidhi, li ducee, oo waxaad i siisaa ilo biyo ah, maxaa yeelay, waxaad i siisay dalkii koonfureed. Kolkaasaa Kaaleeb wuxuu siiyey ilihi sare iyo kuwii hooseba. **16** Markaasay kii reer Qeyn oo ahaa Muuse seeddigiis reekiisi ka tageen magaaladii lahayd geedaha timirta ah, oo waxay reer Yahuudah u raaceen xagga cidladii reer Yahuudah taasoo ku taal Caraad xaggeeda koonfureed; oo intay tageen ayay dadkii la degeen. **17** Oo reer Yahuudahna waxay raaceen walaalahood reer Simecoo, oo waxay laayeen reer Kancaan oo Sefad degganaa, oo dhammaanteedna way baabbi'yeen. Oo magaaladii magaceediina waxaa la odhan jiray Xormaah. **18** Oo reer Yahuudah waxay qabsadeen haddana Gaasa iyo xuduudkeedii, iyo Ashqelon iyo xuduudkeedii, iyo Ceqroon iyo xuduudkeedii. **19** Oo Rabbigu waa la jiray reer Yahuudah, oo wuxuu hortooda ka eryay dadkii degganaa dalkii buuraha lahaa; maxaa yeelay, ma ay eryi karin dadkii dooxadii degganaa, waayo, waxay lahaayeen gaadhifardood bir ah. **20** Oo markaasay Xebroon siiyeen Kaaleeb, sidii Muuse markii hore u sheegay; oo halkaas wuxuu ka eryay Canaaq saddexdiisi wiil. **21** Oo reer Benyaamiin ma ay eryin dadkii reer Yebuuus oo Yeruusaalem degganaa; laakiinse reer Yebuuus waxay Yeruusaalem la degganaayeen reer Benyaamiin ilaa maantadan la joogo. **22** Oo reer Yuusufna waxay ku kaceen Beytel; oo Rabbiguna wuu la

jiray iyaggi. **23** Oo reer Yuusufna waxay Beytel u direen ilaallo soo basaasta. (Magaaladaas markii hore waxaa magaceeda la odhan jiray Luus.) **24** Markaasaa ilaaladii waxay arkeen nin magaalada ka soo basaxa, oo waxay ku yidhaahdeen, Waannu ku baryaynaaye, na tuu iridda magaalada laga galoo, oo annaguna wanaag baannu kuu falaynaa. **25** Markaasuu iyagii tusay iriddii magaalada laga geli jiray, oo waxay dadkii magaalada ku laayeen seef, laakiinse ninkii iyo xaaskiisi oo dhanba way iska sii daaheyen. **26** Markaasaa ninkii wuxuu tegey dalkii reer Xeed, oo halkaasuu magaalo ka dhisay, oo magaceediina wuxuu u bixiyey Luus, kaasoo ah magaceeda ilaa maantadan la joogo. **27** Oo reer Manasehna ma ay eryin dadkii degganaa Beytshe'aan iyo magaaloo yinkeedii, ama kuwii Tacanaag iyo magaaloo yinkeedii, ama dadkii degganaa Door iyo magaaloo yinkeedii, ama dadkii degganaa Megiddo iyo magaaloo yinkeedii, laakiinse reer Kancaan waxay doonayeen inay dalkaas degganaadaan. **28** Oo markii ay reer binu Israa'iil xoogaysteen ayay reer Kancaan addoonsadeen oo mana ay wada eryin. **29** Oo reer Efrayimna ma ay eryin dadkii reer Kancaan oo degganaa Geser; laakiinse reer Kancaan iyagay la degganaayeen Geser. **30** Oo reer Sebulunna ma ay eryin dadkii degganaa Qitroon, iyo dadkii degganaa Nahalaal, laakiinse reer Kancaan waxay degganaayeen iyaga dheddooda, oo addoommo ayay u noqdeen. **31** Oo reer Aasheerna ma ay eryin dadkii degganaa Cakoo, ama dadkii degganaa Siidoon, ama kuwii Axlaab, ama kuwii Aksiib, ama kuwii Xelbaah, ama kuwii Afiiq, ama kuwii Rexob. **32** Laakiinse reer Aasheer waxay dhix degganaayeen reer Kancaan oo ahaa dadkii dalka degganaa, maxaa yeelay, iyagu ma ay eryin. **33** Oo reer Naftalina ma ay eryin dadkii degganaa Beytshemesh ama dadkii degganaa Beytcanaad; laakiinse wuxuu degganaa reer Kancaan dheddooda, kuwaasoo ahaa dadkii dalka degganaa; habase yeeshee dadkii degganaa Beytshemesh iyo Beytcanaad addoommo ayaa u noqdeen iyaga. **34** Markaasaa reer Amor waxay ku dirqiyeen reer Daan dalkii buuraha ahaa, maxaa yeelay, ma ay u oggolaan inay u soo deegaan xagga dooxada. **35** Laakiinse reer Amor waxay doonayeen inay degganaadaan Buur Xeres oo ku taal Ayaaloon iyo Shascalbiim; laakiinse waxaa ka adkaatay gagantii reer Yuusuf, oo sidaas daraaddee addoommo ayay u noqdeen. **36** Oo xuduudkii reer Amorna wuxuu ka bilaabmay meesha laga koro Caqrabbiiim marka laga bilaabo Selac iyo inta ka sarraysa.

2 Markaasaa malaa'igtii Rabbigu waxay ka soo kacday Gilgaal oo Bokium timid, oo waxay tidhi, Anigaa idinka soo bixiyey dalkii Masar, oo waxaan idin keenay dalkii aan ugu dhaartay awowayaashiin, oo waxaan idhi, Anigu weligay jebin maayo axdigayga aan idinla dhigtay. **2** Idinkuna waa inaydhnaan axdi la dhigad darka dalkan deggan; oo waa inaad jeelibsaan meelahooda allabariga. Laakiinse idinku ma aydhaan dhegaysan codkaygi. De haddaba maxaad sidan u yeeshiin? **3** Sidaas daraaddee waxaa kaloo aan idhi, Hortiinna kama eryi doono iyaga, laakiinse waxay idinku noqon doonaan sida qodxan dhinacyada idinkaga jirta, oo ilaahyadoduna waxay idinku noqon doonaan dabin. **4** Oo markay malaa'igtii Rabbigu erayadan kula hadashay reer binu Israa'iil oo dhan ayay dadkii codkoodii kor u qaadeen oo oyoyen. **5** Oo meeshaas magaceedi waxay u bixiyeyen Bokium; oo halkaasay allabarai Rabbiga ugu bixiyen. **6** Haddaba markii Yashuuca dadkii diray ayaa reer binu Israa'iil mid waluba u kacay dhaxalkiisi inuu hantiyo dalka. **7** Oo dadkuna Rabbigay u adeeggeen wakhtigii Yashuuca noolaa oo dhan, iyo wakhtigii odayaashi Yashuuca ka nolol dambeeey oo dhan, kuwaasoo wada arkay kulli shuqulkii weynaa oo Rabbigu u sameeyey reer binu Israa'iil. **8** Yashuuca oo ahaa ina Nuun oo addoonkii Rabbiga ahaa wuxuu dhintay isagoo bogol iyo tobani sannadood jira. **9** Oo waxay ku aaseen dalkii uu

dhaxalka u helay oo ahaa Timnad Xeres, oo ku tiil dalkii buuraha laaha oo reer Efrayim, oo xagga woqooyi ka xigta buruta Gacash. **10** Oo weliba dadkii qarnigaas oo dhammu waxay ku darmadeen awowayaashhood; oo waxaa ka daba kacay kuwo qarni kale ah oo aan aqoon Rabbiga, ama shuqulkii uu u sameeyey reer binu Israa'iil. **11** Oo reer binu Israa'iil waxay sameeyeen wax Rabbiga hortiisa ku xun, oo waxay u adeegeen Bacalimka. **12** Wayna ka tageen Rabbigii ahaa Ilaahii awowayaashhood oo iyaga ka soo bixiyey dalkii Masar, oo waxay raaceen ilaahyo kale, kuwaasoo ahaa ilaahyadii dadkii iyaga ku wareegsanaa, wayna u sujuudeen; oo Rabbigana way ka xanaajiyeen. **13** Oo intay Rabbiga ka tageen ayay u adeegeen Bacal iyo Cashtarod. **14** Markaasaa cadhadii Rabbigu aad ugu kululaatay reer binu Israa'iil, oo wuxuu iyaggi ku riday kuwii iyaga dhacay gacmahooodii, oo wuxuu ka iibiyey gacmihii cadaawaayaashhoodii ku wareegsanaa, sidaas daraaddeed mar dambe ma ay hor istaagi karin cadaawaayaashhooda. **15** Oo meel kasta oo ay tageenba gacanta Rabbigu dhib bay u ahayd, sidii Rabbigu ku hadlay, iyo sidii Rabbigu iyaga ugu dhaartay; oo iyana aad bay u dhibaataysnaayeen. **16** Markaasaa Rabbigu wuxuu kiciyey xaakinno iyaga ka badbaadiyey gacantii kuwii dhacayey. **17** Oo weliba xaakindoodina ma ay dhegaysan, maxaa yeelay, ilaahyo kalay raaceen sidii naag ninkeedii ka dhillowday, wayna u sujuudeen; oo haddiba gees bay uga leexdeen jidki ay awowayaashhood mireen iyagoo addeecaya amarradii Rabbiga; laakiinse iyagu sidaas ma ay yeelin. **18** Oo markii Rabbigu iyaga u kiciyey xaakinno ayuu Rabbigu la jiray xaakinkii, oo wakhtigii xaakinkii noolaa oo dhan wuxuu iyaggi ka badbaadiyey gacantii cadaawaayaashhooda; waayo, Rabbigu wuxuu ka qoomamooday taahiddii ay ka taahayeen kuwii iyaga dulmay oo caddibay. **19** Oo haddana markii xaakinkii dhintay ayay dib u noqdeen, oo waxay ku kaceen wax ka sii xun wixii awowayaashhood ay ku kici jireen, oo waxay raaceen ilaahyo kale inay u adeegaan oo ay u sujuudaan. Kama ay joogsan falimahoodii, iyo madax adkaantoodii. **20** Oo cadhadii Rabbigu aad bay ugu kululaatay reer binu Israa'iil, oo wuxuu yidhi, Quruuntanu way ku xadgudbeen axdigii aan ku amray awowayaashhood, oo codkgiina ma ay dhegaysan; **21** sidaas daraaddeed hadda ka dib ka eryi maayo hortooda mid ka mid ah quruumihii Yashuuca ka tegey markuu dhintay; **22** si aan iyaga ugu tijaabiyo reer binu Israa'iil bal inay xajiyaan oo ku socdaan jidka Rabbiga, sidii ay awowayaashhood u xajiyeen iyo in kale. **23** Sidaas daraaddeed Rabbigu wuu daayay quruumahaas, oo degdegnaa uma eryin; oo weliba iyaggi sooma uu gelin gacantii Yashuuca.

3 Haddaba kuwanu waa quruumihii Rabbigu u daayay inuu reer binu Israa'iil ku tijaabiyo, oo waxay ahaayeen in alla intii aan ogayn dagaalladii reer Kancaan oo dhan; **2** inay reer binu Israa'iil ogaadaan oo uu iyaga baro dagaal ayan waxba ka aqoon jirin. **3** Oo kuwaasu waxay ahaayeen shanti amuur oo reer Falastiin, iyo reer Kancaan oo dhan, iyo reer Siidoon, iyo reer Xiwi, oo deggannaal Bur Lubnaan, iyo tan iyo Bur Bacal Xermoon, iyo tan iyo meesha laga galoo Xamaad. **4** Oo kuwaas waxaa loo daayay in reer binu Israa'iil lagu tijaabiyo, in la ogaado bal inay dhegaysanayaan amarradii Rabbiga oo uu ku amray awowayaashhood oo uu Muuse soo faray iyo in kale. **5** Oo reer binu Israa'iil waxay dhex degeen reer Kancaan, kuwaas oo ahaa reer Xeed, iyo reer Amor, iyo reer Feris, iyo reer Xiwi, iyo reer Yebuuus. **6** Oo gabdhahoodiina way ka guursadeen, oo kuwoodina wiilashoodii bay u guuriyeen, oo waxay u adeegeen ilaahyadoodii. **7** Oo reer binu Israa'iilna waxay sameeyeen wax Rabbiga hortiisa ku xun, oo Rabbiga Ilaahooda ahna way illoobeen, wayna u adeegeen Bacalimkiil iyo geedhii Asheeraah. **8** Sidaas daraaddeed cadhadii Rabbigu aad bay ugu kululaatay reer binu Israa'iil, oo wuxuu iyaggi ka iibiyey boqorkii Mesobotamiya oo ahaa Kuushan Rishcaatayim; oo reer binu Israa'iil waxay Kuushan Rishcaatayim u adeegayeen siddeed

sannadood. **9** Oo markii reer binu Israa'iil ay Rabbiga u qayshadeen, Rabbigu wuxuu reer binu Israa'iil u kiciyey badbaadiye, kaasoo badbaadiyey, oo wuxuu ahaa Cotnii'eel ina Qenas oo ahaa Kaaleela walaalkiisi yaraa. **10** Oo kaas waxaaa ku soo degay Ruuxa Rabbiga, oo wuxuu xukumi jiray reer binu Israa'iil. Dagaal buuna u baxay, oo Rabbiguna wuxuu gacantii u geliyey boqorkii Mesobotamiya oo ahaa Kuushan Rishcaatayim, oo isna wuu ka gacan sarreeyey Kuushan Rishcaatayim. **11** Markaasaa dalkii xasilloonaafartan sannadood. Oo Cotnii'eel ina Qenas wuu dhintay. **12** Oo reer binu Israa'iil mar kalay sameeyeen wax Rabbiga hortiisa ku xun; markaasaa Rabbigu wuxuu xoog u yeelay oo reer binu Israa'iil ku diray boqorkii reer Moo'aab oo ahaa Cegloon, maxaa yeelay, waxay sameeyeen wax Rabbiga hortiisa ku xun. **13** Oo isna wuxuu soo urursaday reer Cammoona iyo reer Camaaleq; kolkaasuu intuu tegey laayay reer binu Israa'iil, oo waxay qabsadeen magaaladii lahayd geedo timireedka. **14** Oo reer binu Israa'iil waxay boqorkii reer Moo'aab oo Cegloon ahaa u adeegayeen siddeed iyo toban sannadood. **15** Laakiinse markii reer binu Israa'iil ay Rabbiga u qayshadeen, Rabbigu wuxuu u kiciyey badbaadiye, kaasoo ahaa Eehuud ina Geeraa, oo reer Benyaamiin, oo ahaa nin surran. Isaga ayay reer binu Israa'iil hadiyad ugu soo dhiibeen Cegloon kii ahaa boqorkii reer Moo'aab. **16** Oo Eehuudna wuxuu samaystay seef laba af leh, oo dherereeduuhayah dhudhun, oo wuxuu ku xidhay meel dharkisa ka hoosaysa oo ah bowdadiisa midig. **17** Oo wuxuu hadiyaddii u dhiibay boqorkii reer Moo'aab oo ahaa Cegloon; Cegloonra wuxuu ahaa nin aad u buuran. **18** Oo markuu dhammeeyey bixintii hadiyadda ayuu diray dadkii hadiyadda siday. **19** Laakiinse Eehuud wuxuu ka soo noqday dhagaxyadii qorqornaa Gilgaal agteeda, oo wuxuu yidhi, Boqorow, anigu waxaan kuu wadaa farriin qarsoon. Markaasuu yidhi, Iska aamus. Oo dadkii hareerihiisa taagnaa oo dhammuna dibadday uga baxeen isagii. **20** Markaasaa Eehuud u yimid isagii; oo isna wuxuu keligiis fadhiyey qowladdii uu ku laydsan jiray, markaasaa Eehuud wuxuu ku yidhi, Waxaan farriin kaaga wadaa Ilaah. Markaasuu ka soo kacay kurgisii. **21** Oo Eehuudna wuxuu soo bixiyey gacantii bidix, oo wuxuu seeftii kala soo baxay dhinaca bowdadiisi midig, markaasuu Cegloon caloosha kaga muday, **22** oo xataa daabkiina waa galay afkii dabadiis, oo seefta afkeediina waxaa qariyey xaydhii, waayo, seeftii kama uu soo bixin calooshiisi; oo uus baa ka yimid. **23** Markaasaa Eehuud wuxuu u baxay xagga qolqolka, oo uu soo xidhay qowladda albaabbaadeedi, wuuna qufulay. **24** Haddaba markuu tegey waxaa yimid addoommadii Cegloon, markaasay intay wax fiiriyeen arkeen albaabbaadii qowladda oo qufulan; kolkaasay waxay isyidhaahdeen, Hubaal wuu isku deday qowladdiisa uu ku laydhado. **25** Oo way sugeen ilaa ay isla yaabeen; oo bal eeg isna albaabbaadii qowladda ma uu furin, sidaas daraaddeed furahay qaadeen oo albaabbaday fureen, oo markaasay arkeen sayidkoodii oo dhulka ku dhacay oo meyd ah. **26** Eehuudna waa baxsaday intay sugayeen, oo wuxuu dhaafay dhagaxyadii qorqornaa, oo wuxuu u fakaday xagga Seciiraah. **27** Oo markuu yimid dalkii buuraha lahaa oo reer Efrayim ayuu auufuugay buun, oo reer binu Israa'iilna isagay kala dhaadhaceen dalkii buuraha lahaa, oo isna wuu hor socday. **28** Oo wuxuu ku yidhi, I soo raaca, waayo, Rabbigu gacantii inuu soo geliyey reer Moo'aab oo cadaawaayaashiinnii ah. Oo iyana isagay ka daba dhaadhaceen, oo waxay reer Moo'aab ka qabsadeen meeshii webiga Urdun laga gudbi jiray, oo ninna uma ay oggolaan inuu ka gudbo. **29** Oo markaasay reer Moo'aab ka laayeen rag tobantun ku dhow, kuwaas oo ahaa kuwo xoog wada leh, oo xataa nin keliyuu kama baxsan. **30** Sidaasay reer Moo'aab ku hoos galeen reer binu Israa'iil; dalkiina wuu xasilloonaafartan sannadood. **31** Oo isagii ka dibna waxaa kacay Shamgar ina Canaad,

kaasoo reer Falastiin lix boqol oo nin kaga laayay usha dibida lagu shuqeeyo, oo isaguna reer Israa'iil wuu badbaadiyey.

4 Oo reer binu Israa'iil waxay haddana sameeyeen wax Rabbiga hortisa ku xun, markii uu Eehuu dhintay dabadeed. **2** Oo Rabbigu wuxuu iyaggi ka ilbiyey boqorkii reer Kancaan oo ahaa Yaabiin oo xukumi jiray Xaasoor; oo sirkalkii ciidankisu wuxuu ahaa Siiseraa kaas oo degganaa Xaroshed tii Quruumaha. **3** Oo reer binu Israa'iilna waxay u qayshadeen Rabbiga, waayo, ninkaasu wuxuu lahaa sagaal boqol oo gaadhifardood oo bir ah, oo kaasus labaatan sannadood buu reer binu Israa'iil aad u cadaadinayay. **4** Oo waagaas waxaa reer binu Israa'iil xaakimad u ahayd Deboorah, naagtii Lafidood, taasoo nebiyad ahayd. **5** Oo waxay hoos fadhiyi jirtay geedkii timirta ahaa oo Deboorah, oo u dhexeeyey Raamaahay iyo Beytel, oo ku yiil dalkii buuraha lahaa oo reer Efrayim; oo reer binu Israa'iilna iyaday ugu iman jireen inay u gar naqdo. **6** Oo iyana cid bay u dirray, oo Baaraaq ina Abiinocam ayug uga yeethay Qedesha Naftaali, oo waxay ku tidhi, Miyaan Rabbiga Ilaaha reer binu Israa'iil ahu kugu amrin, oo kugu odhan, Tag oo u dhowow Buur Taaboor, oo waxaad kaxaysataa toban kun oo nin oo ah reer Naftaali iyo reer Sebulun? **7** Oo anna waxaan Webi Qiishoon kuugu soo dhowayn doonaa Siiseraa oo ah sirkalka ciidanka Yaabiin, isaga iyo gaadhifardoodkiisa iyo dadkiisa badanba oo gacantaadaan gelin doonaa. **8** Markaasaa Baaraaq wuxuu ku yidhi, Haddaad i raacdidi, waan tegi doonaa, laakiinse haddaanad i raacin, tegi maayo. **9** Kolkaasay ku tidhi, Hubaal waan ku raacaya; habase yeeshee socdaalka aad tegaysaa ahaan maayo mid adiga sharaf kuu leh, waayo, Rabbigu wuxuu Siiseraa ka iibin doonaa naag gacanteed. Kolkaasay Deboorah kacday oo Baaraaq u raacday xagga Qedesha. **10** Markaasaa Baaraaq wuxuu Qedesha isugu yeedhay reer Sebulun iyo reer Naftaali; oo waxaa isaga raacay toban kun oo nin; oo Debooraahnah isagay raacday. **11** Haddaba Xeber oo ahaa reer Qeyn ayaa hore isaga soocay reer Qeyn, kuwaas oo ahaa reer Xoobaab, Muuse seeddigiis, oo wuxuu meel iyaga ka fog teendhadisi ka dhistay xagga geedkii ku yiil Sacananiiom oo u dhow Qedesha. **12** Oo waxay Siiseraa u sheegeen, inuu Baaraaq ina Abiinocam koray Buur Taaboor. **13** Markaasaa Siiseraa wuxuu gaadhifardoodkiisi oo dhan, kuwaasoo ahaa sagaal boqol oo gaadhifardood oo bir ah, iyo kulli dadkii isaga la joogay oo dhan, ka soo wada urursaday Xaroshed tii Quruumaha, oo wuxuu ku soo urursaday Webi Qiishoon. **14** Oo Debooraahnah waxay Baaraaq ku tidhi, Kac, waayo, maanta waa maalintii Rabbigu Siiseraa gacantaada soo geliyey. Rabbigu miyaanu ku hor socon? Sidaas daraaddeed Baaraaq wuxuu khaadhaday Buur Taaboor, isagoo ay toban kun oo nin daba socdaan. **15** Oo Rabbigu wuxuu seef ku dhibay Siiseraa, iyo gaadhifardoodkiisi oo dhan, iyo ciidankiisi oo dhan Baaraaq hortiisa; oo Siiseraa intuu ka degay gaadhifaraskiisi ayuu caghiisi ku cararay. **16** Laakiinse Baaraaq wuxuu eryooday gaadhifardoodki iyo ciidankii ilaa Xaroshed tii Quruumaha; oo Siiseraa ciidankiisi oo dhan waxaa lagu laayay seef, oo xataa nin keliyuu kama hadhin. **17** Laakiinse Siiseraa caghiisi ugu cararay teendhadii Yaaceil taasoo ahayd naagtii Xeber kii reer Qeyn, waayo, nabad baa ka dhexsays bogorkii Xaasoor oo ahaa Yaabiin iyo reerkii Xeber kii reer Qeyn. **18** Oo Yaaceilna intay dibadda u soo baxday inay ka hor tagto Siiseraa, waxay isagii ku tidhi, Soo leexo, sayidkaygiyow, ii soo leexo, oo ha cabsan. Oo isna intuu ku leexday ayuu galay teendhada, oo markaasay buste ku dedday. **19** Markaasuu wuxuu iyadii ku yidhi, Waan ku baryayaaye, i sii in yar oo biyo ah oo aan cabbo, waayo, waan harraadsanahay. Kolkaasay u soo furtay sibraar caano ah, oo intay dhansiisay ayay haddana dedday isagii. **20** Markaasuu wuxuu iyadii ku yidhi, Teendhada iriddeeda istaaga, oo haddii dad kuu yimaado oo ay i kaa weyddiinyaan, oo ku

yidhaahdaan, Halkan nin ma jooga? waxaad ku tidhaahdaa, Maya. **21** Markaasaa naagtii Xeber oo ahayd Yaaceel ayaa qaadatay qori dhidib ah, oo gacantaan waxay ku qabsatay dubbe, oo intay tarbiib ugu dhowaatay ayay dhidibkii kaga dhufatay dhafoorka, oo intuu dhidibkii ka dusay ayuu dhulka muday, maxaa yeel, isagu hurdo weyn buu ku jiray oo aad buu u daalay, oo sidaasuu u dhintay. **22** Oo bal eeg, Baaraaq intuu raacddaynayay Siiseraa, ayay Yaaceel u soo baxday inay isagii ka hor timaado, oo waxay ku tidhi, Bal kaalay oo waan ku tusi ninkaad doonaysid. Markaasuu u yimid, oo wuxuu arkay Siiseraa oo jiifa oo meyd ah, oo dhafoorkiisa dhidib ka taagan yahay. **23** Sidaasaa Ilaah maalintaas boqorkii reer Kancaan oo ahaa Yaabiin ugu hoosaysiifye reer binu Israa'iil hortooda. **24** Oo gacantii reer binu Israa'iil aad iyo aad bay uga sii adkaanaysay boqorkii reer Kancaan oo Yaabiin ahaa, ilaa ay baabbi'iyeen boqorkii reer Kancaan oo Yaabiin ahaa.

5 Deedna maalintaas waxaa gabiyay Deboorahay iyo Baaraaq ina Abiinocam, oo waxay yidhaahdeen, **2** Madaxdii baa reer binu Israa'iil hoggaamisay, Dadkiina iyagooggol ayay isbixiyeen, Taas aawadeed Rabbiga ammaana. **3** Bal maqla, Boqorradow; oo dhegysta, Amiirradow, Anigu anaa u gabiy doona Rabbiga; Ammaan baan ugu gabiy doonaa Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil. **4** Rabbiyow, markaad Seciir ka baxday, iyo markaad ku socotay berrinkii Edom, Ayaa dhulku gariiray, oo samadiina waa soo da'day, Darurihiina biyay soo daadsheen. **5** Bururihiina way u gariireen Rabbiga aawadiis, Xataa Siinayaadasu way u gariirtay Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil aawadiis. **6** Wakhtigii Shamgar ina Canaad, iyo wakhtigii Yaaceel, jidodka waaweynu cidlay ahaayeen, Oo socootoyinkuna waxay mari jireen waddooyin qalqalloocan. **7** Talyayaashu way ka joogsadeen reer binu Israa'iil, Way joogsadeen ilaa aan anigoo Deboorahay ahu kacay, Ilaa aan kacay anigoo reer binu Israa'iil hooyo u ah. **8** Waxay doorteen ilaaheyo cusub; Oo markaasaa dagaal irdaha ka dhacay. Afartan kun oo reer binu Israa'iil Ma lagu arkay gaashaan ama waran? **9** Qalbigayu wuxuu la jiraa talyayaasha reer binu Israa'iil, Kuwaasoo iyagooggol isku bixiyeen dadka dhexdiisa. Rabbiga ammaana. **10** Bal taas ka warama kuwiinna dameerraaha cadcad fuushan, iyo kuwiinna ku fadhiya gogosha wanaagsan, iyo kuwiinna jidka marow. **11** Meelaha biyaha laga dhaansado, oo ka fog qaylada qaansoleyda, Halkaasay ka maqashiin doonaan falimiih Rabbiga oo xaqaa ahaa, Kuwaas oo ahaa falimiih xaqaa ahaa oo uu ku xukumay reer binu Israa'iil. Taas ka dibna dadkii Rabbigu waxay tageen xagga irdaha. **12** Toos, toos, Deboorahay; Toos, toos, oo gabay ku gabay; Baaraaqow, kac, oo kaxaysoo maxaabistiada, ina Abiinocamow. **13** Markaasay raggiib gobta ahaa intiisii hadhay iyo dadkii soo degeen; Rabbigu waa ii yimid oo wuxuu iiga hiiliyey kuwii xoogga badnaa. **14** Reer Efrayim waxaa ka soo baxay kuwo xididkoodiiyahay Camaaleq; Dabadeedna, adiga reer Benyaamiinow, iyo dadkaaga kugu dhex jira, Oo reer Maakiirna waxaa ka soo baxay talyayaala, Reer Sebulun waxaa ka yimid kuwo haya usha sirkalka wax qora. **15** Oo amiirradii reer Isaakaarna waxay la jireen Deboorah; Oo sidii reer Isaakaara ahaa ayaa Baaraaqna ahaa; Oo xagga dooxada ayay u ordeen iyago daba socda. Oo biyo mareenka reer Ruubbeen agtiisa Wax weyn baa lagu goostay. **16** Maxaad xeryaha idaha u fadhiday, Inaad maqasho biilbiilaha idaha u yeedhaya? Biyo mareenka reer Ruubbeen agtiisa Aad baa qalbiyo loogu baadhay. **17** Gilecaad wuxuu joogay Urdun shishadiisa; Reer Daanna muxuu doonniyaha ugu hadhay? Reer Aasheer wuxuu weli fadhiyey xeebta badda, Oo wuxuu ag joogay durdurradiisa. **18** Reer Sebulun wuxuu ahaa dad geerida isku biimeeyey, Reer Naftaalinha wuxuu isku biimeeyey meelaha

dhaadheer oo duurka. **19** Boqorradii waa yimaadeen oo dirireen, Dabadeedna boqorradii reer Kancaanna waxay ku dirireen Tacanaag taas oo u dhow bijaha Megiddoo: Oo lacag faa'iido ah ma ay qaadan. **20** Waxay kala dirireen xagga samada, Xiddighuhuna meeshooday Siiseraa kala dirireen. **21** Oo waxaa qaaday Webi Qiishoon, Webiga duqa ah oo Qiishoon la yidhaahdo. Naftaydoy, adigoo xoog leh hore u soco. **22** Markaasay farduhu qoobakoodii dhulku ku garraacayeen, Maxaa yeelay, kuwoodii xoogga badnaa ayaa socod doonayay. **23** Oo malaa'igtii Rabbigu waxay tidhi, Meeroos habaara, Oo aad u habaara dadka deggan, Maxaa yeelay, uma ay iman inay Rabbiga caawiyaan Oo ay uga hiiliyaan kuwa xoogga badan. **24** Waxaa dumarka oo dhan ka barako badhaan doonta Yaaceel Oo ah Heberkii reer Qeyn naagtisa, Way ka barako badhaan doontaa naagaha teendhooyinka deggan. **25** Biyuu weyddiistay, oo waxay siisay caano; Oo saxan wanaagsan ayay subag ugu keentay. **26** Oo waxay gacan ku qabsatay dhidibkii, Oo gacanteedi midigna dubbihii ragga shaqeeya; Oo waxay dubbihii ku dhufatay Siiseraa, oo dhidibkii madaxiisay ka dusisay, Haah, waxay ku mudday oo ka mudhibixiy dhafoorradiiisa. **27** Oo cagaheeda agtooda ayuu ku foorsadsay oo dhacay oo jiifasday: Cagaheeda agtooda ayuu ku foorsadsay oo dhacay: Oo meeshuu ku foorsadsay ayuu ku dhacay isagoo meyd ah. **28** Siiseraa hooyadiis daaqadday wax ka eegtay oo qaylisay, Shabaggay ka qaylisay oo tidhi, Maxaa gaadhifaraskiisi u raagay? Oo maxaa dib u riday giringirihii gaadhifardoodkiisa? **29** Dumarkeedii caqliga laahaa way jawaabeen, Oo iyana way isu jawaabitay. **30** Oo waxay tidhi, Miyaany wax helin oo boolidii qaybsan? Oo nin kastaaba miyaanu helin gabadh ama laba gabdhood; Oo Siiseraana sow ma helin dhar booli ah oo kala midab ah, Oo miyaanu helin daabac kala midab ah, Oo miyaanu helin daabac kala midab ah oo labada dhan ku yaal, oo boolida qortooda sudhan? **31** Rabbiyow, cadaawayashaada oo dhammu sidaas ha u halligmeen; Laakiinse kuwa Rabbiga jecel oo dhammu ha noqdeen sida qorraxda markay xooggeeda la soo baxdo. Oo dalkiina afartan sannadood wuu xasilloona.

6 Oo reer binu Israa'iila waxay sameeyeen wax Rabbiga hortiisa ku xun; markaasaa Rabbigu wuxuu intii toddoba sannadood ah gacanta u geliyey reer Midyaan. **2** Oo gacantii Midyaanna waa ka adkaatay reer binu Israa'iil; markaasaa reer binu Israa'iil waxay reer Midyaan aawadood u samaysteen boholo buuraha ku yaal, iyo godad, iyo dhufaysyo xoog leh. **3** Oo markii reer binu Israa'iil ay wax beeri jireen, waxaa iman jiray reer Midyaan iyo reer Camaaleq, iyo reer bariga, wayna ku kici jireen; **4** oo intay ag degaan ayay ka baabbi'in jireen wixii dhulka uga baxay, ilaa loo soob gaadho Gaasa, oo reer binu Israa'iil ugama ay tegin wax la quito, iyo ido, iyo dibi, iyo dameerro toona. **5** Waayo, waxay la iman jireen xoolahooda iyo teendhooyinkooda, oo waxay u faro badnaayeen sida ayaxa oo kale. Lyaga iyo geeloodu midna tiro ma lahayn; oo waxay dalka u iman jireen inay baabbi'iyan. **6** Oo reer Midyaan aawadood ayay reer binu Israa'iil aad iyo aad ugu caydhoobeen; markaasaa reer binu Israa'iil Rabbiga u qayshadeen. **7** Oo markii reer binu Israa'iil Rabbiga ugu qayshadeen reer Midyaan aawadood **8** ayaa Rabbigu reer binu Israa'iil u soo diray nebi; oo wuxuu ku yidhi iyagi, Rabbiga ah llaaha reer binu Israa'iil sidan buu leeyahay, Anaa idinka soo bixiyey dalkii Masar, oo waxaan idinka soo saaray gurigii addoonsiga; **9** waanan idinka soo samatabbiixiy gacantii Masriyinta, iyo gacantii kuwii idin dulmi jiray oo dhan, oo kulligood intaan hortiinna ka eryay ayaan dalkoodii idin siiyey; **10** oo waxaan idinku idhi, Anigu waxaan ahay Rabbiga Ilahaaniin ah, oo waa inaydaan ka baqin laahyada reer Amor oo aad dalkooda deggan thiini; laakiinse idinku ma aydaan dhegaysan codkaygi. **11** Markaasaa waxaa yimid malaggii Rabbiga, oo wuxuu hoos fadhiistay geedkii ku yiil Cofraah,

oo uu laahaa Yoo'aash kii reer Abiiceser, oo wiilkisii Gidcoo ahaa ayaa sarreenn ku tumay meeshii macsaradda inuu ka qariyo reer Midyaan. **12** Markaasaa malaggii Rabbigu muuqday, oo wuxuu ku yidhi, Rabbigu waa kula jiraa, nin yahow xoogga lahu. **13** Oo markaasaa Gidcoo malaggii ku yidhi, Sayidkaygiyih, haddii Rabbigu nala jiro, de maxaa waxyaalaahan oo dhammu noogu dhaceen? Oo meeey kulli shuqullandisii yaabka laahaa oo ay awowayaashay noo sheegeen, oo ay nagu yidhaahdeen, Miyaanu Rabbigu naga soo bixin dalkii Masar? Laakiinse haatan Rabbigu waa na xoray, oo wuxuu gacanta noo geliyey reer Midyaan. **14** Markaasaa Rabbigu isagii eegay, oo wuxuu ku yidhi, Xooggaagan ku tag, oo reer binu Israa'iil ka badbaadii gacanta reer Midyaan. Sow kuma aanan dirin? **15** Markaasuu isna wuxuu ku yidhi, Sayidow, maxaan reer binu Israa'iil ku badbaadiyya? Bal eeg, reerkaygu waa kan ugu liita reer Manaseh, oo anna waxaan ahay kan ugu yar reerka aabbahay. **16** Markaasaa Rabbigu wuxuu ku yidhi, Hubaal waan kula jirayaa, oo waxaad reer Midyaan u layn doontaa sida nin keliya. **17** Oo markaasuu wuxuu ku yidhi, Haddaba haddaad raallii iga tahay, de calaamo i tus inaad tahay kan ila hadlaya. **18** Waan ku baryayaaye, halkaas ha ka tegin ilaa aam kuu imaado, oo aan qurbaankayga kuu keeno, oo aan ku hor dhigo. Isagu wuxuu yidhi, Waan ku sugayaa ilaa aad soo noqtid. **19** Markaasaa Gidcoo gudaha galay, oo wuxuu diyaariyey orgi yar, iyo qiyas eeفا bur ah oo uu ka sameeyey kibis aan khamiir lahayn. Hilibkii wuxuu ku riday dambii, maraqiina dheri buu ku shubay, oo wuxuu ugu keenay oo ku siiyey geedkii hoostiisa. **20** Markaasaa malaggii Ilaah wuxuu ku yidhi isagii, Hilibka iyo kibista aan khamiirka lahayn qaad, oo waxaad saartaa dhagaxan, oo maraqana ku qub. Oo isna sidaasuuy yeelay. **21** Markaasaa malaggii Rabbigu wuxuu soo taagay ushi gacantiisa ku jirtay dabadeedii, oo wuxuu ku taabtay hilibkii iyo kibistii aan khamiirka lahayn, markaasaa dab ka soo baxay dhagaxii, oo wuxuu laastay hilibkii iyo kibistii aan khamiirka lahayn; oo markaasaa malaggii Rabbigu ka libdhay araggiisi. **22** Markaasaa Gidcoo arkay inuu yahay malaggii Rabbiga, oo Gidcoo wuxuu yidhi, Waa ii hoog, Rabbiyow, waayo, malaggii Rabbiga ayaan fool ka fool u arkay. **23** Kolkaasaa Rabbigu wuxuu ku yidhi isagii, Nabah ahow, oo ha cabsan, adigu dhiman mayside. **24** Markaasaa Gidcoo halkaas wuxuu Rabbiga uga dhisay meal allabar, oo wuxuu magaceedii u bixiyey Rabbigu waa nabab, oo taasu xataa maantadan la joogo waxay ku taal Cofraah tii reer Abiiceser. **25** Oo isla habeekaas ayaa Rabbigu ku yidhi isagii, Kaxayso dibiga aabbahaa, kaasoo ah dibiga labaad oo toddoba jirka ah, oo waxaad dumisaa meeshaa allabariga loogu bixiyo Bacal oo aabbahaa haysto, oo geedaha Asheeraah ku ag yaalna jar; **26** oo Rabbiga Ilahaaga ah meal allabar uga dul dhis dhufayskan, oo hagaaji, oo kexee dibiga labaad, oo geedihii Asheeraah oo aad gooyas qoryihiisa ku bixi allabar la gubo. **27** Markaasaa Gidcoo wuxuu soo kaxaystay toban niin oo addoommadisii ahaa, oo wuxuu sameeyey wixii Rabbigu u sheegay, oo shuqulkii habeennimuu sameeyey, maxaa yeelay, wuxuu ka cabsanay reerkii aabbihiis iyo dadkii magaalada, oo taas darteed maalinimo ma uu samayn karin. **28** Oo dadkii magaaladu markay aroor hore soo tooseen ayay arkeen in meeshii allabariga Bacal loogu bixin jiray ay dunsan tahay iyo in geedihii Asheeraah oo agteeda ku yiil ay salka ka go'an yihiin, iyo in dibigii labaad lagu dul bixiyey meeshii allabariga oo loo dhisay. **29** Markaasaa midkoodba wuxuu kii kale ku yidhi, Yaa waxakan sameeyey? Oo markay haybiyeen oo dadkii weyddiyeen ayaa la yidhi, Waxakan waxaa sameeyey Gidcoo ina Yoo'aash. **30** Markaasaa dadkii magaaladu waxay Yoo'aash ku yidhaahdeen, Soo bixi wiilkaaga aan dilnee, waayo, wuxuu dumiyey meeshii allabariga Bacal loogu bixin jiray, oo geedihii Asheeraah oo ku ag yiilna salkuu ka gooyay. **31** Markaasaa Yoo'aash

wuxuu ku yidhi dadkii ku kacay oo dhan, Ma idinkaa u dagaallamaya Bacal? Oo ma isagaad badbaadinaysaan? Kii u dagaallama ha la dilo subaxda, waayo, hadduu isagu ilahaah yahay, de ha isu dagaallamo, maxaa yeelay, waxaa laga jebiyey meeshiisi allabariga. **32** Sidaas daraaddeed wuxuu maalintaas Gidcoon in bixiyey Yerubbacal, oo wuxuu yidhi, Bacal ha la dagaallamo isaga, maxaa yeelay, wuxuu ka dumiyey meeshiisi allabariga. **33** Markaasaa waxaa is-urursaday reer Midyaan, iyo reer Camaaleq, iyo reer barigii oo dhan, oo intay Webi Urdun ka gudbeen ayay dooxadii Yesreecel degeen. **34** Laakiinse Ruuxii Rabbigu wuxuu ku soo degay Gidcoon, markaasuu buun ku dhuftay, oo waxaa ku soo ururay reer Abiiceser. **35** Oo wuxuu wargeeyayaal u diray reer Manaseh oo dhan, oo iyana markaasay ku soo urureen; oo haddana wuxuu wargeeyayaal u diray reer Aasheer, iyo reer Sebulun, iyo reer Naftaali, oo iyana way u yimaadeen inay la kulmaan iyagii. **36** Markaasaa Gidcoon wuxuu ilaha ku yidhi, Sidaad ii sheetgatay, haddaad reer binu Israa'iil gacantayda ku badbaadinaysid, **37** bal eeg, meesha sarreenka lagu tumo ayaan dhigayaa dhogor idaad, haddaba haddii dharab qoyo dhogorta keliya oo dhulka kale oo dhammuna uu engegnaado, markaasaan ogaanayaa inaad gacantayda ku badbaadinaysid reer binu Israa'iil, sidaad ku hadashay. **38** Oo sidii bay noqtotay, waayo, markuu toosay subaxdii dambe, oo tuujiyey dhogorta, wuxuu ka maroojiyey koob muuggis oo biyo ah. **39** Markaasaa Gidcoon wuxuu ilaha ku yidhi, Cadhadaadu yaanay igu kululaa oo markan keliya ayaan hadlayaa. Markan keliya aan dhogorta wax ku hubsado, waan ku baryayaaye. Bal markan dhogorta keliya engeg ha noqoto, laakiinse dhulka kale oo dhammu dharab ha lahaado. **40** Oo Ilahna sidii buu yeelay habeenkaas; waayo, waxaa engegnaa dhogortii keliya, oo dhulka kale oo dhammuna dharab buu lahaa.

7 Markaasay Yerubbacal oo ah Gidcoon iyo dadkii isaga la jiray oo dhan aroor hore kaceen, oo waxay degeen ishii Xarod dhinaceeda; oo xeradii reer Midyaanna waxay iyaga ka xigtay xagga woqooyi oo u dhow buura Moreh, oo dooxadii ku dhex tii. **2** Markaasaa Rabbigu wuxuu Gidcoon ku yidhi, Dadka kula socdooda way iku badan yihiin inaan reer Midyaan gacanta u soo gelioy, waayo, waaba intaasoo ay reer binu Israa'iil ii faanaan, oo ay isiyidhaahdaan, Gacantaydaa i badbaadisay. **3** Haddaba tag oo dadka dhigahooda ku naadi, oo waxaad ku tidhaahdaa, Ku alla kii baqaya oo gariirayaa, ha iska noqdo oo ha ka tago Buur Gilecaad. Markaasaa dadkii waxaa dib uga noqday laba iyo labaatan kun oo nin, oo waxaa soo hadhay tobantun. **4** Markaasaa Rabbigu wuxuu Gidcoon ku yidhi, Dadku weli aad buu u badan yahay; bal waxaad geeysoo biyaha, oo halkaasaan iyaga kuugu tijaabinayaa, oo waxay noqon doontaa, kii aan kugu idhaahdo, Kanu ha ku raaco, kaasaa ku raaci doonaa, oo ku alla kii aan kugu idhaahdo, Kanu ku raaco maayo, kaasu waa inaanu ku raacin. **5** Sidaas daraaddeed dadkii wuxuu keenay biyihii; markaasaa Rabbigu Gidcoon ku yidhi, Ku alla kii biyaha carrabkiisa ku leefleefaa sida eey oo kale, kaas gooni ahaantiisa u sooc, sidaas oo kalena ku alla kii u jilba joogsada inuu biyaha cabbo isna gooni ahaantiisa u sooc. **6** Oo kuwii leefleefay oo calaacaalahoooda afka saaray tiradoodii waxay noqtotay saddex boqol oo nin; laakiinse dadka intiisa kale way wada jilba joogsadeen inay biyihii cabbaan. **7** Markaasaa Rabbigu wuxuu Gidcoon ku yidhi, Sadddexda boqol oo nin oo calaacaalahoooda biyo ka leefleefay ayaan idinku badbaadinaya, oo reer Midyaanna gacantaadaan soo gelinaya; laakiinse dadka intiisa kale oo dhammu ha iska tageen, oo nin waluba ha ku noqdo meeshiisi. **8** Sidaas daraaddeed dadkii waxay gacmahooodii ku qaateen sahay iyo buunankoodii, oo kulli dadkii reer binu Israa'iil wuu iska diray, oo nin waluba wuxuu tegey teendhadiisi, laakiin wuxuu la

hadhay sadddexdi boqol oo nin. Oo xeradii reer Midyaanna waxay ku til dooxadii isaga ka hoosaysay. **9** Oo isla habeenkaas Rabbigu wuxuu Gidcoon ku yidhi, Kac, oo xerada ku dhaadhad, waayo, iyaad gacantaan kuu geliyey. **10** Laakiinse haddaad ka baqaysid inaad ku dhaadhadco, waxaa xerada kula dhaadhadcaadda addoonkaaga Furaah, **11** oo waxaad magli doontaa waxay isku leeyihii; oo markaasay gacmahaagu u xoogaysan doonaan inaad xerada ku dhaadhadco. Markaasuu hoos u dhaadhadcay isagoo kaxaystay addoonkiisi Furaah ilaa meeshii ku wareegsanayd xerada oo raggi hubka laahaa degganaa. **12** Oo reer Midyaan iyo reer Camaaleq iyo reer barigii oo dhammu waxay ku jireen dooxadii, iyagoo u faro badan sida ayax oo kale, oo geelooduna tiro ma lahayn, oo waxay la faro le'ekaayeen cammuudda badda xeebteeda taal. **13** Oo markuu Gidcoon yimid waxaa jiray nin saaxiibkiis ryo u sheegayay, oo wuxuu yidhi, War riyaan ku riyooday, oo waxaan arkay kibis shaciir laga sameeyey oo ku soo giringiratay xerada reer Midyaan, oo waxay soo gaadhay teendhada, oo intay ku dhaadday ayay dumisay, oo markaasay gembiday, oo teendhadiina way hcadday. **14** Markaasaa saaxiibkiis u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, Taasus wax kale ma ah, seefti Gidcoon in Yoo'aash mooyaane, kaasoo ah nin reer Israa'iil ah. Ilaha baa kaas gacantisa gelyiyeer reer Midyaan iyo ciidanka oo dhanha. **15** Oo markii Gidcoon maqlay sheegjistii riyada iyo micnayteediiba ayuu Rabbiga caabuday, oo kolkaasuu xeradii reer binu Israa'iil ku noqday, oo wuxuu ku yidhi, Kaca, waayo, Rabbigu gacantuut idhiin soo geliyey ciidanka reer Midyaan. **16** Markaasuu sadddexdi boqol oo nin u kala qaybiyey saddex guuto, oo kulligoodba gacmahuu u geliyey buunan, iyo jalxado madhan oo ay qoryo ololayaa ku dhex jiraan. **17** Oo wuxuu ku yidhi iyagii, li fiirsada, oo yeela sidaan yeelo oo kale; oo bal eega, markii aan gaadho meesha xerada ku wareegsan waa inaad yeeshaan sidaan yeelo oo kale. **18** Markaan buunka afuuso, aniga iyo inta ila jirta oo dhammu, idinkuna buunanka dhinac walba kaga afuufa xerada, oo waxaad tidhaahdaan, Rabbiga aawadiis iyo Gidcoon aawadiis. **19** Haddaba Gidcoon iyo boqolkii nin oo la jiray waxay yimaadeen meeshii xerada ku wareegsanayd, dhankii ugu fogaa, oo markaasna waxay ahayd habeenbadhki goorta waardiyya cusub la saaro; oo waxay afuufeen buunankii, jalxadii gacmahooda ku jirayna way burburiyene. **20** Markaasay saddexdii guutoba buunankii afuufeen, oo jalxadiihaa way burburiyene, oo qoryiihi ololayayna waxay ku wada qabsadeen gacanta bidix, buunankiina gacanta midig inay afuufaan, oo waxay ku wada qayliyeen, Seefti Rabbiga iyo Gidcoon. **21** Oo iyana nin waluba wuxuu istaagay meeshiisi iyagoo xerada ku wareegsan; markaasaa ciidankii oo dhammu wada yaacay; wayna qayliyeen oo carareen. **22** Oo iyana waxay afuufeen sadddexdi boqol oo buun, markaasaa Rabbigu wuxuu nin walba ku kiciiyey saaxiibkiis iyo ciidankii oo dhan; oo ciidankiina wuxuu sii cararay ilaa Beytshitah oo ah xaggaa Sereeraad, iyo tan iyo xuduudka Abeel Mehoolaah oo u dhow Tabbaad. **23** Oo raggi reer binu Israa'iilina waxay isaga soo urureen reer Naftaali, iyo reer Aasheer, iyo reer Manaseh oo dhan, oo waxay eryoodeen reer Midyaan. **24** Markaasaa Gidcoon wargeeyayaal u diray dalkii buuraha lahaa oo reer Efrayim oo dhan, oo wuxuu ku yidhi, Dhaadhadca, oo ka hor taga reer Midyaan, oo waxaad ka hor qabsataan biyaha ku jira tan iyo Beytaaraah, iyo xataax Webi Urdun. Markaasay raggi reer Efrayim oo dhammu soo urureen oo waxay qabsadeen biyihii ku jiray tan iyo Beytaaraah, iyo xataax Webi Urdun. **25** Oo waxay gacanta ku dhigien labadii amuur oo reer Midyaan, oo ahaa Cooreeb iyo Se'eeb; oo markaasay Cooreeb ku dileen dhagaxii Cooreeb, oo Se'eebna waxay ku dileen macsaraddii Se'eeb, wayna sii eryoodeen reer Midyaan; markaasay madaxyadii Cooreeb iyo Se'eeb Gidcoon ugu keeneen Webi Urdun shishadiisa.

8 Oo raggiir eer Efrayim waxay Gidcoontu ku yidhaahdeen, War maxaad waxan noogu samaysay, oo aad noogu yeedhi weyday, markaaad u soo kaadday inaad eer Midyaan la dagaallanto? Oo aad iyo aad bay u canaanteen isagii. **2** Oo isna wuxuu ku yidhi, Haddaba maxaan sameeyey oo u qalma waxaad samayseen? Ururinta dambe oo canabkaa eer Efrayim sow kama wanaagsana ururinta hore oo canabkaa eer Abiiceser? **3** Ilaah wuxuu gacanta idhiin geliyey amiirradii eer Midyaan oo ahaa Cooreeb iyo Se'eeb; haddaba maxaan samayn karay oo u qalma waxaad samayseen? Oo markuu sidaas ku yidhi ayaa ciilkay u qabeen ka baxay. **4** Markaasay Gidcoontu iyo saddexdii boqol oo nin ee la socotay isaga yimaadeen Webi Urdun, wayna ka gudbeen, oo in kastoo ay daalanaayeen weliba wax bay eryoonayeen. **5** Markaasuu dadkii eer Sukod ku yidhi, Waan idin baryayaaye, dadka ila socda kibis siyya, waayo, way daalan yihiin, oo anna waxaan eryoonayaa boqorrada eer Midyaan oo ah Sebah iyo Salmunnac. **6** Markaasaa amiirradii eer Sukod waxay ku yidhaahdeen, Sebah iyo Salmunnac miyey haatan gacantaada ku jiraan aannu colkaaga cunto siinne? **7** Markaasaa Gidcoontu wuxuu yidhi, Waa hagaag ee markii Rabbigii si oo gagangeeliyo Sebah iyo Salmunnac aayaan hilkiinna ku jeejeeexi doonaa qodxanta cidlada iyo gocondhada. **8** Markaasuu intuu halkaas ka tegey ayuu u kacay xagga reer Fenuu'el, sidii oo kaluu ku yidhi; oo raggiir eer Fenuu'el waxay ugu jawaabeen sidii ay reer Sukod ugu jawaabeen oo kale. **9** Kolkaasuu haddana wuxuu la hadlay raggiir eer Fenuu'el oo wuxuu ku yidhi, Markaan soo nabad noqdo aayaan dumin doonaa munaaraddan. **10** Haddaba Sebah iyo Salmunnac waxay joogeent Qarqor, iyaga iyo ciidammadoodii, oo waxay ku dhowaayeen shan iyo tobantun oo nin, oo intaasuna waxay ahayd intii ka hadhay ciidankii reer bariga oo dhan; waayo, waxaa ka la'day boqol iyo labaatan kun oo nin oo seefqaad ah. **11** Kolkaasaa Gidcoontu u kacay xagga kuwii teendhooyinka degganna oo ku jiray meel barii ka xigta Nobax iyo Yaagbehaa, oo wuxuu laayay ciidankii, maxaa yeelay, ciidanku nabad buu u fadhiiyey. **12** Oo Sebah iyo Salmunnac way carareen, oo isna wuu eryooday, wuuna soo qabsaday labadii boqor oo reer Midyaan oo ahaa Sebah iyo Salmunnac, oo ciidankii oo dhanna wuu ka nixiyey. **13** Oo Gidcoontu ina Yoo'aash wuxuu dagaalkii kaga soo noqday jiirtii Xeres. **14** Markaasuu wuxuu qabtay nin dhallinyar oo reer Sukod ah, oo wax weyddiiyey; oo isna wuxuu u tilmaamay amiirradii reer Sukod iyo odayaashoodii, oo waxayneeha ahaayeen toddoba iyo toddobaataan nin. **15** Markaasuu wuxuu u yimid raggiir eer Sukod, oo wuxuuna ku yidhi, Bal eega Sebah iyo Salmunnac, kuwii aad daraaddood iigu majajilooteen oo aad igu tidhaahdeen, Sebah iyo Salmunnac miyey haatan gacantaada ku jiraan, aannu raggagaadaa cunto siinne? **16** Markaasuu kaxaystay odayaashii magaalada, oo wuxuu qaaday qodxantii cidlada iyo gocondho, wuuna ku edbiyey dadkii reer Sukod. **17** Oo munaaraddii Fenuu'elina wuu dumiyey, dadkii magaaladana wuu laayay. **18** Kolkaasuu Sebah iyo Salmunnac ku yidhi, Raggiir aad Taaboortu ku layseen siday ahaayeen? Oo iyana waxay ugu jawaabeen, Waxay ahaayeen sidaadoon kale; oo mid waluba wuxuu u eeka ilmo boqor oo kale. **19** Isna wuxuu yidhi, Waxay ahaayeen walaalahay oo ah wiilashii hooyaday; oo haddii aad iyagoo nool bixin lahayden, Rabbigaa nool baan ku dhaartaye, idinma aan laayeen. **20** Markaasuu curadkiisii Yeter ku yidhi, Kac oo laa iyaga. Laakiinse wiilkiisii lama uu soo bixin; maxaa yeelay, wuu baqay, waayo, weli wuu yaraa. **21** Markaasaa Sebah iyo Salmunnac waxay ku yidhaahdeen, War adigu kac oo na laa; waayo, nin waluba siduu yahay ayaa xooggiisuna yahay. Markaasaa Gidcoontu kacay oo laayay Sebah iyo Salmunnac, oo wuxuu qaatay bilihii ku xidhnaha qoorta awrtooda. **22** Markaasaa dadkii reer binu Israa'iil waxay Gidcoontu ku yidhaahdeen, Haddaba noo tali, adiga iyo wiilkaaga, iyo wiilkaaga

wiilkiisuba; maxaa yeelay, waad naga badbaadisay gacantii eer Midyaan. **23** Kolkaasaa Gidcoontu wuxuu ku yidhi, Anigu idiinma talin doono, wiilkayguna idhiinma talin doono; laakiinse Rabbigaa idhiin talin doona. **24** Oo haddana Gidcoontu wuxuu ku yidhi, Waaan idin weyddiisan laahaan in ninkiin waluba i siyo hilqadhihi u boolida u helay. (Waxay haysteen hilqado dahab ah, maxaa yeelay, waxay ahaayeen eer Ismaaciil). **25** Oo waxay ugu jawaabeen, Annagoo raalli ka ah ayaanuu ku siinaynaa. Kolkaasay maro gogleen, oo nin kastaaba wuxuu ku tuuray hilqadhihi u boolida u helay. **26** Oo hilqadhihi dahabka ahaa oo uu weyddiistay miisaankoodii wuxuu noqday kun iyo toddoba boqol oo sheqel oo dahab ah, intaasoo aanay ku jirin bilihii, iyo murriyadihi, iyo dharkii guduudhaa oo ay boqorradii eer Midyaan xidhnaayeen, iyo silsiladhihi sudhnaa qoorta awrtooda. **27** Markaasaa Gidcoontu wuxuu dahabkii ka sameeyey eefod, oo wuxuu dhigay magaaladiisii taasoo ahayd Coofraah; oo reer binu Israa'iil oo dhimmuna way wada raaceen sidii naag ninkeedii ka dhollowday, markaasuu dabin ku noqday Gidcoontu iyo reerkiiisiba. **28** Sidaasaa reer Midyaan loo hoosaysihey reer binu Israa'iil hortooda, oo mar dambena madaxooda kor uma ay qaadin. Oo wakhtigii Gidcoontu wuxuu nastay afartan sannadood. **29** Markaasaa wiilki Yoo'aash, oo Yerubbacal ahaa intuu tegey ayuu iska degay gurigii. **30** Oo Gidcoontu wuxuu laahaa toddobaataan wii oo uu isagu dhalay, waayo, wuxuu qabay naago badan. **31** Oo naagtiiis addoonta ahayd oo degganayd Shekem, iyana wiil bay u dhashay, oo wuxuu magiciisii u bixiyey Abiimeleg. **32** Oo Gidcoontu ina Yoo'aash ayaa dhintay isagoo da' weyn, oo waxaa lagu aasay xabaashii aabbihii Yoo'aash, oo ku tiil Coofraah tii reer Abiiceser. **33** Oo isla markii Gidcoontu dhintay ayay reer binu Israa'iil haddana noqdeen, oo Bacalimkiid raaceen sidii naag ninkeedii ka dhollowday, oo Bacal Beriidaa ilaahoodii bay ka dhigteen. **34** Oo reer binu Israa'iilina ma ay xusuusan Rabbigaa ilaahoodii ahaa, oo ka samatabbixihey cadaawayaaashoodii dhan kasta ka xigay oo dhan; **35** raxmadna ma ay tusin reerkii Yerubbacal, kaasoo ahaa Gidcoontu, siduu wanaagga oo dhan ugu sameeyey reer binu Israa'iil.

9 Markaasaa Abiimeleg ina Yerubbacal tegey xagga Shekem iyo abtiyaashiis, oo wuu la hadlay iyaggi iyo reerka awowgiis oo dhan, oo wuxuu ku yidhi, **2** Waan idin baryayaaye, La hadla dadka Shekem oo dhan, oo bal weyddiyya, Kee baa idhiin wanaagsan, in wiilasha Yerubbacal oo ah toddobaataan ay idhiin wada taliyaan, mise in mid keliyahu idhiin taliyo? Oo waxaad kaloo xusuusataan inaan ahay laftiinii iyo hilkiinii. **3** Markaasay abtiyaashiis ula hadleen dadkii Shekem oo dhan, oo waxay u sheegeen erayadisii oo dhan; kolkaasay qalbiyadoodii in leexdeen inay Abiimeleg raacaan; waayo, waxay yidhaahdeen, Isagu waa walaatken. **4** Markaasay waxay isagii gurigii Bacal Beriidaa kiiyeen toddobaataan xabbaddoo on lacag ah, oo Abiimeleg wuxuu ku kiraystay ciyalasuuq iyo waxmatarayal isaga raacay. **5** Markaasuu reerkii aabbihii ugu tegey Coofraah, oo wuxuu isku dhagax dushii ku laayay walaalihis ilmo Yerubbacal oo ahaa toddobaataan qof; laakiinse garuddambayskii Yerubbacal oo ahaa Yootam ayaa hadhay, waayo, wuu dhuuntay. **6** Markaasaa waxaa soo shiray oo isku soo ururay dadkii Shekem oo dhan iyo reer Millio oo dhan, oo intay tagheen ayay Abiimeleg boqor ka dhigteen, oo waxay ku ag boqreen geedkii tiirkii ku yiil Shekem. **7** Oo markii taas loo sheegay Yootam ayuu tegey oo wuxuu isku taagay Buur Gerisiim dusheedii, oo intuu qayliyey ayuu codkisii kor u qaaday oo yidhi, Bal i maqla, dadka reer Shekemow, in Ilaah idin maqlo. **8** Waa baa dhirtu damacday inay boqor subkaan, markaasay geedsaytuun ku yidhaahdeen, Kaalay oo boqor noo noqo. **9** Laakiinse geedsaytuunkii wuxuu ku yidhi iyaggi, Miyaan barwaqaqdayada ka tagaa, tan lagu sharfa Ilaah iyo dadkaba, oo miyaan u kacaa inaan hore iyo dib uga lulmado geedaha dushooda? **10** Markaasay dhirtii ku yidhaahdeen

geedberde, Kaalay oo boqor noo noqo. **11** Laakiinse geedberdihi wuxuu ku yidhi, Miyaan ka tagaa macaankayga iyo midhahayga wanaagsan, oo miyaan u kacaa inaan hore iyo dib uga lulmado geedaha dushooda? **12** Markaasay dhirtii ku yidhaahdeen geedcanab, Kaalay oo boqor noo noqo. **13** Markaasaa geedcanabkii wuxuu ku yidhi iyagii, Miyaan ka tagaa khamrigayga ka farxiya Ilaah iyo dadkaba, oo miyaan u kacaa inaan hore iyo dib uga lulmado geedaha dushooda? **14** Markaasaa dhirtii oo dhammu waxay ku yidhaahdeen gocondho, Kaalay oo boqor noo noqo. **15** Markaasaa gocondhadii waxay dhirtii ku tidhi, Haddaad daacad ii boqransaysaan, kaalaya oo hooskayga hadhsada; haddii kalese, dab ha ka soo baxo gocondhada oo ha laasto geedaha kedar la yidhaahdo oo Lubnaan. **16** Haddaba haddaad daacad iyo si qumman ku socoteen, markii aad boqranteen Abiimeleg, iyo haddaad daacad kula macaamilooten Yerubbacal iyo reekiisi, oo aad u samayseen wixii uu idinka istaahilay; **17** (waayo, aabbahay idinkuu idin diriray oo awadii buu naftiisi u biimeeyey, oo wuxuu idinka soo samatabbixiyey gacantir reer Midyaan; **18** oo idinku maanta waxaad ku kacdeen reerkii aabbahay, oo waxaad isku dhagax ku layseen wiilashiisi oo ah toddobaatan qof, oo waxaad dadkii Shekem bogr uga dhigteen Abiimeleg oo ah wilkiid addoontiisa, maxaa yeelay, isagu waa walaalkiin;) **19** haddaba haddaad maanta daacad iyo si qumman ula macaamilooten Yerubbacal iyo reekiisi, de markaas Abiimeleg ku reyreeya oo isna ha idinku reyreeyo; **20** haddii kalese, dab ha ka soo baxo Abiimeleg, oo ha laasto dadka Shekem iyo reer Millio; oo dadka Shekem iyo reer Millona dab ha ka soo baxo, oo ha laasto Abiimeleg. **21** Markaasaa Yootam orday oo cararay, oo wuxuu tegey Bi'ir, oo halkaasuu joogay cabsidii uu walaalkiis Abiimeleg ka qabay aawadeed. **22** Oo Abiimelegna saddex sannadood buu amir u ahaa reer binu Israa'iil. **23** Oo Ilahna dadkii Shekem iyo Abiimeleg dhexdooda wuxuu u soo diray jinni; oo dadkii Shekemna way kхиyaaneeyeen Abiimeleg, **24** in dulmigiil lagu sameeyey toddobaatankii wiil oo Yerubbacal uu yimaado, oo dhiiggooldii la saaro walaalkood Abiimeleg oo iyaga dilay, iyo dadkii reer Shekem oo gacmihiisa xoojiyey inuu laayo walaalihiis. **25** Oo dadkii reer Shekemna waxay isagiibuuraha dushooda uu saareen rag gaadmo ah, oo iyana waxay dhaceen wax alla wixii jidkaas agtooda ah soor may; oo taas waxaa loo sheegay Abiimeleg. **26** Markaasaa Gacal ina Cebed ayaa yimid isagoo la socda walaalihiis, oo wuxuu tegey Shekem; oo dadkii reer Shekemna way isku halleyeen isagi. **27** Markaasay beeraha tageen, oo canabkoodii soo gurteen, oo waxay ku tunteen midhihiin canabka, wayna iideen, oo waxay galeen gurigii ilaahood, oo wax bay cuneen oo cabbeen, oo waxay caayeen Abiimeleg. **28** Markaasaa Gacal ina Cebed yidhi, Abiimeleg waa ayo? Shekemna waa ayo? Maxaynu ugu adeegna? Sow isagu ma aha ina Yerubbacal? Sirkaalkiisuna sow ma aha Sebul? U adeega dadkii reer Xamoor oo ahaa Shekem aabbibiis; laakiinse maxaynu ugu adeegnaa isaga? **29** Haddii Ilaah dadkan gacantayda hoos gelin lahaa, oogaada, Abiimeleg waan eryi lahaaye. Kolkaasuu ku yidhi Abiimeleg, Ciidankaaga soo badso oo soo bax. **30** Markii Sebul oo ahaa taliyihii magaaladu maqlay erayadi Gacal ina Cebed ayuu aad u cadhooday. **31** Markaasuu hoos ahaan wargeeyayaal ugu diray Abiimeleg, oo wuxuu ku yidhi, Bal eeg, Gacal ina Cebed iyo walaalihiis ayaa Shekem yimid, oo magaaladiina wuu kugu diray. **32** Haddaba adiga iyo dadka kula jiraaba habeennimo soo kaca oo duurka ku soo dhuunta. **33** Oo subaxda markay qorraxdu soo baxdo waa inaad aroor hore soo kacdaa oo magaalada weerartaa; oo bal eeg, markii isaga iyo dadka la jiraa ay dagaal kuugu soo baxaan, markaasaad ku samay doontaa sida kuu suurtowda. **34** Markaasaa Abiimeleg iyo dadkii la jiray oo dhammu habeennimo kaceen, oo waxay soo gaadeen Shekem, iyagoo afar guuto ah. **35** Markaasaa Gacal ina

Cebed baxay, oo wuxuu istaagay iridda magaalada laga soo galoo; oo Abiimeleg iyo dadkii la jirayna waxay ka soo kaceen gaadmadii. **36** Oo Gacalna markuu arkay dadkii wuxuu Sebul ku yidhi, Bal eeg, dad baa burura dushooda ka soo degaya. Sebulna wuxuu ku yidhi isagi, War waxaad arkaysaa oo dad moodaysaa burura hooskooda. **37** Oo Gacal haddana wuu hadlay oo wuxuu yidhi, Bal day, dad baa dhulka dhexdiisa soo socda, oo guutona waxay soo ag socotaa geedkii Meccoeneniim. **38** Markaasaa Sebul wuxuu ku yidhi isagi, Meeh afkaagi aad ku tidhi, Waa ayo Abiimeleg oo maxaynu ugu adeegna? Sow kanu ma aha dadkii aad quudhsatay? Haddaba waan ku baryayaaye, u bax oo la dirir. **39** Oo Gacalna intuu baxay ayuu hor maray dadkii reer Shekem, oo wuxuu la diriray Abiimeleg. **40** Oo Abiimelegna wuu eryoday Gacal, oo isna wuu cararay, oo dad badan oo dhaawac ah ayaa kaga dhacay tan iyo iridda magaalada laga galoo. **41** Oo Abiimelegna wuxuu degay Aruumaha, Sebulna wuu eryay Gacal iyo walaalihiisba, oo wuu u diiday inay Shekem degganaadaan. **42** Oo subaxdii dambe aaya dadkii duurka tegey oo ay Abiimeleg u sheegeen wixii dhacay. **43** Markaasuu dadkii kaxaystay, oo intuu u kala qaybiyeey saddex guuto ayuu duurka ku gaaday; markaasuu intuu wax firiyey ayuu arkay dadkii magaalada ka soo baxayay oo intuu ku kacay ayuu laayay. **44** Markaasay Abiimeleg iyo guutooyinkii la jiray hore u soo rooreen, oo waxay istaageen iriddii magaalada laga soo geli jiray; oo labadii guutona waxay ku yaaceen dadkii duurka joogay oo dhan, wayna wada laayeen. **45** Oo Abiimelegna maalintaas oo dhan wuxuu la diriray magaaladii; oo wuu qabsaday magaaladii, oo dadkii ku jirayna wuu wada laayay; oo magaaladiina wuu dumiyey, wuxuuna ku daadiiyey cusbo. **46** Oo dadkii ku jiray munaaraddii Shekem markay taas maqleen, ayay galeen qalcaddii ku til gurigii ilaahooda Beriid la odhan jiray. **47** Markaasaa Abiimeleg waxaa loo sheegay in dadkii ku jiray munaaraddii Shekem oo dhammu ay isku urursan yihiin. **48** Markaasaa Abiimeleg wuxuu fulay Buur Salmoon, isagi iyo dadkii la jiray oo dhammuba; kolkaasaa Abiimeleg wuxuu gacanta ku qabsaday faas, oo wuxuu dhirtii ka soo jaray laan, oo intuu kor u qaatay ayuu garbaha soo saaray, oo dadkii la jirayna wuxuu ku yidhi, Dhaqsada, oo wixii aad igu aragteen anoo samaynaya u sameeya sidii aan u sameeyey. **49** Markaasaa dadkii nin waluba wuxuu soo jaray laantisi, oo waxay soo raaceen Abiimeleg, oo intay laamihii qalcaddii ku ag tuuleen ayay haddana dab sudheen, oo sidaasay dadkii munaaraddii Shekem joogay oo dhammu u wada le'deen; oo waxay ahaayeen in ku dhow kun qof oo rag iyo dumarba leh. **50** Oo haddana Abiimeleg wuxuu tegey Teebees, oo wuxuu degay meel ka soo hor jeedda, markaasuu qabsaday. **51** Laakiinse magaalada waxaa ku dhex til munaarad xog badan. Markaasay halkaas ku carareen rag iyo dumarba, iyo kulli wixii magaalada joogay oo dhan, oo intay isku soo xidheen ayay kor u fuuleen munaaradda saqaafkeedii. **52** Markaasaa Abiimeleg munaaraddii yimid, wuu la diriray, oo wuxuu u dhowaaday iridda munaaradda inuu dab ku gubo. **53** Naag baa kor dhagaxsiid kaga soo tuurtay Abiimeleg madaxiisi, oo burburisay dhakadiisi. **54** Markaasuu haddiba u yeedhay ninkii dhallinyarada ahaa, oo hubka u siday, oo wuxuu ku yidhi, War dadku yaanu i odhan, Naag baa dishaye, seeftaada la soo bax oo i dil. Markaasaa ninkiisi dhallinyarada ahaa seef ka mudhbixiyey, kolkaasuu dhintay. **55** Dadkii reer binu Israa'iilna markay arkeen inuu Abiimeleg dhintay ayaa nin waluba meeshiisi tegey. **56** Oo sidaasaa Ilaah Abiimeleg xumaantii uu aabbibiis ku sameeyey uga jeebay, waayo, wuxuu laayay toddobaatan walaalihiis ah: **57** oo dadkii reer Shekem xumaantoodii oo dhan Ilaah baa ka jeebay madaxoodii, oo waxaa ku soo degay habaarkii Yootam ina Yerubbacal.

10

Markaasaa Abiimeleg dabadiis waxaa u kacay inuu reer binu Israa'iil badbaadiyo Toolac ina Fuwaah oo ahaa ina Doodoo, oo reer Isaakaar ahaa, oo wuxuu degganaa Shaamiir oo ku tillalkii buuraha lahaa oo reer Efrayim. 2 Kaasu wuxuu reer binu Israa'iil xukumayay saddex iyo labaatan sannadood, dabadeedna wuu dhintay, oo waxaa lagu aasay Shaamiir. 3 Oo kaas dabadiisna waxaa kacay Yaa'iir oo reer Gilecaad ahaa, oo isna wuxuu reer binu Israa'iil xukumayay laba iyo labaatan sannadood. 4 Oo isna wuxuu lahaa soddon wiil oo soddon qayl dameer fuuli jirtay, oo iyana waxay lahaayeen soddon magaalo, oo ilaa maantadan la joogo la yidhaahdo Hawood Yaa'iir, oo waxay ku yaalliiin dalka Gilecaad. 5 Markaasaa Yaa'iir dhintay, oo waxaa lagu aasay Qaamoon. 6 Markaasaa reer binu Israa'iil waxay haddana sameeyeen wax Rabbiga hortiisa ku xun, oo waxay u adeegeen Bacalii, iyo Cashtarod, iyo ilaahyadii Suuriya, iyo ilaahyadii Siidoon, iyo ilaahyadii Moo'aab, iyo ilaahyadii reer Cammoon, iyo ilaahyadii reer Falastiin, oo Rabbiga way katalog, umana ay adeegin. 7 Oo Rabbiguna aad buu ugu cadhooday reer binu Israa'iil, markaasuu iyaggi ka iibiyey gacantii reer Falastiin, iyo gacantii reer Cammoon. 8 Oo sannaddaas way dhibeen oo dulmeen reer binu Israa'iil; oo siddeed iyo toban sannadood ayay dulmayeen kulli reer binu Israa'iilkii degganaa dalka reer Amor oo ku yaal Gilecaad Webi Urdun shishadiisa. 9 Markaasay reer Cammoon ka soo gudbeen Webi Urdun inay la diriraan reer Yahuud, iyo reer Benyaamini, iyo reer Efrayim; sidaas daraaddeed reer binu Israa'iil waxay ku jireen cidhiidi weyn. 10 Markaasay reer binu Israa'iil Rabbiga u qayshadeen, oo yidhaahdeen, Waannu kugu dembaabnay, maxaa yeelay, waxaannu ka tagnay Ilaahayo, oo Bacaliimkii baannu u adeegnay. 11 Markaasaa Rabbigu wuxuu reer binu Israa'iil ku yidhi, Miyaanan idinka badbaadin Masriyintii, iyo reer Amor, iyo reer Cammoon, iyo reer Falastiin? 12 Oo weliba reer Siidoon, iyo reer Camaaleq, iyo reer Maacoomba way idin dulmeen, oo waad ii qayshateen, oo markaasaan idinka badbaadiyey gacantoodii. 13 Oo weliba waad iga tagteen, oo waxaad u adeegteen ilahyo kale; sidaas darteed anigu mar dambe idinma badbaadin doono. 14 Haddaba taga oo u qayshada ilaahyadii aad doorateen; oo iyagu ha idin badbaadiyey wakhtiga aad cidhiidi ku jirtaan. 15 Markaasaa reer binu Israa'iil waxay Rabbigu ku yidhaahdeen, Waannu dembaabnay; haddaba nagu samee wax alla wiix kula wanaagsan; laakiinse waannu ku baryynaaye, bal maanta na samatabbiix. 16 Markaasay iska wada fogeeyeen ilaahyadii qalaad oo dhexdooda yiil, oo waxay u adeegeen Rabbiga; oo naftisuna way ka xumaatay hooggi haystay reer binu Israa'iil. 17 Markaasaa waxaa soo wada ururay reer Cammoon oo waxay soo degeen Gilecaad. Oo reer binu Israa'iilna way isa soo urursadeen oo iyana waxay soo degeen Misfaah. 18 Markaasaa dadkii iyo amiirradii reer Gilecaad ayaa midba midka kale wuxuu ku yidhi, Car, ninkee baa bilaabaya inuu la diriro reer Cammoon? Kaasu wuxuu ahaan doonaa madaxda dadka Gilecaad deggan oo dhan.

11

Haddaba Yeftaah oo reer Gilecaad ahaa wuxuu ahaa nin xoog leh, oo wuxuuna ahaa dhillo wiilked. Yeftaahna waxaa dhalay Gilecaad. 2 Oo Gilecaad naagtisiina wiil bay u dhashay, oo wiilashii naagtisiuna markay koreen ayay Yeftaah iska eryeen, oo waxay ku yidhaahdeen, Reerka aabbeheen adigu nala dhaxli maysid; maxaa yeelay, naag kalaa ku dhashay. 3 Markaasuu Yeftaah walaaliihiis ka caray, oo wuxuu degay dalkii Toob: markaasaa waxaa isku soo ururay ciyaalasuuq, oo iyana waxay raaceen Yeftaah. 4 Oo intii wakhti ah dabadeed ayay reer Cammoon la dirireen reer binu Israa'iil. 5 Oo markii reer Cammoon ay la dirireen reer binu Israa'iil ayaa odayashii reer Gilecaad Yeftaah ka dooneen dalkii Toob; 6 oo waxay Yeftaah ku yidhaahdeen, Kaalay oo madax noo noqo, aynu reer

Cammoon la dirirnee. 7 Markaasuu Yeftaah odayashii reer Gilecaad ku yidhi, War sow ima aydannaan nebcayn oo igama aydannaan eryin reerkii aabbahay? Maxaad haatan iigu timaadeen idinkoo cidhiidi ku jira? 8 Oo odayashii reer Gilecaadna waxay ku yidhaahdeen Yeftaah, War haatan waannu kuu soo noqonnay si aad noo raacdidi oo aad ula dirirtid reer Cammoon, oo madax ayaaad noo noqonaysaa oo waxaad ugu sarraynaysaa dadka deggan dalka Gilecaad oo dhan. 9 Markaasuu Yeftaah ku yidhi odayashii reer Gilecaad, Haddaad mar kale dalkii iigu celisaan inaan reer Cammoon la diriro, oo Rabbigu iyaga gacanta ii soi geliyo, de markaas madax ma idii noqonayaa? 10 Oo odayashii reer Gilecaadna waxay Yeftaah ku yidhaahdeen, Taas Rabbigu ha ka noqdo marag inoo dhexaya; oo hubaal waxaannu yeelaynaa siduu eraygaagu yahay. 11 Markaasuu Yeftaah raacay odayashii reer Gilecaad oo dadkiina waxay isqii ka dhigteen madax iyo ugaas iyaga ka sarreeya; oo Yeftaah wuxuu hadalkiisi oo dhan Rabbiga ugu sheegay Misfaah. 12 Markaasuu Yeftaah wargeeyayaal u diray boqorkii reer Cammoon, oo wuxuu ku yidhi, War maxaa inaga dhxeeyaa, oo maxaad iigu timid oo aad dalkayga iigu la diriraysaa? 13 Markaasuu boqorkii reer Cammoon ku yidhi wargeeyayaashii Yeftaah ka yimid, Maxaa yeelay, reer binu Israa'iil markii ay ka yimaadeen Masar, waxay iga dhaceen dalkaygii ilaa Arnoon iyo tan iyo xataax Yabboq, iyo ilaa Urdun; haddaba dalkaakaas oo dhan nabad iigu soo celi. 14 Oo Yeftaah haddana wargeeyayaal buu u diray boqorkii reer Cammoon; 15 oo wuxuu ku yidhi, Yeftaah wuxuu leeyayah, Reer binu Israa'iil ma dhiciin dalkii reer Moo'aab iyo dalkii reer Cammoon toona: 16 Laakiinse markii ay ka yimaadeen Masar, reer binu Israa'iil waxay soo mareen cidlada ilaa xagga Badda Cas, oo dabadeedna waxay yimaadeen Qaadeesh; 17 markaasaa reer binu Israa'iil waxay wargeeyayaal u direen boqorkii reer Edom, oo waxay ku yidhaahdeen, Waannu ku baryynaaye, aannu dalkaaga dhex marno; laakiinse boqorkii reer Edom ma uu dhegaysan. Sidaas oo kalena waxay cid u direen boqorkii reer Moo'aab; laakiinse isna wuu diiday; oo reer binu Israa'iilna waxay iska joogeenn Qaadeesh. 18 Markaasay dhex mareen cidladii, oo waxay hareereeyeen dalkii reer Edom, iyo dalkii reer Moo'aab, oo waxay yimaadeen geesta bari oo dalka reer Moo'aab, oo waxay degeen Arnoon geesteeda kale; laakiinse soohdintii reer Moo'aab sooma ay gelin, waayo, Arnoon waxay ahayd soohdintii dalka reer Moo'aab. 19 Markaasay reer binu Israa'iil wargeeyayaal u direen boqorkii reer Amor oo Siixon ahaa oo boqor u ahaa Xeshboon; oo reer binu Israa'iil waxay ku yidhaahdeen Siixon, Waannu ku baryynaaye, aannu dalkaaga dhex marno si aannu ugu gudubno meeshayadii. 20 Laakiinse Siixon ma aaminin reer binu Israa'iil inay dhex maraan dalkiisi; laakiinse Siixon wuxuu soo urursadeen dalkiisi oo dhan, oo intuu Yahas soo degay ayuu reer binu Israa'iil la diriray. 21 Markaasuu Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil Siixon iyo dadkiisi oo dhanba ku riday gacantii reer binu Israa'iil oo iyana way laayeen iyaggi; oo sidaasay reer binu Israa'iil ku hantiyeen dalkii reer Amor oo dhan iyo dadkii waddankaasba. 22 Oo waxay hantiyeen dalkii reer Amor oo dhan tan iyo Arnoon iyo ilaa Yabboq, iyo tan iyo cidlada iyo ilaa Webi Urdun. 23 Haddaba haatan inta Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil reer Amor dalka kaga qaaday dadkiisa reer binu Israa'iil hortooda, miyaad adigu qabsanaysaa iyaga? 24 Sow lahaan maysid wuxuu laahaaga Kemoosh ahu ku siyo inaad lahaatid? Taas aawadeed kuwa Rabbiga Ilaahayaga ahu hortayada ka eroq waannu qabsan doonnaa. 25 Haddaba miyaad ka wanaagsan tahay boqorkii reer Moo'aab oo ahaa Baalaaq ina Sifoor? Miyyu weligiis la diriray reer binu Israa'iil, oo miyyu weligiis la dagaallamay reer binu Israa'iil? 26 Oo intii reer binu Israa'iil ay degganaayeen Xeshboon iyo magaalooqinkeedii, iyo Carooceer iyo magaalooqinkeedii, iyo magaalooqinkii Arnoon dhinaceeda ku yiil oo

dhan, intasu waxay ahayd saddex boqol oo sannadood ee maxaad wakhtigaas u soo qabsan weydeen? **27** Sidaas daraaddeed anigu kuguma aan dembaabin, laakiinse adigu qalad baad igu samaynaysaa inaad ila dirirto. Rabbiga xaakinka ahu maanta ha noqdo xaakin u dhexeyya reer binu Isra'a'il iyo reer Camnoon. **28** Habase yeesheesh, boqorkii reer Camnoon ma uu dhegaysan erayadii Yeftaah u soo diray. **29** Markaasaa Ruuxi Rabbigu wuxuu ku soo degay Yeftaah, oo wuxuu soo dhaafay reer Gilecaad iyo reer Manaseh, oo wuxuu soo dhaafay Misfaah tii reer Gilecaad, oo markaasuu Misfaah tii reer Gilecaadna wuxuu uga sii gudbay xagga reer Camnoon. **30** Markaasaa Yeftaah wuxuu Rabbiga u nidray nidar, oo wuxuu yidhi, Hubaal haddaad reer Camnoon gacantayda soo geliso, **31** markaasaa wax alla wixii irdaha gurigayga ka soo baxo inuu ila kulmo markaan reer Camnoon nabad kaga soo noqdo, waxaa lahaan doona Rabbiga, oo waxaan u bixin doonaa allabari la gubo. **32** Markaasuu Yeftaah u gudbay xagga reer Camnoon inuu la dagaallamo, oo Rabbiguna gacantiisuu soo gelyiyey. **33** Oo wuxuu iyagii laayay ilaa Carooceer iyo tan iyo ilaa aad Minniid timaadid, oo intasu waxay ahayeen labaatan magaalo, oo ilaa Aabeel Keraamiimina wuxuu ku laayay dad badan. Sidaasaa reer Camnoon loogu hoosaysiyeey reer binu Isra'a'il hortooda. **34** Markaasuu Yeftaah yimid Misfaah xagga gurigisi, oo bal eeg, gabdhiiis baa ka soo baxday inay la kulanto, iyadood datumaysa oo cayaaraysa. Madi bay u ahayd oo iyada mooyaame wiil iyo gabadh midna ma uu lahayn. **35** Oo markuu arkay iyadii ayuu dharkiisi iska jeexjeexay, oo wuxuu yidhi, Hoogay gabadhadhiyi! Hoos baad ii dhigtagtay, oo waxaad tahay kuwa i dhiba middood; waayo, Rabbigaan afkayga u furay, oo dibna uma aan noqon karo. **36** Oo waxay ku tidhi, Aabbahayow, Rabbigaad afkaaga u furtay, haddaba igu samee wixii afkaaga ka soo baxay, waayo, Rabbigu waa kaaga aarguday cadaawayashaadii, kuwaasoo ahaa reer Camnoon. **37** Oo waxay aabbaheed ku tidhi, Bal waxan ha la ii sameeyo, intii laba bilood ah i daa, oo intaan buuraha tago, aniga iyo saaxiibadahay, aan bikradnimadaya u baroortee. **38** Markaasuu yidhi, Tag. Oo intii laba bilood ah ayuu iska diray; oo iyadii iyo saaxiibadheedba way tageen, oo bikradnimadeedii ayay buuraha ugu soo baroortee. **39** Oo labadii bilood dabadeed ayay ku soo noqtoay aabbaheed, oo isna wuxuu ku sameeyey sidii uu nidarka ku galay; oo iyana nin ma ay aqoon. Oo reer binu Isra'a'ilina waxaa caado u ahaa, **40** inay gabdhaha reer binu Isra'a'il sannad walba afar maalmood baxaan oo u baroortaa gagabdhii Yeftaah kii reer Gilecaad.

12 Oo raggi reer Efrayimma way is-urursadeen, oo waxay u gudbeen xagga woqooyi, oo waxay Yeftaah ku yidhaahdeen, Reer Camnoon inaad la dirirto intaad u soo gudubtay, maxaad noogu yeedhi weyday aannu ku raacnee? Gurigaagaannu kugu dul gubi doonaa. **2** Yeftaahna wuxuu ku yidhi, Aniga iyo dadkayguba dagaal weyn baanuu kula jirnay reer Camnoon, oo markaan idhiin yeedhay igama aydhaan badbaadin gacantoodii. **3** Oo markaan arkay inaydnaa i badbaadinay ayaan naftayda biimeeyey, oo waxaan u gudbay reer Camnoon, oo Rabbigu gacantayduu soo gelyiyey. Haddaba maxaad maanta iigu timaadeen inaad ila dirirto? **4** Markaasuu Yeftaah soo urursaday raggi reer Gilecaad oo dhan, oo wuxuu la diriray reer Efrayim; oo reer Gilecaadna way laayeen reer Efrayim, maxaa yeeley, waxay yidhaahdeen, Idinku fakad baad thiin kuwiiñnan reer Gilecaad oo ku dhex jira reer Efrayim iyo reer Manaseh. **5** Oo reer Gilecaadna waxay qabsadeen meelihii Webi Urdun laga gudbi jiray oo xagga reer Efrayim ahaa; oo markuu mid reer Efrayim ah oo cararay yidhaahdo, I daayaan gudbee, waxaa dhici jirtay inay reer Gilecaad ku odhan jireen, Ma reer Efrayim baad tahay? Oo hadduu yidhaahdo, Maya, **6** waxay ku odhan jireen, Bal waxaad tidaahdaa Shibboled, markaasuu odhan jiray, Sibboled,

waayo, taas odhaahdeeda qummaati uma uu odhan karin; markaasay intay qabsadaan ku dili jireen meelihii Webi Urdun laga gudbi jiray; oo wakhtigaas waxaa reer Efrayim ka dhintay laba iyo afartan kun. **7** Oo Yeftaahna wuxuu reer binu Isra'a'il xukumayay lix sannadood. Markaasuu Yeftaah oo ahaa reer Gilecaad dhintay, oo waxaa lagu aasay magaaloojinckii reer Gilecaad middood. **8** Isaga dabadiisna waxaa reer binu Isra'a'il xukumi jiray Ibsaan oo ahaa reer Beytlaxam. **9** Oo wuxuu lahaa soddon wiil, oo soddon gabdhhoodna wuu bixiyey, soddon gabdhoodna wiilashiiisu dibadda uga keenay. Oo isna reer binu Isra'a'il wuxuu xukumayay toddoba sannadood. **10** Markaasuu Ibsaan dhintay, oo waxaa lagu aasay Beytlaxam. **11** Dabadiisna waxaa reer binu Isra'a'il xukumi jiray Cabdoon ina Hilleel oo ahaa reer Fircaatoot. **14** Oo isna wuxuu lahaa afartan wiil iyo soddon uu awowe u ahaa, oo fuuli jiray toddobaatan qayl dameer. Oo wuxuu reer binu Isra'a'il xukumayay siddeed sannadood. **15** Oo Cabdoon ina Hilleel oo ahaa reer Fircaatoot wuu dhintay, oo waxaa lagu aasay Fircaatoot oo ku taal dalka reer Sebulun. **13** Isaga dabadiisna waxaa reer binu Isra'a'il xukumi jiray Cabdoon ina Hilleel oo ahaa reer Fircaatoot. **16** Oo isna wuxuu lahaa afartan wiil iyo soddon uu awowe u ahaa, oo fuuli jiray toddobaatan qayl dameer. Oo wuxuu reer binu Isra'a'il xukumayay tobay sannadood. **17** Oo Eeloon oo reer Sebulun ahaana wuu dhintay, oo waxaa lagu aasay Ayaaloon oo ku taal dalka reer Sebulun. **18** Isaga dabadiisna waxaa reer binu Isra'a'il xukumi jiray Cabdoon ina Hilleel oo ahaa reer Fircaatoot. **19** Oo isna wuxuu lahaa afartan wiil iyo soddon uu awowe u ahaa, oo fuuli jiray toddobaatan qayl dameer. Oo wuxuu reer binu Isra'a'il xukumayay siddeed sannadood. **20** Oo Cabdoon ina Hilleel oo ahaa reer Fircaatoot wuu dhintay, oo waxaa lagu aasay Fircaatoot oo ku taal dalka reer Efrayim, kaasoo ahaa dalka buuraha leh oo reer Camaaleq.

13 Reer binu Isra'a'ilina waxay haddana sameeyeen wax Rabbiga hortisa ku xun, markaasaa Rabbigu gacanta u gelyiyey reer Falastiin intii afartan sannadood ah. **2** Oo waxaa jiray nin reer Sorcaah ah, oo jilibkiisuna ahaa reer Daan, magiciisana waxaaa la odhan jiray Maanoo'ax, oo naagtisuna madhalays bay ahayd, oo ma ay dhali jirin. **3** Markaasay malaa'igtii Rabbigu naagtii u muuqatay, oo ku tidhi, Bal eeg, haatan waxaa tahay madhalays, oo waxba ma aad dhashid; laakiinse waad uuraysan doontaa, oo waxaa dhali doontaa wiil. **4** Haddaba sidaas daraaddeed iska jir, oo waan ku baryayaaye ha cabbin khamri ama wax kale oo lagu sakhraamo, oo wax aan nadiif ahaynna ha cunin; **5** waayo, bal eeg, waad uuraysan doontaa, oo waxaad dhali doontaa wiil, oo madaxiisana waa inaan mandiil la marin; waayo ilmuu markuu dhasho iyo inta ka dampaysaba wuxuu noqon doonaa Nadir Ilaah loo soocay; oo isagu wuxuu bilaabi doonaa inuu reer binu Isra'a'il ka badbaadiyo gacanta reer Falastiin. **6** Markaasaa naagtii timid oo ninkeedii u sheegtay, oo ku tidhi, Nin Ilaah baa ii yimid, jaahisuna wuxuu u ekka jaahii malaa'igta Ilaah oo aad looga cabsado. Anna ma aan weyddiin meeshuu ka yimid, isna iima uu sheeggin magiciisaa; **7** laakiinse wuxuu igu yidhi, Bal eeg, waad uuraysan doontaa, oo waxaad dhali doontaa wiil; oo haddaba ha cabbin khamri ama wax kale oo lagu sakhraamo; wax aan nadiif ahaynna ha cunin; waayo, ilmuu markuu dhasho iyo ilaa maalinta dhimashadiisa wuxuu noqon doonaa Nadir Ilaah loo soocay. **8** Markaasuu Maanoo'ax Rabbiga baryay oo yidhi, Sayidow, waan ku baryayaaye, ninkii Ilaah oo aad soo dirtay, mar kale ha noon yimaado, oo ha na baro waxa aannu ku samayn lahayn wiilkha dhalan doona. **9** Ilahaah codkii Maanoo'ax wuu maqlay, oo malaa'igtii Ilahaah naagtii bay mar kale u timid iyadoo berrinka fadhiba; laakiinse Maanoo'ax oo ahaa ninkeedii lama uu joogin iyada. **10** Markaasay naagtii dhaqsatay oo orodday, oo ninkeeday u sheegtay, oo waxay ku tidhi, Bal eeg, waxaa ii muuqday ninkii maalintii ii yimid. **11** Markaasuu Maanoo'ax kacay, oo naagtisii raacay, oo wuxuu u yimid ninkii, kolkaasuu ku yidhi, Ma waxaad tahay ninkii la hadlay naagta? Oo isna wuxuu yidhi, Waan ahay. **12** Markaasuu Maanoo'ax yidhi, Haddaba markii sidaad tidhi ay rumowdo, wiilkay caynkee buu noqon doonaa, shuqlikiisuna muxuu ahaan doonaa? **13** Markaasay malaa'igtii Rabbigu Maanoo'ax ku tidhi, Kulli wixii aan u sheegay oo dhan naagtu ha iska jirto. **14** Iyadu waa inaanay cunin wax ka soo baxa geedcanab,

oo yaanay cabbin khamri ama wax kale oo lagu sakhraamo, oo wax aan nadif ahaynna yaanay cunin; oo kulli wixii aan ku amray oo dhan ha dhawrt. **15** Maanoo'axna wuxuu malaa'igtii Rabbiga ku yidhi, Waan ku baryayaaye, aan ku raajinno intii aannu orgi yar kuu diyaarinayno. **16** Oo malaa'igtii Rabbiguna waxay Maanoo'ax ku tidhi, In kastoo aad i raajiso, anigu cuni maayo cuntadaada; oo haddaad diyaarisid allabari la gubo, waa inaad Rabbiga u bixisid. Waayo, Maanoo'ax ma uu ogayn inay malaa'igtii Rabbiga tahay. **17** Markaasuu Maanoo'ax malaa'igtii Rabbiga ku yidhi, Magacaa, si markay erayadaadu ahaadaan, aannu kuu murwayno? **18** Malaa'igtii Rabbiguna waxay ku tidhi, Maxaad magacayga u haybsanaysaa, waaba yaabe? **19** Sidaas daraaddeed Maanoo'ax wuxuu qaaday orgii yaraa iyo qurbaankii hadhuudhka ahaa, oo dhagax dushiis buu Rabbiga ugu bixiyey; oo malaa'igtiina yaab bay samaysay, Maanoo'ax iyo afadisiina way fiiriyeen. **20** Waayo, markii ololkii meesha allabriga ka kacay xagga samada, ayay malaa'igtii Rabbigu kor u raacdya ololkii meeshaa allabriga; Maanoo'ax iyo afadisiina way fiiriyeen; oo intay dhaceen ayay wejigoodii dhulku saareen. **21** Laakiinse malaa'igtii Rabbigu mar dambe uma ay muuqan Maanoo'ax iyo afadisi. Markaasaa Maanoo'ax ogaaday inay ahayd malaa'igtii Rabbiga. **22** Oo Maanoo'axna wuxuu afadisi ku yidhi, Hubaal waynu dhimanaynaa, maxaa yeelay, waxaynu aragnay Ilaah. **23** Laakiinse afadisi waxay ku tidhi, Haddluu Rabbigu doonayo inuu ina dilo, inagama uu aqbaleen qurbaan la gubo iyo qurbaan hadhuudh ah, oo waxyalaahan oo dhanna inama uu tuseen, oo haatanna inooma uu sheegeen waxyaalo caynkan ah. **24** Oo naagtiiна wil bay dhashay, oo magicisiina waxay u bixisay Samsoon; wiiliinka wuu koray, Ilaahna wuu barakeeyey isagi. **25** Oo Ruuxii Rabbiguna wuxuu bilaabay inuu kuu dhaqaajyo Maxaneh Daan, oo u dhexaysa Sorcaah iyo Eshtaa'ool.

14 Markaasuu Samsoon tegey Timnaad, oo wuxuu ku arkay naag ka mid ah gabdhaha reer Falastiin. **2** Oo intuu soo noqday ayuu aabbihiis iyo hooyadiis u sheegay, oo wuxuu ku yidhi. Waxaan Timnaad ku arkay naag gabdhaha reer Falastiin ka mid ah, haddaba sidaas daraaddeed taas ii doona aan guursadee. **3** Markaasay aabbihiis iyo hooyadiis ku yidhaahdeen, War miyaan naagu ku jirin gabdhaha tolkaa, amase dadkayga oo dhan, oo maxaa kugu wata inaad ka guursato reer Falastiinka buruuyaqabka ah? Markaasuu Samsoon aabbihiis ku yidhi, iyada ii doon, waayo, aad bay iila wanaagsan tahay. **4** Laakiinse aabbihiis iyo hooyadiis ma ay ogayn in taasu ahayd wax Rabbiga ka yimid; waayo, wuxuu doonay sabab uu ku qabsado reer Falastiin. Oo wakhtigaas reer Falastiin ayaa xukumay reer binu Israa'iil. **5** Markaasaa Samsoon, iyo aabbihiis iyo hooyadiis, waxay tageen Timnaad, oo waxay yimaadeen beerihii canabka ahaa oo Timnaad. Oo bal eeg, waxaa isagi ku soo ciyey libaax yar. **6** Markaasaa Ruuxii Rabbigu aad ugu soo degay isagi, oo Samsoon wuxuu u jeexjeexay libaaxii sidii uu orgi yar u kala jeexjeexi lahaa oo kale, oo gacmiihisaan waxba kuma uu hayсан; laakiinse wixii uu sameeyey uma uu sheegin aabbihiis iyo hooyadiis toona. **7** Markaasuu dhaadhacay oo naagtii la hadlay; oo iyanan Samsoon aad bay ula wanaagsanayd. **8** Oo wakhti yar dabadeed ayuu u soo noqday inuu kaxysto iyadii, markaasuu ku leexday inuu arko bakhtigii libaaxa; oo bal eeg, bakhtigii libaaxa waxaa ku jiray shinni badan iyo malab. **9** Oo markaasuu gacmiihisi ku qaaday, oo iska tegey, isagoon cunaya intuu sii socday, markaasuu u yimid aabbihiis iyo hooyadiis, oo iyagiina wuu siiyey, wayna cuneen; laakiinse iyagi umaa uu sheegin inuu malabka ka soo qaaday bakhtigii libaaxa. **10** Markaasuu aabbihiis dhaadhacay oo u yimid naagtii; oo Samsoon halkaasuu diyaafad ku sameeyey; waayo, ragga dhallinyarada ahu sidaasay yeeli jireen. **11** Oo markay isagi arkeen ayay u keeneen soddon nin si ay ula

joogaan. **12** Kolkaasuu Samsoon iyagi ku yidhi, Bal aan idin halxidho. Toddobada maal mood oo diyaafadda ah haddaad ii sheegi kartaan oo aad furi kartaan, waxaan idin siinayaas soddon maro, iyo soddon isku joog oo dhar ah; **13** laakiinse haddaad ii sheegi weydaan, idinku waa inaad i siisaan soddon maro iyo soddon isku joog oo dhar ah. Oo iyanay waxay ku yidhaahdeen, Bal sheeg halxidhkaaga, aannu maqalnee. **14** Markaasuu ku yidhi iyagi, Kii wax cuni jiray ayaa cunto ka soo baxday, Kii xoogga badhaana waxaa ka soo baxay macaan. Oo iyanay intii saddex maal mood ah ayay halxidhki furi waayeen. **15** Oo maalintii toddobaad waxay Samsoon naagtii ku yidhaahdeen, Soo sasab ninkaaga si uu noogu sheego halxidhki, yaannan adiga iyo reerka aabbahaaba dab ku gubine. Ma waxaad noogu yeedheen inaad na caydhaysaan? Sow sidaas ma aha? **16** Markaasay Samsoon naagtii ku hor ooyday, oo waxay isagi ku tidhi, Waxba iima aad samayn nacayb maahee, oo ima aad jeclid innaba. Dadkaygii waad halxidhay, oo iima aad sheegin. Markaasuu ku yidhi, Aabbahay iyo hooyaday toona uma aan sheegine, ma adaan kuu sheegayaa? **17** Oo toddobadii maal moodba way ku hor ooyaysay isaga, intii ay diyaafaddoodii ka dhammaanaysay; oo waxaa dhacay maalintii toddobaad inuu iyadii u sheegay, maxaa yeelay, aad bay ugu cadaadisay; markaasay halxidhki micnihiisii dadkeedii u sheegtay. **18** Markaasay dadkii magnaaluud isagi ku yidhaahdeen maalintii toddobaad intaan qorraxdu dhicin, Maxaa malab ka macaan? Maxaase libaax ka xoog badan? Markaasuu iyagi ku yidhi, Haddaydnan qaalinayda beerta ku falin, Halxidhkayga ma aydnaan furteen. **19** Markaasuu Ruuxii Rabbigu aad ugu soo degay isaga, oo wuxuu tegey Ashqeloon, wuxuuna ka laayay soddon nin, oo intuu soo furtay ayuu dharkii siiyey kuwii halxidhki furay. Oo markaasuu intuu aad u cadhooday ayuu reerkii aabbihiis tegey. **20** Laakiinse naagtii Samsoon waxaa la siiyey wehelkiis oo uu saaxiib ka dhigan jiray.

15 Laakiinse wakhti yar dabadeed ayuu Samsoon xilligii sarreenda la goosan jiray soo boqday naagtii, isagoon orgi yar wada. Markaasuu yidhi, Naagtayda waxaan ugu tegayaa qowladda. Laakiinse aabbeheed uma uu oggolaanin inuu u tago. **2** Oo aabbeheednaa wuxuu yidhi, Sida runta ah waxaan mooday inaad nacday iyada, sidaas daraaddeed waxaan siiyey saaxiibkaa. Walaasheeda ka yari sow kama qurux badna? Haddaba waan ku baryayaaye, meesheedi ka qaado iyada. **3** Markaasuu Samsoon iyagi ku yidhi, Markan anigu eed kuma lahaan doono markaan belaayo ku sameeyo reer Falastiin. **4** Markaasuu Samsoon tegey, oo wuxuu soo qabsaday saddex boqol oo dawaco, oo intuu qoryo soo qaaday ayuu dabooiyinka isugu xidhay, oo qoryihiina wuxuu ku dhex xidhay laba dabo oo kasta. **5** Oo markuu qoryihi dab ku dhejiyey dabadeed ayuu dacawooyinkii ku sii dhex daayay beerihii sarreenda ahoo oo reer Falastiin, markaasaa waxaa gubtay sarreenda beeraha dhex tulhaa iyo kii weli taagnaa, iyo weliba beerihii saytunka ahaa. **6** Markaasay reer Falastiin yidhaahdeen, Yaa waxakan sameeyey? Kolkaasay yidhaahdeen, Waxaa sameeyey Samsoon oo ah wiilka uu kan reer Timnaad soddogga u yahay, maxaa yeelay, isagu wuxuu ku qaaday naagtii, oo wuxuu siiyey saaxiibkiis. Kolkaasay reer Falastiin yimaadeen oo iyadii iyo aabbeheedba dab bay ku gubeen. **7** Kolkaasuu Samsoon iyagi ku yidhi, Haddaad sidatan yeeshaan, hubaal waan idinka aargudan doonaa, oo dabadeedna waan joogsan doonaa. **8** Markaasuu aad iyo aad u laayay, dabadeedna intuu dhaadhacay ayuu degay dillaaci dhagaxa weyn oo Ceetaam. **9** Markaasay reer Falastiin intay tageen degeen dhulku Yahuudah, oo waxay ku dhex firdheen Lexii. **10** Oo markaasay raggi reer Yahuudah ku yidhaahdeen, War maaxad noogu soo duusheen? Oo iyanay waxay ku yidhaahdeen,

Waxaannu u nimid inaannu Samsoon soo xidhno oo ku samayno wixii uu nagu sameeyey oo kale. **11** Markaasaa dillaacii dhagħac weyn oo Ceetaam waxaa ku dhaadħacay saddex kun oo nin oo reer Yahuudah ah, oo waxay Samsoon ku yidhaahdeen, War miyaanad ogay inay reer Falastiin inoo tiliyan? Oo haddaba waa maxay waxakan aad nagu samaysay? Oo isna wuxuu ku yidhi, Wixii ay igu sameeyeen oo kale ayaan anna ku sameeyey iyaga. **12** Markaasay isagii ku yidhaahdeen, Waxaannu u nimid inaannu ku xidhno, si aannu gacanta kuugu gelinno reer Falastiin. Kolkaasu Samsoon ku yidhi iyagii, li dhaarta inaydhaan idinku i dilayn. **13** Oo intay la hadleen ayay ku yidhaahdeen, Maya; laakiinse aad baannu kuu xidhaynaa oo gacantoodaannu ku gelinaynaa; laakiinse hubaal annagu ku dili mayno. Markaasay laba xadhig oo cusub ku soo xidheen, oo intay dhagaxii weynaa ka soo bixiyeen ayay kor u kexxeeyeen. **14** Oo markuu Lexii yimid ayay reer Falastiin qayliyeen intay ka hor yimaadeen. Markaasuu Ruuxii Rabbigu aad ugu soo degay isagii, oo xadhkiih gacmihii ka xidhnaa waxay noqdeen sidii geed linen ah oo dab lagu gubay, birihiina way ka dhaceen gacmihii. **15** Markaasuu helay daan dameer oo cusub, oo intuu gacantissi fidyey ayuu ku qaataay, oo wuxuu daankii ku laayay kun nin. **16** Oo Samsoonna wuxuu yidhi, Dameer daankiis ayaan taallo taallo ku dul dhigay, Oo dameer daankiis ayaan kun nin ku laayay. **17** Oo markuu hadalkii dhammeeyey ayuu daankii iska xooray, oo meeshaasana waxaa loo bixiye Raamat Lexii. **18** Oo markaasuu aad u oomay, oo Rabbigu baryay, oo wuxuu yidhi, Adaa samatabbixtant weyn gacantayda siiyey, anoo addoonkaaga ah, de haddaba ma waxaan u dhimanayaa oon, oo ma waxaan gelyaay gacanta kuwa buuryoqabka ah? **19** Markaasaa lilaah wuxuu kala dillaaciyej meeshii qodhayd oo Lexii ku til, oo waxaa ka soo baxay biyo, oo markuu cabbay ayaan naftiisiis oo noqtotay, wuuna noolaaday. Taas aawadeed meeshaas magaceedii waxaa loo bixiye Ceyn Haqooree, oo xataa maanta waxay ku taal Lexii. **20** Oo isna wakhtigii reer Falastiin wuxuu reer binu Israa'iil xukumayay labaatan sannadood.

16 Markaasuu Samsoon tegey Gaasa, oo halkas wuxuu ku arkay dhilllo, wuuna u galay. **2** Oo waxaa dadkii reer Gaasa lagu yidhi, Samsoon halkanuu yimid. Oo intay hareereeyeen ayay habeenkii oo dhan magaalada iriddeeda ku gaadayeen, oo habeenkaas oo dhanna way aamusnaayeen, oo waxay yidhaahdeen, Markuu waagu beryo ayaynu dili doonaa. **3** Oo Samsoonna ilaa habeenbadhkii ayuu jifay, oo wuxuu kacay habeenbadhkii, oo gacanta ku qabsaday albaabaddii magaalada iriddeeda iyo labadii tiir, markaasuu fuijey dhammaantood iyo qataarkiiba, oo garbahuu saaray, oo wuxuu la tegey buurta Xebroon ku hor taal dusheeda. **4** Dabadeedna wuxuu jeclaaday naag joogta dooxadii Soreq, oo magaceedana la odhan jiray Deliilaah. **5** Oo amiirradii reer Falastiin ayaa u yimid iyadii, oo waxay ku yidhaahdeen, Bal sasab isaga oo soo ogow meesha xooggiisa weynu kaga jiro, iyo sida aannu kaga adkaan karno, oo aannu intaannu xidhno u saxariirin karno; oo midkayo kastaaba wuxuu ku siin doonaa kun iyo bogol xabbadood oo lacag ah. **6** Markaasay Deliilaah Samsoon ku tidhi, Waan ku baryayaaye ii sheeg meesha xooggaaga weynu kaaga jiro, oo maxxa lagugu xidhi karaa si laguu saxariiryo. **7** Oo Samsoonna wuxuu iyadii ku yidhi, Haddii laygu xidho toddoba xadhig oo qoyan oo aan weligood engegin, markaasaan taag yaraanayaa, oo waxaan noqonayaa sida dadka kale. **8** Markaasay amiirradii reer Falastiin iyadii u keemeen toddoba xadhig oo qoyan oo aan engegin, oo iyana isagii bay ku xidhay xadhkii. **9** Haddaba waxay hayatsay niman gaadmo ah oo joogay qolka hoose. Oo waxay isagii ku tidhi, Samsoonow, reer Falastiin way ku hayaan. Oo xadhkiihina wuxuu u jaray sidii shootali dab la saaray u go'o oo kale. Taas darteed xooggiisii meeluu ku jiro lama

ogaan. **10** Markaasay Deliilaah Samsoon ku tidhi, Bal eeg, waad igu majaajilootaye. Oo been baad ii sheegtay, haddaba waan ku baryayaaye, ii sheeg waxa lagugu xidhi karo. **11** Oo isma wuxuu ku yidhi, Haddii laygu xidho xadhko cucusub oo aan lagu shaqayn, markaas waan taag yaraanayaa, oo waxaan noqonayaa sida dadka kale. **12** Markaasay Deliilaah qaadday xadhko cucusub oo ku xidhay isagii, oo waxay ku tidhi, Samsoonow, reer Falastiin way ku hayaan. Nimankii gaadmadii ahaana waxay ku jireen qolka hoose. Markaasuu xadhkiih gacmihii uga jaray sida dunta oo kale. **13** Markaasay Deliilaah Samsoon ku tidhi, Haddaba tan iyo markii hore waad igu majaajilootay, oo been baad ii sheegtay. Li sheeg waxa lagugu xidhi karo. Kolkaasu ku yidhi, Toddobada raamood ee madaxayga haddaad dharsameeye duntiis kula tidiccid waan taag yaraanayaa. **14** Markaasay qodob ku qodobtay oo ku tidhi, Samsoonow, reer Falastiin waa ku hayaan. Oo intuu hurdadii ka soo toosay ayuu ruijey qodobkii iyo looxii dunta, iyo duntii dharsameeyaha. **15** Markaasay isagii ku tidhi, Sidee baad u odhan kartaa, Waan ku jeclahay, adigoo aaru qalbigaagu ila jirin? Bal eeg, saddex jeer baad igu majaajilootay oo iimana aad sheegin meesha xooggaaga weynu ku jiro. **16** Oo markay maalin walba hadalkeedii ku sii cadaadisay, oo ay ku adkaysay, aaya naftiisiis cidhiidhi gashay ilaa dhimasho. **17** Oo markaasuu u sheeg wixii qalbigiisa ku jiray oo dhan oo ku yidhi, Madaxayga mandiil lama marin, waayo, tan iyo markaan dhashay waxaan ahaa Nadir Ilaah loo soocay. Haddii la ii xiir, xooggayu waa iga tegayaa, oo waan taag yaraanayaa, oo waxaan noqonayaa sida dadka kale. **18** Deliilaahna markay ogaatay inuu u wada sheegay wixii qalbigiisa ku jiray oo dhan ayay u cid dirtay oo u yeedhay amiirradii reer Falastiin, oo waxay ku tidhi, Bal markan ii kaalaya, waayo, wixii qalbigiisa ku jiray oo dhan wuu ii sheegay. Markaasay amiirradii reer Falastiin iyadii u yimaadeen oo lacagtiina gacantooday ugu soo qaadeen. **19** Markaasay intay isagii ku seexisay jilbaheedi, ayay niin u yeedhatay, oo waxay ka xiirtay toddobadii raamood ee madaxiisa, dabadeedna waxay bilowday inay saxariiriso, oo xooggiisina waa ka tegey. **20** Markaasay ku tidhi, Samsoonow, reer Falastiin waa ku hayaan. Kolkaasuus hurdadiiis ka soo toosay, oo wuxuu yidhi, Sidii mararkii kale aayaan bixi doonaa oo isgilgili doonaa. Laakiinse isma uu ogay in Rabbigu ka tegey isaga. **21** Markaasay reer Falastiin isagii qabteen, indhihiisiina way ka rideen, kolkaasay isagii keeneen Gaasa, oo waxay ku xidheen silsilado naxas ah; oo isna wax buu ku ridqi jiray xabsiga. **22** Habase yeesh ee timihii madaxiisu waxay bilaabeen inay soo baxaan kolkii la xiiray dabadeed. **23** Markaasay amiirradii reer Falastiin isu soo urrsadeen inay allabarri weyn u bixiyaan ilaahood oo ahaa Daagoon, iyo inay reyreeyaan; waayo, waxay isku yidhaahdeen, Cadowgeennii Samsoon ahaa waxaa gacanteenna soo geliyey ilaheen. **24** Oo dadkiina markay isagii arkeen ayay ilaahood ammaaneen; waayo, waxay yidhaahdeen, Ilaaheen wuxuu gacanteenna soo geliyey kii ahaa cadowgeennii iyo kii dalkeenna baabbi'in jiray oo layn jiray kuwo badan oo inaga mid ah. **25** Oo markii qalbigoodii farxay ayay yidhaahdeen, Samsoon u yeedha ha noo cayaaree. Markaasay Samsoon xabsigii uga yeedheen, oo hortooduu ku cayaaray. Kolkaasay waxay isagii taageen tirarkii dhexdooda. **26** Markaasuu Samsoon ku yidhi yarkii hagayay, Bal i daa aan taabtee tirarka gurugu ku taagan yahaye, oo aan ku tiirsadee. **27** Oo gurigun waxaa ka buuxay rag iyo dumbaraa, oo amiirradii reer Falastiin oo dhimmuna halkaasay wada joogeem; saqafkana waxaa dul joogay dad ku dhow saddex kun oo rag iyo dumbaraa leh, oo daawanayay intuu Samsoon cayaaray. **28** Markaasuu Samsoon Rabbiga baryay, oo yidhi, Sayidow, Rabbiyow, waan ku baryayaaye, i xusuuso, oo waan ku tuugayaaye, markan keliya xoog ii yeel, Ilaaheow, si aan reer Falastiin haddiiba uga magħdhowdo labadayii indhood. **29** Markaasuu

Samsoon qabsaday labadii tiirdhexaad oo gurigu ku taagnaa, wuuna ku tiirsaday, oo mid wuxuu ku qabsaday gacantiisi midig, kii kalena wuxuu ku qabsaday bidixdiisi. **30** Markaasuu Samsoon yidhi, Aan reer Falastiin la dhinto. Oo wuxuu la foorsaday itaalkiisii oo dhan, gurijiina wuxuu ku dhacay amiirradii iyo dadkii ku jiray oo dhan. Sidaasay kuwuu markuu dhintay laayay uga sii badnaaeyen kuwuu laayay markuu noolaa. **31** Markaasay walaliihis iyo reer aabbihiis oo dhammu soo dhaadheecen, oo intay qaadeen isagii ayay keeneen oo ku aaseen meel u dhexaysa Sorcaah iyo Eshtaa'ool, taasoo ahayd xabaashii aabbihiis Maanoo'ax. Oo isna wuxuu reer binu Israa'iil xukumayay labaatan sannadood.

17 Oo waxaa jiray nin degganaa dalka buuraha leh oo reer Efrayim; magiciisana waxaa la odhan jiray Miikaah. **2** Oo isna wuxuu hooyadiis ku yidhi, Kun iyo boqolkii xabbadood oo lacagta ahaa ee lagaa qaaday, ee aad ku habaartamaysay ee aad igu dhego hadlaysay, lacagtti anigaa haya; oo anaa qaaday. Markaasay hooyadiis tidhi, Wiilkaygiiyow, Rabbigu ha ku barakeeyo. **3** Oo kun iyo boqolkii xabbadood oo lacagta ahaa ayuu u soo celiyey hooyadiis, markaasay hooyadiis tidhi, Sida runta ah waxaan lacagta u socay Rabbiga, oo gacantaydaan ka bixiyey wiilkayga aawadiis in laga sameeyo sanam xardhan iyo sanam la shubay; taas aawadeed adigaan kuu soo celin doonaa. **4** Oo markuu lacagtti hooyadiis u soo celiyey ayay hooyadiis qaadatay laba boqol oo xabbadood oo lacag ah, oo waxay u dhiibtay lacagtuume, oo isna wuxuu ka sameeyey sanam xardhan iyo sanam la shubay; waxayna yaalleen gurigii Miikaah. **5** Oo ninkii Miikaah ahaana wuxuu lahaa guriilaahyood, oo wuxuu sameeyey eefod iyo teraafim, oo wuxuuna quduus ku dhisay wiilashiiisii midkood, oo isna wuxuu u noqday wadaadkiisi. **6** Waagaasna reer binu Israa'iil boqor ma ay lahayn; oo nin walubana wuxuu samayn jiray wixii isaga la qumman. **7** Oo waxaa jiray nin dhallinyaro ahaa oo ka soo baxay Beytlaxam Yahuudah oo reer Yahuudah ahaa, ee qoladiisu ahayd reer Laawi, oo halkaasuu degganaan jiray. **8** Markaasuu ninkii ka baxay magaaladii ahayd Beytlaxam Yahuudah, inuu dego meel uu heli karo; oo intuu socday ayuu yimid gurigii Miikaah oo ku yiil dalkii buuraha lahaa oo reer Efrayim. **9** Markaasuu Miikaah ku yidhi isagii, Xaggee baad ka timid? Isna wuxuu yidhi, Anigu waxaan ahay reer Laawi, oo Beytlaxam Yahuudah ayaan ka imid, oo waxaan u socdaa inaan dego meel aan heli karo. **10** Markaasuu Miikaah ku yidhi isagii, Aniga ila joog, oo ii noqo aabbe iyo wadaad, anna sannaddiiba waxaan ku siinayaa tobani xabbadood oo lacag ah, iyo isku joog dhar ah, iyo cuntadaada. Sidaas daraaddeed kii reer Laawi guduhuu galay. **11** Oo kii reer Laawina raalli buu ka ahaa inuu ninkii la joogo; oo ninkii dhallinyarada ahaana wuxuu Miikaah u ahaa sida wiilashiiisa midkood oo kale. **12** Markaasuu Miikaah quduus ku dhisay kii reer Laawi, oo ninkii dhallinyarada ahaana wuxuu Miikaah u noqday wadaadkiisi, oo gurigii Miikaah ayuu joogay. **13** Markaasuu Miikaah yidhi, Haataan waan ogsoo nahay in Rabbigu wanaag ii samaynayo, maxaa yeelay, waxaa wadaad ii noqday nin reer Laawi ah.

18 Waagaas reer binu Israa'iil boqor ma ay lahayn; oo qabiiliikii reer Daan waxay wakhtigaas doonayeen dal dhaxal u ah oo ay degaan; waayo, ilaa maalintaas dhaxal kama ay helin qabillooyinka reer binu Israa'iil. **2** Markaasay reer Daan qabiilkoodii oo dhan ka direen shan nin oo xoog leh, oo waxay ka direen Sorcaah iyo Eshtaa'ool, inay dalka soo basaasaan oo ay soo baadhaan; oo waxay ku yidhaahdeen, Taga oo dalka soo baadha. Markaasay yimaadeen gurigii Miikaah oo ku yiil dalkii buuraha lahaa oo reer Efrayim, oo meeshaasay u hoydeen. **3** Oo markay gurigii Miikaah ag joogeentay ayay garteen codkii ninkii dhallinyarada ahaa oo reer Laawi. Markaasay halkaas ku leexdeen, oo waxay ku yidhaahdeen, War yaa

halkan ku keenay? Oo maxaad ka samaysaa meeshan? Maxaadse ku haysataa halkan? **4** Oo isna wuxuu ku yidhi iyagii, Sidan iyo sidaas ayaa Miikaah ii sameeyey, wuuna i kiraystay, oo anna waxaan noqday wadaadkiisi. **5** Oo iyana waxay ku yidhaahdeen, Waanuu ku baryaynaaye, bal Ilaha talo noon weyddii, inaanu ogaanno bal inaanu jidkayaga aan ku soconno ku soo liibaanayno iyo in kale. **6** Markaasuu wadaadkiii ku yidhi, Nabad ku taga; waayo, jidka aad ku socotaan wuxuu hor yaallaa Rabbiga. **7** Markaasay shantii nin tageen, oo yimaadeen Layish oo waxay arkeen dadkii halkaajooqay oo ammaan ku deggan siday reer Siidoon u xasilloonaayeen oo ammaan u ahaayeen oo kale; waayo, dalka laguma arag wax amar haysta, oo ka xishodsiiyaya, oo reer Siidoonna way ka fogaayeen, oo ninnaba lama ay macaamiloon jirin. **8** Markaasay nimankii walaalhood ugu yimaadeen Sorcaah iyo Eshtaa'ool. Kolkaasaa walaalhood waxay ku yidhaahdeen, War bal warrama. **9** Oo iyana waxay ku yidhaahdeen, War kaca oo ina keena aynu ku duullee, waayo, waanuu soo araqnay dalkii, oo aad buu u wanaagsan yahay. Miyaad iska aamusnaanaysaan? War ha ka caajisina inaad tagtaan oo aad dalka gashaan oo dhaxashaa. **10** Markaad tagtaan waxaa u tegi doontaan dad ammaan ah, oo dalkuna waa ballaadhantahay; waayo, Ilaha gaancantuut idhi gelyi, oo waa meal aan waxba looga baahnaayn waxa dhulka laga helo oo dhan. **11** Markaas reer Daan waxaa halkaas kaga bixitmay oo Sorcaah iyo Eshtaa'ool ka tegey lix bogol oo nin oo hubkii dagaalka xidhan. **12** Markaasay baxeen oo degeen Qiryad Yecaariim oo ku taal Yahuudah; sidaas daraaddeed meeshaas waxay u bixiyeen Maxaneh Daan, oo ilaa maanta waa la yidhaahdaa; oo waxay ka dampbaysaa Qiryad Yecaariim. **13** Oo halkaasna way ka tageen oo waxay u kaceen dalkii buuraha lahaa oo reer Efrayim, markaasay yimaadeen gurigii Miikaah. **14** Kolkaasaa shantii nin oo waddanka Layish soo basaastay waxay ku jawaabeen oo walaalhood ku yidhaahdeen, War ma og tiihin inay guryahan ku jiraan eefod iyo teraafim, iyo sanam xardhan iyo sanam la shubay? Haddaba sidaas daraaddeed ka fiirsadaa waaqada samayn lahaydeen. **15** Oo intay halkaas ku soo leexdeen ayay yimaadeen gurigii ninkii dhallinyarada ahaa oo reer Laawi, kaasoo ahaa gurigii Miikaah, wayna nabadaa. **16** Markaasay lixdii bogol oo nin ee hubka dagaalka xidhnayd ee ahaa reer Daan qo istaageen iridda laga soo galo. **17** Markaasay shantii nin oo dalka soo basaastay yimaadeen oo gudaha galeen, oo waxay soo qaateen sanamkii xardhanaa, iyo eefodkii, iyo teraafimkii, iyo sanamkii la shubay; oo wadaadkiisa wuxuu iridda laga soo galo isla taagay lixdii bogol oo nin ee xidhnayd hubka dagaalka. **18** Oo kuwaasuu markay galeen gurigii Miikaah, oo ay soo qaateen sanamkii xardhanaa, iyo eefodkii, iyo teraafimkii, iyo sanamkii la shubay, ayuu wadaadkiii ku yidhi, War maxaad samaynaysaan? **19** Oo iyana waxay isagii ku yidhaahdeen, Iska aamus, oo gacanta afka saar, ee haddaba na soo raac, oo noo noqo aabbe iyo wadaad; bal kee baa kuu roon, inaad nin keliya reerkis wadaad u ahaatid, iyo inaad wadaad u ahaatid qabil iyo jilib reer binu Israa'iil ka mid ah? **20** Markaasuu wadaadki qalbiga ka farxay, oo qaaday eefodkii iyo teraafimkii, iyo sanamkii xardhanaa, oo wuxuu dhex galay dadka. **21** Markaasay noqdeen oo tageen, oo waxay iska horraysiyeen dhallaankii, iyo xoolihiis iyo alaabti. **22** Oo markay ka fogaaduun gurigii Miikaah ayaa raggiij joogay guryihii u dhowaa gurigii Miikaah soo wada ururay, oo waxay gaadheen reer Daan. **23** Oo waxay u dhawaqeenn reer Daan. Iyana intay ku soo jeestean ayay Miikaah ku yidhaahdeen, War maxaa kaa qayliisiniyaa oo aad guutada caynkan ah u soo kaxaysatay? **24** Isna wuxuu yidhi, Waaqaa iga qaadateen ilaaheydaydi ahaan sameeyey, iyo wadaadkaygii, oo waad tagteen, haddaba maxaan kaloo haystaa? Haddaba sidee baad ii leedihiin, War maxaa kaa qayliisiniyaa? **25** Markaasay reer Daan ku yidhaahdeen,

War hoy, codkaaga yaan dhexdayada laga maqlin, waaba intaasoo ay ragga cadhaysanu ku dilaan, oo aad weydaa naftaada iyo nafta reerkaagaba. **26** Markaasay reer Daan iska tageen. Oo Miikaahna markuu arkay inay aad uga xoog badan yihiin ayuu iska noqday oo gurigii si tegey. **27** Oo iyana waxay la tageen wixii Miikaah sameeyey, iyo wadaadkiisi, markaasay yimaadeen Layish, iyo dad xasilloon oo ammaan u fadhiya, oo waxay ku laayeen seef; oo magaaladiina dab bay ku gubeen. **28** Oo badbaadiyena ma ay lahayn, maxaa yeelay, Siidoon way ka fogayd, oo ninnaba lama ay macaamiloon jirin; oo waxay ku til dooxada u dhow Beytrexob. Oo iyana intay magaaladii dhiseen ayay degeen. **29** Oo magaaladii magaceediina waxay u bixiyeen Daan, oo waxay ku sammiyeen magicii awowgood Daan, kii u dhashay Israa'iil; habase yeesh ee magaalada magaceedu wuxuu markii hore ahaa Layish. **30** Markaasay reer Daan qotonsadeen sanamkii xardhanaa; oo Yoolaataan oo ahaa ina Gershoom oo ina Muuse ahaa iyo wiilashiiiba waxay wadaaddo u ahaayeen qabiilkiir reer Daan ilaa wakhtigii dalka la qabsaday. **31** Oo waxay qotonsadeen sanamkii xardhanaa oo Miikaah sameeyey, oo intii guriga Ilaah Shiihlo ku yiil oo dhan ayuu oollil jiray.

19 Oo waagaas markii aanay reer binu Israa'iil boqorlahayn, waxaa jiray nin reer Laawi ah oo degganaa dhanka shishe oo dalka buuraha leh oo reer Efrayim, oo kaasuna addoon buu ka guursaday Beytlaxam Yahuudah. **2** Markaasay naagtii si addoonta ahayd ka dhollowday, oo intay isagii ka tagtay ayay aadday gurigii aabbeheed oo ku yiil Beytlaxam Yahuudah, oo halkaasay joogtay intii afar bilood ah. **3** Markaasuu ninkedii kacay oo iyadii doonay, inuu si raxmad leh ula hadlo oo soo celiyo; oo wuxuu u tegey iyadii, isagoo wata mididinkiisi iyo laba dameer. Markaasay isagii soo gelisay gurigii aabbeheed; oo gabadha aabbeheedna markuu isagii arkay ayuu ku farxay inuu la kulmo. **4** Markaasaa soddoggiis oo gabadha aabbeheed ahaa ayaa raajiyey isagii, oo saddex maalmood ayuu la joogay; markaasay wax cuneen oo cabbeen oo halkaasay ku hoydeyn. **5** Oo maalintii afraad aroor hore ayay tooseen, oo wuxuuna u kacay inuu tago. Markaasaa gabadha aabbeheed wuxuu ku yidhi wiilkiii uu soddogga u ahaa, Bal nafta ugu raaxee wuxoogaan cunto ah, dabadeedna waad tegaysaaye. **6** Sidaas daraaddeed way fadhiisteen, oo labadoodiiba wax bay wada cuneen oo cabbeen, markaasaa gabadha aabbeheed wuxuu ninkii ku yidhi, Waan ku baryayaaye, raalli ahow, caawa oo dhanna iska joog, oo qalbigaaguna ha faraxsanaado. **7** Markaasuu ninkii u kacay inuu tago; laakiinse soddoggiis baa ku sii adkeeyey, oo halkaasuu ku hoyday haddana. **8** Oo haddana maalintii shanaad ayuu aroor hore u kacay inuu tago; markaasaa gabadha aabbeheed ku yidhi, Waan ku baryayaaye iska raaxaysyo, oo iska joog ilaa gelinka dambe, oo labadoodiiba wax bay wada cuneen. **9** Oo markii ninkii u kacay inuu tago, isagii iyo naagtii si addoonta ahayd, iyo mididinkiisiiba, ayaa soddoggiis oo ahaa gabadha aabbeheed ku yidhi, Bal eeg haatan qorraxduu waa sii dhacaysaaye, haddaba waan ku baryayaaye, bal caawa oo dhanna iska joog; bal eeg haatan waa gabbaldhac, de halkan hoso hoyo, in qalbigaagu iska faraxsanaado; oo haddana berri aroorta hore iska tag oo gurigaagiil aad. **10** Laakiinse ninkii ma doonayn inuu habeenkas joogo, wuuse kacay oo tegey, oo wuxuu yimid meel ku toosan Yebuuus, (taas oo ah Yeruuzaalem); oo wuxuu watay laba dameer oo kooraysan, oo naagtii si addoonta ahaydway la socotay. **11** Oo markay Yebuuus ku soo dhowaadeenna maalintii horay u badatay; markaasaa mididinkiisi wuxuu sayidkiisi ku yidhi, Waan ku baryayaaye, kaalay oo aynu ku leexanno magaaladan reer Yebuuus oo aynu u hoyanno. **12** Kolkaasaa sayidkiisi ku yidhi, Dad shisheey ah oo aan reer binu Israa'iil ahayn magaaladii ku leexan

mayno; laakiinse waxaynu u gudbaynaa xagga Gibecaah. **13** Oo wuxuu midiidinkiisi ku yidhi, Kaalay oo aynu ku dhowaanno meelahan middood; oo waxaynu u hoyanaynaa Gibecaah, ama Raamaah. **14** Kolkaasay iska sii socdeen oo jidkoodii qaadeen; oo waxaa qorraxduu ugu dhacday iyagoo ag jooga Gibecaah oo ay reer Benyaamiin lahaayeen. **15** Markaasay halkaas ku leexdeen inay u hoydaan Gibecaah. Kolkaasuu galay, oo wuxuu fadhiistay jidki magaalada; waayo, ninna gurigii si gelin inay u hoydaan. **16** Oo fiidki oday baa shuqulkii si beerta ka yimid. Haddaba ninku wuxuu ahaa reer Efrayimkii dalka buuraha leh degganaa, oo Gibecaahna qariib buu ku ahaa; laakiinse dadki meesha degganaa waxay ahaayeen reer Benyaamiin. **17** Markaasuu indhihiisii kor u qaaday, oo wuxuu jidki magaalada ku arkay ninkii socotada ahaa. Markaasaa odaygii yidhi, Xaggee baad u socotaa? Oo xaggee baad ka timid? **18** Oo isna wuxuu ku yidhi, Wuxaanu ka gudbaynaa Beytlaxam Yahuudah; oo dhanka shishe oo dalka buuraha leh oo reer Efrayim ayaannu tegaynaa. Anigu xaggaas baan ka imid, oo waxaan tegey Beytlaxam Yahuudah; oo haatan waxaan u socdhaa guriga Rabbiga, oo nin gurigisa i gelyeyna ma jiro. **19** Weliba dameerayaha waa loo hawya caws iyo cuntoba; oo kibis iyo kharnina waa u diyaar aniga iyo gabadhaada addoonta ah, iyo weliba ninku dhallinyarada ah ee nala socda annagoo addoommadaada ah, haddaba wax loo baahan yahay ma jiraan. **20** Oo markaasaa odaygii yidhi, Nabudu ha kula jirto; habase yeesh ee waxaad u baahan tahay oo dhammu ha i saarnaadeen; laakiin jidka ha u hoyan. **21** Markaasuu gurigii si gelyey, oo dameerihii cuntuu siiyey; oo iyana intay cago maydheen ayay wax cuneen oo cabbeen. **22** Oo intay farxayeen waxaa yimid raggi magaalada oo niiman xunxun ah, oo intay guriga hareereeyeen ayay alaabkii garaaceen, markaasay la hadleen odaygii guriga lahaa, oo ku yidhaahdeen, Noo soo bixi ninkii gurigaaga soo galay, aannu u tagnee. **23** Markaasaa ninkii guriga lahaa dibadda ugu baxay oo ku yidhi, Maya, walaalahayow, waan idin baryayaaye, ha samayni wax sidaas u shar ah, maxaa yeelay, ninkanu gurigayuu galay ee ha ku samayni xumaantaa. **24** Bal eega, waxaa jooga gabadheydi oo bikrad ah iyo naagtii si addoonta ahayd; haddaba iyaagan idin soo bixinayaaye, iyaga kufsada oo sidaad doonaysaan ka yeela; laakiinse ninkan ha ku samayni xumaan caynkahn ah. **25** Laakiinse raggi ma ay doonayn inay dhegystaan, sidaas daraaddeed ninkii wuxuu qabtay naagtii si addoonta ahayd, dibadduuna ugu soo saaray; kolkaasay iyadii kufsadeen, oo si xun bay u galeen habeenkii oo dhan ilaa subaxdi; oo markii waagu baryayay ayay iska sii daayeen. **26** Markaasaa naagtii timid markii waagu soo kaahay, oo waxay ku dhacday alaabkii ninkii gurigisa oo uu sayidkeedii joogay, ilaa ay iftiin noqotay. **27** Markaasaa sayidkeedii kacay aroortii, oo alaabkadii guriga furay, oo inuu tago ayuu dibadda ugu soo baxay; oo bal eeg, naagtii si addoonta ahayd waxay ku dhacday guriga iriddisa, oo gacmaeduna waxay saarnaayeen marinka. **28** Markaasuu iyadii ku yidhi, Naa bal kac, oo ina keen aan tagnee; laakiinse cidna uma ay jawaabin; markaasuu dameerkiisi saaray, oo meeshiisi u kacay. **29** Oo markuu gurigii si galay ayuu mindi qaaday, oo intuu naagtii si addoonta ahayd qabtay ayuu xubin xubin u kala gooyay, oo wuxuu ka dhigay laba iyo tobann cad, oo wuxuu u diray xuduudka reer binu Israa'iil oo dhan inta ka dhex leh. **30** Oo kulli wax alla wixii arkayha waxay yidhaahdeen, Maalintii ay dalka Masar ka soo baxeenn ilaa maantadan la joogo reer binu Israa'iil laguma samayn, lagumana arag, shuqu caynkahn ah; haddaba bal ka fiirsada, oo ka tashada, oo ka hadla.

20 Markaasay reer binu Israa'iil oo dhammu soo wada baxeenn, oo shirkii wuxuu u soo ururay sidii nin qudha, oo waxay ka soo

shireen tan iyo Daan iyo xataa Bi'r Shebac, iyo weliba dalka reer Gileaad, oo waxay Rabbiga ugu soo shireen Misfaah. 2 Markaasaa dadka madaxdiisii oo dhan ee ka socda qabilooyinka reer binu Israa'iil oo dhan ayaa issa soo dhex taagay dadka Ilaah shirkisii, kuwasoo ahaa afar boqol oo kun oo nin oo lug ah oo wada seefqaad ah. 3 (Markaasaa reer Benyaamiin waxay maqleen in reer binu Israa'iil Misfaah tageen.) Oo reer binu Israa'iilna waxay yidhaahdeen, War bal noo sheeg siday xumaantanu u dhacday. 4 Markaasuu kii reer Laawi oo ahaa ninkii qabay naagtii la dilay jawaabay oo yidhi, Wuxaan imid magaalada Gibecaah oo reer Benyaamiin ay leeyiihin, oo waxaannu doonayn inaannu ku hoyanno aniga iyo naagtaydii addoonta ahayd. 5 Markaasay raggi reer Gibecaah igu kaceen, oo habeennimo ayay gurigii igu hareereeyeen, oo waxay damceen inay i dilaan, naagtaydii addoonta ahaydnay way kufsadeen, wayna dhimatay. 6 Oo anna intaan naagtaydii addoonta ahayd qaaday ayaan cadcad u kala googooyay, oo waxaan u diray dalkii ay reer binu Israa'iil dhaxalka u heleen oo dhan; waayo, waxay reer binu Israa'iil ku dhex sameeyeen wasakhimo iyo xumaan. 7 Hadda kulligii reer binu Israa'iilow, bal ka tashada oo ka arrinsada. 8 Markaasaa dadkii oo dhammu isku mar isla kacay sidii nin qudha, oo waxay yidhaahdeen, Annaga midkayana tegi maayo teendhadiisii, oo midkayana ku leexan maayo gurigisii. 9 Laakiinse wixa aannu Gibecaah ku samaynaynaa waa kan; saami baannu ku weeraraynaa. 10 Qabilooyinka reer binu Israa'iil oo dhan bogolkiba tobannu baannu kala baxaynaa, kunkiina waxaannu kala baxaynaa boqol nin, tobankii kunna waxaannu kala baxaynaa kun nin, inay dadka sahay u keenaan si markii ay tagaan Gibecaahda reer Benyaamiin ay wax ugu sameeyaan xumaantii ay ku dhex sameeyeen reer binu Israa'iil aawadeed. 11 Oo sidaasay raggi reer binu Israa'iil oo dhammu isugu soo urursadeen magaaladii, iyagoo u midoobay sidii nin qudha. 12 Markaasay qabilooyinkii reer binu Israa'iil rag u direen qabilkii reer Benyaamiin oo dhan, oo waxay ku yidhaahdeen, War xumaantan dhediinna ka dhacday waa maxay? 13 Haddaba sidaas daraaddeed nimanka xunxuu ee Gibecaah jooga noo soo bixiya, aannu dilnee, oo aannu reer binu Israa'iil sharka ka dhex fogayne. Laakiinse reer Benyaamiin ma ay doonayn inay dhegastaaan codkii reer binu Israa'iil oo walaalhood ahaa. 14 Oo reer Benyaamiinna waxay iska soo urursadeen magaalooynikkii, oo waxay ku soo shireen Gibecaah, inay ku duulaan reer binu Israa'iil. 15 Oo maalintaas waa la tiriyey reer Benyaamiinkii magaalooyninka ka baxay, oo waxay noqdeen lix iyo labaatan kun oo seefqaad ah, iyo weliba kuwii Gibecaah degganaa oo tiradoodii ahayd toddoba boqol oo nin oo la soo xulay. 16 Oo dadkaas oo dhanna waxaa ka mid ahaa toddoba boqol oo nin oo la soo xulay oo wada gurran, oo mid waluba ka dhaadhacay wadhfaka tuuristiisa oo xataa uusan la waayayn tin. 17 Oo raggi reer binu Israa'iil oo reer Benyaamiin aanay ku jirinna tiradoodii waxay ahayd afar boqol oo kun oo nin oo wada seefqaad ah; oo kulligoodna waxay ahaayeey rag dagaalgal ah. 18 Markaasay reer binu Israa'iil kaceen, oo waxay tageen Beytel, oo Ilaah bay talo weydiisteen. Oo waxay yidhaahdeen, Yaa reer Benyaamiin marka hore noogu duulaya? Markaasaa Rabbigu wuxuu ku yidhi, Reer Yahuudha ha u horreeyneen. 19 Subaxdii dambe ayay reer binu Israa'iil kaceen, oo ag degeen Gibecaah. 20 Oo raggi reer binu Israa'iil waxay u soo baxeen inay reer Benyaamiin ku duulaan; oo reer binu Israa'iilna Gibecaah bay isugu diyaariyeen inay reer Benyaamiin la dagaallamaan. 21 Markaasay reer Benyaamiin ka soo baxeen Gibecaah, oo baabbi'yeen reer binu Israa'iil, oo maalintaas waxay ka laayeen laba iyo labaatan kun oo nin. 22 Markaasay raggi reer binu Israa'iil isdhiirigeliyeen, oo mar kalay dagaal isugu soo diyaariyeen meeshii ay maalintii hore isku soo diyaariyeen. 23 (Markaasay reer binu Israa'iil tageen oo ilaa fiidkii ku hor oyoyeen

Rabbiga, oo Rabbigay weyddiisteen iyagoo leh, Miyaannu haddana dhowaannaa inaannu walaalahay reer Benyaamiin la dirirno? Markaasuu Rabbigu ku yidhi, Taga oo la dirira.) 24 Oo haddana maalintii labaad ayaa reer binu Israa'iil u soo dhowaadeen reer Benyaamiin. 25 Kolkaasay reer Benyaamiin maalintii labaad kaga soo baxeen Gibecaah, oo haddana waxay baabbi'yeen reer binu Israa'iil, oo waxay ka laayeen siddeed iyo toban kun oo nin oo wada seefqaad ah. 26 Markaasay reer binu Israa'iil oo dhan iyo dadkii oo dhammu wada tageen oo waxay yimaadeen Beytel, oo intay Rabbiga hor fadhiisteen ayay oyoyeen, oo maalintaasna ilaa fiidkii way soomanaayeen; oo waxay Rabbiga hortiisa ku bixiyeen qurbaanno la gubo iyo qurbaanno nabaadiino. 27 Markaasay reer binu Israa'iil haddana Rabbiga wax weyddiisteen, (waayo, wakhtigaas waxaa halkaas oollu jiray sanduuqii axdigaa Ilaah, 28 oo wakhtigaas waxaa is-hor taagi jiray Fiinexaas ina Elecaasaar oo ina Haaruun ahaa), oo waxay yidhaahdeen, Miyaannu mar kale haddana ku duulnaa walaalahay reer Benyaamiin, mise waannu ka joogsannaa? Markaasuu Rabbigu ku yidhi, Taga, waayo, berri baan gacanta idii solo gelin doona. 29 Markaasay reer binu Israa'iil Gibecaah hareeraheeda dhigheen rag gaadmo ah. 30 Oo haddana maalintii saddexaad reer binu Israa'iil waxay ku soo baxeen dadkii, oo magaladinaa waa laga fogeyey, oo waxay bilaabeen inay dadkii laayaan oo dilaan sidii mararkii hore, oo waxay ku laayeen waddooyinkii waaweynaa kuwasoo middood Beytel loo maro, tan kalena Gibecaah loo maro, iyo duurka, oo waxay dileen in ku dhow soddon nin oo reer binu Israa'iil ah. 32 Markaasay reer Benyaamiin isku yidhaahdeen, Sidii mararkii hore ayay hortayada ugu le'deen. Laakiinse reer binu Israa'iil waxay yidhaahdeen, War aynu caramo, oo iyaga magaalada ka fogayno oo geeyno xagga waddooyinka waaweyn. 33 Markaasay raggi reer binu Israa'iil oo dhammu ka kaceen meeshoodii, oo waxay dagaal isugu diyaariyeen Bacal Taamaar; oo raggi gaadmada ahaa oo reer binu Israa'iilna waxay ka soo yaaceen meeshoodii, taasoo ahayd duurka Gibecaah. 34 Oo waxaa Gibecaah hor yimid toban kun oo nin oo laga soo doortay reer binu Israa'iil oo dhan, oo dagaalkina aad iyo aad buu u sii kululaddyad; laakiinse ma ay ogayn in belaayo ku soo dhow dahay. 35 Markaasuu Rabbigu reer Benyaamiin ku laayay reer binu Israa'iil hortooda; oo maalintaas reer binu Israa'iil waxay reer Benyaamiin ka baabbi'yeen shan iyo labaatan kun iyo boqol nin oo wada seefqaad ah. 36 Sidaas daraaddeed reer Benyaamiin waxay arkeen in la jebiyey, waayo, reer binu Israa'iil waxay meel u banneeyeen reer Benyaamiin, maxaa yeelay, waxay isku halleeyeen raggi qarsoona ee ay Gibecaah gaadmada u gelyien. 37 Markaasay raggi gaadmada ahaa soo dhaqsadeen oo haddiba ku soo yaaceen Gibecaah, oo kuwii gaadmada ahaana intay soo baxeen ayay magaaladii oo dhan ku laayeen seef. 38 Haddaba reer binu Israa'iil iyo raggi gaadmada ahaa waxaa calaamad u ahaa inay qiqi weyn ka kiciyan magaalada. 39 Markaasay raggi reer binu Israa'iil dagaalkii ka jeesteen, oo reer Benyaamiinna waxay bilaabeen inay laayaan oo dilaan, oo waxay raggi reer binu Israa'iil ka dileen in ku dhow soddon qof; waayo, waxay isyidhaahdeen, Hubaal sidii dagaalkii horay ku le'deen hortayada. 40 Laakiinse markii daruurtii ka kacday magaaladii iyadoo tiir qiqi ah aaya reer Benyaamiin dib u fiiriyeen, oo waxay arkeen magaaladii oo dhammaanteed qiq samada uga baxay. 41 Markaasay raggi reer binu Israa'iil soo jeesteen, oo raggi reer Benyaamiinna way yaabeen; waayo, waxay arkeen in belaayo ku dhacday iyaga. 42 Sidaas daraaddeed waxay dhabarka u jeediyeen raggi reer binu Israa'iil, oo waxay u carareen xagga cidlada; laakiinse dagaalkii si adag baa loola sii raacay, oo kuwii

magaalooyinka ka soo baxay ayaa labadhexaadkii ku laayay. **43** Oo intay hareereeyeen ayay reer Benyaamiin sii eryadeen, oo waxay ku gaadheen meeshii ay ku nasteen taasoo ka horrayaa oo xagga qorrax ka soo baxa ka xigta Gibecaah. **44** Oo waxaa reer Benyaamiin haddana ka le'day siddeed iyo tobantun oo nin, oo kulligoodna waxay wada ahaayeen rag xoog badan. **45** Oo intay jeesteen ayay u carareen xagga ciidlada iyo ilaa dhagaxii weynaa oo Rimmon; oo waxaa jidatka waaweyn lagu sii laayay shan kun oo nin; oo waxaa loo sii raacdastay xagga Gidcom, oo laga laayay laba kun oo nin. **46** Sidaas daraaddeed maalintaas wixii reer Benyaamiin ka le'day kulligood waxay ahaayeen shan iyo labataan kun oo nin oo seefqaad ah, oo kulligoodna waxay wada ahaayeen rag xoog badan. **47** Laakiinse lix boqol oo nin ayaa jeesatay oo waxay u carareen xagga ciidlada iyo ilaa dhagaxii weynaa oo Rimmon oo waxay dhagaxii weynaa oo Rimmon joogeen afar bilood. **48** Oo raggii reer binu Israa'iil haddana way ku soo noqdeen reer Benyaamiin, oo waxay ku laayeen seef magaaladii oo dhan, iyo xoolihii, iyo wixii ay heleen oo dhanba; oo weliba magaaloooyinkii ay heleen oo dhanna dab bay qabadsiyeen.

21 Haddaba raggii reer binu Israa'iil waxay ku dhaarteent, iyagoo Misfaah jooga, oo waxay isku yidhaahdeen, Midkeenna waa inaanu gabadhiisa u guurin reer Benyaamiin. **2** Markaasaa dadkii waxay yimaadeen Beytel, oo halkaasay llaah hor fadhiyee ilaa fiidkii, oo intay codkoodii kor u qaadeen ayay aad u oyeyen. **3** Oo waxay yidhaahdeen, Rabbiyow, llaaha reer binu Israa'iilow, maxaa waxanu uga dhex dhaceen reer binu Israa'iil in maanta qabil ka dhimanaado reer binu Israa'iil? **4** Oo waxay noqtotay maalintii dambe inay dadkii aroor hore kaceen oo ay halkaas ka dhiseen meel allabar, oo waxay bixiyeen qurbaanno la gubo iyo qurbaanno nabaadiino. **5** Oo reer binu Israa'iilna waxay yidhaahdeen, Qabiilooyinkii reer binu Israa'iil oo dhan yaa ka maqan oo aan iman shirkha llaah? Waayo, waxay ku dhaarteent dhaar weyn oo ku saabsan kii aan Misfaah Rabbiga ugu soo shirin, oo waxay yidhaahdeen, Hubaal kaas waa in la dilaa. **6** Oo reer binu Israa'iilna waxay u qoomamoodeen walaalhood reer Benyaamiin, oo waxay yidhaahdeen, Maanta waxaa jira qabil ka go'ay reer binu Israa'iil. **7** Sidee baynu inta ka hadhay naago ugu yeelnaa, maxaa yeelay, waxaynu ku dhaarannay Rabbiga inaynaan gabdhaheenna u guurin iyaga? **8** Oo waxay isku yidhaahdeen, Qabiilooyinka reer binu Israa'iil qabiilkee baan Rabbiga Misfaah ugu iman? Oo bal eeg, midnaba xeradii shirkha ugama iman reer Yaabeesh Gilecaad oo dhan. **9** Waayo, markii dadka la tirihey bal eeg, halkaas ma joogin ka mid ah dadkii Yaabeesh Gilecaad degganaa. **10** Markaasaa shirkii wuxuu halkaas u diray laba iyo tobantun oo nin oo xoog leh, oo waxayna ku amreen oo ku yidhaahdeen, Taga oo seef ku laaya dadka Yaabeesh Gilecaad deggan, iyo dumarka iyo yaryarkaba. **11** Oo waa inaad sidatan yeeshaan, oo aad inta lab oo dhan wada baabbiisaan, iyo naag kasta oo nin la seexdayba. **12** Markaasay dadkii Yaabeesh Gilecaad degganaa ka soo heleen afar boqol oo gabdhood oo dhallinyar oo wada bikrada ah, oo aan weligood ninna la seexan; oo waxay iyaggi keemeen xeradii Shiloh, taasoo ku til dalka reer Kancaan. **13** Markaasaa shirkii oo dhammu wuxuu u cid diray oo la hadlay reer Benyaamiinkii joogay dhagaxii weynaa oo Rimmon, oo waxay ugu bishaareeyeen nabad. **14** Oo markaasay reer Benyaamiin soo noqdeen, oo waxaa la siiyey naagihii iyagoo nool Yabeesh Gilecaad laga keenay ee ka hadhay naagihii dalkaas; oo weliba kuma ay filanaan. **15** Oo dadkii waxay u qoomamoodeen reer Benyaamiin, maxaa yeelay, Rabbigu dillaac buu u yeelay qabiilooyinkii reer binu Israa'iil. **16** Markaasaa odayaashii shirku waxay yidhaahdeen, Bal inta hadhay sidee baynu naago ugu yeelhaa, maxaa yeelay, naagihii waa

laga baabbiiyey reer Benyaamiin? **17** Oo waxay isku yidhaahdeen, Intii reer Benyaamiin ka baxsatay waa inay dhaxal helaan, si aan qabil uga baabbi'in reer binu Israa'iil. **18** Habase ahaatee waa inaynaan gabdhaheenna iyaga u guurin; waayo, reer binu Israa'iil waxay ku dhaarteent, oo yidhaahdeen, Inkaaru ha ku dhacdoo kii gabad u guuriya reer Benyaamiin. **19** Oo haddana waxay yidhaahdeen, Bal eeg, sannad ka sannad waxaa jirta iidda Rabbiga ee lagu sameeyo Shiloh, taasoo woqoyi ka xigta Beytel, oo ah dhanka bari oo waddada weyn oo Shekem aadda oo Beytel ka tagta, iyo Leboonaah xaggeeda koonfureed. **20** Markaasay waxay reer Benyaamiin ku amreen oo ku yidhaahdeen, Taga oo ku gaada beeraha canabka ah dhexdooda; **21** oo bal eega, haddii ay gabdhaha reer Shiloh u soo baxaan inay cayaaraan, de markaas ka soo baxa beeraha canabka ah, oo nin kastaaba naag ha ka qabsado gabdhaha reer Shiloh, oo markaas waxaad la tagtaan dalka reer Benyaamiin. **22** Oo markay aabbaayaashood ama walaalhood noo soo cawdaan, waxaannu iyaga ku odhan dooncaa, Warroy raallii nooga ahaada iyaga; maxaa yeelay, annagu ninna dagaalkii naag ugama aannan reebin. Idinna ma aydhaan siin iyaga, haddii kalese haatan eed baad lahaan lahaydeen. **23** Oo reer Benyaamiinna sidii bay yeeleen, oo waxay intii tiradoodu ahaydba naago ka qaateen kuwii cayaaray, oo way la tageen; oo waxay tageen oo ku noqdeen dalkoodii ay dhaxalka u heleen, oo magaaloooyinkina way dhiseen oo degeen. **24** Oo reer binu Israa'iilna markaasay halkaas ka tageen. Oo nin waluba wuxuu tegey qabiilkisii iyo xaaskiisii, oo halkaas intay ka tageen ayaa nin waluba wuxuu u kacay dalkiisii dhaxalka ahaa. **25** Waagaasna reer binu Israa'iil boqor ma ay lahayn; oo nin walubana wuxuu samayn jiray wixii isaga la qumman.

Ruud

1 Waajii xaa kinnadu wax xukumi jireen abaar baa dalkii ka dhacday. Markaasaa niin Beytlaxam Yahuudah ka tegey, oo wuxuu qariib ahaan u degay waddankii Moo'aab, isagii iyo naagtisii, iyo labadiisii wiilba. **2** Oo ninkaas magiciisu wuxuu ahaa Eliimeleg, naagtisana waxaa la odhan jiray Nimco, labadiisa wiil magacyadooduna waxay ahaayeen Maxloon iyo Kilyoon, oo qoladooduna waxay ahayd reer Efraad oo Beytlaxam Yahuudah ka yimid. Oo waxay soo galeen waddankii Moo'aab, oo halkaasay iska degeen. **3** Markaasaa waxaa dhintay Eliimeleg oo ahaa Nimco ninkeedii, oo waxaa hadhay iyadii iyo labadeedii wiil. **4** Oo iyana waxay naago ka guursadeen dumarkii reer Moo'aab; oo naagahoodii mid magaceedii waxaa la odhan jiray Corfah, tan kale magaceeduna wuxuu ahaa Ruud; oo waxay halkaas degganaayeen intii toban sannadood ku dhow. **5** Oo haddana Maxloon iyo Kilyoon labadiiba way dhinteen; oo naagtii waxaa ka dhintay labadeedii carruuh ayahd iyo ninkeedii. **6** Markaasay kacday iyadoo wadata labadii gabdhood ee ay soddohda u ahayd inay ka noqto waddankii Moo'aab; waayo, waxay waddankii Moo'aab ku maqashay in Rabbigu dadkiisi soobooqday oo uu cunto siyyey. **7** Oo markaasay meeshii ay joogtay ka tagtag, oo labadii gabdhood oo ay soddohda u ahaydway la socdeen; oo jidkay qaadeen inay ku noqdaan dalkii reer Yahuudah. **8** Markaasaa Nimco waxay ku tidhi labadii gabdhood ee ay soddohda u ahayd, Taga oo middiin kastaaba ha ku noqoto gurigii hooyadeed; oo Rabbigu si raxmad leh ha idii yeelo taasoo ah sidii aad ula macaamilooten kuwii dhintay iyo anigaba. **9** Rabbigu middiin kastaba nasasho ha ku siyo guriga ninkeedaa. Oo markaasay iyagii dhunkatay; oo iyana codkoodii bay kor u qaadeen oo ooyeen. **10** Oo waxay iyadii ku yidhaahdeen, Maya, laakiinse adigaannu kula noqonaynaa xaggii dadkaaga. **11** Markaasay Nimco waxay tidhi, Iska noqda, gabdhahaygiiyow, bal maxaad ii raacsayaan? Ma wiilal kalaar ukuryaga ku hadday oo niman idhi noqonaya? **12** Iska noqda, gabdhahaygiiyow, oo iska taga, waayo, waan ka gaboobab inaan niin guursado. Haddii aan odhan lahaa, Weli rajaan qabaa, iyo haddii xataa aan caawa niin guursado, ee haddana wiilal dhalo, **13** haddaba ma waxaad sugaysaan ilaa ay ka koraan? Oo ma sidaas baad isaga daynaysaan inaad niman guursataan? Gabdhahaygiiyow, maya, waayo, taasaan aad uga xumaanayaa idinka aawadiin, waayo, waxaa iyo soo baxday gacanta Rabbiga. **14** Markaasay codkoodii kor u qaadeen oo haddana way ooyeen; Corfahna soddohdeed bay dhunkatay; Ruudse way ku soo dhegtay. **15** Oo Nimco waxay ku tidhi, Bal eeg, dumashaiddaa waxay ku noqotay dadkeedii iyo ilaaheedi; haddaba adna dumashaiddaa daba gal. **16** Kolkaasaa Ruud waxay ku tidhi, Ha iga baryin inaan kaa tago, oo aan kaa noqdo, oo aanan ku raacin; maxaa yeelay, meeshii aad tagtid waan tegi doonaa; meeshaad degtidna waan degi doonaa, dadkaaguna wuxuu noqon doonaa dadkayga, llaahaaguna wuxuu noqon doonaa llaahayga. **17** Meeshaad ku dhimatiid ayaan ku dhiman doonaa, oo halkaasaa laygu aasi doonaa. Rabbigu sidaas ha iyo ka sii badanba, haddii aniga iyo adiga, dhimasho mooyaane, wax kaleto ina kala kexeeyaan. **18** Oo Nimco, markay aragtay inay aad iyo aad ugu adkaysatay inay raacdoo ayay hadalkii ka daysay. **19** Sidaas daraaddeed labadoodiiba way israaceen ilaa ay yimaadeen Beytlaxam. Oo markay Beytlaxam yimaadeen, magaaladii oo dhammu waa ku soo ururtay, oo dumarkiina waxay yidhaahdeen, Tanu ma Nimco baa? **20** Oo iyana waxay iyagii ku tidhi, Ha iigu yeedhina Nimco, laakiinse waxaad iigu yeedhaan Maara; waayo, Qaadirku wuxuu ilaa macaamilooday si qadhaadh. **21** Anigoo buuxaa tegey, oo Rabbigu wuxuu i soo celiyey anigoo madhan. Haddaba

maxaad iigu yeedhayaan Nimco? Maxaa yeelay, Rabbigu waa iku marag furay, oo Qaadirku waa i dhibay. **22** Sidaasay Nimco iyo Ruud tii reer Moo'aab ee ay soddohda u ahaydhaa u noqdeen, oo waxay ka soo laabteen waddankii Moo'aab oo Beytlaxam yimaadeen markay goosashada shaciirku bilaabatay.

2 Oo Nimco waxaa ninkeedii qaraabo u ahaan jiray nin xoog badan oo xoolo leh oo reer Eliimeleg ah, oo magiciisana waxaa la odhan jiray Bocas. **2** Markaasaa Ruud tii reer Moo'aab waxay Nimco ku tidhi, Bal i daa aan beerta tagge, oo kii ga raalli noqda, intaan raaco, aan hadhuuhd ka soo xaabaabee. Oo iyana waxay ku tidhi, Gabadhadhiiyey, tag. **3** Markaasay tagtag, oo markay timid, kuwii beerta gooyinayay ayay dabadood beertii xaabaabtay. Oo nasiibkeeduna waxaa weeye inay timaado beertii uu laaha Bocas oo ahaa reer Eliimeleg. **4** Oo bal eeg, Bocas baa wuxuu ka yimid Beytlaxam, oo wuxuu ku yidhi kuwii beerta gooyinayay, Rabbigu ha idinla jiro. Oo iyana waxay ugu jawaabeen, Rabbigu ha ku barakeeyo. **5** Markaasaa Bocas wuxuu ku yidhi midiidinkii madaxda u ahaa kuwii beerta gooyinayay, Gabadhanu waa ina ayo? **6** Markaasaa midiidinkii kuwii beerta gooyinayay madaxda u ahaa wuxuu Bocas ugu jawaabay. Waa gabadhi reer Moo'aab ee Nimco kala soo noqotay waddankii reer Moo'aab. **7** Oo waxay iku tidhi, Waan ku baryayaaye aan beerta xaabaabo, oo aan kuwa beerta gooyinaya dabadood xidmooyinka wax ka dhex urursado. Taas awaadeed way timid, oo wax bay urursanaysay subaxdii ilaa haataan, in yar oo ay guriga ku maqnayd mooyaane. **8** Markaasaa Bocas wuxuu Ruud ku yidhi, Sow maqli maysid, gabadhadhiiyey? Ha tegin oo ha xaabaabin beer kale, oo halkanna ha sii dhaafin, laakiinse halkan gabdhahayga u dhow iska joog. **9** Oo waxaad firisaa beerta ay gooyinayaan, oo iyaga iska daba gal. Miyaanaran ragga dhallinyarada ah ku amrin inaanay ku taaban? Oo markaad oontida xaggaa weelasha tag oo ko saab biyyaha ragga dhallinyarada ahu soo dhaamiyeen. **10** Markaasay wejiga u dhacday, oo dhulka ugu foorsatay, oo waxay isagii ku tidhi, Maxaad raalli iigu noqotay, oo aad ii garatay, anoo ah mid qalaad? **11** Markaasaa Bocas u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, Dhammaan waa lay wada tusay, kulli wixii aad u samaysay soddohdaa ilaa markii ninkaaggi dhintay, iyo sidii aad uga soo kacday aabbahaa iyo hooyadada, iyo dalkii aad ku dhalatay, oo aad u timid dad aadan hadda ka hor aqoon. **12** Haddaba Rabbigu shuqulkaaga ha kaaga abaalgudo, oo Rabbigu ah Ilaaha reer binu Israa'iil oo aad baalashiisa hoostooda magan gashay ha ku siyo abaalgud dhan. **13** Kolkaasay tidhi, Sayidow, haddaba raalli iga ahow; waayo, waad i qalbi qaboojisay, oo si raxmad leh ayaad ilaa hadashay anigoo ah addoontaada, in kastoo aanan addoommahaaga ka mid ahayn. **14** Oo wakhtigii qadada aaya Bocas wuxuu ku yidhi, Kaalay halkan, oo kibista wax ka cun, oo cuntadaada ku qoysko khalka. Oo waxay dhinac fadhiisatay kuwii beerta gooyinayay, oo waxay siyyeen hadhuuhd la saloolay, oo way cuntay, wayna dheretay, oo wax bayna hambaysay. **15** Oo markay u kacday inay beerta soo xaabaabo ayaa Bocas wuxuu ku amray raggiisi dhallinyarada ahaa, Xataa xidhmooyinka ha ka dhex xaabaabo, oo hana canaananina. **16** Oo weliba xidhmooyinkana qaar uga soo siiba oo u daaya, ha xaabaabtee, oo hana dagaalina. **17** Sidaas daraaddeed waxay beertii xaabaabaysay ilaa fiidki, oo way tuntay wixii ay soo xaabaabtay, oo waxay u noqotay in ku dhow eefaa shaciir ah. **18** Markaasay kor u qaadatay oo magaaladii gashay; oo soddohdeedna way aragtay wixii ay soo xaabaabtay; oo waxay u soo bixisay oo sisay wixii ay hambaysay markay dheretay. **19** Markaasaa soddohdeed waxay ku tidhi, Xaggee baad maanta wax ka soo xaabaabtay? Oo xaggee baad ka shaqaysay? Ha barakaysnaado kii ku gartay. Oo iyana waxay soddohdeed u sheegtay kii ay la shaqaysay, oo waxay ku tidhi, Ninkii aan maanta la shaqeyey magiciisa waxaa la yidhaahdaa Bocas. **20**

Markaasaa Nimco waxay ku tidhi gabadhi ay soddohda u ahayd, Rabbigu ha barakeeyo kan aan roonaantiisa ka dayn kuwa nool iyo kuwa dhintayba. Oo Nimco waxay ku tidhi iyadii, Ninku waa noo dhow yahay oo waa xigaalkayo, oo waa qaraabadayada noo dhow midkood. **21** Markaasaa Ruud tii reer Moo'aab waxay tidhi, Oo weliba wuxuu igu yidhi, Waa inaad la joogtaa raggayga dhallinyarada ah ilaa ay dhameeyaan beertayda ay goonyayaan. **22** Markaasaa Nimco waxay ku tidhi gabadhi Ruud oo ay soddohda u ahayd, Gabadhaydiyey, waa wanaagsan tahay inaad gabdhiihiisa raacdood oo aan lagugula kulmin beer kaleto. **23** Sidaas daraaddeed waxay la sii joogtay gabdhiihi Bocas inay xaabxaabto beerta ilaa gooyntii shaciirka iyo gooyntii sarreenkuba dhammaadeen, oo waxayna la degganayd soddohdeed.

3 Oo markaasaa Nimco oo ahayd soddohdeed ayaa waxay ku tidhi, Gabadhaydiyey, miyaanan nasasho kuu doonay inay ku wanaagsanaato? **2** Haddaba sow Bocas oo ka mid ah xigaalkayaga ma joogo kaasoo add addoommihiisii la joogtay? Bal eeg, caawa wuxuu shaciir ku haadinayaa meesha wax lagu tumo. **3** Haddaba maydho, oo subko, oo dharkaagana xidho, oo waxaad tagtaa meesha wax lagu tumayo; laakiinse ninku ha istusin ilaa uu dhammaysto waxa uu cunayo oo cabbayo. **4** Oo markuu seexdo, meeshuu jiifsado firso, oo markaas u gal, oo caghiisa bannee, oo iska jiifso, oo isna wuxuu kuu sheegi doonaa waxaad samayn lahayd. **5** Oo iyana waxay Nimco ku tidhi, Waxaad tidhi oo dhan waan yeeli doonaa. **6** Markaasay tagtagtay meeshii wax lagu tumi jiray, oo waxay samaysay kulli wixii soddohdeed ku amartay. **7** Oo Bocasna markuu wax cunay oo wax cabbay qalbigisu waa faraxsanaa, oo wuxuu aaday inuu jiifsado meal tuulmo hadhuudh ah ka dambaysa. Markaasay aayar u timid oo caghiisiib bannaysay, oo way jiifsatay. **8** Oo habbeenbadhki ayaa ninkii argaggaxay, oo wuu isrogay, oo bal eeg, naag baa caghiisa jiiftay. **9** Markaasuu ku yidhi, Tumaad tahay? Oo iyana waxay ugu jawaabtay, Waxaan ahay addoontaada Ruud; haddaba macawistaada ku kor kala bixi addoontaada, waayo, waxaad tahay xigaal ii dhow. **10** Markaasuu wuxuu ku yidhi, Gabadhaydiyey, Rabbigu ha ku barakeeyo, waayo, roonaan weyn baad i tustay ugu dambaystii, oo ka sii weyn tii markii hore, maxaa yeelay, ma aad raacin rag dhallinyaro ah, faqir iyo taajir toona. **11** Haddaba, gabadhaydiyey, ha cabsan; waayo, waan kuu samayn doonaa wixii aad sheegtay oo dhan, maxaa yeelay, dadka magaaladayda oo dhammu way wada og yihiin inaad tahay naag wanaagsan. **12** Haddaba inaan anigu ahay xigaal kuu dhow waa run, habase yeeshee waxaa jira nin xigaal ah oo iiga kaa sii dhow. **13** Haddaba bal caawa iska joog, oo subaxdana hadduu isagu kuu sameeyo waxa xigaalka waajibka ku ah waa hagaag, ha sameeyo, laakiinse haddaanu kuu yeelin waajibka xigaalka, de markaas Rabbiga noloshiisaan kuugu dhaartaye, anaa kuu samaynaca. **14** Oo iyana caghiisay jiifsatay ilaa subaxdii, markaasay waxay kacday intaan qof qof kale laga garan karin. Waayo, wuxuu yidhi, Yaan la ogaanin in naagu timid meesha hadhuudhka lagu tumo. **15** Oo wuxuu kuu yidhi, Garbasaarta korkaaga saaran bal keen, oo hoori, kolkaasay hoorisay; markaasuu wuxuu ugu miiisay lix koombo oo shacir ah, wuuna u saaray; oo isna magaaladuu galay. **16** Oo markay soddohdeed u timid, Nimco waxay ku tidhi, Gabadhaydiyey, tumaad tahay? Markaasay waxay u sheegtay wixii ninku u sameeyey oo dhan. **17** Oo waxay tidhi, Lixdatan koombo oo shaciirka ah isagii baa i soo siiyey, waayo, wuxuu igu yidhi, Adoo faro madhan soddohdaa ha u tegin. **18** Oo iyana markaasay tidhi, Gabadhaydiyey, iska fadhiiso ilaa aad ogaatid sida arrintu u dhacayo, waayo, ninku nasan maayo ilaa uu maanta xaalkaas dhammeeyo.

4 Markaasaa Bocas wuxuu tegey iriddii magaalada, oo halkaasuu fadhiistay; oo bal eeg waxaa ag yimid ninkii Bocas ka hadlay ee ahaa xigaalka uga dhow. Markaasuu wuxuu ku yidhi, War, hebelow, soo leexo, oo bal kaalay, halkan fadhiiso. Kolkaasuu soo leexday oo fadhiistay. **2** Markaasuu wuxuu soo kaxaystay tobani noo oo odayaashii magaalada ah, oo wuxuu ku yidhi, Bal halkan fadhiista, oo iyana way fadhisteen. **3** Markaasuu wuxuu ku yidhi ninkii xigaalka u dhow ahaa, Nimco oo ka soo noqotay waddankii reer Moo'aab aayaas iibinaya jagadii dhulka ahayd ee uu lahaa walaakeen Eliimeleg. **4** Oo waxay ila noqotay inaan ku ogeysiyo inaad ku iibsato kuwa halkan fadhiya iyo odayaasha dadkayga hortooda. Haddaad doonaysid inaad iibsatisid, iibso, laakiinse haddaanad doonayn inaad iibsatisid ii sheeg aan ogaadee, waayo, nin kaaga dhow oo iibsanaya ma jiro, oo anna adigaan kaa dambeeyaa. Isna wuxuu yidhi, Waan iibsanaya. **5** Markaasaa Bocas wuxuu yidhi, Maalintii aad Nimco gacanteeda beerta ka iibsatisid, waa inaad Ruud tii reer Moo'aabna ka iibsataa, taasoo ah naagtii kii dhintay, inaad kii dhintay magicisii ku soo celisid dhulkiid dhaxalkiisa ahaa. **6** Markaasaa ninkii xigaalka u dhow ahaa wuxuu yidhi, Anigu taas ma iibsan karo, waayo, waaba intasoo aan dhaxalkayga halleeyaa; haddaba adigu qaado xaqii aan iibshashada u laaha, maxaa yeelay, anigu maan aibsan karo. **7** Oo haddaba waagii hore reer binu Israa'iil dhexdoodaa caadadii ku saabsanayd kala iibshashada iyo kala beddelashada waxay ahayd in niin kabtiisa iska siibo oo uu deriskiisa u dhiibio in wax walba la sii adkeeyo aawadeed. Taasu waxay reer binu Israa'iil u ahayd sida loo markhaati furo. **8** Sidaas daraaddeed ninkii xigaalka u dhow ahaa wuxuu Bocas ku yidhi, Adigu soo iibso. Markaasuu kabtiisi iska siibay. **9** Markaasaa Bocas wuxuu ku yidhi odayaashii iyo dadkii oo dhanba, Bal idinku maanta markhaatiyaal baad ka tiihi inaan Nimco gacanteeda ka iibsdady kulli wixii Eliimeleg lahaa oo dhan, iyo kulli wixii Kilyoon iyo Maxloon lahaayeen oo dhan. **10** Oo weliba Ruud tii reer Moo'aab oo ahayd naagtii Maxloonna waxaan u iibsdady inay naagtaydii ahaato ee aan kii dhintay magicisii u soo celiyo dhulkiid uu dhaxalka u laaha, si uusan kii dhintay magicisii uga go'in walaalihiis dhexdooda iyo iriddii meeshisa; idinku markhaatiyaal baad ka tiihi. **11** Markaasaa dadkii iridda joogtay oo dhan iyo odayaashiiba waxay yidhaahdeen, Markhaatiyaal baanuu ka nahay. Naagta gurigaga soo gasheey Rabbigu ha ka dhigo sidii Raaxeel iyo Lee'ah, labadaas oo ahaa kuwii dhisay reerkii Israa'iil; oo adna Efraataah ku barwaqaqow, Beytlaxamna caan ku ahow. **12** Oo farcanka Rabbigu kaa siii doono naagtan dhallintayrerkaagu ha ku noqdo sidii reerkii Feres, kaasoo ahaa kii Taamaar u dhashay Yahuudah. **13** Markaasuu Bocas kaxaystay Ruud, oo iyana waxay noqotay naagtisii; kolkaasuu iyadii u tegey, oo Rabbiguna wuxuu iyadii siiyey uur oo waxay dhashay will. **14** Markaasaa dumarkii waxay Nimco ku yidhaahdeen, Mahad waxaa leh Rabbiga ahaa maanta xigaalla'an ku dhigin, oo magicisuna reer binu Israa'iil caan ha ku dhex ahaado. **15** Oo isna wuxuu kuu noqon doonaa naf-sooceliye iyo ku markaad gabowdo ku quudiya. Waayo, waxaa isaga kuu dhashay gabadhii aad soddohda u ahayd ee ku jeclayd, ee kaaga sii wanaagsan toddoba will. **16** Markaasaa Nimco willkii qaadday oo laabta ku jiifisay, oo waxay u noqotay tu xannaanaysa. **17** Markaasaa dumarkii deriska u ahaa magac u bixiyeen, oo waxay yidhaahdeen, Will baa u dhashay Nimco, oo magicisuna waxay u bixiyeen Coobeed; oo isagu waa Yesay aabbihis, kii Daa'uud dhalay. **18** Haddaba kuwanu waa abtirsiiyadii Feres. Feres wuxuu dhalay Xesroon; **19** Xesroonna wuxuu dhalay Raam, Raamna wuxuu dhalay Cammiinaadaab; **20** Cammiinaadaabna wuxuu dhalay Naxshoon, Naxshoonna wuxuu dhalay Salmoon; **21** Salmoonna wuxuu dhalay Bocas, Bocasna wuxuu dhalay Coobeed; **22** Coobeedna wuxuu dhalay Yesayna wuxuu dhalay Daa'uud.

Samuu'Eel Kowaad

1 Waxaa jiray nin reer Raamaatayim Soofiim ahaa oo degganaa dalkii buuraha lahaa ee reer Efrayim, magiciisana waxaa la odhan jiray Elqanaah, oo wuxuu ahaa ina Yeroxaam, ina Eliihu, ina Toohuu, ina Suuf, wuxuuna ahaa reer Efraad; **2** oo wuxuu lahaa laba naagood, middood magaceeda waxaa la odhan jiray Xannaah, tan kale magaceeduna wuxuu ahaa Feninnaah. Feninnaah carruur bay lahayd, laakiinse Xannaah carruur ma lahayn. **3** Oo ninkaasu sannad ka sannad wuxuu ka bixi jiray magaaladiisa, oo wuxuu u tegi jiray inuu Rabbiga Ciidammada Shiloh ku caabudo oo allabar u bixiyo. Oo Ceelii labadiisii wiil oo ahaan Hofnii iyo Fiinexaas, ee Rabbiga wadaaduo u ahaana halkaasay joogeeng. **4** Oo Elqanaah maalintii uu allabariga bixiyey ayuu qayb siiyey naagtisii Feninnaah iyo wiilasheedii iyo gabdhameedu oo dhan, **5** laakiinse Xannaah wuxuu siiyey qayb labanlaab ah; maxaa yeelay, Xannaah wuu jeclaa, laakiinse Rabbigaa maxalkeedii xidhay. **6** Tii dhibi jirtay aayaad uga cadhaysisay, si ay uga xanaajiso, maxaa yeelay, Rabbigaa maxalkeedii xidhay. **7** Oo intuu saas yeelay sannad ka sannad, markii ay gurigii Rabbiga tagtay, ayay ka xanaajisay iyadii, taas daraaddeed way ooyday, oo waxba ma ay cunin. **8** Markaasaa ninkeedii Elqanaah wuxuu iyadii ku yidhi, Xannaah, maxaad u ooyaysaa? Oo maxaad wax u cuni weyday? Oo maxaa qalbigaagu u xumaaday? Miyaanan anigu tobani wili kaaga wanaagsanayn? **9** Saas aawadeed Xannaah way kacday markii ay Shiloh wax ku cuneen oo ay wax cabbeen dabadeed. Haddaba wadaadkii Ceelii ahaa wuxuu ku fadhiistay kursigii oo ag yiil macbukda lilaah tiirkisa. **10** Iyadu aad bay u murugootay, oo intay ooyday ayay Rabbiga bariday. **11** Markaasay nidaridh, oo waxay tidhi, Rabbiga Ciidammadow, haddaad fiirisid dhhiba aan anoo addoontaada ah qabo, oo aad i soo xusuusatid, ee aadan i illoabin anoo addoontaada ah, laakiinse aad i siiso wiil, de markaas cimrigisa oo dhan waan ku siinayaa, Rabbiyow, oo madaxiisana mandiil lama marin doono. **12** Oo intii ay Rabbiga hortiisa ku baryootamaysay ayuu Ceelii firiirey afkeediy. **13** Haddaba Xannaah waxay ka hadlaysay qalbigeeda, oo bushimaaheeda keliya aaya dhaqdhaqaqayay, laakiinse codkeedii lama maqlin; sidaas daraaddeed Ceelii wuxuu mooday inay sakhraantay. **14** Markaasaa Ceelii wuxuu iyadii ku yidhi, lilaah gormaad sakhraamsayaa? Khamrigaaga iska fogee. **15** Markaasaa Xannaah u jawaabtay oo ku tidhi, Maya, sayidkaygiiyow, ee waxaan ahay naag ruuxeedu murugaysan yahay, oo ma aanan cabbin khamri iyo wax lagu sakhraamo toona, laakiinse naftaydaan Rabbiga ku baryayaa. **16** Anoo addoontaada ah ha igu tirin gabadh xun; waayo, welwelkayga iyo xanaaqayga batay aawadood aayaan ilaa haatan u hadlayay. **17** Markaasaa Ceelii u jawaabay oo yidhi, Nabad ku tag, oo lilaaha reer binu Israa'iil ha ku siyo baryadaadii aad weyddisatay. **18** Markaasay tidhi, Anoo addoontaada ah naxariis aan kaa helo. Sidaas daraaddeed naagtii way iska tagtay, oo wax bay cuntay, oo wejigeeduna mar dambe ma murugsanayn. **19** Markaasay aroor hore kaceen, oo Rabbiga caabudeen, dabadeedna way noqdeen, oo yimaadeen gurigoodii Raamaah ku yiil; markaasaa Elqanaah u tegey naagtisii Xannaah; oo Rabbiguna iyadii wuu xusuustay. **20** Oo markii wakhtigii la gaadhay ayay Xannaah uuraysatay, oo ay wiil dhashay; oo magiciisina waxay u bixisay Samuu'eel, oo waxay tidhi, Maxaa yeelay, isagaan Rabbiga weyddiistay. **21** Markaasaa ninkii Elqanaah ahaa, iyo reerkisii oo dhummuba waxay u tageen inay Rabbiga u bixiyaan allabarigii sannad walba joogtada u ahaa iyo nidarkisi. **22** Laakiinse Xannaah ma ay tegin, waayo, waxay ninkeedii ku tidhi, Anigu tegi maayo ilaa wiilka naaska laga gudhiyo, dabadeedna waan

keeni doonaa inuu Rabbiga hortiisa ka muuqdo, oo uu halkaas joogo weligiisba. **23** Markaasaa ninkeedii Elqanaah ku yidhi, Wixii kula wanaagsan yeel; oo iska joog ilaa aad naaska ka gudhisid, laakiinse Rabbiga eraygiisa ha adkeeyo. Sidaas aawadeed naagtii way iska joogtay oo wiilkii bay nuujisay ilaa ay naaskii ka gudhisay. **24** Oo markay isagiijaa naaska ka gudhisay ayay qaadatay oo la tagtay isagiij, iyo saddex dibi, iyo eefaa bur ah, iyo qarbed khamri ah, oo waxay isagiij keentay gurigii Rabbiga ee Shiloh ku yiil, oo wiilkuna wuu yaraa. **25** Markaasay dibi qaleen, oo wiilkuna waxay u keeneen Ceelii. **26** Kolkaasay tidhi, Sayidkaygiyyow, waxaan ku dhaaranayaa naftaada nool, Sayidkaygiyyow, waxaan ahay naagtii halkan ku soo ag istaagtagtay, iyadoo Rabbiga baryaysa. **27** Waxaan ka baryay wiilkan, oo Rabbiga waa i siiyey baryadaydiin aad weyddiistay isaga, **28** sidaas daraaddeed waxaan isaga siiyey Rabbiga, oo intuu nool yahay oo dhan waxaa leh oo la siiyey Rabbiga. Oo isna halkaasuu Rabbiga ku caabuday.

2 Markaasaa Xannaah tukatay oo waxay tidhi: Qalbigaygu lilaah buu ku faraxsan yahay. Geeskaygana Rabbiga kor buu u qaaday. Afkayguna wuxuu u faanaa cadaawayaashayda, Maxaa yeelay, waxaan ku reyreeyaa badbaadintaada. **2** Mid quduus ahu sida Rabbiga ma jiro, Waayo, adiga mooyee mid kale ma jiro. Oo dhagax weyn oo llaahayaga la mid ahuna ma jiro. **3** Hadal dambe oo saas u kibir badan ha ku hadlina; Afkiinna yaanu kibir ka soo bixin; Waayo, Rabbiga waa lilaah wax walba yaqaan, Falimahana isagaa miisaama. **4** Raggii xoogga badnaa qaansooyinkoodii waa jajaban yihiin, Oo kuwii kufukufayyna itaal bay guntan yihiin. **5** Kuwii dhergi jiray waxay naftooda u kiraysteen kibis aawadeed. Kuwii gaajaysnaana way gaajo baxeen, Oo madhashadiina waxay dhashay toddoba, Oo tii carruur badan lilaahdaya way taag gatbatay. **6** Rabbigu wax buu dilaa, wuuna soo nooleeyaa; Qabriguu wax gelyiyya, wuuna ka soo bixiyya. (**Sheol h7585**) **7** Rabbigu isagaa wax masaakiin ka dhiga, isaganaataajir ka dhiga. Wuu hoosiyiyya, wuuna sarraysiyya haddana. **8** Oo miskiinka ciidduu ka kiciyaa, Oo ka baahanna tuulmada digada ayuu kor uga qaadaa, Si uu amiriirada ula fadhiisyo, Oo ay carshiga ammaanta u dhaxlaan; Waayo, tiirkarka dhulka Rabbigaa leh, Oo dunidana iyaguu saaray. **9** Kuwiisa quduuska ah cagahooda isagaa dhawri doona, Laakiinse kuwa sharka leh waxaa lagu aamusii doonaa gudcur dhexdiis; Waayo, niinna xoog kuma adkaan doono. **10** Kuwa Rabbiga la dirira waa la kala jejebin doonaa; Oo iyaga samaduu kaga soo onkodi doonaa, Rabbigu wuxuu xukumi doonaa darfaha dunida; Oo wuxuu xoog u yeeli doonaa boqorkiisa, Oo wuxuu sarraysiin doonaa geeska kiisa subkan. **11** Markaasaa Elqanaah wuxuu tegey Raamaah iyo xaggi gurigisi. Oo wiilkuna wuxuu Rabbiga uga adeegi jiray wadaadkii Ceelii hortiisa. **12** Haddaba Ceelii wiilihiisii waxay ahaayeen wiil waxmatarayaal ah, oo Rabbiga ma ay aqoon. **13** Haddaba caadadii wadaadduu dadka la lahaayeen waxay ahayd, in markii nin uun allabar ixiyo uu midiidinka wadaadku iman jiray, inta hilibka la karinayo, isagoo gaganta ku sita hiliqabato saddex farood leh, **14** oo wuxuu ku dhex mudi jiray daawihii, ama kidhligii, ama digsigii, ama dherigii, oo kulli wixii qabatabu ay sooy qoaddoba wadaadku wuu qaadan jiray. Oo saasay reer binu Israa'iil Shiloh yimid oo dhan ku sameeyeen. **15** Oo weliba intaan barurta la gubin ayaa midiidinku wadaadku iman jiray, oo wuxuu ku odhan jiray ninkii alla baryayay, Hilib wadaadka loo dubo keen, waayo, isagu kaa dooni maayo hilib karsan, mid ceedhin ah mooyaane. **16** Oo haddii ninkii ku yidhaahdo, Marka hore barurta hubaal waa la gubayaa, dabadeedse intii naftaadu jeceshahay qaado; markaas wuxuu ku odhan jiray, Maya, saas ma aha, laakiinse haatan i sii, haddii kalese, xoog baan ku qaadan doonaa. **17** Oo raggii dhallinyarada ahaa dembigoodii aad buu ugu weynaa Rabbiga hortiisa; waayo, raggii

waxay quudhsan jireen qurbaankii Rabbiga. **18** Laakiinse Samuu'eel wuxuu ka adeegi jiray Rabbiga hortisa, isagoo wiil yar ah, ee guntaa eefod dhar wanaagsan laga sameeyey. **19** Oo weliba hooyadiisna waxay u samayn jirtay khamiis yar, oo sannad ka sannad ayay u keeni jirtay, markay ninkeeda soo raacdoo inay bixiyaan allabaragi sannadda. **20** Oo Ceeliina waa u deceeyey Elqanaah iyo afadiisii, oo wuxuu ku yidhi, Daynki Rabbiga la siiyey aawadis Rabbigu naagtan farcan ha kaa siijo. Oo iyana waxay tageen xaggii gurigoodii. **21** Oo Rabbigu waa soo booqday Xannaah, oo way uuraysatay, oo waxay dhashay saddex wiil iyo laba gabdhood. Oo yarkii Samuu'eel ahaana wuxuu ku koray Rabbiga hortisa. **22** Oo Ceeliina aad buu u gabooabay; oo wuxuuna maqlay wixii ay wiilashiiyu reer binu Israa'iil oo dhan ku sameeyeen, iyo inay la seexdeen dumarkii ka adeegi jiray iridda teendhada shirka. **23** Markaasuu wuxuu ku yidhi iyaggi, War maxaad waxyaalaha caynkaas ah u samaysaan? Waayo, waxaan dadkan oo dhan ka maqlay macaamilooyinkuun xunxun. **24** Maya, wiilashaydiyow, waayo, warkaan maqlay ma wanaagsana, maxaa yeelay, idinku dadka Rabbiga waad xadgudbisaan. **25** Haddii nin mid kale ku dembaabo, Ilaah baa isaga xukumi doona, laakiinse nin hadduu Rabbiga ku dembaabo, bal yaa isaga u baryootami doona? Laakiinse iyagu ma ay dhegaysan codki aabbahood, maxaa yeelay, Rabbigu wuxuu doonayay inuu dilo iyaga. **26** Oo yarkii Samuu'eel ahaana wuu sii koray, oo Rabbiga iyo dadkuba raalli bay ka ahaayeen. **27** Markaasaa Ceelii waxaa u yimid nin Ilaah, oo wuxuu ku yidhi isagii, Sidanaa Rabbigu leeyayah, Reerkii aabbahaa miyaan isu muuijiyey markay Masar joogeen oo ay ku hoos jireen addoonsigii reerkii Fircone? **28** Oo miyaan isaga ka doortay qabiilooyinka reer binu Israa'iil oo dhan inuu wadaad ii noqdo, iyo inuu ku allabaryo meeshayda allabariga, iyo inuu uunsi shido, iyo inuu hortayda eefod ku xidho? Oo miyaan reerkii aabbahaa siiyey qurbaannadooda oo dhan inta ugu wanaagsan? **30** Sidaas daraaddeed Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyayah, Anigu waxaan idhi, Hubaal reerkaaga iyo reerka aabbahaa habortayday ku socon doonaan weligood. Laakiinse haatan Rabbigu wuxuu leeyayah, Taasu ha iga fogaato, waayo, kuwa i murweeya waan murwayn doonaa, oo kuwa i quudhsadana waa la fududaysan doonaa. **31** Bal eeg, waxaa iman doona wakhtigii aan gooyn lahaa gacantaada iyo gacanta reerka aabbahaa si aan reerkaaga nin da' weyn looga helin. **32** Oo waxaad arki doontaa dhibaataada rugtayda markii Ilaah reer binu Israa'iil maal siijo, oo reerkaaguna nin da' weyn ma yeelan doono weligiisba. **33** Oo haddii la helo nin kaa ah ee aanan meeshayda allabariga ka gooyn, kaasu indhaaagu gubi doonaa oo qalbigaagu murugayn doonaa, oo dadkii reerkaaga ka dhashaana dhallinyaronimada ayay ku dhiman doonaan dhammaantood. **34** Oo tanu waxay kuu ahaan doontaa calaamo, waana waxa ku dhici doona labadaada wiil ee ah Hofnii iyo Fiinexaas, oo labadooduba isku maalin bay dhiman doonaan. **35** Oo anigu waxaan kicin doonaa wadaad aamin ah kaasoo samayn doona waxa ku jira qalbigaya iyo maankayga; oo anna waxaan isaga u dhisi doonaa reer ammaan ah, oo isna weligiis wuxuu ku hor socon doonaa kayga subkan. **36** Oo waxaa dhici doona in kuwa reerkaaga ka hadha oo dhammu ay u iman doonaan oo ku hor dhici doonaan isaga, iyagoog ka tuugaya gogo' lacag ah iyo xabbad kibis ah, oo waxay ku odhan doonaan, Waan ku baryayaaye, hawsha wadaaddada middood i sii si aan u cuno xabbad kibis ah.

3 Oo yarkii Samuu'eel ahaana wuxuu Rabbiga uga adeegi jiray Ceelii hortisa. Oo wakhtigaasna erayga Rabbigu wax aan marar badan la helin buu ahaa, oo muuqasho bayaan ahna lama muujin. **2** Oo wakhtigaas markii Ceelii jiifsayd meeshiisi, (haddaba indhiisiway arag darnaayeen oo waxba ma uu arki karin) **3** oo laambaddii Ilaahna aan weli la demin, oo Samuu'elina jiifsayd macbudi Rabbiga, kaasoo ah meeshii sanduuga Ilaah yiil, **4** ayaa Rabbigu Samuu'eel u yeedhay, oo isna wuxuu yidhi, Waa i kan, waayo, waad ii yeedhay. Kolkaasuu yidhi, Anigu kuuma aan yeedhin, ee iska jiifso. Markaasuu tegey oo jiifsayd. **6** Markaasaa Rabbigu haddana u yeedhay oo yidhi, Samuu'elow. Kolkaasaa Samuu'el kacay oo Ceelii u tegey, oo wuxuu ku yidhi, Waa i kan, waayo, waad ii yeedhay. Oo isna wuxuu ugu jawaabay, Wiilkaygiyow, kuuma aan yeedhin ee iska jiifso. **7** Haddaba Samuu'el well ma uu aqoon Rabbiga, oo welina erayga Rabbiga looma muujin isaga. **8** Oo haddana Rabbigu wuxuu Samuu'el u yeedhay mar saddexaad. Oo isna wuu kacay oo u tegey Ceelii, wuxuuna ku yidhi, Waa i kan; waayo, waad ii yeedhay. Oo Ceeliina markaasuu gartay in Rabbigu u yeedhay yarka. **9** Sidaas daraaddeed Ceelii wuxuu Samuu'el ku yidhi, Tag oo iska jiifso, oo waxay ahaan doontaa, hadduu kuu yeedho inaad ku tidhaahid, Rabbiyow ila hadal, waayo anoo addoonaakaaga ah waan ku maqlayaaye. Sidaas aawadeed Samuu'el waa tegey oo meeshiisu jiifsayd. **10** Markaasaa Rabbigu u yimid, oo ag istaagay, oo sidii mararkii kale ayuu u yeedhay oo ku yidhi, Samuu'elow, Samuu'el. Markaasaa Samuu'el wuxuu yidhi, Ila hadal, waayo, anoo addoonaakaaga ah waan ku maqlayaaye. **11** Markaasaa Rabbigu Samuu'el ku yidhi, Bal eeg, waxaan reer binu Israa'iil ku dhex samaynayaa wax ku alla kii maqlaaba uu ka nixi doono. **12** Oo maalintaas waxaan Ceelii ku samayn doonaa kulli wixii aan reerkaaga kaga hadlay oo dhan, ilaa bilowgii iyo xataa dhammaadka. **13** Waayo, waxaan isaga u sheegay inaan reerkaaga weligiis u xukumayo dembigii uu ogaa, maxaa yeelay, wiilashiiyi inkaar bay isku rideen, oo isna kama uu joojin iyaggi. **14** Sidaas daraaddeed waxaan reerka Ceelii ugu dhaartay inaan reerka Ceelii weligiis dembigiisi lagu nadifiin doonin allabari amase qurbaan. **15** Markaasaa Samuu'el iska jiifsayd ilaa subaxdi, oo dabadeedna wuxuu furay gurijii Rabbiga albabaddisi. Oo Samuu'elina waa ka cabsaday inuu Ceelii muujintii u sheego. **16** Markaasaa Ceelii Samuu'el u yeedhay, oo ku yidhi, Wiilkaygiyow, Samuu'elow, oo isna wuxuu yidhi, Waa i kan. **17** Markaasuu ku yidhi, Waa Rabbigu kuu sheegay waa maxay? Waan ku baryayaaye, ha iga qarin. Ilaah ha kugu sameeyo waxaas iyo wax ka sii daranba, haddii aad iga qarisid innaba wixii uu kuu sheegay oo dhan. **18** Oo Samuu'elina wuu u sheegay wax kasta, oo waxba kama uu qarin innaba. Markaasuu yidhi, Isagu waa Rabbiga, ee ha sameeyo wixii la wanaagsan isaga. **19** Oo Samuu'elina wuu koray, Rabbiguna waa la jiray isaga, oo uma oggolaan in erayadiisi midna dhulka ku dhaco. **20** Oo reer binu Israa'iil oo dhammuna tan iyo Daan iyo ilaa Bi'r Shebac way wada ogaayeen in Samuu'el loo adkeeyey inuu ahaado Rabbiga nebijis. **21** Oo Rabbigu haddana mar kale ayuu ka muuqday Shiiloh, waayo, Rabbiga ayaa eraygiisiis isugu muujiyey Samuu'el oo Shiiloh jooga.

4 Oo hadalkii Samuu'elina wuxuu soo gaadhay reer binu Israa'iil oo dhan. Oo reer binu Israa'iilna waxay u soo baxeen inay reer Falastiin la diriraan, oo waxay soo ag degeen Ebenceser; reer Falastiinna waxay soo degeen Afeeq. **2** Oo reer Falastiinna waxay weerar isugu soo diyaariyeen reer binu Israa'iil; oo markii ay dagaalkii isugu yimaadeenna reer binu Israa'iil waa la jebiyey reer Falastiin hortooda; oo waxay ciidankii berrinka joogay ka laayeen afar kun oo

nin. 3 Oo markay dadkii xeradii yimaadeen ayay odayaashii reer binu Israa'iil yidhaahdeen, Maanta maxaa Rabbigu inoogu laayay reer Falastiin hortooda? Haddaba sanduuqii axdiga Rabbiga aynu Shiih oo qaadanno oo dhexdeenna ha yimado, inuu inaga badbaadiyo gacanta cadaawaayaasheenna. 4 Sidaas daraaddeed dadkii waxay u cid direen Shiih oo waxay halkaas ka keeneen sanduuqii axdiga Rabbiga Ciidammada oo ku fadhiya Keruuubiima dushooda, oo Ceeli labadiisi wii oo ahaa Hofnii iyo Fiinexaas iyana halkaasay la joogeen sanduuqa axdiga Ilaah. 5 Oo markii sanduuqii axdiga Rabbigu soo galay xeradii ayaa reer binu Israa'iil oo dhammu waxay ku qayliyeen qaylo weyn ee dhulku la gariiray. 6 Oo reer Falastiinna markay maqleen dhawaaqii qaylada ayay yidhaahdeen, Dhawaaqa qaylada weyn ee xeradii Cibraaniyadii ka baxaya micnihiis waa maxay? Markaasay garteen inuu sanduuqii Rabbigu xeradii dhex yimid. 7 Oo reer Falastiinna way cabsadeen, oo waxay yidhaahdeen, Ilaah baa xeradii soo galay. Oo haddana waxay yidhaahdeen, Hoog baa inagu dhacay! Waayo, hadda ka hor waxan oo kale lama arag. 8 Hoog baa inagu dhacaye! Bal yaa inaga samatabbixin doona ilaahyadan xoogga weyn gacantooda? Kuwanu waa ilaahyadii Masriiyinta ku laayay ciidala ee ku soo daayay belaayoojin cayn kasta ah. 9 Reer Falastiinow, xoog yeesha, oo raganimo isgeliya, yeydnan Cibraaniyada addoommo u noqone, sidi ay idinku ahaayeen oo kale. Haddaba raganimo isgeliya oo dirira. 10 Markaasay reer Falastiin dirireen, reer binu Israa'iilna waa la jebiyey, oo midkood waliba wuxuu ku cararay teendhadiisi. Oo maalintaa waxaa la laayay dad aad u badan; waayo, reer binu Israa'iil waxaa ka le'day soddon kun oo nin oo lug ah. 11 Oo sanduuqii Ilaahna waa la qaataay; oo Ceeli labadiisi wii oo ahaa Hofnii iyo Fiinexaasna waa la dilay. 12 Oo ciidankii waxaa ka ordoy nin reer Benyaamiin ah, oo isla maalintiba wuxuu yimid Shiih isagoo dharkisu jeexjeexan yahay, oo madaxana ciid ku leh. 13 Oo markuu yimid, bal eeg, Ceeli wuxuu ku fadhiyey kursigii waddada dhankeeda yiil, isagoo wax fiirinaya; waayo, qalbigiisu wuxuu u dhibbanaa sanduuqii Ilaah aawadii. Oo markii ninkii soo galay magaaladii, oo uu u warramay, ayaa magaaladii oo dhammu qaylisay. 14 Oo Ceeliina markuu maqlay dhawaaqii qaylada ayuu yidhi, Buqan sawaxankiisu waa maxay micnihiis? Markaasuu ninkii intuu soo dhaqsaday ayuu Ceeli u yimid oo u warramay. 15 Ceeliina wuxuu jiray siddeed iyo sagaashan sannadood, oo indhihiisuna dem bay ahaayeen oo waxba ma uu arki karin. 16 Oo ninkii wuxuu Ceeli ku yidhi, Anigu waxaan ahay kii ciidankii ka soo baxay, oo maantaan ciidankii ka soo cararay. Markaasuu yidhi, Wiilkaygiiyow, sidee bay xaaladdu u dhacday? 17 Oo kii warka keenay waa jawaabay oo yidhi, Reer binu Israa'iil way ka carareen reer Falastiin, oo dad badan baa la laayay, oo labadaadii wii oo ahaa Hofnii iyo Fiinexaas iyana way dhinteen, oo sanduuqii Ilaahna waa la qaataay. 18 Oo markuu sanduuqii Ilaah wax uga sheegay, ayuu Ceeli dib uga dhacay kursigii isidda ay yill, markaasuu qoorta ka jabay oo dhintay, waayo, wuxuu ahaa niin da' weyn oo culus. Oo wuxuu reer binu Israa'iil xukumi jiray afartan sannadood. 19 Oo gabadhii u soddogga u ahaa ee Fiinexaas qabay, ur bay lahayd oo fool bay ku dhowayd; oo markay maqashay warkii ahaa in sanduuqii Ilaah la qaataay, oo ay soddoggeed iyo ninkeediiba dhinteen ayay foorsatay oo umushay; waayo, haddiiba fool baa qabatay. 20 Oo markay sakaraadaysay ayay naagihii agteeda taagnaa ku yidhaahdeen, Ha baqin, waayo, waxaad dhashay wii. Laakiinse uma ay jawaabin, oo danna kama gelin. 21 Oo iyana waxay wiilkii u bixisay likabood, oo tidhi, Reer binu Israa'iil ammaantii way ka tagtay; maxaa yeelay, sanduuqii Ilaah waa la qaataay, oo weliba soddoggeed iyo ninkeediiba way dhinteen. 22 Oo waxay tidhi, Reer binu Israa'iil ammaantii way ka tagtay; maxaa yeelay, sanduuqii Ilaah waa la qaataay.

5 Haddaba reer Falastiin way qaateen sanduuqii Ilaah, oo waxay ka keeneen Ebenceser, oo geeyeen Ashdood. 2 Markaasay reer Falastiin sanduuqii Ilaah qaateen, oo intay gelyien gurigii Daagoon ay qotomiyeen Daagoon. 3 Oo maalintii dambe markii kuwii reer Ashdood aroor hore kaceen waxay arkeen Daagoon oo wejiga ugu dhacay sanduuqii Rabbiga hortiisa. Markaasay Daagoon qaadeen oo meeshiisi qotomiyeen. 4 Oo haddana markay subaxdii dambe aroor hore kaceen, waxay arkeen Daagoon oo wejiga ugu dhacay sanduuqii Rabbiga hortiisa; oo Daagoon madaxiisi iyo labadiisi gacmoodba way ka go'naayeen oo waxay ku dhaceen marinka, oo Daagoon waxaa u hadhay gumudkii oo keliya. 5 Taas aawadeed Daagoon wadaaddadiisi, ama dad kaletto oo Daagoon gurigiisa soo galaba, midna kuma joogsado marinkii guriga Daagoon oo Ashdood ku yiil ilaa maantadan la joogo. 6 Laakiinse gacantii Rabbigu way ku cuslayd reer Ashdood, wuuna baabbi'iyeey iyagii, oo wuxuu kasooobaxyo ku soo daayay Ashdood iyo xuduudkeeda oo dhanba. 7 Oo dadkii reer Ashdood markay arkeen inay saas tahay ayay yidhaahdeen, Sanduuqa Ilaaha reer binu Israa'iil waa inaanu ina dhex oollin; waayo, gacantiisi aad bay inoogu adag tahay, innaga iyo ilaheenna Daagoonba. 8 Sidaas daraaddeed waxay u cid dirteen oo soo urursadeen madaxdii reer Falastiin oo dhan, oo waxay yidhaahdeen, War maxaynu ku samaynaa sanduuqa Ilaaha reer binu Israa'iil ha lagu soo wareejijo Gad. Oo iyana sanduuqii Ilaaha reer binu Israa'iil halkaasay ku soo wareejiyee. 9 Oo sidaasay ahaatay markii ay qaadeen dabadeed inay gacantii Rabbigu gees ka ahayd magaaladii, oo wuxuu ku riday naxdin weyn; oo dadkii magaaladana wax buu ku dhuftay yar iyo weynba, oo kulligoodha kasooobaxyo ayaa ka soo wada baxay. 10 Sidaas daraaddeed waxay sanduuqii Ilaah u direen xagga Ceqroon. Oo markii sanduuqii Ilaah Ceqroon yimid ayay reer Ceqroon wada qayliyeen, oo yidhaahdeen, Sanduuqa Ilaaha reer binu Israa'iil waxay inoogu keeneen inay ina laayaan innaga iyo dadkeennaba. 11 Sidaas daraaddeed way u cid dirteen oo soo wada urursadeen madaxdii reer Falastiin oo dhan, oo waxay ku yidhaahdeen, Sanduuqa Ilaaha reer binu Israa'iil inaga fogeeya, oo iska daaya, meeshiisi haddana ha tageey, oo innaga iyo dadkeennaba yuu ina layne; waayo, magaalada waxaa kulligeed ku dhex jiray naxdinta dhimashada, oo halkaasna gacanta Ilaah waa ku cuslayd. 12 Oo dadkii aan dhimanna waxaa lagu dhuftay kasooobaxyo, oo magaalada qayladeediina waxay u baxday xagga samada.

6 Oo sanduuqii Rabbiguna wuxuu waddankii reer Falastiin yiil toddoba bilood. 2 Markaas reer Falastiin waxay u yeedheen wadaaddadii iyo kuwii wax sheegi jiray, oo waxay ku yidhaahdeen, Sanduuqa Rabbiga maxaannu ku samaynaa? Bal noo sheega waxaannu ugu dirno meeshiisi. 3 Kolkasay iyana waxay yidhaahdeen, Haddaad diraysaan sanduuqa Ilaaha reer binu Israa'iil, isagoo madhan ha dirina; laakiinse si walba qurbaan xadgudub u celiya; oo dabadeedna waad bogsan doontaan, oo waxaad ogaan doontaan sababta gacantiisi idinkaga dhaqaaci weyday. 4 Oo markaasay yidhaahdeen, Qurbaanka xadgudubka ee aannu u celin doonaa muxuu noqon doonaa? Oo iyana waxay yidhaahdeen, Madaxda reer Falastiin inta tiradoodu tahay oo dhammu ha bixiyeen shan kasoobab oo dhab ah, iyo shaan jir oo dhab ah; waayo, idinka iyo madaxdiinnaa isku belaayaan idinku wada dhacday. 5 Haddaba sidaas daraaddeed waa inaad samaysaan kasoobabadiinnii taswiirtooda, iyo jirarkii dalkiinna kharribyn taswiirtood; oo waa inaad ammaantaa Ilaaha reer binu Israa'iil; waayo, waxaa suurtowda inuu gacantiisa idinka qaado, idinka, iyo ilaahyadiinna, iyo dalkiinnaa. 6 Haddaba maxaad qalbiyadiinna ugu adkaynaysaan sidi Masriiyintii iyo Fircoo qalbiyadooda u adkeeyeen oo kale? Oo markii uu cajaabikaa weyn

dhexdooda ku sameeyey, miyaanay dadkii sii dayn inay tagaan oo miyaanay ambabbixin? 7 Haddaba sidaas daraaddeed qaata oo diyaariya gaadhi cusub, iyo laba sac oo irmaan ee aan weligood harqood la saarin, oo sacaha gaadhiga ku xidha, weylahoodana ka soo celiya oo guriga keena; 8 markaas qaada sanduuqii Rabbiga oo saara gaadhiga, oo dahabka aad ugu celinaysaan qurbaankii xadgudubka aawadisna intaa sanduuq ku riddaan dhinacisa saara, oo markaas iska dira ha tagee. 9 Oo bal eega, haddii uu aado xagga xuduudkiisa iyo ilaa Beytshemesh, de markaas isaga xumaantan weyn inagu sameeyey; haddii kalese waxaannu ogaanaynaa inaanay gacantiisii ahayn waxa ina laayay, ee uu ahaa wax iskaga keen dhacay. 10 Oo dadkiina sidii bay yeeleen, oo waxay soo wateen laba sac oo irmaan, oo waxay ku xidheen gaadhigii, oo weylahoodiina waxay ku xereeyeen guriga; 11 oo sanduuqii Rabbiga iyo sanduuqii ay ku jireen jiirarkii dahabka ahaa iyo taswiirtii kasoo baxyada waxay saareen gaadhigii. 12 Sacihiina waxay qaadeen jidkii toosnaa oo Beytshemesh, oo waxay tageen xagga jidkii weynaa iyagoo sii bunaaxinaya intii ay sii socdeen, oo midig iyo bidix toona uma ay leexan, oo madaxdii reer Falastiinna way daba socdeen ilaa soohdintii Beytshemesh. 13 Oo kuwii reer Beytshemeshna waxay dooxada ka goosanayeen sarreenkoodii; oo intay indhahoodii kor u qaadeen ayay arkeen sanduuqii, oo way ku reyeyeen inay arkaan. 14 Oo gaadhigina wuxuu soo galay beertii Yashuucu kii reer Beytshemesh, oo wuxuu istaagay meel dhagax weynu ku yiil; oo intay qoryihii gaadhiga jeexjeexeen ayay sacihiina Rabbiga ugu bixiyen qurbaan la gubo aawadii. 15 Markaasay kuwii reer Laawi soo dejijeen sanduuqii Rabbiga, iyo sanduuqii isaga la jirabay ee alaabta dahabka ahu ku jirtay, oo waxay kor saareen dhagaxii weynaa; oo isla maalintaas ayaa dadkii reer Beytshemesh Rabbiga u bixiyen qurbaanno la gubo iyo allabaryo. 16 Oo shantii madaxda ahayd oo reer Falastiinna markay arkeen ayay isla maalintaas Ceqroon ku noqdeen. 17 Oo kuwanu waa kasoo baxyadii dahabka ahaa ee reer Falastiin Rabbiga ugu celiyeen qurbaan xadgudub aawadii; Ashhood aawadeed mid baa loo celiyey, Gaasa aawadeedna mid, Ashqeloon aawadeedna mid, Gad aawadeedna mid, Ceqroon aawadeedna mid; 18 oo jiirarkii dahabka ahaana waxay tiro le'ekayaanen magaaloyinkii reer Falastiin oo shantii madaxda ahayd lahaayeen oo dhan, oo waa laga wada bixiyey magaaloyinkii deyrka lahaa iyo tuuloyinkii duurka ku yiilba iyo ilaa tataa dhagaxii weynaa ee ay dul saareen sanduuqii Rabbiga, kaasoo xataa ilaa maantadan la joogu dhex yaal beertii Yashuucu kii reer Beytshemesh. 19 Oo isna wuu laayay dadkii Beytshemesh, maxaa yeelay, waxay dhugteen sanduuqii Rabbiga gudhiisa, oo wuxuu dadkii ka laayay konton kun iyo toddobaatan nin, oo dadkiina way baroorteen, maxaa yeelay, Rabbigu wuxuu laayay dad aad u badan. 20 Markaasaa dadkii Beytshemesh waxay yidhaahdeen, Bal yaa awooda inuu hor istaago Rabbiga ah Ilaahan quduuska ah? Oo bal yuu nooga tegaya? 21 Oo waxay wargeeysyo u direen dadkii degganaan. Qiryad Yecaariim, oo waxayna ku yidhaahdeen, Reer Falastiin haddana way soo celiyeen sanduuqii Rabbiga, haddaba idinku kaalaya oo qaata.

7 Markaasaa waxaa yimid dadkii reer Qiryad Yecaariim, oo waxay qaateen sanduuqii Rabbiga, oo waxay soo geliyeen gurigii Abiinaadaab ee buurta ku yiil, oo waxay quduus ka dhigileen wiiliikii Elecaasaar inuu hayo sanduuqii Rabbiga. 2 Oo ilaa maalintii sanduuqii yiil Qiryad Yecaariim wakhtigu waa dheeraa, maxaa yeelay, waxay ahayd labaatan sannadood, oo reer binu Israa'iil oo dhammuna Rabbiga ayay ka daba barooran jireen. 3 Markaasaa Samuu'eel wuxuu la hadlay reer binu Israa'iil oo dhan, oo wuxuu ku yidhi, Haddaad qalbigiinna oo dhan Rabbiga ugu soo noqotaan, de haddaba dhexdiinna ka fogeeya ilaahyada qalaad iyo Cashtarod, oo

qalbiyadiinna u diyaariya Rabbiga oo keligiis u adeega; oo isna wuu idinka samatabbixin doonaa gacanta reer Falastiin. 4 Markaasaa reer binu Israa'iil iska fogeeyeen Bacalim iyo Cashtarod, oo waxay u adeegeen Rabbiga keliya. 5 Markaasaa Samuu'eel wuxuu yidhi, Reer binu Israa'iil oo dhan Misfaah ku soo wada ururiya, oo ana Rabbigaan idiin baryayaa. 6 Markaasay dhammaantood Misfaah ku soo wada urureen, oo intay biyo soo dhaamiyeen ayay Rabbiga hortiisa ku shubeen, oo maalintaasna way soomeen, oo waxay halkaas ku yidhaahdeen, Annagu waxaannu ku dembaabnay Rabbiga. Oo Samuu'eelina wuxuu reer binu Israa'iil ku xukumi jiray Misfaah. 7 Oo reer Falastiinna markay maqleen in reer binu Israa'iil Misfaah ku urursan yihii ayaa madaxdii reer Falastiin u kaceen inay ku soo duulaan reer binu Israa'iil. Oo reer binu Israa'iilina markay taas maqleen ayay aad uga cabsadeen reer Falastiin. 8 Oo reer binu Israa'iilina waxay Samuu'eel ku yidhaahdeen, Ha joojin inaad noo baridid Rabbiga llaaheenna ahu inuu naga badbaadiyo gacanta reer Falastiin. 9 Markaasaa Samuu'eel soo kaxaystay wan yar oo caanonuug ah oo wuxuu Rabbiga ugu bixiyey allabari la gubo dhammaantis; markaasaa Samuu'eel Rabbiga u baryay reer binu Israa'iil aawadood; oo Rabbiguna wuu ka aqbaly Samuu'eel. 10 Oo intii Samuu'eel allabariga la gubo bixinayay ayaa reer Falastiin soo dhowaadeen inay la diriraan reer binu Israa'iil; laakiinse Rabbigu maalintaas wuxuu reer Falastiin ku soo daayay onkod weyn, wuuna baabbi'iyeey, oo reer binu Israa'iil hortooday ku jabeen. 11 Kolkaasay raggi reer binu Israa'iil intay Misfaah ka soo baxeen reer Falastiin eryadeen, wayna laynayeen ilaa ay Beytkaa hoosteeda yimaadeen. 12 Markaasaa Samuu'eel dhagax qaaday oo qotomiyeen Misfaah iyo Sheen dhexdooda, oo wuxuu magiciisiina u bixiyey Ebenceser, oo yidhi, ilaa haatan Rabbigu waa ina caawiyyey. 13 Sidaas daraaddeed reer Falastin waa la hoosaysiyyey, oo mar dambena sooma ay gelin xuduudkii reer binu Israa'iil; oo intii Samuu'eel noolaa oo dhan gacanta Rabbigu gees bay ka ahayd reer Falastiin. 14 Oo magaaloooyinkii reer Falastiin ay ka qabsadeen reer binu Israa'iil waa loo soo celiyeen reer binu Israa'iil, oo waxay ahaayeen Ceqroon iyo xataa tan iyo Gad; oo xuduudkeedii reer binu Israa'iil waa kala soo baxeen gacantii reer Falastiin. Oo reer binu Israa'iil iyo reer Amorna nabad baa u dhexlays. 15 Oo Samuu'eelina wuxuu reer binu Israa'iil xukumi jiray intuu noolaa oo dhan. 16 Oo sannad kastaba wuxuu ku soo wareegi jiray Beytel, iyo Gilgal, iyo Misfaah, oo meelahaas oo dhanna reer binu Israa'iil buu ku xukumi jiray. 17 Oo wuxuu ku noqon jiray Raamaah, waayo, halkaasuu gurigiius ahaa, oo halkaasna reer binu Israa'iil buu ku xukumi jiray; oo halkaasna wuxuu Rabbiga uga dhisay meel allabari.

8 Oo markii Samuu'eel gabobay ayuu wiilashiixiia xakinnu uga dhigay reer binu Israa'iil. 2 Oo wiiliikisa curadka ahaa magiciisu wuxuu ahaa Yoo'eel, wiiliikii labaadhna magiciisu wuxuu ahaa Abiiyah; oo waxay xakinnu ahaayeen Bi'r Shebab. 3 Oo wiilashiixiina kuma ay socon jiddakii, laakiinse waxay u leexdeen si ay faa'iido u helaan, oo intay laaluush qaateen ayaygartii qalloociyeen. 4 Markaasaa odayaashii reer binu Israa'iil oo dhammu isa soo urursadeen, oo Samuu'eel ugu yimaadeen Raamaah; 5 oo waxay ku yidhaahdeen, Bal eeg, waad gabowday, oo wiilashaaduna kuma socdaan jiddakaagi; haddaba noo yeel boqor na xukuma sida quruumaha kale oo dhan. 6 Laakiinse waxaas Samuu'eel way la xumaayeen, markii ay ku yidhaahdeen, Na sii boqor na xukuma. Markaasaa Samuu'eel Rabbiga baryay. 7 Oo Rabbiguna wuxuu Samuu'eel ku yidhi, Bal dhegaysod codka dadka iyo kulli waxa ay ku leeyihiin oo dhan, waayo, adiga kuma ay diidin, laakiinse anay i diideen, inaanan iyaga u ahaan bogor. 8 Siday hore u yeeleen tan iyo maalintii aan ka soo bixiyey Masar iyo

ila maantadan, taasoo ahayd inay iga tageen, oo ilaahyo kale u adeegeen, saasay adigana kugu samaynayaan. **9** Haddaba sidaas daraaddeed bal codkooda dhegaysob, habase yeeshoo waa inaad aad ugu markhaati furtaa, oo waa inaad u sheegtaa bogorka xukumi doona siduu ahaan doono. **10** Oo Samuu'elaha wuxuu erayadii Rabbiga oo dhan u sheegay dadkii bogorka weydiistay. **11** Markaasuu wuxuu ku yidhi, Bogorka idin xukumaya wuxuu ahaanayaa sidan: wuxuu idinka qaadan doonaa wiilashii, oo wuxuu ka dhigan doonaa kuwa gaadhifardoodka u wada, iyo fardooleydiisa, oo iyana waxay hor ordi doonaan gaadhifardoodkiisa. **12** Haddana wuxuu iyaga ka dhigan doonaa saraakii kun kun u sarreeya iyo saraakii konton konton u sarreeya, oo qaarna beerihiisay u fali doonaan, oo u gooyin doonaan, oo waxay u samayn doonaan alaabta dagaalka, iyo alaabta gaadhifardoodkiisa. **13** Oo gabdhiihinnana wuu idinka qaadan doonaa oo wuxuu ka dhigan doonaa kuwo uunsiga sameeya, iyo kuwo cuntada kariya, iyo kuwo kibista duba. **14** Oo wuxuu idinka qaadan doonaa beerihiinna, iyo beerihiinna canabka ah, iyo beerihiinna saytuunka ah, iyo xataa meelaha ugu wada wanaagsan, oo wuxuu siin doonaa midiidinnadiisa. **15** Oo wuxuu idinka qaadan doonaa iniihiinhuu toban meelood oo meal iyo beerihiinna canabka ah, markaasuu siin doonaa saraakiishiisa, iyo midiidinnadiisa. **16** Oo haddana wuxuu idinka qaadan doonaa raggiinna addoommada idiih ah, iyo gabdhaha addoommaha idiih ah, iyo dhallinyaradinniin ragga ugu wanaagsan, iyo dameerihiiinna, markaasuu ku shaqaysan doonaa. **17** Oo wuxuu idinka qaadan doonaa adhigiihnu toban meelood oo meal, oo idinna waxaad noqon doontaan addoommadiisa. **18** Oo maalintaas waxaad ka qaylin doontaan bogorkiinna aad idinku doorateen oo Rabbiguna idiih jawaabi maayo maalintaas. **19** Laakinse dadkii way diideen inay dhiegystaan Samuu'el codkiisi, oo waxay yidhaahdeen, Maya, laakiinse waxaannu yeelanaynaa boqor noo taliya; **20** si aannu ula mid noqonno quruumaha kale oo dhan; oo uu bogorkayagu noogu taliyo, oo uu noo hor kaco oo noo dagaallamo wakhtiga dirita. **21** Oo Samuu'elaha wuu maqlay erayadii dadka oo dhan, oo haddana wuxuu maqashiyey dhiegiih Rabbiga. **22** Markaasaa Rabbigu wuxuu Samuu'el ku yidhi, Codkooda maql oo boqor u yeel iyaga. Markaasaa Samuu'el wuxuu dadkii reer binu Israa'il ku yidhi, Taga oo ninkin waluba magaaladiisi ha tago.

9 Haddaba waxaa jiray nin reer Benyaamiin ah, oo magiciisana waxaa la odhan jiray Qiish, oo wuxuu ahaa ina Abii'eel, ina Seroor, ina Bekoorad, ina Afifyax, oo reer Benyaamiin ah, kaasoo ahaa nin xoog leh oo geesi ah. **2** Oo isna wuxuu lahaa wiil la yidhaado Saa'uul, oo ahaa nin dhallinyar oo wanaagsan. Oo reer binu Israa'ilha kuma jirin qof isaga ka wanaagsan. Garbihiisa iyo waxa ka sarreeyaba way ka dhereaayeen dadka kale oo dhan. **3** Qiish oo ahaa Saa'uul aabbihii ayaa dameerihii kuma lumeen. Markaasaa Qiish wuxuu wiilkisii Saa'uul ku yidhi, midiidinnada midkood kaxee, oo kac, oo dameerihii doondoon. **4** Markaasuu dhex maray dalkii buuraha lahaa oo reer Efrayim, oo haddana wuxuu dhex maray dalkii reer Shaalishaa, laakinse dameerihii ma ay helin. Markaasaa haddana dhex mareen dalkii reer Shacaliim, oo halkaasna ma ay joogin. Oo haddana wuxuu dhex maray dalkii reer Benyaamiin, laakiinse halkaasna kama ay helin. **5** Oo markay yimaadeen dalkii reer Suuf, Saa'uul wuxuu midiidinkiisi la socday ku yidhi, Ina keen aan noqonnee, waayo, waaba intaasoo aabbahay dameerihii ka hawo go'aa oo innaga inaga fikiraaye. **6** Oo isna wuxuu ku yidhi, Bal eeg, magaaladan waxaa jooga nin Ilaah, oo isna waxaa weeyaan nin aad loo ciseeyo, oo wax alla wixii uu yidhaahdaaba run bay noqdaan, haddaba bal ina keen aynu u tagnee; mindhaa wax waa inooga sheegi karaa jidka aan mari doonno. **7** Markaasaa Saa'uul wuxuu midiidinkiisi

ku yidhi, War haddaynu u tagno maxaan u geeynna ninka? Waayo, kibistii weelasheenna waa ka dhammaatay, oo ma hayno hadiyad aan u geeyn ninka Ilaah. Bal maxaynu haysanna? **8** Markaasaa midiidinki mar kale u jawaabay Saa'uul, oo ku yidhi, Bal eeg, gacanta waxaan ku hayaa rubuc sheqel lacag ah, haddaba kaasaan ninka Ilaah siinayaa inuu jidkeenna inoo sheego aawadeed. **9** (Waajii hore reer binu Israa'il dheddooda markii nin Ilaah wax weydisanayo, sidan buu odhan jiray, Ina keena aan wax arkaha u tagnee, waayo, haatan kan la yidhaahdo, Nebi, waagii hore waxaa la odhan jiray, Wax arke.) **10** Markaasaa Saa'uul wuxuu midiidinkiisi ku yidhi, Wax wanaagsan baad tidhi, haddaba ina keen aan tagnee. Sidaas daraaddeed waxay galeen magaaladii ninka Ilaah joogay. **11** Oo markay soo fuulayeen jiirtti magaalada waxay la kulmeen gabdho aroor u soo baxaya, kolkaasay ku yidhaahdeen, Wax arkiih halkan ma joogaa? **12** Oo markaasay ugu jawaabeen, Wuu joogaa, oo wuu idinka horreyyaa, haddaba dhaqsada, waayo, isagu maantay magaalada yimid, maxaa yeelay, dadku maantay allabarriku bixinayaan meesha sare. **13** Oo markaad magaalada gashaan, isla markaasba waad helaysaan isaga intuusan meesha sare tegin inuu wax ku cuno, waayo, dadku wax cuni maayaan ilaa uu yirmaado, maxaa yeelay, isagaa allabariga ku duceeyaa; dabadeedna kuwii loo yeedhay way cunaan. Haddaba sidaas daraaddeed kaca, waayo, hadda waad helaysaan isagii. **14** Markaasay magaaladii u kaceen, oo markay magaaladii soo galeen, bal eeg, waxaa iyaggi ka soo hor baxay Samuu'el oo u socda meeshii sare. **15** Haddaba Rabbigu wax buu Samuu'el u muuijye maalin ka horraysintaa Saa'uul iman, oo wuxuu ku yidhi, **16** Berri haddaa oo kale waxaan kuu soo dirayaa nin ka yimid dalka reer Benyaamiin, haddaba waa inaad isaga subagtaa inuu amiir u ahaado dadkayga reer binu Israa'il, oo isna wuxuu dadkayga ka badbaadin doonaa gacanta reer Falastiin, waayo, anigu waxaan soo dhugtay dadkayga, maxaa yeelay, oohintoodii baa i soo gaadhey. **17** Oo Samuu'elaha wuxuu arkay Saa'uul, Rabbigu wuxuu isaga ku yidhi, Bal eeg, waa kaas ninkii aan ku sheegay! Kan qudhiiisa ayaa dadkayga u talin doona. **18** Markaasaa Saa'uul u soo dhowaaday Samuu'el oo iridda jooga, oo wuxuu ku yidhi, Waan ku baryaaaye, ii sheeg wax arkaa guriisuu meeshuu yayah. **19** Oo Samuu'elaha wuu u jawaabay Saa'uul oo ku yidhi, Wax arkuu waa aniga, meesha sare hortay taga, waayo, idinku maanta anigaad wax ila cunaysaan, oo subaxdiina waan ku dirayaa, oo kulli waxa qalbigaaga ku jira oo dhanna waan ku sheegi doonaa. **20** Oo dameerahaaga saddex maalmod hortood kaa lumayna ha ka fikirin innaba, waayo, waa la helay. Bal yaa reer binu Israa'il dheddooda laga wada jeclaaadaa? Sow ma aha adiga iyo reerka aabbaaha oo dhamba? **21** Markaasaa Saa'uul u jawaabay oo ku yidhi, War sow anigu ma ahi reer Benyaamiin oo u wada yar qabiilooyinka reer binu Israa'il? Oo weliba jilibkaygu sow ugama sii yara qabiilka reer Benyaamiin jilibadiisa? Haddaba maxaad sidan iigula hadlaysaa? **22** Markaasaa Samuu'el wuxuu kexeeey Saa'uul iyo midiidinkiisi, oo wuxuu keenay qolkii martida, wuxuuna fadhiisiyey kuwii loo yeedhay dheddooda meeshii ugu wacnayd, oo kuwii loo yeedhayna waxay ahaayeen in soddon qof ku dhow. **23** Markaasaa Samuu'el wuxuu cuntokariiyii ku yidhi, Qaybtii aan kuu dhilbay ee aan kugu idhi, Adigu ii hay, bal la kaalay. **24** Markaasaa cuntokariiyii wuxuu soo qaaday garabkii iyo wixii ku yiilba, oo wuxuu hor dhigay Saa'uul. Oo Samuu'elaha wuxuu yidhi, Bal eeg wixii laguu kaydiyey, haddaba hortaada dhigo oo cun, waayo, waa laguu hayay ilaa wakhtijii la qawimay, oo anigu waxaan idhi, Dadka waan marti qaaday. Markaasuu Saa'uul maalintaas wax la cunay Samuu'el. **25** Oo markay ka soo degeen meeshii sare, oo ay magaaladii soo galeen, wuxuu Saa'uul kula sheekastay guri dushiis. **26** Oo waxay kaceen aroor hore, oo markii waagu soo kaahay, Samuu'el ayaa

Saa'uul gurijjii dushiisa uga yeedhay, oo ku yidhi, Kac aan ku diree. Markaasaa Saa'uul kacay, oo isaga iyo Samuu'eelba dibadday u baxeen. 27 Oo markay ka sii dhaadhacayeen magaalada darafkeeda, Samuu'eel ayaa Saa'uul ku yidhi, Midiidinka u sheeg inuu inaga sii hor maro, (markaasuu isna ka hor maray,) laakiinse adigu istaaghaatan, aan erayga Ilaa ku maqashiiyee.

10 Markaasaa Samuu'eel wuxuu qaaday weel saliid ah, kolkaasuu madaxiisii ku shubay, oo intuu dhunkaday ayuu yidhi, Sow Rabbiga kuuma subkin inaad amiru aahaatid dhaxalkiisa? 2 Maanta markaad iga tagto, waxaad laba nin ka heli doontaa qabriga Raaxeeel agtiisa, kaasoo ku yaal soohdinta reer Benyaamiinka Selsax ku jira, oo waxay kugu odhan doonaan, Dameerihii aad soo doontay waa la helay, oo bal eeg, aabbahaa dameerihii wuu ka dan baxay, oo adiga aawadaa buu ka fikirayaa, oo wuxuu yidhi, Maxaan wiilkaygii u sameeyaa? 3 Oo halkaasna waad ka sii socon doontaa oo waxaad iman doontaa geedka Taaboor, oo halkaasna waxaad kula kulmi doontaa saddex nin oo u socota xagga Ilaa iyo ilaa Beytel; mid wuxuu sidaa saddex orgi oo yaryar, mid kalena wuxuu sidaa saddex xabbadood oo kibis ah, kan kalena wuxuu sidaa sibraar khamri ah. 4 Way ku salaami doonaan, oo waxay ku siin doonaan laba xabbadood oo kibis ah, oo aad gacantooda ka guddoomi doonto. 5 Oo taas dabadeedna waxaad iman doontaa buurta Ilaa, meeshaasoo ay joogaan ciidankii Falastiin, oo waxay noqon doontaa markaad magaalada timaadid inaad la kulmi doonto guuto nebiyo ah ee ka soo degaysa meesha sare iyagoo horta ku sita shareerad, iyo daf, iyo biibile, iyo katarad, oo iyana wax bay sii sheegi doonaan. 6 Markaasaa Ruuxa Ilaa si xoog leh kuugu soo degi doonaan, oo markaasaa iyaga wax la sii sheegi doontaa, oo waxaa u beddelmi doontaa nin kale. 7 Haddaba markii calaamooyinkaasu ku soo gaadhaan, waxaad samaysaa wixii ku soo gaadha oo dhanba, maxaa yeelay, Ilaa baa kula jira. 8 Oo waxaad ku dhaadhacdaa, oo iga hor martaa xagga Gilgaal; oo bal eeg, anna waan kuu iman doonaan, inaan bixiyo qurbaanno la gubo, iyo inaan bixiyo qurbaanno nabaadiino. Toddoba maalmood waa inaad i sugtaa, ilaa aan kuu imaado oo aan ku tuso waxaad samayn doonto. 9 Oo waxaa dhacday markuu dhabarka u jeediye Samuu'eel, inuu Ilaa siiyey qalbi kale, oo calaamooyinkaasi oo dhammuna maalintaasay wada ahaadeen. 10 Oo markay buruutii yimaadeen waxaa la kulmay guuto nebiyo ah, oo Ruuxii Ilaa hna si xoog leh ayuu ugu soo degay isagii, markaasuu dhexdoodii wax ka sii sheegay. 11 Oo kuwii ma hore isaga yiqliin oo dhammu, markay arkeen inuu nebiyada wax la sii sheegayo, ayaa dadkii midba kan kale ku yidhi, War waa maxay waxan ku dhacay wiilkii Qiish? Saa'uulna ma nebiyadu ka mid yahay? 12 Oo mid halkaas joogay ayaa isna yidhi, Oo aabbahoodna waa kuma? Sidaas daraaddeed taasus waxay noqtagtay maahmaah; Saa'uulna ma nebiyadu ka mid yahay? 13 Oo markuu dhammeeyey waxsheegiddii ayuu yimid meeshii sare. 14 Markaasaa Saa'uul adeekiis wuxuu ku yidhi isagii iyo midiidiinkisiiba, War xaggee baad tagteen? Markaasuu yidhi, Dameerihii baannu doonnay, oo markaannu ogaannay inaan la helin ayaannu Samuu'eel u nimid. 15 Markaasaa Saa'uul adeekiis wuxuu ku yidhi, Waan ku baryayaaye, ii sheeg wixii Samuu'eel idinki yidhi. 16 Kolkaasaa Saa'uul wuxuu adeekiis ku yidhi, Bayaan buu noogu sheegay in dameerihii la helay. Laakiinse xagga waxa boqortooyadii ku saabsan Samuu'eel ka hadlay uma uu sheegin. 17 Oo Samuu'eelna dadkii buu dhammaan isugu yeedhay xagga Rabbiga ilaa Misfaah; 18 oo wuxuu reer binu Israa'iil ku yidhi, Rabbiga ah Ilaaheer reer binu Israa'iil sidaasuu leeyahay, Reer binu Israa'iilow, anaa Masar idinka soo bixiyey oo anaa idinka soo samatabbixiyey gacantii Masriiyiinta, iyo kulli boqortooyoo yinkii idin dulmay gacantoodii oo dhan. 19 Laakiinse idinka maanta waad diiddeen Ilaaхиinnii

idinka badbaadshay belaaayooyinkiinnii iyo dhibaatooyinkiinnii oo dhan, oo waxaad isagii ku tidhaahdeen, Maya, laakiinse boqor noo yeel. Haddaba Rabbiga hortisa ku soo ururiya qabiilooyinkiinna, iyo kumanyaalkiinna. 20 Sidaas aawadeed Samuu'eel wuxuu soo dhoweeey qabiilooyinkii reer binu Israa'iil oo dhan, oo waxaa lala baxay qabilkii reer Benyaamiin. 21 Oo haddana wuxuu soo dhoweeey qabilkii reer Benyaamiin oo qoys qoys ah, oo waxaa lala baxay qoyskii reer Matrii, oo waxaa kaloo lala baxay Saa'uul oo aaha ina Qiish; laakiinse markay doondooneen waa la waayay. 22 Sidaas daraaddeed Rabbiga wax kalay sii weyddiyeeen, Weli ma waxaa jira nin kaloo halkan imanaya? Oo Rabbiguna wuxuu ugu jawaabay, Bal eega, alaabta dhexdeeda ayuu ku dhuuntaye. 23 Oo intay ordeen ayay halkaas ka soo kexeyeen, oo markuu dadkii soo dhex joogsaday, wuu ka dheeraa dadkii oo dhan garbihiisa iyo waxa ka sarreeyaba. 24 Markaasaa Samuu'eel wuxuu dadkii oo dhan ku yidhi, Ma aragtaan kan Rabbigu doortay inaan mid la mid ahu dadka ku jirin? Kolkaasaa dadkii oo dhammu dhawaaqeenoon waxay yidhaahdeen, Boqorku ha noolaado. 25 Kolkaasaa Samuu'eel wuxuu dadkii u sheegay sida boqortooyada xaalkeedu noqon doono, oo buug buuna ku qoray, oo Rabbiga hortisa dhigay. Samuu'eelna markaasuu dadkii oo dhan iska diray, oo nin waluba guriqii buu tegey. 26 Oo Saa'uulna wuxuu tegey guriqii oo Gibecaah ku yiil; oo waxaa raacay isagii rag geesiyo ah, oo qalbigooda Ilaa taabtay. 27 Laakiinse kuwo waxmatarayaal ah ayaa waxay yidhaahdeen, Ninkanu sidee buu noo badbaadin doona? Oo isagiina way quudhsadeen, oo hadiyadna uma ay keenin. Laakiinse isagu wuu iska aamusay.

11 Markaasaa waxaa soo kacay Naaxaash oo aaha reer Camnoon, oo wuxuu soo ag degay Yaabeesh Gilecaad. Oo dadkii Yaabeesh oo dhammu waxay Naaxaash ku yidhaahdeen, Axdi nala dhigo oo annana waannu kuu adeegaynaa. 2 Markaasaa Naaxaash oo aaha reer Camnoon wuxuu iyaglii ku yidhi, Sabab keliya aayaan axdi idinkula samaysanaya, taasuna waa anigoo isha midigta idinka wada bixiya si aan u ceebeeyo reer binu Israa'iil oo dhan. 3 Markaasaa duqowdii reer Yaabeesh waxay isagii ku yidhaahdeen, Bal toddoba maalmood na sug, aannu xuduudka reer binu Israa'iil oo dhan wargeeyayaal u dirnee, oo dabadeedna haddii aannu wayno mid na badbaadiya, waannu kuu imanaynaa. 4 Markaasaa wargeeyayaashii waxay yimaadeen Gibecaahdi Saa'uul, oo erayadan ayay dadkii u sheegeen. Kolkaasaa dadkii oo dhammu codkoodii kor u qaadeen oo wada oo yeen. 5 Oo bal eeg, waxaa yimid Saa'uul oo dibiyadii duurka ka keenay, oo Saa'uulna wuxuu yidhi, Maxaa ku dhacay dadka oo ay la oo yayaan? Markaasay u sheegeen hadalladii nimankii reer Yaabeesh. 6 Oo Saa'uulna markuu maqlay hadalladaas aaya Ruuxa Ilaa si xoog leh ugu soo degay, oo xanaaqiisiinaa aad iyo aad buu u kululada. 7 Markaasuu wuxuu qaataay laba dibi oo intuu qalay ayuu cad cad u kala jaray, oo intuu wargeeyayaal gacantood u dhiibay ayuu wada gaadhsiiyey xuduudka reer binu Israa'iil oo dhan, oo wuxuu yidhi, Ku alla kii aan Saa'uul iyo Samuu'eel soo raacin, sidaas oo kalaa dibidisa loo geli doonnaa. Markaasaa waxaa dadkii ku soo dhacday cabsidii Rabbiga, oo waxay u soo baxeen sidii nin qudha. 8 Markaasuu iyaglii ku tiriyey Beseq, oo reer binu Israa'iil waxay ahaayeen saddex bogol oo kun, oo raggiid reer Yahuudahna waxay ahaayeen soddon kun. 9 Markaasay waxay ku yidhaahdeen wargeeyayaashii yimid, Dadkii reer Yaabeesh Gilecaad waxaad ku tidhaahdaan, Berrito markii qorraxdu kulushahay ayaad samatabbixin heli doontaan. Markaasaa wargeeyayaashii u yimaadeen oo u warraameen dadkii reer Yaabeesh Gilecaad, oo iyana way farkeen. 10 Sidaas daraaddeed dadkii reer Yaabeesh waxay yidhaahdeen, Berrito ayaannu idin soo bixi doonnaa, oo waxaad nagu samayn doontaan kulli wax alla wixii idinla

wanaagsan. **11** Oo maalintii dambe Saa'uul wuxuu dadkii ka dhigay saddex guuto; oo subaxdi hore ayay xeradii soo dhix galeen, oo waxay reer Cammoon laynayeen tan iyo hadhki, oo waxay ahaatay in intii hadhayna kala firdhay, oo tataa laba iyagii ka mid ahu isma hayсан. **12** Markaasaa dadkii waxay Samuu'eel ku yidhaahdeen, Waa ayo kii yidhi, Ma Saa'uul baa na xukumaya? Nimankaasoo bixi aannu dilnee. **13** Kolkaasaa Saa'uul wuxuu yidhi, Ninnaba maanta la dili maayo, waayo, maanta Rabbigu wuxuu samatabbixiyey reer binu Israa'iil. **14** Markaasaa Samuu'eel wuxuu dadkii ku yidhi, Ina keena aynu Gilgaal tagnee oo aynu halkaas boqortooyada ku cusboonaysiinnee. **15** Markaasaa dadkii oo dharmmu waxay tageen Gilgaal, oo Gilgaal ayay Saa'uul ku boqreen Rabbiga hortiisa, oo waxay halkaas Rabbiga hortiisa ku bixiyeen qurbaanno nabaadiino, oo halkaasaa Saa'uul iyo dadkii reer binu Israa'iil oo dharmmu aad ugu farxeen.

12 Samuu'eel wuxuu reer binu Israa'iil oo dhan ku yidhi, Bal eega, anigu waan maqlay codkiinii iyo wixii aad igu tidhaahdeen oo dhan, oo waxaan idii yeelay boqor idii taliya. **2** Oo haatan, bal eega, boqorkii wuu idin hor socdaaye, oo anigu waan gabooabay, waanan cirroobay; oo bal eega, wiilashaydiina way idinla joogaan, oo aniguna waxaan idin hor socday tan iyo yaraantaydi. **3** Bal waa i kan. Rabbiga hortiisa igu markhaati fura, iyo kan uu subkaday hortiisaba. Bal yaan dibigiisii ka qaataay? Amase bal yaan dameerkisii ka qaataay? Amase yaan dulmay? Amase yaan cadaadiyey? Kumaanse gacantiisa laaluush ka qaataay si aan isu indhatiro daraaddeed? Hadday saas tahay waan idii celin. **4** Oo iyana waxay yidhaahdeen, Nama aad dulmin, namana aad cadaadin, oo ninnaba gacantiisa waxba kama aad qaadan. **5** Markaasuu isna wuxuu ku yidhi iyaga, Maanta Rabbigaa idinku marag ah, iyo kan uu subkaday, inaydhnaan waxba gacantayda ku helin. Oo iyana waxay yidhaahdeen, Haah, isagu waa ka marag. **6** Markaasaa Samuu'eel wuxuu dadkii ku yidhi, Muuse iyo Haaruun waxaa doortay Rabbiga, oo isagaa awowayaashiin ka soo saaray dalkii Masar. **7** Haddaba bal joogsada inaan Rabbiga hortiisa idinkula hadlo wax ku saabsan falimihii Rabbiga oo xaqaa ahaa oo dhan, oo uu idii sameeyey idinka iyo awowayaashiinba. **8** Markii Yacquub Masar yimid, oo awowayaashiin Rabbiga u qayshadeen, kolkaasaa Rabbigu soo diray Muuse iyo Haaruun, kuwaasoo awowayaashiin ka soo bixiyeen Masar oo halkan soo dejiyey. **9** Laakiinse way illoobeen Rabbigii Ilaahoodha ahaa, markaasuu wuxuu ka iibsdadooy gacanta u geliyey Siiseraa, oo ahaa sirkalkii ciidanka Xaasoor, oo wuxuu geliyey gacantiisa reer Falastiin, iyo gacantiisa boqorkii reer Moo'ab, wayna la dirireen iyaga. **10** Markaasay Rabbiga u qayshadeen, oo yidhaahdeen, Waannu dembaabnay, maxaa yeelay, waannu kaa tagnay, Rabbiyow, oo u adeegnay Bacalim iyo Cashtarod, laakiinse haatan naga samatabbixi gacanta cadaawayashayda, oo waannu kuu aadeegi doonaa. **11** Dabadeedha Rabbigu wuxuu soo diray Yerubbacal, iyo Bedaan, iyo Yeftaah, iyo Samuu'eel, oo idinka samatabbixiye gacantiisa cadaawayashinii dhan walba idinka jiray, oo ammaan baad ku degganateen. **12** Oo markii aad aragteen boqorkii Naaxaash ahaa oo reer Cammoon inuu idinka iyo duulay, waxaad igu tidhaahdeen, Maya, laakiinse waa inuu boqor noo taliyya; markaasuu waxaa boqor idii ahaa Rabbiga Ilaaifiina ah. **13** Haddaba bal eega boqorkii aad doorateen oo aad i weyddisateen, oo hadda bal eega, Rabbigu wuxuu idii yeelay boqor idii taliya. **14** Waa hagaag, haddii aad Rabbiga ka cabsataan oo aad u aadeegtaan, oo aad codkiisa maqashaan, oo aydناan ku caasiyobin amarka Rabbiga, oo aad idinka iyo boqorka idii taliyaaba ahaataan kuwo raacaya Rabbiga Ilaaifiina ah. **15** Laakiinse haddii aydناan dhiegaysan codka Rabbiga, illowse aad ku caasiyowdaan amarka Rabbiga, de markaas gacanta Rabbigu

gees bay idinka ahaanaysaa, siday awowayaashiinba uga ahayd. **16** Haddaba bal joogsada oo eega waxan weyn oo uu Rabbigu ku samayn doono hortiinna. **17** Sow maanta ma aha maalintii sareenka la goodynay? Anigu Rabbigaan baryayaa inuu soo diro onkod iyo roob; oo idinna markaasaadaa ogaan doontaan oo arki doontaan inuu weyn yahay sharkiinna aad Rabbiga hortiisa ku samayseen markaad boqor weyddisateen. **18** Saas aawadeed Samuu'eel Rabbigu baryay, oo Rabbiguna maalintaasuu onkod iyo roob soo diray, oo dadkii oo dharmuna aad iyo aad bay uga cabsadeen Rabbiga iyo Samuu'eelba. **19** Markaasaa dadkii oo dharmmu waxay Samuu'eel ku yidhaahdeen, Addoommadaada u bari Rabbiga Ilahaaga ah, yaannan dhimanne, waayo, dembiyadadii oo dhan waxaan ku darsannay sharkan markaannu boqor weyddisannay. **20** Oo Samuu'elha wuxuu dadkii ku yidhi, Ha cabsanina; xaqiqa, waxaad samayseen sharkan oo dhan, laakiinse gees ha uga leexanina Rabbiga lasocodkiisa, waxaadse ugu adeeqtaan qalbigiinna oo dhan; **21** oo gees ha uga leexanina, waayo, markaas waxaad raaci lahaydeen waxyaalo aan micne lahayn ee aan waxba tari karin, waxna badbaadin karin, waayo, iyagu micne ma leh. **22** Maxaa yeelay, Rabbigu ka tegi maayo dadkiisa, magiciisa weyn aawadiis; maxaa yeelay, Rabbiga way ka farxisay inuu dad idinka dhigto. **23** Oo haddana aniga xaggayga, Ilaha ha iiga fogeeyo inaan Rabbiga ku dembaabo, taasoo ah anoo joojinaya inaan idii duceeye; laakiinse waxaan idin barayaa jidka wanaagsan oo qumman. **24** Laakiinse idinku Rabbiga ka cabsada, oo si run ah qalbigiinna oo dhan ugu aadeega; waayo, bal ka fiirsada waxyaalaha waaweyn oo uu idii sameeyey. **25** Laakiinse haddaad shar sii samaysaan waa laydin baabbi'in doonaa idinka iyo boqorkiinhaba.

13 Saa'uul markuu reer binu Israa'iil boqorka u noqday wuxuu jiray soddon sannadood, oo wuxuu reer binu Israa'iil xukumayay laba sannadood. **2** Markaasaa Saa'uul wuxuu reer binu Israa'iil ka dhix doortay saddex kun oo niin; oo laba kun waxay Saa'uul la joogeent Mikmaash iyo buurtii Beytel, oo kunna wuxuu Yoonaataan la joogay Gibecahdii reer Benyaamiin; oo dadka intiisi kalena nin walba wuxuu u diray inuu teendhadiisii tago. **3** Oo Yoonaataan wuxuu ku dhuftay xeradii ciidankii reer Falastiin oo Gebac joogay, oo reer Falastiinna taas way maqleen. Oo Saa'uulha dalkii oo dhan buu buun ugu dhuftay oo yidhi, Cibraaniyadu ha maqleen. **4** Oo reer binu Israa'iil oo dharmmu waxay maqleen in Saa'uul wax ku dhuftay xeradii ciidankii reer Falastiin, iyo weliba in reer Falastiin ay karheen reer binu Israa'iil. Oo dadkiina dhammaantood waxay Saa'uul ugu soo urureen Gilgaal. **5** Oo reer Falastiinna waxay isuu soor urursadeen inay reer binu Israa'iil la diriraan, oo waxayna ahaayeeyen soddon kun oo gaadhifardood, iyo lix kun oo fardooley ah, iyo dad ah sida cammuudda taal badda xeebleeda. Oo intay soo dhowaadeen ayay degeen Mikmaash, oo bari ka xigta Beytaawen. **6** Oo dadkii reer binu Israa'iilna markay arkeen inay cidhiidhi ku jiraan, (waayo, dadku way dhibaatatsaayeen) markaasaa dadkii waxay ku dhuunteen godad, iyo kayn, iyo dhagaxyo dheddooda, iyo boholo, iyo hogag. **7** Oo haddaba Cibraaniyadii qaarkood waxay ka gudbeen Webi Urdun oo tageen ilaa dalkii reer Gaad iyo Gilecaad; laakiinse Saa'uul weli wuxuu iska joogay Gilgaal, oo dadkii oo dharmuna isagay daba galeen iyagoo gariiraya. **8** Oo toddoba maalmood buu sugayay, sidii wakhtigii Samuu'eel u qabtay uu ahaa, laakiinse Samuu'eel ma iman Gilgaal, oo dadkiina way ka kala firdheen Saa'uul. **9** Markaasaa Saa'uul wuxuu yidhi, Halkan iigu keena qurbaanka la gubo, iyo qurbaannada nabaadiinadaba. Markaasuu bixiyeen qurbaankii la gubay. **10** Oo markuu dhammeeyey bixintii uu bixinayay allabariga la gubo, waxaa yimid Samuu'eel; markaasaa Saa'uul u baxay inuu ka hor tago oo soo salaamo. **11** Markaasaa Samuu'eel wuxuu ku yidhi, War maxaad samaysay? Oo Saa'uulha wuxuu yidhi, Maxaa

yeelay, waxaan arkay in dadkii iga kala firdhay, iyo inaad adiguna ku iman weyday maalmihii aan ku ballannay, iyo in reer Falastiinna dhammaantood isku soo urursadeen Mikmaash agteeda; **12** sidaas daraaddeed waxaan is-idhi, Haatan reer Falastiin waxay igu soo weerari doonaan Gilgaal, anigoo aan Rabbiga raallinimo ka baryin. Taas aawadeed aayaan isugu qasbay oo waan bixiyey allabarliga la gubo. **13** Markaasaa Samuu'eel wuxuu Saa'uul ku yidhi, Nacasnimo baad samaysay oo amarkii Rabbiga Ilaahaaga ahu kugu amray ma aad xajin. Haatan Rabbigu boqortooyadaadu ku adkayn lahaa reer binu Israa'iil weligeedba. **14** Laakiinse imminka boqortooyadaadu sii jiri mayo. Rabbigu wuxuu doontay nin ah siduu qalbigiisu doonayo, oo Rabbiguna isaguu u doortay inuu ahaado amuur dadkiisa u taliya, maxaa yeelay, adigu ma aadan xajin wixii Rabbigu kugu amray. **15** Markaasaa Samuu'eel kacay, wuuna ka baxay Gilgaal, oo xagga Gibecaahda reer Benyaamiin buu tegey. Oo Saa'uulna markaasuu tirihey dadkii isaga la jiray, oo waxay noqdeen in ku dhow lix boqol oo nin. **16** Kolkaasaa Saa'uul iyo wiilkisii Yoonaataan, iyo dadkii iyaga la jirabay waxay iska joogeen Gebacdii reer Benyaamiin, laakiinse reer Falastiin waxay degganaayeen Mikmaash. **17** Markaasaa xeradii reer Falastiin waxaa ka soo baxay kuwo wax dhaca oo saddex guuto ah, oo guuto waxay u leexatay xagga waddada Cofraah iyo xagga dalka reer Shuucaal; **18** oo guuto kalena waxay u leexatay xagga waddada Beyttxooroon, oo guutadii hadhlayna waxay u leexatay xagga waddada soohdinta kor ka soo dhawrtu dooxada Seboiyin iyo xagga ciidlada. **19** Haddaba tumaal laguma arag dalka reer binu Israa'iil oo dhan; waayo, reer Falastiin waxay isyidhaahdeen, Cibraaniyadu yaanay samaysan seefo iyo warmo. **20** Laakiinse reer binu Israa'iil oo dhammu waxay xagga reer Falastiin u tageen in nin waluba soo afaysto marashidiisi, iyo manjidiisi, iyo faaskiisi, iyo sabaraddiisi; **21** oo weliba waxay lahaayeen wax lagu soofeeyo sabaradaha, iyo manjooyinka, iyo faraleyada, iyo faasaska, iyo inay hagaajiyan takiyadaba. **22** Sidaas daraaddeed maalintii dagaalka dadkii la jiray Saa'uul iyo wiilkisii Yoonaataanba midkoodha gacantiisa lagama helin seef iyo waran toona, Saa'uul iyo wiilkisii Yoonaataan mooyaane. **23** Oo ciidankii reer Falastiinna waxay u soo baxeen marinkii Mikmaash.

14 Haddaba waxaa maalin dhacay inuu Yoonaataan ina Saa'uul ku yidhi ninkii dhallinyarada aaha oo hubkiisa u siday, Bal ina keen aan ciidanka reer Falastiin oo xaggaas jooga u gudubnee. Laakiinse taas uma uu sheegin aabbahiis. **2** Oo Saa'uulna wuxuu joogay Gibecaah darafkeeda, oo wuxuu hoos fadhiyey geed rummaanka ah oo Migroon ku yaal; oo dadkii isaga la joogayna waxay ahaayeen in ku dhow lix boqol oo nin, **3** iyo Axiyyah oo ahaa ina Axiituub, oo likaboodha walaalkiis ahaa, ee ahaa reer Fiinexas ina Ceeli oo ahaa wadaadkii Rabbiga oo Shiloh joogay, isagoo eefod qaba. Oo dadkuna ma ogay inuu Yoonaataan tegey. **4** Oo Yoonaataan marinkii uu doonayay inuu uga gudbo ciidanka reer Falastiin waxaa dhinac kaga yiil buur dhagax ah, dinaca kalena waxaa kaga yiil buur dhagax ah, oo middood magaceedu wuxuu ahaa Boosees, oo tan kale magaceedan waxaa la oohan jiray Seneh. **5** Oo buur waxay ku til xagga woqooyi oo Mikmaash ka horraysa, oo tan kalena waxay ku til xagga koonfureed oo Gebacdha horraysa. **6** Markaasaa Yoonaataan wuxuu ku yidhi ninkii dhallinyarada ahaa oo hubkiisa u siday, Kaalay, oo ina keen aan xagga ciidanka buuryoqabka ah u gudubnee, waayo, waxaa suurtowda in Rabbigu inoo shaqeeyo, maxaa yeelay, Rabbiga waxba kama hor joogsan karaan inuu ku badbaadiyo kuwo badan ama kuwo yarba. **7** Oo kii hubka u sidayna wuxuu ku yidhi, Wax alla waxa qalbigaaga ku jira yeel, oo bal eeg, waan kula socdaa, oo sida qalbigaagu yahay weeye kayguna. **8** Markaasaa Yoonaataan wuxuu yidhi, Bal eeg, nimanka xaggooda ayaynu u gudbaynna, oo

isu muujinaynaa iyaga. **9** Oo haddii ay inagu yidhaahdaan, Jooga halkiinna ilaa aannu idhi nimaadno, markaas waxaynu iska joogaynaa meesheenna, oo una tegi mayno. **10** Laakiinse haddii ay inagu yidhaahdaan, Kaalaya oo soo fuula, markaasaynu fuulaynaa, waayo, Rabbigu iyaga gacanteennu soo gelyiy, oo taasaa calaamadki inoo ahaan doonta. **11** Oo labadoodiiba waxay isu muujijyeen ciidankii reer Falastiin; markaasay kuwii reer Falastiin waxay yidhaahdeen, Bal eega Cibraaniyadii waxay ka soo baxayaan godakki ay ku dhuunteene. **12** Oo raggi ciidanku waxay Yoolaataan iyo kii hubkiisa u siday ugu jawaabeen oo ku yidhaahdeen, Soo fuula, wax baannu idin tusynaaye. Markaasaa Yoolaataan wuxuu ku yidhi kii hubkiisa u siday, Iga soo daba fuul, waayo, Rabbigu wuxuu iyaga soo gelyiy gacanta reer binu Israa'iil. **13** Markaasaa Yoolaataan buurtii fantay, kii hubkiisa u sidayna wuu daba socday, oo kuwii reer Falastiinna way ku hor dhaceen Yoolaataan, kii hubkiisa u sidayna wuu ka daba laayay. **14** Yoolaataan iyo kii hubkiisa u siday intii ugu horraysay oo ay laayen waxay ahayd in ku dhow labaatan nin oo ay ku laayen goob nus tacab ah. **15** Oo cabsi weyn bay la qadhdadheen kuwii xerala ku jiray, iyo kuwii duurka joogay iyo dadkii oo dhanba; oo xataa ciidankii, iyo waxdhacaashuna way wada garireen, oo dhulkuna waa gariray, haddana waxaa jiray garir aad iyo aad u weyn. **16** Markaasaa Saa'uul waardiyaashiisii Gibecaahdii reer Benyaamiin joogay wax fiiriyen, oo waxay arkeen dadkii badnaa oo kala firdhay oo xaggan iyo xaggaa u kala yaacay. **17** Kolkaasaa Saa'uul wuxuu dadkii isaga la jiray ku yidhi, Bal tiriya, oo eega kii inaga tegey kuu yahay. Oo markay tiriyeen waxay arkeen inayan Yoolaataan iyo kii hubkiisa u siday halkaas joogin. **18** Markaasaa Saa'uul wuxuu Axiiyah ku yidhi, Sanduuqii Ilaha halkan keen. Waayo, waagaas sanduuqa Ilaha wuxuu la jiray reer binu Israa'iil. **19** Oo markuu Saa'uul la hadlayay wadaadkii, rabshaddii ku jirtay xerala reer Falastiin ayaa sii adkaatay oo sii badatay; kolkaasaa Saa'uul wuxuu wadaadkii ku yidhi, Gacanta laab. **20** Markaasaa Saa'uul iyo dadkii la jiray oo dhammuba isa soo wada urursadeen, oo waxay yimaadeen goobtii dagaalka. Oo bal eeg, nin walba seeftiisiisii waxay ku dhacday saaxibkiis, oo waxaa jiray baabba' aad u weyn. **21** Oo Cibraaniyadii markii hore la jiray reer Falastiin, oo intay raaceen xerala la galay, iyagoo dalka ku wareegsan ka yimid, xataa iyana way soo jeesteen, oo waxay ku darmadeen reer binu Israa'iilkiil la jiray Saa'uul iyo Yoolaataan. **22** Oo sidaas oo kalena kulli raggi reer binu Israa'iil oo mar hore ku dhuuntay dalka bururaha leh oo reer Efrayim, iyana markii ay maqleen in reer Falastiin carareen ayay soo raacdysteen oo dagaalkii soo galeen. **23** Sidaasu Rabbigu maalintaas u badbaadiyey reer binu Israa'iil; oo dagaalkiina wuxuu u sii gudbay xagga Beytaawen. **24** Oo maalintaas dadka reer binu Israa'iil way dhibaataysnaayeen; laakiinse Saa'uul baa dadkii dhaariyey oo ku yidhi, Ilaa ay fiidkii noqoto, oo aan cadaawayashayda ka aarsado ninkii wax cuna inkaaru ha ku dhacdo. Haddaba dadkii cunto ma dhadhami innaba. **25** Oo dadkii oo dhammu waxay soo galeen duurki, dhulkana waxaaa yiil malab. **26** Oo markii dadkii soo galay duurki ayaa malabkiis too dareeray, laakiinse ninna gacanta afka ma saarin, waayo, dadku waxay ka cabsadeen dhaartii. **27** Laakiinse Yoonaataan ma uu maqlii markii aabbahiis dadka dhaarta ku amray, sidaas aawadeed wuxuu soo fidiyey ushihi gacanta ugu jirtay caaradeedii, oo wuxuu daray malabkiis, markaasuu gacantii afka saaray; oo indhihiisina aad bay u iftiimeen. **28** Markaasaa dadkii mid ka mid ahu u jawaabay, oo ku yidhi, Aabbahaa dadka dhaar buu aad ugu amray oo yidhi, Maanta ninkii wax cuna inkaaru ha ku dhacdo. Oo dadkiina way itaal darnaayeen. **29** Markaasaa Yoonaataan wuxuu yidhi, Aabbahay isagaa dalka dhibay, waan idin baryaayaaye, bal eega sida indhahayu u iftiimeen, maxaa yeelay, in yar baan ka dhadhamiyeen malabkan. **30** Haddaba intee bay ka sii

ficiinaan lahayd haddii dadku maanta ikhiyaar wax uga cuni lahaayeen wixii ay cadaawaayaashooda ka dhaceen ee ay heleen? Waayo, hadday sidaas ahaan lahayd reer Falastiin dhexdooda layn tan ka weyn baa ku dhici lahayd. **31** Oo maalintaas waxay reer Falastiin ku laayeen ilaa Mikmaash iyo tan iyo Ayaaloon; oo dadkuna aad bay u itaal darnaayaen. **32** Oo dadkiina wixii ay dhaceen ayay ku boodeen, oo waxay qaateen ido iyo dibi iyo weylo, oo dhulkay ku qasheen, markaasaa dadkii waxay cuneen hilbiki oo dhig leh. **33** Dabadeedna waxaa loo sheegay Saa'uul, oo lagu yidhi, Bal eeg, dadku Rabbiga ku dembaabaan, markay cunaan hilib dhig leh. Markaasuu wuxuu ku yidhi, Aad baad u xadgudubteen, haddaba maanta ii soo giringiriyu dhagax weyn. **34** Markaasaa Saa'uul wuxuu yidhi, Dadka dhex gala, oo waxaad ku tidhaahdaan, Nin waluba halkan ha iigu keeno dibigiisa, nin walubana fadhiisa, oo halkan ku gowraca oo cuna; oo Rabbiga ha ku dembaabina intaad hilib dhig leh cuntaan. Habeenkaas dadkii oo dhammu niin waluba wuxuu keenay dibigiisi, kolkaasay halkaas ku gowraceen. **35** Markaasaa Saa'uul wuxuu Rabbiga u dhisay meel allabar, oo taasuna waxay ahayd meeshii allabariga ee ugu horraysay uu Rabbiga u dhiso. **36** Saa'uulna wuxuu yidhi, Ina keena aynu reer Falastiin raacdysannee oo habeennimo mirnee, oo tan iyo aroortii dhacnee, oo ninkoodna yeynan ka sii dayn. Oo iyana waxay ku yidhaahdeen, Wax alla wixii kula wanaagsan samee. Markaasaa wadaadkii wuxuu yidhi, Ina keena aynu Rabbiga u dhowaanee. **37** Markaasaa Saa'uul ilaa talo weyddistay, oo wuxuu yidhi, Miyaan reer Falastiin raacdystaa? Oo ma doonaysaa inaad iyaga soo geliso gacanta reer binu Israa'iil? Laakiinse maalintaas Ilaah uma uu jawaabin. **38** Kolkaasaa Saa'uul wuxuu yidhi, Madaxda reer binu Israa'iil oo dhammay, soo dhowaada, oo maanta dembiganu wuxuu ku jiray bal soo ogaada oo soo eega. **39** Waayo, Rabbiga reer binu Israa'iil badbaadiya noloshiisaan ku dhaartaye, xataa hadduu ku jiray wiilkayga Yoonaataan, hubaal kaasuu wuu dhiman doonaa. Laakiinse dadkii oo dhan laguma araq nin u jawaabay. **40** Markaasuu reer binu Israa'iil oo dhan ku yidhi, Idinku dhan joogsada, aniga iyo wiilkayga Yoonaataanna dhanka kale ayaaunu joogsanaynaa. Dadkiina waxay Saa'uul ku yidhaahdeen, Wixii kula wanaagsan samee. **41** Sidaas daraaddeed Saa'uul wuxuu ku yidhi Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil, Saamiga runta ah na tus. Oo wuxuu saamigii ku dhacay Yoonaataan iyo Saa'uul, laakiinse dadkii way baxeen. **42** Markaasaa Saa'uul wuxuu yidhi, Noo saami rida amiga iyo wiilkayga Yoonaataan. Dabadeedna saamigii wuxuu ku dhacay Yoonaataan. **43** Kolkaasaa Saa'uul wuxuu Yoonaataan ku yidhi, Bal ii sheeg waxaad samaysay. Oo Yoonaataan wuu u sheegay oo ku yidhi, Xaqiqaan in yar oo malab ah ayaan ku dhadhamiye ushii gacanta iigu jirtay caaraddeedii; haddaba waa inaan dhintaa. **44** Markaasaa Saa'uul wuxuu ku yidhi, Ilaah saas iyo si ka sii daran ha sameeyo, waayo, Yoonaataan, hubaal waa inaad dhimataa. **45** Oo dadkii waxay Saa'uul ku yidhaahdeen, Yoonaataan oo badbaadadan weyn ku dhex sameeyey reer binu Israa'iil, ma inuu dhintaa? Yaanay noqon; Rabbiga noloshiisaan ku dhaarannay ee waa inaan tin keliya oo madaxiisidhulka ku dhicin; waayo, isagu wuxuu maanta la shaqeeyey Ilaah. Sidaasay dadkii u samatabixiyeen Yoonaataan inuuusun dhiman. **46** Markaasaa Saa'uul wuxuu ka hadhay reer Falastiin raacdysigoodii; oo reer Falastiinna meeshoodii bay tageen. **47** Oo markii Saa'uul qabsaday boqortoo yadaa reer binu Israa'iil wuxuu la diriray kulli cadaawayaaishiisii dhan kasta ka jiray, kuwaasoo ahaa reer Moo'aab, iyo reer Cammoor, iyo reer Edom, iyo bogorradii reer Soobaah, iyo reer Falastiin; oo meel kasta oo uu u jeestayba xi xun buu ugu galay. **48** Oo isagu si xoog leh ayuu wax ku sameeyey, oo wuxuu laayay reer Siiglag oo reer binu Israa'iilna wuxuu ka samatabixiye gacantii kuwii dhici jiray. **49** Haddaba Saa'uul wiilashiisii waxay ahaayeen Yoonaataan iyo Yishwii,

yo Melkiishuuca; oo labadiisii gabdhoodna magacyadoodii waxay ahaayeen Meerab iyo Miikaal; tii curadda ahayd magaceeda wuxuu ahaa Meerab, tii yaraydra magaceeda waxaa la odhan jiray Miikaal. **50** Oo naagtii Saa'uul magaceeduna wuxuu ahaa Axiiro'am, oo waxay ahayd ina Axiimacas; oo sirkalkii ciidankiisana magiciisu wuxuu ahaa Abneer, wuxuu ahaa ina Neer, kaasoo ahaa Saa'uul adeerkii. **51** Oo Qishna wuxuu ahaa Saa'uul aabbihii; oo Neer oo ahaa Abneer aabbihii isna wuxuu ahaa ina Abii'eel. **52** Oo intii Saa'uul noolaa oo dhan dagaal kulul oo reer Falastiin ka gees ah aayaa jiray. Oo Saa'uulna markuu arko nin xoog leh, amase nin daran wuu qaadan jiray.

15 Markaasaa Samuu'eel wuxuu Saa'uul ku yidhi, Rabbigu wuxuu ii soo diray inaan kuu subko inaad boqor u ahaatid dadkiisa reer binu Israa'iil; haddaba bal maqal codka erayada Rabbiga. **2** Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Reer binu Israa'iil markay Masar ka soo baxeen, Camaaleq wuxuu ku sameeyey iyo siduu jidka ugu hor joogsaday waan ogaaday. **3** Haddaba tag oo reer Camaaleq laa, oo waxay haystaan oo dhan wada baabbi'i, oo iyaga innaba ha u tudhin, laakiinse wada laa nin iyo naag, iyo dhallaan iyo caanonuuqba, iyo dibi iyo ido, iyo geel iyo dameerroba. **4** Markaasaa Saa'uul dadkii u yeedhay, oo Tela'iim buu ku tirihey, oo waxay noqdeen laba boqol oo kun oo nin oo lug ah, iyo tobantun oo nin ee reer Yahuudah ah. **5** Kolkaasuu Saa'uul yimid magaaladii reer Camaaleq, oo dooxadii buu ugu soo dhuuntay. **6** Markaasaa Saa'uul wuxuu reer Qeyn ku yidhi, Taga oo ka dhex baxa reer Camaaleq, yaanran idinku dhex baabbi'in; waayo, markii ay reer binu Israa'iil oo dhammu Masar ka soo baxeen waad u wada roonaateen. Sidaas aawadeed reer Qeyn way ka dhex baxeen reer Camaaleq. **7** Oo Saa'uul wuxuu reer Camaaleq ku laayay xaggaa Xawiilaah ilaa xaggaa Shuur, taasoo ku taal Masar horteeda. **8** Oo bogorkii reer Camaaleq oo Agag ahaa isagoo nool buu qabsaday, laakiinse dadkii kale oo dhan seef buu ku wada baabbi'iyey. **9** Laakiinse Saa'uul iyo dadkiiba way reebeen Agag, iyo intii ugu wanaagsanayd oo dhan oo idhii, iyo dibidii, iyo xoolihi shishislaa, iyo wanankii yaryaraa, iyo wixii wanaagsanay oo dhan; oo ma ay doonayn inay wada baabbi'iyaa; laakiinse waxay wada baabbi'iyeyen wixii la quudhsaday iyo intii liidatay oo dhan. **10** Markaasaa Samuu'eel waxaa u yimid Eraygii Rabbiga oo ku leh, **11** Wuxaan ka qoomamoonyaa inaan Saa'uul boqor ka dhigay; waayo, lasocodkaygii dib buu uga noqday, oo mana uu offin amarradaydi. Oo Samuu'eelna wuu cadhooday oo habeenki oo dhan Rabbiguu u qaylinayay. **12** Markaasaa Samuu'eel aaroor hore kacay, oo wuxuu damcay inuu Saa'uul ka hor tago; oo waxaa Samuu'eel loo sheegay oo lagu yidhi, Saa'uul baa yimid Karmel, oo bal eeg, halkaas tir xusuus ah ayuu ka taagtagtay, oo intuu wareegay ayuu gudbay, oo Gilgaal ku dhaadhaday. **13** Oo Samuu'eelna Saa'uul buu u yimid; markaasaa Saa'uul ku yidhi isagii, Rabbigu ha ku barakeeyo; anigu amarkii Rabbiga waan ofifyey. **14** Markaasaa Samuu'eel wuxuu yidhi, Haddaba waa maxay micneheedu cidan idaha ee ee aan dhegahayga ku maqlayaa, iyo cida dibida ee aan maqlayaa? **15** Oo Saa'uulna wuxuu yidhi, Reer Camaaleq bay ka keeneen; waayo, dadku waxay u reebeen intii ugu wanaagsanayd ee idhii iyo dibidii inay allabar ugu bixiyaan Rabbiga Ilaahaaga ah; intii kalese dhammaantood waannu baabbi'innay. **16** Markaasaa Samuu'eel wuxuu Saa'uul ku yidhi, Bal sug, oo anna waxaan kuu sheegaya wixii Rabbigu xalay igu yidhi. Markaasuu yidhi, Bal ii sheeg. **17** Markaasaa Samuu'eel wuxuu yidhi, In kastoo aad isla yarayd, sow madax lagaaqama dhigin qabiilooyinka reer binu Israa'iil? Oo Rabbigu waa kuu subkay inaad ahaato boqor u taliya reer binu Israa'iil; **18** oo Rabbigu sodcaal buu kuu diray, oo kugu yidhi, Tag oo wada baabbi'i dembilayaasha reer Camaaleq, oo la dirir ilaa ay baabba'aan. **19** Haddaba maxaad Rabbiga codkiisa u

addeeci weyday, oo Aadse ugu boodday wixii la dhacay, oo maxaad u samaysay wixii Rabbiga hortisa sharka ku ahaa? **20** Markaasaa Saa'uul wuxuu Samuu'eel ku yidhi, Waan addeecay Rabbiga codkiisi, oo waxaan maray jdkii Rabbigu igu diray, oo Agag oo ah boqorkii reer Camaaleeq aayaan keenay, oo reer Camaaleeqna dhammaan waan wada baabbi'iyey. **21** Laakiinse dadkii wax bay ka qaateen xoolihii la dhacay ee ahaa ido iyo dibi, iyo waxyaalihii khaaska ahaa ee la nudray inay Gilgaal allabarri ugu bixiyaan Rabbiga Ilaahaaga ah. **22** Markaasaa Samuu'eel yidhi, Rabbigu miyuu aad ugu farxaa qurbaanno la gubo iyo allabaryo, siduu ugu farxo in codka Rabbiga la addeecay? Bal eeg, addeeciddu waa ka wanaagsan tahay allabariga, maqidduna waa ka wanaagsan tahay baruurta wananka. **23** Waayo, caasinimadu waxay la mid tahay dembiga sixirka, madaxadaygguna wuxuu la mid yahay shar iyo sanam caabudidda. Wawaad diidday Eraygii Rabbiga, oo sidaas daraaddeed isna wuxuu kuu diiday inaad boqor sii ahaatid. **24** Markaasaa Saa'uul wuxuu Samuu'eel ku yidhi, Waan dembaabay, waayo, amarkii Rabbiga, iyo erayadaadiiba waan ku xadgudbay, maxaa yeelay, dadkii baan ka cabsadat, codkoodiina waan addeecay. **25** Haddaba waan ku baryayaate dembigayga iga cafi, oo mar kale ila noqo, aan Rabbiga soo caabudee. **26** Oo Samuu'elhaa wuxuu Saa'uul ku yidhi, Kula noqon maayo, waayo, Eraygii Rabbigaad diidday, oo Rabbigaana kuu diiday inaad sii ahaatid boqor reer binu Israa'iil u taliya. **27** Oo markii Samuu'el ka jeestay oo uu damcay inuu tago, ayuu qabsaday darafkii khamiiskiisa, wuuna dillaacay. **28** Markaasaa Samuu'el isagii ku yidhi, Maanta Rabbigu boqortooyadii reer binu Israa'iil buu kaa dillaaciyeey, wuxuuna siiyey mid deriskaaga ah oo kaa sii wanaagsan. **29** Kan xoogga reer binu Israa'iil ahna been sheegi maayo, qoomamaynna maayo; waayo, isagu ma aha nin qoomamooda. **30** Markaasuu yidhi, Waan dembaabay; haddaba waan ku baryayaaye, igu murwee duqowda dadkayga hortooda, iyo reer binu Israa'iil hortooda, oo mar kale ila noqo aan Rabbiga Ilaahaaga ah soo caabudee. **31** Haddaba Samuu'el mar kaluu Saa'uul la noqday, oo Saa'uulhaa Rabbiguu soo caabuday. **32** Markaasaa Samuu'el wuxuu yidhi, Halkan iiga keena bogorka reer Camaaleeq ee Agag ah. Kolkaasaa Agag u yimid isagoo qalbi san. Oo wuxuu yidhi, Hubaal geerida qadhaadhkeedii waa i dhaafay. **33** Oo Samuu'elhaa wuxuu ku yidhi, Sida seeftaaadu dumarka u ilmo tirtay, saasoon kalaay hooyaadaana dumarka dhexdiisa ugu ilmola'an doontaa. Oo Samuu'elhaa Agag ayuu cad cad ugu jarjaray Gilgaal dhexdeeda Rabbiga hortiisa. **34** Markaasaa Samuu'el Raamaah tegey; oo Saa'uulhaa wuxuu tegey xaggii gurigisi oo ku yiil Gibecaahdii Saa'uul. **35** Samuu'elna mar dambe uma iman inuu Saa'uul soo arko ilaa maalintii uu dhintay; laakiin Samuu'el baa Saa'uul u oyoy; oo Rabbiguna wuxuu ka qoomamooday inuu Saa'uul ka dhigay boqor u taliya reer binu Israa'iil.

16 Markaasaa Rabbigu wuxuu Samuu'el ku yidhi, War ilaa goormaad Saa'uul u oyaysaa, adigoo og inaan u diiday inuu reer binu Israa'iil boqor u ahaado? Haddaba geeskaaga saliid ka buuxso oo tag, waxaan kuu diraya Yesay oo ah reer Beytlaxam; waayo, boqor baan wiilashiisa ka dhex doortay. **2** Oo Samuu'elna wuxuu yidhi, Sidee baan u tegi karaa? Waayo, haddii Saa'uul taas maqlo wuu i dili doonaa. Oo Rabbiguna wuxuu ku yidhi, Waxaad kaxaysataa qaalil lo' ah, oo waxaad tidhaahdaa, Waxaan u imid inaan Rabbiga allabarri u bixiyo. **3** Oo Yesay allabariga ugu yeedh, waanan ku tusi doonaa waxaad samay doonto; oo waxaad ii subagtaa kii aan kuu magacaabo. **4** Oo Samuu'elna wuxuu Rabbigu kala hadlay ayuu sameeyey, wuxuuna yimid Beytlaxam. Oo odayaashii magaaladuna way ka hor tageen, iyagoo gariiraya, oo waxay ku yidhaahdeen, Nabad ma u timid? **5** Markaasuu yidhi, Haah, nabad baan u imid, waxaanan u imid inaan Rabbiga allabarri u bixiyo. Haddaba isa soo daahiriyaa, oo kaalaya, meesha allabariga ii raaca. Markaasuu wuxuu

daahirshay Yesay iyo wiilashiisi, dabadeedna meeshii allabariga buu ugu yeedhay. **6** Oo markay yimaadeen wuxuu fiiriye Elii'aab, oo yidhi, Hubaal kii Rabbigu subkaday aaya hortisa jooga. **7** Markaasaa Rabbigu wuxuu Samuu'el ku yidhi, Ha fiirin soojeedkiisa, ama dhereriisa, maxaa yeelay, waan diiday isaga. Rabbigu wax uma arko sida dadku wax u arko, waayo, dadku wuxuu fiiriya muuqashada dusha, Rabbiguse qalbiguu fiiriya. **8** Markaasaa Yesay u yeedhay Abiinaadaab, oo soo mariyey Samuu'el hortisa, Samuu'elhaa wuxuu yidhi, Rabbigu kanna ma uu dooran. **9** Oo haddana Yesay wuu soo hor mariyey Shammaah. Oo wuxuu yidhi, Rabbigu kanna ma dooran. **10** Yesyna wuxuu Samuu'el soo hor mariyey toddoba wiilashiisi ka mid ah. Markaasaa Samuu'el wuxuu Yesay ku yidhi, Rabbigu kuwan ma dooran. **11** Samuu'elhaa wuxuu Yesay ku yidhi, War carruurtaadii halkan ma wada joogaan? Markaasuu yidhi, Weli waxaa hadhay kii ugu yaraa, oo idahuu ilaalinaya. Oo haddana Samuu'el wuxuu Yesay ku yidhi, Cid u dir oo keen; waayo, innagu fadiisaa mayno jeeruu halkan yimaado. **12** Markaasuu u cid diray, oo soo geliiyey. Oo isna wuxuu ahaa mid cas, oo soojeed qurxoorn, oo midabkiisuna aad u wanaagsan yahay. Markaasaa Rabbigu wuxuu Samuu'el ku yidhi, Kac, oo subaq, waayo, kanu waa isagii. **13** Markaasaa Samuu'el ee qaaday geeskii saliiddu ku jirtay, wuuna ku subkay isagoo walaalihiis dhex jooga; oo maalintaas intii ka dampbaysay Ruuxii Rabbigu aad buu ugu soo degay Daa'uud. Dabadeedna Samuu'el wuu kacay, oo Raamaah buu tegey. **14** Haddaba Ruuxii Rabbigu Saa'uul wuu ka tegey, oo ruux shar leh oo xagga Rabbiga ka yimid ayaa dhibay isagii. **15** Markaasaa Saa'uul addoommadiiisii waxay ku yidhaahdeen, Bal eeg, haatan waxaa ku dhibaya ruux shar leh oo xagga Ilaah ka yimid. **16** Sayidkayagow, nagu amar annagoo ah addoommadaadaa ku hor jooga inaannu kuu doondoorno nin aad kataaradda u yaqaan; oo markuu ruuxa sharka leh ee xagga Ilaah ka yimid kugu soo dego, ayuu kataaradda garaaci doonaa, waanad bogsan doontaa. **17** Markaasaa Saa'uul wuxuu addoommadiiisii ku yidhi, li doona nin aad u yaqaan, oo ii keena. **18** Dabadeedna raggiid dhallinyaraada ahaa midkood ayaa ku jawaabay oo yidhi, Waxaan arkay Yesayga reer Beytlaxam wiil uu dhalay oo aad u yaqaan sida kataaradda lagu dhufuo oo ah nin xoog leh oo dagaalyahan ah, codkarna ah, oo suruud qurxoorn, oo weliba Rabbiguna wuu la jiraa. **19** Sidaas daraaddeed Saa'uul wargeeyayaal buu u diray Yesay oo ku yidhi, Wiilkaga Daa'uud oo idaha ilaalinaya ii soo dir. **20** Markaasaa Yesay wuxuu soo kexeeeyay dameer ku raran kibis iyo sibraar khamri ah, iyo orgi yar, oo Saa'uul buu u diray. Wuxuuna ugu sii dhiiabay wiilkiisii Daa'uud. **21** Markaasaa Daa'uud Saa'uul u yimid, oo hortisiu soo istaagay, oo isna aad buu u jeclaaday Daa'uud, oo wuxuu Saa'uul u noqday kii hubka u siday. **22** Kolkaasaa Saa'uul farrii u diray Yesay oo ku yidhi, Waan ku baryayaaye, ii daa Daa'uud, hortayda ha joogee, waayo, isagu aad buu iiga farxiyey. **23** Oo markuu ruuxii sharka lahaa ee xagga Ilaah ka yimid Saa'uul ku soo degay ayaa Daa'uud qaataay kataaraddiisi, oo garaacay, dabadeedna Saa'uul wuu qaboobay, wuuna bogсадай, oo ruuxii sharka lahaana waa ka tegey.

17 Haddaba reer Falastiin waxay soo wada ururiyeen ciidammadoodii oo dagaal isu diyaariyey, oo waxay dhammaantood ku soo wada urureen Sokoh, oo ay reer Yahuudah leeyiihiin, oo waxay soo degeen Efes Dammiim oo u dhexaysa Sokoh iyo Caseeqaah. **2** Markaasay Saa'uul iyo raggiid reer binu Israa'iilna isaa soo wada urursadeen, oo waxay soo degeen dooxada Eelaah, oo isu diyaariyeyen inay la dagaallamaan reer Falastiin. **3** Oo reer Falastiin waxay soo istaageen buur dhinac ah, reer binu Israa'iilna waxay soo istaageen buur dhinacii kale ah; oo waxaana labada qolo u dhexaysay dooxo. **4** Oo waxaa xeradii reer Falastiin ka soo baxay nin tirri ah oo magiciisa la yidhaahdo Goli'ad, oo reer Gad ah oo dhereriisuna

wuxuu ahaa lix dhudhun iyo taako. 5 Oo waxaa madaxiisa u saarnaa koofiyad naxaas ah, dhar bir ahna wuu huwanaa, oo dharka miisaankiisuna wuxuu ahaa shan kun oo sheqel oo naxaas ah. 6 Oo lugahana waxaa ugu xidhnaa naxaas, garbaha dhexdoodana naxaas kale. 7 Oo samayda warankiisuna waxay le'ekayd dharsameeyaha looxiisa, oo miisaanka afka warankiisuna wuxuu ahaa lix boqol oo sheqel oo bi ah; oo waxaana hor socday gaashaansidhiisi. 8 Oo intuu soo istaagay ayuu ku qayliyey ciidammadii reer binu Isra'a'il, oo ku yidhi, War maxaad ugu soo baxdeen oo aad dagaal isugu soo diyaariseen? Sow anigu ma ihi reer Falastiin, idinna ma ihidin addoommadii Saa'uul? Haddaba nin iska soo doorta, oo isna ha ii soo dhaadhaco. 9 Oo hadduu awodoon inuu ila diriro oo i dilo, markaas waxaan idhi noqonaynaa addoommadiinni; laakiinse haddaan ka adkaado oo dilo isaga, markaas waxaad noo noqonaysaan addoommo oo waad noo adeegaysaan. 10 Oo kii reer Falastiin wuxuu yidhi, Ciidamada reer binu Isra'a'ilow, car, maanta ii soo dira nin ila dirira. 11 Oo Saa'uul iyo reer binu Isra'a'il oo dhammu markay maqleen erayadii reer Falastiin way neexeen, aad bayna u cabsadeen. 12 Haddaba Daa'uud wuxuu ahaa wil uu dhalay nin reer Efraad ah oo deggan Beytlaamata reer Yahuudah, oo magiciisana la yidhaahdo Yesay; oo isna wuxuu lahaa siddeed wil; oo ninkaasuna wuxuu ahaa nin duq ah oo joogay wakhtigii Saa'uul, oo dadkana aad buu ugu dhex gabboobay. 13 Oo Yesay sadddexdiisii wil oo waaweynayd waxay Saa'uul u raaceen xaggaa dagaalka; oo sadddexdiisii wil oo dagaalka tagtagtay magacyadoodii waxay ahaayeen Eli'iab kii curadka ahaa, iyo Abiinaadaab oo ku xigay, iyo kan saddexaad oo Shammaah ahaa. 14 Oo Daa'uudna wuxuu ahaa kii ugu yaraa; sadddexdiisii ugu waaweynaydna waxay raaceen Saa'uul. 15 Daa'uudna hadba Saa'uul wuu ka tegi jiray, wuuna ku soo noqon jiray, inuu idhaa aabbahiis Beytlaamku daajiyoo aawadeed. 16 Oo kii reer Falastiinna wuu soo dhowaan jiray subax iyo fiidba, oo wuxuu ismuuijey afartan maalmood. 17 Markaasaa Yesay wuxuu wiiliikii Daa'uud ku yidhi, Wuxaad walaalaha u qaaddaa eefaa haddhuudhkan duban ah, iyo tobankan xabbadood ee kibista ah, oo haddiba xeradii u qaad oo walaalaha u gee, 18 oo tobankan xabbadood ee burcadka ahna waxaad u geeysaan kun-u-taliyahooda, oo soo eeg sida walaalaha xaalkoodu yahay, warkooda oo qaajiga ahna ii keen. 19 Haddaba Saa'uul, iyo iyaggi, iyo raggii reer binu Isra'a'il oo dhammu, waxay joogeen dooxadii Eelaah, iyagoor reer Falastiin la diriraya. 20 Markaasaa Daa'uud arror hore kacay, oo wuxuu idihii kaga tegey mid dhawra; dabadeedna intuu tegey ayuu qaaday wixii Yesay ku amray. Markaasuu yimid meeshii gaadhifardoorku tubnaa, intii ciidankii goobta dagaalka u baxayay ay dirirta u qaylinayeen. 21 Oo reer binu Isra'a'il iyo reer Falastiin dagaal bay isugu soo diyaariyeen, iyadoo ciidanba ciidanka kale ka gees yahay. 22 Oo Daa'uud wuxuu alaabtiisii kaga tegey kii alaabta dhawrayay gacantiisii, wuuna ku ordoy ciidankii, oo intuu walaaliihiis u tegey ayuu salaamay. 23 Oo intuu walaaliihiis la hadlayay, bal eeg, waxaa soo baxay tiirrigii reer Falastiin ee Gad ka yimid, ee magiciisa Goli'ad la odhan jiray, isagoo ka soo dhex baxay safafki reer Falastiin, oo wuxuu ku hadlay erayadiisii hore oo kale; Daa'uudna taas wuu maqley. 24 Oo raggii reer binu Isra'a'il oo dhammu markii ay ninkii arkeen ayay ka carareen, aad bayna uga cabsadeen. 25 Oo raggii reer binu Isra'a'ilina waxay yidhaahdeed, War ma aragteen ninkan soo baxay? Hubaal wuxuu u soo baxay inuu reer binu Isra'a'il careeyo; oo waxay noqon doontaa in ninkii isaga dila uu boqorku taajir ka dhigi doono oo maal badan siin doona; gabadhiisuna siin doonna, oo reerka aabbahiisna ku dhex xorayn doonna reer binu Isra'a'il. 26 Markaasaa Daa'uud raggii dhinaciisa taagnaa la hadlay, oo ku yidhi, Ninkii dila midkan reer Falastiin, oo ceebta ka qaada reer binu Isra'a'il, maxaa lagu samayn

doonaa? Oo bal yuu yahay buuryoqabkan reer Falastiin ee Ilaaha nool ciidamadiisa caraysan karaa? 27 Oo dadkiina waxay ugu jawaabeen, oo ku yidhaahdeed, Sidan baa lagu samayn doonaa ninkii dila. 28 Oo markuu ragga la hadlayay Eli'iab oo ahaa walaaliihiis ugu weynaa ayaa maqley, oo Eli'iabna aad buu ugu cadhooday Daa'uud oo wuxuu ku yidhi, War maxaad u soo dhaadhacday? Oo bal yaa uga sooc kacday xayntii idha ahayd oo ciidlada joogtay? Anigu waan aqaa kibirkaga, iyo xumaanta qalbigaaga ku jirta, waayo, waxaad u timid inaad dagaalka fiirso. 29 Markaasaa Daa'uud ku yidhi, Bal maxaan haatan sameeyey? Sow hadal uun ma aha? 30 Markaasuu isagii uga jeestay mid kale, oo sidii oo kaluu kula hadlay; oo dadkiina sidii hore oo kalay ugu jawaabeen. 31 Oo erayadii Daa'uud ku hadlay markii la maqley ayaa Saa'uul loo warramay, oo isna wuu u soo cid diray. 32 Oo Daa'uudna wuxuu Saa'uul ku yidhi, Ninna yuusan u cabsan isaga aawadiis; anoo addoonkaaga ah aayaan u tegi doonaa oo la diriri doonaa midkan reer Falastiin. 33 Oo Saa'uulna wuxuu Daa'uud ku yidhi, Adigu ma awoodid inaad la dirirto midkan reer Falastiin, waayo, waxaad tahay wil yar, isna dagaalyahan buu ahaa tan iyo yaraantii. 34 Oo Daa'uudna wuxuu Saa'uul ku yidhi, Anoo addoonkaaga ah waxaan hayn jiray idhaa aabbahay, oo haddii libaax amma orso yimaado, oo idhaa nayl yar ka qaato, 35 waan ka daba ordi jiray, oo intaan wax ku dhufuto aayaan afkiisa ka soo bixin jiray; oo hadduu igu soo boodana intaan gadhka ku dhego aayaan dili jiray. 36 Anoo addoonkaaga ah libaaxii iyo orsadiiba waan dilay; oo midkan reer Falastiin oo buuryoqabka ahuna iyagoo kaluu noqon doonaa, waayo, wuxuu careeyey ciidamadii llaaha nool. 37 Oo Daa'uud wuxuu haddana yidhi, Rabbiga iga samatabbiixiyey ciddiyihii libaaxa iyo ciddiyihii orsada aayaan haddana iga samatabbiixin doona gacanta midkan reer Falastiin. Markaasaa Saa'uul wuxuu Daa'uud ku yidhi, Tag, Rabbiga ha kula jiree. 38 Markaasaa Saa'uul Daa'uud u xidhay dharkiisii, oo madaxiisana u saaray koofiyad naxaas ah, oo wuxuu kaloo huwihey dhar bir ah. 39 Oo Daa'uudna seeftii buu ku kor xidhay dharkiisii, oo wuxuu isku dayay inuu socdo, waayo, ma uu tijaabin. Markaasaa Daa'uud wuxuu Saa'uul ku yidhi, Kuwan kuma socon karo; waayo, ma aanan tijaabin. Markaasaa Daa'uud iska dhigay. 40 Wuxuuse gacanta ku qaatayt ushiisii, oo biyo mareenkoo ka sii doortay shan dhagax oo siman, oo wuxuu ku ritay kolaygi ahdirijka ee uu haystay, kaasoo ahaa qandigiisii, oo wadhfakiisiina gacantu ugu jiray; markaasuu u soo dhowaaday ninkii reer Falastiin. 41 Oo ninkii reer Falastiinna Daa'uud buu u soo dhowaaday; ninkii gaashaanka u sidayna wuu hor socday. 42 Oo markii kii reer Falastiin wax fiiriyey, wuxuu arkay Daa'uud, wuuna quudhsaday; waayo, wuxuu ahaa wil yar uun, oo cas, oo soojeed qurxoon. 43 Markaasaa kii reer Falastiin wuxuu Daa'uud ku yidhi, War anigu ma eey baan ahay waadiga uli oo soo qaataye? Oo kii reer Falastiin Daa'uud buu ku habaary magacyadii ilaahyadiisii. 44 Kii reer Falastiinna wuxuu Daa'uud ku yidhi, li kaalay oo hilibkaagaan siin doonnaa haadka hawada iyo dugaagga duurka. 45 Markaasuu Daa'uud kii reer Falastiin ku yidhi, Adigu waxaad ii soo qaatayat seef iyo waran iyo hoto; aniguse waxaan kuula imid magaca Rabbiga ciidamadda, kaasoo ah Ilaaha ciidamadda reer binu Isra'a'il ee aad caraysiisay. 46 Maanta Rabbigu gacantayduu ii soo kaa gelin doonna; waanann ku dili doonna, oo madaxaanan kaa gooyin doonna; oo maanta meydka reer Falastiin ciidankooda waxaan siin doonnaa haadka hawada, iyo dugaagga dhulka, si dunida oo dhammu ay uogaato in Ilaah ku dhex jiro reer binu Isra'a'il; 47 iyo si uu shirkan oo dhammu u ogaado inaan Rabbigu wax ku badbaadin seef iyo waran; waayo, dagaalka Rabbigaa leh, oo gacantayduu idinku soo ridi doonna. 48 Oo markii kii reer Falastiin soo kacay oo uu u soo dhowaaday inuu Daa'uud ka hor tago, aaya Daa'uud soo dhaqsaday oo ku soo orday xaggii ciidanka inuu ka

hor tago kii reer Falastiin. 49 Markaasaa Daa'uud gacanta geliyey kolaygiisi, oo dhagax kala soo baxay, oo intuu wadhfifyey ayuu kii reer Falastiin wejiga kaga dhuftay, oo dhagaxiina wejigisuu dalaq yidhi, markaasuu dhluka afgembii ugu dhacay. 50 Sidaasuu Daa'uud kii reer Falastiin kaga adkaaday wadhad iyo dhagax, oo wuu ku dhuftay, wuuna dilay; laakiinse Daa'uud gacanta seefu uguma jirin. 51 Markaasaa Daa'uud orday oo ag istaagay kii reer Falastiin, oo wuxuu ka qaataay seeftiisi, oo galkiit ka soo bixiyey, oo intuu ku bireeyey ayuu madaxiina kaga gooyay. Oo kuwii reer Falastiinna markay arkeen in tiirrigoodii dhintay ayay carareen. 52 Markaasay raggii reer binu Israa'iil iyo raggii reer Yahuudah kaceen oo qayliyeen oo waxay eryadeen reer Falastiin, tan iyo dooxadii iyo ilaa irdaha Ceqroon. Oo dhaawicci reer Falastiinna waxay ku dhaceen jidka Shacarayim, iyo tan iyo Gad iyo ilaa Ceqroon. 53 Oo reer binu Israa'iilna way ka noqdeen reer Falastiinkii ay eryanayeey, oo xeradoodiina way dhaceen. 54 Markaasaa Daa'uud madaxii kii reer Falastiin qaaday, oo Yerusaalem keenay, laakiinse hubkiisi teendhadiisuuh dhigay. 55 Oo Saa'ulna markuu arkay Daa'uud oo u baxaya kii reer Falastiin ayuu Abneer oo ahaa sirkalkii ciidanka ku yidhi, Abneer, yarkanu waa ina ayo? Oo Abneera wuxuu ku yidhi, Bogorow, noloshaadaan ku dhaartaye, kuuma sheegi karo. 56 Markaasaa boqorkii wuxuu ku yidhi, Soo haybsa yarka ina ayihiisa. 57 Oo markii Daa'uud ka soo noqday dilidhii kii reer Falastiin ayaa Abneer kexeeeyey oo Saa'ul hor keenay isagoo gacanta ku wata madaxii kii reer Falastiin. 58 Markaasaa Saa'ul ku yidhi, Inanyahow, ina ayaad tahay? Oo Daa'uudna wuxuu ugu jawaabay, Wuxaan ahay wiilkii addoonkaaga Yesay ee reer Beytlaxam.

18 Oo markii uu dhammeeeyeh lahdliiddii uu Saa'ul la hadlayay ay naftii Yoonaataan ku xidhantay naftii Daa'uud, oo Yoonaataan wuxuu isaga u jeclaaaday sidii naftiisa. 2 Oo maalintaasaa Saa'ul qaataay oo mar dambena uma uu oggolaan inuu gurigii aabbiihiis tago. 3 Markaasaa Yoonaataan iyo Daa'uud axdi dhigteen, maxaa yeelay, wuxuu isaga u jeclaaaday sidii naftiisi. 4 Markaasaa Yoonaataan iska bixiyey khamiiskiisi uu huwanaa, oo Daa'uud siiyey, iyo dharkiisi, iyo xataa seeftiisi, iyo qaansadiisi, iyo suundhabarkiisi. 5 Oo Daa'uudna meel alla meeshii Saa'ul u diro ayuu tegi jiray, wuuna ku guulaysan jiray; oo Saa'ulna wuxuu madax uga dhigay raggii dagaalka, oo taasuna way la wanaagsanayd dadkii oo dhan iyo addoommadii Saa'ul oo dhanba. 6 Oo markay yimaadeen, markii Daa'uud ka soo noqday layntii reer Falastiin, dumarkii baa waxay ka yimaadeen magaalooynii reer binu Israa'iil oo dhan si ay Boqor Saa'ul uga hor tagaan iyagoo gabayaa oo cayaaraya, oo faraxsan oo daf iyo alaabti muusikada tumaya. 7 Oo dumarkiina midba midda kalay gabay u celisay, iyagoo cayaaraya, oo waxay yidhaahdeen, Saa'ul wuxuu laayay kumanyaalkiisi, Daa'uudna wuxuu laayay tobanyaalkiisi kun. 8 Saa'ulna aad buu u cadhooday, oo hadalkaas ayuu ka xumaaday, wuxuuna yidhi, Waxay Daa'uud ku sheegeen tobanyaal kun, laakiinse aniga waxay iigu sheegeen kumanyaal; oo maxaa intaas ka badan oo uu heli lahaa boqortooyada mooyaane? 9 Oo Saa'ulna maalintaas dabadeed Daa'uud si xun buu u fiirin jiray. 10 Oo subaxdiidambe ruux xun oo xag lilaah ka yimid ayaa ku soo degay Saa'ul, oo sidii nebi ayuu wax ugu sii sheegay guriga dhediisa. Markaasaa Daa'uud wuxuu gacanta ku dhuftay kataarad siduu maalin walba yeeli jiray; oo Saa'ulna gacantuuku haystay warankiisi. 11 Oo wuxuu yidhi, Daa'uud derbigaan ku qodbi doonaa. Markaasaa Saa'ul warankii ku soo ganay. Daa'uudna laba jeer buu ka gabbaday. 12 Oo Saa'ulna Daa'uud buu ka cabsanayay, maxaa yeelay, Rabbigaa isaga la jiray, wuuna ka tegey Saa'ul. 13 Sidaas deraaddeed Saa'ul wuu iska fogaeyey isagii, oo wuxuu ka dhigay sirkalkun u taliya; isaguna dadka hortisuu ka bixi jiray, soona geli

jiray. 14 Oo Daa'uudna wuu ku guulaysan jiray socodkiisa oo dhan, Rabbiguna wuu la jiray. 15 Oo Saa'ulna markuu arkay in Daa'uud aad u guulaystay ayuu la yaabey. 16 Laakiinse reer binu Israa'iil iyo reer Yahuudah oo dhanba Daa'uud aad bay u jeclaayeen; waayo, isagu hortoodou ku bixi jiray, soona geli jiray. 17 Oo Saa'ulna wuxuu Daa'uud ku yidhi, Bal eeg, gabadhyada weyn oo Meerab ah ayaan kuu siinayaa inaad guursato; laakiinse waa inaad ii xoog badhaato oo aad dagaallada Rabbigama diriit. Waayo, Saat'uul wuxuu isyidhi, Yuusan gacantayda ku bixin, laakiinse gacanta reer Falastiin ha ku baxo. 18 Markaasaa Daa'uudna wuxuu Saa'ul ku yidhi, War yaan ahay, oo noloshaydu waa maxay, amase reer aabbahay xaggay ka joogaan reer binu Israa'iil, inaan ahaado wiilkii boqorku soddogga u ahaa? 19 Laakiinse wakhtigii Saa'ul gabadhiisi Meerab ahayd Daa'uud loo guurin lahaa, waxaa la siiyey oo loo guuriyey Cadri'eel oo reer Mexolaad ahaa. 20 Oo gabadhi Saa'ul oo Miikaal ahayd ayaa Daa'uud jeclaatay. Markaasaa Saa'ul loo sheegay, oo taasuna isagii way ka farxisay. 21 Markaasaa Saa'ul wuxuu isyidhi, Dabin ha ku noqoteet, isaga waan siin iyada, si ay gacanta reer Falastiin isaga gees uga ahaato. Sidaas awaaeed Saa'ul wuxuu Daa'uud ku yidhi, Adigu maanta waa xadaad mar laabaaq noqonayasa wiilkii aan soddogga u ahaa. 22 Markaasaa Saa'ul wuxuu addoommadiisi ku amray oo ku yidhi, Daa'uud hoos ahaan ula hadla, oo waaqad ku tidaahdaan, Bal eeg, boqorku wuu kugu farxay, oo addoommadiisa oo dhammuna way ku jecel yihiin; haddaba sidaas daraaddeed boqorku soddogha kuu noqdo. 23 Oo addoommadii Saa'ulna erayadaas waxay u sheegeen Daa'uud. Oo Daa'uudna wuxuu yidhi, Ma waxay idinla tahay inay fudud dahay inaan ahaado wiilkii boqorku soddogga u ahaa, anigoo ah nin miskiin ah oo weliba derejo yar? 24 Oo Saa'ul addoommadiisiina way u soo sheegeen oo ku yidhaahdeen, Daa'uud sidaasuu u hadlay. 25 Markaasaa Saa'ul wuxuu yidhi, Sidan Daa'uud ku dhaha, Boqorku waxba yarad kaa dooni maayo, boqol buuryo oo reer Falastiin oo boqorka cadaawayashii looga aarguto mooyaane. Haddaba Saa'ul wuxuu damcay inuu Daa'uud u gaacangeliyo reer Falastiin. 26 Oo addoommadiisiina markay Daa'uud erayadaas u soo sheegeen ayaa Daa'uud aad ugu farxay inuu ahaado wiilkii boqorku soddogga u ahaa. Maalmahaasuna ma ay dhammaan; 27 markaasaa Daa'uud kacay oo tegey isagii iyo raggiisibaa, oo waxay reer Falastiin ka soo laayeen laba boqol oo nin; markaasaa Daa'uud buuryadoodii keenay, oo boqorkii bay siyyeent tiradoodii oo dhan, si Daa'uud u noqdo wiilkii boqorku soddogga u ahaa. Saa'ulna wuu siyyeent gabadhiisi Miikaal inay naag u noqoto. 28 Oo Saa'ulna wuu arkay wuuna ogaa in Rabbigaa Daa'uud la jiro; oo Saa'ul gabadhiisi Miikaal ahaydha Daa'uud bay caashaqday. 29 Saa'ulna aad buu uga sii cabsanayay Daa'uud; oo Saa'ulna had iyo goorba Daa'uud cadow buu u ahaa. 30 Markaasaa waxaa soo baxay amiriiradji reer Falastiin; oo sidii ay marar badan u soo bixi jireen, ayaa Daa'uud ka sii guul badhaa addoommadii Saa'ul oo dhan; oo sidaas awaaeed magiciisiid aad iyo aad buu caan u noqdo.

19 Markaasaa Saa'ul la hadlay wiilkii Yoonaataan iyo addoommadiisi oo dhan, oo wuxuu ku amray inay Daa'uud dilaan. 2 Laakiinse Saa'ul wiilkii Yoonaataan ahaa Daa'uud aad buu ugu farxay. Markaasaa Yoonaataan wuxuu Daa'uud u sheegay oo ku yidhi, Aabbahay Saa'ul wuxuu doonayaa inuu ku dilo. Haddaba waan ku baryayaaye, subaxdiidigtoonow, oo intaad meel qarsoon gashid dhuumo; 3 oo anigu waan tegayaay, oo beerta aad ku jirto dhexdeeda ayaan aabbahay ag istaagayaa, oo xaggaagaan aabbahay kala hadlayaa, oo hadday wax jiraanna waan kuu soo sheegayaa. 4 Oo Yoonaataan wax wanaagsan ayuu aabbiihiis Saa'ul uga sheegay Daa'uud, oo ku yidhi, Addoonkaaga Daa'uud

ha ku dembaabin, maxaa yeelay, isagu kuguma uu dembaabin, oo shuqulladiisuna xaggaaga aad bay ugu wanaagsanaayeen, 5 waayo, intuu isku biimeeyey ayuu kii reer Falastiin dilay, oo Rabbiguna guul weyn buu u sameeyey reer binu Israa'iil oo dhan. Waad aragtay, waanad ku faraxday, haddaba maxaad dhiig aan xaq qabtin ugu dembaabaysaa inaad sababla'aan Daa'uud u disho? 6 Markaasaa Saa'uul maqlay codkii Yoonaataan, oo wuxuu ku dhaartay nolosha Rabbiga inaan Daa'uud la dilayn. 7 Dabadeedna Yoonaataan Daa'uud buu u yeedhay, oo u sheegay waxyaalahan oo dhan. Markaasaa Yoonaataan Daa'uud u keenay Saa'uul, oo uu hor joogay sidiid waagii hore. 8 Oo haddana mar kale waxaa dhacay dagaal. Markaasaa Daa'uud baxay oo la diriray reer Falastiin, oo intuu aad u laayay ayay ka hor carareen. 9 Oo haddana ruux xun oo xagga Rabbiga ka yimid ayaa ku soo degay Saa'uul isagoo gurigiisa dhex fadhiya oo warankiisi gacanta ugu jiro; markaasaa Daa'uud gacanta ku dhufay kataaraddii. 10 Oo Saa'uulnina wuxuu damcay inuu Daa'uud wareemo oo uu derbiga ku qodbo; laakiinse wuu ka cararay Saa'uul hortiisi oo Saa'uul wuxuu warankii ka taagay derbigi. Daa'uudna wuu cararay, oo habeenkaasuu baxsaday. 11 Markaasaa Saa'uul rag u diray Daa'uud gurigiisi, oo wuxuu ku yidhi, Dhawra oo subaxdiisaga dila. Markaasaa Miikaal oo Daa'uud naagtiiisi ahayd ayaa warkii u sheegtay, oo ku tidhi, Haddaadan caawa naftaada la baxsan, berri waa lagu dilayaa. 12 Haddaba Miikaal waxay Daa'uud ka dejisay daaqaddii; oo isna intuu tegey ayuu cararay, waana baxsaday. 13 Markaasaa Miikaal waxay soo qaadday sanam oo sariirtay saartay, oo waxay madaxa u dhigtagtay barkin dhogor riyood ah, waxayna ku dedday dhar. 14 Oo markii Saa'uul rag u soo diray inay Daa'uud soo kexxeeyaay ayay ku tidhi, Wuu bukaa. 15 Markaasaa Saa'uul raggi sooray inay Daa'uud soo arkaan, oo wuxuu ku yidhi, Isagoo sariirta ku jiifa ii keena aan dilee. 16 Oo raggiina markay gurigiisi sooraleen ayay arkeen sanamkii oo sariirta saaran oo barkin dhogor riyood ahu madaxa u taal. 17 Kolkaasaa Saa'uul wuxuu Miikaal ku yidhi, Naa maxaad saas iigu khyaanaysay oo cadowgaya u sii daysay inuu baxsado? Miikaalna waxay Saa'uul ugu jawaabtay, Wuxuu iigu yidhi, I sii daa, yaanen ku diline. 18 Haddaba Daa'uud wuu cararay oo wuu baxsaday, oo wuxuu Samuu'eel ugu yimid Raamaah, oo u sheegay kulli wixii Saa'uul ku sameeyey oo dhan. Markaasaa isaga iyo Samuu'eel waxay tageen oo degeen Naayood. 19 Saa'uulna waa loo soo sheegay, oo lagu yidhi, Daa'uud wuxuu joogaa Naayood oo Raamaah ku taal. 20 Markaasaa Saa'uul rag u soo diray inay Daa'uud soo qabtaan; oo iyana markay arkeen guutadii nebiyada ahayd oo wax sheegaya, iyo Samuu'eel oo dhex taagan oo madax u ah ayaa ruuxii Rabbigu ku soo degay raggi Saa'uul soo diray, oo iyana wax bay sii sheegeen. 21 Oo taas markii Saa'uul loo sheegay ayuu haddana soo diray rag kale, oo iyana wax bay sii sheegeen. Oo haddana mar saddexaad ayaa Saa'uul rag kale soo diray, oo iyana wax bay sii sheegeen. 22 Markaasaa isagiina Raamaah tegey, oo wuxuu yimid ceelka weyn oo ku yaal Sekuu, dabadeedna dadkiibuu wax weyddiivey oo ku yidhi, Samuu'eel iyo Daa'uud xaggee bay joogaan? Oo waxaa lagu yidhi, Waxay joogaa Naayood oo Raamaah ku taal. 23 Markaasuu wuxuu tegey Naayood oo Raamaah ku taal; markaasaa isagiina waxaa ku soo degay ruuxii Ilaah, oo wuu sii socday, oo sidii nebi buu wax u sheegay tan iyo ilaa uu yimid Naayood oo Raamaah ku taal. 24 Oo isna dharkii buu iska siibay, oo Samuu'eel hortiisu wax ku sii sheegay, oo halkaasuu jifay isagoo qaawan maalintii oo dhan iyo habeenkii oo dhan. Oo sidaas daraaddeed waxay yidhaahdaan, Saa'uulna ma nebiyadu ka mid yahay?

20 Markaasaa Daa'uud wuxuu ka cararay Naayood oo Raamaah ku taal, oo intuu Yoonaataan u yimid ayuu ku yidhi, War maxaan

sameeyey? Oo dembigayu waa maxay? Oo dembiga aan aabbahaa ku sameeyey ee uu naftayda u doonayaa waa maxay? 2 Oo isna wuxuu ku yidhi, Yaanay noqon, adigu dhiman maysid. Aabbahay wax aay iyo wax weyn toona ma sameeyo wixii uu daaha iiga qaad mooyaane. Maxaa aabbahay waxaas oo kale iiga qarinaya? Saas ma aha. 3 Oo haddana Daa'uud wuu dhaartay oo yidhi, Aabbahaa aad buu u og yahay inaad raalli iiga tahay; oo wuxuu isyidhaahdaa, Yuusan Yoonaataan tan ogaanin waaba intaasoo uu ka calool xumaadaaye; laakiinse sida runta ah, waxaan ku dhaartay Rabbiga noloshiisa iyo adiga naftaada inaan aniga iyo dhimasho waxba noo dhaxayn tallaabo mooyaane. 4 Markaasaa Yoonaataan wuxuu Daa'uud ku yidhi, Wax alla wixii naftaada jeceshahayba waan kuu samayn doonaa. 5 Oo Daa'uudna Yoonaataan buu ku yidhi, Bal eeg, berrito bil baa dhalanaysa, oo waa inaanan ka baaqan inaan boqorka cunto ula fadhiisto, laakiinse i sii daa, aan taggee, oo aan ilaa maalinta saddexaad diurka ku dhuumteetee. 6 Oo haddii aabbahaa i waayo, waxaad ku tidhaahdaa, Daa'uud aad buu fasax ii weyddiistay inuu magaaladiisii Beytlaxam ku ordo; waayo, ehelkiisi oo dhan ayaa halkaas ku bixinaya allabarigii sannadka. 7 Hadduu kugu yidhaahdo, Waa hagaag, anoo addoonkaaga ah nabad baan helaya. Laakiinse hadduu cadhoodo, bal ogow inuu shar maaggan yahay. 8 Sidaas daraaddeed anoo addoonkaaga ah ii roonow; waayo, adigu waxaad ila dhigatay axdi xagga Rabbiga ah. Laakiinse haddaan dembi galay, adiguba i dil; bal maxaad aabbahaa iigu geeynaysaa? 9 Markaasaa Yoonaataan wuxuu yidhi, Taasu ha kaa fogaato, waayo, haddaan ogahay in aabbahay maaggan yahay inuu shar kugu sameeyo, sow kuuma soo sheegeen? 10 Kolkaasaa Daa'uud wuxuu Yoonaataan ku yidhi, Haddii aabbahaa si xun ugu jawaabo bal yaa ii soo sheegaya? 11 Oo Yoonaataanna wuxuu Daa'uud ku yidhi, Kaalay oo ina keen aan duurka tagnee. Oo labadoodiiba waxay taggeen duurka. 12 Markaasaa Yoonaataan wuxuu Daa'uud ku yidhi, Rabbiga llaaha reer binu Israa'iil ahu, markhaati ha ka ahaado; berrito ama saa dambe haddaa oo kale, markii aad aabbahay soo calool baadho, hadduu wanaaga kuu qabo, sow kuu soo cid diri maayo, oo daaha kaaga qaadi maayo wuxuu maaggan yahay oo dhan? 13 Hadday aabbahay ka farxin lahayd inuu shar kugu sameeyo oo aanan daaha kaaga qaadiin, oo aanan weliba ku dirin si aad nabdoonaan ugu tagtid, Rabbigu saas iyo ka sii daran ha iigu sameeyo; Rabbiguna ha kuula jiro siduu aabbahay ula jiray oo kale. 14 Waa inaanad raxmadda Rabbiga i tusin intaan noolahay oo keliya, si aanan u dhiman, 15 laakiinse raxmaddaada waa inaanad ka goony reerkayga weligaa, oo xataa ma aha markii Rabbigu cadaawayashaada ka dhammeeyo dhulka. 16 Sidaasuu Yoonaataan axdi ula dhigtagtay reerkii Daa'uud, oo yidhi, Taas wuxuu Rabbigu ka doonayaa cadaawayashaada Daa'uud gacantooda. 17 Oo Yoonaataan mar kalluu Daa'uud dhaariiyey, jacaylkii uu u qabay aawadiis, waayo, wuxuu isaga u jeclaa siduu naftiisa u jeclaa oo kale. 18 Markaasaa Yoonaataan wuxuu isagii ku yidhi, Berrito bil baa dhalanaysa oo waa lagu waayi doonaa, maxaa yeelay, kursigaagu wuu madhnanaan doonaa. 19 Markaad saddex maalmoond joogto dabadeed waa inaad dhaqsataa oo aad tagtaa halkaad ku dhuumatay markii xaalkanu dhacay, oo waa inaad sii ag joogtaa dhagixii Kalategidda. 20 Oo anna waxaan meeshaas dhinaceeda ku soo gani doonaa saddex fallaadhood, sidii anigoo calaamad ku ganaya. 21 Oo bal eeg, wiil yar baan u soo diri doonaa, oo waxaan ku odhan doonaa, Tag oo fallaadhihiibuu soodoon. Haddaba haddaan yarka ku idhaahdo, War fallaadhihiibuu kaa sokeeyaan, soo qaad oo kaalay; waayo, nabad baa kuu jirta oo waxyeello lama arko, Rabbigu noloshiisa ku dhaartaye. 22 Laakiinse haddaan wiilka ku idhaahdo, War fallaadhihiibuu kaa shisheeyaan; markaas iska tag, waayo, Rabbigu wuu ku diray. 23 Oo xagga xaalkeeyay aynu ka hadalnay, bal eeg, aniga iyo adiga

waxaa inoo dhexeyya Rabbiga weligiisba. **24** Sidaasaa Daa'uddurka ugu dhex dhuuntay, oo markii bishii dhalatay ayaa bogorkii u fadhiistay inuu wax cuno. **25** Markaasaa bogorkii wuxuu ku fadhiistay kursigii, sidii mararkii hore oo kale, kaasuna wuxuu ahaa kursigii derbiga ay yiil; oo Yoonaataanna wuu istaagay, Abneerna wuxuu dhinac fadhiistay Saa'uul, laakiinse meeshii Daa'udd way madhnayd.

26 Habasee yeeshee Saa'uul maalintaas waxba kuma uu hadlin, waayo, wuxuu u maleeyey in wax ku dhaceen, oo wuxuu isyidhi, Ma uu nadiifsana, hubaal isagu ma uu nadiifsana. **27** Oo maalintii ka dambaysay galabtii bishu dhalatay, taasoo ahayd maalintii labaad, Daa'udd meeshiisii way madhnayd, markaasaa Saa'uul wuxuu wiilkissi Yoonaataan ku yidhi, War wiilka Yesay muxuu cuntada ugu iman waayay shalay iyo maantaba? **28** Markaasaa Yoonaataan wuxuu Saa'uul ugu jawaabay, Daa'udd aad buu fasax ii weyddiistay inuu Beytlaxam tago, **29** oo wuxuu yidhi, Waan ku baryayaaye, i sii daa, aan tagee, waayo, ehelkayagiibaa magaalada allabari ku leh, oo walaalkay baa igu amray inaan halkaas joogo, haddaba haddii aad raallii iiga tahay i sii daa aan tagee oo walaalahay soo arkee, waan ku baryayaaye. Oo sidaas daraaddeed buu u iman waayay miiska bogorka. **30** Markaasaa Saa'uul aad ugu cadhooday Yoonaataan, oo wuxuu ku yidhi, Kaagan naag qalloocan oo caasiyad ah inankeed ahow, war sow ma aan ogi inaad wiilka Yesay dooratay adoo ceeb u soo jiidaytaa iyo cawrada hooyadada? **31** Waayo, inta wiilka Yesay dhulka ku nool yahay, adiga yio boqortooyaadaada midna dhismi maayo. Sidaas daraaddeed u cid dir oo soo kexee, waayo, hubaal wuu dhimanayaa. **32** Markaasaa Yoonaataan wuxuu u jawaabay aabbiihiis Saa'uul oo ku yidhi, Maxaa loo dilayaa? Oo bal muxuu sameeyey? **33** Kolkaasaa Saa'uul warankiisi ku soo gantaalay si uu u dilo. Sidaasaa Yoonaataan taas ku ogaaday in aabbiihiis maagganaa inuu Daa'udd dilo. **34** Oo Yoonaataanna miiskuu kala kacay cadho kulul, oo bisha maalinteedi labaadna waxba ma cunin, waayo, wuxuu u calool xumaaday Daa'udd aawadiis, maxaa yeelay, aabbiihiis baa ceeb ku sameeyey. **35** Oo subaxdiin dambe ayuu Yoonaataan duurka tegey wakhtigii u Daa'udd la ballamay isagoo wata wiil yar. **36** Markaasuu wiilkii yaraa ku yidhi, Orod hadda oo soo doondoon fallaadhahaan ahan ganayo. Oo intii yarkii sii ordayay ayuu fallaadhishadiisa ku ganay. **37** Oo yarkii markuu yimid meeshii Yoonaataan fallaadhii ku soo ganay aaya Yoonaataan ka soo daba qayliyey yarkii, oo ku yidhi, War sow fallaadhii kaama sii shishayso? **38** Oo haddana Yoonaataan wuxuu ka soo daba dhawaqaqy wiilkii oo ku yidhi, War dheeree oo dhaqso oo ha joogsan. Markaasaa Yoonaataan yarkiisi sooruriyey fallaadhii oo sayidkiisi u yimid. **39** Laakiin yarku waxba ma ogay, Yoonaataan iyo Daa'udd keliya ayaase xaalka ogaa. **40** Markaasaa Yoonaataan hubkiisi yarkii u dhiibay, oo ku yidhi, Tag, oo magaaladii gee. **41** Oo isla markiiba kolki yarkii tegey aaya Daa'udd ka soo baxay meal Yoonaataan xagga koonfureed ka ahayd, markaasuu wejiga dhulka ku dhuftay oo saddex jeer sujuuday, wayna isdhunkadeen oo isla oyoyeen ilaa Daa'udd sii badiyey. **42** Markaasaa Yoonaataan wuxuu Daa'udd ku yidhi, Nabad ku tag, maxaa yeelay, labadeernuba waxaynu isugu dhaaranmay magaca Rabbiga, irnagog leh, Rabbigu ha inoo dhexeyyo aniga iyo adiga, iyo farcankayga iyo farcankaaga weligiisba. Markaasaa Daa'udd kacay oo tegey, oo Yoonaataanna magaaladuu galay.

21 Oo markaas dabadeedna Daa'udd wuxuu Nob ugu yimid wadaadkii Axiimeleg ahaa, oo Axiimelegna Daa'udd buu ka hor yimid isagoo gariiraya, oo wuxuu isagii ku yidhi, War maxaa keligaa kaa dhigay oo ninna kuula socon waayay? **2** Oo Daa'uddna wuxuu wadaadkii Axiimeleg ku yidhi, Boqorkii baa i amray oo muraad ii soo diray, wuxuuna igu yidhi, Ninna yuusan waxba ka ogaan muraadka

aan kuu diray, iyo waxa aan kugu amray toona, oo raggiidhallinyarada ahaana meel baan kula ballamay. **3** Haddaba bal maxaa gacantaada ku jira? Bal i sii shan xabbadood oo kibis ah amase wax alla waxa yaal. **4** Markaasaa wadaadkii wuxuu Daa'udd ugu jawaabay, Kibis la wadaa cuno gacantayda kuma jirto, laakiinse waxaaa taal kibis quduus ah haddii ragga dhallinyarada ahu naago ayan taaban. **5** Kolkaasaa Daa'udd wuxuu wadaadkii ugu jawaabay, Sida runta ah intii saddex maalmodd ah naago waa nalaga dhawray, oo markii aan soo baxay ragga dhallinyarada ah weelalkoodu quduus bay ahaayeen, laakiinse in kastoo uu sodcaalku mid caadi ah yahay, bal maanta intee bay weelalkoodu quduus sii yihiin? **6** Sidaas daraaddeed wadaadkii wuxuu Daa'udd siiyey kibis quduus ah, waayo, halkaas kibis ma oollin, kibistiit tusniinta mooyaane, taas oo Rabbiga hortisa laga soo qaaday si kibis kulul loo dhigo maalinta tii hore laga soo qaado. **7** Oo maalintaas waxaa halkaas joogay nin ka mid ah Saa'uul addoommadiisi, oo kaasna Rabbiga hortiisa lagu hayay, magiciisuna wuxuu ahaa Do'eg kii reer Edom, oo wuxuu ahaa kii madaxda u ahaa xooljirraad Saa'uul. **8** Markaasaa Daa'udd wuxuu Axiiimeleg ku yidhi, Waxba miyaanad haynin waran amase seef? Waayo, soomaan qaadan seeftaydi iyo hubkaygi toona, maxaa yeelay, waxaa i soo deddejiyey muraadkii boqorku ii soo diray. **9** Oo wadaadkii wuxuu yidhi, Bal eeg, waxaa halkan eefodka dabadiisa taal iyadoo maro ku duuiddubban seeftii Gol'adkii reer Falastiin, oo aad dooxii Eelaah ku dishay, oo haddaad doonaysid inaad taas qaadatid, iska qaado, maxaa yeelay, taas mooyaane mid kale halkan ma taal. Markaasaa Daa'udd wuxuu yidhi, Taasoo kaleba ma jirto; ee bal i soo sii. **10** Markaasaa Daa'udd kacay, oo maalintaas wuxuu u cararay cabsi uu Saa'uul ka qabay aawadeed, oo wuxuu u tegey Aakiish oo boqorkii Gad ahaa. **11** Kolkaasaa addoommadii Aakiish waxay isagii ku yidhaahdeen, War sow kanu ma aha Daa'udd boqorkii dalka? Oo sow midkooda midka kale gabay uguma celin iyagoo cayaaraya oo leh, Saa'uul wuxuu laayay kumanyaalkiisi, Daa'uddna wuxuu laayay tobanyaalkiisi kun? **12** Oo Daa'uddna erayadaas galbiguu ku haystay, oo aad buuna uga cabsanayay Aakiish oo ahaa boqorkii Gad. **13** Oo markaasuu dabicaddiisi hortooda ku beddelay, oo wuxuu iska dhigay mid waalan markuu gacmahooda soo galay, oo wuxuu xagtagtay albaabbiid irrida, oo gadkhana dhareer buu iskaga daadiyey. **14** Markaasaa Aakiish wuxuu addoommadiisi ku yidhi, War waad aragtaan inuu ninku waalan yahay, haddaba bal maxaad iigu keenteen? **15** War ma waxaan u baahanaahay niiman waalan, oo ma taas aawadeed baad ninkan u keenteen inuu hortayda isku waalo? War ma ninkan oo kalaa gurigayaa soo gala?

22 Sidaas daraaddeed Daa'udd halkaas wuu ka tegey oo wuxuu u baxsaday xagga bohoshii Cadullaam, oo markii walaalihiis iyo reerkii aabbiihiis oo dhammu ay taas maqleen ayay halkaas isagii ugu tageen. **2** Oo mid kasta oo cidhiidhi ku jira, iyo mid kasta oo deyn qaba, iyo mid kasta oo aan raalli ahaynba isagay isu soo urrsadeen, oo isna wuxuu u noqday madax u taliya, oo waxaa isaga la joogay in ku dhow afar boqol oo niin. **3** Markaasaa Daa'udd halkaas ka tegey oo Misfaahdii reer Moo'aab u kacay; oo wuxuu boqorkii reer Moo'aab ku yidhi, Waan ku baryayaaye, aabbahay iyo hooyaday ha soo baxeen oo ha kula joogeent, ilaa aan ogaado waxa Ilaah ii samaynayo. **4** Oo wuxuu iyaggi hor keenay boqorkii reer Moo'aab, oo isagay la joogeent intii Daa'udd dhufayska ku jiray oo dhan. **5** Markaasaa Nebi Gaad wuxuu Daa'udd ku yidhi, Dhufayska ha ku sii jirine bax oo waxaa tagtaa dalka Yahuudah. Markaasaa Daa'udd tegey, oo wuxuu yimid kayntii Xaared. **6** Markaasaa Saa'uul wuxuu maqlay in Daa'udd iyo raggiidhallinyarada ahaana meel baan kula ballamay. **7** Haddaba bal maxaa gacantaada ku jira? Bal i sii shan xabbadood oo kibis ah amase wax alla waxa yaal. **8** Markaasaa wadaadkii ugu jawaabay, Kibis la wadaa cuno gacantayda kuma jirto, laakiinse waxaaa taal kibis quduus ah haddii ragga dhallinyarada ahu naago ayan taaban. **9** Kolkaasaa Daa'udd wuxuu wadaadkii ugu jawaabay, Sida runta ah intii saddex maalmodd ah naago waa nalaga dhawray, oo markii aan soo baxay ragga dhallinyarada ah weelalkoodu quduus bay ahaayeen, laakiinse in kastoo uu sodcaalku mid caadi ah yahay, bal maanta intee bay weelalkoodu quduus sii yihiin? **10** Sidaas daraaddeed wadaadkii wuxuu Daa'udd siiyey kibis quduus ah, waayo, halkaas kibis ma oollin, kibistiit tusniinta mooyaane, taas oo Rabbiga hortisa laga soo qaaday si kibis kulul loo dhigo maalinta tii hore laga soo qaado. **11** Oo maalintaas waxaa halkaas joogay nin ka mid ah Saa'uul addoommadiisi, oo kaasna Rabbiga hortiisa lagu hayay, magiciisuna wuxuu ahaa Do'eg kii reer Edom, oo wuxuu ahaa kii madaxda u ahaa xooljirraad Saa'uul. **12** Markaasaa Daa'udd wuxuu Axiiimeleg ku yidhi, Waxba miyaanad haynin waran amase seef? Waayo, soomaan qaadan seeftaydi iyo hubkaygi toona, maxaa yeelay, waxaa i soo deddejiyey muraadkii boqorku ii soo diray. **13** Oo wadaadkii wuxuu yidhi, Bal eeg, waxaa halkan eefodka dabadiisa taal iyadoo maro ku duuiddubban seeftii Gol'adkii reer Falastiin, oo aad dooxii Eelaah ku dishay, oo haddaad doonaysid inaad taas qaadatid, iska qaado, maxaa yeelay, taas mooyaane mid kale halkan ma taal. Markaasaa Daa'udd wuxuu yidhi, Taasoo kaleba ma jirto; ee bal i soo sii. **14** Markaasaa Daa'udd kacay, oo maalintaas wuxuu u cararay cabsi uu Saa'uul ka qabay aawadeed, oo wuxuu u tegey Aakiish oo boqorkii Gad ahaa. **15** Kolkaasaa addoommadii Aakiish waxay isagii ku yidhaahdeen, War sow kanu ma aha Daa'udd boqorkii dalka? Oo sow midkooda midka kale gabay uguma celin iyagoo cayaaraya oo leh, Saa'uul wuxuu laayay kumanyaalkiisi, Daa'uddna wuxuu laayay tobanyaalkiisi kun? **16** Oo Daa'uddna erayadaas galbiguu ku haystay, oo aad buuna uga cabsanayay Aakiish oo ahaa boqorkii Gad. **17** Oo markaasuu dabicaddiisi hortooda ku beddelay, oo wuxuu iska dhigay mid waalan markuu gacmahooda soo galay, oo wuxuu xagtagtay albaabbiid irrida, oo gadkhana dhareer buu iskaga daadiyey. **18** Markaasaa Aakiish wuxuu addoommadiisi ku yidhi, War waad aragtaan inuu ninku waalan yahay, haddaba bal maxaad iigu keenteen? **19** War ma waxaan u baahanaahay niiman waalan, oo ma taas aawadeed baad ninkan u keenteen inuu hortayda isku waalo? War ma ninkan oo kalaa gurigayaa soo gala?

ugu jiro, addoommadiisii oo dhummuna hareero taagan yihii. 7 Kolkaasaa Saa'uul wuxuu ku yidhi addoommadiisii hareerahiisa taagnaa, Bal maqla hadda, kuwiinnaan reer Benyaamiinow, wiilka Yesay miyuu midkiin kastaba siinaya beero iyo beero canab ah, oo miyuu kulligiin idinka wada dhigii doonaa kuwo kun kun u taliya, iyo kuwo boqol boqol u taliya? 8 Ma saasaad kulligiin iigu heshiiseen, oo uu midkiinna iigu soo sheegi waayay markii wiilkaygu axdi la dhiganayay wiilka Yesay, oo uu midkiinna ii nixi waayay, wuuna iigu soo sheegi waayay in wiilkaygu iku kiciyey addoonkayga inuu i gaado sida maanta oo kale? 9 Markaasaa waxaa jawaabay Do'eeggi reer Edom oo ag taagnaa Saa'uul addoommadiisa, oo wuxuu yidhi, Wuxaan arkay wiilkii Yesay oo Nob ku soo socda oo u yimid Axiimeleg ina Axiitub. 10 Oo isna Rabbiguu wax u weyddihey, oo saadna wuu siiyey, oo seeftii Goli'adkii reer Falastiinna wuu siiyey. 11 Kolkaasaa boqorku u cid diray in loo yeedho wadaadkii Axiimeleg ee ahaa ina Axiitub, isagii iyo reerkii aabbihiis oo dhanba, kuwaas oo ahaa wadaaddadii Nob joogay; oo iyana kulligood boqorkii bay u yimaadeen. 12 Markaasaa Saa'uul ku yidhi, Bal hadda maqal, ina Axiitubow. Oo isna wuxuu ugu jawaabay, Sayidkaygiyow, waa i kan. 13 Kolkaasaa Saa'uul ku yidhi, Maxaad iigu heshiiseen, adiga iyo ina Yesay, oo maxaad u siisay kibista iyo seefta, oo Ilaahaa wax ugu weyddiisay si uu iigu kaco inuu i gaado sida maanta oo kale? 14 Markaasaa Axiimeleg wuxuu boqorkii ugu jawaabay, Bal yaa addoommadaada ka mid ah oo sida Daa'uud aamin u ah, kaasoo boqorku soddog u yahay, oo weliba shirkaga ka qayb gala, oo reerkaagana sharaf ku leh? 15 Anigu ma maantaan bilaabay inaan isaga Ilaah wax u weyddiyo? Taasu ha iga fogaato. Anigu waxan oo dhan waxba kama ogi wax yar iyo wax badan toona, haddaba, boqorow, anigoo addoonkaaga ah iyo reerka aabbahay oo dhanba waxba ha na saarin. 16 Markaasaa boqorkii wuxuu yidhi, Axiimelegow, hubaal waad dhimanaysaa adiga iyo reerka aabbahaa oo dhummuba. 17 Dabadeedna boqorkii wuxuu waardiyayaashii hareerihiisa taagnaa ku yidhi, Ku jeesta oo wadaaddada Rabbiga laaya, maxaa yeelay, gacantoodu Daa'uud bay la jirtaa, oo iyagoo and inuu baxsaday ayayan ii soo sheegin, laakiinse boqorka addoommadiisii way diideen inay gacantooda ku fidiyaa on laayaana wadaaddadii Rabbiga. 18 Markaasaa boqorkii Do'eeg ku yidhi, Adigu ku jeeso on wadaaddada laa. Do'eeggi reer Edomma wuu ku jeestay oo wadaaddadii laayay, oo maalintaa wuxuu laayay shan iyo siddeetan qof oo wada qaba eefod dhar wanaagsan laga sameeyey. 19 Oo magaaladadii wadaaddada oo Nob ahaydina wixii joogay ayuu seef ku laayay. Rag iyo dumarba, iyo carruu iyo caanonusugba, iyo dibi iyo dameerro iyo idoba wuxuu ku wada laayay seef. 20 Oo waxaa ka baxsaday oo Daa'uud ka daba cararay mid ka mid ah wiliishii Axiimeleg ina Axiitub, magicisana la odhan jiray Aabyaataar. 21 Markaasaa Aabyaataar wuxuu Daa'uud u sheegay in Saa'uul laayay wadaaddadii Rabbiga. 22 Kolkaasaa Daa'uud Aabyaataar ku yidhi, Maalintii Do'eeggi reer Edom halkaan joogay, waan garanayay inuu Saa'uul u sheegi doono. Dadkii reerka aabbahaa oo dhan anigaa dhimashada oo suo jiiday. 23 Haddaba aniga ila joog oo ha cabsan, maxaa yeelay, kii naftayda doonaaya aaya naftaadana doonaya, waayo, ammaan waad igula joogi doontaa.

23 Markaasaa Daa'uud loo sheegay oo lagu yidhi, Reer Falastiin waxay la dirirayaan reer Qeciilaah iyagoo ka dhacaya meelihii hadhuudhka lagu tumi jiray. 2 Sidaas daraaddeed Daa'uud Rabbiguu wax weyddiistay oo yidhi, Miyaan tagaa oo kuwan reer Falastiin soo laaya? Oo Rabbiguna wuxuu Daa'uud ku yidhi, Tag, oo reer Falastiin soo laa, oo reer Qeciilaah soo badbaadi. 3 Markaasaa Daa'uud raggiisi waxay ku yidhaahdeen, Bal eeg, annagu halkan oo ah halka Yahuudah ayaan ku cabsanaynaa, haddaba intee in le'eg bay nooga sii daran tahay haddaannu Qeciilaah tagno oo ciidanka

reer Falastiin ku duulno? 4 Oo haddana mar kale ayaa Daa'uud Rabbiga wax weyddiistay. Markaasaa Rabbigu ugu jawaabay, Kac, oo ku dhaadhac Qeciilaah, waayo, reer Falastiin gacantaadaan soo gelin doonaa. 5 Markaasaa Daa'uud iyo raggiisiiba Qeciilaah tageen, oo reer Falastiin la dirireen, oo waxay ka soo dhaceen lo'doodii, dad far badanna way laayeen. Sidaasuu Daa'uud dadkii Qeciilaah degganaa u badbaadiy. 6 Oo markii Aabyaataar oo ina Axiimeleg ahaa Daa'uud ugu soo cararay xagga Qeciilaah, wuxuu yimid isagoo eefod gacanta ku sita. 7 Oo Saa'uul baa loo soo sheegay in Daa'uud Qeciilaah yimid. Markaasaa Saa'uul yidhi, Haddaa Ilaah gacanta ii soo geliyey; waayo, wuxuu ku xidhmay markuu galay magaalo leh irdo iyo qataarro. 8 Markaasaa Saa'uul dadkiisii oo dhan dagaal ugu yeedhay inay Qeciilaah ku dhaadhacaan, oo ay Daa'uud iyo raggiisaba hareereeyaan. 9 Oo Daa'uudna wuu ogaa in Saa'uul belaayo la damacsan yahay; markaasuu wadaadkii Aabyaataar ahaa ku yidhi, Halkan eefodka keen. 10 Markaasaa Daa'uud yidhi, Rabbiyow, Ilaha reer binu Israa'iilow, hubaal anoo addoonkaaga ah waxaan maqlay in Saa'uul doonayo inuu Qeciilaah yimaado, oo uu magaaladana daraadday u baabbi'iyo. 11 Haddaba dadka reer Qeciilaah miyey isaga ii gacangelin doonaa? Oo Saa'uul miyuu soo dhaadhacayaa sidii anoo addoonkaaga ah aan u maqlay? Rabbiyow, Ilaha reer binu Israa'iilow, waan ku baryayaaye, anigoo addoonkaaga ah taas ii sheeg. Markaasaa Rabbigu ku yidhi, Haah, wuu soo dhaadhici doonaa. 12 Kolkaasuu Daa'uud yidhi, Haddaba miyey dadka reer Qeciilaah aniga iyo raggaygaba Saa'uul gacanta noo gelin doonan? Rabbigu wuxuu yidhi, Haah, way kuu gacangelin doonan. 13 Markaasaa Daa'uud iyo raggiisi oo lix boqol ku dhowaa kaceen oo Qeciilaah ka baxseen, oo waxay tageen meal alla meeshii ay tegi kareen. Oo Saa'uulna waxaa loo soo sheegay in Daa'uud Qeciilaah ka baxsaday, markaasuu iska daayay inuu u soo baxo. 14 Oo Daa'uudna wuxuu degganaa dhufaysyada ciidlada ku yiil, oo wuxuu iska joogay dalka buuraha leh ee ciidlada ah ee Siif. Oo Saa'uul baa doondooni jiray maalin kasta, laakiinse Ilaah gacanta uma soo gelin. 15 Oo Daa'uudna wuxuu arkay in Saa'uul u soo baxiay si uu naftisa u deydeyo. Daa'uudna ciidlada Siif buu ku jiray, duurka dhexdiisa. 16 Markaasaa Saa'uul wiilkiisii Yoonaataan ahaa kacay, oo Daa'uud ugu tegey duurka dhexdiisa, oo gacantiisuuk ku xoogeeyey Ilaah. 17 Oo wuxuu isagii ku yidhi, Ha cabsan, waayo, aabbahay Saa'uul gacantiisu kuma heli doonto; oo adna reer binu Israa'iil boqor baad u noqon doontaa, oo anna waan kugu xigi doonaa; taasna aabbahay Saa'uul waa og yahay. 18 Oo labadoodii axdi bay Rabbiga hortisa ku dhigteen. Oo Daa'uud wuxuu iska joogay duurkii, Yoonaataan gurigiisii buu tegey. 19 Markaasaa Saa'uul waxaa Gibecaah ugu yimid reer Siif, waxayna ku yidhaahdeen, Daa'uud miyaanu ku dhuuman dhufaysyada dalkayaga duurka ku yaal, oo ku dhex yaal buurta Xakiilaah, oo lamadegaanka xaggiisa koofureed ku taal? 20 Haddaba, boqorow, soo dhaadhac adigoo aad u doonaya inaad timaadid; oo annana qaybtayadu wuxuu ahaan doonaa inaan gacantaada ku soo ridno, boqorow. 21 Markaasaa Saa'uul wuxuu yidhi, Kuwo xagga Rabbiga ka barakaysan noqda; waayo, idirku waad ii naxariisateen. 22 Haddaba waan idin baryayaaye weliba taga oo sii hubsada, oo waxaa soogataan oo soo aragtan meeshuu u caado leeyayah, iyo kii isaga halkas ku soo arkay, waayo, waxaa la ii soo sheegay inuu aad xeelad ugu macaamiloodo. 23 Sidaas daraaddeed soo arka oo soo wada ogaada meelaha uu ku gabbado ee uu ku dhuunto oo dhanba, oo mar kale iku soo noqda idinkoo aad u huba, markaasaan idin raaci doonaa, oo haddii uu dhulka dhex joogo, waxaan isaga ka dhex baadhi doonaa kumanyaalka reer Yahuudah oo dhan. 24 Markaasay Saa'uul hor mareen, oo ay u kaceen xagga Siif, laakiinse Daa'uud iyo raggiisiiba waxay joogeen ciidlada reer Maacoon

ku dhex taal Caraabaah ee lamadegaanka xaggiisa koonfureed ku taal. **25** Markaasaa Saa'uul iyo raggiisiiba waxay u soo baxeen inay Daa'uud doondoonaan. Oo iyana taas bay u sheegeen Daa'uud, sidaas daraaddeed ayuu u dhaadhacay xagga dhagaxii weynaa, oo ciidladii Maacock ayuu iska joogay. Oo Saa'uulna markuu taas maqlay ayuu Daa'uud u eryaday xagga ciidladii Maacock. **26** Oo Saa'uulna wuxuu maray buurtu dhankeedii soke, Daa'uud iyo raggiisiina waxay mireen buurtu dhankeedii shishe, oo Daa'uudna wuu dhagsaday inuu u cararo cabsi uu Saa'uul ka qabo aawadeed, waayo, Saa'uul iyo raggiisi waxay u hareereeyeen Daa'uud iyo raggiisiin inay qabtaan. **27** Laakiinse wargeeyes baa Saa'uul u yimid oo ku yidhi, Soo dhaqso oo kaalay; waayo, reer Falastiin weerar bay ku soo kacsheen dalkii. **28** Oo sidaas daraaddeed Saa'uul wuu ka noqday Daa'uud kii uu eryanayay, oo wuxuu u kacay kuwii reer Falastiin, sidaas aawadeed waxay meeshaaas u bixiyeen Selac Hammaleqood. **29** Oo Daa'uudna halkaas wuu ka tegey, oo iska joogay Ceyn Gedii dhufaysadeedii.

24 Kolkii Saa'uul ka soo noqday kuwii reer Falastiin oo uu raacdaysanayay ayaa loo soo sheegay oo lagu yidhi, Daa'uud ciidlada Ceyn Gedii buu joogaa. **2** Markaasaa Saa'uul reer binu Israa'iil oo dhan kala baxay saddex kun oo nin oo la doortay, oo wuxuu Daa'uud iyo raggiisi ka xulayay dhagaxyadii ay riyodibadeedku joogeen. **3** Markaasuu wuxuu yimid xeryihii idhaa oo jidka ku ag yiil, oo halkaasna waxaa ku til bohol; markaasaa Saa'uul halkaas u galay inuu caghiisa qariyo aawadeed. Haddaba Daa'uud iyo raggiisiiba waxay ku jireen bohosha meelaha ugu siis hooseeya. **4** Oo Daa'uudna raggiisi waxay ku yidhaahdeen, Bal eeg, maanta waa maalintii Rabbigu kugu yidhi, Cadowagaaga gacantaadaan ku sood ridi doonaa, oo waxaad ku samay doontaa wixii kula wanaagsan. Markaasaa Daa'uud kacay, oo hoos ahaan ayuu aayar u gooyay Saa'uul darafkii khamiiskiisa. **5** Oo waxay hadhow noqtootay in Daa'uud qalbigiisiis naxdini ku dhacday, maxaa yeelay, wuxuu gooyay darafkii khamiiskiisa Saa'uul. **6** Markaasuu wuxuu raggiisi kugu yidhi, Rabbigu ha iga fogeyeo inaan waxan ku sameeyo sayidkayga kaasoo ah Rabbiga kiisa subkan, iyo inaan isaga gacanta u qaada, maxaa yeelay, wuxuu yahay Rabbiga kiisa subkan. **7** Sidaasaa Daa'uud raggiisi ugu diiday erayadaas, oo umana uu oggolaan inay Saa'uul ku kacaan. Markaasaa Saa'uul ka soo baxay bohoshaa, oo iska tegey. **8** Oo Daa'uudna mar dambuu kacay oo bohoshaa ku soo baxay, oo wuxuu ka daba qayliyey Saa'uul, oo ku yidhi, Sayidkaygiyow, bogorow. Oo Saa'uulna markuu dib dhugtay ayaa Daa'uud wejiga dhulka saaray, wuuna sujuuday. **9** Oo Daa'uudna wuxuu Saa'uul ku yidhi, War maxaad u maqashaa dadka warkisa intay kugu yidhaahdaan, Daa'uud wuxuu doonayaa inuu wux ku yeelo? **10** Bal eeg, maanta indhahaagu way arkeen sida Rabbigu iigu soo kaa gaganteliyey annagoo godka ku jirna, oo qaarna, Dil, bay iyu yidhaahdeen, laakiinse waa kuun naxay; oo waxaan idhi, Anigu sayidkayga gacanta u qaadi maayo, maxaa yeelay, isagu waa Rabbiga kiisa subkan. **11** Bal eeg, aabbow, bal eeg haddana darafkii khamiiskaaga oo gacantayda ku jira, waayo, waxaan gooyay darafkii khamiiskaaga, kumana diline, haddaba ogow inayan gacantayda ku jirin shar iyo xadgudub toona, oo anna kuguma aanan dembaabin, in kastoo aad naftayda u gaadaysid inaad iga qaaddid. **12** Rabbigu aniga iyo adiga ha ina kala xukumo, oo Rabbigu ha iiga kaa aar gudo, gacantayduse ku taaban mayo. **13** Sida ay leedahay maahmaahdii dadkii hore, Ki shar ah waxaa ka soo baxda sharnimo, gacantayduse ku taaban mayo. **14** Bal bogorkii reer binu Israa'iilow, yaad ka soo daba baxaysaa? Oo bal yaad eryanaysaa? Ma eey bakhti ah, mase tagfi? **15** Haddaba Rabbigu aniga iyo adiga dhexdeenna xaakin ha ka ahaado oo ha inoo garnaqo, oo ha arko gartayda, gacantaadana ha iga samatabbixiyo. **16** Markii Daa'uud hadalkaas Saa'uul u dhammeeyey ayaa Saa'uulna wuxuu yidhi,

Wiiikaygii Daa'uudow, kaasu ma codkaagiibaa? Saa'uulna codkiisii kor buu u qaaday oo oyoy. **17** Kolkaasuu Daa'uud ku yidhi, Aad baad iiga qumman tahay, waayo, wanaaq baad ii fashay, anse xumaan baan kuugu beddel. **18** Oo adna maanta waxaa ciddaysay sidii aad si wanaagsan iigula macaamilootay, waayo, markii Rabbigu gacantaada igu soo riday ima aadan dilin. **19** Waayo, haddii nin cadowgisa helo miyuu wanaaq ku siid dayn lahaa? Sidaas daraaddeed tan aad maanta ii samaysay aawadeed Rabbigu wanaaq ha kuugu abaalgudo. **20** Oo hadda bal eeg, hubaal waan ogahay inaad boqor noqonaysid, iyo in boqortooyada reer binu Israa'iil gacantaada ku dhismi doonto. **21** Haddaba bal Rabbiga iigu dhaaro, inaadan goonyin farcankayga iga dambeeyaa, iyo inaadan magacayga reer aabbahay ka dhex baabbi'inayn. **22** Markaasaa Daa'uud u dhaartay Saa'uul. Oo Saa'uulna gurigiisiis buu tegey, laakiinse Daa'uud iyo raggiisiiba waxay galeen dhufayskii.

25 Markaasaa waxaa dhintay Samuu'eel, reer binu Israa'iil oo dhammuna way isu soo wada urureen oo u baroorteen, oo waxay isagii ku dhex aaseen gurigiisi Raamaah ku yiil. Daa'uudna wuu kacay oo ku dhaadhacay ciidladii Faaraan. **2** Oo waxaa jiray nin reer Maacock ahaa oo ay xoolihiisu Karmel joogeen, oo ninkaasuna aad buu u weynaa, oo wuxuu laaha saddex kun oo ido ah iyo kun ryo ah, oo isna idhiisii ayuu Karmel ku xiiray. **3** Haddaba ninkaas magiciisu wuxuu ahaa Naabaal, naagtiisa magaceeduna Abiigayil, oo naagtuna waxay ahayd mid caqli wanaagsan, aadna u suurad qurxoon, laakiinse ninku wuxuu ahaa nin qallfasan oo shar sameeyaa; oo wuxuuna ahaa reer Kaaleeb. **4** Oo Daa'uud oo ciidlada joogay ayaa maqlay in Naabaal idhiisii xiirayo. **5** Daa'uudna toban niin oo dhallinyaro ah ayuu diray, oo Daa'uud wuxuu raggiidhaliinyarada ahaa ku yidhi, Orda oo Naabaal ugu taga Karmel, oo magacayga ku salaama; **6** oo waxaad kaas barwaqaqaysan ku tidaahaadan, Nabadu ha kuu ahaato, reerkaagana nabadu ha u ahaato, oo waxaad haysatid oo dhanna nabadu ha u ahaato. **7** Oo haatan waxaan maqlay inaad haysatid kuwo ido xiira; adhijirradaadiina way nala joogayeen, oo annana waxba ma aannu yeelin, oo innaba wax kama dhinnayn intii ay Karmel joogeen oo dhan. **8** Oo taas bal raggaaga dhallinyarada ah weyddii, oo way kuu sheegi doonaa. Taas aawadeed ragga dhallinyarada ah raallii ka ahow, waayo, maalin wanaagsan baannu kuu nimid, haddaba waan ku baryayaaye wax alla wixii gacantaada ku jira soo sii addoommadaada iyo anoo ah inankaaga Daa'uud. **9** Oo markay Daa'uud raggiisiidhaliinyarada ahaa yimaadeen ayay erayadan oo dhan Naabaal kula hadleen iyagoo magaca Daa'uud ku hadlaya, dabadeedna way aamuseen. **10** Markaasaa Naabaal ugu jawaabay Daa'uud addoommadiisi, Waa ayo Daa'uud? Wiilka Yesayee waa kuma? Maalmahan waxaa jira addoommo badan oo nin kastaa ku caasiyooba sayidkiisa. **11** Haddaba miyaan qaadaa kibistayda, iyo biyahayga, iyo hilibkayga aan u qalay kuwa idhaa ixiiraya, oo miyaan siiyaa niman aanan aqoon meel ay ka yimaadeen? **12** Sidaas daraaddeed Daa'uud raggiisiidhaliinyarada ahaa way jeesteen oo dib bay u noqdeen, oo intay Daa'uud u yimaadeen ayay erayadan oo dhan u sheegeen. **13** Markaasaa Daa'uud wuxuu raggiisi kugu yidhi, Nin walowba seeftaada xidho. Oo nin waluba seeftiisi buu xidhay, oo Daa'uudna seeftiisi buu xidhay. Kolkaasaa waxaa Daa'uud raacay in ku dhow afar boqol oo nin; oo laba boqolna alaabti bay la joogeen. **14** Laakiinse raggiidhaliinyarada ahaa midkood ayaa u warramay Naabaal naagtiisi Abiigayil ahayd oo wuxuu ku yidhi, Bal eeg, Daa'uud ayaa wargeeyes ka soo diray ciidlada inay soo salaamaan sayidkayaga, laakiinse wuu caayay. **15** Laakiinse niimankaasuu way noo wanaagsanayeen aad iyo aad, oo waxba nalama yeelin, oo innaba wax nagama dhinnayn

intii aannu la soconnay oo dhan markii aannu duurka joognay. **16** lyagu habeen iyo maalinba derbi bay noo ahaayeen intaannu iyaga la joognay oo idha haynay oo dhan. **17** Haddaba bal garo oo ka firso wixii aad samayn doonto, waayo, sayidkayaga iyo reerkiisa oo dhanba belaaya lala damacsan yahay, waayo, isagu waa waxmatare, oo ninnaba lama hadli karo. **18** Markaasaa Abiigayil dhqaqsatay, oo waxay soo qaadatay laba boqol oo xabbadood oo kibis ah, iyo laba sibraar oo khamri ah, iyo shan neef oo ido ah oo la qalay, iyo shan koombo oo hadhuudh la dubay ah, iyo boqol rucubood oo sabiib ah, iyo laba boqol oo fud oo berde ah, oo waxay ku raratay dameerro. **19** Markaasay waxay raggedii dhallinyarada ahaa ku tidhi, Taga oo iga hor mara, oo anna waan idinka daba imanayaa. Laakiinse waxba uma ay sheegin ninkeedii Naabaal. **20** Oo siday dameerkeedii u soo fuushanayd ayay soo dhaadacday oo ag martay buurta meesheedi qarsoonayd, oo waxaa ka hor yimid Daa'uud iyo raggisii, markaasay la kulantay. **21** Haddaba Daa'uud wuxuu markaa ka hor yidhi, Hubaal waxtarla'aan baan u dhawrayay waxa ninkanu cidlada ku haysto oo dhan, si aan waxba uga maqnaan waxa uu leeyahay oo dhan, oo wanaaggii aan u falay shar buu iigu beddelay. **22** Ilaha saas iyo si ka sii diranha ku sameeyo cadaawayaaashayda, haddii waxa uu leeyahay oo dhan xataa wiil yarna ha noqotee aan ka tago tan iyo waaberiga. **23** Oo Abiigayilna markay Daa'uud aragtagayay haddiiba dameerkeedii ka soo degtay, oo Daa'uud isku hor tuurtay, wayna sujuudday. **24** Oo intay cagijiisa isku tuurtay ayay tidhi, Dembiganu dushayda ha ahaado, sayidkaygiyow, dushayda ha ahaado, oo waan ku baryayaaye, anoo addoontaada ahu dhegahaaga aan ku hadlo, oo adiguna bal maqal erayadayda anoo addoontaada ah. **25** Waan ku baryayaaye, sayidkaygiyow, ha ka fikirin ninkan waxmataraha ah ee Naabaal la yidhaahdo, waayo, sida magicisu u yahay weeye isaguna; magicisu waa Naabaal oo waxaa isaga ku jirta nacasnimo, laakiinse anigoo ah addoontaada ma aanan arkin nimankii dhallinyarada ahaa oo Aad soodirtay, sayidkaygiyow. **26** Sidaas daraaddeed, sayidkaygiyow, waxaan ku dhaartay nolosha Rabbiga, iyo adiga naftaada, maxaa yeelay, Rabbigu wuxuu kaa hor joogsaday inaad dhiiq gasho, iyo inaad gacantaada ku aarsatid, haddaba cadaawayaaashaada iyo kuwa xumaanta kula doonan, sayidkaygiyow, ha noqdeen sida Naabaal oo kale. **27** Haddaba sayidkaygiyow, hadiyadden anoo addoontaada ah aan kuu keenay, ha la siyo ragga dhallinyarada ah oo kula socda. **28** Waan ku baryayaaye, anoo addoontaada ah xadgudubkayga iga cafi, sayidkaygiyow, waayo, Rabbigu hubaal wuxuu kuu samayn doonaa guri ammaan ah, maxaa yeelay, waxaad dirirtaa dagaallada Rabbiga; oo cimrigaaga oo dhanna shar lagaama heli doono. **29** Oo in kastoo dadku kugu kaco oo kuu eryado inuu nafta kaa qaado, weliba, sayidkaygiyow, naftaadu waxay xidhmada nolosha kula xidhnaan doontaa Rabbiga llaahaaga ah, oo cadaawayaaashaada naftoodana wuu tuuri doonaa sidii isagoo ka tuuraya wadhafka meeshiisa godan. **30** Oo markii Rabbigu kuu sameeyo wanaaggii uu kaaga hadlay oo dhan ee uu amii' kaaga dhigo reer binu Israa'iil oo dhan, sayidkaygiyow, **31** markaasaa ma nxi doontid, qalbigaaguna kuuma xumaan doono dhiiq aad sababla'aan u daadisay, iyo aarsasho; oo markii Rabbigu si wanaagsan kuula macaamiloodo, sayidkaygiyow, bal markaas i soo xusuuso, anoo addoontaada ah. **32** Markaasaa Daa'uud wuxuu Abiigayil ku yidhi, Waxaa mahad leh Rabbiga ah llaaha reer binu Israa'iil oo maanta kuu soo diray inaad iyo hor timaadid. **33** Waxaa barakaysan xigmaddaadaa, oo adna waad barakaysan tahay, waayo, waxaad maanta iga celisay inaan dhiiq galoo iyo inaan gacantayda ku aarsado. **34** Waxaan ku dhaartay Rabbiga ah llaaha reer binu Israa'iil oo nool oo iga joojiyey inaan wax ku yeelo, waayo, hubaal haddii aadan degdegini oo iga hor iman, waaberiga Naabaal xataa wiil yaru uma uu hadheen. **35**

Sidaas daraaddeed Daa'uud gacanteedii buu ka guddoomay wixii ay u keentay, markaasuu ku yidhi, Haddaba gurigaagii nabad ku tag, oo bal eeg, codkaagi oo waan maqlay, waanan ku aqbalay. **36** Markaasaa Abiigayil u timid Naabaal, oo bal eeg, gurigiisuu ku qabtay diyaafad u ee boqor diyaafaddiis, oo Naabaalna qalbigiis uad buu u faraxsanaa, waayo, aad buu u sakhraansanaa; sidaas daraaddeed waxba uma ay sheegin yar iyo badnaan toona ilaa waaberigii. **37** Oo subaxdii markii Naabaal sakhraankee ka ba'ay ayay naagtisi waxyaalahu u sheegay, markaasaa qalbigiis u dhex dhintay, oo sidii dhagax oo kale ayuu noqday. **38** Oo haddana toban maal mood dabadeed Rabbigaa Naabaal dilay, wuuna iska dhintay. **39** Oo Daa'uudna markuu maqlay in Naabaal dhintay ayuu yidhi, Waxaa mahad leh Rabbigaa Naabaal caydi u i caayay iiga soo aarguday, oo anoo addoonkiisa ah shar iga celiyey; Naabaalna xumaantii uu samaynayay Rabbigu isaguu ku celiyey. Markaasuu Daa'uud cid u diray Abiigayil oo kala hadlay siduu u guursan lahaa. **40** Oo addoommadii Daa'uudna markay Abiigayil ugu yimaadeen Karmel, intay la hadleen ayay ku yidhaahdeen, Daa'uud baa noogu kaa soo diray inuu ku guursado. **41** Markaasay kacday oo intay sujuudday ayay wejigeeda dhulka saartay, oo waxay tidhi, Bal eeg, anoo addoontaada ah waxaan ahay mididin cagaha u maydhya addoommada sayidkayga. **42** Markaasaa Abiigayil dhqaqsatay, oo kacday, oo waxay fuushay dameer, iyadoo wadata shan gabdhood oo kuweed ah oo la socda; oo iyana wargeeyayaashii Daa'uud bay daba gashay, waxayna noqotay naagtisi. **43** Oo Daa'uud haddana Axiinocamtii reer Yesreecel buu guursaday, oo labadoodiiba waxay noqdeen naagiihiisi. **44** Haddaba Saa'uul gabadhiisi Miikaal ee Daa'uud naagtisi ahayd wuxuu siiyey Faltii oo ahaa ina Layish, kaasoo ahaa reer Galliim.

26 Oo waxaa Saa'uul Gibecaah ugu yimid kuwii reer Siif, iyagoo leh, Miyusan Daa'uud ku dhuuman buurta Xakiilaah, oo lamadegaanka ku hor taal? **2** Markaasaa Saa'uul kacay, oo wuxuu ku dhaadacay cidladii Siif, isagoo wata saddex kun oo nin oo reer binu Israa'iil laga soo doortay, inuu Daa'uud ka soo doondoono cidlada Siif. **3** Kolkaasaa Saa'uul soo degay buurtti Xakiilaah, taasoo lamadegaanka ku hor taal, waddadana ku dhinac taal. Laakiinse Daa'uud cidladuu joogay, oo wuxuuna arkay in Saa'uul cidlada uga soo daba galay. **4** Sidaas daraaddeed Daa'uud basaasyuu soo diray, wuxuuna ogaaday in Saa'uul xaqiqaahaan yimid. **5** Markaasaa Daa'uud soo kacay oo yimid meeshii Saa'uul degay, oo Daa'uud wuxuu arkay meeshii Saa'uul jifay, isaga iyo Abneer ina Neer oo ahaa sirkalkii ciidankiisa, oo Saa'uulna wuxuu jifay meeshii gaadhifardoodku joogay dhexdeeda, oo dadkuna hareerihiisay degeen. **6** Markaasaa Daa'uud jawaabay oo ku yidhi kii reer Xeed oo Aximeleg ahaa iyo Abiishay oo ay Seruuayah dhashay, oo Yoo'aabna walaalkis ahaa, oo wuxuu ku yidhi, Yaa ii raacaya Saa'uul xeraduu joogo? Kolkaasaa Abiishay ku yidhi, anaa ku raacaya. **7** Sidaasay Daa'uud iyo Abiishay dadkii ugu yimaadeen habeennimo, oo waxay arkeen Saa'uul oo hurda meeshii gaadhifardoodka dhexdeeda, oo warankiisiina dhulkuu ku mudnaa meal madaxiisa u dhow; oo Abneer iyo dadkiina hareerihiisay jifeen. **8** Markaasaa Abiishay wuxuu Daa'uud ku yidhi, Maanta llaah wuxuu kuu soo gacangeliyey cadowgaaggi. Haddaba waan ku baryayaaye i daa aan wareemee oo aan mar keliya dhulka ku qodbee, oo mar labaad ku dhufan maayo. **9** Markaasaa Daa'uud wuxuu Abiishay ku yidhi, Ha dilin, waayo, bal yaa gacan u qaadi kara Rabbiga kiisa subkan, oo haddana eedla'aan doona? **10** Oo Daa'uudna wuxuu yidhi, Rabbiga noloshiisaan ku dhaartaye, waxaa isaga dili doona Rabbiga, ama maalintisi baa iska iman doonta, amase dagaal buu geli doonaa markaasaa la dili doona. **11** Rabbiga ha iga fogeeyo inaan gacanta u qaad Rabbiga kiisa subkan. Haddaba waan ku baryayaaye inoo qaad waranka

madaxiisa ag yaal iyo kusadda biyaha, oo ina keen aannu tagnee. **12** Sidaas awaadeed Daa'uud wuxuu Saa'uul madaxiisi ka ag qaatay warankii iyo kusaddii biyaha; kolkaasay tageen, oo ninnaba ma arkin, lamana ogayn, oo midna ma toosin, waayo, kulligood way wada hurdeen, maxaa yeelay, waxaa xagga Rabbiga kaga soo degtay hurdo weyn. **13** Markaasaa Daa'uud dhankii kale u gudbay oo wuxuu ku dul istaagay buur iyaga in yar ka fog, oo waxaana u dhexeeyey bannaan weyn. **14** Kolkaasaa Daa'uud u dhawaqaay dadkii iyo Abneer oo ahaa ina Neer, oo yidhi, Abneerow, war miyaadan jawaabay? Markaasaa Abneer jawaabay oo yidhi, Kaaga boqorka u dhawaqaaya, kumaad tahay? **15** Markaasaa Daa'uud wuxuu Abneer ku yidhi, War sow ma tihid nin rag ah? Yaana kula mid ah oo reer binu Israa'iil ku jira? Haddaba maxaad u dhawri weyday sayidkaaga boqorka ah? Waayo, mid dadka ka mid ah ayaa xerada u galay inuu boqorka sayidkaaga ah dilo. **16** War waxan aad samaysay ma wanaagsana. Rabbiga noloshiisaan ku dhaartaye waxaad istaahishaan dhimasho, maxaa yeelay, ma aydaan dhawrin sayidkiinna ah Rabbiga kiisa subkan. Haddaba bal fiiriya boqorka warankiisi iyo kusaddiisi biyaha oo madaxiisa ag yiil. **17** Markaasaa Saa'uul gartay Daa'uud codkiisi oo yidhi, Wilkaygii Daa'uudow, kaasu ma codkaagiibaa? Oo Daa'uuduh wuxuu yidhi, Haah, kanu waa codkaygii, boqorow sayidkaygiiyow. **18** Oo haddaa wuxuu yidhi, Sayidkaygiiyow, maxaad iif eryanaysaa, anoo addoonkaaga ah? Waayo, maxaan sameeyey? Waase maxay xumaanta gacantaydu ku jirtaa? **19** Haddaba waan ku baryayaate, boqorow sayidkaygiiyow, bal maqal erayadayda anoo addoonkaaga ah. Oo haddii Rabbigu igu kaad diray qurbaan ha aqbaloo, laakiinse haddii waxa igu kaa diray ay binu-aadmi yihii, Rabbiga hortiisa ha ku inkaarnaadeen, waayo, maanta way i eryeen si aanan u sii joogin dhaxalkii Rabbiga, oo waxay igu yidhaahdeen, Tag oo ilaahyo kale u adeeg. **20** Haddaba sidaas daraaddeed dhiiggaayu yuusan ku daadan meal Rabbiga hortiisa ka fog, waayo, boqorkii reer binu Israa'iilow, waxaad u soo baxday si aad tagfi u doondoonto, oo waa sidii mid buuraha digaagduu ka ugaadhsanaya. **21** Markaasaa Saa'uul wuxuu yidhi, Waan dembaabay, wilkaygii Daa'uudow, iska noqo, waayo, anigu mar dambe wax ku yeeli maayo, maxaa yeelay, maanta naftaydu qasabi bay kula noqtotay. Bal eeg, waan nacasobay oo aad iyo aad baan u qaldamay. **22** Markaasaa Daa'uud ugu jawaabay, Boqorow, waa kan warankaagi! Haddaba ragga dhallinyaraad ah midkood ha u yimaado oo ha kuu qaado. **23** Oo Rabbiguna nin walba wuu ku abaalmarin doonaa xaqnimadiisa iyo aaminnimadiisa, waayo, Rabbigu maanta gacantaydu kugu soo ridey, aniguse ma aan doonayn inaan gacantaydu u qaado Rabbiga kiisa subkan. **24** Oo bal eeg, sida maanta naftaadu iigu dheeraatay, sidaas oo kale naftaydu ha ku dheeraato Rabbiga hortiisa, oo dhibaato oo dhanna ha iga samatabbixiyo. **25** Markaasaa Saa'uul wuxuu Daa'uud ku yidhi, Wilkaygii Daa'uudow, waad barakaysan tahay. Hubaal xoog baad yeelan doontaa, waadna guulaysan doontaa. Dabadeedna Daa'uud waa iska tegey, Saa'uulna meeshiisu ku noqday.

27 Markaasaa Daa'uud wuxuu isyidhi, Maalin uun baan gacanta Saa'uul ku dhiman doonaa; haddaba wax iiga wanaagsan ma jiro inaan dalka reer Falastiin u baxsado mooyaane; oo Saa'uulna wuu iga quusan doonaa, oo mar dambe xuduudka reer binu Israa'iil oo dhan igama doondooni doono; oo saas aayaan gacantiisa kaga baxsan doonaa. **2** Markaasaa Daa'uud kacay oo gudbay, isagii iyo lixdii boqol oo nin ee isaga la joogay, oo waxay u yimaadeen Aakiish oo ahaa ina Maacoog, kaasoo ahaa boqorkii Gad. **3** Oo Daa'uudna Aakiish buu la joogi jiray Gad, isagii iyo raggiisiiba, oo nin waluba reerkiiisi wuu watay, oo xataa Daa'uud wuu watay labadiisi naagood, kuwaasoo ahaa Axiinocam tii reer Yesreceil iyo Abiigayil tii reer

Karmel oo Naabaal u dhaxday. **4** Markaasaa Saa'uul waxaa loo soo sheegay in Daa'uud u cararay xagga Gad, oo isna mar dambe ma uusan doondooni. **5** Kolkaasaa Daa'uud wuxuu Aakiish ku yidhi, Haddaba haddaad raalli iga tahay, magaaloo yinka duurku ku yaal meel hi iga siyeen, aan halkaas iska dege, waayo, bal anoo addoonkaaga ah maxaan magaalada reer boqor kuula degganahay? **6** Maalintaasa Aakiish siyeey Siiqlag, oo sidaas awaadeed Siiqlag ilaa maanta waxaa iska leh boqorrada dalka Yahuudah. **7** Oo maalmihii Daa'uud joogay duurka reer Falastiin tiradoodo waxay ahayd sannad dhan iyo afar bilood. **8** Markaasaa Daa'uud iyo raggiisi u keceen inay weeraraan reer Geshuur, iyo reer Geser, iyo reer Camaaleq, waayo, quruumahaas ayaa waagii hore dalka degganaa, oo waxay degganaayeen ilaa Shuur iyo xataa tan iyo dalka Masar. **9** Markaasaa Daa'uud dalkii weeraray, oo nololha kuma uu dayn nin iyo naag toona, wuxuuna la tegey idhii, iyo dibidii, iyo dameerrihi, iyo geelii, iyo dharkii, dabadeedna wuu soo noqday, oo Aakiish u yimid. **10** Markaasaa Aakiish wuxuu ku yidhi, Yaad maanta soo dhacdeen? Oo Daa'uuduh wuxuu yidhi, Waaannu weerarnay xagga koonfureed oo dalka Yahuudah, iyo xagga koonfureed oo reer Yeraxme'eel iyo xagga koonfureed oo reer Qeyn. **11** Oo Daa'uudna nolol kuma uu dayn nin iyo naag toona, inuu Gad keeno awaadeed, waayo, wuxuu isyidhi, Waaba intaasoo ay inagu sheekystaan oo yidhaahdaan, Daa'uud saasuu yeelay, caadadiisuna saasay ahayd intuu duurka reer Falastiin degganaa oo dhan. **12** Aakiishna Daa'uud buu aaminay, oo wuxuu isyidhi, Isagu dadkiisi reer binu Israa'iil oo dhan wuu isku diray oo aad bay u karahsadeen isaga; sidaas daraaddeed isagu wuxuu ii ahaan doonaa addoon weligiisba.

28 Oo wakhtigaas reer Falastiin ciidammadoodii oo dhan dagaal bay u soo urursadeen inay reer binu Israa'iil la diriraan. Aakiishna wuxuu Daa'uud ku yidhi, Ogow inaad adiga iyo raggaaguba dagaalka ii raacaysaan. **2** Oo Daa'uuduh wuxuu Aakiish ku yidhi, Hubaal waad ogaan doontaa waxa anoo addoonkaaga ah aan samayn doono. Oo Aakiishna wuxuu Daa'uud ku yidhi, Taas awaadeed mid madaxayga weligii ilaaliya ayaan kaa dhigayaa. **3** Oo Samuu'elina mar hore wuu dhintay, oo reer binu Israa'iil oo dhammuna way u baroorteen, waxayna ku aaseen Raamaah taasoo ahayd magalaadiisi. Saa'uulna wuu wada eryay kuwii ruuxaanta lahaa iyo saaxiriintii oo dhan, oo dalka wuu ka wada saaray. **4** Oo reer Falastiinna way isa soo wada urursadeen, oo Shuuneem soo degeen; Saa'uulna wuxuu soo wada urursadya reer binu Israa'iil oo dhan, oo iyanu waxay soo degeen Gilboca. **5** Saa'uulna markuu ciidankii reer Falastiin arkay ayuu baqay, aad buuna u gariiray. **6** Oo Saa'uulna markuu Rabbiga wax weyddiye, Rabbigu uma uu jawaabin, oo riyooyin iyo Uuriim iyo nebiyo midnaba uguma uu jawaabin. **7** Markaasaa Saa'uul wuxuu addoommadiisi ku yidhi, War ii doona naag ruuxaanta leh, aan u tago oo wax weyddiye. Markaasaa addoommadiisi waxay ku yidhaahdeen, Naag ruuxaanta leh baa Ceyn Door joogta. **8** Kolkaasaa Saa'uul si kale iska dhigay, dhar kalena wuu qaataay, wuuna tegey, isagoo laba nin la socda, oo waxay naagtii u yimaadeen goor habeennimo ah. Markaasuu ku yidhi, Waan ku baryayaaye, ruuxaanta ilaa hadal, oo ii soo kici ku alla kii aan kuu magacaabo. **9** Naagtii waxay ku tidhi, Bal eeg, waad og tahay Saa'uul wuxuu sameeyey, iyo siduu dalka uga saaray kuwii ruuxaanta lahaa, iyo saaxiriintii oo dhanba. Haddaba bal maxaad dabin iigu dhigaysaa si aan u dhinto? **10** Markaasaa Saa'uul Rabbiga ugu dhaartay, oo ku yidhi, Rabbiga noloshiisaan ku dhaartaye inaan waxan innaba lagugu ciqaabayn. **11** Dabadeedna naagtii waxay tidhi, Haddaba yaan kuu soo kiciyaa? Wuxuu isna ku yidhi, Samuu'el ii soo kici. **12** Oo naagtii markay Samuu'el aragtagtay ayay cod weyn ku qaylisay, oo Saa'uul la hadashay oo tidhi, War maxaad ii khiyaanaysay? Waayo, Saa'uul baad tahay. **13** Markaasaa

boqorkii wuxuu ku yidhi, Ha cabsan ee maxaad aragtaa? Naagiitina waxay Saa'uul ku tidhi, Waa xaaarkaa ilaa hylka ka soo baxaya. **14** Isna wuxuu ku yidhi, Muxuu u eg yahay? Markaasay tidhi, Waxaa soo baxaya nin oday ah oo huwisi huwan. Kolkaasaa Saa'uul wuxuu ogaaday inuu kaasuu Samuu'eel yahay, wejiguuna dhulka saaray, wuxuu u sujuuday. **15** Markaasaa Samuu'eel Saa'uul ku yidhi, War maxaad ii sooh dhibtay oo ii sooc kicisay? Markaasaa Saa'uul wuxuu ugu jawaabay, Anigu aad baan u dhibbanahay; waayo, reer Falastiin baa ila dagaallama, oo Ilahaana waa iga tegey, oo marna iima jawaabo, oo nebiyo iyo riyooyin midna igulama hadlo, sidaas daraaddeed ayaan kuugu yeedhay, inaad i ogeysiisid waxaan sameeyeo. **16** Markaasaa Samuu'eel wuxuu yidhi, War adoo og in Rabbiguna kaa tegey oo uu col kuu noqday, maxaad wax ii weyddiinaysaa? **17** Oo Rabbiguna wuxuu samaystax wixii uu iga hadlay, oo Rabbiguna boqortooyadii gaacantaada wuu ka dillaaciyeey, oo wuxuu siiyey deriskaaga kaaso ah Daa'uud. **18** Maxaa yeelay, waad addeeci weyday Rabbiguna codkiisii, cadhadiisii weynaydina Camaaleq waad ku dili weyday, oo sidaas daraaddeed baat Rabbiguna maanta waxan kuugu sameeyey. **19** Oo weliba Rabbiguna wuxuu adiga iyo reer binu Israa'iilba u gacangelin doonaa reer Falastiin. Berrito adiga iyo wiilashaaduba anigaad ila joogi doontaan. Oo Rabbiguna wuxuu ciidanka reer binu Israa'iil ku ridi doonaa gacanta reer Falastiin. **20** Markaasaa Saa'uul haddiiba kulligii dhulku ku dhacay, oo aad buu u cabsaday erayadii Samuu'eel aawadood, oo itaalna kuma jirin, waayo, waxba ma uu cunin maalintii oo dhan iyo habeenkii oo dhanba. **21** Markaasaa naagtii u timid Saa'uul oo aragtay inuu aad u naxsanaa, oo waxay ku tidhi, Bal eeg, anoo addoontaada ah codkaagii baan maqlay, oo anna naftaydiibaaan biimeeyey, erayadii aad igula hadashayna waan maqlay. **22** Haddaba waan ku baryayaaye, bal adna codkayga maqal anoo addoontaada ah, oo in yar oo kibis ah aan hortaada dhigo, oo adna cun si markaad tagtid aad xoog u yeelatid. **23** Laakiinse wuu diiday, oo wuxuu yidhi, Anigu waxba cuni maayo. Laakiinse addoommadiisii ayaa naagtii kula qasbay; markaasuu codkoodii yeelay. Oo intuu dhulkii ka kacay ayuu sariirtii ku fadhiistay. **24** Oo naagtuna waxay guriga ku haysatay weyl shilis, kolkaasay haddiiba degdegstay, oo soo qashay, oo haddana bur soo qaadatay oo cajintay, oo waxay ka dubtay kibis aan khamiir lahayn. **25** Dabadeedna waxay soo hor dhigtaay Saa'uul iyo addoommadiisii, wayna cuneen. Kolkaasay kaceen, oo isla habeenkii bay tageen.

29 Haddaba reer Falastiin waxay ciidammadoodii oo dhan ku soo ururiyeen Afeeq, oo reer binu Israa'iilna waxay soo ag degeen ishih ku til Yesreeciel. **2** Oo saraakiishii reer Falastiinna way soo gudbeen iyagoo ah boqol boqol iyo kun kun, oo Daa'uud iyo raggiisiina iyagoo Aakiish la socda ayay soo daba galeen. **3** Markaasaa amiirradii reer Falastiin waxay yidhaahdeen, Kuwan Cibraaniyada ahu maxay halkan ka samaynayaan? Aakiishna wuxuu amiirradii reer Falastiin ku yidhi, War kanu sow ma aha Daa'uud oo ahaa addoonki boqorka reer binu Israa'iil ee Saa'uul ah, oo ila joogay maalmahan iyo sannadahanba, oo aanan innaba xumaan ka helin tan iyo maalintii ui ii yimid ilaa maantadan? **4** Laakiinse amiirradii reer Falastiin aad bay ugu cadhoodeen, markaasay amiirradii reer Falastiin ku yidhaahdeen, War ninkan celi, si uu ugu noqdo meeshiisii aad u dooratay, oo yuusan dagaalka noo raacin, waaba intaasoo intaannu dagaalka ku jirno uu col noo noqdaa, waayo, ninkanu bal muxuu sayidkiisii kula heshiin karaa? Sow ma aha niimankan madaxyadooda? **5** Kanu sow ma aha Daa'uud kii ay gabay isugu celceliyeen, iyagoo cayaaraya, oo leh, Saa'uul wuxuu laayay kumanyaalkiisii, Daa'uudna wuxuu laayay tobanyaalkiisii kum? **6** Markaasaa Aakiish Daa'uud u yeedhay, oo ku yidhi, Rabbiguna noloshiisaan ku dhaartaye, adigu waad qummanayd, oo markaynu ciidanka dhex soconnay siibixiddaada

yo soogeliddaaduba hortayda way ku wanaagsanaayeen, waayo, ilaa maalintii aad ii timid iyo maantadan la joogo innaba xumaan kuguma aanan arkin; habase yeeshi saraakiishu raalli kaama aha. **7** Sidaas daraaddeed iska noqo, oo nabad ku tag, yaadan saraakiisha reer Falastiin calool xumayne. **8** Markaasaa Daa'uud wuxuu Aakiish ku yidhi, War maxaan sameeyey? Oo xumaanmaad igu aragtay anoo addoonkaaga ah intii aani kula joogay iyo ilaa maantadan, oo maxaa laygu diiday si aanan u tegin oo aanan ula diririn cadaawayashaada, bogorow sayidkaygiiyow? **9** Markaasaa Aakiish Daa'uud ugu jawaabay, Anigu waan ogahay inaad hortayda ku wanaagsan tahay, oo waxaad ilaa mid tahay malaa'ig Ilaha, habase yeeshi amiriirradii reer Falastiin waxay yidhaahdeen, Isagu dagaalka noo raaci maayo. **10** Haddaba aroor hore adiga iyo sayidkaaga addoommadiisii oo kula socdaaba kaca; oo aroortii markaad kacdaan oo waagu idin baryo, taga. **11** Markaasaa Daa'uud iyo raggiisiiba aroor hore keceen, si ay subaxdii u tagaan, oo ay ugu noqdaan dalkii reer Falastiin. Oo kuwii reer Falastiinna kor bay ugu sii baxeen xagga Yesreeciel.

30 Oo maalintii saddexaad intaanay Daa'uud iyo raggiisiia Siqlag iman aaya reer Camaaleq soo dhaceen xagga koonfureed, iyo Siqlag, oo waxay weerareen Siqlag, wayna gubeen; **2** oo waxay la tageen dumarkii iyo kuwii magalaada ku jiray oo dhan yar iyo weynba. Waxba kama ay layn, laakiinse way la tageen oo iska baxeen. **3** Oo Daa'uud iyo raggiisiina markay magaaladii yimaadeen, waxay arkeen iyadoo la gubay, oo naagahoodii iyo wiilashoodii iyo gabdhahoodiiba loola wada tegey maxaabii ahaan. **4** Markaasaa Daa'uud iyo dadkii la jirayba codkoodii kor u qaadeen oo oyseen, ilaa ay waayeen itaal ay ku sii oyaaan. **5** Oo Daa'uud labadiisii naagood ee ahaa Axiinocam tii reer Yesreeciel, iyo Abiigayil oo ahayd reer Karmel oo Naabaalna u dhaxdayba, waa lala tegey iyagoo maxaabii ah. **6** Oo Daa'uudna aad buu u dhibtooday, waayo, dadku waxay ku wada hadleen inay dhagxiyaan, maxaa yeelay, dadkii wuxuu u wada calool xumaaday nin waluba wiilashii iyo gabdhahoodiisii, laakiinse Daa'uud wuxuu isku sii dhiirriyey Rabbiguna Ilaahiisa ah. **7** Markaasaa Daa'uud wuxuu wadaakii ahaa Aabyataaraa in Axameleg ku yidhi, Waan ku baryayaaye eefodka halkan iigu keen. Aabyataaraa eefodki buu Daa'uud u keenay. **8** Markaasaa Daa'uud Rabbiguna wax weyddiyeey, oo wuxuu yidhi, Miyaan eryadaa colkan, oo miyaan gaadhyaa? Oo Rabbiguna wuxuu ugu jawaabay, Haah, eryl, waayo, hubaal waad gaadhaysaa, oo intii lala tegey oo dhan waad soo celinaysaa. **9** Sidaas daraaddeed Daa'uud wuu tegey, isagii iyo lixdii boqol oo nin ee la jirtayba, oo waxay yimaadeen durdurkii Besoor, oo intii laga tegeyna halkaasay ku hadheen. **10** Laakiinse Daa'uud wuu eryaday, isagoo afar boqol oo nin wata; waayo, laba boqol ayaa dib u hadhay, kuwaasoo aad u daalay oo dhaafii kari waayay durdurkii Besoor. **11** Oo mid Masri ah ayay duurka ka heleen, oo waxay u keeneen Daa'uud, oo kibisna way siyeen, wuxuu cunay, oo biyo uu cabbona way siyeen. **12** Oo waxay kaloo siyeen ful yar oo berde ah, iyo laba rucubood oo sabiib ah; oo markuu cunay ayaa naftii ku soo noqtoy, waayo, saddex maal mood iyo saddex habeen kibisna ma uu cunin, biyona ma uu cabbin. **13** Markaasaa Daa'uud wuxuu ku yidhi, War yaa ku leh? Oo xaggee baad ka timid? Isna wuxuu yidhi, Waa xan ahay nin dhallinyar oo Masri ah, oo addoon baan u ahay mid reer Camaaleq ah. Sayidkayii baa iga tegey, maxaa yeelay, saddex maal mood ka hor ayaan bukooday. **14** Oo waxaannu soo dhacnay reer Kereetiim xaggooda Koonfureed, iyo dalka ay leeyihiin reer Yahuud, iyo xagga Koonfureed oo reer Kaaleeb; oo Siqlagna waan gubnay. **15** Markaasaa Daa'uud wuxuu ku yidhi, Colkaas ma ii geeynaysaa? Isna wuxuu yidhi, Ilaha iigu dhaaro inaadan i dilayn, sayidkaygiina ii

gacangelinayn, oo anna colkaas waan kuu geeynayaa. **16** Oo markuu keenay waxay ku kala firidhsanaayaen dhulka oo dhan, iyagoo wax cabbaya, oo wax curaya, oo cayaaray, maxaa yeelay, maal badan bay ka soo dhaceen dalkii reer Falastiin iyo dalkii Yahuudahba. **17** Oo Daa'uudna wuxuu laynayay iyagii fiidkii ilaa fiidkiisii kale, oo nin iyagii ahuna ma baxsan, afar boqol oo dhallinyaro ah oo intay awr fuuleen ku carartay mooyaane. **18** Oo Daa'uudna wuu soo wada dhiciyey waxay reer Camaaeq la tageen oo dhan; oo labadiisii naagoodna Daa'uud waa soo badbaadiyey. **19** Oo waxba kama maqnayn iyagii, wax yar iyo wax weyn toona, ama wiilal iyo gabdho toona, ama booli iyo wixii ay la tageen oo dhan toona; oo Daa'uudna wuu soo wada celiyey kulligood. **20** Markaasaa Daa'uud kaxaystay idihii iyo lo'dii oo dhan, oo waxay ku hor kexeeyeen xoolihii kale, oo yidhaahdeen, Intanu waa booldii Daa'uud. **21** Oo Daa'uudna wuxuu u yimid labadii boqol oo nin oo intay daaleen Daa'uud raaci kari weyday, oo ay durduriikii Besoor agtiisa kaga tageen, oo iyana waxay u soo baxeen inay ka hor tagaan Daa'uud iyo dadkii la jiray; oo Daa'uudna markuu dadkii u soo dhowaaday ayuu nabdaadiyey. **22** Markaasay raggi sharka laaha ee waxmatarayaasha ahaa oo Daa'uud raacay oo dhambuba waxay ugu jawaabeen, Maalkii aannu soo dhacsannay iyaga waxbaa siin mayno, maxaa yeelay, nama ay raacin, laakinse nin kasta waxaanuun siinaynnaa naagtii iyo carruurtiisi, ee ha kaxaysteen oo ha iska tageen. **23** Markaasaa Daa'uud wuxuu yidhi, Walaalaahayow, waa inaydhaan saas ku samayn wixii Rabbigu ina siijey, kaasoo ah kii ina badbaadiyey, oo weliba inoo soo gacangeliyey colkii ina soo weeraray. **24** Haddaba bal yaa waxaa idinka maqlaya? Ka dagaalka u baxaa siduu qayb u helo ayuu ka alaabta ku hadhaana qayb u helayaa; isku si waa inay u qaybsadaan. **25** Maalintaas intay ka bilaabanto ilaa maantadan la joogo, wuxuu taas uga dhigay reer binu Israa'iil, qaynuu iyo amar. **26** Oo Daa'uudna markuu Siiqlag yimid ayuu boolidii qaardeed odayashii dalkii Yahuudah u diray, iyo xataa saaxiibadii, oo wuxuu ku yidhi, Bal eega, tanu waa hadiyad ka mid ah boolidii aan cadaawayaaashii Rabbiga ka soo dhacay, **27** oo wuxuu u wada diray kuwii Beytel joogay, iyo kuwii Raamod tii koonfureed joogay, iyo xataa kuwii Yatiif joogay, **28** iyo kuwii Carooceer joogay, iyo kuwii Sifmood joogay, iyo kuwii Eshemooca joogay, **29** iyo kuwii Raakaal joogay, iyo kuwii magaaloooyinka reer Yeraxme'eel joogay, iyo kuwii magaaloooyinka reer Qeyn joogay, **30** iyo kuwii Xormaah joogay, iyo kuwii Koor Caashaan joogay, iyo kuwii Cataag joogay, **31** iyo kuwii Xebroon joogay, oo xataa wuu u wada diray kuwii joogay meelihii Daa'uud iyo raggiisu ku noqnoqon jireen oo dhan.

31 Haddaba reer Falastiin waxay la dirireen reer binu Israa'iil, oo raggi reer binu Israa'ilna way ka carareen reer Falastiin, oo Buur Gilboca ayay ku daateen iyagoo la laayay. **2** Oo reer Falastiinna aad uu eryadeen Saa'ul iyo wiilashiisi, markaasaa reer Falastiin waxay dileen Yoonaataan, iyo Abiinaadaab, iyo Melkiishuuca oo ahaa Saa'ul wiilashiisi. **3** Oo dagaalkiina aad buu ugu sii kululaaday Saa'ul, oo waxaa isagii gaadhat qaansoleydii, oo isna qaansoleydii aawadeed ayuu dhib badan ula kulmay. **4** Markaasaa Saa'ul wuxuu kii hubka u siday ku yidhi, War seeftaada la soo bax oo iga mudhbixi, waaba intaasoo buuryoqabyadanu yimaadaan oo ay intay seef iga mudhbixiyaan i caayaane. Laakiise kii hubka u siday wuu diiday, waayo, aad buu u cabsaday. Sidaas daraaddeed Saa'ul wuxuu qaatay seeftiisi, markaasuu ku dul dhacay. **5** Oo kii hubka u sidayna markuu arkay in Saa'ul dhintay, isna wuxuu ku dul dhacay seeftiisi, wuuna la dhintay. **6** Sidaas daraaddeed maalintaas waxaa wada dhintay Saa'ul, iyo sadddexdiisi wiil, iyo kii hubka u siday, iyo raggiisi oo dhan. **7** Oo raggi reer binu Israa'iil oo dooxadii dhankeeda kale joogay, iyo kuwii Webi Urdun shishadiisa joogay, markay arkeen

in raggi reer binu Israa'iil carareen oo Saa'ul iyo wiilashiisi ay dhinteen ayay magaalooyinkii ka tageen oo carareen; markaasaa reer Falastiin yimaadeen oo iska degeen. **8** Oo maalintti dambe markay reer Falastiin u yimaadeen inay dharka ka furtaan kuwii la dilay waxay heleen Saa'ul iyo saddexdiisi wiil oo Buur Gilboca ku dhintay. **9** Markaasay madaxii ka gooyeo, oo hubkiisiina way ka furteen, oo waxay u cid direen dalkii reer Falastiin oo ku wareegsanaa inay u wargeeyaan gurigii sanamyadooda iyo dadkiiba. **10** Oo hubkiisiina gurigii Cashtarod ayay dhigeen, meydkiiisina derbigii Beytshaan bay ku xidheen. **11** Oo dadkii Yaabeesh Gilecaad degganaa markay maqleen waxyaalihii ay reer Falastiin Saa'ul ku sameeyeen, **12** waxaa kacay raggi xoogga laaha oo dhan, oo habeenkii oo dhan ayay sii guuraynayeen, markaasay Beytshaan derbigiisi ka soo qaadeen Saa'ul meydkii iyo meydadkii wiilashiisa, kolkaasay yimaadeen Yaabeesh, oo halkaasay ku gubeen. **13** Markaasay lafahoodii qaadeen oo ku aaseen geed Yaabeesh ku yiil hoostiisa, toddoba maalmoodna way soomeen.

Samuu'Eel Labaad

1 Dhimashadii Saa'uul dabadeed, markii Daa'uud ka soo noqday layntii reer Camaaleq oo uu Daa'uud laba maalmood Siilqag sii joogay **2** ayaa xataax maalintii saddexaad nin ka yimid xeradii Saa'uul isagoo maryo jeexjeexan, madaxana ciidu kaga taal, oo markuu Daa'uud u yimid ayuu dhlukha ku dhacay oo sujuuyad. **3** Markaasaa Daa'uud ku yidhi, Xaggee baad ka timid? Markaasuu isna wuxuu yidhi, Waaan ka soo baxsaday xeradii reer binu Israa'iil. **4** Daa'uudna wuxuu ku yidhi, Waan ku baryayaaye, sidee baa wax u dhaceen? Bal ii sheeg. Oo isna wuxuu ugu jawaabay, Dadkii dagaalkii way ka carareen, oo dadkii badidiisiina way le'deen; oo Saa'uul iyo wiiliisiis Yoonaataanba waa dhinteen. **5** Markaasaa Daa'uud wuxuu ku yidhi ninkii dhallinyarada aaha, oo u soo warramay, War sidee baad u ogaatay in Saa'uul iyo wiiliisiis Yoonaataanba ay dhinteen? **6** Markaasaa ninkii dhallinyarada aaha oo u soo warramay, wuxuu ku yidhi, Markaan si lamafilaan ah Buur Gilboca u soo gaadh, waxaan arkay Saa'uul oo ku tiirsan warankisisi, gaadhifardoodkii iyo fardooleeydiina aad bay u eryanayeen. **7** Oo markuu gadaashiisa dhugtay ayuu iarkay, oo ii yeedhay. Oo anna waxaan ugu jawaabay, Waa i kan. **8** Markaasuu iigu yidhi, Yaad tahay? Oo anna waxaan ugu jawaabay, Nin reer Camaaleq ah baan ahay. **9** Oo isna wuxuu iigu yidhi, Waan ku baryayaaye, bal i soo ag joogso, oo i dil, waayo, wareer baa i haya; waayo, welii naftii waa iigu jirtaa. **10** Saas aawadeed waan ag joogsaday oo waan dilay, maxaa yeelay, waan hubay markuu dhacay dabadeed inuusan noolaanayn; oo markaasaan ka soo qaaday taajkii madaxa u saarnaa, iyo dugaagaddii gacanta ugu jirtay, waanuu kuu keenay, sayidkaygiyow. **11** Markaasaa Daa'uud dharkiisiis jeexjeexay; oo raggiis isaga la jiray oo dhummuna saasoo kalay wada yeeleen, **12** wayna u baroorteen, oo u oyoyen, oo u soomeen ilaa fiidki Saa'uul, iyo wiiliisiis Yoonaataan, iyo dadkii Rabbiga, iyo reer binu Israa'iil awaadood; maxaa yeelay, seef bay ku le'deen. **13** Kolkaasaa Daa'uud ku yidhi ninkii dhallinyarada aaha oo u soo warramay, Xaggee baad ka timid? Isn'a wuxuu ugu jawaabay, Waaan ahay nin qalaad wiiliisiis oo reer Camaaleq ah. **14** Daa'uudna wuxuu ku yidhi isaqii, Sidee baad uga cabsan weyday inaad gacantaada u qaaddo Rabbiga kiisa subkan? **15** Dabadeedna Daa'uud wuxuu u yeedhay raggiis dhallinyarada aaha midkood, oo ku yidhi, U dhowow oo dil. Markaasuu dilay, isn'a wuu dhintay. **16** Daa'uudna wuxuu ku yidhi, Dhiiggaagu madaxaaga ha saarnaado; waayo, afkaagaa kugu marag furay, oo waxaad tidhi, Rabbiga kiisa subkan aayaan dilay. **17** Markaasaa Daa'uud baroortan ugu baroortay Saa'uul iyo wiiliisiis Yoonaataan, **18** oo wuxuu ku amray inay carruurta dalka Yahuudah baraan gabaya qaansada; oo bal eeg, kaasuu wuxuu ku qoran yahay kitaabka Yaashaar. **19** Reer binu Israa'iilow, Ammaantiini waxaa lagu dilay meelihiinna sarsare! Bal eega kuwa xoogga leh siday u dhaceen! **20** Haddaba taas Gad ha ku sheegina, Oo jidodka Ashqeloonha ku caddaynina; Waaba intaasoo ay naagaha reer Falastiniin ku farxaan, Waaba intaasoo ay buuryoqabyada naagahooodu ku guulystaane. **21** Buuraha Gilbocow, Dharab iyo roob midna yaan laydinku arkin, beeirihi qurbaanyadu ka bixi jireenna yaanay jirin, Waayo, kuwii xoogga lahaa gaashaankoodii ayaa halkaas lagu tuuray, Xataa gaashaankii Saa'uul oo ahaa sida mid aan saliid lagu subkin. **22** Kuwii la laayay dhiiggooldii, iyo kuwii xoogga lahaa xaydhhoodii, Yoonaataan qaansadiisiib dib ugama ay soo noqon, Oo Saa'uul seeftiisiina madhnhaan kuma ay soo noqon. **23** Intay noolaayeen Saa'uul iyo Yoonaataan waxay ahaayeen kuwo la jecel yahay, oo macaan, Markay dhinteen, lama kala geeyn, Gorgorrada way ka dheereeyeen, Libaxyadana way ka xoog badnaayeen. **24** Gabdhaha reer binu Israa'iilow, Saa'uul u

ooya, Kii dhar cas si raaxa leh idii huwiyye, Oo dharkiinnana dahab ku sharraxay. **25** Kuwii xoogga badnaa siday dagaalka ugu dhex dhaceen! Yoonaataan waxaa lagu dilay meelihiinna sarsare. **26** Anigu daraaddaa baan u dhibtooday, walaalkay Yoonaataanow; Adigu aad baad iigu macaanayd, Oo jacaylaad iqbabt wuxuu ahaa mid yaab leh, Oo xataax caashaqa naagaha dhaafaya. **27** Bal eeg kuwii xoogga badnaa siday u dhaceen, Hubkii dagaalkuna siduu u hallaabay!

2 Markaas dabadeed Daa'uud baa Rabbiga wax weyddiyey, oo yidhi, Magaalooyinka dalka Yahuudah middood ma u kacaa? Rabbiguna wuxuu ku yidhi, Haah, u kac. Markaasaa Daa'uud yidhi, Xaggee baan u kacaa? Isn'a wuxuu yidhi, Xebroon tag. **2** Saas daraaddeed Daa'uud halkasuu u kacay, oo labadiisiis naagoodna way raaceen, kuwaas oo ahaa Axiniocam tii reer Yesreceil, iyo Abiigayil oo u dhaxday Naabaal kii reer Karmel. **3** Oo raggiis isaga la jirayna Daa'uud wuu kaxaystay, iyadoo niin waluba reerkissiit wato; oo waxay degeen magaalooyinkii Xebroon. **4** Markaasaa dadkii dalka Yahuudah yimid, oo halkaasay Daa'uud ugu subkeen inuu ahaado boqor u taliya dalka Yahuudah. Waaana Daa'uud loo sheegay, oo lagu yidhi, Kuwii Saa'uul aasay waxay ahaayeen dadka reer Yaabeesh Gilecaad. **5** Markaasaa Daa'uud wargeeyayaal u diray dadkii reer Yaabeesh Gilecaad, oo ku yidhi, Rabbigu ha idin barakeeyo, waayo, waad u roonaateen oo aasteen sayidkiinni Saa'uul ahaa. **6** Haddaba Rabbigu ha idii roonaado oo runtana ha idin tuso; oo anna waan idiinka abaalgudi doonaa roonaantaas, maxaa yeelay, idinku waxaas baad samayseen. **7** Haddaba gacmiihinnu ha xoogaysteen, oo idinna xoog yeesha, waayo, sayidkiinni Saa'uul waa dhintay, oo reer Yahuudahna anigii y subkeen inaan u ahaado boqor u taliya. **8** Haddaba Abneer oo ahaa ina Neer, oo Saa'uul ciidankiisa sirkaal u ahaa ayaa soo kaxaystay lishboshed oo ahaa ina Saa'uul, oo wuxuu u soo gudbiyeey xagga Maxanayim; **9** oo wuxuu boqor uga dhigay reer Gilecaad, iyo reer Ashuur, iyo reer Efrayim, iyo Benyaamiin, iyo reer binu Israa'iil oo dhan. **10** (Oo lishboshed oo ahaa ina Saa'uul afaratan sannadood buu jiray markii uu bilaabay inuu boqor u noqdo reer binu Israa'iil, oo wuxuuna boqor u ahaa laba sannadood.) Laakiinse reer Yahuudah waxay raaceen Daa'uud. **11** Oo wakhtigii Daa'uud Xebroon boqorka ugu ahaa reer Yahuudah wuxuu ahaa toddoba sannadood iyo lix bilood. **12** Markaasaa Abneer oo ahaa ina Neer, iyo addoommadii lishboshed ina Saa'uul, Maxanayim ka soo baxeen, oo waxay tageen Gibecoon. **13** Kolkaasaa Yoo'aab oo ay Seruuyaah dhashay, iyo addoommadii Daa'uud soo baxeen, oo waxay ku wada kulmeen balligii Gibecoon agtiisa; oo iyana qolo waxay balliga ka fadhiisatay dhinac, qoladii kalena waxay balliga ka fadhiisteen dhinaci kale. **14** Markaasaa Abneer wuxuu Yoo'aab ku yidhi, Waan ku baryayaaye, ragga dhallinyarada ahu ha kaceen oo horteenna ha ku cayaareen. Yoo'aabna wuxuu yidhi, Waa yahay ee ha kaceen. **15** Markaasay kaceen oo tiro ku gudbeen; oo waxay ahaayeen laba iyo tobani reer Benyaamiin ah, oo ka socda xaggii lishboshed oo ahaa ina Saa'uul, iyo laba iyo tobani ka socda addoommadii Daa'uud. **16** Oo mid waluba ninkisiis ayuu madaxa qabsaday, oo seeftiisi ayuu dhinaca ka daray midkii uu haystay. Sidaasay dhammaantood u wada dhaceen. Saas aawadeed meeshaas oo Gibecoon ku taal waxaa loo baxshay Xelqad Hasuriim. **17** Oo dagaalkiina aad buu u kululaaday maalintaas; oo waxaa laga adkaaday Abneer, iyo raggiis reer binu Israa'iil, waxaana ka reeyey addoommadii Daa'uud. **18** Oo saddexdii will ee ay Seruuyaah dhashay halkaas ayay wada joogeent, kuwaasoo ahaa Yoo'aab iyo Abiishay iyo Casaaheel. Casaaheelna wuxuu u cago fududaa sida cawsha duurka. **19** Markaasaa Casaaheel wuxuu eryaday Abneer, oo intuu Abneer eryanayayna uma uu leexan midig iyo bidix toona. **20** Markaasaa Abneer gadaashiisa dhugtay, oo wuxuu yidhi, War

ma adigii baa, Casaaheelow? Oo isna wuxuu ugu jawaabay, Haah, waa anigii. **21** Markaasaa Abneer wuxuu ku yidhi, War midigta ama bidixda u leexo, oo ragga dhallinyarada ah midkood qabso, oo ka soo qaado hubkiisa dagaalka. Laakiinse Casaaheel wuu diiday inuu isaga ka leexdo. **22** Markaasaa Abneer haddana Casaaheel ku yidhi, War ha i eryane, gees iiga leexo; maxaan dhulka kuugu dhufanayaa? Haddaba sidee baan wejja u siin karayaa walaalkaa Yoo'aab? **23** Habase yeesh ee wuu diiday inuu gees uga leexdo; sidaas daraaddeed Abneer waranka dabadiisii ayuu caloosha kaga dhuftay, warankiina dib buu uga mudhbxay; markaasuu halkaas ku dhacay, oo isla meeshaasuu ku dhintay; oo in alla intii soo gaadhay meeshii Casaaheel ku dhacay oo ku dhintay way wada istaageen. **24** Laakiinse Yoo'aab iyo Abiishay waxay eryadeen Abneer; oo qorraxdina way dhacday markii ay yimaadeen burutti Ammaah oo ku hor taal Giyax ee ku ag taal waddada cidlada Gibecoon. **25** Markaasaa reer Benyaamiin dhammaantood soo wada urureen oo Abneer soo daba galeen, oo waxay noqdeen guuto kileya, markaasay buur isku dul taageen. **26** Dabadeedna Abneer wuxuu u dhawaaqay Yoo'aab, oo ku yidhi, War seeftu miyeey weligeed baabbi'iinaysaa? Ugdambaystace inay qadhaadh noqonaysow ma oqid? Haddaba ilaa goormay noqonaysaa markaa dadka kala hadlayso inay ka hadhaan walaalhoodaa ay eryanayaan? **27** Markaasaa Yoo'aab wuxuu yidhi, Rabbiga noloshiisaan ku dhaartay, haddaadan hadlin, hubaal dadku subaxda waa iska tegi lahaa oo ninnaba walaalkiis ma eryadeen. **28** Sidaas daraaddeed Yoo'aab buunkii buu afuuufay, oo dadkii oo dhammu way wada istaageen, oo mar dambe reer binu Israa'iilna ma ayan eryan, kol kalena ma ay diririn. **29** Oo Abneer iyo raggiisiina habeenkii oo dhan ayay sii dhex guuraynayeen Caraabaah; wayna ka gudbeen Webi Urdun, oo Bitroon oo dhanna way dhex mireen, oo waxay yimaadeen Maxanayim. **30** Oo Yoo'aabna wuu ka noqday eryadkii uu Abneer eryanayay; oo markuu dadkii oo dhan soo urursaday, waxaa addoommadii Daa'uud ka dhinnaaday sagaal iyo tobaniin iyo Casaaheel. **31** Laakiinse addoommadii Daa'uud wax bay reer Benyaamiin iyo raggi Abneer ka laayeeen, oo waxaa ka dhintay saddex boqol iyo lixdan nin. **32** Markaasay Casaaheel qaadeen oo ku aaseen qabrigii aabbiihiis, oo ku yiil Beytlaxam. Oo Yoo'aab iyo raggiisiina habeenkii oo dhan ayay guureeyeen oo waxaa waagu ugu beryay Xebroon.

3 Haddaba waxaa jiray dagaal dheer oo dhex maray reer Saa'uul iyo reer Daa'uud; oo Daa'uudna waa sii xoog badnaanayay, laakiinse reer Saa'uul way sii xoog yaraanayeen. **2** Oo Daa'uudna wiilal baa ugu dhashay Xebroon. Curakkuus wuxuu ahaa Amnoon, oo waxaa dhashay Axiinocam tii reer Yesreecel. **3** Wiilkissi labaadna wuxuu ahaa Kile'aab, oo waxaa dhashay Abiigayil oo u dhaxday Naabaal kii reer Karmel. Kan saddexaadna wuxuu ahaa Absaaloom oo waxaa dhashay Macakaah oo ahayd boqorkii Geshuur oo Talmay ahaa gabadiisi. **4** Kan afraadna wuxuu ahaa Adoniyyah oo waxaa dhashay Xaggiid. Kan shanaadna wuxuu ahaa Shefatyah oo waxaa dhashay Abiitah. **5** Kan lixaadna wuxuu ahaa Yitrecaam, oo waxaa dhashay Ceglaah oo Daa'uud u dhaxday. Intasu waxay Daa'uud ugu dhasheen Xebroon. **6** Intii ay reer Saa'uul iyo reer Daa'uud dagaallamayeen ayaa Abneer aad ugu xoogaystay reerkii Saa'uul. **7** Haddaba Saa'uul wuxuu lahaa naag addoon ah oo magaceedana la odhan jiray Risfaah, waxayna ahayd ina Ayah; oo lishboshed wuxuu Abneer ku yidhi, War maxaad ugu tagtay addoontii aabbahay? **8** Markaasaa Abneer aad ugu cadhooday erayadii lishboshed, oo wuxuu yidhi, Anigu ma waxaan ahay madax eey oo reer Yahuuddah leeyihiin? Bal maanta raxmad baan tusayaa reerkii aabbahaa Saa'uul, iyo walaalhiis, iyo saaxiibbadis, oo adigana kuuma aan gacangelin Daa'uud, oo weliba maanta waxaad igu eedaynaysaa wax ku saabsan

naagtan. **9** Haddaba sidii Rabbiga ugu dhaartay Daa'uud, Ilaah saas iyo si ka sii badanba anoo Abneer ah, ha igu sameeyo haddaanisaas oo kale isaga ku samayn, **10** taasoo ah inaan boqortooyada ka wareejyo reer Saa'uul, iyo inaan carshiga Daa'uud u qotomiyo reer binu Israa'iil iyo reer binu Yahuuddah, iyo tan iyo Daan iyo ilaa Bi'r Shebac. **11** Oo isna eray dambe wuu ugu jawaabi waayay Abneer, maxaa yeelay, wuu ka cabsanayay. **12** Markaasaa Abneer wuxuu Daa'uud u soo diray wargeeyayaal magiciisa ku hadlaya, oo leh, War dhulka yaa leh? Oo wuxuu kaloo ku yidhi, Heshiis ila dhigo, anna gacan baan ku siinayaa, inaan kuu soo wada jeediyo reer binu Israa'iil oo dhan. **13** Markaasuu yidhi, Waa hagaag; heshiis baan kula dhiganayaa, laakiinse wax baan kaa doonayaa, taasuna waxaa weeyaan, markaad ii timaadid waa inaadan i hor iman adoo marka hore Miikaal oo ah ina Saa'uul i soo hor taaga mooyaane. **14** Oo Daa'uudna wargeeyayaal buu u diray lishboshed oo ahaa ina Saa'uul, isagoo leh, li keen naagtaydi Miikaal, oo aan ku guursaday boqol buuryo oo reer Falastiin. **15** Markaasaa lishboshed rag u diray oo iyadii ka soo kexeyey ninkeedii, kaasoo ahaa Faltii'el ina Layish. **16** Markaasaa ninkeedii soo raacay iyadii, isagoo oyoyaa intuu socday oo dhan, oo wuxuu iyadii daba socday tan iyo Baxuurim. Markaasaa Abneer ku yidhi, War orod, oo iska noqo. Kolkaasuu iska noqday. **17** Oo Abneerna wuxuu la arrinsaday odayaashii reer binu Israa'iil, oo ku yidhi, Waa hore waxaad doonayse in Daa'uud bogor idii noqdo. **18** Haddaba haatan sidii yeela, waayo, Rabbiga Daa'uud buu ka hadlay, oo yidhi, Addoonkayga Daa'uud gacantiisa aayaan dadkayga reer binu Israa'iil kaga badbaadin doonaa gacanta reer Falastiin iyo gacanta cadaawayaaashooda oo dhanba. **19** Oo Abneer wuxuu kaloo la hadlay reer Benyaamiin; oo weliba Abneer wuxuu Daa'uud ugu yimid Xebroon si uu ugu sheego waxa la wanaagsan reer binu Israa'iil oo dhan, iyo reer Benyaamiin oo dhanba. **20** Saas awaadeed Abneer wuxuu Daa'uud ugu yimid Xebroon, labaatan niin baana la socday. Oo Daa'uudna diyaafad ayuu Abneer iyo raggi la socdayba u sameeyey. **21** Markaasaa Abneer Daa'uud ku yidhi, Anigu waan kacayaa, waanan tegayaa, oo reer binu Israa'iil oo dhannaa waan kuu soo wada ururin doonaa, boqorow, sayidkaygiyow, inay axdi kula dhigtaan oo adna aad xuktaan in alla intii naftaadu doonayso. Markaasaa Daa'uud Abneer iska diray; oo isna nabad buu ku tegey. **22** Oo bal eeg, Daa'uud addoommadii iyo Yoo'aabba waxay ka yimaadeen duulaan, iyagoo dhac badan wada, laakiinse Abneer Daa'uud lama joogin Xebroon, waayo, wuu iska diray, oo isna nabad buu ku tegey. **23** Oo markii Yoo'aab iyo ciidankii la jiray oo dhammu ay yimaadeen waxaa Yoo'aab loo sheegay, oo lagu yidhi, Waxaa boqorka u yimid Abneer ina Neer, oo isna wuu iska diray, markaasuu nabad ku tegey. **24** Markaasaa Yoo'aab boqorkii u yimid, oo ku yidhi, Maxaad samaysay? Bal eeg, Abneer baa kuu yimid, maxaad u dirtay oo uu tu tegey? **25** Abneer oo ah ina Neer waad garanaysaa inuu kuugu yimid inuu ku kхиyaaneeyo, iyo inuu ogaado bixiddaada iyo soo geliddaada, iyo weliba inuu sii ogaado waxaad samaysid oo dhanba. **26** Yoo'aabna markuu Daa'uud ka soob taxay ayuu rag ka daba diray Abneer, oo waxay ka soo celiyeen ceelkii Sirrah, laakiinse taas Daa'uud ma ogayn. **27** Oo markuu Abneer ku soo noqday Xebroon ayaa Yoo'aab gees uila baxay oo irrida la dhex galay si uila faqo, markaasuu caloosha ka dooxay si uu u dhinto, maxaa yeelay, dhiggi walaalkiis Casaaheel ayuu daadshay. **28** Dabadeedna markuu Daa'uud taas maqlay ayuu yidhi, Anigu iyo boqortooyadaya midna eed kuma lahayn Rabbiga hortiisa xaggaa dhiigga Abneer ina Neer. **29** Yoo'aab madaxiisa ha saarnaado, iyo reerka aabbiihiis, oo reer Yoo'aabna yaan laga waayin mid cudur dheecaan leh qaba, iyo mid baras qaba, iyo mid ul ku tukubaya, iyo mid seef lagu dilo, ama mid cunto la'. **30** Sidaasay Yoo'aab iyo walaalkiis Abiishay

u dileen Abneer, maxaa yeelay, wuxuu walaalkood Casaaheel ku dilay dagaalkii Gibeecoon. **31** Markaasaa Daa'uud wuxuu ku yidhi Yoo'aab iyo dadkii isaga la jiray oo dhan, Dharkiinna jeexjeexaa oo dhar joonyad ah guntada, oo Abneer hortiisa ku baroora. Oo Boqor Daa'uudha wuxuu raacay naxashkii. **32** Oo Abneer waxaa lagu aasay Xebroon, bogorkiina codkiisii kor buu u qaaday, oo qabrigii Abneer ku dul ooyay; oo dadkii oo dharmma way wada ooyeen. **33** Oo bogorkiina wuxuu u baroortay Abneer, oo yidhi, Mihey habboon tahay in Abneer u dhinto sida nacas u dhinto oo kale? **34** Gacmaahaagu ma xidhnayn, cagahaaguna ma dabranayn, Sida nin ugu dhaco dad dembi leh hortooda ayaad u dhacday. Markaasaa dadkii oo dharmmu mar kale u ooyay isagii. **35** Markaasay dadkii oo dharmmu yimaadeen oo damceen inay Daa'uud wax cunsiyaan intii ay maalinnimada ahayd; laakiinse Daa'uud wuu dhaartay, oo yidhi, Ilaah taasoo kale ha igu sameeyo, iyo welliba tu ka sii badan, haddaan kibis dhadhansho, iyo wax kale toona, ilaa ay qorraxdu dhacdo. **36** Markaasaa dadkii oo dharmmu taas u fiirsadeen, wayna la wanaagsanay, oo wax alla wixii bogorku sameeyey ayaa la wanaagsanaa dadkii oo dhan. **37** Sidaasay dadkii oo dhan iyo reer binu Israa'iil oo dharmmu maalintaan u garteent inuuusun bogorku doonayn in Abneer oo ahaa ina Neer la dilo. **38** Oo bogorkii wuxuu addoommadiisi ku yidhi, War miyeydhaan ogayn maanta inuu reer binu Israa'iil ku dhex dhintay amiiy iyo nin weyn? **39** Oo anigu maanta in kastoo lay boqray, waan taag yarahay; oo niimankan ay Seruuyaah dhashay ayaa iga xoog badan. Kii shar sameeyaa Rabbigii ha ugu abaalgudo sida sharkiisu yahay.

4 Oo Saa'uul wiilkisii lishboshed ahaa markuu maqlay in Abneer Xebroon ku dhintay ayaa gacmihiisii taag beeleen, oo reer binu Israa'iil oo dharmmu way nexeen. **2** Oo Saa'uul wiilkisii lishboshed ahaana wuxuu laaha laba nin oo askartiisa saraakiiil u ahaa. Mid magicisu wuxuu ahaa Bacanaah, oo kan kale magicisuun wuxuu ahaa Reekaab, oo waxayna ahaayeen ilmo Rimmon kii reer Bi'irod, oo waxayna ahaayeen reer Benyaamiin (waayo, Bi'irod waxaa lagu tiriyeer reer Benyaamiin, **3** oo reer Bi'irodna waxay u carareen xaggaa Gitayim, oo halkaasay degganaayeen ilaa maantadan). **4** Yoonataatan ina Saat'uul wuxuu laaha wil curyaan ah. Oo isagu shan jir buu ahaa markii war ku saabsan Saa'uul iyo Yoonaataan Yesreecel laga keenay, ee ay naagtii isaga dhawraysay kor u qaadatay, oo carartay. Oo intay ku degdegaysay inay cararto ayuu ka dhacay, oo markaasuu curyaan noqday. Oo magicisuun wuxuu ahaa Mefiiboshed. **5** Oo Rimmonkii reer Bi'irod wiilashiisi oo ahaa Reekaab iyo Bacanaah way tageen, oo wakhti kulul ayay gurigii lishboshed yimaadeen, isagoo hadhkii nasanaya. **6** Oo gurigay soo galeen, sidii iyagoo sarreen qaadanaya; markaasay caloosha ka dooneek. Markaasaa Reekaab iyo walaalkiis Bacanaah baxsadeen. **7** Markay guriga soo galeen, isagoo sariirti ku jiifa oo qolka la seexdo ku jira, ayay garaaceen oo dileen, oo madaxiina way ka gooyeen oo la tageen, markaasay jidkii Caraabaah habeenkii oo dhan sii guurayneey. **8** Oo lishboshed madaxiisi ayay Daa'uud ugu keeneen Xebroon, oo waxay boqorku ku yidhaahdo. Bal eeg madaxii lishboshed ee uu dhalay Saa'uul kii cadowgaaga ahaa oo doonayay inuu nafta kaa qaado; haddaba sayidkaygiyow, bogorow, Rabbigii maanta waa kaaga aar guday Saa'uul iyo farcankiisiiba. **9** Markaasaa Daa'uud ugu jawaabay Reekaab iyo walaalkiis Bacanaah, oo ahaa ilmo Rimmonkii reer Bi'irod, Waaan ku dhaartay nolosha Rabbigii naftayda ka badbaadshay cidhiidhi oo dhan, **10** markii mid ii soo sheegay inuu Saa'uul dhintay, isagoo u malaynaya inuu war wanaagsan ii sido, waan qabtay oo Siqlag baan ku dilay, taasuna waxay ahayd abaalgudkii aan warkiisi ka siiyey. **11** Haddaba idinkoo ah niman shar leh, markaad disheen qof qaax ah oo sariirti gurigisa ku jiifa, miyaanan in ka sii badan dhiiggiisiis gacmihiinna weyddinayn,

oo miyaanan dhulka idinka qaaday? **12** Markaasaa Daa'uud amray raggiisi dhallinyarada ahaa, wayna dileen iyagii, oo waxay ka jareen gaacmihii iyo cagihii, oo ka soo lalmiyeen balliga Xebroon ku yaal agtiisa. Laakiinse lishboshed madaxiisi intay qaadeen ayay ku aaseen qabrigii Abneer oo Xebroon ku yiil.

5 Markaasaa qabiilooyinkii reer binu Israa'iil oo dharmmu waxay Daa'uud ugu yimaadeen Xebroon, oo intay la hadleen ayay ku yidhaahdeen, Annagu waxaannu nahay laftaada iyo jidhkaaga. **2** Waajii hore oo Saat'uul bogorka noo ahaa, adigu ahaa kii reer binu Israa'iil dibadda u bixin jiray oo gudaha soo gelin jiray; oo Rabbiguna wuxuu kugu yidhi, Adigu waxaad quudit doontaa dadkaya reer binu Israa'iil, oo amir baanad u ahaan doontaa reer binu Israa'iil. **3** Sidaas aawadeed odayaashii reer binu Israa'iil oo dharmmu waxay bogorkii ugu yimaadeen Xebroon; oo Boqor Daa'uudna wuxuu iyagii axdi kula dhigtaay Xebroon Rabbigaa hortiisa, oo iyana waxay Daa'uud u boqreen inuu ahaado bogor reer binu Israa'iil u taliya. **4** Oo Daa'uudna soddon sannadood buu jiray markuu bilaabay inuu boqor noqdo, oo wuxuuna boqor ahaa afartan sannadood. **5** Oo reer Yahuudahna wuxuu Xebroon ugu talinayay toddoba sannadood iyo lix bilood, oo reer Israa'iil oo dhan iyo reer Yahuudahna wuxuu Yerusaalem ugu talinayay saddex iyo soddon sannadood. **6** Oo bogorkii iyo raggiisiiba waxay tageen Yerusaalem, inay ku duulaan reer Yebuuus oo ahaa dadkii dalka degganaa, kuwaasoo la hadlay Daa'uud oo ku yidhi, Adoo kuwa indhaha la' iyo curyaannada qaada mooyaane halkaan iman maysid, waayo, waxay u maleeyeen inuuusun Daa'uud halkaas iman karin. **7** Habase yeeshee Daa'uud waa qabsaday qalcaddii Sioon, oo taasuna waa magaaladii Daa'uud. **8** Markaasaa Daa'uud maalintaas wuxuu yidhi, Ku alla kii reer Yebuuus laayaa, ha tago meesha biyomareenka ah, oo ha ku laayo curyaannada iyo indhoolayaasha oo necab Daa'uud naftiisa. Sidaas daraaddee waxay leeyihiin, Indhoolayaasha iyo curyaannadu yaanay guriga soo gelin. **9** Oo Daa'uudna qalcaddii ayuu degay, wuxuuna u bixiyey magaaladii Daa'uud. Oo Daa'uudna wuxuu dhisay hareeraheedii iyo tan iyo Millo ilaa gudaha. **10** Oo Daa'uudna aad iyo aad buu u sii xoogaystay; waayo, waxaa isaga la jiray Rabbigaa ah Ilaaha ciidammada. **11** Markaasaa Xiiraam oo ahaa boqorkii Turos ayaa Daa'uud wargeeyayaal u soo diray, iyo geedo kedar la yidhaahdo, iyo nijaarro iyo wastaadyo, oo iyana guri bay Daa'uud u dhiseen. **12** Oo Daa'uudna wuxuu ogaaday in Rabbigii isaga u taagay inuu ahaado boqor u taliya reer binu Israa'iil, iyo inuu boqortooyadiisa u sarraysiyyey dadkiisa reer binu Israa'iil aaawadood. **13** Oo Daa'uudna weliba Yerusaalem ayuu ka guursaday addoommo iyo naago kale markuu Xebroon ka yimid babeed, oo weliba waxaa Daa'uud u dhashay wiilal iyo gabdho. **14** Oo kuwanuna waa kuwii isaga Yerusaalem ugu dhashay magacyadoodii: Shamuuca, iyo Shoobaab, iyo Naataan, iyo Sulaymaan, **15** iyo Yibxaar, iyo Eliishuucu, iyo Nefeg, iyo Yaafica, **16** iyo Elishamaac, iyo Elyaadaac, iyo Elifeed. **17** Oo reer Falastiinna markay maqleen in Daa'uud loo subkay inuu boqor u ahaado reer binu Israa'iil ayay reer Falastiin oo dharmmu u soo baxeen inay Daa'uud doondoonaan; oo Daa'uudna taas wuu maqlay, markaasuu dhufayskii hoos ugu dhaadhaday. **18** Haddaba reer Falastiin way yimaadeen, oo waxay ku firdheen dooxadii Refaaiim. **19** Markaasaa Daa'uud Rabbigaa wax weyddiiyey, oo yidhi, Miyaan reer Falastiin ku kacaa? Miyaad ii soo gacangelinaysaa? Markaasaa Rabbigii wuxuu Daa'uud ku yidhi, Haah, ku kac, waayo, hubaal reer Falastiin waan kuu soo gacangelinayaa. **20** Markaasaa Daa'uud yimid Bacal Feraasiim, oo halkaasaa Daa'uud iyagii ku laayay, oo yidhi, Rabbigii cadaawayashaydii ayuu hortayda degdeg ugu qabtay, sida biyaha butaacayaa u degdegaan oo kale. Sidaas daraaddee meeshaas magaceedii wuxuu u bixiyey Bacal Feraasiim. **21** Iyana halkaasay

sanamyyadoodii kaga tageen, wawaana qaaday Daa'uud iyo raggiisi. **22** Haddana reer Falastiin mar kalay soo kaceen oo dooxadii Refaa'iil ku firdheen. **23** Oo Daa'uudna markuu Rabbiga wax weyddiyey aaya Rabbigu ku yidhi, Waa inaadan ku kicin, laakiinse xagga dambe ka mar oo waxaad ku weerataa meal ka soo hor jeedda geedaha bukaa la yidhaahdo. **24** Oo markaad sanqadha askarta socodkeeda ka maqashid geedaha bukaa dushooda, kolkaas waa inaad dhaqsataa, waayo, Rabbigu waa kaaga hor baxay inuu ciidanka reer Falastiin laayo. **25** Oo Daa'uudna sidii buu yeelay sidii Rabbigu ku amray, oo wuxuu reer Falastiin ku laynayay ilaa Gebac iyo tan iyo Geser.

6 Markaasaa Daa'uud haddana soo ururiyey raggii reer binu Israa'iil oo la doortay oo dhan, waxayna ahaayeen soddon kun. **2** Dabadeedna Daa'uud baa kacay, oo la tegey dadkii isaga la jiray ee ka yimid Bacale Yahuudah oo dhan, inay xaggaas ka soo qaadaan sanduuqii Ilaah, kaasoo lagu magacaabo Magaca, wawa weeye Magaca Rabbiga ciidanka ee dhex fadhiya keruuubiimta. **3** Oo sanduuqii Ilaah gaadhi cusub bay saareen, iyagoo ka soo bixiyey gurigii Abiinaadaab oo buurta ku yiil; markaasaa gaadhigii cusbaa waxaa waday Abiinaadaab wiilashiisi oo ahaa Cuusaah iyo Axiyo. **4** Oo sidaasay uga soo bixiyeen gurigii Abiinaadaab, oo buurta ku yiil, iyagoo wada sanduuqii Ilaah; oo Axiyo aaya sanduuqii hor maray. **5** Daa'uud iyo reer binu Israa'iil oo dhimmuna Rabbiga hortiisay ku cayaareen iyagoo haysta cayn kasta oo alaabta muusikada ah oo ah qori beroosh la yidhaahdo, oo alaabtaas waxay ahaayeen kataarado, iyo shareerado, iyo dafaf, iyo shuguxshugux iyo suxuun laysku garaaco. **6** Oo markay yimaadeen meeshii hadhuudhka lagu tumi jiray oo Naakoon aaya Cuusaah gacanta ku fidhey sanduuqii Ilaah, wuuna qabtay; maxaa yeelay, dibidii sidday aaya turunturootay. **7** Markaasaa Rabbigu aad ugu cadhooday Cuusaah; oo Ilaahna halkaasuu ku dilay qaladiisii aawadiis, oo sanduuqii Ilaah agtiisa ayuu ku dhintay. **8** Oo Daa'uudna taas buu ka xumaadaya, maxaa yeelay, Rabbigu degdeg buu u qabtay Cuusaah, oo meeshas magaceediina wuxuu u bixiyey Feres Cuusaah, oo ilaa maantadanna waa la yidhaahdaa. **9** Oo Daa'uudna Rabbiga wuu ka baqay maalintaas, oo wuxuu isyidhi, Sanduuqa Rabbigu sidee buu iigu imanayaa? **10** Sidaas daraaddeed Daa'uud wuu diiday inuu wado sanduuqii Rabbiga oo uu geeyo magaaladii Daa'uud; laakiinse Daa'uud sanduuqii buu gees ugu leexhay gurigii Cobeed Edoom kii reer Gad. **11** Oo saddex bilood aaya sanduuqii Rabbigu gurigii Cobeed Edoom yiil; oo Rabbiguna wuu barakeeyey Cobeed Edoom iyo reerkisii oo dhanba. **12** Markaasaa Daa'uud loo soo sheegay oo lagu yidhi, Rabbigu waa barakeeyey Cobeed Edoom reerkisii, iyo wixii uu lahaa oo dhan, taasuna waa sanduuqa Ilaah aawadiis. Markaasaa Daa'uud tegey oo sanduuqii Ilaah ka soo qaaday gurigii Cobeed Edoom oo farax ku soo geliyey magaaladii Daa'uud. **13** Oo markii kuwii sanduuqa Rabbiga siday ay lix tallaabo socdeen wuxuu allabari u qalay dibi iyo nef kale oo shilis. **14** Oo Daa'uudna Rabbiga hortisuu xoogiiisi oo dhan ugu cayaaray, wuxuuна guntanaa eefod dhar wanaagsan laga sameeyey. **15** Sidaasay Daa'uud iyo reer binu Israa'iil oo dhammu u soo qaadeen sanduuqii Rabbiga, iyagoo qaylinaya oo buunna ka dhawaajinaya. **16** Oo markuu sanduuqii Rabbigu soo galay magaaladii Daa'uud aaya Miikaal oo ahayd ina Saa'uul dariishadda wax ka fiirisay, oo waxay aragtay Boqor Daa'uud oo boodbooddaya oo Rabbiga hortiisa ku cayaaraya; markaasay quudhsatay. **17** Sanduuqii Rabbigana gudahay soo geliyeen oo meeshiisi bay dhigeen, taasoo ahayd teendhadii Daa'uud u dhisay badtankeeda; kolkaasaa Daa'uud Rabbiga hortiisa ku bixiyey qurbaanno la gubo iyo qurbaanno nabaadiino. **18** Oo Daa'uudna markuu dhammeeeyey qurbaankii la gubayay iyo qurbaannadii nabaadiinada ee uu bixinayay ayuu dadkii ugu deceeyay magicii Rabbiga ciidammada. **19** Markaasuu wuxuu

dadkii oo dhan, iyo xataa dadkii badnaa oo reer binu Israa'iil oo dhan, rag iyo dumarba, mid kasta siiyey xabbad kibis ah, iyo cad hilib ah, iyo fud sabiib ah. Markaasaa dadkii oo dhan mid waluba gurigiisi tegey. **20** Markaasaa Daa'uud u noqday inuu reerkisii u duceeyo. Oo Miikaal oo ahayd ina Saa'uul ayaa u soo baxday inay Daa'uud ka hor timaado, oo waxay ku tidhi, Boqorka reer binu Israa'iil qurux badnaa maanta, kaasoo maanta isku hor qaawiyeey gabdhiihi addoommadiisa sida waxmatarayaasha midkood isugu qaawiyo oo kale! **21** Markaasaa Daa'uud Miikaal ku yidhi, Waxay ahayd Rabbiga hortiisa, kii iga doortay aabbahaa iyo reerkisii oo dhan, oo iga dhigay amiir u taliya dadka Rabbiga, kuwaas oo ah reer binu Israa'iil; oo sidaas daraaddeed aayaan Rabbiga hortiisa ugu cayaarayaa. **22** Oo weliba intaas waan ka sii liidanayaa, oo waan isla xumaanayaa, laakiinse gabdhiihi aad ka hadashay xaggooda dereejan ka lahaan doonaa. **23** Oo Miikaal oo ahayd ina Saa'uulna ilaa maalintii ay dhimatay ilmo ma dhaliin.

7 Oo waxay noqotay markii boqorkii gurigiisi degay oo uu Rabbigu nasasho ka siiyey cadaawayashii oo ku wareegsanaa oo dhan, **2** in boqorkii Nebi Naataan ku yidhi, Bal eeg haatan, anigu waxaan degganahay guri qori kedar ah laga sameeyey, laakiinse sanduuqii Ilaah wuxuu dhex yaal daahyo. **3** Markaasaa Naataan wuxuu boqorkii ku yidhi, Tag, oo wax alla wixii qalbiigaaga ku jira samee, waayo, Rabbiga aaya kula jira. **4** Oo isla habeenkaas Rabbiga eraygiisi baa Naataan u yimid oo ku yidhi, **5** Tag, oo waxaad addoonkayga Daa'uud ku tidhaahdaa, Rabbigu wuxuu ku leeyahay, War guri aan dego ma ii dhisaysaa? **6** Waayo, guri ma degin ilaa maalintii aan reer binu Israa'iil ka soo bixiyey dalkii Masar iyo tan iyo maantadan, laakiinse waxaan ku dhex socday teendho iyo taambuug. **7** Oo meel kasta oo aan kula socday reer binu Israa'iil oo dhan, qabiilooyinka reer binu Israa'iil oo aan ku amray inay quudiyaaan dadkayga reer binu Israa'iil ma midkood baan eray kula hadlay oo miyaan ku idhi, War maxaad iigu dhisii weydeen guri kedar ah? **8** Haddaba waxaad addoonkayga Daa'uud ku tidhaahdaa, Rabbigu ciidammadu wuxuu leeyahay, Anaa kaa soo kexeyey keradii idhaa iyo idhii aad raacaysay, inaad ahaatid amiir u taliya dadkayga reer binu Israa'iil, **9** waanan kula jiray meel kastoo aad tagtayba, oo cadaawayashaaadii oo dhanna hortaadaan ka baabbi'iyey. Oo waxaan kuu bixin doonaa magac weyn, oo la mid ah magacyada kuwa waaweyn oo dhulka jooga. **10** Oo dadkayga reer binu Israa'iilnaa meel baan u dooran doonaa, oo waan ku beeri doonaa inay meeshooda degganaadaan oo ayan mar dambe dhaqhaqaqin, ama ayan ilmaha sharku mar dambe dhabin sidi markii hore, **11** iyo tan iyo maalintii aan xaakinno ku amray inay dadkayga reer binu Israa'iil u taliyaan. Oo adiga waan kaa nasin doonaa cadaawayashaaada oo dhan. Oo weliba Rabbigu wuxuu kuu sheegayaa inuu reer kuu yeeli doono. **12** Oo markii cimirigaagu dhammaado, oo aad la seexato awowayaashaa, farcankaaga kaa dambeeeyaa oo kaa soo bixi doonaayaan sara kicin doonaa, oo boqortooyadiisana waan dhisii doonaa. **13** Oo isna guri buu magacayga u dhisii doonaa, oo xoog baan u yeeli doonaa carshiga boqortooyadiisa weligiis. **14** Oo anigu aabbaan u ahaan doonaa, isna wiil buu ii ahaan doonaa, oo hadduu dembi galona, waxaan ku edbin doonaa usha dadka iyo garaacidda binu-aadmiga, **15** laakiinse naxariistaydu ka dhamaan mayso isaga, sidii aan Saa'uul uga dhammeeeyey oo kale, kaasoo ahaa kii aan hortaa fogeyey. **16** Oo reerkayga iyo boqortooyadaadaba waxaa laga dhigi doonaa kuwo weligood hortaada ku raaga, oo carshigaaguna weligiis wuu dhisnaan doonaa. **17** Haddaba siday erayadaas oo dhan iyo tsuniintaas oo dhammu ahaayeen aayaan Naataan kula hadlay Daa'uud. **18** Markaasaa Boqor Daa'uud gudaha galay oo Rabbiga hor fadhiistay, oo wuxuu yidhi, Sayidow, Rabbow, bal yaan ahay? Reerkayguna waa maxay oo aad halkan ii soo gaadhsiiisay?

19 Oo weliba waxanu hortaada wuu ku yaraa, Sayidow, Rabbow, laakiinse waxaad kaloo ka sii hadashay reerkaygu wuxuu wakhti dheer noqon doono, oo Sayidow, Rabbow, taasu ma caadada dadka? **20** Sayidow, Rabbow! Bal maxaan kaloo kugu odhan karaa? Waayo, waad i garanaysaa anoo addoonkaaga ah, Rabbow Ilaahow. **21** Erayagaaga awaadiis iyo qalbigaagu siduu yahay ayaa waxyaalaahn waaweyn oo dhan u samaysay, inaad i ogeysiisid anoo addoonkaaga ah. **22** Haddaba, Rabbow Ilaahow, waad weyn tahay, waayo, mid kula mid ahu ma jiro, oo adiga mooyaane Ilaah kale ma jiro, siday ahaayeen kulli wixii aannu dhegahayaga ku maqlnah oo dhammu. **23** Bal quruuntee baa dunida joogta oo la mid ah dadkaaga reer binu Israa'iil, kuwaasoo adiga qudhaadu aad soo furatay inay dad kuu ahaadaan, iyo inaad magac isu yeesho, oo Aad waxyaalo waaweyn isu samayso, iyo inaad dalkaaga awaadiis waxyaalo cabsi leh ugu samayso dadkaaga hortiisa, kuwaasoo aad ka soo furatay dalkii Masar, iyo quruumaha iyo ilaahyadooda? **24** Oo waxaad dhisatay dadkaagi reer binu Israa'iil inay dad kuu ahaadaan weligood, oo Ilaahood baad noqtotay, Rabbiyow. **25** Haddaba, Rabbow Ilaahow, eraygii aad ku hadashay oo igu saabsanaa anoo addoonkaaga ah oo ku saabsanaa reerkayga weligaa adkee oo sidaad ugu hadashay yeel. **26** Oo magacaaguna hal weynado weligiis, hana la yidhaahdo, Rabbiga ciidammadu waa Ilaaha u taliya reer binu Israa'iil, oo anoo addoonkaaga Daa'uud ah reerkayguna wuu ku dhismi doonaa hortaada. **27** Waayo, Rabbiga ciidammadow, Ilaaha reer binu Israa'iilow, anoo addoonkaaga ah wax baad ii muujisay, oo waxaad igu tidhi, Reer baan kuu dhisi doonaa, sidaas daraaddeed waan ku dhiirranahay inaan baryadan ku baryo. **28** Haddaba, Sayidow, Rabbow, waxaad tahay Ilaah, oo erayadaaduna waa run, oo waxan wanaagsanna waad ii ballanqaadday anoo addoonkaaga ah. **29** Haddaba, Sayidow, Rabbow, waan ku baryayaaye, anoo addoonkaaga ah, barakee reerkayga inuu weligiisba hortaada ku sii raago, waayo, adigaa taas ku hadlay, oo reerkayguna weligiis ha barakaysnaado.

8 Oo taas dabadeed ayaa Daa'uud reer Falastiin laayay, oo jebiyey, oo Daa'udna wuxuu gacantii reer Falastiin ka qaaday magaalada la yidhaahdo Meteg Ammaah. **2** Oo wuxuu kaloo laayay reer Moo'aab, oo intuu dhulka jifiyey ayuu xadhig ku qiyasay, oo markaasuu laba xadhig wuxuu u qiyasay in la dilo, xadhig buuxana wuu la hadhay iyagoo nool. Oo reer Moo'aabna addoommay Daa'uud u noqdeen, oo baad bay u keeneen. **3** Daa'udna wuxuu kaloo dilay boqorkii Soobaah, oo ahaa Hadadceser ina Rexob, intuu ku socday inuu dowladminaliisii ku soo ceshado Webiga agtiisa. **4** Oo Daa'uud wuxuu isagii ka qabsaday kun iyo toddoba bogol oo fardooley ah, iyo labaatan kun oo nin oo lug ah; oo Daa'udna wuxuu boqno jaray fardihii gaadhiyada waday oo dhan, laakiinse iyagii boqol gaadhibarfas buu uga reebay. **5** Oo reer Suuriyihii Dimishaqna markay u yimaadeen inay u hiiliyaan boqorkii Soobaah oo ahaa Hadadceser, Daa'ud wuxuu reer Suuriya ka laayay laba iyo labaatan kun oo nin. **6** Daa'udna wuxuu reer Dimishaq oo Suuriya jooga dhex dhigay rugo askareed, oo reer Suuriyana Daa'uud bay addoommo u noqdeen oo baad u keeneen. Oo Rabbiguna Daa'uud guul buu siiyey meel kastoo uu tegeyba. **7** Markaasaa Daa'uud soo qaaday gaashaamadii dahabka ahaa oo ay wateen addoommadii Hadadceser, wuxuuna keenay Yerusaalem. **8** Oo magaaloyinkii Hadadceser oo ahaa Betax, iyo Beerootay Boqor Daa'uud wuxuu ka soo qaaday naxaas aad iyo aad u badan. **9** Oo Tocii oo ahaa boqorkii Xamaad markuu maqlay in Daa'uud laayay ciidankii Hadadceser oo dhan, **10** ayaa Tocii wiilkisii Yooraam u soo diray inuu soo salaamo Boqor Daa'uud oo uu u soo duceeyo, maxaa yeelay, wuxuu la diriray oo dilay Hadadceser; waayo, Hadadceser wuxuu la diriri jiray Tocii. Oo Yooraamna wuxuu keenay weelal lacag ah, iyo weelal dahab ah iyo weelal naxaas ah, **11**

oo kuwaasna Boqor Daa'uud wuxuu quduus uga dhigay Rabbiga, oo wuxuu ku daray lacagti iyo dahabkii uu quduuska ka dhigay oo uu ka soo dhacay quruumihii uu jebiyey oo dhan; **12** kuwaas oo ahaa reer Suuriya, iyo reer Moo'aab, iyo reer Cammon, iyo reer Falastiin, iyo reer Camaaleq, iyo dhicii uu boqorkii Soobaah oo ahaa Hadadceser ina Rexob ka helay. **13** Oo Daa'uudna magac buu isu yeelay markuu ka soo noqday layntii uu reer Suuriya Dooxadii Cusbada kaga laayay siddeed iyo tobanka kun oo nin. **14** Oo wuxuu Edom dhex dhigay rugo askareed; oo Edom oo dhanna wuxuu dhex dhigay rugo askareed, oo reer Edom oo dhimmuna Daa'uud bay addoommo u noqdeen. Oo Rabbiguna Daa'uud guul buu siiyey meel kastoo uu tegeyba. **15** Oo Daa'uudna reer binu Israa'iil oo dhan buu u taliyey; oo Daa'uud wuxuu dadkiisii oo dhan ugu gar qaybshay xukun iyo caddaalaad. **16** Oo waxaa ciidanka u sarray jiray Yoo'aab oo ay Seruuyaah dhashay; oo taariikhdaa waxaa qori jiray Yehooshaafaad ina Axiluu, **17** oo wadaaddona waxaa ahaa Saadooq ina Axiiutub, iyo Aximeleg ina Aabyataar, oo Seraayaahna wuxuu ahaa karraani; **18** Benaayaah ina Yeooyadaacna wuxuu u taliyey reer Kereetiim iyo reer Feleetti, oo Daa'uud wiilashiisuna waxay ahaayeen wasiiro.

9 Markaasaa Daa'uud yidhi, War reerkii Saa'uul wax ka hadhay ma jiraan, aan Yoonaataan aawadiis ugu roonaadee? **2** Reerkii Saa'uulna waxaa halkas ka joogay addoon magicisa la yidhaahdo Siibaa, oo isagii bay Daa'uud ugu yeedheen. Boqorkiina wuxuu ku yidhi, Ma Siibaa baad tahay? Oo isna ku yidhi, Haah, waan ahay anoo addoonkaaga ah. **3** Markaasaa boqorkii yidhi, Miyaan reerkii Saa'uul wax ka hadhin aan Ilaah aawadiis ugu roonaadee? Siibana wuxuu boqorkii ku yidhi, Waxaa ka hadhay wiil Yoonaataan dhalay, oo curyaan ah. **4** Kolkaasaa boqorkii isagii ku yidhi, Xaggee buu joogaa? Siibana wuxuu boqorkii ku yidhi, Wuxuu joogaa guriga Maakiir oo ah ina Cammi'eel ee deggan Loo Debaar. **5** Markaasaa Boqor Daa'uud u cid diray, oo ka soo kexeehey gurigii Maakiir oo ahaa ina Cammi'eel, oo ku yiil Loo Debaar. **6** Dabadeedna waxaa Daa'uud u yimid Mefiiboshed, oo ahaa ina Yoonaataan, ina Saa'uul, oo intuu wejiga u dhacay ayuu u sujuuday. Kolkaasaa Daa'uud yidhi, War Mefiiboshed. Oo isna wuxuu ugu jawaabay, Way kan anoo addoonkaaga ah. **7** Markaasaa Daa'uud isagii ku yidhi, Ha cabsan, waayo, xaqiqa wawaan kuugu roonaan doonaa aabbahaan Yoonaataan aawadiis, oo weliba waxaan kuu celin doonaa dhulkiin awowgaa Saa'uul oo dhan; oo miiskaygana had iyo goor wax baad ka cuni doontaa. **8** Oo isna intuu u sujuuday ayuu ku yidhi, Bal maxaad igu aragtay anigoo u eg eey dhintay, anoo addoonkaaga ahna maxaan ahay? **9** Markaasaa boqorkii wuxuu u yeedhay Siibaa, oo ahaa Saa'uul midiidinkisii, oo wuxuu ku yidhi, Kulli wixii Saa'uul lahaa iyo wax alla wixii reerkii lahaa oo dhan waxaan siiyey wiilkii sayidkaaga. **10** Haddaba waa inaad dhulka u fashaan isaga, adiga iyo wiilashaada iyo addoommadaaduba, oo midhahana waa inaad gudaha soo gelisaa si uu sayidkaaga wiilkisii u helo wax uu cuno, laakiinse sayidkaaga wiilkisii Mefiiboshed ahu mar kasta wax buu ka cuni doonaa miiskayga. Haddaba Siibaa wuxuu lahaa shan iyo tobani wiil iyo labaatan addoon. **11** Markaasaa Siibaa wuxuu boqorkii ku yidhi, Wax alla wixii addoo ah boqorka sayidkayga aad igu amarto anoo addoonkaaga ah, ayaaan u yeelaya. Oo boqorkiina wuxuu yidhi, Mefiiboshed wuxuu wax ka cuni doonaa miiskayga sidii mid boqorka wiilashiisa ka mid ah. **12** Oo Mefiiboshedna wuxuu lahaa wiil yar, oo magiciisuna wuxuu ahaa Miikaa. Intii Siibaa gurigiisa joogtay oo dhammu addoommay Mefiiboshed u ahaayeen. **13** Mefiiboshedna wuxuu degganaa Yerusaalem, waayo, wuxuu had iyo goor wax ka cuni jiray miikkii boqorka, oo labada cagoodha curyaan buu ka ahaa.

10 Taas dabadeedna boqorkii reer Cammoon ayaa dhintay, meeshiisiina waxaa boqor ka noqday wiilkiisii Xaanuun ahaa. 2

Markaasaa Daa'uud yidhi, Anigu Xaanuun ina Naaxash, waxaan ugu roonaan doonaa sidii aabbihiis iigu roonaaday oo kale. Sidaas daraaddeed Daa'uud wuxuu u diray addoommadiisi inay ka soo tacsiyeeyaa aabbihiis. Oo addoommadii Daa'uudna waxay yimaadeen dalkii reer Cammoon. 3 Laakiinse amiirradii reer Cammoon waxay ku yidhaahdeen sayidkoodii Xaanuun, Ma waxaad u malaynaysaa in Daa'uud aabbahaa cisaynayo oo uu sidaas daraaddeed kuugu soo diray kuwa tacsiyada wada? Daa'uud sow uma soo dirin addoommadiisi inay magaalada baadhaan, oo ay soo basaasaan, oo ay dabadeedna afgembiiyan? 4 Sidaas daraaddeed Xaanuun wuxuu qabsaday Daa'uud addoommadiisi, oo intuu gadhkoodii badh ka xiiray ayuu dharkoodiina dhexda ka kala gooyay xataa ilaa dabad, markaasuu iska eryay. 5 Oo taas markii Daa'uud loo soo sheegay wuxuu iyaggi u diray dad ka hor taga, waayo, nimankii aad bay u ceeboobeen. Boqorkiina wuxuu iyaggi ku yidhi, Yerixoo iska jooga ilaa gadhku idhiin soo baxo, dabadeedna soo noqda. 6 Oo reer Cammoonna markay ogaadeen inay Daa'uud isnacsiiyen ayay u cid direen oo ka soo kiraysteen reer Suuriyhii Beytrexob degganaa, iyo reer Suuriyhii Soobaah degganaa labaatan kun oo nin oo lug ah, iyo boqorkii Macakaahoa isna wata kun nin, iyo raggi reer Toob oo iyana ahaa laba iyo toban kun oo nin. 7 Oo Daa'uudna markuu taas maqlay ayuu diray Yoo'aab, iyo ciidankii raggi xogga lahaa oo dhan. 8 Oo reer Cammoonna way soo baxeen, oo waxay dagaal isugu soo diyaariyeen iridda horteeda; oo reer Suuriyhii Soobaah ka yimid, iyo kuwii Rexob ka yimid, iyo raggi reer Toob iyo reer Macakaahna, duurkay keli ahaantood joogeent. 9 Haddaba Yoo'aab markuu arkay in dagaal looga soo kacshay hore iyo dibba ayuu raggi reer binu Israa'iil ka xushay kuwii xuladka ahaa oo dhan, oo wuxuu u soo diyaariyeey inay reer Suuriya la dagaallamaan. 10 Oo dadkii intiisi kalena wuxuu u dhiibay walaalkiis Abiishay, oo isna wuxuu u soo diyaariyeey inay reer Cammoon la dagaallamaan. 11 Oo wuxuu yidhi, Haddii reer Suuriya iga xoog bataan, waa inaad i soo caawisaa, laakiinse haddii reer Cammoon kaa xoog bataan, markaasaan kuu iman doonaa oo waan ku soo caawin doonaa. 12 Haddaba si fiican u dhiirranow, oo aynu rag u haanno dadkeenna, iyo magaaloojinka Ilaheen aawaddod; oo Rabbiguna ha sameeyo wixii la wanaagsan. 13 Sidaas daraaddeed Yoo'aab iyo dadkii la jirayba waxay ugu soo dhowaadeen inay la dagaallamaan reer Suuriya, oo iyana markaasay hortiisa ka carareen. 14 Oo reer Cammoonna markay arkeen in reer Suuriya carareen, ayay Abiishay iyana hortiisa saasoo kale uga carareen, oo waxay galeen magaaladii. Markaasaa Yoo'aab ka soo noqday reer Cammoon, oo Yeruusaalem yimid. 15 Oo reer Suuriyana markay arkeen in iyaga looga adkaaday reer binu Israa'iil hortooda ayay dhammaantood isa soo wada urursadeen. 16 Markaasaa Hadarceser u cid diray oo soo wada kexeeey reer Suuriyhii Webiga ka shisheeyey; oo waxay yimaadeen Xeelaam, iyagoou madax u yahay Shoobag oo ahaa sirkalkii ciidanka Hadarceser. 17 Taas waxaa loo soo sheegay Daa'uud, kolkaasuu reer binu Israa'iil oo dhan soo wada ururiyeey, oo intuu ka soo gudbay Webi Urdun ayuu Xeelaam yimid. Markaasaa reer Suuriya isugu soo diyaariyeen inay Daa'uud la dagaallamaan, wayna la dirireen. 18 Oo reer Suuriyana way ka carareen reer binu Israa'iil. Daa'uudna wuxuu reer Suuriya ka laayay toddoba boqol oo gaadhifaras raggoodii iyo afartan kun oo fardooley ah, oo wuxuu dilay Shoobag oo ahaa sirkalkii ciidankooda, halkaasuuna ku dhintay. 19 Oo markii boqorradii Hadarceser addoommada u ahaa oo dhhammu ay arkeen in iyaga reer binu Israa'iil hortooda looga adkaaday ayay la nabdeen reer binu Israa'iil, wayna u adeegeen. Oo saas aawadeed

reer Suuriya way ka cabsadeen inay mar dambe reer Cammoon caawiyaan.

11 Oo isla xilligii sannaddii dambe, markay boqorraddu dagaalka u soo bixi jireen ayaa Daa'uud Yoo'aab diray isagoo wata addoommadiisi, iyo reer binu Israa'iil oo dhan, oo waxay baabbiiyeyeen reer Cammoon, oo Rabbaahna way hareereeyeen, laakiinse Daa'uud baa Yeruusaalem iska joogay. 2 Oo makhrubki ayaa Daa'uud ka kacay sariirtiisi, oo wuxuu dul socday gurijigii boqorka saqafkiisa, oo wuxuu saqafka ka arkay naag maydhanaysa, naagtuna aragga aad bay u qurux badhayd. 3 Markaasaa Daa'uud cid naagtii soo haybsata diray. Oo waxaa la yidhi, War sow tanu ma aha Batshebac ina Eliicaam, oo uu Uuriyah kii reer Xeed qabo? 4 Markaasaa Daa'uud wargeeyayaal u diray, wuuna soo kaxaystay; markaasay u soo gashay, wuuna la seexday, (waayo, waxay iska daahirisay nijaasteedii); dabadeedna gurigeedii bay ku noqtotay. 5 Oo naagtiiha way ureysatay; markaasay Daa'uud u soo cid dirtay oo u sheegtay, waxayna ku tidhi, Uur baan yeeshay. 6 Daa'uudna cid buu u diray Yoo'aab, oo ku yidhi, li soi dir Uuriyah kii reer Xeed. Markaasaa Yoo'aab Uuriyah u soo diray Daa'uud. 7 Oo markii Uuriyah u yimid ayaa Daa'uud weyddiiyey Yoo'aab siduu ahaa, iyo sidii dadku u nabdoona, iyo dagaalkii sida loogu guulaystay. 8 Daa'uudna wuxuu Uuriyah ku yidhi, Bal orod gurigaaga tag oo cagomaydh. Markaasaa Uuriyah gurijigii boqorka ka baxay oo waxaana lala daba galay cunto ka tagtag xagga boqorka. 9 Laakiinse Uuriyah guriga boqorka iriddiisa ayuu la seexday addoommadii sayidkiisa oo dhan, oo gurigiisiina ma uu tegin. 10 Daa'uudna waa loo soo sheegay oo lagu yidhi, Uuriyah gurigiisi ma tegin. Markaasaa Daa'uud wuxuu Uuriyah ku yidhi, War miyaadan socdaa ka iman? Maxaadse gurigaaga u tegi weyday? 11 Markaasaa Uuriyah wuxuu Daa'uud ku yidhi, Sanduuqa Ilaah, iyo reer binu Israa'iil, iyo reer Yahuudaha waxay ku jiraan waabab; oo sayidkaygi Yoo'aab iyo addoommadii sayidkayguba waxay ku hoydaan berrin bannaan; haddaba miyaan u galaa gurigaya inaan wax cuno, oo wax cabbo, oo naagtada la seexdo? Haddaba waxaan ku dhaartay noloshaada iyo naftaada inaanan waxan samaynayn. 12 Markaasaa Daa'uud Uuriyah ku yidhi, Haddaba bal maantana iska joog oo berrina waan ku diraya. Saas aawadeed Uuriyah maalintaas iyo maalintii dambeba Yeruusaalem buu joogay. 13 Markii Daa'uud u yeedhay ayuu hortiisa wax ku cunay oo wax ku cabbay; markaasuu sakhraamiyey, oo fiidkii buu tegey inuu sariirtiisi jiifsado isagoo la socda addoommadii sayidkiisa, laakiinse gurigiisi ma uu tegin. 14 Oo subaxdii dambe Daa'uud warqad buu Yoo'aab u qoray, wuxuuna ugu sii dhiibay Uuriyah. 15 Oo wuxuu warqaddisiin ku qoray oo yidhi, Uuriyah waxaad ugu hor marisaan dagaalka ugu kulul, oo idinkuna dib uga noqda, si loo dilo, uuna u dhinto. 16 Oo markuu Yoo'aab magaaladii arkay ayuu Uuriyah ku hagaajiyey meeshii uu ku ogaa inay nimankii xogga badnaa joogaan. 17 Oo raggi magaaladuna way soo baxeen, oo Yoo'aab la dirireen, oo dadkiina qaar baa ka dhintay, kuwaas oo ahaa addoommadii Daa'uud; Uuriyah kii reer Xeedna wuu dhintay. 18 Markaasaa Yoo'aab Daa'uud cid u diray, oo wixii dagaalkii ku saabsanaa oo dhan ayuu uga warramay, 19 oo kii farriinta wadaya wuxuu ku amray oo ku yidhi, Markaad boqorka uga warrantid waxa dagaalka ku saabsan oo dhan, 20 markaas hadduu boqorku cadhoodo, oo kugu yidhaahdo, War maxaad magaalada ugu dhowaateen inaad la dirirtaan? Miyeydaan ogayn inay derbiga idinka soo tooganayaan? 21 Bal yaa dilay Abiimeleg oo ahaa ina Yerbubbles? Sow naagu dhabagax wax lagu shiido derbi kagama soo tuurin oo sow kuma uu dhiman Tebes? Haddaba maxaad idinku derbiga ugu dhowaateen? Markaas waxaad ku tidhaahdaa, Addoonkaagi Uuriyah ahaa ee

reer Xeed isna waa dhintay. **22** Haddaba wargeeyihii waa tegey, Daa'uudna wuu u yimid oo u sheegay wixii Yoo'aab u soo diray oo dhan. **23** Oo wargeeyihii wuxuu Daa'uud ku yidhi, Nimarkii way naga xoog badnaadeen, markaasay dibadda noogu soo baxeen, oo annana waxaannu eryannay iyajii ilaa ay irridii magaalada galeen. **24** Markaasay kuwii wax toogan jiray addoommadaadii derbiga ka soo toogteen, oo boqorow, addoommadaadiiqaar baa dhintay, oo addoonkaagii Uuriyah ah ee eer Xeed isna wuu dhintay. **25** Markaasaa Daa'uud wuxuu wargeeyihii ku yidhi, Waxaad Yoo'aab ku tidhaahdaa, Waxanu yay kula xumaan, waayo, seeftu mar mid bay baabbi'iisa, marna midka kale, haddaba magaalada dagaalka aad ugu sii adkee, oo afgambi; oo adna isaga dhiirrigeli. **26** Oo Uuriyah bilcaantiisina markay maqashay in ninkeedii Uuriyah dhintay, way u barooratay ninkeedii. **27** Oo markii baroortii dhammaatay ayaa Daa'uud u soo cid diray iyadii oo gurigisiis oo gashaday, oo iyana waxay noqtotay naagtisii, wiilna way u dhashay. Laakiinse wixii Daa'uud sameeyey ayaa Rabbigu ka xumaaday.

12 Dabadeedna Rabbigu wuxuu Daa'uud u soo diray Naataan. Isna waa u yimid oo ku yidhi, Waxaa jiray laba nin oo isku magaalo degganaa; midkood wuxuu ahaa taajir, midka kalena miskiin. **2** Ninkii taajirka ahaa wuxuu lahaa ido iyo lo' aad u badan, **3** laakiinse ninkii miskiinka ahaa waxba ma lahayn, nayl yar mooyaane, taasoo uu mar hore soo iibsaday oo uu korsaday; waxayna la kortay isagii iyo carruutii, oo wax bay ka cuntay cuntadisi, oo koobkiisay wax kula cabtay, oo laabtiisay ku jiifisay, waxayna u ahayd sidii gabadhiisii oo kale. **4** Waxaa ninkii taajirka ahaa u yimid nin socoto ah, markaasuu ka lexejeclaystay idhiisii iyo lo'diisii inuu uga loogo ninkii socotada ahaa ee u yimid, laakiinse wuxuu soo qabtay nayshii ninkii miskiinka ahaa, wuxuu u qalay ninkii u yimid. **5** Markaasaa Daa'uud aad ugu cadhooday ninkii; oo wuxuu Naataan ku yidhi, Rabbiga noloshiisaan ku dhaartay, ninkii waxakan sameeyey wuxuu istaahlilaa dhimasho, **6** oo nayshiina waa inuu afar jibbaar u gudaa, maxaa yeelay, waxan buu sameeyey wuxuu naxariisan waaway. **7** Kolkaasaa Naataan wuxuu Daa'uud ku yidhi, Ninkaasu waa adiga. Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Waxaan kuu subkay inaad ahaatid boqor reer binu Israa'iil u taliya, gacantii Saa'uulhaa waan kaa samatabbixiyey, **8** gurijii sayidkaagana waan ku siiyey, naagiihii sayidkaagana laabtaadaan ku jiifiyey; dalkii Israa'iil iyo dalkii Yahudahna waan ku siiyey; oo haddii intaasu kugu yarayndaa waxaan kuugu dariihaa waxyaalo kaloo ku sii badan. **9** Haddaba erayga Rabbiga maxaad u quudhsatay, oo aad u samaysay waxa hortiisa ku xun? Seef baad ku dishay Uuriyah kii reer Xeed, oo naagtisiiwaad u kaxaysatay inay naag kuu noqoto, oo isagiina waxaad ku dishay seeftii reer Camnoon. **10** Sidaas daraaddeed seeftu reerkaaga ka tegi mayso; maxaa yeelay, waad i quudhsatay, oo waxaad kaxaysatay naagtii Uuriyah kii reer Xeed inay naag kuu noqoto. **11** Oo Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal ogow, shar baan gurigaaga kaaga kicin doonaa, oo adoo u jeeda ayaan naagahaaga kaa kaxaysan doonaa, oo waxaan siin doonaa deriskaaga, oo isna intay qorraxdanu soo jeeddo ayuu naagahaaga la seexan doonaa. **12** Waayo, waxan qarsoodi baad u samaysay, laakiinse anigu bayaan baan ugu hor samaynayaa reer binu Israa'iil oo dhan iyo qorraxdaba. **13** Markaasaa Daa'uud wuxuu Naataan ku yidhi, Anigu Rabbiga waan ku dembaabay. Oo Naataanna wuxuu Daa'uud ku yidhi, Rabbigu dembigaagi wuu kaa fogeeyey; dhimanna maysid. **14** Habase yeeshee waxaas aad samaysay aawadiis ayaad meal siisay cadaawaayaashii Rabbiga inay caytamaan, taas aawadeed wiilkii kuu dhhashay hubaal wuu dhiman doonaa. **15** Markaasaa Naataan gurigisiis tegey. Markaasaa Rabbigu wax ku riday wiilkii naagta Uuriyah Daa'uud u dhashay, aad buuna u bukay. **16** Sidaas daraaddeed Daa'uud ayaa wiilkii laah u baryay, kolkaasaa

Daa'uud soomay, oo intuu gudaha galay ayuu habeenkii oo dhan dhulka jifay. **17** Markaasaa waxaa soo kacay odayashii reerkiisa, oo intay agtiisa soo istaageen ayay damceen inay dhulka ka kiciyaan, laakiinse wuxuu diiday, oo waxbana lama uu cunin. **18** Oo maalintii toddobaad ayaa yarkii dhintay. Oo Daa'uud addoommadiisina way ka cabsadeen inay Daa'uud u sheegaan in yarkii dhintay, waayo, waxay isyidhaahdeen, War intii yarku welli noolaa ayaynu isaga la hadalnay, oo isna codeenii ma uu maqlin; haddaba haddaynu u sheegno in yarkii dhintay, intee in ka badan buu isdhibi doonaa? **19** Laakiinse Daa'uud markuu arkay inay addoommadiisii faqayaan ayuu ogaaday inuu yarkii dhintay; kolkaasaa Daa'uud addoommadiisii ku yidhi, War yarkii ma dhintay? lyana waxay ku yidhaahdeen, Haah, wuu dhintay. **20** Kolkaasaa Daa'uud dhulki ka kacay, oo maydhay, oo intuu subkaday ayuu dharkiisi beddeshay; wuxuuna galay gurigii Rabbiga, wuxuu caabuday; oo dabadeedna gurigii buu yimid, oo intuu cunto weydiistay aaya wax la soo hor dhigay, wuxuu cunay. **21** Markaasaa addoommadiisii waxay ku yidhaahdeen, War waxan aad samaysay waa maxay? Wiilku intuu noolaa ayaad soontay, oo u oyday awadiis; laakiinse yarkii markuu dhintay, waad kacday, wax baanad cunty. **22** Markaasuu ku yidhi, Intii yarku noolaa ayaan soomay oo oyay, waayo, waxaan is-idhi, Bal yaa og in Rabbigu ii roonaan doono iyo in kale si uu yarku iigu sii noolaado? **23** Laakiinse haatan wuxuu dhintay, haddaba bal maxaan u soomaan? Miyaan isagii soo celin karaa? Anigaa u tegi doona, laakiinse isagu iima soo noqon doono. **24** Markaasaa Daa'uud qalbi qabowjiiyey naagtisii Batshebab, oo intuu u tegey ayuu la seexday, markaasay will u dhashay, oo wuxuu magicisii u bixiyey Sulaymaan. Kolkaasaa Rabbigu isagii jeelaaday, **25** oo wuxuu u diray Nebi Naataan, magicisiisina wuxuu u bixiyey Yediidyaah, Rabbiga awadiis. **26** Markaasaa Yoo'aab la diriray Rabbaah oo ahayd magaaladii reer Cammoon, wuxuu qabsaday magaaladii reer boqor. **27** Yoo'aabna wuxuu Daa'uud u diray wargeeyayaal, oo ku yidhi, Waxaan la diriray Rabbaah, waanan qabsaday magaaladii biyaha. **28** Haddaba dadka intiisa kale soo ururso, oo magaalada horteeda deg, oo qabso, waayo, waaba intaasoo intaaga magaalada qabsado, laygu magacaabaahey. **29** Markaasaa Daa'uud dadkii oo dhan soo ursursday, wuxuuna tegey ilaa Rabbaah, wuxuu la diriray, oo qabsaday. **30** Boqorkoodii madaxiisi ayuu taajkii ka qaaday, oo miisaankiisuna wuxuu ahaa talanti dahab ah, dhagxan qaalii ahna wuu laaha; markaasaa Daa'uud madaxa loo saaray. Oo wuxuu dibadda u soo bixiyey dadkii magaalada oo aad iyo aad u badnaa. **31** Dibadduu u soo bixiyey dadkii magaalada ku jiray, oo wuxuu hoos dhigay miinshaaro, iyo biro wax lagu qodo, iyo faasas biro ah, oo wuxuu ka dhex dusiyeey meesha lebenka lagu dubo; saasuu u wada galay magaaloooyinkii reer Cammoon oo dhan. Markaasaa Daa'uud iyo dadkii oo dhammu ku noqdeen Yeruuusaalem.

13 Markaasaa Absaaloom ina Daa'uud wuxuu lahaa gabadh walaashiis ah oo suurad qurxoon, oo magaceedana waxaa la odhan jiray Taamaar; oo Amnoon oo ahaa ina Daa'uud aaya caashaqay. **2** Oo Amnoon aaya u dhibtooday oo u bukooday walaashiis Taamaar, waayo, iyadu bikrad bay ahayd; Amnoonnaa dhib bay la noqtotay inuu wax ku sameeyo. **3** Laakiinse Amnoon wuxuu lahaa saaxiib, magicisiisaa la odhan jiray Yoonaadaab, oo uu dhalay Shimcaah oo ahaa Daa'uud walaalkiis; oo Yoonaadaabna nin sir badan buu ahaa. **4** Markaasuu ku yidhi, Ina boqorow, maxaad maalinbaa maalinta ka dambaysa sidan ugu caatoobaysaa? War maad ii sheegtid? Kolkaasaa Amnoon wuxuu ku yidhi, Waxaan caashaqay Taamaar oo ah walaalkab Absaaloom walaashiis. **5** Markaasaa Yoonaadaab ku yidhi, Sariirtaada ku jiifso oo iska dhig sidii mid buka, oo markii aabbahaan kuu yimaado, waxaad ku tidhaahdaa, Waan ku baryayaaye walaashay Taamaar ha ii timaado, oo cunto ha i siiso,

oo cuntadana hortayda ha ku samayso, aan iska fiirsadee, oo aan gacanteedana ku cunee. **6** Sidaas daraaddeed Amnoon wuu jiifay, oo wuxuu iska dhigay sidii mid buka, oo markii boqorkii u yimid ayaa Amnoon boqorkii ku yidhi, Waan ku baryayaaye walaashay Taamaar ha ii timaado, oo hortayda ha iigu samayso laba xabbaddoo moofa ah, oo aan gacanteeda ku cunee. **7** Markaasaa Daa'uud Taamaar gurigii ugu cid diray, oo ku yidhi, Orod oo waxaad tagtaa gurigii walaalkaa Amnoon, oo isaga cunto u samee. **8** Sidaas daraaddeed Taamaar gurigii walaalkeed Amnoon ayay tagtay; oo isna wuu iska jiifay. Markaasay qaadday cajii, wayna cajiintay, oo hortiisay moofa ku samaysay, markaasay moofadiina dubtay. **9** Oo intay digsigii qaadday ayay hortiisa ku soo shubtay; laakiinse wuu diiday inuu cuno. Markaasaa Amnoon yidhi, Dadka oo dhan dibadda iiga bixiya. Iyana dibadday uga wada baxeen. **10** Kolkaasaa Amnoon wuxuu Taamaar ku yidhi, Cuntada qolka iigu keen, aan gacantaada ku cunee. Markaasay Taamaar qaadday moofadii ay samaysay, oo walaalkeed Amnoon qolka ugu keentay. **11** Oo markay oo suo dhowaysay inuu cuno ayuu iyadii qabsaday, oo wuxuu ku yidhi, Walaalay, kaalay ila seexo! **12** Oo waxay ugu jawaabtay, Maya, walaalkayow, ha i xoogin; waayo, waxan oo kale in reer binu Israa'iil lagu dhex sameeyo ma habboona, haddaba nacasnimanadha hamayn. **13** Waayo, bal xagge baan geeynayaa ceebtayda? Oo adiguna waxaad noqonaysaa nacasyada reer binu Israa'iil midkood. Haddaba waan ku baryayaaye, bal boqorka la hadal, waayo, isagu ii kaa diidi maayo. **14** Habase yeeshee wuu diiday inuu codkeedii maqla, laakiinse wuu xoogay oo la seexday, waayo, wuu ka xoog badnaa. **15** Markaasaa Amnoon iyadii si aad iyo aad u weyn u nebcaday, waayo, nacyabkuu u qabay wuu ka sii weynaa caashaquu caashaqay. Markaasaa Amnoon ku yidhi, Kac, oo iga tag. **16** Kolkaasay ku tidhi, Maya, saas ma aha, maxaa yeelay, xumaantan weyn ee aad iigu bixinayso ayaa ka sii liidatii tii kale ee aad iigu samaysay. Laakiinse ma uu dhegaysan. **17** Markaasu u yeedhay midiidinkiisi u adeegayay, oo ku yidhi, Naagtan hadda dibadda iiga saar, oo albaabkana ka soo daba xidh. **18** Oo iyana waxay qabtay dhar midabyo kala duwan leh, waayo, dhar caynkaas ah ayay gabdhaha boqorka ee bikradaha ahu qabi jireen. Markaasaa addoonkiisi dibadda u soo saaray, oo albaabkina ka soo daba xidhay. **19** Markaasaa Taamaar waxay madaxa ku shubatay dambas, oo ay jeexjeeday dharkii midabyada kala duwan lahaa oo ay qabtay; madaxayna gacmaha saartay, wayna iska tagtay iyadoo aad u ooyaysa. **20** Markaasaa walaalkeed Absaaloom wuxuu ku yidhi, Ma waxaa kula jiray walaalkaa Amnoon? Haddaba walaalay, bal iska aamus, oo waxan qalbiga ha ku qabsan, waayo, isagu waa walaalkaa. Sidaas daraaddeed Taamaar waxay ku hadhay oo ku cidlowday gurigii walaalkeed Absaaloom. **21** Laakiinse Boqor Daa'uud markuu waxyaalahan oo dhan maqlay, ayuu aad u cadhooday. **22** Oo Absaaloomna Amnoon kulama hadlin xumaan iyo samaan toona, waayo, Absaaloom wuu nebcaday Amnoon, maxaa yeelay, walaashiis Taamaar buu xoogay. **23** Oo laba sannadood markay buuxsameen dabadood Absaaloom wuxuu lahaa kuwo idhaa dhogorta uga xiira oo jooga Bacal Xasoor, oo ku taal Efrayim dhinaciisa, oo Absaaloomna martiqaad buu ugu yeedhay wiilashii boqorka oo dhan. **24** Oo Absaaloom boqorkii buu u yimid, oo ku yidhi, Bal eeg, idihii ayaaan dhogorta ka xiiranayaa, haddaba waan ku baryayaaye, boqorow, adiga iyo addoommadaaduba i soo raaca anoo addoonkaaga ah. **25** Markaasaa boqorkii wuxuu Absaaloom ku yidhi, Wiilkaygiyow saas ma aha, ee yaannan kulligayo wada tegin, waaba intaasoo aannu culaab kugu noqonnaaye. Oo isna wuu ku sii adkeeyey, habase yeeshee wuu diiday inuu raaco, laakiinse wuu u duceeyey. **26** Markaasaa Absaaloom wuxuu yidhi, Haddaba haddaanay saas ahayn, ii daa walaalkay Amnoon ha i

raacee. Kolkaasaa boqorkii wuxuu ku yidhi, Muxuu kuu raacayaa? **27** Laakiinse Absaaloom wuu ku sii adkeeyey inuu u daayo Amnoon iyo wiilashii boqorka oo dhummuba inay raacaan. **28** Markaasaa Absaaloom midiidinnadiisi amray, oo ku yidhi, Haddaba ogadaa markii Amnoon intuu khamriga cabbo ku farxo, oo aan idinku idhaadho, Amnoon dila, markaas waa inaad dishaan, hana baqina, waayo, sow anigu idinkuma amrin? Saas aawadeed dhiiiranaada oo xoog yeeshaa. **29** Oo midiidinnadii Absaaloomna waxay Amnoon ku sameeyeen wixii Absaaloom ku amray. Markaasaa wiilashii boqorka oo dhammu wada kaceen, oo nin waluba wuxuu fuulay baqalkiisi, wayna wada carareen. **30** Oo intay sii socdeen ayaa war u yimid Daa'uud, oo waxaa lagu yidhi, Absaaloom wuxuu laayay wiilashii boqorka oo dhan, oo mid qudhuuhuna kama hadhin. **31** Markaasaa boqorkii kacay, oo dharkiijeejexay, oo dhulkuu ku jiifsaday, oo addoommadiisi oo dhummuna agtiisa soo istaageen iyagoo dharkoodii jeejexay. **32** Markaasaa Yoonaadaab, oo ahaa ina Shime'ah Daa'uud walaalkiisi ayaa ugu jawaabay, Sayidkaygiyow, ha moodin in la wada laayay wiilashii boqorka oo dhan, laakiinse waxaa dhintay Amnoon oo keliya, waayo, Absaaloom taas wuu goostay, wuuna ku talo jiray tan iyo maalintii uu Amnoon xoog walaashiis Taamaar. **33** Haddaba, boqorow, sayidkaygiyow, waxan qalbiga ha ku qabsan, oo ha moodin in wiilashaadii ay wada dhinteen, laakiinse waxaa dhintay Amnoon oo keliya. **34** Laakiinse Absaaloom wuu cararay. Markaasaa ninkii dhallinyarada ahaa ee gaadhka hayay indhaha kor u qaaday, oo wax firihey, oo wuxuu arkay dad badan oo ka soo socda jidka mara buurta dhinaceeda meel isaga ka dampbaysa. **35** Markaasaa Yoonaadaab wuxuu boqorkii ku yidhi, Bal eeg, boqorow, wiilashaadii waa yimaadeen, oo sidii anoo addoonkaaga ahu aan kugu idhi, way noqotay. **36** Oo isla haddiba markuu hadalkii dhammeeyey ayay wiilashii boqorku yimaadeen, codkoodiina kor bay u qaadeen, oo oyeneen, oo boqorkii iyo addoommadiisiina aad bay u oyoen. **37** Laakiinse Absaaloom wuu cararay, oo u tegey boqorkii Geshuur oo ahaa Talmay in Cammiixur. Oo maalin kastaba Daa'uud wiilkii ayuu u barooranayay. **38** Sidaasu Absaaloom u cararay, oo Geshuur u tegey, oo saddex sannadood buu halkaas joogay. **39** Boqor Daa'uudna aad buu ugu xiisooday inuu u tago Absaaloom; waayo, wuu ka samray Amnoon, maxaa yeelay, wuu dhintay.

14 Markaasaa Yoo'aab oo ay Seruuyaah dhashay ayaa ogaaday in boqorka qalbigiisi Absaaloom la jiro. **2** Markaasaa Yoo'aab u cid diray Teqooca, oo wuxuu halkas uga yeedhay naag caqli badan, oo ku yidhi, Waan ku baryayaaye, waxaad iska dhigtaa sidii mid barooranaysa, oo waan ku baryayaaye, waxaad xidhataa dharkii baroorta, saliidaa ha ku subkan, laakiinse waxaa noqotaa sidii naag wakhti dheer ku ka dhintay u barooranaysay; **3** oo waxaad u gashaa boqorka, oo sidan ula hadal. Sidaasu Yoo'aab erayadii afka ugu riday. **4** Oo naagtii reer Teqooca markay boqorkii la hadashay ayay dhulka wejiga saartay oo u sujuudday, oo waxay ku tidhi, Boqorow, i caawi. **5** Markaasaa boqorkii wuxuu ku yidhi, Naa maxaa kugu dhacay? Oo iyana waxay ugu jawaabtay, Sida runta ah waxaan ahay naag carmal ah, oo ninkaygiina waa dhintay. **6** Oo anoo addoontaadii ahuna waxaan lahaa laba wiil, oo labadoodii ayaa ku diriray duurka, oo wax kala qabtaana lama jirin; markaasaa midkood kii kale wax ku dhuftay, wuuna dilay. **7** Oo bal eeg, anoo addoontaada ah waxaa iku kacay reerkii oo dhan, oo waxay iku yidhaahdeen, Noo keen kii walaalkiis dilay, aannu walaalkiis oo uu nafta ka qaaday daraaddiis u dilnee, oo aannu kan dhaxalka lehna dilnee; oo saasna waxay u bakhtiin doonaan dhuxushii ii hadhay, oo ninkaygana dhulka uguma ay reebi doonaan magac iyo wax u hadha toona. **8** Markaasaa boqorkii naagtii ku yidhi, Orod oo gurigaagii tag, oo amar kugu saabsan baan

bixin doonaa. **9** Naagtii reer Teqocana waxay boqorkii ku tidhi, Boqorow, Sayidkaygiyow, dembigu ha saarnaado aniga iyo reerka aabbahayba; oo adiga iyo carshigaaguna ka eed la'aada, boqorow. **10** Boqorkina wuxuu yidhi, Ku alla kii kula hadla, ii keen oo isna mar dambe ku taaban maayo. **11** Markaasaa tidhi, Waan ku baryayaaye, Boqorow, xusuuso Rabbiga llaahaaga ah, si kan dhiiq u aaraa uusan mar dambe wax u diliin, waaba intaasoo ay wiilkayga dilaane. Oo isna wuxuu ku yidhi, Nolosha Rabbigaan ku dhaartaye inaan wiilkayga tin keli ahi dhulka kaga dhacayn. **12** Markaasaa naagtii tidhi, Waan ku baryayaaye, anoo addoontaada ah, aan eray kugula hadlo, boqorow sayidkaygiyow. Isna wuxuu yidhi, Bal ku hadal. **13** Naagtina waxay tidhi, Maxaad ugu fikirtay wax sidaas ah oo dadka llaah ka gees ah? Waayo, waxan Aad ku hadlaysay daraaddii, boqorow, waxaad tahay sida mid gardaran, maxaa yeelay, mar dambe reerkii kuma Aad soo celin kaagii Aad eriday, boqorow. **14** Waayo, kolleyba dhammaanteen waan dhimanaynaa, oo waxaanmu la mid nahay sidii biyo dhulka ku daatay, oo aan mar dambe la soo ururin karin; oo llaahna nafka ma qaado, laakiinse si fican buu u talaggala, si uusan kii xaggiisa laga eryay u noqonin ku isaga ka go'ay. **15** Sidaas daraaddeed ayaan kuugu imid, boqorow, sayidkaygiyow, inaan eraygan kugula hadlo; maxaa yeelay, dadkaa i cabsiiyey, markaasaan anoo addoontaada ah is-idhi, Haatan waxaan la hadlayaa boqorka, waayo, waaba intaasoo uu boqorku ii yeelaa waxaan weyddisto anoo addoontiisa ah. **16** Waayo, boqorku wuu i magli doonaa, inuu anoo addoontiisa ah iga samatabbixyo gacantii ninkii doonayay inuu na baabbi'iyo oo dhaxalka llaahna naga saaro aniga iyo wiilkaygaba. **17** Haddaba anoo addoontaada ah waxaan idhi, Boqorka sayidkayga ah hadalkisu ha ahaado mid i nasiya, waayo, boqorka sayidkayga ahu sida malaa'igta llaah ayuu u kala gartaa xumaanta iyo samaanta. Rabbiga llaahaaga ahuna ha kula jiro. **18** Markaasaa boqorkii naagtii ugu jawaabay, Waan ku baryayaaye waxa aan ku weyddiin doono, waxba ha iga qarin. Oo naagtina waxay tidhi, Boqorow, sayidkaygiyow, bal iska hadal. **19** Boqorkina wuxuu yidhi, Waxyaalaahan oo dhan ma Yoo'aab baa kugu weheliya? Kolkaasaa naagtii ugu jawaabtay, Boqorow, sayidkaygiyow, naftaada nool baan ku dhaartaye inaan ninna xagga midigtima aha xagga bidixda uga leexan karin waxaaad tidhi, boqorow, sayidkaygiyow, waayo, addoonkaaga Yoo'aab ah ayaa igu amray waxan, oo erayadan oo dhanna isagaa afka iigu ridey, anoo addoontaada ah. **20** Addoonkaaga Yoo'aab ahu wuxuu waxan u sameeyey inuu xaalka si kale u beddello aawadeed. Sayidkaygiyow, caqli baad leedahay, waxaanad leedahay xigmad sida tan malaa'igta llaah oo kale ah, oo waxaad garan kartaa waxyalaaha dhulka ku jira oo dhan. **21** Markaasaa boqorkii wuxuu Yoo'aab ku yidhi, Bal eeg, waxan baan sameeyey; haddaba tag, oo soo celi ninkii dhallinyarada ahaa ee ahaa Absaaloom. **22** Kolkaasaa Yoo'aab dhulka wejiga saaray, oo sujuuday, oo boqorkii u duceeyey; wuxuuna Yoo'aab yidhi, Boqorow, sayidkaygiyow, maanta anoo addoonkaaga ah waan ogahay inaan raliinimo kaa helay, waayo, boqorow, waad ii yeeshay wixii aan ku weyddiistay, anoo addoonkaaga ah. **23** Sidaas daraaddeed Yoo'aab wuu kacay, oo Geshuur tegey, oo Absaaloomna Yeruuusaalem buu keenay. **24** Markaasaa boqorkii yidhi, Gurigiisi ha ku noqdo, laakiinse yuusun wejigaya arkin. Saas aawadeed Absaaloom wuxuu ku noqday gurigiisi, mana uu arkin boqorka wejigiisi. **25** Haddaba reer binu Israa'iil oo dhan laguma arag nin Absaaloom la mid ah oo quruxdiisa aad loogu ammaano, waayo, cagtiisa cad ilaa dhaladiisa innaba iin laguma arag. **26** Haddaba timihiisu way ku cuslaayeen, oo sannad kasta dhammaadkeeda ayuu iska jari jiray, oo markuu timaha madaxiisa jaro wuu miisaami jiray oo miisaankoodu wuxuu ahaa laba boqol oo sheqel ee ah miisaanka boqorka. **27** Oo Absaaloom waxaa u dhashay saddex wii, iyo gabadh magaceeda la odhan

jiray Taamaar, oo iyana waxay ahayd naag suurad qurxoon. **28** Oo Absaaloomna Yeruuusaalem laba sannadood oo dhan ayuu degganaa, mana uu arag wejigii boqorka. **29** Markaasaa Absaaloom u cid dirlay Yoo'aab inuu boqorka u dirlo; laakiinse wuu diiday inuu u yimaado; oo haddana mar labaad buu u cid dirlay, laakiinse wuu diiday inuu yimaado. **30** Sidaas daraaddeed Absaaloom wuxuu addoommadiisii ku yidhi, Bal eega, Yoo'aab beertisu waxay u dhow dahay tayda, oo waxaa ugu taal shaciir; haddaba taga oo dab qabadsiyya. Markaasaa Absaaloom addoommadiisii beertii dab qabadsiyyen. **31** Dabadeedna Yoo'aab baa soo kacay oo Absaaloom gurigiisi ugu yimid, oo ku yidhi, War addoommadaadu maxay beertayda dab u qabadsiyye? **32** Absaaloomna wuxuu Yoo'aab ugu jawaabay, Bal eeg waan kuu soo cid dirlay inaad ii timaadid, waayo, waxaan doonayay inaan boqorka kuu dirto oo aan ku idhaahdo, Bal maxaan Geshuur uga imid? Waayo, waxaa ii roonayd inaan halkaas sii joogo, haddaba sidaas daraaddeed i daa aan boqorka wejigisa soo arkee; oo haddaan dembi leeyahayna, isagu ha i dilo. **33** Sidaas daraaddeed Yoo'aab baa boqorkii u yimid, wuuna u sheegay, oo markuu Absaaloom u yeedhay ayuu isna boqorkii u yimid, oo intuu u sujuuday ayuu wejigisa dhulka saaray boqorka hortiisa; oo boqorkina Absaaloom buu dhunkaday.

15 Oo taas dabadeedna Absaaloom ayaa diyaarsaday gaadhifardooy iyo fardo, iyo konton nin oo hortiisa orroddaa. **2** Markaasaa Absaaloom aroortii kacay, oo ag istaagay jidki iridda, oo markuu nin dacwo qaba boqorka xukun ugu imanayo ayuu Absaaloom u yeedhi jiray, oo wuxuu ku odhan jiray, Magaaladee baad ka timid? Oo isna wuxuu odhan jiray, Anoo addoonkaagaah waaxaan ka mid ahay qabiilooyinka reer binu Israa'iil midkood. **3** Markaasaa Absaaloom wuxuu ku odhan jiray, Xaalalkaagu waa wanaagsan yihiin, waana qumman yihiin; laakiinse nin boqorku amray oo ku maqlayaa ma jiro. **4** Oo Absaaloom wuxuu kaloo yidhi, Way, bal maa aniga dalka xaakin la iiga dhigo, si nin alla ninkii dacwo ama muraad lihi iigu yimaado oo aan caddaalad ugu xukumo! **5** Oo waxay ahaataay in ninkii inuu sujuudo ugu soo dhowaadaba, uu Absaaloom intuu gacanta soo fidyo oo qabto dhrunkan jiray. **6** Oo reer binu Israa'iil kii boqorka xukun ugu yimid oo dhan Absaaloom sidaasuu ku samayn jiray dhammaantod; oo sidaasuu Absaaloom qalbiga uga xaday dadkii reer binu Israa'iil. **7** Oo markay afartan sannadood dhammaadeen ayaa Absaaloom boqorkii ku yidhi, Waan ku baryayaaye, i sii daa aan Xebroon tagee, waayo, waxaan doonayaa inaan halkaas kuu bixiyo nidar aan Rabbiga u galay. **8** Waayo, anoo addoonkaaga ah nidar baan galay intii aan joogay Geshuur oo ku taal Suuriya, oo waxaan idhi, Haddii Rabbiga Yeruuusaalem mar kale igu celiyo, markaasaan Rabbiga allabari u bixin doonaa. **9** Boqorkina wuxuu ku yidhi, Nabud ku tag. Kolkaasuus kacay oo tegey Xebroon. **10** Laakiinse Absaaloom jaajusiin buu u diray qabiilooyinka reer binu Israa'iil oo dhan, oo wuxuu ku yidhi, Markaad buunka dhawaqaqii maqashaan, waxaad tidhaahdaan, Absaaloom waa ku boqramay Xebroon. **11** Oo Absaaloomna Yeruuusaalem waxaa ka raacay laba boqol oo nin, oo la marti qaaday, oo waxay tageen iyagoo xog la', oo aan waxba ogayn. **12** Oo Absaaloomna wuxuu magaaladii Giloh ahayd ugu cid dirsaday Axiihof kii reer Giloh, oo ahaa Daa'uud taliyihiisa, intuu allabarigii bixinay. Oo sirqoolkiina aad buu u xoog badnaa; waayo, dadkii Absaaloom la jiray way soo kordhayeen had iyo goorba. **13** Oo markaasaa Daa'uud waxaa u yimid wargeeye; isagoo leh, Dadkii reer binu Israa'iil qalbigoodii wuxuu raacay Absaaloom. **14** Daa'uudna wuxuu addoommadiisii Yeruuusaalem la joogay oo dhan ku yidhi, War ina kiciya aynu caranee; haddii kalese midkeenna Absaaloom ka baxsan maayo; haddaba dhaqsada oo baxa, waaba intaasoo uu haddiiba ina soo qabtaaye, oo belaayo inagu ridaaye, oo uu magaaladana seef

ku laayaaye! 15 Markaasaa boqorka addoommadiisii boqorkii ku yidhaahdeen, Bal eeg, annagoo ah addoommadaadu diyaar baannu u nahay inaannu samayno wax kasta oo aad dooro, boqorow, sayidkaygiyow. 16 Markaasaa boqorkii baxay, isagoo reerkiisii oo dhammu daba socdaan. Oo boqorkii toban naagood oo addoommo ahaa ayuu uga tegey inay gurigii dhawraan. 17 Boqorkiina wuu baxay, oo dadkii oo dhammuna isagay daba socdeen; oo meel fog bay joogsadeen. 18 Oo addoommadiisii oo dhammuna way dhinac mireen, iyaga iyo reer Kereetiim oo dhan, iyo reer Feleetiit oo dhan, iyo reer Gad oo dhan, kuwaasoo ahaa lix boqol oo nin oo Gad ka soo raacdya, dhammaantood boqorkii way hor mireen. 19 Markaasaa boqorkii wuxuu ku yidhi Itay oo ahaa reer Gad, War adiguna maxaad noola socotaa? Noqo, oo boqorka la joog; waayo, adigu waxaad tahay qariib, iyo weliba mid waddankiisii laga soo masaafuriyey. 20 Waxaad timid shalayto, haddaba sidee baan maanta noola kaa warwreejiyaa? Maxaa yeelay, anigu waxaan tegayaan meel alla meeshaan doonayoba, haddaba naga noqo, oo walaalaahaana dib u celi; oo naxariis iyo runuba ha kula jireen. 21 Markaasaa Itay wuxuu boqorkii ugu jawaabay, Waxaan ku dhaartay Rabbiga noloshiisa, iyo noloshaada, boqorow, sayidkaygiyow, sida runtaa meel alla meeshii aad joogtid, ama aan noolaado ama aan dhintee, anoo addoonkaaga ahuna halkaasaan jooggayaa. 22 Kolkaasaa Daa'ud wuxuu Itay ku yidhi, Haddaba tag oo gudub. Markaasaa Itay kii reer Gadna gudbay, isagii iyo raggiisii oo dhan, iyo yaryarkii la socday oo dhan. 23 Oo waddankii oo dhanna waxaa lagaga ooyay cod weyn, oo dadkii oo dhammuna webigii way ka gudbeen; oo boqorka qudhiisii wuu ka gudbay toggii Qidroon, oo dadkii oo dhammuna waxay u gudbeen xagga cidlada. 24 Oo bal eeg, Saadoona waa yimid, isagoo ay la socdaan reer Laawi oo dhan, oo sida sanduuqii axdiga Ilaah, markaasay sanduuqii Ilaah dhigeen, oo Aabyaataarno kor buu tegey, ilaa dadkii oo dhammu ay magaaladii ka soo gudbeen. 25 Markaasaa boqorkii wuxuu Saadoonku yidhi, Sanduunaq Ilaah qaad oo magaaladii ku celi. Hadduu Rabbigu raallii iga yahay, mar kaluu i soo celin doonaa, oo wuu i tusi doonaa isaga iyo rugta Ilaahba. 26 Laakiinse hadduu igu yidhaahdo, Kuguma faraxsani; bal eeg, haddaba waa i kane, ha igu sameeyo sidii isaga la wanaagsan. 27 Oo haddana boqorkii wuxuu wadaadki Saadoon ahaa ku yidhi, Sow adigu wax arke ma thid? Haddaba magaaladii ku nabad noqda, idinka iyo labadiinna wiil ee idhirla jirta, kuwaas oo ah willaaga Axiiimcas iyo Yoonaataan oo ah ina Aabyaataar. 28 Oo anna waxaan sii joogayaa meesha mireenka ah ee cidlada loogu sii gudbo, jeeruu war iiga kiin yimaado. 29 Sidaas daraaddeed Saadoon iyo Aabyaataar sanduuqii Ilaah bay qaadeen, waxayna mar kale ku celiyeen Yeruuzaaleem, oo iyana halkaasay iska sii joogeen. 30 Oo Daa'udna wuxuu fulay jiirtii Buur Saytuun oo intuu sii socdayna wuu oyayay, isagoo hagoogan, oo caga cad, oo dadkii la jiray oo dhammuna midkood waluba wuu hagoogtay, oo kor bay tageen, iyagoo oyaya intay kor u sii socdeen. 31 Oo Daa'ud waxaa loo soo sheegay inuu Axiihofnela Absaaloom kula jiro shirqoolki. Markaasaa Daa'ud wuxuu yidhi, Rabbigow, waan ku baryayaaye, Axiihofel taladiisa nacasmimo u beddel. 32 Oo markii Daa'ud yimid jiirta dusheedi, meeshii Ilaah lagu caabudi jiray, waxaa u yimid Xuushay kii reer Arkii oo jubbaddisiisii jeexjeexay, oo madaxana ciid ku shubtay. 33 Markaasaa Daa'ud ku yidhi, Haddaaad i raacdoo aad ila gudubo, culays baad igu noqonaysaa; 34 laakiinse haddaad magaaladii ku noqtid, oo aad Absaaloom ku tidhaahdid, Boqorow, addoonkaagiil baan noqonaysaa; oo sidaan hore aabbahaa addoonka ugu ahaan jiray, ayaan haddana adiga addoon kuugu ahaanayaa; markaas waxaad iiga adkaanaysaa talada Axiihofel. 35 Oo halkaasna sow kulama joogaan wadaaddadii ahaa Saadoon iyo Aabyaataar? Sidaas daraaddeed wax alla wixii aad guriga boqorka ka maqashoba,

waxaad u soo sheegtaa wadaaddadii ahaa Saadoon iyo Aabyaataar. 36 Oo iyana waxay halkaas ku haystaan labadoodii wiil oo ahaa Axiiimcas ina Saadoon, iyo Yoonaataan ina Aabyaataar; oo iyaga waxaad iigu soo dhiibtaan wax alla wixii aad maqashaanba. 37 Sidaas daraaddeed Xuushay oo ahaa Daa'ud saaxiibkiis magaaladii buu soo galay; oo Absaaloomna Yeruuzaaleem buu soo galay.

16 Oo Daa'ud markuu in yar dhaafay jiirta dusheedi waxaa u yimid Siibaan oo ahaa midiidinkii Mefiiboshed, isagoo wada laba dameer oo kooraysan, oo dushoodana waxaa u saarnaa laba boqol oo xabbadood oo kibis ah, iyo boqol rucubood oo sabiib ah, iyo boqol rucubood oo midho xagaa ah, iyo sibraar khamri ah. 2 Markaasaa boqorkii wuxuu Siibaan ku yidhi, War waxyaalahaan maxaad ula jeeddaa? Oo Siibaana wuxuu yidhi, Dameerahaa waxaan u keenay in boqorka reerkiisu fuulaan; kibista iyo midhahana waxaan u keenay in ragga dhallinyarada ahu cunaan; khamrigana waxaan u keenay in ku alla kii cidlada ku itaal darnaadaa uu cabbo. 3 Markaasaa boqorkii ku yidhi, Meeh wiilkii sayidkaagu? Siibaana boqorkii buu ku yidhi, Yeruuzaaleem buu ku hadhay, oo wuxuu yidhi, Reer binu Israa'iil maantay ii soo celin doonaa boqortooyadii aabbahay. 4 Markaasaa boqorkii wuxuu Siibaan ku yidhi, Bal eeg, Mefiiboshed wixisa oo dhan adigaa iska leh. Oo Siibaana wuxuu yidhi, Boqorow, sayidkaygiyow, waan ku sujuudayaa hortaada; aan raaliinimo kaa helo. 5 Oo Boqor Daa'udna markuu Baxuriim yimid, waxaa ku soo baxay nin ay Saa'uul isku cid ahaayeen, oo magiciisa la odhan jiray Shimciin ina Geeraa. Wuu soo baxay, isagoo habaartamaya intuu soo socday. 6 Oo dhagxan buuna ku tuuray Daa'ud iyo addoommadii Boqor Daa'ud oo dhanba, oo dadkii oo dhan iyo raggi xooqga laaha oo dhammuna waxay joogeen midigtisa iyo bidixdisaba. 7 Oo Shimciin markuu habaartamay wuxuu laaha, Naga tag, nin yahow dhiigga qabaa, oo naga tag, nin yahow waxmataraa ih! 8 Rabbigow waa ku kor saaray reer Saa'uul dhiiggooldii oo dhan, Saa'uulkaasoo aad meeshiisii xukumayso; oo Rabbigow boqortooyadii gacantuun u geliyey wiilkaga Absaaloom; oo bal eeg, adiga belayaadaadii baa kula tagtaye, maxaa yeelay, waxaad tahay nin dhiig qaba. 9 Markaasaa Abiishay oo ay Seruuyaah dhashay wuxuu boqorkii ku yidhi, War eeygan dhintay muxuu kuu habaaryaa, boqorow, sayidkaygiyow? Waan ku baryayaaye, i daa intaan u tago aan madaxa ka gooyee. 10 Kolkaasaa boqorkii wuxuu yidhi, Kuwiinna ay Seruuyaah dhashayow, bal maxaa inoo dhexeeyaa? Hadduu habaartamay, oo Rabbigow ku yidhi, Daa'ud soo habaar, bal yaa ninkan ku odhan kara, War maxaad saas u yeeshay? 11 Daa'udna wuxuu ku yidhi Abiishay, iyo addoommadiisii oo dhanba, Bal eega, wiilkaygii iga soo baxay aaya doonaya inuu nafta iga qaado; haddaba intee in ka badan aaya ninkan reer Benyaamiin igu samaynayaa? Haddaba ninkan iska daaya, ha iska habaartamee; waayo, Rabbigaa saas ku amray. 12 Mindhaa Rabbigow intuu dhibaatadayda eego ayuu wanaag igu beddel doonaa habaarkuu maanta igu habaary. 13 Sidaas daraaddeed Daa'ud iyo raggiisii ba jidki bay mireen, Shimciina wuxuu maray buruut agtiisa ahayd dhinaceeda, oo intuu sii socdayna Daa'ud buu habaaryay, oo dhagxan ku tuuray, ciidna wuu ku soo saydhay. 14 Oo boqorkii iyo dadkii isaga la jiray oo dhammu waxay yimaadeen iyagoo daalay; halkaasuuna ku nastay. 15 Markaasaa Absaaloom iyo dadkii reer binu Israa'iil oo dhammu Yeruuzaaleem yimaadeen, iyagoo uu Axiihofel la socdo. 16 Oo kolki Xuushay kii reer Arkii oo Daa'ud saaxiibkiis ahaa uu Absaaloom u yimid ayaan Xuushay Absaaloom ku yidhi, Boqorku ha noolaado, boqorku ha noolaado. 17 Markaasaa Absaaloom wuxuu Xuushay ku yidhi, Ma sidatanaad ugu roonaanaysaa saaxiibka? Maxaadse saaxiibkaa u raaci weyday? 18 Xuushayna wuxuu Absaaloom ku yidhi, Saas ma aha; laakiinse kii Rabbigow, iyo dadkan, iyo reer binu Israa'iil oo dhammu doorteen aaya

i lahaanaya, oo isagaan la joogaya. **19** Oo haddana, bal yaan u adeegaa? Sow wiilkiisa ma aha? Sidaa aabbahaa ugu adeegi jiray oo kale ayaan haatanna adiga kuugu adeegaya. **20** Markaasaa Absaaloom wuxuu Axiihofel ku yidhi, Bal ka tali waxaan samayn lahoom. **21** Oo Axiihofel wuxuu Absaaloom ku yidhi, Waxaad u tagtaa naagaha addoommaha ah ee aabbahaa, ee uu uga tegey inay guriga dhawraan; oo reer binu Israa'iil oo dhammuna waxay magli doonaan in aabbahaa ku karahsaday; dabadeedna inta kula jirta oo dhan gacmahoodu way xoogaysan doonaan. **22** Sidaas daraaddeed Absaaloom teendhay uga dhiseen guriga dushiisa, oo Absaaloomna wuxuu u tegey naagihii addoommaha ahaa ee aabbiihiis, iyadoo ay reer binu Israa'iil oo dhammu u jeedeen. **23** Oo waayaahaasna taladii Axiihofel ku talin jiray waxay ahayd siddii Ilaah hadalkisa markii Ilaah wax la weydiisto oo kale; oo Axiihofel taladiisuna saasay la ahayd Daa'uud iyo Absaaloomba.

17 Oo weliba Axiihofel wuxuu Absaaloom ku yidhi, I daa aan laba iyo tobantun oo nin doortee oo aan caawa Daa'uud eryadee, **2** oo waxaan u imanayaa intuu daallan yahay oo gacmihiisu taag daranyihiin, markaasaan cabsiinayaa, oo dadka isaga la jira oo dhammuna way carari doonaan. Markaasaan dili doonaan boqorka oo keliya. **3** Oo dadka oo dhanna waan kuu soo celin doonaa, oo ninka aad doonaysaa waa sidii iyadoo ay dhammaan soo wada noqdeen; markaasay dadka oo dhammu nabad ku noolaan doonaan. **4** Oo hadalkasuna aad buu uga farxiyey Absaaloom iyo odayashii reer binu Israa'iil oo dhan. **5** Markaasaa Absaaloom wuxuu yidhi, Bal haddana iigu yeedh Xuushay kii reer Arkii, oo bal aan maqalno wuxuu isagu leeyahay. **6** Markaasaa Xuushay u yimid Absaaloom, oo Absaaloomna intuu la hadlay ayuu ku yidhi, Axiihofel sidan buu ku hadlay. Haddaba siduu nagu yidhi ma yeelnaa? Haddii kale, adigu hadal. **7** Kolkaasaa Xuushay wuxuu Absaaloom ku yidhi, Axiihofel talada uu markan ku taliyey ma fiicna. **8** Oo weliba Xuushay wuxuu yidhi oo kale, Waad taqaannaa aabbahaa iyo raggiisaba inay rag xoog leh yihiin, iyo in maankoodu u kulul yahay sidii orso ilmaheediit duurkura laga xaday, oo aabbahaana waa niin dagaalyahan ah, oo dadkana meel la baryi maayo. **9** Oo bal eeg, hadda wuxuu ku dhuumanayaa bohol, ama meel kale; oo markii qaarkood la dilo marka hore, ku alla kii maqla ayaa odhan doona, Ciidammadii Absaaloom raacay waa la laayay. **10** Oo xataa kan xoog badan, ee qalbigisu yahay sida qalbiga libaaxa, wuu dhalaali doonaa dhammaantiis; waayo, reer binu Israa'iil oo dhammu way or yihii in aabbahaa yahay nin xoog badan, iyo in kuwa isaga la jira ay yihii rag daran. **11** Laakiinse anigu waxaan ku talinayaa in reer binu Israa'iil oo dhammu adiga kuu soo shiraan oo ay ka yimaadaan tan iyo Daan iyo ilaa Bi'r Shebac, oo ay u soo bataan sida cammuudda badda agteeda taal; oo aad adiga quduhaadu dagaalka gashid. **12** Sidaasaynu isaga ugu iman doonnaa meesha laga helo, oo waxaynu ugu soo degi doonnaa sida dharabku dhulka ugu soo dego oo kale; oo isaga iyo dadka la socda oo dhanba xataa mid qudh ka reebi mayno. **13** Oo weliba hadduu magaalo galo, markaasay reer binu Israa'iil oo dhammu xadhko soo qaadan doonaaan, oo waxaynu magaalaada u jiidaynaa xagga webiga oo waan ku rideynaa, ilaa halkaas laga waayo xataa dhagax yar. **14** Markaasaa Absaaloom iyo raggi reer binu Israa'iil oo dhammu waxay yidhaahdeen, Xuushay kii reer Arkii taladiisu way ka wanaagsan tahay taladii Axiihofel. Waayo, Rabbigu wuxuu ka dhigay in laga adkaado taladii wanaagsanayd oo Axiihofel, si Rabbigu Absaaloom shar ugu soo dejijo. **15** Markaasaa Xuushay wuxuu ku yidhi wadaaddadii ahaa Saadoq iyo Aabyaatar, Axiihofel saas iyo saas buu ula taliyey Absaaloom iyo odayashii reer binu Israa'iil, oo anna saas iyo saas baan ula taliyey. **16** Sidaas daraaddeed haddiiba

u cid dira, oo Daa'uud u war geeya, oo waxaad ku tidhaahdaan, Caawa ha ku baryin meelaha loogu gudbo cidlada, laakiinse si alla si aad yeeshaba ka gudub; yaan adiga iyo dadka kula socda oo dhanba la wada liqine, boqorow. **17** Haddaba Yoonaataan iyo Axiimacas ma ay karin inay magalaada bayaan u soo galaan, sidaas daraaddeed waxay joogeen Ceyn Rogeel, oo gabadh addoon ah ayaa intay u tagtay wax u sheegtay; oo iyana intay tageen ayay boqor Daa'uud u soo warrameen. **18** Laakiinse wiil baa arkay iyagi, oo wuxuu u soo sheegay Absaaloom, oo iyana labadoodiiba haddiiba way carareen, oo waxay yimaadeen nin Baxuuriim deggan gurigii oo barxadda ceel ku leh; oo iyana halkaasay ku dhaadhaceen. **19** Oo naagtiina ceelka afkiisi bay waz ku gogoshay, oo waxay ku dul firdhisay hadhuudh la tumay; oo waxbana lagama ogaan. **20** Oo addoommadii Absaaloom naagtii bay gurigii ugu yimaadeen; oo waxay ku yidhaahdeen, Awaye Axiimacas iyo Yoonaataan? Markaasaa naagtii waxay ku tidhi, War waxay ka gudbeen togga biyaha. Oo iyana markay doondooneen oo ay heli waayeen ayay ku noqdeen Yerusaalem. **21** Oo markay tageen dabadeed ayay ceelki ka soo baxeen, oo ay tageen, oo ay Boqor Daa'uud u soo warrameen; oo waxay Daa'uud ku yidhaahdeen, War ka kaca, oo haddiiba biyaha gudba, waayo, Axiihofel sidaasuu talo kaa gees ah ugu taliyey. **22** Markaasaa Daa'uud iyo dadkii isaga la jiray oo dhammu kaceen, oo waxay ka gudbeen Webi Urdun; oo markii waqii baryay ma jirin mid iyagi ah oo aan Webi Urdun ka gudbin. **23** Oo Axiihofelna markuu arkay inaan taladiisii la raacin ayuu dameerkii kooraystay, oo magaaladiisu tegey, oo intuu reerkiisii la dardaarmay, ayuu isdeldelay; wuuna dhintay, oo waxaa lagu aasay qabrigii aabbiihiis. **24** Oo Daa'uudna wuxuu yimid Maxanayim. Absaaloomna wuxuu ka soo gudbay Webi Urdun, isagoo wata raggi reer binu Israa'iil oo dhan. **25** Oo Absaaloomna wuxuu ciidankii madax uga dhigay Camaasaa, oo Yoo'aab wuu ka beddelay. Haddaba Camaasaa waxaa dhalay nin reer binu Israa'iil ah oo magiciisa la odhan jiray Yitraa, oo wuxuu qabay Abiigayil oo ay Naaxaash dhashay, oo waxay la dhalatay Seruuyaah oo ahayd Yoo'aab hooyadiis. **26** Markaasaa Absaaloom iyo reer binu Israa'iil waxay soo degeen dalkii Gilecaad. **27** Markii Daa'uud yimid Maxanayim waxaa u yimid Shobii oo ahaa ina Naaxaash ee ahoo reer Cammoonki deggannaan Rabbah, iyo Maakir oo ahaa ina Cammi'eel ee ahoo reer Loo Debaar, iyo Barsillay oo ahoo reer Gilecaadkii deggannaan Rogeliim, **28** oo waxay keeneen gogol, iyo fijaanno, iyo weelal dhoobo ah, iyo sarreen, iyo shacir, iyo bur, iyo salool, iyo atar, iyo misir, iyo digir, **29** iyo malab, iyo subaq, iyo ido, iyo faar lo'aad, oo waxay waxaas oo dhan u keeneen Daa'uud iyo dadkii la socday inay cunaan, waayo, waxay isyidhaahdeen, Dadku cidladay ku gaajoodeen, oo ku daaleen, oo ku harraadeen.

18 Markaasaa Daa'uud wuxuu tiriyey dadkii isaga la jiray, oo wuxuu u yeelay saraakiil kun kun u taliya iyo saraakiil boqol boqol u taliya. **2** Markaasaa Daa'uud dadkii diray, oo wuxuu u qaybiyeet saddex meelood, kolkaasuu meel wuxuu u dhiibay Yoo'aab, meelna wuxuu u dhiibay Abiishay oo ay Seruuyaah dhashay ee ahoo Yoo'aab walaalkiis, oo meeshii kalena wuxuu u dhiibay Itay kii reer Gad. Markaasaa boqorkii wuxuu dadkii ku yidhi, Sida xaqiqadha ah aniga qudhayduna waan idin raacayaa. **3** Laakiinse dadkii waxay yidhaahdeen, Waa inaanad bixin, waayo, annagu haddaannu cararno dan nagama ay lahaan doonaan; oo xataa haddii nuskayo dhintona dan nagama ay lahaan doonaan; laakiinse adigu waad ka qimo weyn tahay tobantun oo naga mid ah; sidaas daraaddeed haatan waxaa wanaagsan inaad adoo diyaar ah iska joogtid oo aad xagga magaalada naga caawidid. **4** Boqorkiina wuxuu iyagi ku yidhi, Wax alla wixii idinla wanaagsan ayaan samaynayaa. Kolkaasaa boqorkii wuxuu istaagay iridda dhinaceeda, oo dadkii oo dhammuna dibadday u baxeen iyagoo

ah boqol boqol iyo kun kun. **5** Markaasaa boqorkii wuxuu amray Yoo'aab iyo Abiishay iyo Itay, oo ku yidhi, Ninka dhallinyarada oo ah Absaaloom aniga aawaday ugu naxariista. Oo dadka oo dhammuu way maqleen markii boqorku saraakiisha oo dhan ku amray wax Absaaloom ku saabsan. **6** Saas daraaddeed dadkii dibadday u baxeen oo waxay reer binu Israa'iil kaga hor tageen duurka, oo dagaalkiina wuxuu ka dhacay kayntii reer Efrayim. **7** Oo dadkii reer binu Israa'iilna waxaa meeshaa ku laayay addoommadii Daa'uud, oo maalintaas waxaa la laayay dad badan, oo waxaa ka dhintay labaatan kun oo nin. **8** Oo dagaalkiina wuxuu ku faafay waddankii oo dhan, oo maalintaas waxaa kayntii cuntay dad ka sii badan intii seeftu cuntay. **9** Absaaloomna si kedis ah ayuu uga hor yimid addoommadii Daa'uud. Absaaloomna baqashiisi ayuu fuushanaa, oo baqashiisi waxay hoos martay geed weyn laamiihiis, kolkaasaa geedkii madaxiisi qabsaday, oo wuxuu ka lalmaday meal cirka iyo dhulku u dhaxaysa; oo baqashii ku hoos jirtayna way iska socotay. **10** Markaasaa nin arkay, oo Yoo'aab u soo sheegay, oo wuxuu ku yidhi, War, waxaan soo arkay Absaaloom oo geed ka lalmada. **11** Yoo'aabna wuxuu ninkii u soo warramay ku yidhi, Oo haddaad aragtagt maxaad isaga halkaas ugu dili weyday? Oo anna waxaan ku siin laaha toban gogo' oo lacag ah iyo dhex-xidh. **12** Markaasaa ninkii Yoo'aab ku yidhi, In kastoo aan heli laaha kun gogo' oo lacag ah, weliba ma aanan yeeleen inaan gacantaydaa wiilkii boqorka u qaado, waayo, annagoo maglayna ayaa boqorku idinku amray, adiga iyo Abiishay iyo Itay, oo idinku yidhi, Iska jira oo yaan ninna taaban niinka dhallinyarada ah ee Absaaloom ah. **13** Ama haddaan saas samayn laaha naftaydaan been kula macaamiloon laaha, waayo, boqorka waxba kama qarsoona, adiga qudhaaduna waad igu kici lahayd. **14** Yoo'aabna wuxuu yidhi, Anigu saas kugula sii joogi maayo. Markaasuu qaataay saddex gantaal, oo Absaaloom wadnaha juq ka siiyey, isagoo weli nool oo geedkii ku dhex jira. **15** Kolkaasaa waxaa Absaaloom hareereeyet toban nin oo dhallinyaro ahaa oo Yoo'aab hub u siday, oo intay dileen ayay gowraceen. **16** Markaasaa Yoo'aab buunkii afuufay, oo dadkiina waxay ka soo noqdeen eryadkii ay reer binu Israa'iil eryanayeen, waayo, Yoo'aab baa u diiday. **17** Oo Absaaloom bay qaadeen oo ku tuureen yamays dheer oo kaynta ku dhex yiil, oo waxay dusha kaga tuuleen dhagaxyo faro badan, oo reer binu Israa'iilna dhammaantood mid waluba teendhadiisi buu ku cararay. **18** Oo Absaaloomna intuu noolaa ayuu yidhi, Wiil magacayga lagu soo xusuusto ma aan lihi. Sidaas daraaddeed wuxuu qaaday tiir oo dhex qotomiyeey dooxadii boqorka; oo tiirkina wuxuu ku magacaabay magicisi, oo ilaa maantadan la joogo waxaa lagu magacaabaa taalladii Absaaloom. **19** Markaasaa Axiiimcas oo ahaa ina Saadoog yidhi, Haddaba i daaya aan ordee, oo aan boqorkii u soo warramee, sida Rabbigu uga aarguday cadaawayashaasiisi. **20** Kolkaasaa Yoo'aab wuxuu ku yidhi, Adigu maanta ahaan maysid kan warka qaadaya, laakiinse maalin kalaad qaadi doontaa, illose adigu maanta waxba war qaadi maysid, maxaa yeelay, boqorka wiilkii baa dhuintay. **21** Markaasaa Yoo'aab wuxuu kii reer Kuush ku yidhi, Tag oo boqorkii u sheeg wixii aad aragtagt. Oo kii reer Kuushna intuu Yoo'aab u sujuuday ayuu orday. **22** Markaasaa Axiiimcas oo ahaa ina Saadoog ayaa mar kale Yoo'aab ku yidhi, Wax kastaba ha dhaceene, waan ku baryayaaye, i daa aan kii reer Kuush ku daba ordee. Oo Yoo'aabna wuxuu ku yidhi, Wiilkaygiiyow, adigoon waxba ku helayn warkan, bal maxaad u ordaysaa? **23** Wuxuuse yidhi, Wax kastaa ha dhacee, waan ordaysaa. Kolkaasuu ku yidhi, Orod. Markaasaa Axiiimcas wuxuu qaaday waddadii Bannaanka, oo kii reer Kuushna wuu ka dheereeyey. **24** Oo Daa'uudna wuxuu fadhiiyet labada irdood dheddooda, waardiyyihina wuxuu fulay iridda saqafeeda ilaa derbigii, markaasuu wax fiirihey, oo arkay nin keligiis soo ordaya. **25** Kolkaasaa waardiyyihii dhawaqaqay,

oo boqorkii buu u sheegay. Boqorkiina wuxuu yidhi, Hadduu keligiis yahay, war buu sidaa. Oo isna wuu soo orday, wuuna soo dhowaaday. **26** Markaasaa waardiyyihii arkay nin kale oo soo ordaya; kolkaasaa waardiyyihii u dhawaqaqay iridjoogihii oo ku yidhi, Bal eeg, nin kalaa keligiis soo ordaya. Oo boqorkiina wuxuu yidhi, Isna war buu sidaa. **27** Markaasaa waardiyyihii wuxuu yidhi, Waxaan u malaynayaa inuu ninka hore orodkiisu u eg yahay orodki Axiiimcas ina Saadoog. Markaasaa boqorkii wuxuu yidhi, Isagu waa nin wanaagsan, wuxuu soo wadaa war wanaagsan. **28** Markaasaa Axiiimcas dhawaqaqay, oo boqorkii ku yidhi, Wax waluba waa hagaagsan yihiin. Oo intuu boqorka hortiisi kii sujuuday ayuu wejiga dhulku saaray, oo yidhi, Waxaa ammaan leh Rabbiga Ilahaaga ah, oo inoo soo gacangeliyey raggi gacanta kuu qaaday, boqorow, sayidkaygiiyow. **29** Boqorkiina wuxuu yidhi, Ninkii dhallintayaraa ee Absaaloom ahaa ma nabdoon yahay? Aximacasna wuxuu ku jawaabay, Boqorow, markii Yoo'aab i soo diray, anigoo addoonkaaga ah, waxaan arkay buuq weyn laakiinse wax alla wuxuu ahaa ma aqaaan. **30** Markaasaa boqorkii wuxuu yidhi, Bal gees u leexo, oo halkan istaag. Markaasu gees u leexday oo istaagay. **31** Markaasaa kii reer Kuush yimid, oo yidhi, War baan kuu wadaa, boqorow, sayidkaygiiyow, waayo, Rabbigu maantu kaaga soo aarguday kuwii kugu kacay oo dhan. **32** Markaasaa boqorkii wuxuu kii reer Kuush ku yidhi, Ninkii dhallintayaraa ee Absaaloom ahaa ma nabdoon yahay? Oo kii reer Kuushna wuxuu ku jawaabay, Boqorow, sayidkaygiiyow, cadaawayashaada iyo intii inay wax ku yeelaan kuugu, kacda oo dhanba, Ilaha ha ka yeelo sida ninkaas dhallinyarada ahu yahay. **33** Oo boqorkiina aad buu u naxay, oo wuxuu kor ugu baxay qolkii iridda ka koreeyey, wuuna ooyay; oo intuu sii socdayna, wuxuu laaha, Wiilkaygiyow! Hooggaygee, waan ku dhiman laaha, Absaaloomow, wiilkaygiiyow, wiilkaygiiyow!

19 Markaasaa Yoo'aab waxaa loo soo sheegay oo lagu yidhi, Bal eeg, boqorkii wuu u ooyayaa oo u barooranaya Absaaloom. **2** Oo maalintaas guushii waxay dadkii oo dhan ugu rogmatay baroor, waayo, maalintaas waxaa dadku maqlay in la yidhi, Boqorkii wiilkii buu u murugoonyaayaa. **3** Oo dadkiina maalintaas qarsoodi bay ku soogaleen magaaladii, sidii dad ceebaysanu ay u dhuuntaan markii ay dagaalka ka cararaan. **4** Markaasaa boqorkii hagoogtay, oo cod weyn buu ku qayliyey oo yidhi, Wiilkaygiyow! Absaaloomow, Absaaloomow, wiilkaygiiyow, wiilkaygiiyow! **5** Markaasaa Yoo'aab boqorkii ugu yimid guriisi, oo ku yidhi, Maanta waxaad ceebaysay wejiyadii addoommadaada oo dhan, kuwaasoo maanta naftaada badbaadshay, iyo nafta wilashaada iyo gabdhaahaaga, iyo nafta naagahaaga, iyo nafta naagahaaga addoommaha ah; **6** oo weliba waxaad jeceshahay kuwa ku neceb, kuwa ku jecelina waad neceb tahay. Waayo, maanta waxaad caddaysay inaanay amiroo iyo addoommoba waxba kula ahayn, maxaa yeelay, maanta waxaan ogadaay, haddii Absaaloom noolaan laaha, oo aan annagu kulligayo dhiman lahayn, inaad taas aad ugu farxi lahayd. **7** Haddaba saas daraaddeed kac, oo dibadda u bax, oo addoommadaadaa intaad la hadashid dhiiro geli; waayo, Rabbigaan ku dhaartaye, haddaadan dibadda u bixin, inaan ninna caawa kula joogay; oo taasuna way kaaga sii xumaanaysaa kulli sharkii kugu dhacay tan iyo yaraantaadii. **8** Markaasaa boqorkii sara joogsaday, oo iriddi buu fadhiistay. Oo taasaa loo sheegay dadkii oo dhan, oo lagu yidhi, Bal eega, boqorkii iridduu fadhiyaaye, markaasaa dadkii oo dhammu boqorkii hor yimaadeen. Markii hore reer binu Israa'iil nin waluba wuxuu u cararay teendhadiisi. **9** Oo dadkii oo dhan iyo qabilooyinkii reer binu Israa'iil oo dhammu way isla doodayeen, oo waxay islahaayeen, War boqorku wuxuu inaga samatabbixiyeey cadaawayashaenna, reer Falastiinna wuu inaga badbaadshay, oo

haatanna wuxuu dalka uga cararay Absaaloom aawadiis. **10** Oo Absaaloomkii aynu u subkannay inuu inoo taliyana dagaalkii buku dhintay. Haddaba maxaad uga hadli weydeen si boqorka loo soo celiyo? **11** Markaasaa boqorkii u cid diray wadaaddadii ahaa Saadoog iyo Aabyaataar, oo wuxuu ku yidhi, Odayaasha dalka Yahuudah la hadla oo ku dhaha, Waxaa boqorka u yimid hadalkii reer binu Israa'iil oo dhan oo leh, Boqorka gurigiisa ha lagu soo celiyo, laakiinse maxaad idirku dadka uga hadheen si aad boqorka gurigiisi ugu soo celisaan? **12** War idinku walaalahay baad tiihiin, oo waxaad kaloo tiihiin laftayda iyo luddayda; haddaba maxaad idirku dadka uga hadheen si aad boqorka gurigiisi ugu soo celisaan? **13** Oo Camaasaana waxaad ku tidhaahdaan, War miyaadan ahayn laftayda iyo luddayda? Ilaha saas iyo si ka sii daran ha igu sameeyo, haddaan ciidanka sirkaal kaaga dhigi waayo, oo aadan had iyo goorba hortayda joogin meeshii Yoo'aab! **14** Markaasuu soo jeediye qalbigii dadkii dalka Yahuudah oo dhan, oo wuxuu ka dhigay sidii nin keliya qalbigiis; saas aawadeed waxay u soo cid direen boqorkii, oo ku yidhaahdeen, Adiga iyo addoommadaada oo dhambuba soo noqda. **15** Haddaba boqorkii wuu noqday, oo wuxuu yimid Webi Urdun. Oo dadkii dalka Yahuudahna waxay yimaadeen Gilgaal inay boqorka ka hor tagaan, oo ay boqorka ka gudbiyaan Webi Urdun. **16** Oo Shimcii ina Geeraa oo ahaa reer Benyaamiin oo ka yimid Baxuuriiim aayaasoo dhaqsaday oo ula soo dhaadhacay raggi reer Yahuudah inay Boqor Daa'uud ka hor tagaan. **17** Oo waxaa isaga la socday kun nin oo reer Benyaamiin ah, iyo Siibaa oo ahaa mididinkii reerkii Saa'uul, iyo shan iyo tobankiisi wii iyo labaatankiisiis addoon; oo Webi Urdun bay dhix mireen isagoo boqorku arko. **18** Markaasaa waxaa gudubtay sixiimad in lagu soo tallaabiyo reer boqor iyo inuu sameeyo wixii isaga la wanaagsan. Oo Shimcii oo ahaa ina Geeraa aayaas ku dhacay boqorka hortiisi markuu Webi Urdun ka soo gudbay. **19** Oo wuxuu boqorkii ku yidhi, Sayidkaygiyyow, dembi ha igu tirin, oo ha xusuusan wixii aan anoo addoonkaaga ah si qallooman kuugu sameeyey maalintii Aad Yeruuusaalem ka baxday, oo boqorow, sayidkaygiyyow, taas qalbiga ha ku qabsan. **20** Waayo, anigoo addoonkaaga ah haatan waan ogahay inaan dembaabay, oo sidaas daraaddeed aayaas maanta reer Yuusuf oo dhan ugu soo hor mayn inaan soo dhaadhaco oo aan kaa hor imado, boqorow, sayidkaygiyyow. **21** Laakiinse waxaa u jawaabay Abiishay oo ay Seruuyaah dhashay, oo wuxuu ku yidhi, Shimcii miyuusan u dhimanay waxan uu sameeyey, maxaa yeelay, wuxuu habaary Rabbiga kiisiis subkanaa? **22** Markaasaa Daa'uud wuxuu yidhi, Kuwiinna ay Seruuyaah dhashayow, maxaa inaga dhexeeyay? Oo maxaadse maanta cadaawayaa! iigu noqoteen? Maanta reer binu Israa'iil ma nin baa laga dilayaa? Oo miyaanan anigu maanta ogayn inaan ahay boqor reer binu Israa'iil u taliya? **23** Markaasaa boqorkii wuxuu Shimcii ku yidhi, Adigu dhiman maysid. Boqorkiina wuu u dhaartay. **24** Kolkasaa waxaa yimid inuu boqorka ka hor tago Mefiiboshed oo ahaa ina Saa'uul; oo kaasuu maalintii boqorku tegey iyo ilaa maalintii uu soob noqday inta ka dhex leh cagijiisa ma uu hagaajin, gadhiisiina ma uu jarin, dharkiisiina ma uu maydhin. **25** Markuu Yeruuusaalem u yimid inuu boqorka ka hor tago aayaas boqorkii ku yidhi, Mefiiboshed, maxaad ii raaci weyday? **26** Oo isna wuxuu ku jawaabay, Boqorow, sayidkaygiyyow, waxaa i khiyaaneeyey addoonkaagi, waayo, anoo addoonkaagi ah waxaan is-idhi. Waa xan kooraysan dameer inaan fuulo aawadeed, markaasan boqorka raaci doonaa, waayo, curyaan baan ahay. **27** Oo anigoo addoonkaagi ah ayuu igu kaa hor xantay boqorow, sayidkaygiyyow, laakiinse waxaad tahay sidii malaa'ig Ilaah oo kale; haddaba wixii kula wanaagsan samee. **28** Waayo, reerka aabbahay oo dhammu waxay ahaayeen sida dad dhintay oo kale xaggaaga boqorow, sayidkaygiyyow, laakiinse anoo addoonkaaga ah waxaad i dhex fadhiisay kuwa wax ka cuna

miiskaaga. Haddaba weli xaqee baan u leeyahay inaan mar dambe kuu qayshado, boqorow? **29** Boqorkiina wuxuu ku yidhi, War maxaad weli uga sii hadlaysaa axwaalaahaaga? Waxaan ku leeyahay, Adiga iyo Siibaa dhulka qaybsada. **30** Markaasaa Mefiiboshed wuxuu boqorkii ku yidhi, Isagu ha iska wada qaato, mar haddaad gurigaaga ku soo nabad noqtot, boqorow, sayidkaygiyyow. **31** Oo Barsillay oo ahaa reer Gileeada ayaa Rogeliim ka yimid; oo wuxuu boqorka kala gudbay Webi Urdun, si uu u sii sagootyo. **32** Barsillayna nin aad u da'weyn buu ahaa, oo wuxuu jiray siddeetan sannadood, oo boqorkana sooryuu u keeni jiray intuu Maxanayim joogay, maxaa yeelay, nin aad u weyn buu ahaa. **33** Markaasaa boqorkii wuxuu Barsillay ku yidhi, Kaalay oo ila gudub, oo anna Yeruuusaalem baan kugu qudin doonaa. **34** Barsillayna wuxuu boqorkii ku yidhi, Bal cimrigayu waa intee, markaan boqorka Yeruuusaalem u raacayo? **35** Maanta waxaan jiraa siddeetan sannadood, haddaba miyaan kala garan karaa xumaanta iyo samaanta? Oo anigoo addoonkaaga ah miyaan dhadhamin karaa waxaan cuno iyo waxaan cabbo toona? Oo miyaan in dambe maqli karaa codka ragga gabayya iyo dumarka heesaya? Haddaba anoo addoonkaaga ah maxaan culays kuugu noqonayaa, boqorow, sayidkaygiyyow? **36** Anoo addoonkaaga ah waxaan doonayay inaan Webi Urdun kaala gudbo oo keliya; haddaba maxaad abaalgudken weyn iigu soo celinaysaa, boqorow? **37** Haddaba anoo addoonkaaga ah, waan ku baryaayaaye, i daa aan dib u noqdee, si aan ugu dhinto magaaladaydi iyo meel u dhow qabrigii aabbahay iyo hooyaday. Laakiinse bal eeg addoonkaagi Kimhaam; isagu ha kula gudbo, boqorow, sayidkaygiyyow, oo isaga ku samee wax alla wixii kula wanaagsan. **38** Markaasaa boqorkii wuxuu ku jawaabay, Kimhaam anigu ila gudbayaa, oo waxaan u samaynayaa wixii kula wanaagsan; oo wax alla wixii aad i weyddiisato, waan kuu samaynayaa. **39** Oo dadkii oo dhammu Webi Urdun bay ka gudbeen, oo boqorkiina wuu gudbay; boqorkiina Barsillay wuu dhunkaday, wuuna u duceeyey; oo isna wuxuu ku noqday meeshiisi. **40** Sidaasuu boqorkii ugu gudbay Gilgaal, oo Kimhaamma isagu la gudbay, oo reer Yahuudah oo dhimmuna boqorkii bay soo gudbiyeen, iyo reer binu Israa'iil badhhood. **41** Dabadeedna dadkii reer binu Israa'iil oo dhammu boqorkii bay u yimaadeen, oo waxay boqorkii ku yidhaahdeen, Walaalaheen oo ah ragga reer Yahuudah maxay kuu xadeen, oo ay adiga iyo reerkaagaba Webi Urdun idinku tallaabiyeen iyo weliba raggaagi kula jirayba, boqorow? **42** Markaasaa raggi reer Yahuudah waxay ugu jawaabeen raggi reer binu Israa'iil, War boqorku annaguu na hilb xigaa, ee maxaad xaaladdan ugu cadhoonaysaan? War ma annagaa boqorka wax ka cunnay? Mase hadiyad buu na siiyey? **43** Oo raggi reer binu Israa'iilna waxay raggi reer Yahuudah ugu jawaabeen, War boqorka toban meelood baannu ku leennahay, oo weliba Daa'uud annagaa idinkaga xaq leh, haddaba maxaad noo quudhsateen oo aad hore noo weyddiin weydeen talo ku saabsan boqorkeenna soo celintiisa? Oo raggi reer Yahuudah erayadoodii way ka sii adkaayeen erayadii raggi reer binu Israa'iil.

20 Oo halkaasna waxaa joogay nin waxmatare ah, oo magiciisa la odhan jiray Shebac, oo ahaa ina Bikrii, oo qoladiisu ahayd reer Benyaamiin, oo buunkii buu afuuufay, oo yidhi, Annagu Daa'uud qayb kuma lihin, dhaxalna kuma lihin ina Yesay, haddaba reer binu Israa'iilow, nin walowba teendhadaadii tag. **2** Sidaas daraaddeed raggi reer binu Israa'iil oo dhammu way ka hadheen Daa'uud la socodiisi, oo waxay daba galeen Shebac oo ahaa ina Bikrii, laakiinse raggi reer Yahuudah waxay ku hadheen boqorkoodii, oo ay la socdeen tan iyo Webi Urdun xataa ilaa Yeruuusaalem. **3** Daa'uudna waa yimid gurigiisiis Yeruuusaalem ku yiil, markaasaa boqorkii soo kaxaystay tobankiisiis naagood oo addoommaha ahaa, ee uu kaga tegey inay

guriga dhawraan, oo intuu meel gaadh leh geliyey ayuu masruufayay, laakiinse uma uu tegin. Sidaas daraaddeed ilamaa maalintii ay dhinteen bay xidhaayeen, iyagoo carmallo ah. **4** Markaasaa boqorkii wuxuu Camaasaa ku yidhi, Ragga reer Yahuudah muddo saddex maalmod ah isugu kay yeedh, oo adiguna markaas halkan joog. **5** Markaasaa Camaasaa ut tegey inuu reer Yahuudah isugu yeedho, laakiinse wuu ka daba maray wakhtigii loo qabtay ee lala ballamay. **6** Markaasaa Daa'uud Abishay ku yidhi, Hadda Shebac oo ah ina Bikrii wuxuu inagu samayn doonaa waxyeello ka sii daran tii Absaaloom, haddaba addoommada sayidkaaga kexhee, oo eryo, waaba intaasoo ay magaalo deyr leh helaan, oo ay inaga baxsadaane. **7** Markaasaa waxaa isagii raacay Yoo'aab raggiisi, iyo reer Kereetiim iyo reer Feleetti, iyo raggi xoogga laaha oo dhan, oo Yeruusaalem bay uga baxeen inay eryadaan Shebac ina Bikrii. **8** Oo markay gaadheen dhagaxii weynaa oo Gibecoon ku yil ayaa waxaa ka hor yimid Camaasaa. Oo Yoo'aabna wuxuu guntanaa dharkisi dagaalka ee uu xidhay, oo wuxuu kaloo ka kor dhex-xidhay seef gal lihi ku xidhnayd, oo markuu horay u soo boxay ayay ka dhacday. **9** Markaasaa Yoo'aab Camaasaa ku yidhi, Walaalkoway, ma nabdoon tahay? Yoo'aabna gacanta midig ayuu Camaasaa gadhka ku qabtay inuu dhunkado. **10** Laakiinse Camaasaa iskamu u jirin seefta Yoo'aab gacanta ugu jirtay, sidaasuus caloosha seeftii ugaga dhuftay, oo xiidihiisina dhulkuu ugu soo daadiyey, oo mar kalena kuma uu dhufan; wuuna dhintay. Dabadeedna Yoo'aab iyo walaalkis Abiishay waxay eryadeen Shebac oo ahaa ina Bikrii. **11** Markaasaa waxaa ag istaagay mid ka mid ah Yoo'aab raggiisi dhallinyarada ahaa, oo wuxuu yidhi, Kii Yoo'aab jecel iyo kii Daa'uud la dhinac ahu Yoo'aab ha raaceen. **12** Oo Camaasaa wuxuu yiil jidka dhexdiisa isagoo dhiiggiisi dhex jiifa. Oo ninkiina markuu arkay in dadkii oo dhammu weli taagan yihii ayuu Camaasaa jidki ka qaaday oo meal ku jiday, markaasuu marona kor saaray kolkuu arkay in dadkii yimid oo dhammu ay is-ag taageen. **13** Oo markii jidka laga durkiyey aaya dadkii oo dhammu taggeen oo Yoo'aab raaceen inay eryadaan Shebac oo ahaa ina Bikrii. **14** Isna wuxuu dhex maray qabiilooyinkii reer binu Israa'iil oo dhan iyo tan iyo Aabeel, iyo Beytmacakaah, iyo reer Beerii oo dhan, oo dhammaantood intay soo ureene ayay eryadeen. **15** Oo intay yimaadeen ayay isagii ku hareereeyeen Aabeel oo ku taal Beytmacakaah, oo taallo ciid ah ayay derbigii magaalada ag tuuleen, ilaa ay qarkii ugu sarreeyey gaadhsiiyen; oo dadkii Yoo'aab la socday oo dhummuna aad bay u garaacyeeyen derbigii magaalada si ay u dumiyaa. **16** Markaasaa naag caqli badanu magaaladii ka dhawaaqday, oo waxay tidhi, Waan idin baryayaaye, I maqla, oo i dhiegaysta; oo waxaad Yoo'aab ku tidhaahdaan, Halkan iigu kaalay, aan kula hadlee. **17** Markaasuu u soo dhowaaday, oo naagtii waxay ku tidhi, Ma Yoo'aab baad tahay? Oo isna wuxuu ugu jawaabay, Haah, waan ahay. Kolkaasay ku tidhi, Bal erayadayda maqal, anoo addoontaada ah, oo isna wuxuu ugu jawaabay, Waan ku maqlayaa. **18** Markaasay la hadashay oo ku tidhi, Waxaa waa hore la odhan jiray, Hubaal Aabeel talo ha laga doonto, oo saasay xaalkii ku dhameeyeen. **19** Anigu waxaan ka mid ahay kuwa reer binu Israa'iil ee nabadda jecel ee aamiinka ah, adiguse waxaad doonaysaa inaad dumiso magaalo iyo hooyo reer binu Israa'iil ah. Rabbiga dhaxalkisase maxaad u liqaysaa? **20** Markaasaa Yoo'aab wuxuu ugu jawaabay, Inaan wax liqo oo dumiyu ha iga fogaaato, oo ha iga dheeraato. **21** Laakiinse xaaladdu saas ma aha. Nin ka yimid dalka buuraha leh oo reer Efrayim, oo magiciisa la yidhaahdo Shebac ina Bikrii ayaa gacanta u qaaday boqorka Daa'uud ah. Haddaba isaga keliya ii soo gacangeliya, oo anna magaalada waan ka tegayaa. Markaasaa naagtii waxay Yoo'aab ku tidhi, Bal eeg, madaxiisi ayaa derbiga lagaaga soo tuurayaa. **22** Markaasaa naagtii waxay caqligeedii ula tagtay dadkii oo dhan. Shebac oo ina

Bikrii ahaana intay madaxii ka soo gooyeen ayay Yoo'aab dibadda ugu soo tuureen. Markaasuu buunkii afuufay, oo ay magaaladii ka kala dareereen, oo nin waluba wuxuu tegey teendhadiisii. Oo Yoo'aabna Yeruusaalem iyo boqorkii buu ku noqday. **23** Haddaba Yoo'aab wuxuu u sarreeyey ciidanka reer binu Israa'iil oo dhan; Benayaah oo ahaa ina Yehoohaadaacna wuxuu u sarreeyey reer Kereetiim iyo reer Feleetti. **24** Oo Adoraamma wuxuu ahaa kan baad qaada, Yehoohaafaad oo ahaa ina Axiihudna wuxuu ahaa kan taariikhda dhiga, **25** oo Shewaana karraani buu ahaa, Saadoog iyo Aabyataarna wadaaddo bay ahaayeen, **26** oo Ciiraa oo reer Yaa'iir ahaa isna Daa'uud buu wadaad u ahaa.

21 Oo wakhtigii Daa'uud abaa baa dhacday intii saddex sannadood ah, oo sannadba sannadda ka dambayso, markaasaa Daa'uud Rabbiga baryay. Rabbiguna wuxuu yidhi, Tanu waxay ku timid Saa'uul iyo reerkisa dhijigga qaba, maxaa yeelay, wuxuu laayay reer Gibecoon. **2** Markaasaa boqorkii reer Gibecoon u yeedhay, oo ku yidhi; (haddaba reer Gibecoon ma ay ahayn reer binu Israa'iil, laakiinse waxay ahaayeen dad ka hadhay reer Amor; oo reer binu Israa'iilna way u dhaarteen iyaga; oo Saa'uul baa wuxuu damcay inuu laayo iyaga qiiradii uu uqabay reer binu Israa'iil iyo reer Yahuudah aawadeed;) **3** oo Daa'uud wuxuu reer Gibecoon ku yidhi, War maxaan idin sameeyaa? Oo maxaan kafaaraggud u bixiyaa si aad dhaxalka Rabbiga ugu ducaysaan? **4** Oo reer Gibecoonna waxay ku yidhaahdeen, Annaga iyo Saa'uul, iyo reerkisa waxa na dhex yaallaa ma aha xaal ku eg lacag iyo dahab; oo annana dooni mayno inaannu reer binu Israa'iil nin ka dilno. Markaasuu ku yidhi, Haddaba wixii aad tidhaahdaan waan idhii samaynayaa. **5** lyana waxay boqorkii ku yidhaahdeen, Ninkii na baabbi'iyey, oo ku fikiray in nala laayo, oo aannan dhex degganaan waddanka reer binu Israa'iil oo dhan, **6** ha naloo keeno toddoba nin oo wiilashisii ah, oo Rabbiga ayaannu ugu deldelaynaa Gibecaahdii Saa'uul, kii Rabbigu doortay. **7** Laakiinse boqorkii wuu badbaadiyey Mefiiboshed, oo ahaa ina Yoonaataan ina Saa'uul, maxaa yeelay, dhaartii Rabbiga ayaa u dhexelsay Daa'uud iyo Yoonaataan ina Saa'uul. **8** Laakiinse boqorkii wuxuu soo qabtay labadii wiil ee Risfaah ina Ayah, oo ay u dhashay Saa'uul, kuwaas oo ahaa Armonii iyo Mefiiboshed, iyo shantii wiil ee Miikaal ina Saa'uul, oo ay u dhashay Cadrii'eel ina Barsillay kii reer Mexolaad; **9** oo wuxuu u gacangeliyey reer Gibecoon, oo buurtay ku deldeleen Rabbiga hortiisa, oo toddobadoodiiba way wada dhinteen; oo waxaana la dilay xilligii beeroogoyska maalmaha ugu horreeya, marka shaciirka la gooyo. **10** Markaasaa Risfaah oo ahayd ina Ayah ayaa soo qaadatay dhar joonyad ah oo waxay ku goglataj dhagaxa, halkaasna waxay joogtay wakhtigii beeroogoyska iyo ilaa roob cirka ka soo daatay; oo maalintiina uma ay oggolaan in haadka hawadu ku dego, habeekiina waxay ka dhawri jirtay dugaaqdaa duurka. **11** Oo waxaa Daa'uud loo soo sheegay wixii ay samaysay Risfaah ina Ayah oo ahayd Saa'uul naagtisi addoonta ahayd. **12** Oo Daa'uud intuu tegey ayuu lafihii Saa'uul iyo lafihii wiiliisi Yoonaataan ka soo qaaday dadkii reer Yaabeesh Gilecaad oo ka xaday jidki Beytshaan, kaasoo ah meeshii ay reer Falastiin ku deldeleen iyaga, maalintii ay reer Falastiin Saa'uul ku dileen Gilboca, **13** oo halkaasuu ka soo qaaday lafihii Saa'uul iyo lafihii wiiliisi Yoonaataan; oo waxaa la soo ururiyey kuwii la deldelay lafahoodii. **14** Oo lafihii Saa'uul iyo lafihii wiiliisi Yoonaataan waxaa lagu aasay dalka reer Benyaamii meel ku taal oo la yidhaahdo Seelac, oo waxaa la geliyey qabrigii aabbihiis Qiish; oo waxaa la sameeyey kulli wixii boqorku ku amray oo dhan. Oo taas dabadeedna Ilaah baa dalkii loo baryay. **15** Oo haddana reer Falastiin waxay la dirireen reer binu Israa'iil, markaasaa Daa'uud dhaadhaday isaga iyo addoommadiisii la socdayba, oo waxay la dirireen reer Falastiin; laakiinse Daa'uud wuu taag gabay. **16** Oo Yiishbii Benob, oo ka mid

ahaa wiilashii Rafaa, oo miisaanka warankiisu ahaa saddex boqol oo sheqel oo naxaas ah, oo seef cusubuna dhexday ugu xidhnayd, ayaa damcay inuu Daa'udd ilo. **17** Laakiinse Daa'udd waxaa caawiyeey Abiishay oo ay Seruuyaah dhashay, oo intuu kii reer Falastiin wax ku dhuftay ayuu dilay. Markaasaa Daa'udd raggiisi dhaar u mireen, oo ku yidhaahdeen, Adigu mar dambe dagaal noola bixi maysid, yaadan laambadda reer binu Israa'iil bakhtiine. **18** Oo taas dabadeed waxay noqtotay in reer Falastiin haddana Goob lagula diriray, oo Sibbekay oo reer Xushaad ahaa wuxuu dilay Saf oo ahaa mid ka mid ah wiilashii Rafaa. **19** Oo haddana reer Falastiin waxaa lagula diriray Goob; oo Elxaanaan ina Yacaray Oregiim oo reer Beytlaxam ahaa wuxuu dilay Goli'ad oo reer Gad ahaa, oo samayda warankiisuna waxay le'ekayd dharsameeyaha looxiisa. **20** Oo haddana waxaa dagaal ka dhacay Gad, halkaasna waxaa joogay nin aad u dheer, oo gacmohana mid kasta wuxuu ku lahaa lix farood, cagahaha mid kasta wuxuu ku lahaa lix farood, oo farihiisuna kulligood waxay ahaayeen afar iyo labaatan, oo isna wuxuu u dhashay Rafaa. **21** Oo markuu reer binu Israa'iil caayay, waxaa isagii dilay Yoonataan oo uu Daa'udd walaalkiisi Shimcii ahaa dhalay. **22** Afartaasu waxay Rafaa ugu dhasheen Gad; oo waxay ku dhinteen Daa'udd gacantiisi, iyo gacantii addoommadiisa.

22 Daa'udd wuxuu Rabbiga kula hadlay erayadii gabaygan maalintii Rabbigu ka samatabbixiyey gacantii cadaawayaaashiisa oo dhan, iyo gacantii Saa'uulba: **2** oo wuxuu yidhi, Rabbigu waa dhagax weyn oo ii gabbaad ah, iyo qalcaddaydaa iyo samatabbixiyahayga, xataa waa kayga; **3** llaahaa ah gabbaadkayga, isagaan isku hallayn doonaa; Isagu waa gaashaankayga, iyo geeska badbaadadaya, iyo munaaraaddaya dheer, iyo magangalkayga, iyo badbaadshahayga, waxaad iga badbaadisaa dulmiga. **4** Waxaan baryayaa Rabbiga istaahila in la ammaano, Oo sidaasaan cadaawayaaashayda kaga badbaadi doonaa. **5** Waayo, waxaa i hareereeyey hirakii dhimashada, Oo waxaa i cabsiiyey daadku cibaadola'aanta. **6** Waxaa i guwareegsanaa xadhkihi She'ool; Oo waxaa i qabsaday dabinnadii dhimashada. (**Sheol h7585**) **7** Anigoo ciidhiidi ku jira ayaan Rabbiga baryay, Haah, waxaan u qayshaday Ilaahay; Oo isna codkayguu macbudiisa ka maqlay, Oo qayladayduna dhegiihiisay gashay. **8** Markaasaa dhulku ruxmay oo gariiray, Oo samada aasaaskeediina wuu dhaqdhaqaaqay, Oo wuu ruxmay, maxaa yeelay, llaah waa cadhaysnaa. **9** Oo dulalka sankiisa waxaa ka soo baxay qiiq, Afkiisana waxaa ka soo baxay dab wax gubaya; Oo dhuxulaa ka shidmay isaga. **10** Oo samooyinkina wuu soo foororshay, oo hoos buu u soo degay, Oo cagiihsana waxaaa hoos yiil gudcur weyn. **11** Wuxuuna fuulay Keriub, wuuna duulay; Haah, oo waxaa lagu arkay isagoo fuushan dabaysha baalasheeda. **12** Oo gudcurkii wuxuu ka dhigay taambuug hareeriiisa ku wareegsan, iyo biyo urursan, iyo daruuraha qarada waaweyn oo cirka. **13** Oo nuurka hortiisa yaal aawadiisna Dhuxulo dab ah ayaa shidmay. **14** Rabbiguna wuxuu ka onkoday somada, Sarreeyuhuna wuxuu ku hadlay cookiisi. **15** Markaasuu fallaadoh sooganay, oo kala firdhiyey iyaggi, Oo wuxuu soo diray hillaac, wuuna baabbi'iyey iyaggi. **16** Oo canaantii Rabbiga aawadeed, iyo dulalka sankiisa neefta ka soo baxaysa aawadeed Ayaa durdurradii baddu la muuqdeen, Oo aasaaskii duniduna wuu soo bannaan baxay. **17** Xagga sare ayuu cid ka soo diray, oo wuu i qaaday; Oo wuxuu iga soo dhex bixiyey biyo badan. **18** Wuxuu iga samatabbixiyey cadowgaygii xoogga badnaa, iyo kuwii i necbaaba; waayo, iyagu way iga xoog badnaaeyeen. **19** Waxay igu soo kediyeen maalintii aan belaayaysnaa; Laakiinse Rabbigu wuxuu ii ahaa tiir. **20** Weliba wuxuu i keenay meel ballaadhun; Wuu i samatabbixiyey, maxaa yeelay, wuu igu farxay. **21** Rabbigu wuxuu iigu abaalguday sidii ay xaqnimadadyii ahayd; Oo sida ay nadiffsanaantii gacmabayn ahayd ayuu iigu abaalguday.

22 Waayo, anigu waan xajiyey jidakkii Rabbiga, Oo Ilaahayna sii caasinimo ah ugama tegin. **23** Waayo, xukummadiisi oo dhammu hortayday yiileen, Oo qaynuunmadiisana anigu kama aan tegin. **24** Oo weliba xaggiisana waan ku qummanaa, Oo waan iska dhawray xumaantaydi. **25** Sidaas daraaddeed ayaa Rabbigu iigu abaalguday sidii ay xaqnimadadyii ahayd; iyo sidii nadiffsanaantaydi ay ku ahayd indhihiisa hortooda. **26** Kii naxaris leh waad u naxariisanaysaa, Oo ninkii qummanaa waad u qummaanaynaysaa. **27** Kii daahir ahna daahir baad u ahaanaysaa. Oo kii qallocanna mid maroorsan baad u ahaanaysaa. **28** Oo dadka dhibaataysanna waad badbaadinaysaa; Laakiinse indhahaagu way arkaan kuwa kibirsan inaad hoos u dejiso. **29** Waayo, Rabbiyow, waxaad tahay laambaddayda; Oo Rabbiga ayaa gudcurkayga iftiiminaya. **30** Oo adaan col kuugu dhex ordaa, Oo Ilaahay caawimaaddiisa ayaan derbi kaga boodaa. **31** Ilaah jidkisu waa qumman yahay; Rabbiga eraygiisuna waa mid la tijaabiyyey; Oo isagu wuxuu gaashaan u yahay kuwa isku halleya oo dhan. **32** Bal yaa Ilaah ah, Rabbiga mooyaane? Oo bal yaa dhagax weyn ah, Ilaahayaga mooyaane? **33** Ilaah waa qalcaddayda xoogga badan; Oo isagu wuxuu hoggaamiyaa kuwa jidkisa ku qumman. **34** Isagu cagahayga wuxuu ka dhigaa sida cagaha deerada, Oo wuxuu igu fadhiisiyya meelhahayga sarsare. **35** Gacmabaygana wuxuu baraa dagaalka; Oo sidaas daraaddeed gacmabayguy waxay xoodaan qaanso naxaas ah. **36** Weliba waxaad kaloo i siisay gaashaankii badbaadadaada; Oo roonaantaada ayaa i weynays; **37** Adigu tallaabooyinkayga ayaad ku ballaadhishay hoostayda, Oo cagahaygunaa ma ay simbirriixan. **38** Anigu waxaan eryaday cadaawayaaashaydi, oo waan baabbi'iyey; Dibna ugama soo noqon jeeray wada baabbe'en. **39** Oo iyagaan baabbi'iyey, waanan wada laayay, si aanyar mar dambe u awoodin inay soo sara kacaan, Oo cagahayguy ku soo hoos dhaceen. **40** Waayo, xoog baad iigu guntisay dagaalka aawadiis; Oo kuwii igu kacayna hoostaydaa ku soo tuurtay. **41** Oo cadaawayaaashaydiina wuxaad ka dhigay inay dhabarka ii jeediyaan, Si aan u kala gooyo kuwa i neceb. **42** Wax bay fiirsadeen, laakiinse way waayeen mid iyaga badbaadiya; Oo xataa Rabbiga way baryeen, laakiinse umu uu jawaabin. **43** Markaasaa iyaggi u duqeeeyey sida boodhka dhulka, Waan ku tuntay sidii dhoobada jidakkada taal oo kale, markaasaan kala firdhiyey. **44** Oo waxaad kaloo iga samatabbixiyay murankii dadkayga; Oo waxaad iiga sii dhigay quruumaha madaxdoodii; Oo dad aaran aqoon ayaa ii aadeegi doona. **45** Oo shisheeyayaashu way isu kay dhiibi doonaan, Oo mar alla markay warkayga maqlaan way i addeeci doonaan. **46** Shisheeyayaashu way libdhii doonaan, Oo iyagoog gariraya ayay qolalkooda ka soo bixi doonaan. **47** Rabbigu waa nool yahay; oo mahad waxaa leh dhagaxayga weyn; Oo ha sarreeyo Ilaaha ah dhagaxa weyn ee badbaadintayda; **48** Kaasoo ah Ilaaha aniga ii aarguda, Oo dadkana hoostayda ku soo tuura, **49** Oo wuxuu iga soo bixiyey cadaawayaaashayda; Haah, waxaad iga sara marisaan kuwa igu kaca; Oo waxaad iga samatabbixisaa ninkii dulmiga badan. **50** Sidaas daraaddeed, Rabbiyow, anigu waxaan kuugu mahadnaqi doonaa quruumaha dhexdooda, Oo magacaaga ammaan baan ugu gabiy doonaa. **51** Rabbigu si weyn buu boqorkiisa u samatabbixiyaa, Oo wuxuu weligiis raxmad u sameeyaa kii uu subkaday, Kaasoo ah Daa'udd iyo farcankiisaba weligiis iyo weligiis.

23 Haddaba erayadanu waa kuwii ugu dambeeyey oo Daa'udd. Daa'udd ina Yesay wuxuu leeyahay, Ninkii kor loo qaadayaan wuxuu leeyahay, Kaasoo ah kii Ilaaha Yacquub subkay, Ee ugu sabuur macaan reer binu Israa'iil oo dhan: **2** Rabbiga ruuxiisi baa iga dhex hadlay, Oo eraygiisina carrabkayguu saarnaa. **3** Ilaaha reer binu Israa'iil baa yidhi, Oo Dhagaxii weynaa ee reer binu Israa'iil

aya ilaa hadlay, isagoo leh, Waxaa jiri doona mid dadka si xaq ah ugu taliya, Oo Ilaalh cabsidiisa wax ku xukuma, 4 Kaasu wuxuu ahaan doonaa sida iftiinka subaxdii, marka qorraxdu soo baxdo, lio sida aroor aan cedar ahayn; Markuu doog jilicsanu dhulka ka soo baxo, Oo uu bayaan u dhalaalayo roobka dabadiis. 5 Sida runta ah reerkaygu xagga Ilaalh saas kuma aha; Laakiinse axdi aan weligis dhammaanayn ayuu ila dhigtagtay, Oo wax kastaba wuu hagaajiyey, wuuna adkeeyey; Oo in kastoo usan soo bixin weliba waa badbaadada dayda oo dhan iyo doonistayda oo dhanba. 6 Laakiinse kuwa waxmatarayaasha ah dhammaantood waxay noqonayaan sidii qodxanta layska tuuro, Waayo, iyaga gacanta laguma qaadi karo; 7 Laakiinse ninkii iyaga taabta Waa in hub looga dhigaa bir iyo waran samaydiisa; Oo iyana dhammaantood meeshoodaa lagu gubi doonaa. 8 Kuwanu waa magacyadii nimankii xoogga badnaa oo Daa'udd haystay: Yoshebbashebed oo ahaa reer Taxkemon, oo saraakiisha madax u ahaa, kaasoo ahaa Cadiinoo kii reer Cesen, oo warankiisa u qaaday siddeedda boqol oo isku mar qudha dilay. 9 Oo kaas dabadiisna waxaa jiray Elecaasaar ina Dooday, oo ahaa reer Axoo'ax, oo kaasu wuxuu ahaa saddexdii nin oo Daa'udd la jirtay midkood, markay caayeen reer Falastiin oo halkaas isugu urursaday inay la diriraan, oo ay dadkii reer binu Israa'iilna mar hore sii tageen. 10 Wuu kacay, oo laayay reer Falastiin ilaa ay gacantii daashay, oo gacantii seefii ku dhugtagtay; oo Rabbiguna maalintaas aad buu u guuleeyey, markaasaa dadkiina u soo noqdeen inay wax dhacaan oo keliya. 11 Oo isaga dabadiisna waxaa jiray Shammaah oo ahaa ina Agee oo qoladiisuna ahayd reer Haraarii. Oo reer Falastiinna waxay isu soo wada urursadeen inay soo dhacaan meal misir ka buuxo, oo dadkiina waxay ka carareen reer Falastiin. 12 Laakiinse isagu beertuu isdhix taagay oo daafacay, wuuna laayay reer Falastiin; oo Rabbiguna aad buu u guuleeyey. 13 Oo soddonkiin madaxda ahaa saddex ka mid ah ayaa tegey, oo Daa'udd ugu yimid godkii Cadullaam xilligii beergoyska; oo colkii reer Falastiinna waxay soo deegen dooxadii Refaa'iim. 14 Oo markaas Daa'udd wuxuu ku jiray dhufayska, oo ciidankii reer Falastiin xeradooduna waxay ahayd Beytlaxam. 15 Oo Daa'udd intuu biyo u xiisooday ayuu yidhi, Waa'an jeelaan lahaa in biyo layga siijo ceelka Beytlaxam ee iridda ku ga yaa! 16 Markaasaa saddexdii nin ee xoogga badnaa ayaa dhex maray ciidankii reer Falastiin, oo waxay biyo ka soo dhaamiyeen celkiil Beytlaxam ee iridda ku ag yiil, oo intay soo qaadeen ayay Daa'udd u keeneen, laakiinse wuu diiday inuu ka cabbo biyahaas, Rabbiguisse u daadshay. 17 Oo wuxuu yidhi, Rabbiyow, Ha iga fogaatu inaan saas yeelo; ma waxaan cabbaa dhiiggi raggiif naftooda biimeeyey? Sidaas daraaddeed wuu diiday inuu cabbo. Oo saddexdii nin oo xoogga badnaana saasay yeeleen. 18 Oo saddexdoodana waxaa madax u ahaa Abiishay oo ahaa Yoo'aab walaalkiis, oo ay Seruuyaah dhashay. Oo kaasu wuxuu waran u qaataay saddex boqol oo nin, wuuna wada laayay, saddexdiina magac buu ku lahaa. 19 Isagu miyaanu saddexdooda ugu ciso badnay? Sidaas daraaddeed waxaa looga dhigay sirkaal, habase yeeshee saddexdii hore ma uu gaadhin. 20 Oo Benayaah ina Yehooyaadaac, oo uu dhalay nin xoog weyn oo reer Qabse'eel ahu, kaasoo sameeyey falimo waaweyn, wuxuu dilay labadii wiil oo ARI'eel kii reer Moo'aab, oo haddana wuu tegey oo libaax buu god ku dhex dilay wakhtiga barafka, 21 oo wuxuu kaloo dilay nin Masri ah oo dheer, oo Masriguna wuxuu gacanta ku haystay waran, laakiinse isagu wuxuu ula tegey ul, oo warankii ka dhufsaday gacantii Masriga, oo isagii ku dilay warankiisi. 22 Oo waxyaalaahan waxaa sameeyey Benayaah ina Yehooyaadaac, oo isna saddexdii nin ee xoogga badnaa magac buu ku lahaa. 23 Oo weliba isagu wuu ka ciso badnaa soddonka, laakiinse ma uu gaadhin saddexdii hore. Oo Daa'uddna wuxuu isaga madax uga dhigay lataliyayaashiisi. 24

Oo soddonka waxaa ka mid ahaa Casaabeel oo Yoo'aab walaalkiis ahaa, iyo Elxaanaan oo ahaa ina Doodoo oo reer Beytlaxam ahaa, 25 iyo Shammaah oo ahaa reer Xarod, iyo Eliiqaa oo ahaa reer Xarod, 26 iyo Xeles oo ahaa reer Faltii, iyo Ciiraa ina Ciqeesh oo ahaa reer Teqooca, 27 iyo Abiiceser oo ahaa reer Canaatood, iyo Mebunnay oo ahaa reer Xushaad; 28 iyo Salmoon oo ahaa reer Axoo'ax, iyo Maheray oo ahaa reer Netofaah, 29 iyo Xeeleb ina Bacanaah oo ahaa reer Netofaah, iyo Itay ina Riibay oo ahaa reer Gibecaah oo qoladiisu ahayd reer Benyaamiin; 30 iyo Benaayaah oo ahaa reer Fircaatoon, iyo Xidday oo ka yimid durdurradii Gacash; 31 iyo Abiicalboon oo ahaa reer Caraabaah, iyo Casmaawed oo ahaa reer Barxum; 32 iyo Elyaxbaa oo ahaa reer Shacalbiim, iyo wiilashii Yaasheen, Yoonaataan, 33 iyo Shammaah oo ahaa reer Haraarii, iyo Axiyaam ina Shaaraar oo ahaa reer Araarii; 34 iyo Eliifeled ina Axasbay, oo ahaa wiilkii kii reer Macakaah, iyo Eliicaam ina Axitofel oo ahaa reer Giloh; 35 iyo Xesroo oo ahaa reer Karmel, iyo Facaray oo ahaa reer Araab; 36 iyo Yigaal ina Naataan oo ahaa reer Soobaah, iyo Baanii oo ahaa reer Gaad; 37 iyo Seleq oo ahaa reer Cammoon, iyo Naxaray oo ahaa reer Bi'irod, iyo kuwii gaashaanka u qaadi jiray Yoo'aab oo ay Seruuyaah dhashay; 38 iyo Ciraa oo ahaa reer Yeter, iyo Gaareeb oo ahaa reer Yeter, 39 iyo Uuriyah oo ahaa reer Xeed; oo kulligoodna waxay ahaayeen toddoba iyo soddon.

24 Oo haddana Rabbiga cadhadiisii aad bay ugu kululaatay reer binu Israa'iil, oo Daa'udd buu iyaggi ku soo kiciiyey, oo wuxuu yidhi, Tag oo soo tiri reer Israa'iil iyo reer Yahuudah. 2 Markaasaa boqorkii ku yidhi Yoo'aab oo ahaa sirkaalkii ciidanka oo isaga la joogay, Horay iyo dib u dhex mar qabiilooyinka reer binu Israa'iil oo dhan, tan iyo Daan iyo ilaa Bi'r Shebac, oo dadka soo tiriya si aan u ogaado dadka tiradiisa. 3 Markaasaa Yoo'aab boqorkii ku yidhi, Rabbiga Ilaahaaga ahu ha badiyo dadka, oo in kastoo ay yihiinba, ha ku daro boqol jibbaar, oo indhahaagu, boqorow, sayidkaygiiyow, taas ha arkeen; laakiinse maxaad taas ugu farxaysaa, boqorow, sayidkaygiiyow? 4 Habase yeeshee boqorka hadalkiisi waa ka adkaaday hadalladii Yoo'aab iyo saraakiishi ciidankaba. Markaasaa Yoo'aab iyo saraakiishi ciidankuba boqorka hortiisi ka tageen inay dadkii soo tiriyaan. 5 Oo waxay ka gudbeen Webi Urdun, oo deegen Carooceer, oo ku taal xagga midigtu oo magaalada ku dhix taal dooxadii Gaad, iyo tan iyo Yacser, 6 oo haddana waxay yimaadeen Gilecaad, iyo ilaa dalkii Taxyiim Xodshii; oo waxay yimaadeen Daan Yacan, iyo Siidoon hareeraheeda, 7 oo waxay yimaadeen dhufayskii Turos, iyo magaalooynikii reer Xiwi iyo reer Kancaan oo dhan; oo waxay tageen xagga koonfureed oo dalka Yahuudah ilaa Bi'r Shebac. 8 Haddaba markay dalkii oo dhan horay iyo dib u dhex mireen ayay Yeruusaalem ku soo noqdeen sagaalo bilood iyo labaatan maalmood dabadood. 9 Markaasaa Yoo'aab boqorkii siyyei tiradii dadka; oo waxaa dalka Israa'iil ku jiray siddeed boqol oo kun oo nin oo seefqaad ah oo xoog leh; oo waxaa dalka Yahuudaha ku jiray shan boqol oo kun oo nin. 10 Oo Daa'uddna qalbigiisi ayaa naxay markuu dadka tiriyey dabadeed. Markaasaa Daa'udd Rabbiga ku yidhi, Waa'an sameeyey aad baan ugu dembaabay; haddaba Rabbiyow, waan ku baryayaaye, iga fogee dembigayga anoo addoonkaaga ah, waayo, nacasmimo weyn baan sameeyey. 11 Oo markii Daa'udd subixii toosay ayaa eraygii Rabbigu u yimid Nebi Gaad, oo ahaa Daa'udd wax arkihiisa, oo wuxuu yidhi, 12 Tag oo Daa'udd la hadal oo waxaad ku tidhaahdaa. Rabbigu wuxuu kugu leeyahay, Saddexdan waxyaaloood baan ku siinaya, ee ka dooro mid aan kugu sameeyo. 13 Sidaas daraaddeed Gaad baa Daa'udd u yimid, oo intuu u warramay ayuu ku yidhi, Toddoba sannadood dalkaaga abaari ma kuugu soo degtaa? Mase saddex bilood baad cadaawayashaada ka cararaysaa iyagoo ku eryanaya? Mase saddex maal mood baa belaayo dalkaaga lagu

soo dejiyaa? Haddaba tasho, oo ka fiirso jawaabta aan u celiyo kii i soo diray. **14** Markaasaa Daa'uud wuxuu Gaad ku yidhi, Cidhiidhi weyn baan ku jiraat; haddaba Rabbiga gacantiisa aan ku dhacno; waayo, naxariistiisu waa badan tahay; laakiinse yaanan dad gacantiis ku dhicin. **15** Saas awadeed Rabbigu belaayo ayuu ku soo dejiyey reer binu Israa'iil, taasoo timid subaxdi iyo ilaa wakhtigii loo qabtay; oo ilaa Daan iyo tan iyo Bi'r Shebac waxaa dadkii ka dhintay toddobaatan kun oo nin. **16** Markii malaggii gacanta u fidiyey inuu baabbi'iyo Yeruusaalem ayaa Rabbigu belaayadii ka qoomamooday, oo wuxuu ku yidhi malaggii dadka baabbi'inayay, Bes weeye, haddaba gacanta soo celi. Oo malaggii Rabbiguna wuxuu ag joogay meeshii hadhuudhka lagu tumi jiray oo uu Arawnaah kii reer Yebuus lahaa. **17** Markaasaa Daa'uud wuxuu la hadlay Rabbiga kolkuu arkay malaggii dadka laayay, oo yidhi, Bal eeg, waan dembaabay, oo wax qalloocan baan sameeyey, laakiinse idahanu maxay sameeyeen? Haddaba waan ku baryayaaye, gacantaadu ha ka gees noqto aniga iyo reerkaaabbahay. **18** Oo Gaadna maalintaas ayuu Daa'uud u yimid, oo ku yidhi, Tag, oo Rabbiga meal allabari uga dhis meeshii hadhuudhka lagu tumi jiray ee Arawnaahkii reer Yebuus. **19** Oo Daa'uud baa ku tegey wixii uu Gaad ku yidhi iyo sidii Rabbigu ku amray. **20** Oo Arawnaah ayaa arkay boqorkii iyo addoommadiisi oo xaggiisa u soo socda; markaasaa Arawnaah soo baxay, oo boqorka hortiisi ayuu ku sujuuday, wejigana dhulkuu saaray. **21** Oo Arawnaah wuxuu yidhi, Boqrow, sayidkaygiiyow, maxaad iigu timid anoo addoonkaaga ah? Oo Daa'uudna wuxuu yidhi, Wuxaan kuugu imid inaan kaa iibsado meesha wax lagu tumo, si aan Rabbiga uga dhisoo meal allabari inay belaayadu dadka ka joogsato. **22** Oo Arawnaahna wuxuu Daa'uud ku yidhi, Boqrow, sayidkaygiiyow, qaado oo lilaah u bixi wax alla wixii kula wanaagsan; bal eeg, waa kuwan dibidii qurbaanka la gubo, waana kuwan alaabtii wax lagu tumayay iyo alaabtii dibidu si ay qoryihii u nogdaan. **23** Boqrow, waxan oo dhan anoo Arawnaah ah aayaan ku siinaya. Oo Arawnaah wuxuu boqorkii ku yidhi, Rabbiga Ilahaaga ahu ha ku aqbalo. **24** Markaasaa boqorkii wuxuu Arawnaah ku yidhi, Maya, laakiinse sida runta ah qirmaan kaaga iibsanayaa, oo Rabbiga Ilahayga ahna qurbaanno la gubo ugu bixin maayo wax aanan waxba ka bixin. Haddaba Daa'uud wuxuu meeshii wax lagu tumi jiray iyo dibidiiba ku iibsdaday konton sheqel oo lacag ah. **25** Markaasaa Daa'uud halkaas Rabbiga uga dhisay meal allabari, oo wuxuu u bixiyey qurbaanno la gubo iyo qurbaanno nabaadiino. Haddaba Rabbigu waa aqbalay baryadii dalkii loo baryay, oo belaayadiina dalkii way ka joogsatay.

Boqorradii Kowaad

1 Haddaba Boqor Daa'ud wuu gaboobay, da' buuna la dhacay, oo waxay huwiyeen dhar, laakiinse kulayl ma uu helin. **2** Sidaas daraaddeed addoommadiisii waxay ku yidhaahdeen, Boqorow, Sayidkayagiyyow, ha laguu doono gabadh dhallinyar oo bikrad ah, oo taasu ha istaago hortaada, waxna ha kuu tarto, oo laabtaadana ha ku jiifto, si aad kulayl u hesho, Boqorow, Sayidkayagiyyow. **3** Sidaas daraaddeed gabadh qurxoon ayay ka doondooneen dalkii Israa'iil oo dhan, oo waxay soo heleen Abiishag oo ahayd reer Shuuneem, oo taas bay boqorkii u keemeen. **4** Oo gabadhuna aad bay u qurxoonyad, oo boqorkina wax bay u tari jirtay, oo u adeegi jirtay, laakiinse boqorku iyadii ma uu taaban. **5** Markaasaa Adoniyyah oo ay Haggiid dhashay isweyneeyey, oo yidhi, Anigaa boqor noqon doona; oo wuxuu diyaarsaday gaadifardooy iyo rag fardooley ah, iyo konton nin oo hortisa orroda. **6** Oo aabbihiiisna marna kama calool xumayn isagii oo kuma odhan, War maxaad saas u yeeshay? Wuxuuna ahaa nin qurx badan, oo Absaaloom dabadiis dhashay. **7** Oo isna wuxuu la hadlay Yoo'aab oo ay Seruuyyah dhashay, iyo wadaadkii Aabyataar; oo iyana intay Adoniyyah raaceen ayay caawiyeen. **8** Laakiinse Saadooq oo ahaa wadaad, iyo Benaayaah ina Yehooyaadaac, iyo Nebi Naataan, iyo Shimcii iyo Reecii, iyo raggi xiogga badhaa oo Daa'ud lahaa midkoodna Adoniyyah lama jirin. **9** Markaasaa Adoniyyah wuxuu ido iyo dibi iyo neefat shishilis ku qalay meel u dhow dhagaxa Soxeled oo ku dhinac yaal Ceyn Rogeel, oo wuxuu u wada yeedhay walaalihiis ilmo boqor, iyo raggi reer Yahuudah oo boqorka addoommadiisa ahaa oo dhan. **10** Laakiinse uma uu yeedhin Nebi Naataan, iyo Benaayaah, iyo raggi xiogga badnaa, iyo walaalkiis Sulaymaan. **11** Markaasaa Naataan la hadlay Batshebac oo Sulaymaan hooyadiis ahayd, oo ku yidhi, Naa miyaadan maqlin inuu boqor noqday Adoniyyah kii ay Haggiid dhashay, oo sayidkeenna Daa'uudna uusan taas ogay? **12** Haddaba sidaas daraaddeed waan ku baryayaaye, Bal kaalay aan kula taliye, si aad u badbaadiso naftaada iyo nafta wiilkaga Sulaymaanba. **13** Haddaba tag oo u gal Boqor Daa'ud, oo waxaad ku tidhaahdaa, Boqorow, sayidkaygiyyow, miyaadan anoo addoontaada ah iigu dhaaran oo odhan, Hubaal dabaday waxaa boqor ahaan doona wiilkaga Sulaymaan, carshigayguuna ku fadhiisan doonaa? Haddaba Adoniyyah muxuu boqor u noqday? **14** Oo bal eeg, intaad boqorka la hadlayso ayaan anna kaa daba iman doonaa, oo waxaan sii adkayn doonaa erayadaada. **15** Markaasaa Batshebac waxay boqorkii ugu gashay qolkii, oo boqorkuna aad buu u gaboobay; oo waxaa boqorka u adeegaysay Abiishag tii reer Shuuneem. **16** Oo Batshebacna intay foorsatay ayay boqorkii u sujuudday. Markaasaa boqorkii wuxuu ku yidhi, Naa maxaad doonaysaa? **17** Markaasay ku tidhi, Sayidow, anoo addoontaada ah waxaad iigu dhaaratay magaca Rabbiga Ilahaaga ah, adoo leh, Hubaal dabaday waxaa boqor ahaan doona wiilkaga Sulaymaan, carshigayguuna ku fadhiisan doonaa. **18** Oo haddaba bal eeg, waxaa boqor ah Adoniyyah, oo adna, sayidow, boqorkaygiyyow, taas ma ogid! **19** Oo isagu wuxuu qalay dibi iyo neefat shishilis iyo ido badan, oo wuxuu u yeedhay ilmo boqor oo dhan, iyo wadaadka Aabyataar ah, iyo Yoo'aab oo ah sirkaalkii ciidanka; laakiinse uma uu yeedhin addoonkaaga Sulaymaan. **20** Oo adna, sayidow, boqorkaygiyyow, indhihiid dadka dalka Israa'iil oo dhammu adigay ku soo fiirinayaan, inaad u sheegtid qofka ku fadhiisan doona carshigaaga dabadaa, boqorow, sayidkaygiyyow. **21** Haddii kalese, boqorow, sayidkaygiyyow, markaad dhimatid oo aad awowayaashaa la seexatid, aniga iyo wiilkaga Sulaymaanba waxaa lagu tirin doonaa kuwa dembaabay. **22** Oo bal eeg, intii

ay weli boqorkii la hadlaysay ayaa Nebi Naataan soo galay. **23** Oo waxaa boqorkii loo soo sheegay, oo lagu yidhi, Waa kan Nebi Naataan. Oo isna markuu soo galay, oo uu boqorkii hor yimid, ayuu ku sujuudday boqorka hortiisa, oo wejigiisuuh dhulka saaray. **24** Markaasaa Naataan wuxuu yidhi, Boqorow, sayidkaygiyyow, ma waxaad tidhi, Aniga dabaday waxaa boqor ahaan doona Adoniyyah, carshigayguuna ku fadhiisan doonaa? **25** Waayo, isagu maantuu tegey, oo qalay dibi iyo neefat shishilis, iyo ido badan, oo wuxuu u yeedhay ilma boqor oo dhan, iyo saraakiishii ciidanka, iyo wadaadka Aabyataar ah, oo bal eeg, iyana hortiisay wax ku cunayaan, oo wax ku cabbayaan, oo waxay leeyihiin, Boqor Adoniyyah ha noolaado. **26** Laakiinse anigoo addoonkaaga ah, iyo wadaadka Saadooq ah, iyo Benaayaah ina Yehooyaadaac, iyo addoonkaaga Sulaymaan ah midna uma uu yeedhin. **27** Ma adaa waxan sameeyey, boqorow, sayidkaygiyyow, adoo aan weli addoommadaada ogeysiin kii carshiga ku fadhiisan lahaa dabadaa, boqorow, sayidkaygiyyow? **28** Markaasaa Boqor Daa'ud wuxuu ugu jawaabay, ligu yeedha Batshebac. Oo iyana way timid, wayna soo gashay meeshii boqorku joogay, oo soo hor istaagtay boqorkii. **29** Markaasaa boqorkii dhaartay oo yidhi, Waxaan ku dhaartay Rabbigii naftayda cidhiidhi oo dhan ka samatabbixiyey, **30** oo sida runta ah waxaan kuugu dhaartay Rabbiga ah Ilaaha dadka dalka Israa'iil, oo aan kugu idhi, Hubaal aniga dabaday waxaa boqor ahaan doona wiilkaga Sulaymaan, carshigayguuna ku fadhiisan doonaa dabaday, haddaba sida runta ah taas maantaan samaynaya. **31** Markaasaa Batshebac foorsatay oo wejigeedi dhuulka saartay, oo waxay u sujuudday boqorkii oo tidhi, Boqor Daa'udow, sayidkaygiyyow, weligaaba noolow. **32** Oo Boqor Daa'udha wuxuu yidhi, ligu yeedha wadaadka Saadooq ah, iyo Nebi Naataan, iyo Benaayaah ina Yehooyaadaac. Oo iyana boqorkay hor yimaadeen. **33** Markaasaa boqorkii wuxuu ku yidhi iyaggi, Addoommadyada kaxaysta, oo wiilkaga Sulaymaanna waxaad fuushisaan baqalkayga oo waxaad geeyasaan Giixoon. **34** Oo wadaadka Saadooq ah iyo Nebi Naataan isaga halkaas ha ku subkeen, oo ha ka dhigeeen boqorkii dalka Israa'iil; oo markaas waxaad aifuutaan buunka oo waxaad tidhaahdaan, Boqor Sulaymaan ha noolaado. **35** Dabadeedna waa inaad soo raacdaan isaga, oo isna waa inuu yimaado, oo carshigayguuna ku fadhiisto; waayo, meeshaydiis isagaa boqor ka noqon doona, oo waxaan ka dhigay amuur taliya dalka Israa'iil iyo dalka Yahuudah. **36** Markaasaa Benaayaah ina Yehooyaadaac boqorkii ugu jawaabay. Aamiin, oo saas ha yidhaahdo Ilaahaagu, Boqorow, sayidkaygiyyow. **37** Oo sidii Rabbigu uu kuula jiray, Boqorow, sayidkaygiyyow, saas oo kale ha ula jiro Sulaymaan, oo carshigisana ha ka dhigo mid ka sii weyn carshigaagii, Boqor Daa'udow, sayidkaygiyyow. **38** Sidaas daraaddeed wadaadkii Saadooq ahaa, iyo Nebi Naataan, iyo Benaayaah ina Yehooyaadaac, iyo reer Kereetiim, iyo kuwii reer Felleetiiba way wada tageen, oo Sulaymaan waxay fuushiyeyen baqalkii Boqor Daa'ud, oo waxay isagii geeyeen Giixoon. **39** Markaasaa wadaadkii Saadooq ahaa wuxuu Teendhada kala soo baxay geeskii saliidda ahaa, oo wuxuu ugu subkay Sulaymaan. Kolkaasay buunkii aifuuteen, oo dadkii oo dhammuun waxay yidhaahdeen, Boqor Sulaymaan ha noolaado. **40** Oo dadkii oo dhammuun isagii bay soo raaceen, oo dadkii waxay ka dhawaajiyeen biibiliyalaal, oo aad iyo aadna way u farxeen, sidaas daraaddeed dhulki wuxuu la dillacay dhabwaqoodii. **41** Oo Adoniyyah iyo martidiisii isaga la joogtay oo dhammuun taasay maqleen markay cunitaankii dhammeeyeen. Oo Yoo'aabna markuu maqlay dhawaqaqii buunka ayuu yidhi, War waa maxay gaylada iyo buuqa magaaladii ka dhacay? **42** Oo intuu weli hadlaysay aaya waxaa yimid Yoonataan wiilkii wadaadkii Aabyataara ahaa. Kolkaasaa Adoniyyah ku yidhi, Soo gal, waayo, nin ragaad tahay, oo

war wanaagsan baad waddaaye. **43** Markaasaa Yoonaataan ugu jawaabay Adoniyyah, Sida runta ah Sayidkeenna Boqor Daa'udd wuxuu boqor ka dhigay Sulaymaan. **44** Oo boqorkiina wuxuu raaciyeey isagii wadaadkii Saadoq ahaa iyo Nebi Naataan, iyo Benaayaah ina Yehooyaadaac, iyo kuwii reer Kereetiim, iyo kuwii reer Feleetii, oo iyana waxay isagii fuushiyeen baqalkii boqorka! **45** Markaasaa wadaadkii Saadoq ahaa iyo Nebi Naataan isagii u subkeen oo Giixoon ku boqreen, oo halkaasay ka yimaadeen iyagoo faraxsan, saas aawadeed ayay magaaladii haddana buuqday. Oo qayladii aad maqasheen waa taas. **46** Oo haddana Sulaymaan wuxuu ku fadhiistay carshigii boqortooyada. **47** Oo weliba addoommadii boqorku waxay u yimaadeen inay u duceeyaan sayidkeenna Boqor Daa'udd, oo waxay yidhaahdeen, llaahaagu magaca Sulaymaan ha ka dhigo mid ka sii wanaagsan magacaaga, oo carshigii sana ha ka sii weyneeyo carshigaaga, oo boqorkiina wuxuu ku kor foorsaday sariirtisi. **48** Oo weliba boqorkii wuxuu yidhi, Waxaa mahad leh Rabbiga ah llaaha dadka Israa'iil, oo maanta siiyey mid carshigaygii ku fadhiista iyadoo ay indhahayu arkaan. **49** Oo Adoniyyah martidiisii oo dhummuna way wada cabsadeen, oo intay kaceen aayaan nin waluba meeshiisii tegey. **50** Oo Adoniyyahna wuxuu ka cabsadda Sulaymaan, markaasuu tegey oo qabsaday geesihii meeshii allabariga. **51** Oo waxaa taas loo soo sheegay Sulaymaan oo lagu yidhi, Bal eeg, Adoniyyah aayaan kaa cabsaday, Boqor Sulaymaanow, oo wuxuu qabsaday geesihii meeshii allabariga, oo yidhi, Boqor Sulaymaan maanta ha ii dhaarto inuusan anoo addoonkiisa ah seef igu dilayn. **52** Markaasaa Sulaymaan wuxuu yidhi, Hadduu isu muujiyo sida nin qumman, xataa tin keliyuhu dhulka kaga dhici maayo, laakiinse haddii xumaan laga helo, wuu dhiman doonaa. **53** Sidaas daraaddeed Boqor Sulaymaan wuu u cid diray, oo waxaa laga soo kaxeeey meeshii allabariga. Oo isna wuu yimid oo u sujuuday Boqor Sulaymaan, oo Sulaymaanna wuxuu ku yidhi, Orod, gurigaagii tag.

2 Haddaba waxaa soo dhowaaday wakhtigii Daa'uud dhiman laaha; oo wuxuu amray wiikisii Sulaymaan oo ku yidhi, **2** Anigu waxaan marayaa jidka dadka dhulka oo dhan; haddaba xoog yeelo, oo raganimadaada muuji, **3** oo Rabbiga llaahaaga ahna amarkiisa xaji, si aad jiddakiisa ugu socoto, oo aad u dhawro qaynuunnadiisa, iyo amarradiisa, iyo xukummadiisa, iyo markhaatifurkiisa, si waafaqsan waxa ku qoran sharciga Muuse inaad ku liibaantid waxa aad samaynaysid oo dhan, iyo meel kastoo aad u jeesatoba; **4** inuu Rabbigu oofyo eraygiisii uu igaga hadlay, isagoo leh, Carrurtaadu hadday jidkooda dhawraan, oo ay qalbigooda oo dhan iyo naftooda oo dhanba si run ah hortayda ugu socdaan, waayi maysid nin carshiga dalka Israa'iil ku fadhiista. **5** Oo weliba waad og tahay wixii uu Yoo'aab oo ay Seruuyaah dhashay igu sameeyey, ee uu ku sameeyey labadii sirkaal oo ciidanka dalka Israa'iil, kuwaasoo ahaa Abneer ina Neer, iyo Camaasaan ina Yeter, ee uu labadaba dilay, iyo inuu wakhtiga nabadda dhiggiid dagaalka daadiyey, oo uu dhiiggiid gaalkanaa mirey dhex-xidhiisa dhedxa ugu xidhnaha, iyo kabahiisa caagaha ugu jiray. **6** Haddaba wixii kula wanaagsan samee, oo cirrada madaxisu yaanay nabad ku gelin xabaasha. (**Sheol h7585**) **7** Laakiinse u roonow wiilasha Barsillay kan reer Gilecaad, oo iyagu ha noqdeen kuwa ka mid ah kuwa miiskaaga wax ka cuna, waayo, saasay iigu yimaadeen markaan walaalkaa Absaaloom ka cararay. **8** Oo bal eeg, waxaa kula jooga Shimcii ina Geeraa, oo ah reer Benyaamiinka deggan Baxuriim, kaasoo habaar xun iku habaary malaintii aan Maxanayim tegey; laakiinse wuu igaga hor yimid Webi Urdun, oo i soo dhoweeyey, oo anna waxaan isaga ugu dhaartay oo ku idhi, Seef kugu dili maayo. **9** Sidaas daraaddeed inuu eedlaawe yahay ha u qaadan, waayo, waxaad tahay nin xigmad

leh, oo waad garan doontaa waxa kuu eg inaad ku samayso, oo waa inaad cirrada madaxiisa dhig xabaasha la gelisaa. (**Sheol h7585**) **10** Oo Daa'uudna wuu dhintay oo la seexday awowayaashiis, oo waxaa lagu aasay magaaladii Daa'uud. **11** Oo Daa'uudna wuxuu reer binu Israa'iil boqor u ahaa afartan sannadood; toddoba sannadood ayuu Xeetroon ka taliyey, saddex iyo soddon sannadodna ayuu Yeruusaalem ka taliyey. **12** Oo Sulaymaanna wuxuu ku fadhiistay carshigii aabbihiis Daa'uud, oo boqortooyadiisina way sii dhisnaatay. **13** Markaasaa Adoniyyah oo ay Haggiid dhashay u yimid Batshebac oo ahayd Sulaymaan hooyadiis. Oo iyana waxay ku tidhi, War ma nabad baad ku timid? Isna wuxuu yidhi, Haah, nabad baan ku imid. **14** Oo weliba wuxuu iyadii ku yidhi, Muraad baan kaa leeyahay, iyana waxay tidhi, Bal ii sheeg. **15** Markaasuu ku yidhi, Waad og tahay inaan boqortooyada lahaa, oo ay dadkii dalka Israa'iil oo dhammu fiiro ii lahaayeen inaan boqor u noqdo, habase yeeshay boqortooyadii way rogmatay, oo waxaa yeeshay walaalkay, waayo, xagga Rabbiga buu ka helay. **16** Haddaba wax baan ku weyddisanayaa, hana ii diidin. Iyana waxay tidhi, Bal ii sheeg. **17** Markaasuu yidhi, Waan ku baryayaaye, iila hadal Boqor Sulaymaan inuu i siyo Abiishag tan reer Shuuneem aan guursadee, (waayo, Maya, ku odhan maayo.) **18** Markaasaa Batshebac waxay tidhi, Waa hagaag, boqorka waan kuula hadli doonaa. **19** Sidaas daraaddeed Batshebac waxay u tagtay Boqor Sulaymaan inay ula hadasho Adoniyyah. Boqorkiina wuu u sara joogsaday inuu iyada soo dhoweeyo, wuuna u foorsaday iyadii, markaasuu carshigii ku fadhiistay, oo wuxuu amray in carshi loo dhigo hooyadiis, markaasay midigitisa fadhiisatay. **20** Kolkaasay tidhi, Wax yar baan kaa baryayaaye, hana ii diidin. Boqorkiina wuxuu ku yidhi, Hooyoy, ii sheeg, waayo, kuu diidi maayo. **21** Markaasay tidhi, Abiishag tan reer Shuuneem ha la siyo walaalkaa Adoniyyah ha guursadee. **22** Kolkaasaa Boqor Sulaymaan hooyadiis ugu jawaabay, Abiishag tan reer Shuuneem maxaad Adoniyyah ugu doonaysaa? Haddaba boqortooyadana u doon, waayo, isagu waa walaalkay iga weyn, u doon isaga, iyo wadaadka Aabyaataar, iyo Yoo'aab oo ay Seruuyaah dhashay. **23** Markaasaa Boqor Sulaymaan Rabbiga ku dhaartay, oo yidhi, Hadalkan uu Adoniyyah ku hadlay hadduusan naftiisa ka gees noqon, Ilaha ha igu sameeyo saas iyo si ka sii badanba. **24** Haddaba waxaan ku dhaartay nolosha Rabbigii xoogga ii yeelay, oo igu fadhiishey carshigii aabbahay Daa'uud, oo reerka iigu yeelay siduu iigu ballanqaaday, hubaal Adoniyyah maanta waa la dilaya. **25** Markaasaa Boqor Sulaymaan u diray Benaayaah ina Yehooyaadaac, oo isna wuu dilay, Adoniyyahna waa dhintay. **26** Oo boqorkiina wuxuu wadaadkii Aabyaataar ahaa ku yidhi, Waa xaad tagtaa Canaatood iyo ilaa beerahaagi, waayo, waxaad istaahishaa in lagu dilo, laakiinse haatan ku dili maayo, waayo, aabbahay Daa'uud waad ku hor sidi jirtay sanduuqii Sayidka Rabbiga ah, oo waxaa lagugu dhibi jiray wax kasta oo aabbahay lagu dhibi jiray. **27** Sidaasuu Sulaymaan Aabyaataar uga eryay wadaadnimadii Rabbiga inuu oofyo Eragii Rabbiga ee uu kaga hadlay reerka Ceellii xagga Shiiyah. **28** Markaasaa warkii u yimid Yoo'aab, waayo, Yoo'aab wuxuu raacyad Adoniyyah in kastoo uusan raacin Absaaloom. Kolkaasaa Yoo'aab u cararay Teendhadii Rabbiga, oo qabsaday geesihii meeshii allabariga. **29** Markaasaa taas loo soo sheegay Boqor Sulaymaan, oo lagu yidhi, Yoo'aab Teendhadii Rabbiga ayuu u cararay, oo wuxuu ag jooga meeshii allabariga. Dabadeeda Sulaymaan wuxuu diray Benaayaah ina Yehooyaadaac oo wuxuu ku yidhi, Tag oo soo dil. **30** Markaasaa Benaayaah Teendhadii Rabbiga soo galay oo ku yidhi, Boqorkii wuxuu leeyahay, Soobax. Isna wuxuu yidhi, Maya, laakiinse halkanaan ku dhimanayaa. Oo Benaayaah haddana boqorkii buu u war keenay oo ku yidhi, Yoo'aab saasuu yidhi, oo saasuu iigu jawaabay. **31** Markaasaa boqorkii wuxuu ku yidhi, Siduu kugu yidhi yeel, oo dil

isaga, oo soo xabaal, inaad aniga iyo reerka aabbahayba naga dul qaaddid dhiiggi Yoo'aab sababla'aanta ku daadiyey. **32** Oo Rabbiguna dhiiggiisa wuxuu ku celin doonaa madaxiisa, maxaa yeelay, wuxuu dilay laba nin oo isaga ka xaq badan oo ka wanaagsan, seef buuna ku dilay, aabbahay Daa'uudna taas waxba kama ogayn, oo kuwaasuna waxay ahaaayeen Abneer ina Neer oo sirkaal u ahaa ciidanka dalka Israa'iil, iyo Camaasaa ina Yeter oo sirkaal u ahaa ciidanka dalka Yahuuudah. **33** Saas aawadeed dhiiggooodii wuxuu ku noqon doonaa madaxa Yoo'aab, iyo madaxa farcankiisa weligiis, laakiinse Daa'uud, iyo farcankiisa, iyo reerkiiisa, iyo carshigiiisaba nabad baa xagga Rabbiga uga ahaan doonta weligeed. **34** Markaasaa Benaayaah ina Yehooyaadaac tegey, oo intuu ku kor dhacay ayuu dilay, oo waxaa lagu aasay gurigiisi ciidlada ku yiil. **35** Markaasaa boqorkii wuxuu meeshiisi ku beddelay oo ciidankii madax uga dhiigay Benaayaah ina Yehooyaadaac. Oo meeshii Aabyataarna wuxuu ku beddelay wadaadkii Saadoq ahaa. **36** Markaasaa boqorkii u cid diray oo u yeedhay Shimci, oo wuxuu ku yidhi, Yeruuusaalem guri ka dhiso, oo halkaas iska deg, oo mar dambe meella ha uga bixin. **37** Waayo, maalintii aad baxdo ooad durdurka Qidroon ka gudubto, bal ogow hubaal inaad dhimanayo; dhiiggaaguna madaxaaguu ku oollidoonaa. **38** Markaasaa Shimci boqorkii ku yidhi, Hadalkaasaa waa wanaagsan yahay, oo sidaad tidhi, boqorow, sayidkaygiyow, waan yeeli doonaa, anigoo addoonkaaga ah. Oo Shimcina wakhti dheer ayuu Yeruuusaalem degganaa. **39** Oo saddex sannadood dabadood, laba addoon oo Shimci kuwiis ah ayaa u cararay xagga Aakiish ina Macakaah oo ahaa boqorkii Gad. **40** Markaasaa Shimci kacay, oo dameerkiiis kooraystay, oo wuxuu u tegey Aakiish oo Gad jooga inuu addoommadiisi ka doonto; oo Shimci wuu tegey oo addoommadiisi ka soo kaxaystay Gad. **41** Markaasaa Sulaymaan waxaa loo soo sheegay in Shimci Yeruuusaalem ka kacay, oo uu Gad tegey, oo uu haddana soo noqday. **42** Markaasaa boqorkii u cid diray oo Shimci u yeedhay, oo wuxuu ku yidhi, War miyaanan Rabbiga kugu dhaarin, oo aanan hore kuugu sii sheegin, oo aanan kugu odhan, Ogow oo hubso, inaad xaqiqa dhimanaysid maalintii aad baxdid oo aad meal kale u kacdid? Oo adna sow iguma aadan odhan, Hadalkaan maqlay waa wanaagsan yahay? **43** Haddaba maxaad u dhawri weyday dhaartii Rabbiga iyo amarkii aan kugu amray? **44** Weliba boqorkii wuxuu Shimci ku yidhi, Waad wada og tahay sharka qalbigaaga ku jira oo aad aabbahay Daa'uud ku samaysay. Sidaas daraaddeed Rabbigu sharkaagii wuxuu ku soo celin doonaa madaxaaga. **45** Laakiinse anoo Bogor Sulaymaan ahu waan barakaysnaan doonaa, oo carshiga Daa'uudna weligiis wuu ku sii dhisnaan doonaa Rabbiga hortiisa. **46** Sidaas daraaddeed ayaa boqorkii amray Benaayaah ina Yehooyaadaac; kolkaasuu isna tegey oo dilay Shimci, wuuna dhintay. Oo boqortooyadiina waxay ku sii dhisnaatay gacantii Sulaymaan.

3 Markaasaa Sulaymaan xidhiidh la yeeshay boqorkii Masar oo Fircoo ahaa, oo soo kaxaystay Fircoo gabadiisi, wuxunu keenay magaaladii Daa'uud ilaa uu dhammeeey dhismithii gurigiisa, iyo gurigii Ilaah, iyo derbigii Yeruuusaalem ku wareegsanaa. **2** Oo dadka ayaa ku allabaryi jiray meelaha sarsare oo keliya, maxaa yeelay, ilaa wakhtigaas ma uu jirin guri magaca Ilaah loo dhisay. **3** Oo Sulaymaanna Rabbiga wuu jeclaa, oo wuxuu ku socday qaynuunnadii aabbahiis Daa'uud; laakiin meelaha sarsare ayuu ku allabaryi jiray, fooxna ku shidi jiray. **4** Markaasaa boqorkii Gibecoon tegey inuu ku soo allabaryo; waayo, halkaasaa ahayd meesha sare ee weyn; oo meeshaas allabariga Sulaymaan wuxuu ku bixiyey kun qurbaan oo la gubo. **5** Oo Gibecoon wuu Rabbigu Sulaymaan habeennimo riyo ugu muuqday, markaasaa Ilaah ku yidhi, I weyddiiso wax aan ku siyo. **6** Markaasaa Sulaymaan wuxuu yidhi, Addoonkaagii Daa'uud oo aabbahay ahaa aad baad ugu roonaatay, sidii uu hortaada ugu socday

daacadnimo iyo xaqnimo, iyo qalbi kula qumman; oo roonaantun weyn ayaad u sii dhawrtay, waayo, waxaad isagii siisay wiil carshigiiisi ku fadhiista, sida ay maanta tahay. **7** Haddaba Rabbigayow, Ilahow, anoo addoonkaaga ah, boqor baad iiga dhigtay meeshii aabbahay Daa'uud; laakiinse waxaan ahay wiil yar, oo garan maayo si loo baxo iyo si loo soo galo toona. **8** Oo anoo addoonkaaga ahuna waxaan dhex joogaa dadkaagii aad dooratay, oo ah dad badan oo aan la tirin karin, lana xisaabi karin faro badnaantooda. **9** Sidaas daraaddeed anoo addoonkaaga ah i sii qalbi wax garanaya oo aan dadkaaga ku xukumo, si aan ku kala garto xumaanta iyo samaanta, waayo, bal yaa kara inuu dadkaagan badan xukumo? **10** Oo hadalkaasuna Sayidka wuu ka farxiyey markii Sulaymaan waxaas weyddiistay. **11** Markaasaa Ilaah wuxuu ku yidhi, Weyddiisashada aad waxaas i weyddiisatay aawadeed, oo aadan cimrii dheer i weyddiisan, oo aadan maal i weyddiisan, ama xataa aadan i weyddiisan nolosha cadaawayashaada, laakiinse aad i weyddiisatay waxgarasho aad ku garatid xukunka, **12** aayaan kuugu yeelay wixii aad i weyddiisatay, oo bal eeg, waxaan ku siiyey qalbi caqli iyo waxgarasho leh, sidaas daraaddeed mid kula mid ahu hortaa ma jirin, dabadaana mid kula mid ahu ma jiri doono. **13** Oo weliba wixii aadan i weyddiisan waan ku siiyey oo ah maal iyo derejoba, sidaas daraaddeed boqor kula mid ahu ma jiri doono cimrigaaga oo dhan. **14** Oo haddaad ku socoto jidatkayga sidii aabbahaa Daa'uud ugu socday oo kale oo aad dhawrtid qaynuunnadaya iyo amarradayda markaas cimrigaaga waan dheerayn doonaa. **15** Markaasaa Sulaymaan toosay, oo bal eeg waxay ahayd riyo; oo intuu Yeruuusaalem yimid ayuu hor istaagay sanduuqii axdiga Rabbiga, oo wuxuu bixiyey qurbaanno la gubo iyo qurbaanno nabaadiino, oo addoommadiisi oo dhan ayuu diyaafad u sameeyey. **16** Markaasaa waxaa boqorkii u yimid oo is-hor taagay laba naagood oo dhillooyin ah. **17** Oo naagihii middood baa waxay ku tidhi, Sayidow, aniga iyo naagtanu isku guri baannu deggan nahay, oo anigu gurigaan ku umulay iyadoo joogta. **18** Oo maalintii aan umulay tii ka saddex ahayd ayay naagtanuna umushay, waannuna wada joognay, oo labadaya mooyaanee cid qalaadi guriga nagulama jirin. **19** Oo naagtan ilmaheediina habenkii buu dhintay, maxaa yeel, iyadaa ku dul seexatay. **20** Markaasay habeenbadhki kacday, intii anoo addoontaada ahu aan hurday, oo ilmahayii dhinacayga ka qaadatay, oo laabta gashatay, keedii dhintayna anigay laabta ii gelisay. **21** Oo markaan subaxdii toosay oo aan damcay inaan ilmahayga nuuijio ayaan arkay inuu dhintay, laakiinse subaxdiiba markaan u fiirsaday ayaan ogaaday inuusan ahayn wiilkaygii aan dhalay. **22** Oo naagtii kalena waxay tidhi, Saas ma aha, laakiinse kan noolu waa wiilkaygii, kan dhintayna waa wiilkaygii. Iyduna waxay tidhi, Maya ee kan dhintay waa wiilkaygii, kan nooluna waa wiilkaygii. Oo sidaasay boqorka hortiisi ugu hadleen. **23** Markaasaa boqorkii wuxuu yidhi, Midu waxay leedahay, Kan noolu waa wiilkaygii, kan dhintayna waa wiilkaygii; tan kalena waxay leedahay, Maya, laakiinse wiilkaygii waa kan dhintay, wiilkaygise waa kan nool. **24** Markaasaa boqorkii wuxuu yidhi, Bal seef ii keena. Kolkaasay boqorkii seef u keeneen. **25** Oo haddana boqorkii wuxuu yidhi, Ilmaha nool laba u kala qaybiya, oo middood badh siyya, badhka kalena tan kale siyya. **26** Markaasaa naagtii wiilkaygii nool lahayd boqorkii la hadashay oo ku tidhi, Sayidow, wiilkaygii nool iyada sii, laakiinse sinaba ha u dilin, waayo, waxay u calool jilicsanaatay wiilkaygii. Laakiinse tii kale waxay tidhi, Anigu yeelan maayo, adna yeelan maysid ee qaybi. **27** Markaasaa boqorkii wuxuu ku jawaabay, Wiilkaygii nool iyada siiya oo hana dilina, maxaa yeelay, iyadu waa hooyadiis. **28** Oo dadkii dalka Israa'iil oo dhimmuna way wada maqleen xukunkii boqorku wax ku xukumay, wayna ka baqeen boqorkii; maxaa yeelay, waxay arkeen in xigmaddii Ilaah ku jirto si uu wax u xukumo.

Oo Bogor Sulaymaanna boqor buu u ahaa dadkii Israa'iil oo dhan.

2 Oo kuwanuna amiiradiisii bay ahaayeen, Casaryaah oo uu dhalay wadaadkii Saadoq ahaa; **3** Eliixoref iyo Axiiyaah oo ahaa ilma Shiisha waxay ahaayeen karraaniyo, Yehooshaafaad ina Axiiluudna wuxuu ahaa taariikhdhigee; **4** Benayaah oo Yehooyaadaacnaa wuxuu u sarreeyey ciidanka; oo Saadoq iyo Abyabtaarma waxay ahaayeen wadaaddo; **5** oo Casaryaah ina Naataanna wuxuu u sarreeyey saraakiisha; oo Saabuud ina Naataanna wuxuu ahaa wadaad, boqorkana saaxib buu la ahaa; **6** oo Axishaarna wuxuu u sarreeyey shuqulka guriga; oo Adoniiraam ina Cabdaana wuxuu ahaa gabbaroqaade. **7** Oo Sulaymaan wuxuu lahaa laba iyo tobani wakil oo dalka Israa'iil oo dhan u sarreya, oo cunto u keena boqorka iyo reerkisaba; oo nin kasta sannadiiba bil buu masruufi jiray reer boqor. **8** Haddaba waa kuwan magacyadoodii: Benxuur oo wakil ka ahaa dalka buuraha leh oo Efrayim; **9** Bendeker oo wakil ka ahaa Maqas, iyo Shacalbiim, iyo Beytshemesh iyo Eeloon Beytshaanaan; **10** Benxesed oo wakil ka ahaa Arubood oo lahaa Sokoh iyo dalka Heefer oo dhan; **11** Benabiinaadaab oo wakil ka ahaa meelaha dhaadheer ee Door oo dhan, oo wuxuu qabay Taafad oo ahayd ina Sulaymaan, **12** iyo Bacanaa ina Axiiluud oo wakil ka ahaa Taacanaag iyo Megiddoo, iyo Beytshe'aan oo dhan oo ku ag taal Saaretan, Yesreel hoosteeda, laga soo bilaabo Beytshe'aan ilaa Abeel Mehoolaah, iyo tan iyo Yomgaceaam shishadeeda; **13** Bengeber oo wakil ka ahaa Raamod Gilecaad, oo lahaa magaalooinka Yaa'iir ina Manaseeh oo Gilecaad ku yaal oo dhan; oo isagu xataa wuxuu wakil ka ahaa gobolka Argob oo ku yaal Baashaan, oo lahaa lixdan magaalo oo waaweyn oo derbi ku wareegsan yahay iyo biro naxaas ah. **14** Axiiadaab ina Iddo oo Maxanayim wakil ka ahaa; **15** iyo Axiimacas oo wakil ka ahaa Naftali oo isna qabay Sulaymaan gabadiisii Basemad ahayd; **16** iyo Bacanaa ina Xuushay oo wakil ka ahaa Aasheer iyo Becaalood; **17** iyo Yehooshaafaad ina Faaru'ax oo Isaakaar wakil ka ahaa; **18** iyo Shimcii ina Eelaa, oo reer Benyaamiin wakil ka ahaa; **19** iyo Geber ina Uurii oo wakil ka ahaa dalka Gilecaad oo ah waddankii Siixon oo ahaa boqorkii reer Amor, iyo waddankii Coog boqorkii Baashaan. Oo dalkaas oo dhan keligi baa wakil ka ahaa. **20** Oo dadkii Yahudah iyo dadkii Israa'iilna waxay u faro badnaayeen sida cammuudda badda xeebtedea taal, oo wax bay cunayeen, wax bayna cabbayeen, wayna farxyeeneen. **21** Oo Sulaymaanna wuxuu xukumi jiray boqortooyooinkii oo dhan tan iyo Webiga iyo ilaa dalka reer Falastiin, iyo tan iyo soohdinta Masar, oo waxay Sulaymaan u keeni jireen hadiyado, wayna u adeegi jireen intuu noolaa oo dhan. **22** Oo Sulaymaan maalintiba wuxuu masruufan jiray soddon kor oo bur ah, iyo lixdan kor oo jidhiid ah, **23** iyo tobani dibi oo buurburan, iyo labaatan dibi oo daaqa laga soo bixiyey, iyo boqol neef oo ido ah, oo ayan ku jirin deeroojin, cawl, iyo dibtaago, iyo digaag la cayiliyey. **24** Waayo, isaga xukumay Webiga dhankisan oo dhan, marka laga bilaabo Tifsax iyo ilaa Gaasa, iyo kulli boqorradii webiga dhankisan joogay oo dhan; oo hareerihiisa oo dhanna nabab buu la ahaa. **25** Oo wakhtigii Sulaymaan oo dhan dadkii Yahudah iyo dadkii Israa'iilna ammaan bay ku degganaayeen, oo nin waluba wuxuu hoos fadhiyey geedkiisii canabka ahaa iyo geedkiisii berdhaa ahaa marka laga bilaabo Daan iyo xataa ilaa Bi'ir Shebac. **26** Oo Sulaymaanna wuxuu gaadhifardoodkiisii u haystax afarant kun oo xero oo fardo ah iyo laba iyo tobani kun oo fardooley ah. **27** Oo wakilliadaasuna waxay masruuf u keeni jireen Boqor Sulaymaan, iyo intii Boqor Sulaymaan miiskiisii timid oo dhan, wakil waluba bishiisi, oo ma ay oggolaanin in wax ka dhinmo. **28** Oo meesha wakiilladu joogaan ayay fardaha iyo rakuubbada ugu keeni jireen shaciir iyo caws, nin waluba intii lagu amray. **29** Oo Ilahaana wuxuu Sulaymaan siiyey xigmad iyo waxgarasho aad iyo aad u

badan, iyo qalbi ballaadhan, kuwaasoo badan sida cammuudda badda xeebtedea taal. **30** Oo Sulaymaan xigmaddiisiina waxay ka fiicnaatay xigmaddii dadka bari oo dhan, iyo xigmaddii Masar oo dhan, **31** maxaa yeelay, isagu wuu ka xigmad badnaha dadka oo dhan, oo xataa wuu ka xigmad badnaha Eetaankii reer Esraax, iyo Heemaan, iyo Kalkol, iyo Dardaac, kuwaasoo ahaa ilma Maaxool; oo warkiisiina wuxuu gaadhadh quruumihi harereerhiisa ku wareegsanaa oo dhan. **32** Oo wuxuu ku hadlay saddex kun oo maahmaahood; oo gabayadiisuna waxay ahaayeen kun iyo shan. **33** Oo wuxuu ka hadlay geedaha, intuu ka bilaabay Kedarka Lubnaan ku yaal, ilaa uu gaadhadh husobka derbiga ka soo baxa; oo dugaaggana wuu ka hadlay, iyo haadka, iyo waxyalaaha gurguurla, iyo kallunka. **34** Oo qaar baa ka yimid dadyowga oo dhan, inay maqlaan xigmadda Sulaymaan kuwaasoo ka yimid boqorradii dunida oo dhan ee xigmaddiisa maqlay.

5 Oo Xiiraam oo ahaa boqorkii Turos wuxuu Sulaymaan u soo diray addoommadiisii, waayo, wuxuu maqlay inay meeshii aabbihis isaga boqraddeen; waayo, Xiiraam weligiisba wuxuu jeclaa Daa'uud. **2** Oo Sulaymaanna Xiiraam buu u cid diray oo ku yidhi, **3** Waad og tahay in aabbahay Daa'uud guri u dhisi kari waayay magaca Rabbiga Ilaahiisa ah, dagaalladii dhinac kasta kaga wareegsanaa aawadood, ilaa Rabbigu u wada geliyey caghiisa hoostooda. **4** Laakiinse haatan Rabbigu waa iga nasiyey dhinac kastaba, oo lama arko cadow iyo wax xun toona. **5** Oo waxaan damacsanahay inaan guri u dhiso magaca Rabbiga Ilaahayga ah, sidii Rabbigu u sheegay aabbahay Daa'uud, isagoo leh, Wiikaaga oo aan dabadaa carshigaaga ku fadhiisn doono aaya magacaya guri u dhisi doona. **6** Haddaba sidaas daraaddeed amar in Lubnaan layga soo jaro geedo kedar ah, oo addoommadyaduna waxay la jiri doonaan addoommadaada, oo addoommadaadana in alla intii aad tidhaahid aayaan kaaga kiraysan; waayo, waad garanaysaa inaan dhexdaydayada lagu arag wax dhirta u jari kara sida reer Siidoon. **7** Oo markii Xiiraam maqlay hadalkii Sulaymaan ayuu aad u farxay oo yidhi, Maanta waxaa mahad leh Rabbiga Daa'uud siiyey wiil xigmad leh oo u taliya dadkan badan. **8** Markaasaa Xiiraam Sulaymaan u cid diray oo wuxuu ku yidhi, Waan maqlay farriintii aad ii soo dirtay; oo waan yeelaya waxaa doonayo oo ku saabsan qoryaha kedarka ah iyo qoryaha berooshka la yidhaahdo. **9** Oo addoommadyada ayaa Lubnaan ka soo qaadi doona, oo keeni doona ilaa badda; oo xidhmooyin baan ka dhigayaa si ay badda u raacaan ilaa meeshii aad igula ballantay, oo waxaan ka dhigi doona in halkaas lagu kala furfuro, oo waad qaadan doontaa; oo adna waxaan doonayo aayaad ii dhimmay doontaa, adoo reerkayga cunto ii siinaya. **10** Sidaasu Xiiraam u siiyey Sulaymaan qoryo kedar ah iyo qoryo beroosh ah, intuu doonayay oo dhan. **11** Sulaymaanna wuxuu Xiiraam siiyey labaatan kun oo kor oo sarrean ah oo reerkisu quo, iyo labaatan kor oo saliid saafiyah ah; oo Sulaymaan intaausu sannad kasta siin jiray Xiiraam. **12** Oo Rabbiguna wuxuu Sulaymaan siiyey xigmad siduu ugu ballanqaaday; oo Xiiraam iyo Sulaymaanna nabab baa u dhexaysay, oo labadoodu axdi bay dhigteet. **13** Oo Bogor Sulaymaanna wuxuu dadkii Israa'iil oo dhan ka dhex doortay niiman shaqaalayaal ah, oo shaqaalayaasha waxaa u sarreeyey Adoniiraam. **15** Oo Sulaymaanna wuxuu lahaa toddobaatan kun oo xammaal iyo siddeetan kun oo nin oo buuraha geedo ka jari jiray. **16** Oo laguma tirin Sulaymaan saraakiishiisii sarsare oo hawsha u taliyey, kuwaasoo ahaa saddex kun iyo saddex boqol oo u talin jiray dadkii shuqulka qaban jiray. **17** Markaasaa boqorkii amray, oo iyana waxay soo jareen dhagxan waaweyn oo qaali ah, inay dhagxan la qoray

ka dhigaan aasaaskii guriga. 18 Oo Sulaymaan waxdhisayaashiisi iyo Xiiraam waxdhisayaashiisi iyo reer Gebal ayaa qoray, oo waxay hagaajiyeen alwaaxdii iyo dhagxantii guriga lagu dhisi lahaa.

6 Oo Sulaymaan wuxuu bilaabay inuu gurigii Rabbiga dhiso markay ahayd afar boqol iyo siddeetan sannadood, kolkii reer binu Israa'iil dalka Masar ka soo baxeen dabadeed, taasoo ahayd sannaddii afraad oo Sulaymaan boqorka u noqday dadkii Israa'iil, bisheedii labaad taasoo ah bisha Sif. 2 Oo gurigii Sulaymaan Rabbiga u dhisay dhererkisu wuxuu ahaa lixdan dhudhun, ballaadhkiisuna wuxuu ahaa labaatan dhudhun, sarajooggiisuna wuxuu ahaa soddon dhudhun. 3 Oo guriga meeshiiisa quduuska ah horteedana waxaa ku til balbaloo, oo dhererkeedu wuxuu ahaa labaatan dhudhun sida guriga ballaadhkiisa; oo xagga guriga hortiisana ballaadhkeedu wuxuu ahaa toban dhudhun. 4 Oo gurigana wuxuu u yeelay daaqad shabag leh. 5 Oo guriga derbiigisa wuxuu ku xijisiyey dabaqdo ku wareegsan derbiyada guriga kaasoo ah macbukda iyo meesha ugu quduusanba; oo dhinacyadanu wuxuu u yeelay qolal ku wareegsan. 6 Oo dabaqadda ugu hoosaysa ballaadhkeedu wuxuu ahaa shan dhudhun, tan dhexena ballaadhkeedu wuxuu ahaa lix dhudhun, tan saddexaadna ballaadhkeedu wuxuu ahaa toddoba dhudhun; oo inaan dogobbada sarsare ee guriga haya guriga gudhiisa soo gelin aawadeed ayuu guriga dibaddiisa ugu yeelay meelo la saaro. 7 Oo markii guriga la dhisayay waxaa lagu dhisay dhagxan lagu soo diyaariiy meeshii laga soo qoday; oo intii guriga la dhisayay guriga dhexdisa laguma maqlin dubbe ama faas ama alaab kale oo bir ah. 8 Oo qolalka dabaqadda hoose albaabkoodu wuxuu ku yiil guriga dhankeesi midtig ah; dabaqadda dhexena waxaa kor looqo fuuli jiray jarjanaro warwareegtaa iyo weliba marka laga baxo tan dhexe ilaa laga galoo tan saddexaad. 9 Sidaasuu gurigii u dhisay oo u dhammeeyey, oo wuxuu ku deday dogobbo iyo safaf alwaax kedar ah. 10 Oo dabaqadihi wuxuu ka wada dhisay guriga warreeggiisa oo dhan, oo mid kastaba sarajooggiisu wuxuu ahaa shan dhudhun; oo waxay kor saarnaayeen alwaax kedar ah. 11 Oo Sulaymaan waxaa u yimid Eraygii Rabbiga, oo wuxuu ku yidhi, 12 Gurigan aad dhisayso waxaan kaa leeyahay, Haddaad qaynuunnadayda ku socotid, oo aad xukummadayda yeeshid, oo aad amarradayda oo dhan dhawrtid inaad ku socotid aawadeed, markaasaan kugu xoojin doonaa eraygaygii aan aabbahaa Daa'uud kula hadlay. 13 Oo waxaan dhex joogi doonaa reer binu Israa'iil, oo kama tegi doono dadkayga reer binu Israa'iil. 14 Sidaasuu Sulaymaan gurigii u dhisay oo u dhammeeyey. 15 Oo guriga derbiyadiisii gudaha ahaa wuxuu ka dhisay looxyo kedar ah; oo xagga gudaha salka iyo baarka inta ka dhex leh alwaax buu ku deday; oo dhuukii guriga dhexdisa ahaana wuxuu ku deday looxyo beroosh ah. 16 Oo guriga xaggiisa dambe, salka iyo ilaa derbiyada labaatan dhudhun buu ku dhisay looxyo kedar ah, oo weliba wuxuu gudaha ka dhisay meel quduus ah, taasoo ah meesha ugu wada quduusan. 17 Oo guriga macbukda ah ee ka horreeyey dhererkisu wuxuu ahaa aftaran dhudhun. 18 Oo guriga gudhiisa waxaa ku jiray qori kedar ah oo la xardhay oo ubbooyin iyo ubax furan loo yeelay; oo kuli wuxuu ahaa qori kedar ah, oo dhabagax laguma arag. 19 Oo gurigii dhexe badhtankiisa wuxuu ka diyaariiy meel quduus ah inuu dhigo sanduuqii axdiga Rabbiga. 20 Oo meesha ugu quduusan waxay lahayd meel dhererkeedu ahaa labaatan dhudhun, ballaadhkeeduna ahaa labaatan dhudhun, sarejooggeeduna ahaa labaatan dhudhun; oo wuxuu ku wada dhaaadhay dahab saafi ah; oo meeshii allabarigana wuxuu ku deday qori kedar ah. 21 Sidaasuu Sulaymaan gurigii gudaha ku yiil ugu dhaaadhay dahab saafi ah; oo silsilado dahab ah ayuu ku xidhay meeshii quduuska ahayd horteeda, wuxuuna ku wada dhaaadhay dahab. 22 Oo guriga oo

dhanna wuxuu ku dhaaadhay dahab jeer uu gurigii oo dhammu dhammaad. Oo meesha ugu quduusan meesheedi allabarigana wuu ku dhaaadhay dahab. 23 Oo meeshii ugu quduusnaydha wuxuu u yeelay laba keruub oo qoryo saytuun ah, oo mid walbana dhererkisu wuxuu ahaa toban dhudhun. 24 Oo keruubka baalkisu wuxuu ahaa shan dhudhun, baalkisa kalena shan dhudhun; oo baal caaraddiis iyo kan kale caaraddisu waxay isu jireen toban dhudhun. 25 Oo keruubka kalena wuxuu ahaa toban dhudhun, oo labada keruubna waxay ahaayeen isku qiyas iyo isku qaab. 26 Oo keruubiimta midkood sarajooggiisu wuxuu ahaa toban dhudhun, oo kan kalena saasoo kaluu ahaa. 27 Oo keruubiimtiina wuxuu dhigay gurigii dhexe gudhiisa, oo keruubiimta baalashooduna way kala baxsanaayeen oo mid baalkisu wuxuu taabtay derbiga, oo keruubka kale baalkisuna wuxuu taabtay derbiga kale; oo baalashooduna waxay isku taabteen guriga dhexbadhtankiisa. 28 Oo keruubiimtana wuxuu ku dhaaadhay dahab. 29 Oo gurigii derbiyadiisii oo dhan, gudaha iyo dibaddaba wuxuu ku xardhay sawirro keruubiim, iyo geedo timireed, iyo ubaxyo wada furan. 30 Oo guriga dhuulkiisana ayuu dahab ku dhaaadhay gudaha iyo dibaddaba. 31 Oo meesha ugu quduusan iriddeedana wuxuu u yeelay albaaboo ah qoryo saytuun; fayaaradu labadeeda dhinac iyo meesheeda sare waxay ahaayeen derbiga meeshiiisa shanaad. 32 Sidaasuu u sameeyey laba albaab oo qoryo saytuun ah, oo wuxuu ku xardhay sawirro keruubiim, iyo geedo timireed, iyo ubaxyo furan, oo wuxuu ku dhaaadhay dahab, oo dahabkiina wuxuu mariyey keruubiimti iyo geedihii timirta ahaa. 33 Oo sidaas oo kaluu albaabkii macbudkana ugu yeelay fayaarad qoryo saytuun ah, kaasoo ku yiil derbiga meeshiiisa afraad; 34 iyo laba albaab oo qoryo beroosh ah; oo albaabbada midkood wuxuu lahaa laba qaybood oo laabma, kan kalena wuxuu lahaa laba qaybood oo laabma. 35 Oo wuxuu ku xardhay keruubiim iyo geedo timireed, iyo ubaxyo furan; oo wuxuu ku dhaaadhay dahab la mariyey xaradhkii. 36 Oo barxaddii dhexena wuxuu u yeelay saddex saf oo dhabagax la qoray ah iyo saf alwaax kedar ah. 37 Oo gurigii Rabbiga aasaaskiisi waxaa la dhigay bishii Sif oo sannaddii afraad. 38 Oo gurigii waxaa dhammaantis la dhammeeey isagoo wax waluba u dhan yahay sannaddii kow iyo tobnaad, bisheedi sideedeeda, taasoo ah bisha Bul, oo wuxuu dhisayay toddoba sannadood.

7 Oo Sulaymaan gurigisana wuxuu dhisay saddex iyo tobansannadood, oo gurigii iyo dhanna wuu dhammeeyey. 2 Waayo, guriga wuxuu ka dhisay geedihii Lubnaan, oo dhererkisu wuxuu ahaa boqol dhudhun, ballaadhkiisuna wuxuu ahaa konton dhudhun, sarajooggiisuna wuxuu ahaa soddon dhudhun, oo wuxuu ku dul taagnaa afar saf oo tiirar kedar ah, oo tiirkana waxaa dul saarnaa alwaax waaweyn oo kedar ah. 3 Oo waxaa ku dednaa qoryo kedar ah oo ka sarreya shan iyo afartanka loox oo tiirkara dul saarnaa, ee shan iyo tobanaa saf ahaayeen. 4 Oo wuxuu lahaa saddex saf oo dariishado ah, oo saddexa saf iftiinkooduna midba mid buu ka soo hor jeeday. 5 Oo albaabbada oo dhan iyo dariishadaha oo dhammu waxay wada ahaayeen afargees, oo saddexa saf iftiinkooduna midba mid buu ka soo hor jeeday. 6 Oo wuxuu sameeyey balbalo tiirar ah; oo dhererkeedu wuxuu ahaa konton dhudhun, ballaadhkeeduna wuxuu ahaa soddon dhudhun, oo balbalona waa ka horraysay, iyadoo leh tiirar iyo looxyo balballaadhan. 7 Oo wuxuu kaloo sameeyey balbaladii carshiga oo ahayd meeshii uu wax ku xukumi lahaa, oo taasu waxay ahayd balbaladii xukunka; oo dhuulkeedana waxaa ku dedhaa alwaax kedar ah. 8 Oo gurigii iyo degi lahaana wuxuu ku yiil balbalada barxaddeeda kale, oo isku si baana loo dhisay. Oo guri balbaladan u eg ayuu u dhisay gabadhii Fircoor (oo Sulaymaan gursaday). 9 Oo kuwanu dhammaantood waxay ahaayeen dhagxan qaali ah oo

qiyaas loo qoray, oo kor iyo hoosba miinshaaro lagu gooyay tan iyo salka iyo baarka, oo dibadduna saasay ahayd tan iyo barxadda weyn. **10** Oo aasaaskuna wuxuu ahaa dhagxan qaali ah oo waaweyn, oo qaarna waxay ahaayeen toban dhudhun, qaarna waxay ahaayeen siddeed dhudhun. **11** Oo korkana waxaa jiray dhagxan qaali ah oo qiyaas loo qoray, iyo alwaax kedar ah. **12** Oo barxadda weyn ee ku wareegsanna waxay lahayd saddex saf oo dhagxan qoran ah, iyo saf ah looxyo waaweyn oo kedar ah, oo waxay la mid ahayd guriga Rabbiga barxaddiisa hoose iyo sida balbalada guriga. **13** Oo Boqor Sulaymaanna Xiiraam cid buu u diray oo Turos ka soo kexeyey. **14** Oo Xiiraam waxaa dhashay naag carmal ah oo qabiilkeedu yahay reer Naftaali, aabbihiisna wuxuu ahaa nin reer Turos ah, oo naxaasta ka shaqayn jiray, Xiiraamna waxaa ka buuxay xigmad, iyo waxgarasho, iyo sanco uu ku sameeyo shuqul kasta oo naxaas faga qabto. Oo Boqor Sulaymaan buu u yimid oo shuqulkiisi oo dhan u sameeyey. **15** Wuxuu sameeyey labada tiir oo naxaasta ah, oo midkiiba sarajooggiisu yahay siddeed iyo tobant dhudhun; meeriskiisuna yahay laba iyo tobant dhudhun markii xadhib lagu qiyaaso. **16** Wuxuna sameeyey laba taaj oo naxaas la shubay ah in la saaro tiirarkii dhaladooda. Oo taaj sarajooggiisu wuxuu ahaa shan dhudhun, oo taajka kale sarajooggiisuna wuxuu ahaa shan dhudhun. **17** Oo taajajka tiirarka dhaladooda saarnaa waxay lahaayeen shabagyo isa sudhsudun, iyo silsilado tidcan, oo taaj wuxuu lahaa toddoba, taajka kalena wuxuu lahaa toddoba. **18** Oo saasuu u sameeyey tiirarkii; oo shabagjojiba waxaa kor saarnaa laba saf oo ku wareegsan inay dedaan taajajka tiirarka kor saaran; oo taajkii kalena saasoo kaluu u galay. **19** Oo balbalada tiirarkeedii taajajkoodii saarnaa waxay u ekaayeen ubax, afar dhudhun bayna ahaayeen. **20** Oo taajakii labadii tiir saarnaa dushooda oo shabagga u dhowaana waxay lahaayeen rummaanno. Oo rummaannadu waxay ahaayeen laba boqol oo taajkii safaf ugu wareegsan. **21** Oo tiirarkiina wuxuu qotomihey balbaladii macbukdu; oo tiirkii midigta ahaa intuu qotomihey ayuu magicisii u bixiyey Yaakiin, tiirkii bidixda ahaana intuu qotomihey ayuu u bixiyey Bocas. **22** Oo tiirarka korkoodana waxaa saarnaa wax ubax u eg, oo tiirarka hawshoodiina saasay ku dhammaatay. **23** Oo wuxuu sameeyey berkedda naxaasta ah, oo labadeeda qar isu jiraan toban dhudhun, oo ku wada wareegsan, oo sarajooggeduna wuxuu ahaa shan dhudhun, oo meeriskeeduna wuxuu ahaa soddon dhudhun. **24** Oo berkedda qarkeedii wareegsanna waxaa ku hoos yiil ubbooyinku wareegsan berkedda, dhudhunba toban; oo ubbooyinku waxay ahaayeen laba saf, oo markii berkeddiil la shubay ayaa iyana la shubay. **25** Oo berkeddu waxay dul saarnayd laba iyo tobant dibi, oo saddex waxay u jeedday xagga woqooyi, saddexna waxay u jeedday xagga galbeed, saddexna waxay u jeedday xagga koonfureed, saddexna waxay u jeedday xagga bari; berkeddiina way dul saarnayd, oo dibidii kulligoodna qarkooda dambe wuxuu ku jiray gudaha. **26** Oo berkeddi dhumcuudeedu waxay ahayd taako; qarkeedana waxaa loo sameeyey sidii koob qarkiis oo kale oo ubax u ekaa; oo waxay qaadday laba kun oo qiyaasood oo bad la yidhaahdo. **27** Oo wuxuu sameeyey toban saldhig oo naxaas ah, oo saldhig kasta dhererkisu wuxuu ahaa afar dhudhun, ballaadhhkiisuna wuxuu ahaa afar dhudhun, sarajooggiisuna wuxuu ahaa saddex dhudhun. **28** Oo saldhigydana sidan baa loo sameeyey; darfaha dhexdooda waxay ku lahaayeen meelo dhexe. **29** Oo darfaha meelaha u dhexeeeyeyna waxaa ku yiil libaaxyo, iyo dibiyo, iyo keruubiim, oo darfaha korkoodana waxaa ku yiil meel la saaro; oo libaaxyada iyo dibiyada hoostoodana waxaa ku yiil ubaxyo ka soo laalaada. **30** Oo saldhig kastaaba wuxuu lahaa afar giraangirood oo naxaas ah, iyo ulo naxaas ah oo giraangiraha wareejiya; oo afarta rukunna waxay ku lahaayeen meelo haya; oo berkeddi hoosteeda ayaa meelihii hayay oo shubanu ku yiilleen iyagoo dhinac kasta ku leh

ubaxyo ka laalaada. **31** Oo afkeeda oo qarka ku dhex jira wuxuu ahaa dhudhun; oo afkeeduna wuu wareegsanna, oo wuxuu u ekaa sida meesha hayso, wuxuuna ahaa dhudhun iyo badh; oo weliba afkeedo was xardhaneen oo darfahooduna afargees bay ahaayeen oo ma wareegsanay. **32** Oo afarta giraangiroodha waxay ku yiilleen darfaha hoostooda, oo ulaha giraangiraha wareejiyaana waxay ku yiilleen salka hoose; oo giraangir kastana sarajooggeedu wuxuu ahaa dhudhun iyo badh. **33** Oo giraangiruhuna waxay u ekaayeen sidii gaadhibaras giraangirhiis; oo ulahooda wareejiya, iyo qararkooda, iyo birahooda gudban, iyo dhexbadhtanadoodaba kulligood shub bay ahaayeen. **34** Oo afarta geesna waxay ku lahaayeen afar meelood oo haya, oo afarta meelood oo hayaana waxay ka mid ahaayeen saldhigga qudhiiisi. **35** Oo saldhigga dushiisana waxaa til meel wareegsan oo sarajooggeedu yahay dhudhun badhiis; oo saldhigga korkiisa siddooyinkisa iyo darfhiisuba isagay ku yiilleen. **36** Oo siddooyinkisa iyo darfhiisa dushooda wuxuu ku xardhay keruubiim, iyo libaaxyo, iyo geedo timireed sidii mid kasta meeshiisii bannaanayd ahayd, iyagoo mid kasta ubaxyo laalaada ku wareegsan yihiin. **37** Oo tobankii saldhigna saasuu u sameeyey; oo kulligoodna isku si baa loo shubay, oo isku qiyaas bay ahaayeen iyo isku qaab. **38** Oo wuxuu sameeyey toban berkedood oo naxaas ah; oo berkedba waxay qaadday afarant bad; oo berked kastaaba waxay ahayd afar dhudhun; oo tobankii saldhigna mid kasta berked baa saarnayd. **39** Oo saldhigyadii shanna wuxuu dhigay guriga dhankiisa midig, shantii kalena wuxuu dhigay guriga dhankiisa bidix; oo berkeddi weynaydn wuxuu dhigay guriga dhankiisa midig ee xagga bari ee dhinaca koonfureed. **40** Oo Xiiraam wuxuu wada sameeyey berkedhiis, iyo majarafadiihi, iyo maddiibadiihi. Oo sidaasuu Xiiraam u dhammeeyey shuqulkiii uu Boqor Sulaymaan ugu sameeyey guriga Rabbiga, **41** kaasoo ahaa labadii tiir, iyo labadii fijaan oo taajkii tiirarka kor saarnaa, iyo labadii shabag oo ku dednaa labada fijaan oo taajajkii tiirarka kor saarnaa, **42** iyo aftarii boqol oo rummaan ee labadii shabag lahaayeen, oo shabag kastaabaa wuxuu lahaa laba saf oo rummaan ah si ay dedaan labadii fijaan ee taajkii tiirarka kor saarnaa; **43** iyo tobankii saldhig, iyo tobankii berkedood ee saldhigyada dul saarnaa, **44** iyo berkeddi weynayd, iyo laba iyo tobankii dibi ee berkedda weyn ka hooseeyey, **45** iyo dheryihii, iyo majarafadiihi, iyo maddiibadiihi; oo dhammaan weelashan gurigii Rabbiga yiil ee uu Xiiraam Boqor Sulaymaan u sameeyey waxay ahaayeen naxaas dhalasha. **46** Oo boqorku wuxuu alaabtaa ku shubay Bannaankii Webi Urdun oo dhoobada lahaa ee u dhexeeeyey Sukod iyo Saareetaan. **47** Oo Sulaymaanna weelashii oo dhan ma uu miisaamin, maxaa yeelay, aad iyo aad bay u badnaayeen; oo naxaasta miisaankeeda lama hubin. **48** Oo Sulaymaan baa sameeyey alaabtaa guriga Rabbiga tiil oo dhan, kuwaasoo ahaa giringirihii dahabka ahaa, iyo miiskii ay kibistii tuisninta saarnayd oo dahabka ahaa; **49** iyo laambadiihi ahaa dahabka saafiga ah oo meesha ugu quduusan horteeda yiil, ee shanu midigta ka tiil, shanuna bidixda, iyo ubaxyadii iyo laambadiihi, iyo birqaabyadii ee dahabka wada ahaa; **50** iyo koobabkii, iyo alaabta laambadiihi lagu safeeyaa, iyo maddiibadiihi, iyo malgacadiihi, iyo idammadii ee dahabka saafiga ah wada ahaa, iyo birihii albaabbada guriga hoose ee ah meesha ugu wada quduusan iyo guriga macbukdu ah albaabbadiisa oo dhan ee dahabka wada ah. **51** Oo saasuu ku wada dhammaaday shuqulkiii uu Boqor Sulaymaan ku sameeyey guriga Rabbiga. Oo Sulaymaanna wuxuu soo geliyey alaabtaa aabbihiis Daa'ud quduuska ka dhigay ee ahayd lacagtii, iyo dahabkii, iyo weelashii, oo wuxuu ku riday khasnadiihi guriga Rabbiga.

8 Markaasaa Boqor Sulaymaan wuxuu Yerusaalem isugu soo shiriyey odayaashii reer binu Israa'iil, iyo qabilooyinka madaxdoodii

oo dhan, oo ahaa amiirradii jilbyadii reer binu Israa'iil inay sanduuqii axdiga Rabbiga ka soo qaadaan magaaladii Daatuum oo Siyoon ahayd. 2 Oo raggi reer binu Israa'iil oo dhammu waxay u soo shireen Boqor Sulaymaan wakhtigii iidda ah bisha toddobaad ee Eetaaniim la yidhaahdo. 3 Oo odayaashii reer binu Israa'iil oo dhammu way yimaadeen, markaasay wadaaddadii sanduuqii soo qaadeen. 4 Oo wadaaddadii iyo kuwii reer Laawi waxay soo qaadeen sanduuqii Rabbiga, iyo teendhadii shirk, iyo kulli weelashii quduuska ahaa oo teendhada ku jiray oo dhan. 5 Oo Boqor Sulaymaan iyo shirkii reer binu Israa'iil oo isaga u soo ururay oo dhammu waxay wada joogeen sanduuqii hortisa, iyagoo ku allabaryaya ido iyo dibi aan la sheegi karin ama aan farahooda la tiris karin. 6 Oo wadaaddadii sanduuqii axdiga Rabbiga ayay meeshiisi keeneen, oo waxay soo gelyien guriga qolkiisi quduuska ahaa oo ahaa meeshii ugu wada quduusnayd, taasoo ah keruubiimta baalashooda hoostooda. 7 Waayo, keruubiimtu baalashoodii way ku kor fidhiyeen meeshii sanduuqa, oo ku qariyeen sanduuqii iyo ulihiisi. 8 Oo uluhuna aad bay u dhaadheeraayeen, sidaas daraaddeed dabadooda waxaa laga meshaa quduuska ah oo ka horraya meesha ugu wada quduusn, laakiin dibadba kama ay muujan; oo halkaasay yaallaan ilaa maantadan. 9 Oo sanduuqiina waxba kuma jirin labadii loox ee dhagaxa ahayd oo Muuse isagoo Xoreeb jooga ku ridey, markii Rabbigu axdiga la dhigtagtay reer binu Israa'iil ee ay dalkii Masar ka soo baxeen mooyaane. 10 Oo kolkii wadaaddadii ka soo baxeent meeshii quduuska ahayd ayaa daruurtii ka buuxsantay gurigii Rabbiga, 11 oo sidaas daraaddeed wadaaddadii way taagnaan kari waayeen inay adeegaan daruurtii aawadeed; waayo, Rabbiga ammaantiisi ayaa ka buuxsantay gurigii Rabbiga. 12 Markaasaa Sulaymaan hadlay oo yidhi, Rabbiyow, waxaad sheegtagtay inaad gudcurka qarada weyn dhix degganaanayso. 13 Hubaal waxaan kuu dhisay guri rug kuu ah, oo ah meel aad weligaa degganaanayso. 14 Markaasaa boqorkii soo jeestay, oo shirkii reer binu Israa'iil oo dhan u duceeyey, shirkii reer binu Israa'iil way wada istaageen. 15 Markaasuu yidhi, Mahad waxaa leh Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil, oo afkisa kula hadlay aabbahay Daa'uud, oo gacintisa ku ofifyey isagoo leh, 16 Tan iyo maalintii aan dadkayga reer binu Israa'iil ka soo bixiyey dalkii Masar, qabilooyinka reer binu Israa'iil oo dhan kama aan dooran magaalo guri la iiga dhiso si magacyugu halkaas ugu jiro, laakiinse Daa'uud baan u doortay inuu dadkayga reer binu Israa'iil u taliyo. 17 Haddaba aabbahay waxaa qalbigiisa ku jiray inuu guri u dhiso magaca Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil. 18 Laakiinse Rabbigu wuxuu aabbahay Daa'uud ku yidhi. Qalbigaaga waxaa ku jiray inaad guri u dhisto magacyuga aawadiis, oo taasu hadday qalbigaaga ku jirtay waad ku hagaagsanayd. 19 Habase yeeshiit adigoo guri ii dhisi maysid, laakiinse wiilikaaga kaa soo bixi doona ayaa magacyuga gurigii u dhisi doona. 20 Oo Rabbigu wuu adkeeyey eragyisiis uu ku hadlay; waayo, meeshii aabbahay Daa'uud anigaa fulay, oo waxaan ku fadhiistay carshigii reer binu Israa'iil, sidii Rabbigu ballanqaaday; oo gurigii baan u dhisay Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil magiciisa. 21 Oo halkaasnaa meel baan uga sameeyey sanduuqii uu ku jiray axdigii Rabbiga ee uu awowayaasheen la dhigtagtay markuu ka soo bixiyey dalkii Masar. 22 Markaasaa Sulaymaan hor istaagay meeshii allabariga ee Rabbiga iyadoo ay wada joogaa shirkii reer binu Israa'iil oo dhammu, oo intuu gacmihiisi xaggaa samada u kala bixiyey, 23 ayuu yidhi, Rabbiyow, Ilaaha reer binu Israa'iilow, Ilaaha kula mid ahu kuma jiro samada sare ama dhulka hoose toona, adoo axdiga xajiyaa oo u naxariistaa addoommadaada hortaada ku socda oo kugu aamina qalbigooda oo dhan. 24 Waad xajisay wixii aad u ballanqaadday aabbahay Daa'uud oo addoonkaaggi ah; run ahaan afkaagaad kaga hadashay oo gacantaadana waad ku oofisay siday maantadan

tayah. 25 Haddaba sidaas daraaddeed, Rabbiyow, Ilaaha reer binu Israa'iilow, xaji wixii aad u ballanqaadday aabbahay Daa'uud oo addoonkaaggi ah, adoo ku leh, Hortayda laga waayi maayo nin carshiga reer binu Israa'iil ku fadhiista, hadday carruurtaadu isjiraan, oo ay hortayda ugu socdaan sidaad hortayda ugu socotay oo kale. 26 Haddaba sidaas daraaddeed, Ilaaha reer binu Israa'iilow, waan ku baryayaaye eraygaaggi aad kula hadashay aabbahay Daa'uud oo addoonkaaggi ah ha rumoobo. 27 Haddaba ma dhab baa in laah dhulka degganaan doono? Xataa samada iyo samada samooyinku kuma qaadi karaan, haddaba bal gurigan aan dhisay sidee buu kuu qaadi karaa! 28 Oo weliba Rabbiyow, Ilaahayow, aqbal tukashadaya iyo baryootankayga anoo addoonkaaga ah, oo maqal qaylada iyo tukashada anoo addoonkaaga ahu aan maanta hortaada ku tukanayo, 29 in indhaaagu ay habeen iyo maalinba la jiraan gurigan oo ah meeshii aad tidhi, Magacyugu halkaasuu ku jiri doonaa, si aad u maqashid tukashadaya anoo addoonkaaga ah oo aan meeshan xaggeeda u soo tukanayo. 30 Bal maqal baryootankayga anoo addoonkaaga ah, iyo kan dadkaaga reer binu Israa'iil markaannu meeshan xaggeeda u soo tukanayno, kaas ka maqal samada oo ah meeshaa deggan tahay, oo markaaq maqashid na cafi. 31 Haddii nin deriskiisa ku dembaabo, oo dhaar la saaro oo la dhaariyo, oo intuu yimaado uu ku hor dhaarto meeshaada allabariga ee gurigan taal, 32 de markaa samada ka maqal oo yeel, oo addoommadaada xukun adigoo kii shar leh cigaabayaa si aad xumaantii jidkiisa madaxa ugu saartid, oo aad kii xaq ahna xaq uga dhigtiid, oo aad ugu abaalguddid sida xaqnimadiisu tahay. 33 Oo haddii dadkaaga reer binu Israa'iil cadowgoodu uu u laayo dembigiay kugu dembaabeen aawadiis, oo ay soo noqdaan, oo magacaaga qirtaan, oo tukadaan, oo gurigan kugu baryaan, 34 de markaa samada ka maqal oo dembiga dadkaaga reer binu Israa'iil ka cafi, oo iyaga ku soo celi dalkii aad awowayaashood siisay. 35 Oo hadday kugu dembaabaan, oo aad sidaas aawadeed samada uga xidho, oo roob la waayo, oo ay meeshan xaggeeda u soo tukadaan, oo magacaaga qirtaan, oo dembigoodii ka soo noqdaan markaaad dhibtid, 36 de markaa samada ka maqal, oo dembiga ka cafi addoommadaada iyo dadkaaga reer binu Israa'iil, markaaad bartid jidka wanaagsan ee waajibka ku ah inay ku socdaan, oo roob u soo dir dalkaaga aad dadkaaga dhaxal ahaan u siisay. 37 Oo hadday dalka ka dhacaan abaar, ama belaayo cudur ah, ama beera-engeeg, ama caariyasi, ama ayax, ama diir, ama haddii cadowgoodu ku hareereeyo dalkooda magaaloooyinkiisa, belaayo kasta iyo cudur kastaba ha ahaadee, 38 kolkaas haddii nin kastaaba amase dadka reer binu Israa'iil oo dhammu ay tukadaan oo baryootamaan oo nin kastaaba ogaado belaayada qalbigiisa ku jirta, oo uu gacmaha u soo fidyo gurigan xaggiisa, 39 de markaa samada oo ah meeshaa deggan tahay ka maqal, oo iyaga cafi, oo yeel, oo nin walba ugu abaalgud siday jidakiisa oo dhammu yihiin, adoo qalbigiisa og, (maxaa yeelay, adigoo keliya ayaa garta waxa binu-aadmiga oo dhan qalbiyadooda ku jira;) 40 inay kaa cabsadaan cimrigooda oo dhan intay ku nool yihiin dalkii aad awowayaashay siisay. 41 Oo weliba shisheeyaha aad dadkaaga reer binu Israa'iil ahaynna, hadduu dal fog uga yimaado magacaaga aawadiis, 42 (waayo, waxay maqli doonaan magacaaga weyn, iyo gacantaada xoogga badan, iyo cududdaada fidsan) markuu yimaado oo uu u sootukudo gurigan xaggiisa, 43 de markaa samada oo ah meeshaa deggan tahay ka maqal, oo shisheeyaha u yeel wixii uu ku weydiisto oo dhan, in dadka dunida jooga oo dhammu ay magacaaga ogaadaan, oo ay kaa cabsadaan sida dadkaaga reer binu Israa'iil oo kale, iyo inay ogaadaan in gurigan aan dhisay magacaaga loogu yeedho. 44 Oo hadday dadkaagu dagaal u baxaan inay la diriraan cadowgooda, oo ay maraan jidkiis aad ku soo dirtay, oo ay

ku baryaan oo u soo tukadaan xagga magaaladii aad dooratay iyo xagga gurigii aan magacaaga u dhisay, **45** de markaas samada ka maqal tukashadooda iyo baryotankooda, dacwaddoodana u yeel. **46** Haddii ay kugu dembaabaan, waayo, nin aan dembaabinu ma jiro, oo aad u cadhootid, oo aad markaas cadowga u gagangelisid inay la tagaan oo maxaabisi ahaan ugu kaxaystaan cadowga dalkiisi, ama ha dhowaado ama ha dheeraadee; **47** oo weliba hadday ku fikiraan dalkii maxaabisi ahaanta loogu kaxaystay, oo ay kuu soonoqdaan, oo ay kugu baryaan dalkii kuwii maxaabisaanta u kaxaystay, ee ay yidhaahdaan, Waannu dembaabnay, oo wax qalloocan baannu samaynay, oo si shar ah ayaannu u macaamiloonnay. **48** oo hadday kuugu soo noqdaan qalbigooda oo dhan iyo naftooda oo dhan intay joogaan dalka cadaawayashoodii maxaabisi ahaanta u kaxaystay, oo ay ku baryaan oo u soo tukadaan xagga dalkoodii aad mar hore awowayaashood siisay, iyo xagga magaaladii aad dooratay, iyo xagga gurigii aan magacaaga u dhisay, **49** markaas tukashadooda iyo baryotankooda ka maqal samada oo ah meeshaad deggan tahay, dacwaddoodana u yeel; **50** oo cafi dadkaaga kugu dembaabay, oo ka saamax xadgudubyadooda ay kugu xadgudubeen oo dhan; oo kuwii maxaabisi ahaanta u kaxaystay raxmad geli si ay ugu naxariistaan, **51** maxaa yeelay, iyagu waa dadkaagii iyo dhaxalkaagi aad ka soo bixisay dalkii Masar iyo foornadii birthedeeda; **52** oo dhegahaagu ha maqleen baryotanka addoonkaaga iyo baryotanka dadkaaga reer binu Israa'iil si aad u maqashid mar alla markay kuu qayshadaanba, **53** waayo, Sayidow, Rabbiyow, iyagaad uga soocatay dadkii dunida oo dhan inay ahaadaan dhaxalkaagi, siduu ahaa eraygaagii aad u soo dhiibtay addoonkaagi Muuse, markaad awowayaashayo ka soo bixisay dalkii Masar. **54** Oo markii Sulaymaan dhammeeyetukashadan iyo baryotankan uu Rabbiga baryay oo dhan ayuu ka kacay meeshii Rabbiga allabariga loogu bixin jiray horteeda iyo jilbajooggi uu jilbo joogay isagoo gacmaha xagga samada u fidinaya. **55** Markaasuu istaagay oo shirkii reer binu Israa'iil oo dhan cod weyn ugu duceeyey, oo yidhi, **56** Waxaa mahad leh Rabbiga nasiyey dadkiisa reer binu Israa'iil siduu ugu ballanqaaday oo dhan, oo wixii uu u ballanqaaday oo dhan eray keliya kama baqan ballankiisi wanaagsanoo dhan, ee uu ugu ballanqaaday addoonkiisi Muuse. **57** Rabbiga Ilaheenna ahu ha inoolu jiro, siduu ula jiray awowayaasheen oo kale; oo yuusan inaga tegin, oo ina dayrin; **58** si uu qalbiyadeenna xaggiisa ugu jeediyo inaynu ku soconno jidadiisa oo dhan, oo aynu xajinno amarradiisa iyo qaynuunnadiisa iyo xukummadiisa uu awowayaasheen ku amray. **59** Oo erayadaydan aan Rabbiga hortisa ku baryay, habeen iyo maalinba ha gaadheen Rabbiga Ilaheenna ah, si uu u yeelo dacwaddayda anoo addoonkiisa ah iyo dacwadda dadkiisa reer binu Israa'iil, sida maalin walba laga doonayo, **60** si ay dadka dunida jooga oo dhammu u ogaadaan in Rabbigu Ilaah yahay oo aan mid kale jirin. **61** Sidaas daraaddeed qalbigiinu ha u qummaado Rabbiga Ilaheenna ah, inaad qaynuunnadiisa ku socotaan oo aad amarradiisa xajisaan sida maanta oo kale. **62** Markaas bogorkii iyo reer binu Israa'iil oo dhammaantood la jira ayaa allabaragi hortisa ku bixiyey. **63** Oo Sulaymaan qurbaannada nabaadiinada ee uu Rabbiga u bixiyey waxay ahaayeen laba iyo labaatan kun oo dibi, iyo boqol iyo labaatan kun oo ido ah. Oo sidaasay bogorkii iyo reer binu Israa'iil oo dhummuba gooni uga dhigeen gurigii Rabbiga. **64** Oo isla maalintaasuus bogorku quduus ka dhigay barxaddii ka horraysay guriga Rabbiga dhexdeeda, waayo, halkaas wuxuu ku bixiyey qurbaanka la gubo, iyo qurbaanka hadhuudhka, iyo baruurii qurbaannada nabaadiinada; maxaa yeelay, meeshii allabariga oo naxaasta ahayd ee Rabbiga hor til way ku yarayd oo ma wada qaadin qurbaanka la gubo iyo qurbaanka hadhuudhka iyo baruurii

qurbaannada nabaadiinada. **65** Oo wakhtigaas Sulaymaan sidaasuu iiddii u sameeyey iyadoo ay la joogaan reer binu Israa'iil oo dhammu kuwaasoo ahaa shir weyn, oo waxay ka yimaadeen meesha Xamaad laga soo galo iyo ilaa durdurka Masar, oo Rabbiga Ilaheenna ah hortiisa waxay ku iidayeen toddoba maalhood iyo toddoba maalhood oo isku ah afar iyo tobani beri. **66** Oo maalintti siddeedaad ayuu dadkii diray, oo iyanu intay bogorkii u duceeyeen ayay teendhooyinkoodii tageen iyagoo faraxsan oo qalbigoodu kaga rayraynaya wanaaggii oo dhan oo uu Rabbigu u sameeyey addoonkiisi Daa'tuud iyo dadkiisi reer binu Israa'iilba.

9 Oo Sulaymaan markuu dhammeeyey dhismihii guriga Rabbiga, iyo gurigii bogorka, iyo kulli wixii uu damacsanaa oo uu ku faraxsanaa inuu sameeyo oo dhan, **2** aaya Rabbigu Sulaymaan mar labaa muuuqday, siduu markii hore Gibecoon ugu muuuqday oo kale. **3** Oo Rabbigu wuxuu ku yidhi, Waan maqlay tuksashadaadii iyo baryotankaagii aad hortayda ku samaysay; oo quduus baan ka dhigay gurigan aad dhistay si magacayga weligiisba halkaas loogu daayo, oo indhahayga iyo qalbigayguna halkaasay joogi doonaan weligood iyo weligoodba. **4** Oo adiguna haddaad sidii aabbahaa Daa'uud oo kale hortayda ugu socotid qalbi daacad ah iyo qummaan, si aad u yeeshid wax alla wixii aan kugu amray oo aad u xajisid qaynuunnadaya iyo xukummadayda, **5** de markaasaan dhisi doonaa oo aan weligiis waarin doonaa carshiga bogortooyadaada ee reer binu Israa'iil u talliya sidaan ugu ballanqaaday aabbahaa Daa'uud, markaan ku idhi, Nin carshiga dalka Israa'iil ku fadhiista lagaa waayi maayo. **6** Laakiinse idinka ama carruutiinnu haddaad lasocodkayga ka leexataan oo aydhanaa dhawrin amarradaya iyo qaynuunnadaya aad idin hor dhigay, laakiinse aad intaad tagtaanilaahyo kale u adeegtaan oo caabuddaan, **7** de markaasaan reer binu Israa'iil ka gooyin doonaa dalkii aan siiyey; oo gurigan aad magacayga awaadiis quduus uga dhigaynaa hortaydaan ka tuuri doonaa, oo reer binu Israa'iilna markaas waxay dadyowga oo dhan ku dhex noqon doonaan maahmaah iyo halqabsi. **8** Oo in kastoo guriganu dheer yahay, haddana mid walba oo ag maraaba wuu la yaabi doonaa, oo wuu ku foodhyi doonaa, oo wuxuu odhan doonaa, Rabbigu muxuu sidan uga dhigay dalkan iyo gurigan? **9** Oo waxaa lagu jawaabi doonaa, Waxay ka tageen Rabbigii Ilaahood ahaa oo awowayaashood ka soo bixiyey dalkii Masar, oo waxay raaceenilaahyo kale, wayna caabudeen oo u adeegeen, oo sidaas daraaddeed baa Rabbigu xumaantoo oo dhan ugu soo dejiyey. **10** Oo markay dhammaadeen labaatankii sannadood ee uu Sulaymaan labadii guri dhisay, kuwaasoo ahaa gurigii Rabbiga iyo gurigii bogorka, **11** ayuu Boqor Sulaymaan Xiiraam siiyey labaatan magaalo oo ku til dalkii Galili. (Maxaa yeelay, Xiiraam oo ahaa bogorkii Turos wuxuu Sulaymaan siiyey qoryo kedar ah, iyo qoryo beroosh ah, iyo dahab, in alla intuu doonayay.) **12** Oo Xiiraamna wuxuu Turos uga soo kacay inuu arko magaaloooyinkii Sulaymaan siiyey, kumana uu farxin. **13** Markaasuu yidhi, Walaalkayow, magaaloooyinkan aad i siisay waa maxay? Kolkaasuu magaaloooyinkii u bixiyey dalkii Kabuul oo ilaa maantadanna waa la yidhaahdaa. **14** Xiiraamna wuxuu bogorkii u diray boqol iyo labaatan talanti oo dahab ah. **15** Oo sababtii uu Sulaymaan shaqaalayaashii u doortay waxay ahayd inuu dhiso gurigii Rabbiga, iyo gurigii uu isagu lahaa, iyo Millio, iyo derbigii Yerusaalem, iyo Xaasoor, iyo Megiddoo, iyo Geser. **16** Waayo, Fircoon oo ahaa bogorkii Masar mar horuu tegey oo Geser qabsaday oo gubay, oo wuxuu laayay dadkii reer Kancaan oo magaalada degganaa, oo qaybahaan ayuu siiyey gabadhiisii Sulaymaan u dhaxday. **17** Markaasaa Sulaymaan dhisay Geser, iyo Beylxooroontii hoose, **18** iyo Bacalad, iyo Taamaar oo ku dhex til cidladii dalka, **19** iyo magaaloooyinkii wax lagu kaydin jiray ee uu Sulaymaan lahaa oo dhan, iyo magaaloooyinkii

gaadhifardoodkiisa, iyo magaalooyinkii fardooleydiisa, iyo wixii uu Sulaymaan jeclaaday inuu ka dhisto Yerusaalem iyo Lubnaan, iyo dalkii uu boqorka ka ahaa oo dhan. **20** Oo weliba dadkii ka hadhay reer Amor, iyo reer Xeed, iyo reer Feris, iyo reer Xiwi, iyo reer Yebuuus, oo aan reer binu Israa'iil ahayn, **21** kuwaas farcankoodii dalka ku hadhay oo anay reer binu Israa'iil karin inay wada baabbi'iyaan, Sulaymaan wuxuu ka dhigay addoommo ilaa maantadan la joogo. **22** Laakiinse reer binu Israa'iil Sulaymaan addoommo kama dhigan, waxayse ahaayeen raggi dagaalyahannada ahaa, iyo midiiddinnadiisi, iyo amiriadiisi, iyo saraakiishiisi, iyo taliyaashii gaadhfardoodkiisa, iyo fardooleydiisaba. **23** Kuwanu waxay ahaayeen saraakiishi Sulaymaan hawshiisa u talin jiray oo ahaa shan boqol iyo konton nin oo u taliya dadka hawsha qabta. **24** Laakiinse gabadhii Fircoo waxay ka soo baxday magaaladii Daa'uud, oo gashay gurigeedii uu Sulaymaan iyada u dhisay; markaasuu haddana wuxuu dhisay Millo. **25** Oo sannaddiiba saddex jeer ayuu Sulaymaan meeshii allabariga oo uu Rabbiga u dhisay ku bixin jiray qurbaanno la gubo, iyo qurbaanno nabaadino, oo gиргирii Rabbiga hor yiilna wuxuu ku gubi jiray foox, oo saasuu gurigii ku dhameeyey. **26** Markaasaa Boqor Sulaymaan doonniyu ku sameeyey Cesyon Geber taasoo ku taal Eelodo dhinaceeda ee ah xeebta Badda Cas ee ku taal dalka Edom. **27** Oo Xiiraamna wuxuu doonniyihiiraciyey addoommadiisi baxriyiinta ahaa oo badda aqoonta u lahaa, oo waxaa wada jiray iyaga iyo addoommadii Sulaymaan. **28** Waxayna yimaadeen Oofir, oo halkaasay Boqor Sulaymaan uga keeneen afar boqol iyo labaatan talanti oo dahab ah.

10 Boqoraddii Shebaa markay maqashay Sulaymaan warkiisi ku saabsanaa xagga magaca Rabbiga ayay ugu timid inay ku imtixaanto su'aalo adadag. **2** Oo waxay Yerusaalem la timid dad aad u badan, iyo awr badan oo ay ku raran yihiin uunsi, iyo dahab aad u badan, iyo dhagaxyo qaalii ah; oo markay Sulaymaan u timid wixii qalbigeeda ku jiray oo dhan ayay kala hadashay. **3** Sulaymaanna wuxuu uga jawaabay su'aalaheedii oo dhan; oo wax boqorka ka qarsoona oo uusan u sheegin ma jirin. **4** Boqoraddii Shebaana markay aragtay xigmaddii Sulaymaan oo dhan, iyo gurigii uu dhisay, **5** iyo cuntadii miiskiisa, iyo fadhibii addoommadiisa, iyo hawshii adeegayaashiisa, iyo dharkoodii, iyo kuwiiis cabniinka siin jiray, iyo wixii uu guriga Rabbiga ku fuuli jiray, naf dambe iyadii kuma hadhin. **6** Markaasay boqorkii ku tidhi, Warkii aan dalkaygii ku maqlay ee ku saabsanaa falimahaaga iyo xigmaddaadu run buu ahaa. **7** Habase yeeshee erayadaas ma aan rumaysan jeeraan imid oo ay indhahayu arkeen; oo weliba badhna la iima sheegin. Xigmaddaadaa iyo barwaqaadadu way ka sii badan yihiin warkii aan maqlay. **8** Waxaa faraxsan raggaaga, oo waxaa faraxsan addoommadaadan had iyo goorba hortaada taagan oo xigmaddaadana maqla. **9** Waxaa mahad leh Rabbiga ilaahaaga ah oo kugu farxay inuu kugu fadhiisiyo carshiga reer binu Israa'iil. Rabbigu weligiisba wuu jeclaaday reer binu Israa'iil, oo sidaas aawadeed ayuu boqor kaaga dhigay inaad samaysid xukun iyo caddaadalad. **10** Markaasay boqorkii siisay boqol iyo labaatan talanti oo dahab ah, iyo uunsi faro badan, iyo dhagaxyo qaalii ah; uma iman uunsi dambe oo u badan sidii kii boqoradda Shebaa ay siisay Boqor Sulaymaan. **11** Oo Xiiraam doonniyihiisii Oofir dahab ka keenay, waxay kaloo Oofir ka keeneen geedo almuug ah oo badan, iyo dhagaxyo qaalii ah. **12** Oo boqorkiina geedihii almuugga ahaa ayuu tiirar uga dhigay gurigii Rabbiga, iyo gurigii boqorka, oo wuxuu kaloo nimankii gabayaaga ahaa uga sameeyey kataarado iyo shareerado; oo ilaa maantadan la joogo geedo almuug ah oo kuwaas oo kale ah ma iman, lamana arkin. **13** Oo Boqor Sulaymaan wuxuu boqoraddii Shebaa siiyey wax alla wixii ay doonaysay oo dhan

oo ay weyddiisatay, oo ayan ku jirin wixii uu Sulaymaan u siiyey sharafta boqornimadiisa, markaasay noqotay oo dalkeedii tagtag iyadii iyo addoommadeddiiba. **14** Haddaba dahabkii san nad kasta Sulaymaan u iman jiray miisaankiisu wuxuu ahaa lix boqol iyo lix iyo lixdan talanti oo dahab ah, **15** oo intaasuna kuma jirin wixii ay keeni jireen geddisleyda iyo baayacmushtariyaasha, iyo boqorradii dalka Carabta oo dhan, iyo taliyaashii waddanka. **16** Markaasaa Boqor Sulaymaan wuxuu sameeyey laba boqol oo gaashaan waaweyn oo dahab la tumay ah; oo gaashaan weynba waxaa galay lix boqol oo sheqel oo dahab ah. **17** Oo haddana wuxuu kaloo sameeyey saddex boqol oo gaashaan oo yaryar oo dahab la tumay ah, oo gaashaan yarba waxaa galay saddex mina oo dahab ah, markaasaa boqorku iyaggi dhigay gurigii ku yiil kaynta Lubnaan. **18** Oo weliba boqorku wuxuu kaloo sameeyey carshi weyn oo foolmaroodi ah, oo wuxuu ku dhaadhaday dahabkii ugu fiicnaa. **19** Carshigu wuxuu laaha jarjanjaro lix tallaabo ah, oo carshiga xaggiisa sare ee dambena way wareegsanayd; oo kursiga meeshiisa lagu fadhiisto labadeeda dhinacba waxay lahayd meelo xusullada la saarto, oo meelaha xusullada la saartana dhinacooda waxaa taagnaa laba libaax. **20** Oo jarjanjaradii lixeedii tallaabo labadooda dhinac waxaa ka taagnaa laba iyo tobani libaax; oo boqortooyana saas oo kale looguma samayn. **21** Oo Boqor Sulaymaan weelashiisii wax lagu cabbi jiray oo dhammuu waxay wada ahaayeen dahab; gurigii kaynta Lubnaan weelashiisii oo dhammuu waxay wada ahaayeen dahab saafi ah, oo midna lagama samayn lacag, waayo, wakhtigii Sulaymaan lacag waxba qiiimo ma lahayn. **22** Maxaa yeelay, boqorku wuxuu badda ku lahaa doonniyo Tarshiish u dhoofa oo ay la jiraan Xiiraam doonniyihiisa; oo saddexdi sannadoodba mar bay doonniyihi Tarshiish iman jireen, oo waxay keeni jireen dahab, iyo lacag, iyo foolmaroodi, iyo daaeyerro, iyo daa'usyo. **23** Sidaasuu Boqor Sulaymaan xagga maalka iyo xagga xigmaddauba ugaga hor maray bogorradii dunida oo dhan. **24** Oo dunida oo dhammuu waxay doondooneen Sulaymaan inay arkaan oo ay maqlaan xigmaddii Ilaan qalbigiisa geliyey. **25** Oo nin waluba wuxuu sannad kasta u keeni jiray hadiyyaddis oo ay ka mid yihiin weelal lacag ah, iyo weelal dahab ah, iyo dhar, iyo hub, iyo uunsi, iyo fardo, iyo baqlo. **26** Sulaymaanna wuxuu urursaday gaadhfardood iyo rag fardooley ah; oo wuxuu lahaa kun iyo afar boqol oo gaadhfiras, iyo laba iyo tobani kun oo nin oo fardooley ah, oo wuxuu fadhiisiye magaalooyinkii gaadhfardoodka, oo qaarna boqorkay Yerusaalem la joogeen. **27** Oo boqorku wuxuu lacag Yerusaalem kaga dhigay sida dhagaxyo oo kale, oo geedo kedar ahna wuxuu u soo badiyey oo ka dhigay sida geedaha darayga ah oo dhulka hoose ka baxa oo kale. **28** Fardihii Sulaymaan haystanya waxaa laga keenay dalka Masar, oo boqorka baayacmushtariyaashiisi ayaa raxan raxan u soo kaxeeeyey, iyagoo raxanba iib gaar ah siiyey. **29** Oo gaadhfiras wuxuu Masar kaga soo bixi jiray lix boqol oo sheqel oo lacag ah, farasna boqol iyo konton sheqel; oo saasoo kalay ugu wada keeni jireen boqorradii reer Xeed oo dhan iyo boqorradii reer Suuriyaba.

11 Oo Boqor Sulaymaan wuxuu jeclaaday naago badan oo qalaad, oo aan gabadhii Fircoo ahayn, naagahaas oo ahaa reer Moo'aab, iyo reer Camnoon, iyo reer Edom, iyo reer Siidoon, iyo reer Xeed. **2** Oo quruumahaasuna waxay ahaayeen kuwii Rabbigu reer binu Israa'iil ku yidhi, Idinku ha dhex gelina, iyana yaanay idin soo dhex gelin, waayo, hubaal qalbiyadiinna waxay u jeedinayaan xagga ilaahyadooda; oo Sulaymaan kuwaasuu caashaq u qabtag. **3** Oo wuxuu laaha toddoba boqol oo naagood oo marwooyin ah, iyo saddex boqol oo naagood oo addoommo ah; oo naagihisiisa qalbigiisi way siii jeediyeen. **4** Oo markii Sulaymaan gaboobay ayaa naagihisiisa qalbigiisi way jeediyeen ilaahyo kale xaggood; oo qalbigiisuna kuma

qummanayn xagga Rabbiga Ilaahiisa ahaa sidii qalbigii aabbihiis Daa'uud ahaa oo kale. 5 Waayo, Sulaymaan wuxuu raacay Cashtored oo ahayd ilahaddii reer Siidoon, iyo Milkom oo ahaa karaahiyadii ay reer Cammoon caabudi jireen. 6 Oo Sulaymaan wuxuu sameeyey wax Rabbiga hortiisa sharr ku ah, oo dhammaantiis ma uu raacin Rabbiga sidii aabbihi Daa'uud. 7 Markaasaa Sulaymaan wuxuu meel sare uga dhisay buurtii Yerusaalem ku hor til Kemoosh oo ahaa karaahiyadii reer Moo'aab, iyo Molokh oo ahaa karaahiyadii reer Cammoon. 8 Oo sidaasu ugu wada sameeyey naaqiqiisi qalaadaa oo dhan kuwaasoo uunsi u shidi jiray, allabarina u bixin jiray ilaahyadooda. 9 Oo Rabbigu Sulaymaan buu u cadhooday, maxaa yeelay, qalbigiisi ayaa ka jeestay Rabbiga Ilaha reer binu Israa'iil ah, oo isaga labada jeer u muuqday, 10 oo ku amray wax ku saabsan waxan kuwaasoo ah inuusan raacin ilaahyo kale; laakiinse isagu ma uu xajin wixii Rabbigu ku amray. 11 Sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu Sulaymaan ku yidhi, Waxan aad samaysay aawadiisayaan boqortooyada kaaga xoogayaa, oo waxaan siinaya addoonkaaga, maxaa yeelay, ma aadan xajin axdigaygii iyo qaynuunnadaydii aan kugu amray. 12 Habase yeesh ee, intaad nooshahay saas yeeli maayo, aabbahaa Daa'uud aawadiis; laakiinse waxaan ka xoogayaa wiilkaga. 13 Oo weliba boqortooyada oo dhan ka wada xoogi maayo, laakiinse qabiilayaan wiilkaga siinaya, addoonkaygii Daa'uud aawadiis iyo Yerusaalem oo aan doortay aawadeed. 14 Markaasaa Rabbigu wuxuu Sulaymaan ku kiciyey cadow, kaasoo ahaa Hadad oo reer Edom ahaa, oo ka soo farcamay boqorka Edom. 15 Markii Daa'uud Edom joogay, oo Yoo'aab oo ahaa sirkalkii ciidankuna halkaas u tegey inuu soo aaso dadkii la laayay, kuwaasoo ahaa wixii lab ahaa ee uu Edom ku wada laayay oo dhan; 16 (waayo, Yoo'aab iyo reer binu Israa'iil oo dhammu halkaasay iska joogeen intii llix bilood ah, ilaa uu wada jaray wixii lab ahaa ee Edom joogay oo dhan;) 17 waxaa cararay Hadad iyo dhawr reer Edom ah oo ahaa addoommadii aabbihiis inay tagaan dalka Masar, oo Hadadna kolkaas weli inan yar buu ahaa. 18 Oo waxay ka ambabbexeen Midyaan, oo Faaraan tageen; oo rag bay Faaraan ka sii kaxaysteen, oo waxay yimaadeen dalkii Masar, kolkaasay u tageen Fircoon oo ahaa boqorkii Masar, oo isna wuxuu siijey guri, cuntona joogtu uga dhigay, dhuulha wuu siijey. 19 Hadadna raallinimo weyn buu ka helay Fircoon, oo xataa wuxuu u guuriyey naagtisiis walaasheed, taasoo la dhalatay boqoradidd Taxfenees. 20 Oo Taxfenees walaasheed waxay isagii u dhashay wiilkiisii Genubad, kaasoo ay Taxfenees guriga Fircoon kaga gudhisay, oo Genubad guriga Fircoon ayuu joogii jiray, isagoo la jooga Fircoon wiiliishiisa. 21 Oo markii Hadad Masar ku maqlay in Daa'uud dhintay oo la seexday awowayaashiis, Yoo'aab oo sirkalkii ciidanka ahaana dhintay ayuu Fircoon ku yidhi, I sii daa aan dalkaygii tagee. 22 Markaasaa Fircoon ku yidhi, War intaad ila joogtay maxaad iga weyday oo aad u doonaysaa inaad dalkaagiit tagto? Isna wuxuu ugu jawaabay, Waxba; laakiinse i sii daa aan tagee. 23 Oo Ilaaah haddana wuxuu ku kiciyey cadow kale, oo kaasuna wuxuu ahaa Resoon ina Elyaaadaac kaasoo ka cararay sayidkiisii Hadadceser oo boqorkii Soobaah ahaa. 24 Oo rag buu soo ururusday, guutona sirkal buu u noqday markii Daa'uud kuwii Soobaah laayay; oo Dimishaq bay tageen oo halkaasay iska degeen oo Dimishaq wax ku xukumeen. 25 Oo wakhtigii Sulaymaan noolaa oo dhan cadow buu u ahaa reer binu Israa'iil, oo waxaa kaloo wehliyey belayaadii Hadad ku sameeyey; oo intuu reer binu Israa'iil u karaahsaday ayuu Surriya boqor u noqday. 26 Oo waxaa kaloo jiray Yaaraabcaam ina Nebaad oo ahaa reer Efraad oo Sereedaah degganaa, kaasuu wuxuu ahaa Sulaymaan addoonkiisa, oo hooyadiis magaceeda waxaa la odhan jiray Seruucaah, waxayna ahayd naag carmal ah, oo isna gacantuu boqorka u qaaday. 27 Tanu waxa weeye sababtii uu boqorkii gacanta

ugu qaaday: Sulaymaan wuxuu dhisay Millo, oo uu hagaajiyey dildillaaci magaaladii aabbihiis Daa'uud. 28 Oo ninkii Yaaraabcaamna wuxuu ahaa nin xoog leh; markaasaa Sulaymaan wuxuu arkay in ninka dhallintayar yahay nin aad u shaqeya, kolkaasuu madax uga dhigay hawshii reer Yuusuf oo dhan. 29 Oo waagaas waxay noqtotay, markii Yaaraabcaam Yerusaalem ka tegey, inuu Nebi Axiiyah oo ahaa reer Shiloh isagii jidka ka helay, oo Axiiyahna dhar cusub buu qabay, oo labadooda keliya ayaa berrin joogay. 30 Markaasaa Axiiyah qabsaday dharkii cusbaa oo uu qabay, oo wuxuu u kala jeexjeexay laba iyo tobani meeloood. 31 Kolkaasuu Yaaraabcaam ku yidhi, Toban meeloood qaado, waayo, Rabbigu Ilaha reer binu Israa'iil ah wuxuu leeyayah, Boqortooyada waan ka xoogayaa Sulaymaan, oo tobani qabilayaan ku siinaya, 32 (laakiinse qabilayaan isagaa u haysanaya addoonkaygii Daa'uud aawadiis, iyo Yerusaalem oo ah magaaladii aan qabililooyinka reer binu Israa'iil oo dhan ka doortay aawadeed;) 33 maxaa yeelay, way i dayriyeen, oo waxay caabudeen Cashtored oo ilahaddii reer Siidoon ah, iyo Kemoosh oo ah ilaahe reer Moo'aab, iyo Milkom oo ah ilaahe reer Cammoon; oo jihadkaygiina kuma ay socon, inay sameeyeyan waxa hortayda ku qumman, iyo inay dhawraan qaynuunnadayda iyo xukummadayda, sidii aabbihiis Daa'uud yeeli jiray oo kale. 34 Habase yeesh ee boqortooyada oo dhan ka wada qaadi maayo; laakiinse cimrigiso oo dhan amiri baan ka dhigayaa addoonkaygii Daa'uud oo aan doortay aawadiis, maxaa yeelay, wuxuu dhawrav amarradaydii iyo qaynuunnadaydii. 35 Laakiinse boqortooyada waxaan ka qaadayaa wiilkiisa oo adigaan ku siinayaan tobani qabiil. 36 Oo wiilkiisana waxaan siinayaan qabilayaan keliya in addoonkaygii Daa'uud had iyo goorba hortayda laambad ku haysto Yerusaalem dhexdeeda, taasoo ah magaaladii aan u doortay inaan magacayga halkaas dhigo. 37 Oo waan ku qaadan doonaa, oo waxaad boqor uahaan doontaa siday naftaadu doonayso, oo dalka Israa'iilna boqor baad ka noqon doontaa. 38 Oo haddaad maqasho waxa aan kugu amro oo dhan, oo aad jihadkaygana ku socotid, oo aad samaysid waxa hortayda ku qumman, oo aad dhawrid qaynuunnadayda iyo amarradayda, sidii addoonkaygii Daa'uud yeeli jiray oo kale, ayaan kula jiri doonaa, oo waxaan kuu dhisi doonaa reer ammaan ah, sidii aan Daa'uud ugu dhisay oo kale, oo weliba dalka Israa'iilna adigaan ku siinaya. 39 Oo taas aawadeed Daa'uud farcankiisa waan dhibayaan laakiinse dhibka ku waarin maayo. 40 Sidaas daraaddeed Sulaymaan wuxuu damcay inuu Yaaraabcaam dilo; laakiinse Yaaraabcaam wuu kacay, oo wuxuu u cararay dalka Masar, oo u tegey Shiishaq oo ahaa boqorkii Masar, oo tan iyo markii Sulaymaan geeriyooday ayuu dalka Masar iska joogay. 41 Haddaba Sulaymaan falimihiisii kale iyo wixii uu sameeyey oo dhan, iyo xigmaddiisiiba, sow kuma qorna kitabkii falimaha Sulaymaan? 42 Oo wakhtigii Sulaymaan reer binu Israa'iil oo dhan Yerusaalem boqorka uhaa wuxuu ahaa afartan sannadood. 43 Markaasaa Sulaymaan dhintay oo la seexday awowayaashiis, oo waxaa lagu aasay magaaladii aabbihiis Daa'uud; oo wiilkiisii Rexabcaam ayaa meeshiisii boqor ka noqday.

12 Markaasaa Rexabcaam wuxuu tegey Shekem, maxaa yeelay, reer binu Israa'iil oo dhammu waxay yimaadeen Shekem inay isaga ku soo boqraan. 2 Oo markii Yaaraabcaam ina Nebaad taas maqlay ayaa Yaaraabcaam iyo shirkii reer binu Israa'iil oo dhammu u yimaadeen, 3 (waayo, Yaaraabcaam wuxuu weli joogay dalkii Masar oo uu Boqor Sulaymaan kaga cararay, oo Yaaraabcaamna wuxuu iska joogay dalka Masar, laakiinse waa loo cid diray oo loo yeedhay;) markaasaa Rexabcaam la hadleen oo waxay ku yidhaahdeen, 4 War aabbahaa harqood daran buu na saaray; haddaba noo fududee hawshii aabbahaa oo adkayd iyo harqoodkiisii cuslaa oo uu na saaray, annana waannu kuu adeegaynaa. 5 Markaasuu ku yidhi, Bal intii

saddex maal mood ah iga maqnaada, dabadeedna igu soo noqda. Markaasaa dadkii ka tegey. **6** Markaasaa Boqor Rexabcaam la tashaday odayashii aabbhiis Sulaymaan intuu noolaa hor joogi jiray, oo wuxuu ku yidhi, War maxaa igula talinaysaan oo aan dadkan jawaab ugu celiyyaa? **7** Oo intay la hadleen ayay ku yidhaahdeen, Maanta haddaad doonayso inaad dadkan addoon u ahaatid oo aan u adeeqtid, haddaba u jawaab oo waxaad kula hadashaa erayo wanaagsan, oo markaasay weligood addoommo kuu ahaanayaan. **8** Laakiinse wuu ka tegey taladii odayashu kula taliyeen, oo haddana wuxuu la arrinsaday raggii dhallintayaraa ahoo oo isaga la koray ee hortisa joogay. **9** Oo wuxuu iyaggi ku yidhi, War maxaa igula talinaysaan oo aan jawaab ugu celinnaa dadkan ila hadlay oo igu yidhi, War harqoodkii aabbahaa na saaray noo fududee? **10** Markaasay raggii dhallintayaraa oo isaga la koray la hadleen, oo waxay ku yidhaahdeen, La hadal dadkii kula hadlay oo kugu yidhi, Abbahaa harqood daran buu na saaray ee adigu noo fududee. Oo waxaad ku tidhaahdaa, Faryaraduway waa ka sii dhumuc weyn tahay aabbahay dhexdiisa. **11** Haddaba meeshii aabbahay harqood culus idinka saaray, anna culays baan idinku sii darayaa; oo aabbahay wuxuu idinku edbin jiray shaabuugyo, laakiinse anigu waxaan idinku edbinayaa hangerallayaal. **12** Sidaas daraaddeed Yaaraabcaam iyo dadkii oo dhummuba maalintii saddexaad ayay Rexabcaam u yimaadeen siduu boqorku hore ugu amray markuu ku yidhi, Maalinta saddexaad igu soo noqda. **13** Markaasaa boqorkii ka tegey taladii ragga odayasha ahoo, oo dadkiina si qallafsan ayuu ugu jawaabay, **14** oo wuxuu kula hadlay taladii raggii dhallintayaraa, oo ku yidhi, Abbahay harqood culus buu idin saaray, laakiinse anna culays kalaan idinku sii darayaa; aabbahay wuxuu idinku edbin jiray shaabuugyo, laakiinse anigu waxaan idinku edbinayaa hangerallayaal. **15** Sidaas daraaddeed boqorkii dadkii ma uu dhegaysan; waayo, taasu waxay ahayd wax Rabbiga xaggisa ka yimid, si uu u adkeeyo eraygiisi Rabbiga kula hadlay Yaaraabcaam ina Nebaad oo uu ugu soo dhiibay Axiiyah kii reer Shiih. **16** Oo dadkii Israa'iil oo dhummuna markay arkeen inaan boqorku dhegaysan aayaad dadkii waxay boqorkii ugu jawaabeen oo ku yidhaahdeen, Bal maxaan qayb ku leennahay Daa'uud? Dhaxalan kuma lihin ina Yesay. Haddaba dadkii Israa'iilow, teendhooyinkiiñ taga. Oo Daa'uudow, bal eeg, reerkagi waa kuu kaas. Markaasay dadkii Israa'iil tageen teendhooyinkoodii. **17** Laakiinse Rexabcaam wuxuu boqor u ahaa intii reer binu Israa'iil ahayd ee degganayd magaalaoyinka reer Yahuudah. **18** Markaasaa Boqor Rexabcaam wuxuu diray Adoraam oo cashuurta u sarreeyey, oo dadkii Israa'iil oo dhammu dhagax bay la dhaceen, wuuna dhintay. Markaasaa Boqor Rexabcaam ku degdegay inuu fuulo gaadhifaraskiisi si uu Yeruusaalem ugu cararo. **19** Sidaasay dadkii Israa'iil ugu caasiyoobeen Daa'uud reerkii ilaa maantadan la joogo. **20** Oo markii dadkii Israa'iil maqleen in Yaaraabcaam soo noqday ayay u cid direen oo shirkii ugyo yeedheen, oo waxay ka dhitgeen boqor u taliya dadkii Israa'iil oo dhan; oo reerkii Daa'uudna niin qudhama raacin, qabiilkii reer Yahuudah mooyaane. **21** Oo Rexabcaamna markuu Yeruusaalem tegey wuxuu reer Yahuudah oo dhan iyo qabiilkii reer Benyaamiin ka soor shiriyey boqol iyo siddeetan kun oo rag la doortay oo dagaalyahan ahaa, si ay dadkii Israa'iil ulu diriraa oo ay boqortooyadii mar kale ugu soo celiyan Rexabcaam ina Sulaymaan. **22** Laakiinse Shemacyaah oo nin Ilaah ahaa waxaa u yimid eraygiil Ilaah oo leh, **23** La hadal Rexabcaam ina Sulaymaan oo reer Yahuudah boqorka u ah, iyo reer Yahuudah iyo reer Benyaamiin, iyo dadka intiisa kale oo dhanba, oo waxaad ku tidhaahdaa, **24** Rabbiga wuxuu leeyahay, Waa inaydhaan kor u bixin oo aydhaan walaalihiin dadka Israa'iilna la diririn. Nin waluba gurigiisi haa ku noqdo, waayo, waxanu aniguu iga yimid. Sidaas aawadeed way maqleen

Eraygi Rabbiga, oo intay noqdeen ayay iska tageen sidii erayga Rabbiga ahaa. **25** Markaasaa Yaaraabcaam wuxuu dhisay Shekem oo ku taal dalka buuraha leh oo reer Efrayim, halkaasuna iska degay, oo haddana halkaas wuu ka tegey oo wuxuu dhisay Fenuu'eel. **26** Markaasaa Yaaraabcaam wuxuu qalbiga iska yidhi, Haddaba boqortooyad waxay u noqon doontaa reerkii Daa'uud; **27** oo haddii dadkanu Yeruusaalem tagaan inay Rabbiga allabaray ugu bixiyaan, de markaas qalbigoodu wuxuu u noqon doonaa sayidkoodii, kaasoo ah Rexabcaam ee boqor u ah reer Yahuudah, oo markaasay i dili doonaan, waxayna u noqon doonaan Rexabcaam ee ah boqorka reer Yahuudah. **28** Markaasaa boqorkii tashaday, oo wuxuu sameeyey laba weylood oo dahab ah, oo wuxuu dadkii ku yidhi, Dadkii Israa'iilow, aad bay idiinku dhib badan tahay inaad Yeruusaalem tagtaan, haddaba bal eega ilaahyadiinni idinka keenay dalkii Masar. **29** Oo labadii weylood middox wuxuu dhigay Beytel, tii kalena wuxuu dhigay Daan. **30** Haddaba taasu waxay noqotay dembi, maxaa yeelay, dadkii waxay u tegi jireen inay middood caabudaa xataa ilaa Daan. **31** Oo wuxuu kaloo sameeyey guryo meelo sarsare ah, oo wuxuu wadaaddo ka dhex doortay dadkii aan reer Laawi ahayn oo dhan. **32** Oo haddana Yaaraabcaam wuxuu sameeyey iid u eg ti reer Yahuudah oo ahayd bisha siddeedaad maalinteeda shan iyo tobnaad, oo wuxuu u baxay meeshii allabariga; sidaasuy Beytel ku sameeyey isagoo allabaray u bixinaya weylifi u sameeyey; oo wadaaddadii meelaha sarsare ee uu doortayna wuxuu geeyey Beytel. **33** Oo meeshii allabariga ee uu Beytel ka sameeyeyna wuxuu u baxay bishii siddeedaad maalinteedii shan iyo tobnaad oo taasuna waxay ahayd bishii uu qalbigiisa ka tashaday; oo iid buu u sameeyey dadkii Israa'iil, oo meeshii allabariguu ugu baxay inuu foox shido.

13 Markaasaa waxaa Yahuudah ka yimid nin Ilaah oo Eraygi Rabbiga ku yimid Beytel; oo Yaaraabcaamna wuxuu ag taagnaa meeshii allabariga inuu foox shido aawadeed. **2** Markaasuu wax ka gees ah meeshii allabariga ku qayliyey sidii Rabbiga ku amray, oo wuxuu yidhi, Meeshii allabarigay, meeshii allabarigay, Rabbiga wuxuu leeyahay, Reer Daa'uud waxaa u dhalan doona wiil magiciisa la yidhaahdo Yoosiyah, oo isna dushaada wuxuu ku qali doonaa wadaaddada meelaha sarsare ee dushaada fooxa ku shida, oo waxaa dushaada lagu gubi doonaa dad lafihiis. **3** Oo isla maalintaasba calaamad buu tusay oo wuxuu yidhi, Tanu waa calaamaddii Rabbiga ku hadlay: Bal ogaada, meesha allabarigu way kala dillaaci doontaa oo dambaska saaranuun wuu soo daadon doonaa. **4** Oo markii boqorkii maqlay hadalkii ninka Ilaah uu ku qayliyey ee ka geesta ahoo meeshii allabariga oo Beytel ku til ayuu Yaaraabcaam gacanta ka soo fidley meeshii allabariga oo wuxuu yidhi, War ninka qabta. Oo gacantii uu isaga ku fidleyeyna way qallashay, mar dambena wuu suo laabi kari waayay. **5** Oo meeshii allabariguna way kala dillaacdya, oo dambaskiina wuu ka soo daatay meeshii allabariga, sidii calaamaddii uu ninka Ilaah bixiyey ee Rabbiga ku amray. **6** Markaasaa boqorkii ugu jawaabay ninke Ilaah, Haddaba Rabbiga Ilaahaaga ah raallinimo iiga bari, oo ii duuce in gacantaydu ii soo noqoto aawadeed. Markaasaa ninke Ilaah Rabbiga baryay, oo boqorkiina gacantisi way u soo noqtotay, oo waxay u noqtotay sidii ay markii hore ahayd. **7** Dabadeedna boqorkii wuxuu ninke Ilaah ku yidhi, Kaalay, guriga ii raac, oo isqabooji, oo anna waan kuu abaalgudayaa. **8** Kolkaasaa ninke Ilaah wuxuu boqorkii ku yidhi, Xataa haddaad gurigaaga badhkiis i sinayso ku raaci maayo, oo innaba kibisna ku cuni maayo, biyona ka cabbi maayo meeshan; **9** waayo, Erayga Rabbiga ayaa saas igu amray, oo yidhi, Waa inaadan kibis curin, biyona cabbin, waana inaadan dib u sii qaadin jidkii aad soo martay. **10** Oo sidaas daraaddeed jid kaluu maray, dib umana uu sii qaadin jidkii uu Beytel u soo maray. **11** Waagaas waxaa Beytel degganaa nebi duq ah, oo

wiilashiisi midkood baa u yimid oo u soo sheegay kulli shuqulladii ninka Ilaah maalintaas Beytel ku sameeyey; oo erayadii uu boqorka kula hadlayna aabbahood way u soo sheegeen. **12** Markaasaa aabbahood ku yidhi, Jidkee buu qaaday? Oo wiilashiisuna way arkeen jidkii ninkii Ilaah oo Yahuudah ka yimid qaaday. **13** Markaasuu wiilashiisi ku yidhi, War dameerka ii kooreeya. Dameerkiina way u kooreeyeen oo isna wuu fuulay. **14** Oo ninkii Ilaah wuu daba galay, oo helay isagoo geed hoos fadhiya; kolkaasu ku yidhi, War ma waxaad tahay ninkii Ilaah oo Yahuudah ka yimid? Isna wuxuu yidhi, Haah, waan ahay. **15** Markaasuu ku yidhi, Kaalay oo gurigaygii ii raac aad kibis soo cuntide. **16** Isna wuxuu yidhi, Kari maayo inaan kula noqdo iyo inaan gurigaaga galo toona. Halkan innaba kibis kugula cuni maayo, biyona kugula cabbi maayo. **17** Waayo, erayga Rabbigu wuxuu igu yidhi, Waa inaadan meeshaas kibis ku cunin, biyona ka cabbin, jidkii aad soo martayna dib ha u sii qaadin. **18** Isna wuxuu ku yidhi, War anba waxaan ahay nebi kula mid ah, oo malaa'ig baa Eraygii Rabbiga igula hadashay oo igu tidhi, Isaga soo celi oo gurigaaga keen inuu kibis cuno oo biyo cabbo. Laakiin been buu u sheegay. **19** Sidaas daraaddeed wuu la noqday, oo gurigiisi buu kibis ka cunay, biyona ka cabbay. **20** Markaasaa intay miiska wada fadhiyeen uu eraygii Rabbigu u yimid nebigii soo celiyey. **21** Wuuna ku qayliiyey ninkii Ilaah oo Yahuudah ka yimid, oo ku yidhi, Rabbigu wuxuu leeyahay, Caasi baad ku noqotay Rabbiga, mana aadan xajin amarkii Rabbiga Ilahaaga ahu kugu amray, **22** laakiinse waad soo noqotay oo kibis baad ku cuntay, biyona waad ku cabtay meeshii uu kugu yidhi, Kibis ha ku cunin, biyona ha ku cabbin. Sidaas daraaddeed meykaagu gaadhi maayo xabaashii awowayaashaa. **23** Oo markuu kibis cunay oo biyo cabbay dabadeed ayuu dameerkisii u kooreeyen nebigii uu soo celiyey. **24** Oo markuu ka tegey ayaa libaax jidkii kaga hor yimid, wuuna dilay isagi; oo meydkissina waxaa lagu tuuray jidka dhexdiisa, oo dameerkiina wuu ag taagnaa; libaaxiina wuxuu dhinac taagnaa meydkaa. **25** Oo bal eeg, dad baa soo ag maray, oo waxay arkeen meydkaa jidka lagu tuuray iyo libaaxa meydkaa agtiisa taagan; oo waxay yimaadeen magaaladii nebiga duqa ahu degganaan, markaasay dadkii u sheegeen. **26** Oo nebigii isaga jidka ka soo celiyey markuu taas maqlay ayuu yidhi, Waa ninkii Ilaah oo ku caasiyoob Rabbiga; oo sidaas daraaddeed ayuu Rabbigu isaga ugu gacan gashay libaaxa dildillaacsaday oo dilay, taasuna waa sidii uu ahaa erayguu Rabbigu kula hadlay. **27** Markaasuu wiilashiisi la hadlay oo ku yidhi, War dameerka ii kooreeya. Oo iyana way u kooreeyeen. **28** Kolkaasuu tegey oo wuxuu helay meydkissii oo jidka dhex yaal, iyo dameerkii iyo libaaxii oo meydkaa ag taagan; libaaxiina meydkii ma cunin, dameerkiina ma dildillaacsan. **29** Oo nebigiina wuxuu qaaday meydkii ninkii Ilaah, oo kor saaray dameerkii, wuuna soo celiyey. Markaasuu yimid magaaladii nebigii duqa ahaa inuu halkaas ku aaso oo ugu baroorto. **30** Oo xabaashiiii uu isagu laahaa ayuu meydkissii geliyey, wayna u baroorteen, oo yidhaahdeen, Hoognay, walaalkayow! **31** Oo markuu aasay dabadeed ayuu wiilashiisi la hadlay oo ku yidhi, Markaan dhinto igu xabaala xabaashii ninkii Ilaah lagu xabaaly, oo lafahayga lafhisa ag dhiga. **32** Waayo, hadalkii uu amarkii Rabbiga ku qayliiyey ee ka geesta ahaa meesha allabariga oo Beytel ku taal, iyo kulli guryaha meelaha sarsare oo ku yaal magaalooyinka reer Samaariya, hubaal wuu ahaan doonaa. **33** Oo waxyaalaahas dabadoor Yaaraabcaam kama uu noqon jidkissii sharka ahaa, laakiinse wuxuu dadkii oo dhan ka doortay wadaaddo meelaha sarsare; oo mid kasta oo doonayabay wuu daahiriyey inay jiraan wadaaddo meelaha sarsare. **34** Oo taasuna dembi bay u noqotay reer Yaaraabcaam iyo xataa inay gooyo oo dhulka ka baabbiiso.

14 Oo waagaas ayaa Abiiyah oo ahaa ina Yaaraabcaam bukooday. **2** Markaasaa Yaaraabcaam wuxuu bilcantiisi ku yidhi, Waan ku baryayaaye, kac oo isbeddel, oo yaan lagu aqoon inaad tahay bilcantiisi Yaaraabcaam; oo waxaad tagtaa Shiihlo, waayo, halkaas waxaa jooga Nebi Axiiyah oo ii sheegay inaan dadkan boqor u ahaanayo. **3** Oo waxaad qaaddaa toban xabbadiood oo kibis ah, iyo buskuddo, iyo ubbo malab ah, oo isaga u tag; oo wuxuu kuu sheegi doonaa waxa wiilka ku dhici doona. **4** Oo Yaaraabcaam bilcantiisi sidaasay yeeshay, oo waxay u kacday Shiihlo oo gurijii Axiiyah bay timid. Haddaba Axiiyah waxba ma arki karin, waayo, indhiihiisi waxay la dhaceen dugow aawadiis. **5** Markaasaa Rabbigu wuxuu Axiiyah ku yidhi, Bal eeg, Yaaraabcaam bilcantiisi ayaa kuugu imanaysa inay ku weydiiso wax ku saabsan wiilkeeda, maxaa yeelay, isagu wuu bukaa; haddaba iyada saas iyo saas ku dheh; waayo, markay kuu timaado waxay iska dhigaysaa naag kale. **6** Oo markii Axiiyah maqlay sanqadhii cagaheeda, markii ay alaabka soo gashay ayuu ku yidhi, Soo gal, Yaaraabcaam bilcantiisiay, maxaadse isaga dhigaysaa mid kale? Waayo, waxaa la iigu soo kaa dhiibay war xun. **7** Haddaba tag, oo Yaaraabcaam waxaad ku tidaahadha, Rabbigu ah Ilaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Anigu dadka oo dhan waan kaa sara mariyey, oo waxaan amiri kaaga dhigay dadkaygii Israa'iil, **8** oo boqortooyadiina intaan reerki Daa'uud ka soo xoogay aayaan ku siiyey, oo weliba ma aadan ahaan sidii addoonkaygii Daa'uud, kii amarraddayii xajiyey, oo qalbiisi oo dhanna igu raacay inuu sameeyo wixii hortayda ku qummanaa oo keliya, **9** laakiinse waxaad samaysay shar ka sii badan kii intii kaa horraysay oo dhan, oo waxaad samaysatay ilaahyo kale iyo sanamyo la shubay, waanad iga xanaajisay, oo waxaad igu tuurtay gadaashaada. **10** Sidaas daraaddeed, bal ogow, shar baan ku soo dejin doonaa reer Yaaraabcaam, oo Yaaraabcaam waxaan ka baabbi'in doonaa wiil kasta, ha ahaado mid kasta oo dalka Israa'iil ku dhex xidhan ama mid kasta oo ku dhex furan, oo reer Yaaraabcaam oo dhanna waan xaaqi doonaa ilaa uu wada baabbo'o sida digo dibadda loogu xaaqo. **11** Oo Yaaraabcaam dadkiisa kii magaaladala kaga dhinta waxaa cuni doona eeyaha, oo kii duurka kaga dhintana waxaa cuni doona haadka samada, waayo, Rabbigu saasuu ku hadlay. **12** Haddaba kac, oo gurigaaga tag, oo mar alla markay cagahaagu magaaladala galaan ayuu wiilkii dhiman doonaa. **13** Oo dadka dalka Israa'iil oo dhan ayaa u barooran doona oo aasi doona, waayo, dadka Yaaraabcaam oo dhan isaga keliya ayaa xabaasha gelaya, maxaa yeelay, reer Yaaraabcaam isaga keliya ayaa laga helay wax ku wanaagsan xagga Rabbiga ah Ilaha reer binu Israa'iil. **14** Oo weliba Rabbigu wuxuu sara kicin doonaa boqor u taliya dadkii Israa'iil, oo kaasuna maalintaas wuxuu baabbi'in doonaa reer Yaaraabcaam, laakiinse taasu waa goorma? Waa haddeer. **15** Waayo, Rabbigu wuxuu dadkii Israa'iil u layn doonaa sida cawsduur biyo ugu ruxmado, oo dadkii Israa'iil wuu ka rujin doonaa dalkan wanaagsan oo uu siiyey awowayaashood, oo wuxuu ku firidhi doonaa Webiga shishadiisa, maxaa yeelay, waxay samaysteen geedihii Asheeraah, oo Rabbigana saasay uga xanaajiyeen. **16** Oo Rabbigu wuxuu dadka dalka Israa'iil u sii daynayaa dembiyadii Yaaraabcaam dembaabay oo uu dadka dalka Israa'iilna dembaajiyey awadood. **17** Markaasay Yaaraabcaam bilcantiisi kacday oo tagtay, oo waxay timid Tirsaaah; oo markay guriga irridiisiisii soo gaadhay ayaa wiilkii dhintay. **18** Oo dadkii dalka Israa'iil oo dhammu way aaseen, wayna u wada baroorteen siduu ahaa eraygii Rabbigu ku hadlay ee uu nebigii ahaa addoonkisii Axiiyah u soo dhiibay. **19** Oo Yaaraabcaam falimihiisi kale ee ku saabsanaa siduu u diriray, iyo siduu u talin jiray, waxay ku qoran yihiin kitaabka taariikhda bogorradii dalka Israa'iil. **20** Oo Yaaraabcaamnaa wuxuu talinay laba iyo labaatan sannaddood; markaasuu dhintay oo awowayaashiisii la seexday, oo waxaa meeshiisi boqor ka noqday

wiilikiis Naadaab. **21** Oo Rexabcaam ina Sulaymaanne boqor buu ka ahaa dalka Yahuudah. Oo markuu Rexabcaam boqor noqday wuxuu jiray kow iyo afartan sannadood, oo toddoba iyo tobant sannadood ayuu boqor ku ahaa Yeruusaalem oo ahayd magaaladii Rabbigu ka doortay qabiilooyinkii reer binu Isra'a'il oo dhan inuu magiciisa halkaas dhigo. Oo hooyadiis magaceeduna wuxuu ahaa Nacamaah tii reer Cammoon. **22** Oo reer Yahuudahna waxay sameeyeen wax Rabbiga hortiisa shar ku ah, oo waxay Rabbiga kaga hinaasiyeen dembiyadoodii ay galeen oo ka badnaa kuwii ay awowayaashhood galeen. **23** Waayo, waxay buur kasta oo dheer dusheed iyo geed kasta oo dheer oo doog ah hoostiis ka dhisteen meelo sarsare, iyo tiirar, iyo geedo Asheeraah. **24** Oo weliba dalka waxaa joogay makhnudo, oo waxay u wada sameeyeen sidii kulli karaahiyadii ay samayn jireen quruumihii Rabbigu ka eryay reer binu Isra'a'il hortooda. **25** Oo sannaddii shanaad oo Boqor Rexabcaam ayaa Shishqaq oo boqorkii Masar ahaa Yeruusaalem ku kacay, **26** oo wuxuu qaatay khasnadiihii guriga Rabbiga iyo khasnadiihii guriga boqorka, oo dhammaantood wuu wada qaatay; oo wuxuu kaloo wada qaatay gaashaammadii dahabka ahaa oo Sulayamaan sameeyey. **27** Oo Boqor Rexabcaam ayaa meeshoodii ka sameeyey gaashaammada naxaas ah, oo wuxuu u dhiibay saraakiishii waardiyyaashii albaabkii guriga boqorka dhawri jiray. **28** Oo mar alla markii boqorku gurigi Rabbiga galo ayay waardiyyaashu gaashaammada qaadi jireen, oo haddana waxay ku soo celin jireen qolki waardiyyaasha. **29** Haddaba Rexabcaam falimihiisi kale iyo wixii uu sameeyey oo dhammuba sow kuma qorna kitaabkii taariikhda boqorradii dalka Yahuudah? **30** Oo Rexabcaam iyo Yaaraabcaamna dagaal baa ka dhexayn jiray had iyo goorba. **31** Oo Rexabcaamna wuu dhintay oo la seexday awowayaashiis, oo waxaa lagula aasay awowayaashiis magaaladii Daa'udd; oo hooyadiis magaceeduna wuxuu ahaa Nacamaah tii reer Cammoon. Oo meeshiisiina waxaa boqor ka noqday wiiliikiis Abiyyaam.

15 Haddaba sannaddii siddeed iyo tobnaad ee Boqor Yaaraabcaam ina Nebaad ayaa Abiyyaam boqor ka noqday dalka Yahuudah. **2** Oo saddex sannadood ayuu boqor ku ahaa Yeruusaalem, oo hooyadiis magaceedana waxaa la odhan jiray Macakaah ina Abiishaaloom. **3** Oo isnaa wuxuu sameeyey dembiyadii uu aabbiihiis samayn jiray isaga hortiis oo dhan, oo qalbigiisuna Rabbiga Ilaahiisa ah uguma qummanay sidii qalbigii awowgiis Daa'udd oo kale. **4** Habase yeeshee Daa'udd daraaddiis ayaa Rabbiga Ilaahiisa ahu Yeruusaalem ka dhex siiyey laambad inuu isaga dabadiis wiiliikiis dhiso iyo inuu Yeruusaalem adkeeyo aawadeed, **5** maxaa yeelay, Daa'udd wuxuu sameeyey wixii Rabbiga hortiisa ku qummanaa, oo cimrigiisi oo dhanna kama uu leexan wax kasta oo uu ku amray, xaalikii Uuriyah kii reer Xeed oo keliya mooyaane. **6** Oo Rexabcaam iyo Yaaraabcaamna dagaal baa ka dhexeeeyey cimrigiisi oo dhanba. **7** Oo Abiyyaam falimihiisi kale iyo wixii uu sameeyey oo dhammuba sow kuma qorna kitaabkii taariikhda boqorradii dalka Yahuudah? Oo Abiyyaam iyo Yaaraabcaamna dagaal baa ka dhexeeeyey. **8** Oo Abiyyaam wuu dhintay oo la seexday awowayaashiis, oo waxaa lagu aasay magaaladii Daa'udd; oo meeshiisiina waxaa boqor ka noqday wiiliikiis Aasaa. **9** Oo boqorkii dalka Isra'a'il oo Yaaraabcaamna ahaa sannaddiisi labaatanaad ayaa Aasaa boqor ka noqday dalka Yahuudah. **10** Oo wuxuu Yeruusaalem boqor ka ahaa kow iyo afartan sannadood; oo hooyadiisna magaceedu wuxuu ahaa Macakaah ina Abiishaaloom. **11** Oo Aasaa wuxuu sameeyey wixii Rabbiga hortiisa ku qummanaa sidii uu awowgiis Daa'udd yeelay oo kale. **12** Oo makhnudo yadii dalka wuu ka eryay, sanamyadii aabbiihiis sameeyey oo dhanna wuu wada fogeeey. **13** Macakaah oo hooyadiis ahaydn boqoradnimadii wuu ka dejiyey, maxaa yeelay, waxay sanam karaahiyah u u samaysay

geed Asheeraah, oo Aasaa sanamkeedii wuu jebiyey, wuxuuna ku gubay durdurka Qidroon agtiisa. **14** Laakinne meelihii sarsare lama baabbi'iin; habase yeeshee Aasaa qalbigiisu waa ku qummanaa Rabbiga hortiisa cimrigiisi oo dhanba. **15** Oo gurigii Rabbigana wuxuu soo geliiyey alaabtii aabbiihiis quduuska ka dhigay iyo alaabtii uu isaga quduuska ka dhigay, waxayna ahayd lacag iyo dahab iyo weelal. **16** Oo cimrigoodii oo dhanna dagaal baa ka dhexeeeyey Aasaa iyo Bacshaa oo ahaa boqorkii dalka Isra'a'il. **17** Oo Bacshaa oo ahaa boqorkii dalka Isra'a'il ayaa dalka Yahuudah ku kacay, oo wuxuu dhisay Raamaah, inuusan qofna u oggolaan inuu ka baxo ama u galoo Aasaa oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah. **18** Markaasaa Aasaa qaaday kulli lacagtii iyo dahabkii ku hadhay khasnadiihii guriga Rabbiga iyo khasnadiihii guriga boqorka oo dhan, oo wuxuu u dhiibay addoommaadiisa, oo Boqor Aasaa wuxuu iyaggi u diray Benhadad ina Tabrimmoor oo ahaa ina Xesyoon, oo dalka Sturiya boqorka u ahaa oo Dimishaq degganaa, oo wuxuu ku yidhi, **19** Aniga iyo adiga axdi baa inoo dhexeeyaa, oo aabbahay iyo aabbahaana wuu u dhexayn jiray; haddaba bal eeg, waxaan kuu soo diray hadiyad lacag iyo dahab ah, saas aawadeed tag oo jebi axdigaa aad la leedadhi boqorka dalka Isra'a'il oo Bacshaa ah, ha iga tagee. **20** Markaasaa Benhadad dhegaystiray hadalkii Boqor Aasaa, oo saraakiishii ciiddammadiisa ayuu u diray magaaloooyinkii dalka Isra'a'il, oo waxay dagaal ku dhufteen Ciyoon, iyo Daan, iyo Abeel Beytmacakah, iyo Kinnered oo dhan, iyo dalkii reer Naftaali oo dhan. **21** Kolki Bacshaa taas maqlay wuu ka tegey Raamaah dhisiddeedii, oo wuxuu degay Tirsaah. **22** Markaasaa Boqor Aasaa wuxuu dalka Yahuudah oo dhan gaadhsiiyey naado ogeysiis ah, oo ninna lagama reebin; oo waxay wada qaadeen dhagxantii iyo alwaaxdiid Raamaah ee uu Bacshaa ku dhisay, kolkaasaa Boqor Aasaa wuxuu ku dhisay Gebac oo ku taal dalka reer Benyaamiin iyo Misfaah. **23** Haddaba Aasaa falimihiisa kale, iyo xooggiisi oo dhan, iyo wixii uu sameeyey oo dhan, iyo magaaloooyinkii uu dhisay oo dhammuba sow kuma qorna kitaabkii taariikhda boqorradii dalka Yahuudah? Laakiinse markuu gaboobay wuxuu ka bukooday cagaha. **24** Markaasaa Aasaa dhintay oo la seexday awowayaashiis, oo waxaa awowayaashiis lagu aasay magaaladil awowgiis Daa'udd; oo meeshiisiina waxaa boqor ka noqday wiiliikiis Yehooshaafaad. **25** Oo Naadaab oo ahaa ina Yaaraabcaam boqor buu ka noqday dalka Isra'a'il sannaddii labaad oo Aasaa boqorkii dalka Yahuudah; oo wuxuu dalka Isra'a'il boqor ka ahaa laba sannadood. **26** Oo isnaa wuxuu sameeyey wixii Rabbiga hortiisa shar ku ahaa, oo wuxuu ku socday jidki aabbiihiis, iyo dembiyiisa uu dadkii Isra'a'il dembaajiyey. **27** Oo waxaa shirqoolay Bacshaa ina Axiiyah oo ahaa reer Isaakaar, oo Bacshaa isaguu ku dilay Gibbetoon tan ay reer Falastiini lahaayeen, waayo, Naadaab iyo dadkii dalka Isra'a'il oo dhammuba waxay weerarayeen Gibbetoon. **28** Oo isaga Bacshaa wuxuu dilay oo meeshiisi boqor ka noqday sannaddii saddexaad ee Aasaa oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah. **29** Oo haddiba markuu boqor noqday ayuu wada laayay reerkii Yaaraabcaam oo dhan, oo Yaaraabcaam uma uu dayn qof keliya oo neefsada, laakiinse wuu wada baabbi'iyey, sidii uu ahaa eraygiil Rabbigu u soo dhiibay addoonkiisii Axiiyah kii reer Shiloh; **30** waayo, waxay saas u noqotay Yaaraabcaam dembiyadiisii uu dembaabay, oo uu dadkii Isra'a'ilna dembaajiyey, iyo xanaaqii u ka xanaajiyey Rabbiga ah Ilaha dalka Isra'a'il. **31** Haddaba Naadaab falimihiisi kale, iyo wixii uu sameeyey oo dhammuba sow kuma qorna kitaabkii taariikhda boqorrada dalka Isra'a'il? **32** Cimrigood oo dhan dagaal baa ka dhexeeeyey Aasaa iyo Bacshaa oo boqor ka ahaa dalka Isra'a'il. **33** Oo boqorkii dalka Yahuudah oo Aasaa ahaa sannaddiisi saddexaad ayaa Bacshaa ina Axiiyah boqor dalka Isra'a'il ugu noqday Tirsaah, oo wuxuu boqor ahaa afar iyo labaatan sannadood.

34 Oo isna wuxuu sameeyey wax Rabbiga hortiisa shar ku ah, oo wuxuu ku socday jidki aabbihiis Yaaraabcaam, iyo dembigiisi oo dadkii Israa'iila dembaajiyey.

16 Markaas waxaa Yeehuu ina Xanaanii u yimid Eraygii Rabbiga oo ka gees ah Bacshaa, oo leh, **2** Ciiddaan kaa sara mariyey, oo waxaan kaa dhigay amuur taliya dadkayga Israa'iil, oo adna waxaad ku socotay jidki Yaaraabcaam, oo dadkaygii Israa'iila waad dembaajisay, oo waxaad ka dhigtagtay inay dembiyadoodii igaga xanaajiyaaan, **3** sidaas daraaddeed bal eeg, Bacshaa iyo reerkiisa oo dhanba waan wada baabbi'inaya, oo reerkaagana waxaan ka dhigayaa sidii reerkii Yaaraabcaam ina Nebaad oo kale. **4** Oo dadka Bacshaa kii magaalada kaga dhinta waxaa cuni doona eeyaha, oo kii duurka kaga dhintana waxaa curi doona haadka samada. **5** Haddaba Bacshaa falimihiisii kale, iyo wixii uu sameeyey, iyo xooggiisi oo dhammu sow kuma qorna kitaabkii taariikhda boqorradii dalka Israa'iil? **6** Markaasaa Bacshaa dhintay oo la seexday awowayaashiis, oo waxaa lagu aasay Tirsah, oo meeshiisiina waxaa boqor ka noqday wiilkisii Eelaah. **7** Haddana waxaa Nebi Yeehuu ina Xanaanii u yimid Eraygii Rabbiga oo ka gees ah Bacshaa iyo reerkiisaba, sababtuna waxay ahayd sharkii uu Rabbiga hortiisa ku sameeyey oo dhan ee uu Rabbiga kaga xanaajiyey shuqulkii gacmihisa, markuu la mid noqday reer Yaaraabcaam, iyo diliddii uu dilay aawadeed. **8** Oo Aasaa oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah sannaddiisi lix iyo labaatanaad ayaa Eelaah oo ahaa ina Bacshaa dalka Israa'iil boqor ugu noqday Tirsah, oo wuxuu boqor ahaa laba sannadood. **9** Oo addoonkiisii Simrii oo sirkaal u ahaa gaadhifardoodkiisa badhhood ayaa isaga shirqoolay. Haddaba wuxuu joogay Tirsah isagoo khamrii ku cabbaya guriga Arsaa oo madax u ahaa reerkisii Tirsah ku yiil; **10** oo waxaa u soo galay Simrii, markaasuu wax ku dhuftay, oo dilay isagii, waxayna ahayd Aasaa oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah sannaddiisi toddoba iyo labaatanaad, oo meeshiisiina isagaa boqor ka noqday. **11** Isla markuu boqor noqday ee uu carshigii si kufadhiistay wuxuu wada laayay reerkii Bacshaa oo dhan; oo ugama uu reebin dadkii qaraabadiisa ahaa ama saaxiibbadiis toona xataa wiil yar oo keliya. **12** Oo Simrii saasuu u baabbi'iyey reerkii Bacshaa oo dhan, oo waxay noqotay sidii Eraygii Rabbiga ee Bacshaa ka geesta ahaa ee Nebi Yeehuu ku hadlay, **13** sababtuna waxay ahayd dembiyadii Bacshaa iyo dembiyadii wiilkisii Eelaah oo dhan ee ay dembaabeen ee ay dadkii Israa'iila dembaajiyeen ee ay Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil kaga xanaajiyeen falimahoodii aan wuxtarka Lahayn. **14** Haddaba Eelaah falimihiisii kale, iyo wixii uu sameeyey oo dhammuba sow kuma qorna kitaabkii taariikhda boqorradii dalka Israa'iil? **15** Oo Aasaa oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah sannaddiisi toddoba iyo labaatanaad ayaa Simrii intii toddoba maalmooh ad boqor ku ahaa Tirsah. Haddaba dadkii waxay iyagoo ka gees ah ag degeen Gibbetoon oo ay reer Falastiin lahaayeen. **16** Oo dadkii magaalada ag degay waxay maqleenn oo lagu yidhi, Simrii shirqool buu sameeyey oo boqorkiina wuu dilay. Sidaas daraaddeed dadkii dalka Israa'iil oo dhammu waxay maalintaa xerada dhexdeeda dalka Israa'iil boqor uga dhiggen Coomrii oo ahaa sirkalkii ciidanka. **17** Oo Coomrii wuxuu ka kacy Gibbetoon isagoo ay dadkii Israa'iil oo dhammu la socdaan, markaasay Tirsah hareereeyeen. **18** Markii Simrii arkay in magaaladii la qabsaday ayuu galay qalcaddeed gurigii boqorka, kolkaasuu gurigii boqorka isku gubay, wuuna u dhintay **19** dembiyadiisi uu dembaabay markuu sameeyey wixii Rabbiga hortiisa shar ku ahaa, oo uu ku socday jidki Yaaraabcaam, iyo dembigiisi uu sameeyey ee uu dadkii Israa'iila dembaajiyey. **20** Haddaba Simrii falimihiisii kale iyo fallaagowgiisii uu sameeyeyba sow kuma qorna kitaabkii taariikhda boqorradii dalka Israa'iil? **21** Markaasaa dadkii

dalka Israa'iil laba meelood u kala qaybsamay; dadkii badhkiis wuxuu raacay Tibnii oo ahaa ina Giinad, oo boqor bay ka dhigteen; badhkiis kalena wuxuu raacay Coomrii. **22** Laakinse dadkii Coomrii raacay waxay ka adkaadeen dadkii raacay Tibnii ina Giinad. Markaasaa Tibnii dhintay, Coomriina boqor buu noqday. **23** Oo Aasaa oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah sannaddiisi kow iyo soddonaad ayaa Coomrii dalka Israa'iil boqor ka noqday, oo wuxuu boqor ahaa laba iyo tobani sannadood oo Tirsah wuxuu boqor ka ahaa lix sannadood. **24** Oo Shemer ayuu buurtii Samaariya kaga iibsdaday laba talanti oo lacag ah; markaasuu buurta dusheedi magaalal ka dhisay, oo magaaladii uu dhisay magaceediina wuxuu u bixiyey Samaariya, oo wuxuu ku magacaabay ninkii Shemer ahaa ee buurta lahaa. **25** Oo Coomrii wuxuu sameeyey wixii Rabbiga hortiisa shar ku ahaa, oo wuxuu ku kacay shar ka sii daran sharkii kuwii isaga ka horreeyey oo dhan. **26** Oo wuxuu ku socday jidki Yaaraabcaam ina Nebaad oo dhan, iyo dembiyadii uu dadkii Israa'iil dembaajiyey ee ay Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil kaga xanaajiyey falimahoodii aan wuxtarka Lahayn. **27** Haddaba Coomrii falimihiisii kale ee uu sameeyey, iyo xooggiisi uu muuijyeeyba sow kuma qorna kitaabkii taariikhda boqorradii dalka Israa'iil? **28** Markaasaa Coomrii dhintay oo la seexday awowayaashiis, oo waxaa lagu aasay Samaariya; oo wiilkisii Axaab ayaa meeshiisi boqor ka noqday. **29** Oo Aasaa oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah sannaddiisi siddeed iyo soddonaad ayaa Axaab oo ahaa ina Coomrii dalka Israa'iil boqor ka noqday, oo wuxuu dalka Israa'iil Samaariya boqor ugu ahaa laba iyo labaatan sannadood. **30** Oo Axaab oo ahaa ina Coomrii wuxuu sameeyey wixii shar ku ahaa Rabbiga hortiisa oo ka sii daran sharkii kuwii isaga ka horreeyey oo dhan. **31** Markaas sidii iyadoo la sahlan isaga inuu sameeyo dembiyadii Yaaraabcaam ina Nebaad, wuxuu guursaday Yeseebel oo ahayd ina Etbacal boqorkii reer Siidoon, wuuna tegey oo u adeegay oo caabuday Bacal. **32** Oo Bacal aawadiis wuxuu meel allabar uga dhisay gurigii Bacal ee uu hore uga dhex dhisay Samaariya. **33** Oo haddana Axaab wuxuu sameeyey geed Asheeraah, oo Axaab haddana wuu ka sii xanaajiyey Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil si ka sii daran boqorradii dalka Israa'iil ee isaga ka horreeyey oo dhan. **34** Oo wakhtgiisii Yeriox waxaa dhisay nin reer Beytel ah oo magicisila odhan jiray Xi'eel; oo markuu aasaaseeddi dhisay waxaa ka dhintay wiilkisii curadka ahaa oo Abiiraam ahaa, markuu irdaheedii taagayna waxaa ka dhintay wiilkisii yaraa oo Seguub ahaa, oo waxay noqotay sidii eraygii Rabbigu kula hadlay Yashuuna ina Nuun.

17 Oo Eiliyah oo ahaa reer Tishbii, oo ka mid ahaa kuwii Glecaad degganaa ayaa Axaab ku yidhi, Wuxaan Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil ee aan hortiisa taaganahay noloshiisa ugu dhaartay inaan dharab iyo roob midna sannadhanan la arki doonin, sidaan leeyahay mooyaane. **2** Markaasaa haddana waxaa isagii u yimid Eraygii Rabbiga oo leh, **3** Halkan ka tag, oo u leexo xagga bari, oo waxaad ku ag dhuumataa durdurka Keriid ee ku hor yaal Webi Urdun. **4** Oo waxaad ka cabbi doontaa durdurka, oo tukayaashana waan ku amray inay halkaas kugu quudiyaan. **5** Sidaas daraaddeed wuu tegey, oo wuxuu yeelay sidii erayga Rabbigu ku yidhi, waayo, wuu tegey oo ag joogi jiray durdurka Keriid ee ku hor yaal Webi Urdun. **6** Oo tukayaasha ayaa subaxdii u keeni jiray kibis iyo hilib, fiidkiina kibis iyo hilib, oo biyona durdurkuu ka cabbi jiray. **7** Oo in yar dabadeed ayaa durdurkii iska engegay, maxaa yeelay, halkaas roob ma lahayn. **8** Markaasaa waxaa isagii u yimid Eraygii Rabbiga oo leh, **9** Kac oo waxaad tagtaa Sarefta oo ay reer Siidoon leeyihiin, oo halkaas iska deg; oo bal eeg, naag carmal ah oo halkaas joogta waxaan ku amray inay ku quudiso. **10** Sidaas daraaddeed wuu kacay, oo wuxuu tegey Sarefta, oo markuu magaaladii iriddeedii yimid waxaa halkaas joogtay naag carmal ah oo xaabo guranaysa; oo intuu u

yeedhay ayuu ku yidhi iyadii, Waan ku baryayaaye, wuxoogaa biyo ah weel iigu keen aan cabbee. **11** Oo markay u sii socotay inay u keento ayuu u yeedhay oo ku yidhi, Waan ku baryayaaye waxaad gacanta iigu soo qaaddaa in yar oo kibis ah. **12** Ilyana waxay tidhi, Wuxaan Rabbiga Ilahaaga ah noloshiisa ugu dhaartay inaanah kibis hayans innaba, laakiinse waxaan haystaa sacab muggiis oo jidhiidh ah oo weel ku jira, iyo in yar oo saliid ah oo kusad ku jirta, oo bal eeg, laba qori baan u guranaya si aan intaan gurigayga galo ugu diyaariya aniga iyo wiilkayga, dabadeedna aan cunno oo aan dhimannee. **13** Markaasaa Eeliyah ku yidhi iyadii, Ha cabsane tag oo yeel sidaad tidhi, laakiinse marka hore ii soo samee in yar oo kibis ah oo ii keen, dabadeedna u samee adiga iyo wiilkayga. **14** Waayo, Rabbiga ah Ilahaaga reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Weelka jidhiidha ahu idlaan maayo, kusaddii saliidda ahuna idin gabi mayso ilaa maalinta Rabbiga dhulka roob ku soo daayo. **15** Markaasay tagtay oo waxay yeeshay sidi Eeliyah ku yidhi, oo iyadii iyo isagii iyo reerkeediiba maalmoo badan bay wax cunayeen. **16** Oo weelkii jidhiidha ahaa ma uu idlaan, kusaddii saliidda ahaydha ma ay gabin, oo waxay ahaatay siduu ahaa eraygi Rabbiga u soo dhiibii Eeliyah. **17** Oo waxyaalahaas dababood ayaa naagtii guriga lahayd wiilkeddi bukooday, oo xataa neef keliyahu kuma hadhin, maxaa yeelay, bukaankisu aad buu u xumaa. **18** Markaasay Eeliyah ku tidhi, War nin yahow Ilaha, maxaa inoo dhhexeyay? War ma waxaad iigu timid inaad dembigayga i soo xusuusid oo aad wiilkayga dishid? **19** Markaasuu ku yidhi, Naa bal wiilkaga ii keen. Oo intuu isagii ka qaaday xabadkeedii ayuu kor ula baxay qowladdii uu isagu degganaa, oo wuxuu saaray sariirtiisi. **20** Markaasuu Rabbiga u qayshaday, oo ku yidhi, Rabbiyow, Ilahaayow, naagta carmalka ah oo aan la degganahay ma shar baad ku soo dejisay intaad wiilkeddi dishay? **21** Oo saddex jeer ayuu wiilka korkiisi isku kala bixiyey, oo intuu Rabbiga u qayshaday ayuu yidhi, Rabbiyow, Ilahaayow, waan ku baryayaaye, wiilkan naftiisi mar kale ha ku soo noqoto. **22** Markaasaa Rabbiga dhiegaystay Eeliyahod codkiisi, oo yarka naftiisi mar kalyan ku soo noqtotay, wuuna soo noolaaday. **23** Dabadeedna Eeliyahod yarkii buu soo qaaday, oo intuu qowladdii ka soo dejisay ayuu gurigii keenay, oo u dhiibay hooyadiis; wuxuuna Eeliyahod iyadii ku yidhi, Bal eeg, wiilkagaagii waa nool yahayee. **24** Markaasaa naagtii waxay Eeliyahod ku tidhi, Haatan waan garanayaa inaad tahay nin Ilaha, iyo inuu run yahay erayga Ilaha oo afkaaga ku jira.

18 Oo wakhti dheer dabadiis waxay noqtotay in sannaddii saddexaad eraygi Rabbiga Eeliyah u yimid oo uu ku yidhi, Tag oo Axaab istus, oo anna roob baan dhulka ku soo daynayaa. **2** Markaasaa Eeliyahod wuxuu u tegey inuu Axaab istuso. Oo abaartuna aad bay ugu xumayd Samaariya. **3** Markaasaa Axaab wuxuu u yeedhay Cobadyaah oo shuqukkii guriga u sarreeyey. (Haddaba Cobadyaah Rabbiga aad buu uga cabsan jiray, **4** waayo, markay Yesebeel baabbiisay nebiyadii Rabbiga aaya Cobadyaah kaxeeeyey boqol nebi, oo kontonba god buu ku qariyey, oo wuxuu ku quuidin jiray kibis iyo biyo.) **5** Markaasaa Axaab wuxuu Cobadyaah ku yidhi, Bal tag, oo dalka oo dhan dhex mar, ilaa ilaha biyaha oo dhan, iyo durdurrada oo dhan, waaba intaasoo aynu daaq helnaa, si aynu fardaha iyo baqlaha u noolayno, oo ayan cuudka oo dhammu nooga dhammaan. **6** Sidaas daraaddeed dhulkiit way qaybsadeen inay soo wada dhex maraan; Axaab keligiis dhan buu u sahamiyey, Cobadyaahna dhankii kaluu keligiis u sahamiyey. **7** Oo bal eeg, Cobadyaah intuu jidkiis sii socday aaya waxaa ka hor yimid Eeliyahod; oo wuu aqooday, markaasuu wejiga dhulka saaray, oo wuxuu yidhi, Eeliyahod sayidkaygiyow, ma adigii baa? **8** Markaasuu ugu jawaabay, Haah, waa anigii; haddaba tag oo sayidkaagiis waxaad ku tidaahadha, War Eeliyahod halkanuu joogaa. **9** Markaasuu wuxuu ku

yidhi isagii, War maxaan ku dembaabay, oo aad u doonaysaa anoo addoonkaaga ah inaad Axaab ii gagangeliso inuu i dilo aawadeed? **10** Rabbiga Ilahaaga ah noloshiisaan ku dhaartaye inaan la arag quruun iyo boqortooyo uusan sayidkaygu cid u dirin si uu kaaga goobo; oo markay yidhaahdeen, Halkan ma joogo, ayuu boqortooyo kasta iyo quruun kastaba dhaariyey inay ku waayeen. **11** Oo imminka waxaad leedahay, Tag, oo sayidkaagiis u sheeg in Eeliyahod halkan joogo. **12** Oo bal eeg waxay noqon doontaa markaan kaa tago in Ruuxa Rabbiga kuu qaadi doona meel aanan aqoon, oo sidaas daraaddeed markaan Axaab u tago oo kuu soo sheego, oo uu ku waayo aniguu i dilaya; laakiinse anigoo addoonkaaga ah Rabbiga waan ka cabsan jiray tan iyo dhallinyaranimadaydii. **13** Oo sayidkaygiyow, miyaan laguu sheegin wixii aan sameeyey markii Yesebeel laysay nebiyadii Rabbiga, iyo sidaan u qariyey boqol niin oo Rabbiga nebiyadiisii ah, oo aan kontonba god geliyey, oo aan kibis iyo biyo ku quudiyey? **14** Oo hadda waxaad igu leedahay, Tag oo sayidkaagiis u sheeg in Eeliyahod halkan joogo; oo isna wuu i dilaya. **15** Markaasaa Eeliyahod wuxuu ku yidhi isagii, Wuxaan ku dhaartay Rabbiga ciidammada ee aan hor taagnahay noloshiisa inaan xaqiqa maanta isaga isu muujinayeo. **16** Sidaas daraaddeed Cobadyaah wuxuu u tegey inuu Axaab la kulmo, wuuna u soo sheegay; markaasaa Axaab u tegey inuu Eeliyahod la kulmo. **17** Oo markuu Axaab arkay Eeliyahod ayuu ku yidhi, War ma adigii baa kii dadkii Israa'iil dhibayayow? **18** Markaasuu u jawaabay, oo ku yidhi, Anigu dadkii Israa'iil ma aanan dhibin, laakiinse waxaa dhibay adiga iyo reerka aabbaha, waayo, waxaad ka tagteen amarradii Rabbiga, oo weliba wuxaad raacdya Bacalii. **19** Haddaba sidaas daraaddeed u cid dir, oo dadkii Israa'iil oo dhan, iyo Bacal nebiyadiisa ah afarta boqol iyo konton, iyo geedhii Asheeraah nebiyadooda ah afar boqol oo miiska Yesebeel wax ka cuna, kulli ku soo wada ururi Buur Karmel. **20** Sidaas daraaddeed Axaab wuxuu u cid diray dadkii Israa'iil oo dhan, oo nebiyadiina wuxuu ku soo wada ururiy Buur Karmel. **21** Markaasaa Eeliyahod u soo dhowaaday dadkii oo dhan, oo wuxuu ku yidhi, War ilaa goormaada laba ra'y iyo dhexaynaysaan? War haddii Rabbiga Ilaha yahay isaga raaca, laakiinse haddii Bacal Ilaha yahay isaga raaca. Oo dadkiina isagii xataa eray keliya uguma jawaabin. **22** Markaasaa Eeliyahod wuxuu haddana dadkii ku yidhi, Anigoo keliya aaya ka hadhay nebiyadii Rabbiga, laakiinse Bacal nebiyadiisu waa afar boqol iyo konton nin. **23** Haddaba bal laba dibi ha naloo keeno, oo iyagu dibi ha doorteen, oo ha jarjareen, oo qoryaha ha dul saareen, oo innaba dab yay hoosta ka gelin; oo anna dibiga kalaan qalayaa, oo qoryahaan dul saaraya, oo innaba dab hoosta ka gelin maayo. **24** Oo markaas idinku u yeedha magaca ilaaifiinna, oo anna wuxaan u yeedhanayaa magaca Rabbiga; oo markaas ilaaifii dab ku soo jawaabaa ha ahaado Ilaha. Markaasaa dadkii oo dhammu jawaabeen oo waxay yidhaahdeen, Kaasu waa hadal wanaagsan. **25** Markaasaa Eeliyahod wuxuu nebiyadii Bacal ku yidhi, Bal idinku dibi doorta oo marka hore qala, dabse hoosta ha ka gelinina, oo idinku waad badan tihiine marka hore u yeedha magaca ilaaifiinna. **26** Markaasay qaateen dibigii la siiyey, wayna qaleen, oo aroortii ilaa duhurkii ayay u yeedhanayaa magicii Bacal, oo waxay lahaayeen, Bacalow, na maqal! Laakiinse cod iyo wax iyaga u jawaabay toona ma jirin. Oo meeshii allabariga oo la dhisay hareeraheeda ayay boodboodeyay. **27** Oo waxay duhurkii noqtotay inuu Eeliyahod iyagii ku majaafllooday oo ku yidhi, War aad u qayliya; waayo, waa ilaa, oo mindhaa wuu isla tashanayaa, ama gees buu u leexday, ama socdaal buu ku maqan yahay, ama mindhaa wuu iska hurdaa oo waa in la toosiyyaa. **28** Markaasay aad u qayliyeen, oo sidii caadadoodu ahayd waxay isku jareen mindiyo iyo eebooyin ilamaa dhiig ka soo burqaday. **29** Oo markii hadlkii la dhaafay ayay sidii nebi wax sii sheegayeen ilaa wakhtigii la bixin jiray allabarigii fiidnimada,

laakiinse cod iyo wax u jawaaba iyo wax ka dan leh midna ma jirin. **30** Markaasaa Eliyaah wuxuu dadkii oo dhan ku yidhi, Haddaba ii soo dhowaada; kolkaasaa dadkii oo dhammu u soo dhowaadeen, dabadeedna meeshii allabariga ee Rabbiga ee la dumiyey ayuu hagaajiyey. **31** Oo wuxuu Eliyaah soo qaaday laba iyo toban dhagax oo ka dhisgan intii qabiiloooyinkii wiilashii Yacquub tiradoodu ahayd, kaasoo eraygii Rabbigu yimid oo ku yidhi, Magacaagu wuxuu ahaan doonaa Israa'iil. **32** Oo dhagxantii wuxuu meal allabari ugu dhisay magaca Rabbiga, oo meeshii allabariga hareeraheeda wuxuu ka qoday meal ku wareegsan oo qaadi karta laba qiyas oo midho ah. **33** Oo qoryihii si hagaagsan buu u saaray, oo dibigiiha intuu jarjaray ayuu qoryihii dul saaray. Markaasuu yidhi, Afar barmiil biyo ka soo buuxiya oo ku dul shuba qurbaanka la gubo iyo qoryahaba. **34** Oo haddana wuxuu ku yidhi, Sidi oo kale mar labaad yeela, iyana way yeeleen mar labaad. Oo haddana wuxuu ku yidhi, Sidi oo kale mar saddexaad yeela, oo iyana way yeeleen mar saddexaad. **35** Oo bijyihii waxay qulquleen meeshii allabariga hareeraheeda, oo xataa meeshii la qodaya wuxuu ka buuxshay biyo. **36** Oo markii la gaadhadh wakhtigii la bixin jiray allabarigii fiidnimada, Nebi Eliyaah waa soo dhowaaday, oo wuxuu yidhi, Rabbiyow, Ibraahim iyo Isxaq jyo Israa'iil Ilaahoodiiyow, maanta dalka Israa'iil ha lagu dhex ogaado inaad adigu Ilaah tahay, oo aan anna hay addoonkaaga, iyo inaan waxyaalah oo dhan eraygaaga ku sameeyey. **37** Rabbiyow, i maqal oo i maqal, inay dadkanu ogaadaan inaad adigu Ilaah tahay Rabbiyow, iyo inaad qalbigooda soo celisay. **38** Markaasaa Rabbiga dabkiisii soo dhacay oo wuxuu gubay allabariga la gubo, iyo qoryihii, iyo dhagxantii, iyo boodhkii, oo xataa bijyihii godka ku jirayna ololkii baa leefay. **39** Oo markii dadkii taas arkay ayay wejiga u wada dhaceen; oo waxay yidhaahdeen, Rabbigu isagu waa Ilaah, Rabbigu isagu waa Ilaah. **40** Markaasaa Eliyaah wuxuu ku yidhi iyaggi, Nebiyada Bacal qabta oo midna yuuskan baxsan. Oo iyana way soo qabteen; markaasaa Eliyaah wuxuu iyaggi keenay durdurka Qilishoon agtiisa, oo halkaasuu iyaggi ku laayay. **41** Markaasaa Eliyaah wuxuu Axaab ku yidhi, War kac oo wax cun, oo wax cab, waayo, waxaa sangaadhaya roob badan! **42** Markaasaa Axaab u kacay inuu wax cuno oo wax cabbo. Oo Eliyaah wuxuu fuulay Buur Karmel dusheeda, oo intuu foororsaday ayuu dhulku ku sujuuday oo wejigisiina wuxuu geliyeey lowiyhiisa dhedhoda. **43** Markaasuu midiidinkiisii ku yidhi, Bal tag oo badda xaggeeda fiiri. Kolkaasuu tegey oo wax fiirihey, oo wuxuu yidhi, Waxba lama arko. Oo haddana wuxuu ku yidhi, Ku noqo toddoba jeer. **44** Oo waxaaa dhacday inuu markii toddobaad yidhi, Waxaaa badda ka kacday daruur yar oo nin gagantiis le'eg. Isna wuxuu yidhi, Orod oo waxaad Axaab ku tidhaahdaa, War, gaadhifaraskaaga diyaarso oo dhaadhad, yaan roobku ku joojine. **45** Oo wakhti yar dabadiis cirki ayaa daruuro iyo dabayl la madoobaad, oo waxaaa jiray roob weyn. Oo Axaabna gaadhifaraskiisii buu fuulay, oo wuxuu tegey Yesreceil. **46** Oo Eliyaah waxaa la jiray gagantiis Rabbiga, oo intuu guntiisii dhexda ku giigsaday ayuu Axaab hor ordhay ilaa meeshii Yesreceil laga galoo.

19 Oo markaasaa Axaab wuxuu Yesebeel u sheegay kulli wixii Eliyaah sameeyey oo dhan, iyo siduu nebyadii oo dhan seef ugu laayay. **2** Markaasaa Yesebeel farrin u dirtay Eliyaah oo ku tidhi, Sidaas iyo si ka sii daranba ilaahaydu ha igu sameeyeen haddaanan berrito hadda oo kale naftaada ka dhigin sidii mid iyaga ka mid ah naftiisii. **3** Oo isna markuu saas ogaaday ayuu kacay oo naftiisii la cararay, oo wuxuu yimid Bi'r Shebac oo dalka Yahuudah ka mid ahaa, markaasuu midiidinkiisii halkaas kaga tegey. **4** Laakiinse isagii intii maalin socodeed ah ayuu ciidlada sii dhex maray, oo intuu meal yimid ayuu hoos fadhiistay geed rotем la yidhaahdo; oo wuxuu weyddiistay inuu dhinto, oo yidhi, Rabbiyow, haatan waabase

naftayda iga qaad, waayo, anigu kama aan fiicni awowayaashay. **5** Markaasuu jiifsaday, oo hoos seexday geed rotem ah, kolkaasaa waxaa taatbay malaa'ig, oo waxay ku tidhi, Toos oo wax cun. **6** Kolkaasuu wax fiirihey oo wuxuu arkay kibis dhuxul lagu dubay iyo kusad biyo ah oo madaxiisa yaal. Markaasuu wax cunay oo wax cabbay oo haddana wuu iska jiifsaday. **7** Markaasaa malaa'igii Rabbiga mar labaad u timid, oo intay taabatabay ayay ku tidhi, Toos oo wax cun, maxaa yeelay, sodaalku waa kugu dheer yahay. **8** Markaasuu toosay, oo wax cunay, oo wax cabbay, oo cuntadaas itaalkeedii ayuu ku socday afartan maalmood iyo afartan habeen ilaa uu gaadhadh Xoreeb oo ahayd buurtii Ilaah. **9** Oo intuu halkaas yimid ayuu god iska galay, oo halkaasuu baryay, oo bal eeg, waxaa isagii u yimid Eraygii Rabbiga, oo wuxuu ku yidhi, Eliyaah, maxaad halkan ka samaynaysaa? **10** Isna wuxuu yidhi, Anigu Rabbiga ah Ilaaha ciidammada aawadiis aayaan aad ugu hinaasay; waayo, dadkii Israa'iil axdigaaji way ka tageen, oo meelahaagiil allabarigana way dumiyeen, oo nebyiyadaadiina seef bay ku laayeen; oo aniga keligay aaya ka hadhay, oo waxay doonayaan inay naftayda iga qaadaan. **11** Oo isna wuxuu ku yidhi, Ka bax, oo buurta fuul oo Rabbiga hortiisa istaag. Oo bal eeg, waxaa meeshaas soo maray Rabbiga, oo hortiisa aayaan dabayl weyn oo xoog badan buurrii kala jejebisay, dhagxantiina burburisay; laakiinse Rabbigu kuma jirin dabaysha; oo dabayshii dabadeedna waxaa jiray dhulgarir, oo Rabbiguna kuma jirin dhulgarirka. **12** Oo dhulgarirkii dabadiisna waxaa jiray dab, laakiinse Rabbigu kuma jirin dabka, oo dabkii dabadiisna waxaa jiray cod yar oo gaaban. **13** Oo markuu Eliyaah taas maqlay, ayuu go'isii wejiga ku duuddubtay oo dibadda u baxay, oo wuxuu istaagay meeshii godka laga soo gelyey. Oo bal eeg, markaasaa waxaa isagii u yimid cod leh, Eliyaah, maxaad halkan ka samaynaysaa? **14** Isna wuxuu yidhi, Anigu Rabbiga ah Ilaaha ciidammada aawadiis aayaan aad ugu hinaasay, waayo, dadkii Israa'iil axdigaagi way ka tageen, oo meelahaagiil allabarigana way dumiyeen, oo nebyiyadaadiina seef bay ku laayeen; oo aniga keligay aaya ka hadhay, oo waxay doonayaan inay naftayda iga qaadaan. **15** Markaasaa Rabbigu wuxuu ku yidhi, Tag, oo ku noqo jidkaagiid ciidlada Dimishaq; oo markaad Dimishaq gaadhid waa inaad Xasa'a'eel u boqortaa dalka Suuriya. **16** Oo Yeehuu ina Nimshiina waxaad u boqortaa dalka Israa'iil; oo Eliishaa ina Shaafaad oo ah reer Abeel Mehoolaahna waa inaad u subagtaa inuu meeshaadii nebi ka ahaado. **17** Oo markaasay waxay noqon doontaa in ninkii ka baxsada seefta Xasa'a'eel uu Yeehuu dili doono; oo kii Yeehuu seeftiisa ka baxsadan waxaa dili doona Eliishaa. **18** Laakiinse weliba waxaan daynayaa toddoba kun oo qof oo dalka Israa'iil ku jirta oo aan kulligood Bacal u jilbo joogsan oo aan midkoodna afkiisu Bacal dhunkan. **19** Sidaas daraaddeed halkaas wuu ka tegey, oo wuxuu helay Eliishaa ina Shaafaad oo beer ku qodaya laba iyo tobant qindi oo dibi ah ee ka horreeya isaga, oo isna wuxuu la jiray kii laba iyo tobnaad; markaasaa Eliyaah isagii u soo gudbay oo go'isii ayuu ku dul tuuray. **20** Oo isna dibidii wuu ka tegey, markaasuu ka daba orday Eliyaah oo ku yidhi, Waan ku baryayaaye aan soo dhunkado aabbahay iyo hooyaday, oo dabadeedna waan ku raacayaa. Isna wuxuu ku yidhi, Haddana noqo, waayo, maxaan kugu sameeyey? **21** Markaasuu ka noqday isagii, oo wuxuu kaxeeey qindigii dibida ahaa, wuuna qalay oo hilibkoodiina ku karshay alaabti dibida, oo wuxuu siiyey dadkii, oo iyana way cuneen. Markaasuu kacay oo wuxuu raacay Eliyaah, wuuna u adeegay isagii.

20 Oo Benhadad oo ahaa boqorkii Suuriya wuxuu soo urursaday ciidinkiisii oo dhan, waxaana isaga la jiray laba iyo soddon boqor, iyo fardo iyo gaadhifardood; oo intuu soo kacay ayuu Samaariya hareereeyey, wuuna la diriray. **2** Markaasuu magaaladii farrin u diray oo wuxuu boqorkii dalka Israa'iil oo Axaab ahaa ku yidhi, Anigoo

Benhadad ah, waaan kugu leeyahay, **3** Lacagtaada iyo dahabkaaga anigaa iska leh, oo naagahaaga, iyo carruutaada, xataa kuwa ugu fican anigaa iska leh. **4** Markaasaa boqorkii dalka Israa'iil ugu jawaabay, Boqorow, sayidkaygiyow, waa sidaad u tidhi, oo aniga iyo waxayga oo dhanba adigaa iska leh. **5** Oo wargeeyayaashii haddana way soo noqdeen oo waxay yidhaahdeen, Benhadad wuxuu kugu leeyahay, Xaqiqa waan kuu soo cid diray oo waxaan kugu idhi, Waa inaad ii soo dhiiibto lacagtaada, iyo dahabkaaga, iyo naagahaaga, iyo carruutaadaab, **6** laakiinse berrito hadda oo kale waxaan kuu soo diri doonaa addoommadadaya, oo waxay soo baadhi doonaan gurigaaga iyo guryaha addoommadaabaa, oo wax alla wixii kula wanaagsan gacantoday ku dhigi doonaan, wayna kaa soo qaadi doonaan. **7** Markaasaa boqorkii dalka Israa'iil u soo yeedhay odayaashii dalka oo dhan, oo wuxuu ku yidhi, Waan idin baryaayaaye, bal eega oo ogaada sida ninkanu iiga belaayo doonayo, waayo, wuxuu u soo cid dirsaday naagahayga iyo carruutayda, iyo lacagtyada, iyo dahabkayga, oo anna uma aanan diidin. **8** Markaasaa odayaashii oo dhan iyo dadkii oo dhammu waxay isagii ku yidhaahdeen, Ha dhegaysan, hana oggolaan. **9** Sidaas daraaddeed wuxuu ku yidhi kuwii Benhadad warka ka keenay, Boqorka sayidkayga ah u sheega oo waxaad ku tidhaahdaan, Dhammaan wixii aad markii hore ii soo dirtsay anoo addoonkaaga ah, waan yeelaya, laakiinse waxan yeeli kari maayo. Oo wargeeyayaashiina way ka tageen, oo haddana war kaly u keeneen isagii. **10** Benhadad baa u soo cid diray oo ku yidhi, Sidaas iyo si ka sii daranba ilaaheydu ha igu sameeyeen haddii ciidda Samaariya sacab sacab u gaadho dadka ila socda oo dhan. **11** Markaasaa boqorkii dalka Israa'iil wuxuu ugu jawaabay, U sheega oo waxaad ku tidhaahdaan, Ka hubka dagaalka xidhaa yuusan u faanin sidii midka iska fura. **12** Markii Benhadad farriintii maqlay, isagoo khamri teendhooyinka kula cabbaya boqorrhadi ayuu addoommadiisii ku yidhi, War weerar isu diyaariya. Oo iyana markaasay magaaladi weerar isugu diyaarieyen. **13** Oo bal eeg, nebi baa u soo dhowaaday boqorkii dalka Israa'iil oo Axaab ahaa, oo wuxuu ku yidhi, War Rabbigu wuxuu leeyahay, Dadkan faraha badan oo dhan ma aragatay? Bal ogow, kulligood adigaan maanta kuu soogacangelinaya, oo markaasaad ogaan doontaa inaan anigu ahay Rabbiga. **14** Markaasaa Axaab wuxuu yidhi, Oo yuu iigu soo gacangelinaya? Isna wuxuu yidhi, Rabbigu wuxuu leeyahay, Amiirradii gobollada addoommadooda ayaan kuugu soo gacangelinaya. Oo haddana wuxuu yidhi, Oo dagaalka yaa bilaabaya? Wuxuu yidhi, Adiga. **15** Markaasuus tirihey amiirradii gobollada addoommadooda, oo waxay ahaayeen laba bogol iyo laba iyo soddon; oo dababoodna wuxuu tirihey dadkii oo dhan, oo dadkii dalka Israa'iil oo dhammu waxay noqdeen toddoba kun. **16** Oo duhurkii ayay baxeen. Laakiinse Benhadad khamri buu cabbayay oo teendhooyinkii ku sakhraamay, isaga iyo boqorrhadi li jirayba, kuwaasoo ahaa laba iyo soddonki boqor oo isaga caawinayay. **17** Oo waxaa markii hore soo baxay amiirradii gobollada addoommadoodi; oo Benhadadna cid buu diray, oo waxaa loo soo sheegay oo lagu yidhi, Rag baa Samaariya ka soo baxay. **18** Isna wuxuu yidhi, Hadday nabud u soo baxeen iyo hadday dagaal u soo baxeenba iyagoo nool qabqabta. **19** Sidaas daraaddeed kuwanu magaaladi way ka soo baxeen, waxayna ahaayeen amiirradii gobollada addoommadoodi iyo ciidankii iyaga daba socday. **20** Oo kulligood mid waluba ninkisii ayuu dilay; markaasaa ciidanka Suuriya cararay, oo ciidankii Israa'iilna way eryadeen; oo Benhadad oo ahaa boqorkii Suuriya faras buu fuulay oo rag fardooley ah la baxsaday. **21** Markaasaa boqorkii dalka Israa'iil baxay oo baabbi'iye fardihii iyo gaadhifardoodki, oo ciidankii Suuriyana aad buu u laayay. **22** Markaasaa nebигii u soo dhowaaday boqorkii dalka Israa'iil oo wuxuu ku yidhi, Tag oo soo xoogayo, oo bal ogow, oo eeg waxaad samaynaysid, waayo, markii sannaddu

soo wareegto ayaa boqorka Suuriya kugu soo duul doonaa. **23** Oo boqorkii Suuriya addoommadiisii waxay isagii ku yidhaahdeen, War ilaahoodu waa ilaaхии buuraha oo sidaas daraaddeed ayay inooga xoog bateen. Haddaba aynu bannaanka kula dirirno oo markaas hubaal waynu ka xoog badhaanaynaa. **24** Oo waxaad yeeshaa, boqorrada nin walba meeshiisii ka saar, oo meeshoodii waxaad gelisa taliyayaal. **25** Oo waxaad tirsataa ciidan le'eg ciidankii kaa le'day, oo faras kasta meeshiisii faras geli, gaadhifaras kastana meeshiisii gaadhifaras geli; oo markaasaynu iyaga bannaanka kula diriraynaa, oo hubaal waynu ka adkaanaynaa, oo isna codkoodii buu maqlay oo saasuu yeelay. **26** Oo markii sannaddii soo wareegtagtay ayaa Benhadad tirihey ciidankii Suuriya, oo intuu Afeeq tegey ayuu la diriray ciidankii Israa'iil. **27** Oo ciidankii Israa'iilna waa la tirihey, oo saakoodiina waa la siiyey, markaasay iyagii ka hor tageen; oo ciidankii Israa'iilna hortooday degeen iyagoo la moodo sidii laba xaymoond oo yaryar oo waxarro ah, laakiinse ciidankii Suuriya dalkoo dhan bay buuxiyeen. **28** Markaasaa boqorkii dalka Israa'iil waxaa u yimid oo la hadlay nin Ilaaх, oo wuxuu ku yidhi, Rabbigu wuxuu kugu leeyahay, Reer Suuriya waxay yidhaahdeen, Rabbigu waa Ilaaхии buuraha, laakiinse ma aha Ilaaхi dooxooyinka, oo sidaas daraaddeed dadkan faraha badan oo dhan adigaan kuu soo gagacelinayaa, oo markaasaad ogaan doontaan inaan anigu ahay Rabbiga. **29** Oo intuu toddoba maalmood ah ayay is-hor degganaayeen. Oo waxay nogotay in maalintii toddobaad dagaalkii bilaabmay, oo maalin keliya ayaa ciidankii Israa'iil waxay dadkii Suuriya ka laayeen boqol kun oo nin oo lug ah. **30** Laakiinse intoodii kale Afeeq ayay u carareen oo magaaladay galeen, oo toddoba iyo labaatan kun oo nin oo ka hadhayna waxaa ku soo dhacay derbigii. Markaasaa Benhadad cararay oo magaaladuu galay isagoo ugu gudbayaa qol ilaa qol. **31** Oo addoommadiisii waxay ku yidhaahdeen, Bal eeg, waxaannu maqlanay in boqorrada dalka Israa'iil yihiin boqorro naxariis badan, haddaba waanuu ku baryaynaaye aannu joonyado guntanno, oo madaxana aannu xadku ku duuddubuuno, oo aannu boqorka dalka Israa'iil u baxno, waxaa laga yaabaa inuu naftaadaa badbaadiye. **32** Sidaas daraaddeed waxay guntadeen joonyado, madaxyadana waxay ku duuddubteent xadko, oo waxay u yimaadeen boqorkii dalka Israa'iil, oo ku yidhaahdeen, Addoonkaagi Benhadad wuxuu kugu leeyahay, Waan ku baryayaaye maanta i bixi. Oo isna wuxuu ku yidhi, War miyuu weli nool yahay? Isagu waa walaalkay. **33** Oo nimankiina aad bay ugu dadaaleen inay calaamad wanaagsan ka maqlaan, oo waxay ku dhaqsadeen inay qabsadaan in taasu maankiisa ku jirto iyo in kale, kolkaasay waxay ku yidhaahdeen, Benhadad waa walaalkaa. Isna wuxuu yidhi, Taga oo ii keena. Markaasaa Benhadad isagii u soo baxay, oo isna gaadhifaraskiisii ayuu soo fuushiyey. **34** Markaasaa Benhadad wuxuu ku yidhi, Waan kuu celinayaa magaaloyinkii aabbahay aabbahaa ka dhacay, oo waxaad Dimishaq ka samaysataa jid sidii aabbahay Samaariya uga samaystay oo kale. Axaabna wuxuu ku yidhi, Axdiganaan kugu sii daynayaa. Sidaasuu axdi ula dhigtay, wuuna iska sii daayay. **35** Oo nin qoonkii nebyiadaa ka mid ah ayaa saaxibkiis ku yidhi, War i dil, waan ku baryayaaye, taasuna waxay ahayd eray xagga Rabbiga ka yimid, laakiinse ninkii waa diiday inuu dilo. **36** Kolkaasuu ku yidhi, Adigu ma aadan addeecin Eraygi Rabbiga oo sidaas daraaddeed bal ogow haddiiba markii aad iga tagto waxaa ku dili doona libaax. Oo haddiiba markuu isagii ka tegey ayaa waxaa helay libaax, wuuna dilay isagii. **37** Oo haddana wuxuu helay nin kale, markaasuu ku yidhi, War waan ku baryayaaye i dil. Markaasaa ninkii intuu wax ku dhuftay dhaawacay. **38** Markaasaa nebигii tegey oo boqorkii ku sugay jidka agtiisa, wuuna isku beddelay calalkiisii madaxa oo uu indhaha ku qariyey. **39** Oo markii boqorkii soo ag maray ayuu boqorkii u qayliyey, oo wuxuu ku yidhi, Anigoo

addoonkaaga ahu waxaan dhex galay dagaalkii, oo bal eeg nin baa igu soo leexday, nin buuna ii keenay, oo wuxuu igu yidhi, Ninkan dhawr; oo si kastaba ha noqotee haddii hadhow la waayo, naftaadaa loo qisaasayaa, ama haddii kaleto waxaad bixin doontaa talanti lacag ah. **40** Oo anigoo addoonkaaga ah intii aan mashqul ku ahaa halkan iyo halkaas ayaa ninkii iska tegey. Markaasaa boqorkii dalka Israa'iil ku yidhi, Xukunkaagu saasuu ahaanayaa, waayo, addaa goostay. **41** Markaasuu dhaqsaday oo calalkiina indhihi ka qaaday, boqorkiina wuu gartay inuu isagu qoonki nebyidaa ka mid ahaa. **42** Markaasuu isagii ku yidhi, Rabbigu wuxuu ku leeyahay, Ninkii aan baabba'a ku xukumay ayaad gacantaada ka sii daysay, oo sidaas daraaddeed naftaado waxay u dhiman doontaa naftiisa, dadkaaguna dadkiisa. **43** Markaasaa boqorkii dalka Israa'iil wuxuu u kacay gurigiisii isagoo calool xun, oo xanaaqsan, oo Samaariya buu yimid.

21 Oo waxyaalahaas dabadood waxay noqotay in Naabood oo ahaa reer Yesreceil uu lahaa beer canab ah oo Yesreceil ku til ee uu dhowayd gurigii Axaab oo ahaa boqorkii Samaariya. **2** Oo Axaab baa Naabood la hadlay, oo ku yidhi, Beertaada canabka ah i sii aan beer khudrad ah ka dhigtee, maxaa yeelay, waxay u dhow dahay gurigayga, oo adigana waxaan ku siinayaa beer canab ah oo iyada ka sii wanaagsan, amase haddii ay kula wanaagsan tahay, waxaan ku siinayaa qiimeheeda oo lacag ah. **3** Markaasaa Naabood wuxuu Axaab ku yidhi, Ilaah ha iga hayo inaan dhaxalkii awowayaashay ku siiyo. **4** Markaasaa Axaab wuxuu yimid gurigiisii isagoo calool xun oo ka xanaaqsan eraygii Naabood kii reer Yesreceil isaga kula hadlay; maxaa yeelay, wuxuu isaga ku yidhi, Ku siin maayo dhaxalkii awowayaashay. Markaasuu sariirtiisiijifsaday, wuuna sii jeestay, oo diiday inuu wax cuno. **5** Laakiinse naagtisii Yesebeel ayaa u timid oo waxay ku tidhi, War maxaa naftaado u qulubsan tahay oo aad kibis la cuni weyday? **6** Markaasuu iyadii ku yidhi, Naa waxaan la hadlay Naabood kii reer Yesreceil, oo aan ku idhi, Beertaada canabka ah lacag iga siiso, ama haddii kale oo ay kula wanaagsan tahay waxaan kaa siisanayaa beer kale oo canab ah, oo isna wuxuu iigu jawaabay, Beertayda ku siin maayo. **7** Markaasaa naagtisii Yesebeel waxay ku tidhi, War miyaadan haatan u talin bogortooyada Israa'iil? Haddaba kac oo wax cun, oo qalbiagagana ka farxi; anigaa ku siinaya Naabood ka reer Yesreceil beertiisa canabka ah. **8** Sidaas daraaddeed warqado ayay ku qortay Axaab magicisiis oo waxay ku shaabadaysay shaabaddisiis. Oo waxay warqadiihi u dirtay odayaashii iyo kuwii gobta ahaa ee magaaladiisi Naabood la degganaa. **9** Oo waxay warqadaha ku qortay oo ku tidhi, War waxaa naadisaan oo tidhaahdaan, Ha la soomo; oo Naaboodna dadka ka sarraysiyya. **10** Oo hortiisana waxaad fadhiisaan laba nin oo waxmatarayaal ah, oo iyanu isaga ha ku marag fureen, oo ha ku yidhaahdeen, Adigu waxaad daycad lilaah iyo boqorka. Markaas isaga dibadda u bixiya oo dhagaxyo la dhaca si uu u dhinto. **11** Oo dadkii magaaladiisi li degganna ee ahaa odayaashii iyo kuwii gobta ahaa waxay yeeleent sidii Yesebeel u soo fartay oo ahayd sidii ku qornayd warqadiihi ay iyaga u dirtay. **12** Waxay naadiineen oo yidhaahdeen, Ha la soomo, oo Naaboodna ayay dadka ka sarraysiyeen. **13** Oo waxaa yimid oo hortiisa fadhiistay laba nin oo waxmatarayaal ah, markaasaa waxmatarayaashii Naabood ku marag fureen dadka hortiisi, oo waxay yidhaahdeen, Naabood wuxuu caayay lilaah iyo boqorkaba. Markaasay isagii magaaladii ka saareen, oo waxay la dhaceen dhagaxyo, wuuna dhintay. **14** Markaasay Yesebeel farriin u direen oo waxay ku yidhaahdeen, Naabood waa la dhagxiyey, wuuna dhintay. **15** Markii Yesebeel ay maqashay in Naabood la dhagxiyey oo uu dhintay, ayay Yesebeel Axaab ku tidhi, War kac oo iska qaado beerti canabka ahayd oo Naabood kii reer Yesreceil ee

uu hore inuu lacag kaa siisto kuugu diiday; waayo, haatan Naabood ma noola, wuuse dhintay. **16** Oo markii Axaab maqlay in Naabood dhintay ayaa Axaab wuxuu u kacay inuu u dhaadhaco oo iska qaato beerti Naabood kii reer Yesreceil. **17** Oo Eraygii Rabbiga ayaa u yimid Eliiyah kii reer Tishbii, isagoo leh, **18** War sara joogso, oo u dhaadhad bogorka dalka Israa'iil oo Axaab ah oo Samaariya deggan; oo bal eeg, wuxuu ku dhex jiraa beerti canabka ahayd oo Naabood, halkaasoo uu ugu dhaadhacay inuu iska qaato. **19** Waa inaad isaga la hadashaa, oo waxaad ku tidhaahdaa, Rabbigu wuxuu kugu leeyahay, War ma wax baad dishay, oo haddana ma wax baad qaadatay? Oo haddana isaga waxaad ku tidhaahdaa, Rabbigu wuxuu kugu leeyahay, Meeshii eeyahu ka leefleefeen dhiiggi Naabood ayaa adiga dhiiggaaganaya eeyo ka leefleefi doonaan. **20** Markaasaa Axaab wuxuu ku yidhi Eliiyah, Cadowgaygiyow, haddana ma i heshay? Oo isna wuxuu ugu jawaabay, Haah, waan ku helay, maxaa yeelay, waxaad isu iibisay inaad Rabbiga hortiisa wax shar ah ku samayo. **21** Oo bal ogow, Axaabow, belaayo baan kugu soo dejin doonaa, oo farcankaaga waan kaa qaadi doonaa, oo waxaan kaa baabbi'in doonaa wii kasta, ha ahaado mid kasta oo dalka Israa'iil ku dhex xidhan ama mid kasta oo ku dhex furan. **22** Oo reerkaagana waxaan ka dhigii doonaa sidii reerkii Yaaraabcaam ina Nebaad iyo sidii reerkii Bacshaa ina Axiiyah, sababtuna waxa weeye xanaaqiij aad iga xanaajisay oo aad dadkii Israa'iilna dembaajisay awadiis. **23** Oo Yesebeelha Rabbigu wuu ka hadlay oo yidhi, Yesebeel eeyahu waa ku cuni doonaan derbiga Yesreceil agtiisa. **24** Oo Axaab dadkiisa kii magaalada kaga dhinta waxaa cuni doona eeyaha; oo kii duurka kaga dhintana waxaa cuni doona haadka samada. **25** (Laakiinse lama arag qof Axaab la mid ah oo isu iibiyey inuu sameeyo wax Rabbiga hortiisa shar ku ah, kaasoo ay kicisay naagtisii Yesebeel. **26** Oo wax aad karaahiyo u ah ayuu sameeyey markuu sanamyo raacay oo uu u wada sameeyey siday sameeyeen reer Amor kii Rabbigu ka tuuray dadka Israa'iil hortooda.) **27** Kolkii Axaab erayadaas maqlay ayuu dharkiisi jeexjeexay, oo joonyado guntaday, wuuna soomay, oo joonyado ku dhex seexday, oo aayar u socday. **28** Oo haddana eraygii Rabbigu wuxuu u yimid Eliiyah kii reer Tishbii oo ku yidhi, **29** War sow uma jeedid siduu Axaab hortayda isagu hoosaysiyyey? Sharka ku soo dejin maayo intuu isagu nool yahay, maxaa yeelay, isagu hortayduu isku hoosaysiyyey; laakiinse sharka waxaan reerkiisa ku soo dejin doonaa wakhtiga wiilkisa.

22 Oo intii saddex sannadood ah ayaanu dagaal dhex marin dadka Suuriya iyo dadka Israa'iil. **2** Oo waxay noqotay sannaddiis saddexaad in Yehooshaafaad oo dalka Yahuudah boqor ka ahaa u yimid boqorkii dalka Israa'iil. **3** Markaasaa boqorkii dalka Israa'iil addoomadiisi ku yidhi, War miyeednaan ogayn inaan iska leennayah Raamod Gilecaad? Oo annana waannu iska fadhinnaa, oo kalama aannu bixin gacantii boqorka Suuriya! **4** Oo wuxuu Yehooshaafaad ku yidhi, Dagaal baan Raamod Gilecaad u tegayaaye ma i raacaysaa? Oo Yehooshaafaadna wuxuu boqorkii dalka Israa'iil ku yidhi, Anigu kula mid baan ahay, oo dadkayguna waa dadkaagoo kale, fardahayguna waa fardahaagoo kale. **5** Markaasaa Yehooshaafaad boqorkii dalka Israa'iil ku yidhi, Waan ku baryayaaye bal maanta erayga Rabbiga wax weyddii. **6** Markaasaa boqorkii dalka Israa'iil soo wada ururiyey nebyiadii oo ahaa in ku dhow afar boqol oo nin, oo wuxuu ku yidhi, Raamod Gilecaad dagaal ma u tagaa mise waan iska daayaa? Oo iyanu waxay ku yidhaahdeen, Tag, waayo, Sayidku wuxuu iyada soo gelin doonaa gacantaada, boqorow. **7** Laakiinse Yehooshaafaad wuxuu ku yidhi, Kuwan mooyaane miyaanu nebi Rabbigu jirin aan wax weyddiinnee? **8** Markaasaa boqorkii dalka Israa'iil wuxuu Yehooshaafaad ku yidhi, Weli waxaa jira nin kale oo aan Rabbiga wax ka weyddiin karno, kaasuna waa Miikayhuu ina Yimlaah, laakiinse

waan nebcayah, maxaa yeelay, isagu wax wanaagsan igama sheego wax xun mooyaane, oo Yehooshaafaadna wuxuu ku yidhi, Boqorow, saas ha odhan. **9** Markaasaa boqorkii dalka Israa'iil u yeedhay mid sirkaal ah, oo wuxuu ku yidhi, Haddiiba ii keen Miikayhhu ina Yimlaah. **10** Haddaba boqorkii dalka Israa'iil iyo Yehooshaafaad oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah mid kastaaba wuxuu ku fadhiyeen carshigiiisi, isagoo dharkii bogornimada qaba, oo waxay fadhiyeen meel bannaan oo ku taal iridda Samaariya laga soo galo, oo nebiyadii oo dhammuna hortooday wax ku sii sheegayeen. **11** Oo Sidqiyaah ina Kenacanaah ayaa samaystay geeso bir ah, oo wuxuu yidhi, Waxaa Rabbigu leeyahay, Kuwan waad ku hardiyi doontaa reer Suuriya ilaa ay wada baabba'aan. **12** Oo nebiyadii oo dhammuna saasay sii wada sheegeen, iyago leh, Raamod Gilecaad tag oo guulayso, maxaa yeelay, Rabbigu wuu soo gelin doonaa gacantaada, boqorow. **13** Oo wargeeyskii Miikayhhu loo diray inuu u soo yeedho wuu la hadlay oo ku yidhi, Bai eeg, nebiyadii war wanaagsan bay u sheegeen boqorkii, oo isku af bay ku wada hadleen. Haddaba waxaan kaa baryayaa in eraygaagu la mid noqdo eraygoola, oo adigu wax wanaagsan ku hadal. **14** Markaasaa Miikayhhu yidhi, Rabbiga noloshiisaan ku dhaartaya waxaan sheegayaa wax alla wixii Rabbigu igu yidhaahdo. **15** Oo markuu boqorkii u yimid ayaa boqorkii ku yidhi, Miikayhhuuyow, Raamod Gilecaad dagaala ma u tagnaa mase waannu iska daynaa? Oo isna wuxuu ugu jawaabay, Tag, oo ku soo guulayso; oo Rabbiguna iyaduu soo gelin doonaa gacantaada, boqorow. **16** Markaasaa boqorkii isagii ku yidhi, Runta mooyaane wax kale inaadan magaca Rabbiga iigu sheegayn intee jeer baan ku dhaariyaa? **17** Oo isna wuxuu yidhi, Waaqaa arkay dadka Israa'iil oo dhan oo buuraha ku kala firdhay sidii ido aan adhijirlahayn, oo Rabbigu wuxuu yidhi, Kuwanu sayid ma leh ee nin waluba gurigiisi ha ku nabad noqdo. **18** Markaasaa boqorkii dalka Israa'iil Yehooshaafaad ku yidhi, Miyaanan kuu sheegin inuusan wax wanaagsan iga sii sheegayn wax shar ah mooyaane? **19** Markaasuu Miikayhhu yidhi, Haddaba erayga Rabbiga maqal, Waxaan arkay Rabbiga oo carshigisa ku fadhiya oo ciidankii samada oo dhammuna taagan yihii midigitisa iyo bidixdiisa. **20** Markaasaa Rabbigu yidhi, Kumaa Axaab soo sasabaya inuu Raamod Gilecaad tago oo halkaas ku dhinto? Oo mid sidanuu yidhi, mid kalena sidaasuu yidhi. **21** Markaasaa ruux soobaxay, oo Rabbiga hortiisa istaagay oo yidhi, Anigaa soo sasabaya. **22** Kolkaasaa Rabbigu ku yidhi, Sidee baad u soo sasabaysaa? Isna wuxuu yidhi, Anigu waan tegayaa oo waxaan noqonayaa ruux beenlow ah oo afka nebiyadiisa oo dhan ku jira. Oo Rabbigu wuxuu yidhi, Adigu waad sasabi doontaa oo weliba waad ka adkaan doontaa, haddaba tag oo saas yeel. **23** Haddaba bal eeg, Rabbigu afka nebiyadaan oo dhan wuxuu gelyey ruux beenlow ah, oo Rabbigu wuxuu kaa sheegay wax belaayo ah. **24** Markaasaa Sidqiyaah ina Kenacanaah intuu Miikayhhu u soo dhowaaday dhabanka ku dhuftay, oo wuxuu ku yidhi, War ruuxii Rabbigu xaggee buu iga maray inuu kula hadlo? **25** Kolkaasaa Miikayhhu ku yidhi, Waad arki doontaa maalinta aad qol hoose u geli doonto inaad ku dhumato. **26** Markaasaa boqorkii dalka Israa'iil yidhi, Miikayhhu qabta oo u celiya Aamoon oo ah taliyaha magaalada, iyo Yoo'aash oo ah ina boqor; **27** oo waxaad ku tidhaahdaan, Boqorkii wuxuu leeyahay, Ninkan xabsiga gelyi, oo waxaad ku quudisaan kibis dhib ah, oo waxaad ka waraabisaan biyo dhib ah, ilaa aan soob nabad noqdo. **28** Markaasaa Miikayhhu ku yidhi, Sinaba haddaad ku soo nabad noqtid, Rabbigu igama dhex hadlin. Oo wuxuu kaloo yidhi, Dadkoo dhammow, maqla. **29** Markaasay boqorkii dalka Israa'iil iyo Yehooshaafaad oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah Raamod Gilecaad u kaceen. **30** Oo boqorkii dalka Israa'iil wuxuu Yehooshaafaad ku yidhi, Anigu waan ismidab qarinayaa, oo dagaalkaan dhex gelayaa; laakiinse adigu dharkaaga xidho. Oo

boqorkii dalka Israa'iil wuu ismidab qariyey oo dagaalkuu dhex galay. **31** Haddaba boqorkii dalka Suuriya wuxuu amray laba iyo soddonkiif sirkaal oo u taliyey gaadhifardoodkiisa, oo ku yidhi, Mid weyn iyo mid yar toona ha la diririna boqorka dalka Israa'iil oo keliya mooyaane. **32** Oo markii saraakiishii gaadhifardoodku ay Yehooshaafaad arkeen ay isyidhaadeen, Hubaal kanu waa boqorkii dalka Israa'iil, markaasaa ku leexdeen inay la diriraan aawadeed; kolkaasaa Yehooshaafaad qayliyey. **33** Oo markii saraakiishii gaadhifardoodku ay arkeen inuuusan ahayn boqorkii dalka Israa'iil ayay dib uga noqdeen. **34** Oo nin baa intuu qaansadiisii xooday kama'ahaan fallaadh u ganay, oo wuxuu boqorkii dalka Israa'iil kaga dhuftay meesha dharkiisa dagaalku isaga yimaadeen. Markaasuu boqorku kii gaadhifaraskiisa kaxaynay ku yidhi, Gacantaada leexi, oo ciidanka iga dhex bixi, waayo, aad baan u dhaawacmay. **35** Oo maalintaas dagaalkii waa sii kordhay, oo boqorkiina gaadhifaraskiisi ayaa la dhex taagay, isagoo ka hor jeeda dadkiif Suuriya, oo wuxuu dhintay makhrubkiif, oo dhiiggiidhaawaca ka baxay wuxuu iska dareeray gaadhifaraskiisa salkiisa. **36** Oo markii qorraxduu sii dhacaysay ayaa qaylo ka dhex baxday ciidankii oo dhan, oo waxay lahaayeen, War nin waluba ha tago magaaladiisii iyo waddankiisii. **37** Oo sidaasuu boqorkii u dhintay, oo waxaa la keenay Samaariya, oo waxaanaa boqorkii lagu aasay Samaariya. **38** Oo gaadhifaraskii waxaa lagu maydhay balligii Samaariya agtiisa, oo dhiiggiisiina eeyahaa leefleefay, oo waxay noqotay siduu aaha eraygii Rabbigu ku hadlay. (Haddaba dhilliooyinkii halkaasay isku maydheen.) **39** Haddaba Axaab falimihiisi kale iyo wixii uu sameeyey oo dhan, iyo gurijii uu dhisay oo foolka maroodiga ahaa, iyo magaalaooyinkii uu dhisay oo dhammuba sow kuma wada qorna kitaabki taariikhda boqorradii dalka Israa'iil? **40** Markaasuu Axaab dhintay oo la seexday awowayaashiis, oo wiilkisii Axasyaah ayaa meeshiisii boqor ka noqday. **41** Oo Yehooshaafaad ina Aasaa wuxuu boqor ka noqday dalka Yahuudah boqorkii dalka Israa'iil oo Axaab ahaa sannaddiisii afraad. **42** Oo Yehooshaafaad markuu boqor noqday wuxuu jiray shan iyo soddon sannadood. Oo Yerusaalemma shan iyo labaatan sannadood boqor buu ku ahaa, oo hooyadiis magaceedana waxaa la odhan jiray Casuubaah ina Shilxii. **43** Oo wuxuu ku socday jidki aabbihiis Aasaa ku socday oo dhan, oo geesna ugama uu leexan, oo wixii Rabbiga hortiisa ku qummanaa ayuu sameeyey. Habase yeesh ee meelihii sarsare lama baabbi'in, oo dadkuna weli way ku allabaryi jireen, fooxna way ku shidi jireen meelihii sare. **44** Oo Yehooshaafaadna nabad buu la dhigtay boqorkii dalka Israa'iil. **45** Haddaba Yehooshaafaad falimihiisi kale, iyo xooggiisii uu muujiyey, iyo sidii uu u dagaallamayba sow kuma qorna kitaabki taariikhda boqorradii dalka Yahuudah? **46** Oo makhnuyudadii intii wakhtgii aabbihiis Aasaa ka hadhayna dalka wuu ka wada eryay. **47** Oo Edomma boqor ma lahayn, laakiinse waxaa u talin jiray boqorku-xigeen. **48** Oo Yehooshaafaadna wuxuu samaystay doonniyo Tarshiish inay Oofir tagaan oo dahab u doonaan aawadeed, laakiinse halkaas ma ay tegin, maxaa yeelay, doonniyihii waxay ku burbureen Cesyoon Geber agteeda. **49** Markaasaa Axasyaah oo ahaa ina Axaab ayaa Yehooshaafaad ku yidhi, Addoommadayu addoommadaada doonniyaha ha la raaceen, laakiinse Yehooshaafaad wuu diiday taas. **50** Oo Yehooshaafaadna wuu dhintay oo la seexday awowayaashiis, oo waxaa awowayaashiis lagula aasay magaaladii awowgiis Daa'udd; oo meeshiisina waxaa boqor ka noqday wiilkisii Yehooraam. **51** Oo Axasyaah oo ahaa ina Axaab wuxuu dalka Israa'iil Samaariya boqor ugu noqday sannaddii toddoba iyo tobaad oo Yehooshaafaad boqorkii dalka Yahuudah, oo laba sannadood buu dalka Israa'iil boqor ka ahaa. **52** Oo isna wuxuu sameeyey waxa Rabbiga hortiisa shar ku ah, oo wuxuu ku socday jidki aabbihiis maray, iyo jidki hooyadiis martay, iyo jidki Yaaraabcaam ina Nebaad maray, ee uu dadkiif

Israatiil dembaajiyey. 53 Oo isna wuxuu u adeegay Bacal, wuuna caabuday isagii, oo weliba Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israatiilna wuu ka xanaajiyey, sidii aabbihiis sameeyey oo kale.

Boqorradii Labaad

1 Oo markii Axaab dhintay dabadeed ayaa reer Moo'aab ku caasiyoobeen dalka Israa'iil. **2** Oo Axasyaahna wuxuu ka dhacay daaqaddii qolkiisii sare oo Samaariya ku yiil, wuuna bukooday, markaasuu wargeeyayaal diray, oo wuxuu ku yidhi, Taga oo Bacal Sebuub oo ah ilaha reer Ceqroon waxaadi ii soo weyddiisaan bal inaan buktadan ka bogsanayo iyo in kale. **3** Laakiinse malaa'igtii Rabbigu waxay ku tidhi Eliyaah kii reer Tishbii, Kac oo ka hor tag wargeeyayaasha boqorka Samaariya, oo waxaad ku tidhaahdaa, War ma llaah baan joogin dalka Israa'iil, oo saas aawadeed baad Bacal Sebuub wax u soo weyddiinaysaan? **4** Haddaba sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu leeyahay, Sariirta aad fuushay ka soo degan maysid, laakiinse hubaal waad dhimanaysaa. Dabadeedna Eliyaah waa iska tegey. **5** Kolkasaa wargeeyayaashii isagii ku soo noqdeen, oo isna wuxuu ku yidhi, War maxaad u soo noqteen? **6** Oo iyana waxay isagii ku yidhaahdeen, War nin baa naga hor yimid, oo wuxuu nagu yidhi, Taga, oo boqorkii idin soo diray ku noqda, oo waxaad ku tidhaahdaan, Rabbigu wuxuu leeyahay, War ma llaah baan joogin dalka Israa'iil, oo saas aawadeed baad u cid diranaysaa in wax la soo weyddiyo Bacal Sebuub oo ah ilaha reer Ceqroon? Haddaba sariirta aad fuushay ka soo degan maysid, laakiinse hubaal waad dhimanaysaa. **7** Oo isna wuxuu iyagii ku yidhi, Ninkii idinka hor yimid oo waxakan idii sheegay nin caynkee ah buu ahaa? **8** Oo iyana waxay isagii ugu jawaabeen, Wuxuu ahaa nin xaad badan, oo suun meged ahna dhexduu ku xidhnas. Markaasuu yidhi, Kaasu waa Eliyaah kii reer Tishbii. **9** Markaasaa boqorkii wuxuu u diray sirkaal konton xukuma oo wata kontonkiisii ninba. Isna kor buu ugu baxay, oo bal eeg, buur korkeed buu fadhiyey, oo intuu la hadlay buu ku yidhi, War nin yahow llaah, boqorkii wuxuu kugu soo yidhi, Soo deg oo kaalay. **10** Oo Eliyaahna wuxuu ugu jawaabay sirkalkii kontonka nin xukumay, Haddaan nin llaah ahay, samada dab ha ka soo dego, oo ha baabbi'iyo adiga iyo kontonkaaga ninba. Kolkaasaa waxaa samada ka soo degay dab, oo wuxuu wada baabbi'ihey isagii iyo kontonkiisii ninba. **11** Oo haddana wuxuu isagii u diray sirkaal kale oo konton nin xukuma ee isna wata kontonkiisii. Oo isna intuu u jawaabay buu ku yidhi, War nin yahow llaah, waxaa boqorkii kugu soo yidhi, Soo deg oo haddiiba kaalay. **12** Markaasaa Eliyaah ugu jawaabay, Haddaan nin llaah ahay, samada dab ha ka soo dego, oo ha baabbi'iyo adiga iyo kontonkaaga ninba. Kolkaasaa waxaa samada ka soo degay dabki llaah, oo wuxuu wada baabbi'ihey isagii iyo kontonkiisii ninba. **13** Oo haddana boqorkii wuxuu isagii u diray sirkaal saddexaad oo konton nin xukuma ee kontonkiisii nin wata. Oo sirkalkii saddexaad oo kontonka nin xukumayna kor buu ugu baxay, oo intuu u yimid ayuu Eliyaah hortiisa jilbo u dhacay oo baryay, oo wuxuu ku yidhi, War nin yahow llaah, waan ku baryayaaye naftayda iyo kontonkan nin oo addoommadaada ah naftooda hortaada qaali ha ku noqdeen. **14** Waayo, bal eeg, dab baa samada ka soo degay oo wada baabbi'ihey labadii sirkaal oo iga soo horreeyey iyo kontomadoodiiba, laakiinse haatan naftaydu hortaada qaali ha ku noqoto. **15** Markaasaa malaa'igtii Rabbigu waxay Eliyaah ku tidhi, Tag oo isaga raac; hana ka cabsan. Kolkaasuu kacay oo intuu isagii la dhaadhacay ayuu boqorkii u tegey. **16** Oo wuxuu isagii ku yidhi, Rabbigu wuxuu ku leeyahay, Waxaad wargeeyayaal u soo dirtay inaad Bacal Sebuub oo ah ilaha reer Ceqroon wax soo weyddiiso ee sababtu ma waxay tahay inaan dalka Israa'iil jirin llaah aad hadalkisa wax weyddiiso? Haddaba sidaas daraaddeed sariirti aad fuushay ka soo degan maysid, laakiinse hubaal waad dhimanaysaa. **17** Markaasuu u dhintay sidii Eraygii Rabbiga oo Eliyaah ku hadlay

ahaa. Oo Yehooraam ayaa boqor ka noqday meeshiisi, oo taasuna waxay dhacday Yehooraam ina Yehooshaafaad oo boqor ka ahaa dalka Yahuudah sannaddiisi labaad, maxaa yeelay, isagu wii ma uu lahayn. **18** Haddaba Axasyaah falimihiisiisii kale ee uu sameeyey sow kuma qorna kitaabkii taariikhda boqorradii dalka Israa'iil?

2 Oo markii Rabbigu doonayay inuu Eliyaah samada dabay cirwareen ah ugu qaado ayaa Eliyaah wuxuu Gilgaal ka raacay Eliisha. **2** Markaasaa Eliyaah wuxuu Eliisha ku yidhi, Waan ku baryayaaye halkan iska joog, waayo, Rabbigu wuxuu ii diray tan iyo Beytel. Oo Eliishaana wuxuu yidhi, Waxaan ku dhaartay Rabbiga noloshiisa iyo adiga naftaadee inaanan kaa tagayn. Sidaas daraaddeed waxay uuu dhaba dhaadheen Beytel. **3** Oo qoonkii nebyiyada ahaa oo Beytel joogay ayaa Eliisha u soo baxay, oo waxay ku yidhaahdeen, War ma og tahay in Rabbigu maanta sayidkaaga kaa qaadi doono? Oo isna wuxuu ku yidhi, Haah, waan ogahaye iska aamus. **4** Markaasaa Eliyaah wuxuu ku yidhi isagii, Eliisha, waan ku baryayaaye halkan iska joog, waayo, Rabbigu haddana wuxuu ii diray Yerixoo. Oo isna wuxuu yidhi, Waxaan ku dhaartay Rabbiga noloshiisa iyo adiga naftaadee inaanan kaa tagayn. Sidaas daraaddeed waxay yimaadeen Yerixoo. **5** Oo haddana qoonkii nebyiyada ahaa oo Yerixoo joogay ayaa Eliisha u soo dhowaaday, oo waxay ku yidhaahdeen, War ma og tahay in Rabbigu maanta sayidkaaga kaa qaadi doono? Oo isna wuxuu ugu jawaabay, Haah, waan ogahaye iska aamus. **6** Markaasaa Eliyaah wuxuu ku yidhi isagii, Waan ku baryayaaye halkan iska joog, waayo, Rabbigu wuxuu ii diray Webi Urdun. Oo isna wuxuu ku yidhi, Waxaan ku dhaartay noloshaa Rabbiga iyo adiga naftaadee inaanan kaa tagayn. Markaasay labadiiba israa'eela. **7** Oo waxaa tegey konton nin oo qoonkii nebyiyada ahaa ah, oo waxay istaageen meel hortooda ah oo cabbaar ka fog; oo labadoodina waxay istaageen Webi Urdun agtiisa. **8** Markaasaa Eliyaah go'iisii qaaday oo duuddubay, oo biyihii ku dhuftay, iyana xagga iyo xagga ayay u kala qaybsameen, sidaas daraaddeed labadoodiiba waxay mareen dhul engegan. **9** Oo haddana markii ay ka gudbeen, Eliyaah wuxuu Eliisha ku yidhi, War intaan layga kaa qaadin ka hor i weyddiiso wax aan kuu sameeyo. Markaasaa Elisha yidhi, Waan ku baryayaaye ruuxaaga labanlaabkiis ha igu soo dego. **10** Isna wuxuu yidhi, Wax aad u adag baad i weyddiisatay; habase yeeshee haddaad i aragtid markii layga kaa qaado, sidaasay kuu ahaanaysaa, haddii kalese saas ahaan mayso. **11** Oo intii ay sii socdeen, oo ay sheekaysanayeen ayaa waxaa u muuqday gaadhibaraas dab ah iyo fardo dab ah, oo labadoodiib kala dhex mareen, markaasaa Eliyaah wuxuu kor u raacay dabay cirwareen ah oo wuxuu galay samada. **12** Oo Eliishaana taas wuu arkay, oo wuxuu ku qayliyey, Aabbow, Aabbow, gaadhifardoodkiid dadkiid Israa'iil iyo raggoodiil fardooleyda ahaa! Oo isna mar dameb uma uu jeedin; oo dharkiisi buu intuu ku dhegaya laba inood u kala jeexay. **13** Markaasuu qaaday Eliyaah go'iisii ka dhacay, oo dib buu u noqday oo soo istaagay Webi Urdun qarkiisa. **14** Oo wuxuu qaaday Eliyaah go'iisii ka dhacay, oo intuu biyihii ku dhuftay ayuu yidhi, Meeh Rabbiga ah llaaha Eliyaah? Oo markuu biyihii ku dhuftay ayay xagga iyo xagga u kala qaybsameen; markaasaa Eliisha ka gudbay. **15** Oo qoonkii nebyiyada ahaa oo Yerixoo joogay ee isaga ka soo hor jeeday markay arkeen waxay yidhaahdeen, Eliyaah ruuxiisiisii wuxuu ku dul hadhay Eliisha. Oo intay isagii ka hor yimaadeen ayay hortiisa ku sujuudeen. **16** Oo iyana waxay isagii ku yidhaahdeen, War waanuu ku baryayaaye annagoo addoommadaada ah waxaaa nala jira konton nin oo xoog leh, haddada iyagu ha tageen oo sayidkaagiis ha dooneen, waayo, waaba intaasoo Ruuxa Rabbigu isagii qaaday, oo uu ku xooryay buur dusheed ama dooxo. Oo isna wuxuu yidhi, Waa inaydaan cid dirin. **17** Oo way ku sii adkeeyeen ilaa uu xishooday,

kolkaasuu yidhi, Dira. Sidaas daraaddeed waxay direen konton nin; oo waxay isagii doondoonaayeen saddex maalmood, laakiinse sooma yah helin. **18** Markaasay u soo noqdeen isago weli Yerixoo iska jooga; oo wuxuu ku yidhi, Sow idinkuma odhan, Ha tegina? **19** Markaasaa dadkii magaaladu waxay Eliishaa ku yidhaahden, Waannu kuu baryaynaaye bal eeg, meeshay magaaladan taal way wanaagsan tahay sidaad aragto, sayidakayagow, laakiinse biyuhu way xun yihiin, oo dhulkuna si wanaagsan wax uma bixiyo. **20** Isna wuxuu yidhi, Waxaad ii keentaan weel cusub oo cusbo ku soo shuba. Oo iyana way u keeneen. **21** Oo isna wuxuu tegey ishii biyaha, oo intuu cusbadii ku tuuray ayuu yidhi, Rabbigu wuxuu leeyayah. Biyahan waan bogsiiyey. Oo hadda ka dib ma yeelan doonaan dhimasho iyo waxbixinla'an toona. **22** Sidaas daraaddeed biyihii way bogssadeen ilaa maantadan la joogo, oo way noqtot sidii eraygii Eliishaa ku hadlay. **23** Markaasuu halkaas uga kacay Beytel, oo intuu jidka sii socday aaya carruur yaryaru magaaladii ka soo baxday oo ku majaajiloodeen, oo waxyu ku yidhaadeen, Bidaar weyne bax, bidaar weyne bax. **24** Oo isna markaasuu gadaashiisa dhugtay oo arkay iyagii, oo magiciig Rabbiga ayuu ku habaary. Markaasaa dhirtiit waxaaa ka soo baxay laba orso oo dhaddig oo waxay dildilaacsadeen laba iyo afartan carruurtii ka mid ahaa. **25** Oo isna halkaasuu uga kacay Buur Karmel, markaasuu meeshaas uga noqday Samaariya.

3 Haddaba Yehooraam ina Axaab aaya dadka Israa'iil Samaariya boqor ugu noqday, taasuna waxay ahayd sannadii siddeed iyo tobnaad ee Yehooshaafaad boqorkii dalka Yahuudah, oo wuxuuna boqor ahaa laba iyo tobani sannadid. **2** Oo wuxuu sameeyey wax Rabbiga hortiisa shu ah, laakiinse uma samayn sidii aabbiihiis iyo sidii hooyadiis u sameeyeen oo kale, waayo, wuu riday tiirkii Bacal oo aabbiihiis sameeyey. **3** Habase yeeshes wuxuu ku dhugay dembigii Yaaraabcama in Nebaad, ee uu dadkii Israa'iil dembaajiyey, kaas kama uu tegin. **4** Haddaba boqorkii reer Moo'aab oo Meeshaac ahaa ido buu lahaa, oo wuxuu boqorkii dalka Israa'iil baad u siin jiray boqol kun oo bараар ah, iyo boqol kun oo wan dhogortood. **5** Laakiinse markii Axaab dhintay aaya boqorkii Moo'aab ku caasiyoobay boqorkii dalka Israa'iil. **6** Oo markaasaa Boqor Yehooraam ka baxay Samaariya, oo wuxuu soo safay dadkii Israa'iil oo dhan. **7** Oo intuu tegey ayuu u cid dirstay Yehooshaafaad oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah, oo wuxuu ku yidhi, Waxaa igu caasiyoobay boqorkii Moo'aab, haddaba ma i raacaysaa aan Moo'aab la dirirnee? Isna wuxuu yidhi, Haah, waan ku raacayaay, waayo, waxaan ahay adigoo kale, dadkayguna waa sida dadkaaga oo kale, fardahayguna waa sida fardahaaga oo kale. **8** Oo isna wuxuu yidhi, War jidkee baynu maraynaa? Markaasuu ugu jawaabay, Jidka cidlada Edom. **9** Sidaas daraaddeed waxaa israacay boqorkii dalka Israa'iil, iyo boqorkii dalka Yahuudah, iyo boqorkii dalka Edom; oo waxay wareeqeen meel toddoba maalmood loo sodo; oo ciidankii iyo xayaawankii la socday toona biyo ma helin. **10** Markaasaa boqorkii dalka Israa'iil wuxuu yidhi, Hoogay! waayo, Rabbigu wuxuu saddexdayadan boqor isugu yeedhay inuu gacanta reer Moo'aab na geliyo. **11** Laakiinse Yehooshaafaadba wuxuu yidhi, War sow ma joogo nin ah Rabbiga nebiigii aan Rabbiga wax ka weyddiinnee? Oo mid ka mid ah boqorkii dalka Israa'iil addoommadiisi ayaa ugu jawaabay, Waxaa jooga Eliishaa ina Shaafaad oo biyo ku shubi jiray Eliendaah gacmihiisi. **12** Markaasaa Yehooshaafaad wuxuu yidhi, Isaga Eraggii Rabbigaa la jira. Kolkaasay boqorkii dalka Israa'iil, iyo Yehooshaafaad, iyo boqorkii Edomba isagii u tageen. **13** Markaasaa Eliishaa wuxuu boqorkii dalka Israa'iil ku yidhi, War maxaa inaga dhexeeya? Nebiyadii aabbahaa iyo nebiyadii hooyadaa u tag. Oo boqorkii dalka Israa'iilna wuxuu ku yidhi, Maya, waayo, Rabbigu wuxuu saddexdayadan boqor isugu yeedhay inuu gacanta reer Moo'aab na geliyo. **14** Oo Eliishaana wuxuu yidhi, Waaan ku

haartay Rabbiga ciidammada oo aan hor taagnahay noloshiisa ee hubaal haddii aanan xurmaynay horjoogidda Yehooshaafaad oo ah boqorka dalka Yahuudah, xaggaaga ma aanan fiiriyeen kuna arkeen. **15** Haddaba waxaad ii keentaan nin katarad wada. Oo markii ninkii kataaraddii ka dhawaajiyey aaya gacantii Rabbigu ku soo degtay isagii. **16** Oo wuxuu yidhi, Rabbigu wuxuu idinku leeyayah, Dooxadan boholo miidhan ka dhiga. **17** Waayo, waxaa Rabbigu leeyayah, Dabay ma arki doontaan, roobna ma arki doontaan, laakiin dooxadaas waxaa ka buuksamii doona biyo, oo idinna waad cabbi doontaan idinka, iyo lo'diinna, iyo xoolihiinnuba. **18** Oo taasu Rabbiga hortiisa waa ku fudud dahay; oo weliba isagu reer Moo'aabna gacantiinuu soo gelin doonaa. **19** Oo waa inaad dumisaan magaalo kasta oo deyr leh, iyo magaalo kasta oo la doortay, oo geed kasta oo wanaagsan waa inaad jartaan, oo waxaad xidhaan ilo walba oo biyo ah, oo waxaad dhul kasta oo wanaagsan ku hallaysaan dhagaxyo. **20** Oo subaxdii dambe markii allabariiga la bixin jiray goor ku dhow ayaa biyo ka yimaadeen xagga Edom, oo waddankiina biyaa ka buuksamay. **21** Haddaba markay reer Moo'aab maqleen in boqorradii ay yimaadeen inay la dagaallamaanayaa waxaaa is-urursaday dhammaan kuwii hub qaadii karay iyo kuwii ka weynaa, oo waxay istaageen soohindita. **22** Oo iyana waxay kaceen aroor hore, oo qorraxdiina biyihii bay dhalaalisay, oo reer Moo'aabna waxay arkeen biyihii hortooda ka muuqday oo guduudan sida dhiig oo kale. **23** Markaasay yidhaahdeen, War waxanu waa dhiig, hubaal boqorradii waa islaayeen oo nin waluba saaxiibkiis buu dilay; haddaba, reer Moo'aabow, xagga dhaca u kaca. **24** Oo markay yimaadeen xeradii dadka Israa'iil ayaa dadka Israa'iil ku kaceen oo laayeen reer Moo'aab; iyana way ka carareen hortooda, oo dadka Israa'iilna dhulkiibay hore u galeen iyagoo reer Moo'aab laynaya. **25** Oo magaalooyinkii way burburiiyen, oo dhul kasta oo fiicanna nin waluba dhagaxiisi buu ku tuuray, oo way buuxiyeen; oo ilhii biyaha ahaa oo dhanna way wada xidheen, oo geedihi wanaagsanaa oo dhanna way wada jarreen, ilaa ay Qiir Xaresed oo keliya dhagxanteedii u daaheyen, habase yeeshes wadhalleydii ayaa isku wareejisay oo ku dhufatay. **26** Oo boqorkii reer Moo'aab markuu arkay in dagaalku ku kulul yahay ayuu kaxaystod todoba boqol oo nin ee seefqaad wada ah si uu ugu gudbo xagga boqorka Edom, laakiinse way kari waayeen. **27** Markaasuu kaxaystod wiilkisii curadka ahaa oo meeshisa boqor ka noqon lahaa, oo derbiga korkisa ayuu sida allabari la gubo ugu bixiye. Oo dadka Israa'iilna cadho weyn baa loo qabay, oo iyana way ka tageen isagii, oo waxay ku nogdeen dalkoodii.

4 Haddaba waxaa Eliishaa u qaylisay naag u dhaxday qoonkii nebiyada ahaa midkoood, oo waxay ku tidhi, Ninkaygii oo addoonkaaga ahaa waa dhintay, oo adna waad og tahay inuu addoonkaagu Rabbiga ka cabsan jiray. Oo nin deyn nagu lahaa ayaa u yimid inuu labadyada carruuta ah iga qaato oo addoommo ka dhigto. **2** Markaasaa Eliishaa wuxuu iyadii ku yidhi, Bal ii sheeg, maxaan kuu sameeyaa? Oo maxaad guriga ku haysataa? Iyana waxay tidhi, Anigoo addoontaada ah guriga waxba ima yaalliih dheri saliid ah mooyaane. **3** Oo isna wuxuu ku yidhi, Tag, oo weelal weyddiiso derisityadaada oo dhan, oo ha ahaadeen weelal madhan, wax yarna ha soo weyddiisan. **4** Oo waa inaad gurigaaga gashaa oo adiga iyo wiilashaadu albaabka isku soo xidha, oo markaas weelashaas saliidda ku shub, oo intii buuksanta oo dhan gees u dhig. **5** Sidaas daraaddeed isagii way ka tagtagtay, oo iyadii iyo wiilasheedii albaabki bay isku soo xidheen, oo iyaguna weelashii bay u keenkeeneen, iyana way ku shubtay. **6** Oo markii weelashii ay wada buuksamien ayay wiilkeedii ku tidhi, Weliba weel kale ii keen. Markaasuu ku yidhi, Weel dambe ma hadhin. Dabadeedna saliiddii way joogsatay. **7** Markaasay

soo kacday, oo waxay u soo sheegtay ninkii Ilaah, oo isna wuxuu ku yidhi, Tag oo saliidda iibi, oo deynkaagii ku bixi, oo adiga iyo wiilashaaduna inta hadha ku noolaada. **8** Oo waxaa maalin dhacday in Eliishaa Shuuneem tegey, oo halkaasna waxaa joogtay naag weyn, oo iyana waxay isagii yeelsiisay inuu wax cuno. Oo haddana mar alla markuu soo ag maray ayuu xaggeeda u leexday inuu wax ka cuno. **9** Markaasay ninkeedii ku tidhi, Bal eeg, waxaan gartay in ninkan oo had iyo goor ina soo ag maraa uu yahay nin Ilaah oo quduus ah. **10** Haddaba waan ku baryayaaye aynu isaga derbiga uga samayno qol yar, oo halkaas u dhigno sariir, iyo miis, iyo kursi, iyo laambad; oo waxay ahaan doontaa markuu inoo yimaadoba inuu halkaas ku leexo. **11** Oo waxaa maalin dhacday inuu halkaas yimid oo intuu qolkii ku leexday ayuu halkaas jifsaday. **12** Oo markaasuu midiidinkiisi Geexasii ku yidhi, U yeedh naagtan reer Shuuneem. Oo markuu u yeedhay ayay hortisii soo istaaqtay. **13** Markaasuu ku yidhi isagii, Hadda waxaad iyada ku tidhaahdaa, Adigu aad baad noo xannaanaysay, haddaba maxaa laguu sameeyaa? Ma doonaysaa in laguu hadlo boqorka ama sirkalka ciidanka? Markaasay ku jawaabtay, Anigu waxaan dhex degganahay dadkaygi. **14** Oo isna wuxuu yidhi, Haddaba maxaa loo sameeyaa iyada? Kolkaasaa Geexasii wuxuu ku jawaabay, Runtii iyadu wiil ma leh, oo ninkeeduna waa oday. **15** Markaasuu ku yidhi, Bal iyada u yeedh. Oo markuu u yeedhay ayay albaabka soo istaaqtay. **16** Oo isna wuxuu yidhi, Markii wakhtigii soo wareego xilligan oo kale wiil baad laabta ku qabsan doontaa, oo iyana waxay tidhi, Maya sayidkaygiyow, oo adigu nin yahow Ilaah anoo addoontaada ah been ha ii sheegin. **17** Oo naagtina way uuraysatay, oo wiil bay dhashay markii wakhtigii soo wareegay, oo waxay noqotay sidii Eliishaa iyada ku yidhi. **18** Oo wiilkii markuu koray waxaa maalin dhacay inuu aabbahiis u tegey meeshii kuwa beeraha gooyaa ay joogeent. **19** Oo wuxuu aabbahiis ku yidhi, Madaxa madaxa! Oo isna wuxuu addoonkiisi ku yidhi, War qaad, oo hooyadiis u gee. **20** Oo markuu soo qaaday oo hooyadiis u keenay, tan iyo duhurkii ayuu jilbaha hooyadiis ku fadhiiy, dabadeeduu wuu dhintay. **21** Oo iyana kor bay u baxday, oo waxay isagii ku jifisay sariirti ninkii Ilaah, oo intay albaabki ku xidhay ayay ka baxday. **22** Markaasay ninkeedii u dhawaaqday oo ku tidhi, Waan ku baryayaaye iigu cid dir midiidinnaadii midkood iyo dameerihii midkood, si aan ninkii Ilaah ugu ordo oo aan haddana u soo noqdo. **23** Oo isna wuxuu ku yidhi, Naa maxaad maanta ugu tegaysaa? Maanta bil cusub ma aha, sabtina ma aha. Oo iyana waxay tidhi, War way hagaagi doontaa. **24** Markaasay dameer kooraysatay, oo midiidinkeeedii waxay ku tidhi, Igu kaxee oo hore u soco, oo anigoo kugu amraa mooyaane ha i raajin. **25** Saas daraaddeed way tagtagtay, oo waxay ninkii Ilaah ugu timid Buur Karmel. Oo markii ninkii Ilaah iyadii meel fog ka arkay ayuu midiidinkiisi Geexasii ku yidhi, Bal eeg waxaa soo socota tii reer Shuuneem. **26** Haddaba waan ku baryayaaye ku orod oo ka hor tag, oo waxaad ku tidhaahdaa, Ma nabad qabtaa? Ninkaagiina ma nabad qabaa? Wiilkaagiina ma nabad qabaa? Oo iyana waxay ugu jawaabtay, Waa nabad. **27** Oo markay ninkii Ilaah buurta ugu timid ayay caghiisi qabsatay. Oo Geexasii baa u soo dhowaaday inuu ka durkiyo, laakiinse ninkii Ilaah baa yidhi, War iska daa, waayo, nafteedu way welwelsan tahay, oo Rabbiguna taas wuu iga qariyey, iimana sheegin. **28** Markaasay tidhi, War ma Rabbigaa wiil ka doonay? Sow kuma aan odhan, War hay khinyaanay? **29** Oo isna wuxuu Geexasii ku yidhi, War guntiga isku gjiji, oo ushayda gacanta ku qabso oo tag, oo haddeed qof la kulantid, ha salaamin, oo haddii qof ku salaamana, ha u jawaabin, oo ushayda waxaad saartaa wiilka wejjiisa. **30** Oo wiilkii hooyadiis waxay tidhi, Waxaan ku dhaartay Rabbiga nooloshiisa iyo adiga naftaadee inaananaan kaa tagayn. Markaasuu kacay oo raacay. **31** Oo Geexasiina wuu ka sii hor maray, oo ushii saaray wiilka wejjiisi, laakiinse cod iyo

wax maqlid toona laguma arag. Sidaas daraaddeed wuu noqday oo intuu ka hor yimid ayuu u warramay, oo ku yidhi, Yarkii ma uu toosin. **32** Oo Eliishaa markuu gurijii soo galay ayuu arkay in yarku meyd yahay, oo uu sariirtiisi ku jiifo. **33** Sidaas daraaddeed guduuhu galay oo intuu labadoodiiba albaabki ku xidhay ayuu Rabbiga baryay. **34** Markaasuu intuu kacay ayuu yarkii ku kor jiffsaday, oo afkuu afka u saaray, indhihiina indhuuhu u saaray, gacmihina gacmuuhu u saaray; oo korkiisi isku fidiyey; markaasaay yarka jidhkiisii soo diiray. **35** Markaasuu noqday oo guriga dhexdiisi mar ayuu hore iyo dib ugu socday, oo intuu tegey ayuu haddana yarkii isku fidiyey, markaasaay yarkii toddoba goor hindhisay oo indhaha kala qaaday. **36** Markaasuu Geexasii u yeedhay, oo wuxuu ku yidhi, Tii reer Shuuneem u yeedh. Oo isna wuu u soo yeedhay. Oo markay gudaha ugu soo gashay ayuu ku yidhi, Wiiliagaqa qaado. **37** Markaasay gudaha soo gashay, oo caghiisi ku dhacday, oo dhulkay ku sujuudday, markaasay willkeedii qaadatay oo dibadda u baxday. **38** Oo Eliishaa haddana wuxuu yimid Gilgaal; oo wakhtigaasna dalku abaar buu ahaa, oo isagana waxaa hortiisa fadhiiy qoonki nebiyada ahaa; oo isna midiidinkiisi ayuu ku yidhi, Dheriga weyn dabka saar oo qoonka nebiyada ah maraq u kari. **39** Oo midba berrinka u baxay inuu khudara soo guro awaaadeed, oo wuxuu helay geed duureed, oo ubbodibadeedyona faraauku ka soo buuksaday, oo intuu suo noqday ayuu dherigii maraqa ku googooyay, waayo, ma ay garanayn. **40** Sidaas daraaddeed raggi bay u soo gureen inay cunaan aawaaadeed. Oo intay maraqii cunayeen ayay qayliyeen, oo yidhaahdeen, War nin yahow Ilaah, dheriga geeri baa ku jirta! Maraqina way cuni kari waayeen. **41** Laakiinse isagii wuxuu yidhi, War bal jidhiidh ii keena. Oo kolkay u keeneen ayuu dherigii ku dhex riday, oo wuxuu ku yidhi, War maraqa dadka u shub ha cuneene. Oo dherigii waxba waxyello laguma arag. **42** Oo nin baa xaggaa Bacal Shalishaah ka yimid, oo wuxuu ninkii Ilaah kolaygiisii ugu keenay cunto midhihi hore ah, taas oo ah labaatan kibsood oo shacir ah iyo sabuullo arabikhi oo qoyan. Oo wuxuu ku yidhi, War kuwan dadku ha cuneene sii. **43** Markaasaa midiidinkiisi wuxuu ku yidhi, War waa sidee, ma intanaan boqol nin hor dhigaa? Laakiinse isagii wuxuu yidhi, Dadku ha cuneene sii; waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Way cuni doonaan, oo weliba wax bay reebi doonaan. **44** Sidaas daraaddeed hortoodlii buu dhigay, oo iyana way cuneen oo weliba wax bay u reebeen sidii erayga Rabbigu ahaa.

5 Haddaba Nacamaan oo ahaa sirkalkii ciidanka boqorka Suuriya wuxuu ahaa nin xaggaa sayidkiisa ku weyn oo ciso leh, maxaa yeelay, isaga ayaa Rabbigu reer Suuriya lib ku siiyey; oo weliba wuxuu ahaa nin xoog leh, laakiinse baras buu qabay. **2** Oo reer Suuriyana guutooyin bay ku baxeen, oo waxay dalkii Israa'iil ka soo dhaceen gabadbar yar, oo iyana Nacamaan bilcantiisa ayay u adeegi jirtay. **3** Oo waxay sayidaddieedii ku tidhi, Hoogay, haddii sayidkayu hor tegi laaha nebiga Samaariya jooga wuu ka bogsiin laaha baraskan. **4** Oo mid baa sayidkiisi u galay oo ku yidhi, Gabadhii dalka Israa'iil ka timid saas iyo saas bay tidhi. **5** Markaasaa boqorkii Suuriya wuxuu Nacamaan ku yidhi, War orod oo tag, oo anna warqad baan kuugu sii dhiibayaa boqorka dalka Israa'iil. Oo isna wuu tegey, oo wuxuu qaaday tobani talanti oo lacag ah, iyo lix kun oo sheqel oo dahab ah, iyo tobani iskujoog oo dhar ah. **6** Oo wuxuu u keenay boqorkii dalka Israa'iil warqaddii layayd, Haddaba markii warqaddanu kuu timaado, bal eeg, addoonkayga Nacamaan ah ayaan kugu soo diray si aad baraska uga bogsiisid. **7** Oo markii boqorkii dalka Israa'iil warqaddii akhriyey ayuu dharkiisi iska jeexjeexay oo wuxuu yidhi, War ma anigaa ah Ilaah wax dili kara, waxna noolayn kara? Oo ninkanu ma saasuu nin iigu soo diray si aad baraska uga bogsiyo? Waan idin baryayaaye bal u fiirsada siduu ii daandaansanayo. **8** Oo markii Eliishaa oo ahaa nin Ilaah uu maqlay in boqorkii dalka Israa'iil

dharkiisii iska jeexjeexay ayuu u cid diray boqorkii oo ku yidhi, War maxaad dharkaagii isaga jeexjeexday? Bal isagu ha ii yimaado, oo wuxuu ogaan doonaa in dalka Israa'iil nebi dhex joog. **9** Markaasaa Nacamaan yimid, isagoo wata fardihisiis iyo gaadhifardoodkiisi, oo wuxuu soor hor istaagay albaabkii gurigii Eliishaa. **10** Oo Eliishaa wargeeyuu u diray oo wuxuu ku yidhi, Tag oo Webi Urdun toddoba jeer ku maydho, oo jiidhkaagu mar kaluu kuu soo noqon doonaa, oo nadiif baad ahaan doontaa. **11** Laakiinse Nacamaan wuu cadhooday oo tegey, oo wuxuu yidhi, Bal eega, waxaan mooday inuu isaga qudhiisu ii soo baxayo oo istaagayo, oo uu magaca Rabbiga Ilahiisa ah iigu ducaynayo, oo uu gacantiisa meesha buktu dul marmarinayo, oo uu saas baraska ku bogsiinayo. **12** War Abaanaah iyo Farfar oo ah webiyadii Dimishaq sow kama wanaagsana biyaha dalka Israa'iil oo dhan? Bal miyaanan iyaga ku maydhan karin oo nadiif ahaan karin? Sidaas daraaddeed wuu noqday, oo wuxuu tegey isagoo cadhaysan. **13** Laakiinse addoommadiisi ayaa u yimid oo la haday, oo waxay ku yidhaahdeen, Aabbow, haddii nebigu wax weyn kugu amro sow ma aadan samayseen? Haddaba bal maxaa ka sahlen hadduu kugu yidhaahdo, Maydho, oo nadiif noqo? **14** Markaasuu tegey, oo ninkii Ilaha isaga ku yidhi ayuu elayel, oo Webi Urdun ayuu toddoba jeer liimbaday; oo jiidhkiisina mar kaluu u soo noqday isagoo u eg ilmo yar jiidhkiis, nadiif buunu noqday. **15** Markaasuu ninkii Ilah ku noqday, oo isagii iyo kooxdiiisi oo dhammuba, intay yimaadeen ayay hortiisi soo istaageen; oo isna wuxuu yidhi, Bal eega, haatan waan ogahay inaan dunida oo dhan Ilaha lagu arag dalka Israa'iil mooyaane, haddaba sidaas daraaddeed waxaan kaa baryayaan inaad qaadato hadiyaddayda anoo addoonkaaga ah. **16** Laakiinse Eliishaa wuxuu yidhi, Waxaan ku dhaartay nolosha Rabbiga aan hor taagnahaye inaan waxba kaa qaadanayn. Oo isna wuu ku sii cadaadiyey inuu qaato, laakiinse Eliishaa wuu diiday. **17** Markaasaa Nacamaan wuxuu yidhi, Haddii ayan saas ahayn weliba waxaan kaa baryayaan in anigoo addoonkaaga ah lay siijo ciid intii ay laba baqal qaadi karaan, waayo, anigoo addoonkaaga ah, hadda ka dib Rabbiga mooyaane ilaahyo kale u bixin maayo qurbaan la gubo iyo allabarri toona. **18** Oo waxakanna Rabbigu ha iga cafiyo anigoo addoonkaaga ah, markii sayidkayu guriga Rimmon u tago inuu ku tukado, oo uu ku tiirsada gacantady ee aan anna ku sujuudo guriga Rimmon gudhiisa, oo markaan ku sujuudo guriga Rimmon gudhiisa Rabbigu anigoo addoonkaaga ah ha iga cafiyo waxakan. **19** Oo isna wuxuu isagii ku yidhi, Orod oo nabad ku tag. Sidaas daraaddeed in yar buu ka socday. **20** Laakiinse Geexasi oo ahaa midiidinkii Eliishaa oo ahaa ninkii Ilah wuxuu yidhi, Bal eega, sayidkayu wuu u tudhay Nacamaan kii reer Suuriya, oo wixii uu u keenayna waxba kama uu qaadan. Waxaan Rabbiga noloshiisa ugu dhaartay inaan intaan isagii ka daba ordo wax ka soo qaato. **21** Sidaas daraaddeed Geexasi wuxuu daba galay Nacamaan. Oo Nacamaanna markuu arkay mid soo daba ordaya ayuu gaadhifaraskiisi ka soo degtay inuu ka hor tago, oo wuxuu ku yidhi, War ma nabad baa? **22** Oo isna wuxuu ku yidhi, Waa nabad. Oo sayidkayii baa i soo diray oo wuxuu kugu soo yidhi, Haddeerba waxaa ii yimid laba niin oo dhallinyar oo qoonki nebijaya ah oo ka yimid dalka buuraha leh oo reer Efrayim; haddaba waxaan kaa baryayaan inaad iyaga siiso talanti lacag ah iyo laba iskujoog oo dhar ah. **23** Markaasaa Nacamaan yidhi, Oggolow oo qaad laba talanti oo lacag ah. Wuuna ku sii adkeeyey, oo labaddii talanti wuxuu ugu xidhay laba kiish, oo wuxuu ugu sii daray laba iskujoog oo dhar ah, oo weliba wuxuu u saaray laba midiidinnadiisi ah, oo iyana intay u qaadeen ayay hortiisa socdeen. **24** Oo markuu burttii yimid ayuu gacmahoodii ka qaaday, oo guriguu dhigtay; nimankiina wuu iska diray oo way tageen. **25** Oo isagiina intuu gudaha galay ayuu sayidkiisi hor istaagay. Markaasaa Eliishaa ku yidhi, Geexasiyyow, xaggee baad ka

timid? Isna wuxuu yidhi, Anigoo addoonkaaga ahu meella ma tegin. **26** Oo isna wuxuu isagii ku yidhi, War sow qalbigayu kulama socon markii ninku gaadhifaraskiisi ka soo noqday inuu ka hor yimaado? War haatan ma wakhti lacag la qaataao oo ma wakhti la qaataao dhar, iyo beero saytuun ah, iyo beero canab ah, iyo ido, iyo dibi, iyo niman addoommo ah, iyo naago addoommo ah? **27** Haddaba waxaa adiga iyo farcankaagaba idinku dhegi doona weligiin Nacamaan baraskiisi. Oo wuxuu hortiisi ka tegey isagoo baras qaba oo u cad sida baraf cad oo kale.

6 Oo qoonki nebijaya ahaana waxay Eliishaa ku yidhaahdeen, Bal eeg, meesha hortaada ah ee aannu deggan nahay waa nagu cidhiidhi. **2** Haddaba waannu ku baryaynaaye aannu tagno xaggaa Urdun oo halkaas nin waluba dogob ka qaado, oo aannu halkaas ka dhisanno meel aan degno. Oo isna wuxuu ugu jawaabay, Orda oo taga. **3** Oo midba wuxuu yidhi, Waan ku baryayaaye raalli ahow oo na raac annagoo addoommaada ah. Oo isna wuxuu ugu jawaabay, Waan idin raacayaa. **4** Sidaas daraaddeed wuu raacay. Oo iyana markay Urdun yimaadeen ayay geedo jareen. **5** Laakiinse midba intuu qori jarayay ayaa faaskii intii birta ahayd bijihi koo dhacday, oo isna intuu qayliyey ayuu yidhi, Sayidkaygiyyow, hoogay! Waayo, deyn buu igu ahaa. **6** Markaasaa ninkii Ilah wuxuu yidhi, War xaggee bay ku dhacday? Oo isna markaasuu meeshii tusay. Markaasuu ul soo goostay oo meeshii ku riday, birtiina waa soo dabaatalay. **7** Wuxuuna yidhi, War haddaba soo qaado. Sidaas daraaddeed gacantii buu fidiyey oo soo qaatay. **8** Haddaba boqorkii Suuriya wuxuu la diriray dadkii Israa'iil, oo intuu addoommadiisi la tashaday ayuu ku yidhi, Meesha saa iyo saa ah ayaa xeraduyu ahaan doonta. **9** Markaasaa ninkii Ilah u cid diray boqorkii dalka Israa'iil oo wuxuu ku yidhi, War iska jir oo ha soo marin meesha saas ah, waayo, reer Suuriya meeshasay ku dhaadhaacayan. **10** Oo boqorkii dalka Israa'iilna cid buu u diray meeshii ninkii Ilah isaga u sheegay oo uu uga digay, oo isna intuu halkaas iska nabadgeliyey mar iyo laba toona ma aha. **11** Oo boqorkii Suuriyana qalbigisu waxyalaahan aad buu uga welwelsanaa; oo wuxuu isugu yeedhay addoommadiisi, oo ku yidhi, War maad ii sheegtaan midkeenna la jira boqorkii dalka Israa'iil? **12** Markaasaa mid addoommadiisi ka mid ahu wuxuu ku yidhi, Boqorow, sayidkaygiyyow, saas ma aha; laakiinse Eliishaa oo ah nebi dalka Israa'iil dhex jooga ayaa boqorka dadka Israa'iil u sheega erayada aad kaga hadasho qolkaaga aad seexato. **13** Oo isna wuxuu ku yidhi, Tag oo soo arag meeshuu joogo si aani isaga ugu cid diro ha la soo qabtee. Oo waxaa loo sheegay oo lagu yidhi, War wuxuu joogaa Dotaan. **14** Sidaas daraaddeed wuxuu halkaas u diray fardo, iyo gaadhifardood, iyo ciidan faro badan; oo iyana intay habeenniimo yimaadeen ayay magaaladii hareereeyeen. **15** Oo ninkii Ilah shaqeeyihiisi markuu aroortii soo tosay oo uu baxay, bal eeg, waxaa la arkay ciidan fardo iyo gaadhifardood wata oo magaaladii ku wareegsan. Markaasaa midiidinkii wuxuu isagii ku yidhi, Sayidow, hoogaye! sidee baynu yeeli doonnaa? **16** Oo isna wuxuu ugu jawaabay, Ha cabsan, waayo, kuwa inala jiraa way ka sii badan yihiin kuwa iyaga la jira. **17** Markaasaa Eliishaa baryootamay oo yidhi, Rabbiyow, waxaan kaa baryayaan inaad ninkan indhaha u furtid wax ha arkee. Markaasaa Rabbigu ninkii dhallinyarada ahaa indhiihi u furay, wax buuna arkay; oo wuxuu u jeeday fardo iyo gaadhifardood dab ah oo buurta ka buuxa ee Eliishaa ku wareegsan. **18** Oo iyana markay isagii u soo dhaadhaaceen ayaa Eliishaa Rabbiga baryay oo yidhi, Rabbiyow, waxaan kaa baryayaan inaad dadkan indhabbeel ku riddid. Oo isna indhabbeel ayuu ugu riday sidii erayigii Eliishaa u ahaa. **19** Markaasaa Eliishaa wuxuu iyagii ku yidhi, War jidkuu ma aha jidki, magaaladanuna ma aha magaaladii. Haddabi

soo raaca oo waxaan idii geeynayaa ninkaad doonaysaan. Oo isna wuxuu u hor kacay xaggaa Samaariya. **20** Oo markay Samaariya soo galeen ayaa Eliishaa yidhi, Rabbigow, nimankan indhaha u fur, wax ha arkeene. Kolkaasaa Rabbigu indhaha u furay, wax bayna arkeen, oo waxay u jeedeen inay Samaariya dhex joogaan. **21** Markaasaa boqorkii dalka Israa'iil wuxuu Eliishaa ku yidhi markuu nimankii arkay, Abbahayow, miyaan laayaa? Miyaan laayaa? **22** Oo isna wuxuu ugu jawaabay, Maya, waa inaadan layn. Ma layn lahayd kuwaad ku soo qabsatay seeftaada iyo qaansadaada? Waxaad soo hor dhigtaa kibis iyo biyo ay cunaan oo ay cabbaan, oo dabadeedna ha u tageen sayidkoodii. **23** Markaasuu wuxuu iyaggi u diyaariiyey cunto badan, oo markay wax cuneen oo wax cabbeen ayuu iska diray, oo sayidkoodii bay u tageen. Oo guutooyinkii reer Suuriyana mar dambe ma soo gelin dalkii Israa'iil. **24** Oo taas dabadeed Benhadad oo ahaa boqorkii Suuriya wuxuu soo wada urursaday ciidankiisi oo dhan, oo intuu soo kacay ayuu Samaariya hareereeyey. **25** Oo Samaariyana aabaar weyn baa ku dhacday, oo bal eeg iyana waxay hareraha ka joogeen ilaa madax dameer lagu iibiyey sideetan sheqel oo lacag ah, oo qab rubucis digo qolley ahna lagu iibiyey shan sheqel oo lacag ah. **26** Oo boqorkii dalka Israa'iil oo derbiga dul maraya aaya naagu u qayshatay oo ku tidhi, Boqorow, sayidkaygiyow, i caawi. **27** Oo isna wuxuu ku yidhi, Naa haddii uusan Rabbigu ku caawin, anigu xaggee baan kaa caawinayaa? Naa ma waxaan kaa caawinayaa meesha hadhuhdha lagu tumo; mase meesha canabka lagu tuujiyo? **28** Markaasaa boqorkii wuxuu iyadii ku yidhi, Naa maxaa ku helay? Oo iyana waxay ugu jawaabtay, Naagtan waxay iigu tidhi, Naa wiilkagaaga na sii aan maanta cunnee oo wiilkaygana berri baannu wada cuni doonnaa. **29** Sidaas daraaddeed wiilkaygii waan karsannay oo waannu cunnay; markaasaan maalintii dambe iyadii ku idhi, Naa wiilkagii na sii aan cunnee; laakiinse iyadu way qarisay wiilkeedii. **30** Oo markii boqorkii naagtii hadalkeedii maqlay ayuu dharkiisi dildillaaciyeey; (oo markaas wuxuu dul marayay derbiga), oo dadkiina way wada arkayee inuu jidhkiisi ku guntaday joonyado. **31** Oo markaasuu yidhi, Ilaha saas iyo si ka sii daranba ha iigu sameeyo, haddii Eliishaa ina Shaafaad madaxiisu maanta ku sii yaallo. **32** Oo Eliishaana markaas wuxuu dhex fadhiiyey guriigii, oo odayaashiina way la fadhiyeen; oo boqorkina nin buu iska soo hor mariyey; laakiinse ninkii wargeeyska ahaa intuusen isagii u iman ayuu Eliishaa odayashii ku yidhi, War bal eega siduu kan gacankudhiigluu dhalay cid ugu soo diray in madaxa layga gooyo? War markii wargeeysku yimaado albaabka xidha, oo dib ugu celiya albaabka. War waxa ka dambeeyaa sow ma aha sanqadhii cagihii sayidkiisa? **33** Oo intuu iyaggi welii la hadlayay ayaa wargeeyskii u soo dhaadhacay; oo isna wuxuu yidhi, Belaayadanu xaggaa Rabbigay ka timid; haddaba maxaan Rabbiga welii u sii sugaa?

7 Markaasaa Eliishaa yidhi, War maqla erayga Rabbiga. Rabbigu wuxuu leeyahay, Berrito hadda oo kale Samaariya iriddeeda koombo bur ah waxaa lagaga iibin doonaa sheqel, oo laba koombo oo shaciir ahna waxaa lagaga iibin doonaa sheqel. **2** Oo sirkaalkii gacantiisa boqorku ku tiirsanaa wuxuu ninkii Ilaha ugu jawaabay, Rabbiga oo samada daaqado ka fura mooyaane, ee sidee baa waxanu ku noqon karaan? Oo isna wuxuu ku yidhi, Bal ogow, indhahaaga ayaad ku arki doontaa, laakiinse waxba kama cuni doontid. **3** Haddaba iridda magaalada laga soo galo waxaa joogay afar niin oo baras qabay; oo iyana midba kii kaluu ku yidhi, War maxaynu halkan u fadhiinnaa ilaa aynu ka dhimanno? **4** Haddaynu nidhaahno, Aan magaalada galno, de markaasna magaaladii waa abaar, oo kolleyba halkaasaynu ku dhimanaynayaa. Oo haddaynu halkan iska fadhiinnona waynu dhimanaynayaa. Haddaba ina keena oo aynu ciidanka Suuriya u baxno; oo hadday na bixiyaan, waynu noolaan, hadday na dilaaanna

kolleyba waynu dhimanlahayn. **5** Oo markaasay fiidkii kaceen inay tagaan xeradii ciidanka Suuriya, oo markay yimaadeen dibadda sare oo xeradii ciidankii Suuriya waxay arkeen inaan ciiduna halkaas joogin. **6** Maxaa yeelay, Sayidku wuxuu ciidankii Suuriya maqashiiy gaadhifarddo sanqadhood, iyo fardo sanqadhood, iyo xataa ciidan weyn sanqadhiis; oo waxay isku yidhaahdeen, War boqorkii dalka Israa'iil wuxuu inoo soo kiraystay boqorradii reer Xeed, iyo boqorradii Masar inay inagu soo duulaan. **7** Sidaas daraaddeed way kaceen oo carareen intay fiidkii ahayd. Waxayna ka tageen teendhooyinkoodii, iyo fardahoodii, iyo dameerahoodii, iyo xataa xeradiina siday ahayd; naftoodiina way la carareen. **8** Oo kuwii baraska qabayna markay yimaadeen xeradii dibaddeeda sare ayay teendho galeen, oo wax bay cuneen, waxna way cabbeen, markaasay halkaas ka qaateen lacag, iyo dahab, iyo dhar, oo intay tageen ayay soo qarsadeen; oo haddana way soo noqdeen oo waxay galeen teendho kale, oo halkaasna wax calay ka qaateen, oo intay tageen ayay soo qarsadeen. **9** Markaasay isku yidhaahdeen, War wax wanaagsan ma samaynayo, waayo, maanta waa maalin war wanaagsan, oo annana waynu iska aamusan nahay. Haddaynu suggno ilaa waaga ku beryo hubaal belaaya baa inagu dhici doonta; haddaba ina keena oo aynu xaalkan reerkii boqorka u soo sheegno. **10** Sidaas daraaddeed way yimaadeen, oo waxay u dhawaqaen magaalada iridjoogayaasheedii; oo way u warrameen oo waxay ku yidhaahdeen, Waaannu galnay xeradii ciidanka Suuriya, oo halkaas ninna ma joogin, codna laguma maqal, laakiinse waxaa joogay fardiihii xidhixidhnaa, iyo dameerihii xidhixidhnaa, iyo teendhooyinkii oo sidoodii iska ahaa. **11** Oo isna wuxuu u yeedhay iridjoogayaashii, oo iyana waxay saas u soo sheegeen reerkii boqorka ee gudaha joogay. **12** Markaasaa boqorkii habeennimadii toosay oo addoommadiisiikii yidhi, Haatan waxaan idin tusayaa wixii ay reer Suuriya nagu sameeyeen. Iyagu way og yihiin inaynu gaajaysan nahay, oo sidaas daraaddeed xeradii way ka baxeen oo durka ku dhuunteeen, oo waxay isyidhaahdeen, Markay magaalada ka soo baxaan ayaynu iyagoon noolnool qabqabanaynaa, oo magaalada ayaynu galaynayaa. **13** Oo mid addoommadiisiikii ka mid ahaa ayaa ugu jawaabay, Waaan kaa baryayaa in qaar wado shan faras oo kuwa magaalada ku hadhay ah, (maxaa yeelay, iyagu waxay la mid yihiin sida dadkii Israa'iil ka hadhay oo dhan, oo waxay la mid yihiin sida dadkii Israa'iil ee le'day oo dhan,) oo aynu dirno iyagu ha soo arkeene. **14** Oo sidaas daraaddeed waxay Wadeen laba gaadhibaras iyo fardahoodii; oo boqorkii baa wuxuu ka daba diray ciidankii Suuriya, oo wuxuu ku yidhi, Ordoo soo arka. **15** Oo iyana waxay daba socdeen ilaa Webi Urdun; oo bal eeg jidka oo dhan waxaa ka buuxay dhar iyo weelal ay reer Suuriya iska xooreen intay degdegayeen. Oo wargeeeyayaashiina intay soo noqdeen ayay saas boqorkii u soo sheegeen. **16** Markaasaa dadkii baxay oo waxay dhaceen xeradii reer Suuriya. Haddaba koombo bur ah waxaa lagu iibiyey sheqel, laba koombo oo shaciir ahna waxaa lagu iibiyey sheqel, oo waxay noqotay sidii erayga Rabbigu ahaa. **17** Markaasaa boqorkii sirkaalkii uu gacantiisa ku tiirsanaa ku amray inuu iridda u taliyo; laakiinse dadkii baa ku tuntay isagoo iridda jooga, oo wuu dhintay sidii ninkii Ilaha sheegay kolki boqorku isaga u soo dhaadhacay. **18** Oo waxay noqotay sidii ninkii Ilaha boqorkii ula hadlay isagoo leh, Berrito hadda oo kale Samaariya iriddeeda laba koombo oo shaciir ah waxaa lagaga iibin doonaa sheqel, koombo bur ahna waxaa lagaga iibin doonaa sheqel; **19** oo sirkaalkii baa wuxuu ugu jawaabay ninkii Ilaha, Rabbiga oo samada daaqado ka fura mooyaane, ee sidee baa waxanu ku noqon karaan? Oo isna wuxuu ku yidhi, Bal ogow, indhahaaga waad ku arki doontaa, laakiinse waxba kama cuni doontid. **20** Haddaba isagii sidii baa ku dhacday; maxaa yeelay, isagii dadkii baa ku tuntay isagoo iridda jooga oo wuu dhintay.

8 Markaasaa Eliishaa la hadlay naagtii uu wiilkeeda soo noolaysiiyey oo wuxuu ku yidhi, Sara joogso oo tag, adiga iyo reerkaagiilii, oo waxaad degtaa meal alla meeshii aad degi karto, maxaa yeelay, Rabbigu wuxuu amray in dalka abaaruu ku dhacdo, oo waxay dalka joogi doontaa toddoba sannadood. **2** Markaasaa naagtii sara joogsatay oo yeeshay sidii eraygii ninkii Ilaah ahaa; oo way tagtay iyada iyo reerkeediiba oo intii toddoba sannadood ah ayay degganayd dalkii reer Falastiin. **3** Oo markii toddobadii sannadood ay dhammaadeen ay naagtii ka soo noqotay dalkii reer Falastiin; oo waxay u tagtay boqorkii inay ugu qayshato gurigeedii iyo dhulkeedii. **4** Markaasna boqorku wuxuu la hadlay Geexasii oo ahaa midiidinkii ninkii Ilaah, oo wuxuu ku lahaa, Waa xaan kaa baryayaan inaad ii sheegto waxyaalihii waaweynayaa oo Eliishaa sameeyey oo dhan. **5** Intuu boqorkii uga warramayay sidii uu u soo noolaysiiyey mid meyd ahaa, bal eeg, naagtii uu wiilkeeda soo noolaysiiyey ayaa boqorkii ugu qayshatay gurigeedii iyo dhulkeedii. Oo Geexasina wuxuu yidhi, Sayidkaygiyow, boqorow, tani waa naagtii, kanuna waa wiilkeediili Eliishaa soo noolaysiiyey. **6** Oo boqorkiina markuu naagtii saas weyddiyeey ayay iyanu u sheegtay. Markaasaa boqorkii iyadii u amray sirkaaloo ku yidhi, U wada celi wax alla wixii ay lahayd oo dhan, iyo weliba midhihiin beerteeda ka baxay tan iyo maalintii ay dalka ka tagtay iyo ilaa haddeer. **7** Oo Benhadad oo ahaa boqorkii Suuriya isagoo buka ayaa Eliishaa Dimishaq yimid, oo waa loo sheegay oo waxaaa lagu yidhi, War ninkii Ilaah waa yimid. **8** Markaasaa boqorkii Xasaa'eel ku yidhi, Hadiyat qaad, oo waxaad ka hor tagtaa ninkii Ilaah, oo Rabbiga wax iiga soo weyddii, oo waxaad ku tidhaahdaa, Boqorku ma cudurkuu ka bogsanayaa? **9** Markaasaa Xasaa'eel tegey inuu isagii ka hor tago oo wuxuu qaaday hadiyad ah Dimishaq wax alla waxeedii wanaagsanaa oo dhan oo afartan rati ku raran, oo intuu u yimid ayuu soo hor istaagay oo yidhi, Waxaa ii soo kaa diray wiilkaagii Benhadad oo ah boqorkii Suuriya, oo wuxuu leeyahay, Miyaan cudurkan ka bogsanayaa? **10** Markaasaa Eliishaa wuxuu isagii ku yidhi, Tag, oo waxaad ku tidhaahdaa, Hubaal waad bogsanayaa; habase yeeshay Rabbigu wuxuu i tusay inuu hubaal dhimanayo. **11** Oo isna wuu ku dhaygagay ilaa uu isku yaxayaxay; markaasaa ninkii Ilaah ooyay. **12** Markaasaa Xasaa'eel ku yidhi, Sayidkaygiyow, maxaad u ooyaysaa? Oo isna wuxuu ugu jawaabay, Maxaa yeelay, waxaan ogahay xumaanta aad dadka Israa'iil ku samayn doonto; waayo, qalcadahooda dab baad ku dhejin doontaa, oo raggooda dhallinyarada ahna seef baad ku wada layn doontaa, oo dhallaankoodana dhulkaad ku tuuri doontaa, oo naagahooda uurka lehna waad dooxi doontaa. **13** Markaasaa Xasaa'eel yidhi, War sidee baan anigoo addoonkaaga ah oo aan eey waxba dhaamin waxyaalahan waaweyn u samayn doonaa? Markaasaa Eliishaa wuxuu ugu jawaabay, Rabbigu wuxuu i tusay inaad noqon doontid boqor Suuriya u taliya. **14** Markaasuu Eliishaa ka tegey oo wuxuu u yimid sayidkiisii isaga ku yidhi, War maxaa Eliishaa kugu soo yidhi? Oo isna wuxuu ugu jawaabay, Wuxuu ii sheegay inaad hubaal bogsanaysid. **15** Oo maalintii ku xigtay ayuu maro qaaday oo biyo dhex geliyey, markaasuu wejiga boqorka ku deday wuuna dhintay; oo meeshiisiina Xasaa'eel ayaa boqor ka noqday. **16** Yooraam oo ahaa ina Axaab boqorkii dalka Israa'iil sannaddiisi shanaad, oo Yehooshaafaadna dalka Yahuudah boqorka ka ahaa, ayaa Yehooraam ina Yehooshaafaadna dalka Yahuudah boqor ka noqday. **17** Oo markuu boqor noqday wuxuu jiray laba iyo soddon sannadood, siddeed sanmadoodna boqor buu ku ahaa Yerusaalem. **18** Oo wuxuu ku socday jidki ay boqorradii dalka Israa'iil mareen, sidii reerkii Axaab yeelay oo kale, waayo, wuxuu qabay Axaab gabadhiisii; oo wuxuu sameeyey wax Rabbiga hortiisa shar ku ah. **19** Habase yeeshay Rabbigu ma uu doonayn inuu dalka Yahuudah baabbi'yo, sababtuna waa addoonkiisii Daa'uud aawadiis, waayo, wuxuu u ballanqaaday inuu isaga iyo carruutiisa had iyo goorba laambad siyo. **20** Oo wakhtigiiisii ayaa reer Edom ka fallaagoobay dadka Yahuudah, oo iyanu waxay yeeshen boqor u taliya. **21** Markaasaa Yooraam u gudbay xaggaa Saacir, isagoo wata gaadhifardoodkiisii oo dhan; oo intuu habeenimmo kacay ayuu laayay reer Edom oo hareereeyey isaga iyo saraakiishii gaadhifardoodka, dadkiina waxay ku carareen teendhooyinkoodii. **22** Reer Edomma way ka fallaagoobeen oo way ka hoos baxeen gacantii dadka Yahuudah ilaa maantadan la joogo. Oo haddana isla markaasba waxaa kaloo ka fallaagoobay reer Libnaah. **23** Oo Yooraam falimihiisii kale iyo wixii uu sameeyey oo dhammu sow kuma qorna kitaabkii taariikhda boqorradii dalka Yahuudah? **24** Markaasaa Yooraam dhintay oo la seexday awowayaashiis, oo waxaa awowayaashiis lagula aasay magaaladii Daa'uud; oo waxaa meeshiisi boqor ka noqday wiiliisii Axasyah. **25** Oo boqorkii dalka Israa'iil oo ahaa Yooraam ina Axaab sannaddiisi laba iyo tobnaad ayaa Axasyah ina Yehooraam dalka Yahuudah boqor ka noqday. **26** Oo Axasyah markuu boqor noqday wuxuu jiray laba iyo labaatan sannadood, oo sannad ayuu Yerusaalem boqor ka ahaa. Hooyadiisna magaceeda waxaa la odhan jiray Catalyah, oo waxay ahayd ina Coomrii oo ahaa boqorkii dalka Israa'iil. **27** Oo wuxuu ku socday jidki reerkii Axaab maray, oo wuxuu sameeyey wax Rabbiga hortiisa shar ku ah sidii reerkii Axaab yeelay oo kale, waayo, isaga waxaa soddog u ahaa Axaab. **28** Oo wuxuu raacay Yooraam oo ahaa ina Axaab inay Xasaa'eel oo ahaa boqorkii Suuriya kula diriraan Raamod Gilecaad; oo reer Suuriyana Yooraam bay dhaawaceen. **29** Oo Boqor Yooraamna wuxuu ku noqday Yesreecel in laga soo daweeyo nabrihi ay reer Suuriya Raamaah kaga dhufteen markuu la diriray Xasaa'eel oo ahaa boqorkii Suuriya. Markaasaa Axasyah ina Yehooraam oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah Yesreecel tegey inuu soo arko Yooraam ina Axaab, maxaa yeelay, dhaawac buu ahaa.

9 Markaasaa Eliishaa u yeedhay mid qoonkii nebyiada ka mid ahaa, oo wuxuu ku yidhi, War guntiiga isku gjiji, oo weelkan saliidda ahna gacanta ku sii qaado, oo waxaad tagtaa Raamod Gilecaad. **2** Oo markaad halkaas tagto waxaad doondoontaa Yeehuu ina Yehooshafaad oo ahaa ina Nimshii, oo u tag oo walaalihiis ka dhex kici, oo intaad kaxaysid qol hoose la gal. **3** Oo markaas waxaad qaadataa weelka saliidda ah oo madaxisa ku shub, oo waxaad ku tidhaahdaa, Rabbigu wuxuu kugu leeyahay, Waa xaan kuu subkay inaad ahaato boqor u taliya dalka Israa'iil. Oo markaas intaad albaabka furtid carar oo innaba ha raagin. **4** Sidaas daraaddeed ninkii dhallinyarada ahaa oo nebiga ahaa wuxuu tegey Raamod Gilecaad. **5** Oo markuu yimid ayuu arkay saraakiishii ciidanka oo fadhiba; oo wuxuu ku yidhi, Sirkaalow, farrii baan kuu wadaa. Markaasaa Yeehuu yidhi, Kayagee baad u waddaa? Isna wuxuu yidhi, Adigaan kuu wadaa, sirkaalow. **6** Oo markaasuu intuu kacay ayuu gurijj galay, dabadeedna saliiddii buu madaxisa ku shubay, oo wuxuu ku yidhi, Rabbigu ah Ilaaha reer binu Israa'iil wuxuu kugu leeyahay, Waa xaan kuu subkay inaad ahaato boqor u taliya dadka Ilaah oo ah dadka Israa'iil. **7** Oo adna waa inaad laysaa reerka Axaab ee sayidkaaga, inaan ka aargudo dhiggiig addoommadaydi nebyiada ahaa, iyo addoommadii Rabbiga oo dhan ee ay Yesebeel daadisay. **8** Waayo, Axaab reerkiiisa oo dhammu waa halligmaya; oo Axaab waan ka baabbi'in doonaa wii kasta ha ahaado mid kasta oo dalka Israa'iil ku dhex xidhan ama mid kasta oo ku dhex furan. **9** Oo reerka Axaab waxaan ka dhigayaa sidii reerkii Yaaraabcaam ina Nebaad iyo sidii reerkii Bacshaa ina Axiiyah oo kale. **10** Oo Yesebeel ayaa eeydu ku cuni doonaa dhulka Yesreecel, oo ninna iyada ma xabaali doono, oo markaasuu albaabkii furay oo cararay. **11** Markaasaa Yeehuu u soo baxay addoommadii sayidkiisii; oo midkood baa wuxuu isagii ku yidhi, War wax waluba ma hagaagsan

yihii? Ninkan waalanu muxuu kuugu yimid? Oo isna wuxuu ku yidhi, Idinku waad garanaysaan ninka iyo hadalkiisu wuxuu ahaaba. **12** Oo iyana waxay yidhaahdeen, Taasu waa been; ee bal hadda noo sheeg. Markaasuu yidhi, Saas iyo saas buu igula hadlay, oo igu yidhi, Rabbigu wuxuu kugu leeyahay, Waxaan kuu subkay inaadahaato boqr u taliya dalka Israa'iil. **13** Markaasay dhaqsadeen oo nin waliba wuxuu qaataay dharkisiis, oo hoostisay dhiggen jaranjarada dusheeda, buun bayna ku dhufteen, oo waxay yidhaahdeen, Yeehuu waa boqr. **14** Sidaasuu Yeehuu ina Yehooshaafaad oo ahaa ina Nimshii u shirqoolay Yooraam. (Haddaba Yooraam iyo dadka Israa'iil oo dhammu waxay u sii haysteen Raamod Gilecaad Xasaa'eel oo ahaa boqorkii Suuriya daraadiis, **15** laakiinse Boqor Yooraam wuxuu ku noqday Yesreceil in laga soo dawweeyo nabrihii reer Suuriya ku dhufteen markuu la diriray boqorkii reer Suuriya oo Xasaa'eel ahaa). Markaasaa Yeehuu wuxuu yidhi, Hadday idinla wanaagsan tahay yaan ninna baxsan oo magaalada ka bixin si uu intuu Yesreceil tago xaalkan u sheego. **16** Markaasuu Yeehuu gaadhifaras fuulay, oo wuxuu tegey xagga Yesreceil, waayo, Yooraam baa halkaas jiifay, oo Axasyaah oo ahaa boqorkii dalka Yahuudahna wuxuu u yimid inuu Yooraam arko. **17** Haddaba waardiylhii wuxuu kor taagnaa noobiyaddii Yesreceil, oo wuxuu arkay kooxdii Yeehuu oo soo socota; markaasuu yidhi, Waxaan u jeedaa koox. Yooraamma wuxuu yidhi, Nin faras wata u dir, oo ha ka hor tago, oo ha ku yidhaahdo, War ma nabad baa? **18** Sidaas daraaddeed waxaa tegey mid faras ku jooga inuu isaga ka hor tago, oo wuxuu ku yidhi, Boqorkii wuxuu ku leeyahay, Ma nabad baa? Oo Yeehuu baa wuxuu ku yidhi, War maxaa nabad kaa galay? I soo daba gal. Markaasaa ninkii waardiyyaha ahaa wuxuu yidhi, Ninkii wargeeyska ahaa wuu u tegey iyagii, laakiinse soo noqon maayo. **19** Markaasuu haddana diray mid labaad oo faras ku jooga, oo isna intuu u tegey ayuu ku yidhi, Boqorkii wuxuu ku leeyahay, Ma nabad baa? Oo Yeehuu baa ugu jawaabay, War maxaa nabad kaa galay? I soo daba gal. **20** Markaasaa ninkii waardiyyaha ahaa yidhi, Isna wuu u tegey iyagii, laakiinse soo noqon maayo, oo socodkuna wuxuu u eg yahay sidii socodkii Yeehuu ina Nimshii; waayo, wuxuu gaadhifaraskiisa u kaxeeyaa sidii isagoo waalan. **21** Markaasaa Yooraam yidhi, Gaadhifaras diyaarii. Oo iyana gaadhifaraskiisiis ayay diyaariyeen. Kolkaasaa Yooraam oo ahaa boqorkii dalka Israa'iil iyo Axasyaah oo ahaa boqorkii dalka Yahuudahba waxay baxeen isagoo mid waliba gaadhifaraskiisi ku jiro, oo waxay u baxeen inay Yeehuu ka hor tagaan, oo waxay ka heleen beertii Naabood kii reer Yesreceil. **22** Oo markii Yooraam Yeehuu arkay ayuu ku yidhi, War Yeehuu, ma nabad baa? Oo isna wuxuu ugu jawaabay, War xaggee nabadu joogtaa inta hooyadada Yesebeel dhillanimadeedii iyo sixiinimadeedii baay aad u badan yihii? **23** Markaasaa Yooraam intuu faraskii dib u ceshaday ayuu cararay oo wuxuu Axasyaah ku yidhi, War Axasyaah, tanu waa khiyaano. **24** Markaasaa Yeehuu qaansadiisi ku xooday xooggiisii oo dhan, oo Yooraam ku dhuftay labada garab dhexdoodaa, oo fallaadhiiна waxay ka mudhbaxday wadnaha, markaasuu ku dhex dhacay gaadhifaraskiisi. **25** Kolkaasaa Yeehuu wuxuu ku yidhi Bidqar oo sirkalkiisi ahaa, Isaga kor u qaad oo ku dhex tuur beerta Naabood kii reer Yesreceil; waayo, bal xusuuso sidii Rabbigu isaga hadalkan culus uga sheegay markaynu aniga iyo adiguba innago fardo fuushan aabbihiis Axaab daba soconnay; **26** Rabbigu wuxuu yidhi, Hubaal shalayto waxaan arkay Naabood dhiggiisii iyo dhiiggii wiilashii, haddaba adiga beerten baan abaalkaaga kugu siinaya. Sidaas daraaddeed isaga qaad oo beerta ku dhex tuur sidii eraya Rabbigu ahaa. **27** Laakiinse Axasyaah oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah markuu taas arkay ayuu u cararay xagga gurijii beerta. Oo Yeehuuna wuu eryaday oo wuxuu yidhi, War isaganaa gaadhifaraskiisa ku dhex dila. Markaasay isagii ku dileen jiirtt Guur

oo Yiblecaam ku ag taal. Wuuna u cararay xagga Megiddoo oo halkasuu ku dhintay. **28** Addoommadiisi ayaa gaadhifaras xagga Yerusaalem ugu qaaday, oo qabrigiisi ayay awowayaashiis kula aaseen magaaladii Daa'uud dhexdeeda. **29** Oo Axasyaah wuxuu dalka Yahuudah boqr ka noqday sannaddii kow iyo tobnaad oo Yooraam ina Axaab. **30** Oo Yeehuu markuu Yesreceil yimid ayaa Yesbeel maqashay, markaasay intay indhakuulatay oo gambaysatay daaqaddii ka fiirisay. **31** Oo markii Yeehuu iriddii ka soo galay ayay tidhi, Simriigii sayidkiisiis dilayow, ma nabad baa? **32** Oo isna intuu kor u eegay xagga daaqaddii ayuu yidhi, War yaa ila gees ah? Yaa ila gees ah? Markaasaa waxaa soo fiirihey laba ama saddex nin oo bonoh ah. **33** Kolkaasuu ku yidhi, Soo tuura iyada. Iyana way soo tuureen, oo dhiiggedii waxaa qaar ku saydhmay derbigii iyo fardiihi; oo isna kolkaasuu iyadii ku tuntay. **34** Oo markuu meeshii galay ayuu wax cuunay oo wax cabbay, dabadeedna wuxuu yidhi, Bal naagtan habaaran u jeesta oo aasa, waayo, iyadu waa ina boqr. **35** Oo iyana waxay u tagreen inay iyadii soo aasaan, laakiinse waxba kama ay helin dhaladii iyo caghihi iyo calaacalihii gacmaheeda mooyaane. **36** Sidaas daraaddeed way soo noqdeen, oo isagii bay u soo sheegeen. Wuxuna yidhi, Kanu waa eraygii Rabbigu kaga hadlay addoonkiisiis Eliyaah kii reer Tishbii isagoo leh, Beerta Yesreceil dhexdeeda ayaa eeydu ku cuni doonaan Yesebeel hilibkeeda. **37** Oo Yesebeel meydeekdu wuxuu ahaan doonaan sida digo taal beerta Yesreceil dhexdeeda, si aan loo odhan, Tanu waa Yesebeel.

10 Haddaba Axaab wuxuu Samaariya ku laaha toddobaatan wii. Yeehuuna warqaduu qoray oo wuxuu u diray Samaariya iyo taliyaashi Yesreceil oo ahaa odayaashi, iyo kuwii soo koriyey wiilashii Axaab, oo wuxuu ku yidhi, **2** Waxaa idinla jooga wiilashii sayidkiinna, oo waxaad haysataan gaadhifardood iyo fardo, oo weliba waxaad ku jirtaan magaalado deyr leh, hubna waad haysataan; haddaba markii warqaddanu idilin timaado, **3** doorta kan ugu wanaagsan oo ugu wada fiican wiilasha sayidkiinna oo ku fadhiisiya carshigii aabbihiis, oo u dirira sayidkiinna aawadiis. **4** Laakiinse aad iyo aad bay u baqeent, oo waxay yidhaahdeen, Labadii boqora way hor joogsan waayeene lab innagu sidee baynu u taagnaanaynaa? **5** Oo kii reerka u sarreeyey, iyo kii magaalada u sarreeyey, iyo weliba odayaashi, iyo kuwii caruurta soo koriyeyba Yeehuu bay u cid direen, oo ku yidhaahdeen, Annagu addoommadaadii baannu nahay, oo wax alla wixii aad nagu amartana waannu yeelaynaa; oo annagu ninnaba boqr ka dhigan mayno; haddaba wax alla wixii kula wanaagsan samee. **6** Oo isna mar labaad buu warqad u qoray isagoo leh, Haddaad ilaa jirtaan, oo aad codkayga maqlaysaan, berrito hadda oo kale wiilasha sayidkiinna madaxyadooda Yesreceil iigu keena. Haddaba boqorka wiilashii oo toddobaatan qof ahaa waxay la joogeen raggii magaalada ugu waaweynaa oo iyaga soo koriyey. **7** Oo markii warqaddii u timid ayay wiilashii boqorka soo kaxeeyeen oo laayeen iyagoo toddobaatan qof ah, oo madaxyadoodii ayay dambilo ku gureen, oo isagii bay Yesreceil ugu direen. **8** Oo waxaa isagii u yimid mid wargeeys ah, oo intuu u warramatay ayuu ku yidhi, Wiilashii boqorka madaxyadoodii waa la keenay. Oo isna wuxuu ku yidhi, Wiilashii boqorka madaxyadoodii waa la keenay. Oo isna wuxuu ku yidhi, Iridda laga soo galo albaabka laba tulmo u kala dhiga, oo ilaa berri subax ha yaalleen. **9** Oo markii subaxdi la gaadhaday ayuu soo baxay oo dibadda istaagay, oo wuxuu dadkii oo dhan ku yidhi, Idinku xaq baad tihiin! Bal eega, anigu sayidkaygi baan shirqoolay, oo waan dilay, laakiinse bal yaa kuwan oo dhan laayay? **10** Haddaba bal ogaada in Eraygii Rabbiga ee uu Rabbigu reer Axaab kaga hadlay aan waxba dhulka kaga dhacayn, maxaa yeelay, Rabbigu waa sameeyey wixii uu kaga hadlay addoonkiisiis Eliyaah. **11** Sidaasuu Yeehuu Yesreceil ugu laayay reerki Axaab intii ka hadhay oo dhan, iyo raggiisii waaweynaa

oo dhan, iyo saaxiibadiisii oo dhan, iyo wadaaddadiisii, ilaa uusan waxba u reebin. **12** Markaasuu kacay oo baxay, oo wuxuu tegey Samaariya. Oo markuu gaadhay gurigii adhijirrada ee jidka ku yiil **13** ayaa Yeehuu la kulmay boqorkii dalka Yahudah oo Axasyaah ahaa walaalihiis, oo wuxuu ku yidhi, War yaad tiihi? Oo iyana waxay ugu jawaabeen, Annagu waxaannu nahay Axasyaah walaalihiis, oo waxaannu u soconnaa inaanu soo salaanno carruurtii boqorka iyo carruurtii boqpradda. **14** Oo isna wuxuu yidhi, iyagoo nool nool qabqabta. Markaasaa la qabtay iyagoo nool nool, oo waxaa iyagoo ah laba iyo afartan nin lagu ag laayay godkii guriga adhijirrada, oo midkoodna kama uu tegin. **15** Oo markuu halkaas ka tegey ayuu la kulmay Yehoonaadaab ina Reekaab oo soo socda inuu ka hor tago, oo intuu salaamay ayuu ku yidhi, War sidaan kuugu qalbi fayoobahay oo kale ma iigu qalbi fayow dahay? Markaasaa Yehoonaadaab ugu jawaabay, Haah, oo waan kuu qalbi fayoobahay. Isna wuxuu yidhi, Hadday saas tahay gacanta ii dhiib. Markaasuu gacanta u dhiibay, oo isna gaadhifaraskiisi ayuu soo saartay. **16** Markaasuu ku yidhi, Kaalay, i raac, oo fiiri qirada aan Rabbiga u qabo. Sidaasaa loo fuushiyey gaadhifaraskiisi. **17** Oo haddana markuu Samaariya gaadhay ayuu wada laayay intii Axaab Samaariya ugu hadhay oo dhan ilaa uu baabbi'iyed sidii u ahaa erayig Rabbiga kula hadlay Eliyaah. **18** Markaasaa Yeehuu soo wada ururiyey dadkii oo dhan, oo wuxuu ku yidhi, Axaab in yar buu Bacal u adeegi jiray, laakiinse anoo Yeehuu ah si weyn baan ugu adeegi doonaa. **19** Haddaba sidaas daraaddeed iigu soo wada yeedha nebiyadii Bacal oo dhan, iyo intii isaga caabudi jirtay oo dhan, iyo wadaaddadiisii oo dhan; oo midna yuusaa ka maqnaan, waayo, allabar weyn baan Bacal u bixinaya; oo ku alla ka maqnaadaa noolaan maayo. Laakiinse Yeehuu saas kхиyaanuu u sameeyey, waayo, wuxuu damacsanaa inuu wada baabbi'yo inta Bacal caabudda oo dhan. **20** Yeehuuna wuxuu yidhi, Shir weyn Bacal quduus uga dhiga. Oo taas waa la naadiyey. **21** Oo Yeehuuna wuxuu u cid diray dalka Israa'iil oo dhan, markaasaa waxaa yimid intii Bacal caabudi jirtay oo dhan, sidaas daraaddeed nin aan iman ma jirin. Oo waxay soo galeen gurigii Bacal; oo gurigii Bacalna waa buuxsamay gees ilaa gees. **22** Markaasuu wuxuu ku yidhi kii meeshii dharka u sarreeyey, Inta Bacal caabudda oo dhan dhar u keen. Kolkaasuu dhar u keenay. **23** Markaasaa Yeehuu iyo Yehoonaadaab ina Reekaab waxay galeen gurigii Bacal, Yeehuuna wuxuu ku yidhi kuwii Bacal caabudayay, Baadha oo iska firiya inaan halkan addoommadii Rabbiga waxba idinkala joogin, laakiinse aad tiihiin kuwa Bacal caabuda oo keliya. **24** Markaasay gudaha u galeen inay allabaryo iyo qurbaanno la gubo bixiyaan. Haddaba Yeehuu wuxuu mar hore soo doortay siddeetan nin inay dibadda joogaan, oo wuxuu ku yidhi, Nimanka aan gacantiinna soo gelio hadduu midna baxsado, kii sii daaya ayaa naftiisa loo qisaasayaa. **25** Oo haddiiba markuu dhammeeyey allabarigii gubnaa oo u bixinayay ayaa Yeehuu ku yidhi askartii iyo saraakiishii, Gala oo wada laaya, oo yaan midna ka soo bixin. Markaasay seef ku laayeen, oo askartii ordi jirtay iyo saraakiishii ayaa iyagiib dibadda u soo tuuray oo waxay tageen magaaladil guriga Bacal. **26** Oo waxay soo bixiyeen tiirkii guriga Bacal ku jiray, wayna gubeen. **27** Wayna jebiyeen tiirkii Bacal, oo dumiyene gurigii Bacal oo ilaa maantadan waxay ka dhiganee meal lagu saxaroodo. **28** Oo Yeehuu sidaasuu Bacal uga baabbi'iyey dalka Israa'iil. **29** Habase yeeshee dembiyadii Yaaraabcaam ina Nebaad kii dadka Israa'iil dembaajiyey Yeehuu kama hadhin, kuwaasoo ahaa weyliglii dahabka ahaa ee dhex yiil Beytel iyo Daan. **30** Markaasaa Rabbiga wuxuu Yeehuu ku yidhi, Si wanaagsan baad u yeeshay wax hortayda ku toosan, oo reerkii Axaabna waad ku samaysay wax alla wixii qalbigayga ku jiray oo dhan, haddaba sidaas daraaddeed farcankaaga qarniga afraad ah ayaa ku fadhiisan doona carshiga

dalka Israa'iil. **31** Laakiinse Yeehuu iskama uu jirin oo kuma socon sharcigii Rabbiga ah llaaha reer binu Israa'iil, kumana raacin qalbigiisa oo dhan, oo kama tegin dembiyadii Yaaraabcaam uu dadka Israa'iil dembaajiyey. **32** Oo waagaas ayaa Rabbiga bilaabay inuu dalka Israa'iil yareeyo, oo Xasa'eel ayaa iyaga ku laayay dalka Israa'iil oo dhan, **33** oo laga bilaaba Webi Urdun ilaa barigisa, intaas oo ah dalka Gilecaad oo dhan, iyo reer Gaad, iyo reer Ruubeen, iyo reer Manaseh, iyo tan iyo Carooceerta ku ag taal Webi Arnoon, iyo xataa Gilecaad iyo Baashaan. **34** Haddaba Yeehuu falimihiisi kale iyo wixii uu sameeyey oo dhan, iyo xooggiisi oo dhambuba sow kuma qorna kitaabkii taariikhda boqorradii dalka Israa'iil? **35** Markaasaa Yeehuu dhintay oo la seexday awowayaashis, oo waxaa lagu aasay Samaariya. Oo meeshiisiina waxaa boqor ka noqday wiilkisii Yehoo'aaxas. **36** Oo wakhtigii Yeehuu dalka Israa'iil Samaariya boqorka ugu ahaa wuxuu ahaa siddeed iyo labaatan sannadood.

11 Catalyaah oo ahayd Axasyaah hooyadii markay aragtagtay in wiilkeedii dhintay ayay kacday oo wada baabbi'isyay farcankii reer boqor oo dhan. **2** Laakiinse Yehooshebac oo ahayd Boqor Yooraam gabadhiisi, oo Axasyaahna walaashiis ahayd, waxay la tagtag Axasyaah wiilkisii Yoo'aash, oo ay ka dhex xadday wiilashii boqorka ee la laayay, isagii iyo tii xannaanayn jirtayba, oo waxay gelisay qolka la seexdo, oo iyana Catalyaah way ka qariyeen, sidaas daraaddeed isagii lama dilin. **3** Oo isna iyadii buu la joogay, oo wuxuu kula qarsoonaan gurigii Rabbiga intii lix sannadood ah; oo dalkiina waxaa u talisay Catalyaah. **4** Oo sannaddii toddobaad ayaa Yehooyaadaac u cid diray oo isugu yeedhay boqol u taliyayaashii u taliyey reer Kaarii iyo askartii ordi jirtay, oo gurigii Rabbiga ayuu keensaday; markaasuu axdi la dhigtagtay oo iyagiib gurigii Rabbiga gudhiisa ku dhaariyey, dabadeeda wuxuu tusay wiilkii boqorka. **5** Wuuna amray oo ku yidhi, Idinku sidan yelea: meeshiinna saddexaad ee sabtida gashaa waa inay guriga boqorka ilaaliyan; **6** oo meel saddexaadna iridda Stur ha joogeen; meel saddexaadna ha joogeen iridda askartii ordi jirtay ka dampbayas; sidaas waa inaad guriga u ilaaliisan oo aad wax uga celisaan. **7** Oo labadiinna guuto oo ah kulli inta sabtida baxda oo dhanba waa inay guriga Rabbiga ilaaliyanay iyagoo boqorka ku wareegsan. **8** Oo idinku waxaad isku wareejisaan boqorka idinkoo nin waluba hubkiisa gacanta ku haysto, oo midkii safaka soo dhex gala ha la dilo, oo boqorkana la jira markuu baxayo iyo markuu soo gelayoba. **9** Oo boqol u taliyayaashii way yeeleen wixii wadaadkii Yehooyaadaac ahaa ku amray oo dhan; oo nin waluba wuxuu kaxeyey raggilisii sabtida geli lahaa iyo kuwii sabtida bixi lahaa, oo waxay u yimaadeen wadaadkii Yehooyaadaac ahaa. **10** Markaasaa wadaadkii wuxuu boqol u taliyayaashii siiyey warmiihii iyo gaashaammadii Boqor Daa'ud lahaa oo guriga Rabbiga yiil. **11** Markaasay askartii isagoo nin waluba hubkiisa gacanta ku haysto istaageen guriga dhankiisi midig iyo ilaa dhankiisi bidix iyo meeshii allabariga agteeda iyo guriga agtiisa, oo boqorkii bayna isku wareejiyeen. **12** Markaasuu wiilkii boqorka soo bixiyeen, oo wuxuu madaxa u saaray taajkii, markhaatifulkiina wuu siiyey; oo waxay ka dhigeen boqor, wayna subkeen, kolkaasay u sachbiyeen, oo waxay yidhaahdeen, Boqorku ha noolaado. **13** Oo Catalyaahna markay qayladii askarta iyo dadka maqashay ayay dadkii ugu timid gurigii Rabbiga. **14** Oo bal eeg, boqorku wuxuu taagnaa tiirka agtiisa siday caadadu ahayd, oo saraakiishii iyo kuwii turumbada watayna boqorkay ag taagnaayeen; oo dadkii waddanka oo dhambuna way reyreeyen oo turumbooyin afuufeen. Markaasaa Catalyaah dharkeedii iska jeexjeexday oo waxay ku qaylisay. Waa fallaagow, waa fallaagow! **15** Markaasaa wadaadkii Yehooyaadaac ahaa amray boqol u taliyayaashii ciidanka u sarreeyey, oo wuxuu ku yidhi, lyada soo bixiya oo safafka

soo dhex mariya, oo kii soo raacana seef ku dila, waayo, wadaadku wuxuu yidhi, iyada yaan lagu dhex dilin guriga Rabbiga. **16** Sidaas daraaddeed iyadii meel bay u banneeyeen, markaaasy tagtay marinkii ay farduhu gurigii boqorka u mari jireen, oo halkaasaa lagu dilay. **17** Markaasaa Yehooyaadaac sameeyey axdi u dhxeeyea Rabbiga iyo boqorka iyo dadkaba inay iyahadaan Rabbiga dadkiisa, oo haddana wuxuu dhex dhigay boqorkii iyo dadki. **18** Dabadeedna dadkii waddanka oo dhammu waxay tageen gurigii Bacal, oo way dumiyeen, oo meelihiisii allabariga iyo sanamayadiisii oo dhanna way wada burburiyeen, oo Mataan oo ahaa Bacal wadaadkiisina waxay ku dileen meelihiisii allabariga hortooda. Oo wadaadkii wuxuu doortay kuwa gurigii Rabbiga u taliya. **19** Oo haddana wuxuu kaxeyey boqol u taliyayaashii iyo kuwii reer Kaarii, iyo askartii ordi jirtay, iyo dadkii waddanka oo dhanba, oo waxay boqorkii ka soo dejyeen gurigii Rabbiga, oo intay jidki iridda waardiyayaasha soo mariyeen ayay keeneen gurigii boqorka. Oo isna wuxuu ku fadhiistay carshigii boqorrada. **20** Sidaas daraaddeed dadkii waddanka oo dhammu way wada reyreeyen, oo magaaladiina way xasilloonayd, oo Catalyaahnha gurigii boqorka agtiisa ayay seef ku dileen. **21** Oo Yeho'aashna toddoba sannadood buu jiray markuu boqor noqday.

12 Oo Yeho'aash wuxuu boqor noqday sannaddii toddobaad oo Yeehuu; oo afartan sannadood ayuu Yeruusaalem boqor ku ahaa; oo hooyadiis magaceeduna wuxuu ahaa Sibyaah tii reer Bi'r Shebac. **2** Oo Yeho'aashna wuxuu sameeyey wixii Rabbiga hortiisa ku qummanaa wakhtigii uu wadaadkii Yehooyaadaac isaga baray oo dhan. **3** Habase yeeshee meelihiisii sarsare lama baabbi'in; oo dadkuna meelihiisii sarsare welii way ku allabaryi jireen, foxnxa way ku shidi jireen. **4** Oo Yeho'aash wuxuu ku yidhi wadaaddadii, Alaabta quduuska laga dhigay ee guriga Rabbiga la keenay lacagteeda oo dhan, taas oo ah lacagta nin waluba bixiyey markuu u gudbay kuwa la tiriyo, iyo lacagta kuwii lagu qimeeyey, iyo lacagta nin kastaba qalbigiisa ka damcay inuu guriga Rabbiga keeno, **5** wadaaddadaa nin waluba ha ka qaado kii uu yaqaan, oo ha ku dhisoo meelaha guriga ka jajaban meel kasta oo meel jaban laga heloba. **6** Laakiinse sannaddii saddex iyo labaatanaad oo Yeho'aash wadaaddadii welii ma ay dhisin guriga meelihiisii jajabnaa. **7** Markaasaa Boqor Yeho'aash wuxuu u yeedhay wadaadkii Yehooyaadaac ahaa, iyo wadaaddadii kaleba, oo wuxuu ku yidhi, War maxaad guriga meelihiisa jajaban u dhisi weydeen? Haddaba lacag dambe ha ka qaadanina dadka aad taqaaniin, laakiinse meelaha jajaban ee guriga aawadood ku bixiya. **8** Oo wadaaddadiina waxay oggolaadeen inayan dadka lacag dambe ka qaadin, oo guriga meelihiisa jajabanna ayan dhisin. **9** Laakiinse wadaadkii Yehooyaadaac ahaa ayaa intuu sanduuq qaaday daboolka ka dalooliyey oo wuxuu ag qotomiyey meeshii allabariga xagga midigta markii guriga Rabbiga la soo gelayo; oo wadaaddadii albaabka dhawri jiray ayaa ku riday lacagtii guriga Rabbiga la keenay oo dhan. **10** Oo markay arkeen in lacag badanu sanduuqii ku jirto ayaa waxaa yimid karraanigii boqorka iyo wadaadkii sare, oo kiishash bay ku gureen markay tiriyeen lacagtii laga helay gurigii Rabbiga. **11** Oo lacagtii la miisaamay ayay u dhiibeen kuwii shuqulka sameeyey, kuwaas oo guriga Rabbiga u talin jiray; oo waxay siyeen nijeeraadii iyo waxdhisiayaashii ka shaqeeyey gurigii Rabbiga, **12** iyo wastaadyadii, iyo kuwii dhagaxyada qori jiray, waxayna u bixiyeen in lagu iibyo alwaax iyo dhagaxyo la qoray si loogu dhisoo meelihiisii guriga Rabbiga ka jajabnaa, iyo wax kasta oo loo bixiyey in guriga lagu dhisoo. **13** Laakiinse lacagtii guriga Rabbiga la soo geliyey guriga Rabbiga looguma samayn koobab lacag ah, iyo alaab laambado lagu safeeyo, iyo maddiibado, iyo turumbooyin, iyo innaba weelal dahab ah amasee weelal lacag ah, **14** waayo, waxay lacagtii siyeen kuwii shuqulka

sameeyey, oo waxay ku dhiseen gurigii Rabbiga. **15** Oo weliba lama ay xisaabtamin raggi ay lacagta u dhiibeen inay iyagu siyaan nimankii shuqulka sameeyey, maxaa yeelay, waxay ku shaqeeyeen aaminnimo. **16** Oo lacagtii qurbaannada xadgudubka iyo lacagtii qurbaannada dembiga toona lama soo gelin gurigii Rabbiga; oo waxaa iska lahaa wadaaddada. **17** Markaasaa Xasa'eel oo ahaa boqorkii Suuriya kacay oo wuxuu la diray Gad, wuuna qabsaday. Kolkasaa Xasa'eel wuxuu u jeestay oo u kacay Yeruusaalem. **18** Markaasaa Yeho'aash oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah wada qaaday alaabtii quduuska ahayd oo dhan, taasoo ay boqorradii dalka Yahuudah quduus ka dhigeen, iyagoo ahaa awowayaashiis Yehooshaafaad, iyo Yehooraam, iyo Axasyaah, iyo weliba isaga alaabtiisii quduuska ahayd, iyo kulli dahabkii laga helay khasnadhiisii gurigii Rabbiga iyo gurigii boqorkaba, oo wuxuu u diray boqorkii Suuriya oo Xasa'eel ahaa; oo isna Yeruusaalem wuu ka tegey. **19** Haddaba Yoo'aash falimihiisii kale iyo wixii uu sameeyey oo dhammu sow kuma qorna kitaabkii taariikhda boqorradii dalka Yahuudah? **20** Oo addoommadiisii intay ku kaceen ayag sirqoleen, oo waxay Yoo'aash ku dileen guriga Millo agtiisa oo ku ugil jidka u kaca xaggaa Sillaa. **21** Oo kuwii isagii dilay waxay ahaayeen addoommadiisii oo ahaa Yooskar oo ay Shimcaad dhashay iyo Yehoosaabaad oo ay Shomeer dhashay; wuuna dhintay, oo waxaa awowayaashiis lagula aasay magaaladii Daa'uud; oo meeshiisiina waxaa boqor ka noqday wiiliikii Amasyaah.

13 Yoo'aash ina Axasyaah oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah sannaddisiisii saddex iyo labaatanaad ayaa Yeho'aaxaas ina Yeehuu dalka Israa'iil boqor ugu noqday Samaariya, oo wuxuuna boqor ahaa toddoba iyo tobantoban. **2** Oo wuxuu sameeyey wax Rabbiga hortiisa shar ku ah, wuuna raacay dembiyadii Yaaraabcaam ina Nebaad uu dadkii Israa'iil dembaajiyey, kamana uu tegin. **3** Oo Rabbiga cadhadiisii aad bay ugu kulilaatay dadkii Israa'iil, oo wuxuu had iyo goorba gacanta u gelin jiray Xasa'eel oo ahaa boqorkii Suuriya, iyo Benhadad ina Xasa'eel. **4** Oo Yeho'aaxaas ayaa Rabbiga baryay, Rabbiguna wuu maqlay, waayo, wuxuu arkay dulmigii uu boqorkii Suuriya dadka Israa'iil ku hayay. **5** (Markaasaa Rabbiga wuxuu dadkii Israa'iil siyeey badbaadiye, wayna ka hoos baxeen gacantii reer Suuriya; kolkaasay dadkii Israa'iil teendhooyinkoodii iska degeen sidii hore. **6** Habase yeeshee kama ay tegin dembiyadii reerkii Yaaraabcaam uu dadkii Israa'iil dembaajiyey, laakiinse way ku socdeen, oo Samaariyana waxaa ku hadhay geedihi Asheeraah.) **7** Waayo, Rabbiga waxba dadkii ugama uu reebin Yeho'aaxaas konton niin oo fardooley ah, iyo tobantoban gaadhifaras, iyo tobantoban kun oo nin oo lug ah mooyaane; waayo, boqorkii Suuriya wuu wada baabbi'ihey, oo wuxuu ka dhigay sida boodhka lagu tunto oo kale. **8** Haddaba Yeho'aaxaas falimihiisii kale iyo wixii uu sameeyey oo dhan, iyo xooggiisiiba sow kuma qorna kitaabkii taariikhda boqorradii dalka Israa'iil? **9** Markaasaa Yeho'aaxaas dhintay oo la seexday awowayaashiis, oo waxaa lagu aasay Samaariya; oo meeshiisiina waxaa boqor ka noqday wiiliikii Yoo'aash. **10** Yoo'aash oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah sannaddisiisii toddoba iyo soddonaad ayaa Yeho'aash ina Yeho'aaxaas dalka Israa'iil Samaariya boqor ugu noqday, wuxuuna boqor ahaa lix iyo tobantoban. **11** Oo isna wuxuu sameeyey wax Rabbiga hortiisa shar ku ah, kamana uu tegin dembiyadii Yaaraabcaam ina Nebaad oo dhan kuwaasoo uu dadkii Israa'iil dembaajiyey; laakiinse wuu ku socday. **12** Haddaba Yoo'aash falimihiisii kale, iyo wixii uu sameeyey oo dhan, iyo xooggiisiuu lix dalka Yahuudah wada qaaday alaabtiisii toona lama oo gelin gurigii Rabbiga iyo dhiibeen inay iyagu siyaan nimankii shuqulka sameeyey, maxaa yeelay, waxay ku shaqeeyeen aaminnimo. **13** Markaasaa Yoo'aash dhintay oo la seexday awowayaashiis, oo carshigisiina waxaa ku fadhiistay Yaaraabcaam; Yoo'aashna waxaa Samaariya lagula aasay boqorradii dalka Israa'iil. **14** Haddaba Eliishaa wuxuu la

bukooday cudurkii uu u dhintay, oo waxaa isagii u yimid Yoo'aash oo ahaa boqorkii dalka Israa'iil, oo intuu ku dul ooyay ayuu ku yidhi, Aabbow, aabbow, bal eeg, gaadhifardoodekii dalka Israa'iil iyo raggoodee fardooleyday ahaa! **15** Markaasaa Eliishaa ku yidhi, Bal qaado qasano iyo fallaadho, kolkaasuu qaanso iyo fallaadho soo qaataay. **16** Oo isna wuxuu boqorkii dalka Israa'iil ku yidhi, Bal qaansada gacanta kor saar, markaasuu gacantii kor saaray. Kolkaasaa Eliishaa gacmihiisii kor saaray gacmihiisii boqorka. **17** Oo wuxuu ku yidhi, Bal daaqadda xaggaa bari fur; oo isna wuu furay. Kolkaasaa Eliishaa ku yidhi, Fallaadha gan, oo isna wuu ganay. Oo wuxuu yidhi, Tanu waa fallaadha Rabbiga ee badbaadada, oo waxa weeye fallaadha badbaadada laga heli doona reer Suuriya; waayo, waa inaad reer Suuriya Afteeq ku laysaa ilaa aad wada baabbi'iso. **18** Markaasuu yidhi, War fallaadha qaado, oo isna wuu qaataay. Markaasuu boqorkii dalka Israa'iil ku yidhi, Bal dhulku ku dhufu; kolkaasuu saddex jeer dhulka ku dhuftay, oo joogsaday. **19** Markaasaa ninkii Ilah dhirfay no wuxuu ku yidhi, War waxaa ku ekayd inaad ku dhufatid shan ama lix jeer; oo markaas reer Suuriya waad wada layn lahayd ilaa aad wada baabbi'iso; laakiinse haatan reer Suuriya waxaad laynaysaaa saddex jeer oo keliya. **20** Markaasaa Eliishaa dhintay, waana la aasay. Oo sannad kasta bilowgeeda waxaa dalka dhici jiray guutooyinkii reer Moo'aab. **21** Markii nin la aasayay ayay kuwii aasayay u jeedeen guuto soo socota; markaasay waxay ninkii ku dhex tuureen qabrigii Eliishaa; oo haddiiba ninkii markuu taabtay Eliishaa lafihiisii ayuu soo noolaaday, oo sara joogsaday. **22** Oo Xasaa'eel oo ahaa boqorkii Suuriya ayaa dadkii Israa'iil dulmi jiray wakhtigii Yehoo'aaxaas oo dhan. **23** Laakiinse Rabbigu iyaga wuu u roonaaday, oo u naxariistay, wuxuuna ugu jeestay iyaga axdigii uu la dhigtay Ibraahim, iyo Isxaq, iyo Yacquub aawadiis, oo mana uu doonay inuu baabbi'yo oo welii hortiisa kama uu tuurin. **24** Markaasaa Xasaa'eel oo ahaa boqorkii Suuriya dhintay, oo meeshiisiina waxaa boqor ka noqday wiiliikii Benhadad. **25** Markaasaa Yehoo'aash ina Yehoo'aaxaas ayaa Benhadad ina Xasaa'eel mar kale ka qaataay magaaloooyinkii uu dagaalka kaga qaataay aabbihiis Yehoo'aaxaas. Oo Yoo'aash saddex jeer buu isagii dagaal ku dhuftay oo ka soo dhacsaday magaaloooyinkii dalka Israa'iil.

14 Yoo'aash ina Yoo'aaxaas ee ahaa boqorkii dalka Israa'iil sannaddiisii labaad ayaa Amasyaah ina Yoo'aash dalka Yahuudah boqor ka noqday. **2** Oo markuu boqor noqday wuxuu jiray shan iyo labaatan sannadood, oo Yerusaalem ayuu boqor ku ahaa sagaal iyo labaatan sannadood, oo hooyadiisna magaceeda waxaa la odhan jiray Yehoocaddiin tii reer Yerusaalem. **3** Oo wuxuu sameeyey wax Rabbiga hortiisa ku qumman, laakiinse ma uu samayn sidii awoggiis Daa'uud sameeyey oo kale; wuxuuse sameeyey kulli wixii aabbihiis Yoo'aash sameeyey oo kale. **4** Habase yeesh ee meelihii sarsare lama baabbi'in; oo dadku welii way ku allabaryi jireen, fooxna way ku shidi jireen meelihii sarsare. **5** Oo haddiiba markii boqortooyadiisii xoogaysatay ayuu laayay addoommadiisii dilay boqorkii aabbihiis ahaa. **6** Laakiinse gacankudhiiglayasha carruurtoodii ma uu dilin; oo wuxuu yeelay sida ku qoran kitaabkii sharcigii Muuse sidii Rabbigu amray, isagoo leh, Aabbayaasha yaan loo dilin carruurtooda, carruurtana yaan loo dilin aabbayaashhood; laakiinse nin waluba dembigiisa ha u dhinto. **7** Oo Dooxadii Cusbada wuxuu reer Edom kaga laayay toban kun oo nin, oo Selacna dagaal buu ku qabsaday, oo wuxuu magaceedii u bixiyey Yaqte'eel, ilaa maantadanna waa loo yaqaan. **8** Markaasaa Amasyaah wargeeyayaal u diray Yehoo'aash oo ahaa ina Yehoo'aaxaas ina Yeehuu oo ahaa boqorkii dalka Israa'iil, oo wuxuu ku yidhi, Car kaalay aynu iska hor nimaadnee. **9** Kolkaasaa Yehoo'aash oo ahaa boqorkii dalka Israa'iil u cid diray Amasyaah oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah, oo wuxuu ku

yidhi, Yamaaruggii Lubnaan ku yiil wuxuu u cid diray geedkii kedarka ah oo Lubnaan ku yiil, oo wuxuu ku yidhi, Gabadhaada sii wiilkaygu ha guursadee; oo waxaa halkaas soo maray bahal Lubnaan joogay, markaasuu yamaaruggii ku joogsaday. **10** Hubaa reer Edom baad laysay, waanad isla weynatay, haddaba faan oo dalkaaga iska joog, waayo, bal maxaad belaayo isugu soo jiidsaysaa oo aad adiga iyo dadka Yahuudahba u wada dhacaysaan? **11** Laakiinse Amasyaah taas wuu maqli waayay. Markaasuu Yehoo'aash oo ahaa boqorkii dalka Israa'iil soo kacay, oo isagii iyo Amasyaah oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah waxay iskaga hor yirmaadeen Beytshemesh oo uu dadka Yahuudah leeyayah. **12** Oo dadka Israa'iil way ka adkaadeen dadka Yahuudah, oo nin waluba wuxuu u cararay teendhadiisii. **13** Oo Yehoo'aash oo ahaa boqorkii dalka Israa'iil ayaa Amasyaah oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah kaasoo ahaa ina Yehoo'aash oo ahaa ina Axasyaah, ku qabtay Beytshemesh, oo intuu Yerusaalem yimid ayuu dumiyey derbigii Yerusaalem tan iyo iriddii Efrayim iyo ilaa iriddii geeska ahayd, intaasoo ahayd afar boqol oo dhudhun. **14** Oo wuxuu qaataay dahabkii iyo lacagtii oo dhan iyo weelashii laga helay guriga Rabbiga iyo khasnadiihi guriga boqorka oo dhan, oo dadna cudhaadh ahaan buu u kaxaystay, markaasuu Samaariya ku noqday. **15** Haddaba Yehoo'aash falimihiisii kale ee uu sameeyey, iyo xooggiisii, iyo siduu ula diriray Amasyaah oo ahaa boqorkii dalka Yahuudahba sow kuma qorna kitaabkii taariikhda boqorradii dalka Israa'iil? **16** Markaasaa Yehoo'aash dhintay oo la seexday awowayaashiisii, oo Samaariya ayaa lagula aasay boqorradii dalka Israa'iil, oo meeshiisiina waxaa boqor ka noqday wiiliikii Yaaraabcaam. **17** Oo Amasyaah ina Yoo'aash oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah shan iyo toban sannadood buu sii noolaa markii Yehoo'aash ina Yehoo'aaxaas oo ahaa boqorkii dalka Israa'iil uu dhintay dabadeed. **18** Haddaba Amasyaah falimihiisii kale sow kuma qorna kitaabkii taariikhda boqorradii dalka Yahuudah? **19** Oo isagi shirqool bay Yerusaalem ugu sameeyeen, markaasuu Laakiish u cararay, laakiinse Laakiish bay cid uga daba direen, oo halkaasay ku dileen. **20** Markaasay isagi fardo ku keeneen, oo awowayaashiisii ayaa lagula aasay Yerusaalem oo ah magaaladii Daa'uud. **21** Oo dadkii Yahuudah oo dhammu waxay sooxaxayeen Casaryah oo lix iyo toban sannadood jiray, oo isagay boqor uga dhigeen meeshi aabbihiis Amasyaah. **22** Oo isna Eelad wuu dhisay oo dalka Yahuudah u soo celiyey markii boqorkii dhintay oo la seexday awowayaashiisii dabadeed. **23** Amasyaah ina Yoo'aash oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah sannaddiisii shan iyo tobaad ayaa Yaaraabcaam ina Yoo'aash dalka Israa'iil Samaariya boqor ugu noqday, wuxuuna boqor ahaa kow iyo afartan sannadood. **24** Oo isna wuxuu sameeyey wax Rabbiga hortiisa shar ku ah, kamana uu tegin dembiyadii uu Yaaraabcaam ina Nebaad dadkii Israa'iil dembaajiyey oo dhan. **25** Oo wuxuu soo celiyey soohointii dalka Israa'iil tan iyo meesha laga galo Xamaad iyo tan iyo badda Caraabaha, taasuna waa siduu ahaa Eraygii Rabbiga ah Ilaaha dadka Israa'iil ee uu kaga hadlay addoonkiisii ahaa Nebi Yoonis ina Amitay oo ahaa reer Gad Heefeer. **26** Waayo, Rabbigu wuxuu arkay dhibaatadii ay dadkii Israa'iil ku jireen inay aad u qadhaadhyad, waayo, ma jirin mid xiidhan iyo mid furan toona, mana jirin mid dadkii Israa'iil u kaalameeya. **27** Rabbigu ma uu odhan, Magaca dadka Israa'iil waan ka ababi'iinayaan samada hoosteeda. Laakiinse iyaggi wuxuu ku badbaadiyey Yaaraabcaam ina Yoo'aash. **28** Haddaba Yaaraabcaam falimihiisii kale, iyo wixii uu sameeyey oo dhan, iyo xooggiisii, iyo siduu u dagaallamay, iyo siduu dalka Israa'iil ugu soo celiyey Dimishaq iyo Xamaad oo ay dadkii Yahuudah lahaayeen sow kuma qorna kitaabkii taariikhda boqorradii dalka Israa'iil? **29** Markaasaa Yaaraabcaam dhintay oo la seexday awowayaashiisii kuwaasoo ahaa boqorradii dalka Israa'iil, oo waxaa meeshiisiin boqor ka noqday wiiliikii Sekaryaah.

15

Yaaraabcaam oo ahaa boqorkii dalka Israa'iil sannaddiisi toddoba iyo labaatanaad ayaa Casaryah ina Amasyah dalka Yahuudah boqor ka noqday. **2** Oo markuu boqor noqday wuxuu jiray lix iyo tobantoban sannaddoood, oo wuxuu Yerusaalem boqor ku ahaa laba iyo konton sannaddoood, oo hooyadiisna magaceedana waxaa la odhan jiray Yekaalyah tii reer Yerusaalem. **3** Oo isna wuxuu sameeyey wax Rabbiga hortiisa ku qumman, oo wuxuu wada yeelay sidii aabbihiis Amasyah yeelay oo kale. **4** Habase yeesh ee meelihii sarsare lama baabbi'in; oo dadkuna weli way ku allabaryi jireen, foonxa way ku shidi jireen meelihii sarsare. **5** Oo boqorkiina Rabbigaa wax ku dhuftay, haddaba tan iyo maalintii uu dhintay wuxuu ahaa barasle, oo guri gaar ah buu degay. Oo Yootam oo ahaa ina boqor ayaa reerka u talin jiray, isagoo dadkii dalka degganaa u gar qaybinaya. **6** Haddaba Casaryah falimihiisiis kale iyo wixii uu sameeyey oo dhammu sow kuma qorna kitaabkii taariikhda boqorradii dalka Yahuudah? **7** Markaasaa Casaryah dhintay oo la seexday awowayaashiis; oo waxaa awowayaashiis lagula aasay magaaladii Daa'uud, oo meeshiisiina waxaa boqor ka noqday wiilkiiisi Yootam. **8** Oo Casaryah oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah sannaddiisiis siddeed iyo soddonaad ayaa Sekaryaah ina Yaaraabcaam dalka Israa'iil Samaariya boqor ugu ahaa intii lix biilod ah. **9** Oo isna wuxuu sameeyey wax Rabbiga hortiisa shar ku ah, siday awowayaashiis yeeli jireen oo kale; oo kamana uu tegin dembiyadii uu Yaaraabcaam ina Nebaad dadkii Israa'iil dembaajiyey. **10** Oo waxaa isagii shirpoolay Shalluum ina Yaabeesh, oo wax buu ku dhuftay dadka hortiisi, wuuna dilay, markaasuu meeshiisiina boqor ka noqday. **11** Haddaba Sekaryaah falimihiisiis kale waxay ku qoran yihiin kitaabkii taariikhda boqorradii dalka Israa'iil. **12** Kanu wuxuu ahaa eraygii Rabbigu kula hadlay Yeehuu, ee uu ku yidhi, Farcankaaga qarniga afraad ah ayaa ku fadhiisan doona carshiga dalka Israa'iil. Oo saasay noqtotay. **13** Oo Shalluum ina Yaabeesh wuxuu boqor noqday Cusiyah oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah sannaddiisiis sagaal iyo soddonaad, oo muddo bil ah ayuu Samaariya boqor ku ahaa. **14** Markaasaa Menaxeem ina Gaadii ayaa ka kacay Tirsah, oo wuxuu tegey Samaariya, markaasuu Shalluum ina Yaabeesh ku dilay Samaariya oo meeshiisi boqor ka noqday. **15** Haddaba Shalluum falimihiisiis kale iyo shirpoolii uu sameeyey waxay ku qoran yihiin kitaabkii taariikhda boqorradii dalka Israa'iil. **16** Haddaba Menaxeem wuu wada laayay Tifsaax iyo wixii ku jiray oo dhan, iyo soohdimaheedii marka Tirsah laga bilaabo, maxaa yeelay, way ka furi waayeen, sidaas daraaddeed buuna u laayay; oo naagihii urka lahaa oo magaalada ku jiray oo dhan wuu wada dooxay. **17** Casaryah oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah sannaddiisiis sagaal iyo soddonaad ayaa Menaxeem ina Gaadii dalka Israa'iil boqor ka noqday, oo Samaariya ayuu tobantoban sannaddoood boqor ku ahaa. **18** Oo wuxuu sameeyey wax Rabbiga hortiisa shar ku ah; oo isagu wakhtigii oo dhan kama uu tegin dembiyadii uu Yaaraabcaam ina Nebaad dadka Israa'iil dembaajiyey. **19** Markaasaa waxaa waddankii ku kacay Fuul oo ahaa boqorkii Ashuur; oo Menaxeem ayaa Fuul kun talanti oo lacag ah siiyey inuu gacan ku siyyi si ay boqortooyadu ugu xoogaysato. **20** Oo Menaxeem wuxuu lacagtii saaray dadkii taajiriinta ahaa oo dalka Israa'iil oo dhan, oo wuxuu ku amray in nin waluba konton sheqel oo lacag ah bixiyo si loo siyyi boqorka Ashuur, sidaas daraaddeed boqorkii Ashuur dib buu u noqday oo dalkina siima uu joogin. **21** Haddaba Menaxeem falimihiisiis kale iyo wixii uu sameeyey oo dhammu sow kuma qorna kitaabkii taariikhda boqorradii dalka Israa'iil? **22** Markaasaa Menaxeem dhintay oo la seexday awowayaashiis, oo meeshiisiina waxaa boqor ka noqday wiilkiiisi Fiqayyah. **23** Casaryah oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah sannaddiisiis kontonaad ayaa Fiqayyah ina Menaxeem dalka Israa'iil

Samaariya boqor ugu noqday, oo wuxuu boqor ahaa laba sannaddoood. **24** Oo isna wuxuu sameeyey wax Rabbiga hortiisa shar ku ah, oo kama uu tegin dembiyadii uu Yaaraabcaam ina Nebaad dadka Israa'iil dembaajiyey. **25** Oo waxaa isagii shirpoolay sirkaalkiisi Feqax ina Remalyah ahaa oo wuxuu isagii qalcaddii guriga boqorka kula dilay Argob iyo Aryah; oo waxaa isaga la jiray konton nin oo reer Gilecaad ah; oo markuu isagii dilay ayuu meeshiisi boqor ka noqday. **26** Haddaba Fiqayyah falimihiisiis kale iyo wixii uu sameeyey oo dhummuba waxay ku wada qoran yihiin kitaabkii taariikhda boqorradii dalka Israa'iil. **27** Casaryah oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah sannaddiisiis laba iyo kontonaad ayaa Feqax ina Remalyah dalka Israa'iil Samaariya boqor ugu noqday, oo wuxuu boqor ahaa labaataan sannaddoood. **28** Oo isaguna wuxuu sameeyey wax Rabbiga hortiisa shar ku ah, kamana uu tegin dembiyadii uu Yaaraabcaam ina Nebaad dadka Israa'iil dembaajiyey. **29** Oo wakhtigii Feqax boqorka ka ahaa dalka Israa'iil wuxaa yimid Tiglad Fileser oo ahaa boqorka Ashuur, oo wuxuu qabsaday Ciyoon, iyo Aabeel Beytmacakaah, iyo Yaanoo'ax, iyo Qedesh, iyo Xaasoor, iyo Gilecaad, iyo Galili, iyo dalkii reer Naftaali oo dhan, oo dadkiina maxaabiihs ahaan ayuu Ashuur ugu kaxayst. **30** Hoosheeca ina Eelaah ayaa Feqax ina Remalyah shirpoolay, oo intuu wax ku dhuftay ayuu dilay, oo meeshiisiina boqor buu ka noqday sannaddiis labaataanada oo Yootam ina Cusiyah. **31** Haddaba Feqax falimihiisiis kale iyo wixii uu sameeyey oo dhummuba waxay ku wada qoran yihiin kitaabkii taariikhda boqorradii dalka Israa'iil. **32** Feqax ina Remalyah oo ahaa boqorkii dalka Israa'iil sannaddiisiis labaad ayaa Yootam ina Cusiyah dalka Yahuudah boqor ka noqday. **33** Oo markuu boqor noqday wuxuu jiray shan iyo labaataan sannaddoood, oo Yerusaalem ayuu boqor ku ahaa lix iyo tobantoban sannaddoood, oo hooyadiis magaceedana waxaa la odhan jiray Yerushaah ina Saadoq. **34** Oo isna wuxuu sameeyey wax Rabbiga hortiisa ku qumman, oo wuxuu wada yeelay sidii aabbihiis Cusiyah yeelay oo kale. **35** Habase yeesh ee meelihii sarsare lama baabbi'in, oo dadkuna weli way ku allabaryi jireen, foonxa bay ku shidi jireen meelihii sarsare. Oo isagu wuxuu dhisay iriddii sare oo gurigii Rabbiga. **36** Haddaba Yootam falimihiisiis kale iyo wixii uu sameeyey oo dhummuba sow kuma qorna kitaabkii taariikhda boqorradii dalka Yahuudah? **37** Oo waagaas Rabbigu wuxuu bilaaabu inuu dalka Yahuudah ku soo diro Resiin oo ahaa boqorkii Suuriya iyo Feqax ina Remalyah. **38** Markaasaa Yootam dhintay oo la seexday awowayaashiis, oo waxaa awowayaashiis lagula aasay magaaladii awowgiis Daa'uud, oo meeshiisiina waxaa boqor ka noqday wiilkiiisi Axaas.

16

Feqax ina Remalyah sannaddiisiis toddoba iyo tobnaad ayaa Axaas ina Yootam boqor ka noqday dalka Yahuudah. **2** Axaas markuu boqor noqday wuxuu jiray labaataan sannaddoood; oo lix iyo tobantoban sannaddoood ayuu Yerusaalem boqor ku ahaa; oo isagu ma uu samayn sidii awowgiis Daa'uud oo kale wax Rabbiga Ilaahiisa ah hortiisa ku qumman. **3** Laakiinse wuxuu ku socday jidki boqorradii dalka Israa'iil; oo weliba wiilkiiisi ayuu dab dhex mariyey sidii ay ahayd karaahiyadii quruumihi Rabbigu ka eryay reer binu Israa'iil hortooda. **4** Oo isna wuxuu ku allabaryi jiray, foonxa ku shidi jiray meelihii sarsare, iyo buuraha dushhooda, iyo geed kastoo dheer oo doog ah hoostisaba. **5** Markaasaa waxaa Yerusaalem ku soo kacay Resiin oo ahaa boqorkii Suuriya iyo Feqax ina Remalyah oo ahaa boqorkii dalka Israa'iil inay la diriraan; wayna hareereeyeen Axaas, laakiinse way ka adkaan kari waayeen. **6** Oo waagaas Resiin oo ahaa boqorkii reer Suuriya wuxuu Suuriya u soo celiyey Eelad, oo Yuhuuddina wuu ka eryay Eelad, markaasay reer Suuriya Eelad yimaadeen, oo ilaa maantana way deggan yihiin. **7** Sidaas daraaddeed Axaas

wuxuu farrin u diray Tiglad Fileser oo ahaa boqorkii Ashuur, oo wuxuu ku yidhi, Anigu waxaan ahay addoonkaagi iyo willkaagiiba, haddaba ii kaalay oo iga badbaadi boqorka Suuriya iyo boqorka dalka Israa'iil kuwaas oo igu kacay. **8** Oo Aaxaas wuxuu qaaday lacagti iyo dahabkii laga helay gurigii Rabbiga iyo khasnadiihii gurigii boqorka, oo wuxuu hadiyad ahaan ugu diray boqorkii Ashuur. **9** Oo boqorkii Ashuurna wuu maqlay; markaasaa boqorkii Ashuur Dimishaq ku kacay oo qabsaday, oo dadkiina maxaabii ahaan buu Qir ugu kaxaystay, oo Resiinna wuu dilay. **10** Oo Boqor Aaxaasna wuxuu Dimishaq u tegey inuu Tiglad Fileser oo ahaa boqorkii Ashuur la kulmo, oo wuxuu arkay meeshii allabariga ee Dimishaq ku tiil; markaasaa Boqor Aaxaas wuxuu wadaadkii Uuriyah ahaa u diray tilmaantii meeshii allabariga siday u ekayd iyo siduu hanaankeedu ahaa iyo sidii loo sameeyey oo dhan. **11** Markaasaa wadaadkii Uuriyah ahaa u dhisay meel allabarii sidi Boqor Aaxaas Dimishaq ka soo diray oo kale, oo wadaadkii Uuriyah ahaa taas buu sameeyey intuusan Boqor Aaxaas Dimishaq ka iman. **12** Oo markuu boqorkii Dimishaq ka yimid wuxuu arkay meeshii allabariga, markaasuu u dhowaaday meeshii allabariga oo wax buu ku dul bixiyet. **13** Oo wuxuu meeshii allabariga ku dul gubay qurbaankiisa la gubi jiray iyo qurbaankiihi hadhuudhka ahaa, oo qurbaankiisi cabniinka wuu ku dul shubay, oo wuxuu ku saydhsaydhay dhiiggi qurbaannadiisi nabaadiinada. **14** Oo meeshii allabariga ee naxaasta ahayd oo Rabbiga hor tiilna wuu ka soo qaaday guriga hortiisi iyo meeshii u dhexsay meeshiisa allabariga iyo gurigii Rabbiga, oo wuxuu dhigay meeshiisiis allabariga dhinaceeda woqooyi. **15** Oo Boqor Aaxaas wuxuu amray wadaadkii Uuriyah ahaa, oo ku yidhi, Meesha allabariga oo weyn waxaad dusheeda ku gubtaa qurbaanka la gubo oo subaxda, iyo qurbaanka hadhuudhka ah oo fiidhimada, iyo qurbaanka la gubo ee boqorka, iyo qurbaankiisa hadhuudhka ah, iyo qurbaanka la gubo oo dadka dalka deggan oo dhan, iyo qurbaankooda hadhuudhka ah, iyo qurbaannadooda cabniinka; oo dhiigga qurbaanka la gubo oo dhanna dusheeda ku saydhsaydhy, iyo dhiigga allabariga; laakiinse meeshii allabariga ee naxaasta ahu ha ahaato mid an wax ku weyddiisto. **16** Haddaba wadaadkii Uuriyah ahaa sidaasuu u wada yeelay wixii Boqor Aaxaas ku amray oo dhan. **17** Oo Boqor Aaxaasna wuxuu jaray saldhigiyadii darfahoodii, oo berkeddi weysadana wuu ka kor qaaday, oo berkeddi naxaasta ahaydnu wuu ka dejiyey dibidii hoosteeda ku jirtay, oo wuxuu saaray meel sallax ah. **18** Oo boqorkii Ashuur aawadiis ayuu gurigii Rabbiga ugu soo beddelay meeshii daboolhayd ee sabtida ee guriga looga dhex dhisay iyo meeshii boqorka ka soo geli jirayba. **19** Haddaba Aaxaas falimihiisii kale ee uu sameeyey sow kuma qorna kitaabkii taariikhda boqorradii dalka Yahuudah? **20** Markaasaa Aaxaas dhintay oo la seexday awowayaashii, oo waxaa awowayaashii lagula aasay magaaladii Daa'uud; meeshiisiina waxaa boqor ka noqday wiiliikii Xisqiyya.

17 Aaxaas oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah sannaddiisi laba iyo tobnaad ayaa Hoosheeca ina Eelaah dalka Israa'iil Samaariya boqor ugu noqday, oo wuxuu boqor ahaa sagaal sannadood. **2** Oo wuxuu sameeyey wax shar ku ah Rabbiga hortiisa, laakiinse uma uu samayn sidii boqorradii dalka Israa'iil oo isaga ka horreeyey. **3** Oo waxaa isagii ku kacay Shalmaneser oo ahaa boqorkii Ashuur; oo Hoosheeca addoon buu u noqday isagii, oo wuxuu u keenay gabbaro. **4** Markaasaa boqorkii Ashuur wuxuu Hoosheeca ka gartay shirqool, waayo, wuxuu wargeeyayaal u dirtay Soowa oo boqorkii Masar ahaa, oo boqorkii Ashuurna gabbaro ma uu siin siduu sannad kasta yeeli jiray; sidaas daraaddeed boqorkii Ashuur wuu xidhay oo xabsi ku ridey. **5** Markaasaa boqorkii Ashuur dalkii oo dhan dhex maray, oo wuxuu yimid Samaariya, oo intii saddex sannadood ah ayuu

hareereeyey. **6** Oo Hoosheeca sannaddiisi sagaalaad ayaa boqorkii Ashuur qabsaday Samaariya, oo dadkii Israa'iilna wuxuu u kaxaystay Ashuur, oo wuxuu dejiyey Xalax, iyo Xaaboor oo webigii Goosaan ag ahaa, iyo magaalooyinkii reer Maaday. **7** Oo taasu way dhacday, maxaa yeel, dadkii Israa'iil waxay ku dembaa jireen Rabbiga Ilaahooda ah oo iyaga ka soobixiye dalki Masar oo ka soo hoos bixiye gacantii Fircoon oo ahaa boqorkii Masar, oo waxay ka cabsns jireen ilaahey kale, **8** wayna ku socon jireen qaynuunadii quruumaha kale, kuwaasoo Rabbiga ku eryay dadka Israa'iil hortooda, iyo kuwii ay boqorradii dadkii Israa'iil samaysteenba. **9** Oo dadkii Israa'iil waxay Rabbiga Ilaahooda ah si qarsoon ugu samayn jireen waxyaalo aan qummanayn, oo magaalooyinkooda oo dhan waxay ka dhisan jireen meelo sarsare tan iyo munaaraddii waardiyyaasha iyo ilaa magaaladii deyrka lahayd. **10** Oo buur kasta oo dheer korkeeda iyo geed kastoo dheer oo doog ah hoostiisaba waxay qotonsan jireen tirar iyo geedihii Asheeraah. **11** Oo meelihii sarsare oo dhan waxay ku shidi jireen foox sidii ay yeeli jireen quruumihii kale oo Rabbiga uu hortooda ka eryay; oo waxay samayn jireen waxyaalo shar ah oo ay Rabbiga kaga xanaajiyeen. **12** Oo waxay u adeegi jireen sanamaydi uu Rabbigu ku yidhi, Idinku waxan ha samaynina. **13** Oo weliba Rabbigu dadkii Israa'iil iyo dadkii Yahuudah wuxuu ugu digi jiray nebiyadii oo dhan iyo kuwii wax arki jiray oo dhan, isagoo leh, War jidadkiinna sharka ah ka soo noqda, oo amarraddaya iyo qaynuunnadaya u dhawra siduu ahaa sharcijii aan awowayaashii ku amray oo dhan oo an idinkugu soo dhiibay addoommadaydi nebiyada ahaa. **14** Habase yeeshee iyagu way diidi jireen inay taas maqlaan, laakiinse waxay u madax adkaan jireen sidii awowayaashhood oo kale, kuwaasoo aan rumaysan Rabbiga Ilaahooda ah. **15** Oo iyagu way diidi jireen qaynuunnadiisi iyo axdigisiis uu awowayaashhood la dhigtay, iyo markhaatifurkiisi uu iyaga ugu marag furay, oo intay waxtarla'an raaceen ayay wax aan waxba tarin noqdeen, oo waxay ku dayan jireen quruumihii hareerahooda ku wareegsanaa oo Rabbigu ku amray inayan sidooda oo kale yeelin. **16** Oo iyagu way ka tegi jireen amarradii Rabbiga Ilaahooda ah oo dhan, oo waxay samaysteen sanamyo la shubay, kuwaasoo ahaa laba weylod, oo waxay kaloo samaysteen geedihii Asheeraah, oo waxay caabudi jireen ciidanka samada oo dhan, Bacnalna way u adeegi jireen. **17** Oo wiilashoodii iyo gabdhahoodii ayay dab dhex marin jireen, oo waxay u tegi jireen waxsheegyo iyo falanfallowy, oo waxay nafsaddoodii u libin jireen inay sameeyaan wax shar ku ah Rabbiga hortiisa, oo ay kaga xanaajiyeen. **18** Sidaas daraaddeed Rabbigu aad buu ugu cadhooday reer binu Israa'iil, markaasuu hortiisa ka fogeeyey; oo iyagii waxba kama hadhin qabiilkii Yahuudah oo keliya mooyaane. **19** Oo xataas reer Yahuudahna ma ayan dhawrin amarradii Rabbiga Ilaahooda ah, laakiinse waxay ku socdeen qaynuunnadii ay dadkii Israa'iil sameeyeen. **20** Oo Rabbigu wuxuu nacay farcankii reer binu Israa'iil oo dhan, oo intuu dhibay ayuu gacanta u geliyey kuwii dhacay ilaa uu hortiisa ka tuuray. **21** Waayo, isagu reer binu Israa'iil wuu ka socooy Daa'uud reerkiiisi, oo waxay boqor ka dhigteen Yaaraabcaam in Nebaad, oo Yaaraabcaamma dadkii Israa'iil wuu ka kaxeeey Rabbiga lascodkiisi, oo wuxuu iyagii dembaajiyey dembi weyn. **22** Oo dadkii Israa'iil waxay ku socdeen kulli dembiyadii Yaaraabcaam sameeyey oo dhan, oo kuwaasna kama ay tegin **23** ilaa uu Rabbigu dadkii Israa'iil hortiisa ka fogeeyey, siduu kaga hadli jiray addoommadiiis nebiyada ahaa oo dhan. Oo sidaas daraaddeed dadkii Israa'iil waa laga kaxaystay dalkoodii, oo waxay lala tegey dalka Ashuur, halkasoo ay ilaa maantadan joogaan. **24** Markaasaa boqorkii Ashuur dad ka keenay xagga Baabuloon, iyo Kuutaah, iyo Cawaa, iyo Xamaad, iyo Sefarwayim, oo wuxuu dejiyey magaalooyinkooda Samaariya, meeshay dadkii Israa'iil ka deggangan jireen, oo waxay hantiyeen Samaariya, magaalooyinkeedina way degeen. **25** Oo

markay bilaabeen inay meeshaas deegaan Rabbiga kama ay cabsan jirin, oo sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu dhexdooda u soo diray libaaxyo, kuwaasoo iyagii qaar ka laayay. **26** Sidaas daraaddeed boqorkii Ashuur ayaa lala hadlay oo lagu yidhi, War quruumihi aad kaxaysay oo aad magaaloyinka Samaariya dejisay ma ay yaqaaniin camalka Ilaaha dalkaas, oo sidaas daraaddeed wuxuu dhexdooda u soo diray libaaxyo, oo bal eeg, libaaxyadu way laayaan, maxaa yeelay, iyagu ma ay yaqaaniin camalka Ilaaha dalkaas. **27** Markaasaa boqorkii Ashuur wuxuu bixiyey amar, oo yidhi, Wadaaddadii aad ka soo kaxayseen midkood halkaas ku celiya, oo halkaas ha tago oo ha dego, dadkana ha baro camalka Ilaaha dalkaas. **28** Haddaba wadaaddadii ay Samaariya ka soo kaxeyeen midkood ayaa yimid, oo wuxuu degay Beytel, oo wuxuu dadkii baray siday Rabbiga uga cabsan lahaayeen. **29** Habase yeesh ee quruun waluba waxay samaysatay ilaahyo ay iyagu leeyihiin, oo waxay dhex dhigteen guryihii meelaha sarsare oo ay reer Samaariya samaysteen, oo quruun waluba waxay dhex dhigteen magaaloyinkii ay iyagu degganaayeen. **30** Oo dadkii reer Baabuloon waxay samaysteen Sukood Benood, dadkii reer Kuudna waxay samaysteen Neergal, dadkii reer Xamaadna waxay samaysteen Ashiimaa. **31** oo reer Cawaana waxay samaysteen Nibxas iyo Tartaq, oo reer Sefarwayiimna waxay carruutoodii dab ugu gubeen Adrammeleg iyo Canammeeleg oo ahaa ilaahyadii reer Sefarwayiim. **32** Rabbiga way ka cabsan jireen oo waxay dadkooda ka dooran jireen wadaaddadii meelaha sarsare, kuwaasoo ugu allabaryi jiray guryihii meelaha sarsare. **33** Rabbiga way ka cabsan jireen, isla markaasna waxay u adeegi jireen ilaaheyadoodii sidii quruumihi iyaga laga soo dhex kaxeyey ay yeeli jireen. **34** Oo ilaa maantadan waxay sameeyaan sidii caadooyinkoodii hore ay ahaayeen, oo Rabbiga kama cabsadaan, mana ay sameeyaan qaynuunnadoodii, iyo xukummadoodii, iyo sharcigii iyo amarkii uu Rabbigu amray reer Yacquub, kii uu Israa'iil u bixiyey, **35** kuwaasoo uu Rabbigu axdi la dhigtag, oo uu ku amray, isago leh, Idinku ilaahyo kale ka cabsanina, hana u sujuudina, hana u adeeqina, allabarina ha u bixinina; **36** laakiinse waxaad ka cabsataan Rabbigii dalkii Masar idinkaga soo bixiyey xoogga weyn iyo cudud fidsan, isaganu u sujuuda oo allabar u bixiya; **37** oo qaynuunnadoodii, iyo xukummadii, iyo sharcigii, iyo amarkii uu idhiin qoray waa inaad dhawtraan oo aad weligiinba samaysaan, oo waa inaydhaa ka cabsan ilaahyo kale. **38** Oo axdigii aan idinla dhigtagyna waa inaydhaan illoobin, oo aydناan ilaahyo kale ka cabsan; **39** laakiinse waxaad ka cabsataan Rabbiga Ilaahiinna ah, oo isna wuxuu idinka samatabbixin doonaa gacanta cadaawayashiiinna oo dhan. **40** Habase yeesh ee iyagu ma ayan dhegaysan, laakiinse waxay sameeyeen sidii caadadoodii hore ay ahayd. **41** Quruumahaasu waxay ka cabsan jireen Rabbiga, isla markaasna waxay u adeegi jireen sanamyadoodii xardhanna, oo carruutoodina saasoo kalay yeeleen, oo carruurtii carruutooduna saasoo kalay yeeleen, oo sidii awowayaashood samayn jireen ayay iyaguna sameeyaan ilaa maantadan la joogo.

18 Haddaba Hoosheeca ina Eelaah oo ahaa boqorkii dalka Israa'iil sannaddisii saddexaad ayaa Xisqiyaah ina Aaxas dalka Yahuud boqor ka noqday. **2** Oo markuu boqor noqday wuxuu jiray shan iyo labaatan sannadood, oo Yeruusaalem boqor buu ka ahaa sagaal iyo labaatan sannadood, oo hooyadiisna magaceeda waxaa la odhan jiray Abii ina Sekaryaah. **3** Oo isna wuxuu sameeyey wax Rabbiga hortisa ku qumman, sidii dhammaan awowgiis Daa'uud sameeyey oo kale. **4** Wuxuu dumiyey meelihii sarsare, tiirarkiina wuu jejebiyey, geedihi Asheeraahna wuu jaray; oo wuxuu kaloo burburiyey abeesadii naxaasta ahayd oo Muuse sameeyey, waayo, ilaa wakhtigaas dadkii Israa'iil foox bay u shidi jireen, oo isna wuxuu

magaceedii u bixiyey Nexushtaan. **5** Oo wuxuu isku halleeyey Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil; oo dabadii boqorradii dalka Yahuudah oo dhan laguma arag mid isagii la mid ah, hortisna ma jirin. **6** Waayo, Rabbigu xajistay, oo lasocodkiisina kama uu tegin, laakiinse wuxuu dhawray ammardiisii uu Rabbigu Muuse ku amray. **7** Oo Rabbigi isaga wuu la jiray, oo meel alla meeshuu tegeyba wuu ku libaanay, oo wuxuu ka fallaagoobay boqorkii Ashuur oo umana aadeegin. **8** Oo reer Falastiinna wuxuu ku laayay Gaasa iyo soohdimaheeda, iyo tan iyo munaaraddii waardiyayaasha iyo ilaa magaaladii deyrka lahayd. **9** Oo sannaddii afraad ee Boqor Xisqiyaah, taasoo ahayd sannaddii toddobaad ee Hoosheeca ina Eelaah oo boqorkii dalka Israa'iil ahaa ayuu Shalmaneser oo ahaa boqorkii Ashuur Samaariya ku kacay oo hareereeyey. **10** Oo saddex sannadood dabadeedna way qabsadeen, taasuna waxay ahayd Xisqiyaah sannaddisii lixaad, oo ahayd Hoosheeca oo boqorkii dalka Israa'iil ahaa sannaddisii sagaalaad markii Samaariya la qabsaday. **11** Markaasaa boqorkii Ashuur kaxaystay dadkii Israa'iil oo wuxuu dejiyey Xalax iyo Xaaboor oo webiga Goosaan ag ahaa, iyo magaaloyinkii reer Maaday. **12** maxaa yeelay, ma ay addeecin codkii Rabbiga Ilaahooda ahaa, laakiinse way ku xadgudbeen axdigisii iyo dhammaan wixii uu midiidinkii Rabbiga oo Muuse ahaa ku amray; ma ay maqlin, mana ay samayn. **13** Haddaba Boqor Xisqiyaah sannaddisii afar iyo tobnaad ayaa Seenxeeriib oo ahaa boqorkii Ashuur ku kacay magaaloyinkii deyrka lahaa oo dalka Yahuudah oo dhan, wuxuu qabsaday. **14** Markaasaa Xisqiyaah oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah ayaa boqorkii Ashuur ugu cid diray Laakiish, oo wuxuu yidhi, Xumaan baan sameeyey, haddaba iga noqo, oo anna wixii aad i saarto waan aqbalayaa. Markaasaa boqorkii Ashuur wuxuu boqorkii dalka Yahuudah saaray saddex boqol oo talanti oo lacag ah iyo soddon talanti oo dahab ah. **15** Markaasaa Xisqiyaah wuxuu isagii siiyey kulli lacagtii laga helay gurigii Rabbiga iyo khasnadilii gurigii boqorka oo dhanba. **16** Oo waagaasaa Xisqiyaah habkii ka jaray albaabiddi gurigii Rabbiga iyo tiirarkiiba, kuwaasoo uu Xisqiyaah oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah ku dhaadhadh, oo wuxuu siiyey boqorkii Ashuur. **17** Markaasaa boqorkii Ashuur wuxuu Laakiish ka diray Tartaan iyo Rab Saariis iyo Rabshaageeh oo ciidan faro badan wata, oo wuxuu iyaga Boqor Xisqiyaah ugu diray Yeruuzaaleem. Oo iyana intay kaceen ayay Yeruuzaaleem taggee. Oo markay yimaadeen waxay is-ag taageen biyomareenkii balliga sare kaasoo ku dhex yiil waddada berrinkii dharmaydhaha. **18** Oo markay boqorkii u yeedheen waxaa iyaggi u yimid Elyaaqim ina Xilqiyaah oo u sarreeyey reerkii boqorka, iyo Shebnaa oo karraanigii ahaa, iyo Yoo'aax ina Aasaaf oo ahaa taariikhqoriihi. **19** Markaasaa Rabshaageeh wuxuu iyaggi ku yidhi, Wuxaad Xisqiyaah haddeer ku tidhaahdaan, Boqorka weyn ee boqorka Ashuur ah wuxuu kugu leeyahay, War waxaad ku kalsoon tahay oo aad isku hallaynaysaa waa maxay? **20** Adigu waxaad leedahay, Dagaalka waxaa loo hayaa talo iyo xoog, laakiinse afka uun baad ka tidhi. Haddaba waadiga iga fallaagoobaye bal yaad isku hallaynaysaa? **21** Bal ogow, waxaad isku hallaynaysaa oo ul ahaan u qaadanaysaa cawsduurkan burburay, kaasoo ah Masar, oo isna haddii nin ku tiirsado gacantuu ka galaa oo ka muddaa; oo boqorka Masar oo Fircoon ahu saasoo kaluu u yahay kuwa isaga isku halleeyaa oo dhan. **22** Laakiinse haddaad igu tidhaahdaan, Wuxaannu isku hallaynayaan Rabbiga Ilaahayaga ah, miyususan isagu ahayn kii meelihiiis sarsare iyo meelihiiis allabarigaba uu Xisqiyaah wada dumiyey isagoog dadka Yahuudah iyo dadka Yeruuzaalemba ku leh, Meeshan allabariga ee Yeruuzaaleem ku taal horteeda waa inaad Ilaah ku caabuddaan? **23** Haddaba waan ku baryayaaye bal sharad la dhigo sayidkayga oo ah boqorka Ashuur, haddaba waxaan ku siin doonaa laba kun oo faras, haddaad rag fuula u heli

kartid. 24 Bal sidee baad u celin kartaa sirkaal ka mid ah kuwa ugu yaryar ee addoommada sayidkayga ah, oo sidee baad Masar isugu hallaynaysaa inay ku siinayso gaadhifardood iyo rag fardooley ah? 25 Haddaba miyaan Rabbiga la'aantii ugu kacay meeshan inaan baabbi'iyo? Rabbigu wuxuu igu yidhi, Dalkaas ku kac oo soo baabbi'i. 26 Markaasaa Elyaaqim ina Xilqiyah iyo Shebnnaa iyo Yoo'aax waxay Rabshaqaqeet ku yidhaahdeen, Waan ku baryaynaaye nagula hadal afka reer Suuriya, annagoo addoommadaada ah, isagaannu garanynaa; oo ha nagula hadlin afka Yuhuudda iyadoo dadka derbiga dul jooga ay na maqlayaan. 27 Laakiinse Rabshaqaqeet wuxuu iyaggi ku yidhi, Sayidkaygu ma wuxuu ii soo diray inaan sayidkiinna iyo idinka eryadan kula hadlo? Sow iima uu soo dirin nimanka derbiga dul joogaa inay saxaradooda cunaan oo ay kaadidooda idinla cabbaan? 28 Markaasuu Rabshaqaqeet istaagay, oo intuu cod weyn ku qayliyey ayuu afka Yuhuudda ku hadlay oo yidhi, War maqla eraygii boqorka weyn ee ah boqorka Ashuur. 29 Boqorkii wuxuu idinku leeyahay, Xisqiyahyuusun idin kхиyanayn, waayo, isagu ma uu awoodi doono inuu gacantiisa idinka samatabbixiyo. 30 Oo weliba Xisqiyahyuusun Rabbiga idin aaminsiin isagoo leh, Hubaal Rabbigu waa ina samatabbixin doonaa, oo magaaladan laguma ridi doono gacanta boqorka Ashuur. 31 Haddaba Xisqiyahha maqlina, waayo, boqorkii Ashuur wuxuu leeyahay, Nabad ila dhigta, oo ii soo baxa, oo midkiin waluba wax ha ka cuno canabkiisa iyo geedkiisa berde, oo midkiin waluba ha cabbo biyaha ceelkiisa, 32 intaanan iman oo idin kaxayn dal dalkiinna la mid ah, oo ah dal hadhuudh iyo khamri leh, oo ah dal cunto iyo beerocanab leh, oo ah dal saliid saytuun iyo malab leh inaad noolaataan oo aydhaan dhiman. Oo Xisqiyahha maqlina markuu idinku sasabayoo idin leeyahay, Rabbigu waa ina samatabbixin doonaa. 33 Bal quruumaha ilaahyadoodii midkoodna miyuu weligiis dalkiisa ka samatabbixiyey gacanta boqorka Ashuur? 34 Bal meeeye ilaahyadii Xamaad iyo Arfaad? Oo meeeye ilaahyadii Sefarwayiim iyo Xeenac iyo Ciwaah? Ilagu miyey Samaariya ka samatabbixiyeyen gacantayda? 35 Bal waa kuweeu kuwa ku jira ilaahyada dalka oo dhan oo dalkooda ka samatabbixiyey gacantayda? Haddaba Rabbigu sidee buu Yeruusaaleem gacantayda uga samatabbixin karaa? 36 Laakiinse dadkii way iska aamuseen oo xataa eray keliya uguma ay jawaabin, waayo, boqorku wuxuu ku amray oo yidhi, Ha u jawaabina. 37 Markaasaa waxaa Xisqiyah u yimid Elyaaqim ina Xilqiyah oo reerka boqorka u sarreeyey, iyo Shebnnaa oo karraanigii ahaa, iyo Yoo'aax ina Aasaaf oo taariikhqoriih ahaa, iyagoog dhar jeexjeexan, oo waxay isagii u sheegeen Rabshaqaqeet erayadiisi.

19 Oo markii Xisqiyah taas maqlay intuu dharkiisi jeexjeexay oo joonyad guntaday ayuu gurigii Rabbiga galay. 2 Markaasuu Elyaaqim oo reerka boqorka u sarreeyey, iyo Shebnnaa oo karraanigii ahaa, iyo duqowdii wadaaddada, iyagoog joonyado qaba u diray Nebi Ishacyah oo ahaa ina Aamoos. 3 Oo iyana waxay ku yidhaahdeen, Xisqiyah wuxuu kugu leeyahay, Maanta waa maalin dhibaato, iyo canaan, iyo cay, waayo, carruurtii way dhalan lahayd laakiinse xoog lagu dhalaa ma jiro. 4 Waxaa laga yaabaa in Rabbiga Ilahaaga ahu uu wada maqla erayadii Rabshaqaqeet oo dhan, kaasoo sayidkiisi ahaa boqorka Ashuur uu u soo diray inuu caayo Ilahaah nool; waana suurtowdaa inuu Rabbiga Ilahaaga ahu canaanto kan uu erayadiisi maqlay; haddaba sidaas daraaddeed u ducee kuwa hadhay. 5 Sidaas daraaddeed Boqr Xisqiyah addoommadiisi waxay u yimaadeen Ishacyah. 6 Oo Ishacyah wuxuu ku yidhi, Waaad sayidkiinnii ku tidhaahdaan, Rabbigu wuxuu ku leeyahay, Ha ka cabsan erayadii aad maqashay oo midiidiinnadii boqorka Ashuur ay igu caayeen. 7 Bal ogow, jinni baan gelin doonaa, oo belef buu maqli doonaa, markaasuu ku noqon doonaa dalkiisi, oo waxaan ka dhigi doonaa in isaga

seef lagu dilo, isagoo dalkiisi jooga. 8 Markaasaa Rabshaqaqeet intuu noqday wuxuu helay boqorkii Ashuur oo la diriray Libnah, waayo, wuxuu maqlay inuu Laakiish ka tegey. 9 Oo markuu maqlay iyadoo la leeyahay, Boqorka Itoobiya oo Tirhaaqaa ah ayaa kugu soo baxay si uu kuu kulla diriro ayuu haddan wageeyeyaaal u diray Xisqiyah, isagoo leh, 10 Xisqiyah ooh boqorka dalka Yahuudi waxaad ku tidhaahdaan, Ilahaaga aad isku hallaysaa yuusan ku kхиyanayn, isagoo kugu leh, Yeruusaaleem gacanta loo gelin maayo boqorka Ashuur. 11 Bal eeg, waad maqashay wixii ay boqorrada Ashuur dalalka oo dhan ku sameeyeen, iyo sidii ay dhammaantood u wada baabbi'iyeen; haddaba adiga ma lagu samatabbixinayaa? 12 Quruumihii ay awowayaashay baabbi'iyeen ilaahyadoodii miyey samatabbixiyen, kuwaasoo ahaa Goosaan, iyo Xaaralan, iyo Resef, iyo reer Ceeden oo Telasaar degganna? 13 Oo bal meeeye boqorkii Xamaad, iyo boqorkii Arfaad, iyo boqorkii magaalada Sefarwayiim, iyo kii Xeenac, iyo kii Ciwaah? 14 Markaasaa Xisqiyah warqaddii ka qaataat gacantiisa wargeeyeyaaashii oo akhriyey, dabadeedna wuxuu tegey gurigii Rabbiga oo warqaddii ku kala bixiyey Rabbiga hortiisa. 15 Oo Xisqiyah wuxuu ku baryootamay Rabbiga hortiisa oo yidhi, Rabbiyow, Ilaha reer binu Israa'iilow, kan keruubiimta ku dul fadhiyow, waxaad tahay Ilaha, oo adiga keligaya ayaa ah Ilaha boqortooyoyinka dunida oo dhan, oo cirka iyo dhulkana adigaa sameeyey. 16 Rabbiyow, dhegta u dhig oo maqal, oo Rabbiyow, indhaaga fur oo arag; bal maqal Seenxeeriib erayadii uu u soo diray inuu Ilahaah nool ku caayo. 17 Rabbiyow, sida runta ah boqorrada Ashuur waxay baabbi'iyeen quruumihii iyo dalalkoodii, 18 oo ilaahyadoodiina dab bay ku dhix tuuren, waayo, iyagu ilaahey ma ay ahayn, laakiinse waxay ahaayeen wax gacanta lagu sameeyey, oo ahaa qoryo iyo dhagaxyo, oo sidaas daraaddeed iyagu way baabbi'iyeen. 19 Haddaba sidaas daraaddeed Rabbiyow Ilahaayagow, waan ku baryayaaye gacantiisa naga badbaadi, in boqortooyoyinka dunida oo dhammuu ay ogaadaan inaad adiga keliyahu tahay Rabbiga Ilahaah ah. 20 Markaasaa Ishacyah ina Aamoos u soo cid diray Xisqiyah, oo wuxuu ku yidhi, Rabbiga Ilahaah reer binu Israa'iil ahu wuxuu leeyahay, Seenxeeriib oo ah boqorka Ashuur waadiga baridai, taas aawadeed waan ku maqlay. 21 Oo kanu waa erayguu Rabbigu isaga kaga hadlay: Gabadba bikradda ah oo Siyon Way ku fududaysatay, oo intay kugu qososhay ayay ku quudhsatay; Gabadhii Yeruusaaleem madaxay kaa ruxatay. 22 Bal adigu kumaad yaraysatay oo aad dayday? Oo bal yaad codkaaga kor ugu qaadday Oo aad indhaaga ku taagtay? Waa kan quduuska ah oo reer binu Israa'iil. 23 Wargeeyayaashaadii ayaaad Sayidka ku cayday Oo waxaad tidhi, Gaadhifardoodkayga badan Ayaan ku soo fuulay buuraha meesha ugu dheer, iyo meelaha ugu hooseeya ee Lubnaan gudaheeda; Oo waxaan jari doonaa geedaheeda dhaadheer oo kedarka ah, iyo geedaheeda la doortay oo berooshka ah, Oo waxaan geli doonaa meesha ugu fog hoyeeda, iyo kaynta berrinkeeda oo midhaha badan. 24 Anigu waxaan qoday oo cabbay biyo qalaad, Oo calaacaalaha cagahayga baan ku wada qallajin doonaa Webiyasha Masar oo dhan. 25 War sow ma aad maqal Sidaan waa hore u sameeyey Oo aan wakhtiyadii hore u qabanqaabiyyey? Haddaba anigaa saas kaayee Inaad magaaloooin deyr leh baabbi'isid oo aad ka dhigtid taallooyin burbur ah. 26 Oo sidaas daraaddeed dadkii degganna way xoog yaraayeen, Wayna naxeen oo wareereen; Oo waxay ahaayeen sida cawska berrinka, iyo sida doogga, iyo sida cawska guryaha korkooda ka soo baxa, iyo sida hadhuudh gubtay intaanu korin. 27 Laakiinse waan aqaan fadhiigaaga, iyo bixiddaada, iyo soo geliddaada, iyo cadhadaadii aad ii cadhootayba. 28 Cadhadaadii aad ii cadhootay, iyo islaweynaantaadii waxay soo gaadheen dhegahayga, Oo sidaas daraaddeed sanka waxaan kaa sudhi doonaa qabatadayda, Bushimahaagana waxaan

gelin doonaa xakamahayga, Oo waxaan kugu celin doonaa jidkii aad ku timid. **29** Oo tanu waxay kuu ahaan doontaa calaamad; sannaddan waxaad cuni doontaan waxa iska soo baxa, oo sannadda labaadna waxaad cuni doontaan wax kii hore uun ka soo baxa; oo sannadda labaadna waxaad cuni doontaan wax kii hore uun ka soo baxay; sannadda saddexaadna idinku wax beerta, oo haddana goosta, oo beera canab ah tabcada, oo midhahooda cuna. **30** Markaasaa kuwii hadhay oo reer Yahuudah ah oo baxsaday mar kalay xididdo hoos u bixin doonaan, midhona kor bay u dhali doonaan. **31** Waayo, Yerusaalem waxaa ka soo bixi doona kuwa hadhi doona, oo Buur Siyoonna waxaa ka soo bixi doona kuwa baxsan doona. Oo qiirada Rabbiga ayaa taas samayn doonta. **32** Haddaba Rabbigu saasuu uga hadlay boqorka Ashuur oo yidhi, Isagu magaaladan iman maayo, fallaadhna ku soo gani maayo, horteedana gaashaan la iman maayo, taallo ciid ahna ag tuuli maayo. **33** Oo Rabbigu wuxuu leeyahay, Jidkuu ku yimid ayuu ku noqon doonaa, oo magaaladan iman maayo. **34** Waayo, anigu magaaladan waxaan u daafici doonaa oo u badbaadin doonaa aniga daraadday iyo addoonkaygii Daa'udd dарааддий. **35** Oo isla habeenkaas ayaa malaa'igti Rabbigu baxday oo waxay xeradii reer Ashuur ka laysay boqol iyo shan iyo siddeetan kun oo nin; oo aroor hore markii la toosay waxay wada ahaayeeyn meyd. **36** Markaasaa Seenxeeriib oo ahaa boqorkii Ashuur intuu tegey Nineveh ku noqday oo degay. **37** Oo markuu wuxu ku caabudayay gurigii ilaahiis Nisrog ayay Adrammeleg iyo Shareser isagii seef ku dileen; markaasay u carareen dalkii Araarad. Oo meeshiisiina waxaa boqor ka noqday wiiliisi Eesar Xaddoon.

20 Oo waagaas ayaa Xisqiyaah bukooday, oo geeri buu u dhowaaday. Markaasaa Nebi Ishacyah oo ahaa ina Aamoos u yimid oo wuxuu ku yidhi, Rabbigu wuxuu leeyahay, Reerkaaga la dardaaran, waayo, waad dhimanaysaa oo sii noolaan maysid. **2** Oo isna markaasuu wejigiisii derbiga ku sii jeediye, oo Rabbiga baryay, oo yidhi, **3** Rabbiyow, waan ku baryayaae, bal haatan xusuuso sidaan hortaada ugu socday runta iyo qalbi qurnman, iyo sidaan u sameeyey waxa hortaada ku wanaagsan. Xisqiyaahna aad buu u ooyay. **4** Oo intaanu Ishacyah weli magaalada dhexe u bixin ayaa eraygii Rabbigu isagii u yimid oo ku yidhi, **5** Dib u noqo, oo Xisqiyaah oo ah amirkadakayga waxaad ku tidaahad, Rabbiga ah Ilaaha awowgaa Daa'udd wuxuu leeyahay, Baryootankaagiij waan maqlay, ilmadaadiina waan arkay, haddaba waan ku bogsiinaya, oo maalinta saddexaad waxaad u bixi doontaa guriga Rabbiga. **6** Oo cimrigaagiina waxaan kuugu dari doonaa shan iyo tobann sannadood, oo adiga iyo magaaladanba waan ka samatabbixin doonaa gacanta boqorka Ashuur, oo waxaan magaaladan u daafici doonaa aniga daraadday iyo addoonkaygii Daa'udd dарааддий. **7** Markaasaa Ishacyah yidhi, Waxaad qaddaan fud berde ah, oo iyana way qaadeen, oo waxay saareen kasoo'bixii, wuuna bogsaday. **8** Markaasaa Xisqiyaah wuxuu Ishacyah ku yidhi, Maxaa calaamad ii noqon doona in Rabbigu i bogsiinaya oo ahaan maalinta saddexaad guriga Rabbiga u baxday? **9** Koikaasaa Ishacyah ku yidhi, Calaamadda xagga Rabbiga kaaga imanaysa in Rabbigu samaynayo wixii uu ballanqaaday waxay ahaan doontaa tan: hoosku ma inuu hore u socdaa tobann derejo mase waa inuu dib u socdaa tobann derejo? **10** Markaasaa Xisqiyaah wuxuu ugu jawaabay, Waa wax fudud in hoosku tobann derejo hore u socdo; hase ahaatee, hoosku dib ha u soo noqdo tobann derejo, **11** Markaasaa Nebi Ishacyah u qayliiy Rabbiga; oo isna markaasuu hooskii tobann derejo dib uga soo celiyey intuu hore uga socday derejooyinkii Axaas. **12** Waagaas Berodag Baladaan, oo ahaa ina Baladaan oo boqorkii Baabuloon ahaa ayaa warqado iyo hadiyad Xisqiyaah u soo diray, waayo, wuxuu maqlay in Xisqiyaah bukay. **13** Oo markaasuu

Xisqiyaah iyagii maqlay oo wuxuu tusay dhammaan gurigii ay yiilien waxyaalihiiii qaaliga ahaa, kuwaasoo ahaa lacagti iyo dahabkii, iyo uunsigii iyo saliiddii qaaliga ahayd, iyo gurigiihubka, iyo kulli waxyaalihii khasnadihiisa ku jiray oo dhan. Oo Xisqiyaah wax uusan iyaga tusin laguma arag gurigaisa iyo dowladdiisa oo dhan. **14** Markaasaa Nebi Ishacyah u yimid Boqor Xisqiyaah, oo wuxuu ku yidhi, War nimankanu maxay yidhaahdeen? Xaggee bayse kaaga yimaadeen? Kolkaasaa Xisqiyaah yidhi, Waxay ka yimaadeen dal fog, kaasoo ah Baabuloon. **15** Markaasuu ku yidhi, Maxay gurigaaga ku arkeen? Oo Xisqiyaah wuxuu ugu jawaabay, Way wada arkeen waxa gurigaya yaal oo dhan; oo khasnadahayga kuma jiraan wax aanan tusin. **16** Kolkaasaa Ishacyah wuxuu Xisqiyaah ku yidhi, Haddaba bal maqal erayga Rabbiga. **17** Bal eeg, waxaa iman doona maalmaha wixa gurigaaga yaal oo dhan iyo wixii ay awowayaashaa ilaa maantadan kaydiyeen Baabuloon loo qaadan doono. Rabbigu wuxuu leeyahay, Waxba ma hadhi doonaan. **18** Wilashada kaa soo bixi doona oo aad dhali doontana waa la kaxsyan doonaa; oo iyana waxay ahaan doonana bohommo jooga daarta boqorka Baabuloon. **19** Markaasaa Xisqiyaah wuxuu Ishacyah ku yidhi, Erayga Rabbiga oo aad ku hadashay waa wanaagsan yahay. Oo weliba wuxuu kaloo yidhi, Mar haddii nabad iyo rumu ay jirayaan intaan noolahay, sow ma wanaagsana? **20** Haddaba Xisqiyaah falimihiisii kale, iyo xooggiisii oo dhan, iyo siduu u sameeyey balliga iyo biyomareenka, iyo siduu magaalada biyo ugu keenay, sow kuma qorna kitaabki taariikhda boqorradii dalka Yahuudah? **21** Markaasaa Xisqiyaah dhintay oo la seexday awowayaashiis, oo waxaa meeshiisi boqor ka noqday wiiliisi Manaseh.

21 Oo Manaseh markuu boqor noqday wuxuu jiray laba iyo tobann sannadood; oo Yerusaalemma wuxuu boqor ka ahaa shan iyo konton sannadood, oo hooyadiis magaceeduna wuxuu ahaa Xefsii бааah. **2** Oo isna wuxuu sameeyey wax Rabbiga hortiisa shar ku ahaa, sidii karaahiyadii quruumihi Rabbigu ka eray reer binu Isra'a'il hortooda. **3** Waayo, wuxuu mar kale dhisay melihi sarsare ee aabbiihiis Xisqiyaah baabbi'iyye, oo Bacalna meelo allabari buu u dhisay, oo geedo Asheeraahn wuu sameeyey siduu yeelay Axaab oo ahaa boqorkii dalka Isra'a'il, oo wuxuu caabuday oo u wada adeegay ciidanka samada oo dhan. **4** Oo wuxuu meelo allabari ka dhix gurigii Rabbiga, kaasoo Rabbigu ka hadlay oo yidhi, Magacaya waxaan dhigayaa Yerusaalem dhexdeeda. **5** Oo wuxuu ciidanka samada oo dhan meelo allabari uga dhisay labadii barxadood oo gurigii Rabbiga. **6** Oo wiiliisiina dab buu dhix mariyey, faalna wuu ku noqnoqday, wuxuuna u tegey falanfallowy, wuuna la macaamilooday kuwii ruuxaanta lahaa iyo saaxiriintii, oo wuxuu Rabbiga hortisa ku sameeyey shar badan oo uu isaga kaga xanaajiyey. **7** Oo sanamki xardhanna ee geedhii Asheeraahn ee uu sameeyey ayuu dhix qotomiyy Gurigii Rabbigu ka hadlay oo Daa'udd iyo wiiliisii Sulaymaanba ku yidhi, Gurigan iyo Yerusaalem dhexdeeda oo ahaa doortay qabiilooyinka reer binu Isra'a'il oo dhan ayaan magacayaqo beligiisba ku dayn doonaa. **8** Oo cagaha reer binu Isra'a'ilna mar dambe ka dhigi maayo kuwa ko wareega dalkii ahaawwoyaashhood siiyey, hadday dhawraan uun wixii ahaan ku amray oo dhan, iyo sharcigii addoonkaygii Muuse ku amray oo dhan. **9** Laakiin way dhegaysan waayeen, oo Manaseh ayaa iyagii ku sasabay inay sameeyeen shar ka sii badan kii ay sameeyeen quruumihi Rabbigu ku hor baabbi'iyye reer binu Isra'a'il. **10** Markaasaa Rabbigu ka dhix hadlay nebyiadid addoommadiisa ahaa, oo yidhi, **11** Manaseh oo ah boqorka dalka Yahuudah ayaa sameeyey karaahiyadan, wuuna sameeyey shar ka sii badan kii reer Amorkii isaga ka horreeyey ay sameeyeen, oo dadka Yahuudahna wuxuu ku dembaajiyey sanamyadiisii, **12** oo sidaas daraaddeed Rabbiga ah Ilaaha reer binu Isra'a'il wuxuu leeyahay,

Bal ogaada, belaayo weyn baan ku soo ridi doonaa Yeruuusaalem iyo dalka Yahuudahba, si ku alla kii maqlaabaa uu argaggaxo. **13** Oo Yeruuusaalem korkeeda waxaan ku soo fidin doonaa xadhiggi Samaarii iyo xadhiggi miisaanka lahaa ee gurigii Axaab; oo Yeruuusaalem waxaan u tirtiri doonaa siduu nin saxan u tirtiro oo kale, isagoo tirtira oo gembiya. **14** Oo waan xoorayaa kuwa dhaxalkayga ka hadha, oo waxaan u gacangelinayaada cadaawayaashooda, oo iyana waxay cadaawayaaashooda oo dhan u noqon doonaan dhac iyo wax la boobo; **15** maxaa yeelay, wax shar ah ayay hortayda ku samayn jireen oo way iga xanaajin jireen tan iyo maalintii awowayaashood ay Masar ka soo baxeen ilaa maantadan. **16** Oo weliba Manaseh wuxuu daadiiyey dhiig badan oo aan xaq qabin ilaa uu ka buuxihey Yeruuusaalem dhinac ilaa dhinac, wuxuu kaloo sameeyey dembigiisi oo dadka Yahuudah dembaajiyey, markuu sameeyey wixii Rabbiga hortiisa sharka ku ahaa. **17** Haddaba Manaseh falimihiisi kale iyo wixii uu sameeyey oo dhan, iyo dembigiisi oo dembaabay oo dhammu sow kuma qorna kitaabkii taariikhda boqorradii dalka Yahuudah? **18** Kolkaasaa Manaseh dhintay oo la seexdii awowayaashiis, oo waxaa lagu aasay beertii guriqiisa, taasoo ahayd beertii Cuusaah, oo meeshiisiina waxaa boqor ka noqday wiilkiisi Aamoon. **19** Oo Aamoon markuu boqor noqday wuxuu jiray laba iyo labaatan sannadood, oo laba sannadoodnaa Yeruuusaalem buu boqor ka ahaa, oo hooyadiis magaceedana waxaa la odhan jiray Meshullemed ina Xaaruuus oo reer Yotbahaa ahaa. **20** Oo isna wuxuu sameeyey wax shar ku ah Rabbiga hortiisa, sidii aabbihiis Manaseh u yeelay oo kale. **21** Oo wuxuu ku socday jidki aabbihiis ku socday oo dhan, oo wuxuu u adeegay sanamyadii aabbihiis u adeegay oo dhan, wuuna caabuday. **22** Rabbiga ah Ilaahii awowayaashiisna wuu ka tegey oo kuma uu socon jidki Rabbiga. **23** Markaasaa Aamoon addoommadiisii sirqoleen, oo waxay boqorkii ku dhex dileen gurigii. **24** Laakiinse dadki dalka degganaa ayaa wada laayeen kuwii Boqor Aamoon sirqoleen oo dhan, markaasaa dadki dalku waxay meeshiisi boqor ka dhigeen wiilkiisi Yoosiyah. **25** Haddaba Aamoon falimihiisi kale ee uu sameeyey sow kuma qorna kitaabkii taariikhda boqorradii dalka Yahuudah? **26** Oo isagii waxaa lagu aasay qabrigiisi ku dhex yiil beertii Cuusaah, oo waxaa meeshiisi boqor ka noqday wiilkiisi Yoosiyah.

22 Yoosiyah markuu boqor noqday wuxuu jiray siddeed sannadood, oo Yeruuusaalemma boqor buu ka ahaa kow iyo soddon sannadood. Oo hooyadiis magaceeduna wuxuu ahaa Yediidaah ina Cadaayah oo reer Bosqad ahaa. **2** Oo isagu wuxuu sameeyey wixii Rabbiga hortiisa ku qummanaa, wuuna ku socday jidki awowgiis Daa'udd maray oo dhan, ugamana uu leexan xagga midigtu iyo xagga bidixda toona. **3** Oo Boqor Yoosiyah sanaddiisii siddeed iyo tobnaad wuxuu Shaafaan ina Asalyaah oo ahaa ina Meshullaan oo karraanigii ahaa u diray gurigii Rabbiga, oo wuxuu ku yidhi, **4** Orod oo waxaad u tagtaa Xilqiyah oo ah wadaadka sare, oo isagu ha xisaabo lacagta guriga Rabbiga la soo geliyey oo irid-dhawrayaashaay dadka ka soo ururiyeen. **5** Oo iyagu ha u dhiibeen shaqaalaha guriga Rabbiga u taliya, oo si meelaha guriga ka jajabay loo dhiso iyana ha u dhiibeen shaqaalaha guriga Rabbiga ku jira, **6** kuwaasoo ah nijaarrada, iyo waxdhisiyaasha, iyo wastaaadyada, oo ha ku soo iihiyeneen alwaax iyo dhagaxyo la qoray oo guriga lagu dhiso. **7** Habase yeeshi lama xisaabin lacagtii iyaga loo dhiibay, maxaa yeelay, waxay ahaayeen kuwa la aaminay. **8** Markaasaa Xilqiyah oo ahaa wadaadkii sare wuxuu ku yidhi Shaafaan oo karraanigii ahaa, Waxaan guriga Rabbiga ka dhex helay Kitaabkii Sharciga. Oo Xilqiyah kitaabkii buu u dhiibay Shaafaan, oo isna wuu akhriyey. **9** Markaasaa Shaafaan oo karraanigii ahaa boqorkii yimid,

wuuna u soo warramay oo ku yidhi, Addoommadaadii lacagtii guriga Rabbiga laga dhex helay way soo ururiyeen, oo waxay u dhiibeen shaqaalaha guriga Rabbiga u taliya. **10** Oo Shaafaan oo karraanigii ahaa ayaa boqorkii u sheegay oo ku yidhi, Wadaadkii Xilqiyah ahaa wuxuu ii dhiibay kitaab. Markaasaa Shaafaan kitaabkii ku akhriyey boqorka hortiisi. **11** Oo markii boqorkii maqlay erayadii kitaabkii sharciga ayuu dharkiisi jeexjeexay. **12** Markaasaa boqorkii amray wadaadkii Xilqiyah ahaa, iyo Axiiqaam ina Shaafaan, iyo Cakhboor ina Miikaayaah, iyo Shaafaan oo ahaa karraanigii, iyo Casaayaah oo ahaa midiidinkii boqorka, oo wuxuu ku yidhi, **13** War taga oo aniga iyo dadka iyo reer Yahuudah oo dhan Rabbiga inoo soo weyddiyya waxa ku saabsan erayada kitaabkan la helay, waayo, cadhada Rabbiga oo uu inoo cadhooday way weyn tahay, maxaa yeelay, awowayaasheen ma ay dhegaysan erayada kitaabkan inay yeelaan kulli waxyaalaaha inagu saabsan ee ku qoran. **14** Markaasaa wadaadkii Xilqiyah ahaa, iyo Axiiqaam, iyo Cakhboor, iyo Shaafaan, iyo Casaayaah waxay u tageen nebiyaddii Xuldaah ahayd oo u dhaxday Shalluum ina Tiqwaah oo ahaa ina Xarxas, kaasoo ahaa kii dharka dhawri jiray. (Haddaba iyadu waxay degganayd Yeruuusaalem xaaafaddeeda labaado.) Markaasay iyadii la hadleen, **15** oo waxay ku tidhi, Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Waxaad ninkii ii soo kiin diray ku tidhaahdaan, **16** Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal eeg, belaayaan ku soo dejin doonaa meeshan iyo dadka degganba, taasoo ah kulli erayadii ku yiil kitaabkii boqorka dalka Yahuudah akhriyey oo dhan, **17** maxaa yeelay, iyagu way iga tageen, oo waxay foox u shideen laahyo kale inay igaga xanaajiyaa shuqulka gacmahooda oo dhan; oo sidaas daraaddeed cadhadaydu waxay ku kululaanaysaa meeshan, mana qabobi doonto. **18** Laakiinse boqorkii dalka Yahuudah oo idhiin soo diray inaad Rabbiga wax soo weyddisaan wawaad ku tidhaahdaan, Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil wuxuu ka leeyahay wawaad ku saabsan erayadii aad maqashay: **19** Qalbigaagu wuu jilicsanaa oo Rabbiga hortiisa ayaad isku hoosaysisay markaad maqashay wixii aan kaga hadlay meeshan iyo dadka degganba, iyo inay iyagu noqon doonaan cidla iyo inkaar, oo waad igu hor oodayd, dharkaagiina waad jeexjeexday, oo sidaas daraaddeed waan ku maqlay, ayaa Rabbigu leeyahay. **20** Haddaba waxaan kula ururin doonaa awowayaasha, oo qabrigaaga nabad baad ugu ururi doontaa, oo indhaahaaguna ma ay arki doonaan kulli belaayaada aan meeshan ku soo dejin doono. Oo iyana boqorkii ayay mar kale u war keeneen.

23 Markaasaa boqorkii cid diray, oo waxaa loo soo ururiye edayaashii dalka Yahuudah iyo kuwii Yeruuusaalem oo dhan. **2** Oo boqorkiina wuxuu u kacay gurigii Rabbiga, oo waxaa isagii la socday raggiid dalka Yahuudah oo dhan, iyo dadki Yeruuusaalem degganaa oo dhan, iyo wadaaddadii, iyo nebiyadii, iyo dadki oo dhan yar iyo weynba; oo isna wuxuu hortooda ku akhriyey dhammaan erayadii kitaabkii axdiga oo gurigii Rabbiga laga dhex helay. **3** Markaasaa boqorkii istaagay tiirka agtiisi, oo wuxuu Rabbiga hortiisa axdi ugu maray inuu Rabbiga raaco oo uu qalbigiisa oo dhan iyo naftiisa oo dhan ku dhawro amarradiisa, iyo markhaatiyadiisa, iyo qaynuunadiisa, iyo inuu sii adkeeyo erayadii axdigan oo kitaabkan ku qornaa, oo dadki oo dhammuna axdigii bay aqbaleen oo u istaageen. **4** Markaasaa boqorkii ku amray wadaadkii sare oo ahaa Xilqiyah, iyo wadaaddadii laaha derejada labaad, iyo iridjoogayaashii, inay macbudka Rabbiga ka soo bixiyaan kulli weelashii loo sameeyey Bacal, iyo geedifi Asheeraah, iyo ciidanka samada oo dhan; oo isna wuxuu ku gubay Yeruuusaalem dibaddeeda oo ah berrimmadii Qidroon, oo dambaskoodiina Beytel buu u qaaday. **5** Oo wuxuu casilay wadaaddadii sanamyada caabudi jiray oo ay boqorradii dalka Yahuudah u doorteen inay foox ku shidaan meelaha sarsare oo ku

yaal magaaloooyinka dalka Yahuudah iyo meelaha ku wareegsan Yeruusaalem, iyo weliba kuwii fooxa u shidi jiray Bacal, iyo qorraxda, iyo dayaxa, iyo xiddigaha, iyo ciidanka samada oo dhan. **6** Oo geedihii Asheeraahnah gurigii Rabbiga wuu ka soo bixiyey oo wuxuu geeyey Yeruusaalem dibaddeeda ilaa durdura Qidroon, oo wuxuu ku gubay durduriik Qidroon agtiisa, oo intuu ku tuntay ayuu budo ka dhigay, oo budadiina ku daadshay qabuuriih dadka. **7** Oo wuxuu dumiyey guryiih makhnuydada oo ku dhex yiil guriga Rabbiga meeshay naaguhu ku samayn jireen daahyadii geedihii Asheeraah. **8** Oo wadaaddadii oo dhanna wuxuu ka soo kaxeeyey magaaloooyinkii dalka Yahuudah, wuuna nijaaseeyey meelihii sarsare oo wadaaddadu fooxa ku shidi jireen, tan iyo Gebac ilaa Bi'r Shebac; oo haddana wuxuu dumiyey meelihii sarsare oo irdaha, kuwaas oo ku yiil meesha laga soo galo iridda Yashuucu oo ahaa taliyhii magaalada, oo ku yiil xagga bidix ee iridda magaalada. **9** Habase yeesshee wadaaddadii meelaha sarsare ma ay iman meeshii allabariga oo Rabbiga ee Yeruusaalem ku tiil, laakiinse walaalahood way ku dhex cuni jireen kibis aan khamiir lahayn. **10** Oo wuxuu nijaaseeyey Tofed oo ku taal dooxadii reer Xinnom, si uusan ninna wilkiisa ama gabadhiisa dabkii u dhex marin Moleg. **11** Oo wuxuu fogeeeyey fardhiin boqorradii dalka Yahuudah ay qorraxda ku siyeen iridda laga soo galo guriga Rabbiga ee u dhwo qolkii Naataan Meleg oo bonho ahaa uu degganaa, oo gaadhifardoorkii qorraxdana buu gubay. **12** Oo meelihii allabariga oo ku yiil qowladda sare ee Aaxaas saqafkeeda oo boqorradii dalka Yahuudah ay sameeyeen, iyo meelihii allabariga oo Manaseh ka sameeyey labada barxadood oo guriga Rabbiga ayuu boqorkii wada dumiyey, oo halkaas intuu ka orday ayuu boodhhoodii ku shubay durduriik Qidroon. **13** Oo boqorkii wuxuu kaloo nijaaseeyey meelihii sarsare oo Yeruusaalem horteeda ku yiil, kuwaas oo ku yiil midgata buurta baabba'a, kuwaas oo Sulaymaan oo ahaa boqorkii reer binu Israa'iil uu u dhisay Cashtored oo ahayd karaahiyadii reer Sidloon, iyo Kemoosh oo ahaa karaahiyadii reer Moo'aab, iyo Milkom oo ahaa karaahiyadii reer Camnoon. **14** Oo wuxuu burburiyey tiirkii, geedihii Asheeraahnah wuu jaray, oo meelahaadina wuxuu ka buuxiyey dad lafahood. **15** Oo weliba wuxuu kaloo dumiyey meeshii allabariga ee Beytel ku tiil, iyo meeshii sare oo Yaaraabcaam ina Nebaad oo dadkii Israa'iil dembaajiyey uu sameeyey, oo isla meeshii sare wuu gubay oo intuu ku tuntay ayuu budo ka dhigay, oo geedihii Asheeraahnah wuu gubay. **16** Oo Yoosiyah markuu soo jeestay ayuu arkay qabuuriih buurta ku yiil, oo intuu cid diray oo qabuuriih lafihiikaa soobixiyey ayuu meeshii allabariga ku dul gubay, wuuna nijaaseeyey, sidii uu ahaa erayga Rabbiga oo ninkii Ilahaa naadiiyey, kaasoo ahaa kii waxyaalahan naadiiyey. **17** Markaasuu yidhi, Taalladaas aan arkaa waa maxay? Oo dadkii magaaladu waxay ku yidhaahdeen, Waa qabrigii ninkii Ilahaa oo dalka Yahuudah ka yimid oo naadiiyey waxyaalahan aad ku samaysay meeshii allabariga ee Beytel. **18** Markaasuu yidhi, Iska daaya oo yaan niinna lafihiisa dhaqaajin. Sidaas daraaddeed way iska daayeeyen lafihiisi iyo lafihiis nebigii Samaariya ka yimid. **19** Oo guryiih meelaha sarsare oo dhan ee ku yiil magaaloooyinka Samaariya ee ay boqorradii dalka Israa'iil u dhiseen inay Rabbiga kaga xanaajiyaan ayuu Yoosiyah wada dumiyey, oo wuxuu ku sameeyey falimihiin uu Beytel ku sameeyey oo kale. **20** Oo wadaaddadii meelaha sarsare oo halkaas joogay oo dhanna wuxuu ku wada laayay meelihii allabariga dushooda, dushoodiina wuxuu ku gubay lafo dad, dabadeedna Yeruusaalem buu ku noqday. **21** Markaasaa boqorkii dadkii oo dhan amray oo ku yidhi, Rabbiga Ilaaifiinna ah u dhawra lidda Kormaridda, siday ugu qoran tahay kitaabkan axdiga. **22** Hubaal liddaas Kormaridda oo kale lama dhawrin tan iyo wakhiyadii xaakkinnadu reer binu Israa'iil xukumi jireen, iyo wakhiyadii boqorradii dalka Israa'iil oo dhan, iyo

wakhiyadii boqorradii dalka Yahuudah toona. **23** Laakiinse sannaddii siddeed iyo tobnaad oo Boqor Yoosiyah ayaa liddaas Kormaridda Rabbiga loogu dhawray Yeruusaalem. **24** Oo weliba Yoosiyah wuxuu baabbi'iyeey kuwii ruuxanta lahaa, iyo saaxiriinti, iyo teraafimtii, iyo sanamayadii, iyo dhammaan karaahiyadii lagu arkay dalka Yahuudah iyo Yeruusaalemba, si uu u adkeeyo erayadii sharcigii ku qornaa kitaabkii wadaadkii Xilqiyah ka dhex helay gurigii Rabbiga. **25** Oo isaga hortiis ma jirin boqor la mid ah oo Rabbiga ugu soo jeestay qalbigiisa oo dhan iyo naftiisa oo dhan iyo xooggiisa oo dhan siduu ahaa sharcigii Muuse oo dhan, oo isagii dabadiisna ma uu kicin boqor la mid ahu. **26** Laakiinse Rabbigu kama uu soo noqon cadhadiisii kululayd ee weynayd oo uu dadka Yahuudah ugu cadhooday xanaaqiin uu Manaseh isaga ka xanaajiyey aawadiis. **27** Markaasaa Rabbigu yidhi, Anigu dadkii Yahuudahna hortayda waan ka fogaynayaa, sidaan dadkii Israa'iilba u fogeeeyey oo kale, oo waan duminayaa magaaladan aan doortay oo ah Yeruusaalem, iyo gurigii aan idhi, Magacyagu halkaas ha yaallo. **28** Haddaba Yoosiyah falimihiisii kale iyo wixii uu sameeyey oo dhammu sow kuma qorna kitaabkii taariikhda boqorradii dalka Yahuudah? **29** Oo isaga wakhiyadii ayaa Fircoo Nekoo oo boqorka Masar ahaa ku kacay boqorkii Ashuur ilaa Webi Yufraad, oo waxaa isagii ku soo baxay Boqor Yoosiyah, markaasaa Fircoo Nekoo isagii ku dilay Megiddoo agteeda markuu arkay. **30** Oo addoommadiisii intay gaadhibarfas Megiddoo kaga qaadeen isagoo meyd ah ayay Yeruusaalem keeneen oo qabrigiisi ku aaseen. Markaasay dadkii waddanku soo wateen Yehoo'aaxaas ina Yoosiyah, oo intay subkeen ayay boqor uga dhigreen meeshii aabbahiis. **31** Oo Yehoo'aaxaas markuu boqor noqday wuxuu jiray saddex iyo labaatan sannadood, oo intii saddex bilood ah ayuu Yeruusaalem boqor ka ahaa; oo hooyadii magaceeduna wuxuu ahaa Xamuutal ina Yeremyah, oo reer Libnaah ahayd. **32** Oo isna wuxuu sameeyey wax Rabbiga hortiisa shar ku ah sidii wixii ay awowayaashiis sameeyeen oo dhan. **33** Fircoo Nekoo ayaa isagii ku xidhay Riblaah oo ku taal dalka Xamaad si uusan Yeruusaalem boqor ugu sii ahaan; oo dalkiina wuxuu saaray baad ah boqol talanti oo lacag ah iyo talanti dahab ah. **34** Markaasaa Fircoo Nekoo ayaa Eliyaqiqim ina Yoosiyah boqor uga dhigay meeshii aabbahiis Yoosiyah, oo magicisina wuxuu u beddelay Yehooyaqqim, laakiinse isagii Yehoo'aaxaas buu kaxeeyey, oo markuu Masar keenay ayuu halkaas ku dhintay. **35** Markaasaa Yehooyaqqim lacagti iyo dahabkii Fircoo siyye; laakiinse wuxuu cashuuray dalka inuu lacagti u bixiyo sidii Fircoo u amray; oo lacagti iyo dahabkii wuxuu ka soo guray dadkii dalka degganaa, intii mid kastaba cashuurtisu ahayd, si uu Fircoo Nekoo u siyo. **36** Oo Yehooyaqqimma markuu boqor noqday wuxuu jiray shan iyo labaatan sannadood, oo Yeruusaalemma wuxuu boqor ka ahaa kow iyo tobani sannadood, oo hooyadii magaceedana waxaa la oohan jiray Sebuudaah ina Fedaayaah, oo reer Ruumaah ahayd. **37** Oo isna wuxuu sameeyey wax shar ku ah Rabbiga hortiisa, sidii wixii ay awowayaashiis sameeyeen oo dhan.

24 Oo wakhiyadii ayaa Nebukadnesar oo ahaa boqorkii Baabuloon ku soo kacay, markaasaa Yehooyaqqim isagii addoon u noqday intii saddex sannadood ah, dabadeedna wuu ka jeestay, oo ka fallaagoobay. **2** Markaasaa Rabbigu u soo diray guutooyin reer Kaldayiin ah, iyo guutooyin reer Suuriya ah, iyo guutooyin reer Moo'aab ah, iyo guutooyin reer Camnoon ah, oo wuxuu iyaga u soo diray inay dalka Yahuudah baabbi'iyaan sidii Rabbigu uga hadlay nebigiadii addoommadiisa ahaa. **3** Hubaal amarkii Rabbiga aawadiis ayaa tanu ugu soo degtay dadkii Yahuudah, inuu iyaga ka dhaqaajiyohortiisa dembigii Manaseh sameeyey aawadiis, sidii ay ahaayeen kulli waxyaalihii uu sameeyey oo dhan, **4** iyo dhiiggii aan xaq

qabin oo uu daadshay, waayo, Yerusaalem wuxuu ku nijaaseeyey dhiig aan xaq qabin; oo Rabbiguna ma uu cafiyeen. 5 Haddaba Yehooyaqaqim falimiihiisii kale iyo wixii uu sameeyey oo dhammu sow kuma qorna kitaabkii taariikhda boqorradie dalka Yahuudah? 6 Markaasaa Yehooyaqaqim dhintay oo la seexday awowayaashiis, oo meeshiisiina waxaa boqor ka noqday wiilkiisii Yehooyaqaakiin. 7 Oo boqorkii Masarna mar dambe dalkiisii kama uu soo bixin, waayo, boqorkii Baabuloon baa wada qaataay ilaa durduriikii Masar iyo tan iyo Webi Yufraad ee uu dhammaan boqorka Masar lahaa. 8 Oo Yehooyaqaakka markuu boqor noqday wuxuu jiray siddeed iyo tobant sannadood, wuxuna Yerusaalem boqor ka aaha intii saddex bilood ah; oo hooyadiis magaceedana waxaa la odhan jiray Nexushtaa ina Elhaataan, oo reer Yerusaalem ahayd. 9 Oo isna wuxuu sameeyey wax Rabbiga hortiisa shar ku ah sidii wixii uu aabbahiis sameeyey oo dhan. 10 Markaasaa waxaa Yerusaalem yimid oo magaaladii hareereeyey addoommadii Nebukadnesar oo ahaa boqorkii Baabuloon. 11 Oo Nebukadnesar oo ahaa boqorkii Baabuloon ayaa soo gaadhad magaaladii intay addoommadiiisii hareera joogeent. 12 Markaasaa Yehooyaqaakiin oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah u soo baxay boqorkii Baabuloon, isagii, iyo hooyadiis, iyo addoommadiiisii, iyo amiiirradiisii, iyo saraakiishiisiba, oo boqorkii Baabuloon ayaa isagii kaxeeeyet sannaddii siddeedaa boqornimadiisa. 13 Oo isna halkaasuu ka qaataay khasnadii guriga Rabbiga oo dhan iyo khasnadii guriga boqorka, oo wuxuu kala jejebiyey weelashii dahabka ahaa oo boqorkii reer binu Israa'iil oo Sulaymaan ahaa uu ku dhix sameeyey macbudiikii Rabbiga, siduu Rabbigu yidhi. 14 Oo haddana wuxuu kaxaystay reer Yerusaalem oo dhan, iyo amiiirradii oo dhan, iyo raggi xiog lahaa oo dhan, oo wada ahaa tobant kun oo maxaabii ah, iyo saanacyadii oo dhan, iyo tumaalladii, oo ninna ma hadhin dadkii dalka ugu liitay mooyaane. 15 Oo wuxuu Baabuloon u kaxaystay Yehooyaakiin; oo boqorka hooyadiis, iyo boqorka naagiihiisii, iyo saraakiishiisii, iyo raggi dalka madaxdaa u ahaa maxaabii ahaan ayuu Yerusaalem uga kaxaystay oo Baabuloon la tegey. 16 Oo boqorkii Baabuloon maxaabii ahaan ayuu Baabuloon u keenay raggi xiogga lahaa oo dhan oo tiradoodo ahayd toddoba kun, iyo saanacyadii iyo tumaalladii oo iyana kun ah, oo kulligood way wada xiog badnaayeen, oo dagaalyahan bay ahaaheyen. 17 Markaasaa boqorkii Baabuloon wuxuu Yehooyaakiin meeshiisiib boqor uga dhigay adeerkis Matanyaah oo magicisiina wuxuu u beddelay Sidqiyaah. 18 Oo Sidqiyaahna markuu boqor noqday wuxuu jiray kow iyo labaatan sannadood, oo Yerusaalemma wuxuu boqor ka ahaa kow iyo tobant sannadood, oo hooyadiis magaceeduna wuxuu ahaa Xamuutal ina Yeremyah oo reer Libnaah ahayd. 19 Oo isna wuxuu sameeyey wax Rabbiga hortiisa shar ku ah, sidii wixii Yehooyaqaqim sameeyey oo dhan. 20 Oo tanu waxay Yerusaalem iyo Yahuudah ugu dhacday cadhadii Rabbiga awadeed ilaa uu hortiisa iyaga ka turay; kolkaasaa Sidqiyaah ka fallaagoobay boqorkii Baabuloon.

25 Oo sannaddii sagaalaad oo boqornimadiisa bishii tobnaad maalinteedii tobnaad aya Nebukadnesar oo ahaa boqorkii Baabuloon iyo ciidankiisii Yerusaalem ku kaceen, oo intay hor degeen ayay qalcadoo hareereeeda ka dhisteen. 2 Oo sidaasay magaaladii u hareeraysnayd tan iyo sannaddii kow iyo tobnaad oo Boqor Sidqiyaah. 3 Oo maalintii sagaalaad oo bishii afraad ayaa abaartii magaaladii aad iyo aad ugu xumaatay, oo sidaas daraaddeed dadkii dalka degganaa cunto ma haysan. 4 Markaasaa meel magaalada ahayd la jebiyey, oo raggi dagaalka oo dhammu intay habeennimo carareen ayay mareen jidkiir idddii u dhhexaysay labada derbi oo ku ag til beertii boqorka; oo boqorkiina wuxuu maray jidkiir Caraabaah. (Haddaba reer Kaldaiiin waxay ku wareegsanaayeen magaalada.) 5

Laakiinse ciidankii reer Kaldaiiin ayaa boqorkii eryaday, oo waxay ku gaadheen bannaannadii Yerixoo; oo ciidankiisii oo dhammuna way ka kala firdheen. 6 Oo markaasay boqorkii qabsadeen oo boqorkii Baabuloon ugu geeyeen Ribleah, wayna xukumeen. 7 Oo Sidqiyaah wiilashiisiina hortiisay ku laayeen, dabadeedna Sidqiyaah indhihiibay ka soo bixiyeen, silsiladona bay ku xidheen, oo waxay u kaxeeeyen Baabuloon. 8 Haddaba bishii shanaad, maalinteedii toddobaad oo ahayd sannaddii sagaal iyo tobnaad oo Nebukadnesar boqorkii Baabuloon ayaa waxaa Yerusaalem yimid Nebuusaradaan oo ahaa sirkalkii askarta oo ahaa addoonki boqorkii Baabuloon. 9 Markaasuu gubay gurigii Rabbiga iyo gurigii boqorka; oo wuxuu kaloo gubay guryihii Yerusaalem oo dhan, kuwaasoo ahaa guri kasta oo weyn. 10 Markaasaa ciidankii reer Kaldaiiin oo dhan oo la socday sirkalkii askarta waxay wada dumiyeen derbiyadii Yerusaalem ku wareegsanaa. 11 Oo Nebuusaradaan wuxuu maxaabii ahaan u kaxaystay dadkii magaalada ku hadhay, iyo kuwii cararay oo u galay boqorkii Baabuloon, iyo intii dadkii faraha badnaa ka hadhay. 12 Laakiinse sirkalkii askarta wuxuu ka tegey dadkii waddanka ugu liitay inay ahaadaan kuwa canabka iyo berahaale kale ka shaqeeya. 13 Markaasaa reer Kaldaiiin jejebiyeyen tiirkii naxaasta ahaa oo guriga Rabbiga ku jiray, iyo saldhigiyadii iyo berkeddii naxaasta ahayd oo guriga Rabbiga ku jiray, oo naxaastoodiina waxay u qaadeen Baabuloon. 14 Oo waxay kaloo qaadeen dhereyihii, iyo majarafadii, iyo alaabta laambadaha lagu safayn jiray, iyo malgacadii, iyo weelashii naxaasta ahaa oo lagu adeeqi jiray oo dhan. 15 Oo sirkalkii askarta wuxuu la tegey dabqaadayaashii, iyo maddiibadii; intii dahabka ahayd, dahab ahaan buu u qaaday, intii lacagta ahaydna lacag ahaan. 16 Labadii tiir, iyo berkeddii, iyo saldhigiyadii uu Sulaymaan u sameeyey gurigii Rabbiga, dhammaan weelashaas naxaastoodu miisaan ma lahayn. 17 Oo tiirkarka midkood sarajooggiis wuxuu ahaa siddeed iyo tobant dhudhun, oo korkisana waxaa sarnaa taaj naxaas ah; oo taajka sarajooggiisuna wuxuu ahaa saddex dhudhun, wuxuna lahaa shabag iyo rummaanno taajka ku wareegsan, oo kulligoodna waxay ahaaheyen naxaas; tiirkii labaadna waxan oo kallu lahaa iyo shabag. 18 Oo sirkalkii askarta wuxuu kaloo kaxaystay Seraayaah oo ahaa wadaadki sare, iyo Sefanyaah oo ahaa wadaadki labaad, iyo saddexdi idrigog; 19 oo wuxuu magaaladii kala soobaxay sirkalki u sarreeyey raggi dagaalyahanha ahaa, iyo shan nin oo ka mid ahaa kuwii boqorka hor joogi jiray oo magaaladii laga dhix helay, iyo karraanigii sirkalka ciidankaa ee ururin jiray dadkii waddanka, iyo lixdan nin oo ahaa dadkii dalka degganaa oo magaaladii laga dhix helay. 20 Markaasaa Nebuusaradaan oo ahaa sirkalkii askarta iyagii kaxeeeyey, oo Ribleah ugu geeyey boqorkii Baabuloon. 21 Markaasaa boqorkii Baabuloon iyagii ku laayen Ribleah oo ku taal dalka Xamaad. Oo sidaasaa dadkii Yahuudah dalkoodii looga kaxaystay iyagoo maxaabii ah. 22 Oo dadkii dalka Yahuudah lagaga tegey oo Nebukadnesar oo boqorkii Baabuloon ahaa uu uga tegey, kuwaas wuxuu talije uga dhigay Gedalyah ina Axiqaam oo ahaa ina Shaafaan. 23 Haddaba saraakiishiisii ciidammada oo dhammu iyaga iyo raggoodii markay maqleen in boqorkii Baabuloon uu Gedalyah ka dhigay talije ayay Gedalyah ugu yimaadeen Misfaah, oo kuwaasoo waxay ahaaheyen Ismaaciil ina Netanyaah, iyo Yooxaanaan ina Qaareeb'ax, iyo Seraayaah ina Tanhumed oo reer Netofaa ahaa, iyo Ya'sanyaha oo uu dhalay kii reer Macakaad, iyagii iyo raggoodiiba. 24 Markaasaa Gedalyah u dhaartay iyagii iyo raggoodiiba, oo ku yidhi, Ha ka cabsanina addoommada reer Kaldaiiin; haddaba dalka degganaada oo boqorka Baabuloon u adeega, oo waad nabdoonaan doontaan. 25 Laakiinse bishii toddobaad Ismaaciil ina Netanyaah oo ahaa ina Eliishaamaac oo farcankii reer boqor ahaa ayaa yimid, isagoo tobant nin wata,

markaasuu dilay Gedalyaah oo uu dhintay, isaga iyo Yuhuuddii iyo
reer Kaldayiin oo isaga Misfaah la joogayba. **26** Markaasaa dadkii oo
dhan yar iyo weynba iyo saraakiishii ciidammada way kaceen oo
waxay tageen Masar, waayo, waxay ka cabsadeen reer Kaldayiin. **27**
Oo sannaddii toddoba iyo soddonaad intii boqorkii dalkii Yahuudah oo
Yehooyaakiin ahaa uu xidhnaa, bishii laba iyo tobnaad, maalinteedii
toddoba iyo labaataanaad, Ewiil Merodag oo ahaa boqorkii Baabuloon
sannaddii uu boqor noqday ayuu xabsigii ka soo bixiyey Yehooyaakiin
oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah. **28** Oo si roon buu ula hadlay,
oo wuxuu carshigiisii ka kor mariyey carshiyadii boqorradii isagii
Baabuloon la joogay. **29** Oo dharkiisii xabsiga ayuu beddelay oo
hortiisu wax ku cuni jiray had iyo jeerba cimrigiisii oo dhanba. **30** Oo
xagga masruufkiisana boqorka xaggiisa waxaa laga sin jiray masruuf
joogta ah, oo maalin kasta qayb buu heli jiray cimrigiisii oo dhan.

Taariikhdi Kowaad

1 Aadan, Seed, Enoos, 2 Qiinaan, Mahalaleel, Yaared, 3 Enoog, Metushelax, Lameg, 4 Nuux, Sheem, Xaam, iyo. 5 Wiilashii Yaafed waxay ahaayeen Gomer, iyo Maajuj, iyo Maaday, iyo Yaawaan, iyo Tubal, iyo Mesheg, iyo Tiiraas. 6 Wiilashii Gomerna waxay ahaayeen Ashkenas, iyo Diifad, iyo Togarmaah. 7 Wiilashii Yaawaanna waxay ahaayeen Eliishaah, iyo Tarshiish, iyo Kitiim, iyo Rodaaniim. 8 Wiilashii Xaamna waxay ahaayeen Kuush, iyo Misrayim, iyo Fuud iyo Kancaan. 9 Wiilashii Kuushna waxay ahaayeen Sebaa, iyo Xawilaah, iyo Sabtaa, iyo Racmaah, iyo Sabteka. Wiilashii Racmaahna waxay ahaayeen Shebaa iyo Dedaan. 10 Kuushnah wuxuu dhalay Nimrod, wuxuuna noqday mid dhulka xoog weyn ku leh. 11 Misrayimna wuxuu dhalay Luudiim, iyo Canaaamiim, iyo Lehaabiim, iyo Naftuxiim, 12 iyo Fatrusiim, iyo Kasluuim oo ay reer Falastiin ka soo farcamay, iyo Kaftoriim. 13 Kancaanna wuxuu dhalay Siidoon oo curadkiisii ahaa, iyo Xeed, 14 iyo reer Yebuu, iyo reer Amor, iyo reer Girmaash, 15 iyo reer Xiwi, iyo reer Carqi, iyo reer Siiri, 16 iyo reer Arwaad, iyo reer Semaar, iyo reer Xamaad. 17 Wiilashii Sheemma waxay ahaayeen Ceelaam, iyo Ashuur, iyo Afkadsad, iyo Luud, iyo Araam, iyo Cuus, iyo Xuul, iyo Geter, iyo Mesheg. 18 Oo Afkadsad wuxuu dhalay Sheelaah, Sheelaahnah wuxuu dhalay Ceeber. 19 Oo Ceeberna waxaa u dhashay laba wiil, mid magicisu wuxuu ahaa Feleg, waayo, waagiisii ayaa dhulku qaybsamay, magaca walaalkisna wuxuu ahaa Yoqtaan. 20 Yoqtaanna wuxuu dhalay Almoodaad, iyo Shelef, iyo Xasarmaawed, iyo Yerah, 21 iyo Hadooraam, iyo Uusaal, iyo Diqlah, 22 iyo Ceebaal, iyo Abiima'el, iyo Shebaa, 23 iyo Oofir, iyo Xawilaah, iyo Yoobaab. Kuwaasu kulli waxay ahaayeen wiilashii Yoqtaan. 24 Sheem, Afkadsad, Sheelaah, 25 Ceeber, Feleg, Recu, 26 Seruug, Naaxoor, Terax, 27 Abraam (kaasoo ah Ibraahim). 28 Wiilashii Ibraahimma waxay ahaayeen Isxaaq iyo Ismaaciil. 29 Oo intanu waa qarniyadoodii, Ismaaciil curadkiisii wuxuu ahaa, Nebayod, dabadeedna wuxuu dhalay Qedaar, iyo Adbe'el, iyo Mibsam, 30 iyo Mishmaac, iyo Duumah, iyo Masa. 31 iyo Hadad, iyo Teema, iyo Yetur, iyo Naafiih, iyo Qedemah. Kuwanu waa wiilashii Ismaaciil. 32 Oo kuwananu waa wiilashii Qetuurah, taas oo ahayd Ibraahim naagtiisii addoonta ahayd. Iyadu waxay dhashay Simraan, iyo Yoqshaan, iyo Medaan, iyo Midyaan, iyo Yishbaaq, iyo Shuu'ah. Yoqshaan wiilashisiina waxay ahaayeen Shebaa iyo Dedaan. 33 Wiilashii Midyaanna waxay ahaayeen Ceefah, iyo Ceefer, iyo Xanoog, iyo Abiidac, iyo Eldacah. Kuwanu waxay wada ahaayeen Qetuurah wiilasheedii. 34 Ibraahimma wuxuu dhalay Isxaaq. Wiilashii Isxaqnah waxay ahaayeen Ceesaw iyo Israa'iil. 35 Wiilashii Ceesawna waxay ahaayeen Eliifas, iyo Recu'eel, iyo Yecuush, iyo Yaclaam, iyo Qorax. 36 Wiilashii Eliifasna waxay ahaayeen Teemaan, iyo Oomaar, iyo Seefi, iyo Gactaam, iyo Qenas, iyo Timnac, iyo Camaaleq. 37 Wiilashii Recu'eelna waxay ahaayeen Nahad, iyo Serax, iyo Shammah, iyo Misaah. 38 Wiilashii Seciirna waxay ahaayeen Lootaan, iyo Shoobaab, iyo Sibcooon, iyo Canah, iyo Dishon, iyo Eeser, iyo Diishaan. 39 Wiilashii Lootaanna waxay ahaayeen Xori iyo Hoomaam, oo Timnacna waxay ahayd Lootaan walaashiis. 40 Wiilashii Shoobaalha waxay ahaayeen Calyaan, iyo Maanahad, iyo Ceebaal, iyo Sheffii, iyo Oonaam. Wiilashii Sibcoonna waxay ahaayeen Ayah, iyo Canah. 41 Wiilashii Canahna waxay ahaayeen Dishon. Wiilashii Dishonna waxay ahaayeen Xamraan, iyo Eshbaan, iyo Yitraan, iyo Keraan. 42 Wiilashii Eeserna waxay ahaayeen Bilhaan, iyo Sacwaan, iyo Yacaqaan. Wiilashii Diishaanna waxay ahaayeen Cuus iyo Araan. 43 Haddaba kuwanu waa bogorradii u talin jiray dalka reer Edom, intaan boqorna u talin reer binu Israa'iil, Belac ina Becoor, oo magaaladiisana magaceeda waxaa la odhan

jiray Dinhaabah. 44 Markaasaa Belac dhintay oo waxaa meeshiisii boqor ka noqday Yoobaab ina Serax oo reer Bosraah ahaa. 45 Markaasaa Yoobaab dhintay, oo waxaa meeshiisii boqor ka noqday Xushaam oo ka yimid dalka reer Teemaan. 46 Markaasaa Xushaam dhintay, oo waxaa meeshiisii boqor ka noqday Hadad ina Bedad, kaasoo Midyaan ku dilay beertii Moo'aab dhedhexdaa, oo magaaladiisaa magaceedana waxaa la odhan jiray Cawiiid. 47 Markaasaa Hadad dhintay, oo waxaa meeshiisii boqor ka noqday Samlah oo ahaa reer Masreqah. 48 Markaasaa Samlah dhintay, oo waxaa meeshiisii boqor ka noqday Shaa'uul oo ka yimid Rexobod oo Webiga ku ag til. 49 Markaasaa Shaa'uul dhintay, oo waxaa meeshiisii boqor ka noqday Bacal Xaanaan ina Caqboor. 50 Markaasaa Bacal Xaanaan dhintay, oo waxaa meeshiisii boqor ka noqday Hadad, oo isna magaaladiisaa waxay ahayd Faacuu, oo naagtiisa magaceedana waxaa la odhan jiray Meheetabeel oo ay dhashay Matreed, iyana waxay ahayd ina Meesaahaab. 51 Hadadna wuu dhintay. Oo ugaasyadii reer Edomna waxay ahaayeen ugaas Timnac, iyo ugaas Calwah, iyo ugaas Yeteed, 52 iyo ugaas Aaholiibaamah, iyo ugaas Eelaah, iyo ugaas Fiion, 53 iyo ugaas Qenas, iyo ugaas Teemaan, iyo ugaas Mibsaar, 54 iyo ugaas Magdi'eel, iyo ugaas Ciiraam. IntaaSuu waa ugaasyadii reer Edom.

2 Kuwanu waa Israa'iil wiilashisi, oo waxay ahaayeen Ruubeen, iyo Simecoon, iyo Laawi, iyo Yahuudah, iyo Isaakaar, iyo Sebulun, 2 iyo Daan, iyo Yuusuf, iyo Benyaamiin, iyo Naftaali, iyo Gaad, iyo Aasheer. 3 Wiilashii Yahuudahna waxay ahaayeen Ceer, iyo Oonaan, iyo Sheelaah, oo saddexdaas waxaa isaga u dhashay Batshuua oo reer Kancaana ahayd. Oo Ceer oo ahaa curadki Yahuudah wuxuu ahaa mid Rabbiga hortiisa shar ku ah, oo isna Rabbigu wuu dilay. 4 Oo Taamaar oo uu soddog u ahaa ayaa isaga u dhashay Feres iyo Serax. Wiilashii Yahuudah oo dhammuna waxay ahaayeen shan. 5 Wiilashii Feresna waxay ahaayeen Xesroon, iyo Xaamuul. 6 Wiilashii Seraxna waxay ahaayeen Simrii, iyo Eetaan, iyo Heemaan, iyo Kalkol, iyo Daarac, oo dhammaantoodna waxay ahaayeen shan. 7 Ina Karmiina wuxuu ahaa Caakaar oo ahaa kii reer binu Israa'iil dhibay, oo ku xadgudbay alaabtii la xaraameeyey. 8 Ina Eetaanna wuxuu ahaa Casaryaah. 9 Oo weliba Xesroon wiilashisi u dhashay waxay ahaayeen Yeraxme'eel, iyo Raam, iyo Keluubay. 10 Oo Raam wuxuu dhalay Cammiinaadaab, Cammiinaadaabna wuxuu dhalay Naxshoon, oo reer Yahuudah amiri u ahaan jiray. 11 Oo Naxshoon wuxuu dhalay Salmaan, Salmaana wuxuu dhalay Bocas, 12 Bocasna wuxuu dhalay Coobeed, Coobeedna wuxuu dhalay Yesay, 13 Yesayna wuxuu dhalay curadkiisii oo ahaa El'i'aab, iyo Abiinaadaab oo ahaa wiilkisii labaad, iyo Shimcaa oo ahaa wiilkisii saddexaad, 14 iyo Netaneel oo ahaa kii afraad, iyo Radday oo ahaa kii shanaad, 15 iyo Osem oo ahaa kii lixaad, iyo Daa'uud oo ahaa kii todobbaad, 16 oo walaalahoodii gabdhaha ahaana waxay ahaayeen Seruyaah iyo Abiigayil, oo Seruyaah wiilasheedina waxay ahaayeen saddex, Abishay iyo Yoo'aab iyo Casaaheel. 17 Abiigayilna waxay dhashay Camaasaa, oo Camaasaa aabbihiisna wuxuu ahaa Yeter oo reer Ismaaciil ahaa. 18 Kaaleeb ina Xesroonna wuxuu carruu ka dhalay naagtiisii Casuubaah, iyo Yeriicood, oo kuwanuna waxay ahaayeen wiilasheedii, waana Yeeshir, iyo Shoobaab, iyo Ardoon. 19 Oo Casuubaahna way dhimatay, oo Kaaleeb wuxuu guursaday Efraad, oo iyana isagay u dhashay Xuur. 20 Xuurna wuxuu dhalay Uuri, Uuriina wuxuu dhalay Besaleel. 21 Oo taas dabadeedna Xesroon wuxuu u tegey inantii Maakir oo ahaa Gileaad aabbihiis, oo taas wuxuu guursaday isagoo lixdan sanmadood jira, oo waxayna isaga u dhashay Seguub. 22 Seguubna wuxuu dhalay Yaa'iir, oo dalka reer Gilecaad ku lahaa saddex iyo labaatan magaalo. 23 Oo Geshuur iyo Araam aaya waxay qaateen magaaloyinkii reer Yaa'iir, iyo Qenaad, iyo tuuloojinkeedii,

waxayna wada ahaayeen lixdan magaalo. Oo kulli intaasu waxay wada ahaayeen wiilashii Maakiir oo ahaa Gilecaad aabbhiis. 24 Oo Xesroon markuu Kaaleeb Efraataah ku dhintay dabadeed ayaa Abiyyah oo ahayd Xesroon naagtisiis waxay isagii u dhashay Ashxuur oo ahaa Teqooca aabbhiis. 25 Oo Yeraxme'eel oo ahaa curadkii Xesroon wiilashiisiina waxay ahaayeen Raam oo curadkii ahaa, iyo Buunaah, iyo Oren, iyo Osem, iyo Axiiyah. 26 Oo Yeraxme'eelna wuxuu qabay naag kale, oo magaceeda la odhan jiray Cataaraah, oo iyana waxay ahayd Oonaam hooyadiis. 27 Oo Raam oo ahaa curadkii Yeraxme'eel wiilashiisi waxay ahaayeen Macas, iyo Yaamiin, iyo Ceeqer. 28 Wiilashii Oonaamna waxay ahaayeen Shammay, iyo Yaadaac, wiilashii Shammayna waxay ahaayeen Naadaab iyo Abiishuur. 29 Oo naagtii Abiishuur magaceedana waxaa la odhan jiray Abiixayil, iyana waxay isagii u dhashay Axbaan iyo Mooliid. 30 Wiilashii Naadaabna waxay ahaayeen Seled, iyo Afayim, laakiinse Seled wiillalla'an buu ku dhintay. 31 Ina Afayimna wuxuu ahaa Yishcii. Ina Yishcina wuxuu ahaa Sheeshaan. Ina Sheeshaanna wuxuu ahaa Axlax. 32 Shammay walaalkiis oo Yaadaac ahaa wiilashiisiina waxay ahaayeen Yeter, iyo Yoonaataan, Yeterna wiillalla'an buu ku dhintay. 33 Wiilashii Yoonaataanna waxay ahaayeen Feled, iyo Saasaa. Kuwaasu waxay wada ahaayeen wiilashii Yeraxme'eel. 34 Haddaba Sheeshaan wiilal ma lahay, gabdho mooyaane. Oo Sheeshaan wuxuu laaha addooni Masri ah, oo magicisana waxaa la odhan jiray Yarxaac. 35 Markaasa Sheeshaan gabadhiisii uu guuriyey addoonkiisii Yarxaac la odhan jiray, oo iyana waxay isagii u dhashay Catay. 36 Catayna wuxuu dhalay Naataan, Naataanna wuxuu dhalay Saabaad, 37 Saabaadna wuxuu dhalay Eflaal, Eflaalna wuxuu dhalay Coobeed, 38 Coobeedna wuxuu dhalay Yeehuu, Yeehuuna wuxuu dhalay Casaryaah, 39 Casaryaahna wuxuu dhalay Xeles, Xelesna wuxuu dhalay Elecaasaah, 40 Elecaasaahna wuxuu dhalay Sismay, Sismaya wuxuu dhalay Shalluum, 41 Shallulumna wuxuu dhalay Yeqamyah, Yeqamyahna wuxuu dhalay Eliishaamaac. 42 Yeraxme'eel walaalkiis Kaaleeb wiilashiisi waxay ahaayeen curadkii Meeshaac, oo Siif aabbhiis ahaa, iyo wiilashii Maareesaah oo ahaa Xebroon aabbhiis. 43 Wiilashii Xebroonna waxay ahaayeen Qorax, iyo Tafuu'ax, iyo Reqem, iyo Shemac. 44 Shemacna wuxuu dhalay Raxam, oo ahaa Yorgecaa aabbhiis, Reqemna wuxuu dhalay Shammay. 45 Shammay wiilkiiсина wuxuu ahaa Maacock, Maacockna wuxuu ahaa Beytsuur aabbhiis. 46 Ceefah oo ahayd Kaaleeb naagtisiis addoonta ahaydna waxay dhashay Xaaraan, iyo Moosaa, iyo Gaasees, oo Xaaraanna wuxuu dhalay Gaasees. 47 Wiilashii Yahdayna waxay ahaayeen Regem, iyo Yootam, iyo Geeshaan, iyo Feled, iyo Ceefah, iyo Shacaf. 48 Macakaah oo ahayd Kaaleeb naagtisiis addoonta ahaydna waxay dhashay Sheber iyo Tirxanaah. 49 Oo waxay kaloo dhashay Shacaf oo ahaa Madmannaah aabbhiis, iyo Shewaa oo ahaa Makbeenaa aabbhiis, iyo Gibecaa aabbhiis, oo Kaaleeb gabadhiisana waxaa la odhan jiray Caksaah. 50 Oo kuwanu waxay wada ahaayeen ilmaha Kaaleeb, kaasoo ahaa ina Xuur, oo ahaa curadkii Efraataah, iyo Shoobaal oo ahaa Qiryad Yecaariim aabbhiis, 51 iyo Salmaa oo ahaa Beytlaxam aabbhiis, iyo Xaareef oo ahaa Beytgaadeer aabbhiis. 52 Shoobaal oo ahaa Qiryad Yecaariim aabbhiisna wuxuu laaha wiilal, Haaro'eh iyo reer Menuood badhkiis. 53 Oo reer Qiryad Yecaariim qolooyinkoodiina waxay ahaayeen reer Yeter, iyo reer Futiil, iyo reer Shumaatti, iyo reer Mishraaci, oo kuwaas waxaa ka soo farcamay reer Sorcaah, iyo reer Eshtaa'ool. 54 Wiilashii Salmaana waxay ahaayeen Beytlaxam, iyo reer Netofaah, iyo Cataarood Beytyoo'aab, iyo reer Maanahad badhkiis, iyo reer Sorci. 55 Oo karraaniyadil Yacbees degganaa qolooyinkoodiina waxay ahaayeen reer Tircaati, iyo reer Shimcaatiim,

iyo reer Suukaatiim. Intaasu waa reer Qeynkiid ka soo farcamay Xammad oo ahaa reer Reekaab aabbahood.

3 Haddaba kuwanu waxay ahaayeen wiilashii Daa'uud, oo isaga ugu dhashay Xebroon, oo curadkiisu wuxuu ahaa Amnoon, oo ay dhashay Axiinocam tii reer Yesreceil, oo kii labaadna wuxuu ahaa Daanyeel, oo ay dhashay Abiigayil tii reer Karmel, 2 oo kii saddexaadna wuxuu ahaa Absaaloom oo ay dhashay Macakaah oo ahayd boqorkii Geshuur oo Talmay ahaa gabadhiisii, oo kii afraadna wuxuu ahaa Adoniyyah oo ay Haggiid dhashay, 3 kii shanaadna wuxuu ahaa Shefatyaah oo ay Abiital dhashay, kii lixaadna, wuxuu ahaa Yitrecam oo uu ka dhalay naagtisiis Ceglaah. 4 Lix waxay ugu dhasheen Xebroon, oo Xebroon wuxuu boqor ka ahaa toddoba sannadood iyo lix bilood, oo Yeruuusaalemma wuxuu boqor ku ahaa saddex iyo soddon sannadood. 5 Oo kuwanuna waxay isaga ugu dhasheen Yeruuusaaleem: Shimcaa, iyo Shoobaab, iyo Naataan, iyo Sulaymaan, afartaas oo ay dhashay Batshuua on ahayd ina Cammii'eel, 6 iyo Yibxaar, iyo Eliishaamaac, iyo Eliifeleld, 7 iyo Nogah, iyo Nefeg, iyo Yaafica, 8 iyo Eliishaamaac, iyo Elyadaac, iyo Eliifeleld, oo iyana waxay ahaayeen sagaal. 9 Oo kuwaas oo dhammu waxay ahaayeen ilmaha Daa'uud, oo wiilashiisi uu addoommaha ka dhalayna kuma ay jirin, oo Taamaarna waxay ahayd walaashood. 10 Oo Sulaymaan wiilkiiсина wuxuu ahaa Rexabcaam, Rexabcaam wiilkiiсина wuxuu ahaa Abiyyah, Abiyyah wiilkiiсина wuxuu ahaa Asaa, wiilkiiсина wuxuu ahaa Yehooshaafaad, 11 wiilkiiсина wuxuu ahaa Yooraam, wiilkiiсина wuxuu ahaa Axasyah, wiilkiiсина wuxuu ahaa Yoo'aash, 12 wiilkiiсина wuxuu ahaa Amasyah, wiilkiiсина wuxuu ahaa Casaryaah, wiilkiiсина wuxuu ahaa Yootam, 13 wiilkiiсина wuxuu ahaa Aaxaas, wiilkiiсина wuxuu ahaa Xisqiyaah, wiilkiiсина wuxuu ahaa Manaseh, 14 wiilkiiсина wuxuu ahaa Aamoon, wiilkiiсина wuxuu ahaa Yoosiyah. 15 Wiilashii Yoosiyahna waa kuwan: curadkii Yooxaanaan, kii labaadna Yehooyaqaam, kii saddexaadna Sidqiyah, kii afraadna Shalluum. 16 Wiilashii Yehooyaqaamna waxay ahaayeen: wiilkiiсина Yekonyaah, iyo wiilkiiсина Sidqiyah. 17 Oo maxbuukii Yekonyaah ahaa wiilashiisi waxay ahaayeen: 18 wiilkiiсина Salaati'eel, iyo Malkiiraam, iyo Fedaayaah, iyo Shen'asar, iyo Yeqamyah, iyo Hooshaamaac, iyo Nedabyaah. 19 Wiilashii Fedaayaahna waxay ahaayeen Serubaabel, iyo Shimcii, oo wiilashii Serubaabelna waxay ahaayeen Meshullaam, iyo Xananyaah, oo Shelomiidna waxay ahayd walaashhood, 20 iyo Xashubaah, iyo Ohel, iyo Berekyaah, iyo Xasadyaah, iyo Yuushabxesed, oo iyana waxay ahaayeen shan. 21 Wiilashii Xananyaahna waxay ahaayeen Felatuyaah, iyo Yeshaacyaah, oo waxaa kaloo jiray wiilashii Refaayaah, iyo wiilashii Arnaan, iyo wiilashii Cobadyaah, iyo wiilashii Shekaanyaah. 22 Wiilashii Shekaanyaahna waxay ahaayeen Shemacyaah, wiilashii Shemacyaahna waxay ahaayeen Xatuush, iyo Yigaal, iyo Baari'i'ax, iyo Necaryah, iyo Shaafaaad, oo waxay ahaayeen lix. 23 Wiilashii Necaryahna waxay ahaayeen Eliyoceenay, iyo Xisqiyaah, iyo Casriqaam, oo waxay ahaayeen saddex. 24 Wiilashii Eliyoceenayna waxay ahaayeen Hoodawayah, iyo Eliyaashib, iyo Felayaah, iyo Caquub, iyo Yooxaanaan, iyo Delaayaah, iyo Canaanii, waxayna ahaayeen toddoba.

4 Wiilashii Yahuudahna waxay ahaayeen Feres, iyo Xesroon, iyo Karmii, iyo Xuur, iyo Shoobaal. 2 Oo Re'aayaah oo ahaa ina Shoobaalna wuxuu dhalay Yaaxad, Yaaxadna wuxuu dhalay Axuumay iyo Lahad. Kuwanu waa qolooyinkii reer Sorcaah. 3 Oo kuwanuna waxay ahaayeen wiilashii uu dhalay Ceetaah aabbhiis, oo waa Yesreceil, iyo Yishmaa, iyo Yidbaash, oo walaashhood magaceedana waxaa la odhan jiray Haselefsoonii, 4 iyo Fennu'eel oo ahaa Gedoor aabbhiis, iyo Ceser oo ahaa Xuushaah aabbhiis. Kuwanu waa

wiilashii Xuur, kaasoo aaha curadkii Efraataah, oo aaha Beytlaaxam aabbihii. 5 Oo Ashxuur oo ahaa Teqooca aabbihiiwu wuxuu qabay laba naagood, oo waxay ahaayeen Xelaah iyo Nacaraah. 6 Oo Nacaraah waxay isagii u dhashay Axuusaam, iyo Heefer, iyo Teemniil, iyo Haa'axashtaarii. Intaasu waxay ahaayeen Nacaraah wiilasheedii. 7 Xelaah wiilasheediina waxay ahaayeen Sered, iyo Iseelaah, iyo Etnaan. 8 Haqoosna wuxuu dhalay Caanuu, iyo Sobeebaah, iyo qolooyinka reer Axarxeel oo ahaa ina Haaruum. 9 Yacbeesna wuu ka ciso badnaa walaaliihiis oo dhan, oo hooyadiis ayaa isagii ku magacawday Yacbees, oo waxay tidhi, Maxaa yeelay, isaga waxaan ku dhalay tiiraanyo. 10 Oo Yacbeesna wuxuu baryay Ilahii reer binu Israa'iil, oo ku yidhi, Wuxaan jeelaan lahaa inaad i barakaysid, oo aad soohointayda ii ballaadhisid, iyo in gacantaadu ila jirto, oo aad sharka iga dhawrtid, si aanan u tiiraanyoon! Oo Ilahna wuu siiyey wixii uu weyddiistay. 11 Keluub oo ahaa Shuuuah walaalkiisna wuxuu dhalay Mexiir, oo ahaa Eshtoon aabbihii. 12 Eshtoonna wuxuu dhalay Beytraafaa, iyo Faasee'ax, iyo Texinnaah oo ahaa Ciirnaaxaash aabbihii. Oo kuwanu waa nimankii Reekaah. 13 Wiilashii Qenasna waxay ahaayeen, Cotnii'eel, iyo Seraayaah, oo Cotnii'eelna wuxuu dhalay Xatad. 14 Mecootayna wuxuu dhalay Cofraah, oo Seraayaahna wuxuu dhalay Yoo'aab oo ahaa Gehrashii aabbihii, waayo, iyagu waxay ahaayeen rag saanicin ah. 15 Kaaleeb ina Yefunneh wiilashiiisna waxay ahaayeen liruu, iyo Eelaah, iyo Nacam, ina Eelaahna wuxuu ahaa Qenas. 16 Wiilashii Yehaleelhna waxay ahaayeen Siif iyo Siifaah, iyo Tiirya, iyo Asareel. 17 Ilmaha Cesraahna waxay ahaayeen Yeter, iyo Mered, iyo Ceeferi, iyo Yaaloon, oo iyana waxay dhashay Maryan, iyo Shammay, iyo Yishbax oo ahaa Eshtemooca aabbihii. 18 Naagtisiit Yahuudiyyadda ahaydnu waxay dhashay Yered oo ahaa Gedoor aabbihii, iyo Xeber oo ahaa Sookoo aabbihii, iyo Yequuti'eel oo ahaa Saanoo'ax aabbihii. Oo kuwanuna waa wiilashii Bityah oo ahayd ina Fircoon oo uu Mered guursaday. 19 Oo Hoodiyah naagtisiit oo ahayd Naxam walaashiis wiilasheediina waxay ahaayeen Qeciilaah kii reer Garrii aabbihii, iyo Eshtemooca oo ahaa reer Macakaad. 20 Wiilashii Shiiromoonna waxay ahaayeen Cammoon, iyo Rinaah, iyo Benxaanaan, iyo Tiiloon. Wiilashii Yishciina waxay ahaayeen Sookeed oo Bensooxeed. 21 Sheelaha ina Yahuudah wiilashiiisna waxay ahaayeen Ceer oo ahaa Leekaha aabbihii, iyo Lacadaah oo ahaa Maareeshaah aabbihii, iyo qolooyinka reerka kuwa dhar wanaagsan samayn jiray oo ka soo farcamay reer Ashbeeca, 22 iyo Yooqiim, iyo dadka reer Kosebaa, iyo Yoo'aash, iyo Saaraaf oo u talin jiray Moo'aab, iyo Yaashubilexem. Oo taariikhduuna waa wax aad u gaboobay. 23 Oo kuwanuna waxay ahaayeen dheryodhoobyadii, oo waxay degganaan jireen Netaa'iim iyo Gedeeraah, oo halkas ayay la degganaan jireen boqorka si ay shuqulkiisa u sameeyaa. 24 Wiilashii Simecoonna waxay ahaayeen Nemuu'eel, iyo Yaamiin, iyo Yaariib, iyo Serax, iyo Shaa'uul 25 oo dhalay Shalluum, oo isna dhalay Mibsam, oo isna dhalay Mishmaac. 26 Mishmaac farcankiisna wuxuu ahaa Xamuu'eel oo dhalay Sakuur, oo isna dhalay Shimcii. 27 Shimciina wuxuu lahaa lix iyo tobani wili iyo lix gabdhood, laakiinse walaaliihiis carruur badan ma aylahayn, oo qoladooda oo dhammuna uma ay tarmin, sida reer Yahuudah oo kale. 28 Oo iyagu waxay degganaayeen Bi'r Shebac, iyo Molaadaah, iyo Xasar Shuucaal, 29 iyo Bilhah, iyo Cesem, iyo Toolad, 30 iyo Betu'eel, iyo Xormaa, iyo Siqlaq, 31 iyo Beytmarkabood, iyo Xasar Suusium, iyo Beytbiri, iyo Shacarayim. Intaasu waxay ahaayeen magaalooiyinkoodii ay degganaayeentan iyo waagii Daa'udd boqortooyada haystay. 32 Oo tuulooiyinkoodiina waxay ahaayeen Ceetaam, iyo Cayn, iyo Rimmon, iyo Token, iyo Caashaan, oo waxay ahaayeen shan magaalo, 33 iyo kulli tuulooiyinkoodii ku wareegsanaa isla magaalooiyinkaas ilaa tan iyo Bacal. Kuwaasuu

waxay ahaayeen rugahoodii ay degganaayeen, oo iyagu abtirsina way leeyiihin. 34 Oo Meshoobaab, iyo Yamleeg, iyo Yooshaah oo ahaa ina Amasyaah, 35 iyo Yoo'eel, iyo Yeehuu oo ahaa ina Yooshibyah ina Seraayaah, ina Casii'eel, 36 iyo Eliyoocseen, iyo Yacaqobaah, iyo Yeschooxayaah, iyo Casaayaah, iyo Cadii'eel, iyo Yesimi'eel, iyo Benaayaah, 37 iyo Siisa oo ahaa ina Shifcii ina Alloon oo ahaa reer Yedacyah oo ka ahaa reer Shimrii oo ka sii ahaa reer Shemacyah, 38 intaas magacyadooda la sheegay waxay ahaayeen amiirradii qolooyinkooda, oo reerahooduna aad bay si weyn ugu kordheen. 39 Oo waxay tageen meesha Gedoor laga galoo iyo xataa tan iyo dooxadii dhankeeda bari si ay idahooda daaq ugu doondoonaan. 40 Oo waxay halkas ka heleen daaq cosob ah oo wanaagsan, oo dhulkuna wuu ballaadhnaa, wuxuuna ahaa dal xasilloon oo nabdoon, waayo, kuwii halkas waagii hore degganaan jiray waxay ahaayeen reer Xaam. 41 Oo kuwan magacyadooda la qoray waxay dalka soo galeen waagii boqorkii reer Yahuudah, oo Xisqiyah ahaa, oo waxay dumiyeen teendhooyinkoodii oo laayeen reer Mecuuniimkii halkas laga helay, dhammaantoodna way wada baabbi'iyeen, ilaa maantadan la joogo, oo meeshoodii bay degeen, maxaa yeelay, meeshaasu waxay lahayd daaq ay idahooda daqaan. 42 Oo iyaga qaarkood oo ahaa reer Simecoon oo tiradoodu ahayd shan boqol oo nin waxay tageen Buur Seciir, oo waxaa saraakiil u ahaa Felatyaha, iyo Necaryaah, iyo Refayaah, iyo Cusii'eel oo wada ahaa wiilashii Yishcii. 43 Oo waxay soo laayeen kuwii reer Camaaleq ka hadhay oo baxsaday, oo halkaasay deggan yihiin ilaa maantadan la joogo.

5 Oo kuwanuna waa wiilashii Ruubeen kaasoo ahaa curadkii Israa'iil, (laakiinse isagu wuxuu nijaaseeyey gogoshii aabbihii oo sidaas daraaddeed curadnimadiisii waxaa la siiyey wiilashii Yuusuf ina Israa'iil, oo abtiriskiisiina laguma tirin xagga curadnimadiisii. 2 Yahuudah walaaliihiis wuu ka xoog badnaa, oo isaga xaggiisuu amiirku ka yimid, laakiinse curadnimada waxaa iska lahaa Yuusuf:) 3 oo wiilashii Ruubeen oo ahaa curadkii Israa'iil waxay ahaayeen Xanoog, iyo Falluu, iyo Xesroon, iyo Karmii. 4 Farcankii Yoo'eelna wuxuu ahaa Shemacyah oo dhalay Juuj, oo isna dhalay Shimcii, oo isna dhalay Miikaah, 5 oo isna dhalay Re'aayah, oo isna dhalay Bacal, 6 oo isna dhalay Be'eeraah, oo ahaa kii boqorkii Ashuur oo Tilgad Filneser la odhan jiray uu maxaabii ahaanta u kaxaystay, oo isna wuxuu ahaa amiirkii reer Ruubeen. 7 Oo qolooyinkoodiina walaaliihiis ahaa markii abtiriskii dhalashadooda la tiryey waxay ahaayeen duqii Yecii'eel iyo Sekaryaah, 8 iyo Belac oo ahaa ina Caasaas ina Shemac oo ahaa ina Yoo'eel oo degganaan jiray Caroceer, iyo xataa tan iyo Nebo iyo Bacal Mecoon, 9 oo xaggaa barina wuxuu degganaan jiray tan iyo xataa meesha laga galoo cidlada markii laga soo blaabo Webi Yufraad, maxaa yeelay, xoolahoodii ayaa ku tarmay dalkii Gilecaad. 10 Oo wakhtigii Saal'ul ayay la dagaallameen reer Hagnii'iim, oo iyaga gacontooda ku baabba'ay, oo iyana waxay degeen teendhooyinkoodii ku dhex yiil dalkii Gilecaad bari ka xigay oo dhan. 11 Oo waxaa meal iyaga ka soo hor jeedda, oo dah alkla Baashaan iyo tan iyo Salkaah degganaan wiilashii Gaad 12 kuwaasoo ahaa Yoo'eel oo madax ahaa, iyo Shaafaam oo ahaa kii labaad, iyo Yacnay, iyo Shaafaad, waxay wada joogeent Baashaan, 13 oo walaalahoood oo ay isku reer ahaayeen waxay ahaayeen Miikaa'eel, iyo Meshullaam, iyo Shebac, iyo Yooray, iyo Yackaam, iyo Siica, iyo Ceeferi, oo waxay ahaayeen toddoba. 14 Oo kuwanuna waxay ahaayeen wiilashii Abiixayil ina Xuuri, oo ahaa ina Yaaroo'ax, oo ahaa ina Gilecaad, oo ahaa ina Miikaa'eel, oo ahaa ina Yoshiishay, oo ahaa ina Yaxdoo, oo ahaa ina Buus; 15 Axii ina Cabdi'eel oo ahaa ina Guunii madax buu u ahaa reerahoodii. 16 Oo waxay degganaayeen Gilecaad oo Baashaan ku tili iyo magaalooiyinkeedii, iyo Shaaroon agagaarkeedii oo dhan,

ijo tan iyo soohdintooda meesha ugu fog. 17 Oo kuwan oo dhan abtiriskooda waxaa la tirihey wakhtigii Yootam oo bogorkii dalka Yahuudah ahaa iyo wakhtigii Yaaraabcaam oo bogorkii dalka Isra'iil ahaa. 18 Oo reer Ruubeen, iyo reer Gaad, iyo qabiilkii reer Manaseh badhiis raggoodii xoogga laaha oo awooda u laaha inay gaashaan iyo seef qaadaan, iyo inay qaansoooyin ganaan, oo dagaalyahnannada ahaa waxay ahaayeen afar iyo afartan kun iyo toddoba boqol iyo lixdan nin oo wada awooda inay dagaal u baxaan. 19 Oo iyagu waxay la dagaallameen reer Hagi'iim iyo reer Yetuur, iyo reer Naafish, iyo reer Naadaab. 20 Oo iyagiina waa looga hiliyey, markaasaa reer Hagi'iim waxaa la soo geliyey gacantoodii, iyagii iyo kuwii kale oo la jiray oo dhanba, waayo, intay dagaalku kii jireen ayay Ilaal u qayshadeen, wuuna aqbalay, maxaa yeel, isagay isku halleeyeen. 21 Oo waxay iyagii ka dhaceen xoolahoodii kuwaasoo ahaa geel ah konton kun, iyo ido ah laba boqol iyo konton kun, iyo dameerro ah laba kun, iyo dad tiradisu tahay boqol qof. 22 Oo qaar badan baa laga laayay, maxaa yeel, dagaalku wuxuu ka yimid xag Ilaal. Oo meeshoodii bayna degeen tan iyo waagii maxaabisi nimada. 23 Oo qabiilkii reer Manaseh badhhoodna dalkay degeen, oo waxay ku kordheen tan iyo Baashaan, iyo ilaa Bacal Xermoorn, iyo tan iyo Seniir, iyo ilaa Buur Xermoorn. 24 Oo kuwii reerahooda madaxda u ahaana waxay ahaayeen Cefer, iyo Yishci, iyo Eli'i'el, iyo Casri'i'el, iyo Yeremyaah, iyo Hoodawayah, iyo Yaxdi'i'el, oo intasu waxay wada ahaayeeng rag xoog badan oo magac leh oo reerahooda madax u ah. 25 Oo iyagu waxay ku xadgudbeen Ilahii awowayaashood, oo sidii naag ninkeedii ka dhollowday ayay raaceen ilaahyadii dadkii dalka degganaa, oo Ilah hortooda ku baabbi'iyeey. 26 Oo markaasaa Ilah wuxuu kiciyey bogorkii Ashuur ee Ful ah, kaasoo ahaa bogorkii Ashuur oo Tilgad Filneser ah, oo isna iyagii buu kaxaystay xataa reer Ruubeen, iyo reer Gaad, iyo qabiilkii reer Manaseh badhiis, oo wuxuu iyagii geeyey Xalax, iyo Xaaboor, iyo Haaraa, iyo tan iyo webiga Goosaan, oo halkaasay joogaan ilaa maantadan.

6 Wiilashii Laawina waxay ahaayeen Gershoom, iyo Qohaad, iyo Meraarii. 2 Wiilashii Qohaadna waxay ahaayeen Camraam, iyo Isehaar, iyo Xebroon, iyo Cusii'eel. 3 Ilmaha Camraamna waxay ahaayeen Haaruun, iyo Muuse, iyo Maryan. Wiilashii Haaruunna waxay ahaayeen Naadaab, iyo Abiihuu, iyo Elecaasaar, iyo litaamaar. 4 Elecaasaar wuxuu dhalay Fiinexaas, Fiinexaasna wuxuu dhalay Abiishuuca, 5 Abiishuuucana wuxuu dhalay Bugii, Buqiina wuxuu dhalay Cusii, 6 Cusiina wuxuu dhalay Seraxyah, Seraxyahna wuxuu dhalay Meraayood, 7 Meraayodna wuxuu dhalay Amaryaah, Amaryaahna wuxuu dhalay Axiiitub, 8 Axiiitubna wuxuu dhalay Saadooc, Saadoocna wuxuu dhalay Axiiimacas, 9 Axiiimacasna wuxuu dhalay Casaryyah, Casaryahna wuxuu dhalay Yooxaanaan, 10 Yooxaanaanna wuxuu dhalay Casaryyah, (isagu wuxuu ahaa kii hawsha wadaadnimada ka qaban jiray gurijii Sulaymaan Yeruusaalem ka dhisay,) 11 Casaryahna wuxuu dhalay Amaryaah, Amaryaahna wuxuu dhalay Axiiitub, 12 Axiiitubna wuxuu dhalay Saadooc, Saadoocna wuxuu dhalay Shalluum, 13 Shalluumna wuxuu dhalay Xilqiyah, Xilqiyahna wuxuu dhalay Casaryyah, 14 Casaryahna wuxuu dhalay Seraayaah, Seraayaahna wuxuu dhalay Yehoosaadaaq, 15 Yehoosaadaaqna maxaabisi ahaan buu tegey waajii Rabbigu dadkii Yahuudah iyo Yeruusaalem uu gacantii Nebukadnesar ku kaxeyey. 16 Wiilashii Laawina waxay ahaayeen Gershoom, iyo Qohaad, iyo Meraarii. 17 Kuwanuna waa magacyadii wiilashii Gershoom, Libnii iyo Shimcii. 18 Wiilashii Qohaadna waxay ahaayeen Camraam, iyo Isehaar, iyo Xebroon, iyo Cusii'eel. 19 Wiilashii Meraarii waxay ahaayeen Maxlii iyo Mushii. Oo intasu waa qolooyinkii reer Laawi iyo sidii ay reerahooda ahaayeen. 20 Gershoom waxaa ka soo farcamay wiilkiisii Libnii oo dhalay Yaaxad, oo isna dhalay Simmaah, 21 oo

isna dhalay Yoo'aax, oo isna dhalay Iddo, oo isna dhalay Serax, oo isna dhalay Ye'ateray. 22 Qohaadna waxaa ka soo farcamay wiilkiisii Cammiinaadaab, oo dhalay Qurax, oo isna dhalay Asiir, 23 oo isna dhalay Elqaanaah, oo isna dhalay Ebijaasaaf, oo isna dhalay Asiir, 24 oo isna dhalay Taxad, oo isna dhalay Uuri'eel, oo isna dhalay Cusiyah, oo isna dhalay Shaa'uul. 25 Wiilashii Elqaanaahna waxay ahaayeen Camaasay iyo Aximood. 26 Oo xaggaa Elqaanaahna waxaa ka soo farcamay Soofay, oo dhalay Nahad, 27 oo isna dhalay Eli'i'ab, oo isna dhalay Yeroxaam, oo isna dhalay Elqaanaah. 28 Wiilashii Samuu'eelna waxay ahaayeen curadiisii oo ahaa Yoo'eel, iyo kii labaad oo ahaa Abiiyaah. 29 Farcankii Meraarii wuxuu ahaa Maxlii, oo dhalay Libnii, oo isna dhalay Shimcii, oo isna dhalay Cuusaah, 30 oo isna dhalay Shimcaa, oo isna dhalay Xaggiyaah, oo isna dhalay Casaayaah. 31 Kuwanuna waa kuwii Daa'uud u sarraysiyeey hawshii gabayga oo gurijii Rabbiga ku dhex jirtay markii sanduucii axidga meeshaas la dhigay dabadeed. 32 Oo iyagu taambuugga teendhadii shirk horteeda ayay gabay kaga adeegi jireen, ilaa Sulaymaan u Yeruusaalem ka dhex dhisay gurijii Rabbiga, oo iyana hawshooda waxay u qaban jireen siday u kala horhorreeyey. 33 Oo intanu waa kuwii adeegi jiray iyo wiilashoodii. Kuwii ka mid ahaa reer Qohaad waxay ahaayeen Heemaan oo gabayaha ah, ina Yoo'eel, ina Samuu'eel, 34 ina Elqaanaah, ina Yeroxaam, ina Eli'i'el, ina Too'ax, 35 ina Suuf, ina Elqaanaah, ina Maxad, ina Camaasay, 36 ina Elqaanaah, ina Yoo'eel, ina Casaryaah, ina Sefanyaah, 37 ina Taxad, ina Asiir, ina Ebijaasaaf, ina Qurax, 38 ina Isehaar, ina Qohaad, ina Laawi, ina Isra'iil. 39 Walaalkiis Aasaaf oo gacantiisii midig istaagi jiray wuxuu ahaa Aasaaf ina Berekyah, ina Shimcaa, 40 ina Miika'eel, ina Bacaseeyah, ina Malkiyyah, 41 ina Etnii, ina Serax, ina Cadaayaah, 42 ina Eetaan, ina Simmaah, ina Shimcii, 43 ina Yaxad, ina Gershoom, ina Laawi. 44 Oo iyaga gacantooda midigtana waxaa istaagi jiray walaalahood oo ahaa reer Meraarii, Eetaan oo ahaa ina Qiishii, ina Cabdi, ina Mallug, 45 ina Xashabyah, ina Amasyaah, ina Xilqiyah, 46 ina Amsii, ina Baanii, ina Shemer, 47 ina Maxlii, ina Mushii, ina Meraarii, ina Laawi. 48 Oo walaalahood oo ahaa reer Laawina waxaa loo doortay inay ka adeegaan taambuuggii guriga Ilaal oo dhan. 49 Laakiinse Haaruun iyo wiilashii waxay meesha allabariga la gubo iyo girgrisha fooxa wax ugu bixin jireen shuulkii meesha ugu quduuska ah oo dhan iyo inay reer binu Isra'iil kafaaraggud ugu sameeyaa, sidii dhammaan addoonkiil Ilah ee Muuse ahaa amray. 50 Oo kuwanuna waa farcankii Haaruun, wiilkiisii Elecaasaar, oo dhalay Fiinexaas, oo isna dhalay Abiishuuca, 51 oo isna dhalay Bugii, oo isna dhalay Cusii, oo isna dhalay Seraxyah, 52 oo isna dhalay Meraayood, oo isna dhalay Amaryaah, oo isna dhalay Axiiitub, 53 oo isna dhalay Saadooc, oo isna dhalay Axiiimacas. 54 Haddaba kuwanu waa mealahoodii ay degi jireen iyo sidii degmooyinkoodu ahaayeen kuwaasoo ku dhex yiil soohdimahooda. Reer Haaruun oo ah qolooyinka reer Qohaad, oo saamiga kowaad laaha, 55 waxaa la siiyey Xebroon oo ku dhex til dalka reer Yahuudah, iyo agagaarkeedii ku wareegsanha oo dhanba. 56 Laakiinse magaalada beeraheedi iyo tuluooyinkoodiib waxaa la siiyey Kaaleeb oo ahaa ina Yefunneh. 57 Reer Haaruunna waxaa la siiyey magaaloooyinkii magangalka oo ah Xebroon, iyo Libnaah iyo weliba agagaarkeedii, iyo Yatiir, iyo Eshtemooca iyo agagaarkeedii, 58 iyo Xileen iyo agagaarkeedii, iyo Debir iyo agagaarkeedii, 59 iyo Caashaan iyo agagaarkeedii, iyo Beytshemesh iyo agagaarkeedii. 60 Oo dalkii qabiilkii reer Benyaamiinna waxaa laga siiyey Gebac iyo agagaarkeedii, iyo Caledmed iyo agagaarkeedii, iyo Canaatood iyo agagaarkeedii. Oo kulli magaaloooyinkoodi oo qolooyinkooda oo dhan ku dhex yiil waxay ahaayeen saddex iyo toban magaalo. 61 Oo reer Qohaad intiisii hadhayna waxaa saami loo siiyey toban magaalo oo

ay ka dhex heleen reerka qabiilka iyo qabiilka badhkiisii, kaasoo ah qabiilkiir reer Manaseh badhkiis. **62** Oo reer Gershoomna sidii ay reerahoodu ahaayeen ayay saddex iyo tobant magaalo uga heleen qabiilka reer Isaakaar, iyo qabiilka reer Aasheer, iyo qabiilka reer Naftaali, iyo qabiilka reer Manaseh oo Baashaan dhex deggan. **63** Oo reer Meraarii waxaa saami loogu siiyey siday reerahoodu ahaayeen laba iyo tobant magaalo oo ay ka dhex heleen qabiilka reer Ruubbeen, iyo qabiilka reer Gaad, iyo qabiilka reer Sebulun. **64** Oo reer biinu Israa'iilna waxay reer Laawi siiyeen magaaloooyinkii iyo agagaarkoodii oo dhan. **65** Oo saami ahaan ayay magaaloooyinkan la magacaababay uga siiyeen qabiilka reer Yahuudah, iyo qabiilka reer Simecoon, iyo qabiilka reer Benyaamiin. **66** Reerihii Qohaad qaarkoodna waxay magaaloooyin ku lahaayeen meelo soohdintooda ah oo ay ka heleen qabiilka reer Efrayim. **67** Oo iyaga waxaa la siiyey magaaloooyinkii magangalka, oo waxanya ahaayeen Shekem oo ku dhex til dalka buuraha leh oo reer Efrayim iyo agagaarkeedii, iyo weliba Geser iyo agagaarkeedii, **68** iyo Yoqmeecaam iyo agagaarkeedii, iyo Beytxooroon iyo agagaarkeedii, **69** iyo Ayaaloon iyo agagaarkeedii, iyo Gad Rimmooon iyo agagaarkeedii. **70** Oo qabiilkii reer Manaseh badhkiisna waxaa laga dhex siiyey Caaneer iyo agagaarkeedii, iyo Bilcaam iyo agagaarkeedii, reer Qohaar intooda hadhay awaadood. **71** Oo reer Gershoomna waxaa qabiilka reer Manaseh badhkiisii laga siiyey Goolaan oo Baashaan ku taal iyo agagaarkeedii, iyo Cashtardon iyo agagaarkeedii. **72** Oo qabiilka reer Isaakaarna waxaxa laga siiyey Qedesh iyo agagaarkeedii, iyo Daaberad iyo agagaarkeedii, **73** iyo Raamod iyo agagaarkeedii, iyo Caaneem iyo agagaarkeedii. **74** Oo qabiilkii reer Aasheerna waxaa laga siiyey Maashaal iyo agagaarkeedii, iyo Cabdoon iyo agagaarkeedii, **75** iyo Xuuqoq iyo agagaarkeedii, iyo Rexob iyo agagaarkeedii. **76** Oo qabiilkii reer Naftaalina waxaa laga siiyey Qedesh oo Galili ku taal iyo agagaarkeedii, iyo Xammoon iyo agagaarkeedii, iyo Qiryaatayim iyo agagaarkeedii. **77** Oo reer Laawi intoodii hadhay oo ahayd reer Meraarii waxaa qabiilka reer Sebulun laga siiyey Rimmooon iyo agagaarkeedii, iyo Taaboor iyo agagaarkeedii. **78** Oo Webi Urdun shishadiisa oo ah Yerixoo agteeda oo ah Webi Urdun xaggiisa bari waxaa qabiilka reer Ruubbeenna laga siiyey Beser oo ciidlada ku taal iyo agagaarkeedii, iyo Yahsaah iyo agagaarkeedii, **79** iyo Qedemood iyo agagaarkeedii, iyo Mefacad iyo agagaarkeedii. **80** Oo qabiilka reer Gaadna waxaa laga siiyey Raamod oo Gilecaad ku taal iyo agagaarkeedii, iyo Maxanayim iyo agagaarkeedii, **81** iyo Xeshboon iyo agagaarkeedii, iyo Yacser iyo agagaarkeedii.

7 Wilashii Isaakaarna waxay ahaayeen Toolac, iyo Fuwaah, iyo Yaashuuib, iyo Shimroon, afar bay ahaayeen. **2** Wilashii Toolacna waxay ahaayeen Cusii, iyo Refaayaah, iyo Yeri'eel, iyo Yahmay, iyo Yibsaam, iyo Shemuu'eel, oo waxay ahaayeen madaxdii reerahooodii oo ahaa reer Toolac, oo qarnigoodina rag xoog badan bay ku ahaayeen. Wakhigii Daa'uud joogaynta tiradoodu waxay ahayd laba iyo labaatan kun iyo lix boqol. **3** Farcankii Cusiina waxay ahaayeen Yisraxyah, iyo wiilashii Yisraxyah oo ahaa Miika'a'eel, iyo Cobadyah, iyo Yoo'eel, iyo Yishiyyah, oo waxay isku ahaayeen shan, dhammaantoodha waxay ahaayeen rag madax ah. **4** Oo iyaga waxaa la jiray guutooyin ah ciidankii dagaalka sidii ay u kala dhasheen iyo sidii reerahoodu ahaayeen, waxanya ahaayeen lix iyo soddon kun oo nin, waayo, waxay lahaayeen naago iyo wiil badan. **5** Oo walaalahooodii qolooyinka reer Isaakaar ku dhex jiray oo dhammu waxay ahaayeen rag xoog badan, oo kulligoodna abtiriskooda la tiriye, oo waxanya ahaayeen toddoba iyo siddeetan kun oo qof. **6** Wilashii Benyaamiinna waxay ahaayeen Belac, iyo Beker, iyo Yediica'eel, oo ahaa saddex. **7** Wilashii Belacna waxay ahaayeen

Esboon, iyo Cusii, iyo Cusii'eel, iyo Yeriimood, iyo Ciirii, oo ahaa shan, oo reerahooodana madax bay u ahaayeen, rag xoog badan bayna ahaayeen, oo abtiriskoodana waa la tiriye, oo waxay ahaayeen laba iyo labaatan kun iyo afar iyo soddon nin. **8** Wilashii Bekerna waxay ahaayeen Semiiraah, iyo Yoo'aash, iyo Elliceser, iyo Eliyoceanay, iyo Comrii, iyo Yereemood, iyo Abiiyah, iyo Canaatood, iyo Calemed. Oo intaas oo dhammu waxay wada ahaayeen wiilashii Beker. **9** Oo iyaga sidii abtiriskoodii ahaa waa loo tiriye iyo sidii ay u kala dhasheen, oo waxay ahaayeen madaxdii reerahooda oo ah rag xoog badan, tiradooduna waxay ahayd labaatan kun iyo laba boqol. **10** Farcankii Yediica'eelna waxay ahaayeen Bilhaan, iyo wiilashii Bilhaan oo ahaa Yecuush iyo Benyaamiin, iyo Eehuud, iyo Kenacanaah, iyo Seetaan, iyo Tarshiish, iyo Axiihaxar. **11** Oo intaas oo dhammu waxay ahaayeen farcankii Yediica'eel sidii ay ahaayeen madaxdii reerahoodu, rag xoog badan bayna ahaayeen, oo intoodii dagaal aawadiis ciidanka u geli kartay waxay ahaayeen toddoba iyo tobant kun iyo laba boqol, **12** iyo weliba Shufiim iyo Xufiim oo ahaa wiilashii Ciir, iyo Xushiim oo ahaa ina Axeer. **13** Wilashii Naftaalina waxay ahaayeen Yaxsi'i'eel, iyo Guunii, iyo Yeser, iyo Shalluum, oo intaasu waxay ahaayeen wiilashii Bilhah. **14** Wilashii Manasehna waxay ahaayeen Casri'i'eel, oo ay naagtisii dhashay: (oo naagtisii addoonta ahaydina waxay u dhashay Maakiir oo ahaa Gilecaad aabbiihiis, **15** Maakiirna wuxuu guursaday walaashii Xufiim iyo Shufiim, oo magaceedana waxaa la odhan jiray Macakaah,) oo wiilkiil labaad magiciisana waxaa la odhan jiray Selaafexaad, oo Selaafexaadna wuxuu laaha gabdho. **16** Oo Macakaah oo ahayd Maakiir naagtisii waxay dhashay wiil, oo magiciisii waxay u bixisay Feresh, oo walaalkiis magiciisana waxaa la odhan jiray Shereesh, wiilashiisina waxay ahaayeen Uulaam iyo Raaqem. **17** Ina Uulaamna wuxuu ahaa Bedaan. Kuwaasu waxay ahaayeen wiilashii Gilecaad oo ahaa ina Maakiir, oo ka sii ahaa ina Manaseh. **18** Oo walaashii Hammolekedna waxay dhashay lishood, iyo Abiiceser, iyo Maxlaah. **19** Wilashii Shemiidaacna waxay ahaayeen Axyaan, iyo Shekem, iyo Liqxi, iyo Aniicaam. **20** Farcankii Efrayimna waxay ahaayeen Shuutelax oo dhalay Bered, oo isna dhalay Taxad, oo isna dhalay Elcaadaah, oo isna dhalay Taxad, **21** oo isna dhalay Saabaad, oo isna dhalay Shuutelax, iyo weliba Ceser, iyo Elcaad oo ay dileen dadkii reer Gad oo dalka ku dhashay, maxaa yeelay, iyagu waxay u soo degeen inay xoolahooda dhacaan. **22** Oo aabbahood Efrayimna maalmo badan ayuu aawadood u barooranayay, laakiise waxaa isaga u yimid walaaliihiis inay tacsiyeeyaa. **23** Oo isna markaasuu naagtisii u tegey, kolkaasay uuraysatay oo waxay dhashay wiil. Markaasuu magiciisii u bixiyey Bericaah, maxaa yeelay, belaayaa reerkiisii ku dhaday. **24** Oo gabadhiisana waxaa la odhan jiray She'eraah, oo iyadu waxay dhistay Beytxooroon tan hoose iyo tan sareba, iyo weliba Useen She'eraah. **25** Oo wuxuu dhalay Refax, oo isna dhalay Reshef, iyo wiilkiisii Telax, oo isna dhalay Tahan, **26** oo isna dhalay Lacdaan, oo isna dhalay Cammiihuud, oo isna dhalay Eliishaamaa, **27** oo isna dhalay Nuun, oo isna dhalay Yashuuca. **28** Oo hantidoodii iyo hoygoodiiba waxay ahaayeen Beytel iyo magaaloooyinkeeda, iyo xagga bari Nacaraan, iyo xagga galbeed Geser, iyo magaaloooyinkeeda, iyo weliba Shekem iyo magaaloooyinkeeda, iyo Casahay iyo magaaloooyinkeeda, **29** iyo xagga reer Manaseh Beytshe'aan iyo magaaloooyinkeeda, iyo Tacanaag iyo magaaloooyinkeeda, iyo Megiddoo iyo magaaloooyinkeeda, iyo Door iyo magaaloooyinkeeda. Magaaloooyinkaas waxaa degganaa reer Yuusuf ina Israa'iil. **30** Ilma Aasheerna waxay ahaayeen Yimmaah, iyo Yishwaah, iyo Yishwii, iyo Beriicaah, iyo Serax oo ahayd walaashood. **31** Wilashii Beriicaahna waxay ahaayeen Xeber, iyo Malkii'eel oo ahaa Birsaawid aabbiihiis. **32** Oo Xeber wuxuu dhalay Yafeed, iyo Shomeer, iyo Xootaam, iyo walaashood Shuucaa. **33** Wilashii Yafeedna waxay

ahaayeen Faasag, iyo Bimhaal, iyo Cashwaad. Intasu waa ilma Yafeed. **34** Wiilashii Shemerna waxay ahaayeen Axii, iyo Raahgaah, iyo Yehubbaah, iyo Araam. **35** Oo walaalkisiid Xeelam wiilashiiisa waxay ahaayeen Soofax, iyo Yimnaac, iyo Sheelesh iyo Caamaal. **36** Wiilashii Soofaxna waxay ahaayeen Suu'ax, iyo Xarnefer, iyo Shuucaal, iyo Beerii, iyo Yimraah, **37** iyo Beser, iyo Kood, iyo Shammaa, iyo Shilshah, iyo Yirraan, iyo Be'eeraa. **38** Wiilashii Yeterna waxay ahaayeen Yefunneh, iyo Fisfaah, iyo Araa. **39** Wiilashii Cullaana waxay ahaayeen Aarax, iyo Xannii'eel, iyo Risyaa. **40** Oo kulli intaa oo dhammuna waxay wada ahaayeen ilma Aasheer oo ah madaxdii reerahooda, oo waxay ahaayeen rag xoog badan oo la doortay, oo weliba waxay ahaayeen madaxdii amiirrada. Oo tiradoodii abtiriska loogu tirihey hawsha dagaalka waxay ahayd lix iyo labaatan kun oo nin.

8 Oo Benyaamiinna wuxuu dhalay Belac oo ahaa curadkiisi, iyo Ashbeel oo ahaa kii labaad, iyo Axrax oo ahaa kii saddexaad, **2** iyo Nooxaah oo ahaa kii afaad, iyo Rafaah oo ahaa kii shanaad. **3** Oo Belacna wiilal buu laaha, oo waxay ahaayeen Addaar, iyo Geeraa, iyo Abiihuud, **4** iyo Abiihuuca, iyo Nacaman, iyo Axoo'ax, **5** iyo Geeraa, iyo Shefuufaan, iyo Xuuraam. **6** Kuwanuna waa wiilashii Eehuud, oo waxay ahaayeen madaxdii reerahooda oo ahaa dadkii Gebac degganaa, oo iyaga maxaabiihs ahaan waa loogu kaxaystay Maanahad. **7** Oo weliba wuxuu maxaabiihs ahaan u kaxaystay Nacaman, iyo Axiyaah, iyo Geeraa, oo wuxuu dhalay Cuusaah iyo Axiixud. **8** Oo Shaxarayimma wuxuu carruu ku dhalay dalkii Mo'aab markuu iska diray naaglihiisii ahaa Xushiiim iyo Bacaraa dabadeed. **9** Oo naagtisiid Xodeshna wuxuu ka dhalay Yoobaab, iyo Sibyaa, iyo Meeshaa, iyo Malkaam, **10** iyo Yecuus, iyo Shaakyaa, iyo Mirmaah. Intasu waa wiilashiiisa oo waxay ahaayeen madaxdii reerahooda. **11** Oo Xushiiimma wuxuu ka dhalay Abiiutub iyo Elfacal. **12** Wiilashii Elfacalna waxay ahaayeen Ceeber iyo Mishcaam iyo Shemed oo ahaa kii dhisay Oonoo iyo Lod iyo magaalooinkooda oo dhan, **13** iyo Berriicaah, iyo Shemac, oo ahaa madaxdii reerahooda dadkii Ayalloon degganaa oo ahaa kuwii eryay dadkii Gad degganaa, **14** iyo Axiyo, iyo Shaashaq, iyo Yereemood, **15** iyo Sebadyaah, iyo Caraad, iyo Ceeder, **16** iyo Miikaa'eeel, iyo Yishfaah, iyo Yooxaa, oo ahaa wiilashii Berriicaah, **17** iyo Sebadyaah, iyo Meshullaam, iyo Xisqii, iyo Xeber, **18** iyo Yishmeray, iyo Isliyaah, iyo Yoobaab, oo ahaa wiilashii Elfacal, **19** iyo Yaaqiim, iyo Sikrii, iyo Sabdi, **20** iyo Eliiceenay, iyo Silletay, iyo Elii'eel, **21** iyo Cadaayaah, iyo Beraayaah, iyo Shimraad, oo wada ahaa wiilashii Shimcii, **22** iyo Yishfaan, iyo Ceeber, iyo Elii'eel, **23** iyo Cabdoon, iyo Sikrii iyo Xaanaan, **24** iyo Xananyaah, iyo Ceelaam, iyo Cantotiyah, **25** iyo Yifdeyaa, iyo Fenuu'eel, oo wada ahaa wiilashii Shaashaq, **26** iyo Shamsheray, iyo Shexaryaah, iyo Catalyah, **27** iyo Yacareshaah, iyo Eliiyaah, iyo Sikrii, oo wada ahaa wiilashii Yeroxaam. **28** Oo kuwaasu qarniyadoodii oo dhan waxay ahaayeen madaxdii reerahooda, oo waxay degganaayeen Yeruusaaleem. **29** Oo Gibecoonna waxaa degganaa Gibecoon aabbiihiis Yecii'eel, oo naagtisiid magaceedana waxaa la oodhan jiray Macakah, **30** iyo curadkiisiid Cabdoon ahaa, iyo Suur, iyo Qiish, iyo Bacal, **31** iyo Naadaab, iyo Gedoor, iyo Axiyo, iyo Seker. **32** Miqlloodna wuxuu dhalay Shime'eah. Ilyana walaalahood ayay la degganaayeen Yeruusaaleem meel walaalahood ka soo hor jeedda. **33** Neerna wuxuu dhalay Qiish, Qiishna wuxuu dhalay Saa'uul, Saa'uulna wuxuu dhalay Yoonaataan, iyo Melkiishuua, iyo Abiinaadaab, iyo Eshbacal. **34** Wiilkii Yoonaataanna wuxuu ahaa Meriibacal, Meriibacalna wuxuu dhalay Miikaah. **35** Wiilashii Miikaahna waxay ahaayeen Fiitoon, iyo Meleg, iyo Tareeca, iyo Aaxaas. **36** Aaxaasna wuxuu dhalay Yehoocaddaah, Yehoocaddaahna wuxuu dhalay Calemed, iyo Casmaawed, iyo

Simrii, Simrii wuxuu dhalay Moosaa. **37** Moosaana wuxuu dhalay Bincaa, oo wiilkiisiina wuxuu ahaa Rafaah, oo dhalay Elecaasaah, oo isna dhalay Aaseel. **38** Aaseelna wuxuu lahaa lix wii, oo magacyadoodiina waa kuwan: Casriqaam, iyo Bokeruu, iyo Ismaaciil, iyo Shemcaryaah, iyo Cobadyaah, iyo Xaanaan. Oo kulli intaaas oo dhammu waxay ahaayeen wiilashii Aaseel. **39** Ceesheq oo ahaa walaalkisiid wiilashiiisa waa kuwan, Uulaam oo curadkiisi ahaa, iyo Yecuush oo ahaa kii labaad, iyo Eliifeled oo ahaa kii saddexaad. **40** Wiilashii Uulaamna waxay ahaayeen rag xoog badan, iyo qaansoley, oo waxay lahaayeen wiilal badan iyo willal ay wiilashoodu sii dhaleen, oo isku ah bogol iyo konton nin. Oo intaaas oo dhammuna waxay ka yimaadeen wiilashii Benyaamiin.

9 Sidaasaa reer binu Israa'iil oo dhan loogu abtiriyey, oo bal eeg, iyagu waxay ku qoran yihiin kitaabki boqorrada reer binu Israa'iil. Oo dadkii Yahuudahna xadgudubkoodii aawadiis aaya maxaabiihs ahaan loogu kaxaystay Baabuloon. **2** Haddaba kuwii ugu horreeyey oo degay dalkii ay hantiyeen iyo magaalooinkoodii waxay ahaayeen reer binu Israa'iil, wadaaddadii, iyo kuwii reer Laawi, iyo reer Netiiniim. **3** Oo Yeruuasaalem waxaa ka degganaa reer Yahuudah, iyo reer Benyaamiin, iyo reer Efrayim, iyo reer Manaseh: **4** Cuutay oo ahaa ina Cammiihuud, ina Coomrii, ina Imrii, ina Baanii oo ahaa reer Feres oo ahaa wiilkii Yahuudah. **5** Oo reer Shilohna waxaa ka degganaa Casaayaah oo ahaa curadkiid iyo wiilashii. **6** Reer Seraxna waxaa ka joogay Yecu'eel iyo walaalahood, oo waxay ahaayeen lix bogol iyo sagaashan. **7** Oo reer Benyaamiinna waxaa ka joogay Sallu oo ahaa ina Meshullaam, ina Hoodawayaa, ina Hasenu'aah, **8** iyo Yibneyaah oo ahaa ina Yeroxaam, iyo Eelaah oo ahaa ina Cusii, ina Mikrii, iyo Meshullaam oo ahaa ina Shetfayaah, ina Recuu'eel, ina Yibniyaah, **9** iyo walaalahood oo ahaa siddii dhalashadoodu ahayd, oo waxayna ahaayeen sagaal bogol iyo lix iyo konton. Oo nimankaas oo dhammu waxay ahaayeen madaxdii reerahooda siday kala reer u ahaayeen. **10** Oo wadaaddadiina waxaa ka joogay Yedacyaah, iyo Yehooyaarib, iyo Yaakiin, **11** iyo Casaryaah oo ahaa ina Xilqiyaah, ina Meshullaam, ina Saadoog, ina Meraayood, ina Axiitub oo ahaa taliyihi guriga Ilaa, **12** iyo Cadaayaah oo ahaa ina Yeroxaam, ina Fashxuur, ina Malkiyyah, iyo Macsay oo ahaa ina Cadii'eel, ina Yaxseraah, ina Meshullaam, ina Meshilleemiid, ina Immeer, **13** iyo walaalahood oo ahaa madaxdii reerahooda, oo tiradooduna ahayd kun iyo toddoba bogol iyo lixdan, oo waxayna ahaayeen rag aad karti ugu leh shuquka adeeqidda guriga Ilaa. **14** Oo reer Laawina waxaa ka joogay Shemacyaah oo ahaa ina Xashuuub, ina Casriqaam, ina Xashabyaah oo ahaa reer Meraarii, **15** iyo Baqbaqr, iyo Xeresh, iyo Gaalaal, iyo Matanyaah oo ahaa ina Miikaa, ina Sikrii, ina Aasaaf, **16** iyo Cobadyaah oo ahaa ina Shemacyaah, ina Gaalaal, ina Yeduutuun, iyo Berekyaaft oo ahaa ina Aasaa, ina Elqaanaah, kaasoo degganaan jiray tuulooyinkii reer Netofaah. **17** Oo iridjoogayaashiina waxaa ka joogay Shalluum, iyo Caqub, iyo Talmon, iyo Axiiiman, iyo walaalahood, oo waxaa iyaga madax u ahaa Shalluum, **18** oo ilaa maantadan la joogo bogorka iridilisa xaggeeda bari joogi jiray, oo iyagu waxay iridjoogayaal u ahaayeen xeradii reer Laawi. **19** Oo Shalluum ina Qore oo ahaa ina Ebijaasaaf, ina Qorax, iyo walaalihiis oo ahaa reer Qorax, waxay u talin jireen shuqukkii adeeqidda, oo waxay ahaayeen waardiyyaashii irdaha taambuugga, oo awowayaashhoodna waxay u talin jireen xeradii Rabbiga, oo waxay ahaayeen waardiyyaashii iridda. **20** Oo waagii hore waxaaa iyaga madax u ahaan jiray Fiinexaas oo ahaa ina Elecaasaar, oo Rabbiguna isaga wuu la jiri jiray. **21** Oo Sekaryaah ina Meshelemyaahna wuxuu ahaan jiray iridjoogihii iridda teendhadii shirkha. **22** Oo kulligood intaaas loo doortay inay iridjoogayaal ahaadaan waxay dhammaantood

ahaayeen laba boqol iyo laba iyo tobant. Oo kuwaas abtiiskooda waxaa lagu tiriye tuulooyinkoodii, kuwaasoo Daa'udd iyo Samuu'eel oo ahaa waxarkihii ay u doorteen shuqulkoodii lagu aaminay. **23** Haddaba iyaga iyo carruutoduba waxay u sarryan jireen irdaha guriga Rabbiga, kaasoo ahaa gurigii taambuugga iyago waardiyaalay ah. **24** Oo afarta dhinacba waxaa joogay iridjoogayaashii xagga bari, iyo xagga galbeed, iyo xagga woqooyi, iyo xagga koonfureedba. **25** Oo walaalahoodii tuuloooyinkooda joogayna had iyo goor toddobadii maalmoondba way u iman jireen inay iyaga la joogaan, **26** waayo, afarta iridjooge oo sare oo ahaa reer Laawi waxay ku jireen jagooyin joogto ah, oo waxay u talin jireen qolalka, iyo khasnadii guriga Ilaah. **27** Oo iyagu waxay u hoyan jireen guriga Ilaah hareerihiisa, maxaa yeelay, ilaalinta gurigu iyagay saarnayd, oo waxaa iyaga joogto u ahaa inay subax kasta furaan. **28** Oo iyaga qaarkoodna waxay u talin jireen weelasha lagu adeego, waayo, weelasha tiraal lagu soo gelin jiray, oo tiraal lagu bixin jiray. **29** Oo iyaga qaarkood kalena waxaa loo doortay inay u taliyaan alaabta guriga iyo weelasha meesha quduuska ah oo dhan, iyo burka, iyo khamriga, iyo saliidda, iyo fooxa, iyo uunsiga. **30** Oo wiilashii wadaaddaqa qaarkoodna waxay hagaajin jireen cadarkii uunsiga laaha. **31** Oo Matityah oo ka mid ahaa reer Laawi, oo ahaa curadkii Shalluum oo ahaa reer Qorax shuqulkiisii joogtada ahaa wuxuu ahaa inuu ilaaliyo waxyaalaha digsiyada lagu dabo. **32** Oo walaalahoodii qaarkood oo reer Qohaad ahaanaa waxay u talin jireen kibistii tusniinta, si ay sabti kasta u diyaariyan. **33** Oo kuwanuna waa nimankii gabayaaga ahaa oo ahaa madaxdii qolooyinka reer Laawi, oo waxay joogi jireen qolalka oo hawl kalena ma ay hayn, waayo, iyagu habeen iyo maalinba waxay qabanayeen shuqulkoodii. **34** Kuwaasu waxay ahaayeen madaxdii qolooyinka reer Laawi, oo qarniyadoodii oo dhan waxay ahaayeen rag madax ah, oo waxay degganaan jireen Yeruuzaalem. **35** Oo Gibecoonna waxaa degganaan Gibecoon aabbihiis oo la odhan jiray Yecii'el, oo naagiisa magaceedana waxaa la odhan jiray Macakaah, **36** iyo curadkii Cabdoon ahaa, iyo Suur, iyo Qiish, iyo Bacal, iyo Neer, iyo Naadaab, **37** iyo Gedoor, iyo Axiyo, iyo Sekaryaah, iyo Miqllood. **38** Miqlloodna wuxuu dhalay Shime'aam. Iyana walaalahood ayay la degganaayeen Yeruuzaalem meal walaalahood ka soo hor jeedaa. **39** Neerna wuxuu dhalay Qiish, Qiishna wuxuu dhalay Saa'uul, Saa'uulha wuxuu dhalay Yoonaataan, iyo Malkiishuucu, iyo Abiinaadaab, iyo Eshbacal. **40** Wiilkii Yoonaataanna wuxuu ahaa Meriibacal, Meriibacalna wuxuu dhalay Miikaah. **41** Wiilashii Miikaahna waxay ahaayeen Fiipton, iyo Meleg, iyo Taxreeca iyo Aaxaas. **42** Aaxaasna wuxuu dhalay Yacraah, Yacraahna wuxuu dhalay Calemed, iyo Casmaawed, iyo Simrii, Simriina wuxuu dhalay Moosaa. **43** Moosaana wuxuu dhalay Bincaa, oo wiilkiisina wuxuu ahaa Refaayaah, oo dhalay Elecaasaah, oo isna dhalay Aaseel, **44** Aaseelna wuxuu laahaa lix wiil, oo magacyadoodiina waa kuwan: Casriqaam, iyo Bokeruu, iyo Ismaaciil, iyo Shecaryaah, iyo Cobadyaah, iyo Xaanaan. Intaasu waxay ahaayeen wiilashii Aaseel.

10 Haddaba reer Falastiin waxay la dirireen reer binu Israa'iil, oo raggii reer binu Israa'iilna way ka carareen reer Falastiin, oo Buur Gilboca ayay ku daateen iyagoog la laayay. **2** Oo reer Falastiin aad bay u eryadeen Saa'uul iyo wiilashii, markaasaa reer Falastiin waxay dileen Yoonaataan, iyo Abiinaadaab, iyo Malkiishuucu oo ahaa Saa'uul wiilashii. **3** Oo dagaalkiina aad buu ugu sii kululaaday Saa'uul, oo waxaa isagii gaadhay qaansoleydi, oo isna qaansoleydi aawadeed ayuu dhib badan ula kulmay. **4** Markaasaa Saa'uul wuxuu kii hubka u siday ku yidihi, War seeftaada la soo bax oo iga mudhbixi, waaba intaasoo buuryoqabyadanu yimaadaan oo ay i caayaane. Laakiinse kii hubka u siday wuu diiday, waayo, aad buu u cabsaday,

Sidaas daraaddeed Saa'uul wuxuu qaataay seeftiisi, markaasuu ku dul dhacay. **5** Oo kii hubka u sidayna markuu arkay in Saa'uul dhintay isna wuxuu ku dul dhacay seeftiisi, wuuna dhintay. **6** Sidaas daraaddeed waxaa wada dhintay Saa'uul iyo saddexdiisi wiil, oo reekiisi oo dhammu way wada dhintay. **7** Oo raggii reer binu Israa'iil oo dooxada joogay oo dhammu markay arkeen inay iyagu carareen, oo Saa'uul iyo wiilashii ay dhinteen ayay magaaloooyinkoodii ka tageen, oo carareen, markaasaa reer Falastiin yimaadeen oo iska degeen. **8** Oo maalintii dambe markay reer Falastiin u yimaadeen inay dharka ka furtaan kuwii la dilay waxay heleen Saa'uul iyo wiilashii oo Buur Gilboca ku dhintay. **9** Markaasay furteen oo waxay qaateen madaxiisi iyo hubkiisi, oo waxay u cid direen dalkii reer Falastiin oo ku wareegsanaa inay u wargeeyaan sanamyadooda iyo dadkiiba. **10** Oo hubkiisina gurigii ilaahyadooda ayay dhigeen, oo madaxiisina waxay ku dhejiveen gurigii Daagoon. **11** Oo dadkii Yaabeesh Gilecaad oo dhammu markay macleen waxyallii ay reer Falastiin Saa'uul ku sameeyeen oo dhan, **12** waxaa kacay raggii xoogga lahaa oo dhan, oo waxay soo qaadeen Saa'uul meydkii iyo meydadkii wiilashii, kolkaasay keeneen Yaabeesh, oo lafahoodii waxay ku aaseen geedkiin Yaabeesh ku yiil hoostiisa, toddoba maalmoodna way soomeen. **13** Haddaba Saa'uul wuxuu u dhintay xadgudubkiisii uu isagu Rabbiga ku xadgudbay, maxaa yeelay, isagu Eraygii Rabbiga ma uu dhawrin, oo weliba isagu wuxuu talo weyddiistay mid ruuxaan lahayd, si uu iyada wax u weyddiisto, **14** oo Rabbiga wax ma uu weyddiisan, oo sidaas aawadeed ayaa Rabbigu isaga u dilay, oo boqortooyadiina wuxuu u wareejiy Daa'udd oo ahaa ina Yesay.

11 Markaasaa reer binu Israa'iil oo dhammu waxay Daa'udd ugu soo shireen Xebron, oo waxay ku yidhaahdeen, Annagu waxaannu nahay laftada iyo jidhaaka. **2** Waagii hore markii Saa'uul boqorka ahaa adigu ahaa kii reer binu Israa'iil dibadda u bixin jiray oo gudaha soo gelin jiray, oo Rabbiga Ilaahaga ahuna wuxuu kugu yidihi, Adigu waxaad quudin doontaa dadkayga reer binu Israa'iil, oo amiin baanad u ahaan doontaa dadkayga reer binu Israa'iil. **3** Sidaas aawadeed odayashii reer binu Israa'iil oo dhammu waxay boqorkii ugu yimaadeen Xebron, oo Daa'uddna wuxuu iyaggi axdi kula dhigtay Xebron Rabbiga hortiisa; oo iyana waxay Daa'udd u boqreen inuu ahaado boqor reer binu Israa'iil u taliya, siduu ahaa Eraygii Rabbiga oo uu u soo dhiibay Samuu'el. **4** Markaasaa Daa'udd iyo reer binu Israa'iil oo dhammu waxay tageen Yeruuzaalem (taasoo ah Yebuu), oo halkaasna waxaa joogay dadkii dalka degganaa oo ahaa reer Yebuu. **5** Markaasaa dadkii Yebuu degganaa waxay Daa'udd ku yidhaahdeen, Adigu halkan soo geli maysid. Habase yeeshee Daa'udd waa qabsaday qalcaddii Siyoon, oo taasuna waa magaaladii Daa'udd. **6** Markaasaa Daa'udd wuxuu yidihi, Ku alla kii marka hore reer Yebuu laayaa wuxuu noqon doonaa madax iyo sirkaal. Oo waxaa markii hore baxay Yoo'ab oo ay Seruuyaah dhashay, oo isagii ayaa waxaa laga dhigay madax. **7** Oo Daa'uddna qalcaddii ayuu degay, oo sidaas daraaddeed waxaa loo bixiyet magaaladii Daa'udd. **8** Oo wuxuu dhisay magaalada hareeraheedi, iyo tan iyo Millo wareegsaaeeda. Oo Yoo'abna wuxuu cusboonaysiye magaalada ineedii kale. **9** Oo Daa'uddna aad iyo aad buu u sii xoogaystay, waayo, waxaa isaga la jiray Rabbigii ciidammada. **10** Haddaba kuwanu waa kuwii u horreeyey ee nimankii xoogga badnaa oo Daa'udd haystay, kuwaasoo ismuuijey inay isaga iyo boqortooyadisa aad iyo aad ula jiraan si ay boqor uga dhigtaan iyadoo reer binu Israa'iil oo dhammu ay la wada jiraan, siduu ahaa Eraygii Rabbiga oo reer binu Israa'iil ku saabsanaa. **11** Oo tanuna waa tiradii raggii xoogga badnaa oo Daa'udd haystay: Yaashaabcaam oo ahaa reer Xakmoonii oo ahaa ka ugu horreeya soddonka, isagu wuxuu warankiisa u qaaday saddex

boqol oo nin, oo isku mar buuna laayay. **12** Oo isaga dabadiisna waxaa jiray Elecaasaar ina Doodoo, oo ahaa reer Axoo'ax, oo isna wuxuu ahaa saddexdii nin oo xoogga badnaa midkood. **13** Oo isagu wuxuu Daa'uud la joogay Fasdammiim, oo halkaasna waxaa dagaal ugu soo ururay reer Falastiin, meeshaas oo ahayd dhul beero ah oo shaciir ka buuxo, oo dadkiina way ka carareen reer Falastiin hortooda. **14** Oo beeriti bay isdhex taageen oo daafaceen, wayna laayeen reer Falastiin, oo Rabbiguna wuxuu iyaglii ku badbaadiyey guul weyn. **15** Oo soddonki ugu horreeyey saddex ka mid ah aya hoos ugu dhaadhaday dhagixii weynaa ee Daa'uud joogay, oo waxay galeen godkii Cadullaam, oo ciidankii reer Falastiinna waxay soo degeen dooxadii Refaa'iim. **16** Oo markaas Daa'uud wuxuu ku jiray dhufayskii, oo ciidankii reer Falastiin xeradooduna waxay ahayd Beytlaxam. **17** Oo Daa'uudna intuu biyo u xiisooday ayuu yidhi, Wuxaan jeelaan laahaan in biyo layga siiyi celiha Beytlaxam, ee iridda ku ag yaal! **18** Markaasaa saddexdii aaya dhex maray ciidankii reer Falastiin, oo waxay biyo ka soo dhaamiyeen ceelkii Beytlaxam ee iridda ku ag yiil, oo intay soo qaadeen ayay Daa'uud u keeneen, laakiinse Daa'uud wuu diiday inuu cabbo biyahas, Rabbiguuse u daadshay. **19** Oo wuxuu yidhi, Anigu inaan saas yeelo Ilaahaygu ha ii diido, ma waxaan cabbaa dhiiggi ni mrankan naftooda biimeeyey? Waayo, iyagu biyahan waxay ku keeneen naftoodii oo halis ku jirta. Sidaas daraaddeed wuu diiday inuu cabbo. Oo saddexdii nin oo xoogga badhaana saasay yeeleen. **20** Oo saddexdoodana waxaa madax u ahaa Abiishay oo ahaa Yoo'aab walaalkiis, waayo, isagu wuxuu warankiisa u qaaday saddex boqol oo nin, wuxuu laayay, saddexdiina magac buu ku lahaa. **21** Oo isagu labada kaleba wuu ka ciso badnaa, oo waxaa looga dhigay sirkaal, habase yeeshee saddexdii hore ma uu gaadhin. **22** Benayaah ina Yehooyaadaac, oo uu dhalay nin xoog weyn oo reer Qabse'eel ahu, kaasoo sameeyey falimo waaweyn wuxuu dilay labadii wiil oo Ari'eel kii reer Moo'aab, oo haddana wuu tegay oo libaax buu god ku dhix dilay wakhtiga barafka, **23** oo wuxuu kaloo dilay nin Masri ah oo ahaan nin aad u dheer, oo dhererkii suna wuxuu ahaa shan dhudhun, oo Masriguna wuxuu gacanta ku haystay waran le'eg dharsameeyah looxiisa, oo isna wuxuu ula tegey ul, oo warankii ka dhufsaday gacantii Masriga, oo isagii ku dilay warankiisi. **24** Oo waxayhanan waxaa sameeyey Benayaah oo ahaa ina Yehooyaadaac, oo isna saddexdii nin ee xoogga badnaa magac buu ku lahaa. **25** Oo bal eeg, isagu wuu ka ciso badnaa soddonka, laakiinse ma uu gaadhin saddexdii hore, oo Daa'uudna wuxuu isaga madax uga dhigay lataliyayaashiisi. **26** Oo weliba raggi ciidammada ku jiray oo xoogga badnaa waxay ahaayeen Casaaheel oo Yoo'aab walaalkiis ahaa, iyo Elxaanaan oo ahaa ina Doodoo oo reer Beytlaxam ahaa, **27** iyo Shamood oo ahaa reer Xarod, iyo Xeles oo ahaa reer Feloonii, **28** iyo Ciiraa ina Ciqeesh oo ahaa reer Teqooca, iyo Abiiceser oo ahaa reer Canaatood, **29** iyo Sibbekay oo ahaa reer Xushaad, iyo Ciilay oo ahaa reer Axoo'ax, **30** iyo Maharay oo ahaa reer Netofaah, iyo Xeeded ina Bacanaah oo ahaa reer Netofaah, **31** iyo litay ina Riibay oo ahaa reer Gibecaah oo qoladisu ahayd reer Benyaamiin, iyo Benayaah oo ahaa reer Fircaatoom, **32** iyo Xuuray oo ka yimid durruradji Gacash, iyo Abi'eel oo ahaa reer Caraabaah, **33** iyo Casmaawed oo ahaa reer Baxuurim, iyo Elyaxbaa oo ahaa reer Shacalbiim, **34** iyo ina Haasheem oo ahaa reer Gisonii, iyo Yoonaataan ina Shaagee oo ahaa reer Haraarii, **35** iyo Axinyaam oo ahaa ina Saakaar oo ahaa reer Haraarii, iyo Eliifaal oo ahaa ina Uur, **36** iyo Heefer oo ahaa reer Mekeeraatii, iyo Axiiyah oo ahaa reer Feloonii, **37** iyo Xesroo oo ahaa reer Karmel, iyo Nacaray oo ahaa ina Esbay, **38** iyo Yoo'eel oo ahaa Naataan walaalkiis, iyo Mibxaar oo ahaa ina Hagrii, **39** iyo Selek oo ahaa reer Cammoon, iyo Naxaray oo ahaa reer Beerod, oo ahaa kii gaashaanka u qaadi jiray

Yoo'aab oo ay Seruuyaah dhashay, **40** iyo Ciiraa oo ahaa reer Yeter, iyo Gaareeb oo ahaa reer Yeter, **41** iyo Uriyah oo ahaa reer Xeed, iyo Soobaad oo ahaa ina Axlay, **42** iyo Cadiinaa oo ahaa ina Shiisa oo ahaa reer Ruubeen, oo weliba madax u ahaa reer Ruubeen iyo soddon isaga la jirtay, **43** iyo Xaanaan oo ahaa ina Macakah, iyo Yooshafaad oo ahaa reer Mitnii, **44** iyo Cusiyaa oo ahaa reer Cashteraatii, iyo Shamac, iyo Yeci'eel oo ahaa wiilashii Xootaam oo ahaa reer Carooceer, **45** iyo Yediicalleel oo ahaa ina Shimrii, iyo Yooxaa oo ahaa isaga walaalkiis oo qoladoodu ahayd reer Tiisii, **46** iyo Eli'eel oo ahaa reer Maxawiim, iyo Yeriibay, iyo Yooshawiyah oo ahaa wiilashii Elnacam, iyo Yitmaah oo ahaa reer Moo'aab, **47** iyo Eli'eel, iyo Coobeed, iyo Yacasi'eel oo ahaa reer Mesobaayaah.

12 Haddaba intanu waa kuwii Daa'uud ugu yimid Siilqag, intuu weli ka dhumanayay Saa'uul ina Qiish, oo iyagu waxay ku jireen ragga xoogga badan oo la dagaal galay. **2** Oo iyagu qaansooyin bay siteen, oo gacanta midigtu iyo tan bidixdaba dhagaxyo way ku wadhfint kareen, fallaadhona qaansooyin way kaga gani kareen, oo iyagu waxay ahaayeen reer Benyaamiin oo Saa'uul walaaliihs ah. **3** Oo waxaa madax ahaa Axiceser, dabadeedna Yoo'aash, oo ahaa ina Shemacaah oo ahaa reer Gibecaad, iyo Yesi'eel iyo Feled oo ahaa wiilashii Casmaawed, iyo Beraakaah, iyo Yeehuu oo ahaa reer Canaatood, **4** iyo Yishmacyaah oo ahaa reer Gibecon oo ahaa nin xoog badan oo soddonka ka mid ahaa, oo weliba soddonka ka wada sarreeyey, iyo Yeremyah, iyo Yaxasi'eel, iyo Yooxanaanaan, iyo Yoosaabaad oo ahaa reer Gedeeraad, **5** iyo Elcuusay, iyo Yeriimood, iyo Becalyah, iyo Shemaryah, iyo Shefatyaah oo ahaa reer Xaruuf, **6** iyo Elqaanaah, iyo Yishiyaah, iyo Casareel, iyo Yooceser, iyo Yaashaabcaam oo ahaa reer Qorax, **7** iyo Yooceelaah iyo Sebadyah oo ahaa wiilashii Yeroxaam oo ahaa reer Gedoor. **8** Oo waxaa reer Gaad Daa'uud isaga soocay oo ugu tegey dhufayskii cidlada ku yiil rag xoog badan oo ah rag dagaal loo tababbaray, oo gaashaan iyo waran qaadan karay, oo wejigooduna wuxuu ahaa sida weji libaax oo kale, oo waxay u dheereeyeen sida cawsha buuraha joogta. **9** Oo iyaga waxaa madax ahaa Ceser, Cobadyahna wuxuu ahaa kii labaad, Eli'i'abna kii saddexaad, **10** Mishmannaahna kii afraad, Yeremyahna kii shanaad, **11** Catayna kii liixaad, Eli'eelna kii toddobaaad, **12** Yooxaanaanna kii siddeedaad, Elsaabaadna kii sagaalaad, **13** Yeremyahna kii tobnaad, Makbannayna kii kow iyo tobnaad. **14** Kuwaas oo ahaa reer Gaad waxay ahaayeen saraakiishii ciidanka, oo kii iyaga ugu yaraa wuxuu u dhigmaa boqol nin, kii ugu weynaana kun nin. **15** Oo kuwaasu waxay ahaayeen kuwii bishii kowaad ka gudbay Webi Urdun oo buuxdhafay oo qararka oo dhan ka datay, oo iyagu waxay kala eryeen dadkii dooxooyinka degganaa oo dhan, xagga bari, iyo xagga galbeedba. **16** Oo waxaa dhufayska Daa'uud ugu yimid reer Benyaamiin iyo reer Yahuudha qaarkooda. **17** Markaasaa Daa'uud u baxay inuu iyaga ka hor tago, oo intuu jawaabay ayuu ku yidhi, Haddaad nabdoon iigu timaadeen inaad i caawisaa qalbigayu wuu idinla jiri doonaa, laakiinse haddada iigu timaadeen inaad cadaawyaashaayda ii gagangelisaan, Ilaaħii awoħwyaashaasen taas ha fiiriyu oo ha canaanto, maxaa yeelay, gacmhahyag wax xumaan ahu kuma jiraan. **18** Markaasaa ruuxii ku soo degay Camaasay oo soddonkiin madax u ahaa, oo wuxuu yidhi, Daa'uudow, ina Yesayow, annagu waxaannu nahay kuwaagii, waannuna ku garab taagan nahay. Nabad. Nabad ha kula jirto, oo kaalmeeyahaashaadana nabad ha la jirto, waayo, waxaa ku caawiya Ilaaħaaga. Markaasaa Daa'uud iyagiisoo dhoweeeyey oo wuxuu ka dhigay saraakiishii guutada. **19** Oo weliba reer Manasehna qaar baa Daa'uud geestiisa soo maray markuu raacay reer Falastiin oo Saa'uul dagaal ugu yimid, laakiinse iyagiis ma ay caawiyin, waayo, saraakiishii

reer Falastiin talay isagii ku eryl, oo waxay isyidhaahdeen, Isagu intuu madaxyadeenna khatar geliyoo ayuu sayidkiisii Saa'uul garab gel doonaa. **20** Oo markuu Siqlag tegey waxaa geestiisa reer Manaseh ka soo maray Cadnaah, iyo Yoosaabaad, iyo Yediica'eel, iyo Miika'eel, iyo Yoosaabaad, iyo Eilihii, iyo Silletay, oo dhammaantood ahaa saraakiil u taliya kun kun reer Manaseh ah. **21** Oo waxay Daa'udd u caawiyeen guutadii wax dhacaysay, waayo, waxay ahaayeen rag xoog badan oo ahaa saraakiishii ciidanka. **22** Waayo, maalin ka maalin waxaa Daa'udd u iman jiray kuwo isaga caawiya, ilamaa ay noqdeen ciidan weyn, oo ah sidii ciidanka Ilaah. **23** Oo tanuna waa tiradii kuwii madaxda u ahaa kuwii dagaalka hubka u lahaa, oo Daa'udd ugu yimid Xebroon inay boqortooyada Saa'uul isaga u rogaan sidii uu eraygi Rabbigu ahaa. **24** Kuwii reer Yahuudah ee gaashaan iyo waran qaaday waxay ahaayeen lix kun iyo siddeed bogol oo nin, oo dagaal hub u leh. **25** Oo kuwii reer Simecoon ee xoogga badnaa, dagaalkana u darbanaa waxay ahaayeen toddoba kun iyo bogol. **26** Reer Laawina waxaa ka joogay afar kun iyo lix bogol. **27** Oo Yehooyaadaacna wuxuu ahaa madaxdii reer Haaruun, oo isagana waxaa la socday saddex kun iyo toddoba bogol oo nin. **28** Saadoonqa wuxuu ahaa nin dhallinyar oo xoog badan, oo waxaa la jiray laba jiray labaatan sirkaal oo reerkisiin wada ah. **29** Oo reer Benyaamiin oo ahaa Saa'uul walaalhiisna waxaaa ka joogay saddex kun oo nin, waayo, ilaa waagaas igaya intoodii badnayd waxay daaacud u sii ahaayeen reerkii Saa'uul. **30** Oo reer Efrayimna waxaa ka joogay labaatan kun iyo siddeed bogol oo nin, oo ah rag xoog badan oo dhammaantood reerahooda caan ku ah. **31** Oo reer Manaseh badhkiisiina waxaa ka joogay siddeed iyo tobannuun kuu iyo soddon kun oo nin oo waran iyo gaashaan wada sita. **35** Oo reer Daanna waxaa ka joogay siddeed iyo labaatan kun iyo lix bogol oo nin oo dagaalka isu safi kara. **36** Oo reer Aasheerna waxaa ka joogay afartan kun oo nin oo ciidanka gelii kara oo dagaalka isu safi kara. **37** Oo Webi Urdun dhankiisa kalena waxaa ka yimid bogol iyo labaatan kun oo nin oo wata cayn kasta oo ah alaabta dagaalka, oo waxayna ahaayeen reer Ruubeen, iyo reer Gaad, iyo reer Manaseh badhkiis. **38** Intaas oo dhan oo wada ahaa rag dagaalyahan ah oo dagaalka isu safi kara waxay Xebroon ula yimaadeen qalbi qumman inay Daa'udd reer binu Israa'iil oo dhan u boqraan, oo reer binu Israa'iil intooda hadhay oo dhammuna isku qalbi bay ku ahaayeen inay Daa'udd boqraan. **39** Oo iyana halkaasay Daa'udd la joogeent intii saddex maalmood ah, iyagoo wax cunaya oo wax cabbaya, waayo, walaalhood baa sooryu u diyaariey. **40** Oo weliba dadkii iyaga u dhowaa ee ahaa ilaa reer Isaakaar iyo reer Sebulon iyo reer Naftaali waxay cunto ku soo rareen dameerro, iyo awr, iyo baqlo, iyo dibi, oo waxay keeneen bur, iyo fudad berde ah, iyo rucubo sabiib ah, iyo khamri, iyo saliid, iyo dibi, iyo ido, dhammaanada ah iyo aad bay u badnaayeen, maxaa yeelay, reer binu Israa'iil dhexdooda farxad baa jirtay.

13 Markaasaa Daa'udd wuxuu la arrinsaday saraakiishii kun kun u taliyey iyo kuwii bogol bogol u taliyey iyo xataa hoggaamiye kasta. **2** Markaasaa Daa'udd wuxuu shirkii reer binu Israa'iil oo dhan ku yidhi, Hadday idinla wanaagsan tahay iyo hadday tahay tan Rabbiga Ilaheenna ah ayuu meel kasta ugu cid dirno walaalaheenna

ku hadhay dalka Israa'iil oo dhan, kuwaasoo ah kuwa wadaaddada iyo reer Laawi ay la dhix joogaan magaaloo yinkooda agagaarka leh, si ay iyaguna inoogu soo ururaan. **3** Oo weliba ayuu sanduuqii Ilaheenna mar kale soo ceshanno, waayo, isagii waynu iska daynay wakhtigii Saa'uul noolaa. **4** Markaasaa shirkii oo dhammu waxay yidhaahdeen, Haah, oo sidaasaynu yeelaynaa, maxaa yeelay, taasu dadkii oo dhan ayay la qummanayd. **5** Markaasuu Daa'udd soo wada shirihey reer binu Israa'iil oo dhan, oo wuxuu ka soo ururihey tan iyo Shixxoor oo ah durdurka Masar iyo xataa tan iyo meesha Xamaad laga galo in sanduuqii Ilaah Qiryad Yecaariim laga soo qaado. **6** Markaasaa Daa'udd iyo reer binu Israa'iil oo dhammu waxay tageen Bacalaah, oo ah Qiryad Yecaariim, oo ay reer Yahuudah iska leeyihiin, inay halkaas ka soo qaadaan sanduuqii Ilaah oo ah meesha Rabbiga Keruubiimta kala dhex fadhiya magiciisa lagu baryo. **7** Oo sanduuqii Ilaah gaadhi cusub bay saareen, markay ka soo bixiyeen gurigii Abiinaadaab, oo gaadhiigii waxaa waday Cuusaa iyo Axiyoo. **8** Oo Daa'udd iyo reer binu Israa'iil oo dhammu waxay Ilaah hortiis ku cayaareen xooggooda oo dhan, oo gabayo, iyo kataarado, iyo shareerado, iyo dafaf, iyo suxuun laysku garaaco, iyo turumbooin ayay ku cayaareen. **9** Oo markay yimaadeen meeshii hadhuudhka lagu tumi jiray oo Kiidon aaya Cuusaa gagacan fidiyey si uu u qabto sanduuqii, waayo, dibidii sidday aaya turunturootay. **10** Markaasaa Rabbigu aad ugu cadhooday Cuusaa, wuuna dilay, maxaa yeelay, isagii wuxuu gacanta ku fidiyey sanduuqa, oo halkaasuu ku dhintay Ilaah hortiisa. **11** Oo Daa'udduna taas buu ka xumaaday, maxaa yeelay, Rabbigu degdeg buu u qabtay Cuusaa, oo meeshaas magaceedii wuxuu u bixiye Feres Cuusaa, oo ilaa maantadanna waa la yidhaahdaa. **12** Oo Daa'udduna maalintaas wuu ka baqay Ilaah, oo wuxuu isyidhi, Sanduuqa Ilaah bal sidee baan magaaladayda u geeysanayaa? **13** Sidaas daraaddeed Daa'udd sanduuqii ma geeyn magaaladiisi, laakiinse gees buu ugu leexshay gurigii Cobeed Edoom kii reer Gad. **14** Oo saddex bilood ayaa sanduuqii Ilaah gurigii Cobeed Edoom xaaaskisa la yill, oo Rabbiguna wuu barakeeyey Cobeed Edoom reerkisiin iyo wixii uu haystay oo dhan.

14 Markaasaa Xiiraam oo ahaa bogorkii Turos ayaa Daa'udd wargeeyayaal u soo diray, iyo geedo kedar la yidhaahdo, iyo wastaadyo, iyo nijaarro, inay guri u dhisaan. **2** Oo Daa'udd wuxuu ogaaday in Rabbigu isaga u taagay inuu ahaado bogor u taliya reer binu Israa'iil, waayo, boqortooyadiisii waa la sarraysihey dadkiisa reer binu Israa'iil aawadood. **3** Oo Daa'udduna naago kale buu Yeruuzaalem ku guursaday, oo wuxuu dhalay wiilal iyo gabdho kale. **4** Oo carruurti Yeruuzaalem ugu dhalatay magacyadoodiina waa kuwan: Shamuuca, iyo Shooaab, iyo Naataan, iyo Sulayman, 5 iyo Yibxaar, iyo Elishuua, iyo Elfaaled, 6 iyo Nogah, iyo Nefeg, iyo Yaafica, 7 iyo Eliishaamaac, iyo Becelyadaac, iyo Elifeled. **8** Oo reer Falastiinna markay maqleen in Daa'udd loo subkay inuu boqor u ahaado reer binu Israa'iil oo dhan ayay reer Falastiin oo dhammu u soo baxeen inay Daa'udd doondoonaan, oo Daa'udduna taas wuu maqlay, oo isna iyaggi ayuu ku baxay. **9** Haddaba reer Falastiin way yimaadeen, oo waxay ku firdheen dooxadii Refaa'iim. **10** Markaasaa Daa'udd Rabbiga wax weyddiyey oo yidhi, Miyaan reer Falastiin ku kaccaa? Miyaad ii soo gacangelinayaa? Markaasaa Rabbigu wuxuu ku yidhi, Haah, ku kac, waayo, iyaga waan kuu soo gacangelinayaa. **11** Hadda waxay yimaadeen Bacal Feraasiim, oo halkaasaa Daa'udd iyaggi ku laayay, oo Daa'udd wuxuu yidhi, Rabbigu cadaawayashaydi ayuu gacantaya degdeg ugu qabtay, sida biyaha butacaayaa u degdeegaan oo kale. Sidaas daraaddeed meeshaas magaceedii waxaa loo bixiye Bacal Feraasiim. **12** Iyana halkaasay ilaahyadoodii kega tageen, markaasaa Daa'udd amar ku bixiye in la gubo. **13** Haddana reer Falastiin mar kalay dooxadii ku soo firdheen. **14** Oo Daa'udduna

mar kaluu Rabbiga wax weyddiiyey, oo Ilahna wuxuu ku yidhi, Waa inaanad ka daba kicin, laakiinse iyaga ka leexo, oo waxaad ku weerartaa meel ka soo hor jeedda geedaha bukaa la yidhaahdo. **15** Oo markaad sanqadha askarta socodkeeda ka maqashid geedaha bukaa dushooda, markaas dagaalka hore ugu bax, waayo, Ilah waa kaaga hor baxay inuu ciidanka reer Falastiin laayo. **16** Oo Daa'uudna wuxuu yeelay sidii Ilah ku amray, oo waxay ciidankii reer Falastiin ku laynayeen ilaa Gibecoon iyo tan iyo Geser. **17** Oo Daa'uud warkiisiina wuxuu gaadhadh dalalka oo dhan, oo Rabbiguna cabsi isaga ka timid ayuu ku riday quruumihii kale oo dhan.

15 Markaasaa Daa'uud wuxuu magaaladii Daa'uud ka dhistay guryo, oo sanduuqii Ilahna meel buu u hagaajiyey, teendhona buu u dhisay. **2** Markaasaa Daa'uud yidhi, Waa inaan ninna qaadin sanduuqqa Ilah reer Laawi mooyaane, waayo, Rabbigu iyaguu u doortay inay qaadaan sanduuqqa Ilah, iyo inay isaga u adeegaan weligood. **3** Oo Daa'uud reer binu Israa'iil oo dhan wuxuu ku soo wada ururiyey Yeruuusaalem in sanduuqii Rabbiga la keeno meeshiisii uu u hagaajiyey. **4** Oo haddana Daa'uud wuxuu soo wada ururiyey reer Haaruun iyo reer Laawi. **5** Kuwii reer Qohaad waxay ahaayeen Uurii'eel oo madax ahaa, iyo walaaliihiis oo ahaa boqol iyo labaatan nin, **6** kuwii reer Meraariina, Casaayaah oo madax ahaa, iyo laba boqol iyo labaatan nin oo walaaliihiis ahaa, **7** kuwii reer Gershoomna, Yoo'eel oo madax ahaa, iyo boqol iyo soddon niin oo walaaliihiis ahaa, **8** kuwii reer Eliisaafaanna, Shemacyah oo madax ahaa, iyo laba boqol oo nin oo walaaliihiis ahaa, **9** kuwii reer Xebroonna, Eli'i'eel oo madax ahaa, iyo siddeetan nin oo walaaliihiis ahaa, **10** kuwii reer Cusii'eelna, Cammiinaadaab oo madax ahaa, iyo boqol iyo laba iyo tobaniin oo walaaliihiis ahaa. **11** Markaasaa Daa'uud u yeedhay Saadoog iyo Aabyataara oo wadaaddada ah, iyo kuwii reer Laawi oo ahaa Uuri'eel, iyo Casaayaah, iyo Yoo'eel, iyo Shemacyah, iyo Eli'i'eel, iyo Cammiinaadaab, **12** oo wuxuu ku yidhi, Idinku waxaad thiin madaxdii qolooiyinka reer Laawi, haddaba idinku iyo walaaliihiinba isdaahiriy si aad sanduuqii Rabbiga ah Ilaha reer binu Israa'iil ugu soo qaaddaan meeshii aan u hagaajiyey. **13** Maxaa yeelay, idinku markii hore ma aydhaan qaadin, oo sidaas daraaddeed ayaa Rabbiga Ilahaheenna ahu degdeg inoogu qabtay, waayo, sidii qaynuunku ahaa wax kuma aynan weyddiin. **14** Haddaba sidaas daraaddeed ayaa wadaaddadii iyo kuwii reer Laawi isdaahiriyen inay soo qaadaan sanduuqii Rabbiga ah Ilaha reer binu Israa'iil. **15** Markaasaa reer Laawi garbaha ku qaadeen sanduuqii Ilah iyagoo ulihiisii ku sida, sidii Muuse amray oo uu eraygii Rabbigu ahaa. **16** Markaasaa Daa'uud madaxdii reer Laawi ku yidhi, Walaaliihiin rag ka dhex doorta inay ahaadaan niman gabayaa ah oo sita alaabti muusikada, oo ah shareerado, iyo kataarado, iyo suxuu laysku garaaco, oo aad ha uga dhawaaqiyeen oo farxad ahaadeed codka kor ha u qaadeen. **17** Sidaas daraaddeed reer Laawi waxay doorteen Heemaan oo ahaa ina Yoo'eel iyo walaaliihiis oo ahaa Aasaaf ina Berekyaah, oo walaalahoood reer Meraariina waxay ka doorteen Eetaan ina Quuashaayaah, **18** oo iyaga waxaa la jiray walaalahoood oo ahaa darajadii labaad, waxayna ahaayeen Sekaryaah, iyo Been, iyo Yacasii'eel, iyo Shemiraamood, iyo Yexii'eel, iyo Cunnii, iyo Eli'aab, iyo Benaayaah, iyo Macaseeyaaah, iyo Matityah, iyo Elifeleehuu, iyo Miqueeyaaah, iyo Cobeed Edoom, iyo Yecii'eel oo dhammaantood wada ahaa iridjoogayaal. **19** Sidaas daraaddeed kuwii gabayaagi ahaa oo ahaa Heemaan, iyo Aasaaf, iyo Eetaan waxay siteen suxuu naxas ah oo laysku garaaco si ay aad ugaga dhawaaqiyaa, **20** oo Sekaryaah, iyo Casii'eel, iyo Shemiraamood iyo Yexii'eel, iyo Cunnii, iyo Eli'aab, iyo Macaseeyaaah, iyo Benaayaahna waxay siteen shareerado si ay ugu dhufaan wax Calaamood lagu luuqeeyo, **21** oo Matityah, iyo Elifeleehuu, iyo Miqueeyaaah, iyo Cobeed Edoom, iyo Yecii'eel, iyo Casasyaahna

waxay siteen kataarado ay ku hoggaamiyaan wax Shemiiniid lagu luuqeeyo. **22** Oo Kenanyaah oo madax u ahaa reer Laawina wuxuu u sarreeyey gabaygii, oo isagu wuxuu dadki wax ka baray gabaygii, maxaa yeelay, aad buu u yiqliin. **23** Oo Berekyah iyo Elqaanaahna waxay iridjoogayaal u ahaayeen sanduuqii. **24** Oo wadaadadii ahaa Shebaryaah, iyo Yehooshaafaad, iyo Netaneel, iyo Camaasay, iyo Sekaryaah, iyo Benaayaah, iyo Elliceserna turumbooyin ayay ku hor afuuufayen sanduuqii Ilah, oo Cobeed Edoom iyo Yexiyaahna iridjoogayaal ayay sanduuqii u ahaayeen. **25** Sidaas daraaddeed Daa'uud iyo odayaashii reer binu Israa'iil iyo kuwii kun kun u taliyeeyba waxay u tageen inay sanduuqii axdiga Rabbiga ka soo qaadaan gurigii Cobeed Edoom iyagoo faraxsan. **26** Oo markii Ilah caawihey kuwii reer Laawi oo qaaday sanduuqii axdiga Rabbiga ayay toddoba dibi iyo toddoba wan ku allabaryeen. **27** Oo Daa'uudna wuxuu xidhnaa dhar aad u wanaagsan, isaga iyo kuwii reer Laawi oo sanduuqa qaaday oo dhan, iyo nimankii gabayaaga ahaa, iyo Kenanyaah oo ahaa madaxdii gabayga oo la jiray nimankii gabayaaga ahaa, oo Daa'uudna wuxuu qabay eefod maro wanaagsan ah. **28** Haddaba reer binu Israa'iil oo dhammu saasay u soo qaadeen sanduuqii axdiga Rabbiga iyagoo dhawaaqaya, oo afuuufaya buun iyo turumbooyin, oo ka dhawaaqinaya suxuu laysku garaaco, iyo shareerado iyo kataarado. **29** Oo markii sanduuqii axdiga Rabbigu u magaaladii Daa'uud imanayay ayay Miikaal oo ahayd ina Saa'uul daaqadda ka eegtag, oo kolkay aragtag Bogor Daa'uud oo cayaaraya ayay qalbiga ka quudhsatay.

16 Oo iyana sanduuqii Ilah gudahay soo geliyeen, oo dhix dhigeeen teendhadii Daa'uud u dhisay, oo waxay Ilah hortiisa ku bixiyeen qurbaanno la gubo iyo qurbaanno nabaadiino. **2** Oo Daa'uudna markuu dhameeyey qurbaankii la gubayay iyo qurbaannadii nabaadiinada ee uu bixinayay ayuu dadki ugu deceeyey magicii Rabbiga. **3** Oo markaasuu reer binu Israa'iil oo dhan, nin iyo naagba, mid kasta siiyey xabbad kibis ah, iyo cad hilib ah, iyo fud sabib ah. **4** Oo kuwii reer Laawi qaarkoodna wuxuu u doortay inay ka adeegaan sanduuqaa Rabbiga hortiisa, iyo inay xusuustaan oo ku mahadnaqaan oo ammaanaan Rabbiga ah Ilaha reer binu Israa'iil, **5** kuwaasoo ahaa Aasaaf oo kii kowaad ahaa, iyo Sekaryaah oo ahaa kii labaad, iyo Yecii'eel, iyo Shemiraamood, iyo Yexii'eel, iyo Matityah, iyo Eli'aab, iyo Benaayaah, iyo Cobeed Edoom, iyo Yecii'eel oo haysan jiray shareerado iyo kataarado, oo Aasaafna wuxuu aad uga dhawaaqin jiray suxuu laysku garaaco. **6** Oo Benaayaah iyo Yaxasii'eel oo wadaaddo ahaana turumbooyin ayay had iyo goorba ku haysan jireen sanduuqii axdiga Ilah hortiisa. **7** Oo maalintaas ayaa Daa'uud markii ugu horraysay ku amray inay Aasaaf iyo walaaliihiis Rabbiga ku mahadnaqaan. **8** Rabbiga ku mahadnaqa, oo magicisa ku barya, Falimihiisana dadyowga ka dhex sheega. **9** Isaga u gabya, oo ammaan ugu gabya, Shuquulladiisa yaabka badan oo dhanna ka hadla. **10** Ku faana magicisa quduuska ah, Kuwa Rabbiga doondoona qalbigoodu ha reyreyeo. **11** Rabbiga iyo xooggiisa doondoona, Oo weligiinba wejigiisa doondoona. **12** Xusuusta shuquulladiisi yaabka nadhaa oo uu sameeyey, iyo caja'iibadiisi iyo xukummadii afkiisa, **13** Kuwiinna farcanka addoonkiisi Israa'iilow, Kuwiisa uu doortay oo reer Yacqub ahow. **14** Isagu waa Rabbiga Ilahaheenna ah, Xukummadiisiina waxay ku jiraan dhulka oo dhan. **15** Bal idinku weligiin xusuusta axdigiiisa, Kaasoo ah hadalkiisi uu dadki kun qarni ku amray; **16** Kaasi waa axdigii uu Ibraahim la dhigtay. Oo uu Isxaqaa ugu dhaartay, **17** Oo isla kaas wuxuu u adkeeyey oo qaynuun uga dhigay Yacqub, Oo Israa'iilha wuxuu uga dhigay axdi weligiis jiraya, **18** Oo wuxuu ku yidhi, Dalka Kancaan waxaan kuu sinayaa Inuu ahaado qaybtii dhaxalkiinna, **19** Markaad dad tiro yar ahaydeen, Oo aad aad u yaraydeen, qariibna dalka ku ahaydeen. **20** Oo iyaguna

quruunba quruun bay uga baxeen. Oo intay boqortooyo ka tageen ayay dad kale u gudbeen. **21** Isagu ninna uma oggolaanin inuu wax yeelo, Haah, oo daraaddood ayuu boqorro u canaantay. **22** Oo wuxuu ku yidhi, Ha taabanina kuwayga subkan, Oo nebiyaddayana waxba ha yeelina. **23** Dadka dhulka oo dhammow, Rabbiga u gabey, Oo badbaadintisana muujiya maalin ka maalin. **24** Ammaantiisana quruumaha dhexdooda ka sheega, Oo shuqualladiisa yaabka badanna dadyowga oo dhan ka dhex sheega. **25** Waayo, Rabbiga waa weyn yahay, waana mudan yahay inaad loo ammaano, Isaga waa in laga cabsado in ka sii badan ilaahyada oo dhan. **26** Waayo, dadyowga ilaahyadooda oo dhammu waa sanamyo, Laakiinse Rabbiga isagaa sameeyey samooyinka. **27** Sharaf iyo haybaduba hortiisay yaalliiin, Xoog iyo farxaduna meeshiisay ku jiraan. **28** Dadka qolooyinkisow, Rabbiga ammaana, Waxaad Rabbiga ka sheegtaan ammaan iyo xoog. **29** Waxaad Rabbiga ka sheegtaan ammaanta magicisu mudan yahay, Qurbaan u keena, oo hortiisaa kaalaya, Rabbiga ku caabuda quruxda quduusnimada, **30** Dadka dhulka oo dhammow, hortiisaa ku gariira. Duniduna waxay u dhisin tahay si aan la dhaqaajin karin. **31** Haddaba samooyinku har farxeen, dhulkuna har reyreeyo, Oo quruumaha dhexdooda ha laga yidhaahdo, Rabbigu waa boqor. **32** Badda iyo waxa ka buuxaba ha guuxeen, Berriga iyo waxa ku jira oo dhummuna ha farxeen, **33** Oo markaasay dhirta duurka Rabbiga hortiisaa ku gabiy doonaa farxad daraaddeed, Waayo, isagu waa u imanayaa inuu dhulka xukumo. **34** Rabbiga ku mahadnaqa, waayo, isagu waa wanaagsan yahay, Oo naxariistiisuna way sii waartaa weligeedba. **35** Oo waxaad tidhaahdaan, Ilaaha badbaadadayadow, Na badbaadi, Oo na soo wada ururi oo quruumahana naga samatabbixi, Si aannu magacaaga quduuska ah ugu mahadnaqno, Oo aannu ammaantaada ugu guulaysanno. **36** Waxaa mahad leh Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil, Tan iyo weligiis iyo weligiisba. Markaasaa dadkii oo dhammu waxay yidhaahdeen, Aamiin, oo Rabbigay ammaaneen. **37** Kolkaasuul halkaas sanduuqii axdiga Rabbiga hortiisaa kaga tegey Aasaaf iyo walaalihiis inay had iyo goor ka adeegaan sanduuqa hortiisaa sidii maalin walba shuqulkeeda loo doonayay, **38** isaga iyo Cobeed Edoom oo ay la jiraan siddeed iyo lixdan nin oo walaalhood ah, oo weliba Cobeed Edoom oo ahaan iyo Yeduutuun iyo Xosaahna wuxuu uga tegey inay ahaadaan iridjoogayaal. **39** Oo wadaadkiit Saadoq iyo wadaaddadii walaalihiis ahaana wuxuu kaga hor tegey taambuuggii Rabbiga oo ku yiil meeshii sare oo Gibecoon, **40** in had iyo goor subax iyo habeenba meeshii qurbaanka la gubo ay Rabbiga ugu dul bixiyaan qurbaanno la gubo kuwaasoo ahaa sidii dhammaan waxa ku qoran sharciga Rabbiga, oo uu reer binu Israa'iil ku amray. **41** Oo wuxuu kaloo la reebay Heemaan iyo Yeduutuun iyo kuwii kaloo la doortay oo loo magacaabay inay Rabbiga ku mahadnaqaan, maxaa yeelay, naxariistiis u weligeedba way waartaa. **42** Oo waxaa iyaga la jiray Heemaan iyo Yeduutuun oo haystay turumbooyin iyo suxuun laysku garaaco oo ay leeyihiin kuwa aad wax uga dhawaajiyi, iyo alaabiti lagu qaadi jiray gabayadii Ilaah, oo ilma Yeduutuunna wuxuu kaga tegey inay iridda joogaan. **43** Markaasaa dadkii oo dhan qof waluba gurigiisi tegey, oo Daa'udna wuxuu u noqday inuu reerkii siidii walbaa quruumaha ka eriday dadkaaga hortiisa, kuwaasoo aad ka soo furatay dalkii Masar? **22** Waayo, dadkaaga reer binu Israa'iil wuxaad ka dhigtay inay dadkaaga ahaadaan weligood, oo Ilaahood baad noqtotay, Rabbiyow. **23** Haddaba Rabbow, eraygiid aad ku hadashay oo igu saabsanaa anoo addoonkaaga ah, oo ku saabsanaa reerkayga, weligaa adkee oo sidaad ku hadashay yeel. **24** Oo magacaaguna ha xoogysto oo ha weynado weligiis, hana la yidhaahdo, Rabbiga ciidammadu waa Ilaaha reer binu Israa'iil, isagu wuxuu Ilaah u yahay reer binu Israa'iil, oo anoo addoonkaaga Daa'uud ah reerkaygu hortaaduu ku dhisan yahay. **25** Waayo, Ilaahayow, anoo addoonkaaga ah wax baad ii muujisay, oo waxaad igu tidhi, Reer baan kuu dhisi doonaa, sidaas daraaddeed waan ku dhiirranahay inaan baryadan hortaada kugu baryo. **26** Haddaba Rabbiyow, adigu waxaad tahay Ilaah, oo waxan wanaagsan baad ii ballanqaadday, anoo addoonkaaga ah, **27** oo waxaad ku faraxday inaad barakaysid

17 Oo waxay noqotay markii Daa'uud gurigiisi degay, in Daa'uud Nebi Naataan ku yidhi, Bal eeg, anigu waxaan degganahay guri qori kedar ah laga sameeyey, laakiinse sanduuqii axdiga Rabbigu wuxuu yaal daahyo hoostood. **2** Markaasaa Naataan wuxuu Daa'uud ku yidhi, Wax alla wixii qalbigaaga ku jira oo dhan samee, waayo, Ilaah baa kula jira. **3** Oo isla habeenkaas eraygiil Ilaah baa u yimid Naataan oo ku yidhi, **4** Tag, oo waxaad addoonkayga Daa'uud ku tidhaahdaa, Rabbigu wuxuu ku leeyahay, Waxba guri aan dego ha ii dhisin, **5** waayo, guri ma degin ilaa maalintii aan reer binu Israa'iil sood

bixiyey iyo tan iyo maantadan, laakiinse teendhaba teendho kalaan uga bixi jiray oo taambuugna mid kalaan uga bixi jiray. **6** Oo meal kasta oo aan kula socday reer binu Israa'iil oo dhan, xaakkinnadii reer binu Israa'iil oo aan ku amray inay qudiyaan dadkayga ma midkood baan eray kula hadlay, oo miyaan ku idhi, War maaxaa iigu dhisi weydeed guri kedar ah? **7** Haddaba waxaad addoonkayga Daa'uud ku tidhaahdaa, Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Anaa kaa soo kaxeeyey xeradii idhaa iyo idhii aad raacaysay, inaad ahaatid amiiii u taliya dadkayga reer binu Israa'iil, **8** waanan kula jiray meal kastoo aad tagtayba, oo cadaawayashaad oo dhanna hortaadaan ka baabbi'iyyey. Oo waxaan kuu bixin doonaa magac la mid ah magacyada kuwa waaweyn oo dhulka jooga. **9** Oo dadkayga reer binu Israa'iilina meel baan u dooran doonaa, oo waan ku beeri doonaa, inay meeshooda degganaadaan oo ayan mar dambe dhqaadhaqaaqin, ama ayan ilmaha sharku mar dambe dhibin sidii markii hore, **10** iyo tan iyo maalintii aan xaakinson ku amray inay dadkayga reer binu Israa'iil u taliyaan. Cadaawayashaad oo dhanna waan jebin doonaa. Oo weliba waxaan kaloo ku sheegayaan inuu Rabbigu reer kuu yeeli doono. **11** Oo markii cimrigaagu dhammaado, ooaad awowayaashaan la jiri doonto sida waajibka ah, ayaan sara kicin doonaa farcankaaga kaa dambeeyaa oo wiilashaada midkood ahaan doona, oo boqortooyadiisana waan dhisi doonaa. **12** Oo isna guri buu ii dhisi doonaa, oo xoog baan u yeeli doonaa carshigisa weligiis. **13** Oo anigu aabbaan u ahaan doona, isna wiil buu ii ahaan doonaa, oo anna naxariistayda kama fogay doono, sidii aan uga fogueeyy kii kaa horreeyey, **14** laakiinse waxaan isaga dhex taagi doonaa weligiisba gurigayga iyo boqortooyadayda, oo carshigisa weligiis wuu dhisnaan doonaa. **15** Haddaba siday erayadaas oo dhan iyo tusniintaas oo dhammu ahaayeen aaya Naataan kula hadlay Daa'uud. **16** Markaasaa Boqor Daa'uud gudaha galay oo Rabbiga hor fadhiistay, oo wuxuu yidhi, Rabbow Ilaahow, bal yaan ahay? Reerkayguna waa maxay oo aad halkan ii soogadhsisay? **17** Oo waxanu hortaada wuu ku yaraa, Ilaahow, laakiinse waxaad kaloo ka sii hadashay reerkaygu wuxuu wakhti dheer noqon doono, anoo addoonkaaga ah, oo weliba Rabbow Ilaahow, waxaad iiga fikirtay sidii nin darajo weyn leh. **18** Bal maxaan kaloo kugu odhan karaa taasoo ku saabsan ciisadii aad ii samaysay anoo addoonkaaga ah? Waayo, waad i garanaysaa. **19** Rabbow, aniga daraadday, iyo qalbigaaga siduu yahay, ayaad waxyaalahan waaweyn oo dhan u samaysay, inaad waxyaalahan waaweyn oo dhan wada muujiso. **20** Rabbiyow, mid kula mid ahu ma jiro, oo adiga mooyaane Ilaah kale ma jiro, siday ahaayeen kulli wixii aannu dhegahayaga ku maqalnay oo dhammu. **21** Bal quruuntee baa dunida joogta oo la mid ah dadkaaga reer binu Israa'iil, kuwaasoo adiga qudhaadu aad soo furatay inay dad kuu ahaadaan iyo inaad magac isugu yeesho waxyaalo waaweyn oo cabsi badan, markaad quruumaha ka eriday dadkaaga hortiisa, kuwaasoo aad ka soo furatay dalkii Masar? **22** Waayo, dadkaaga reer binu Israa'iil wuxaad ka dhigtay inay dadkaaga ahaadaan weligood, oo Ilaahood baad noqtotay, Rabbiyow. **23** Haddaba Rabbow, eraygiid aad ku hadashay oo igu saabsanaa anoo addoonkaaga ah, oo ku saabsanaa reerkayga, weligaa adkee oo sidaad ku hadashay yeel. **24** Oo magacaaguna ha xoogysto oo ha weynado weligiis, hana la yidhaahdo, Rabbiga ciidammadu waa Ilaaha reer binu Israa'iil, isagu wuxuu Ilaah u yahay reer binu Israa'iil, oo anoo addoonkaaga Daa'uud ah reerkaygu hortaaduu ku dhisan yahay. **25** Waayo, Ilaahayow, anoo addoonkaaga ah wax baad ii muujisay, oo waxaad igu tidhi, Reer baan kuu dhisi doonaa, sidaas daraaddeed waan ku dhiirranahay inaan baryadan hortaada kugu baryo. **26** Haddaba Rabbiyow, adigu waxaad tahay Ilaah, oo waxan wanaagsan baad ii ballanqaadday, anoo addoonkaaga ah, **27** oo waxaad ku faraxday inaad barakaysid

reerkayga anoo addoonaaga ah, inuu weligiisba hortaada ku sii raago, waayo, Rabbiyow, adigu waad barakaysay, oo wuu barakaysan yahay weligis.

18 Oo taas dabadeed ayaa Daa'uud reer Falastiin laayay oo jebiyey, oo Gad iyo magaaloooyinkeediiba gacantii reer Falastiin wuu ka qaaday. 2 Oo wuxuu kaloo laayay reer Moo'aab, oo reer Moo'aabna addoommay Daa'uud u noqdeen, oo baad bay u keeneen. 3 Oo ilaa Xamaad Daa'uud wuxuu dilayay boqorkii Soobaah oo ahaa Hadarceser, intuu ku socday inuu dowladnimadisa ku ag dhiso Webi Yufraad. 4 Oo Daa'uud wuxuu isagii qabsaday kun gaadhifaras, iyo toddoba kun oo fardooley ah, iyo labaataan kun oo nin oo lug ah, oo Daa'uudna wuxuu boqno jaray fardihii gaadhiyada waday oo dhan, laakiinse boqol gaadhifaras buu uga reebay. 5 Oo reer Suuriyihii Dimishaqna markay u yimaadeen inay u hiliyaan boqorkii Soobaah oo ahaa Hadarceser, Daa'uud wuxuu iyaggi ka laayay laba iyo labaataan kun oo nin. 6 Daa'uudna wuxuu reer Dimishaq oo Suuriya jooga dhex dhigay rugo askareed, oo reer Suuriyana Daa'uud bay addoommo u noqdeen oo baad u keeneen. Oo Rabbiguna Daa'uud buu siiyey meal kastoo uu tegeyba. 7 Markaasaa Daa'uud soo qaaday gaashaammadii dahabka ahaa oo ay wateen addoommadii Hadarceser, wuxuuna keenay Yerusaalem. 8 Oo magaaloooyinkii Hadarceser oo ahaa Tibxad iyo Kuun Daa'uud wuxuu ka soo qaaday naxaas aad u badan, taasoo uu Sulaymaan ka sameeyey berkeddi naxaasta ahayd iyo tirarkii iyo weelashii naxaasta ahaa. 9 Oo Tocuu oo ahaa boqorkii Xamaad markuu maqlay in Daa'uud laayay Hadarceser oo ahaa boqorkii Soobaah ciidankiisii oo dhan 10 ayuu Daa'uud wiilkisii Hadooraam u soo diray inuu soo salamo oo uu u soo duceeyo, maxaa yeelay, wuxuu la diriray oo dilay Hadarceser, waayo, Hadarceser wuxuu la diriray Tocuu, oo wuxuu keenay weelal cayn kasta ah oo ah dahab iyo lacag iyo naxaasba. 11 Oo kuwaasna Boqor Daa'uud wuxuu quduus uga dhigay Rabbiga, oo wuxuu ku daray lacagti iyo dahabkii uu ka sood dhacay qurumuhii oo dhan, kuwaasoo ahaa reer Edom, iyo reer Moo'aab, iyo reer Camnoon, iyo reer Falastiin, iyo reer Camaaleq. 12 Oo weliba Abiishay oo ay Seruuyaah dhashayna wuxuu reer Edom Dooxadii Cusbada kaga laayay siddeed iyo tobantun oo nin. 13 Oo isna wuxuu Edom dhex dhigay rugo askareed, oo reer Edom oo dhummuna Daa'uud bay addoommo u noqdeen. Oo Rabbiguna Daa'uud guul buu siiyey meal kastoo uu tegeyba. 14 Oo Daa'uudna reer binu Israa'iil oo dhan buu u taliyey, oo wuxuu dadkiisa oo dhan ugu gar qaybshay xukun iyo caddaalaat. 15 Oo waxaa ciidanka u sarayn jiray Yoo'aab oo ay Seruuyaah dhashay, oo taariikhiana waxaa qori jiray Yehooshaafaad ina Axiiuud, 16 oo wadaaddona waxaa ahaa Saadoog ina Axiiutub, iyo Abiimeleg ina Aabyataara, Shawshaana wuxuu ahaa karraani. 17 Oo Benaayaah ina Yehooyaadaacaan wuxuu u taliyey reer Kereetiim iyo reer Feleetii, oo Daa'uud wiilashiiusuna waxay ahaayeen madaxda boqorka u dhow.

19 Taas dabadeedna Naaxaash oo boqor u ahaa reer Camnoon aaya dhintay, meeshiisiina waxaa boqor ka noqday wiilkisii. 2 Markaasaa Daa'uud yidhi, Anigu waxaan u roonaan doonaa Xaunuun ina Naaxaash, maxaa yeelay, aabbihiis baa ii roonaad. Sidaas daraaddeed Daa'uud wuxuu u diray wargeeyayaal inay u tacsiyeeyaan aabbihiis. Markaasaa Daa'uud addoommadiisii waxay dalkii reer Camnoon ugu yimaadeen Xaunuun inay isaga u tacsiyeeyaan. 3 Laakiinse amiirradii reer Camnoon waxay Xaunuun ku yidhaahdeen, Ma waxaad u malaynaysaa in Daa'uud aabbahaa cisaynayo oo uu sidaas daraaddeed kuugu soo diray kuwa tacsiyada wada? Addoommadiisu sow kuuguma iman inay dalka baadhaan oo basaasaan oo afgembiyaan? 4 Sidaas daraaddeed Xaunuun wuxuu

qabsaday Daa'uud addoommadiisii, oo intuu iyaggi u xiiray ayuu dharkoodiina dhexda ka kala gooyay xataa ilaa dabada, markaasuu iska eryay. 5 Markaasaa la tegey oo Daa'uud loo soo sheegay sidii nimankii loo galay. Oo isna wuxuu iyaggi u diray dad ka hor taga, waayo, nimankii aad bay u ceeboobeen. Boqorkiina wuxuu iyaggi ku yidhi, Yerixoo iska jooga ilaa gadhku idhiin soo baxo, dabadeedna soo noqda. 6 Oo reer Cammoonna markay ogaadeen inay Daa'uud isnacsiiyeen ayaa Xaunuun iyo reer Cammoona sii dhiibeen kun talanti oo lacag ah inay gaadhifardood iyo rag fardooley ah kaga soo kiraystaan Mesobotamiya, iyo Aram Macakaah, iyo Soobaah. 7 Sidaasay u soo kiraysteen laba iyo soddon kun oo gaadhifaras, iyo boqorkii Macakaah iyo dadkiisii, kuwaasoo yimid oo Meedebaah horteeda degay. Oo reer Cammoonna waxay iska soo wada urursadeen magaaloooyinkoodii, oo dagaal bay u soo baxeen. 8 Oo Daa'uudna markuu taas maqlay ayuu diray Yoo'aab iyo ciidankii raggiij xoooggaha lahaa oo dhan. 9 Oo reer Cammoonna way soo baxeen, oo waxay dagaal isugu soo diyaariyeen magaalada iriddeeda, oo boqorradii yimidna duurkay keliahaantood joogeent. 10 Haddaba Yoo'aab markuu arkay in dagaal looga sooc kacshay hore iyo dibba, ayuu raggiij reer binu Israa'iil ka xushay kuwii xuladka ahaa oo dhan, oo wuxuu u soo diyaariyeen inay reer Suuriya la dagaallamaan. 11 Oo dadkii intiiksi kalena wuxuu u dhiibay walaalkiis Abiishay, oo iyana waxay isu soo diyaariyeen inay reer Camnoon la dagaallamaan. 12 Oo wuxuu walaalkiis ku yidhi, Haddii reer Suuriya iga xoog bataan waa inaad i soo caawisaa, laakiinse haddii reer Camnoon kaa xoog bataan, markaasaa ku soo caawin doonaa. 13 Haddaba si fiican u dhiirranow, oo aynu rag u ahaanno dadkeenna iyo magaaloooyinka Ilaheen aawadood, oo Rabbiguna ha sameeyo wixii la wanaagsan. 14 Sidaas daraaddeed Yoo'aab iyo dadkii la jirayba waxay ugu soo dhowaadeen inay la dagaallamaan reer Suuriya, oo iyana markaasay hortisa ka carareen. 15 Oo reer Cammoonna markay arkeen in reer Suuriya carareen ayay iyana walaalkiis Abiishay hortisa saasoo kale uga carareen, oo waxay galeen magaaladii. Markaasaa Yoo'aab Yerusaalem yimid. 16 Oo reer Suuriya markay arkeen in iya looga adkaaday reer binu Israa'iil hortooda ayay wargeeyayaal u direen oo soo kaxeyeyen reer Suuriyihii Webiga ka shisheeyey, iyagoo uu madax u yahay Shoofaq oo ahaa sirkalkii ciidanka Hadarceser. 17 Taas waxaa loo soo sheegay Daa'uud, kolkaasuu reer binu Israa'iil oo dhan soo wada ururiyey, oo intuu Webi Urdun ka soo gudbay ayuu reer Suuriya u yimid, oo ciidankiisii ayuu weerar ugu soo diyaariyeen, haddaba Daa'uud markuu raggiisii u diyaariyeen inay reer Suuriya la dagaallamaan ayay iyana la dirireen. 18 Oo reer Suuriyana way ka carareen reer binu Israa'iil hortooda. Daa'uudna wuxuu reer Suuriya ka laayay toddoba kun oo gaadhifaras raggodii, iyo afartan kun oo nin oo lug ah, oo wuxuu dilay Shoofaq oo ahaa sirkalkii ciidanka. 19 Oo markii Hadarceser addoommadiisii arkeen in reer binu Israa'iil hortooda looga adkaaday ayay la nabdeen Daa'uud, wayna u adeegeen, oo reer Suuriyana way diideen inay mar dambe reer Camnoon caawiyaan.

20 Oo isla xilligii sannaddii dambe, markay boqorradu dagaalka u soo bixi jireen ayaa Yoo'aab kaxaystay xooggi ciidanka oo dhan oo baabbi'iyey dalkii reer Camnoon, oo haddana intuu soo kacay ayuu Rabbaah hareereeyey. Yoo'aab wuxuu dagaal ku dhiftay Rabbaah, wuuna afgembiyey, laakiinse Daa'uud baa Yerusaalem iska joogay. 2 Markaasaa Daa'uud boqorkoodii madaxisii tajkii ka qaaday, oo wuxuu ogaaday in misaankisu yahay talanti dahab ah, dhagxan qaali ahna wuu lahaa, markaasaa Daa'uud madaxa loo saaray. Oo wuxuu dibadda u soo bixiye dhaci magaalada oo aad iyo aad u badnaa. 3 Dibadduu u soo bixiye dadkii magaalada ku jiray, oo wuxuu hoos dhigay miinshaaro iyo biro wax lagu qodo, iyo

faasas. Oo magaalooyinkii reer Cammoon oo dhan Daa'udd saasuu u wada galay. Markaasaa Daa'udd iyo dadkii oo dhammu ku noqdeen Yeruuusaalem. **4** Oo taas dabadeed waxay noqotay in reer Falastiin haddana Geser lagula diriray, oo Sibbekay oo reer Xushaad ahaa wuxuu dilay Sifay, oo ahaa mid ka mid ah wiilashii Rafaax, oo iyagiina waa la jebiyey. **5** Oo haddana reer Falastiin waa lala diriray, oo Elxaanaan iya Naaciir wuxuu dilay Laxmi oo ahaa Goll'ad kii reer Gad walaalkiis, oo samayda warankisuna waxay le ekayd dharsameeyaha looxiisa. **6** Oo haddana waxaa dagaal ka dhacay Gad, halkaasna waxaa joogay nin aad u dheer, oo farihiisa gacmeed iyo farihiisa lugeedna waxay ahaayeen afar iyo labaatan, oo gacan kasta wuxuu ku lahaa lix, cag kastana wuxuu ku lahaa lix, oo isna wuxuu u dhashay Rafaax. **7** Oo isna markuu reer binu Israa'iil caayay waxaa isagii dilay Yoonaataan oo uu Daa'udd walaalkiisi Shimcaa ahaa dhalay. **8** Kuwanu waxay Rafaax ugu dhasheen Gad, oo waxay ku dhinteen Daa'udd gacantiisi iyo gacantiit addoommadiisa.

21 Haddaba Shayddaan baa ku kacay reer binu Israa'iil oo wuxuu Daa'udd ku dhaqaajiyey inuu reer binu Israa'iil tiriyo. **2** Markaasaa Daa'udd ku yidhi Yoo'aab iyo amiirradii, Taga oo reer binu Israa'iil soo tiriya tan iyo Bi'r Shebac iyo ilaa Daan, oo war ii keena si aan u ogaado dadka tiradiisa. **3** Markaasaa Yoo'aab yidhi, Rabbigu dadkiisa ha ka dhigo boqol jeer in ka sii badan inta ay haatan yihii, laakiinse boqorow sayidkaygiyow, iyagu kulligood sow ma aha addoommadaada? Maxaadet waxan u doonaysaa, sayidkaygiyow? Oo maxaadet reer binu Israa'iil sabab ay ku dembaabaan ugu noqonaysaa? **4** Hababaa yeeshee boqorka hadalkiisi waa ka adkaaday hadalkii Yoo'aab. Haddaba sidaas daraaddeed Yoo'aab wuu tegey, oo wuxuu dhex maray reer binu Israa'iil oo dhan, dabadeedna Yeruuusaalem buu yimid. **5** Markaasaa Yoo'aab Daa'udd siiyey tiradii dadka, oo reer binu Israa'iil oo dhammu waxay ahaayeen kun kun iyo boqol kun oo nin oo seefqaad ah, oo reer Yahuudahna waxay ahaayeen afar boqol iyo toddobaatan kun oo nin oo seefqaad ah. **6** Laakiinse isagu sooma uu tirin reer Laawi iyo reer Benyaamiin, maxaa yeelay, Yoo'aab waa karaahiyestay boqorka hadalkiisi. **7** Haddaba taas ayaa Ilaah ugu cadhooday, markaasuu laayay reer binu Israa'iil. **8** Markaasaa Daa'udd Ilaah ku yidhi, Waaan sameeyey aad baan ugu dembaabay, haddaba waan ku baryayaaye, iga fogee dembigayga anoo addoonkaaga ah, waayo, nacasmimo weyn baan sameeyey. **9** Markaasaa Rabbigu la hadlay Gaad oo ahaa Daa'udd waxarkihiisa, oo wuxuu yidhi, **10** Tag oo Daa'udd la hadal oo waxaad ku tidaahadhaa, Rabbigu wuxuu kugu leeyayah, Saddexdan waxyaalood baan ku siinayaa, ee ka dooro mid aan kugu sameeyo. **11** Sidaas daraaddeed Gaad baa Daa'udd u yimid oo ku yidhi, Rabbigu wuxuu leeyayah, Midkaad donaysid dooro, **12** saddex sannadood oo abaar ah, ama saddex bilood oo aad ku baabba'did cadaawayashaadaa horootda iyadoo seefta cadaawayashaadu ay ku gaadhayso, amase haddii kale saddex maal mood oo seefta Rabbigu iyadoo belaayo ah ay dalka dhex marayso, oo ay malaa'igti Rabbigu dadka baabbi'inayso kulli dalka reer binu Israa'iil oo dhan. Haddaba bal ka firro jawaabta aan u celiyo kii i soo diray. **13** Markaasaa Daa'udd wuxuu Gaad ku yidhi, Cidhiidhi weyn baan ku jiraa, Rabbigu gacantiisa aan ku dhaco, waayo, naxariistiisu waa badan tahay, laakiinse yaanan dad gacantiis ku dhicin. **14** Saas awaadeed Rabbigu belaayo ayuu ku soo dejiyey reer binu Israa'iil, oo waxaa reer binu Israa'iil ka dhintay toddobaatan kun oo niin. **15** Oo haddana Rabbigu wuxuu Yeruuusaalem u soo diray malag wax baabbi'iya, oo markuu u dhowaaday inuu baabbi'yo ayaa Rabbigu firiyeey, oo belaayadii ka qoomamooday, oo wuxuu malaggii wax baabbi'inayay ku yidhi, Bes weeye, haddaba gacanta soo celi. Oo malaggii Rabbigu wuxuu ag joogay meeshii hadhuudhka lagu tumi jiray oo uu Aarnaankii reer Yebuuus laaha. **16** Markaasaa

Daa'udd indhihi kor u taagay oo wuxuu arkay malaggii Rabbiga oo taagan dhulka iyo samada dhexdooda oo gacanta ku haysta seef gal la' oo Yeruuusaalem ku kor fidsan. Markaasay Daa'udd iyo odayaashiiba, iyagoo dhar joonyad ah qaba, wejiga dhulka saareen. **17** Markaasaa Daa'udd wuxuu Ilaah ku yidhi, Kii amray in dadka la soo tiriyo sow aniga ma aha? Kii dembaabay oo waxa aad u xun sameeyey waa aniga, laakiinse idahanu maxay sameeyeen? Haddaba Rabbiyow Ilaahayow, waan ku baryayaaye, gacantaadu ha ka gees noqoto aniga iyo reerka aabbahay, laakiinse dadkaaga yaanay ka gees noqon oo aanay belaayo ku dhicin. **18** Markaasaa malaggii Rabbigu Gaad ku amray inuu Daa'udd ku yidhaahdo, Tag oo Rabbiga meel allabari ugu dhis wax lagu tumi jiray ee Aarnaankii reer Yebuuus leeyayah. **19** Oo Daa'udd baa ku tegey wixii uu Gaad yidhi, oo uu ku hadlay magicii Rabbiga. **20** Markaasaa Aarnaan soo jeestay oo arkay malaggii, oo afartiisi wiiil oo isaga la joogayna way dhuunteen. Haddaba Aarnaan wuxuu tumay sarreen. **21** Oo markii Daa'udd u yimid Aarnaan aaya Aarnaan arkay Daa'udd, oo intuu meeshii ka baxay ayuu u sujuuday Daa'udd, wejigana dhulkuu saaray. **22** Markaasaa Daa'udd wuxuu Aarnaan ku yidhi, Meeshan wax lagu tumo i sii, aan meel allabari Rabbiga uga dhisee. Waaqaa igu siinaysaa qiima buuxa in belaayadu ay dadka ja joogsato. **23** Markaasaa Aarnaan wuxuu Daa'udd ku yidhi, Boqorow sayidkaygiyow, qaado oo samee wixii kula wanaagsan, bal eeg, dibida waxaan kuu siinayaa qurbaanno la gubo aawadii, oo alaabta wax lagu tumona qoryo aawadood, sarreenkana qurbaan aawadii, anigu kulli waan ku wada siinayaa. **24** Markaasaa Boqor Daa'udd wuxuu Aarnaan ku yidhi, Maya, laakiinse sida runta ah qijima buuxa ayaan kaaga iibsanayaa, waayo, Rabbigu u qaadi maayo wax aad adigu leedahay, oo qurbaan la gubo oo aanan waxba ka bixin anigu Ilaah ugu bixin maayo. **25** Haddaba Daa'udd wuxuu Aarnaan meeshii ka siiyey dahab miisaankiisu yahay lix boqol oo sheqel. **26** Markaasaa Daa'udd halkaas Rabbiga uga dhisay meel allabari, oo wuxuu u bixiye qurbaanno la gubo iyo qurbaanno nabaaadiino, oo Rabbigu baryay, oo isna wuxuu isagii samada ugaga jawaabay dab ku soo kor dhacay meeshii qurbaanka la gubo. **27** Markaasaa Rabbigu amray malaggii, isna seeftiisu ku celiyey galkeedii. **28** Oo isla markaasba Daa'udd markuu arkay in Rabbigu isaga uga jawaabay meeshii wax lagu tumi jiray oo uu laaha Aarnaan oo ahaa reer Yebuuus ayuu halkaas ku allabaryay. **29** Waayo, taambuuggii Rabbiga ee Muuse ciidlada ku dhex sameeyey iyo meeshii qurbaanka la guboba markaas waxay dhex yiileen meesha sare ee Gibecoon ku taal. **30** Laakiinse Daa'udd meeshaas ma uu hor tegi karin inuu Ilaah wax soo weyddiisto, maxaa yeelay, wuxuu ka baqay seeftii malaggaa Rabbiga.

22 Markaasaa Daa'udd yidhi, Kanu waa gurigii Rabbiga Ilaaha ah, oo tanuna waa meeshii qurbaanka la gubo oo reer binu Israa'iil. **2** Markaasaa Daa'udd amray in la soo wada ururiyo shisheeyayaashii dalka reer binu Israa'iil degganaa oo dhan, oo wuxuu kaloo amray in washtadyo dhagxan soo qoraan in la dhiso gurigii Ilaah awaadeed. **3** Oo Daa'udd wuxuu diyaariyey bir faro badan in musmaarro looga dhigo albaabbada irdaha iyo qabsatooyinka, oo wuxuu kaloo diyaariyey naxaas tiro badan oo aan miisaanlahayn, **4** iyo geedo kedar ah oo aan tiro lahayn, waayo, reer Siidoon iyo reer Turos waxay Daa'udd u keeneen geedo kedar ah oo tiro badan. **5** Markaasaa Daa'udd yidhi, Wiilkayga Sulaymaan waa yar yahay, waana tabar daranyahay, oo guriga Rabbiga loo dhisayaana waa inuu ahaado mid aad iyo aad u weyn, oo magac iyo ammaan ku leh kulli waddammada oo dhan, haddaba wax baan u sii diyaarin doonaa. Sidaas daraaddeed Daa'udd waxyaalo faro badan ayuu diyaariyey intuusan dhiman ka hor. **6** Markaasuu wiilkii Sulaymaan u yeedhay oo wuxuu ku

amray inuu guri u dhiso Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil. 7 Oo haddana Daa'uud wuxuu wiiliiksiis Sulaymaan ku yidhi, Waxaa qalbigayga ku jiray inaan guri u dhiso magaca Rabbiga Ilaahayga ah. 8 Laakiinse waxaa ii yimid Eraygii Rabbiga oo leh, Adigu waxaad daadisit dhiig badan, oo aad baad u dagaallantay. Waa inaan guri u dhisin magacayga, maxaa yeelay, dhiig badan ayaa dhuulka ku daadisay anigoo u jeeda. 9 Oo bal eeg, waxaa kuu dhalan doona wii, kaasoo ahaan doona nin nasasho, oo waxaan ka nasin doonaa cadaawayashiisa ku wareegsan oo dhan, oo isaga magicisu wuxuu ahaan doonaa Sulaymaan, oo wakhtigisa waxaan reer binu Israa'iil siin doonaa nabad iyo xasilloonaan. 10 Oo guri buu magacayga u dhisi doonaa, oo wuxuu ahaan doonaa wiilkaygii, oo anna waxaan u ahaan doonaa aabbhiis, oo waxaan carshiga boqortooyadiisa u xoogay doonaa inuu weligiis u taliyo reer binu Israa'iil. 11 Haddaba wiilkaygiyow, Rabbigu ha kula jiro, oo u barwaqaqow, oo gurijig Rabbiga Ilaahaaga ah u dhis siduu kaaga hadlay. 12 Oo Rabbigu ha ku siyo xigmad iyo waxgarasho, oo amarka reer binu Israa'iilna ha kuu dhiibio si aad u dhwartid sharciga Rabbiga Ilaahaaga ah. 13 Markaas waad barwaqaqobi doontaa haddaad dhawrto oo yeesho qaynuunhadii iyo xukummadii Rabbigu Muuse ku amray oo uu reer binu Israa'iil ugu soo dhiibay; xoog yeelo, oo aad u dhiirranow, ha cabsan, hana qalbi jabin. 14 Haddaba bal eeg, anoo dhibaataysan waxaan guriga Rabbiga u diyaarshay boqol kun oo talanti oo dahab ah, iyo kun kun oo talanti oo lacag ah, iyo naxaas iyo bir aan miisaan lahayn, waayo, aad bay u badan yihiin, oo weliba waxaan kaloo diyaariyey alwaax iyo dhagxan, oo adiguna intaas wax baad ku sii dari karaysaa. 15 Oo weliba waxaa kula jira rag shaqaale ah oo faro badan, kuwaasoo ah kuwa qora oo ka shaqeeya dhagxanta iyo alwaaxdaba, iyo rag kasta oo yaqaan sanco kasta, 16 oo ah tan dahabka, iyo tan lacagta, iyo tan naxaasta, iyo tan birta, iyagu tiro ma leh, haddaba kac oo shaqee, oo Rabbiguna ha kula jiro. 17 Oo haddana Daa'uud wuxuu amiirradii reer binu Israa'iil oo dhan ku amray inay caawiyaan wiiliiksiis Sulaymaan. 18 Oo wuxuu iyagii ku yidhi, War sow Rabbiga Ilaahiinna ahu idinlama jiro? Oo sow dhan kastaba nasasho idinkama siin? Waayo, dadyowgii dalka degganaa oo dhan ayuu soo geliyey gacantayda, oo dalkiina waxaa lagu jebshay Rabbiga iyo dadkiisa hotortaa. 19 Haddaba qabiqiinna iyo naftinna u jeediyaa inaad Rabbiga Ilaahiinna ah doontoontaan, oo sidaas daraaddeed kaca oo dhisa meesha quduuska ah oo Rabbiga Ilaahiinna ah, in sanduuqii axdiga Rabbiga iyo weelashii Ilaah oo quduuska ahaa la soo geliyey guriga loo dhisayoo magaca Rabbiga.

23 Haddaba Daa'uud wuu gabooabay, wuuna da' weynaa, markaasuu reer binu Israa'iil boqor uga dhigay wiiliiksiis Sulaymaan. 2 Oo wuxuu soo wada ururiyey amiirradii reer binu Israa'iil oo dhan, iyo wadaaddadii iyo kuwii reer Laawiba. 3 Markaasaa la tiriyey reer Laawi intoodii soddon sannadood jirtay ama ka sii weynayd, oo markii nin nin loo tiriyey, dhammaantood tiradoodii waxay noqotay siddeed iyo soddon kun oo nin. 4 Oo kuwaas afar iyo labaatan kun oo ka mid aha waxay ahaayeen kuwo ilaalaya hawsha guriga Rabbiga, oo lix kunna waxay ahaayeen saraakiil iyo xaakinno, 5 oo afar kunna waxay ahaayeen iridjoogayaal, oo afar kunna waxay Rabbiga ku ammaani jireen alaabtiit aan u sameeyey in isaga lagu ammaano ayuu Daa'uud yidhi. 6 Oo Daa'uud wuxuu iyagii u kala qaybiyey koox koox sidii ay ahaayeen wiilashii Laawi, kuwaas oo ahaa: Gershoon, iyo Qohaad, iyo Meraarii. 7 Reer Gershoon waxaa ahaa Lacdaan iyo Shimci. 8 Wiilashii Lacdaan waxay ahaayeen saddex, waana Yexii'eel oo madax ahaa, iyo Seetaam, iyo Yoo'eel. 9 Wiilashii Shimciina waxay ahaayeen saddex, waana Shelomood, iyo Xasi'eel, iyo Xaaraan, kuwaasu waxay ahaayeen madaxii qolooyinkii

reer Lacdaan. 10 Oo waxaa wiilashii Shimci ahaa Yaaxad, iyo Siinaa, iyo Yecuush, iyo Bericaah. Afartaasuba waxay ahaayeen wiilashii Shimci. 11 Oo waxaa madax ahaa Yaaxad, Siisaahna wuxuu ahaa kii labaa, laakiinse Yecuush iyo Bericaah wiil badan ma ay lahayn, oo sidaas daraaddeed iyaga waxaa loo tiriyey isku reer. 12 Wiilashii Qohaadna waxay ahaayeen afar, waana Camraam, iyo Isehaar, iyo Xebroon iyo Cusi'eel. 13 Wiilashii Camraamna waxay ahaayeen Haaruun iyo Muuse, oo Haaruun waxaa gooni looga dhigay inay isagii iyo wiilashisuba weligood quduus ka dhigaan waxyaalaha ugu wada quduusan iyo inay Rabbiga hortiisa foox ku shidaan, oo ay u adeegaan oo ay weligoodba magicisu ku duceeyaan. 14 Laakiinse Muuse oo ahaa nin Ilaah wiilashisii waxaa lagu tiriyey qabiilka reer Laawi. 15 Wiilashii Muusena waxay ahaayeen Gershoon iyo Elliceser. 16 Ina Gershoonma wuxuu ahaa Shebuu'eel oo madax ahaa. 17 Ina Elliceserna wuxuu ahaa Rexabyah oo madax ahaa. Oo Elliceser innaba wiil kale ma lahayn, laakiinse Rexabyah wiilashisii aad bay u badnaayeen. 18 Ina Isehaarna wuxuu ahaa Shelomiid oo madax ahaa. 19 Wiilashii Xebroonna waxay ahaayeen Yeriyaah oo madax ahaa, iyo Amaryaah oo ahaa kii labaad, iyo Yaxasii'eel oo ahaa kii saddexaad, iyo Yeqamcaam oo ahaa kii fraaad. 20 Wiilashii Cusi'eelna waxay ahaayeen Miikaah oo madax ahaa, iyo Yishiyaah oo ahaa kii labaad. 21 Wiilashii Meraariina waxay ahaayeen Maxlii iyo Mushii. Wiilashii Maxliina waxay ahaayeen Elecaasaar iyo Qiish. 22 Oo Elecaasaarna wuxuu dhintay isagoo gabdhoo keliya mooyaane aan wiilal lahayn, oo waxaa gabdhiihiisii guursaday reer Qiish oo ahaa ilmaadeerradood. 23 Wiilashii Mushiina waxay ahaayeen saddex, waana Maxlii iyo Ceeder iyo Yereemood. 24 Kuwaasuu waxay ahaayeen reer Laawi sidii qolooyinkoodu kala ahaayeen, waana kuwii ahaa madaxiid reerah kuwii la tiriyey, oo magacyadooda nin nin loo tiriyey, kuwaasoo samayn jiray shuqulkii hawsha guriga Rabbiga, waana intii labaatan sannadood jirtay ama ka sii weynayd. 25 Waayo, Daa'uud wuxuu yidhi, Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil dadkiisuu nasiyey, oo weligiis wuxuu deggan yahay Yeruuzaalem. 26 Weliba reer Laawina mar dambe uma baahan doonaa inay qaadaan taambuugga iyo weelashiiisa lagaga adeego oo dhan. 27 Oo Daa'uud dardaaranikiisii ayaa reer Laawi lagu tiriyey, intoodii labaatan sannadood jirtay ama ka sii weynayd. 28 Waayo, shuqulkoodu wuxuu ahaa inay reer Haaruun amarkooda ku adeegaan oo ay qabtaan hawshii guriga Rabbiga, iyo inay ka adeegaan barxadaha iyo qowladaha, iyo inay daahiriyaan waxyaalaha quduuska ah oo dhan, kaasu wuxuu ahaa shuqulka hawsha guriga Rabbiga. 29 Oo weliba waxay kala hagaajin jireen kibistii tusniinta iyo burkii laga dhigi jiray qurbaan jidhiid ah, hadduu ahaa kibis aan khamiir lahayn ama tii digsiiga lagu dubi jiray, amase tii la qoyn jiray, iyo cayn kasta oo ah qiyasaa iyo miisaan, 30 iyo inay subax kasta u istaagaan inay Rabbiga ku mahadhaqaan oo ammaanaan, oo haddana habeenkiina saasoo kalay yeeli jireen. 31 Oo haddana waxay had iyo goor Rabbiga hortiisa ku bixin jireen qurbaanno la gubo oo dhan, waxayna bixin jireen sabtiyada, iyo markay bilaha cusubu dhashaan, iyo iidaha, waxayna u bixin jireen si waafqaqsan tiradoodii qaynuunka ku qornayd, 32 wayna laalain jireen teendhada shirkha, iyo meesha quduuska ah, iyo reer Haaruun oo iyaga walaalahood ah, oo saasay uga adeegi jireen guriga Rabbiga.

24 Oo kooxihi reer Haaruunna waa kuwan. Wiilashii Haaruun waxay ahaayeen Naadaab, iyo Abiihuu, iyo Elecaasaar, iyo litaamaar. 2 Laakiinse Naadaab iyo Abiihuuba aabbahood way ka hor dhinteen, oo carruurna ma ay lahayn, haddaba sidaas daraaddeed hawshii wadaadniimada waxaa samayn jiray Elecaasaar iyo litaamaar. 3 Oo Daa'uud oo ay la jiraan Saadoog oo ahaa reer Elecaasaar iyo Axiiimeleg oo ahaa reer litaamaar ayaa iyagii u kala qaybiyey sidii

hawshoodu kala ahayd. 4 Oo reer Elecaasaar waxaa laga dhex helay niman madax ah oo ka badan intii reer litaamaar laga helay, oo iyaggi sidanoo loo kala qaybiyey, reer Elecaasaar waxaa ku jiray lix iyo tobaniin, oo qolooyin madax u ah, oo reer litaamaaraan waxaa ku jiray siddeed, sidii qolooyinkoodu kala ahaayeen. 5 Oo sidanoo iyaggi saami loogu kala qaybiyey, oo caynba caynkii kale waa lagu daray, waayo, waxaa jiray amriiro meesha quduuska ah, iyo amriiro Ilaah oo ahaa reer Elecaasaar iyo reer litaamaar labadaba. 6 Oo Shemacyaah ina Netaneel oo karraanigii ahaa, oo ahaa reer Laawi ayaa iyaggi ku hor qoray boqorkii, iyo amiirradii, iyo wadaadkii Saadooq, iyo Axiimeleg ina Aabyaataar, iyo madaxdii qolooyinkii wadaaddada iyo reer Laawi ahaa, in reer loo qaado reer Elecaasaar, reerna loo qaado reer litaamaar. 7 Haddaba saamigii kowaad wuxuu u soo baxay Yehooyaariib, kii labaadna Yedacyaah, 8 kii saddexaadna Haarim, kii afraadna Secoriim, 9 kii shanaadna Malkiyaah, kii lxaadna Miyaamin, 10 kii toddobaadna Haqqos, kii siddeedaadna Abiyyaah, 11 kii sagaalaadna Yeeshuuca, kii tobnaadna Shekaanyaah, 12 kii kow iyo tobnaadna Eliyashiih, kii laba iyo tobnaadna Yaaqiim, 13 kii saddex iyo tobnaadna Xufaah, kii afar iyo tobnaadna Yeshebe'aab, 14 kii shan iyo tobnaadna Bilgaah, kii lix iyo tobnaadna Immeer, 15 kii toddoba iyo tobnaadna Xeesir, kii sideed iyo tobnaadna Hafisees, 16 kii sagaal iyo tobnaadna Fetaxyah, kii labaataanaadna Yexesqeel, 17 kii kow iyo labaataanaadna Yaakiin, kii laba iyo labaataanaadna Gaamuuil, 18 kii saddex iyo labaataanaadna Dalaayaah, kii afar iyo labaataanaadna Macasyaah. 19 Kaasuu wuxuu ahaa qaynuunkii ay u kala qaybsanaayeen oo ay hawshooda ku qaban jireen, inay gurigii Rabbiga ku soo galaan qaynuunkii iyaga lagu soo dhiibay awowgood Haaruun, sidii Rabbiga ah llaaha reer binu Israa'iil uu isaga ku amray. 20 Oo reer Laawi intii hadhayna waxaa ka mid ahaa kuwan, wiilashii Camraam waxaa ka joogay Shuuba'eel, wiilashii Shuuba'eelna waxaa ka joogay Yexdeyaah. 21 Reer Rexabyaahna waxaa wiilashii Rexabyaah ka joogay Yishyaah oo madax ahaa. 22 Reer Isehaarna waxaa ka joogay Shelomoo, wiilashii Sheloomoodna waxaa ka joogay Yaaxad. 23 Wiilashii Xebroonna waxaa ka joogay Yeriyaah oo madax ahaa, iyo Amaryaaah oo ahaa kii labaad, iyo Yaxasi'eel oo ahaa kii saddexaad, iyo Yeqamcaam oo ahaa kii afraad. 24 Wiilashii Cusii'eelna waxaa ka joogay Miikaah, wiilashii Miikaahna waxaa ka joogay Shaamir. 25 Oo Miikaah walaalkisna wuxuu ahaa Yishyaah, wiilashii Yishyaahna waxaa ka joogay Sekaryaah. 26 Wiilashii Meraariina waxaa ka joogay Maxlii iyo Mushii, wiilashii Yacasiyahna waxaa ka joogay Benoo. 27 Wiilashii Meraariina, waxaa reer Yacasiyahna ka joogay Benoo, iyo Shoham, iyo Sakuur, iyo Cibrii. 28 Reer Maxliina waxaa ka joogay Elecaasaar, oo aan waxba wiilahayn. 29 Reer Qiishna waxaa ka joogay ina Qiish, oo ahaa Yeraxme'eel. 30 Reer Mushii waxaa ka joogay Maxlii, iyo Ceeder, iyo Yeriimood. Kuwaasu waxay ahaayeen reer Laawi siday qolooyinkoodu kala ahaayeen. 31 Oo kuwanoo iyana waxay riteen saami sidii walaalahood reer Haaruun ay yeleen oo kale, oo waxay ku hor riteen Boqor Daa'uud, iyo Saadooq, iyo Axiimeleg, iyo kuwii madaxda u ahaa qolooyinkii wadaaddada iyo reer Laawi. Kan qolooyinkii madaxda u ahaa waxaa lagala mid dhigay sida kuwa walaalkisna yar.

25 Oo weliba Daa'uud iyo saraakiishii ciidanku waxay adeegiddii u sooceen kuwa ah reer Aasaaf, iyo reer Heemaan, iyo reer Yeduutuun, kuwaasoo wax ku sii sheega kataarado iyo shareerado iyo suxuun laysku garaaco, oo kuwa shuqulka qabta sidii adeegiddoddu kala ahayd tiradoodii waxay ahayd: 2 reer Aasaaf oo ahaa Sakuur, iyo Yuusuf, iyo Netanyaah, iyo Asareelaah, intaasoo waxay ahaayeen reer Aasaaf oo ka hooseeya Aasaaf kaasoo markii boqorku amro

wax sii sheegi jiray, 3 iyo reer Yeduutuun, oo wiilashii Yeduutuunna waxay ahaayeen lix, oo ahaa Gedalyaah, iyo Serii, iyo Yeshacyaah, iyo Xashabyaah, iyo Matiyah, oo waxay ka wada hooseeyeen aabbahood Yeduutuun oo kataaradda lahaa oo wax sii sheegi jiray markuu Rabbiga u mahadnaqqa oo ammaanay, 4 iyo reer Heemaan: oo wiilashii Heemaan waxay ahaayeen Buqiyah, iyo Matanyaah, iyo Cusii'eel, iyo Shebuu'eel, iyo Yeriimood, iyo Xananyaah, iyo Xanaanii, iyo Eli'aataah, iyo Giddaltii, iyo Romamtii Ceser, iyo Yaashbeqaashaah, iyo Mallootii, iyo Hootir, iyo Maxasii'ood. 5 Oo kuwaas oo dhammuna waxay ahaayeen wiilashii Heemaan kaasoo ahaa waxarkihii boqorka u sheegi jiray erayadii Ilaah, oo geeska kor u qaadi jiray. Oo Ilaahna wuxuu Heemaan siiyey afar iyo tobaniin wiil iyo saddex gabdhood. 6 Oo intaas oo dhammu waxay ka hooseeyeen aabbahood inay gurigii Rabbiga ku dhix gabyaan iyagoo haysta suxuun laysku garaaco, iyo shareerado, iyo kataarado, inay ka aadeegaan guriga Ilaah, oo boqorku wuxuu saas ku amray Aasaaf iyo Yeduutuun iyo Heemaan. 7 Oo iyaggi iyo walaalahood la jiray ee la baray inay Rabbiga u gabyaan kuwaasoo dhammaan farsamada yiqin tiradoodu waxay ahayd laba boqol iyo siddeed iyo siddeetan nin. 8 Oo iyana hawshoodii waxay u riteen saami iswada le'eg, oo way isle'ekaysteen, kan ugu yar iyo kan ugu weyn, iyo xataa macallin iyo ardayba, waxba isma dheerayans. 9 Haddaba saamigii kowaad wuxuu u soo baxay reer Aasaaf oo waxaa helay Yuusuf. Kii labaadna wuxuu u soo baxay Gedalyaah, oo isaga iyo walaalihiis iyo wiilashiiisa waxay isku ahaayeen laba iyo tobani. 10 Kii saddexaadna wuxuu u soo baxay Sakuur, iyo wiilashii iyo walaalihiisba oo ahaa laba iyo tobani. 11 Kii afraadna wuxuu u soo baxay Yisrii, iyo wiilashii iyo walaalihiisba oo ahaa laba iyo tobani. 12 Kii shanaadna wuxuu u soo baxay Netanyaah, iyo wiilashii iyo walaalihiisba oo ahaa laba iyo tobani. 13 Kii lixaadna wuxuu u soo baxay Buqiyah, iyo wiilashii iyo walaalihiisba oo ahaa laba iyo tobani. 14 Kii toddobaadna wuxuu u soo baxay Yeshareelaah, iyo wiilashii iyo walaalihiisba oo ahaa laba iyo tobani. 15 Kii siddeedaadna wuxuu u soo baxay Yeshacyaah, iyo wiilashii iyo walaalihiisba oo ahaa laba iyo tobani. 16 Kii sagaalaadna wuxuu u soo baxay Matanyaah, iyo wiilashii iyo walaalihiisba oo ahaa laba iyo tobani. 17 Kii tobnaadna wuxuu u soo baxay Shimci, iyo wiilashii iyo walaalihiisba oo ahaa laba iyo tobani. 18 Kii kow iyo tobnaadna wuxuu u soo baxay Casareel, iyo wiilashii iyo walaalihiisba oo ahaa laba iyo tobani. 19 Kii laba iyo tobnaadna wuxuu u soo baxay Xashabyaah, iyo wiilashii iyo walaalihiisba oo ahaa laba iyo tobani. 20 Kii saddex iyo tobnaadna wuxuu u soo baxay Shuuba'eel, iyo wiilashii iyo walaalihiisba oo ahaa laba iyo tobani. 21 Kii afar iyo tobnaadna wuxuu u soo baxay Matiyah, iyo wiilashii iyo walaalihiisba oo ahaa laba iyo tobani. 22 Kii shan iyo tobnaadna wuxuu u soo baxay Yereemood, iyo wiilashii iyo walaalihiisba oo ahaa laba iyo tobani. 23 Kii lix iyo tobnaadna wuxuu u soo baxay Xananyaah, iyo wiilashii iyo walaalihiisba oo ahaa laba iyo tobani. 24 Kii toddoba iyo tobnaadna wuxuu u soo baxay Yaashbeqaashaah, iyo wiilashii iyo walaalihiisba oo ahaa laba iyo tobani. 25 Kii siddeed iyo tobnaadna wuxuu u soo baxay Xanaanii, iyo wiilashii iyo walaalihiisba oo ahaa laba iyo tobani. 26 Kii sagaal iyo tobnaadna wuxuu u soo baxay Mallootii, iyo wiilashii iyo walaalihiisba oo ahaa laba iyo tobani. 27 Kii labaataanaadna wuxuu u soo baxay Eli'aataah, iyo wiilashii iyo walaalihiisba oo ahaa laba iyo tobani. 28 Kii kow iyo labaataanaadna wuxuu u soo baxay Hootir, iyo wiilashii iyo walaalihiisba oo ahaa laba iyo tobani. 29 Kii laba iyo labaataanaadna wuxuu u soo baxay Giddaltii, iyo wiilashii iyo walaalihiisba oo ahaa laba iyo tobani. 30 Kii saddex iyo labaataanaadna wuxuu u soo baxay Maxasii'ood, iyo wiilashii iyo walaalihiisba oo ahaa laba iyo tobani. 31 Kii afar iyo labaataanaadna wuxuu u soo

anax Romamtii Ceser, iyo wiilashiisi iyo walaaliihiisba oo ahaa laba iyo tobant.

26 Oo kooxihiir iridjoogayaashiina waa kuwan: reer Qorax waxaa laga doortay Meshleemyah ina Qore oo ahaa reer Asaaf.

Oo Meshleemyahna wuxuu lahaa wiil, oo curadkiisii wuxuu ahaa Sekaryaah, kii labaadna Yediica'eel, kii saddexaadna Sebadyaah, kii afraadna Yatnii'eel, 3 kii shanaadna Ceelaam, kii lixaadna Yehooxaanaan, kii toddobaadna Elihoceaney. 4 Oo Cobeed Edoomna wuxuu lahaa wiil, oo curadkiisii wuxuu ahaa Shemacyaah, kii labaadna Yehoosaabaad, kii saddexaadna Yoo'aax, kii afraadna Saakaar, kii shanaadna Netaneel, 5 kii lixaadna Ammi'eel, kii toddobaadna Isaakaar, kii siddeedaadna Feculty, waayo, Ilaah baa isaga barakeeyey. 6 Oo weliba wiilkiisii Shemacyaahna wiil baa u dhashay, oo iyagaa u talin jiray reerkii aabbahood, waayo, waxay ahaayeen rag xoog badan. 7 Willashii Shemacyaahna waxay ahaayeen Cotnii, iyo Refa'eel, iyo Coobeed, iyo Elsaabaad, walaalahoondna oo ah Eliihuu iyo Semakiyah waxay ahaayeen rag xoog badan. 8 Oo kulli intasoo dhammu waxay ahaayeen reer Cobeed Edoom, oo iyaga iyo willashoodii iyo walaalahoondba waxay ahaayeen rag xoog iyo karti adeegidda u leh, waxayna ahaayeen laba iyo lixdan nin oo reer Cobeed Edoom wada ah. 9 Oo Meshleemyahna wuxuu lahaa siddeed iyo tobant nin oo ahaa rag xoog badan, waxayna wada ahaayeen wiilashiisi iyo walaaliihiis. 10 Oo weliba Xosaah oo ahaa reer Meraariina wuxuu lahaa wiil, waxaana ugu weynaa Shimrii (waayo, in kastoo uusan curadki ahayn haddana aabbihiis ayaa madax ka dhigay), 11 kii labaadna wuxuu ahaa Xilqiyah, kii saddexaadna Tebalyaah, kii afraadna Sekaryaah. Oo Xosaah wiilashiisi iyo walaaliihiis oo dhammu waxay ahaayeen saddex iyo tobant. 12 Oo iridjoogayaasha kooxahooduna intasay ka koobnaayan, waxayna ahaayeen rag madax ah, oo sida walaalahoond hawl madax ka ah inay guriga Rabbiga ka dhex adeegaan. 13 Oo iyana midkooda ugu yar iyo midka ugu weynba, sidii ay qolooyinkoodu kala ahaayeen ayar irid kasta saami ugu riteen. 14 Oo saamigii dhanka bari wuxuu u soo baxay Shelemyah. Oo haddana waxay saami u rideen wiilkiisii Sekaryaah, oo ahaa lataliye xigmad badan, oo saamigiisiina wuxuu ku helay dhankii woqooyi. 15 Cobeed Edoomna waxaa u soo baxay dhankii koonfureed, oo wiilashiisiina waxaa u soo baxay guryihii wax lagu kaydin jiray. 16 Shufiim iyo Xosaahna waxaa u soo baxay dhankii galbeed oo u dhowaa iriddii Shalleked la odhan jiray, oo ku ag til jidka kor u baxa, oo waardiyeba waardiyyaha kaluu ka soo hor jeeday. 17 Dhanka bari waxaa joogi jiray lix reer Laawi ah, dhanka woqooyina maalintiiba waxaa dhawri jiray afar nin, dhanka koonfureedna maalintiiba waxaa dhawri jiray afar nin, oo guryaha wax lagu kaydiyana waxaa dhawri jiray laba laba nin. 18 Oo Farbaar dhankeedi galbeed, oo u dhow jidkiina waxaa dhawri jiray afar, oo Farbaarna waxaa dhawri jiray laba. 19 Intasuu waxay ahaayeen kooxihiir iridjoogayaasha, oo waxayna ahaayeen reer Qorax iyo reer Meraarii. 20 Oo mid ka mid ahaa reer Laawi oo Axiyaah ahaana wuxuu u talin jiray khasnadihiiguriga Ilaah, iyo khasnadihi ay alaabta quduuska ahu tiil. 21 Kuwii reer Lacdaan ee reer Gershoon oo uu lahaa Lacdaan, oo ahaa madaxdii reerahooda oo uu lahaa Lacdaan oo ahaa reer Gershoon, waxay ahaayeen Yexii'elii, 22 iyo wiilashii Yexii'elii oo ahaa Seetaam, iyo Yoo'eel oo walaalkiis ahaa, waxayna u talin jiray khasnadihiiguriga Rabbiga. 23 Oo waxaana jiray reer Camraam, iyo reer Isehaar, iyo reer Xebroon, iyo reer Cusii'eel. 24 Oo Shebuu'eel oo ahaa ina Gershoon, oo ahaa reer Muusena wuxuu ahaa taliye xukuma khasnadihi. 25 Wixaana la jiray walaaliihiis ahaa reer Eliiceser, kuwaasoo ahaa wiilkiisii Rexabyah, iyo isagii wiilkiisii Yeshacyaah, iyo isagii wiilkiisii Yooraam, iyo isagii wiilkiisii

Sikrii, iyo isagii wiilkiisii Shelomood. 26 Oo kuwan oo ah Shelomood iyo walaaliihiis waxay u talin jireen khasnadihi alaabta quduuska ah, kuwaasoo ay quduus ka dhigeen Boqor Daa'uud, iyo madaxdii qolooyinka, iyo kuwii kun kun u taliyeey iyo kuwii boqol boqol u taliyeey, iyo saraakiishii ciidanku. 27 Maalkii boolida ahaa oo dagaalka lagu soo dhacay waxay quduus uga dhigeen si loogu cusboonaysiyo gurigii Rabbiga. 28 Oo kuli waxyaalihii ay quduus ka dhigeen Samu'eel oo wax arke ahaa, iyo Saa'uul ina Qiish, iyo Abneer ina Neer, iyo Yoo'aab oo ay Seruuuyaah dhashay, iyo wax alla wixii quduus lagu dhigay oo dhammu waxay ku jireen gacantii Shelomood iyo tii walaaliihiis. 29 Oo Kenanyaah iyo wiilashiisi oo ahaa reer Ishearmaa waxay saraakil iyo xaakinno u ahaayeen hawlaho dibadda oo reer binu Israa'iil. 30 Oo Xashabyaah iyo walaaliihiis oo ahaa reer Xebroon, oo weliba ahaa rag xoog badan, oo tiradoodu ahayd kun iyo toddoba boqol oo nin, waxay u talin jireen reer binu Israa'ilkii dhanka galbeed oo Webi Urdun ka shisheeyey, iyo shuqulkii Rabbiga oo dhan, iyo adeegiddi boqorkaba. 31 Oo reer Xebroonna Yeriyaah madax buu ahaa, intaasuu waa reer Xebroon sidii dadka reerahoodu u kala dhasheen. Oo waxaa iyaga la doondoonyan sannaddii aftartanaad oo boqortooyadii Daa'uud, oo waxaa iyaga dhexhoodiili laga helay rag xoog badan oo jooga Yacsar ti reer Gilecaad. 32 Oo walaaliihiis oo ahaa rag xoog badanuna waxay ahaayeen laba kun iyo toddoba boqol oo nin, oo ah madaxdii qolooyinka kuwaasoo boqor Daa'uud uu ka dhigay inay taliyaayaal ugu ahaadaan reer Ruubeen, iyo reer Gaad, iyo qabiilkii reer Manaseh badhkiis, xagga wax kasta oo xag Ilaah ku saabsan, iyo xagga danaha boqorkaba.

27 Haddaba waa tan reer binu Israa'il sidii tiradoodu ay ahayd, waxayna ahaayeen madaxdii qolooyinka, iyo kuwii kun kun u taliyeey, iyo kuwii boqol boqol u taliyeey, iyo saraakiishoodii boqorka uga adeegi jiray wax kasta oo ku saabsan kooxihiir soo geli jiray oo bixi jiray bil kasta oo ah bilaha sannadda oo dhan; kox kasta tiradeedu waxay ahayd afar iyo labaatan kun oo nin. 2 Oo kooxdii kowaad ee bixi jiray bishii kowaad waxaa madax u ahaa Yaashaabcaam ina Sabdi'eel, oo kooxdiiisana waxaa ku jiray afar iyo labaatan kun oo nin. 3 Oo isagu wuxuu ahaa reer Feres, wuxuuna ugu wada sarreeyey saraakiishii ciidanku oo bishii kowaad bixi jiray wuxuu ahaa Benayaah oo madax ahaa oo ahaa ina wadaadkii ahaa Yehooyaadaac, oo isaga kooxdiiisana waxaa ku jiray afar iyo labaatan kun oo nin. 6 Oo kaasuu wasa Benayaah oo ahaa kii ugu xoog badnaa soddonkii, oo weliba soddonka madax u ahaa, oo kooxdiiisana waxaa ku jiray wiilkiisii Cammiisaabaad. 7 Oo sirkalkii afraad ee bishii shanaad bixi jirayna wuxuu ahaa Shamhuud oo ahaa reer Yisraax, oo kooxdiiisana waxaa ku jiray afar iyo labaatan kun oo nin. 9 Oo sirkalkii lixaad oo bishii lixaad bixi jirayna wuxuu ahaa Ciiraa ina Ciqeesh oo ahaa reer Teqooca, oo isaga kooxdiiisana waxaa ku jiray afar iyo labaatan kun oo nin. 10 Oo sirkalkii toddobaad ee bishii toddobaad bixi jirayna wuxuu ahaa Xeles oo ahaa reer Feloonii, oo ka ahaa reer Efrayim, oo isaga kooxdiiisana waxaa ku jiray afar iyo labaatan kun oo nin. 11 Oo sirkalkii siddeedaad oo bishii siddeedaad bixi jirayna wuxuu ahaa Sibbekay oo ahaa reer Xushaad, oo ka ahaa reer Serax, oo isaga kooxdiiisana waxaa ku jiray afar iyo labaatan kun oo nin. 12 Oo sirkalkii sagaalaad ee bishii sagaalaad bixi jirayna

wuxuu ahaa Abiiceser oo ahaa deer Canaatood, oo ka ahaa deer Benyaamiin, oo isaga kooxdiiisana waxaa ku jiray afar iyo labaatan kun oo nin. **13** Oo sirkalkii tobnaad ee bishii tobnaad bixi jirayna wuxuu ahaa Maharay oo ahaa deer Netofah oo ka ahaa deer Serax, oo isaga kooxdiiisana waxaa ku jiray afar iyo labaatan kun oo nin. **14** Oo sirkalkii kow iyo tobnaad ee bishii kow iyo tobnaad bixi jirayna wuxuu ahaa Benaayaah oo ahaa deer Fircaatoon, oo ka ahaa deer Efrayim, oo isaga kooxdiiisana waxaa ku jiray afar iyo labaatan kun oo nin. **15** Oo sirkalkii laba iyo tobnaad ee bishii laba iyo tobnaad bixi jirayna wuxuu ahaa Xeldorf oo ahaa deer Netofah, oo ka ahaa deer Cotnii'eel, oo isaga kooxdiiisana waxaa ku jiray afar iyo labaatan kun oo nin. **16** Oo weliba waxaa qabiilooyinkii reer binu Israa'iil u talinayay kuwan: reer Ruubeen waxaa u talinayay Eliceser ina Sikrii oo taliye ahaa, reer Simecoonna waxaa u talinayay Shefatyahah ina Macakaah, **17** reer Laawina waxaa u talinayay Hashabyahah ina Qemuu'eel, reer Haaruunna waxaa u talinayay Saadooc, **18** reer Yahuudahna waxaa u talinayay Eliihu, oo Daat'uud walaalihii ka mid ahaa, reer Isaakaarna waxaa u talinayay Coomrii ina Miikaa'eel, **19** reer Sebulunna waxaa u talinayay Yishmacyahah ina Cobadyah, reer Naftaalinna waxaa u talinayay Yereemod ina Casrii'eel, **20** reer Efrayimma waxaa u talinayay Hooseeca ina Casasyaah, oo reer Manaseh badhkiisna waxaa u talinayay Yoo'eel ina Fedaayaah, **21** reer Manaseh badhkiisi kale oo joogay dalka Gilecaadna waxaa u talinayay Iddo ina Sekaryaah, reer Benyaamiinna waxaa u talinayay Yacasii'eel ina Abneer, **22** reer Daanna waxaa u talinayay Casareel ina Yeroxaam. Oo kuwaasu waxay ahaayeen saraakiishii qabiilooyinka reer binu Israa'iil. **23** Laakiinse Daa'uud ma uu tirinin intoodii labaatan sannadood ka yarayd, maxaa yeelay, Rabbigu wuxuu yidhi inuu reer binu Israa'iil u badinayo sida xiddigaha samada oo kale. **24** Yoo'aab oo ay Seruuyaah dhashay aaya bilaabay inuu dadka tirsho, laakiinse ma uusan dhammayn, oo tirintaas aawadeed aaya reer binu Israa'iil cadho ugu soo degtay, oo tiradiina laguma darin xisaabti kitaabkii taariikhda oo Boqor Daa'uud. **25** Oo boqorka khasnadihiisana waxaa u talinayay Casmaawed ina Cadii'eel, oo guryihii wax lagu kaydiyey ee beeraha ku yiil, iyo kuwii ku yiil magaalooyinka, iyo tuulooyinka, iyo qalcadahaba waxaa u talinayay Yoonaataan ina Cusiyah. **26** Oo kuwii samayn jiray shuulkalka beeraha inay dhulka qodaanna waxaa u talinayay Cesrii ina Keluub. **27** Oo beeraha canabka ahna waxaa u talinayay Shimcii oo ahaa reer Raamad, oo guryihii lagu kaydiyey khamrigii laga helay beeraha canabka ahna waxaa u talinayay Sabdii oo ahaa reer Shifmii. **28** Oo dhirtii saytuunka ahayd iyo dhirtii darayga ahayd oo dalkii dooxada ahaa ku yiilna waxaa u talinayay Bacal Xaanaan oo ahaa reer Geder, guryihii saliidda lagu kaydiyeyna waxaa u talinayay Yoo'aash. **29** Oo lo'dii Shaaroon daaqi jirtayna waxaa u talinayay Shiray oo ahaa reer Shaaroon, oo lo'dii dooxooyinka joogtayna waxaa u talinayay Shaafaad ina Adlay. **30** Oo geelashana waxaa u talinayay Oobil oo ahaa reer Ismaaciil, oo dameerahaana waxaa u talinayay Yexdeyaah oo ahaa reer Meeronotii, **31** oo adhyahana waxaa u talinayay Yaasisi oo ahaa reer Hagrii. Oo kulli intaas oo dhammu waxay ahaayeen taliyaashii maalkii Boqor Daa'uud. **32** Oo weliba Yoonaataan oo ahaa Daa'uud adeerkis wuxuu ahaa taliye waxgarasho weyn leh, iyo karraaniba, oo Yexii'eel ina Xakmooniina wuxuu la jiray boqorka wiilashii. **33** Oo Axiihofnelna wuxuu ahaa boqorka taliyihiisa, oo Xuushay oo ahaa reer Arkiina wuxuu ahaa boqorka saaxibkii. **34** Oo Axiihofnelna waxaa ku xigay Yehooyaadaac ina Benaayaah, iyo Aabyataar, oo boqorka ciidankiisana waxaa sirkal u ahaa Yoo'aab.

28 Markaasaa Daa'uud wuxuu Yeriusaalem ku soo wada shiriyey amiirradii reer binu Israa'iil oo dhan, iyo amiirradii qabiilooyinka,

yo saraakiishii kooxihi bogorka mile milaha ugu adeegi jiray, iyo kuwii kun kun u talin jiray iyo kuwii boqol boqol u talin jiray, iyo taliyaashii xukumi jiray maalka iyo hantidii bogorka iyo tii wiilashii, iyo saraakiishii iyo raggi xiogga badnaa, xataa kulli raggi xiogga badnaa oo dhanba. **2** Markaasaa Boqor Daa'uud cagaha isku taagay, oo wuxuu yidhi, Walaalahay iyo dadkaygiiyow, i maqla. Aniga waxaa qalbigayga ku jirtay inaan guri nasasho u dhiso sanduunaq axdiga Rabbiga iyo meel uu llaaheennu cago saaro, oo dhismihiina alaab baan u diyaariiyey. **3** Laakiinse Ilaah baa igu yidhi, Waa inaadan guri u dhisin magacayga aawadiis, maxaa yeelay, waxaad tahay nin dagaal, oo dhig baad daadisay. **4** Habase yeeshi Rabbiga llaaha reer binu Israa'iil ahu wuxuu iga doortay reerkii aabbahay oo dhan inaan weligay ahaado boqor reer binu Israa'iil u taliya, waayo, isagu wuxuu Yahuudah u doortay inuu amiir ahaado, oo reer Yahuudahna wuxuu ka doortay reerkii aabbahay, oo wiilashii aabbahayna anigu igala dhex baxay oo igu farxay inuu iga dhigo boqor u taliya reer binu Israa'iil oo dhan. **5** Rabbigu wiil badan buu i siiyey oo wuxuu wiilashaydi oo dhan ka doortay wiilkayga Sulaymaan inuu carshiga boqortooyada Rabbiga ku fadhiisto oo uu reer binu Israa'iil u taliyo. **6** Oo wuxuu igu yidhi, Wiilkayga Sulaymaan aaya dhisi doona gurigayga iyo barxadahaygaba, waayo, waxaan isaga u doortay inuu ahaado wiilkaygii, oo anna waxaan isaga u ahaan doonaa aabbiihiis. **7** Oo anigu boqortooyadiisaan xoogayn doonaa weligeed, hadduu ku sii adkaado inuu sameeyo amarradayda jyo xukummaddaya, siday maantadan tahay. **8** Haddaba sidaas daraaddeed reer binu Israa'iil oo dhan oo ah shirkii Rabbiga hortooda, iyo iyadoo uu llaaheennu ina maqlayso, dhawra oo doondoona amarrada Rabbiga llaaheenna ah oo dhan inaad idinku hantidaan dalkan wanaagsan oo aad weliba carruurtiinna idinka dampaysana uga tagtaan dhaxal weligiis raagaya. **9** Haddaba Sulaymaanow, wiilkaygiiyow, Ilaahii aabbahaa garo, oo ugu adeeg qalbi qumman iyo maan raallii ah, waayo, Rabbigu wuxuu baadhaa qalbiyada oo dhan, wuuna wada gartaa malayaasha fikirrada oo dhan, oo haddaad isaga doontoontid waad heli doontaa, laakiinse haddaad isaga ka tagtid wuu ku xoori doonaa weligaaba. **10** Haddaba iska jir, waayo, Rabbigu wuxuu kuu doortay inaad meesha quduuska ah guri u dhistid. Xoog yeelo oo samee. **11** Markaasaa Daa'uud wiilkaygii Sulaymaan siiyey tilmaantii balbaladii macbudka, iyo tii guryihiisa, iyo tii khasnadihiisa, iyo tii qowladihiisa sare, iyo tii qolalkisa hoose, iyo tii meeshii daboolka kafaaraggudka. **12** Oo wuxuu kaloo siiyey kulli wixii uu ruuxii ku hayat tilmaantoodii oo dhan, kuwaasoo ah barxadahii guriga Rabbiga, iyo qolalkii ku wareegsanaa oo dhan, iyo khasnadihi guriga Ilaah, iyo khasnadihi alaabta quduuska ah la dhigi laaha. **13** iyo weliba tilmaantii kooxihi ahaa wadaaddada iyo reer Laawi, iyo shuulkii laga qaban lahaa guriga Rabbiga oo dhan, iyo weelashii guriga lagaga adeegi laaha oo dhan, **14** iyo tilmaantii dahabkii loo miisaami laaha weelasha dahabka ah, oo ah kulli weelasha lagu adeegi laaha cayn kasta oo adeegid ah, iyo tii lacagti loo miisaami laaha kulli weelasha lacagta ah oo ah kulli weelasha lagu adeegi laaha cayn kasta oo adeegid ah, **15** iyo weliba tii dahabkii loo miisaami laaha laambadaha dahabka ah, iyo laambadahaooda yaryar ee dahabka ah oo dhan, laambad kasta iyo laambadaheeda yaryarba miisaankooda, iyo tii lacagti loo miisaami laaha laambadaha lacagta ah, laambad kasta iyo laambadaheeda yaryarba miisaankooda, si waafqaasan wixii laambad kasta lagu qaban laaha, **16** iyo tii dahabkii loo miisaami laaha miisaska kibista tusniinta, miis kasta miisaankiisa, iyo tii lacagti miisaska lacagta ah, **17** iyo tilmaantii mudacyada, iyo maddiibadaha, iyo koobabka laga samayn laaha dahab saafi ah, oo baaquliyada dahabka ahna baaquli kasta dahabkii miisaankiisa, oo baquliyada lacagta ahna baquli kasta lacagiisii miisaankeeda, **18** iyo tilmaantii gиргиреа fooxa dahabkii

la safeeyey miisaankiisa, iyo tilmaantii dhabka loo miisaami laaha naqshadda gaadhibaraska, iyo keruubiimti baalashooda kala bixisay oo ku qarisay sanduuqii axdiga Rabbiga. **19** Oo Daa'uud wuxuu yidhi, Waxan oo dhan waxaa laygu garansiyey qorniin laga helay gacantii Rabbiga, si aan ku garto tilmaantant shuqulkeeda oo dhan. **20** Markaasaa Daa'uud wuxuu wiilikiisi Sulaymaan ku yidhi, Xoog yeelo oo aad u diiiranoo, oo hawshan samee, oo ha cabsan, hana qalbi jabin, waayo, Rabbiga Ilaaha ah oo ah Ilaahayga ayaa kula jira, oo isagu kuma gab doono, kumana dayrin doono, jeer la wada dhammeeyo kulli shuqulka adeegidda guriga Rabbiga oo dhan. **21** Oo bal eeg, waxaa jooga kooxaha ah wadaaddada iyo reer Laawi, inay dhammaan qabtaan adeegidda guriga Ilaah, oo waxaa kula jiri doona oo hawl kasta qaban doona nin kasta oo adeegid kasta sanco u yaqaan oo raalli ah, oo weliba saraakiisha iyo dadka oo dhimmuna amarkaaga way oggolaan doonaan.

29 Markaasaa Boqr Daa'uud shirkii oo dhan ku yidhi, Wiilkayga Sulaymaan oo Ilaahu keligiis doortay, weli wuu yar yahay, waana tabar daranyahay, oo shuqulkuna waa weyn yahay, waayo, guriga nin loo dhisi maayo, laakiinse waxaa loo dhisiyaa Rabbiga Ilaaha ah. **2** Haddaba xooggaygii oo dhan ayaan gurigii Ilaahayga u diyaarshay dhabka laga sameeyo alaabta dhabka, iyo lacagta laga sameeyo alaabta lacagta ah, iyo naxaasta laga sameeyo alaabta naxaasta ah, iyo birta laga sameeyo alaabta birta ah, iyo qoriga laga sameeyo alaabta qoriga ah, iyo dhagaxyo onika la yidhaahdo, iyo dhagaxyada la dejijo oo wax lagu qurxiyo oo midaboy kala cayncayn ah, iyo cayn kasta oo dhagaxyo qaaliya ah, iyo dhagaxyo badan oo marmar ah. **3** Oo weliba aniq aad baan u jeclahay guriga Ilaahayga, oo taas daraaddeed waxaan guriga Ilaahayga siinayaan khasnad mulkigayga ah oo dahab iyo lacag ah, taasoo aan ku jirin wixii aan u diyaariyey gurigii quduuska ah, **4** waxa weeye saddex kun oo talanti oo dahab ah oo weliba ah dahabkii Ofir, iyo toddoba kun oo talanti oo ah lacag la safeeyey, in lagu dhaadhu guryaha deribyaddoodii oo dhan, **5** iyo in dahab laga sameeyo alaab dahab ah, iyo in lacag laga sameeyo alaab lacag ah, iyo shuqu kasta oo ay kuwa sancada yaqaan gacmahooda ku qabtaan. Haddaba yaa raalli ka ah oo maantadan nafsaddiisa Rabbiga u bixinaya? **6** Markaas amiirradii reeraha iyo amiirradii qabillooyinka reer binu Israa'iil iyo kuwii kun kun u taliyey, iyo kuwii boqol boqol u taliyey, iyo taliyyaashii boqorka hawshiisa xukumi jirayba waxay bixiyeen wax ay raalli ka yihiin. **7** Oo adeegidda guriga Ilaah daraaddeed waxay u bixiyeen shan kun oo talanti iyo tobani kun oo dirham oo dahab ah, iyo tobani kun oo talanti oo lacag ah, iyo siddeed iyo tobani kun oo talanti oo naxaas ah, iyo boqol kun oo talanti oo bir ah. **8** Oo kuwii dhagxanta qaaliga ah laga helayna waxay siyeen khasnaddii guriga Rabbiga, waxaana loo lhiibay gacantii Yexii'eel oo ahaa reer Gershoon. **9** Markaasaa dadkii aad ugu farxay raallinimadii ay raalligooda wax ku bixiyeen aawadeed, maxaa yeelay, iyagu qalbi qumman ayay Rabbiga wax ugu bixiyeen iyagoo raalli ka ah, oo Boqr Daa'uuduna farxad weyn buu farxay. **10** Haddaba sidaas daraaddeed ayaa Daa'uud Rabbiga ku ammaanay shirkii oo dhan hortiisa, oo yidhi, Rabbiyow, awowgayo Israa'iil Ilaahiisiiyow, weligaa iyo weligaaba ammaanu ha kuu ahaato. **11** Rabbiyow, weynaanta, iyo xoogga, iyo ammaanta, iyo guusha, iyo haybaddaba adigaa iska leh, waayo, waxa samada ku jira oo dhan iyo waxa dhulka saaranka adigaa iska leh. Rabbiyow, boqortooyada adigaa iska leh, oo adiga waxaa laguu sarraysiyaa sidiid madax wax kasta ka sarreya. **12** Oo maal iyo sharafuba xaggaagay ka yimaadaan, oo wax kasta adigaa u taliya, oo gacantaadana waxaa ku jira xoog iyo itaal, oo gacantaada weeye midaa wax weynayn karta oo qof kastaba xoog siin karta. **13** Haddaba

sidaas daraaddeed, Ilaahayagiyyow, waannu kugu mahadnaqaynaa, oo magacaaga haybadda badanna waannu ammaanaynaa. **14** Laakiinse bal anigu yaan ahay, dadkayguse waa ayo, iraan annagu awoodno inaan sidan wax u bixinno annagoo raalli ka ah? Waayo, wax kastaabaa xaggaagay ka yimaadeen, oo annana waxaagii baan wax ka siinnay. **15** Waayo, annagu hortaada waxaanuu ku nahay shishheeyayaal sodcaal ah, sidiid awowayaashayoo oo dhammu ay ahaan jireen, oo cimrigayaga aan dhulka joognaana waa sida hoos oo kale, oo wax la filayaana ma jiro. **16** Rabbiyow Ilaahayagiyyow, kaydkan aannu u diyaarinnay inaan guri ugu dhisno magacaaga quduuska ah dhammaantii wuxuu ka yimid gacantaada oo kulligisna adigaa iska leh. **17** Weliba waan ogahay, Ilaahayow, inaad qalbiga imtixaantid, oo aad qummanaanta ku faraxdid. Oo aniguna iyadoo qalbigayu qumman yahay ayaan waxyaalahan oo dhan bixiyeen anigoo raalli ah, oo haddana farxad baan ku arkay dadkaaga halkan jooga oo wax bixinaya iyagoo raalli ah. **18** Rabbiyow, awowayaashayo Ibraahim iyo Isxaaq iyo Israa'iil Ilaahoodiiyow, weligaaba saas ka yeel malayaasha fikirrada qalbiga dadkaaga, oo qalbigoodana xaggaaga u soo toosi. **19** Oo wiilkayga Sulaymaan waxaad siisaa qalbi qumman oo uu ku dhawro amarradaada iyo markhaatigaaga iyo qaynuunnadaada, inuu waxyalaahan oo dhan sameeyo, iyo inuu dhiso gurigii aan wax u sii diyaarshay. **20** Markaasaa Daa'uud wuxuu shirkii oo dhan ku yidhi, Haddaba Rabbiga Ilaahiinna ah ammaana. Kolkaasay shirkii oo dhammu ammaaneen Rabbiga ah Ilaaha awowayaashhood, oo intay madaxa foororiyeen ayay u sujuudeen Rabbiga iyo bogorkaba. **21** Oo subaxdii maalintaas ka dampaysay ayay Rabbiga u bixiyeen allabaryo iyo qurbaanno la gubo oo ah kun dibi, iyo kun wan, iyo kun baraar ah, iyo qurbaannadooda cabinika ah, iyo allabaryo tiro badan oo reer binu Israa'iil oo dhan loo bixiye. **22** Oo maalintaas iyagoo aad u faraxsan ayay Rabbiga hortiisa wax ku cuneen oo wax ku cabbeen. Oo Sulaymaan ina Daa'uud ayay mar labaad boqreen, oo isaga Rabbiga ugu subkeen inuu madax ahaado, Saadoona inuu wadaado ahaado. **23** Markaasaa Sulaymaan carshigii Rabbiga ku fadhiistay isagoo jagadii aabbihiis Daa'uud boqr ka ah, wuuna barwaqoobay, oo reer binu Israa'iil oo dhimmuna isagay addeceeen. **24** Oo amiirradii oo dhan iyo raggi xoogga badhaa iyo Boqr Daa'uud wiilashiiisii kale oo dhimmuba Boqr Sulaymaan ayay adduceeen oo ka wada dambeeyeen. **25** Oo Rabbiguna Sulaymaan aad iyo aad buu ugu weyneeyey reer binu Israa'iil oo dhan hortooda, oo wuxuu isaga siiyey boqortooyo haybad leh oo ayan lahaan jirin boqorradii reer binu Israa'iil oo isaga ka horreeyey oo dhammu. **26** Haddaba Daa'uud ina Yesay wuxuu boqr u ahaan jiray reer binu Israa'iil oo dhan. **27** Oo wakhtigii uu reer binu Israa'iil boqr u ahaanaa wuxuu ahaa afartan sannadood; toddoba sannadood ayuu Xebroon boqr ka ahaa, saddex iyo soddon sannadoodha wuxuu boqr ka ahaa Yerusaalem. **28** Oo wuxuu dhintay isagoo oday ah oo ka dhergay cimri, iyo maal, iyo sharafba, oo waxaa meeshiisi bogor ka noqday wiilkisii Sulaymaan. **29** Haddaba Boqr Daa'uud falimihiisii, intii hore iyo intii dambeba, waxay ku qoran yihiin taariikhdi Samuu'eel oo wax arke ahaa, iyo taariikhdi Nebi Naataan, iyo taariikhdi Gaad oo isna wax arke ahaa. **30** Oo waxaa halkas ku qoran kulli wakhtiyadii ay soo mareen boqortooyadiisi iyo xooggiisi, iyo wakhtiyadii ay isaga iyo reer binu Israa'iil, iyo boqortooyoo yinkii waddammada oo dhimmuba soo mareen.

Taariikhdi Labaad

1 Oo Sulaymaan ina Daa'uud boqortooyadiisuu ku xoogaystay, oo Rabbigii Ilaahiisa ahaa waa la jiray oo aad iyo aad buuna u weyneeyey. 2 Oo Sulaymaan baa la hadlay reer binu Israa'iil oo dhan oo ahaa kuwii kun kun u talin jiray, iyo kuwii boqol boqol u talin jiray, iyo xaakkinnadii, iyo amiir kasta oo dalka reer binu Israa'iil joogay Kuwaasoo ahaa madaxdii reerah. 3 Markaasaa Sulaymaan iyo shirkii isaga la jiray oo dhammu waxay tageen meeshii sare oo Gibecoon ku til, waayo, halkaas waxaa til teendhadii shirkii oo Rabbigii, taasoo Muuse oo ahaa Rabbigii addoonkiisii uu cidlada ku sameeyey. 4 Laakiinse sanduuqii axdiga Ilaah Daa'uud baa ka soo qaaday Qiryad Yecaaireen oo wuxuu keenay meeshii Daa'uud u diyaariiyey, waayo, isagu Yeruuzaaleem ayuu teendho uga dhisay. 5 Oo weliba meeshii allabariga ee naxaasta ahayd oo uu Besaleel ina Uurii oo ahaa reer Xuur sameeyey halkaasay til taambuugga Rabbigii hortiisa. Oo halkaasay Sulaymaan iyo shirkiiha Rabbigii ka doonayeene. 6 Markaasaa Sulaymaan kor ugu baxay meeshii allabariga ee naxaasta ahayd oo Rabbigii hor til, taasoo teendhadii shirkii hor qotontay, oo wuxuu ku dul bixiyey kun qurbaan oo la gubo. 7 Oo habbeenkaas ayaa Ilaah Sulaymaan u muuqday oo ku yidhi, bari waxaad doonaysid aan ku siyyee. 8 Markaasaa Sulaymaan Ilaah ku yidhi, Aabbahay Daa'uud si weyn baad ugu naxariisatay, anigana boqor baad igaga dhigay meeshiisi. 9 Haddaba Rabbiyow Ilaahow, ballankaagii aad aabbahay Daa'uud u ballanqaadday ha dhismo, waayo, waxaad boqor iiga dhigay dad tiradiisu tahay sida ciidda dhulka. 10 Haddaba waxaad i siisa xigmad iyo aqoon si aan dadkan hortooda ugu baxo ugu soo galu, waayo, dadkaagan tirada badan bal yaa xukumi kara? 11 Markaasaa Ilaah wuxuu Sulaymaan ku yidhi, Waxyaalaha qalbigaaga ku jiray awadowod oo ah adigoo aan i weyddiisaa maal, iyo hodan, amase sharaf, amase kuwa diga ku neceb noloshooda, ama aadan i weyddiisan cimri dheer, laakiinse aad i weyddiisatay xigmad iyo aqoon aad ku xukuntid dadkayga aan boqorka kaaga dhigay. 12 ayaa xigmad iyo aqoonba lagu siiyey, oo anna waxaan ku siinayaan maal, iyo hodan, iyo sharaf ayan lahaan jirin bogorradii kaa horreeyey oo dhammu, oo ayan kuwa kaa dambeeya oo dhammuna taasoo kale lahaan doonin. 13 Markaasaa Sulaymaan ka soo noqday meeshii sare oo Gibecoon ku til iyo teendhadii shirkii, oo yimid Yeruuzaaleem, reer binu Israa'iil buuna boqor u noqday. 14 Sulaymaanna wuxuu urursaday gaadhifardooy iyo rag fardooley ah, oo wuxuu lahaa kun iyo afar boqol oo gaadhifaras, iyo laba iyo toban kun oo nin oo fardooley ah, oo wuxuu fadhiisiyey magaaloo yinkii gaadhifardooyka, oo qaarna boqorkay Yeruuzaaleem la joogeent. 15 Oo boqorku wuxuu lacag iyo dahabba Yeruuzaaleem kaga dhigay sida dhagaxyo oo kale. Oo geedo kedar ahna wuxuu u soo badiyeey oo ka dhigay sida geedaha darayga ah oo dhulku hoose kaa baxa oo kale. 16 Oo Sulaymaan farduhuu haystayna waxaa laga keenay dalka Masar, oo boqorka baayacumushtariyaashiisi aaya raxan raxan u soo kaxeyey iyagoo raxanba iib gaar ah siyyey. 17 Oo gaadhifaras wuxuu Masar kaga soo bixi jiray lix boqol oo sheqel oo lacag ah, farasna boqol iyo konton sheqel; oo saasoo kalay ugu wada keeni jireen bogorradii reer Xeed oo dhan iyo bogorradii reer Suuriyaba.

2 Haddaba Sulaymaan wuxuu u qasdiyeey inuu guri u dhiso Rabbigii magiciisa, iyo guri kale oo boqortooyadiisuu leedahay. 2 Markaasaa Sulaymaan wuxuu qortay toddobaatan kun oo xammaal, iyo siddeetan kun oo nin oo buuraha dhagax kaa jari jiray, iyo saddex kun iyo lix boqol oo nin oo iyaga u taliya. 3 Oo Sulaymaanna wuxuu u cid diray Xuuraam oo ahaa boqorkii Turos oo ku yidhi, Sidaad oo yeeshay aabbahay Daa'uud markaad isaga u soo dirtay alwaax kedar ah oo

uu ku dhistro guri uu ku hoydo, anigana sidii oo kale ii yeel. 4 Bal eeg, waxaan guri u dhisayaa magaca Rabbigii Ilaahayaga ah, inaan isaga quduus uga dhigo, oo hortiisa lagu shido foox udgoon, oo la hor dhigo kibista tusniinta oo joogtada ah, oo la bixiyo qurbaannada la gubo subaxda iyo fiidka, iyo Sabtiyada, iyo markay bilaha cusub dhashaan, iyo ciidaha Rabbigii Ilaahayaga ah. Kaasuna waa amar reer binu Israa'iil weligis la amray. 5 Oo guriga aan dhisayaana waa weyn yahay, maxaa yeelay, Ilaahayagu waa weyn yahay oo waa ka wada sarreeyaa ilaahyada oo dhan. 6 Laakiinse bal yaa isaga guri u dhisi kara, maxaa yeelay, samada iyo samada samooyinkuba isaga ma qaadi karaan? Bal markaan guri u dhisayo, yaan ahay anigu, inaan hortiisa foox ku shido oo keliya mooyaane? 7 Haddaba waxaad ii soo dirtaa nin yaqaan sancada dahabka, iyo lacagta, iyo naxaasta, iyo birta, iyo guduudka, iyo casaanka, iyo buluugga, kaasoo si wacan u yaqaan sancada xaradhi, inuu la jiro ragga saanacyada ah oo ila jooga dalka Yahuudah iyo Yeruuzaaleem, kuwaasoo uu aabbahay Daa'uud diyaariiyey. 8 Oo weliba waxaad dalka Lubnaan iiga soo dirtaa geedo kedar ah iyo geedo beroosh ah iyo geedo almuug ah, waayo, waan ogahay in addoommadaada sanco u leeyihiin inay Lubnaan alwaax ka soo jaaran, oo bal eeg addoommadayduna waxay la jiri doonaan addoommadaada, 9 si ay iigu diyaariyaan alwaax faro badan, waayo, guriga aan dhowaan dhisi doonaan wuxuu ahaan doonaan mid yaab weyn oo badan. 10 Oo bal eeg, anigu addoommadaada alwaaxda jaraya waxaan siin doonaan labaatan kun oo kor oo ah sarreen la tumay, iyo labaatan kun oo kor oo ah shaciir, iyo labaatan kun oo bad oo khamri ah, iyo labaatan kun oo bad oo saliid ah. 11 Markaasaa Xuuraam oo ahaa boqorkii Turos wuxuu ku soo jawaabay warqad uu u soo qoray Sulaymaan oo wuxuu ku yidhi, Rabbigu dadkiisa waa jecel yahay, sidaas daraaddeed buu boqor kaaga dhigay. 12 Oo weliba Xuuraam wuxuu kaloo yidhi, Ammaan waxaa leh Rabbigii ah Ilaaha reer binu Israa'iil oo sameeyey samada iyo dhulkaba, oo Boqor Daa'tuudna siiyey wiil xigmad leh oo ay ka buuxaan caqli iyo waxgarasho oo doonaya inuu Rabbigii guri u dhiso iyo guri ay boqortooyadiis leedahay. 13 Oo haddaba waxaan kuu soo diray nin saanac ah oo waxgarad miidhan ah kaasoo ah Xuuraamaabbi. 14 Oo isaga waxaa dhashay naag reer Daan ah oo aabbihisna wuxuu ahaa nin reer Turos ah. Isagu wuxuu yaqaan sancada dahabka, iyo lacagta, iyo naxaasta, iyo birta, iyo dhagaxa, iyo alwaaxda, iyo guduudka, iyo buluugga, iyo dharaka wanaagsan, iyo casaanka, oo weliba wuxuu yaqaan inuu xaradhan kasta ah xardho iyo inuu wax kasta hindiso; haddaba isaga meel ha laga dhex siyyi raggaaga saanacyada ah iyo sayidkayga Daa'uud oo aabbahaa ah raggiisa saanacyada ah. 15 Haddaba sarreenkii iyo shaciirki, iyo saliiddii iyo khamrigii aad ka hadashay noo soo dir, sayidkaygiyow. 16 Oo annana in alla intaad u baahan tahay oo alwaax ah ayaannu Lubnaan kaaga soo jaraynaa; oo Yaafaa xaggeeda ayaannu badda kuu soo sabbaysiinaynaa, markaasaad Yeruuzaaleem u qaadan doontaa. 17 Markaasaa Sulaymaan wada tiriyey shisheeyayaashii dalka Israa'iil degganaan oo dhan, oo wuxuu u tiriyey sidii aabbihis Daa'uud u tiriyey oo kale, oo waxay noqdeen boqol iyo saddex iyo konton kun iyo lix boqol oo qof. 18 Oo wuxuu iyaggi ka dhigay toddobaatan kun oo xammaal, iyo siddeetan kun oo nin oo buuraha geedo ka jara, iyo saddex kun iyo lix boqol oo nin oo dadka u taliya oo shuquinka u dira.

3 Markaasaa Sulaymaan bilaabay inuu gurigii Rabbigii Yeruuzaaleem ka dhiso oo ka dul dhiso Buur Moriyaah oo ahayd meeshii Rabbigii ugu muuqday aabbihis Daa'uud, oo wuxuu wax ku diyaarshay meeshii Daa'uud doortay oo ahayd meeshii wax lagu tumi jiray oo uu Aarnaankii reer Yebuuus lahaa. 2 Oo wuxuu dhismihiib bilaabay sannaddii afraad

oo boqortooyadiisa, bisheedii labaad, maalinteedii labaad. 3 Haddaba kanu waa aasaaskii Sulaymaan u dhigay dhismihii guriga Ilaa. Oo dhererku markii cabbirki hore lagu xisaabo wuxuu ahaa lixdan dhudhun, oo ballaadhiisuna wuxuu ahaa labaatan dhudhun. 4 Oo balbaladii guriga ka horraysayna dhererkeedu wuxuu le'ekaa guriga ballaadhiisuna oo labaatan dhudhun ahaa, oo sarajooggeduna wuxuu ahaa boqol iyo labaatan dhudhun, oo wuxuu gudaha hoose kaga dhaaadhay dahab saafiya. 5 Oo gurijii weynaa wuxuu saqaf hoose uga dhigay qoryo beroosh ah oo uu dahab wanaagsan ku dhaaadhay, oo wuxuu ku xardhay geedo timireed iyo silsilado. 6 Oo gurijina wuxuu ku qurxiyey dhagaxyo qaali ah, dhabkuna wuxuu ahaa dhabkii Farwaayim. 7 Oo gurijina iyo alwaaxdii saqafka haysay, iyo fayaaradihiisi, iyo derbiyadisi, iyo albaabbadiisiba wuxuu ku dhaaadhay dahab, oo derbiyadana Kerubiim buu ku xardhay. 8 Oo wuxuu sameeyey gurijii ugu wada quduusnaa, dhererkisuna wuxuu le'ekaa guriga ballaadhiisuna oo labaatan dhudhun ahaa, oo ballaadhiisuna wuxuu ahaa labaatan dhudhun, oo isagana wuxuu ku dhaaadhay dahab wanaagsan oo gaadhaya lix boqol oo talanti. 9 Oo musmaarrada miisaankooduna wuxuu ahaa konton sheqel oo dahab ah, oo qolalkii sarena wuxuu ku dhaaadhay dahab. 10 Oo guriga ugu wada quduusan gudihiisana wuxuu ku sameeyey laba keruub oo wax xardhan ah, oo iyagana dabab baal laba dhaaadhay. 11 Kerubiimta baalashooda dhererkooduna wuxuu ahaa labaatan dhudhun; mid baalkiisuna wuxuu ahaa shan dhudhun oo wuxuu gaadhi karay guriga derbigiisa, oo kan kalena wuxuu ahaa shan dhudhun sidaasoo kale oo wuxuu gaadhi karay baalka keruubka kale. 12 Oo keruubka kale baalkiisuna wuxuu ahaa shan dhudhun, oo wuxuu gaadhi karay guriga derbigiisa kale; oo baalka kalena sidaasoo kale wuxuu ahaa shan dhudhun oo wuxuu gaadhi karay baalka keruubka kale. 13 Oo keruubiimtaa baalashoodu way kala baxsanaayeen intii labaatan dhudhun ah; oo cagahooday ku taagnaayeen, wejyadooduna waxay u jeedeen guriga gudihiisa. 14 Oo haddana wuxuu ilixdhka ka dhigay buluu, iyo guduud, iyo casaan, oo maro wanaagsan laga sameeyey, oo kerubiim lagu daabacay. 15 Oo weliba guriga hortiisana wuxuu ku sameeyey laba tiir oo mid kasta dhererkisu yahay shan iyo soddon dhudhun, oo mid kastana taajkii saarnaa wuxuu ahaa shan dhudhun. 16 Oo wuxuu kaloo sameeyey silsilado u eg kuwii guriga quduuska ah markaasuu saaray tiirkaka dushoodii; oo wuxuu kaloo sameeyey boqol rummaan oo silsiladii buu ku dheejiyey. 17 Markaasuu tiirkaki qotomiyye macbudka hortiisa, mid dhanka midigtii, kii kalena dhanka bidixda, oo kii dhanka midigtii ahaa magicisi wuxuu u bixiyey Yaakiin, kii dhanka bidixda ahaana wuxuu u bixiyey Bocas.

4 Oo weliba wuxuu kaloo sameeyey meel allabari oo naxaas ah oo dhererkeedu labaatan dhudhun yahay, ballaadhiisuna labaatan dhudhun yahay, sarajooggeduna labaatan dhudhun yahay. 2 Oo wuxuu kaloo sameeyey berkeddi naxaasta ahayd, oo qarkeedoo gees ilaa ka gees wuxuu isu jiray tobani dhudhun, wayna wareegsanayd, oo sarajooggeduna wuxuu ahaa shan dhudhun, wareeggeduna wuxuu ahaa soddon dhudhun. 3 Oo hoosteendaa waxaa kuu yiil wax dibiyu u eg oo ku wareegsanaa, dhudhunba tobani, oo berkedda oo dhan hareeraheeda ku wareegsanaa. Oo dibiyadu waxay ahaayeen laba saf, oo markii berkeddi la shubay ayaa iyana la shubay. 4 Oo berkeddu waxay dul saarnayd laba iyo tobani dibi, oo saddex waxay u jeedday xagga woqooyi, saddexna waxay u jeedday xagga galbeed, saddexna waxay u jeedday xagga koonfureed, saddexna waxay u jeedday xagga bari; berkeddiina way dul saarnayd, oo dibidii kulligood qaarkooda dambe wuxuu ku jiray gudaha. 5 Oo berkeddi dhumucdeedu waxay ahayd taako; qarkeedana waxaa loo sameeyey sidii koob qarkiis oo kale oo ubax u ekaa; oo waxay

qaadday saddex kun oo qiyaasood oo bad la yidhaahdo. 6 Oo haddana wuxuu kaloo sameeyey tobani berkeddoood oo yaryar oo wax lagu maydho, oo shan wuxuu dhigay dhanka midigtii, shantii kalena wuxuu dhigay dhanka bidixda, oo wixii allabari la gubo daraaddiis loo bixinayoba iyagaa lagu dhex maydhi jiray; laakiinse berkeddi weysada ahayd waxaa ku maydhan jiray wadaaddada oo qudu. 7 Oo wuxuu kaloo sameeyey tobankii laambadoood oo dahabka ahaa, wuxuu u sameeyey si waafaqsan amarkii iyaga ku saabsanaa, oo iyajii wuxuu dhex qotomiyye macbudka. Shan wuxuu dhigay dhanka midigtii, shanna wuxuu dhigay dhanka bidixda. 8 Oo haddana wuxuu kaloo sameeyey tobani miis, oo iyagiina wuxuu dhex dhigay macbudka. Shan wuxuu dhigay dhanka midigtii, shanna wuxuu dhigay dhanka bidixda. Oo wuxuu kaloo sameeyey boqol maddiibadood oo dahab ah. 9 Oo weliba wuxuu kaloo sii sameeyey barxaddii wadaaddada, iyo barxaddii weynayd, iyo albaabbadii barxadda, oo albaabbadoodina wuxuu ku dhaaadhay naxaas. 10 Oo berkeddi weysada ahayd wuxuu dhigay guriga dhankiisa midigtii oo ah xaggaa bari-koonfureed. 11 Oo Xuuraamna wuxuu sameeyey dheryihii iyo majarafadii iyo maddiibadii. Oo Xuuraamna sidaasuu u dhammeeyey shuqulkii uu Boqor Sulaymaan ugu sameeyey guriga Ilaa, 12 kaasoo ahaa labadii tiir, iyo fijaannadii, iyo labadii taaj oo tiirkakii kor saarnayd, iyo labadii shabag oo ku dednay labada fijaa oo taajakii tiirkaka kor saarnaa; 13 iyo afartii boqol oo rummaan ee labadii shabag lahaayeen, oo shabag kastaa wuxuu laaha laba saf oo rummaan ah si ay u dedaan labadii fijaaan ee taajakii tiirkaka kor saarnaa. 14 Oo isagu wuxuu kaloo sameeyey saldhigayadii, iyo berkeddi saldhigayadii dul saarnaa, 15 oo wuxuu kaloo sameeyey berkeddi weynayd iyo laba iyo tobankii dibi ee iyada ka hooseeyey. 16 Oo weliba dheryihii, iyo majarafadii, iyo mudacyadii, iyo weelashooda oo dhanba ayaa Xuuraamaabbii Boqor Sulaymaan ugu sameeyey guriga Rabbiga aawadiis oo wuxuu ka wada sameeyey naxaas dhalaasha. 17 Oo boqorku wuxuu alaabtaas ku shubay Bannaankii Webi Urdun oo dhooboda lahaa ee u dhexeeyey Sukod iyo Sereedaataah. 18 Oo Sulaymaanna weelashaas oo dhan wuxuu u sameeyey si faro badan, waayo, naxaasta miisaankeedii lama hubin. 19 Oo Sulaymaan baa sameeyey weelashii guriga Ilaa til oo dhan, iyo weliba girgirihii dahabka ahaa, iyo miisaskii ay kibistiis tusaanti saarnayd, 20 iyo laambadii, iyo laambadahoodii yaryaraa oo wada ahaa dahab saafi ah in meesha ugu quduuskan horteeda lagu shido sida waafaqsan amarkii iyaga ku saabsanaa, 21 iyo ubaxyadii, iyo laambadii, iyo birqaabyadii dahabka ahaa, oo dhammaantood wuxuu ka sameeyey dahab aad saafi u ah. 22 Oo alaabtiit laambadii lagu safeeyaa, iyo maddiibadii, iyo malgacadii, iyo idammadiiba wuxuu ka wada sameeyey dahab saafi ah; oo meeshii guriga laga soo geli jirayna, taas oo ahayd meesha quduuska ah albaabbadeedii hoose, iyo albaabbadii guriga macbudka abha waxay wada ahaayeen dahab.

5 Oo saasuu ku wada dhammaaday shuqulkii uu Boqor Sulaymaan u sameeyey guriga Rabbiga. Oo Sulaymaanna wuxuu soo geliyey alaabtiit aabbihiis Daa'uud quduuska ka dhigay ee ahayd lacagti, iyo dahabkii, iyo weelashii, oo wuxuu ku riday khasnadii guriga Ilaa. 2 Markaasaa Boqor Sulaymaan wuxuu Yeruusaalem isugu soo shiriye odayaashii reer binu Israa'iil, iyo qabiilooyinka madaxdoodii oo dhan, oo ahaa amiirradii jilibyadii reer binu Israa'iil inay sanduuqii axdiga Rabbiga ka soo qaadaan magaaladii Daa'uud oo Siyoon ahayd. 3 Oo raggi reer binu Israa'iil oo dhammu waxay u soo shireen boqorkii wakhtigii iidda ah bisha toddobaad. 4 Oo odayaashii reer binu Israa'iil oo dhammu way yimaadeen, markaasay kuwii reer Laawi sanduuqii axdiga soo qaadeen. 5 Oo way keeneen sanduuqii axdiga, iyo teendhadii shirkii, iyo kulli weelashii quduuska ahaa oo teendhada

ku jiray oo dhan; oo intaa oo dhan waxaa soo qaaday wadaaddadii reer Laawi. **6** Oo Boqor Sulaymaan iyo shirkii reer binu Israa'iil oo isaga u soo ururay oo dhammu waxay wada joogeen sanduuqii hortiisa, iyagoo ku allabaryaya ido iyo dibi aan la sheegi karin ama aan farahooda la tirin karin. **7** Oo wadaaddadiina sanduuqii axdiga Rabbiga ayay meeshiisi keeneen, oo waxay soo gelyieen guriga qolkisii quduuska ahaa oo ahaa meeshii ugu wada quduusnayd, taasoo ah keruubiimta baalashooda hoostooda. **8** Waayo, keruubiimta baalashoodii way ku kor fidiyeen meeshii sanduuqa, oo ku qariyeen sanduuqii iyo ulihiisiiba. **9** Oo uluhuna aad bay u dhaadheeraayeen, sidaas daraaddeed dabadooda waxaa laga arki jiray sanduuqii ka horreeya meesha ugu wada quduusan, laakiinse dibadda kama ay muuqan; oo halkaasuu yaal ilaa maantadan. **10** Oo sanduuqiina waxba kuma jirin labadii loox ee dhagaxa ahayd oo Muuse isagoo Xoreeb jooga ku riday markii Rabbiga axdiga la dhigay reer binu Israa'iil ee ay dhulkii Masar ka soo baxeen mooyaane. **11** Oo kolki wadaaddadii ka soo baxeen meeshii quduuska ahayd, (waayo, kulli wadaaddadii joogay oo dhammu way isdaahiriyen oo milhaadiina ma ay dhawrin, **12** oo weliba waxaa kaloo joogay kuwii reer Laawi oo gabayaaga ahaa oo dhan, xataa Aasaaf, iyo Heemaan, iyo Yeduutuun, iyo wiilashoodii iyo walaalahood, oo waxay soo xidheen dhar wanaagsan, waxayna wateen suxun laysku garaaco, iyo shareerado, iyo kataarado, oo waxay istaageen meeshii allabariga dhankeedii bari, oo iyaga waxaa la jiray boqol iyo labaatan wadaad oo turumbooyin ka dhawaajinaya,) **13** oo haddana markii kuwii turumbada afuufayay iyo kuwii gabayaaga ahaaba ay luuqdii isla heleen sidii iyagoo ah isku nin, si ay u sameeyaan cod keliya oo laga maqlo Rabbiga ammaaniddiisa iyo ku-mahadnaqiddiisa, oo markay codkoodii kor u qaadeen oo ay ka dhawaajiyen turumbooyinkii iyo suxuunti laysku garaacayay iyo alaabti muusikada, oo ay Rabbiga ammaanen iyagoo leh, Wuu wanaagsan yahay, waayo, naxariistiisu way raagtaa weligeedba, ayaa daruuri ka buuxsantay gurigii Rabbiga, **14** oo sidaas daraaddeed wadaaddadii way taagnaan kari waayeen inay adeegaan daruurtii aawadeed, waayo, Rabbiga ammaantiisa ayaa ka buuxsantay gurigii Ilaah.

6 Markaasaa Sulaymaan hadlay oo yidhi, Rabbiyow, waxaaad sheegtay inaad gudcurka qarada weyn dhex degganaanayso. **2** Laakiinse waxaan kuu dhisay guri rug kuu ah oo ah meel aad weligaa degganaanayso. **3** Markaasaa boqorkii soo jeestay, oo shirkii reer binu Israa'iil oo dhan u duceeyey, shirkii reer binu Israa'iilna way wada istaageen. **4** Markaasaa Sulaymaan wuxuu yidhi, Mahad waxaa leh Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil oo afkiisa kula hadlay aabbahay Daa'uud oo gacmihiisa ku ofiyey Isagoo leh, **5** Tan iyo maalintii aan dadkaya ka soo bixiyye dalkii Masar, qabilooyinka reer binu Israa'iil oo dhan kama aan dooran magaalo guri la iiga dhiso si magacaygu halkaas ugu jiro, oo weliba ninna umma aan dooran inuu ahaado amuur u taliya dadkaya reer binu Israa'iil. **6** Laakiinse Yeruuusalem baan u doortay si magacaygu halkaas ugu jiro, oo Daa'uduna baan u doortay inuu dadkaya reer binu Israa'iil u taliyo. **7** Haddaba aabbahay Daa'uud waxaa qalbigisa ku jiray inuu guri u dhiso magaca Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil. **8** Laakiinse Rabbigu wuxuu aabbahay Daa'uud ku yidhi, Qalbigaaga waxaa ku jiray inaad guri u dhiso magacayga aawadis, oo taasu hadday qalbigaaga ku jirtay waad ku hagaagsanayd. **9** Habase yeeshii adigu gurigii ii dhisi maysid, laakiinse wiilkaga kaa soo bixi doona ayaa magacayga gurigii u dhisi doona. **10** Haddaba Rabbigu wuu oofiyey eraygiisi uu ku hadlay, waayo, meeshii aabbahay Daa'uud anigaa fululay, oo waxaan ku fadhiistay carshigii reer binu Israa'iil, sidii Rabbigu ballanqaaday, oo gurigii baan u dhisay Rabbiga ah Ilaaha reer binu

Israa'iil majiciisa. **11** Oo halkaasna waxaan dhigay sanduuqii uu ku jiray axdigii Rabbiga ee uu reer binu Israa'iil la dhigay. **12** Markaasuu hor istaagay meeshii allabariga ee Rabbiga, iyadoo ay wada joogaa shirkii reer binu Israa'iil oo dhammu, kolkaasuu gacmihiisi kala bixiyey (waayo, Sulaymaan wuxuu sameeyey mabar naxas ah oo dherkeriisu ahaa shan dhudhun, ballaadhkiisuna shan dhudhun, sarajooggiisuna saddex dhudhun, oo wuxuu qotomiyeey barxadda dhexdeedii, oo intuu ku kor istaagay ayuu shirkii reer binu Israa'iil oo dhan hortooda ku jilba joogsaday, oo gacmihiisu xagga samada u kala bixiyey). **14** Oo wuxuu yidhi, Rabbiyow Ilaaha reer binu Israa'iilow, samada iyo dhulka toona Ilaah kula mid ahu kuma jiro, adoo axdiga xajiyi oo u naxariista addoommadaada hortaada ku socda oo kugu aamina qalbigooda oo dhan. **15** Waad xajisay wixii aad u ballanqaadday aabbahay Daa'uud oo addoonkaagii ahaa; run ahaan afkaagaad kaga hadashay oo gacantaadana waad ku oofisay, siday maantadan tahay. **16** Haddaba sidaas daraaddeed, Rabbiyow Ilaaha reer binu Israa'iilow, xajji wixii aad u ballanqaadday aabbahay Daa'uud oo addoonkaagii ahaa, adoo ku leh, Hortayda laga waayi maayo nin kaa dhasho oo carshiga reer binu Israa'iil ku fadhiista, hadday carriurtaadu isjiraan oo ay sharcigayga ugu socdaan sidaad hortday ugu socotay oo kale. **17** Haddaba sidaas daraaddeed, Rabbiyow Ilaaha reer binu Israa'iilow, eraygaagii aad addoonkaagii Daa'uud kula hadashay ha rumoobo. **18** Haddaba ma dhab baa in Ilaah dadka la degganaan doono dhulka? Xataa samada iyo samada samooyinku kuma qaadi karaan, haddaba bal gurigan aad dhisay sidee buu kuu qaadi karaa? **19** Oo weliba Rabbiyow Ilaahayow, aqbal tukashadaya iyo baryootankayga, anoo addoonkaaga ah, oo maqal qaylada iyo tukashada anoo addoonkaaga ahu aan hortaada ku tukanayo, **20** in indhahaagu ay habeen iyo maalinba la jiraan gurigan oo ah meeshii aad tidhi, Magacayga halkaasaan dhigi doonaa, si aad u maqashid tukashadaya anoo addoonkaaga ah oo aan meeshan xaggeeda u soo tukanayo. **21** Bal maqal baryootankayga, anoo addoonkaaga ah, iyo kan dadkaaga reer binu Israa'iil markaannu meeshan xaggeeda u soo tukanayno. Kaas kaa maqal meeshaad deggan tahay oo ah samada, oo markaaq maqashid na cafi. **22** Haddii nin deriskiisa ku dembaabo, oo dhaar la saaro oo la dhaariyo, oo intuu yimaado uu ku hor dharto meeshaada allabariga ee gurigan taal, **23** de markaas samada ka maqal oo yeel, oo addoommadaada xukun, adigoo kii shar leh ciqaabayaa si aad xumaantii jidkiisa madaxa ugu saatid, oo aad kii xaq ahna xaq uga dhigtid, oo aad ugu abaalguddid sida xaqnimadiisu tahay. **24** Oo haddii dadkaaga reer binu Israa'iil cadowgoodu uu u laayo dembigii ay kugu dembaabeen aawadiis, oo ay soo noqdaan oo magacayga qiraan, oo hortaada ku tukadaan, oo gurigan kugu baryaan, **25** markaas samada ka maqal, oo dembiga dadkaaga reer binu Israa'iil ka cafi, oo iyaga ku soo celi dalkii aad iyaga iyo awowayaashoodba siisay. **26** Oo hadday kugu dembaabaan, oo aad sidaas daraaddeed samada uga xidho, oo roob la waayo, oo ay meeshan xaggeeda u soo tukadaan, oo magacayga qiraan, oo dembigoodii ka soo noqdaan markaad dhibtid, **27** de markaas samada ka maqal, oo dembiga ka cafi addoommadaada iyo dadkaaga reer binu Israa'iil, markaad bartid jidka wanaagsan ee waajibka ku ah inay ku socdaan, oo roob u soo dir dalkaaga aad dadkaaga dhaxal ahaan u siisay. **28** Hadday dalka ka dhacaan abaar, ama belaayo cudur ah, ama beera-engeeg, ama caariiyasi, ama ayax, ama diir, ama haddii cadaawayashoodu ay ku hareereeyaan dalkooda magaalooyinkiisa, belaayo kasta iyo cudur kastaba ha ahaadee, **29** kolkaas haddii nin kastaaba amase dadkaaga reer binu Israa'iil oo dhammu ay tukadaan oo baryootamaan, oo nin kastaba ogaado belaayadiisa iyo murugtiisa, oo uu gacmaha u soo fidiyo gurigan xaggiisa, **30** de markaas samada oo ah meeshaad deggan tahay ka maqal, oo iyaga cafi, oo nin walba

ugu abaalgud siday jidadiisa oo dhammu yihiin, adoo qalbiqiisa og, (maxaa yeelay, adigoo keliya ayaa garta wawa binu-admiga oo dhan qalbijadooda ku jira,) **31** inay kaa cabsadaan oo ay jidkaaga maraan intay ku nool yihiin dalkii aad awowayaashayo siisay. **32** Oo weliba shisheeyaha aan dadkaaga reer binu Israa'iil ahayna, hadduu dal fog uga yimaado magacaaga aawadiis, iyo gaancantaada xoogga badan aawadeed, iyo cududdaadaa fidsan aawadeed, markay yimaadaan oo ay gurigan xaggiisa u soo tukadaan, **33** de markaas samada oo ah meeshaad deggan tahay ka maqal, oo shisheeyaha u yeel wixii uu ku weyddisti oo dhan, in dadka dunida jooga oo dhammu ay magacaaga ogaadaan, oo ay kaa cabsadaan sida dadkaaga reer binu Israa'iil oo kale, iyo inay ogaadaan in gurigan aan dhisay magacaaga loogu yeedho. **34** Oo hadday dadkaagu dagaal u baxaan inay la diriraan cadaawayaaashooda oo ay maraan jidkii aad ku soo dirtay, oo ay ku baryaan oo u soo tukadaan xagga magaaladan aad dooratay iyo xagga gurijii aan magacaaga u dhisay, **35** de markaas samada ka maqal tukashadooda iyo baryootankooda, dacwaddoodana u yeel. **36** Haddii ay kugu dembaabaan, (waayo, nin aan dembaabinu ma jiro,) oo aad u cadhootit oo aad markaas cadowga u gagangelisid inay la taagaan oo maxaabisi ahaan ugu kaxaystaan dal kale, ama ha dhowaado, ama ha dheeraadee, **37** oo weliba hadday ku fikiran dalkii maxaabisi ahaanta loogu kaxaystay, oo ay kuu soo noqdaan, oo ay kugu baryaan dalkii ay maxaabista ku yihiin, oo ay yidhaahdaan, Waannu dembaabnay, oo wax qallooman baannu samaynay, oo si shar ah ayaanno u macaamiloonay, **38** oo hadday kuugu soo noqdaan qalbigooda oo dhan iyo naftooda oo dhan intay joogaan dalka ay maxaabista ku yihiin oo maxaabisi ahaanta loogu kaxaystay, oo ay u soo tukadaan xagga dalkoodii aad mar hore awowayaashooda siisay, iyo xagga magaaladii aad dooratay, iyo xagga gurijii aan magacaaga u dhisay, **39** de markaas tukashadooda iyo baryootankooda ka maqal samada oo ah meeshaad deggan tahay, dacwaddoodana u yeel, oo cafi dadkaaga kugu dembaabay. **40** Haddaba Ilaahayow waan ku baryayaaye indhahaagu ha furmeen oo dhegahaaguna ha maqleen baryootanka meeshan lagu baryootamo. **41** Haddaba sidaas daraaddeed Rabbiyow, Ilaahow, sara joogso oo gal meeshaada nasashada, adiga iyo sanduuqa xooggaaguba. Rabbiyow, Ilaahow, wadaaddadaadu badbaado huwaadeen, oo quduusiintaaduna wanaag ha ku farxeen. **42** Rabbiyow, Ilaahow, ha iga jeesan anoo ah kan aad subkatay, oo bal xusuuso raxmaddii aad u samaysay addoonkaagi Daa'uud.

7 Haddaba Sulaymaan markuu tulkashadiisi dhammaeyey, dab baa samada ka yimid oo wada gubay qurbaankii la gubayay iyo allabaryadiiba, oo gurigan waxaa ka buuxsantay ammaantii Rabbiga. **2** Oo wadaaddadiina ma aay gel karin gurijii Rabbiga, maxaa yeelay, gurijii Rabbiga waxaa ka buuxsantay ammaantii Rabbiga. **3** Oo reer binu Israa'iil oo dhummuna way wada eegeen markii dabku samada ka yimid, oo ammaantii Rabbiguna ay guriga kor joogtay, markaasay wada sujuudeen oo wejigooda dhulka sallaxa ah saareen, oo Rabbigay caabudeen oo ku mahadnakeen, waxayna yidhaahdeen, Isagu wuu wanaagsan yahay, waayo, naxariistiisu weligeedba way raagtaa. **4** Markaasay boqorkii iyo dadkii oo dhummuba allabar Rabbiga hortiisa ku bixiyeen. **5** Oo Boqor Sulaymaan wuxuu allabar ahaan u bixiye laba iyo labaataan kun oo dibi iyo bogol iyo labaataan kun oo ido ah. Sidaasay boqorkii iyo dadkii kale oo dhummuba gooni uga dhigeen gurijii Ilaah. **6** Markaasaa wadaaddadii waxay u istaageen sidii shuqulkoodo kala ahaa, kuwii reer Laawina way istaageen iyagogu haysta alaabti muusikada ee Rabbiga, taasos oo Boqor Daa'uud u sameeyey in Rabbiga lagu mahadnaqo markii Daa'uud Rabbiga ku ammaanay hawshooda, waayo, naxariistiisu weligeedba way raagtaa, oo wadaaddadiina hortoday turumbooyin

kaga dhawaajiyeeen, oo reer binu Israa'iil oo dhummuna way wada istaageen. **7** Oo weliba Sulaymaan wuxuu quduus ka dhigay barxaddii ka horraysay guriga Rabbiga dhexdeeda, waayo, halkaas wuxuu ku bixiyeq qurbaannada la gubo, iyo baruurtti qurbaannada nabaadiinada, maxaa yeelay, meeshi allabariga oo naxaasta ahayd ee uu Sulaymaan sameeyey ma ay wada qaadi karin qurbaanka la gubo iyo qurbaanka hadhuudhka iyo baruurtaba. **8** Oo wakhtigas Sulaymaan sidaasuu iiddii u sameeyey toddoba maalmoood, iyadoo ay la joogaan reer binu Israa'iil oo dhummuna, kuwaasoo ahaa shir aad u weyn, oo waxay ka yimaadeen meesha Xamaad laga soo galo iyo ilaa durdurka Masar. **9** Oo malintii siddeedaadna waxay sameeyeen shir quduus ah, waayo, iyagu meesha allabariga gooni-ka-dhigideedii waxay ku jireen toddoba maalmoood, toddoba maalmoondha waxay ku jireen iiddii. **10** Oo bishii toddobaad maalinteedii saddex iyo labataanaad ayuu dadkii u kala diray teendhooyinkoodii iyagoo faraxsan oo qalbiga kaga rayraynaya wanaaggii uu Rabbiga u sameeyey Daa'uud iyo Sulaymaan iyo dadkiisii reer binu Israa'iilba. **11** Haddaba Sulaymaan sidaasuu u dhamameeyey gurijii Rabbiga iyo gurijii boqorkaba, oo wax alla wixii galay Sulaymaan qalbigiisa inuu u sameeyo gurijii Rabbiga iyo isaga gurijisiiba dhammaan wuu ku liibaanay. **12** Oo Rabbiga wuxuu Sulaymaan u muuqday goor habeennimo ah, oo ku yidhi, Baryadaadii waan maqlay oo meeshanna waan u doortay inay guri lagu allabaryo ii ahaato. **13** Haddaba haddaan samada xidho oo roob laga waayo, ama haddaan ayaxa ku amro inuu dalka cuno, ama haddaan dadkayga belaayo ku soo dhex daayo, **14** haddii dadkayga oo ah kuwa magacayga lagu yeedhay ay is-hoosaysiyyaan, oo i baryaan, oo wejigayga doondoonaan, oo jidadkoodii xumaa ka soo noqdaan, de markaasaan samada ka maqli doonaa, oo dembigoodana waan ka cafify doonaa, oo dalkoodana waan bogsiin doonaa. **15** Oo weliba indhahaygu way fumi doonaa oo dhegahaygunaa way maqli doonaa baryootanka meeshan lagu baryootamo. **16** Maxaa yeelay, hadda waxaan gurigan u doortay oo quduus uga dhigay si magacayga weligiisba halkaas loogu daayo, oo indhahayga iyo qalbigayguba halkaasay joogi doonaa weligood iyo weligoodba. **17** Oo adiguna haddaad sidii aabbahaa Daa'uud oo kale hortayda ugu sotocid, si aad u yeeshid wax alla wixii aan kugu amray oo dhan, oo aad u xajisid qaynuunnadadya iyo xukummadayda, **18** markaasaan dhisi doonaa carshiga boqortooyaadaada, sidaan axdi kula dhigtag aabbahaa Daa'uud markaan ku idhi, Lagaa waayi maayo nin reer binu Israa'iil u taliya. **19** Laakiinse haddaad iga leexataan oo aad ka tagtaan qaynuunnadadya iyo amarradayda aan idin hor dhigay, oo aad intaad tagtaan ilaahyo kale u adeegtaan oo caabuddaan, **20** de markaasaan xididdadooda ka rujin doonaa dalkayga aan iyaga siiyey, oo gurigan aan magacayga aawadiis quduus uga dhigayna hortaydaan ka tuuri doonaa, oo waxaan isaga dadyowga oo dhan kaga dhex dhigi doonaa maahmaah iyo halqabsi. **21** Oo gurigan aad u dheerna ku alla kii soo ag maraaba wuu la yaabi doonaa, oo wuxuu odhan doonaa, Rabbigu muxuu sidan uga dhigay dalkan iyo gurigan? **22** Oo waxaa lagu jawaabi doonaa, Waxay ka tageen Rabbigii ahaa Ilaaha awowayaashood oo iyaga ka soo bixiye dalkii Masar, oo waxay raaceen ilaahyo kale, wayna caabudeen oo u adeegeen, oo sidaas daraaddeed ayuu xumaantaaan oo dhan ugu soo dejiyey.

8 Oo markay dhammaadeen labaatankii sannadood ee uu Sulaymaan guriga Rabbiga iyo gurijisiiba dhisayay, **2** ayuu Sulaymaan dhisay magaaloooyinkii Xuuraam isaga siiyey, oo wuxuu halkaas dejiyey reer binu Israa'iil. **3** Oo haddana Sulaymaan wuxuu tegey Xamad Soobaah, wuuna ka adkaaday. **4** Oo cidladiina ayuu Tadmor ka dhisay, oo weliba wuxuu Xamaad ka dhisay magaaloooyinkii wax lagu kaydin jiray oo dhan. **5** Oo weliba wuxuu kaloo dhisay

Beytxooroontii sare iyo Beytxooroontii hooseba, wuxuuna ka dhigay magaaloooyin deyr leh oo ay derbiyo ku wareegsan yihiin oo irdo iyo qataarroba leh. **6** iyo weliba Bacalad, iyo magaaloooyinkii wax lagu kaydin jiray oo uu Sulaymaan lahaa oo dhan, iyo magaaloooyinkii gaadhifardoodkiisa oo dhan, iyo magaaloooyinkii fardooleydiisa, iyo wixii uu Sulaymaan jacladay inuu ka dhisto Yerusaalem, iyo Lubnaan, iyo dalkii uu boqorka ka ahaa oo dhan. **7** Oo weliba dadkii ka hadhay reer Xeed, iyo reer Amor, iyo reer Feris, iyo reer Xiwi, iyo reer Yebuuus oo aan reer binu Israa'iil ahayn, **8** kuwaas farcankoodii dalka ku hadhay, oo aanay reer binu Israa'iil baabbi'in, Sulaymaan wuxuu ka dhigtay addoommo ilaa maantadan la joogo. **9** Laakiinse reer binu Israa'iil Sulaymaan shuqlkiisii addoommo ugama uu dhigan, waxayse ahaayeen rag dagaalyahan ah iyo madaxdii saraakiishiisa, iyo taliyayaashii gaadhifardoodkiisa iyo fardooleydiisaba. **10** Oo kuwanu waxay ahaayeen saraakiishii Boqr Sulaymaan oo ahaa laba boqol iyo konton niin oo dadka u taliya. **11** Markaasaa Sulaymaan gabadhii Fircoon ka soox kaxeeyey magaaladii Daa'uud oo wuxuu keenay gurigii uu iyada u dhisay, waayo, wuxuu yidhi, Naagtaydu degganaan mayso gurigii Daa'uud oo ahaa boqorkii reer binu Israa'iil, maxaa yeelay, meelihii sanduuqa Rabbigu yimid waa wada quduus. **12** Oo haddana Sulaymaan wuxuu Rabbiga qurbaanno la gubo ugu bixiyey meeshii allabariga ee Rabbiga oo uu isagu ka dhisay balbalada horeedii. **13** Wuxuu bixiyey wixii Muuse amray in la bixiyo maalin kasta, iyo Sabtiyada, iyo markay bilaha cusubu dhashaan, iyo iidaha sannaddiiba saddex jeer loo amray, kuwaasoo ahaa liddii Kibista-aankhamiirkka-lahayn, iyo liddii Toddobaadyada, iyo liddii Taambuugyada. **14** Oo kooxihii wadaaddadu ku adeegi jireen iyo kuwii reer Laawi shuqlkooda loo amray ku samayn jireenba wuxuu ka dhigay si waafaqsan amarkii aabibihiis Daa'uud inay Rabbiga ammaanaan oo ay wadaaddada hortooda ka adeegaan sidii maalin kasta hawsheedi loo doonayay, oo weliba iridjoogayaashii ayuu kooxahoodii irid kasta ku taagay, waayo, sidaas waxaa amray Daa'uud oo ahaa niinkii Ilaah. **15** Oo iyan a kama ay tegin amarkii boqorku ku amray wadaaddada iyo reer Laawi oo ku saabsanaa xaal kasta iyo xaggii khasnadahaba. **16** Haddaba Sulaymaan shuqlkiisii oo dhammu diyaar buu u uhua maalintii guriga Rabbiga aasaaskiila la dhigay iyo ilaa maalintii la dhameeyey. Oo sidaasaa guriga Rabbiga loo ebyey. **17** Markaasaa Sulaymaan wuxuu tegey xagga Cesyoon Geber iyo Eelood oo ku yaal xeebta badda ee dalka Edom. **18** Oo Xuuraamna wuxuu gacanta addoommadiisi ugu sii dhiibay doonniyo iyo addoommo badda aqoon u leh, oo iyagu waxay addoommadii Sulaymaan u soo raaceen Oofir, oo halkaasyna Boqr Sulaymaan uga keeneen afar boqol iyo konton talanti oo dahab ah.

9 Boqoraddii Shebaa markay maqashay Sulaymaan warkiisi ayay Sulaymaan ugu timid Yerusaalem inay ku imtixaanto su'aalo adadag, oo waxay wadatay dad aad u badan, iyo awr badan oo ay ku raran yihiin uunsi, iyo dahab aad u badan, iyo dhagaxyo qaali ah; oo markay Sulaymaan u timid wixii qalbigeeda ku jiray oo dhan ayay kala hadashay. **2** Sulaymaanna wuxuu uga jawaabay su'aalaheedii oo dhan, oo wax Sulaymaan ka qarsoona oo uusan u sheegin ma jirin. **3** Boqoraddii Shebaana markay aragtag xigmaddii Sulaymaan iyo gurigii uu dhisay, **4** iyo cuntadii miiskiisa, iyo fadhibgi addoommadiisa, iyo hawshii adeegayaashiisa iyo dharkoodii, iyo kuwiisii cabniinka siin jiray iyo dharkoodii, iyo wixii uu guriga Rabbiga ku fuuli jiray, nat dambe iyadii kuma hadhin. **5** Markaasay boqorkii ku tidhi, Warkii aan dalkaygii ku maqlay ee ku saabsanaa falimahaaga iyo xigmaddaada run buu ahaa. **6** Habase yeesh ee erayadoodii ma aan rumaysan jeeraan imid oo ay indhahaygu arkeen, oo weliba xigmaddaada weynaaanteedii badhna la iima sheegin, haddaba waad ka sii weyn

tayah warkii aan maqlay. **7** Waxaa faraxsan raggaaga oo waxaa faraxsan addoommadaadan had iyo goorba hortaada taagan oo xigmaddaadaana maqla. **8** Waxaa mahad leh Rabbiga Ilahaaga ah oo kugu faxay inuu kugu fadhiisiyo carshiigisa inaad boqor ahaatid Rabbiga Ilahaaga ah aawadii. Ilahaagu wuu jacladay reer binu Israa'iil inuu xoogeeyo weligood, oo sidaas aawadeed ayuu kaaga dhigay boqor iyaga u taliya inaad samaysid xukun iyo caddaal. **9** Markaasay boqorkii siisay boqol iyo labaatan talanti oo dahab ah, iyo uunsi faro badan, iyo dhagaxyo qaali ah; oo boqoraddii Shebaa uunsigii ay Boqr Sulaymaan siisay oo kale ma jirin. **10** Oo Xuuraam addoommadiisi iyo Sulaymaan addoommadiisi oo Oofir dahab ka keenay, waxay kaloo keeneen geedo almuug ah iyo dhagaxyo qaali ah. **11** Oo boqorkina geedihii almuugga ahaa ayuu gurigii Rabbiga iyo gurigii boqorkaba uga dhigay jarjanarooyin, oo wuxuu kaloo nimankii gabayaaga ahaa uga sameeyey kataarado iyo shareerado, oo waxaasoo kalena hore looguma arag dalka Yahuudah. **12** Oo Boqr Sulaymaan wuxuu bogoraddii Shebaa siiyey wax alla wixii ay doonaysay oo dhan oo ay weyddisatay, iyo weliba wax ka sii badan wixii ay boqorka u keentay. Markaasay noqotay oo dalkeedii tagtagtay iyada iyo addoommadeediba. **13** Haddaba dahabkii sannad kasta Sulaymaan u iman jiray miisaankiisu wuxuu ahaa lix boqol iyo lix iyo lixdan talanti oo dahab ah, **14** oo intaasu kuma jirin wixii ay keeni jireen geddisleyda iyo baayacmushtariyaashu, oo boqoraddii dalka Carabta iyo taliyayaashii waddanka oo dhammuna waxay Sulaymaan u keeni jireen dahab iyo lacag. **15** Markaasaa Boqr Sulaymaan wuxuu sameeyey laba boqol oo gaashaan oo waaweyn oo dahab la tumay ah, oo gaashaan weynba waxaa galay lix boqol oo sheqel oo dahab la tumay ah. **16** Oo haddana wuxuu kaloo sameeyey saddex boqol oo gaashaan oo yaryar oo dahab la tumay ah, oo gaashaan yarba waxaa galay saddex boqol oo sheqel oo dahab ah; markaasaa boqorku iyaggi dhigay gurigii ku yiil kaynta Lubnaan. **17** Oo weliba boqorku wuxuu kaloo sameeyey carshi weyn oo foolmarodi ah, oo wuxuu ku dhaadhadhahab saafi ah. **18** Carshigu wuxuu lahaa jarjanaro lix tallaabo ah; oo waxaa la jiray cagodhig ah ab oo carshiga ku xidhan, oo kursiga meeshii lagu fadhiisto labadeeda dhinacba waxay lahayd meelo xusullada la saarto, oo meelaha xusullada la saartana dhinacooda waxaa taagnaa laba libaax. **19** Oo jarjanradii lixdeedii tallaabo labadooda dhinac waxaa ka taagnaa laba iyo tobani libaax, oo boqortooyona saas oo kale looguma samayn. **20** Oo Boqr Sulaymaan weelashiisi wax lagu cabbi jiray oo dhammu waxay wada ahaayeen dahab, gurigii kaynta Lubnaan weelashiisi oo dhammuna waxay wada ahaayeen dahab saafi ah; wakhtigii Sulaymaan lacag waxba qjimo ma lahayn. **21** Maxaa yeelay, boqorku wuxuu lahaa doonniyo Tarshiish u dhoofa oo waxay raaceen addoommadii Xuuraam, oo saddexdii sannadooda mar bay doonniyihii Tarshiish iman jireen, oo waxay keeni jireen dahab, iyo lacag, iyo foolmarodi, iyo daa'usyo. **22** Sidaasu Boqr Sulaymaan xagga maalka iyo xagga xigmaddaba ugaga hor maray boqoradii dunida oo dhan. **23** Oo boqorradii dunida oo dhammuna waxay doonooneen Sulaymaan inay arkaan oo ay maqlaan xigmaddii Ilaha qalbigisa gelyey. **24** Oo nin waluba wuxuu sannad kasta u keeni jiray hadiaddiis oo ay ka mid yihiin weelalacag ah, iyo weelal dahab ah, iyo dhar, iyo hub, iyo uunsi, iyo fardo, iyo baqlo. **25** Sulaymaanna wuxuu lahaa afar kun oo xero oo fardaha iyo gaadhifardoodka lagu xereeyo, iyo laba iyo tobani kun oo nin oo fardooley ah, oo wuxuu fadhiisiye magaaloooyinkii gaadhifardoodka, oo qaarna boqorkay Yerusaalem la joogeen. **26** Oo wuxuu u wada talin jiray kulli boqorradii joogay Webiga ilaa dalka reer Falastiin iyo ilaa soohdinta Masar. **27** Oo boqorku wuxuu lacag Yerusaalem kaga dhigay sida dhagaxyo oo kale, oo geedo kedar

ahna wuxuu u soo badiyey oo ka dhigay sida geedaha daraya ah oo dhulka hoose ka baxa oo kale. **28** Oo Sulaymaanna fardo waxaa looga keeni jiray Masar iyo dalalka kale oo dhanba. **29** Haddaba Sulaymaan falimihiisii kale intii hore iyo intii dambeba sow kuma qorna taariikhdi Nebi Naataan, iyo wax sii sheegiddii Axiiyah kii reer Shiloh, iyo waxyalihii la tusay Iddo oo wax arke ahaa oo ku saabsanaa Yaaraabcaam ina Nebaad? **30** Oo Sulaymaan afarint sannadood ayuu reer binu Israa'iil oo dhan Yeruuzaalem boqor ugu ahaa. **31** Sulaymaan wuu dhintay oo la seexday awowayaashii oo waxaa lagu aasay magaaladii aabbihii Daa'uud, oo meeshiisiina waxaa boqor ka noqday wiiliiksiin Rexabcaam.

10 Markaasaa Rexabcaam wuxuu tegey Shekem, maxaa yeelay, reer binu Israa'iil oo dhammu waxay yimaadeen Shekem inay isaga ku soo boqraan. **2** Oo markii Yaaraabcaam ina Nebaad taas maqlay ayuu ka soo noqday dalkii Masar (waayo, wuxuu joogay dalkii Masar oo uu Boqor Sulaymaan kaga cararay). **3** Waa loo cid diray oo loo yeedhay, oo Yaaraabcaam iyo reer binu Israa'iil oo dhammuna way yimaadeen, markaasay Rexabcaam la hadleen, oo waxay ku yidhaahdeen, **4** War aabbahaa harqood daran buu na saaray, haddaba noo fududee hawshii aabbahaa oo adkayd iyo harqoodkiisii cuslaa oo uu na saaray, annana waannu kuu adeegaynaa. **5** Markaasuu ku yidhi, Saddex maalmood dabadood igu soo noqda. Markaasaa dadkii ka tegey. **6** Markaasaa Boqor Rexabcaam la tashaday odayashii aabbihii Sulaymaan intuu noolaah hor joogi jiray, oo wuxuu ku yidhi, War maxaad igula talinaysaan oo aan dadkan jawaab ugu celiyaa? **7** Oo intay la hadleen ayay ku yidhaahdeen, Haddaad dadkan u roonaatid, oo aad ka farxisid, oo aad erayo wanaagsan kula hadashid, markaasay weligood addoommo kuu ahaanayaan. **8** Laakiinse wuu ka tegey taladii odayashaash kula taliyee, oo haddana wuxuu la arrinsaday raggi dhallinyarada ahaa oo isaga la koray ee hortisa joogay. **9** Oo wuxuu iyajii ku yidhi, War maxaad igula talinaysaan oo aan jawaab ugu celinnaa dadkan ila hadlay oo igu yidhi, War harqoodki aabbahaa na saaray noo fududee? **10** Markaasay raggii dhallintayara oo isaga la koray la hadleen, oo waxay ku yidhaahdeen, La hadal dadkii kula hadlay oo kugu yidhi, Aabbahaa harqood daran buu na saaray ee adigu noo fududee. Oo waxaad ku tidhaahdaa, Faryaradaydu waa ka sii dhumuc weyn tahay aabbahay dhexdiisa. **11** Haddaba meeshii aabbahay harqood culus idinka saaray, anna culays baan idiiinku sii darayaa, oo aabbahay wuxuu idinku edbin jiray shaabuugyo, laakiinse anigu waxaan idinku edbinayaa hangarallayaal. **12** Sidaas daraaddeed Yaaraabcaam iyo dadkii oo dhammuba maalinitti saddexaad ayay Rexabcaam u yimaadeen siduu boqorku hore ugu amray markuu ku yidhi, Maalinta saddexaad igu soo noqda. **13** Markaasaa Boqor Rexabcaam ka tegey taladii raggi odayashaash ahaa, oo si qallafsan ayuu ugu jawaabay, **14** oo wuxuu kula hadlay taladii raggi dhallintayaraa, oo ku yidhi, Aabbahay harqood culus buu idin saaray, laakiinse anna culays kalaan idiiinku sii darayaa, aabbahay wuxuu idinku edbin jiray shaabuugyo, laakiinse anigu waxaan idinku edbinayaa hangarallayaal. **15** Sidaas daraaddeed boqorkii dadkii ma uu dhegaysan, waayo, taasu xagga lilaah bay ka timid, si uu Rabbigu u adkeeyo eraygiisii uu Yaaraabcaam ina Nebaad kula hadlay oo uu u soo dhiibay Axiiyah kii reer Shiloh. **16** Oo dadkii Israa'iil oo dhammuna markay arkeen inaan boqorku dhegaysan ayaa dadkii waxay boqorkii ugu jawaabeen oo ku yidhaahdeen, Bal maxaan qayb ku leennahay Daa'uud? Dhaxalna kuma lihiin ina Yesay. Haddaba dadkii Israa'iilow, niin kastow, teendhadaadii tag. Oo Daa'uudow, bal eeg, reerkagii waa kuu kaas. Markaasay dadkii Israa'iil oo dhammu teendhooyinkoodii tageen. **17** Laakiinse Rexabcaam wuxuu boqor u ahaa intii reer binu Israa'iil ahayd ee degganayd magaaloooyinka reer Yahuudah. **18** Markaasaa Boqor Rexabcaam wuxuu diray Hadooraam

oo cashuurta sarreeyey, oo dadkii Israa'iil dhagax bay la dhaceen, wuuna dhintay. Markaasaa Boqor Rexabcaam ku degdegay inuu fuulo gaadhifaraskisii si uu Yeruuzaalem ugu cararo. **19** Sidaasay dadkii Israa'iil ugu caasiyoobeen Daa'uud reerkiisii ilaa maantadan la joogo.

11 Oo Rexabcaam markuu Yeruuzaalem tegey wuxuu reer Yahuudah iyo reer Benyaamiin ka soo shiriyye boqol iyo siddeetan kun oo rag la doortay oo dagaalyahan ahaa si ay dadkii Israa'iil ula diriraan oo ay boqortooyadii mar kale ugu soo celiyan Rexabcaam. **2** Laakiinse Shemacyaah oo nin laah ahaa waxaa u yimid eraygi lilaah oo leh, **3** La hadal Rexabcaam ina Sulaymaan oo reer Yahuudah boqor u ah, iyo reer binu Israa'iilka dalka reer Yahuudah iyo kan reer Benyaamiin deggan oo dhan, oo waxaad ku tidhaahdaa, **4** Rabbigu wuxuu leeyahay, Waa inaydhnaan kor u bixin oo aydhaan walaliihiin la diririn. Nin waluba gurijisii ha ku noqdo, waayo, waxanu aniguu iga yimid. Sidaas aawadeed way magleenn Eraygi Rabbiga, wayna ka noqdeen Yaaraabcaam kii ay ku kaceen. **5** Oo Rexabcaamna wuxuu iska degganaa Yeruuzaalem oo dalka Yahuudah ayuu magaaloooin qalcado leh ka dhisay. **6** Oo kuwuu dhisay waxay ahaayeen Beytlaxam, iyo Ceetaam, iyo Teqooca, **7** iyo Beytsuur, iyo Sookoo, iyo Cadullaam, **8** iyo Gad, iyo Maareeshaah, iyo Siif, **9** iyo Adoorayim, iyo Laakiish, iyo Caseeqaah, **10** iyo Sorcaah, iyo Ayaalloon, iyo Xebroon, oo dhammaantood ku yaal dalka reer Yahuudah iyo kan reer Benyaamiin, waxayna wada ahaayeen magaaloooin deyr leh. **11** Oo isagu qalcadiihii ayuu xoogeeyey oo wuxuu halkaas fadhiisiyey saraakiil, wuxuuna ku kaydiyey cunto iyo saliid iyo khamri. **12** Oo magaalo kasta wuxuu dhigay gaashaammo iyo warmo, kulligoodna aad buu u xoogeeyey. Oo dalka Yahuudah iyo dalka Benyaamiinna isagaa iska lahaa. **13** Oo wadaaddadii iyo kuwii reer Laawi oo reer binu Israa'iil dhex joogay oo dhammuna isagay uga yimaadeen melloodiio oo dhan. **14** Waayo, reer Laawi way ka soo kaceen degmooyinkoodii iyo hantidoodiiba oo waxay yimaadeen dalkii Yahuudah iyo Yeruuzaalem, waayo, Yaaraabcaam iyo wiiliishiisii aayaan iyaay eryay si ayan Rabbiga ugu samayn shuqulkii wadaadnimada. **15** Oo isagu wuxuu wadaaddo u doortay meelihii sarsare iyo orgiyadii iyo weyliglii uu isagii sameeyey. **16** Oo dabadoondaa qabilooyinka reer binu Israa'iil oo dhan in alla intii qalbigooda ku qabata inay doondoonaan Rabbiga ah lilaaha reer binu Israa'iil waxay iman jireen Yeruuzaalem inay allabar u bixiyaan Rabbiga ah lilaaha awowayaashood. **17** Markaasay xoogeeyeen boqortooyadii dalka Yahuudah, oo intii saddex sannadood ah ayay xoogeeyeen Rexabcaam ina Sulaymaan, waayo, saddex sannadood ayay ku socdeen jidkii Daa'uud iyo kii Sulaymaanba. **18** Oo Rexabcaam wuxuu guursaday Maxalad oo ay dhaleen Yeriimood ina Daa'uud iyo Abiihayil oo ahayd ina Eli'aab ina Yesay, **19** oo iyana waxay isagii u dhashay wiilal, waana Yecuush, iyo Shemaryah, iyo Saham. **20** Oo iyada dabadeenda wuxuu guursaday Macakaah oo ahayd ina Absaaloom, oo waxay isagii u dhashay Abiiyah, iyo Catay, iyo Sisaa, iyo Shelomiid. **21** Oo Rexabcaamna wuxuu naagihiisii iyo addoommihiisaba ka sii jeclaaaday Macakaah oo ahayd ina Absaaloom, (waayo, wuxuu guursaday siddeed iyo toban naagood iyo lixdan addoommo ah, oo wuxuuna dhalay siddeed iyo labaatan wiil iyo lixdan gabdhood.) **22** Oo Rexabcaamna wuxuu madax ka dhigay Abiiyah oo ay dhashay Macakaah, kaasoo walaaliihiis amiri ka dhex ahaa, waayo, wuxuu damacsanaa inuu isaga boqor ka dhigo. **23** Oo wuxuu u macaamilooday si caqli ah, oo wiiliishiisii oo dhanna wuu ku kala firdhiyey magaaloooyinkii deyrka lahaa ee dalkii reer Yahuudah iyo kii reer Benyaamiin oo dhan, oo iyaggi wuxuu siiyey cunto badan. Wuxuuna u doonoonay naago badan.

12 Markii boqortooyadii Rexabcaam ay dhisantay oo uu xoogaystay ayuu ka tegey sharcigii Rabbiga, iyadoo ay reer binu Israa'iil oo

dhammuba la jiraan. 2 Oo sannaddii shanaad oo Boqor Rexabcaam ayaa Shiishaq oo boqorkii Masar ahaa Yeruuusaalem ku kacay, maxaa yeelay, iyagu waxay ku xadgudbeen Rabbiga, 3 oo wuxuu kaxaystay kun iyo laba boqol oo gaadhifaras iyo lixdan kun oo fardooley ah, oo dadkii isaga Masar kala soo baxanya tiro ma ay lahayn, waxayna ahaayeen reer Luubiim iyo reer Sukiyiim iyo reer Itoobiya. 4 Oo isagu wuxuu qabsaday magaalooiyinkii deyray lahaa ee dalka Yahuudah, oo haddana wuxuu yimid Yeruuusaalem. 5 Haddaba Nebi Shemacyaah ayaa u yimid Rexabcaam iyo amiirradii dalka Yahuudah oo Yeruuusaalem ugu urursanaa Shiishaq daraaddis, oo wuxuu iyagii ku yidhi, Rabbiga wuxuu leeyahay, Idinku waad i dayriseen oo sidaas daraaddeed ayaan gacanta Shiishaq idinkaga tegey. 6 Markaasaa amiirradii dadka Israa'iil iyo boqorkiiba is-hoosaysiyeen, oo waxay yidhaahdeen, Rabbiga waa xaq. 7 Oo Rabbiguna markuu arkay inay is-hoosaysiyeen aaya eraygi Rabbigu u yimid Shemacyaah, wuxuna ku yidhi, iyagu way is-hoosaysiyeen oo taas awadeed anigu baabbi'in maayo, laakiinse waan samatabbixin doonaa, oo cadhadayduna Yeruuusaalem kuma degi doonto iyadoo gacanta Shiishaq ku timid. 8 Habasee ahaatee waxay ahaan doonaan addoommaadiisa, si ay uogaadaan adeegiddaya iyo adeegidda boqortooyoyinka waddammadaba. 9 Haddaba sidaas daraaddeed Shiishaq oo ahaa boqorkii Masar wuxuu ku kacay Yeruuusaalem oo wuxuu qaataay khasnadiih guriga Rabbiga iyo khasnadiih guriga boqorkaba, oo dhammaantood wuu wada qaataay, oo wuxuu kaloo wada qaataay gaashaammadii dahabka ahaa oo Sulayamaan sameeyey. 10 Oo Boqor Rexabcaam ayaa meeshoodii ka sameeyey gaashaammo naxaas ah, oo wuxuu u dhiiibay saraakiishii waardiyyaashii albaabka guriga boqorka dhawri jiray. 11 Oo mar alla markuu boqorku gurigii Rabbiga galo ayay waardiyyaashu iman jireen oo ay gaashaammada soo qaadi jireen, oo haddana waxay ku soo celiin jireen qolkii waardiyyaasha. 12 Oo markuu isagu is-hoosaysiyeen aaya cadhadii Rabbigu ka noqotay si aan Rabbigu isaga dhammaantobsa u baabbi'in, oo weliba dalka Yahuudah waxyaalo wanwanaagsan baa laga heli jiray. 13 Haddaba Boqor Rexabcaam wuxuu ku xoogaystay Yeruuusaalem oo xukumay, oo Rexabcaam markuu boqor noqday wuxuu jiray kow iyo afartan sannadood, oo toddoba iyo tobannadood ayuu boqor ku ahaa Yeruuusaalem oo ahayd magaaladii Rabbigu ka doortay qabiilooyinka reer binu Israa'iil oo dhan inuu magiciisa halkaas dhigo; oo hooyadiis magaceedu wuxuu ahaa Nacamaah tii reer Camnoon. 14 Oo isagu wuxuu sameeyey wax shar ah, maxaa yeelay, qalbigiisa uma uu diyaarin inuu Rabbiga doondoono. 15 Haddaba Rexabcaam falimihiisi, intii hore iyo intii dambeba, sow kurna qorna taariikhdi Nebi Shemacyaah iyo tii Iddo oo ahaa waxarkihii, siday ahaayeen abtirsiiyadii? Oo had iyo goorna dagaal baa ka dhaxayn jiray Rexabcaam iyo Yaaraabcaam. 16 Oo Rexabcaamna wuu dhintay oo la seexday awowayaashiis, oo waxaa lagu aasay magaaladii Daa'uud, oo meeshiisiina waxaa boqor ka noqday wiilkisii Abiiyah.

13 Haddaba sannaddii siddeed iyo tobnaad ee Boqor Yaaraabcaam ayaa Abiiyah boqor ka noqday dalka Yahuudah. 2 Oo saddex sannadood ayuu boqor ku ahaa Yeruuusaalem, oo hooyadiis magaceedana waxaa la odhan jiray Miikaayaah ina. Uuri'eel oo reer Gibecaah ah. Oo Abiiyah iyo Yaaraabcaamna dagaal baa ka dhhexayn jiray. 3 Oo Abiiyah dagaal buu u baxay isagoo wata ciidan dagaalyahan ah oo xoog badan, oo waxayna ahaayeen afar boqol oo kun oo ah rag la xushay; oo Yaaraabcaamna wuxuu dagaal isaga ka gees ah u diyaariiyed siddeed boqol oo kun oo nin oo ah rag la xushay oo dhammaantoodna rag xoog badan ah. 4 Markaasaa Abiiyah wuxuu kor fuulay Buur Semaarayim oo ku taal dalka buuraha leh oo reer Efrayim, oo wuxuu yidhi, Yaaraabcaam iyo dadkii Israa'iil

dhammaanttiin i maqla. 5 War, miyeydnan ogay in Rabbiga ilaaha reer binu Israa'iil ahu Daa'uud weligiis siiyey boqortooyada reer binu Israa'iil u talisa oo wuxuu isaga iyo wiilashisana ku siiyey axdi cusbo leh? 6 Laakiin Yaaraabcaam ina Nebaad oo ahaa addoonkii Sulayamaan ina Daa'uud ayaa kacay oo ka fallaagoobay sayidkiisi. 7 Oo waxaa isagii u soo shiray rag xunxun oo waxmatrayaal ah, wayna xoogaysteen iyagoo ka gees ah Rexabcaam oo ahaa ina Sulayamaan, oo taasuna waxay ahayd intii Rexabcaam uu dhallintayaraa oo uu qalbigiisu nuglaa, oo uusan iyaga hor joogsan karin. 8 Oo hadda idinku waxaad ku fikirayaan inaad boqortooyada Rabbiga ka hor joogsataan gacanta ilma Daa'uud, oo weliba idinku waxaad tiihiin dad faro badan, oo waxaadna wadataan weylilih dahabka ahaa oo Yaaraabcaam idinku sameeyey Ilahaahaan. 9 Oo weliba idinku sow ma aydaan eryn wadaaddadii Rabbiga oo ilma Haaruun ahaa iyo kuwii reer Laawiba? Oo wadaaddo sow uma aydaan samaysan sidi ay ahaan jirtay caadadii dadiyowga dalalka kale deggan? Oo sidaas daraaddeed ku alla kii u yimaadaa inuu quduus iska dhigo isagoo wata dibi ya iyo toddoba wan, kaasuu wuxuu wadaad u noqon karaa waxyaalo aan ilahaayo ahayn. 10 Laakiinse Rabbigu waa Ilahaayaga, oo kama aannu tegin, oo waxaannu haysannaad wadaaddo Rabbiga u adeega, kuwaasoo ah ilma Haaruun, iyo kuwii reer Laawi oo shuqulkoodii ku jira. 11 Oo iyagu subax kasta iyo fiid kasta waxay Rabbiga u gubaan qurbaan la gubo iyo foox udgoon, oo kibistiit tusniintana waxay ku hagaajiyaa miiiska daahirka ah korkiisa, oo laambadda dahabka ah iyo laambadaheedi waxay shidaan fiid kasta, waayo, annagu waan xajinnaa amarkii Rabbiga Ilahaayah ah, laakiinse idinku waad ka tagteen. 12 Oo bal eega waxaa nala jira Ilaha isagoo madax noo ah, iyo wadaaddadiisii oo wata turumbooyinkii lagu dhawaajiyeen, oo waxay idinku afuuu doonaan dhawaaq, haddaba dadka Israa'iilow, ha la diririna Rabbiga ah Ilaha awowayaashiin, waayo, liibaani maysaan. 13 Laakiinse Yaaraabcaam wuxuu iyaga gadaal ka dhigay ciidan gaadmo ah, haddaba iyagu waxay hor joogeent dadkii Yahuudah oo ciidankii gaadmada ahaanaa wuxuu joogay gadaashooda. 14 Oo dadkii Yahuudah markay gadaashooda eegeen waxay arkeen in hore iyo gadaalba laga soo weeraray, markaasay Rabbiga u qayshadeen, oo wadaaddadiisii waxay ka dhawaajiyeen turumbooyinkii. 15 Markaasay dadkii Yahuudah qayliyeen oo markay dadkii Yahuudah qayliyeen aaya Rabbigu wax ku dhuffay Yaaraabcaam iyo dadkii Israa'iil oo dhan Abiiyah iyo dadkii Yahuudah hortooda, oo Rabbiguna wuxuu ku riday gacantoodii. 17 Oo Abiiyah iyo dadkiiisina aad bay u laayeen, oo waxaa dadkii Israa'iil ka le'day shan boqol oo kun oo ah rag la xushay. 18 Haddaba dadkii Israa'iil sidaasaa wakhtigaas loo jebiyey oo waxaa ka adkaaday dadkii Yahuudah, maxaa yeelay, iyagu waxay isku halleyeen Rabbiga ah Ilaha awowayaashood. 19 Oo Abiiyah baa eryaday Yaaraabcaam oo wuxuu ka qabsaday magaalooyn badan kuwaasoo ahaa Beytel iyo tuulooyinkeedii, iyo Yeshaanah iyo tuulooyinkeedii, iyo Cefroon iyo tuulooyinkeedii. 20 Oo Yaaraabcaamna xoog dambe ma uu helin wakhtigii Abiiyah noola, oo Rabbiga ayaa wax ku riday, wuuna dhintay. 21 Laakiinse Abiiyah wuu sii xoogaystay, oo wuxuu guursaday afar iyo tobannadood, oo wuxuuna dhalay laba iyo labaatan wiil iyo lix iyo tobannadood. 22 Haddaba Abiiyah falimihiisi kale, iyo socodkiisi, iyo hadalladiisiiba waxay ku qoran yihiin kitabkii Nebi Iddo.

14 Markaasaa Abiiyah dhintay oo la seexday awowayaashiis, oo waxaa lagu aasay magaaladii Daa'uud, oo meeshiisiina waxaa boqor ka noqday wiilkisii Asaa, oo wakhtigisiina dalku wuu xasilloona intii tobannadood ah. 2 Oo Aasaana wuxuu sameeyey wixii Rabbiga Ilahiisa ah hortisa ku wanaagsanaa oo ku qummanaa,

3 maxaa yeelay, isagu wuxuu baabbi'iyey meelihii allabariga ee qalaadaa iyo meelihii sarsare, oo tirarkiina wuu wada jejebiyey, geedihii Asheeraahnha wuu wada jaray. 4 oo dadkii Yahuudahna wuxuu ku amray inay doondoonaan Rabbiga ah Ilaaha awowayaashood, iyo inay yeelaa sharciga iyo amarka. 5 Oo haddana magaalooiyinkii dalka Yahuudah oo dhan wuxuu ka baabbi'iyey meelihii sarsare iyo sanamyadii qorraxda, oo bogortooyaduna isaga hortiisa way ku xasilloonayd. 6 Oo isagu dalka Yahuudahna wuxuu ka dhisay magaalooiyin deyr leh, maxaa yeelay, dalku wuu xasilloona oo isaguna dagaal ma gelin sannadahaas, waayo, Ilaah baa isaga nasiyey. 7 Oo wuxuu dadkii Yahuudah ku yidhi, Kaalaya aan magaalooiyinkan dhisnee oo aan u yeelno derbyo, iyo munaarado, iyo irdo, iyo qataarro; dalku welli waa ina hor yaal, maxaa yeelay, waxaynu doondoornay Rabbiga Ilaahenaha ah; isagaynu doondoornay, oo isna dhan kasta ayuu inaga nasiyey. Markaaas magaalooiyinkii dhiseen, wayna liibaaneen. 8 Oo Aasaana wuxuu laaha ciidan gaashaammo iyo warmo sita, oo waxaa reer Yahuudah ka soo bayax saddex boqol oo kun, reer Benyaamiinna waxaa ka soo bayax kuwo gaashaammo sita oo qaansoooin xoota oo ah laba boqol iyo sideetan kun, oo kulligoodna waxay wada ahaayeen rag xoog badan. 9 Oo waxaa iyaggi ku soo kacay Serax oo ahaa reer Itoobiya isagoo wata ciidan tiradiisu tahay malyuun, iyo saddex boqol oo gaadhifaras, oo isagu wuxuu yimid Maareeshaah. 10 Markaaas Aasaa u baxay inuu isaga ka hor tago, oo waxay dagaal isugu diyaariyeen Dooxadii Sefataataah oo Maareeshaah u dhow. 11 Markaaas Aasaa u qayshaday Rabbiga Ilaahiisa ah oo yidhi, Rabbiyow, adiga mooyaane ma jiro mid u kala hiilin kara kan itaalka badan iyo kan aan xoogga lahayn. Rabbiyow Ilaahayagow, na caawi, waayo, waanuu isku kaa hallaynaynaa, oo magacaaga ayaannu dadkan badan ugu soo baxnay. Rabbiyow, waxaad tahay Ilaahayaga, haddaba ninna yuusaa kaa adkaan. 12 Oo sidaas daraaddeed Aasaa iyo dadkii Yahuudah hortooda ayaa Rabbigu ku jebiyey kuwii reer Itoobiya, kuwii reer Itoobiyanaya way carareen. 13 Markaaas Aasaa iyo dadkii la socday u eryadeen xagga Geraar, oo waxaa kuwii reer Itoobiya ka dhintay dad farad badan oo iyaga ayan ka soo kaban karin, maxaa yeelay, iyagu waxay ku hor baabbe'een Rabbiga iyo ciidankiisaba, oo weliba waxay kala tageen maal booli ah oo aad u badan. 14 Oo waxay kaloo wax ku dhufteen magaalooiyinkii Geraar ku wareegsanaa oo dhan, waayo, iyagu waxaa ku dhacday Rabbiga cabsidisiis, oo magaalooiyinkii oo dhanna way dhaceen, maxaa yeelay, waxaa iyaga ku jiray maal badan. 15 Oo haddana waxay burburiyeen teendhooyinkii xoolodhaqtatada, waxayna dhaceen ido faro badan iyo geel. Dabadeedna Yeruuusaalem bay ku noqdeen.

15 Markaaas Ruuxii Ilaah wuxuu ku soo degay Casaryaah oo ahaa ina Codeed, 2 oo intuu u soo baxay inuu Aasaa ka hor tago ayuu ku yidhi, Aasaa, iyo dadkii Yahuudah iyo Benyaamiin oo dhammow, i maqla. Rabbigu wuu idinlii jiraatintaad isaga la jirtaan, oo haddaad isaga doontoontaan waad heli doontaan, laakiinse haddaad isaga ka tagtaan, isna wuu idinka tegi doonaa. 3 Haddaba intii wakhti dheer ah dadka Israa'iil ma ay haysan Ilaaha runta ah, iyo wadaad iyaga wax bara, iyo sharci toona, 4 laakiinse markay ciidhiidhi galeen ayay u soo jeesteen oo doontooneen Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil, wayna heleen. 5 Oo waayahaas oo dhanna nabadu uma jirin kii dibadda u baxa iyo kii gudaha soo gala toona, laakiinse dadka dalalka deggan oo dhan waxaa kor saarnaa dhibaatooyin waaweyn. 6 Oo iyaggi way kala burbureen, oo quruumuba quruun bay ka gees noqotay, magaalona magaalay ka gees noqotay, waayo, Ilaah baa ku dhibay ciidhiidhi oo dhan. 7 Laakiinse idinku xoogaysta oo gacmichiinu yay debcin, waayo, shuqulkiinna waa laydiinka abaaalgudi

doonaa. 8 Oo Aasaana markuu maqlay erayadaas iyo waxsheegiddii Nebi Codeed ayuu sii dhiirranaaday, oo dalka Yahuudah iyo kan Benyaamiin oo dhan iyo magaalooiyinkii uu ka qabsaday dalka buuraha leh oo reer Efrayim wuu ka wada foogeeyey karaahiyadii, oo weliba wuxuu cusboonaysiyye meeshii allabariga ee Rabbiga oo ku hor tiil balbalada Rabbiga. 9 Markaaas oo wada shiriyey dadkii Yahuudah iyo dadkii Benyaamiin iyo kuwii iyaga la degganaa oo ka yimid reer Efrayim iyo reer Manaseh iyo reer Simecoomba, waayo, isagay ku soo darmeen iyagoo tiro badan, markay arkeen in Rabbiga Ilaahiisa ahu uu isaga la jiro. 10 Sidaas daraaddeed waxay ku soo urureen Yeruuusaalem sannaddii shan iyo tobnaad oo boqortooyadii Aasaa bisheedii saddexaad. 11 Oo maalintaas waxay Rabbiga ugu allabaryeen toddoba boqol oo dibi iyo toddoba kun oo neef oo ido ah oo ka mid ah dhicci ay keeneen. 12 Oo waxay axdi ku galeen inay Rabbiga Ilaaha awowayaashooda ah ku doontoonaan qalbigooda oo dhan iyo naftooda oo dhan, 13 iyo in la dilo ku alla kii aan doontooniin Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil, hadduu yar yahay iyo hadduu weyn yahay, ama hadduu nin yahay iyo hadday naag tahayba. 14 Oo waxay Rabbiga ugu dhaarteent cod weyn iyo qaylo iyo turumbooyin iyo buunan. 15 Oo dadkii Yahuudah oo dhammu way ku reyreeyeen dhaartii, maxaa yeelay, qalbigooda oo dhan ayay ku dhaarteent, oo waxay isaga ku doontooneen xiisahooda oo dhan, wayna heleen, oo Rabbiguna hareerahooda oo dhan wuu ka nasiyey. 16 Oo weliba Macakaah oo ahayd Bogor Aasaa hooyadis bogoradnimadii wuu ka dejiyey, maxaa yeelay, waxay sanam karaahiyah u samaysay geed Asheeraah, oo Aasaa sanamkeedii wuu jebiyey oo wuxuu ka dhigay boodh, wuxuuna ku gubay durdurka Qidroon agtiisa. 17 Laakiinse meelihii sarsare dalka Israa'iil lagama baabbi'in, habase yeeshee Aasaa qalbigisu wuu qummaanaa cimrigiisi oo dhan. 18 Oo gurigii Ilaah wuxuu soo geliyey alaabtii aabbihiis quduuska ka dhigay iyo alaabtii uu isaga qudhisiis quduuska ka dhigay, waxayna ahayd lacag iyo dahab iyo weelal. 19 Oo dagaal dambena ma jirin ilaa sannaddii shan iyo soddonaad ee Aasaa boqornimadiisi.

16 Oo boqornimadii Aasaa sannaddeedii lix iyo soddonaad ayuu Bacshaa oo ahaa boqorkii dalka Israa'iil dalka Yahuudah ku kacay oo wuxuu dhisay Raamaah, inuusan qofna u oggolaan inuu ka baxo ama u galoo Aasaa oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah. 2 Markaaas Aasaa lacag iyo dahab ka soo bixihey khasnadhihi guriga Ilaah iyo kuwi guriga boqorkaba, oo wuxuu sii dhiibay Benhadad oo ahaa boqorkii Suuriya oo Dimishaq degganaa, oo wuxuu ku yidhi, 3 Axdi baa inoo dhexeeyaa aniga iyo adiga, oo aabbahay iyo aabbahaana wuu u dhexayn jiray, haddaba bal eeg waxaan kuu soo diray lacag iyo dahab, saas awaaeed tag oo jebi axdigaa aad la leedahay boqorka dalka Israa'iil oo Bacshaa ah, ha iiga tagee. 4 Markaaas Benhadad dhexaystay hadalkii Bogor Aasaa, oo saraakiishii ciidammadiisa ayuu u diray magaalooiyinkii dalka Israa'iil, oo waxay dagaal ku dhufteen Ciyoon, iyo Daan, iyo Aabeel Mayim, iyo magaalooiyinkii wax lagu kaydin jiray oo reer Naftaali oo dhan. 5 Kolki Bacshaa taas maqlay wuu ka tegey Raamaah dhisideedii, oo shuqulkiisina wuu joojiyey. 6 Markaaas Bogor Aasaa soo kaxaystay dadkii Yahuudah oo dhan, oo waxay wada qaadeen dhagxantii iyo alwaaxdii Raamaah oo uu Bacshaa ku dhisayay, kolkaasuu ku dhisay Gebac iyo Misfaah. 7 Oo wakhtigaas ayaa Xanaanii oo waxarkihii ahaa u yimid Aasaa oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah, oo wuxuu ku yidhi, Waaad isku hallaysay boqorka Suuriya, oo iskuma aadan hallayn Rabbiga Ilaahaaga ah, haddaba sidaas daraaddeed ciidanka boqorka Suuriya gacantaada wuu ka baxsaday. 8 War kuwii reer Itoobiya iyo reer Luuubiim sow ma ay ahayn ciidan weyn oo wata gaadhifardoole iyo ciidan fardooley ah oo aad iyo aad u badan? Oo weliba Rabbigu wuxuu soo geliyey gacantaada, maxaa yeelay, Rabbiga waad isku hallaysay. 9 Waayo,

Rabbiga indhiisi waxay hor iyo dib u fiirinayaan dunida oo dhan inuu isu adkeeyo kuwa qalbigoodu isaga xaggiisa ku qumman yahay. Taas ayaad nacasmimo ku samaysay, oo hadda ka dib dagaalo baad ku jiri doontaa. **10** Markaasaa Aasaa waxarkihii u cadhooday oo wuxuu ku ridey xabsi, maxaa yeelay, add buu ugu xanaaqay xaalkan daraaddis. Isiis markaasna Aasaa baa dadkii qaarkis dulmey. **11** Oo bal eeg Aasaa falimihiisi, intii hore iyo intii dambeba, waxay ku qoran yihiin kitaabki boqorrada dalka Yahuudah iyo dalka Israa'iil. **12** Oo sannaddii sagaal iyo soddonaad oo boqornimadiisa ayaa Aasaa cagaha ka bukooday, oo cudurkiisiina aad iyo aad buu u weynaa, oo weliba isagu cudurkiisi Rabbiga uma uu doonin laakiinse wuxuu u doondoonaay dhakhtarrada. **13** Oo sannaddii kow iyo afartanaad oo boqornimadiisa ayaa Aasaa dhintay oo la seexday awowayaashiis. **14** Oo waa lagu aasay qabriyadiisi uu ka qotay magaaladii Daa'uud, oo waxaa lagu jiifiyey sarii ay ka buuxaan cedar udgoon iyo iuensi kala cayn cayn ah oo lagu hagaajiyey sancada kuwa cadarka sameeya, oo waxaa loo sameeyey dabshid aad u weyn.

17 Oo waxaa meeshiisi boqor ka noqday wiiliisi Yehooshaafaad, oo wuxuu u xoogaystay si uu dadka Israa'iil isaga daafaco. **2** Oo wuxuu ciidan fadhiisiyey magaalooiyinkii deyrka lahaa oo dalka Yahuudah oo dhan, oo rugo askareedna ayuu dhex dhigay dalkii Yahuudah iyo weliba magaalooiyinkii reer Efrayim oo aabbiihiis Aasaa uu mar hore qabsaday. **3** Oo Rabbiguna Yehooshaafaad wuu la jiray, maxaa yeelay, wuxuu ku socday jidkii hore oo awowgiis Da'a'uud, oo Bacaliimma ma uu doonin, **4** laakiinse wuxuu doonay Ilaahii awowgiis, oo wuxuu ku socday amarradiisi, mana uu yeelin falimihiid dadka Israa'iil. **5** Oo sidaasa daraaddeed Rabbigu boqortooyadii gacantiisuu ku xoogeeyey, oo dadkii Yahuudah oo dhummuna Yehooshaafaad ayay hadiyado u keeni jireen, oo isagu wuxuu lahaa maal iyo sharaf badan. **6** Oo qalbigiisi waxuu u sara kacay inuu qaado jidadka Rabbiga, oo weliba wuxuu dalka Yahuudah ka baabbi'iyeel meelihii sarsare iyo geedihii Asheeraah. **7** Oo haddana sannaddii saddexaad oo boqortooyadiisa ayuu diray amiirradiisi oo ahaa Benxayl, iyo Cobadyaah, iyo Sekaryaah, iyo Netaneel, iyo Miikaayaah inay magaalooiyinka dalka Yahuudah dadka wax ku baraan, **8** oo wuxuu la diray kuwii reer Laawi oo ahaa Shemacyaah, iyo Netanyaah, iyo Sebadyaah, iyo Casaheel, iyo Shemiiraamood, iyo Yeoonaataan, iyo Adoniyyaah, iyo Toobiyah, iyo Toob Adooniyaah, oo waxaa kaloo iyaga la jiray wadaaddadii ahaa Eliishaamaac iyo Yeooraam. **9** Oo ianya dalka Yahuudah ayay dadka wax ku bareen iyagoo wata kitaabkii sharciga Rabbiga, oo waxay ku dhex wareegeen magaalooiyinkii dalka Yahuudah oo dhan, oo dadkiina wax bay bareen. **10** Oo boqortooyoyinkii dalalkii ku wareegsanaa dalka Yahuudah oo dhan waxaa ku dhacday Rabbiga cabisiisi, oo sidaasa daraaddeed iyagu Yehooshaafaad lama ayan diririn. **11** Oo reer Falastin qaarkood ayaa Yehooshaafaad u keenay gabbaro iyo lacag baad ah, oo weliba Carabtiina waxay u keeneen adhi badan oo ah toddoba kun iyo toddoba boqol oo wan iyo toddoba kun iyo toddoba boqol oo orgi. **12** Oo Yehooshaafaadna aad iyo aad buu u sii weynaaday, oo wuxuu dalka Yahuudah ka dhex dhisay qalcado iyo magaaloojin wax lagu kaydiyo. **13** Oo magaalooiyinka dalka Yahuudah waxaa loogu dhex sameeyey shuqollo badan, oo Yeruuzaalemma waxaa u joogay rag dagaalyahan ah oo xoog badan. **14** Oo tanuna waa tiradoodii iyo sidii ay reerahoodu kala ahaayeen, saraakiishii kun kun u talin jiray ee dadkii Yahuudah waxaa ka joogay Cadnaah oo sirkaal ahaa, oo waxaa isaga la jiray rag xoog badan oo ah saddex boqol oo kun, **15** oo waxaa isaga ku xigay Yehoosaanaan oo sirkaal ahaa, oo waxaa isaga la jiray laba boqol iyo siddeetan kun oo nin, **16** oo isna waxaa ku xigay Camasyaah ina Sikrii oo Rabbiga ikhtiyaarkiisa isugu bixiyey, oo isna waxaa la jiray laba boqol oo kun oo ah rag xoog badan. **17**

Oo reer Benyaamiinna waxaa ka joogay Elyaadaac oo ahaa nin xoog badan, oo isna waxaa la jiray laba boqol oo kun oo nin oo sita qaanso iyo gaashaan, **18** oo isna waxaa ku xigay Yehoosaabaad, waxaanaa isaga la jiray boqol iyo siddeetan kun oo nin oo dagaal loo diyaariiyey. **19** Oo kuwanu waxay ahaayeen intii boqorka u adeegi jirtay, oo ayan ku jirin kuwii uu boqorku fadhiisiyey magaalooiyinkii deyrka lahaa oo dalka Yahuudah ku yiil oo dhan.

18 Haddaba Yehooshaafaad wuxuu lahaa maal iyo sharaf badan, xidhiidh buuna la yeeshay Axaab. **2** Oo dhawr sannadood dabadood isagu wuxuu Axaab ugu tegey Samaariya. Oo Axaabna isagii iyo dadkiisi la socdayba wuxuu u qalay ido iyo dibi faro badan, oo wuxuu isagii oggolaysiye inuu ula kaco Raamod Gilecaad. **3** Markaasaa Axaab oo ahaa boqorkii dalka Israa'iil Yehooshaafaad oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah ku yidhi, Ma ii raacaysaa Raamod Gilecaad? Oo isna wuxuu ugu jawaabay, Anigu kula mid baan ahay, oo dadkayguna waa dadkaagoo kale, oo annaguna dagaalka waan idinla gelaynaa. **4** Markaasaa Yehooshaafaad boqorkii dalka Israa'iil ku yidhi, Waan ku baryayaaye bal maanta erayga Rabbiga wax weyddii. **5** Markaasaa boqorkii dalka Israa'iil soo wada ururiyey nebijadii oo ahaa afar boqol oo nin, oo wuxuu ku yidhi, Raamod Gilecaad dagaal ma u tagnaa mise waan iska daaya? Oo iyana waxay ku yidhaahdeen, Tag, waayo, Ilaha wuxuu iyada soo gelin doonaa gacantaada, boqorow. **6** Laakiinse Yehooshaafaad wuxuu ku yidhi, Kuwan mooyaane miyaanu nebiga Rabbiga jirin aan wax weyddiinnee? **7** Markaasaa boqorkii dalka Israa'iil wuxuu Yehooshaafaad ku yidhi, Weli waxaa jira nin kale oo aan Rabbiga wax ka weyddiin karno, laakiinse isaga waan nebcayah, waayo, isagu marnaba wax wanaagsan igama sheego, illowse had iyo goorba wax xun buu iga sheeqaa. Kaasu waa Miikayhuu ina Yimlaah. Markaasaa Yehooshaafaad wuxuu yidhi, Boqorow, saas ha odhan. **8** Markaasaa boqorkii dalka Israa'iil u yeethyd mid sirkaal ah, oo wuxuu ku yidhi, Haddiiba ii keen Miikayhuu ina Yimlaah. **9** Haddaba boqorkii dalka Israa'iil iyo Yehooshaafaad oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah mid kastaaba wuxuu ku fadhiiyey carshigiiisi, isagoo dharkii boqornimada qaba, oo waxay fadhiyneel meel bannaan oo ku taal iridda Samaariya laga soo galoo, oo nebijadii oo dhummuna hortooday wax ku sii sheeqayeen. **10** Oo Sidqiyah ina Kenacanaah ayaa samaystay geeso bir ah, oo wuxuu yidhi, Waxaa Rabbigu leeyahay, Kuwan waad ku hardiyi doontaa reer Suuriya ilaa ay wada baabba'an. **11** Oo nebijadii oo dhummuna saasay sii wada sheegeen, iyagoo leh, Raamod Gilecaad tag oo guulayso, maxaa yeelay, Rabbigu wuu soo gelin doonaa gacantaada, boqorow. **12** Oo wargeeyskii Miikayhuu loo diray inuu u soo yeedho wuu la hadlay oo ku yidhi, Bal eeg, nebijadii war wanaagsan bay u sheegeen boqorkii, oo isku af bay ku wada hadleen. Haddaba waxaan kaa baryayaan in eraygaagu la mid noqdo eraygooda, oo adigu wax wanaagsan ku hadal. **13** Markaasaa Miikayhuu yidhi, Rabbiga noloshiisaan ku dhaartaye waxaan sheegayaa wax alla wixii Rabbigu yidhaahdo. **14** Oo markuu boqorkii u yimid aaya boqorkii ku yidhi, Miikayhuuyow, Raamod Gilecaad dagaal ma u tagnaa mise waan iska daaya? Oo isna wuxuu ku yidhi, Taga oo ku soo guulaysta, oo iyagana gacantiinnaa la soo gelin doonaa. **15** Markaasaa boqorkii isagii ku yidhi, Runta mooyaame wax kale inaadan magaca Rabbiga iigu sheegay intee jeer baan ku dhaariyaa?

16 Oo isna wuxuu yidhi, Waxaan arkay dadka Israa'iil oo dhan oo buuraha ku kala firdhay sidiid iido aan adhijiir Lahayn. Oo Rabbigu wuxuu yidhi, Kuwanu sayid ma leh ee nin waluba gurijiisi ha ku nabad noqdo. **17** Markaasaa boqorkii dalka Israa'iil Yehooshaafaad ku yidhi, Miyaanan kuu sheegin inuuusan wax wanaagsan iga sii sheegayn wax shar ah mooyaane? **18** Markaasuu Miikayhuu yidhi, Haddaba

eraya Rabbiga maqla, Waxaan arkay Rabbiga oo carshigisa ku fadhiya oo ciidankii samada oo dhammuna taagan yihiin midigitisa iyo bidixdisa. **19** Markaasaa Rabbigu yidhi, Kumaa Axaab oo ah boqorka dalka Israa'iil soo sasabaya inuu Raamod Gilecaad tago oo halkaas ku dhinto? Oo mid sidanuu ku hadlay, mid kalena sidaasuu ku hadlay. **20** Markaasaa ruux soo baxay oo Rabbiga hortiisa istaagay, oo yidhi, Anigoo soo sasabaya. Kolkaasaa Rabbigu ku yidhi, Siduee baad u soo sasabaysaa? **21** Isna wuxuu yidhi, Anigu waan tegayaa oo waxaan noqonaya ruux beenlow ah oo afka nebiyadiisa oo dhan ku jira. Oo Rabbigu wuxuu yidhi, Adigu waad sasabi doontaa oo weliba waad ka adkaan doontaa, haddaba tag oo saas yeel. **22** Haddaba bal eeg, Rabbigu afka nebiyadaadan wuxuu geliyey ruux beenlow ah, oo Rabbigu wuxuu kaa sheegay wax belaayo ah. **23** Markaasaa Sidiqyaah ina Kenacanaah intuu Miikayhhuu u soo dhowaaday dhabanka ku dhuftay, oo wuxuu ku yidhi, War ruuxi Rabbigu xaggee buu iga maray inuu kula hadlo? **24** Kolkaasaa Miikayhhuu ku yidhi, Waad arki doontaa maalinta aad qol hoose u geli doonto inaad ku dhumato. **25** Markaasaa boqorkii dalka Israa'iil yidhi, Miikayhhuu qabta oo u celiya Amnoon oo ah taliyaha magaalada, yio Yoo'aash oo ah ina boqor, **26** oo waxaad ku tidaahadaan, Boqorkii wuxuu leeyayah, Ninkan xabsiga gelyi, oo waxaad ku quudisanaa kibis dhib ah, oo waxaad ka waraabisaana biyo dhib ah, ilaa aan soo nabad noqdo. **27** Markaasaa Miikayhhuu ku yidhi, Sinaba haddaad ku soo nabad noqdot, Rabbigu igama dhex hadlin. Oo wuxuu kaloo yidhi, Dadkoo dhammow, maqla. **28** Markaasay boqorkii dalka Israa'iil yio Yehooshaafaad oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah Raamod Gilecaad u kaceen. **29** Oo boqorkii dalka Israa'iil wuxuu Yehooshaafaad ku yidhi, Anigu waan ismidab qarinaya oo dagaalkaan dhex gelayaa, laakiinse adigu dharkaaga xidho. Oo boqorkii dalka Israa'iil wuu ismidab qariyey oo dagaalkuu dhex galay. **30** Haddaba boqorkii dalka Suuriya wuxuu amray saraakiishii u taliyey gaadhifardoodkiisa, oo ku yidhi, Mid weyn iyo mid yar toona ha la diririna boqorka dalka Israa'iil oo keliya mooyaane. **31** Oo markii saraakiishii gaadhifardoodku ay Yehooshaafaad arkeen ayay isku yidhaahdeen, Kanu waa boqorkii dalka Israa'iil. Markaasay ku leexdeen inay la diriraa awaaeede, laakiinse Yehooshaafaad wuu qayliyey, oo Rabbigu wuu caawiyeey, oo Ilaa baa iyagiik ceshay. **32** Oo markii saraakiishii gaadhifardoodku ay arkeen inuuusun ahayn boqorkii dalka Israa'iil ayay dib uga noqdeen. **33** Oo nin baa intuu qaansadiisi xooday kama' ahaan fallaadh u ganay, oo wuxuu boqorkii dalka Israa'iil kaga dhuftay meesha dharkiisa dagaalku isaga yimaadaan. Markaasuu boqorku kii gaadhifaraskiisa kaxaynayay ku yidhi, Gacantaada leexi oo ciidanka iga dhex bixi, waayo, aad baan u dhaawacmay. **34** Oo maalintaas dagaalkii waa sii kordhay, habase yeeshetan iyo makhrubki boqorkii dalka Israa'iil ayaa gaadhifaraskiisa isdhex taagay isagoo ka hor jeeda dadkii Suuriya, oo goor qorraxdhicii ku dhow ayuu dhintay.

19 Markaasaa Yehooshaafaad oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah nabad ugu noqday gurijisa Yeruuzaalem ku yaal. **2** Oo waxaa baxay oo isagii ka hor tegey Yeehuu ina Xanaanii oo wax arkiihi ahaa, oo wuxuu Boqor Yehooshaafaad ku yidhi, War ma waxaa kuu ekayd inaad caawiso kuwa sharka ah iyo inaad jeclato kuwo Rabbiga neceb? Waxan daraaddiis waxaa kugu soo degtay cadho Rabbiga hortiisa ka timid. **3** Habase ahaatee waxyalo wanaagsan baa lagaa helay, maxaa yeelay, waxaad dalka ka saartay geedihii Asheeraah, oo qalbigaagana waxaad u diyaarisay inaad Rabbiga doondoonto. **4** Yehooshaafaad wuxuu degganaan jiray Yeruuzaalem, oo haddana wuxuu dhex maray dadkii tan iyo Bi'r Shebac iyo ilaa dalka buuraha leh oo reer Efrayim, oo iyagiil wuxuu u soo

celiyey Rabbiga ah llaahii awowaayaashood. **5** Oo dalkii oo dhan iyo magaaloooyinkii deyrka lahaa oo dadka Yahuudah wuxuu magaaloo ka magaaloo fadhiisiyey xaa kinno. **6** Oo xaakinnadiina wuxuu ku yidhi, Wuxuu aad samaynaysaan ka fiirsada, waayo, idinku garsoorid dad u samayn maysaan, laakiinse waxaad u samaynaysaan Rabbiga, oo weliba isaguna garsooridda wuu idilni weheliyaa. **7** Haddaba sidaas daraaddeed Rabbiga ka cabsada, iska jira, oo saas yeela, waayo, xaggaa Rabbiga llaahieenna ah dembi ma jiro, dadkana looma kala eexdo, laaluushna lama qaato. **8** Oo markay Yeruuzaalem ku noqdeen ayaa Yehooshaafaad weliba Yeruuzaalemla fadhiisiyey kuwii reer Laawi iyo wadaaddadii iyo madaxdiid reeraha dadka Israa'iil inay sameeyaan Rabbiga garsooriddiisa iyo inay kuwii muruma u garsooraan. **9** Oo wuxuu iyagiil amray oo ku yidhi, Saas yeela idinkoo Rabbiga ka cabsanaya oo aamin ah oo qalbigiinno qumman yahay. **10** Oo mar alla markii dacwo idinka timaado walaaliihiina magaaloooyinkooda deggan, taasoo u dhexaysaa oo ah dhiig iyo dhiig, iyo sharci iyo amar, iyo qaynuu iyo xukummo, de markaas waa inaad u digtaan si aanay Rabbiga ugu dembaabin, oo aan taas awaaadeed chadhada Rabbigu ugu soo degin idinka iyo walaaliihiinba. Saas yeela oo eed laahaan maysaan. **11** Oo bal eega, axwaasha Rabbiga oo dhan waxaa idiinku sarrayn doona Amaryaah ah wadaadka sare, oo axwaasha boqorka oo dhanna waxaa idiinku sarrayn doona Sebadyah ina Ismaaciil oo ah taliyaha reer Yahuudah, oo weliba reer Laawina hortiinnay saraakii ku ahaan doonaan. Haddaba dhiirranaada oo Rabbiguna ha la jiro kuwii wanaagga sameeya.

20 Oo taas dabadeedha waxaa Yehooshaafaad ku soo kacay inay la diriraa reer Moo'aab iyo reer Camnoon iyo qaar kale oo reer Camnoon ahaa. **2** Markaasaa qaar yimid oo waxay Yehooshaafaad u soo sheegeen oo ku yidhaahdeen, Waxaa kugu soo socda col faro badan oo ka imanaya badda shishadeedaa iyo dalka Suuriya, oo bal eeg haatan waxay joogaan Xasasan Taamaar oo ah Ceyn Gedii. **3** Kolkaasaa Yehooshaafaad cabsaday, oo wuxuu isu diyaariyey inuu Rabbiga doondoono, oo dalkii Yahuudah oo dhanna soon buu kuu naadiiyey. **4** Markaasay dadkii Yahuudah oo dhammu iswada urursadeen inay Rabbiga caawimaad ka weyddistaan, oo xataa magaaloooyinkii dalka Yahuudah oo dhan way uga soo baxeen inay Rabbiga doondoonaan. **5** Markaasa Yehooshaafaad isdhex taagay shirkii dadka Yahuudah iyo Yeruuzaalem iyagoo jooga guriga Rabbiga iyo barxadda cusub horteeda, **6** oo wuxuu yidhi, Rabbiyyow Ilaahii awowayaashayow, sow ma ahid llaaha samada ku jira? Oo sow ma ahid kan u taliya kulli boqortoooyinka quruumaha oo dhan? Oo gacantaadana waxaa ku jira xoog iyo itaal oo sidaas daraaddeed niinna kuma hor istaagi karo. **7** Ilaahayagow, dadkii dalkan degganaa sow kamaaad eryin dadkaaga reer binu Israa'iil hortooda, oo weligiisa sow ma aadan siin saaxiibkaagiil Ibraahim farcankiisi? **8** Haddaba iyagu way dhex degganaan jireen, oo waxay magacaaga aawadiis uga dhex dhiseen meel quduus ah, oo waxay yidhaahdeen, **9** Markii wax shar ahu ay nagu dhacaan hadday yihiin seef ama xukun ama belaayo ama abaar, annagu waxaan soor istaagi doonaa gurigan iyo adiga, (waayo, magacaagu wuxuu ku jiraan gurigan), markaasaanuu kuu qayshan doonaa annagoo dhib ku jirna, oo adna waad na maqlj doontaa oo waad na badbaadin doontaa. **10** Haddaba bal eeg reer Camnoon iyo reer Moo'aab iyo reer Buur Seciir oo aad reer binu Israa'iil markay dalka Masar ka soo baxeen u diidday inay dalkooda galaan, laakiinse gees bay uga leexdeen oo mana ay baabbi'in. **11** Bal eeg siday noogu abaalguudeen oo ay noogu soo baxeen iyagoo doonaya inay naga tuuraan hantidaadii aad dhaxal ahaan noo siisay. **12** Ilaahayagow, miyaadan iyaga xukumi doonayn? Waayo, annagu itaal uma hayno guutadan weyn oo nagu soo socota,

oo weliba wax aannu samaynona ma naqaan, laakiinse indhahayagu adigay kuu soojeedan. 13 Oo weliba dadka Yahuudah oo dhammu Rabbigay hor taagnaahey iyaga iyo dhallaankoodii iyo naagahoodii iyo carruurtoodiiba. 14 Markaasaa ruuxii Rabbigu wuxuu ku soo degay Yaxasii'el ina Sekaryaah, kaasoo ahaa ina Benaayaah, oo ahaa ina Yecii'el, oo ahaa ina Matanyaah, oo reer Aasaaf ahaa, oo reer Laawi ka sii ahaa, isagoo shirka ku dhex jira. 15 Markaasuuyidhi, Kuligii dadka Yahuudah, iyo kuwiinna Yeruuusaalem deggan, iyo adiga Boqor Yehooshaafaad ahowba, wada maqla. Rabbigu wuxuu idinku leeyahay, Dadkan faraha badan daraaddis ha u cabsanina, hana u qalbi jabina, waayo, dagaalka ma lihidin, laakiinse Ilaah baa iska leh. 16 Haddaba idinku berrito u dhaadhaca iyaga, oo bal eeg, waxay soo korayaan jiirta Siis, oo waxaad ka heli doontaan meesha dooxadu ku dhammaato oo ka horraysa cidlada Yeruu'el. 17 Idinku uma baahnanaa doontaan inaad dagaalkan gashaan, haddaba dadkii Yahuudah iyo dadkii Yeruuusaalem, joogsada, oo iska taagnada, oo eega badbaadada Rabbigu idin badbaadinayo; berrito iyaga u baxa, oo ha cabsanina, hana qalbi jabina, maxaa yeelay, Rabbiga ayaa idinla jira. 18 Markaasaa Yehooshaafaad madaxa fooroshay oo wejjiidhulka saaray, oo dadkii Yahuudah iyo dadkii Yeruuusaalem degganaa oo dhimmuna Rabbiga hortiisay isku tuureen oo sujuudeen. 19 Kolkaasaa kuwii reer Laawi oo ahaa reer Qohaad iyo reer Qorax waxay u istaageen inay Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil cod aad iyo aad u weyn ku ammaanaan. 20 Markaasay aroor hore kaceen oo waxay u ambabbaxeent xagga cidladii Teqooca, oo intay baxayeen ayaa Yehooshaafaad istaagay oo yidhi, Dadka Yahuudah iyo kuwiinna Yeruuusaalem degganow, i maqla, rumaysta Rabbiga Ilaahiihna ah oo waad xoogaysan doontaan, oo rumaysta nebiyadiisa oo waad liibaani doontaan. 21 Oo markuu dadkii la tashaday ayuu doortay kuwii Rabbiga u gabiy lahaa oo ammaani lahaa iyagoo dhar quduus ah qaba oo ciidanka hor socda oo leh, Rabbiga ku mahadnaqa, waayo, naxariistiisu weligeedba way waartaa. 22 Oo markay bilaabeen inay gabyaan oo Ilaah ammaanaan ayaa Rabbigu rag gaadmo ah ku soo kiciyey reer Cammoon iyo reer Moo'aab iyo reer Buur Seciir oo ku soo kacay dadkii Yahuudah, oo iyagii waa la layay. 23 Waayo, reer Cammoon iyo reer Moo'aab ayaa ishortaageen dadkii degganaa Buur Seciir inay dhammaantood laayaan oo wada baabbi'yaan, oo markay wada baabbi'yeen dadkii Buur Seciir deggannaayaa mid kastaaba kan kale ku caawiyey inuu nin kale dilo. 24 Oo dadkii Yahuudah markay yimaadeen meeshii dheerayd ee cidlada ee wax laga dhawro ayay fiiriyeen dadkii faraha badnaa, oo waxay arkeen inay yihiin meydad dhulka ku dhacay, oo midna ma baxsan. 25 Oo Yehooshaafaad iyo dadkiisii markay u yimaadeen inay iyaga furtaan waxay dhexdoodii ka heleen maal badan oo meydadka la yaal iyo alaab qaali ah oo ay nafsaddoda u furteen, oo waxaasuna waxay qaadan karaan waa ka badnaayeen, oo intii saddex maalmood ah ayay dhicci guranayeen, maxaa yeelay, aad iyo aad buu u badnaa. 26 Oo maalintii afraad ayay ku shireen dooxada Barako, waayo, halkaasay Rabbiga ku ammaaneen, sidaas daraaddeed meeshaa magaceedii waxaa loo bixiyey Dooxadii Barako, oo ilaa maantaadanna waa loo yaqaan. 27 Markaasaa dadkii Yahuudah iyo dadkii Yeruuusaalem oo dhammu iyagoo Yehooshaafaad u horreeyo waxay ku noqdeen Yeruuusaalem iyagoo faraxsan, waayo, Rabbigu wuxuu kaga farxiyey libtii ay cadaawayashoodii ka heleen. 28 Oo Yeruuusaalem iyo gurijii Rabbiga ayay soo galeen iyagoo ka dhawajaaninya shareerado, iyo kataarado, iyo turumbooyin. 29 Oo boqortooyocoyinkii dalalka oo dhan waxaa ku soo degtay Ilaah cabsidiis markay maqleen in Rabbigu la diriray cadaawayashii dadkii Israa'iil. 30 Sidaas daraaddeed Yehooshaafaad boqortooyadiisii way xasilloonayd, waayo, Ilaahiis ayaa ka nasiyey hareerhiisa oo dhan. 31 Yehooshaafaad boqor

buu ka ahaa dalka Yahuudah, oo markuu boqor noqday wuxuu jiray shan iyo soddon sannadood, oo Yeruuusaalemna shan iyo labaataan sannadood buu boqor ku ahaa, oo hooyadiis magaceedana waxaa la odhan jiray Casuubaah ina Shilxii. 32 Oo wuxuu ku socday jidkii aabbihis Aasaa oo geesna ugama uu leexan, oo wixii Rabbiga hortisa ku qummanaa ayuu sameeyey. 33 Habase yeeshee meelihi sarsare lama baabbi'in, oo dadkuna weli qalbigooda oo dhan ulama ay jeesan Ilaahii awowayaashhood. 34 Haddaba Yehooshaafaad falimihiisii kale, intii hore iyo intii dambeba, waxay ku qoran yihiin taariikhdi Yeehuu ina Xanaanii taasoo ku qoran kitaabkii boqorrada dalka Israa'iil. 35 Oo taas dabadeedna Yehooshaafaad oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah xidhiidh buu la yeeshay Axasyaah oo ahaa boqorkii dalka Israa'iil kaasoo shuqulkiisii aad iyo aad u xumaa, 36 oo wuxuu isagii kula heshiiyey inay samaystaan doonniyo Tarshiish u dhoofa, oo doonniyihi waxay ku samaysteen Cesyon Geber. 37 Markaasaa Elliceser ina Dodaawaahuu oo ahaa reer Maareeshaah ayaa Yehooshaafaad wax ka sii sheegay oo yidhi, Heshiiska aad Axasyaah la heshiisay aawadiis ayaa Rabbigu u burburiyey shuqulkaagi. Oo doonniyihiina way wada jajabeen, oo way kari waayeen inay Tarshiish u dhoofaan.

21 Oo Yehooshaafaadna wuu dhintay oo la seexday awowayaashiis, oo waxaa awowayaashiis lagula aasay magaaladii Daa'uud, oo meeshiisiina waxaa boqor ka noqday wiiliiksiisii Yehooraam. 2 Oo isna wuxuu lahaa walaalo oo ahaa ilma Yehooshaafaad, waana Casaryaah, iyo Yexii'el, iyo Sekaryaah, iyo Casaryaah, iyo Miikaa'eel, iyo Shefatyaah, oo intaas oo dhammu waxay ahaayeen ilma Yehooshaafaad kii ahaa boqorkii dalka Israa'iil. 3 Oo aabbahoodna wuxuu iyagii siiyey hadiyado waaweyn oo ah lacag, iyo dahab, iyo waxyalo qaali ah, oo weliba wuxuu ugu daray magaalooyin deyr leh oo dalka Yahuudah ku yaal, laakiinse boqortooyadii wuxuu siiyey Yehooraam, maxaa yeelay, wuxuu ahaa curadkiisii. 4 Haddaba Yehooraam markuu boqortooyadii aabbihis fuulay oo uu aad u xoogaystay ayuu walaalihiis oo dhan seef ku laayay, iyo iyo kuwo kale oo ah amiirradiid dadka Israa'iil. 5 Oo Yehooraam markuu boqor noqday wuxuu jiray laba iyo soddon sannadood, siddeed sannadoodna boqor buu ku ahaa Yeruuusaalem. 6 Oo wuxuu ku socday jidkii ay boqorradii dalka Israa'iil mareen, sidii reerkii Axaab yeelay oo kale, waayo, wuxuu qabay Axaab gabadhiisii, oo wuxuu sameeyey wax Rabbiga hortisa shar ku ah. 7 Habase yeeshee Rabbigu ma uu doonaynin inuu baabbi'yo reerkii Daa'uud, maxaa yeelay, axdi wuu la dhigtay, oo wuxuu u ballanqaaday inuu isaga iyo carruutiisa had iyo goorba laambad siyyo. 8 Oo wakhtigiisii ayaa reer Edom ka fallaagoobay dadka Yahuudah, oo iyana waxay yeesheen boqor u taliya. 9 Markaasaa Yehooraam soo gudbay isagoo wata saraakiishiisii iyo gaadifardoodkiisii oo dhan, oo intuu habeennimo kacay ayuu laayay reer Edom oo hareereeyey isaga iyo saraakiishiisii gaadifardoodka. 10 Reer Edomna way ka fallaagoobeen oo way ka hoos baxeen gagacintii dadka Yahuudah ilaa maantandat la joogo. Oo haddana isla markaasba waxaa kaloo ka fallaagoobay oo gagacintii ka hoos baxay reer Libnaah, maxaa yeelay, isagu wuxuu ka tegey Rabbigii ahaa Ilaahii awowayaashiis. 11 Oo weliba wuxuu buuraha dalka Yahuudah ka sameeyey meelo sarsare, oo dadkii Yeruuusaalem degganaanaa wuxuu ka dhigay inay sanamyo raacaan, oo dadkii Yahuudahnaa wuu habaabiyey. 12 Oo waxaa isagii u timid qormiin laga keenay Nebi Eliyaah, oo leh, Rabbiga aabbahaa Daa'uud Ilaahiisa ahu wuxuu leeyahay, Adigu kuma aadan socon jidakkii aabbahaa Yehooshaafaad maray iyo jidakkii Aasaa oo boqorka dalka Yahuudah ahaa uu maray toona, 13 laakiinse waxaad ku socotay jidkii boqorrada dalka Israa'iil, oo dadkii Yahuudah iyo dadkii Yeruuusaalem degganaaba waxaad ka dhigay

inay sanamyo raacaan sidii reerkii Axaab yeelay oo kale, oo weliba waxaad laysay walaalaha oo reerka aabbahaa ka mid ahaa oo kaa wanaagsanaa, **14** haddaba sidaas daraaddeed bal eeg, Rabbigu belaayo weyn ayuu ku dhufan doonaa dadkaaga, iyo carruurtaada, iyo naagaahaaga, iyo xoolahaaga oo dhanba. **15** Oo adigana waxaa kugu dhici doona cudur weyn oo xiidmahaaga ayaa bukan doona, ilaa xiidmahaagu ay kaa soo dhacaan maalin ka maalin cudurka aad qabto daraaddiis. **16** Markaasaa Rabbigu wuxuu Yehooraam ku soo kiciyey reer Falastiin iyo reer Carabta oo ag joogay reer Itoobiya. **17** Oo waxay ku soo kaceen dalka Yahuudah, oo way burburiyeen, waxayna wada qaateen maalkii guriga boqorka yiil oo dhan, iyo weliba wiilashii iyo naagihiisii, sidaas daraaddeed wiilina uma hadhin isagii kii wiilashii ugu yaraa oo Yeho'aaxaas la odhan jiray mooyaane. **18** Oo waxaas oo dhan dabadood Rabbigu wuxuu isaga xiidmahiisii ku dhuftay cudur aan la bogsiin karin. **19** Oo wakhtigii waa iska socday, oo laba sannadood dabadood waxay noqtotay in xiidmahiisii la soo dhacay cudurkii uu qabay daraaddiis, oo wuxuu uu dhintay cudurro xunxun. Oo dadkiisina isaga dab uguma ay shidin siday awowayaashiis dab ugu sharfi jireen oo kale. **20** Oo markuu boqor noqday wuxuu jiray laba iyo soddon sannadood, oo Yeruusaalemma boqor buu ku ahaa siddeed sannadood, oo wuxuu tegey oo dhintay isagoo aan la jeclayn, oo waxaa lagu aasay magaalada Daa'uud, laakiinse laguma aasin qabuurhii boqorrada.

22 Markaasaa dadkii Yeruusaalem degganaa waxay meeshiisi boqor kaga dhigteen Axasyaah oo ahaa wiilkiisii ugu wada yaraa, maxaa yeelay, guutadii ragga ahayd oo reer Carbeed xerada la timid way wada laayeen kuwii waaweynaa oo dhan. Sidaas daraaddeed waxaa boqor noqday Axasyaah ina Yehooraam oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah. **2** Axasyaah markuu boqor noqday wuxuu jiray laba iyo afartan sannadood, oo Yeruusaalemma sannad ayuu boqor ku ahaa, oo hooyadiis magaceedana waxaa la odhan jiray Catalyaah ina Coomrii. **3** Oo isaguna wuxuu ku socday jidakkii reerka Axaab maray, waayo, hooyadiis waxay kula talin jirtay inuu shar sameeyo. **4** Oo wuxuu sameeyey wax Rabbiga hortisa shar ku ah, sidii reerka Axaab yeeli jiray oo kale, waayo, markii aabbihii dhintay ka dib iyagaa ahaan jiray latalyaashiisii ilaa uu baabba'ay. **5** Oo weliba wuxuu ku socon jiray taladoodi, wuuna raacay Yehooraam ina Axaab oo ahaa boqorkii dalka Israa'iil inay Xasa'a'eel oo ahaa boqorkii Suuriya kula diriraan Raamod Gilecaad, oo reer Suuriyana Yooraam bay dhaawaceen. **6** Markaasuu ku noqday Yesreecel in lagu soo daweyyo nabriihi ay Raamaah kaga dhufteen markuu la diriray Xasa'a'eel oo ahaa boqorkii Suuriya. Markaasaa Axasyaah ina Yehooraam oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah tegey inuu soo arko Yehooraam ina Axaab oo joogay Yesreecel, maxaa yeelay, dhaawac buu ahaa. **7** Haddaba Axasyaah baabbi'isii wuxuu ka yimid xag Ilaah, markuu Yooraam u tegey, maxaa yeelay, markuu yimid ayuu Yehooraam kula kacay Yeehuu ina Nimshee kaasoo Rabbigu u subkay inuu baabbi'yo reerka Axaab. **8** Oo kolkiii Yeehuu xukunka ku soo dejinayat reerkii Axaab wuxuu helay amiirradii dalka Yahuudah iyo Axasyaah walaalihiis wiilashii ay dhaleen oo Axasyaah u adeegaya, markaasuu iyagii laayay. **9** Kolkaasuu doondoony Axasyaah (oo Samaariya ku dhex dhuumanay), waana la soo qabtay oo waxaa loo keenay Yeehuu, waana la dilay, oo isagii waa la aasay, waayo, waxay isyidhaahdeen, Isaga waxaa dhalay Yehooshabecad oo Rabbiga ku doondoony jiray qalbigiisa oo dhan. Oo Axasyaah reerkii ma uu lahayn xoog uu boqortooyada ku sii haysto. **10** Haddaba Catalyaah oo ahayd Axasyaah hooyadiis markay aragtay in wiilkeedii dhintay ayay kacday oo wada baabbi'isay farcankii reer boqor ee Yahuudah oo dhan. **11** Laakiinse Yehooshabecad oo ahayd boqorka gabadhiisii waxay la tagtagtay Yoo'aash oo ahaa ina Axasyaah, oo ka dhex xadday

wiilashii boqorka ee la laayay isagii iyo tii xannaanayn jirtayba, oo waxay gelisay qolka la sexdo. Haddaba Yehooshabecad oo ahayd Boqor Yehooraam gabadhiis, oo u dhaxday wadaadkii Yehooyaadaac la odhan jiray waxay isagii ka qarisay Catalyaah si ayan isaga u dilin (maxaa yeelay, iyadu waxay ahayd Axasyaah walaashiis). **12** Oo intii liix sannadood ah ayuu kula qarsoonaan guriga Ilaah, oo dalkina waxaa u talisay Catalyaah.

23 Haddaba sannaddii toddobaad ayaa Yehooyaadaac xoog isgeliyey oo wuxuu soo kaxastay oo axdi la dhigay boqol-u-taliyayaashii ahaa Casaryaah ina Yeroxaam, iyo Ismaaciil ina Yehooxaan, iyo Casaryaah ina Coobeed, iyo Macaseeyaa ina Cadaayaah, iyo Eliishaafaad ina Sikrii. **2** Oo iyana waxay ku soo wada wareegeen dalkii Yahuudah, oo magaalooiyinkii dalka Yahuudah oo dhan waxay ka soo wada urursadeen kuurii reer Laawi iyo madaxdii qolooyinkra dadka Israa'iil oo waxay wada yimaadeen Yeruusaalem. **3** Markaasaa shirkii oo dhammu axdi boqorka kula dhigay guriga Ilaah, oo wuxuu iyagii ku yidhi, Bal eega, boqorka wiilkisu isagaa boqor noqon donee, sidii Rabbigu uu kaga hadlay farcanka Daa'uud. **4** Haddaba idinku sidan yeela: qaybtiiна saddexaad ee sabtida gasha oo ah reer Laawi iyo wadaaddadu, waa inay ahaadaan iridjoogayaal albaabbada jooga, **5** oo meal saddexaadna waa inay guriga boqorka joogaan, meal saddexaadna ha joogeen iridda aasaaska agteeda, oo dadka oo dhammuna waa inay ku wada jiraan guriga Rabbiga barxadihiisa. **6** Laakiinse guriga Rabbiga gudhiisa yuusaa ninna soo gelin wadaaddada iyo kuwa reer Laawi oo adeegaya mooyaane, iyagu ha soo galeen, waayo, iyagu waa quduus, laakiinse dadka oo dhammu waa inay Rabbiga amarkiisa dhawraan. **7** Oo reer Laawi boqorka ha isku wareejyeen iyadoo nin waluba hubkiisa gacanta ku haysto, oo ku alla kii guriga gudhiisa soo gala ha la dilo, oo idinku boqorkana la jira markuu baxayo iyo markuu soo gelayoba. **8** Sidaas daraaddeed reer Laawi iyo dadkiii Yahuudah oo dhammuba way wada yeeleen wixii uu wadaadkii Yehooyaadaac ahaa ku amray oo dhan, oo nin waluba wuxuu kaxeeyey raggiisii sabtida gelii laahaa iyo kuwii sabtida bixi lahaaba, maxaa yeelay, wadaadkii Yehooyaadaac ahaa muu kala dirin guutooyinkii. **9** Markaasaa wadaadkii Yehooyaadaac ahaa bogol-u-taliyayaashii sijiy warmihii iyo gaashaammadii waaweynaa iyo gaashaammadii yararaa oo Boqor Daa'uud laaha oo guriga Ilaah yiil. **10** Oo dadkii oo dhanna wuxuu ka dhigay in nin waluba hubkiisa gacanta ku haysto oo ay istaagaan guriga dhankiisa midig ilaa dhankiisa bidix iyo tan iyo meesha allabariga agteeda iyo guriga agtiisa, oo boqorkii bayna isku wareejyeen. **11** Markaasay wiilka boqorka soo bixiyeen, oo waxay u saareen taajkii, markhaatiifurkiina way siyeen, oo waxay ka dhigteen boqor, oo Yehooyaadaac iyo wiilashiiisina intay isagii subkeen ayay yidhaahdeen, Boqorka ha noolaado. **12** Oo Catalyaahna markay maqashay qayladii dadka iyo iyagoo ordaya oo boqorka ammaanaya ayay dadkii ugu timid gurigii Rabbiga. **13** Oo bal eeg, boqorku wuxuu ag taagnaa tiirkisii iridda u dhawaa, oo saraakiishii iyo kuwii turumbada watayna boqorkay ag taagnaayeen, oo dadkii waddanka oo dhammuna way reyreeyen oo turumbooyin afuunay, oo kuwii gabayaaga ahaana waxay ka dhawaajyeen alaabtiit muusikada oo waxay hoggaamiyeen kuwii qaaday gabaygii ammaanta ahaa. Kolkaasaa Catalyaah dharkeedii iska jeexjeeexday oo waxay tidhi, Waa fallaagow! Waa fallaagow! **14** Markaasaa wadaadkii Yehooyaadaac ahaa soo bixiyeen boqol-u-taliyayaasha ciidanka u sarreeyey, oo wuxuu ku yidhi, iyada soo bixiya oo safafka dhex mariya, oo kii soo raacana seef ha lagu dilo, waayo, wadaadku wuxuu yidhi, iyada ha ku dhex dilina guriga Rabbiga. **15** Sidaas daraaddeed iyadii meal bay u banneeyeen, markaasay tagtagtay marinkii ay farduhu guriga boqorka u mari jireen; oo

halkasay ku dileen. **16** Markaasaa Yehooyaadaac sameeyey axdi u dhexeya isaga quduhiisa iyo dadka oo dhan iyo boqorkaba inay ahaadaan Rabbiga dadkiisa. **17** Dabadeedna dadki oo dhammu waxay tageen gurigii Bacal, oo way dumiyeen, oo meelihisiis allabariga iyo sanamayadiisiiwa way wada burburiyeen, oo Mataan oo ahaa Bacal wadaadkiisina waxay ku dileen meelihii allabariga hortooda. **18** Markaasaa Yehooyaadaac hawshii guriga Rabbiga u doortay wadaaddadii reer Laawi ahaa oo Daa'uud ku dhex qaybiye guriga Rabbiga, inay qurbaannada la gubo oo Rabbiga u bixiyaan siday ugu qoran tahay sharcigii Muuse, iyagoo faraxsan oo gabyaya siduu ahaa amarkii Daa'uud. **19** Oo iridjoogayaashiina wuxuu joojiyey iridhii guriga Rabbiga si uusan u soo gelin mid wax ku nijeasoobay wax kasta ha ahaadee. **20** Oo haddana wuxuu kaxeehey boqol-u-taliyayaashii, iyo kuwii gobta ahaa, iyo taliyayaashii dadka, iyo dadki waddanka oo dhanba, oo waxay boqorkii ka soo kaxeeyeen gurigii Rabbiga, oo intay iriddii sare soo mariyeen ayay keeneen gurigii bogorka, kolkaasay boqorkii ku fadhiisyeen carshigii boqortooyada. **21** Sidaas daraaddeed dadki waddanka oo dhammu way wada reyreeyeyen, oo magaalaadiina way xasilloonayd, oo Catalyaahna ayay seef ku dileen.

24 Yoo'aashna toddoba sannadood buu jiray markuu boqor noqday, oo afartan sannadoodna Yeruusaalem buu boqor ku ahaa, oo hooyadiis magaceeduna wuxuu ahaa Sibyaah tii reer Bi'r Shebac. **2** Oo Yoo'aashna wuxuu sameeyey wixii Rabbiga hortisa ku qummaanah wakhtigii wadaadkii Yehooyaadaac ahaa noolaa oo dhan. **3** Oo Yehooyaadaacna wuxuu isagii u guuriyey laba naagood, oo wuxuu dhalay wiilal iyo gabdhoba. **4** Oo waxyaalahaas dabadoondna Yoo'aash wuxuu ku fikiray inuu gurigii Rabbiga cusboonaysiyo. **5** Markaasuu soo wada ururiyeen wadaaddadii iyo kuwii reer Laawi, oo wuxuu ku yidhi, Baxa oo magaalooinka dalka Yahuudah taga, oo reer binu Israa'iil oo dhan waxaad ka soo ururisaan lacag guriga Ilaaхиinna lagu cusboonaysiyo sannad ilaa sannad, oo xaalkas dhaqso u sameeyaa. Habase yeeshee kuwii reer Laawi xaalkas kuma ayan dhaqsan. **6** Markaasaa boqorkii wuxuu u yeedhay Yehooyaadaac oo madax ahaa, oo wuxuu ku yidhi, Maxaad u weydiin weyday reer Laawi inay dadki Yahuudah iyo Yeruusaalem ka soo ururiyaan cashuurtii Muuse oo ahaa addoonkii Rabbiga iyo tii shirkar reer binu Israa'iil teendhadii maragga aawadeed? **7** Waayo, Catalyaah oo ahayd tu shar ah wiilashiedii aaya gurigii Ilah burburiyeen, oo weliba alaabtii guriga Rabbiga oo quduuska laga dhigay oo dhan waxay wada siyeen Bacalim. **8** Sidaas daraaddeed boqorkii wuu amray oo iyana waxay sameeyeen sanduuq, oo waxay ag qotomiyeen guriga Rabbiga iriddiisa dibaddeeda. **9** Markaasay dalka Yahuudah iyo Yeruusaalem oo dhan ku naadiyeen in Rabbiga loo keeno cashuurtii Muuse oo ahaa addoonkii Ilahuu uu reer binu Israa'iil kor saaray markay ciidlada dhex joogeeng. **10** Markaasaa amiiradii iyo dadki oo dhammu reyreeyeyen oo intay wax keeneen ayay ku rideen sanduuqii ilaa ay ka buuxiyeen. **11** Oo waxay noqotay in markii sanduuqii la geeyey xafiiskii boqorka iyadoo ay reer Laawi sidaan, oo la arkay in lacag badanu ku jirto aaya waxaa yimid oo sanduuqii ka shubay karraanigii boqorka iyo sirkalkii wadaadka sare, oo haddana sanduuqii bay qaadeen oo meeshiisi ku celiyeen. Oo saasay maalin kasta yeeli jireen, oo waxay soo ururiyeen lacag faro badan. **12** Oo boqorkii iyo Yehooyaadaac waxay lacagtii siin jireen kuwii samayn jiray hawshii adeegidda guriga Rabbiga, oo waxay soo kirysteen wasstaadyo iyo nijaarro si ay u cusboonaysiyyaan gurigii Rabbiga, oo waxay kaloo siin jireen kuwii bir iyo naxaas wax uga samayn jiray si ay gurigii Rabbiga ugu hagaajiyaa. **13** Markaasay shaqaalhii shaqeeyeen, oo shuquqina gacantoodii buu ku hagaagay, oo gurigii Ilahna waxay ka dhigeen siduu ahaan jiray, wayna adkeeyeen. **14** Oo markay

hawshii dhammeeyeen waxay lacagtii hadhay keeneen boqorkii iyo Yehooyaadaac hortooda, oo taasna waxaa gurigii Rabbiga looga sameeyey weelal, kuwaasoo ahaa weelal lagu adeegi jiray iyo kuwa wax lagu bixin jiray, iyo malgacadii, iyo weelashii ahaa dahabka iyo lacatga. Oo Yehooyaadaac cimrigiisi oo dhanna guriga Rabbiga waxaa had iyo goor lagu bixin jiray qurbaanno la gubo. **15** Laakiinse Yehooyaadaac wuu da' weynaa, gabow buuna la dhacay, wuuna dhintay, oo markuu dhintay wuxuu jiray boqol iyo soddon sannadood. **16** Oo waxaa lagu aasay magaaladii Daa'uud, iyo meel qaburiihii boqorrada dhhexdooda ah, maxaa yeelay, wax wanaagsan buu ku dhex sameeyey reer binu Israa'iil, iyo xaggaa Ilaah iyo xaggaa gurigiisba. **17** Haddaba markii Yehooyaadaac dhintay dabadeed waxaa yimid amiirradii dalkii Yahuudah oo boqorkay u sujuudeen. Markaasaa boqorkii iyaggi maqlay. **18** Oo iyana waxay ka tageen gurigii Rabbiga ah Ilaahii awowayaashhood, oo waxay u adeegeen geedihii Asheeraah iyo sanamayadii. Markaasaa dadki dalka Yahuudah iyo dadki Yeruusaalem degganaan waxaa ku soo degtay cadho xadgudubkoondan aawadiis. **19** Oo weliba wuxuu u soo diray nebiyo si ay iyaga ugu soo celiyaan Rabbiga xaggiisa, iyana way ku marag fureen iyaggi, laakiin ma ay maqlin. **20** Markaasaa Ruuxii Ilah wuxuu ku soo degay Sekaryaah oo uu dhalay wadaadkii Yehooyaadaac ahaa, oo isna intuu meal dadka ka korrasayaa istaagay ayuu ku yidhi, Ilah wuxuu idinku leeyahay, War maxaad ugu xadgudbaysaan Rabbiga amarradiisa? Idinku ma liibaani karaysaan, maxaa yeelay, Rabbiga waad ka tagteen, isna wuu idinka tegey. **21** Oo iyana intay isagii shirqool u dhigeen, ayay iyagoo boqorka amar ka wata isagii ku dhagxiyeen barxadda guriga Rabbiga. **22** Sidaasuus Boqor Yoo'aash u xusuusaa roonaantii uu Yehooyaadaac oo isaga aabbiihiis ahaa u sameeyey, laakiinse wuxuu dilay wiilkisii. Oo markuu dhimanay ayuu yidhi, Rabbigu xaalkan ha fiiriyo oo ha idin weyddiyo. **23** Oo isla sannadaas dhammaadkeedii waxaa isagii ku soo kacay ciidankii reer Suuriya, oo intay dalkii Yahuudah iyo Yeruusaalem yimaadeen ayay amiirradii dadka oo dhan ka baabbiyeen dadka dhexdiisi, oo wixii ay dhaceen oo dhan ayay u direen boqorkii Dimishaq degganaa. **24** Ciidankii reer Suuriya waxay yimaadeen iyago ah guuto yar, markaasaa Rabbigu wuxuu gacanta u geliyey ciidan aad u faro badan, maxaa yeelay, waxay ka tageen Rabbigii ahaa Ilahii awowayaashhood. Oo sidaasaa xukun loogu soo dejiyey Yoo'aash. **25** Oo markay isagii ka tagteen, (waayo, waxay ka tageen isagoo aad iyo aad u buka) aaya isaga addoommadisii u sirqoleen dhiiggi uu qabay oo ilma Yehooyaadaac, kii wadaadka ahaa, oo waxay dileen isagoo sariirtiisi ku jiifa, wuuna dhintay. Oo waxaa lagu aasay magaaladii Daa'uud, laakiinse isagii laguma dhex aasin qaburiihii boqorrada. **26** Oo kuwii isaga sirqoolla u dhigayna waxay ahaayeen Saabaad oo ay dhashay Shimcaad oo ahayd reer Cammoon, iyo Yehoosaabaad oo ay dhashay Shimriid oo ahayd reer Moo'aab. **27** Haddaba xaalkeen wiilashii, iyo culaabti weynayd ee korkiisa saarnayd, iyo siduu gurigii Ilah mar dambe u dhisayba, bal eeg waxay ku wada qoran yihiin kitaabkii boqorrada. Oo meeshiisina waxaa boqor ka noqday wiilkisii Amasyaah.

25 Oo Amasyaah markuu boqor noqday wuxuu jiray shan iyo labaatan sannadood, oo Yeruusaalem ayuu boqor ku ahaa sagaal iyo labaatan sannadood, oo hooyadiis magaceedana waxaa la odhan jiray Yehoocaddaan tii reer Yeruusaalem. **2** Oo wuxuu sameeyey wax Rabbiga hortisa ku qumman, laakiinse qalbi daacad ah kuma uu samayn. **3** Oo markii boqortooyadii u xoogaysatay ayuu laayay addoommadisii dilay boqorkii aabbiihiis ahaa. **4** Laakiinse carruurtoodii ma uu dilin, wuxuuze yeelay sida ku qoran sharcigii kitaabkii Muuse ku yiil, sidii Rabbigu amray isagoo leh, Abbayaashu yaanay u dhiman carruurtooda, carruurtuna yaanay u dhiman aabbayaashhood, laakiinse nin waluba dembigiisa ha u dhinto. **5** Oo

weliba Amasyaa wuxuu soo wada ururiyey dadkii Yahuudah oo dhan, oo wuxuu u kala hagaajiyey siday reerahooodu kala ahaayeen, oo reer Yahuudah iyo reer Benyaamiin oo dhanna wuxuu taladoodii u dhiibay saraakiil kun kun u taliya iyo kuwa boqor boqol u taliya, oo weliba wuxuu tiriyey intoodii labaatan sannadood jirtay ama ka sii weynayd, waxayna ahaayeen saddex boqol oo kun oo ah rag la doortay, oo dagaalka u bixi kara, oo wada qaadan kara waran iyo gaashaan. 6 Oo weliba boqol kun oo nin oo ah rag xoog badan ayuu dalkii Israa'iil kaga soo kiraystay boqol talanti oo lacag ah. 7 Laakiinse nin Ilaah baa isagii u yimid, oo wuxuu ku yidhi, Boqorow, ciidanka Israa'iil yaanay ku raacin, maxaa yeelay, Rabbigu dadka Israa'iil oo reer Efrayim ah oo dhanba lama uu jiro. 8 Laakiinse haddaad doonayso inaad tagto, yeel, oo dagaalka ku adkow, Ilaahse wuxuu kugu tuuri doonaa cadowgaaga hortiisa, maxaa yeelay, Ilaah baa leh xoog uu wax ku caawiyo iyo mid uu wax ku tuuraba. 9 Markaasaa Amasyah wuxuu ku yidhi ninkii Ilaah, Haddaba sidee baannu ka yeelialnaa boqolkii talanti oo aan siiyey ciidanka Israa'iil? Kolkaasaa ninkii Ilaah u jawaabay oo ku yidhi, Rabbigu wuu awoodaa inuu ku siyo wax intaa ka sii badan. 10 Kolkaasaa Amasyah oo socay ciidankii isaga dalka reer Efrayim uga yimid, si ay dalkoodii ugu noqdaan; sidaas daraaddeed aad bay dadkii Yahuudah ugu cadhoodeen, oo waxay dib ugu noqdeen dalkoodii iyagoo aad u xanaaqsan. 11 Markaasaa Amasyah isdhirrigeliyey, oo wuxuu hor kacay dadkiisi, oo tegey xagga Dookadii Cusbada, oo reer Seciir ayuu ka laayay toban kun oo qof. 12 Oo dadkii Yahuudah toban kun oo kale oo noolnool ayay soo kaxaysteen oo keeneen Selac dusheedii, markaasay Selac dusheeda hoos uga tuureen, oo dhammaantoodna way burbureen. 13 Laakiinse raggii ciidankii ee Amasyah dib u diray oo u diiday inay isaga dagaalka u raacaan, waxay weerar ku dhufteen magaaloyinkii dalka Yahuudah, tan iyo Samaariya iyo ilaa Beytxooroon, oo waxay ka laayeen saddex kun oo qof, oo maal badanna way ka dhaceen. 14 Haddaba markii Amasyah ka soo noqday layntii reer Edom dabadeed ayuu keensaday ilaahyadii reer Seciir, oo wuxuu u qotonsaday inay isaga ilaahey u ahaadaan, oo iyagi buu u sujuuday oo foxu u shiday. 15 Oo sidaas daraaddeed ayaa Rabbiga cadhadiisii Amasyah aad ugu kululaatay, markaasuu nebi u soo diray, kaasoo ku yidhi, War maxaad u doonatay dadyowga ilaahyadooda, kuwaasoo aan dadkoodii gacantaada ka samatabixin? 16 Oo intuu isaga la hadlay, ayaa boqorkii ku yidhi, War ma annagaa boqorka lataliyihiisii kaa dhignay? Bes, bal maxaadse u doonaysaa in lagu garaaco? Markaasaa nebijii iska daayay oo wuxuu yidhi, Wuxaan ogahay in Ilaah ku talo jiro inuu ku halligo, maxaa yeelay, waxan baad samaysay, oo taladaydiina ma aadan maqlin. 17 Markaasaa Amasyah oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah tashaday, oo wuxuu u cid diray Yoo'aash oo ahaa ina Yehoo'aaxaas ina Yeehuu oo ahaa boqorkii dalka Israa'iil, oo wuxuu ku yidhi, Car kaalay aynu iska hor nimaadnee. 18 Kolkaasaa Yoo'aash oo ahaa boqorkii dalka Israa'iil u cid diray Amasyah oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah, oo wuxuu ku yidhi, Yamaaruggii Lubnaan ku yiil wuxuu u cid diray geedkii kedarka ah oo Lubnaan ku yiil, oo wuxuu ku yidhi, Gabadhaada sii wiilkaygu ha guursadee, oo waxaa halkaas soo maray bahal Lubnaan joogay, markaasuu yamaaruggii ku joogsaday. 19 Wuxaad leedahay, Bal eeg, waxaan laayay reer Edom, oo sidaas daraaddeed waad isla weynaatay, waadna faanaysaa, haddaba gurigaaga iska joog. Bal maxaad belaayo isugu soo jiddaysaa oo aad adiga iyo dadka Yahuudahba u wada dhacaysaan? 20 Laakiinse Amasyah taas wuu maqli waayay, maxaa yeelay, waxay ka timid xagga Ilaah inuu iyaga cadowgooda gacanta u geliyo, waayo, iyagu waxay doonteen ilaahyadii reer Edom. 21 Markaasuu Yoo'aash oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah waxay iskaga hor yimaadeen Beytshemesh oo uu

dadka Yahuudah leeyayah. 22 Oo dadka Israa'iil way ka adkaadeen dadka Yahuudah, oo nin waluba wuxuu u cararay teendhadiisi. 23 Oo Yoo'aash oo ahaa boqorkii dalka Israa'iil ayaa Amasyah oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah, kaasoo ahaa ina Yoo'aash ina Yehoo'aaxaas, ku qabtag Beytshemesh, oo intuu Yeruusaalem u soo kaxeyey ayuu dumiyey derbigii Yeruusaalem tan iyo iriddii Efrayim iyo ilaa iriddii geeska ahayd, intaasoo ahayd afar boqol oo dhudhun. 24 Oo wuxuu qaataay dahabkii iyo lacagtii oo dhan, iyo weelashii guriga Ilaah laga helay oo Cobeed Edoom la yiil oo dhan, iyo khasnadiihii guriga boqorka, oo dadna cudhaadh ahaan buu u kaxaystay, markaasuu Samaariya ku noqday. 25 Oo Amasyah ina Yoo'aash oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah wuxuu noolaa shan iyo toban sannadood oo ka dampaysay dhimashadii Yoo'aash ina Yehoo'aaxaas oo ahaa boqorkii dalka Israa'iil. 26 Haddaba Amasyah falimihiisii kale, kuwii hore iyo kuwi dambeba, sow kuma qorna kitabkii boqorradii dalka Yahuudah iyo dalka Israa'iil? 27 Haddaba Amasyah markuu gees uga leexday Rabbiga lasocodkiisii dabadeed shirqool bay Yeruusaalem ugu sameeyeen, markaasuu Laakiish u cararay, laakiinse Laakiish bay cid uga daba direen, oo halkaasay ku dileen. 28 Markaasay isagii fardo ku keeneen, oo awowayaashiis ayaa lagula aasay magaaladii dalka Yahuudah.

26 Markaasaa dadkii Yahuudah oo dhammu waxay soo kaxaysteen Cusiyah oo lix iyo toban sannadood jiray, oo isagay boqor uga dhigeen meeshii aabbihiis Amasyah. 2 Oo isna Eelood wuu dhisay oo dalka Yahuudah u soo celiyey markii boqorkii dhintay oo la seexday awowayaashiis dabadeed. 3 Cusiyah markuu boqor noqday wuxuu jiray lix iyo toban sannadood, oo laba iyo konton sannadoodna Yeruusaalem buu boqor ku ahaa, oo hooyadiis magaceedana waxaa la dhan jiray Yekaalyah tii reer Yeruusaalem. 4 Oo isna wuxuu sameeyey wax Rabbiga hortiisa ku qumman, oo wuxuu wada yeelay sidii aabbihiis Amasyah yeelay oo kale. 5 Oo wakhtigii Sekaryaah, oo waxgarasho lu laaha waxa la arko ee Ilaah, ayuu isu diyaariyey inuu Ilaah doondoonto, oo intuu Rabbiga doonayyna Ilaah baa isaga liibaaniyey. 6 Markaasuu baxay oo reer Falastiin la dagaallamay, oo wuxuu dumiyey derbigii Gad, iyo derbigii Yabneh, iyo derbigii Ashdood, oo wuxuu magaaloyin ka dhisay waddankii reer Ashdood iyo reer Falastiin dhedoodaba. 7 Oo Ilaah baa isaga uga hiiliyey reer Falastiin, iyo kuwii reer Carbeed ee Guur Bacal degganaa, iyo reer Mecuuniimba. 8 Oo reer Cammoonna waxay Cusiyah siin jireen gabbaro, oo magicisiina wuxuu ku faafay oo gaadhay xataa meesha Masar laga galoo, maxaa yeelay, aad iyo aad buu u xoogaystay. 9 Oo weliba Cusiyah wuxuu Yeruusaalem ka dhisay oo xoogeeyey munaarado, oo waxay ku yiilleen iriddii geeska, iyo iriddii dooxada, iyo meesha derbigu ka leexo. 10 Oo haddana wuxuu munaarado ka dhisay ciidlada, oo ceelal badanna wuu qotay, maxaa yeelay, xoolo badan buu laahaa, oo waxayna u joogeenn dhlukha dooxada iyo dhlukha bannaanka ahba, oo buuraha iyo beeraha barwaqaqaysanba wuxuu ku laaha rag beeraley ah iyo kuwa canabka xannaaneeyaa, maxaa yeelay, wuxuu jeclaa beeraha. 11 Oo weliba Cusiyah wuxuu laaha ciidan dagaalyahan ah oo dagaalka koox koox ugu baxa sidii ay ahayd tiradooda ay sameeyeen Yecii'eel oo ahaa karraanigii iyo Macaseeyah oo sirkalkii ahaa, sidii uu ku amray Xananyaah oo ahaa boqorka saraakiishiisa midkood. 12 Oo raggii xoogga badnaa, oo ahaa madaxdii qolooyinka oo dhan tiradoodu waxay ahayd laba kun iyo lix boqol oo nin. 13 Oo waxaa gacantaada ku jiray ciidan ah saddex boqol iyo toddoba kun iyo shan boqol oo nin, kuwaasoo xoog badan ku dagaallama, si ay boqorka uga caawiyaan cadowga. 14 Oo Cusiyah wuxuu ciidankii oo dhan u diyaariyey gaashaammo iyo warmo, iyo koofiyado bir ah, iyo jubbado bir ah, iyo qaansooyin, iyo dhagaxyada la wadlifiyo. 15 Oo Yeruusaalemma wuxuu ku sameeyey

makiinado ay soo hindiseen rag saanacyo ahu, oo alaabtaas waxaa la saari jiray munaaradaha iyo geesaska derbiyada, in iyaga laga gano fallaadho iyo dhagxan waawaynba. Oo weliba magiciisi aad iyo aad buu u sii faafay oo meel fog gaadhad, maxaa yeelay, ilaa uu xoogaystay si yaab leh ayaa loo caawiyeey. **16** Laakiinse markuu xoogaystay ayuu isla weynaadila ilaa uu haliigmay, oo wuxuu ku xadgudubay Rabbiga Ilaahiisa ah, waayo, macbulki Rabbiga ayuu u galay inuu foox ku shido girgirihii fooxa. **17** Markaasaa waxaa isagii ka daba galay wadaadkii Casaryaah oo ay la socdaan siddeetan ah Rabbiga wadaaddadiisa, oo ah rag xoog badan. **18** Markaasay Boqor Cusiyah hor istaageen, oo waxay ku yidhaahdeen, Cusiyahow, adigu ma lihid inaad Rabbiga foox u shiddid, laakiinse waxaa leh wadaaddadaa reer Haaruun oo quduus looga dhigay inay foox shidaan; haddaba meesha quduuska ah ka bax, waayo, waad xadgudubtay, oo tanuna kuuma ahaan doonto sharaf Rabbiga Ilaaha ah xaggiisa kaaga timaada. **19** Markaasaa Cusiyah cadhooday, oo gacantana waxaa ugu jiray idan uu doonayat inuu foox ku shido; oo markuu wadaaddadii u cadhooday ayaa baras wejiga ka soo baxay, isagoo wadaaddadii hor jooga oo guriga Rabbiga ku jira oo girgirihii fooxa dhiniciisa taagan. **20** Markaasaa Casaryaah oo ahaa wadaadka sare iyo wadaaddadii oo dhammu isagay fiiriyeen, oo waxay arkeen inuu wejigiisa baras ku leeyahay, markaasay haddibba halkaas ka saareen, oo isaga qudhisiina wuu isdedejiyey inuu baxo, maxaa yeelay, Rabbigaa wax ku dhufay. **21** Oo Boqor Cusiyahna tijo maalintii uu dhintay wuxuu ahaa barasle, oo isagoo baras qaba ayuu joogi jiray guri gaar ah, waayo, wuu ka go'ay gurigii Rabbiga, oo wiiliikisii Yootam ayaa reerka boqorka u talin jiray, isagoo dadkii dalka degganaa u gar qaybinaya. **22** Haddaba Cusiyah falimihiisii kale, intii hore iyo intii dambeba, waxaa qoray Nebi Ishacyah oo ahaa ina Aamoos. **23** Oo Cusiyah wuu dhintay oo la seexday awowayaashiis, oo waxaa awowayaashiis lagula aasay berrinkii xabaalaha oo ay boqorradu lahaayeen, waayo, waxay isyidhaahdeen, Isagu waa barasle, oo meeshiisiina waxaa boqor ka noqday wiiliikisii Yootam.

27 Yootamna markuu boqor noqday wuxuu jiray shan iyo labaatan sannadood, oo Yeruusaalem ayuu boqor ku ahaa lix iyo tobantoban sannadood, oo hooyadiis magaceedana waxaa la odhan jiray Yeruushaah ina Saadoog. **2** Oo isna wuxuu sameeyey wax Rabbiga hortiisa ku qumman, oo wuxuu wada yeelay sidii aabbihiis Cusiyah yeelay oo kale. Habase yeeshee ma uu gelin macbulki Rabbiga, oo dadkiina weliba way sii xumaadeen. **3** Oo isagu wuxuu dhisay iriddii sare oo guriga Rabbiga, oo derbigii Cofel dushiisana wax badan buu ka dhisay. **4** Oo haddana wuxuu magaalaooin ka dhisay dalka Yahuudah oo buuraha leh, oo kaynta dhexdeedana wuxuu ka dhisay qalcalcdo iyo munaarado. **5** Oo weliba wuxuu la diriray oo ka adkaaday boqorkii Reer Cammoon. Oo reer Cammoonna isla sannaddaasha waxay isagii siiyen boqol talanti oo lacag ah, iyo tobantoban kun oo kor oo sarreen ah, iyo tobantoban kun oo kor oo shaciir ah. Oo reer Cammoona intaas ayay siiyen sannaddii labaad iyo sannaddii saddexaadb. **6** Oo sidaasuu Yootam u xoogaystay, maxaa yeelay, jidakkisa ayuu ku hor toosiyey Rabbiga Ilaahiisa ah. **7** Haddaba Yootam falimihiisii kale iyo dagaalladiisii oo dhan iyo jidakkisi oo dhammu waxay ku qoran yihiin kitaabki boqorradu dalka Israa'iil iyo dalka Yahuudah. **8** Markuu boqor noqday wuxuu jiray shan iyo labaatan sannadood, oo Yeruusaalema lix iyo tobantoban sannadood buu boqor ku ahaa. **9** Markaasaa Yootam dhintay oo la seexday awowayaashiis oo waxaa lagu aasay magaaladii Daa'uud, oo meeshiisiina waxaa boqor ka noqday wiiliikisii Aaxaas.

28 Aaxaas markuu boqor noqday wuxuu jiray labaatan sannadood, oo lix iyo tobantoban sannadood ayuu Yeruusaalem boqor ku ahaa,

oo isagu ma uu samayn sidii awowgiis Daa'uud oo kale wax Rabbiga hortiisa ku qumman, 2 laakiinse wuxuu ku socday jidakkii boqorradu dalka Israa'iil, oo weliba wuxuu Bacaliim u sameeyey sanamyo la shubay. **3** Oo haddana foox buu ku shiday dooxadii ina Hinnom, oo carruutiisiina dab buu ku dhex gubay, sidii ay ahayd karaahiyadii quruumihi Rabbigu ka eryay reer binu Israa'iil hortooda. **4** Oo haddana wuxuu ku allabaryi jiray oo foxoxa ku shidi jiray meelihii sarsare, iyo buuraha dushooda, iyo geed kasta oo dheer oo doog ah hoostiisaba. **5** Oo sidaas daraaddeed ayaa Rabbiga Ilaahiisa ahu isagii ku riday gacantii boqorkii Suuriya, oo intay isagii wax ku dhufteen ayay dadkisi tirada badnaana maxaabiis ahaan ugu kaxaysteen Dimishaq. Oo haddana isagii waxaa gacanta loo geliyey boqorkii dalka Israa'iil kaasoo wax badan ka laayay. **6** Oo Feqax ina Remalyaah ayaa dalka Yahuudah isku maalin ku laayay boqol iyo labaatan kun oo nin oo dhammaantood wada xoog badan, maxaa yeelay, iygū waxay ka tageen Rabbigii ahaa Ilaahii awowayaashood. **7** Oo Sikrii oo ahaa nin xoog badan oo reer Efrayim ayaa dilay Macaseeyeah oo ahaa boqorka wiiliikisii, iyo Casriqaam oo reerka u talin jiray, iyo Elqaanaah oo ahaa kii boqorka ku xigay. **8** Oo dadkii Israa'iilha waxay walaalahood maxaabiis ahaan uga soo kaxaysteen laba boqol oo kun oo qof, oo ahaa naago iyo wiilal iyo gabdhoba, oo waxay kaloo ka dhaceen maal badan, oo maalkina waxay keeneen Samaariya. **9** Laakiinse halkaas waxaa joogay nebi Rabbigu soo dirstay, oo magiciisana waxaa la odhan jiray Codeed, wuna u baxay inuu ka hor tago ciidankii Samaariya ku soo socday oo wuxuu ku yidhi, Bal eega, Rabbiga ah Ilaahii awowayaashiin ayaa u cadhooday dadka Yahuudah, oo sidaas daraaddeed ayuu iyaga gacantiinna u soo geliyey, oo idinna waxaad iyagii ku layseen cadho kulul oo tan iyo samada gaadhay. **10** Oo imminka waxaad ku talo jirtaan inaad hoosaysiisaan dadka Yahuudah iyo dadka Yeruusaalem si ay idinku ahaadaan niiman addoommo ah iyo naago addoommo ah, laakiinse miyaanay jirin xadgudubyo aad idinkuba ku xadgudubteen Rabbiga Ilaahiiinna ah? **11** Haddaba i maqla, oo celiya maxaabiistii aad walaalihii ka soo kaxaysateen, maxaa yeelay, waxaa idin kor saaran Rabbiga cadhadiisa kulul. **12** Markaasay madaxdiil reer Efrayim qaarkood hor istaageen kuwii dagaalka ka soo noqday, oo madaxdaasuna waxay ahayeen Casaryaah ina Yooxaanaan, iyo Berekyah ina Meshilleemood, iyo Yexisqiyah ina Shalluum, iyo Camaaasa ina Xadlay. **13** Oo waxay iyagii ku yidhaahdeen, Idinku waa inaydnan maxaabiistii halkan soo gelin, waayo, waxaad ku talo jirtaan inaad ina kor saartaan xadgudub Rabbiga ka gees ah, oo waxaad inoo sii kordhinaysaan dembiyadeenni iyo xadgudubkeenni, maxaa yeelay, xadgudubkeennu aad buu u weyn yahay, oo dadka Israa'iilha aad baa loogu cadhooday. **14** Sidaas daraaddeed raggi hubka sitay waxay maxaabiistii iyo boolidiiba kaga tageen amiirrade iyo shirkii oo dhan hortooda. **15** Markaasay nimankii la magacaabay soo kaceen, oo waxay qabteen maxaabiistii, oo kuwii dhexdooda ku jiray oo qaawanaana dhar bay uga xidheen boolidii, wax bay huwiyeen, oo kabana way u geliyeyen, oo waxay siiyen wax ay cunaan iyo wax ay cabbaanba, wayna u subkeen, oo kuwii itaalka yaraa oo dhanna dameeray ku qaadeen, markaasay Yerixoo oo ahayd magaaladii geedatimireedka lahayd walaalahood ugu geeyeen, dabadeedna Samaariya ayay ku noqdeen. **16** Oo wakhtigas ayaa Boqor Aaxaas u cid dirsaday boqorradii reer Ashuur inay caawiyaan. **17** Waayo, waxaa haddana yimid reer Edom oo intay dalka Yahuudah wax ku dhufteen ayay dadkoodii maxaabiis ahaan u kaxaysteen. **18** Oo weliba reer Falastiinna waxay weerareen magaaloyinkii dooxada iyo kuwii dalka Yahuudah ee Koonfureed, oo waxay qabsadeen Beytshemesh, iyo Ayaaloon, iyo Gedeerood, iyo Sookoo iyo tuuloooyinkeedii, iyo Timnaah iyo tuuloooyinkeedii, iyo weliba Gimsoo iyo tuuloooyinkeedii, oo intaas

oo dhanna way iska degeen. **19** Rabbiga wuxuu dadka Yahuudah hoos ugu dejiyey boqorkii dalka Israa'iil oo Aaxaas ahaa daraaddiis, maxaa yeelay, si xun buu dalka Yahuudah ugu dhex macaamilooday, oo Rabbigana aad buu ugu xadgudbay. **20** Markaasaa waxaa isagii u yimid Tilgad Filneser oo ahaa boqorkii Ashuur, oo isna aad buu u dhibay, mana uu caawin isagii. **21** Markaasaa Aaxaas qayb ka soo qaaday gurigii Rabbiga iyo gurigii boqorka iyo kii amiiradaba, oo wuxuu sihey boqorkii Ashuur, laakiinse taasu isagii waxba uma tarin. **22** Oo Boqor Aaxaas kaas qdhiisuu intuu dhibaataysnaa ayuu weliba Rabbiga si weyn ugu sii xadgudbay. **23** Waayo, isagu wuxuu allabar u bixiyet ilaaheyadii Dimishaq oo isaga wax ku dhufftay, oo wuxuu isyidhi, ilaaheyada boqorrada reer Suuriya way caawiyaan iyaga, sidaas daraaddeed allabaray aayaan u bixinayaa si ay anigana ii caawiyaan. Laakiinse waxay isaga iyo reer binu Israa'iil oo dhanbaa u noqdeen wax ay ku dhaacaan. **24** Markaasaa Aaxaas wuxuu soo wada urursaday weelashii guriga Ilaaah oo wuu wada burburiyey weelashii guriga Ilaaah, oo albaabaddi guriga Rabbigana wuu wada xidhay, oo isna wuxuu meelo allabaray ka samaystay gees kasta oo Yeruusaalem. **25** Oo magaaloo kasta oo dalka Yahuudahna wuxuu ka dhisay meelo sarsaree in foox loogu shido ilaaheela qalao, oo wuxuu aad uga xanaajiyey Rabbigii ahaa Ilaaheii awowayaashiis. **26** Haddaba falimihiisi kale iyo jidakiisi oo dhammu intii hore iyo intii dambeba waxay ku wada qoran yihiin kitaabkii boqorrada dalka Yahuudah iyo dalka Israa'iil. **27** Markaasaa Aaxaas dhintay oo la seekday awowayaashiis, oo waxaa lagu aasay magaalada Yeruusaalem, waayo, isagii lama gelin qabuurihi boqorrada dalka Israa'iil; oo meeshiisiina waxaa boqor ka noqday wiilikiisi Xisqiyaha.

29 Xisqiyaha markuu boqor noqday wuxuu jiray shan iyo labaatan sannadood, oo Yeruusaalemma boqor buu ku ahaa sagaal iyo labaatan sannadood, oo hooyadiis magaceedana waxaa la odhan jiray Abiyaah ina Sekaryaah. **2** Oo isna wuxuu sameeyey wax Rabbiga hortiisa ku qumman, sidii dhamaan awowgis Daa'uud sameeyey oo kale. **3** Oo sannaddii kowaad oo boqornimadiisa bisheedi kowaad ayuu albaabaddi gurigii Rabbiga furay, wuuna cusboonaysiyye. **4** Oo wadaaddadii iyo kuwii reer Laawina wuu soo geliyey, oo wuxuu iyaggi ku soo wada ururshay meesha bannaan oo dhinaca bari ku taal. **5** Oo wuxuu iyaggi ku yidhi, Reer Laawiyow, i maqla, oo haddeer isdaahiriyaa, oo waxaad kaloo daahiraasaan guriga Rabbiga ah Ilaaheii awowayaashiin, oo nijaastana ka bixiya meesha quduuska ah. **6** Waayo, awowayaasheen way xadgudbeen, oo waxay sameeyeen wax shar ah Rabbiga Ilaaheenna ah hortiisa, oo isagii way ka tageen, oo wejigoodiina way ka sii jeediinye rugti Rabbiga, oo waxay u jeediinye dhabarkooda. **7** Oo weliba waxay xidheen albaabaddii balbalada, oo laambadiiha way demiyeen, oo Ilaahe reer binu Israa'iilna meeshii quduuska ahayd foox uguma ay shidin, oo qurbaanno la gubona uguma ay bixin. **8** Oo taas daraaddeed ayaa cadhada Rabbigu ugu soo degtay dadka Yahuudah iyo Yeruusaalema, oo Rabbiguna wuxuu iyaggi geliyey rabshad iyo in laga yaabo oo lagu foodhyo, sida aad idinkuba indhihiinna ugu aragtaan. **9** Waayo, bal eega, awowayaasheen seef bay ku le'deen, oo wiilasheenni iyo gabdhahaenni iyo dumarkeenniiba waxaa loo haystaa maxaabii, waana taas daraaddeed. **10** Haddaba waxaa qalbigayga ku jirta inaan axdi la dhigto Rabbiga ah Ilaahe reer binu Israa'iil, si ay cadhadiisa kululu inooga noqoto. **11** Wiilashaydiiyow, haddaba adeegiddiinna ha dayacina, maxaa yeelay, Rabbigu wuxuu idhiin doortay inaad hortiisa istaagtaan oo aad isaga u adeegtaan, oo aad mididiinno u ahaataan, oo aad foox u shidaan. **12** Markaasaa kuwii reer Laawi waxaa ka dhex kacay Maxad ina Camaasya, iyo Yoo'eel ina Casaryaah oo ahaa reer Qohaad, oo reer Meraariina waxaa ka kacay Qiish ina Cabdii, iyo Casaryaah ina Yehaleele,

oo reer Gershoonna waxaa ka kacay Yoo'aax ina Simmaah, iyo Ceeden ina Yoo'aax. **13** Oo reer Eliisaafaanna waxaa ka kacay Shimrii iyo Yecuu'eel, oo reer Aasaafna waxaa ka kacay Sekaryaah iyo Matanyaah. **14** Oo reer Heemaanna waxaa ka kacay Yexii'eel iyo Shemicii, oo reer Yeduutuunna waxaa ka kacay Shemacyaah iyo Cusii'eel. **15** Oo waxay soo wada ururiyeen walaalhood, oo intay isdaahiriyeen ayay guriga Rabbiga u galeen inay nadifiyaan si waafqaan amarkii boqorka ee ahaa erayadii Rabbiga. **16** Oo wadaaddadiina waxay galeen meeshii guriga Rabbiga ugu hoosaysay inay nadifiyaan, oo wasakhdi ay macbudka Rabbiga gudhiisaa ka heleen oo dhan waxay isugu wada keeneen barxaddii guriga Rabbiga. Markaasaa kuwii reer Laawi qaadeen oo waxay geeyeen durdurka Qidroon. **17** Haddaba iyagu waxay isdaahirinta bilaabeen bishii kowaad maalinteedii kowaad, oo isla bishaas maalinteedii siddeedaad ayay yimaadeen balbaladi Rabbiga, oo guriga Rabbigana waxay ku daahiriyeen siddeed maalmood, oo hawshaas waxay dhammeeyeen bishii kowaad maalinteedii lix iyo tobnaad. **18** Markaasay Boqor Xisqiyaha ugu galeen gurigii boqornimada oo waxay ku yidhaahdeen, Waannu wada nadifinny gurigii Rabbiga oo dhan, iyo meeshii qurbaanka la gubo, iyo weelasheedii oo dhan, iyo miiskii la saari jiray kibisti tusniisti iyo weelashii oo dhanba. **19** Oo weliba Boqor Aaxaas intuu boqor ahaa weelashii uu xoorxooray markuu xadgudbay dhammaantood waannu wada diyaarinny oo waannu daahirinny, oo bal eeg, waxay hor yaalliiin meesha allabariga ee Rabbiga. **20** Markaasaa Boqor Xisqiyaha wakhti hore kacay oo intuu soo wada urursaday amiirradii magaalada ayuu kor ugu baxay gurigii Rabbiga. **21** Oo waxay keeneen toddoba dibi, iyo toddoba wan, iyo toddoba bараа ah, iyo toddoba orgi, inay qurbaan dembi u ahaadaan boqortooyada aawadeed iyo meesha quduuska ah aawadeed iyo dadka Yahuudah aawadood. Oo wuxuu wadaaddadii reer Haaruun ku amray inay xoolahaas ku bixiyaan meesha Rabbiga lagu baryo. **22** Markaasay dibidii gowraceen oo intay wadaaddadii dhiiggiil soo qaadeen ayay meesha allabariga ku rusheeeyeen, oo haddana waxay gowraceen wanankii, oo dhiiggoodiina way ku rusheeeyeen meesha allabariga, baraarkiina way gowraceen, oo dhiiggoodiina meesha allabariga ayay ku rusheeeyeen. **23** Oo orgidii qurbaanka dembiga ahaydina boqorkii iyo shirkii hortooda ayay u soo dhoweeyneen, oo gacmahoodii ayay korka ka saareen, **24** markaasaa wadaaddadii orgidii gowraceen oo waxay dhiiggoodiil dembi qurbaankiis kaga dhigeen meesha allabariga korkeeda si ay dadka Israa'iil oo dhan kafaaraggud ugu sameeyaan aawadeed, waayo, boqorka ayaa amray in qurbaanka la gubo iyo qurbaanka dembigaba loo wada sameeyo dadka Israa'iil oo dhan. **25** Oo kuwii reer Laawina wuxuu soo taagay gurigii Rabbiga gudhiisa iyago haysta suxuun laysku garaaco iyo shareerado iyo kataarado, siduu ahaa amarkii Daa'uud iyo amarkii Gaad oo ahaa waxarkihii boqorka, iyo amarkii Nebi Naataan, waayo, amarku wuxuu ka yimid Rabbiga xaggiisa, oo nebiyadiisi buu u soo dhiibay. **26** Markaasaa reer Laawi waxay istaageen iyago haysta alaabtiit muusikada oo Daa'uud, oo wadaaddadiina waxay istaageen iyago haysta turumbbooyin. **27** Xisqiyahaan wuxuu amray in qurbaanka la gubo meesha allabariga lagu dal bixiyo. Oo markii qurbaanka la gubo bixintiisa la bilaabay waxaa kaloo la bilaabay gabaygiil ahaa ammaanta Rabbiga, iyo turumbbooyinkii, iyo alaabtiit muusikada oo Daa'uud oo ahaa boqorkii dalka Israa'iil. **28** Oo shirkii oo dhammuna Ilaahe bay caabudeen, oo raggiil gabayaaga ahaana way gabeyeen, oo kuwii turumbada watanya way ka dhawaajiyeen; oo waxaas oo dhammuna way sii socdeen tan iyo ilaa qurbaankii la gubayay ka dhammaaday. **29** Oo markay dhammeeyeen qurbaanka bixintiisi ayaa boqorkii iyo kuwii isaga la joogay oo dhammu wada foorsadeen oo Ilaahe caabudeen. **30** Oo weliba Boqor Xisqiyaha

ijo amiirradii ayaa reer Laawi ku amreen inay Rabbiga ammaan ugu gabyaan erayadii Daa'uud iyo kuwii Aasaaf kii wax arkaha ahaa. Oo waxay ammaan ku gabyeen iyagoo faraxsan, oo intay madaxa fooriyeyen ayay Ilaha caabudeen. **31** Markaasaa Xisqiyah jawaabay oo yidhi, Hadda idinku waxaad quduus isaga dhigteen Rabbiga, haddaba soo dhowaada oo guriga Rabbiga waxaado soo gelisaan allabaryo iyo qurbaanno mahadnaqid ah. Kolkaasaa shirkii soo gesheen allabaryo iyo qurbaanno mahadnaqid ah, oo in alla intii qalbigoodu raalli ahaana waxay keeneen qurbaanno la gubo. **32** Oo qurbaannadii la gubay oo shirku keenayna tiradoodu waxay ahayd toddobaatan dibi, iyo boqol wan, iyo laba boqol oo baraar ah, oo intasoo dhanna waxaa Rabbiga loogu keenay qurbaanno la gubo. **33** Oo xoolihii la daahiriyeyna waxay ahaayeen lix boqol oo dibi iyo saddex kun oo ido ah. **34** Laakiinse wadaaddadu aad bay u yaraayeen oo ma ay wada qali karin qurbaannadii la gubay oo dhan, sidaas daraaddeed waxaa iyagi caawiyye walalaahoodii reer Laawi ilaa uu shuulkii dhammaaday oo ay wadaaddadiina isdaahiriyeyn, waayo, reer Laawi way ka qalbi toosnaayeen wadaaddadu inay isdaahiriyeyn. **35** Oo weliba qurbaannadii la gubay iyo baruurti qurbaannadii nabaadiinada, iyo qurbaannadii cabniinka oo la socday qurbaan kastoo la guboba aad bay u badhaayeen. Sidaasay hawshii guriga Rabbiga loo hagaajiyey. **36** Oo Xisqiyah iyo dadkii oo dhambuba aad bay ugu reyreeyeyen wixii Ilaha dadka u diyaariyey aawadood, waayo, xaalkas waxaa lagu sameeyey si kedis ah.

30 Markaasaa Xisqiyah u cid diray dadka Israa'iil oo dhan iyo dadka Yahuudah, oo haddana wuxuu warqado u qoray reer Efrayim iyo reer Manaseh, inay dhammaantood wada yimaadaan guriga Rabbiga oo Yerusaalem ku yaal, si ay liddii Kormaridda ugu sameeyaan Rabbiga ah Ilaha reer binu Israa'iil. **2** Waayo, boqorka, iyo amiirradiisi, iyo shirkii Yerusaalem joogay oo dhammu waxay ku arrinsadeen inay liddii Kormaridda sameeyaan bishii labaad. **3** Maxaa yeelay, iyagu wakhtigaas ma ay samayn karin, waayo, wadaaddadii tiro hawsha ku filanu isma ay daahirin, oo dadkiina Yerusaalem kuma ay soo wada ururin. **4** Oo waxaasuna wuu la qummanaha boqorkii iyo shirkii oo dhanba. **5** Sidaas daraaddeed waxay amar ku soo saareen in lagu naadiya dalka reer binu Israa'iil oo dhan, tan iyo Bi'r Shebac iyo ilaa Daan, inay wada yimaadaan oo ay Rabbiga ah Ilaha reer binu Israa'iil liddii Kormaridda Yerusaalem ugu sameeyaan, waayo, wakhti dheer looma samayn sida qoran. **6** Sidaas daraaddeed niman wargeeyes ah ayaa boqorkii iyo amiirradiisi ka qaadeen warqadihi, waxayna dhex marsiyyeen dalka Israa'iil iyo dalka Yahuudah oo dhan, waxayna ku socdeen si waafaqsan boqorka amarkiisi, iyagoo leh, Reer binu Israa'iilow, mar kale ku soo noqda Rabbiga ah Ilaha Ibraahim iyo Isxaaq iyo Israa'iil, inuu isagu ku soo jeddsado kuwiinna ka baxsaday gacantii boqorradii Ashuur. **7** Oo idinku ha noqonina sidii awowayaashii oo kale, iyo sidii walaalhiin oo kale, kuwaasoo ku xadgudbay Rabbiga ah Ilahii awowayaashhood, oo uu isna taas aawadeed iyagii ka dhigay wax laga yaabo, sida aad idinkuba u aragtaan. **8** Haddaba sidii awowayaashii ahaan jireen, idinkuna ha noqonina dad madax adag, laakiinse idinku Rabbiga isu dhiiba, oo gala meeshiisa quduuska ah oo uu weligiisba quduus ka dhigay, oo u adeega Rabbiga Ilahiiinna ah, si cadhadiisa kulul ay idinka noqoto. **9** Waayo, haddaad Rabbiga oo noqotaan, walaalhiin iyo carruutiiniiba waxay naxariis ka heli doonaan kuwii iyaga maxaabiis ahaanta u kaxaystay, oo iyana mar kalay dalkan ku soo noqon doonaan, maxaa yeelay, Rabbiga Ilahiiinna ahu waa roonaan badan yahay, waana naxariis miidhan, oo wejjiisana idinka sii jeedin maayo haddaad isaga u soo noqotaan. **10** Sidaas daraaddeed nimankii wargeeyiska ahaa magaaloba magaalay u sii dhex mireen dalkii

reer Efrayim iyo kii reer Manaseh oo dhan, iyo xataa ilaa kii reer Sebulun, laakiinse iyaga waa lagu qoslay, waana lagu majaajiloody. **11** Habase yeesh ee qaar ah reer Aasheer iyo reer Manaseh iyo reer Sebulun aaya is-hoosaysiyyey oo Yerusaalem yimid. **12** Oo weliba dadka Yahuudahna waxaa la jirtay Rabbiga gacantiiis inay isku qalbi ahaadaan oo ay sameeyaan amarkii boqorka iyo kii amiirradiisi oo ahaa Erygii Rabbiga. **13** Haddaba bishii labaad waxaa Yerusaalem ku soo shiray oo liddii Kibista-aan-khamiirka-lahayn sameeyey dad badan oo ah shi aad iyo aad u weyn. **14** Markaasay kaceen oo waxay fogeyeen meelihii allabariga oo Yerusaalem dhex yiil iyo girgirayaashii fooxa lagu shidi jiray oo dhan, oo dhammaantood waxay ku dhex tuureen durdurkii Qidroon. **15** Markaasay neefafki liddii Kormaridda qaleen bishii labaad maalinteedii afar iyo tobnaad, oo wadaaddadii iyo kuwii reer Laawina way yaxyaxeen, oo intay isdaahiriyeyen ayay qurbaanno la gubo keeneen gurigii Rabbiga. **16** Markaasay meeshoodii istaageen sidii loogu amray sharcijii Muuse oo ahaa ninkii Ilah, oo wadaaddadu waxay saydhsaydhi jireen dhiiggi ay ka guddoomeen gacantii reer Laawi. **17** Oo waxaa jiray kuwo badan oo shirku ka mid ahaa oo aan isdaahirin, sidaas daraaddeed reer Laawi shuulkoodu wuxuu ahaa inay neefafka Kormaridda u gowracaan mid alla midkii aan nadif ahayn, si ay iyaga Rabbiga ugu daahiriyeyn. **18** Maxaa yeelay, dad badan, xataa kuwo badan oo ahaa reer Efrayim iyo reer Manaseh iyo reer Isaakaar iyo reer Sebulun ayan isnaadiifin oo weliba waxay wax uga cuneen neefafka Kormaridda si ka duwan sidii qornayd. Waayo, Xisqiyah aaya iyaga u duceeyey oo yidhi, Rabbiga wanaagsanu ha cafiyo ku alla kii **19** qalbigiisa u diyaariya inuu doondoono Ilaha ah Rabbiga oo ah Ilahii awowayaashii in kastoo uusan isu nadiifin sidii ay ahayd isdaahirintii meesha quduuska ah. **20** Oo Rabbiguna wuu maqlay Xisqiyah, dadkiina wuu bogsiiyey. **21** Oo reer binu Israa'iil ee Yerusaalem joogayna intii toddoba maalmood ah ayay iidayeen liddii Kibista-aan-khamiirka-lahayn, iyagoo aad u faraxsan, oo kuwii reer Laawi iyo wadaaddadiina maalin kasta ayay Rabbiga ammaani jireen, iyagoo Rabbiga ugu gabaya alaab muusiko oo dhawaqaal dheer. **22** Oo Xisqiyahna wuxuu dhiirrigeliyey kuwii reer Laawi oo hawsha Rabbiga add u yihiin. Oo toddobadii maalmood ee iiddu socotayba wax bay cunayeen, iyagoo qurbaano nabaadiino bixinha, oo Rabbiga ah Ilahii awowayaashhood u mahadnaqaya. **23** Oo shirkii oo dhammu waxay ku tashadeen inay toddoba maalmood oo kale sii iiidan, oo haddana toddoba maalmood oo kale ayay sii iidayeen iyagoo faraxsan. **24** Waayo, Xisqiyah oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah wuxuu shirkii u siiyeey inay qurbaan ka dhigtaan kun dibi iyo toddoba kun oo ido ah, oo amiirradiina waxay shirkii siiyeen kun dibi iyo tobakun oo ido ah, oo wadaaddo tiro badanuna way isdaahiriyeyen. **25** Oo shirkii dadkii Yahuudah oo dhan iyo wadaaddadii iyo kuwii reer Laawi, iyo shirkii dalka Israa'iil ka yimid oo dhan, iyo shisheeyayaashii dalka Israa'iil ka yimid oo dalka Yahuudah degganaaba way wada reyreeyen. **26** Oo Yerusaalem waxaa jirtay farxad weyn, waayo, taasoo kale kama ay dhicin Yerusaalem tan iyo wakhtiqii Sulaymaan in Daat'ud uu boqor dalka Israa'iil ka ahaa. **27** Markaasaa wadaaddadii reer Laawi ahaa kaceen oo dadkii u duceeyeyen, oo codkoodiina waa la maqlay, oo baryootankoodii wuxuu soo gaadhay samada ee ah Rabbiga rugtiisa quduuska ah.

31 Haddaba markii waxyatalahaasu wada dhammaadeen aaya reer binu Israa'iilki joogay oo dhammu tegey magaaloooyinkii dalka Yahuudah, oo waxay burburiyeen tiirarkii, geedihii Asheeraahnah way jareen, oo meelihii sarsare iyo meelihii allabarigaba way ka dundumiyeen kulli dalkii reer Yahuudah iyo reer Benyaamiin iyo reer Efrayim iyo xataa kii reer Manasehba, ilaa ay wada baabbi'yeen

dhammaantood. Markaasaa reer binu Israa'iil oo dhammu wada noqdeen oo nin kastaaba wuxuu ku laabtay hantidiisi, waxayna galeen magaaloooyinkoodii. **2** Oo Xisqiyahna kooxihi wadaaddada iyo kuwii reer Laawiba wuxuu u doortay siday nin walba adeegiddiisu ahayd, oo wadaaddadii iyo kuwii reer Laawiba nin kastaba hawshiihi buu amray inay bixiyaan qurbaanno la gubo iyo qurbaanno nabaadiinada, iyo inay adeegaan, oo ay mahadnaqaan, oo ay Ilah ku ammaanaan xerala Rabbiga irdaheeda. **3** Oo wuxuu kaloo amray qaybtii bogorka maalkiisa kaga bixi lahayd qurbaannada la gubo, kuwaasoo ah qurbaannada la gubi lahaa subaxda iyo fiidk, iyo qurbaannada la gubi lahaa sabtiyada, iyo kuwii la gubi lahaa markay bilaha cusubu dhashaan iyo kuwii iiddah joogtada ah siday ugu qoran tahay sharciga Rabbiga. **4** Oo weliba dadkii Yerusaalem degganaana wuxuu ku amray inay wadaaddada iyo kuwa reer Laawiba siyaan qaybtodii, si ay ugu xoogystaan sharciga Rabbiga. **5** Oo haddiiba mar alla markii amarkii soo baxay aaya dadkii Israa'iil bixiyeen wax faro badan oo ah midhihi dhulka ugu horreeyey, oo ah hadhuudh, iyo khamri, iyo saliid, iyo malab, iyo wixii dhulka ka baxay oo dhan, oo wax kasta toban meelood meal ayay si badan uu keeneen. **6** Oo dadkii Israa'iil iyo dadkii Yahuudah oo deggannaama magaaloooyinkii dalka Yahuudah, iyaguna waxay toban meelood meal ka keeneen lo'da iyo idha, iyo weliba alaabtii la soocay oo quduuska looga dhigay Rabbiga Ilaahooda ah, wayna iskor tuuleen. **7** Oo tuulmooyinka aasaaskoodii waxay bilaabeen bishii saddexaad, waxayna iyaga dhameeyeen bishii toddobaad. **8** Oo Xisqiyah iyo amiiradiiba markay yimaadeen oo arkeen tuulmooyinkii, ayay Rabbiga ku mahadnaqeen, dadkiisii reer binu Israa'iilna way u duceeyeen. **9** Markaasaa Xisqiyah wadaaddadii iyo kuwii reer Laawi wax ka weyddiyey tuulmooyinkii. **10** Oo Casaryaah oo ahaa wadaadkii sare oo ahaa reer Saadoog ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Tan iyo markii dadku bilaabay inay qurbaannadii keenaan guriga Rabbiga, waannu cunnay oo dheregney, oo waxaa naga hadhay wax faro badan, waayo, Rabbigu dadkiisuu barakeey, oo wixii hadhayna waa waxan badan. **11** Markaasaa Xisqiyah amray in guriga Rabbiga qolal laga diyaariyo, waana la diyaariyey. **12** Oo si aaminnimo ah ayaa loo soo keenay qurbaannadii, iyo meeltobnaadyadii, iyo alaabtii quduuska laga dhigay, oo waxaa iyaga u talin jiray Kaananyaah oo ahaa reer Laawi, oo walaalkiis Shimciina wuxuu ahaa kan labaad. **13** Oo Yexii'eel, iyo Casasyah, iyo Nahad, iyo Casaaheel, iyo Yeriimood, iyo Yoosaabaad, iyo Elii'eel, iyo Yismakaah, iyo Maxad, iyo Benaayaahna waxay ahaayeen kuwii wax u talin jiray oo ka hooseeyey Kaananyaah iyo walaalkiis Shimcii, oo waxaa doortay Boqor Xisqiyah iyo Casaryaah oo ahaa taliyihii guriga Ilaah. **14** Oo Qore ina Yimnaah oo ahaa reer Laawi, oo ahaa iridjoogihii joogay iridda bari, isna wuxuu u talin jiray qurbaannada ikhtiyaarka loogu bixiyo Ilaah inuu qaybiyo qurbaannada Rabbiga iyo waxyalaaha ugu wada quduusan. **15** Oo isagana waxaa ka hooseeyey Ceeden, iyo Minyaamin, iyo Yeeshuuc, iyo Shemacyah, iyo Amaryaah, iyo Shekaanyaah, oo joogay magaaloooyinkii wadaaddada iyagoo kala haysta jagooyinkoodii lagu aaminay, inay walaalahood qayb u kala siyaan siday kooxahoodu ahaayeen, kan ugu weyn iyo kan ugu yaru ayan waxba isdheeraysan, **16** oo weliba waxaa qayb la siiyey kuwii lagu tirihey abtriskooda, intii saddex sannadood jirtay ama ka sii weynaydba, iyo xataax mid kasta oo guriga Rabbiga sidii maalin kasta hawsheeda loo doonayay u gelii jiray adeegidda loo amray iyaga sidii kooxahoodii ay kala ahaayeen, **17** oo waxaa qayb la siiyey kuwii abtriskooda lagu tirihey reerihii wadaaddada ahaa, iyo kuwii reer Laawi oo jiray labaatan sannadood ama ka sii weynaa sidii shuqulkooda loo amray iyo kooxahoodii ay kala ahaayeen, **18** iyo weliba kuwii abtriskooda lagu tirihey oo ahaa dhallaankoodii yaryaraa, iyo naagahoodii, iyo wiilashoodii, iyo gabdhahoodiiba oo shirkaa oo

dhan ku dhex jiray, waayo, iyagu jagadoodii lagu aaminay ayay quduus iskaga dhigeen. **19** Oo weliba wadaaddadii ahaa farcanka Haaruun oo joogay beeraha magaaloooyinkooda agagaarkoodii, magalo kasta waxaa ugu jiray niman loo magacaabay inay qayb siyyaan wadaaddada inta lab ku jira oho dhan iyo kuwii reer Laawi oo abtriskooda lagu tirihey oo dhan. **20** Oo Xisqiyah sidaasu ku dhex teelir dalkii Yahuudah oo dhan, oo wuxuu sameeyey wax wanaagsan oo ku qumman, daacadna ku ah Rabbiga Ilaahiisa ah hortisa. **21** Oo shuqul kasta oo uu ku bilaabay hawshii gurigii Rabbiga, iyo sharciga, iyo amarrada, si uu doondoono Ilaahiisa, wuxuu ku samayn jiray galbigisa oo dhan, wuuna ku liibaani jiray.

32 Oo waxyalaahaas iyo aaminnimaadaas dabadood waxaa yimid oo dalka Yahuudah soo galay Seenxeerib oo ahaa boqorkii Ashuur; magaaloooyinkii deyrka lahaana ayuu weeraray, wuuna ku talo jiray inuu iyaga qaato. **2** Xisqiyahna markuu arkay in Seenxeerib yimid oo uu ku talo jiro inuu Yerusaalem la diriro, **3** ayuu amiirradiisi iyo raggiisi xoogga badnaa kula tashaday in la wada awdo ilaha biyaha ah oo magalaalad dibaddeeda ku yaal, oo iyana way caawiyeen. **4** Sidaas aawadeed waxaa isu soo ururay dad badan, wayna wada awdeen ilihii biyaha ahaa oo dhan iyo durduriik waddanka dhex mari jiray, oo waxay isyidhaahdeen, Bal boqorrada dalka Ashuur intay yimaadaan maxay biyo badan u helayaan? **5** Markaasuu isdhiirigelyey, oo dhisay derbigii dunsanaa oo dhan, oo kor u gaadhsiiyeen tay iyo munaaradhii, wuxuuna dhisay derbi kaloo dibadda ah, oo xoogeeyey Millo oo ku dhex tiil magaaladii Daa'uud, oo sameeyey hub dagaal iyo gaashaammo faro badan. **6** Oo taladii dadkana wuu u dhiibay saraakii dagaalka yaqaan, oo dhammaantoodna wuxuu ku soo wada ururusda meeshii bannaanayd oo magalaalad iriddeeda u dhowayd, wuuna dhiirrigelyey oo ku yidhi, **7** Xoog yeesha oo aad u dhiirranaada, ha ka cabsanina, hana ka qalbi jabina bogorka Ashuur ama ciidanka faraha badan oo isaga la socda, maxaa yeelay, waxaa inala jira kuwa ka badan kuwa isaga la jira. **8** Isaga waxaa la jira binu-aadmi, laakiinse innaga waxaa inala jira oo ina caawiya oo dagaalladeenna inoo dirira Rabbiga Ilaheenna ah. Oo dadkiina waxay isku halleeyeen erayadii Xisqiyah oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah. **9** Oo waxyalaahaas dabadood ayaa Seenxeerib oo ahaa boqorkii Ashuur joogay Laakiish horteeda oo xooggiisi oo dhamaanu wuu la jiray, oo wuxuu addoommadiisi u soo diray Yerusaalem ilaa Xisqiyah oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah, iyo ilaa dadkii Yahuudah oo Yerusaalem joogay oo dhan, oo wuxuu ku yidhi, **10** Anoo ah Seenxeerib oo ah boqorkii Ashuur waxaan idirku leeyayah, Qalcadda Yerusaalem waa idinka ku sii jiree bal yaad isku hallaynaysaan? **11** War sow Xisqiyah idinma sasabin si aad gaajo iyo harraad ugu dhimataan, isagoo leh, Rabbiga Ilaheenna ah ayaa inaga samatabbixin doona gacanta boqorka Ashuur. **12** War Xisqiyahaasuu sow ma ahaa kii wada baabbi'iyey meelihiisi sarsare iyo meelihiisi allabarigaba, oo dadkii Yahuudah iyo Yerusaalemma sow kuma uu amrin oo kuma odhan, Idinku waa inaad meel allabar oo keliya horteeda Ilaah ku caabuddaan, oo isla taas korkeedana waa inaad fooxa ku shiddaan? **13** War miyeydaan ka war qabin aniga iyo awowayaashayba wixii aan ku samaynay dadyowga dalalka deggan oo dhan? War quruumaha dalalka deggan ilaahyadoodu miyey sinaba u awoodeen inay dalkooda gacantayda ka samatabbixiyaan? **14** Oo quruumii awowayaashay ay wada baabbi'iyey ilaahyadoodii oo dhan kee baa awooday inuu dadkiisii gacantayda ka samatabbixiyo? Haddaba Ilaahiinu sidee buu u awoodaan inuu gacantayda idinka samatabbixiyo? **15** Haddaba sidaas daraaddeed Xisqiyah yuusan idin kхиyaanay oo yuusan sidan idиin sasabin, hana rumaysanina, waayo, innaba ma jirin quruun ama boqortooyo ilaaheedu awooday inuu dadkiisa ka samatabbixiyo gacantayda iyo gacantii awowayaashay

toona, haddaba ilaahiinna sidee buu gacantayda idinka samatabbixin doonaa? **16** Oo addoommadiisiina waxay ku sii hadleen war badan oo ka gees ah Rabbiga Ilaha ah iyo addoonkiisa Xisqiyah ahba. **17** Oo weliba wuxuu kaloo qoray warqado uu ku caayayo oo wax kaga sheegayo Rabbiga ah Ilaha reer binu Israa'iil, oo wuxuu yidhi, Dalalka qurumaha deggan ilahyadoodii oo dadkoodii gacantayda ka samatabbixin waayay sidoodii oo kalaa Ilaha Xisqiyahna dadkiisa gacantayda uga samatabbixin waayi doonaa. **18** Oo iyagoo afkii Yuhuudda ku hadlaya ayay cod weyn ugu dhawaaqueen dadkii reer Yeruusaalem oo derbiga kor joogay inay iyaga cabsiyyaan oo ay wareeriyaan si ay iyagu magaalada u qabsadaan. **19** Oo waxay Ilaaifi Yeruusaalem uga hadleen siday uga hadleen ilahyadii dadadka dunida, kuwaasoo ah wax dad gacanta ku sameeyey. **20** Markaasaan Boqor Xisqiyah iyo Nebi Ishacyah oo ahaa ina Aamoos u tukadeen xaalkan aawadiis, oo waxay qaylo gaadhiyeen samada. **21** Markaasaan Rabbigu malag soo diray, kaasoo xeradii boqorkii Ashuur ku wada laayay raggii xoogga badnaa, iyo hoggaamiyayaashii, iyo saraakiishii oo dhanba. Sidaas daraaddeed isagoo ceebaysan ayuu dalkiisii ku noqday. Oo markuu gurigii ilaahiisa galay waxaa halkaas seef kaga dilay wiliashii uu dhalay. **22** Sidaasu Rabbigu Xisqiyah iyo dadkii Yeruusaaleem degganaaba uga badbaadiyey Seenxeerii oo ahaa boqorkii Ashuur gacantiisii iyo gacantii kuwii kale oo dhanba, oo iyagiina dhinac kasta wuu ka ilaaliyey. **23** Oo dad badan ayaa Rabbiga Yeruusaalem ugu keeneen hadiyado, oo Xisqiyah oo ahaa boqorkii dalka Yahuudahna waxay u keeneen waxyaalo qaali ah, sidaas aawadeed markaas intii ka dampbaysay ayaa isaga loogu sarraysiyyey qurumaha oo dhan hortooda. **24** Oo waagaas ayaa Xisqiyah bukoday, oo geeri buu u dhowaaday, markaasuu Rabbiga baryay, oo isna intuu la hadlay ayuu calaamad u sameeyey. **25** Laakiinse Xisqiyah wanaaggii isaga loo sameeyey mahad kama celin, waayo, qalbigiisa ayaa kibray, sidaas daraaddeed isagii iyo dalka Yahuudah iyo Yeruusaalemba cadho baa ku soo degtay. **26** Habase ahaatee Xisqiyah wuu is-hoosaysiyyey oo kibirkii qalbigiisa wuu ka soo noqday isaga iyo dadkii Yeruusaalem degganaa oo dhambuba, sidaas daraaddeed cadhadii Rabbigu iyaga kuma ay soo degin wakhtigii Xisqiyah. **27** Haddaba Xisqiyah wuxuu laahaa maal aad iyo aad u faro badan iyo sharaf, oo wuxuu samaystay khasnado lagu xereeyo lacag, iyo dahab, iyo dhagaxyo qaali ah, iyo uunsi, iyo gaashaammo, iyo cayn kasta oo weelal wanaagsan ah. **28** Oo guryo wax lagu kaydiyona buu u samaystay wixii badnaa ee ahaa hadhuudh iyo khamri iyo saliid, wuxuuna samaystay xeryo lagu xereeyo xayawaan cayn kasta ah, iyo xeryo adhi. **29** Oo weliba wuxuu dhistay magaaloojin, oo wuxuu ururseday ido iyo lo' faro badan, waayo, Rabbigu wuxuu isaga siiyey maal aad u badan. **30** Oo Xisqiyahaas qudhisa ayaa awday biyihii Giixoon ishoodii sare, oo wuxuu hoos ugu soo toosiye magaaladii Daa'uud dhankeedii galbeed. Oo Xisqiyahna wuu ku liibaanay shuqulladiisii uu sameeyey oo dhan. **31** Habase ahaatee markay amiirradii dalka Baabuloon isaga cid ugu sood direen inay soohaybiyan waxa uu yahay yaabka dalkiisa lagu dhex sameeyo ayaa Ilaaifi isagii uga tegey inuu tijaabiyo oo ogaado waxa qalbigiisa ku jira oo dhan. **32** Haddaba Xisqiyah falimihiisii kale iyo camalladiisii wanaagsanoo oo dhammu waxay ku qoran yihiin waxyaalihii la tusay Nebi Ishacyah oo ahaa ina Aamoos, kuwaasoo ku yaal kitaabki bogorrada dalka Yahuudah iyo dalka Israa'iil. **33** Oo Xisqiyah wuu dhintay oo la seexday awowayaashiis, oo waxaa isagii lagu aasay meesha laga fuulo qabuurihii farcanka Daa'uud; oo dadkii Yahuudah iyo dadkii Yeruusaalem degganaa oo dhambuba isagii bay sharfeen markuu geeriyooday. Oo meeshiisiina waxaa boqor ka noqday wiilkiiisii Manaseh.

33 Oo Manaseh markuu boqor noqday wuxuu jiray laba iyo toban sannadood, oo Yeruusaalemla wuxuu boqor ku ahaa shan iyo konton sannadood. **2** Oo isna wuxuu sameeyey wax Rabbiga hortisa shar ku ahaa, sidii karaahiyadii quruumihii Rabbigu ka eryar reer binu Israa'iil hortooda. **3** Waayo, wuxuu mar kale dhisay meelihii sarsare ee aabbihiis Xisqiyah baabbi'iyyey, oo Bacalimma meelo allabari buu u dhisay, oo geedo Asheeraahna wuu sameeyey, oo wuxuu caabuday oo u wada adeegay ciidanka samada oo dhan. **4** Oo wuxuu meelo allabari uga dhex dhisay gurigii Rabbiga, kaasoo Rabbigu ka hadlay oo yidhi, Magacayu wuxuu weligiisba joogi doonaa Yeruusaalem. **5** Oo wuxuu ciidankii samada oo dhanna meelo allabari uga dhisay labadii barxadood oo gurigii Rabbiga. **6** Oo weliba carruutiisiina dab buu ku dhex mariyey dooxadii ina Xinnom dhexdiisa, faalna wuu ku noqnoqday, wuxuuna u tegey falanfallowyo, sixirna wuu ku noqnoqday, oo wuxuu la macaamilooday kuwii ruuxanta laahaa iyo saaxiriintii, oo wuxuu Rabbiga hortisa ku sameeyey shar badan oo uu isaga kaga xanaxaajiyey. **7** Oo sanamkii xardhanna ee uu sameeyey ayuu dhex qotomiye gurigii Ilaaifi ee uu Ilaaifi ka hadlay oo Daa'uud iyo wiilkiiisii Sulaymaanba ku yidhi, Gurigan iyo Yeruusaalem dhexdeeda oo aan ka doortay qabilooyinka reer binu Israa'iil oo dhan aayaan magacayga weligiisba ku dayn doonaa. **8** Oo cagta reer binu Israa'iilna mar dambe ka dhaqaajin maayo dalkii aan u doortay awowayaashood, hadday dhawraan uun wixii aan ku amray oo dhan, kuwaasoo ah sharcigii iyo qaynuunnadii iyo xukummadii aan gacanta Muuse u soo dhiibay oo dhan. **9** Oo Manasehna dadkii Yahuudah iyo dadkii Yeruusaalem degganaaba wuu qalday, sidaas daraaddeed iyagu waxay sameeyeen shar ka sii badan kii ay sameeyeen quruumihii Rabbigu ku hor baabbi'iyyey reer binu Israa'iil. **10** Markaasaan Rabbigu la hadlay Manaseh iyo dadkiisii, laakiinse dheg uma ay dhigin. **11** Sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu ku diray saraakiishii ciidanka oo boqorkii Ashuur, oo waxay la tageen Manaseh isagoo silsilado iyo bircago ku xidhan yihii, kolkaasay Baabuloon u kaxaysteen. **12** Oo intuu dhibaataysnaa ayuu baryay Rabbigu Ilaaifiis ahaa, oo si weyn buu isugu hor hoosaysiyyey Ilaaifi awowayaashiis. **13** Oo isagii buuna baryay, oo isna wuu aqbalay oo baryootankiisiina wuu maqlay, oo mar kale ayuu dib ugu soo celiyey Yeruusaalem iyo boqortooyadiisi. Markaasaan Manaseh ogaaday in Rabbigu Ilaaifiyahay. **14** Haddaba waxyaalaahas ka dib magaaladii Daa'uud dibaddeeda ayuu ka dhisay derbi xagga Giixoon dhankeedii galbeed iyo dooxada dhexdeedi iyo xataa meesha laga galu Iridii Kalluunka, oo wuxuu ka soo wareejiyey Cofel, oo aad iyo aad buu kor ugu dheereeyey, oo magaaloooyinkii deyrka lahaa oo dalka Yahuudah oo dhanna wuxuu fadhiisiyey saraakiishii ciidanka. **15** Markaasuu ilaahiyadii qalaad iyo sanamkiiba ka bixiyey gurigii Rabbiga, oo meelihii allabariga ee uu ka dhisay burutti guriga Rabbiga iyo Yeruusaalem gudaheedaba dhammaantood wuu dumiyey, oo magaaladii wuu ka wada tuuray. **16** Markaasuu hagaajiyey meeshii allabariga ee Rabbiga, oo wuxuu ku dul bixiyey qurbaanno nabaadiino iyo qurbaanno mahadnaqid ah, oo wuxuu dadkii Yahuudah ku amray inay u adeegaan Rabbiga ah Ilaha reer binu Israa'iil. **17** Habase yeeshet dadkii weli waxay allabarayku bixin jireen meelihii sarsare, laakiinse waxay ulu niyoon jireen Rabbiga ah Ilahaooda oo kelyia. **18** Haddaba Manaseh falimihiisii kale iyo baryadii uu Ilaaifiis baryay, iyo erayadii wax arkayaashii ay isaga kula hadleen magaca Rabbiga ah Ilaha reer binu Israa'iil, bal eeg, waxay ku qoran yihiin kitaabki falimihiisii boqorradii dalka Israa'iil. **19** Oo baryootankiisi, iyo siduu Ilaaifi isaga u aqbalay, iyo dembigiisi iyo xadgudukii iyo dhan, iyo meelihii uu meelo sarsare ka dhisay ee uu qotomiye geedihii Asheeraah iyo sanamyadii xardhanna intuusan is-hoosaysiin, bal eeg, waxay ku qoran yihiin taariikhdiis Xoosay. **20** Markaasaan Manaseh dhintay oo la seexday awowayaashiis, oo waxaa lagu aasay

gurigiisii, oo meeshiisiina waxaa boqor ka noqday wiilkiisii Aamoon. 21 Oo Aamoonna markuu boqor noqday wuxuu jiray laba iyo labaannaddood, Yeruusaalemma boqor buu ku ahaa laba sannaddood. 22 Oo isna wuxuu sameeyey wax shar ku ah Rabbiga hortiisa sidii aabbahiis Manaseh u yeeloo kale. Oo Aamoon wuxuu allabaruu u bixiyey sanamyadii xardhanaa ee uu aabbahiis Manaseh sameeyey oo dhan, wuuna u adeegay. 23 Oo isagu sidii aabbahiis Manaseh uu isu hoosaysiify oo kale isuguma uu hoosaysiin Rabbiga hortiisa, laakiinse Aamoonkaas qudhiius aad iyo aad buu u sii xadgudbay. 24 Oo addoommadiisi ayaa shirkool u dhigay, oo gurigiisay ku dileen. 25 Laakiinse dadkii dalka degganaa ayaa wada laayay kuwii Boqor Aamoon sirqoolum u dhigay oo dhan, oo dadkii dalka degganaa waxay meeshiisi boqor uga dhigeen wiilkiisii Yoosiyaha.

34 Yoosiyah markuu boqor noqday wuxuu jiray siddeed sannaddood, oo Yeruusaalemma boqor buu ku ahaa kow iyo soddon sannaddood. 2 Oo wuxuu sameeyey wixii Rabbiga hortiisa ku qummanaa, wuuna ku socday jidkii awowgiis Daa'uud maray, ugamaanu uu leexan xagga midigtay iyo xagga bidixda toona. 3 Waayo, sannaddii siddeedaad oo boqornimadiisa intuu weli dhallinyaraa ayuu bilaabay inuu doondoono ilaaifii awowgiis Daa'uud, oo sannaddii laba iyo tobnaad ayuu bilaabay inuu reer Yahuudah iyo reer Yeruusaalem ka nadiifioo meelihii sarsare, iyo geedihi Asheeraah, iyo sanamyadii xardhanaa, iyo sanamyadii shubka ahaaba. 4 Oo meelihii Bacaliim allabariiga loogu bixin jiray oo dhanna hortiisay ku dumiyeen, sanamyadii qorraxda ee iyaga ka sarreeyeyna wuu wada jaray, oo geedihi Asheeraah iyo sanamyadii xardhanaa, iyo sanamyadii shubka ahaana dhammaantood wuu wada burburiyey oo boodh ka dhigay, oo wuxuu ku dul firdhiyey qabuuriihii kuwii allabariiga u bixin jiray. 5 Oo meelahoodii allabariiga wuxuu ku kor gubay lafhihi wadaaddadii, oo dalka Yahuudah iyo Yeruusaalemaa wuu wada nadifiyey. 6 Oo sidaasoo kaluu ka wada yeelay magaalooinkii reer Manaseh iyo reer Efrayim iyo reer Simecooni iyo xataa kuwii reer Naftaali, iyo meelahoodii burbursanaa oo ku wareegsanaa oo dhan. 7 Oo meelihii allabariiga wuu wada dumiyey, geedihi Asheeraah iyo sanamyadii xardhanaanaa wuu wada budeeyey, oo sanamyadii qorraxda ee dalka Israa'iil oo dhan ku yiilna wuu wada jaray, markaasuu Yeruusaalem ku noqday. 8 Oo sannaddii siddeed iyo tobnaad oo boqornimadiisa, markuu nadiifiyey dalkii iyo gurigiba ayuu diray Shaafaan ina Asalyaah, iyo Macaseeyaa oo ahaa taliyihi magaalada, iyo Yoo'aax ina Yoo'aaxaas oo ahaa taariikhqore inay cusboonaysiyyaan gurigii Rabbiga llaahiisa ah. 9 Markaasay u yimaadeen Xilqiyaah oo ahaa wadaadkii sare, oo waxay u dhiibeen lacagtii guriga llaah la gelyey, oo irid-dhawrayaasha reer Laawi ay ka soo ururiyen reer Manaseh iyo reer Efrayim, iyo kuwii kale oo reer binu Israa'iil ah oo dhan, iyo reer Yahuudah iyo reer Benyaamiin oo dhan, iyo dadkii Yeruusaalem degganaaba. 10 Oo lacagtii waxay u dhiibeen shaqaalaha guriga Rabbiga u talin jiray, oo raggiij guriga Rabbiga ka dhex shaqayn jirayna waxay u bixiyeyn in guriga lagu hagaajiyoo lagu cusboonaysiyo. 11 Waxay siiveyen niijaarradii iyo waxdhisiyaashii inay ku soo iibiyaaan dhagaxyo la qoray iyo alwaax wax laysku xidho, iyo inay alwaax saqafka haya u sameeyaan guryihii ay boqorradii reer Yahuudah dumiyeen. 12 Oo raggiijna shuqulkii waxay u sameeyeeen si daacadnimo ah; kuwii u talin jiray oo shuqulka hore u wadi jirayna waxay ahaayeen Yaaxad iyo Cobadyaah oo ahaa reer Laawi oo ka ahaa reer Meraa'rii, iyo Sekaryaah iyo Meshullaam oo ahaa reer Qohaad, oo waxaa kaloo la jiray kuwa kale oo reer Laawi ah oo alaabta muusikada karay oo dhan. 13 Oo weliba waxay kaloo u talin jireen xammaalladii, hore bayna u wadi jireen shuqulkii kuwii shaqayn jiray oo dhan, cayn kastoo hawshoodu

ahaydba, oo reer Laawina waxaa ka joogay karraaniyo iyo saraakii iyo iridjoogayaal. 14 Oo markay soo bixiyeen lacagtii guriga Rabbiga la gelyey ayaa wadaadkii Xilqiyaah ahaa helay kitaabkii sharcigii Rabbiga oo Muuse loo sii dhiibay. 15 Markaasaa Xilqiyaah jawaabay oo wuxuu karraanigii Shaafaan ku yidhi, Waaan gurigii Rabbiga ka dhex helay Kitaabkii Sharciga. Oo Xilqiyaah kitaabkii buu u dhiibay Shaafaan. 16 Markaasaa Shaafaan kitaabkii u geeyey boqorkii, oo weliba boqorkii buu u soo warramay oo ku yidhi, Addoommadaadii way wada samaynayaan wixii loo dhiibay oo dhan. 17 Oo iyagu lacagtii guriga Rabbiga laga dhex helay way soo ururiyen oo waxay u dhiibeen kuwa shuqulka u taliya iyo ragga shaqaalaha ah. 18 Oo Shaafaan oo karraanigii ahaa ayaa boqorkii u sheegay oo ku yidhi, Wadaadkii Xilqiyaah ahaa wuxuu ii dhiibay kitaab. Markaasaa Shaafaan kitaabkii ku akhriyey boqorka hortiisi. 19 Oo markii boqorkii maqlay erayadii sharciga ayuu dharkiisii jeexjeexay. 20 Markaasaa boqorkii amrii Xilqiyaah, iyo Axiiqaam ina Shaafaan, iyo Cabdoon ina Miikaah, iyo Shaafaan oo ahaa karraanigii, iyo Casaayah oo ahaa addoonki boqorka, oo wuxuu ku yidhi, 21 War taga, oo aniga iyo kuwa dalka Israa'iil iyo dalka Yahuudah ku hadhayba Rabbiga wax inoo soo weydiyiaa waxa ku saabsan erayada kitaabkii la helay, waayo, cadhada Rabbiga oo inagu soo degtay way weyn tahay, maxaa yeelay, awowayaasheen ma ay xajin inay wada yeelaan waxa kitaabkan ku qoran oo dhan. 22 Markaasaa Xilqiyaah iyo kuwii boqorku amrayba waxay u taggeen nebiyaddii Xuldaah ahayd oo u dhaxday Shalluum ina Tawqhad, oo ahaa ina Xasraah, kaasoo ahaa kii dharka dhawri jiray. (Haddaba iyadu waxay degganayd Yeruusaalem xaafaddeeda labaad.) Markaasay iyadii kala hadleen xaalkaas. 23 Oo waxay ku tidhi, Rabbiga ah llaaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Waaad ninkii ii soo kiin diray u sheegtaan, 24 Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal eeg, belaayaan ku soo dejin doonaa meeshan iyo dadka degganba, taasoo ah kulli habaarrada ku qoran kitaabkii boqorka Yahuudah hortiisa lagu akhriyey oo dhan, 25 maxaa yeelay, iyagu way iga taggeen, oo waxay foox u shideen ilahyo kale inay igaga xanaajiyaa shuqulka gacmahooda oo dhan; oo sidaas daraaddeed cadhadayu waxay ku kor degtay meeshan, mana qaboobi doonto. 26 Laakiinse boqorkii dalka Yahuudah oo idhiin soo diray inaad Rabbiga wax soo weyddisaan waxaad ku tidaahaadhaan, Rabbiga ah llaaha reer binu Israa'iil wuxuu ka leeyahay erayadii aad maqashay: 27 Qalbigaagu wuu jilicsanaa oo llaah hortiisa ayaaad isku hoosaysiisay markaad maqashay erayadiisi uu kaga hadlay meeshan iyo dadka degganba, oo hortayda ayaad isku hoosaysiisay, oo dharkaagii waad jeexjeexday, oo waad igu hor ooyday, oo sidaas daraaddeed waan ku maqlay, ayaa Rabbigu leeyahay. 28 Haddaba waxaan kula ururin doonaa awowayaashaa, oo qabrigaaga nabad baad ugu ururi doontaa, oo indhaaguna ma ay arki doonaa kulli belaayada aan ku soo dejin doono meeshan iyo dadka degganba. Oo iyana boqorkii ayay mar kale u war keeneen. 29 Markaasaa boqorkii cid diray oo waxaa loo soo ururiyen odayaashii dalka Yahuudah iyo kuwii Yeruusaalem oo dhan. 30 Oo boqorkii wuxuu u kacay gurigii Rabbiga oo waxaa isagiil a soocday raggiij dalka Yahuudah oo dhan, iyo dadkii Yeruusaalem degganaa, iyo wadaaddadii, iyo kuwii reer Laawi, iyo dadkii oo dhan iyo weynba, oo isna wuxuu hortooda ku akhriyey dhammaan erayadii kitaabkii axdiga oo guriga Rabbiga laga dhex helay. 31 Markaasaa boqorkii istaagay meeshiisi, oo wuxuu Rabbiga hortiisa axdi ugu maray inuu Rabbiga raaco oo uu qalbigisa oo dhan iyo naftiisa oo dhan ku dhawro amarradiisa, iyo markhaatiyadiisa, iyo qaynuunniadiisa, iyo inuu sii adkeeyo erayadii axdiga oo kitaabkan ku qornaa. 32 Oo wuxuu ka dhigay in intii Yeruusaalem iyo dalka reer Benyaamiin laga helay oo dhanba ay axdiga aqbalan oo u istaagaan. Oo dadkii Yeruusaalem degganaana waxay yeeleen si

waafaqsan axdigii Ilaah, kaasoo aaha Ilaahii awowayaashood. 33 Markaasaa Yoosiyah karaahiyadii oo dhan ka fogeeeyel dalalka ay dadka Israa'iil lahaayeen oo dhan, oo dadkii dalka Israa'iil laga dhex helay oo dhanna wuxuu ka dhigay inay u adeegaan Rabbiga Ilaahooda ah. Oo intuu noolaa oo dhanna kama ay tegin lascodka Rabbiga aha Ilaaha awowayaashood.

35 Oo Yoosiyah Yeruuusaalem ayuu Rabbiga ugu dhawray liddii Kormaridda, oo neefakii Kormariddana waxaa la gowracay bishii kowaad maalinteedii afar iyo tobnaad. 2 Oo wadaaddadiina ayuu shuqlukkoodi loo amray u kala qaybiyey, oo adeegiddii gurigii Rabbiga ayuu ku dhiirigeliye. 3 Oo kuwii reer Laawi oo dadka Israa'iil oo dhan wax bari jiray ee Rabbiga aawadiis quduus u ahaa wuxuu ku yidhi, Sanduuqa quduuska ah waxaad gelisaan gurigii uu dhisay Sulaymaan oo uu dhalay boqorkii reer binu Israa'iil oo Daa'uud ahaa, hadda ka dib culaab dambe garbihiinna saarnaan mayso, haddaba Rabbiga Ilaahiinna ah iyo dadkiisa reer binu Israa'iil u adeega. 4 Isu diyaariya sida reerihiiinna iyo kooxihiinu yihiin si waafaqsan qorniinkii uu qoray Daa'uud oo ahaa boqorkii reer binu Israa'iil, iyo si waafaqsan qorniinkii wiiliksa Sulaymaan. 5 Oo waxaad isu taagtaan meesha quduuska ah sida qaybaha reerihii walaalihiin oo ah dadka dalka ay kala yihiin, oo reerihii qaar reer Laawi ahi ha isu qaybiyen. 6 Oo neefakii Kormaridda gowraca, oo quduus iska dhiga, oo walaalihiinna u diyaariya, si aad u samaysaan si waafaqsan Eraygi Rabbiga oo Muuse loo soo dhibay. 7 Markaasaa Yoosiyah wuxuu dadkii intii joogtay oo dhan adhigii ka siiyey baraar iyo waxarro si ay qurbaannada Kormaridda u bixiyaan, oo tiradooduna waxay isku ahayd soddon kun, iyo saddex kun oo dibi, intasu waxay ahaayeen intii boqorku maalkisa ka baxshay. 8 Oo amiirradiisi iyagoo raalli ka ah ayay wax siiyeen dadkii iyo wadaaddadii iyo kuwii reer Laawi. Oo Xilqiyah iyo Sekaryaah iyo Yexii'eel oo ahaa taliyayaashii guriga Ilaahna waxay wadaaddadii qurbaannadii Kormaridda u siyyeen laba kun iyo lix boqol oo neef oo yaryar, iyo saddex boqol oo dibi. 9 Oo weliba Kaananyaah iyo walaalihiis oo ahaa Shemacyah iyo Netaneel, iyo Xashabyah iyo Yecii'eel iyo Yoolaabaad oo ahaa madaxdiid reer Laawi waxay reer Laawi qurbaannadii Kormaridda u siyyeen shan kun oo neef oo yaryar, iyo shan boqol oo dibi. 10 Sidaasaa hawshii loo hagaajiyey, oo wadaaddadii iyo kuwii reer Laawina waxay kala istaageen meelhoodii siday kooxahoodii kala ahaayeen, taasoo waafaqsan boqorka amarkiisi. 11 Markaasay gowraceen neefakii Kormaridda, oo wadaaddadiina way saydhsaydeen dhiiggi ay gacantooda ka guddoomeen, oo kuwii reer Laawina haraq bay ka bixiyen. 12 Oo iyana meal bay dhiggen qurbaannadii la gubayin inay sidii qaybihii reerihii dadku ay kala ahaayeen Rabbiga wax ugu bixiyaa si waafaqsan waxa ku qoran kitaabkii Muuse. Oo dibidiina sidaasoo kalay u galeen. 13 Oo sidii qaynuunuu ahaa ayay neefakii Kormaridda dab ugu dubeen, oo qurbaannadii quduuska ahaana waxay ku kariyeen dheryo iyo digsiyo iyo weelal kale oo waaweyn, oo intay qaadeen ayay haddiiba u geeyeen dadkii oo dhan. 14 Oo dabadeedna wax bay u diyaariyeen nafsaddoodii iyo wadaaddadii, maxaa yeelay, wadaaddadii reer Haaruun waxay ilaa habeenkii bixinayeen qurbaannada la gubo iyo baruurtaba, sidaas daraaddeed kuwii reer Laawi wax bay u diyaariyeen nafsaddoodii iyo wadaaddadii reer Haaruunba. 15 Oo nimankii gabayaaga ahaa oo reer Aasaafna waxay joogeent meeshoodii sidii uu ahaa amarkii Daa'uud, iyo Aasaaf, iyo Heemaan, iyo Yeduutuun oo ahaa boqorka wax arkihiisii, oo iridjoogayaashiina waxay joogeent irid kasta, oo iyagu uma ay baahnayn inay hawshooda ka tagaan, waayo, iyaga waxaa wax u diyaarin jiray walaalhoodii reer Laawi. 16 Sidaasaa hawshii Rabbiga loo diyaariyeen isku maalintaas in lidda Kormaridda la dhawro iyo in qurbaannada la gubo lagu bixiyo meeshii allabariga ee

Rabbiga, sidii uu ahaa amarkii Boqor Yoosiyah. 17 Reer binu Israa'iil oo markaas joogayna wakhtigaasay dhawrayeen liddii Kormaridda iyo liddii Kibista-aan-khamiirk-a-lahaynba intii toddoba maalmood ah. 18 Oo liddaas Kormaridda mid la mid ah dalka Israa'iil laguma iidin tan iyo wakhtigii Nebi Samuu'eel, oo boqorradii reer binu Israa'iilna midkoodna maa uu iidin liddii Kormaridda siday u iiideen Yoosiyah, iyo wadaaddadii, iyo kuwii reer Laawi, iyo kulli dadka Yahuudah iyo dadka Israa'iil ee joogay oo dhan, iyo dadkii Yeruuusaalem degganaaba. 19 Oo liddaas Kormaridda waxaa la iiday sannaddii siddeed iyo tobnaad oo bogornimadii Yoosiyah. 20 Oo waxyalaahaas oo dhan dabadood markuu Yoosiyah macbudiikii diyaariye ayaa boqorkii Masar oo Nekoo la odhan jiray u soo baxay inuu la diriro Karkemiish oo u dhowayd Webi Yufraad, oo Yoosiyahna isagii buu ku soo baxay. 21 Laakiinse ergooyin buu u diray, oo wuxuu ku yidhi, Boqorka dalka Yahuudahow, maxaan kaa qabaa? Maanta adiga kuguma aan soo bixin, laakiinse waxaan ku soo baxay reerka aan colka la ahay; oo Ilaahna wuxuu iigu amray inaan dhaqsado, haddaba Ilaaha ila jira ka joogso yuu ku baabbiin. 22 Habase yeesh ee Yoosiyah wuu diiday inuu wejjiisiidii ka jeediyo, laakiinse wuu ismidab rogay si uu ula diriro, oo ma uu maqlin erayadii Nekoo ee afka Ilaah ka soo baxay, wuuse yimid inuu kula diriro dooxadii Megiddoo. 23 Markaasay qaansaleydi fallaadhku gaaneen Boqor Yoosiyah, dabadeedna boqorkii wuxuu addoommadiisi ku yidhi, War si xun baan u dhaawacmaye i fogaeye. 24 Sidaas daraaddeed addoommadiisi gaadhifaraskii way ka dejiyeen oo waxay saareen gaadhifaraskii labaad ee uu lahaa, oo waxay isagii keeneen Yeruuusaalem, halkaasuna ku dhintay, oo waxaa lagu aasay qabuuriih awowayaashiis. Oo dadkii Yahuudah iyo Yeruuusaalem oo dhan Yoosiyah way u baroorteen. 25 Oo Yeremyaahna waa u baroortay Yoosiyah, oo ilaa maantadan la joogo ragga gabya iyo naagaha gabya oo dhanba waxay baroortoodii kaga sheekyeen Yoosiyah, oo taasna dalka Israa'iil qaynuun baa lagaga dhigay, oo bal eeg, waxay ku qoran tahay kitaabka baroorta. 26 Haddaba Yoosiyah falimihiisii kale iyo camalladiisi wanwanaagsanaa, sida ku qoran sharciga Rabbiga, 27 iyo falimihiisii intii hore iyo intii dambeba waxay ku qoran yihiin kitaabkii boqorrada dalka Israa'iil iyo dalka Yahuudah.

36 Markaasaa dadkii waddanku soo wateen Yeho'aaxaas ina Yoosiyah, oo waxay meeshii aabbihiis boqor ugaga dhigeen Yeruuusaalem. 2 Oo Yoo'aaxaasna markuu boqor noqday wuxuu jiray saddex iyo labaatan sannadood, oo intii saddex bilood ah ayuu Yeruuusaalem boqor ku ahaa. 3 Markaasaa boqorkii Masar Yeruuusaalem kaga dejiyey carshigii, oo dalkiina wuxuu saaray baad ah boqol talanti oo lacag ah iyo talanti dahab ah. 4 Kolkaasaa boqorkii Masar wuxuu dalkii Yahuudah iyo Yeruuusaalemma boqor uga dhigay walaalkiis Elyaaqim, oo magiciisiina wuxuu u beddelay Yehooyaqim. Oo walaalkiis Yoo'aaxaasna Nekoo wuxuu u kaxaystay dalkii Masar. 5 Oo Yehooyaqimna markuu boqor noqday wuxuu jiray shan iyo labaatan sannadood, oo Yeruuusaalemma wuxuu boqor ku ahaa kow iyo toban sannadood, oo isna wuxuu sameeyey wax shar ku ah Rabbiga Ilaahisa ah hortiisa. 6 Oo waxaa isagii ku soo kacay Nebukadnesar oo ahaa boqorkii Baabuloon, silsilado buuna ku xidhay oo Baabuloon u kaxaystay. 7 Oo Nebukadnesar weliba wuxuu kaloo Baabuloon u qaataay weelashii guriga Rabbiga, oo wuxuu dhigtay macbudiisii Baabuloon ku yiil. 8 Haddaba Yehooyaqim falimihiisii kale, iyo karaahiyadiisi uu sameeyey, iyo wixii isaga laga helayba, bal eeg, dhammaantood waxay ku qoran yihiin kitaabkii boqorrada dalka Israa'iil iyo dalka Yahuudah, oo meeshiisiina waxaa boqor ka noqday wiiliksii Yehooyaakiin. 9 Oo Yehooyaakiinna markuu boqor noqday wuxuu jiray siddeed sannadood, oo Yeruuusaalem

boqor buu ku ahaa saddex bilood iyo toban maalmodood, oo isna wuxuu sameeyey wax Rabbiga hortiisa shar ku ah. **10** Oo markii sannaddii soo wareegtay ayaa Boqor Nebukadresar soo cid diray, oo wuxuu Baabulloon keenay isagii iyo weelashii wanaagsanaa oo gurigii Rabbiga, oo walaalkiis Sidqiyaahna ayuu boqor uga dhigay dalkii Yahuudah iyo Yeruusaalem. **11** Oo Sidqiyaahna markuu boqor noqday wuxuu jiray kow iyo labaatan sannadood, oo Yeruusaalemma wuxuu boqor ku ahaa kow iyo toban sannadood. **12** Oo isna wuxuu sameeyey wax Rabbiga Ilaahiisa ah hortiisa shar ku ah, oo iskuma uu hoosaysiin Nebi Yeremyah oo afka Rabbiga ku hadlayay hortiisa. **13** Oo weliba wuxuu ka fallaagoobay Boqor Nebukadresar oo isaga Ilaah ku dhaariyey, laakiinse wuu madax adkaaday oo qalbigiisana wuu qallafiyey si uusan ugu soo noqon Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil. **14** Oo weliba kuwii wadaaddada sarsare ahaa iyo dadkiiba si weyn bay u xadgudbeen oo waxay wada sameeyeen karaahiyadii quruumuhu samayn jireen oo dhan, oo waxay nijaaseeyeen gurigii Rabbiga, ee uu isagu Yeruusaalem quuduus kaga dhigay. **15** Oo Rabbiga ah Ilaaha awowayaashood goor wanaagsan ayuu iyagii u soo diray wargeeyayaashiisii, maxaa yeelay, dadkiisa iyo meesha rugtiisa ah ayuu u naxay. **16** Laakiinse way ku majaaqiloodeen Ilaah wargeeyayaashiisii, oo eraygiisiina way quudhsadeen, nebiyadiisiina way fududaysteen, ilaa ay cadhadii Rabbigu ku dhacday dadkiisi oo dawo loo waayay. **17** Sidaas daraaddeed wuxuu iyagii ku soo kiciyey boqorkii reer Kaldayiin, kaasoo raggoodii dhallinyarada ahaa seef ku laayay iyagoo ku jira gurigii meeshoodii quduuska ahayd, oo isaguna uma uu ninix wiil ama gabadh, ama oday ama cirroole, dhammaantoodna wuu u gacangeliyey. **18** Oo weelashii guriga Ilaah oo dhan yar iyo weynba, iyo khasnadihii guriga Rabbiga, iyo khasnadihii boqorka iyo kuwii amiirradiisaba dhammaantood wuxuu geeyey Baabulloon. **19** Oo gurigii Ilaah waa la gubay, oo derbiyadii Yeruusaalem waa la dumiyey, oo guryaheedii waaweynaa oo dhanna waa la gubay, oo weelasheedii wanaagsanaa oo dhanna waa la wada baabbi'iyey. **20** Oo kuwii seefta ka baxsadayna wuxuu u kaxaystay Baabulloon, oo waxay addoommo u ahaan jireen isaga iyo wiilashiiisii ilaa la gaadhay boqortooyadii Faaris, **21** si uu ku rumoobo Eraygii Rabbiga ee ka baxay afkii Yeremyah, ilaa dalkii ku istareexay sabtiyadiisi, waayo, in alla intii uu baabba'sanaa ayuu sabti dhawrayay, si ay u dhammaadaan toddobaatan sannadood. **22** In Eraygii Rabbiga ee Yeremyah afkiisa ka soo baxay uu ahaado aawadeed, sannaddii kowaad oo Kuuros oo ahaa boqorkii Faaris ayaa Rabbigu kiciyey ruuxii Kuuros oo ahaa boqorkii Faaris, oo isna boqortooyadiisi oo dhan ayuu ogeysiis ugu dhawaqaqay, oo weliba qoray, oo wuxuu yidhi, **23** Kuuros oo ah boqorka Faaris wuxuu leeyahay, Boqortooyoyinka dhulka oo dhan waxaa i siyey Rabbiga ah Ilaaha samada, oo wuxuu igu amray inaan isaga guri uga dhisoo Yeruusaalem oo ku taal dalka Yahuudah. Haddaba ku alla kii idinku dhex jira oo dadkiisa ah Rabbiga Ilaahiisa ahu ha la jiro oo isna ha tago.

Cesraa

1 In Eragyib Rabbiga ee Yeremyaah afkiisa ka soo baxay uu ahaado aawadeed, sannaddii kowaad oo Kuuros oo ahaa boqorkii Faaris ayaa Rabbigu kiciiyey ruuxii Kuuros oo ahaa boqorkii Faaris, oo isna boqortooyadiisi oo dhan ayuu ogeysiis ugu dhawaqaqay oo weliba qoray, oo wuxuu yidhi, 2 Kuuros oo ah boqorka Faaris wuxuu leeyahay, Boqortooyoyinka dhulka oo dhan waxaa i siiyey Rabbiga ah Ilaaha samada; oo wuxuu igu amray inaan isaga guri uga dhiso Yeruuusaalem oo ku taal dalka Yahuudah. 3 Haddaba ku alla kii idinku dhex jira oo dadkisa ah Ilahiisu ha la jiro, oo isna ha tago Yeruuusaalem oo dalka Yahuudah ku taal, oo ha dhiso guriga Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil oo ku yaal Yeruuusaalem. (Isagu waa Ilaah.) 4 Oo ku alla kii ku hadha meesha uu deggan yahay, dadka ay isku degmada yihiin ha ku caawiyaan lacag iyo dhab, iyo xoolo mood iyo noolba ah, oo ayan ku jirin qurbaanka ay ikhiyarkooda ugu bixiyaan guriga Ilaah oo Yeruuusaalem ku yaal. 5 Markaasaa waxaaa kacay madaxdii qolooyinka reer Yahuudah iyo reer Benyaamiin, iyo wadaaddadii, iyo reer Laawi, iyo xataa dhammaan intii kale ee Ilaah ruuxooda kiciiyey si ay u tagaan oo ay u dhisaan guriga Rabbiga oo Yeruuusaalem ku yaal. 6 Oo kulli intii hareerahooda ku wareegsanayd oo dhammu waxay gacmahooda ku xoogeeyeen weelal lacag ah iyo dhab, iyo xoolo mood iyo noolba ah, iyo waxyalo qaali ah, oo wixii ikhiyarka loo bixiyey ayan ku jirin. 7 Oo weliba Kuurosna wuxuu soo bixiyey weelashii guriga Rabbiga, oo Nebukadnesar uu Yeruuusaalem ka soo bixiyey oo uu dhigay gurigii ilaaheyadiisa. 8 Oo Kuuros oo ahaa boqorkii Faaris ayaa alaabtaas soo bixiyey oo u dhiiibay qasnjijiit Mitredaad ahaa, oo isna wuxuu u tiriye Sheshbasar, oo reer Yahuudah amuur ah. 9 Oo tiradoodiina waa tan, soddon saxan oo dhab ah, iyo kun saxan oo lacag ah, iyo sagaal iyo labaatan mindiyood, 10 iyo soddon maddiibaddood oo dhab ah, iyo afar boqol iyo tobani maddiibaddood oo ah lacagta caynka labaadh ah, iyo kun weel oo kale. 11 Oo kulligood weelashii dahabka iyo lacagta ahaa waxay isku ahaayeen shan kun iyo afar boqol. Oo intaa oo dhan Sheeshbasar wuu wada keenay, markii Yeruuusaalem la keenay maxaabiistii Baabuloon laga soo celiyey.

2 Haddaba kuwanu waa dadkii gobolka ee ka soo noqday maxaabiisnimadii, oo ku jiray kuwii la kaxaystay, oo Nebukadnesar oo ahaa boqorkii Baabuloon uu u kaxaystay Baabuloon, oo ku soo noqday Yeruuusaalem iyo dalkii Yahuudah, mid waluba magaaladiisi, 2 oo waxay la yimaadeen Serubaabel, Yeeshuuca, Nexemyaah, Seraayaah, Receelaayaah, Mordekey, Bilshaan, Misfaar, Bigway, Rexuum, iyo Bacanaah. Haddaba waaa tan tiradii dadkii reer binu Israa'iil: 3 Reer Farcosh waxaa ka soo noqday laba kun iyo boqol iyo laba iyo toddobaatan, 4 reer Shefatayahna saddex boqol iyo laba iyo toddobaatan, 5 reer Aaraxna toddoba boqol iyo shan iyo toddobaatan, 6 reer Fahad Moo'aab oo ahaa reer Yeeshuuca iyo reer Yoo'aabna laba kun iyo siddeed boqol iyo laba iyo tobani, 7 reer Ceelaamna kun iyo laba boqol iyo afar iyo konton, 8 reer Satuuna sagaal boqol iyo shan iyo aftaran, 9 reer Sakyna toddoba boqol iyo lixdan, 10 reer Baaniina lix boqol iyo laba iyo aftaran, 11 reer Beebayna lix boqol iyo saddex iyo labaatan, 12 reer Casgaadna kun iyo laba boqol iyo laba iyo labaatan, 13 reer Adoniqaamna lix boqol iyo lix iyo lixdan, 14 reer Bigwayna laba kun iyo lix iyo konton, 15 reer Caadiinna afar boqol iyo afar iyo konton, 16 reer Aateer oo ahaa reer Xisqiyahna siddeed iyo sagaashan, 17 reer Beesayna saddex boqol iyo saddex iyo labaatan, 18 reer Yooraahna boqol iyo laba iyo tobani, 19 reer Xaashumna laba boqol iyo saddex iyo labaatan, 20 reer Gibbaarna shan iyo sagaashan, 21 reer Beytlaxamna boqol

iyo saddex iyo labaatan, 22 reer Netofaahna lix iyo konton, 23 reer Canaatoodna boqol iyo siddeed iyo labaatan, 24 reer Casmaawedna laba iyo aftaran, 25 reer Qiryad Caariim, iyo reer Kefirraah, iyo reer Bi'irodha toddoba boqol iyo saddex iyo aftaran, 26 reer Raamaah iyo reer Gebaca lix boqol iyo kow iyo labaatan, 27 reer Mikmaasna boqol iyo laba iyo labaatan, 28 reer Beytel iyo reer Aaciina laba boqol iyo saddex iyo labaatan, 29 reer Nebona laba iyo konton, 30 reer Magbiishna boqol iyo lix iyo konton, 31 reer Ceelaamtii kalena kun iyo laba boqol iyo afar iyo konton, 32 reer Haarimma saddex boqol iyo labaatan, 33 reer Lod, iyo reer Xaadiid, iyo reer Oonoona toddoba boqol iyo shan iyo labaatan, 34 reer Yerixooma saddex boqol iyo shan iyo aftaran, 35 reer Senaacaahna saddex kun iyo lix boqol iyo soddon. 36 Oo wadaaddadiina waxay ahaayeen reer Yedacyaah oo ahaa reer Yeeshuuca oo ahaa sagaal boqol iyo saddex iyo toddobaatan, 37 reer Immeerna kun iyo laba iyo konton, 38 reer Fashxurna kun iyo laba boqol iyo toddoba iyo aftaran, 39 reer Haarimma kun iyo toddoba iyo tobani. 40 Kuwii reer Laawina waxay ahaayeen reer Yeeshuuca iyo reer Qadmii'eel, oo reer Hoodawayah ka soo farcamay oo ahaa afar iyo toddobaatan. 41 Oo nimankii gabayaaga ahaa oo reer Asaafahaana waxay ahaayeen boqol iyo siddeed iyo labaatan. 42 Oo kuwii irdaha dhawri jiray oo ahaa reer Shalluum, iyo reer Aateer, iyo reer Talmon, iyo reer Caquub, iyo reer Xatiita, iyo reer Shobay, kulligood waxay isku ahaayeen boqol iyo sagaal iyo soddon. 43 Oo reer Netiiniimma waxay ahaayeen reer Siixaa iyo reer Xasufaa, iyo reer Tabbaacood, 44 iyo reer Qeeros, iyo reer Siicaha, iyo reer Faadoon, 45 iyo reer Lebaanaah, iyo reer Xagaabaah, iyo reer Caquub, 46 iyo reer Xagaab, iyo reer Shalmay, iyo reer Xaanaan, 47 iyo reer Giddeel, iyo reer Gaxar, iyo reer Re'aayaah, 48 iyo reer Resiin, iyo reer Neqoodaa, iyo reer Gasaam, 49 iyo reer Cuusaa, iyo reer Faasee'ax, iyo reer Beesay, 50 iyo reer Asnaah, iyo reer Mecuuniim, iyo reer Nefusuiim, 51 iyo reer Baqbuuq, iyo reer Xaquaafaa, iyo reer Xarxuur, 52 iyo reer Basluud, iyo reer Mexiida, iyo reer Xarshaa, 53 iyo reer Barqoos, iyo reer Siiseraa, iyo reer Temax, 54 iyo reer Nesiyax, iyo reer Xatiifaa. 55 Oo ilmihi addoommadii Sulaymaanna waxay ahaayeen reer Sotay, iyo reer Hasofered, iyo reer Feruuddaa, 56 iyo reer Yacalaa, iyo reer Darqoon, iyo reer Giddeel, 57 iyo reer Shefatayah, iyo reer Xatil, iyo reer Fokered Hasebaayim iyo reer Aamii. 58 Reer Netiiniim oo dhan iyo ilmihi addoommadii Sulaymaan waxay isku ahaayeen saddex boqol iyo laba iyo sagaashan. 59 Oo kuwanunu waxay ahaayeen kuwii ka tegey Teel Melax, iyo Teel Xarshaa, iyo Keruub, iyo Addaan, iyo Immeer, laakiinse iyagu ma ay sheegi karin qabiilkoodii iyo jilibkoodii, iyo inay reer binu Israa'iil ahaayeen iyo in kale toona, 60 oo reer Delaayaah, iyo reer Toobiyaah, iyo reer Neqoodaa waxay isku ahaayeen lix boqol iyo laba iyo konton. 61 Oo kuwii wadaaddada ahaa, waxay ahaayeen reer Xabayaah, iyo reer Xaquoos, iyo reer Barsillay oo naag ka guursaday gabdhaha Barsillay oo ahaa reer Gileaad, oo iyaga lagu magacaabay. 62 Kuwanu magacyadoodii waxay ka doondooneen buuggii abtiriska, laakiinse lagama helin, sidaas aawadeed wadaadnimadii waa laga saaray sidiid iyagoo nijaas ah. 63 Oo taliyihii baa iyaggi ku amray inayan waxyaalaha quduuska ah wax ka cunin jeer wadaad Uuriim iyo Tummiim leh kaco. 64 Oo ururka oo dhammu wuxuu giddigii isku ahaa laba iyo aftaran kun iyo saddex boqol iyo lixdan, 65 oo intaa waxaa gooni ka ahaa raggiil addoommadooda ahaa iyo naagihii addoommahooda ahaa, oo iyana waxay ahaayeen toddoba kun iyo saddex boqol iyo toddoba iyo soddon, oo waxay lahaayeen laba boqol oo ah rag iyo naago gabya. 66 Fardahoodu waxay ahaayeen toddoba boqol iyo lix iyo soddon; baqlahooduna laba boqol iyo shan iyo aftaran, 67 geellooduna afar boqol iyo shan iyo soddon, dameerahooduna lix kun iyo toddoba boqol iyo labaatan. 68 Oo qaar

ah madaxdii qabiilooyinka ayaa markay yimaadeen gurigii Rabbiga oo Yeruuusaalem ku yaal ikhtiyaarkood wax ugu bixiyey in gurigii Rabbiga meeshiis laga dhiso. **69** Iyagu intay awoodeen ayay khasnaddii shuqulka siyeen kow iyo lixdan kun oo dirham oo dahab ah, iyo shan kun oo mina oo lacag ah, iyo boql khamiis oo ah dhar wadaadood. **70** Sidaas daraaddeed wadaaddadii, iyo kuwii reer Laawi, iyo dadkii qaarkiis, iyo nimankii gabayaaga ahaa, iyo irid-dhawryadi, iyo reer Netiiniimba waxay degeen magaaloooyinkoodii, oo reer binu Israa'iil oo dhammuna waxay degeen magaaloooyinkoodii.

3 Oo markii bishii toddobaad la gaadhay, oo ay reer binu Israa'iilna iska degganaayeen magaaloooyinkoodii, ayaa dadkii oo dhammu ugu soo wada urureen Yeruuusaalem sidii nin keliya. **2** Markaasaa waxaa istaagay Yeeshuucu oo ahaa ina Yoosaadaaq, iyo walaalihiisii wadaaddadii ahaa, iyo Serubaabel oo ahaa ina Salaati'eel, iyo walaalihiisii, oo waxay dhiseen meeshii allabariga Ilaaha reer binu Israa'iil inay ku dul bixiyaan qurbaanno la gubo, sida ay ugu qoran tahay sharcigii Muuse oo ahaa ninka Ilaah. **3** Oo meeshii allabariga waxay saareen saldhiggeedii, waayo, iyagu waxay ka cabsanayeen dadkii dalalka degganaa, oo waxay Rabbiga ugu dul bixiyeen qurbaanno la gubo oo ahaa kuwii subaxnimada iyo kuwii habeenimada. **4** Oo iidii taambuugyadana waxay u iideen sidii ay u qornayd, oo maalin kastana waxay tiro ku bixinayeen qurbaannada la gubo, sidii amarku ahaa, iyo intii maalin kasta layska doonayay; **5** dabadeedna qurbaankii joogtada ahaa, iyo kuwii bilaha cusub, iyo iidhii Rabbiga oo quduuska ahaa, iyo kii qof waluba Rabbiga ikhtiyaarkiisa ugu bixiyey. **6** Oo maalinti kowaad oo bishii toddobaad ayay bilaabeen inay Rabbiga u bixiyaan qurbaanno la gubo, laakiinse macbudka aasaaskiisiisii weli lama dhigir. **7** Oo waxay wastaadyadii iyo nijaarradii siyeen lacag; oo kuwii reer Siidoon iyo kuwii reer Turosna waxay siyeen cunto, iyo cabniin, iyo saliid si ay geedaha kedarka la yidhaahdo Lubnaan uga keenaan oo ay badda u soo marsiyan ilaa Yaafaa, sidii uu Kuuros oo ahaa boqorkii Faaris ugu oggolaaday. **8** Haddaba markay yimaadeen guriga Ilaah oo Yeruuusaalem ku yaal sannaddii labaad bisheedii labaad ayay Serubaabel oo ahaa ina Salaati'eel, iyo Yeeshuucu oo ahaa ina Yoosaadaaq, shuqlkii bilaabeen, iyaga iyo intii kale oo ahayd wadaaddadii walaalhood ahaa, iyo kuwii reer Laawi, iyo kulli intii maxaabiista ka soo baxday oo Yeruuusaalem timid, oo kuwii reer Laawi intii labaatan sannadood jirtay ama ka sii weyn ayay u doorteen inay shuqlkii guriga Rabbiga u sarreeyaan. **9** Markaasaa waxaa dhammaan istaagay Yeeshuucu, iyo wiilashii iyo walaalihiis, iyo Qadmii'el iyo wiilashii oo ahaa reer Yahuudah, inay u sarreeyaan shaqaalah ku jira guriga Rabbiga, iyo weliba wiilashii Xeenaadaad iyo wiilashhood ii yalo walaalhood oo ahaa reer Laawi. **10** Oo kuwii gurigii dhisayay markay aasaaski macbudka Rabbiga dhigeen waxaa istaagay wadaaddadii iyagoo dharkoodii xidhan oo turumbooyin wata, iyo kuwii reer Laawi oo ahaa ilma Aasaaf oo haysta suxuun laysku garaaco, inay Rabbiga ammaananaan sidii uu ahaa amarkii Da'uud oo ahaa boqorkii reer binu Israa'iil. **11** Oo markaasaa darandoori u gabeyen iyagoo Rabbiga ammaanaya oo u mahadnaqaya, oo leh, Isagu wuu wanaagsan yahay, reer binu Israa'iilna weligiisba wuu u naxariistaa. Oo markay Rabbiga ammaaneen ayaa dadkii oo dhammu dhawaqaq weyn ku dhawaqay, maxaa yeelay, waxaa la dhigay aasaaskii gurigii Rabbiga. **12** Oo wadaaddadii badidood, iyo kuwii reer Laawi, iyo madaxdii qabiilooyinka oo ahaa odayaashii arkay gurigii hore ayaa aad u oyoy markay arkeen gurigan aasaaskiisi oo hortooda lagu dhigay, oo kuwo badanuna farxad bay la qayliyen, **13** oo sidaas daraaddeed dadkii wuu kala sooci kari waayay dhawaqaqii farxadda iyo qayladii oohinta, oo buuqina waxaa laga maqlay meel fog.

4 Haddaba cadaawayaaashii reer Yahuudah iyo reer Benyaamiin markay maqleen inay kuwii maxaabisti ahaan jiray macbud u dhisayeen Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil, **2** ayay u soo dhowaadeen Serubaabel, iyo madaxdii qabiilooyinka, oo waxay ku yidhaahdeen, Annana aan idinla dhisno, waayo, Ilaahiinna waan u doonaa sidiinnoo kale, oo isaga albarabi baan u bixin jirnay tan iyo waagii uu Eesar Xaddoon oo boqorkii Ashuur ahaa halkan na keenay. **3** Laakiinse Serubaabel iyo Yeeshuucu, iyo madaxdii qabiilooyinka reer Israa'iil intoodii kaleba waxay ku yidhaahdeen, Idinka waxba idinkama gelin inaad Ilaahayaga guri noola dhistaan, laakiinse annagaa dhammaantayo guri u dhisayna Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil, sidii uu Boqor Kuuros oo ahaa boqorkii Faaris nagu amray. **4** Markaasaa dadkii dalka degganaa waxay daaliyeen gacmihii dadkii reer Yahuudah, oo waxdhisiddiina way ka cabsiyeen, **5** oo waxay u soo kiraysteen taliyaaya si ay qasdigoodii uga xumeeyaa, Kuuros oo ahaa boqorkii Faaris wakhtigilisii oo dhan, iyo tan iyo xataa dowladnimadii Daariyus oo ahaa boqorkii Faaris. **6** Oo waagii Ahashwerus boqortooyada qabsaday markii dowladnimadiisii bilaabatay ayay ashtako ka soo qoreen dadkii degganaa Yahuudah iyo Yeruuusaalem. **7** Oo wakhtigii Artaxshasta aaya Bishlaam, Mitreedaad, Taabeel, iyo saaxiibbadisii kale arji u soo qoray Artaxshasta oo ahaa boqorkii Faaris, oo warqadda farteedu waxay ahayd tan Suuriya, waxaana lagu micneeyey afka Suuriya. **8** Taliyihii Rexuum ahaa iyo karraanigii Shimshay ahaa ayaa sidan warqad Yeruuusaalem ka gees ah ugu soo qoray Boqor Artaxshasta. **9** Markaasaa waxaa qoray taliyihii Rexuum ahaa iyo karraanigii Shimshay ahaa, iyo saaxiibbadoodii kale oo ahaa reer Diinaayee, iyo reer Afarsatkaayee, iyo reer Tarfelaayee, iyo reer Afarsaayee, iyo reer Arkewaaayee, iyo reer Baabuloon, iyo reer Shuushankaayee, iyo reer Dehaayee, iyo reer Ceelaam, **10** iyo qurumaha intoodii kale oo boqorkii weynaa oo gobta ahaa Aasnafar u soo gudbiyey oo dejiyey magaalada Samaariya iyo dalka intiisa kaloo webiga ka shishaya iyo wuxii la mid ah. **11** Kanu waa naqiliikii warqaddii ay Boqor Artaxshasta u direen: Dadka webiga ka shisheeyaa, oo addoommadaada ahu waxay leeyihiin, **12** Boqorow, bal ogow, in Yuhuuddii kaa soo kacday ay Yeruuusaalem noogu yimaadeen, oo ay dhisayaa magaaladaa caasiga ahayd oo xumayd, oo derbiyadii way dhammeeyeen, aasaaskiina way hagaajiyeen. **13** Haddaba boqorow bal ogow, in haddii magaaladan la dhiso, oo derbiyadeeda la dhammeeyo, ayan iyagu markaasaa bixin doonin gabbaro, canshuur, amase baad, ugudambaystana boqorradaa wax yeeli doontaa. **14** Haddaba annagu waxaannu cunnaa cusbada hoygaaga, boqorow, oo naguma habboona inaannu aragno adigoo lagu ciso jebiyey, oo sidaas daraaddeed ayaan kuugu soo cid dirmay oo kuu ogeysiinnay, boqorow, **15** si loo baadho buugaggii taariikhda oo awowayaasha, oo sidaasaad buugaggaa taariikhda uga heli doontaa oo uogaan doontaa in magaaladanu tahay magaalo caasi ah, oo ay u waxyeello badan tahay boqorradaa iyo gobolladaba, iyo in iyada waagii hore fallaagada laga kiciiyey, oo sababtaas awaadeed baa magaaladan loo dumiyey. **16** Boqorow, waxaannu ku ogeysiinayaa in haddii magaaladan la dhiso, oo derbiyadeeda la dhammeeyo, aadan sababtaas awaadeed waxba qayb ku yeelan doonin inta webiga ka shishaya. **17** Markaasaa boqorkii wuxuu warqad jawaab ah u soo taliyihii Rexuum ahaa, iyo karraanigii Shimshay ahaa, iyo intii kaloo saaxiibbadoodaa ahayd oo Samaariya degganaa, iyo dadkii kaloo webiga shishadiisa degganaa, oo wuxuu yidhi, Nabad iyo wax la mid ahu korkiinna ha ahaadeen. **18** Wargaddii aad noo soo dirteen bayaan ayaa hortayda loogu akhriyey. **19** Oo anna amar baan bixiyey, oo buugaggii baa la baadhay, oo waxaa la helay in magaaladanu waagii hore boqorro ku kici jirtay, iyo in dhexdeeda lagu caasiyoobi jiray oo lagu fallaagoobi jiray. **20** Oo weliba Yeruuusaalem waxaa

xukumi jiray boqorro xoog badan, oo waxay u talin jireen inta webiga ka shishaya oo dhan, oo gabbaro, iyo canshuur, iyo baadba waa la siin jiray. **21** Haddaba idinku waxaad amar ku bixisaan in nimankaasu shuqulka joojiyaan iyo inaan magaaladaa la dhisin ilaa aan amar bixiyo. **22** Oo idinku iska jira inaydhaan xaalkas daynin, waayo, bal maxaa khasaare ugu sii kordhaya in waxyeelo boqorrada gaadho? **23** Oo markii Boqor Artaxhasta warqaddisii naqilkeedii lagu hor akhriyey Rexuum iyo karraanigii Shimshey ahaa, iyo saaxiibbadood, haddiiba waxay degdeg ugu tageen Yuhuuddii Yeruusaalem joogtay, oo waxay ku joojiyeen qasab iyo xoog. **24** Oo markaasuu joogsaday shuqulkii guriga Ilaha Yeruusaalem ku yaal; oo wuxuu joogsaday ilaa sannaddii labaad oo dowladnimadii Daariyus oo boqorkii Faaris ahaa.

5 Haddaba nebiyadii ahaa Nebi Xaggay, iyo Sekaryaah ina Iddo ayaa wax u sii sheegay Yuhuuddii degganayd Yahuudah iyo Yeruusaalem, oo magaca Ilaha reer binu Israa'iil ayay wax ugu sii sheegeen. **2** Markaasaa waxaa kacay Serubaabel oo ahaa ina Salaati'eel, iyo Yeeshuucu oo ahaa ina Yoosaadaaq, oo waxay bilaabeen inay dhisaan gurigii Ilaha oo ku yaal Yeruusaalem; oo waxaa iyaga la jiray oo caawinayay nebiyadii Ilaha. **3** Oo isla markaasba waxaa u yimid Tatenay oo ahoo taliyihii dalka webiga ka shisheeya, iyo Shetar Boosnay iyo saaxiibbadood, oo waxay ku yidhaahdeen, War yaa amar idin siiyey inaad gurigan dhistaan, iyo inaad derbigan dhammaysaan? **4** Markaasaanuu sidan kula hadalnay, oo ku nidhi, Nimanka dhismahan dhisaya magacyadooda maxaa la yidhaahdaa? **5** Laakiinse duqowdii Yuhuudda waxaa isha ku hayay Ilaha hooda, oo iyana shuqulki ma ay joojin ilaa xaalku soo gaadho Daariyus, oo warqad jawaab ah ee taas ku saabsan loo soo celiyo. **6** Tanu waa naqilkii warqaddii Tatenay oo ahoo taliyihii dalka webiga ka shisheeya, iyo Shetar Boosnay, iyo saaxiibbadis oo ahoo reer Afarsekaayee oo webiga shishadiisa joogay ay u soo direen boqorkii Daariyus. **7** Warqad bay u direen, oo waxaa ku qormaa wax sidan ah: Boqor Daariyusow, nabadi korkaaga ha ahaato. **8** Boqor, bal ogow inaanu tagnay gobolka Yahuudah, oo soo aragnay gurigii Ilaha weyn, oo dhagaxyo waaweyn lagu dhisay, oo derbiyadiisana alwaax la dhex gelyey, oo shuqulkaasuna dadaal buu ku socdaa oo gacmahooduu ku liibaanaa. **9** Oo waxaannu duqowdaas weyddiinay oo ku nidhi, Yaa idin siiyey amar aad gurigan ku dhistaan, oo aad derbigan ku dhammaysaan? **10** Oo haddana waxaannu kaloo weyddiinnay magacyadoodii, si aan kuu ogeysiinno, iyo si aan kuugu soo qorno nimanka madaxdooda ah magacyadooda. **11** Oo iyana sidanay jawaab noogu soo celiyeen oo yidhaahdeen, Waxaannu nahay addoommadii Ilaha samadaa iyo dhluka, oo waxaannu dhisaynaa gurigan oo sannado badan oo hore la dhisay, oo boqor weyn oo reer binu Israa'iil ahu uu dhisay oo dhammeeey. **12** Laakiinse awowayaashayadii waxay ka xanaajiyeen Ilaha samada, oo taas daraaddeed ayuu ugu riday gacantii Nebukadnesar oo ahoo boqorkii Baabuloon, kii reer Kaldaiyin oo gurigan dumiyey oo dadkiina Baabuloon u kaxaystay. **13** Laakiinse Kuuros oo ahoo boqorkii Baabuloon sannaddisiis kowaad aya Boqor Kuuros bixiye amar lagu dhisio gurigan Ilaha. **14** Oo weliba weelashii dahabka iyo lacagta ahaa ee gurigii Ilaha oo uu Nebukadnesar ka qaaday macbudkii Yeruusaalem ku yiil oo uu geeyey macbudkii Baabuloon, kuwaas boqor Kuuros wuu ka soo bixiye macbudkii Baabuloon, oo waxaa loo soo dhiiabay mid magiciisa la odhan jiray Sheeshbasar, oo uu isagu taliye ka dhigay; **15** oo wuxuu isagii ku yidhi, Tag oo weelashan qaad, oo waxaad gelisaa macbudka Yeruusaalem ku yaal, oo gurigii Ilaha ha laga dhisio meeshiisii. **16** Markaasaa Sheeshbasarkii yimid, oo wuxuu dhigay aasaaskii guriga Ilaha oo Yeruusaalem ku yaal, oo tan iyo waagaas waa la dhisay,

laakiinse weli lama dhammaystirin. **17** Haddaba sidaas daraaddeed, haddii ay kula wanaagsan tahay, boqorow, bal ha la baadho gurigaaga khasnadda ah oo Baabulloon ku yaal, bal inay saas tahay in Boqor Kuuros amar ku bixiye in la dhisio gurigan Ilaha oo Yeruusaalem ku yaal, oo noo soo dir wixii aad xaalkan ka damacsan tahay.

6 Markaasaa Boqor Daariyus amar bixiye, oo waa la baadhay gurigii buugagga taarikhda oo khasnaddaha la dhigi jiray ee Baabulloon ku dhex yiil. **2** Markaasaa magaalada Axmetaa la yidhaahdo oo ku til gobolka Maadi ayaa hoygii boqorka laga helay qornii duuddubban, oo waxaa xusuus ugu qornaa wax sidan ah. **3** Sannaddii kowaad oo Boqor Kuuros aaya Boqor Kuuros bixiye amar ku saabsan guriga Ilaha oo Yeruusaalem ku yaal, oo wuxuu yidhi, Guriga ha la dhisio, kaasoo ah meeshii allabaryo lagu bixiyo, oo aasaaskiisana si adag ha loo dhigo, oo sarajooggiisu ha ahaado lixdan dhudhun, ballaadhkiisuna lixdan dhudhun; **4** oo ha lagu dhisio saddex saf oo dhagaxyo waaweyn ah iyo saf alwaax cusub ah; kharashkiisana ha laga bixiyo guriga boqorka. **5** Oo weliba weelashii guriga Ilaha oo ahoo dahabka iyo lacagta oo Nebukadnesar uu ka soo qaaday macbudka Yeruusaalem ku yaal, oo uu keenay Baabulloon, ha la celiyo, oo mar dambe ha la geeyo macbudka Yeruusaalem ku yaal, mid kastaba meeshiisii ha la dhigo, oo waxaad gelisaa guriga Ilaha. **6** Haddaba sidaas daraaddeed Tatenay, oo ah taliyaha dalka webiga ka shisheeya, iyo Shetar Boosnay, iyo saaxiibbadisnaa reer Afarsekaayee oo webiga shishadiisa joogow, idinku halkaas iskaga fogaa, **7** oo gurigan Ilaha shuqulkiisa faraha ka qaada, oo taliyaha Yuhuudda iyo odayasha Yuhuuddu gurigan Ilaha meeshiisii ha ka dhiseen. **8** Haddaba sidaas daraaddeed Tatenay, oo ah taliyaha dalka webiga ka shisheeya, iyo Shetar Boosnay, iyo saaxiibbadisnaa reer Afarsekaayee oo webiga shishadiisa joogow, idinku halkaas iskaga fogaa, **7** oo gurigan Ilaha shuqulkiisa faraha ka qaada, oo taliyaha Yuhuudda iyo odayasha Yuhuuddu gurigan Ilaha meeshiisii ha ka dhiseen. **9** Oo wax alla wixii ay u baahan yihii oo ay wadaaddada Yeruusaalem jooga idin weyddiistaan oo ah dibi yaryar, iyo wanani, iyo baraar, oo ay Ilaha samada qurbaanno la gubo ugu bixiyaan, iyo sarreen, iyo cusbo, iyo khamri, iyo saliidha ha la siyyo maalin kasta, oo yaan laga baajin, **10** inay iyagu Ilaha samada u bixiyaan allabaryo caraf udgoon, oo ay u duceeyaan boqorka naftiisa iyo tan wiilashisaba. **11** Oo weliba waxaan kaloo amar ku bixiye in ku alla kii eraygan beddelaa gurigiisa loox weyn laga bixiyo, oo inta la qotomiyoo, isaga lagu deldelo, oo gurigisana taas aawadeed ha laga dhigo taallo digo ah, **12** oo Ilaha magiciisa halkaas dejiyey ha afgembio boqorradii iyo dadkii gacantooda u soo fidya inay amarkaas beddelaa si ay u dumiyaa gurigaas Ilaha oo Yeruusaalem ku yaal. Anigoo Daariyus ah amar baan bixiye, ee haddaba dadaal ha loo sameeyo. **13** Wixii Boqor Daariyus u soo diray awaadiis ayay Tatenay oo ahoo taliyihii dalka webiga ka shisheeya, iyo Shetar Boosnay, iyo saaxiibbadoodba dadaal ku wada sameeyeen. **14** Oo duqowdii Yuhuudduna waxay wax ku dhiseen oo ku liibaaneen wax sii sheegiddii Nebi Xaggay iyo Sekaryaah oo ahoo ina Iddo. Oo iyagu macbudkii way dhiseen oo dhammeeyeen, sidii uu ahoo amarkii Ilaha reer binu Israa'iil, iyo sidii uu ahoo amarkii Kuuros, iyo Daariyus, iyo Artaxhasta oo ahoo boqorkii Faaris. **15** Oo gurigaas dhismiisii waxaa la dhammeeey sannaddii lixaad oo dowladnimadii Boqor Daariyus bishii Adaar maalinteedii saddexaad. **16** Oo reer binu Israa'iil, iyo wadaaddadii, iyo reer Laawi, iyo dadkii maxaabiista ka soo noqday intoodii kaleba gurigan Ilaha gaar bay uga dhigeen iyagoofaraxsan. **17** Oo markay gurigan Ilaha gaar uga dhigayeen waxay u bixiyeen boqol dibi, iyo laba boqol oo wan, iyo afar boqol oo bараа ah; oo qurbaan dembina waxay reer binu Israa'iil oo dhan ugu bixiyeen laba iyo tobani orgi intii ay ahaayeen tirada qabillooyinkii reer binu Israa'iil. **18** Oo sida kitaabkii Muuse ku qoran waxay wadaaddadii uu

qaybiyeen qaybahoodii, kuwii reer Laawina jagooyinkoodii, adeegidda Ilaha oo Yeruusaalem laga adeegayo awaaadeed. **19** Oo bishii kowaad maalinteedii afar iyo tobnaad ayaa dadkii maxaabisiinimada ka soo noqday waxay dhawreen liddii Kormaridda. **20** Waayo, wadaaddadii iyo kuwi reer Laawi way iswada daahirsheen dhammaantood; oo giddigood daahir bay ahaayeen, markaasay neefkii Kormaridda u bireeyeen dadkii maxaabisiinimada ka soo noqday oo dhan, iyo wadaaddadii walaalahood ah, iyo naftoodiiba. **21** Oo waxaa cunay reer binu Israa'iil oo maxaabisiinimada ka soo noqday, iyo in alla intii naftooda gooni uga soocday nijaastii dadkii dalka degganaan inay doondoonaan Rabbiga ah Ilaha reer binu Israa'iil, **22** oo waxay toddoba maalmood farxad ku dhawreen liddii Kibista-aan-khamiirkalahayn, waayo, Rabbigu aad buu uga farxiyey, oo wuxuu iyaga u soo jeediyeen qalbigii boqorkii Ashuur inuu gacmahooda xoogeeyo intay ka shaqaynayeen gurigii Ilaha, kaasoo ah Ilaha reer binu Israa'iil.

7 Haddaba waxyaalahaas dabadeed intii Artaxshasta oo boqorkii Faaris ahaa dowladnimada haystay aaya Baabuloon waxaa ka soo kacay Cesraa ina Seraayaah, oo ahaa ina Casaryaah, ina Xilqiyaah, **2** ina Shalluum, ina Saadoog, ina Axiitub, **3** ina Amaryaah, ina Casaryaah, ina Meraayood, **4** ina Seraxyah, ina Cusii, ina Buqii, **5** ina Abiihuuca, ina Fiinexaas, ina Elecaasaar, ina Haaruun kii ahaa wadaadka sare; **6** oo Cesraahan ayaa ka tegey Baabuloon, oo wuxuu ahaa karraani aad u yaqaan sharcigii Muuse uu Rabbiga ah Ilaha reer binu Israa'iil siiyey; oo boqorkuna wuxuu siiyey wixii uu weydiistay oo dhan sidii ay gacantii Rabbiga Ilahiis ahu u saarnayd. **7** Oo sannaddii toddobaad oo dowladnimadii Boqor Artaxshasta waxaa Yeruusaalem tegey qaar ah reer binu Israa'iil, iyo wadaadda, iyo reer Laawi, iyo nimankii gabayaaga ahaa, iyo irid-dhawryadii, iyo reer Netiiniim. **8** Oo wuxuu Yeruusaalem yimid boqorka sannaddiisi toddobaad, bisheedii shanaad. **9** Baabuloon ayuu ka soo baxay bishii kowaad maalinteedii kowaad, oo wuxuu Yeruusaalem yimid bishii shanaad maalinteedii kowaad, sidii ay gacantii Ilahiisa oo wanaagsanayd u saarnayd. **10** Waayo, Cesraa wuxuu qalbigiisa u diyaariyey inuu doondoono oo sameeyo Rabbiga sharcigiiisa iyo inuu reer binu Israa'iil baro qaynuunno iyo xukummo. **11** Haddaba kanu waa naqilkii warqaddii uu Boqor Artaxshasta siiyey Cesraa oo ahaa wadaadki iyo karraanigii kaasoo ahaa karraanigii erayadii amarrada Rabbiga iyo qaynuunadiisi uu reer binu Israa'iil siiyey. **12** Anigoo ah Artaxshasta boqorkii boqorrada, waxaan u qorayaa wadaadkii Cesraa oo ah karraanigii sharciga Ilaha samada ee kaamil ah, iyo wax la mid ah. Salaan **13** Waaan amar ku bixinayaa in dadka reer binu Israa'iil, iyo wadaaddaooda, iyo reer Laawi, inta boqortooyadayda ku jirta, ee ikhiyaarkooda u doonanay inay Yeruusaalem tagaan, ay dhammaan ku raacaan. **14** Waxaa ku soo diray boqorkii iyo toddobadiis lataliye inaad soo wartsatid Yahuudah iyo Yeruusaalem, sida waafaqsan sharciga Ilahaaga oo gacantaada ku jira, **15** iyo inaad qaaddid lacagta iyo dahabka ay boqorka iyo lataliyashaasiis u ikhiyaarkooda ugu bixiyeen Ilaha reer binu Israa'iil oo rugtiisu tahay Yeruusaalem, **16** iyo kulli lacagta iyo dahabka aad ka heli doonto gobolka Baabuloon oo dhan, iyo qurbaanka dadku ikhiyaarka u bixiyo, iyo kan wadaaddadu ay ikhiyaarkooda ugu bixiyaan guriga Ilahooda oo Yeruusaalem ku yaal aawadiis, **17** haddaba sidaas daraaddeed waa inaad aad ugu dadaashaa inaad lacagtan ku iibiso dibi, iyo wanani, iyo baraar, iyo qurbaannadooda hadhuudhka ah, iyo qurbaannadooda cabniinka ah, oo aad ku dul bixisaan meesha allabariga ee guriga Ilahaaga oo Yeruusaalem ku yaal. **18** Oo lacagta iyo dahabka intooda kale ku sameeya wax alla wixii adiga iyo walaalahaa idinla wanaagsan oo sida Ilahiin doonayo ah. **19** Oo weelasha laguugu dhiibay in lagu qabto adeegidda guriga Ilahaaga

waxaad hor geeysoo Ilaha Yeruusaalem. **20** Oo wax alla wixii kaloo loogu baahan yahay guriga Ilahaaga aawadiis, ee kugu habboon inaad bixiso, ka bixi boqorka gurigisa khasnadda ah. **21** Oo weliba anigoo ah Boqor Artaxshasta waxaan amar ku siinayaa khasnajiyada webiga shishadiisa jooga oo dhan, in dadaal lagu sameeyo wax alla wixii uu idin weydiistoo wadaadka Cesraa oo ah karraaniga sharciga Ilaha samada, **22** intii ku siman boqol talanti oo lacag ah, iyo boqol kor oo sarreen ah, iyo boqol bad oo khamri ah, iyo boqol bad oo saliid ah, iyo cubso aan la xisaabin intay tahay. **23** Haddaba wax alla wixii Ilaha samada uu amro saas dadaal ha loogu sameeyo guriga Ilaha samada aawadiis, waayo, bal maxay cadho ugu dhacaysaa boqortooyada boqorka iyo wiilashisa? **24** Oo weliba waxaannu ku ogeysiinaynaa inaanay xalaal ahaan doonin in gabbaro, canshuur, amase baad toona la saaro wadaaddada, iyo kuwa reer Laawi, iyo niimanka gabayaaga ah, iyo irid-dhawryada, iyo reer Netiiniim, iyo addoommada gurigan Ilaha midkoodna. **25** Oo adigoo Cesraa ahu xigmadda Ilahaaguu kii siiyey ku dooro xaakinno iyo qaadiyo u garsoora dadka webiga ka shisheeya oo dhan, in alla inta taqaan sharciyada Ilahaaga, oo kii aan aqoonnaa bara. **26** Oo ku alla kii an addeecin sharciga Ilahaaga iyo sharciga boqorka, xukun ha lagu soo dejiyo, iyadoo aad loogu dadaalayo, hadday tahay in la dilo, ama in la masaafuryo, ama in xoolihiisa lagala wareego, amase in la xidho. **27** Waxaa ammaan leh Rabbiga ah Ilaha awowayaashayo, oo boqorka qalbigiisa geljey wax sidanoo kale ah, inuu ku qurxiyo guriga Rabbiga oo Yeruusaalem ku yaal, **28** oo naxariis iiga siiyey boqorkii, iyo lataliyashaasiisa, iyo amiirradiisa xoogga badan hortooda oo dhan. Oo waxaan u xoogaystay sidii gacanta Rabbiga Ilahayga ahu ii saarnayd, markaasaan reer binu Israa'iil ka dhex urursaday rag madax ah inay i raacaan.

8 Haddaba madaxdii qabiilooyinka waa kuwan, oo kanu waa abtirkii kuwii Baabuloon iga raacay waagii Boqor Artaxshasta dowladnimada haystay. **2** Wiilashii Fiinexaas waxaa ka socday Gershoom, wiilashii litaamaara Daanyeele; wiilashii Daa'udna Xatuush, **3** oo reer Shekanyaah ka ahaa; wiilashii Farcoshna Sekaryaah, oo waxaa isaga la abtirsaday boqol iyo konton nin. **4** Wiilashii Faxad Moo'aabna waxaa ka socday Elihooneeyen oo ahaa ina Seraxyah; oo waxaa isaga la jiray laba boqol oo nin. **5** Wiilashii Shekanyaahna waxaa ka socday ina Yaxasi'eel, oo waxaa isaga la jiray saddex boqol oo nin. **6** Wiilashii Caadiinna waxaa ka socday Cebed oo ahaa ina Yoonaataan, oo waxaa isaga la jiray konton nin. **7** Wiilashii Ceelaamna waxaa ka socday Yeschayaah oo ahaa ina Catalyaah, oo waxaa isaga la jiray toddobaatan nin. **8** Wiilashii Shefatayaahna waxaa ka socday Sebadyaaah oo ahaa ina Miikaa'eel, oo isaga waxaa la jiray siddeetan nin. **9** Wiilashii Yoo'aabna waxaa ka socday Cobadyaaah oo ahaa ina Yexii'eel; oo waxaa isaga la jiray laba boqol iyo siddeed iyo tobani nin. **10** Wiilashii Shelomiodina waxaa ka socday ina Yoosifyah, oo waxaa isaga la jiray boqol iyo lixdan nin. **11** Wiilashii Beebayna waxaaa ka socday Sekaryaah oo ahaa ina Beebay, oo waxaa isaga la jiray siddeed iyo labaatan nin. **12** Wiilashii Casgaadna waxaa ka socday Yooxaanaan oo ahaa ina Haqaataan, oo waxaa isaga la jiray boqol iyo tobani nin. **13** Wiilashii Adoniqaam oo ugu wada dambeeyeyna waxaa ka socday saddex nin, oo waa kuwan saddexdoodii magac, Eliifeled, iyo Yecuu'eel, iyo Shemacyah, oo waxaa iyaga la jiray lixdan nin. **14** Wiilashii Bigwayna waxaa ka socday Cuutay iyo Sabbuud, oo waxaa iyaga la jiray toddobaatan nin. **15** Oo iyaga waxaan ku soo wada ururiyey webiga u socda xaggaa Ahawa, oo halkaasaannu degganayn saddex maalmood; markaasaan dadkii iyo wadaaddadii u fiirsaday, oo halkaasna kama aan helin mid reer Laawi ah. **16** Oo markaasaan u cid diray Elliceser,

iyo Ari'eel, iyo Shemacyah, iyo Elnaataan, iyo Yaariib, iyo Elnaataan, iyo Naataan, iyo Sekaryaah, iyo Meshullaam, oo wada ahaa rag madax ah, iyo weliba Yooyaariib iyo Elnaataan, oo iyana ahaa macallimiin. **17** Oo waxaan iyaggi u diray Iddo oo madax ka ahaa meesha Kaasifyaa la yidhaahdo; oo waxaan iyaggi u sheegay wixii ay ku odhan lahaayeen Iddo iyo walaaliihiis oo reer Netiiniim ah oo jooga meesha la yidhaahdo Kaasifyaa, inay noo keenaan mididinno ka dhex adeega guriga llaahayaga. **18** Oo sidii ay gacanta wanaagsan oo llaahayagu noo saarnayd, waxay noo keeneen nin waxgarad ah oo ah reer Maxlii, oo ka ah reer Laawi, oo ka sii ah reer binu Israa'iil, iyo Sheereeyaha, iyo wiilashiiisii iyo walaaliihiis oo siddeed iyo tobani isku ahaa, **19** iyo Xashabyaha, iyo Yeshacyah oo ahaa reer Meraarii, iyo walaaliihiis iyo wiilashoodii oo labaatan isku ahaa, **20** iyo reer Netiiniim oo ay Daa'uud iyo amiiradiisii u dhiibeen adeegiddii reer Laawi oo laba boqol iyo labaatan ahaa, oo dhammaantoodna ninba magiciisi baa loogu yeedhi jiray. **21** Oo markaasaan, intii aanuu joognay Webi Ahawaa, halkaas kaga dhawaqaay in la soomo, inaanuu isku hoosaysiinno llaahayaga hortiisa, inaanu barinno jid toosan oo annaga iyo dhallaankayaga iyo koolahayaga oo dhambuba aannu marno. **22** Waayo, waxaan ka xishooda inaan boqorka weyddiisto koox askar iyo fardooley ah inay naga caawiyaan cadowga jidka noo jooga, maxaa yeelay, boqorka baannu la hadallay oo ku nidhi, Gacanta llaahayagu waxay saaran tahay intii isaga doontoona oo dhan, wayna u wanaagsan tahay; laakiise xooggiisa iyo cadhadiisu waxay ka gees yihiin in alla intii isaga ka tagta oo dhan. **23** Sidaas daraaddeed waannu soonnay, oo waxaanu ka barinnay llaahayu wax taas ku saabsan, wuuna naga aqbalay. **24** Markaasaan gooni u soocay laba iyo tobani nin oo wadaaddada madaxdoodii ah, oo waxay ahaayeen Sheereeyaha iyo Xashabyah, iyo tobani iyaga la jiray oo walaalahood ah, **25** oo waxaan u miisaamay lacagti iyo dahabkii iyo weelashii ahaa qurbaankii loo bixiyey guriga llaah oo ay wada bixiyeen boqorkii iyo lataliyaaashiisii iyo amiiradiisii, iyo reer binu Israa'iilkii halkaas joogay oo dhan. **26** Waxaan iyaga u miisaamay oo gacanta u geliyey lix boqol iyo konton talanti oo lacag ah, iyo weelal lacag ah oo iyana boqol talanti ah, iyo boqol talanti oo dahab ah, **27** iyo labaatan maddiiboodoo no dahab ah oo iyana kun dirham ah, iyo laba weel oo ah naaxas dhalaalaysa oo sida dahab qaali u ah. **28** Oo markaasaan ku idhi, Idinku Rabbigaad quuduus u tiihi oo weelashuna waa quduus, oo lacagta iyo dahabka waa qurbaan iktiyar loogu bixiyey Rabbiga ah llaaha awowaayaashii. **29** Haddaba idinku dhawra oo xajiyaa ilaa aad ku hor miisaantaan wadaaddada sare, iyo kuwa reer Laawi, iyo amiiradi qolooyinka reer binu Israa'iil, idinkoo jooga qolladaha guriga llaah ee Yeruusaalem. **30** Sidaasay wadaaddadii iyo kuwii reer Laawi u aqbaaleen miisaankii lacagti iyo dahabkii iyo weelashii inay geeyaan Yeruusaalem iyo ilaa guriga llaahayo. **31** Markaasaanu Webi Ahawaa ka tagnay, oo Yeruusaalem u ambabbxnay bishii kowaad maalinteedii laba iyo tobnaad; oo waxaa na saarnayd gacantii llaahayu, wuuna naga samatabbixiyey gacantii cadowga iyo kuwii jidka noogu gabbanay. **32** Oo waxaanu nimid Yeruusaalem oo halkaasaanu intii saddex maalmood ah iska joognay. **33** Oo maalintii afraad aaya lacagti iyo dahabkii iyo weelashii lagu dhex miisaamay gurigii llaahayo oo waxaa gacanta loo geliyey wadaadkii Mereemood oo ahaa ina Uuriyah, oo waxaa isaga la jiray Elecaasaar oo ahaa ina Fiinexaas; oo waxaa kaloo iyaga la jiray Yoosaabaad oo ahaa ina Yeeshuuca, iyo Noocadyah oo ahaa ina Binnuwii oo iyana ahaa reer Laawi; **34** oo alaabtiit oo dhan waxay ku wada guddoomeen tiro iyo miisaan, oo miisaankii oo dhanna waagaas ayaa la wada qoray. **35** Oo dadkii maxaabiista ahaan jiray ee masafuriska ka soo noqday, waxay llaaha reer binu Israa'iil allabaryo la gubo ugu bixiyeen laba iyo tobani dibi reer binu Israa'iil oo dhan aawadiis, iyo

lix iyo sagaashan wan, iyo toddoba iyo toddobaatan bараар ah, iyo laba iyo tobani orgi oo qurbaan dembi loo bixiyey; oo kulli intaas oo dhammu waxay ahaayeen allabaryo la gubo oo Rabbiga loo bixiyey. **36** Oo waxay amarkii boqorka u geeyeen saraakiishii boqorka iyo taliyayaashii webiga ka shisheeyey; oo iyana way taageereen dadkii iyo gurigii llaah.

9 Oo markii waxyaalahaas la sameeyey dabadeed waxaa ii yimid amiiradii oo igu yidhi, Dadka reer binu Israa'iil, iyo wadaaddadii iyo reer Laawi, gooni isagama ay soocin dadyowgii dalka degganaa, ee waxay sameeyaaan waxyaalahooda karaahiyada ah ee ay reer Kancaan, iyo reer Xeed, iyo reer Feris, iyo reer Yebus, iyo reer Cammoon, iyo reer Moo'aab, iyo Masriyiintii, iyo reer Amor sameeyaan. **2** Waayo, iyaga iyo wiilashoodiiba waxay guursadeen gabdhahoodii, oo sidaasuu farcankii quduuska ahaa ugu qasmay dadyowgii dalka degganaa; oo weliba xadgudubkaas waxaa madax u ahaa amiirradaa iyo taliyayaasha. **3** Oo kolkaan waxaas maqlay ayaan dharkaygii iyo go'aygii jeexjeexay, oo timihii ku yiil madaxayga iyo gadhkaygana waan iska rifay, oo waxaan fadhiistay anigoo wareersan. **4** Markaasaan waxaa igu soo shiray in alla intii ka cabsan jirtay erayga llaaha reer binu Israa'iil, dadkii maxaabiista ka soo noqday xadgudubkoodii aawadiis; oo anna halkaasaan iska fadhiiyey tan iyo qurbaankii makhrubka anigoo wareersan. **5** Oo markii qurbaankii makhrubka la gaadhay ayaan ka kacay is-hoosaysiintaydi, iyadoo dharkaygii iyo go'aygii jeexjeexan yihiin, markaasaan jilbaajoogsaday oo gacmaha u horsaday Rabbiga llaahayga ah; **6** kolkaasaan idhi, llaahayow, waan ka xishoonayaa oo waan ka xayyaxayaa inaan wejigaya xaggaga u soo jeedsho, waayo, llaahayow, xumaatooyinkayagi ayaa nagu batay, oo dembilahaanshahayagiina wuxuu kor ugu baxay samooyinka. **7** Tan iyo waajii awowayaashay iyo ilaa maantadan xujo badan baannu lahayn, oo xumaatooyinkayagi aawadood ayaa annaga iyo bogorradayadii iyo wadaaddadayaadiiba loogu gacangeliyey bogorradii dalalka degganaa inay seef nala dhacaan, oo ay maxaabiis naga dhigtaan, oo ay na dhacaan, iyo inay na wareeriyan, siday maantadan tahay. **8** Oo hadda intii wakhti yar ah aaya Rabbiga llaahayaga ahu raalli naga noqday si qaar nooga hadhaan oo ay u baxsadaan, iyo si uu dhidh noogu siyo meeshiisa quduuska ah, in llaahayagu indhahayaga iftiimiyo, oo uu wakhti yar nagu soo nooleeyo addoonnimadayaada. **9** Waayo, waxaannu nahay dad addoommo ah, laakiise llaahayagu naguma dayrin addoonnimadayaadii, illowse naxaris buu nagu siiyey bogorradii Faaris hortooda, inuu na nooleeyo awadeed, si aamu u taagno guriga llaahayo, oo aamu u hagaajinno burburkiisi hore, iyo inuu derbi naga dhex siyyo Yahuudah iyo Yeruusaalemba. **10** Haddaba llaahayow, bal maxaan nidhaahnaa tan dabadeed? Waayo, waxaannu ka tagnay amarradaadii, **11** aad noogu soo dhibbitay nebijiyadii addoommadaada ahaa, oo aad ku tidhi, Dalka aad inaad hantidaan ugu socotaan waa dal aan nadif ahayn, oo wuxuu ku nijeasoobay dadyowga deggan nijeastooda, iyo karaahiyadooda, iyo wasakhnimadooda dhammaan ka buuxsantay gees ilaa ka gees. **12** Haddaba gabdhiihinna wiilashooda ha u guurinina, wiilashinnana gabdhahooda ha u guurinina, weligiinna ha doonina nabaddooda ama barwaqaqooda, si aad xoog u yeelataan, oo aad u cuntaan dalka wixiisa wanaagsan, oo aad carruutiinnana dhaxal ahaan ugaga tagtaan weligiin. **13** Oo tanu waxay noogu soo degtay falimahayagi sharka ahaa aawadood, iyo xujadayadii weynayd aawadeed, maxaa yeelay, llaahayagiyyow, waxaad nagu taqsiirtay wax ka yar intii xumaatooyinkayagu mudnayeen, oo weliba waxaad na siisay dad caykan ah oo noo hadha, **14** haddaba waxaas oo dhan dabadeed ma mar kalaannu amarradaada jebinnaa, oo aannu la xididnaa dadyowga karaahiyadan sameeyaa? Sow noo cadhoon maysid jeeraad na wada baabbi'sisid oo aadan innaba naga reebin

dad hadha iyo mid naga baxsada toona? **15** Rabbiyow, Ilaaha reer binu Israa'ilow, xaq baad tahay, waayo, waxaannu nahay dad hadhay oo baxsaday, sida ay maantadan tahay; bal eeg, waxaannu kula hor joognaa xujadayada, waayo, taas aawadeed ninna hortaada ma istaagi karo.

10 Haddaba intii Cesraa tukanayay oo uu wax qiranayay isagoo oyoyaa oo isku tuuraya guriga Ilaah hortiisa, waxaa isagii reer binu Israa'il uga soo ururay shir aad u weyn oo rag iyo dumar iyo carruuba leh, waayo, dadkii aad bay u oyeyen. **2** Oo Shekaanyaah oo ahaa ina Yexii'eel oo ahaa reer Ceelaam wuxuu u jawaabay Cesraa, oo ku yidhi, Annagu waxaannu ku xadgudubnay Ilaahayo, oo naago qalaad ayaanuu ka guursannay dadyowgii dalka; laakiinse reer binu Israa'il weli waxay leeyihiin rajo xaalkan ku saabsan. **3** Haddaba sidaas daraaddeed aannu Ilaahayo axdi la dhiganno innaannu iska erinno naagahaas oo dhan, iyo intii ay dhaleenba, sidii ay tahay talada sayidkayga, iyo ta kuwa ka gariira amarka Ilaahayo, oo sidii sharciga waafqaansan ha loo sameeyo. **4** Haddaba kac, waayo, xaalkan adiguu ku dul saaran yahay, oo annana waannu kula jirnaa; si wanaagsan u dhiirranow, oo samee. **5** Markaasaa Cesraa kacay oo wuxuu wadaaddadii sare iyo reer Laawi iyo reer binu Israa'il oo dhan ku wada dhaariiyey inay sameeyaan sida eraygaasu leeyayah. Oo iyana saasay ku wada dhaarteen. **6** Markaasaa Cesraa ka kacay gurigii Ilaah hortiisa, oo wuxuu galay qolkii Yehooxaanaan oo ahaa ina Eliyaashiib, oo markuu halkaas yimid waxba kibis ma uu curin, biyona ma uu cabbin, waayo, wuxuu u baroortay xadgudubkii ay sameeyeen dadkii maxaabiisnimada ka soo noqday. **7** Markaasay ka dhex naadiyeen dalka reer Yahuudah iyo Yeruusaalem oo ogeysiis gaadhsiiyeen dadkii maxaabiisnimada ka soo noqday oo dhan inay dhammaantood Yeruusaalem ku soo wada ururaan. **8** Oo waxay yidhaahdeen, Ku alla kii aan intii saddex maalmod ah iman, sida ay ku talyien amiirrada iyo odayaashu, maalkisa oo dhan waa laga xaraamayn doonaa, oo isaga qudhisiisana gooni baa looga sooci doonaa ururka dadkii maxaabiisnimada ka soo noqday. **9** Markaasaa raggi reer Yahuudah iyo reer Benyaamiin oo dhammu intii saddex maalmod ah ku soo wada ureen Yeruusaalem, oo taasu waxay ahayd bishii sagaalaad maalinteedii labaatanaad, kolkaasaa dadkii oo dhammu wuxuu fadhiistay bannaankii guriga Ilaah hortiisa ahaa, iyagoo gariiraya xaalkan aawadiis iyo roobkii weynaa daraaddii. **10** Markaasaa waxaa istaagay wadaadkii Cesraa ahaa oo wuxuu dadkii ku yidhi, Idinku waad xadgudubteen oo waxaad guursateen naago qalaad, oo sidaasaad reer binu Israa'il xujada ugu sii kordhisineen. **11** Haddaba sidaas daraaddeed dembigiinna u qirta Rabbiga ah Ilaahii awowayaashiin, oo sameeya wax isaga ka farxiya; oo gooni isaga sooca dadyowga dalka deggan, iyo naagaha qalaadba. **12** Markaasaa ururki oo dhammu isku mar jawaabeneen oo cod dheer ku yidhaahdeen, Waa inaanu samaynaa sidaad xaalkayaga ka tidhi. **13** Laakiinse dadkii wuu badan yahay, oo wakhtiganna waxaa jira roob badan, oo annana dibadda ma taagnaan karno, tanuna ma aha shuquq lagu qaban karo maalin iyo laba toona, waayo, annagu xaalkan aad baannu ugu xadgudubnay. **14** Haddaba amiirradayadu ururka oo dhan ha isu taageen oo kulli inta naagaha qalaad guursatay oo magaaloo yinkayaga jooga oo dhammu wakhti la ballamay ha yimaadeen, oo iyaga ha soo raaceen magaalo kasta odayasheeda iyo xaaqinnadeedu, jeeray cadhada kulul oo Ilaahayo ee xaalkan ku saabsan naga rogmta. **15** Laakiinse xaalkan waxaa kelyiyahu hor istaagay Yoonaataan ina Casaheel iyo Yaxaasyaah ina Tiqwah; waxaana caawiyey Meshullaam iyo Shabbetay oo ahaa reer Laawi. **16** Oo dadkii maxaabiisnimada ka soo noqdaynaa saasay yeelineen. Oo waxaa gooni ahaan loo socay wadaadkii Cesraa ahaa, iyo kuwo madax ah oo ka socda qolooyinkoodii, oo kulligoodna magacyadooda loogu wada yeedhay,

oo iyana bishii tobnaad maalinteedii kowaad ayay u fadhiisteen inay xaalkan soo baadhaan. **17** Oo waxay xaalka ku saabsan raggi naagaha qalaad guursaday oo dhan dhammeeeyeen bishii kowaad maalinteedii kowaad. **18** Oo wiilashii wadaaddada waxaa laga dhex helay kuwo naago qalaad guursaday; waxayna ahaayeen wiilashii Yeeshuucu, ina Yoosaadaaq iyo walaalihiis oo ahaa Macaseeyaa, iyo Eliceser, iyo Yaariib iyo Gedalyaah. **19** Oo iyana waxay gacانتودa ku dhiibeen oo ku ballanqaadeen inay naagahooda eryaan, oo iyagoo xujo leh waxay xujadooda ugu bixiyeen wan idha laga soo qabtay. **20** Wiilashii Immeerna waxaa laga helay Xanaanii iyo Sebadyaah. **21** Wiilashii Xaariumna, Macaseeyaa, iyo Eliyaah, iyo Shemacyaah, iyo Yexii'eel, iyo Cusiyaa. **22** Wiilashii Fashxurna, Eliyoceaney, iyo Macaseeyaa, iyo Ismaaciil, iyo Netaneel, iyo Yoosaabaad, iyo Elcaasaah. **23** Oo reer Laawina, Yoosaabaad, iyo Shimcii, iyo Qeelaayaah (kaasu waa Qeliitaa), iyo Fetaxyah, iyo Yahuudah, iyo Eliceser. **24** Raggii gabayaaga ahaana waxaa laga helay Eliyaashiib; irid-dhawryadiina waxaa laga helay Shalluum, iyo Telem, iyo Uurii. **25** Oo reer binu Israa'ilina waxaa laga helay wiilashii Farcosh oo ahaa Ramyaah, iyo Iysyaah, iyo Malkiyyaah, iyo Miyaamin, iyo Elecaasaar, iyo Malkiyyaah, iyo Benaayaah. **26** Wiilashii Ceelaamma, Matanyaah, iyo Sekaryaah, iyo Yexii'eel, iyo Cabdiil, iyo Yereemood, iyo Eliyaah. **27** Wiilashii Satuuna, Eliyoceaney, iyo Eliyaashiib, iyo Matanyaah, iyo Yereemood, iyo Saabaad, iyo Casiisaa. **28** Wiilashii Beebayna, Yehooxaanaan, iyo Xananyaah, iyo Sabbath, iyo Catlay. **29** Wiilashii Baaniina, Meshullaam, iyo Malluug, iyo Cadaayaah, iyo Yaashuuib, iyo She'aal, iyo Yereemood. **30** Wiilashii Faxad Moo'abna, Cadnaa, iyo Kelaal, iyo Benaayaah, iyo Macaseeyaa, iyo Matanyaah, iyo Besaleel, iyo Binnuwii, iyo Manaseh. **31** Wiilashii Haarimna, Eliceser, iyo Yishiyaah, iyo Malkiyyaah, iyo Shemacyaah, iyo Shimcoor, **32** Benyaamiin, iyo Malluug, iyo Shemaryah. **33** Wiilashii Xaashumna, Matenay, iyo Matataah, iyo Saabaad, iyo Eliifeled, iyo Yereemay, iyo Manaseh, iyo Shimcii. **34** Wilashii Baaniina, Macaday, iyo Camraam, iyo Uu'eel, **35** iyo Benaayaah, iyo Beedyaaah, iyo Keluux, **36** iyo Wanyaah, iyo Mereemood, iyo Eliyaashiib, **37** iyo Matanyaah, iyo Matenay, iyo Yacasay, **38** iyo Baanii, iyo Binnuwii, iyo Shimcii, **39** iyo Shelemyaah, iyo Naataan, iyo Cadaayaah, **40** Maknadbay, iyo Shaashay, iyo Shaaray, **41** iyo Casareel, iyo Shelemyaah, iyo Shemaryah, **42** iyo Shalluum, iyo Amaryaah, iyo Yuusuf. **43** Wiilashii Nebona, Yeci'eel, iyo Matityaah, iyo Saabaad, iyo Sebiinnaa, iyo Iddo, iyo Yoo'eel, iyo Benaayaah. **44** Oo kulli intaasoo dhammu waxay wada guursadeen naago qalaad, oo qaarkood waxay qabeen naago ay caruur ka dhaleen.

Nexemyah

1 Kanu waa hadalkii Nexemyah oo ahaa ina Xakalyaah. Hadda intaan joogay Shuushan oo ah hoygii boqorka, sannaddii labaatanaad bisheedii Kislee'u, **2** waxaa yimid Xanaanii oo walaalahayga midkood ahaa, isaga iyo niiman kale oo dalka Yahuudah ka yimid; oo markaasaan weyddiyey wax ku saabsan Yuhuuddii baxsatay, oo maxaabistii ka hadhay, iyo wax ku saabsan Yeruuzaalem. **3** Oo iyana waxay igu yidhaahdeen, Kuwii maxaabista ka hadhay oo gobolkii jira waxay ku jiraan dhibaato weyn iyo ceeb; oo derbigii Yeruuzaalemaa waa la dumiyey, oo irdaheediina dab baa lagu gubay. **4** Oo markaan erayadaas maqlay ayaan meel fadhiistay oo oyay, oo intii ayaamo ah ayaan baroortay; waanan soomay, oo waxaan ku tukaday Ilaaha samada hortiisa, **5** oo idhi, Rabbiyow, Ilaaha samadow, Ilaaha weyn oo laga cabsadow, oo axdiga xajiy, oo u naxariista kuwa isaga jecel oo amarradiisa xajiyow, waan ku baryayaaye, **6** Dhegahaagu ha maqleen, indhaaaguna fur, inaad maqashid baryadayda anoo addoonkaaga ah. Wakhligan habeen iyo maalinba waxaan kuu baryayaa reer binu Israa'iil oo addoommadaada ah, anigoo qiraya dembiyadii aan aniga iyo reer binu Israa'iil kugu dembaabnay; haah, aniga iyo reerka aabbahayba waannu dembaabnay. **7** Oo si aad u xun ayaannu kula macaamiloonnay, oo ma aannan xajin amarradii, iyo qaynuunnadii, iyo xukummadii aad ku amartay addoonkaagi Muuse ahaa. **8** Waan ku baryayaaye, bal xusuuso eraygii aad ku amartay addoonkaagi Muuse ahaa, oo aad ku tidhi, Haddaad xadgudubtaan, waxaan idinku kala dhex firdhiin doonaa dadyowga, **9** laakiinse haddaadii ii soo noqtootaan oo aad amarradaya xajisaan oo aad yeeshaa, in kastoo kuwiinna la tuuray ay joogaan meesha samada ugu fog, halkaasaan ka soo ururin doonaa, oo waxaan keeni doonaa meeshii aan u doortay inaan ka dhigo in magacaygu joogo. **10** Hadda kuwanu waa addoommadaada iyo dadkaaga aad ku soo furtay xooggaagi iyo gacantaadii xoogga badnay. **11** Sayidow, waan ku baryayaaye, hadda dhegahaagu ha maqleen baryadayda anoo addoonkaaga ah, iyo baryada addoommadaada ku farxa inay ka cabsadaan magacaaga; waan ku baryayaaye, maanta i guulee, anoo addoonkaaga ah, oo ka dhig inaan ninkan hortiisa naxariis ka helo. (Anigu waxaan ahaa koobsidaha boqorka.)

2 Bishii Niisaan oo ahayd sannaddii labaatanaad oo boqor Artaxshasta, iyadoo khamri hor yaal isaga ayaan khamrigii qaaday oo boqorkii siiyey. Hadda ka hor anigu boqorka hortiisa caloolxumo kuma joogi jirin. **2** Oo boqorkii wuxuu igu yidhi. War maxaa wejjaagu u murugaysan yahay adigoo aan bukayan? Tanu wax kale ma aha waasee tiraanya qalbiga ku jirta. Markaasaan aad u baqay, **3** oo waxaan boqorkii ku idhi, Boqorow, weligaaba noolow. Bal maxaa wejigaygu la murugaysnaan waayay, iyadoo magaalada ah meeshii awowayaashay xabaalahoodu ahayeen ay baabba' tahay, oo irdaheediina dab lagu gubay? **4** Markaasaa boqorkii wuxuu igu yidhi, Hadda maxaad iga baryaysaa? Kolkaasaan Ilaaha samada baryay. **5** Oo waxaan boqorkii ku idhi, Boqorow, hadday ku farxiso, oo haddaad raalli iga tahay anoo addoonkaaga ah, waxaan doonayaan inaad ii drittid dalka Yahuudah oo ay ku taal magaalada awowayaashay xabaalahoodu yihiin, inaan dhiso. **6** Kolkaasaan boqorkii wuxuu igu yidhi, (iyadoo boqoradiina agtiisa fadhidho) Sodcaalkaagu tan iyo goormuu ahaanayaa? Goormaadse soo noqonaysaa? Markaasu boqorku ku farxay inuu i diro; oo waxaan u qabtay wakhti. **7** Oo weliba waxaan boqorkii ku idhi, Boqorow, haddaad raalli ka tahay, ha lay siyo warqado aan u geeyo taliyyaasha webiga ka shisheeyaa, si ay igu oggolaadaan inaan dhix maro dalkooda ilaa aan gaadho dalka Yahuudah; **8** iyo warqad kaloo aan siyo Aasaaf oo ah kan dhawra

dhirta boqorka, si uu ii siyo alwaax aan ku sameeyo waxa haya saqafka irdaha qalcadda ee guriga u dhow, iyo derbiga magaalada iyo guriga aan gelii doono. Oo boqorkiina wuu ii wada oggolaaday sidii ay gacantii wanaagsanayd ee Ilaahay ii saarnayd. **9** Markaasaan oo imid taliyyaashii webiga ka shisheeyay, oo iyagii siiyey warqadiihii boqorka. Oo weliba waxaa boqorku igu daray saraakil ciidanka ka tirsan iyo fardooley. **10** Oo Sanballad oo ahaa reer Xoron, iyo addoonki ahaa Toobiyaah oo ahaa reer Cammoon markay maqleen inuu yimid nin doonaya wanaagga reer binu Israa'iil ayay aad iyo aad u murugodeen. **11** Markaasaan Yeruuzaalem imid, oo halkaasaan saddex maalmood iska joogay. **12** Oo habeennimadii ayaan kacay, anigoo ay dhawr nin ila socdaan, oo ninna uma aan sheegin waxa Ilaahay qalbigayga geliyey inaan Yeruuzaalem u sameeyo. Oo neefna ilama jirin neefkii aan fuushanaa mooyaane. **13** Oo habeennimadii ayaan ka baxay Iridii Dooxada, oo ku til xaggaa Ceelkii Maska, oo waxaan maray xaggaa Iridii Digada, waanan fiirihey derbiyadii Yeruuzaalem oo wada dunsanay, iyo irdaheedi dabka lagu gubay. **14** Oo haddana waxaan tegey Iridii Isha biyaha iyo xaggii Balligii Boqorka; laakiinse neefkii aan fuushanaa meelu maro ma jirin. **15** Oo haddana waxaan habeennimadii tegey xaggii durdurka, oo derbigii baan fiirihey, kolkaasaan dib u noqday, oo magaaladii ka soo galay xaggii Iridii Dooxada, oo saasaan u soo noqday. **16** Oo taliyyaashiina ma ay ogay meel aan tegey iyo wixii aan sameeyey toona; oo welib waxba uma aan sheegin Yuhuuddii, iyo wadaaddadii, iyo kuwii gobta ahaa, iyo taliyyaashii, iyo intii kaloo shuulkulka samaysay toona. **17** Markaasaan ku idhi, War waad aragtaan xaalka xun oo aan ku jirno, iyo sida Yeruuzaalem u baabba'day, iyo in irdaheedi dab lagu gubay. Haddaba kaalaya oo aan dhisno derbiga Yeruuzaalem, si aynaan mar dambe u sii ceebaysnaan. **18** Oo waxaan iyagii wax uga sheegay gacantii Ilaahay oo korkayga ku wanaagsanayd, iyo weliba erayadii uu bogorku igula hadlay. Oo iyana waxay yidhaahdeen, Ina kiciya aan dhisnee. Sidaasay gacmahoodii shuulkii wanaagsanay ugu xoogeyeeyen. **19** Laakiinse Sanballad oo ahaa reer Xoron, iyo addoonki ahaa Toobiyaah oo ahaa reer Cammoon, iyo Geshem oo ahaa Carab, markay taas maqleen ayay nagu qosleen, oo na quudhsadeen, oo waxay yidhaahdeen, War waxaaad samaynasaan waa maxay? Ma bogorkaad ku caasiyoobaysaan? **20** Markaasaan jawaabay oo ku idhi, Ilaaha samadu wuu na liibaanin doonaa, oo sidaas daraaddeed annagoo addoommadiisa ah waannu kici doonaa, wax baannuna dhisi doonaa, laakiinse idinku Yeruuzaalem kuma lihidin qayb, ama xaq, amase xusuus toona.

3 Markaasaa Eliyashii oo ahaa wadaadkii sare ayaa la kacay wadaaddadii walaaliihiis ahaa, oo waxay dhiseen Iridii Idaho, oo intay quduus ka dhigeen ayay albaabbadeedii qotomiyeen, oo waxay quduus ka dhigeen tan iyo Munaaraddii Mee'aah iyo ilaa Munaaraddii Xananeel. **2** Oo intii isaga ku xigtayna waxaa dhisay dadkii Yerixoo, oo intii iyaga ku xigtayna waxaa dhisay Sakuur ina Imrii. **3** Iridii Kallunkunka waxaa dhisay reer Hasenaa'ah, oo waxay saareen alwaaxdii saqafka haysay, wayna taageen albaabbadeedii oo gelyiine handarraabbadeedii iyo qataarradeedii. **4** Oo intii iyaga ku xigtayna waxaa cusboonaysiyyey Mereemood ina Uuriyah, oo ahaa reer Xaqoos. Oo intii iyaga ku xigtayna waxaa cusboonaysiyyey Meshullaam ina Berekyah oo ahaa ina Mesheysabeel. Oo intii iyaga ku xigtayna waxaa cusboonaysiyyey Saadoq ina Bacanaa. **5** Oo meeshii iyaga ku xigtayna waxaa cusboonaysiyyey reer Teqooca, laakiinse kuwoodii gobta ahaa waxba kama qaban shuulkii sayidkooda. **6** Iridii Gabowdayna waxaa cusboonaysiyyey Yooyaadaac oo ahaa ina Faasee'ax iyo Meshullaam oo ahaa ina Besoodyaah, oo waxay saareen alwaaxdii saqafka haysay, wayna taageen albaabbadeedii oo

geliyeen handarraabbadeedii iyo qataarradeedii. 7 Oo meeshii iyaga ku xigtayna waxaa cusboonaysiyyey Melatayah oo ahaa reer Gibecoon, iyo Yaadloon oo ahaa reer Meeronotii, iyo dadkii reer Gibecoon, iyo kuwii reer Misfaah, oo ku hoos jiray carshiga taliyaha webiga ka shisheeyaa. 8 Oo meeshii isaga ku xigtayna waxaa cusboonaysiyyey Cusii'eel oo ahaa ina Xarhayaah oo ka mid ahaa dahabtumayaashii. Oo meeshii isaga ku xigtayna waxaa cusboonaysiyyey Xananyaah oo ka mid ahaa dawosomeeyayaashii, oo waxay Yeruuusaalem adkeeyeen tan iyo derbiga ballaadhan. 9 Oo meeshii iyaga ku xigtayna waxaa cusboonaysiyyey Refaayaah oo ahaa ina Xuur oo ahaa taliyihii degmada Yeruu saalem badhkiis. 10 Oo meeshii iyaga ku xigtay oo ka soo hor jeedday gurigisa waxaa cusboonaysiyyey Yedacyaaah oo ahaa ina Xaruumaf. Meeshii isaga ku xigtayna waxaa dhisay Xatuush oo ahaa ina Xashabneyaaah. 11 Malkiyyah ina Xaarim iyo Xashub ina Faxad Moo'aabna waxay cusboonaysiyeen meel kale iyo Munaaraddii Foornooyinka. 12 Oo meeshii isaga ku xigtayna waxaa cusboonaysiyyey Shalluum ina Hallooxeesh oo ahaa taliyihii dhistariga Yeruuusaalem badhkiis, isagii iyo gabdhihiisii. 13 Ireddii Dooxadana waxaa cusboonaysiyyey Xaanuun iyo dadkii Saanoo'ax degganaa. Iyagu way dhisiseen, oo waxay qotomiyeen albaabbadeedii oo geliyeen handarraabbadeedii iyo qataarradeedii, oo waxay dhisiseen kun dhudhun oo derbigii ah tan iyo Ireddii Digada. 14 Ireddii Digadana waxaa cusboonaysiyyey Malkiyyah ina Reekaab oo ahaa taliyihii degmada Beyd Hakerem; wuu dhisay, wuuna qotomiyeen albaabbadeedii oo geliyeen handarraabbadeedii iyo qataarradeedii. 15 Ireddii Isha biyaha ahna waxaa cusboonaysiyyey Shalluun ina Kaalkoseeh oo ahaa taliyihii degmada Misfaah, wuu dhisay oo deday, oo wuxuu qotomiyeen albaabbadeedii oo geliyeen handarraabbadeedii iyo qataarradeedii, oo derbigii Warta Shelax oo beerta boqorka u dhowaana wuu dhisay, oo wuxuu gaadhsiyyet tan iyo jarjanjaraada hoos uga degata magaalada Daa'uud. 16 Meeshii isaga ku xigtayna waxaa cusboonaysiyyey Nexemyaah ina Casbuuq oo ahaa taliyihii degmada Beytsuur badhkiis, oo isagu wuxuu dhisay tan iyo meesha ka soo hor jeedda xabaalhii Daa'uud, iyo tan iyo balligii la sameeyey, iyo tan iyo gurigii ragga xoogga badan. 17 Meeshii isaga ku xigtayna waxaa cusboonaysiyyey reer Laawi oo Rexum ina Baanii ka mid ahaa. Meeshii isaga ku xigtayna waxaa cusboonaysiyyey Xashabyaah oo ahaa taliyihii degmada Qeciilaah badhkiis oo degmadiisa awadiis ayuu u dhisay. 18 Meeshii isaga ku xigtayna waxaa cusboonaysiyyey walaalahaad oo uu ka mid ahaa Baway ina Xeenaadaad oo ahaa taliyihii degmada Qeciilaah badhkiis. 19 Meel kale oo isaga ku xigtayna waxaa cusboonaysiyyey Ceser ina Yeeshuuca oo ahaa taliyihii Misfaah, taas oo ahayd meel ka soo hor jeedda meesha loo fulo maqsinka hubka oo ku ag yiil meeshuu derbigu ka leexdo. 20 Meel kale oo isaga ku xigtayna waxaa dadaal ku cusboonaysiyyey Baaruug ina Sabbay, tan iyo leexashada derbiga iyo ilaa albaabkiil guriga Eliyaashiib oo ahaa wadaadka sare. 21 Meel kale oo isaga ku xigtayna waxaa cusboonaysiyyey Mereemood ina Uuriyah oo ahaa reer Xaqoos, tan iyo guriga Eliyaashiib albaabkiisa iyo ilaa guriga Eliyaashiib dabadiisa. 22 Meeshii isaga ku xigtayna waxaa cusboonaysiyyey wadaaddadii ahaa dadkii Bannaanka. 23 Meeshii iyaga ku xigtayna waxaa cusboonaysiyyey Benyaamiin iyo Xashuub taas oo ahayd meel guryahooda ka soo hor jeedday. Meeshii iyaga ku xigtayna waxaa cusboonaysiyyey Casaryaah ina Macaseeyaaah oo ahaa reer Cananyaah, taas oo ahayd gurigisa dhinacisa. 24 Meel kale oo isaga ku xigtayna waxaa cusboonaysiyyey Binnuwii ina Xeenaadaad, taas oo ka bilaabmaysay gurigii Casaryaah ilaa meeshuu derbigu ka leexdo iyo tan iyo derbiga geesiisi. 25 Faalaal ina Uusayna wuxuu cusboonaysiyyey meelee xexashadii derbiga ka soo hor jeedday iyo munaaraddii ka taagnayd gurigii boqorka oo sare ee u

dhowaa barxaddii waardiyaasha, oo meeshii isaga ku xigtayna waxaa cusboonaysiyyey Fedaayaah ina Farcosh. 26 (Haddaba reer Netiiniim waxay degganaayeen Cofel iyo tan iyo meel ka soo hor jeedday Iridda Biyaha oo xaggaa bari, iyo ilaa munaaraddii kor u taagnayd.) 27 Meel kale oo isaga ku xigtayna waxaa cusboonaysiyyey reer Teqocoa, taasoo ka soo hor jeedday munaaraddii weynayd oo kor u taagnayd, iyo tan iyo derbigii Cofel. 28 Ireddii Faraska korkeedana waxaa cusboonaysiyyey wadaaddadii, oo mid waluba wuxuu sameeyey meeshii gurigisa ka soo hor jeedday. 29 Meeshii isaga ku xigtayna waxaa cusboonaysiyyey Saadoq ina Immeer, taasoo ahayd meel gurigisa ka soo hor jeedday. Meel kale oo isaga ku xigtayna waxaa cusboonaysiyyey Shemacyaaah ina Shekaanyaah oo ahaa kii dhawri jiray Iridda Bari. 30 Meel kale oo isaga ku xigtayna waxaa cusboonaysiyyey Xananyaah ina Shelemyaah iyo Xaanuun oo ahaa Saalaaf wiikisii lixaad. Meeshii isaga ku xigtayna waxaa cusboonaysiyyey Meshullaam ina Berekyaaah, taasoo ahayd meel qolkiisii ka soo hor jeedday. 31 Meeshii isaga ku xigtayna waxaa cusboonaysiyyey Malkiyyah oo ahaa dahabtumayaasha midkood oo wuxuu dhisay tan iyo gurigii reer Netiiniim iyo baayacmushtariyada oo ka soo hor jeedday Ireddii Mirqaad iyo ilaa meeshii geeska laga fulo. 32 Oo meeshii geeska laga fulo iyo Ireddii Idaha intii u dhaxaysayna waxaa cusboonaysiyyey dahabtumayaashii iyo baayacmushtariyadii.

4 Laakiinse markii Sanballad maqlay inaanu derbigii dhisaynay ayuu cadhooday, oo aad u dhirfay, oo Yuhuuddina wuu ku majaajilooday. 2 Markaaasu ka hor hadlay walaalihiis iyo ciidankii Samaariya, oo wuxuu yidhi, War Yuhuuddan itaalka daranu waxay samaynayaan waa maxay? Iyaga ma la daynayaan? Oo miyeey allabbarayaan? Oo ma maalin bay hawashaa ku dhammaynayaan? Oo dhagxantii miyeyp soono noolaynayaan tuulmooyinkii waxyalaaha baabba'ay oo gubtay? 3 Oo haddana Toobiyaah oo ahaa reer Camnoon oo agtiisa taagnaa wuxuu yidhi, Waxa ay dhisayaan oo dhan xataa haddii dawaco fuusho way kala burburinaysaa derbigooda dhagaxa ah. 4 Ilaahayagow, bal maqal, waayo, waa nala quudhsadaye; caydooda dib ugu celi madaxoodaa, oo iyaga u gacangeli dal dhaca oo maxaabisi ahaan u kaxaysta. 5 Oo xumaantoodana ha dedin, oo dembigoodana yaan hortaada laga tirtirin, waayo, kuwii wax dhisay hortooda ayay kaaga xanaajiyeen. 6 Haddaba derbigii waannu dhisnay; oo derbigii oo dhan waa lays qabadsiyyey ilaa qotonkiisii badhkiis la gaadhsiyyey, waayo dadku waxay maanka ku hayene inay shaqeeyaan. 7 Laakiinse markii Sanballad, iyo Toobiyaah, iyo kuwii Carbeed, iyo reer Camnoon, iyo reer Ashdood ay maqleen in derbiyadii Yeruuusaalem cusboonaysiintoodii ay hore u socotay iyo in la bilaabay in daldaloolalladii la fureeyo ayay aad u cadhoodeen. 8 Markaaasy dhammaantood shirqool ku wada arrinsadeen inay soocakaan oo Yeruuusaalem la diriraan, iyo inay dhexdeeda qas ka ridaan. 9 Laakiinse waxaannu barinny Ilaahayo, oo iyaga awaadood ayaannu yeelinay waardiyaala naga ilaaaliya habeent iyo maalinba. 10 Markaaasa dadkii dalka Yahuud waxay yidhaahdeen, Kuwa culaysyada qaada xooggoodii waa yaraaday, oo waxaa jira waxyalo dundumay oo badan, sidaa daraaddeed derbiga ma dhisii karno. 11 Oo cadaawaayaashayadiina waxay yidhaahdeen, Iyagu ma ay ogaan doonaan, mana ay arki doonaan jeeraan dhex tagno oo aan iyaga layno, oo shuulkana aan joojinno. 12 Oo markii Yuhuuddii iyaga ag degganayd ay yimaadeen, waxay toban jeer nagu yidhaahdeen, Idinku waa inaad meel walba nooga soo noqtaan. 13 Haddaba sidaas daraaddeed meeshii ugu hoosaysay oo derbiga ka dampaysay oo meelaha bannaan ku yiil ayaan taagay dadkii qoloqolo u safan oo wada haysta seefahoodii, iyo warmahoodii, iyo qaansooyinkoodiiba. 14 Oo intaan wax fiirihey ayaan kacay oo waxaan ku idhi kuwii gobta ahaa, iyo taliyayaashii, iyo dadka intiisiis

kaleba, lyaga ha ka cabsanina, ee waxaad xususataan Sayidka weyn oo laga cabsado, oo waxaad u dirirtaan walaaliihi, iyo wiilashinna, iyo gabdhiihiinna, iyo naagihiiinna, iyo guryihiiinaba. **15** Haddaba markii cadaawayaaashayadii ay maqleen innau taas ogaannay, oo uu lilaah taladoodii kala ridey, ayaannu kulligayo ku noqonnay derbigii oo mid waluba wuxuu qabtay shuqulkisi. **16** Oo intii markaas ka dambaysay midiidiinnaddaydi badhkood shuqulkii bay sameeyeen, oo badhkoodii kalena waxay hayeen warmiihi, iyo gaashaammadii, iyo qaansooiyinkii, iyo jubbado bir ah, oo taliyyaashii oo dhimmuna way daba taagnaayeen dadkii dalka Yahuudah oo dhan. **17** Oo kuwii derbiga dhisayay iyo kuwii wax culus isa saarayba mid waluba gacmihiisa middood wuxuu ku sameeyey shuqulkii, midda kale wuxuu ku haystay hubkiisii dagaalka. **18** Oo kuwii wax dhisayaya mid walba seeftiisu dhinaca ayay ugu xidhnayd, oo sidaasayna wax u dhisayeen. Oo kii buunka yeedhin jirayna aniguu i ag joogay. **19** Oo waxaan ku idhi kuwii gobta ahaa, iyo taliyyaashii, iyo dadka intiisi kaleba, Shuqulkii waa weyn yahay, wuuna ballaadhan yahay, annana derbiga dushiisa waannu ku kala firidhsan nahay, oo midba midka kale wuu ka fog yahay. **20** Meel alla meeshii aad ka maqashaan dhawaaqa buunka, halkaas noogu soo urur; waxaa inoo dirri doona llaheenna. **21** Sidaasaanno shuqulkii u qabannay; oo dadka badhkiisna waxay warmaha haysteen markii waagu beryay iyo tan iyo jeeray xiddiguuhu muuqdeen. **22** Oo sidaas oo kale isla markaas waxaan dadkii ku idhi, Mid kasta iyo midiidiinkisu ha ku soo hoydeen Yerusaalem, si ay habeenkii waardiyyaal noogu noqdaan, maalintiinta ay u hawshoodaan. **23** Haddaba sidaas daraaddeed aniga iyo walaalahay, iyo midiidiinnaddaydi, iyo raggii waardiyyaha ahaa oo i daba socday toona midkayana dharkiisii iskama furin, oo mid kastaaba isagoo hubkiisii u xidhan yahay ayaa biyaha xaggooda tegey.

5 Markaasaa waxaa dadkii iyo afooyinkooda ka kacay qaylo weyn oo ay kaga cabanayeen walaalahoooda Yuhuudda ah. **2** Oo waxaa jiray dad yidhi, Annaga iyo wiilashayada iyo gabdhahayagu waannu badan nahay, haddaba aan hadhuudh helno si aannu u cunno oo ugu noolaanno. **3** Oo weliba waxaa kaloo jiray qaar yidhi, Annagu waxaanu rahaamad u dhiibaynaa beerahayaga iyo beerahayaga canabka ah iyo guryahayaga, si aannu u helno hadhuudh abaarta aawadeed. **4** Oo waxaa kaloo jiray kuwo yidhi, Gabbaradii uu boqorku ka doonayay beerahayagi iyo beerahayagi canabka ahaa ayaannu lacag u amaahannay. **5** Haddaba jiidhkayagu waa sida jiidhka walaalahayo, oo carruurtayaduna waa sida carruurtooda oo kale, oo bal eeg, wiilashayadii iyo gabdhahayagi ayaannu u bixinaynaa inay addoommo noqdaan, oo gabdhahayagi qaarkood mar horaa la addoonsaday; oo annana ma lihin itaal aan wax kaga tarro, waayo, dad kalaas wada haysta beerahayagi iyo beerahayagi canabka ahaa oo dhan. **6** Oo anna aad baan u cadhooday markii aan maqlay qayladoodii iyo erayadan. **7** Markaasaan isla arrinsady, waanann la diriray kuwii gobta ahaa iyo taliyyaashii, oo waxaan ku idhi, Idinka mid waluba wuxuu walaalkiis ka qaataan korsocod. Oo anigu waxaan qabtay shir weyn oo iyaga ka gees ah. **8** Oo waxaan ku idhi, Innagu walaalaheenni Yuhuudda ahaa oo quruumaha laga iibiyey, waan soo furannay intii aan awoodnay oo dhan, haddaba idinku ma waxaad doonaysaan inaad walaaliihi ibisaan? Oo ma annagaa nalaga iibinayaa? Markaasay shib iska yidhaahdeen oo eray ay ku hadlaan way garan waayeen. **9** Oo weliba waxaan idhi, War waxaad samaysaan ma wanaagsana. Sow waajib idinkuma aha inaad ku socotaan ka cabsashada llaheenna cayda quruumaha cadaawayaasheenna ah aawadeed? **10** Oo sidaasoo kale aniga iyo walaalahay iyo midiidiinnaddayda lacag iyo hadhuudh baan korsocod ka amaahinnaa. Waan idin baryayaaye aan iska dayno korsocodkan.

11 Haddaba waxaan idinka baryayaa inaad maantadan u celisaan beerahoodii, iyo beerahoodii canabka ahaa, iyo beerahoodii saytuunka ahaa, iyo guryahoodii, oo lacagtii, iyo hadhuudhki, iyo khamrigii, iyo saliiddii aad korsocodka uga qaadateenna boqolkii meelood mueel u celiya. **12** Markaasay yidhaahdeen, Waxoodii waan u celinaynaa, oo wax dampena weyddiisien mayno innan. Wixaannu yeelaynaa sidaad tidhaahdo. Markaasaan u yeedhay wadaaddadii, oo waxaan ku dhaariyey inay ballankan siduu yahay ofifiyaan. **13** Markaasaan maradii dhabtayda hurgufay oo waxaan idhi, Ilaahay sidaas ha uga hurgufo guriqiisa iyo hawshiisa nin alla ninkii aan ofin ballankan; sidaas oo kale isaga ha loo hurgufo oo ha loo madhiyo. Markaasaa urukii oo dhammu waxay yidhaahdeen, Aamiin, Rabbigana way ammaaneen. Oo dadkiina way sameeyeen sidii ballankaasuu ahaa. **14** Oo weliba tan iyo waagii la ii doortay inaan taliye u ahaado dalka Yahuudah waagaasoo ahaa boqorkii Artaxshasta sannaddisiis labaataanaad ilaa tan iyo sannaddisiis laba iyo soddonaad inta u dhex leh intaasoo ahayd laba iyo tobannu sannadood, aniga iyo walaalahay midna ma curin cuntadii taliyaha. **15** Laakiinse taliyyaashii hore oo iga sii horreeyey dadka culays bay ku hayeen, oo waxay ka qaadan jireen cunto iyo khamri iyo weliba aafartan sheqel oo lacag ah, oo xataa midiidiinnadodoor dadka way xukumi jireen. Laakiinse anigu saas ma aan yeelin, maxaa yeelay, waxaan ka cabsaddaa Ilaha. **16** Oo weliba waxaan hore u sii waday shuqulkii derbigan, oo annagu waxba dhul ma aannu iibsan. Oo midiidiinnadaydi oo dhimmuna halkaasay shuqulkii awadiis ku soo wada ureeren. **17** Oo weliba waxaa miiskayga wax ka cuni jiray boqol iyo konton nin oo ah Yuhuud iyo taliyyaal oo ayan ku jirin kuwii nooga yimid quruumihii hareerayaga ku wareegsanaa. **18** Haddaba maalintiiba waxaa naloo diyaarin jiray dibi iyo lix neef oo wanaagsan oo ido ah; oo weliba waxaa la ii diyaarin jiray digaag, oo tobankii maalmoodba mar baa naloo keeni jiray cayn kasta oo khamri ah; oo weliba intaas oo dhan anigu marna ma weyddiisan cuntadii taliyaha, maxaa yeelay, addoornimada dadkan saarnayd aad bay u cuslayd. **19** Ilaahayow, wanaag igu xusuuso wixii aan dadkan u sameeyeey oo dhan aawadiis.

6 Haddaba markii Sanballad iyo Toobiyaah iyo Geshem kii Carabka ahaa, iyo cadaawayaaashayadii kale loo sheegay inaan derbigi dhisay iyo inaan innaba daldalool lagu arag (in kastoo wakhtigaas aanaan weli qotomin albaabbdii irdaha), **2** ay Sanballad iyo Geshem ii soo cid direen oo waxay yidhaahdeen, Kaalay oo aan ku wada kulloon tuloooyinka bannaanka Oonoo ku yaal middood. Laakiinse waxay ku fikireen inay belayo igu sameeyeen. **3** Oo waxaan u diray wargeeyayaal, oo ku idhi, Wixaan samaynayaa shuqulkii weyn oo sidaas daraaddeed ma iman karo. Bal maxaa shuqulkii u joogsanayaa markaan ka tago oo aan idhiimaado? **4** Oo fartiin caynkaas ah ayay afar jeer ii soo direen; oo anna isla sidii baan ugu waaabayo. **5** Oo haddana isla sidaas oo kale Sanballad wuxuu markii shanaad ii soo diray midiidiinkisiis oo gacanta ku sida warqad furan. **6** Oo waxaa ku qornaa, Waxaa quruumaha dhxdooda laga sheegay, Gashmuuna uu leeyayah, in adiga iyo Yuhuudduba aad ku talo jirtaan inaad fallaagowdaan, oo waa taas daraaddeed waxaad derbiga u dhisaysaa, oo sida waafaqsan erayadan la soo sheegay waxaad doonaysaa inaad boqor u ahaatid. **7** Oo weliba waxaad dooratay nebiyo si ay wax kugu saabsan dadka Yerusaalem ugu wacdiyan, iyago leh, Dalka Yahuudah waxaa jooga boqor. Haddaba erayadan waxaa loo sheegi doonaa boqorka. Haddaba sidaas daraaddeed kaalay, oo aan tashannee. **8** Markaasaan u cid diray oo ku idhi, Wixaad leedahay oo kale halkan innaba laguma samayn, laakiinse adigaa qalbigaaga ka soo hindisay. **9** Waayo, dhammaantood waxay doonayeen inay na cabsiyyaan, oo waxay isyidhaahdeen, Shuqulkay ka daali doonaan, mana dhummay doonaan. Laakiinse, Ilaahow,

xoog ii yeel. **10** Markaasaan tegey gurigii Shemacyaal ina Delaayaah oo ahaa ina Meheetabeel oo xidhnaa; oo wuxuu iigu yidhi, Guriga Rabbiga oo ah macbukdu dhexdiisa aan ku kulanno, oo aan xidhanno albaabbada macbukdu, waayo, iyagu waxay u iman doonaan inay ku dilaan. Haah, oo habeennimadda ayay u soo iman doonaan inay ku dilaan. **11** Aniguse waxaan ku idhi, Nin anigoo kale ahu miyuu cararaa? Bal waase kee, kan aniga ila mid ah oo macbukdu u gel lahaa inuu naftiisa ku badbaadiyo? Geli maayo. **12** Markaasaan gartay inaan Ilaah isaga soo dirin, laakiinse hadal iga gees ah ayuu ugu hadlay sidii nebi oo kale, waayo, waxaa soo kiraystay Toobiyaah iyo Sanballad. **13** Oo taas aawadeed baa isaga loo soo kiraystay inaan cabsado oo saas yeelo oo aan dembaabo, iyo inay iyagu sabab u helaan war xun si ay iigu ceebeeyaan. **14** Haddaba Ilaahayow, sida shuqullandodoo yihiiin u xusuuso Toobiyaah iyo Sanballad iyo weliba nebiyaddii Noocadyaah iyo nebiyadii kale oo damcay inay i cabsigeliyaan. **15** Oo sidaasaa derbigii laba iyo konton maalmood loogu dhammeeey bishii Eluul maalinteedii shan iyo labaatanaad. **16** Oo markii cadaawayashayadii oo dhammu ay taas maqleen ayay kulli quruumihii hareerayaha ku wareegsanaa oo dhammu wada cabsadeen, oo aad bay u ceebobeen, waayo, waxay garteen in shuqulkan laga sameeyey Ilaahayaga xaggiisa. **17** Oo weliba waagaas kuwii gobta ahaa oo dalka Yahuudah warqado badan bay u direen Toobiyaah, oo iyagana waxaa u yimid warqadiihi Toobiyaah. **18** Waayo, dalka Yahuudah waxaa joogay kuwo badan oo isaga u dhaartay, maxaa yeelay, isaga waxaa soddog u ahaa Shekaanyaah ina Aarax; oo wiilkisii Yehooxanaanna wuxuu guursaday Meshullaam ina Berekyaah gabadhiisi. **19** Oo weliba waxay hortayda kaga hadleen falimihiisi wanaagsanaa, oo hadalkaygana isagay u sheegeen. Toobiyaahna warqaduu iigu soo diray inuu i cabsiyo.

7 Haddaba markii derbigii la dhisay, oo aan taagay albaabbadii, oo irid-dhawryadii iyo kuwii gabayaaga ahaa iyo kuwii reer Laawi la doortay, **2** aayaan Yeruuusaalem madax uga dhigay walaalkay Xanaanii, iyo Xananyaah oo ahaa taliyihii qalcadda, waayo, wuxuu ahaan nin aamin ah, oo cabsida Ilaahna dad badan buu kaga horreeyey. **3** Oo waxaan iyagii ku idhi, Jeer ay qorraxdu kululaato yaan la furin irdaha Yeruuusaalem, oo intay waardiyayaashu taagan yihiin albaabbada ha la xidho, oo idinku qataara, dadka Yeruuusaalem degganna waardiyaal ka doorta, oo mid waluba ha dhawro meal guriyisa ka soo hor jeedda. **4** Haddaba magaaladu way ballaadhnyad, wayna weynayd, laakiinse dadku way ku yaraayeeyen, oo guryihiina ma ay dhisnayn. **5** Markaasaan Rabbigu wuxuu qalbigaya gelyiy inaan soo wada ururiyo kuwii gobta ahaa, iyo taliyayaashii, iyo dadkii oo dhanba in abtiriskooda la tiriyo. Oo waxaan helay buuggii uu ku qornaa abtiriskii kuwii markii hore yimid, oo waxaan ka helay oo gudhiisa ku qornaa: **6** Haddaba kuwanu waa dadkii gobolka ee ka soo noqday maxaabiniimadii, oo ku jiray kuwii la kaxaystay, oo Nebukadnesar oo ahaa boqorkii Baabuloon uu u kaxaystay Baabuloon, oo ku soo noqday Yeruuusaalem iyo dalkii Yahuudah, mid waluba magaaladiisi, **7** oo waxay la yimaadeen Serubaabel, Yeeshuuca, Nexemyaah, Casaryaah, Racamyaah, Naxamaanii, Mordekay, Bilshaan, Misfered, Bigway, Nexuum, iyo Bacanaah. Haddaba waa tan tiradii dadkii reer binu Israa'iil: **8** Reer Farcosh waxaa ka soo noqday laba kun iyo boqol iyo laba iyo toddobaatan, **9** reer Shefatayahna saddex boqol iyo laba iyo toddobaatan, **10** reer Aaraxna lix boqol iyo laba iyo konton, **11** reer Fahad Mookaab oo ahaa reer Yeeshuuca iyo reer Yoo'aabna laba kun iyo siddeed boqol iyo siddeed iyo tobani, **12** reer Ceelaamna kun iyo laba boqol iyo afar iyo konton, **13** reer Satuuna siddeed boqol iyo shan iyo afartan, **14** reer Sakyna toddoba boqol iyo lixdan, **15** reer Binnuwiina lix boqol iyo siddeed iyo afartan, **16** reer Beebayna lix

boqol iyo siddeed iyo labaataan, **17** reer Casgaadna laba kun iyo saddex boqol iyo laba iyo labaataan, **18** reer Adoniqaamna lix boqol iyo toddoba iyo lixdan, **19** reer Bigwayna laba kun iyo toddoba iyo lixdan, **20** reer Caadiinna lix boqol iyo shan iyo konton, **21** reer Aateer oo ahaa reer Xisqiyahna siddeed iyo sagaashan, **22** reer Xaashumna saddex boqol iyo siddeed iyo labaataan, **23** reer Beesayna saddex boqol iyo afar iyo labaataan, **24** reer Xaarifna boqol iyo laba iyo tobani, **25** reer Gibeconna shan iyo sagaashan, **26** raggi reer Beytlaxam iyo reer Netofahna boqol iyo siddeed iyo siddeetan, **27** raggi reer Canaatoodna boqol iyo siddeed iyo labaataan, **28** raggi reer Beytasmaawedna laba iyo afartan, **29** raggi reer Qiryad Yecaariim, iyo reer Kefiiraah, iyo reer Bi'iroodna toddoba boqol iyo saddex iyo afartan, **30** raggi reer Raamaah iyo reer Gebacna lix boqol iyo kow iyo labaataan, **31** raggi reer Mikmaasna boqol iyo laba iyo labaataan, **32** raggi reer Beytel iyo reer Acicina boqol iyo saddex iyo labaataan, **33** raggi reer Nebona laba iyo konton, **34** reerkii Ceelaamtii kalena kum iyo laba boqol iyo afar iyo konton, **35** reer Haarimna saddex boqol iyo labaataan, **36** reer Yerixoona saddex boqol iyo shan iyo afartan, **37** reer Lod, iyo reer Xaadiid, iyo reer Oonoona toddoba boqol iyo kow iyo labaataan, **38** reer Senaacaahna saddex kun iyo sagaal boqol iyo soddon. **39** Oo wadaaddadiina waxay ahaayeen reer Yedacyaa oh ahaa reer Yeeshuuca oo ahaa sagaal boqol iyo saddex iyo toddobaatan, **40** reer Immeerna kun iyo laba iyo konton, **41** reer Fashxurna kun iyo laba boqol iyo toddoba iyo afartan, **42** reer Haarimna kun iyo toddoba iyo tobani. **43** Kuwii reer Laawina waxay ahaayeen reer Yeeshuuca kii reer Qadmii'eel oo ahaa reer Xoodawaah afar iyo toddobaatan. **44** Oo nimankii gabayaaga ahaa oo reer Aasaaf ahaana waxay ahaayeen boqol iyo siddeed iyo afartan. **45** Oo kuwii irdaha dhawri jiray oo ahaa reer Shalluum, iyo reer Aateer, iyo reer Talmon, iyo reer Caquub, iyo reer Xatiitaa, iyo reer Shobay waxay isku ahaayeen boqol iyo siddeed iyo soddon. **46** Oo reer Netiiniimna waxay ahaayeen reer Siixa, iyo reer Xasufaa, iyo reer Tabbaacoold, **47** iyo reer Qeeros, iyo reer Siicaa, iyo reer Faadoon, **48** iyo reer Lebaanaa, iyo reer Xagaabaah, iyo reer Shalmay, **49** iyo reer Xaanaan, iyo reer Giddeel, iyo reer Gaxar, **50** iyo reer Re'aayaah, iyo reer Resiin, iyo reer Neqoodaa, **51** iyo reer Gasaam, iyo reer Cuusaa, iyo reer Faasee'ax, **52** iyo reer Beesay, iyo reer Mecuuniim, iyo reer Nefisheshiim, **53** iyo reer Baquuq, iyo reer Xaquufaa, iyo reer Xarxuur, **54** iyo reer Basliid, iyo reer Mexiidaa, iyo reer Xarshaa, **55** iyo reer Barqoos, iyo reer Siiseraa, iyo reer Temax, **56** iyo reer Nesiyax, iyo reer Xatiifaa. **57** Oo ilmihi addoommadii Sulaymaanna waxay isku ahaayeen reer Sotay, iyo reer Sofered, iyo reer Feriidaa, **58** iyo reer Yacalaa, iyo reer Darqoon, iyo reer Giddeel, **59** iyo reer Shefatayah, iyo reer Xatiil, iyo reer Fokered Hasebaayim, iyo reer Aamoon. **60** Oo reer Netiiniim oo dhan iyo ilmihi addoommadii Sulaymaanna waxay isku ahaayeen saddex boqol iyo laba iyo sagaashan. **61** Oo kuwanuna waxay ahaayeen kuwii ka tegey Teel Melax, iyo Teel Xarshaa, iyo Keruub, iyo Addoon, iyo Immeer, laakiinse iyagu ma ay sheegi karin qabiilkoodii ama jilibkoodii, iyo inay reer binu Israa'iil ahaayeen iyo in kale toona, **62** oo reer Delaayaah, iyo reer Toobiyaah, iyo reer Neqoodaa waxay isku ahaayeen lix boqol iyo laba iyo afartan. **63** Oo kuwii wadaaddada ahaa waxay ahaayeen reer Xaabaayaah, iyo reer Xaquoos, iyo reer Barsillay oo naag ka guursaday gabdhaha Gilecaad oo iyaga lagu magacaabay. **64** Kuwanu waxay magacyadoodii ka doondooneen buuggii abtiriska, laakiinse lagama helin, sidaas aawadeed wadaadniimadii waa laga saaray sidii iyagoo nijaas ah. **65** Oo taliyihii baa iyagii ku amray inayan waxyaalaha ugu quduusan wax ka curin jeer wadaad Uuriim iyo Tummiim leh kaco. **66** Oo ururka oo dhammu wuxuu giddigiis isku ahaa laba iyo afartan kun iyo saddex boqol iyo lixdan, **67** oo intaas waxaa gooni ka ahaa raggi

addoommadooda ahoo iyo naagihii addoommehooda ahoo, oo iyana waxay ahaayeen toddoba kun iyo saddex boqol iyo toddoba iyo soddon, oo waxay lahaayeen laba boqol iyo shan iyo afartan oo ah rag iyo naago gabya. **68** Fardahoodu waxay ahaayeen toddoba boqol iyo lix iyo soddon, baqlahooduna laba boqol iyo shan iyo afartan, **69** geelooduna afar boqol iyo shan iyo soddon, dameerahooduna lix kun iyo toddoba boqol iyo labaatan. **70** Oo madaxdii qabiilooyinka qaarkood ayaa shuqulki wax u bixiyey. Taliyuhu wuxuu khasnadda siiyey kun dirham oo dahab ah, iyo konton maddiiबादood, iyo shan boqol iyo soddon khamis oo ah dhar wadaadood. **71** Oo madaxdii qabiilooyinka qaarkood ayaa khasnaddi shuqulka gelyiye labaatan kun oo dirham oo dahab ah, iyo laba kun iyo laba boqol oo mina oo lacag ah. **72** Oo dadka intiisi kale wixii ay bixiyen waxay ahaayeen labaatan kun oo dirham oo dahab ah, iyo laba kun oo mina oo lacag ah, iyo toddoba iyo lixdan khamis oo ah dhar wadaadood. **73** Haddaba wadaaddadii, iyo kuwii reer Laawi, iyo irid-dhawryadii, iyo nimankii gabayaaga ahaa, iyo dadkii qaarkiis, iyo reer Netiiniim, iyo reer binu Israa'iil oo dhammu waxay degeen magaaloooyinkoodii. Oo markii bishii toddobaad la gaadhay reer binu Israa'iil waxay joogeen magaaloooyinkoodii.

8 Oo dadkii oo dhammu iyagoo ah sidii nin keliya ayay dhammaantood ku soo wada urureen meesha bannaan oo iridda biyaha ka horraysa; oo karraanigii Cesraa ahaa ayay kula hadleen oo u sheegeen inuu keeno kitaabkii sharciga Muuse oo Rabbigu ku amray reer binu Israa'iil. **2** Markaasaa wadaakii Cesraa sharcigii hor keenay ururkii ahaa rag iyo dumar iyo in alla intii waxgarasho ku maqli kartay oo dhan, oo waxayna ahayd bishii toddobaad maalinteedii kowaad. **3** Oo isna wixii kitaabkii ku qornaa ayuu ku akhriyey meeshii bannaanayd oo iridda biyaha ka horraysay, oo wuxuu akhriyeyey aroortii ilaa hadhkii, wuxuu ku hor akhriyey raggii iyo dumarkii iyo kuwii garan karayay; oo dadkii oo dhammuna aad bay u dhegaysanayen kitaabkii sharciga. **4** Oo karraanigii Cesraa ahaa wuxuu kor taagnaa meel sare oo alwaax laga sameeyey oo sababtaas aawadeed loo dhisay, oo dhankiisa midigta waxaa taagnaa Matiyah, iyo Shemac, iyo Canaayaah, iyo Uuriyah, iyo Xilqiyah, iyo Macaseeyah; oo dhankiisa bidixdana waxaa taagnaa Fedaayaah, iyo Miishaa'eel, iyo Malkiyaah, iyo Xaashum, iyo Xashbaddaanaah, iyo Sekaryaah, iyo Meshullaam. **5** Markaasaa Cesraa kitaabkii furay iyadoo dadkii oo dhammu wada arkaan, (waayo, wuu ka wada korreeyey dadka oo dhan;) oo markuu furay ayaa dadkii oo dhammu wada istaagay. **6** Kolkaasaa Cesraa ammaanay Rabbiga ah Ilaaha weyn, oo dadkii oo dhammuna intay gacmaha kor u qaadeen ayay ku jawaabeen, Aamiin, Aamiin; oo intay madaxa foororiyeyen ayay Rabbiga sujuudeen oo wejiga dhulka saareen. **7** Oo weliba waxaa kaloo dadkii sharciga garansiyey Yeeshuuca, iyo Baanii, iyo Sheereeyah, iyo Yaamiin, iyo Caquub, iyo Shabbetay, iyo Hoodiyah, iyo Macaseeyah, iyo Qeliitaan, iyo Casaryah, iyo Yoosaabaad, iyo Xaanaan, iyo Felayaah, iyo kuwii reer Laawi, oo dadkiina meeshoodii ayay istaageen. **8** Oo kitaabkii sharciga Ilaah si bayaan ah ayaa loo akhriyey, waana la mcneeyey si dadku u garto waxa la akhriyey. **9** Markaasaa Nexemyaah oo taliyaha ahaa, iyo wadaadkii Cesraa oo karraaniga ahaa, iyo kuwii reer Laawi oo dadka wax bari jiray, waxay dadkii oo dhan ku wada yidhaahdeen, Maanta waxay Rabbiga Ilaahiinna ah u tahay maalin quduus ah, haddaba ha barooranina, hana ooyina, maxaa yeelay, dadkii oo dhammu way wada oyeeen markay maqleen erayadii sharciga. **10** Oo haddana wuxuu iyagii ku yidhi, Taga, oo baruurta cuna, oo wax macaan cabba, oo kii aan wax u diyaarsanaynna qayb u dira, waayo, maanta waxay Rabbigeenna u tahay maalin quduus ah, hana murugoonina, waayo, idinka waxaa xoog idlii ah farradda Rabbiga.

11 Haddaba kuwii reer Laawi ayaa dadkii oo dhan aamusiiyey, oo waxay ku yidhaahdeen, War maanta waa quduuse iska aamus oo ha murugoonina. **12** Markaasay dadkii oo dhammu iska tageen inay wax cunaan, oo wax cabbaan, oo ay qaybo diraan, oo ay aad u farxaan, maxaa yeelay, waxay garteen erayadii loo caddeeyey. **13** Oo madaxdii qabiilooyinka dadka oo dhan, iyo wadaaddadii, iyo kuwii reer Laawi ayaa maalintii labaad karraanigii Cesraa ugu soo wada urureen inay erayada sharciga aad u dhegystaan. **14** Oo waxaa sharcigii ku qornaa oo ay ka dhex heleen in Rabbigu Muuse ku amray in reer binu Israa'iil ay waabab ku hoydaan inta lagu jiro iidda bisha toddobaad, **15** iyo inay iyaga waajib ku tahay inay kaga dhawaqaan oo ka naadiyaan magaaloooyinkooda oo dhan iyo xataa Yerusaalem gudaheeda, oo ay yidhaahdaan, Buurta taga oo ka soo gura laamo saytuun ah, iyo kuwo saytuun dibadeed ah, iyo laamo ah geedo hadaaas la yidhaahdo, iyo laamo cawbaa ah, iyo geedo waaweyn laamahood in laga sameeyo waabab sida qoran. **16** Sidaas daraaddeed dadkii way bixeen, oo laamihii keeneen, oo waxay dhisteen waabab, oo mid waluba wuxuu ka dhistaq saqafka guriisa, iyo barxadhooda, iyo barxadii guriga Ilaah, iyo meeshii bannaanayd oo Iridda Biyaha, iyo meeshii bannaanayd oo Iridda Efrayim. **17** Oo kulli intii maxaabiiṣnimaada ka soo noqtot ururkoodii oo dhammu waxay dhisteen waabab oo waxay degeen waababkii; waayo, reer binu Israa'iil saas ma ay yeelin tan iyo wakhtigii Yashuuca ina Nuuri iyo ilaa maalintaas. Oo ayaantaas waxaa jirtay farxad aad u weyn. **18** Oo maalintii ugu horraysay ilaa maalintii ugu dampaysay ayuu maalin kasta kitaabkii sharciga Ilaah akhriyey jiray. Oo toddoba maal mood way iidayeen, oo maalintii siddeedaadna waxaa jiray shir iidda lagu dhammaynayay sida qaynuunka waafaqsanayd.

9 Haddaba bisha afar iyo labaatankeedii ayaa reer binu Israa'iil soo shireen iyagoo sooman oo dhar joonyad ah guntan oo ciid isku shubay. **2** Markaasaa farcankii reer binu Israa'iil waxay iska sooceen dad qalaad oo dhan, oo intay istaageen ayay qirteen dembiyadoodii iyo xumaatooyinkii awowayaashood. **3** Kolkaasay meeshoodii istaageen oo akhriyeyen kitaabkii sharciga Rabbiga Ilaahooda ah intii maalin rubuceed ah; oo haddana rubuc kale ayay wax qirteen, wayna u sujuudeen Rabbiga Ilaahooda ah. **4** Markaasaa darajadii reer Laawi waxaa ku kor istaagay Yeeshuuca, iyo Baanii, iyo Qadmii'eel, iyo Shebanyaah, iyo Bunni, iyo Sheereeyah, iyo Baanii, iyo Kenaanii, oo cod weyn ayay ugu qayshadeen Rabbiga Ilaahooda ah. **5** Markaasaa kuwii reer Laawi oo ahaa Yeeshuuca, iyo Qadmii'eel, iyo Baanii, iyo Xashbneyyah, iyo Sheereeyah, iyo Hoodiyah, iyo Shebanyaah, iyo Fetaxyah, waxay dadkii ku yidhaahdeen, War istaaga oo Rabbiga Ilaahiinna ah ammaana weligiis iyo weligiis, oo waxay yidhaahdeen, Magacaaga ammaataan badan ha la ammaano, kaasoo ka wada sarreeya kulli mahad iyo ammaan oo dhan. **6** Adigaa Rabbiga ah oo keligaa baa ah. Wuxaa samaysay samada, taasoo ah samada samooyinka, iyo ciidankooda oo dhan, iyo dhulka iyo waxa kor jooga oo dhan, iyo badaha iyo waxa ku jira oo dhan, dhammaantood adigaa sii nooleeya, oo ciidanka samaduna adigay kuu sujuudan. **7** Adigaa ah Rabbiga Ilaahaa ah oo Aabraam doortay, oo isaga ka soo bixiyey Uur tii reer Kaldayiin, oo u bixiyey magaca Ibraahim la yidhaahdo, **8** oo dabadeedna ogaaday in qalbigisuhortaada aamin ku yahay, oo isagii axdi kula dhigtay inaad isaga siinaysid dalka reer Kancaan, iyo reer Xeed, iyo reer Amor, iyo reer Feris, iyo reer Yebuu, iyo reer Girgaash, xataa inaad dalkaas siinaysid farcankiisa; oo erayadaadiina waad oofisay, maxaa yeelay, xaq baad tahay. **9** Adigu waxaa aragtay dhibki awowayaashayodalka Masar ku qabeen, waanad maqashay qayladoodii ay Badda Cas agteeda ka qaysheen; **10** oo weliba Fircoo iyo addoommadiisii oo dhan, iyo kulli dadkii dalkiisa oo dhan waxaad tustay calaamooeyin

iyo yaabab, waayo, waad ogayd inay iyaga ku kibreem, oo halkaas magac baad ku heeshay siday maanta tahay. **11** Oo iyaggi hortood ayaa baddi kala qaybisay, oo waxay mareen badda dhexdeedii, oo dhul engegan bay ku socdeen, oo kuwii iyaga eryanayayna sidii dhagax biyo xoog badan lagu dhex riday ayaaad mooka ugu turrtay. **12** Oo weliba maalintii waxaad ku hoggaamisay tiir daruur ah, habeekiina tiir dab ah, si aad ugu iftiimiso jdkii ay marayeen. **13** Waxaad weliba ku soo kor degtay Buur Siinay, oo iyagaad kala hadashay xagga samada, oo waxaad siisay xukummo qumman, iyo shariyaal xaq ah, iyo qaynuunno wanwanaagsan, iyo amarro, **14** oo waxaad ogeysiisay Sabtidaada quduuska ah, oo ku amartay amarro, iyo qaynuunno, iyo sharci aad ugu soo dhiibtay addoonkaagi Muuse. **15** Oo kibis ay ku gaajo baxaan baad samada ka siisay, biyo ay ku oon baxaanna dhagax baad uga soo daysay, oo waxaad ku amartay inay galaan oo hantiyaan dalkii aad ku dhaaratay inaad siinaysid. **16** Laakiinse iyaggi iyo awowayaashayaba way kibreem, oo luquntay adkeeyeen, oo amarradaadiina maay maqlin, **17** wayna diideen inay addeecaan, kamana ay fiirsan yaababkaagi aad dhexdooda ku samaysay, laakiinse luquntay adkeeyeen, oo iyagoo caasi ah ayay sirkal doorteen inay addoornimaddoodii ku noqdaan; laakiinse adigu waxaad tahay Ilaah diyaar u ah inuu wax cafiyo, waxaanad tahay nimco miidhan, oo waxaa kaa buuxda raxmad, cadho waad u gaabisaa, naxariisna hodan baad ka tahay, oo iyagiina ma aadan dayrin. **18** Oo xataa markay samaysteen weyl dahab la shubay ah, oo ay isku yidhaahdeen, Kanu waa Ilaahaqii kaa soo bixiyey dalkii Masar; oo ay aad kaaga dhirfeyeen, **19** de weliba naxariistaada badan aawadeed iyaggi kuma aadan dayrin cidladii. Maalinnimadii tiirkii daruuta ahaa kama uu tegin iyaggi si uu jidka ugu hoggaamiyo, oo tiirkii dabka ahaana habeennimadii kama uu tegin si uu iftiin ugu noqdo oo uu jidki ay mari lahaayeen ugu muujiyo. **20** Oo weliba waxaad siisay ruuxaagii wanaagsanaa inuu iyaggi wax baro, oo afkoodana kama aadan joojin maarnadaadii, biyo ay ka oon baxaanna waad siisay. **21** Haah, aftaran sannadood ayaad iyaga cidlada ku xannaanaynaysay, oo waxba ume ayan baahan, dharkoodiina kama uusan duugoobin, cagahoodiina ma ayan bararin. **22** Oo weliba waxaad iyaga siisay oo saami ugu qaybisay boqortooyoin yio dadyow kale, oo sidaasay u hantiyeen dalkii Siixon oo ahaa boqorkii Xeshboon, iyo dalkii Coog oo ahaa boqorkii Baashaan. **23** Oo carruutoodiina waxaad u badisay sida xiddigaha samada oo kale, oo iyaggi waxaad keentay dalkii aad awowayaashood ku tidhi, lyagu waa inay galaan si ay u hantiyaan. **24** Markaasay carruurtii dalkii galeen oo hantiyeen, oo waxaad ka hoosysiisay dadkii dalka degganaa oo ahaa reer Kancaan, waanad gelisay gacmahoodii, iyaggi iyo boqorradoodii iyo dadyowgii dalka degganaaba, inay iyaga ku sameeyaan wax alla waxay doonayaan. **25** Oo waxay qabsadeen magaalooyn deyr leh iyo dal barwaqaqo leh, oo waxay hantiyeen guryo ay ka buuxaan wax kasta oo wanaagsanu, iyo berkedo qodan, iyo beero canab ah, iyo beero saytuun ah, iyo geedo midho leh oo faro badan. Haddaba wax bay cuneen oo dhergeen, wayna cayileen, oo waxay ku farxeen wanaagaaga weyn. **26** Habase yeeshee way dhega adkaadeen oo kaa caasiyoobeen; sharcigaagiina gadaashooday ku tuureen, oo waxay dileen nebiyadaadii iyaga ku markhaati furay oo doonayay inay mar kale kuu soo celiyaan, oo aad bay kaaga dhirfeyeen. **27** Sidaas daraaddeed waxaad gacanta u gelisay cadaawaayaashoodii, oo iyana way dhibeen; oo markii ay dhintoodeen oo ay kuu qayshadeen, samadaad ka maqashay; oo naxariistaada badan aawadeed waxaad siisay badbaadshayaal cadaawaayaashooda ka badbaadshay. **28** Laakiin markay nasteen ayay wax shar ah hortaada ku sameeyeen, oo sidaas daraaddeed waxaad u daysay gacantii cadaawaayaashooda, oo iyana way addoonsadeen iyaggi; illowse markay kuu soo noqdeen oo

ay kuu qayshadeen, samadaad ka maqashay; oo marar badan ayaaad naxariistaada aawadeed ku samatabbigisay; **29** oo aad ku markhaati furtay, si aad mar kale sharcigaaga ugu soo celiso; laakiinse way kugu kibreem oo amarradaadiina ma ay maqlin, illowse xukummaadadii way ku dembaabeen, (kaasoo haddii nin sameeyo uu ku dhex noolaan laaha),) oo intay kaa jeesteen ayay luqunta adkeeyeen, wayna diideen inay maqlaan. **30** Oo weliba sannad badan baad u dulqadatay, oo Ruuxaaga ayaad ugu markhaati furtay adigo nebiyadaadii ka dhex hadlaya; laakiinse dheg uma ayan dhigin, oo sidaas daraaddeed waxaad gelisay gacantii dadyowgii dalka degganaa. **31** Habase yeeshee naxariistaada badan aawadeed dhammaantood ma aadan wada baabbi'in, mana aadan dayrin, maxaa yeelay, waxaad tahay Ilaah raxmad iyo naxaris badan. **32** Haddaba sidaas daraaddeed Ilaahayaga weyn, oo Qaadirkha ah, oo laga cabsado, oo xajiyaxdiga iyo naxariistow, dhibkan oo dhammu yuusan wax yar kula ekaan, kaasoo ku soo kor degay annaga, iyo boqorradayadii, iyo amiirradayadii, iyo wadaaddadayadii, iyo nebiyadayadii, iyo awowayaashayadii, iyo dadkaagi oo dhan, tan iyo wakhtgii boqorradii Ashuur iyo ilaa maantadan la joogo. **33** Si kastaba ha ahaateen xaq baad ku tahay waxa nagu dhacay oo dhan, maxaa yeelay, run baad ku socotay, annaguse shar baannu samaynay, **34** oo boqorradayadii, iyo amiirradayadii, iyo wadaaddadayadii, iyo awowayaashayadii toona maay dhawrin sharcigaagi, mana ay dhegaysan amarradaadii iyo markhaatifurkaagi aad ugu marag furtay. **35** Waayo, boqortooyadoodii kuuguma ay adeegin wanaaggaaqii weynaa oo aad siisay aawadiis, iyo dalka ballaadhan oo barwaqaqysan oo aad hortooda dhigtay aawadiis, oo kamana ay soo noqon shuqullandoodii sharka ahaa. **36** Bal eeg, annagu maanta waxaannu nahay addoommo, oo dalkii aad awowayaashayoo u siisay inay midhihiisa iyo wanaaggiisa cunaan, bal eeg, annagu dhexdiisaanuu addoommo ku nahaye. **37** Oo bal eeg, wuxuu midho badan u dhalaa boqorradii aad korkayaga ka yeeshay dembigayaga aawadiis; oo weliba waxay ugu taliyan jidhkayaga iyo xoolalahayagaba siday doonayaan, oo annana cidhiidhi weyn baannu ku jirnaa. **38** Oo weliba waxaas oo dhan aawadood waxaannu kula dhiganaynaa axdi daacad ah, waannuna qoraynaa, oo waxaa shaabad ku dhammaynaya amiirradaya, iyo kuwayaga reer Laawi, iyo wadaaddadayada.

10 Haddaba kuwii shaabad ku dhammeeyey waxay ahaayeen Nexemyeah oo ahaa taliyaha oo ahaa ina Xakalyaah, iyo Sidqiyaah, **2** iyo Seraayaah, iyo Casaryaah, iyo Yeremyeah, **3** iyo Fashxuur, iyo Amaryaah, iyo Malkiyaah, **4** iyo Xatuush, iyo Shebanyaah, iyo Malltuug, **5** iyo Haarim, iyo Mereemood, iyo Cobadyaah, **6** iyo Daanyeel, iyo Ginnetoon, iyo Baarug, **7** iyo Meshullaam, iyo Abiiyah, iyo Miyaamin, **8** iyo Macasyaah, iyo Bilgay, iyo Shemacyaah. Oo intaas waxay ahaayeen wadaaddadii. **9** Oo kuwii reer Laawina waxay ahaayeen Yeeshuuca ina Asanyaah, iyo Binnuuwi oo ahaa reer Xeenaadaad, iyo Qadmii'eel, **10** iyo walaalhood oo ahaa Shebanyaah, iyo Hoodiyaah, iyo Qeliitaa, iyo Felaayah, iyo Xaanaan, **11** iyo Miika, iyo Rexob, iyo Xashabyaah, **12** iyo Sakur, iyo Sheereebyaah, iyo Shebanyaah, **13** iyo Hoodiyaah, iyo Baanii, iyo Beniinuu. **14** Oo madaxdii dadkuna waxay ahaayeen: Farcosh, iyo Faxad Moo'ab, iyo Ceelaam, iyo Satuu, iyo Baanii, **15** iyo Bunnii, iyo Casgaad, iyo Beebay, **16** iyo Adoniyyaah, iyo Bigway, iyo Caadiin, **17** iyo Aateer, iyo Xisqiyah, iyo Casuur, **18** iyo Hoodiyaah, iyo Xaashum, iyo Beesay, **19** iyo Xaariif, iyo Canaatood, iyo Noobay, **20** iyo Magficaash, iyo Meshullaam, iyo Xeesiir, **21** iyo Mesheysabeel, iyo Saadoq, iyo Yadduuca, **22** iyo Felatyah, iyo Xaanaan, iyo Canaayaah, **23** iyo Hoosheeca, iyo Xananyaah, iyo Xashuub, **24** iyo Hallooxeesh, iyo Filcaa, iyo Shoobeq, **25** iyo Rexuum, iyo

Xashabnaah, iyo Macaseeyaaah, **26** iyo Axiiyaah, iyo Xaanaan, iyo Caanaan, **27** iyo Mallug, iyo Haarim, iyo Bacanaah. **28** Oo dadka intiisiis kale oo dhan oo ahaa wadaaddadii, iyo kuwii reer Laawi, iyo irid-dhawryadii, iyo kuwii gabayaaga ahaa, iyo reer Netiiniim, iyo kulli intii iska socooday dadyowgii dalka degganna oo racday sharcigii Ilaah, iyo naagahoodii, iyo wiilashoodii, iyo gabdhahoodii, iyo mid kasta oo lahaa aqoon iyo waxgarasho, **29** waxay raaceen walaalahoodii gobtoodii ahaa, oo waxay galeen dhaar habaar leh inay ku soconayaan sharciga Ilaah oo loo soo dhiiabay Muuse oo ahaa addoonki Ilaah, iyo inay dhawrayaan oo wada yeelayaan amarrada Rabbiga ah Sayidkeenna, iyo xukummadiisa iyo qaynuunnadiisa, **30** iyo inaynaan gabdhaheneen siinayn dadyowga dalka deggan, oo aynaan gabdhahoodana wiilasheenna u guurinay; **31** iyo haddii dadyowgaa dalka degganu ay maalinta sabtida keenaan waxyalo iib ah iyo cunto uun inaynaan iibsanayn maalintii sabtida iyo maalin quduus ah toona, iyo inaan sannadda toddobaad beeraha dayno oo qaan kasta saamaxno. **32** Oo weliba waxaynu samaysannay amaro inagu xukumaya inaynu sannad kasta sheqel saddexdaloolkiis u bixinayno adeegidda guriga Ilaaheenna, taas oo ah: **33** kibistii tusniinta, iyo qurbaanka hadhuudhka oo joogtada ah, iyo qurbaanka la gubo oo joogtada ah, iyo kan Sabtiyada, iyo kan bilaha cusub, iyo kan iidaha la amray, iyo kan waxyaalaha quduuska ah, iyo qurbaannada dembiga si kafaaraggud loogu sameeyo reer binu Israa'iil, iyo kulli waxa loo sameeyo guriga Ilaah oo dhan. **34** Oo innagoo ah wadaaddada iyo kuwii reer Laawi iyo dadkii kaleba saami baynu u ridannay qurbaanka qoryaha inaynu wakhtigii sannad kasta la amray qoryo gelinayno guriga Ilaaheenna sida qolooyinkeennu yihiin, si qoryaha loogu dul shido meesha allabariga ee Rabbiga Ilaaheenna ah, siday taasu sharciga ugu qoran tahay, **35** iyo inaynu sannad kasta guriga Rabbiga keenayno midhaha ugu horreeya dhulkeenna iyo midhaha ugu horreeya geedo cayn kasta ah, **36** iyo weliba curadka wiilasheenna iyo curadka kooalaheenna, siday taasu sharciga ugu qoran tahay, in curadka lo'deenna iyo idaheenna la keeno guriga Ilaaheenna oo loo dhiibo wadaaddada ka dhex adeega guriga Ilaaheenna; **37** iyo inaynu wadaaddada qolalka guriga Ilaaheenna ugu keenayno inta ugu horraysa cajinkeenna, iyo qurbaannadeenna, iyo midhaha geedo cayn kasta ah, iyo khamriga, iyo saliidda, iyo inaynu wawa dhulkeenna ka baxa toban meelood meal ka siinayno kuwa reer Laawi, waayo, reer Laawi waxay meetlobnaadyada ka qaadan jireen beeraha magaaloojinkeenna oo dhan. **38** Oo wadaadka oo ah reer Haaruun wuxuu la joogi doonaa kuwa reer Laawi markay meetlobnaadyada qaadayaan; oo reer Laawina meetlobnaadyada ay toban meelood meal ka sii bixiyaan waxay keeni doonaan guriga Ilaaheenna ilaa qolalka ah guriga khasnadda. **39** Waayo, reer binu Israa'iil iyo reer Laawi waxay qurbaanka hadhuudhka, iyo kan khamriga, iyo kan saliidda keeni doonaan qolalka ah meesha ay yaallii weelasha meesha quduuska ah, oo ay joogaan wadaaddada adeega, iyo irid-dhawryada, iyo kuwa gabayaaga ah. Oo innaguna guriga Ilaaheenna dayrin mayno.

11 Oo dadka amiirradiisii waxay degeen Yeruuusaalem, oo dadka intiisiis kalena waxay saami u riteen inay tobankii qofba mid ka soo bixiyaan inuu dego magaalalada quduuska ah oo Yeruuusaalem, oo sagaalka qof oo kalena ay degaan magaaloojinka kale. **2** Oo dadkiina waxay u duceeyeen dadkii ikhitiyaarkooda isu bixiyey inay Yeruuusaalem degganaadaan. **3** Haddaba kuwanu waa madaxdii gobolka oo Yeruuusaalem degay, laakiinse magaaloojinkii dalka Yahuudah mid waluba wuxuu degay meeshii hantidisii ahayd oo ku tii magaaloojinkoodii, oo waxay ahaayeen reer binu Israa'iil, iyo wadaaddadii, iyo kuwii reer Laawi, iyo reer Netiiniim, iyo carruurtii addoommadii Sulaymaan. **4** Oo Yeruuusaalemla waxaa degay

kuwo reer Yahuudah ah, iyo kuwo reer Benyaamiin ah. Kuwii reer Yahuudah waxay ahaayeen: Cataayaah, oo ahaa ina Cusiyah ina Sekaryaah, ina Amaryaah, ina Sheftayaah, ina Mahalaleel, oo ahaa reer Feres, **5** iyo Macaseeyaaah oo ahaa ina Baaruug, ina Kaalxoseh, ina Xasaayaah, ina Cadaayaah, ina Yooyaariib, ina Sekaryaah oo ahaa kii uu dhalay kii reer Shiiilonii. **6** Raggii reer Feres oo Yeruuusaalem degganna oo dhammu waxay ahaayeen afar boqol iyo siddeed iyo lixdan niin oo xoog leh. **7** Oo intanuna waa kuwii reer Benyaamiin: Sallu oo ahaa ina Meshullaam, ina Yooceed, ina Fedaayaah, ina Qoolaayaah, ina Macaseeyaaah, ina liti'eel, ina Yeshacyah. **8** Oo isaga dabadiisna waxaa jiray Gabbay, iyo Sallay, oo waxay ahaayeen sagaal boqol iyo siddeed iyo labaatan. **9** Oo waxaa madax u ahaa Yoo'eel oo ahaa ina Sikrii; oo Yahuudah oo ahaa ina Hasenu'aahna wuxuu ahaa kan labaad oo magaalada u taliya. **10** Oo wadaaddadiina waxay ahaayeen Yedacyah oo ahaa ina Yooyaariib iyo Yaakiin, **11** iyo Seraayaah oo ahaa ina Xilqiyah, ina Meshullaam, ina Saadoog, ina Meraayood, ina Axiitub oo u talin jiray guriga Ilaah, **12** iyo walaalahoodii ka shaqayn jiray guriga, oo waxay ahaayeen siddeed boqol iyo laba iyo labaatan, iyo Cadaayaah oo ahaa ina Yeroxaam, ina Felaliyah, ina Amsii, ina Sekaryaah, ina Fashxuur, ina Malkiyyah, **13** iyo walaalihiis oo ahaa madaxdii qabilooyinka, oo waxay ahaayeen laba boqol iyo laba iyo afartan, iyo Camashay oo ahaa ina Casareel, ina Axsay, ina Meshilleemood, ina Immeer, **14** iyo walaalahood oo ahaa rag xoog leh, oo waxay ahaayeen boqol iyo siddeed iyo labaatan; oo madaxooduna wuxuu ahaa Sabdii'eel oo ahaa ina Hagedooliim. **15** Kuwii reer Laawina waxay ahaayeen Shemacyah oo ahaa ina Xashuub, ina Casriqaam, ina Xashabyah, ina Bunni; **16** iyo Shabbetay iyo Yoosaabaad oo ka mid ahaa madaxdii reer Laawi, oo hawsha dibadda oo guriga Ilaah dusha ka laalin jiray, **17** iyo Matanyaah oo ahaa ina Miikaa, ina Sabdii, ina Aasaaf, oo ahaa madaxda mahadnaqidda tukashada, iyo Baqbuuyaah oo ahaa kan labaad walaalihiis dhexdooda, iyo Cabdaa oo ahaa ina Shammuica, ina Gaalaal, ina Yedutuun. **18** Kuwii reer Laawi oo dhan oo magaalada quduuska ah joogay waxay ahaayeen laba boqol iyo afar iyo siddeetan. **19** Oo weliba irid-dhawryadii oo ahaa Caquub, iyo Salmon, iyo walaalahood oo irdaa dhawri jiray waxay ahaayeen boqol iyo laba iyo toddobaatan. **20** Oo intii ka hadhay reer binu Israa'iil oo ahaa wadaaddadii iyo kuwii reer Laawi waxay joogeen magaaloojinkii dalka Yahuudah oo dhan, oo mid waluba wuxuu degganna dhuulkii uu dhaxalka u helay. **21** Laakiinse kuwii reer Netiiniim waxay degeen Cofel, oo waxaa reer Netiiniim madax u ahaa Siixaay iyo Gishfaa. **22** Oo kuwii reer Laawi oo Yeruuusaalem joogayna waxaa madax u ahaa Cusii oo ahaa ina Baanii, ina Xashabyah, ina Matanyaah, ina Miikaa, oo ka mid ahaa reer Aasaaf oo ahaa kuwii gabayaaga ahaa, oo u talin jiray hawsha guriga Ilaah. **23** Waayo, waxaa jiray amar iyaga ku saabsan oo boqorka ka yimid, oo kuwii gabayaaga ahaa waxaa loo xukumay sooryo rukun ah siday maalin walba ugu baahnaayeen. **24** Oo Fetaxyaaah oo ahaa ina Mesheysabeeb oo ahaa reer Serax, ina Yahuudah, boqorkuu wakii uga ahaa wax alla wixii dadka xaalkiisa ku saabsan. **25** Xagga tuulooyinkii iyo beerahooda qaar reer Yahuudah ah waxay degganaayeen Qiryad Arbac iyo magaaloojinkeedii, iyo Diibon iyo magaaloojinkeedii, iyo Yeqabseet iyo tuulooyinkeedii, **26** iyo Yeeshiuuca, iyo Molaadaah, iyo Beytfled, **27** iyo Xasar Shuucaal, iyo Bi'r Shebac iyo magaaloojinkeedii, **28** iyo Siqlaq, iyo Mekonaah iyo magaaloojinkeedii, **29** iyo Ceyn Rimmoon, iyo Sorcaah, iyo Yarmuud, **30** iyo Saanoo'ax, iyo Cadullaam, iyo tuulooyinkoodii, iyo Laakiish iyo beeraheedii, iyo Caseeqaah iyo magaaloojinkeedii. Sidaasay u degeen Bi'r Shebac ilaa dooxadii Xinnom. **31** Oo reer Benyaamiinna waxay degeen inta laga bilaabo Gebac, iyo Mikmaash,

ijo Cayaa, iyo Beytel iyo magaalooyinkee, **32** iyo Canaatood, iyo Nob, iyo Cananyaah, **33** iyo Xaasoor, iyo Raamaah, iyo Gitayim, **34** iyo Xaadid, iyo Seboyim, iyo Neballaad, **35** iyo Lod, iyo Oonoo oo ahayd dooxadii kuwa sancada badan. **36** Oo kuwii reer Laawi oo reer Yahuudah ku dhex jiray qaybahoodii qaarkood ayaa ku darsamay reer Benyaamiin.

12 Haddaba kuwanu waa wadaaddadii iyo kuwii reer Laawi oo soo raacay Serubaabel oo ahaa ina Salaati'eel, iyo Yeeshuuca: Seraayaah, iyo Yeremyaah, iyo Cesraa, **2** iyo Amaryaah, iyo Malluug, iyo Xatuush, **3** iyo Shekanyaah, iyo Rexuum, iyo Mereemood, **4** iyo Iddo, iyo Ginnetoy, iyo Abiyaah, **5** iyo Miyaamin, iyo Macadyaah, iyo Bilgaash, **6** iyo Shemacyaah, iyo Yooyaariib, iyo Yedacyaah, **7** iyo Sallu, iyo Caamooq, iyo Xilqiyaah, iyo Yedacyaah. Intaasu waxay ahaayeen madaxdiid wadaaddada iyo walaalahoodii joogay wakhtigii Yeeshuuca. **8** Oo weliba kuwii reer Laawi waxay ahaayeen Yeeshuuca, iyo Binnuwi, iyo Qadmii'eel, iyo Sheereebyaah, iyo Yahuudah, iyo Matanyaah oo madax u ahaa mahadnaqidda, isaga iyo walaalihiisba. **9** Oo weliba Baqbuuyaah iyo Cunnii oo ahaa walaalahood waxay ku jireen gudaha oo iyagay ka soo hor jeedeen. **10** Oo Yeeshuuca wuxuu dhalay Yooyaaciim, Yooyaaciimna wuxuu dhalay Eliyaashiib, Eliyaashiibna wuxuu dhalay Yooyaadaac, **11** Yooyaadaacna wuxuu dhalay Yoonataatan, Yoonataatanna wuxuu dhalay Yadduuca. **12** Oo wakhtigii Yooyaaciim waxaa jiray wadaaddo qabilooyin madax u ahaa; waxaa reer Seraayaah u ahaa Meraayaah, reer Yeremyaahna Xananyaah, **13** reer Cesraana Meshullaam, reer Amaryaahna Yehooxaanaan, **14** reer Melikuuna Yoonataatan, reer Shebanyaahna Yuusuf, **15** reer Haarimma Cadhha, reer Meraayoodha Xelqay, **16** reer Iddona Sekaryaah, reer Ginnetonna Meshullaam, **17** reer Abiyaahna Sikrii, reer Minyaamiina, reer Moocadyaahna Filtay, **18** reer Bilgahenna Shammuuc, reer Shemacyaahna Yeoonaataan, **19** reer Yooyaariibna Matenay, reer Yedacyaahna Cusii, **20** reer Sallayna Qallay, reer Caamooqna Ceeber, **21** reer Xilqiyaahna Xashabyaah, reer Yedacyaahna Netaneel. **22** Oo kuwii reer Laawi oo joogay wakhtigii Eliyaashiib, iyo Yooyaadaac, iyo Yooxaanaan iyo Yadduuca waxay ahaayeen madaxda qabilooyinka oo la qoray; waxaa kaloo la qoray wadaaddadii joogay ilaa boqornimadii Daariyus kii reer Faaris ahaa. **23** Kuwii reer Laawi oo ahaa madaxdiid qabilooyinka waxaa lagu qoray kitaabkii taariikhda tan iyo wakhtigii Yooxaanaan oo ahaa ina Eliyaashiib. **24** Oo kuwii reer Laawi madaxda u ahaa waxay ahaayeen Xashabyaah, iyo Sheereebyaah, iyo Yeeshuuca oo ahaa ina Qadmii'eel, iyo walaalahoodii iyaga ka soo hor jeediy inay Ilaa ammaanaan oo ay u mahadnaqaan, siduu amray Daa'udd oo ahaa ninkii Ilaa, iyagoos iska soo hor jeeda. **25** Oo Matanyaah, iyo Baqbuuyaah, iyo Cobadyaah, iyo Meshullaam, iyo Talmon, iyo Caquub waxay ahaayeen irid-dhawryadiid dhawri jiray bakhraadid u dhowaa irdaha. **26** Kuwaasuu waxay joogeent wakhtigii Yooyaaciim oo ahaa ina Yeeshuuca, ina Yoosaadaaq, iyo wakhtigii taliyihi Nexeemyaah ahaa iyo wakhtigii wadaadkii Cesraa oo karraaniga ahaa. **27** Oo markii derbigii Yerusaalem gaar laga dhigay kuwii reer Laawi mid kasta meeshiisii baa laga doondoonay in iyaga Yerusaalem la keeno si gaarkadhigidda farxad loogu sameeyo, oo mahadnaqid iyo gabay, iyo suxun laysku garaaco, iyo shareerado, iyo kataaradoba Ilaa loogu ammaano. **28** Oo kuwii gabayaaga ahaana waxay iska soo urursadeen bannaankii Yerusaalem ku wareegsanaa iyo tuulooyinkii reer Netofaah, **29** iyo weliba Beytigilaal, iyo beerihii Gebac, iyo Casmawed, waayo, kuwii gabayaaga ahaa tuulooyin ayay ka dhisteer Yerusaalem hareeraheeda. **30** Markaasaan wadaaddadiid iyo kuwii reer Laawi isdaahiriyeen, oo waxay kaloo daahiriyeen dadkii iyo irdiih iyo derbigii. **31** Kolkaasaan amiirradiidalka Yahuudah keenay derbiga dushiisa, oo waxaan doortay laba kooxood oo

waaweyn oo mahadnaqa, oo kooxba raggeedu isdaba socdo. Madi waxay tagtag xagga midig derbiga dushiisa ee Iridda Digada, **32** oo waxaa iyaggi daba galay Hooshacyaah iyo amiirradiidalka Yahuudah badhhood, **33** iyo Casaryaah, iyo Cesraa, iyo Meshullaam, **34** iyo Yahuudah, iyo Benyaamiin, iyo Shemacyaah, iyo Yeremyaah, **35** iyo wiilashii wadaaddada qaarkood oo turumbooyin wata, kuwaasoo ahaa Sekaryaah oo ahaa ina Yoonataaan, ina Shemacyaah, ina Matanyaah, ina Miikaayaah, ina Sakuur, ina Aasaaf, **36** iyo walaalihiis oo ahaa Shemacyaah, iyo Casareel, iyo Milalay, iyo Gilalay, iyo Maacay, iyo Netoneel, iyo Yahuudah, iyo Xanaanii, iyagoos wata alaabti muusikada oo Daa'udd oo ahaa ninka Ilaa, oo iyaga waxaa u horreeyey karraanigii Cesraa. **37** Oo xagga Iriddi Isha Biyaha iyo hortoodii ku qummanayd ayay kor u fuuleen jarjanjaradii magaalada Daa'udd meesha derbiga laga fuulo oo ka korraysa gurigii Daa'udd, iyo ilaa Iridda Biyaha oo xagga bari ah. **38** Oo kooxdii kale oo kuwa mahadda naqaax waxay u kaceen inay ka hor tagaan, oo anna iyagaan daba socday; aniga iyo dadkii badhkiis waxaannu soconney derbiga korkiisa, xagga ka sarraysa Munaaradda Foornooyinka iyo xataan tan iyo derbiga ballaadhan, **39** iyo xagga ka sarraysa Iridda Efrayim, iyo Iridda Gabooday agteeda, iyo Iridda Kalluunka, iyo Munaaradda Xananeel, iyo Munaaradda Mee'aah, iyo xataan Iridda Idha; oo waxay joogsadeen Iriddi Waardiyyaha. **40** Oo sidaasay u joogsadeen labadii kooxood oo kuwii mahadda ku naqii jiray gurigii Ilaa, iyo aniga, iyo taliyayaashii badhhood oo ilaa joogay. **41** iyo wadaaddadii ahaa Elyaaciim, iyo Macaseeyaaah, iyo Minyaamim, iyo Miikaayaah, iyo Elyiooceenay, iyo Sekaryaah, iyo Xananyaah, oo wata turumbooyin; **42** iyo Macaseeyaaah, iyo Shemacyaah, iyo Elecaasaar, iyo Cusii, iyo Yehooxaanaan, iyo Malkiyyah, iyo Ceelaam, iyo Ceser. Oo kuwii gabayaaga ahaana cod dheer bay kula gabyeen Yesraxyah oo ahaa madaxoodii. **43** Oo maalintaas waxaa la bixiyey allabaryo badan, oo waa la wada farxay, waayo, Ilaa baa farxad weyn kaga farxiyey, oo dumarkii iyo carruutiina way farxeen, sidaas daraaddeed Yerusaalem farxaddeedii waxaa laga maqlay meeel fog. **44** Oo maalintaas aaya rag loo doortay inay u taliyaan qolalka khasnadaha, iyo qurbaannada kor loo qaado, iyo midhaha ugu horreeya, iyo meeltobnaadaya, si loogga soo ururiyo beeraha magalooyinka oo dhan qaybihii sharcigu u amray wadaaddadaa iyo kuwii reer Laawi, waayo, dadka dalka Yahuudah way ku farxsanaayeen wadaaddadii iyo kuwii reer Laawi oo adeegayay. **45** Oo waxay dhawreen wixii ku saabsanaa u adeegidda llaahood iyo wixii ku saabsanaa isdaahirinta, oo kuwii gabayaaga ahaa iyo irid-dhawryadiina saasoo kalay yeeleen, sidii uu amarkii Daa'udd iyo wiiliksii Sulaymaan ahaa. **46** Waayo, waagii hore oo ahaa wakhtigii Daa'udd iyo Aasaaf waxaa jiri jiray nin madax u ahaa kuwii gabayaaga ahaa, oo waxaa Ilaa loogu gabiy jiray gabayo ammaan iyo mahadnaqid ah. **47** Oo wakhtigii Serubaabel iyo wakhtigii Nexeemyaah reer binu Israa'iil oo dhammu way wada bixin jireen qaybihii kuwii gabayaaga ahaa iyo kuwii irid-dhawryadaba intii maalin kasta loo baahnaan jiray; oo in bay gooni uga dhigeen reer Laawi, oo reer Laawina in bay gooni uga dhigeen reer Haaruun.

13 Oo maalintaas ayay kitaabkii Muuse akhriyeen iyadoo dadkii maqlayo; oo waxaa laga helay oo ku qornaa inayan shirka Ilaa weligood soob gelin mid reer Cammoon ah iyo mid reer Moo'aab ah toona; **2** maxaa yeelay, iyagu reer binu Israa'iil kalama ayan hor iman cunto iyo biyo toona, laakiinse waxay u soo kiraysteen Balcaam inuu habaaro awaadeed, habase ahaatee Ilaaheennu habaarkii wuxuu u beddelay duco. **3** Oo waxay noqtoy markay sharcigii maqleen inay reer binu Israa'iil ka sooceen dadkii isku qasnaa oo dhan. **4** Oo waxyaalahaas ka hor wadaadkii Eliyaashiib oo loo doortay inuu madax u ahaado qolalka guriga Ilaaheenna aaya xidhiidh la yeeshay Toobiyaah, **5** oo wuxuu isagii u hagaajiyey qowlad weyn oo waagii

hore la dhigi jiray qurbaannada hadhuudhka, iyo fooxa, iyo weelasha, iyo meetlobnaadyada hadhuudhka iyo khamriga iyo saliidda, oo amar lagu siin jiray kuwa reer Laawi, iyo kuwii gabayaaga ahaa, iyo irid-dhawryada, iyo qurbaannadii kor loo qaadi jiray oo la siin jiray wadaaddada. **6** Laakiinse waagaas oo dhan anigu Yeruuusaalem ma aanan joogin, waayo, sannaddii soddon iyo labaado oo bogorkii Baabuloon ee Artaxshasta ahaa ayaan tegey bogorka, oo maalmo yar dabadood ayaan bogorka fasax weyddiistay. **7** Markaasaan Yeruuusaalem imid oo waxaan gartay sharkii uu Eliyaashiib u sameeyey Toobiyaah markuu qowlad uga diyaarshay barxadiihii guriga Ilaah. **8** Haddaba taasu aad bay ii murugaysay, sidaas daraaddeed qowladdii dibaddaan uga wada tuuray alaabtii guriga Toobiyaah oo dhan. **9** Markaasaan amar bixiyey oo qolalkii waa la nadifiyey; oo halkaasaan mar kale ku soo celiyey weelashii gurigii Ilaah, iyo qurbaannadii hadhuudhka, iyo fooxii. **10** Oo haddama waxaan kaloo gartay inaan kuwii reer Laawi qaybahoodlii la siin, oo sidaas daraaddeed kuwii reer Laawi iyo kuwii gabayaaga ahaa oo shuqulka samayn jirayba way careen oo mid waluba beertiisi buu tegey. **11** Markaasaan taliyaayaashii la diriray oo waxaan ku idhi, War maxaa guriga Ilaah looga tegey? Kolkaasaan iyagii soo wada ururiyey oo meeshoodii ku celiyey. **12** Markaasaa dadka dalka Yahuudah oo dhammu waxay qolalkii khasnadaha soo geliyeen meetlobnaadyadii hadhuudhka iyo kuwii khamriga iyo kuwii saliiddaba. **13** Oo qolalkii khasnadaha waxaan madax uga dhigay khasnajyo, oo waxay ahaayeen wadaadkii Shelemyaah ahaa, iyo karraanigii Saadooq ahaa, oo reer Laawina waxaa kaga jiray Fedaayaah, oo waxaa ku xigay Xaanaan ina Sakuur, oo ahaa ina Matanyaah, waayo, waxaa lagu tirihey inay aamin yihiin, oo shaqadooduna waxay ahayd inay walaalhood wax u qaybiyaan. **14** Ilaahayow, haddaba bal taas daraaddeed ii xusuuso, oo ha tirtirin falimahaygii wanaagsanaa oo aan u qabtay gurigaaga iyo waxyaalihii la dhawri lahaa. **15** Oo waagaas waxaan dalka Yahuudah ku arkay kuwo maalinta Sabtida macsarada canabka ku tumanaya, oo xidhmooyin soo ururinaya, oo dameerro rarraya, iyo weliba khamri iyo canab, iyo berde iyo rar cayn kasta ah oo Yeruuusaalem la soo gelinaya maalinta sabtida; oo anna iyagii waan uga digay maalintii ay cuntada iibiyen. **16** Oo halkaas waxaa kaloo degganaa dad reer Turos ah oo keeni jiray kalluun iyo alaab cayn kasta ah, oo maalinta ayay ka iibin jireen dadka dalka Yahuudah iyo Yeruuusaalem gudaheeda. **17** Markaasaan la diriray kuwii gobta ahaa oo dalka Yahuudah oo waxaan ku idhi, War waa maxay waxan sharka ah oo aad samaysaan oo aad ku nijaasaysaan maalinta sabtida ah? **18** War sow awowayaashiin saasoo kale ma yeelin, sow Ilaah belayaadan oo dhan taas aawadeed inooguma soo dejin innaga iyo magaaladaba? Oo weliba markaad sabtida nijaasaysaan waxaad reer binu Israa'iil ku soo dejisaan cadho kale oo badan. **19** Oo sabtida ka hor markii irdihii Yeruuusaalem soo madoobaanayeen, ayaan amray in albaabbada la xidho, oo waxaan kaloo amray inaan la furin jeeray sabtido dhammaato; oo qaar midiidinnaddaydii ah ayaan irdihii waardiye uga dhigay inaan maalinta sabtida waxba rar la soo gelin. **20** Haddaba baayacmushtariyaashii iyo kuwii alaab cayn kasta iibin jiray mar iyo laba ayay Yeruuusaalem dibaddeeda u hoydeen. **21** Markaasaan iyagii u digay oo ku idhi, War maxaad derbiga hareeriiisa ugu hoyataan? Haddaad mar dambe saas yeeshaan gacan baan idin saaraya. Oo ayaantaas ka dib mar dambe ma ay iman maalin sabti ah. **22** Oo waxaan kuwii reer Laawi ku amray inay isdaahiriyaa iyo inay yimaadaan oo irdaha dhawraan si ay quduus uga dhigaan maalinta sabtida. Ilaahayow, taas aawadeedna ii xusuuso, oo iigoo tudh siday weynanta naxariistaadu tahay. **23** Oo waagaas waxaan kaloo arkay Yuhuuddii oo guursatay naago ah reer Ashdood, iyo reer Cammoon, iyo reer Moo'aab. **24** Oo carruurtoodii badhkoodna waxay ku hadli jireen afkii reer Ashdood,

oo afkii Yuhuuddana kuma ay hadli karin, laakiinse waxay ku hadli jireen sidii afkii dadyow kasta. **25** Oo anna iyagii waan la diriray, waanan caayay, oo qaarkoodna waan dilay, oo timahoodiina waan ka rifay, waanan ku dhaarshay Ilaah, oo ku idhi, Waa inaydhaan gabdhiihiinna u guurin wiilashooda, gabdhahoodana ha u guurinina wiilashiiinna, idinkuna ha guursanina. **26** War Sulaymaan oo ahaa bogorkii reer binu Israa'iil sow isba waxyaalahan kuma dembaabin? In kastoo aan quruuumo badan dhexdooda boqor isagoo kala ah laga heli karin, oo uu Ilaahiisuna jeclaa, oo uu Ilaah ka dhigay boqor u taliya reer binu Israa'iil oo dhan, haddana xataa isagii waxaa dembaajiyey naago qalaad. **27** Haddaba miyaannu idin dhegaysanna si aannu sharkan oo dhan u samayno oo intaan naago qalaad guursanno miyaannu Ilaahayaga ku xadgudubnaa? **28** Oo Eliyaashiib oo ahaa wadaadkii sare wiilashiiisii midkood oo Yooyaadaac ahaa waxaa soddog u ahaa Sanballad oo ahaa reer Xoron; oo sidaas daraaddeed ayaan isaga eryay. **29** Ilaahayow, iyaga xusuuso, maxaa yeelay, waxay nijaaseeyeen wadaadnimadii, iyo axdigii wadaadnimada iyo kii reer Laawi. **30** Haddaba sidaasaan uga nadifiyey dad kasta oo qalaad, oo waxaan bixiyey amar ku saabsan wadaaddadii iyo kuwii reer Laawiba iyo mid walba shuqulkiisi. **31** iyo amar ku saabsan qurbaankii qoryaha oo wakhiyada la amray la keeno, iyo midhaha ugu horreeya. Ilaahayow, wanaag igu xusuuso.

Esteer

1 Wakhitiigii Ahashwerus (Ahashweruskaasu wuxuu ahaa kii xukumi jiray Hindiyi iyo Itoobiya inta ka dhex leh, oo u talin jiray boqol iyo toddoba iyo labaatan gobol) **2** markii Boqor Ahashwerus uu ku fadhiistay carshigii boqortooyadiisa oo ku yiil Shuushan oo ahayd hoygii boqorka, **3** sannaddii saddexaad oo boqornimadiisa ayuu martiqaad u sameeyey amiirradiisi iyo addoommadiisi oo dhan, taas oo ay hortiisa joogeen xooggi Faaris iyo Maaday, iyo dadkii gobta ahaa iyo amiirradii gobollada. **4** Oo wuxuu soo bannaan dhigay maalkii boqortooyadiisa ammaanta badnayd, iyo sharafii haybaddiisa sarraysa, intii maalmo badan ah oo gaadha boqol iyo siddeetan maalmood. **5** Oo markii maalmahaasu dhammaadeen ayuu boqorku diyaafad u sameeyey dadkii Shuushan oo hoygii boqorka ahayd joogay oo dhan, yar iyo weynba, intii toddoba maalmood ah, oo diyaafadiina waxaa lagu dhigay barxaddii beerta ku dhex til hoygii boqorka. **6** Oo waxaa meeshaas ka laalaaday daahey ah caddaan iyo caagar iyo buluug, oo waxaa ku xidhnaa xadkho laga sameeyey maro wanaagsan iyo dhar guduudan oo sudhan siddoooyin lacag ah iyo tirar marmar ah. Sariiruhuna waxay ahaayeen dahab iyo lacag, oo waxaa la dhigay meal siman oo laga sameeyey marmar ah casaan iyo caddaan iyo huruud iyo madow. **7** Oo waxaa dadka cabniin lagu siiyey weelal dahab ah (oo weelashana midba midka kale wuu ka duwanaa), oo khamrigii boqorkuna wuu badnaa sidii ay ahayd deeqsinimadii boqorku. **8** Oo cabniinkuna wuxuu waafaqsanaa qaynuunka, dirqina ma jirin, waayo, boqorku wuxuu madaxdii gurigisa oo dhan ku amray inay niin kasta u yeelaan siduu doonayo. **9** Oo weliba Boqorad Washtina waxay dumarkii diyaafad ugu samaysay hoygii reer boqor oo uu Boqor Ahashwerus laaha. **10** Oo maalintii toddobaad boqorkii, isagoo qalbigisu khamri ku faraxsan yahay, wuxuu amray toddobadii midiidiin oo Boqor Ahashwerus ka adeegi jiray oo ahaa Mehuumaan, Bista, Xarboona, Bigtaa, Abagta, Seetar, iyo Karkas, **11** oo wuxuu iyagii ku amray inay Boqorad Washtii hortiisa keenaan, iyadoo qabta taajkii boqornimada, si quruxdeeda loo tuso dadka iyo amiirrada, waayo, iyadu waxay lahayd suurad wanaagsan oo in la fiirsado ku fiican. **12** Laakiinse boqoraddii Washtii ahayd way diidday inay ku timaado amarkii boqorku ugu soo dhiibay midiidiinnada. Sidaas daraaddeed boqorkii aad buu u xanaaqay, oo cadhadiisina wuu la gubtay. **13** Markaasaa boqorkii wuxuu la hadlay nimankii xigmadda lahaa oo xilliyada yihiin, (waayo, boqorka caadadiisu saasay ahayd xaggaa kulli kuwii sharcigii yihiin iyo xukunkaba, **14** oo waxaa isaga ku xigay Karshena, Shetaar, Admata, Tarshiish, Meres, Maresna, iyo Memuukaan oo ahaa toddobadii amiri oo Faaris iyo Maaday, oo arkay boqorka wejiguusa, oo fadhiiyey boqortooyada derejadeeda kowaad), **15** oo wuxuu ku yidhi, War maxaan ku samaynaa Boqorad Washtii sida sharciga waafaqsan? Maxaa yeelay, iyadu ma ay yeelin yeedhiddii Boqor Ahashwerus iyyada midiidiinnada ugu sii dhiibay. **16** Markaasaa Memuukaan jawaabay, oo wuxuu boqorkii iyo amiirradii hortooda ka yidhi, Boqorad Washtii boqorka oo keliya ma ay xumayn, laakiinse waxay xumaysay amiirrada oo dhan, iyo dadka deggan Boqor Ahashwerus gobolladiisa oo dhan. **17** Haddaba wixii ay boqoraddu samaysay wuu wada gaadhi doonaa dumarka oo dhan, kolkaasay nimankooda quudhsan doonaan markii warkan loo sheego, oo lagu yidhaahdo, Boqorkii Ahashwerus wuxuu amray in Boqorad Washtii hortiisa la keeno, laakiinse ma ay iman. **18** Haddaba isla maantadan amiiradaha Faaris iyo Maaday oo maqlay wixii ay boqoraddu samaysay, sidaasoo kalay ku odhan doonaan boqorka amiirradiisa oo dhan. Oo saas aawadeed waxaa kici doona quudhsasho iyo xanaaq badan. **19** Haddaba haddii

boqorku raallii ka yahay, amar boqornimo ha bixiyo, oo amarkaasna si aan loo beddelin ha lagu dhex qoro qaynuunnada reer Faaris iyo reer Maaday, inaanay boqoradda Washtii mar dambe iman Boqor Ahashwerus hortiisa. Boqorkuna boqoradnimadeedii ha siyo mid kaal oo iyada ka wanaagsan. **20** Oo marka boqorka amarkiisa uu bixin doono lagu faafiyo boqortooyadiisa oo dhan (waayo, way weyn tahay) ayaa dumarka oo dhammu nimankooda maamuusi doonaan, yar iyo weynba. **21** Oo odhaahdaas waxay ka farxisay boqorkii iyo amiirradii oo dhanba, kolkaasuu boqorkii yeelay sidii uu Memuukaan yidhi. **22** Oo wuxuu warqado u diray boqorka gobolladiisi oo dhan, oo gobol walba wuxuu ugu qoray partiiisi, oo dad kastana wuxuu ugu qoray afkoodii, siin kastaa ugu taliyo reerkiiisa oo uu ku sheego afka dadkiisu ku hadlo.

2 Oo waxyaalaahaas dababood markii Boqor Ahashwerus cadho baxay ayuu soo xusuustay Washtii, iyo wixii ay samaysay, iyo wixii iyada ka geesta ahaa oo la amray. **2** Markaasaa boqorka midiidiinnadiisi u adeegi jiray waxay yidhaahdeen, Boqorka ha loo doondoono bikrado qurux badan oo dhallinyaraho ah; **3** oo boqorku gobol kasta oo boqortooyadiisa ka mid ah ha ka dhex doorto wakiilo, si ay bikradaha quruxda badan oo dhallinyarada ah oo dhan ugu soo ururiyaan Shuushan oo ah hoyga boqorka, oo iyaga ha keeneen guriga naagaha, oo gacanta ha u geliyey Heegay oo ah midiidiinka boqorka naagaha u dhawra, oo iyaga ha la siyo alaabtoodii ay isku daahirin lahaayeen. **4** Oo gabadhii boqorka la wanaagsanaata, meeshii Washtii boqorad ha ka noqoto. Oo waxaasuna boqorka way ka farxiyeen; kolkaasuu saas yeelay. **5** Oo Shuushan oo hoygii boqorka ahaa waxaa jiray nin Yuhuud ah, oo magiciisana waxaa la oo dhan jiray Mordekay ina Ya'iin, ina Shim'i, ina Qish, oo wuxuu ahaa reer Benyaamiin; **6** oo isaga waxaa mar hore laga soo kaxaystay Yeruusaalem, wuxuuna la socday maxaabiistiil lala soo kaxaystay Yekonyaa oo ahaa boqorkii reer Yahuudah, oo uu soo kaxaystay Nebukadnesar oo ahaa boqorkii Baabulloon. **7** Oo isagu wuxuu soo koriyey Hadasaah, taasoo ahayd ina-adeerteens Esteer, waayo, iyadu aabbe iyo hooyo toona ma ay lahay; gabadhusa way suurad wacnayd, wayna qurux badnayd; oo markii aabbeheed iyo hooyadeed dhinteen ayaa Mordekay qaataay oo sidii gabadhiisii ka dhigat. **8** Markii la maqlay boqorka amarkiisi iyo naadadiisi, kolki hablo badan lagu soo ururiyey Shuushan oo ahayd hoygii boqorka, oo gacanta loo geliyey Heegay, ayaa Esteer la geeyey gurigii boqorka, oo waxaa gacanta loo geliyey Heegay oo ahaa kii naagaha dhawri jiray. **9** Oo gabadhii way la wanaagsanaatay isagii, wuxuu u roonaaday; oo markiiba wuxuu iyadii siiyey alaabteedii isdaahirinta, iyo intii ay qayta u lahayd, iyo toddoba gabdhood oo ay waajib u lahayd in laga siiyey guriga boqorka. Markaasuu iyadii iyo gabdhaeediliibaa geeyey meeshii ugu wanaagsanayd guriga naagaha. **10** Esteerna ma ay sheegin dadkeedii iyo qoladeedii toona; waayo, waxaa Mordekay ku amray inaanay waxba sheegin. **11** Mordekayna wuxuu maalin kasta mari jiray barxadda guriga naagaha horteeda si uu ku ogaado Esteer nabadqabkeeda iyo waxa iyada ku dhici laaha. **12** Haddaba markii gabad walba wakhtigeedii la gaadhaday inay u gasho Boqor Ahashwerus, oo iyada loogu sameeyo sida waafaqsan waxa sharcigu dumarka farayu laba iyo tobay bilood dabadeed, (waayo, saasaa isdaahirintoodu ku dhammaan jirtay, inay intii lix bilood ah ismariyan saliidda malmalka, intii lix bilood ahna ismariyan uunsi udgoon iyo waxyaalaaha dumarka lagu daahiriyoo) **13** ayaa sidaas gabadhii boqorkii ugu timid, oo wax alla wixii ay doonaysay inay guriga naagaha ka qaadato, oo ay la tagto guriga boqorka, dhammaantood waa la siiyey iyada. **14** Oo iyadu fiidkii bay tagtagtay, oo subaxdii ayay ku soo noqotay gurigii labaad oo naagaha, iyo gacanta Shacashgas oo ahaa

boqorka midiidinkiisii u dhawri jiray naagaha addoommaha ah. Iyana mar dambe boqorkii uma ay soo gelin, in boqorku ku farxo iyo in magaceeda loogu yeedho mooyaane. **15** Haddaba Esteer oo ahayd ina Abiihayil, kaasoo adeer u ahaa Mordekay oo iyada qaatay oo ka dhigatay sidii gabadhiisii oo kale, markii wakhtigiediy oo boqorka u gelii lahayd la gaadhay, iyadu waxba ma ay dalban wixii Heegay oo ahaa boqorka midiidinkiisii naagaha u dhawri jiray uu u dooray mooyaane. Oo intii Esteer aragtay oo dhammu way u bogeen. **16** Haddaba boqorka sannaddiisii toddobaad ee bogornimadiisa, bisheedii tobnaad oo ahayd bisha Tebed ayaa Esteer loogu geeyey Boqor Ahashwerus gurigiisii boqornimada. **17** Haddaba boqorkii Esteer buu ka jeclaaday naagihii kale oo dhan, oo iyana waxay isagii ka heshay raxmad iyo roonaan ka sii badan intii ay bikradaha kale heleen oo dhan; oo sidaas daraaddeed ayuu madaxa u saaray taajkii boqornimada, oo meeshii Washtii ayuu iyada boqorad uga dhigay. **18** Markaasaa boqorkii martiqaad weyn u sameeyey amiirradiisii iyo addoommadiisii oo dhan, taasuna waxay ahayd martiqaad Esteer loo sameeyey; oo gobolladiina boqorku wuu nasiyey, oo hadiyadona wuxuu u bixiyeey sidii deeqlinsimadiisii ahayd. **19** Oo markii bikradihii mar labaad la soo ururiyey aaya Mordekay soo fadhiistay boqorka iriddiisi. **20** Oo Esteerna weli ma ay sheegin qoladeedii iyo dadkeedii toona, sidii Mordekay ku amray; waayo, Esteer amarkii Mordekay bay u addeeci jirtay sidii markii uu korinayay oo kale. **21** Oo waagaas mar uu Mordekay boqorka iriddiisa fadhiistay aaya waxaa aad u cadhooday laba nin oo boqorka midiidinno u ahaa, waxayna ahaayeen Bigtaan iyo Teresh oo ka mid ahaa kuwa iridda dhawra, oo waxay dooneen inay Boqor Ahashwerus dilaan. **22** Oo xaalkas waxaa ogaaday Mordekay, kolkaasuu u sheegay Boqorad Esteer; Esteerna waxay u sheegtay boqorkii, iyadoo ku hadlaysa Mordekay magiciisa. **23** Oo markii xaalkas la baadhay aaya waxaa la ogaaday inay saas tahay, oo labaddoobiha geed baa laga soo deldelay; oo taasna waxaa lagu qoray buuggii taariikhda boqorka hortisa.

3 Oo waxyaalahaas dabadeed Boqor Ahashwerus wuxuu daliciiyey oo kursiigii ka sarraysiiyey amiirradii isaga la joogay oo dhan Haamaan ina Hamedadata oo ahaa reer Agog, oo isaga wuu hore mariyey. **2** Oo waxaa Haamaan u fororsaday oo u sujuuday boqorka addoommadiisii iriddiisa joogay oo dhan, waayo, boqorka ayaa in saas loo yeelo amray. Laakiinse Mordekay uma uu fororsan, umana sujuudin. **3** Markaasaa addoommadii boqorka oo joogay boqorka iriddiisa waxay Mordekay ku yidhaahdeen, War maxaad u jebinaysaa boqorka amarkiisa? **4** Haddaba waxaa dhacday, markay maalin kasta saas ku lahaayeen, laakiinse isagu uusan dheg u dhigin, inay warkaas Haamaan u sheegeen inay arkaan bal wuxuu xaalka Mordekay noqdo, waayo, wuxuu iyaggi u sheegay inuu Yuhuudda yahay. **5** Haamaanna markuu arkay inaan Mordekay u fororsan oo aanu u sujuudin, ayuu Haamaan aad u cadhooday. **6** Laakiinse wuu quudhsaday inuu Mordekay oo qudha gacanta saaro, waayo, waxaa isaga loo sheegay Mordekay qabiliikisa; oo sidaas daraaddeed Haamaan wuxuu doonayay inuu wada baabbi'iyo Yuhuudda boqortooyada Ahashwerus deggan oo dhan, kuwaasoo ahaa Mordekay qabiliikisa. **7** Oo sannaddii laba iyo tobnaad oo Boqor Ahashwerus, bisheedii kowaad taasoo ah bisha Niisaan ayay Haamaan hortisa ku rideen saami magiciisa la yidhaahdo Fuur, oo taasuna waxay socotay maalin ka maalin, iyo bil ka bil, ilaa bishii laba iyo tobnaad oo ah bisha Adaar. **8** Markaasaa Haamaan wuxuu Boqor Ahashwerus ku yidhi, Waxaa jira dad ku wada dhex firidhsan dadyowga deggan gobollada boqortooyadaada oo dhan, qaynuun nadooduna way ka wada duwan yihiin kuwa dadyowga kale oo dhan. Iyaguna qaynuunmada boqorka ma dhawraan. Sidaas daraaddeed, boqorow, inaad iska daysid faalido kuugu ma jirto. **9** Haddaba, boqorow, taas haddaad raalli ka tahay,

ha la qoro in iyaga la baabbi'iyo; oo anna waxaan bixin doonaa toban kun oo talanti oo lacag ah, oo waxaan gacanta u gelin doonaa kuwa boqorka shuqulkisa u taliya inay iyagu maalkaas gelyaan khasnadaha boqorka. **10** Markaasaa boqorkii wuxuu gacantiisa ka sii bay kaatunkiisii oo wuxuu siiyey Haamaan ina Hamedaata oo ahaa reer Agag ee weliba ahaa cadowgi Yuhuudda. **11** Kolkaasaa boqorkii wuxuu Haamaan ku yidhi, Lacagta adigaal lagu siiyey, oo weliba dadkana waxaad ku samaysaa wax alla wixii kula wanaagsan. **12** Oo bishii kowaad maalinteedii saddex iyo tobnaad aaya loo wada yeedhay boqorka karraaniyadiisii oo dhan, oo waxaa la qoray kulli wixii Haamaan ku amray boqorka saraakiishiisii iyo taliyayaashii gobollada oo dhan xukumayay, iyo amiirradii u talinayad dad kasta, oo gobol kasta waxaa loogu qoray afkiisii. Oo waxaa lagu qoray Boqorka Ahashwerus magiciisa, waxaana lagu shaabadeeyey boqorka kaatunkiisii. **13** Oo warqadona waxaa loo dhibiib warqaadaayaal, oo waxaa loo diray boqorka gobolladiisii oo dhan, in Yuhuudda oo dhan la wada baabbi'iyo, oo la wada laayo, oo la halaago dhammaantood, yar iyo weyn, iyo dhallaanka iyo dumarkaba, bisha Adaar oo ah bisha laba iyo tobnaad, maalinteeda saddex iyo tobnaad, iyo in maaloodana booli ahaan loo dhaco. **14** Oo waxaa dadyowga oo dhan lagu dhex faafiyey warqaddii la qoray naqilkeedii, oo leh amar ha la wada siiyi gobollada oo dhan inay diyaar u noqdaan maalintaas. **15** Oo warqaadaayaashiina haddiiba degdeg bay ugu ambabbexeen boqorka amarkiisii, oo Shuushan oo ahayd hoygii boqorkana amarkii waa lagu bixiyey. Haddaba boqorkii iyo Haamaan waxay u fadhiisteen inay wax cabbaan; laakiinse magaaladii Shuushan oo dhammu way ka wareertay.

4 Haddaba markii Mordekay ogaaday wixii la sameeyey oo dhan ayuu dharkiisii jeexjeexay, dhar joonyah ahna wuu xidhay oo dambas ismariyey, markaasuu magaalada dhex galay oo oohin dheer oo qadhaadh ku qayliyey. **2** Wuxuuna hor yimid boqorka iriddiisa; waayo, ninna iridda boqorka ma geli karayn isagoo dhar joonyad ah qaba. **3** Oo gobol kasta oo qaynuunkii iyo amarkii boqorku gaadhyabaa waxaa Yuhuuddii ka dhex dhacday baroor weyn, iyo soon, iyo oohin, iyo qaylo; kuwo badanuna dambas bay ku jiifeen iyagoo dhar joonyad ah qaba. **4** Markaasaa Esteer waxaa u yimid oo xaalkaas u soo sheegay gabdhaheedii iyo midiidinnadeedii; kolkaasay boqoraddii aad iyo aad u murugootay; oo Mordekay ayu u sii dirtay dhar uu xidho, waxayna u sheegtay inuu dharkiisii joonyadda ahaa iska furo; laakiinse dharkii ma uu qaadan. **5** Markaasaa Esteer waxay u yeedhay Hatag oo boqorka midiidinnadiisa ka mid ahaa oo uu boqorku u doortay inuu u adeego, oo waxay isagii ku amartay inuu Mordekay u tago oo uu soo ogaado bal waxa xaalkanu ahaa, iyo wuxuu u dhacayba. **6** Sidaas daraaddeed Hatag wuxuu Mordekay uyu tegey magaalada bannaankeedii ka soo hor jeeday boqorka iriddiisa. **7** Markaasaa Mordekay wuxuu isagii u sheegay dhammaan wixii isaga ku dhacay, iyo lacagtiit uu Haamaan u ballanqaaday inuu siinayo boqorka khasnadiiisa in Yuhuudda la baabbi'iyo aawadeed. **8** Oo weliba wuxuu isagii u dhibiib naqilka warqaddii oo amarku ku qornaa oo Shuushan lagu faafiyey si Yuhuudda loo wada baabbi'iyo, wuxuuna taas u siiyey inuu Esteer tuso oo uu iyada u warramo, oo wuxuu iyada ku amray inay boqorka u gasho, oo ay barido oo ay isaga hortisa wax ka weydiisato dadkeeda aawadiis. **9** Kolkaasaa Hatag yimid oo wuxuu Esteer u sheegay erayadii Mordekay. **10** Dabadeedna Esteer baa la hadashay Hatag oo waxay farrii ugu sii dhibiib Mordekay oo ku tidhi, **11** Boqorka addoommadiisa oo dhan iyo dadka boqorka gobolladiisa deggan oo dhammu way wada ogihiin in ku alla kii, isagoo aan loo yeedhin, boqorka ugu soo gala barxadda dhexe, ama nin ha ahaado ama naag ha ahaatee, qaynuun baa loo hayaa, waana in isaga la dilo, haddaan boqorku

usha dhabka ah fidin, si uu noolaado aawadeed; laakiinse aniga la iima yeethin inaan bogorka u soo galo intii soddon maalmoond ah.

12 Kolkaasaa Mordekay loo soo sheegay Esteer erayadeedii. **13** Markaasuu Mordekay iyaggi jawaab ugu sii dhiibay Esteer, oo wuxuu ku yidhi, Ha moodin inaad adiga qudhaadu guriga bogorka ku baxsan doontid iyadoo aanay Yuhuudda ka baxsan. **14** Waayo, haddaad wakhtigan iska aamustid, waxaa Yuhuudda meeble uga kici doona furasho iyo samatabbak, laakiinse adiga iyo reerka aabbahaaba waad halligmi doontaan. Bal yaase garanaya inaad wakhtigan oo kale daraaddiis boqortooyada u soo gashay? **15** Markaasaa Esteer waxay iyaga u sheegtay inay Mordekay jawaab ku celiyan, oo waxay ku tidhi, **16** Tag, oo soo wada ururi Yuhuudda Shuushan joogta oo dhan, oo ii sooma, oo intii saddex maalmood ah, habeen iyo maalin toona, waxba ha cunina, waxna ha cabbina; oo aniga iyo gabdhahayguna sidaas oo kalaan u soomaynaa; oo kolkaasaan bogorka u gelayaa, taasoo aan sharciga waafaqsanayn; oo haddii aan halligmona, waan halligmayaa. **17** Markaasuu Mordekay iska tegey oo sameeyey wax alla wixii Esteer ku amartay oo dhan.

5 Haddaba maalintii saddexaad Esteer baa gashatay dharkeedii boqornimada, oo waxay soo istaagtaguriga bogorka barxaddiisa dhexta, taasoo ka soo hor jeedday guriga bogorka; oo bogorkuna wuxuu ku fadhiiyey carshigiiis bogornimada oo ku dhextay yiil guriga bogornimada, wuxuuna ka soo hor jeeday iridda guriga laga soo galo. **2** Oo markii bogorkii arkay Boqorad Esteer oo barxadda dhextaagan ayuu raalli ka noqday iyada, oo bogorkina wuxuu Esteer ku soo fidiyey ushii dahabka ahayd oo gacantiisa ku jirtay. Markaasaa Esteer soo dhowaatay oo taabatay usha dusheedii. **3** Kolkaasuu bogorkii ku yidhi, Boqorad Esteeray, maxaad doonaysaa? Oo maxaad i weyddiisanaysaa? Xataa hadday boqortooyada badhkeed tahay waa lagu siinayaaye. **4** Kolkaasaa Esteer waxay tidhi, Boqorow, hadday kula wanaagsan tahay, maanta adiga iyo Haamaanba kaalaya martiqaadkaan uun diyaariyey. **5** Markaasaa bogorkii wuxuu yidhi, Haamaan haddiiba ha dhaqsado, si loo yeelo waxay Esteer tidhi. Oo sidaas daraaddeed bogorkii iyo Haamaanba waxay yimaadeen martiqaadkii ay Esteer u diyaarisay. **6** Oo intii martiqaadkii khamriga la joogay ayuu bogorkii Esteer ku yidhi, Baryadaadu waa maxay? Maxaad i weyddiisanaysaa? Xataa hadday boqortooyada badhkeed tahay waa lagu yeelayaaye. **7** Markaasaa Esteer jawaabtay oo tidhi, Baryadayda iyo weyddiisashadedyu waxay tahay, **8** Boqorow, haddaad raalli iga tahay, oo aad ku faraxdid inaad ii samaysid waxaan kaa baryay, oo aad yeeshid waxaan ku weyddiistay, haddaba adiga iyo Haamaan kaalaya martiqaadka aan idhiin diyaarin doono, oo aniguna berri baan yeelayaaya sidaad tidhi, boqorow. **9** Markaasaa Haamaan maalintaas wuxuu dibadda u baxay isagoog faraxsan oo qalbiga ka rayraynaya. Laakiinse Haamaan markuu arkay Mordekay oo jooga bogorka iriddiisa, oo aan isaga u istaagin, una gariirin, ayuu Mordekay aad iyo aad ugu cadhooday. **10** Habase ahaatee Haamaan wuu iscelihey oo gurigisiis tegey. Markaasuu u cid dirsaday oo u yeedhay saaxibbadis iyo naagtisiis Seresh. **11** Markaasaa Haamaan wuxuu iyaggi uga sheekheyey ammaanta maalkisa, iyo badhaanta carruurtisa, iyo kulli derejadhiib bogorku isaga u dallicihey oo dhan, iyo sidii bogorku ugu wada sarraysihey bogorka amiirradiisa, iyo addoommadiisa oo dhan. **12** Oo Haamaan weliba wuxuu kaloo yidhi, Xataa boqoradda Esteer ninna uma ay oggolaan inuu bogorka u soo raaco martiqaadkii ay diyaarisay aniga mooyaane; oo weliba berrina anigoo bogorka la jira ayay i martiqaadday. **13** Laakiinse waxaas oo dhammu waxba ii tar maayaan intaan arkayo Yuhuudda Mordekay oo bogorka iriddiisa fadhiya. **14** Markaasaa naagtisiis Seresh iyo saaxibbadis oo dhammu waxay ku yidhaahdeen, Ha la sameeyo qori

wax lagu deldelo oo dhereriisu konton dhudhun yahay, oo subaxda waxaad bogorka ku tidhaahdaa, Mordekay meeshaas ha lagu deldelo. Oo markaas dabadeed adigoo faraxsan bogorka martiqaadka u raac. Kolkaasaa hadalkaasuu ka farxiyey Haamaan; oo wuxuu amray in meshehi deldelaadda la sameeyo.

6 Habeenkaasna bogorkii wuu seexan kari waayay, kolkaasuu amray in loo keeno buuggi taarikhda wakhtigaas, oo waxaa lagu akhriyey bogorka hortiisa. **2** Oo waxaa laga dhextay helay oo ku qornaa in Mordekay sheegay Bigtaan iyo Teresh oo ahaa bogorka labadiisii midiidiin oo ka mid ahaa kuwii iridda dhawri jiray, kuwaas oo doonay inay Boqor Ahasherwuus dilaan. **3** Markaasaa bogorkii wuxuu yidhi, Taas aawadeed maxaa maamuus iyo derejo ah oo Mordekay loo sameeyey? Kolkaasaa addoommadiis bogorka u adeegi jiray waxay isagii ku yidhaahdeen, Waxba looma samayn. **4** Markaasaa bogorkii wuxuu yidhi, Yaa barxadda jooga? Haddaba Haamaan ayaa yimid guriga bogorka barxaddiisa dibadda ah inuu bogorka kala hadlo in Mordekay lagu deldelo qorigii deldelaadda oo uu isaga u diyaariyey. **5** Markaasaa bogorka addoommadiisii waxay isaga ku yidhaahdeen, Bal eeg, Haamaan baa taagan barxadda. Kolkaasaa bogorkii yidhi, Ha soo galo. **6** Markaasuu Haamaan soo galay, oo bogorkii wuxuu ku yidhi, Ninkii bogorku ku farxo inuu maamuuso maxaa loo yeelaa? Haddaba Haamaan wuxuu qalbigisa iska yidhi, Bal yaa bogorku ku farxi lahaa inuu maamuuso in ka badan intuu i maamuuso? **7** Oo Haamaan wuxuu bogorkii ku yidhi, Ninkii bogorku ku farxo inuu maamuuso **8** ha loo keeno dharkii bogornimada oo bogorku xidhan jiray, iyo faraska bogorku fuulo, oo madaxana ha loo saaro taajka bogorka, **9** oo dharka iyo faraska gacanta ha loo geliyo bogorka amiirradiisa sharaftha leh midkood, in loo lebbiso ninkii bogorku ku farxo inuu maamuuso. Oo isaga inta faras la fuushiiyo, jidka magaalada dhexdeeda ha la mariyo, oo hortiisa ha laga naadiyo, Ninkii bogorku ku farxo inuu maamuuso sidaasaa loo yeelaa. **10** Markaasaa bogorkii wuxuu Haamaan ku yidhi, Haddaba soo dhaqso, oo waxaad soo qaaddaa dharkii iyo faraskii aad sheegtay, oo wixii aad sheegtay oo dhan u samee Mordekay oo ah Yuhuudiga fadhiya bogorka iriddiisa; oo wixii aad sheegtay oo dhan yaan waxba ka dhinnaan. **11** Kolkaasaa Haamaan wuxuu soo qaaday dharkii iyo faraskii oo wuxuu lebbisay Mordekay, oo isagoo faraskii fuushan ayuu mariyey jidka magaalada, oo wuxuu hortiisa ka naadiyey, Sidaasaa loo yeelaa ninkii bogorku ku farxo inuu maamuuso. **12** Haddaba Mordekay wuxuu mar kale ku soo noqday bogorka iriddiisa. Laakiinse Haamaan isagoo murugaysan oo hagoogan ayuu gurigisiis dhaqso u tegey. **13** Markaasaa Haamaan wuxuu naagtisiis Seresh iyo saaxibbadis oo dhan uga sheekheyey wixii isaga ku dhacay oo dhan. Kolkaasaa raggiisiis xigmadda lahaa iyo naagtisiis Seresh waxay ku yidhaahdeen, Mordekay oo aad bilowday inaad hortiisa ku dhacdo, hadduu yahay farcanka Yuhuudda, ka adkaan maysid, laakiinse hubaal hortiisaad ku dhici doontaa. **14** Oo weliba intay isagii la sii hadlayeen waxaa yimid bogorka midiidiinnadiisii, oo u soo dhaqсадay inay haddiiba Haamaan keenaan martiqaadkii Esteer diyaarisay.

7 Haddaba bogorkii iyo Haamaan waxay u yimaadeen inay Boqorad Esteer martiqaadkeedii ka qayb galaan. **2** Oo haddana maalintii labaada intii la fadhiyey martiqaadkii khamriga ayaa bogorkii Esteer ku yidhi, Boqorad Esteeray, baryadaadu waa maxay? Waa lagu siinayaaye. Maxaad i weyddiisanaysaa? Xataa hadday boqortooyada badhkeed tahay, waa lagu yeelayaaye. **3** Markaasaa Boqorad Esteer jawaabtay oo waxay tidhi, Boqorow, haddaad raalli iga tahay oo aad ku faraxdid, baryadayda aawadeedna naftayda ha la ii bixiyo, oo weyddiisashadedyu aawadeedna dadkaygu ha ii badbaado, **4** waayo, aniga iyo dadkaygiiba waxaa loo iibiyey in nala baabbi'iyo,

oo nala laayo oo aan halaaganno. Laakiinse haddii naloo iibiyey inaan ahaanno rag iyo dumar addoommo ah, waan iska aamusi laaha, in kastoo cadowgu aanu boqorka khasaaraadiisa ka xaq marin karin. **5** Markaasaa Boqor Ahashwerus wuxuu Boqorad Esteer ku yidhi, Yuu yahay, xaggee buuse joogaa, kan ku dhaca oo qalbigiisa sidaas kaga fikiray inuu waxaas yeelo? **6** Markaasaa Esteer waxay tidhi, Cadow iyo col waxaa ah Haamaanka sharka leh. Markaasaa Haamaan boqorkii iyo boqoraddii hortooda ku cabsaday. **7** Kolkaasaa boqorkii isagoo cadhaysan, ka kacay martiqaadkii khamriga, oo wuxuu u baxay xagga beerta hoyga boqorka; oo Haamaan ayaa u istaagay inuu Boqorad Esteer naftiisa u baryo, waayo, wuxuu arkay in boqorku belaayo la damacsan yahay. **8** Markaasaa boqorkii beertii ka soo noqday oo galay meeshii martiqaadka khamriga lagu dhigay, Haamaanna wuxuu ku sii dhacayay sariirtay Esteer fuushanayd. Markaasaa boqorkii wuxuu yidhi, Xataa ma boqoradduu hortayda ku xoogayaay iyadoo guriga joogta? **9** Oo isla markii eraygaasu boqorka afkiisii ka soo baxay ayaa Haamaan wejigiisiil la deday. **10** Kolkaasaa Xarboona oo ahaa boqorka mididiinnadiisa midkood oo boqorka hortiisa joogay ayaa yidhi, Weliba bal eeg, waxaa Haamaan gurigiisa ag qotoma qoriga deldelaadda oo dhereriisu yahay konton dhudhun, oo Haamaan u sameeyey inuu ku deldelo Mordekay oo boqorka wax wanaagsan kaga hadlay. Markaasaa boqorkii yidhi, Halkaas ku deldela. **11** Sidaas daraaddeed Haamaan waxaa lagu deldelay meeshii deldelaadda oo uu u diyaarshay inuu Mordekay ku deldelo, oo markaasaa boqorkii cadho baxay.

8 Oo isla maalintaas ayaa Boqor Ahashwerus wuxuu gurigiia Haamaan oo ahaa cadowgii Yuhuudda siiyey Boqorad Esteer. Mordekayna wuxuu yimid boqorka hortiisi, waayo, Esteer ayaa boqorka u sheegtay wuxuu iyada u ahaa. **2** Markaasaa boqorkii wuxuu iska soobixiy kaatunkiisi uu Haamaan ka soo qaataay, oo wuxuu siiyey Mordekay. Esteerna gurigiia Haamaan ayay Mordekay madax uga dhigay. **3** Oo Esteer boqorka hortiisi ayay haddana ka hadashay, oo intay caghiisa ku dhacday ayay iyadoo ooyaysa ka bariday inuu baabbi'iyo belaayadii Haamaan kii reer Agag iyo xeeladdiisi uu Yuhuudda ku samaynayay. **4** Markaasaa boqorkii wuxuu Esteer u soo fidiyey ushii dahabka ahayd. Oo taas daraaddeed Esteer way kacday oo waxay istaagtay boqorka hortiisi. **5** Oo kolkaasay tidhi, Boqorow, haddaad ku faraxsan tahay, oo aad raalli iga tahay, oo haddii xaalkaasu kula wanaagsan yahay, oo aad ii bogtay, ha la qoro warqado lagu beddelo warqadiihii uu xeeladda ku qoray Haamaan ina Hamedaata oo ahaa reer Agag, kuwaasoo uu u qoray in lagu baabbi'iyo Yuhuudda boqorka gobolladiisa deggan oo dhan. **6** Waayo, bal sidee baan ugu adkaysan karaa inaan arko belaayada dadkayga ku dhacaysa? Amase sidee baan ugu adkaysan karaa inaan arko baabbi'inta dadkayga? **7** Markaasaa Boqor Ahashwerus wuxuu Boqorad Esteer iyo Yuhuudigii Mordekay ku yidhi, Bal eega, gurigiia Haamaan ayaan Esteer siiyey, isagiina waxaa lagu deldelay meesha deldelaadda, maxaa yeelay, wuxuu gacan ku fidiyey Yuhuudda. **8** Haddaba idinku sidaad donoysaan Yuhuudda warqado ugu qora. Magaca boqorka ku qora, oo ku shaabadeeyaa kaatunka boqorka, waayo, qorniinkii lagu qoro boqorka magiciisa, oo haddana kaatunka boqorka lagu shaabadeeyo, ninna ma beddeli karo. **9** Oo markaasaa isla wakhtigaasba waxaa loo yeedhay boqorka karraaniyadiisi. Oo waxayna ahayd bisha Siwaan, oo ah bisha saddexaad, maalinteedii saddex iyo labataanaad. Oo waxaa la qoray wax alla wixii Mordekay uu ku amray Yuhuuddii iyo saraakiishii iyo amiirradii joogay gobolladii ku yiil Hindiya iyo Itobiya inta ka dhex leh, oo ahaa boqol iyo toddoba iyo labaatan gobol, oo waxaa gobol kasta loogu qoray fartiisi, dad kastana waxaa loogu qoray afkoodii, oo

Yuhuuddiina waxaa loogu qoray fartoodii iyo afkoodiiba. **10** Oo wuxuu warqadiihii ku qoray Boqor Ahashwerus magiciisi, oo ku shaabadeeyey kaatunkii boqorka, markaasuu u sii dhiibay warqaadayaal fuushan fardo iyo baqlo iyo rakuubbo. **11** Oo boqorkii wuxuu u oggolaaday Yuhuuddii magaalo kasta degganay inay issa soo wada urursadaa oo ay daaficidda naftooda isu taagaan, oo ay baabbi'iyaan, oo laayaan, oo halaag ku rideen kulli xooggi dadka iyo gobolkii doonayay inay weeraraan iyaga iyo dhallaankooda iyo dumarkoodaba, iyo inay maalkooda booli ahaan u dhacaan. **12** Oo amarkii wuxuu ahaa in Boqor Ahashwerus gobolladiisa oo dhan saas isku maalin laga yeelo, taas oo ah maalintaas saddex iyo tobnaad oo bisha laba iyo tobnaad ee Adaar la yidhaahdo. **13** Oo warqaddii amarku ku qornaa naqilikeedii ayaa lagu faafiyey gobol kasta, oo waxaa loo sii dhiibay dadyowga oo dhan, taasoo leh, Maalintaas Yuhuuddu diyaar ha u ahaadeen inay ka aarsadaan cadaawaayaashooda. **14** Oo sidaas daraaddeed warqaadayaashii fuushanaa baqlo iyo rakuubbo way ambabbxeen, iyagoon degdegsan oo ku dhaqsanaya boqorka amarkiisa; oo amarkiina waxaaa lagu naadiyey Shuushan oo ahayd hoygi boqorka. **15** Markaasaa Mordekay wuxuu ka tegey boqorka hortiisi isagoo qaba dhar boqortooyo oo ah buluug iyo caddaan, oo madaxana waxaa u saarnaa taaj weyn oo dahab ah, wuxuuna huwanaa shulug laga sameeyey maro wanaagsan oo guduudan, oo magaaladii Shuushan waa laga qayliyey oo laga farxay. **16** Oo Yuhuuddiina waxaa u ahaaday iftiin iyo farxad iyo rayrayn iyo sharaf. **17** Oo gobol kasta iyo magaalo kasta oo boqorka amarkiisii iyo naadadiisi ay gaadheen, Yuhuuddii waxaa u ahaaday farxad iyo rayrayn, iyo iid iyo maalin wanaagsan. Oo qaar badan oo ka mid ahaa dadyowgii dalka degganaa waxay noqdeen Yuhuud, maxaa yeelay, waxaa iyaga ku dhacday cabsidii ay Yuhuudda ka cabsanayeen.

9 Haddaba bishii laba iyo tobnaad, oo ahayd bisha Adaar, maalinteedii saddex iyo tobnaad, markii boqorka amarkiisii iyo naadadiisi ay soo dhowaadeen in la ooifyo, maalintaas oo ahayd maalintii Yuhuudda cadaawaayaashoodi ay rajaynayeen inay Yuhuudda u taliyan, laakiin loo beddelay oo ay noqtagtay maalintii ay Yuhuuddi u taliyeen kuwii iyaga neebcaa. **2** ayaa Yuhuuddii iska soo wada urursadeen magaalooinkoodii ku yiil gobolladii Boqor Ahashwerus oo dhan inay gacan u qaadaan kuwii doonayay inay iyaga wax yeelaan; oo mana jirin nin iyaga hor istaagi karay, maxaa yeelay, cabsidoodii baa ku dhacday dadyowgii oo dhan. **3** Oo waxaa Yuhuuddii caawiyey amiirradii gobollada oo dhan, iyo saraakiishii, iyo taliyyayaashii, iyo kuwii boqorka hawshiisi qaban jiray oo dhan, maxaa yeelay, iyagu waxay ka cabsanayeen Mordekay. **4** Waayo, Mordekay wuxuu ku weynaa gurigiia boqorka, oo warkiisuna wuxuu wada gaadhay gobollada oo dhan, maxaa yeelay, ninkii Mordekay ahaa aad iyo aad buu u sii weynaaday. **5** Oo Yuhuuddiina cadaawaayaashoodi oo dhan waxay la dhaceen seef, wayna laayeen, oo baabbi'iyeen, oo waxay iyaggi ku sameeyeen wixii ay doonayeen inay kuwa iyaga neceb ku sameeyaan. **6** Oo Shuushan oo ahayd hoygi boqorka ayay Yuhuudda shan boqol oo nin ku laayeen oo ku baabbi'iyeen. **7** Oo waxaa kuwaas ka mid ahaa Farshandaataa iyo Dalfoon iyo Asfaataa, **8** iyo Fooraataa iyo Adaliyya iyo Ariidaataa, **9** iyo Farmshtaa iyo Ariisay iyo Ariiday iyo Waysaataa, **10** oo dhammaantood ahaa tobankii wiil oo uu dhalay Haamaan ina Hamedaata oo ahaa Yuhuudda cadowgoodii. Kuwaasay wada dileen, laakiinse maalkoodii far ma ay saarin. **11** Oo maalintaas intii lagu laayay Shuushan oo ahayd hoygi boqorka tiradoodii waxaa la keenay boqorka hortiisa. **12** Markaasaa boqorkii wuxuu Boqorad Esteer ku yidhi, Yuhuuddii waxay Shuushan oo ah hoygayga ku laayeen oo ku baabbi'iyeen shan boqol oo nin, iyo Haamaan tobankiisi wiil. Oo gobolladayda intooda kale maxay ku

sameeyeen! Haddaba baryadaadu waa maxay, waa lagu siinayaaye? Amase maxaad kaloo weyddiisanaysaa? Waa laguu samaynayaaye. **13** Kolkaasaa Esteer waxay tidhi, Haddii boqorku raallii ku yahay, Yuhuudda Shuushan joogta ha la siyo fasax ay berrito ku sameeyaa si waafaqsan amarkan maanta dhacay, oo Haamaan tobankiisa wiilba ha lagu deldelo meesha deldelaadda. **14** Markaasaa boqorkii wuxuu amray in saas la yeelo, oo amar baa Shuushan lagu naadiiyey, oo Haamaan wiilashisiina waa la deldelay. **15** Oo haddana Yuhuuddii Shuushan joogtay dhammaantood way isa soo wada urrsadeen bishii Adaar, maalinteedii afar iyo tobnaad, oo waxay Shuushan ku laayeen saddex boqol oo nin, laakiinse maalkoodii far ma ay saarin. **16** Oo Yuhuuddii kale oo joogay boqorka gobolladiisa iyana dhammaantood way isa soo wada urrsadeen, oo ay daaficidda naftooda isu taageen, oo way ka raysteen cadaawayaaashoodii, oo waxay kuwii iyaga nebcaa ka laayeen shan iyo toddobaatan kun oo qof, laakiinse maalkoodii far ma ay saarin. **17** Oo taasuna waxay dhacday bishii Adaar, maalinteedii saddex iyo tobnaad, oo bishaas maalinteedii afar iyo tobnaadna way nasteen, oo waxay ka dhigeeen maalin iid ah oo farxad badan. **18** Laakiinse Yuhuuddii Shuushan joogtay way isa soo wada urrsadeen bishaas, maalinteedii saddex iyo tobnaad, iyo maalinteedii afar iyo tobnaad, oo isla bishaas, maalinteedii shan iyo tobnaadna way nasteen, oo waxay ka dhigeeen maalin iid ah oo farxad badan. **19** Haddaba Yuhuuddii tuuloooyinka joogtay oo degganayd magaaloooyinka aan derbiga lahayn, bisha Adaar, maalinteeda afar iyo tobnaad, waxay ka dhigaa maalin farxadeed oo iid ah, oo maalin wanaagsan ah, iyo maalin waxyaalo wanaagsan mid ba midka kale u diro. **20** Markaasaa Mordekay waxyaalahaas oo dhan qoray, oo wuxuu warqado u diray kulli Yuhuuddii joogtay Boqor Ahashwerus gobolladiisa oo dhan, kuwii dhowaa iyo kuwii fogaaba, **21** oo wuxuu ku amray iyaggi inay sannad walba bisha Adaar, afar iyo tobankeeda iyo shan iyo tobankeeda, dhawraan, **22** oo ay ka dhigaa maalmihii Yuhuuddii ay cadaawayaaashoodii ka raysteen iyo bishii xaggooda ay murugtii farxad u beddelantay, baroortiina maalin wanaagsan; inay ka dhigaa maalmo iyo farxad badan, oo mid ba midka kale waxyaalo wanwanaagsan u diro, oo masaakiintana hadiyado la siyo. **23** Oo Yuhuuddiina waxay aqbaleen inay sameeyaan wixii ay bilabbeen, iyo sidii Mordekay uu iyaga u soo qoray, **24** maxaa yeelay, Haamaan ina Hamedaata oo ahaa reer Agag, oo Yuhuudda oo dhan cadowgooda ahaa, xeelad buu ku sameeyey Yuhuudda inuu iyaga baabbi'yo, oo wuxuu riday saami Fuur la odhan jiray, si uu u laayo oo uu u baabbi'yo. **25** Laakiinse markuu xaalkaasu boqorka hortiisa yimid, wuxuu amray oo warqado ku qoray in xeeladdisii uu Yuhuudda ku sameeyey ay madaxiisa ku soo noqoto, iyo in isaga iyo wiilashisiiba lagu deldelo meesha deldelaadda. **26** Haddaba sidaas daraaddeed maalmahaas waxay u bixiyen FUURIIM, oo waxay ugu yeedheen saamigii magicisii FUUR la odhan jiray. Saas aawadeed warqaddan erayadeedii oo dhan, iyo wixii xaalkan ku saabsanaa oo ay arkeen, iyo wixii iyaga u yimid, **27** Yuhuuddu waxay amreen oo dul saareen iyaga iyo farcankooda, iyo in alla intii iyaga ku darmatay, inaanay ka baaqan, inay labadaas maalmood u dhawraan sannad kasta sida waafaqsan waxa laga qoray, iyo goor waafaqsan xilligii la yidhi; **28** iyo in qarni kastaa, iyo qolo kastaa, iyo dal kastaa, iyo magaalo kastaaba ay maalmahaas xusuustaan oo dhawraan, iyo in maalmahaas FUURIIM la yidhaahdo aanay Yuhuuddu ka baaqan, oo aanay xusuustooduna xataa farcankooda dambe ka baabbi'in. **29** Markaasaa Boqorad Esteer oo ahayd ina Abiihayil, iyo Yuhuuddii Mordekay ahaa waxay amar buuxa ku qoreen, si ay u adkeeyaan warqaddan labaad oo ku saabsan FUURIIM. **30** Oo waxaa warqado loo diray kulli Yuhuuddii joogtay boqol iyo toddoba iyo labaatankii gobol oo boqortooyadii Ahashwerus, oo waxaa loogu dhawaqaqay

hadal nabaadiino iyo run ah, **31** si loo adkeeyo maalmahaas FUURIIM la yidhaahdo wakhtigooda, sidii ay u amreen Yuhuudigii Mordekay iyo Boqorad Esteer, iyo sidii ay iyagu nafsaddoda iyo farcankooda ugu amreen xalkii soonka iyo qayladoodii. **32** Oo Esteer amarkeediina wuxuu sii adkeeyey xalkan ku saabsan FUURIIM; oo buug baa lagu qoray.

10 Markaasaa Boqor Ahashwerus wuxuu baad saaray dhulkii iyo gasiiradiihii baddaba. **2** Oo falimiihii uu xooggiisii iyo itaalkiisi ku sameeyey oo dhan, iyo warkii Mordekay weynaantiisii uu boqorku isaga u sara mariyey sow kuma wada qornay buuggii taariikhda oo boqorradii Maaday iyo Faaris? **3** Haddaba Yuhuuddigii Mordekay ahaa wuxuu ahaa ninkii ku xigay Boqor Ahashwerus, oo xaggaa Yuhuuddana wuxuu ahaa nin weyn, oo walaalihiisa badanuun way aqbaleen; oo wuxuuna ahaa nin doondoonaan wanaagga dadkiisa oo nabaadiino kula hadla farcankiisa oo dhan.

Ayuub

1 Dalka Cuus la yidhaahdo waxaa joogi jiray nin magciisa Ayuub la odhan jiray, oo ninkaasuna wuxuu ahaa nin qumman oo toosan, wuxuna ahaa mid Ilaah ka cabsada oo sharka ka fogaada. **2** Oo waxaa isaga u dhashay toddoba wiil iyo saddex gabdhood. **3** Oo weliba xoolihiisuna waxay ahaayeen toddoba kun oo ido ah, iyo saddex kun oo geel ah, iyo shan boqol oo dibi oo laba laba ah, iyo shan boqol oo dameerood oo dhaddig ah, oo weliba wuxuu kaloo lahaa addoommo Aad u badan, oo sidaas daraaddeed ninkaas u wuxuu ahaa kan ugu wada weyn dadka bariga oo dhan. **4** Oo wiilashii way tegi jireen, oo midkood kastaaba maalintisa ayuu gurigiisa diyaafad ku samayn jiray, oo waxay u cid direen oo u yeedheen saddexdi gabdhood oo walaalhood ahaa inay wax la cunaan oo wax la cabbaan aawadeed. **5** Oo maalmihii ay diyaafaddii hayn jireen markay dhammaadaan ayaa Ayuub carruurtiisi u cid diri jiray oo daahirin jiray, oo intuu aroor hore kaco ayuu intay ahaayeen oo dhan u bixin jiray qurbaanno la gubo, waayo, Ayuub wuxuu isyidhi, Waaba intaasoo wiilashaydu ay dembaabeen, oo ay qalbigooda Ilaah wax xun kaga sheegeen. Oo Ayuuba sidaasuu yeeli jiray had iyo goorba. **6** Haddaba waxaa jirtay maalin ay Ilaah wiilashii u yimaadeen inay Rabbiga hortiisa isa soo taagaan, oo weliba Shayddaanna wuu soo dhex galay. **7** Markaasaa Rabbigu wuxuu Shayddaan ku yidhi, War xaggee baad ka timid? Oo Shayddaan wuxuu Rabbiga ugu jawaabay, Wuxaan ka imid dhulkii aan maray, oo aan hor iyo dibba ugu dhex socday. **8** Markaasaa Rabbigu wuxuu Shayddaan ku yidhi, Addoonkayga Ayuub ma ka fikiray? Maxaa yeelay, isaga oo kale dhulka ma joogo, waayo, isagu waa nin qumman oo toosan, oo ah mid Ilaah ka cabsada oo sharka ka fogaada. Oo weliba isagu daacadnimadiisi wuu sii haystaa, in kastoo aad igu dirtay, si an isaga sababla'aan ugu halligo. **9** Markaasaa Rabbigu wuxuu Shayddaan ku yidhi, Haragba harag baa loo baxshaa, oo nin wuxuu haysto oo dhan ayuu naftiisa u baxshaa. **10** Laakiinse bal haatan gacantaada soo fidhi, oo lafihiisa iyo jiidhkiisa taabo, oo isna markaasuu hortaada wax xun kaaga sheegi doonaa. **11** Markaasaa Rabbigu wuxuu Shayddaan ku yidhi, Bal eeg, gacantaadu ku jiraa, waxaadse u daysaa naftiisa. **12** Markaasaa Rabbigu wuxuu Shayddaan ku yidhi, Bal eeg, gacantaadaa ku soodi, oo wuxuu haysto oo dhan taabo, oo isna sida runta ah, hortaada wax xun buu kaaga sheegi doonaa. **13** Markaasaa Rabbigu wuxuu Shayddaan ku yidhi, Bal eeg, wuxuu haysto oo dhammu gacantaaday ku jiraan, laakiinse isaga nafsaddiisa waa inaadan far saarin. Markaasaa Shayddaan Rabbiga hortiisi ka tegey. **14** Oo maalin ay wiilashii iyo gabdhihiisi wax ku cunayeen oo khamri ku cabbayeen gurigii walaalkoodii ugu weynaa ayaa. **15** Waxaa Ayuub u yimid mid wargeeye ah oo wuxuu ku yidhi, lyadoo dibidii ay beerta jeexayaan oo dameerihiina ay agtooda daaqayaan. **16** Ayuub u yimid mid wargeeye ah oo wuxuu ku yidhi, oo wuxuu wada gubay oo baabbi'iyeey idhihi iyo midiiddinnadii la jirayba, oo anigoo keliya ayaa ka soo baxsaday inaan warka kuu soo sheego. **17** Oo weli intii kaasu sii hadlayay ayuu mid kale yimid, oo wuxuu yidhi, Ilaah dabkiisi ayaa samada ka soo dhacay, oo wuxuu wada gubay oo baabbi'iyeey idhihi iyo midiiddinnadii la jirayba, oo anigoo keliya ayaa ka soo baxsaday inaan warka kuu soo sheego. **18** Oo weli intii kaasu sii hadlayay ayuu mid kale yimid, oo wuxuu yidhi, Wiilashaadii iyo gabdhaagii waxay wax ku cunayeen oo khamri ku cabbayeen gurigii walaalkooda ugu weyn, **19** oo bal eeg, waxaa cidlada ka timid dabayl weyn, oo gurigii afartiisa rukun bay ku dhufatay, kolkaasuu ku dumay raggiid dhallinyarada ahaa, oo dhammaantood way dhinteen, oo anigoo keliya ayaa ka soo baxsaday inaan warka kuu soo sheego.

20 Markaasaa Ayuub sara joogsaday, oo huwiskiisi jeexjeexay, oo madaxiisiina wuu xiiray, oo intuu dhulka ku dhacay ayuu sujuuday, **21** oo wuxuu yidhi, Anigoo qaawan baan uurki hooyaday ka soo baxay, oo haddana anigoo qaawan baan halkaas ku noqon doonaa. Rabbigaa wax i siiyeey, oo haddana Rabbigaa iga qaataay, ammaan waxaa leh magaca Rabbigaa. **22** Oo waxyaalaahaas oo dhan Ayuub innaba kuma uu dembaabin, oo Ilaahna eed kama uu sheegin.

2 Haddaba waxaa kaloo jirtay maalin kale oo ay Ilaah wiilashii u yimaadeen inay Rabbiga hortiisa isa soo taagaan, oo weliba Shayddaanna wuu soo dhex galay, si uu isna Rabbiga isu soo hor taago. **2** Markaasaa Rabbigu wuxuu Shayddaan ku yidhi, War xaggee baad ka timid? Oo Shayddaan wuxuu Rabbiga ugu jawaabay, Wuxaan ka imid dhulkii aan maray, oo aan hor iyo dibba ugu dhex socday. **3** Markaasaa Rabbigu wuxuu Shayddaan ku yidhi, Addoonkayga Ayuub ma ka fikiray? Maxaa yeelay, isaga oo kale dhulka ma joogo, waayo, isagu waa nin qumman oo toosan, oo ah mid Ilaah ka cabsada oo sharka ka fogaada. Oo weliba isagu daacadnimadiisi wuu sii haystaa, in kastoo aad igu dirtay, si an isaga sababla'aan ugu halligo. **4** Markaasaa Shayddaan wuxuu Rabbiga ugu jawaabay, Haragba harag baa loo baxshaa, oo nin wuxuu haysto oo dhan ayuu naftiisa u baxshaa. **5** Laakiinse bal haatan gacantaada soo fidhi, oo lafihiisa iyo jiidhkiisa taabo, oo isna markaasuu hortaada wax xun kaaga sheegi doonaa. **6** Markaasaa Rabbigu wuxuu Shayddaan ku yidhi, Bal eeg, gacantaadu ku jiraa, waxaadse u daysaa naftiisa. **7** Markaasaa Shayddaan Rabbiga hortiisi ka tegey, oo wuxuu Ayuub tin iyo cedhib ku dhuftay boogo xunxun. **8** Markaasaa Ayuub wuxuu qaataay dheri burburkiis inuu isku xoqo, oo wuxuu dhex fadhiistay dambas. **9** Markaasaa naagtisi waxay ku tidhi, War ma welli baad daacadnimadaadii sii haysanaysaa? War hoy, Ilaah wax xun ka sheeg, oo iska dhimo. **10** Laakiinse wuxuu iyadii ku yidhi, Wuxaad u hadlaysaa sida naagaha nacasyada ah middood. Naa waa sidee? Ilaah gacantisa intaynu samaan ka qaadanno, miyaynan xumaanna ka qaadanay? Oo in kastoo waxyalaahaas oo dhammu ay ku dheceen Ayuub innaba afkiisa kuma dembaabin. **11** Haddaba Ayuub saddexdiisi saaxib markay maqleen xumaantii isaga ku dhacday oo dhan ayuu midkood kastaaba meeshiisi ka yimid. Oo kuwaasuu waxay ahaayeen Eliifas oo ahaa reer Teemaan, iyo Bildad oo ahaa reer Shuuxii, iyo Soofar oo ahaa reer Nacamaati, oo iyanan waxay dhammaantood ballan ku dhigteen inay u yimaadaan si ay isaga ugu tacsiyeeyaa oo ay u qalbi qaboojiyaan. **12** Oo markay isagii meel fog ka arkeen oo ay aqoon waayeen ayay codkoodii kor u qaadeen oo oyseen, oo midkood waluba wuxuu jeexjeexay huwiskiisi, oo intay boodh xagga samada u tuureen ayay dhammaantood ballan ku dhigteen. Daruuru ha ku degto, Oo wixii maalin madoobeeyaa oo dhammu ha cabsiyeen. **13** Oo habeenkaasaa gudcur weynu ha qabsado, Oo ayaamaha sannadda yuusan ka dhex rayrayn. Oo yuusan soo dhex gelin bilaha tiradooda. **14** Bal eeg, habeenkaasaa cidla ha noqdo; Oo cod faraxsan yaanu ka dhex yeedhin. **15** Oo isaga ha habaareen kuwa maalinta habaaraa, Oo kicin kara bahalka la yidhaahdo Lewiyyaataan. **16** Fidka xiddighiisi gudcur ha noqdeen, Iftiin ha doondoono oo yuusan helin; Oo innaba

yuusan arkin kaaha waaberiga. **10** Maxaa yeelay, isagu ma uu awdin irdhii maxalka hooyaday, Oo indhahaygana dhib kama uu qarin. **11** Bal maxaan u dhiman waayay markaan uurka ka soobaxay? Oo maxaa nafuu iiga bixi weyday isla markaan caloosha ka soobaxay? **12** Bal jilbuu maxay ii aqbaleen? Amase naasluu inaan nuugo? **13** Waayo, hadda xasilloonaan baan ku jifii lahaa; Oo waan iska seexan lahaa, oo waan nasan lahaa, **14** Aniga iyo boqorrada iyo latalyaayaasha dunida Oo nafsaddooda taallooyin u dhistaay, **15** lyo amiirradiidahabka lahaan jiray, Oo guryahooda lacagta ka buuxsaday, **16** Bal dhicis qarsoon maxaan u ahaan waayay? Ama sida dhallaan aan innaba iftiinka arag? **17** Halkaas kuwa sharka ahu cidna kuma sii dhibaan, Oo kuwa daallanuna halkaasay ku nastaan. **18** Maxaabistuna halkaasay dhammaantood ku wada istareexaan, Mana ay maqlaan kii dulmi jiray codkiisa. **19** Yar iyo weynba halkaasaa la wada joogaa, Oo addoonkuna sayidkiisa waa ka xor. **20** Bal iftiin maxaa loo siyyaa kan dhibaataysan? Maxaase loo nooleeyaa kan naftiis la qadhaadhaatay, **21** Oo dhimasho u xiisooda, oo ayan u imanayn, Oo daraaddeed dhulka u qodqoda intuu khasnado qarsoon qodi lahaa in ka sii badan, **22** Kuwasooso Aad u reyreeya, Oo farxa hadday qabriga heli karaan? **23** Bal maxaa iftiin loo siyyaa nin jidkiisu qarsoon yahay, Oo Ilaah deyr ku wareejiyey? **24** Waayo, intaanan wax curin ayaan taahaa, Oo cabaadkugyna wuxuu u shubmaa sida biyo oo kale. **25** Waayo, hadba wixii ahan ka cabsado aaya igu soo dega, Oo wixii ahan ka baqo aaya ii yimaada. **26** Ma ahan istareexsan, mana ahan xasillooni, mana ahan nasto; Laakiinse hadba dhibaato baa ii timaada.

4 Markaasaa Eliifas kii reer Teemaan u jawaabay, oo wuxuu ku yidhi,
2 Mid hadduu isku dayo inuu kula hadlo, ma ka xumaanaysaa?
Laakiinse bal yaa hadal iska celin kara? **3** Bal eeg, adigu kuwa badan wax baad bartay, Oo gacmihii itaalka darnaana waad xoogaysay. **4** Erayadaadu way tiiriyeen kii sii dhacayay, Oo jilibhiit tabarta yaraana waad adkaysay. **5** Laakiinse haatan dhibaatadu aday kuu timid, oo waad taag yaraanaysaa, Wayna ku soo gaadhay, oo waad dhibaataysan tahay. **6** War kalsoonidaadu sow ma aha cabsida aad llaahaaga ka cabsato, Rajadaaduse sow ma aha daacadnimada jidakaaga? **7** Waan ku baryayaaye bal wax xusuuso, bal yaa weligiis halligmay isagoo ahan xaq qabin? Amase xaggee baa mid qumman lagu halaagay? **8** Sidaan anigu arkay, weligoodba kuwii xumaan tacbadaa, Oo belaayo beertaa, isla waxaasay goostaan. **9** Lyagu waxay ku baabba'aan Ilaah neeftisa, Oo waxay ku dhammaadaan afuufidda cadhadiisa. **10** Libaaxa cidiisi, iyo aarka cadhaysan codkiisi, iyo libaaxyada yaryar miciyahoodiiba waa jajabaan. **11** Libaaxa duqa ahu ugaadhla'aanta buu u bakhtiyaa, Oo goosha dhasheediina way kala firdhaan. **12** Haddaba war baa qarsoodi la igu keenay, Oo dheetayduna faqisay qabsatay. **13** Habeenkii markay ryooyinku fikiro kiciyaan, Oo ay dadku hurdo weyn ku fogaadaan, **14** Ayaa cabsi iyo gariiru igu dhacay, Oo lafahayga oo dhammuna way wada ruxruxmadeen. **15** Markaasaa ruux wejigayga soo hor maray, Oo timihu jidhkayguna waa soo wada istaageen. **16** Oo isagii wuu joogsaday, laakiinse muuqashadiisi waan kala saari waayay; Muuqaal baa indhahayga hortooda joogay; Intii mudda ah aamusnaan baa jirtay, dabadeedna waxaan maqlay cod leh, **17** War nin dhiman karaa miyuu Ilaah ka sii caaddilsanaan karaa? Mase nin baa ka sii daahirsanaan kara kii isaga abuuray? **18** Bal eeg, isagu addoommadiisa iskuma halleeyo; Oo malaa'iighiisana nacasnimuu ku eeedeyaa. **19** Intee ka sii badan buu eeedeyaa kuwa guryaha dhoobada ah deggan, Oo aasaaskoodii boodhka ku jiro, Oo sida balanbaalis u burburaa! **20** Subaxdii iyo fiidkii inta ka dhex leh ayay baabba'aan; Weligoodba way halligmaan iyadoo ahan ciduna

ka fikirayn. **21** Xadhkaha teendhooyinkoodii sow lama siibo? Way dhintaan iyagoog aan xigmad lahayn.

5 Hadda bal u yeedh, mid kuu jawaabayaa ma jiraa? Balse kuwa quduuska ah midkoodee baad u jeesanaysaa? **2** Waayo, ninkii nasas ah xanaaqiisa dila, Oo kii doqon ahna ciiliqiisa dila. **3** Anba waxaan arkay nasas xidid yeeshay. Laakiinse degdeg baan u habaary rutgiisi. **4** Carruurtiisu nabaadiino way ka fog yihiin, Oo iridda agteeda ayaa iyaga lagu burburiyaa, Mana jiro mid samatabbixiyaa. **5** Kuwaas beertay goostaan waxaa cuna kuwa gaajaysan, Oo xataa qodxanta way kala soo dhex bixiyaan, Oo maalkoodana waxaa afka u kala haya siriq. **6** Waayo, belaayo kama soo baxdo ciidda, Dhibaatona kama soo dhex booddha dhulka, **7** Laakiinse binu-aadmigu dhibaato buu u dhashay, Sida dhimbiliulu kor ugu duulaan. **8** Aniguge Ilaah baan baryi lahaa, Oo xaalkaygana Ilaah baan u dhibii lahaa, **9** Kaasoo sameeya waxyalo waaweyn oo aan la baadhi karin, Iyo waxyalo yaab badan oo aan la tirlin karin, **10** Oo dhulka roob ku dii'ya, Beerhana biyo u soo dira. **11** Oo kuwa hooseeyana kor buu u qaadaa, Kuwa baroortana nabaaadiinuu ku sarraysiyya. **12** Madhnaan buu ka dhigaa talada khaa'innada, Si ayan gacmahoodu u oofin karin farsamadoodii. **13** Isagu kuwa xigmadda leh ayuu kхиyaanadooda ku qabtaa; Oo kuwa qallooncan taladoodana degdeg baa loo rooga. **14** Oo maalinnimada ayay gudcur helaan, Oo hadhka ayay wax haabhaabtaan sida habeennimada oo kale. **15** Laakiinse isagu kuwa baahan ayuu ka badbaadiyya seefta afkooda, Iyo kuwa xoogga badan gacantooda. **16** Sidaas daraaddeed kii miskiin ahu rajuu leeyahay, Xumaantuse afkeeday xidhaa. **17** Bal eeg, waxaa faraxsan ninkii Ilaah canaanto, Haddaba ha quudhsan Qaadirkedibintiisa. **18** Waayo, isagu wax buu nabar u yeelaa, waana duubaab; Wuu dhaawaccaa, gacmihiiusn way bogsiyyaan. **19** Wuxuu kaa samatabbixiin doonaa lix dhibaato, Oo marka toddobaadna belaayo kuma taaban doonto innaba. **20** Wakhtiga abaarta ah dhimashuu kaa furan doonaa, Wakhtiga dagaalkana xooga seefta. **21** Waad ka qarsoonaan doontaa karbaashidda carrabka; Oo baabbi'iddu markay timaadana kama aad cabsan doontid innaba. **22** Waad kuqoli doontaa baabbi'idda iyo abaarta, Oo dugaaggaa dhulkana kama aad baqi doontid. **23** Waayo, axdi baad la yeelan doontaa dhagaxyada berrinka, Oo dugaaggaa duurkana heshiis baad la ahaan doontaa. **24** Oo waxaad ogaan doontaa in teendhadaadu nabdoon tahay, Oo xeradaada waad soo booqon doontaa, oo waxba kama waayi doontid innaba. **25** Oo weliba waxaad ogaan doontaa in farcankaagu badnaan doono, Oo dhashaaduna sida cawska dhulka bay ahaan doontaa. **26** Oo cimrii dheer baad qabrigaaga ku geli doontaa, Sida xidhmo hadhuud ah xilliga loo soo xidho. **27** Bal eeg, annagu xaalkan waannu baadhnay, oo sidaas bayna tahay, Haddaba bal maqal, oo nafsaddaadaa u ogow.

6 Markaasaa Ayuub jawaabay oo wuxuu yidhi, **2** Hahe haddii dhikayga la miisaami lahaa, Oo masiibadayda kafado la wada saari lahaa! **3** Wuu ka sii cuslaan lahaa cammuudda badaha, Sidaas daraaddeed hadalkaygii degdeg buu noqday. **4** Waayo, Ilaaha Qaadirka ah fallaadhiiisi ayaa igu dhex jira, Oo naftayduna waabaydoodii way cabbaysaa, Oo Ilaah cabsiintiisina anigay igu soo kacdaa. **5** Dameerdibadeedu miyuu ciyaa markuu caws haysto? Dibiguse miyuu ciyaa markii cunto la siyo? **6** Wixii ahan dhadhan lahayn miyyaa cusbola'an la cuni karaa? Ukunta xabkedeuse miyuu dhadhan leeyahay? **7** Naftaydu way diidaa inay taabato, Waxay ii yihiin sida cunto la naco oo kale. **8** Hahe bal maan helo waxa ahan u baryootamo, Oo Ilaah bal muu i siyo waxa ahan u xiisoodil! **9** Oo xataa Ilaah bal muu iska jeclaaodo inuu i burburiyo, Oo bal muu gacantisa iga sii daayo oo i baabbi'iy! **10** Markaasaa waan istareexi lahaaaye,

Oo waxaan u adkaysan laaha xanuu aan ii tudhayn, Waayo, ma aanan diidin Kan Quduuska ah erayadiisii. **11** Bal xooggaygu waa maxay inaan sugo aawadeed? Aakhirkayguse waa maxay inaan dulqaato aawadeed? **12** War xooggaygu ma xoogga dhagaxyada baa? Mise jidhkaygu ma naxaas baa? **13** War sow ma aha inaanan iscaawiyi karay? Sowse xigmaddu igama fogaan? **14** Kii diyaar u ah inuu qalbi jabo waa in saaxiibkiis u naxariisto Waaba intaasoo uu ka tago cabsida llaaha Qaadirk ahe. **15** Walaalahay waa u khiyano badnaayeen sida durdur oo kale, Sida biyaha durdurrada ee iska baabba'a, **16** Kuwaasoor barafka la madoobaad, Oo uu barafka cad isku qariyo. **17** Markay qorraxoodaan way libdhaan, Oo markay kululaadaanna meeshooday ka baabba'aan. **18** Kuwa safraa gees bay uga leexdaan, Waxay u baxaan xagga cidlada oo halkaasay ku dhintaan. **19** Waxaa fiirihey kuwa Teemaa ka safray, Oo socotooyinkii Sheebaa aaya fishay. **20** Way ceeboobeen, waayo, way rajeeyeen, Halkaasay yimaadeen, oo way hungoobeen. **21** Waayo, hadda idinku sidaasaad ii noqoteen, Waxaad aragteen belaayo, waanad baqdeen. **22** Bal anigu miyaan idhi, Wax i si? Amase, Maalkaaga hadiyad iiga keen? **23** Amase, Cadowga gacantisa iga samatabbixi? Amase, Iga furo gacanta kan i dulma? **24** Bal wax i bar, oo anna waan iska aamusaya; Oo i garanshi wixii aan ku qaldamay. **25** Erayo runu xoog badanaa! Laakiinse bal canaanittuna muranka ahu maxay caddaysaa? **26** Ma waxaad u malaynaysaan inaad erayo canaanataan? Maxaa yeelay, kii quustay hadalkisu waa sida dabayl oo kale. **27** Waaad saami u ridan lahaydeen maalka agonta, Oo saaxiibkiinna waad ka faaliidaysan lahaydeen. **28** Haddaba raalli ahaada oo bal i fiiriya, Waayo, sida runta ah been idhi sheegi maayo. **29** Haddaba waan idin baryayaaye iska noqda, yaan caddaaladla'aanu dhicin, Ee mar kale iska noqda, waayo, xaalkaygu waa xaq. **30** War ma caddaaladla'aan baa carrabkayga saaran? Mase carrabkaygaan waxyaalo xunxun dhadhamin karin?

7 War sow hawl diyaar uma aha binu-aadmiga dhulka jooga? Sowse maalmiisi ma aha sida kuwa shaqaale oo kale? **2** Sida addoon hoos u xiisooda, lyo sida shaqaale mushahaaradiisa filanaya, **3** Sidaasoo kale waxaa lay siyya bilo aan waxtar lahayn, Oo waxaa lay siyya habeenno daal badan. **4** Haddaba markaan jiisado waxaan idhaahdaa, Bal goormaan kici doonaa? Laakiinse habeenku waa dheer yahay Oo tan iyo waaberiga waan rogrgomadaa. **5** Jidhkaygii waxaa ku dedan dirxiyo iyo qolfo ciid ah, Haddaba dubkaygu waa isqabsadaa dabadeedha wuu sii dillaacaa. **6** Cimrigaygu waa ka dheereeyaa dungudbiyaha dharsameeyaha, Oo rajola'aan baan ku noolayah. **7** Bal xusuusta in noloshaydu tahay dabayl uun, Ishayduu mar dambe samaan ma arki doonto. **8** Kii i fiiriya ishiisu mar dambe ima arki doonto, Indhahaagu way i firin doonaan, laakiinse anigu ma jiri doono. **9** Sida daruurtu ay u libidho oo ay u baabba'ido, Sidaasoo kale ayaa kii She'ool hoos u galaa uusan mar dambe kor uga soo noqonayn. (**Sheol h7585**) **10** Isagu mar dambe gurigiisi kuma soo noqon doono, Oo meeshiisiina mar dambe ma ay aqoon doonto. **11** Sidaas daraaddeed anigu afkayga celin maayo; Waaan ku hadli doonaa cidhiidhiga qalbigayga, Oo waxaan ku caban doonaa tiiraanyada qadhaadh oo naftayda. **12** War anigu ma bad baan ahay, mase nibiriga badda, Bal maxaad ii daawanaysaa? **13** Markaan idhaahdo, Sariirtaydaa ii raxayn doonta, Oo gogoshaydaa cabatinkayga iga sahali doonta, **14** Ayaad riyooyin igu bajisaa, Oo waxaad igu cabsiisaas muuqashooyin. **15** Sidaas daraaddeed naftaydu waxay lafahayga ka doorataal Ceejin iyo geeri. **16** Noloshaydu waan nacsanahay, oo dooni maayo inaan weligay sii noolaado; War iska kay daa, waayo, cimrigaygu waa neefsasho oo kale. **17** Bal binu-aadmigu muxuu yahay oo aad u weynaynaysaa, Balse maxaad uga

fikiraysaa isaga? **18** Bal maxaad subax kasta u soo booqanaysaa, Oo aad daqiqad kasta u tijaabinaysaa? **19** Bal ilaa goormaadan iga sii jeesanayn, Oo aadan iska kay daynay intaan candhuufayda liqay? **20** Oo haddii aamembabaay bal maxaan kuu sameeyaa Kaaga dadka ilaliyow? Bal maxaad iiga dhigatay calaamad, Si aan nafasaddaya culaa ugu noqdo? **21** Oo bal maxaad xadgudubkayga iiga saamaxi weyday? Oo dembigaygana maxaad iiga fogayn weyday? Waayo, haatan ciiddaan ku dhex jiifsan doonaa, Aad baadna ii doondooni doontaa, laakiinse siima aan jiri doono.

8 Markaasaa Bildad oo ahaa reer Shuuxii u jawaabay, oo wuxuu ku yidhi, **2** Ilaa goormaad waxyaalahan ku hadlaysaa? Oo ilaa goormaa erayada afkaagu ahaanayaan sida dabayl xoog badan? **3** War ma llaah baa garsooridha qalloociya? Mase llaaha Qaadirk aha baa caddaaladda qalloociya? **4** Haddii carruutaadii ay isaga ku dembaabeen, Wuxuu iyajji u gacangeliyey xadgudubkoodii. **5** Haddaad aad u barido llaah, Oo aad baryootankaaga hor dhigto Qaadirk, **6** Haddaad daahir ahaan lahayd oo aad qummanaha lahayd, Sida xaqiqiada ah haatan wuu kuu toosi lahaa, Oo hoyga xaqnimadaadana wuu barwaqaqay lahaa. **7** Oo in kastoo bilowgaagii yaraa, Haddana ugudambaystaadu aad bay u weynaan lahayd. **8** Waan ku baryayaaye bal qarniyadii hore wax weyddii, Oo bal soo garwaqaqso waxyaalihii ay awowayaashhood fatasheen, **9** (Waayo, innagu waxaynu nahay qoonkii shalayto oo qudha, oo waxba garan mayno, Maxaa yeelay, cimrigeenna aan dhulka joognaa waa sida hoos oo kale.) **10** War sow iyagu wax kuma bari doonaan, oo wax kuuma sheegi doonaan, Oo sow qalbigooda kaalama hadli doonaan? **11** War miyaa cawdu ka bixi kartaa meel aan dhoobo lahay? Cawsdurkuse miyuu bixi karaa biyola'aantood? **12** Intuu weli cagaarka yahay oo aan la goony, Wuu ka hor engeega dhalatalada kale oo dhan. **13** Kuwa llaah illooba oo dhan wadiiqooyinkoodu waa sidaas oo kale, Oo ninkii cibaadalaawe ah rajadiisuna way baabba'daa. **14** Oo kaas kalsoonaantiis uway kala jajabtaa, Oo aaminaaddisiuna waa sida xuubaaro oo kale. **15** Wuxuu ku tiirsan doonaa gurigiisa, laakiinse gurigiisi ma taagnaan doono. Aad buu u xajin doonaa, laakiinse siima uu adkaan doono innaba. **16** Isagu waa ku cagaar qorraxda, Oo laamihiisa curdanka ahuna waxay ka soo kor baxaan beertiisa. **17** Oo xididdadiisuna waxay isku duuduubaan taallo dhagaxyo ah, Oo wuxuu fiiriya meesha dhagaxyada. **18** Isaga haddii meeshiisa laga baabbi'iyo, Markaasay inkiri doontaa isaga, oo waxay odhan doontaa, Anigu kumaba arag. **19** Farxadda jidkiisu waa sidaas, Oo waxaa dhulka ka soo bixi doona kuwa kaleto. **20** Ilaa marnaba xoori maayo nin qumman, Kuwa sharka falase tiirin maayo. **21** Wuxuu afkaaga ka buuxin doonaa qosol, Bushimahaagana qaylo farxad leh, **22** Kuwa ku necueb waxay xidhan doonan ceeb, Teendhada sharowyaduna mar dambe siima jiri doonto.

9 Markaasaa Ayuub u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, **2** Sida runta ah waan ogahay inay sidaas tahay, Laakiinse sidee baa nin xaq ugu noqon karaa llaah hortiisa? **3** Oo hadduu doonayo inuu la doodo isaga, Kunkii erayba mid qudha ugama jawaabi karo. **4** Qalbigiisi waa xigmad midhan, oo xooggiisuna waa badan yahay; Bal yaa intuu isaga ka qalafsanaday barwaqaqobay? **5** Isagu wuxuu ruijyaa buuraha, oo iyana ma ay yaqaaniin, Markuu cadhadiisa ku afgembio. **6** Dhulka wuu ka ruxruxaa meeshiisa, Oo tiirarkiisuna way wada garriiraan. **7** Wuxuu amraa qorraxda, oo iyana sooma ay baxdo, Xiddigahana wuu xidhaa. **8** Isagoog keliya ayaa samooyinka kala bixiya, Oo wuxuu ku dul socdaa hirarka badda. **9** Oo wuxuu sameeyey ururrada xiddigaha oo la yidhaahdo Orsada iyo Oriyon iyo Toddobaadyada, lyo xiddigaha koonfureed. **10** Wuxuu sameeyaa waxyaalo waaweyn oo aan la baadhi karin, Oo ah waxyaalo yaab

badan oo aan la tirin karin. **11** Wuu i ag maraa, aniguse uma jeedo isaga, Oo wuu iga gudbaa, aniguse waxba kama ogi. **12** Bal wax buu qabsadaa ee, yaa ka hor joogsan kara? Oo bal yaa ku odhan doona, War maxaad samaynaysaa? **13** Ilaah cadhadiisa ka soo celin maayo; Oo kalmeeyayaasha kibirkha lahuna isagay hoo foororaa. **14** Haddaba bal anigu sidee baan ugu jawaabi karaa, Oo aan erayadayda kala doortaa si aan isaga kula hadlo? **15** In kastoo aan xaq ahaan lahaa, weliba uma aanan jawaabeen isaga, Ilowse waxaan iska baryi lahaa Kan i xukumaya. **16** Haddaan baryi lahaa oo uu ii jawaabi lahaa, Ma aanan rumaysteen xataa inuu codkayga maqlay. **17** Waayo, isagu wuxuu igu jejebiyaa duufaan, Oo nabrahaygana sababla'aan buu u sii kordhiya. **18** Isagu iima oggola inaan neefsado, Laakiinse qadhaadhu buu iga buuxiyaa. **19** Bal haddaan xagga xoogga ka hadalno isagu waa itaal miidhan, Balse xagga xukunka yaa wakhti ii sheegaya? **20** In kastoo aan xaq ahay, afkayga ayaa i xukumi doona, In kastoo aan qummanahay, waxaa igu caddaan doonta qalloocnaan. **21** Anigu waan qummanahay, oo nafsaddayda kama fikiro, Noloshaydana waan quudhsadaa. **22** Kulli waa isku mid, oo sidaas daraaddeed waxaan idhaahdaa, Isagu wuu wada baabbi'yaa kan qumman iyo kan sharka abha. **23** Haddii belayaadu haddiil wax disho, Wuu ku majaajiloon doonaa jirrabaadda kuwa an xqa qabin. **24** Dhulka waxaa gacanta loo geliyey kan sharka ah; Oo isna wuxuu indhasaabaa xaaqinnadii dhulka. Bal hadduusan isaga ahayn, haddaba waa ayo? **25** Haddaba cimrigaygu waa ka sii dheeereeyaa nin orda, Wuu iga cararaa, oo wanaaga ma arko. **26** Wuxuu ii dhaafay sida doonniyaha dheereeyaa, lio sida gorgor raq ku soo deganaya. **27** Haddaan odhan lahaa, Cabatinkayga waan illoobi doonaa, Oo tiiraanyada jaaha iga saaran waan iska tuuri doonaa, oo waan faraxsanaan doonaa, **28** Wuxaan ka baqayaa caloolxumadayda oo dhan, Waayo, waan ogahay inaadan ii haysanay sidii mid aan xaq qabin. **29** Kolleyba waa lay xukumayaaye, Bal maxaan waxtarla'aan u hawshoodaa? **30** Haddaan biyo baraf ah ku maydhoo, Oo aan gacmaahayga aad iyo aad u nadifiyo, **31** Adigu waxaad igu dhex tuuri doontaa bohol, Oo xataax dharkaygu waa i nici doonaa. **32** Waayo, isagu nin ma aha, sidaydo kale, si aan isaga ugu jawaabo, Oo aannu labadayaduba xukun u wada galno. **33** Ma jiro nin noo dhexeeyaa, Oo labadayadaba gacantiisa na saari kara. **34** Isagu ushiisa ha iga fogeeyo, Oo cabdisiisuna yaanay i bajin. **35** Markaa waan hadli lahaa, oo isaga kama aanan baqeen; Waayo, anigu sidaas ma ahi.

10 Naftaydu noloshadayday la daallan tahay, Oo joojinla'aan waan ku sii caban doonaa, Oo qadhaadhka naftayda waan ku hadli doonaa. **2** Wuxaan Ilaah ku odhan doonaa, Ha i xukumine. Bal waxaad iustaa wuxaa aad aawadood ilaa diriraysid. **3** Bal miyey kuu wanaagsan tahay inaad cidhiidhisid Oo aad quudhsatid shuqulkii gacantaada, Oo haddana aad iftiimisid kuwa sharka ah taladooda? **4** Ma waxaad leedahay indho binu-aadmi, Mase sida dadkaad wax u aragtaa? **5** Wakhitaagoo ma sida wakhitiq dadkoo kalaa? Cimrigaaguse ma sida cimriga dadkoo kalaa? **6** Oo bal ma sidaas daraaddeed baad xumaantayda u daba joogtaa, Oo aad dembigayga u baadhaysaa, **7** In kastoo aad ogtayah inaan sharrow ahayn, Oo uusan jirin mid gacantaada iga samatabbixinaya? **8** Gacmaaaga ayaa i qabanqaabiyyey oo i dhisay dhammaantay, Laakiin haddana intaad igu soo jeesato ayaad i duminaysaa. **9** Bal xususuo waan ku baryayaaye inaad ii dhoobtay sidii wax dhoobo laga sameeyey, Haddaba ma boodhkaad dib iigu celinaysaa? **10** War sow sidii caano iima aadan daadin, Oo sidii gadhoodh oo kale sow iigmaga aadan dhigin? **11** Wuxaad i huwisyar harag iyo hilib, Oo waxaad dhammaantay igu dhistay lafo iyo seedo. **12** Wuxaad i siisay nolol iyo raallinimo, Oo boqashadaadiina waxay xannaanaysay ruuxayga. **13** Laakiin waxyaalahaas qalbigaaga waad ku qarisay; Oo waan ogahay

in taasu ay kugu jirto. **14** Haddaan dembaabo waad iska kay fiirsataa, Oo ma aad caddaysid inaan dembi la'ahay. **15** Haddaan sharrow ahay, anaa iska hoogay, Oo haddaan xaq ahayna, innaba madaxayga kor u qaadi maayo Anigoo ceeb ka buuxa Oo dhibaatadaya fiirinaya. **16** Oo haddii madaxaygu kor isu qaadona, waxaad ii ugaadhsataa sida libaax oo kale, Oo haddana wax laga yaabo ayaad iigu samaysaa. **17** Wuxaa ii keensataa markhaatiyal cusub, Oo dhirifkaaganu waad igu sii kordhiisa, Oo hadda waxaad igu soo daysaa col iyo belaayo isu kay bedbeddela. **18** Bal maxaad iiga soo bixisay uurki hooyaday? Waxaa wanaagsanaan lahayd in naftu iga baxdo iyadoo aan iluna i arag! **19** Waxaa igu habboonaan lahayd inaan ahaado sidii wax aan jirin, Oo waxaa ii roonaan lahayd in qabriga la ii qaado isla markii aan uurka hooyaday ka soo baxay. **20** War cimriga noloshaydu sow wax yar ma aha? Haddaba iska kay daa Oo i dhaaf, aan in yar nastee, **21** Intaan tegin meesha aanan ka soo noqonayn, Oo ah dalka gudcur iyo hooska dhimashada, **22** Kaasoo ah gudcur qaro weyn oo ah sida mugdi dam ah, Dalkaas oo ah hooska dhimashada, oo aan innaba nidaam lahayn, Halkaas oo iftiinku yahay sida mugdi oo kale.

11 Markaasaa Soofar oo ahaa reer Nacamaatiit u jawaabay, oo wuxuu ku yidhi, **2** War sow waajib ma aha in laga jawaabo erayada faraha badan? Balse ninka hadalka badan xaq ma laga dhigaa? **3** Amase faankaagu miyuu dadka aamusii karaa? Oo markaad majaajilotid miyaan ninna ku kashifi karin? **4** Waayo, waxaad leedahay, Cilmigaygu waa daahir, Oo nadif baan ku ahay indhahaaga hortooda. **5** Bal muu Ilaah hadlo! Oo bal muu bushimihiisa furo isagoo kaa gees ah! **6** Oo bal muu ku tuso waxyaalaha qarsoon ee xigmadda ah, Waayo, way badan yihiin. Haddaba bal ogow in Ilaah kaa jisaynayo in ka sii yar ciqaabta dembigaagu istaahilo. **7** War miyaad baadhi kartaa Ilaah axwaalkiisa moolka dheer? Miyaadse Ilaaha Qaadirka ah si kaamil ah u garan kartaa? **8** Xigmaddisu way u sarraysaa sida samada, ee bal maxaad samayn kartaa? Oo She'olnaa way ka sii mool dheer tahay, ee maxaad garan kartaa? (**Sheol h7585**) **9** Qiyaasteeduna waa ka sii dheer tahay dhulka, waana ka sii ballaadhan tahay badda oo dhan. **10** Oo isagu hadduu dhex gudubo, wax kastana xidho, Oo uu garsoorid isugu yeedho, bal yaa isaga hor joogsan kara? **11** Waayo, wuu gartaa dadka waxmatarayaasha ah, Weliba xumaantana wuu arkaa, sow kama fikirin? **12** Laakiinse ninkii waxmatare ahu waxgarasho waa ka madhan yahay, Hubaal dadku wuxuu u dhashaa sida qayl dameerdibadeed, **13** Haddaad qalbigaaga hagaajisid, Oo aad isaga gacmaha u fidsatid, **14** Haddii xumaanu gacantaada ku jirto iska fogee, Oo xaqdarrona yaanay teendhooyinkaaga degin. **15** Hubaal markaasaad wejigaaga kor u qaadi doontaa isagoo aan ceeb lahayn; Oo waad adkaan doontaa, mana aad baqi doontid, **16** Waayo, dhibaatadaada waad illoobi doontaa, Oo waxaad u xusuusan doontaa sidii biyo ku dhaafay, **17** Oo noloshaaduna way ka sii dhalaal dheeraan doontaa hadhkii, Oo in kastoo gudcur jiro, waxay ahaan doontaa sida subaxda. **18** Oo ammaan baad ahaan doontaa, maxaa yeelay, rajaa jirta, Hareerahaagaad fiir doontaa, oo nabaadinona waad ku nasan doontaa. **19** Weliba waad jiifsan doontaa, oo waxba kuma cabsiin doonaan; Hubaal kuwa badan ayaa raallinimo kaa baryi doona. **20** Laakiin kuwa sharka ahu way indhabbeeli doonaan. Mana ay heli doonaan jid ay ku cararaan, Rajadooduna waxay ahaan doontaa nafta oo ka dhacda.

12 Markaasaa Ayuub u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, **2** Shakila'aan waxaad thihiin dadkii, Oo xigmad baa idinla dhiman doonta. **3** Laakiinse aniguba waxgarasho baan leeyahay sidiinna oo kale, Oo weliba idinkama aan liito. Bal waxyaalahan oo kale kan aan garanaynu waa ayo? **4** Wuxaan la mid ahay sida mid saaxiibkiisu ku

maadysto, Anoo Ilaah baryay oo isna uu ii jawaabay, Ninkii xaq ah oo qumman waa lagu maadystaa. 5 Kii istareexsan fikirkisu waa yaraystaa nasiibdarrada, Laakiinse diyaar bay u tahay kuwa cagtoodu simbirriixato. 6 Kuwa wax dhaca teendhooyinkoodu way barwaaqoobaan, Oo kuwa Ilaah ka cadhaysiilyaana ammaan bay ku joogaan, Oo Ilaahna gacmahooduu wax kasta uga buuxshaa. 7 Laakiinse haatan bal xayawaanka wax weyddii, oo iyana wax bay ku bari doonaan, Iyo haadka hawada, oo iyana wax bay kuu sheegi doonaan, 8 Amase bal dhulka la hadal, oo isna wax buu ku bari doonaan, Oo kalluunka badduna wax buu kuu sheegi doonaan. 9 Bal yuu yahay kan aan waxyaalahan oo dhan ka garanay Inay gacanta Rabbigu waxan samaysay? 10 Kaasoo gagantiisa ku haya nafta wax kasta oo nool lio neefta binu-aadmiga oo dhan. 11 War sow dhegtu erayada ma kala soocdo, Sida dhanxanagguba cuntadiisa u dhadhamiyo? 12 Odayaashu waxay leeyihiin xigmad, Oo cimriga dheernea waxaa laga helaa waxgarasho. 13 Isagu wuxuu leeyahay xigmad iyo xoog, Oo wuxuu leeyahay talo iyo waxgarasho. 14 Bal eeg, isagu wax buu dumiyaa, Oo wuxuu dumiyana mar dambe lama dhis karo, Nin buu xidhaa oo wax furi kara lama arko. 15 Biyuhuu celiyaa, oo way iska gudhaan, Oo haddana wuu soo daayaa, markaaasy dhlulka qarqiyaan. 16 Xoog iyo xigmaduba isagay la jiraan, Oo kan la khiyaaneeyey iyo kan wax khiyaaneeyaba isagaya iska leh. 17 Taliyaasha wuxuu u kaxaystaa sida booli la dhacay, Xaakinnadana nacasyo buu ka dhigaa. 18 Wuxuu furaa boqorrada xidhan, Oo dhex-xidh buuna u xidhaa. 19 Wadaaddadana sida booli la dhacay buu u kaxaystaa, Oo kuwa xoogga badanna wuu afgembiiyaa. 20 Kuwa la aaminayna wuu hadal beeliyaa, Oo odayaashana waxgarashaduu ka qaadaa. 21 Amiirrada wuxuu ku shubaa quudhsasho, Kuwa xoogga badanna suunkooduu debciyaa. 22 Wuxuu gudcurka ka soo saaraa waxyaalo mool dheer, Oo hooska dhimashadana iftiinkuu u soo bixiyya. 23 Quruumaha wuu badiyaa, oo haddana wuu wada baabbi'iyyaa, Oo quruumaha wuu ballaadhiyya, oo haddana wuu kexeeeyaa, 24 Wuxuu caqliga ka qaadaan madaxda dadyowga dhlulka, Oo wuxuu iyaga ku warwaaqeyyaa meel cidla ah oo an jid lahayn. 25 Waxay waax ka haabhaabtaan gudcurka iyagoo aan iftiin lahayn, Oo wuxuu iyaga ka dhigaa inay u dhaccdhacaan sida nin sakhran ah.

13 Bal eega, waxan oo dhan ishaydu waa aragtagtay, Dhegtagyduna waa maqashay oo way garatay. **2** Wixii aad taqaaniin, anna waan aqaa sidoo kale, Anigu idinkama liito innaba. **3** Sida xaqiijada ah waxaan doonayaa inaan Ilaaha Qaadirkha ah la hadlo, Oo waxaan jeclahay inaan Ilaah la xaa joodo. **4** Laakiinse idinku waxaad tiihiin kuwa beenta hindisa, Oo dhammaantiin waxaad tiihiin dhakhtarsoo aan waxtar lahayn. **5** Bal maad iska aamustaan! Taasu xigmad bay idii ahaan lahayd. **6** Haddaba bal xaa jadayda maqla, Oo baryootanka bushimahayga dhegysta. **7** War ma Ilaah aawadiis baad xaqdarro wax ugu odhanaysaan, Oo ma isaga aawadiis baad kхиyaano ugu hadlaysaan? **8** War ma isagaad u eexanaysaan? Oo ma Ilaah aawadiis baad u diriraysaan? **9** War miyey idii wanaagsan tahay inuu idin baadho? Mase sida nin loo kхиyaaneeyo ayaad isaga u kхиyaanaynaysaan? **10** Sida xaqiijada ah haddaad qarsoodi dadka ugu kala eexatan Isagu wuu idin canaanayn doonaa. **11** War sow sarraysnaantiis idin cabsiin mayo? Oo sow baqdintiis idinku dhici mayo? **12** Hadalkiinna xusuusta lalu waa maahmaathyo dambas ah, Oo dhufaysyadiinnuun waa dhufaysyo dhoobo ah. **13** Haddaba iska aamusa, oo iska kay daayaan iska hadlee, Oo wixii dhici lahaabha ha igu dheecen. **14** Haddaba hilkiyaga ayaan ilkahayga ku qaadayaa, Oo noloshaaydana gacantaydan ku ridaya. **15** Oo in kastoo uu i dilo, weli waan rajaynayaa, Habase yeesh ee hortiisaan kula xaa joonayaa. **16** Oo welija kaasu wixuu abaan doonaa hadhaadadaya. Waayo.

nin aan cibaado lahaynu hortiisa iman maayo. **17** Hadalkaya aad u dhegayasta, Oo warramiddaydu dhegihiinna ha gasho. **18** Bal eega, hadda xaalkayga waan soo hagaajiyey, Oo waan ogayah in xaq layga dhigayo. **19** Bal yuu yahay kan ila doodaya? Waayo, hadda waan iska aamusayaa oo naftuna waa iga dhacaysaa. **20** Laba waxyaalood oo keliya ha igu samayn, Oo anna markaas nafsaddayda wejigaaga ka qarin maayo. **21** Gacantaada iga fogee, Oo waxyaalaahaaga laga cabsadona yaanay i bajin. **22** Oo markaas ii yeedh, oo anna waan kuu jawaabi doonaa, Amase anigu aan hadlo oo adigu ii jawaab. **23** Bal xumaatooyinkayga iyo dembiyadaydu waa immisa? Bal xadgudubkayga iyo dembigayga i ogeysii. **24** Bal maxaad wejigaaga u qarinaysaa, Oo aad iigu hayatsayaas sidii mid cadow kuu ah? **25** Ma waxaad dhibaysaa caleen iska bidaysa? Oo ma waxaad eryanaysaa xaab engegay? **26** Waayo, waxyaalo qadhaad baad iga qortaa, Oo waxaad i dhaxalsiisa xumaatooyinkii dhallinyaranimadaya. **27** Oo weliba cagahayga waxaad gelisaa jeebbooyin, Oo jidadkayga oo dhanna waad wada fiirisaa, Cagahaygana xad baad u dhigtaa. **28** Oo waxaan la mid ahay wax qudhmay oo baabba'aaya, Iyo sida dhar aboor cunay oo kale.

14 Ninkii naagu dhashaba Cimrigiisu waa maalmo yar iyo dhibaato miidhan. 2 Wuxuu u soo baxaa sida ubax oo kale, oo haddana waa la gooyaa, Oo wuxuu u cararaa sida hoos oo kale, oo innaba siima raago. 3 Haddaba ma mid sidaas oo kalaad indhaha u kala qaadaysaa? Oo ma anigaad xukun ila soo gelaysaa? 4 Bal yaa wax wasakh ah wax nadif ah ka soo bixin kara? Xataa mid qudha oo saas yeeli karaa ma jiro. 5 Maxaa yeelay, dadka cimrigiisu waa go'an yahay, oo inta bilood oo uu jirayo tiradoonada adigaa haya, Oo waxaad u dhigay soohdin wusan dhaafii karin. 6 Bal ha nastee isaga ka sii jeeso, Ilaa uu cimrigiisa ka dhammaysanayo sida shaqaale maalintiisa u dhammaysto. 7 Waayo, geed dheer haddii la gooyo rajuu leeyahay inuu mar kale soo biqlo, lyo in laantiisa curdanka ahu ayan joogsan. 8 In kastoo xididkiisu uu ciidda ku dhex gabooabo, Oo ay jirriidiihiisa dhulka dhixdiisa ku dhimato, 9 Biyaha urkooda ayuu ku biqli doonaa, Oo waxaa ka soo bixi doona laamo curdan ah oo dhalato la moodo. 10 Laakiinse ninku wuu dhintaa, wuuna iska baabba'a, Oo ninka naftu waa ka dhacdaa, oo bal xaggee buu joogaa isagu? 11 Biyuhu badda way ka dhammaadaan, Oo webiguna waa gudhaa oo waa iska engegaa, 12 Sidaas oo kalaal dadku u jiifsada oo mana uu kaco, Oo jeeray samooiyinku wada baabba'aan iyagu sooma toosi doonaan, Oo hurdaddodana kama kici doonaan. 13 Haho bal maad She'ool igu qarisid, Oo bal maad meeqlarsoorn igu haydisid ilaa cadhadaatu dhaato, Oo bal maad wakhti go'an ii qabatid, oo aad i soo xusuusatid! (**Sheol h7585**) 14 Mar hadduu nin dhinto, miyyu soo noolaanayaa? Maalmaha dadaalkayga oo dhan waan iska sugi lahaa. Ilaa uu isbeddelkaygu yimaado. 15 Waad ii yeedhi lahayd, oo anna waan kuu jawaabi lahaa; Oo adna waxaa damac kaa geli lahaa shuqulkii gacmahaaga. 16 Laakiinse haatan waad tirisaa tallaabooyinkayga, Balse miyaadan dembigayga isha ku hayn? 17 Xadgudubkaygii kolay baa lagu xidhay, Oo xumaantaydiina meebl baad ku duhuusijis. 18 Oo sida xaqiijada ah buurtii dhacdaa waa baabba'daa, Oo dhagaxiina meeshiisiis wuu ka dhaqaqaqaa. 19 Biyuhu dhagaxyaday lisaan, Oo daadkooduna wuxuu qaada ciidda dhulka, Oo adna sidaasoo kalaad u baabbi'isaa binu-aadmiga rajadiisa. 20 Weligaaba waad ka adkaataa isaga, oo isna wuu iska baxaa, Oo jaahiiisa waad beddeshaa, oo waad iska dirtaa isaga. 21 Wiilashiiisa waa la sharfaa, laakiinse isagu waxba kama oga; Oo haddana hoos baa loo ridaa, laakiinse isagu waxba kama garto iyaga. 22 Laakiinse xanuunka jidhkiisa oo keliya buu gartaa, Oo nafsaddiisa oo keliya ayuu u baroortaa.

15 Markaasaa Eeliifas kii reer Teemaan isagii u jawaabay, oo wuxuu ku yidhi, **2** War nin xigmad lahu miyuu ku jawaabaa aqoon aan waxba tarayn, Oo bal miyuu calooshiisa ka buuxiyaa dabaysha bari? **3** Miyayse ku habboon tahay inuu ku xaajowdo hadal aan faa'iido lahayn, Amase hadallo uusan innaba wanaag ku samayn karin? **4** Cabsida waad baabbi'isaa, Oo cibaadaadana Ilaah hortiisa waad ka joojisaa. **5** Waayo, afkaaga waxaa wax bara xumaantaada, Oo waxaad doorataa carraabka khaa'inka. **6** Haddaba waxaa ku xukuma afkaaga oo aniga ma aha; Hubaal bushimahaaga qudhooda ayaa kugu marag fura. **7** War ma ninkii binu-aadmiga ugu hor dhashaad tahay? Mase buuraha hortood baad soo dhalatay? **8** War talada qarsoon oo Ilaah miyaad maqashay? Oo nafsaddaada miyaad xigmad ula hadhay? **9** War maxaad og tahay, oo aannan annagu ogayn? Oo bal maxaad garanaysaa, oo aannan garanayn? **10** Waxaa nala jooga rag cirro leh iyo odayaal da' weyn, Oo aabbahaan ka sii fil weyn. **11** Ma kugu yar yihiin qalbiqabwijska Ilaah lyo erayga sida qabow kuula maaamilooda? **12** Bal maxaa qalbigaagu kuu fogeeyaa? Maxaase indhahaagu u gabgab leeyihiin? **13** Oo aad ruuxaaga Ilaah ugu soo jeedisa, Oo erayo caynkaas ah aad afkaaga uga soo daysaa? **14** Bal binu-aadmigu muxuu yahay oo uu daahir ahaado? Kii naagu dhashayse muxuu yahay oo uu xaq ahaado? **15** Bal eeg, Ilaah ma aamino kuwiisa quduuska ah, Oo xataax samooiyinku hortiisa daahir kuma aha. **16** Haddaba bal sidee buu u daahir ahaanayaa nin karaahiyo iyo wasakhaan ah, Oo dembiga sida biyo u cabbaa! **17** Bal i maqal, wax baan ku tusayaa, Oo wixii aan arkay oo dhan waan kuu sheegayaa; **18** (Kuwaasoo rag xigmad lahu ay awowayaashood ka heleen, Oo ayan qarin, **19** Kuwaasoo dalka kelgood la siiyey, Oo uusan shisheeye innaba dhex mari jirin.) **20** Ninkii shar ahu sida naag u foolato oo kale ayuu u xanuunsadaa cimrigiisa oo dhan, Intaas oo ah sannadiihi loo kaydiyey kuwa wax dulma. **21** Oo sanqadhat cabsi leh ayaa dheghiisa gasha, Oo wakhtiga barwaqaadana baabbi'yuhu waa u soo iman doona. **22** Isagu ma rumaysto inuu gudcurka ka noqon doono, lyo inay seeftu isaga sugaysa. **23** Meel meel buu cunto u wareegaa isagoo leh, Meedy? Oo wuxuu og yahay inay maalinta gudcurku isaga u diyaar tahay. **24** Waxaa isaga bajiji dhib iyo cidhiidhi, Oo isagay uga adkaadaan sida boqor dagaal isu diyaarayey, **25** Maxaa yeelay, isagu gagacantiisu Ilaah ku taagay, Oo Ilaaha Qaadirkah kibir buu ku caasiyya. **26** Wuxuu kula ordaa madax adag lyo gaashaammadiisa biro ku taagan yihiin. **27** Maxaa yeelay, wejiga ayuu ka cayilay, Oo bowdooyinkana baruur buu ku yeeshay, **28** Oo wuxuu degay magaalaooyin baabba' ah, lyo guryo aan lagu hoyan, Oo u diyaarsan inay tuulmooyin burbur ah noqdaan. **29** Isagu taajir noqon maayo, oo maalkiisuna sii raagi maayo, Oo dhulkana ku sii waari maayo. **30** Isagu marnaba gudcur ka bixi maayo, Oo laamihisa olol baa qallajin doona, Oo neefta afkiisa ayaa qaadi doonta. **31** Yuusan wax aan waxba tarayn isku hallayn, isagoos iskihiyaaneeyaa, Waayo, wax aan waxba tarayn ayaa abaalgudkiisa ahaan doona. **32** Wakhtigiiisi ka hor buu dhammaan doona, Oo laantiisuna ma cagaaroobi doonto. **33** Sida canabka ayuu midhihiisa ceedhiin iska ridi doona, Oo sida saytunka ayuu ubaxiisa iska daatin doona. **34** Waayo, ururka cibaadalaaawayashu wuxuu ahaan doonaa wax aan waxba dhalin, Oo teendhooyinka kuwa laaluushka qaataana dab baa baabbi'in doona. **35** lyagu waxay urayastan belaayo, xumaanna way dhalaan, Oo calooshooduna waxay diyaarisaa khiyaano.

16 Markaasaa Ayuub u jawaabay, oo wuxuu ku yidhi, **2** Anigu waan maqlay waxyaalo badan oo caynkaas ah. Idinku dhammaantiin waxaad tiihiin qalbiqabwijsayaal qalqalloopan. **3** Hadal dabayl ahu miyuu dhammaad? Balse maxaa kaa dhirfinaya oo aad u jawaabaynsaa? **4** Haddii naftiinnu ahaan lahayd naftyada, Anigu

waan u hadli kari laaha sidiinna oo kale, Oo hadal waan idinku kor tuuli kari laaha, Oo madaxaygana waan idinku ruxruxi kari laaha. **5** Laakiinse anigu afkaya waan idinku xoogayn laaha, Oo tacsiyantya bushimahayguna way idin qalbi qabowjin lahayd. **6** Anigu haddaan xanuunkaygu igama yaraado, Oo haddaan iska aamuson miyaan in ka yar xanuunsadaa? **7** Laakiinse haatan wuu i daaliyey, Oo guutadaydi oo dhan cido baad ka dhigtag. **8** Waad i qabsatay, taasuna waa marag iga gees ah, Oo waxaa igu kaca macluulkayga, oo fool ka fool ayuu igu markhaati furaa. **9** Isagoo cadhaysan ayuu i dildilaacsaday, oo wuu i silciyey, Wuuna igu ilko jiriqsaday, Oo cadowgaygii indhuhu igu caddeeyey. **10** lyagu afkay ii kala qaadeen, Oo quudhsasho ayay dhabanka igaga dharbaaxeen, Oo dhammaantoodna way isu kay wada urursadaa. **11** Ilaah wuxuu gacantooda i geliyaa cibaadalaaawayasha, Oo wuxuu igu dhextuuraa gacmaha kuwa sharka ah. **12** Anigoo iska istareexsan ayuu i kala jejebiyey, Oo intuu surka i qabtag ayuu i kala burburiyey, Oo weliba intuu meel i gotomiyey ayuu goolibaadh iga dhigtag. **13** Qaansoolayashiisii ayaa i hareereeya, Oo kelyahaygii ayuu kala googooyaa, Oo xammeetidaydiina dhulkuu ku daadshash. **14** Isagu wuu i jejebiyaa oo nabarba nabar buu iiga kor mariyaa; Oo sidii nin xoog badan ayuu orod igula soo kacaa. **15** Korkayga waxaan ku tolay joonyad, Oo xooggaygiina ciiddaan ku riday. **16** Wejigaygii oohin buu la beddelmay, Oo indhaha daboolkoodana waxaxa ii jooga hooskii dhimashada, **17** In kastoo aanay xaqdarro ku jirin gacmahaayga, Oo uu baryootankayguna daahir yahay. **18** Dhulkow, dhiigayga ha qarinin, Oo qayladayduna yaanay meelay ku nasato lahaan. **19** Oo hadda bal eeg, markhaatigaygii wuxuu joogaa samada, Oo kii ii dammiintaana xagga saruu joogaa. **20** Saaxiibbaday way igu qoslaan, Laakiinse indhahaygu ilmo bay u daadiyaan xag Ilaah. **21** Bal muu jiro mid dadka Ilaah ula hadla, Siduu nin deriskisa ugu hadlo oo kale. **22** Waayo, markii dhawr sannadood dhaafaan, Waxaan mari doonaa jidka aanan mar kale dib uga soo noqonay.

17 Ruuxaygii waa tabardarnaaday, cimrigaygiina waa dhammaaday, Oo qabrigu waa ii diyaar. **2** Sida xaqiqaad ah waxaa ila jooga majaajilwoyo, Oo ishayduna waxay fiiro u leedahay ka cadhaysiintooda. **3** Haddaba rahaamad i sii, oo dammiin ii noqo; Bal yaa jooga oo gagacanta dhaar iigu dhiibaya? **4** Waayo, qalbigooda waxgarashadii waad ka qarisay, Oo sidaas daraaddeed iyaga ma aad sarraysiin doontid. **5** Kii saaxiibbadii u yeedha inay maal ka qaybeliyeen, Carruurtisu way indha beeli doonaan. **6** Oo weliba isagu wuxuu iga dhigay wax ay dadku ku halqabsadaan, Oo waxaan noqday mid ay dadku candhuu ku tufaan. **7** Indhahaygii murug bay la arag daranyihiin, Oo hubnahaygii oo dhimmuna waxay noqdeen sidii hoos oo kale. **8** Dadkii toolmoonu waxan way la yaabayaan, Oo kan aan xaq qabinuna wuxuu ku kacayaa cibaadalaaawaha. **9** Laakiinse kii xaq ahu jidkiisa wuu ku sii adkaysan doonaa, Oo kii gacmo nadifisan lahuna aad iyo aad buu u sii xoogaysan doonaa. **10** Laakiinse idinku dhammaantiin bal solo noqda oo ii kaalya, Oo anna nin xigmad leh idinkama heli doono. **11** Cimrigaygii waa dhammaaday, Oo qasdigaygii iyo fikirradii qalbigayguba waa baabbe'en. **12** Habeenka waxay u beddelaan maalin, Oo waxay yidhaahdaan, Iftiinku waa u dhow yahay gudcurka. **13** Haddaan She'ool u rajeyo sida gurigaygii oo kale, Ama haddaan gogoshayda gudcurka ku dhextur, (Sheol h7585) **14** Oo haddaan qudhunka ku idhaahdo, Adigu waxaad tahay aabbahay, Oo aan dirxigana ku idhaahdo, Adigu waxaad tahay hooyaday iyo walaashay, **15** Bal markaas meeday rajadaydu? Oo bal yaase rajadayda arki doona? **16** Waxay hoos ugu dhaadhiic doontaa qataarrada She'ool, Markaannu ciidda wada galno. (Sheol h7585)

18 Markaasaa Bildad oo ahaa reer Shuuxii u jawaabay, oo wuxuu ku yidhi, **2** War ilaa goormaad hadallo sii wadayaan? War bal fiirsada, oo annana dabadeed baannu hadlaynaa. **3** War bal maxaa sida xayawaan naloogu tiriya? Oo bal maxaannu hortiinna ugu nijeasownay? **4** War waa adiga xanaaga daraaddiis isla jeexjeexayaye Dhulka ma daraaddaa baa looga tegayaa? Mase dhagaxa ayaa meeshisa laga rujinaya? **5** Hubaal iftiinka sharrogu wuu demi doonaa, Oo ololka dabkiisuna siima iftiimi doono. **6** Iftinka teendhadiisa wuxuu ahaan doonaa gudcur, Oo laambaddiisa kor taalna way demi doontaa. **7** Tallaabooyinka itaalkisu way iscidhiidhin doonaan, Oo taladiisu isagay hoos u ridi doontaa. **8** Waayo, isagu wuxuu cagta gashadaa shabag, Oo wuxuu ku kor socdaa dabin. **9** Waxaa isaga cedhibta ku dhegi doona dabin, Oo qool baana qabsan doona. **10** Waxaaa dhulka ugu qarsan siriq, Oo jidkana waxaa u yaal dabin. **11** Dhinac kasta waxaa ka bajin doona cabsi, Oo xataa gadaalna way ka soo eryl doontaa. **12** Xooggiisa waxaa dili doonta gaajo, Oo belaayona agtiisay diyaar ku tahay. **13** Oo waxay baabbi'in doontaa xubnaha jidhkiisa, Oo curakda dhimashada ayaa xubnhiisa baabbi'in doona. **14** Oo isaga waa laga rujin doonaa teendhadiisa uu isku halleeyo, Oo waxaa loo keeni doonaa boqorka cabsida. **15** Teendhadiisa waxaaa ku jiri doona wax aan wixiisi ahayn, Oo hoygiisana waxaa lagu soo kor firdhin doonaa baaruud. **16** Xididdadiisa hoose way qallali doonaan, Oo laamiihiisa sarena waa la jari doonaa. **17** Dhyulka laguma xusuusan doono, Oo jidkana magac kuma uu yeelan doono. **18** Isaga iftiin baa gudcur looga kaxayn doonaa, Oo dunidana waa laga eryl doonaa. **19** Oo isagu dadkiisa kuma dhex lahaan doono wiil uu dhalay iyo mid uu wiilkiisii dhalay toona, Ama mid ku hadha meelihii uu degganaan jiray. **20** Dadka ka dambeeyaa waxay ka yaabi doonaan wakhtigiisa, Sidii ay kuwii horeba uga baqeen. **21** Sida xaqiqiada ah guryaha kuwa aan xaqaa ahayn waa sidaas oo kale, Oo kii aan Ilaaq aqoon meeshiisiina waa tan.

19 Markaasaa Ayuub u jawaabay oo wuxuu yidhi, **2** War ilaa goormaad naftayda dhibaysaan Oo aad erayo igu burburinaysaan? **3** Toban jeer baad i caydeen, Haddaba miyaydaan ka xishoonay inaad saas oo xun iila macaamilootaan? **4** Oo sida xaqiqiada ah haddaan qaldamay, Qaladkaygu anigu igu hadhayaa. **5** Oo sida xaqiqiada ah haddaat iska kay weynaynaysaan, Oo aad ceebtayda igu caddaysaan inaan dembi leeyahay, **6** Haddaba bal ogaada in Ilaaq afgembiyey, Oo uu shabagliiis iyo wareejiyey. **7** Bal eega, dulurka daraaddiis waan u qayliya, laakiin lay maqli maayo, Oo caawimaad waan u qayshadaan, caddaalladduse ma jirto. **8** Jidkaygii ayuu ooday si aanan u dhaafii karin, Oo wadiiqooyinkaygiina gudcur buu ka dhigay. **9** Ammaantaydii wuu iga xayuubiyeey, Oo taajkiina madaxayga wuu ka qaaday. **10** Xaggaa iyo xaggaba wuu iga dumiyey, oo baabba' waan noqday, Oo rajadaydiina sidii geed oo kale ayuu u ruijiyeey. **11** Aad buu iigu cadhooday, Oo sida mid cadowgiisa ah ayuu igu tiriya. **12** Ciidammadiisi oo dhammu way wada yimaadaan, Oo jid bay dhistaan si ay iigu kacaan, Oo teendhadayda hareeraheeda ayay degaan. **13** Walaalahay wuu iga fogeeyey, Oo kuwii aan iqiinna way iga wada shisheeyoobeen. **14** Ehelkaygii way i dayriyeen, Oo saaxiibbadaydiina way i illoobeen. **15** Kuwa reerkayga ku hoyda, iyo gabdhaha addoommahayga ahuba waxay igu tiriyaan shisheeye, Oo hortooda waxaan ku ahay ajanabi. **16** Waxaan u yeedhaa addoonkaygii, Oo in kastoo aan afkayga ku baryo, iima jawaabo innaba. **17** Naagtaydu waxay nadcaa neeftayda, Oo carruurti hooyaday dhashayna waxay nacaan baryootankayga. **18** Xataa dhallaanka yaryaru way i quidhsadaan, Oo haddaan sara joogsado way i caayaan. **19** Saaxiibbadaydii aan ku kalsoonaan oo dhammu way i karahsadaan, Oo kuwii aan jeclaanaa way igu sooo

jeesteen. **20** Haraggayga iyo hilikaygu waxay ku dhegaan lafahayga, Oo dirqi baan ku baxsaday. **21** Saaxiibbadayow, ii naxa, oo ii naxa, Waayo, gacantiil Ilaah baa i taatabatay. **22** Maxaad sidii Ilaah iigu silcisaan? Oo bal maxaad dhibaataad jidhkiyga uga dhergi weydeen? **23** Waxaan jeclaan lahaa in erayadayda la qoro! Iyo in kitaab gudhiis lagu qoro! **24** Iyo inay weligood dhabax kula qornaadaan Qalin bir ah iyo rasaa! **25** Laakiinse waan ogayah in kii i soo furtay nool yahay, Iyo inuu ugudambaysta dhulka ku istaagi doono. **26** Oo markii haraggayu sidaas u baabba'o dabadeed, Ayaan anigoo aan jiidh lahayn Ilaah arki doonaa, **27** Kaasoo aan aniga qudhaydu arki doono, Oo indhahayu ay fiirin doonaan, oo aanay kuwa mid kale arkayn. Qalbigayu waa taag daranyahay. **28** Haddaad istidhaahdaan, War xaalkan salkisu isagaa laga helay, Bal maxaannu isaga u silcinnaa? **29** Si aad u ogaataan in xukun jiro, Waxaad ka cabsataan seefta, Maxaa yeelay, cadhadu waxay keentaa taqsirta seefta.

20 Markaasaa Soofar oo ahaa reer Nacamaatiit u jawaabay, oo wuxuu yidhi, **2** Haddaba waxaa ii jawaaba fikirradaya, Oo sababtu waxay tahay degdega igu jira. **3** Waxaan maqlay canaanta i ceebaysa, Oo waxaa ii jawaabta waxgarashadayda. **4** Miyaadan ogayn in waayihii hore iyo Tan iyo waagii binu-aadmiga dhulka la saaray **5** Ay guulaysashada sharwyadu gaaban tahay, Oo farxadda cibaadalaawayashuna ay daqiqiad qudha tahay? **6** In kastoo sarayntiisu ay samada korto, Oo madaxiisuna uu daruuraha gaadho, **7** Wuxuu weligiis u baabbi'i doonaa sida saxaradiisa oo kale. Oo kuwii isaga arki jiray waxay odhan doonaan, War mee haa isagii? **8** Sida ryo ayuu u libdhi doonaa, oo lama heli doono, Hubaal waxaa loo eryl doonaa sida riyada habeenka. **9** Ishii isaga araytagt mar dambe ma ay arki doonto, Oo meeshiisiina mar dambe uma ay jeedi doonto. **10** Carruurtiisu waxay wax ka baryi doonaa masaakiinta, Oo gacmaahouduna dib bay u celin doonaa maalkiisa. **11** Lafihiisana waxaa ka buuxa xoogga dhallinyaranimada, Laakiinse ciidda dhexdeeduu la jisfan doonaa. **12** In kastoo xumaantu afkiisa la macaan tahay, In kastoo uu carrabkiisa ku hoos qarsado, **13** In kastoo uu kaydsado, oo uusan iska sii dayn, Laakiinse uu afkiisa ku sii haysto, **14** Kolleyba cuntadiisu mindhicirkiisay ku beddelantaa, Oo waxay uurkiisa ku noqataa waabayo jilibs. **15** Isagu maal buu liqay, laakiinse mar kaluu soo mantagi doonaa, Oo Ilaaq baa calooshiisa ka soo saari doona. **16** Wuxuu nuugi doonaa mariidka jilbisyada, Oo waxaa isaga dili doona mas carrabkiis. **17** Oo ma uu fiirin doono webiyada, Iyo durdurrada la barwaaqaysan malabka iyo subagga. **18** Wixii uu ku hawshooday wuu soo celin doonaa, oo ma uu liqi doono, Oo maalka uu faa'iiddada u helanya siduu yahay uguma uu farxi doono. **19** Waayo, wuxuu dulmay oo dayriyey masaakiinta, Oo wuxuu xoog ku qaataay guri uusan dhisin. **20** Urkiius xasilloonaan ma lahayn, Taas daraaddeed waxa uu jecel yahay oo dhan waxba kama uu badbaadin doono. **21** Wuxuu liqay wax ka hadhay lama arkin, Sidaas daraaddeed barwaqaadiisu siima raagi doonto. **22** Markuu dheregsan yahay ayuu cidhiidhi dhex geli doonaa, Oo mid kasta oo belaayaysan gacantiisa ayaa ku soo degi doonta. **23** Markuu ku dhow yahay inuu calooshiisa buuksado, Ayaa Ilaaq wuxuu ku soo tuuri doonaa kulaylka cadhadiis, Oo wuu ku soo shubi doonaa intuu wax cunayo. **24** Wuu ka carari doonaa hubka birta ah, Oo qaansada naxaasta ahu fallaadh bay ka dhex dusin doontaa. **25** Wuu soo jiida, kolkaasay jidhkiisa ka soo baxda, Hubaal caaradda dhalaalaysa ayaa beerkiisa ka soo baxda, Oo cabsi baa isaga ku dhacda. **26** Gudcurka oo dhanna waxaa meal loogu kaydiyey khasnadihiisa; Oo dab aan la afuufin ayaa isaga dhammeyn doona, Wuuna baabbi'in doonaa waxa teendhadiisa ku dhex hadhay. **27** Samooyinku waxay daaha ka qaadi doonaa xumaantiisa, Oo dhulkuna isaguu ku kici doonaa. **28**

Hodanka reerkiisu wuu ka dhammaan doonaa, Oo maalinta cadhada Ilaah ayaa maalkisu libdhii doonaa. **29** Intaasu waxaa weeye qaybta ninkii shar ahu uu xagga Ilaah ka helayo, Iyo wixii Ilaah dhaxal ahaan ugu amray.

21 Markaasaa Ayuub u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, **2** Maqla oo warkayga aad u dhegayasta, Oo tanuna ha noqto wixii aad iku qalbiqabwijaan. **3** Bal mar ii oggolaada aan hadlee, Oo kolkii aan hadlo dabadeed iska sii majaajilooda. **4** Balse anigu ma dad baan ka ashtakoonayaa? Maxaan u ahaan waayay mid aad dulqaadan? **5** Bal i eega, oo yaaba, Oo afkiinna gacanta saara. **6** Oo xataa markaan soo xusuusto waan welwelaa, Oo jidhkaygana waa hoog iyo ba'. **7** Bal maxay kuwa sharka ahu u noolaanayaa? Oo ay u gaboobayaan? Balse maxay xoog badan u yeeshaan? **8** Farcankoodu iyagoog la jooga horootduu ku xoogystaa, Oo dhashoodina horootday ku dhisan yihiin. **9** Reerahoodu cabsi way ka ammaan galeen, Oo ushii Ilaahna iyaga ma kor saarna. **10** Dibidoodu way dhalaan, oo marnaba madhalays ma noqdaan, Sacyahooduna way dhalaan, dhicis mana keenaan. **11** Dhallaankooda dibadday u baxshaan sidii adhi oo kale, Oo carruurtooduna way cayaaraan. **12** Waxay ku gabayaan daf iyo kataarad, Oo dhawaaqa biibilaha way ku reereeyaan. **13** Cimrigooda waxay ku dhammaystaan barwaqa, Oo dabadeedna daaqiqad ayay She'ool ku dhaadhacaan. (*Sheol h7585*) **14** Laakiin waxay Ilaah ku yidhaahdeen, War naga tag, Waayo, dooni mayno aqoonta jidodkaaga. **15** Waa maxay Ilaaha Qaadirkha ah, oo aan u adeegayno? Balse maxaa faa'iido ah oo aannu ka helaynaa, haddaan isaga u tukanno? **16** Bal eeg, barwaqaadoodii gacantooda kuma jirto, Kuwa sharka ahna taladoodu way iga fog tahay. **17** Immisa jeer baa laambadda kuwa sharka ah la demiyaa? Oo immisa jeer baa belaayo ku kor degtaa? Oo immisa jeer baa Ilaah isagoo cadhaysan xanuu u qaybiyyaa? **18** Oo ay sababtaas aawadeed u noqdaan sidii xaab dabayi ka horreya, Iyo sidii buunshi uu duufaanu kaxeyey? **19** Idinku waxaad tidhaahdaan, Ilaah xumaantiisi wuxuu u kaydiyaa sharrosga carruurtisa. Haddaba isagu sharrosga ha ugu abaalgudo si uu laftigisu u ogaado aawadeed. **20** Indhiisu ha arkeen halligaaddiisa, Oo isagu ha cabbo Ilaaha Qaadirkha ah cadhadiisa. **21** Waayo, waa maxay farxadda uu reerkisa ka helo, Markii cimrigiisa dhexda laga gooyo? **22** Bal ma Ilaah baa wax la baaa? Maxaa yeelay, isaga xukuma xataa kuwa sare. **23** Mid baa dhinta isagoo xooggiisu ku dhan yahay, Oo istareexsan oo xasilloon, **24** Oo aad u buuran, Oo dhuuxa lafhiisuna qoyan yahay. **25** Oo mid kalena wuxuu ku dhintaa naf qadhaadh, Isagoo aan weligis wanaag dhedhemin. **26** Habase yeeshee isku si bay ciidda u dhex jiifsadaan, Oo dirxi baa korkooda daboola. **27** Bal eega, anigu waan ogahay fikirradiinna, Iyo xeesha aad qaldan igu hindisaysaan. **28** Waayo, waxaad tidhaahdaan, War mee hurgiij amirku? Oo meeday teendhadii sharrosgu ku dhex hoyan jiray? **29** Miyeydaan weyddiin kuwa jidka mara? Oo miyeydaan garanran calaamooyinkooda? **30** Iyo in ninkii sharro ah loo celiyey maalinta belayaada? Iyo in hore loogu sii kaxaynayo maalinta cadhada? **31** Bal yaa jidkiisa isaga hortiisa ugu caddayn doona? Oo bal yaa isaga ka abaalmarin doona wixii uu sameeyey? **32** Laakiinse isaga waxaa loo qaadi doonaa xabaasha, Oo qabrigiisa waa la ilaalin doonaa. **33** Waxaa isaga u macaanaan doonta ciidda dooxada, Oo dadka oo dhimmuna isagay soo daba kici doonaan, Sida kuwii aan tirada lahayn oo isagii ka horreeyeyba ay u dhinteen. **34** Haddaba bal maxaad si aan waxba taray iigu qalbiqabwijnaysaan, Maxaa yeelay, jawaabihiinnii been oo keliya ayaa ku hadhay?

22 Markaasaa Elifas oo ahaa reer Teemaan u jawaabay, oo wuxuu ku yidhi, **2** Ma nin baa Ilaah wax u tarí kara? Hubaal kii

xigmad lahu isagaa wax isu tara. **3** Balse ma Ilaaha Qaadirkha ah baa xaqnimadaada ku farxa? Mase faa'lido bay u tahay isaga inaad jidkaaga qummaatisid? **4** War ma cabsidaada daraaddeed buu kuu canaantaa? Oo saas daraaddeed miyuu dacwad kuula galaa? **5** Sow sharkaagu ma badna? Xumaatooyinkaag dhammaad ma laha. **6** Waayo, sababla'an baad walaalkaa rahaamad uga qaadatay, Oo kuwii arradnaana dharkoodii baad ka mudhuxsatay. **7** Kii daallanaana ma aadan siin biyo uu cabbo, Oo kii gaajaysnaana cunto baad ka hagrarat. **8** Laakiinse ninkii xoog badnaa isagaa dhulka haystay; Oo ninkii sharaf lahaana isagaa dalka degganaa. **9** Carmallada baad gacan madhnaan ku eriday. Oo agoonta gacmahooldiina waa la jebiyey. **10** Sidaas daraaddeed waxaa hareerahaaga ku wareegsan dabinno, Oo waxaa ku dhibaya cabsi kedis ah, **11** Ama gudcur aadan waxba ku arki karin, Oo waxaa ku qariya biyo aad u badan. **12** War sow Ilaah kuma jiro samada sare? Oo bal eega xiddigaha dheeraantooda iyo siday u sareeyaan! **13** Oo adna waxaad leedayah, War Ilaah muxuu yaqaan? Oo gudcurka qarada leh miyuu wax ku dhex xukumi karaa? **14** Waxaa isaga ku wareegsan daruuro qaro waaweyn, si uusan wax u arag, Oo isagu wuxuu ku socdhaa wareegga samada. **15** War ma waxaa doonaysaa inaad sii haysatid jidki hore Ee sharwoyadu ku socon jireen? **16** Iyaba waxaa la dhufsaday wakhtigoodii ka hor, Oo aasaaskoodiina daad baa baabbi'iyey. **17** Waxay Ilaah ku yidhaahdeen, War naga tag, Bal maxaa Ilaaha Qaadirkha ahu nagu samayn karaa? **18** Laakiin isagu wuxuu guryahooda ka buuxiyey waxyalo wanwanaagsan; Talada sharrowguse way iga fog tahay. **19** Kuwa xaqaa ahu way arkaan oo way farxaan, Oo kuwa aan xaqaa qabinuna way ku qoslaan oo ku majaajiloodaan, **20** Waxayna yidhaahdaan, Sida xaqiqaad ah kuwii nagu kacay waa la baabbi'iyey, Oo kuwoodii hadhyna dab baa liqay. **21** Haddaba isaga la heshii, oo iska nabdoonow, Waayo, sidaasaa wanaag kuugu iman doonaa. **22** Haddaba waan ku baryayaaye, sharciga afkisa ka aqbal, Oo erayadiisana qalbigaaga geli. **23** Waa lagu dhisi doonaa haddaad Ilaaha Qaadirkha ah u noqtid, Oo aad xaqdarrada teendhooyinkaaga ka fogaysid. **24** Khasnaddaada wuxaad ku xoortaa ciidda, Oo dahabka Oofirina waxaad ku dhex tuurtaa dhagaxyada durdurka, **25** Oo Ilaaha Qaadirkha ahuna wuxuu kuu noqon doonaa khasnad, Iyo lacag qime badan. **26** Oo markaasaa Ilaaha Qaadirkha ah ku farxi doontaa, Oo wejigaagan Ilaah baad kor ugu qaadi doontaa. **27** Oo isagaad u tukan doontaa, oo isna wuu ku maqli doonaa, Oo adna waxaad bixin doontaa waxyalihii aad nidartay. **28** Adiguna wax baad amri doontaa, oo waa laguu adkayn doonaa; Oo jidodkaaguna iftiin bay lahaan doonaan. **29** Markii hoos laguu tuuro, waxaad odhan doontaa, Waa lay sarraysiinayaa, Oo qofkii hooseeyana isagaa badbaadin doona. **30** Oo wuxuu samatabbixin doonaa kii aan xaq qabin; Hubaal isaga waxaa lagu samatabbixin doonaa nadifiisanaanta gacmahaaga.

23 Markaasaa Ayuub u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, **2** Xataa maantadan guryankayga cabashada ahu waa qadhaadh yahay, Oo gacanta i saaranuna waa ka sii daran tahay cabashadaya. **3** Wuxaan jeelaan lahaa inaan ogaado meesaan isaga ka heli karo, Si aan kursiigisa ugu imaado! **4** Dacwadayda ayaan hortiisa ku diyaarin lahaa, Oo afkaygana hadallo dood ah baan ka buuxin lahaa. **5** Wuxaan jeelaan lahaa inaan ogaado erayada uu iigu jawaabay, Oo aan garto bal waxa uu igu odhanayo. **6** Ma wuxuu igula diriri lahaa xoogisiga badan? Maya, laakiinse wuu i maqli lahaa. **7** Kii qummanu halkaasuu isaga kula xajjoon kari lahaa, Oo anna saasaan xakkinkayga uga samatabbixi lahaa weligayba. **8** Bal eega, hore baan u socdha, laakiinse isagu halkaas ma joogoo, Oo dib baan u socdha, laakiinse ma aan heli karo. **9** Oo waxaan tagaa xagga bidix markuu shaqaynayo, laakiinse uma aan jeedi karo; Oo wuxuu ku dhuuntaa xagga midig laakiinse kama arki karo. **10** Laakiinse

wuu yaqaan jidkaan maro, Oo markuu i tijaabiyo waxaan u soo bixi doonaa sida dahab oo kale. **11** Cagtaydu waxay ku adkaatay tallaaboonyinkisa, Jidkisi waan xajiyey, oo dhanna ugama aan leexan. **12** Dib ugama noqon amarkii bushimihiisa, Oo erayadii afkiisana waxaan u hayay wax ka qimo badan cuntada aanan ka maarin. **13** Laakiinse wax qudha ayuu goostay, bal yaa ka leexin kara? Oo wixii naftisu doonaysaba wuu sameeyaa. **14** Waayo, wuxuu ofiyaa wixii la ii amray. Oo waxyaalo badan oo saasoo kale ah ayuu maankiisa ku hayaa. **15** Sidaas daraaddeed ayaan hortiisa uga naxaa, Oo markaan ka fikiraba waan ka baqaa isaga. **16** Waayo, Ilaaha ayaa qalbigayga itaal darreeyey, Oo Ilaaha Qaadirkah ayaa iga nixiyey. **17** Maxaa yeelay, gudcurka hortiis layma baabbi'in, Oo gudcurkii qarada lahaana wejigayga kama uu daboolin.

24 Ilaaha Qaadirkah ahu muxuu wakhtiyoo u kaydin waayaan?

Kuwa isaga yaqaanise maxay maalmihiisa u arki waayaan?

2 Waxaa jira kuwa soohdinta dalka durkiya, Oo waxay xoog ku dhacaan adhyo, kolkaasay daajiyaan. **3** Oo waxay iska kaxaystaan dameerka agoonta, Oo waxay rahaamad u qataan naag carmal ah dibigeed. **4** Saboolka baahan ayay jidka ka leexiyaan, Oo masaakiinta dhulkana dhammaantood way wada dhuuntaan. **5** Bal eeg, sida dameerdibadeedyo lamadegaanka jooga Ayay shuqulkooda ugu baxaan, iyagoo cunto aad u doonaya; Cidladuna carruurtooda cuntay u soo bixisaa. **6** Cuntadooda waxay ka goostaan berrinka, Oo waxay xaابباابا canabka kuwa sharowyada ah. **7** Oo habeenkii oo dhan iyagoo qaawan oo aan dhar lahayn ayay jiifsadaan, Oo dhaxanta waxay ka huwadaanna ma leh. **8** Waxaa iyaga qoya roobka buuraha, Oo gabbaadla'an daraaddeed ayay dhagaxa u dugsadaan. **9** Waxaa jira kuwa agoonta naaska ka dhufsada, Oo masaakiintana rahaamad ka qaata, **10** Sidaas daraaddeed waxay warwareegaan iyagoo qaawan oo aan dhar qabin, Oo iyagoo gaajaysan ayay xidhmooyinka sidaan. **11** Waxay salid ku sameeyaan nimankaas derbiyaddooda gudhaooda, Macsaraooyinkoodana way tuntaan, iyagoo harraadsan. **12** Dadku magaalooinka way ka cabaaadani, Oo nafta kuwa dhaawacanuna way qaylisaa, Laakiinse Ilaah naacsnimadada ma fiiryo. **13** Kuwaasu waxay ka mid yihiin kuwa nuurka ku caasiyooba, Oo jidadiisa ma ay yaqaani, Oo dhabbayaashiisana ma ay sii hayaan. **14** Gacankudhiigluu kaaha waaberii wuu la soo kacaa, oo wuxuu dilaa miskiinka iyo saboolka baahan, Oo habeenkiina isagu waa sida tuug oo kale. **15** Oo isha dhillayguna waxay sugtaa fiidka, Oo wuxuu isyidhaahdaa, Ninna ima arki doono, Oo wuu hagoogtaa. **16** Oo goor gudcur ah ayay guryaha dhacaan, Oo maalin nimadana meel bay isku xidhaan, Oo iftiinka maba yaqaani. **17** Waayo, subaxnimadu dhammaantood waxay u tahay sida hoolska dhimashada, Maxaa yeelay, waxay yaqaaniin cabsida hooska dhimashada. **18** Isagu biyaha dushooda wuu ku dheereeyaa, Qaybitoodii dhulkaa lagu habaaray, Isagu uma leexdo xagga jidka beeraha canabka ah. **19** Biyaha barafka waxaa dhammaysta abaar iyo kulayil, Oo sidaasod kalaha She'oolna u galaa kuwii dembabaa. (**Sheol h7585**) **20** Uurki hooyadiis waa illoobi doonaa isaga, jidhkiisana waxaa cuni doona oo macaansan doona dirxiiga, Oo mar dambena isaga fama xusuusun doono, Oo kii xaqdaranuna wuxuu u jabi doonaa sida geed oo kale. **21** Isagu wuxuu baabbi'yaan madhashada aan carruurta dhalin; Oo carmalkana wax wanaagsan uma sameeyo. **22** Oo weliba kii xoog badanna itaalkiisu ku jiidaa; Oo markuu kacana nafta waa laga rajo beelaa. **23** Ilaahna wuxuu iyaga siyyaa meel ammaan ah, oo halkaasay isku halleeyaan, Jidakkoodana ishuu ku hayaa. **24** Iyaga waa la sarraysiyyaa, laakiin in yar dabadeed way wada baabba'an; Hubaal iyaga waa la hoosaysiyyaa, oo jidka ayaa looga tuuraa sida kuwa kale oo dhan, Oo waxaa loo jarraa sida sabuul hadhuud oo

kale. **25** Oo haddayan saas ahayn, yaa igu caddayn kara inaan beenlow ahay, Oo hadalkaygase yaa ka dhigi kara wax aan waxtar lahayn?

25 Markaasaa Bildad oo ahaa reer Shuuxii u jawaabay, oo wuxuu yidhi, **2** Dowladnimo iyo cabsiba isagaa leh, Oo meeelihiisa sarena nabud buu ka dhigaa. **3** Ciiddammadiisu ma tiray leeyihiin? Oo yuu yahay kan aan iftiinkiisu ku soo bixin? **4** Balse sidee baa nin u kari karaa inuu Ilaah hortiisa xaq ku ahaado? Mid naagu dhashayse sidee buu u karaa inuu nadif ahaado? **5** Bal eeg, xataa dayuxu hortiisa nuu kuma leh, Oo xiddiguhuna hortiisa daahir kuma aha. **6** Intee buu ka sii liitaan nin dirxi ahu! Iyo binu-aadmiga dirxiga ahu!

26 Markaasaa Ayuub u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, **2** Sidee baad u caawisay midka aan italka lahayn! Oo kan ayan gacantiisu xoogga lahayn sidee baad u badbaadisay! **3** Sidee baad ula talisay kan aan xigmadda lahayn! Oo aad u muujisay aqoon wanaagsan! **4** Yaad erayo kula hadashay? Oo yaa ruuxiisu xaggaaga ka soo baxay? **5** Kuwii dhintayna way ku hoos gariiraan Biyaha iyo waxyaalaha dhex deggan. **6** She'ool hortiisu yaal isagoo qaawan, Oo Halligaadduna dabool ma leh. (**Sheol h7585**) **7** Isagu woqooyiga wuxuu ku kala bixiyya meel madhan, Oo dhulkana wuxuu ka laalaadshaa wax aan waxba ahayn. **8** Biyaha wuxuu ku xidhaa darurihiisa qarada waaweyn; Oo daruurtuna hoostooda kama dillaacdoo. **9** Wuxuu xidhaa wejja carshigiiisa, Oo daruurtiisana wuu ku kala bixiyya. **10** Biyaha dushooda wuxuu ku wareejiy soohdin Kala xidhaa nuurka iyo gudcurka. **11** Tiirarka samadu way garriiraan, Oo waxay ka yaabaan canaantiisa. **12** Badda ayuu xooggiisa ku aamusiiyaa, Oo kibirkana waxgarashadiisu ku dhufaa. **13** Samooyinka waxaa lagu sharraxay Ruuxiisa, Gacantiisuna waxay mudday abeesada dhereysa. **14** Bal eeg, waxanu waa darafyadii jidadiisa uun; Oo inta isaga laga maqlaana yaraan badanaa! Laakinse bal yaa onkodka xooggiisa garan kara?

27 Oo haddana Ayuub ayaa hadalkiisi sii waday, oo wuxuu yidhi, **2** Waxaan ku dhaartay Ilaaha nool oo xaqayga iga qaadah, Kaasoo ah Ilaaha Qaadirkah ah oo naftayda dhibay; **3** (Waayo, naftaydi weli waa igu jirtaa, Oo ruuxii Ilaahna weli wuxuu ku jiraa sankayga labadiisa dul.) **4** Hubaal bushimahayu xaqdarro ku hadli maayaan, Oo carrabkayguna kхияно sheegi maayo. **5** Ilaah ha iga fogeeyo inaan xaq idinka dhigo, Jeeraan dhinto daacadnimadaya iska tuuri maayo. **6** Xaqnimadaya waan xajisanayaa, oo iska sii dayn maayo, Oo qalbigaygu i ceebayn maayo intaan noolayah oo dhan. **7** Cadowgaygu sida sharrof ha noqdo, Oo kii igu kacaana sida mid xaqdaran ha noqdo. **8** In kastoo uu faa'iido helo, cibaadalaaawaha rajadiisu waa maxay, Markii Ilaah naftiisa qaado? **9** Ilaah miyuu qayladiisa maqli doonaa, Markii dhib ku yimaado? **10** Miyuu Ilaaha Qaadirkah ah ku farxi doonaa? Oo miyuu goor kasta Ilaah baryi doonaa? **11** Waxaan idin barayaa wax gacanta Ilaah ku saabsan, Oo waxa Ilaaha Qaadirkah ah la jirana idinka qarin maayo. **12** Bal eega, idinku kulligii waad aragteen, Haddaba bal maxaad dhammaantin naacasyo u wada noqoteen? **13** Intanu waa qaybtu uu Ilaah ninkii sharrof ah u kaydiyo, Iyo dhaxalka kuwa dadka dulma ay Ilaaha Qaadirkah ah ka helaan. **14** Carrurtiisu hadday tarmaan, kolleyba waxaa dili doonta seef, Oo carruutiisuna cunto kama dhergi doonaa. **15** Kuwii isaga ka hadhana dhimashaa xabaali doonta, Oo carmalladiisu uma ay barooran doonaa. **16** In kastoo uu lacag u taalaysto sida ciidda oo kale, Oo uu dharna u diyaarsado sida dhoobada oo kale, **17** Isaga diyaarin doona, laakiinse waxaa xidhan doona kan xaqaa ah, Oo lacagtana waxaa qaybsan doona kan aan xaqaa qabin. **18** Gurigiisa wuxuu u dhisaa sida buul caaro oo kale, Iyo

sida waab waardiye samaysto. **19** Isagoo taajir ah ayuu seexdaa, laakiinse lama soo ururin doono, Indhihiisuu kala qaadaa, oo waxba ma jiro. **20** Naxdin baa isaga qarqin doonta sida biyo daad ah, Oo habeenkiina waxaa isaga la tegi doona duufaan. **21** Waxaa isaga kaxaysa dabaysha bari, oo isna wuu tagaa, Oo meeshiisana way ka xaaqdaa. **22** Waayo, Ilaha baa isaga wax ku tuuri doona, umana tudhi doono; Oo sharrowgu wuxuu jeelaan lahaa inuu gacantiisa ka cararo. **23** Dadku way ku sacbin doonaan isaga, Oo meeshiisana foodhi bay kaga saari doonaan.

28 Hubaal lacagtut waxay leedahay god laga qodo, Oo dahabkuna wuxuu leeyahay mee lagu safeeyo. **2** Birta waxaa laga soo bixiyaa ciidda, Oo naxaastana waxaa laga dhalaaaliyaa dhagaxa. **3** Dadku gudcurkuu dhameeyaa, Oo tan iyo soohdinta ugu shishaysana waxay baadhaan Dhagaxyadyu kira gudcurka qarada leh iyo hooska dhimashada. **4** Isagu god dheer ayuu ka qodaa meel ka fog meesha dadku deggan yahay. Iyaga waxaa illooba qofka ag mara; Oo waxay ka laallaadaan meel dadka ka fog, oo hor iyo dib bay u ruxmadaan. **5** Cuntadu dhulkay ka soo baxdaa, Oo dhankiisa hoosena wuu rogmadaa sida wax dabku rogo oo kale. **6** Dhagaxyadiisu waa meeshii dhagaxyo safayr ah, Wuxuuna leeyahay dahab boodh ah. **7** Wadiiqadaas haadka adagu ma yaqaan, Oo gorgorka ishiisuna ma ay arag, **8** Bahallada kibirkha lalu kuma ay joogsan, Oo libaaxa cadhaysanina ma uu ag marin. **9** Isagu gacantiisuu soo fidhiya oo wuxuu saaraa dhagaxa adag, Oo buurahana wuu afgembiyaa oo xididdaduu ku rujiya. **10** Dhagaxyada dhexdooda wuxuu ka jeexaa keliyo, Oo ishiisuna wax kasta oo qaali ah way aragtaa. **11** Wuxuu xidhaa durdurrada si ayan u dareerin, Oo waxa qarsoonna wuxuu u soo bannaan bixiyaa iftiirka. **12** Laakiinse waa xaggee meesha xigmadda laga helaa? Oo waxgarashada meesheeduse waa xaggee? **13** Dadku qiiameeda ma yaqaan, Oo kuwa nool dalkoodana lagama helo. **14** Moolku wuxuu leeyahay, Iguma jirto, Badduna waxay leedahay, Aniga ilma jirto. **15** Dhabah laguma heli karo, Lacagna looma miisaamo. **16** Laguma qiiimay karo dahabka Oofir, Ama dhagaxa qaaliga ah oo onika la yidhaahdo ama xataa dhagaxa safayr la yidhaahdo. **17** Dhabah iyo madarad toona uma qalmi karaan, Oo beddelkeeduna ma noqon karo jawhar laga sameeyo dahab saafi ah. **18** Waxba lagama sheegi doono dhagax cas oo raamood la yidhaahdo, amase madarad, Hubaal xigmadda qiiameedu waa ka sii sareeyaa luul. **19** Dhagaxa tobasiyos la yidhaahdo ee Itoobiya ka yimaadana uma qalmi doono, Oo xataa dahab saafi ahna laguma qiiimay doono. **20** Haddaba xigmaddu xaggee bay ka timaadaa? Oo waxgarashada meesheeduse waa xaggee? **21** Maxaa yeelay, way ka qarsoon tahay kuwa nool indhahooda, Oo haadka hawadana waa laga deday. **22** Halligaadda iyo Dhimashadu waxay leeyihii, Dhegahayaga ayaannu warkeeda ku maqalnay. **23** Ilaha aaya jidkeeda garanaya, Oo isagaa meesheeda yaqaan. **24** Waayo, isagu wuxuu fiiriyyaa dunida darfaheeda, Oo wuxuu u jeedaa inta samada ka hoosaysa oo dhan, **25** Markuu dabaysha miisaamo, Oo uu biyahana qiyaso. **26** Markuu roobka qaynuun u sameeyey, Oo uu hillaca onkodkana jid u sameeyey, **27** Ayuu arkay, oo ka hadlay, Oo intuu adkeeyey ayuu weliba baadhay. **28** Oo wuxuu dadka ku yidhi, Bal eega, Sayidka ka cabsashadiisa ayaa xigmad ah, Oo in sharka laga fogaadona waa waxgarasho.

29 Oo haddana Ayuub hadalkiisuu sii waday, oo wuxuu yidhi, **2** Wuxaan jeelaan lahaa inaan ahaado sidii waayihii hore, lyo sidii aan ahaan jiray markii Ilaha i dhawri jiray, **3** Markay laambaddisu madaxayga ku ifin jiray, Oo aan nuurkisa gudcurka ku dhex mari jiray, **4** Markii aan xoog lahaan jiray, Oo qarsoodiga Ilaha teendhadayda saarnaan jiray, **5** Markii Ilaha Qaadirkha

ahu ila jiri jiray, Oo carruurtayduna ay hareerahayga joogi jireen, **6** Markay tallaaboo yinkaygu subaggaa la barwaqaqoobi jireen, Oo ay webiyaasha saliidda ahu dhagaxa iiga soo shubmi jireen! **7** Markaan magaalada irideeda u bixi jiray, Oo aan kursigaya meel bannaan ku diyaarin jiray. **8** Dhallinyaradu intay i arkaan ayay dhuuman jireen, Oo dodaashuna intay sara joogsadaan ayay istaagi jireen, **9** Amiirraduna intay hadalka joojyaa, Ayay afka gacanta saari jireen. **10** Ragga gobta ahuna way aamusi jireen, Oo carrabkoodiina dhabxanagguu ku dhhegi jiray. **11** Waayo, markii dhegu i maqasho, way ii ducayn jirtay, Oo iluna markay i aragto, way ii marag furi jirtay. **12** Maxaa yeelay, waxaan samatabbixin jiray miskiinka qaylinaya, lyo weliba agoonka aan wax u kaalmeeya lahayn. **13** Ka halligaadda ku dhow ducadiisa ayaa igu soo degi jirtay, Oo ta carmalka ahna qalbigeeda waan ka farxin jiray ilaa ay gabay la rayrayso. **14** Wuxaan huwan jiray xaqnimo, oo iyana dhar bay ii noqon jirtay, Oo caddaaladdayduna waxay ii ahaan jirtay sida khamiis iyo cimaamad oo kale. **15** Kuwa indhaha la' indho baan u ahaan jiray, Kuwa curyaanka ahna cago baan u ahaan jiray. **16** Aabbaan u ahaan jiray saboolka baahan, Oo ka aanan aqoonna xaalkiisa waan baadhi jiray. **17** Ka xaqaa daran daamankiisa waan jebin jiray, Oo wixii uu dhufsadana ilkhiisaa ka soo bixin jiray. **18** Markaasaan is-idhi, Buulkaygaan ku dhex dhiman doonaa, Oo cimrigayguna wuxuu u badan doonaa sida cammuudda oo kale. **19** Xididkaygu biyaha xaggooduu u faafayaa, Oo laamahaygana habeenkii oo dhan waxaa saaran sayax. **20** Sharaftaydu way igu cusub tahay, Oo qaansadayduna gacantayday ku cusboonaatay. **21** Dadku dhegtuu ii dhigi jiray, oo i sugi jiray, Oo taladayda aawadeedna way u aamusi jireen. **22** Weligood igama ay daba hadlin, Oo hadalkayguna korkooduu ku soo dhibci jiray. **23** Oo waxay ii dhawri jireen sidii roobka oo kale, Oo waxay afkooda u kala furi jireen sidii roobka dambe loo sugo. **24** Waan u af caddayn jiray markay qalbi jabaan, Oo nuurkii jaahaygana hoos uma ay tuuri jirin. **25** Wuxaan dooran jiray jidkooda, oo sida nin madax ah ayaan u fadhiisan jiray, Oo waxaan u dhaqmii jiray sidii boqor ciidan dhex fadhiya, lyo sidii mid u tacsieyey kuwa baroorta.

30 Laakiinse haatan waxaa igu majaajilooda kuwa iga da' yar Oo aan aabbayaashood quudhsan jiray inay xataa la fadhiistaan eeyaha adhigayga. **2** Nimanka xoogoodu dhammaaday Itaalka gacmahoodu muxuu ii tarayaa? **3** Waxay la weydoobeen baahi iyo abaar, Oo waxay u cararaan dhul engeegan, kaasoo ah lamadeegaan gudcur iyo cidlo ah. **4** Waxay gurtaan geed cusbeed oo kaynta ku yaal, Oo cuntadooduna waxa weeye geed rotem la yidhaahdo xididdadiisa. **5** Iyaga dadka waa laga dhex eryaa, Oo waxaa looga daba qayliya sida tuug looga daba qayliyo oo kale. **6** Waa inay ku hoydaan haadaamaha dooxoooyinka, lyo bolholaha dhulka iyo dhagaxyada dhexdooda. **7** Waxay ka qayliyaan kaynta dhexdeeda, Oo waxay dhammaantood ku soo ururaan maraboop hoosteed. **8** Iyagu waa nacasyo iyo ceebaalowyo carruurtood, Oo dhulka waxaa lagaga saaray karbaash. **9** Oo haatan gabay cay ah baan u noqday, Oo halqabsi baan u ahay. **10** Way i karahsadaan, oo meel fog bay iga istaagaan, Oo inay candhuuo weijiga iiga tufaanna iskama ay qabtaan. **11** Ilaha baa xadhighaygii debciyey, wuuna i dhibay, Oo taas aawadeed inay hortayda iskuma celiyaan. **12** Xagga midigtayda waxaa ka kaca ciyaalasuug, Oo cagtyadana way iska riixaan, Oo waxay igu hor tuuraan jidakkoodii halligaadda. **13** Jidackayga way halleyaan, Oo waxay soo deddejyaa masiibadayda; Oo mid caawiyaana ma jiro. **14** Jabniin ballaadhan ayay ka soo dusaa, Oo burburka dhexdiisa ayay igaga soo dhacaan. **15** Waxaa igu soo jeesta cabsi weyn, Oo sharaftayda waxaa loo kaxeyyaa sida dabayshu wax u kaxayso oo kale. Barwaqaqdaydiina waxay u dhammaatay sidii daruur oo kale. **16** Haddaba naftaydaa igu dhex daadatay, Oo waxaan la

kulmay wakhti dhibaato badan. **17** Habeenii lafahaygaa i muda, Oo xanuunka i cunayaana ima daayo innaba. **18** Xoogga weyn oo cudurkayga daraaddiis ayaa dharkaygi ku xumaaday, Oo wuxuu iigu cidhiidhisan yahay sidii jubbaddayda qoorteeda. **19** Isagu wuxuu iigu tuuray dhoobada dhexdeeda, Oo waxaan noqday sidii boodh iyo dambas oo kale. **20** Anigu waan kuu qayshadaa, adiguse iima aad jawaabit, Waan ku soo hor istaagaa, adiguse ima aad aragtid. **21** Calooladeeg baad igula soo jeesatay, Oo gacantaada itaalkeedaayaad iigu silcisaa. **22** Kor baad iigu qaadadaa dabaysha, Oo waxaad i fuushisaa dusheeda, Oo haddana waxaad iigu baabbi'iisa duuwaanka. **23** Waayo, waan ogayah inaad ii kaxaynaysid dhimasho, lio guriga inta nool oo dhammu ku wada kulmayaan. **24** Laakiinse ninkii hoos u dhacaya sow gacantiisa sooma fidyo? Markuu halligmayose sow ma qayshado? **25** Oo ninkii dhibaataysan anigu sow uma ooyi jirin? Naftayduse sow masaakiinta uma murugoon jirin? **26** Laakiinse markaan wanaaggaa filanayo waxaa ii iman jiray xumaanta, Oo markaan nuurka sugana waxaa ii iman jiray gudcurka. **27** Qalbigaygu welwel buu la kacsan yahay, mana nasto, Oo waxaan la kulmay wakhti dhibaato badan. **28** Anigoo barooranayaaya qorraxda la'aanteed socdaa, Waxaan ka dhex istaagaa shirkha, oo caawimaad waan u qayshadaa. **29** Wuxaan noqday walaalka dawacooyinka, lio saaxiibka gorayada. **30** Dubkaygu intuu gubto ayuu iska diirmaa, Oo lafahayguna kulayl bay ku gubtaan. **31** Sidaas daraaddeed kataradadayii waxay u rogmatay baroorasho, Oo biibilahaygiina wuxuu u rogmaday kuwa ooya codkooda.

31 Wuxaan axdi la dhigtagtay indhahayga, Haddaba bal sidee baan gabadh u fiirinaya? **2** Waayo, waa maxay qaybta laga helo Ilaaha xagga sare jooga, lio dhaxalka laga helo Ilaaha Qaadirka ah oo sarreeya? **3** Sow belaayo uma aha kuwa xaqa daran, lio masiibo kuwa xumaanta ka shaqeeya? **4** Isagu sow uma jeedin socodkayga oo dhan? Oo sow ma tirinin tallaabooyinkayga oo dhan? **5** Haddaan hawo been ah ku socday, Oo ay cagtagtay kхиyaano u dheeraysay, **6** (Ha laygu miisaamo miisaan siman, Si Ilaah ku ogaado daacadnimadayda,) **7** Haddii tallaabadaydu jidka gees uga leexataay, Oo qalbigaygu uu indhahayga raacay, lio haddii ay bar ceeb ahu gacmahayga ku dhetgatay, **8** Markaas anigu aan wax beero, oo mid kale ha cuno, Oo xataa waxa beertayda ka soo baxa ha la wada ruiyo. **9** Haddii qalbigayga ay naagu sasabatay, Oo aan albaabka deriskayga ku ag dhuuntay, **10** Markaas naagtaydu nin kale wax ha u shiiddo, Oo kuwa kale ha ku kor foororsadeen iyada. **11** Waayo, kaasu waa dembi baas, Oo waa xumaan ay xaakinndu cizaabi lahaayeen, **12** Waayo, kaasu waa dab wax dhammeeya ilaa uu baabbi'yo, Oo waxa ii soo baxa oo dhan wuu wada rujin lahaa. **13** Haddaan addoonkayga ama addoontayda dacwadooda quudhsaday, Markay lii mudacayeen, **14** Haddaba bal maxaan samayn doonaa markii Ilaaha sara joogsado? Oo markuu i soo boqdose bal maxaan ugu jawaabi doonaa? **15** Kii urukh dhexdiisa iigu abuuray sow isagana ma abuurin? Oo sow uruka nalaguma dhex samayn? **16** Haddaan miskiin u diiday wax uu donayay, Ama aan indhaha carmalka illin ka keenay, **17** Amase haddaan quudkayga kelgaya cunay, Oo ayan agoontu wax ka curin, **18** (Saas ma aha, laakiinse isaga tan iyo yaraantaydiid waan koriyey sidii mid aabbihiis koriyo oo kale, Oo tan iyo markaan uurki hooyaday ka soo baxayna waxaan iyada u ahaan jiray horseed,) **19** Haddaan arkay qof arrad daraaddiis u dhimanaya, Amase sabool baahan oo aan dhar haysan, **20** Hadduusan uruka iiga ducayn, Amase hadduusan isku kululayn dhogorta idahayga, **21** Caawimaaddayii oo aan irrida uga jeeday daraaddeed, Haddaan agoon gacantayda u qaaday, **22** Markaas garabkaygu ha kala fakado, Oo gacantayduna kalagooska ha ka jabto. **23** Waayo, masiibo xag

Ilaah ka timid ayaa i cabsiisay, Oo sarraysnaantiisa daraaddeedna anigu waxba ma aanan samayn karin. **24** Haddaan dahab rajo ka dhigtagtay, Oo aan dhahabka saafiga ah ku idhi, Kalsoonidayda baad tahay, **25** Haddaan ku reyreeyey maalkayga badan daraaddiis, lio waxyaalaha badan oo gacantaydu heshay daraadood, **26** Haddaan firiyey qorraxda oo dhalaalaysa, Ama dayaxa oo iftiin ku socda, **27** Oo markaas qalbigayga haddii qarsoodi loo sasabtay, Oo anoo caabudaya aan afkayga gacanta ugu dhunkaday, **28** Kaasu weliba waa dembi ay xaakinndu cizaabi lahaayeen, Waayo, waxaan daacadlaawe uahaan lahaa Ilaaha wax walba ka sarreeya. **29** Haddaan ku reyreeyey kan i neceb haligaaddiisa, Ama aan aad u farxay markii belaayadu isaga heshay, **30** (Afkayga uma aanan oggolaan inuu ku dembaabo Naftisa oo aan habaar u weyddiisto;) **31** Dadka teendhadayda jooga haddayan isku odhan, Yaa heli kara mid aani hilbikiisa ka dhergin? **32** Shisheeyuhu jidka kuma baryi jirin, Laakiinse socotada ayaan albaabdayda u furi jiray, **33** Haddaan xadgudubkaygiib dabolay sidii binu-aadmiga oo kale, Anigoo xumaantayda laabtayda ku qarinaya, **34** Maxaa yeelay, dadka badan waan ka baqay. Oo quudhsiga qaraabday ayaa i cabsiisay, Oo saas awaadeed ayaan ku amusay, oo dibadda uma bixin. **35** Hoogaye haddaan lahaan lahaa mid i maqla! (Bal eeg, waa tan calaamaddaydi, haddaba Ilaaha Qaadirka ahu ha i jawaabo;) Yaa i siinaya eedayntii uu cadowgaygu iga qoray! **36** Sida xaqiqiada ah garabkaygaan ku qaadan lahaa, Oo weliba madaxaan ku xidhan lahaa sidii taaj oo kale. **37** Oo waxaan isaga u sheegi lahaa tirada tallaabooyinkaygu inta ay tahay; Oo waxaan isaga ugu soo dhowaan lahaa sidii amir oo kale. **38** Haddii dalkaygu uu iga qayliyo, Oo jeexjeexisu ay dhammaantood wada ooyaan, **39** Haddaan midhihiisa lacagla'an ku cunay, Ama aan sabab u noqday in kuwii lahaa ay dhintaan, **40** Sarreenka meeshiisiis yamaarug ha ka soo baxo, Oo shicirka meeshiisiina gocondho ha ka soo baxdo. Ayuub erayadisii way dhammaadeen.

32 Markaasay sadddexdaas nin iska daayeen inay Ayuub u jawaabaan, maxaa yeelay, isagu xaq buu isla ahaa. **2** Markaas waxaa cadhooday Eliihu ina Barakeel oo ahaa reer Buus oo qoladiisu ahayd reer Raam, oo aad buu Ayuub ugu xanaaqay, maxaa yeelay, isagu xaq buu isu qaataat intuu Ilaah xaq u qaadan lahaa. **3** Oo weliba wuxuu aad ugu cadhooday sadddexdaas saaxiib, maxaa yeelay, iyagu jawaab ma ay helin, ee weliba Ayuub way xukumeen. **4** Haddaba Eliihu inuu Ayuub la hadlo ayuu sugayay, maxaa yeelay, iyagu isaga way ka waaweynaayeen. **5** Oo Eliihu markuu arkay inaan jawaab afka sadddexdaas nin lagu arag ayuu aad u cadhooday. **6** Oo Eliihu ina Barakeel oo ahaa reer Buus ayaa jawaabay oo wuxuu yidihi, Anigoo waxaan ahay nin dhallinyar, idinkuse odayaal baad tiihin, Sidaas daraaddeed ayaan dib isugu celiyey, oo aang ugu dhici waayay inaan ra'yigayga idiiin caddeeyo. **7** Waxaan is-idhi, Waxaa roon kuwa da'da waaweynu inay hadlaan, Kuwa cimriga dheeruna inay xigmad na bараан. **8** Laakiinse binu-aadmiga ruux baa ku jira, Oo Ilaaha Qaadirka ah neeftiisa ayaa iyaga waxgarasho siisa. **9** Kuwa cimriga weynu ma aha kuwa xigmadda leh, Odayaashuna ma aha kuwa garsooridda garta. **10** Sidaas daraaddeed waxaan idin leeyahay, Bal i dhegastay; Aniguna ra'yigayga waan idiiin caddaynayaa. **11** Bal eega, erayadiisii waan sugayay, Oo xigmaddiinii waan dhegaysanayay, Intaad baadhlbaadhyseen wixii aad odhan lahaydeen. **12** Sidaas runta ah aad baan idiiin dhegaysanayay, Oo bal eega, laydinkuma arag mid Ayuub rumaysiifyey, Amase mid erayadiisii uga jawaabay. **13** Isjira inaydaan odhan, Annagu xigmad waannu helnay; Ilaah baa isaga ka adkaan kara, laakiinse dadi ma kari karo. **14** Waayo, isagu erayadiisii iguma uu soo jeedin, Oo anigu hadalladiinii isaga ugu jawaabi maayo. **15** Iyagii way yaabsan yihiin, oo mar dambena ma

ay jawaabaan; Oo wax ay ku yidhaahdaanna ma leh. **16** Haddaba anigu miyaan u sii sugaa, hadalka ay waayeen daraaddiis, lyo istaagiddooda daraaddeed, oo ay mar dambe jawaabi waayeen? **17** Haddaba aniguna qaybtayda waan ka jawaabayaa, Oo ra'yigaygana waan caddaynaya. **18** Waayo, waxaa iga buuxa erayo; Oo ruuxa gudahayga ku jira ayaa i qasba. **19** Bal eega, calooshaydu waa sidii khamri sibraar ku jirta oo aan lahayn meelay ka neefsata, Xataa sidii sibraarro ku dhow inay qarxaan. **20** Anigu waan hadli doonaa, si aan u qalbi qabowsado; Oo bushimahayga waan kala qaadi doonaa, waanan jawaabi doonaa. **21** Waan idin baryayaaye, yaanen ninna u eexan, Oo weliba ninna u bixin maayo magacyo faanid ah. **22** Waayo, anigu ma aan aqaa si loo bixiyo magacyo faanid ah, Haddii kalese Kii i sameeyey ayaa haddiiba i qaadi lahaa.

33 Habase ahaatee, Ayuubow, waan ku baryayaaye, hadalkayga maqal, Oo erayadayda oo dhanna dhegta u dhig. **2** Bal eeg haatan, afkaygaan furay, Oo carrabkaygu wuxuu ku dhex hadlay afkayga. **3** Erayadaydu waxay sheegi doonaan qummanaan qalbigayga, Oo bushimahayguna wixii ay yaqaani si daacad ah ayay ugu hadli doonaaan. **4** Waxaa i sameeyey Ruuxa Ilaah, Oo waxaa i noolaysa Ilaaha Qaadirkha ah neeftiisa. **5** Haddaba haddaad kartid ii jawaab, Oo hortayda erayada si hagaagsan ugu sheeg oo istaag. **6** Bal eeg, aniguba xag Ilaah waxaan ahay sidaada oo kale; Oo anigana waxaa laygauumay dhoobo. **7** Bal eeg, nixintaydu kuma cabsiin doonto, Oo gacantayduna kuguma cuslaan doonto. **8** Sida xaqiqiada ah dhegahaygaad ku hadashay, Waanan maqlay codki erayadaada oo leh, **9** Anigu nadif baan ahay, oo xadgudubna ma lihi, Xaq ma qabo, oo xumaanuna iguma jirto innaba. **10** Bal eeg, sabab uu igu eeddeeyo ayuu iga helaa, Oo wuxuu igu tiriyaan inaan cadowgiisa ahay; **11** Cagahayga wuxuu geliyaa jeebbooyin, Oo jidatkayga oo dhanna wuu wada fiiriyaa. **12** Bal eeg, waan kuu jawaabi doonaa, haddaba waxan xaq kuma thiid, Waayo, Ilaah baa binu-aadmiga ka sii weyn. **13** Haddaba maxaa isaga ula asaraartanta? Waayo, isagu axwaalkisa midnaba jawaab kama baxsho. **14** Waayo, Ilaah wuxuu hadlaa mar, Ama laba jeer, in kastoo aan laga fiiranayn. **15** Riyada iyo muujinta habeennimo, Markii hurdo weynu dadka ku soo degto, Oo sariirta lagu gam'o. **16** Markaa suu dhegaha binu-aadmiga furaa, Oo waxa iyaga lagu waaniyey ayuu xaqiijiyaa, **17** Si uu dadka uga soo celiyo qasdigooda xun, Oo uu binu-aadmiga kibir uga qariyo, **18** Oo naftiisana wuxuu dib uga hayaa yamayska, Oo noloshiisana wuxuu ka hayaa seefta. **19** Oo weliba waxaa sariirtiisa lagu kor edbiyyaa xanuun, lyo dagaal joogto ah oo lafihiisa ku dhex jira. **20** Sidaas daraaddeed nafsiisadiis kibista way karahsataa, Naftiisana cuntada macaan way naadca. **21** Hilibkiisu waa ka mudhuxsan yahay, oo mar dambe lama arki karo; Oo lafihiisi aan la arki jirinuun way soo baxaan. **22** Hubaal naftiis waxay ku dhow dahay yamayska, Oo noloshiisuna waxay ku dhow dahay kuwii baabbi'in lahaa. **23** Hadday la joogti lahayd malaa'ig dhexdhixaadeye ah Oo ah mid kun ka mid ahu, Inay dadka tusto waxa ku qumman, **24** Markaas Ilaah baa u narxiisti, oo wuxuu leeyayah, Yamayska uu ku sii dhacayo ka samatabbixi, Waayo, furasho baan helay. **25** Hilibkiisu waa ka sii jilicsanaan doonaa kan ilmaha; Oo wuxuu ku noqdaa wakhtigii dhallinyaranimadiisa. **26** Isagu Ilaah buu baryaa, oo isna raalli buu ka noqdaa, Sidaas daraaddeed wejigiisa farxad buu ku arkaa; Oo wuxuu dadka u soo celiyya xaqnimadiisa. **27** Isagu dadka hortiisa buu ku gabayaa, oo wuxuu leeyayah, Waan dembaabay, oo waxaan qalloociyey wixii qummanaa, Oo taasuna layguma abaalgudin. **28** Isagu naftayduu ka soo furtay yamayskii ay ku dhacaysay, Oo noloshayduna iftiin bay arki doontaa. **29** Bal eeg, waxyaalahan oo dhan Ilaah baa binu-aadmiga ku sameeya, Laba ama saddex jeer, **30** Si uu naftiisa yamayska uga

soo celiyo, In isaga lagu iftiimyo iftiinka kuwa nool. **31** Ayuubow, i maqal oo aniga i dhegaysa: Adigu iska aamus, oo anna waan hadli doonaa. **32** Haddaad wax odhan lahayd, ii jawaab, Oo hadal, waaya, waxaan jeclahay inaan xaq kaa dhigo. **33** Haddii kalese, bal i dhegaysa: Iska aamus, oo anna xigmad baan ku bari doonaa.

34 Oo weliba Eliihuu wuu jawaabay oo wuxuu yidhi, **2** Raggiinna xigmadda lahow, erayadayda maqla; Oo kuwiinna aqonta lahow, i dhegaysa. **3** Waayo, dhegtu waxay hadalka u kala soocdaa Sida dhabxanagu cuntada u dhedhemayo oo kale. **4** Aynu dooranno waxa qumman, Oo aynu dhexdeenna ka ogaanno waxa wanaagsan. **5** Waayo, Ayuub wuxuu yidhi, Anigu xaq baan ahay, Laakiinse Ilaah baa gartaydi ii diiday. **6** Oo in kastoo aan xaq ahay haddana waxaa laygu tirihey inaan beenlow ahay; Oo in kastoo aanan xadgudub lahayn, haddana nabarkaygu waa mid aan bogsan karin. **7** Ninkeen baa Ayuub la mid ah, Oo quudhsashada u cabba sida biyaha oo kale, **8** kaasoo raaca kuwa xumaanta ka shageeyaa, Oo dadka sharka ah la socda? **9** Waayo, isagu wuxuu yidhi, Ninna wax uma tanto Inuu Ilaah ku farxo. **10** Haddaba sidaas daraaddeed i dhegaysa, raggiinna waxgaradka ahow; Ilaah inuu xaqdarro sameeyo way ka fog tahay; Oo Ilaaha Qaadirkha ahna inuu xumaan falo way ka fog tahay. **11** Waayo, nin walba shuqukiisu ka abaalmariyaa, Oo nin kastana siduu socodkiisu ahaa ayuu ugu abaalgudaa. **12** Laakiinse hubaal Ilaah xaqdarro ma uu samayn doono, Oo Kan Qaadirkha ahuna garta ma uu qallocin doono. **13** Bal yaa isaga ku amray inuu dhulka u taliyo? Yaase isaga dusha ka saaray dunida oo dhan? **14** Hadduu keligiis iska fikri lahaa, Oo uu ruuxisa iyo neeftiisa soo urursan lahaa, **15** Dadka oo dhammu waa wada baabbi'i lahaa, Oo binu-aadmiguna ciidduu ku noqon lahaa. **16** Haddaba haddaad waxgarad tahay, waxan maqal; Oo erayadayda codkooda dhegaysa. **17** War mid xaqnimada neceb miyuu wax u talinayaa? Oo ma waxaad xukumaysaa midka xaga ah oo xoogga badan? **18** Ma waxaa boqr lagu yidhaahdaa, Shar baad tahay? Amase kuwa gobta ah, Cibaadalaawayaal baad tiihi? **19** Haddaba ma saasaad ku odhan lahayd kan aan amiirrada u eexan, Ama aan taajirka uga roonayn kan miskiinka ah? Waayo, iyagu dhammaantood waa shuqukkii gacmihiisu sameeyeen. **20** Iyagu daqiqad bay ku dhintaan, Dadku habeenbadhkiiba way gariiraan oo naftaa ka baxda, Kuwa xoogga badanuna way libdaan iyadoo an gacanna la saarin. **21** Waayo, indhihiisu waxay fiiriyaa jidakka binu-aadmiga, Wuxuuna wada arkaa socodkiisa oo dhan. **22** Ma jiro gudcu ama hoosdhimasho toona Oo ay kuwa xumaanta sameeyaa ku dhuuntaan. **23** Waayo, isagu uma baahna inuu in kale binu-aadmiga ka sii fikro, Inuu isagu Ilaah hortiisa garsoorid u tago. **24** Ragga xoogga badan ayuu u kala jejebiyya siyaalo aan la baadhi karin, Oo meeshoodiina kuwa kaluu ka kiciyaa. **25** Maxaa yeelay, isagu shuqulladooda wuu yaqaan; Oo habeennimuu afgeemyaasi si ay u burburaan. **26** Sharkooda daraaddiis ayuu iyaga wax ku dhuuftaa, Iyagoo dadka kale u jeedo, **27** Maxaa yeelay, lasocodkiisu way ka leexdeen, Oo waxay diideen inay jidakkisa midnaba ka fikiraan. **28** Sidaasay qaylada masaakiinta isaga soo gaadhsiiyeen, Oo isna qaylada kuwa dhibaataysan ayuu maqlay. **29** Haddii quruun lagu sameeyo iyo haddii qof lagu sameeyaba, Markuu nasiyo yaa belaayo kicin kara? Oo markuu wejigiisa qariyana bal yaa isaga fiirin kara? **30** Inaa cibaadalaawe bogornimada qabsan, Si uusan u jirin mid dadka shirqool u dhiga. **31** Waayo, ninna miyuu Ilaah ku yidhi, Anigu edbintii waan qaataay, oo mar dambe ninna xumayn maayo, **32** Haddaba waxaanan u jeedin i bar, Oo haddaan xumaan sameeyeyna mar dambe u noqon maayo? **33** Abaalgudkiisu ma wuxuu ahaan doonaa sidaad doonaysid, inaad diidid aawadeed? Waayo, waa inaad adigu doorataa, mana aha aniga; Haddaba waxaad taqaanid ku hadal. **34** Nin kasta oo xigmad leh oo i maqla iyo dadka waxgaradka ahuba

Waxay igu odhan doonaan, **35** Ayuub aqoonlaan buu ku hadlaa, Oo hadalkiisana xigmadu kuma jirto. **36** Waa xaan jeelaan lahaa in Ayuub tan iyo ugudambaysta la sii imtixaamo, Maxaa yeelay, wuxuu u jawaabaa sida dadka sharka ah. **37** Waayo, dembigiisi wuxuu ku sii darsadaa caasinimo, Oo dhexdeenna ayuu ka sacab tuntaa, Erayadiisana wuxuu ku sii badiyaa Ilaah.

35 Oo weliba Eliihuu wuu sii jawaabay oo wuxuu yidhi, **2** Ma waxaad u malaynaysaa in taasu xaq tahay, Amase ma waxaad leedaha, Xaqnimaduyu way ka sii badan tahay tan Ilaah? **3** Miyeey kugu habboon tahay inaad tidhaahdid, Maxay ti taraysaa? Oo waa maxay faa'iiddaa aan ka helayo oo sii badan haddaan dembaabay? **4** Haddaba waxaan u jawaabaya Adiga iyo saaxiibbadaa kula jiraba. **5** Bal indhaaga kor u qaad oo samooyinka eeg, Oo bal daruuraha kaa sarreeya fiiri. **6** Haddaad dembaabtay maxaa xumaan ah oo aad yeeshaa? Oo xadgudubyadaadu hadday bataanse maxaad isaga ku samaysaa? **7** Haddaad xaq tahayse bal maxaad isaga siisa? Isaguse muxuu gacantaada ka helaa? **8** Xumaantaadu waxay wax u dhintaa nin sidaadoo kale ah, Oo xaqnimadaaduna waxay wax ku tartaa binu-aadmiga. **9** Dulumiga ku batay daraaddiis ayay u qayliyan, Oo kan xoogga badan gacantiisa daraaddee ayay caawimaad ugu qayshadaan. **10** Laakiinse niinna ma yidhaahdo, Meeh Ilaahi i abuuray, Oo habeenkii gabayo i siyya, **11** Oo wax na bara in ka sii badan xayawaanka dunida jooga, Oo weliba naga sii xigmad badiyaa haadda samada duusha? **12** Dadka sharka ah kibirkooda daraaddiis Ayay igu halkaas uga qayliyan, laakiinse ninna uma jawaabo. **13** Hubaal Ilaah maqla maayo wax aan waxbay ahayn, Oo Kan Qaadirka ahuna innaba ka firsan maayo. **14** In kastoo aad tidhaahdaa, Isaga ma arko, Dacwadii isagay hor taal, oo adna waa inaad isaga sugtaa. **15** Laakiinse haatan, isagu cadhadiisi kuma uu soo boooqan, Oo xumaantana si weyn ugama uu fikiro; **16** Haddaba sidaas daraaddee ayaa Ayuub hadalka aan waxtarka lahayn afkiisa ugu furaa, Oo isagoo aan aqoon lahayn ayuu erayo badiyaa.

36 Oo weliba Eliihuu hadalkiisi buu watay oo wuxuu yidhi, **2** Weliba in yar ii sii kaadi, oo anna wax baan ku tusayaa, Waayo, weli waxaan hayaa wax aan Ilaah daraaddiis u odhanay. **3** Aqontadya meebl fogn baan ka keeni doonaan, Oo xaqrimana waan ka sheegi doonaan kii i aburay. **4** Waayo, sida runta ah erayadaydu been ma aha; Oo mid aqonto kaamil kuhayayaa kula jooga. **5** Bal eeg, Ilaah waa xoog badan yahay, oo isagu niinna ma quudhsado, Oo italka waxgarashada wuu ku xoog badan yahay. **6** Isagu uma daayo kan sharka ahu inuu sii noolaado, Laakiinse kuwa dhibaataysan xaqooduu siyyaa. **7** Isagu indhihiisa kama qaado kuwa xaqaa ah, Laakiinse wuxuu weligoodba la fadhiisiyya boqorrada carshiga ku fadhiya, Oo iyaga waa la sarraysiyya. **8** Oo haddii silsilado lagu xidho, Oo xadhkaha dhibka lagu kaxysto, **9** Markaas wuxuu iyaga ku caddeeyaa falimahooda, lio xadgudubyadoodii ay kibirkaa u sameeyeen. **10** Oo dhegtoodana wuxuu u furaa waxbaridda, Oo wuxuu ku amraa inay xumaanta ka soo noqdaan. **11** Hadday isaga maqlaan oo ay u adeegaan, Cimrigooda waxay ku dhammaysan doonaan barwaqaq, Oo sannadahoodana waxay ku waari doonaan nimco. **12** Laakiinse hadday maqla waayaan, seef bay ku baabbi'i doonaan, Oo waxay dhiman doonaan iyagooyaa aqoon lahayn. **13** Laakiinse kuwa cibaadalaawayasha ah oo qalbigood beloobay waxay isaa soa gaadhsiyaa cadho, Oo markuu iyaga xidhana caawimaad uma qayshadaan. **14** Dhallinyaranimay ku dhintaa, Oo naftooduna waxay ku halligantaa khaniiisiinta dhexdooda. **15** Isagu kii dhibban ayuu dhibaatadiisa ku samatabixiyaa, Oo dhegahanaa buu u furaa markay dhib la kulmaan. **16** Isagu dhibaato wuu kaa bixin lahaa, Oo wuxuu ku geeyn lahaa meebl ballaadhann oo aan cidhiidhi ahayn,

Oo miiskaaga waxa saaran oo dhammuna waxay ahaan lahaayeen baruur miidhan. **17** Laakiinse xukunka kuwa sharka ah ayaa kaa buuxa, Oo garsoorid iyo caddaalad ayaa ku qabsada. **18** Iska jir yaanay cadho ku sasabin si aad wax u majaajilootid, Oo furashada weynaanteeduna yaanay ku leexin. **19** Taajirniamedaadaa iyo xoogga italkaaga oo dhammu Miyey kugu filan yihiin inay dhibaato kaa saaraan? **20** Habeenka ha doonin, Markay dadyowgu meeshooda ku wada baabba'aan. **21** Iska jir oo xumaan ha u jeedin, Waayo, taasaad ka dooratay dhibaato. **22** Bal eeg, Ilaah baa xooggiisa ku sarreeya; Waa ayo macallinka isaga la mid ahu? **23** Jidkiisa yaa u amray? Yaase isaga ku odhan kara, Waa xaad samaysay xaqqdarro? **24** Xusuuso inaad weynaysid shuqulkiisi Ay dadku ka gabeyeen. **25** Dadka oo dhammu way wada fiiriyeen, Oo binu-aadmiguna meel fog buu ka arkaa. **26** Bal eeg, Ilaah waa weyn yahay, oo annana isaga ma aannu naqaan; Oo cimrigiisu intuu yahayna lama soo baadhi karo. **27** Waayo, isagu wuxuu kor u jiitaa dhibicyaha biyaha, Oo wuxuu ku dhigaa ceeryamo roob noqta, **28** Oo daruraha ka soo da'a, Oo binu-aadmiga aad ugu dul shubma. **29** Ninna miyuu garan karaa daruraha kala faafintooda, lio onkodya taambuuggiisa? **30** Bal eeg, isagu hareeriihiisa wuxuu ku faafiyaa nuurkiisa, Oo badda salkeedana wuu daboolaa. **31** Waayo, isagu kuwaasuu dadyowga ku xukumaa, Oo cunto badanna wuu siyyaa. **32** Gacmihiisu hillaac ku daboolaa, Oo wuxuu ku amraa inuu ku dhaco calaamadda uu ku liishaamay. **33** Sanqadhiisu isagay wax ka sheegtaa, Oo weliba xayaawankuna wax bay ka sheegaan waxa soo socda.

37 Oo weliba taas aawadeed qalbigayu wuu gariira, Oo meeshiisiina wuu ka dhaqaaqaa. **2** Haddaba dhegayasta qaylada codkiisa lio sanqadha afkiisa ka baxaysa. **3** Wuxuu taas u diraa inta samada ka hoosaysa oo dhan, Oo hillaaciisana wuxuu u diraa dhulka darfiiisa oo dhan. **4** Dabadiisna wax baa aad uga sanqadha, Isagu wuxuu ku onkodaa haybaddiisa codkeeda; Oo markii codkiisa la maqlona iyaga ma uu joojyo. **5** Ilaah si yaab ah ayuu codkiisa ugu onkodaa, Oo wuxuu sameeyaa waxyaalo waaweyn oo aynay garan karin. **6** Waayo, wuxuu barafka cad ku yidhaahdaa, Dhulka ku dat; Oo sidaasoo kaluu ku yidhaahdaa roobka yar lio roobkiisa weynba. **7** Isagu wuxuu shaabadeeyaa nin kasta gacantiisa, In nin kasta oo uu sameeyeyba ogaado. **8** Markaasaa bahalladu hogag galaan, Oo waxay iska joogaan boholahooda. **9** Koonfurta waxaa ka soo baxa duufanka, Oo qabowguna wuxuu ka yimaadaa woqooyiga. **10** Barafku wuxuu ku yimaadaa Ilaah neeftiisa, Oo biyaha ballaadhanuna way barafobaan. **11** Daruurta qarada weyn ayuu ka buuxiyaa qoyaan, Oo wuxuu kala firdiyaa daruurta hillaaciisa, **12** Oo waxaa lagu soo wareejiyaa hoggaamiintisa, Inay sameeyaan wax alla wixii uu kugu amro Dunida la dego dusheeda oo dhan, **13** Hadday tahay hagaajin aawadeed, ama dalkiisa awadiis, Ama naxariis aawadeed, kolleyba wuxuu ka dhigay inay kuwaasuu noqdaan. **14** Ayuubow, bal tan dhegayo, Istaag oo bal ka firso shuqullandisa yaabka miidhan ah. **15** War miyaad taqaan siduu iyaga u amro, lio siduu hillaaca daruurtiisa u iftiimiyo? **16** Miyaad taqaan miisaaminta daruraha, Amase kan aqonto kaamika ku tahay shuqullandisa yaabka leh? **17** Miyaad taqaan wuxuu dharkaagu u kulul yahay, Markuu Ilaah dhulka ku xasiliyo dabaysha koofureed? **18** Miyaad isaga la kala bixin kartaa cirka U xoogga badan sidii muraayad la shubay? **19** Na bar wixii aan isaga ku odhan lahayn, Waayo, annagu hadalkayagi waxaannu la odhan kari waynay gudcur aawadiis. **20** Isaga ma loo sheegi doonaan inaan hadli doono? Ninse miyuu jecel yahay in isaga la liqo? **21** Oo hadda dadku ma firin karo iftiinka cirka ka dhalaalaya, Laakiinse dabayshu waa soo gudubtaa, oo iyagay safaysaa. **22** Woqoyi waxaa ka soo baxa iftiin sida dahab u

dhalaalaya, Ilaahna wuxuu leeyahay haybad cabsi badan. **23** Annagu ma heli karno Ilaaha Qaadirkha ah, waayo, isagu wuu xoog badan yahay; Oo isagoo garsoorid iyo caddaalad ka buuxa ninna ma uu dhibi doono. **24** Sidaas daraaddeed dadku isagay ka cabsadaan; Oo isagu ma uu fiiryo kuwa qalbigooda xigmaddu ka buuxdo.

38 Markaasaa Rabbigu Ayuub uga jawaabay dabaysha cirwareenta ah, oo wuxuu ku yidhi, **2** Waa kuma kan talada ku madoobeeya Erayada aan aqoonta lahayn? **3** Haddaba sida nin rag ah dhexda u unto, Waayo, wax baan ku weyddiinayaa, oo adna waa inaad ii sheegtaa. **4** Markaan dunida aasaaskeeda dhigay xaggee baad joogtay? Haddada waxgarad tahay, taas ii sheeg. **5** Haddaadse taqaanid yaa qiyaasteeda amray? Amase yaa xadhiggi lagu qiyasay ku kor fidhiyey? **6** Aasaaskeedase bal xaggee baa lagu dejiyey? Amase yaa dhigay dhagaxa geeska ah. **7** Markay xiddigaha aroorya isla wada heeseen, Oo ay carruurta Ilaah oo dhammu farxad la qayliyeen? **8** Amase yaa badda albaabbo ku xidhay markay u soo faruurantay Sidiif wax maxal ka soo baxay, **9** Iyo markaan daruurtu dharka uga dhigay, Oo aan gudcurka maro lagu duudduubo uga dhigay, **10** Oo aan hareeraheeda xad u amray, Oo aan u yeelay qataarro iyo albaabbo, **11** Oo aan ku idhi, Ilaa halkan soo gaadh, laakiinse innaba ha soo dhaafin, Oo hirarkaaga kibirkha lalu waa inay halkan ku joogsadaan? **12** Tan iyo waagii aad dhalatay marna subaxda ma amartay? Waaberigase ma meeshisaad ogeysisay, **13** Si uu u qabsado dhuulka darfhiisa, Oo sharrowyada looga hurgufo? **14** Waa loo beddelaa sidii dhoobo shaabab ka hoosaysa, Oo wax kastaaba waxay kor uga muuqdaan sidii dhar oo kale, **15** Oo sharrowydana iftiinkooda waa loo diiday, Oo gacantii sarraysayna waa la jebiyey. **16** Adigu miyaad badda ilaeeda dhex gashay? Miyaadse mookla salkiisa martay? **17** Geeridha heeda miyaa laguu muujiyey? Miyaadse aragtagtay irdaha hooska dhimashada? **18** Miyaad garanaysaa dhuulka ballaadhkiisa? Haddada waxaas wada taqaanid ii sheeg. **19** Rugta iftiinkaa jidka loo maraa waa xaggee? Gudcurkase meeshisaad waa xaggee, **20** Si aad soohdintiisa u martid, Oo aad u garatid wadiiqooyinka gurigiisa loo maro? **21** Shakila'an waad taqaan, waayo, adigu wakhtigaas waad dhalanayd Oo cimrigaaguna wuu dheer yahay! **22** Adigu miyaad dhex gashay meesha barafka cad lagu kaydiyo? Miyaadse aragtagtay meesha roobdhagaxaalaah la dhigo, **23** Kuwaasao aan u kaydsaday wakhtiga dhibaatada, Iyo maalinta dirirta iyo dagaalka? **24** Iftiinka jidkee baa lagu kala qaybiyaa? Dabaysha barise sidee baa dhuulka loogu kor firdhiyaa? **25** Bal yaa jid u sameeyey biyaha daadka ah, Amase hillaca onkodka, **26** Si roob ugu da'o dhul aan binu-aadmina joogin, Iyo cidlada aan ninna degganayn, **27** Si uu u dherjiyo dhuulka cidlo iyo baabba' ah, Oo uu doog jilicsan uga soo bixiyo? **28** Roobku ma aabbuu leeyahay? Yaase dhalay dhibicyaha sayaxay? **29** Barafkaase bal yuu maxalkisa ka soo baxay? Yaase dhalay sayaxa barafobay ee cirka ka yimaada? **30** Biyihii waxay u adkaadeen sidii dhagax oo kale, Oo mookla korkiisiina wuu barafobay. **31** Adigu miyaad xidhi kartaa ururka xiddigaha ee Toddobaadyada la yidhaahdo? Miyaadse furi kartaa ururka Oriyon la yidhaahdo? **32** Miyaad kartaa inaad xiddigaha Masarood la yidhaahdo xilligooda soo saarto? Miyaadse ururka xiddigaha ee Orsada la yidhaahdo carruutiisa la kaxayn kartaa? **33** Miyaad taqaan amarrada samooyinka? Dowladnimadoodana ma dhuulkaad ku dhisi kartaa? **34** Codkaaga miyaad daruuraha kor ugu qaadi kartaa, Si biyo badanu ay kuu daboolaan daraaddeed? **35** Miyaad hillaca diri kartaa, si ay u tagaan, Oo ay kuugu yidhaahdaan, Waa na kan? **36** Bal yaa qalbiga xigmadda gelyey? Yaase maanka waxgarashada siiyey? **37** Bal yaa daruuraha xigmad ku tirin kara? Yaase qarbeddada samada biyo ka shubi kara, **38** Markii boodhku taallooyin noqdo, Oo ciidduna ay isku dhugto? **39** Miyaad karaysaa inaad gool libaax u ugaadhid?

Miyaadse dhal libaax dherjin kartaa, **40** Markay boholahooda ku dhex dhuuntaan, Oo ay hogga u joogaan inay wax gaadaan? **41** Bal yaa tukaha cunto ku quudiya, Markii dhashiisu Ilaah u qayshadaan, Oo ay cuntola'aan daraaddeed u warwareegaan?

39 War miyaad taqaan markay ri'dibadeedda qarka joogta dhasho? Miyaadse arki kartaa markay deeroyinku dhalaan? **2** Miyaad tirin kartaa bilaha sidkoodu ku buuxsamo? Miyaadse taqaan wakhtiga ay dhalaan? **3** Intay arruntaan ayay ubadkooda dhalaan, Oo fooshhoodana way iska saaraan. **4** Oo ubadkooda yaryaruna way kobcaan, oo waxay ku koraan berrin bannaan, Oo intay baxaan ayaanay mar dambe soo noqon. **5** Bal yaa dameerdibadeedka xoreeyey? Yaase dameerdibadeedka xadkhiiisii ka furay? **6** Kaas gurigiisa waxaan ka dhigay cidlada, Oo rugtiisuna waa dalka cusbada. **7** Magaalaad buuqeeda wuu quudhsadaa, Oo kexeeyaha qayladiisana ma maqlo. **8** Xidhiidhka buuruhu waa daaqiisa, Oo wuxuu raadiyaa wax kasta oo cagaar ah. **9** Dibidibadeedku miyuu raallu ku noqon doonaa inuu kuu adeego? Miyuuse qabaalka xeradaada ku ag hoyan doonaa? **10** Dibidibadeedka miyaad xadho ku xidhi kartaa si uu beerta u qodo? Miyuuse dooxooiyinka kaa daba hagaajin? **11** Xooggiisa badan daraaddiis miyaad isugu hallaynaysaa? Hawshaadase ma isagaad u daynaysaa? **12** Ma waxaad isaga ugu kalsoon tahay inuu midhahaaga guriga keeno, Oo uu kuu soo urursho hadhuudhka goobkaaga wax lagu tumo? **13** Gorayada garabkeedu farxad buu la ruxmadaan, Laakiinse garbaheeda iyo baalasheedu ma wax bay u roon yihiin? **14** Waayo, iyadu ugaxdeeda waxay kaga tagtaa dhuulka dushiisa, Oo ciidday ku diirisaa, **15** Oo waxay illowdaa inay cagtu burburinayso, Iyo inuu dugaaggoo ku tumanayo. **16** Waxay ku adkaataa dhasheeda, sidii iyagoo aan kuweedii ahay, Oo in kastoo ay waxtarla'aan u hawshootho haddana iyadu cabsi ma qabto, **17** Maxaa yeelay, Ilaah baa iyada xigmad u diiday, Oo waxgarashona ma uu siin. **18** Oo markay kor isu qaaddo inay caratona, Waxay quudhsataa faraska iyo kii fuushanba. **19** War ma adigaa faraska xooggiisa siiyey? Surkiisase ma adigaa guudka ruxma huwiyeey? **20** War ma adigaa ka dhigay inuu sida ayaxa u boodo? Haybadda bururuuta sankiisu way cabsi badan tahay. **21** Dooxaduu qoobka ku garaacaa, oo xooggiisu ku reyreeyaa, Oo intuu baxo ayuu ka hor tagaa ragga hubka sita. **22** Cabsida wuu ku qoslaa, oo ma uu baqo, Oo seeftana dib ugama noqdo. **23** Korkiisa waxaa ka sanqadha gaboye, Iyo waran birbirqaya iyo hoto. **24** Isagu dhuulkuu ku liqaa gariir iyo cadho, Oo buunka codkiisa hadduu maglona ma istaago. **25** Oo mar alla markii buurku dhawaalo ayuu "Haw" yidhaahdaa, Oo meel fog ayuu dagaalka ka uriyaa, Wuxuuna maqlaa saraakiisha qayladooda onkodaysa iyo hugunka. **26** Haadka adagu ma xigmaddaaduut kor ugu duulaa? Garbihiisase xagga koonfureeda ma u fidhiyay? **27** Baqalyadus ma amarkaagay kor ugu duushaa? Oo ma saasay buulkeeda meelaha sarsare uga dhisataa? **28** Waxay ku hoyataa qarka dheer korkiisa, oo hoygeduuna halkaasuu ku yaal, Xagga qarka dheer dhaladiisa, iyo meesha adag dusheeda. **29** Oo iyadoo halkaas joogta ayay ugaadh ka fiirsataa, Oo indhaheeduna meel fog bay wax ka arkaan. **30** Dhasheeda yaryaru dhiig bay nuugaan, Oo iyana waxay joogtaa hadba meeshii raqu taal.

40 Oo weliba Rabbigu Ayuub buu u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, **2** Kii murmayaa ma Ilaaha Qaadirkha ah buu la diriri karaa? Kii Ilaah la dooddayaa ha ka jawaabo taas. **3** Markaasaa Ayuub Rabbigu u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, **4** Bal eeg, wax yar baan ahay, haddaba bal maxaan kuugu jawaabaa? Afkaan gacanta saarayaa. **5** Mar baan hadlay, jawaab dambare u noqon maayo, Laba jeer oo qudhaayaan hadlay, laakiinse hadda ka dib sii wadi maayo. **6** Markaasaa Rabbigu Ayuub uga dhex jawaabay dabaysha cirwareenta ah, oo

wuxuu ku yidhi, **7** Haddaba sidii nin rag ah dhexda u unto, Waayo, wax baan ku weyddiinaya, oo adna waa inaad ii sheegtaa. **8** War ma xukunkaygaad burinaysaa? Oo ma waxaad ii xukumaysaa inaad xaq noqotid? **9** Adiguse ma waxaad leedahay llaahagancantiisa oo kale? Oo codkiisa oo kale miyaad ku onkodi kartaa? **10** Haddaba waxaaad isku sharraxdaa sarraynsnaa iyo dereijo, Oo waxaad huwtataa sharaf iyo haybad. **11** Haddaba cadhadaada buuxdhaafkeeda soo daadi, Oo waxaad fiirisaa mid kasta oo kibir leh, oo isaga hoos u soo deej. **12** Mid kasta oo kibir leh sooo firi oo hoosaysii, Oo kuwa sharka ah meal alla meeshay istaagaan ku joogso. **13** Dhammaantood ciidda ku qari, Oo wejigoodana meal qarsoon ku xidh. **14** Oo anna markaas waxaan kuu qiran doonaa In gacantaada midig ay ku badbaadin karto. **15** Haddaba bal eeg jeerta aan u sameeyey sidaan kuu sameeyey oo kale, Cawska bay u daaqdaa sida dibi oo kale. **16** Haddaba bal eeg, xooggeedu wuxuu ugu jiraax dhexdeeda, Oo itaalkeeduna wuxuu ku jiraax murugyada calooseeda. **17** Oo dabadeedana waxay u taagtaa sida geed kedar ah oo kale, Oo seedaha bowdooyinkeduna way isku wada tidcan yihiin. **18** Oo lafaheeduna waa sidii tuubbooyin naxaas ah; Oo addimmadeeduna waa sidii wax bir ah. **19** Iyadu jidakad llaah waa u madax, Oo kii abuuray oo keliya ayaa seefitsi u dhowayn kara. **20** Sida xaqqiqaad ah waxaa iyada cunto u soo bixiya Buuraha ay xayawaanka duurkaa oo dhummu ku cayaaraan. **21** Oo waxay hoos jiifataa dhirta hooska badan, lio meesha qarsoon ee cawsduurkaa iyo biyagaleenka. **22** Dhirta hooska badan ayaa hadhkooda ku qariya, Oo waxaa iyada ku wareegsan geedaha safsaafka ah ee durdurka ku ag yaal. **23** Bal eeg, haddii webigu buuuxdhaafyo iyadu ma gariiro, In kastoo Webi Urdun afka ka galoo, haddana iyadu way isku kalsoon tahay. **24** Ninna miyuu iyada qaban karaa iyadoo u jeedda? Miyaasee sanka dabin lagaga duleelin karaa?

41 War bahabadeedka Lewiyyaataan la yidhaahdo miyaad jillaab kalluun ku soo bixin kartaa? Carrabkiisase ma hoos baad xadhig ugu adkayn kartaa? **2** Ma sankiisaad xadhig ku xidhi kartaa? Mase daankiisaad jillaab ku duleelin kartaa? **3** Isagu ma aad buu kuu baryi doonaa? Mase hadal macaan buu kugula hadli doonaa? **4** Ma axdi buu kula dhigan doonaa, Si aad addoon uga dhigatid weligiisba? **5** Ma waxaad isaga ula cayaari doontaa sidaad shimbir ula cayaariid oo kale? Miyaadse gabdhahaaga u xidhi doontaa? **6** Kalluumaystayaashu miyey isaga iibin doonaan? Mase baayacmushartiyasha bay u qaybin doonaan? **7** Haraggiisa miyaad hotooyin ka buuxin kartaa? Madaxiisase miyaad warmaha kallunka lagu qabsado ka buuxin kartaa? **8** Gacantaada isaga kor saar, Markaas dagaalka xusuuso, oo mar dambe saas yeeli maysid! **9** Bal eeg, in isaga la qabto rajo ma leh, Xataa haddii isaga la arko, sow hoos loo dhici maayo? **10** Ma jiro mid ku dhaca inuu isaga kiciyo, Haddaba waa ayo kan aniga i hor istaagi kara? **11** Bal yaa hore wax ii siiyey oo aan haatan u celiyya? Wuxaa samada ka hooseeya oo dhan anigaah leh. **12** Anigoo ka aamusi maayo waxa ku saabsan addimmadiisa, Ama itaalkiisa xoogga leh, ama jidhkiisa quruxda badan. **13** Haddaba bal yaa dharkiisa kore ka furan kara? Oo bal yaa gowsihiisa soo gelii kara? **14** Bal yaa albaabbada wejigisa furi kara? Ilkihiisa aad baa looga cabsadaa. **15** Qolfihiisa adag waa wuxuu ku kibro, Oo waxay isugu wada xidhan yihiin sida wax shaabad lagu adkeeyo. **16** Midba midda kale way ku dhow dahay, Oo innaba dabaylu dhexdooda kama dusi karto. **17** Middoodba midda kale way haysataa, Oo way isku wada dheggan yihiin, oo innaba lama kala fujin karo. **18** Hindhisooqinkiisa waxaa ka soo widhwidha iftiin, Oo indhihiisuna waa sidii kaaha waaberiga. **19** Afkiisa waxaa ka soo baxa wax ololaya, Oo waxaa ka soo duula dhimbiilo dab ah. **20** Dulalka sankiisa qiq baa ka soo baxa Sida dheri karaya iyo cawsduur ololaya. **21** Neeftiisu dhuxulay shiddaa,

Oo olol baa afkiisa ka soo baxa. **22** Luquuntiisu xoog bay leedahay, Oo cabsina hortisay ku booddha. **23** Duudduubyada jidhkiisu way isku wada dheggan yihiin, Wayna ku adag yihiin oo innaba lama dhaqaajin karo. **24** Qalbigiisu wuxuu u adag yahay sida dhagax oo kale, Hubaal wuxuu u adag yahay sida dhagaxa shiidka ee hoose. **25** Markuu sara joogsado ayay kuwa xoogga badanu baqaan, Oo naxdin daraaddeed ayay la waashaan. **26** In kastoo lagula kaco seef, lio waran, iyo fallaadh, iyo hoto, kolleyba waxba kama tari karaan. **27** Isagu birta wuxuu ku tiriya sida caws engeegan oo kale, Naxaastana wuxuu ku tiriya sida qori bololay. **28** Fallaadhu isaga ma eryi karto, Oo dhagaxyada wadhfakuna waxay isaga u noqdaan sidii xaab oo kale. **29** Budhadhkuna waxay isaga la yihiin sidii xaab oo kale, Oo hotada ruxmashadeedana wuu ku qoslaa. **30** Boggiisa hoose waa sida dheryo burburradooda afaysan, Oo wuxuu dhoobada ugu kor dhaqaqaqa sida gaadhi hadhuuhd lagu tumo. **31** Isagu moolkuu u kariyaa sidii dheri oo kale, Oo baddana wuxuu ka dhigaa sida weel cedar ku jiro oo kale. **32** Xaggiisa dambe wuxuu noqdaa jid wax ka iftiimo, Oo moolkana waxaa loo maleeyaa sidii cirro oo kale. **33** Dhulka ma joogo mid sidiisa oo kale, Oo cabsila'aan la abuuray. **34** Isagu wuxuu fiiriyaa waxyaalaha sare oo dhan, Oo inta kibirsan oo dhan bogor buu u yahay.

42 Markaasaa Ayuub Rabbiga u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, **2** Waan ogahay inaad wax walba kartid, lio inaan qasdigaga innaba la joojin karin. **3** Bal waa ayo kan aan aqoonta lahayn oo talada qariyaa? Haddaba anigu waxaan ku hadlay wax aanan garanayn, Oo ah waxyalo aad iiga yaabiyeey oo aanan innaba aqoon. **4** Waan ku baryaaye i maqal aken kula hadlee, Oo wax baan ku weyddiinayaaye ii sheeg. **5** Markii hore ayan wax kugu saabsan dhiegaha ku maqlay, Laakiinse haatan indhahaan kugu arkayaa, **6** Sidaas daraaddeed waan isnacayaan, Waanan toobadkeenayaan anigoo boodh iyo dambas ku fadhiya. **7** Oo markii Rabbigu erayadaan Ayuub kula hadlay dabadeed wuxuu Eliifas oo reer Teemaan ahaa ku yidhi, Cadhadaydii baa ku kululataay adiga iyo labadaadii saxiihiba, waayo, idinku wixii xaga ahaa igama aydaan sheegin, sidii addoonkayga Ayuub uu yeelay oo kale. **8** Haddaba sidaas daraaddeed waxaad soo wadataan toddoba dibi iyo toddoba wan, oo waxaad u tagtaan addoonkayga Ayuub, oo waxaad nafsaddiinna daraaddeed u bixisaan qurbaan la gubo; oo addoonkayga Ayuub wuu idhii ducaynayaa, waayo, isagaan ka aqbalayaa, si aanan idinkula macaamiloon sidii nacasnimadiinnii ahayd, waayo, idinku wixii xaga ahaa igama aydaan sheegin sidii addoonkayga Ayuub uu yeelay oo kale. **9** Sidaas daraaddeed Eliifas oo ahaa reer Teemaan, iyo Bildad oo ahaa reer Shuxii, iyo Soofar oo ahaa reer Nacamaatiit way tageen oo waxay u sameeyeen sidii Rabbigu ku amray, oo Rabbiguna Ayuub wuu aqbalay. **10** Rabbiga ayaa Ayuub awxaalkiisiib beddelay markuu saaxiibbadis u duceeyey; oo Rabbiguna Ayuub wuxuu siiyey wixii uu markii hore lahaa laba jibbaarkood. **11** Markaasaa Ayuub waxaa u yimid walaalihiis oo dhan, wiilal iyo gabdhoba, iyo kuwi isaga hore u yihiin oo dhan, oo gurigisii ayay kibis kula cuneen, wayna u tacsiyeeyeen, oo waxay uga qalbi qaboojiyeen masiibadii Rabbigu isaga ku soo dejeyey oo dhan. Oo nin kastaaba wuxuu isagii siiyey in lacag ah iyo hilqad dahab ah. **12** Oo sidaasuu Rabbigu Ayuub ugudambaystiiis u barakeeyey in ka sii badan bilowgiisii hore; oo wuxuu laaha afar iyo tobantun oo ido ah, iyo lix kun oo geel ah, iyo laba kun oo dibi, iyo kun dameerood. **13** Oo weliba wuxuu laaha toddoba wiil iyo saddex gabdhood. **14** Oo middii kowaad magaceediin wuxuu u bixiyey Yemiimaah, tii labaad magaceediin wuxuu u bixiyey Qasicaah, tii saddexaad magaceediin wuxuu u bixiyey Qeren Hafuug. **15** Oo waddankaaos oo dhanna laguma arag dumar u qruxoon sida gabdhaha Ayuub, oo aabbahoodna dhalax buu walaalahood la siiyey. **16** Oo wakhtigas dabadeed Ayuub wuxuu

noolaa boqol iyo afartan sannadood, oo wuxuu arkay wiilashiisii, iyo wiilashiisa wiilashoodiiba, tan iyo intii afar fac ah. **17** Markaasaa Ayuub dhintay isagoo duq ah oo cimri weyn.

Sabuurradii

1 Waxaa barakaysan ninkii aan ku socon talada kuwa sharka leh, Oo aan istaaqin jidka dembilyaasha, Oo aan ku fadhiisan kursiga kuwa wax quudhsada. **2** Laakiinse waxaa isaga ka farxiya sharciga Rabbiga, Oo habeen iyo maalinba sharcigisuu ka fikiraa. **3** Oo wuxuu ahaan doonaa sidaa geed lagu beeray durdurrada biyaha agtooda, Oo midhihiisa dhala xilligooda, Oo aan caleentiisuna engegin. Oo wax alla wuxuu sameeyoba wuu ku liibaani doonaa. **4** Laakiinse kuwa sharka lahu sidaas ma aha, lyaguse waxay la mid yihiin buunshaha dabayshu kaxayso. **5** Sidaas daraaddeed kuwa sharka lahu isma dhex taagi doonaan xukunka, Dembilyaashuna sooma dhex geli doonaan kuwa xaqa ah ururkooda. **6** Waayo, Rabbigu waa yaqaan kuwa xaqa ah jidkooda, Laakiinse kuwa sharka ah jidkoodu waa baabbi'i doonaa.

2 Bal quruumuhu maxay u cadhoodaan, Dadkuna maxay ugu fikiraan wax aan waxba ahayn? **2** Boqorrada dhulku col bay u taagan yihiin, Taliyaayaashuna waxay u wada tashadaan Rabbiga iyo Masiixiisa, iyago leh, **3** Silsilahooda aan gooyno Oo xadhkahoodana aan iska fogayno. **4** Kan samada fadhiyya wuu qosli doonaa, Oo Sayidku iyaga wuu ku majaajiloon doonaa. **5** Markaasuu isagoo cadhaysan iyaga la hadli doonaa, Oo wuxuu iyaga ku dhibi doonaa dhirifkiisa isagoo leh, **6** Anigu boqorkaygii waxaan fadhiisiyeh Buurtayda quduuska ah oo Siyoon. **7** Amarkii ayaan wax ka sheegi doonaa, Rabbigu wuxuu igu yidhi, Adigu waxaad tahay wiilkayga, Maantaan ku dhalay. **8** I bari oo waxaan dхахал ахаан куу сиин дооннаа quruumaha, Oo dunida meelaha ugu fogfogna hanti ahaan baan kuu siin doonaa. **9** Wuxaad iyaga ku jeelibin doontaa ul bir ah, Oo waxaad u burburin doontaa sida weelka dherysameeyaha. **10** Haddaba sidaas daraaddeed, Boqorradow, caqli yeeshaa, Oo xaakinnaa dhulkow, edeb yeeshaa. **11** Rabbiga cabsi ugu adeega, Oo reyreeya idinkoo gariiraya. **12** Wiilka dhunkada, waaba intaasoo uu idii cadhoodaa oo aad jidka ku baabba'daane. Waayo, cadhadiisu haddiiba way kululaa doontaa. Waxaa barakaysan kuwa isaga isku halleeya oo dhan.

3 Rabbiyow, cadaawayashayda fara badanaa! Kuwa igu kacaa aad bay u badan yihiin. **2** Way badan yihiin kuwa naftayda wax ka sheegaa, iyago leh, Ilaah isaga caawin maayo. (Selaah) **3** Laakiinse, Rabbiyow, adigu waxaad tahay gaashaan igu wareegsan, iyo sharافتayda, iyo kan madaxayga kor u qaada. **4** Codkayga ayaan Rabbiga ugu qayliya. Oo isaguna wuxuu iiga jawaabaa buurtiisa quduuska ah. (Selaah) **5** Anigu waan jiifsaday oo waan iska seexday, Oo haddana waan soo toosay, waayo, Rabbiga ayaan i xannaaneyaa. **6** Ka baqti maayo dadka kumanyaalkaa, Oo gees kasta iga hareereeyey. **7** Kac, Rabbiyow, oo i badbaadi, Ilaahayow, Waayo, cadaawayashaydi oo dhan waxaad ku dhufatay dhabanka, Oo kuwa sharka leh ilkahoodiina waad jejebisay. **8** Badbaado waxaa leh Rabbiga, Barakadaadu dadkaaga ha ku soo degto. (Selaah)

4 Ilaha xaqnimadaydow, markii aan ku baryo i maqal, Markii aan cidhiidhi ku jirayba meal baad ii bannaysay, li narxariiso oo baryadayda maqal. **2** Binu-aadmigow, ilaa goormaad sharافتaydu sharafjub u rogmanaysaa? Ilaa goormaad wax aan micne lahayn jeclaanaysaan? Oo ilaa goormaad been doondoonyasaan? (Selaah) **3** Laakiinse ogaada in Rabbigu gooni ahaan isugu socoy kii cibaa leh, Rabbigu wuu maqlj doonaa markii aan u yeedho isaga. **4** Cadhooda oo ha dembaabina, Qalbijjinna la hadla markii aan sariiintinna ku jijtaan, oo aamusa. (Selaah) **5** Bixiya allabaryadii xaqnimada, Oo Rabbiga isku halleeya. **6** Waxaa jira kuwo badan oo yidhaahda, Bal yaa wanaag na tusaya? Rabbiyow, iftiinka wejigaaga

nagu ifi. **7** Waxaad qalbigayga gelisay farsad Ka sii badan tan ay helaan markii hadhuudhkooda iyo khamrigoodu ay kordhaan. **8** Nabad baan ku jiifsanayaa oo aan ku seexanayaa, Waayo, Rabbiyow, adigoo keliya ayaan ammaan igu bariiya.

5 Rabbiyow, bal hadalladayda dhegta u dhig, Oo ka firso fikirradayda. **2** Boqorkayga iyo Ilaahayow, bal maqal codka baryadayda, Waayo, adigaan kuu tukanayaa. **3** Rabbiyow, codkayga aroorta baad maqli doontaa, Oo aroorta ayaan tukashadayda kugu soo hagaajin doonaa, oo waan soo jeedi doonaa. **4** Waayo, adigu ma ihid Ilaah xumaanta ku farxa, Oo shar adiga kula jiri maayo. **5** Kan ismadax-weyneeyaa hortaada soo istaagi maayo, Oo waxaad neceb tahay xumaanfalayasha oo dhan. **6** Waad wada baabbi'in doontaa kuwa beenta ku hadla, Rabbigu aad buu u karhaa kan dhiygacyabka ah iyo khaa'inkaba. **7** Laakiinse anigu kalgacaylakaaga badan ayaan gurigaaga ku soo gelayaa, Oo anigoo kaa cabsanaya ayaan xaggaa macbudkaaga quduuska ah u soo tukan doonaa. **8** Rabbiyow, cadaawayashayda daraadood xaqnimadaada igu hoggaami, Oo jidkaaga hortayda ku toosi. **9** Waayo, afkooda daacadnimo kuma jirto, Oo uurkooda hoosena waa xumaan miidhan, Hungurigooduna waa qabri af bannaan, Oo carrabkooduna waa sasabasho miidhan. **10** Ilaahow, iyaga kuwo eed leh ku tiri, Oo iyagu taladooda ha ku baabbe'en, Oo xadgudubkooda batay daraaddiis u tuur iyaga, Waayo, way kugu caasiyoobeen. **11** Laakiinse kuwa adiga isku kaa halleeya oo dhammu ha reyreeyen, Oo farsad ha ku qayliyeen weligoodba, maxaa yeelay, adigaa daafaca iyaga, Kuwa magacaaga jeceluna adiga ha kugu farxeen. **12** Waayo, Rabbiyow, kii xaq ah waad barakayn doontaa, Oo waxaad hareerihiisa ku wareejinasaa raallinimo sidii gaashaan oo kale.

6 Rabbiyow, cadhadaada ha igu canaan, Oo dhirifkaaga kululna ha igu edbin. **2** Rabbiyow, ii narxariiso, waayo, anigu waan taagdaranahay, Rabbiyow, i bogsi, waayo, lafahayu way dhib qabaan. **3** Oo weliba naftayduna aad iyo aad bay u dhibaatastaysan tahay, Adiguse, Rabbiyow, ilaa goormaad sugaysaa? **4** Rabbiyow, soo noqo oo naftayda samatabbixi, Oo igu badbaadi raxmaddaada daraaddeed. **5** Waayo, geeridu ma leh xusus adiga lagugu xusuusto, Bal yaase She'ool kaaga mahadnaqi doona? (Sheol h7585) **6** Waxaan la daalay jibaadkayga, Habeen kasta sariirtayda oofin baan ku qoyaa. Gogoshaydana waxaan ku qoyaa ilmadayda. **7** Ishaydu waxay la gudhaysaa tiiraanya, Oo cadaawayashayda daraadood ayay la gabowdaa. **8** Iga taga, kuwiimna xaqdarrada ka shaqeeyaa oo dhammow, Waayo, Rabbigu waa maqlay codkii oohintayda. **9** Rabbigu waa maqlay baryootankaygii, Oo Rabbigu waa aqbalayaa tukashadayda. **10** Cadaawayashayda oo dhammu way wada ceeboobi doonaan, oo aad iyo aad bay u dhibtoon doonaan, Dib bay u noqon doonaan, oo si kedisoo ah ayay u ceeboobi doonaan.

7 Rabbiyow, Ilaahayow, adigaan isku kaa halleeyaa, Haddaba iga badbaadi kuwa i eryanaya oo dhan, oo iga samatabbixi, **2** Waaba intaasoo ay naftayda sida libaax oo kale u kala dildilaaciyaane, Oo ay i kala jeexjeexaan intii aanay jirin cid iga samatabbixisaan. **3** Rabbiyow, Ilaahayow, haddii aan waxan sameeyay, Haddii xumaanu gacmahayga ku jirto, **4** Haddii aan shar ugu abaalguday mid ila nabab ah, (Haah, oo waxaan samatabbixiyey kii sababla'an cadowga iigu ahaa,) **5** De markaas cadowgu naftayda ha eryado, oo ha qabsado, Oo isagu ha igu unto, Oo sharافتaydana ciidda ha ku rido. (Selaah) **6** Rabbiyow, cadhadaada la kac, Oo ku kac dhirifka cadaawayashayda, Aniga daraadday u sara joogso, waayo, waxaad amartay xukun. **7** Oo dadyowga ururradoodu ha ku hareereeyeen, Oo adna iyaga xaggaa sare uga noqo. **8** Rabbigu dadyowga buu u

garsooraa, Rabbiyow, ii xukun siday xaqnimadadyu tahay, iyo siday daacadnimadadya igu jirtaa tahay. **9** Kuwa sharka leh sharkoodu ha dhammaado, laakiinse xoogee kuwa xaq ah, Waayo, Ilaaha xaq ahu wuxuu imtiixaamaa qalbiga iyo uurka. **10** Gaashaankaygu wuxuu la jiraa Ilaaha Badbaadiya kuwa qalbigoodu qumman yahay. **11** Ilaha waa xakin xaq ah, Oo waa Ilaah maalin kasta dhirlisan. **12** Haddii aan laga noqon, isagu seeftiisuuf afaysan doonaa, Qaansadisana wuu xootay, oo wuu diyaarsaday. **13** Oo weliba wuxuu diyaarsaday alaabti dhimashada, Oo fallaadhiihaisana wuxuu ka dhigtaa kuwo ololaya. **14** Bal eega, ninku wuxuu la dhibtooda xumaan, Oo wuxuu wallacay belaayo, oo wuxuu dhalay been. **15** Booraan buu sameeyey, oo uu qoday, Oo wuxuu ku dhacay bohoshi u isagu sameeyey. **16** Belayaadiisu waxay dib ugu noqonaysaa madaxiisa, Oo dulmigiisuna dhaladiisu ku soo degayaa. **17** Rabbiga waan ugu mahadnaqayaa sida ay xaqnimadiisu tahay, Oo waxaan u ammaanayaa magaca Rabbiga ah Ilaaha ugu sarreya.

8 Rabbiyow, Sayidkayagiyyow, Magacaagu dunida oo dhan ku fiicanaa! Waayo, sharfaadii waxaad ka sarraysiisay samooyinka. **2** Waa xaad xoog u yeeshay afka ilmaha yaryar iyo caanonuugga, Waana cadaawayaaashaada daraaddood, Si aad u aamusiisid cadowga iyo aardoonka. **3** Markaan ka fiirsado samooyinka farahaaga lagu sameeyey, iyo dayaxa iyo xiddigaha aad amartay, **4** Bal waa maxay dadku oo aad u xusuusataa isaga? Iyo wiilk aadanaha oo aad u soo booqataa? **5** Waayo, waxaad isaga wax yar ka hoosaysiisay malaa'igaha, Waxaanad taaj uga dhigatay ammaan iyo murwad. **6** Oo waxaad isaga ka dhigatay inuu u taliyo shuqullada gacmahaaga, Oo wax walbana cagiihiisaad ka hoosaysiisay. **7** Idhaya iyo lo'da oo dhan, iyo xayaawaanka duurka joogaba, **8** Iyo haadka hawada, iyo kallunka badda, Iyo wax alla waxa ku dhex socda waddooyinka badaha. **9** Rabbiyow, Sayidkayagiyyow, Magacaagu dunida oo dhan ku fiicanaa!

9 Qalbigayga oo dhan ayaan Rabbiga ugu mahadnaqi doonaa, Waa xaan muujin doonaa shuqulladaada yaabka leh oo dhan. **2** Waan kugu farxi doonaa oo kugu rayrayn doonaa, Kaaga ah kan ugu sarreyyow, magacaaga ayaan ammaan ugu gabiy doonaa. **3** Cadaawayaaashayd markii ay dib u noqdaan, Way kufaan, oo waxay ku halligamaan horaada. **4** Waayo, adigu xaqaygii iyo dacwadadyilba waad ilaalisay, Carshigaad ku fadhiday adigoo si xaq ah wax u xukumaya. **5** Quruumaha ayaad canaanatay, oo kuwa sharka lehna waad baabbi'isay, Oo magacoodiina waad tirtiyat weligiis iyo weligiis. **6** Cadaawayaaashii way dhammaadeen, oo weligooba waa baabba', Oo magaaloooyinkii aad afgembidayna Xataa xusuustoodii waa baabba'day. **7** Laakiinse Rabbigu wuxuu weligiis u fadhiyaa sida boqor, Oo carshigiiisa wuxuu u diyaarsaday garsoorid. **8** Oo dunida xaqnimuu ku xukumi doonaa. Oo dadyowgana qummanaan buu ugu garsoori doonaa. **9** Oo weliba Rabbigu wuxuu kuwa la dulmay u noqon doonaa magangal. Oo kolkii ay dhibaataysan yihiinna magangal buu u ahaan doonaa, **10** Oo kuwa magacaaga yaqaanna way isku kaa hallayn doonaaan, Waayo, adigu Rabbiyow, ma aad dayrisid kuwa ku doondoona. **11** Rabbiga Siyoon deggan ammaan ugu gabya, Oo waxyaalahu sameeyey dadka dhexdiisa ka caddeeya. **12** Waayo, waxaa iyaga xusuusta ka dhiigga ka aarguda, Oo isagu ma illoobo qaylada masaakiinta. **13** Rabbiyow, ii naxarisoo, Bal eeg dhibaatada ay kuwa i necebu igu hayaan. Waa xaad kor iiga qaaddaa irdaha dhimashada, **14** Si aad u muujijo ammaantaada oo dhan, Badbaadadaa aawadeed ayaan ugu farxi doonaa irdaha Siyoon. **15** Quruumihii waxay ku dheecen yamaskii ay qodeen, Oo cagtoodiiwa waxaa qabsaday shabaggiy qariyeen. **16** Rabbigu waa ismuujijey, oo xukun buu dejiyey, Kii shar lahaa waxaa dabay shuulkii gacmihiisa. (Higgayoon. (Selaah) **17** Kuwa

sharka lahu waxay ku noqonayaan She'ool, Waana quruumaha Ilaah illoobay oo dhan. (**Sheol h7585**) **18** Waayo, kan baahan mar walba lama illoobi doono, Oo masaakiinta waxiflashadooduna weligeed ma baabba'sanaan doonto. **19** Rabbiyow, sara joogso, oo dadku yaanay adkaan. Quruumaha horaada ha lagu xukumo. **20** Rabbiyow, iyaga cabsi geli, Oo qurumuuhu ha is-ogaadeen inay dad uun yihii. (Selaah)

10 Rabbiyow, maxaad meesha fog u istaagtay? Oo maxaad u dhuumataa markii dhibaato jirto? **2** Kii shar leh oo kibir badan ayaa miskiinka si kulul u eryada, Xeeladdii ay hindiseen iyaga ha la rogmato. **3** Waayo, kii shar lahu wuxuu ku faanaa waxa qalbigiisu jecel yahay, Oo kii damaci ahuna Rabbiga wuu nacaa, wuuna quudhsadaa. **4** Kii shar lahu isagoo wejjiisa kibir ka muuqdo wuxuu yidhaahdaa, Isagu waxba i weyddiisan maayo. Fikirradiisa oo dhammu waxaa weeye, Ilaah ma jiro. **5** Jidadiisuu ku adag yahay had iyo goorba, Xukummadaaduna waa ka sareeyaan isaga, waana ka fog yihii, Oo cadaawayaaishiisa oo dhanna wuu wada fudaydsadaa. **6** Oo wuxuu isyidhaahdaa, Anigu weligay dhqadhaqaaci maayo, Oo tan iyo ka ab ka ab xumaanu i heli mayo. **7** Afkiisa waxaa ka buuxa habaar iyo kхиyaano iyo dulmi, Oo carrabkiisana waxaa ku hoos jira belaayo iyo xumaan. **8** Isagu wuxuu fadhiistaa tuloooyinka meelahooda lagu dhuunto, Oo kan aan xaq qabinna wuxuu ku dilaa meelaha qarsoon, Oo indhihiisuna waxay si qarsoon hoos uga fiiriyan miskiinka. **9** Isagu wuxuu ku dhuuntaa meal qarsoon sida libaax godkiisa ku jira, Oo wuxuu u gaadaa inuu miskiinka qabsado, Oo intuu miskiinka qabsado ayuu ku soo jiitaa shabaggiisa. **10** Wuu foororsadaa, oo hoos isu gaabiyaa, Oo masaakiinta waxaa ridda gacanta kuwiisa xoogga badan. **11** Oo wuxuu isyidhaahdaa, Ilaah waa i illoobay, Oo wejjiisiisa wuu qariyey, weligiisa ima arki doono. **12** Rabbiyow, Ilaahow, sara joogso, oo gacantaada kor u qaad, Oo masaakiinta halloobin. **13** Bal kii shar lahu muxuu Ilaah u quudhsadaa? Oo muxuu qalbigiisa uga leeyahay, Adigu waxba i weyddiisan maysid? **14** Waa xaa baad aragtagtay, waayo, waad u jeeddaa belelayada iyo xanaaqa, inaad gacantaada ku aargudatid aawadeed, Miskiinku adiguu isu kaa dhiibaa, Waayo, adigu waxaad tahay agoonka kaalmeehiisa. **15** Kii shar leh gacantiisa jebi, Oo sharrooga xumaantiisana doondoon ilaa aad mid dambe weydid. **16** Rabbigu waa boqor weligiis iyo weligiisba, Oo quruumaha oo dhammuna dalkiisa way ka wada baabba'an. **17** Rabbiyow, waad maqashay waxay kuwa is-hoosaysiyyaa doonayaan, Oo qalbigooda waad diyaarin doontaa, oo dhegtaadana waad u dhigi doontaa, **18** Si aad gartooda u naqqid agoonta iyo kuwa la dulmay, Si aad dadka dunidu mar dambe u noqon kuwo laga cabsado.

11 Anigu Rabbiga isku halleeyaa, Haddaba idinku sidee baad naftayda ugu tidhaahdaan, Sida shimbir oo kale buurtiinnii ku carara? **2** Waayo, bal eega, kuwa sharka lahu waxay xoodaan qaansada, Fallaadhoodana waxay ku diyaariyaan xadhigha, Inay kan qalbiga ka qumman goor gudcur ah ku ganaan. **3** Haddii aasaaska la dumyo, Kan xaq ahu bal muxuu samayn karaa? **4** Rabbigu wuxuu ku jiraa macbudkiisa quduuska ah, Rabbiga carshigiiisa wuxuu yaal samada, Indhihiisaa way eegaan, oo indhihiisa daboolkooduna way imtiixaamaan binu-aadmiga. **5** Rabbigu waa tijaabiyya kii xaq ah, Laakiinse kii shar leh iyo kii dulmi jecelba naftiisu way neceb tahay. **6** Kuwa shar leh wuxuu ku soo kor daadin doonaa dabino, Oo qaybta koobkooduna waxaa weeye dab iyo baarrud iyo dabayl hanfi ah. **7** Waayo, Rabbigu waa xaq, oo isagu xaqnimaduu jecel yahay, Kuwa qummanuna wejjiisiay arki doonaa.

12 Rabbiyow, dackaaga caawi, waayo, nin cibaado leh waa la waayaya, Waayo, binu-aadmiga intii aaminka ahayd way ka dhammaadeen. **2** Mid walba deriskiisa wuxuu kula hadlaa been, Oo waxay ku hadlaan bushimo sasabasho miidhan ah iyo laba qabi. **3** Rabbigu wuxuu wada baabbi'iin doonaa bushimaha sasabashada badan oo dhan, lio carrabka waxyaalaah waaweyn ku hadlaba. **4** Kuwaasu waxay yidhaahdeen, Annagu waxaan ku adkaan doonaa carrabkayaga, Oo bushimahayagana annagaas iska leh. Haddaba bal yaa annaga sayid noo ah? **5** Rabbigu wuxuu leeyahay, Anigu haatan waxaan u kacayaa Masaakiinta la dhacayo, iyo kuwa baahan taahiddooda daraaddood, Oo kan ay fudaydsanayaanna waan ammaan gelinaya. **6** Rabbiga erayadiis uwa erayo daahir ah, Oo waa sida lacag foorno kulul oo dhulka ku taal lagu kala miiray, Oo toddoba jeer la safeeyey. **7** Rabbiyow, waad dhawri doontaa, Oo qarnigan ayaad iyaga ka xannaanayn doontaa weligood. **8** Markii nijaasta binu-aadmiga dhexdilisa lagu jecel yahay, Kuwa sharka lahu waxay ku socdaan dhinac kasta.

13 Rabbiyow, ilaa goormaad i illoobaysaa? Ma weligaa baa? Oo ilaa goormaad wejigaaga iga qarinaysaa? **2** Ilaa goormaan naftayda la tashanayaa, Anigoo maalinta oo dhan calool xun? Ilaa goormuu cadowgaygu iga sarraynayaa? **3** Rabbiyow Ilaahayow, waxaas u firso, oo ii jawaab, Indhahayga iftiimi, yaanan hurdadii geerida seexanine, **4** Waaba intaasoo cadowgaygu yidhaahdaa, Anigu isagaan ka adkaaday, Oo ay cadaawayaaashaydu farxaan markii lay dhaqaajijo. **5** Laakiinse anigu waxaan isku halleyey naxariistaada, Oo qalbigayguna wuxuu ku rayrayn doonaa badbaadintaada. **6** Rabbigaan u gabiy doonaa, Maxaa yeelay, wax badan oo wanaagsan buu ii sameeyey.

14 Nacasku wuxuu qalbigiisa iska yidhaahdaa, Ilaah ma jiro. Iyagu way kharriban yihiin, oo waxay sameeyeen shuquollo karaahiyo ah, Ma jiro mid wanaag sameeya. **2** Rabbigu samaduu ka soo fiiriye binu-aadmiga, Inuu arko haddii ay jiraan kuwo wax garanaya, Oo Ilaah doondoona. **3** Dhammaantood gees bay u wada leexdeen, oo way wada nijaasoobeen, Mid wanaag falaa ma jiro, midnaba. **4** Xumaanfalayaasha oo dhamu miyaanay aqoon lahay? Iyago dadkayga cuna, siday kibista u cunaan, Mana ay baryaan Rabbiga. **5** Halkaasay aad ugu cabsadeen, Maxaa yeelay, Ilaah wuxuu la jiraa qarniga qaqa ah. **6** Idinku waxaad ceebaysaan talada miskiinka, Laakiin Rabbigu waa magangalkiisa. **7** Badbaadada reer binu Israa'iil bal may Siyoon ka timaada! Marka Rabbigu dadkiisa maxaabiisnimada ka soo celiyo, Ayaa reer Yacquub rayrayn doonaa, oo reer binu Israa'iilna farxi doonaa.

15 Rabbiyow, bal yaa taambuuggaaga ku fadhiyaya? Oo bal yaa buurtaada quduuska ah degganaanaya? **2** Waa kii si qumman u socda, oo xaqnimo sameeya, Oo qalbigiisa run kaga hadla. **3** Waana kii aan carrabkiisa wax ku xaman, Ama aan saaxiibkiis xumaan ku samayn, Ama aan deriskiisa cay ku soos hadl qaadin, **4** Kii indhiisi ay nejiska quudhsadaan, Oo isagu murweeya kuwa Rabbiga ka cabsada, Kii hadduu dhaarto oo ay waxyeello ku tahay, aan isbeddelin, **5** Kii aan lacagiitisa u soo bixin korsocod, Ama aan laaluush u qaadan inuu wax yeelo kuwa aan xaq qabin. Kii waxyaalahaas sameeya weligiis lama dhaqaajin doono.

16 Ilaahow, i dhawr, waayo, adigaan isku kaa halleyeyaa. **2** Waaan Rabbiga ku idhi, Sayidkayga baad tahay, Oo innaba wanaag ma haysto la'aantaa. **3** Quduusiinta dhulka joogtaa Waxaa weeye kuwa sharafka leh oo aan aad iyo aad ula faraxsanahay. **4** Kuwa ilaahe kale u dhereeyaa murugtoodu waa badnaan doontaa, Laakiinse anigu bixin maayo qurbaankooda cabniinka oo dhiigga ah,

Oo magacyadoodana bushimahayga ku soo qaadi maayo. **5** Rabbigu waxaa weeye qaybtii dhaxalkayga iyo koobkayga, Adigu qaybtaya waad xamaanaysaa. **6** Dhulqaybsigii meelo wacan baan ku helay, Haah, oo waxaan leeyahay dhaxal wanaagsan. **7** Anigu waxaan ammaanayaa Rabbiga i waanihey, Habeenkiisa urukaygu wax buu i baraa. **8** Had iyo jeerba Rabbigaan hortayda ku xusuustaa, Oo anigu innaba dhaqhaqaaci maayo, Maxaa yeelay, isagu wuxuu joogaa midigtayda. **9** Taas awaadeed qalbigaygu waa faraxsan yahay oo naftayduna way rayraysaa, Oo weliba jidhkayguna ammaan buu ku jiri doonaa. **10** Maxaa yeelay, naftayda She'ool kuma dayn doontid, Kaaga quduuska ahna uma dayn doontid inuu qudhun arko. (**Sheol h7585**) **11** Waxaad i tusi doontaa jidka nolosha, Hortaada farxad baa ka buuxda, Gacantaada midigna nimco baa ku jirta weligeed.

17 Rabbiyow, xaqaa maqal, oo qayladaya u jeeso, Oo baryadayda dhegta u dhig, taasoo aan ka bixin bushimo khyano leh. **2** Xukunkaygu ha ka yimaado hortaada, Oo indhahaaguna caddaalad ha fiiriyeen. **3** Qalbigayga waad tijaabisay, oo habeennimaad i soo boqatay, Waad i imtixaantay, oo wax shar ah igama aad helin, Waxaan u qasdiyey inaanu afkaygu xadgudbin. **4** Shuqulladii dadkana waan ka hadhay, Oo erayada bushimahaaga ayaan kaga joogsaday jidadkiin kuwa wax dulma oo dhan. **5** Si aanay cagahayu u simbirriixan, Tallaabooyinkayga ku adkee waddooyinkaaga. **6** Ilaahow, waan ku baryay, waayo, waad ii jawaabi doontaa, Bal dhegta ii dhig, oo hadalkayga maqal. **7** Bal muuji raxmaddaada yaabka leh, Adigoo kuwa isku kaa halleyea gacantaada midig kaga badbaadiya Kuwa ku kaca iyaga. **8** li dhawr sida isha inankeeda, Oo igu qari hooska baalashaada. **9** Waxaad iga qarisa kuwa sharka leh oo i kharriba, Kuwaas oo ah cadaawayaaasha naftayda oo hareerahayga ku wareegsan. **10** Qalbigooday xidheen, Oo afkooduna wuxuu ku hadlaa waxyaalo kibir miidhan ah. **11** Oo haatan waxay ciddihidiyeen tallaabooyinkayagi, Oo waxay noogu dhayggeen inay dhulka nagu tuuraan aawadeed. **12** Isagu waa sida aar libaax ugaadhis damacsan, Iyo sida aaran libaax oo meelo qarsoon ku dhuuha. **13** Rabbiyow, kac, Oo isaga ka hor tag, oo dhulka hoos ugu tuur, Oo naftayduna kan sharka leh seeftada kaga samatabbixi, **14** Rabbiyow, waxaad dadka igaga samatabbixisa gacantaada, Kuwaas oo ah dadka dunida, oo qaybtoodu ku jirto nolosha adduunkan, Oo aad calooshooda ka buuxisa khasnaddaada, Iyagu waxay ka dhergeen carruur, Oo maalkooda hadhayna waxay uga tagaan dhallaankooda. **15** Laakiinse anigu xaqnimaan wejigaaga ku fiirin doonaa, Oo waa i deeqi doonaa markii aan ammaantaada arko, oo aan ekaantaada la soo tooso.

18 Rabbiyow, xooggaygiyow, anigu waan ku jeclahay. **2** Rabbigu waa dhagax weyn oo ii gabbaad ah iyo qalcaddayda, iyo samatabbixiyahayga, Iyo Ilaahay, iyo gabbaadkayga adag, oo isagaan isku hallayn doonaa, Isagu waa gaashaankayga, iyo geeska badbaadadayda, iyo munaaraddayda dheer. **3** Waxaan baryayaa Rabbiga istaahila in la ammaano, Oo sidaasaan cadaawayaaashayda kaga badbaadi doonaa. **4** Waxaa i hareereeyay xadhkihi dhimashada, Oo waxaa i cabsiyyey daadki cibaadal'aanta. **5** Waxaa igu wareegsanaa xadhkihi She'ool, Oo waxaa i qabsaday dabinnadii dhimashada. (**Sheol h7585**) **6** Anigoo ciddihidi ku jira ayaan Rabbiga baryay, Oo waxaan u qayshaday Ilaahay, Isna codkaygu macbudiisa ka maqlay, Oo qayladaya hortiisa ka yeedhaysaana dhegħiisay gashay. **7** Markaasaa dhulku ruxmay oo gariiray, Oo buurah aasaaskoodiina wuu dhaqhaqaaqay, Oo wuu ruxmay, maxaa yeelay, Ilaah waa cadhysnaa. **8** Dulaka sankiisa waxaa ka soo baxay qiq, Afkiisana waxaa ka soo baxay dab wax gubaya, oo dhuxulaa ka shidmay isaga. **9** Oo weliba samooyinka wuu soo foorarshay, oo hoos buu u soo degay, Oo cagħiisana waxaa hoos yiil gudcur

weyn. 10 Oo wuxuu fuulay keruub, wuuna duulay, Haah, oo wuxuu si dheeraysa ugu duulay oo fuulay dabaysha baalasheeda. 11 Wuxuu gudcurka ka dhigat meeshiisi dhuumashada, iyo taambuuggiisa hareerihiisa ku wareegsan, iyo biyo gudcur ah, iyo daruuraha qarada waaweyn oo cirkaa. 12 Nuurkii hortiisa yiil aawadiis ayay daruuruhii qarada waaweynaa tageen, Roobkii dhagaxiyada laahaa iyo dhuxulihii dabka ahaana way carareen. 13 Rabbigu wuxuu ka onkoday samooyninka, Sarreeyuhuna wuxuu ku hadlay codkiisi, Oo soo daayay roob dhagaxyaale iyo dhuxulo dab ah. 14 Markaausu fallaadihiisiis oo ganay oo kala firdhiyey iyaggi, Haah, oo wuxuu u soo diray hillaac badan, wuuna baabbi'iyeey iyaggi. 15 Rabbiyow, canaantaadii aawadeed iyo dulalka sankaaga neefta ka soo baxaysa aawadeed Ayaa durdurradii biyuhu la muuqdeen, Oo aasaaskii duniduna wuu soo bannaan baxay. 16 Xagga sare ayuu cid ka soo diray, oo wuu i qaaday, Oo wuxuu iga soo dhex bixiyeey biyo badan. 17 Wuxuu iga samatabbixiye cadowgagyi xoogga badnaa, iyo kuwii i necbaaba, waayo, iyagu way iga xoog badnaayeen. 18 Waxay igu soo kediyeen maalintii aan belaayaysnaa, Laakiinse Rabbigu wuxuu ii ahaa tiir. 19 Oo weliba wuxuu i keenay meet ballaadhan, Wuu i soo samatabbixiye, maxaa yeelay, wuu igu farxay. 20 Rabbigu wuxuu iigu abaalguday sidii ay xaqnimadaydi ahayd, Oo sidii ay nadifsanaantii gacmahaygu ahayd ayuu iigu abaalguday. 21 Waayo, anigu waan xajiyey jiddakii Rabbiga, Oo Ilaahayna si caasinimo ah ugama tegin. 22 Waayo, xukummadiisi oo dhammu hortayday yiileen, Oo qaynuunnadiisiina anigu iskama tuurin. 23 Oo weliba xaggiisana waan ku qummanaa, Oo waan iska dhawray xumaantaydi. 24 Sidaas daraaddeed ayaa Rabbigu iigu abaalguday sidii ay xaqnimadaydi ahayd, iyo sidii nadiifsanaanta gacmahaygu ay ku ahayd indhihiisa hortooda. 25 Kii naxariis leh waad u naxariisanaysaa, Oo ninkii qummannaa waad u qummannaanaysaa. 26 Kii daahir ahna daahir baad u ahaanaysaa, Oo kii qalloocanna mid maroorsan baad u ahaanaysaa. 27 Waayo, waxaad badbaadinaysaa dadka dhibaataysan, Laakiinse indhaha kibirsan waad soo dejinaysaa. 28 Waayo, waxaad daaraaysaa laambaddayda, Rabbiga Ilaahayga ah ayaa gudkurkaya iftiminaya. 29 Waayo, adaan col kuugu dhex ordaa, Oo Ilaahay caawimaaddiisa ayaa derbi kaga booodaa. 30 Ilaa jidkiisu waa qumman yahay, Rabbiga eraygiisuna waa mid la tijaabiye, Isagu wuxuu gaashaan u yahay kuwa isaga isku halleeya oo dhan. 31 Waayo, bal yaa Ilaah ah, Rabbiga mooyaane? Oo bal yaa dhagax weyn ah, Ilaahayga mooyaane? 32 Kaasoo ah Ilaaha ii guntiya xoog, Jidkaygana qummaatiya. 33 Isagu cagahayga wuxuu ka dhigaa sida cagaha deerada, Oo wuxuu igu fadhiisiyya meelahaayga sare. 34 Gacmahaygana wuxuu baraa dagaalka, Oo sidaas daraaddeed gacmahaygu waxay xoodaan qaanso naxaas ah. 35 Weliba waxaad kaloo i siisay gaashaankii badbaadintaada, Oo waxaa kor ii qaadday gacantaada midig, Oo roonaantaada ayaa i weynaysay. 36 Adigu tallaabooyinkaya waxaad ku ballaadhisay hoostayda, Oo cagahaygunu ma ay simbirriixan. 37 Anigu waxaan eryan doonaa cadaawayaaashayda, oo waan gaadhi doonaa, Oo jeeray wada baabba'anina dib uga soo noqon maayo. 38 Waan wada layn doonaa si anay mar dambe u awoodin inay kacaan, Oo cagahaygay ku soo hoos dhici doonaa. 39 Waayo, xoog baad iigu guntisay dagaalka aawadiis, Oo kuwii igu kacayna hoostaydaad ku soo turtay. 40 Oo weliba cadaawayaaashaydi waxaad ka dhigat inay dhabarka ii jeediyaan, Si aan u kala gooyo kuwa i neceb. 41 Iyagu way qayshadeen, laakiinse way waayeen mid iyaga badbaadiya, Oo xataa Rabbiga way baryeen, laakiinse uma uu jawaabin. 42 Markaasaan iyaggi u duqeeyey sida boodhka dabaysha hor kaca, Oo waxaan iyaggi dibadda ugu tuuray sidii dhoobada jiddakaa taal oo kale. 43 Wuxaad iga samatabbixisay murankii dadka, Oo waxaa

iga dhigat quruumaha madaxdoodii, Oo dad aanan aqoon ayaa ii adeegi doona. 44 Oo mar alla markii ay warkayga maqlaan way i addeeci doonaan, Oo shisheeyayaashuna way isu kay dhibi doonaan, 45 Shisheeyayaashu way libdhii doonaan, Oo iyago gariiraya ayay qolalkooda ka soo bixi doonaan. 46 Rabbigu waa nool yahay, oo mahad waxaa leh dhagaxayga weyn, Oo Ilaaha i badbaadiyeyna ha sarreeyo, 47 Kaasoo ah Ilaaha aniga ii aarguda, Oo dadkana hoostayda ku soo tuura. 48 Isagu wuxuu iga badbaadiya cadaawayaaashayda, Haah, oo adigu waxaad iga sara marisaa kuwa igu kaca, Oo waxaad iga samatabbixisaa ninka dulmiga badan. 49 Sidaas daraaddeed, Rabbiyow, anigu waxaan kuugu mahadnaqi doonaa quruumaha dhexdoodaa, Oo magacaaga ammaan baan ugu gabiy doonaa. 50 Rabbigu si weyn buu boqorkisa u samatabbixiyya, Oo wuxuu weligiis raxmad u sameeyaa kii uu subkaday, Kaasoo ah Daa'uud, iyo farcankiisaba weligiis iyo weligiis.

19 Samooyinku waxay caddeeyaan ammaanta Ilaah, Cirkuna wuxuu muujiyaa sancadii gacantiisa. 2 Maalinba maalinta ka dambaysaa waxay ku hadashaa hadal, Oo habeenba habeenka ka dambeeyaa wuxuu caddeeyaa aqoon. 3 Ma jiro hadal ama af Aan codkooda laga maqlin. 4 Codkoodii wuxuu dhex maray dhulka oo dhan, Hadalkoodiina wuxuu gaadhad dunida meesha ugu dambaysa. Oo dhexdoodaa wuxuu taambuug u dhigay qorraxda, 5 Taasoo la mid ah aroos qolladdiisi ka soo baxaya, Oo waxay u faraxdaa sida nin xoog leh oo baratamaya. 6 Waxay ka soo baxdaa samada darakeeda, Oo waxay ku soo wareegtaa hareeraheeda, Oo kulaykeedana wax ka qarsooni ma jiraan. 7 Shariga Rabbigu waa kaamil, oo nafta wuu soo celiyaa, Maragfurka Rabbigu waa aamin, oo garaadlaawaha ayuu u caqlyeeyaa. 8 Qaynuunnada Rabbigu waa hagaagsan yihiin, oo qalbiga ayay ka farxiyan, Amarka Rabbigu waa daahir oo indhaha ayuu nurriyaan. 9 Cabsida Rabbigu waa nadiif, weligeedna way raagtagta, Xukummada Rabbigu waa run, waana wada xaq dhammaantood. 10 Iyagu waa wax xataa dahab laga sii jeclaado, haah, xataa dahab badan oo saafi ah, Oo weliba way ka sii macaan yihiin malab iyo awlallada malabka. 11 Oo weliba addoonkaagaana iyagaa loogu digay, Oo xajintoodana waxaa ku jira abaalgud weyn. 12 Bal yaa qaladdadiisa garan kara? Rabbow, iga nadiifi dembiyo qarsoon. 13 Anoo addoonkaaga ah iga hay waxyaalo aan ku kibro, Oo yaanay ii talin, Oo markaas kaamil baan ahaan doonaa, Oo xadgudub weynna daahir baan ka ahaan doonaa. 14 Rabbiyow, xooggaya iyo bixiyahaygiyow, Erayada afkaya iyo fikirka qalbigayu ha ahaadeen kuwo hortaada lagu aqbaloo.

20 Rabbigu ha kuu jawaabo maalinta dhibta, Ilaaha Yacquub magicisu meel sare ha ku taago, 2 Caawimaadna ha kaaga soo diro meesha quduuska ah, Oo Siyoonna ha kaa xoogeyeo, 3 Ha xusuusto qurbaannadaadii oo dhan, Oo ha aqbalo allabariqaagii gubnaa, (Selaah) 4 Oo ha ku siyo waxa qalbigaagu doono, Oo ha kuu yeelo muraadkaaga oo dhan. 5 Innagu waxaynu ku gullaysanaynaa badbaadintaada, Oo calammadeennana waxaynu ku sudhaynaa magaca Ilaahenna, Rabbigu ha ku siyo waxaad weyddiisato oo dhan. 6 Anigu hadda waan ogahay in Rabbigu badbaadiyo kii uu isagu subkaday, Oo wuxuu isaga uga soo jawaabi doonaa samadiisa quduuska ah, Oo wuxuna ugu jawaabi doonaa xooggiisa wax badbaadiya oo gacantiisa midig. 7 Qaar waxay isku halleeyaan gaadhifardoodyo, qaarna waxay isku halleeyaan fardo, Laakiinse innagu waxaynu xusuusayanaynaa magaca Rabbiga Ilaahenna ah. 8 Iyagu way foorsadeen, wayna dheceen, Laakiinse innagu waynu kacnay, oo waynu taagan nahay. 9 Rabbiyow, ina badbaadi, Oo Boqorku ha inoo jawaabo markii aynu u qayshanno.

21 Rabbiyow, boqorku wuxuu ku farxi doonaa xooggaaga, Oo badbaadintaadanaaad buu ugu rayrayn doonaa. **2** Waxed isaga sisay wixii qalbigiisu doonayay, Oo wixii bushimihiisu ku weyddiisteenna uma aad diidin. (Selaah) **3** Waayo, waxaad isaga dhigtaa barakooyinka wanaagga, Oo madaxiisana waxaad saartaa taaj dahab saafi ah. **4** Wuxuu kaa baryay nolol, oo adna waad sisay isaga, Oo waxaad sisay cimri dheer oo waaraya weligiis iyo weligiisba. **5** Ammaantisu waxay ku weyn tahay xagga badbaadintaada, Oo waxaad isaga saartaa murwad iyo haybad. **6** Waayo, waxaad isaga ka dhigtaa mid weligiisba aad u barakaysan, Oo waxaad ka dhigtaa inuu horaada farxad kula reyreeyo. **7** Waayo, boqorku wuxuu isku halleeyaa Rabbiga, Oo Ilaha ugu sareeya raxmaddiisa aawadeed isaga innaba lama dhaqaajin doono. **8** Gacantaadu waxay heli doontaa cadaawayashaada oo dhan, Oo midigtaaduna waxay heli doontaa kuwa ku neceb. **9** Oo markii aad cadhootid waxaad iyaga ka dhigi doontaa sida foorno dab ah. Oo Rabbigu wuxuu iyaga ku liqi doonaa cadhadiisa, Oo dab baa gubi doona. **10** Midhahooda dhulkaad ka baabbi'inaysaa, Farcankoodana binu-aadmiga dhexdiisa. **11** Waayo, iyagu waxay ku talo jireen inay xumaan kugu sameeyaan, Oo waxay hindiseen xeel ayan iyagu dhimmaykarin. **12** Waayo, waxaad iyaga ka dhigi doontaa inay dib u jeestaan, Oo xadhigga qaansadaadana waxaad ku diyaarin doontaa wejigooda hortiisa. **13** Rabbiyow, adigu xooggaaga ku sarree, Markaasaannu gabiy doonnaa, oo waxaanuu ammaani doonnaa italkaaga.

22 Ilahaayow, Ilahaayow, maxaad ii dayrisay? Oo aad uga fogataay caawimaaddayda iyo hadalka hinraaggayga? **2** Ilahaayow, maalintii waan kuu qayshadaa, adiguse iima jawaabit, Oo habeennimadana waan qayliyaa oo ma nasto. **3** Laakiinse adigu quduus baad tahay, Oo kursigaaga waxaad ka dhigtaa ammaanta reer binu Israa'iil. **4** Awowayaashay adigay isku kaa halleeyeey, Iyagu way isku kaa halleeyeey, oo adna waad samatabbixis. **5** Adigay kuu qayshadeen, oo way samatabbexeen, Way isku kaa halleeyeey, oo mana ay ceeboobin. **6** Laakiinse anigu waxaan ahay dirixi, oo dad ma ahi, Waxaan ahay mid la caayo, oo dadku quudhsado. **7** Oo kuwa i arka oo dhammu way igu qoslaan, Bushimahay yuubaan, oo madaxay lulaan, iyagoo leh, **8** Rabbigu isku halleeyeey, ha samatabbixiyo, Bal isagu waa kan ku faraxsane hadda ha samatabbixiyo. **9** Laakiinse adigu waxaad tahay kii uurka iga soo bixiyey, Oo intaan naasaha hooyaday nuugayay, waxaad iga dhigtagay mid ku aaminsan. **10** Aniga dushaadaa laygu soo tuuray markaan uruka ka soo baxay, Xataa tan iyo intaan uurkii hooyaday ku jiray, Ilahaaygaad ahayd. **11** Ha iga fogaan, waayo, dhib baa soo dhow, Qof i caawiyaana ma jiro. **12** Waxaa i hareereeyey dibyo badan, Oo kuwii Baashaan oo xoogga badnaa ayaa hareerahayga isku wareejiyey. **13** Afkooday iigu fureen, Sidii libaax hamuunsan oo ciyaya. **14** Waxaan u shubmay sidii biyo oo kale, Oo lafahaygii oo dhimmuna xubnihii way ka kala bixeeyen, Oo qalbigaygii wuxuu noqday sidii shamac oo kale, Oo wuxuu ku dhex dhalaalay xiidmahayga. **15** Xooggaygii wuxuu engeegay sidii dheri burbukisa oo kale, Oo carrabkaygiina daamankayguu ku dhegay, Oo waxaad i gelisay ciiddii dhimashada. **16** Waayo, waxaa i hareereeyey eeyo, Oo waxaa hareerahayga isku wareejiyey shirkii xumaaafalayaasha, Oo waxay iga mudeen gacmaha iyo cagaha. **17** Lafahaygii oo dhan waan tirin karaa, Oo iyagu way i fiiriyaan oo igu dhaygagaan, **18** Dharkayga bay qaybsadaan, Oo maradaydana saami bay u ritaan. **19** Laakiinse, Rabbiyow, ha iga fogaan, Tageerehaygiiyow, dhaqso ii caawi. **20** Naftayda ka samatabbixi seefta, Noloshaydana ka samatabbixi xoogga eeyga. **21** Iga badbaadi libaaxa afkiisa, Haah, xataa geesihii gisiyada waad iiga jawaabtay. **22** Magacaaga waan u sheegi doonaa walaalahay, Oo

ururka dhexdiisa aayaan kugu ammaani doonaa. **23** Kuwiinna Rabbiga ka cabsadow, ammaana isaga, Farcanka Yacquubow, sharfa isaga, Oo kuwiinna Israa'iil ka soo farcamayow, isaga ka wada cabsada. **24** Waayo, isagu ma quudhsan, mana karhin kan la dhibay dhibkiisa, Oo wejigisiinaa kama u qarin isagii, Laakiinse markuu u qayshaday ayuu maqliga. **25** Xaggaaga aayaan ammaantaydu kaga imanaysa shirka weyn dhexdiisa, Oo nidarradaya waxaan ku bixinaya kuwa isaga ka cabsada hortooda. **26** Oo waxaa wax cuni doona oo ka dhergi doona kuwa camalka qabow, Kuwa Rabbiga doonoonaa isagay ammaani doonaan, Qalbigiinnu weligiis ha noolaado. **27** Dunida darafyadeeda oo dhammu waxay soo xusuusan doonaan oo u soo jeesan doonaan Rabbiga. Oo qolooyinka quruumaha oo dhammu waxay ku sujuudi doonaan hortaada. **28** Waayo, boqortooyada waxaa leh Rabbiga, Oo isagu waa taliyihii quruumaha. **29** Dunida kuweeda buurbuuran oo dhammu wax bay cuni oo Ilaha bay caabudi doonaan, Oo inta ciidda gasha oo dhimmuna hortisay ku sujuudi doonaan, Xataa kii aan naftiisa sii noolayn karin. **30** Farcan baa isaga u adeegi doona, Oo Sayidka waxaa looga sheekay doonaa qarniga iman doona. **31** Oo iyagu way iman doonaan oo waxay dadka dhalan doona u sheegi doonaan Xaqnimadiisa iyo inuu sameeyeyba.

23 Rabbigu waa adhijirka i jira; waxba u baahan maayo. **2** Wuxuu i fadhiisiyya doog qoyan dhexdiis, Oo wuxuu ii hoggaamiyya biyaha deggan dhinacooda. **3** Naftayda wuu soo celiyaa. Oo magicisa aawadiis wuxuu igu hor kacaa waddooyinka xaqnimada. **4** In kastoo aan ku dhex socdo dooxada hooska dhimashada, Sharna ka baqii maayo, waayo, waad ila jirtaa, Ushaada iyo hangoolkagaaya aaya ii raaxeeyaa. **5** Cadaawayashaayda hortooda waxaad iigu diyaarisaa miis, Oo saliid baad madaxayga ku subagtaa, koobkayguna waa buuxdhaafaa. **6** Hubaal cimrigayga oo dhan waxaa i raaci doona wanaag iyo naxariis, Oo weligay guriga Rabbiga aayaan degganaan doona.

24 Rabbigaa iska leh dhulka iyo waxa ka buuxa oo dhan, iyo dunida iyo kuwa degganba. **2** Waayo, isagaan badaha dushooda ka aasaasay, Oo wuxuu kaa dul dhisay webiyaasha. **3** Bal yaa fuuli doona Rabbiga buurtiisa? Oo bal yaa dhex istaagi doona meeshiisa quduuska ah? **4** Waa kii gacmiihiis nadifsan yihiin, oo qalbigiisu daahir yahay, Oo aan naftiisa hawo been ah kor ugu qaadin, Oo aan si khiyaano leh u dhaaran. **5** Kaasuu wuxuu Rabbiga ka heli doonaa barako, Ilaha badbaadadiisana xaqnimo. **6** Kan waxuu weeye qarniji kuwa isaga doonoonaa, Oo waa kuwa wejigaaga doonoonaa, Ilaha Yacquubow. (Selaah) **7** Irdahow, madaxiinna kor u qaada, Oo albaabbada daa'imiska ah, kor ha laydiin qaado, Oo waxaa soo geli doona Boqorka ammaanta. **8** Bal waa ayo Boqorka ammaantu? Waa Rabbiga xoog iyo itaal badan, Waa Rabbiga dagaalka ku xoog badan. **9** Irdahow, madaxiinna kor u qaada, Oo albaabbada daa'imiska ah, madaxiinna kor u qaada, Oo waxaa soo geli doona Boqorka ammaanta. **10** Bal waa ayo Boqorkan ammaantu? Waa Rabbiga ciidammada, Isaga weeye Boqorka ammaantu. (Selaah)

25 Rabbiyow, naftayda xaggaagan kor ugu qaadaa. **2** Ilahaayow, adigaan isku kaa halleeyey, Haddaba yaanan ceeboobin, Oo yaan cadaawayashaaydu ii faanin. **3** Kuwa adiga ku suga midkoodha ceeboobi maayo, Laakiinse waxaa ceeboobi doona kuwa khiyaanada ku macaamilooda sababla'aan. **4** Rabbiyow, jidakaaga i tus, Oo waddooyinkaagana i bar. **5** Runtaada igu hoggaami, oo i bar, Waayo, waxaad tahay Ilaha badbaadadya, Oo maalinta oo dhan adaan ku sugaa. **6** Rabbiyow, xusuuso naxariistaada iyo raxmaddaada, Waayo, weligoodba way jireen. **7** Ha xusuusan dembiyadii dhallinyaranimadaya iyo xadgudubyadaydi, Laakiinse i xuususo sida raxmaddaadaa tahay, Iyo wanaaggaaga aawadiis,

Rabbiyow. **8** Rabbigu waa wanaagsan yahay, waana qumman yahay, Sidaas daraaddeed wuxuu dembilayaasha ku hanuunin doonaa jidka. **9** Kuwa camalka qabow wuxuu ku hanuunin doonaa xaqaa, Oo kuwa camalka qabow wuxuu bari doonaa jidkiisa. **10** Rabbiga waddooyinkisa oo dhammu waxay raxmad iyo run u yihiin Kuwa axdigiisa iyo markhaatufurkiisa xajiyaa. **11** Rabbiyow, dembigayga iga cafi magacaaga daraaddii, Waayo, aad buu u weyn yahay. **12** Bal waa ayo ninka Rabbiga ka cabsadaa? Kaas wuxuu ku hanuunin doonaa jidki uu isagu doorto. **13** Naftisu wanaag bay ku jiri doontaa, Oo farcankiisuna wuxuu dhaxli doonaa dalka. **14** Rabbiga taladiisa qarsoon waxay la jirtaa kuwa isaga ka cabsada, Oo wuxuu iyaga tusi doonaa axdigiisa. **15** Weligayba indhahaygu waxay u jeedaan xagga Rabbiga, Waayo, wuxuu cagahayga ka bixin doonaa dabinka. **16** Bal xaggayga u soo jeeso, oo ii naxariiso, Waayo, waan cidloobay, oo dhib baa i hayso. **17** Dhibaatooyinka qalbigaygu way sii ballaadeen, Cidhiidhigayga iga bixi. **18** Bal fiiri dhikayga iyo qaxarkayga, Oo dembiyadayda oo dhan iga cafi. **19** Bal fiiri cadaawaayaashayda, waayo, way badan yihiin, Oo waxay iku neceb yihiin nacayb dulmi miidhan ah. **20** Naftayda dhawr, oo i samatabbixi, Oo yaanan ceeboobin, waayo, waan isku kaa halleeyaa. **21** Daacadnimo iyo qummanaanu ha i dhawreen, Waayo, adaan ku sugaa. **22** Ilaahow, reer binu Israa'iil ka samatabbixi Dhibaatooyinkooda oo dhan.

26 Rabbiyow, i xukun, waayo, waxaan ku socday daacadnimadaya, Oo weliba waxaan Rabbiga isugu halleeyey rogrogmashola'an. **2** Rabbiyow, i imtiixaan, oo i tijaabi, Oo uurkayga iyo qalbigaygana baadh. **3** Waayo, raxmaddaadu waxay taal indhahayga hortooda, Oo waxaan ku socday runtaada. **4** Lama aan fadhiisan waxmatarayaa, Oo kuwa isyeelyeelana gudaha la geli maayo. **5** Waan necbahay ururka xumaanfalayaasha, Oo kuwa sharka lehna la fadhiisan maayo. **6** Gacmahayga waxaan ku maydan doonaa edda'aanta, Markaasaan ku wareegi doonaa meeshaada allabariga, Rabbiyow, **7** Si aan codka mahadnaqidda dadka u maqashiyo, Oo aan uga sheekeeyo shuqulladaada yaabka leh oo dhan. **8** Rabbiyow, rugta gurigaaga waan jeclahay, lio meesha ammaantaadu joogto. **9** Naftayda ha la ururin dembilayaal, Noloshaydana ha la ururin dhiigycabyada, **10** Gacmahooda belaayadu ku jirto, Gacantooda midigna laaluush ka buuxo. **11** Laakiinse anigu waxaan ku socon doonaa daacadnimadaya, Haddaba i madaxfuro, oo ii naxariiso. **12** Cagtagyu waxay ku taagan tahay meel siman, Oo Rabbigaan ku ammaani doonaa shirarka dhexdooda.

27 Rabbigu waa nuurkayga iyo badbaadadayda, bal yaan ka cabsadaa? Oo Rabbigu waa xoogga noloshayda, bal yaan ka baqa? **2** Markii xumaanfalayaashu iigu yimaadeen inay hilikbayga cunaan, Kuwaasoo ah cadaawaayaashayda iyo colkayga, way turunturoodeen, wayna dheceen. **3** In kastoo ciidan col ah i ag dego, Qalbigaygu cabsan maayo, In kastoo dagaal iku soo kaco, Xataa markaas waan kalsoonaanayaa. **4** Wax keliya ayaan Rabbiga ka baryay, oo taas aad baan u doonayaa, Waana inaan cimrigayga oo dhan dhex degganaado guriga Rabbiga, Oo aan fiiryo Rabbiga quruxdiisa, oo aan wax ku baryo macbudiisa. **5** Waayo, isagu maalinta dhibta wuxuu iku qarin doonaa teendhadiisa, Oo meesha qarsoon oo taambuuggiisa ayuu iku xasayn doonaa, Kor buu ii qaadi doonaa oo dhagax weyn buu i saari doonaa. **6** Imminkaa waxaa madaxayga laga sarraysiin doonaa cadaawaayaashayda iku wareegsan, Oo waxaan taambuugga Rabbiga ku dhex bixin doonaa allabari dhawaaq farxadeed leh, Waan gabiy doonaa, haah, ammaan baan Rabbiga ugu gabiy doonaa. **7** Rabbiyow, markaan codkayga ku qayliyo, i maqal, Weliba ii naxariiso, oo ii jawaab. **8** Markaad

tidhi, Wejigayga doondoona, ayaa qalbigaygu wuxuu kugu yidhi, Rabbiyow, wejigaaga waan doondoonaaya. **9** Ilaha badbaadadaydow, wejigaaga ha iga qarin, Anoo addoonkaaga ah cadho ha igu eryin, Caawimaad baad ii hayde, Ha i xoorin, hana i dayrin. **10** Waayo, aabbahay iyo hooyadaway i dayriyeen, Laakiinse Rabbigaa i qaadan doona. **11** Rabbiyow, cadaawaayaashayda daraaddood Jidkaaga i bar, Oo igu hoggaami waddo bannaan. **12** Oo gacanta ha ii gelin cadaawaayaashayda, Waayo, waxaa igu kacay markhaatiyal been ah iyo kuwa nacweynaanta ku hadla. **13** Waan itaal darmaan lahaa haddaanan rumaysnayn Inaan wanaaggaa Rabbiga ku arkayo dalka kuwa nool. **14** Rabbiga sug, Adkayso, oo qalbigaagu ha dihirranaado, Haah, Rabbiga sug.

28 Rabbiyow, adigaan kuu qayshan doonaa, Dhagaxaya weynow, ha iska kay dhega tirin, Waaba intaas oo haddaad iga aamusto, Aan noqdaa sida kuwa yamayska hoos ugu dhaadha. **2** Maqal codka baryootankayga markaan kuu qayshado, Oo aan gacmahayga u soo taago xagga meeshaada quduuska ah. **3** Ha ila jiidin kuwa sharka leh, Iyo xumaanfalayaasha Oo deriskooda nabadda kula hadla, Laakiinse belaayadu qalbigooda ku jirto. **4** Lyaga u abaalmari sida shuqulkoodu yahay, iyo sida ay xumaanta falimahoodu tahay, lyaga u abaalmari sida shuqulkha gacmahoodu yahay, Oo waxa ay galabsadaan sii. **5** Lyaga wuu dumin doonaa, mana uu dhisi doono mar dambe, Maxaa yeelay, kama ay fikirin Rabbiga shuqulladiisi iyo hawshii gacmihiiisa toona. **6** Mahad waxaa leh Rabbiga, Maxaa yeelay, codkii baryootankayguu maqlay. **7** Rabbigu waa xooggayga iyo gaashaankayga, Qalbigaygu isaguu isku halleeyey, oo waa lay caawiyeey, Sidaas daraaddeed qalbigaygu aad iyo aad buu u reyreyey, Oo gabaygaygaan isaga ku ammaani doonaa. **8** Rabbigu wuxuu dadkiisa u yahay xoog, Oo kiisa subkanna wuxuu u yahay qalcad lagu badbaado. **9** Dadkaaga badbaadi, oo dhaxalkaagana barakee, Oo weliba quudi, oo weligaaba kor u hay.

29 Kuwiinna carruuta llaah ah, Rabbiga ammaana, Rabbiga ka sheega ammaan iyo xoog. **2** Rabbiga ku ammaana ammaanta magiciisu mudan yahay, Rabbiga ku caabuda quruxda quduuska ah. **3** Rabbiga codkiisu wuxuu dul joogaa biyaha, Ilaaha ammaantu wuu onkodaa, Oo xataas Rabbigu wuxuu ka kor onkodaa biyo badan. **4** Rabbiga codkiisu waa xoog badan yahay, Rabbiga codkiisu waa haybad badan yahay. **5** Rabbiga codkiisu wuxuu jebiyaa geedaha kedarka ah, Haah, oo Rabbigu wuxuu kala jebjebiyaa geedaha kedarka ah oo Lubnaan. **6** Oo weliba wuxuu iyaga ka dhigaa inay u boodboodaan sida weyl oo kale, Lubnaan iyo Siryonha wuxuu ka dhigaa sida gisi yar. **7** Rabbiga codkiisu wuxuu googooyaa ololka dabka. **8** Rabbiga codkiisu wuxuu ruxruxaas cidlada, Rabbigu wuxuu ruxruxaas cidlada Qaadeesh. **9** Rabbiga codkiisu wuxuu dhalisyaa deeroyinka, Oo kayntana caleemaha wuu ka daadiyyaa, Oo wax kasta oo macbudiisa kuu jiraana waxay yidhaahdaan, Ammaan. **10** Rabbigu wuxuu dul fadhiyya daadka, Haah, oo Rabbigu wuxuu weligiisuba u fadhiyya sida bogor oo kale. **11** Rabbigu dadkiisu xoogay doonaa, Oo Rabbigu nabad buu dadkiisa ku barakayn doonaa.

30 Rabbiyow, waan ku sarraysiinaya, waayo, kor baad iga yeeshay, Oo weliba igama aad dhigin in cadaawaayaashaydu ii faanaan. **2** Rabbiyow, Ilaahayow, Waan kuu qayshaday oo adna waad i bogisiisay. **3** Rabbiyow, waxaad naftaydiil kor uga qaadday She'ool, Oo waad i sii noolaysay si aanan yamayska ugu dhicin. (**Sheol h7585**) **4** Quduusintiisoy, Rabbiga ammaan ugu gabay, Oo mahad ku naqa magiciisa quduuska ah. **5** Waayo, cadhadiisu waa daqiqad keliya, Laakiinse raalliniimadiisu waa cimriga, Habeenka waxaa jirta oohin, Laakiinse aroorta farxad baa timaada. **6** Aniguse

intaan barwaqaqaysnaa waxaan idhi, Weligay dhaqdhaqaaci maayo. 7 Rabbiyow, raallinimadaada aawadeed ayaa buurtayda ka dhigtay inay si adag u taagnaato, Wejigaagaad qarisay, oo anna waan argaggaxay. 8 Rabbiyow, adigaan kuu soo qayshaday, Oo baryootankaygii waxaan gaadhsiiyey Rabbiga. 9 Bal markaan yamasksa ku dego, maxaa faa'iido ah oo dhiiggaayga ku jirta? Ma ciiddaa ku ammaanaysa? Oo ma runtaaday sheegaysaa? 10 Rabbiyow, i maqal oo ni naxariiso, Rabbiyow, kaalmeeyahayga ahow. 11 Baroortaydii waxaad iigu beddesheyay caayaar, Oo dharkaygii joonyadaha ahaana waad iga furtay, oo waxaad ii guntisay farxad, 12 Taasuna waa si nafsaddaydu ay ammaan kuugu gabaydo, oo aanay u aamusin. Rabbiyow, llaahayow, weligayba waan kugu mahadnaqayaa.

31 Rabbiyow, adigaan isku kaa halleeyaa, yaanan weligayba ceeboobin, Oo xaqniimadaada igu samatabbixi. 2 Dhegtiada ii soo dhig, oo dhaqso ii samatabbixi, Dhagax weyn oo xoog leh ii ahow, iyo guri lasku daafaco si aad ii badbaadisid. 3 Waayo, waxaad tahay dhagax weyn oo ii gabbaad ah iyo qalcaddayda, Haddaba magacaaga daraaddis ii hoggaami oo ii hanuuni. 4 Oo iga bixi shabagga dabinka ah oo ay qarsoodiga iigu dhigeen, Waayo, waxaad tahay qalcaddayda. 5 Gacantaada ayaan ruuxaygu dhiibayaa, Waayo, waad i soo furatay, Rabbiyow, llaaha runta ahow. 6 Waan neceb ahay kuwa hawada beenta ah ka fikira, Laakiinse Rabbigaan isku halleeyaa. 7 Naxariistaada waan ku farxi doonaa, waan ku rayrayn doonaa, Waayo, dhibaataadii igu dhacday waad aragtagtay, Waanad ogayd qaxarka naftaydu ku jirtay, 8 Oo weliba iguma aad xidhin gacantii cadowga, Oo cagtayda waxaad taagtay meal ballaadhan. 9 Rabbiyow, ii naxariiso, waayo, cidihiidhi baan ku jiraa, Oo murug baan la il go'aa, oo naftayda iyo jidhkayguba way taag darnaadaan. 10 Waayo, noloshaydu waxay ku dhammaatay caloolkumo, cimrigaygunu taahid, Oo dembigaya daraaddis ayaa xooggaygii fi gabay, lafahaygiina way wada kharribmeen. 11 Cadaawaayaashayda oo dhan daraaddodoo ayaan waxaan noqday mid ceebaysan, Xataa deriskayga aad iyo aad baan ugu hor ceeboobay, oo kuwa i yaqaaanna way iga cabsadeen, Oo xataa kuwii dibadda igu arkay way iga carareen. 12 Sida qof dhintay oo laga samray ayaan layska kay illoobay, Oo waxaan ahay sida weel jabay. 13 Waayo, waxaan maqlay kuwo badan oo caytamaya, iyo cabsi dhan kasta igaga wareegsan, Oo intay ii wada tashadeen, Ayay waxay ku arrinsadeen inay nafta iga qaadaan. 14 Laakiinse Rabbiyow, adigaan isku kaa halleeyey, Oo waxaan idhi, Waxaad tahay llaahay. 15 Wakhtigayu gacantaadu ku jiraa, Haddaba iga samatabbixi gacanta cadaawaayaashayda, iyo weliba kuwa i silciya gacantooda. 16 Wejigaaga anoo addoonkaaga ah igu iftiimi, Oo igu badbaadi raxmaddaada. 17 Rabbiyow, yaanan ceeboobin, waayo, adigaan kuu qayshaday, Kuwa sharka lahu ha ceeboobeen, oo She'ool ha ku dhex aamuseen. (Sheed h7585) 18 Ha carrab beeleen kuwa beenta sheegaa, Oo kan xaqaa ah si qallafsan wax uga sheega, Iyagoo kibir iyo quudhsasho leh. 19 Wanaaggaagu weynaan badanaa, kan aad u kaydisay kuwa kaa cabsada, Oo weliba aad binu-aadmiga hortisa ugu diyaarisay kuwa isku kaa halleeye. 20 Dadka sirqooldadiisa waxaad iyaga kaga qarinaysaa joogistaada qarsoon, Oo carrabka dirirtiisana waxaad iyaga kaga qarinaysaa taambuug. 21 Mahad waxaaa leh Rabbiga, Waayo, wuxuu raxmaddisa yaabka leh igu tusay magaalo xoog weyn. 22 Laakiinse anigu waxaan degdegdu ku idhi, Indhahaaga hortooda waan ka go'ay, Habase yeeshet, codkii baryootankayga waad maqashay markii aan kuu qayshaday. 23 Quduusiintisa oo dhammay, Rabbiga jeclaada, Rabbiga wuu ilaaliyya kuwa aaminka ah, Kan waxa kibirkira ah falase aad iyo aad buu u abaalmariyaa. 24 Kuwiinna Rabbiga wax ka rajaynaya oo dhammow, Adkaysta, oo qalbigiinnu ha dhiirranaado.

32 Waxaa barakaysan kii xadgudubkiisa la cafifyey, oo dembigiisa la daboolay. 2 Waxaa barakaysan ninkii aanu Rabbigu dembi ku tirin, Oo ruuxiisa aanyay kхиyaano ku jirin. 3 Markii aan iska aamusay, lafahaygii way gaboebeen, Maxaa yeelay, maalintii oo dhan baan cabaadayaay. 4 Waayo, habeen iyo maalinba gacantaadu way iku cuslayd, Oo qoyaankaygii wuxuu u beddelmel sidii engegga diraacada. (Selaah) 5 Dembigaygii adigaan kuu qirtay, oo xumaantaydiina ma aan qarin, Waxaan idhi, Xadgudubkayga waxaan u qiranayaa Rabbiga, Oo adna waad iga cafiday xumaanta dembigayga. (Selaah) 6 Taas daraaddeed mid kastoo cibaado lahu ha ku soo baryo wakhti lagu heli karo, Hubaal markii biyaha badanu dhulka qarqiyaa, isaga sooma ay gaadhi doonaan. 7 Waxaad tahay meeshaan ku dhuunto, oo dhib baad iga ilaalin doontaa, Oo waxaad igu wareejin doontaa gabayadii samatabbixinta. (Selaah) 8 Waan ku hanuunin doonaa oo waxaan ku bari doonaa jidka aad ku socon lahayd, Oo waxaan kula talin doonaa iyadoo ay ishaydu kula jirto. 9 Ha noqonina sida faraska ama baqalka aani garaadka lahayn, Kuwaasoo hoggaankoodu yahay xakame iyo birtisa in lagu hayo, Haddii kalese innaba kuu soo dhowaan maayaan. 10 Kii shar leh waxaa ku dhici doona waxyaalo badan oo murug leh, Laakiinse kii Rabbiga isku halleeya waxaa ku wareegsanaan doona naxariis. 11 Kuwiinna xaqaa ahow, Rabbiga ku farxa oo reyreeya, Oo inta qalbigoodu qumman yahayow, kulligiin farxad la dhawaqaqaa.

33 Kuwiinna xaqaa ahow, Rabbiga ku reyreeya, Waayo, kuwa qumman ammaan baa u habboon. 2 Rabbiga ugu mahadnaqa kataarad, Oo isaga ammaan ugu heesa idinkoo ka dhawaajinaya shareerad toban xadhig leh. 3 Gabay cusub isaga ugu gabya, Oo si farsamo wanaagsan ugaga dhawaaajiya cod weyn. 4 Waayo, Rabbiga eraygiisu waa toosan yahay, Oo shuqulkissa oo dhanna waxaa lagu sameeyey aaminnimmo. 5 Wuxuu jecel yahay xaqniimo iyo caddaalad, Dhulka waxaa ka buuxda Rabbiga raxmaddiisa. 6 Samooyinka waxaa lagu sameeyey Rabbiga eraygiisa, Oo guutooyinkooda oo dhanna waxaa lagu uumay neefta afkiisa. 7 Isagu biyaha badda intuu isku ururiyo ayuu wuxuu ka dhigaa sidii taallo oo kale, Oo moolalka dhaadheerna wuxuu dhex dhigaa maqsinno. 8 Inta dhulka joogta oo dhammu Rabbiga ha ka cabsadeen, Inta dunida deggan oo dhammu isaga ha ka baqeen. 9 Waayo, isagu wuu hadlay, wayna noqotay, Oo wuu amray, wayna adkaatay. 10 Rabbigu quruumaha taladooda wuu baabbi'iya, Oo dadyowga fikirradodana wuu buriyaa. 11 Laakiinse Rabbiga taladiis u weligeedba way adkaataa, Oo fikirrade qalbigiisuna waxay adkaadaan tan iyo ka ab ka ab. 12 Waxaa barakaysan quruunta llaaheedu Rabbiga yahay, Taasoo ah dadka uu isagu u doortay dhaxalkiisa. 13 Rabbigu samaduun wax ka soo fiiriya, Oo wuxuu arkaa binu-aadmiga oo dhan, 14 Oo meesha isaga rugta u ayuhu wuxuu ka soo fiiriya kuwa dhulka deggan oo dhan, 15 Waa isaga kan qalbiyadooda oo dhan sameeyaa, Oo shuqulldooda oo dhan u wada fiirsada. 16 Ma jiro boqor ku badbaada ciidan weyn, Ninkii xoog badanuna iskuma samatabbixiyo xoog badan. 17 Faras waa waxmataare in badbaado laysugu halleeyo, Oo weliba ninnaba kuma samatabbixiyo xooggiisa badan. 18 Bal eega, Rabbiga ishiisu waxay la jirtaa kuwa isaga ka cabsada, Waana kuwa naxariistiisa rajeeya, 19 Inuu naftooda dhimashada ka samatabbixiyo, iyo inuu wakhitaabaartaa sii nooleeyo iyaga. 20 Nafteennu waxay sugtay Rabbiga, Waayo, isagu wuxuu inoo yahay caawimaad iyo gaashaan. 21 Haddaba qalbigeennu isagu ku rayrayn doonaa, Maxaa yeelay, innagu waxaynu isku halleeynay magiciisa quduuska ah. 22 Rabbiyow, naxariistaadu ha noogu soo degto, Sidii aannu kaa rajaynay.

34 Wakhti kasta ayaan Rabbiga ammaani doonaa, Oo had iyo goorba ammaantiisu afkaygay ku jiri doontaa. 2 Naftaydu waxay ku faani doontaa Rabbiga, Oo waxaa maqla doona kuwa camalka qabow, oo weliba way ku farxi doonaan. 3 Rabbiga ila weyneeyaa, Oo aynu magicisa wada sarraysiinno. 4 Rabbigaan doondoonaay, oo isna wuu ii jawaabay, Oo wuxuu iga samatabbixiyej waxyaalihii aan ka cabsaday oo dhan. 5 Iyagu waxay fiiriyeen isaga, oo way iftiimeen, Oo wejigooduna weligood ceeboobi maayo. 6 Ninkan miskiinka ahu wuu qayshaday, oo Rabbiguna wuu maqlay, Oo wuxuu ka badbaadshay dhibaatooyinkiisii oo dhan. 7 Malaaligta Rabbigu waxay hareeraysaa kuwa isaga ka cabsada, Oo weliba way samatabbixsaa. 8 Bal dhadhamiya oo arka in Rabbigu wanaagsan yahay, Waxaa barakaysan ninkii isaga isku halleeya. 9 Kuwiinna quduusiintiisa ahow; Rabbiga ka cabsada, Waayo, kuwa isaga ka cabsadaa waxba uma baahna. 10 Aaranka libaaxa wax baa ka dhimman, wayna gaajoodaan, Laakiinse kuwa Rabbigu doondoonaay wax wanaagsan uma baahnaan doonaan. 11 Carruurtoy, kaalaya oo i dheyegysta, Oo anna waxaan idin bari doonaa Rabbiga ka cabsashadiisa. 12 Bal waa ayo ninka nolol jecel, Oo cimriga dheer doonayaas. Si uu wanaaq u arko? 13 Carrabkaaga shar ka jooji, Bushimahaagana inay kхиyaano ku hadlaan kиilaali. 14 Shar ka leexo, oo wanaaq samee, Nabad doondoona, oo raacdysuo iyada. 15 Rabbiga indhihiisu waxay fiiriyana kuwa xaga ah, Oo deghegiisuna waxay u furan yihiin baryadooda. 16 Wejiga Rabbigu waa ka gees kuwa sharka sameeyaa inuu iyaga xusuustooda dhulka ka baabbi'iyo. 17 Kuwa xaga ahu way qayshadeen, oo Rabbigaa maqlay, Oo wuxuu iyaga ka samatabbixiyej dhibaatooyinkoodii oo dhan. 18 Rabbigu waa u dhow yahay kuwa dembigooda ka caloolaysan, Oo kuwa ruuxoodu qoomamaysan yahayna wuu badbaadiyaa. 19 Kan xaga ah dhibaatooyinkiisu way tiro badan yihiin, Laakiinse Rabbigu waa ka samatabbixiyya dhammaantoodba. 20 Isagu wuxuu dhawraa lafhiisa oo dhan, Oo middoodna ma jabna. 21 Xumaan baa dili doonta kuwa sharka leh, Oo kuwa neceb kan xaga ahna waa la eedayn doonaan. 22 Rabbigu nafta addoommadiisa wuu soo furtaa, Oo kuwa isaga isku halleeya, midkoodna lama eedayn doono.

35 Rabbiyow, la dirir kuwa ila dirira, Oo la dagaallan kuwa ila dagaallama. 2 Gaashaan iyo gabbaad qaado. Oo caawimaaddayda daraaddeed u istaag. 3 Waran la soobax, oo kuwa i eryanaya jidka ka goo, Oo naftayda waxaad ku tidhaahdaa, Anigu waxaan ahay badbaadadaada. 4 Kuwa naftayda doondoonaaya ha ceeboobeen, oo sharafdarro ha ku soodegto, Oo kuwa waxyeelladayda u arrinsanayana dib ha loo celiyo, oo ha wareereen. 5 Ha noqdeen sida buunshe dabaysha hor socda, Oo malaaligta Rabbigu horay u sii kaxaynayo. 6 Jidkuoodu ha noqdo gudcur iyo meel simbirriixo leh, Oo malaaligta Rabbigu ha eryato. 7 Waayo, iyagu sababla'aan bay dabin god iigoo qarsheen, Oo sababla'aan bay naftayda god ugu qodeen. 8 Isagoo aan iska jirin halligaadu ha ku soodegto, Oo dabinkisuu qariyey isaga ha qabsado, Oo isagoo halligaaduus ha ku dhaco. 9 Oo naftayduna Rabbigay aad ugu farxi doontaa, Oo waxay ku rayray doontaa badbaadintisa. 10 Lafahayga oo dhummawaxay ohan doonaan, Rabbiyow, bal yaa kula mid ah? Kaaga kii miskiin ah ka samatabbixiya kii isaga ka xoog badan, Haah, oo kii miskiin ah iyo kan baahanba ka samatabbixiya kii dhaca. 11 Waxaa kaca markhaatiyaal xaqdarro ah, Oo waxay i weyddiilyan waxyaalo aanan ogayn. 12 Wanaag xumaan bay iigaga abaalgudaan Oo naftayda way gacal tiraan. 13 Laakiinse markay bukeen, dharkaygu wuxuu ahaa joonyado, Oo naftayduna soon baan ku dhibay, Oo tukashadayduna laabtayday ku soo noqtotay. 14 Anigu waxaan u quaataay sidii isagoo ah saaxiibkay ama walaalkay, Oo waxaan la

foorsaday baroorasho sida mid hooyadiis u baroorta. 15 Laakiinse anigu markaan turunturooday ayay reyreeyeyen, oo way isa soo wada urursadeen, Oo waxmataraayaashii ayaa dhammaantood ii wada shiray, oo anna ma aan ogayn innaba, Way i dildillaacsadeen oo imana ay dayn. 16 Sida labawejilayilaashu diyaafado uga dhex majaajiloodaan Ayay iku jirriqsadeen. 17 Sayidow, ilaa goormaad siii firinaysaa? Naftaya halligaaddooda ka badbaadi, Noloshaydana libaaxyada ka badbaadi. 18 Wuxaan kaaga mahadnaqi doonaa shirkha weyn dhexdiisa, Oo dad fara badan dhexdooda ayaan kugu ammaani doonaa. 19 Kuwa sida qaladka ah cadowga iigu ahi, yaanay igu rayrayn, Oo kuwa sababla'aanta ii necebuna yaanay isu il jebin. 20 Waayo, iyagu nabad kuma hadlaan, Laakiinse waxay hadallo kхиyaano miidhan ah ugu hindisaan kuwa dalka ku xasilloon. 21 Afkoodii aad bay iigu fureen, Oo waxay yidhaahdeen, Ahaa, ahaa, annagaa indhahayaga ku aragnay. 22 Rabbiyow, adigu waad aragtay, haddaba ha iska aamusin, Sayidow, ha iga fogaan. 23 Sara joogso, oo garsooriddayda u toos, Oo dacwadaya dhiegaso, Ilaahayow, Sayidkayow. 24 Rabbiyow, Ilaahayow, igu xukun sida ay xaqnimadada tahay, Oo yaanay igu rayrayn. 25 Yaanay qalbigooda iska odhan, Ahaa, sidaasaanu doonaynaa, Yaanay odhan, Isagii waannu liqnay. 26 Kuwa waxyeelladayda ku reyreeyaa haa wada ceeboobeen oo ha isku wareereen dhammaantood, Oo iyagu ha huwadeen ceeb iyo sharafdarro kuwa iska kay weynaysiyya. 27 Kuwa xaqnimadaya jecelu farxad ha ku dhawaaqeen, oo ha farkeen, Oo had iyo goorba ha yidhaahdeen, Rabbiga ha la weyneeyo, Waayo, isagu wuxuu ku farxaan barwaqaqada addoonkiisa. 28 Oo maalinta oo dhan carrabkaygu wuxuu ka hadli doonaa Xaqnimadaada iyo ammaantaadaba.

36 Kii shar leh xadgudubkiisu wuxuu qalbigiisa ka yidhaahdaa, Ilaah ka cabsashadiisu indhahayga ma hor taal. 2 Waayo, wuu isfaaniyaa inaan dembigiisa la garan karin Oo aan la nebcaanay. 3 Erayada afkiisu waa xumaan iyo kхиyaano, Oo inuu caqliyasto iyo inuu wax wanaagsan sameeyoba wuu iska daayay. 4 Wuxuu sariirtiisa ku hindisa xumaan, Oo wuxuu joogsadaa jid aan wanaagsanayn, Oo weliba sharka ma naco. 5 Rabbiyow, raxmaddaadu samooiyinkay ku jirtaa, Aaminnimadaaduna daruurahay gaadhaa. 6 Xaqnimadaadu waa sida buuraha Ilaah, Oo xukummadaaduna waa mool dheer, Rabbiyow, waxaad nabad gelisaa dadka iyo duunyadaba. 7 Ilaahow, raxmaddaadu qaalisansaa! Oo binu-aadmiguna wuxuu magangalaa hooska baalashaada. 8 Aad bay uga dhergi doonaan barwaqaqada gurigaaga, Oo waxaad iyaga ka waraabbin doontaa webiga farxaddaada. 9 Waayo, isha noloshu aday kula jirtaa, Oo iftiinkaagaanu iftiin ku aragnaa. 10 Raxmaddadaada ugu sii wad kuwa ku yaqaan, Oo xaqnimadaadana kuwa qalbigoodu qumman yahay. 11 Cagta kuwa kibirsan yaanay ii iman, Oo kuwa sharka leh gacantouduna yaanay i eryin. 12 Xumaanfalayaashu halkaasay ku dhaceen, Iyaga hoos baa loo riday, oo mana ay kari doonaan inay mar dambe soo kacaan.

37 Ha isku dhabin xumaanfalayaasha aawadood, Hana uga hinaasin kuwa xaqdarrada sameeyaa. 2 Waayo, iyaga haddiba waxaa loo jari doonaa sida cawska oo kale, Oo waxay u engeli doonaan sida geedo yaryar oo qoyan. 3 Rabbiga isku hallee oo wanaag samee, Oo sidaasaad dalka ku degganaan doontaa, oo ammaan baad ku daaqi doontaa. 4 Haddaba Rabbigu ku farax, Oo wuxuu ku siin doonaa waxa qalbigaagu doonayo. 5 Jidkaaga Rabbiga ku aamin, Isagana isku hallee, wuuna samaynayaaye. 6 Xaqnimadaada wuxuu u soo bixin doonaa sida nuurku oo kale, Gartaadana side duhurka oo kale. 7 Rabbiga ku hor xasilloonow, oo isaga samir ku sug, Oo ha isku dhabin kii jidkiisa ku barwaqaqaysan lio ninkii hindisooyin shar ah sameeyaa toona. 8 Cadhada ka joogso, oo

dhirifka ka tag, Hana isku dhibir inaad shar samaysid. **9** Waayo, xumaanfalayaashu way go'i doonaan, Laakiinse kuwa Rabbiga sugaa dalkay dhaxli doonaan. **10** Wakti yar dabadeedna kan sharka lahu ma jiri doono, Bal meeshisa aad baad ugu fiirsan doontaa, oo isna ma jiri doono. **11** Laakiinse kuwa camalka qabow dalkay dhaxli doonaan, Oo waxay ku farxi doonaan nabad badan. **12** Kan sharka lahu wuxuu shirkool u dhigaa kan xaga ah, Oo isaga ayuu u ilko jirriqsadaa. **13** Oo Sayidku wuu ku qosli doonaan isaga, Waayo, wuxuu arkaa in maalintiisoo dhowaanayso. **14** Kuwa sharka lahu waxay la bexeen seeftoodii, qaansadoodiina way xooteen, Si ay miskiinka iyo kan baahan hoos ugu tuuraan, Oo ay laayaan kuwa jidkooda ku qumman. **15** Seeftoodu waxay mudi doontaa wadnahooda, Oo qaansooyinkooduna way kala jebi doonaan. **16** Inta yar oo mid xaq ahu haystaa Way ka sii wanaagsan tahay kuwa sharka leh maalkooda badan. **17** Waayo, kuwa sharka leh gacmahoodu way jebi doonaan, Laakiinse Rabbigu kuwa xaga ah wuu tiiriya. **18** Rabbigu wuu yaqaan kuwa kaamilka ah cimrigooda, Oo dhaxalkooduna weligiisba wuu waaraaya. **19** Iyagu ma ceeboobi doonaan wakhtiga shar jiro, Oo wakhtiga abaaaru dhacdona way dhergi doonaan. **20** Laakiinse kuwa sharka lahu way halligmi doonaan, Cadaawayasha Rabbiguna waxay ahaan doonaan sida inta wanaagsan oo doogga, Way baabbi'i doonaan, sida qiiqa oo kale way u baabbi'i doonaan. **21** Kii shar lahu wax buu amaahdhaa, mana bixiyo mar dambe, Laakiinse kan xaga ahu wuu naxariistaa, waxna wuu bixiyaa. **22** Oo kuwuu barakeeyo ayaa dalka dhaxli doonaan, Laakiinse kuwuu habaaraa way go'i doonaan. **23** Dadka socodiisa waxaa hagaajiya Rabbiga, Oo jidkiisu ku farxa. **24** Oo in kastoo uu kufo, haddana ma wada dhici doono, Waayo, Rabbiga ayaa gacantiisa ku tiiriya. **25** Waan dhallin yaraan jiray, oo haatanna waan gaboobay, Oo weligay ma arag mid xaq ah oo la dayriyey, Ama carruutiisa oo cunto tuugsanaysa. **26** Maalinta oo dhan wuu naxariistaa oo wax buu amaahiyaa, Oo carruutiisuna way barakaysan yihiin. **27** Sharka ka fogow, oo wanaag samee, Oo weligaa baad degganaan doontaa. **28** Waayo, Rabbigu wuxuu jecel yahay caddaaladda, Mana uu dayrsho quduusiintiisa, Laakiinse iyaga weligoodba waa la ilaashaa, Illose kuwa sharka leh carruurtoodu way go'i doonaan. **29** Kuwa xaga ahu dalkay dhaxli doonaan, Oo weligoodna way dhex degganaan doonaan. **30** Kan xaga ah afkiisu wuxuu ka hadlal xigmadda, Carrabkiisuna wuxuu ku hadlaa caddaaladda. **31** Oo lilaahiisa sharcigiisu waa ku jiraa qalbigiisa, Oo tallaaboooyinkiisana midnaba dib uma simbiririxan doonto. **32** Kan sharka lahu wuxuu fiiriyaan kan xaga ah, Oo wuxuu doondoonaan inuu isaga dilo. **33** Rabbigu isaga gacantiisa ku dayn maayo, Oo eedayn maayo marka la xukumo isaga. **34** Rabbiga sug, oo jidkiisa xaji, Oo wuxuu kuu sara marin doonaan inaad dalka dhaxasho, Waad arki doontaa marka kuwa sharka lahu go'aan. **35** Wuxaan arkay ku shar leh oo dulun badan, Oo isu kala bixiya sida geed cagaar ah oo dhulkiisi ka baxay. **36** Laakiin waa la ag maray, oo isagii lama arag, Oo waan doondoonyan, laakiinse waa la waayay. **37** Bal fiiri ninka kaamilka ah, oo bal eeg, kan qumman, Waayo, ninkaas ugu dambayistiisu waa nabad. **38** Laakiinse kuwa xadgudbaa dhammaantood wadajir bay u baabbi'i doonaan, Oo kuwa sharka lahuna ugu dambayistooda way go'i doonaan. **39** Kuwa xaga ahse badbaadadoodu waa xaggaa Rabbiga, Oo wakhtiga dhibaatada isagu waa qalcadooda. **40** Oo Rabbigu iyaguu caawiyya, wuuna samatabbixiyaa, Oo wuxuu iyaga ka samatabbixiyaa kuwa sharka leh, wuuna badbaadiyya, Maxaa yeelay, isagay magangaleen.

38 Rabbiyow, cadhadaada ha igu canaan, Oo dhirifkaaga kululna ha igu edbin. **2** Waayo, fallaadhahaagii aad bay ii mudeen, Oo gacantaaduna way igu soo degtay. **3** Jidhkaygu fayoobaan ma leh, waana xanaaqaaga daraaddiis, Oo lafahayguna caafimaad ma leh,

waana dembigayga daraaddiis. **4** Waayo, xumaatooyinkaygii waxay ka sare mareen madaxayga, Sida rar culus ayay igu culus yihiin aad iyo aad. **5** Nabrahaygu way urayaan, wayna qudhmuun yihiin, Waana nacasnimadaya daraaddeed. **6** Waan xanuunsanayaa, oo aad baan hoos ugu gotay, Oo maalinta oo dhanna oohni baan la wareegaa. **7** Waayo, dhexdayda waxaa ka buuxa olol, Oo jidhkaygu fayoobaan ma leh. **8** Waan itaal daranahay, oo aad baan u burbursanahay, Oo waxaan la cabaaday buuqaa qalbigayga ku jira. **9** Sayidow, waxaan jeclahay oo dhammu waxay yaalliiin hortaada, Oo taahiddayduna kaama qarsoona. **10** Wadnahaa i fig leh, oo xooggaygiina waa i gabay, Oo weliba iftiinkii indhahayguna waa iga tegey. **11** Kuwa i jecel iyo saaxiibbadayba belaayadaya way ka durkaan, Oo xigaaladaydiina meel fog bay istaagaan. **12** Oo kuwa naftayda doondoonaana dabinno bay ii dhigaan, Oo kuwa inay wax i yeelaan doonayaana waxay ku hadlaan waxyaalo xun, Oo maalinta oo dhan waxay ku tashadaan kхиаано. **13** Laakiinse anigu waxba kama maqlo sida nin dhega la', Oo waxaan la mid ahay nin carrab la' oo aan afkiisa kala qaadin. **14** Haah, oo waxaan la mid ahay nin aan waxba maqlin, Oo aan afkiisa murammo ku jirin. **15** Waayo, Rabbiyow, adaan wax kaa rajaynayaa, Oo adna waad ii jawaabi doontaa, Sayidow Ilaahaygiyow. **16** Waayo, waxaan idhi, Yaanay igu rayrayn, Oo markii cagtyudu simbiririxato, yaanay iska key weynayn. **17** Waayo, waxaan ku dhowayan inaan dhaco, Oo tiiraanyadadyuna had iyo goorba way i hor taalaa. **18** Haddaba anigu xumaantayda waan sheegi doonaan, Oo dembigaygana waan ka qoomamoon doonaan. **19** Laakiinse cadaawayashaaydu waa dadaal badan yihiin, xoogna way leeyihiin, Oo kuwa gardarrada igu necebuna way tarmeem. **20** Oo weliba kuwa sharka wanaagga ku gudaana Waa cadaawayashaayda, maxaa yeelay, waxaan raacaawaxa wanaagsan. **21** Rabbiyow, ha i dayrin, Ilaahayow, ha iga fogaan. **22** Soo dhaqso oo i caawi, Sayidow, badbaadadaydow.

39 Wuxaan idhi, Jidakaygaan iska jiri doonaan, Si aanan carrabkayga ugu dembaabin, Oo afkayga waxaan ku qaban doonaan xakame inta kii shar lahu i hor joogo. **2** Waan carrab beelay oo shib baan iska idhi, oo waan ka aamusay xataa wixii wanaagsanaa, Tiiraanyadadyiina waa kacday. **3** Qalbigaygu uurkayguu ku kululaaday, Oo intii aan fikirayay ayaa dabki shidmay, Markaasaan carrabkaygi ku hadlay, oo idhi. **4** Rabbiyow, i ogaysii ugu dampbaystayda lio cimrigayga dherkeriisu intuu yahay, Oo i ogaysii inta tabardarradaydahay. **5** Bal eeg, maalmahayga waxaad ka dhigtag calaacaal ballaadheekd Oo cimrigayguna horaada waxba kuma aha, Hubaal nin kastaba marka xaalikiisu ugu wanaagsan yahay dhammaantiis waa bilaash. (Selaah) **6** Hubaal nin kastaaba wuxuu ku socdaa hawo been ah, Hubaal waxay ku rabshaysan yihiin hawo been ah, Isagu maalbu tuulaa, mana uu yaqaan kii ururisan doona. **7** Haddaba Sayidow, bal maxaan sugar? Waayo, rajadaydu adigay kugu xidhan tahay. **8** Xadgudubyadaya oo dhan iga samatabbixi, Oo ha igu dhigin mid nacasyadu caayaan. **9** Anigu waan carrab la'aa, oo afkaygana ma aan kala qaadin, Maxaa yeelay, sidaasaadaa yeeshay. **10** Haddaba belaayadaada iga durki, Maxaa yeelay, waxaa i baabbi'iyey weerarka gacantaada. **11** Markaad dadka canaanita ku edbisid xumaanta daraaddeed, Waxaad quruxdiisa ka dhigtaa inay u baabba'do sidii balanbaallis oo kale, Hubaal nin kastaaba waa bilaash. (Selaah) **12** Rabbiyow, baryadayda maqal, oo qayladaydane dhugta u dhig, Oo ilmadaydane ha iskaga aamusin, Waayo, waxaan ahay qarib kula jooga Oo masaafir ah, sidii awowayaashay oo dhammu ay ahaan jireen. **13** li tudh, itaalkaygu mar ha igu soo noqdee, Intaanan meesha tegin oo aanan mar dambe ka soo noqdonay.

40 Anigu Rabbiga samir baan ku sugay, Oo isna wuu i soo jalleecay, qayladaydiina wuu maqlay, **2** Oo weliba wuxuu

iga soo bixiyey yamays baabba' ah, iyo dhoobada dhiriqda ah, Oo wuxuu cagaha ii saaray dhagax weyn, oo socodkaygiina wuu xoogeeeyey. 3 Oo afkaygiina wuxuu gelyey gabay cusub, kaas oo ah ammaanta llaaheenna. Kuwo badan baa arki doona, wayna cabsan doonaan, Rabbigaya isku hallayn doonaan. 4 Waxaa barakaysan ninkii Rabbiga isku halleya, Oo aan u jeedin kuwa kibirsan ama kuwa beenta ku leexda. 5 Rabbiyow, Ilaahayow, shuqullandaa yaabka badan oo aad samaysay way badan yihiin, Oo iyaga lama xisaabi karo, Haddii aan sheego oo ka hadlo, lyagu way ka sii badan yihiin wax la tirin karo. 6 Allabari iyo qurbaan kuma aad faraxsanid, Oo anna dhegahaygii waad ii furtay, Qurbaan la gubo iyo qurbaanka dembiga midna ima aad weyddiisan. 7 Oo markaasaan idhi, Bal eeg, anigu waan imid, Oo kitaabka duudduban wax igu saabsan baa ku qoran. 8 Ilaahayow, waxaan jeelhay inaan sameeyo doonistaada, Haah, oo sharcigaagu wuxuu ku dhex jiraa qalbigayga. 9 Xaqnimo baan shirkha weyn ku dhex wacdiye, Oo bal eeg, inaanan bushimahayga ka joojin, Waad og tahay, Rabbiyow. 10 Xaqnimadaada qalbigayga kuma aan qarin, Aaminnimadaada iyo badbaadintaada waan sheegay, Oo raxmaddaada iyo runtaaduna kama aan qarin shirkha weyn. 11 Rabbiyow, naxariistaada ha iga ceshan, Raxmaddaada iyo runtaaduna had iyo goorba ha i dhawreen. 12 Waayo, xumatooyin aan la tirin karin ayaa i hareereeyey, Oo dembiyadidii aaya i qabsaday, sidaas daraaddeed kor ma fiirin karo, lyagu way ka badan yihiin timaha madaxayga, oo qalbigaygiina waa i gabay. 13 Rabbiyow, waan ku baryayaaye, i samatabbixi, Rabbiyow, u soo dhaqso inaad i caawiso. 14 Kuwa doonaya inay naftayda halligaan ha ceeboobeen, Oo dhammaantood ha wareereen, Oo kuwa waxyeelladayda ku farxana Dib ha loo celiyo, oo sharafdarro ha ku soo degto. 15 Kuwa aniga, Ahaa, Ahaa, igu yidhaahda, Ceetooda daraaddeed ha la fajeeen. 16 Kuwa adiga ku doondoona oo dhammu ha reyreeyen oo ha kugu farxeen, Oo kuwa badbaadintaada jecelud had iyo goorba ha yidhaadeen, Rabbiga ha la weyneeyo! 17 Laakiinse anigu waxaan ahay miskiin iyo mid baahan, Sayidkuse waa i xusuustaa. Ilaahayow, waxaad tahay caawimaaddayda iyo samatabbixiyahayga, Haddaba ha iga raagin.

41 Waxaa barakaysan kii ka fikira miskiinka, Maalinta shar jiro Rabbigu waa samatabbixin doonaa isaga. 2 Rabbigu wuu dhawri doonaa, wuuna sii noolayn doonaa, oo isaguna dhulkuu ku barakaysnaan doonaa. Rabbow, isaga ha u gacangelin sida cadaawayashiisu rabaan. 3 Rabbigu wuxuu isaga ku gargaari doonaa sariita taagdarradiisa. Oo markuu bukana sariitiisa oo dhan waad u hagaajisaa. 4 Anigu waxaan idhi, Rabbiyow, ii naxariiso, Oo naftayda bogssi, waayo, waan kugu dembaabay. 5 Cadaawayashiaydu shar bay iga sheegaan, oo waxay yidhaahdaan, War goormuu dhiman doonaa, oo magiciisu baabbi'i doonaa? 6 Oo midkood hadduu i soo boqodna been buu ku hadlaa, Oo qalbigiisuna xumaatuun urursadaa; oo markuu dibadda u baxo ayuu ka warramaa. 7 Kuwa i neceeb oo dhammu anigay ii wada faqaan, Oo waxay iigu wada tashadaan si ay wax ii yeelaan. 8 Waxay yidhaahdaan, Cudur xun baa isagii ku dhacay, Oo haatan wuu jiffa, mar dambena sooma uu kici doono. 9 Xataa saaxiibkaygii aan isku halleyey, oo kibistaydii cunay, Ayaa cedhibtiisa ii qaaday. 10 Laakiinse, Rabbiyow, ii naxariiso, oo mar i sara jooji, Aan iyaga ka aar goostee. 11 Tan ayaan ku garanayaa inaad igu faraxsan tahay, Maxaa yeelay, cadowgaygu igama guulaysto. 12 Laakiinse aniga waxaad ii tiirisaa daacadnimadaya aawadeed, Oo weligaaba waxaad i fadhiisisa wejigaaga hortiisa. 13 Weligiis iyo weligiisba Waxaa mahad leh Rabbiga ah Ilaaha Israa'il. Aamiin iyo Aamiin.

42 Sida deeradu biyaha durdurka ugu harraaddo, Ayay naftaydu kuugu harraaddaa, Ilaahayow. 2 Naftaydu waxay u oomman tahay Ilaah, kaasoo ah Ilaaha nool. Goormaan u tegi doonaa oo aan Ilaah hortiisa ka muuqan doonaa? 3 Habeen iyo maalinba waxaaa cunto ii noqday ilmadaydi, Intay had iyo goorba i leeyihiin, Ilaahaagu meeh? 4 Haddaba waan qarracmaan markaan soo xusuusto waxyaalahan, Sidaan guutada u raaci jiray, oo aan iyaga ugu hor kici jiray guriga Ilaah, Annagoo ku heesayna cod farxad ah iyo ammaan, oo ah dad fara badan oo iidaya. 5 Naftaydoy, bal maxaad u murugaysan tahay? Oo bal maxaad gudahayga ugu rabshaysan tahay? Ilaah ku kalsoonow, waayo, weli waxaan isaga u ammaanayaa caawimaadda wejigisa. 6 Ilaahayow, naftaydu waa igu murugaysan tahay, Oo sidaas daraaddeed waxaan ka xusuusnahay dalkii Urdun, Iyo fiifqiijiyada Buur Xermoon iyo Buur Miscaar. 7 Moolba mool buu u yeedhaa markay biya dhacu qaylinayaan, Hirarkaagiij iyo mawjadahaagiij oo dhammu dushayday mareen. 8 Laakiinse Rabbigu maalinnimada wuxuu soo diri doonaa raxmaddiisa, Oo habeennimadana waxaa ila jiri doona gabaygiisa, Iyo baryotankaa aan Ilaaha noloshayda baryo. 9 Waaan Ilaaha dhagaxayga weyn ah ku odhan doonaa, Bal maxaad ii illowday? Dulmiga cadowga daraaddiis bal maxaan ula sii cabaadaa? 10 Sida iyadoo seefu lafahayga burburinayso, ayaa cadaawayashiaydu i caayaan, Intay had iyo goorba i leeyihiin, Ilaahaagu meeh? 11 Naftaydoy, bal maxaad u murugaysan tahay? Oo bal maxaad gudahayga ugu rabshaysan tahay? Ilaah ku kalsoonow, waayo, weli waxaan ammaanayaa Isagoo ah caawimaadda wejigayga iyo Ilaahay.

43 Ilaahow, ii gar soor, oo dacwadayda kala muddac quruun aan cibaado lahayn, Iga samatabbixi nirkha khiyaanada badan oo xaga daran. 2 Waayo, waxaad tahay Ilaaha xoogga ii ah, bal maxaad ii xoortay? Dulmiga cadowga daraaddiis bal maxaan ula sii cabaadaa? 3 Nuurkaaga iyo runtaada ii soor di, oo ha i hoggaamiyen, Oo ha i keeneen buurtaada quduuska ah, iyo taambuugyadaada. 4 Oo markaasaan tegi doonaa meesha allabariga Ilaah, Iyo Ilaaha ah farxaddayda weyn, Ilaahow, Ilaahaygiijow, kataaradda waan kugu ammaani doonaa. 5 Naftaydoy, bal maxaad u murugaysan tahay? Oo bal maxaad gudahayga ugu rabshaysan tahay? Ilaah ku kalsoonow, waayo, weli waxaan ammaanayaa Isagoo ah caawimaadda wejigayga iyo Ilaahay.

44 Ilaahow, dhegahayagaannu ku maqallay, oo waxaa noo sheegay awowayaashay Shuqulkii aad samaysay wakhtigoodii oo ahaa waa hore. 2 Quruumihiig acantaadaad ku eriday, oo meeshoodii awowayaashayoo baad ku beertay, Dadyowgii waad dhibtay, oo dibadaad ku kala firdhisay. 3 Waayo, igu dalka kuma hantiyin seeftooda, Oo cududdoonda ma ay badbaadin, Laakiinse midigtaada iyo cududdaadaa iyo nuurka wejigaaga ayaa badbaadshay iyo, Maxaa yeelay, raalli baad ka ahayd. 4 Ilaahow, waxaad tahay bogorkayga, Haddaba reer Yacquub samatabbixin u amar. 5 Adiga daraaddaa ayaannu cadaawayashiayadaa hoos ugu riixaynaa, Oo magacaaga daraaddiis ayaan kula tumanaynaa kuwa nagu kaca. 6 Waayo, qaansadayda isku hallayn maayo, Oo seeftayduna i badbaadin mayso. 7 Laakiinse adiga cadaawayashiayadaad naga badbaadisay, Oo kuwa na necebna waad ceebaysay. 8 Maalinta oo dhan waxaannu ku faannaa Ilaah, Oo annana weligayo waxaannu ku mahadnaqaynaa magacaaga. (Selaah) 9 Laakiinse haatan waad na xoortay, oo sharafdarrona waad nagu soo dejisay, Oo weliba ciidammayadana ma aad hor kacdid. 10 Waxaa dib nooga celisaa cadowgayaga hortiisa, Oo kuwa na necebna way na dhacaan. 11 Waxaa naga dhigtay sidii ido la qalayo, Oo waxaad nagu kala firdhisay quruumaha dhexdooda. 12 Dadkaaga qimila'an baad ku iibisaa, Oo maalkaagana kuma aad

kordhin qimahoodii. **13** Deriskayaga waxaad nooga dhigtaa cay, Oo kuwa hareerahayaga ku wareegsanna waxaad nooga dhigtaa quudhsasho iyo qosol. **14** Quruumaha dhexdooda waxaad nooga dhigtaa halqabsi, Dadyowga dhexdoodaan waxaad nooga dhigtaa kuwa madaxa laga lulo. **15** Maalinta oo dhan sharafdaradayu way i hor taal, Oo waxaa iga muuqatay ceebtii wejigayga, **16** Waayo, sababtu waxaa weeyee codka kan i caaya oo i af xumeeya, Iyo cadowga iyo kan iga aarguta daraaddood. **17** Waxyaalahaas oo dhammu way nagu dhaceen, laakiinse weli kuma aannu illoobin, Axdigaaqana khiyaano kuma aannu samayn. **18** Qalbigayagu dib uma noqon, Oo tallaabooiyinkayaguna jidkaaga kama baydhin, **19** Adiguse waxaad si xun noogu jebisay meeshii dawacooyinka, Oo waxaad nagu qarisay hooskii dhimashada. **20** Haddii aannu illownay magicii Ilaahayaga, Ama aannu gacmahayaga u kala bixinay ilaah qalaad, **21** Ilaah miyaanu waxaas baadhayn? Waayo, isagu waa wada og yahay qalbiga waxyaalihisa qarsoon. **22** Haah, oo adiga daraaddaa ayaa naloo laayaa maalinta oo dhan, Oo waxaanu noqonaa sida ido la qalayo. **23** Toos, maxaad u huruddaa, Sayidow? Sara joogso, oo ha na xoorin weligaa. **24** Bal maxaad wejiga nooga qarsanaysaa, Oo aad u illoobaysaa dhibaataatid iyo dulmiga aan ku dhex jirno? **25** Waayo, naftayadu ciidday ku foororsatay, Oo calooshayaduna dhulkay ku dhegtia. **26** Caawimaaddayada daraaddeed u sara joogso, Oo raxmaddaada daraaddeed noo furo.

45 Qalbigaygu wuxuu la buuxhaafaa hadal wanaagsan, Oo waxaan boqorka u sheegayaa waxyaalihii aari sameeyey, Carrabkaygu waa sida karraani dhaqsyo badan qalinki. **2** Adigu waad ka sii quruxsan tahay binu-aadmiga, Oo bushimahaaga waxaa ka buuxda nimco, Sidaas daraaddeed aaya Ilaah kuu barakeeyi weligaaba. **3** Seeftaadu bowdadaada ha saarnaato, kaaga xoogga badanow, Oo quruxda iyo haybadda lahow. **4** Runta iyo camalqabowga iyo xaqnimada daraaddood, Waxaad faraskaaga ku fuushaa haybad adigoo barwaqaqaysan, Oo gacantaada midigna waxay ku bari doontaa waxyaalo cabsi badan. **5** Fallaadhahaagu waa af badan yihii, Oo waxay wadnaha ka mudaan boqorka cadaawayaaashiisa, Dadyowguna hoostaaday ku soo dhacaan. **6** Carshigaagu, Ilaahow, waa weligiis iyo weligiis, Oo ul caddaaladdeedna waa usha boqortooyadaa. **7** Adigu xaqnimada waad jeclayd, oo xumaantana waad necbayd, Sidaas daraaddeed Ilaah. Ilaahaaga ahi wuxuu kuugu subkay Saliidda farxadda, oo kuwa ku weheliyana wuu kaa sarraysiiyey. **8** Dharkaaga oo dhan waxaa kaa soor carfa malmal, iyo cuud, iyo qasico. Oo qasriyo fool maroodi ah aaya kaaga farxiyey alaab muusik xadhko leh. **9** Dumarkaaga sharafka leh waxaa kii jira gabdhaha boqorrada, Midigtaadana waxaa taagan boqoradda oo isku sharraxday dhabakii Ofir. **10** Haddabb, gabadhy, bal i maqal, oo fiirso, oo dhegtaa dhiq, Oo weliba waxaad illowdada dadkaagi iyo gurijig aabbaaha; **11** Markaasuu boqorka quruxdaada jeclaanayaa, Waayo, isagu waa sayidkaaga, oo adna isaga u sujuud. **12** Oo waxaa halkaas joogi doonta gabadha reer Turos, iyadoo hadiyad wadda, Xataa taajiriinta dadka ku jirtaa waxay kaa baryi doonaan raallinimo. **13** Gabadha boqorka oo hoyga boqorka joogtaa waa qurux miidhan, Dharkeeda dhab baa lagu dhex sameeyey. **14** Waxaa boqorka loo geeyn doonaa iyadoo sharraxan, Bikradaha saaxibaadaheeda ah oo iyada daba socdana waa laguu keeni doonaa. **15** Waxaa iyaga lagu hoggaamin doonaa farxad iyo rayrayn, Oo waxay soo geli doonaa hoyga boqorka. **16** Meeshii awowayaasha waxaa joogi doona wiilashaada, Kuwaas oo aad dunida oo dhan amuurro uga dhigi doonto. **17** Magacaaga waxaan ka dhigi doonaa mid ka ab ka ab la xusuusto, Sidaas daraaddeed dadyowgu mahad bay kuu naqii doonaan weligood iyo weligood.

46 Ilaah waa magangalkeenna iyo xooggeenna, Oo waa caawimaad inoo diyaar ah wakhtiga dhibaatada. **2** Sidaas daraaddeed cabsan mayno in kastoo dhulku beddelmo, Iyo in kastoo buurahu badda urkeeda ku dhex dhaqaqaan, **3** Iyo in kastoo biyaheedu guuxaan oo qasmaan, Iyo in kastoo ay buurahu kibirkooda la ruxruxmaan. (Selaah) **4** Waxaa jira webi durrurradiisu ay ka farxiyaan magaalada Ilaah, Taasoo ah meesha quduuska ah ee Ilaaha ugu sarreeya taambuugyadiisa. **5** Ilaah baa iyada ku dhex jira, mana ay dhaqaaci doonto, Oo Ilaah baa iyada ku caawin doona marka waagu beryo. **6** Quruumihii way cabaadeen, oo boqortooyoyinkii way dhaqdhaqaaneen, Codkiisii buu ku hadlay, oo dhulki baa dhalaalay. **7** Rabbiga ciidammadu waa inala jiraa, Oo Ilaaha Yacquub baa magangalkeenna ah. (Selaah) **8** Bal kaalaya arka shuqulland Rabbiga, Iyo halaaggaa uu ku sameeyey dhulka. **9** Dagaallalla wuu ku joojiyaan tan iyo dunida meesha ugu dambaysa, Qaansada wuu jebiyya, oo warankana wuu jaraa, Oo gaadhibardoodkana dab buu ku gubaa. **10** Iska daaya oo ogaada inaan anigu Ilaah ahay, Waa laygu sarraysiin doonaa quruumaha dhexdooda, dhulkana waa laygu sarraysiin doonaa. **11** Rabbiga ciidammadu waa inala jiraa, Oo Ilaaha Yacquub baa magangalkeenna ah. (Selaah)

47 Dadyowga oo dhammad, kulligin sacabka tuma, Oo Ilaah cod guuleed ugu qayliya. **2** Waayo, Rabbiga ah Ilaaha ugu sarreeya waa cabsi miidhan, Oo isagu waa boqor weyn oo dhulka oo dhan u taliya. **3** Isagu dadyowga wuxuu gelin doonaa hoosteenna, Quruumahana wuxuu ka hoos marin doonaa cagaheenna. **4** Isagu dhaxalkeenna ayuu inoo dooran doonaa, Kaasoo ah ammaanta Yacquub uu jecel yahay. (Selaah) **5** Ilaah qaylo buu la kacay, Oo wuxuu Rabbiguna la kacay dhawaqa buunka. **6** Ilaah ammaan ugu heesa, ammaan ugu heesa, Ammaan ugu heesa Boqorkeenna, ammaan heesa. **7** Waayo, Ilaah waa dunida oo dhan Boqorkeeda, Haddaba sabuut ammaan ah ku heesa. **8** Ilaah wuxuu u taliya quruumaha, Ilaahna carshigisa quduuska ah ayuu ku fadhiistaa. **9** Dadyowga amiirradoodii oo dhammu waxay isu soo wada urursadeen Inay dadka Ilaah Ibraahim noqdaan, Waayo, dhulkha gaashaamadiisa waxaa iska leh Ilaah. Oo isaga aad iyo aad baa loo sarraysiyye.

48 Rabbigu waa weyn yahay, waana in aad loogu ammaanaa Ilaheenna magaaladiisa, iyo buurtiisa quduuska ah. **2** Waxaa dherkerka ku quruxsan, oo farxad u ah dunida oo dhan Buur Siyoon oo dhanka woqooyi ah, Meeshaas oo ah magaalada Boqorka weyn. **3** Ilaah wuxuu daaraheeda dhaadheer isku muuijey inuu magangal yahay. **4** Waayo, bal eeg, boqorradii way iswada urursadeen, Dhammaantood way wada dhaafeen. **5** Oo kolkay arkeen ayay yaabeen, Oo argaggeexeen, markaasay haddiiba carareen. **6** Iyaglii halkaasay ku gariireen, Wayna ku xanuunsadeen sida naag foolanaysa. **7** Dooniyyaha Tarshiish waxaad ku jejebisaa Dabaysha bari. **8** Annagu sidaan maqalnay, ayaan ku dhex aragnay Magaalada Rabbiga ciidammada, taasoo ah magaalada Ilaheenna, Ilaah aaya weligeedba adkayn doona. (Selaah) **9** Ilaahow, raxmaddaada ayaan ka fikirnay Markaan macbudkaaga ku jirnay. **10** Ilaahow, sida magacaagu yahay Ayaa ammaantaaduna ku tahay dhulka darafyadiisa oo dhan, Gacantaada midigna waxaa ka buuxda xaqnimo. **11** Buur Siyoon ha faraxdo, Oo gabdhaha reer Yahuud ha ku reyreeyen xukummadaada daraaddood. **12** Siyoon hareeraheeda socda, oo ku sooreega, Oo munaaradaheeda tiriya. **13** Bal aad ugu fiirsada qalcadheeda, Oo ka fikira daaraheeda dhaadheer, Si aad ugu sheekaysaan farcanka soo socda. **14** Waayo, weligiis iyo weligiis Ilaahan aaya Ilaah inoo ah, Oo isagaah hoggaamiye inoo ahaan doona xataa tan iyo dhimashada.

49 Dadyowga oo dharmow, bal tan maqla, Dunida kuwiinna degganow, kulligiin dhegta u dhiga, **2** Kuwiinna hoose iyo kuwiinna sare, Taajirradha iyo masaaqiintoy, dhammaantiin wada maqla. **3** Afkaygu wuxuu ku hadli doonaa xigmad, Qalbigayguna wuxuu ka fikiri doonaa waxgarasho. **4** Dhegtayda waxaan u dhigi doonaa masaal, Xujadaydha waxaan ku muujin doonaa kataaraadda. **5** Haddaba bal maxaan u cabsanayaa wakhtiga shar jiro, Markii xumaanu cedhbahayga ku wareegsanto? **6** Kuwa maalkooda isku halleya, Oo ku faana hodantinimadooda faraha badan, **7** Midkoodna walaalkiis ma furan karo, Daraaddiisna Ilaah madaxfurasho uma siin karo, **8** (Waayo, furashada naftoodu waa qaali aad iyo aad, Kumana filna weligeedba,) **9** Inuu isagu weligiis sii noolaado, Oo aanu halligaad arkin weligiis. **10** Waayo, isagu wuxuuarkaa inay dadka xigmadda lahu wada dhintaan, lyo in nacasyada iyo doqonnaduba ay wada baabba'aan, Oo ay maalkooda kuwa kale uga tagaan. **11** Waxay ismoodsiyaan inay guryahoodu welligoodba sii jirayaan, lyo in meelaha rugtooda ahu ay sii raagayaan tan iyo qarniyada oo dhan, Oo dhulalkoodana way isku magacaabaan. **12** Laakiinse binu-aadmigu sharaf kuma waaro, Wuxuu la mid yahay sida xayawaanka iska baabba'a. **13** Jidkoodanu waa kalsoonidooda nacasmnidama ah, Laakiinse dadka iyaga ka dambeeyaa aaya hadalkoodii u boga. (Selaah) **14** lyagu waxaa weeyee adhi She'ool loo wado, Oo waxaa sida adhijir u ahaan doona dhimasho, Oo kuwa qumman aaya iyaga subaxda u talin doona, Oo quruxdoondana waxaa baabbi'in doona She'ool, inaanay iyagu rug yeelan innaba. (Sheol h7585) **15** Laakiinse Ilaah naftayda wuu ka soo furan doonaa xoogga She'ool, Waayo, wuu i aqbali doonaa. (Selaah) (Sheol h7585) **16** Ha baqin markii mid taajiroobo, Oo ammaanta reerkisu aad u korodho, **17** Waayo, isagu markuu dhinto waxba sii qaadan maayo, Oo ammaantisuna ka daba geli mayo. **18** In kastoo uu naftiisa u deceeyey markuu noolaa, Oo dad adiga ku ammaana, kolkaad wax wanaagsan isu samaysid, **19** Isagu wuxuu u tegi doonaa qarniyadii awowayaashiis, Oo iyana weligood iftiinka ma ay arki doonaa. **20** Ninkii sharaf leh oo aan garaad lahaynu Wuxuu la mid yahay sida xayawaanka iska baabba'a.

50 Ilaah, oo ah Ilaaha Rabbiga ah ayaa hadlay, Oo qorrax-soobaxa ilaa qorraxdhaca dhulkuu u yeedhay. **2** Siyon oo ah meesha quruxda kaamilka ah Ayaa Ilaah ka soo iftiimay. **3** Ilaaheen wuu iman doonaa, iskamana aamusi doono, Hortiisa aaya dab wax baabbi'in doonaa, Hareerhiisana waxaa jiri doona duufaan weyn. **4** Isagu wuxuu u yeedhi doonaa samooyinka sare, lyo dhulkaba, inuu daadiisa xukumo aawadeed. **5** Oo wuxuu odhan doonaa, Quduusintayda ii soo wada ururiya, Kuwii axdi igula dhigtay allabari. **6** Oo samooyinka aaya xaqnimadiisa sheegi doona, Waayo, Ilaah qudhisiis waa xaakin. (Selaah) **7** Dadkaygiiyow, i maqla, oo anna waan hadli doonaa, Israa'ilow, i maqla oo anna waan kuu mukhaati furi doonaa, Anigu waxaan ahay Ilaah, oo ah Ilaahaaga. **8** Anigu kugu canaanan maayo allabaryadaada, Oo qurbaannadaada gubanu had iyo goorba hortayday yaalliiin. **9** Reerkaaga dibi ka qaadan maayo, Xerooyinkaagana orgi kala bixi maayo. **10** Waayo, xayawaanka duudda jooga oo dhan anigaa iska leh, lyo xataa xoolaha kunka buurood jooga oo dhan. **11** Waan wada aqaa haadda buuraha joogta oo dhan, Oo dugaaggaa duurka jooga oo dhanna anigaa iska leh. **12** Haddaan gaajaysnahay, kuuma aan sheegeen, Waayo, dunida iyo waxa ka buuxaba anigaa iska leh. **13** Miyaan cuni doonaa hilibka dibida, Miyaan cabbi doonaa dhiigga riyaha? **14** Ilaah u bixi allabariya mahadnaqiddaa, Oo Ilaaha ugu sarreeyana nidarradaadii u oofii, **15** Oo i bari maalinta dhibi jirto, Oo anna waan ku samatabbixin doonaa, kolkaasaad i ammaani doontaa. **16** Laakiinse Ilaah wuxuu kan sharka leh ku yidhaahdaa, Maxaad qaynuunnadaya u sheegaysaa, Oo aad axdigayga afkaaga ugu sooo

qaadysaa? **17** Adigoo tacliinta neceb, Oo weliba erayadaydana dabadaada ku tuura. **18** Markaad tuug argatay waad oggolaatay, Oo waxaad la qayb qaadatay dhillayo. **19** Afkaaga waxaad u daysaa inuu shar ku hadlo, Oo carrabkaaguna wuxuu hindisaa kхиаано. **20** Waad fadhiisataa oo wax ka sheegtaa walaalkaa, Oo weliba waxaad xamataa inahooyadaa. **21** Waxyalaahaas baad samaysay, oo anna waan iska aamusay, Waxaad moodday inaan ahay mid kula mid ah, Laakiinse waan ku canaanan doonaa, oo iyaga ayaan indhahaaga hortooda ku hagaajin doonaa. **22** Kuwiinna Ilaah illobayow, bal waxan ka fiirsada, Waaba intaasoo aan cadcad idii jeexjeexaaye, oo aad wax idin samatabbixi weydaane, **23** Ku alla kii allabariya mahadnaqidda bixiyya waa i ammaanaa, Oo kii socodiisa si qumman u hagaajiyana Waxaan tusi doonaa badbaadinta Ilaah.

51 Ilaahow, iigu naxariiso sida raxmaddaadu tahay, Oo xadgudubyadaydana igaga tirir sida naxariistaada badhaanteedu tahay. **2** Xumaantayda iga wada maydh, Oo iga nadiif dembigaya. **3** Waayo, anigu waan ogahay xadgudubyadaya, Oo dembigayguna hortayduu yaallaa had iyo goorba. **4** Adiga keliya ayaan kugu dembaabay, Oo waxaan sameeyey wax hortaada ku xun, Inaad xaq ahaatid markaad hadashid, Oo aad daahir ahaatid markaad wax xukunto. **5** Bal eeg, anigu waxaaa laygu qabanaabiyye xumaan, Oo waxaa hooyaday igu uuraysatay dembi. **6** Bal eeg, waxaad uurka ka jeceshayah run, Oo meesha qarsoon waxaad iga ogeysiinaysaa xigmad. **7** Haddaba geed husob ah igu daahiri, oo anna nadiif baan ahaan doonaa, I maydh, oo anna baraf cad waan ka sii caddaan doonaa. **8** I maqashii farxad iyo rayrayn, Inay lafihii aad jeelibay farxaan. **9** Wejigaaga ka qari dembiyadaya, Oo iga tirir xumaatooyinkayga oo dhan. **10** Ilaahow, igu dhex abuur qalbi nadiif ah, Oo igu dhex cusboonaysii ruux qumman. **11** Hortaada ha iga xoorin, Oo Ruuxaaga quduuska ah ha iga qadin. **12** Farxaddii badbaadintaada ii soo celi, Oo ruux raalli ah igu tiiri. **13** Oo markaas ka xadgudu jidkaagaan bar doonaa, Oo dembiliayaashuna adigay kuu soo noqon doonaan. **14** Ilaahow, Ilaaha badbaadadaydow, dhiigelidda iga samatabbixi, Markaasaa carrabkaygu wuxuu aad uga gabiy doonaa xaqniimadaada. **15** Sayidow, bushimahayga fur, Oo afkaygu wuxuu ku hadli doonaa ammaantaada. **16** Waayo, adigu kuma faraxdid allabari, haddii kalese waan bixin laaha, Qurbaan gubanna kuma cajebyo. **17** Allabaryada Ilaah waa ruux ishoosaysiintisa, Ilaahow, adigu quudhsan maysid qalbi hoosaysan oo qoomamaysan. **18** Siyon wanaag ugu sameeyee sidaad doonayo, Oo Yeruuzaalem derbiyadeedana dhis. **19** Oo markaas adigu waxaad ku farxi doontaa allabaryada xaqniimada iyo qurbaan guban, iyo allabari wada guban dhammaantiis, Oo markaasay dibyo ku dul bixin doonaan meeshada allabariya.

52 Ninka xoogga badanow, bal maxaad xumaanta ugu faanaysaa? Naxariista Ilaah had iyo goorba way sii waartaa. **2** Carrabkaaguu wuxuu hindisaa xumaato weyn, Oo sida mandiil afaysan ayuu ka shageeyaa kхиаано. **3** Wanaagga waxaad ka jeceshayah xumaanta, Oo inaad xaqnimo ku hadashidna waxaad ka jeceshayah beensheegidda. (Selaah) **4** Waxaad jeceshayah erayada wax baabbi'iya oo dhan, lyo carrab kхиаано miidhan ah. **5** Ilaahna sidaas oo kaluu kuu halligi doonaa weligaaba, Oo isna kor buu kuu qaadi doonaa, oo wuxuu kaa bixin doonaa teendhadaada, Oo wuxuu kaa saari doonaa kuwa nool dalkooda. (Selaah) **6** Kuwa xaqaa ahuna way arki doonaa, oo way cabsan doonaa, Wayna ku qosli doonaa, oo waxay odhan doonaa, **7** Waa kan ninkii ailaah xooggiisa ka dhiganu, Laakiinse wuxuu isku halleyey hordanimadiisa badan, Oo wuxuu ku xoogaystay xumaatadiisii. **8** Laakiinse anigu waxaan la mid ahay sida geed qoyan oo saytuun ah, oo guriga Ilaah ku dhex

yaal, Anigu weligay iyo weligayba waxaan isku hallaynayaan naxariista Ilaah. **9** Weligayba waan kugu mahadnaqayaa, maxaa yeelay, adigu waad samaysay, Oo magacaaga aayaan wax ku rajaynayaan, waayo, wuu ku wanaagsan yahay quduusiintaada hortooda.

53 Nacaskaan qalbigiisa iska yidhi, Ilaah ma jiro. Iyagu waa qudhun, oo waxay faleen xumaan karaahiyo ah, Oo mid wanaag falaa ma jiro. **2** Ilaah wuxuu samada hoos uga soo fiiryey binu-aadmiga, Bal inuu arko hadday kuwo wax garanaya oo Ilaah doondoona jiraan. **3** Midkood kastaaba dib buu u noqday, oo dhammaantood waxay wada noqdeen dad nijaas ah, Oo mid wanaag falaa ma jiro, midnaba. **4** Miyaanay aqoon lahayn xumaanfalyashaad dadkaygii u cura siday kibista u cunaan, Oo aanay Ilaah baryin? **5** Iyagu halkaasay aad ugu cabsadeen meal an cabsiyu jirin, Waayo, kii ku ag degay inuu kugu soo duulo Ilaah baa lafihiisii kala firdhiyey, Oo iyagaada ceebaysay, maxaa yeelay, Ilaah baa iyaga diiday. **6** Badbaadada reer binu Israa'iil bal may Siyon ka timaado! Marka Ilaah dadkiisa maxaabisiimada ka soo celijo, Ayaa reer Yacquub rayrayn doonaa oo reer binu Israa'iilna farxi doonaa.

54 Ilaahow, magacaaga igu badbaadi, Oo xooggaaga iigu garsoor. **2** Ilaahow, baryadaya maqal, Oo erayada afkayga dhugta u dhig, **3** Waayo, shisheeyayaal baa igu kacay, Oo rag dulmi badan aaya doonayay inay nafta iga qaadaan, Iyagu Ilaah kama fikirin. (Selaah) **4** Bal eega, Ilaah waa gargaarayha, Oo Sayidkuna wuxuu la jiraa kuwa naftayda tiiriya. **5** Isagu sharka wuxuu ku celin doonaa cadaawayaaashayda, Iyaga runtaada ku baabbi'i. **6** Waxaan kuu qali doonaa qurbaan ikhtiyaar ah, Rabbiyow, magacaaga waan ku mahadnaqi doonaa, waayo wuu wanaagsan yahay. **7** Waayo, isagu wuxuu iga samatabbixiyey dhibaato oo dhan, Oo ishayduna waxay cadaawayaaashayda ku aragtay wixii aan doonayay.

55 Ilaahow, tukashadayda dhugta u dhig, Oo baryootankaygana ha iska qarin. **2** I maqal, oo ii jawaab, Waxaan la nasaan waayaa calaacalkayga, waanan la taahaa, **3** Sababtuna waxaa weeye codka cadowga daraaddis, Iyo kan sharka leh cadaadintusa deraaddeed, Waayo, iyagu xumaan bay igu tuuraan, Maxaa yeelay, cadho ayay igu silciyaan. **4** Wadnuhu aad buu ii xanuuunayaan, Oo waxaa igu dhacday cabsida dhimashada. **5** Baqdin iyo gariir ayaa igu soo degay, Oo naxdin baa i dabooashay. **6** Oo anna waxaan isidhi, Waxaan jeelaan lahaa inaan baalal yeesho sida qoolley oo kale! Markaasaan iska duuli lahaa oo nasaan lahaa. **7** Bal eeg, markaasaan iska warwareegi lahaa meal fog, Oo waxaan degganaan lahaa ciidala. (Selaah) **8** Waxaan gabbaad kaga carari lahaa Dabaysha hufada ah iyo duufaanka. **9** Sayidow, iyaga baabbi'i, oo afakkoondana kala duw Waayo, waxaan magaalada ku arkay dulmi iyo dirir. **10** Maalin iyo habeenta derbyadeedku duu wareegaan, Oo weliba waxaa ku dhix jira xumaan iyo belayaay. **11** Dhexdeedana waxaa ku jira shar, Dulmi iyo khiyaanona kama tagaan jidadkeeda. **12** Waayo, kii i caayay cadaawaa ma ahayn, Maxaa yeelay, waan u adkaysan kari lahaa, Mana ahayn kii i neebaa oo iska kaya weyneeyay, Maxaa yeelay, waan ka dhuuman lahaa isaga, **13** Laakiinse wuxuu ahaa adiga oo ah nin ila mid ah, Iyo jaalkay iyo saaxibkay. **14** Si wanaagsan baynu u wada sheekaysan jirnay, Oo waxaynu ku dhix socon jirnay guriga Ilaah, innagoo guuto badan la soonna. **15** Dhimasho ha ku sood kediso iyaga, Oo iyagoo noolnool She'ool ha ku dhaceen, Waayo, xumaan baa ku jirta hoygooda iyo dheddooda. (**Sheol h7585**) **16** Laakiinse anigu Ilaah baan baryi doonaa, Oo Rabbigaa i badbaadin doona. **17** Fiidka, iyo subaxda, iyo duhurkaba, anigu waan cataabi doonaa, oo waan taahi doonaa, Oo isna codkayguu maqli doonaa. **18** Naftayda nabadduu kaga samatabbixiyey dagaalkii iga geesta aaha,

Waayo, kuwii ila diriray way badnaayeen. **19** Ilaah oo ah kan weligiis waara, Wuu maqli doonaa oo u jawaabi doonaa iyaga, Kuwaas oo aan beddelmin, (Selaah) Oo aan Ilaah ka cabsan. **20** Isagu wuxuu u gacan qaaday kii isaga heshiiska la ahaa, Oo axdigisiina wuu buriyey. **21** Afkiisu wuxuu u nuglaa sidii subag oo kale, Laakiinse qalbigiisu wuxuu ahaa dagaal, Erayadisu saliid way ka jilicsanaayeen, Laakiinse waxay ahaayeey seefo galikkii laga siibay. **22** Culaabtaada Rabbiga saar, oo isna wuu ku xanaanayn doonaa, Waayo, isagu kan xaqaa ah marnaba u dayn maayo in la dhaqaajiyi. **23** Laakiinse, Ilaahow, iyaga waxaad ku dhaadhicin doontaa yamayska halligaadda, Dhiigocabiyada iyo dadka khaa'innada ahu cimrigooda nus ma kadban doonaa, Laakiinse anigu waan isku kaa hallayn doonaa.

56 Ilaahow, ii naxariiso, waayo dad baa waxay doonayaan inay i liqaan; Maalinta oo dhan isagoo diriraya ayuu i dulmaa. **2** Cadaawayaaashaydu maalinta oo dhan waxay doonayaan inay i liqaan, Waayo, kuwa kibirkha igula diriraa waa tiro badan yihiin. **3** Markaan cabsado, Waan isku kaa hallaynaya. **4** Ilaah caawimaaddiisa aayaan eraygiisa ku ammaani doonaa, Waayo, Ilaah baan isku halleyey, oo innaba baqi maayo, Haddaba bal binu-aadmigu muxuu igu samayn karaa? **5** Maalinta oo dhan erayadaya way qalloociyaan, Fikirradaada oo dhammu waa igu col si ay shar iigu sameeyaan. **6** Way isa soo wada urursadaan, oo way dhuuntaan, Oo waxay fiirsadaan tallaabooyinkayga, Markay gaadayaan naftayda. **7** Iyagu ma xumaan bay ku baxsan doonaa? Ilaahow, dadyowga adoo cadhaysan hoos u tuur. **8** Waad og tahay warwareegayga, Bal ilmadayda qarurreddaada ku shub, Waayo, miyanay buuggaaga ku qorrayn? **9** Markaasaan cadaawayaaashaydu dib u noqon doonaa maalinta aan kuu yeedho, Waayo, waxaan ogahay in Ilaah ila jiro. **10** Ilaah caawimaaddiisa aayaan eraygiisa ku ammaani doonaa, Oo Rabbigaa caawimaaddiisa aayaan eraygiisa ku ammaani doonaa. **11** Ilaah baan isku halleyey, oo innaba baqi maayo, Haddaba bal dad muxuu igu samayn karaa? **12** Ilaahow, nidarradaada waan qabaa, Oo waxaan kuu bixinayaa qurbaanno mahadnaqid ah. **13** Waayo, naftaydaad ka samatabbixiyay dhimasho, Sow cagahayga dhicitin kama aad samatabbixin? Inaan Ilaah hortiisa ku socdo Iftiinka kuwa nool.

57 Ii naxariiso, Ilaahow, ii naxariiso, Waayo, naftaydu adigay ku magan gashaa, Haah, waxaan magangeli doonaa hooska baalashaada, Ilaa ay belaayooinkanu gudbayaan. **2** Waxaan u qayshanayaa Ilaaha ugu sarreya, Oo ah Ilaaha wax kasta ii sameeya. **3** Isagu samaduu caawimaad ka soo diri doonaa, wuuna i badbaadin doonaa, Markuu kan i liqi lahaa i caayo, (Selaah) Ilaah wuxuu soo diri doonaa naxariistiisa iyo runtiisa. **4** Naftaydu waxay ku dhex jirtaa libaaxyo, Oo anigu waxaan dhex jifaa kuwo dab lagu shiday, Kuwaasoo ah binu-aadmiga oo ilkahoodu yihiin warmo iyo fallaadho, Oo carrabkooduna yahay seef ah badan. **5** Ilaahow, samooynika ka sara mar, Oo ammaantaaduna dhulka oo dhan ha ka sarrayso. **6** Dabin bay cagahayga u diyaariyeen, Oo naftaydi baa foorsatay, Oo waxay hortayda ka qodeen god, Oo iyaga qudhhoodii baa ku dhex dhacay. (Selaah) **7** Qalbigaa ii fadhiya, Ilaahow, qalbigaa ii fadhiya, Haddaba waan gabiy doonaa, haah, ammaan baan ku gabiy doonaa. **8** Naftaydoy, toos, shareerad iyo kataaradoy, toosa, Aniga qudhayduna waxaan toosi doonaa aroor hore. **9** Sayidow, dadyowga dheddooda aayaan kaaga mahadnaqi doonaa, Oo quruumaha dheddooda aayaan ammaan kuugu gabiy doonaa. **10** Waayo, naxariistaadu waa weyn tahay oo waxay gaadhaa samooynika, Oo runtaaduna waxay gaadhaa daruuraha. **11** Ilaahow, samooynika ka sara mar, Oo ammaantaaduna dhulka oo dhan ha ka sarrayso.

58 Hubaal xaqnimada aamusnaan ma ku sheegtaan? Binuad migow, si qumman wax ma u xukuntaan? 2 Hubaal qalbiga waxaad ka samaysaan xumaato, Oo waxaad ka fikirtaan dulmiga gacmihiinoo oo aad dhulka ku samaysaan. 3 Kuwa sharka lahu waxay qalaad ku noqdaan uurkii hooyadood, Oo mar alla markii ay dhashaan ayay habaabaan iyagoo been sheegaya. 4 Suntoodu waa sida abeesadaa waabaydeeda oo kale, Iyagu waa sida jilibs dhega la' oo dhegihiiisa fureeyaa, 5 Kaasoo aan maqlin codka saaxiriinta, iyagoo si caqli ah u sixraya. 6 Ilaahow, ilkahooda afkooda ku dhex burburi, Rabbiyow, libaaxyada aaranka ah miciyehooda jejebi. 7 Ha u dhalaaleen sida biyo aad u durduraya. Markuu fallaadhiiisa wax ku liishaamo, ha noqdeen sida wax kala jabay. 8 Ha noqdeen sida alalaxayda dhalaasha oo iska baabba'da, lio sida dhicis naageed oo aan qorraxda arkin. 9 Intaan dheryihiiin qodxaha taaban, Ayuu kuwa quoyan iyo kuwa ololayaba ku kala firdhin doonaa dabayl cirwareen ah. 10 Kan xaqa ahu wuu rayrayn doonaa markuu arko aargudashada, Oo wuxuu ku cago maydhan doonaa kan sharka leh dhiiggiisa. 11 Sidaas daraaddeed dadku wuxuu odhan doonaa, Hubaal kii xaq ahu abaalgud buu leeyahay, Hubaal waxaa jira Ilaah dhulka xukuma.

59 Ilaahayow, cadaawaayaashayda iga samatabbixi, Oo kuwa igu kacayna meel sare iga saar. 2 Iga samatabbixi xumaanfalayaasha, Oo dadka dhiigiyocabadya ahna iga badbaadi. 3 Waayo, bal eeg, waxay gaadaan naftayda, Oo kuwa xoogga badanuna way isu kay wada urursadaan, Rabbiyow, weliba ma aha xadgudubkayga aawadiis iyo dembigayga aawadiis toona. 4 Waxay u ordaan oo isu diyaariyaan wax aanan eed ku lahayn, Dartay u kac inaad i caawiso oo aad i eegto. 5 Rabbiyow, Ilaaha ciidammadow, Ilaaha reer binu Israa'iilow, Sara joogso oo quruumaha oo dhan soo booqo, Oo innaba ha u naxariisan xadgudbayaasha. (Selaah) 6 Fiidkay soo noqdaan, oo waxay u ciyan sida eey oo kale, Oo waxay ku warwareegaan magaalada hareeraheeda. 7 Afkooda waxaaa ka qubmaya cay, Bushimahoodana waxaa kira seefo, Waayo, waxay isyidhaahdaan, Bal yaa na maqla? 8 Laakiinse Rabbiyow, iyagaad ku qosli doontaa, Quruumaha oo dhan waad quudhsan doontaa. 9 Xooggaygiyow, adigaan ku sugi doonaa, Waayo, Ilaah waa qalcaddayda. 10 Ilaahayga naxariista leh ayaa i hor iman doona, Oo waxaan doonayana Ilaah wuxuu iga tusi doonaa cadaawaayaashayda. 11 Sayidow, gaashaankayagiyyow, lyaga ha layn, waaba intaasoo ay dadkaygu illoobaane, Laakiinse iyaga xooggaaga ku kala firdhi, oo hoos u soo deji. 12 Kibirkoodu iyaga ha dabo Dembiga afkooda iyo erayada bushimahooda aawadood, lio weliba habaarka iyo beentaay ku hadlaan aawadood. 13 Lyaga cadho ku baabbi'i, si aanay mar dambe u jirin iyaga baabbi'i, Oo ha ogaadeen in Ilaah u taliyo reer Yacquub Tan iyo dhulka darafkiisa. (Selaah) 14 Oo iyagu fiidka ha soo noqdeen, oo sida eey oo kale ha u ciyeen, Oo magaalada hareeraheeda ha ku warwareegeen. 15 Waxay u warwareegayaan inay cunto helaan, Oo haddaanay dherginnahabeenkii oo dhan way sii joogayaan. 16 Laakiinse anigu waxaan ka gabiy doonaa, Waayo, waxaad ahayd qalcaddaydi, Oo maalintii aan dhibaataatsnaana magangal baad ii ahayd. 17 Xooggaygiyow, adigaan ammaan kuugu gabiy doonaa, Waayo, Ilaah waa qalcaddayda, waana Ilaaha naxariistayda.

60 Ilaahow, adigu waad na xoortay, oo waad na dudumisay, Oo waad nagu cadhootay, haddaba bal mar na soo celi. 2 Dhulkii waad garriisay, oo waad kala dildillaacisay, Haddaba dildillaacisa bogsi, waayo, wuu ruxmadaa. 3 Dadkaagi waxaad tustay waxyalo adag, Oo waxaad na cabsiisay khamri lala dhacdhaico. 4 Calan baad siisay kuwa kaa cabsada, In runta loo soo bandhigo

aawadeed. (Selaah) 5 Si ay kuwaad jeceshayah u samatabbaxaan, Gacantaada midig ku badbaadi oo ii jawaab. 6 Ilaah wuxuu ku hadlay quduusnimadiisa oo yidhi, Anigu waan farxi doonaa, Shekem waan kala qaybin doonaa, oo waxaan qiyaasi doonaa dooxada Sukod. 7 Gilecaad anigaa iska leh, Manasehna anigaa iska leh, Oo weliba Efrayimma waa daafacaadidd madaxayga, Yahuudahna waa ushayda bogornimo. 8 Moo'aab waa weekaygii aan ku maydhan jiray, Edomma kabahayaan ku dul tuuri doonaa, Falastiniy, qayli aawaday. 9 Bal yaa i geeyn doona magaalada xoogga leh? Yaase xagga Edom ii kaxayn doona? 10 Ilaahow, sow nama aadan xoorin? Ilaahow, lama soo baxdid ciidammadayada. 11 Cadowga naga caawi, Waayo, binuad migaa caawimaaddisu waxtar ma leh. 12 Ilaah caawimaaddisaayaanu wax xoog leh ku samayn doonaa, Waayo, isagaa ah kan cadaawaayaashayda ku tuman doona.

61 Ilaahow, qayladayda maqal, Oo baryadaydana dhugta u dhig. 2 Markii qalbigayu itaal darnaado, waxaan kaaga qayshan doonaa darafka dhulka ugu shisheeya, li hoggaami dhagaxa iga dheer. 3 Waayo, waxaad ii ahayd magangal, lio qalcad adag oo aan cadowga ka galoo. 4 Anigu weligayba waxaan degganaan doonaa taambuuggaaga, Oo waxaan magangeli doonaa baalashaadaa meeshooda qarsoon. (Selaah) 5 Waayo, Ilaahow, nidarradaydi waad maqashay, Oo waxaa i siisay kuwa magacaaga ka cabsada dhaxalkooda. 6 Boqorka noloshiisa waad dheeraynaysaa, Oo cimrigiisuna wuxuu noqon doonaa sida qarniyo badan. 7 Oo weligiisba wuxuu joogi doonaa Ilaah hortiisa, Raxmad iyo run u diyaari, inay isaga dhawraan. 8 Markaasaan weligayba magacaaga ammaan ugu gabiy doonaa, Si aan maalin kasta nidarradayda u oofyo.

62 Naftaydu waxay sugtaa Ilaah oo keliya, Oo badbaadad dayduna waxay ka timaadaa xaggiisa. 2 Isaga oo qudha ayaa dhagaxayga weyn iyo badbaadad daydaba ah, Isagu waa munaaraddayda, oo aniga aad lay dhaqaajin maayo. 3 Balse idinku ilaa goormaad niin ku weeraraysaan, Inaad kulligii isaga dumisaan, Sida derbi dhacaya, iyo deyr ligliganaya? 4 Iyagu waxay keliyahoo ku tashadaan si ay isaga sharuftisa uga dejiyaan, Oo waxay ku farxaan beensheegidda, Afka way ka duceeyaan, laakiinse uurka way ka habaartamaan. (Selaah) 5 Naftaydoy, Ilaah oo qudha sug, Waayo, isagaan wax ka filanayaa. 6 Isaga oo qudha ayaa dhagaxayga weyn iyo badbaadad daydaba ah, Isagu waa munaaraddayda, oo aniga layma dhaqaajin doono. 7 Badbaadad daydaba iyo ammaantayduba waxay la jiraan Ilaah, Dhagaxii xooggaya iyo magangalkaygaba waa xaggaa Ilaah. 8 Dadkow, isaga isku halleya wakhti kastaba, Oo qalbigiinna waxba ha kula hadhina Ilaah hortiisa, Waayo, Ilaah baa magangal inoo ah. (Selaah) 9 Hubala dad gun ahu waa xumbo, Oo dad gob ahuna waa been, Markii la misaamo way kor mari doonaa, Oo iyagu dhammaantood xumbo way ka fudud yihiin. 10 Dulmiga ha isku hallaynina, Waxdhiccidana ha ku kibrina. Maal hadduu idinku batona qalbigiinna ha raacinina. 11 Ilaah mar buu hadlay, Oo laba goo baan maqlay, In Ilaah xoogga iska leeyahay, 12 Oo weliba, Sayidow, adigu naxariis baad leedadahay, Waayo, nin kasta waxaad ugu abaalguddaa sidii camalladiisu ahaayeen.

63 Ilaahow, waxaad tahay Ilaahay, oo anna goor hore ayaan ku doondooni doonaa, Naftaydu adigay kuu oomman tahay, jidhkayguna aduu kuu xiisoodaa, Anoo jooga dhul engegan oo daal miidhan ah oo aan biyo lahayn. 2 Si aan u arko xooggaaga iyo ammaantaadaba aawadeed, Ayaan kaa fiirihey meesha quduuska ah. 3 Waayo, raxmaddaadu way ka sii wanaagsan tahay nolol, Haddaba bushimahaygu way ku ammaani doonaa. 4 Sidaas daraaddeed waan kugu mahadhaqayaa intaan noolayah, Oo gacmehaygana

kor baan ugu qaadi doonaa magacaaga aawadiis. 5 Naftaydu waxay u dhergi doontaa sida mid dhuux iyo baruur uga dhergo, Oo afkayguna wuxuu kugu ammaani doonaa bushimo faraxsan 6 Kolkaan sariirtaya kugu soo xusuusto Oo aan kaa fikiro habeenka markaan soo jeedo. 7 Waayo, waxaa ii ahayd caawimaad, Oo hooska balashaa daayaan ku rayrayn doonaa. 8 Naftaydu adigay ku raadcaa, Oo gacantaada midigna way i tiirisaa. (Selaah) 9 Laakiinse kuwa naftayda u doondoonaaya inay halligaan aawadeed, Waxay geli doonaa dhluka meelaha ugu hoooseeya. 10 Waxaa iyaga loo gacangelin doonaa xoogga seefta, Oo waxay qayb u noqon doonaaan dawacooyinka. 11 Laakiinse boqorku wuxuu ku rayrayn doonaa Ilaah, Mid kasta oo isaga ku dhaartaa wuu faani doonaa, Waayo, kuwa beenta sheega afkooda waa la aamusii doonaa.

64 Ilaahow, codkayga maqal markii aan kuu soo cawdo, Oo naftayda ka ilaali cadowga cabsidaisa. 2 Oo iga qari talada qarsoon oo kuwa sharka ka shaqeeya, Iyo tirabadhaanta xumaanfaaliyasha, 3 Oo carrabkooda u afeeyey sidiif seef oo kale, Oo fallaadahhoodii liishaamay kuwaas oo ah erayo qadhaadh, 4 Si ay meelo qarsoon kan qumman fallaaduh ugaga ganaan, Haddiiba si kedis ah ayay ugu ganaan, mana cabsadaan. 5 Qasdi shar ah bay isku dhirrigeliyan, Waxay ku arrinsadaan inay si qarsoon dabinnu u dhigaan, Oo ay isyidhaahdaan, Bal yaa arki doona? 6 Waxay baadhaan xumaatooyin, iyagoo leh, Annagu baadhid caqli ah ayaannu ebinnay, Fikirka ku jira uruku nin walba iyo qalbiguba waa mool dheer yihiin. 7 Laakiinse Ilaah waa toogan doonaa, Oo haddiiba iyaga waxaa dhaawici doonta fallaadh. 8 Sidaas daraaddeed waa la kufin doonaa, iyagoo carrabkoodu col u uhay naftooda, Wax alla wixii iyaga arka oo dhammu way carari doonaan. 9 Oo dadka oo dhammu way cabsan doonaa, Oo waxay sheegi doonaa shuulka Ilaah, Oo si caqli ah ayay uga fikiri doonaa wuxuu sameeyey. 10 Kuwa xaqa ahu waxay ku farxi doonaaan Rabbiga, oo isagay isku hallayn doonaa, Oo inta qalbigoodu toosan yahay oo dhammuna way faani doonaa.

65 Ilaahow, ammaan baa Siyoon kugu sugaysa, Oo nidarkana waa in adiga laguu oofiyoo. 2 Kaaga baryootanka maqlow, Dadka oo dhammu adigay kuu iman doonaa. 3 Waxaa iga adkaada xumaatooyin, Xadgudubkayagase waad naga nadifin doontaa. 4 Waxaa barakaysan ninkii Aad dooratid, oo Aad ka dhigto inuu kuu soo dhowaado, Inuu degganaado barxadahaaga. Waaan ka dhergi doonaa wanaagga gurigaaga, Kaas oo ah meesha quduuska ah oo macbukaaq. 5 Ilaaha badbaadadayadow, Waxyaalo cabsi badan ayaad xaqnimo noogu jawaabi doontaa, Waaad tahay kalsoonida kuwa dunida darfaheeda oo dhan, Iyo kuwa badda fogba, 6 Kaas oo xooggiisa buuraha ku adkeeyaa, Isagoo dhexda xoog ku xidhay. 7 Wuxuu aamusiiyaa guuxa badaha, iyo guuxa hirarkooda, Iyo dadyowga buuqooda. 8 Oo weliba kuwa dhluka meelaha ugu fog deggan waxay ka cabsadaan calaamooyinkaaga, Oo adigu waad ka farxisaa meelaha ay subaxda iyo fiidkaba ka baxaan. 9 Dhulka waad soo booqataa, oo waad biyaysaa, Oo Aad baad u barwaqaysaa, Webiga Ilaahna biyaa ka buuxa, Waaad iyaga siisaa hadhuudh, markii Aad dhluka sidaas u diyaarisay. 10 Adigu beerta jeexjeexeeda Aad baad u waraabisa, Oo waxaa dejisaa jeexjeexaa tuurahooda, Oo tiixtiib baad ku jilcisaa, Oo waxa ka soo baxanaa waad barakaysaa. 11 Sannadda waxaad taaj uga dhigtaa wanaaggaaga, Oo waddooyinkaagana waxaa ka tifqa subaq. 12 Waxay ku tifqaan daaqa ciidlada, Oo buuruhuna waxay guntadaan farxad. 13 Berrimmada daaqa waxay huwadaan tirooyin adhyy ah, Dooxooyinkana waxaa qariya hadhuudh, Markaasay farxad la qayliyaan, oo weliba gabyaan.

66 Dadka dhluka oo dhammow, Ilaah farxad ugu qayliya, 2 Oo ammaanta magiciisa ku gabya, Ammaantiisana qurxiya. 3 Ilaah waxaad ku tidhaahdaan, Shuqullandadaa cabsi badanaa! Weynaanta xoogaaga aawadiis ayaa cadaawayaaashaadu isugu kaa dhiibi doonaan. 4 Dadka dhluka oo dhammu adigay ku caabudi doonaa, Wayna kuu gabiy doonaa, Magacaagay u gabiy doonaa. (Selaah) 5 Bal kaalaya, oo arka shuqullandaa Ilaah, Xagga binu-aadmiiga wuxuu ku sameeyey waa cabsi badan yihii. 6 Wuxuu baddii ka dhigay dhul engegan, Oo iyagu webiga dhexdiisa waxay ku mareen lug, Oo halkaasaan isaga ku rayraynay. 7 Isagu weligiisba wuxuu ku taliya xooggiisa, Oo indhiihiisuna waxay fiiriyaan quruumaha, Haddaba caasiyiintu yaanay kor isu qaadin. (Selaah) 8 Dadyahow, Ilaheenna ammaana, Oo codka ammaantiisa ha la maqlo, 9 Kaasoo nafteenka nolol ku haya, Oo cagaheennana aan u oggolayn in la dhaqdaqaajyo. 10 Waayo, Ilaahow, adigu waad na imtixaantay, Oo waxaad noo tijaabisay sida lacagta loo tijaabyo. 11 Waxaad na gelisy shabagga dabinka ah, Oo waxaad simaha naga saartay culaab weyn. 12 Dad baad madaxa naga saartay, Oo waxaanu dhex galnay dab iyo biyo, Laakiinse ugudambaysta waxaad na keentay meel barwaqaq ah. 13 Haddaba anigu gurigaaga waxaan la soo geli doonaa allabaryo la gubo, Oo waxaan kuu oofinayaan nidarradaydii 14 Bushimahayu ay ku hadleen, Oo afkayg sheegay markii aan dhibaataysnaa. 15 Oo waxaan allabaryo la gubo kuugoo soobixinayaa xoolo buurbuuran lio wanani iyo fooxood, Oo waxaan kuu soo bixin doonaa dibiyo iyo orgiyo. (Selaah) 16 Kulli intiinna Ilaah ka cabsataay, kaalaya oo maqlo, Oo waxaan sheegayaa wuxuu naftayda u sameeyeye. 17 Isagaan afkayga ugu qayshaday, Oo waxaan ku ammaanay carrabkayga. 18 Haddaan dembi qalbigayga ku arkay, Sayidku ima uu maqleen, 19 Laakiinse sida runta ah Ilaah waa i maqlay, Oo codkii baryadaydane dhugtuu u dhigay. 20 Mahad waxaa leh Ilaaha Aan baryadayda diidin oo aan naxariistiisana gees iga marin.

67 Ilaahow, noo naxariiso, oo na barakee, Oo wejigaaguna ha na iftiimiyo, (Selaah) 2 In jidkaaga laga ogaado dhluka, Quruumaha oo dhan dheddoedana laga wada ogaado caafimaadkaaga wax badbaadiya. 3 Ilaahow, dadyowgu ha ku ammaaneen, Dadyowga oo dhammu ha ku ammaaneen. 4 Quruumuhu ha farxeen oo ha gabeyen farxad aawadeed, Waayo, dadyowga waxaad ku xukumi doontaa caddaafad, Oo quruumahana dhlukaad ugu talin doontaa. (Selaah) 5 Ilaahow, dadyowgu ha ku ammaaneen, Dadyowga oo dhammu ha ku ammaaneen. 6 Dhluku wuxuu soo saaray midhiisiis, Waxaa ina barakayn doona Ilaah, oo ah Ilaheenna quduuska. 7 Ilaah waa ina barakayn doonaa, Oo dhluka darafyadiisa oo dhammuna way ka cabsan doonaaan isaga.

68 Ilaah ha sara joogsado, oo cadaawayaaashiisuna ha kala firdheen, Kuwa necebuna hortiisa ha ka carareen. 2 Sida qiiyu u kala firdho, iyagana sidaasoo kale u kala firdhi, Sida shamacu dabka ugu dhalaalo, Sidaasoo kale kuwa sharka lahu Ilaah hortiisa ha ku baabbe'een. 3 Laakiinse kuwa xaqa ahu ha farxeen, oo Ilaah hortiisa ha ku reyreeyen, Haah, oo farxad ha ku reyreeyen. 4 Ilaah u gabya, oo magiciisa ammaan ugu gabya, Kan lamadegaanka dhex mara jid weyn u fala, Magicisu waa Yaah, ee hortiisa ku reyreeya. 5 Ilaah wuxuu rugtiisa quduuskaa ku yahay Agoonta aabbahood iyo carmallada xakkinkooda. 6 Kuwa cidlaysan Ilaah reero ayuu u yeelaa, Oo maxaaifiistaanu intuu soo bixiyo ayuu barwaqaq dhex geeyaa, Laakiinse caasiyiintu waxay degganaadaan dhul oommante ah. 7 Ilaahow, markaad dadkaaga hor kaad, Markaad lamadegaanka ku dhex socotay, (Selaah) 8 Dhluku waa gariiray, Samooyinkuna waxay ku de'en Ilaah hortiisa, Xataa Buur Siinay nafteedu waxay ka gariirtay

Ilaah hortiisa, kaasoo ah Ilaaha Israa'iil. **9** Ilaahow, waxaad soo daysay roob badan, Oo kuwa dhaxalkaagu markay daallanaayeenna waad xoogaysay. **10** Ururkaagu halkaasuu dhex degganaa, Ilaahow, wanaaggagaaga aawadiis wax baad u diyaarisay masaakiinta. **11** Sayidku wuxuu bixiyey erayga, Kuwa warka faafiyaha waa guuto weyn. **12** Boqorrada ciidammadu way cararaan, way cararaan, Oo tan guriga ku hadha ayaa dhaca qaybisa. **13** Xeryaha idaha miyaad iska dhex jifaysaan, Sidii baadad qoolley oo lacag lagu dhaadhaday, lio baalasheeda oo dahab cas lagu dhaadhaday? **14** Markii Qaadirku boqorrada halkaas ku kala dhex firdhiyey, Waxay ahayd sida marka baraf cad ku dalo Salmoon. **15** Buur Ilaah waxaa ah Buur Baashaan. Oo buur dheer waxaa ah Buur Baashaan. **16** Buruiiinann dhaadheerow, bal maxaad u quudhsanaysaan Buurta Ilaah uu jeclaaday inuu hoygiisi ka dhigto? Haah, oo Rabbigu halkaasuu degganaan doonaa weligiisba. **17** Ilaah gaadhifardooyadiisu waa labaatan kun, iyo xataa kumanyaal iyo kumaankun, Sayidku wuu ku dhex jiraa iyaga, siduu Siinay ugu jiri jiray xagga meesha quduuska ah. **18** Adigu kor baad u baxday, oo waxaad qabatay oo kaxsaysay kuwii maxaabista ahaan jiray. Oo waxaad hadiyado ka qaadatay dadka dhediisa, lio xataa caasiyintaba, in Rabbiga Ilaah ahu halkaas joog aawadeed. **19** Waxaa mahad leh Sayidku maalin kasta culaabteenna inoo qaada, Kaasoo ah Ilaaha ina badbaadiya. (Selaah) **20** Ilaah wuxuu inoo yahay Ilaaha samatabbixinta, Ilaaha Sayidka ah ayaa iska leh dhimashada kabixideeda. **21** Laakiinse Ilaah wuxuu wax ku dhufan doonaa madaxa cadaawayaaashiisa, lio dhalalada timaha leh oo kan xadgudubyadiisa ku sii socdaba. **22** Sayidku wuxuu yidhi, Waxaan iyaga ka soo celin doonaa xagga Baashaan, Oo waxaan ka soo bixin doonaa badda moolkeeda, **23** Inaad cagtaada dhiig darsatid, lio in eeyahaaga carrabkoodu uu qayb ka helo cadaawayaaashaada. **24** Ilaahow, waxay arkeen tegiddaadii, Taas oo ah tegiddii Ilaahay oo ah Boqorkayga oo uu galay meesha quduuska ah. **25** Gabayaayaashii way hor mireen, muusikaystayaashiina way raaceen, Dhexdana waxaa ku jiray hablo daf ku cayaaraya. **26** Kuwiinann isha Israa'iil ka soo farcamayow, Shirarku ku dhex ammaana Ilaaha Sayidka ah. **27** Waxaa jooga Benyaamiin yar oo ah taliyahooda, lio amiirrada reer Yahuudah iyo guddigooda, lio amiirrada reer Sebulun iyo amiirrada reer Naftaali. **28** Ilaahaagu xooggaagu amray, Ilaahow, waxaad noo samaysay noo xoogee. **29** Macbudkaaga Yerusaaleem ku yaal dараадийис Ayaa boqorro waxay kuugu keeni doonaan hadiyado. **30** Canaano dugaagga cawsduurka ku dhex jira, lio dibida tirada badan, iyo weylaha dadka Oo ku tumanaya lacagta gogo'a ah, Isagu wuu kala firdhiyey dadyowga dagaalka jecel. **31** Masar waxaa ka iman doona amiirro, Itoobiyana haddiiba gacmaheeday u hoorsan doontaa Ilaah. **32** Boqortooyoyinka dhulkow, Ilaah u gabya, Ammaan ugu gabya Sayidka, (Selaah) **33** Kaasoo kor fuushan samada samooyinka sare, oo weligooba jiray, Bal eega, wuxuu ku hadlaa codkiisa, oo weliba codkiisu waa xoog badan yahay. **34** Ilaah xoog ka sheega, Waayo, sharafiisii waxay dul joogtaa reer binu Israa'iil, Oo xooggiisuna wuxuu ku jiraa samooyinka. **35** Ilaahow, meelahaaga quduuska ah waxaad ka tahay mid laga cabsado, Ilaaha reer binu Israa'iil wuxuu dadkiisa siyyaa xoog iyo itaal. Mahad waxaa leh Ilaah.

69 Ilaahow, i badbaadi, Waayo, biyya naftii ii keenay. **2** Waxaan ku dhex liimbadaa dhoobo mool dheer oo aan lahayn meal laysku taago, Waxaan ku dhacay biyo mool dheer, oo daad baa halkaas iyo qarqinaya. **3** Waxaan ku daalay qayladaydi, oo hungurigaygu waa qallalay, Oo intii aan Ilaahay sugayo ayay indhahaygu dem yidhaahdaan. **4** Kuwa sababla'aanta ii nebcadaa way ka sii badan yihiin timaha madaxayga, Kuwa doonaya inay i baabbi'yaan iyagoo cadaawayaaashayda gardarro iyo ah waa xoog badan yihiin, Markaasaan magdhabay wax aanan qaadan. **5** Ilaahow, waad og

tayah nacasmidayda, Oo dembiyadayduna kaama qarsoona. **6** Sayidow, Ilaaha ciidammadow, kuwa ku sugaya yaanan ceeb u soo jiidiin, Ilaaha reer binu Israa'iilow, kuwa ku doondoonaaya yaanan sharfjab u soo jiidiin. **7** Maxaa yeelay, adiga daraaddaa ayaaan cay u qaaday, Oo waxaa wejigaygii ka muuqatay ceeb. **8** Wuxaan walaalahay u noqday shisheeye, Oo ilma hooyadaya waxaan u noqday ajanabi. **9** Qiiradii aan gurigaaga u qabay ayaa i gubtay, Oo caydi kuwiil ku caayay ayaa iyo kor dhacday. **10** Markaan ooyay, oo aan naftayda soon ku edbiyey, Taasu waxay iyo noqtotay ceeb. **11** Markaan joonyado dhar ka dhigtnaya, Waxaan iyagii u noqday masaal. **12** Kuwa iridda fadhfadiyaa way iyo sheekystaan, Oo kuwa sakhraanka ahuna way iyo gabyaan. **13** Laakiinse adigaan ku baryayaa wakhti la aqbali karo, Rabbiyow, Ilaahow, naxariistaada badan lio runta badbaadintaada iigu jawaab. **14** Dhooboda iga samatabbixi, oo yaanan ku liimban, Oo ha layga samatabbixiyo kuwa i neceb, iyo biyaha moolka dheer. **15** Biyaha daadka ahuna yaanay i qarqin, Oo yaan moolku i liqin, Oo yamayskuna yaanu afkiisa iyo qabsan. **16** Rabbiyow, ii jawaab, waayo, raxmaddaada waa waanaagsan tahay, Naxariistaada badnaanteeda awaaadeed iigu soojeeso. **17** Oo wejigaaga ha iga qarin anoo addoonkaaga ah, Waayo, waan dhibaataysnahay, ee haddiiba ii jawaab. **18** Naftayda u soo dhowow, oo furo, Oo cadaawayaaashayda daraaddood ii samatabbixi. **19** Waad og tahay caydayda iyo ceebtayda iyo sharafdarraayda, Oo cadaawayaaashayda oo dhammu hortaaday joogaan. **20** Cay baa i qalbi jebisay, waanan quususanayaa, Oo waxaan doondoonaay mid i jixinjixa, laakiinse waan waayay, Oo waxaan doondoonaay kuwo i qalbi qaboojiya, laakiinse ma aanan helin. **21** Oo weliba waxay cunto ahaan ii siyyeen xammeeti, Oo markaan harraadsanaana waxay i cabsiyyeen khal. **22** Miiskoodu hortooda ha ku noqdo dabin, Oo markay nabdoon yihiinna shirqool ha ku noqdo. **23** Indhahoodu ha madoobaadeen si aanay waxba u arkin, Oo simahooduna had iyo goorba ha garireen. **24** Xanaqaaga iyaga ku deji, Oo cadhadaada kulaykeeduna ha qabsado. **25** Gurigooda ciidha ha noqdo, Ninnana yaanu teendhooyinkooda degin, **26** Waayo, iyagu waxay silciyaan kii aad dishay, Oo waxay ka sheekeeyaan kuwaad dhaawacday murugtooda. **27** Xumaantooda xumaan ugu sii dar, Oo yaanay xaqnimadaada soo gelin. **28** Magacooda ha laga tirtiro kitabka kuwa nool, Oo yaan iyaga lala qorin kuwa xaqaa ah. **29** Laakiinse anigu miskiin baan ahay, waanan murug badnahay, Ilaahow, badbaadintaadu meel sare ha i saarto. **30** Rabbiga magiciisa ayaaan gabay ku ammaani doonaa, Oo waxaan isaga ku weynay doonaa mahadnaqid. **31** Oo taasuna Rabbiga way ka farxin doontaa in ka sii wanaagsan intii uu ku farxi laaha dibi, Ama dibi sange ah oo geeso iyo qoobab leh. **32** Kuwa camal qabow way arkeen, waana faraxsan yihiin, Kuwiinna Ilaah doondoonaow, qalbigiinna ha noolaado. **33** Waayo, Rabbigu wuu maqlaa kuwa baahan, Oo maxabiistiisana ma uu quudhsado. **34** Samada, iyo dhulka, iyo badaha, lio waxay ku dhex dhaqaqa oo dhammuu isaga ha ammaaneen. **35** Waayo, Ilaah Siyoon wuu badbaadin doonaa, oo magaalooyinka reer Yahuudahna wuu dhisi doonaa, Oo iyana halkaasay degi doonaaan, oo hanti ahaan bay u laahaan doonaa. **36** Oo weliba waxaa halkaas dhaxli doona farcanka addoommadiisa, Oo kuwa magiciisa jecelna way dhex degganaan doonaa.

70 Ilaahow, soo dhaqso oo i samatabbixi, Rabbiyow, soo dhaqso oo i caawi. **2** Kuwa doondoonaaya inay naftayda iga qaadaan Ha ceeboobeen oo ha wareereen, Oo kuwa waxyeelladayda ku farxaana Dib ha u noqdeen oo ha sharaf beeleen. **3** Kuwa Ahaa, Ahaa, lahu, Ceebtooda dib ha ula noqdeen. **4** Kuwa adiga ku doondoona oo dhammu ha reyreeyen oo ha kugu farxeen, Oo kuwa badbaadintaada

jeceluna had iyo goorba ha yidhaahdeen, Ilaah ha la weyneeyo. 5 Laakiinse miskiin iyo mid baahan baan ahay, Ilaahow, ii soo dhaqso, Waxaad tahay caawimaaddayda iyo samatabbixiyahayga. Rabbiyow, ha iga raagin.

71 Rabbiyow, adigaan isku kaa halleeyaa, Yaanan weligay wareerin. 2 Xaqnimadaada igu samatabbixi oo i nabad geli, Dhegta ii dhig, oo i badbaadi. 3 Li noqo dhadgax weyn oo rug ah, oo aan had iyo goorba ku noqnoqdo, Waxaad amar ku bixisay in lay badbaadsho, Waayo, adigu waxaad tahay dhadgax weyn oo ii gabbaad ah iyo qalcaddayda. 4 Ilaahayow, iga badbaadi kan sharka leh gacantiisa, lio gacanta xaqlaawaha iyo ninika nacabkaa. 5 Waayo, Sayidow Ilaahow, waxaad tahay rajadayda, Oo waxaad tahay kii aan isku hallaynay tan iyo yaraantaydii. 6 Tan iyo uurkii hooyaday adigaa i tiirinayay, Waxaad tahay kii iga soobixiyey uurkii hooyaday, Had iyo goorba adigaan ku ammaani doonaa. 7 Anigu kuwo badan baan u ahay sidii wax yaab leh, Laakiinse adigu waxaad ii tahay magangal xoog leh. 8 Maalin kasta waxaa afkayga ka buuxi doona Ammaantaada iyo sharaftaada. 9 Ha i tuurin markaan gaboo, Oo ha i dayrin markaan itaal darnaa. 10 Waayo, cadaawaayaashaydu waxay ka hadlaan wax igu saabsan, Oo kuwa naftayda inay iga qaadaan doonayaana way wada arrinsadaan, 11 Oo waxay isyidhaahdaan, Ilaah baa dayriyey, Haddaba ka daba taga oo qabta, waayo, ma jiro mid samatabbixinayaa. 12 Ilaahow, ha iga fogaan, Ilaahayow, soo dhaqso oo i caawi. 13 Kuwa naftayda cadaawaayaal ku ahu ha ceeboobeen oo ha baabba'een, Oo kuwa waxyeelladayda doondoonyana ceeb iyo sharafdarro ha ku bateen. 14 Laakiinse anigu had iyo goorba wax baan rajaynayaa, Oo weliba waan kuu sii ammaanayaa aad iyo aad. 15 Afkaygu wuxuu maalinta oo dhan ka sheekayn doonaa xaqnimadaada, iyo badbaadintaada, Waayo, anigu ma aqaaan intay tiro le'eg yihiin. 16 Waxaa la imanayaa Sayidka Ilaahaa shuqulladiisa xoogga leh, Oo waxaan ka hadli doonaa xaqnimadaada, taasoo ah taada oo keliya. 17 Ilaahow, wax baad i bari jiray tan iyo yaraantaydii, Oo ilaa haataanna waxaan caddayn jiray shuqulladaada yaabka badan. 18 Ilaahow, ha i dayrin, xataa markaan gaboo oo madaxaygu cirroobo, Jeeraan xooggaaga uga warramo farcanka dambe Oo aan itaalkaaga uga sheekeeyo mid kasta oo hadda ka dib imanaya. 19 Ilaahow, xaqnimadaadu aad iyo aad bay u sarraysaas, Ilaahow, adiga oo waxyalaaha waaweyn sameeyey, Bal yaa kula mid ah? 20 Adiga oo na tusay dhibaatooyin badan oo aad u xun, Ayaan haddana na noolayn doona, Oo haddana waxaad naga soo saari doontaa dhulka moolkiisa. 21 Weynaantayda ii sii kordhi, Oo intaad soo jeseatid i qalbi qabooji. 22 Ilaahow, waxaan kugu ammaani doonaa alaab muusiko ah, Oo runtaadaan ammaani doonaa, Israa'iil kiisa Quduuska ahow, Waxaan ammaan kuugula gabiy doonaa katarad. 23 Bushimahaygu aad bay ugu farxi doonaa, markaan ammaan kuugu gabyo, Oo xataa naftaydii aad soo furatayna way rayrayn doonta. 24 Oo weliba carrabkayguna maalinta oo dhan wuxuu ka sheekayn doonaa xaqnimadaada, Waayo, kuwa waxyeelladayda doondoonyaa way ceeboobaan, oo way isku wareeraan.

72 Ilaahow, boqorka xukummadaada sii, Oo wiilka boqorkana xaqnimadaada sii. 2 Isagu dadkaaga wuxuu ku xukumi doonaa xaqnimo, Oo masaakiintaadana caddaalaad. 3 Buuruhu waxay dadka u keeni doonaa nabad, Kuruhuna waxay nabad ugu keeni doonaa xaqnimada. 4 Isagu wuxuu u garsoori doonaa dadka masaakiintisa, Oo wuxuu badbaadin doonaa ka baahan carruutiisa, Oo kan wax dulmanka cadcad buu u kala jejebin doonaa. 5 Way kaa cabsan doonaa inta qorraxdu jirto, lio inta dayaxu jiro tan iyo ka ab ka ab. 6 Isagu wuxuu u soo degi doonaa sida roob caws la jaray ku dul

hoora, lio sida tiixyo dhulka biyeeya. 7 Wakhtgiisa ayaa kan xaga ahu barwaqaobi doonaa, Oo nababduna way badan doontaa tan iyo inta dayaxu aaru mar dambe jiri doonin. 8 Oo isagu wuxuu u talin doonaa bad ilaa ka bad, lio tan iyo Webiga iyo ilaa dhulka darfiihiisa. 9 Kuwa cidlada degganu hortisiay ku sujuudi doonaa; Oo cadaawaayaashiisuna ciidday leebleefi doonaa. 10 Boqorrada Tarshiish iyo kuwa gasiiraduhuba waxay isaga u keeni doonaa gabbaro, Boqorrada Shebaa iyo kuwa Sebaana waxay isaga siin doonaa hadiyado. 11 Haah, oo boqorrada oo dhammu hortisiay ku wada sujuudi doonaa, Oo quruumaha oo dhammuna isagay u adeegi doonaa. 12 Waayo, isagu wuxuu samatabbixin doonaa kan baahan markuu qayliyo, lio miskiinka aan mid caawiyalahayn. 13 Wuxuu u nixi doonaa miskiinka iyo kan baahan, Oo kuwa baahan naftoodana wuu badbaadin doonaa. 14 Naftooduu ka furan doonaa kхиаano iyo dulmi, Oo dhiggooduna hortisu qalii ku ahaan doonaa, 15 Oo isagu wuu noolaan doonaa, oo waxaa la siin doonaa dahabka Shebaa; Had iyo goorba dadku way u ducayn doonaa, Oo weliba maalinta oo dhan isagay ammaani doonaa. 16 Oo dhulka waxaa jiri doona hadhuud badan xagga buuraha dushhooda, Oo midhihiisuna waxay u soo ruxmi doonaa sida Lubnaan oo kale, Oo kuwa magaalada joogaana waxay u barwaqaobi doonaa sida doogga dhulka. 17 Magiciisu weligiis buu waari doonaa, Magiciisu waa sii jiri doonaa in alla intay qorraxdu jirto; Oo dadku way ku barakoobi doonaa isaga, Quruumaha oo dhammuna waxay ugu yeedhi doonaa farxaan. 18 Mahad waxaa leh Rabbiga Ilaahaa oo ah Ilaaha reer binu Israa'iil, Oo keligiis sameeyaa waxyalo yaab badan, 19 Magiciisa ammaanta badanu mahad ha lahaado weligiisba, Oo dhulka oo dhanna ammaantiisu ha ka buuxsanto. Aamiin iyo Aamiin. 20 Daa'uud ina Yesay baryootannadiisiway dhammaadeen.

73 Hubaal Ilaah waa u roon yahay reer binu Israa'iil, lio xataa kuwa qalbigoodu daahirka yahay. 2 Laakiinse anigu waan turunturoon gaadhy, Oo tallaabooyinkayguna waxay u dhowaadeen inay simbirriixdaan. 3 Waayo, waxaan ka hinaasay kuwa qabka weyn, Markaan arkay barwaqaada ay kuwa sharka lahu haystaan. 4 Waayo, geeridoodu xanuuun ma leh, Laakiinse xooggoodu waa adag yahay. 5 Ilagu dhib kuma jiraan sida dadka kale, Oo sida dadka kalena uma belaayaysna. 6 Sidaas daraaddeed kibir wuxuu yahay sida silsilad qoorta u sudhan, Oo dulmi bay sida maro u huwan yihiin. 7 Indhahoodu baruur bay la bararsan yihiin, Oo waxay haystaan in ka sii badan waxa qalbigoodu doonayo. 8 Wax bay ku qoslaan, oo xumaan daraaddeed dulmi bay ku hadlaan, Waxay hadlaan iyagoo kor isu qaadaya. 9 Afkoodii waxay gaadhsiiyene samooyinka, Oo carrabkooduna wuxuu dhex maraa dhulka oo dhan. 10 Sidaas daraaddeed dadkiisii halkanay ku soo noqdaan, Oo koob biyo ka buuxa ayay madhsadeen. 11 Oo waxay yidhaahdaan, Ilaah sidee buu wax u yaqaan? Kan ugu sarreeyana aqoon ma ku jirtaa? 12 Bal eeg, kuwanu waa kuwa sharka leh, Oo mar kasta iyagooy istareexsan ayay hodantinimadoodu sii korodhaa. 13 Hubaal wax aayne lahanay ayaan qalbigaygii ku nadifashay, Oo aan ku faraxashay anigoo aan eed lahayn, 14 Waayo, maalintii oo dhan waa lay dhibayay, Oo subax kastana waa lay edbinayay. 15 Haddaan oodhan lahaa, Sidaasaan ku hadli doonaa, Bal eeg, waan khiyaanayn lahaa farcanka carruutaada. 16 Markaan ku fikiray si aan tan ku ogaado, Aad bay iigu xanuuun badhayd, 17 Ilaa aan galay meesha quduuska ah ee Ilaah, Oo aan ka fiirsaday ugudambystooda. 18 Hubaal waxaad iyaga ku taagtaa meelo sibiibix ah, Oo waxaad hoos ugu tuurtaa si ay u baabba'aan. 19 Sidee bay daqiqad ugu noqdeen meel cidla ah! Dhammaantood waxay ku baabba'een cabsi. 20 Sayidow, sidii mid riyo ka toosay Markaad toostid, waxaad quudhsan doontaa ekaantooda. 21 Waayo,

qalbigaygu wuu murugooday, Oo waxaa layga muday kelyaha. **22** Wuxaan ahaa doqon iyo jaahil, Oo hortaada waxaan ku ahaa sidii xool oo kale. **23** Habase yeeshoo had iyo goorba waan kula joogaa, Oo waxaad i qabatay gacanta midig. **24** Wuxaad igu hoggaamin doontaa taladaado, Oo dibabadeedna waxaad igu dhowayn doontaa ammaanta. **25** Bal, yaan samada ku leeyahay adiga mooyaane? Oo dhulkana laguma arko mid aan kaa jecilahay. **26** Jidhkgaya iyo qalbigayguba waa itaal darnaadeen, Laakiinse Ilaah wuxuu weeliigii ii yahay xooggi qalbigayga iyo qaybtayda. **27** Waayo, bal eeg, kuwa kaa fogu way halligmi doonaan, Oo waad wada baabbi'isay kuwii kaa caasiyoobay oo dhan. **28** Laakiinse aniga waxaa ii roon inaan Ilaah u soo dhowaado, Waayo, Sayidka Ilaahaa waxaan ka dhigtag magangalkayga, Inaan ka sheekeeyo shuqalladaada oo dhan.

74 Ilaahow, bal maxaad weligaaba noo xoortay? Oo bal maxaa cadhadaadu ugu kululaataa idhaa daaqsiintaada? **2** Bal soo xusuuso ururkaaga aad waa hore soo iibsatay, Oo aad u soo furatay inay ahaadaan qabiilaad dhaxashay, Oo weliba Buur Siyoon oo aad degganaataan soo xusuuso. **3** Tallaabooyinkaaga u soo qaad xaggaa baabba'a welligiis ah, lio xaggaa xumaanta uu cadowgu meesha quduuska ah ku sameeyey oo dhan. **4** Cadaawayaaashaadii waxay ka qayliyeen shirkaga dhexdiisa, Oo waxay calaamad ahaan u qotonsadeen calammaddoodii. **5** Waxay u ekaadeen sidi niiman faasas u qaataay hawd jiq ah. **6** Haddaba shuqulkiisii la qoray oo dhan Waxay ku wada dumyaan gudmo iyo dubbayaal. **7** Meeshaada quduuska ah dab bay ku dhejiiyen, Oo waxay wada nijaaseeyeen meeshii magacaaga hoyga u ahayd. **8** Waxay qalbigooda iska yidhaahdeen, Kaalaya aan dhammaantood baabbi'innee, Waxay wada gubeen sunagogyadii Ilaah oo dalka ku dhex yiil oo dhan. **9** Annagu calaamadahayagi ma aragno, Oo innaba mar dambe nebi ma jiro, Dhexdayadana ma joogo mid garanay ilaa goorma. **10** Ilaahow, ilaa goormaa cadowgu caytamaya? Cadowgu miyuu magacaaga caayaya welligiisba? **11** Bal maxaa gacantaada midig dib ugu celisaa? Laabtaadaa ko soobi oo iyaga baabbi'i. **12** Laakiinse Ilaah waa boqarkayga tan iyo waa hore, Isagoo badbaadin ku dhex samaynaya dhulka. **13** Xoogaagaad badda ku kala qaybisay, Oo masbadeedyada ku dhex jirana madaxaad ka jebisaa. **14** Wuxaad kala burburisay madaxyada bahalbadeedyada oo Lewiyyaataan la odhan jiray, Oo cunto ahaan ayaad u siisay dadkii cidlada degganaa. **15** Wuxaad kala furtay ilo iyo durdurro, Oo waxaad qallajisay webiyo waaweyn. **16** Maalinta adigaa iska leh, habeenkana adigaa iska leh, Oo adigaa diyaariye iftiinka iyo qorraxdaba. **17** Adigu waxaad samaysay dhluka soohdimihiisa oo dhan, Oo adigaa sameeyey diraac iyo xagaaba. **18** Rabbiyow, xusuuso in cadowgu caytamay, lio in dad nacas ahu magacaaga caayay. **19** Qoolleydaada nafteeda ha u gacangelin dugaaggaa, Weligaaba ha illoobin nafta masaaikiintaada, **20** Bal soo fiiri axdigaaqa, Dhulka meeliihiisa gudcurka ah waxaa ka buuxa hoyaalka dulmiga. **21** Kuwa la dulmay yaanay dib u noqon iyagoo ceeboobay, Miskiinka iyo kan baahanu magacaaga ha ammaanteen. **22** Ilaahow, sara joogso, oo dacwadaada u muddac. Bal xusuuso siday dadka nacaska ahu maalinta oo dhan kuu caayaan. **23** Ha illoobin codka cadaawaayaashaada, Kuwa kugu kaca buuqoodu had iyo goorba wuu soo kacaa.

75 Ilaahow, adaan kuu mahadnaqnaa, Waannu kuu mahadnaqnaa, waayo, magacaagu waa noo dhow yahay, Dadku waxay ka sheekeeyan shuqalladaada yaabka badan. **2** Wakhtiga aan qawimay, Ayaan si qumman wax u xukum doonaa. **3** Dhulka iyo waxa kor deggan oo dhambuba way wada dhalaaleen, Tiirarkiisa anigaa qotomiyeey. (Selaah) **4** Kuwa kibirkira leh waxaan ku idhi, Ha kibrina, Kuwa sharka lehna waxaan ku idhi, Geeskiinna kor ha u taagina,

5 Geeskiinna kor ha u taagina, Oo madaxadayg ha ku hadlina. **6** Waayo, sarryntu kama timaado xaggaa bari ama xaggaa galbeed, Ama xataa xaggaa koonfureed toona. **7** Laakiinse Ilaah baa xaakin ah, Isagu mid buu dejiyaa, ku kalena wuu sarraysiyya. **8** Waayo, Rabbiga gacantiisa waxaa ku jira koob, oo waxaa ka xumbaynaysa khamri, Oo waxaa ka buuxa wax laysku qooshay, oo kaasuu wax ka shubaa, Hubaal huubadisa waxaa heenheensan doona oo cabbi doona dunida kuweeda sharka leh oo dhan. **9** Laakiinse anigu welligayba waan rayrayn doonaa, Oo waxaan ammaan ugu gabiy doonaa Ilaaha Yacquub. **10** Oo weliba kuwa sharka leh geesahooda oo dhan waan wada jejebin doonaa, Laakiinse kuwa xaqa ah geesahooda waa la sarraysiin doonaa.

76 Ilaah baa reer Yahuudah lagu dhex yaqaan, Oo magiciisuna reer binu Israa'iil dhexdooda waa ku weyn yahay. **2** Oo taambuuggiisu wuxuu ku yaal Saalem, Hoygiisuna wuxuu ku yaal Siyoon. **3** Oo halkaas wuxuu ku jejebiyey fallaadhiihii qaansada, lio gaashaankii, iyo seefii, iyo dagaalkiiba. (Selaah) **4** Adigu waxaad ka ammaan iyo haybad badan tahay buuraha ugaadha leh. **5** Kuwii qalbiga adkaa waa la dhacay, oo hurdadoodii ayay wada gam'een, Oo raggi xoogga badnaana midkoodna gacmihii waxba kuma samayn. **6** Ilaaha Yacquubow, canaantaadii aawadeed Ayaa gaadhibardood iyo fardoba waxay kula dhex dheceen hurdo weyn. **7** Adigase waa in lagaa cabsadaa, Bal yaa hortaada istaagi kara mar haddaad cadhootid? **8** Wuxaad ka dhigtag in xukun samada laga maqlo, Oo dhulkiina waa baqay, oo wuu aamusay, **9** Markuu Ilaah xukunka u sara kacay Inuu badbaadsho kuwa camalka qabow oo dhulka jooga oo dhan. (Selaah) **10** Hubaal waxaa ku ammaani doonta dadka cadhadisa, Oo waxaad dhexda ku xidhan doontaa cadhada inteeda hadhay. **11** Rabbiga Ilaahiin ah wax u nidra, oo u oofiya, Inta hareeriiisa ku wareegsan oo dhammu isaga hadiyado ha u keeneen kan ay waajibka tahay in laga cabsado. **12** Isagu wuxuu goony doonaa amiirrada ruuxooda, Boqorrada dunidana wuu u cabsi badan yahay.

77 Anigu codkaygaan Ilaah ugu qayshan doonaa, Xataa Ilaah ayaaan codkayga ugu qayshan doonaa, oo isaguna wuu i dhegaysan doonaa. **2** Maalintii aan dhibaataysnaa waxaan doondoonyay Sayidka, Gacantaydu way fidsanayd habeennimadii, mana ay nasan, Oo naftaydiina way diidday in la qaboojiyo. **3** Wuxaan soo xusuustaa Ilaah, markaasaan welwelaa, Waan cawdaa, markaasay naftaydu taag darnaataa. (Selaah) **4** Indhahaygii waad soo jedisay, Aad baan u dhibaataysnahay si aanan u hadli karin. **5** Wuxaan ka fikiray wakhitiigii hore, lio sannadhihi waa hore ahaa. **6** Habeenka waxaan soo xusuustaa gabaygaya, Oo waxaan la sheekystaa qalbigayga, Oo ruuxaygiina aad buu wax u doondoonyay. **7** Sayidku welligiisba ma i xoorrayaay? Oo miyaanu mar dambe raalli iga ahaanayn? **8** Naxariistiisi miyey wada dhammaatay weligeedba? Ballankiisiina miyuu baaqanayaa ka ab ka ab? **9** Ilaah miyuu illoobay inuu ahaado mid raxmad badan? Naxariistiisiina ma isagoo cadhaysan buu xidhay? (Selaah) **10** Oo weliba waxaan idhi, Tanu waa itaaldarradayda, Laakiinse waxaan xusuusan doonaa sannadhihi gacanta midig oo Ilaaha ugu sarreeya. **11** Wuxaan ka soo sheekayn doonaa Rabbiga falimihiisa, Waayo, waxaan soo xusuusan doonaa cajaabiyadaadii hore. **12** Wuxaan ka fikiray doonaa shuqulkaaga oo dhan, Oo falimahaaga oo dhanna waan u fiirsan doonaa. **13** Ilaahow, jidkaagu wuxuu ku dhex yaal meesha quduuska ah, Ilaah ee baa sida Ilaah u weyn? **14** Wuxaad tahay Ilaah cajaabiyoo sameeya, Xooggaagi waxaad ogeysisay dadyowga. **15** Gacantaadaad dadkaagiis ku soo furatay, Kuwasoo ah ilma Yacquub iyo Yuusuf. (Selaah) **16** Ilaahow, Biyuuhu way ku arkeen, Biyuuhu way ku arkeen, oo way cabsadeen,

Oo moolalkuna way gariireen. **17** Daruuruhuna biyay soo daayeen, Cirkuna wuxuu diray dhawaaq, Oo weliba fallaadahaaguna way bexeen. **18** Codkii onkodkaaguna wuxuu ku dhex jiray ciwareenta, Hillaacuna wuxuu iftiimiyey dunida, Dhulkuna wuu gariiray oo wuu ruxmaday. **19** Jidkaaguna badduu dhex maray, Waddoooyinkaaguna waxay dhex mareaen biyo badan, Oo raadadkaagana lama aqoon. **20** Dadkaaga waxaad u hor kacday sidii adhi oo kale, Oo waxaad iyaga ku hoggaamisay gacanta Muuse iyo tan Haaruun.

78 Dadkaygiiyow, sharcigaya dhegaysta, Oo dhegahana u dhiga erayada afkayga. **2** Afkayga waxaan ku furi doonaa masaal, Oo waxaan ku dhawaaci doonaa xujjooin hore, **3** Kuwaasoo aynu maqnalnay oo aynu niqjin, Oo ay awowayaasheen inoo sheegeen. **4** Ka qarin mayno carruurtooda, Laakiin waxaynu farcanka soo socda u sheegaynaa Rabbiga ammaantiisa, Iyo xooggiisa, iyo shuqullandisiis yaabka badnaa oo uu sameeyey. **5** Waayo, markhaati buu reer Yacquub ka dhex dhisay, Oo sharci buu reer binu Israa'iil u dejiyey, Kaasoo uu ku amray awowayaasheen, Inay carruurtooda dambe ogeysiiaan aawadeed, **6** Iyo in farcanka soo socdaa ay iyaga ogaadaan, kuwaasoo ah carruurta hadda ka dib dhalanaysa, Kuwaasoo iyana kici doona oo carruurtooda u sheegi doona, **7** Inay rajadooda Ilaah ku xidhaan, Oo aanay illoobin Ilaah shuqullandisiis, Laakiinse ay xajiyaa amarradiisa, **8** Oo aanay sidii awowayaashood oo kale noqon Farcan madax adag oo caasi badan, Kaasoo ah farcan aan qalbigoodu qummanayn, Oo naftooduna aanay xagga Ilaah aamin ku ahayn. **9** Reer Efrayim iyagoo hub iyo qaansooyin sita Ayay maalintii dagaalka dib u noqdeen. **10** Axdigii Ilaah ma ay xajin, Oo waxay diideen inay sharcigiisii ku socdaan, **11** Oo waxay illoobeen falimihiisa lio shuqullandisiis yaabka badnaa oo uu iyaga tusay. **12** Waxyalo yaab badan ayuu awowayaashood ku hor sameeyey, Markay joogeeng dalkii Masar iyo berrinkii Socan. **13** Isagu badduu kala gooyay, oo iyagii dhex marsiyyey, Oo biyihiiна wuxuu ka dhigay inay sidii taallo u taagnaadaan. **14** Oo weliba maalinnimadii wuxuu ku hoggaamiyey daruur, Oo habeennimadii oo dhanna wuxuu ku hoggaamiyey dab iftiinkii. **15** Wuxuu kala jebiyey dhagaxyadii cidlada, Oo wuxuu iyaga ka siiyey cabniin aad u badan oo ah sidii kan moolka laga helo. **16** Oo weliba wuxuu dhagaxa weyn ka soo faruuray durdurro, Oo wuxuu biyo u qulquliyey sidii webiyada oo kale. **17** Laakiinse iyagu welii way ku sii socdeen inay isaga ku dembaabaan, Inay ku caasiyoobaan Ilaaha ugu sarreya intii ay cidladii joogeeng. **18** Oo weliba Ilaah waxay ku tijaabiyeen qalbigooda Kolki ay hilib u weyddiisteen damacooda aawadiis. **19** Oo Ilaah bay wax ka sheegeen, Oo waxay yidhaahdeen, Ilaah ma miis buu cidlada ku diyaarin karaa? **20** Bal eeg, dhagaxii ayuu wax ku dhuftay, markaasaa biyo ka soo buqdeen Oo durdurraa ka soo buuxdhaafay, Haddaba miyuu kibisna bixin karaa? Miyuu dadkiisa hilib siin karaa? **21** Sidaas daraaddeed Rabbigu taas buu maqlay, wuuna cadhooday, Oo reer Yacquub dab baa ku shidmay, Reer binu Israa'iilna cadhaa ku dhacday, **22** Maxaa yeeelay, Ilaah ma ay rumaysan, Oo badbaadintisana iskuma ay hallayn. **23** Laakiin isagu wuxuu amray cirka sare Oo albaabadii samadana wuu furay; **24** Oo wuxuu ku soo daayay maanha ay cunaan, Oo wuxuu iyagii wax ka siiyey hadhudhkiisamada. **25** Dadkii waxay cuneen kibistii malaa'igaha, Oo weliba wuxuu iyaga u soo diray hilib ay ka dhergaan. **26** Isagu wuxuu samada ka kiciyey dabaysha bari, Oo dabaysha koonfureenda xooggiisuu ku hoggaamiyey. **27** Oo korkoodana hilib buu ugu soo daadiyey sidii ciidda oo kale, Oo wuxuu ku soo daayay haad baalal leh oo ah sidii cammuudda badaha, **28** Oo wuxuu ku soo daadiyey xeradooda dhexdeeda, iyo rugahooda hareerahooda. **29** Sidaas daraaddeed iyagii way cuneen, oo aad bay uga dhergeen, Oo

isna wuxuu iyagii siiyey wixii ay u jeellanaayeen. **30** Iyagu jeelkiidamacooda kama ay xiisa dhicin, Oo cuntadoodii weli afkooday ku jirtay, **31** Markii cadhada Ilaah ay iyaga ku dhacday, Oo ay dishay kuwii iyaga ugu buurbuurnaa, Oo ay lasay raggiidhallinyarada ahaa oo reer binu Israa'iil. **32** In kastoo waxyaalahaas oo dhammu ay ku dhecean, Weli way sii dembaabeen, Oo mana ay rumaysan shuqullandisiis yaabka badnaa. **33** Sidaas daraaddeed maalmahoodii wuxuu ku dhammeeyey wax aan waxtarlahayn, Cimrigoodiina cabsi. **34** Markii uu iyaga laayay ayas dooneen, Oo haddiiba way soo noqdeen oo Ilaah goor hore doondooneen. **35** Oo waxay xusuusteen in Ilaah ahaa dhagaxoodii weynaa, Iyo in Ilaaha ugu sarreyyaa uu ahaa Bixiyahooda. **36** Laakiinse waxay isaga ku faansheen afkooda, Oo carrabkoodana been bay ugu sheegeen. **37** Waayo, qalbigoodu xaggiisa kuma hagaagsanayn, Oo axdigiiisina daacad uma ay ahayn. **38** Laakiinse isagoo raxmad miidhan ah ayuu xumaantodii cafifyey, oo mana uu baabbi'iin iyaggi, Haah, oo marar badan ayuu cadhadiisii ka leexiyey, Oo cadhadiisii oo dhanna ma uu wada kicin. **39** Oo wuxuu xusuustay inay iyagu yihiin binu-aadmi, Iyo dabay iska gudubta oo aan mar dambe soo noqon. **40** Immisa jeer bay isaga ku caasiyoobeen markay cidlada joogeeng, Oo immisa jeer bay calool xumeeyeen markay lamadegaanka dhex joogeeng! **41** Oo haddana way soo noqdeen oo waxay tijaabiyeen Ilaah, Oo waxay ka xanaajiyeen reer binu Israa'iil Kooda Quduuska ah. **42** Sooma ay xusuusan gacantiisi, Iyo maalintii uu iyaga ka soo furtay cadowga toona, **43** Iyo xataa siduu calaamooyinkiisi Masar ugu dhex sameeyey, Yaabkkiisiina berrinkii Socan. **44** Iyo siduu webiyaashoodii dhiigga ugu beddelay, Durdurradoodiina, si aanay waxba uga cabbi karin. **45** Wuxuu ku soo dhex daayay duqsiyo badan, wayna cuneen, Iyo xataa rahyo, oo iyana way baabbi'iyeen. **46** Oo weliba wixii u baxay wuxuu siiyey dir, Oo waxay ku hawshoodeenna wuxuu siiyey ayax. **47** Geedcanabkoodii wuxuu ku baabbi'iyeey roobdhagaxyale, Oo dhirtoodii darayga ahaydina wuxuu ku baabbi'iyeey sayax baraoobay. **48** Xoolahoodii wuxuu ku soo daayay roobdhagaxyalaah, Adhyahoodiina danabyo kulul. **49** Oo wuxuu ku soo daayay kulaylkii cadhadiisa, Iyo xanaaq, iyo dhirif, iyo dhib, iyo guuto ah malaa'igo shar ah. **50** Isagu cadhadiisii wadduu u sameeyey, Oo naftoodina dhimasho ugama uu lexejeclaan, Laakiinse noloshoodii wuxuu u daayay belaayada, **51** Oo wuxuu dalkii Masar ku laayay curadyadii oo dhan, Kuwaas oo ahaa xooggoodii u horreeyey oo uu ku dhex laayay teendhooyinkii Xaam, **52** Laakiinse isagu dadkiisiidii ido oo kale ayuu u hor kacay, Oo cidladii ku dhex hoggaamiyey iyaga sidii adhi oo kale. **53** Oo ammaan buu ku hoggaamiyey, si aanay u baqin, Laakiinse cadaawayashoodii baddaa qarqisay. **54** Oo wuxuu iyagii keenay xuduudkii meeshiisa quduuska ah, iyo ilaa buurtan ay midigtisu iibsatay. **55** Oo weliba hortoodana wuxuu ka eryay qurumaha, Oo dhaxal ahaan buu ugu qaybiyey. Oo qabiliooyinki reer binu Israa'iilna wuxuu dejiyey teendhooyinkoodii. **56** Laakiin way jirrabeen oo ku caasiyoobeen Ilaaha ugu sarreya, Oo markhaatfurkiisiina ma ay xajin, **57** Laakiinse dib bay u noqdeen, oo sidii awowayaashood ayay si aadac baday ul ahaay ula dhaqmeen, Oo iyagu waxay u leexdeen sidii qaanso khiyano badan. **58** Waayo, waxay isaga kaga xanaajiyeen meelahoodii sarsare, Oo waxay isaga uga hinaasiyey sanamydooda la qoray. **59** Ilaah markuu taas maglay ayuu cadhooday, Oo aad buu reer binu Israa'iil u karhay, **60** Sidaas daraaddeed taambuugii Shiiyah wuu dayriyey, Kaasoo ah teendhadii uu dadka dhex dhigay, **61** Oo xooggiisi wuxuu u gacangeliyey maxaabiisnimo, Ammaantiisiina wuxuu ku ridey cadowga gacantiisi. **62** Dadkiisiina wuxuu u gacangeliyey seef, Oo wuxuu u cadhooday dhaxalkiisi. **63** Raggoodii dhallinyarada ahaa dab baa laastay, Gabdhaahoodiina buraanbur aroos looma tirin. **64**

Wadaadaddoodii waxay ku dhinteen seef, Carmalladoodiina uma ay barooran. **65** Markaasaa Sayidku wuxuu u kacay sidii mid hurdo ka toosay, Sidii nin xoog badan oo la qaylinaya khamri daraaddis. **66** Cadaawaayaashiisiina wuu ku dhuftay oo dib buu u celiyey, Oo wuxuu saaray ceeb aan weligeed ka hadhayn. **67** Oo weliba wuu diiday teendhadhi reer Yuusuf, Qabiilkiir reer Efrayimma ma uu dooran, **68** Laakiinse wuxuu doortay qabiilkiir reer Yahuudah, Iyo Buur Siyoon oo uu jeclaaday. **69** Oo meeshiisi quduuska ahayd wuxuu u dhisay sidii meelaha sare, Iyo sidii dhulka uu weligiis adkeeyey. **70** Wuxuuna doortay addoonkiisii Daa'uud, Oo wuxuu isaga ka soo waday xeryaha idaha, **71** Wuxuu ka soo waday laxiihi ilmo nuujinayay oo uu raacayay, Inuu daajiyi reer Yacquub oo dadkiisa ah, iyo reer binu Israa'iil oo dhaxalkiisa ah. **72** Haddaba wuxuu u daajinayay si waafaqsan daacadnimada qalbigiisa, Oo wuxuu ku hoggaminayay farsamada gacmihii.

79 Ilaahow, quruumihii kale waxay u soo galeen dhaxalkaagi, Macbukdaagi quduuska ahaana way nijaaseeyeen, Oo Yeruusaalemma waxay ka dhigheen tuulmooyin. **2** Meydadki addoommadaada waxay cunto uga dhigheen haadka samada, Oo hilbiki quduusiintaadana waxay cunto uga dhigheen dugaaggaa dhulka. **3** Dhiiggoodiina waxay Yeruusaalem hareeraheeda ugu daadiyeen sidii biyo oo kale, Cid aastaana ma jirin. **4** Wuxaannu cay u noqonnay derisyadayadii, Kuwa nagu wareegsanna wax la quudhsado oo lagu qoslo. **5** Rabbiyow, ilaa goormaad noo cadhaysnaan doontaa? Ma weligaa baa? Masaykaagu ma sida dab buu u ololi doonaa? **6** Cadhadaada ku soo deji qurumaha aan ku aqoon, Iyo boqortooyoyinka aam magacaaga kugu baryin. **7** Waayo, waxay laayeen reer Yacquub, Rugtoodiina way baabbi'yeen. **8** Ha noo xusuusnaan dembiyadii awowayaashayo, Naxariistaadu dhaqsiyo ha noogu timaado, Waayo, aad baa lanoo dhibay. **9** Ilaaha badbaadadayadow, magacaaga ammaantiisa daraaddeed noo caawi, Oo magacaaga daraaddis noo samatabbixi, oo dembiyadayaada naga nadifii. **10** Bal maxaa quruumuhu u leeyihiin, Ilaahoodu mee? Dhiiggii addoommadaada oo ay daadiyeen aargoosashadiisi Ha lagu ogaado quruumaha dheddooda annagoo arkayna. **11** Maxbuuska taahiius horaada ha yimaado, Xooggaaga weynaantiis ku badbaadi kuwa dhimashada lagu xukumay. **12** Sayidow, derisyadayada toddoba jibbaa ugu abaalmari, Oo laabta u gelii caydi ay kugu caayeen. **13** Haddaba annagoo ah dadkaaga iyo idhihi daaqsintaada Waannu kugu mahadnaqaynaa weligayo, Oo ammaantaada waannu ka sheekaysan doonnaa tan iyo ka ab ka ab.

80 Na maqal, Adhijirka reer binu Israa'iil jirow, Kaaga reer Yuusuf sida adhi u hor kacow, Kaaga Keruubiimta ku dul fadhiyow, soo iftiin. **2** Reer Efrayim iyo reer Benyaamiin iyo reer Manaseh hortooda xooggaaku kici, Oo kaalay oo na badbaadi. **3** Ilaahow, mar kale na soo celi, Oo wejigaaga noo iftiimi, oo waannu badbaadi doonnaa. **4** Rabbiyow Ilaaha ciidammadow, ilaa goormaad u cadhaysnaan doontaa baryootanka dadkaaga? **5** Wuxaad ku quudisay kibistii ilmada, Oo ilmo aad u badanna ayaad cabsiisay. **6** Wuxaad nala dirirsiiyay derisyadayada, Oo cadasawaayaashayadiina way nagu qoslaan. **7** Ilaaha ciidammadow, mar kale na soo celi, Oo wejigaaga noo iftiimi, oo waannu badbaadi doonnaa. **8** Geed canab ah ayaad dalkii Masar ka keentay, Oo intaad quruumihii ka eriday ayaad meel ku beertay. **9** Meel baad hortiisa ku diyaarisay, Oo wuxuu yeeshay xidido dhaadheer, kolkaasuu dhulkiibuu xiyey. **10** Oo buuriihi waxaa qariyey hooskiisi, Oo laamihiiisina waxay noqdeen sidii geedha la yidhaahdo kedar oo Ilaah. **11** Laamihiiisii wuxuu gaadhisiyey tan iyo badda, Dhudhiisiisina waxay gaadheen tan iyo Webiga. **12** Bal maxaad deyrkiisii u dumisay Si ay kuwa jidka maraa oo dhammu u goostaan?

13 Waxaa kharriba doofarka kaynta, Oo waxaa iska daaqda ugaadha duurka. **14** Ilaaha ciidammadow, waannu ku baryaynaaye noo soo noqo, Samada hoos nooga soo fiiri oo intaad soo eegtid, geedkan canabaka ah soo booqo, **15** Oo ilaali wixii ay gacantaada midig beertay, Iyo laantii aad adkaysatay. **16** Dab baa lagu gubay, oo waa la gooyay, Oo waxay ku halligmeen canaanii jaahaaga. **17** Gacantaadu ha kor saarnaato ninka gacantaada midig jooga, Iyo binu-aadmigii aad nafsaddaada u xoogaysatay. **18** Markaas dib kaaga noqon mayno, Na noolee, oo markaasaanu magacaaga ku baryootamaynaa. **19** Rabbiyow Ilaaha ciidammadow, mar kale na soo celi, Oo wejigaaga noo iftiimi, oo waannu badbaadi doonnaa.

81 Aad ugu gabya Ilaaha xooggeenna ah, Oo farxad ugu qayliya Ilaaha Yacquub. **2** Sabuurka kor u qaada, oo waxaad halkan keentaan dafka, Iyo kataaradda lagu farxo, iyo shareeradda. **3** Buunka afuufa markay bishu dhalato, Iyo markuu dayaxu caddo buuxda yahay, iyo maalinta iiddeenna quduuska ah. **4** Waayo, taasu qaynuun bay u tahay reer binu Israa'iil, Waana amar ka yimid Ilaaha Yacquub. **5** Oo wuxuu reer Yuusuf dheddooda ka dhigay markhaati, Markii uu dalkii Masar ku soo baxay, Halkaas oo aan ka maqlay af aanan aqoon. **6** Garbihiisa waxaan ka qaaday culaabtii saarnayd, Gacmihiihana waxaa laga xoreeyey dambishihi. **7** Waad ii dhawaqaqtay markii dhib kuu yimid, oo anna waan ku soo samatabbixiyey, Wuxaan kaaga jawaabay onkodka meeshiisa qarsoon, Oo waxaan kugu tijaabiye biyihii Merriibaah. (Selaah) **8** Dadkaygiyow, bal i maqla, Oo anna waan idhiin digi doonaa, Reer binu Israa'iilow, bal haddaada i maqla lahaydeen! **9** Waa inaan ilaah qalaad idinku dhex jirin, Oo waa inaydaan innaba ilaaqalaad caabudin. **10** Anigu waxaan ahay Rabbiga Ilaahaaga ah, Oo kaa soo bixiyey dalkii Masar, Afkaaga aad u kala qaad, oo anna waan buxin doonaa. **11** Laakiinse dadkaygii ma ay dhegaysan codkaygii, Oo reer binu Israa'iilina ima aqbalin. **12** Sidaas daraaddeed waxaan u daayay inay ku socdaan madaxadayggooda. Si ay taladooda ugu socdaan. **13** Bal may dadkaygu i dhegystaan, Oo reer binu Israa'iil bal may jidkayga ku socdaan! **14** Oo waxaan haddiiba jebin laaha cadaawayashahooda, Oo gacantaydana waan ku jeedin laaha colkooda. **15** Kuwa Rabbiga necebu waxay hoos geli lahaayeen isaga, Laakiinse wakhtigoodu weligiis wuu waari laaha. **16** Oo weliba wuxuu iyaga ku quudin laaha sarreenka ugu wanaagsan, Oo waxaan ka dhergin laaha malabka dhagaxa ka soo baxa.

82 Ilaah wuxuu dhex istaagaa ururka Ilaah, Oo wuxuu wax ku xukumaa ilaahyada dheddooda, **2** lila goormaad xaqdarro wax ku xukumaysaan? Oo ilaa goormaad kuwa sharka leh u eexanaysaan? (Selaah) **3** Miskiinka iyo agoonka gar siiya, Oo caddaalaad ugu garsoora kan dhibaataysan iyo saboolka. **4** Badbaadii miskiinka iyo kan baahan, Oo ka samatabbixiya gacanta kuwa sharka leh. **5** Iyagu waxba ma yaqaaniin, waxna garan maayaan, Oo gudcur bay hor iyo dib ugu socdaan, Dhulka aasaaskiisi oo dhammu waa wada dhaqdaqaqaq. **6** Wuxaan idhi, Idinku waxaad tiihiin Ilaahyo, Oo dhammaantii waxaad tiihiin Ilaaha uga sarreya wiliishiisi. **7** Habase yeeshay waxaad u dhiman doontaan sida dadka oo kale, Oo waxaad u dhici doontaan sida amiirrada midkood. **8** Ilaahow, sara joogso oo dhulka xukun, Waayo, waxaad dhaaxli doontaa quruumaha oo dhan.

83 Ilaahow, shib ha odhan, Oo ha aamusin, afkana ha haysan, Ilaahow. **2** Waayo, bal eeg, cadasawaayaashaadu way buuqaan, Oo kuwii ku nebcaana madaxay kor u qaadeen. **3** Dadkaagay xeelad ugu tashadaan, Oo waxay dhammaantood u arrinsadaan kuwaad qarisay. **4** Waxay isku yidhaahdeen, Kaalaya, aan baabbi'innee, yaanay mar dambe quruun ahaanine. Si aan magaca Israa'iil dib loogu

soo xusuusan. **5** Waayo, iyagoo isku waafaqsan ayay ku arrinsadeen, Oo axdi kaa gees ah ayay isla dhigtaan, **6** Teendhooyinkii reer Edom iyo reer Ismaaciil, iyo reer Moo'ab iyo reer Hagarriim, **7** Reer Gebal iyo reer Cammoon iyo reer Camaaqeq, Reer Falastin iyo kuwii Turos degganaa, **8** Oo xataa reer Ashuurna way ku darsameen, Oo waxay kaalmeeyneen ilma Luud. (*Selaah*) **9** Iyaga ku samee wixii aad ku samaysay reer Midyaan, iyo Siiseraa iyo Yaabiin markii ay ag joogeen Webi Qishnoon, **10** Waxay ku haligmeen Ceyn Door, Oo waxay dhulka u noqdeen digo. **11** Nimankooda gobta ah oo dhan waxaad ka dhigtaa sida Cooreeb iyo Se'eel, Oo amuuradooda oo dhanna sida Sebah iyo Salmunnac, **12** Kuwaas oo isyidhi, War aan iska qaadanno oo hantinno Ilaha degmooyinkiisa. **13** Ilaahayow, iyaga ka dhig sida boodhka warwareega, iyo sida xaab dabaysha ka horreeya, **14** Sida dabka duurka guba, iyo sida ololka buuraha huriya, **15** Sidaasoo kale iyaga duufankaaga ku eri, Hufadaadana ku cabsii. **16** Rabbiyow, wejigood wareer ha ka buuxsamo, Si ay magacaaga u doondoonaan. **17** Weligood ha ceeboobeen, hana baqeen, Ha wareereen, hana baabbe'een, **18** Si ay u ogaadaan in adigoo magacaagu Ilaha yahay Aad tahay Ilaaha ugu sarreeya dunida oo dhan.

84 Rabbiga ciidammadow, taambuugyadaadu sidee bay u yihiin wax la jeclaado! **2** Naftaydu waxay u xiisaysan tahay Rabbiga barxadihiisa, Qalbigayga iyo jiidhkayguba waxay u dhawaaqaan Ilaaha nool. **3** Haah, shimbirtu waxay nafsatdeeda u heshay guri, Dabafallaadhuna buul ay yaryarkeeda ku dhasho, Kaas oo ah meelaha allabarigaaga, Rabbiga ciidammadow, Boqorkaygiyow, Ilaahaygiyow. **4** Waxaa barakaysan kuwa gurigaaga deggan, Weligoodba way ku sii ammaani doonaan. **5** Waxaa barakaysan ninkii xooggiisu xaggaaga ka yimaado, Oo ay jidodka sare oo Siyoon qalbigiisa ku jiraan. **6** Markay dhex maraan Dooxadii Oohinta waxay ka dhigaan meal ilo badan leh, Haah, oo roobka hore ayaa barakooyin ka buuxiya. **7** Way xoogystaan, oo weliba way sii xoogystaan, Oo midkood kastaaba Ilaah buu ka hor muuqdaa Siyoon dhxeedaa. **8** Rabbiyow, Ilaaha ciidammadow, baryadayda maqal, Ilaaha Yacquubow, bal dhagenta ii dhig, (*Selaah*) **9** Ilaahow, gaashaankayagiyyow, bal eeg, Oo bal kaaga la subkay wejigisa fiiri. **10** Waayo, maalin barxadahaaga la joogo way ka sii wanaagsan tahay kun maal mood oo kale. Intaan teendhooyinka sharka jooji lahaa, Waaan ka sii jeelaan lahaa inaan guriga Ilaah iridjooge u ahaado. **11** Waayo, Rabbiga Ilaaha ahu waxa weeye qorrax iyo gaashaan, Rabbigu wax wanaagsan kalama hadhi doono kuwa si qumman u socda. Wuxuuna siin doonaa naxariis iyo sharaf. **12** Rabbiga ciidammadow, Waxaa barakaysan ninkii isku kaal halleeya.

85 Rabbiyow, dalkaagii waad u roonaatay, Oo waxaad soo celisay maxaabiistii reer Yacquub. **2** Xumaantii dadkaagana waad cafiday, Oo dembigoodii oo dhanna waad qarisay. (*Selaah*) **3** Cadhadaadii oo dhan waad fogaysay, Oo waad ka soo noqotay kulaylkii xanaqaaga. **4** Ilaaha Badbaadadayadow, na soo celi, Oo dhirifkaaga naga jooji. **5** Miyaad weligaaba noo cadhaysnaanaysaa? Oo xanaqaaga miyaad sii dheeraynaysaa tan iyo ka ab ka ab? **6** Miyaanad mar dambe na soo noolaynayn, Si ay dadkaagu kuugu reyreeyaan? **7** Rabbiyow, naxariistaada na tus, Oo badbaadadaa na sii. **8** Waan maqli doonaa waxa Ilaaha Rabbiga ahu ku hadlo, Waayo, nabab buu kula hadli doonaa dadkiisa iyo quduusinttiisa, Laakiin yaanay nacasnimo ku noqon. **9** Hubaal badbaadadiisu way u dhow dahay kuwa isaga ka cabsada, Si ay ammaanu dalkayaga u degganaato. **10** Naxariis iyo runu way isla kulmeen, Xaqnimo iyo nabaduna way isdhunkadeen. **11** Runtu waxay ka soo baxdaa dhulka, Xaqnimaduna waxay hoos ka soo fiirisaam sameda. **12** Haah, Rabbigu wuxuu ina siin doonaa waxa wanaagsan, Oo dalkeennuna wuxuu so

bixin doonaa midhihiisa. **13** Hortiisa waxaa socon doonta xaqnimo, Oo waxay tallaabooyinkiisa ka dhigi doontaa jid la maro.

86 Rabbiyow, dhegtada ii soo dhig, oo ii jawaab, Waayo, waxaan ahay miskiin iyo mid baahane. **2** Naftayda dhawr, waayo, waxaan ahay mid cibaado leh, Ilaahayow, i badbaadi anigoo ah addoonkaaga isku kaa halleeya. **3** Sayidow, ii naxariiso, Waayo, maalinta oo dhan adaan kuu qayshadaa. **4** Sayidow, addoonkaaga naftiisa ka farxi, Waayo, naftayda adigaan kor kuugu soo qaadaa. **5** Waayo, Sayidow, waad wanaagsan tahay, oo waxaad diyaar u tahay inaad dembidhafto, Waanad u naxaris badan tahay kuwa ku barya oo dhan. **6** Rabbiyow, baryadayda dhhegtu dhig, Oo codka baryootankayga maqal. **7** Maalinta aari dhibaataysnahay adaan ku bary doonaa, Waayo, waad ii jawaabi doontaa. **8** Sayidow, adigoo kale ilahayda kuma jiro, Oo shuqulladaadana wax la mid ahu ma jiraan. **9** Sayidow, quruumihii aad samaysay oo dhammu way iman doonaan oo hortaaday ku sujuudi doonaan, Waxay ammaani doonaan magacaaga. **10** Waayo, adigu waad weyn tahay, oo waxyaalo yaabi badanna waad samaysaa, Oo adiga keliya ayaa Ilaah ah. **11** Rabbiyow, jidkaaga i bar, oo anna runtaadaan ku socon doonaa, Qalbigaya mid ka dhig si arii magacaaga uga cabsado. **12** Sayidow Ilaahayow, qalbigaya oo dhan waan kugu ammaanayaa, Oo weligayba waxaan ammaani doonaa magacaaga. **13** Waayo, naxariistaadu xaggayga way ku weyn tahay, Naftaydana waxaad ka soo samatabbixis She'olkha ugu hooseeya. (*Sheol h7585*) **14** Ilaahow, kuwa kibirkha lalu way igu keceen, Ururka dadka dulmiga badanna waxay doonayeen inay nafta iga qaadaan, Oo adigana kuuma ay soo jeesan. **15** Laakiinse adigu Sayidow, waxaad tahay Ilaah ay raxmad iyo nimco ka buuxaan, Oo cadhada u gaabiya, oo naxariis iyo runba badan. **16** Li soo jeeso, oo ii naxariiso, Oo anoo addoonkaaga ah xoog i sii, Oo i badbaadi anoo wiilkha addoontaada ah. **17** Calaamad wanaagaaga lagu garto i tus, Si ay kuwa i necebu u arkaan, oo ay u ceeboobaan, Maxaa yeelay, Rabbiyow, waad i caawisay, oo waad i qalbi qaboojisay.

87 Aasaaskiisu wuxuu ku jiraa buuraha quduuska ah. **2** Rabbigu degmooyinka reer Yacquub oo dhan Wuxuu ka jecel yahay irdaha Siyoon. **3** Magaalada Ilaahay, Waxyalo ammaan badan ayaa lagaa sheegaa. (*Selaah*) **4** Anigu waxaan ka sheekayn doonaa Rahab iyo Baabuloon sidii kuwo i yaqaan, Bal eeg, Falastiin, iyo Turos, iyo Itoobiya. Midkan halkaasuu ku dhashay. **5** Haah, oo Siyoonna waxaa laga odhan doonaa, Midkan iyo midkaasuba iyaduu ku dhashay, Oo Ilaaha ugu sarreeya ayaa iyada dhisi doona. **6** Rabbigu wuu tirin doonaa markuu dadka qorayo, Midkan halkaasuu ku dhashay. (*Selaah*) **7** Kuwa gabya iyo kuwa cayaaraaba waxay odhan doonaan, Waxaa kugu jira ilahayga oo dhan.

88 Rabbiyow, Ilaaha badbaadadaydow, Habeen iyo maalinba hortaadaan ka qayliyey, **2** Baryootankayu hortaada ha yimaado, Oo qayladaya dhhegtu dhig, **3** Waayo, naftayda waxaa ka buuxa dhibaatooyin, Oo noloshayduna waxay ku dhowaanaysaa She'ol. (*Sheol h7585*) **4** Waxaa laygu tiirihey kuwa hoos ugu dhaadhaca yamayska, Oo waxaan ahay sida nin aan xooglahayn, **5** Oo meydakaa lagu dhex tuuray, Sida kuwa la layay oo xabaalahay yaal, Oo aanad mar dambe soo xusuusnayn, Kuwaas oo ah kuwa gacantaada ka go'ay. **6** Waxaad iyu ridday yamayska ugu hooseeya, iyo gudcurka, iyo meelaha dhaadheer. **7** Cadhadaadii baa iyu soo degtay, Oo waxaad iyu dhibtay hirarkaagii oo dhan. (*Selaah*) **8** Kuwii aan iqijiin waad iga fogaysay, Oo karaahiyaad iga dhigtay xaggooda. Waa lay xidhay, oo sooma aan bixi karo. **9** Indhahaygu waxay la gudheen dhibaatada daraaddeed, Rabbiyow, maalin kasta waan

kuu yeedhay, Oo gacmahaygana adigaan kuu hoorsaday. **10** Ma yaabab baad tusaysaa meydak? Kuwii dhintay miyey soo sara kacayaan oo ku ammaanayaan? (Selaah) **11** Raxmadaada miyaa qabriga lagu sheegaya? Aaminnimadaadana miyaa halligadda laga dhex sheegaya? **12** Yaababkaa miyaa gudcurka lagu ogaanayaa? Xaqnimadaadana ma waxaas lagu ogaanayaa dalka illoobidda? **13** Laakinse Rabbiyow, adigaan kuu qayshaday, Oo baryootankayguna subaxduu hortaada imanayaa. **14** Rabbiyow, bal maxaad naftayda u xooraysaa? Oo bal maxaad wejigaaga iiga qarinaysaa? **15** Waan dhibaataysnaa oo waxaan ku dhowaa inaan dhinto tan iyo yaraantaydiiba, Intaad cabsidaada igu riddayna waan caataysnaa. **16** Cadhadaadii kululayd ayaa i kor martay, Oo waxaa i baabbi'iyeey waxyaalihii aad igu cabsiisay. **17** Maalintii oo dhan waxay hareerahayga ugu wareegsanaayeen sidii biyo oo kale, Dhammaantood way i wada hareereeyeen. **18** Kii i jeclaa iyo saaxiikbayba waad iga fogaysay, Oo kuwii aan iqiiinna gudcur baad iga gelisay.

89 Anigu weligayba waxaan ku gabiy doonaa Rabbiga waxyaalihiiisa naxariista leh, Oo aaminnimadaadana afkaygaan ka ab ka ab ku ogeysiinayaa. **2** Waayo, waxaan idhi, Naxariistu weligeedba way dhisnaan doontaa, Oo aaminnimadaadana waxaad ku adkayn doontaa samooyinka qudhooda. **3** Axdi baan la dhigatay kii aan doortay, Oo waxaan u dhaartay addoonkaygii Daa'uud, oo ku idhi, **4** Farcankaaga weligayba waan sii adkayn doonaa, Oo carshigaaguna wuu dhisnaan doonaa tan iyo ku ab ka ab. (Selaah) **5** Rabbiyow, samooyinku waxay ammaani doonaan yaababkaaga, Oo weliba aaminnimadaadana waxaa laga dhex sheegi doonaa shirka kuwa quduuska ah. **6** Waayo, bal yaa cirka ku jira oo Rabbiga lala simi karaa? Bal yaase ku dhex jira wiilasha kuwa xoogga badan oo Rabbiga la mid ah, **7** Kaas oo ah Ilaaha ugu cabsida badan guddiga kuwa quduuska ah, Oo waajibka tahay in kuwa hareerihiisa ku wareegsan oo dhammu ay ka cabsadaan. **8** Rabbiyow Ilaaha ciidammadow, Bal yaa sidaada u xoog badan, Rabbiyow? Aaminnimadaadu hareerahaagay ku wareegsan tahay. **9** Adigaa u taliya badda kibirkeeda, Oo markii hirarkeedu kacaan adigaa dejiya. **10** Rahab waxaad u kala burburisay sidii mid la dilay, Oo cadaawayashaadiina waxaad ku kala firdhisay gacanta xooggaaga. **11** Samooyinka adigaa iska leh, dhulkaa adigaa iska leh, Dunida iyo waxaa ka buuxana adigaa aasaasay. **12** Woqooyi iyo koonfurba adigaa abuuray, Taaboor iyo Xermoomba magacaagay ku reyreeyaan. **13** Adigu waxaad leedahay dhudhun itaal weyn, Gacantaaduna way xoog badan tahay, midigtaaduna way sarraysa. **14** Carshigaaga aasaaskisu waxa weeye xaq iyo caddaal, Oo naxariista iyo runtuna way ku hor socdaan. **15** Waxaaa barakaysan dadka yaqaan dhawaaqa farxadda leh, Rabbiyow, waxay ku socdaan wejigaaga iftiinkisa, **16** Maalinta oo dhan waxay ku reyreeyaan magacaaga, Oo waxay ku sara marayaan xaqniimadaada. **17** Waayo, waxaad tahay ammaantii xooggooda, Oo raallinimadaada daraaddeed ayaa geeskayaga kor loogu sarraysiin doonaa. **18** Waayo, gaashaankayaga waxaa iska leh Rabbiga, Oo boqorkayagana waxaa iska leh Kan quduuska ah oo reer binu Israa'iil. **19** Markaas quduusiintaada waxaad kula hadashay muuqasho, Oo waxaad ku tidhi, Waaan caawimaad kor saaray mid xoog badan, Oo waxaan sarraysiiyey mid dadka laga doortay. **20** Waxaan helay addoonkaygii Daa'uud ahaa, Oo waxaan ku subkay saliddaydi quduuska ahayd, **21** Oo gacantaydu isagay la jiri doontaa, Dhudhunkayguna isaguu xoogay doonaa. **22** Cadowgu ma dulmi doono, Wiilkha sharnimaduna ma dhibi doono. **23** Oo cadaawayashaasiisa hortisaan ku wada burburin doonaa, Oo kuwa isaga neceebna waan lay doonaa. **24** Laakinse aaminnimadaadu iyo naxariistaydu isagay la jiri doonaan, Oo geeskisana waxaa lagu sarraysiin doonaa magacaaga. **25** Oo weliba gacantiisa waxaan

ka sarraysiin doonaa badda, Midigtiisana webiyaasha. **26** Aniguu ii qayshan doonaa, oo wuxuu odhan doonaa, Adigu waxaad tahay aabbahay, Iyo lilaahay, Iyo dhagaxii weynaa oo badbaadadaya. **27** Oo weliba waxaan isaga ka dhigi doonaa curadkayga, Oo wuxuu ahaan doonaa boqorrada dunida kan ugu wada sarreya. **28** Weligayba waxaan isaga u hayn doonaa naxaristayda, Oo axdigayba isaguu ku sii adkaan doona. **29** Oo weliba farcankiisana waxaan ka dhigi doonaa mid weigliis waara, Carshigiihana sida wakhtiga samada. **30** Carruutiisu hadday sharcigayga ka tagaan, Oo aanay ku socon xukummadyada, **31** Hadday qaynuunnadaya jebiyaan, Oo aanay amarradaya dhawrin, **32** Markaas xadgudubkooda waxaan kaga abaalmarin doonaa ul, Xumaantoodana jeedal. **33** Laakinse naxariistayda oo dhan kama wada qaadi doono, Aaminnimadadyuna inay isaga gabto uma oggolaan doono. **34** Axdigayga ma jebin doono, Oo wixii afkayga ka soo baxayna ma beddel doono. **35** Marbaan waxaan ku dhaartay quduusniimadyada, Oo Daa'uud been uma sheegi doono, **36** Farcankiisu weigliisuu waari doonaa, Carshigiihana wuxuu u waari doonaa sida qorraxda hortayda ka ifaysa. **37** Oo wuxuu weigliisba u sii jiri doonaa sida dayaxa, Iyo sida markhaatiga acadda ah oo cirka jooga. (Selaah) **38** Laakinse adigu waad xoortay oo waad nacday, Oo waxaad u cadhootay kaaga subkan. **39** Axdigii addoonkaaga waad nacday, Oo taajkiisiina waad nijaasaysay oo dhulka ku tuurtay. **40** Deyrarkiisi oo dhan waad dumisay, Oo qalcadhiisiis oo dhanna waad burburisay. **41** Wax alla wixii jidka soo mara oo dhanba isagay dhacaan, Oo derisyadiisana wuxuu u noqday cay. **42** Waxaad kor u qaadday midigtii kuwii dulmayay, Cadaawayashaasiisii oo dhanna waad ka farxisay. **43** Oo weliba afka seefitiisana dib baad u celisaa, Isagiina kama aad dhigin inuu dagaalka ku sii adkaysto. **44** Iftiinkiisi waad demisay, Carshigiihana dhulkaadu ku tuurtay. **45** Cimrigii dhallinyaranimadisiisii waad soo gaabisay, Oo waxaad isagii ka muujisay ceeb. (Selaah) **46** Rabbiyow, ilaa goormaad isqarin doontaa? Ma weligaa baa? Oo ilaa goormay cadhadaadu sida dab u ololi doontaa? **47** Bal xusuuso sida wakhtigaygu u gaaban yahay, Waayo, sidaad binu-aadmiga oo dhan u abuuray micnedarna! **48** Bal waa ninkee kan iska noolaan doona isagoo aan dhimasho arkin, Oo naftisa ka samatabbixin doona xoogga She'ool? (Selaah) (Sheol h7585) **49** Sayidow, meeday naxariistadii hore, Oo aad Daa'uud aaminnimadaadu ugu dhaaratay? **50** Sayidow, bal soo xusuuso cayda addoommadaada, Iyo sida aar laabta ugu sido dadka badan oo dhan, **51** Rabbiyow, waana tii ay cadaawayashaadu iyo caayeen, Oo waa tii ay ku caayeen tallaabooyinka kaaga subkan. **52** Mahad waxaa leh Rabbiga tan iyo weigliisba. Aamiin, iyo aamiin.

90 Rabbiyow, tan iyo ka ab ka ab Adigu waxaad noo ahayd meesha aannu degganaanno. **2** Intaan buuruhu dhalan ka hor, Iyo intaanad samayn dhulka iyo dunida, Iyo xataa weligeed iyo weligeedba adigu waxaad tahay Ilaah. **3** Dadka waxaad ku soo celisaa baabba', Oo waxaad ku tidhaahadda, Noqda, binu-aadmigow. **4** Waayo, kun sannadood waxay hortaada ku yihiin Sida shalay oo kale markay dhammaadaan. Oo waxay la mid yihiin sida wakhti la soo jeedo oo habeenimo. **5** Waaqaa iyaga u qaaddaa sida daadku wax u qaado, oo iyagu waxay weeye sida hurdo oo kale, Oo subaxdana waxay u baxaan sida doog oo kale. **6** Subaxda way cagaaraan, wayna soo baxaan, Oo fiidkana waa la jaraa, wayna engeegaan. **7** Waayo, annagu cadhadaadii baannu ku baabba'nay, Oo waxaan ku dhibtoonay xanaqaqagi. **8** Xumaatooyinkayagi waxaad dhigatay hortaada, Oo dembiyadadii qarsoonaana waxaad dhigatay iftiinka wejigaaga. **9** Waayo, maalmahayagi oo dhammu waxay nagu dhaafeen cadhadaada, Oo cimrigayagiina wuxuu u dhammaaday sidi sheeko la sheegay. **10** Waayo, wakhtiga cimrigayagu waxa weeye

toddobaatan sannadood, Oo xataa hadduu xoog aawadiis ku siidheeraado waa siddeetan sannadood, Laakiinse faankiis waa hawl iyo caloulxumo miidhan, Waayo, haddiiba wuu iska dhammaadaa, oo annana waannu duulhaa. **11** Bal yaa yaqaan cadhadaa xooggeeda, Iyo xanaqaaga kaas oo waafaqsan cabsida kugu habboon in lagaa cabsado? **12** Haddaba na bar naaannu tirinno maalmaha cimrigayaga, Si aannu u helno qalbi xigmad leh. **13** Rabbiyow, soo noqo, ilaa goormaad soonoqnaysaa? Oo raallii ka ahow addoommadaada. **14** Aroorta naxariistaada naga dhergi, Si aannu u rayrayno oo aannu u faraxsanaano maalmaha cimrigayaga oo dhan. **15** Nooga farxi intii ay ahaayeen maalmihii aad na dhibtay, Iyo sannadhiin aan sharka aragnay in le'eg. **16** Shuqulkaagu ha muuqdo addoommadaada, Ammaantaaduna carruurtooda. **17** Oo Rabbiga Ilaahayaga ah nicmadiisu ha na dul joogto, Oo korkayaga ku adkee shuqulka gacmahayaga, Haah, shuqulka gacmahayaga adkee.

91 Kan dega Ilaaha ugu sarreya meeshiisa qarsoon Wuxuu joogi doonaa hooska Qaadirka. **2** Waxaan Rabbiga ka odhan doonaa, Isagu waa magangalkayga iyo qalcaddayda Oo waa Ilaahayaga aan isku halleeyo. **3** Waayo, wuxuu kaa samatabbixin doonaa dabinka ugaadhsadaha, Iyo belaayada aad u xun. **4** Oo wuxuu kugu dedi doonaa baalashiisa, Oo waxaad magangeli doontaa baadadiiisa, Runtiisuna waxay tahay gaashaan iyo gabbaad. **5** Waa inaanad ka cabsan naxdinta habeennimada, Iyo fallaadhaha dharaarnimada duulaysa toona, **6** Ama belaayada gudcurka ku socota, Iyo halligaadda duhurka wax baabbi'iisa. **7** Dhinacaaga waxaa ku dhici doona kun, Midigtaadana waxaa ku ag dhici doona toban kun, Innabase kuuma soo dhowaan doonto. **8** Laakiinse indhaba uun baad ku fiirin doontaa, Oo waxaad arki doontaa kuwa sharka leh abaalgudkuoda. **9** Waayo, waxaad tidhi, Rabbigu waa magangalkayga, Oo Kan ugu sarreya aaya degmadayda ah. **10** Shar kuguma dhici doono, Belaayona teendhadaada uma soo dhowaan doonto. **11** Waayo, isagu wuxuu malaa'ighisaa ku amri doonaa Inay jidakaaga oo dhan kugu ilaalayaa. **12** Oo iyaguna gacmahooday sare kuugu qaban doonaaan Inaanay cagtaadu dhagax ku dhicin. **13** Libaaxa iyo jilbiska ayaad ku joogsan doontaa, Oo waxaad ku tuman doontaa aaran libaax iyo abeesada. **14** Rabbigu wuxuu yidhi, Isagu aad buu ii jecladay, oo sidaas daraaddeed ayaan u samatabbixin doonaa, Meel sare ayaan ku fadhiisin doonaa, maxaa yeelay, magacayguu yihiin. **15** Wuu i baryi doonaa, oo waan u jawaabi doonaa, Oo markuu dhibaataysan yahay, waan la jiri doonaa, Oo waan samatabbixin doonaa, waan murwayn doonaa. **16** Cimri dheer ayaan ka dhergin doonaa, Oo waxaan tusi doonaa badbaadintayda.

92 Waa wanaagsan tahay in Rabbiga lagu mahadnaqo, Iyo in magacaaga ammaan loogu gabyo, Ilaaha ugu sarreeyow, **2** Iyo in raxmaddaada aroorta la muuiyo, Habeen kastana aaminnimadaada, **3** Iyo in loogu heeso alaabta muusikada oo tobanka xadhig leh, Iyo shareeradda, Iyo dhawaaqa kataaradda. **4** Waayo, Rabbiyow, waxaad igaga farxisay shuqulkaagi, Oo shuqulladaa gacmahaagana waan ku guulaysan doonaa. **5** Rabbiyow, shuqulladaa duwexayaa! Oo fikiradaaduna aad bay u mool dheer yihiin. **6** Doqonku taas ma yaqaan, Kii nacas ahuna ma garan karo. **7** Kuwa sharka luhu markii ay sida doog u soo baxaan, Iyo markii xumaanfalayaasha oo dhammu ay barwaqaobaan, Waa in weligooba la baabbi'iyo, **8** Laakiinse Rabbiyow, adigu waad sarryasaas weligaa iyo weligaaba. **9** Waayo, Rabbiyow, bal eeg cadaawayashaada, Bal eeg, cadaawayashaadu way wada baabbi'i doonaa, Oo xumaanfalayaasha oo dhammuna way kala firidhsanaan doonaa. **10** Laakiinse geeskayga waxaad u sarryasiy sida geeska gisiga Oo waxaa laygu subkay saliid cusub. **11** Indhahayguna waxay arkeen wixii aan cadaawayashaadu

la jeclaa, Oo dhegahayguna waxay maqleen wixii aan la jeclaa sharfalayaasha igu kaca. **12** Kii xaq ahu wuxuu u barwaqaobi doonaa sida geed timireed, Oo wuxuu u bixi doonaa sida geed kedar la yidhaahdo oo Lubnaan. **13** Kuwa guriga Rabbiga lagu dhex beeray Waxay ku barwaqaobi doonaa bardahada Ilaahayaga. **14** Oo weliba midho bay dhali doonaa iyagoo gaboobay, Oo waxaa ka buuxi doona muud, wayna cagaari doonaa, **15** Si ay u muujijaan in Rabbiga qumman yahay, Isagu waa dhagaxayga gabbaadka ah, oo xaqdarro kuma jirto.

93 Rabbigaa taliya, oo wuxuu huwan yahay haybad, Rabbigu waa huwan yahay, oo wuxuu dhexda ku xidhay xoog, Duniduna waxay u dhisan tahay si aan la dhaqaajin karin. **2** Carshigaagu wuxuu dhismay waa hore, Oo adiguna waxaad jirtay tan iyo weligaa. **3** Rabbiyow, webiyadii kor bay u kaceen, Webiyadii codkooday kor u qaadeen, Oo webiyadii waxay kor u qaadeen hirakoodii. **4** Biyaha badan codkooda, Iyo mawjadaaha badda oo waaweynba Waxaa ka sii xoog badan Rabbiga sare. **5** Rabbiyow, markhaatfurkaagu waa hubaal, Oo weligaaba waxaa gurigaaga ku habboon quduusnimo.

94 Rabbiyow, Ilaaha aargudashada lahow, Ilaaha aargudashada lahow, soo iftiin. **2** Xaakinka dunidow, sara joogso, Oo kuwa kibray abaaalkooda mari. **3** Rabbiyow, kuwa sharka luhu ilaa goormay, Kuwa sharka luhu ilaa goormay guulaysanayaan? **4** Way bulxamaan, oo kibir bay ku hadlaan, Oo xumaanfalayaasha oo dhammu way faanaan. **5** Rabbiyow, iyagu waxay burburiyaan dadkaaga, Oo dhaxalkaagay silciyaan. **6** Carmalka iyo shisheeyaha ayay laayaan, Oo agoontay nafta ka qaadaan. **7** Oo waxay isyidhaahdaan, Waxan Rabbigu ma arki doono, Oo Ilaaha reer Yacquubna kama fikri doono. **8** Kuwiinna doqonnada ah oo dadka ku dhex jirow, fiirsada, Oo kuwiinna nacasyada ahow, goormaad caqli yeelanaysaan? **9** Kii dhegta abuuray, sow wax maqla maayo? Kii isha sameeyeyna, sow wax arki maayo? **10** Kan quruumaha edbiyya, sow wax hagaajin maayo? Kaasoo ah kan dadka aqoonta bara? **11** Rabbigu waa og yahay fikiradaa binu-aadmigii Inay micnela'an yihiin. **12** Rabbiyow, waxaa barakaysan ninkii Aad edbiso, Oo Aad sharcigaaga wax ka barto, **13** Si Aad uga nasiso maalmaha belaayada Inta kan sharka lahaa godka loo qoddayo. **14** Waayo, Rabbigu dadkiisa xori maayo, Oo dhaxalkisana dayrin maayo. **15** Waayo, garsooriddu waxay ku soo noqon doontaa xaqnimada, Oo inta qalbigoodu qumman yahay oo dhammuna way raaci doonaa. **16** Bal yaa ii kacaya oo sharfalayaasha iga hor joogsanaya? Oo yaa ii soo istaagaya oo xumaanfalayaasha iga celinaya? **17** Rabbigu haddaanu i caawin, Hadda naftaydu waxay joogi lahayd meesha aamusunaanta. **18** Markaan idhi, Rabbiyow, cagtagaydu waa simbirriirixanaysaa, Waxaa kor ii qaadday naxariistaada. **19** Kolkay fikirro badan igu dhex jiraan Waxaa naftayda ka farxiya qalbiqaboojintaada. **20** Carshiga sharnimadu ma xidhiidh buu kula yeelanaya, Kaasoo belaayo qaynuun ku qabanaqaabiya? **21** Waxay dhammaantood isu soo wada urursadaan kan xaqaa ah naftiisa, Oo waxay xukumaan dhiig aan eed lahayn. **22** Laakiinse Rabbigu waxa weeye munaaraddayda, Ilaahayna waa dhagaxii magangalkayga. **23** Oo wuxuu dushooda ku soo celiyey xumaataadowii, Oo wuxuu iyaga ku dhex baabbi'in doonaa sharnimadooda, Rabbiga Ilaahenna ahu wuu wada baabbi'in doonaa.

95 Kaalaya, aynu Rabbiga u gabaynee, Oo aynu farxad ugu qaylinno dhagaxa badbaadadeenna. **2** Aynu hortiisa la nimaadno mahadnaq, Oo aynu isaga farxad ugu qaylinno innagoo saburro ugu gabayyna. **3** Waayo, Rabbigu waa Ilaah weyn, Waana boqor weyn oo ilaahyada oo dhan ka wada sarreya. **4** Dhulka

meeliihiisa ugu mool dheeru gacantiisay ku jiraan, Oo buuraha dheeraantoodana isagaa iska leh, oo isagaa sameeyey, Oo dhulka engeganna isagaa gacmihiisa ku sameeyey. 5 Haddaba kaalaya aynu isaga caabudnee oo u sujuudnee, Oo Rabbiga ina abuuray an hortiisa ku jilba joogsanno, 7 Waayo, isagu waa Ilaaheen, Oo innaguna waxaynu nahay dadkii daaqsiintiisa, iyo idhaa gacantiisa ku jira. Bal maanta maad codkiisa maqashaa! 8 Qalbigirinna ha adkaynina, sidii markii Meriibaah la joogay, Iyo sidii maalintii la joogay Masaah oo cidlada ku dhex taal, 9 Markay awowayaashiin i jirrabeen, Oo ay i tijaabiyeen, oo ay shuqulkaygii arkeen. 10 Dadkii qarnigaas afartan sannadood waan u cadhaysnaa, Oo waxaan idhi, Waa dad qalbigooda ka qaldama, Oo iyagu ma ay aqoon jidatkaygii, 11 Sidaas daraaddeed anigoo cadhaysan waxaan ku dhaartay Inaanay nasashadayda gelin.

96 Rabbiga gabay cusub ugu gabya, Dadka dhulka oo dhammow, Rabbiga u gabya. 2 Rabbiga u gabya, oo magiciisa ammaana, Oo badbaadintiisa muujija maalin ka maalin. 3 Ammaantiisa quruumaha dhexdooda ka sheega, Oo shuqalkiisa yaabka badanna dadyowga oo dhan ka dhex sheega. 4 Waayo, Rabbiga waa weyn yahay, waana mudan yahay inaad loo ammaano. Isaga waa in laga cabsadada in ka sii badan ilaahyada oo dhan. 5 Waayo, dadyowga ilaahyadooda oo dhammu waa sanamyo, Laakiinse Rabbiga isagaa sameeyey samooyinka. 6 Sharaf iyo haybaduba hortiisay yaalliiin, Xoog iyo quruxuna meeshiisa quduuska ah ayak ku jiraan. 7 Dadka qolooyinkisow, Rabbiga ammaana, Waxaad Rabbiga ka sheegtaan ammaan iyo xoog. 8 Waxaad Rabbiga ka sheegtaan ammaanta magiciisu mudan yahay, Qurbaan keena, oo barxdahiisa soo gala. 9 Rabbiga ku caabuda quruxda quduusnimada, Dadka dhulka oo dhammow, hortiisa ku gariira. 10 Quruumaha dhexdooda waxaad ka tidhaahdaan, Rabbigaa taliya, Oo duniduna waxay u dhisan tahay si aan la dhaqaqin karin, Dadyowgana wuxuu ugu garsoori doonaa caddaalad. 11 Haddaba samooyinku ha farxeen, dhulkuna ha reyreeyo, Oo badda iyo waxa ka buuxaaba, ha guuxeen, 12 Berriga iyo waxa ku jira oo dhammuna ha farxeen, Oo markaaqsa dhirta duurka oo dhammu Rabbiga hortiisa ku gabiy doonaan farxad daraaddeed, 13 Waayo, isagu waa imanayaa, Oo wuxuu u imanayaa inuu dunida xukumo. Isagu wuxuu dunida ku xukumi doonaa xaqnimo, Dadyowgana runtiisa.

97 Rabbiga isagaa taliya, haddaba dhulku ha reyreeyo, Oo gasiiradaha badanuna ha wada farxeen. 2 Isaga waxaa ku wareegsan daruuro iyo gudcur, Oo carshigisana waxaa aasaas u ah xaqnimo iyo garsoorid. 3 Waxaa hortiisa socda dab, Oo wuxuu wada gubba cadaawayaaashiisa ku wareegsan. 4 Hillacciisi ayaa dunida iftiimihey, Dhulkuna wuu arkay, wuuna gariiray. 5 Buurihi waxay Rabbiga hortiisa ugu dhalaleen sidii shamac oo kale, lyagoo hor jooga Sayidka dhulka oo dhan. 6 Samooyinku waxay sheegaan xaqnimadiisa, Oo dadyowga oo dhammuna waxay arkaan ammaantiisa. 7 Kuwa sanamyada la qoray u adeega iyo weliba kuwa sanamyada ku faana oo dhammu ha ceeboobeen, Ilaahyada oo dhammow, isaga caabuda. 8 Rabbiyow, Siyoon way maqashay, wayna faraxday, Oo gabdhiihi reer Yahuudahna waxay ku reyreeyen garsooriddaadii. 9 Waayo, Rabbiyow, adigu waad ka sarraysaa dhulka oo dhan, Oo aad baa lagaaga sarraysihey ilaahyada oo dhan. 10 Kuwiinna Rabbiga jeclow, sharka nebcadaa, Isagu wuxuu dhawraa nafaha quduusiintiisa, Oo wuxuu iyaga ka samatabbixiyyaa gacanta kuwa sharka leh. 11 Waxaaa kuwa xaqa ah loo beeray iftiin, Kuwa qalbigoodu qumman yahayna, farxad. 12 Kuwiinna xaqa ahow, Rabbiga ku farxa, Oo magiciisa quduuska ah ku mahadnaqa.

98 Rabbiga gabay cusub ugu gabya, Waayo, isagu wuxuu sameeyey waxyaalo yaab badan, Gacantiisa midig iyo dhudhunkiisa quduuska ahuna waxay keenene badbaado. 2 Rabbiga wuxuu dadka ogeysihey badbaadadiisi, Oo xaqnimadiisa wuxuu bayaan ugu muuijey quruumaha hortooda. 3 Oo wuxuu soo xusuustay naxariistiisi iyo aaminnimadiisi uu o qabay reerka binu Israa'il, Dadka dhulka darfihiisa jooga oo dhammu way wada arkeen badbaadinta Ilaaheenna. 4 Inta dhulka joogta oo dhammay, Rabbiga farxad ugu qayliya, Dhawaqa, oo farxad ku gabya, oo ammaan ku gabya. 5 Rabbiga ammaan ugu gabya idinkoo kataarad haysta, Kataarad iyo codka heeska ugu gabya. 6 Boqorka Rabbiga ah hortiisa farxad kaga dhawaajiyaa Turumbooyin iyo buunan. 7 Badda iyo waxa ka buuxaaba ha guuxeen, Dunida iyo kuwa dhex deggan oo dhammuna ha dhawaqeenn, 8 Webiyadu ha sacbiyeen, Oo buuruhuna dhammaantood farxad ha kaga gabyeen Rabbiga hortiisa, 9 Waayo, isagu wuxuu u imanayaa inuu dhulka xukumo, Wuxuu dunida ku xukumi doonaa xaqnimo, Dadyowgana caddaalad.

99 Rabbigu isagaa taliya, dadyowgu ha gariireen, Isagu wuxuu ku fadhiyaa keruubiimta, dhulku ha dhaqdhaqaaoq. 2 Rabbigu Siyoon dhexdeeda waa ku weyn yahay, Oo dadyowga oo dhanna wuu ka wada sarreeyaa. 3 Iyagu ha ammaaneen magacaaga weyn oo laga cabsado, Isagu waa quduus. 4 Oo weliba boqorka xooggiisu wuxuu jecel yahay garsoorid, Caddaalad baad adkaysaa, Garsoorid iyo xaqnimo baad u samaysaa reer Yacquub. 5 Rabbiga Ilaaheenna ah sarraysiyya, Oo meeshuu cagaha saartona ku sujuuda, Isagu waa quduus. 6 Muuse iyo Haaruun waxay ka mid ahaayeen wadaaddadiisa, Samuu'elha wuxuu ka mid ahaa kuwa magiciisa u yeedha, Iyagu waxay baryeen Rabbiga, oo isna wuu u jawaabay. 7 Wuxuu iyagi kala dhex hadlay tiirkii daruurta ahaa, Iyana waxay xajiyeen markhaatirfkiisii iyo qaynuunkii uu iyaga siiyey. 8 Rabbiyow Ilaahayaqiyyow, waad u jawaabtay, Oo waxaad ahayd Ilaah iyaga cafiyey, In kastoo aad falimahoodii ka aargoosatay. 9 Rabbiga Ilaaheenna ah sarraysiyya, Oo isaga ku caabuda buurtiisa quduuska ah, Waayo, Rabbiga Ilaaheenna ahu waa quduus.

100 Inta dhulka deggan oo dhammay, Rabbiga farxad ugu qayliya. 2 Rabbiga farxad ugu aadeega, Oo hortiisa gabay la kaalaya. 3 Ogaada in Rabbigu Ilaah yahay, Waxaa ina sameeyey isaga, oo waxaynu nahay kuwiisi, Waxaynu nahay dadkiisi iyo idihii daaqsiintiisa. 4 Irdihiisa mahadnaqid la gala, Barxdahiisana ammaan. Isaga u mahadnaqa, oo magiciisa ammaana. 5 Waayo, Rabbigu waa wanaagsan yahay, naxariistiisuna weligeed way sii waartaa, Aaminnimadiisuna tan iyo ka ab ka ab.

101 Waxaan ka gabiy doonaa naxarii iyo garsoorid, Rabbiyow, waxaan kuugu gabiy doonaa ammaan. 2 Oo waxaan u dhawrsan doonaa si qumman oo caqliya, Bal goormaad ii iman doontaa? Waxaan gurigaya ku dhex socon doonaa qalbi qumman. 3 Indhahayga hortooda wax xun ma dhigi doono, Waan necbahay kuwa leexda shuqulkooda, Oo innaba iguma dhegi doono. 4 Qalbi qalloocanu wuu iiga fogaan doonaa, Oo innaba wax shar ah ma aqoon doono. 5 Kii qarsoodi u xanta deriskiisa, kaas waan baabbi'in doonaa, Kii isla madax weyn oo qalbigiisu kibirsan yahayna uma dulqaadan doono. 6 Indhahaygu waxay la jiri doonaan kuwa aamiinka ah oo dalka deggan, si ay ilaa joogaan aawadeed, Kii si qumman u socda ayaa ii aadeegi doona. 7 Kii khiyaano ka shaqeeyaase gurigaya ma joogi doono, Kii been ku hadlaana hortayda kuma xoogaysan doono. 8 Subax ilaa ka subax aayaan wada baabbi'in doonaa kuwa sharka leh oo dalka deggan oo dhan, Si aan magaalada Rabbiga uga baabbi'iyo kuwa xumaanta ka shaqeeya oo dhan.

102 Rabbiyow, baryootankayga maqal, Qayladayduna ha ku soo gaadho. **2** Wejigaaga ha iga qarin maalinta aan dhibaataatsnahay, Dhegta ii dhig, Oo maalinta aan ku baryo, dhaqso iigu soo jawaab. **3** Waayo, maalmahaygu waxay u dhammaadaan sida qiq oo kale, Oo lafahaygunu waxay u gubtaan sida qori ololaya oo kale. **4** Wadnahayga wax baa lagu dhuftay, sida caws oo kalena wuu engegay, Waayo, waan iska illoobaa inaan kibistayda cuno. **5** Codkii taahiddaya daraadiis Ayaa lafahaygu jidhkayga ku dhegaa. **6** Anigu waxaan la mid ahay haad cantalyaa ah oo cidlada joogta, Oo waxaan la mid noqday haad guumays ah oo lamadegaanka dhex joogta. **7** Waan soo jeedaa, oo waxaan noqday Sidii shimbir yar oo keligeed guri dhaladiis saaran. **8** Maalinta oo dhan cadaawaayaashaydu way i caayaan, Oo kuwa ii cadhaysanuna magacaygay ku caytamaan. **9** Waayo, dambas baan u bunay sidii kibis oo kale, Oo cabniinkaygiina waxaan ku darsaday ilmadayii. **10** Sababtuna waa dhirifkaagi iyo cadhadaadii aawoodo, Waayo, kor baad ii qaadday, dabadeedna waad i xoortay. **11** Cimrigaygu waa sida hoos sii libdhaya, Oo waxaan u engegay sida caws oo kale. **12** Laakiinse Rabbiyow, adigu weligaaba waad sii jiri doontaa, Oo waa lagu sii xusuus doonaa ka ab ka ab. **13** Waad sera joogs doontaa, oo Siyoon baad u naxarisan doontaa, Waayo, waa wakhtiga iyada loo jixinjixo, haah, oo wakhtigii la ballamay waa yimid. **14** Waayo, addoommadaadu waxay u bogaan dhagaxyadeeda, Oo waxay u jixinjixaan ciiddeeda. **15** Haddaba quruumuhu waxay ka cabsan doonaan magaca Rabbiga, Boqorrada dunida oo dhummuna ammaantaada, **16** Waayo, Rabbigu wuxuu dhisay Siyon, Oo wuxuu ka dhex muuqday ammaantiisi, **17** Wuxuu u fiirsaday kuwa dan daraysan tukashadoodii, Oo baryadoodiina ma uu quudhsan. **18** Tan waxaa loo qori doonaa farcanka soo socda, Oo dad la abuuuri doono ayaa Rabbiga ammaani doona. **19** Waayo, isagu wuxuu wax ka soo fiiriy meeshiisa sare oo quduuska ah, Rabbigu dhulkuu ka soo eegay samada, **20** Inuu maqlo taaha maxbuuska, lio inuu sii daayo kuwa dilka lagu xukumay, **21** Si dadku magaca Rabbiga uga sheego Siyon dhexdeeda, Ammaantiisana Yeruuusalem dhexdeeda, **22** Markii dadyowgu isu soo wada ururaa, lio xataa boqortooyooinkuba, inay Rabbiga u adeegan aawadeed. **23** Isagu xooggayguu ku dhex dhimay jidka, Oo cimrigaygiina wuu gaabiye. **24** Anigu waxaan idhi, Ilahayow, ha i sii qadlin cimrigayga oo badh ah, Sannadahaagu waxay sii waaraan tan iyo ka ab ka ab. **25** Waa hore ayaad aasaaska dhulka dhigtag, Samooyinkuwa shuqulkii gacmahaaga. **26** Ilyagu way baabbi'i doonaan, adiguse waad sii waari doontaa, Haah, oo kulligood waxay u duugoo bi doonaan sida dhar oo kale, Oo waxaad iyaga u beddeli doontaa sida maro oo kale, wayna beddelmi doonaan, **27** Laakiinse adigu isku si uun baad tahay had iyo goorba, Oo sannadahaaguna ma idlaan doonaan. **28** Carrurta addoommadaadu way sii jiri doonaan, Oo farcankooduna hortaaday ku xoogaysan doonaan.

103 Naftaydoy, Rabbiga ammaan, Oo inta igu jirta oo dhammay, ammaana magiciisa quduuska ah. **2** Naftaydoy, Rabbiga ammaan, Oo ha illoobin wanaagga uu kuu sameeyo oo dhan. **3** Isagaan kaa cifiya dembiyadaada oo dhan, Oo kaa bogsiya cudurraadaa oo dhan, **4** Oo naftaada ka badbaadiya halligaadka, Oo raxmad iyo naxaris kugu barakeeyaa, **5** Oo kaa dhergyia waxyaalaha wanwanaagsan, Si ay dhallinyaranimadaadu ugu cusboonaato sida gorgorka oo kale. **6** Rabbigu wuxuu falaa xaqnimo, Gar buuna u gooyaa kuwa dulman oo dhan. **7** Isagu wuxuu Muuse garansiiyey jidakiisi, Reer binu Israa'iilna falimihiisi. **8** Rabbigu waa raxmad badan yahay, waana nimco miidhan, Cadho wuu u gaabiyyaa, waana naxaris badan yahay. **9** Isagu had iyo goor wax canaanan maayo, Oo sii cadhaysnaan maayo ilaa weligiis. **10** Isagu inooluma uu

macaamiloon sidii dembiyadeennu ahaayeen, Oo inooguma uu abaalmarin sidii xumaatooyinkeeennu ahaayeen. **11** Waayo, sida samadu dhulka uga sarrayso, Sidaas oo kalaa naxariistiisu ugu weyn tahay kuwa isaga ka cabsada. **12** Sida barigu uga fog yahay galbeedka, Sidaas oo kaluu xadgudubkeenni inooga fogeeeyay. **13** Sida aabbe carruutiisa ugu naxo oo kale Ayaa Rabbigu ugu naxaa kuwa isaga ka cabsada. **14** Waayo, abuuristeennu og yahay, Oo wuu xusuusan yahay inaan innagu ciid nahay. **15** Laakiinse dadka cimrigiisu waa sida doog oo kale, Sida ubaxa berrinka ayuu u barwaqaqooba. **16** Waayo, dabayl baa dul marta, wuuna baabba'aa, Oo meeshiisiina mar dambe ma aqoon doonto. **17** Laakiinse Rabbigu wuxuu u naxariista kuwa isaga ka cabsada weligiis iyo weligiisba, Oo xaqnimadiisuna waxay la jirtaa carruurta carruurteeda, **18** Kuwaas oo ah kuwa axdigisa xajiji lio kuwa amarradiisa xusuusta oo wada yeela. **19** Rabbigu carshigisi wuxuu ka dhistay samooyinka, Oo boqortooyadiisuna wax walbay u talisa. **20** Malaa'ighiisa xoogga badan oo eraygiisa oofiya Oo codka hadalkiisa maqlow, Rabbiga ammaana. **21** Rabbiga ammaana, ciidammadiisa oo dhammow, Idinkoo ah midiidinyadiisa wuxuu doonayo sameeyow, **22** Shuqulladiisa oo dhammow, Rabbiga ku ammaana Meel kasta oo dowladnimadiisa ahba, Naftaydoy, Rabbiga ammaa.

104 Naftaydoy, Rabbiga ammaan. Rabbiyow Ilaahayow, aad baad u weyn tahay, Oo waxaad huwan tahay murwad iyo haybad. **2** Waxaad sida maro u huwataa nuur, Oo samooyinkana waxaad u kala bixisaa sida daah oo kale. **3** Wuxaq qolkaaga saqafka u hayana waxaad dhigtaa biyaha dhexdooda, Daruurahana waxaad ka dhigataa gaadhifaras, Oo waxaad ku kor socotaa dabaysha baalasheeda, **4** Wuxaad dabaysha ka dhigataa wargeeyaaashaashaada, Oo waxaad midiidinyadaada ka dhigataa dab ololaya, **5** Adigaa dhigay aasaaska dhulka, Si aanu weligiis u dhaqdhaqaaqin. **6** Wuxaad ku dabooshay mool sidii dhar oo kale, Biyihiiна waxay joogsadeen buuraha korkooda. **7** Canaantaadii ayay ku carareen, Oo codkii onkodkaaga ayay haddiiba ka baxsadeen, **8** Waxay kor u fuuleen buuraha, oo waxay hoos ugu dhaadheceen dooxooyinka, Ilaa meeshii aad u samaysay. **9** Wuxaad iyaga u dhigtag xudduud aanay soo dhaafin, Si aanay mar kale u noqon oo aanay dhulka u daboolin. **10** Isagu dooxooyinka wuxuu ku soo daayaa ilo, Ilyana waxay durduraan buuraha dhexdooda, **11** Waxay waraabiyaan xayawaanka duurka jooga oo dhan, Oo dameerdibadeedyaduna way harraad beelaan. **12** Haadda samadu iyagay ag degganaadaan, Oo waxay ka dhex gabyaan laamaha. **13** Buuraha wuxuu ka waraabiyya qolalkiisa, Dhulkuu wuxuu ka dheregsan yahay midhihi shuqulladaada. **14** Isagu wuxuu ka dhigaa in dooggu xoolaha u soo baxo, Oo geedaha yaryama wuxuu u soo bixiyey in dadku ku isticmaalo, Inuu dhulka cunto ka soo bixiyo, **15** Ilyo khamrii ka farxiya dadka qalbigiisa, lio salid uu wejiga ku dhaashdo, lio kibis qalbiga dadka xoogaysa. **16** Rabbiga dhirtiisu waa dheregstan tahay, Kuwaas oo ah geedaha kedar la yidhaahdo oo Lubnaan oo uu isagu beeray, **17** Kuwaas oo ah meeshi shimbirruu buulkooda ay ka samaystaan, Xuurtuna gurigeeda waxay ka kor dhisataa geedaha waaweyn. **18** Buuraha dhaadheer waxaa leh riyaha dibadda, Dhagaxyada waaweynuna waxay gabbaad u yihi waloooyinka. **19** Isagu dayaxa wuxuu u sameeyey xilliyo, Oo qorraxduna dhicitinkeeda way taqaan. **20** Wuxaad samaysaa gudcur, oo habeen baa yimaada, Markaasay xayawaanka duurku soo wada baxaan. **21** Libaaxyada aaranka ahu waxay u ciyaan ugaadhsigooda, Cuntadoodana waxay ka suaan xaggaa llah. **22** Oo kolki qorraxdu soobaxdaan way noqdaan, Oo waxay iska seexdaan godadkooda. **23** Dadku waa u soo baxaa shuqulkiiisa lio hawshiisa ilaa tan iyo fidka. **24** Rabbiyow, shuqulladaadu tiro badanaa! Kulligoodna xigmad baad ku samaysay, Dhulka waxaa ka buuxa hodantinimadaada. **25** Halkoo

waxaa ku taal bad weyn oo ballaadhan, Gudaheedana waxaa ku jira waxyaalo gurguurga oo aan la tirin karin, Iyo xayawaan waaweyn iyo kuwo yaryarba. **26** Halkaas waxaa ku socda doonniyo, Oo waxaa halkaas yaal bahal badeed oo Lewiyyaataan la odhan jiray oo aad u abuurtaay inuu ku dhex cayaaro. **27** Kuwaas oo dhammu adigay ka suaan, Inaad cuntadooda siiso wakhti ku habboon. **28** Oo waxaaad iyaga siiso ayay isu soo urrsadaan, Gacantaadaad furtaa oo waxay ka dhergaan waxyaalo wanaagsan. **29** Wejigaagaad qarisaa, oo way dhibtoodaan, Naftoodaaq ka qaaddaa oo way dhintaan, Oo waxay ku noqdaan ciiddoodii. **30** Waxaad soo dirtaa ruuxaaga, kolkaasay iyagu abuurmaan, Dhulkana waad cusboonaysiisa. **31** Rabbiga ammaantiisii ha sii raagto weligeedba, Oo Rabbigu ha ku reyreeyo shuqulladiisa. **32** Isagu dhulkuu eegaa, oo wuu gariira, Wuxuu taabtaa buuraha, oo way qiiqaan. **33** Intaan noolahay oo dhan ayaan Rabbiga u gabiy doonaa, Oo llaahay ayaan ammaan ugu gabiy doonaa intaan jiro oo dhan. **34** Fikirkaygii isaga ha u macaanaado, Rabbigaan ku rayrayn doonaa. **35** Dembilayaashu dhulka ha ka baabbe'een, Oo kuwa sharka lahuna yaanay mar dambe sii jirin. Naftaydoy, Rabbiga ammaan. Rabbiga ammaana.

105 Rabbiga ku mahadnaqa, oo magiciisa ku barya, Falimihiisana dadyowga ka dhix sheega. **2** Isaga u gabya, oo ammaan ugu gabya, Shuqulladiisa yaabka badan oo dhanna ka hadla. **3** Ku faana magiciisa quduuska ah, Kuwa Rabbiga doondoona qalbigoodu ha reyreeyo. **4** Rabbiga iyo xooggiisa doondoona, Oo weligiinba wejigiisa doondoona. **5** Xusuusta shuqulladiisiisii yaabka badnaa oo uu sameeyey, Iyo cajaa'iibadiisiisii iyo xukummadii afkiisa, **6** Kuwiinna farcankii addoonkiisii Ibraahim ahow, Kuwiisa uu doortay oo reer Yacquub ahow. **7** Isagu waa Rabbiga llaaheenna ah, Xukummadiisuna waxay ku jiraan dhulka oo dhan. **8** Axdigiisuu soo xusuustay weligiisa, Kaasoo ah hadalkiisii uu kun farcan ku amray, **9** Kaasu waa axdigii uu Ibraahim la dhigay, Oo uu Isxaaq ugu dhaartay, **10** Oo isla kaas wuxuu u adkeeyey oo qaynuun uga dhigay Yacquub, Oo Israa'iilna wuxuu uga dhigay axdi weligiis jiraya, **11** Oo wuxuu ku yidhi, Dalka Kancaan waxaan kuu siinayaa Inuu ahaado qaybtii dhaxalkiinna, **12** Markay dad tiro yar ahaayeen, Oo ay aad u yaraayeen, qariibna dalka ku ahaayeen, **13** Oo iyagu quruunba quruun bay uga bixeent, Oo intay boqortooyo ka tageen ayay dad kale u gudbeen. **14** Isagu ninna uma oggolaanin inuu wax yeelo, Haah, oo daraaddood ayuu boqorro u canaantay, **15** Oo wuxuu ku yidhi, Ha taabanina kuwayga subkan, Oo nebiyadaydana waxba ha yeelina. **16** Dhulkiina abaar buu ugu yeedhay inay ku dhacd, Ushii cuntada oo ay ku tiirsanaayeen oo dhanna wuu wada jebiyey. **17** Oo niin buu iyaga ka sii hor diray, Kaas oo ahaa Yuusuf oo loo iibiyey addoon ahaan. **18** Cagihiiisii waxay ku xanuujiyeen bircago, Oo naftiisii waxay gashay silsilado bir ah, **19** Ilaa wakhtigii eraygiisu noqday Eraygii Rabbiga ayaa isaga tijaabiyeey. **20** Markaasaa boqorkii u cid diray oo furay, Kaas oo ahaa taliyihii dadyowga, wuuna sii daayay. **21** Oo wuxuu isagii ka dhigay sayidkii reerkii, Iyo taliyihii maalkiisa oo dhan, **22** Inuu amriiradiisa xidho markuu doonayoba, Oo uu odayaashiisana xigmad baro. **23** Israa'iilna wuxuu yimid dalkii Masar, Yacquubna wuxuu qariib ahaan u joogay dalkii Xaam. **24** Oo isagu dadkiisii aad buu u badiyey, Oo wuxuu ka dhigay inay ka xoog bataan cadaawayashaashoodii. **25** Qalbigoodii wuxuu u beddelay si ay dadkiisa u nebcadaan, Iyo si ay addoommadiisa u khyaaneeyaan. **26** Wuxuu u soo diray addoonkiisii Muuse, Iyo Haaruun oo uu doortay. **27** Oo waxay dhexdooda ku sameeyeen calaamooyinkii, Oo dalkii Xaamma waxay ku sameeyeen yaabab. **28** Wuxuu u soo diray gudcur, dalkiina gudcur buu ka dhigay, Oo iyana hadalkiisii kuma ay caasiyoobin. **29** Biyahoodii wuxuu u beddelay dhiig, Oo kalluunkoodiina wuu wada

laayay. **30** Rahyo waa ku bateen dhulkoodii lio golalka boqorkoodiiba. **31** Isagu waa hadlay, markaasaa waddankoodii oo dhan Waxaa yimid duqsi faro badan iyo injir. **32** Oo roob ahaan wuxuu u siiyey roob dhagaxyaaale, Dalkoodiina wuxuu ku soo daayay dab ololaya. **33** Wuxuu wax ku dhuftay geedahoodii canabka ahaa iyo geedahoodii berdaha ahaaba, Oo dhiirtti waddankooda ku tiilna wuu jejebiyeey. **34** Wuu hadlay, markaasaa waxaa yimid ayax, Iyo diir aan la tirin karin, **35** Oo waxay wada cuneen geedo yaryar oo kasta oo dalkooda ku yiil, Wayna dhammaysteen midhihi dhulkooda. **36** Oo weliba wuxuu wada laayay curadyadii dalkooda oo dhan, Kuwaas oo ahaa bilowgi xooggooda. **37** Oo wuxuu dibadda u bixihey reer binu Israa'iil iyagoo wata lacag iyo dahab, Oo qabiilooyinkiisina mid taagdarani kuma uu jirin. **38** Reer Masarna way ku farxeen kolkay ambabbaxeen, Waayo, cabsidoodii baa ku dhacday. **39** Wuxuu korkooda ku kala bixihey daruur inay qariso, Iyo dab habeenkii iftin u noqda. **40** Wax bay weydiisteen, markaasuu u keenay digaag duur, Oo wuxuu ka dhergiyek bibisti samada. **41** Dhagaxii ayuu dillaaciyeey, markaasay biyo ka soo buqdeen, Oo meelihii engeegnaa ayay ku durdureen sidii webi oo kale. **42** Waayo, wuxuu soo xusuustay eraygiisi quduuska ahaa, Oo uu kula hadlay addoonkiisii Ibraahim. **43** Dadkisiina wuxuu soo bixihey iyagoo faraxsan, Kuwii uu doortayna iyagoo gabaya. **44** Oo wuxuu iyagii siiyey dalalkii quruumaha, Oo iyana waxay hanti ahaan u qaadeen waxay dadyowgu ku hawshoodeen, **45** Inay amarradiisa dhawraan, Oo ay qaynuunnadiisa xajiyaa. Rabbiga ammaana.

106 Rabbiga ammaana. Rabbiga ku mahadnaqa, waayo, isagu waa wanaagsan yahay, Oo naxariistisuna weligeedba way waarta. **2** Yaa sheegi kara Rabbiga falimihiisa waaweyn? Amase yaa muujin kara ammaantiisa oo dhan? **3** Waxaa barakaysan kuwa xulkunka dhawra, Oo xaqnimada ka shaqeeyaa wakhti kastaba. **4** Rabbiyow, iyu soo xusuuso naxariista aad dadkaaga u qabto, Oo iyu soo boogo badbaadintaada, **5** Inaan arko kuwaaga aad dooratay barwaqaqadooda, Oo aan ku reyreeyo farxadda quruuntaada, Iyo inaan la faano dadka dhaxalkaaga ah. **6** Waxaannu la dembaabnay awowayaashay, Xumaaanna waannu samaynay, oo si shar ah ayaannu wax u samaynay. **7** Awowayaashay ma ay garan yaababkii aad dalka Masar ku samaysay. Oo ma ay xusuusan badnaantii naxariistaada, Laakiinse way ku ag caasiyoobeen badda, taas oo ah Badda Cas. **8** Habase yeeshee wuxuu iyagii u badbaadiyeey magicisa daraaddiis, Inuu xooggiisa weyn ka dhigo mid la yaqaan. **9** Oo weliba Badda Cas ayuu canaantay, kolkaasay engegtay, Sidaas daraaddeed wuxuu iyagii ku hor kacay moolka dhexdiisiisii sidii iyagoo maraya cidlada dhexdeeda. **10** Oo wuxuu iyagii ka badbaadiyeey kii iyaga necbaa gacantissi, Oo wuxuu ka furtay gacantii cadowga. **11** Biyihina waxay qariyey cadaawayashaashoodii. Xataa mid qudhahu kama hadhiin. **12** Markaasay rumaysteen erayadiisi, Oo ammaantiisay ku gabeyne. **13** Haddiiba way illoobeen shuqulladiisi, Oo taladiisiina ma ay sugin, **14** Laakiinse aad bay wax u damacsanaayeen intay cidliidh dhex joogeeng, Oo Ilahaanha way ku jirrabeen lamadegaanka dhexdiisa. **15** Oo isna wuxuu siiyey wixii ay weydiisteen, Laakiinse wuxuu naftoodii u soo diray caatow. **16** Oo weliba waxay xerada dhexdeedii kaga hinaseen Muuse Iyo Haaruun oo ahaa Rabbiga kisii quduuska ahaa. **17** Oo dhulkiina waa kala furmay oo wuxuu liqay Daataan, Oo weliba wuxuu qariyey Abiraam guutadiisi. **18** Oo guutadoodiina dab baa ka dhix shidmay, Ololkiina wuxuu wada gubay kuwii shar lahaa. **19** Waxay samaysteen weyl markii ay Xoreeb joogeeng, Oo waxay caabudeen sanan la shubay. **20** Oo sidaasay ammaantodii ugu beddeleen Dibi caws daaqa ekaantiis. **21** Waxay illoobeen Ilaaahii Badbaadiyahooda ahaa, Oo waxyaalo waaweyn ku sameeyey dalkii Masar, **22** Shuquullo

yaab badanna ku sameeyey dalkii Xaam, Waxyaalo cabsi badanna ku sameeyey Badda Cas agteeda. **23** Sidaas daraaddeed isagu wuxuu yidhi, Waan baabbi'inayaa. Laakiinse Muuse oo ahaa kii uu doortay aaya hortiisa u istaagay xidhiidhla'aantii u dhexsaysay, Inuu Ilaa cadhadiisa ka leexyo aawadeed si aanu iyaga u baabbi'in. **24** Waxay quudhsadeen dalkii wacnaa, Mana ay rumaysan eraygiisii, **25** Laakiinse teendhooyinkooday ku dhex gunuuunaceen, Mana ay dhegaysan codki Rabbiga. **26** Sidaas daraaddeed gacantiisu kor ugu taagay iyaga, Oo wuxuu ku dhaartay inuu iyaga cidladii ku afgembijo, **27** lyo inuu farcankooda ku afgembijo quruumaha dhexdooda, Oo uu iyaga ku kala firdhiyo dalalka. **28** Oo weliba waxay isku dareen Bacal Fecoor, Oo waxay cuneen allabarigii kuwii dhintay. **29** Sidaasay isaga shuqullandoodii ugaga xanaajiyeen, Markaasay belayaadu ka dhex dillacday. **30** Markaasaa waxaa istaagay Fiinexas, oo wuxuu ku soo dejiyey xukun, Oo sidaasaa belayaada lagu joojiyey. **31** Oo taas waxaa isagii loogu tirihey xaqnimo U sii waaraysa qarni kasta iyo weligeedba. **32** Oo weliba waxay isagii kaga cadhaysiyeen biyihii Merriibaah agtooda, Sidaas daraaddeed dhib baa ku dhacday Muuse iyaga aawadood, **33** Maxaa yeelay, iyagu waxay ku caasiyoobeen ruuxiisi, Kolkaasu fiirrolaan u hadlay. **34** Dadyowgiina uma ay baabbi'in, Sidii Rabbigu ugu amray iyaga, **35** Laakiinse iyagu waxay ku dhex qasmeen quruumihii, Shuqullandoodiina way barteen, **36** Oo waxay u adeegeen sanamydoodii, Kuwasoo iyaga dabbin u noqday, **37** Haah, oo waxay wiilashoodii iyo gabdhahoodii allabari ahaan ugu qaleen jinniyo, **38** Oo waxay daadiyen dhiig aan eed lahayn, kaasoo ah dhiggi wiilashooda iyo kii gabdhahooda Oo ay allabari ahaan ugu qaleen sanamyadii reer Kancaan, Oo dalkiina wuxuu ku nijaasoobay dhiig. **39** Haddaba sidaasay shuqullandoodii ugu nijaasoobeen, Oo falimahoodii ayay ku caasiyoobeen sidii dhillo oo kale. **40** Sidaas daraaddeed ayaa Rabbigu dadkiisi aad ugu cadhooday, Oo isna wuxuu karhay dadkii dhaxalkiisi ahaa. **41** Oo wuxuu iyagii u gacangeliy quruumaha, Oo kuwii iyaga necbaa ayaa u taliyey. **42** Oo weliba cadaawayaa shoodii ayaa dulmay, Oo iyago gacantooda ka hooseeya ayay addoosadeen. **43** Maray badan ayuu samatabbixiy, Laakiinse waxay ku caasiyoobeen taladoodii, Oo waxaa lagu hoosaysiyeen dembigoodii. **44** Habase yeeshesee isagu waa ka fiirsaday cidhiidhigoodii, Markuu qayladowoodii maqlay, **45** Oo wuxuu iyagii u soo xusuustay axdigii, Kolkaasu naxariistiisa badan aawadeed u qoomamooday. **46** Oo weliba wuxuu ka dhigay inay Kuwii iyaga maxaabii ahaanta u kaxaystay oo dhammu u naxaan. **47** Rabbiyow Ilaahayagow, na badbaadi, Oo quruumaha naga soo dhex ururi, Si aannu magacaaga quduuska ah ugu mahadhaqno, Oo aannu ammaantaada ugu guulaysanno. **48** Waxaa mahad leh Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil Tan iyo weligiis iyo weligiisba. Oo dadka oo dhammu ha yidhaahdo, Aamiin. Rabbiga ammaana.

107 Rabbiga ku mahadnaqa, waayo, isagu waa wanaagsan yahay, Oo naxariistiisuna weligeedba way sii waartaa. **2** Kuwa Rabbigu soo furtay sidaas ha yidhaahdeen, Waana kuwa uu isagu ka soo furtay gacantii cadowga, **3** Oo uu ka soo ururiyey dalalka, Xagga bari, iyo xagga galbeed, Xagga woqooyi, iyo xagga koonfureedba. **4** Waxay dhex wareegi jireen cidlada iyo jid lamadegaan ah, Mana ay helin magaalo ay degaan. **5** Way gaajoodeen, wayna harraadeen, Oo naftoodiina way ku dhex taag darnaatay. **6** Markaasay Rabbiga u qayshadeen iyagoo dhibban, Oo isna wuu ka samatabbixiy dhibaatooyinkoodii. **7** Oo weliba wuxuu iyagii ku hoggaamiyey jid toosan, Si ay u tagaan magaalo ay degaan. **8** Dadku muu Rabbiga ku ammaano wanaaggiisa, lyo shuqullandisa yaabka badan oo uu binu-aadmiga u sameeyo! **9** Waayo, isagu wuxuu dhergiyaa nafta aad wax u doonaysa, Oo nafta gaajaysanna wuxuu ka dhergiyaa wanaaggaa. **10** Kuwii dhex fadhiyey gudcurkii

iyo hooskii dhimashada, Oo ku xidhnhaa dhibaatada iyo birta, **11** Waxay ku caasiyoobeen erayadii Ilaa, Oo waxay fududaysteen taladii Ilaa ugu sarreeya, **12** Sidaas daraaddeed ayuu qalbigoodii daal ku soo dejiyey, Wayna dheceen, mid iyaga caawiyaana ma jirin. **13** Markaasay Rabbiga u qayshadeen iyagoo dhibban, Oo isna wuu ka badbaadiyey dhibaatooyinkoodii. **14** Wuxuu ka soo dhex bixiyey gudcurkii iyo hooskii dhimashada, Silsiladii ku xidhnhaa wuu kala jejebiyey. **15** Dadku muu Rabbiga ku ammaano wanaaggiisa, lyo shuqullandisa yaabka badan oo uu binu-aadmiga u sameeyo! **16** Waayo, irdihii naxaasta ahaa wuu kala jejebiyey, Qataarradii birta ahaana wuu burburiyey. **17** Nacasyadu waxay u dhibban yihiin xadgudubkooda aaawadiis, lyo xumaatooyinkooda aawadood. **18** Naftoodu waxay nadcaa cunto kasta, Oo waxay ku soo dhowaadaan irdaha dhimashada. **19** Markaasay Rabbiga u qayshadaan iyagoo dhibban, Oo isna wuxuu ka soo badbaadiyaa dhibaatooyinkooda. **20** Wuxuu soo diraa eraygiisa, wuuna bogsiyya iyaga, Oo wuxuu ka samatabbixiy halligaaddodoa. **21** Dadku muu Rabbiga ku ammaano wanaaggiisa, lyo shuqullandisa yaabka badan oo uu binu-aadmiga u sameeyo! **22** lyagu allabari mahadnaqidda ha bixiyeen, Oo shuqullandisa gabay ha ku sheegeen. **23** Kuwa badda doonniyaha ku mara, Oo shuqulkooda ku sameeya biyaha badan, **24** Kuwaasuu waxay arkaan Rabbiga shuqullandisa, lyo yaabakisa moolka ku jira. **25** Waayo, wuxuu amraa oo kiciyaa dabaysha duufaanka, Taas oo kor u qaadda hirarka badda. **26** Waxay u kacaan xaggaa samada, oo haddana waxay hoos ugu soo dhacaan moolalka, Naftoodiina waxay ku dhalaashay dhibaato daraaddeed. **27** Hore iyo dib bay isaga daba noqdaan, oo sida nin sakhraan ah bay dhacdhaaan, Oo waxay sameeyaan ayay garan waayaan. **28** Markaasay Rabbiga u qayshadaan iyagoo dhibban, Oo isna wuxuu ka soo bixiyaa dhibaatooyinkooda. **29** Wuxuu dejiyaa duufaanka, Si ay hirarkisu u xasillaan. **30** Way farxaan, maxaa yeelay, way xasilloon yihiin, Oo sidaasuu iyaga ku keenaan marsada ay doonayaan. **31** Dadku muu Rabbiga ku ammaano wanaaggiisa, lyo shuqullandisa yaabka badan oo uu binu-aadmiga u sameeyo! **32** lyagu ha ku sarraysiyeen shirkadakha dhexdiisa, Oo ha ku ammaaneen fadhiga odayaasha. **33** Isagu webiyo wuxuu u beddelaa cidlo, Oo ilo biyo ahna wuxuu u beddelaa dhuul oommame ah, **34** Oo dhuul barwaqaqysanna wuxuu u beddelaa lamadegaan cusbo leh, Oo waana kuwa halkaas deggan xumaantooda aawadeed. **35** Cidlada wuxuu u beddelaa balli biyo ah, Oo dhuul engeganna wuxuu u beddelaa ilo biyo ah. **36** Oo halkaasuu kuwa gaajaysan dejiyaa, Si ay u samaystaan magaalo ay degaan, **37** Oo ay beeraha u abuurtaan, oo ay beero canab ah u beertaan, Oo ay u helaan midho tiro badan. **38** Oo weliba iyaga wuu barakeeyaa, sidaas daraaddeed aad bay u tarmaan, Oo weliba uma uu oggolaado in xoolhoodu yaraadaan. **39** Oo haddana way sii dhinmaan, oo waxay la foorsadaan Dulmi iyo dhib iyo murug. **40** Amiirro wuxuu ku soo daayaa quudhsasho, Oo wuxuu ka dhigaa inay ku wareegaan cidlada aan jid lahayn. **41** Oo weliba kan baahanna dhibaatada ayuu ka sara mariyaa, Oo wuxuu u yeelaa qolooyin ah sidii adhi oo kale. **42** Kuwa qummanuna way arki doonaan, wayna ku farxi doonaan, Oo kolkaas xumaanta oo dhammu afkeeday xidhi doontaa. **43** Ku alla kii caqli lahu wuu dhawri doonaa waxyalaahan, Oo iyana way ka fiiran doonaan Rabbiga naxariistiisa.

108 Ilaahow, qalbigaa ii fadhiya, Waan gabiy doonaa, haah, waxaan kuugu gabiy doonaa ammaantaya. **2** Shareerad iyo kataradow, toosa, Aroorta hore waan toosi doonaan. **3** Rabbiyow, mahad baan kuugu naqi doonaa dadyowga dhexdooda, Oo waxaan ammaan kuugu gabiy doonaa quruumaha dhexdooda. **4** Waayo, naxariistaadu way ku weyn tahay samooyinka korkooda, Oo

runtaaduna waxay gaadhaa ilaa daruuraha. 5 Ilaahow, samooyinka ka sarree, Oo ammaantaaduna dhulka oo dhan ha ka sarrayso, 6 Si ay kuwaad jeceshahay u samatabbaxaan aawadeed, Gacantaada midig ku badbaadi, oo ii jawaab. 7 Ilaah wuxuu ku hadlay quduusnimiidaa oo yidhi, Anigu waan farxi doonaa, Shekem waan kala qaybin doonaa, oo waxaan qiyaa doonaa dooxada Sukod, 8 Gilecaad anigaa iska leh, Manasehna anigaa iska leh, Oo weliba Efrayimna waa daafacaaddii madaxayga, Yahuudahna waa ushaydiib boqornimo. 9 Moo'aab waa weelkaygii aan ku maydhan jiray, Edomna kabahaygaan ku dul tuuri doonaa, Oo Falastiinna waan ku qaylin doonaa. 10 Bal yaa i geeyn doona magaalada deyrka leh? Yaase xagga Edom ii kaxayn doona? 11 Ilaahow, sow nama aadan xoorin? Ilaahow, lama soo baxdid ciidammadayada. 12 Cadowga naga caawi, Waayo, binu-aadmiga caawimaaddisu waxtar ma leh. 13 Ilaah caawimaaddisu ayaannu wax xoog leh ku samayn dooncaa, Waayo, isagaah ah kan cadaawayashayada ku tuman doona.

109 Ilaaha ammaantadow, ha iska aamusin, 2 Waayo, waxay igu kala qaadeen afka kan sharka leh iyo kan kхиyaanada lehba, Oo waxay igula hadleen carrab been sheega. 3 Oo weliba waxay igu hareereeyeen erayo nacayb badan, Oo sababla'an bay igula dirireen. 4 Anigoo jecel bay cadow ii yihiin, Laakiinse anigu Ilaah baan baryaa. 5 Wanaag waxay iигага abalgudeen xumaan, Jacaylna nacayb. 6 Nin shah leh ka sarraysii isaga, Oo Shayddaan ha istaago midigtisa. 7 Markii la xukumo, ha soo baxo isagoo dembi lagu helay, Oo tokashadiisina dembi ha noqoto. 8 Cimrigiisu ha yaraado, Jagadiisana mid kale ha qaato. 9 Carruurtiisu ha agoontobeen, Naagtisuna carmal ha noqoto. 10 Carruurtiisu kuwa warwareega ha noqdeen oo ha dawarsadeen, Cuntadoodana ha ka doondooneen meelahooda cidlada ah. 11 Midka korsaarta qaataha qabsado wuxuu haysto oo dhan, Oo shisheeyayaalna ha ka dheceen wixii uu ku hawshooday. 12 Yaanu jirin mid isaga u sii naxaristaa, Oo yaanu jirin mid u naxa carruurtiisa agoonta ah. 13 Farcankiisu ha baabba'o, Oo qarniga soo socda magaacooda ha la tirto. 14 Xumaanti awowayaashiis Rabbiga ha soo xusuusto, Oo dembigii hooyadiisna yaan la tirtirin. 15 Rabbiga ha hor joogeent had iyo goorba, Si uu xusuustooda uga gooyo dhulka. 16 Maxaa yeelay, isagu wuu xusuusan waayay inuu u naxariisto Miskinka, iyo kan baahan, iyo kan qalbiga ka murugaysan, Laakiinse wuxuu u silciyey inuu iyaga laayo aawadeed. 17 Wuxuu jeclaa day habaaridda, markaasaa habaar ku soo degay, Ducaynta kuma farxin, duconaa way ka sii fogaatay isaga. 18 Oo weliba isagu wuxuu sidii dharkiisi u huwaday habaardiida, Oo iyana waxay gashay uurkiisa hoose sidii biyo oo kale, Oo lafhiisana waxay u gashay sidii saliid. 19 Isaga ha uahaato sida marada uu huwado, iyo sida dhex-xidhka uu ku xidho had iyo goorba, 20 Tanu waa abalmarinta cadaawayashaydu ay xagga Rabbiga ka helaan, iyo kuwa naftayda xumaan ka sheegaba. 21 Laakiinse Ilaahow, Sayidow, magacaaga daraaddiis wax iигага yeel, Naxariistaada waa wanaagsan tahay, ee sidaas daraaddeed ii samatabbixi, 22 Waayo, anigu waxaan ahay miskiin iyo mid baahan, Oo qalbigayguna wuu igu dhix dhaawacmay. 23 Waxaan u dhammaaday sida hoos sii libdhaya, Waxaan u gilgilmaa sida ayax oo kale. 24 Jilbahaygu soon bay la taag darnaadaan, Oo jidhkayguna baruurla'aanteed wuu la caatoobaa. 25 Oo weliba waxaan iyaga u noqday cay, Oo kolkay i arkaan ayay madaxa ruxruxaan. 26 Rabbiyow, Ilaahayow, i caawi, Oo iug badbaadi si naxariistaada waaqaqsan, 27 Si ay u ogaadaan in tanu tahay shaqadii gacaantaada, iyo inaad taas samaysay, Rabbiyow. 28 Iyagu ha habaartameen, adiguse i barakee, Kolkay kacaan, way ceeboobi doonaa, laakiinse anigoo addoonkaaga ah waan rayrayn doonaa. 29 Cadaawayashaydu sharafdarro ha xidheen, Oo ceebtooda ha u huwadeen sida go' oo kale. 30 Afkayaagan aad ugaga mahadnaqi

doonaa Rabbiga, Haah, oo waxaan isaga ku ammaani doonaa dadka badan dhexdiisa. 31 Waayo, isagu wuxuu isa sootaaq doonaa miskiinka midigtisa, Si uu uga badbaadiyo kuwa naftisa xukuma.

110 Rabbigu wuxuu Sayidkayga ku yidhi, Midigtayda fadhiiso, Ilaa aan cadaawayashaada ka dhigo meeshaad cagahaaga saaratid. 2 Rabbigu wuxuu Siyon ka soo diri doonaa ushiix ooqogaaga, Cadaawayashaada dhexdooda ka tali. 3 Dadkaagu iyagoo raallii ah bay isbixiyaan maalintii xooggaaga, Iyagoo leh quruxda quduusnima, ee ka timaada uruka waaberiga, Adigaa leh sayaxa dhallinyaranimadaada. 4 Rabbigu wuu dhaartay, kana soo nogon maayo, oo wuxuu yidhi, Adigu weligaaba wadaad baad tahay, Sidiid derejadidii Malkisadida. 5 Sayidka midigtadaa joogaa Wuxuu maalinta cadhadiisa dooxi doonaa boqorro. 6 Isagu quruumaha dhexdooda ayuu wax ku xukumi doonaa, Oo meal walba wuxuu ka buuxin doonaa meydad, Oo waddammo badan ayuu madaxda ka dili doonaa. 7 Intuu jidka socdo ayuu durdurka ka cabbi doonaa, Oo sidaa daraaddeed ayuu madaxa kor u qaadi doonaa.

111 Rabbiga ammaana. Qalbigaya oo dhan ayaan Rabbiga iygaga mahadnaqi doonaa Guiddiga kuwa qumman dhexdiisa iyo ururka dhexdiisaba. 2 Shuqullada Rabbigu way waaweyn yihiin, Oo waxaa doondoona kuwa ku faraxsan oo dhan. 3 Shuqulkiis uwa sharaf iyo haybad, Oo xaqnimadiisuna weligeedba way waartaa. 4 Wuxuu ka dhigay in la sii xusuusto shuqulladiisa yaabka badan, Rabbigu waa nimco miidhan, oo waxaa ka buuxda raxmad. 5 Wuxuu cunto siiyey kuwa isaga ka cabsada, Oo weligiisna wuxuu xusuusnoodaa axdigii. 6 Wuxuu dadkiisii tusay xooggi shuqulladiisa, Markii uu iyaga siiyey quruumaha dhaxalkoodii. 7 Shuqullada gacmihiis waa run iyo garsoorid, Oo amarradiisa oo dhammuna waa hubaal. 8 Way sii adag yihiin weligood iyo weligoodba, Oo waxaa lagu sameeyey run iyo qummanaan. 9 Wuxuu dadkiisa u soo diray furasho, Oo wuxuu amray in axdigiiusa ahaado mid weligiisba waara, Magicisu waa quduus, waana mid laga cabsado. 10 Rabbiga ka cabsashadiisu waa bilowga xigmadda, Kuwa sidaas yeela oo dhammu waxay leeyihiin waxgarasho wanaagsan, Ammaantiisu way waartaa weligeedba.

112 Rabbiga ammaana. Waxaa barakaysan ninkii Rabbiga ka cabsada, Oo aad ugu farxa amarradiisa. 2 Farcankiisu wuxuu ku xoog badnaan doonaa dhulka, Kuwa qumman farcankooduna wuu barakoobi doonaa. 3 Gurigiisa waxaa ku jira maal iyo taajirrimo, Xaqnimadiisuna weligeedba way sii waartaa. 4 Kuwa qumman iftiin baa gudcurka uga soo baxa, Isagu waa nimco miidhan, oo waxaa ka buuxda raxmad, waana xaq. 5 Waxaa nimcaysan ninkii naxariis leh oo dadka wax amaahiya, Kaasu danhiisu ku wadi doonaa caddaalad. 6 Waayo, isagu weligiis lama dhaqaajin doono, Oo kii xaq ah weligiisba waa la xusuusan doonaa. 7 Isagu innabaa kama cabsan doono war xun, Qalbigaa u fadhiyo, oo wuxuu isku halleeyaa Rabbiga. 8 Qalbigaa u fadhiyo, oo ma uu cabsan doono, Ilaa uu wuxuu doonayay ku arko cadaawayashaydu. 9 Wax buu kala qaybshay, oo wuxuu wax siiyey kuwii baahnaa, Xaqnimadiisuna way sii waartaa weligeedba, Geeskiisana waxaaa lagu sarraysiin doonaa sharaf. 10 Kii shar lahu wuu arki doonaa, wuuna cadhoon doonaa, Wuu ilko jirriqsan doonaa, oo wuu dhalaali doonaa, Kuwa sharka leh doonistoodu way baabbi'i doontaa.

113 Rabbiga ammaana. Rabbiga addoommadiisow, ammaana. Rabbiga magicisu ammaana. 2 Hadda intii ka bilaabata iyo tan iyo weligeedba Rabbiga magicisu mahad ha lahaado. 3 Qorraxdu markay soo baxdo iyo markay dhacdo inta ka dhix leh Magaca Rabbiga waa in la ammaano. 4 Rabbigu quruumaha oo

dhan wuu ka wada sarreeyaa, Ammaantiisuna samooyinka way ka sii sarraysaa. 5 Bal yaa la mid ah Rabbiga Ilaaheenna ah, Oo kurgisiisa ku leh xagga sare, 6 Oo hoos u eega Waxyaalaha samada ku jira iyo waxyaalaha dhulka yaalba? 7 Wuxuu miskiinka kor uga qaadaa ciidda, Oo kan baahanna wuxuu sara uga qaadaa meesha digada, 8 Inuu isaga la fadhiisiyo amiirro, Kuwaas oo ah amiirrada dadkiisa. 9 Oo naagtii madhalays ahna wuxuu ka dhigaa inay reer hayso, lio inay ahaato hooyo faraxsan oo carruur leh. Rabbiga ammaana.

114

Markay reer binu Israa'iil Masar ka soo bexeen, Oo ay reerkii Yacquub dad qalaad ka soo bexeen, 2 Ayaa Yahuudah noqday meeshiisa quduuska ah, Israa'iilna noqday meeshuu u talinayay. 3 Baddii way aragtagay, wayna carartay, Webi Urdunna dib baa loo celiyey. 4 Buurihi waxay u boodboodeen sidii wanan, Kurihiina sidii baraar. 5 Baddoy, bal maxaa kugu dhacay oo aad u cararaysaa? Webi Urdunow, maxaad dib ugu noqonaysaa? 6 Buurahow, bal maxaad ugu boodboodaysaan sida wanan? Kuraha yaryarow, bal maxaad ugu boodboodaysaan sida baraar? 7 Dhulkow, ku gariir Sayidka hortiisa, Ilaha reer Yacquub hortiisa ku gariir, 8 Kaas oo dhagaxii u beddelay balli biyo ah, Oo dhagaxmadowgiina u beddelay il biyo ah.

115

Rabbiyow, yaanay noo ahaan, yaanay noo ahaan, Laakiinse magacaaga ammaani ha u ahaato, Naxariistaada iyo runtaada daraaddood. 2 Bal maxay quruumuhu u odhanayaan, Haddaba Ilaahoodu mееh? 3 Laakiinse Ilahayagu samooyinkuu ku jiraa, Oo wax alla wixii uu doonayayna wuu sameeyey. 4 Sanamyadoodu waa lacag iyo dahab, Oo waa wax dad gacmaha ku sameeyey. 5 Waxay leeyihiin af, laakiinse ma hadlaan, Indhona way leeyihiin, laakiinse waxba ma arkaan, 6 Dhegona way leeyihiin, laakiinse waxba ma maqlaan, Sanna way leeyihiin, laakiinse waxba ma urshaan, 7 Gacmo way leeyihiin, laakiinse waxba ma qabtaan, Cagona way leeyihiin, laakiinse ma soodaan, Oo hungurigoodana hadal kama soo saaraan. 8 Kuwa iyaga sameeyaaana sidoodaa oo kale ayay noqon doonaan, lio xataa mid kasta oo iyaga isku halleeyaba. 9 Reer binu Israa'iilow, Rabbiga isku halleeya, Isagu waa caawimaaddooda iyo gaashaankooda. 10 Reer Haaruunow, Rabbiga isku halleeya, Isagu waa caawimaaddooda iyo gaashaankooda. 11 Kuwiinna Rabbiga ka cabsadow, Rabbiga isku halleeya, Isagu waa caawimaaddooda iyo gaashaankooda. 12 Rabbigu aad buu inoo xususnnaa, wuu ina barakay doonaa, Reerka Israa'iilna wuu barakay doonaa, Reerka Haaruunna wuu barakay doonaa. 13 Wuxuuna barakay doonaa kuwa Rabbiga ka cabsada, Yar iyo weynba. 14 Rabbigu aad iyo aad ha idiin kordhiyo, Idinka iyo carruutiinnaba. 15 Rabbiga sameeyey samada iyo dhulka Ayaa idin barakeeyey. 16 Samooyinku waa samooyinkii Rabbiga, Laakiinse dhulka wuxuu siiyey binu-aadmiga. 17 Kuwii dhintay Rabbiga ma ay ammaanaan, Kuwa hoos ugu dhaadhaca meesha aamusnaantana ma ay ammaanaan isaga, 18 Laakiinse annagu Rabbiga waannu ammaani doonaa Haatan intii ka bilaabata jyo tan iyo weligeedba, Rabbiga ammaana.

116

Rabbiga waan jeclahay, maxaa yeelay, wuxuu maqlay Codkaygii iyo baryootankaygii. 2 Dhegtuu ii dhigay, Sidaas daraaddeed isagaan bary doonaa intaan noolahay oo dhan. 3 Xadkhii dhimashada aaya i hareereeyey, Xanunkii She'oolna waa i qabsaday. Oo waxaan la kulmay dhib iyo murug. (Sheol h7585) 4 Markaasaan ku baryootamay magaca Rabbiga, Anigoo leh, Rabbiyow, naftayda samatabbixi. 5 Rabbigu waa nimco miidhan, waanaa xaq, Haah, oo Ilaaheennu waa naxariis badan yahay. 6 Rabbigu kuwa garaadka daran wuu dhawraa, Hoos baa la ii soo dejiyey, kolkaasuu

i badbaadshay. 7 Naftaydoy, nasashadaadii ku noqo, Waayo, Rabbigu wax badan oo wanaagsan buu kuu sameeyey. 8 Waayo, naftayda waxaad ka samatabbixiay dhimasho, Indhahaygana ilmo, Cagahaygana kufid. 9 Waxaan ku socon doonaa Rabbiga hortiisa Anigoo dhex jooga dalka kuwa nool. 10 Waan rumaysnaa, oo markaan hadlay Aad baa la ii dhibay, 11 Anigoo degdegbsan baan waxaan idhi, Dadka oo dhhammu waa beenaalayaal. 12 Bal maxaan Rabbiga uga celiyaa Waxyaalihii uu ii taray oo dhan? 13 Waxaan qaadan doonaa koobka badbaadada, Oo magaca Rabbiga ayaan ku baryootami doonaa. 14 Rabbiga ayaan u oofin doonaa nidarradaydi, Oo weliba waxaan ku bixin doonaa dadkiisa oo dhan hortooda. 15 Rabbiga hortiisa dhimashada quduusiintiisa Ayaa qjimo weyn ku leh. 16 Rabbiyow, sida runta ah waxaan ahay addoonkaaga, Waxaan ahay addoonkaaga, oo ah wiilk addoontaada, Silsilahaygii waad iga furtay. 17 Waxaan kuu soo bixin doonaa allabarigii mahadnaajida, Oo magaca Rabbiga ayaan ku baryootami doonaa. 18 Rabbiga ayaan u oofin doonaa nidarradaydi, Oo weliba waxaan ku bixin doonaa dadkiisa oo dhan hortooda, 19 Iyo guriga Rabbiga barxadihiisa, lio dhexdaada, Yeruuzaalemay. Rabbiga ammaana.

117

Quruumaha oo dhammow, Rabbiga ammaana, Dadyowga oo dhammow, ammaana isaga. 2 Waayo, naxariistiisu xaggeenna waa ku weyn tahay, Rabbiga runtiisuna weligeedba way waartaa. Rabbiga ammaana.

118

Rabbiga ku mahadnaqa, maxaa yeelay, isagu waa wanaagsan yahay, Waayo, naxariistiisu weligeedba way waartaa. 2 Haddaba reer binu Israa'iil ha yidhaahdeen, Naxariistiisu weligeedba way waartaa. 3 Oo reerka Haaruun hadda ha yidhaahdeen, Naxariistiisu weligeedba way waartaa. 4 Oo kuwa Rabbiga ka cabsadaa hadda ha yidhaahdeen, Naxariistiisu weligeedba way waartaa. 5 Anigoo cidhiidi ku jira ayaan Rabbiga u qayshaday, Markaasaa Rabbigu ii jawaabay, oo wuxuu i taagay meal ballaadhan. 6 Rabbigu waa ila jiraa, oo anigu ma cabsan doono, Bal maxaa dad igu samayn karaa? 7 Rabbigu waa ila jiraa, oo wuxuu ku dhex jiraa kuwa i caawinaya, Haddaba waxaan kuwa i neceb ku arki doonaa waxaan doonayo. 8 Intii dad lagu kalsoonaan lahaa Waxaa ka wanaagsan in Rabbiga laysku halleeyo. 9 Intii amiirro lagu kalsoonaan lahaa Waxaa ka wanaagsan in Rabbiga laysku halleeyo. 10 Quruumihii oo dhammu way i wada hareereeyeen, Oo anna magaca Rabbiga ayaan ku baabbi'in doonaa. 11 Way i hareereeyeen, haah, oo way i hareereeyeen, Oo anna magaca Rabbiga ayaan ku baabbi'in doonaa. 12 Waxay ii hareereeyeen sida shinni oo kale, oo iyaga waxaa loo demiyey sida dabka qodxantaan oo kale, Oo anna magaca Rabbiga ayaan ku baabbi'in doonaa. 13 Adigu aad baad igu mudday si aan u dhaco aawadeed, Laakiinse Rabbigaa i caawiyey. 14 Rabbigu waa xooggaya iyo gabaygaya, Oo wuxuu ii noqday badbaadadayda. 15 Kuwa xaq ah teendhooyinkooda waxaa ku jira codkii rayraynta iyo badbaadada, Gacanta midig oo Rabbiguna wax xoog leh bay samaysaa. 16 Gacanta midig oo Rabbiga waa la sarraysiiyey, Gacanta midig oo Rabbiguna wax xoog leh bay samaysaa. 17 Anigu ma dhiman doono, Laakiinse waan noolaan doonaa, Oo waxaan sheegi doonaa shuqullada Rabbiga. 18 Rabbigu aad buu ii edbiyey, Laakiinse dhimasho iima uu dhilibin. 19 Irdha xaqnimada iga fura, Oo anna waan gelii doonaa, oo Rabbigaan ku mahadnaqi doonaa. 20 Tanaa waa iriddii Rabbiga, Oo waxaa gelii doona kuwa xaq ah. 21 Waan kugu mahadnaqi doonaa, waayo, waad ii jawaabtay, Oo waxaa ii noqtotay badbaadadayda. 22 Dhagaxii kuwa wax dhisaa ay diideen, Kaasu wuxuu noqday madaxa rukunka. 23 Tanu xagga Rabbiga bay ka timid, Oo waa ku yaab indhahayaga. 24 Tanu waa maalinta Rabbigu sameeyey, Waannu rayrayn doonaa oo waannu

farxi doonaa. 25 Rabbiyow, waan ku baryaynaaye, haatan na badbaadi, Oo waan ku baryaynaaye, Rabbiyow, haatan barwaqaq noo soodir. 26 Waxaa barakaysan kan Rabbiga magiciisa ku imanaya, Wawaannu idinka ammaannay guriga Rabbiga. 27 Rabbigu waa Ilaah, oo wuxuu na siiyey iftiin, Allabariga xadhko ku xidha tan iyo meesha allabariga geeseheeda. 28 Waa tahay Ilaahay, oo anna waan kugu mahadnaqi doonaa, Waa xaad tahay Ilaahay, oo waan ku sarraynsiin doonaa. 29 Rabbiga ku mahadnaqa, waayo, isagu waa wanaagsan yahay, Oo naxariistiisuna weligeedba way waartaa.

119 Waa xaa barakaysan kuwa jidka ku qumman, Oo sharciga Rabbiga ku socda. 2 Waa xaa barakaysan kuwa dhawra markhaatifulkiisa, Oo Rabbiga ku doondoona qalbiga oo dhan. 3 Haah, oo xaqdarro ma sameeyaa, Jidadaa siisaa way ku socdaan. 4 Waa xaad nagu amartay amarradaada, Inaan aad u dhawro. 5 Aad baan u jeclaan laaha in jihadkayga la hagaajiy Inaan qaynuunnadaa dhawro! 6 Markaas anigu ceeboobi maayo, Markaan dhawro amarradaada oo dhan. 7 Markaan barto xukummadaada xaga ah Ayaan qummanaanta qalbiga kuugu mahadnaqi doonaa. 8 Waa xaan dhawri doonaa qaynuunnadaada, Rabbow, ha i dayrin weligay. 9 Bal nin dhallinyaro ahu muxuu jidkiisa ku nadifiyyaa? Waa inuu aad ugu fiirsado si eraygaaga waafaqsan. 10 Waa xaan kugu doondonay qalbigayga oo dhan, Yaanan amarradaada ka leexan. 11 Waa xaan eraygaagi qalbigayga ugu kaydsaday Si aanaan kuugu dembaabin. 12 Rabbiyow, adigaa mahad leh, Haddaba qaynuunnadaada i bar. 13 Waa xaan bushimahayga ku sheegay Xukummadiif afkaaga oo dhan. 14 Waa xaan ku reyreeyey jidka markhaatifulkaaga, Sidaan ugu rayray lahaa taajirnimada oo dhan. 15 Waa xaan aad ugu fiirsan doonaa amarradaada, Oo jihadkaagaan dhawri doonaa. 16 Qaynuunnadaada waan ku farxi doonaa, Eraygaagana ma illoobi doono. 17 Anoo addoonkaaga ah wax badan oo wanaagsan ii samee, si aan u noolaado, Oo sidaasaan eraygaaga u dhawri doonaa. 18 Indhahayga fur Si aan waxyaalo yaab badan sharcigaaga uga arko. 19 Socotaan dhulkuu ahay, Haddaba amarradaada ha iga qarin. 20 Naftaydu waxay u xiisootay Jacaylkay had iyo goorba u qabto xukummadaada. 21 Waa xaad canaanatay kuwa kibirsan oo inkaaran, Oo amarrada ka leexda. 22 Cay iyo ceeb iga fogee, Waayo, markhaatifulkaaga waan xajiyey, 23 Oo weliba amiirraa fadhiistay oo wax iga gees ah ka wada hadlay, Laakiinse anoo addoonkaaga ah aad baan uga fiirsday qaynuunnadaada. 24 Markhaatifulkaagu waa waxa iga farxiya, Waana lataliyayaashayda. 25 Naftaydu waxay ku dhugtaa ciidda, Haddaba ii noolee si eraygaaga waafaqsan. 26 Waa xaan kuu sheegay jihadkaygii, oo adna waad ii jawaabtay, Bal qaynuunnadaada i bar. 27 Jidka amarradaada i garansii, Oo sidaasaan aad ugu fiirsan doonaa shuqulladaa yaabka badan. 28 Naftaydu waxay la dhacda murug, Haddaba ii xoogee si eraygaaga waafaqsan. 29 Jidka beenta iga fogee, Oo si raxmad leh sharcigaaga ii sii. 30 Waa xaan doortay jidka aaminnimadaada, Oo waxaan hortayda dhigay xukummadaadi. 31 Markhaatifulkaaga waan xajiyaa, Rabbiyow, ha i ceebayn. 32 Waa xaan ku ordi doonaa jidka amarradaada Markii aad qalbigayga ballaadhisiid. 33 Rabbiyow, jidka qaynuunnadaada i bar, Waanaan xajin doonaa tan iyo ugu dampaysta. 34 Waxgarasho i sii, oo anna sharcigaaga waan xajin doonaa, Haah, oo waxaan ku dhawri doonaa qalbigayga oo dhan. 35 Igu kexee waddada amarradaada, Waayo, kaasaan ku farxa. 36 Qalbigayga u soo jeedi xagga markhaatifulkaaga, Oo ha u leexin xagga faa'iiddada xaqdarrada ah. 37 Indhahayga inay fiiriyaan wax aan micne lahayn ka sii jeedi, Oo jihadkaaga igu noolee. 38 Eraygaaga ii xaqijiil anoo addoonkaaga ah Oo doonaya inaan kaa cabsado. 39 Caydayda aan ka cabsanayo iiga leexi, Waayo, xukummadaadu waa wanaagsan yihiin. 40 Bal eeg,

waxaan u xiisooday amarradaada, Haddaba xaqnimadaada igu soo noolee. 41 Rabbiyow, naxariistaada iyo weliba badbaadintaadu Ha igu yimaadeen si eraygaaga waafaqsan. 42 Markaasaan jawaab u heli doonaa kan i caaya, Waayo, waxaan isku halleyaa eraygaaga. 43 Oo erayga runta ahna dhammaantiis afkayga ha kooyin, Waayo, waxaan rajo ku qabab xukummadaada. 44 Markaasaan had iyo goorba dhawri doonaa sharcigaaga Weligay iyo weligayba. 45 Oo waxaan ku socon doonaa xorriyad, Waayo, waxaan doondonay amarradaada. 46 Oo weliba waxaan markhaatifulkaaga ka sheegi doonaa boqorro hortooda, Mana ceeboobi doono. 47 Oo waxaan ku farxi doonaa amarradaada Aan jeclaaday. 48 Oo weliba waxaan gacmaha u hoorsan doonaa amarradaada aan jeclaaday, Oo aad baan ugu fiirsan doonaa qaynuunnadaada. 49 Xusuuso eraygii aad anoo addoonkaaga ah igula hadashay, Oo aad igu rajo gelisay. 50 Oo taasu waa i qalbi qaboojisaa markii aan dhibaataysnahay, Waayo, eraygaagaa i soo nooleeyey. 51 Kuwa kibirsan aad bay iigu qosleen, Laakiinse sharcigaaga kama aan leexan. 52 Rabbiyow, tan iyo mar hore waxaan soo xusuusnaa xukummadaada, Waanaan isqalib qaboojey. 53 Aad baan u xanaaqiy, Waana kuwa sharka leh oo sharcigaaga ka tegey aawadood. 54 Qaynuunnadaada waxay ii ahaayeen heeso Markaan ku jiray gurigii aan socotada ku ahaa. 55 Rabbiyow, habeenkaa magacaaga soo xusuustay, Oo sharcigaagaan dhawray. 56 Taasu waa ii ahaatay, Maxaa yeelay, amarradaadii baan xajiyey. 57 Rabbigu waa qaybtayda, Oo anigu waxaan idhi, Waa xaan dhawrayaa erayadaada. 58 Qalbigayga oo dhan ayaan kugu baryay inaad raalli iga ahaato, Si eraygaaga waafaqsan iigu naxariiso. 59 Waa xaan ka fikiray jihadkayga, Kolkaasaan cagahayga u soo duway xagga markhaatifulkaaga. 60 Waan u degdegay, oo kama aan raagin Inaan amarradaada dhawro. 61 Waa xaan isku kay duuddubay xadhkihiin kuwa sharka leh, Laakiinse sharcigaaga ma aan illoobin. 62 Waa xaan kici doonaa habeenbadhka inaan kugu mahadnaqo, Waana xukummadaada caddaaladda ah daraaddood. 63 Anigu waxaan wehel la ahay kuwa kaa cabsada oo dhan, Iyo kuwa amarradaada dhawraba. 64 Rabbiyow, dhulku waxaa ka buuxda naxariistaada, Haddaba qaynuunnadaada i bar. 65 Rabbiyow, anoo addoonkaaga ah waxaa illa macaamilootay Si wanaagsan oo eraygaaga waafaqsan. 66 Haddaba i bar kaladoorasho wanaagsan iyo aqoon, Waayo, waxaan rumaystay amarradaada. 67 Intaan lay dhibin ka hor ayaan ambaday, Laakiinse haatan eraygaaga waan dhawraa. 68 Waad wanaagsan tahay, oo wanaag baad samaysaa, Haddaba qaynuunnadaada i bar. 69 Kuwa kibirkalahu been bay iga sheegeen, Aniguse amarradaada ayaan ku xajin doonaa qalbigayga oo dhan. 70 Qalbigoodu wuu qallafsanaday, Aniguse waxaan ku farxa sharcigaaga. 71 Waa ii wanaagsanayd in lay dhibo, Si aad qaynuunnadaada u barto. 72 Sharciga afkaagu waa iiga sii fiican yahay Kumanyaal dahab iyo lacag ah. 73 Waa xaan ku sameeyey oo i qabanaqbabiyy gacmahaaga, Haddaba i sii waxgarasho aan amarradaada ku barto. 74 Kuwa kaa cabsadaa way i arki doonan, wayna farxi doonan, Maxaa yeelay, waxaan rajo ku qabay eraygaaga. 75 Rabbiyow, waan ogahay in xukummadaadu ay xaq yihiin, Iyo inaad aaminnimigo igu dhiftay. 76 Waan ku baryayaaye raxmaddaadu ha ii noqoto qalbigaboojin Si waafaqsan eraygii aad anoo addoonkaaga ah igula hadashay. 77 Naxariistaada ha ii timaado si aan u noolaado, Waayo, waxaa iga farxiya sharcigaaga. 78 Kuwa kibirkalahu ha ceeboobeen, waayo, si gardarre ah ayay iku afgembiyeen, Aniguse waxaan aad uga fiirsan doonaa amarradaada. 79 Kuwa kaa cabsadaa ha ii soo noodeen, Oo waxay ogaan doonaa markhaatifulkaaga. 80 Qalbigaygu qaynuunnadaada ha ku qummanaado, Si aanaan u ceeboobin. 81 Naftaydu waa u taag darnaataa badbaadintaada aan u xiisooday aawadeed, Laakiinse eraygaagaan rajo ku qabaa. 82 Sidii aad u

laaha, Goormaad i qalbi qaboojinaysaa? Ayaa indhahayu u gudheen erayaaga aawadiis. **83** Waayo, waxaan noqday sidiid sibraar qiiq ku dhex jiro, Laakiinse innaba qaynuunnadaada ma aan illoobo. **84** Anoo addoonkaaga ah cimrigaygu waa intee? Oo goormaad xukun ku soo dejinaysaa kuwa i silciya? **85** Kuwa kibirk leh oo aan sharcigaaga waafaqsanay Ayaa ii qoday godad. **86** Amarradaada oo dhammu waa wada daacad, Si gardarro ah ayay ii silciyaan, haddaba i caawi, **87** Dhulka ayay iga baabbi'iin gaadheen, Aniguse kama aan tegin amarradaadii. **88** Raxnmaddaada igu soo noolee, Oo anna waxaan dhawri doonaa markhaatifurkaaga. **89** Rabbiyow, erayaagu weligiisba Wuxuu taagan yahay samada. **90** Aaminnimadaaduna waxay gaadhaa tan iyo ka ab ka ab; Dhulkaad dhistay, wuuna sii jiraya. **91** Maantadan waxay u joogaan si qaynuunnadaada waafaqsan, Waayo, wax waluba waa addoommadaada. **92** Haddaanu sharcigaagu iga farxin, Waaan kol hore ku halligmi lahaa dhibaataadii i haysatay. **93** Weligay amarradaada ma aan illoobi doono, Waayo, iyagaad igu soo noolaysay. **94** Anigu waxaan ahay kaaga, haddaba i badbaadi, Waayo, waxaan doondoonyam amarradaada. **95** Kuwa sharka lahu way ii sugeen inay i baabbi'iyaan, Aniguse waxaan ka fiirsan doonaa markhaatifurkaaga. **96** Waxaan arkay in wax kasta oo kaamil ah ay dhammaad leeyihii, Amarkaaguse aad buu u ballaadhan yahay. **97** Aad baan sharcigaaga u jeclahay! Maalinta oo dhan isagaan u fiirsadaa. **98** Amarradaadu waxay iga dhigaan ku ka sii caqli badan cadaawayaaashayda. Waayo, weligayba way ila jiraan. **99** Waan ka sii waxgarasho badnahay macallimintayda oo dhan, Waayo, waxaan u fiirsadaa markhaatifurkaaga. **100** Waan ka sii waxgarasho badnahay odayaasha, Waayo, waxaan xajiyey amarradaada. **101** Cagahayga waan ka joojiyey jid kasta oo shar leh, Si aan erayaaga u dhawro. **102** Xukummadaada gees ugama aan leexan, Waayo, wax baad i bartay. **103** Erayaadaadu dhanxanaggayga u macaan badanaa! Afkaya malab way uga sii macaan badan yihiin! **104** Amarradaada ayaan waxgarasho ku helaa, Oo sidaas daraaddeedayaan jid kasta oo been ah u necbahay. **105** Erayaagu wuxuu cagahayga u yahay laambad, Waddooyinkaygana iftiin. **106** Waaan ku dhaartay oo aweiilba xaqiijiyey Inaan dhawrayo xukummadaada xqa ah. **107** Aad iyo aad baan u dhibaataysnahay, Haddaba Rabbiyow, igu soo noolee si erayaaga waafaqsan. **108** Rabbiyow, waan ku baryayaaye, aqbal qurbaannada ikhtiyaarka ah oo afkaya, Xukummadaadana i bar. **109** Naftaydu had iyo goorba waxay ku jirtaa khatar, Habase yeesh ee sharcigaaga ma illoobo. **110** Kuwa sharka lahu waxay ii dhigeen dabin, Laakiinse amarradaada kama aan amban. **111** Markhaatifurkaaga waxaan u qaatay sida dhaxal weligiis waaraaya, Waayo, kaasu waxa weeye waxa qalbigaygu ku reyreeya. **112** Qalbigayga waxaan u jeediye inaan qaynuunnadaada oofyo, Tan iyo weligay iyo ilaa ugu dampaysta. **113** Waan necbahay kuwa labada qalbi leh, Laakiinse sharcigaaga waan jeclahay. **114** Waaad tahay gabbaadkayga iyo gaashaankayga, Oo waxaan rajo ku qabaa erayaaga. **115** Kuwiinna xumaanta falow, iga taga, Si aan amarrada llaahayu u xajyo. **116** Rabbiyow, ii tiri si erayaaga waafaqsan si aan u noolaado, Oo yaanan rajadaya ku ceeboobin. **117** Kor ii hay, oo waan badbaadi doonaa, Oo had iyo goorba waxaan u fiirsan doonaa qaynuunnadaada. **118** Kuwa qaynuunnadaada ka habaabay oo dhan waad fudaysatay, Waayo, khiyaanadoodu waa wax been ah. **119** Kuwa sharka leh oo dhulkuu oo dhan waxaad u fogaysaa sida wasakh oo kale, Oo sidaas daraaddeed baan markhaatifurkaaga u jeclahay. **120** Jidhkaygu wuxuu la gariiraa cabsidaada, Oo waxaan ka baqaa xukummadaada. **121** Waaan sameeyey xukun iyo caddaalad, Haddaba ha iiga tegin kuwa i dulma. **122** Anoo addoonkaaga ah wanaag daraaddiis ii dammiino, Oo kuwa kibirsanu yaanay i dulmin. **123** Indhahaygii waxay u gudheen jacaylkay

badbaadintaada u qabaan, Iyo erayaaga xaqaa ah daraaddiis. **124** Anoo addoonkaaga ah iila macaamilow si naxariistaada waafaqsan, Oo qaynuunnadaada i bar. **125** Waaan ahay addoonkaaga, haddaba waxgarasho i sii, Si aan markhaatifurkaaga u ogaado. **126** Waa wakhtiga aad shaqayn lahayd, Rabbiyow, Waayo, sharcigaaga way buriyeen. **127** Haddaba amarradaada waan ka sii jeclahay Dahab, haa, xataa dahab saafi ah. **128** Sidaas daraaddeed amarradaada oo dhammu waxay ila yihiin wax hagaagsan, Oo waan necbahay jid kasta oo been ah. **129** Markhaatifurkaagu waa yaab badan yahay, Oo sidaas daraaddeed ayay naftaydu u xajisaa. **130** Erayaadaada furniinkoodu wax buu iftiimiyya, Oo wuxuu waxgarasho siyyaa kuwa garaadka daran. **131** Afka aad baan u kala qaaday, oo waan harraaday, Waayo, waxaan u xiisodday amarradaada. **132** li soo jeeso, oo ii naxariiso, Sidaad kuwa magacaaga jecel u samaysid. **133** Tallaaboooyinkayga ku toosi erayaaga, Oo dembina yaanu ii talin. **134** Dadka dulmigiisa iga bixi, Oo anna waxaan dhawri doonaa amarradaada. **135** Anoo addoonkaaga ah wejigaaga igu iftiimi, Oo qaynuunnadaada i bar. **136** Indhahayga waxaa ku shubra durdur biyo ah, Maxaa yeelay, sharcigaaga lama dhawrin. **137** Rabbiyow, xaq baad tahay, Oo xukummadaaduna waa qumman yihiin. **138** Markhaatifurkaaga waxaad ku amartay xaqnimo lyo daacadniyo oo dhan. **139** Waxaa i baabba'shay qirirada aan kuu qabo, Maxaa yeelay, cadaawayaaashaydu waxay illoobeen erayaadaada. **140** Erayaagu aad buu u daahirsan yahay, Sidaas daraaddeed anoo addoonkaaga ah waan jeclahay. **141** Anigu waan yarahay, oo waa lay quudhsadaa, Laakiinse amarradaada ma illoobo. **142** Xaqnimaadadu waa xaqnimo weligeed sii waarsaya, Oo sharcigaaguna waa run. **143** Dhib iyo ciidhiidh baa i qabsaday. Laakiinse amarradaada waa waxa iga farxiya. **144** Markhaatifurkaagu weligiisba waa xaq, Haddaba waxgarasho i sii, Oo anna waan sii noolaan doonaa. **145** Waaan ku qayshaday qalbigayga oo dhan, haddaba Rabbiyow, ii jawab, Oo anna waxaan xajin doonaa qaynuunnadaada. **146** Waan kuu qayshaday ee i badbaadi, Oo markhaatifurkaaga waan dhawri doonaa. **147** Waan ka soo hor maray waaga berigii, oo waan qayliyey, Oo waxaan rajo ku qabay erayaadaada. **148** Indhahaygu way ka hor mareae wakhtiga la soo jeedo oo habeennimo, Si aan erayaaga uga fikiro. **149** Codkayga u maqal si rxamaddaada waafaqsan, Rabbiyow, igu soo noolee si xukummadaada waafaqsan. **150** Kuwii xumaatada raaci jiray way soo dhowaanayaan, Iyagu sharcigaaga way ka fog yihiin. **151** Rabbiyow, adigu waad dhow dahay, Oo amarradaada oo dhummuna waa wada run. **152** Waaan markhaatifurkaaga waa hore ka iqjin Inaad u aasaastay si ay weligood u sii waaraan. **153** Dhibaatadayda ka firso oo i samatabbixi, Waayo, anigu sharcigaaga ma illoobo. **154** Dacwadayda ii muddac, oo i soo furo, Igú soo noolee si erayaaga waafaqsan. **155** Kuwa sharka leh badbaadadu waa ka fog tahay, Waayo, qaynuunnadaada ma ay doondoonaan. **156** Rabbiyow, naxariistaadu waa badan tahay, Igú soo noolee si xukummadaada waafaqsan. **157** Kuwa i silciya iyo cadaawayaaashayduba way badan yihiin, Laakiinse anigu kama aan leexan markhaatifurkaaga. **158** Waaan arkay khaaliinnada, kolkasaan murugooday, Maxaa yeelay, iyagu erayaaga ma ay dhawraan. **159** Bal ka firso sida aan amarradaada u jeclahay, Rabbiyow, igu soo noolee si rxamaddaada waafaqsan. **160** Erayaaga dhammaantiisu waa run, Mid kasta oo xukummadaada xqa ah ka mid ahu wuu sii waaraa weligiisba. **161** Amiirraa sababla'an iil silciye, Laakiinse qalbigaygu wuxuu ka baqaa erayaadaada. **162** Waaan erayaaga ugu reyreeyaa Sidii mid booli badan helay. **163** Beenta waan necbahay oo waan karahsaday, Laakiinse sharcigaaga waan jeclahay. **164** Maalintiiba toddoba jeer baan ku ammaanaas, Waana xukummadaada xqa ah daraaddood. **165** Kuwa sharcigaaga jecelu waxay haystaan nabad weyn, Oo wax

iyaga turuntureeyaa ma jiraan. **166** Rabbiyow, badbaadintaada waan u xiisooday, Oo amarradaadiina waan oofiyey. **167** Naftaydu waxay dhawrtaay markhaatifurkaaga, Oo anna aad iyo aad baan u jeclahay. **168** Waxaan dhawray amarradaado iyo markhaatifurkaaga, Waayo, jihadkayga oo dhammu hortaaday wada yaallii. **169** Rabbiyow, qayladaydu ha ku soo dhowaato hortaada, Oo waxgarasho ii sii si eraygaaga waafaqsan. **170** Baryotankaygu hortaada ha yimaado, Oo ii samatabbixi si eraygaaga waafaqsan. **171** Bushimahaygu ammaan ha ku hadleen, Waayo, waxaad i bartaa qaynuunnadaada. **172** Carrabkaygu ha ku gabyo eraygaaga, Waayo, amarradaada oo dhammu waa wada xaqnimo. **173** Gacantaadu diyaar ha u ahaato inay i caawiso, Waayo, amarradaadaan doortay. **174** Rabbiyow, badbaadintaada, waan u xiisooday, Oo sharcigaaguna waa waxa iga farxiya. **175** Naftaydu ha iska noolaato, wayna ku ammaani doontaa, Oo xukummadaaduna ha i caawiyaa. **176** Waxaan u hallaabay sidi lax luntay, haddaba anigoo addoonkaaga ah i doondon, Waayo, amarradaada ma aan illoobo.

120 Anigoo cidhiidhi ku jira aayaan Rabbiga u qayshaday, Oo isna wuu ii jawaabay. **2** Rabbiyow, naftayda ka samatabbixi bushimo been sheega, Iyo carrab kхиyaano badan. **3** Carrabka kхиyaanada badanow, bal maxaa lagu siin doonaa? Oo maxaa kaloo laguu samayn doonaa? **4** Adoo ah sida ku xoog badan oo fallaadhiisa afaysan, Kuwaas oo wata dhuxulo geed rotem la yidhaahdo. **5** Anaa hoogay, waayo, Mesheg baan qariib ku noqday, Oo waxaan dhex degay teendhooyinkii Qedaar! **6** Naftaydu waxay wakhti dheer la degganayd Mid nabadda neceb. **7** Waxaan ahay mid nabad jecel, Laakiinse kolkiin aan hadlo, iyagu waa kuwa dagaal jecel.

121 Buuraahan indhahayga ku taagi doonaa, Caawimaaddaydu xaggee bay ka iman doontaa? **2** Caawimaaddaydu waxay ka timaadaa Rabbiga sameeyey samada iyo dhulka. **3** Isagu uma oggolaan doono in cagtaada la dhaqaajyo, Kan ku dhawraa ma gam'i doono. **4** Bal eeg, kan reer binu Israa'iil dhawraa Ma gam'i doono, mana seexan doono. **5** Kan ku dhawraa waa Rabbiga, Rabbigu waa hooskaaga midigtaada taagan. **6** Qorraxdu maalinta waxba kuma yeeli doonto. Habeenkana dayaxu waxba kuma yeeli doono. **7** Rabbiga ayaa kaa dhawu doona shar kasta, Isagu wuxuu dhawri doonaa naftaada. **8** Hadda intii ka bilaabata iyo tan iyo weligeedba Rabbigu wuxuu dhawri doonaa bixiddaada iyo soo geliddaadaba.

122 Waan farxay markay igu yidhaahdeen, Ina keena, aan guriga Rabbiga tagnee. **2** Yerusaalemay, cagahayagu Waxay taagan yihiin irdahaaga gudahooda, **3** Yerusaaleem waxaa loo dhisay Sida magaalo isku wada dheggan, **4** Halkaasay qabiilooyinka, oo ah qabiilooyinka Rabbigu kaa baxaan Inay Israa'iil u marag furaan, Iyo inay magaca Rabbiga ku mahadnaqaan. **5** Waayo, waxaa yaalla carshiyo garsoorid loo dhigay, Waana carshiyyadii reerka Daa'uud. **6** Yerusaaleem nabad ugu duceeyaa. Kuwa ku jecelu way barwaqoobi doonaa. **7** Nabudu ha ku jirto derbiyadaada gudahooda, Barwaqona ha ku jirto daaraahaaga dhaadheer. **8** Walaalahay iyo rafiqiyadaya daraaddood Ayaan hadda waxaan odhanayaa, Nabudu gudahaaga ha ku jirto. **9** Rabbiga llaahayaga gurigiisa daraaddiis Ayaan wanaaggaga u doondooni doonaa.

123 Kaaga samooyinka dhex fadhiyow, Adigaan indhahayga kor kuugu taagaa. **2** Bal eeg, sida ay indhaha addoommadu u fiiriyaan gacanta sayidkooda, Iyo sida ay gabadh indhaheedu u fiiriyaan gacanta sayiddeeda Ayay indhahayagu u fiiriyaan Rabbiga llaahayaga ah, Ilaa uu noo naxariisto. **3** Rabbiyow, noo naxariiso, annaga noo naxariiso, Waayo, waxaa aad nooga buuxda quudhsasho.

4 Naftayadii waxaa aad uga batay Qosolka kuwa istareexsan Iyo quudhsashadii kuwa kibirsan.

124 Haddaan Rabbigu inala jirin Hadda reer binu Israa'iil ha yidhaahdeen, **2** Haddaan Rabbigu inala jirin, Markii dadku inagu kacay, **3** Kolkaasay innagoo noolnool ina wada liqliqi lahaayeen, Markay aad inoogu cadhoodeen, **4** Kolkaasay biyuuhu ina qarqin lahaayeen, Durdurna nafteenuu dul mari lahaayeen, **5** Oo kolkaasay biyaha kibirsanu nafteenuu dul mari lahaayeen. **6** Waxaa mahad leh Rabbiga Aan inaga dhigin ugaadh ilkhoodu ay qabsadaan. **7** Nafeennu waxay u baxsatay sida shimbir uga baxsato dabinka shimbirroabtaha, Dabinkii wuu go'ay, innaguna waynu baxsannay. **8** Caawimaaddeennu waxay ku jirtaa magaca Rabbiga Sameeyey samada iyo dhulkuba.

125 Kuwa Rabbiga isku halleeyaa Waa sida Buur Siyoon oo aan la dhaqaajin karin, laakiinse weligeedba sii jirta. **2** Sida buuruhu Yerusaaleem ugu wareegsan yihiin Ayuu Rabbigu dadkiisa ugu wareegsan yahay, Hadda intii ka bilaabata iyo tan iyo weligeedba. **3** Waayo, usha xumaantu ku dhici mayo qaybta kuwa xaqaa ah, Si aan kuwa xaqaa ahu gacmaahooda xumaan ugu sood fidin. **4** Rabbiyow, kuwa wanaagsan wanaaga u samee, Iyo weliba kuwa qalbigoodu qumman yahay. **5** Laakiinse kuwa geesta ugu leexda jidakkoda qalloocan Rabbigu wuxuu iyaga la kaxayn doonaa xumaanfalayaasha. Reer binu Israa'iil korkooda nabadu ha ahaato.

126 Markii Rabbigu soo celiyey maxaabiistii Siyoon, Waxaynu noqonnay sida kuwa riyooda. **2** Markaasaa afkeenna waxaa ka buuxsamay qosol, Carrabkeennana gabay, Kolkaasaa quruumaha waxaa laga dhex yidhi, Rabbigu waxyaalo waaweyn ayuu iyaga u sameeyey. **3** Rabbigu wuxuu inoo sameeyey waxyaalo waaweyn, Oo aynu ku faraxsan nahay. **4** Rabbiyow, maxaabiisnimada mar kale nooga soo celi Sida durdurrada koonfureed. **5** Kuwa ilmada wax ku abuurtaa, farxad bay ku goosan doonaa. **6** Kii iska taga isagoo ooyaya oo abuurkiisa sita, Wuxuu soo noqon doonaa isagoo faraxsan oo xidhmooyinkiisa sita.

127 Haddaan Rabbigu guriga dhisin, Kuwa dhisaya, waxtarla'aan bay u hawshoodaan, Haddaan Rabbigu magaalada dhawrin, Waardiyyuhu micnela'aan buu u soo jeedaa. **2** Faa'iido idinima leh inaad aroor hore kacdaan oo aad goor dambe seexataan, Oo aad kibista dhikba cuntaan, Waayo, wuxuu kuwuu jecel yahay siyyaah hurdo. **3** Bal eeg, carruurtu waa dhaxal xagga Rabbiga laga helo. Oo midhaha maxalku waa abaalgudkiisa. **4** Sida fallaadhu ku jira nin xoog badan gagacantiis, Sidaasoo kale weeye carruurtu dhallinyaranimadu. **5** Waxaa barakaysan ninkii gabooiyihisa ka buuxsada iyaga, Iyagu ma ay ceeboobi doonaa Markay cadaawayaa shooda kula hadlaan xagga iridda.

128 Waxaa barakaysan mid kasta oo Rabbiga ka cabsada, Oo jihadkiisa ku socda. **2** Waayo, waad cuni doontaa waxa gacmahaagku hawshooddeen, Waadna farxi doontaa, oo waad barwaqoobi doontaa. **3** Naagtadu waxay gurigaaga ku dhex ahaan doontaa sida geed canab ah oo midho badan dhala. Carrurtaaduna waxay noqon doonaa sida geedo saytuu ah oo miiskaaga ku wareegsan. **4** Bal eeg, sidaasuu u barakoobi doonaa Ninkii Rabbiga ka cabsadaa. **5** Rabbigu Siyoon buu kaa barakayn doonaa, Oo cimrigaaga oo dhan waxaad arki doontaa wanaagga Yerusaaleem. **6** Haah, oo waxaa arki doontaa carruurtada carruurtooda. Reer binu Israa'iil korkooda nabadu ha ahaato.

129 Tan iyo yaraantaydi marar badan bay i dhibeen, Reer binu Israa'iil hadda ha yidhaahdeen, **2** Tan iyo yaraantaydi marar

badan bay i dhibeen, Laakiinse igama ay adkaan. 3 Kuwa beerta jeexaa ayaa dhabarkayga jeexay, Oo jeexjeexoodiina way dheereeyeen. 4 Rabbigu waa xaq, Oo isagu wuxuu kala gooyay xadhkihiin kuwa sharka leh. 5 Inta Siyoon neceb oo dhammu, Ha ceeboobeen oo dib ha u noqdeen. 6 Ha noqdeen sida cawska guryaha korkooda ka baxa Oo engega itaanu korin, 7 Oo aan beergooyuhu gacantisa ka buuxin, Kan xidhmooyinka xidhaana aanu laabtiisa ka buuxin. 8 Oo kuwa ag maraana ma yidhaahdaan, Barakadii Rabbigu korkiinna ha ahaato. Waxaan idinku ducaynaynaa magaca Rabbiga.

130 Rabbiyow, waxaan kaaga qayshaday moolalka. 2 Sayidow, codkaya maqal, Oo dhegahaagu ha noqdeen kuwo u digtoon Codka baryotankayga. 3 Rabbiyow, haddaad dembiyada u fiirsatid, Bal yaa istaagi doona, Sayidow? 4 Laakiinse waxaa kula jirta dembiidhaafid, In adiga lagaa cabsado daraaddeed. 5 Waa xaan sugaa Rabbiga, Naftayduna way sugtaa, oo eraygiisa aayaan rajo ku qabaa. 6 Naftaydu waxay Sayidka u dhawrtaa In ka sii badan sida waardiyuhu u dhawro waaga berigiisa, Haah, in ka sii badan sida waardiyuhu u dhawro waaga berigiisa. 7 Reer binu Israa'iilow, Rabbiga rajo ku qaba, Waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay naxariis lyo weliba furasho aad iyo aad u badan. 8 Oo wuxuu reer binu Israa'iil ka soo furan doonaa Dembiyadooda oo dhan.

131 Rabbiyow, qalbigaygu kor isuma qaado, indhahayguna ma kibirsana, Oo anna iskuma dhex tuuro axwaal waaweyn, Ama waxyaalihii igu yaab badan. 2 Hubaal naftaydii waan dejiyey, oo waan xasillihey, Sida ilmo naas laga gudhiyey oo hooyadiis la jooga, Naftaydu waxay iigu jirtaa sida ilmo naas laga gudhiyey. 3 Reer binu Israa'iilow, Rabbiga rajo ku qaba, Haddeer intii laga bilaabo iyo tan iyo weligiinba.

132 Rabbiyow, bal xusuuso Daa'uud Dhibaatooyinkiisii oo dhan, 2 Iyo siduu Rabbiga ugu dhaartay, Oo nidar ugu galay Ilaaha Xoogga leh oo Yacquub, isagoo leh, 3 Hubaal anigu gelii maayo teendhada gurigayga, Sariirtaydana fuuli maayo, 4 Indhahayga seexasho isugu qaban maayo, II iyo baalna isu keeni maayo, 5 Ilaa aan meel u helo Rabbiga, Oo aan taambuug u helo Kan Xoogga leh oo Yacquub. 6 Bal eeg, annagu waxaan ku maqalnay Efraataah, Oo waxaan ka helnay berrinkii duurka. 7 Waa xaan geli doonnaa taambuugyadiisa, Oo waxaan ku sujuudi doonnaa meeshuu cagaha saarto. 8 Rabbiyow, sara joogso, oo meeshaada nasashada gal, Adiga iyo sanduuna xoogaaguba. 9 Wadaaddadaa xaqnimo ha huwadeen, Quduusiintaaduna farxad ha la qayliyeen. 10 Addoonkaagi Daa'uud daraaddisiis Ha sii jeedin kaaga subkan wejjiisa. 11 Rabbigu run buu Daa'uud ugu dhaartay, Oo dhaartiisinaa ku soo noqon maayo, Midhaha jidhkaaga midkood aayaan carshigaaga ku fadhiisin doonaa. 12 Carrurtaadu hadday xajjiyan axdigayga iyo markhaatifurkayga aan iyaga bari doono, De markaas carrurtaaduna weligood bay ku fadhiisan doonnaan carshigaaga. 13 Waayo, Rabbigu wuu doortay Siyoon, Oo wuxuu u jeclaysayt inuu rugtiisi ka dhigto. 14 Halkanu waa meeshaydiin nasashada weligeedba, Halkanaan degganaan doonaa, waayo, waan jeclaysayt. 15 Waa xaan iyada aad iyo aad ugu barakayn doonaa quud, Oo masaakiinteeda waxaan ka dhergin doonaa cunto. 16 Wadaaddadeedana waxaan huwin doonaa badbaado, Quduusiinteeduna aad bay ula qaylin doonnaan farxad. 17 Halkaan waxaan ka dhigti doonaa in gees Daa'uud u soo baxo, Waa xaan laambad u diyaariiyey kii aan subkaday. 18 Cadaawayaaashiisa waxaan huwin doonaa ceeb, Laakiinse taajkiisu madaxiisuu ku waari doonaa.

133 Bal eeg, siday u wanaagsan tahay oo ay u wacan tahay inay walaalo wadajir ku degganaadaan! 2 Waa sida saliidda

qaaliga ah ee madaxa, Oo ku soo dareertay gadhka, Kaasoo aaha gadhkiin Haaruun, Oo waxay soo gaadhay darfaati dharkiisa, 3 Waana sida dharabka Buur Xermoorn, Oo ku soo dega buuraha Siyoon, Waayo, Rabbigu wuxuu amray inay halkaas ku dhacdo barako, Taasoo ah nolosha tan iyo weligeedba.

134 Bal eega, Rabbiga ammaana, Rabbiga addoommadiisa oo dhammow, Kuwiinna goor habeennimo ah guriga Rabbiga dhex taaganow. 2 Gacmaha u taaga macbukda xaggiisa, Oo Rabbiga ammaana. 3 Rabbigu Siyoon ha idinka soo barakeeyo, Kaasoo ah kii sameeyey samada iyo dhulkuba.

135 Rabbiga ammaana. Ammaana magaca Rabbiga, Rabbiga addoommadiisow, isaga ammaana, 2 Kuwiinna guriga Rabbiga lio barxadaha guriga Ilaheenna dhex taaganow. 3 Rabbiga ammaana, waayo, Rabbigu waa wanaagsan yahay, Magicisa ammaan ugu gabya, waayo, wuu wacan yahay. 4 Waayo, Rabbigu reer Yacquub nafsiidiisuu u doortay, Hantidiisa gaarka ah ayyu u doortay reer binu Israa'iil. 5 Waayo, waan ogahay in Rabbigu weyn yahay, lio in Sayidkeennu ka wada sareeyo ilaahyada oo dhan. 6 Rabbigu wax alla wixii u jeclaysaytayba wuu ku sameeyey Samada iyo dhulka, iyo badhaa iyo moolalka oo dhan dhexdooda. 7 Isagaa ka dhiga in dhulka darafyadiisa uumi ka soo kaco, Roobkana wuxuu u sameeyaa hillaac, Oo dabayshana isagaa khasnadihiisa ka soo saara. 8 Isagaa laayay curadyadii Masar, Kuwii dadka iyo kuwii duunyadaba. 9 Masaray, isagu wuxuu dhexdaada u soo diray calaamoojin iyo yaabab, Oo wax buu ku soo kor daayay Fircoo iyo addoommadiisi oo dhanba. 10 Wuxuuna laayay quruumo badan, Oo wuxuu dilay boqorro xoog badan, kuwaas oo ahaa. 11 Siixon oo ahaa boqorkii reer Amor, lio Coog oo ahaa boqorkii Baashaan, lio boqortooyoyinkii reer Kancaan oo dhan, 12 Oo dalkoodiina dhaxal ahaan buu u bixiyey, Oo wuxuu dhaxal u siiyey dadkiisa reer binu Israa'iil. 13 Rabbiyow, magacaagu weligiisba wuu waaraa, Rabbiyow, xusuustaadu waxay gaadhaa qarni kasta. 14 Waayo, Rabbigu dadkiisu u garsoori doonaa, Oo addoommadiisana wuu u naxariisiis doonaa. 15 Sanamada qurumuuhu waa lacag iyo dahab, Oo waa wax ay dad gacmaha ku sameeyeen. 16 Afay way leeyihiin, laakiinse ma hadlaan, Indhona way leeyihiin, laakiinse waxba ma arkaan, 17 Dhegona way leeyihiin, laakiinse waxba ma maqlaan, Oo afkoodanaa neefu kuma jirto. 18 Kuu iyaga sameyaana sidooda oo kale ayay noqon doonaa, lio xataa mid kasta oo iyaga isku halleyaaba. 19 Reer binu Israa'iilow, Rabbiga ammaana, Reer Haaruunow, Rabbiga ammaana, 20 Reer Laawiyyow, Rabbiga ammaana, Kuwiinna Rabbiga ka cabsadow, Rabbiga ammaana. 21 Rabbiga Yeruuusaalem deggan ha laga ammaano Siyoon. Rabbiga ammaana.

136 Rabbiga ku mahadnaqa, waayo, isagu waa wanaagsan yahay, Waayo, naxariistiisu weligeedba way sii waartaa. 2 Ku mahadnaqa Ilaaha ilaahyada, Waayo, naxariistiisu weligeedba way sii waartaa. 3 Ku mahadnaqa Sayidka sayidaya, Waayo, naxariistiisu weligeedba way sii waartaa. 4 Kan keligiis sameeyaa yaabab waaweyn, Waayo, naxariistiisu weligeedba way sii waartaa. 5 Kan samada waxgarashada ku sameeyey, Waayo, naxariistiisu weligeedba way sii waartaa. 6 Kan dhulka biyaha korkooda ku goglay, Waayo, naxariistiisu weligeedba way sii waartaa. 7 Kan sameeyey iftiimmo waaweyn, Waayo, naxariistiisu weligeedba way sii waartaa. 8 Qorraxdu inay maalinta xukunto, Waayo, naxariistiisu weligeedba way sii waartaa. 9 Dayaxa iyo xiddiguhuna inay habeenk u xukumaan, Waayo, naxariistiisu weligeedba way sii waartaa. 10 Kan Masar curadyadii ka laayay, Waayo, naxariistiisu weligeedba way sii waartaa. 11 Oo reer binu Israa'iilna ka soo dhex saaray, Waayo, naxariistiisu weligeedba way sii waartaa. 12 Kan kaga soo bixiyey gacan xoog

badan iyo cudud fidsan, Waayo, naxariistiisu weligeedba way sii waartaa. **13** Kan Badda Cas kala qaybiyey, Waayo, naxariistiisu weligeedba way sii waartaa. **14** Oo reer binu Israa'iila dhex marshay iyada, Waayo, naxariistiisu weligeedba way sii waartaa. **15** Laakiinse Fircoo iyo ciidkanshiiba wuu ku afgembiyey Badda Cas dhexdeeda, Waayo, naxariistiisu weligeedba way sii waartaa. **16** Kan dadkiisa cidlada dhex hoggaamiyey, Waayo, naxariistiisu weligeedba way sii waartaa. **17** Kan boqorro waaweyn wax ku dhuftay, Waayo, naxariistiisu weligeedba way sii waartaa. **18** Oo laayay boqorro caan ah, Waayo, naxariistiisu weligeedba way sii waartaa. **19** Kuwaas oo ahaa Siixon oo ahaa boqorkii reer Amor, Waayo, naxariistiisu weligeedba way sii waartaa. **20** Iyo Coog oo ahaa boqorkii Baashaan, Waayo, naxariistiisu weligeedba way sii waartaa. **21** Oo dalkoodiina u bixiyey dhaxal ahaan, Waayo, naxariistiisu weligeedba way sii waartaa. **22** Kaasoo ahaa dhaxalkii uu siiyey addoonkiisii Israa'iil, Waayo, naxariistiisu weligeedba way sii waartaa. **23** Kan ina soo xusuustay markaan gunta ahayn, Waayo, naxariistiisu weligeedba way sii waartaa. **24** Oo inaga soo samatabbixiyet cadaawayaaasheennii, Waayo, naxariistiisu weligeedba way sii waartaa. **25** Kan cunto siyya wax kastoo jidh leh, Waayo, naxariistiisu weligeedba way sii waartaa. **26** Ku mahadnaqa llaaha samada, Waayo, naxariistiisu weligeedba way sii waartaa.

137 Wawaannu ag fadhiisannay webiyaashii Baabuloon, Oo waannu ooynay markii aannu Siyoon soo xusuusannay. **2** Oo wawaannu kataaradahayagi sudhannay geedaha safsaafkaa. **3** Waayo, kuwii maxaabisi ahaanta noo watay ayaa halkaas gabayo nagu weyddiistay, Oo kuwii na silciyey ayaa farxad na weyddiistay, oo waxay nagu yidhaahdeen, Noogu gabay gabayadii Siyoon midkood. **4** Bal sidee baannu gabaygi Rabbiga ugu gabaynaa Dal qalaad dhexdiis? **5** Yeruusaalemay, haddaan ku illoobo, Gacantaya midig ha illowdo sancadeedi. **6** Carrabkayguna ha ku dhego dhanxanagga afkayga, Haddaanan ku xususan, Iyo haddaanan Yeruusaalem ka sii jeelaan Farxaddaya ugu weyn. **7** Rabbiyow, soo xusuuso reer Edom, Kuwaasoo maalintii Yeruusaalem yidi, Dumiya, dumiya, tan iyo aasaaskeeda. **8** Gabadha Baabuloonay, waa lagu baabbi'in doonaa, Waxaa faraxsanaan doona kii kaa abaalmariya Sidii aad nagu samaysay. **9** Waxaa faraxsanaan doona kii dhallaankaaga qabsada Oo dhagaxa weyn ku dul tuura.

138 Qalbigayga oo dhan ayaan kugu mahadnaqi doonaa, Oo ilaahyada hortooda ayaan ammaan kuugu gabiy doonaa, **2** Wawaan u soo tukan doonaa macbukkaaga quduuska ah xaggiisa, Oo magacaagana wawaan ugu mahadnaqi doonaa raxmaddaada iyo runtaada aawadood, Waayo, erayaaga ayaad ka sii weynaysay magacaaga oo dhan. **3** Maalintii aan qayshaday waad ii jawaabtay, Waanad iku kalsooni gelisay xooggi aad naftayda u yeeshay. **4** Rabbiyow, boqorrada dhulka jooga oo dhammu way kugu mahadnaqi doonaaan, Waayo, waxay maqlaan erayaada afkaaga. **5** Haah, way ka gabiy doonaa jidatka Rabbiga, Waayo, ammaanta Rabbigu waa weyn tahay. **6** Waayo, in kastoo Rabbigu sarreeyo, haddana wuu fiiriyaa kuwa hooseeya, Laakiinse kam kibra meel fog buu ka yaqaan. **7** In kastoo aan ku dhex socdo dhibaato waad i soo noolayn doontaa, Oo waxaad gacantaada ku soo fidin doontaa cadhada cadaawayaaashayda, Oo gacantaada midigna way i badbaadin doontaa. **8** Rabbigaa kaamil ka dhigi doona waxa iku saabsan, Rabbiyow, naxariistaadu weligeedba way sii waartaa, Ha ka tegin shuqulladii gacmahaaga.

139 Rabbiyow, waad i baadhay, oo waad i soo ogaatay. **2** Waad og tahay fadhiisashadayda iyo sara kiciddaydaba,

Oo fikirkaygana meel fog baad ka garataa. **3** Socodkayga iyo waashashadaya daba waad baadhaa, Oo jidadkayga oo dhanna waad wada taqaan. **4** Waayo, Rabbiyow, eray aanaad aqoonu carrabkayga kuma jiro, Laakiinse adigu waad wada og tahay. **5** Adigu hor iyo dibba waad iga xidhay, Oo gacantaadaad i saartay. **6** Aqoontaas oo kale aad iyo aad bay iiggii yaab badan tahay, Waa wax sare, oo anigu ma an gaadhi karo. **7** Bal xaggee baan ruuxaaga ka tagaa? Xaggee baan wejjaaga uga cararaa? **8** Haddaan samada koro, halkaasaad joogtaa, Haddaan sariirtayda She'ool dhex dhigtona, bal eeg, halkaasna waad joogtaa. (**Sheol h7585**) **9** Haddaan qaato baalasha subaxda, Iyo haddaan dego badda darafyadeeda ugu shisheeyaba, **10** Xataa halkaas gacantaada ayaa i hoggaamin doonta, Oo midigtaada ayaa i soo qaban doonta. **11** Haddaan idhaahdo, Hubaal gudcurkaa i qarin doona, Oo iftiinka igu wareegsanu habeennimuu noqon doonaa, **12** Xataa gudcurku igama kaa qariyo, Laakiinse habeenku wuxuu u iftiimaa sida maalinha oo kale, Gudcurku iyo iftiinku waa isugu kaa mid. **13** Waayo, kelyahayga adigaa sameeyey, Oo adigaa igu daboolay maxalkii hooyaday. **14** Waan kugu mahadnaqi doonaa, Waayo, waxaa la ii sameeyey si cabsi iyo yaab badan, Shuqulladaadu waa yaab badan yihiin, Oo naftayduna taas aad bay u taqaan. **15** Lafahaygu kaama qarsoonay, Markii laygu sameeyey qarsoodiga, Oo farsamada yaabka leh laygu sameeyey dhulku meesha ugu hoosaysa. **16** Indhaaguu way i arkeen markaan ururjiifka ahaa, Oo xubnahayu kitaabkaagay ku wada qornaayeen, Kuwaas oo maalin ka maalin la qabanaqaabiyey Intaan midkoondaa jirin ka hor. **17** Ilaahow, fikirradaadu ila qiimo badanaa! Oo tiro badanaa! **18** Haddaan tiriyo, way ka sii tiro badan yihiin ciidda, Oo markaan tooso weli adigaan kula joogaa. **19** Ilaahow, hubaal waxaad layn doontaa kuwa sharka leh, Haddaba iga taga, raggiinna dhiigycabyada ahow. **20** Waayo, iyagu si xun ayay wax kaaga sheegaan, Oo cadaawayaaashaaduna micnela'an bay magacaaga ku soo qaadqaadaan. **21** Rabbiyow, sow ma aan nebcii kuwa ku neceb? Oo sow kama aan murugaysni kuwa kugu kaca? **22** Nacyab dhan ayaan ku necbahay iyaga, Oo waxaan iyaga u haystaa cadaawayaaashayda. **23** Ilaahow, i baadh, oo qalbigayga garo, I tijaabi, oo fikirradaya ogow, **24** Oo bal fiiri inuu jid xumaan ahu igu jiro iyo in kale, Oo igu hoggaami jidka weligiis ah.

140 Rabbiyow, ninka sharka leh iga samatabbixi, Oo iga laali ninka dulmiga badan, **2** Kuwaasoo qalbigooda kaga fikira belaayoyin, Had iyo goorna dagaal bay isu soo urursadaa. **3** Waxay carrabkoodii u afaysteen sidii abeeso oo kale, Oo bushimahoodana waxaa ku hoos jirta waabaydii jilbiska. (Selaaah) **4** Rabbiyow, gacmaha kuwa sharka leh iga dhawr, Oo iga laali ninka dulmiga badan, Kuwaasoo u qasdiyey inay tallaabooyinkayga dhinac u leexiyaan. **5** Kuwa kibirkha badanu waxay ii qariiveen dabin iyo xadhiko, Oo jidka dhinacisana waxay ii googleen shabag, oo siriq bay ii qooleen. (Selaaah) **6** Wawaan Rabbiga ku idhi, Wawaad tahay Ilaahayga, Haddaba, Rabbiyow, bal dhegtu a dhig codka baryoontakayga. **7** Ilaahow Sayidow, xooggi badbaadadaydow, Maalintii dagaalka madaxaygaad dabooshay. **8** Rabbiyow, kuwa sharka leh ha siin waxay doonayaan, Oo horay ha u sii wadin xeeladdooda sharka ah, waaba intaasoo ay kor isu qaadaane. (Selaaah) **9** Oo kuwa igu wareegsan madaxoodana Belaayada bushimahooda ka soo baxaysa ha dabooshoo. **10** Dhuxulo ololaya ha ku soo dul daateen, Oo iyaga ha lagu dhex tuuro dabka, Iyo godad aad u dhaadheer, si aanay mar dambe u soo sara kicin. **11** Ninka sharka ku hadlaa yaanu dhulka ku sii waarin, Sharku wuxuu u ugaadhsan doonaa ninka dulmiga badan inuu afgembiyoo aawadeed. **12** Waan ogayah in Rabbigu kuwa dhibban dacwadooda u gar qaadi doono, Oo uu kuwa baahanna xaqqooda siin doono. **13** Hubaal kuwa

xaqa ahu waxay ku mahadnaqi doonaan magacaaga, Oo kuwa qummanuna waxay joogi doonaan hortaada.

141

Rabbiyow, adigaan kuu qayshaday, haddaba ii soo dhaqso, Oo markaan kuu qayshado, codkayga dhegta u dhig. 2 Baryootankaygu ha noqdo sida fook hortaada la dhigay, Oo gacma-koruaadiddayduna ha noqoto sida allabariga fiidnimo. 3 Rabbiyow, afkayga waardiye hor jooji, Oo alaabka bushimahaygana dhawr. 4 Qalbigayga ha u duwin wax shar ah, Yaanu falimo xumaan ah la gelin Dadka xumaanta ka shaqeeyaa, Oo yaanan wax ka cunin waxyalahooda macaan. 5 Kan qaqa ahu ha i dilo, raxmad bay ii ahaan doontaa, Oo ha i canaanto, waxay ii noqon doontaa sida saliid madaxa lagu shubto, Madaxayguna yaanu diidin, Waayo, xataa intay sharkooda ku sii jiraan ayaan tukashadaya ka geesta ah sii wadaa. 6 Xaakinnadoodii waxaaa lagu tuuray dhagaxa dhinacyadiisa, Oo iyagu waxay maqla doonaan erayadaya, waayo, way macaan yihiin. 7 Sida markii beerta la qodo oo dhulka la jeexo Ayaa lafahayagi ugu firidhasan yihiin She'ool afkiisa. (Sheol h7585) 8 Waayo, Ilaahow Sayidow, indhahaygu xaggaagay ku soo jeedaan, Oo adigaan isku kaa halleeyaa, haddaba naftayda ha dayrin. 9 Iga dhawr dabinka ay ii dhigeen, lio siridqa ay xumaanfalayaashu qoleen. 10 Kuwa sharka lahu ha ku dhex dheceen shabagyadooda Markaan anigu ka baxsado.

142

Anigu codkaygaan Rabbiga ugu qayshadaa, Oo codkaygaan Rabbiga ku baryaa. 2 Oo hortisaan ku cawdaa, Oo dhibaatadayduna hortisaan ku muujiyaa. 3 Markii naftaydu gudahayga ku itaal darnaatay, waddadayda waad tiiqin, Jidka aan ku socdona dabin bay iigu qariyeen. 4 Bal fiiri xaggayga midig, oo bal arag, Waayo, nin i yaqaan ma jiro, Meel aan magangalo ayaan waayay, ninna naftayda dan kama leh. 5 Rabbiyow, adigaan kuu qayshaday, Oo waxaan idhi, Waaad tahay magangalkayga, lio qaybta aan dalka kuwa nool ku leeyahay. 6 Qayladayda dhegayso, waayo, aad baa hoos laygu dejiyey, Kuwa i silciya iga samatabbixi, waayo, iyagu way iga xoog badan yihiin. 7 Naftayda xabsiga ka soo bixi, si aan magacaaga ugu mahadnaqo, Kuwa qaqa ah ayaa igu hareeraysnaan doona, Waayo, wax badan oo wanaagsan baad ii samayn doontaa.

143

Rabbiyow, tukashadaya maqal, oo baryootankayga dhegta u dhig, Oo daacadnimadaada iyo xaqnimadaada iigu jawaab. 2 Anoo addoonkaaga ah xukun ha i gelin, Waayo, inta nool oo dhan ma jiro nin hortaada lagu caddayn doonaa inuu xaq yahay. 3 Waayo, cadowgaa naftayda silciyey, Noloshaydiina dhulkuu ku tuuray, Oo wuxuu iga dhigay inaan meelo gudcur ah dego, sidii kuwii waqii hore dhintay. 4 Sidaas daraaddeed ayaa ruuxaygu iigu dhex itaal darnaadaa, Qalbigayguna gudahayguu ku cidloobay. 5 Waaan soo xusuustaa wakhtigii hore, Falimahaaga oo dhanna waan ka fikraa, Oo waxaan fiiro u yeeshaa shuqulkii gacmahaaga. 6 Gacma-haygaan kuu hoorsadaa, Oo naftaydu adigay kuu harraaddaa sida dhul oommante ah. (Selaah) 7 Rabbiyow, dhaqso iigu soo jawaab, waayo, naftaydu way itaal darnaataa. Weijigaaga ha iga qarin, Waaba intaasoo aan noqdaa sida kuwa godka ku dhaca oo kale. 8 Aroorta naxariistaada i maqashii, Waayo, adigaan isku kaa halleeyaa, I garansii sidii aan u socon lahaa, Waayo, naftaydaan kor kuugu qaadaa. 9 Rabbiyow, cadaawayaaashayda iga samatabbixi, Waayo, adaan kugu soo cararaa inaad i qariso. 10 I bar si aan doonistaada u sameeyo, waayo, waxaad tahay Ilaahayga, Ruuxaaga wanaagsanu ha igu dhex hoggaamiyo dalka qummananta. 11 Rabbiyow, ii soo noolee magacaaga daraadiis, Oo xaqnimadaada naftayda kaga soo bixi dhibaato. 12 Oo raxmaddaada cadaawayaaashayda ku wada

tirtir, Kuwa naftayda dhiba oo dhanna baabbi'i, Waayo, waxaan ahay addoonkaaga.

144

Mahad waxaa leh Rabbiga dhalaxayga weyn ah, Oo gacma-hayga dagaalka bara, Farahaygana dirirta bara, 2 Kaasoo ah raxmaddayda, iyo qalcaddayda, Munaaraddayda, iyo samatabbixiyahayga, lio gaashaankayga, iyo kan aan isku halleeyo, Oo dadkayga ka yeela kuwo iga hooseeya. 3 Rabbiyow, waa maxay dadku oo aad u xusuusataa isaga? Ama wiilka aadanaha oo aad ka fikirtaa isaga? 4 Dadku waa sida wax aan waxtar lahayn, Oo cimrigiisuna waa sida hooska libdfa. 5 Rabbiyow, samooinkaaga foori, oo soo dhaadhac, Buraha taabo, oo iyana way qili doonaan. 6 Hillaac soo tuur, oo iyaga kala firdhi, Fallaadhahaaga soo gan, oo iyaga jebi. 7 Gacantaada kor ka soo fidi, Oo i badbaadi, oo iga samatabbixi biyaha badan, lio gacanta shisheeyayaasha, 8 Kuwaasoo afkoodu wax bilaash ah ku hadlo, Gacantooda midigna tahay midig beeneed. 9 Ilaahow, gabay cusub ayaan kuugu gabiy doonaa, Oo waxaan ammaan kuugu gabiy doonaa shareerad toban xadhib leh. 10 Waa isaga kan boqorrada badbaadiyya, Oo addoonkiisa Daa'uud ka badbaadiya seefta sharka leh. 11 I badbaadi, oo iga samatabbixi gacanta shisheeyayaasha, Kuwaasoo afkoodu wax bilaash ah ku hadlo, Gacantooda midigna tahay midig beeneed. 12 Markii wiilashayadu ay noqdaan sidii dhalaxyada rukunka oo loo qoray qaabkii guriga boqorka, 13 Markii maqsinnadayadu ay buuxsamaan iyagoa na siinaya alaab cayn kasta ah, Idahayaguna ay noo dhalaan kumanyaal iyo kumaankun oo berrimmaada noo jooga, 14 Markii dibidayadu ay aad u xoogaystaan, Markaan la arag weerarid iyo qaxid, Oo aan cabasho jirin jihadkayaga dheddooda, 15 Waxaa faraxsan dadkii xaalkoodu sidaas yahay, Haah, oo waxaa faraxsan dadkii Rabbigu Ilaahooda yahay.

145

Ilaahayow, Boqorow, anigu waan ku sarraysiin doonaa, Oo magacaagana waan ammaani doonaa weligay iyo weligayba. 2 Maalin kasta mahad baan kuu naqti doonaa, Oo magacaagana waan ammaani doonaa weligay iyo weligayba. 3 Rabbigu waa weyn yahay, oo waa in aad loo ammaano, Weynaantiisuna waa mid aan la baadhi karin. 4 Farcanba farcan ayuu shuqullandadaa u ammaani doonaa, Oo waxay ka warrami doonaa falimahaaga waaweyn. 5 Anigu waxaan ka fikri doonaa haybadda ammaanta leh oo sharaftada, lio shuqullandadaa yaabka badan. 6 Dadku waxay ka hadhi doonaa xooggi falimahaaga cabsida badan, Oo anna waxaan sheegi doonaa weynaantaada. 7 Waxay ku hadli doonaa wanaaggaga badan xusuustiisa, Xaqnimadaadana way ka gabiy doonaa. 8 Rabbigu waa nimco miidhan, oo waxaa ka buuxda raxmad, Cadhona wuu u gaabiyya, wuuna naxariis badan yahay. 9 Rabbigu wax kasta wuu u roon yahay, Naxariistiisuna waxay ka sarraysa shuqullandisa oo dhan. 10 Rabbiyow, shuqullandadaa oo dhammu way kugu mahadnaqi doonaa, Oo quduusiintaaduna way ku ammaani doonaa. 11 Waxay ka hadli doonaa sharafta boqortooyadaa, Oo waxay ka sheekaysan doonaa xooggaaga, 12 Si ay binu-aadmiga u ogeysiyaan Ilaah falimihisi waaweyn, lio ammaanta haybadda boqortooyadiisa. 13 Boqortooyadaadu waa boqortooyo daa'imis ah, Oo dawladnimadaaduna way sii waartaa tan iyo ab ka ab. 14 Rabbigu wuu tiiriyaan kuwa kufa oo dhan, Oo wuxuu toosiyya kuwa gota oo dhan. 15 Wax kasta indhahoodu adigay wax kaa sugayaan, Oo qudkoodana waad siisa xilligisa. 16 Gacantaadaad furtaa, Oo waxaad dherjisaa wax kasta oo nool. 17 Rabbigu jidakiisa oo dhan wuu ku qumman yahay, Oo shuqullandisa oo dhanna wuu ku nimco badan yahay. 18 Rabbigu waa u dhow yahay inta isaga barida oo dhan, Kuwaas oo ah inta runta ku barida

oo dhan. **19** Kuwa isaga ka cabsada waxay doonayaanba wuu siin doonaa, Oo weliba qayladoodana wuu maqli doonaa, wuuna badbaadin doonaa iyaga. **20** Rabbigu inta isaga jecel oo dhan wuu ilaaliyaa, Laakiinse kuwa sharka leh oo dhan wuu wada baabbi'in doonaa. **21** Afkagu wuxuu ku hadli doonaa ammaanta Rabbiga, Oo inta jidh leh oo dhammuna magiciisa quduuska ah ha ammaaneen weligood iyo weligoodba.

146 Rabbiga ammaana. Naftaydoy, Rabbiga ammaan. **2** Intaan noolahay oo dhan Rabbiga waan ammaani doonaa, Oo ammaan baan Ilaahay ugu gabiy doonaa intaan jiro oo dhan. **3** Ha isku hallaynina amiirrada lio binu-aadmiga aan waxba caawimi karin. **4** Naftiis u way ka baxdaa, oo wuxuu ku noqdaa dhulkiis. Oo isla maalintaas ayaa fikirradiisu baabba'aan. **5** Waxaa faraxsan ninkii ay caawimaaddiisu tahay Ilaahaa reer Yacquub, Oo rajadiisuna ay ku xidhan tahay Rabbiga Ilaahiisa ah, **6** Oo sameeyey cirka iyo dhulka, lio badda iyo waxyaalahaa ku jira oo dhan, Oo runtana dhawra weligiisba, **7** Oo kuwa la dulmay u garsoora, Oo kuwa gaajaysanna quud siyya. Rabbigu maxaabistuu furaa. **8** Rabbigu indhahuu u bixiyaa indhoolayaasha, Oo kuwa gotana Rabbigaa toosiya, Oo kuwa xaq ahna Rabbigu waa jecel yahay. **9** Rabbigu waa ilaaliyaa kuwa qariibka ah, Oo isagaa taageera agoonta iyo carmallada, Laakiinse jidka kuwa sharka leh wuu qalloociyaa. **10** Rabbigu xukun buu haysan doonaa weligiis, Siyonay, Ilaahaagaa boqor ah tan iyo ab ka ab. Rabbiga ammaana.

147 Rabbiga ammaana. Waayo, way wanaagsan tahay in Ilaheenna ammaan loogu gabyo, Waayo, taasu way wacaan tahay, oo ammaantuna way habboon tahay. **2** Rabbigu Yeruuusaalem buu dhisaa, Oo wuxuu isu soo wada ururiyaa kuwa la naco oo reer binu Israa'iil ah. **3** Isagaa bogsiiya kuwa qalbi jabay, Oo nabrahoodana wuu duubaan. **4** Wuxuu sheegaa xiddigaha tiradooda, Oo kulligoodna magacyo buu u bixiyaa. **5** Sayidkeennu waa weyn yahay, wuuna xoog badan yahay, Waxgarashadiisuna waa mid aan la koobi karayn. **6** Rabbigu wuu tiiriyya kuwa camalka qabow, Oo kuwa sharka lehna dhulkuu ku soo tuuraa. **7** Rabbiga mahadnaqid ugu gabya, Oo kataaradda ammaan ugu gabya Ilaheenna, **8** Kaasoo samada daruuro ku qariya, Oo dhulka roob u diyaarsha, Buurahanha doog ka soo bixiya. **9** Wuxuu quud siyyaa xayawaanka, lio tukayaasha yaryar markay qayliyanba. **10** Isagu kuma farxo xoogga faraska, Oo kuma reyreeyo lugaha dadka. **11** Rabbigu wuxuu ku reyreeyaa kuwa isaga ka cabsada, lio kuwa naxariistiisa rajada ka qaba. **12** Yeruuusaalem, Rabbiga ammaan, Siyonay, Ilaahaaga ammaan. **13** Waayo, wuxuu xoogeeeyey qataarrada irdaahaaga, Carruurtaadana wuu kugu dhex barakeeyey. **14** Soohdimahaaga nabab buu ka dhigaa, Oo wuxuu kaa dhergiyaa sarreenka ugu wanaagsan. **15** Amarkiisa wuxuu u soo diraa dhulka, Eragiisuna aad buu u dheereeyaa. **16** Baraf cad wuxuu u soo daadshaa sida dhogor oo kale, Sayax barafobayna wuxuu u kala firdhiyaa sida dambas oo kale. **17** Barafkiisa wuxuu u soo ridaa sida jajab oo kale, Bal yaa qabwgiisa hor istaagi kara? **18** Wuxuu soo diraa eragyisa, oo wuu dhalaaliyaa iyaga, Dabayshiisana wuxuu ka dhigaa inay dhacdo, biyuhuna way quiqlaana. **19** Eragiisisa wuxuu tsaaa reer Yacquub, Qaynuunnadiisa iyo xukummadiisana reer binu Israa'iil. **20** Quruunna sidaas oo kale uma uu samayn. Xukummadiisina ma ay garanayni, Rabbiga ammaana.

148 Rabbiga ammaana. Rabbiga samooyinka ka ammaana, Meelaha sarsarena ka ammaana. **2** Malaa'ighiisa oo dhammow, ammaana isaga, Ciidankiisa oo dhammow, ammaana isaga. **3** Qorraxda iyo dayaxow, ammaana isaga, Xiddigaha iftiinka oo dhammow, ammaana isaga. **4** Ammaana isaga, samooyinka

samooyinkow, lio biyaha samooyinka ka sarreeyow. **5** Iyagu magaca Rabbiga ha ammaaneen, Waayo, isagu wuu amray, oo iyana way abuurmeen. **6** Oo weliba isagaa adkeeyey iyaga weligood iyo weligoodba, Oo wuxuu sameeyey xad aan la gudbi doonayn. **7** Rabbiga dhulka ka ammaana, Masbadeedyo iyo moolal oo dhammow, **8** Dab iyo roobdhagaxyaa, baraf cad iyo ceeryaamow, lio dabayl duufaan ah oo eragyisa oofiyow, **9** Buuro iyo kuro oo dhammow, Dhir midho badan iyo dhir kedar la yidhaahdo oo dhammow, **10** Dugaag iyo xoolo oo dhammow, Wawa gurgurta iyo haadda duusha oo dhammow, **11** Boqorrada dhulka iyo dadyowga oo dhammow, Amiirrada iyo xaakinnada dhulka oo dhammow, **12** Barbaar iyo hablow, Odayaal iyo carruuray, **13** Ha ammaaneen magaca Rabbiga, Waayo, magiciisa oo keliya ayaa la sarraysiyaa, Ammaantiis dhulka iyo cirkaba way ka korraysaa. **14** Isagu wuxuu sare u qaaday geeskii dadkiisa, lio ammaantii quduusiintiisa oo dhan, Waama reer binu Israa'iil oo ah dad isaga u dhow. Rabbiga ammaana.

149 Rabbiga ammaana. Rabbiga gabay cusub ugu gabya, Oo ammaantiisana shirka quduusiinti kaga dhex gabya. **2** Reer binu Israa'iil kii iyaga uumay ha ku reyreeyen, Oo reer Siyoonna boqorkooda ha ku farxeen. **3** Magiciisa cayaarta ha ku ammaaneen, Oo ammaan ha ugu gabyeen iyagoo sita daf iyo katarad. **4** Waayo, Rabbigu wuxuu ku farxaad dadkiisa, Wuxuu kuwa camalka qabowna ku qurxin doonaa badbaado. **5** Quduusiintu ammaan ha ku reyreeyen, Oo farxad ha ku gabyeen iyagoo sariirhooda jiifa. **6** Ammaanta sare oo Ilaah afkooda ha ku jirto, Seef laba af lahuna gacantooda ha ku jirto, **7** Si ay quruumaha uga aargutaaan, Oo ay dadowygana u ciqaabaan, **8** Si ay boqorradooda silsilado ugu soo xidhaan, Oo ay raggooda gobta ahna jeabbooyin bir ah ugu soo xidhaan, **9** Si ay iyaga ugu soo dejiyaan xukunka qoran, Quduusiintiisa oo dhammuna waxay leeyihiin sharaftan. Rabbiga ammaana.

150 Rabbiga ammaana. Ilaah ku dhex ammaana meeshiisa quduuska ah, Ku dhex ammaana samada xooggiisa. **2** Falimihiisa waaweyn aawadood u ammaana, U ammaana si waafaqsan weynantiisa sare. **3** Dhawaqa buunka ku ammaana, Oo shareerad iyo katarad ku ammaana. **4** Ku ammaana daf iyo cayaar, Oo ku ammaana alaab xadho leh oo muusiko ah iyo bibiliie. **5** Suxuunta laysku garaaco oo codka dheer ku ammaana, Ku ammaana suxuunta sanqadha dheer. **6** Wax kasta oo neef lahuba Rabbiga ha ammaaneen. Rabbiga ammaana.

Maahmaahyadii

1 Kuwanu waa maahmaahyadii Sulaymaan ina Daa'udd oo ahaa boqorkii reer Binu Israa'iil, **2** Wuxuu u qoray si loo ogaado xigmadda iyo edbinta, Oo loo garto erayada waxgarashada, **3** In la helo edbinta ku saabsan xigmadda, Iyo xaqnimada iyo garta iyo caaddilnimada; **4** Si miyir loo siyo garaadlaawaha, Oo aqoon iyo digtoonaanna loo yeelo ninka dhallinyarada ah. **5** Ninkii caqli lahu wuu maqli doonaa, oo wuxuu korodhsan doonaa waxbarasho, Oo ninkii garaad lahuna wuxuu qabsan doonaa talada wanaagsan, **6** Si lagu garto maahmaahda, iyo micnaynta, lio hadallada kuwa caqliga leh iyo xujooiyinkooda. **7** Waxaa aqoonta ugu horreeya Rabbiga ka cabsashadiisa; Laakiinse nacasyadu waxay quudhsadaan xigmadda iyo edbinta. **8** Wiilkaygiiyow, edbinta aabbahaa maqal, Oo amarka hooyadaana ha ka tegin, **9** Waayo, waxay madaxaaga u noqon doonaa wax sharraxsan, Oo waxay kuu noqon doonaa silsilado qoorta kuu sudhan. **10** Wiilkaygiiyow, haddii dembilayaal ku sasabtaan, Ha oggolaan. **11** Hadday kugu yidhaahdaan, Na soo raac, Aan gaadno inaynu dhiig daadiinno, Oo aynu sababla'an kuwa aan eedda lahayn si qarsoon ugu dhuummanno; **12** Oo iyagoo nool aynu u liqno sida qabriga oo kale, Dhammaantoodna aan juq siinno sida kuwa yamayska ku dhaca; (**Sheol h7585**) **13** Waxaynu heli doonaa maal qaalii ah oo cayn kasta ah, Oo guryaheennana waxaynu ka buuxsan doonaa booli; **14** Nasiibkaaga iskula kaaya soo dar, Oo kulligeenna aynu kiishad qudha wada lahaanno; **15** Wiilkaygiiyow, iyaga jidka ha la marin; Oo cagtaadana wadiiqadooda dib uga jooji; **16** Waayo, cagahoodu waxay u ordaan shar, Oo waxay u degdeegaan inay dhiig daadiyaan. **17** Waayo, waa waxtarla'an dabinka loo dhigaa lyadoo ay shimbirtu u jeeddo; **18** Iyagu waxay u gaadaan si dhiiggooda loo daadiyo, Oo waxay si qarsoon ugu dhuuntaan si naftooda looga qaado. **19** Sidaas oo kalay yihiin jidodka mid kasta oo faa'iido u hunguri weyn, Oo nafta ka qaada kuwa leh. **20** Xigmaddu aad bay uga qaylisaa jidka; Oo codkeedana waxay kor uga qaaddaa bannaanka; **21** Waxay ka qaylisaa meesha suuqa ugu weyn; Oo iridda magaalada laga soo galoo Ayay erayadeeda kaga hadashaa, iyadoo leh, **22** Kuwiinna garaadlaawayaasha ahow, ilaa goormaad garaadla'aanta sii jeelaanaysaan? Oo kuwa wax quudhsadaana, ilaa goormay quudhsashadooda ku sii faxyaya? Nacasyaduna, ilaa goormay aqoonta sii necbaanayaan? **23** Canaanaydaya u soo noqda; Bal eega, anigu waxaan idinku shubi doonaa ruuxayga, Oo waxaan idin ogeysiin doonaa erayadayda. **24** Anigu waan idiin yeedhay, laakiinse waad i diiddeen; Oo anigu gacantaydaan soo fidhiy, oo niinnana dan kama yeelan; **25** Laakiinse idinku taladaydii oo dhan waad fududaysateen, Oo canaanaydaydiina ma aydin doonayn; **26** Sidaas daraaddeed aniguwaan idinku qosli doonaa markay belaayo idinku dhacdo; Waanan idinku majaaqiloon doonaa markay cabsiyu idinku soo degto; **27** Markay cabsidiinu u timaado sida duufaan oo kale, Oo belaayadiinnuna u timaado sida dabayl cirwareen ah; Oo dhibaato iyo cidihiidhi idinku yimaadaan. **28** Markaasay ii yeedhan doonaa, laakiinse anigu uma aan jawaabi doono; Oo horay ii doondooni doonaa, laakiinse ima ay heli doonaa; **29** Waayo, waxay nebcaadeen aqoonta, Oo Rabbiga ka cabsashadiisana ma ay dooran; **30** Iyagu taladaydii innaba ma ay doonayn; Oo canaanaydayii oo dhanna way quudhsadeen; **31** Haddaba iyagu waxay cuni doonaaan midhihiidhi jidkooda, Oo waxay ka dhergi doonaa taladoodii. **32** Waayo, garaadlaawayaasha dibunoqoshadooda ayaa iyaga dili doonta, Oo nacasyadana waxaa baabbi'in doonta barwaaqadooda. **33** Laakiinse ku alla kii aniga i maqlaa, ammaan buu u fadhiyi doonaa, Wuuna xasiloonaan doonaa, isagoo aan shar ka cabsanayn.

2 Wiilkaygiiyow, haddaad erayadayda aqbashid, Oo aad amarradayda qalbigaaga ku haysatid, **2** Si aad dhegta xigmadda ugu dhigtid, Oo aad qalbigaagana waxgarashada ugu qabatid; **3** Haddaad wax-kala-garashada ka daba qaylisid, Oo aad codkaaga waxgarashada kor ugu qaaddid; **4** Haddaad iyada u raadisid sida lacgata oo kale, Oo aad u doondoontid sida maal qarsoon, **5** Markaas waxaad garan doontaa Rabbiga ka cabsashadiisa, Oo waxaad heli doontaa aqoonta Ilah. **6** Waayo, Rabbigu isaga bixiya xigmadda, Oo afkiisa waxaaa ka soo baxa aqoonta iyo waxgarashada. **7** Isagu kuwa xaqa ah xigmad buu u kaydiya, Oo kuwa daacadnimada u socdana waa u gaashaan. **8** Isagu wuxuu dhawraa waddooyinka garta, Oo wuxuu xannaaneeyaa jidka quduusiintisa. **9** Markaasaad garan doontaa xaqnimada, iyo garta, lio caaddilnimada, iyo jid kasta oo wanaagsan. **10** Waayo, waxaa qalbigaaga soo geli doonta xigmadda, Oo aqoontuna waxay ka farxin doontaa naftaada; **11** Digtoonaanta baa ku xanaanay doonta, Oo waxaa ku dhawri doonta waxgarashada, **12** Si lagaaga samatabbixiyo jidka kan sharka ah, lio dadka waxyaalaha qalloocan ku hadla, **13** Oo qummanaanat waddooyinkoedea ka taga, Si ay jidada gudcurka ugu socdoota, **14** Oo ay ku reyreeyaan inay xumaan falaa, Oo ay qalloocnaanta kan sharkaa ku farxaan; **15** Oo jidaddkuudo maroorsan yihiin, Oo waddooyinkooduna qalloocan yihiin, **16** In lagaa samatabbixiyo naagta qalaad, Xataa naagta qalaad oo hadalladeeda kugu sasabata, **17** Taasoo ka tagta horseedkii yaraanteeda, Oo illowda axdigii Ilaaheeda; **18** Waayo, gurigeedu wuxuu ku foorora dhimasho, Oo waddooyinkoeduna waxay ku dhaadhacaan kuwii dhintay. **19** Kuwa iyada u gala midkoodna sooma noqdo, Oo waddooyinka noloshana ma ay helaan. **20** Waa inaad ku socotid jidka dadka wanaagsan, Oo aad dhawrtid waddooyinka kuwa xaqa ah. **21** Waayo, kuwa qummanu dhulkay fadhiyi doonaa, Oo kuwa kaamilka ahuna way sii joogi doonaa. **22** Laakiinse kuwa sharkaa waa laga gooyn doonaa dhulka, Oo khaayinnadana waa laga rujin doonaa.

3 Wiilkaygiiyow, waxbariddayda ha illoobin, Laakiin qalbigaagu amarradayda ha hayo, **2** Waayo, iyagu waxay kuu kordhin doonaa Maalmo badan iyo cimri dheer iyo nabad. **3** Naxariista iyo runtu yaanay kaa tegin, iyaga qoorta ku xidh, Oo looxa qalbigaaga ku qor, **4** Sidaasaad Ilahay iyo dadka hortooda Nicmo iyo sharaf uga heli doontaa. **5** Qalbigaaga dhammaantii Rabbiga ku aamin, Oo waxgarashadaana ha isku hallayn. **6** Jidadaaka oo dhan isaga ku qiro, Oo isna waddooyinkaaguu toosin doonaa. **7** Ha isla weynaan; Rabbiga ka cabso; oo sharka ka fogow. **8** Taasu waxay xundhurtaada u noqon doontaa caafimaad, Oo lafahaagana waxay u noqon doontaa dhuux. **9** Rabbiga ku murwee maalkaaga lio midhaha ugu horreeya waxa kuu kordha oo dhan; **10** Sidaasay maqsinnadaadu barwaqaqo uyu buuxsami doonaa, Macsaroyinkaaguna waxay la buuxdaafi doonana khamri cusub. **11** Wiilkaygiiyow, Rabbiga edbintisa ha quudhsan, Oo canaanaydayaa ha ka daalin, **12** Waayo, Rabbigu ninkuu jecel hayah wuu canaanataa Sidaaabbe u canaanto wiilkii uu ku farxsan yahay. **13** Waxaa barakaysan ninkii xigmadda helaa, lio ninkii waxgarashada mulkiya. **14** Waayo, baayacmushtarigeedu waa ka sii wanaagsan yahay baayacmushtariga lacqata, Oo faa'iideeduna waa ka sii wanaagsan tahay dahabka saafiga ah. **15** Way ka sii qaalisan tahay luulka, Oo waxaad jeelaan kartid oo dhanna iyada lalama simo. **16** Gacanteeda midig waxaa ku jira cimri dheeri; Gacanteeda bidixna waxaa ku jira hodonnimo iyo sharaf. **17** Jidakeedu waa jid farxadeed, Oo waddooyinkoedea oo dhammuna waa nabad. **18** Kuwii iyada qabsada waxay u tahay geed nololeed; Oo waxaa barakaysan ku alla kii iyada xajista. **19** Rabbigu wuxuu dhulka ku aasaasay xigmadda, Oo samooyinkana wuxuu ku dhisay waxgarashada. **20** Aqoontisa ayaa moolalku ku dillaaceen, Oo cirkuna wuxuu soo

daadiyya sayax. **21** Wiilkaygiiyow, waxyaalahanu yaanay indhahaaga ka tegin. Xigmadda iyo digtoonaanta xajiso. **22** Sidaasay naftaada nolol ugu noqon doonaan, Qoortaadana nimco. **23** Markaasaad jidkaaga ammaan ku mari doontaa, Oo cagtaaduna ma turunturoon doonto. **24** Markaad jiisatidna ma cabsan doontid; Haah, waad jiifsan doontaa, oo hirdadaaduna way kuu macaanaan doontaa. **25** Ha ka baqjin cabsi kedis ah, lio baabbiinta kuwa sharka leh toona markii ay timaado. **26** Waayo, Rabbigu wuxuu kuu ahaan doonaa Kan aad ku kalsoonaan karto. Oo cagtaaduna wuu dhawri doonaa si aan loo qabsan. **27** Wanaag ha u diidin kuwa uu ku habboon yahay in loo sameeyo, Markaad awood u leedahay inaad u samayo. **28** Deriskaaga ha ku odhan, Tag oo soo noqo, Berri baan ku siin doonaaye, Haddii aad markaas haysid. **29** Deriskaaga innaba xumaan ha u fikirin, Maxaa yeelay, isagu nabadgeleyo buu kuu ag fadhiyaa. **30** Ninna sabablaan ha kula diririn, Haddaanu xumaan kugu samayn. **31** Ha ka hinaasin nin dadka dulmiya, Oo jidakkisana midnaba ha dooran. **32** Maxaa yeelay, kuwa qalloocanu waa u karaahiyo Rabbiga, Laakiinse wuxuu sir la leeyahay kuwa qumman. **33** Rabbigu wuxuu inkaaraa guriga kii shar leh, Laakiinse rugta kuwa xaq ah wuu barakeeyaa. **34** Hubaal kuwa wax quudhsada ayuu isagu quudhsadaa, Kuwa is-hoosaysiyyase niemuu siyyaa. **35** Kuwa xigmadda leh waxay dhalxi doonaan sharaf, Laakiinse nacasyadu waxay u dallici doonaan ceeb.

4 Wilashoy, aabbe edbintisa maqla, Oo u jeesta inaad wax garataan. **2** Waayo, anigu waxaan idin siyyaa tacliin wanaagsan, Haddaba cilmiigaya ha ka tegina. **3** Waayo, aniguba waxaan aabbahay u ahaa wiil, Oo mid yar oo bacbac ah oo madi ah ayaan u ahaa hooyaday. **4** Isagu wax buu i baray, oo wuxuu iugu yidhi, Qalbiagaq erayadayda ha xajisto; Amarraduydana dhawr, oo waad noolaan doontaa. **5** Xigmadda doono, waxgarashadana doono; Hana illoobin, oo erayada afkaygana dib ha uga noqon. **6** Xigmadda ha ka tegin, oo way ku nabad gelin doontaa. Jeclow, oo way ku dhawri doontaa. **7** Xigmaddu wax walbay ugu horraysaa, sidaas daraaddeed xigmadda doono; Wax kastoo aad hesho weliba waxgarasho doono. **8** Lyada sarraysi, oo iyana way ku dallicin doontaa; Oo sharaf bay kuu yeeli doontaa markaad iyada isku duubtid. **9** Lyadu waxay madaxaaga siin doontaa wax sharraxsan, Oo waxayna kuu yeeli doontaa taaj quruxsan. **10** Wiilkaygiiyow, maqla oo hadalladayda aqbal. Oo sannadaha cimrigaaguna way badnaan doonaan. **11** Anigu waxaan ku baray jidki xigmadda; Oo waxaan kugu hoggaamiyey waddooyinkii qummaanaata. **12** Markii aad socotid tallaabooyinkaagu cidhiidhi ma noqon doonaan, Oo haddaad orroddidna ma turunturoon doontid. **13** Edbinta xajiso, oo ha iska sii deyn; Hayso, waayo, iyadu waa noloshaada, **14** Waddada kuwa sharka leh ha gelin, Oo jidka xumaanfalayaashana ha qaadin. **15** Ka leexo, hana marin, Ka noqo oo hareer ka mar. **16** Waayo, iyagu ma seexdaan haddaanay xumaan falin, Oo hirdaadoonaa waa laga qaadaa iyagoo cid kufiya mooyaane. **17** Waayo, iyagu waxay cunaan kibistii sharnimada, Oo waxay cabbaan khamrigii dulmiga. **18** Laakiinse waddada kuwa xaq ahu waa sida iftiinka waaberiga oo kale, Kaas oo hadba soo kordha ilaa uu noqdo maalin cad. **19** Jidka kuwa sharka lahuna waa sida gudcurka oo kale. Oo iyagu garan maayaan waxay ku turunturoodaan. **20** Wiilkaygiiyow, erayadayda dhegaysa, Oo hadalladayda dhegta u dhig. **21** Indhahaaga hortooda yaanay ka fogaan, Oo qalbiagaqa dhediisa ku hayso, **22** Waayo, iyagu waa u nolol kuwa hela, Oo jidhkooda oo dhanna waa u caafimaad. **23** Digtoonaan qalbiagaqa u dhawr, Waayo, isagay nołosha ku soox baxdaaye. **24** Af qalloocan iska saar, Oo bushimo maroorsanna iska fogee. **25** Indhahaagu qummaati wax ha u fiiriyeen, Oo indhahaaga daboolkooduna si toosan hortoada hu u eegeen. **26** Waddada cagahaaga aad ugu firso, Oo jidakkaga

oo dhammuna ha toosnaadeen. **27** Xagga midigta iyo xagga bidixda toona ha u leexan, Oo cagtaadana xumaanta ka fogee.

5 Wiilkaygiiyow, xigmaddayda dhegaysa, Oo waxgarashadaya dha dhegta u dhig; **2** Si aad digtoonaan u dhawrtid, Oo ay bushimahaaguna aqoon u xejiyan. **3** Waayo, naagta qalaad bushimaeedu waxay daadiyaan malab, Oo afkeeduna saliid buu ka sii macaan yahay, **4** Laakiinse aakhirkeedu wuxuu u qadhaadh yahay sida geed dacareed oo kale, Wuuna af badan yahay sida seef laba af leh. **5** Cagaheedu dhimashay ku dhaadhaacaan, Oo tallaabooyinkeeedu waxay u jeedaan xagga She'ool, (*Sheol h7585*) **6** Waddada nolosha iyadu aad uguma fiirsato. Jidakteedu waa leexleexdaan, oo garan kari maysid, **7** Haddaba sidaas daraaddeed, wilashoy, bal i maqla, Oo erayada afkayga ha ka tegina. **8** Jidkaaga ka fogee iyada, Oo albaabka gurigeeda ha u dhowaan, **9** Si aanad sharfaatda kuwa kale u siin, Oo aanad sannadahaaga kuwa calooso adag u siin, **10** Si aan shisheeyayaal maalkaaga uga dhergin; Oo aanay wixii aad u hawshootay guri ajnabi u gelin, **11** Si aanad ugu dampbaysta u barooran, Markay hilbkaaga iyo jidhkaaguba baabbaan, **12** Oo aad tidhaadhaan, Sidee baan edbin u nebcaaday, Oo qalbigayguna canaantii u quudhsadaya! **13** Codki macallimintaydi ma aan addeecin, Oo dhegtana uma aan dhigin kuwii wax i baray! **14** Anigu waxaan u dhowaa inaan shar kasta falo Anigoo ku dhex jira shirkay iyo ururka. **15** Berkeddaada biyo ka cab, Oo ceelkaagana biyo qulqulaya ka cab. **16** Ma hagaag baa in ilahaagu dibadda u daataan. Oo ay durdurraduna dariiqyada maraan? **17** Lyagu ha ahaadeen kuwaaga oo keliya, Oo yaanay u ahaan shisheeyayaal adiga kula jira. **18** Ishaadu ha barakaysnaato, Oo naagtaadii aad yaraanta ku guursatay ku faraxsanow. **19** Lyadu ha kuu ahaato sida deerada jacaylka badan iyo sida cawsha quruxsan, Goor walbana naasaheedu ha ku deegeen Oo had iyo goorna jacaylkeeda ku faraxsanow. **20** Haddaba wiilkaygiiyow, bal maxaad naag qalaad ugu faraxsanaanaysaa, Maxaadse naag shisheeye ah naasaheeda u qabsanaysaa? **21** Waayo, jidakkad dadku waxay hor yaallin indhaha Rabbiga Oo isagaa fiiriya waddooyinkisa oo dhan. **22** Kan sharka leh waxaa qabsan doonta xumaantiisa, Oo waxaa isaga lagu soo xidhi doonaa xadhkha dembigiisa. **23** Wuxuu u dhiman doonaa edbinla'aanta, Oo isagu wuxuu ku dhex amban doonaa badnaanta nacasnimiadiisa.

6 Wiilkaygiiyow, haddaad deriskaaga dammiin u noqotid, Ama haddaad shisheeye gacanta dhaar ugu dhiibid, **2** Markaas waxaa laguudabay erayada afkaaga, Oo waxaa lagugu qabtay erayada afkaaga. **3** Haddaba, wiilkaygiiyow, bal waxan samee oo isa samatabbixi, Waayo, gacantii deriskaagiid waad gashay; U tag, oo is-hoosaysi, oo deriskaaga bari. **4** Indhahaaga hurdo ha isugu keenin, Oo indhahaaga daboolkoodana lulo ha isugu qaban. **5** Isu samatabbixi sida cawl gacanta ugaadhsadaha uga baxsato, lio sida shimbir gacanta shimbirbabaha uga baxsato. **6** Kaaga caajiska ahow, bal qudhaanjada u tag, Oo bal jidakteedu u firso oo caqli yeelo, **7** Lyadoo aan lahayn madaxweyne, Sirkaal iyo taliye toona, **8** Ayay guga cuntadeeda soo diyaarsataa, Oo quudkeedana waxay soo urursataa wakhtiga beeraha la goosto. **9** Haddaba kaaga caajiska ahow, ilaa goormaad hurdyssaa? Goormaadse hurdyadaada ka toosaysaa? **10** Weliba, in yar baad seexataa, in yar baad lulootaa, Oo in yar baad gacmaha hurdo aawadeed u laabataa, **11** Hadda caydhiniimadaadu waxay u iman doontaa sida mid dad dhaca, Oo baahidaaduna waxay u iman doontaa sida nin hub wata. **12** Qofkii waxmatara ah, iyo ninkii sharroohu abuba, Wuxuu ku socdaa af qalloocan; **13** Indhiihiisu ku baqqa, oo caghiisiu ku hadlaa, Oo faruhuu wax ku baraa; **14** Qalbigiisa qalloocnaan baa ku jirta, had iyo goorna wuxuu ku fikiraa

shar, Oo wuxuu beeraa muran. **15** Haddaba sidaas daraaddeed masiibadiisu degdeg bay u iman doontaa, Oo dhaqso buu u jabi doonaa, dawona ma leh. **16** Waxaa jira lix waxyaaloood oo uu Rabbigu neceeb yahay, Haah, toddoba ayaa naftisuu aad u karahdaa, **17** Waana indho kibir badan, carrab been sheega, Iyo gacmo dhiig aad eed lahayn daadiya, **18** Qabbi male shar ah hindisa, Iyo cago xumaan ku degdega, **19** Markhaati been ah oo been sheega, Iyo kii muran dad walaalo ah ku dhex beer. **20** Wiilkaygiyow, qaynuunka aabbahaa xaji, Oo amarka hooyadaana ha ka tegin. **21** Had iyo goorba qalbiga ku sido, Oo qoortana ku xidho. **22** Markaad socotid wuu ku hoggaamin doonaa, Oo markaad seexitidna wuu ku dhawri doonaa, Markaad toostidna wuu kula hadli doonaa. **23** Waayo, qaynuunku waa laambad, amarkuna waa iftiin, Oo canaanashada edbintuna waa jidki nolosha, **24** Inay kaa dhawraan naagta sharka ah, Iyo sasabashada carrabka naagta qalaad. **25** Quruxdeeda qalbigaaga ha ka damcin, Oo yaanay indhaheeda daboolkooda kugu sasaban. **26** Waayo, naag dhillo ah aawadeed waxaa nin la gaadhsiiyaa go' kibis ah, Oo dhilladuna waxay ugaadhatsataa nafta qaaligaa. **27** Miyuu nin laabta dab ku qaadi karaa, Iyadoo aan dhaariisu guban? **28** Miyuu mid dhuxul kulul ku kor socon karaa, Iyadoo aan caghiisu guban? **29** Haddaba sidaas oo kaluu noqdaa kii naagta deriskiisa u tagaa, Oo ku alla kii iyada taabtaha ma taqsii la'an doono. **30** Dadku tuug ma quudhsadaan hadduu wax xado Inuu naftisaa dhergiyo markuu gaajoodo. **31** Laakiinse haddii isaga la qabto waa inuu toddoba jibbaar u magdhabaa, Waa inuu ku bixiyaa waxa gurijiisa yaal oo dhan. **32** Kii naag ka sinaystaa wuu caqli daranyahay, Oo kii sidaas yeelaa naftisuu halligaa. **33** Oo wuxuu heli doonaa dhaawacyo iyo sharafdarro; Oo ceebtiisana lama tirtiri doono innaba. **34** Waayo, hinaaso waa nin cadhadiis. Maalinta aarsashadana isagu ma tudi doono. **35** Isagu innaba mag kaa qaadan maayo, oo sinaba kuula heshiin maayo, In kastoo aad hadiyo badan siisiid.

7 Wiilkaygiyow, erayadayda xaji, Oo amarradaydana xaggaaga ku kaydso. **2** Amarradayda xaji aad noolaatide, Oo sharcigaygana sida ishaada inankeeda u dhawr. **3** Farahaaga ku xidho, Oo looxa qalbigaaganu ku qoro. **4** Waxaad xigmadda ku tidhaahdaa, Adigu waxaad tahay walaashay, Oo waxgarashadana waxaad ugu yeedhaa, saaxiibadday gacalisoy, **5** Si ay iyagu kaaga celiyan naagta qalaad, Taasoo erayadeeda kugu sasabata. **6** Waayo, anigoo jooga daaqadda gurigayga Ayaan shabagga daaqadda wax ka fiirihey, **7** Oo kuwa garaadka daran aayaan fiirihey, oo waxaan barbaarrada ku dhex arkay Nin dhallinyaraa oo aan innaba waxgarasho lahayn, **8** Isagoon maraya dariiqaa xaaafaddeeda u dhow, Oo wuxuu raacay jidki gurigeeda, **9** Oo waxay ahayd gabbaldhac oo makhruba ah, markii habeenkii madoobaanayay oo gudcur noqonayay. **10** Oo bal eeg, waxaa isagii ka hor timid naag Sidii dhillo u lebbisan, oo qalbigeedu khiyaano miidhan yahay. **11** Iyodu waa rabshad badan tahay, waana caasiyad, Oo gurigeeda cag sooma dhigto. **12** Mar dibadday joogtaa, marna dariiqaydat maraysaa, Oo rukun kasta wax bay ku tugtag. **13** Haddaba isagii way qabsatay, oo dhunkatay; Iyadoo aan wejigeedu xishhood lahayn ayay waxay isagii ku tidhi, **14** Anigu waxaan hayaa allabaryo nabdeed, Oo maanta ayaan nidarradaydi bixiyey. **15** Haddaba waxaan u soo baxay inaan kula kulmo, Oo aan aad iyo aad wejigaaga u doondoono, waanan ku helay. **16** Sariirtaydi waxaan ku goglaxdurraaxado daabac leh, Iyo marooyin duntii Masar laga sameeyey. **17** Waxaan sariirtaydi ku cadariyey Malmal iyo cuud iyo qorfe. **18** Kaalay, oo aan caashaq ka dheregno ilaa aroorta, Oo aynu jacayl ku faraxsanaanno. **19** Waayo, ninkaygii guriga ma joogo, Oo meel fog buu u sodcaalay, **20** Kiish lacag ahna wuu qaataay, Oo wuxuu guriga ku soo noqon doonaa markuu dayaxu caddaado. **21**

Hadalkeedii badnaa oo macaanaa ayay isagii isku yeelsiisay, Oo waxay isagii ku qasabtay faankii beenta ahaa oo bushimeheeda. **22** Oo haddiba iyadii buu daba galay, Sidii dibi loo wado in la gowraco, Ama sidii nacas loo wado in silsilad lagu jebiyo, **23** Jeer fallaadh beerra lagaga wareemo, Sida shimbiru dabinka degdeg ku gasho, Iyadoo aan ogayn in loo dhigay si naafeeda loo qaado. **24** Haddaba sidaas daraaddeed, wiilashoy, bal i maqla, Oo erayada afkayga dhegysta. **25** Qalbigiinnyu yaanu jidadkeeda u leexan, Oo waddooyinkeedana ha ku dhex habaabina. **26** Waayo, iyadu waxay ridday kuwa badan oo dhaawacan, Sida xaqiqaada kuway laysay aad bay u badan yihiin. **27** Gurigeedu waa jidki She'ool, Oo wuxuu hoos ugu dhaadhacaas dhimashada qolladaheeda. (*Sheol h7585*)

8 Haddaba xigmaddu sow ma dhawaaqin? Waxgarashaduna codkeedii sow kor uma qaadin? **2** Waxay taagan tahay meelaha sarreya Oo jidka agtiisa ah, meesha waddooyinku ku kulmaan. **3** Oo waxay ka qaylisaa irdaha agtooda, Meesha magaalada laga soo galo, Iyo meesha albaabbada laga soo galoba. **4** Niimanyahow, idinkaan idhiin dhawaqaqayaa, Oo codkayguna wuxuu u yeedhayaan binu-aadmiga. **5** Garaadlaawaayaashow, miyir lahaada, Nacsayadoy, waxgarasho qalbiga ku haysta. **6** I maqla, waayo, waxaan ku hadlayaa waxyaalo wanaagsan, Oo waxaan bushimaha u kala qaadayaan waxyaalo qumman. **7** Maxaa yeelay, afkaygu run buu ku hadlayaa; Oo bushimahayguna shar bay karhaan. **8** Erayada afkayga oo dhammi waa xaq, Oo innaba wax qalloocan ama maroorsan lagama helo. **9** Ilyagu dhammaantood waa u cad yihiin kii wax garanaya, Oo waana u qumman yihiin kuwa aqoonta hela. **10** Edbintayda qaata, lacagse ha qaadanina, Oo aqoontana ka hor doorta dahabka saafiga ah. **11** Waayo, xigmaddu waa ka sii wanaagsan tahay luulka, Oo wax alla wixa la damci karo oo dhanna iyada lalama simi karo. **12** Anigoo xigmad ahu, waxaan la fadhiyaa miyir, Oo waxaan helaa aqoon iyo digtoonaan. **13** Rabbiga ka cabsashadiis waa in sharka la naco. Kibirk, iyo madaxweynaata, iyo jidka sharka, Iyo afka qalloocan aayaan anigu necbahay. **14** Talo iyo xigmad anigaa iska leh, Oo waxaan ahay waxgarasho, xoogna waan leeyayah. **15** Boqorradu gacantayday wax ku xukumaan, Oo amiirraduna amarkaygag garta ku gooyaan. **16** Taliyyaasha iyo saraakiisha iyo weliba xaaikinnada dunida oo dhammuna Anigay wax iigu taliyaan. **17** Anigu kuwa i jecel waan jeclahay, Oo kuwa aad iyo aad ii doonaana way i heli doonaan. **18** Anigaa iska leh taajirmimo iyo sharaf. Iyo weliba maal raagaya iyo xaqnimoba. **19** Midhahaygu way ka sii wanaagsan yihiin dahab, haah, oo xataa dahab aad u wanaagsan way ka sii wanaagsan yihiin, Oo waxa ii kordhaana way ka sii wanaagsan yihiin lacag la doortay. **20** Anigu waxaan ku socdaa jidka xaqnimada, Iyo waddooyinka garta dhexdooda, **21** Si aan kuwa i jecel uga dhigo inay maal dhaxlaan, Oo aan khasnadahooda ugu buuxiyo. **22** Rabbiga wuxuu i lahaan jiray bilowgii jidkiisa iyo shuqullandisii hore ka hor. **23** Aniga aakhirada hore waa lay taagay, waxaan jiray bilowgii ugu horreeyay, Ama intaan dunidu jirin ka hor. **24** Anigu waxaan dhashay intaan moolal jirin ka hor, Iyo intaanay jirin ilo biyo ka buuxaan. **25** Intaan la qotomin buuraha iyo kuraha ka hor ayaan anigu dhashay, **26** Intaanuu isagu samayn dhulka iyo berrimmada, Amase ciiddii dunida ugu horraysay. **27** Markuu samooyinka hagaajiyey anigu waan joogay, Markuu xariijinta ku wareejiyey moolku dushiisa, **28** Markuu cirka sare taagay, Markii ilaha moolku xoog yeeshen, **29** Markuu badda xad u yeelay Si aan biyuuhu amarkiisa ugu xadgudbin, Markuu aasaaskii dhulka dhigay, **30** Markaa anigu isagaan dhinac joogay, anigoo ah sidii hawlhoggaamiye, Oo anigu maalin kasta faraxiisaan ahaa, Oo mar kasta hortisaan ku rayrayn jiray; **31** Waaan ku rayrayn jiray inta dhulkiisa la degay, Oo waxaan ku farxi jiray binu-aadmiga.

32 Haddaba sidaas daraaddeed, wiilashoy, bal i maqla; Waayo, waxaa barakaysan kuwa jidatkayga xajiyaa. 33 Edbinta dhegayasta, oo caqli yeeshaa, Oo ha diidina. 34 Waxaa barakaysan ninka i maqla, Oo maalin kasta irdahayga igu dhawra, Oo albaabdaydaa igu suga. 35 Waayo, ku alla kii helaa wuxuu helaa nolol, Oo Rabbiguna raallii buu ka ahaan doonaa. 36 Laakiinse kii iugu dembaabaa naftisuu wax eeela, Kuwa aniga i neceb oo dhammu waxay jecel yihiin dhimasho.

9 Xigmaddu gurigeeday dhisatay, Toddobadeedii tiirna way xaradhay. 2 Neefafeedii ayay qashay, oo waxay isku dartay khamrigeedii; Miiskeediina way diyaarisay. 3 Oo gabdhaheedii midiidiinnada ahaa ayay dirlay, oo waxay ka qaylinaysaa Magaalada meelaha ugu sarreeya, iyadoo leh, 4 Ku alla kii garaaddaranu, halkan ha u soo leexo. Oo kii waxgarasho u baahanna waxay ku leedahay, 5 Kaalaya oo kibistayda wax ka cuna, Oo khamriga aam isku darayna wax ka cabba. 6 Garaadlaawayaa shaw, nacasmimada iska daaya, oo noolaada, Oo jidka waxgarashadana mara. 7 Kii mid wax quudhsada toosiyaa, cay buu isu soo jiiddaa, Oo kii kan sharka leh canaantana, ceeb baa ku dhacda. 8 Mid wax quudhsada ha canaan, waaba intaas oo uu ku necbaadaaye, Nin caqli leh canaano, oo isna wuu ku jeclaan doonaa. 9 Nin caqli leh wax bar, oo isna caqli wuu sii yeelan doonaa. Nin xaq ah wax bar, oo isna waxbarasho wuu sii korodhsan doonaa. 10 Rabbiga in laga cabsado waa xigmadda bilowgeeda, Oo Kan quduuska ah in la aqoonsadona waa waxgarasho. 11 Waayo, maalmahaagu anigay igu badan doonaa, Oo cimrigaaguna waa sii kordhi doonaa. 12 Haddaad caqli leedahay naftaadadaa caqli u leedahay, Laakiinse haddaad wax quudhsato, adiga uun baa waxquudhshashadaada xambaaran doonaa. 13 Naagta nacasadda ahu waa qaylo badan tahay, lyadu way garaaddaran tahay, oo waxba ma taqaan. 14 Waayo, waxay fadhiisataa illinka gurigeeda, Oo kursi bay ku fadhiisataa meelaha sarsaree ee magaalada, 15 Inay u yeedho kuwa jidka maraya, lyagoo jidakkooda iska sii soconaya, 16 Ku alla kii garaaddaranu halkan ha u soo leexo. Oo kii waxgarasho u baahanna waxay ku leedahay, 17 Biyo la soo xaday way macaan yihiin. Oo cunto qarsoodi loo cunaana wax bay ka farxisaa. 18 Laakiinse isagu garan maayo in kuwii dhintay ay halkaas joogaan, lio in martideedii ay She'ool guntiisa ku jiraan. (**Sheol h7585**)

10 Maahmaahyadii Sulaymaan. Wiilka caqliga lahu aabbihiiusu ka farxiya, Laakiinse wiilka nacaska ahu waa u caloolxumo hooyadiis. 2 Qasnadaha sharnimadu faa'iido ma leh, Laakiinse xaqnimada ayaa dhimasho kaa samatabbixisa. 3 Kii xaq ah naftisu inay gaajooto Rabbigu u oggolaan maayo, Laakiinse doonista kuwa sharka leh ayuu ridaa. 4 Kii gacan caajis ah lahu wuu caydhoooba, Laakiinse kuwa dadaala gacantoodu hodan bay ka dhigtaa. 5 Kii guga wax soox urursadaa waa wili caqli leh, Laakiinse kii wakhtiga beergoyska seexdaa waa wili ceeb sameeyaa. 6 Barako waxay saaran tahay kan xaqaa ah madaxiisa, Laakiinse kuwa sharka leh afkooda dulmi baa qariya. 7 Kan xaqaa aha xusuustiisu barako bay leedahay, Laakiinse kuwa sharka leh magacoodu waa qudhmi doonaa. 8 Kii qalbiga caqli ku lahu amaro buu aqbala, Laakiinse kan bushimaha ka nacaska ahu afgambi buu u dhacaa. 9 Kii qummanaan ku socdaa ammaan buu ku socdaa; Laakiinse kii jidatkii qalqalloociya waa la ogaan doonaa. 10 Kii indhaha ku baaqaa murug buu keenaa. Laakiinse kan bushimaha ka nacaska ahu afgambi buu u dhacaa. 11 Ninkii xaq ah afkiisu waa il nololeed, Laakiinse kuwa sharka leh afkooda dulmi baa qariya. 12 Necbaantu waxay kicisaa isqabashada, Laakiinse jacaylu xadgudubyada oo dhan buu qariya. 13 Kii waxgarasho leh bushimahiisa waxaa laga helaa xigmadd, Laakiinse ushu waxay u taal kan garaadka daran dhabarkiisa. 14 Dadkii

caqli lahu waxay kaydsadaan aqoon, Laakiinse nacaska afkiisu waa baabba' dhow. 15 Ninkii hodan ah maalkisu waa u magaalo xoog leh, Laakiinse masaakiinta caydhnimadoodu waa u baabba'. 16 Kuwa xaqaa ah hawshoodu waxay u waddaa nolol, Laakiinse waxa kan sharka leh u kordhaa, dembi bay u sii kexeeyaa. 17 Kii edbinta xajstaa wuxuu ku socdaa jidka nolosha, Laakiinse kii canaanidaa diidaa wuu qaldamaa. 18 Kii necbaantu qariyaa wuxuu leeyahay bushimo been badan, Oo kii xanta ku hadlaana waa nacas. 19 Hadal badan dembi lagama waayo, Laakiinse kii bushimahiisa ceshaa caqli buu leeyahay. 20 Kii xaq ah carrabkiisu waa sida lacag la doortay, Laakiinse kuwa sharka leh qalbigoodu waa qiimo yar yahay. 21 Kii xaq ah bushimahiisu waxay masruufaan kuwa badan, Laakiinse nacasyadu waxgarashola'aantooda ayay u dhintaan. 22 Rabbiga barakadiisu hodan bay kaa dhigtaa, Oo isna caloolxumo kuma daro. 23 Nacasku inuu xumaan sameeyo waa u sidii cayaareed, Laakiinse ninha garaadka lahu xigmadd buu leeyahay. 24 Kii shar leh wuxuu ka cabsado ayaan ku soo dul degi doona, Laakiinse kuwa xaqaa ah waxay doonayaan waa la siin doonaa. 25 Markii dabaysha ciwareenta ahu dhaafsto, ka sharka leh mar dambe la arki maayo, Laakiinse kii xaq ahu waa aasaas weligiis waaraaya. 26 Khalku siduu ilkaha u yahay, iyo sida qiqiu indhaha u yahay, Ayaa kan caajiska ahu u yahay kuwa isaga dirta. 27 Rabbiga ka cabsashadiisu cimrigay dheeraysaa, Laakiinse kuwa sharka leh cimrigoodu waa soo gaaban doonaa. 28 Kuwa xaqaa ah rajadoodu waa farxad, Laakiinse kuwa sharka leh filashadoodu way baabbi'i doontaa. 29 Rabbiga jidkiisu waa u qalcad kuwa qumman; Laakiinse xumaanfalayaasha waa u baabba'. 30 Kan xaqaa ah weligiis la dhaqaajin maayo, Laakiinse kuwa sharka lahu dhulka ma fadhiyi doonaa. 31 Kan xaqaa ah afkiisa waxaa ka soo baxda xigmadd, Laakiinse carrabki qalloocan waa la gooyn doonaa. 32 Kan xaqaa ah bushimahiisu waxay yaqaaniin waxa la aqbali karo, Laakiinse kuwa sharka leh afkiisu qallooc buu ku hadlaa.

11 Kafaddii khiiyano ah Rabbigu aad buu u karhaa, Laakiinse dhagaxii miisaanka oo xaq ah wuu ku farxa. 2 Markuu kibir yimaado, waxaa timaada ceeb; Laakiinse xigmaddu waxay la jirtaa kuwa is-hoosaysiyya. 3 Kuwa qumman waxaa kaxayn doonta daacadnimadooda, Laakiinse khaayinnada qalloocnaantoodu waa baabbi'in doontaa iyaga. 4 Maalinta cadhada maal faa'iido ma leh, Laakiinse xaqnimada ayaa dhimasho kaa samatabbixisa. 5 Ninkii kaamil ah xaqnimadiisu jidkiisay toosisa, Laakiinse kan sharka lahu wuxuu ku kufi doonaa sharkiisa. 6 Kuwa qumman xaqnimadoodaa samatabbixin doonta, Laakiinse khaayinnada waxaa qabsan doona damacooda xun. 7 Nin shar lahu markuu dhinto, wuxuu filanayay way baabbi'i doontaa, Oo xumaanfalayaasha rajadooduna way baabba'daa. 8 Kii xaq ah waxaa laga samatabbixiyaa dhibaato, Oo meeshiisana waxaa yimaadaa kii shar leh. 9 Labawejii lahu afkiisu deriskiisa ku halligaa, Laakiinse kan xaqaa ahu aqoon buu ku samatabbixi doonaa. 10 Kuwa xaqaa ahu markay barwaqoobaan, magaaladu way rayraysaa, Laakiinse kuwa sharka lahu markay halligmaan farax baa lagu dhawaqaqa. 11 Kuwa qumman ducadooda magaaladu sare bay ugu kacdaa, Laakiinse kuwa sharka leh afkoodu magaaladu dumiyaa. 12 Kii deriskiisa quudhsadaa waa caqli daranyahay, Laakiinse ninkii garaadka lahu wuu iska aamusaa. 13 Kii sida mid xan badan u warwareegaa wuxuu daaha ka qaadaa waxyaalo qarsoon, Laakiinse kii ruuxiisu aamin yahay xaalkuu qariyaa. 14 Markaanay talo jirin, dadku waa dhacaa, Laakiinse taliyayaasha badhaantoodu waxay leedahay nabagdelyo. 15 Kii qof qalaad dammiinta, xumaan buu ka helaa, Laakiinse kii dammiinashada neceb ammaan buu u fadhiyya. 16 Naag nimcaysan sharaf bay haysataa, Oo niiman xoog iahuna maal bay haystaan. 17 Ninkii naxariis badanu naftiisuu wanaag u

sameeyaa, Laakinse kii aan naxariis lahaynu jidhkiisu dhibaas. **18** Kan sharka lahu wuxuu shaqaystaa mushahaaro khiyaano miidhan ah, Laakinse kii xaqnimada beeraa wuxuu heli doonaa abaalgud la hubo. **19** Xaqnimadu waxay u kaadaa xagga nolosha, Sidaas oo kalena kii sharka raacaa wuxuu u raacaa dhimashadiisa. **20** Kuwa qalbigoodu qalloocan yahay Rabbigu aad buu u karhaa; Laakinse kuwa jidkooda ku qumman wuu ku farxa. **21** Waxaan aad idinku xaqijinayaan inaan kan sharka lahu taqsirilaan doonayn. Laakinse farcanka kuwa xaq ah waa la samatabbixin doonaa. **22** Naag qurux badan oo aan digtoonaan lahaynu Waa sida dahab gafuurka doofaarka ku jira. **23** Kuwa xaq ah waxay doonayaan wanaag keliya, Laakinse kuwa sharka ah filashadoodu waa cadho. **24** Waxaa jira mid wax firdhiya, oo haddana sii korodhsada; Oo waxaa jira mid ceshada wax ka sii badan in ku habboon, oo haddana sii caydhooba. **25** Qofkii deeqsi ah baa la barwaqaqysiin doonaa, Oo kii wax waraabiyana, isna waa la waraabin doonaa. **26** Kii hadhuudh ceshada, dadka ayaa habaari doona, Laakinse kii iibiy, duco ayaa ku dhici doonta. **27** Kii wanaag aad u doonaa wuxuu doonayaan raallinimo, Laakinse kii xumaan doona, way u iman doontaa. **28** Kii malkiisa isku halleeyaa wuu dhici doonaa, Laakinse kii xaq ahu wuxuu u barwaqaqobi doonaa sida caleen cagaar ah. **29** Kii guriqiisa dhibaa dabayshu dхахли doonaa, Oo nascakuna wuxuu midiidin u ahaan doonaa kan qalbigiisu caqliga leeyahay. **30** Kan xaq ah midhihiisu waa geed nololeed, Oo kii nafo soo hanuuniyaana caqli buu leeyahay. **31** Bal eega, kan xaq ahu abaalkiisu dhuulka ku heli doonaa, Haddaba immisa abaalgud oo ka sii badan bay heli doonaaan kan sharka leh iyo dembiluhu.

12 Ku alla kii edbinta jecelu aqoon buu jecel yahay, Laakinse kii canaanta necebu waa doqon. **2** Rabbigu ninka wanaagsan raalli buu ka ahaan doonaa. Laakinse khaayinnku wuu xukumi doonaa. **3** Ninna shar kuma dhismi doono, Laakinse kuwa xaq ah xidikooda weligiis lama dhaqaajin doono. **4** Naagtig toolmoonu waxay ninkeeda u tahay taaj, Laakinse tii ceebalay ahu waa sida qudhusn isaga lafaha kaga jira. **5** Kuwa xaq ah fikiradoodu waa qumman yihiin, Laakinse kuwa sharka leh taladoodu waa khyianno. **6** Kuwa sharka leh erayadoodu waa gabbasho ay u gabbadaan si ay dhig u daadiyan, Laakinse kuwa qumman afkooda ayaa samatabbixin doona. **7** Kuwa sharka leh waa la afgembiiyaa, oo mar dambena lama arki doono, Laakinse kuwa xaq ah gurigoodu waa sii taagnaan doonaa. **8** Nin waxaa loogu bogi doonaa sida xigmaddiisu tahay, Laakinse kii qalbigiisu qalloocan yahay waa la quudhsan doonaa. **9** Kii la fudaysado oo midiidin lahu Waa ka wanaagsan yahay kii isweyneeyaa oo cunto u baahan. **10** Nin xaq ahu waa u tudhaa neefkiisa, Laakinse kuwa sharka leh naxdintoodu waa naxariisla'an oo keliya. **11** Kii dhuulkiisa beertaa cunto badan buu ka dhergi doonaa, Laakinse kii waxmataraayaal raacaa waa garaad daranyahay. **12** Kan sharka lahu wuxuu damcaa dabinka xumaanfalayaasha, Laakinse xididka kuwa xaq ahu midhuu dhalaal. **13** Kan sharka leh waxaa u dabin ah xadgudubka bushimihisa, Laakinse kan xaq ahu dhibaataad wuu ka bixi doonaa. **14** Nin wuxuu wanaag kaga dhergi doonaa midhaha afkisa, Oo nin walbana waxa gacmihiis sameeyaan aaya loo abaalgudi doonaa. **15** Nacaska jidkiisu waa la qumman yahay isaga, Laakinse kii caqli lahu taladuu maqlaa. **16** Nacaska xanaaqiisa haddiiba waa la gartaa, Laakinse ninkii miyir lalu ceebtuu qariyaa. **17** Kii runta ku hadlalaa wuxuu muujiyaa xaqnimada, Laakinse markhaatiga beenta ahu wuxuu muujiyaa khyiannaad. **18** Waxaa jira mid u hadlaa sida seef wax mudaysa, Laakinse kan caqliga leh carrabkiisu waa caafimaad. **19** Bushintii runta sheegtaa weligeedba way sii taagnaan doontaa, Laakinse carrabkiis beenta sheegaa daqliqad buu joogaa. **20** Kuwa sharka ku fikira qalbigooda khyiannaan ku jirta, Laakinse

taliyayaasha nabaddu farxad bay leeyiihin. **21** Sharna kan xaq ah ku dhici maayo, Laakinse kuwa sharka leh xumaan baa ka buuxsami doonta. **22** Bushimaha beenta sheegaa Rabbigu wuu karhaa. Laakinse kuwa runta ku shaqeeya wuu ku farxa. **23** Ninkii miyir lalu aqoontuu qariyaa, Laakinse qalbiga nacasyadu wuxuu naadiyya nacasnimo. **24** Kuwa dadaala gacantoodu wax bay xukumi doontaa, Laakinse caajisiinta hawl baa la saari doonaa. **25** Ninkii caloolxumo gashaa wuu soo gotaa, Laakinse eray wanaagsanu waa ka farxiyya isaga. **26** Kan xaq ahu deriskiisu hanuuniya, Laakinse kuwa sharka leh jidkoodu wuu ambiyya iyaga. **27** Ninkii caajis ahu ma dubto wuxuu soo ugaadhsaday, Laakinse ninkii dadaala maalkiisu waa qaali. **28** Jidka xaqnimada nolol baa taal; Oo waddadeedana dhimasho kuma jirto.

13 Wiilkii caqli lahu wuxuu maqlaa edbinta aabbihii, Laakinse kii wax quudhsadaa canaanta ma maqlo. **2** Nin wuxuu wax wanaagsan ku cuni doonaa midhaha afkisa, Laakinse khaayinnada naftoodu waxay cuni doontaa midhaha dulmiga. **3** Kii afkisa dhawraa wuxuu dhawraa naftisa, Laakinse kii bushimihisa aad u kala qadaa wuu baabbi'i doonaa. **4** Kii caajis ah naftisa wax bay damacdaa, mana hesho, Laakinse nafta kii dadaala waa la barwaqaqysiin doonaa. **5** Ninkii xaq ahu beenta wuu neceb yahay, Laakinse ninkii shar lahu waa karaahiyo, wuuna ceeboobaa. **6** Xaqnimadu kii jidkiisu qumman yahay ayay ilaalisaa, Laakinse sharnimadu dembilaha ay afgembidaa. **7** Waxaaa jira nin hodan iska dhiga laakiinse aan waxba haysan, Oo waxaa jira mid miskiin iska dhiga laakiinse maal badan leh. **8** Nin wuxuu noloshisa ku furtaa maalkiisa, Laakinse miskiinku canaanta ma maqlo. **9** Iftiinka kuwa xaq ahu weligi wuu reyreeyaa, Laakinse laambadda kuwa sharka leh waa la bakhtiin doonaa. **10** Isqabasho oo keliya ayaa kibir ka timaada, Laakinse kii waanada qaata waxaa la jirta xigmad. **11** Maalkii degdeg lagu helaa wuu dhinmi doonaa, Laakinse kan hawl wax ku soo urursadaa waa sii korodhsan doonaa. **12** Rajadii raagtaa qalbigay bukaysiisa, Laakinse markii wixii la doonayay la helo waa geed nololeed. **13** Ku alla kii erayga quudhsadaa halligaad ayuu isu keenaa, Laakinse kii amarka ka cabsada waa loo abaalgudi doonaa. **14** Ninkii caqli leh waxbariddiisu waa il nololeed, In dabbinaa dhimashada laga leexdo. **15** Waxgarashadii wanaagsan raalli baa laga noqdaa, Laakinse jidka khaayinnadu waa xun yahay. **16** Nin kasta oo miyir lalu aqoon buu ku shaqeeyaa, Laakinse nacasku nacasmumu fidiiya. **17** Wargeeyihii shar lahu xumaan buu ku dhex dhacaa, Laakinse ergadii aamin ah waa caafimaad. **18** Caydnimo iyo ceebba waxaa lahaan doona kii edbinta diida, Laakinse kii canaanta maqla waa la murway doonaa. **19** Wixii la doonayay oo la gaadhay nafta way u macaan tahay, Laakinse nacasyadu aad bay u karhaan inay sharka ka fogaadaan. **20** Kii kuwa caqlii leh la socdaa, caqli buu yeelan doonaa, Laakinse kii nacasyada raacaa waa baabbi'i doonaa. **21** Dembilayaasha waxaa eryada shar, Laakinse kuwa xaq ahu abaal wanaagsan baa loo gudi doonaa. **22** Ninkii wanaagsan dhaxal buu uga tagaa carruuta carriurtiisa, Oo maalka dembilahana waxaa loo kaidiyaa kuwa xaq ah. **23** Beerta masaakiinta waxaa ku taal cunto badan, Laakinse gardarro awaadeed in baa loo baabbi'iyya. **24** Kii ushiisa ceshadu wiilkiius neceb yahay; Laakinse kii wiilkiiisa jecelu aad buu u edbiyya. **25** Kan xaq ahu wax buu cunaa ilaa naftiisu dheregtu, Laakinse caloosha kuwa sharka lahu way baahnaan doontaa.

14 Naag kastoo caqli lahu gurigeeday dhista, Laakinse nacasaddu gacmaheedyu ku dumisaa. **2** Kii qummanantaasi ku socda aaya Rabbiga ka cabsada, Laakinse kii jidkiisa ku qalloocan wuu quudhsadaa isaga. **3** Afka nacasyada waxaa ka soo biqla kibir; Laakinse kuwa caqliga leh bushimahooda aaya iyaga dhawri doona.

4 Meeshii aan dibi joogin qabaalkii ay wax ka cuni jireen waa baabbah; Laakiinse kordhinta badanu waxay ku timaadaa xoogga dibiga. 5 Markhaatigii aamin ahu been ma sheego, Laakiinse markhaatigii been ahu been buu ku hadlaa. 6 Kii wax quudhsadaa xigmad buu doondoonaan, mana helo, Laakiinse aqoon tu waa fudud dahay kii waxgarasho leh. 7 Nacaska hortiisa ka fogow, Waayo, bushimihiisa aqoon ka heli maysid. 8 Ninkii miyir leh xigmaddisu waa inuu jidkiisa gartaa, Laakiinse nacasyada nacasmadodoo waa kхиyaano. 9 Nacasyadu dembigay ku majaajiloodaan, Laakiinse kuwa qumman waxaa ku dhix jirta raallinimo. 10 Qalbigu qadhaadhni madiisu yaqaan, Oo shisheeyena farxaddiisa lama qaybsado. 11 Guriga kuwa sharka leh waa la afgembiyi doonaa, Laakiinse taambuugga kuwa qummanu waa barwaqaqoobi doonaa. 12 Waxaa jirta waddo dadka la hagaagsan, Laakiinse dhammaadkeedu waa waddooyinka dhimashada. 13 Qalbigu xataa qosol waa ku murugoodaa, Oo farxad dhammaadkeedu waa caloolkumo. 14 Kii xaqnimada qalbigiisa dib ugaga noqdaa jidkiisu ka dhergi doonaa, Oo ninkii wanaagsanuna wuxuu ka dhergi doonaa naftiisa. 15 Kii garaadddaran eray kasta wuu rumaystaa, Laakiinse kii miyir lahu socodiisa aad buu u fiiriya. 16 Ninkii caqli lahu waa cabsadaa, oo sharka wuu ka noqdaa; Laakiinse nacasku waa ciishoodaa, wuuna isku kalsoon yahay. 17 Kii degdeg u cadhoodaa nacasmimuwax ku sameeyaa, Oo ninkii sharnimo hindisana waa la neceb yahay. 18 Garaadlaawayashaashu nacasmimuwax kaalxaan, Laakiinse kuwii miyir leh waxaa madaxa loo saaraa taaj aqoon ah. 19 Kuwa sharka lahu kuwa wanaagsan hortooda ayay ku foorsadaan, Oo kuwa xunxunna waxay ku foorsadaan irdaa kuwa xaq ah. 20 Miskiinka xataa deriskisu waa neceb yahay, Laakiinse taajirku saaxiibbo badan buu leeyahay. 21 Kii deriskiisa quudhsadaa wuu dembaabaa, Laakiinse kii miskiinka u naxariistaa waa barakaysan yahay. 22 Kuwa sharka ku fikiraa sow ma qaldamaan? Laakiinse kuwa wanaaggaa ku fikira waxaa u ahaan doona naxaris iyo run. 23 Hawl kasta faa'iidaa ku jirta, Laakiinse hadalka bushimuhu wuxuu keenaa caydhimo keliya. 24 Kuwa caqliga leh taajkoodu waa maalkooda, Laakiinse nacasyada nacasmadodoo waa nacasmimo keliya. 25 Markhaatigii run ahu naafuu samatabixiyaa, Laakiinse kii been sheegaa waa khaayin. 26 Rabbiga ka cabsashadiisu waxay leedahay kalsoonaan xoog leh, Oo carruurtiisuna waxay laahaan doonaa meel ay magangalaan. 27 Rabbiga ka cabsashadiisu waa il nololeed, Si dabinnada dhimashada looga leexo. 28 Sharafka boqorku waxay ku jirtaa dadka badnaatiisa, Laakiinse baabba'a amriirku wuxuu ku jiraa dadka yaraantiisa. 29 Kii cadhada u gaabiyaa waa garasho badan yahay; Laakiinse kii degdeg u cadhoodaa nacasmimuwax sarraysiyyaa. 30 Qalbigii degganu waa nolosha jidhka, Laakiinse hinaaso waa qudhunka lafaha. 31 Kii miskiinka dulmaa wuxuu caayaa Kan sameeyay, Laakiinse kii ka baahan u naxariistaa wuu murweeyaa. 32 Kii shar leh waxaa lagu afgembiyaa sharnimadiisa, Laakiinse kan xaq ah rajuu leeyahay markuu dhinto. 33 Xigmaddu waxay taal kii garasho leh qalbigiisa, Laakiinse wixii nacasyada uurkooda ku jiraa waa ismuujiyaa. 34 Xaqnimadu quruun way sarraysiisa, Laakiinse dembigu waa u ceeb dad kasta. 35 Boqorka raallinimadiisa waxaa leh midiidinki caqli ku shaqeeya, Laakiinse wuxuu u cadhoon doonaa kii ceeb sameeyaa.

15 Jawaabta qaboobu cadhada way qaboojisa, Laakiinse hadalkii gallafsanu xanaaq buu kiciyaa. 2 Kuwa caqliga leh carrabkoodu aqoon buu ku hadlaa, Laakiinse afka nacasyadu wuxuu shubaa nacasmimo. 3 Rabbiga indhiiisu meel kastay jiraan, lyagoo fiirinaya kuwa xun iyo kuwa wanaagsan. 4 Carrabka wanaagsanu waa geed nololeed Laakiinse carrabka qalloocan ayaa qalbigu ku jabaa. 5 Nacasku edbinta aabbihiis wuu quudhsadaa, Laakiinse kii canaanta

maglaa miyir buu yeeshaa. 6 Kan xaq ah guriqiisa khasnad weyn baa taal, Laakiinse waxa kan sharka leh u kordhaa waa dhib. 7 Kuwa caqliga leh bushimahoodu aqoon bay faafyaan, Laakiinse qalbiga nacasyadu sidaas ma aha. 8 Allabariga kuwa sharka lahu Rabbiga waa u karaahiyo, Laakiinse kuwa qumman baryadoodu isagay ka farxisaa. 9 Jidka kan sharka lahu Rabbiga waa u karaahiyo, Laakiinse isagu waa jecel yahay kii xaqnimada raaca. 10 Kii jidka ka taga waa u taqsiir kulul, Oo kii canaanta necebuna wuu dhiman doonaa. 11 She'ool iyo halligaaduba Rabbiga hortiisay yaalliin, Haddaba intee in ka sii badan buu arkaa qalbiga binu-aadmiga? (Sheol h7585) 12 Kii wax quudhsadaa ma jecla in la canaanto, Oo dooni maayo inuu kuwa caqliga leh u tago. 13 Qalbigii faraxsanu wejiguu nuuriyaa, Laakiinse caloolxumaanta ayaa qalbigu ku jabaa. 14 Kii garasho leh qalbigiisu aqoon buu doondoonaan, Laakiinse nacasyada afkoodu wuxuu cunaa nacasmimo. 15 Kuwa dhibaataysan maalmahooda oo dhammu waa xunxun yihiin, Laakiinse kii qalbigiisu faraxsan yahay had iyo goorba waa u iid. 16 Wax yar oo Rabbiga ka cabsashadiisu la jirto Aaya ka wanaagsan khasnado badan oo dhib la jirto. 17 Cunto khudaareed oo jacayl la jiro Aaya ka wanaagsan dibi la cayiliye oo nacayb la jiro. 18 Ninkii caqdo badanu muran buu kiciyaa, Laakiinse kii cadhada u gaabiyaa murankuu qaboojiyaa. 19 Ninkii caqis ah jidkiisu waa sida meel qodxan leh oo kale, Laakiinse kii xaq ah jidkiisu waa dariiq bannaan. 20 Wiilkii caqli lahu aabbihiis waa farxiyaa, Laakiinse ninkii nacascu ahu hooyadiisu quudhsadaa. 21 Nacasmadu waa u farxad ninkii caqlidaran, Laakiinse ninkii garasho lahu si qumman buu u socdaa. 22 Meeshii aan talo jirin xaajooiyinku waa baabba', Laakiinse taliyayaashii badan ayay ku hagaagaan. 23 Nin wuxuu farxad ka helaa jawaabta afkisa, Oo eraygii wakhti ku habboon la yidhaahdaana sidee buu u wanaagsan yahay! 24 Jidka noloshu waa u kor kii caqli leh, Si uu uga tago She'olkla hoose. (Sheol h7585) 25 Rabbigu wuu dumini doonaa guriga kuwaa kibirkha leh, Laakiinse dhuulka carmalka xadkiisa wuu adkayn doonaa. 26 Rabbigu fikirrada sharka ah aad buu u karhaa, Laakiinse kuwa daahirkaa hadal wanaagsan bay ku hadlaan. 27 Kan faatiido hunguri weynu reerkiisu dhibaa, Laakiinse kii hadiyadaha necebu wuu noolaan doonaa. 28 Kan xaq ah qalbigiisu wuxuu ka fikiraa sida loo jawaabo, Laakiinse kuwa sharka leh afkoodu wuxuu shubaa waxyalo shah ar. 29 Rabbigu kuwa sharka leh wuxuu ka fog yahay, Laakiinse kuwa xaq ah baryadoodu maqlaa. 30 Indhaha nuurkoodu qalbigu ka farxiyaa, Oo warkii wanaagsanuna lafahuu barwaqaqsiyyaa. 31 Dhegtii canaanta nolosha maqashaa Waxay joogi doontaa kuwa caqliga leh dhexdooda. 32 Kii edbinta diidaa naftiisu quudhsadaa, Laakiinse kii canaanta maqlaa waxgarashuu helaa. 33 Rabbiga ka cabsashadiisu waa edbinta xigmadda, Oo sharafdana waxaa ka horreeya is-hoosaysiinta.

16 Qalbiga qasdiyadiisa dadkaa leh, Laakiinse carrabka jawaabiis u xagga Rabbigay ka timaadaa. 2 Nin jidakisa oo dhammu waa la nadiffsan yihiin isaga, Laakiinse Rabbigu ruuxyadu miisaamaa. 3 Shuqulladaada Rabbiga ku aamin, Oo fikirradaaduna way taagnaan doonaa. 4 Rabbigu wax kastuu isu abuuray, Haah, oo xataa ka sharka leh wuxuu u abuuray maalinta sharkaa. 5 Ku alla kii qalbiga ka kibirsanu Rabbiga waa u karaahiyo, Wuxaan aad idiuu ku xaqiijinayaa inaan isagu taqsiir la'aan doonayn. 6 Waxaa dembiga lagu kafaaraggudaa naxariis iyo run, Oo dadkuna waxay sharka kaga fogaadaan Rabbiga ka cabsashadiisa. 7 Markii Rabbigu ku farxo nin jidakisi, Wuxuu nabad dhix dhigaa isaga iyo xataa cadaawayashii. 8 Wax yar oo xaqimo la jirto Aaya ka wanaagsan wax badan oo kordha oo xaqdarro la jirto. 9 Nin walba qalbigiisa jidkiisa u fiirsada, Laakiinse Rabbigaa tallaabooqiyinkiiisa toosiya. 10 Xukunka Rabbigu wuxuu ku jiraa bushimaha boqorka, Afkiisuna kuma xadgudbo garsooridda. 11 Miisaankii iyo kafadiihii xaq ah Rabbigaa

leh, Dhagaxyada miisaanka oo kiishka ku jira oo dhummuna waa shuqalkiisa. **12** Waa u karaahiyoo boqorrada inay xumaan falaan. Waayo, carshigu xaqnimuu ku dhismaa. **13** Boqorrada bushimaha xaq ah way ku farxaan, Oo kii si qumman u hadlana way jecel yihiin. **14** Boqor cadhadiisuu waa sida warqaadayaal geeriyeed, Laakiinse nin caqli leh ayaa qaboojin doona. **15** Nuruk wejiga boqorka nolol baa ku jirta, Oo raallinimadiisuna waa sida daruurtaa roobka dambe. **16** In xigmad la helaa intee bay ka sii wanaagsan tahay in dhabab la helo! In waxgarasho la helaana waa laga doortaa in lacag la helo. **17** Kuwa qumman jidkoodu waa inay sharka ka leexdaan, Kii jidkiisa dhawraa naftiisuu ilaaliyaa. **18** Kibirku wuxuu hor socdaa baabba', Oo madaxweynaanuna waxay hor socotaah dhicid. **19** In kuwa kibirsan booli lala qaybsado Waxaa kii sii wanaagsan in kuwa hooseeyaa laysla sii hoosaysiyo. **20** Kii hadalka dhegystaa wax wanaagsan buu heli doonaa, Oo ku alla kii Rabbiga aaminaana waa barakaysan yahay. **21** Kii qalbigiisu caqli leeyahay waxaa loogu yeedhi doonaa mid miyir leh, Oo bushimaha macaankooduna waxbarashuu kordhiyaa. **22** Waxgarashadu waa u ilololeed kii haysta, Laakiinse edbinta nacasyadu waa nacasmimo. **23** Kii caqli leh qalbigiisu afkiisuu wax baraa, Oo waxbarashuu bushimihiisa u kordhiyaa. **24** Hadalkii wacanu waa sida awlallo shinniyeed oo kale, Nafta wuu u macaan yahay, oo lafahana waa u caafimaad. **25** Waxaa jirta waddo dadka la qumman, Laakiinse dhammaadkeedu waa jidakkii dhimashada. **26** Kii hawshooda gaajadiisuu u hawshoodaa, Waayo, afkiisaa qasba isaga. **27** Ninkii waxmatare ahu xumaan buu qodqodaa, Oo bushimihiisana waxaaa ku jira dab wax gubaya. **28** Ninkii qallooncan muran buu beeraa, Oo kii xan badanuna wuxuu kala kaxeeeyaa saaxiibbo. **29** Ninka wax dulmaa deriskiisuu sasabtaa, Oo wuxuu u kaxeeeyaa jid aan wanaagsanayn. **30** Kii indhaha isugu qabta inuu wax qallooncan hindiso, Oo bushimihiisa qaniinaa, shar buu soo waddaa. **31** Madaxa cirro lahu waa taaj sharfeed Haddii laga helo jidka xaqnimada. **32** Kii cadhada u gaabiyyaa waa ka wanaagsan yahay kii xoog badan, Oo kii ruuxisa xukumaana waa ka wanaagsan yahay kii magaalo qabsada. **33** Saamiga waxaa lagu tuuraa dhabta, Laakiinse go'aankiisa oo dhan Rabbigaa leh.

17 Wuxoogaa cunto qallalan ah oo xasilloonaanu la jirto Ayaa ka wanaagsan guri hilib allabarri ka buuxo oo diriru la jirto. **2** Addoonkii caqli lahu wuxuu xukumi doonaa wiilkii ceeb soo jiida, Oo walaalaha ayuu la dhaxal geli doonaa. **3** Weelka lacagta lagu safeeyo lacatga iska leh, oo foornadana dahabkaa iska leh, Laakiinse Rabbigu qalbiyadu imtixaamaa. **4** Xumaanfaluhu wuxuu maqlaa bushimaha shar leh, Oo beenaaluhuna wuxuu dhegystaa carrabka xun. **5** Ku alla kii miskiinka ku majajiloodaa wuxuu caayaa Kan sameeyey, Kii belaayoojin ku farxaana ma taqsir li'aan doono. **6** Odyaasha waxaa taaj u ah carruurta carruurtooda, Oo sharafta carruurtuna waa aabbayaashhood. **7** Hadalkii weynu nacas uma eka, Sidaas oo kalena bushimihii been sheegaa amiri uma eka. **8** Hadiyaddu waxay kii haysta la tahay sida dhagax qalal ah, Oo meel alla meeshay u leexataabu way ku barwaqaqwadaa. **9** Kii xadgudub qariyaa jacayl buu doondoona, Laakiinse kii xaal ku noqnoqdaa saaxiibbuu kala kaxeeeyaa. **10** Canaantu waxay ninkii garasho leh u tartaa In ka badan boqol jeedal oo nacasa lagu dhuftay ay u taraan. **11** Ninkii shar lahu wuxuu doondoona caasinimo keliya, Sidaas daraaddeed waxaa isaga lagu diri doonaa farringeeyeeyaa naxariislahayn. **12** Nin ha la kulmo orso dhasheeda laga xaday, Intuu nacasa nacasmimo samaynaya la kulmi lahaa. **13** Ku alla kii wanaag xumaan ku celiya, Gurigiiisa xumaanu ka fogaan mayo. **14** Muranka bilowgiisu waa sida biyo la soo faruuray. Haddaba isqabashada iska daa intaan lays ilaaqin. **15** Kii kan sharka leh xaq ka dhiga, iyo kii

kan xaq ah gardarro ku xukuma, Labadaba Rabbigu aad buu u karhaa. **16** Lacagta nacaska gacantiisa ku jirtaa bal maxay u tartaa inuu xigmad ku soo iibsado, Waayo, isagu garasho ma leh? **17** Had iyo goor saaxiibba saaxiibkii wuu jecel yahay, Walaalna wuxuu u dhashay dhibaato. **18** Ninkii garaadbaran gacan buu dhaar ugu dhiibaab, Oo wuxuu damminuu ku noqdaa deriskiisa hortiisa. **19** Kii xadgudub jecelu muran buu jecel yahay, Oo kii irridissa sarraysiyaana wuxuu doondoontaa baabba'. **20** Kii qalbi qallooncan lahu wanaag ma helo, Oo kii carrab maroorsan lahuna wuxuu ku dhix dhacaab belaayo. **21** Kii nacasa dhalaa murugtiisu u dhalaa, Oo nacasa aabbibiisna farxad ma leh. **22** Qalbigii faraxsanu waa dawo wanaagsan, Laakiinse qalbigii jabuu lafahuu engejiyaa. **23** Ninkii shar lahu laabtuu laaluush ka qaataa, Si uu jidadka garta u qalloonciyo. **24** Xigmaddu waxay hor joogtaa kii garasho leh; Laakiinse nacaska indhiisiis waxay eegaan dhulka darafkiisa. **25** Wilki nacasa ahu waa u murug aabbibiis, Waana u qadhaadh tii dashay. **26** Weliba ma wanaagsana in kii xaq ah la taqsiiro, Ama in kuwa sharafka leh qummanaantooda awadeed wax loogu dhusto. **27** Kii hadalkiisa yareeyaa, aqoon buu leeyahay, Oo kii qalbigiisu qabow yahayna waa niin garasho leh. **28** Xataa nacasku markuu iska aamusana yahay waxaa loo yaqaan mid caqli leh, Kii bushimihiisa isku qabtana nin miyir leh.

18 Kii gooni isu soocaa, wuxuu doondoona damaciisa, Oo xigmadda oo dhanna wuu ku kacaa. **2** Nacasku waxgarashada kuma farxo, Laakiinse wuxuu ku farxaan uun inuu waa qalbigiisa ku jira muujiyo. **3** Markii kii shar lahu yimaado waxaa kaloo timaada quudhsasho, Sharafla'aantana waxaa la timaada ceeb. **4** Nin afkiis erayada ku jiraa waa sida biyo gun dheer, Oo isha xigmadduna waa sida durdur socda. **5** Ma wanaagsana in kan sharka leh loo exedo, Ama in kan xaq ah garta lagu afgembio. **6** Nacaska bushimihiis waxay keenaan muran, Oo afkiisuna wuxuu u yeedhaa karbaash. **7** Nacaska afkiis waa u baabba', Oo bushimihiisuna naftisay dabin u noqdaan. **8** Kii xan badan erayadisuu waa sida cunto macaan, Oo waxay ku deegaan meelaha caloosha ugu hooseeyaa. **9** Kii shuqalkiisa caajis ku ahu, Wuxuu walaal u yahay kii wax kharriba. **10** Rabbiga magiciisu waa noobiyyad xoog leh, Kii xaq ahu iyaduu ku cararaa, meel sarena wuu ku nabad galaa. **11** Ninkii taajir ah maalkiisu waa u magaalo xoog leh, Oo waa u derbi dheer sida ay la tahay isaga. **12** Dadka qalbigiisu waa kibraa intaanu baabbi'in ka hor, Oo sharafthana waxaa ka horraysa is-hoosaysiinta. **13** Kii xaajo ka jawaabaa isagoo aan maqlin, Waa u nacasmimo iyo ceeb. **14** Nin qalbigiisu waa u adkaysan karaa cudurkiisa, Laakiinse qalbi jabuu bal yaa u dulqaadan kara? **15** Kii miyir leh qalbigiisu wuxuu helaa aqoon, Oo kuwa caqliga leh dhugtooduna waxay doondoontaa aqoon. **16** Nin hadiyaddisu meel bay u bannaysaa. Oo waxay isaga hor keentaa rag waaweyn. **17** Kii dacwadiisa u hor mara, mid xaq ah baa la moodaa, Laakiinse deriskiisa ka daba yimaada oo imtixaamaa isaga. **18** Saamigu wuxuu joojiyaa murammo, Oo wuxuu kala kaxeeeyaa kuwa xoogga badan. **19** In walaal la xumeeeyay loo celiyo waa ka sii adag tahay in magaalo xoog leh la qabsado, Oo murammona waa ka xoog badan yihiin qalcad birafeeda. **20** Nin calooshiisu waxay ka buuxsami doontaa midhaha afkiisa, Oo wuxuu isagu ka dhergi doonaa waxa bushimihiisa u kordha. **21** Geeri iyo nololuba waxay ku jiraan itaalka carrabka, Oo kuwa jeceluna waxay cumi doonaan midhihiisa. **22** Ku alla kii afo helaa wuxuu helaa wax wanaagsan, Oo Rabbigana raallinimuukha helaa. **23** Miskiinka baryootan buu ku hadlaa, Laakiinse taajirku si qallafsan buu ugu jawaabaa. **24** Ninkii saaxiibbo badsadaa naftiisuh kharribaa, Laakiin waxaa jira saaxiib walaalkaa kaaga dhow.

19 Miskiinka daacadnimiadiisa ku socda ayaa ka wanaagsan Nacaska bushimihiisu qallooncan yihiin. **2** Oo weliba in naftu

aqoon la'aato ma wanaagsana, Oo kii cagihisu degdegaanna wuu ambadaa. **3** Nin nacasmadiisu jidkiisay qalloocisa, Oo isagu qalbigisa ayuu Rabbiga uga cadhoodaa. **4** Maalku wuxuu badiyaa saaxiibbo, Laakiinse miskiinku saaxiibkiisa buu ka soocmaa. **5** Markhaatigii been ahu ma taqsir la'aan doono, Oo kii been ku hadlaana ma baxsan doono. **6** Kuwa badan ayaa deeqsiga raallinimo ka baryi doona, Oo nin kastaaba waa u saaxiib kii hadiyado bixiya. **7** Miskiinka walaaliihiis oo dhammu way neceb yihiin, Haddaba saaxiibbadiisuna intee bay ka fogaan doonaa! Isagu hadal buu kala daba tagaa iyaga, laakiinse way tageen. **8** Kii xigmadda helaa naftiisuuc jecel yahay, Oo kii waxgarashada xajistaana wax wanaagsan buu heli doonaa. **9** Markhaatigii been ahu ma taqsir la'aan doono, Oo kii been ku hadlaana wuu halligmi doonaa. **10** Nacaska raaxo uma eka, Wawaana taas ka sii liita in addoon amirro xukumo. **11** Nin miyirkisuus cadho buu ka celiyya, Oo waxaa isaga ammaan u ah inuu xadgudub dhaaf. **12** Boqorka cadhadisu waa sida libaaxa cidiisa, Laakiinse raallinimadiisu waa sida sayaxa cawsku ku dega. **13** Wiilkii nacas ahu waa u belaayo aabbihii, Oo naag murammadeeduna waa sida dhibicyo aan kala go'in. **14** Hoy iyo hanti baxxahaashaa laga dhaxlaa, Laakiinse afo miyir leh xagga Rabbiga laga helaa. **15** Caajisnimo waxay keentaa hurdo weyn, Oo qofkii caajis ahuna wuu gaajoon doonaa. **16** Kii amarka dhawraa naftiisuus dhawraa, Laakiinse kii jidakiisa fudaydsadaa wuu dhiman doonaa. **17** Kii miskiinka u naxaa Rabbiguu wax amaa hijya, Oo wanaaggii uu sameeyeyna wuu u celin doonaa. **18** Wiilkaga edbi intay rajo jirto, Laakiinse naftaada ha ku qasbin si uu u dhinto. **19** Ninkii cadho badan waa la taqsiri doonaa, Waayo, haddaad mar isaga samatabbixiso, haddana waa inaad mar kale sidii oo kale ku samaysaa. **20** Talada maqal, oo edbinta qaado, Si aad ugu dampaystaada caqli u yeletiid. **21** Nin qalbigisa waxaa ku jira hindisoojin badan, Habase ahaatee waxaa taagnaan doonta talada Rabbiga. **22** Nin waxaa loo doonayaan waa raxmaddiisa, Oo miskiinkuna waa ka wanaagsan yahay beenaalaha. **23** Kii Rabbiga ka cabsada waxaa loo kaxeyaa xagga nolosha, Wuuna sii dheregsanaan doonaa, Oo sharna loo keeni maayo. **24** Ninkii caajis ahu wuxuu gacanta geliyaa xeedhada, Oo mar dambe xagga afkiisa uma soo celiyo. **25** Kan wax quudhsadaa garaac, oo garaadlaawaha ayaa miyir yeelan doona, Oo kii garasho leh canaano, oo isna aqoon buu sii kordhsan doonaa. **26** Kii aabbihii kharriba, hooyadiisna erya, Waa wiil ceeb keena oo cay soo jiida. **27** Wiilkajijiyow ka joogso in markaad edbinta maqashid Aad dabadeed hadalka aqoonta ka ambatid. **28** Markhaatigii waxmatare ahu gartuu quudhsadaa, Oo kan sharka leh afkiisuna wuxuu liqaa xumaan. **29** Kuwa wax quudhsada waxaa loo diyaariyey xukunno, Oo dhabarka nacasyadana waxaa loo diyaariyey karbaash.

20 Khamri waa dadquudhsade, waxa lagu sakhraamona waa qaylokiciye, Oo ku alla kii ku qaldamaana caqli ma laha. **2** Boqorka cabsigeliddisu waa sida libaaxa cidiisa, Oo ku alla kii ka xanaajiyaa, naftiisu ku dembaabaa. **3** Nin inuu dirir ka joogsado waa u sharaf, Laakiinse nacas waluba wuu ilaaqtamaa. **4** Kii caajis ahu qabowga aawadiis beer ma jeexo, Oo sidaas daraaddeed wakhtiga beergooska wuu baryootami doonaa, oo waxba ma heli doono. **5** Talada dadka qalbigiisa ku jirtaa waa sida biyo gun dheer, Laakiinse ninkii garasho leh ayaa ka soo dhaansan doona. **6** Dadka intooda badanu waxay naadiyaan raxmaddooda, Laakiinse nin aamin ah bal yaa heli kara? **7** Ninka xaq ah oo daacadnimadiisa ku socda, Carruurtisu way barakaysnaadaan isaga dabadii. **8** Boqorkii carshiga garsooridda ku fadhiyya Indhiisuu sharka oo dhan ku kala firdhiyaa. **9** Bal yaa odhan kara, Qalbigayga waan nadififyey, Oo dembigayga waan ka daahirasanahay? **10** Miisaanno kala cayn ah iyo qiyasoo kala cayn ah, Labaduba Rabbiga waa u karaahyo. **11** Xataas ilmo

yar waxaa lagu yaqaan falimihiisa, Inuu shuqulkiisu daahir yahay iyo inuu hagaagsan yahayba. **12** Dhegta wax maqasha iyo isha wax aragtaba, Labaduba Rabbiga sameeyey. **13** Hurdo ha jeelaan, waaba intaas oo aad caydhowdaaye. Indhaha kala qaad, oo cuntaad ka dhergi doontaa. **14** Kan wax iibsadaa wuxuu yidhaahdaa, Waa xun yahay, waa xun yahay, Laakiinse markuu tago ayuu faanaa. **15** Waxaa jira dahab iyo luul badan, Laakiinse bushimihii aqoon lalu waa jawharad qaali ah. **16** Kii qof qalaad dammiinta dharkiisa ka qaad, Oo markuu shisheeyayaal dammiinto, isaga rahmad ahaan u hay. **17** Cuntadii kхиyaano lagu helaa dadka way u macaan tahay, Laakiinse dabadeed afkiisa waxaa ka buuxsami doona quruurux. **18** Qasdi kasta waxaa lagu taagaa talo, Oo waano wanaagsan ku dagaallan. **19** Kii sida mid xan badan u warwareegaa wuxuu daaha ka qaadaa waxyalo qarsoon, Haddaba sidaas daraaddeed kii bushimihiiis kala qaada ha ku darsamin. **20** Kii aabbihiiis ama hooyadiis caaya, Laambaddiisa wuxaa lagu bakhtiin doonaa gudcur dam ah. **21** Dhaxalkii markii hore degdeg lagu helay, Ugu dampaysta ma barakoobi doono. **22** Ha odhan, Shar baan ka abaalgudayaa. Rabbiga sug, oo isna wuu ku badbaadin doonaa. **23** Miisaanno kala cayn ahu Rabbiga waa u karaahyo, Oo kafaddii kхиyaano ahuna ma wanaagsana. **24** Nin socodkiisu waa xagga Rabbiga, Haddaba sidaas daraaddeed dad sidee buu jidkiisa u garan karaa? **25** Waa u dabin nin inuu nacasmiku yidhaahdo, Waa quduus, Oo uu dabadeed u niidraa inuu wax weyddiyo. **26** Boqorkii caqli lahu kuwa sharka leh wuu hufaa, Oo wuxuu dushooda marsiiyaa giringirta. **27** Dadka ruuxiis waa laambaddii Rabbiga, Oo wuxuu baadhaa caloosha meelaha ugu hooseeya oo dhan. **28** Naxariista iyo runtu boqorkay ilaaliyan, Oo carshigisuna wuxuu ku taagnaadaa naxarii. **29** Dhallinyarada xooggoodu waa ammaantooda, Oo cirrada odayaashuna waa quruxdooda. **30** Garaaciddii nabro yeeshaa waxay dadka ka nadifisaa sharka, Oo dilidda karbaashkuna sidaas oo kalay u gashaa caloosha meelaha ugu hooseeya.

21 Boqorka qalbigiisu wuxuu ku jiraa gacanta Rabbiga sida webiyada biyaha ah, Oo wuxuu u leexiyaa meal alla meeshuu doonayo. **2** Nin jidkiis waluba waa la qumman yahay isaga, Laakiinse Rabbigu qalbijayduu miisaamaa. **3** Waxaa Rabbigu allabar ka sii jecel yahay In qaqlimo iyo gar la sameeyo. **4** Indho qab weyn iyo qalbi kibirsan, Kuwaas oo ah kuwa sharka leh laambaddoodu waa dembi. **5** Kuwa dadaala fikirradoodu waxay u geeyaan barwaqaq. Laakiinse ku alla kii degdeg badanu wuxuu u degdeegaan inuu wax u baahdo oo kelya. **6** Khasnadilii carrab been badan lagu helaa waa sida ceeryamo hor iyo dib loo kaxeyey, Oo kuwa doondoontaan dahimashay doonaan. **7** Kuwa sharka leh dhacoodu iyaguu baabbiin doonaa, Maxaa yeelay, iyagu waxay diidaan inay gar sameeyaan. **8** Ninkii eed badan qaba jidkiisu aad buu u qallooman yahay, Laakiinse kii daahirsan shuqulkiisu waa hagaagsan yahay. **9** In guriga dushiisa dhinac laga joogo ayaa ka roon In guri weyn naag muran badan lala joogo. **10** Kii shar leh naftiisu xumaan bay doonaysaa, Oo derisksiisuna raallinimo kama helo hortisa. **11** Markii mid wax quudhsada la taqsirro, garaadlaawaha wuu caqliyastaa, Oo kii caqli leh marka la edbiyona aqoon buu helaa. **12** Kii xaq ahu wuxuu ka fikiraa kii shar leh gurigisa, Iyo sida kuwa sharka leh loogu afgembijo sharnimadooda daraaddeed. **13** Kii dheghiisa u fureeyaa si aanu qaylada miskiinka u maqlin, Isaga qudhisiisuna wuu qaylin doonaa, Laakiinse lama maqlin doono. **14** Hadiyaddii qarsoodi lagu bixiyaa xanaaqay qabowjisaa, Oo laaluushkii laabta laysu geliyanaa cadho kulul buu qabowjiyaa. **15** Kii xaq ahu inuu gar sameeyo waa u farxad, Laakiinse kuwa xumaanta ka shaqeeyaa waa u baabba'. **16** Ninkii jidka waxgarashada ka habaabaa Wuxuu la joogi doonaa ururka kuwii dhintay. **17** Kii raaxaysi jecelu miskiin buu ahaan doonaa, Oo kii khamri iyo saliid jeceluna taajir ma

noqon doono. **18** Kii shar lahu wuxuu furasho u noqon doonaa kii xaq ah, Khaayinkuna wuxuu furasho u noqon doonaa kii qumman. **19** In lamaadegaanka la joogo ayaa ka roon In naag muran iyo cadho badan lala joogo. **20** Khasnad qaali ah iyo saliid baa ku jira kan caqliga leh gurigiiisa, Laakiinse nacasku wixiisa wuu wada liqaas. **21** Kii xaqnimo iyo naxariis raacaa Wuxuu helaa nolol iyo xaqnimo iyo sharaf. **22** Kii caqli lahu kor buu ugu baxaa magaalada kuwa xoogga badan derbigeeda, Oo weliba xoogga ay isku hallaynayaan oo dhan ayuu hoos u ridee. **23** Ku alla kii afkiisa iyo carrabkiisa dhawraa Naftiisu dhibaatooyin ka dhawraa. **24** Ninkii kibirsan ee qab weyn waxaa magiciisa la yidhaahdaa quudhsade, Oo wuxuu ku shaqeeyaa cadhada kibirk. **25** Ninkii caajis ah waxaa dila damaciisa, Waayo, gacmiihiisu waxay diidaan inay hawshoodaan. **26** Waxaa jira kuwo maalinta oo dhan si hunguri weyn wax u damca, Laakiinse kii xaq ahu wax buu bixiyaa oo ma ceshado. **27** Ka sharka leh allabarigisu waa karaahiyo, Oo markuu niyo xun ku bixiyona way ka sii daran tahay! **28** Markhaatifura beenta ahu waa baabbi'i doonaa, Laakiinse ninkii wax maqla hadalkisu waa raagi doonaa. **29** Ninkii shar lahu wejigiisuu adkeeyaa, Laakiinse kii qummanu jidadiisuu in fiirsadaa. **30** Ma jirto xigmad ama waxgarasho Ama talo Rabbiga ka gees ah. **31** Faraska waxaaa loo diyaariyya maalinta dagaalka, Laakiinse guusha waxaa leh Rabbiga.

22 Magac wanaagsan baa laga doortaa maal badan, Oo nimcana waa ka wanaagsan tahay lacag iyo dahab. **2** Taajirka iyo miskiinku way wada kulmaan, Oo Rabbigu waa kii kulligood sameeyey. **3** Ninkii miyir lahu sharkuu arkaa, wuuna dhuuntaa, Laakiinse garaadlaawayaaashu way iska sii maraan, waana la taqsiiraa. **4** Is-hoosaysiita iyo Rabbiga ka cabsashadiisa abaalgukduu Wuxaa weeyaan hodantinimo iyo sharaf iyo nolol. **5** Qodxan iyo dabinnaba waxay yaallini jidka ninku qalloocan, Laakiinse kii naftiisa dhawraa waa ka fogaan doonaa iyaga. **6** Ilmo u rabbee siduu ku socon lahaa, Oo isna xataan markuu gabooobo kama leexan doono. **7** Taajirku masaakiintuu taliya Oo kii wax amaahadaana midiidin buu u yahay kii wax amaahiya. **8** Kii xumaan beeraa wuxuu goosan doonaa belaayo, Oo usha cadhadiisuna way dhammaan doontaa. **9** Kii il deeqsiya lahu wuu barakoobi doonaa, Waayo, isagu wuxuu cuntadiisa wax ka siyya masaakiinta. **10** Kan wax quudhsada eri, oo muranku wuu bixi doonaa, Dirirta iyo cayduna way dhammaan doonaan. **11** Kii daahirsananta qalbiga jecel, Oo bushimihiisu nimco leeyiihiin, xataan boqorka aayaasaa xiibkiis ahaan doona. **12** Indhaha Rabbigu waxay dhawraan ka aqoonta leh, Laakiinse isagu wuxuu afgembiyaa erayada khaayinka. **13** Kii caajis ah wuxuu yidhaahdaa, Libaabaa baa dibadda jooga, Oo jidka dhexdiisa ayaa laygu dili doonaa. **14** Naago qalaad afkoodu waa god deer, Oo waxaa ku dhici doona kii xaggaa Rabbiga laga nacay. **15** Nacasnimadu waxay ku xidhan tahay qalbiga ilmaha. Laakiinse usha edbintu way ka fogayn doontaa. **16** Kii miskiinku u dulma inuu maal korodhsado, Iyo kii taajirka wax siyyaaba hubaal way baahnaan doonaan. **17** Dhegta u dhig, oo erayada kuwa caqliga leh maqal, Oo qalbigana aqoontayda u jeedi. **18** Waayo, waa wax wanaagsan haddii aad uurka ku haysatiid, Oo hadday dhammaantood bushimahaaga diyaar ku ahaadaan. **19** Bal eeg, adigaan maanta iyaga ku ogeysiitye, Inaad Rabbiga aaminsan tahay. **20** Miyaanan waxyaalo wanaagsan kuugu qorin Talooiyinka iyo aqoonta, **21** Si aan kuu ogeysiyo hubaasha erayada runta, Inaad erayada runta uga jawaabitid kuwii ku soo diray? **22** Miskiinka ha dhicin, waayo, isagu waa miskiin, Oo kan dhibaataysanna meesha iridda ha ku dulmin, **23** Waayo, Rabbiga aayaasaa dacwadooda u qaadid doona, Oo kuwa iyaga dhaca naftoodana wuu dhici doonaa. **24** Ha la saaxiibin nin xanaaq badan, Oo nin cadho kululha waa inaanad la socon, **25** Waaba intaas oo aad jidkiisa baratid, Oo aad naftaadana dabin ku

riddid. **26** Ha noqon sida kuwa gacanta dhaar ugu dhiiiba, Ama sida kuwa deyman u dammiinta. **27** Haddaanad haysan wax aad bixiso, Bal muxuu sariirtaada hoostaada uga la bixi? **28** Soohdinta hore oo ay awowayaashu dhigeen Innaba ha durkin. **29** Miyaad aragtaa nin shuqulkiisa ku dadaala? Isagu wuxuu istaaga doonaa boqorro hortood. Oo kuwa hoose hortoodana ma istaagi doono.

23 Markaad u fadhiisatid inaad taliye wax la cundit, Aad uga fiirso waxa horaadaa yaal, **2** Oo mindi cunaha iska saar Haddaad tahay nin hunguri weyn. **3** Cuntadiisa macaan ha damcin, Waayo, waa cunto kхиаaneed. **4** Ha isku daalin si aad taajir ku noqotid. Oo xigmaddaadaan ka joogso. **5** Ma waxaa indhaha ku dayaysaa wax aan jirin? Waayo, hubaal maalku wuxuu yeeshaa baalal, Sida gorgor samada u duula oo kale. **6** Kan isha sharka leh kibistiisa ha curin, Cuntadiisa macaanna ha damcin, **7** Waayo, isagu waxaa weeye siduu qalbiga kaga fikiro; Wuxuu kugu leeyahay, Cun oo cab, Laakiinse qalbigiisu kulama jiro. **8** Wixii aad cuntay waad soo mantagi doontaa, Oo erayadaadii macaanaana way kaa lumi doonaan. **9** Nasas waxba ha kula hadlin, Waayo, isagu xigmadda hadalkaaga wuu quudhsan doonaa. **10** Soohdintii hore ha durkin, Beeraha agoommadana ha dhex gelin, **11** Waayo, bixiyahoodu waa xoog badan yahay; Oo isaga ayaa dacwadooda kugu qaadi doona. **12** Qalbigaaga edbinta u jeedi, Oo dhegahana erayada aqoonta. **13** Ilmaha edbin ha u diidin, Waayo, haddaad isaga ul ku garaacdid, ma dhiman doono. **14** Ul baad isaga ku garaaci doontaa, Oo naftisaad She'ool ka samatabbixin doontaa. (**Sheol h7585**) **15** Wiilkaygiiyow, haddii qalbigaagu caqli leeyahay, Qalbigayguna wuu farxi doonaa. **16** Haah, oo xataa uurkaygu wuu rayrayn doonaa, Markay bushimahaagu wax qumman ku hadlaan. **17** Qalbigaagu yaanu dembilayaa ka hinaasin, Laakiinse maalinta oo dhan Rabbiga ka cabso. **18** Waayo, hubaal waxaa jira abaalgud, Oo rajadaaduna kaama go'i doonto. **19** Wiilkaygiiyow, i maqal, oo caqli yeelo, Oo qalbigaagana jidka ku toosi. **20** Ha dhex joogin khamriyacabyada lio kuwa hunguriweynaanta hilbika u cuna, **21** Waayo, kii sakhraan ah iyo kii hunguri weynuba way caydhoobi doonaan, Oo lulona nin calal bay u xidhi doontaa. **22** Dhegayo aabbahaagii ku dhalay, Oo hooyadaana ha quudhsan markay gabowdo. **23** Runta soo iibso, oo ha sii iibin, Oo weliba waxaad ku sii darsataa xigmadda iyo edbinta iyo waxgarashada. **24** Kii xaq ah aabbihiis aad buu u farxi doonaa, Oo kii ilmo caqli leh dhalaana farxad buu ka heli doonaa. **25** Aabbahaa iyo hooyadaaba ha farxeen, Oo tii ku dhashayna ha rayrayso. **26** Wiilkaygiiyow, qalbigaaga i sii, Oo indhahaaguna jidatkayga ha dhawreen. **27** Waayo, dhillo waa booraan dheer, Oo naag qalaadna waa god cidhiidhi ah. **28** Sida tuug oo kale ayay u gabbataa, Oo waxay dadka ku dhex badisaa khaayinnada. **29** Bal yaa hoog leh? Oo yaa caloolxumo leh? Oo yaa murammo leh? Oo yaa calaacal badan leh? Oo yaa u dhaawakan sababla'an? Oo yaa indho casaan ah leh? **30** Waa kuwa wakhti dheer ku raaga khamriga, Waana kuwa u taga inay doondoontaan khamri laysku daray. **31** Ha fiirin khamrigu markuu casaado, Markuu koobka ka dhex dhalaalo, Iyo markuu si wanaagsan u shubmayoba. **32** Ugu dambaysta wuxuu wax u qaniinasa sida abeesada, Oo sida jilbiskana wax buu u qaniinaa. **33** Indhahaaguu waxay arki doonaan naago qalaad, Oo qalbigaaguna wuxuu ku hadli doonaa waxyaalo qalloocan. **34** Oo waxaa ahaan doontaa sida kan badda dhexdeeda jiifsada, Ama sida ka dakhalka dhaladiisa sare seexda. **35** Waxaad odhan doontaa, Wax bay igu dhufteen, laakiin waxba ima yeelin. Way i garaaceen, iskamana aanan garan; Bal goormaan toosi doonaa? Weli mar kalaan doonan doonaa.

24 Dad shar leh ha ka masayrin, Hana jeclaysan inaad iyaga la joogtid. **2** Waayo, qalbigoodu wuxuu ka fikiraa kharribaad,

Oo bushimahooduna waxay ku hadlaan belaayo. **3** Guri wuxuu ku dhismaa xigmad, Wuxuuna ku taagnaadaa waxgarasho, **4** Qawladuhuna aqoontay kaga buuxsamaan Maal kasta oo qaal ah oo qurux badan. **5** Ninkii caqli lahu xoog buu leeyahay, Oo ninkii aqoon lahuna itaal buu sii korodhsadaa. **6** Waayo, waa inaad talo wanaagsan ku dagaallantaa, Oo waxaa taliyaayaal badan la jirta nabadgelyo. **7** Xigmaddu nacaska way ka dheer tahay, Isagu xagga iridda afkiisa kuma kala qaado. **8** Kii ku fikira inuu xumaan sameeyo, Waxaa loogu yeedhi doonaa belaayo-sameeye. **9** Fikirka nacasnimaad waa dembi, Kii wax quudhsadaana waa u karaahiyoo dadka. **10** Maalinta dhibaataada haddaad liiccid, Itaalkagu waa yar yahay. **11** Samatabbixi kuwa dhimashada loo wadayo, Kuwa ku dhow in la gowracona dib uga qabo. **12** Haddaad tidhaahdid, Bal eeg, waxan ma aannu garanayn, Kan qalbiyada miisaamaa miyaanu ka fiiranay? Oo kan naftaada dhawraa miyaanu ogay? Oo miyaanu isagu niin walba ugu abaalgudayn sida shuqulkiisu yahay? **13** Wiilkaygiyow, malab cun, waayo, wuu wanaagsan yahay, Oo waxaad cuntaa awlallada malabka, taas oo kuu dhadhlan macaan. **14** Oo xigmadda aqoonteeduna sidaasoo kalay naftaada u ahaan doontaa, Oo haddaad iyada heshid waxaa jiri doona abaalgud, Oo rajadaaduna ma go'i doonto. **15** Sida nin shar leh, ha u gabban kan xaq ah gurigiisa, Oo rugtiisa nasashadana ha kharribin. **16** Waayo, niin xaq ahu toddoba goor buu dhaca, wuuna soro sara kaccaa haddana, Laakiinse kuwa sharka leh waxaa lagu afgembiyaa belaayo. **17** Ha rayrayn markuu cadowgaagu dhaco, Oo qalbigaaguna yaanu farxin markuu turunturoodo, **18** Waayo, waaba intaas oo Rabbigu taas arkaa, oo ay shar la ahaato indhihiisa, Oo uu dabadeedna cadhadiisa ka soo celiyyaa isaga. **19** Xumaanfalayaasha aawadood ha isku dhabin, Kuwa sharka lehna ha ka masayrin, **20** Waayo, kii shar leh abaalgud ma heli doono, Oo laambadda xumaanfalayaashana waa la bakhtiin doonaa. **21** Wiilkaygiyow, Rabbiga iyo boqorkaba ka cabso, Oo ha ku darsamiin kuwa isrogrog badan, **22** Waayo, belayaadoodu si degdeg ah ayay u soo kici doontaa, Oo bal yaa yaqaan baabbi'inta labadoodaba? **23** Oo weliba waxyaalahanuna waa wixii ay kuwa caqliga lahaa yidhaahdeen. In dadka garsooridda loogu kala eexdaa ma wanaagsana. **24** Kii kan shar leh ku yidhaahda, Xaq baad tahay, Dadyowga aaya habaari doona, oo quruumuhuna way karhi doonaan isaga, **25** Laakiinse kuwii isaga canaanntaa farxad bay yeelan doonaan, Oo dushodhana waxaa ku soo degi doontaa barako wanaagsan. **26** Kii jawaab qumman ku jawaabaa Bushimuhuu dhunkadaa. **27** Shuqulkaaga dibadda ku hagaajiso, Oo beerta ku diyaarso, Oo dabadeedna gurigaaga dhiso. **28** Deriskaaga sababla'an markhaati ha ku furin, Oo bushimahaagana ha ku kхиyaanay. **29** Hana odhan, Wixii uu igu sameeyey oo kale ayaan ku samayn doonaa, Oo ninkii sidii shuqulkiisu ahaa ayaan u abaalmarin doonaa. **30** Waaan ag maray ninka caajiska ah beertiisa, Iyo ninka garaadka daran beercanabkiisa, **31** Oo bal eeg, kulligood waxaa ka baxay qodxan, Oo dhammaantoodna waxaa qariyey maraboob, Oo derbigoodii dhagaxa ahaan waa dumay. **32** Markaasaan eegay oo aad uga fiirsaday, Waan fiirihey oo wax ka bartay. **33** Weliba in yar baad seexanaysaa, oo in yar baad gam'aysaa, Oo in yar baad gacmaha hurdo lu labaysaa, **34** Haddaba caydhimo waa kuu iman doontaa sida tuug oo kale, Oo baahina sida nin hub sita oo kale.

25 Oo weliba kuwanuna waa maahmaahyadii Sulaymaan, Oo boqorkii Yahuud oo Xisqiyaah ahaa raggiisi ay soo guuriyeen. **2** Waa u ammaan lilaah inuu xaal qariyo, Laakiinse waa u ammaan boqorrada inay xaal baadhaan. **3** Sida samadu u sarrayso, oo dhulkuna u gun dheer yahay, Ayaan qalbiga boqorrada loo baadhi karin. **4** Lacagta wasakhda ka qaad, Oo dabadeedna waxaa

lacagshubaha uga soo bixi doona weel. **5** Boqorka hortiisa kuwa sharka leh ka fogee, Oo carshigiiisuna xaqnimuu ku taagnaan doonaa. **6** Ha isweynweynayn boqorka hortiisa, Oo kuwa waaweyn meeshoodana ha istaagin. **7** Amiirkii kaa indhaaaga ku aragtagt Intii hortiisa lagu hoosaysiin laaha, Waxaaa kuu wanaagsan iyadoo lagu yidhaahdo, Halkan sare kaalay. **8** Dirir degdeg ha ugu bixin, Waaba intaasoo aad ugu dambaysta garan weydaya waa xada samayn lahayd, Markii uu deriskaagu ku ceebeeyey dabadeed. **9** Dacwadaadaa deriskaaga kala dood, Laakiinse mid kale xaalikiisa qarsoon ha sheegin, **10** Waaba intaas oo uu ku caayaa kii maqlaa, Oo aanay ceebtaadu kaa hadhin. **11** Hadalkii si hagaagsan loogu hadlaa Wuxuu la mid yahay tufaaxyo dahab ah oo lagu dhex sameeyey taswiiro lacag ah. **12** Kii caqli leh oo wax canaanntaa wuxuu dhegtax wax maqasha oo addeecda ula mid yahay Hilqado dahab ah iyo wax laysku sharraxo oo dahab saafiya ah. **13** Wargeeyihii aamin ahu wuxuu kuwii isaga soo diray ula mid yahay Qabowga barafka cad oo wakhtiga beergooya, Waayo, isagu wuxuu qabowiyaa nafta sayidiyadiisa. **14** Ku allii kii hadiyan been ah isku faaniyaa Wuxuu la mid yahay daruuro iyo dabay aan roob lahayn. **15** Waxaa xaakint wax lagu oggolasiyyaa dulqaadasho badan, Carrab macaanuna laftu jebyaa. **16** Malab ma heshay? In kugu filan oo keliya ka cun, Waaba intaas oo intaad ka dheregto aad soon hunkaacadaye. **17** Cagtaadu ha ku yaraato guriga deriskaaga, Waaba intaasoo uu kaa daalaa oo uu ku neebaadaaye. **18** Ninkii deriskiisa marag been ah ku furaa Waa sida budhi iyo fallaadh af badan oo kale. **19** In wakhtiga dhibaataada niin aaminlaawe ah laysku halleeyo Waa sida ilig jaban iyo cag murkacatay oo kale. **20** Kii qalbi murugaysan u gabayaa Waa sida mid maalin qabow huwiska iska qaada iyo sida khal soodhe lagu shubo oo kale. **21** Cadowgaagu hadduu gaajaysan yahay, wax uu cuno sii, Hadduu harraadsan yahayna waraabi, **22** Waayo, dhuxulo dab ah ayaad madaxiisa ku tuuli doontaa, Oo Rabbiguna waa kuu abaalgudi doonaa. **23** Dabaysha woqoyi roob bay keentaa, Sidaas oo kale carrabki xan badanna weej cadhaysan buu keenaa. **24** In guriga dushiisa dhinac laga joogo ayaa ka roon In guri weyn naag muran badan lala joogo. **25** Warkii wanaagsan oo dal fog ka yimaadaa Waa sida biyo qabow ay naf harraadsan u yihiin oo kale. **26** Ninkii xaq ah ee kii shar leh isu dhiibaa Waa sida durdur qasmay iyo sida bi iyood oo wasakhday oo kale. **27** In malab badan la cunaa ma wanaagsana, Sidaas oo kalena in ammaan la doondoontaa ammaan ma aha. **28** Kii aan ruuxisa u talin karinu Waa sida magaalo duntay oo aan derbi lahayn oo kale.

26 Sida wakhtiga kulul aan baraf cad ugu habboonayn, oo wakhtiga beergooya aad roob ugu habboonayn, Ayaan sharaf nacas ugu habboonayn. **2** Sida shimbir iska wareegaysa iyo sida dabafallaadh iska duulaysa, Ayaan habaarkii sababla'an ahu cidna ugu dhacayn. **3** Jeedal faras buu ku habboon yahay, dacayna dameer, Ulina dhabarka nacaska. **4** Nacas ha ugu jawaabin sida nacasnimiadiisu tahay, Waaba intaasoo aad sidiisa oo kale noqotaaye. **5** Nacas ugu jawaab sida nacasnimiadiisu tahay, Waaba intaasoo u isla caqli weynadaaye. **6** Kii nacas gacantis fariiin u sii dhiibaa Cagahuu iska gooyaa oo khasaaruu cabbaa. **7** Sida lugaha curyaanku u laalaadaan Ayuu masaalkuna u yahay afka nacasyada. **8** Kii nacas sharaf siyyaa Wuxuu la mid yahay mid wadhadhagax ku xidha oo kale. **9** Sida qodaxdu u dhex gasho sakhraan gacantiis, Ayuu masaalkuna u yahay afka nacasyada. **10** Kii nacaska ama kuwa jidka maraya kirystaa Waa sida qaansoole dadka oo dhan dhaawaca oo kale. **11** Nacas nacasnimiadiisa ku noqnoqdaa Waa sida eey mantaggiisa ku noqnoqdaa oo kale. **12** Nin isla caqli weyn ma aragtay? Waxaa isaga ka rajo roon nacas. **13** Ninkii caajis ahu wuxuu

yidhaahdaa, Libaax baa waddada jooga; Libaax baa jidka taagan. **14** Sida albaabku birihiisa ugu noqnoqdo, Ayaa kii caajis ahuna sariirtisa isugu rogrogaa. **15** Kii caajis ahu wuxuu gacantiisa geliyaa xeedhadiisa, Oo inuu afkiisa ku soo celiyona waa ku dhib isaga. **16** Kii caajis ahu waa iskala caqli badan yahay Toddoba nin oo xigmad ku jawaabka karta. **17** Kii isagoo jidka iska maraya isku dhex darir aanaa waxba ku lahayn, Wuxuu la mid yahay mid eey dhageha qabta oo kale. **18** Sida nin waalan oo rida dab, Iyo fallaadho, iyo dhimasho, **19** Ayuu yahay kii intuu deriskiisa kхиyaaneeyo, Haddana yidhaahda, Miyaanan cayaarayn? **20** Xaabola'aanta dabku waa bakhtiyya, Oo meeshii aan mid xan badanu jooginna muranku waa ka joogsadaa. **21** Sida dhuxuli raran u sii shiddo, qoryona dab u sii belbeliyaan, Ayuu ninkii muran badanuna dirir u sii kiciyaa. **22** Kii xan badan erayadiisu waa sida cunto macaan, Oo waxay ku degaan meelaha caloosha ugu hooseeya. **23** Bushimihii macaan iyo qalbigii shar lehba Waxay la mid yihiin weel dhoobo ah oo lagu dhaadhaday lacag wasakhdeed. **24** Kii wax necebu bushimihiiusu isku yeelyeelaa, Laakiinse uurkiisu kхиyaano ku kaydsadaa. **25** Markuu si wacan u hadlo ruumaysan, Waayo, waxaa qalbigiisa ku jira toddoba karaahiyo. **26** In kastoo nacyabkiisu kхиyaano isku daboolo, Xumaantiisa aaya shirka lagu hor muujin doonaa. **27** Ku alla kii bohol qodaaba isagaa ku dhex dhici doona, Oo kii dhagax giringiriyana, isaguu ku soo rognan doonaa. **28** Carrabki been sheega wuxuu neceb yahay kuwuu dhaawacay, Oo afki wax faaniyaana wuxuu ka shaqeeyaa baabba'.

27 Berrito ha ku faanin, Waayo, ma ogid waxay maalinu keeni doonto. **2** Mid kale ha ku faaniyo oo yaanu afkaagu ku faanin, Shisheeye ha ku ammaano, oo yaanay bushimahaagu ku ammaanin. **3** Dhagax waa culus yahay, oo cammuudina way miisaan weyn tahay, Laakiinse waxaa labadoodaابa ka sii culus nacas cadhadii. **4** Cadho waa naxariisdarro, xanaaqna waa daad, Laakiinse bal yaa hinaaso is-hor taagi kara? **5** Canaantii bayaan ahu Waa ka wanaagsan tahay jacaylkii qarsoon. **6** Saaxiib nabrihiisu waa daacadnimo, Laakiinse cadow dhunkashooyinkisu waa kхиyaano miidhan. **7** Naftii dhoregsanu xataa awllatallad malabka waa ka yaqaqsataa, Laakiinse naftii gaajaysan wax kasta oq qadhaadhuba way u macaan yihiin. **8** Ninkii hoygiisa ka warwareegaa Waa sida shimbir buulkeeda ka warwareegta oo kale. **9** Saliidda iyo cadarku qalbigay ka farxiyan, Sidaas oo kalena waxaa nin ka farxiya macaanka saaxiibkiis oo ka yimaada talada qalbiga. **10** Ha ka tegin saaxiibkaa iyo aabbahaa saaxiibkiis toona, Oo maalintii masiibadaadana guriga walaalkaa ha tegin, Deris kuu dhowu waa ka wanaagsan yahay walaal kaa fog. **11** Wiilkaygiyow, caqli yeelo, oo qalbigayga ka farxi, Si aan ugu jawaabo kii i caayaba. **12** Ninkii miyir lahu sharkuu arkaa, wuuna dhuuntaa, Laakiinse garaadlaawayaaashu way iska sii maraan, oo waana la taqsiira. **13** Kii qof qalaad dammiinta dharkiisa ka qaad, Oo kii naag qalaad dammiintana isaga rahmad ahaan u hay. **14** Kii intuu aroor hore kaco saaxiibkiis cod dhere ugu duceeyaa, Waxaa loo qaadan doonaa habaar. **15** Maalin roobaabeed dhibicyadeedaan kala go'in lyo naag muran badanu waa isku mid. **16** Ku alla kii iyada celiyaa, dabayshuu celiyaa. Gacantiisa midigna saliid bay qabataa. **17** Bir baa bir afaysa, Oo sidaas oo kale nin baa saaxiibkiis afeeyaa. **18** Ku alla kii berde xannaanaystaa midhihiisuun cuni doonaa. Oo kii sayidiikisa dhawrana waa la murwayn doonaa. **19** Sida fool biyaha dhexdooda fool uga muuqdo, Ayaa nin qalbigiisu nin kale ugu muuqdaa. **20** She'ool iyo halligaadu weligood ma dhergaan, Dadka indhihiisu weligood ma dhergaan. (*Sheol h7585*) **21** Weelka lacagta lagu safeeyo lacagtaa iska leh, oo foornadana dahabkaa iska leh, Sidaas oo kalena nin waxaa lagu tijaabiyya ammaantiisa. **22** In kastoo aad nacas tib iyo mooye hadhuudh kula tuntid, Weliba

nacasmimidiius ka tegi mayso isaga. **23** Aad ugu dadaal inaad ogaatid xaalka adhigaaga, Oo lo'daadana si wanaagsan u laali. **24** Waayo, maalku weligis siima raago, Taajkuna ab ka ab miyuu waaraa? **25** Cawska qallalan markii la gooyo mid cagaar ah oo jilicsan baa soo muuqda, Oo dhalatada buurahana waa la soo urursadas. **26** Baraarku waa kuu dhar, Oo adhiguna waa kuu qimihii beerta. **27** Waxaa jiri doona caano riyaad oo cunto ugu filan adiga iyo reerkaagaba, Iyo weliba masruufka gabdhaha kuu shaqeeyaa.

28 Kuwa sharka lahu waxay cararaan iyadoo aan ciduna eryanayn, Laakiinse kuwa xaga ahu waxay u dhiirran yihiin sida libaax oo kale. **2** Waddan xadgudubkiisa aawadlis amiirradu way badan yihiin, Laakiinse ninkii waxgarasho iyo aqoon leh dowladdiisu way sii raagtaa. **3** Miskiin masaakiinta dulmaa Waa sida roob dhlukha xaadha oo aan cunto ka tegin. **4** Kuwa sharciga ka tagaa waxay ammaanaan kuwa sharka leh, Laakiinse kuwa sharciga dhawra aaya iyaga la dirir. **5** Nimanka sharka lahu garsooridda ma gartaan, Laakiinse kuwa Rabbiga doondoona wax walbay gartaan. **6** Kii jidat qallooman ku socda, in kastoo uu taajir yahay, Waxaa ka roon miskiinka daacadnimadiisa ku socda. **7** Ku alla kii sharciga dhawraa waa wil caqli leh, Laakiinse kii raaca kuwa cirta weyn, aabbihiiusu ceebeeyaa. **8** Kii korsaar iyo ribo maalkiisa ku korodhsadaa, Wuxuu u ururin doonaa mid masaakiinta u naxariista. **9** Kii dhegtiisa ka leexiya inuu sharciga maqlo, Xataa baryootankiisu waa karaahiyo. **10** Ku alla kii kuwa xaga ah jid shar ah ku ambiyaa, Isagaa ku dhici doona godkiisa, Laakiinse kuwa qummanu wax wanaagsan bay dhaxli doonaan. **11** Taajirku waa isla caqli weyn yahay, Laakiinse miskiinka waxgarashada leh ayaa isaga kashifa. **12** Kuwa xaqa ahu markay guulaystaan, waxaa jirta ammaan weyn, Laakiinse markii kuwa sharka lahu sara kacaan dadku waa dhuuntaa. **13** Kii xadgudubyadiisa qariyya ma liibaani doono, Laakiinse kii qirta oho dhammadka tagaa, naxariis buu heli doonaa. **14** Ninkii mar kasta cabsaddaa waa barakaysan yahay, Laakiinse kii qalbigiisa sii adkeeyaa masiibuu ku dhici doonaa. **15** Taliyihii shar lahu wuxuu dadka masaakiinta ku yahay Sida libaax ciyaya iyo sida orso weerar ah oo kale. **16** Amiirkii garaadddaranu waa nin dulun weyn, Laakiinse kii neceb faatiidada xaqdarrada ah cimrigiisu dheerayn doonaa. **17** Ninkii niin dhiiggiis qabaa Wuxuu u carari doonaa godka, oo ninnaa yaanu ka joojin. **18** Ku alla kii si qumman u socda waa la samatabbixin doonaa, Laakiinse kii si qallooman laba jid ugu socdaa haddiiba wuu dhici doonaa. **19** Kii dhlukiisa beertaa, cunto badan buu ka dhergi doonaa, Laakiinse kii waxmatarayaal raacaa wuxuu ka dhergi doonaa caydhimo. **20** Ninkii aamin ahu aad buu u barakoobi doonaa, Laakiinse kii taajirinimo ku degdegaa ma taqsiir la'an doono. **21** Ma wanaagsanu in dadka loo kala eexdo, Iyo inuu nin xabbad kibis ah u xadgudbo toona. **22** Kii taajirinimo ku degdegaa waa qumay, Mana oga inuu caydhooobi doono. **23** Kii nin canaantaa wuxuu marka dambe heli doonaa Raallinimo ka badan kan carrabka ku faanya. **24** Kii aabbihiiis ama hooyadiis wax ka dhaca oo haddana yidhaahda, Taasu xadgudub ma aha, Wuxuu saaxiib la yahay kii wax dumya. **25** Kii hunguri weynu muran buu kiciyaa, Laakiinse kii Rabbiga isku halleyaa waa la barwaqaqaysiin doonaa. **26** Kii qalbigiisa isku halleyaa waa nacas, Laakiinse ku alla kii si caqli ah u socda waa la samatabbixin doonaa. **27** Kii miskiinka wax siyyaa ma baahan doono, Laakiinse kii indhaha ka qarsada aad baa loo habaari doonaa. **28** Markii kuwa sharka lahu kacaan dadku waa dhuuntaa, Laakiinse markay halligmaan, kuwa xaga ahu way sii kordhaan.

29 Kii inta wax badan la canaanto ka madax adkaadaa, Dhagso buu u jabi doonaa, dawona ma leh. **2** Markii kuwa xaga ahu amarka haystaan, dadku wuu reyreeyaa, Laakiinse markii kuwa

sharka lahu xukunka wataan, dadku wuu taahaa. 3 Kii xigmad jecelu aabbihiisu ka farxiyya, Laakiinse kii dhillooyin raacaa maalkiisu khasaariyya. 4 Boqorku gar buu dalka ku dhisa, Laakiinse kii laaluuush jecelu wuu dumiyaa. 5 Ninkii deriskiisa faaniyaa Shabag dabin ah ayuu caghiisa hor dhigaa. 6 Ninkii shar ah xadgudubkiisa waxaa ku jira dabin, Laakiinse kii xaq ahu waa iska heesaa ore reeyeyaa. 7 Kii xaq ahu wuxuu ka war hayaa dacwadda masaakiinta, Laakiinse kii shar ahu ma yaqaan aqoontaas. 8 Kuwa wax quudhsadaa magaalay dab qabadsiiyaan, Laakiinse kuwa caqliga lahu cadhay qabowjiyya. 9 Haddii nin caqli leh nin nacas ah la dodo, Nasasho ma jirto hadduu cadhoodo iyo hadduu qosloba. 10 Dhiigycabyadu kii kaamil ah way neceb yihiin, Laakiinse kuwa qumman waxay doondoonaan inay naftiisa badbaadshaan. 11 Nacasku cadhadiisa oo dhan buu soo saaraa, Laakiinse kii caqli lahu dib buu u ceshadaa, wuuna aamusnaadaa. 12 Haddii taliye been dhiegysto, Middiinayadiisa oo dhammu waa wada shar miidhan. 13 Misikiinka iyo khaayinku way wada kulmaan, Oo laboododaba Rabbigu indhahooduu iftiimiyyaa. 14 Boqorkii daacadnimo masaakiinta ugu xukuma, Carshigisu wuu dhisnaan doonaa weliigisba. 15 Usha iyo canaanu caqli bay keenaan, Laakiinse ilmihii layska daayaa ceeb buu hooyadiis u soo jiidaa. 16 Markii kuwa sharka lahu bataan, xadgudub baa sii kordha, Laakiinse kuwa xaga ah ayaa dhiciddooda arki doona. 17 Wilaaga edbi, oo isna wuu ku nasin doonaa, Haah, naftaada wuu ka farxin doonaa. 18 Markii aan muujinu jirin dadku waa halligmaa, Laakiinse kii sharciga dhawraa waa barakaysan yahay. 19 Addoon hadal kuma edeb yeesho, Waayo, in kastoo uu garanayo ka jawaabi maayo. 20 Ma aragtay nin hadalkiisa ku degdega? Kaas waxaa ka rajo roon nacas. 21 Kii addoonkiisa si wanaagsan u soo koriya tan iyo yaraantiisa, Ugu dambaysta wiil buu u noqon doonaa. 22 Ninkii xanaaq badanu muran buu kiciyaa. Ninkii cadho kululuna xadgudub buu badsadaa. 23 Nin kibirkisu hoos buu u dejin doonaa, Laakiinse kii is-hoosaysiyya sharaf buu heli doonaa. 24 Ku alla kii tuug la shirkoooba naftiisuucca, Habaarkuu maqlaas, laakiinse waxba kama sheeg. 25 Dadka ka cabsashadiisu war bay dabtaa, Laakiinse kii Rabbiga isku halleeyaa wuu nabab geli doonaa. 26 Kuwo badan baa taliyaha raallinimo ka doona, Laakiinse dadka garsooriddisu waxay ka timaadaa xagga Rabbiga. 27 Ninkii xaqdaranu waa u karaahiyo kuwa xaga ah, Oo kii jidka ku qummanuna waa u karaahiyo kii shar ah.

30 Kuwanu waa erayadii Aaguur ina Yaqeeth, oo ahaa reer Masaa. Ninku wuxuu la hadlay litii'eel, iyo xataa litii'eel iyo Ukaal, oo ku yidhi, 2 Hubaai anigu waan ka doqonniimo weynahay nin kastaba, Oo dad wagxarashadiisana ma lihi. 3 Xigmad ma aan baran, Aqoonta Kan quduuska ahna ma aqaa. 4 Yaa samada u baxay, oo ka soo degay? Yaa dabaysha gacmihiisa ku soo ururshay? Yaa biyaha dharkiisa ku guntay? Yaa dhulka darafadyadisa oo dhan dhisay? Magicii, wiilkisana magicii, haddaad taqaan? 5 Eray kasta oo Ilaah waa daahir; Oo isagu wuxuu gaashaan u yahay kuwa isaga aaminsan. 6 Erayadiisa waxba ha ku darin, Waaba intaas oo uu ku canaanataa, oo lagu ogaadaa inaad beenaaleh tahay. 7 Laba waxyaalood ayaa ku weyddiistay, lyaga ha ii diidin intaanan dhiman. 8 Wax aan waxtar lahayn iyo been iga fogee, Oo caydhnimmo iyo taajirrimo midna ha i siin. Igu quidi cunto aanan ka maarmin, 9 Waaba intaasoo intaan dhergo, aan adiga ku inkiraaye, oo aan idhaahdaa. Waa ayo Rabbigu? Amase waaba intaasoo aan miskiin noqdaa, oo intaan wax xado, Aan magaca Ilaahayga si been ah ugu hadal qaadaaye. 10 Addoon sayidkiisa xan ha uga sheegin, Waaba intaas oo uu ku habaaraa, oo eed lagugu helaaye. 11 Waxaa jira farcan aabbahood inkaara, Oo aan hooyadoonha u ducayn. 12 Waxaa jira farcan isla daahirsan, Oo weliba aan nijaastoodii ka maydhmin. 13 Waxaa jira farcan indhahoodu aad u sarreeyan! Oo

daboolka indhahoodana kor bay u qaadaan. 14 Waxaa jira farcan ilkahooodu sida seefo oo kale yihiin, oo gowsahooduna sida mindiyo oo kale yihiin, Si ay masaakiinta dhulka uga baabbi'iyan, oo ay kuwa baahanna dadka dhexdiisa uga dhammeeyaa. 15 Culaacushu waxay leedadah laba gabdhood, oo leh, Na sii, Na sii. Waxaa jira saddex waxyaalood oo aan weligood dhergin, Haah, oo afar aan odhan, Bes, nagu filan; 16 Waxaa weeye qabriga, iyo maxalka aan wax dhalayn, iyo dhulka aan biyo ka dhergayn, iyo dabka aan odhan, Bes, igu filan. (**Sheol h7585**) 17 Isha aabbaheedu ku majaajiloota, Oo quudhsata inay hooyadeed addeecdoo, Waxaa la soo bixi doona tukayaasha dooxada, Oo waxaa cuni doona gorgorrada. 18 Waxaa jira saddex waxyaalood oo anigu aan aad ula yaabo, Haah, afar baan garan waayay, 19 Oo iyana waxaa weeye siduu gorgor hawada u duulo, Siduu masna dhagax ugu socdo, Siday doonnina badda u maaxdo, iyo siduu nin gabadh ula macaamiloodo. 20 Sidaas oo kale waxaa ah naag dhillo ah sideeda, Taasoo intay wax cunto afka tirtirta, Oo haddana tidhaahda, Anigu waxba xumaan ma aan samayn. 21 Saddex waxyaalood ayaa dhulku la gariira, Oo afar baanu qaadan karin, 22 Wilaaga weeye addoon markuu boqor noqdo, iyo nacas markuu cunto ka dhergo, 23 iyo naag la nacay markay guursato, iyo gabadh addoon ahu markay sayidaddieedii meesheeda gasho. 24 Waxaa jira afar waxyaalood oo dhulka ku yaryar, Laakiinse aad iyo aad u caqli badan. 25 Qudhaanjudu waa sida dad aan xoog badhnayn, Laakiinse waxay cuntadooda soo diyaarsadaan guga. 26 Waloojinku waa qoon taagdaran, Oo haddana waxay guryahooda ka samaystaan dhagaxyada dhexdooda; 27 Ayaxu boqor ma leh, Weliba dhammaantood guuto guuto ayay u socdaan. 28 Qorratadu waa wax gacanta lagu qaban karo, Weliba waxay joogtaa guryaha boqorrada. 29 Waxaa jira saddex waxyaalood oo si fiican u socda, Haah, oo afar waa socod wanaagsan yihiin. 30 Aar libaax oo ah kan xayaanka ugu xoogga badan, Oo aan weliba midna dib uga noqon, 31 Diiqa xarragoonaya, iyo origig; iyo boqorka aanay dadku gees ka ahayn. 32 Haddaad nacasmimo samaysay addoo isa sarraysiinaya, Ama aad wax shar ah ka fikirtay, Gacanta afka saar. 33 Waayo, caaniihil la lulaa subag bay soo saaraan, Sankii la maroojiyanaa dhiig buu keenaa, Sidaas oo kalena cadhadii la qasbaa dirir bay keentaa.

31 Kuwanu waa erayadii Lemuu'eel oo ahaa boqorkii Masaa ay hooyadiis bartay isaga. 2 Waa maxay, wiilkaygiyow? Waa maxay, wiilkii uurkaygow? Waa maxay, wiilkii nidarradaydow? 3 Xooggaaga naago ha siinin, Dawyadaadana ha siinin kuwa boqorrada dumiya. 4 Lemuu'eelow, uma eka boqorrada, uma eka boqorrada inay khamri cabbaan, Oo amuuradana uma eka inay waxa lagu sakhraamo damcaan, 5 Waaba intaasoo ay cabbaan, oo ay sharciga illoobaan, Oo ay kuwa dhibaataysan midkood gartiisa qalloociyaan. 6 Waxa lagu sakhraamo siya ka dhimashada ku dhow, Oo khamrigana waxaad siisaan kuwa nafloodtu la qadhaadhaatay. 7 Ha cabbo, oo caydhnimadiisa ha illoobo, Oo dhibaataadiisana yaanu mar dambe soo xusuusun innaba. 8 Afka u fur carrablaawaha aawadiis, Si aad kuwa baabba'aya oo dhan u xaq mariso. 9 Afka fur, oo si xaq ah u garsoor, Oo misikiinka iyo sabooka baahanba gartooda u qaad. 10 Bal yaa heli kara naag wanaagsan? Waayo, qimmaheedu waa ka sii badan yahay xataa luul. 11 Waayo, qalbiga ninkeedu iyaduu isku halleeyaa, Oo isagu innaba uma baahnaan doono wax booli ah. 12 Cimrigeeda oo dhan isaga wanaag bay u samay doontaa, Oo innaba xumaan kuma samay doonto. 13 Waxay doontoontaa dhogor idaad iyo geed linen la yidhaahdo. Oo iyadoo raalli ku ah ayay gacmaheeda ku shaqaysaa. 14 Lyadu waa sida doonniyaha baayacmushtariga, Oo cuntadeeda waxay ka keentaa meel fog. 15 Waxay kacdaa iyadoo weli ay habeennimo tahay, Oo dadka

reerkeeda ayay cunto siisaa, Oo gabdhaheedana hawshooday siisaa,
16 Iyadu waxay ka fikirtaa beer, wayna soo iibsataa, Oo midhaha
gacmaheeda ayay beercanab ku beerataa. **17** Waxay dhexda ku
xidhataa xoog, Oo gacmaheedana way xoogaysaa. **18** Waxay
eegtaa in baayacmushtarigeedu wanaagsan yahay; Laambaddeeduna
habeenkii ma bakhtido. **19** Waxay gacmaheeda ku fidisaan dunmiisa,
Oo sacabbadeeduna waxay qabtaan usha wareegta. **20** Waxay
sacabkeeda u furtaa miskiinka, Oo gacmaheedana waxay u fidisaan
saboolka baahan. **21** Dadka rerkeeda ugama cabsato dhaxanta
barafka cad, Waayo, xaaskeeda oo dhammu waxay wada qabaan
dhar labanlaab ah. **22** Waxay samaysataa durraaxado daabac leh,
Oo dharkeeduna waxaa weeye dhar aad u wanaagsan oo guduudan.
23 Ninkeedana waxaa laga yaqaan irdaha magaalada, Markuu
dhex fadhiisto waayeellada waddanka. **24** Waxay samaysaa dhar
wanaagsan, wayna iibisa, Oo baayacmushtarigana waxay ka iibisa
boqorro dhexda lagu xidho. **25** Xoog iyo sharaf ayaa iyada dhar u
ah; Oo wakhtiga soo socda way ku qososhaa. **26** Afkeeda waxay u
kala qaaddaa xigmad; Oo carrabkeedana waxaa saaran sharciga
raxmadda. **27** Waxay aad u xannaanaysaa rerkeeda, Oo kibista
caajisnimadana ma cunto. **28** Carrurteedu way kacaan oo waxay ugu
yeedhaan tan barakaysan, Oo weliba ninkeeduna wuu ammaanaa,
isagoo leh; **29** Dumar badan baa wanaag sameeyey, Laakiinse adigu
waad ka sii wanaagsan tahay dhammaantood. **30** Suradwacnaantu
waa khijyaano miidhan, oo quruxduna waa ceeryaamo oo kale,
Laakiinse naagtii Rabbiga ka cabsata waa la ammaani doonaa. **31**
Midhihiin gacmaheeda wax ka siyya, Oo shuqullandeeduna iyada ha ku
ammaaneen irdaha magaalada.

Wacdiyahii

1 Kuwanu waa erayadii wacdiyahii aaha ina Daa'udd oo Yeruusaalem bogorka ku aaha. **2** Wacdiyuhu wuxuu leeyahay, Waa wax aan waxba tarayn, waa wax aan waxba tarayn, wax waluba waa wax aan waxba tarayn. **3** Bal maxaa faa'iido ah oo nin ka hela hawshiisa uu qorraxda hoosteeda ku hawshoodoo oo dhan? **4** Qarni baa taga, oo qarni kalena wuu yimaadaa, laakiinse dhulku weligiisba wuu waaraa. **5** Oo qorraxduna way soo baxdaa, oo haddana way dhacdaa, oo waxay ku degdegtaa meeshii ay ka soo baxdo. **6** Dabayshu waxay tagtaa xagga koonfureed, oo haddana waxay u soo rogmataa xagga woqooyi, oo had iyo goorba way wareegtaa, oo dabayshu waxay ku soo noqotaan wareeggedee. **7** Webiyaasha oo dhammu waxay ku shubmaan badda, oo welii badduna ma buuxsanto, oo webiyaashu meeshii ay ku socdaan ayay haddana ku sii socdaan. **8** Wax kastaaba waa daal miidhan, dadku ma sheegi karo innaba. Ishu wax arag kama dheregto, dhegtuna waxmaqlid kama buuxsanto. **9** Wixii hore u jiri jiray waa waxa dibna u jiri doona, oo wixii la sameeyeyna waa waxa hadda ka dib la samayn doono, oo inta qorraxda ka hoosaysana wax cusub laguma arko. **10** Miyey jiraan wax la odhan karo, Bal eeg, waxanu waa cusub yihiine? Way jiri jireen tan iyo waayihii inaga horreeyey. **11** Waxyaalihii hore lama xusuusto, oo waxyalaaha iman doonana innaba laguma xusuusan doono kuwa dabadeed iman doona. **12** Anigan wacdiyaha ahu boqor baan reer binu Israa'iil ugu ahaa Yeruusaalem. **13** Oo waxaan qalbigaya oo dhan u soo jeedshay inaan doono oo xigmad ku baadho waxyalaaha samada hoosteeda lagu sameeyo oo dhan. Dhibaatadan kulul aaya llaah binu-aadmigu u siiyey inay ku hawshoodaan. **14** Shuqullada qorraxda hoosteeda lagu sameeyo oo dhan waan arkay, oo bal eeg, dhammaantood waa wax aan waxba tarayn iyo dabagalka dabaysha oo kale. **15** Wixii qalloocan lama toosin karo, oo wixii dhimmanna lama tirin karo. **16** Qalbigayaan la hadlay, oo waxaan ku idhi, Bal eeg, anigu waxaan helay xigmad ka sii badan tii kuwii hortaydi Yeruusaalem u talin jiray oo dhan, oo qalbigayu aad buu u arkay xigmad badan iyo aqoon deher. **17** Wuxaan qalbigaya siiyey inaan xigmad ogaado iyo inaan waalli iyo nacasnimo ogaado, oo waxaan gartay inay taasuna tahay dabagalka dabaysha oo kale. **18** Waayo, xigmaddii badan caloolxumo badan baa ku jirta, oo kii aqoon korodhsadaana murug buu sii korodhsadaa.

2 Waxaan qalbiga iska idhi, Bal kaalay, waxaan kugu tijaabin doonaa farxad, haddaba bal iska raaxayso, oo bal eeg, taasuna waa wax aan waxba tarayne. **2** Qosol waxaan ka idhi, Waa waalli! Farxadna waxaan ka idhi, Bal maxay taraysaa? **3** Waxaan qalbigayga ka damcay inaan jidhkayga khamri ku istareexiyo intii qalbigayu xigmad iyo hoggaaminayo, iyo inaan nacasnimo xagsado jeeraan arko waxa binu-aadmiga ku wanaagsan inay cimrigooda oo dhan samada hoosteeda ku sameeyaan. **4** Waxaan samaystay shuquollo waaweyn, guryana waan dhistay, beero canab ahna waan beertay. **5** Waxaan samaystay beero iyo firdows, oo waxaan ku dhix beeray geed midho cayn kastaba leh. **6** Waxaan samaystay balliyo biya ah oo laga waraabiyi kaynta dhirtu ka baxdo. **7** Waxaan soo iibsaday addoommo rag iyo dumarba ah, oo waxaan lahaa addoommo gurigayga ku dhashay, weliba waxaan lahaa hanti aad u badan oo ishkin iyo adhiba leh, oo waan ka sii hodansanaa kuwii Yeruusaalem iiga horreeyey oo dhan. **8** Oo welliba waxaan kaloo soo urursaday lacag, iyo dahab, iyo khasnado khaas ah oo ay boqorro iyo gobollo leeyihiin. Oo waxaan yeeshay niman ii gabya iyo naago ii gabya, iyo waxyalaaha ay binu-aadmigu ku farxaan iyo dumar badan. **9** Sidaasaan u weynaa oo uga maal badhaa kuwii Yeruusaalem iiga horreeyey oo dhan, oo weliba xigmaddaydiina way iku hadhay. **10** Oo wax kasta oo indhahayu

jeclaysteenna kama aan celin, oo qalbigaygana kama aan joojin farxad cayn kastoo ay tahayba, waayo, qalbigaygu wuu ku reyreeyeh hawshaydi oo dhan, oo taasuna waxay ahayd qaybtii aan hawshaydi oo dhan ka helay. **11** Markaasaan fiirihey shuqullandii ay gacmahayu sameeyeen oo dhan, iyo hawshii an ku hawshooday oo dhan, oo bal eeg, dhammaantood waxay ahaayeen wax aan waxba tarayn iyo dabagalka dabaysha oo kale, oo innaba faa'iido laguma arag inta qorraxda ka hoosaysa. **12** Markaasaan u soo jeesay inaan xigmad iyo waalli iyo nacasnimbota fiiriyo, waayo, ninka boqorka ka dambeeya bal muxuu samayn karaa wixii hore loo sameeyey mooyaane? **13** Markaasaan gartay in xigmaddu ay ka sii fiican tahay nacasnimada, sida iftiinku uu gudcurka uga fiican yahay oo kale. **14** Ninkii xigmadda leh indhihiisu madaxiisay ku yaallaan, oo nacasku gudcur buu ku dhix socdaa, laakiinse waxaan gartay inuu isku wax dhammaantood ku dhoco. **15** Oo haddana waxaan qalbigaya iska idhi, Wixii nacaska ku dhaca anigana way iku dhici doonaan, haddaba bal maxaan uga xigmad badnaaday? Markaasaan qalbigaya iska idhi, Taasuna waa wax aan waxba tarayn. **16** Waayo, kan xigmadda leh lama xusuusto ilaa weligiis xataaa sida aan nacaska loo xusuusan, maxaa yeelay, wakhtiga soo socda waxa haatan jooga oo dhan waa la wada illoobi doonaa. Oo bal kan xigmadda lahu wuxuu u dhintaa sida nacaska oo kale! **17** Sidaas daraaddeed holosha waan nacay, maxaa yeelay, shuqulda qorraxda hoosteeda lagu sameeyo oo dhammu dhib buu ii ahaa, waayo, kulli waa wax aan waxba tarayn iyo dabagalka dabaysha. **18** Wixii aan qorraxda hoosteeda ku hawshooday oo dhan waan nacay, maxaa yeelay, waa inaan uga tago ninka iga dambeeya. **19** Bal yaase yaqaan inuu ahaan doono nin xigmad leh amase nacas? Kolleyse isagaa u talin doona hawshaydi aan qorraxda hoosteeda ku hawshooday oo aan xigmad ku muujiyey oo dhan. Taasuna waa wax aan waxba tarayn. **20** Haddaba sidaas daraaddeed ayaan uga qalbi jabay wixii aan qorraxda hoosteeda ku hawshooday oo dhan. **21** Waayo, waxaa jira niin hawshiisa xigmad, iyo aqoon, iyo guul ku sameeyaa, oo haddana uga taga nin aan ku hawshoon. Taasuna waa wax aan waxba tarayn iyo xaqdarro. **22** Bal maxaa nin ka helaa hawshiisa uu qorraxda hoosteeda ku hawshoodoo oo dhan iyo dabagalka qalbigiisaba? **23** Waayo, maalmihiisa oo dhamma waa u murug, dhibaatadiisuna waa u tiiraanyo, oo xataa habeenkii qalbigiisu ma nasto. Taasuna waa wax aan waxba tarayn. **24** Nin inuu wax cuno oo wax cabbo oo uu hawshiisa si wanaagsan ugu raaxaysto wax uga roon lama arko, oo taasna waxaan arkay inay tahay wax gacanta llaah ka yimid. **25** Waayo, bal yaa wax cuni kara, yaase raaxaysan kara in iga badan? **26** Waayo, qofkii llaah ka farxiyo wuxuu siyyaa xigmad iyo aqoon iyo farxad, laakiinse dembilaha wuxuu siyyaa dhib inuu wax u ururiyo oo uu taallaysto si uu u siijo kan llaah ka farxiya. Taasuna waa wax aan waxba tarayn iyo dabagalka dabaysha oo kale.

3 Wax kastaaba waxay leeyihiin wakhti u khaas ah, wax kasta oo samada ka hooseeyaa waxay leeyihiin wakhti go'an. **2** Waxaa jira wakhti la dhasho, iyo wakhti la dhinto; wakhti wax la beero, iyo wakhti wixii la beeray la gurto; **3** wakhti wax la dilo, iyo wakhti wax la boggsiyo; wakhti wax la dumiyu, iyo wakhti wax la dhiso; **4** wakhti la ooyo iyo wakhti la qoslo; wakhti la baroorto, iyo wakhti la cayaaro; **5** wakhti dhagaxyo la xoro, iyo wakhti dhagaxyo la soo ururiyo; wakhti laysku duubo, iyo wakhti iskuduubidda la daayo; **6** wakhti wax la doondoono, iyo wakhti wax la lumioy; wakhti wax la sii haysto iyo wakhti wax la xoro; **7** wakhti wax la jeexjeexo, iyo wakhti wax la tolo; wakhti la aamusoo iyo wakhti la hadlo; **8** wakhti wax la jeclaado iyo wakhti wax la necbaado; wakhti dagaaaleed, iyo wakhti nabdeed. **9** Kii shaqeeyaa bal maxaa faa'iido ah oo uu ka helaa hawshiisa uu ku hawshoodo? **10** Dhibaatadii llaah binu-aadmiga u siiyey inay ku hawshoodaan ayaan arkay. **11** Wax kastuu ka dhigay

inay wakhtigooda quruxsanaadaan, oo haddana daa'immadu ayuu qalbigooda ku beeray, hase ahaatee binu-aadmigu ma uu garto shuqulkii Ilaah sameeyey tan iyo bilowgii laa ugudambaysta. **12** Waan ogahay inaan binu-aadmigu lahayn wax uga wanaagsan inay iska farxaan oo ay cimrigooda oo dhan wanaag sameeyaa mooyaane. **13** Oo weliba waa hibo Ilaah in nin kastaaba wax cuno oo wax cabbo, oo uu wanaaq ku istareexo intuu hawshoodoo oo dhan. **14** Waxaan ogahay in wax kasta oo Ilaah sameeyaba ay weligood sii raagayaan. Waxba laguma dari karo, waxbana lagama dhimi karo. Oo Ilaah wuxuu saas u yeelay in dadku ka cabsado. **15** Wuxaan haatan jiraa horeba way u jireen, oo waxa jiri doonaana horeba way u jireen, oo Ilaahna wuxuu doondoona wixii hore u dhaafay. **16** Weliba waxaan kaloo qorraxda hoosteeda ku arkay in meeshii garsooridda ay caddaaladdar ku jirto, oo meeshii xaqnimadana ay xumaanu ku jirto. **17** Waxaan qalbigayga iska idhi, Ilaah baa u kala garsoori doona kan qaqa ah iyo kan sharka ah, waayo, wax kasta iyo shuqul kastaaba halkaasay wakhti ku leeyihiin. **18** Waxaan qalbigayga iska idhi, Waxaa Ilaah doonaya inuu binu-aadmiga u tijaabiyo inay ogaadaan inay xayawaan yihiin. **19** Waayo, wixii binu-aadmiga ku dhacaaba xayaawaankana way ku dhacaan, oo xataa isku wax baa ku dhaca, oo sidii midkood u dhinto ayaan kan kalena u dhinta, oo weliba dhammaantood waxay leeyihiin isku neef, oo dadku xayaawaanka waxba ma dheera, waayo, wax kastaaba waa wax aan waxba tarayn. **20** Kulli isku meel bay tagaan, oo kulligood ciiddaa laga abuuray, oo kulligoodna ciidday ku wada noqon doonaan. **21** Waayo, bal yaa yaqaan in dadka naftisii ay kor tagto iyo in xayawaanka naftisii ay dhulka hoos u tagto iyo in kale? **22** Haddaba sidaas daraaddeed waxaan ogaaday inaan dadka wax u dhaama la arag in nin kasta shuqulliisa ku farxo mooyaane, waayo, taasu waa qaybtisii, maxaa yeelay, bal yaa isaga dib u soo celinaya inuu arko waxa dabadiis ahaan doona?

4 Markaasaan mar kale soo fiirsaday waxyalaha dulmiga ah ee qorraxda hoosteeda lagu sameeyo oo dhan, oo waxaan firiyeey kuwa la dulmay ilmoodoodii, oo mid u qalbi qabowijyana ma ay lahayn. Kuwii iyaga dulmay dhankooda xoog baa jiray, laakiinse iyagu qalbiqabowijye ma ay lahayn. **5** Sidaas daraaddeed waxaan ammaanay kuwii dhintay in ka sii badan kuwa haatan jooga ee well nool. **6** Oo weliba waxaaa lablooduba ka wanaagsan kan aan well dhalan oo aan arag shuqulka sharka ah oo qorraxda hoosteeda lagu sameeyo. **7** Oo haddana waxaan arkay in hawl oo dhan iyo shuqul kasta oo lagu guulaystoba uu nin deriskiisu ugu hinaaso. Oo taasuna waa wax aan waxba tarayn iyo dabagalka dabaysha oo kale. **8** Nacasku gacmihiisuu isku duudduuba, oo wuxuu cunaa hilibkiisa. **9** Sacab muggiis oo xasilloonaan lagu helo ayaan ka wanaagsan laba sacab oo hawl iyo dabagalka dabaysha lagu helo. **10** Oo haddana waxaan qorraxda hoosteeda ku fiirsaday wax aan waxba tarayn. **11** Waxaa jira mid keligiis ah oo uusan mid labaadna wehelin, oo aan wiil iyo walaal toona lahayn. Hawshiisa oo dhammu dhammaad ma leh, oo indhihiisuna taajirrimo kama dhergaan. Oo wuxuu isku yidhaahdaa, Bal yaan u hawshoonayaa, yaanse naftayda waxyaalo wanwanaagsan ugu diidayaa? Taasuna waa wax aan waxba tarayn, waana dhib aad u xun. **12** Laba waa ka wanaagsan yihiin mid qudha, maxaa yeelay, abaalqud wanaagsan bay hawshooda ka helaan. **13** Waayo, hadday dhacaan, mid ba wadaygiis sare u qaadi doona, laakiinse waxaa iska hoogay kii markuu dhaco keligiis ah, oo aan lahayn mid kale oo sare u qaada. **14** Oo haddana haddii laba wada seexdaan way iskululeeyaa, laakiinse sidee baa mid keligiis ahu u kululaan karaa? **15** Oo hadduu nin ka adkaado mid keligiis ah kolley laba way hor joogsan doonaan. Xadig saddex qaybood laysugu soohay dhaqso uma kala go'o. **16** Boqr nacas ah oo gaboobay oo

aan innaba mar dambe talo qaadan waxaa ka wanaagsan barbaar miskiin ah oo xigmad leh. **17** Waayo, xabsi buu uga soo baxay inuu boqor noqdo, oo boqortooyadiisuu ku dhex dhashay isagoo miskiin ah. **18** Waxaan arkay inta nool ee qorraxda hoosteeda socota oo dhan iyagoog la jooga barbaarka meeshiisa istaagi doona. **19** Dadka uu isagu u taliyey oo dhammu dhammaad ma lahayn, laakiinse kuwa isaga ka daba iman doonaa kuma rayrayn doonaan isaga. Hubaal taasuna waa wax aan waxtar lahayn iyo dabagalka dabaysha oo kale.

5 Markaad guriga Ilaah tegaysid is-ilaali, waayo, inaad u dhowaatid si aad wax u maqashid way ka roon tahay inaad bixisid allabariga nacasyada oo kale, maxaa yeelay, iyagu ma oga inay wax shar ah samaynayaan. **6** Afkaaga ha ku degdegin, oo inaad Ilaah hortisa wax kaga hadashid ha u dhaqsan, waayo, Ilaah samaduu joogaa, adna dhulkaad joogtaa, haddaba hadalkaagu ha yaraado. **7** Waayo, ryo waxay kaa dhalataa hawl badan, oo nacaska codkiisana waxaa lagu gartaa hadalkiisa badan. **8** Markaad Ilaah nidar u nidartid waa inaad inaad bixisid dib uga dhicin, waayo, isagu nacasyada kuma farxo ee wixii aad u nidartay bixi. **9** Inaad nidar gasho oo aadan bixin waxaa ka wanaagsan inaadan waxba niidrin. **10** Afkaaga ha u oggolaan inuu jidhkaaga dembaajijo, oo malaa'igta horteedana ha ka odhan, Qalad bay ahaayeen. Bal maxaad Ilaah codkaaga ugu cadhaysiisaa si uu shuqulka gacmahaaga u baabbi'iyo? **11** Waayo, ryooyin iyo erayo fara badanba waxaa ku jira wax badan oo aan waxtar lahayn, laakiinse adigu Ilaah ka cabso. **12** Haddaad gobol ku aragtid masaakiin la dulmayo, iyo garsoorid iyo caddaalad si xoog leh loo qallocinayo, waxaas ha la yaabin, waayo, kan sare mid ka sii sarreeya aya eegaya, oo weliba waxaa jira kuwa ka sii sarreeya iyaga. **13** Dhulka faa'iidiisu kulli way ka dhexaysaa, waayo, bogorka qudhisiisaa waxaa looga adeegaa beerta. **14** Kii lacag jecelun lacag kama dhergi doono, oo kii maal badan jeceluna faa'iido kama dhergi doono, taasuna waa wax aan waxba tarayn. **15** Markii maalku batu kuwa cunaana way sii bataan. Maalku bat muxuu kan leh u taraa inuu indhihiisa ku fiiriyo mooyaane? **16** Ninkii hawshooda hurdadiisu waa u macaan tahay, hadduu wax yar cuno iyo hadduu wax badan cunoba, laakiinse taajirka maalkiisa badanu hurdaduu u diidaa. **17** Siduu uurka hooyadiis uga soo baxay ayuu isagoo qaawan ku tegi doonaa, siduu hore ku yimid oo kale. Oo hawshiisa awaaeedna wax uu gacanta ku qaadan karo ma qaadan doono. **18** Oo weliba taasuna waa wax aad u xun inuu si kastaba ku tago siduu hore ku yimid oo kale; haddaba kan dabayl ku hawshooda bal maxaa faa'iido ah oo uu helayaa? **19** Oo weliba cimrigiisa oo dhan wuxuu ku cunaa gudcur, oo intaasna wuxuu ku jiraa murug, iyo cudur, iyo cadho. **20** Bal eeg, waxaan gartay inay wanaagsan tahay oo habboon tahay in qof wax cuno oo wax cabbo, iyo inuu hawshiisa ku qorraxda hoosteeda ku hawshooda oo dhan ku istareexo cimrigi Ilaah siiyey oo dhan, waayo, taasu waa qaybtisii. **21** Oo weliba nin kasta oo Ilaah maal iyo hanti siiyey, oo haddana siiyey karti uu wax kaga cuno, oo uu kaga qayb qaato, iyo inuu hawshiisa ku reyreyeoba, taasu waa hibo Ilaah. **22** Waayo, isagu aad uma xusuusan doono wakhtigii uu noolaa, maxaa yeelay, Ilaah baa farxad qalbigiisa geliya.

6 Waxaa jira wax xun oo aan qorraxda hoosteeda ku arkay, taasuna waa wax dadka ku culus, **23** waana nin Ilaah siiyey maal, iyo hanti, iyo sharaf, oo wax alla wixii naftisii jeceshahayna aan waxba ka dhinnayn, oo haddana Ilaah isaga aan siin karti uu wax kaga cuno, laakiinse uu shisheeye iska cuno. Taasu waa wax aan waxba

tarayn iyo dhibaato xun. 3 Haddii nin boqol carruur ah dhalo, oo uu sannado badan noolaado si uu u cimri dheeraado, laakiinse ayan naftisu wax wanaagsan ka dhergin, oo haddana aan la aasin, waxaan leeyahay. Kaas waxaa kaa wanaagsan dhicis. 4 Waayo, dhicisku wax aan waxba tarayn ayuu u yimaadada, gudcur buuna ku tagaa, oo magicisiusa gudcur baa daboola. 5 Oo weliba qorraxda ma uu arag, mana garan, oo kaasu waa ka sii nasenso badan yahay kii kale. 6 In kastoo uu noolaado kun sannadood oo laba jibbaar ah, laakiinse usan wax wanaagsan ku raaxaysan, sow kulliba isku meel lama wada tago? 7 Nin hawshiisa oo dhan waa u afkiisa, laakiinse kama hamuun beelo. 8 Waayo, bal kii xigmadda lalu maxaa faa'iido ah oo uu nacaska dheer yahay? Miskinkii kuwa nool hortooda si loogu socdo yaqaanse, maxaa faa'iido ah oo uu leeyahay? 9 Damac iska wareega waxaa ka wanaagsan indhaha aragtiddoda, taasuna waa wax aan waxba tarayn iyo dabagalka dabaysha oo kale. 10 Nin waluba wuxuu yahayba waa horaa loo magacaabay, oo waa la garanayaan inuu binu-aadmi yahay, oo lamana uu dirir karo kan isaga ka xoog badan. 11 Waxaa jira waxyalloo badan oo sii kordhiya waxa aan waxba tarayn, bal maxaa faa'iido ah oo uu binu-aadmigoo leeyahay? 12 Waayo, bal yaa garanaya waxa qof u wanaagsan intuu nool yahay oo ah maalmihii cimrigiisa aan waxba tarayn oo dhan ee uu sida hoos oo kale u dhaafiyoo? Waayo, bal yaa nin u sheegi kara waxa qorraxda hoosteeda isaga dabadiis ahaan doona?

7 Magac wanaagsanu waa ka sii fican yahay saliid qaali ah, oo maalinta dhimashaduna waa ka fiican tahay maalinta dhalashada. 2 In guriga diyaafadda la tago waxaa kaa wanaagsan in guriga baroorashada la tago, waayo, taasaa dadka oo dhan u dambaysa, oo kuwa nooluna qalbigoo taas gaashan doonaan. 3 Qosol waxaa ka wanaagsan murug, waayo, qalbigoo wuxuu ku wanaagsanaadaa wejiga caloolkumadiisa. 4 Qalbiga kuwa xigmadda lalu wuxuu ku jiraa guriga baroorashada, laakiinse qalbiga nacasyadu wuxuu ku jiraa guriga farxadda. 5 Nin intuu nacasyada gabaygودa maqlo lahaa waxaa ka wanaagsan inuu canaanta kuwa xigmadda leh maqlo. 6 Waayo, qosolka nacasku waa sida qodxo dheri hoostis ka jacjac leh, oo taasuna waa wax aan waxba tarayn. 7 Hubaal dulmigu nin xigmadda leh wuu waalaa, oo laaluushkuna qalbiguu ka kharibaa. 8 Wax bilowgiisa waxaa ka wanaagsan dhammaadkiisa, oo kii dulqaadasho badanuna waa kaa wanaagsan yahay kii kibir badan. 9 Xanaaq ha ku degdegini, waayo, xanaaq wuxuu ku jiraa laabta nacasyada. 10 Ha odhan, Waayihii hore bal maxay kuwan uga fiicnaayeen? Waayo, xaaikan si caqliya u weyddiin maysid. 11 Xigmaddu sida dhaxal oo kale ayay u wanaagsan tahay, oo waa u faa'iido kuwa qorraxda arka. 12 Waayo, xigmaddu waxay wax u daafacdaa sida lacagtu wax u daafacdo oo kale, laakiinse aqonta faa'iideeduu waa in xigmaddu ay nabdal geliso kuwa iyada haysta. 13 Bal Ilaah shuqulkiisa ka fiiro, waayo, wixii uu isagu qalloomiicyeey bal yaa toosin kara? 14 Maalintii Aad barwaqaqaysan tahay Aad u faraxsanow, oo maalintii Aad dhibaataysan tahayna Aad u fiiro in Ilaah mid u sameeyey sida kan kale si uusan ninna u ogaan karin waxa isaga dabadiis jiri doona. 15 Waxaa jira nin xaq ah oo xaqnimiisa ku halligma iyo nin shar ah oo sharnimadiisa ku cimri dheeraada; labadaba wakhtigii aan wxtarka lahay ee aan noolaa ayaan arkay. 16 Aad xaq ha u noqon oo hana iska dhigii mid Aad xigmadda leh way uga xoog badan tahay tobani taliye oo magaalada jooga. 20 Waayo, dhulka laguma arag nin xaq ah oo wanaag fala, oo aan dembaabin. 21 Wax kasta oo lagu

hadlo ha dhegaysan, waaba intaasoo aad maqashaa addoonkaaga oo ku habaarayee. 22 Waayo, marar badan ayaa qalbigaagoo yahay inaad adba saasoo kale u habaartid kuwo kale. 23 Waxyaalahan oo dhan xigmadda baan ku tijaabiyye. Waxaan is-idhi, Xigmadda baan yeelan doonaa, laakiinse xigmaddiway iga fogday. 24 Waayo, bal yaa gaadhi kara wixii Aad u fog ee mool dhere? 25 Waxaan qalbigayga oo dhan u diyaariyey oo u soo jeediyeey inaan ogaado, oo baadho, oo aan doondoono xigmadda iyo wax kasta sababtisa, iyo inaan ogaado in sharnimadu tahay nacasmimo, iyo in doqonnimadu tahay waallii. 26 Oo waxaan soo ogaaday wax xataa dhimashada ka sii qadhaadh, waana naag qalbigeedu yahay dabinno iyo shabagyo, oo ay gacmeheeduna yihiin jeebbooyin. Ku alla kii Ilaah ka farxiyo iyaduu ka baxsan doonaa, laakiinse dembilahay way qabsan doontaa. 27 Wacdiyuhu wuxuu leeyahay, Bal eega, si aan sababta u garto ayaan midba mid ku daray oo waxaasaan soo helay. 28 Oo weliba waan sii doondooneeyaa, laakiinse ma aan helo. Kun nin dhexdood ayaa nin qudhaa ka helay, laakiinse kuwaas oo dhan xataa naag qudhaa kama helin. 29 Bal eeg, waxan keliya oo aan soo ogaaday in Ilaah binu-aadmigaa sameeyey iyagoo qumman, laakiinse waxay doondooneen hindisooyin badan.

8 Yaa ninha xigmadda leh la mid ah? Yaase wax micnihiisa yaqaan? 1 Nin xigmaddiis u wejigiisay dhalaalisaa, oo adaygga wejigiisuna wuu beddelmaa. 2 Waxaan kugula talinayaan inaad boqorka amarkiisa dhawrtid, dhaartii Ilaah ee Aad ku dhaaratay aawadeed. 3 Ha ku degdegini inaad hortisa ka tagtid, wax shar ahna ha ku sii adkaan, waayo, isagu wuxuu sameeyaa wax alla wuxuu ku farxo. 4 Waayo, boqorka hadalkiisu xoog buu leeyahay, oo yaase isaga ku odhan kara, War maxaad samaynaysaa? 5 Ku alla kii amarka dhawra innaba waxyeello ma gaadhi doonto, oo ninha xigmadda leh qalbiguisuna wakhtiga iyo garsooriddaba wuu gartaa. 6 Maxaa yeelay, xaal kastaabu wuxuu leeyahay wakhti iyo garsoorid, in kastoo nin dhibaatadiisu iyadoo weyn ay saaran tahay. 7 Maxaa yeelay, isagu maayo waxa ahaan doona, waayo, bal yaa isagu u sheegi kara siday u ahaan doonaan? 8 Ninnha amar uma leh inuu nafta ceshado, oo maalinta dhimashadana amar uma leh. Oo wakhtiga dagaalkaasna fasax ma leh, oo sharnimaduna ma samatabbixin doonto kuwa iyada leh. 9 Waaqas oo dhan ayaan arkay, oo qalbigaygana waan u soo jeediyeey shuqul kasta oo qorraxda hoosteeda lagu sameeyo oo dhan. Waxaa jira wakhti nin mid kale u taliyo oo uu wax yeelo. 10 Oo haddana waxaan arkay sharrowyadii oo la aasay, kuwaas oo iman jiray oo ka bixi jiray meeshii quduuska ahayd, oo magaaladii ay waxaas ku dhex sameeyeenha waa laga illobay. Taasuna waa wax aan waxba tarayn. 11 Shuqulka sharka ah xukunkiisa dhaqso looma oofyo, oo sidaas daraaddeed binu-aadmigaa qalbiguisuna inuu shar sameeyo Aad buu u damcaa. 12 In kastoo dembile boqol jeer shar sameeyo, oo cimrigiisuna Aad u sii raago, haddana hubaal waxaan ogahay in kuwa Ilaah ka cabsada oo hortisa ka baqaa ay nabdoonaan doonaan. 13 Laakiinse sharroguu ma nabdoonaan doono, oo cimrigiisuna sii ma raagi doono sida hooska baabba'u uusan u raagin, maxaa yeelay, isagu Ilaah hortisa kama cabsado. 14 Waxaa jira wax aan waxba tarayn oo dhulka lagu sameeyo, waana inay jiraan kuwa xaq ah oo ay wax ku dhacaan sida shuqulka kuwa sharka ah, oo haddana ay jiraan kuwa sharka ah oo ay wax ku dhacaan sida shuqulka kuwa xaq ah. Oo waxaan idhi, Taasuna waa wax aan waxba tarayn. 15 Markaasaan farax u bogay, maxaa yeelay binu-aadmigoo inta qorraxda ka hoosaysa kuma haysto wax uga wanaagsan inuu wax cuno, oo wax cabbo, oo uu iska farxo, waayo, taasaa isaga raacaysa intuu hawshoodo cimrigiisa Ilaah qorraxda hoosteeda ku siyo. 16 Markaan qalbigayga u soo jeedshay inaan xigmadda garto, iyo inaan arko hawsha dhulka lagu sameeyo (waayo,

waxaa jira mid aan habeen iyo maalin toona indhihiisa hurdo saarin), 17 markaasaan shuqulka llaah oo dhan fiirihey, oo gartay inaan binu-aadmigu karin inuu soo wada ogaado shuqulka qorraxda hoosteeda lagu sameeyo oo dhan, maxaa yeelay, in kastoo laysku dhibo in la soo ogaado, haddana taas innaba lama soo heli karo, oo weliba xataa haddii nin xigmad lahu uu u maleeyo inuu soo ogaado, haddana soo ma uu ogaan kari doono.

9 Waxyalahan oo dhan qalbigayaan kaga fiirsaday si aan u baadho in kuwa xaqa ah iyo kuwa xigmadda leh, iyo shuqullandooduba ay gacanta llaah ku jiraan. Binu-aadmigu garan maayo inay jacayl tahay iyo inay nacayb tahay toona. Wax waluba iyagay ka horreyaan. 2 Wax kastaaba isku si bay dadka oo dhan ugu yimadaan, oo isku wax baa ku dhaca ka xaqa ah iyo ka sharka ahba, ka wanaagsan iyo ka xunba, ka nadifita ah iyo ka aan nadifita ahaynba, ka allabariga bixiya iyo ka aan allabariga bixinba. Sida kan wanaagsanu yahay ayaa dembiluhuna yahay, oo ka dhaartaana waa la mid kan dhaarta ka cabsada. 3 Wax xun baa ku jira wawa qorraxda hoosteeda lagu sameeyo oo dhan, waana in isku wax ay dadka oo dhan ku dhacaan. Oo weliba qalbiga binu-aadmiga shar baa ka buuxa, oo qalbigoodana intay nool yihiin waalli baa ku jirta, oo taas dabadeedna kuwii dhintay ayay u tagaan. 4 Kii kuwa nool oo dhan la jira rajuu leeyahay, waayo, eeygii noolu waa ka wanaagsan yahay libaax dhintay. 5 Waayo, kuwa noolu way og yihiin inay dhiman doonaan, laakiinse kuwa dhintay waxba ma oga, oo innaba abaalgud dambe ma heli doonaan, waayo, iyaga waa la illoobay. 6 Oo weliba jacaylkoodii iyo nacaybkoodii iyo hinaasiddoodiiba way wada baabbe'en, oo innaba qayb dambe kuma lahaan doonaan waxa qorraxda hoosteeda lagu sameeyo oo dhan. 7 Orod oo tag, oo kibistaada farxad ku cun, oo khamrigaagana qalbi istareexsan ku cab, waayo, llaah shuqullandoodi horuu u aqbalay. 8 Had iyo goorba dherkaagu wax cad ha ahaado, oo madaxaaguna yuusun salidi waayin. 9 Naagtaada aad jeceshayah farxad kula noolow intaad ku nooshahay cimrigaagaan waxba tarayn ee llaah qorraxda hoosteeda kugu siiyey oo dhan, waayo, taasu waa qaytaadii aad ku heshay noloshan iyo hawshaadii aad qorraxda hoosteeda ku dhibtootay. 10 Wax alla wixii gacantaada hesho inay samayso xoogaaga oo dhan ku samee, waayo, She'ool oo aad tegaysid shuqul iyo hindiso iyo aqoon iyo xigmad toona laguma arko.

(Sheol h7585) 11 Markaasaan mar kale fiirsaday, oo waxaan qorraxda hoosteeda ku arkay inaan kuwa dheereeyaa mar kasta tartanka ku badin, ama aan kuwa xoogga badanu mar kasta dagaalka adkaan, ama aan kuwa xigmadda lahu mar kasta kibis helin, ama aan kuwa garaadka ahu mar kasta hodan noqon, ama aan saanacyada mar kasta raallu laga ahayn, laakiinse waxaa kulligood hela wakhti iyo nasiib. 12 Waayo, ninna wedkiisa ma yaqaan. Sida kalluun shabag xun lagu qabto, iyo sida shimbirro dabin ku dhaca, saasoo kalaab binu-aadmigana wakhti xun lagu dabaa, markii wedku si kedis ah ugu yimaado. 13 Oo xigmad caynkanih ah ayaan qorraxda hoosteeda ku arkay, iyanu way ila weynayd. 14 Waxaa jirtay magaalao yar oo ay dad tiro yaru dhexdeeda joogaan, oo waxaa iyadii ku soo duulay bogor weyn. Wuu hareereeyey oo dhufayso waaweyn hareereheeda ka dhistay. 15 Haddana waxaa laga dhex helay nin miskiin ah oo xigmad leh, oo isna xigmaddiisi ayuu magaaladii ku samatabbiixiy, laakiinse haddana ninkas miskinka ah ciduna ma xusuusan. 16 Markaasaan idhi, Xigmaddu xoogga way ka fiican tahay, hase ahaatee ninkii miskiin ah xigmaddiisa waa la quudhsadaa, oo erayadiisana lama dhegaysto. 17 Kuwa xigmadda leh erayadoodii xasilloonaan lagu maqlaa waa ka sii wanaagsan yihiin qaylada kan nacasyada ka dhessi taliya. 18 Xigmaddu waa ka fiican tahay hubka dagaalka, laakiinse dembile qudha ayaa wax badan oo wanaagsan baabbi'iya.

10 Diqsiyadii dhintay saliidda cadarsameeyaha way qudhmiyaan, oo nacasmadu yaruna saasoo kalyan xigmadda loo sharfo u biisa. 2 Ninkii xigmad leh qalbigiisu xagga midigutu u jeedaa, laakiinse nacaska qalbigiisu xagga bidixduu u jeedaa. 3 Oo weliba ka nacaska ahu markuu jidka marayo wuu caqli yaraadaa, oo ku alla kii uu arkaba wuxuu u sheegaa inuu nacas yahay. 4 Haddii taliyahu kugu dhirfo, meeshaada ha ka dhaqaaqin, waayo, qalbigabowgu xumaano waaweyn wuu qabowjijaa. 5 Waxaa jira wax shar ah oo aan qorraxda hoosteeda ku arkay, waxaana weeye qalad taliyahu ka yimaada. 6 Nacasmadu waxay joogtaa meelo sarsare oo waaweyn oo taajiriintuna waxay fadhiyaan meel hoose. 7 Waa xaa arkay addoommo fardo fuushan, iyo amiirro sida addoommo oo kale lugaynaya. 8 Kii god qodaa isagaa ku dhici doona, oo ku alla kii deyr dumiyana abeesaa qaniini doonta. 9 Ku alla kii dhagaxyo rujiyaaba wuu ku dhaawacmi doonaa, oo kii qoryo jejebiyaa isagaa khatar ku geli doona. 10 Haddii birtu af beesho, oo aan la soofayn, waa in xoog badan lagu sii kordhiyya, laakiinse xigmaddu faa'iido bay leedahay si loogu liibaano. 11 Haddii abeeso wax qaniinto iyadoo aan la falafin, markaas ka dib falafalowg waxtar ma leh. 12 Kii xigmad leh erayada afkiisu waa raxmad miidhan, laakiinse bushimaha nacasku isaga qudhiiyay baabbi'iyaan. 13 Erayada afkiisa bilowgoodu waa nacasmimo, oo dhammaadka hadalkiisuna waa waalli baas. 14 Nacasku hadalkisa wuu badiyya, waxa ahaan doona binu-aadmigu garan maayo, oo waxa dabadiis dhici doonana bal yaa u sheegi kara? 15 Nacasyada hawshoodu midkood kastaba way daalisaa, maxaa yeelay, isagu xataa sida magaalada loo tago ma yaqaan. 16 Dalkow, addaa iska hoogay, markii boqorkaagu ilmo yar yahay, oo amiirradeaduna ay aroortii wax cunaan! 17 Dalkow, waad barakaysan tahay, markii boqorkaagu nin gobeed yahay, oo amiirradeaduna ay wakhtii habboon wax u cunaan inay xoog ku yeeshan ee aan ahayn inay sakhraamaan! 18 Caajisnimo badan saqafku waa ku dumaa, oo shuqulla'aanta gacmaahana gurigaa ku darroora. 19 Diyaafadda waxaa loo dhigaa qosol aawadii, khamriguna naftuu u raaxeyaa, oo lacagtu wax kastaba way ka jawaabtaa. 20 Boqorka ha ku caayin xataa fikirkaga, oo taajirkana ha ku caayin qolladdadaa jiifka, waayo, shimbir hawada duusha ayaa codkaaga qaadi doonta, oo wax baalal leh ayaa xaalka sheegi doona.

11 Kibistaada biyaha korkooda ku tuur, waayo, maalmo badan dabadood waad heli doontaa. 2 Oo toddoba qaybood u kala qaybi iyo weliba siddeed, waayo, masiibada dhulka iman doonta garan maysid. 3 Haddii daruuruhu roob ka buuksamaan, dhulkay ku soo daataan, oo haddii geed xagga koofureed amase xagga woqoyi u dhaco, meeshuu u dhacay ayuu oollu doonaa. 4 Kii dabaysha eegaa waxba ma uu beeran doono, oo kii daruruhu fiiriyaana waxba ma goosan doono. 5 Sida aadan dabaysha jidkeeda u garanayn, ama aadan sida lafuhu ugu dhex samaysmaan naag uur leh maxalkeed u garanayn, saas oo kale ayaaan shuqulka llaaha wax walba sameeyaa u garanayn. 6 Iniiinahaaga aroorta beero, oo fiidkana gacantaada ha ceshan, waayo, innaba garan maysid mid liibaani doona, kan ama kaas, iyo inay labadooduba isku si u wanaagsanaan doonaan iyo in kale. 7 Sida runta ah iftiinku waa macaan yahay, oo indhahana way u wanaagsan tahay inay qorraxda arkaan. 8 Haddii nin sannado badan noolaado, kulligood ha ku farxo, laakiinse ha xusuusto maalmaha gudcurka, waayo, iyagu way badnaan doonaan. Waa imanaya oo dhammu waa wax aan waxba tarayn. 9 Barbaarkow, barbaarnimadaada ku farax, oo wakhtiga dhallinyaranimadaadana qalbigaagu ha ku istareexyo, oo sida qalbigaagu doonayo oo ay indhahaagu arkaanba u soco, laakiinse waxaad ogaataa in llaah waxyalaahaas aawadood oo dhan kuu xukumi doono. 10 Haddaba

sidaa daraaddeed qalbigaaga murugta ka durki, oo jidhkaagana xumaanta ka fogee, waayo, carruurnimada iyo dhallinyaranimaduba waa wax aan waxba tarayn.

12 Haddaba wakhtiga dhallinyaranimadaada Abuurahaaga xusuuso intaan maalmaha xumu kuu iman, ama ayan kuu soo dhowaan sannadaha aad odhan doonto, Sannadahan kuma istareexo, 2 iyo intaan qorraxda, iyo iftiinka, iyo dayaxa, iyo xiddiguhuba ay wada madoobaan, ama intaan daruuruhu roobka ka daba noqon, 3 iyo inta kuwa guriga dhawraa ay gariiraan, oo nimanka xoogga badanuna ay soogotaan, oo kuwa wax shiidaana ay tiradooda yar aawadeed shuqalka u joojiyaan, oo kuwa daaqadaha wax ka fiiriyaa naay madoobaadaan, 4 iyo inta albaabbada jidadka lagu xidho, iyo inta sanqadha shiiddu ay gaaban tahay, oo shimbirta cideeda lagu tooso, oo gabdhaha muusikaduna ay wada taag darnaadaan. 5 Wuxuu sarreeya ayay ka baqi doonaan, oo jidadka dhexdoodana waxyalo cabsi ah aaya jiri doona, oo geedka yicibtu waa ubxin doonaa, oo koronkorraduna way isculaysin doonaan, oo damacuna wuu baabbi'i doonaa, maxaa yeelay, binu-aadmigu wuxuu tagaa hoygiisa daa'imka ah, oo kuwa baroortaana jidadkay warwareegaan. 6 Abuurahaaga xusuuso intaan xadhigga lacagta ahu kala go'in, ama aan maddiibadda dahabka ahu kala jabin, ama aan jalxaddu isha biyeed agteeda ku burburin, ama aan giraangirta ceelku jabin, 7 iyo intaan ciiddu dhulka ku noqon siday horeba ahayd, oo ruuxuna ku noqon Ilaahii horeba siiyey. 8 Wacdiyuuhu wuxuu leeyahay, Waa wax aan waxba tarayn, wax waluba waa wax aan waxba tarayn. 9 Oo haddana wacdiyuuhu xigmad buu lahaa, oo weliba dadkuu aqoon baray. Wuxuu aad uga fikiray, oo baadhay, oo isku hagaajiyey maahmaahyo badan. 10 Wacdiyuuhu wuxuu doonay inuu soo helo erayo la aqbalo iyo wixii si qumman loo qoray oo ahaa hadal run ah. 11 Erayada kuwa xigmadda lahu waa sida wax muda oo kale, oo maahmaahyada la soo ururshayna waa sida musmaarro la adkeeyey; adhijir qudha aayaa bixiyey. 12 Oo weliba, wiilkaygiiyow, waxyaalahan ku waano qaado. Buugag badan samayntoodu innaba dhammaad ma leh, oo waxbarashada badanuna jidhkay daalisa. 13 Xaalkan soo koobiddiisi waa tan. Waa la wada maqlay. Ilaah ka cabso, oo amarradiisana dhawr, waayo, taasu waa waxa binu-aadmiga oo dhan u gudboon. 14 Waayo, Ilaah wuu xukumi doonaa shuqul kasta, iyo wax kasta oo qarsoon, ha fiicnaadeen ama ha xumaadeene.

Gabaygii Sulaymaan

1 Kanu waa gabaygii gabayada ee Sulaymaan. **2** Isagu ha igu dhunkado dhunkashooyinka afkiisa; Waayo, jacaylkaagu xataax khamri wuu ka sii macaan yahay. **3** Saliiddaadu caraf wanaagsan bay leedahay, Oo magacaaguna waa sida saliidcadar la shubay. Oo sidaas daraaddeed baa habluu kuu jecel yihiin. **4** I soo jiido, waannu kaa daba ordynaaye. Boqorkii wuxuu i soo gelyiyey qolladihiisii. Saaxiibadaha Hadlayaa Annagu waannu kugu farxi doonaa, oo waannu kugu rayrayn doonaa, Oo jacaylkaagana waxaannu u sii xusuusan doonaa in khamri ka sii badan. Gacalisada Hadlaysaa Si qumman ayay kuu jecel yihiin. **5** Gabdhaha reer Yeruusaalemow, Anigu waan madoobahay, laakiinse waan u qurxoonaahay Sida teendhooyinkii reer Qedaar lyo sida daahyadii Sulaymaan. **6** Ha ii soo dhuganina madowgayaq qorraxdu i gubtay aawadiis. Wiilashii hooyaday aaya ii cadhoohay, Oo waxay iga dhigeen ilaaliyihii beeraha canabka ah, Laakiinse beertayda canabka ah ma aan dhawrayn. **7** Kan naftaydu jeceshayahay, ii sheeg Meesha aad adhiigaaga daajisid, iyo meesha aad hadhkii hadhisid; Waayo, bal maxaan u ahaanayaa Sida mid ag wareegtaa adhyaha saaxibbadaa? **8** Taada naagaha ugu qurux badanay, haddaadan aqoon, Wawaad daba gashaa adhiga raadkiisa, Oo waxaad waxaraahaaga ag daajisaa teendhooyinka adhijirrada. **9** Taan jeclahayay, waxaan kugu masaalay Faras ka mid ah fardiihi gaadhifardooyadii Fircoo. **10** Dhabannadaadu waxay la qurxoonaahay timo tidcan, Oo qoortaaduna laasimmo jowharad ah. **11** Wawaannu kuu samaynaynaa silsilado dahab ah Oo lacag laga taagay. **12** Inta boqorku miiskiisi fadhiyey, Ayaa cadarkaygii naaraadiinka ahaa caratiisu soo baxday. **13** Gacaliyahaygu wuxuu ii yahay sida guntin malmal ah Oo habeenkii oo dhan naasahayga ku dhex jirta. **14** Gacaliyahaygu wuxuu ii yahay sida xidhmo ubax xinne ah Oo beeraha canabka ah ee Ceyn Gedii ku yaal. **15** Taan jeclahayay, bal eeg, adigu waad qurxoonaahay, bal eeg, waad qurxoonaahay, Oo waxaad leedahay indhaha qoolleyda oo kale. **16** Gacaliyahayg, bal eeg, abda waad qurxoonaahay, waanad wakan tahay, Oo weliba sariiteennuna waa cagaar. **17** Alwaaxda gurigenunu waa qoryo kedar ah, Oo saqafeennuna waa qoryo beroosh ah.

2 Anigu waxaan ahay ubaxnarjiska Shaaroon, lyo ubaxshooshanka dooxooyinka. **2** Sida ubaxshooshanku qodkanta ku dhex yahay, Ayay taan jeclahayna gabdhaha ku dhex tahay. **3** Sida geedka tufaaxa ahu uu dhirtha duurka ku dhex yahay, Ayuu gacaliyahayguna wiilasha ku dhex yahay. Hooskiisaan fadhiistay anigoo aad u faraxsan, Oo midhihiisuna way ila dhadhan macaanaayeen. **4** Wuxuu i keenay guriga diyaafadda, Oo calankiisi i kor sudhnaana wuxuu ahaa jacayl. **5** Sabiib igu quudi, oo tufaax igu noolee, Waayo, anigu caashaq baan la bukaa. **6** Gacantiisa bidix madaxaygay ka hoosaysaa, Oo gacantiisa midigna way igu duuban tahay. **7** Gabdhaha reer Yeruusaalemow, waxaan idinku dhaarinayaa Cawsha iyo deerada duurka Inaydaan jacayl kicin, ama aydaan toosin lila uu doono. **8** Waa kaa codki gacaliyahaygu! Bal eega, wuu soo socdaa, Isagoo buuraha korkooda ku soo boodboodaya, oo kuraha dushooda ku faclaynaya. **9** Gacaliyahaygu waa sida cawl amaa deer qayrab ah oo kale. Bal eega, wuxuu taagan yahay derbigayaga gadaashiisa, Oo daaqadahuu ka soo eegaya, oo shabagguu ka soo dayaya. **10** Markaasaa gacaliyahaygii ila hadlay oo wuxuu iigu yidhi, Taan jeclahayay, soo kac, taydan qurxoonyay i soo raac. **11** Waayo, qabowgii wuu na dhaafay, Oo roobkiina wuu dhammaaday, wuuna qaadaya. **12** Ubaxii dhulkuu ka muuqanayaa, Oo wakhtigii shimbirruu gabiy jireenna waa la gaadhay, Oo codki qoolleydana dalkayagaa laga maqlayaa. **13** Berduhu midhihiisuu soo bixinayaa, Oo geedhaa canabkuna way

ubxinayaan, Wayna soo carfayaan. Taan jeclahayay, soo kac, taydan qurxoonyay i soo raac. **14** Qoolleydayda qararka dillaacyadooda iyo meelahooda qarsoon ee dalcad ah ku jirta, Bal jaahaaga i tus, oo codkaaga i maqashii, Waayo, codkaagu wuu macaan yahay, oo jaahaaguna wuu surad wakan yahay. **15** Dawacooyinka nob qabta, kuwaasoo ah dawacooyinka yaryar ee beerahayaga canabka ah biyya, Waayo, beerahayaga canabka abu haatan way ubxinayaan. **16** Gacaliyahaygu waa kaygii oo anna tiisi baan ahay. Wuxuu adhiigisa daajinayaa ubaxyada dhexdooda. **17** Ilaa waagu baryo, oo hoosku baabba'o, Gacaliyahaygiiyow, soo noqo, oo ahow sida cawl oo kale, amase sida deer qayrab ah Oo buuraha Beter kor jooga.

3 Goor habeennimo ah ayaan sariirtayda ka doondonay kan naftaydu jeceshayahay. Waan doondonay, laakiinse ma aanan helin. **2** Haddaba waan kacayaa, oo magaaladaan dhex wareegayaa, Oo dariiqyada iyo jidodka waaweyn Ayaan ka dhex goobayaa kan naftaydu jeceshayahay. Waan doondonay laakiinse ma aanan helin. **3** Waxaa i helay waardiyyaashii magaalada dhex warwareegayay, Oo anna waxaan ku idhi, Kan naftaydu jeceshayahay ma aragteen? **4** Oo kolkaan iyagii in yar sii dhaafay Ayaan helay kii naftaydu jeceshayahay. Waan qabtay, mana sii dayn, Ilaa aan isaga gurigii hooyaday keenay, Oo aan qolladdii tii i uuraysatay gelyiy. **5** Gabdhaha reer Yeruusaalemow, waxaan idinku dhaarinayaa Cawsha iyo deerada duurka Inaydaan jacayl kicin ama aydaan toosin lila uu doono. **6** Waa kuma kan ciidlaa uga soo baxaya sida tiirar qiq ah? Oo ay malimalka, iyo fooxa, lyo dhirta udgoor ee baayacrmushtariga oo dhammu ka carfayaan? **7** Bal eeg, waa sariirta Sulaymaan lagu qaadee. Lixdan nin oo xoog badan oo ka mid ah kuwa xoogga badan ee reer binu Israa'iil Ayaa hareereeedha ku wareegsan. **8** Kulligood seefta aad bay u yaqaani, waana wada dagaalyahan. Ninkood kastaba seeftiisi dhexday ugu xidhan tahay, Cabsida habeenka aawadeed. **9** Boqor Sulaymaan wuxuu kursi la qaado Ka samaystay qoryihii Lubnaan. **10** Tiirkiisiil lacag buu ka dhigay, Hoostiiisiina dahab buu ka dhigay, oo meeshuu fadhiistayna guduud buu ka dhigay, Oo dhexdiisiina gabdhaha reer Yeruusaalem ayaa jacayl ku sharrazay. **11** Gabdhaha reer Siyoonow, bal baxa, oo Boqor Sulaymaan eega, Isagoo qaba taajkii hooyadiis madaxa u saartay maalintii arooskiisa, lyo maalintii qalbigiisu faraxsanaa.

4 Taan jeclahayay, bal eeg, adigu waad qurxoonaahay, bal eeg, waad qurxoonaahay, Oo waxaad leedahay indhaha qoolleyda oo kale oo indhashareertaada ku qarsoon. Timahaaguna waa sida riyo Buur Gilecaad ka muuqda. **2** Ilkaaaguna waa sida laxo loo xiiray, Oo ka soo baxay meeshii lagu soo maydhay, Oo middood kastaaba mataano dhashay, Oo aan dhexdooda lagu arag mid dhicisay. **3** Bushimahaagu waa sida dun guduudan, Oo afkaaguna waa qurxoonaahay, Oo dhafoorradaada indhashareertaada ku qarsoonuna waa sida xabbad rummaan ah jeexeed. **4** Qoortaaduna waa sida munaaraddii Daa'uud oo loo dhisay inay ahaato meal hubka dagaalka la dhigto, Oo ay sudhan yihiin kun gaashaan, Oo ah gaashaamadii ragga xoogga badan oo dhan. **5** Oo labadaada naasnaa waa sida laba gibin oo mataano ah oo cawl dhashay. Oo ubaxshooshannada dhexdooda daaqaya. **6** Ilaa waagu baryo, oo hoosku baabba'o, Wawaan i kici doonaa buurta malmalka, lyo kurta fooxa. **7** Taan jeclahayay, adigu waad qurxoonaahay, Oo innaba iin ma lihid. **8** Aroosaddaydiyey, Buur Lubnaan iga soo raac, Oo kaalay, Buur Lubnaan iga soo raac. Buur Amaanaah dhaladeeda wax ka fiiri, Oo Buur Senii iyo Buur Xermoon dhaladeeda wax ka fiiri, Oo wax ka soo fiiri boholaha libaaxyada, lyo buuraha shabeelladaba. **9** Walaashayay, aroosaddaydiyey, qalbigaygii waad la tagtay, Oo waxaad qalbigayga kula tagtay daymooyinka indhahaaga middood lyo

laasimmada qoortaada midkood. **10** Walaashayay, aroosaddaydiiyey, jacaylkaagu qurux badanaa! Oo jacaylkaagu intee buu khamri ka sii fiican yahay! Oo saliiddaada carafeeduna way ka fiican tahay dhirha udgoon oo dhan. **11** Aroosaddaydiiyey, bushimahaaga malab baa ka sootifqaya, Oo carrabkaaga hoostiisana malab iyo caanaa ku jira. Oo dharkaaga carafiiunsafe waa sida carafka Buur Lubnaan. **12** Walaashayay, aroosaddaydiiyey, waxaad tahay sida beer la xidhay, iyo ilbiyood la awday, iyo durdur la xidhay. **13** Dhirtaadu waa beer ay ku dhex yaallin rummaan, iyo dhir kale oo midho aad u wanaagsan, iyo xinne iyo naaradiin, **14** Naaradiin iyo huruud, iyo kalamus iyo qorfe, iyo dhir kasta oo foox dhasha, iyo malmal iyo cuud iyo dhir udgoon oo fiican oo dhan. **15** Waxaad tahay ilbiyood beero waraabisa, iyo ceel biyo nool leh, iyo durdurro Buur Lubnaan ka soo qulqulaya. **16** Dabaysha woqooyay, soo kac, oo tan koonfureeday, kaalay, Oo beertayda necaw ku afuufa si ay dhirteeda udgoon uga soo carfaan, Gacaliyahaygu beertiisa ha soo galo oo midhaheeda wacaan ha cuno.

5 Walaashayay, aroosaddaydiiyey, beertaydii waan soo dhex galay. Malmalkaygiina dhirtaydii udgoonyad baan la gurtay, Oo awlalladaydii shinniyeed iyo malabkaygiina waan cunay, Khamrigaygii iyo caanahaygiina waan cabbay, Saaxiibadaha Hadlayaa Saaxiibadayow, wax cuna, Wax cabba, gacaliyahayaalow, aad u cabba. **2** Anigu waan hurday, laakiinse qalbigaygu waa soo jeeday. Waxaan maqlay codki gacaliyahayga oo albaabka garaacaya, isagoo leh, Walaashayay, taan jeclahayay, qoolleydaydiiyey, tayda sanay, iridda iga fur, Waayo, madaxayga waxaa ka buuxa dharab, Oo timahaygana waxaa qoyay dhibicyihii habeennimada. **3** Dharkaygii waan iska bixiyey, bal sidee baan u xidhaa? Oo cagahaygiina waan maydhay, bal sidee baan u wasakheeyaa? **4** Gacaliyahaygii wuxuu gacantiisi ka soo dusiyeey dalloolkii albaabka, Oo qalbigaygu isaguu u dhaqaqaay. **5** Waxaan u sara joogssaday inaan gacaliyahayga iridda kufuro, Oo gacmehaygana waxaa ka daadanayay malmal, Farahaygana malmalku Wuxuu kaga tiftifqay qataarkii albaabka. **6** Gacaliyahaygii waan ka furay, Laakiinse gacaliyahaygii wuu iska noqday, wuuna tegey. Naftaydii markuu hadlay way naxday. Isagaan doondoonaay, laakiinse waan heli kari waayay. Waan u dhawaaqay, laakiinse innaba iima uu jawaabin. **7** Oo waardiyyaashii magaalada dhex warwareegayay ayaa i helay Wayna i garaaceen oo i dhaawaceen. Oo kuwii derbiyada dhawrayay ayaa garbasaartaydii iga qaaday. **8** Gabdhaha reer Yeruusaalemow, Waxaan idinku dhaarinayaa, haddaada gacaliyahaygii aragtaan, U sheega inaan caashaq lu buko. **9** Gacaliyahaaqumuxuu gacaliye kale dheer yahay, Taada naagaha ugu qurxoonay? Bal gacaliyahaaqumuxuu gacaliye kale dheer yahay, Waadigaan sidan noo dhaarinayee? **10** Gacaliyahaygii waa cad yahay oo waa casaan. Waana kan tobannan ugu wanaagsan. **11** Madaxiisu waa sida dhab saafi ah, Oo timihiisuna waa sida cawbaar, oo waxay u madow yihiin sida tuke oo kale. **12** Indhiisiu waa sida indho qoolley oo durdur biya ah ag joogta, Oo caano lagu maydhay oo si qumman loo dhigay. **13** Dhabannadiisu waa sida beer dhir udgoon ah iyo sida ubaxyo carfa. Oo bushimihiisuna waa sida ubaxshooshanno uu malmal ka tiftifqayo. **14** Gacmihiisu waa sida kaatummo dhab ah oo berullos lagu dhejiyey, Oo jidhkiisuna waa sida foolmaroodi oo dhalaalaya oo safayr lagu sharraay. **15** Lugihiisu waa sida tirar marmar ah, oo lagu qotomiyey saldhigyo dhab saafiya ah, Oo muuqashadiisuna waa sida Buur Lubnaan oo kale, oo wuxuu u qurxoon yahay sida geedaha kedarka oo kale. **16** Afkisu aad iyo aad buu u macaan yahay, oo isaga dhammaantis waa mid aad loo jecel yahay. Gabdhaha reer Yeruusaalemow, Kaasuu waa gacaliyahayga, waana saaxiibkayga.

6 Taada naagaha u qurxoonay, Xaggee gacaliyahaygii tegey? Aannu kula goobnee, Xaggee buu gacaliyahaygii u leexday? **2** Gacaliyahaygii wuxuu u dhaadhacay beertiisa, iyo beer qaybaadeed oo dhir udgoon ah Inuu adhigiiisa soo daajijo beeraha dhexdooda, oo uu soo urursado ubaxshooshanno. **3** Anigu waxaan ahay tii gacaliyahaygii, oo gacaliyahayguna waa kaygii, Oo wuxuu adhigiiisa daajijaa ubaxshooshannada dhexdooda. **4** Taan jeclahayay, waxaad u qurux badan tahay sida Tirsah oo kale, Oo waxaad u suurad wacaan tahay sida Yeruusaalem oo kale, Waxaan lagaaga cabsadaa sida ciidan calammo sita oo kale. **5** Indhahaaga iga sii jeedi, Waayo, way iga adkaadeen. Timahaagu waa sida riyo Buur Gilecaad ka muuqda. **6** Ilkhaaguna waa sida laxo Ka soo baxay meeshii lagu soo maydhay, Oo middoob kastaaba mataano dhashay, Oo aan dhexdooda lagu arag mid dhicisay. **7** Oo dhafoorradaada indhashareertaada ku qarsoonuna waa sida xabbad rummaan ah jeexeed. **8** Waxaa jira lixdan boqradood, iyo siddeetaan naagood oo addoommo ah, iyo gabdho aan tiro lahayn. **9** Laakiinse qoolleydayda, iyo tayda sanu waa mid qudha. Iyadu waa tan keliya ee hooyadeed, Oo waa tan daahirsan ee tii iyada dhashay. Gabdhuhu iyaday arkeen oo waxay kuu sheegeen mid barakaysan, Oo xataa boqradihii iyo naagihii addoommaaha ahaaba way ammaaneen. **10** Waa tuma tan u soo muuqata sida kaaha waaberiga, Oo sida dayaxa u qurxoon, Ee sida qorraxda u daahirsan, Oo haddana looga cabsado sida ciidan calammo sita oo kale? **11** Waxaan ku dhaadhacay beertiis yicibta Inaan soo arko geedaha cagaarka ah ee dooxada, iyo inaan soo arko bal in canabkii magoolay, Oo uu rummaankii ubxiyey iyo in kale. **12** Anigoo aan garanay ayaa nafsaddaydu iga dhigtay sida gaadhifardoodki Cammiinaadiib oo kale. **13** Tan reer Shuuleemay, soo noqo, soo noqo, Aan ku daawannee soo noqo, soo noqo. Gacaliyahaygaa Hadlayaa Bal maxaad u daawanaysaan tan reer Shuuleem Sida cayaarta Maxanayim?

7 Gabadha amiirku dhalayay, cagahaagu qurux badanaa markay kabo illan yihiin, Bowdooyinkaagu waa sida dahab Nin saanac ahu gacantiisa ku sameeyey. **2** Xudduntaadu waa sida fijaan goobaaban Oo aan innaba khamri ka dhinnanayn, Oo xaluskaaguna waa sida sarreen meel tuunsan Oo ubaxshooshanno lagu wareejiyey. **3** Labadaada naasna waa sida laba gibin Oo mataano ah oo cawl dhashay. **4** Qoortaaaduna waa sida munaarad foolmaroodi ah, Oo indhahaaguna waa sida ballidii Xeshboon oo ku ag yaal iridda Batrabiim. Oo sankaaguna waa sida munaaradda Lubnaan Oo xagga Dimishaq u jeeda. **5** Madaxaagu sida Buur Karmel oo kale wuu dheer yahay, Oo timaha madaxaaguna waa sida guduud oo kale, Oo boqorkuna wuu ku xidhan yahay. **6** Taan jeclahayay, qurux badnidaa! Fiicnaan badnidaa! Aad baad iiga farxisaa! **7** Sarajooggaanu waa sida geed baar ah, Oo naasahaaguna waa sida rucubyo canab ah. **8** Waxaan is-idhi, Geedka baarka waan fuuli doonaa, Oo waxaan qabsan doonaa laamiihiisa. Naasahaaguna ha ahaadeen sida rucubyo canab ah, Oo sankaaga neeftuisuna ha u carafoto sida midho tuufax ah. **9** Oo afkaaguna ha ahaado sida khamri wanaagsan. Gacalsada Hadlaysaa Si qumman oo macaan ha ugu socda gacaliyahayga, Oo kuwa hurda bushimahooda ka hadliya. **10** Anigu waxaan ahay tii gacaliyahaygaa, Oo damaciisuna xaggayguu soo jiraa. **11** Gacaliyahaygow, kaalay, aynu duurka isla tagnee, Oo aynu tuulooyinka ku soo dhaxnee. **12** Aynu aroor hore beercanabyada tagnee, Oo aynu soo aragno bal in canabkii magoolay, oo ay ubxiisii soo muuqdeen, Oo uu rummaankii ubxiyey iyo in kale; Oo halkaasaan jacaylkayga kugu siin doonaa. **13** Ubixii duudaygu way soo carfayaan, Oo albaabbadayada agtooda waxaa yaal midho cayn kasta ah oo cusayb iyo duugba leh, Oo adigaan kuu kaydiyey, gacaliyahaygiiyow.

8 Haddaad ahaan lahayd walaalkay Oo naasihii hooyaday nuugay,

Markaan dibadda kaa helaba waan ku dhunkan lahaa. Oo innaba layma quudhsadeen. **2** Waan ku soo kaxayn lahaa oo waxaan ku gelin lahaa guriga hooyaday, Wax baadna i bari lahayd. Oo waxaan ku cabsiin lahaa khamriga xawaashka leh Ee biyaha rummaankayga laga sameeyey. **3** Gacantiisa bidix madaxaygay ka hoosayn lahayd, Oo gacantiisa midigna way isku kay duubi lahayd. **4** Gabdhaha reer Yeruuzaalemow, waxaan idinku dhaarinaya Inaydaan jacayl kicin, ama aydaan toosin, Ilaa uu doono. **5** Waa tuma tan cidlada ka soo baxaysa, Ee gacaliyeheeda ku tiirsanu? Gacalisada Hadlaysaa Wuxaan kaa soo kiciyey geed tufaax ah hoostiis. Halkaasaa hooyadaa kugu footatay, Oo halkaasay tii ku dhashay kugu footatay. **6** Qalbigaaga korkiisa ii dhig sida shaabad oo kale, oo gacantaada korkeeda ii dhig sida shaabad oo kale, Waayo, jacaylu wuxuu u xoog badan yahay sida geeri oo kale, Oo masayrkuna wuxuu u nac weyn yahay sidii She'ool oo kale. Belbelkiisu waa sida belbel dab ah, Oo waa ololka ugu wada kulul ee Rabbiga. (**Sheol h7585**) **7** Biyo badanu jacayl ma demin karaan, Oo daadakuna innaba ma qarqin karaan. Haddii nin damco inuu jacayl soo siisto maalka gurigisa oo dhan, Haddana dhammaan waa la quudhsan lahaa. **8** Annagu waxaannu leennahay walaal yar, Oo aan innaba naaso lahayn. Haddaba bal maxaannu walaashayo u samayn doonnaa Maalintii iyada guur loo soo doonto? **9** Hadday derbi tahay waxaannu korkeeda ka dhisi doonnaad munaarad lacag ah, Oo hadday albaab tahayna waxaannu iyada ku hareerayn doonnaa alwaaxyo kedar ah. **10** Anigu waxaan ahay derbi, oo naasahayguna waa sida munaaradaha oo kale. Oo markaas waxaan hortiisa ku ahaa sidii mid nabad heshay. **11** Sulaymaan beercanab buu Bacal Hamoon ku lahaa; Oo beercanabkii wuxuu ka kireeyey kuwa dhawra, Oo midkood kastaaba wuxuu midhaheeda uga keenii jiray kun xabbadood oo lacag ah. **12** Beercanabkayga ah kan aan iska leeyahay, hortayduu ku yaal, Haddaba Sulaymaanow, adigu waxaad heli doontaa kun, Kuwa midhihiisa dhawraana laba boqol. **13** Taada beeraha dhexdooda degganay, Rafiqiyadaadu waxay dhegaystaan codkaaga, Haddaba, bal i maqashii. **14** Gacaliyahaygow, dhaqso, Oo waxaad ahaataa sida cawl ama deer qayrab ah Oo buuraha dhirta udgoon kor jooga.

Ishacyaah

1 Kanu waa wixii Ishacyaah ina Aamoos la tusay ee uu ku arkay wax ku saabsan dalka Yahuudah iyo Yerusaalem waaggi ay Cusiyah, iyo Yootam, iyo Aaxas, iyo Xisqiyah boqorrada ka ahaayeen dalka Yahuudah. **2** Samooiyinkow maqla, dhulkow bal wax dhegaysyo, waayo, Rabbigu wuu hadlay oo yidhi: Carruur baan quudiyey oo koriyey, oo iyana way igu caasiyoobeen. **3** Dibigu kan isaga leh wuu yaqaan, oo dameerkuna waa yaqaan meeshuu wax ka cuno ee sayidkiisa, laakiinse reer binu Israa'iil waxba ma yaqaaniin, oo dadkayguna waxba garan maayaan. **4** Hoog waxaa leh quruuntan dembiga badan, iyo dadkan xumaanta ku raran, iyo dhashan xumaanfalayaasha, iyo willashan xi sun u macaamilooda. Iyagu Rabbiga way ka tageen, oo waxay quudhsadeen Ka Quduuska ah ee reer binu Israa'iil dib bayna uga noqdeen. **5** Bal maxxa mar dambe wax laydiinku dhufan doonaa, oo aad u sii fallaagoobi doontaan? Madaxa oo dhammu waa bukaa, oo qalbiga oo dhammuna waa taag daranyahay. **6** Madaxa iyo minjaha inta ka dhex leh innaba caafimaad ma leh, laakiinse waxaa ku yaal nabro, iyo burbur, iyo boogo cusub, lama awdin, lamana duubin, oo saliidna laguma dhayin. **7** Dalkiinnee waa cidla, magaalooiyinkiinniina waa la gubay, oo waddankiinnee shisheeyayaal baa hortiinna ku cunay, waana cidla, sidii wax ay shisheeyayaal afgembiyeen. **8** Oo magaalada Siyonna waxaa looga tegey sidii waab beercanab ku dhex yaal, iyo sidii buul beer khijaar ah ku dhex yaal, iyo sidii magaalo cadow hareereeyey. **9** Haddaan Rabbiga ciidammadu dad aad u yar inoo reebin, sida Sodom baan noqon lahayn, oo sida Gomorana baan noqon lahayn. **10** Taliyayaasha Sodomow, Rabbiga eraygiisa maqla, dadka Gomorow, sharciga Ilahayaga dhegta u dhiga. **11** Rabbigu wuxuu leeyahay, Allabaryadiinna tirada badanu bal maxay ii yihiin? Waan ka dhergay qurbaanno guban oo wanhan ah iyo xoolo buurbuuran baruurtod, kuma farxo dhiigga dibida, iyo ka bараarka iyo ka orjida toona. **12** Markaad u timaadaan inaad i hor istaagtaan, bal yaa weyddiista inaad barxadahayga ku joogjoogsataan? **13** Mar dambe ha ii keenina qurbaanno aan waxtar lahayn, foomu waa ii karaahiyo, bilaha cusub, iyo maalmaha sabtida, iyo isuyeedhidda shirkabu uma aan adkaysan karo, oo xataa shirkha weyn waa dembi. **14** Bilihiinna cusub iyo ciidihiinnaba naftaydu way neceb tahay, waa ii culays, inaan u adkaysto waan ka daalay. **15** Oo markaad gacmihiinna ii soo hoorsataanna indhahayga waan idinka qarinaya, oo markaad tukasho ku noqnoqataanna idin maqli maayo, waayo, gacmihiinna waa dhiig miidhan. **16** Maydha, oo isnadiifya, oo falimihiinna sharkooda, indhahayga hortooda ka fogeeya, oo sharka aad samaysaan daaya. **17** Inaad wax wanaagsan samaysaan barta, oo caddaalaad doondoona, oo kuwa la dulmay u gargaara, agoonta gartooda u qaada, oo carmallada u muddaca. **18** Rabbigu wuxuu leeyahay, Haatan kaalaya oo aynu u wada fiirsannee. In kastoo ay dembiyadiinu guduudan yihiin, sida baraf cad oo kalay u caddaan doonaaan, oo in kastoo ay cascasa yihiin, sida suuf oo kalay ahaan doonaaan. **19** Haddaad raalli thihiin oo aad dhega nughushiiin, waxaad cuni doontaan dalka barwaqadiisa, **20** haddise aad diiddaan oo aad caasiyowdaan, waxaa idin wada baabbiin doonta seef, waayo, afkii Rabbiga ayaa saas ku hadlay. **21** Magaaladii aaminka ahayd oo caddaalaadu ka buuxday, sidee bay dhillo u noqotay! Waxaa ku jiri jirtay xaqnimo, haatanse waxaa jooga gacankudhiiglayaal! **22** Lacagtaadii wasakh bay noqotay, khamrigaagiina waxaa ku qasmay biyo. **23** Amiirradaadii way caasiyoobeen, oo waxay u wehel yeeleen tuugag, oo mid walubana wuxuu jecel yahay laaluush, oo wuxuu daba ordaa abaalgudyo. Agoonta gartooda uma qaadaan, oo dacwada carmalkuna hortooda ma timaado. **24** Haddaba sidaas daraaddeed

Sayidka ah Rabbiga ciidammada, oo ah Ka xoogga badan ee reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Way, anigu nacabyadayda waan ka nasan doonaa, oo cadaawaayaashaydana waan ka aar gudan doonaa. **25** Oo haddana gacantyada waan ku saari doonaa, oo wasakhdaadu aad baan kaaga nadifiin doonaa, waxaaga aan saafi ahayn oo dhanna waan kaa bixin doonaa. **26** Oo waxaa kuu soo celin doonaa xaaqinnadaadii sidii markii hore oo kale, oo lataliyaashaadana waxaan ka dhigi doonaa sidii bilowgii oo kale, oo dabadeedna waxaa lagugu yeedhi doonaa Magaalada xaqnimada, iyo magaalada aaminka ah. **27** Siyoon waxaa lagu soo furan doonaa caddaalaad, oo kuweeda soo noqdayna waxaa lagu soo furan doonaa xaqnimo. **28** Laakiinse kuwa xadgudba iyo dembiliyasha isku mar baa la burburin doonaa, oo kuwa Rabbiga ka tagana waa la wada baabbiin doonaa. **29** Waayo, way ku ceeboobi doonaan geedihii aad jeelaateen, oo beerihii aad doorateenna waad ku qasmi doontaan. **30** Waayo, idinku waxaad ahaan doontaan sida geed caleentiisu dhado iyo sida beer an biyo lahayn. **31** Kan xoogga badanu wuxuu noqon doonaa sida shootali oo kale, oo shuqulkiisuna wuxuu noqon doonaa sida dhimbiil oo kale, oo labadooduba way isla guban doonaan, oo lama demin doono iyaga.

2 Kanu waa eraygii uu Ishacyaah ina Aamoos ku arkay wax ku saabsan dalka Yahuudah iyo Yerusaalem. **2** Ugu dampaysta buurta guriga Rabbigu waxay ka taagnaan doontaa buuraha korkooda, oo kurahana way ka wada sara mari doontaa, oo quruumaha oo dhammuna iyaday ku qulquli doonaa. **3** Oo dad badan baa halkaas tegi doona oo waxay odhan doonaan, Ina keena, buurta Rabbiga aynu u kacnee, oo guriga Ilaha reer Yacquub aynu tagnee, oo isnu wuxuu ina bari doonaa jidadiisa, oo innana waxaynu mari doonaa waddooyinkiiisa, waayo, sharcigu wuxuu ka soo bixi doonaa Siyoon, erayga Rabbiguna Yerusaalem. **4** Oo isaguna quruumuhu u kala garsoori doonaa, oo dad badan ayuu canaanaran doonaa, oo iyana waxay seefhooda ka tuman doonaaan marashiyo, warmahoodana manjooyin, oo quruumina quruum kale seef uma qaadan doonto, oo innaba mar dambe dagaal ma ay baran doonaa. **5** Reer Yacquubow, kaalaya, oo aynu iftiinka Rabbiga ku dhex soconnee. **6** Waad ka tagtagtadkaagii reer Yacquub, maxaa yeelay, waxay ka buuxsameen waxyalihii bariga, oo waa faaliyayaal sida reer Falastiin, oo waxay la heshiyaan dad shisheeyayaal ah. **7** Oo weliba dalkooda waxaa ka buuxa lacag iyo dahab, oo khasnadahooduna dhammaad ma leh, oo weliba dalkooda waxaa ka buuxa fardo, oo gaadhifardoodyadooduna innaba dhammaad ma leh. **8** Oo weliba dalkooda waxaa ka buuxa sanamyo, oo waxay caabudaaan shuqulkiis gacmahooda, iyo wixii ay farahoodu sameeyeen. **9** Oo ninka hoose waa u foororsadaa, oo ninka weynuna waa isu hoosaysiyya, haddaba dembigooda ha ka cayifiin. **10** Cabsida Rabbiga, iyo sharafita haybaddiisa dhagaxa ka gal, oo ciidda kaga dhuumo. **11** Binu-aadmiga indhiihiisa kibray waa la hoosaysiin doonaa, oo dadka madaxweynaaantiisana hoos baa loo soo dejin doonaa, oo Rabbiga keliya ayaa maalintaas la sarraysiin doonaa. **12** Waayo, Rabbiga ciidammadu wuxuu maalin u haystaa ku kasta oo kibray oo madax weynaada, iyo ku kasta oo kor isu qaada, waana la hoosaysiin doonaa, **13** iyo weliba geedaha kedar la yidhaahdo ee Lubnaan ee dhaadheer ee sare u baxa oo dhan, iyo geedaha eelaah la yidhaahdo ee Baashaan oo dhan, **14** iyo buuraha dhaadheer oo dhan, iyo kuraha sare u jooga oo dhan, **15** iyo munaarad kasta oo dheer, iyo derbi kasta oo deyr leh, **16** iyo doonniyaha Tarshiish oo dhan, iyo taswiiro la jecel yahay oo dhan. **17** Oo kibirka binu-aadmiga hoos baa loo soo dejin doonaa, oo Rabbiga keliya ayaa maalintaas la sarraysiin doonaa. **18** Oo sanamyaduna dhammaantood way wada baabbiin doonaa.

doonaan. **19** Markii Rabbigu u soo sara joogsado inuu dhulka si xun u gariiryo ayay dadku cabsida Rabbiga iyo sharafka haybaddisa ka geli doonaan qorroyada dhagaxyada, iyo godadka dhulka. **20** Oo maalintaas dadku sanamyadooda lacagta ah iyo sanamyadooda dahabka ah oo ay u samaysteen inay caabudaan waxay u tuuri doonaan jirarka iyo fidmeeraha, **21** si ay cabsida Rabbiga iyo sharafka haybaddisa uga galaan qorroyada dhagaxyada iyo qararka meelahooda dildiliaacsan markii Rabbigu uu soo sara joogsado inuu dhulka si xun u gariiryo. **22** Ka joogsada binu-aadmiga ay neefitiis ku jirto dulalka sankiisa, waayo, bal maxaa isaga lagu tiriyya?

3 Waayo, bal eega, Sayidka ciidammada ahu wuxuu Yeruuusaalem iyo dalka Yahuudah ka qaadayaan tirka iyo waxa la cuskado, xataa tirka cundada oo dhan, iyo tiirka biyaha oo dhan, **2** iyo ninka xoogga badan, iyo ninka dagaalyahanka ah, iyo xaainkin, iyo nebiga, iyo waxsheegaha, iyo odayga, **3** iyo sirkalka konton u taliya, iyo ninka sharafka leh, iyo lataliyaha, iyo saanaca, iyo saaxirka. **4** Oo waxaan amuur uga dhigi doonaa carruu, oo dhallaaan baa iyaga u talin doona. **5** Oo dadkana midkood kastaba waxaa dulmi doona mid kale, oo mid kastaba waxaa dulmi doona deriskiisa, yarku wuxuu ku kibri doonaa odayga, oo kan hoosena kan sharafka leh. **6** Oo markaas nin wuxuu soo qaban doonaa walaalkiis oo jooga gurigii aabbiihiis, oo wuxuu ku odhan doonaa, Adigu waxaad leadahay dhar, haddaba taliye noo noqo oo waxan burburka ahuna ha kaa hooseeyo. **7** Maalintaasba wuu dhawaaqii doonaa, oo wuxuu odhan doonaa, Anigu bogsiyiie noqon maayo, maxaa yeelay, gurigaya dhar iyo dhuuni midna laguma arko, haddaba dadka taliye ha iiga dhigina. **8** Waayo, Yeruuusaalem waa duntay, oo dadka Yahuudahna waa dheceen, maxaa yeelay, hadalkooda iyo falimahooduba waxay col ku yihiin Rabbiga, oo indhiisiis ammaanta leh ayay ka cadhaysiayaan. **9** Muuqashada wejigooda ayaa iyaga ku marag furtu oo dembigoodana way u sheegaan sidii dadkii Sodom oo kale, oo innaba ma ay qarsadaan. Naftoodaa hoogtay! Waayo, xumaan bay isu keeneen. **10** Waa xaad sheeptaan inuu kan xaqaa ah barwaqaqsnaan doono, waayo, iyagu waxay cuni doonaan midhihiif falimahooda. **11** Waxaa hoogay kan sharka ah, waayo, belaayaa ku dhici doonta, oo waxaa loo samayn doonaa wixii gacmhiisi sameeyeen oo kale. **12** Laakiinse waxaa dulma dadkayga carruu, oo dumar baa iyaga u taliya. Dadkaygowl, hoggaamiyaashaadu way ku qaldaan, oo waxay kharribaan jidkaaga aad ku socoto. **13** Rabbigu wuxuu u sara joogaa inuu doodo, oo wuxuu u taagan yahay inuu dadka xukumo. **14** Rabbigu wuxuu dacwad la geli doonaa odayasha iyo amriirada dadkiisa. Waa idinka kuwa dhammaystay beercanabka, wixii aad masaakiinta ka soo dhacdeenna guryihiinnay ku dhex jiraan. **15** Sayidka ah Rabbiga ciidammudu wuxuu leeyahay. War maxaad ula jeeddaan dadkayga aad burburinaysaan iyo masaakiinta aad wejigooda duqaynaysaan? **16** Oo weliba Rabbigu wuxuu yidhi, Gabdhaha Siyon waa kibirsan yihiin, oo waxay socdaan iyagoo madax taagan oo indhaha ku baaqaya, oo qaadaya tallaabooyin yaray oo degdeg ah, dugaagadaha cagahana way ka shanqadhiyaan, **17** haddaba sidaas daraaddeed gabdhaha Siyon madaxooda dhaladiisa Sayidku wuxuu u yeeli doonaa canbaar, oo wuxuu muujin doonaa cawradooda. **18** Oo maalintaas Sayidku wuxuu iyaga ka qaadi doonaa quruxda dugaagadaha cagahooda, iyo shabagyada timaha, iyo bilaha, **19** iyo waxa dhegaha la sudho, iyo sindiyada, iyo indhashareeryada, **20** iyo waxa madaxa lagu sharraxo, iyo silsiladaha lugaha, iyo waxa madaxa lagu xidho, iyo weelasha cadarka, iyo qardhaasaha, **21** iyo kaatummada, iyo sangelisyada, **22** iyo dharka lagu iido, iyo shaadirada, iyo go'yaasha, iyo boorsooyinka, **23** iyo muraayadaha, iyo dharka wanaagsan, iyo garbasaarrada, iyo gambooyinka. **24** Oo waxay noqon doontaa in meeshii ay ka carfi jireen ay ka qudhuumaan doonaa, oo meeshii ay dhex-xidh ka

xidhan jireenna xadhig bay dhedxa ku xidhan doonaan, oo meeshii ay timo wanaagsan ka lahaayeenna waa looga xiiri doonaa, oo meeshii ay maro wanaagsan ka guntan jireenna, joonyad bay ka guntan doonaan, oo meeshii ay quruxda ka lahaayeenna waa laga sunti doonaa. **25** Ragaaguu wuxuu ku le'an doonaa seefta, oo kuwaaga xoogga badanuun waxay ku le'an doonaan dagaalka. **26** Oo Siyon irdaheeduna way ooyi doonaan oo ay barooran doonaan, oo iyadoo cidla ah ayay dhulka fadhiisan doontaa.

4 Oo maalintaas toddoba naagood ayaa isku nin qabsan doona, oo waxay ku odhan doonaan, Annagaas ismasruufaya oo annagaas is-arrad tirayna, ee magacaaga kelya ha lanogu yeedho, oo ceebtayada naga fogee. **2** Oo maalintaas ayaa biqilka Rabbigu noqon doonaa wax qurux iyo ammaan badan, oo midhaha dhulkuna waxay kuwa reer binu Israa'iil oo baxsaday u noqon doonaan wax lagu faano oo quruxsan. **3** Oo waxay noqon doontaa in kii Siyon ku hadhay iyo kii Yeruuusaalem sii joogay loogu yeedho quduus, xataad mid kasta oo ku qoran kuwa Yeruuusaalem ku nool dhexdooda. **4** markii Sayidku maydho wasakhda dadka Siyon, oo uu Yeruuusaalem dhiiggeeda dhexdeeda kaga nadifiyo ruuxa caddaaladda, iyo ruuxa wax guba. **5** Oo meel kasta oo la deggan yahay oo Buur Siyon ku taal, iyo shirarkeeda oo dhanba Rabbigu wuxuu ku kor abuuri doonaa maalintii daruur iyo qiqi, habeenkiina dab ololaya iftiinkiis, oo ammaanta oo dhanna waxaa ka sarrayn doona dabool. **6** Oo maalin nimma waxaa jiri doona meel kulaylka laga hadhsado, iyo meel la galoo, iyo meel laga dugsado duufaanka iyo roobka.

5 Aan gacaliyahayga ugu gabyo gacaliyahayga gabaygiisa oo ku saabsan beertiisa canabka ah. Gacaliyahaygu wuxuu beer canab ah ku laaha kur barwaqaqaysan. **2** Oo wuxuu hareereheeda ka qoday god, oo dagaxyadii ku jirayna wuu ka saaray, markaasuu ku dhex beeray geedcanabka ugu wanaagsan, oo dhexdeedana wuxuu ka dhisay munaarad, oo weliba wuxuu dhexdeeda ka sameeyey god macsareed, oo wuxuu ka sugayay in midho canab ka soo baxaan, laakiinse waxaa ka soo baxay kuwa xunxun. **3** Haddaba, dadka Yeruuusaalem deggan iyo dadka Yahuudahow, waxaan idinku baryayaa inaad aniga iyo beertayda canabka ah noo kala gar qaybisaan. **4** Bal maxaa kaloo beertayda loo samayn karay oo aanan u samayn? Maxayse markaan ka sugayay inay midho canab ka soo baxaan kuwa xunxun uga soo baxxeen? **5** Haddaba waxaan idhiin sheegayaan waxaan beertayda canabka ah ku samayn doono: heeraardeeka waan ka qaadi doonaa, oo dhammaanteed way baabbi'i doontaa, oo deyrkeedana waan dumin doonaa, oo waa lagu joogjoogsan doonaa, **6** oo iyada waxaan ka dhigi doonaa baabba' oo lama gooyn doono, lamana xagaafi doono, laakiinse waxaa ka soo bixi doona yamaarug iyo qodxan, oo weliba daruurahana waan ku amri doonaa inayan roob ku soo dayn. **7** Waayo, Rabbiga ciidammada beercanabkiisu waa dadka Israa'iil, oo dadka Yahuudahna waa geedkuu ku farxo, oo wuxuu ka sugayay caddaalad, laakiinse bal eega, waxaa ka soo baxay dhiigaadasho oo wuxuu ka sugayay xaqniimo, laakiinse bal eega, waxaa ka soo baxay qaylo. **8** Hoog waxaa leh kuwa guriba guri ku dhejuya oo beerna beer kale ku dara ilaa meel la waayo oo ay keli ahaantood dhulka dhexdiisa degaan. **9** Rabbiga ciidammudu wuxuu leeyahay, oo aan anigu dhegahayga ku maqlay. Sida runta ah guryo badan baa cidloobi doona, oo xataa kuwa waaweyn oo quruxda badanina waxay ahaan doonaan cidla aan qofna degganayn. **10** Oo weliba tobani tacab oo beer canab ahaa waxay dhalii doonaa qiyas bad la yidhaahdo oo keliya, oo xomeer muggiis oo iniiino ahuna wuxuu dhalii doonaa in eefahaan qaadi karo. **11** Hoog waxaa leh kuwa aroor hore u kaca si ay wax lagu sakhraamo u daba galaan, oo haddana ilaa habeenkii ku sii raaga ilaa uu khamrigu

ololiyo! **12** Diyaafadahooda waxaa yaal kataarad iyo shareerad, iyo daf iyo biibille, iyo khamri, laakiinse iyagu kama fiirsadaan shuqulka Rabbiga, kamana fikiraan waxyaaliih ay gacmihisii sameeyeen. **13** Haddaba sidaas daraaddeed dadkaygii waxaa loo kaxayst maxaabbiis ahaan, maxaa yeelay, aqoon ma laha, oo raggoodii sharafka lahaa way gajoodeen, dadkoodii badnaana oon bay la gubteen. **14** Haddaba sidaas daraaddeed She'ool calooshisii buu isballaadhiyey, oo afkiisiina qiyasla'aan buu u kala qaaday, oo kuwooda haybadda leh, iyo dadkooda badan, iyo kuwooda buuqa, iyo ku alla koodii reyreeyaba isagay hoos ugu dhaadhacaan. (**Sheol h7585**) **15** Oo ninka hoose baa la soo dejin doonaa, oo ninka weynna waa la hoosaysiin doonaa, oo kuwa isla weyn indhahooda waa la hoosaysiin doonaa, **16** laakiinse Rabbiga ciidammada caddaalad baa lagu sarraysiin doonaa, oo Ilaaha quduuska ahna waxaa quduus loogu trin doonaa xaqnimo. **17** Oo markaasay baraarku daaqsintooda ikhtiyaar u dagaq doonaan, oo kuwii barwaqqaysnaama meelahooda baabba'ay waxaa cuni doona shisheeyayaal. **18** Hoog waxaa leh kuwa xumaanta ku soo jiita xadhkahaan waxba tarayn, oo dembigana ku soo jiita jaraha gaadhiga oo kale, **19** kuwaasoo yidhaahda, Isagu ha soo dhaqsado, oo shuquksiana ha soo deddejyo, si aannu u aragno aawadeed, oo Kan Quduuska ah oo reer binu Isra'a'il taladiisuna ha soo dhowaato oo ha timaado, si aannu iyada u aqpoonanno aawadeed! **20** Hoog waxaa leh kuwa sharka yidhaahda waa wanaag, wanaagna yidhaahda waa shar, oo gudcurkana iftiinku beddela, iftiinkana gudcur ku beddela, oo qadhaadhkana macaan ku beddela, macaankana qadhaadh ku beddela. **21** Hoog waxaa leh kuwa isla caqliga badan ee isla miyirka badan! **22** Hoog waxaa leh kuwa u xoogga badan inay khamri cabbaan, iyo dadka u italka weyn inay qasaan wax lagu sakhramo, **23** kuwaasoo kan sharka leh xaq ka dhiga laaluush aawadiis, oo ka xaq ahna xaqiisa ka qaada! **24** Haddaba sidaas daraaddeed sida carrabka dabku xaabka u gubo, oo uu cawskuna ololka ugu dhammaado ayaa xididkoodu u xumaan doonaa, oo ubaxooduna wuxuu u duuli doonaa sida boodhi oo kale, maxaa yeelay, waxay diideen sharcigii Rabbiga ciidammada, oo waxay quudhsadeen Kan Quduuska ah oo reer binu Isra'a'il eraygiisii. **25** Haddaba sidaas daraaddeed ayaa cadhadhi Rabbiga dadkiisa ugu oloshay, oo wuxuu iyaga ku soo fidhey gacantisu, wax buuna ku dhuftay, oo buurihiina way wada gariireen, oo meydakoodiina jidatkay dhex daadsaanaayeen sida qashin oo kale, hase ahaatee cadhadiisa kama uu sii jeedin, laakiinse gacantsisu weli way sii fidsan tahay. **26** Oo isna meel fog ayuu calan uga taagi doonaa quruumaha, oo wuxuu iyaga uga foodhyi doonaa dhulka dhammaadiisa, oo bali eega, dhaqsay u iman doonaa. **27** Midkoodha ma daali doono, mana kufi doono, oo midkoodha ma gam'i doono, mana seexan doono, dhex-xidhkuna ma furmi doono, yeelmaha kabahooduna ma go'i doono. **28** Fallaadahhoodu waa af miidhan, oo qaansooyinkooda oo dhammuna waa wada xodan yihii, oo qoobabka fardahoodana waxaa la moodaa sida dhagaxmadow oo kale, oo giraangirahooduna waa sida ciwareenta oo kale, **29** oo cidoodu waxay ahaan doontaa sida gool cideed, oo waxay u ciyi doonaa sida libaaxyo yaryar oo kale; hubaal way ciyi doonaa, wayna qabsan doonaa waxay ugaadhsanayaan, oo si ammaan ah ayay u qaadan doonaa, oo ciduna kama samatabbixin doonto. **30** Oo malaintas waxay iyaga ugu gurxami doonaa sida gurxanka badda; oo haddii dalka la eegana waxaa ka muuqda gudcur iyo cidhiidhi, oo iftiinkuna waa ku dhex madoobaaday darurihii.

6 Sannaddii Boqor Cusiyahah dhintay ayaan arkay Rabbiga oo ku fadhiya carshi sare oo dheer, oo faraqii dharkisa ayaa macbudiikii buuxiyey. **2** Oo meel isaga ka sarraysayna waxaa taagnaa seraafii, oo midkood kastaaba wuxuu lahaa lix baal, laba wejigiisu ku deday

labana caghiisu ku deday, labana wuu ku duulay. **3** Oo midba wuxuu u qaylinay midka kale, oo waxay lahaaayeen, Quduus, quduus, quduus waxaa ah Rabbiga ciidammada, oo dhulka oo dhanna waxaa ka buuxda ammaantiisa. **4** Oo aasaaska iridda ayaa la gariiray kii qayliyey codkiisii, oo gurigina waxaa ka buuksamay qiiq. **5** Markaasaan idhi, Anaa hoogay! Waayo, waan lumay, maxaa yeelay, waxaan ahay nin aan bushimihisii daahirisanayn, oo weliba waxaan dhex degganahay dad aan bushimahoodu daahirisanayn, waayo, indhahaygu waxay arkeen Boqorka ah Rabbiga ciidammada. **6** Markaasaan seraafimti midkood xaggayga u soo duulay isagoo gacanta ku sida dhuxul nool, oo uu birqaab kaga soo qaaday meeshii allabariga, **7** oo intuu dhuxushii afkayga taabsiyyey ayuu igu yidhi, Bal eeg, tanu waxay taabatay bushimahaaga, oo xumaantaadii waa lagaa qaaday, oo dembigaagiina waa lagaa kafaaragguday. **8** Oo weliba waxaan maqlay codki Rabbiga oo leh, Yaan diraa? Yaase noo tegaya? Markaasaan idhi, Waa i kane aniga i dir. **9** Oo wuxuu igu yidhi, Tag, oo dadkan waxaad ku tidhaahdaa, Wax sii maqla, mana garan doontaan, oo wax sii arka, idinmana dhaadhici doonto. **10** Dadkan qalbigooda ka dhig mid qallafsan, dhegahoodana kuwa dhib wax ku maqla, indhahoodana kuwa xidhan, si aanyan indhaha wax ugu arkin, oo aanyan dhegaha wax ugu maqlin, oo aanyan qalbiga wax ugu garan, oo aanyan u soo noqnon, oo aanyan u bogsan. **11** Markaasaan idhi, Sayidow, waa ilaa goorma? Oo isna wuxuu iigu jawaabay, Waa ilaa magaalooyinku baabba'aan oo wax deggan laga waayo, oo guryuhuna ay noqdaan cidla, oo dalkuna uu dhammaantiis wada baabba'o, **12** oo Rabbigu dadka ka fogeyyo, oo ay dhulka ku bataan meelo badan oo laga tegey. **13** Oo haddii dhexdiisa toban meelood meel ku hadho way baabbi'i doontaa, oo sida geedo marka la gooyo jiridu u hadho ayaa farcanka quduuska ahu dadka jirid u yahay.

7 Oo Aaxaas ina Yootan, ina Cusiyahah, oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah wakhtigiisii waxaa Yerusaalem ku soo kacay Resiin oo ahaa boqorkii Suriya iyo Feqax ina Remalyaah oo ahaa boqorkii dalka Isra'a'il inay la diriraan, laakiinse way ka adkaan kari waayeen. **2** Oo waxaa reer Daa'uud loo soo sheeghay war leh, Suriya waxay xidhiidh la yeelatay reer Efrayim. Markaasaan qalbigiisii iyo qalbigii dadkiisuba waxay u ruxmadeen sida geedaha duurakay dayshu u ruxdo oo kale. **3** Markaasaan Rabbigu wuxuu Ishacyah ku yidhi, Adiga iyo wiilkaaga She'aar Yaashuubba taga oo waxaad Aaxaas uga hor tagtaan meeshuu biyomareenka balliga sare ku dhammaado kaasoo ku dhix yaal waddada berrinka dharmaydhaha, **4** oo waxaad isaga ku tidhaahdaa, Digtoonow oo xasilloonow, ha cabsan, hana qalbi jabin labadan qori ee dabka ah ee qiiqaya aawadood, ha ka welwelin cadhada kulul oo Resiin iyo Suriya, iyo tan ina Remalyaah toona. **5** Suriya, iyo Efrayim, iyo ina Remalyaah waxay kuugu tashadeen talo xun, oo waxay isku yidhaahdeen, **6** Ina keena aynu dalka Yahuudah ku kacnee oo dhibnee, aynuna jabsanno, oo dhexdiisa boqor fadhiisino, kaasoo ah ina Taabeel, **7** taas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahi wuxuu leeyayah, Taladaasus hagaagi mayo, mana ahaan doonto. **8** Waayo, Suriya madaxeedu waa Dimishaq, oo Dimishaq madaxeeduna waa Resiin, oo reer Efrayimna waxay ku kala jajabi doonaa muddo ah shan iyo lixdan sannadood si aanyan innaba dad u sii ahaan, **9** oo reer Efrayim madaxoodu waa Samaariya, oo Samaariya madaxeeduna waa ina Remalyaah. Haddaad rumaysan weydaan, sida xaqiqiqa ah sinaba ma xoogaysan doontaan. **10** Oo weliba Rabbigu mar kaluu Aaxaas la sii hadlay, oo wuxuu ku yidhi, **11** Rabbiga illaahaaga ah calaamad weyddiiso, oo waxaad ka weyddiisataa meelaha hoose ama meelaha sare. **12** Oo Aaxaasna wuxuu yidhi, Anigu waxba weyddiisan maayo, oo Rabbigana innaba jirrabi maayo. **13** Oo isna wuxuu yidhi, Reer Daa'uudow, bal haatan i

maqla, ma wax yar bay idinku tahay inaad dadka daalisaan? Oo weliba Ilaahaygana miyaad daalinaysaan? **14** Haddaba Rabbiga qudhisa aaya calaamad idin siin doona. Bal ogaada, gabadh bikrad ah baa uraysan doonta, oo waxay dhalii doontaa wiil, oo magiciisana waxay u bixin doontaa Cimmaanuu'eel. **15** Wuxuu cuni doonaa subag iyo malab, ilaa uu aqoonsado inuu sharka diido oo wanaaggaa doorto. **16** Waayo, intaan yarku aqoonsan inuu diido sharka oo uu wanaaggaa doorto aaya dalka aad labadiisa boqor karaahiyasatoba laga tegi doonaa. **17** Adiga, iyo dadkaaga iyo reerka aabbahaaba waxaa Rabbigu ku soo dejin doonaa wakhti aan idhi iman tan iyo waa reer Efrayim ay dalka Yahuudah ka tageen, oo kaasuna waa kii boqorka Ashuur. **18** Oo weliba maalintaas Rabbigu wuxuu u soo foodhyi doonaa diqsiyada jooga webiyada Masar darafka ugu shisheeyaa, iyo shinnida joogta dalka Ashuur. **19** Oo iyana way iman doonaan, oo kulglood waxay ku degi doonaan dooxooyinka cidlada, iyo godadka dhagaxyada, iyo geedaha qodxanta leh oo dhan, iyo meelaha daaqsinta ah oo dhan. **20** Oo isla maalintaas aaya Rabbigu madaxa iyu xataa lugahaba ku xiiri doona mandiil laga soo kirayst webiga shishadiisa, taasoo ah boqorka Ashuur, waxaya baabba'ka dhigi doontaa gadhka. **21** Oo waxay maalintaas noqon doontaa in nin dhaqaalaysto sac iyo laba laxaad, **22** oo caanaha tirada badan oo uu ka heli doono aawadood ayuu subag cuni doonaa, waayo, mid kasta oo dalka ku hadhayba wuxuu quudan doonaa subag iyo malab. **23** Oo waxay maalintaas noqon doontaa in meal kasta oo ay ku yiileen kun geed oo canab ah oo kun xabbadood oo lacag ah lagu qiimeeyo, ay noqoto meel ay ka soo baxaan yamaarug iyo qodxan. **24** Oo waxaa halkaas lala iman doonaa fallaadho iyo qaansooyin, maxaa yeelay, dalka oo dhammu wuxuu noqon doonaa yamaarug iyo qodxan miidhan. **25** Oo kurihi sabaradda lagu qodi jiray oo dhan innaba ma aad iman doontaan xaggooda, waana cabsi aad ka qabtaan yamaarugga iyo qodxanta, laakiinse waxay noqon doonaa meal dibida lagu sii daayo daaqaan iyo meel idhuu ku tuntaan.

8 Oo Rabbigu wuxuu igu yidhi, Wuxaad soo qaadataa loox weyn, oo waxaad farta dadka ku qortaa. Maheer-shaalal-haash-bas, **2** oo anna waxaan markhaatiyaal aamin ah u soo wadi doonaa wadaakkii Uuriyah iyo Sekaryaah ina Yeberekyaah. **3** Markaasaan u tegey nebiyaddii oo iyana way uuraysatay, oo waxay dhashay wiil. Kolkaasaa Rabbigu igu yidhi, Wuxaad magiciisa u bixisaa, Maheer-shaalal-haash-bas. **4** Waayo, intaan yarku baran inuu yidhaahdo, Aabbe iyo Hooyo ka hor aaya boqorka Ashuur maalka Dimishaq iyo xoolaha boolida ah oo Samaariyaba wada qaadan doonaa. **5** Oo haddana Rabbigu waa ilaa hadlay, oo wuxuu igu yidhi, **6** Dadkanu way diideen biyyaha Shilo'ax oo qunyar socda, oo waxay ku reyreeyaan Resiin iyo ina Remalyaaah, **7** haddaba sidaas daraaddee Sayidku wuxuu ku sooy dayn doonaa biyyaha Webiga ee xoogga iyo badnaata leh, kuwaasoo ah boqorka Ashuur iyo sharafitaas oo dhan, oo isna faraqyadiisa oo dhan wuu soobuuxin doonaa, oo qararkisa oo dhanna wuu buuxdhaafin doonaa, **8** oo aad buu u socon doonaa ilaa uu galoo dalka Yahuudah, oo intuu wada buuxdhaafio ayuu dhex mari doonaa, oo wuxuu gaadhi doonaa ilaa luqunta, kalafidinta baadadkiisu waxay buuxin doontaa ballaadha dalkaaga oo dhan Cimmaanuu'eelow. **9** Dadyowgow, qayliya, waadna jajabi doontaa, kuwiinna dalalka fogow, dhegaysta, guntiga isku dhuujiya, waadna jajabi doontaa, guntiga isku dhuujiya, waadna jajabi doontaa. **10** Kulligii isla tashada, taladiinnuna way buri doontaa, erayga ku hadla, mana hagaagi doono, waayo, Ilaah baa nala jira. **11** Waayo, Rabbigu sidaasuu igula hadlay, isagoo gacan xoog badan leh, oo wuxuu iiga digay inaan ku socon jidka dadkanu ay ku socdaan, wuxuna igu yidhi, **12** Ha odhanina, Waa fallaagow waxa dadkanu fallaagow yidhaahdaan oo dhan, hana ka cabsanina wixii ay ka cabsadaan, oo innaba ha argaggixina. **13**

Quduus ka dhiga Rabbiga ciidammada, oo isagu ha ahaado kan aad ka cabsataan oo aad ka argaggaxdaanba. **14** Oo wuxuu ahaan doonaa meel quduus ah, laakiinse labada qoys oo reer binu Israa'iilba wuxuu u noqon doonaa dhagax lagu turunturoodo iyo sallax lagu xumaado, oo dadka Yeruuusaalem degganna wuxuu u noqon doonaa dabbin iyo siriq. **15** Oo kuwa badan aaya turunturoon doona, oo kufi doona, oo jebi doona, waana la dabi doonaa, oo la qabsan doonaa. **16** Markhaatifurka xidh, oo sharciga xertayda dhexdeeda ku shaabadee. **17** Anigu waxaan sugi doonaa Rabbiga wejjiisa dadka Yacquub ka qariya, oo isagaan filan doonaa. **18** Bal eega, aniga iyo carruurta Rabbigu i siiyeyba waxaannu reer binu Israa'iil u nahay calaamado iyo yaabab ka yimid xagga Rabbiga ciidammada oo deggan Buur Siyoon. **19** Oo markay idinku leeyihiin, Talo weyddiista kuwa ruuxanta leh, iyo saaxiriinta hadaaqda oo guryanta, miyaanay dadka waajib ku ahayn inay Ilaahooda talo weyddiistaan? Miayise iyaga ku habboon tahay inay kuwa dhintay wax u weyddiijaan kuwa nool aawadood? **20** Sharciga iyo markhaatifurka ka fiirsada, oo eraygan hadal waafaqsan haddaanay ku hadlinna hubaal iyya waaberri uma jiri doono. **21** Oo iyagoo dhibaataasan oo gaajaysan ayay dalka dhex mari doonaaan, oo markay gaajoodaan ayay isku xanaaqi doonaaan, oo waxay habaari doonaaan boqorkooda oo wax xun Ilaahooda ka sheegi doonaa, xagga sarena way u jeedsan doonaa, **22** dhulkana way firin doonaaan, oo bal eega, waxay ku arki doonaaan dhib iyo gudcur, iyo cidhiidhiga madowgiisa, oo waxaa iyaga lagu eryi doonaa gudcur dam ah.

9 Habase ahaatee madow uma ahaan doono tii cidhiidhiga ku jirtay. Waagii hore wuxuu ka dhigay in la quudhsado dhulka Sebulun iyo dhulka Naftaali, laakiinse waagii dambe wuxuu ka dhigay in la sharoof dhulka ay xagga jidka badda, iyo Webi Urdun shishadiisa, iyo Galili quruumaha ka mid ah. **2** Dadkii ku socon jiray gudcurka ayaa iftiin weyn arkay, kuwii fadhiyi jiray dalka hooska dhimashada ahna iftiin baa u baxay. **3** Adigu quruunta waad badisay, oo faxaddoodiniwa waad sii kordhisay, oo waxay hortaada ugu farxaan sida faxadda wakhtiga beeraha la goosto, iyo sida niman booli qaybsanayaa ay u reyreeyaan oo kale. **4** Waayo, harqoodki ku cuslaa, iyo hangoolki garbaha lagaga dhufan jiray, iyo ushii kii dulmi jiray, ayaaad jebisay sidii waagii reer Midyaan. **5** Waayo, ninka hubka leh ee buuqa ku dhex jira hubkiisa oo dhan iyo dharka dhiigga miidhanna waa la gubi doonaa oo waxaa laga dhigi doonaa wax dabka lagu shido. **6** Waayo, waxaa inoo dhashay ilmo, waxaa layna siiyey wiil, oo boqornimadu garbihiisay saarmi doontaa, oo magiciisana waxaa loo bixin doonaa Ka Yaabkaleh, iyo Lataliye, iyo Ilaaha Xoogga leh, iyo Abbaha Daa'imka ah, iyo Amiirkha Nabadda. **7** Oo boqornimadiisa iyo nabaddu way badnaan doonaa, dhammaadna uma lahaan doonaa carshiga Daal'udd iyo boqortooyadiisa, in la sii adkeeyo, oo caddaalaad iyo xaqnimo lagu sii hayo haatan iyo tan iyo weligeedba. Oo tan waxaa samayn doona qirada Rabbiga ciidammada. **8** Sayidku wuxuu eray u soo diray dadka Yacquub wuxunu ku kor dhacay dadka Israa'iil. **9** Oo waxaa garan doona dadka oo dhan, xataa reer Efrayim iyo kuwa Samaariyaa deggan oo kibirkha iyo islaweynaanta qalbiga ku hadla, iyagoo leh, **10** Lebennadii way soo dheceen, laakiinse annagu waxaannu ku dhisii doonaa dhagaxyo la qoray, geedihiir darayga ahaa waa la jaray, laakiinse waxaannu ku beddeli doonaa geedo kedar ah. **11** Haddaba sidaas daraaddee Rabbigu wuxuu ku sooy kicin doonaa kuwa Resiin la col ah, oo cadaawaayaashiisana wuu isku sooy wada ururin doonaa dhammaantood, **12** wuxuu reer Suriya ka sooy kicin doonaa xagga bari, reer Falastinna xagga galbeed, oo waxay dadka Israa'iil ku cuni doonaa af furan. Hase ahaatee cadhadiisa kama uu sii jeedin, laakiinse gacantiisi welli way fidsan tahay. **13**

Laakiinse dadku uma ay soo noqon kii iyaga wax ku dhuftay, mana ay doondooin Rabbiga ciidammada. **14** Haddaba sidaas daraaddeed Rabbiga maalin kelixa ayuu dadka Isra'a'il ka jari doonaa madaxa iyo dababada, iyo laanta iyo cawsduurkaba. **15** Odayga iyo kan sharafta lalu waa madaxa, oo nebiga dadka beenta baraana waa dabada. **16** Waayo, dadkan hogaamiyayaashhoodu way qaldaan, oo kuwa la hogaamiyaaana way wada baabba'aan. **17** Haddaba sidaas daraaddeed Sayidka ku farxi maayo barbaarradooda, oo agoontooda iyo carmalladoodana u naxariisan maayo, waayo, midkood kastaaba waa cibaadalaaawe iyo xumaanfale, oo af kastaana wuxuu ku hadlaa wax nacasmimo ah. Hase ahaatee cadhadiisa kama uu sii jeedin, laakiinse gacantiisi welli way fidsan tahay. **18** Waayo, xumaantu waxay wax u gubtaa sida dabka oo kale, oo waxay dam ka dhigtaa yamaarugga iyo qodxanta, oo jiqa duuddana way ololisa, oo waxaa kor uga baxa daruur qiqi ah. **19** Dhulku wuxuu la gubtay Rabbiga ciidammada cadhadiisa, oo dadkuna waxay yihiin sida wax dabka lagu shido, oo ninna walaalkis ma caymiyo. **20** Xagga gacanta midig ayaa wax laga dhufsant doonaa, waana la sii gaajoon doonaa, xagga gacanta bidixna wax baa lagu cuni doonaa, lamana dhergi doono, oo midkood kastaaba wuxuu cuni doonaa hilibka gacantiisa. **21** Reer Manaseh waxay cuni doonaan reer Efrayim, oo reer Efrayimna waxay cuni doonaan reer Manaseh, oo iyana dhammaantood waxay col ku ahaan doonaan reer Yahuudah. Hase ahaatee cadhadiisa kama uu sii jeedin, laakiinse gacantiisi welli way fidsan tahay.

10 Hoog waxaa leh kuwa amarro aan xaq ahayn soo saara, iyo kuwa wax qalloocan qora, **2** inay kuwa baahan garta ka qalloociyaan oo ay masaaikiinta dadkaygana xaqooda ka qaadaan, oo ay carmallada ka dhigaaan waxa ay dhacaan aqoontana waxa ay ugaadhsadaan. **3** Oo bal maxaad samayn doontaan maalinta cizaabta, iyo wakhtiga baabbi'ntu meesha fog ka iman doonto? Bal yaad u magangeli doontaan? Sharafintanna xaggee baad kaga tegi doontaan? **4** Waxay ku dhex foororsan doonaan maxaabista, oo waxay ku dhex dhici doonaan kuwa la layn doono. Hase ahaatee cadhadiisa kama uu sii jeedin, laakiinse gacantiisi welli way fidsan tahay. **5** Hoog waxaa leh ka reer Ashuur oo ah ushii cadhadayda iyo hangoolka dhirifkaygu gacanta ugu jiro. **6** Isagaan u diri doonaa inuu quruun cibaadalawayaal ah ku kaco, oo waxaan ku amri doonaa amar ka gees ah dadka aan u cadhooday, inuu maalkooda dhaco, oo uu maxaabiis kexeyeo, oo uu iyaga ugu tunto sida dhoobada jidatka dhex taal. **7** Habase ahaatee isagu saas kuma talo jiro, oo qalbigiisuna saas kuma fikiro, laakiinse waxaa qalbigiisa ku jira inuu baabbi'yo oo jaro quruumo aan yarayn. **8** Waayo, isagu wuxuu leeyahay, Amiiradaydu dhammaantood sow boqorro ma aha? **9** Kalnoo sow ma aha sida Karkemiish? Xamadna sow ma aha sida Arfaad? Samaariyana sow ma aha sida Dimishq oo kale? **10** Sidii ay gacantaydu u gaadhay boqortoooyoyinkii sanamyada, oo ay taswirahoodii la xardhay ka sii badnayeen kuwa Yeruuzaalem iyo Samaariya, **11** iyo sidii aan Samaariya iyo sanamyaadeedii ku sameeyeyo oo kale, miyaanan Yeruuzaalem iyo sanamyaadeedabu ka samayn doonin? **12** Sidaas daraaddeed markii Sayidku shuqulkiisa oo dhan ku dhammaystiro Buur Siyoon iyo Yeruuzaalem, wuxuu odhan doonaa, Boqorka Ashuur aayaan u cizaabi doonaa midhaha qalbigiisa isla weyn iyo faanka indhihiisa kibrayba. **13** Waayo, isagu wuxuu yidhi, Tan waxaan ku sameeyey xoogga gacantayda iyo xigmaddayda, maxaa yeelay, miyir baan leeyahay, oo waxaan durkiiyey dadyowga soohdintooda, khasnadahoodiina waan dhacay, oo sidii nin geesi ah oo kale ayaan kuwii carshiyada ku fadhiyey u soo dejiyey. **14** Oo gacantayduna waxay maalkii dadka u heshay sidii buul shimbireed oo kale, oo sida loo soo ururiyo ukumo laga

tegey aayaan u soo ururiye dhulka oo dhan, oo lamana arag mid baal dhaqaajiyey, ama afka kala qaaday, amase ciyey. **15** Miyuu faasku ka faanaa kan isaga wax ku gooya? Minshaartuna miyey iska sii weynaysaa kan iyada ku shaqeeya? Waa sida haddii ulu iska gilgisho kuwa iyada kor u qaada, amase sida hanglel kor u qaada kan aan qori ahayn? **16** Haddaba sidaas daraaddeed Sayidka ah Sayidka ciidammadu wuxuu kuwisa cayilay ku soo diri doonaa macalul, oo sharafitiisa meesheedana waxaa lagu shidi doonaa olol ah sida olol dabeed. **17** Iftiinka Isra'a'ilina wuxuu noqon doonaa dab, oo kiisa Quduuska ahuna olol, oo maalin qudhya ayuu gubi doonaa oo baabbi'in doonaa qodxantiisa iyo yamaaruggiisa, **18** oo wuxuu dhammaday doonaa ammaanta duuddiisa iyo beertiisa midhaha badanba, iyo naf iyo jidhba, oo waxay noqon doontaa sidii markii calanqaade taag darnaado. **19** Oo geedaha duudiisa ku hadhanya waxay noqon doonaan in yar oo ilma yaru tiradooda qori karo. **20** Oo waxay maalintaas noqon doontaa in kuwa dadka Isra'a'il ka hadhay iyo intii dadka Yacquub ka baxsatayba ayan mar dambe ku tiirsan kii iyaga wax ku dhuftay, laakiinse waxay si run ah ugu tiirsan doonnaan Rabbiga ah Kan Quduuska ah oo dadka Isra'a'il. **21** Qaar hadhay baa soo noqon doona, xataa qaar hadhay oo dadka Yacquub waxay u soo noqon doonaan Ilaaha xoogga badan. **22** Isra'a'ilow, in kastoo dadkaagu u badan yahay sida cammuudaa badda, qaar yar oo qudhya ayaa soo noqon doona, oo baabba' la soo amray ayaa caddaalad la qarqi doona. **23** Waayo, Sayidka ah Rabbiga ciidammadu wuxuu baabbi'id la amray ku samayn doonaa dhulka dhexdiisa oo dhan. **24** Haddaba sidaas daraaddeed Sayidka ah Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Dadkayga Siyoon degganow, kan reer Ashuur ha ka baqin. Ushisuu kugu dhufan doonaa, oo hangoolkiisu kuu qaadan doonaa sida Masriyintu sameeyeen oo kale, **25** laakiin, welli wakhti yar baa hadhay, dabadeedna dhirifkaygu wuu idlaan doonaa, oo cadhadayduna way ku dhammaan doontaa baabba'ooda. **26** Oo Rabbiga ciidammaduna wuxuu iyaga ku cizaabi doonaa karbaash u gala sida layntii reer Midyaan oo ka dhacday dhagixii weynaa ee Xoreeb agtiisa, oo sida ushiisu u kor ahayd badda ayuu kor uqo qaadi doonaa sidii Masar loogu qaaday oo kale. **27** Oo maalintaas rarkisa aaya garbhaaga laga qaadi doonaa, oo harqooldkisana surkaaga laga dejin doona, oo harqooldkuna wuxuu u baabbi' doonaa saliidha aawadeed. **28** Cayaad buu yimid, oo Migroon buu dhex maray, oo wuxuu alaabitisii dhigay Mikmaash. **29** Way gudbeen meeshii laga gudbi jiray, oo waxay ku dhaxeen Gebac. Raamaah way gariirtay, Gibecaahdii Saa'uulna way carartay. **30** Magaalada Galliimay, codkaaga kor u qaad! Layishay, maqaal! Adaa hoogay, Canaatooday! **31** Madmeenaah way carartay, oo dadkii Gebiim degganaana waxay isu soo urursadeen inay baxsadaan. **32** Maantadan wuxuu soo joogsan doonaa Nob, oo wuxuu gacantiisa ku ruxayaa buurta magaalada Siyoon oo ah kurta Yeruuzaalem. **33** Bal eega, Sayidka ah Rabbiga ciidammadu wuxuu laamaha u gooyin doonaa si aad loogaga cabsado, oo kuwa waaweynna waa la jari doonaa, oo kuwa dhaadheerna waa la ridi doonaa. **34** Oo jiqa duuddana bir buu ku jari doonaa, oo Lubnaanna waxay ku dhici doontaa mid xoog badan gacantiis.

11 Oo jiridda Yesay biqil baa ka soo biqli doona, oo xididdadiisana laan baa ka soo dhalan doonta, **2** oo waxaa ku dul joogi doona Ruuxa Rabbiga oo ah ruuxa xigmadda iyo waxgarashada, iyo ruuxa talada iyo xoogga, iyo ruuxa aqoonta iyo ka cabsashada Rabbiga. **3** Wuxuna ku farxi doonaa Rabbiga ka cabsashadiisa, oo isagu wax uma xukumi doono siduu wax u arko, oo siduu wax u maqlana innaba uma gar gooyin doono, **4** laakiin masaakiinta wuxuu ugu gar qaybin doonaa xaqnimo, oo dhulka kuwiisa hooseeyana wuxuu ugu gar gooyin doonaa caddaalad, oo wuxuu dhulka ku dhufan doonaa usha

afkiisa, oo kan sharka lehna wuu ku dili doonaa neefita bushimiisa. **5** Wuxuu dhexda ku xidhan doonaa xaqnimo, miskihiisana wuxuu ku xidhan doonaa aaminnimo. **6** Oo yeydu waxay la joogi doontaa baraarka, shabeelkuna wuxuu la jiifsan doonaa waxarta, oo weysha iyo dhasha libaaxa iyo neefka buuranu waya wada joogi doonaa, oo waxaa iyaga hor kici doona ilma yar. **7** Oo waxaa wada daaqi doona saca iyo orsada, oo ubadkooduna way isla wada jiifsan doonaa, oo libaaxuna sida dibiga oo kale caws buu u cuni doonaa. **8** Oo caanonuuggu wuxuu ku dul cayaari doonaa godka jilbiska, ilmaha naaska laga gudhiyeyna wuxuu gacantiisa saari doonaa hogga abeesada. **9** Oo buurtayda quduuska ah oo dhan, waxba kuma yeeli doonaa, waxna kuma baabbi'in doonaa, waayo, dhulka waxaa ka buuksam doona aqoonta Rabbiga, siday biyuhu badda uga buuxaan. **10** Oo maalintaas xidika Yesay ayaa dadyowga calan u ahaan doona. Isagay quruumuhu doondooni doonaa, oo rugtiisuna ammaan bay ahaan doontaa. **11** Oo maalintaas ayuu Sayidku gacantiisa mar labaad u soo fidin doonaa inuu dadkiisa hadhay ka soo celiyo Ashuur iyo Masar, iyo Fatroos, iyo Kuush, iyo Ceelaam, iyo Shincaar, iyo Xamaad, iyo gasiiradaha baddaba. **12** Oo calan ayuu quruumaha u taagi doonaa, wuxuuna soo shirin doonaa masaafurisyadiid dadka Israa'iil, oo wuxuu isu soo ururin doonaa oo dhulka afartiisa daraf ka soo kaxay doonaa kuwa kala firdhay oo dadka Yahuudah. **13** Oo weliba hinaasada reer Efrayim wuu idlaan doonaa, oo kuwa dadka Yahuudah dhibana waa la jari doonaa, reer Efrayim kuma hinaasi doonaa dadka Yahuudah, oo dadka Yahuudahna reer Efrayim ma dhibi doonaa. **14** Way duuli doonaa oo ku degi doonaa garbaha reer Falastiin xagga galbeed jooga, oo waxay wadajir u dhici doonaa dadka reer bari, gacantoday saari doonaa reer Edom iyo reer Moo'aab, oo reer Cammoonna iyagay addeeci doonaa. **15** Oo Rabbigu wuxuu dhammaantiis wada baabbi'in doonaa carrabka badda Masar, oo gacantiisa oo dabayl xoog leh wadata ayuu ku kor ruxi doonaa Webiga, oo intuu wax ku dhufto ayuu toddoba faraq u kala qaybin doonaa, oo wuxuu ka dhigi doonaa in dadku kabo kaga gudbaan. **16** Oo dadkiisa hadhay waxaa u jiri doona jid weyn oo ka yimaada xagga Ashuur, sidii uu reer binu Israa'iilba ugu jiray waagii ay dalkii Masar ka soo baxeen.

12 Oo maalintaas waaad odhan doontaa, Rabbiyow, waan kuu mahadhaqayaa, waayo, in kastoo aad ii cadhaysnayd, cadhadaadii way iga rogmatay oo waad i qalbi qaboojisay. **2** Bal eega, Ilaah waa badbaadadayda! Waan isku hallayn doonaa, mana baqi doono, waayo, Rabbiga Ilaaha ahu waa xooggayga iyo gabaygayga, oo weliba wuxuu ii noqday badbaadadayda. **3** Haddaba farxad baad biyo kaga dhaansan doontaan ceelasha badbaadada. **4** Oo maalintaas waaad odhan doontaan, Rabbiga u mahadnaqa, oo magiciisa ku barya, falimihiisana ka cadeeye dadyowga dhexdooda, oo xusuusiya inuu magiciisu weyn yahay. **5** Rabbiga u gabya, waayo, waxyaalo waaweyn ayuu sameeyey, dunida oo dhanna taas ogeysiya. **6** Kuwiinha Siyoon degganow, aad u qayliya oo dhawaqa, waayo, Kan Quduuska ah oo reer binu Israa'iil ee dhexdiinna joogaa wuu weyn yahay.

13 Kanu waa warka culus ee Baabuloon ku saabsan oo uu Ishacyah ina Aamoos arkay. **2** Buurta dheer calan ka taaga, codkana iyaga kor ugu qaada, oo u gacanhaadii inay irdaha kuwa gobta ah galaan. **3** Waxaan amray kuwaygi gooni la iigu dhigay, oo weliba waxaan cadhadayda awaadeed ugu yeedhay kuwayga xoogga badan, waxaana weeye kuwa sarryntayda ku reyreeya. **4** Waxaa la maqlayaa bulxanka dadka badan oo buuraha ka yeedhaya sida dad fara badan! Waxaana la maqlayaa buuqa boqortooyooinkii kuruumaha isa soo wada urursaday! Rabbiga ciidammadu wuxuu so

ururinayaa ciidanka dagaalka. **5** Waxay ka imanayaan waddan fog iyo samada darafka ugu shisheeya inay dalka oo dhan baabbi'yaan, waana Rabbiga iyo hubkii dhirifkiisaba. **6** Baroorta, waayo, maalintii Rabbigu way dhow dahay, oo waxay u iman doontaa sida baabbi'in xaggaa Ilaaha Qaadirka ah ka timid. **7** Haddaba sidaas daraaddeed gacmo oo dhammu way taag gabi doonaa, oo nin kastaba qalbigisu wuu dhalaali doonaa. **8** Wayna nixi doonaa, oo waxaa qaban doona xanuun iyo murug, oo waxay u xanuunsan doonaa sida naag foolanaysa. Oo midkoolda kan kaluu la yaabi doonaa, oo wejigooduna wuxuu noqon doonaa sida olol oo kale. **9** Bal eega, maalinta Rabbigu way imanaysaa iyadoo nac weyn oo ka buuxda cadho iyo xanaaq kulul si dhulka cidla looga dhigo oo dembiliyaaasha oo dhan dhexdiisa looga baabbi'yo. **10** Waayo, xiddigaha samada iyo urukooduba ma iftiimi doonaa. Qorraxduna way madoobaan doontaa markii ay soo baxdo, oo dayaxuna ma iftiimi doono. **11** Oo dunida sharkeeda aawadiis ayaa u ciqaabi doonaa, oo kuwa sharka lehna xumaantooda aawadeed ayaa u ciqaabi doonaa, oo kuwa kibrana kibirkooda waan joojin doonaa, oo kuwa laga cabsadona madaxweynaantooda hoos baan u soo dejin doonaa. **12** Waxaan dadka ka dhigi doonaa wax dhif ah oo ka qaalsan dahabka wanaagsan, oo binu-aadmigana waxaan ka dhigi doonaa wax aan badnay sida dahabka saafiga ah ee Ofir. **13** Haddaba sidaas daraaddeed maalinta Rabbiga xanaaqisa kululu iman doono ayaan samooyinka gariirin doonaa, dhulkuna meeshiisuu kaga dhaqaadji doonaa cadhada Rabbiga ciidammada. **14** Oo sida deerio la eryay iyo sida ido aan ciduna soo ururin ayaa midkood kastaaba dadkiisa ku noqon doonaa, oo mid kastaaba dalkiisa u carari doonaa. **15** Mid kasta oo la helo waa la dooxi doonaa, oo mid kasta oo la qabto seef baa lagu dili doonaa. **16** Oo dhallaaankoodana dhulkaa lagu tuuri doonaa iyagoo arkaya, guryahoodana waa la dhici doonaa, naagahoodana waa la kufsan doonaa. **17** Bal eega, waxaan iyaga ku soo kicin doonaa reer Maaday oo aan innaba lacag ka fikiray oo aan dahabkana ku farxin. **18** Qaansooiyinkodtu waxay baabbi'in doonaa barbaarrada, oo midhaha maxalkana innaba uma ay naxariisan doonaa, oo carruurtana uma ay tudhi doonaa. **19** Oo Baabuloon oo ah sharftii boqortooyooinkya iyo quruxdii kibirkira reer Kaldaiyin waxay noqon doontaa sidii markii Ilaah Sodom iyo Gomora afgeemyey. **20** Oo weligeed innaba lama degi doono oo tan iyo ab ka at laguma dhex hoyan doono, oo Carabkuna halkaas teendho kama dhisan doono, oo adhijirraduna halkaas adhigooda ma daajin doonaa. **21** Laakiinse halkaas waxaa jiifsan doona dugaagga lamadegaanka, oo guryahoodana waxaa ka buuksam doona guumeyso, oo waxaa ku hoyan doona gorayo, waxaana ku dhex cayaari doona xayawaan dhogor dheer leh. **22** Oo yeey baana guryahooda cidloobay qaylo isugu jawaabi doona, oo daarahooda qurqurxoona dawacooyin baa ka dhex qaylin doona, oo wakhtigeedina kol dhow buu iman doonaa, oo cimrigediana lama sii dheeray doono.

14 Waayo, Rabbigu reer Yacquub wuu u naxariisan doonaa, oo haddana reer binu Israa'iil ayuu dooran doonaa, dalkoodiina wuu fadhiisiin doonaa, oo waxaa iyaga ku darman doona shisheeyaaal, wayna la degi doonaa reerka Yacquub. **2** Oo dadyowga ayaa soo kaxayn doona, oo waxay iyaga keeni doonaa meeshoodii, oo reer binu Israa'iil ayaa iyaga dalka Rabbiga ugu haysan doona addoommo rag iyo gabdho ah, oo maxaabiis ahaan bay u haysan doonaa kuwii ay iyagu maxaabiista u ahaan jireen, oo waxay u talin doonaa kuwii iyaga dulmi jiray. **3** Oo maalinta Rabbigu kaa nasiyo murugtaadii, iyo dhibkaagii, iyo addoonsigii adkaa oo lagugu addoonsanayay, **4** ayaad boqorka Baabuloon ku soo maadsan doontaa, oo waxaad ka odhan doontaa, Kii wax dulmi jiray sidee buu u dhammaaday!

Magaalada gabbaro qaadan jirtay sidee bay u idlaatay! 5 Rabbigu wuxuu jebiyey hangoolkii kuwa sharka leh, iyo ushii taliyayaasha. 6 Kii isagoo cadhaysan dadka ku dhufan jiray darbado joogta ah, oo quruumaha u talin jiray isagoo xanaaqsan waa la silciyaa iyadoo aan siduna ka hor joogsan. 7 Dunida oo dhammu way nasan tahay oo way xasilloon tahay, faxrad baana lala gabyayaa. 8 Dhirta berooshka ah iyo geedaha kedarka ah ee Lubnaanba way kugu reyreeyaan, oo waxay yidhaahdaan, Tan iyo waagii aad dhacday niinna nooma soo kicin inuu na jarto. 9 She'oolka hoose wuu soo kacay oo u dhaqdhaqaqay inuu ku qaabbilo markaad timaado, oo wuxuu kuu soo kiciyey kuwii dhintay oo ahaa xataa kuwii dhulka ugu waaweynaa oo dhan, oo boqorradii quruumaha oo dhan wuxuu ka soo kiciyey carshiyadoodii. (Sheol h7585) 10 Oo iyana dhammaantood waxay kugu odhan doonaan, War adiguna ma sidayadoo kalaad u taag gabtay? Oo ma annagoo kalaad noqotay? 11 Sarryintaadii iyo dhawaaqii shareeradahaagaba waxaa hoos loogu soo dejiyey She'ool, waxaa hoos lagaaga googlay dixiri, korkana waxaa lagaa huwiyey dixiri. (Sheol h7585) 12 Xiddigta waaberiyow, Inanka arooyadow, sidee baad samada uga soo dhacday! Kaagan quruumaha taag yareeyeyow, sidee baad dhulka laguugu ridey! 13 Waxaad qalbigaaga iska tidhi, Anigu waxaan kori doonaa samada, oo carshigaygana xiddigha lilaan waan ka sara marin doonaa, oo weliba waxaan ku fadhiisun doonaa buurta shirkha ee darafka woqooyi ku taal. 14 Waxaan kori doonaa daruuraha sare korkoodaa, oo waxaan nogon doonaa sida llaaha ugu sarreyya oo kale. 15 Laakiinse waxaa lagu dejin doonaa She'ool, iyo meelaha ugu hooseeyaa ee yamayska. (Sheol h7585) 16 Oo kuwa ku arkaa way kugu dhaygagi doonaan, wayna ku fiirsan doonaan, oo waxay odhan doonaan, War kanu ma ninkii dhulka gariiriyeey, oo boqortooyoyinka ruxruxay, 17 oo dunida sidii lamadegaan oo kale ka dhigay, oo magaaloyinkeeidi dumiyey, oo aan maxaabistiisa u dayn inay gurigoodii ku noqdaan baa? 18 Boqorradii quruumaha oo dhammu dhammaantood sharaf bay ku jiifaan iyago mid kastaaba qabrigisa ku jiro. 19 Laakiinse adiga waa lagu xoray, oo qabrigaajii waa lagaa fogeeyey sidii laan la karhay, oo sidii dharka kuwa la laayay oo seefta lagu mudhbixiyey oo hoos ugu dhaca dhagaxyada yamayska, ayaa sidii meyd oo kale lagugu tuntay. 20 Oo iyaga kuma darsami doontid, lagumana aasi doono, maxaa yeelay, dalkaagii waad baabbi'isay, dadkaagiina waad laysay. Farcanka xumaanfalayaasha weligood mar dambe lama magacaabi doono. 21 Meel lagu laayo u diyaarsha carruutiisa xumaantii aabbayaashood awaaadeed, si ayan u sara kicin, oo ayan dhulka u hantiin, oo ayan dunida korkeedana magaaloooin uga buuxin. 22 Rabbiga ah llaaha ciidammadu wuxuu leeyayah, Anigaa ku soo kici doona iyaga, oo Baabuloon ayaan ka baabbi'in doonaa magac iyo dad hadhay, iyo wiil iyo wiil wiilkii. 23 Oo weliba Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyayah, Waxaan ka dhigi doonaa hantida caanaqubta iyo balliyo biyo ah, oo waxaan ku xaaqi doonaa xaaqinka baabbi'inta. 24 Rabbiga ciidammadu wuxuu ku dhaartay oo yidhi, Sida xaaqiqada ah waxay noqon doontaa sidii aan ku fikiray, oo taladanuna waxay u hagaagi doontaa sidii aan u qasdiyey, 25 taasoo ah inaan kan reer Ashuur dalkayga ku jebin doono, buurahayga korkoodana isaga ku tuman doono, markaasaa harqoodkiisu iyaga ka fogaan doonaa, culayskiisuna garbahooda ka degi doonaa. 26 Kanu waa qasdigiil loola qasdiyey dhulka oo dhan, oo tanuna waa gacantii lagu kor fidiyey quruumaha oo dhan. 27 Waayo, Rabbiga ciidammadu waxan wuu u qasdiyey, haddaba bal yaa burin doona? Oo gacantisiina way soo fidsan tahay, yaa dib u celin doona? 28 Sannaddii Boqor Aaxaas dhintay ayaa warkan culus la yidhi. 29 Reer Falastiin oo dhammow, ha ku farxin in ushii lagugu garaacay jabtay, maxaa yeelay, abeesada xididkeeda waxaa ka soo bixi doona jilbis, oo farcankiisuna wuxuu noqon doonaa masduulaa

dab leh. 30 Oo curadka masaakiinta ayaa wax cuni doona, kuwa baahanna ammaan bay ku jiifsan doonaan, oo xididkaagana waxaan ku dili doonaa abaar, kuwa kaa hadhadnya waa la layn doona. 31 Iriddow, baroro. Magaaladaay, ooy! Reer Falastiin oo dhammow, kulligaa cabsi la dhalaal, waayo, waxaa woqooyi ka iman doona qiiq, oo midna saaxiibadiis kama hadhi doono. 32 Haddaba bal maxaa loogu jawaabi doonaa wargeeyayaasha quruunta? Waxaa loogu jawaabi doonaa in Rabbigu Siyoon aasaasay oo kuwa dhibaataysan ee dadkiisuna ay dhexdeeda magangeli doonaan.

15 Kanu waa warka culus ee Moo'aab ku saabsan. Caartii Moo'aab habeen qudha baa lagu dumiyey oo baabba'shay; Qiirkta Moo'aab habeen qudha baa lagu dumiyey oo baabba'shay. 2 Waxaa kor loogu baxay Bayid iyo Diboon oo meelaha sare ku yaal in lagu ooyo, reer Moo'aab waxay u baroortaan Nebooy iyo Meedeba, madaxyadooda oo dhan waa la xiiray oo gadh kastana waa la jaray. 3 Jidakkooda waxaaa lagu guntadaa dhar joonyad ah, oo guryahooda dushhooda iyo jidakkooda ayaa mid kastaaba ka baroortaa isagoo aad u oyoya. 4 Oo Xeshboon iyo Elecaaleehba way qayliyaan, oo codkoodana waxaa laga maqlaa tan iyo Yahas, sidaas daraaddeed ragga hubka leh ee Moo'aab aad bay u qayliyaan, oo cabsi bay la gariiraan. 5 Qalbigayu wuxuu u oyoya reer Moo'aab, kuwoodii qaxay waxay u cararaan tan iyo Socar iyo ilaa Ceglad Shelihiyaah, waayo, oohin bay la fuulaan jiirta Luxiid, oo jidka Xororayimna waxay kor ugu qaadaan qaylo baabba'eed. 6 Waayo, biyaha Nimriim baabba' bay noqon doonaan, cawskiina wuu engegay, biqilkina wuu qallalay, oo wax cagaar ahna innaba lama arko. 7 Sidaas daraaddeed maalkii badnaa ee ay urursadeen iyo xiixii ay kaydsadeenba waxay u qaadan doonaan durdurka geedaha safsaafka ah. 8 Waayo, qayladii waxay gaadhay soohdimaha Moo'aab ku wareegsan, baroortoodii waxay gaadhay tan iyo Eglayim, oo baroortoodina waxay gaadhay tan iyo Bi'r Eelim. 9 Biyaha Diimoon dhiig baa ka buuxa, weliba waxaan Diimoon ku keeni doonaa belaayo kale, kan Moo'aab ka baxsaday iyo kuwa dalka ku hadhayba libaax baan ku diri doonaa.

16 Taliyaha dalka baraarka uga soo dira Selac oo cidlada ag taal, oo waxaad ugu keentaan buurta magaalada Siyoon. 2 Waayo, siddii shimbir wareegaysa oo buuledgeed laga tuuray ayaa gabdhaha Moo'aab ku ahaan doonaan meelaha Webi Arnoon laga gudbo. 3 Talo ku tali, oo caddaalaad ku garsoor, maalin hadh cad ah hooskaaga ka dhig habeen madow oo kale, masaafurisyada qari, oo magantana ha gagangelin. 4 Kuwa Moo'aab ee masaafurisyada ah ka kula joogeen, oo waxaad gabbaad uga noqotaa kan iyaga dhacaya, waayo, kii wax dulmi jiray wuu dhammaaday, dhicidina way joogsatay, kuwii dadka cadaadin jirayna dalkaa laga baabbi'iyey. 5 Oo carshigu naraxis buu ku dhismi doonaa, oo run ahaan waxaa carshiga taambuugga. Daauud dhedisa ah ku fadhiisan doona mid caddaalaad ku garsoora, caddaalaadna doondoona, oo xaqnigmada ku dhaqsada. 6 Waxaaannu maqalnay kibirkii Moo'aab oo uu aad u kibray, iyo xataa madaxweynantiisa, iyo kibirkisa, iyo cadhadiisa, faankiisuna waa wax aan waxba tarayn. 7 Sidaas daraaddeed reer Moo'aab waxay u ooyi doonaan dalka Moo'aab, oo mid kastaaba waa ooyi doonaa. Oo waxaad aad ugu barooran doontaan aasaaska Qiir Xaresed oo aad wax loogu dhuftay. 8 Waayo, beerihii Xeshboon way qallalan yihiin, quruumaha madaxdoodii ayaa jejebisay geedihii canabka ee Sibmaah oo soo gaadhay xataa tan iyo Yacer oo xaggaa cidlada u soo baxay. Laamiihiisii way fidsanaayeey oo badday dhaafeen. 9 Sidaas daraaddeed waxaan canabka Sibmaah ugu ooyi doonaa oohintii aan Yacer ugu ooyay oo kale. Xeshboon iyo Elecaaleehow, waxaan idinku waraabini doonaa ilmadayda, waayo, midhaahaagii la hor guray iyo beergoosadkaagiiba waxaaa ku dhacday qayladii dagaalka. 10

Faxaddii waa la qaaday, oo beertii midhaha badnaydha faxaddii waa laga bixiyey, oo beeraha canabka ahna hees iyo rayrayn ma jiri doonaan, mana jiri doono mid canabka macsaraooyin ku tunta, oo qaylada tumidda canabkana waan joojiyey. **11** Haddaba sidaas daraaddeed qalbigaygu wuxuu sida kiraar oo kale ugu barooranayaa Moo'aab aawadeed, oo calooshayduna Qiir Xaresed aawadeed. **12** Oo markii Moo'aab iskeeno oo uu meesha sare ku daalo, oo uu meeshiisa quduuska ah u yimaado si uu ugu tukado, innaba ma guulaysan doono. **13** Kanu waa eraygi uu Rabbigu waaqi hore reer Moo'aab kaga hadlay. **14** Laakiinse haatan Rabbigu wuu hadlay oo wuxuu yidhi, Muddo saddex sannaddooh ah sida shaqaale sannaddiis ayaa sharafka reer Moo'aab lagu quudhsan doonaa, isaga iyo dadkiisa faraha badan, oo kuwa hadhi doonaana waxay ahaan doonaan in yar oo aan tabar lahayn.

17 Kanu waa warka culus ee Dimishaq ku saabsan. Bal eega, Dimishaq inay magaalo sii ahaato waa laga joojiyey, oo waxay ahaan doontaa tuulmooyin burbur ah. **2** Magaalooinkii Carooceer waa laga wada tegey. Waxay noqon doonaan meelo adhyuhu daaqaan oo ay iska fadhiistaan, oo ciduna ma didin doonto. **3** Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Qalcaddu reer Efrayim way ka baabbi'i doontaa, oo boqortooyaduna Dimishaq way ka dhammaan doontaa, oo kuwa Suuriya ka hadhi doonaana waxay noqon doonaan sida sharafii dadkii Israa'iil. **4** Oo malaintas sharafka reer Yacquub way dacifi doontaa, oo barurta jidhkiisuna way macaluuli doontaa. **5** Oo waxay noqon doontaa sida marka beeragooyuhu balka soo urursho oo gacantiisuna ay sabuullada soo gurato, oo waxay noqon doontaa sida mid sabuullo laga tegey ka guranaya dooxada Refaa'iim. **6** Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Weli canab xaaubaah ah ayaa ku hadhi doona, oo sida geed saytuun ah oo lo ruxay ayaa laba ama saddex xabbadood ku hadhi doonaan laanta geedka ugu korrasya dhaladeeda, laamaha ugu shisheeya oo midhaha badanna waxaa ku hadhi doona afar ama shan xabbadood. **7** Oo malaintas nin baa wuxuu fiirin doonaan Abuurhiisi, oo indhihiisuna waxay u jeedsan doonaan Kan Quduuska ah oo reer binu Israa'iil. **8** Oo isagu ma uu fiirin doono meelaha allabariga ee uu gacmihiisa ku sameeyey, umana uu jeedsan doono wixii ay farihiisu sameeyeen, kuwaasoo ah geedaha Asheeraah, iyo sanamyada qorraxda. **9** Oo malaintas magaalooinkiiisa xoogga badanu waxay noqon doonaan sida meelaha ay reer Xiwi iyo reer Amor kaga tageen reer binu Israa'iil hortood, oo waxaa jiri doona baabba'. **10** Maxaa yeelay, waxaad illowday Ilaaha badbaadadaada, oo kamana aad fikirin Dhagaxa xoogga kuu ah, sidaas daraaddeed waxaad beertaa geedo wakan, waxaadna tallaashaa geedo qalaad oo canab ah. **11** Maalintii aad beerto aayaad xerasaya, subaxdiina waxaad ubax ka keentaa abuurkaaga, laakiinse beergoosadku wuxuu carari doonaan maalin murug iyo calkoalkumo badan. **12** Dadka faraha badanu aad bay u buuqayna, oo waxay u hugmaan sida hugunka badda! Quruumuhu aad bay u bulxamaayaan, oo waxay u guuxaan sidii guuxa biyo xoog badan! **13** Quruumuhu waxay u guuxi doonaan sida guuxa biyo faro badan, laakiinse wuu canaanan doonaan, oo meel fog bay u carari doonaan, oo waxaa loo eryi doonaan sida xaakbaa bururaha ee dabayshu kaxayso iyo sida boodh cirwareen ah. **14** Bal eega, makhrubki cabsi baa jirta, oo aroortii ka horna ma jiraan. Taasu waa waxa ku dhaca kuwa na booba iyo qaybtii kuwa na dhaca.

18 Dalka baalasha hadhsanaya wuxuu ka sii shisheeyaa webiyaasha Kuush! **2** Ergooyin ayuu badda ku diraa, oo xataa dooniyoow caw ah ayuu biyaha korkooda ku diraa oo yidhaahdaa, Wargeeyayaasha dheereeyow, waxaad u tagtaan quruun dheer oo sulubsan, oo ah dad tan iyo bilowgoodii aad looga cabsado, oo ah

quruun xoog badan oo wax ku tumata, oo dalkeeda webiyadu kala qaybiyaan! **3** Kuwiinna dunida deggan oo dhammow, kuwiinna dhuulka joogow, markii buuraha korkooda calan laga taago fiiriy, oo markii buunka la yeedhiyana maqla. **4** Waayo, Rabbigu wuxuu igu yidhi, Anigoo aamsusan, ayaan hoygaya wax ka soo fiirin doonaan sida kulayka widhwidhaya ee qorraxda, iyo sida daruur darab ah oo xilliga beergoosadka hooraysa. **5** Waayo, beergoosadka ka hor markuu ubaxu dhammaado, oo uu ubaxu canab bislaanaya noqdo ayuu manjo laamaha yaryar ku gooyin doonaa, oo laamaha waaweyn ee sii faafayana wuu gooyin doonaa oo fogayn doonaa. **6** Oo iyaga waxaa dhammaantood looga wada tegi doonaa haadka buuraha iyo dugaagga dhuulka, oo haadka ayaa iyaga kulayka ka hadhsan doonaa, oo dugaagga dhuulka oo dhammuna iyagay qabowga ka dugsan doonaan. **7** Oo wakhtigaas waxaa Rabbiga ciidammada loo keeni doonaa hadiyad laga keenay dadka dheer oo sulubsan oo ah dad tan iyo bilowgoodii aad looga cabsado, oo ah quruun xoog badan oo wax ku tumata, oo dalkeeda webiyadu kala qaybiyaan, oo waxaa la keeni doonaa Buur Siyoon oo ah meesha magaca Rabbiga ciidammada.

19 Kanu waa warka culus ee Masar ku saabsan. Bal eega, Rabbigu wuxuu fuushan yahay daruur dheeraysa oo wuxuu u socdaa Masar, oo sanamyada Masarna waxay ku gariiri doonaan hortiisa, oo Masriyiinta qalbigooduna cabsi buu kula dhalaali doonaa. **2** Oo Masriyiinta waxaan ku kicin doonaa Masriyiin kale, oo midkood kastaaba wuxuu la diriri doonaa walaalkiis iyo deriskiisa, magaalaba magaalay la diriri doontaa, boqortooyana boqortooyo kale. **3** Oo Masriyiinta ruuxooduna wuu ka dhammaan doonaa, oo taladooda waan baabbi'in doonaa, oo waxay talo u doonan doonaan sanamyada, iyo falanfallowyada, iyo kuwa ruuxaanta leh, iyo saaxiriinta. **4** Oo Sayidka ah Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Anigu waxaan Masriyiinta gacanta u gelin doonaa sayid nac weyn, oo waxaa u talin doona boqor xoog badan. **5** Oo biyuhuna badwa way ka madhan doonaan, oo webiguna wuu gedhi doonaa oo engegi doonaa. **6** Oo webiyaashuna way qudhmi doonaa on durrurada Masarna way madhan doonaan oo engegi doonaa, oo cawsduurka iyo dareemaduna way wada qallali doonaa. **7** Oo seerah Webi Niil oo qarkiisa ku yaal, iyo wax kasta oo lagu beeray Webi Niil agtiisuba way wada engegi doonaa, oo dabayshaa la tegi doonta, oo mar dambena lama arki doono. **8** Oo kalluumaystayaashuna way ooyi doonaa, kuwa jillaabka Webi Niil ku rida oo dhammuna way wada baroran doonaan, oo kuwa biyaha korkooda shabagga ku kala bixiyanan way macaluuli doonaa. **9** Oo kuwa geed lininka dharka ka sameeya iyo kuwa cudbiga dharka ka sameeyaaba way quusan doonaa. **10** Oo kuwa waddanka tirarka u ah oo dhammuna way wada jabi doonaa, kuwa kiro u shaqueyaana way murugoon doonaa. **11** Amiirrada Socan waa nacasyo, oo taladii taliyayaasha ugu xigmad badnaa ee Fircoon waxay noqotay doqornimo. Sidee baad Fircoon ugu tidaahdaan, Anigu waxaan ahay nin xigmad leh wiiliikiis, oo waxaan ahay farcankii boqorradii hore? **12** Haddaba meeey raggaaga xigmadda lahu? Oo bal haatan ha kuu sheegeen, oo ha ogaadeen waxa Rabbiga ciidammadu Masar ugu talaggalay. **13** Amiirradii Socan waxay noqdeen nacasyo, oo amiirradii Nofna waa la khiyaaneey Masarna waxaa qalday kuwa qabiilooyinkeeda tirarka u ah. **14** Oo Rabbigu wuxuu ku dhex qasay wareer, oo iyana waxay Masar shuqalladeed oo dhan ugu qaldeen sida nin sakhraanu mantaggiisa ugu dhacdaco oo kale. **15** Oo Masarna laguma arki doono shuqul ay samayn karaan madaxa ama dabadu, laanta ama cawsduurku toona. **16** Oo wakhtigaas Masriyiinta waxay noqon doonaan sida naago oo kale, oo waxay la gariiri doonaan oo la cabsan doonaan

ruxruxidda gacanta Rabbiga ciidammada, oo uu Masar korkeeda ku ruxruxi doono. **17** Oo dalka Yahuudahna cabsi buu Masar u noqon doonaa, oo mid kasta oo la xusuusiyaabu wuu ka cabsan doonaa, waana talada Rabbiga ciidammadu u iyaga u goostay aawadeed. **18** Oo wakhtigaas waxaa dalka Masar jiri doona shan magaalo oo afka Kancaan ku hadasha oo Rabbiga ciidammada ku dhaarata, oo middoodha waxaa lagu magacaabi doonaa Magaalada baabba'a. **19** Oo wakhtigaas dalka Masar dhexdisa meal allabarri baa Rabbiga ugu oolli doonta, oo soohdinteedana waxaa Rabbiga u jiri doona tiir. **20** Oo taasu waxay calaamad iyo markhaati dalka Masar dhexdiisa ugu noqon doontaa Rabbiga ciidammada, waayo, kuwa dulma aawadood ayay Rabbiga ugu qayshan doonaan, oo isna wuxuu u soo diri doonaa badbaadiye iyo mid xoog badan, wuuna samatabbixin doonaa. **21** Oo wakhtigaas ayaa Rabbigu Masriyinta is-ogeysiin doonaa, oo ay Masriyintuna Rabbiga aqoon doonaaan, oo waxay ku caabudi doonaaan allabarri iyo qurbaan, oo Rabbiga ayay nidur u nidri doonaaan, wayna ofin doonaaan. **22** Oo Rabbigu wax buu Masar ku dhufan doonaa, wax buu ku dhufan doonaa, wuuna dawayn doonaa, oo iyana Rabbigay u soo noqon doonaaan, oo isna baryotankooda ayuu aqbali doonaa, wuuna bogsiin doonaa. **23** Oo wakhtigaas waxaa jiri doona jid weyn oo Masar ka baxa oo tan iyo Ashuur gaadha, oo kuwa reer Ashuur ah ayaa Masar geli doona, oo Masriyintuna reer Ashuur bay Ilaah la caabud doonaa. **24** Oo wakhtigaas dalka Israa'iil wuxuu saddex ku noqon doonaa Masar iyo Ashuur, oo dhulka dhexdisana barako buu ku ahaan doonaa, **25** waayo, Rabbiga ciidammadu wuu barakeeyey, isagoo leh, Barako waxaa leh Masar oo ah dadkayga, iyo Ashuur oo ah shuqulkii gacmahayga, iyo Israa'iil oo ah dhaxalkayga.

20 Sannaddii Sargoон oo ahaa bogorkii Ashuur uu Tartaan Ashdood u diray, oo uu tegey, oo la diriray oo qabsadasi Ashdood, **2** ayaa Rabbigu Ishacyah ina Aamoos la hadlay oo wuxuu ku yidhi, Tag, oo dharka joonyadda ah dhexdaada ka fur, oo kabahaagana iska siib. Oo isna saasuu yeelay, oo wuxuu socday isagoo qaawan oo caga cad. **3** Markaasaa Rabbigu wuxuu yidhi, Sidii addoonkaygii Ishacyah saddex sannadood qaawanaan iyo cago caddaan ugu socday inuu calaamad iyo yaab Masar iyo Itoobiyaabu u ahaado **4** ayaa bogorka Ashuur kaxaysan doonaa maxaabiista Masar iyo masaafurisyada Itoobiya, yar iyo weynba, iyagoo qaaqaawan oo wada cagacad, oo badhidoodu muuqato, si uu Masriyintu u ceebeeyo aawadeed. **5** Markaasaa la nixi doonaa oo la ceeboobi doonaa Itoobiya oo rajadoodii ahayd aawadeed iyo Masar oo sharatoodii ahayd aawadeed. **6** Oo kuwa xeebta degganu waxay wakhtigaas odhan doonaa, Bal eega wixii ku dhacay kuwii aan isku hallaynayn oo aan caawimaad ugu cararayn inay bogorka Ashuur naga samatabbixiyaan Oo bal annagu sidee baannu u baxsanayna?

21 Kanu waa warka culus ee ku saabsan ciidlada badda ku ag taal. Sida cirwareentu koonfur uga timaado oo kale ayuu ciidlada oo ah dal cabsi badan uga yimaadada. **2** Waxaa lay tusay muujin culus. Khaa'inkii khiyaanuu sameeyaa, oo kan wax dhacaana wax buu dhacca. Reer Ceelaamow, ku kac, reer Maadayow, hareeree. Taahiddii oo dhan anigu waan joojiyey. **3** Sidaas daraaddeed naxdin baa cidhiidhi i gelisay, oo waxaa i qabtay xanuu badan sida naag foosheed oo kale, oo xanuu awaadiis waxba waan maqla kari waayay, oo naxdin aawadeed waxba waan arki kari waayay. **4** Waan qalbitakhtkay, oo cabsi baa i argaggixiy. Fiidkii aan istareexa ka filanayay gariir buu iigu rogmaday. **5** Mis bay diyaarsadaan, oo gogol bay ogladaan, wax bayna cunaan oo cabbaan. Amiirradow, sara joogsada, oo gaashaanka subka. **6** Waayo, Sayidku wuxuu iigu yidhi, Tag, oo waardiye meal dhig, oo isna wuxuu arko ha sheego. **7** Oo markaasuu arkay ciidan fardo fuushan oo laba laba u socda, iyo

ciidan dameero fuushan, iyo ciidan rakuubbo fuushan, aad buuna u dhegastay oo aad iyo aad buu uga fikiray. **8** Oo wuxuu u qayliyey sidii libaax oo kale oo yidhi, Sayidow, maalintii oo dhan waxaan had iyo goorba ku kor taagnahay munaaradda waardiyyaha, oo habeen walbana waxaan joogaa meeshayda waardiyyaha. **9** Oo bal eeg, waxaa soo socda ciidan fardo fuushan oo laba laba u socda. Oo isna waa u jawaabay oo wuxuu yidhi, Baabuloon waa dhacday, waa dhacday, oo sanamayadeedi xardhanaa oo ilaahyadeedu way wada jajabeen oo dhulkay daadsan yihiin. **10** Dadkayga sida hadhuuud la tumayow, wixii aan Rabbiga ciidammada oo ah Ilaaha reer binu Israa'iil ka maqlay waan idin ogeysiitye. **11** Kanu waa warka culus ee Duumah ku saabsan. Mid baa aniga Seciri iiga yeedhay, isagoo leh, Waardiyyow, habeenka ka warran? **12** Oo waardiyyihina wuxuu yidhi, Waagu waa beryaya, habeenkuna waa soo socdaa, haddii aad wax weydiinaysaan, weyddiinya, soo noqda oo kaalaya. **13** Kanu waa warka culus ee dalka Carabta ku saabsan. Kuwiinha safarka ah oo reer Dedaanow, waxaad ku hoyan doontaan kaynta dalka Carabta. **14** Kuwa oomman biyo u keena, kuwa dalka Teemaa degganow, kuwa qaxay cunto kala hor taga. **15** Waayo, iyagu seef bay ka carareen, taas oo ahayd seef gal la'; iyo qaanso xodan iyo dagaal aad u kulul. **16** Waayo, Sayidku wuxuu iigu yidhi, Muddo sannad ah oo ah sida sannadaha shaqaalaha ayaa sharaftha Qedaar oo dhammu ku baabbi'i doontaa. **17** Oo intii ka hadhay tirada ragga qaansaleya ah oo ah ragga xoogga badan oo reer Qedaarna way yaraan doontaa, waayo, Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil ayaa saas ku hadlay.

22 Kanu waa war culus ee dooxada muujinta ku saabsan. War maxaa idinku dhacay, oo aad dhammaanti guryaha dushooda la korteen? **2** Magaalada qaylada iyo bulxanku ka buuxaanay, magaalada farxadda badanay, kuwa dhexdaada lagu laayay seef laguma layn, dagaalna kuma ay dhiman. **3** Taliyayaashaadii oo dhammu way wada carareen, oo qaansola'aan iyagoo ah ayaa la xidhay. Inta lagaa helay oo dhan waa la wada xidhay in kastoo ay meal fog u carareen. **4** Sidaas daraaddeed ayaan idhi, Aniga iga sii jeesta. Si qadhaadhi baan u ooyi doonaa, ha isku daalinnina inaad dadkayga iiga qalbi qabowjisaan. **5** Waayo, waa maalin ay naxdin iyo kutumasho iyo isku qasnaanu Sayidka ah Rabbiga ciidammada ka iman doonaa oo ay dooxada muujinta ku dhici doonaa, waana wakhti derbiyada la dumin doono oo buuraha lagu qaylin doono. **6** Oo reer Ceelaam wuxuu qaataay gabooiyihii, oo gaadhifardoody iyo rag fardo fuushan baa la socday, oo reer Qiirra gaashaankii buu daaha ka qaaday. **7** Oo waxay noqtotay in dooxooyinkaagi ugu wacanaa gaadhifardoody ka buuxsameen, ragga fardooleyda ahuna waxay isku diyaarieyen irrida horteeda. **8** Oo isna wuxuu banneeyey daahii dadka Yahuudah, oo adna maalintas waxaada aad u fiirisay hubkii guriga kaynta yiil. **9** Oo weliba waxaada aragteen in daldaloolka magaalada Daa'ud ay badan yihiin, oo waxaad isku soo wada ururiseen biyihii balliga hoose. **10** Oo waxaad tiriseen guryihii Yerusaalem, oo waxaa guryihii u dumiseen inaad derbiga adkaysaan. **11** Oo weliba biyihii balligii hore waxaada biyoxidheen uga samayseen labada derbi dhexdooda laakiinse ma aydaan fiirin kii waxan sameeyey, mana aydaan u jedsan kii waa hore sameeyey. **12** Oo Sayidka ah Rabbiga ciidammadu wuxuu maalintas dadka ugu yeedhay oohnin, iyo madax-xiirnaan, iyo dhar joonyad ah guntashadiisa. **13** Oo bal eega, waxaa jira farxad iyo rayrayn, dibi la qalo iyo ido la gowraco, hilib la cuno iyo khamri la cabbo, oo waxaa la yidhaahdaa, Aynu wax cunno oo cabno, waayo, berrito waynu dhiman doonaaeye. **14** Oo Rabbiga ciidammada ayaa waxan dhegaha ii saaray. Sida xaqiqiada ah xumaantan laydinkama maydhi doono jeeraad dhimataan, ayaa Sayidka ah Rabbiga ciidammadu leeyayah. **15** Sayidka ah Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyayah, Kac,

oo waxaad u tagtaa Shebnaa oo ah khasnajiga guriga u sarreya, oo waxaad ku tidhaahdaa. **16** Waadiga qabrigaagii halkan ka qotay, oo xabaashaadiina meel sare ka qotay, oo dhagaxana hoy ka samaystay, bal maxaad halkan ku samaynaysaa? Oo yaad halkan ku haysataa? **17** Bal eeg, ninka xoogga badanow, Rabbigu xoog buu kuu tuuri doonaa. Aad buu kuu qaban doonaa. **18** Oo hubaal sida kubbad oo kale ayuu kugu wadhfint doonaa dhuul weyn oo ballaadhan, oo halkaasaad ku dhiman doontaa, oo gaadhiifardoodiyadi sharafqaaduna halkaasay joogi doonaan, adigoo ah ceebta gurigii sayidkaaga. **19** Oo waxaan kaa eryi doonaa derejadaada, oo jagada aad joogtona isagaa kaa soo dejin doona. **20** Oo waxaan maalintaas u yeedhi doonaa addoonkayga Elyaaqimi ima Xilqiyaah. **21** Oo waxaan isaga huwin doonaa shuluggaaga, oo waxaan ku adkayn doonaa dhex-xidhkaaga, oo dowladnimadaada isagaan u dhiibi doonaa, oo isnaa aabbe buu dadka Yeruuzaalem deggan iyo reer Yahuudah u noqon doonaa. **22** Oo furihi guriga Daa'uudna garbihiisaan saari doonaa, oo wuu furi doonaa, oo ninna ma xidhi doono, wuu xidhi doonaa, oo ninna ma furi doono. **23** Oo waxaan isaga u dhuujin doonaa sida dhidiib meel adag haysta, oo isnaa wuxuu reerka aabbihiis u noqon doonaa carshi sharaf badan. **24** Oo waxaa korkisa laga lalmiin doonaa sharafti reerka aabbihiis oo dhan, dhasha iyo farcanka, iyo weelasha yaryar oo dhan, koobabka iyo xataa sibraarrada waaweyn oo dhanba. **25** Oo Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Maalintaas dhidhikii meesha adag ku dhuuqsanaa wuu ka siibmi doonaa, oo intuu jabo ayuu dhici doonaa, oo culayskii saarnaana waa la baabbi'in doonaa, waayo, Rabbiga ayaa saas ku hadlay.

23 Kanu waa warka culus ee Turos ku saabsan. Doonniyaha Tarshiishow, baroorta, waayo, way baabba'day, guri iyo irid la galo midna ma leh, waxaana iyaga looga muuijyehalka Kitiim. **2** Kuwiinnan gasiiradda deggan ee baayacmushtariyaasha Siidoon oo badda gudbaybaay alaabka buuxiyeenow, aamusa. **3** Biyaha badan waxaa laga keenay sarreenki Shiixor iyo waxa beerihii Webi Niil laga goostay oo faal'iideedii ahaa, oo iyadu waxay noqotay suuqii quruumaha. **4** Siidoonay, ceebow, waayo, baddii way hadashay, oo qalcaddii baddu waxay tidhi, Anigu ma foolan, carruurna ma dhalin, barbaarrona ma korin, gabdhona ma korin. **5** Markii warku Masar soo gaadho aad bay warka Turos uga xanuunsan doonaa. **6** Tarshiish xaggeeda u gudba. Kuwiinnna gasiiradda degganow, baroorta. **7** Tanu ma magaalaadiinnii waa hore jirtay oo faraxsanayd baa oo cagaheeda meel fog u waday inay dal shisheeye degto aawadeed? **8** Yaa taladan u goostay Turos oo ahayd magaalaadii taajajka bixisay, oo baayacmushtariyaasheedu amiirro ahaayeeyen, oo geddisleydeedunay ahaayeeyen kuwii dhulka sharafka ku lahaa? **9** Rabbiga ciidammadaa ayaa waxaas u qasdiyey inuu jebyo kibirkafaanka oo dhan, iyo inuu ka dhigo in kuwa dhulka sharafka ku leh oo dhan la quudhsado. **10** Reer Tarshiishow, bal dalkaaga dhex mar sida Webi Niil oo kale. Innaba wax ku celiya oo dambe ma jiraan. **11** Isagu wuxuu gacantisa ku fidiyey badda korkeeda, oo boqortooyooiyinka wuu garriiryey. Rabbigu wuxuu amar ku bixiyey in la dumiyoo qalcadaha Kancaan. **12** Oo isagu wuxuu yidhi, Dadka Siidoon oo ah sida bikrad la nijaaseeyeyow, mar dambe ma farxi doontid. Kac, oo xagga Kitiim u gudub, oo xataa halkaasna nasasho kama heli doontid. **13** Bal dalka reer Kaldaiyiin fiiriya, dadkaasu ma jirin. Kii reer Ashuur kuwii cidlada degganaa ayuu u aasaasay, munaaradaa la dhisay, daaraheediin waaweynaana waa la dumiyey, oo baabba' buu ka dhigay. **14** Doonniyaha Tarshiishow, baroorta, waayo, qalcaddiinnii waa la baabbi'iyey. **15** Oo waxay wakhtigaas noqon doontaa in Turos la illoobi doono toddobaatan sannadood, oo ah sida boqor wakhtigii. Oo toddobaataankaas sannadood markay

dhammaadaan ayaa Turos waxaa laga heesi doonaa sida dhillada oo kale. **16** Dhilladii la illoobayay, kataarad qaado, oo magaalada ku dhex wareeg, oo luuq macaan luuqee, oo heeso badan hees, si lagu soo xusuusto aawadeed. **17** Oo toddobaataanka sannadood markay dhammaadaan ayaa Rabbigu Turos soo boooq doonaa, oo waxay ku soo noqon doontaa kiradeedii, oo waxay dhulka kaga dhillaysan doontaa boqortooyooiyinka dunida oo dhan. **18** Laakiinse baayacmushtarigeeda iyo kiradeedaba quduus baa Rabbiga looga dhigi doonaa, lama urursan doono, lamana kaydsan doono, waayo, baayacmushtarigeedu wuxuu uahaan doonaa kuwa Rabbiga hortiisa jooga inay wax ku filan cunaan oo ay dhar raagaya xidhaan.

24 Bal eega, Rabbigu dalkuu madhinayaa, oo baabba' buu ka dhigayaa, wuuna afgebiyayaa, oo kuwa degganna wuu kala firdhinayaa. **2** Oo waxay noqon doontaa in wixii dadka ku dhaca ay wadaadkana ku dhacaan, oo wixii addoonka hela, sayidkana way heli doonaa, oo wixii iibiyaha helana, iibsadahana way heli doonaa, oo wixii amaahiyaha helana amaahsadahana way heli doonaa, oo wixii korsaaraataaha helana, korsaarbixiyahana way heli doonaa. **3** Oo dalkana dhammaantiis waa la madhin doonaa oo la kharribi doonaa, waayo, Rabbiga ayaa eraygaas ku hadlay. **4** Dhulku wuu baroortaa, wuuna qallala, dunidu way daashaa, wayna qallashaa, oo dadka sarena way daalaan. **5** Oo dhulkiina waxaa nijaaseeyey kuwa deggan, maxaa yeelay, iyagu qaynuunnadii bay ku xadgudbeen, oo amarkiinway beddeleen, oo axdigii daa'imka ahaana way jebiyeen. **6** Sidaas daraaddeed dhulki waxaa baabbi'iyey haabar, oo kuwii dhex degganaana eed baa laga helay, sidaas daraaddeed kuwii dhulka degganaa way gubteen oo wax yar baa ka hadhay. **7** Khamriga cusubu wuu baroortaa, dhirta canabkuna way dhadaa, oo kuwii qalbigoodu faraxsanaa oo dhammuna way taahaan. **8** Farxaddii dafku way joogsatay, oo kuwii rayraynayay buuqoodiinaa waa dhammaaday, farxaddii kataaradduna way joogsatay. **9** Mar dambe khamri hees kuma ay cabbi doonaa, oo wax lagu sakhraamona wuu u qadhaadhaan doonaa kuwa cabba. **10** Magaalada cidlada ah waa la dumiyey, oo guri kastana waa la xidhay si aan ninna u soo gelin. **11** Jidatka waxaa looga ooyayaa khamri la waayay aawadeed, farxaddii oo dhammuna way madoobaataay, oo rayrayntiina dalkay ka dhammaatay. **12** Magaaladii waxaa lagaga dhex tegey baabba', oo alaabkiina intii la jebiye, ayaa la baabbi'iyey. **13** Waayo, sidaasay ahaan doontaa dalka iyo dadyowga dhexdooda, oo waxay noqon doontaa sida ruxruxidda geedka satyunka ah iyo sida xaaXAabka canabka marka midhaha laga gurto dabadeed. **14** Codkooday kor u qaadi doonaa, wayna dhawaaci doonaa, oo haybadda Rabbiga ayay badda aad ugaga qaylin doonaa. **15** Haddaba sidaas daraaddeed xagga bari Rabbiga ka ammaana, oo Rabbiga ah Ilaha reer binu Israa'il magicisana waxaadaa ka ammaantaan gasiiradaha badda. **16** Darafka dhulka ugu shisheeya ayaa ka maqalnay gabayo lahaa, Ammaanu ha u ahaato kan xaga ah. Laakiinse anigu waxaan idhi, Caatoobay oo caatoobay, anaa iska hoogay! Khaa'innadii khiyaanay sameeyeen, hubaal khaa'innadii aad iyo aad bay kхиyaano xun u sameeyeen. **17** Kan dhulka degganow, waxaa ku hor yaal cabsi iyo yamays iyo dabin. **18** Oo kii qaylada cabsida ka cararaa yamayskuu ku dhici doonaa, oo kii yamayska ka soo baxana waxaa qaban doona dabinka, waayo, waxaa la furay daaqadiihii xagga sare, oo aasaaskii dhulkuna wuu garriirayaa. **19** Dhulki dhammaantiis wuu dumay, oo dhulki kulligii wuu burburay, oo dhulki aad iyo aad buu u dhaqdhaqaacy. **20** Dhulku wuxuu u dhicdhici doonaa sida nin sakhraansan, oo waxaa loo dhaqdhaqaajin doonaa sida buul oo kale. Xadgudubkiisuna wuu ku cuslaan doonaa, oo wuu dhici doonaa, oo mar dambena sooma kici doono. **21** Oo waxay maalintaas noqon doontaa in Rabbigu ciidanka kuwa sare kor

ku cqaabi doono, oo boqorrada dunidana dhulkuu ku cqaabi doonaa.
22 Oo iyaga waxaa laysugu soo ururin doonaa sida maxaabiista godxabsiga loogu urursho, oo waa la xabbisi doonaa oo maalmo badan dabadeed ayaa la cqaabi doonaa. 23 Oo markaasaa dayaxuu isku qasmi doonaa, oo qorraxduna way ceeboobi doontaa, waayo, Rabbiga ciidammadu boqor buu ku ahaan doonaa Buur Siyoon iyo Yeruusaalem, isagoo odayaashisa hortooda sharaftisa ka muujinaya.

25 Rabbiyow, waxaad tahay llaahay. Waan ku sarraysiin doonaa, oo magacaagana waan ammaani doonaa, waayo, waxaad samaysay waxyaalo yaab badan oo ah talooyin Aad waa hore aaminnimmo iyo run ku talaggashay. 2 Waayo, waxaad magaaloo ka dhigtay meel tuulan, oo magaaloo deyr lehna burbur, oo daartii weynayd ee shisheeyahana waxaad ka dhigtay wax aan magaaloo ahayn, oo mar dambena lama dhisi doono. 3 Sidaas daraaddeed dadka xoogga badanu way ku ammaani doonaa, oo magaalada quruumaha laga cabsadona way ka cabsan doontaa. 4 Waayo, waxaad miskiinka u ahayd xoog, oo saboolka baahanna markuu dhibaataysnaa xoog baad u ahayd, waxaadna ahayd meu duufaanka laga dugsado oo kulaylaka laga hadhsado markii kuwa laga cabsado neeftoodu ay ahayd sida duufaan derbi ku dhacaya. 5 Waxaad hoos u ridi doontaa buuqa shisheeyayaasha sida kulaylka meesha engegan oo kale. Sida hooska daruurtu kulaylka u rida ayaa kuwa laga cabsado gabaygoda hoos loo ridi doonaa. 6 Oo Rabbiga ciidammadu wuxuu dadyowga oo dhan buurtan ugu samayn doonaa diyaafad ah baruur miidhan, iyo khamri raagay, iyo waxyaalo baruur badan oo dhuux ka buuxo, iyo khamri raagay oo aad loo miiray. 7 Oo isagu wuxuu buurtan ku baabbi'in doonaa daboolka dadyowga oo dhan la dul saaray iyo indhashareerta quruumaha oo dhan lagu dul fidiyey. 8 Oo dhimashadana weligeed buu liqay, Sayidka Rabbiga ahuna weji kastaba ilmada wuu ka tirtiri doonaa, oo ceebta dadkiisana dhulka oo dhan wuu ka qaadi doonaa, waayo, sidaasuu Rabbigu ku hadlay. 9 Oo waxaa maalintaas la odhan doonaa, Bal eega, waa kan llaahayagu. Isagaannu sugaynay, wuuna na badbaadin doonaa. Kanu waa Rabbiga, isagaannu sugaynay, oo waxaannu ku farxi oo ku rayrayn doonaa badbaadintisa. 10 Waayo, Rabbiga gacantisu waxay saarnaan doontaa buurtan, oo Moo'aabna meeshiisa lagula tuman doonaa sida cawska meesha digada lagula tunto. 11 Oo isna gacmihiisu ku dhex kala fidin doonaa sida mid dabaalanaya gacmihiisa u kala fidiyo inuu dabaasho aawadeed, laakiinse Rabbigu wuxuu hoos u ridi doonaa kibirkooda iyo shuulkii gacmahoodaba. 12 Oo qalcadda dheer oo derbiyadaada adagna wuu dumin doonaa, oo hoos buu u ridi doonaa, oo dhulka iyo ilaa ciidda, ayuu ku xoori doonaa.

26 Oo maalintaas dalka Yahuudah waxaa lagaga gabiy doonaa gabaygan, Annagu magaaloo xoog badan baannu leennayah, oo Rabbigu wuxuu derbiyo iyo qalcadnooga dhigi doonaa badbaado. 2 Irdaha fura, quruunta xaqaa ah oo runta xajisa ha soo gashee. 3 Qofkii maankiisu isku kaa halleeyo nabad dhan baad ku dhawri doontaa, maxaa yeelay, adiguu ku aaminsan yahay. 4 Rabbiga weligiinba aamina, waayo, Rabbiga llaaha ahu waa dhadag daa'iim ah. 5 Maxaa yeelay, isagaa hoos u soo dejiyey kuwii meelaha sare degganaa, oo magaaladil sarajoogga dheeraydna wuu hoosaysiyyey, oo wuxuu hoos ugu soo dejiyaa tan iyo dhulka, oo ciidduu ku soo xooraa. 6 Oo cagahaa ku tuman doona, waana cagaha masaakiinta iyo tallaabooyinka saboolka baahan. 7 Kan xaqaa ah jidkiisu waa qumman yahay oo adigoo qumman ayaa wadiiqada kan xaqaa ah toosiya. 8 Rabbiyow, annagu waxaannu kugu sugaynay jidka xukummadaada. Oo naftayaduna waxay xiiso u qabtaa magacaaga iyo xusuustaada. 9 Habeenka naftaydu adigay kuu xiisootay, oo ruuxa gudahayga ku jira

ayaan aad kuugu doondooni doonaa, waayo, markii xukummadaadu ay dhulka joogaan ayaa dadka dunida degganu xaqnimo bartaan. 10 Kan sharka ah haddii raallu laga noqdo isagu innaba xaqnimo ma barto, oo dalka qummanaanta ayuu cadaaladdarro ku samayn doonaa, oo haybadda Rabbigana ma uu fiirin doono. 11 Rabbiyow, gacantaad kor bay taagan tahay, laakiinse iyagu ma ay arkaan illowse waxay arki doonaa dadaalkaaga aad dadka u dadaashid, wayna ceeboobi doonaa, oo cadaawaayaashaadana dab baa baabbi'in doona. 12 Rabbiyow, nabad baad na siin doontaa, oo weliba shuqulladayadii oo dhan baad noo wada samaysay. 13 Rabbiyow, llaahayagow, sayidyo kale oo aan adiga ahayn ayaa noo talin jiray, laakiinse adiga keliya ayaannu xusuusanna oo magacaaga soo qaadnaa. 14 Iyagu way dhinteen, soona noolaan maayaan, way baabbe'en, soona sarakici maayaan, oo sidaas daraaddeed waad soo booqatay oo baabbi'isay, oo xusuustoodii oo dhanna waad tirtirtay. 15 Quruunta waad kordhisay, Rabbiyow, quruunta waad kordhisay, oo adiga waa lagu ammaanay, oo dalka soohdimihisi oo dhanna waad wada ballaadhisisay. 16 Rabbiyow, markay dhibaataysnaayeen way ku doondooneen, oo markaad edbinaysayna aad bay kuu bareyne. 17 Rabbiyow, naag uur leh oo ku soo dhowaatay shinkii ay dhali lahayd, siday u xanuunsato oo ay foosheeda ugu qayliso ayaannu hortaada ku noqonnay. 18 Annagu waannu uursaynay, oo xanuunkii foosha ayaa na qabtay, oo waxaannu noqonnay sidii wax dabayl dhalay, oo dhulkana samatabbixin kuma aannu samayn, oo dadka dunida degganuna ma ay dhalan. 19 Kuwaagii dhintay way soo noolaan doonaa, meydakduna way soo sara kici doonaa. Kuwiinna ciidda ku dhix jirwo, soo toosa oo gabya! Rabbiyow, dharabkaagu waa sida dharabka geedaha nooleeya, oo dhulkuna meydakduu soo xoori doonaa. 20 Dadkayow, kaalaya, qolladihiinna gala, oo albaabbaadiinna soo xidha, oo wakhti yar dhuunta, intay cadhadu gudbayso. 21 Waayo, bal eega, Rabbigu wuxuu meeshiisa uga soo kacayaa inuu dadka dhulka deggan xumaantooda u cqaabo. Dhulkuna wuxuu daaha ka qaadi doonaa dhiiggiisa, oo kuwa la laayayna mar dambe ma dabooli doono.

27 Oo wakhtigaas ayaa Rabbigu seeftiisa adag ee weyn ee xoogga badan ku cqaabi doonaa Lewiyyataan oo ah maska dheeereya, iyo xataa Lewiyyataan oo ah maska qalloocan, oo wuxuu dili doonaa bahalka baas ee badda ku jira. 2 Oo wakhtigaas waxaa la odhan doonaa, Beerta canabka ee la jecel yahay darandoori ugu heesa. 3 Aniga Rabbiga ah ayaa ilaaliya, oo daqiqad kastana waan waraababin doonaa. Si aan ciduna wax u yeelin ayaan habeeney iyo maalinba dhawri doonaa. 4 Aniga cadhu iguma jirto. Haddii yamaarugga iyo qodxantu ay dagaal igu soo kicin lahaaeyin, intaan iyaga ku kaco ayaan dhammaantood wada gubi laaha. 5 Haddii kalese xoogayga ha la qabsado, ha layla nabdo, ha layla nabdo. 6 Oo wakhtigaas soo socdana reer Yacquub xidid buu yeelan doonaa, dadka Israa'iilna waa magooli doonaa oo ubxin doonaa, oo dunida oo dhanna midhay ka buuxin doonaa. 7 Miyuu isaga wax ugu dhuftay siduu wax ugu dhuftay kuwii isaga wax ku dhuftay oo kale? Amase isaga ma la dilay sidii layntii kuwuu laayay oo kale? 8 Markaa eriday qiyas baad ku edbisay. Intuu dalka ka masaafuriyey ayuu maalintii dabaysha bari duufaan adag ku eryay. 9 Haddaba sidaas daraaddeed xumaantooda reer Yacquub tanaa lagu kafaaraggudi doonaa, oo tanuna waa midhihi qaadidda dembigisa oo dhan, markuu dhagaxyada meesha allabariga oo dhan ka wada dhigo sida dhagaxyada nuuradda ah oo la burburiyo oo kale, si aanay geedaha Asheeraah iyo sanamadya qorraxduna mar dambe u soo kicin. 10 Waayo, magaaladil deyrka lahayd way cidlowday, waxayna tahay hoy laga kacay, oo waxaa looga tegey sida cidlada oo kale. Halkaas waxaa daaqi doona weylka, wuuna jiifsan doonaa, oo wuxuu dhammayn doonaa laamaheeda oo dhan. 11

Markii laamaheedu engeegan way wada jajabi doonaan, oo naaga iman doona oo gubi doona, waayo, kuwanu waa dad aan innaba waxgarasho lahayn, oo sidaas daraaddeed kii iyaga uumay uma uu naxariisan doono, oo kii iyaga sameeyeyna raallii kama ahaan doono. **12** Oo wakhtigaas Rabbiga hadhuudhiisuu ku tuman doonaa tan iyo Webi Yufraad iyo ilaa durdurka Masar, oo reer binu Isra'ililow, midba mid baa laydin soo wada ururin doonaa. **13** Oo wakhtigaas buun weyn baa la yeedhiin doonaa, oo kuwii halligaadda u diyaarsanaa iyo kuwii dalka Masar loo masaafuriyey waxay ka iman doonaa dalka Ashuur, oo Rabbigay burta Yerusaalem ku caabudi doonaa.

28

Waxaa iska hoogay taajka kibirkaa oo sakhraamiinta reer Efrayim, iyo ubaxa engegaya ee quruxdooda weyn oo ku yaal madaxa dooxada barwaqaqaysan ee kuwa khamrigu ka adkaad. **2** Bal eega, Sayidku wuxuu leeyahay mid itaal weyn oo xoog badan. Sida roobdhagaxyaa ah, iyo duufaana wax burburinaya, iyo sida daad biyo xoog badan oo wax qarqinaya aaya gacantiisa dhulka wax ugu xoori doontaa. **3** Oo taajka kibirkaa ee sakhraamiinta reer Efrayim aaya cagaha lagula tuman doonaa, **4** oo ubaxa engegaya oo quruxdooda weyn oo ku yaal madaxa dooxada barwaqaqaysanna wuxuu noqon doonaa sida berdaha beergosadka hortiis bislaada, oo ku alla kii fiiriyaaba markuu arko iska cuno intuu gacantiisa ku jiro. **5** Oo wakhtigaas Rabbiga ciidammatu wuxuu kuwa dadkiisa ka hadhay u ahaan doonaa taaj sharaf ah, iyo cigaal quruxsan, **6** oo kan garsoorid u fadiiyana wuxuu u ahaan doonaa xoog.

7 Laakiinse kuwaasuba khamri bay ku ambadeen, oo waxay la dhacdheceen wax lagu sakhraamo. Oo wadaadkii iyo nebijigii waxay ku ambadeen wax lagu sakhraamo, oo waxay aad ugu qasmeen khamri, oo waxay u habaabean wax lagu sakhraamo. Riyada way ku ambadeen, oo garsooriddana way ku turunturoodaan. **8** Waayo, miisaskii oo dhan waxaa ka buuksamay mantag iyo wasakh, oo xataa meel keliya oo nadiifsan lama arko. **9** Bal yuu aqoon bari doonaa? Bal yuuse warka garansiin doonaa? Ma kuwa caaniihii laga gudhiyey oo naasaha laga duway baa? **10** Waayo, amarba amar, amarba amar baa lagu darea, oo qaynuunba qaynuun, qaynuunba qaynuun baa lagu darea, halkan in yar, halkaasna in yar. **11** Laakiinse bushimo dad qalaad iyo af kale ayuu kula hadli doonaa dadkan **12** uu markii hore ku yidhi, Tanu waa nasasho, ee kuwa daallan ku nasiya, oo tanuna waa isqabowjintii. Laakiinse inay maqlaan way diideen. **13** Sidaas daraaddeed erayga Rabbiga wuxuu iyaga u noqon doonaa amar amar lagu daray, iyo amar amar lagu daray, qaynuun qaynuun lagu daray, iyo qaynuun qaynuun lagu daray, halkan in yar, halkaasna in yar, si ay intay tagaan dib ugu dhacaan, oo ay u jajabaan, oo ay dabin ugu dhacaan, oo ay u noqdaan kuwa la qabtay. **14** Haddaba sidaas daraaddeed kuwinnaan wax quudhsada oo dadkan Yerusaalem deggan u taliyow erayga Rabbiga maqla. **15** Idinku wuxaad tidhaahdeen, Axdi baan geerida la dhigannay, oo She'oolna heshiis baannu la nahay, oo markii belaayada wax qarqinaysa ay dhacayso na soo gaadhi mayso, waayo, been baannu gabbaad ka dhigannay, oo waxaannu ku hoos dhuumannay daacadla'an, (**Sheol h7585**) **16** sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay. Bal eega, Siyoon dhagax baan aasaas uga dhigay, waana dhagax la tijaabiyye, waana dhagax geeseed oo qaali ah oo aasaas la hubo ah, oo kii isaga rumaystaana ma degdegi doono. **17** Oo caddaaladna waxaan ka dhigi doonaa xadhig qiyaseed, xaqnimona waxaan ka dhigi doonaa xadhig miisaan leh, oo roobdhagaxyaaaluhuna wuxuu xaaqi doonaa gabbaadka beenta, oo biyuhuna waxay qarqin doonaa meeshaa dhuumashada. **18** Oo axdigii aad geerida la dhigateenenna waa la burin doonaa, oo heshiiskiinnii aad She'ool la haydeenenna ma hagaagi doono, oo markii belaayada wax qarqinaysa ay dhacaysona

way idinku tuman doontaa. (**Sheol h7585**) **19** Oo markay dhacaysoba way idin kaxaysan doontaa, waayo, waxay dhici doontaa subax ka subax, iyo habeen iyo maalinba, oo in warka la garto waxay noqon doontaa cabsi uun. **20** Waayo, sariirtu way ka gaaban tahay in qof isku kala bixin karo, oo aad buu uga yar yahay wax qof huwan karo. **21** Waayo, Rabbigu wuxuu u soo kici doonaa siduu Buur Feraasiim ugu kacay, oo wuxuu u cadhoon doonaa siduu dooxada Gibecoon ugu cadhooday, inuu sameeyo shuqukiisa, waana shuqukiisa yaabka leh, iyo inuu falintiisa falo, waana falintiisa aan la fillayn. **22** Haddaba sidaas daraaddeed ha noqonina kuwa wax quudhsada yaan waxa laydinku xidhay idinku sii adkaynine, waayo, Sayidka ah Rabbiga ciidammada waxaan ka maqlay xukunkii baabbiinta ee uu dhulka oo dhan la damacsan yahay. **23** Dhegta ii dhiga, oo codkayga maqla, dhegysta oo hadalkayga maqla. **24** Kan beerta jeexa miyuu had iyo goorba beerta u jeexaa inuu wax abuuro aawadeed? Oo miyuu had iyo goorba beertiisa sii qodaa oo sii jeexaa? **25** Markuuse beerta ciiddeeda oo dhan wada simo miyuusan ku firdhin kabsarmadowda, oo miyuusan kamuu firdhin, oo sarreenkana miyuusan safsat u beerin, iyo shaciirkana meeshiisi, iyo heeddana xagga darafka? **26** Waayo, caqligaas llahiisaan ku tacliimiya, oo isaga bara. **27** Waayo, kabsarmadowda wax af leh laguma tumo, oo giringirta gaadhiguna kamuunta kuma kor wareegto, laakiinse kabsarmadowda siiqaa lagu garaacaa, oo kamuuntana ul baa lagu tumaan. **28** Hadhuudhka kibista waa la tumaan, laakiinse had iyo goorba siima uu tumi doono, oo ma uu burburiyo in kastoo giringirta gaadhigisa iyo fardhiisuba ay ku tuntaan. **29** Oo taasuna waxay ka timaadaa Rabbiga ciidammada, kaasoo xagga talada yaab miidhan ah, oo xagga xigmaddana aad ugu weyn.

29

Waxaa iska hoogtag Arii'eel, Arii'eel oo ah magaaladii Daa'uud degay. Sannad ba sannad ku dara, oo ciiduhuna sidooda ha u soo wareegreen. **2** Markaasaan Arii'eel dhibi doonaa, oo waxaa jiri doona barooryo iyo oohin, oo waxay ii noqon doontaa sida Arii'eel oo kale. **3** Oo aniguna waan ku hareerayn doonaa, oo qalcad baan kugu weerari doonaa, oo waxaan kugu kicin doonaa tuulmooyin. **4** Oo hoos baa laguu soo dejin doonaa, oo dhulkaad ka dhix hadli doontaa, oo hadalkaaguna isagoo gaaban ayuu ciidda ka yeedhi doonaa, oo codkaaguna wuxuu ahaan doonaa sida mid ruuxaan leh oo dhulka ka yeedhaya, oo hadalkaaguna ciidduu ka shuqshuqlayn doonaa. **5** Laakiinse shisheeyahaaga badanu waxay noqon doonaan sida boodh, oo kuwa laga cabsado oo tirada badanuna waxay noqon doonaan sida buunsho sii bidaya, oo taasuna si kedis ah ayay dhaqso ugu noqon doontaa. **6** Oo Rabbiga ciidammatu wuxuu la iman doonaa onkod, iyo dhulgarii, iyo sanqad weyn, iyo cirwareen, iyo duufaan, iyo dab ololkiisu wax baabbi'inayo. **7** Oo quruumaha badan oo Arii'eel la diriraya oo dhan, kuwaasoo iyada iyo qalcaddeeda la diriraya oo iyada dhibabaa waxay noqon doonaan sida riyo ah wax habeenimmo la arko. **8** Oo waxay noqon doontaa sida niin gaajaysan oo ku riyoodey isagoo wax cunaya, laakiinse markuu toosay arkay isagoo calooshiisu madhan tahay, amase sida niin oomman oo ku riyoodey isagoo biyo cabbaya laakiinse markuu soo toosay arkay isagoo itaaldaran oo aan weli oonbeelin, oo quruumaha Buur Siyoon la diriraya oo dhammuna sidaas oo kalay wada noqon doonaan. **9** Yaaba, oo naxa, indhihiinna xidha oo indhabbeela. Way sakhraansan yihiin, laakiinse khamri kuma ay sakhraamin, way dhacdhacayaan laakiinse wax lagu sakhraamo kuma ay dhacdhacaan. **10** Waayo, Rabbigu wuxuu idinku riday hurdo weyn, wuxuuna awday indhihiinii oo nebyiadii ahaa, wuxuuna daboolay madaxyadiinii oo wax arkayaashii ahaa. **11** Oo riyo kastaaba waxay idin noqotay sidi erayadii qorniin shaabad lagu xidhay, oo loo dhiibay qof wax akhriyi kara, oo lagu leeyahay, Waannu ku baryaynaaye kan akhri, oo isna wuxuu leeyahay, Ma

aan akhriyi karo, waayo, shaabad buu ku xidhan yahay. **12** Oo haddana qorniinkii waxaa loo dhiibaa mid aan akhriis baran, oo waxaa lagu leeyahay. Waamuu ku baryaynaaye kan akhri, oo isna wuxuu leeyahay, Anigu waxba ma aan akhriyi karo. **13** Haddaba Sayidku wuxuu yidhi, Dadkanu way ii soo dhwoadaan, oo afkooda iyo bushimahooda ayay igu maamuusaan, laakiin qalbigooda way iga fogeeeyen, oo cabsida ay iga qabaanna waa amarka dadka laga bartay. **14** sidaas daraaddeed bai eega, waxaan mar kale dadkan dhediisa ku sii samayn doonaa waxyaalo yaab ah, waana waxyaalo yaab iyo naxdinba leh, oo xigmadda niimankooda xigmadda leh way baabbi'i doontaa, oo waxgarashada raggooda garashada lehna way qarsoomi doontaa. **15** Waxaa iska hoogay kuwa taladooda Rabbiga aad uga qariya, oo shuqullandoodana gudcurka ku sameeya, oo sii yidhaahda, Bal yaa na arka? Yaase na og? **16** Waa sidaas qalloocnaantiinu! Dheryasameeyaha ma in lagu tiriyya dhoobada, si wixii la sameeyey, uu kii sameeyey ka yidhaahdo, Isagu ima uu samayn, wixii la suubbijeeyna uu kii suubbijeey ka yidhaahdo, Isagu waxba garan maayo? **17** Sow in yaru kama hadhin intay Lubnaan beer midho badan u rogman doonto, oo beerta midhaha badanna duud oo kale lagu tirlin doono? **18** Oo wakhtigaas kuwa dhegaha la'u erayada qorniinka ayay maqli doonaan, oo kuwa indhaha la' indhahooduna wax bay mudigga iyo gudcurka ka arki doonaan. **19** Oo kuwa hooseeyaana aad bay Rabbiga ugu sii farxi doonaan, oo masaakiinta dadka ku dhex jirtaana waxay ku rayrayn doonaan kan Quduuska ah ee reer binu Israa'iil. **20** Waayo, kii wax dulmi jiray siima jiri doono, oo kii wax quudhsan jirayna wuu dhammaan doonaan, oo kuwa xumaanta suga oo dhanna way baabbi'i doonaan, **21** kuwaasoo ah kuwa nin hadal aawadiis xumaanfale kaga dhiga, oo dabinka u dhiga kan iridda ku garnaqaa oo kan xaga ahna ku leexiya wax aan waxba ahayn. **22** Haddaba Rabbigii Ibraahim soomurtay wuxuu reer Yacquub ka leeyahay, Reer Yacquub haatan ceeboobi maayo, oo wejjiisuna mar dambe cabsi la caddaan maayo. **23** Laakiinse caruurtiisu markay dhexdooda ku arkaan shuulkal gaalmahayga ayay magacayga quduus ka dhigi doonaan, oo waxay quduus ka dhigi doonaan kan Quduuska ah ee reer Yacquub, oo waxay ka cabsan doonaan Ilaha reer binu Israa'iil. **24** Oo weliba kuwa xagga ruuxa ka qaldamaa garaad bay yeelan doonaan, oo kuwa iska gunuuunacaanaa cilmi bay baran doonaan.

30 Rabbigu wuxuu leeyahay, Waxaa iska hoogay dadka caasiyiinta ah oo talo aan iga iman ku talaggala, oo heshiis sameeya laakiinse aan xagga Ruuxayga ahayn, si ay dembibaa dembi ugu sii daran, **2** oo u sii socda inay Masar galaan, iyagoo aan afkayga waxba weyddiisan, si ay xoogga Fircoona ugu xoogaystaan, oo ay hooska Masar isugu halleyeyaa! **3** Haddaba sidaas daraaddeed xoogga Fircoona wuxuu idhiin noqon doonaan ceeb, oo iskuhallayntii aad hooska Masar isku hallayseenna waxay idhiin noqon doontaa sharafjab. **4** Waayo, amiirradiisi Socan bay joogaan, oo ergooyinkiiisna Xaanees bay yimaadeen. **5** Kulligood waxay ku ceeboobi doonaan dad aan iyaga waxba u tari karin, oo aan iyaga u ahayn caawimaad iyo faaliido toona, laakiinse ceeb iyo sharafjab oo jiidu doona. **6** Kanu waa warka culus ee xayawaanka koonfureed ku saabsan. Waxay maalkoodaa dameerro dhabarkooda ugu raraan oo ay khasnadahoodana awr kuruskeed ugu qaataan dad aan iyaga waxba u tari doonin, oo waxay dhex maraan dalka dhibka iyo cidhiidhiga oo ay goosha iyo aarka, iyo jilbiska iyo masduulaaga dabka lahu ka yimaadaan. **7** Waayo, caawimaadda Masar waa wax aan waxba tarayn oo aan innaba qasdi lahayn, oo sidaas daraaddeed waxaan magaceedii u bixiyey Rahabta iska fadhiba. **8** Haddaba tag, oo waxaad hortooda warkan ku qortaa loox, oo kitaabna ku qor, si uu wakhtiga soo socda markhaati ugu noqdo weligiis iyo weligiisba, **9** waayo,

kuwanu waa ummad caasiyowday, iyo dad been miidhan ah, iyo dad aan doonayn inay sharciga Rabbiga maqlaan, **10** oo waxay waxarkayaasha ku yidhaahdaan, Waxba ha arkina, oo nebyiaduna waxay ku yidhaahdaan, Wax qumman ha noo sheegina, ee waxaad noo sheegtaan waxyaalo macmacaan oo khiyaano miidhan ah. **11** Jidka la leexda, oo wadiiqadanu ka weecda, oo hortayadanu kan Quduuska ah ee reer binu Israa'iil ka fogeeya. **12** Haddaba sidaas daraaddeed kan Quduuska ah ee reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Idinku eraygan waad quudhsataan oo waxaad isku hallaysaan oo ku tiirsataan dulmi iyo qalloocnaan, **13** sidaas daraaddeed xumaantau waxay idhiin noqon doontaa sida derbi dheer oo kala dillaacay oo diyaar u ah inuu dhaco, kaasoo haddiiba si dhaqso ah u soo dumaya. **14** Oo isna wuxuu u burburin doonaa sida weelka dheryasameeyahu u burburo oo kale, isagoo burburinaya oo aan u tudhayn, oo sidaas aawadeed burburiisa lagama dhex heli doono jajab dab meeshisa lagaga qaado ama biyo berkedda lagaga dhuro. **15** Waayo, Sayidka Rabbiga ah oo ah kan Quduuska ah ee reer binu Israa'iil wuxuu yidhi, Soo noqoshoo iyo nasasho aayaad ku badbaadi doontaan, oo xasilloonaan iyo kalsooni aayaad xoog ku yeelan doontaan, laakiinse ma aydaan doonayn. **16** Laakiinse idinku wuxaad tidhaahdeed, Saas ma noqon doonto, waayo, fardaan ku carari doonnaan, haddaba sidaas daraaddeed waad carari doontaan. Oo waxaad tidhaahdeed, Wuxaan fuuli doonaa fardaha dhereeyaa, haddaba sidaas aawadeed kuwa idin eryanayaa waxay noqon doonaan kuwa aad u dhereeyaa. **17** Kun qof waxay ka carari doonaan mid qudha cabsigeliintiis, idinkuna waxaad ka carari doontaan shan bajintood, ilaa intiinna hadhay ay noqdaan sida tiir buur dhaladeed laga taagay iyo sida calan kur dusheed la saaray. **18** Oo sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu sugayaa inuu idhiin roonaado, oo wuxuu u sarreeyaa inuu idhiin naxariisto, waayo, Rabbigu waa Ilaah caddaalad badan, oo waxaa barakaysan kuwa isaga sugaya oo dhan. **19** Reer Siyoon oo Yerusaalem degganow, mar dambe ma aad ooyi doontaan, waayo, isagoo hubaal aad buu idinku roonaan doonaan markaad qaylisaan, oo markuu maqlo wuu idhiin jawaabi doonaan. **20** Oo in kastoo uu Sayidku idin siyo cuntada dhibta iyo biyaha silica haddana kuwa wax idin bara mar dambe ma qarsoomi doonaan, laakiinse indhahiiunu kuwa wax idin bara way arki doonaan. **21** Oo markaa midigta u leexataan iyo markaad bidixda u leexataanba waxaad xagga dambe ka maqli doontaan eray leh, Jidki waa kan ee ku socda. **22** Oo weliba waxaad nijaasayn doontaan sanamayadiinna la qoray oo lacagta lagu dhaadhey, iyo sanamayadiinna la shubay oo dhabka lagu dhaadhey, oo waxaad iyagu u xoori doontaan sida wax wasakhaysan, oo waxaad ku odhan doontaan, Ordoo iska baxa! **23** Oo markaausu roob idhiin siin doonaan abuurkiinna si aad dhulka ugu abuurtaan, oo wuxuu cunto idinka siin doonaan waxa dhulka idiiinka baxa, oo waxayna ahaan doontaa barwaaqo badan, oo wakhtigaas lo'odiinnu waxay daaqi doontaa berrimmo balballaadh. **24** Oo dibida iyo dameeraha dhulka qodaana waxay cuni doonaan cunto dhanan oo gacaf iyo fargeeto weyn lagu haadiyeey. **25** Oo wakhtiga laynta weyn oo muunaaraduuh soo wada dhici doonaan buur kasta oo dheer iyo kur kasta oo dheerba waxaa jiri doona webiyo iyo durdur biya ah. **26** Oo weliba iftiinka dayaxu wuxuu noqon doonaan sida nuurka qorraxda, oo nuurka qorraxduna wuxuu todoba jibbaar u noqon doonaan sida todoba maalmood iftiinkood oo kale, waana maalinta Rabbigu nabarka dadkiisa duubi doono oo uu dhaawacooda ku dhacay bogsiin doono. **27** Bal eega, Rabbiga magiciisu meel fog buu ka imanayaa, isagoo cadho la ololaya, oo qiqiisuna wuu weyn yahay, oo bushimihisana dhirif baa ka buuxa, oo carrabkiisuna waa sida dab wax gubaya. **28** Oo neeftiisuna waa sida durdur wax qarqinaya, oo xataa tan iyo qoorta gaadhaya, inuu qurumaha ku kala shaandheeyo

shaandho halaag ah, oo dadka afkiisana waxaa ku jiri doona xakame qalda. **29** Idinku waad gabiy doontaan sida habeen iid quuduus ah la sameeyo, oo qalbigaad ka farxi doontaan sida marka biibii loola sii socdo buurta Rabbiga in Kan dhagaxa u ah reer binu Israa'il loo tago. **30** Oo Rabbiguna wuxuu ka dhigi doonaa in codkiisa haybadda badan la maqlo, oo wuxuu muujin doonaa soodeejinta gacantiisa, oo ay la jiraan dhirrifki cadhadisa, iyo dab wax gubaya olokiis, iyo roob weyn oo kedis ah, iyo duufaan, iyo roobdhagaxyale. **31** Waayo, kan reer Ashuur oo wax ushiisa ku dhufan jiray waxaa burburin doona codka Rabbiga, **32** Oo darbad kasta oo usha loo diyaariyeeyba, kaasoo Rabbigu saari doono, waxaa la jiri doona daf iyo kataarado, oo wuxuu kula dirir doonaa dagaallo gariir badan. **33** Waayo, Tofed waa horaa la sii diyaarshay, oo waxaa loo sii hagaajiyey boqorka, oo aad buu u sii qoday oo uu sii ballaadihiyey, oo waxaa ka tuullan dab iyo qoryo faro badan, oo waxaa shidaysa neefiti Rabbiga oo la moodo sida durdur baaruud ah.

31 Waxaa iska hoogay kuwa Masar caawimaad ugu dhaadhaca, oo fardo ku kalsoonaada, oo gaadhifardoodyo isugu halleeya badidooda aawadeed, oo fardooleyna isugu halleeya xooggooda badan aawadiis, laakiinse aan Kan Quduuska ah ee reer binu Israa'il fiirin, oo aan Rabbigana innaba doondooin. **2** Laakiinse isaguba waa xigmad badan yahay, oo belaayuu keeni doonaa, oo erayadiisana dib uma soo celin doono, laakiinse wuxuu ku kici doonaa reerka xumaanfalayaasha iyo caawimaadda kuwa xumaanta sameeya. **3** Haddaba bal ogaada in Masriyintu ay binu-aadmi yihiin, oo ayan llaah ahayn, iyo in fardahoodu ay jiidh yihiin, oo ayan ruux ahayn, oo markii Rabbigu gacantiisa soo fidyo kan wax caawiyya wuu kufi doonaa, kan la caawiyya wuu dhici doonaa, oo labadooduba way wada halligmi doonaan. **4** Waayo, Rabbigu wuxuu igu leeyahay, Sida aar libaab xar oo raq ku kor guuxa, oo markii adhijirro badan loogu yeedho aan codkooda ka baqin ama aan qayladdoona ka cabsan aaya Rabbiga ciidammadu u soo degi doonaa inuu Buur Siyon iyo kurteeda korkood ku diriro. **5** Sida shimbirro duulaya aaya Rabbigu ciidammadu Yeruuusaalem u daafici doonaa, wuu daafici oo wuu samatabbixin doonaa, wuuna u tudhi doonaa oo badbaadin doonaa. **6** Reer binu Israa'ilow, u soo noqda kii aad aad uga caasiyowdeen. **7** Waayo, maalintaas nin kastaaba wuxuu iska xoori doonaa sanamayadiisi lacagta ahaa iyo sanamayadiisi dahabka ahaa oo ay gacmihiiunu dembi idinku sameeyeen. **8** Oo markaas kan reer Ashuur wuxuu ku le'an doonaa seef aan binu-aadmi ka iman, oo seefita aan xagga dadka ka iman aayaan dili doonta, oo seefituuk carari doonaa, oo barbaarradiisuna addoommo bay noqon doonaan. **9** Oo cabsi ayuu qalcaddisa kala sii gudbi doonaa, oo amiirradiisuna cabsi aawadeed bay calanka uga carari doonaan, saas waxaa leh Rabbiga dabkiisu Siyon ku jiro oo foornadiisuna ay Yeruuusaalem taalo.

32 Bal eega, boqor baa xaqnimo ku talin doona, oo amiirrona caddaalad bay wax ku xukumi doonaan. **2** Oo ninba wuxuu noqon doonaa meal dababaysha lagaga dhuunto iyo gabbadu duuafaanka laga dugsado, iyo sida webiyo biya ah oo meal engegan ku yaal, iyo sida hoos dhagax weyn oo dal oommance ah ku yaal. **3** Oo kuwii arka indhahoodu ma ay awdmi doonaan, oo kuwii maqla dhegahooduna way dhegaysan doonaan. **4** Oo kuwa wax walba ku degdega qalbigoodu aqoon tuu garan doonaa, oo kuwa gangada leh carrabkoonduna wuxuu diyaat uahaan doonaa inuu bayaan u hadlo. **5** Oo mar dambe lama odhan doono, Nacsasku waa gob, oo lama odhan doono, Xoolocirdoonku waa deeqsi. **6** Waayo, nacsasku nacasnimuuku hadli doonaa, oo qalbigiisuna xumaan buu samayn doonaa si uu cibaadal'aan ugu isticmaalo oo uu wax been ah Rabbiga ka sheego, inuu nafta gaajaysan sii madhiyo oo uu kii oomman cabniinkisa gooyo.

7 Oo xoolocirdoonku hubkiisuna waa shar miidhan, oo wuxuu hindisaa hindisayaal shar ah si uu masaakiinta erayo been ah ugu baabbi'iyo, xataxa haddii saboolku si qumman u hadlo. **8** Laakiinse deeqsigu wuxuu hindisaa waxyaalo deeqsinimo ah, oo wuxuu ku sii adkaan doonaa waxyaalo deeqsinimo ah. **9** Naagaha istareexsanow, kaca, oo codkayga maqla, gabdhabaahan digtoonaynow, Eragya dhugta u dhiga. **10** Naagaha aan digtoonaynow, sannad iyo dhawr maalmood ayaaad dhibtoon doontaan, waayo, canabguriddu ma jiri doonto oo midho-urursiguna ma iman doono. **11** Naagaha istareexsanow, gariira, oo kuwiinna aan digtoonaynow, dhibtooda. Ismudhiya, oo isqaawiya, oo dhar joonyad ah dhexda ku xidha. **12** Beeriih wanaagsanaa iyo canabki midhaha badnaa ee la waayay awadood ayay naasahooda u garaaci doonaan. **13** Oo dalka dadkayga iyo xataa guryaha farxadda oo magaalooinka faraxsan ku yaal oo dhan waxaa ka soo bixi doona qodxan iyo yamaarug, **14** maxaa yeelay, daarta boqornimada waa laga tegi doonaa, oo magaalada dadka badanna waa laga kici doonaa, oo buurta iyo munaaradduna waxay weligood ahaan doonaan godad dugaag, iyo farxad dameer banjoog ah, iyo daaqsin idaad, **15** ilaa Ruuxa xagga sare nalagu kor shubo, oo ciidladuna ay noqoto beer midhoo badan, oo beerta midhaha badanna sida duud oo kale lagu tiriyo. **16** Oo markaas dabadeed aaya caddaaladu ciidlada joogi doontaa, oo xaqnimona waxay ku sii jiri doontaa beerta midhaha badan. **17** Oo xaqnimada shuqulkeeduna wuxuu ahaan doonaa nabab, xaqnimaduna weligeed waxay keeni doontaa xasilloonaan iyo kalsooni. **18** Oo dadkayguna waxay joogi doonaan rug nabaadiino, iyo hoyaal ammaan ah, iyo meelo xasilloon oo lagu nastro. **19** Laakiinse roobdhagaxyale ahu wuxuu ku soo degi doonaa duudda, oo magaaladana hoos baa loo soo dejin doonaa. **20** Waxaa barakaysan kuwiinna biyo dhinacyadooda oo dhan wax ku abuura oo dibiga iyo dameerka u sii daaya inay daaqaan.

33 Adaa iska hoogay, kaaga wax dhaca oo aan adiga wax lagaa dhicin oo wax kхиаaneeyaa oo aan adiga lagu kхиаanayn. Markaad waxdhicidda joojisid aayaadiga wax lagaa dhici doonaa, oo markaad waxkhiyaanaynta joojisid aayaadiga lagu kхиаanayn doonaa. **2** Rabbiyow, noo roonow, waayo, waanuu ku sugaynay, subax kasta gacan noo ahow, oo wakhtiga dhibaataadana badbaado noo noqo. **3** Buuqa gurdanka aaya dadyowgiikii ka carareen, oo sarajoogsigaaga ayay quruumihii la kala firdheen. **4** Oo boolidiinna waxaa loo soo urursan doonaa sida diirtu wax u urursato oo kale, oo waxaa loogu boodi doonaa sida ayaxu ugu boodboodo oo kale. **5** Rabbigu wuu sarreeyaa, waayo, meel saruu joogaa, oo wuxuu Siyon ku buuxiyey caddaalad iyo xaqnimo. **6** Oo wakhtigaaguna wuxuu ahaan doonaa ammaan, iyo badbaado, iyo xigmad, iyo aqoon miidhan, oo cabsida Rabbiguna waxay tahay khasnadiisa. **7** Bal eega, kuwoodii xoogga badnaa dibadday ka qaylinayaan, oo ergooyinkii nabadduna si qadhaadhi bay u oyoyayaan. **8** Jidadkii waaweynayaa way baabba'san yihiin, oo dadkii mari jirayna way ka joogsadey. Isagu axdigii wuu jebiyeey, oo magaalooyniinka wuu quudhsaday, oo ninna dan kama galoo. **9** Dalku waa barooranayaa, waana taag gabayna, Lubnaan way ceebowday, oo way engetgat, Shaaroon waa sida lamadeegaan oo kale, oo Baashaan iyo Karmelha caleentii bay daadinayaan. **10** Rabbigu wuxuu leeyahay, Hadda waan kacayaa, hadda kor baan isu qaadayaan, oo hadda waan sara marayaa. **11** Wuxaa uraysan doontaan buunshe, oo waxaad dhalii doontaan xaab, oo neeftinnuna waa dab idin baabbi'in doona. **12** Oo dadkuna wuxuu noqon doonaa sida nuurad la shiday, iyo sida qodxan la jaray oo dab lagu gubay. **13** Kuwiinna fogow, waxaan sameeyey maqla, oo kuwiinna dhowow, xooggayga aqoonsada. **14** Dembilayaasha Siyon dhex jooga way cabsanayaan, oo cibaadalawaayaashuna cabsi bay

la gariirayaan, bal keennee baa dabkan wax gubaya dhex joogi doona? Oo keennee baa gubasho weligeed ah dhex joogi doona? **15** Kii si xaqnimo ah u socda, oo si qumman u hadla, oo faa'iidaa dulmiga quudhsada, kii laaluush qaadashadiis ka gacmo jafjafa, oo maqlidha dhiigdaadinti dhegihiiisa ka furaysta, oo indhiisiisana isku qabsada si uusan wax shar ah u arag, **16** kaasu wuxuu fadhiyi doonaa meal sare, oo gabbaadkuisuna wuxuu noqon doonaa dhufays dhagaxyo ah, oo cuntadiisa baa la siin doonaa, oo bijiihiisuna waxay ahaan doonaan kuwa la hubo. **17** Indhahaagu waxay arki doonaan Boqorka oo quruxdiisa huwan, oo waxay arki doonaan dhul ilaa meal fog kala baxsan. **18** Qalbigaagu wuxuu ka fikiri doonaa cabsida. Meeh karraanigii wax tirin jiray? Oo meeh kii baadda miisaami jiray? Oo meeh kii munaaradaha tirin jiray? **19** Mar dambe ma aad arki doontid dadka cadhada kulul, ee uusan hadalkoodu kuu dhicin, oo leh af qalaad oo aadan innaba garan karin. **20** Bal eeg Siyoon oo ah magaaladii iidheenna. Indhahaagu waxay arki doonaan Yeruuusaleem oo ah rug xasilloon, iyo teendho aan la qaadi doonin, oo aan dhidbeheedana weligood la rujin doonin, oo aan xadhkeeeduna go'i doonin. **21** Laakiinse Rabbiga haybadda badanu wuxuu halkaas inoogu noqon doonaa meal webiyo ballaadhan iyo durdurro leh, oo ayan huriyo seeb lalu mari doonin, oo aan doonniyaha waaweynuna dhaafi doonin. **22** Waayo, Rabbigu waa xaakinkeenna, oo Rabbigu waa taliyaheenna, oo Rabbigu waa boqorkeenna wuuna ina badbaadin doonaa. **23** Xadhkhii way dabceen, oo salka daqalkiina lama xoojin karin, shiraqaajina lama kala fidin karin, markaasaa waxaa la qaybsaday booli badan, oo curyaakunka wixii la dhacay buu qaataay. **24** Oo kan halkaas deggan ma odhan doono, Waan bukaa, oo dadka dhexdeeda degganna xumaantooda waa laga cafiyi doonaa.

34 Quruumahow, u soo dhowaada si aad wax u maqashaan, oo dadyowgow, i dhegaysta, dhulka iyo waxa ka buuxa iyo dunida iyo waxyaalaha ka soo baxa oo dhammu ha magleen. **2** Waayo, Rabbigu wuxuu u cadhaysan yahay quruumaha oo dhan, oo wuxuuna u dhirifsan yahay ciidammadooda oo dhan. Dhammaantood wuu wada baabbi'iyey, oo wuxuu iyaga u gudbiyey in la laayo. **3** Oo weliba kuwoodii la laayayna waa la xoori doonaa, oo qudhmuunkooduna wuxuu ka soo uri doonaa bakhtigooda, oo buurahana dhiiggoodaa ka soo qulquli doona. **4** Oo ciidanka samada oo dhammuu wuu wada idlaan doonaa, oo samooyinka oo dhanna waa la wada diuddubbi doonaa sida qorniin duuddubban oo kale, oo ciidankooda oo dhammuu hoos buu u soo daadan doonaa sida caleenu geed canab ah uga dhacdoo iyo sida xabbad berde ahu geed berde ah uga soo dhacdo. **5** Waayo, seeftaydu samooyinkay ka dheregtay oo bal eega, waxay ku soo degi doontaa Edom iyo dadkii aan habaaryay inay xukunto. **6** Waayo, seeftii Rabbiga dhiig baa ka buuksamay, oo waxay ka dheregtay baruur, iyo dhiig baa iyo orgi, iyo baruurta kelyaha ee wananka, waayo, Rabbigu wuxuu qurbaan ku samaynayaa Bosraah, oo dalka Edomma layn weyn. **7** Oo lo'gisiguna iyaguu la dhici doonaa, oo dibida yaryaruna dibida waaweyn bay la dhici doonaa, oo dalkooduna dhiig buu ka wabxi doonaa oo ciiddooduna baruur bay ka dhergi doontaa. **8** Waayo, taasu waa maalinta aarsashada Rabbiga, iyo sannaddii abalgudka dacwaddii Siyoon loo qabay. **9** Oo durdurradoduna waxay u beddelmi doonaa daamur, oo ciiddooduna waxay u beddelmi doontaa baaruud, oo dhulkooduna wuxuu noqon doonaa daamur gubanaya. **10** Oo habeen iyo maalinba lama demin doono, oo qiqiisuna weligiisba kor buu u bixi doonaa, oo tan iyo ab ka abnaa cidla ayuu ahaan doonaa, oo weligiis iyo weligiisba ciduna ma dhex mari doonto. **11** Laakiinse waxaa iska hantiyaa doona cantalyaaga iyo caanaquba, oo waxaa dhediisa degganna doona guumays iyo tuke, oo isna wuxuu korkiisa ku fidin doonaa xadhigga qiyaseed ee qasnaanta, iyo xadhigga

miisaanka leh ee baabbi'inta. **12** Raggiisa gobta ah waxaa loogu yeedhi doonaa boqortooyada, laakiinse midkoodna halkaas ma joogi doono, oo amiirradiisa oo dhammuu waxba ma ay ahaan doonaan. **13** Oo daarihiisa waaweynna waxaa ka soo bixi doona qodxan, oo qalcadhiisana waxaa ka soo bixi doona marabobo iyo yamaarug, oo waxay noqon doonaan dawacooyin rugtood, iyo barxad gorayo daaqdo. **14** Oo xayawaanka lamadegaankuna waxay halkaas kula kulmi doonaan yeeda, bahalka dhogorta dheer lehna wuxuu u qaylin doonaa wadagiis, oo guumaysuhuna halkaasay degi doonaan, oo waxay nafsaddodo u heli doonaan meal ay ku nastaan. **15** Oo abeesaduna halkaasay buul ka samaysan doontaa, oo ukunteeda ku dhali doontaa, oo ku dillaacin doontaa, oo waxay ku soo ururin doontaa hooskeeda, oo gorgoraduna halkaasay ku soo ururi doonaan, oo mid kastaaba waxay la jiri doontaa ka qaba. **16** Bal doondoona kitaabka Rabbiga oo akhriya. Waxyaalahaas miduna kama baqan doonto, oo midunaba ka qaba ma waayi doonto, waayo, Rabbiga afkiisaa amray oo waxaa iyaga soo ururiyey Ruuxiisa. **17** Oo isagaqaa saamiga u turur, oo gagantisaas xadhig qiyaseed ugu qaybisay, oo iyana weligoodba way iska hantiyaa doonaan, oo tan iyo ab ka abnaa way dhex deggannaan doonaan.

35 Cidlada iyo dhulka engeeganuba way farxi doonaan, oo lamadegaankuna wuu rayrayn doonaa, oo wuxuu u magooli doonaa sida ubaxnarjiska. **2** Aad iyo aad buu u magooli doonaa, oo xataa wuxuu ku rayrayn doonaa farxad iyo gabay, oo waxaa la siin doonaa ammaantii Lubnaan iyo haybaddii Karmel iyo Shaeroon. Waxaa la arki doonaa ammaanta Rabbiga iyo haybadda Ilaaheenna. **3** Gacmaha taqtaa daran xoogeeyaa, oo jilbah tabarta yarna adkeeyaa. **4** Kuwa qalbigoodu cabsanayno waxaad ku tidhaahdaan, Xoog yeesha oo ha cabsanina, waayo, Ilaahiinno wuxuu la iman doonaa aarsasho iyo abaalmarintii Ilaah, wuu iman doonaa, wuuna idin badbaadin doonaa. **5** Oo markaasaa kuwa indhaha la' indhadoonu furmi doonaa, oo kuwa dhegaha la' dhegahooda furka laga bixin doonaa. **6** Oo markaasaa ninkii curyaan ahu wuxuu u booboodi doonaa sida deerada oo kale, oo kii carrab la' carrabiisuna wuu gabiy doonaa, waayo, cidlada biyaa ka soo burqan doona, oo lamadegaankana durdurraa ka soo bixi doona. **7** Oo dhulki engeg wuxuu noqon doonaa balli, oo dalkii oomanaha ahaana wuxuu noqon doonaa ilo biyo ah, oo rugtii dawacooyinku jiifsan jireenna waxaa ka soo bixi doona caws iyo gobays iyo dareemo. **8** Oo waxaa halkaas jiri doona jid weyn, oo waxaa jidka loo bixin doonaa Jidkii Quduusnimada, kuwa aan daahirsanaynuna ma mari doonaa, laakiinse waxaa leh kuwa isaga jidka la socda, oo xataa nacasyaduna kuma qaldami doonaa. **9** Oo halkaas libaax ma jiri doono, oo bahal duuga ahuna ma mari doono, oo innaba iyaga halkaas lagama heli doono, laakiinse waxaa jidkaas mari doona kuwa la soo fertay. **10** Oo kuwii Rabbigu soo madaxfurtayna way soo noqon doonaan, oo iyagoo gabayya oo weligoodba aad u faraxsan ay Siyoon iman doonaa, oo waxay heli doonaa farxad iyo rayrayn, oo caloolxumo iyo taahiduna way iska dhammaan doonaa.

36 Haddaba Boqor Xisqiyaah sannaddiisii afar iyo tobnaad ayaa Seenxeerib oo ahaa boqorkii Ashuur ku kacay magaaloooyinkii deyrka laahaa oo dalka Yahuudah oo dhan, wuuna qabsaday. **2** Oo boqorkii Ashuurna wuxuu Laakiish ka diray Rabshaqeeth oo ciidan faro badan wata, oo wuxuu Boqor Xisqiyaah ugu diray Yeruuusaleem. Oo wuxuu is ag taagay biyomareenkii balliga sare kaasoo ku dhex yiil waddada berrinkii dharmaydhaha. **3** Oo markaasaa waxaa u soo baxay Elyaaqim ina Xilqiyaah oo reerka u sarreeyey, iyo Shebnaa oo karraaniga ahaa, iyo Yoo'aax ina Aasaaf oo ahaa taariikhqorihii. **4** Markaasaa Rabshaqeeth wuxuu iyaglii ku yidhi, Waxaad Xisqiyaah

haddeer ku tidhaahdaan, Boqorka weyn ee boqorka Ashuur ah wuxuu kugu leeyahay, War waxaad ku kalsoon tahay oo aad isku hallaynaysaa waa maxay? **5** Waxaan kugu leeyahay, Waxaad tidhaahdaa, Dagaal waxaa loo hayaa talo iyo xoog, laakiin afka uun baad ku tidhi. Haddaba waadiga iga fallaagoobaye bal yaad isku hallaynaysaa? **6** Bal ogow, waxaad isku hallaynaysaa oo ul ahaan u qaadanaysaa cawsduurkan burburay, kaasoo ah Masar, oo isna haddii nin ku tiirsado gacantuuk galaa oo ka muddaa, oo boqorka Masar oo Fircon ah saasoo kaluu u yahay kuwa isaga isku halleeya oo dhan. **7** Laakiinse haddaad igu tidhaahdid, Waxaanu isku hallaynaysaa Rabbiga Ilaahayaga ah, miyuusan isagu ahayn kii meelihiisii sare iyo meelihiisii allabarigaa uu Xisqiyaah wada dumiyey isagoo dadka Yahuudah iyo dadka Yeruusaalemma ku leh, Meeshan allabariga horteeda waa inaad Ilaah ku caabuddaan? **8** Haddaba waan ku baryayaaye bal sharad la dhigo sayidkayga oo ah boqorka Ashuur, haddaba waxaan ku siin doonaa laba kun oo faras, haddaad rag fuula u heli kartid. **9** Bal sidee baad u celin kartaa sirkaal ka mid ah kuwa ugu yaryar ee addoommadaa sayidkayga, oo sidee baad Masar isigu hallaynaysaa inay ku siinayso gaadhiifardood iyo rag fardooley ah? **10** Haddaba miyaan Rabbiga la'aantiis ugu kacay meeshan inaan baabbi'iyo? Rabbigu wuxuu igu yidhi, Dalkaas ku kac oo soo baabbi'i. **11** Markaasaa Elyaaqiqi iyo Shebnaa iyo Yoo'aax waxay Rabshaqeekh ku yidhaahdeen, Waanuu ku baryayaaye nagula hadal afka reer Suuriya, annagoo addoommadaada ah, waayo, isagaannu garanaynaa, oo ha nagula hadlin afka Yuhuudda iyadoo dadka derbiga dul jooga ay na maqlayaan. **12** Laakiinse Rabshaqeekh wuxuu iyagii ku yidhi, Sayidkaygu ma wuxuu ii soo diray inaan sayidkiinna iyo idinka erayadan kula hadlo? Sow iima uu soo dirin nimanka derbiga dul joogaa inay saxaradooda cunaan oo ay kaadidooda idinlii cabbaan? **13** Markaasuu Rabshaqeekh istaagay, oo intuu cod weyn ku qayliyey ayuu afka Yuhuudda ku hadlay oo yidhi, War maqla erayadii boqorka weyn ee ah boqorka Ashuur. **14** Boqorkii wuxuu idinku leeyahay, Xisqiyaah yuusran idin kхиyaanay, waayo, isagu ma uu awoodi doono inuu idin samatabbixiyo. **15** Oo weliba Xisqiyaah yuusran Rabbiga idin aaminsiis isagoo leh, Hubala Rabbigu waa ina samatabbixin doonaa, oo magaalaadan laguma ridi doono gacanta boqorka Ashuur. **16** Haddaba Xisqiyaah ha maqlina, waayo, boqorkii Ashuur wuxuu leeyahay, Nabad ila dhigta, oo ii soo baxa, oo midkiin waluba wax ha ka cuno canabkiisa iyo geedkiisa berde, oo midkiin waluba ha cabbo biyaha ceelkiisa, **17** intaanan iman oo idhi kaxayn dal dalkiinna la mid ah, oo ah dal hadhuudh iyo khamri leh, oo ah dal kibis iyo beerocanab leh. **18** Iska jira oo yuusran Xisqiyaah idin sasabin isagoo leh, Rabbigu waa ina samatabbixin doonaa. Waayo, quruumaha ilaahyadoodii midkoodna miyuu dalkiisii ka samatabbixiyey gacanta boqorka Ashuur? **19** Bal meeeye ilaahyadii Xamaad iyo Arfaad? Oo meeeye ilaahyadii Sefarwayiim? Iyagu miyey Samaariya ka samatabbixiyen gacantayda? **20** Bal waa kuwee kuwa ku jira ilaahyada dalalka oo dhan oo dalkooda ka samatabbixiyen gacantayda? Haddaba Rabbigu sidee buu Yeruusaalem gacantayda uga samatabbixin karaa? **21** Laakiinse way iska aamuseen oo xataa eray keliya uguma ay jawaabin, waayo, boqorku wuxuu ku amray oo yidhi, Ha u jawaabina. **22** Markaasaa waxaaa Xisqiyaah u yimid Elyaaqiqi ina Xilqiyaah oo reerka u sarreeyey, iyo Shebnaa oo karraanigii ahaa, iyo Yoo'aax ina Aasaaf oo taariikhgorihi ahaa, iyagoo dhar jeexjeexan, oo waxay isagii u sheegeen Rabshaqeekh erayadiisi.

37 Oo markii Boqor Xisqiyaah taas maqlay intuu dharkiisii jeexjeexay oo joonyad guntaday ayuu gurijii Rabbiga galay.

2 Markaasuu Elyaaqiqi oo reerka u sarreeyey, iyo Shebnaa oo karraanigii ahaa, iyo duqowdii wadaaddada iyagoo joonyado qaba

u diray Nebi Ishacyaah oo ahaa ina Aamoos. **3** Oo iyana waxay ku yidhaahdeen, Xisqiyaah wuxuu kugu leeyahay, Maanta waa maalin dhibaato, iyo canaan, iyo cay, waayo, carruurtii way dhalan lahayd, laakiinse xoog lagu dhalaa ma jiro. **4** Waxaa laga yaabaa in Rabbiga Ilaahayaga ahu uu wada maqla erayadii Rabshaqeekh, kaasoo sayidkiisii ahaa boqorka Ashuur uu u soo diray inuu caayo Ilaaha nool, waana suurtowdhaa inuu Rabbiga Ilaahayaga ahu canaan toon kan uu erayadiisi maqlay, haddaba sidaas daraaddeed u ducee kuwa hadhay. **5** Sidaas daraaddeed Boqor Xisqiyaah addoommadiisii waxay u yimaadeen, Ishacyaah. **6** Oo Ishacyaah wuxuu ku yidhi, Waxaad sayidkiinna ku tidhaahdaan, Rabbigu wuxuu ku leeyahay, Ha ka cabsan erayadii aad maqashay oo midiidinnadii boqorka Ashuur ay igu caayeen. **7** Bal ogow, ruux baan gelin doonaa, oo belef buu maqla doonaa, markaasuu ku noqon doonaa dalkiisii, oo waxaan ka dhigi doonaa in seef lagu dilo, isagoo dalkiisii jooga. **8** Markaasaa Rabshaqeekh intuu noqday wuxuu helay boqorkii Ashuur oo la diriraya Libnaah, waayo, wuxuu maqlay inuu Laakiish ka tegey. **9** Oo markuu maqlay iyadoo la leeyahay, Boqorka Itoobiya oo Tirhaqaah ah aaya kugu soo baxay si ukuulaa diriro, ayuu haddana wargeeyayaal u diray Xisqiyaah isagoo leh, **10** Xisqiyaah oo ah boqorka dalka Yahuudah waxaad ku tidhaahdaan, Ilaahayaga aad isku hallaysaa yuusran ku kхиyaanay, isagoo kugu leh, Yeruusaalem gacanta loo gelin maayo boqorka Ashuur. **11** Bal eeg, waad maqashay wixii ay boqorrada Ashuur dalalka oo dhan ku sameeyeen iyo sidii ay dhammaantood u wada baabbi'iyeen, haddaba adiga ma lagu samatabbixinayaa? **12** Quruumihii ay awowayaashay baabbi'iyeen ilaahyadoodii miyey samatabbixiyen kuwaasoo ahaa Goosaan, iyo Xaaraaan, iyo Resef, iyo reer Ceeden oo Telasaar degganaa? **13** Oo bal meeeye boqorkii Xamaad, iyo boqorkii Arfaad, iyo boqorkii magaalada Sefarwayiim, iyo kii Keenac iyo kii Ciwaah? **14** Markaasaa Xisqiyaah warqaddii ka qaaday gacantii wargeeyayaashii oo akhriiyey, dabadeedna wuxuu tegey gurijii Rabbiga, oo warqaddii ku kala bixiyey Rabbiga hortiisa. **15** Oo Xisqiyaah wuxuu baryay Rabbiga, oo yidhi, **16** Rabbiyow, Rabbiga ciidammadow, Ilaaha reer binu Israa'iil, kan keruubiimta ku dul fadhiyow, waxaad tahay Ilaaha, oo adiga keligaya aayaah Ilaaha boqortoooyinka dunida oo dhan, oo cirka iyo dhulkaanad agidaa sameeyey. **17** Rabbiyow, dhegta u dhig oo maqla, oo Rabbiyow, indhahaaga fur oo arag, bal maqla Seenxeeriib erayadii uu u soo diray inuu Ilaaha nool ku caayo oo dhan. **18** Rabbiyow, sida runta ah boqorrada Ashuur waxay baabbi'iyeen quruumihii oo dhan iyo dalalkoodiiba, **19** oo ilaahyadoodiina dab bay ku dhex tuureen, waayo, iyagu ilaahyo ma ay ahayn, laakiinse waxay ahaayeen wax gacanta lagu sameeyey, oo ahaa qoryo iyo dhagaxyo, oo sidaas daraaddeed iyagu way baabbi'iyeen. **20** Haddaba sidaas daraaddeed, Rabbiyow, Ilaahayagow, gacantiisa naga badbaadi, in boqortoooyinka dunida oo dhammu ay ogaadaan inaad adiga keliyuu Rabbiga tahay. **21** Markaasaa Ishacyaah ina Aamoos u soo cid diray Xisqiyaah, oo wuxuu ku yidhi, Rabbiga Ilaaha reer binu Israa'iil ahu wuxuu leeyahay, Seenxeeriib oo ah boqorka Ashuur waad iga bariday, **22** taas awaaedde Rabbigu wuxuu ku hadlay eraygan isaga ku saabsan, Gabadha bikradda ah oo Siyoon ahu Way ku fududaysatay, oo intay kugu qososhay ayay ku quudhsatay, Yeruusaalem madaxay kaa ruxyatay. **23** Bal adigu kumaad yaraysatay oo aad cayday? Oo bal yaad codkaaga kor ugu qaadday Oo aad indhahaaga ku taagtay? Waa kan quduuska ah oo reer binu Israa'iil. **24** Addoommadaadaayaad Sayidka ku cayday Oo waxaad tidhi, Gaadhifardoodkayga badan Ayaan ku soo fuulay buuraha meesha ugu dheer, iyo meelaha ugu hooseeya ee Lubnaan gudaheeda, Oo waxaan jari doonaa geedaheeda dhaadheer oo kedarka ah, iyo geedaheeda la doortay oo berooshka ah, Oo waxaan geli doonaa meeshiisa ugu dheer

oo fog iyo kaynta berrinkeeda oo midhaha badan. **25** Anigu waan qoday oo biyaan cabbay, Oo calaacalaha cagahayga baan ku wada qallajin doonaa Webiyaasha Masar oo dhan. **26** War sow ma aad maqal Sidaan waa hore u sameeyey, Oo aan wakhtiyadii hore u qabanqaabyey? Haddaba anigaa saas ka yeelay Inaad magaalooyn deyr leh baabbi'isid oo aad ka dhigtid taallooyin burbur ah. **27** Oo sidaas daraaddeed dadkii degganaa way xoog yaraayeen, Wayna naxeen oo wareereen, Oo waxay ahaayeen sida cawska berrinka, iyo sida doogga, iyo sida cawska guryaha korkooda ka soo baxa, iyo sida hadhuuh intaanu korin. **28** Laakiinse waan aqaaan fadhigaaga, iyo bixiddaada, iyo soo geliddaada, iyo cadhadaadii aad ii cadhootayba. **29** Cadhadaadii aad ii cadhootay lyo islaweynaantaaadii waxay soo gaadheen dhegahayga, Oo sidaas daraaddeed sanka waxaan kaa sudhi doonaa qabatadayda, Bushimahaagana waxaan gelin doonaa xakamahayga, Oo waxaan kugu celin doonaa jidki aad ku timid. **30** Oo tanu waxay kuu ahaan doontaa calaamad, sannaddan waxaad cuni doontaan waxa iska soo baxa, oo sannadda labaadha waxaad cuni doontaan wax kii hore uun ka soo baxay, oo sannadda saddexaadna idinku wax beerta, oo haddana goosta, oo beero canab ah tabcada, oo midhahooda cuna. **31** Markaasay kuwii hadhay oo reer Yahuudah ka baxsaday mar kalay xididdo hoos u bixin doonaan, midhona kor bay u dhali doonaan. **32** Waayo, Yerusaaleem waxaa ka soo bixi doona kuwa hadhi doona, oo Buur Siyoonna waxaa ka soo bixi doona kuwa baxsan doona, oo qirirada Rabbiga ciidammada ayaa taas samayn doonta. **33** Haddaba Rabbigu saasuu uga hadlay boqorka Ashuur oo yidhi, Isagu magaaladan iman maayo, fallaadhna ku soo gani maayo, horteedana gaashaan la iman maayo, taalo ciid ahna ag tuuli maayo. **34** Oo Rabbigu wuxuu leeyayah, Jidkuu ku yimid ayuu ku noqon doonaa, oo magaaladan iman maayo. **35** Waayo, anigu magaaladan waxaan u daafici doonaa oo u badbaadin doonaa aniga daraadday iyo addoonkaygii Daa'uud daraaddis. **36** Markaasaa malaa'igti Rabbigu baxday oo waxay xeradii reer Ashuur ka laysay boqol iyo shan iyo siddeetan kun oo nin, oo aroor hore markii la toosay waxay wada ahaayeen meyd. **37** Markaasaa Seenxeeriib oo ahaa boqorkii Ashuur intuu tegey Nineveh ku noqday oo degay. **38** Oo markuu wax ku caabudayay gurigii ilaa hiis Nisrog ayay wiilashii oo ahaa Adrammeleg iyo Shareser isagiij seef ku dileen, markaasay u carareen dalkii Araarad. Oo meeshiisiina waxaa boqor ka noqday wiilkisii Eesar Xaddoon.

38 Oo waagaas ayaa Xisqiyaah bukooday, oo geeri buu u dhowaaday. Markaasaa Nebi Ishacyaah ina Aamoos u yimid, oo wuxuu ku yidhi, Rabbigu wuxuu leeyayah, Reerkaaga la dardaaran, waayo, waad dhimanaysaa oo sii noolaan maysid. **2** Markaasaa Xisqiyaah wejigiisii derbiga ku sii jeediyey, oo Rabbiga bayar oo yidhi, **3** Rabbiyow, waan ku barayaaye, bal haatan xusuuso sidaan hortaada ugu socday runta iyo qalbi qumman, iyo sidaan u sameeyey waxa hortaada ku wanaagsan. Xisqiyaahna aad buu u ooyay. **4** Markaasaa eraygii Rabbigu u yimid Nebi Ishacyaah oo ku yidhi, **5** Tag, oo waxaad Xisqiyaah ku tidhaahdaa, Rabbiga ah llaaha awowgaa Daa'uud wuxuu leeyayah, Baryootankaagi waan maqlay, ilmadaadiina waan arkay, haddaba cimrigaagiina waxaan kuugu dari doonaa shan iyo tobannadood. **6** Oo adiga iyo magaaladanba waan ka samatabbixin doonaa gacanta boqorka Ashuur, oo magaaladanna waan daafici doonaa. **7** Oo haddaba calaamadda xagga Rabbiga kaaga imanaysa in Rabbigu samaynayo wixii uu Rabbigu ballanqaaday waxay ahaan doontaa tan: **8** bal eeg, waxaan dib u soo celin doonaa hoolska derejooyinka, intuu hore uga socday toban derejo oo ah derejooyinkii Axaas. Sidaasay qorraxdu dib ugu soo noqotay toban derejo oo ay hore u dhaaftay. **9** Kanu waa qorniinkii Xisqiyaah oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah, oo uu qoray markuu bukay, oo uu haddana cudurkiisii

ka bogsaday. **10** Anigu waxaan is-idhi, Cimrigayga oo badh ah ayaan iridhii She'ool sii mari doonaa, Oo intii cimrigayga ka hadhayna waa layga qaaday. (**Sheol h7585**) **11** Waxaan is-idhi, Ma aan arki doono Rabbiga, kaasoo ah Rabbiga dalka kuwa nool jooga, Mar dambena ma arki doono qof ka mid ah dadka dunida deggan. **12** Rugtaydii waa layga fogeeyey, oo sidiid ahdirji teendhadiis ayaa la iiga qaaday. Sida dharsameeye ayaan noloshaydii u duudduubay, oo wuxuu iga goonyayaa alaabtiisa uu dharka ku sameeyo, Oo maalin ilaa habeenba waad i sii dhammaystiraysaa. **13** Oo tan iyo aroortii ayaan fikiray, isagu lafahayga oo dhan ayuu u jejebiyya sida libaax oo kale, Oo maalin ilaa habeenba waad i sii dhammaystiraysaa. **14** Sidii dabafallaadhi iyo saratoosiye oo kale ayaan u dhawaaqay. Oo waxaan u baroortay sidiid qoolley oo kale, oo indhahaygu daal bay la gudheen sidaan kor u firinay, Rabbiyow, waa lay dulmay, ee i caawi. **15** Haddaba bal maxaan idhaahdaa? Isagu wuu ila hadlay, oo weliba isaga qudhisaax waxan sameeyey. Haddaba cimrigayga oo dhan tartiib baan u socon doonaa qadhaadhka naftayda aawadiis. **16** Sayidow, dadku waxyalaahanuu ku nool yahay, Oo ruuxa noloshayduna wuxuu ku jiraa waxyalaahan oo dhan. Haddaba i bogssii, oo i noolaysii. **17** Bal eeg, nabagelyadyada aawadeed ayaan qadhaadhi weyn u qabay, Laakiinse naftayda waad jeclaatay, oo sidaas daraaddeed yamayskii qudhunka waad ka samatabbixiy, Waayo, dembiyadaydi oo dhan waxaad ku tuurtay gadaashaada. **18** Waayo, She'ool kuguma mahadnaqii karo, oo dhimashaduna kuma ammaani karto, Oo kuwa yamayskaa hoos ugu dhacana runtaada rajo kama qabi karaan. (**Sheol h7585**) **19** Kan nool, kan nool oo keliya ayaa kugu mahadnaqii doona sidaan aniguba maanta yeelayo. Aabbuu wuxuu runtaada ogeysiin doonaa carruutiisa. **20** Rabbigu waa u diyaar inuu i badbaadiyo, Haddaba sidaas daraaddeed annagu cimriga noloshayada oo dhan Waaannu guriga Rabbiga ku dhex gabiy doonaa gabayadaya annagoor alaab xadhko leh ku cayaaryna. **21** Nebi Ishacyaah wuxuu yidhi, Ha la qaado fud berde ah, oo kasoobacha ha la saaro, oo isna wuu bogsan doonaa. **22** Oo weliba Xisqiyaahna wuxuu yidhi, Maxaa calaamad ii ah inaan guriga Rabbiga u kici doono?

39 Waagaas Merodag Baladaan oo ahaa ina Baladaan, oo boqorkii Baabuloon ahaa ayaa warqado iyo hadiyad Xisqiyaah u soo diray, waayo, wuxuu maqlay inuu bukay oo haddana bogsaday. **2** Oo Xisqiyaahna aad buu iyaggi ugu farxay, oo wuxuu tusay gurigii ay yiileen waxyalhiisii qaaliga ahaa, kuwaasoo ahaa lacactii, iyo dahabkii, iyo uunsigii, iyo saliiddii qaaliga ahayd, iyo gurigiiisii hubka oo dhan, iyo kulli waxyalhiisii khasnadihiisa ku jiray oo dhan. Oo Xisqiyaah wax uusan iyaga tusin laguma arag gurigiiisa iyo dowladdiisa oo dhan. **3** Markaasaa Nebi Ishacyaah u yimid Boqor Xisqiyaah, oo wuxuu ku yidhi, War niimankuu maxay yidhaahdeen? Xaggee bayse kaaga yimaadeen? Kolkasaa Xisqiyaah yidhi, Waxay iiga yimaadeen dal fog, kaasoo ah Baabuloon. **4** Markaasuu ku yidhi, Maxay gurigaaga ku arkeen? Oo Xisqiyaah wuxuu ugu jawaabay, Way wada arkeen waxa gurigayga yaal oo dhan, oo khasnadahayga kuma jiraan wax aanan tusin. **5** Kolkasaa Ishacyaah wuxuu Xisqiyaah ku yidhi, Haddaba bal maqal erayga Rabbiga ciidammada. **6** Bal eeg, waxaa iman doona maalmaha waxa gurigaaga yaal oo dhan iyo wixii ay awowayaashaa ilaa maantadan kaydiyeen Baabuloon loo qaadan doono. Rabbigu wuxuu leeyayah, Waxba ma hadhi doonaan. **7** Wiilashaada kaa soo bixi doona, oo aad dhali doontana waa la kaxaysan doonaa, oo iyana waxay ahaan doonaa bohommo jooga daarta boqorka Baabuloon. **8** Markaasaa Xisqiyaah wuxuu Ishacyaah oo yidhi, Erayga Rabbiga oo aad ku hadashay waa wanaagsan yahay. Oo weliba wuxuu kaloo yidhi, Waayo, waxaa jiri doona nabad iyo run intaan noolahay.

40 Ilaahiinna wuxuu leeyahay, Dadkaya qalbi qaboojiyo oo sii galbi qaboojiya! **2** Yeruuusaalem qalbigeeda la hadla, oo iyada u qayliya oo u sheega in dagaalkeedu dhammaaday, iyo in xumaanteeda laga saamaxay, iyo inay dembiyadeed oo dhan aawadood laba jibbaar gacantii Rabbiga uga heshay. **3** Waxaa yeedhaya mid qaylinaya codkiis oo leh, Jidkii Rabbiga cidlada dhexdiisa ka hagaajiya, oo lamadegaanka dhexdiisa jid weyn Ilaahayaga aawadiis uga toosiya. **4** Dooxo walba kor baa loo qaadi doonaa, oo qar iyo buur walbana waa la gaabin doonaa, waxa qalloocanna waa la toosin doonaa, oo meelaha xunxunna waxaa laga dhigi doonaa bannaan siman, **5** oo waxaa la muujin doonaa ammaanta Rabbiga, uunka oo dhummuna way wada arki doonaan, waayo, afkii Rabbiga ayaa saas ku hadlay. **6** Waxaa yeedhaya codka kan leh, Qayli. Oo isna wuxuu yidhi, Maxaan ku qayliyaa? Wax kasta oo jiidh lahu waa caws, oo wanaagsanaantiisa oo dhummuna waa sida ubaxa duurka oo kale. **7** Cawsku wuu engegaa, ubaxuna wuu dhaca, maxaa yeelay, neefta Rabbigu way afuuftaa, sida xaqiqad ah dadku waa caws oo kale. **8** Cawsku wuu engegaa, ubaxuna wuu dhaca, laakiinse erayga Ilaahennu weligiisba wuu waari doonaa. **9** Kaaga warka wanaagsan Siyoon u keenayn, buruta dheer kor u sii fuul, kaaga warka wanaagsan Yeruuusaalem keenayn, codkaaga kor xoog ugu qaad, kor u sii qaad, oo innaba ha cabsan. Oo magaaloyinka dalka Yahuudah waxaad ku tidhaahdaa, War bal Ilaahiinna eega! **10** Bal eega, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu la iman doonaa xoog weyn, oo gacantisaa wax isaga ugu talin doonta! Bal eega, abaalgudkiisii wuu wadaa oo abaalmarintiisuna way ka soo horraysaa. **11** Isagu adhigiiisuu u daajin doonaa sida adhijir oo kale, naylahana gacantisuu ku ururin doonaa, oo wuxuu ku qaadi doonaa laabtiisa, oo kuwa la nuugana qunyar buu u hor kici doonaa. **12** Bal yaa biyaha sacabkiisa godan ku qiyasay, oo samada taako ku qiyasay, oo ciidda dhulka miisaan ku qiyasay, oo buuraha miisaammo saaray, oo kurahana kafado ku miisaamay? **13** Bal yaa Ruuxa Rabbiga la taliyey? Bal yaase intuu lataliyihiiis noqday isaga wax baray? **14** Bal yuu isagu la tashaday? Oo bal yaa taciliimiyey, oo dhabbaha caddaaladda baray? Oo yaad aqoon baray, oo jidka waxgarashada tusay? **15** Bal eega, quruumuhu waxay isaga la yihiin sida dhibic biyeed oo baaldu ku jirta oo kale, oo wuxuu ku xisaabaa sida boodh kafado dul saaran oo kale, oo bal eega, gasiiradahana wuxuu kor ugu qaadaa sida habaas fudud oo kale. **16** Oo Lubnaan in la gubo kuma filla, oo xayaawankeedana qurbaan la gubo uguma filla. **17** Qurumahaa oo dhhammu waxay hortiisa ku yihiin sida wax aan jirin oo kale, oo waxay isaga la xisaabsan yihiin wax ka sii yar baabba' iyo waxaan waxba ahayn. **18** Haddaba bal yaad Ilaah u ekaysiinaysaan? Amase masaalkee baad isaga kala mid dhigaysaan? **19** Ninkii saanac ahu sanam xardhan buu shubaa, oo dhabitumuhuna dahab buu ku dhaadhaa, oo wuxuu u tumaa silsilado lacag ah. **20** Kii miskiin ah oo aan qurbaan awoodi karinuse wuxuu doortaa geed aan bololi karin, oo wuxuu doontoontaa nin saanac ah oo hagaajiya sanam xardhan oo aan dhaqaaci karin. **21** Miyeeydaan ogayn? Miyeeydaan maqlin? Miyan bilowgii laydiin sheegin? Oo miyeeydaan garan tan iyo aasaaskii dhulka? **22** Waa isaga kan wareegga dhulka dul fadhiya, oo dadka kor degganuna waa sida kabajaan oo kale, oo waa isaga kan samooiyinka sida daah u kala fidiya, oo wuxuu u kala bixiyaa sida teendho lagu hoydo oo kale. **23** Isagu amiirrada wuxuu ka dhigaa sida wax aan jirin oo kale, oo xaakinnada dhulkana wuxuu ka dhigaa sida wax aan waxba ahayn oo kale. **24** Hubaal iyaga lama beerin, lamana abuurin, jirriddooduna dhulka xidid kuma yeelan, weliba wuu afuufaa, oo iyana way engeegan, oo dabaysha cirwareenta ah ayaa iyaga sida xaab oo kale u qaada. **25** Haddaba kan Quduuska ahu wuxuu leeyahay, Bal yaad ii ekaysiinaysaan si aan ula mid noqdo? **26** Bal indhihiinna kor u qaada oo eega. Yaa waxyaalahas uumay? Waa kan

ciidankooda tirada ku soo bixiya, oo kulligoodba magacyo ugu yeedha. Itaalkiisu wuu weyn yahay oo isagu wuu xoog badan yahay, oo sidaas daraaddeed midkoondaa ma dhinna. **27** Reer Yacquubow, bal maxaad u leedadah, Reer binu Israa'iilow, bal maxaad ugu hadlaysaa, Jidkaygu Rabbiga wuu ka qarsoon yahay, oo Ilaahayna gartdaya dan kama galoo? **28** War miyaadan ogayn? Oo miyaadan maqlin in Ilaaha daa'imka ah oo ah Rabbiga ah Uumaha dhulka darafyadiisa uusan itaal darnaan ama uusan daalin? Waxgarashadiisana lama baadhi karo. **29** Isagu kuwa itaalika daran xoog buu siyyaa, oo kuwa aan tabarta lahaynna tabar buu u kordhiyaa. **30** Xataa dhallinyaradu way itaal darnaan doonaan, oo daali doonaan, oo barbaarraduna aad bay u dhici doonaan. **31** Laakiinse kuwa Rabbiga isku halleeyaa xoog cusub bay heli doonaan. Way ordi doonaan, mana ay daali doonaan, oo way socon doonaan, mana ay itaal darnaan doonaan.

41 Gasiradahow, hortayda ku aamusaa, oo dadkuna xooggooda ha cusboonaysiisteen, ha soo dhowaadeen, oo ha hadleen. Aynu dhamaanteen garsoorid u soo wada dhowaanno. **2** Waa kuma kan mid xaggaa bari ka soo kiciyey, oo isaga xaqnimo ugu yeedhay inuu raaco? Qurumahaa hortiisu ku siyyaa, oo isaga ka dhigaa inuu boqorro u taliyo. Iyaga wuxuu seeftiisa kaga dhigaa sida boodh oo kale, oo qaansadiisana wuxuu kaga dhigaa sida xaab bidaya oo kale. **3** Isagu wuu eryadaa iyaga, oo ammaan buu ku dhaafaa jid uusan mar hore marin. **4** Yaa waxan sameeyey oo sidan yeelay isagoo facaca bilowgii uga yeedhaya? Anigoo Rabbiga ah, oo ah Kan ugu horreeyaa iyo Kan kuwa dambe la jira, isagaan ahay. **5** Gasiradahu way arkeen, wayna cabsadeen, oo dhulka darafyadiisuna way garrireen, wayna soo dhowaadeen oo yimaadeen. **6** Midkood waluba wuxuu caawiyey deriskiisi, oo midkood waluba wuxuu walaalkiis ku yidhi, Dhiirranow. **7** Markaasuu nijearkii dhabitumihii dhiirrigeliyey, oo kii dubbaa wax ku simi jiryna birtumihii buu dhiirrigeliyey, isagoo leh, Laxaamaddu way wanaagsan tahay. Markaasuu masaamaiii ku siid adkeeyey si ayan u dhaqdqhaqaqin. **8** Laakiinse reer binu Israa'iilow, waxaad thihiin addoommadayda, reer Yacquubii aan doortayow, farcankii saaxibkay Ibraahimow, **9** waxaan idinka soo kaxaystir dhulka darafyadiisa, oo geesihiisa waan idinkiya yeedhay, oo waxaan idinku idhi, Waxaad thihiin addoommadayda, waanan idin doortay, idinmana xoorin. **10** Ha cabsanina, waayo, waan idinlina jiraa, ha nixina, maxaa yeelay, Ilaahiinna baan ahay, waan idin xoogay doonaa, waanan idin caawin doonaa, oo waxaan idinku tirin doonaa midigtayda xaqaa ah. **11** Bal eega, kuwa idinku cadhaysan oo dhammu way wada ceeboobi doonaan, wayna sharafjabi doonaan, oo kuwa idinlina dirirayaana waxay nogon doonaa sida wax aan jirin, wayna wada halligmi doonaan. **12** Waad doontooni doontaan, mana aad heli doontaan, xataa kuwa idinlina diriraya, kuwa idinlina dagaallamayaana waxay nogon doonaa sida wax aan jirin oo kale, iyo sida wax baabbaah ah. **13** Waayo, anigoo ah Rabbiga Ilaahiinna ah ayaa gacanta midig idinku qaban doona anoo idinku leh, Ha cabsanina, anigaa idin caawin doone. **14** Dixiriga reer Yacquub ahow, ha cabsan, dadkiinnan reer binu Israa'iilow, waan idin caawin doonaa, ayuu leeyahay Rabbiga Bixiyihinna ah oo ah Kan Quduuska ah ee reer binu Israa'iil. **15** Bal eega, waxaan idinka dhigi doonaa alaab cusub oo af badan oo ilka leh oo wax lagu tumo, oo waxaad tumi doontaan buuraha, waanad daqijin doontaan, oo kurahana waxaad ka dhigi doontaa sida buunshe oo kale. **16** Waad haadin doontaan, oo dabayshaa kaxaysan doonta, ciwareentuna way kala firdhin doontaa, oo waxaad ku rayray doontaan Rabbiga, waanad ku faani doontaan kan Quduuska ah ee reer binu Israa'iil. **17** Masaakiinta iyo saboolka baahanuba biyay doondoonaan, mana jiraan, carrabkoodiina oon buu la engegay, anigoo Rabbiga ah ayaa u jawaabi doona, anigoo ah Ilaaha reer binu Israa'iil ma dayrin doono.

18 Meelaha sarsare aayaan webiyo ka furi doonaa, ilona dhooxoyinka dhexdood aayaan ka soo dayn doonaa. Oo cidladana waxaan ka dhigi doonaa balli biya ah, dhulka engeganna durdurro biya ah.

19 Waxaan cidlada ku soo beeri doonaa geedaha la yidhaado kedar, iyo qudhac, iyo haadas, iyo geedsaliid, oo lamaadegaankana waxaan ka soo bixin doonaa geedaha ah beroosh, iyo tidhaar, iyo te'ashuur,

20 in la arko, oo la ogaado, oo laga fiirsado, oo dhammaan la wada garto in gacanta Rabbigu ay waxaas samaysay, iyo in kan Quduuska ah oo reer binu Israa'iil uu waxaas uumay.

21 Rabbigu wuxuu leeyahay, Dacwadiinna keena. Boqorka reer Yacquub wuxuu leeyahay, Sababihiiна adag soo saara.

22 Iyagu ha soo saareen, oo waxa dhici doona ha noo sheegeen. Waxyaalihii jiri jiray iyo waxay yihiin noo sheega, si aannu uga fiirsanno, oo aannu u ogaanno waxay ugudambaystoodu noqon doonto, amase waxyaalahi iman doona na tusa.

23 Waxyaalahi hadda dabadeed iman doona noo sheega si aannu u ogaanno inaad idinku ilaahyo thiin. Bal wanaag ama shar sameeyaa, si aannu u naxno, oo aannu dhammaantayo u wada fiirinno.

24 Bal eega, idinku waxaad thiin sida waxaan jirin oo kale, oo shuqalkiinnuna waa baabba', oo kii idin doortaana waa karaahiyo.

25 Mid baan xaggaa woqooyi ka soo kiciyey, wuuna yimid, kaasoo tan iyo marka qorraxdu soo baxdo magacaya ku baryootama, oo wuxuu amiirro ugu dul tuman doonaa sida dhoobada malaasta ah loogu tunto oo kale, iyo sida dheryasameeyuhu dhoobada ugu tunto oo kale.

26 Kumaase waa hore sii sheegay, si aannu u nidhaahno, Waa runtiis? Hubaal mid wax sheega ma jiro, oo mid wax tusa ma jiro, oo mid erayadiinna maqla ma jiro.

27 Anaa ah Kan ugu horreeya oo Siyoon ku yidhi, Bal eega, bal eega iyaga, oo waxaan Yerusaalem siin doonaa mid war wanaagsan u keena.

28 Oo markaan eego, ninna ma jiro, oo markaan wax weyddiiyana taliye eray iigu jawaabi kara dhexdooda laguma arag.

29 Bal eega, kulligood shuquffadoodu waa wax aan waxba ahayn, waana baabba' oo sanamyadooda la shubanya waa dabayl iyo wax aan micne layahn.

42 Bal eega addoonkayga aan tiiriyo, oo aan doortay oo ay naftaydu ku faraxsan tahay. Ruuxayga aayaan dul saaray. Wuxuu quruumaha u soo saari doonaa xukunka.

2 Ma uu qaylin doono, korna uma dhawaaqi doono, oo codkiisana kama uu dhigi doono in jidakta laga maqlo.

3 Cawsduur nabar leh ma jebin doono, dubaalad qiqaysana ma demin doono, xukunkuu runta ku soo saari doonaa.

4 Isagu ma uu taag darnaan doono, mana uu qalbi jabi doono, jeeruu caddaadal dhulka ku hagaajiy, oo gasiiraduhuna waxay sugi doonaan sharcigiiла.

5 Saas waxaa leh Ilaha Rabbiga ah oo samooyinka uumay oo kala bixiyey, kan dhulka iyo waxa ka soo baxaba kala fidiyey, kan dadka jooga neefita siiya, oo kuwa dhulka ku socdana ruuxa siyya.

6 Aniga Rabbiga ah ayaa xaqnimo kuugu eydhay, oo gacantaan kugu hayn doonaa, oo waan ku dhawri doonaa, oo dadyowga aayaan axdi ahaan kuu siin doonaa, oo iftiin ahaan baan quruumaha kuu siin doonaa,

7 inaad kuwa indhaha la' indhaha u furtid, iyo inaad maxaabista xabsiga ka soo bixisid, iyo inaad kuwa gudcurka fadhiya ka soo bixisid guriga xabsiga.

8 Anigu waxaan ahay Rabbiga, kaasuna waa magacaya, oo sharaftaydana mid kale ma siin doono, oo ammaantaydana sanamyo xardhan innaba ma siin doono.

9 Bal eega, waxyaalihii hore way wada noqdeen, oo hadda waxaan idhiin sheegayaa waxyaalo cusub, oo intayan iman aayaan idhiin sii sheegayaa.

10 Kuwiinna badda ku sii dhaadhacayow, iyo waxa dhexdeeda ku jira oo dhammad, gasiiradaha iyo kuwa degganow, Rabbiga hees cusub ugu heesa, oo ammaantiisana dhulka darafkiisa ka qaada.

11 Cidlada iyo magaaloojinkeeda iyo tuulooyinka ay reer Qedaar deggan yihiinba, codkooda kor ha u qaadeen, kuwa Selac degganu ha heeseen, oo buuraha dushoodha ha ka qayliyeen.

12 Rabbiga ha sharfeen, oo ammaantiisana gasiiradaha

ha ka naadiyeen.

13 Rabbigu wuxuu u soo bixi doonaa sida nin xoog badan, oo qirona wuxuu u soo kicin doonaa sida nin dagaalyahan ah. Wuu qaylin doonaa, oo aad buu u dhawaaci doonaa, oo xoog buuna cadowyadiisa kaga adkaan doonaa.

14 Wakhti dheer baan iska aamusnaa oo aan xasilloonaa oo an iscelinayay, oo haatan waxaan u qaylin doonaa sida naag foolanaya oo kale, waan hinraagi doonaa, waan taahi doonaa.

15 Waxaan baabbiin doonaa buuro iyo kuro, oo geedaha yaray oo dhanha waan wada qallajin doonaa, oo durdurradana waxaan ka dhigi doonaa gasiirado, oo balliyadana waan engejin doonaa.

16 Oo kuwa indhaha la'na waxaan soo marsiin doonaa jid ayan mar hore aqoon, oo waxaan ku hagi doonaa dhabbyaal ayan aqoon, oo gudcurkana waxaan hortooda kaga dhigi doonaa iftiin, oo meelaha qalloocanna waan u toosin doonaa. Waxyaalahas baan samayn doonaa, oo innaba iyaga ma dayrin doono.

17 Kuwa sanamyada xardhan isku halleeya, oo sanamyada la shubay ku yidhaahda, idinku ilaahyadayaada baad thiin, dib baa loo sii jeedin doonaa, oo aad loc ceebayn doonaa.

18 Kuwiinna dhegaha la'ow, wax maqla, oo kuwiinna indhaha la'ow, wax fiiriya, aad wax aragteene.

19 Bal yaa indha la' addoonkayga mooyaane? Yaase dhega la' sida wargeeyahayga aan soo diray? Yaase indha la' sida kan ila nabdoon, iyo sida addoonka Rabbiga?

20 Waxyaalo badan baad aragtaa, laakiinse uma firsatid, dhegaha waa la furay, laakiinse waxba lama maqlo.

21 Rabbigu wuxuu aad ugu farxay xaqnimadisa aawadeed inuu sharciga weyneeyo oo aad u sharfo.

22 Laakiinse kuwanu waa dad la dhacay oo la boobay, oo kulligoodna waxaa lagu dabay godad, oo waxaa lagu qariyey guryo xabbiseed, iyagu waa wax la ugaadhsado, oo ninna ma samatabbixyo, waa wax la boobo oo ciduna ma tidhaahdo, soo celiya.

23 Bal yaa idinka mid ah oo waxan dhugta u dhigi doona? Bal yaa dib dambe u dhegaysan oo maqli doona?

24 Bal yaa reer Yacquub ka dhigay in la booboo, yaase reer binu Israa'iil tuugagga u gacangeliyey? Sow ma aha Rabbiga, kan ayu ku dembaabnay oo ay diideen inay jidakisa ku socdaan, oo ay sharciguisana addeeci waayeen?

25 Sidaas daraaddeed wuxuu dadka ku sii daayay cadhadiisii aad u kululayd, iyo xooggi dagaalka, oo hareerahooda oo dhanna dab baa lagu shiday, laakiinse way garan waayeen, waana la gubay, illowse innaba qalbiga ma gelin.

43 Laakiinse haatan, reer Yacquubow, Rabbigii idin umay wuxuu leeyahay, oo reer binu Israa'iilow, kii idin sameeyey wuxuu leeyahay, Ha cabsanina, waayo, anigaa idin soo furtay, oo magiciinna idhiin bixiyey, oo kuwayga baad thiin.

2 Markaad biyaha dhex maraysaan waan idinla jiri doonaa, oo markaad webiyaasha dhex qaadayaan idinma qarqin doonaan, markaad dabka ku dhex socotaanna, ma guban doontaan, ololkuna idinma qabsan doono.

3 Waayo, waxaan ahay Rabbiga Ilahiinna ah oo al Kan Quduuska ah ee reer binu Israa'iil iyo Badbaadiihiinna. Masar baan furashadiinii bixiyey, oo Itoobiya iyo Sebaana beddelkiinnii.

4 Indhahayga hortooda waxaad ku ahaydeen kuwa qaali ah, oo sharaf badan, waan anidn jeclaaday, oo sidaas daraaddeed niman baan idinku doorsan doonaa, oo dad badan baan naftiinna ku soo beddelan doonaa.

5 Ha cabsanina, waayo, waan idinla jiraa, oo farcankiinnana xaggaa bari baan ka keeni doonaa, oo xaggaa galbeed baan idinka soo ururin doonaa,

6 oo waxaan woqooyi ku odhan doonaa, Ha celin, wiilashayda meel fog ka soo kexee, oo gabdhahaygana dhulka darafkiisa ka soo kexee,

7 waana mid kasta oo magacaya loogu yeedho, oo aan u umay sharaftayda aawadeed. Anigaa sameeyey, oo anigaa suubbixey.

8 Waxaa doonaa sida naag foolanaya oo kale, waan hinraagi doonaa, waan taahi doonaa.

9 Quruumaha oo dhammu ha isu soo wada urureen, oo dadyowguna ha soo wada shireen. Bal

yaaya ka mid ah oo waxan sheegi kara oo waxyaalihii hore noo sheegi kara? Markhaatiyaashhoodii ha keenteen si ay xaq ku noqdaan aawadeed, amase ha maqleen oo ha yidhaahdeen, Taasu waa run. **10** Rabbiga wuxuu leeyahay, Idinka iyo addoonkaygii aan doortayba markhaatiyaashaydii baad tiihiin inaad ogataan oo aad i rumaysataan, oo aad garataan inaan anigu isagii ahay. Aniga hortay Ilaah lama samayn, dabadaya innaba ma jiri doono. **11** Aniga, aniga qudhayda aaya Rabbiga ah, oo aniga mooyaane Badbaadiye kale ma jiro. **12** Anigu waan naadiiyey, oo waan badbaadiyey, oo waan muujiyey, oo ilaaq qalaad dhexdiinna kuma uu jirin, haddaba sidaas daraaddeed idinku waxaad tiihiin markhaatiyaashaydii, aaya Rabbigu leeyahay. Aniguna ilaaq baan ahay. **13** Tan iyo maalintii ugu horraysay anigu waxaan ahay isagii, oo mana jiro mid gacantayda wax ka samatabbixin kara, anigu waan shaqayn doonaa, balse yaa hor joogsan kara? **14** Rabbiga Bixiyihiinna ah oo ah Kan Quduuska ah ee reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Idinka aawadii ayaan Baabuloon ugu cid diray, oo kuweedii cararay oo dhanna, kuwaasoo ahaa reer Kaldaiin, waxaan ku keeni doonaa doonniyahay ah ku faani jireen. **15** Anigu waxaan ahay Rabbiga ah Kiinna Quduuska ah, iyo Abuuruba reer binu Israa'iil, iyo Boqorkiinna. **16** Sidaas waxaa leh Rabbiga badda dhexdeeda jid ka sameeya, oo biyaha xoogga badan dhexdoodana dhabbe ka hagaajiyya, **17** kan gaadhifaraska iyo faraska, iyo ciidanka iyo ninka xoogga badan soo bixiya, iyagu dhammaantood way wada jiifsadaan, oo mana ay kici doonaa, way bakhtiyeen, oo waxay u dameen sidii dubaalad oo kale. **18** Waxyaalihii hore ha xusuusanina, waxyaalihii qadiimka ahaana ha ka fikirina. **19** Bal eega, wax cusub baan samaynayaaye, oo haddeer bay soo baxayaan, idinku miyeydaan garan doonin? Xataa cidlada dhexdeeda jid baan ka samayn doonaa, oo lamadegaanka dhediisana webiyo baan ka jeexi doonaa. **20** Xayawaanka duurka, kuwaasoo ah dawacooyinka iyo gorayaduba way i sharfi doonaa; maxaa yeelay, cidladaan biyo uga siyyaa, oo lamadegaankaan webiyo uga jeexaa si aan u waraabiyo dadkayga aan doortay, **21** oo ah dadkaan abuurut si ay ammaantayda u muujiyaan. **22** Laakiinse reer Yacquubow, ima aydaan baryin, reer Israa'iilow, waad iga daasheen. **23** Adhigiiinni qurbaannadiinna la gubo iiguma aydaan keenin, oo allabaryadiinniina iguma aydaan sharfin. Anigu idinku aanaan dhibin inaad qurbaanno ii bixisaan, oo idinkuma aanaan daalin inaad fook ii shiddaan. **24** Qasab macaan lacag iiguma aydaan soo iibin, oo baruurti allabaryadiinnana igama aydaan dherjin, laakiinse waxaad aad iigū dhibtreen dembiyadiinii, oo waxaad iigu daaliseen xumaatooyinkiinii. **25** Aniga qudhayda weeye kan xadgudubyadiinna tirtira, aawaday baan u tirtiraa, oo dembiyadiinnana sooma aan xusuusan doono. **26** Bal wax i soo xusuusiya, aynu isla muddacnee, dacwadiinna soo caddeeyaa, si aad xaq ku noqotaan. **27** Awowgiinii hore wuu dembaabay, oo macallimiintiinna way iku xadgudbeen. **28** Haddaba sidaas daraaddeed waxaan amiirradii meesha quduuska ah ka dhigi doonaa wax nijaas ah, reer Yacquubna habaar baan u dayn doonaa, oo dadka Israa'iilna cay baan u dayn doonaa.

44 Haddaba addoommadayda reer Yacquubow, iyo dadka Israa'iil ee aan doortayow, bal i magla. **2** Rabbiga idin uumay, oo tan iyo markaad uurka ku jirteen idin samaynayay, oo haddana ku caawin doona wuxuu leeyahay, Addoommadayda reer Yacquubow, iyo Yeshuruunkii aan doortayow, ha cabsanina. **3** Waayo, kii oomman biyaan ku shubi doonaa. Ruuxayga aayaan farcankiinna ku daadin doonaa, oo barakadaydana carriurtiinnaa ku shubi doonaa. **4** Oo iyana waxay ka soo dhex bixi doonaan cawska sida geedo safsaaf ah oo biyo socda ku ag yaal. **5** Oo midba wuxuu odhan doonaa, Anigu waxaan ahay kii Rabbiga, oo mid kalena wuxuu isu bixin doonaa magicii Yacquub, oo mid kalena wuxuu gacantiisa ku kor

qori doonaa, Waxaan ahay kii Rabbiga, oo wuxuu isku magacaabi doonaa magicii Israa'iil. **6** Rabbiga ah Boqorka iyo Bixiyaha reer binu Israa'iil oo ah Rabbiga ciidammuu wuxuu leeyahay, Anigu waxaan ahay kan ugu horreeyey iyo kan ugu dambeeyaa, oo aniga mooyaane Ilaah kale ma jiro. **7** Bal yaa sidaya oo kale u sheegi kara? Ha naadiyo, oo si hagaagsan ha iigu sheegeen anoo dadkii hore dhisay. Oo waxyalaalha soo socda iyo waxa dhici doona iyagu ha sii sheegeen. **8** Ha cabsanina oo ha baqina, waayo, miyaanan waa hore idin sii sheegin, oo aanan idin tusin? Idinku waxaad tiihiin markhaatiyaashaydii. Aniga mooyaane ma Ilaah kalaa jira? Hubaal Dhagax kale ma jiro. Innaba mid kale garan maayo. **9** Sanamyada la qoray kuwa sameeya oo dhammu waa wax aan waxba taray, oo waxyalaala ay jeclaadaanna faa'iido ma yeelan doonaan, oo markhaatiyaashhooduna waxba ma arkaan, waxna ma oga, saas darteed way ceeboobi doonaan. **10** Bal yaa wax ilaa ah sameeyey, amase shubay sanam xardhan oo aan waxba taray? **11** Bal eega, kuwa daba gala oo dhammu way wada ceeboobi doonaan, saanacyadu waa binu-aadmi uun. Bal dhammaantood ha isu soo wada urureen, oo ha soo istaageen, way cabsan doonaan, oo kulligoodna way wada ceeboobi doonaan. **12** Birtumuhu faas buu sameeyaa oo wuxuu ku shaqeeyaa dhuxul, oo dubbayaal buu ku qabanqaabiyya, oo gacantiisa xoogga badan ayuu kaga shaqeeyaa; wuu gaajoodaa, wuuna taag gabaa, biyo ma cabbo, wuuna daalaa. **13** Nijaarku xadhig wax lagu qiyaso buu fidyaa, oo wax cas buu ku calaamadeeyaa, oo faaraduu ku simaa, oo goobeeeyena wuu ku qiyasaa, oo wuxuu u ekaysiyya binu-aadmiga ekaantiis iyo si waafaqsan dadka quruxdiisa inuu guriga joogo. **14** Wuxuu soo goostaa geedo kedar ah, oo wuxuu soo qaataa geed tirsah ah iyo geed alloon ah, oo mid ka mid ah dhirta duudda ayuu xoogaystaa, oo wuxuu beertaa geed oren ah oo roobkuna waa quudiyya. **15** Dabadeedna wuxuu noqon doonaa wax dad shito, waayo, wax buu ka qaadaa, oo wuu kulaalaa, wuuna shittaa oo kibis buu ku dubtaa, oo weliba wax ilaa ah buu ka samaystaa, wuuna u sujuudaa. **16** Oo in buu dabka ku gubaa, oo inna hilib buu ku bislaystaa, isagoo ku sosha oo ka dherga, wuuna kulaalaa oo wuxuu yidhaahdaa, Hadda waan kululahay, oo dabkii waan arkay. **17** Oo intii ka hadhanna wuxuu ka samaystaa wax ilaa ah oo ah xataa sanamkiisa xardhan, oo wuu u sujuudaa oo caabudaa, wuuna baryaa, oo wuxuu yidhaahdaa, I samatabbixi, waayo, adigu waxaad tahay ilaahayga. **18** Ilyagu ma ay aqoon, mana ay garanay, waayo, indhahoodii waa la xidhay si ayan waxba u arkin, oo qalbigoodiina si ayan waxba u garan. **19** Oo midkoodna kama fikiro, oo aqoon iyo waxgarasho midna laguma arko, inuu yidhaahdo, Qoriga qaarkiis baan dab ku gubay, oo duuxhiisaan kibis ku dubtay, oo hilib baan ku soshay, waanan cunay, haddaba ma intii ka hadhay baan karaahiyo ka samaystaa? Ma waxaan u sujuudaa geed jiriddis? **20** Isagu wuxuu cunaa dambas, oo qalbigiisa la kхиаaneeyey aaya isaga leexiyey, oo naftisana ma uu samatabbixin karo, mana uu odhan karo, Sow gacantayda midig beenu kuma jirto? **21** Reer Yacquubow, waxyalaalan xusuusta, waayo, reer Israa'iilow, waxaad tiihiin addoommadayda. Anigaa idin abuuray, oo waxaad tiihiin addoommadayda. Israa'iilow, idin illoobi maayo. **22** Sidii daruur qaro weyn ayaan xadgudubyadiinii u tirtiray, oo sidii daruur oo kale ayaan dembiyadiinnaa u tirtiray. Haddaba ii soo noqda, waayo, waan idin soo furtay. **23** Samooyinkow, heesa, waayo, Rabbigaa sameeyey. Dhulka meelaha ugu hooseeyow, qayliya. Buuraha, iyo duudda, iyo geed kasta oo ku dhex yaallow, hees ku dhufta, waayo, Rabbiga reer Yacquub wuu soo furtay oo wuxuu isku dhex weynayn doonaa reer binu Israa'iil. **24** Rabbiga ah Samatabbixihiinna iyo kii tan iyo markaad uurka ku jirteen idin samaynay wuxuu leeyahay, Waxaan ahay Rabbiga wax kasta sameeya, oo keligiis samooyinka kala

bixiya, oo keligiisna dhulka kala fidya. **25** Anigu waxaan ahay kan calaamadaha beenlowyada wax aan waxba ahayn ka dhiga, oo kuwa wax falana nacasyo ka dhiga, oo kuwa caqiga lehma dib u celiya, oo aqoontoodana nacasmoo ka dhiga, **26** kan erayga addoonkiisa xaqiijiya, oo talada wargeeyayaashiisa oofiyi, kan Yeruuzaaleem ka leh, lyada waa la dhex degi doonaa, oo magaalooiyinka dalka Yahuudahna ka leh, lyaga waa la dhisi doonaa, oo burburkoodana waan sara kicin doonaa. **27** Waxaan ahay kan moolka ku yidhaahda, Engeeg noqo, oo anna webiyaashaada waan qallajin doonaa, **28** kan Boqor Kuuros ka leh, Isagu waa adhijirkayga, oo wuxuu oofin doonaa waxaan jeclahay oo dhan, oo xataa Yeruuzaalemma ka leh, lyada waa la dhisi doonaa, oo macbukdanka ku leh, Aasaaskaaga waa la dhigi doonaa.

45 Rabbiga wuxuu ku leeyahay kan uu subkaday oo ah Kuuros, oo uu gacantiisa midig hayay inuu hortiisa quruumo ku hoosaysiyo, oo uu boqorro dhexdooda guntiga ka furo, inuu hortiisa albaabbada ka furo, albaabbadaasna aanay mar dambe xidhmin: **2** Anigu waan ku hor socon doonaa, oo meelaha sarsarena waan simi doonaa, waanan kala burburin doonaa albaabbada naxaasta ah, oo qataarrada birta ahna waan kala googooyn doonaa, **3** oo waxaan ku siin doonaa khasnadaha gudcurka iyo maal qarsoon oo meelo sir ah ku jira, inaad ogaatid inaan ahay Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil oo magacaan kuugu yeedha. **4** Addoonkaygii Yacquub oo ah Israa'iilkii aan doortay daraaddiis ayaan magacaan kuugu yeedhay, waanan ku magacaabay in kastoo aadan i aqoon. **5** Waxaan ahay Rabbiga, oo mid kale ma jiro, aniga mooyaane Ilaah kale ma jiro. Anigaa guntiga kuu xidhay in kastoo aadan i aqoon, **6** in qorrax ka soo bax iyo galbeedba laga ogaado inaan aniga mooyaane mid kale jirin. Anigaa Rabbiga ah, mid kalena ma jiro. **7** Iftiinka anigaa sameeya, oo masiibadana anigaa abuura. Anigoo Rabbiga ah ayaa waxyaalahan oo dhan sameeya. **8** Samooyinkow, xagga sare ka soo tiftiqaa, oo daruuruhuna xaqnimo ha soo shubeen, dhulkuna furomo, oo badbaadada iyo xaqnimaduna ha isla soo wada baxaan. Aniga Rabbiga ah ayaa uumay. **9** Waxaa iska hoogay ka Uumihiisa la dirir! Wuxuu la mid yayah dheri jabkiis oo ka mid ah jajabka dhulka! Dhoobadu miyey kan sameeya ku tidhaahdaa, War maxaad samaynaysaa? Amase shuqulkaaguu miyuu yidhaahdaa, Gacmo ma leh? **10** Waxaa iska hoogay kii aabbe ku yidhaahda, War maxaad dhalaysaa? Amase naag ku yidhaahda, Na maxaad ku foolnaysaa? **11** Rabbiga ah Kan Quduuska ah ee reer binu Israa'iil, oo ah Uumihiisa wuxuu leeyahay, Waxyaalaha iman doona ma i weyddiniyasaan, oo wax ku saabsan wiilashayda, iyo shuqulka gacmahayga ma igu amraysaan? **12** Dhulka anigaa abuuray, oo dad baan ku dul uumay. Aniga qudhayda ayaa samooyinka gacmahayga ku kala bixiyey, oo ciidankooda oo dhanna anigaa amray. **13** Rabbiga ciiddamadu wuxuu leeyahay, Boqor Kuuros ayaan xaqnimo ku sara kiciyey, oo jiddakiisa oo dhanna waan toosin doonaa. Magaaladdayduu dhisi doonaa, oo maxaabistaydana wuu sii dayn doonaa, mana aha iib aawadiis amase laaluush awiadis toona. **14** Rabbigu wuxuu leeyahay, Hawsha Masar, iyo baayacmushtariga Itoobiya, iyo reer Saabaal'iiim oo ah dad sarajoog dheer idinkay idiiin soo gudbi doonan, oo kuwiinnay ahaan doonaa. Lyagu way idin daba socon doonaa, oo waxay idiiin soo gudbi doonan iyagoo silsiladaysan, oo way idiiin sujuudi doonaa, wayna idin bari doonaa, iyagoo leh, Sida xaqiqada ah Ilaah dhexdiinu jiraa, oo mid kalena ma jiro, oo isaga mooyaane Ilaah kale ma jiro. **15** Ilaaha reer binu Israa'iil oo ah Badbaadiyahow, sida runta ah waxaad tahay Ilaah isqariya. **16** Lyagu dhammaantood way ceeboobi doonan oo giddigoodna way sharafjabi doonan, oo kuwa sanamyo sameeya oo dhammu way wada qasmi doonan. **17** Laakiinse Rabbigu wuxuu reer binu Israa'iil

ku badbaadin doonaa badbaado daa'im ah, oo idinku weligiin iyo weligiinba ma aad ceeboobi doontaan, mana aad sharafjabi doontaan. **18** Waayo, Rabbiga samooyinka uumay oo ah Ilaaha dhulka uumay, oo sameeyey, oo dhisay, oo aan si aan waxba tarayn u umin, laakiinse uumay in la degganaado wuxuu leeyahay, Anigaa Rabbiga ah mid kalena ma jiro. **19** Anigu kuma hadlin qarsoodi iyo meel gudcur ah oo dhulka ka mid ah. Farcanka Yacquub kuma odhan, Si aan waxba tarin ii doonoodaa. Aniga Rabbiga ahu waxaan ku hadlaa xaqnimo, oo waxaan sheegaa waxyaalo qumman. **20** Kuwiinna quruumaha ka baxsadayow, soo shira, oo dhammaanttiin kaalaya, kulligii soo wada dhowaada. Kuwa sanamyadooda qoriga ah sita oo ilaaah aan waxba badbaadin karin barya aqoon ma leh. **21** Sheega oo soo saara, iyagu ha isla wada tashadeen. Bal yaa waxyaalahan waa hore muujiyey? Oo bal yaa wakhti hore sii sheegay? Sow ma aha aniga Rabbiga ah? Oo aniga mooyaane Ilaah kale ma jiro. Waxaan ahay Ilaah xaq iyo Badbaadiye ah, oo aniga mooyaane mid kale ma jiro. **22** Dhulka darafyadiisa oo dhammow, i soo eega, oo kulligii badbaada, waayo, anigaa Ilaah ah, oo aniga mooyaane mid kale ma jiro. **23** Waxaan ku dhaartay naafsaddayda, oo eray baa afkayga xaqnimo uga bayax, soona noqon maayo, waxaana weeye, Jilib waluba anuu ii sujuudinaa, carrab walubana waa igu dhaaran doonaa. **24** Waxaa laygu odhan doonaa, Rabbiga uun ayaa xaqnimo iyo xoogba leh. Isagaa loo iman doonaa, oo kuwii isaga u cadhaysnaa oo dhammuna way wada ceeboobi doonan. **25** Farcanka Israa'iil oo dhammu Rabbiga bay xaq ku noqon doonan, wayna faani doonan.

46 Beel baa foorsada, Nebona wuu dhacaa, sanamyadoodu waxay kor saarnaadaan xayawaanka iyo lo'da. Waxyaalihii aad sidan jirteen waxaa laga dhigay rai la saaray neefki daallanaa. **2** Way foorsadaan, oo dhammaantood way wada dhacaan, iyagu rarka ma ay samatabbixin karaan, laakiinse xataa iyaga qudhooda maxaabbiisahaan baa loo kaxaystaa. **3** Reer Yacquub oo ah kuwa reer binu Israa'iil ka hadhay oo dhammow, kuwiinna aan siday tan iyo wakhtigii aad caloosha ku jirteen oo aan xambaaray tan iyo wakhtigii aad uruka ka soo baxdeen, i maqla. **4** Tan iyo cimri dheer isagii baan ahay, oo tan iyo timo cirroobay waan idin xambaarayaa. Anigaa sameeyey, waanan sidi doonaa, waan xambaari doonaa, waanan samatabbixin doonaa. **5** Bal yaad ii ekaysiinaysaan oo ila simaysaan, oo yaad igu masaalaysaan inaanuu isku mid ahaanno? **6** Kuwa dahab kolayga ka soo qubaa, oo lacagna kafadaha ku miisaamaa waxay soo kirystaan dahabtume, oo isna wax ilaah ah buu ka dhigaa, markaasay u sujuudaan oo caabudaa. **7** Garbahooday ku qaadaan, oo way xambaaraan, oo meeshiisay qotomiyaan. Isna wuu iska taagnaadaa, oo meeshiisana innaba kama dhaqaaoq. Oo dadku way u qayshan doonaa, laakiinse isagu uma uu jawaabi karo, oo dhibkoodana kama uu badbaadin karo. **8** Kuwiinna xadgudbayow, bal waxan soo xusuusta, oo aad u fiirsada, bal mar kale soo garwaacsada. **9** Bal waxyaalihii hore oo qadiimka ahaa soo xusuusta, waayo, anigaa Ilaah ah, mid kalena ma jiro, anigaa Ilaah ah, oo mid ila mid ahuna ma jiro. **10** Bilowga waxaan sheegaa waxyaalo aan weli la samayn, anigoo leh, Taladaydu way hagaagi doontaa, oo waxaan jeclahay oo dhanna waada samayn doonaa. **11** Waxaan xagga bari uga yeedhayaa haad aad u gaajaysan oo ah ninka taladayda oofinaya oo aan waddan fog uga yeedhayo. Waan ku hadlay, oo weliba waan oofin doonaa. Waan u qasdiyey, oo weliba waan samayn doonaa. **12** Kuwiinna qalbiga qallafsan oo xaqnimada ka fogow, bal i maqla! **13** Xaqnimadaydii waan soo dhowaynayaa, oo iyana ma ay fogaan doonto, oo badbaadintayduna ma ay raagi doonto. Reer binu Israa'iil

oo sharaftayda ah daraaddood ayaan badbaadin Siyoon u dhix dhigii doonaa.

47 Gabadha bikradda ah ee Baabulloon ahay, soo deg, oo ciidda ku fadhiiso, magaalada reer Kaldaiinay, carshila'aan dhlukka ku fadhiiso, waayo, mar dambe adiga laguuguma yeedhi doono mid dhaylo ah oo jilcisan. **2** Dhadaxshiidiyada qaad oo wax shiid, masarka madaxa ka qaad, oo lugaha qaawi, tan iyo bowdada tafaxaydo, oo webiyaasha ka gudub. **3** Cawradada waa la qaawin doonaa, ceebaadana waa la arki doonaa. Waan aarsan doonaa, oo ninna uma tudhi doono. **4** Bixiyahayaga magiciisa waxaa la yidhaahdaa Rabbiga ciidammada oo ah Kan Quduuska ah ee reer binu Israa'iil. **5** Magaalada reer Kaldaiinay, shib dheeh oo fadhiiso, meel gudcur ah gal, waayo, mar dambe laguuguma yeedhi doono sayidaddii boqortooyoyinka. **6** Waa xaan u cadhooday dadkaygi, oo dhaxalkaygi nijaas baan ka dhigay, oo adigaan gacanta kuu geliyey. Innaba iyagi uma aadan naxariisan, oo dadka gabooabay ayaad harqoodkaagi wax culus kaga dhigtagtay. **7** Waa xaad istidhi, Anigu weligayba waxaan ahaan doonaa sayidat, oo waxyaalahanna qalbiga ma aad gelin, oo ugdambaystooldiina sooma aadan xusuusan. **8** Haddaba bal waxyaalahana maqal, taada iska raaxaysata oo istareexa ku joogtooy. Waa xaad qalbiga iska tidhaahdaa, Anigaa ah oo aniga mooyaane cid kale ma jirto, anigu innaba carmal ma noqon doono, oo ma gablamii doono. **9** Laakiinse labadan waxyaalood isku maalin qudhay ayay isku daqiqad kuu iman doonaan, waana gablannimo iyo carmalnimo. Aad iyo aad bay kuugu soo degi doonaan in kastoo aad saaxirnimo badan iyo falfal tiro badan badisay. **10** Waayo, waa xaad isku hallaysay sharnimadaada, oo waxaad istidhi, Ninna ima arko. Waxaa ku qalday xigmaddaada iyo aqoontaada, oo waxaad qalbiga iska tidhi, Anigaa ah, oo aniga mooyaane cid kale ma jirto. **11** Haddaba sidaas daraaddeed masiiboo baa kugu soo degi doonta, mana aad garan doontid si ay kuugu iman doonto, belaaya kugu dhici doonta, oo mana aad kari doontid inaad iska fogaysid, oo baabbi'd baa si kedis ah kuugu soo degi doonta, taasoo aadan aqoon. **12** Haddaad ku faa'iidi karaysid iyo haddaad ku adkaan karaysid, bal haatan la soo istaag falalkaaga iyo saaxirnimaadaada faraha badan oo aad tan iyo yaraantaadii ku soo hawshoonaysay. **13** Waa xaad ku daashay talooyinkaagiit tirada badnaa, haddaba xiddigayqaannada, iyo xiddigasheegyada, iyo xiliyasheegyaduba ha sara joogsadeen, oo ha kaa badbaadiyeen waxyaalaha kugu soo degi doona. **14** Bal eeg, iyagu waxay noqon doonaan sida xaab oo kale, oo dabka ayaan wada gubi doona, oo iyana xoogga ololka iskama ay samatabbixin doonaan, oo dabkaasuna ma ahaan doono dhuxul la kulaalo, amase dab la hor fadhiisto. **15** Saasay kuu noqon doonaan waxyaalihii aad ku hawshootay, oo kuwii aad macaamilada la lahayd tan iyo yaraantaadii midkood kastaaba meeshisuu tegi doonaa, oo mid ku badbaadiyana ma jiri doono.

48 Reer Yacquubka magaca Israa'iil loogu yeedho, oo biyihii Yahuudah ka soo baxay, oo magaca Rabbiga ku dhaarta, oo soo magacaaba Ilaaha Israa'iil, iyago aan run iyo xaqnimo toona ku xusuusanaynow, bal waxan maqla. **2** Waayo, iyagu waxay isugu yeedhaan kuwii magaalada quduuska ah, oo waxay isku halleyaan Ilaaha Israa'iil, oo magiciisa la yidhaahdo Rabbiga ciidammada. **3** Tan iyo waagii hore ayaan waxyaalihii hore sii sheegayay. Afkaygaya ka soo baxeen, waanan muujiyey. Dhaqsaan u sameeyey, wayna ahaadeen. **4** Waan ogaa inaad madax adag tiihi, iyo in qoortiinnu seed bir ah tahay, iyo in jaahiinno naxaas yahay, **5** sidaas darteed tan iyo waa hore ayaan idin sii sheegayay, oo intayan waxyaalahanu dhicin ayaan idin sii muujiyey, waaba intaasoo aad tidhaahdaan, Sanamkayagi aayaan waxan sameeyey, oo waxaa amray sanamkayagi xardhannaay iyo sanamkayagi la shubay. **6** Idinku waad maqasheen,

haddaba bal waxan oo dhan arka, idinku miyeydaan sii sheegi doonin? Haatan dabadeed waxaan idin tusayaa waxyaalo cusub, kuwaasoo ah waxyaalo qarsoon oo aydaan aqoon. **7** Lyaga haddaa la umay, ma aad maqlin, waaba intaasoo aad tidhaahdaan. War mar horeba waannu niqiin. **8** Idinku ma aydaan maqlin, oo ma aydaan aqoon, oo dhgeettiinnana waa hore ma furmin, waayo, waan ogaa inaad si khyaano badan u macaamilooteen, iyo in laydiin bixiyeen Xadgudbayaal tan iyo intaad uruka hooyadiin kasoo baxdeen. **9** Magacayga aawadiis ayaan idiinka joogsan doonaa ammaantayda daraaddeed. **10** Bal eega, waan idin safeeyey, laakiinse sida lacagta ma aha. Oo waxaan idinku tijaabiyyey foornadii dhibaatada. **11** Anigu aawaday, iyo xataa nafsaddayda qudheeda, ayaan waxan u samayn doonaa, waayo, magacayga bal side baa loo nijaasayn karaa? Ammaantayda mid kale siin maayo! **12** Reer Yacquub oo ah Israa'iilkaan u yeedhayow, bal i maqla, anigu waxaan ahay isagii, waxaan ahay kii ugu horreeyey iyo welliba kan ugu dambeeyaa. **13** Gacantayda aayaan aasaaska dhuulka dhigtagtay, oo samooiyinkana waxaa kala fidisay midigtayda, oo markaan u yeedho ayay dhammaantood sooda wada istaagaan. **14** Kulligiin soo wada shira oo waxan maqla. Bal yaa iyaga ka mid ah oo waxyaalahan sii sheegay? Kan Rabbigu jecel yahay wuxuu Baabulloon ku samayn doonaa siduu doonayo oo gacantisu waxay kor saarnaan doontaa reer Kaldaiin. **15** Anigu qudhayda aayaan sidaas ku hadlay, oo isagaan u yeedhay oo keenay, oo jidkiisuu ku barwaqaqobi doonaa. **16** Warroy ii soo dhowaada oo waxan maqla. Tan iyo bilowgi si qarsoodi ah uma aan hadlin. Tan iyo waagii ay waxanu dheceen, anigu halkaasaan joogay, oo haatanna waxaa i soo diray Sayidka Rabbiga ah iyo Ruuxiisa. **17** Rabbiga ah Bixiyihiienna oo ah Kan Quduuska ah ee reer binu Israa'iil, wuxuu leeyahay, Anigu waxaan ahay Rabbiga Ilaahiinna ah oo idin bara waxa idii wanaagsan oo idinku hoggaamiya jidki aad mari lahaydeen. **18** Haddaad amarradaya maqli lahaydeen, nabaddiinuu waxay noqon lahayd sidii webi oo kale, oo xaqnimadiinnu waxay noqon lahayd sidii hirarka badda oo kale, **19** oo farcankiinu waxuu ahaan lahaa sidii cammuudda oo kale, oo carruurtiinnu waxay ahaan lahayd sidii ciidda oo kale. Magacooda lama gooyeenoортайдана lagama baabbi'iyeen. **20** Idinku Baabulloon ka soo baxa, oo reer Kaldaiin ka soo carara, oo waxan hees ku naadiya oo sheega. Waa xaad ka sheegtaan xataa dhuulka darafkiisa, oo waxaad tidhaahdaan, Rabbigu wuxuu soo furtay addoommadiisi reer Yacquub. **21** Oo markuu lamadegaannada dhex marsiyeeyna ma ay oomin, oo dhagaxa ayuu biyo uga soo daayay, oo isagu dhagaxii ayuu kala dillaaciyeey, oo markaasay biyihii ka soo butaaceen. **22** Rabbigu wuxuu leeyahay, Kuwa sharka ah nabadu uma jirto.

49 Gasiradahow, bal i maqla, dadkiinna fogow, bal i dhiegaysta, Rabbigu wuxuu iiga yeedhay maxalka, oo urukii hooyaday ayuu iga soo magacaabay. **2** Oo afkaygana wuxuu ka dhigay sidii seef af badan oo kale, oo hooska gacantiisa ayuu igu qariyey, wuxuuna iga yeelay sidii fallaadh fiqan oo kale, oo gabooiyiisa ayuu igu xaseeyey. **3** Oo wuxuu igu yidhi, Israa'iilow, waa xaad tahay addoonkaygi oo waan kugu ammaanii doonaa. **4** Markaasaan idhi, Wax aan waxba ahayn ayaan u hawhooday, oo xooggaygiina waxaan ku dhammeeyey baabba' iyo wax aan waxba ahayn, laakiinse gartaydu waxay la jirtaa Rabbiga oo abaalgudkayguna wuxuu la jiraa Ilaahayga. **5** Oo haddaba Rabbigii urka hooyaday iga soo sameeyey inaan isaga addoon u noqdo si aan reer Yacquub isaga ugu keeno, oo reer binu Israa'iilkaan ay isaga ugu soo wada ururaan, wuu ila hadlay, (waayo, anigu Rabbiga hortiisa waan ku sharaf badnahay, Ilaahayguna wuxuu ii noqday xoog iyo itaal) **6** Oo isagu wuxuu leeyahay, Inaad addoonkaygi ahaatid, oo aad qabiilooyinka reer Yacquub soo kicisid, iyo inaad

kuwii reer binu Israa'iil ka hadhay soo celisid waa wax fudud, oo weliba quruumahaan iftiin kaaga dhigi doonaa, si ay badbaadintaydu dhulka darafkiisa u gaadho. 7 Rabbiga ah Bixiyaha reer binu Israa'iil iyo Kooda Quduuska ah wuxuu ku leeyahay kan dadku quudhsado oo quruumuhi karhaan, oo ah taliyayaal addoonkood, Boqorara arki doona oo sarajoogsan doona, oo weliba amiirraa sujuudi doona, waana Rabbiga aaminka ah, oo ah Kan Quduuska ah ee reer binu Israa'iil, oo ku doortay aawadii. 8 Rabbigu wuxuu leeyahay, Wakhti la aqbalay ayaan kuu jawaabay, oo maalintii badbaadintaa waan ku caawiyej, waanan ku ilaalin doonaa, oo axdi ahaan baan dadka kuu siin doonaa inaad dhulka hagaajisid oo aad ka yeeshid in ay dhaxlaan meelihii hantida ahaa ee baabba'ay, 9 iyo inaad kuwa xidhan ku tidhaahdid, Soo baxa, oo kuwa gudcurka ku jirana aad ku tidhaahdid, Ismuuji. Waxay daaqi doonaan jidadka, oo daaqqsintoodana waxay ka heli doonaan meelaha sare oo dhan. 10 Ma ay gaajoon doonaan, mana ay harraadi doonaan, oo kulaylka iyo qorraxdu kuma ay dhici doonaan, waayo, ka iyaga u naxariista aaya hor kici doona, oo wuxuu ku hoggaamin doonaa illo biya ah agtood. 11 Oo buurahayga oo dhan waxaan ka dhigi doonaa waddo, oo jidadkaya weynna kor baa loo wada qaadi doonaa. 12 Bal eega, kuwanu waxay ka iman doonaan meal fog, oo bal ogaada, kuwanu waxay ka iman doonaan xagga woqooyi iyo xagga galbeed, oo kuwanuna waxay ka iman doonaan dalka reer Siiniim. 13 Samooyinkow, heesa, oo dhulkow, faraksanow, buurahow, hees ku dhufta, waayo, Rabbigu dadkiisi wuu qalbi qaboojiyey, oo kuwiisa dhibaataysanna wuu u naxariisan doonaa. 14 Laakiinse Siyoon waxay tidhi, Rabbigu waa iga tegey, oo Sayidku waa i illobay. 15 Miyaa naagu ilmeheeda nuuga illoobi kartaa inayan wiiliikii urkeeda ka soo go'ay u naxariisan? Mindhaa kuwaasu way illoobi karaan, aniguse innaba ku illoobi maayo. 16 Bal eeg, waxaan kugu calaamadeeyey calaacalaha gacmahayga, oo derbiyadaaduna had iyo goorba way i hor yaallii. 17 Carrurtaadu way soo degdegayaan, oo kuwii ku dumiyey iyo kuwii cidlada kaa dhigayba way kaa bixi doonaan. 18 Bal indhahaaga kor u qaad oo hareerahaaga fiiri. Kuwaas oo dhammu way isa soo wada urusanayaan oo adigay kuu imanayaan. Rabbigu wuxuu leeyahay, Noloshayada ku dhaartay, hubaal kuwaas oo dhan waxaad u xidhan doontaa sida sharraxtaay oo kale, oo waxaado u huwan doontaa sida aroosaddu wax u huwato oo kale. 19 Waayo, baabba'aagii iyo meelahaagiijii cidloobay iyo dalkaagii burburayba haatan cidhiidhi bay ku noqon doonaan kuwa ku degaya, oo kuwii ku liqayna way kaa fogaan doonaan. 20 Carrurtaa aad dhashay markaad gablantay dabadeed ayaa kugu odhan doontaadigoo maqlaya, Meeshu aad bay noogu cidhiidhisan tahay, haddaba bal mee aannu degno noobanee. 21 Markaasaad qalbigaaga iska odhan doontaa, Bal yaa kuwan ii dhalay? Maxaa yeelay, carrurtaydii waan ka gablamay, oo waxaan ahay mid cidlowday, oo la masaafuriyey, oo wareegta. Oo bal yaase kuwan ii koriyey? Waayo, anoo keligay ah aaya layga tegey, ee haddaba kuwanu xaggee bay joogeen? 22 Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Bal eeg, quruumahaan u gacan haadin doonaan, oo calankayga dadyowgaan u taagi doonaan, oo wiilashaada laabtooday ku keeni doonaan, oo gabdhahaagana garbahooday ku soo qaadi doonaan. 23 Oo boqorro waxay kuu noqon doonaan abbayaal carruurtaada xannaaneeya, oo boqoradahoodu waxay kuu noqon doonaan hooyoojin carruurtaada nuujija. Oo intay jaahooda dhulka saaraan ayay kuu sujuudi doonaan, oo waxay leefleefi doonaan ciidda cagaahaaga. Markaasaad ogaan doontaa inaan anigu Rabbiga ahay, oo kuwii i sugaa marnaba ma ay ceeboobi doonaan. 24 Mid xoog badanu wuxuu qabsado miyaa laga qaadaa? Miyaase la samatabbixiyya maxaabbiisti kan xqa ah? 25 Laakiinse Rabbigu wuxuu leeyahay, Xataa kii xoog badan maxaabbiistiisa waa laga

qaadi doonaa, oo kan laga cabsado wuxuu qabsadona waa laga samatabbixiin doonaa, waayo, kii kula dirira waan la diriri doonaa, oo carruurtaadana waan badbaadin doonaa. 26 Oo kuwii ku dulmana waxaan ku quudin doonaa hilibka jidhkooda, oo dhiiggoodan waxay ugu sakhraami doonaan sida khamri macaan, oo binu-aadmiga oo dhammuna waxay wada ogaan doonaan inaan anigoo Rabbiga ahay Badbaadiiyahaaga, iyo Bixiyahaaga, iyo Kan xoogga badan ee reer Yacquub.

50 Rabbigu wuxuu leeyahay, Meeday warqaddii furniinka ee hooyadii, oo aan ku eryay? Waase kuma kan ka mid ah kuwa daynka iga qaba oo aan idinka iibiyey? Bal eega, xumatooyinkina aawadood ayaa laydiin iibiyey, oo xadgudubyadiinna aawadood ayaa hooyadiin lagu furay. 2 Haddaba markaan imid, muxuu ninna u jirin? Oo markaan dhawaaqayse maxaa la iigg jawaabi waayay? Miyaan innaba gacantaydu gaaban tahay si ayan wax u furan karin? Amase miyaanlahay xoog aan wax ku samatabbixiyo? Bal eega, canaanayda ayaan badda ku engejiyaa, oo webiyaashana cidlo baan ka dhigaa. Kalluunkoodu biyola'an aawadeed buu la soo uraa, oo oon buu u dhintaa. 3 Samooyinkha madow baan huwiyyaa, oo dhar joonyad ah ayaan go' uga dhigaa. 4 Sayidka Rabbiga ah ayaa afka kuwa wax bartay i siiyey inaan ogaado si aan hadal ugu taageero kan daallan. Subax kastuu i toosiyya, subax walbana dhegtayduu u toosiyya inaan wax u maqlo sida kuwa wax bartay. 5 Sayidka Rabbiga ah ayaa dhegtayda furay, oo aniguna ma aan caasiyoobin, oo dibna ugama aan noqon. 6 Kuwii i karbaashay ayaan dhabarkaygi u duway, oo kuwii timaha iga rifayna dhabannadaydaan u duway. Wejigaygiina ceeb iyo candhuuf toona kama aan qarin. 7 Waayo, waxaa i caawin doona Sayidka Rabbiga ah, oo sidaas daraaddeed ma aan sharafjabin, oo sidaas daraaddeed ayaan wejigaygi uga dhigay sidiid dhagaxmadow oo kale, oo waxaan ogahay inaanan ceeboobi doonin. 8 Ka xaq iga dhiga wuu dhow yahay, bal yaa ila diriraya? Aannu isla wada istaagno. Waa kuma kan cadowgaya ah? Ha ii soo dhowaado. 9 Bal eega, Sayidka Rabbiga ah ayaa i caawinaya, haddaba waa kuma kan i xukumi doonaa? Bal ogaada, iygoo dhammaantood sida dhar duugoobay bay u gabooobi doonaan, oo kulligood aboor baa cuni doona. 10 Bal yaa idinka mid ah oo Rabbiga ka cabsada, oo codka addoonkiisa addeeca? Kan gudcurka ku dhex socda, oo aan iftiin lahaynu magaca Rabbiga ha aamino, oo Ilaahiisa ha isku halleeyo. 11 Kuwiinna dabka shida, oo ololka isku hareereeya oo dhammow, iftiinka dabkiinna iyo ololka aad shidateen ku socda. Waxaas gacantaydaad ka heli doontaan, oo waxaad ku jiifsan doontaan tiiraanyo.

51 Kuwiinna xaqnimada raaca oo Rabbiga doondoonor, bal i maqla. Bal eega dhagaxii laydinka gooyay iyo godkii laydinka soo qoday. 2 Bal eega aabbiihiin Ibraahim, iyo Saarahdii idin dhashay, waayo, markuu mid qudhaha ahaa ayaan u yeedhay, waanan barakeeyey, oo tarmiyey. 3 Waayo, Rabbigu Siyoon wuu u qalbi qabowjiyey, oo meelaheeda baabba'ay oo dhanhaa wuu u qalbi qabowjiyey, cidladeedana wuxuu ka dhigay sidiid Ceeden oo kale, oo lamadegaankeedana sidiid beertii Rabbiga oo kale, oo dhexdeedana waxaa laga heli doonaa farxad iyo rayray, iyo mahadnaqid iyo cod heeseed. 4 Dadkayow, i maqla, oo quruuntaydoy, dhegta ii dhiga, waayo, Sharci baajaa iyo soobxi doona, oo caddaalaaddaydara waxaan ka dhigi doonaa inay dadyowga iftiin u noqoto. 5 Xaqnimadaydii way soo dhowdahay, badbaadintaydiina way soo baxday, oo gacmahayguna dadyowgay u garsoori doonaan, gasiiraduhuna anigay i sugi doonaan, oo gacantayday isku hallayn doonaan. 6 Bal indhiihinna samooyinka ku taaga, oo haddana dhulka hoose fiiriya, waayo, samooyinku sida qiiq oo kale bay u libdhi doonaan, oo dhulkuna sida dhar buu u

duugoobi doonaa, oo kuwa degganuna sidaas oo kalay u dhiman doonaan, laakiinse badbaadintaydu weligeedba way sii waari doontaa, oo xaqnimadayduna weligeed ma dhammaan doonto. **7** Kuwiinna xaqnimada yaqaanow, dadka sharcigayu qalbigooda ku jirow, bal i maqla. Dadka canaantiisa ha ka cabsanina, caydiisana ha ka qalbi jabina. **8** Waayo, aboor baa sida dhar oo kale u cuni doona, oo dixiri baa sida dhogor oo kale u cuni doona, laakiinse xaqnimadayduna weligeedba way sii waari doontaa, oo badbaadintayduna tan iyo ab ka ab way sii jiri doontaa. **9** Gacanta Rabbigo, toos oo toos, oo xoog yeelo, oo u toos sidii waayihii hore, iyo sidii qarniyadii hore. Miyaadan ahayn tii Rahab googoosay oo bahalbadeedii mudday? **10** Miyaadan ahayn tii engejisay baddii ahayd biyihii moolka dheera? Sow ma aad tihid tii badda moolkeeda jidka ka samaysay in kuwa la soo furtay ay ku gudbaan? **11** Oo kuwa Rabbigu soo furtay way soo noqon doonaan, iyagoo gabyaya ayay Siyoon iman doonaan, oo madaxoodana farxad weligood ah aaya saarnaan doonta, oo waxay heli doonaan farxad iyo rayrayn, oo tiiraanyo iyo taahna way carari doonaan. **12** Aniga qudhayda weeye kan ku qalbi qaboojijya. Maxaad tahay waadiga nin dhimanaya iyo binu-admi sida caws oo kale u baabba'aya ka cabsanayee? **13** Ma waxaad illooday Rabbiga ku sameeyey oo samooyinka kala bixiyey, oo dhulka aasaaskiisa dhigay, oo ma waxaad had iyo goor maalin kasta ka cabsanaysaa kan wax dulma cadhadiisa, sidii isagoo diyaar u ah inuu wax baabbi'iyo? Haddaba bal meeday kan wax dulma cadhadiisu? **14** Maxbuuska la masaafuriyeh dhaqso baa loo furi doonaan, oo ma uu dhiman doono, yamayskana ma geli doono, cuntadiisana ma uu waayi doono. **15** Laakiinse anigu waxaan ahay Rabbiga llaahaaga ah oo badda isku walaqa si ay mawjadaheedu u guuxaan. Magicisa waxaa la yidhaahda Rabbiga ciidammada. **16** Oo erayadaydi ayaa afkaaga geliyey, hooskii gacantaydanya waan kugu daboolay si aan samooyinka u kala bixiyo, oo aan aasaaska dhulka u dhigo, oo aan reer Siyoonna ugu idhaaho, Dadkaya baad tiihiin. **17** Yeruusaalemay tii gacanta Rabbiga koobki cadhadiisa ka cabtay, toos oo toos, oo sara joogso. Waxaad cabtay koobka lagu dhacdhalo, waadna heensatay. **18** Wiilashii ay dhashay oo dhan laguma arko mid iyada haga, oo wiilashii ay korisay oo dhanna laguma arko mid iyada gacanta qabta. **19** Labadan waxyaaloood ayaa kugu dhacay. Bal yaa kuu barooran doona? Baabba' iyo halaag, iyo abaar iyo seef. Haddaba bal sidee baan kuu qalbi qabowjin doona? **20** Wiilashaadii aad bay u daaleen, waxayna dhinac yaallini jihadka oo han sida biciid dabin ku dhacay. Waxay ka wabxeen cadhadii Rabbiga iyo canaantiilaahaaga. **21** Haddaba taada dhibaataysan oo ku sakhraantay wax aan khamri ahaynay, bal waxan maqal: **22** Sayidkaaga Rabbiga ah oo ah llaahaaga dacwada dadkiisa u muddaca wuxuu leeyahay, Bal eeg, waxaan gacantaada ka bixiyey koobka lagu dhacdhalo, kaasoo ah koobka cadhadayda. Adigu mar dambe innaba ma aad cabbi doontid. **23** Laakiinse waxaan gacanta u gelin doonaa kuwa ku dhiba, oo naftaada ku yidi, Dhambacaadso aan kugu gudubnee, oo adna kuwii gudbayay aayaad dhabarkaagiig uga dhigtay sida dhulka oo kale, iyo sida jidka oo kale.

52 Siyonay, toos oo toos, oo xooggaaga xidho. Yeruusaalemay, magaalada quduuska ahay, dharkaaga quruxda badan xidho, waayo, hadda ka dib kuwa buuryoqab ah iyo kuwa nijaas ah toona kuma ay soo geli doonaan. **2** Yeruusaalemay, boodhka iska jaf oo ka kac, oo fadhiiso, magaalada Siyoon oo maxbuusad ahayday, iska fur waxaa qoorta lagaaga xidhay. **3** Waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Idinka waxaa laydinku iibiyey wax aan waxba ahayn, oo haddana lacagla'an baa laydinku soo furan doonaa. **4** Waayo, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Dadkaygii waa horay Masar ku dhaadheceen inay halkas joogaan, oo kii reer

Ashuurna sababla'aan buu u dulmay. **5** Haddaba sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal maxaa halkan ii jira marka dadkayga waxaan waxba ahayn lagu kaxayst? Rabbigu wuxuu leeyahay, Kuwa iyaga u taliyya way qayliyaan, oo magacaygana had iyo goor maalin kastaba waa la caaya. **6** Sidaas daraaddeed dadkaygu magacaygay aqoonsan doonaan, oo sidaas daraaddeed waxay maalintaas garan doonaan inaan anigu ahay kan hadla, bal eega, waa i kane. **7** Buuraha dushooda ku qurux badanaa cagaha kan warka wanaagsan keena, oo nabadda naadiya, oo waxyaalaha wanaagsan warka wanaagsan ka keena, oo badbaadada naadiya, oo Siyoon ku yidhaahda, llaahaagii baa boqornimada haysta. **8** Waa ka codka waardiyyaashaadu! Codkooday kor u qaadayaan, oo dhammaantood way wada heesayaan, waayo, indhahooday ku arki doonaan markii Rabbigu Siyoon ku soo noqonayo. **9** Yeruusaalem meelaheeda baabba'ayow, dhammaantin farxa, oo kulligiin hees ku dhufta, waayo, Rabbigu dadkiisi wuu qalbi qaboojijye, oo Yeruusaalemma wuu soo furtay. **10** Waayo, Rabbigu wuxuu gacantiisi quduuska ahayd bayaan ugu muuijey qurumaha oo dhan hortooda, oo dhulka darafyadiisa oo dhammuna waxay wada arki doonaan badbaadinta llaheenna. **11** Kuwiinna weelasha Rabbiga sidow, taga, oo taga, oo halkaas ka soo baxa, ha taabanina wax aan daahir ahayn, oo iyada ka dhex baxa, oo daahir ahaada. **12** Waayo, degdeg kuma bixi doontaan oo qixidna kuma carari doontaan, maxaa yeelay, Rabbiga ayaa idin hor kici doona, oo laaha reer binu Israa'iil ayaa idin daba socon doona. **13** Bal eega, addoonkaygu caqli buu yeelan doona, oo waa la sarraysi doona, oo kor baa loo kicin doona, wuxuuna noqon doona mid aad u sarreeya. **14** Waxaa jaahiisi loo xumeeyey si ka daran sida nin kale loo xumeeyo, suurraddiisiina waxaa loo xumeeyey si ka daran sida binu-aadmiga loo xumeeyo oo kale, haddaba sidii kuwa badanu ula yaabi jireen oo kale, **15** ayuu isaguna quruumo badan uga yaabin doona, oo boqorraduna waxay afkooda u xidhi doonaan isaga aawadiis, waayo, waxay arki doonaan wax aan weligood loo sheegin, oo waxay ka fiiran doonaan wax ayan weligood maqal.

53 Bal yaa warkayagi rumaystay? Oo yaa gacantii Rabbiga loo muuijey? **2** Waayo, isagu hortiisu ku koray sidii geed curdan ah, iyo sidii xidid dhul engegen ka soo baxay oo kale. Isagu suurad iyo qurux aynu ku fiirinno toona ma leh, oo qurux aynu ku jeclaanno laguma arko. **3** Isaga waa la quudhsaday, waana la diiday, oo wuxuu ahaa nin murugeed, oo xanun bartay, waana la quudhsday sida mid dadku wejiga ka qarsado, mana aynaan xurmayn. **4** Sida runta ah wuxuu xambaratay xanuunyadeennii, wuxuuna qaataay murugadeennii, laakiinse waxaynu ku tirinnay mid belaayo ku dhacday, oo Ilaah dilay, oo dhibaataysan. **5** Laakiinse waxaa isaga loo dhaawacay xadgudubyadeenna, waxaana loo nabareeyey xumaatooyinkeenna, edbintii nabaanidinadeennana dushisay ku dhacday, didillaaaciisina waynu ku bogsannay. **6** Dhammaanteen sidii ido baynu u hallownay, midkeen waluba jidkiisu u leexday, oo Rabbigu wuxuu isaga dulsaaray xumaanteenoo dhan. **7** Isaga waa la dulmay, waana la dhibay, laakiinse innaba afkiisii ma uu kala qaadin. Isaga sidii wan la galayo baa loo kexeyey, oo sidii lax ku aamusan kuwa dhogorta ka xiira hortooda, isagu afkiisa ma uu furin. **8** Isaga dulmi iyo xukun baa lagu sii qaaday. Haddaba bal yaa qarnigii si ka mid ahaa oo u maleeyey in isaga laga gooyay dalkii kuwa nool? Xadgudubka dadkayga daraaddiis ayaa isaga loo garaacay. **9** Xabaashiisina waxaa lagu daray kuwii sharka lahaa, dhimashadiisina mid taajir ahaa, in kastoo uusan dulmi samayn, kхиyaanona anay afkiisa ku jirin. **10** Habase ahaatee waxaa Rabbigu raallii ka noqday inuu isaga nabareeyo. Wuxuu isaga ku riday xanuun. Markaad naftiisa qurbaan dembi ka dhigtid ayuu arki doonaa farcankiisi, cimrigiisuna waa dheeraan doonaa, oo Rabbiga dooniisiisuna gacantiisay ku

liibaani doontaa. **11** Wuxuu arki doonaa waxay naftiisu ku dhibootay, wuuna u riyaaqi doonaa. Addoonkayga xaqa ahuna aqoontiisa ayuu kuwa badan xaq kaga dhigi doonaa, wuxuuna xambaari doonaa xumaatooyinkooda. **12** Sidaas daraaddeed waxaan isaga wax ula qaybin doonaa kuwa waaweyn, isna wuxuu boolida la qaybsan doonaa kuwa xooga badan, maxaa yeelay, isagu naftiisu geeri u huray, waxaana lagu tirihey kuwa xadgudbay, weliba wuxuu xambaartay kuwa badan dembigood, wuuna u duceeyey kuwa xadgudbay.

54 Rabbigu wuxuu leeyahay, Faraxsanow, madhalaysta aan dhalinay, hees ku dhufo oo mashxarad, taada aan carruur ku foolanay, waayo, tan cidlowday carruuteedu waa ka badan yihiin tan ninka leh carruuteeda. **2** Meesha teendhadaada ballaadh, oo rugahaaga daahyadoodana ha la kala bixyo. Waxba ha la hadhin, xadkhahaaga sii dheeree, oo dhidbahaagana sii xoogee. **3** Waayo, waxaad u kala faafii doontaa xagga midigta iyo xagga bidixdaa, oo farcankaaguna wuxuu dхахли doonaa quruumaha, oo magaalooqina baabba'aya wuxuu ka dhigi doonaa in la dego. **4** Ha cabsan, waayo, ma aad ceeboobi doontid, hana sharafjabin, waayo, laguma ceebayan doono, oo ceebti yaraantaadana waad illoobi doontaa, oo ceebti carmalnimadaadana innaba mar dambe sooma aad xusuusan doontid. **5** Waayo, Uumahaaga ayaa ninkaaga ah, oo magiciisana waxaa la yidhaahdaa Rabbiga ciidammada. Kan Quduuska ah ee reer binu Israa'iilna waa Bixiyahaaga, oo waxaa isaga la odhan doonaa Ilaaha dhulka oo dhan. **6** Waayo, Ilaahaagu wuxuu leeyahay, Anoo Rabbiga ahu waxaan kuugu yeedhay sidii adoo ah naag laga tegey oo nafsatdeedu murugootay, iyo sidii bilcaan yaraanteedii lagu nacay oo kale. **7** Muddo yar baan kaa tegey, laakiinse waxaan kugu soo ururin doonaa naxariis badan. **8** Rabbiga Bixiyahaaga ahu wuxuu leeyahay, Muddo gaaban aayaan cadho yar wejigayga kaaga qariyey, laakiinse raxmad weligeed ah aayaan kuugu naxariisan doonaa. **9** Maxaa yeelay, tanu waxay iila mid tahay sidii biyihii wakhtigii Nuux mar dambe dhulka kor mari doonin ayaan ugu dhaartay inaan mar dambe kuu cadhoon doonin, iyo inaan innaba ku canaan doonin. **10** Waayo, Rabbiga kuu naxariistaa wuxuu leeyahay, In kastoo ay buuruuhu fogaadaan oo ay kuruhuna dhaqdhaqaqaan raxmaddaydu innaba kaa fogaan mayso, oo axdigayga nabdeedna dhaqdhaqaaci maayo. **11** Taada dhibaatsaysan, oo duufanku rorogay, oo aan la qalbi qabowjinay, bal eeg, dhagaxyadaada waxaan ku qurxin doonaa midabyo kala cayncayn ah, oo aasaaskaagana waxaan ka samayn doonaa dhagaxy safayr la yidhaahdo. **12** Oo daaqadahaagana waxaan ka samayn doonaa dhagaxy cascias oo yaaquud la yidhaahdo, irdhaagana waxaan ka samayn doonaa dhagaxyo dhalaalaya, oo derbigaaga oo dhanna waxaan ka samayn doonaa dhagaxyo qaalii ah. **13** Oo Rabbigu carruutaada oo dhan ayuu wax bari doonaa, oo nabadda carruutaaduna waxay ahaan doontaa mid weyn. **14** Xaqnimaada ku dhismi doontaa, oo dulmini waad ka fogaan doontaa, waayo, ma aad cabsan doontid, oo cabsigelintana waad ka fogaan doontaa, waayo, innaba kuuma ay soo dhowaan doonto. **15** Bal ogow, haddii dagaal laysu soo wada urursado xaggayga kama iman doono. Ku alla kii dagaal kugu kiciyaba aawadada buu u dhici doonaa. **16** Bal eeg, anigaa abuuray birtumaha dabka dhuxuleed afuufa oo hub dagaal u soo saara, oo weliba waxaan abuuray kan wax dumiya inuu wax baabbi'iyo aawadeed. **17** Hub laguu samaystay oo liibaanaya ma jiro, oo af kasta oo garsoorid kuugu kacana waad xukumi doontaa, Rabbigu wuxuu leeyahay, Kanu waa dhaxalkii addoommada Rabbiga, oo xaqnimaadoduna xaggaygay ka timid.

55 Hoy, kuwiinna oomman oo dhammow, xagga biyaha kaalaya, xataa kii aan lacag haysanow, kaalaya, wax iibsada, oo wax

cuna, kaalaya oo khamri iyo caano lacagla'aan iyo iibla'aan ku qaata. **2** Haddaba bal maxaad lacag ugu bixisaan wax aan cunto ahayn? Oo wixii aad ku hawshooteenma maxaad ugu bixisaan wax aan idin dherjinayn? Bal aad i maqla, oo waxa wanaagsan cuna, oo naftiinnuna ha iskaga istareexdo barwaqa miidhan. **3** Dheghiinna soo dhiga, oo ii kaalaya, i maqla oo naftiinnuna way noolaan doontaa, oo anna waxaan idinla dhigan doonaa axdi weligiis ah, kaasoo ah waxyaalahii naxariista lahaa oo la hubo ee aan Daatuumd u ballanqaaday. **4** Bal eega, isagaan dadyowga markhaati uga dhigay, oo hoggaamiye iyo taliyena dadyowgaan uga dhigay. **5** Bal eeg, waxaad u yeedhi doontaa quruun aadan aqoon, oo quruun aan ku aqoonna way kuu soo ordi doontaa, waana Rabbiga ah Ilaahaaga iyo kan Quduuska ah ee reer binu Israa'iil aawadiis, waayo, wuu ku sharfay. **6** Rabbiga doondoona inta isaga la heli karo, oo isaga barya intuu dhow yahay. **7** Ka sharka lihi jidkiisa ha ka tago, ninka aan xaqa ahaynuna fikirradiisa, oo Rabbiga ha u soo noqdo, oo isna wuu u naxariisan doonaa, oo ha u yimaado Ilaaheenna, waayo, aad buu u saamixi doonaa. **8** Waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Fikirradaydu fikirradiinna ma aha, oo jiddakiinnuna jidatkayga ma aha. **9** Maxaa yeelay, sida samooyinku ay dhulka uga sarreeyaan ayay jidatkaygu jiddakiinna uga sarreeyaan, oo ay fikirradaydu fikirradiinna uga sarreeyaan. **10** Waayo, sida roobka iyo barafka cadu ay samada uga da'aan, oo ayan halkaas ugu noqon, laakiinse ay dhulka u waraabiyaa oo ay uga dhigaan inuu soo bixyo oo magoolo, si uu abuur u siyo kan wax abuurtta, oo uu cunto u siyo kan wax cuna, **11** sidaas oo kaluu ereyji afkayga ka soo baxaa noqon doonaa, oo isagoo madhan igu soo noqon maayo, laakiinse wuxuu oofinayaa wixii aan ula qasdiyey, waana ku soo liibaanaya wixii aan u diray. **12** Waayo, farxad baad la bixi doontaan, oo nabad baa laydinku hoggaamin doonaa, oo buuraha iyo kuruhuna hortiinnay hees ku dhufan doonaaan, oo dhinta duurka oo dhammuna way sacbin doonaa. **13** Qodaxda meesheedii waxaa ka soo bixi doona geed beroosh ah, oo maraboota meesheedina waxaa ka soo bixi doona geed hadaa ah, oo taasu waxay Rabbiga u ahaan doontaa magac iyo calaamad weligeed sii waaraysa oo aan la baabbi'in doonin.

56 Rabbigu wuxuu leeyahay, Caddaaladda dhawra oo xaqnimaada sameeyaa, waayo, badbaadintaydu way soo dhow dahay inay timaado, oo xaqnimaadoduna dhaqsay u soo muuqan doontaa. **2** Waxaa barakaysan ninkii waxan sameeyaa iyo binu-aadmigii waxan xajiyi, oo sabtida dhawra si uusan u nijaasayn, oo gacantiisana dhawra si ayan innaba wax shar ah u samayn. **3** Shisheeyihii Rabbiga raacay yuusan odhanin, Hubaal Rabbigu dadkiisa wuu iga sooci doonaa, oo ninkii bohon ahuna yuusan odhanin, Bal eega, anigu waxaan ahay geed qallalan. **4** Waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Bohommada sabtiyaddayda dhawra, oo wixii iga farxiya doorta, oo axdigayga aad u xajiyi **5** waxaan gurigayga iyo derbyidayda dhexdooda ku siin doonaa meel iyo magac ka sii wanaagsan wiilal iyo gabdhoba. Waxaan iyaga siin doonaa magac weligiis sii waaraysa oo aan la baabbi'in doonin. **6** Oo Rabbigu wuxuu leeyahay, Weliba shisheeyayaasha i raaca inay ii adeegaaan, iyo inay magacayga jecladaan, oo ay addoommo ii ahaadaan, mid kasta oo sabtida dhawra si uusan u nijaasayn, oo axdigaygana aad u xajiyi, **7** kuwaas oo dhan buurtayda quduuska ah ayaan keeni doonaa, oo gurigayga tukashada ayaan kaga farxin doonaa. Qurbaannadooda la gubo iyo allabayadooda ay meeshayda allabariga ku kor bixiyaan waa la aqbalii doonaa, waayo, gurigayga waxaa dadyowga oo dhan loogu yeedhi doonaa guriga tukashada. **8** Sayidka Rabbiga ah oo masaafurisyadii dadka Israa'iil soo ururiyaa wuxuu leeyahay, Weliba waxaan u soo ururin doonaa qaar kale oo aan ahayn kuwoodii la

ururiyey. **9** Dugaagga duurka jooga oo dhan iyo dugaagga duudda oo dhammow, kaalaya aad wax cunteene. **10** Waardiyyaashiiwu waa indha la' yihiin, oo kulligoodna aqoon ma leh, dhammaantoodna waa eeyo carrab la' oo aan ciyi karin. Way riyoodaan oo jiifaan, oo jecel yihiin inay hurdaan. **11** Eeyadu way hunguri weyn yihiin, weligoodna ma dhergi karaan, oo kuwasuna waa adhijirro aan innaba wax garan karin. Kulligood waxay u leexdeen jidkoodii, oo midkood kastaaba xataa kii ugu dambeeey wuxuu iska daba galay faatiidii. **12** Oo waxay yidhaahdaan, Kaalaya khamri baan doonan doonaaye oo wax lagu sakhraamo baynu ka soo dhergi doonnaaye, oo berrina waxay ahaan doontaa sida maanta oo kale, oo weliba ka sii weyn.

57 Kan xaga ah wuu halligamaa, oo ninna qalbiga ma gelijo. Cibaadalawaayaashana waa la kexeyey, oo ciduna ma garato in kan xaga ah belaayaadaa soo socota laga waday. **2** Isagu wuu nabab galaa, oo mid kasta oo qummanaantiisa ku socdana sariirtiisu ku nastaa. **3** Laakiinse wiilasha saaxiradda, oo ah farcankii dhillayga iyo dhilladu ay iska dhaleenow, bal halkan u soo dhowaada. **4** Bal yaad ku cayaarsayaan? Oo bal yaad afka ku kala qaadaysaan oo aad carrabka ku soo taagaysaan? Sow idinku ma ihidin carruurti xadgudubka iyo farcankii beenta, **5** idinkoo geedaha dhexdooda iyo geed kasta oo cagaar ah hoostiisa iskula kacsada, oo carruurti dooxooyinka iyo meelaha dhagaxyada dillaacsan ka hooseeya ku gowraca. **6** Qaybtadu waxay dhex taallaa dhagaxyada siman oo dooxada dhex yaal, oo iyaga quduhoodu waa qaybtadaa, waayo, iyagaad qurbaan cabniin ah u daadisay, oo iyagaad qurbaan u bixis. Haddaba bal miyaan waxyalaahas raalli ka noqon doonaa? **7** Waxaad sariirtadii dul dhigatay buur sarryasa oo dheer, oo halkaasaad sii fuushay inaad allabarri ku bixisid aawadeed. **8** Oo albaabbada iyo tiirkarka dabadooda ayaaad xusuustaadii qotosantay, waayo, waxaad isu qaawisay mid kale oo aan aniga ahayn, waanad sii fuushay, oo sariirtadiiwaad sii ballaadhisay, oo axdi baad iyaga la dhigatay. Sariitoodana meeshaad ku aragtay waad ku jeceshayah. **9** Saliid baad boqorka ula tagtagtay, oo cadarkaagiina waad iska sii badisay, ergooyinkaagiina meel fog baad u dirtay, oo ceeb baad ku dhaadhadday tan iyo She'ool. (*Sheol h7585*) **10** Wuxaad ku daashay jidkaaga dherkerkiisa, laakiinse ma aad odhan, Rajo ma leh. Wuxaad heshay xoog cusub, oo sidaas daraaddeed ma aadan taag qabin. **11** Oo bal yaad ka baqday oo aad ka cabsatay, oo aad saas darteed been u sheegtay oo aadan ii soo xusuusana, ama aadan innaba xaalkan qalbigaaga u gelin? Miyaanan wakhtii dheer iska aamusin? Oo ma sidaas aawadeed baadan iiga cabsanayn? **12** Wuxaan sheegi doonaa xaqnimadaada iyo shuqullandada, iyaguse waxba kuuma tari doonaa. **13** Markaad qayshatid, bal guutooyinkaagu ha ku samatabixiyeen, laakiinse iyaga dabay baa qaadi doonta, oo neef baa wada kaxayn doonta, laakiinse kii isku kay halleyeyaa dalkuu hantiyi doonaa oo wuxuu dhaxli doonaa burutayda quduuska ah. **14** Oo isna wuxuu odhan doonaa, Dhisa, dhisa, oo jidka hagaajiji, oo jidka dadkayga waxa lagu turunturoodo ka wareejiya. **15** Waayo, Kan dheer oo sarreyya, oo weligiis waara, oo magiciisu Quduuska yahay wuxuu leeyahay, Anigu waxaan degganahay meesha sare oo quduuska ah, oo weliba waxaan la jiraa kan toobadkeena oo is-hoosaysiyya inaan soo nooleeyo ruuxa kuwa is-hoosaysiyya, iyo inaan soo nooleeyo qalbiga kuwa toobadkeena. **16** Waayo, ilaa weligay diriri maayo oo ilaa weligay sii cadhaysnaan maayo, haddii kalese ruuxii iyo nafiihii aan abuurayba hortayda way ku taag darnaan lahaayeen. **17** Xumaantii hunguriweynaantiisa aawadeed aayaan u cadhooday oo aan wax ugu dhufay. Waan isqariyey oo waan cadhooday, oo isna wuu ku sii leexday xaggaa jidkii qalbigiisa. **18** Jidatkisiid waan arkay, laakiinse isagaan bogsiin doonaa, oo weliba waan soo hoggaamin doonaa, oo isaga iyo kuwa u barooranayaba waan qalbiqaboojin

doonaa. **19** Rabbigu wuxuu leeyahay, Anigu midhaha bushimahaan abuura. Nabad iyo nabadu ha u ahaato kan fog iyo kan dhowba. Oo isagaan bogsiin doonaa. **20** Laakiinse kuwa sharka ahu waa sida bad kacsan oo kale, waayo, iyadu innaba ma xassilli karto, oo biyaheeduna waxay kor u soo xooraa wasakh iyo dhoobo. **21** Ilaahaygu wuxuu leeyahay, Kuwa sharka ah nabadu uma jirto.

58 Aad u qayli, oo waxba ha iskula hadhin, codkaagana sida buun oo kale kor u qaad, oo dadkaya xadgudubkooda u sheeg, oo reer Yacquubna dembiyadooda u sheeg. **2** Laakiinse iyagu maalin kasta way i doondoonaan, oo waxay jecel yihiin inay jidatkayga ogaadaan. Sidii quruun xaqnimo samaysay oo aan innaba amarkii Ilaahooda ka tegin waxay i weyddiistaan amarro xaq ah, oo waxay aad u jecel yihiin inay Ilaah ku soo dhowaadaan. **3** Waxay leeyihiin, Bal maxaannu u soonnay oo aad u arki weyday? Bal maxaannu naftayada u dhibnay oo aad u daymoon weyday? Bal eega, maalintii aad soontaan waad iska raaxaysataan, oo shaqaalihiinna oo dhanna waad dulantaan. **4** Bal eega, idinku waxaad u soontaan dirir iyo dood keliya, iyo inaad feedhkii sharnimada wax ku dhufataan. Maanta uma soontaan si codkiinna xaggaa sare looga maqlo. **5** Soonkii aan doortay ma waxaas oo kalaa? Ma maalin nin naftiisa dhibo baa? Ma inuu madaxiisa sida cawsduur u foororsho, oo uu hoostiisa dhar joonyad ah iyo dambas ku goglo baa? Waxaa ma waxaad tidhaahdaan, Waa soon iyo maalin Rabbigu aqbali karo? **6** Sow kanu ma aha soonkii aan doortay in silsiladii sharnimada la furo, oo guntimii harqoodka la debciyo, oo kuwa la dulmay la xoreeyo, oo aad harqood kasta jebisana? **7** Sow ma aha inaad kibistaada ka gaajaysan u goysid, oo aad masaakiinta aay hoy lahayn gurigaaga soo gelisid, oo markaada aragtid mid qawaan aad wax huwisiid, oo aadan xigtadaada aad isku jidhka tiihiin ka dhuuman? **8** Oo markaasiftiinkaagu wuxuu u soo kaahi doonaa sida kaaha waaber, oo bogsiintaaduna dhaqso bay u soo bixi doontaa, oo xaqnimaadaduna way ku hor socon doontaa, oo ammaanta Rabbiguna way ku daba socon doontaa. **9** Markaasaad dhawaqa doontaa, oo Rabbiguna waa kuu jawaabi doonaa, waad u qayshan doontaa, oo isna wuxuu ku odhan doonaa, Waa i kan. Haddaad dhexdaada ka fogaysid harqoodka, iyo farta fiiqiddeeda, iyo hadlidda sharka ah, **10** oo haddaad ka gaajaysan quudkaaga siisid, oo aad nafta dhibaataysan dherjisid, markaasiftiinkaagu gudcur buu ka soo dhex kaahi doonaa, oo madlowaaguna wuxuu noqon doonaa sida hadh cad oo kale. **11** Oo Rabbiguna had iyo goorba wuu ku hoggaamin doonaa, oo iyadoo abaar ah ayuu naftaada dherjin doonaa, lafahaaganu wuu adkayn doonaa, oo adna waxaad noqon doontaa sida beer la waraabyey, iyo sida il biya ah oo aan innaba biyeheedu gudhin. **12** Oo kuwaaga ayaa meelihii hore oo burburay dhisii doona, oo waxaad sara kicin doontaa aasaasyada qarniyada badan, oo waxaa laguugu yeedhi doonaa Jabniinkabe, iyo kan jidaka cusboonaysiyya si loo dego. **13** Haddaad sabtida cagaadaa ula hadhid si aadan maalintayda quduuska ah damacaaga u samayn, aadse sabtida ugu yeedhid farxad, iyo tan quduuska ah ee Rabbiga, oo sharafka badan, iyo haddaad sabtida sharافتاد، adigoo aan siyaalahaga samaynayn, ama aan damacaaga daba galayn, ama aan hadalkaaga ku hadlayn, **14** markaasaad Rabbiga ku farxi doontaa, oo anna waxaan ku marsiin doonaa meelaha sarsare ee dhulka, oo dhaxalkii awowgaa Yacquub ayaan kugu quudin doonaa, waayo, afki Rabbiga ayaasaa saas ku hadlay.

59 Bal eega, Rabbiga gacantiisu inay wax badbaadiso kama gaabna, oo dhegihisuna inay wax maqlaan kama awdina, **2** laakiinse xumaatooyinkiinnaa idin kala soocay idinka iyo Ilaahii, oo dembiyadiinnaa wejjiisa idinka qariyey, oo saasusan idin maqlin. **3** Waayo, gacmihiinnii dhiig bay ku nijaasaysan yihiin, oo farhiinnaa

xumaan bay ku nijaasaysan yihii, bushimihiinii been bay ku hadleen, oo afkiiniina shar buu ku guryamaa. **4** Ninna si xaq ah uma dacweeyo, oo midnaba run kuma muddaco. Waxay isku halleyaan waaan waxba ahayn, oo been bay ku hadlaan, belayaay ururystaan, oo xumaan bay dhalaan. **5** Waxay dillaaciyaan jilbis ukuntiis, oo waxay sameeyaa xuub caaro. Kii ukuntooda cunaaba wuu dhintaa, oo tii jabtaba jilbis baa ka soo baxa. **6** Xuubabkoodu dhar uma ay noqon doonaan, oo shuqullandoodana innaba iskuma qarin doonaan. Shuqullandoodu waa shuquullo xumaaneed, oo falinta dulmiguna gacmahooday ku jirtaa. **7** Cagahoodu shar bay u ordaan, oo waxay u degdegaan inay dhiig aan xaq qabin daadiyan. Fikirraddodu waa fikirro xumaaneed, baabba' iyo halligaad ayaa jidakkooda dhex yaal. **8** Jidka nabadda ma yaqaaniin, oo socodkoodana caddaalad laguma arko. Waxay samaysteen dhabbayaal qalqalloocan, oo ku alla kii maraaba nabad ma uu yaqaan. **9** Sidaas daraaddeed caddaaladu way inaga fog tahay, oo xaqniimana innaba ina soo gaadhi mayso. Waxaynu sugnaa nuur, laakiinse waxaynu aragnaa gudcur, oo waxaynu sugnaa iftiin laakiinse madow baynu ku dhex soconnaa. **10** Sida kuwa indhaha la' ayaynu derbiga u haabhaabannaa, oo sida innagoo aan innaba indho lahayn ayaynu wax u haabhaabannaa. Sida fiid oo kale ayaynu hadh cad u turunturoonnaa, oo waxaynu nahay sida dad dhintay oo kuwa barwaaqaysan ku dhex jira. **11** Kulligeen sida orsooyin oo kale ayaynu u cabaadnaa, oo sida qoolleyo oo kale ayaynu u barooranna. Waxaynu sugnaa caddaalad, laakiinse lama arko, oo waxaynu sugnaa badbaado, laakiinse way inaga fog tahay. **12** Waayo, Rabbiyow, xadgudubyadayadii hortaaday ku bateen, oo waxaa nagu marag fura dembiyadayada, waayo, xadgudubyadayadu way nala jiraan, oo xumtaatooyinkayaganwa waannu og nahay. **13** Waynu xadgudubnay oo Rabbiga been ka sheegnay oo Ilaheen ka leexannay, innagoo dulmi iyo fallaago ku hadlayna oo erayo been ah uuraysanayna oo qalbiga kaga hadlayna. **14** Caddaaladdii dib bay u noqotay, oo xaqnimaduna meel fog bay taagan tahay, waayo, runtii jidkay ku dhex dhacday, oo qummanaanituna sooma geli kart. **15** Hubaal runta waa la waayayaa, oo ku alla kii sharka ka tagaaba wuxuu iska dhigaa wax la boobo, oo Rabbiguna taas wuu arkay, shar bayna u ahayd inaan caddaalad la arag. **16** Wuxuuna arkay inaan ninna la arag, oo inaan dhexdexhaadiye la arag wuu ku yaabay, sidaas daraaddeed gacantiisa ayaa isaga badbaado u keentay, oo xaqnimadisis ayaa tiirisay. **17** Sida laabdhawr oo kale ayuu xaqnimo u soo xidhay, oo madaxana wuxuu saartay koofiyad badbaado ah, oo wuxuu dhar ahaan u guntaday aarsasho, oo qiiro kulul ayuu soo huwaday. **18** Siday falimahoodu istaahilaan ayuu nacabyadiisa cadho ugu abaalmarin doonaan, oo cadaawayaaashiisana wuu u abaalgudi doonaan, oo gasiradahana abaaalgud buu siin doona. **19** Markaassaa magaca Rabbiga xagga galbeed lagaga cabsan doonaan, oo ammaantiisana xagga qorrax-ka-soobaxaa lagaga cabsan doonaan. Marka cadowgu sida daad oo kale u yimaado ayaa Ruuxa Rabbigu eryi doona. **20** Rabbigu wuxuu leeyahay, Bixiye baa u iman doona Siyoon iyo kuwa reer Yacquub ee xadgudubka ka leexdaba. **21** Rabbigu wuxuu leeyahay, Kanu waa axdigayaa aan iyaga la dhigan doono. Ruuxayga ku kor jooga iyo erayadaydii an afkaaga ku riday innaba afkaaga, iyo afka farcankaaga, iyo afka farcankaaga farcankiisa toona hadda ka dib iyo tan iyo weligeedba kama tegi doonaan, ayaa Rabbigu leeyahay.

60 Sare joogso, oo dhalaal, waayo, iftiinkaagii waa yimid, oo ammaantii Rabbiguna way soo baxday oo ku iftiimisay. **2** Waayo, bal ogow, dhlukha gudcur baa dabooli doona, oo dadyowgana mugdi dam ah ayaa qarin doona, laakiinse Rabbigaa soo bixi doona oo ku iftiimin doona, oo ammaantiisana korkaagaa lagu arki doonaan.

3 Oo quruumo baa iftiinkaaga u iman doona, oo boqorrone waxay u iman doonaan dhalaalka sarakiciddaada. **4** Bal indhahaaga kor u qaad oo hareerahaaga fiiri. Intay isa soo wada urursadaan ayay kuu yimaadaan. Wilashaadii meel fog bay ka iman doonaan, oo gabdhaagana gacmaahaa lagu soo qaadi doona. **5** Markaasaad arki doontaa oo nuuri doontaa, oo qalbigaaguna farkad buu la gariiri doona, wuuna rayrayn doona, waayo, badda maalkeedee badan adigaa laguu soo leexin doona, oo hodantinimada quruumahuna adigay kuu iman doontaa. **6** Waxaa kuu badan doona awi iyo qaalmihii reer Midyaan iyo reer Ceefah, kulligood waxay ka iman doonaan Shebaa, oo waxay keeni doonaan dahab iyo foox. Rabbiga ammaantiisana waa la naadin doona. **7** Adhyaha reer Qedaar oo dhammuna adigay kugu soo wada ururi doonaan, oo wananka Nebayodna waxay noqon doonaan wax laguugu adeego, meeshayda allabariga dusheeda way iman doonaan, iyagoo la aqbaloo, oo gurigayga ammaanta leh waan ammaani doona. **8** Waa kuwee kuwan u duulaya sida daruur oo kale, iyo sida qoolleyo buulalkooda u duulaya? **9** Hubaal gasiiraduhu anigay i sugi doonaan, oo doonniyaha Tarshiish ayaa marka hore iman doona inay wiilashaadii meelo fog ka keenaan iyagoo lacagtoodii iyo dahabkoodiiba wata, oo waxay u iman doonaan magaca Rabbiga ah Ilaahaaga iyo Kan Quduuska ah ee reer binu Israa'iil aawadiis, maxxa yeelay, isagu wuu ku ammaanay. **10** Oo derbiyadaada waxaa dhisu doona shisheeyaaalo, oo boqorraddoduna adigay kuu adeegi doonaan, waayo, cadhadaya aawadeed ayaan wax kuugu dhuftay, laakiinse raallinimadaya aawadeed ayaan kuugu naxariistay. **11** Weliba irdahaagu had iyo goorba way furnaan doonaan, oo habeen iyo maalin toona lama xidhi doono in laguu keeno hodantinimada quruumaha iyo boqorraddoda la kaxaystay. **12** Waayo, quruntii iyo boqortooyadii aan kuu adeeginuba way halligmi doonaan, hubaal quruumahaas waa la wada baabbi'in doona. **13** Waxaa kuu iman doonta quruxdii Lubnaan, taasoo ah geedaha la yidhaahdo beroosh, iyo tidhaar, iyo te'ashurba si ay u qruxiyan meeshayda quduuska ah, oo meesha cagahayga waxaan ka dhigi doonaan mid ammaan badan. **14** Oo kuwii ku dhibi jiray wiilashooda ayaa kuu iman doona iyagoo ku hor foorsanaya, kuwii ku quudhsan jiray oo dhammuna cagahaaga hortooday ku wada sujuudi doonaan, oo waxay kugu magacaabi doonaan, Magaaladil Rabbiga, oo ah Siyoontii Kan Quduuska ah ee reer binu Israa'iil. **15** In kastoo lagaa tegey oo lagu necbaeday, oo uusan ninna ku dhex mari jirin, waxaan kaa dhigi doona sharaf weligeed ah iyo farkadda dadka qarniyada badan. **16** Oo waxaad nuugi doonta caanaha quruumaha, oo waxaad nuugi doontaa naasaha boqorrada, oo waxaad ogaan doontaa inaan anigoo Rabbiga ahu ahay Badbaadiyahaaga, iyo Bixiyyahaaga, iyo Kan xoogga badan ee reer Yacquub. **17** Meeshii naxaasta dahab baan ka keeni doona, meeshii birtana lacag baan ka keeni doona, meeshii qorigana naxaas baan ka keeni doona, oo meeshii dhagaxantana bir baan ka keeni doona, oo saraakiisshaadana waxaan ka dhigi doona kuwa nabdeed, oo kuwa kuu taliyana waxaan ka dhigi doona kuwa xaqaa ah. **18** Dalkaaga mar dambe dulmi lagama maqli doono, oo baabbi'id iyo halligaadna soohidimahaaga dhexdooda laguma arki doono, laakiinse derbiyadaada waxaad ugyo yeedhi doontaa Badbaado, irdahaagana Ammaan. **19** Mar dambe qorraxdu kuuma ahaan doonto iftiinkaaga maalinnimo, oo dayaxuna nuur dhalaalaya kuma siin doono, laakiinse Rabbiga ayaa iftiin weligiis ah kuu ahaan doona, oo Ilaahaaguna qurux buu kuu ahaan doona. **20** Qorraxdaadu mar dambe ma dhici doonto, oo dayaxaaguna iftiinkaagii ma ceshan doono, waayo, Rabbigu wuxuu kuu ahaan doona iftiin weligiis ah, oo wakhtigii baroorashadaaduna wuu dhammaan doona. **21** Oo weliba dadkaaga oo dhammuna waxay ahaan doonaan kuwa xaqaa ah, oo weligoodba dalkay dhaxli doonaan, iyagoo ah laantii beeriddayda, iyo

shuqulki gacmahayga inaan ammaanmo aawadeed. 22 Mid yarba wuxuu noqon doonaa kun, oo mid yarna wuxuu noqon doonaa quruun xoog badan. Anigoo Rabbiga ah ayaa waxan wakhtigisa soo deddeejin doona.

61 Ruuxii Sayidka Rabbiga ah ayaa i dul jooga, waayo, wuxuu Rabbigu ii subkay inaan war wanaagsan masaakiinta ku wacdiyo, wuxuuna ii soo diray inaan kuwa qalbiga jaban bogsiyo, iyo inaan maxaabista xornimada ogeysiyo, kuwa xidhanna furriinnimada, 2 iyo inaan dadka ogeysiyo sannadda qaabbilaadda ah ee Rabbiga iyo maalintii aarsashada Ilahayaga, iyo inaan kuwa baroorta oo dhan u qalbi qaboojiyo, 3 iyo inaan kuwa Siyoon ku baroorta meeshii dambaska qurux madaxooda ka saaro, oo meeshii baroorashadana aan saliddii farxadda ka siyo, oo meeshii qalbijabnaan ah dharkii ammaanta ka siyo, in yaga lagu magacaabo geedihii xaqnimada iyo beeriddii Rabbiga, si uu isagu u ammaanmo. 4 Ilyagu waxay dhisi doonaan burburkii hore, oo waxay kor u taagi doonaan wixii waa hore dumay, oo waxay cusoobonayn doonaan magaaloyinkii burburay iyo wixii qarniyo badan baabba'aahaan jiray. 5 Oo shisheeyayaalna halkaasay joogi doonaan adhiqinnay daajin doonaan, oo kuwa qariibka ahuna waxay idhi noqon doonaan beerfalayaal iyo kuwa beercanabka ka shaqeeya. 6 Laakiinse idinka waxaa laydinku magacaabi doonaan wadaaddadii Rabbiga, oo dadku waxay idiinku yeedhi doonaan midiidinnadii Ilahayaga. Waxaad cuni doontaan maalka quruumaha, oo sharftooda ayaad ku faani doontaan. 7 Meeshii ceebtinna sharaf labanlaab ah baad ka heli doontaan, oo meeshii qasmiddana waxay ku rayrayn doonaan qaybtooda, sidaas daraaddeed iyagu dalkooda qayb labanlaab ah bay ku hantiyi doonaan, oo waxaa iyaga u ahaan doonta farxad weligeed ah. 8 Waayo, anigoo Rabbiga ahu caddaalad baan jeclahay, waxdhicidda iyo xumaantase waan nebcayay. Si daacad ah ayaa iyaga ugu abaalgudi doonaan, oo waxaan la dhigan doonaan axdi weligiis ah. 9 Oo farcankoodana quruumahaan lagu dhex aqoon doonaan, oo carruutoodana dadyowga dhexdoodaan lagu aqoon doonaan, oo wax alla wixii iyaga arka oo dhammuba way aqoonsan doonaan inay iyagu yihiin farcankii Rabbigu barakeeyey. 10 Si weyn baan Rabbiga ugu rayrayn doonaan, oo naftayduna Ilahayaga bay ku farxi doontaa, waayo, wuxuu i xidhay dharkii badbaadada, oo wuxuu i huwihey khamiiksi xaqnimada, sida aroos dharkisa quruxdasan isku sharraxa iyo sida aroosad jowharadaheeda isku soo sharraxda. 11 Waayo, sida dhulku biqlikiisa u soo bixiyo, iyo sida beerto wixii lagu dhex abuuray u soo bixiso, ayaa Sayidka Rabbiga ahu ka dhigi doonaan in xaqnimo iyo ammaanu ay quruumaha oo dhan ka soo hor baxaan.

62 Jeeray xaqnimadeedu sida nuur u soo dhalaasho, oo ay badbaadadeeduna sida laambad baxaysa u soo dhalaasho, anigu Siyoon daraaddeed aamusi maayo, oo innaba Yerusaalem daraaddeed nasaan maayo. 2 Oo quruumuhu xaqnimadaaday arki doonaan, oo boqorrada oo dhammuna sharaftaaday arki doonaan, oo waxaa laguu bixin doonaan magac cusub oo Rabbiga afkiisu kugu magacaabi doono. 3 Oo weiliba waxaad gacanta Rabbiga ku noqon doontaa tajr qurux ah, iyo cigaal boqornimo. 4 Mar dambe laguguma yeedhi doono Tii la dayriyey, oo dalkaagana mar dambe looguma yeedhi doono Dhulka baabba'a ah, laakiinse waxaa lagugu magacaabi doonnaa Xefsibaah, oo dalkaagana waxaa lagu magacaabi doonnaa Becuulaah, waayo, Rabbigu waa kugu farxaan, oo dalkaagana waa la guursan doonaan. 5 Waayo, sida barbaar inan bikrad ah u guursado oo kale ayaa wiilashaadu kuu guursan doonaan, oo sida ninkii aroos ahu uu aroosadda ugu farxo oo kale ayaa Ilahaaga kuugu farxi doonaan. 6 Yerusaalemay, derbiyadaada waaan dul saaray waardiyyaal, oo iyana habeen iyo maalin

toona ma ay aamusi doonaan. Kuwiinna Rabbiga xusuustow, ha aamusina, 7 oo isaga ha nasinina jeeruu Yerusaalem dhiso oo ammaan dhulka kaga dhigo, 8 Rabbigu wuxuu ku dhaartay gacantisa midig iyo dhudhunkiisa xoogga badan oo yidhi, Hubaal mar dambe hadhuudhakaaga cadaawayashaada ma aan siin doono inuu cunto u noqdo, oo shisheeyayaalna mar dambe ma ay cabbi doonaan khamrigaagi aad ku hawshootay. 9 Laakiinse kuwii soo urursaday ayaa cuni doona, oo Rabbiga ayay ammaani doonaan, oo kuwii canabka soo urursaday ayaa barkadaha meeshayda quduuska ah khamriga ku cabbi doona. 10 Dhex mara, irdaa dhex mara, oo dadka jidkiisa hagaajiya. Jidka weyn dhisa, dhisa. Dhagaxyada ka wareejiya, oo dadyowga calan u taaga. 11 Bal eega, Rabbigu wuxuu tan iyo dhulka darafkaisa ku naadiyey oo yidhi, Magaalada Siyoon waxaad ku tidhaahdaan, Bal eeg, badbaadadaadii waa soo socotaaye. Bal eeg, isagu abaalgudiisii wuu wataa, oo abaalmarintisuna way ka soo horrysaa. 12 Waxaa loogu yeedhi doonaan, Dadka quduuska ah iyo Kuwa Rabbigu soo furtay, oo waxaa lagugu magacaabi doonaan, Tii la doondonay, iyo Magaalo aan la dayrin.

63 Yuu yahay kan Edom ka soo socda oo dharka cas Bosraah kala imanaya? Kan dharkisa ku quruxda badan oo weynaanta xooggiisa ku soo socda waa kuma? Waa anigan xaqnimada ku hadla oo inaan wax badbaadiyo u xoogga badan. 2 Bal maxaa dharkaagu u cas yahay, oo lebbiskaagana maxaa loo moodaa sida dharka kan macsarada canabka ku joogjoogsada? 3 Keligay baan macsarada ku tuntay, oo dadkiina qofna igalama joogin, waxaan iyaga kula tuntay cadhadayda, oo waxaan kula joogjoogsaday xanaaqayga, oo dhiiggooduna lebbiskayguu ku firidhsan yahay, dharkayga oo dhanna waan ku wada wasakheeyey. 4 Waayo, maalintii aarsashadu qalbigaygay ku jirtay, oo kuwaygii aan furtay sannaddodoon waa timid. 5 Waan doondonay, laakiinse mid i caawiya lama arag, oo inaan la arag mid i tiiriya waan ka yaabay, sidaas daraaddeed gacantdaya qudheeda ayaa badbaado ii keentay, waxaana i tiirisay cadhadaydi. 6 Oo dadyowgaan cadhadayda kula tuntay, xanaqaqayga waan ku sakhraamiyeey, oo dhiiggooduna dhulkaan ku soo daadiyey. 7 Waxaan soo xusuusanyaya Rabbiga raxmaddisii iyo Rabbiga ammaantisii si waafaqsan waxyaalihii Rabbigu na siiyey oo dhan, iyo wanaaggii weynaa oo uu reer binu Israa'iil siiyey, kaasoo uu iyaga u siiyey si waafaqsan naxariistiisa, iyo si waafaqsan raxmaddisa faraha badan. 8 Waayo, wuxuu yidhi, Hubaal iyagu waa dadkayga iyo wiilashayda aan been ku macaamiloon, oo sidaas daraaddeed ayuu Badbaadiye ugu noqday. 9 Dhibaataadodii oo dhan ayuu isna ku dhibaatoodey, oo waxaa iyaggi badbaadisay malaa'igta hortiisa joogta, oo wuxuu iyaggi ku soo furtay jacaylkiisi iyo naxdintiisi, oo isna wuu soo xambaaray, oo waayihii hore oo dhanna wuu siday. 10 Laakiinse way caasiyoobeen, oo Ruuxiisa Quduuska ahna way calool xumeeyeen, oo sidaas daraaddeed ayuu ugu rogmadaan inuu cadowgooodi noqdo, wuuna la diriray. 11 Markaa dadkiisii waxay soo xusuusteen waayihii hore ee Muuse, oo waxay yidhaahdeen, Meeh kii badda ka soo gudbiyey iyaggi iyo adhiijiki idhiisa? Meeh kii Ruuxiisa Quduuska ah dhexdooda dhigay, 12 kii dhudhunkiisa ammaanta badan gacanta midigta ee Muuse raacsiiyey, oo biyaha hortooda ku kala qaybiyey, inuu magac weligiis ah samaysto? 13 Meeh kii moolka dhexdiisa ku soo hor kacay sidii faras cidlada dhex maraya si ayan u turunturoon? 14 Sidii lo' dooxada hoos ugu dhaadhacaysa ayaa Ruuxa Rabbigu iyaga u nasiyey. Oo sidaas oo kalaad dadkaagi u hoggaamisay inaad magac ammaan badan samaysatid. 15 Bal samada wax ka soo fiiri, oo bal rugtaada quduusnimada iyo ammaanta leh wax ka soo arag. Meeyey qiradaadii iyo xooggaagi? Jacaylkii iyo raxmaddii aad ii qabtay way iga joogsadeen. 16 In kastoo Ibraahim aanu

na garan oo reer binu Isra'a'ilina ayan na aqoonsan adigu waxaad tahay aabbahayaga. Rabbiyow, waxaad tahay aabbahayaga, oo magacaaguna weligiisba waa Bixiyahayaga. **17** Rabbiyow, bal maxaad nooga dhiqtag inaanu jidkaaga ka qaldanno, maxaadse qalbigayaa u qallafisay si aannan kaaga cabsan? U soo noqo addoommadaada aawadood iyo qabiilooyinkii dhaxalkaaga aawadood? **18** Wakhti yar keliya aaya dadkaagi quduusanaa dalkii hanti ahaan u haysteen. Cadaawaayaashayadii aaya meeshaadii quduuska ahayd ku tuntay. **19** Oo annanaa waxaanu kula mid noqonnay sidii kuwa aadan weligaa u talin, iyo sidii kuwa aan magacaaga loogu yeedhin.

64 Maad samooyinka soo jeexdid, oo maad hoos u soo dhaadhaacd, si ay buuruhu hortaada uga gariiraan **2** sida dabxaabo uu u gubo oo uu biyahanu u karkariyo, in magacaaga cadaawaayaashaada la ogeysiyo, iyo in quruumuhu ay hortaada ku gariiraan! **3** Markaad waxyaalo cabsi badan oo aannan filanayn samaysay, hoos baad u soo dhaadhaeday, oo buurihiina hortaaday ku gariireen. **4** Tan iyo waa hore ninna ma garan, dheguna ma maqal, iluna ma arag llaah aan adiga ahayn oo u shageeyaa kan isaga wax ka suga. **5** Kan isagoo faraxsan xaqnimo sameeyaa, iyo kuwa jidakaaga kugu xusuusta waad la kulantaa. Waad cadhaysnayd, waannuna dembaabnay. Dembiyadaas wakhti dheer baannu ku sii soconnay, haddaba ma nala badbaadin doonaa? **6** Waayo, kulligayo waxaanu noqonnay sida wax aan nadif ahayn, oo xaqnimadayaada oo dhammuna waa sida dhar wasakh ah, kulligayona waxaanu u engeegnay sida caleen oo kale, oo xumaantayadiina sidii dabayl oo kale ayay noo kaxaysataa. **7** Oo innaba lama arko mid magacaaga ku baryootama, ama niyadiisa u kiciya inuu ku xagsado, waayo, wejigaaglii waad naga qarisay, oo xumaatooyinkayagi aawadood waad na wada baabbi'isay. **8** Laakiinse haatan, Rabbiyow, waxaad tahay Aabbahayaga. Annagu waxaanu nahay dhoobadii, oo adiguna dheryasameeyahayaga baad tahay, oo annanaa kulligayo shuqulkii gacantaada baannu nahay. **9** Rabbiyow, aad ha u cadhroon, oo xumaantana ilaa weligaa ha sii xususan. Bal eeg, oo na fiiri, waan ku baryaynaaye, waayo, kulligayo dadkaaga baannu nahay. **10** Magaaloooyinkaagi quduuska ahaa cidlo bay noqdeen, Siyoon waxay noqotay cidlo oo kale, Yeruusaalemma waxay noqotay meel baabba' ah. **11** Gurigayagii quduuska ahaa oo qurxoonaa oo ahaa meeshii ay awowayaashayo kugu ammaani jireen dab baa lagu gubay, oo waxyaalahayagi wwanwanaagsanaa oo dhanna waa la wada baabbi'iyey. **12** Rabbiyow, waxyaalahaas aawadood ma isu celinaysaa? Ma iska aamusaysaa, oo ma aad baad noo sii dhibaysaa?

65 Waaan aqbalay kuwa aan wax i weyddiinay, oo waxaa i helay kuwa aan i doofoonayn. Waxaa quruun aan magacaaya loogu yeedhi jirin ku idhi, I eeg, i eeg. **2** Maalintii oo dhan waxaan gacmahayga u kala bixinayay dad caasi ah, oo jid aan wanaagsanayn ku socda, oo fikirradaada daba gala, **3** oo ah dad had iyo goorba badheedh iiga cadhaysiya, iyagoo beero allabari ku bixiya, oo meelo leben laga sameeyey foox ku shida. **4** Waxay fadhiyaan xabaalaha dheddooda, oo meelo qarsoon bayna ku hoydaan. Hilib doofaar bay cunaan oo weelashoodana waxaa ku jira maraq waxyaalo karaahiyoo ah laga sameeyey, **5** oo waxay yidhaahdaan, Goonidaada u taagnow, oo ha ii soo dhowaanin, waayo, waan kaa quduusanahay. Kuwaasu waa qiiq sanka iga galay, iyo dab maalinta oo dhan qaxmaya. **6** Bal eega, tanu hortayday ku qoran tahay, Anigu iska aamusi maayo, laakiinse waan abaalmarin doonaa, oo waxaan abaalmarin gelin doonaa labtooda. **7** Xumaatooyinkii iyo xumaatooyinkii awowayaashinba isku mar baan idhiina abaalmarin doonaa, aaya Rabbigu leeyahay, waayo, iyagu buurahay foox ku shideen oo kurahay igu caayeen, sidaas daraaddeed laabtooda ayaan shuqullandoodii

hore gelin doonaa. **8** Rabbigu wuxuu leeyahay, Sida khamriga looga helo rucubka canabka dhediisa, oo mid u yidhaahod, Ha hallayni, waayo, barakaa ku dhex jirta, sidaas oo kalaan u samayn doonaa addoommadaadya aawadood, si aanan dhammaantood u wada baabbi'in. **9** Waaan reer Yacquub ka soo bixin doonaa farcan, oo Yahuudahana waxaan ka soo bixin doonaa mid buurahayga dhaxla, oo kuwuyaagaa aan doortay aaya dhaxli doona, oo addoommadaadya aaya halkaas degi doona. **10** Shaeroon waxay noqon doontaa meel ay adhiyuu daqaan, oo dooxadii Caakooraa waxay noqon doontaa meel ay lo'yowgu fadhiistaan, dadkayga i doondoonaay aawadood. **11** Laakiinse kuwiinna Rabbiga ka taga, oo buurtayda quduuska ah illobay, oo Gaad miis u diyaariya, oo Menii khamri u qasa. **12** Waaan idinka dhigi doonaa kuwa seefta ku le'da, oo dhammaantinna waxaad u wada foororsan doontaan in laydin gowraco, maxaa yeelay, markaan idii yeedhay iima aydaan jawaabin, oo markaa idinla hadlayna, ima aydaan maqlin, laakiinse wax indhahayga hortooda shar ku ahaa baad samayseen, oo waxaad doortateen wax aanan ku farxin. **13** Sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Bal ogaada, addoommadaadyu wax bay cuni doonaan, idinkuse waad gaajaysaan doontaan, addoommadaadyu wax bay cabbi doonaan, idinkuse waad harraadsanaan doontaan, addoommadaadyu way rayrayn doonaan, idinkuse waad ceeboobi doontaan, **14** addoommadaadyu farxadda qalbigooda ayay la gabiy doonaan, idinkuse murugta qalbigiinna ayaad la ooyi doontaan, oo dhibta ruuxiinna ayaad la barooran doontaan. **15** Oo magaciinna ayaad kuwuyaagaa aan doortay ugu dayn doontaan, inuu habaar lagu dhaarto u noqdo, oo Sayidka Rabbiga ah ayaa idin layn doona, oo addoommadiisana magac kaluu u bixin doonaa. **16** Kii isagoo dalka jooga isu duceeyaa wuxuu isugu ducayn doonaa llaaha runta, oo kii isagoo dalka jooga dhaartaana wuxuu ku dhaaran doonaa llaaha runta, waayo, dhibaatooyinkii hore waa la illobay, indhahaygana way ka qarsoon yihiin. **17** Waayo, bal eega, waxaan abuuri doonaa samooyin cucusub iyo dhul cusub, oo waxyaalihii horena lama soo xususan doono, oo innaba maanka sooma ay geli doonaan. **18** Laakiinse farxa oo wejilinba waxa aan abuuro ku reyreeya, waayo, bal eega, Yeruusaalem waxaan u abuura rayrayn, dadkeedana farxad baan u abuura. **19** Oo Yeruusaalem baan ku rayrayn doonaa, oo dadkaygana waan ku farxi doonaa, oo codkii oohinta iyo codkii baroorashadana mar dambe dhexdeeda lagama maqli doono. **20** Oo markaa dabadeedna innaba dhexdeeda ilmo dhawr maalmood jira, amase oday aan cimrigiisa dhammaysan lagama heli doono, waayo, ilmuu wuxuu dhiman doonaa isagoo boqol sannadood jira, dembilaha boqol sannadood jirase wuxuu ahaan doonaa mid inkaaran. **21** Guryay dhisan doonaan, wayna degi doonaan, oo beero canab ahna way beeraan doonaan, midhahoodana way cuni doonaan. **22** Si uu mid kale u dego, guryo ma ay dhisi doonaan, oo si uu mid kale u cuno, beero ma ay beeraan doonaan, waayo, dadkayga cimrigisu wuxuu ahaan doonaa sidii geed cimrigiisi, oo kuwuyaagaa aan doortayna wakhti dheer ayay shuqulka gacmahooda ku farxi doonaan. **23** Si aan waxba tarin uma ay hawshoon doonaan, oo masilibona carruur uma ay dhal doonaan, waayo, iyagu waa farcankii kuwii Rabbigu barakeeyey, iyaga iyo carruutooda. **24** Intaanay dhawaqaqin ayaan u jawaabi doonaa, oo intay weli hadlayaan ayaan maqli doonaa. **25** Yeyd iyo baraarku way isla wada daaqi doonaa, libaaxuna sida dibi oo kale caws buu u cuni doonaa, oo boodhkuna abeesada quudkeeduu ahaan doonaa. Rabbigu wuxuu leeyahay, Buurtayda quduuska ah oo dhan waxba kuma yeeli doonaa, waxna kuma baabbi'in doonaa.

66 Rabbigu wuxuu leeyahay, Samadu waa carshigayga, dhulkuna waa meeshaan cageha saarto. Guri caynmaad ii dhisi doontaan?

Oo maxay tahay meeshaan ku nastaa? **2** Waayo, waxyaalahan oo dhan gacantaydaa samaysay, oo waxyaalahan oo dhimmuna way wada ahadeen, ayaa Rabbigu leeyahay, laakiinse ninkan waan fiirinaya kaasoo ah miskiin, ruuxiisuna jaban yahay, eraygayganya ka gariira. **3** Kii dibi gowracaan wuxuu la mid yahay mid nin dilay oo kale, kii wan yar allabari ahaan u bixiyaana wuxuu la mid yahay mid eey qoorta ka jebiya oo kale, oo kii qurbaan bixiyaana wuxuu la mid yahay sida isagoo doofaar dhiggiis bixiya oo kale, oo kii foox shidaana wuxuu la mid yahay sida isagoo sanam ammaana. Hubaal waxay doorteen jidatkooda, oo naftooduna waxay ku faraxdaa karaahiyadooda. **4** Anna waxaan dooran doonaa dhibaatooyinkooda, oo waxay ka cabsadaanna waan ku soo kor dayn doonaa, maxaa yeelay, markaan u yeedhay, innaba cidina iima jawaabin, oo markaan la hadlayna, ima ay maqlin, laakiinse wax indhahayga hortooda shar ku ahaa bay sameeyeen, oo waxay doorteen wax aanan ku farxin. **5** Kuwiinna eraygisa ka gariiro, bal erayga Rabbiga maqla. Walaalihiinna idin neceb, oo magacayga aawadiis idii xoora, waxay yidhaahdeen, Rabbiga ha la ammaano, si aan farxaddiinna u aragno, laakiinse iyagu way ceeboobi doonaan. **6** Buuq baa magaalad laga maqlayaa, cod baana macbudka yeedhaya, waana codka Rabbiga oo cadaawayaaashiisii abaalmarinaya. **7** Intii ayan foolan ayay dhashay, oo intii ayan xanuunsan ayay wiil umushay. **8** Bal yaa waxaas oo kale maqlay? Yaase waxaas oo kale arkay? Dal miyuu maalin qudha dhashaa? Qurunse miyey haddiiba dhalataa? Waayo, Siyoon mar alla markay foolatay ayay haddiiba carruiteedii dhashay. **9** Rabbigu wuxuu leeyahay, Anigoo foosha keena miyaanan dhalin doonin? Ilaahaagu wuxuu leeyahay, Anigoo wax dhaliya, miyaan maxalka awdi doonaa? **10** Kuwiinna iyada jecel oo dhimmow, Yeruusaalem la reyreeya, oo aawadeed u faraxsanaada, kuwiinna u baroorta oo dhimmow, farxad aawadeed ula reyreeya, **11** si aad naaseheeda gargaarka ah u nuugtaan oo aad uga dheregtaan, iyo si aad sharafteeda badan uga maashaan oo aad ugu faraxdaan. **12** Waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal eega, nabad sida webi oo kale ayaan ugu soo fidin doonaa, oo sharafta quruumahana sida durdur soo buuxdhaafay oo kale ayaan ugu soo dayn doonaa, oo markaasaad nuugi doontaan, oo sintaa laydinku xambaari doonaa, dhabtaana laydinku dul cayaarsin doonaa. **13** Sida mid hooyadiis u qalbi qaboojiso oo kale ayaan aniguna idii qalbi qaboojin doonaa, oo waxaa laydinku qalbi qaboojin doonaa Yeruusaalem. **14** Oo markaad waxaas aragtaan aaya qalbigiinnu farxi doonaa, oo lafihiiannu sida caws qoyan oo kale ayay u soo barwaqaqysnaan doonaan, oo waxaa la ogaan doonaa inay gacanta Rabbigu addoommadiisa la jirto, cadhadiisuse waxay ku dhici doontaa cadaawayaaashiisa. **15** Waayo, bal eega, Rabbigu wuxuu la iman doonaa dab, iyo gaadhifardoodyadiisa ciwareenta la moodo, inuu xanaaqiisa cadho ku keeno canaantiisana dab ololkiis. **16** Waayo, Rabbigu wuxuu binu-aadmiga oo dhan ku xukumi doonaa dab iyo seeftiisa, oo kuwa Rabbigu laayana way badan doonaan. **17** Rabbigu wuxuu leeyahay, Kuwa isdaahiriya, oo beeraha isku dhex nadiifiya, oo midba midka kale daba socdo, oo hilibka doofaarka, iyo karaahiyada, iyo jiirka cunaa dhammaantood way wada baabbi'i doonaan. **18** Waayo, shuqullandooda iyo fikirradooda waan ogahay, oo waxay noqon doontaa inaan soo wada ururiyo quruumaha iyo afafka oo dhanka, oo iyana way iman doonaan, ammaantaydana way arki doonaan. **19** Oo waxaan dheddooda ka taagi doonaa calaamat, oo kuwooda baxsan doonana waxaan u diri doonaa quruumaha, kuwaasoo ah Tarshiish, iyo Fuul iyo Luudka qaansada xooda, iyo Tubal iyo Yaawaan, iyo gasiiradaha fog, oo aan weligood warkayga maql oo aan ammaantaydana arag, oo iyana ammaantayday quruumaha ka dhex sheegi doonaan. **20** Rabbigu wuxuu leeyahay, Waxay Rabbiga qurbaan ahaan ugu keeni

doonaan walaalihiin oo dhan, oo waxay ka soo kaxayn doonaan quruumaha oo dhan, iyagoo fuushan fardo, iyo gaadhifardoodyo, iyo sariiro gacmeed, iyo baqlo, iyo rakuubbo dheereeyaa, oo waxay keeni doonaan buurtayda quduuska ah ee Yeruusaalem, sida reer binu Israa'iil ay weel nadiffsan qurbaankooda ugu keenaan oo ay guriga Rabbiga u soo geliiyaan. **21** Oo Rabbigu wuxuu leeyahay, Weliba waxaan iyaga kala dhex bixi doonaan wadaaddo iyo kuwa reer Laawi ah. **22** Oo Rabbigu wuxuu leeyahay, Sida samooyinka cucusub iyo dhulka cusub oo aan samayn doono ay hortayda ugu raagi doonaan, ayaa farcankiinna iyo magiciinnuba hortayda ugu raagi doonaan. **23** Oo Rabbigu wuxuu leeyahay, Waxay noqon doontaa in bil ka bil iyo sabti ka sabti binu-aadmiga oo dhimmuba ay u iman doonaan inay hortayda igu caabudaan. **24** Oo iyana way bixi doonaan, oo waxay fiirfiirin doonaan dadkii igu xadgudbay meydakooda, waayo, dixirigoodu ma dhiman doono, oo dabkuna kama demi doono, oo waxay binu-aadmiga oo dhan u noqon doonaan karaahiyyo.

Yeremyah

1 Kuwanu waa erayadii Yeremyah ina Xilqiyah, oo ka mid ahaa wadaaddadii joogay Canaatood oo ku til dalka reer Benyaamiin.

2 Waxaa isaga u yimid erayga Rabbiga wakhtigii uu Yoosiyah ina Aamoon dalka Yahuudah boqor ka ahaa, sannaddii saddex iyo tobnaad ee boqortooyadiisa. **3** Oo wuxuu kaloo isaga u yimid wakhtigii Yehooyaqaqim ina Yoosiyah uu dalka Yahuudah boqor ka ahaa, iyo ilaa sannaddii kow iyo tobnaad ee Sidqiyyah ina Yoosiyah uu dalka Yahuudah boqor ka ahaa, iyo ilaa waagii Yeruuusaleem maxaabbiisahaanta loo kaxaystay bishii shanaad.

4 Markaasaa eraygii Rabbigu ii yimid, isagoo leh, **5** Intaanan uurkii hooyadada kugu abuurin aayaan ku iqin, oo intaadan uurka soobixin aayaan quduus kaa dhigay, oo waxaan kuu doortay inaadnebi u noqtid quruumaha.

6 Markaasaa idhi, Sayidow, Rabbipyow, bal eeg, anigu ma aan hadli karo, waayo, dhallinyaraan ahay. **7** Laakiinse Rabbigu wuxuu igu yidhi, Ha odhan, Dhallinyaraan ahay, waayo, waa inaad u tagtaa qof kasta oo aan kuu diri doono, oo wax alla wixii aan kugu amri doonoba waa inaad ku hadashaa. **8** Lyaga ha ka baqin, waayo, anigu waan kula jiraa inaan ku samatabbixyo, ayaa Rabbigu leeyahay.

9 Markaasaa Rabbigu gacanta soo fidiyey, oo afkayguu taabtay, kolkaasaa Rabbigu wuxuu igu yidhi. Bal eeg, Anigu erayadaydi ayaan afka kuugu ridey. **10** Bal eeg, maantadan ayaan kaa kor yeelay quruumaha iyo boqortooyoyinkaba, inaad rujisid oo aad dumisid, iyo inaad baabbi'isid oo aad afgembidid, iyo inaad dhistid oo aad beertid.

11 Oo weliba eraygii Rabbigu waa ii yimid, isagoo leh, Yeremyahow, bal maxaad aragtaa? Oo aniguna waxaan idhi, Waxaanarkaa ul yicib ah. **12** Markaasaa Rabbigu igu yidhi, Si fiican baad wax u aragtagt, waayo, eraygayaan ka fiirsadaa si aan u ooifiyo. **13** Oo haddana mar labaad ayuu eraygii Rabbigu ii yimid, oo wuxuu igu yidhi, Maxaad aragtaa? Oo aniguna waxaan idhi, Waxaanarkaa dheri karaya, oo wuxuu ka soo jeedaa xagga woqooyi. **14** Markaasaa Rabbigu igu yidhi, Masiibio ayaa xagga woqooyi kaga soo kici doonta dadka dalka deggan oo dhan. **15** Waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal eeg, anigu waxaan u yeedhi doonaa qolooyinka boqortooyoyinka woqooyi oo dhan, oo iyana way iman doonaan, oo midkood kastaaba wuxuu carshigiiisa dhigan doonaa irdaha Yeruuusaleem laga soo galo, iyagoo ku kacsan derbiyadeeda ku wareegsan oo dhan, iyo magaaloooyinka dalka Yahuudah oo dhan. **16** Oo anna waxaan kala hadli doonaa xukummadayda ku saabsan xumaantooda oo dhan, waayo, way iga tageen oo ilaahyo kale ayay foox u shideen, wayna u sujuudeen shuqullandii ay gacmahoodu sameeyeen. **17** Haddaba sidaas daraaddeed guntiga dhexda ku gjiij oo sara joogso, oo waxaad iyaga u sheegtaa wixii aan kugu amro oo dhan, oo yaanant hortooda kugu nixine innaba wejigooda ha ka nixin. **18** Waayo, bal eeg, maanta waxaan kaa dhigay magaaloo deyr leh, iyo tiir bir ah, iyo derbiyo naxaas ah, oo dalka oo dhan col ku ah, oo col ku ah boqorradaa dalka Yahuudah, iyo amiirradooda, iyo wadaaddadooda, iyo dadka dalka oo dhanba. **19** Oo Rabbigu wuxuu leeyahay, lyagu way kula diriri doonaan, laakiinse kaamaay oo adkaan doonaan, waayo, waan kula jiraa inaan ku samatabbixyo.

2 Oo haddana eraygii Rabbigu waa ii yimid, isagoo leh, **2** Tag oo Yeruuusaleem dhegaha kaga qayli, oo waxaad ku tidhaahdaa, Rabbigu wuxuu leeyahay, Waaan xusuusnahay roonaantii yaraantaada iyo jacaylki doonanaantada, markaad iyo raaci jirtay cidladii ahayd dal aan waxba lagubeerin. **3** Reer binu Israa'iil wuxuu Rabbiga u ahaa quduus, iyo midhihi ugu horreeyey ee beerrogoyskisi, oo kuwii isaga cunay oo dhammu eed bay lahaayeen, oo masiibio baa iyaga ku soo degtay, ayaa Rabbigu leeyahay. **4** Reer Yacquub

iyo qolooyinka reer binu Israa'iil oo dhammow, bal maqla erayga Rabbiga: **5** Rabbigu wuxuu leeyahay, Awowaashaan maxaa xaqdarro ah oo ay iga heleen oo ay iiga fogaadeen, oo ay waxyaalaha aan waxtarka lahayn u raaceen, oo ay waxmatarayaal u noqdeen? **6** Oo iyagu innaba ma ay odhan, Meeh Rabbigii dalka Masar naga soo bixiyey, oo nagu soo hor kacay cidlada dhexdeeda, taasoo ahayd dal lamadegaan ah oo godad badan, iyo dal abaar iyo hooska dhimashada ah, iyo dai aan ciduna dhex marin, iyo meel aan la degin? **7** Oo waxaan idin keenay waddan barwaqa badan, inaad midhihiisa iyo wanaaggiiisa cuntaan, laakiinse markaad soo gasheen ayaa dalkaygii nijeasyeens, oo dhaxalkaygii waxaad ka dhigteen wax karaahyo ah. **8** Wadaaddadii ma ay odhan, Rabbigii mееh? Oo kuwa sharciga hayaana ima ay aqoon, oo taliyayaashiina way igu xadgudbeen, oo nebiyadiina waxay wax ku sii sheegeen Bacal, oo waxay iska daba galeen waxyaalo aan innaba faa'iido lahay. **9** Oo sidaas daraaddeed welli waan idinla muddacaya, oo carruurtiina carruurtodana waan la muddici doonaa. **10** Waayo, bal u gudba xagga gasiiradda Kitiim, oo bal wax eega, oo xagga Qedaarna cid u dira, oo aad u fiirsada, oo bal eega hadday waxaas oo kale halkaas jiraan. **11** Mihey jirtaa qurruun beddeshay ilaahyadeed aan ilaahyo ahayn? Laakiinse dadkaygu waxay ammaantoodii ku beddeleen wax aan waxtar lahayn. **12** Rabbigu wuxuu leeyahay, Samooyinkow, bal waxan la yaaba, oo aad iyo aad u cabsada, oo haddana aad u gariira. **13** Waayo, dadkaygii laba waxyaalood oo shar ah ayay sameeyeen, way iga tageen anigoo ah isha biyaha nool, oo waxay qoteen berkedo daldaloola oo aan innaba biyo celin karin. **14** Dalka Israa'iil ma addoon baa, mase waa bidde guriga ku dhashay? Maxaa isaga loo kala boobay? **15** Libaaxyo qayrabyo ah ayaa ku ciyey, oo codkoodiina way dheereeyeen, oo dalkiisina way baabbi'iyeen, oo magaaloooyinkiisina way gubteen oo ciduna ma deggana. **16** Oo waxaa dhalada kaa jebiyey reer Nof iyo reer Taxfanees. **17** Sow adiga quduhuu isuma aad keenin belaayadan, waayo, waxaad ka tagtag Rabbiga llaahaaga ah markuu jidka kugu hagayay? **18** Oo haatan bal maxaad ka samaynaysaa jidka Masar inaad cabto biyaha Shiixoor? Amase bal maxaad ka samaynaysaa jidka Ashuur inaad cabto biyaha Webi Yufradaat? **19** Haddaba xumaantada ayuu ku edbin doonta, oo dibunoqoshadaada ayuu ku canaan doonta. Sayidka ah Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Haddaba bal ogow oo arag inay tahay wax shar ah oo qadhaadu inaad iga tagtag anigoo Rabbigu llaahaaga ah, iyo inaadna iga cabsan. **20** Waayo, waa hore ayaa harqoodkaagiijebisay, oo waxaad kala gooysay silsiladihi kugu xidhnas, oo waxaad tidhi, Anigu kuu adeegi maayo, oo buur kasta oo dheer korkeed iyo geed kasta oo doog ah hoostiis ayaaad ku jiifsatay sida dhillo oo kale. **21** Laakiin waxaan kuu beeray canab wakan, oo kulligiis abuur wanaagsan ah, haddaba sidee baad ugu beddelantay inaad iku noqtid canab ba'ay oo qalaad? **22** Waayo, Sayidka Rabbigu ahu wuxuu leeyahay, In kastoo aad soodhe isku maydhid, oo aad saabuun iska badisid, weli xumaantadii sida calaamad oo kale bay ii muuqataa. **23** Sidee baad u odhan kartaa, Anigu ma njaaasobin, oo Bacalimma ma raacin? Bal fiiri socodkii aad dooxada ku martay, oo garo wixii aad samaysay. Waaad tahay qaalin geel oo dheeraysa oo warwareegta, **24** iyo dameerdibadeed cidlada baratay, oo iyadoo orgoonaysa dabaysha ursanaysa. Yaa damaceeda ka celin kara? Oo kuwa iyada doonaya oo dhammuna isma ay daalin doonaan, waayo, iyaday bisheeda heli doonaan. **25** Cagahaaga kabola'an ka dhawr, oo hungurigaagana harraad ka dhawr, laakiinse waxaad tidhi, Rajo ma leh innaba, waayo, waxaan jeelaaday shisheeyayaal, oo iyagaan iska daba gelayaa. **26** Siduu tuug markii la qabto u ceeboobo oo kale ayay reer binu Israa'iil u ceeboobeen, iyaga, iyo boqorradooda, iyo amiirradooda, iyo wadaaddadooda, iyo nebiyadooduba, **27** kuwaasoo

geed ku yidhaahda, Waaad tahay aabbahay, oo dhagaxna ku yidhaahda, Adigaa i dhalay. Dhabarkay ii soo jeediyeen, wejigiina way iga sii jeediyeen, laakiinse wakhtigii ay dhibaataysan yihiin waxay i odhan doonaan, Kac oo na badbaadi. **28** Laakiinse meeeye ilaahyadaadii aad samaysatay? lyagu ha keceen hadday ku badbaadun karaan wakhtigii aad dhibaataysan tahay, waayo, dadka Yahuudah ahow, ilaahyadiinu waxay tiro le'eg yihiin magaaloooyinkiinna. **29** Sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal maxaad ilaa muddacaysaan? Waayo, idinku kulliqin waad iga gudubteen. **30** Anigu waxtarla'aan baan carruurtiinnii u dilay, iyaguse innaba kuma ay waano qaadan. Seeftiinnii ayaa nebyiyadiinii baabbi'isay sidii libaax wax baabbi'inaya oo kale. **31** Dadka qarniganow, bal erayga Rabbiga ka fiirsada. Reer binu Israa'iil ma waxaan u ahaa cidlo ama dal gudcur ah? Haddaba bal maxaa dadkaygu u yidhaahdaan, Xor baanu nahay, oo mar dambe kuu iman mayno? **32** Gabadhu miyey illoobi kartaa wixii ay isku sharaxdo, aroosadduse miyey illoobi kartaa wixii ay xidhato? Laakiinse dadkaygu waxay illoobeen maalmo badan oo aan la tirin karin. **33** Sidee baad jidkaaga u hagaajisaa markaad caashaq doondoonto? Sidaas daraaddeed xataa naagaha xunxunna jidakaagaard bartay. **34** Oo weliba darfaha dharkaagaa waxaa laga helaa dhiiggi masaakiinta aan xaqaa qabin, sababtuna ma aha inaad heshay iyagoo guriga dhacaya, laakiinse waa waxyaalahaas oo dhan daraaddoodo. **35** Oo weliba waxaad istidhaahdaan, Anigu xaq ma qabo. Sida xaqiijada ah cadhadiisu way iga noqotay. Bal ogow, anigu waan kula muddici doonaaye, maxaa yeelay, waxaad tidhaahdaa, Anigu ma aan dembaabin. **36** Maxaad u warwareegtaa si aad jidakaaga u beddesho? Ceef baa dalka Masar kaaga iman doonta siday dalka Ashuur kaaga timid oo kale. **37** Oo weliba isagana waad ka soo bixi doontaa, adigoo gacmahu madaxa kuu saaran yihiin, waayo, Rabbigu waa diiday kuwa aad ku kalsoon tahay oo dhan, oo iyaga innaba ku dhex liibaani maysid.

3 Waxaa la yidhaahdaa, Haddii nin naagtisa iska furo, oo ay ka tagto isaga, oo ay nin kale naagtis noqoto, kii qabi jiray miyuu iyada u soo noqdaa? Miyaan dalkaasu aad u nijaasoobayn? Laakiinse adigu waxaad ka dhillaysatay saaxiibbo badan, oo haddana miyaa'd ii soo noqon doontaa? ayaa Rabbigu leeyahay. **2** Bal indhaha kor u qaad oo waxaad fiirisaa meelaha dhaadheer, oo bal eeg. Miyey jirtaa meal aan lagula seexan? Adoo iyaga sugaya ayaad jidodka ag fadhiisatay sidii Carab cidlada jooga, oo waxaad dalkii ku nijaasaysay dhillanimadaada iyo sharkaagaba. **3** Sidaas daraaddeed tiixyadii waa la joojiyey, oo roobkii dambena waa la waayay, weliba waxaad yeelatay dhillo jaheed, oo inaad xishootana waad diidday. **4** Haatan sow iguma qayshan, Aabbahayow, adigu waxaad tahay saaxiibkii yaraantaydi? **5** Miyuu weligiisba sii cadhaysnaan doonaa? Os miyuu cadhadiisa ilaa ugudambaysta sii haysanaya? Bal eeg, waxaad ku hadashay oo samaysay waxyalo shar ah in alla intii aad kartayba. **6** Weliba wakhtigii Boqor Yoosiyaah Rabbigu wuxuu kaloo iyu yidhi, War miyaa'd aragtagtay waa boqortooyadii Israa'iil ee dib u noqotay ay samaysay? Lyadu waxay tagtagtay buur kasta oo dheer dusheed iyo geed kasta oo doog ah hoostiis, oo halkaasay ku dhollowday. **7** Oo iyadu markay waxyaalahaas oo dhan samaysay dabadeed ayaan waxaan is-idhi, Way ii soo noqon doontaa, laakiinse iyadu sooma noqon. Oo walaasheedii boqortooyadii Yahuud oo sirreya ahaydha waxaas way aragtagtay. **8** Boqortooyadii Israa'iil ee dib u noqotay way sinaysatay, oo taas daraaddeed ayaan iyadii furay oo waxaan siyey warqaddii furniinkeeda, oo waxaan arkay in walaasheedii Yahuud oo sirreya ahayd innaba aanay weli cabsan, laakiinse iyana ay tagtagtay oo dhollowday. **9** Oo waxay noqotay inuu dalkii ku nijaasoobay fudaydkii dhillanimadeeda, oo iyana way ka sinaysatay dhagxan iyo

geedo. **10** Oo Rabbigu wuxuu leeyahay, Walaasheedii Yahuud oo sirreya ahayd in kastoo ay waxyaalahaas oo dhan aragtagtay haddana qalbigeeda oo dhan iiguma ay soo noqon, laakiinse waxay iigoo soo noqotay si isyeelyeelid ah. **11** Oo haddana waxaa Rabbigu iyu yidhi, Boqortooyadii Israa'iil ee dib u noqotay way iscaddaysay inay ka xaq badan tahay boqortooyada Yahuudah ee sirreya ah. **12** Tag, oo erayadan xagga woqooyi u naadi, oo waxaad tidhaahdaa, Boqortooyada Israa'iil ee dib u noqotay, soo noqo, maxaa yeelay, weji cadhaysan kugu eegi maayo, waayo, waan naxariis badnahay, oo cadhadaydana weligay sii haysan maayo, ayaa Rabbigu leeyahay. **13** Waxaa keliya ood aqoonsataa xumaantaada, inaad Rabbiga llaahaaga ah ku xadgudubtay, iyo inaad geed kasta oo doog ah hoostiisa jidakaaga ugu kala firdhisay shisheeyayaasha, iyo inaadan codkaygiin addeecin, ayaa Rabbigu leeyahay. **14** Carruurtii dib u noqotay, soo noqda, waayo, waxaan ahay Sayidiikniil, oo midkiin waxaan kala soo bixi doonaa magaalo, labana waxaan kaloo soo bixi doonaa qolo, oo waxaan idin keeni doonaa Siyoon, ayaa Rabbigu leeyahay. **15** Oo sida qalbigaygu jecel yahay waxaan idini siin doonaa daajiyayaal, oo iyana waxay idinku daajin doonaa aqoon iyo waxgarasho. **16** Rabbigu wuxuu leeyahay, Wakhtigaas markaad tarantaan oo aad dalka dhexdiisa ku batadataan, waxay noqon doontaa inaan mar dambe la ohan, Sanduuqii axdiga Rabbiga, oo lagamana fikiri doono, lamana soo xusuusan doono, lamana soo booqan doono, oo mar dambena lama samayn doono. **17** Oo wakhtigaas waxaa Yerusaalem lagu magacaabi doonaa carshigii Rabbiga, oo quruumaha oo dhammuna iyadu ugu soo wada ururi doonaan magaca Rabbiga oo Yerusaalem yaal, oo iyana mar dambe ma ay daba geli doonaan caasinimada qalbigooda sharka ah. **18** Oo wakhtigaas dadka Yahuudah waxay la socon doonaan dadka Israa'iil, oo iyagoo isa soo raaci doona ayay dalka woqooyi ka soo bixi doonaa, waxayna iman doonaan dalkii aan awowayaashiin dhaxalka u siiyey. **19** Waxaan idhi, Sidee baan wiilasha kuu dhex geeyaa, oo aan dal wacan kuu siyyaa, kaasoo ah dhaxalka ugu wanaagsan ee quruumaha? Oo haddana waxaan idhi, Waaad iyu yeedhi doontaan, Aabbahayow, oo igama aad jeesan doontaan. **20** Rabbigu wuxuu leeyahay, Reer binu Israa'iilow, sida xaqiijada ah naag khaa'inad ahu siday ninkeeda uga tagto oo kale ayaa idinkuna khiyaano igula macaamilooten. **21** Cod baa ka yeedhaya meelaha dhaadheer dushooda, waana oohni iyo baryootankii dadka Israa'iil, waayo, jidkooday qalloociyeen, oo waxay iska illoobeen Rabbigii llaahooda ahaa. **22** Carruurti dib u noqotay, soo noqda, oo dibunoqoshadiinna ayaan bogsiin doonaa. Bal eeg, haatan waannu kuu nimid, waayo, waxaad tahay Rabbiga llaahayaga ah. **23** Sida runta ah waa rajo been ah in badbaadinta kuraha iyo buuraha badan laga sugo. Sida runta ah badbaadadii dadka Israa'iil waxay ka timaadaa Rabbiga llaahayaga ah. **24** Laakiinse tan iyo yaraantaydi waa ceebta ah aayaab baabba' ka dhigtay wixii awowayaashayo ku hawshoodeen oo dhan, xataa adhyahoodii iyo ishkinkoodii, iyo wiilashoodii iyo gabdhahoodiiba. **25** Ceetbayada aannu la jiifsan oo sharafdarra dayaduna ha na duul saarnaato, waayo, tan iyo yaraantaydi iyo ilaa maantadan la joogo annaga iyo awowayaashayoba waxaannu ku dembaabnay Rabbiga llaahayaga ah, oo codkii Rabbiga llaahayaga ahna ma aannu addeecin.

4 Rabbigu wuxuu leeyahay, Dadka Israa'iilow, haddaad soo noqotaan, waa inaad xaggayga u soo noqotaan, oo haddaad karaahiyadiinna hortayda ka fogaysaanna innaba laydin dhaqdhaqaajin maayo. **2** Oo haddaad si run iyo caddaalad iyo xaqnimo ah ugu dhaarataan, Rabbigu waa nool yahay, de markaas quruumuhu isagay ku ducaysan doonaan, oo isagay ku faani doonaan. **3** Rabbigu wuxuu dadka dalka Yahuudah iyo reer Yerusaalem ku leeyahay, Dhulkiinna

jeexan jabsada, oo qodxan dhexdood waxba ha kubeeranina. 4 Raggiinna dalka Yahuudah iyo kuwa Yeruuusaalem degganow, Rabbiga isu guda, oo iska gooya buuryada qatbigiinna, si ayan cadhadaydu u soo bixin sida dab oo kale, oo ayan u hurin si aan innaba loo demin karin sharka falimihiinna aawadis. 5 Dalka Yahuudah ka dhex sheega, oo Yeruuusaalem ka dhex naadiya, oo waxaad tidhaahdaan, War dalka dhexdiisa buunka ku dhuffa, oo aad u qayliya, oo waxaad tidhaahdaan, Isa soo urursada, oo ina keena aynu magaalooynka deyrka leh galnee. 6 Calan u taaga xagga Siyoon, carara oo ha joogsanina, waayo, anigu waxaan xagga woqooyi ka keeni doonaa masiibio iyo halligaad weyn. 7 Libaax baa ka soo baxay jiqdiisa, quruumo baabbi'iyyihinna wuu soo kacay, oo wuxuu meeshiisi uga soo baxay inuu dalkaaga cidlo ka dhigo, oo magaalooynkaagana waa la baabbi'in doonaa, oo qofna ma degganaan doono. 8 Taas aawadeed dhar joonyad ah guntada, oo baroorta, oo qayliya, waayo, cadhadii Rabbiga oo kululayd nagama noqon. 9 Oo Rabbigu wuxuu leeyahay, Waxaa malintaas noqon doona in boqorka qalbigiisa iyo amiirrada qalbigooduba ay kharribmaan, oo wadaaddadan way yaabi doonaa, oo nebyiaduna way fajici doonaa. 10 Markaasaan idhi, Sayidow, Rabbiyow, sida xaqiqiada ah dadkan iyo Yeruuusaalemaa aad iyo aad baad u khiyaanaysay, waayo, iyagoo seefi naftooda soo gaadhaysaayaad ku tidhaahdaa, Nabad baad helaysaan. 11 Oo wakhtigaas waxaa dadkan iyo Yeruuusaalemaa lagu odhan doonaa, Dadkayga dabayl kulul ayaa uga iman doonta xagga meelaha dhaadheer ee cidlada ku yaal, mana ahaan doonto mid wax haadinya amase wax safaynaysa, 12 laakiinse waxay ahaan doontaa dabayl xoog badan oo amarkayga ku imanaysa, oo weliba haatan anigu xukunkoodii waan ku hadli doonaa. 13 Bal eega, isagu wuxuu u iman doonaa sida daruur oo kale, oo gaadhifardooyadiisuna waxay ahaan doonaa sida dabayl cirwareen ah oo kale, oo fardhiisuna xataa gorgorrada way ka sii dheereeyaa. Annagaan hoognay! Waayo, waannu baabba'nay. 14 Yeruuusaalemay, qalbigaaga xumaanta ka maydh, si aad u badbaaddoa aawadeed. Ilaa goormay fikirradaada sharka ahu kugu sii dhex jirayaan? 15 Waayo, xagga Daan cod baa ka yeedhaya, oo buuraha Efrayimma belaayo baa laga naadiyya. 16 Quruumaha u diga oo Yeruuusaalem ogeysihi in ilaaloo ay dal fog ka imanayaan, oo ay magaalooynki dalka Yahuudah ku qaylinayaan. 17 Rabbigu wuxuu leeyahay, Sida kuwa beer dhawraya ayay hareeraeeda kaga kacsan yihiin, maxaa yeelay, iyadu way iigu caasiyowday. 18 Jidkaaga iyo falimahaaga aaya waxyaalahan kuu keenay, tanu waa belaayadaada, wayna qadhaad tahay, oo waxay gaadhaysaa xataa ilaa qalbigaaga. 19 Calooshaydiiyey, calooshaydiiyey! Aniga qalbigaa i xanuunaya, oo wadnahaa i figh leh. Iskamana aamusi karo, maxaa yeelay, naftyadiiyey, waxaad maqashay buunka dhawaqaqisii iyo qayladii dagaalka. 20 Belaayo baa belaayay ku soo kor dhacday, aaya lagu dhawaqaqay, waayo, dalkii oo dhan waa baabba'ay. Teendhooyinkaygii haddiiba way baabbe'een, oo daahyadaydiina daqiqid qudha ayay dhammaadeen. 21 Ilaa goormaan calanka arkayaa, oo aan buunka dhawaqaqisa sii maqlayaa? 22 Waayo, dadkaygu waa nacasyo, oo aniga ima ay yaqaaniin. Iyagu waa carruur caqiladar, oo innaba waxgarasho ma leh. Inay xumaan sameeyaaan way u caqli badan yihiin, laakiinse inay samaan sameeyaaan innaba aqoon uma leh. 23 Bal eega, dhulkaan fiirihey, oo waxaan arkay inuusan qaablahayn oo uu madhan hayah, oo haddana samooyinkaan fiirihey, oo iyanu innaba iftiin ma ay lahayn. 24 Buurahaan fiirihey, oo waxaan arkay inay garriyayen, oo kurihi oo dhammuna way wada dhaqdhaqaqayeen. 25 Oo haddana wax baan fiirihey, oo ninna ma jirin, oo haaddii hawada oo dhammuna way wada carareen. 26 Oo haddana wax baan fiirihey, oo waxaan arkay dhulkii midhaha badhaa oo abaaarobay, oo magaalooynkeedii oo dhammuna Rabbiga hortiisa ayay ku dundunsanaayeen cadhadiisii kululayd

daraaddeed. 27 Waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Dalka oo dhammu wuu cidloobi doonaa, laakiinse anigu kulligii wada baabbi'in maayo. 28 Taas aawadeed dhulku wuu u barooran doonaa, oo samooyinka sarena way u madoobaan doonaan, maxaa yeelay, waxan anigaga ku hadlay, oo anigaa u qasdiyeey, oo innaba ka qoomamoon maayo, kana soo noqon maayo marnaba. 29 Magaalada oo dhammu waxay ka qixi doontaa qaylada fardoleyya iyo qaansoleyda, oo qidayd ku carari doonaa, dhagaxyada dushhoodana way fuuli doonaa, magaaloo kastana waa laga tegi doonaa, oo nin qudhuhuna ma degganaan doono. 30 Oo markii lagu dhoco bal maxaad samayn doontaa? In kastoo aad dhar guduudan xidhatid, iyo in kastoo aad dahab isku sharraxdid, iyo in kastoo aad indhakuul iska badisidba, waxtarla'aan baad isu qurxinaysaa, waayo, kuwii ku caashaqi jiray way ku wada quudhsadaan, oo waxay doonayaan inay nafta kaa qaadaan. 31 Waayo, waxaan maqlay cod sidiid naag foolanaysa, iyo qaylo sidiid mid ilmaheedi ugu horreeeyey dhalaysa, waana codkii magaalada Siyoon, oo taahaysa, oo gacmaheeda kala fidisa, oo waxay tidhaahdaa, anigaa haatan hoogay! Waayo, naftaydii aad bay ugu daallan tahay gacankudhiiglayaasha aawadood.

5 Bal jihadka Yeruuusaalem hore iyo dib ugu orda, oo bal fiiriya, oo garta, oo meelaheeda balballaadhanna ka doondoona nin qudha oo caddaalad sameeya oo runta doondoona, oo haddeed ka heli kartaanna iyada waan cafifi doonaa. 2 Oo weliba in kastoo ay tidhaahdaan, Waa iga Rabbiga nool, sida xaqiqiada ah been bay ku dhaartaan. 3 Rabbiyow, indhaaagu runta sow ma fiiriyan? Iyaga wax baad ku dhufatay, laakiinse innaba kama ay xumaan, oo waad baabbi'isay, laakiinse way diideen inay edeb qaataan. Wejigoodiina waxay ka dhigeen wax dhagax ka sii adag, oo inay soo noqdaanna way diideen. 4 Markaasaan idhi, Sida xaqiqiada ah kuwanu waa masaakiin, oo waa nacasyo, waayo, Rabbiga jidkiisa iyo qaynuunka Ilaahooda toona garan maayaan. 5 Waxaan u tegi doonaa ragga waaweyn, oo waan la hadli doonaa, waayo, iyagu Rabbigu jidkiisa iyo qaynuunka Ilaahooda way yaqaaniin. Laakiinse kuwanu dhammaantood harqoodki way jebiyeyeen, oo xadhkihiina way kala gooyeen. 6 Oo sidaas daraaddeed waxaa iyaga dili doona libaax kaynta ka soo baxay, oo waxaa baabbi'in doonta yeysa fideed. Oo magaalooynkoodana waxaa gaagaatami doona shabeel, oo ku alla kii halkas ka soo baxaba waa la kala dildillaacsan doonaa, maxaa yeelay, xadgudubaydoodu waa tiro badan yihiin, oo dibunoqoshadoodiina waa sii korodhay. 7 Sidee baan kuu saamixi karaa? Carrurtaadii way iga tageen, oo waxay ku dhaarteent kuwa aan ilahyo ahayn, oo markaan dherdhergiyey dabadeed ayay sinaysteen, oo iyagoo guutooyin ah ayay guryihi dhillooyinka ku soo urureen. 8 Waxay la mid noqdeen sidii fardo aroorti la barqiyeey, oo midkood kastaaba wuxuu ka daba dananay naagtii deriskiisa. 9 Rabbigu wuxuu leeyahay, Miyaanan iyaga waxyaalahan u ciqaabayn? Miyaanse naftaydu ka aarsanayn quruuminti tan oo kale ah? 10 Derbyadeeda fuula oo dumya, laakiinse waada baabbi'inina. Laamaheeda qaaada, waayo, kuwii Rabbiga ma aha. 11 Waayo, dadka Israa'il iyo dadka Yahuudahba khiyaano bay igula macaamilodeen, aaya Rabbigu leeyahay. 12 Rabbigu way dafireen, oo waxay yidhaahdeen, Isagu ma jiro. Masiibio nagu dhici mayo, oo seef iyo abaar midna arki mayno. 13 Oo nebyiaduna dabayl bay noqon doonaa, oo eraygu iyaga kuma jiro, oo sidaasaa iyaga lagu samayn doonaa. 14 Oo sidaas daraaddeed Rabbigu ah Ilaaha ciidammadu wuxuu leeyahay, Erayadan aad ku hadasheen aawadood bal ogaada, ereyga afkaaga ku jira dab baan ka dhigi doonaa, oo dadkanna waxaan ka dhigi doonaa xaaboo, oo isna wuu wada baabbi'in doonaa dhammaantood. 15 Rabbigu wuxuu leeyahay, Dadka Israa'ilow, bal

ogaada, quruun baan meal fog idinkaga keeni doonaa, oo taasu waa quruun xoog badan, oo waa quruun tan iyo waa hore jirtay, oo waa quruun aydaan afkeeda aqoon, oo aydaan innaba garanayn wax alla waxay yidhaahdaanba. **16** Gabooyahood waa sida qabri af bannaan, oo kulligoodna waa wada rag xoog leh. **17** Oo iyagu waxay dhammayn doonaan waxaad beeraha ka goosataan iyo kibistiinna, oo waxay dhammayn doonaan wiiplashiinna iyo gabdhibhiinna, oo waxay dhammayn doonaan adhiyiinna iyo lo'diinnaba, oo waxay dhammayn doonaan canabkiinna iyo berdihiinna, oo magaaloo yinkinna deyrka leh oo aad isku hallaynayaan seef bay la dhici doonaan. **18** Oo Rabbigu wuxuu leeyahay, Habase ahaatee, anigu wakhtigaas idin wada baabbi'in maayo. **19** Oo markay yidhaahdaan, Rabbiga Ilaahayaga ahu bal muxuu waxyalaahan oo dhan noogu sameeyey? Kolkaas waxaad ku tidhaahdaa, Sidaad Rabbiga uga tagteen, oo aad ilahyo qalaad dalkiinna ugu dhex adeegteen, sidaas oo kalaad shisheeyayaal ugu dhex adeegi doontaan dal aan kiimna ahayn. **20** Waxan dadka Yacquub ka dhex sheega, oo dadka Yahuudah ka dhex naadiya, oo waxaad tidhaahdaan, **21** Dadka nacasyada ahu oo aan waxgarashada lahayn, oo indhaha leh laakiinse aan waxba arkin, oo dhegaha leh laakiinse aan waxba maqlinow, Bal haatan waxan maqla; **22** Rabbigu wuxuu leeyahay, War miyeydaan iga cabsanayn? Oo miyeydaan hortayda ku gariiray? Waayo, anigu waxaan ahay kii cammuudda badda uga dhigay soohdinta, oo amar weligiis ah bixiyey inayan soo dhaafin, oo in kastoo ay mawjadaheedu aad u dhacaan, innaba kama ay adkaan karaan, oo in kastoo ay guuxaanna marna sooma ay dhaafi karaan. **23** Laakiinse dadkanu waxay leeyihiin qalbi fallaagoobaya oo caasiyoobay, way fallaagoobeen oo way iska tageen. **24** Oo innaba qalbigooda iskama ay yidhaahdaan, War haatan aynu ka cabsanno Rabbiga Ilaahenna ah oo roobka hore iyo kan dambeba xilligiisa ina siyya, oo toddobaadyada beergoosashada loo go'ay inoo haya. **25** Xumaatooyinkiinna ayaa waxyalaahan idinka celiyey, oo dembiyadiinna ayaa waxyalo wanwanaagsan idinka diiday. **26** Waayo, dadkaya dhexdiisa waxaa laga helaa niman shar ah. Waxay u gabbadaan sida kuwa wax dabta, oo intay dabin u qoolaan ayay dad qabsadaan. **27** Sida qafas shimbirro ka buuxaan oo kale ayaa guryahooda kхиyaano uga buuxdaa, oo sidaas daraaddeed ayay u weynaadeen oo u taajiroobeen. **28** Aad bay u buurnaadeen oo cayileen, oo xataa falimaha sharka ahna aad bay u badiyaan, ma garsooraan oo agoontana uma ay muddacaan si ay u barwaqoobaan, oo masaakiintana xaqooda uma ay sameeyaan. **29** Haddaba Rabbigu wuxuu leeyahay, Miyaanan iyaga waxyalaahan u ciqaabayn? Miyaanse naftaydu ka aarsanayn quruuntii tan oo kale ah? **30** Wax baas oo yaab miidhan ah ayaa dalka lagu dhex sameeyey. **31** Nebiyadii waxay sii sheegaan wax been ah, oo wadaaddadiina waxay wax ku xukumaan iyaga taladooda, oo dadkaygiina saasay jecel yihiin, laakiinse bal maxaad ugudambaysta samayn doontaan?

6 Reer Benyaamiinow, Yerusaalem dhexdeeda ka carara, oo buunka Teqooqa ka yeedhiya, oo Beyd Hakeremna calaamad kor uga qaada, waayo, waxaa xagga woqooyi ka soo socda masiibo iyo halligaad weyn. **2** Magaalada Siyoon oo u eg naag suurad wacan oo jilicsan ayaan baabbi'in doonaa. **3** Waxaa iyada u iman doonaan adhijirro adhyahoodii wata, oo teendhooyinkooda ayay hareeraheeda ka dhisan doonaan, oo midkood kastaaba wuxuu iska daaqsan doonaan meeshiisa. **4** Isu diyaariya inaad iyada dagaal ugu kacdaan, sara joogsada, oo ina keena aan iyada hadhka weerarnee. Annagaas iska hoognay, waayo, gabbalkii waa dhacay, oo hooskii habeenmimo ayaa sii dheeraaday. **5** Sara joogsada, oo ina keena aynu iyada habeenmimo weerarnee, oo aynu daaraheeda waaweyn wada dumineet. **6** Waayo, Rabbiga ciidammadu wuxuu yidhi, Dhirteeda

jara, oo Yerusaalem tuulmo ku tuula, waayo, tanu waa magaalada la ciqaabayo, oo waxaa ka buuxa dulmi miidhan. **7** Sidii ili biyaheeda u soo burqiso oo kale ayay sharnimadeeda u soo burqisaad had iyo goorba, dhexdeedan waxaaa laga maqlaa dulmi iyo kharribaad, oo had iyo goorna waxaa hortayda yaal cudur iyo nabro. **8** Yerusaalemay, si aan naftaydu kaaga tegin, oo aanan kaaga dhigin cidlo iyo dal aan ciduna degganayn, eddeb qaado. **9** Rabbigii ciidammadu wuxuu leeyahay, Kuwa dadka Isra'iil ee hadhay waxaa loo wada xaabxaabi doonaa sida geedcanab oo kale, Sida mid canab guranaya oo kale gacanta dambiisha ku soo celiya. **10** Inay i maqlaan bal yaan la hadlaa oo aan u digaa? Bal eega, dhegahoodu ma xalaalaysna, oo waxba ma ay maqla karaan. Bal eega, erayga Rabbigu cay buu iyaga u noqday, oo innaba kuma ay farxaan. **11** Sidaas daraaddeed waxaa iga buuxda cadhadii Rabbiga, oo inaan isceliyo waan ku daalay. Haddaba cadhadii ku deji carruuta jidka joogta iyo shirkha barbaarrada oo dhan, waayo, xataa nin iyo naagtisaba waa la kaxayn doonaa, oo odayga iyo kan cimriga dhereeba waa la ista wada kaxayn doonaa. **12** Oo guryahooda, iyo beerahooda, iyo naagahoooda kuwa kalala la siin doonaa dhammaantoodba, waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Anigu waxaan gacantayda ku fidin doonaa dadka dalka deggan. **13** Waayo, kooda ugu yar ilaa kooda ugu weyn midkood kastaaba wuxuu u go'ay damacxumaan, oo nebiga iyo xataa wadaadka inta ka dhexle midkood kastaaba been buu ku macaamiloodaa. **14** Oo iyagu dhaawicci dadkaya ayay si fudud u bogsiyeen, oo iyadoo aan innaba nababu jirin ayay yidhaahdaan, Waa nabab! Waa nabab! **15** Markay karaahiyada sameeyeen miyey xishoodeen? Maya, innaba ma ay xishoon, ceebna ma garan, sidaas daraaddeed waxay la dhici doonaan kuwa dhacaya. Oo Rabbigu wuxuu leeyahay, Wakhtigii aan iyaga soo ciqaabo ayay hoos u dhici doonaan. **16** Rabbigu wuxuu leeyahay, Jidatka dhex istaaga, oo bal wax firriya, oo bal dhabbyaaashii hore haybsada, oo waxaad tidhaahdaan, Meeh jidki wanaagsanaa? Oo markaas ku socdaa, oo naftiinna nasashaad u heli doontaan. Laakiinse iyagu waxay yidhaahdeen, Annagu ku socon mayno jidkaas. **17** Oo weliba waxaan idin dhigay waardiyaal, oo waxaan idinku idhi, Buunka dhawaqaqisa dhegastyo. Laakiinse iyagu waxay yidhaahdeen, Annagu waxbaa dhiegaysan mayno. **18** Sidaas daraaddeed, quruumahow bal maqla, oo ururkow, bal ogow waxa kuwan ku dhici doona. **19** Dhulkow, bal maqla, oo bal ogow, dadkan masiibaan ku soo dejin doonaa taasoo ah waxay fikirradoodii keeneen, waayo, erayadaydii ma ayan dhegaysan, sharcigaygiina way diideen. **20** Fooxa Shebaa ka yimid iyo qasabka macaan ee dal fog laga keenay maxay ii taraan? Qurbaannadiinna la gubo aqbali maayo, oo allabaryadiinna iga farxin maayaan. **21** Oo sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal eega, waxaan dadkan hor dhigi doonaa wax lagu turunturoodo, oo aabbayaasha iyo wiilashuba way ku wada turunturoon doonaan, oo deriska iyo saaxiibkiisba way wada halligmi doonaan. **22** Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal ogaada, dadyow baa dalka woqooyi ka iman doona, oo quruun weyn aaya dhlulka darafyadiisa ka soo kici doonta. **23** Oo waxay sitaan qaansoonyin iyo warmo, oo waa calool adag yihiin, oo innaba naxariis ma leh. Codkoodana waxaaa la moodaa sida bad guuxaysa oo kale, oo farday fuulaan. Siyoonay, mid kastaaba wuxuu kuugu soo safan yahay sida nin dagaal diyaar u ah oo kale. **24** Wixaannu maqlahnay warkoodii, oo gacmahayagiway taag gabeen, oo cidhidhi iyo xanuun baa noo qabtay sida naag foolaysa oo kale. **25** Berrinka ha u bixina, oo jidkana ha marina, waayo, seeftii cadowga iyo cabsi baa dhan kasta idinka jirta. **26** Dadkaygii, joonyad xidho, oo dambas ku galgaloo, oo waxaad u barorataa sida wiil madi ah loogu baroorto, oo waxaad ku ooydaa baroor aad u qadhaadh, waayo, waxbaabbi'iyyihii dhaqsuu inoogu soo degi doonaa. **27** Wixaan dadkaya dhexdiisa kuu dhigay inaad

ahaatid imtixaame, si aad jidkooda u ogaatid oo aad u imtixaantid. 28 lyagu waa caasiyiin fallaagoobay, oo xan bay la ordaan oo iyagu waa naxaas iyo bir, oo kulligoodna waa kuwa wax kharriba. 29 Buufinkii aad buu wax u buuifiya, oo laxaamaddiina dabkaa baabba'saday, oo lacag shubihiiна waxtarla'aan buu wax u sii dhalaalinaya, waayo, sharrowyadii weli ma soocna. 30 Waxaa iyaga loogu yeedhi doonaa, Lacag la nacay, waayo, Rabbigu iyaguu nacay.

7 Kanu waa eraygii Yeremyah uga yimid xagga Rabbiga, isagoo leh, 2 Guriga Rabbiga iriddiisa istaag, oo waxaad halkaas ka naadisa eraygan, oo waxaad tidhaahdaa, Kuwiinna dadka Yahuudah oo irdahan u gala inaad Rabbiga caabuddaanow, kulligin bal erayga Rabbiga maqla. 3 Rabbiga ciidammada oo ah llaaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Jidakiinna iyo falimihiinnaba hagaajiyaa, oo anna waan idinka yeeli doonaa inaad meeshan degganaataan. 4 Ha isku hallaynina erayo been ah oo leh, Macbudki Rabbiga, Macbudki Rabbiga, Macbudki Rabbigu waa kan. 5 Waayo, haddaad jidakiinna iyo falimihiinnaba wada hagaajisan, oo aad caddaalad ugu garsortaan nin iyo deriskiisa, 6 iyo haddayndan dulmin shisheeyaha iyo aqoonta iyo carmalka, oo aydaan meeshan ku daadin dhiig aan xaq qabin, oo aydaan ilaahyo kale waxyeelladiinna u daba gelin, 7 de markaas waxaan idinka yeeli doonaa inaad degganaataan meeshan, oo ah dalkii aan waa hore awowayaashiin u siiyey inay weligood lahaadaan. 8 Bal eega, idinku waxaad isku hallaysaan erayo been ah oo aan waxba idin tari karin. 9 Intaad wax xaddaan, oo dhiig daadisaan, oo sinaysataan, oo been ku dhaarataan, oo Bacal foox u shiddaan, oo ilaahyo kale oo aydaan aqoon daba gashaan, 10 miyaad i hor imanaysaan, oo gurigan laygu magacaabay gudihiisa soo istaagaysaan, oo odhanaysaan, Annaga waa nala samatabbixiy, si aad haddana karaahiyadan oo dhan u sii samaysaan? 11 Gurigan laygu magacaabay ma wuxuu hortiinna ku noqday god tuugo? Bal eega, Rabbigu wuxuu leeyahay, Aniguba waan arkay. 12 Laakiinse haatan bal taga meeshaydi Shiihoh ku oolliriirtay, oo aan markii ugu horraysay magacayga dejiyey, oo bal soo arka wixii aan ugu sameeyey xumaantiid dadkaya reer binu Israa'iil aawadeed. 13 Oo haatan Rabbigu wuxuu leeyahay, Idinku waxaad samayseen shuqullandan oo dhan, oo anna goor wanaagsan waan idinla hadlay, laakiinse ima aydaan maqlin, waanan idii dhawaqaqay, laakiinse iima aydaan jawaabin, 14 Sidaas daraaddeed gurigan laygu magacaabay, oo aad isku hallaynaysaan, iyo meeshii aan siiyey idinka iyo awowayaashiinba ayaan ku samayn doonaa wixii aan Shiihoh ku sameeyey oo kale. 15 Oo idinkana hortaydaan idinka xoori doonaa sidaan u xooray dhammaan walaaliihinna ah farcankii Efrayim oo dhan. 16 Sidaas daraaddeed dadkan ha u ducayn, oo baryootan iyo salaad midna iyaga aawadood ha u samayn, oo hana ii baryin iyaga aawadood, waayo, innaba ku maqli maayo. 17 War miyaadan arkayn waxay ku dhex sameeyaan magaalooyinka dalka Yahuudah iyo jidakkha Yeruuzaalemba? 18 Carruurto qoryay soo guraan, aabbayaashuna dabkay shidaan, naaguhuna bur bay cajiiamaan inay kibis u sameeyaan boqoradda samada, oo ay ilaahey kale qurbaanno cabniin ah u daadiyaan, si ay iga cadhaysiyan. 19 Rabbigu wuxuu leeyahay, Ma aniga baa kan ay ka cadhaysiyan? Sow iyagu iskagama ay cadhaysiin ceebta ay isku soo jiideen? 20 Sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Bal ogaada, xanaaqayga iyo cadhadayda ayaan ku soo dejin doonaa meeshan iyo dadka iyo duunyada, iyo dhirtaa duurka, iyo midhaha dhulkaba. Cadhadaydu way wada gubi doontaa oo lamana demin doono. 21 Rabbiga ciidammada oo llaaha reer binu Israa'iil ahu wuxuu leeyahay, Qurbaannadiinna la gubo allabaryadiinna ku darsada, oo hilbanka iska cuna. 22 Waayo, waagii aan awowayaashiin dalka

Masar ka soo bixiye kalama hadlin, kumana amrin wax ku saabsan qurbaanno la gubo iyo allabaryo toona, 23 laakiinse waxaan iyaga ku amray, oo aan ku idhi, Codkaya dhegaysata, oo anigu waxaan idii noqon doonaa Ilaah, idinkuna waxaad ahaan doontaan dadkaya oo ku socda jidkiid aad idinku amray oo dhan, si aad u nabdoonaataan. 24 Laakiinse ima ay dhegaysan, dhegna iima dhigin, illose waxay ku socdeen taloooyinkii iyo caasiniimadii qalbigooda Sharika ah, oo dib bay u socdeen, horena uma dhaqaqaqin. 25 Tan iyo maalintii ay awowayaashiin dalkii Masar ka soo bixeent iyo ilaa maantadan la joogo waxaan maalin kasta idii soo diri jiray midiiddinadaya nebyiadii addoommadayii ahaa oo dhan, anigoo goor wanaagsan diraya. 26 Laakiinse ima ay dhegaysan, dhegna iima ay dhigin, illose way sii madax adkaadeen, oo waxay sameeyeen wax ka sii xun wixii ay awowayaashhood samay jireen. 27 Haddaba waa inaad erayadan oo dhan u sheegtaa, laakiinse iyagu kuma ay dhegaysan doonaan, oo weliba waa inaad u dhawaqaqaa, laakiinse innaba kuuma ay jawaabi doonaan. 28 Oo waxaad ku tidhaahdaa, Tanu waa quruu aan codka Rabbiga Ilaahooda dhegaysan, oo aan innaba edeb qaadan. Runtii way baabba'day, oo afkooday ka go'day. 29 Timahaaga iska xir oo iska xoor, oo waxaa ku baroorataa meelaha dhaadheer, waayo, Rabbigu waa nacay oo waa ka tegey qarniga cadhadiis ku dhacday. 30 Waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Dadka Yahuudah wax hortayda shar ku ah ayay sameeyeen. Si ay gurigii laygu magacaabay u nijaaseeyaan ayay karaahiyadoodii dhex qotomiyeen. 31 Oo waxay dhisteen meelaha sarsare ee Tofed oo ku dhex yaal dooxada ina Xinnom, si ay wiilashooda iyo gabdhahoodaba dab ugu dhex gubaan, taasoo aanan iyaga ku amrin, oo aan innaba qalbigaya soo gelin. 32 Sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu leeyahay, Waxaa iman doona wakhti aan mar dambe loogu yeedhi doonin Tofed, amase dooxadii ina Xinnom, laakiinse waxaa lagu magacaabi doonaa Dookadii Gowracidda, waayo, waxay meydad ku aasi doonaan Tofed, maxaa yeelay, meel kalaa la waayi doonaa. 33 Waayo, dadkan meykoodu wuxuu cunto u noqon doonaa haadka samada iyo dugaaggaa dhulka, oo ciduna kama ay eryi doonto. 34 Oo markaasaan magaalooyinka dalka Yahuudah iyo jidakkha Yeruuzaalemba ka joojin doonaa codka rayraynta, iyo codka farxadda, iyo codka arooska, iyo codka aroosaddaba, waayo, dalku wuxuu noqon doonaa cidla.

8 Rabbigu wuxuu leeyahay, Wakhtigaas waxaa qabriyadoodii laga soo bixin doonaa lafihii boqorrada dalka Yahuudah, iyo lafihii amiirradiisa, iyo lafihii wadaaddada, iyo lafihii nebyiada, iyo lafihii dadkii Yeruuzaalemba degganaaba. 2 Oo waxaa lagu kala bixin doonaa dhulka hoos yaal qorraxda, iyo dayaxa, iyo ciidanka samada oo dhan, kuwaasoo ay jeelaan jireen, oo ay u adeeqi jireen, oo ay daba socon jireen, oo ay doondooni jireen, oo ay caabudi jireen. Lama soo ururiin doono, lamana aasi doono, oo sida digo oo kale ayay dhulka saarnaan doonaan. 3 Oo Rabbigu wuxuu leeyahay, Kuwa qoladan sharka ah ka hadhi doona oo dhammu waxay nolosha ka dooran doonan dihimasho, waana kuwa ku hadhi doona meelaha aan u kexeyey oo dhan. 4 Weliba waxaad iyaga ku tidhaahdaa, Rabbigu wuxuu leeyahay, Kuwa dhacaa miyeyan soo kicin? Kii leexdaase miyuusan soo noqon? 5 Haddaba dadkan reer Yeruuzaalemba bal maxay dib ugugu simbirriixdeen dibunoqosho weligeed ah? Iyagu khiyaano way xajisanayaan, wayna diidaan inay soo noqdaan. 6 Waan dhegastay oo waan maqlay, laakiinse si qumman uma ay hadlin. Oo midkoodna xumaantiisi kama toobadkeeno, isagoo leh, Bal maxaan sameeyey? Mid kastaaba wuxuu u leexdaa jidkiisi sida faras dagaal ku yaacaya. 7 Sida xaqiijada ah xuurta samadu xilligeeda way taqaan, oo qoolleyda, iyo dabfallaadha, iyo saratoosiyuhuba way dhawraan xilliga imaatinkooda, laakiinse dadkaygu Rabbiga xukunkiisa

ma ay yaqaaniin. **8** Haddaba bal sidee baad u tidhaahdaan, Annagu xigmadda baannu leennahay, oo Rabbiga sharcigii suna waa nala jiraa? Laakiinse qalinkii beenta ahaa ee karaaniyada ayaa been ka dhigay. **9** Nimankii xigmadda laaha way ceebobeen, wayna argaggexeen oo waa la kaxaystay, bal eega, Eraygii Rabbiga way diideen, haddaba xigmadda ku jirta waa maxay? **10** Sidaas daraaddeed waxaan naagahooda siin doonaa kuwa kale, oo beerahoodana waxaan siin doonaa kuwo xantiyi doona, waayo, midkood kasta kan ugu yar ilaa kan ugu weynuba wuxuu u go'ay damacxumaan, oo nebiga iyo xataa wadaadka inta ka dhexle midkood kastaaba been buu ku macaamiloodaa. **11** Waayo, iyagu dhaawicci dadkayga ayay si fudud u bogsiyeen, oo iyadoo aan innaba nabudu jirin ayay yidhaahdaan, Waa nabad! Waa nabad! **12** Markay karaahiyada sameeyeen miyey xishodeen? Maya, innaba ma ay xishoon, ceebna ma garan, sidaas daraaddeed waxay la dhici doonaan kuwa dhacaya. Oo Rabbigu wuxuu leeyahay, Wakhtiga ciqaabtooda ayay hoos u dhici doonaan. **13** Rabbigu wuxuu leeyahay, Waan wada ababbi'in doonaa. Geedcanabka midho kuma oolli doonaan, oo geedberdahanha midho kuma oolli doonaan, oo caleentuna way wada dhadi doontaa, oo waxyaalihii aari siiyey oo dhummam way ka wada dhammaan doonaan. **14** Bal maxaynu isaga fadhinnaa? Isaa soo wada urursada, oo ina keena aynu magaalooyinka deyrka leh galnee, oo aynu halkaas ku halliganno, waayo, Rabbiga llaaheenna ah ayaa ina halligay, oo wuxuu ina cabsiyye biyo xammeetyeed, maxaa yeelay, Rabbigeenna waynu ku dembaabnay. **15** Innagu nabad baynu sugaynay, laakiinse wanaag inooma iman, oo waxaynu sugaynay wakhti caafimaad leh, oo bal eega naxdin baa inoo timid! **16** Bururufti fardhiisa dalka Daan baa laga maqlay, oo dalkii oo dhummuna wuxuu la gariiray dananiddii kuwiisa xoogga badan, waayo, way yimaadeen, oo waxay wada baabbi'yeen dalkii, iyo wixii ku dhex jiray oo dhan, iyo magaalooyinkii iyo kuwii degganaa oo dhanba. **17** Waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal ogaada, Anigu waxaan dhexdiinha ku soo dayn doonaa abeesooyin iyo jilbisyo aan la sixri karin, oo iyana way idin qaniini doonaan. **18** Murugtaydu waa mid aan la fududyan karin, oo qalbigaygiina waa igu dhex taag darnaaday. **19** Bal maqla codka qaylada dadkayga oo dal fog ka yeedhaya. Sow Rabbigu Siyoon ma joogo? Sow bogorkeedii ma dhex joogo? Bal maxay iigaga cadhaysiyeen sanamyadooda xardhan iyo waxyaalhooda qalaad ee aan waxtarka lahayn? **20** Beeroosadkii waa dhaafay, oo midhoguriddiina waa idlaatay, laakiin innagu welii ma aynu badbaadin. **21** Anigu waxaan ku xanuunsaday nabarkii ku dhacay dadkayga. Murug baan la madoobaaday, oo yaab baa i haya. **22** Ma Gilecaad baan beejo dawo ah oollin, mase dhakhtar baan halkaas joogin? Bal maxaa bogsiinta dadkaygu u dhammastirmi weyday?

9 Bal muu madaxaygu biyo noqdo, oo bal may indhahayguna il biyood oo ilmo daadisa noqdaan, si aan habeen iyo maalinba ugu ooyo kuwa laga laayay dadkayga! **2** Bal maan cidlada ku lahaado hoy ay socotooyinku ku dhaxaan, si aan dadkayga uga tago, oo aan iyaga uga fogaado! Waayo, iyagu dhammaantood waxay noqdeen dhillayo, iyo urur khaa'innu ah. **3** Carrabkooda ayay been ugu xoodaan sida qaanso oo kale, oo dhulkay ku xoogaysteen, runtase uma aha, waayo, sharba shar bay uga sii gudbaan, oo ima ay yaqaaniin, ayaa Rabbigu leeyahay. **4** Midkiin kastaaba deriskiisa ha iska jiro oo walaalha ha isku hallaynina, waayo, walaal kastaaba waa khaa'in, oo deris kastaaba xan buu la wareegaa. **5** Midkood kastaaba wuxuu khiyaaneeyaa deriskiisa, oo runtana kuma ay hadlaan. Waxay carrabkooda bareen inuu been ku hadlo, oo waxay isku daaliyaan inay xumaan sameeyaan. **6** Rabbigu wuxuu leeyahay, Rugtaadu waxay ku dhex jirtaa khiyaano, oo khiyaano aawadeed ayay u diidaan inay i aqoonsadaan. **7** Sidaas daraaddeed Rabbiga ciidammatu

wuxuu leeyahay, Bal ogaada, iyagaan dhalaalin doonaa, waanan tijaabin doonaa, waayo, bal maxaa kaloo aan sameeyaa, dadkayga dartiis? **8** Carrabkoodu waa sida fallaadh wax dilaysa oo kale. Khiyaanuu ku hadlaa. Mid waluba deriskiisa nabad buu afka uga sheegaa, laakiinse uurka wuu uga gabbaadaa. **9** Rabbigu wuxuu leeyahay, Miyaanen iyaga waxyaalahan u ciqaabayn? Miyaanen naftaydu ka aarsanayn qurruun tanoo kale ah? **10** Waxaan oohn iyo baroor kor ugu qaadi doonaa buuraha aawadood, oo daaqsimaha ciidlada waan u barooran doonaa, maxaa yeelay, way gubteen si aan ciduna u dhex marin. Oo ninna codkii lo'da kama maqla karo, haaddii samada iyo dugaaggiiba way carareen oo way tageen. **11** Oo waxaan Yerusaalem ka dhigi doonaa tuulmooyin burbur ah, iyo meel ay dawacooyinku hoydaan. Oo magaaloo yinka dalka Yahuudahna waxaan ka dhigi doonaa ciidla aan ciduna degganayn. **12** Waa kuma ninka xigmadda leh oo waxan garan karaa? Oo kan Rabbiga afkiisu la hadlay inuu waxyaalahan sheegi karaa waa kuma? Bal maxaa dalku u halligmay, oo uu sidii ciidlo oo kale ugu gubtay, si aan ciduna u dhex marin? **13** Rabbigu wuxuu leeyahay, iyagu sharcigaygii aan hortooda dhigay way ka tageen, oo codkaygiina ma ay addeecin, kumana ay dhex socon, **14** laakiinse waxay iska daba galeen caasinimadii qalbigooda, iyo Bacalii oo ay awowayaashood iyaga bareen, **15** oo sidaas daraaddeed Rabbiga ciidammatu oo ah Ilaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Dadkan waxaan ku quudin doonaa dacar, oo waxaan cabsiin doonaa biyo xammeetyeed. **16** Oo iyaga waxaan ku kala dhex firdhin doonaa quruumaha iyaga iyo awowayaashood toona ayan aqoonin, oo waxaan iyaga ka daba diri doonaa seef jeeraan baabbi'yo. **17** Rabbigu ciidammatu wuxuu leeyahay, Aad u fiirsada, oo u yeedha naagaha baroorta ha yimaadeene, waxaad u cid dirlaan naagaha aad baroorta u yaqaan ha yimaadeene. **18** Oo iyagu ha soo dhaqsadeen, oo aad ha noogu baroorteen, si ay indhahayaga ilmo uga soo daadato oo ay biyonu uga soo butaacaan. **19** Waayo, waxaa Siyoon ka yeedhaya cod baroor ah oo leh, Sidee baannu u baabba'nay! Aad iyo aad baannu u ceebownay, maxaa yeelay, dalkii waannu ka tagnay, oo hoyaashayadiina waa nalaga dumiyey. **20** Dumarow, bal erayga Rabbiga maqla, oo dhegihiihnuna erayga afkiisa ha aqbaleen, oo gabdhiihnuna baroorashada bara, oo middiin kastaaba teeda kale ha barto. **21** Waayo, geeri baa daaqadahayaga nooga soo dustay, oo waxay soo gashay daarahayaga inay caruurta dibadda ka baabbi'iso, oo ay barbaarradana jidatka baabbi'iso. **22** Waxaad tidhaahdaa, Rabbigu wuxuu leeyahay, Dadka meydkisu wuxuu u soo daadan doonaa sida digo berrin bannaan taal oo kale iyo sida gacan muggeed oo ka hadhay nin beer soo goostay, oo ciduna sooma urur doonto. **23** Rabbigu wuxuu leeyahay, Kii xigmadda lahu yuusan xigmaddiisa ku faanin, oo kii xoog badanuna yuusan xooggiisa ku faanin, oo kii taajir ahuna yuusan maalkiisa ku faanin, **24** laakiinse kii faanaa ha ku faano inuu i garanayo oo uu i yaqaan inaan anigu ahay Rabbiga dhulka ku sameeyaa raxmadda, iyo caddaaladda, iyo xaqniimada, waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Waxyaalahaasaan ku farxaan. **25** Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal ogaada, waxaaa iman doona wakhtijii aari ciqaabi doono kuwa gudan oo uruka ka buuryaqabka ah oo dhan, **26** kuwaasoo ah reer Masar, iyo dadka Yahuudah, iyo reer Edom, iyo reer Camnoon, iyo reer Moo'aab, iyo kuwa timaha madaxa dhinac ka jara oo ciidlada jooga oo dhan, waayo, quruumahaas oo dhammu waa wada buuryaqab, oo dadka Israa'iil oo dhammu xagga qalbigay buuryaqab ka yihiin.

10 Dadka Israa'iilow, bal maqla erayga Rabbigu idinkula hadlayso. **2** Rabbigu wuxuu leeyahay, Ha baranina jidka quruumaha, oo hana ka nixina calaamadaha samada, waayo, quruumaha ka naxa iyaga. **3** Waayo, dadyowga caadooyinkoodu waxtar ma leh, maxaa yeelay, mid baa kaynta geed ka soo jara, waana wax ay nin saanac

ah gacmiihiisu faas ku sameeyaan. 4 Waxaa lagu sharraxaa lacag iyo dahab, oo waxaa lagu dhuujiya musmaarro iyo dubbayaal, si uusan u dhaqdhaqaqin. 5 Sanamyaadaa waa sida geed timireed oo toosan, laakiinse ma ay hadlaan, oo waxay u baahan yihiin in la qaado, maxaa yeelay, ma ay socon karaan. Iyaga ha ka baqina, waayo, wax xun idinkuma samayn karaan, oo weliba innaba wax san ma samayn karaan. 6 Rabbiyow, mid kula mid ahu ma jiro. Adigu waad weyn tahay, oo magacaaguna waa xoog badan yahay. 7 Boqorka quruumahow, kan aan kaa cabsanaynu waa kuma? Waayo, way kugu habboon tahay, maxaa yeelay, kuwa xigmadda leh ee quruumaha iyo boqortooyoo yinkooda oo dhanba mid kula mid ahu ma jiro. 8 Laakiinse iyagu dhammaantood waa doqonno iyo nacasyo, cilmigoodu waa wax aan waxtarlahayn, waayo, waa qori uun. 9 Lacag la tumay baa Tarshiish laga keenaa, oo dahabna Uufaas, waana nin saanac ah shuqulkiis, iyo wixii lacagshubuhu uu gacmiihiisu ku sameeyey, oo dharkooduna waa buluug iyo guduud, oo dhammaantoodna waa nin saanac ah shuqulkiis. 10 Laakiinse Rabbigu waa Ilaaaha runta ah. Isagu waa Ilaaaha nool iyo boqorka weligiis ah. Cadhadiisa aaya dhulku la gariira, oo quruumuhuna uma ay adkaysan karaan dhirrifkisa. 11 Waxaad iyagu ku tidhaahdaan, Ilaaheydiil aan samooyinka iyo dhulku samayninu way ka wada baabbi'i doonaan dhulku dushiisa iyo samooyinka hoostooda. 12 Isagu dhulka xooggiisuu ku sameeyey, dunidana xigmaddiisuu ku dhisay, oo samooyinkana waxgarashadiisuu ku kala bixiyey. 13 Markuu codkiisa ku hadlo biyo badan guuxooda baa samooyinka laga maqlaa, oo isagaa ka dhiga in dhulka darafyadiisa uumi ka soo kaco, roobkana wuxuu u sameeyaa hillaac, oo dabayshana isagaa khasnadihiisa ka soo saara. 14 Nin kastaaba wuxuu noqday doqon aan aqoon lahayn, oo dahabshube kastaaba wuxuu ku ceeboobay sanamkiisii la xardhay, waayo, sanamkiisii la shubay waa been oo innaba neef ma leh. 15 Iyagu waa wax aan waxtarlahayn iyo shuqul lagu majaajilowdo, oo wakhtiga ciqaabiddoodana way wada baabbi'i doonaan. 16 Kan Yacquub qaybtu u ah iyaga la mid ma aha, waayo, isagu waa kan wax kasta abuuray, oo reer binu Israa'iilna waa qoladti dhaxalkiisa, oo magiciisuna waa Rabbiga ciidammada. 17 Tan la weerarayay, alaabatda dalka ka soo ururiso. 18 Waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal eeg, dadka dalka deggan haddeer baan wadhfint doonaa, oo waan dhibi doonaa si ay u dareemaan. 19 Anigaa iska hoogay nabarkayga aawadiis! Dhaawacaygu aad buu u xun yahay, laakiinse waxaan is-idhi, Sida runta ah kanu waa xanuundaran, waase inaan u adkaystaa. 20 Taambuuggaygii waa baabba'ay, oo xadhkahaygii oo dhanna waa la jaray. Carruurtaydii way iga tageen oo ma ay joogaan, oo innaba lama arko cid teendhadayda mar dambe dhisaysa oo daahyadayda kor u taagaysa toona. 21 Waayo, adhijirradii way wada doqonoobeen, oo Rabbigana waxba ma ay weyddiin. Oo sidaas daraaddeed ma ay liibaanin, oo adhyahooda oo dhammuna way kala firidhsan yihiin. 22 Bal maqla qaylada warka iyo rabshadda weyn oo xagga dalka woqooyi ka soo socota, oo markaas waxaa magaaloo yinka dalka Yahuudah laga dhigi doonaa baabba' iyo meel ay dawacooyinku ku hoydaan. 23 Rabbiyow, waan ogahay in binu-aadmiga jidkiisu uusan gacantiisa ku jirin, ninkii socda innaba karti uma leh inuu tallaabooyinkiisa toosiyo. 24 Rabbiyow, i edbi, si caddaalad ah mooyaane xanaqaaga ha igu edbin, si aadan iiga dhigin wax aan waxba ahayn. 25 Cadhadaada ku soo deji quruumaha aan ku aqoon iyo qolooyinka aan magacaaga kugu baryin, waayo, reer Yacquub way cuneen, hubaal way cuneen oo dhammeeyeen, oo rugtoodiina way baabbi'iyeen.

11 Kanu waa eraygii Yeremyah xagga Rabbiga uga yimid, isagoo leh, 2 Axdigaa erayadiisa dhegayso, oo dadka dalka Yahuudah

iyo kuwa Yeruuusaalem degganba la hadal. 3 Oo adigu waxaad ku tidhaahdaa, Rabbiga ah Ilaaaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Inkaaru ha ku dhacdo ninkii aan dhegaysan erayada axdigaa 4 ee aan awowayaashiin ku amray waagii aan iyaga ka soo bixiyey dalkii Masar iyo foornadii birta, oo aan ku idhi, Codkayga addeeca, oo wixii aan idinku amro oo dhan yeela, oo sidaasaad dadkaygii ku noqon doontaan, oo aniguna Ilaaahiin baan idii ahaan doonaa. 5 Si aan u oofiyo dhaartii aan awowayaashiin ugu dhaartay inaan siin doono dal caano iyo malab la barwaqaqysan, sida ay maantadan tahay. Markaasaan u jawaabay oo waxaan idhi, Aamiin, Rabbiyow. 6 Oo Rabbigu wuxuu igu yidhi, Erayadan oo dhan ka dhex naadi magaaloo yinka dalka Yahuudah, iyo jidadka Yeruuusaalemba, oo waxaad tidhaahdaa, Axdigaa erayadiisa dhegysta oo yeela. 7 Waayo, si aad ah aayaan awowayaashiin ugu digay tan iyo waagii aan iyaga dalkii Masar ka soo bixiyey iyo ilaa maantadan la joogo inta ka dhex leh, anigoo goor wanaagsan u digaya oo ku leh, Codkayga addeeca. 8 Laakiinse ima ay addeecin oo dhegna iima ay dhigin, laakiinse midkood kastaaba wuxuu daba galay caasinimada qalbigiisa sharka ah. Sidaas daraaddeed waxaan iyaga ku soo dejiyey axdigaa erayadiisa oo dhan, kuwaasoo aan ku amray inay sameeyaa, laakiinse ayan samaynin. 9 Oo waxaa Rabbigu igu yidhi, Dadka dalka Yahuudah iyo kuwa Yeruuusaalem degganba waxaaa laga dhex helay shirqool. 10 Waxay dib ugu nogdeen xumatooyinkii awowayaashhoodii diiday inay erayadaya maqjaan, oo waxay daba galeen ilaahyo kale inay iyaga u adeegaan aawadeed. Dadka dalka Israa'iil iyo dadka Yahuudahba way jebiyeen axdigaygii aan awowayaashhood la dhigtag. 11 Oo sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal eega, waxaan iyaga ku soo dayn doonaa masiibyo ayan kari doonin inay ka baxsadaan, oo in kastoo ay ii soo qayshadaanna, innaba dheg uma dhigi doono. 12 Oo markaasaa magaaloo yinka dalka Yahuudah iyo kuwa Yeruuusaalem degganuba waxay u tegi oo u qayshan doonaan ilaaheyadii ay fooxa u shidi jireen, laakiinse iyagu innaba ma ay badbaadin doonaan wakhtiga ay dhibaataansan yihiin. 13 Dadka Yahuudah ahow, ilaaheyadiinu waxay tiro le'eg yihiin magaaloo yinkinna, oo jidadka Yeruuusaalem intay tiro le'eg yihiin oo kale ayaad meelo allabaryo u qotomiseen waxaas ceebta miidhan ah, waana meelo allabaryo oo aad foox ugu shiddaan Bacal. 14 Sidaas daraaddeed dadkan ha u ducayn, oo iyaga aawadood kor ha ugu qaadin qaylo iyo salaad toona, waayo, anigu dheg uma dhigi doono wakhtigii ay ii soo qayshadaan dhikhooda aawadii. 15 Taan jeclaa bal maxay gurigayga ku leedahay iyadoo kuwa badan wasakhnimo la samaysay? Ma hilibka quduuska ahu belaayada kaa qaadi kara? Markaad shar samaysid ayaad rayraysaa. 16 Rabbigu wuxuu magacaaga u bixiyey Geed saytuun oo cagaar ah, oo qurxoon, oo midho wanaagsan. Cod buuuq weyn ayuu dab kula daayay, oo laamiihiisina way wada jajabeen. 17 Waayo, Rabbiga ciidammada oo adiga ku beeray aaya masiibyo kaaga hadlay, waana xumaanta dadka Israa'iil iyo dadka Yahuudah aawadeed, taasoo ay qudhoodu isku sameeyeen markay igaga cadhaysiyeen foxii ay Bacal u shideen. 18 Oo Rabbiguna taas wuu i ogeysiyyey, waanani ogaaday. Markaasaad falimahooda i tustay. 19 Laakiinse anigu waxaan la mid ahaa neef bараар ah oo loo soo kexeyeo in la gowraco, oo mana aan ogayn inay shirqool ii hindiseen, oo ay yidhaahdeen, Geedka iyo midhiihiisaba ayuu wada baabbi'inno, oo aynu isaga ka goyno dalka kuwa nool, si aan magiciisuna mar dambe loo soo xusuusan. 20 Laakiinse Rabbiga ciidammadow, adigoo si caddaalad ah wax u xukumow, oo kelyaha iyo qalbigaba imtixaamow, haddaba bal aargoosashadaada iyaga ku kor dhacaysa aan arkee, waayo, dacwadaydii adigaan kuu soo bandhigay. 21 Sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu ka leeyahay dadka Canaatood oo doondoonya inay naftaada kaa qaadaan, oo kugu yidhaahda,

Yaadan gacantayada ku dhimanine Rabbiga magiciisa waxba ha ku sii sheegin, **22** Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Bal ogow, lyagaan ciqaabi doonaa. Barbaarradu seef bay ku dhiman doonaa, oo wiilashooda iyo gabdhahooduba abaa bay ku dhiman doonaa. **23** Oo innaba iyaga midna kama hadhi doono, waayo, dadka Canaatood masibaan ku soo dayn doonaa sannadda ciqaabiddooda.

12 Rabbiyow, xaq baad tahay markaan kula mudidaco, haddaba bal aan xukummadaada kaala hadlo. Sharrowyada jidkoodu bal muxuu u hagaagaa? Oo kuwa kхиаano kula macaamiloodo oo dhammuna bal maxay u nabdoon yihiin? **2** Lyagaad beertay, oo weliba xidid bay yeesheen, way koraan, oo midhay dhalaan. Adigu afkooda waad ku dhow dahay, laakiinse qalbigooda waad ka fog tahay. **3** Laakiinse, Rabbiyow, adigu waad i taqaan, waanad i aragtaa, oo qalbigaygana xaggaagaad u tijaabisaa. Iyaga u soo bixi sida ido la gowracayo, oo u diyaari maalinta gowracidda. **4** Ilaa goormuu dalku sii barooranayaa, oo uu waddanka oo dhan dooggiisu engegayaay? Xumaanta kuwa dhex deggan awaadeed ayaa xayawaankii iyo shimbirrihiiba wada baabbe'en, maxaa yeelay, dadku waxay yidhaahdeen, Isagu ugudambaystayada ma uu arki doono. **5** Haddaad rag lug ah la orodday oo ay ku daaliyeen, haddaba bal sidee baad fardo ula tartami kartaa? Oo haddii lagugu daaliyo dalkii nabadda ahaa oo aad isku hallaynaysay, haddaba bal maxaad ku dhex samayn doontaa kibirk Webi Urdun? **6** Waayo, xataa walaalaha iyo reerkii aabbahaaba kхиаano bay kugula macaamilodeen, oo weliba aad bay kaagaa solo daba qayliyeen. In kastoo ay erayo wanaagsan kugula hadlaan, ha rumaysan. **7** Anigu gurigaygii waan ka tegey, oo dhaxalkaygii waan iska xooray, oo tii y naftaydu aad u jeclaydha waxaan gancanta u geliyej cadaawayaaasheedii. **8** Tan dhaxalkaygii ahayd waxay igu noqtotay sidii libaax kaynta ku jira oo kale, codkeeday kor iigu qaadday, oo sidaas daraaddeed waan nebcaday. **9** Tan dhaxalkaygii ahayd waxay igu tahay xaad birdhicyo leh oo kale, oo xaadka hareereheeda ku wareegsan oo dhammuna waa ku col iyada. Taga oo xayawaanka duurka oo dhan soo wada ururiya, oo soo wada kaxeeya ha cuneene. **10** Adhijirro badan ayaa beertaydii canabka ahayd baabbi'iyeey, qaybtaydii cagta bay kula tunteen, oo qaybtaydii wanaagsanaydna waxay ka dhigeen lamadegaan cidla ah. **11** Cidla bay ka dhigeen, oo iyadoo cidla ah ayay xaggaygaa u soo baroorataa. Dalkii oo dhan cidla waa laga dhigay, waayo, ninna dan kama galoo. **12** Meelaha dhadheer oo cidlada ku dhex yaal oo dhan waxaa ku soo kacay baabbi'iyaashii, waayo, seefta Rabbiga ayaa wax ka baabbi'isa dalka darfaikiisan iyo ilaa darfaka kale inta ka dhex leh, oo binu-admiga oo dhan midnaba nabad ma leh. **13** Lyagu waxay beerteen sarreen, laakiinse qodxan bay soo goosteen, aad bay u daaleen, laakiinse innaba ma ay faa'iidaan. Waxaad ku ceeboobi doontaan midhaha aad goosanaysaan, waana Rabbiga cadhadiisa kulul awaadeed. **14** Derisaydayda sharka ah oo dhan oo taabta dhaxalkii aan dadkaya reer binu Israa'iil dhaxalsiyye, Rabbigu wuxuu ka leeyahay, Bal ogaada, iyagaan dalka ka rujin doonaa, oo dadka Yahuudahna waan ka rujin doonaa dhexdooda. **15** Oo markaan iyaga rujiyo dabadeed waan soo noqon doonaa oo iyagaan u naxariisan doonaa, oo mar kalaan ku soo celin doonaa nin kasta dhaxalkiisi iyo dhulkiisi. **16** Oo hadday jidakda dadkaya aad u bartaan oo ay magacayga ku dhaartaan iyagoo leh, Rabbiga nool baanuu ku dhaaranaynaa, xataa siday dadkaya u bareen inay Bacal ku dhaartaan, markaas iyagaan lagu dhisi doonaa dadkaya dhexdiisa. **17** Laakiinse Rabbigu wuxuu leeyahay, Hadday i dhegaysan waayaan, quruuntaas waan wada rujin doonaa, oo waan baabbi'in doonaa.

13 Rabbigu wuxuu igu yidhi, Tag oo waxaad soo iibsataa gunti maro wanaagsan ah oo dhexda ku xidho, oo marnaba biyo ha

dhex gelin. **2** Sidaas daraaddeed gunti baan soo iibsaday sidii erayga Rabbigu ahaa, oo dhexdaan ku xidhay. **3** Oo haddana mar labaad ayaa eraygi Rabbigu ii yimid, oo wuxuu igu yidhi, **4** Waxaad qaadataa guntigii aad soo iibsataa oo haatan dhexda kuugu xidhan, oo kac, oo waxaad tagtaa xagga Webi YufrAAD, oo halkaas ku qari dhagaxa weyn godkiisa. **5** Sidaas daraaddeed waan tegey oo waxaan guntigii ku soo qariyey Webi YufrAAD agtiisa, sidi Rabbigu igu amray. **6** Oo maalmo badan dabadeed ayaa Rabbigu igu yidhi, Kac oo waxaad tagtaa xagga Webi YufrAAD, oo waxaad halkaas ka soo bixisa guntigii aan kugu amray inaad halkaas ku qariso. **7** Markaasaan Webi YufrAAD tegey, oo intaan qoday ayaan guntigii ka soo bixiyey meeshii aan ku qariyey, oo bal eeg, guntigii wuu ba'ay, oo waxba ma taraynin. **8** Markaasaan eraygii Rabbigu ii yimid oo wuxuu igu yidhi, **9** Rabbigu wuxuu leeyahay, Sidaas oo kale ayaan u bi'in doonaa kibirkadakda Yahuudah, iyo kibirk weyn oo Yeruusaalemba. **10** Dadkan sharka ah, oo diida inay eraydayda maqlaan, oo iska daba gala caasinimada qalbigooda, oo raaca ilaahyo kale inay iyaga u adeegaan oo caabudaa, waxay kulligood noqon doonaa sida guntigan aan waxba taraynin oo kale. **11** Waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Sida guntigu ugu dhegsan yahay nin dhexdiis, sidaas oo kalaan uga dhigay inay aniga iigu dhogsanaadaan dadka Israa'iil oo dhan iyo dadka Yahuudah oo dhammuba, inay ii ahaadaan dad, iyo magac, iyo ammaan, iyo sharafba, laakiinse iyagu way i maqli waayeenn innaba. **12** Sidaas daraaddeed waxaad iyaga u sheegtaa eraygan, oo waxaad ku tidhaahdaa, Rabbiga ah lilaaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Sibraar kasta waxaa laga buuxin doonaa khamri, iyaguna waxay kugu odhan doonaa, War sida runta ah miyaannan ogayn in sibraar kastaba khamri laga buuxin doono? **13** Oo markaas waxaad iyaga ku tidhaahdaa, Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal ogaada, dadka dalkan deggan oo dhan iyo xataa boqorrada carshigii Daa'uud ku fadhiya, iyo wadaaddada, iyo nebiyada, iyo dadka Yeruusaaleem deggan oo dhanba waxaan ka wada buuxin doonaa sakhraannimo. **14** Oo Rabbigu wuxuu leeyahay, Midba mid kalaan ku garaaci doonaa, xataa aabbayaasha iyo wiilashoodaba. Oo innaba uma aan nixi doono, umana aan tudhi doono, umana aan naxariisan doono, waanana wada baabbi'in doonaa. **15** Maqla, oo dheg u dhiga, hana kibrina, waayo, Rabbigu wuu hadlay. **16** Rabbiga lilaahiinna ah ammaana intuusan gudcur idinku soo dejin, iyo intaan caghiinna ku turunturoon buuraha gudcurka ah, oo intaad iftiin sugaysaan uusan idjinku beddelin hooskii dhimashada iyo gudcur dam ah. **17** Laakiinse haddaad maqli weydaan, naftaydu meel qarsoon bay kibirkiinna awaadiis u ooyi doontaa, oo indhahayguna aad bay u ooyi doonaa, oo ilmaa ka soo daadan doonta, maxaa yeelay, dadkii Rabbiga waa la kaxaystay sida adhi oo kale. **18** Oo boqorka iyo hooyadiisa boqoradda ahbaa waxaad ku tidhaahdaa, Is-hoosaysiyya, waayo, taajkii sharaftiinno hoos buu madaxa uga soo dhacay. **19** Magaalooqinkii koonfureed waa la xidhay, oo cid furaysana ma jirto. Dadka Yahuudah oo dhan maxaabbiis ahaan baa loo wada kaxaystay. **20** Indhihiinna kor u qaada, oo bal waxaad fiirisaa kuwa woqooyi ka soo socda, bal meeh adhigii lagu siiyey oo ah xayntaadii quruxda badnay? **21** Bal maxaa odhan doontaa markii madax lagaaga dhigo kuwaad bartay inay saaxiibbo kuu noqdaan? Sow xanuu kuuma qaban doono sida naag foolanaya? **22** Oo haddaad qalbigaaga iska tidhaahdid, Bal maxaa waxyaalahanu iigu dheceen? Xumaantaada badatay awaadeed ayaa darfaha dharkaaga loo xayday oo cedhbahaagiinaa loo qaawiyey. **23** Miyya Xabashi midabkiisa beddeli karaa, shabeelse miyyu barihiisa beddeli karaa? Markaas idinka xumaanta u bartayba wanaag baad samayn kari doontaan. **24** Sidaas daraaddeed ayaan kala firdhin doonaa sida dabaysha cidladu ay xaab baabba'aaya u kala

firdhisoo oo kale. **25** Rabbigu wuxuu leeyahay, Tanu waa qaybtaada oo ah intii aan kuu qiyasaay, maxaa yeelay, waad i illowday, oo been baad isku hallaysay. **26** Sidaas daraaddeed dafaha dharkaagaan xaydi doonaa ilaa wejigaaga si ay ceebtaadu u muuqato aawadeed. **27** Waan arkay sinadaadii, iyo dananiddaad, iyo wasakhnimadii dhillanimadaada kuwaasoo ahaa karaahiyadaadii aad kurahaay iyo berrinkaba ku samaysay. Yeruuzaalemay, adigaa iska hoogay! Ilaa goormaada diidaysaa inaad nadiifsanaato?

14 Kanu waa Eraygii Rabbiga ee abaarta ku saabsanaa ee Yeremyaah u yimid. **2** Dadka dalka Yahuudah way barooranayaan, irdhoodii way jilcean, oo iyagoo oyaya ayay dhulka fadhiyaan, oo Yeruuzaaleem qayladeeduna kor bay u kacaysaa. **3** Oo kuwooda waaweyn ayaa yaryarkooda biyo u soo dira, oo waxay yimaadaan celashaa, biyona kama ay helaan, oo weelashooda oo madhan ayay dib ula soo noqdaan, oo intay ceeboobaan oo qasmaan ayay madaxa hagoogtaan. **4** Dhulkii wuu dildillaacay, waayo, roob kuma diin, oo taas darteed raggii beerta qodan jiray ayaa ceebooba, oo madaxay hagoogtaan. **5** Oo xataa deeradii duurkay ku dhashaa, oo ilmaheedana way dayrisaa, maxaa yeelay, meeshaasu caws ma leh innaba. **6** Oo dameerdibadeedyadana waxay istaagaan meelaha dhaadheer, oo waxay u hinraagaan sida dawacooyin oo kale. Indhhoodii way madoobaanayaan, maxaa yeelay, doog bay waayaan. **7** Rabbiyow, in kastoo ay xumaatooyinkayagu nagu marag furayaan, magacaaga aawadiis wax u samee, waayo, dibunoqoshadayadu way badan tahay, oo adigaannu kugu dembaabnay. **8** Rajadii reer binu Israa'iilow, Badbaadiyahoodii wakhtiga ay dhibaataysan yihiinow, bal maxaaad dalka dhexdiisa ugu noqonaysaa qarlib iyo sidii nin socdaal ah oo u soo leexda inuu habeen ku hoydo? **9** Bal maxaaad u noqonaysaa sidii nin amankaagay, iyo sidii nin xoog badan oo aan waxba badbaadin karin? Laakiinse Rabbiyow, adigoo waad na dhex joogtaa, oo annana magacaagaan naloogu yeedhaa, haddaba ha naga tegin. **10** Rabbigu wuxuu dadkan ka leeyahay, Waxay jeclaadeen inay warwareegaan, oo cagahoodana ma ay celin, sidaas daraaddeed Rabbigu iyaga ma aqbalo. Haatan wuu soo xusuusaa doonaa xumaantoodii, oo dembiyadoodana wuu ciqaabi doonaa. **11** Oo Rabbigu wuxuu iyu yidhi, Dadkan wax wanaagsan ha ugu ducayn. **12** Markay soomaan qayladooda innaba ma aan maqlid doono, oo markay qurbaan la gubo iyo qurbaan hadhuudh ah ii soo bixiyaanna innaba ma aan aqbali doono, laakiinse waxaan iyaga ku baabbi'in doonaa seef, iyo abaar, iyo belaayo. **13** Markaasaan idhi, Sayidow, Rabbiyow, bal eeg, nebiyadiiba waxay ku yidhaahdaan, Seef arki maysaan, abaaruna idinku dhici mayo, laakiinse waxaan meeshan idinku siin doonaa nabab hubaal ah. **14** Markaasaan Rabbigu iyu yidhi, Nebiyadu wax been ah ayay magacayku sii sheegaan. Anigu soomaan aari dirin, soomaan aan amrin, lamana aan hadlin innaba. Waxay idin sii sheegaan riyo been ah, iyo faal, iyo wax aan waxba ahayn, iyo kхиyaanadii qalbigooda. **15** Sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu nebyiadaas ka leeyahay, Nebyiada magacayga wax ku sii sheega, oo aanan soo dirin, laakiinse yidhaahda, Seef iyo abaar toona dalkan dhexdiisa laguma arki doono, waxaa baabbi'in doona seef iyo abaar. **16** Oo dadka ay wax u sii sheegaan waxaa lagu tuuri doonaa jidakkad Yeruuzaaleem, waana abaa iyo seef daraaddood, oo ciduna ma ay xabaali doonto iyaga, iyo naagahooda, iyo wiilashooda, iyo gabdhahoodaba, waayo, waxaan iyaga ku soo dejin doonaa xumaantoodii oo dhan. **17** Waa xaa iyaga ku tidaahdaa erayadan, Habeen iyo maalinba indhahayga ilmo ha ka hoorto, oo yaanay marnaba joogsan, waayo, dadkayga oo ah sida gabadh bikrad ah nabar weyn baa ku dhacay iyo dhaawac aad iyo aad u xun. **18** Haddaan duurka tago waxaan arkaa kuwa

seef lagu laayay, oo haddaan magaalada galona waxaa arkaa kuwa gaajo la buka, waayo, nebiyadii iyo wadaaddadiiba dalkay ku dhex warwareegaan iyagoo aan aqoon lahay. **19** Rabbiyow, aslanba dalka Yahuudah ma nacd? Naftaadu Siyoon ma karahday? Bal maxaaad wax noogu dhufatay oo aannu u bogsan waynay? Nabad baannu filanaynay, laakiinse wax wanaagsanina ma iman, oo waxaannu filanaynay wakhti caafimadaa leh, laakiinse waxaa noo timid cabsi keliya! **20** Rabbiyow, annagu waannu aqoonsannaa sharnimadaya iyo xumaanti awowaashayoba, waayo, waannu kugu dembaabnay. **21** Magacaaga aawadiis waan ku baryayaaye, Ha na karaahsan oo arshigii sharfaatadana ha sharafjebin, bal na soo xusuuso, oo ha nagu axdi furin. **22** Sanamyada beenta ah oo quruumaha miyaa lagu arkaa mid roob keeni kara? Amase samooyinku miyey iska soo tiixa karaan? Rabbiyow Ilaahayagow, sow adigu ma tihid kan kara? Sidaas daraaddeed adiga uun baan ku sugaynaa, waayo, adigaa sameeyey waxyalaahaas oo dhan.

15 Markaasaan Rabbigu iyu yidhi, Xataa haddii Muuse iyo Samu'u'eel ay hortayda soo istaagaan, qalbigayu innaba dadkan uma soo noqon kareen. Hortayda ka fogee iyaga, oo iska daa ha tageene. **2** Oo markay kugu yidhaahdaan, Xaggee baannu tegaynaa? waxaad ku tidaahdaa, Rabbigu wuxuu idinku leeyahay, Kuwii dhimashadu waajib ku tahay xagga dhimashada ha tageen, kuwii seeftu xagga seefta, kuwii abaartu xagga abaarta, oo kuwii maxaabisiinimadu xagga maxaabisiinimada. **3** Rabbigu wuxuu leeyahay, Waxaan korkooda ku soo dayn doonaa belaayo afar cayn ah, waana in seeftu disho, oo eeydu kala dildillaacsadaan, oo haadka samada iyo dugaagga dhulku ay wada laastaan oo ay baabbi'yaan. **4** Manaseh ina Xisqiyaa oo ahaa bogorkii dalka Yahuudah wixii uu Yeruuzaaleem ku dhex sameeyey daraaddood aayaan ka dhigi doonaa inay iyagu boqortooyooinka dunida oo dhan ku dhex rogrogmadaan hore iyo dib. **5** Waayo, Yeruuzaalemay, bal yaa kuu tudhi doona? Yaase kuu barooran doona? Yaase u soo leexan doona inuu sidaad tahay weyddiyo? **6** Rabbigu wuxuu leeyahay, Waad iga tagtay, oo dib baad u noqotay, sidaas daraaddeed gacantaydaan kugu soo fidiyey, waanan ku baabbi'iyey, waayo, inaan ciqaabiddaada ka noqdo waan ka daalay. **7** Dalka irdihiisa ayaan iyaga masaf kaga haadiyey, waanan gablamiyey, dadkaygana waan baabbi'iyey, waayo, jihadkoodii kama ay soo noqon. **8** Tiradii carmalladooda waan ka sii badiyey cammuudda badaha, oo barbaarrada hooyooinkood waxaan hadhkii ku soo daayay baabbi'iyey. Waxaan si kedis ah ugu dejiyey cihiidi iyo cabsi. **9** Rabbigu wuxuu leeyahay, Tii toddoba wii dhashay way caatowday, oo naftiina way ka baxday. Gabbalkeediina waa dhacay iyadoo ay weli maalin tahay. Way ceebowday, wayna wareertay, oo kuwooda hadhyna waxaan u gacangelin doonaa seefta cadaawayashooda. **10** Anigaa iska hoogay, hooyyo, waxaa dib ii dhashay inaan dunida oo dhan u ahaado nin rabshad iyo dirir miidhan! Weligay ninna korsocod wax uma deymin, oo ninna korsocod wax kama deyman, laakiinse mid kastaaba waa i habaaraa. **11** Rabbigu wuxuu yidhi, Sida runta ah waad nabdoonaan doontaa, sida runta ah waxaan ka dhigi doonaa in cadowgu ku baryo wakhtigii masiibio jirto iyo wakhtigii dhib jiro. **12** Miyya bir la jebin karaa, xataa birta woqooyi, iyo naxaasta? **13** Maalkaaga iyo khasnadaaga waxaan u wada bixin doonaa sidii boolida aan loo iibsan, waana dembigaagi aad waddankaaga oo dhan ku dhex samaysay daraaddiis. **14** Oo waxaan ka dhigi doonaa inaad cadaawayashaada ula gudubtid dal aadan innaba aqoonin, waayo, waxaa xanaaqaygii ka ololay dab idin gubi doona. **15** Rabbiyow, wax kastaba waad og tahay, haddaba bal i soo xusuuso, oo i soo boopo, oo iiga aargud kuwa i silcinaya. Li dulqaado oo ha i fogayn. Ogow inaan aawadaa cay ugu adkaystay. **16** Rabbiyow, Ilaaha ciidammadow, erayadaadii waa la

helay, oo waan cunay, oo erayadaadu waxay ii ahaayeen farxaddii iyo rayrayntii qalbigayga, waayo, magacaagaa la iigu yeedhaa. **17** Ma aanan dhex fadhiisani shirka kuwa wax ku qosla, oo ma aanan rayrayn innaba, laakiinse keligay baan gooni u fadhiistay gacantaada i dul saaran aawadeed, waayo, waxaad iga buuxisay dhirif. **18** Bal maxaa xanuunkaygu had iyo goor u sii jiraa, nabarkayguse bal muuxuu la raysan waayaa, oo inuu bogsado u diidaa? Sida xaqiijada ah ma waxaad ii noqonaysaa sidii durdur been ah, iyo sidii biyo sii gudhaya oo kale? **19** Sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu leeyahay, Haddaad soo noqotid, waan ku soo celin doonaa, oo hortaydaad istaagi doontaa. Oo haddaad waxyaalaha qaaliga ah nijeesta ka sooccidna waxaad noqon doontaa sida afkayga oo kale. Iyagu waa inay kuu soo noqdaan, laakiinse adigu waa inaadan xaggooda u noqon. **20** Rabbigu wuxuu leeyahay, Waxaan dadkan kaaga dhigi doonaa derbi adag oo naxaas ah. Way kula diriri doonaa, laakiinse kaama ay adkaan doonaan innaba, waayo, waan kuula jiraa inaan ku badbaadsho oo aan ku samatabbixiyo. **21** Oo waxaan kaa samatabbixin doonaa gacanta sharrowyada, waanan kaa badbaadin doonaa gacanta kuwa laga cabsado.

16 Oo haddana Eraygii Rabbiga ayaa ii yimid oo wuxuu igu yidhi, **2** Naag ha guursan, oo wiilal iyo gabdho toona meeshan ha ku yeelan. **3** Waayo, Rabbigu wuxuu ka leeyahay wiilasha iyo gabdhaha meeshan ku dhalan doona, iyo hooyooinka iyaga dhali doona, iyo aabbayaasha iyaga dalkan ku dhex dhali doonaba, **4** Waxay u dhiman doonaan dhimasho xun, oo looma barooran doono, lamana xabaali doono, laakiinse sidii digo dhulkaa daadsan oo kale ayay noqon doonaan, oo waxay ku baabbi'i doonaan seef iyo abaar, oo baqtigooduna cunto buu u noqon doonaa haadka samada iyo dugaagga dhulkaba. **5** Waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Gurigii tacsiyu taal ha gelin, iyaga ha u barooran, hana u tacsiyayn, waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Dadkan nabaddaydiil waan ka fogeeeyey iyo xataa raxmad iyo naxariisa. **6** Oo kuwa waaweyn iyo kuwa yaryaruba dalkanay ku dhex dhiman doonaan. Lama xabaali doono, loomana barooran doono, laysumana googooyin doono, oo iyaga awadoodna. laysuma xiiro doono. **7** Oo ciduna iyaga uma jejebin doonto kibistiit axanka inay uga tacsiyeeyaan kii dhintay, oo ciduna iyaga ma siin doonto koobkiit tacsiida inay aabbahood ama hooyadood u cabbaan. **8** Oo weliba waa inaadan innaba u gelin gurigii diyaafadu taal inaad iyaga la fadhiisatid oo aad wax la cuntid, waxna la cabtid. **9** Waayo, Rabbiga ciidammada oo ah Ilaaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Bal ogow, indhahaaga hortooda iyo wakhtiga aad nooshahay qudhisa waxaan meeshan ka joojin doonaa codka rayraynta iyo codka farxadda, iyo codka arooska iyo codka aroosaddaba. **10** Oo markaad dadkan u sheegtid erayadan oo dhan oo ay kugu yidhaadhaan, Bal maxaa Rabbigu noogaga hadlay masiibadan weyn? Amase waa maxay xumaantayadu? Amase waa maxay dembigii aannu Rabbiga Ilahaayaga ah ku samaynay? **11** markaas waxaad iyaga ku tidhaahdaa, Rabbigu wuxuu leeyahay, Awowayaashiin way iga tageen, oo waxay daba galeen ilaahey kale, wayna u adeegeen oo caabudeen, oo anigana way iga tageen, oo sharcigayiina ma ay dhawrin, **12** oo idinkuna waxaad samayseen shar ka sii daran kii ay awowayaashiin sameeyeen, waayo, bal eega, midkiin kastaaba wuxuu daba socdaa caasinimada qalbigiisa sharka ah, anigana ma aydaan maqlin. **13** Oo sidaas daraaddeed dalkan waan idinka xoori doonaa oo waxaan idinku dhex tuuri doonaa dal aydaan aqoonin idinka iyo awowayaashiin toona, oo halkaasaad ilaahey kale ugu adeegi doontaan habeen iyo maalinba, oo aniguna innaba raalli idinkama ahaan doono. **14** Sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal ogaada, waxaa soo socda wakhtiit aan mar

dambe la odhan doonin, Waxaa nool Rabbigii reer binu Israa'iil dalkii Masar ka soo bixiyey, **15** laakiinse waxaa la odhan doonaa, Waxaa nool Rabbigii reer binu Israa'iil ka soo bixiyey dalkii woqooyi iyo dalalkii uu u kexxeeyey oo dhan. Oo aniguna waxaan iyaga mar kale ku soo celin doonaa dalkoodii aan awowayaashood siiyey. **16** Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal eega, waxaan iyaga u soo diri doonaa kalluumaystayaal badan oo iyana way soo qabsan doonaan, oo haddana waxaan u soo diri doonaa ugaadhsadayaal badan, oo iyana way ka ugaadhsan doonaan buur kasta, iyo kur kasta, iyo boholaha dhagaxyada oo dhan. **17** Waayo, jidadkooda oo dhan indhahaan ku hayaa, oo igamana ay qarsoona, xumaantooduna kama ay daboolna indhahaaya. **18** Marka ugu horraysa waxaan laba jibbaar uga abaalmarin doonaa xumaantoodii iyo dembigoodii, maxaa yeelay, dalkaygii waxay ku nijaaseeyeen bakhtiyada sanamyadoodii la nacay, oo dhaxalkaygiina waxay ka buuxiyeen karaahiyadooda. **19** Rabbiyow, xooggaygi, iyo qalcaddaydi, iyo magangalkaygi aan maalinta dhibaataad magangallow, quruumuhu way kaaga iman doonaan dhulkaa darafyadiisa ugu shisheeyaa, oo waxay odhan doonaa, Sida xaqiijada ah awowayaashhood waxba ma dhaxlin been, iyo wax aan waxtarlahayn, iyo waxyaalo aan innaba faa'iido lahayn mooyaane. **20** Bal nin miyuu samaysan karaa ilaahyo aan Ilaah ahayn? **21** Sidaas daraaddeed bal ogaada, waxaan iyaga ogeysiin doonaa gacantayda iyo xooggayga, markan keliya ayaan ogeysiin doonaa, oo waxay ogaan doonaa in magacayu Rabbi yahay.

17 Dembigii dadka Yahuudah waxaa lagu qoray qalbin bir ah iyo caarad dheemman, oo waxaa lagu xardhay looxa qalbigooda iyo geesaha meelahoooda allabariga, **2** inta ay carriuutoodu xusuusan yihiin meelahooodii allabariga iyo geedahoodii Asheeraah ee ku yiil geedaha cagaarka ah dhinacooda iyo kuraha dhaadheer dushooda. **3** Buurtayda duuruku u dhux taalay, maalkaaga iyo khasnadahaaga oo dhan, iyo meelahaaga dhaadheer, waxaan booli ahaan uga bixin doonaa soohdimahaaga oo dhan dembigaaga awadiis. **4** Oo adiga qudhaadu waad sii dayn doontaa dhaxalkii aan ku siiyey, oo inaad cadaawayashaada ugu adeegtid dal aadan weligaa aqoonin ayaan ka dhigi doonaa, waayo, waxaad cadhadaydiil ku dhex shidday dab weligiisba sii ololaya. **5** Rabbigu wuxuu leeyahay, Ninkii nin isku halleya oo binu-aadmiga gacan ka dhigta, oo qalbigiisu Rabbiga ka tegey, waa inkaaran yahay. **6** Waayo, wuxuu ahaan doonaa sida geed xun oo lamadegaanka ku yaal, oo mana uu arki doono markii wanaag imanayo, laakiinse wuxuu joogi doonaa meelo engegan oo cidlada dhexdeeda ah, oo ah dal cusba ah oo aan ciduna degganayn. **7** Waxaa barakaysan ninkii Rabbiga isku halleya, oo rajadiisuna ay Rabbiga tahay. **8** Waayo, wuxuu ahaan doonaa sida geed lagu beeray biyaha dhinacooda oo xididdhiisa u fidsaday webiga dhiniicisa, oo kulayku markuu yimaado kama cabsan doono, laakiinse caleentisii cagaar bay iska ahaan doontaa, oo sannadda abaarta ah innaba ma uu welwelii doono, mana uu joojin doono midhobixintisa. **9** Qalbiga dadku wax kasta buu ka khiyaan badan yahay, oo aad iyo aad buu u xun yahay, bal yaa garan kara? **10** Aniga Rabbiga ah aayaan qalbiga baadha, anigaa kelyaha imtixaama, si aan nin kastaba ugu abaalmariyo sidii jidkiisu ahaa iyo sidii midhaha falimhiisu ahaayeen. **11** Kii si aan xaq ahayn maal ku soo ururssadaa wuxuu la mid yahay digaagduurta ku dul fadhiida ugxn ayan dhalin, oo wuxuu ka tegi doonaa kalabadhka cimrigiisa, oo ugudambaystiisana nacas buu ahaan doonaa. **12** Meeshayada quduuska ahu waa carshi sharaf badan oo tan iyo bilowgii sarreeyey. **13** Rabbiyow, rajadii reer binu Israa'iilow, kuwa kaa taga oo dhammu way wada ceeboobi doonaa. Kuwii iga taga dhulkaa lagu qori doonaa, waayo, waxay ka tageen Rabbiga ah ishii biyaha nool. **14** Rabbiyow, i bogssi, oo anna waan

bogsan doonaa, i badbaadi, oo anna waan badbaadi doonaa, waayo, adigu waxaad tahay ammaantaydi. **15** Bal eeg, iyagu waxay igu yidhaahdaan, Eraygii Rabbigu mee? Haddaba haatan ha yimaad! **16** Inaan ku addeeco oo aan adhijir sii ahaado kama aanan degdegini, oo maalinta hooggana ma aanan jeclaysan. Taas waad og tahay. Oo wax alla wixii bushimahayga ka soo baxayba hortaadaan ku idhi. **17** Cabsi ha ii noqonin, waayo, maalinta masiibada waxaad tahay magangalkii aan magangalo. **18** Kuwa i silciya ha ceeboobeen, laakiinse anigu yaanan ceeboobin, oo iyagu ha nexxeen, laakiinse anigu yaanan nixin. Maalinta masiibada ku soo deji, oo waxaad iyaga ku halligtaa halligaad laba jibbaa ah. **19** Rabbigu wuxuu igu yidhi, Tag oo waxaad istaagtaa iridda dadka oo ay boqorrada dalka Yahuudah ka soo galaan kana baxaan, iyo weliba irdaha Yeruuzaaleem oo dhanba. **20** Oo waxaad iyaga ku tidhaahdaa, Bal erayga Rabbiga maqla, boqorrada dalka Yahuudah, iyo dadka Yahuudah oo dhan, iyo dadka Yeruuzaaleem deggan oo irdahan ka soo gala oo dhammow. **21** Rabbigu wuxuu leeyahay, Isdhawra, oo maalinta sabtida innaba rar ha qaadina, oo irdaha Yeruuzaalema ha soo gelinina, **22** oo maalinta sabtidana guryihiiна rar ha ka bixinina, oo innaba wax shuquл ah ha samaynina, laakiinse maalinta sabtida waxaad quduus uga dhigtaan sidaan awowayaashiin ku amray. **23** Laakiinse ma ay maqlin, oo dhegna uma ay dhigin, illosew way madax akadaaneen, si ayan u maqlin, ama ayan waano u qaadan. **24** Laakiinse Rabbigu wuxuu leeyahay, Haddaad aad ii maqashaan, oo aydaan maalinta sabtida innaba rar soo gelin irdaha magaaladan, laakiinse aad maalinta sabtida quduus ka dhigtaan, oo aydaan maalintaas innaba wax shuquл ah samayn, **25** markaas boqorro iyo amiirro carshigii Daa'udd ku fadhiisan doona aaya irdaha magaaladan soo geli doona iyagoo fuushan gaadhifardood iyo fardo, iyaga, iyo amiirradooda, iyo dadka dalka Yahuudah, iyo kuwa Yeruuzaaleem degganba, oo magaaladanna weligeedba waa la sii degganaan doonaa. **26** Oo waxay ka iman doonaan magaaloyinka dalka Yahuudah, iyo meelaha Yeruuzaaleem ku wareegsan, iyo dalka reer Benyaamiin, iyo dalka hoose, iyo buuraha, iyo xagga koonfureedba, oo waxay guriga Rabbiga keeni doonaan qurbaanno la gubo, iyo allabaryo, iyo qurbaanno hadhuudh ah, iyo foox, iyo allabaryo mahadnaqid loo keeno. **27** Laakiinse haddaad i maqlj weydaan inaad maalinta sabtida quduus ka dhigtaan, iyo inaydaan maalinta sabtida rar qaadin markaad irdaha Yeruuzaaleem soo gelaysaan, markaas anigu dab baan ku sii dayn doonaa irdaheeda, oo isna wuxuu baabbi'in doonaa daaraaha waaweyn oo Yeruuzaaleem, oo innaba lama demin doono.

18 Kanu waa eraygii Yeremyah xagga Rabbiga uga yimid, isagoo leh, **2** Kac, oo waxaad tagtaa guriga dheryasameeyaha, oo halkaasaan erayadayda kugu maqashii doonaa. **3** Markaasaan xaggii gurijii dheryasameeyaha tegey, oo bal eeg, waxaan arkay isagoo giringiro shuquлisa ku samaynaya. **4** Oo markii weelkii uu dheryasameeyuhu dhoobada ka samaynayat gacantiisii ku kharribmay ayuu dheryasameeyihii haddanaa weel kale sameeyey sidii isaga la wanaagsanayd. **5** Markaas waxaa ii yimid Eraygii Rabbigo oo leh, **6** Rabbigu wuxuu leeyahay, Dadka Israa'iilow, miyaanan idinku samayn karin sida dheryasameeyuhu yeeloy oo kale? Dadka Israa'iilow, Bal ogaada, idinku waxaad gacantyada ugu jirtaan sida dhoobadu gacanta dheryasameeyaha ugu jirto oo kale. **7** Mar alla markaan ku hadlo wax ku saabsan quruun ama boqortooyo, inaan iyaga rujijo, oo aan dumio, oo aan baabbi'iyo, **8** haddii dadka quruuntaas aan ka hadlay ay sharkooda ka soo noqdaan, aniguna waan ka soo noqon doonaa masiibadii aan ku fikiray inaan ku sameeyo. **9** Oo mar alla markaan ku hadlo wax ku saabsan quruun ama boqortooyo inaan iyada dhiso oo aan beero, **10** hadday wax shar ah hortayda ku sameeyaan,

oo ay codkayga adddeeci waayaan, markaas anigu waan ka soo noqon doonaa wanaaggii aan ugu talaggalay. **11** Haddaba sidaas daraaddeed tag, oo waxaad la hadashaa dadka dalka Yahuudah iyo kuwa Yeruuzaaleem deggan, oo waxaa ku tidhaahdaa, Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal ogaada, anigu masiibaan idii qabanqaabinayaa, oo hindisaan idin hindisayaa. Haddaba midkiin kastaaba jidkiisheen sharka ah ha ka soo noqdo, oo jidadiinnaa iyo falimihiinhaba wanaajiyaa. **12** Laakiinse iyagu waxay leeyihiin, Taas ha ka yaabiin, annagu waxaannu iska daba soconaynaa hindisooyinkayaga, oo midkayo kastaaba wuxuu samayn doonaa caasinimada qalbiisa sharka ah. **13** Sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu leeyahay, Quruumaha waxaad ka dhex weydiisaan, Bal yaa waxyaalahan oo kale maqlay? Dadka Israa'iil oo bikrad ah waxay sameeyeen wax aad iyo aad u xun. **14** Barafka cad ee Lubnaan miyaa laga waayaa dhagaxa duurka? Miyaase biyaha qabow oo meal fog ka soo qulqulaya iska gudhaan? **15** Haseahaatee dadkayii way i illoobeen, oo waxay foox u shideen waxyaalo aan waxba ahayn, oo waxay ku dhex turunturoodeen jidakkodii ahaa waddooyinkii hore, wayna ka leexdeen, oo waxay ku socdeen dhabbayaal qalloocan iyo jid aad jidka weyn ahayn, **16** si ay dalkoodii uga dhigaan cidla laga yaabo iyo wax had iyo goorba lagu foodhyo. Mid kasta oo ag meraabu wuu yaabi doonaa, oo madaxuu luli doonaa. **17** Anigu waxaan iyaga cadowgooda ugu hor firdhin doonaa sidii iyagoo dabayl bari kaxsaysay, oo maalintii masiibadoodana waxaan u jeedin doonaa dhabarka, oo innaba wejiga tusi mayo. **18** Oo markaas waxay yidhaahdeen, Ina keena aynu Yeremyah shirqool u hindsnee, waayo, sharcigu wadaadka ka tegi maayo, oo taladuna kii xigmad leh ka tegi mayso, oo eraygunu nebiga ka tegi maayo. Ina keena aynu isaga carrabka ku dhufannee, oo erayadiisana yeynan innaba dheg u dhigin. **19** Rabbiyow, bal i maqal, oo bal dhegaysa kuila diriraya codkooda. **20** Wanaag miyaa loogu abaalgudaa shar? Waayo, iyagu god bay u qodeen naftayda. Bal xusuuso inaan hortaada u istaagay inaan iyaga aawadood wanaag kaa baryo, iyo inaan cadhadaada iyaga ka leexiyo. **21** Haddaba sidaas daraaddeed carruutooda aabaar u gacangeli, oo waxaad iyaga u gudbisaa xoogga seefta, oo naagahooduna ha gablameen, oo carmallo ha noqdeen, oo raggoodana ha la laayo, oo barbaarradoodana seef ha lagu dilo dagaalka dhexdisa. **22** Markaad col sii dhaqsiga ugu soo daysid, qaylo ha ka dhex yeetho guryahooda, waayo, god bay ii qodeen, oo shirqool bay cagahayuq aqariyeen. **23** Rabbiyow, adigu waad og tahay taladooda oo dhan iyo sidu u doonayaan inay i dilaan. Xumaantooda ha ka cafifiin, oo dembigooddana hortaada ha ka tirtirin, laakiinse hortaada ha lagu afgembiyoo, oo wakhtiga cadhadaadana sidaas ula macaamilo.

19 Rabbigu wuxuu igu yidhi, Tag, oo dheryasameeyee jalxaddiis oo libso, oo intaad qaar ka mid ah odayaasha dadka iyo odayaasha wadaaddada soo kaxaysid, **2** waxaad tagtaa dooxada ina Xinnom oo u dhow meesha laga soo galoo iridda Xarsiid, oo halkaas erayada aan kuu sheegi doono ka naadi, **3** addoo leh, Boqorrada dalka Yahuudah iyo dadka Yeruuzaaleem degganow, bal maqla erayga Rabbiga. Rabbiga ciidammada oo ah Ilaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Bal ogaada, meeshan masiibaan ku soo dejin doonaa, oo ku alla kii maqlaabaa wuu ka nixi doonaa. **4** Iyagu way iga tageen, oo intay meeshan nijaaseeyeen, ayay foox ugu shideen ilaahyo kale oo iyaga, iyo awowayaashhood, iyo boqorrada dalka Yahuudahba ayan aqoon, oo waxay meeshan ka buuxiyeen dhiigga kuwa aan xaqa qabin. **5** Oo waxay dhiseen meelaha sarsare ee Bacal inay wiilashooda dab ku gubaan oo ay Bacal qurbaanno la gubo ugu bixiyaan, taasoo aanan ku amrin, oo aanan ku hadlin, oo aan innaba qalbigaya soo gelin. **6** Sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal ogaada,

waxaa iman doona wakhti aan meeshan mar dambe loogu yeedhi doonin Tofed, amase dooxadii ina Xinnom, laakiinse waxaa lagu magacaabi doonaa Dooxadii Gowracidda. **7** Oo waxaan meeshan ka tirtiri doonaa talada dadka Yahuudah iyo dadka Yeruuzaalemba, oo waxaan ka dhigi doonaa inay cadaawayaaashooda hortooda ku la'daan oo ay ku dhintaan gacanta kuwa naftooda doondoonaaya, oo bakhtigoodana waxaan cunto ahaan u siin doonaa haadka samada iyo dugaaggaa dhulka. **8** Oo magaaladanna waxaan ka dhigi doonaa cidla laga yaabo iyo wax lagu foodhyo, oo mid kasta oo ag maraaba wuu ka yaabi doonaa oo ku foodhyi doonaa belaayoojinkeeda oo dhan aawadood. **9** Oo waxaan ka dhigi doonaa inay cunaan hilibka wiilashooda iyo hilibka gabdhahoodaba, oo midkood kastaaba wuxuu cuni doonaa hilibka saaxiibkiis markii dagaal lagu hareereeyo oo ay ku cidhiidhsanaadaan cidihiidhiga cadaawayaaashooda iyo kuwa naftooda doondoonaaya ay ku cidhiidhin doonaa. **10** Oo markaas jalxadda waxaad ku jebisaa raggii kula socda hortooda. **11** Oo waxaad iyaga ku tidhaahdaa, Rabbiga ciidammuu wuxuu leeyahay, Dadkan iyo magaaladanna waxaan u jejebin doonaa sida weelka dheryasameeyaha loo jebiyo oo kale, kaasoo aan mar kale la kabi karayn, oo waxaa meydadkooda lagu wada xabaali doonaa Tofed, ilamaa ay waayaan meal ay ku kala xabaalaan. **12** Rabbiga wuxuu leeyahay, Sidaasaan meeshan ku samay doonaa, iyada iyo dadka dhex degganba, oo magaaladanna waxaan ka dhigi doonaa sida Tofed oo kale, **13** oo guryaha Yeruuzaaleem iyo guryaha boqorrada dalka Yahuudah ee nijaasaysan waxay u ahaan doonaa sida meesha Tofed oo kale, xataa guryahaas oo ah kuwii saqafkooda oo dhan foox loogu shidi jiray ciidammada samada oo dhan, oo qurbaanno cabniin ah loogu bixin jiray ilaahyo kale. **14** Markaas Yeremyah wuxuu ka yimid Tofed oo ah meeshii Rabbiga u diray inuu wax ku sii sheego, oo intuu barxaddii guriga Rabbiga soo istaagay ayuu dadkii oo dhan ku yidhi, **15** Rabbiga ciidammada oo ah Ilaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Bal ogaada, waxaan magaaladan iyo tuluooyinkeeda oo dhanba ku soo dayn doonaa maasiibadii aan markii hore kaga hadlay oo dhan, maxaa yeelay, way sii madax adkaadeen, si ayan erayadayda u maqlin awaadeed.

20 Haddaba Fashxuur ina Immeer oo ahaa wadaadkii iyo taliyihii sare ee guriga Rabbiga ayaa maqlay Yeremyah oo waxyaalahaas sii sheegaya. **2** Markaasaa Fashxuu garaacay Yeremyah, oo wuxuu gelyiy jeebooyinkii ku yiil iridda sare oo reer Benyaamiin, oo ku til guriga Rabbiga. **3** Oo maalintii dambe Fashxuur ayaa Yeremyah jeebooyinkii ka soo bixiyey. Markaasaa Yeremyah isagii ku yidhi, Rabbiga magacaaga uguma yeedhin Fashxuur, laakiinse wuxuu kugu magacaabay Maagoor Misaaibi. **4** Waayo, Rabbiga wuxuu leeyahay, Bal eeg, waxaan cabsi kaaga dhigi doonaa nafsaddaadaa iyo saaxiibbadaa oo dhanba. Iyana waxay ku dhiman doonaan seefta cadaawayaaashooda, oo indhaahaaguna taas bay arki doonaan. Oo dadka dalka Yahuudah oo dhanna waxaan gelin doonaa gacanta bogorka Baabuloon, oo isna wuxuu iyaga maxaabisi ahaan ugu kaxaysan doonaa ilaa Baabuloon, oo seef buu ku layn doonaa. **5** Oo weliba magaaladan maalkeeda oo dhan, iyo waxyaalihii ay ku hawshootay oo dhan, iyo waxyalaheeda qaaliga ah oo dhan, iyo khasnadaha boqorrada dalka Yahuudah oo dhanba, waxaan u gacangelin doonaa cadaawayaaashooda, oo iyana way boobi doonaan, oo intay kaxaystaan ayay Baabuloon wareejin doonaan. **6** Fashxurow, adiga iyo inta gurigaaga deggan oo dhanba maxaabisi ahaan baa laydiin wada kaxaysan doonaa, oo waxaad tegi doontaa Baabuloon, oo halkaasaad ku dhiman doontaa, oo halkaasaad lagugu xabaali doonaa, adiga, iyo saaxiibbadadii aad wax been ah u siit sheegi jirtay oo dhanba. **7** Rabbiyow, waad i kхиyaanaysay, oo waa

lay kхиyaaneeyey, adigu waad iga xoog badan tahay, oo waad iga adkaatay. Maalin kasta waa laygu qoslaa, oo mid kastaaba waa i yaraystaa. **8** Waayo, mar alla markaan hadlaba waan qayliya, oo waxaan ku dhawaqaqa, Waa dulmi iyo kharribaad, maxaa yeelay, eraygi Rabbigu wuxuu ii noqday sabab ay maalinta oo dhan igu caayaan oo iigu qoslaan. **9** Oo haddaan idhaahdo, Isaga ka hadli maayo, oo mar dambe magicisa wax ku sheegi maayo, waxaa qalbigaya ku jira wax dab ololaya la moodo oo lafahayga ku dheggan, oo waxaan la daalay hadalka. **10** Waayo, waxaan maqlay kuwa badan oo i caayaya, iyo cabsi dhan kasta iga wareegsan. Oo waxay yidhaahdaan, Soo ashtakeeya oo annana waannu ashtakaynaynaa. Kuwii ila nabad ahaa oo dhammu waxay sugayaan dhiciddayda, oo waxay yidhaahdaan, Mindhaa isaga waa la kхиyaanayn doonaa, oo waannu ka adkaan doonaa, oo waannu aargudan doonaa. **11** Laakiinse Rabbigu waa ila jiraa isagoo ah sidii mid xoog badan oo cabsi leh, oo sidaas dарааддеed kuwa i siliciya way turunturoon doonaa, oo igama ay adkaan doonaa. Ma ay liibaanin oo taas dарааддеed aad iyo aad bay ugu ceeboobi doonaa ceeb weligeed ah oo aan marnaba la illoobi doonin. **12** Laakiinse Rabbiga ciidammadow, waxaad tahay kan kii xaqaa ah intixaama, oo waxaa firissaa kelyaha iyo qalbigaba, haddaba bal i tus aargudashadaada oo iyaga ku kor dhacaysa, waayo, adigaan dacwadaydi kuu soobandhigay. **13** Rabbiga u gabya, oo Rabbiga ammaana, waayo, isagaa naftii miskiinka ka samatabbixiy gacantii xumaanfalayaasha. **14** Ha inkaarnaato maalintii aan dhashay, oo maalintii hooyaday i dhashayna yaanay barakoobin. **15** Ha inkaarnaado ninkii aabbahay u bishaareeyey, oo isagoo ka farxinaya ku yidhi, Wil baa kuu dhashay! **16** Oo ninkaasu ha noqdo sidii magaaloooyinkii Rabbigu afgembiyey oo uusan u qoomamoon. Oo aroortii oohin ha maqlo, oo hadhkiina qaylo digtooneed ha maqlo, **17** maxaa yeelay, isagu iguma dhex dilin urukii hooyaday, si ay hooyaday igu ahaato qabrigayii, oo uu ururkeeduna u weynao do weligiisba. **18** Bal maxaan uurukii hooyaday uga soo faxay si aan hawl iyo murug u arko, oo uu cimrigayu ceeb ugu dhammaado?

21 Kanu waa eraygi Yeremyah xagga Rabbiga uga yimid, markii Boqr Sidqiyaah uu isaga u soo diray Fashxuur ina Malkiyyah, iyo Safanyaah ina Macaseeyaa oo wadaadka ahaa, isagoo leh, **2** Waan ku baryayaaye, bal Rabbiga wax noo weyddii, waayo, Nebukadresaa oo ah boqorkii Baabuloon ayaa nala diriraya. Waxaa suurtowda in Rabbigu nagula macaamiloodo shuqulladiisa yaabka badan oo dhan, si uu cadowgu nooga noqdo. **3** Markaas Yeremyah wuxuu iyaggi ku yidhi, Waaqad Sidqiyaah ku tidhaahdaan: **4** Rabbiga ah Ilaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Bal ogow, dib baan u celin doonaa hubka dagaalka ee gacantinna ku jira ee aad kula diriraysaan bogorka Baabuloon, iyo reer Kaldaiyinka derbyiada dibaddooda idinku hareeraynaya, oo iyagaan magaaladan dhexdeeda ku soo ururin doonaa. **5** Oo aniga qudhaydu waxaan idinkula dirir doonaa gacan fidsan iyo crudul xog badan, anoo xanaaqsan oo cadhaysan oo aad u dhirifsan. **6** Oo wax baan ku dhufan doonaa waxa magaaladan deggan, dad iyo duunyaba, oo waxay ku le'an doonaa belaayo weyn. **7** Oo waxaa Rabbigu leeyahay, Dabadeed Sidqiyaah oo ah boqorka dalka Yahuudah, iyo addoommadiisa, iyo dadka oo ah intii magaaladan ku hadhay oo belaayada, iyo seefta, iyo abaartaba ka cymataay, waxaan gelin doonaa gacanta Nebukadresaa oo ah boqorka Baabuloon, iyo gacanta cadaawayaaashooda, iyo gacanta kuwa naftooda doondoonaaya, oo isna seef buu ku layn doonaa, oo innaba uma tudhi doono, umana niixi doono, umana naxariisan doono. **8** Oo dadkanna waxaad ku tidhaahdaa, Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal ogaada, waxaan idin hor dhigayaa jidka nolosha iyo jidka geerida. **9** Kii magaaladan sii joogaaba wuxuu ku dhiman doonaa seef, iyo abaar,

ijo belaayo, laakiinse kii baxa oo reer Kaldaiinka idin hareeraynaya u galaa wuu noolaan doonaa, oo naftisu waxay isaga u ahaan doontaa sida booli oo kale. **10** Waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Wejigaygaan magaaladan ugu jeediye inaan masiibo ku sameeyo ee ma aha wanaag. Waxay gacanta u geli doontaa boqorka Baabuloon, oo isna dab buu ku gubi doonaa. **11** Erayga Rabbiga ee ku saabsan reerka boqorka dalka Yahuudah maqla. **12** Rabbigu wuxuu leeyahay, Reer Daa'uudow, aroortii caddaalad sameeya, oo kii la dhacay kii dulmay ka samatabbixiya, si ayan cadhadaydu u soo bixin sidii dab oo kale, oo ayan u hurin si aan innaba loo demin sharka falimihiinna awadiis. **13** Rabbigu wuxuu leeyahay, Ogaada, col baan idinla ahay, kuwiinna dooxada iyo dhagaxa bannaanka deggan ee yidhaahda, Bal yaa nagu soo dhaadhici kara, amase yaa rugtayada soo geli kara? **14** Rabbigu wuxuu leeyahay, Anigu waxaan idii cqaabi doonaa siday midhaha falimihiinmu ahaayeen, oo dab baan kaynta oo dhan ku dayn doonaa, oo wuxuu baabbi'in doonaa waxyaalaha hareeraha ku yaal oo dhan.

22 Rabbigu wuxuu leeyahay, Waa xaa dhaadhadcaa guriga boqorka dalka Yahuudah, oo halkaas eraygan kaga hadal, **2** oo waxaad tidhaahdaa, Boqorka dalka Yahuudah ee carshiga Daa'uud ku fadhiyow, bal erayga Rabbiga maqla, adiga iyo addoommadaada iyo dadkaaga irdahan soo galow, wada maqla. **3** Rabbigu wuxuu leeyahay, Caddaalad iyo xaqnimo sameeya, oo kii la dhacay kii dulmay ka samatabbixiya, oo ha dumlinina, hana xumaynina, hana wax yeelina qariibka, iyo agoonta, iyo carmalka toona, oo meeshanna dhiig aan xaq qabin ha ku daadiniina. **4** Waayo, sida xaqiiqada ah idinku haddaad waxyalaahan samaysaan, markaas boqorro carshigii Daa'uud ku fadhiisan doona ayaa irdaha gurigan soo geli doona, iyagoo fuushan gaadhiifardooy fardo, iyaga, iyo addoommadaada iyo dadkooduba. **5** Laakiinse haddaad erayadan maqla weydaan, Rabbigu wuxuu leeyahay, Nafsaddayaan ku dhaartaye guriganu cidluu noqon doonaa. **6** Waayo, Rabbigu wuxuu ku leeyahay reerka boqorka Yahuudah, Adigu waxaad ii tahay sida Gilecaad iyo sida Buur Lubnaan dhaladeeda oo kale, laakiinse sida xaqiiqada ah waxaan kaa dhigi doonaa cidla, iyo sida magaaloooin aan ciduna degganayn oo kale. **7** Oo waxaan kuu diyaarin doonaa kuwa ku baabbi'inaya oo midkood kastaaba hubkiisiit, oo geedhaaga la doortay oo kedarka ah way jari doonaa, oo dab bay ku dhex tuuri doonaa. **8** Oo quruumo badan baa magaaladan soo ag mari doona, oo midkood kastaaba wuxuu deriskiisa ku odhan doonaa, Rabbigu muxuu sidan magaaladan weyn ugu galay? **9** Oo iyanax waxay ugu jawaabi doonaaan, Maxaa yeeley, axdigii Rabbiga Ilaahooda ah ayay ka tageen, oo waxay caabudeen oo u adeegeen ilaahey kale. **10** Kii dhintay ha u ooyina, hana u barooranina, laakiinse waxaad aad ugu oyodaan kii dhoofa, waayo, isagu mar dambe ma soo noqon doono, oo dalkiisi hooyo ee uu ku dhashayna ma uu arki doono. **11** Waayo, Rabbigu wuxuu ka leeyahay Shalluum ina Yoosiyah oo ahaa boqorkii Yahuudah, kaasoo boqor ka noqday meeshii aabbihii Yoosiyah, oo meeshan ka baxay, Isagu mar dambe halkan kuma soo noqon doono, **12** laakiinse wuxuu ku dhiman doonaa meeshii ay isaga maxaabii ahaan ugu kaxaysteen, oo dalkan mar dambe ma uu arki doono. **13** Waxaa iska hoogay ninka gurijiisa xaqdarro ku dhista, oo qolalkiisana caddaaladdar ku dhista, oo intuu deriskiisa adeegsado aan mushahaaro siin, oo aan shuqulkiisi waxba u siin, **14** oo yidhaahda, Anigu waxaan dhisan doonaa guri ballaadhan iyo qolal waaweyn, oo daaqado samaysta, oo saqafkiisa hoose ka dhiiga qoryo kedar ah, oo rinji cas mariya. **15** Ma waxaad u malaynaysaa inaad boqor tahay qoryo kedar ah oo aad ku loollamaysid aawadood? Aabbahaa isagoo wax cunaya oo wax cabbaya miyuusan caddaalad iyo xaqnimo samayn jirin? Oo markaas isagu sow ma nabdoonay? **16** Isagu miskiinka iyo saboolka baahan buu u garsoori jiray, oo

markaasuu nabdoonaa. Rabbigu wuxuu leeyahay, In lay aqoonsado sow taasu ma aha? **17** Laakiinse indhahaaga iyo qalbigaagu waxay keliyahoo u diyaar yihiin faa'iiddadaada xaqdarrada ah, iyo inay dhiig aan xaq qabin daadiyan, iyo inay dulmi iyo waxyeelid sameeyaan. **18** Sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu ka leeyahay Yeoohoyaaciin ina Yoosiyah oo ah boqorka dalka Yahuudah, Isaga looma barooran doono, iyagoo leh, Hoogay walaalkayow, amase Hoogay walaashayay! Oo isaga looma barooran doono iyagoo leh, Hoogay sayidow, amase Hoogay isagu sharaf badnaaye! **19** Isaga waxaa loo xabaali doonaa sida dameer loo xabaalo oo kale, oo inta la jido ayaa irdaha Yerusaalem dibadda looga bixin doonaa. **20** Lubnaan u kac oo halkaas ka qayli, oo Baashaan codkaaga kor ugu qaad, oo Cabaariim ka qayli, waayo, kuwii ku jeclaa oo dhan waa la wada baabbi'iyey. **21** Markaad barwaqaqaysnayd waan kula hadlay, laakiinse waxaad tidhi, Innaba ku maqli maayo. Oo tan iyo yaraantaadiina sidaasaad ahayd, oo codkaygana ma aadan addeecin. **22** Dabaysha ayaa wada qaadi doonta daajiyayaashaada oo dhan, oo kuwa ku jecelna maxaabii ahaan baa loo wada kaxaysan doonaa. Sida xaqiiqada ah markaas waad ceeboobi doontaa oo waxaa ku sharafjabi doontaa sharnimadaadii awaaeed oo dhan. **23** Kuwiinna Lubnaan deggan oo geedha kedarka ah buulka ka samaystow, aad baad ugu taahi doontaa markii xanuu idin qabto sida naag foolanaysa oo kale! **24** Rabbigu wuxuu leeyahay, Noloshaydaan ku dhaartaye, xataa haddii Konyah ina Yeoohoyaaciin oo ah boqorka dalka Yahuudah uu ahaan lahaa katunka gacantayda midig, xataa markaas waan kaa rujin lahaa meeshan. **25** Oo waxaan kuu gelin doonaa gacanta kuwa naftaada doondonaya, iyo gacanta kuwa aad ka baqaysid, oo ah Nebukadresar oo boqorka Baabuloon ah, iyo reer Kaldaiyiin. **26** Oo adiga iyo hooyadaadii ku dhashayba waxaan ku dhex xoori doonaa dal aydaan ku dhalan, oo halkaasaad ku dhiman doontaan. **27** Laakiinse dalka ay u xiisoonaayaan inay ku noqdaan, halkaas innaba kuma ay soo noqon doonaa. **28** Ninkan Konyah ahu ma dheri jabay oo la nacay baa? Ma weel aan la doonayi baa? Bal maxaa isaga iyo farcankiisiiba loo tuuray, oo maxaa loogu dhex xooray dal ayan innaba aqoonin? **29** Dhulkow, dhulkow, dhulkow, bal erayga Rabbiga maqla. **30** Rabbigu wuxuu leeyahay, Waxaaad ninku ku qortaan sidii madhalays oo kale iyo niin aan cimrigiis liibaanayn, waayo, isaga farcankiisa ninna ka liibaani maayo inuu carshigii Daa'uud ku dul fadhiisto, oo uu dalka Yahuudah mar dambe ka dhex taliyu.

23 Rabbigu wuxuu leeyahay, Waxaa iska hoogay adhijirrada idhii daaqsiintayda baabbi'ya oo kala firdhiyal! **2** Sidaas daraaddeed Rabbiga ah Ilaahe reer binu Israa'iil wuxuu ka leeyahay adhijirrada dadkayga daajiyi. Adhigaygi waal kala firdhiseen, waadna kala erideen, oo soomana aydhanaa ilalin. Bal eega, waxaan idii cqaabi doonaa sharka falimihiinna, ayaa Rabbigu leeyahay. **3** Oo intuu adhigayga ka hadhanya waxaan ka soo wada ururin doonaa waddammadii aan u kexeeeyey oo dhan, waanan ku soo celin doonaa xeryahoodii, oo wax badan way dhalin doonaa, wayna tamri doonaa. **4** Oo waxaan iyaga u yeeli doonaa adhijirro daajiyi, oo mar dambe ma ay baqi doonaa, mana ay nixi doonaa, oo innaba midna kama dhimmaanaan doono. **5** Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal eega, waxaa soo socda wakhti aan Daa'uud u kicin doono biqil xaq ah, oo boqor ayuu ahaan doonaa, wuuna liibaani doonaa, oo wuxuu dhulka ku samayn doonaa caddaalad iyo xaqnimo. **6** Oo wakhtigisa dadka Yahuudah way badbaadi doonaa, oo dadka Israa'iilma ammaan bay ku degganaan doonaa, oo magicisa lagu magacaabi doonaa waa Rabbiga Xaqnimadaya ah. **7** Sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal ogaada, waxaa soo socda wakhti aan mar dambe la odhan doonin, Waxaa nool Rabbigii reer binu Israa'iil dalkii Masar ka soo bixiyey. **8** Laakiinse waxaa la odhan doonaa, Waxaa

nool Rabbigii farcankii reer binu Israa'iil ka soo bixiyey oo ka soo hor kacay dalkii woqooyi, iyo dalalkii uu u kexxeeyey oo dhan, oo iyana waxay degganaan doonaan dalkooda. **9** Qalbigaygii uirkayguu ku qarracmay waana nebiyada daraaddood, lafahayga oo dhammuu way wada ruxmadaan, oo waxaan la mid ahay nin sakhraan ah oo khamrii ka adkaaday, waana Rabbiga iyo erayadiisa quduuska ah daraaddood. **10** Dalka waxaa ka buuxa dhillayo, oo habaar daraadis ayaa dalkii la barooranaya. Daagsimihii duurku way wada engeegen. Socomkoodu waa shar oo xooggooduna ma qummana. **11** Waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Nebigii iyo wadaadkiiba nijaas bay wada yihiin, oo gurigayga ayaan xumaantoodii ka helay. **12** Sidaas daraaddeed jidkoodu wuxuu u noqon doonaan sida meelo sibibix ah oo gudcur ku dhex yaal. Iyaga waa lagu sii kaxayn doonaan oo halkaasay ku dhici doonaan, waayo, sannadda ciqaabiddooda masibo baan ku soo dayn doonaan, ayaan Rabbigu leeyahay. **13** Oo nebiyada Samaariyana nacasnimaan ku arkay. Waxay wax ku sii sheegeen Bacal magiciisa, oo dadkaygii reer binu Israa'iilna way qaldeen. **14** Oo nebiyadii Yeruusaalema wax aad iyo aad u xun, baan ku arkay. Way sinaystaan, oo been bay ku socdaan, oo weliba waxay sii xoogeeyaan gacmaha xumaanfalayaasha, si aan midnaba xumaantiisa uga soo noqon. Iyagu kulligood waxay illa mid noqdeen sidii Sodom, oo kuwii degganaana sidii Gomora oo kale. **15** Sidaas daraaddeed Rabbiga ciidammadu wuxuu nebiyada ka leeyahay. Bal ogaada, waxaan iyaga ku quudin doonaan dacar, oo waxaan cabsiin doonaan biyo xammeetiyeed, waayo, nijaas baa nebiyada Yeruusaalem ka soo faatay oo waxay wada gaadhay dalka oo dhan. **16** Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Nebyiyada wax idlii sii sheega hadalkooda ha maqlina, waayo, wax aan waxba ahay way idin baraan, oo waxay ku hadlaan riyo qalbigooda ka timid oo aan afka Rabbiga ka soo bixin. **17** Oo waxay had iyo goorba kuwa i quudhsada ku yidhaahdaan, Rabbigu wuxuu yidhi, Nabad baad helaysaan. Oo waxay mid kasta oo caasinimada qalbigiisa daba galana ku yidhaahdaan, Wax masibo ahu innaba kugu dhici maayaan. **18** Waayo, bal yaa guddiga Rabbiga dhex istaagay inuu garto oo maqlo eraygiisa? Yaase eraygiisa dhegta u dhigay oo soo maqlay? **19** Bal eega, duufaankii Rabbiga aaya soo baxay, kaasoo ah cadhadiis, waana dabayl ciwraaneen ah, oo waxay ku dhici doontaan madaxa sharrowyada. **20** Rabbiga xanaaqiisu dib u noqon maayo jeeruu sameeyo oo wada ooifyo qasdiga qalbigiisa, oo ugudambaystana aad baad u garan doontaan. **21** Anigu nebiyadaas soomaan dirin, laakiinse way ordeen oo iyaga lama aan hadlin, laakiinse wax bay sii sheegeen. **22** Haddii ay guddigayga dhex istaageen, de markaas dadkaygay erayadaya maqashii lahaayeen, oo waxay iyaga ka soo celin lahaayeen jidkooda xun iyo sharka falimahooda. **23** Rabbigu wuxuu leeyahay, Anigu ma waxaan ahay Ilaah dhow, oo miyaanan ahayn Ilaah fog? **24** Rabbigu wuxuu leeyahay, Miyaan cidi isku qarin kartaa meelo qarsoon oo aanan ka arki karin? Waxaa kaluu Rabbigu leeyahay, Anigu sowu kama buuxo cirka iyo dhulkaba? **25** Waan maqlay wixii ay yidhaahdeen nebiyada magacayga beenta ku sii sheega oo yidhaahdaa, Waan riyooday, waan riyooday. **26** Ilaa goormay waxanu ku sii jirayaan qalbiga nebiyada beenta sii sheega? Iyagu waa nebiyo sii sheega khiyaanada qalbigooda. **27** Waxay u malaynayaan inay dadkayga magacayga ku illossiyan riyooyinkooda midkood kastaba uu deriskiisa u sheego, sidii awowayaashhoodba ay magacayga ugu illoobeen Bacal aawadiis. **28** Rabbigu wuxuu leeyahay, Nebigii riyo arkay, riyadiisa ha sheego, oo kii eraygayaq maqlayna si daacad ah eraygaya ha u sheego. Buunshaha iyo sarreenka bal maxaa u kala dhexeeya? **29** Rabbigu wuxuu leeyahay, Miyaan eraygaygu ahayn sida dab oo kale, iyo sida dubbe dhagaxa kala burburiya oo kale? **30** Sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu

leeyahay, Bal ogaada, anigu waxaan col ku ahay nebiyada midkood kastaba erayadaya ka xada deriskiisa. **31** Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal ogaada, col baan ku ahay nebiyada carrabkooda ku isticmaala oo yidhaahda, Saasuu Rabbigu leeyahay. **32** Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal ogaada, col baan ku ahay kuwa wax ku sii sheega riyoooin been ah, oo intay u warramaan dadkayga ku qalda beentooda iyo faankooda aan waxtarka lahayn. Rabbigu waxaa kaluu leeyahay, Anigu iyaga ma soo dirin, oo innaba mana amrin, oo iyagu dadkan waxba kuma tari doonaan. **33** Oo markii dadkan ama nebi ama wadaad uu ku weyddiyo, oo uu kugu yidhaahdo, Rabbiga warkiisa culus waa maxay? Waxaad iyaga ku tidhaahdaa. Waa war maxay ah? Waan idin xoorayaa, ayaan Rabbigu leeyahay. **34** Oo weliba nebigii iyo wadaadki iyo dadkii odhan doona, Waa kan warka culus ee Rabbiga, ninkaas iyo reerkiisaba waan ciqaabi doonaa. **35** Midkiin kastaaba wuxuu deriskiisa ku odhan doona, oo midkiin kastaaba wuxuu walaalkis ku odhan doona, Muxuu Rabbigu ku jawaabay? Oo muxuu Rabbigu ku hadlay? **36** Oo Rabbiga warkiisa culusuna mar dambe kama aad hadli doontaan, waayo, nin walba eraygiisa war culus u noqon doona, maxaa yeelay, idinku waxaad qallociseen erayadii Ilaaha nool oo ah Rabbiga ciidammada oo ah Ilaahayaga. **37** Waxaad nebiga ku tidhaahdaa, Muxuu Rabbigu kuugu jawaabay? Oo muxuu Rabbigu ku hadlay? **38** Laakiinse haddaad tidhaahdaan, Waa warka culus ee Rabbiga, Rabbigu wuxuu idinku leeyahay, Idinku waxaad tidhaahdaan erayadaan oo ah, Waa warka culus ee Rabbiga, oo sidaas daraaddeed baan idinku soo cid diray anigoo idinku leh, Waa inaadan odhan, Waa warka culus ee Rabbiga. **39** Sidaas daraaddeed bal ogaada, Aniga qudhayda aaya giddigii idin illoobi doona, waanan idin xoori doonaa idinka iyo magaaladii aan idinka iyo awowayaashiinba siiyey, oo hortaydana waan idinka fogay doonaa. **40** Oo waxaan idinku soo dejin doonaa cay aan weligeed idinka hadhayn, iyo ceeb had iyo goorba idinku dul waaraysa, oo aan marnaba la illoobayn.

24 Markii Nebukadresar oo ahaa bogorkii Baabuloon uu maxaabii ahaan u kaxaystay Yekonyaah ina Yehooyaqaqii oo ahaa bogorkii dalka. Yahuudah, iyo amiriiradii dadka Yahuudah, iyo saanacyadii, iyo birtumayaashiiba oo uu ka kaxaystay Yeruusaalem oo Baabuloon geeyey dabadeed Rabbigu wax buu i tusay, oo waxaan arkay laba dambiilood oo berde ah oo macbudka Rabbiga hor yaal. **2** Oo dambiilaah midkood waxaa ku jiray berde aad u wanaagsan, oo la moodo sidii midho berde oo hore u bislaaday, oo dambiisha kalena waxaa ku jiray midho berde oo aad u xun, oo xumaantooda aawadeednaan innaba la cuni karin. **3** Markaas Rabbigu wuxuu igu yidhi, Yeremyaahow, maxaad aragtaa? Oo anigu waxaan idhi, Waxaan arkaa midho berde. Midhaha berde oo wanaagsan aad bay u wanaagsan yihii, kuwa xumuna aad bay u xun yihii, oo xumaantooda aawadeed innaba lama cuni karo. **4** Markaas waxaa ii yimid Eraygii Rabbiga oo leh, **5** Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Sida midhaahas berde oo wanaagsan ayaan wanaaga aawadiis u aqoonsan doonaa maxaabista dadka Yahuudho oo aam meeshan ka diray, oo aan dalka reer Kaldaiyu u geeyey. **6** Waayo, waxaan indhahayga iyaga ugu hayn doonaa wanaag aawadiis, oo dalkan baan ku soo celin doonaa, waanan dhisi doonaa, oo innaba ma aan dumin doono, waanan beeri doonaa, oo innaba ma aan rujin doono. **7** Oo waxaan iyaga siin doonaa qalbi ay igu gartaan, si ay uogaadaan inaan anigu Rabbiga ahay, oo waxay noqon doonaan dadkaygii, anna waxaan noqon doonaa Ilaahoodii, waayo, qalbigooda oo dhan way iigu soo noqon doonaan. **8** Rabbigu wuxuu leeyahay, Midhaha berde oo xun oo xumaantooda aawadeed aan innaba la cuni karin, hubaal sidaas oo kalaan u xoori doonaa Sidqiyyah oo ah bogorka dalka Yahuudah, iyo amiriiradiisa, iyo kuwa reer Yeruusaalem

ah oo dalkan ku dhex hadhay, iyo kuwa dalka Masar degganba. **9** Oo waxaan ka dhigi doonaa inay boqortooyoyinka dunida oo dhan hor iyo dib ku dhex rogrogmadaan, oo meelaha aan iyaga u kaxayn doono oo dhanba waxay ku noqon doonaan cay iyo maahmaah iyo halqabsi iyo habaar. **10** Oo waxaan dhexdooda ku soo dayn doonaa seef, iyo abaar, iyo belaayo, ilaa ay ka wada baabba'an dalkii aan siiyey iyaga iyo awowayaashoodba.

25 Kanu waa eraygii Yeremyah u yimid oo ku saabsanaa dalka Yahuudah oo dhan, waxaya ahayd Yehooyaqa'iim ina Yoosiyaah oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah sannaddiisiif afraad, taasoo ahayd sannaddiif kowaad oo Nebukadresr oo ahaa boqorkii Baabuloon. **2** Eraygaas Nebi Yeremyah ayaa kula hadlay dadkii Yahuudah oo dhan iyo kuwii Yeruuusaalem degganna oo dhan, oo wuxuu ku yidhi, **3** Tan iyo sannaddiif saddex iyo tobnaad oo Yoosiyaah ina Aamoon uu boqor ka ahaa dalka Yahuudah iyo ilaa maantaan la joogo, taasoo ah saddex iyo labaatan sannadood, waxaa ii imanayay Eraygii Rabbiga, oo aniguna waan idinla hadlay, anoo goor wanaagsan idinla hadlaya, laakiinse idinku innaba ma aydaan dhegaysan. **4** Oo Rabbiguna wuxuu idin soor diray addoommadiisiif nebyiyada ahaa oo dhan, isagoo goor wanaagsan diraya, laakiinse idinku innaba ma aydaan dhegaysan, oo marnaba dheg uma aydaan dhigii inaad maqashaan. **5** Oo waxay yidhaahdeen, Midkiin kastaaba haataan jidkiisa ha ka soo noqdo, oo sharka falimihiinnana ka noqda, oo waxaad iska dhex degganaataan dalkii Rabbigu idinka iyo awowayaashiinba weligiin iyo weligiinba idin siiyey. **6** Oo ilaahyo kale ha u daba gelina inaad u adeegtaan oo caabuddaan, oo shuqullandaa gacmihiiinna ha igaga cadhaysiinina, oo aniguna innaba wax idin yeeli maayo. **7** Laakiinse ima aydaan dhegaysan, aaya Rabbigu leeyahay, si aad shuqullandaa gacmihiiinna igaga cadhaysiisaa, oo ay waxyeello idin soo gaadho. **8** Sidaas daraaddeed Rabbiga ciidammadu wuxuu idinku leeyahay, Hubaal waad cabbi doontaan! **29** Waayo, Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Bal eega, waxaan bilaabayaa inaan masiibo ku soo dejijo magaaladii laygu magacaabay, haddaba miyaan idinkana laydin wada ciqaabayan? Idinku ciqaabalaan ku sii joogi maysaan, waayo, waxaan u yeedhayaa seef inay ku dhacdoo dadka dhulka deggan oo dhan. **30** Sidaas daraaddeed erayadan oo dhan iyaga kaga sii hadal, oo waxaad ku tidhaahdaa, Rabbigu xagga saruu ka qaylin doonaa, oo codkiisu kaga soo hadli doonaa hoygiisa quduuska ah, oo wuxuu si weyn ugu qaylin doonaa xeradiisa, oo dadka dhulka deggan oo dhanna wuxuu ugu qaylin doonaa sida kuwa canabka ku tunta. **31** Rabbigu wuxuu leeyahay, Dhawaaq baa gaadhi doona tan iyo dhulka darafkiisa, maxaa yeelay, Rabbigu dacwad buu la leeyahay quruumaha, oo wuxuu la muddacayaan binu-aadmiga oo dhan, oo kuwa sharka ahna seef buu u gacangelin doonaa. **32** Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Bal ogaada, masibaan soobixi doonta oo qurun bay qurun kale uga sii gudbi doontaa, oo duufaan weyn aaya laga soo kicin doonaa dhulka darafyadiisa. **33** Oo kuwa Rabbigu laaya waxay maalintaas golli doonaa dhulka darafkiisan iyo darafkiisa kale inta ka dhex leh. Oo iyaga looma barooran doono, lamana soo ururin doono, lamana xabaali doono, oo waxay noqon doonaa sida digo dhulka ku kor daadsan. **34** Adhijirradow, ooya oo qayliya; kuwa adhiga madaxda u ahow, dambas ku galgasha, waayo, wakhtigii laydin gowraci lahaa waa yimid. Waan idin burburin doonaa, oo waxaad u dhici doontaan sida weel wanaagsan oo kale. **35** Oo adhijirradu meel ay ku cararaan ma ay heli doonaa, oo adhiga madaxdiisuna meel ay ku baxsadaan ma ay heli doonaa. **36** Oo waxaa la maqli doonaa codki qaylada adhijirrad, iyo ciddii adhiga madaxdiisa, waayo, Rabbigu wuxuu kala baabbi'iyey daaqsintoodii. **37** Oo xeryihii nabaadiinada waa la wada baabbi'iyey Rabbiga xanaaqiisa kulul aawadiis. **38** Wuxuu meeshiisiif qarsoonayd uga soo baxay sidii libaax oo kale, waayo, dalkoodii ciddil buu noqday, waana baabbi'iyaha cadhadiisa aawadeed iyo xanaaqiisa kulul aawadiis.

uga dhigo cidla, iyo wax laga yaabo oo lagu foodhyo, iyo inkaar, siday maantaba tahay, **19** iyo Fircoo oo ah boqorka Masar, iyo addoommadiisa, iyo amiirradiisa, iyo dadkiisa oo dhan, **20** iyo dadka isku qasan oo dhan, iyo boqorrada dalka Cuus oo dhan, iyo boqorrada dalka reer Falastiin oo dhan, iyo Ashqeloon, iyo Gaasa, iyo Ceqroon, iyo kuwa Ashdood ka hadhay, **21** iyo Edom, iyo Moo'aab, iyo reer Cammoor, **22** iyo boqorrada Turos oo dhan, iyo boqorrada Siidoon oo dhan, iyo boqorrada gasiirada badda ka shisheeya, **23** iyo Dedaan, iyo Teemaa, iyo Buus, iyo inta timaha dhinacyada ka jarata oo dhan, **24** iyo boqorrada Carabiya oo dhan, iyo boqorrada dadka isku qasan oo lamadegaanka dhex deggan oo dhan, **25** iyo boqorrada Simrii oo dhan, iyo boqorrada Ceelaam oo dhan, iyo boqorrada reer Maaday oo dhan, **26** iyo boqorrada woqooyi oo dhan, ku fog iyo ku dhowba, kan iyo kaasba, iyo boqortooyoyinka dunida ee dhulka joogo oo dhan, oo iyaga dabadoona waxaa cabbi doona boqorka Sheeshag. **27** Oo waxaad iyaga ku tidhaahdaa, Rabbiga ciidammada oo ah Ilaaha reer binu Israa'iil wuxuu idinku leeyahay, Cabba oo sakhraama, oo mantaga, oo dhaca, oo innaba mar dambe ha soo sara kicina, seefta aan dhexdiinna u soo diri doono daraaddeed. **28** Oo hadday diidaan inay koobka gacantaada ka qataano oo ay cabbaan, markaas waxaad iyaga ku tidhaahdaa, Rabbiga ciidammadu wuxuu idinku leeyahay, Hubaal waad cabbi doontaan! **29** Waayo, Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Bal eega, waxaan bilaabayaa inaan masiibo ku soo dejijo magaaladii laygu magacaabay, haddaba miyaan idinkana laydin wada ciqaabayan? Idinku ciqaabalaan ku sii joogi maysaan, waayo, waxaan u yeedhayaa seef inay ku dhacdoo dadka dhulka deggan oo dhan. **30** Sidaas daraaddeed erayadan oo dhan iyaga kaga sii hadal, oo waxaad ku tidhaahdaa, Rabbigu xagga saruu ka qaylin doonaa, oo codkiisu kaga soo hadli doonaa hoygiisa quduuska ah, oo wuxuu si weyn ugu qaylin doonaa xeradiisa, oo dadka dhulka deggan oo dhanna wuxuu ugu qaylin doonaa sida kuwa canabka ku tunta. **31** Rabbigu wuxuu leeyahay, Dhawaaq baa gaadhi doona tan iyo dhulka darafkiisa, maxaa yeelay, Rabbigu dacwad buu la leeyahay quruumaha, oo wuxuu la muddacayaan binu-aadmiga oo dhan, oo kuwa sharka ahna seef buu u gacangelin doonaa. **32** Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Bal ogaada, masibaan soobixi doonta oo qurun bay qurun kale uga sii gudbi doontaa, oo duufaan weyn aaya laga soo kicin doonaa dhulka darafyadiisa. **33** Oo kuwa Rabbigu laaya waxay maalintaas golli doonaa dhulka darafkiisan iyo darafkiisa kale inta ka dhex leh. Oo iyaga looma barooran doono, lamana soo ururin doono, lamana xabaali doono, oo waxay noqon doonaa sida digo dhulka ku kor daadsan. **34** Adhijirradow, ooya oo qayliya; kuwa adhiga madaxda u ahow, dambas ku galgasha, waayo, wakhtigii laydin gowraci lahaa waa yimid. Waan idin burburin doonaa, oo waxaad u dhici doontaan sida weel wanaagsan oo kale. **35** Oo adhijirradu meel ay ku cararaan ma ay heli doonaa, oo adhiga madaxdiisuna meel ay ku baxsadaan ma ay heli doonaa. **36** Oo waxaa la maqli doonaa codki qaylada adhijirrad, iyo ciddii adhiga madaxdiisa, waayo, Rabbigu wuxuu kala baabbi'iyey daaqsintoodii. **37** Oo xeryihii nabaadiinada waa la wada baabbi'iyey Rabbiga xanaaqiisa kulul aawadiis. **38** Wuxuu meeshiisiif qarsoonayd uga soo baxay sidii libaax oo kale, waayo, dalkoodii ciddil buu noqday, waana baabbi'iyaha cadhadiisa aawadeed iyo xanaaqiisa kulul aawadiis.

26 Bilowgii boqornimadii Yehooyaqa'iim ina Yoosiyaah oo boqor ka ahaa dalka Yahuudah ayaa erayganu xagga Rabbiga ka yimid, isagoo leh, **2** Rabbigu wuxuu leeyahay, Waxaa istaagtaa guriiga Rabbiga barxaddiisa, oo dadka magaaloooyinka dalka Yahuudah oo u yimid inay Rabbiga guriiga ku caabudaan oo dhan la hadal, oo erayada aan kugu amro inaad kula hadashid erayana ha ka reebin. **3**

Mindhaa waxaa suurtowda inay ku maqlaan oo mid kastaaba ka soo noqdo jidkiisa sharka ah, inaan anigu ka soo noqdo masiibadii aan u qasdiyey inaan iyaga ku sameeyo sharka falimahooda aawadiis. **4** Oo waxaad iyaga ku tidhaahdaa, Rabbigu wuxuu leeyahay, Haddaad i maqli weydaan si aad ugu socotaan sharcigayaan idin hor dhigay, **5** oo aad u maqashaan erayada nebiyada addoommadayda ah oo aan idin soo diro, anigoo goor wanaagsan idin soo diraya, laakiin innaba ma aydaan dhegaysan, **6** markaas gurigan waxaan ka dhigi doonaa sida Shiloh oo kale, oo magaaladanna quruumaha dunida oo dhan ayaan habaar uga dhigi doonaa. **7** Oo wadaaddadii iyo nebiyadii iyo dadkii oo dhummuba waxay maqleen Yeremyah oo erayadan gurigii Rabbiga kagaga dhex hadlaya, **8** oo markii Yeremyah uu wada dhammeeyey hadalkii uu Rabbigu ku amray inuu dadka oo dhan kula hadlo ayaa wadaaddadii, iyo nebiyadii, iyo dadkii oo dhammu isagii qabteen, oo waxay ku yidhaahdeen, Hubaal waa inaad dhimataa! **9** Bal maxaad magaca Rabbiga wax ugu sii sheegay adigoo leh, Gurigan wuxuu noqon doonaa sidii Shiloh oo kale, oo magaaladunan waxay noqon doontaa cidla oo aan ciduna degganay? No dadkii oo dhummuna Yeremyah ayay gurigii Rabbiga ugu soo wada urreen. **10** Oo amiirradii dalka Yahuudhaha markay waxyalaahaas maqleen ayay gurigii boqorka ka soo bexeen oo waxay yimaadeen gurigii Rabbiga, wayna fadhiisteen meesha laga soo galu iridda cusub ee guriga Rabbiga. **11** Markaasaa wadaaddadii iyo nebiyadii la hadleen amiirradii iyo dadkii oo dhan, oo waxay yidhaahdeen, Ninkanu dhimashuu istaahila, waayo, magaaladan ayuu wax ka sii sheegay sidii idinkuba aad dhegiihinna ku maqasheen. **12** Markaas Yeremyah wuxuu la hadlay amiirradii oo dhan iyo dadkii oo dhan, oo wuxuu ku yidhi, Rabbiga ayaa ii soo diray inaan gurigan iyo magaaladanba ka sii sheego erayadii aad maqasheen oo dhan. **13** Haddaba jidadiinna iyo falimihiinnaba hagaajiyaa, oo codka Rabbiga Ilaaifiinna ah addeeca, oo Rabbiguna wuu ka soo noqon doonaa masiibadii uu idinkaga hadlay. **14** Bal eega, anigu gacmihiiinna ku jiraa, haddaba iigu sameeyaa sida idinila wanaagsan oo idinila qumman. **15** Laakiinse bal si xaqiij ah u ogaada, haddaad i dishaan, waxaad nafsaddinna iyo magaaladan iyo dadka degganba u soo jiidaysaan dhiig aan xaq qabin, waayo, sida runta ah Rabbiga ayaa ii soo diray xaggiinna inaan dheghihiinna oo dhan erayadan maqashiyiyo. **16** Markaasaa amiirradii iyo dadkii oo dhammu waxay wadaaddadii iyo nebiyadii ku yidhaahdeen, Ninkanu dhimashoo ma istaahilo, waayo, wuxuu nagula hadlay magicii Rabbiga Ilaaheenna ah. **17** Markaas waxaa istaagay qaar ka mid ah waayeelladii dalka oo waxay la hadleen shirkii dadka oo dhan, iyagoo leh, **18** Miikaah kii reer Moreshed ayaa wax sii sheegay wakhtigii Xisqiyah oo boqorka ka ahaa dalka Yahuudah, oo dadka Yahuudah oo dhan ayuu la hadlay, oo wuxuu yidhi, Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Siyoon waxaa loo jeexi doonaa sida beer oo kale, oo Yeruuusalemma waxay noqon doontaa taallooyin burbur ah, oo buurta guriguna waxay noqon doontaa sidii meelaha sarsaa ee kaynta ku yaal oo kale. **19** Haddaba Xisqiyah oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah, iyo dadka Yahuudah oo dhammu miyey isagii dileen? Oo miyuusan isagu Rabbiga ka cabsan, oo uusan Rabbiga baryin, oo Rabbiguna miyuusan ka soo noqon masiibadii uu iyaga kaga hadlay? Innagu masiiboo weyn ayaynu nafteenaha u soo jiddi lahayn haddaan isaga dilno. **20** Oo weliba waxaa kaloo jiray nin magaca Rabbiga wax ku sii sheegay, waana Uuriyah ina Shemacyah oo ahaa reer Qiryad Yecariim, oo isna wuxuu magaaladan iyo dalkanba ka sii sheegay wax erayada Yeremyah oo dhan waafaqsan. **21** Oo markii Boqor Yehooyaqaqim, iyo raggiisi xoogga badnaa oo dhan, iyo amiirradii oo dhammu ay erayadiisii maqleen ayaa boqorkii damcay inuu isaga dilo, laakiinse Uuriyah markuu xaalkas maqlay ayuu baqay, oo intuu

cararay ayuu dalkii Masar tegey. **22** Markaasaa Boqor Yehooyaqaqim rag u diray dalkii Masar, waxayna ahaayeen Elnaataan ina Cakboor iyo rag kale oo isaga dalkii Masar u raacay. **23** Oo iyana dalkii Masar ayay Uuriyah ka soo bixiyeen, oo waxay u keeneen Boqor Yehooyaqaqim, oo isna seef buu isagii ku dilay, oo meydkisiina wuu ku dhex tuurur qabuura hadka. **24** Habab ahaatee Axiqaam ina Shaafaan gacantiisa way la jirtay Yeremyah inayan isaga ku ridin dadka gacantiisa si ay u dilaan.

27 Bilowgii boqornimadii Yehooyaqaqim ina Yoosiyah oo boqor ka ahaa dalka Yahuudah ayaa erayganu Yeremyah xagga Rabbiga uga yimid, isagoo leh, **2** Rabbigu wuxuu igu leeyahay, Waaad samaysataa xadhko iyo harqood, oo waxaad kor saartaa qoortaada. **3** Oo waxaad iyaga ugu sii dhiibtaa boqorka dalka Edom, iyo boqorka dalka Moo'aab, iyo boqorka reer Camnoon, iyo boqorka Turos, iyo boqorka Siidoon gacanta wargeeyayaasha Yeruuusaleem ugu yimid boqorka dalka Yahuudah oo Sidqiyaah ah. **4** Oo waxaad iyaga ku amartaa inay sayidyadooda ku yidhaahdaan, Rabbiga ciidammada oo ah Ilaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Waaad sayidyadiinna ku tidaahdaan, **5** Anjoo dhulka, iyo dadka iyo xayawaanka dhulka joogaba waxaan ku sameeyey xooggayga weyn iyo gacantaya fidsan, oo waxaan siiyey addoonkayga Nebukadnesar oo ah boqorka Baabuloon, oo weliba xayawaanka duurkana isagaan siiyey inay u adeegaan. **7** Oo quruumaha oo dhummuna way u wada adeegi doonaan isaga, iyo wiikisa, iyo wiikila wiikisa, ilaa wakhtiga dalkisu yimaado, oo dabadeedha quruumo badan iyo boqorro waaweyn ayaa isaga addoonsan doona. **8** Oo Rabbigu wuxuu leeyahay, Quruuntii iyo boqortooyadii aan u adeegi Nebukadnesar oo ah boqorka Baabuloon, oo diida inay qoortooda ka hoos mariyaan harqoodka boqorka Baabuloon, quruuntaas waxaan ku cigaabi doonaa seef iyo abaa iyo belaayo, ilaa aan iyaga gacantiisa ku baabbi'iyo. **9** Haddaba idinku innaba ha maqlina nebiyadiinna iyo waxesheegyadiinna, iyo riyolowyadiinna, iyo faaliyyaashiinna amase xataa saaxiriintinna ee idinku yidhaahda, Idinku uma aad adeegi doontaan boqorka Baabuloon, **10** waayo, been bay idinku sii sheegaan, si ay dalkiinna idinkaga fogeeyaan, oo aan anigu dibadda idinku kexeyeo, oo aad u halligantaan aawadeed. **11** Laakiinse Rabbigu wuxuu leeyahay, Quruuntii qoorteeda ka hoos marisa harqoodka boqorka Baabuloon inay isaga u adeegi aawadeed, taas dalkeedaan ku dayn doonaa, oo beeraheeday sii fali doontaa, wayna sii degganaan doontaa. **12** Weliba erayadan oo dhanna waan kula hadlay Sidqiyaah oo ah boqorka dalka Yahuudah, oo waxaan ku idhi, Qoortiinna ka hoos mariyaan harqoodka boqorka Baabuloon, oo u adeega isaga iyo dadkiisa, oo saas ku noolaada. **13** Oo bal maxaad adiga iyo dadkaaguba seefta iyo abaarta iyo belaayada ugu dhimanaysaan, sida Rabbigu uga hadlay quruuntii aan u adeegi boqorka Baabuloon? **14** Innaba ha maqlina nebiyada idinka hadla ee leh, Uma aad adeegi doontaan boqorka Baabuloon, waayo, iyagu been bay idin sii sheegaan. **15** Maxaa yeel, Rabbigu wuxuu leeyahay, Anigu sooma aan dirin, laakiinse been bay magacayga ku sii sheegaan, si aan idin sii sheegab. **16** Oo weliba wadaaddada iyo dadkan oo dhanba, waan la hadlay oo waxaan ku idhi, Rabbigu wuxuu leeyahay, Innaba ha maqlina erayadii nebiyadiinna wax idin sii sheega, oo idinku yidhaahda, Bal ogaada, weelashii guriga Rabbiga mar dhow baa Baabuloon laga soo celin doonaa, waayo, iyagu been bay idin sii sheegaan. **17** Iyaga ha maqlina. Boqorka Baabuloon u adeega, oo saas ku noolaada, waayo, bal maxay magaaladani cidla u noqonaysaa? **18** Laakiinse iyagu hadday nebiyo yihiin, iyo haddii eraygii Rabbigu

uu iyaga la jiro, haatan Rabbiga ciidammada ha ka baryeen in weelasha ku hadhay guriga Rabbiga, iyo guriga boqorka dalka Yahuudah, iyo Yeruusaalem gudaheeduba ayan Baabulloon tegin.

19 Waayo, Rabbiga ciidammadu wuxuu ka leeyahay tiirarka, iyo berkedda, iyo saldhigiyad, iyo weelasha magaaladan ku hadhay, **20** oo uusan Nebukadnesar oo ah boqorka Baabulloon qaadan markuu maxaabisi ahaanta u kaxaystay boqorkii dalka Yahuudah oo ahaa Yekonyaah ina Yehooyaaciim iyo saraakiishii dadka Yahuudah iyo reer Yeruusaalemba, oo intuu Yeruusaalem ka kaxaystay uu Baabulloon la tegey, **21** Rabbiga ciidammada oo ah Ilaaha reer binu Israa'iil wuxuu ka leeyahay weelasha ku hadhay guriga Rabbiga iyo guriga boqorka dalka Yahuudah, iyo Yeruusaalemba, **22** Rabbiga wuxuu leeyahay, iyaga waxaa loo qaadan doonaa Baabulloon, oo halkaasay oolli doonaan ilaa maalinta aan soo booqan doono, oo dabadeedna waan soo qaadi doonaa oo meeshan baan ku soo celin doonaa.

28 Oo isla sannaddaasba, bilowgii boqornimadii Sidqiyah uu boqorka ka ahaa dalka Yahuudah, sannaddii afraad bisheedi shanaad ayaa Xananyaah ina Casur oo ahaa nebigii Gibecoon ka yimid igula hadlay guriga Rabbiga dhexdiisa iyadoo ay wada joogaan wadaaddadii iyo dadkii oo dhammu, oo wuxuu igu yidhi, **2** Rabbiga ciidammada oo ah Ilaaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Anigu harqoodkii boqorka Baabulloon waan jebiyey. **3** Intaanay laba sannadood dhammaan ayaan halkan ku soo celin doonaa weelashii guriga Rabbiga oo uu Nebukadnesar oo ah boqorka Baabulloon halkan ka qaataj, oo uu Baabulloon la tegey. **4** Oo Rabbigu wuxuu leeyahay, Waxaan halkan ku soo celin doonaa Yekonyaah ina Yehooyaaciim oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah, iyo maxaabistiid dadka Yahuudah ee Baabulloon lala tegey oo dhan, waayo, harqoodka boqorka Baabulloon waan jebin doonaa. **5** Markaas Nebi Yeremyah baa la hadlay Nebi Xananyaah iyadoo ay wada joogaan wadaaddadii iyo dadkii guriga Rabbiga dhex taagnaa oo dhammu. **6** Oo Nebi Yeremyah wuxuu yidhi, Aamiin, Rabbigu saas ha yeelo. Rabbigu ha wada sameeyo erayadii aad sii sheegtay oo weelashii guriga Rabbiga ha soo celiyo, oo kuwii maxaabisi ahaanta loo kaxaystay oo dhan Baabulloon ha ka soo celiyo oo meeshan ha keeno. **7** Hase ahaatee bal adigu haatan maqal eraygan aan kula hadlay dhegahaaga iyo dhegaha dadkan oo dhan. **8** Nebiyadii waayihii hore oo aniga iyo adigaba inaga sii horreeyey waxay waddammo badan iyo boqortooyoyin waaweyn wax kaga sii sheegeen dagaal iyo masiibo iyo belaayo. **9** Nebigii nabad wax ka sii sheega, oo uu eraygii nebigaasuu run noqdo, markaas nebigaas waxaa loo aqoonsadaa in Rabbigu isaga dhab ahaan u soo diray. **10** Kolkaasaa Nebi Xananyaah harqoodkii qortii Nebi Yeremyah ka qaaday oo uu kala jebiyey. **11** Markaasaa Xananyaah dadkii oo dhan hortiisa ku hadlay oo wuxuu yidhi, Rabbigu wuxuu leeyahay, Sidaas oo kale intaanay laba sannadood dhammaan ayaan quruumaha oo dhan uga jebin doonaa harqoodka Nebukadnesar oo ah boqorka Baabulloon. Kolkaasaa Nebi Yeremyah iska tegey. **12** Oo markii Nebi Xananyaah uu harqoodkii ka jebiyey qortii Nebi Yeremyah dabadeed ayaan eraygii Rabbigu u yimid Nebi Yeremyah, isagoo leh, **13** Tag, oo waxaad Xananyaah ku tidhaahdaa, Rabbigu wuxuu kugu leeyahay, Adigu waxaad jebisay harqoodkii qoriga ahaa, laakiinse waxaad meeshiisa ka yeelan doontaa harqood bir ah. **14** Waayo, Rabbiga ciidammada oo ah Ilaaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Quruumahan oo dhan waxaan qortooda kor saaray harqood bir ah, si ay ugu adeegaan boqorka Baabulloon oo ah Nebukadnesar, oo iyana way u adeegi doonaan, oo weliba xayaanka duurkana isagaan siiyey. **15** Markaas Nebi Yeremyah wuxuu Nebi Xananyaah ku yidhi, Xananyaahow, bai haatan i maqal. Rabbigu kuma soo dirin, laakiinse waxaad dadkan ka dhigaysaa inay been isku halleeyaa. **16**

Sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal ogow, anigu waan kaa fogay doonaa dhulka korkisa, oo isla sannaddan ayaad dhiman doontaa, maxaa yeelay, waxaad ku hadashay caasinimo Rabbiga ka gees ah. **17** Sidaas daraaddeed Nebi Xananyaah isla sannaddaas bisheedi toddobaad ayuu dhintay.

29 Haddaba kuwanu waa erayadii warqaddii uu Nebi Yeremyah Yeruusaalem uga diray kuwi hadhay ee waayeelladii maxaabisi nimadii iyo wadaaddadii, iyo nebiyadii, iyo dadkii uu Nebukadnesar Yeruusaalem maxaabisi ahaanta uga kaxaystay oo uu Baabulloon la tegey oo dhan. **2** (Taas waxay ahayd markii Boqor Yekonyaah, iyo boqoraddi hooyadiis ahayd, iyo bohommadii, iyo amiirradii dadka Yahuudah iyo Yeruusaalem, iyo saanacyadii, iyo birtumayaashiiba ay Yeruusaalem ka tageen dabadeed.) **3** Oo wuxuu ugu sii dhiib gacantii Elcaasaah ina Shaafaan, iyo Gemaryah ina Xilqiyah (oo uu boqorkii dalka Yahuudah oo Sidqiyah ahaa uu u diray Baabulloon iyo ilaa Nebukadnesar oo ahaa boqorkii Baabulloon,) isagoo leh, **4** Rabbiga ciidammada oo ah Ilaaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, kuwii maxaabisi ahaanta loo kaxaystay oo dhan, oo aan ka yeelay in Yeruusaalem laga kaxaysto oo Baabulloon lala tago, waxaan idinku leeyahay, **5** Guryo dhista, oo ku hoyda, oo beero beerta, oo midhahoodana cuna. **6** Naago guursada, oo wiil iyo gabdho dhala, oo wiilashii nana naago u guuriya, oo gabdhihiin nana niiman siiya, si ay iyaguna wiil iyo gabdho u dhalaan, oo halkaasna ku tarma oo ha yaraaolina. **7** Oo waxaad nabad u doondoontaan magaaladii aad idinka yeelay in laydiin kaxaysto idinkoo maxaabisi ah, oo iyada Rabbiga u barya, waayo, idinku nababdeeda ayaad nabad ku heli doontaan. **8** Waayo, Rabbiga ciidammada oo ah Ilaaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Nebiyadiinna iyo waxsheegyadiinna idin dhex joogaa yaanay idin kхиyanayn, oo idinku innaba ha dhegaysanina riyooyinkinna aad ku riyootaan. **9** Waayo, magacaygay wax been ah idinku sii sheegaan, laakiinse Rabbigu wuxuu leeyahay, Anigu iyaga sooma aan dirin. **10** Waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Markii toddobaatan sannadood Baabulloon loo dhammeeyo dabadeed ayaan idin soo booqon doonaa, oo waxaan idin oofin doonaa eraygaygi wanaagsanaa, oo halkan dib baan idinku soo celin doonaa. **11** Waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Anigu waan garanayaa fikirrada aan idinku fikiro, waana fikirro nabadeed, oo ma aha kuwa masiibeed, si aan ugudambaystiinna rajo idin siyo. **12** Oo markaasaad ii yeedhan doontaan, waanad i soo baryi doontaan, oo aniguna waan idin maqil doonaa. **13** Oo waad i doondooni doontaan, waanad i heli doontaan markaad qalbigiinna oo dhan igu doontoonaan. **14** Oo Rabbigu wuxuu leeyahay, Waad i heli doontaan, oo maxaabisihaantiin nana waan idinka celin doonaa, oo waxaan idinku soo wada ururin doonaa quruumaha oo dhan iyo meelihii aad idin kexeeyey oo dhan aaya Rabbigu leeyahay, oo waxaan idinku soo celin doonaa meeshii aad ka dhigay in maxaabisi ahaan laydinkaga kaxaysto. **15** Maxaa yeelay, idinku waxaad tidhaahdeen, Rabbiga aaya Baabulloon nebiyo nooga dhex kiciiyey. **16** Rabbigu wuxuu ka leeyahay boqorka carshigii Daa'uud ku fadhiya iyo dadka magaaladan deggan oo dhan, Walaalihiinii aad maxaabisi ahaan laydinla kaxaysan, **17** Rabbiga ciidammadu wuxuu ka leeyahay, Bal ogaada, waxaan korkooda ku soo dayn doonaa seef, iyo abaar, iyo belaayo, oo waxaan iyaga ka dhigi doonaa sida midho berde oo qudhmay oo xumaantooda aawadeed aad innaba la cuni karin. **18** Oo waxaan iyaga ku eryan doonaa seef iyo abaar iyo belaayo, oo waxaan ka dhigi doonaa inay boqortooyoyinka dunida oo dhan ku dhex rogrogmadaan hor iyo dib, oo ay inkaa iyo wagaa yaaabo oo lagu foodhyo, iyo cay ku dhex noqdaan quruumaha aad u kexeeyey oo dhan, **19** maxaa yeelay, iyagu ma ay dhegaysan erayadaydi aad iyaga ugu soo dhiibay nebiyadii addoommadayda ahaa, anigoo goor wanaagsan soo diraya,

laakiinse waad maqli weydeen, ayaa Rabbigu leeyahay. **20** Haddaba maxaabiistiin aan Yerusaalem ka diray oo aan Baabulloon u kexxeeyey, bal erayga Rabbiga maqla. **21** Rabbigu ciidammada oo ah Ilaaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Axaab ina Qoolaayaah iyo Sidqiyah ina Macaseeyah oo magacayga been idinku sii sheega, bal ogaada iyaga waxaan gelin doonaa gacanta Nebukadresr oo ah boqorka Baabulloon, oo isna indhihiinna hortooda ayuu iyaga ku dili doonaa.

22 Oo maxaabiista dadka Yahuudah oo Baabulloon joogta oo dhammu way habaartami doonaan iyagoo leh, Rabbigu ha kaa dhigo sidii Sidqiyah iyo sidii Axaab ee uu boqorka Baabulloon dabka ku dubay oo kale, **23** maxaa yeelay, nacasnimo ayay dalka Israa'iil ku dhix sameeyeen, oo weliba naagihii derisiyadooda ayay ka sinaysteen, oo erayo been ah oo aanan iyaga ku soo amrin ayay magacayga ku hadleen. Anigu kan og baan ahay, oo markhaati baan ka ahay, ayaa Rabbigu leeyahay. **24** Oo weliba Shemacyah oo ah reer Naxlaamii waxaad ku tidhaahdaa, **25** Rabbigu ciidammada oo ah Ilaaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Adigu waxaad warqado magacaaga ugu soo diray dadka Yerusaalem jooga oo dhan, iyo Sefanyaah ina Macaseeyah oo wadaadka ah, iyo wadaaddada oo dhanba, **26** oo waxaad tidhi, Rabbigu wadaad buu kaaga dhigay meeshii wadaadkii Yehooyaadaac inaad saraakil u noqotaan guriga Rabbigu iyo inaad xabsi ku riddid oo aad silsilado ku xidhil nin kasta oo waalan oo nebi iska dhigaba. **27** Haddaba bal maxaad u canaanan weyday Yeremyah oo ah reer Canaatood oo nebi isaga kaa dhigaya? **28** Waayo, isagu cid buu noogu soo diray Baabulloon, oo wuxuu yidhi, Maxaabiisnimadiinnu waa muddo dheer, haddaba guryo dhista, oo ku hoyda, oo beero beerta, oo midhahoodana cuna. **29** Oo wadaadkii Sefanyaah ahaa ayaa warqaddaas ku akhriyey Nebi Yeremyah hortiisa. **30** Markaasaa eraygii Rabbigu ku soo degay Yeremyah, isagoo leh, **31** Kuwa maxaabiista ah oo dhan u cid dir oo waxaad ku tidhaahdaa, Rabbigu wuxuu Shemacyah oo ah reer Naxlaamii ka leeyahay, Shemacyah wax buu idii sii sheegay, aniguse sooma aan dirin, oo wuxuu idinka dhigay inaad been isku hallaysaan, **32** sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal ogaada, Shemacyah oo ah reer Naxlaamii iyo farcankiisaba waan ciqaabi doonaa. Isagu ma uu yeelan doono nin qudha oo dadkan dhix deggan, oo wanaaggaa dan dadkaya u samayn doonona isagu ma uu arki doono, maxaa yeelay, wuxuu ku hadlay caasinimo Rabbiga ka gees ah, ayaa Rabbigu leeyahay.

30 Kanu waa eraygii Yeremyah xagga Rabbiga uga yimid, isagoo leh, **2** Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Erayadii aan kugula hadlay oo dhan kitabu ku qor. **3** Waayo, bal eeg, Rabbigu wuxuu leeyahay, Waxaan iman doona wakhtigii aan maxaabiiisnimadiin ka soo celin doono dadkaya dalka Israa'iil iyo dalka Yahuudha, oo waxaan iyaga ku soo celin doonaa dalkii aan awowayaashhood siiyey, oo iyana way hantiyi doonan, ayaa Rabbigu leeyahay. **4** Oo kuwanu waa erayadii ku saabsan dadka dalka Israa'iil iyo dalka Yahuudah ee Rabbigu ku hadlay. **5** Waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Waxaannu maqalnay cod gaariir badan, oo cabsiyeed, oo aan mid nabdeed ahayn. **6** Bal haatan weyddiyya, oo bal eega, haddii nin ilmo dhalid la foosho iyo haddii kale? Bal maxaan u arkaa nin kasta oo gacmihiisa dhexda ku haya sida naag foolanaysa oo kale, iyo wejiyo wada qayirmay? **7** Hoogay wakhtigasuu waa wakhti weyn, oo ma jiro mid isaga la mid ahu, waana wakhtigii dhikii dadka Yacquub, laakiinse waa laga badbaadin doonaa dhikkaas. **8** Oo Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Wakhtigas ayaan harqoodkiisa qoortaada ka jebin doonaa, oo hadhkhaha kugu xidhanna waan jari doonaa, oo shisheeyayaalna mar dambe isaga ma addoonsan doonaa, **9** laakiinse waxay u adeegi doonaa Rabbiga Ilaahooda ah, iyo boqorkooda Daa'uud ee an

iyaga u sara kicin doono. **10** Sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu leeyahay, Addoonkayga reer Yacquubow, ha cabsan, reer Israa'iilow, ha nixin, waayo, bal eeg, anigu meel fog baan kaa badbaadin doonaa, oo farcankaagana waxaan ka badbaadin doonaa dalkii ay maxaabii ahaanta u joogeent, oo reer Yacquubna wuu soo noqon doonaa, oo wuxuu ku joogi doonaa aamusnaan, iyo xasilloonaan, oo ciduna ma cabsiin doonto. **11** Waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Anigu waan kula jiraa inaan ku badbaadsho, waayo, waan wada baabbi'in doonaa quruumihii aan kugu dhix firdhiyey oo dhan, laakiinse adiga ku wada baabbi'in maayo, caddaalad baanse kugu edbin doonaa, oo sinaba ciqaabidla'aan kuugu dayn maayo. **12** Waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Nabarkaagu waa mid aan bogsan karin, oo dhaawacaaguna aad buu u xun yahay. **13** Oo innaba mid dacwadaada kuu qaada lama arko in nabarkaaga la duubo, oo dawo wax bogisiisana ma aad haysatid. **14** Kuwii ku jeelaan jiray oo dhammu way ku wada illoobeen, oo innaba kuma ay doondoonaan, waayo, waxaan kugu dhaawacay dhaawicii cadowga, iyo edbintii kan naca weyn, waana xumaantadii badatay aawadeed, maxaa yeelay, dembiyadaadli way sii kordheen. **15** Bal maxaad ula qaylinaysaa nabarkaaga? Xanuunkaagu waa mid aan bogsan karin, waana xumaantadii badatay aawadeed, oo waxaan waxyalaahan kuugu sameeyey waa dembiyadaadli sii kordhay aawadood. **16** Oo sidaas daraaddeed kuwa ku baabbi'iya oo dhan waa la wada baabbi'in doonaa, oo cadaawaayaashaada oo dhanna midkood kastaba maxaabii ahaan aaya loo kaxsyan doonaa, oo kuwa ku kala boobana waa la kala boobi doonaa, oo kuwa ku dhacana waxaan ka yeeli doonaa in iyaganla dhaco. **17** Waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Anigu caafimaad baan kuu soo celin doonaa, oo dhaawacyadaadana waan kaa bogsiin doonaa, maxaa yeelay, iyagu waxay kugu magacaabeen Mid la nacay, oo waxay yidhaahdaan, Tanu waa Siyon oo aan niinna doonayn. **18** Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal ogaada, maxaabiisti teendhoojinka dadka Yacquub waan soo celin doonaa, oo meelihiisa lagu hoydona waan u naxariisan doonaa, oo magaaladana waxaa laga dul dhisi doonaa taallada burburkeeda, oo daarta boqorkuna siday ahaan jirtay ayay u ahaan doontaa. **19** Oo waxaa iyaga ka soo dhix bixi doonaa mahadnaqid iyo kuwa reyreeya codkood, oo iyaga waan tarmin doonaa, oo mana ay dhinno doonaa, oo weliba waan sharfi doonaa, oo ma ay yaraan doonaa. **20** Oo carruurtooduna waxay noqon doonaa sidii waayihi hore, oo ururkooduna hortayduu ku dhisi doonaa, oo kuwa iyaga dulma oo dhanna waan wada ciqaabi doonaa. **21** Oo amirkooduna iyaguu ka iman doonaa, taliyahooduna iyaguu ka soo dhix bixi doonaa, oo isagaan ka dhigi doonaa inuu ii soo dhowaado, oo isna wuu ii iman doonaa, waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Waa kuma kan ku dhaca inuu ii soo dhowaado? **22** Oo idinku dadkaya waad ahaan doontaan, aniguna Ilaahiinna baan ahaan doonaa. **23** Bal eega, duufaankii Rabbiga ayaa soo baxay, kaasoo ah cadhadiis, waana dabayl cirwareen ah, oo waxay ku dhici doontaa madaxa sharowyada. **24** Rabbiga xanaaqiisa kululu dib u noqon maayo jeeruu sameeyo oo wada oofyo qasdiqa qalbigiisa, oo ugudambystana waad garan doontaan.

31 Rabbigu wuxuu leeyahay, Isla markaasba waxaan ahaan doonaa Ilaaha qolooyinka reer binu Israa'iil oo dhan, oo iyana dadkaygay ahaan doonan. **2** Rabbigu wuxuu leeyahay, Markaan u soo kacay inaan isaga nasiyo ayay dadkii seefta ka baxsaday naxariis ka heleen cidladii, waana reer binu Israa'iil. **3** Rabbigu waa horuu ii muuqday, oo wuxuu igu yidhi, Waxaan kugu jeelaaday jacayl daa'im ah, oo sidaas daraaddeed raxmad baan kugu soo jiitay. **4** Dadka Israa'iil ee bikradda ahow, mar kalaan ku dhisi doonaa, oo waad dhismi doontaa, oo waxaad mar kale isku sharxi doontaa dafakaagi, oo waxaad cayaaraha ula bixi doontaa kuwa reyreeya. **5**

Oo weliba waxaad canab ku beeran doontaa buuraha Samariya, oo beeraleedu wax baybeeran doonaan, oo midhahoodana way ku farxi doonaan. **6** Waxaa iman doona wakhti waardiyyaasha buuraha Efrayim karaan ay ku dhawaaqi doonaan, Sara joogsada oo aynu Rabbiga Ilaheena ah Siyoon ugu kacne. **7** Waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Reer Yacquub aawadiis farraxd ugu heesa, oo waxaad u dhawaqaadka kan madaxa qurumaha ah aawadiis. Naadiya, oo ammaana, oo waxaad tidhaahdaan, Rabbijow, dadkaaga ah kuwa reer binu Israa'iil ka hadhay badbaadi. **8** Bal ogaada, waxaan iyaga ka soo kaxayn doonaan dalka woqoyi, waan ka soo ururin doonaan dhulka darafyadiisa, oo waxaan iyaga la soo keeni doonaan indhoolaha iyo curyaanka, iyo naagtii ur leh, iyo tii ilmo la foolanaysa. Iyagoo guuto weyn ah ayay halkan ku soo noqon doonaan. **9** Iyagoo ooyaya bay iman doonaan, oo anoo qalbi qaboojinaya ayaan soo hor kici doonaan, oo waxaan iyaga soo ag marin doonaan durdurro biya ah iyo jid toosan oo ayan ku dhex turunturoon dooniin, waayo, aabbaan reer binu Israa'iil u ahay, oo Efrayimma waa curadkaygii. **10** Quruumahow, Rabbiga eraygiisa maqla, oo gasiiradaha fog ka dhix naadiya, oo waxaad tidhaahdaan, Kii reer binu Israa'iil kala firdhiyey wuu soo ururin doonaan, oo wuxuu uilaalin doonaan siduu adhijir adhigiiisa u ilaaliyo o kale. **11** Waayo, Rabbigu reer Yacquub wuu soo furtay, oo wuxuu ka soo badbaadiiy gacantii kii isaga ka xoogga badnaa. **12** Oo intay yimaadaan ayay meeshaa sare ee Siyoon ka dul heesi doonaan, oo waxay u soo wada qulqili doonaan Rabbiga wanaaggiisa oo ah hadhuudh, iyo khamri, iyo saliid, iyo ubadka idhaa iyo lo'daba, oo naftooduna waxay noqon doontaa sida beer la waraabiyeey oo kale, oo mar dambena innaba weligood ma ay murugoona doonaan. **13** Oo markaasay bikraddu cayaarta ku dhix rayrayn doonta, oo barbaarrada iyo odayaashuba ay wada farxi doonaan, waayo, baroorashadoodii farraxd baan ugu beddeli doonaan, waan an u qalbi qaboojin doonaan, oo waxaan ka dhigi doonaan inay murugtoodii ka reyreeyaa. **14** Oo Rabbigu wuxuu leeyahay, Wadaadada naftoodaa aad baan u dhergi doonaan, oo dadkayguna wanaaggaygakay ka dhergi doonaan. **15** Rabbigu wuxuu leeyahay, Cod baa Raamaah laga maqlay, baroorasho iyo oohn qadhaadh, oo Raaxeeel carruuteeday oo oyaysaa, wayna diiddaa in carruuteeda looga qalbi qaboojiyo, waayo, ma ay joogaan. **16** Rabbigu wuxuu leeyahay, Codkaaga oohinta ka jooji, oo indhaagana ilmada ka celi, waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Shuqulkaaga waa lagaaga abaalgudi doonaan, oo iyagu mar kalay ka iman doonaan dalkii cadowga. **17** Oo Rabbigu wuxuu leeyahay, Ugudambystaadana rajaaj kui jirta, oo carruurtaaduna mar kalay waddankooda ku soo noqon doonaan. **18** Sida xaqiqiada ah waxaan maqlay Efrayim oo ku barooranaya, Adigu waad i edbisay, oo waxaa la ii edbiyey sidii dibi layli ah oo aan harqoodka u baran. I soo celi, oo aniguna waan soo noqon doonaan, waayo, Rabbiga Ilaahayga ah ayaad tahay. **19** Hubaal markaan soo noqday ayaan toobadkeenay, oo markii lay waaniyeenbowdadaan dharbaaxay, oo waan ceeoobay, oo xataa waan sharafjabay, waayo, waxaan weli sitay ceebti yaraantdaya. **20** Rabbigu wuxuu leeyahay, Efrayim ma wiilkayga aan aad u jeclahay baa? Oo ma wii aan ku farxo baa? Waayo, mar alla markii aan wax isaga ka gees ak ku hadlo, add baan isaga u xusuustaa, oo aawadiis ayaan uurku ii gubtay. Hubaal waan u naxariisan doonaan. **21** Calaamado samayo, oo tiirar jidka lagu garto qotonso, oo qalbiqaaqa u soo jeedi xagga jidka weyn, kaasoo ah jidki aad markii hore ku tagtagt. Dadka Israa'iil ee bikradda ah, soo noqo. Magaalooinkiagaan ku soo noqo. **22** Kaaga sida bikrad dib u socdow, ilaa goormaada iska daba wareegaysaa? Waayo, Rabbigu wax cusubuu dhulka ku sameeyey, oo naag baa nin ku wareegi doonta. **23** Rabbiga ciidammada oo ah Ilaaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Hadalkan ayay mar kale kaga dhix hadli doonaan

dalka Yahuudah iyo magaalooinkiisa, markaan maxaabistooda dib u soo celijo, oo waxay odhan doonaan, Hoyga caddaalladda, iyo burta quduuska ahay, Rabbigu ha ku barakeeyo. **24** Xaggaas waxaa degganaan doona dadka dalka Yahuudah iyo magaalooinkiisa oo dhanba, kuwasoo beeraley iyo kuwa xoolodhaqato ah. **25** Waayo, naf kasta oo daallan ayaan wabxiyey, oo naf kasta oo murugaysanna waan dhergiyey. **26** Markaasaan toosay, oo wax baan firihey, oo hurdadaydina way ii macaanayd. **27** Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal ogaada, waxaa iman doona wakhti aan dalka Israa'iil iyo dalka Yahuudahba ku dhix beeri doono abuur dad iyo duunyoba. **28** Oo Rabbigu wuxuu leeyahay, Waxay noqon doontaa in sidaan iyaga ugu dhawray inaan rujiyo, oo aan dumiy, oo aan afgeemyo, oo aan baabbiyo, oo aan wada dhibo, sidaas oo kale ayaan iyaga ugu dhawri doonaan inaan dhiso, oo aan beero. **29** Oo wakhtigaas iyagu mar dambe ma ay odhan doonaan, Aabbayaashii waxay cuneen canab dhanan, carruurtina way saliiyoodeen. **30** Laakiinse mid kastaaba wuu u dhiman doonaan xumaantiisa, oo nin kasta oo canab dhananaan cunaaba wuu saliiyoon doonaan. **31** Bal eega, maalmihii waa imanayaan, ayaan Rabbigu leeyahay, oo anigu axdi cusub baan la dhigan doonnaa reer Israa'iil iyo reer Yahuudah, **32** oo aan ahayn axdigii aan awowayaashood la dhigtagt oo kale, maalintii aan iyaga gacanta qabtagt inaan ka kaxeeyo dalka Masar. Iyagu axdigaygaas way jebiyeen in kastoo aan iyaga sayid u ahaa, ayaan Rabbigu leeyahay. **33** Laakiinse kanu waa axdigaa aan la dhigan doono reer Israa'iil maalmahaas dabadood, ayaan Rabbigu leeyahay. Sharcigayga waxaan gelin doonaan uurkooda, oo qalbigoodana waan ku qori doonaan, oo Ilaahooda waan ahaan doonaan, iyaguna dadkaygay ahaan doonaan. **34** Mar dambe nin kastaaba deriskisa wax ma bari doono, oo nin kastaaba walaalkiis wax ma bari doono, isagoo ku leh, Rabbiga garo, waayo, kulli way i garan doonaan, kooda ugu yar ilaa kooda ugu weynba, ayaan Rabbigu leeyahay, waayo, xumaantooda waan caifiy doonaan, oo dembigoodana kol dambe ma xusuusan doono. **35** Rabbiga qorraxda maalintii nuurka ka dhiga, oo qaynuunnada dayaxa iyo xiddigaha ka dhiga inay habeenkii nuuraan, oo baddana kiciya si ay mawjadaheedu u guuxaan, oo magiciisa la yidhaahdo Rabbigii ciidammada, wuxuu leeyahay: **36** Haddii qaynuunnadaasu ay hortayda ka tagaan, farcanka reer binu Israa'iilina way ka joogsan doonaan inay weligoodba hortayda quruun ku ahaadaan. **37** Rabbigu wuxuu leeyahay, Haddii samada sare la qiyasi karo, amase aasaaska dhulka hoose la soo baadhi karo, markaas aniguna farcanka reer binu Israa'iil oo dhan waan u wada xoori doonaan wixii ay sameeyeen oo dhan aawadood, ayaan Rabbigu leeyahay. **38** Oo haddana Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal ogaada, waxaa iman doona wakhti Rabbiga magaalada looga dhisi doono munaaradda Xananeel iyo tan iyo iridda rukunka. **39** Oo xadhigha qiyastuna wuxuu hore ugu sii gudbi doonaan tan iyo buurta Gaareeb oo ka sii horraysa, oo xagga Gocaahna wuu u jeedsan doonaan. **40** Oo dhammaan dooxada meydak, iyo dambaskaba, iyo beeraha oo dhan tan iyo durdurka Qidroon iyo ilaa iridda faraska oo dhanka bari u jeeddaba quduus bay Rabbiga u ahaan doonaan, oo weligeedna mar dambe lama rujin doono, lamana dumin doono.

32 Kanu waa eraygi Yeremyah xagga Rabbiga uga yimid sannaddii tobnaad ee Sidqiyaah oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah, oo kaasu wuxuu ahaa sannaddii siddeed iyo tobnaad oo Nebukadresar. **2** Markaasaan ciidankii boqorka Baabuloon Yerusaalem hareereeyeen. Oo Nebi Yeremyahna wuxuu ku xidhnaha barxaddii xabsigii ku dhix yiil gurigii boqorka dalka Yahuudah. **3** Waayo, Sidqiyaah oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah aaya isaga xidhay, oo wuxuu ku yidhi, War maxaad wax u sii sheegtaa, adigoo leh, Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal ogaada, magaaladan waxaan gelin doonaan

gacanta boqorka Baabulloon, oo isna wuu qabsan doonaa, 4 oo Sidqiyah oo ah boqorka dalka Yahuudah gacanta reer Kaldaiiin kama uu baxsan doono, laakiinse hubaal waxaa la gelin doonaa gacanta boqorka Baabulloon, oo isna afkiisuu kula hadli doonaa, oo indhahana way isku arki doonaan, 5 oo isna Sidqiyah ayuu u kaxaysan doonaa Baabulloon oo halkaasuu joogi doonaa ilaa an isaga soo boqdo, ayaa Rabbigu leeyahay; oo in kastoo aad reer Kaldaiiin la dirirtaan innaba ma liibaani doontaan? 6 Oo Yeremyaahna wuxuu yidhi, Eraygii Rabbiga ayaa ii yimid, oo wuxuu igu yidhi, 7 Bal eeg, waxaa kuu iman doona ina-adeerkaa Xanameel ina Shalluum, oo wuxuu kugu odhan doonaa, Beertayda Canaatood ku taal iga iibso, waayo, adigaa furashada xaq u leh inaad iga iibsatiid. 8 Markaasaan ina-adeerkay Xanameel iigu yimid barxaddii xabsiga sidii erayga Rabbigu ahaa, oo wuxuu igu yidhi, Waan ku baryayaaye beertayda ku taal Canaatood oo dalka reer Benyaamiin ku dhex taal iga iibso, waayo, inaad dhaxasho adigaa xaq u leh, oo furashadeedana adigaa leh, haddaba soo iibso, oo markaasaan ogaaday in kaasu Eraygii Rabbiga yahay. 9 Markaasaan iibsaday ina-adeerkay Xanameel beertiisi Canaatood ku til, oo isagaan lacagttii miisaamay taasoo ahayd toddoba iyo tobani sheqel oo lacag ah. 10 Oo intaan warqaddii heshiiska qoray ayaan shaabadeeyey, oo markaasaan markhaatiyaal u yeedhay oo isagaan lacagttii kafado ugu miisaamay. 11 Kolkaasaan qaataw warqadiihii heshiiska waxiibsashada, tii shaabadaysnayd iyo tii furnaydba, si waafaqsan sharciga iyo caadada. 12 Oo markaasaan warqaddii heshiiska waxiibsashada u dhiibay Baaruug ina Neeriyaah oo ka sii ahaa ina Maseeyaaah, iyadoo uu u jeedo ina-adeerkay Xanameel, oo waxaan ugu hor dhiibay markhaatiyaashii warqadda heshiiska saxeexay, iyo Yuhuuddii xabsiga barxaddiisa fadhiday oo dhan. 13 Oo waxaan Baaruug ku amray hortooda, oo ku idhi, 14 Rabbiga ciidammada oo ah llaaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Qaad warqadahan heshiiska waxiibsashada, midda shaabadaysan, iyo tan furanba, oo waxaad ku dhex riddaa jidab dhooba ah, si ay wakhti dheer u sii raagaan. 15 Waayo, Rabbiga ciidammada oo ah llaaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Weliba mar dambe dalkan waxaa laga iibsan doonaa guryo iyo beero canab ah. 16 Oo markaan warqaddii heshiiska waxiibsashada Baaruug ina Neeriyaah u dhiibay dabadeed ayaan llaah baryay oo waxaan ku idhi, 17 Sayidow, Rabbiyow, bal eeg, samada iyo dhulkuba xooggaaga badan iyo gacantaada fidsan ayaad ku samaysay, oo wax kugu adagna ma jiro. 18 Kumanyaal baad u naxariisataa, oo xumaanti aabbayaashu sameeyaaanna waxaad abaalmarin ugu soo celisaa laabta carruurtooda iyaga ka dampbaysa. Magacaagu waa llaaha xoogga badan ee weyn, iyo Rabbiga ciidammada. 19 Xagga talada waad ku weyn tahay, oo xagga shuqulkana waad ku xoog badan tahay. Indhaaagu way u furan yihiin jihadka binu-aadmiga oo dhan, si aad mid kasta ugu abaalmarisid sidii jidkiisu ahaa iyo sidii midhaha falimihiisu ay ahaayeen. 20 Waxaad ilaa maantadan calaamooyin iyo yaababba ku dhex samaysay dalkii Masar, iyo reer binu Israa'iil dheddooda, iyo dadka kale dhexdoodaba, oo magac baad samaysatay siday maantadan tahay. 21 Oo dadkaaga reer binu Israa'iilina dalkii Masar baad kaga soo bixisay calaamooyin, iyo yaabab, iyo gacan xoog badan, iyo dhudhun fidsan, iyo cabsi weyn. 22 Oo iyagaad siisay dalkan aad awowayaashod ugu dhaaratay inaad iyaga siinaysid kaasoo ah dal caano iyo malab la barwaqaqsan, 23 oo iyana intay soo galeen ayay hantiyeen, laakiinse codkaagiimaa ay addeecin, oo sharcigaagiina kuma ay socon, oo waxyaalihiid aad ku amartay inay sameeyaaanna waxba kama ay samayn, oo sidaas daraaddeed ayaad ka dhigtay in masiibadan oo dhammu ay ku dhacdo. 24 Bal eeg tuulmooyinka! Magaalada waa loo yimid in la qabsado, oo waxaa magaaladii la geliyey gacantii reer Kaldaiinkii iyada la diriray, waana

seefta iyo abaarta iyo belaayada aawadood. Wixii aad ku hadashay way ahaadeen, oo bal eeg, adiguba waad u jeeddaa. 25 Sayidow, Rabbiyow, waxaad igu tidhi, Beerta lacag ku iibso, oo markhaatiyaal u yeedh, waayo, magaalada waxaa lagu riday gacanta reer Kaldaiiin. 26 Markaasaan Yeremyaah waxaa u yimid Eraygii Rabbiga oo ku leh, 27 Bal eeg, anigu waxaan ahay Rabbiga ilaa binu-aadmiga oo dhan, haddaba ma wax igu adag baa jira? 28 Sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal ogaada, Anigu magaaladan waxaan gelin doonaa gacanta reer Kaldaiiin, iyo gacanta Nebukadresr oo ah boqorka Baabulloon, oo isna wuu qabsan doonaa. 29 Oo reer Kaldaiinkii magaaladan la dirirayaana way iman doonaan, oo dab bay magaaladan qabadsiin doonaa, oo way gubi doonaan iyada iyo guryaheedi ay saqafkooda Bacal foox ugu shidi jireen, oo ay qurbaanno cabniin ah ilaahyada kale ugu shubi jireen, oo sidaasay iiga cadhaysiyeen. 30 Waayo, dadka Israa'iil iyo dadka Yahuudaha waxay tan iyo yaraantoodii hortayda ku sameeyeen shar keliya, waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Reer binu Israa'iil waxaa keliya oo ay sameeyeen inay shuqulka gacmehooda igaga cadhaysiyan. 31 Waayo, magaaladan waxay ii ahayd wax iga dhirifiya oga igaa cadhaysiyeen tan iyo maalintii ay dhiseen iyo ilaa maantadan la joogo inta ka dhex leh, oo sidaas daraaddeed ayaan wejigaya uga hor fogayn doonaa, 32 waana sharkii dadka Israa'iil iyo dadka Yahuudah ay igaga cadhaysiyeen oo dhan, iyaga, iyo bogorradooda, iyo amriiradooda, iyo wadaaddadooda, iyo nebyadooda, iyo dadka Yahuudah, iyo kuwa Yerusaalem deggan. 33 Oo iyagu dhabarkay ii soo jeediyeen, wejiginaa way iga sii jeediyeen, oo in kastoo aan iyaga wax baray, anigoo goor wanaagsan wax baraya, inay tacliin qaataan innaba ma ay dhegaysan. 34 Laakiinse karaahiyoyinkoodii ayay dhex qotomiyeen gurigii layu magacaabay gudihiisa oo sidaasay u nijeeseyeen. 35 Oo weliba waxay dhiseen meelaha sarsare ee Bacal oo ku dhex yaal dhooxada ina Xinnom si ay wiilashooda iyo gabdhahoodaba dab u dhex marsiiyaan Moleg aawadiis, taasoo aanan iyaga ku amrin, oo aan innaba qalbigaya soo gelin, inay karaahiyadan sameeyaan oo ay dadka Yahuudah dembaajiyaa. 36 Haddaba sidaas daraaddeed Rabbiga ah llaaha reer binu Israa'iil wuxuu ka leeyahay magaaladan aad tidaahdeen, Waxay boqorka Baabulloon ugu gacangeli doontaa seef iyo abaar iyo belaayo, 37 Bal ogaada, waxaan iyaga ka soo dhex ururin doonaa waddammadii aan xanaaqayga iyo dhirifkayga iyo cadhada weyn ugu kexeeeyay oo dhan, oo meeshan ayaan mar kale ku soo celin doonaa, oo waxaan ka dhigi doonaa inay ammaan ku degganaadaan. 38 Iyagu waxay ahaan doonaa dadkaygi, oo anna llaahood baan ahaan doonaa. 39 Oo waxaan iyaga siin doonaa qalbi qudha iyo jid qudha, si ay weligoodba iiga cabsadaan, waana inay iyaga iyo carruurtooda ka dampbaysaba wanaag helaan. 40 Oo waxaan iyaga la dhigan doonaa axdi weligiisa sii waaraya, si aanan marnaba uga sii jeesan inaan iyaga wanaag u sameeyo, oo qalbigooda ayaan cabsidayda gelin doonaa, si ayan iiga tegin aawadeed. 41 Waxaan ku farxi doonaa inaan iyaga wanaag u sameeyo, oo sida runta uqbaligaya oo dhan iyo naftayda oo dhan ayaan iyaga dalkan ku dhex beeri doonaa. 42 Waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Sidaan dadkan ugu soo dejiyey masiibadan weyn oo dhan ayaan wanaaggii aan u ballanqaadaya oo dhan ugu soo dejin doonaa. 43 Oo beeraa laga iibsan doonaa dalkan aad tidaahdaan, Waa ciidla aad dad iyo duunyo toona lahayn oo waxaa lagu riday gacanta reer Kaldaiiin. 44 Dad baa beero lacag kaga iibsan doona dalka reer Benyaamiin iyo meelaha Yerusaalem ku wareegsan oo dhan, iyo magaaloooyinka dalka Yahuudah, iyo magaaloooyinka buuraha ku yaal, iyo magaaloooyinka dooxada ku yaal, iyo magaaloooyinka koonfureedba, oo warqadda heshiiskana way qori doonaan oo shaabadayn doonaan, oo markhaatiyaalna way u yeedhi

doonaan, waayo, anigu maxaabiiistooda waan soo celin doonaa ayaa Rabbiga leeyahay.

33 Oo haddana Eraygii Rabbiga ayaa Yeremyah mar labaad u yimid intuu weli barxaddii xabsiga ku xidhmaa, oo wuxuu ku yidhi, **2** Rabbiga waxyaalahaas sameeya, oo u yeela inuu sii adkeeyo aawadeed, magiciisu waa Rabbiga, oo wuxuu leeyahay, **3** I bari, waanan kuu jawaabi doonaa, oo waxaan ku tusi doonaa waxyaalo waaweyn oo qarsoon oo aadan aqoon. **4** Waayo, Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil wuxuu ka leeyahay guryaha magaaladhan iyo guryaha bogorrada dalka Yahuudah oo loo dumiyey in la sameeyo wax lagaga daafaco tuulmooyinkii dagaalka iyo seefta, **5** lyagu waxay u imanayaan inay reer Kaldaiyin la diriraan, laakiinse waxay meeshan ka buuxin doonaan dad dhintay meydakood, kuwaasoo aan cadhadaya iyo xanaaqayga ku laayay, oo aan dhammaantood xumaantooda aawadeed magaaladhan wejigayga uga qariyeey. **6** Bal ogaada, anigu waxaan iyada u keeni doonaa caafimaad iyo fayoobi, waanan bogsiiin doonaa, oo waxaan iyaga u muujin doonaa nabad iyo run badan. **7** Oo maxaabiiisti dadka Yahuudah, iyo maxaabiiisti dadka Israa'iilba waan soo celin doonaa, oo iyagaan u dhisi doonaa sidii markii hore oo kale. **8** Xumaantoodii ay igu dembaabeen oo dhan waan ka nadiifin doonaa, oo xumaatooyinkoodii ay igu dembaabeen oo ay igu xadgudbeen oo dhanna waan ka cafifyi doonaa. **9** Oo magaaladanu waxay igu noqon doontaa magac farxadeed, oo ammaan iyo sharaf ku hor leh quruumaha dunida oo maqli doona wanaagga aan iyaga u sameeyo oo dhan hortooda, oo iyagu waxay la cabsan doonaan oo la wada gariiri doonaan wanaagga iyo nabadda aan u yeelo oo dhan. **10** Rabbigu wuxuu leeyahay, Meeshan aad tidhaahdaan, Waa cidla aan dad iyo duunyo toona lahayn, taasoo ah magaalooiyinka dalka Yahuudah iyo jidafka Yeruuzaalem, oo ah baabba' cidla ah, oo aan lagu arag dad, iyo wax deggan, iyo duunyo toona, waxaa mar kale laga dhex maqli doonaa **11** codka farxadda, iyo codka rayraynta, iyo codka arooska, iyo codka aroosadda, iyo codka kuwa leh, Rabbiga ciidammada u mahadnaqa, waayo, Rabbigu waa wanaagsanayahay, oo naxariistiisuna weligeedba way waartaa, iyo kuwa guriga Rabbiga allabaryo mahadnaqid ah keena. Waayo, maxaabista dalka waan soo celin doonaa sidii markii hore oo kale, ayaa Rabbigu leeyahay. **12** Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Meeshan cidlada ah oo aan dad iyo duunyo toona lahayn, iyo magaalooiyinkee oo dhomba waxaa mar kale jiri doona rug adhijirro adhyahooda fadhiisiya. **13** Magaalooiyinka buuraha, iyo magaalooiyinka dooxada, iyo magaalooiyinka koofureed, iyo dalka reer Benyaamiin, iyo meelaha Yeruuzaalem ku wareegsan, iyo magaalooiyinka dalka Yahuudaha adhyuhu mar kalay hoos mari doonaan kan tirinaya gacmihisa, ayaa Rabbigu leeyahay. **14** Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal eega, waxaa iman doona wakhti aan wada oofin doona wixii wanaagsanaa ee aan dadka Israa'iil iyo dadka Yahuudaha kaga hadlay. **15** Wakhtigaas iyo waagaasba waxaan Daa'uud u soo bixin doonaa biqil xaq ah, oo isna wuxuu dalka ku dhex samayn doonaa dakkadal iyo qaqnimo. **16** Wakhtigaas dadka Yahuudah waa la badbaadin doonaa, oo Yeruuzaalemma ammaan bay ku degganaan doontaa, oo kanuna waa magaca iyada lagu magacaabi doono, Rabbigu waa qaqnimadayadii. **17** Waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Daatuu marnaba ma waayi doono nin carshiga reer binu Israa'iil ku fadhiista. **18** Oo wadaaddada reer Laawina marnaba ma waayi doonaan nin hortayda jooga inuu qurbaanno la gubo bixiyo, iyo inuu qurbaanno hadhuud ah gubo, iyo inuu had iyo goorba allabaryo. **19** Oo haddana Eraygii Rabbiga ayaa Yeremyah u yimid, oo wuxuu ku yidhi, **20** Rabbigu wuxuu leeyahay, Haddaad jebin karaysaan axdigayga habeenka, amase axdigayga maalinta, si

habeen iyo maalinu ayan xilligooda u ahaanin, **21** markaas axdigayga aan addoonkayga Daa'uud la dhigtayna waa jabi karayaa si uusan u helin wii carshigisa ka dul taliya, iyo kii aan la dhigtay wadaaddada reer Laawi oo midiiddinnadaya ah. **22** Sida aan ciidammada samada loo tirin karin, amase aan ciidda badda loo qiyasi karin, ayaan u tarmin doonaa farcanka addoonkayga Daa'uud, iyo reer Laawiga ii adeegaba. **23** Oo haddana Eraygii Rabbiga ayaa Yeremyah u yimid, oo wuxuu ku yidhi, **24** Miyaadan ka fikirayn waxa dadkanu ku hadleen iyagoo leh, Labadii qolo ee uu Rabbigu doortayba wuu xoray? Oo saasay dadkayga u quudhsadaan si ayan iyagu mar dambe hortooda quruun ugu ahaan. **25** Rabbigu wuxuu leeyahay, Hadduusen axdigayga habeenka iyo maalintu sii jirin, ama haddaanan waajib ka dhigin qaynuunnada samada iyo dhulkuba, **26** markaas waxaan xoori doonaa farcankii Yacquub, iyo addoonkaygii Daa'uudba, si aanan farcankiiqa qaarna uga dhigin inay taliyayaal u ahaadaan farcankii Ibraahim, iyo Isxaaq, iyo Yacquub, waayo, maxaabiiistooda waan soo celin doonaa, waanan u naxariisan doonaa.

34 Kanu waa eraygii Yeremyah xagga Rabbiga uga yimid waaggi Nebukadnesar oo ahaa bogorkii Baabuloon, iyo ciidankiisii oo dhan, iyo boqortoooyoyinkii dunida oo taliskisa ku jiray oo dhan, iyo dadkii oo dhummuba ay la dirirayeen Yeruuzaalem iyo magaalooiyinkee oo dhan, oo wuxuu ku yidhi, **2** Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Tag oo Sidqiyyah oo ah bogorka dalka Yahuudah la hadal, oo waxaad ku tidaahadha, Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal ogow, magaaladan waxaan ku ridi doonaa gacanta bogorka Baabuloon, oo isna dab buu ku gubi doonaa. **3** Oo adiguna gacantiisa kama aad baxsan doontid, laakiinse hubaal waa lagu qabsan doonaa, oo gacantiisa lagugu ridi doonaa, oo indhaahaquna waxay fiirin doonaan indhaba bogorka Baabuloon, oo isna afkiisuu kula hadli doonaa, oo Baabuloon baad tegi doontaa. **4** Sidqiyyah bogorka dalka Yahuudahow, Weliba bal maqal erayga Rabbiga. Rabbigu wuxuu kaa leeyahay, Seef kuma dhiman doontid, **5** nabad baadse ku dhiman doontaa, oo wax baa laguu shidi doonaa sidii wax loogu shidi jiray awowayaashaa oo ahaa bogorradii kaa sii horreeyey, wayna kuu barooran doonaan, iyagoo leh, Hoogaye, sayidkaygiyow, waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Eraygaas anigaa ku hadlay. **6** Markaas Nebi Yeremyah wuxuu erayadaas oo dhan Yeruuzaalem kagala hadlay Sidqiyyah oo ahaa bogorkii dalka Yahuudah, **7** markii bogorkii Baabuloon ciidankiisii uu la dirirayeen Yeruuzaalem, iyo magaalooiyinkii dalka Yahuudah oo hadhay oo dhan, iyo xataa Laakiish iyo Caseeqaah, waayo, magaalooiyinka deyrka lahaa ayaa ka hadhay magaalooiyinkii dalka Yahuudah oo dhan. **8** Kanu waa eraygii Yeremyah xagga Rabbiga uga yimid markii Bogor Sidqiyyah uu dadkii Yeruuzaaleem degganaan oo dhan axdi la dhigtay dabadeed. Axdigasuna waa in xorriyat loogu dhawaago, **9** in nin kastaaba xoreeyo addoonkii Cibraaniga ah ama addoontiisii Cibraaniyadda ah, iyo inusan ninna addoonsan walaalkiisa Yuhudi ah. **10** Haddaba amiirradiid iyo dadkii axdiga galay oo dhammu markay maqleean inay nin kasta waajib ku tahay inuu xoreeyo addoonkiiisa iyo addoontiisaba, iyo inaan ninna iyaga mar dambe addoontsan ayay amarkaas addeecseen oo way sii wada daaheyen iyaggi. **11** Laakiinse markaas dabadeed ayay ku noqdeen, oo waxay soo ceshadeen addoommadii ay mar hore sii daaheyen, oo iyagay u gumaysteen inay addoommo u sii ahaadaan. **12** Sidaas daraaddeed eraygii Rabbigu wuxuu xagga Rabbiga uga yimid Yeremyah isagoo leh, **13** Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Anigu axdi baan awowayaashii la dhigtay maalintii aan iyaga dalkii Masar iyo gurigii addoonsga ka soo bixiyeey, oo waxaan ku idhi, **14** Markay toddoba sannadood dhammaystaan midkiin kastaaba ha sii daayo walaalkiisa Cibraaniga ah oo is-iibiyey, oo markuu kuu adeego lix sannadood waa inaad isaga sii daysaa isagoo xor kaa ah.

Laakiinse awowayaashii ima ay maqlin, oo dhegna iima ay dhigin. **15** Idinkuse haatan waad soo noqteen, oo wax qumman ayaad hortayda ku samayseen markii ninkii kastaaba uu deriskisa xorriyad ugu dhawaaqay, oo axdi baad hortayda ku gasheen idinkoo gurigii laygu magacaabay jooga. **16** Laakiinse intaad iga noqteen ayaad magacaygii nijaasayseen, oo ninkii kastaaba wuxuu soo ceshaday addoonkisi iyo addoontisi uu ikhiyaarkooda ku xoreeyey, oo waxaad ku soo celiseen gumaysi inay addoommo idini sii ahaadaan. **17** Sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu leeyahay, Idinku ima aydaan maqlin, in nin kastaa xorriyad ugu dhawaaqo walaalkiis iyo deriskisa. Bal ogaada, Rabbigu wuxuu leeyahay, Waxaan idinku dhawaqaqayaa xorriyad, taasoo ah in seef, iyo belaayo, iyo abaaaru ay idin baabbi'yaan, oo waxaan idinka dhigi doonaa inaad boqortooyoyinkii dunida oo dhan hore iyo dib ku dhex rogrogmataan. **18** Oo nimankii axdigayga ku xadgudbay, oo aan oofin erayadii axdiga ee ay hortayda ku galeen markay weysha laba u kala gooyeen oo ay qaybaheedi kala dhex mireen, **19** kuwaasoo ah amiirradii dalka Yahuudah, iyo amiirradii Yeruusaalem, iyo bohommadii, iyo wadaaddadii, iyo dadkii dalka oo qaybihii weysha kala dhex maray oo dhan, **20** waxaan kulligood ku wada ridi doonaa gacanta cadaawayaaashooda, iyo gacanta kuwa naftooda doondonaya, oo meydkoduna wuxuu cunto u noqon doonaa haadka samada iyo dugaaggaa dhulka. **21** Oo Sidqiyaah oo ah boqorka dalka Yahuudah, iyo amiirradiisaba waxaan ku ridi doonaa gacanta cadaawayaaashooda, iyo gacanta kuwa naftooda doondonaya, iyo gacanta ciidanka boqorka Baabulloon oo haatan idinka noqday. **22** Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal ogaada, anigu waan amri doonaa oo waxaan ka yeeli doonaa inay magaaladan ku soo noqdaan, wayna la diri doonaan, oo qabsan doonaan, oo dab bay ku gubi doonaan, oo waxaan magaaloo yinka dalka Yahuudah ka dhigi doonaa cidla' an siduna degganayn.

35 Kanu waa eraygii Yeremyah xagga Rabbiga uga yimid wakhtigii Yehooyaaqiim ina Yoosiyah oo boqorka ka ahaa dalka Yahuudah, oo wuxuu ku yidhi, **2** Waxaad u tagtaa reer Reekaab, oo la hadal, oo guriga Rabbiga qolladhiisa middood gel, waxaanad siisa khamri ay cabbaan. **3** Markaasaan soo kaxaystay Ya'asanyaah ina Yeremyaah oo ahaa ina Habasinyaah, iyo walaalihiis, iyo wiilashii oo dhan, iyo qoyskii reer Reekaab oo dhan, **4** oo gurigii Rabbigana waan keenay, oo waxaan soo gelyey qolladdii ilma Xaanaan kaasoo ahaa ina Yigdalyaah oo ahaa nin Ilaha u go'ay, taasoo ku dhinac til qolladdii amiirrada, oo ka sii korraysay qolladdii Macaseeyaa ina Shalluum ee iridjooge ahaa. **5** Markaasaan wiilashii reer Reekaab soo hor dhigay weelal khamri ka buuxo iyo koobab, oo waxaan ku idhi, Khamrigan cabba. **6** Laakiinse waxay yidhaahdeen, Innaba khamri cabbi mayno, waayo, awowgayo Yoonaadaab oo ahaa ina Reekaab aaya nagu amray oo nagu yidhi, Weligiin idinka iyo wiilashii nuba waa inaydaan khamri cabbin. **7** Oo innaba guri ha dhisani, abuurna ha daadinina, oo beercanabna ha beeranina, hana yeelanina, laakiinse cimrigiinna oo dhan waxaad degganaataan teendhooin si aad wakhti dheer u sii joogtaan dalka aad deggan tiihi. **8** Oo annagu waannu addeecnay codkii awowgayo Yoonaadaab ina Reekaab oo nagu amray inaannan innaba khamri cabbin cimrigayaga oo dhan, annaga, iyo naagahayaga, iyo wiilashayada, iyo gabdhahayaguba, **9** iyo inaannan guryo aan ku degnona innaba dhisan, oo weliba annagu ma aannu lihin beercanab, ama beer kale, amase abuurba, **10** laakiinse teendhooin baannu ku degganayn, oo waannu addeecnay, waanan wada samaynay sidii awowgayo Yoonaadaab oo nagu amray oo dhan. **11** Laakiinse markii Nebukadresar oo boqorka Baabulloon ahu uu dalka yimid ayaannu isnidhi, Ina keena aynu Yeruusaalem u guurnee, waanaa cabsida aannu ciidanka reer Kaldaiyiin, iyo ciidanka reer Suuriya ka

cabsannay aawadeed, oo sidaas daraaddeed ayaannu Yeruusaalem ku deggan nahay. **12** Markaasaan eraygii Rabbigu Yeremyah u yimid, isagoo leh, **13** Rabbigu ciidammada oo ah Ilaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Tag, oo dadka Yahuudah iyo kuwa Yeruusaalem deggan waxaad ku tidhaahdaa, Rabbigu wuxuu leeyahay, War, tacliin miyeedan qaadanan inaad erayadayda maqashaan? **14** Yoonaadaab ina Reekaab erayadisii uu willashiisa ku amray inayan innaba khamri cabbin waa la wada ooifyeey, oo ilaa maantadan la joogo iyagu khamrina ma cabbaan, waayo, waxay addeecaan amarkii awowgood, aniguse waan idinla hadlay, anigoo goor wanaagsan idinla hadlay, laakiinse innaba ima aydaan dhegaysan. **15** Oo weliba waxaan idin soo diray nebyadii addoommadaya ahaa anigoo goor wanaagsan idin soo diraya, oo idinku leh, Midkiin kastaaba haatan jidkiisa sharka ah ha ka soo noqdo, oo falimihiinnana hagaajiya, oo ilahyo kale ha daba gelina inaad u adeegtaan aawadeed, oo markaas waxaad iska degganaan doontaan dalkii aan siyeey idinka iyo awowayaashinba, laakiinse idinku dheg iima aydaan dhigin, oo innaba ima aydaan dhegaysan. **16** Yoonaadaab ina Reekaab wiilashii way wada ooifyeey amarkii awowgood uu iyaga ku amray, laakiinse dadkanu aniga ima ay dhegaysan, **17** sidaas daraaddeed Rabbigu ah Ilaha ciidammada oo ah Ilaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Bal ogaada, dadka Yahuudah iyo kuwa Yeruusaalem deggan oo dhanba waxaan ku soo dejin doonaa masiibadii aan iyaga kaga hadlay oo dhan, maxaa yeelay, waan la hadlay, laakiinse ima dhegaysan, waanan u yeedhay, laakiinse iima ay jawaabin. **18** Markaas Yeremyah wuxuu reer Reekaab ku yidhi, Rabbigu ciidammada oo ah Ilaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Idinku waxaad addeecdeen amarkii awowgiin Yoonaadaab, oo qaynuunradiisi oo dhanna waad dhawrteen, oo waxaad wada samayseen wixii uu idinku amray oo dhan, **19** haddaba sidaas daraaddeed, Rabbigu ciidammada oo ah Ilaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Yoonaadaab ina Reekaab marnaba weligiis ma waayi doono niin hortayda istaaga.

36 Boqorkii dalka Yahuudah oo ahaa Yehooyaaqiim ina Yoosiyah sannaddiisiis afraad ayaa erayganu Yeremyah uga yimid xagga Rabbiga, oo wuxuu ku yidhi, **2** Kitaab duudduban oo qaad, oo waxaad ku qortaa erayadii aan wakhtigii Yoosiyah iyo ilaa maantadan la joogo inta ka dhex leh kugula hadlay oo dhan, kuwaas oo ka gees ahaa dalka Israa'iil, iyo dalka Yahuudah, iyo quruumaha oo dhan. **3** Waxaa suurtowda inay dadka Yahuudah maqli doonaan masiibadii aan ula qasdiyey inaan iyaga ku sameeyo oo dhan, si ninkood kastaaba uu jidkiisa sharka ah uga soo noqdo, si aan xumaantoda iyo dembigoodaba uga caifiyo. **4** Markaasaan Yeremyah Baaruug ina Neeriyaah u yeedhay, oo Baaruugna wuxuu afkii Yeremyah erayadii Rabbigu isaga u sheegay oo dhan kaga qoray kitaab duudduban. **5** Markaasaan Yeremyah amray Baaruug, oo wuxuu yidhi, Anigu waan xidhnahay, oo guriga Rabbiga ma a tegi karo, **6** sidaas daraaddeed adigu tag, oo waxaa maalinta soonka dadka dheghiisa ku akhriidaa erayadii Rabbiga ee aad afkayga kitaabkii duuddubnaa kaga qortay, oo waxaad ku akhriidaa guriga Rabbiga dhexdiisa, oo weliba waxaad kaloo dhegaha uga akhriidaa dadka Yahuudah ee magaaloo yinkooda ka yimid oo dhan. **7** Waxaa suurtowda inay baryotankooda Rabbiga hor keenaan, oo midkood kastaaba uu jidkiisa sharka ah ka soo noqdo, waayo, cadhada iyo xanaaqa uu Rabbigu dadkan kaga hadlay way weyn yihiin. **8** Markaasaan Baaruug ina Neeriyaah wada sameeyey sidii Yeremyah ku amray oo dhan, oo wuxuu kitaabkii ka akhriiyey erayadii Rabbiga isagoo gurigii Rabbiga dhex jooga. **9** Boqorkii dalka Yahuudah oo ahaa Yehooyaaqiim ina Yoosiyah sannaddiisiis shanaad bisheedi sagaalaad waxaa dadkii Yeruusaalem degganaa oo dhan iyo dadkii Yeruusaalem uga yimid magaaloo yinka dalka Yahuudah oo dhan loogu dhawaaqay inay Rabbiga hortiisa ku

soomaan. **10** Markaas Baaruug wuxuu kitaabkii ka akhriyey erayadii Yeremyah gurigii Rabbiga gudhiisa Gemaryah ina Shaafaan oo karraani ahaa qolladdisi oo ku til barxadda sare, oo u dhowayd meesha iridda cusub ee guriga Rabbiga laga soo galo, oo wuxuu dhegaha u saaray dadkii o dhan. **11** Miikaayaah ina Gemaryah oo ahaa ina Shaafaan markuu kitaabkii ka maqlay erayadii Rabbiga oo dhan **12** ayuu hoos u degtay oo wuxuu galay gurigii boqorka iyo qolladdii karraainga, oo bal eeg, amiirradii oo dhammu halkaasay wada fadhiyeen, oo waxay ahaayeen Eliishaamaac oo karraaniga ahaa, iyo Delaayaah ina Shemacyah, iyo Elnaataan ina Cakboor, iyo Gemaryah ina Shaafaan, iyo Sidqiyah ina Xananyaah, iyo amiirradii oo dhan. **13** Markaas Miikaayaah wuxuu iyaggi u sheegay erayadii uu maqlay oo dhan markii Baaruug uu kitaabka ku akhriyey dadka dheghiisa. **14** Sidaas daraaddeed amiirradii oo dhammu waxay Baaruug u soo direen Yehuudii ina Netanyaah oo ahaa ina Shelemyah ina Kuushii, oo waxay ku yidhaahdeen, Kitaabkii duuddubnaa oo aad dadka dheghiisa ku akhriday soo qaad oo noo kaalay. Markaasaa Baaruug ina Neeriyaah gacanta ku soo qaaday kitaabkii duuddubnaa, oo iyaggi u yimid. **15** Oo iyagiina waxay ku yidhaahdeen, Haddaba bal fadhiiso oo dhegahayaga ku akhri, oo markaasuu Baaruug kitaabkii dhegahoodii ku akhriyey. **16** Oo markay erayadii oo dhan maqleen ayay baqeen oo midkoodba kii kaluu firiyey, oo waxay Baaruug ku yidhaahdeen, Sida xaqiqada ah erayadan oo dhan boqorka waannu u sheegi doonaa. **17** Markaasay Baaruug weyddiyeen oo ku yidhaahdeen, Bal noo sheeg sidii aad erayadan oo dhan afkiisa uga qortay? **18** Oo Baaruugna iyaguu u jawaabay, oo wuxuu ku yidhi, Isagu erayadan oo dhan afkiisuu iiga sheegay, oo aniguna khad baan kitaabkii ku qoray. **19** Markaas amiirradii waxay Baaruug ku yidhaahdeen, Tag, oo adiga iyo Yeremyahba dhuunta, oo yaan ciduna oogaan meeshaad joogtaan. **20** Markaasay boqorkii oo barxaddisa jooga u galeen, kitaabkii duuddubnaase waxay dhigeen qolladdii Eliishaamaac oo karraanigii ahaa, oo erayadii oo dhan naa boqorkay u sheegeen. **21** Markaas boqorkii wuxuu Yehuudii u diray inuu kitaabkii u keeno, oo isna wuxuu ka soo qaaday Eliishaamaac oo karraanigii ahaa qolladdisi. Markaas Yehuudii wuxuu kitaabkii ku akhriyey dhegihii boqorka iyo dhegihii amiirradii boqorka ga taagnaa oo dhan. **22** Haddaba waxay ahay bishii sagaalaad, oo boqorka wuxuu fadhiyey gurigii qabowga laga gelii jiray, oo hortisiana waxaa yiil dab giringe ku dhex ololaya. **23** Oo haddaba markii Yehuudii saddex amase afar qaybood akhriyey ayaa boqorku mandii ku gooyay, oo wuxuu ku dhex tuuray dabkii girgiraha ka baxayay, ilamaa kitaabkii duuddubnaa uu ku wada baabba'ay dabkii girgiraha ka baxayay. **24** Oo boqorkii iyo addoommadiisii erayadaas oo dhan maqlay midkoodna ma cabsan, oo dharkoodiina ma ay jeexjeexin. **25** In kastoo ay Elnaataan iyo Delaayaah iyo Gemaryah boqorkii ka baryeen inuusan kitaabka duudduban gabin wuu maqla waayay. **26** Markaas boqorkii wuxuu Yeraxme'eel ina Hammelleq, iyo Seraayaah ina Casri'eel, iyo Shelemyah ina Cabdeel ku amray inay karraanigii Baaruug iyo Nebi Yeremyahba soo qabtaan, laakiinse Rabbigaa qariyey. **27** Oo haddana Eraygii Rabbiga ayaa Yeremyah u yimid markuu boqorku kitaabkii duuddubnaa iyo erayadii uu Baaruug ka qoray afka Yeremyah gubay dabadeed, oo wuxuu ku yidhi, **28** Haddana kitaab kale oo duudduban soo qaad, oo waxaad ku qortaa erayadii kitaabkii duuddubnaa ee hore ku yiil oo dhan, kaasoo Yehooyaaciim oo ah boqorka dalka Yahuudah uu gubay. **29** Oo boqorka dalka Yahuudah oo Yehooyaaciim ahna waxaad ku tidhaahdaa, Rabbiga wuxuu leeyayah, Waxaad gubtay kitaabkii duuddubnaa, adigoo leh, Maxaad gudihiisa waxyalaahan ugu qortay, oo aad u tidhi, Sida xaqiqada ah boqorka Baabulloon wuu iman doonaa oo dalkanna wuu baabbi'in doonaa, halkanna dad iyo duunyoba wuu ka gooyin

doonaa? **30** Sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu Yehooyaaciim oo ah boqorka dalka Yahuudah ka leeyayah, Isagu ma uu yeelan doono mid carshigii Daa'uud ugu fadhiista, oo meydkisa waxaa maalintii loo xoori doonaa kulayla, habeenkiina sayaxa barafobay. **31** Oo isaga iyo farcankiisa iyo addoommadiisaba xumaantooda aawadeed ayaan u ciqaabi doonaa, oo iyaga, iyo dadka Yerusaalem deggan, iyo dadka dalka Yahuudahba waxaan ku soo dejin doonaa masibadii aan iyaga kaga hadlay oo dhan, laakiinse way maqli waayeen. **32** Markaas Yeremyah wuxuu soo qaaday kitaab kale oo duudduban, oo wuxuu u dhiibay karraanigii ahaa Baaruug ina Neeriyaah, oo isna wuxuu afka Yeremyah ka qoray erayadii ku yiil kitaabkii Yehooyaaciim oo boqorka dalka Yahuudah ahu uu dabka ku gubay oo dhan, oo weliba waxaaa iyaggi lagu sii daray erayo kale oo badan oo iyaggi la mid ah.

37 Oo Boqor Sidqiyah oo ahaa ina Yoosiyah ayaa boqor ka noqday meeshii Konyah ina Yehooyaaciim, kaasoo ahaa kii Nebukadresar oo ahaa boqorkii Baabulloon uu isaga boqor uga dhiigay dalkii Yahuudah. **2** Laakiinse isagii, iyo addoommadiisii, iyo dadkii dalka toona midkoodna ma maqlin erayadii Rabbiga ee uu isagu kaga hadlay Nebi Yeremyah. **3** Oo Boqor Sidqiyah wuxuu Nebi Yeremyah u soo diray Yehuukal ina Shelemyah, iyo Sefanyaah ina wadaadka Macaseeyah, oo wuxuu ku soo yidhi, Bal Rabbiga Ilaheenna ah noo bari. **4** Oo markaas Nebi Yeremyah dadka dhexdiisa ayuu gudaha u soo gelii jiray oo dibadda uga bixi jiray, waayo, weli ma ay xabbisin. **5** Oo ciidankii Fircoo ayaa Masar ka soo baxay, oo reer Kaldaiyiinkii Yerusaalem ku hareeraysnaana markay warkoodii maqleen ayay Yerusaalem ka kala tageen. **6** Markaasaa eraygii Rabbigu Nebi Yeremyah u yimid, oo wuxuu ku yidhi, **7** Rabbiga ah Ilaahaa reer binu Isra'iil wuxuu leeyayah, Boqorka dalka Yahuudah oo ii soo kiin diray inuu wax i weyddiisto waxaad ku tidhaahdaan, Bal eeg, ciidankii Fircoo oo u soo baxay inuu ku caawiyo, waxay ku noqon doonaaan dalkoodii Masar. **8** Oo reer Kaldaiyinna way soo noqon doonaaan, oo magaaladan bay la diriri doonaaan, wayna qabsan doonaaan, oo dab bay ku gubi doonaa. **9** Rabbigu wuxuu leeyayah, Idinku ha iskhiyaanaynina, oo ha isku ohanina, Hubaal reer Kaldaiyin way naga tegayaan, maxaa yeelay, iyagu ma ay tegi doonaa. **10** Waayo, in kastoo aad ciidankaa reer Kaldaiyin ee idinla diriraya wada baabbi'in lahaydeen, oo rag dhaawac ah mooyaane aan iyaga wax kale ka hadhin, haddana iyaga midkood kastaaba wuxuu ka soo kici lahaa teendhadiisa, oo dab bay magaaladan ku gubi lahaayeen. **11** Oo markii ciidankii reer Kaldaiyin ay Yerusaalem uga kala tageen cabsi ay ka qabaan ciidankii Fircoo aawadiis **12** ayaa Yeremyah Yerusaalem ka baxay oo wuxuu galay dalkii reer Benyaamiin si uu meeshas qaybiisa dadka uga dhex helo. **13** Oo markuu iriddii reer Benyaamiin joogay waxaa isna halkaas joogay sirkaal waardiyayaasha madax u ahaa, oo magiciisa la odhan jiray Yiriyah ina Shelemyah, oo ahaa ina Xananyaah, oo isna Yeremyahbuu qabtay oo wuxuu ku yidhi, Adiguu waxaad u gelaysaa reer Kaldaiyin. **14** Markaas Yeremyah wuxuu ku yidhi, Taasu waa been, anigu reer Kaldaiyin u gelii maayo. Laakiinse isagu innaba ma uu dhegaysan, sidaas daraaddeed Yiriyah wuxuu soo qabtay Yeremyah, oo amiirradii u keenay. **15** Amiirradii Yeremyah bay u cadhoodeen, oo intay garaaceen ayay gurigii Yoonaataan oo karraanigii ahaa ku xabbiseen, waayo, kaasay xabsi ka dhigeen. **16** Markii Yeremyah u gurigii godka ahaa galay iyo weliba qolalkii hoose, oo uu halkaas maalmo badan ku jiray, **17** ayaa waxaa isagii u soo cid diray Boqor Sidqiyah, oo soo bixiyeey. Markaasaa boqorkii si qarsoodi ah gurigisa gudihiisa wax ugu weyddiyeey, oo wuxuu ku yidhi, Eray Rabbiga ka yimid miyyu jiraa? Kolkaasaa Yeremyah ku yidhi, Waa jiraa. Oo wuxuu kaloo

yidhi, Adigu waxaa laguu gelin doonaa gacanta boqorka Baabulloon.

18 Oo weliba Yeremyah wuxuu Boqor Sidqiyaah ku yidhi, Bal maxaan adiga, amase addoommadaada, amase dadkan u dhimay, oo aad i xabbisteen? **19** Haddaba bal meeey nebiyadaadii wax idhi sii sheegay, oo idinku yidhi, Boqorka Baabulloon ku soo duuli maayo idinka iyo dalkanba? **20** Haddaba boqorow, sayidkaygiyow, bal baryadyada maqal, oo waan ku baryayaaye baryootankayga xaggaaga ha laga aqbalo, oo gurigii karraaniga Yoonaataan ha igu celin, waaba intaasoo aan halkaas ku dhinttaaye. **21** Markaas Boqor Sidqiyaah wuxuu ku amray in Yeremyah barxaddii waardiyyaasha lagu daayo, oo waxaa dharaar kasta jidka kibisdubayasha laga siin jiray xabbad kibis ah, ilamaa kibisti magaaladu ay wada dhammaatay. Oo sidaasu Yeremyah barxaddii waardiyyaasha ugu sii hadhay.

38 Shefatayah ina Mataan, iyo Gedalyah ina Fashxuur, iyo Yuukal ina Shelemyah, iyo Fashxuur ina Malkiyah waxay magleen erayadii Yeremyah ee uu dadka oo dhan kula hadlay, isagoo leh, **2** Rabbigu wuxuu leeyahay, Kii magaaladan sii joogaaba wuxuu ku dhiman doonaa seef, iyo abaar, iyo belaayo, laakiinse kii reer Kaldaiyiin u baxaa wuu noolaan doonaa, oo naftisuna waxay isaga u ahaan doontaa sidii booli oo kale, wuuna noolaan doonaa.

3 Rabbigu wuxuu leeyahay, Sida xaqiqiada ah magaaladan waxaa loo gacangelin doonaa ciidanka boqorka Baabulloon, oo isna wuu qabsan doonaa. **4** Markaas amiirradii waxay boqorkii ku yidhaahdeen, Waannu ku baryayaaye, Ninkan ha la dilo, waayo, erayadan uu iyaga kula hadlays aawadood ayuu ku dacifiinaya gacmihii ragga dagaalka ee magaaladan ku hadhay iyo gacmihii dadka kale oo dhanba, waayo, isagu dadkan waxyeelladiisa mooyaane wanaaggiisa dooni maayo. **5** Markaasaa Boqor Sidqiyaah yidhi, Bal eega, isagu gacantiinuu ku jiraa, waayo, boqorku innaba ma aha mid wax idinka gees ah samayn kara. **6** Markaasay Yeremyah soo qabteen oo ku dhex rideen godkii Malkiiyah ina Hammeleg, ee barxadda waardiyyaasha ku dhex yiil, oo Yeremyah xadhkay ku dejiyey, oo godkiina biyo kuma jirin, laakiinse waxaa ka buuxday dhoobo, sidaas daraaddeet Yeremyah dhoobaduu ku dhex tiimbadeen. **7** Haddaba Cebedmeleg oo ahaa reer Itoobiya oo ahaa bohon guriga boqorka joogay, markuu maqlay inay Yeremyah godkii ku dhex rideen, iyadoo boqorkii uu iridda Benyaamiin fadhiyo, **8** ayuu gurigii boqorka ka soo baxay, oo boqorkuu la hadlay, isagoo ku leh, **9** Boqorow, sayidkaygiyow, nimankanu si xun bay u sameeyeen wax alla wixii ay ku sameeyeen Nebi Yeremyah, kaasoo ay godkii ku dhex rideen, oo waxaa suurtowda inuu abaarta ugu bakhtiyoo meeshuu ku jiro, waayo, innaba magaalada kibisu kuma jirto. **10** Markaasaa boqorkii wuxuu amray Cebedmeleg oo reer Itoobiya ahaa, isagoo ku leh, Halkan soddon nin ka kaxaysoo Nebi Yeremyah godka ka soo bixi intuusan dhiman. **11** Sidaas daraaddeet ayaa Cebedmeleg raggii kaxayst, oo gurigii boqorka galay, oo wuxuu tegey meel khasnadda ka hoosaysay, oo halkaasuu ka qaaday calallo haylamo ah iyo dhar duugobay, oo intuu xadhko ku xidhay ayuu Yeremyah godkii ugu dejiyey. **12** Markaas Cebedmeleg oo reer Itoobiya ahaa wuxuu Yeremyah ku yidhi, Calalladan haylamaha ah iyo dharkan duugobay kilkiloyinka kaga xidho xadhkaha hoostooda, oo Yeremyahna saasuu yeelay. **13** Markaasay Yeremyah xadhkiihi ku soo jiideen oo godkii bay kor uga soo bixieen, oo Yeremyahna wuxuu ku hadhay barxaddii waardiyyaasha. **14** Markaasaa Boqor Sidqiyaah u soo cid diray oo kaxayst Nebi Yeremyah, oo wuxuu gaystay iriddii saddexaad ee guriga Rabbiga. Kolkaas boqorkii wuxuu Yeremyah ku yidhi, Wax baan ku weyddiinayaaye, inna waxba ha iga qarinin. **15** Markaas Yeremyah wuxuu Sidqiyaah ku yidhi, Haddaan kuu sheego, hubaal miyaadan i dili doonin? Oo haddaan

kula taliyona innaba ima maqli doontid. **16** Markaas Boqor Sidqiyaah si qarsoodi ah ayuu Yeremyah ugu dhaartay, oo wuxuu ku yidhi, Rabbiga nool ee naaf ina siiyey ayaan ku dhaaranayaan inaan ku dili doonin, ama aanaan gacanta raggan naftaada doondoonaan kugu ridi doonin. **17** Markaas Yeremyah wuxuu Sidqiyaah ku yidhi, Rabbiga ah Ilaha ciidamada oo ah Ilaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Haddaad amiirradha boqorka Baabulloon u baxid, naftaada iyo reerkaaguba way noolaan doonaan, oo magaaladanna dab laguma gubi doono, **18** laakiinse haddaadaan amiirradha boqorka Baabulloon u bixin, markaas magaaladan waxaa lagu ridi doonaa gacanta reer Kaldaiyiin, oo dab bay ku gubi doonaan, adiguna gacantooda kama baxsan doontid. **19** Markaas Sidqiyaah wuxuu Yeremyah ku yidhi, Wuxaan ka cabsanayaay Yuhuuddii reer Kaldaiyiin u gashay waaba intaasoo ay gacantooda i geliyaan oo ay iyana igu majaajiloodaan. **20** Laakiinse Yeremyah wuxuu ku yidhi, Ilyagu kuma ay gacangelin doonaan. Waan ku baryayaaye addeec codka Rabbiga ee aan kugula hadlay, waanad nabdoonaan doontaa oo naftaadaan way sii noolaan doontaa. **21** Laakiinse haddaad diido inaad baxdo, kanu waa eraygi Rabbigu i tusay, **22** Bal ogow, naagaha guriga boqorka dalka Yahuudah ku hadhay dhammaantod waxaa loo bixin doonaa amiirradha boqorka Baabulloon, oo naagahaasi waxay odhan doonaan, Saaxilbbadaa aaya ku khyaaaneeyey oo way kaa akdaadeen oo haddana cagaahgii waxay ku dhex tiimbadeen dhoobada, oo iyana dib bay kaaga noqdeen. **23** Markaasay naagahaaga oo dhan iyo carruurtaadaba reer Kaldaiyiin u bixin doonaan, oo adiguna gacantooda sina ugama baxsan doontid, laakiinse waxaa ku qabsan doonta gacanta boqorka Baabulloon, oo magaaladanna dab baa lagu gubi doonaa. **24** Markaas Sidqiyaah wuxuu Yeremyah ku yidhi, Ninna yuusaa erayadan ogaanin, oo adiguna dhiman maysid. **25** Laakiinse hadday amiirradu maqlaan inaan kula hadlay, oo ay kuu yimaadaan oo ay kugu yidhaahdaan, Wixii aad boqorka ku tidhi noo sheeg, oo weliba wixii boqorku kugu yidhi ha naga qarin, oo annana ku dili mayno, **26** markaas waxaad iyaga ku tidhaahdaa, Baryootankaygi ayaan boqorka hor dhigay, inuusan gurigii Yoonaataan igu celin, oo aanaan halkaas ugu dhiman. **27** Markaasay amiirradii oo dhammu Yeremyah u yimaadeen oo wax bay weyddiyeen, oo isna wuxuu u wada sheegay erayadii boqorku ku amray oo dhan. Markaasay lahdiliddisi iska daayeen, waayo, xaalkaas ciduna ma maqlin. **28** Oo Yeremyah wuxuu joogay barxaddii waardiyyaasha ilaa maalintii Yerusaalem la qabsaday.

39 Sidqiyaah oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah sannaddiisi sagaalaad, bisheedii tobnaad ayay Nebukadresar oo ahaa boqorkii Baabulloon iyo ciidankiisi oo dhammu Yerusaalem ku keceen, wayna hareereeyeen, **2** Boqor Sidqiyaah sannaddiisi kow iyo tobnaad, bisheedii afraad, maalinteedi sagaalaad ayaan meel magaalada ahayd la jebiyey. **3** markaas Yerusaalem waa la qabtag oo amiirradii boqorka Baabulloon oo dhammu intay galeen ayir iriddii dhexe fadhiisteen, oo waxay ahaayeen Neergal Shareser, iyo Samgar Nebuu, iyo Sarsekiim, iyo Rab Saarii, iyo Neergal Shareser, iyo Rab Maag iyo intii kale ee saraakiishii boqorka Baabulloon oo dhan. **4** Oo Sidqiyaah oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah iyo raggii dagaalka oo dhammuwa markay iyagii arkeen ayay carareen, oo waxay goor habeennimo ah magaaladii kaga bexeen jidki beerta boqorka ee u dhowaa iriddii labada derbi u dhaxaysay, oo isna wuxuu maray jidki Caraabaah. **5** Laakiinse ciidankii reer Kaldaiyiin aaya iyagii erayad, oo waxay Sidqiyaah ku gaadheen bannaannadii Yeriox, oo markay qabsadeen ayay Nebukadresar oo ahaa boqorkii Baabulloon ugu geeyeen Riblaah oo ku tilil dalka Xamaad, wuuna xukumay. **6** Markaasaa boqorkii Baabulloon Sidqiyaah wiilashiisii Riblaah ku laayay aabbahood oo arkaya, oo weliba boqorkii Baabulloon wuxuu kaloo

laayay kuwii gobta ahaa ee dalka Yahuudah oo dhan. 7 Oo weliba Sidqiyahna indhihi buu ka ridey, oo silsilado ku xidhixidhay si uu Baabuloon ugu kaxaysto. 8 Markaasay reer Kaldaijin dab ku gubeen gurijii boqorka iyo guryijii dadkaba, oo derbiyadii Yeruusaalemma way wada dumiyeen. 9 Markaasaa Nebuuusaradaan oo ahaa sirkalkii askarta wuxuu Baabuloon maxaabii ahaan ugu kaxaystay dadkii magalaada ku hadhay, iyo kuwii cararay ee isaga u galay, iyo dadka intisii kale ee hadhayba. 10 Laakiinse Nebuuusaradaan oo sirkalkii askarta ahaa wuxuu dalka Yahuudah kaga tegey dadkii waddanka ugu liitay oo aan waxba haysan, oo wuxuu islagii ku yidhi, 12 Isaga kaxee, oo si wanaagsan u ilaali, oo innaba waxba ha yeelin, laakiinse waxaad u samaysaa wax alla wixii uu ku yidhaahdo. 13 Sidaas daraaddeed Nebuuusaradaan oo ahaa sirkalkii askarta iyo Nebuuushasbaan, iyo Rab Saariis, iyo Neergal Shareser, iyo Rab Maag, iyo saraakiishii sare oo boqorka Baabuloon oo dhimmuba 14 waxay u soo cid direen Yeremyah, oo intay barxaddii waardiyyaasha ka soo bixiyeen ayay u dhiibeen Gedalyah ina Ahiqaam oo ahaa ina Shaafaan inuu gurijigisa u kaxeyyo, markaasuu dadka dhexdiisa joogay. 15 Haddaba eraygii Rabbigu wuxuu yimid Yeremyah intuu ku xidhnnaa barxaddii waardiyyaasha, isagoo leh, 16 Tag, oo Cebedmeleg kan reer Itoobiya la hadal, oo waxaad ku tidhaahdaa, Rabbiga ciidammada oo ah Ilaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Bal ogow, erayadayda aayaan magaaladan ugu soo deejin doonaa inaan masiibo u keeno, ee mana ahaa wanaag, oo maalintaasayhortaada ku dhici doonaan. 17 Laakiinse maalintaas waan ku samatabbixin doonaa, ayaa Rabbigu leeyahay, oo laguma gelin doono gacanta dadka aad ka baqaysid. 18 Waayo, hubaal waan ku badbaadin doonaa, oo innaba seef kuma aad dhiman doontid, laakiinse naftaadu waxay kuu ahaan doontaa sida booli oo kale, maxaa yeelay, waad isku kay hallaysay, ayaa Rabbigu leeyahay.

40 Kanu waa eraygii Yeremyah xagga Rabbiga uga yimid markii Nebuuusaradaan oo sirkalkii waardiyyaasha ahaa uu Yeremyah oo silsilado ku xidhan iyo dadka Yeruusaaleem iyo kuwa dalka Yahuudah maxaabii ahaan Baabuloon ugu kaxaynay oo uu Yeremyah Raamaah ku sii daayay. 2 Sirkalkii waardiyyaasha Yeremyah ayuu soo kexeyey, oo wuxuu ku yidhi, Rabbiga Ilahaaga ah aaya masiibadan meeshan kaga hadlay. 3 Haddaba Rabbigu wuu deejey, oo wuxuu u sameeyey siduu ku hadlay, maxaa yeelay, Rabbigaad ku dembaabeen, oo codkiisiina ma aydaan addeecin, oo sidaas daraaddeed ayaa waxanu idliinku dheceen. 4 Haddaba bal eeg, maantsa silsilidhii gacanta kaaga xidhnnaa waan kaa furay. Hadday kula wanaagsan tahay inaad Baabuloon ii raacdidi, kaalay oo aniguna si wanaagsan baan kuu dhaqaalayn doonaa, laakiinse hadday kula xun tahay inaad Baabuloon ii raacdidi, iska dhaaf. Bal eeg, dalkii oo dhammu adiguu ku hor yaal. Haddaba meel alla meeshii kula wanaagsan ee kula habboon inaad tagtid, tag. 5 Oo weliba intuusan dib u noqonin ayuu ku yidhi, Wuxaad ku noqotaa Gedalyah ina Ahiqaam oo ahaa ina Shaafaan oo boqorkii Baabuloon uu taliye uga dhigay magaaloyinkii dalka Yahuudah, oo isaga la joog dadka dhexdiisa, amase waxaad tagtaa meel alla meeshii kula habboon inaad tagtid. Markaas sirkalkii waardiyyaasha wuxuu isagii siyey sahay iyo hadiyad, kolkaasuu iska sii daayay. 6 Markaas Yeremyah wuxuu Gedalyah ina Ahiqaam ugu tegey Misfaah, oo isaguu la dhex degay dadkii dalka ku hadhay. 7 Oo saraakiishii ciidammadii duurka ku jiray oo dhan iyo raggoodiiba markay maqleen in boqorkii Baabuloon uu dalkii taliye uga dhigay Gedalyah ina Ahiqaam, oo isagii u dhiibay rag, iyo naago, iyo carruurba, kuwaasoo ahaa

masaakiintii dalka ku hadhay oo aan Baabuloon maxaabii ahaan loogu kaxaysan, 8 ayay Gedalyah ugu yimaadeen Misfaah, waxayna ahaayeen Ismaaciil ina Netanyaah, iyo Yooxaanaan iyo Yoonaataan oo ahaa ilma Qaaree'ax, iyo Seraayaah ina Tanxumed, iyo ilma Ceefay oo ahaa reer Netofah iyo Yesanyaah oo ahaa wiilki kii reer Macakaah, iyagii iyo raggoodi oo dhimmuba. 9 Markaasaa Gedalyah ina Ahiqaam oo ahaa ina Shaafaan wuxuu dhaar u maray iyaggi iyo raggoodiiba, oo wuxuu ku yidhi, Ha ka cabsanina inaad reer Kaldaijin u adeegtaan. Haddaba dalka iska degganaada, oo boqorka Baabuloon u adeega, oo idinna waad nabdoonaan doontaan. 10 Aniguna waxaan degganaan doonaa Misfaah, si aan ugu joogo reer Kaldaiinka hadba noo imanaya, idinkuse waxaad urursataan khamri, iyo midhaha beergoosadka, iyo saliid, oo weelashiihnaa ku shubta, oo waxaad degganaataan magaaloyinkii aad qabsateen. 11 Sidaas oo kalena Yuhuuddii reer Moo'aab, iyo reer Cammoon, iyo reer Edom dhex joogtay oo dhan, iyo kuwii dalalka kale joogay oo dhimmuba markay maqleen in boqorkii Baabuloon uu qaata kaga tegey dalkii Yahuudah iyo inuu iyaggi madax uga dhigay Gedalyah ina Ahiqaam oo ahaa ina Shaafaan 12 ayay Yuhuuddii oo dhammu ka soo wada noqdeen meelihii loo kala eryay oo dhan, oo waxay yimaadeen dalkii Yahuudah, oo Gedalyah bay ugu yimaadeen Misfaah, markaasay soo ururiyen khamri iyo midhaha beergoosadka oo fara badan. 13 Oo weliba Yooxaanaan ina Qaaree'ax iyo saraakiishii ciidammadii duurka ku jiray oo dhimmuba waxay Gedalyah ugu yimaadeen Misfaah 14 oo waxay ku yidhaahdeen, Ma og tahay in Bacaliis oo ah boqorka reer Cammoon uu Ismaaciil ina Netanyaah u soo diray inuu ku dilo? Laakiinse Gedalyah ina Ahiqaam ma uu rumaysan. 15 Markaasaa Yooxaanaan ina Qaaree'ax si qarsoodi ah Gedalyah ugula hadlay Misfaah, oo wuxuu ku yidhi, Waan ku baryayaaye inaan tago ii fasax, Ismaaciil ina Netanyaah aan soo dilee oo ciduna ma ogaan doonto. Bal muxuu kuu dilayaa oo ay Yuhuuddii kugu soo wada urutay oo dhammu u kala firdhaan, oo intii dadka dalka Yahuudah ka hadhayna ay u dhintaan? 16 Laakiinse Gedalyah ina Ahiqaam wuxuu Yooxaanaan ina Qaaree'ax ku yidhi, Adigu waxan waa inaadan innaba samayn, waayo, been baad Ismaaciil ka sheegaysaa.

41 Haddaba bishii toddobaad waxaa yimid Ismaaciil ina Netanyaah oo ahaa ina Eliishaamaac, oo ka mid ahaa farcankii boqornimada iyo weliba saraakiishii boqorka, isagoo toban nin wata, oo waxay Gedalyah ina Ahiqaam ugu yimaadeen Misfaah, oo halkaasay kibis ku wada cuneen. 2 Markaasaa waxaa sara joogsaday Ismaaciil ina Netanyaah iyo tobankii nin ee isaga la socday, oo Gedalyah ina Ahiqaam oo ahaa ina Shaafaan ayay seef la dheceen oo isagay dileen kaasoo boqorkii Baabuloon uu dalka taliye uga dhigay. 3 Oo weliba Ismaaciil wuxuu kaloo wada laayay Yuhuuddii Gedalyah Misfaah la joogtay, iyo reer Kaldaiinkii halkaas laga helay, kuwaasoo ahaa raggiid dagaalka oo dhan. 4 Oo maalintii uu Gedalyah dilay maalintii ku laba ahayd iyadoo an ciduna weli ogayn 5 aaya nimani waxay ka yimaadeen Shekem iyo Shiihlo iyo Samaariya, oo waxay ahaayeen siddeetan nin oo gadhadhki iska xiray, oo dharkoodina jeexjeexay, oo jidhkoodii googooyay, oo gacmaha ku sida qurbaanno iyo foox ay guriga Rabbigu u wadaan. 6 Oo Ismaaciil ina Netanyaah wuxuu Misfaah uga tegey inuu iyaga ka hor tago aawadeed, isagoo oyaya intuu sii socday oo dhan, oo markuu iyaggi la kulmay wuxuu ku yidhi, Gedalyah ina Ahiqaam u kaalaya. 7 Oo markay magaalada dhexdeedii yimaadeen ayaa Ismaaciil ina Netanyaah kulligood wada laayay, oo isagii iyo raggiid la socday meydhoodi god bay ku rideen. 8 Laakiinse waxaa dhexdoodii laga helay toban nin oo Ismaaciil ku tidhi, Ha na dilin, waayo, annagu waxaannu leennayah kayd sarreen iyo shaciir iyo saliid iyo malab ah oo duurka ku dhex qarsoon, sidaas

daraaddeed iyaggi wuu iska dhaafay oo walaalhood lama uu layn. **9** Haddaba godkii uu Ismaaciil ku riday raggii uu Gedalyaah la laayay meydadkoodii oo dhan wuxuu ahaa kii uu Boqor Asaa u samaystay cabsi uu ka qabay bogorkii dalka Israa'iil oo Bacshaa ahaa awaaed, oo Ismaaciil ina Netanyaah wuxuu godkaas ka buuxiyey kuwii uu laayay meydkoodii. **10** Markaasaa Ismaaciil wuxuu maxaabisi ahaan u kaxaystay dadka hadhay oo dhan, xataa gabdhihi boqorka iyo dadkii Misfaah ku hadhay oo dhan, kuwaasoo Nebuuusaradaan oo ahaa sirkalkii waardiyyaashu uu dhiibay Gedalyaah ina Ahiqaam. Ismaaciil ina Netanyaah maxaabisi ahaan ayuu u kaxaystay, oo wuxuu u ambabbaxay inuu reer Cammoon u gudbo. **11** Laakiinse Yooxaanaan ina Qaaree'ax iyo saraakiishii ciidammada ee isaga la joogtay oo dhammu markay maqleem xumaantii uu Ismaaciil ina Netanyaah sameeyey oo dhan. **12** ayay kaxaysteen raggii oo dhan, oo waxay u keceen inay Ismaaciil ina Netanyaah la diriraan, oo isagay ka ag heeleen biyihii badnaa ee Gibecoon ku yaal. **13** Oo dadkii Ismaaciil ina Netanyaah watay oo dhammu markay arkeen Yooxaanaan ina Qaaree'ax iyo saraakiishii ciidammada oo isaga la jiray oo dhan ayay wada farxeen. **14** Sidaas daraaddeed dadkii Ismaaciil uu Misfaah maxaabbiisaanta uga kaxaystay oo dhammu intay jeesteen ayay dib u noqdeen, oo waxay u tageen Yooxaanaan ina Qaaree'ax. **15** Laakiinse Ismaaciil ina Netanyaah Yooxaanaan wuu ka baxsayd, oo intuu siddeed nin la cararay ayuu reer Cammoon u tegey. **16** Markaasaa Yooxaanaan ina Qaaree'ax iyo saraakiishii ciidammada ee isaga la jirtay oo dhammu waxay soo kexxeeyeen dadkii hadhay ee uu dhammaan ka soo caymiiy Ismaaciil ina Netanyaah markuu Misfaah ku dilay Gedalyaah ina Ahiqaam dabadeed, oo kuwaasu waxay ahaayeen raggii dagaalka, iyo naagihii, iyo carruurtii, iyo bohommadii ee uu ka soo celiyey Gibecoon. **17** Oo iyana intay tageen ayay Geeruud Kimhaam oo Beytlaxam ku ag yiil degeen, si ay u tagaan oo ay Masar u galaan reer Kaldaiyiin aawadood, **18** maxaa yeelay, iyagay ka cabsanayeen, waayo, Ismaaciil ina Netanyaah aaya dilay Gedalyaah ina Ahiqaam oo bogorkii Baabulloon uu dalka taliye uga dhigay.

42 Markaasaa saraakiishii ciidammada, iyo Yooxaanaan ina Qaaree'ax, iyo Yesanyaah ina Hooshacyah, iyo dadkii oo dhan, kii ugu yaraa ilaa kii ugu weynaa, way soo dhowaadeen, **2** oo waxay Nebi Yeremyah ku yidhaahdeen, Waanuu ku baryaynaaye, baryootankayagu ha ahaado mid hortaada lagu aqbaloo, oo waxaaad noo baridha Rabbiga Ilahaaga ah, annagoo ah kuwan hadhay oo dhan, waayo, kuwayagan yar aaya ka hadhay dadkii badnaa, sidaa adiguba indhahaaga noogu aragtid. **3** Noo ducee si Rabbiga Ilahaaga ahuu nuu tuo jidkiil aannu ku socon lahayn iyo wixii aannu samayn lahayn. **4** Markaasaa Nebi Yeremyah wuxuu iyagi ku yidhi, Waan idin maqlay, oo bal eega, Rabbiga Ilahaanina ah sidii ay erayadiinuu ahaayeen ayaan u baryayaa, oo wax alla wixii Rabbigu idinku soo jawaaboba waan idin sheegayaa, oo waxba dib idinka ceshan maayo. **5** Markaasay Yeremyah ku yidhaahdeen, Rabbiga dhexdeenna ha ku ahaado markhaati run iyo daacad ah, haddaannan wada samayn waxyaalii Rabbiga Ilahaaga ahu uu noogu soo kaa dhiibo oo dhan. **6** Hadduu wanaag yahay iyo hadduu shar yahayba, annagu waanuu addeecii dooncaa codka Rabbiga Ilahaayaga ah, kaasoo aannu kuu dirnay, si aannu u nabdoonaanno aawadeed markaannu addeecno codka Rabbiga Ilahaayaga ah. **7** Oo tobani maalmood dabadeed aya eraygi Rabbiga Yeremyah u yimid. **8** Markaasuu u yeedhay Yooxaanaan ina Qaaree'ax, iyo saraakiishii ciidammada ee isaga la joogtay oo dhan, iyo dadkii oo dhan xataa kii ugu yaraa ilaa kii ugu weynaa, **9** oo wuxuu iyagi ku yidhi, Rabbiga ah Ilaha reer binu Israa'iil oo aad iigu dirteera inaan baryootankiinna hortiisa geeyo wuxuu leeyahay, **10** Haddaad-

dalkan sii joogtaan, waan idin dhisi doonaa, oo idinma dumin doono, oo waan idin beeri doonaa, oo idinma rujin doono innaba, waayo, waan ka qoomamoody masiibadii aan idinku sameeyey. **11** Boqorka Baabulloon oo aad ka baqaysaan ha ka cabsanina. Rabbigu wuxuu leeyahay, Innaba isaga ha ka cabsanina, waayo, anigaa idinla jira inaan idin badbaadiyo oo aan gacantiisa idinka samatabbixiyo. **12** Waanuu idin naxarisaa doonaa si uu isagu idinku naxariisto, oo uu dalkiinii idinku soo celiyo. **13** Laakiinse haddaad tidhaahdaan, Annagu dalkan degganaan mayno, oo codka Rabbiga Ilahaaga ahna addeecii mayno, **14** oo aad tidhaahdaan, Maya, laakiinse waxaannu tegynaa dalka Masar, halkaasoo aannan dagaal arki doonin, amase aannan buunka dhawaqaqisa maqli doonin, oo aannan innaba kibis u gaajoon doonin, oo halkaasaanu degganaan doonaa, **15** haddaba sidaas daraaddeed, kuwinna dadka Yahuudah ka hadhayow, bal erayga Rabbiga maqla. Rabbiga ciidammada oo ah Ilaaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Haddaad wejigiinna ku qummaatisaan inaad Masar gashaan, oo aad u tagtaan inaad halkaas degtaan, **16** markaas seefta aad ka cabsanaysaa ayaa dalka Masar idinku gaadhi doonta, oo abaarta aad ka baqaysaan ayaa dalka Masar idinku heli doonta, oo halkaasaad ku dhiman doontaan. **17** Oo saasay wada noqon doonaaan dadkii wejigooda ku qummaatiyya inay Masar galaan oo ay halkaas degaan. Waxay ku dhiman doonan seef, iyo abaar, iyo belaayo, oo midkoodna kama hadhi doono, kamana baxsan doono masiibada aan korkooda ku soo dejin doono. **18** Waayo, Rabbiga ciidammada oo ah Ilaaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Sidii xanaaqaygii iyo cadhadayii ay kuwii Yerusaalem degganaa ugu dheceen oo kale ayaa cadhadaydu idinku dhici doonta markaa dalka Masar gashaan, oo weliba waxaad wada noqon doontaan wax aad loo karho, iyo wax laga yaabo, iyo inkaar, iyo cay, oo meeshanna mar dambe ma aad arki doontaan innaba. **19** Kuwinna dadka Yahuudah ka hadhayow, Rabbigu wuxuu idinku soo yidhi, Masar ha tegina. Haddaba bal si xaqiqa ah u ogaada inaan maanta idin digay. **20** Waayo, idinku nafsaddiinnaad aad u kхиаanayseen, maxaa yeelay, waxaad ii dirteer Rabbiga Ilahaanina ah, oo aad igu tidaahdeene, Rabbiga Ilahaenina ah noo bari, oo wax alla wixii Rabbiga Ilahaenina ah uku guso yidhaahdada noo soor sheeg, oo annuguna waannu samayn doonaa. **21** Haddaba maanta xaalkan waa idlin sheegay, laakiinse idinku ma aydaan addeecin codkii Rabbiga Ilahaanina ah iyo wixii uu iigu soo kii dhiibay toona. **22** Haddaba bal si xaqiqa ah u ogaada in meesha aad doonaysaan inaad tagtaan oo aad sii joogtaan aad seef iyo abaar iyo belaayo ugu dhiman doontaan.

43 Oo markii Yeremyah uu wada dhammeeyey dadka oo dhan hadliiddiisi uu sheegay erayadi Rabbiga Ilahaooda ah oo dhan, ee Rabbiga Ilahaooda ahu uu ugu soo dhiibay, kuwaasoo ah erayadan oo dhan, **2** ayaa waxaa hadlay Casaryah ina Hooshacyah, iyo Yooxaanaan ina Qaaree'ax, iyo raggii kibirsanaa oo dhan, oo waxay Yeremyah ku yidhaahdeen, Been baad sheegaysaa. Rabbiga Ilahaenina ahu kuuma soo dirin inaad tidaahdid, Masar ha tegina inaad halkaas joogtaan, **3** laakiinse Baaruun ina Neerriyah aaya nagu soo kaa diray, si uu gacanta reer Kaldaiyiin noogu rido inay na laayaan, oo ay maxaabisi ahaan Baabulloon noogu kaxaystaan. **4** Markaasay Yooxaanaan ina Qaaree'ax, iyo saraakiishii ciidammada oo dhan, iyo dadkii oo dhammuba addeecii waayeen codkii Rabbiga inay dalkii Yahuudah degganaadaan. **5** Laakiinse dadkii Yahuudah ee hadhay oo dhan oo ka soo noqday quruumihii loo kala kaxaystay oo dhan si ay dalkii Yahuudah u degganaadaan waxaa kexxeeyey Yooxaanaan ina Qaaree'ax iyo saraakiisha ciidammada oo dhan. **6** Dadkaasuu waxay ahaayeen raggii, iyo naagihii, iyo carruurtii, iyo gabdhihi bogorka, iyo qof kasta oo Nebuuusaradaan oo ahaa sirkalkii

waardiyyaashu uu kaga tegey Gedalyah ina Ahiiqaam oo ahaa ina Shaafaan, iyo Nebi Yeremyah, iyo Baaruug ina Neeriyaah. **7** Oo waxay yimaadeen dalkii Masar, waayo, ma ay addeecin codkii Rabbiga, oo waxay yimaadeen ilaa Taxfankees. **8** Markaas Eraygii Rabbiga ayaa Yeremyah u yimid Taxfankees, oo wuxuu ku yidhi, **9** Dhagxan waaweyn gacanta ku qaad, oo iyadoo ay dadka dalka Yahuudah u wada jeedaan waxaad ku dhex qarisaa meesha lebenu yaal ee iridda laga galo guriga Fircoon ee Taxfankees ku yaal. **10** Oo waxaad iyaga ku tidhaadaa, Rabbiga ciidammada oo ah Ilaaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Bal ogaada, waxaan soo kaxayn doonaa addoonkayga Nebukadresr oo ah boqorka Baabulloon, oo carshigisaan ka dul qotomin doonaa dhagaxantan aan qariyey, oo isna wuxuu ku dul fidin doonaa taambuuggiisa boqornimo. **11** Oo isagu wuu iman doonaa oo wax buu dalka Masar ku dhufan doonaa, oo kuwii dhimasho ku waajibtay dhimashuu siin doonaa, kuwii maxaabisiimo ku waajibtayna maxaabisi ahaan buu u kaxaysan doonaa, oo kuwii seefu ku waajibtayna seef buu ku layn doonaa. **12** Oo waxaan dab ku dayn doonaa guryaha ilaahyada Masar, oo isna wuu gubi doonaa, oo maxaabisi ahaan buu u kaxaysan doonaa, oo isagu wuxuu dalka Masar u huwan doonaa sida adhijir uu dharkisa u huwado oo kale, oo halkaasna nabad buu kaga bixi doonaa. **13** Oo weliba wuxuu wada burburin doonaa tiirkaka Beytshemesh oo dalka Masar ku dhex taal, oo guryaha ilaahyada Masarna dab buu ku wada gubi doonaa.

44 Kanu waa eraygii Yeremyah u yimid oo ku saabsanaa Yuhuuddii dalka Masar degganayd, kuwaasoo degganaa Migdol, iyo Taxfankees, iyo Nof, iyo dalka Fatroos, oo wuxuu ku yidhi, **2** Rabbiga ciidammada oo ah Ilaaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Waad aragteen masiibadii aan Yeruuzaaleem iyo magaaloooyinkii reer Yahuudah oo dhan ku dejiyune, oo bal eega, maantadan iyagu waa cidla, oo ciduna halkaas ma dhess deggana, **3** waana xumaantooda ay faleen oo ay igaga cadhaysiyeen awaaeed markay tageen si ay foox ugu shidaan oo ay ugu adeegaan ilaahyo kale oo ayan iyaga iyo idinka iyo awowayaashiinnuba aqoon. **4** Hababse ahaatee nebiyadii addoommadayda ahaa oo dhan aayaan idii soor diray, anigoo goor wanaagsan diraya, oo waxaan idhi, Ha samaynina waxan karaahiyada ah oo aan nebcahay. **5** Laakiinse ma ay maqlin oo dhegnea uma ay dhigin inay xumaantooda ka soo noqdaan iyo inayan innaba ilaahyo kale foox u shidin. **6** Oo sidaas daraaddeed ayaa cadhadaydi iyo xanaaqaygiiba waxay ku soo dheceen oo ay ku ololeen magaaloooyinkii dalka Yahuudah iyo jidakkii Yeruuzaalemba, oo iyana haatan waa cidla iyo baabba' siday maantadan tahay. **7** Sidaas daraaddeed Rabbiga ah Ilaaха ciidammada oo ah Ilaaха reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Bal maxaad sharkan weyn naftiinna ugu samaysaan, oo aad dalka Yahuudah uga sii baabbiisaan rag, iyo naago, iyo carruur, iyo caanonuug, si aan ciduna idiinka hadhin? **8** Waxedd igaga cadhaysiisaan shuqullada gacmihiiinna idinkoo ilaahyo kale foox ugu shidaya dalka Masar oo aad u tagteen inaad degtaan, si laydiin wada baabbiyo oo aad quruumaha dunida oo dhan ugu dhess ahaataan inkaar iyo cay. **9** War miyaad illowdeen xumaantii awowayaashiin, iyo xumaantii bogorradii dalka Yahuudah, iyo xumaantii naagahooda, iyo xumaantii, iyo xumaantii naagiihinna, oo ay dalka Yahuudah iyo jidakkii Yeruuzaalemba ku dhess sameeyeen? **10** Iyagu ilaa maantadan isma ay hoosaysiin, oo kama ay cabsan, kumana ay socon sharcigaygi iyo qaynuunnadaydi aan iyaga iyo awowayaashhoodba hor dhigay. **11** Sidaas daraaddeed Rabbiga ciidammada oo ah Ilaaха reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Bal eega, wejigaygaan idinka soo jeedin doonaa inaan dadka Yahuudah oo dhan wada baabbiyo. **12** Oo waxaan qaadan doonaa kuwa dadka Yahuudah ka hadhay ee

wejigooda ku qummaatiyey inay dalka Masar galaan oo ay halkaas deegaan, oo kulligoodna way wada baabbi'i doonaan, oo waxay ku le'an doonaan dalka Masar. Waxaa baabba' ka dhigi doona seef iyo abaar, wayna wada dhiman doonaan, oo kan ugar yu ilaa kan ugu weyn waxay ku baabbi'i doonaan seef iyo abaar, oo waxay wada noqon doonaan wax aad loo karho, iyo wax laga yaabo, iyo inkaar iyo cay. **13** Waayo, kuwa dalka Masar deggan seef iyo abaar iyo belaayo ayaan ugu ciqaabi doonaa sidaan Yeruuzaaleem u ciqaabay oo kale. **14** Markaas dadka Yahuudah ee hadhay ee dalka Masar u tegey inay deegaan midna kama baxsan doono ama kama hadhi doono si ay ugu noqdaan dalkii Yahuudah oo ay aad u jecel yihiin inay ku noqdaan oo ay halkaas deegaan, waayo, kuwa baxsadaa mooyaane midkoodna kuma noqon doono. **15** Markaas dhammaan raggi iogaa inay naagahoodu ilaahyo kale foox u shidaan, iyo naagihii ag taagnaa oo dhan, kuwaasoo ahaa dad faro badan oo ahaa dadkii degganaa dalka Fatroos oo Masar ku yaal oo dhan waxay Yeremyah ugu jawaabeen, **16** Annagu innaba kaa dhegaysan mayno eraygii aad nagula hadashay oo aad magaca Rabbiga noogu sheegtay. **17** Laakiinse sida xaqiiqada ah waxaannu samayn doonanna wax alla wixii afkayaga ka soo baxay, inaannu foox u shidno boqoradda samada, oo aannu iyada u daadinnu qurbaanno cabniin ah, sidii annaga iyo awowayaashayoo iyo boqorradiyadii iyo amiirradiyadiiba aannu ugu samayn jirnay magaaloooyinkii dalka Yahuudah iyo jidakkii Yeruuzaalemba, waayo, waagaas waxaannu haysannay cunto faro badan, oo waannu nabdoonayn, oo innaba masiiboo ma aannu arki jirin. **18** Laakiinse tan iyo waaggi aannu iska daynay inaannu boqoradda samada foox u shidno oo aannu qurbaanno cabniin ah u daadinnu, wax kastaba waannu u baahnayn, oo seef iyo abaar baannu ku baabba'hay. **19** Oo markaannu foox u shidnay boqoradda samada, oo aannu iyada qurbaanno cabniin ah u daadinnay, miyannu kibis ugu samayn innaannu iyada ku caabudno amase miyannu iyada qurbaanno cabniin ah u daadinnay niimankayaga la'aantood? **20** Markaasaa Yeremyah dadkii oo dhan, rag iyo naagoba, kuwaasoo ahaa dadkii isaga sidaas ugu jawaabay oo dhan wuxuu ku wada yidhi, **21** Idinka iyo awowayaashiin iyo boqorradiinii iyo amiirradiinii iyo dadkii dalkuba fooxii aad magaaloooyinka dalka Yahuudah iyo jidakkii Yeruuzaalemba ku dhess shiddeen miyaan Rabbigu soo xusuusan oo miyaanay qalbigiisa soo gelin? **22** Markaasuu Rabbigu u sii adkaysan kar'i waayay, waana sharka falimihiinna iyo karaahiyada aad samayseen aawadood, oo sidaas daraaddeed dalkiinii wuxuu u noqday cidla, iyo wax laga yaabo, iyo inkaar, oo ciduna ma deggana siday maantadan tahay. **23** Fook baad shiddeen, oo Rabbigaad ku dembaabteen, codkiisiina ma aydaan addeecin, kumana aydaan socon sharcigii, amase qaynuunnadiisi, amase markhaatiyaashiisi, oo sidaas daraaddeed ayaa masiibadanu idiinku dhacday siday maantadan tahay. **24** Oo weliba Yeremyah wuxuu dadkii oo dhan iyo naagiihii oo dhan ku yidhi, Dadka Yahuudah oo dalka Masar jooga oo dhammow, bal erayga Rabbiga maqla. **25** Rabbiga ciidammada oo ah Ilaaха reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Idinka iyo naagiihinnaa afkiinnaad ku hadasheen oo gacmihiiinnaad ku oofiseen, oo waxaad tidhaahdeen, Sida xaqiiqada ah annagu waannu oofin doonaa nidarradiyadii aannu u nidarnay inaannu foox boqoradda samada u shidno, iyo inaannu iyaga qurbaanno cabniin ah u daadinn, haddaba nidarradiinnaa oofiya, oo nidarradiinna wada sameeyena. **26** Haddaba dadka Yahuudah oo dalka Masar degganow, bal erayga Rabbiga maqla. Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal eega, magacayga weyn waan ku dhaartay inuusan qof dadka Yahuudah ahu mar dambe magacayga ku soo magacaabi doonin dalka Masar oo dhan, isagoo leh, Sayidka Rabbiga ahu waa nool yahay. **27** Bal eega, iyagaan fiirinayaa inaan masiiboo ku dejiyo, wanaagse u keeni maayo, oo dadka Yahuudah

oo dalka Masar jooga oo dhan waxay ku wada baabbi'i doonaan seef iyo abaar, ilaa ay kulligood wada dhammaadaan. **28** Oo kuwa seefta ka baxsada ayaa dalka Masar ka noqon doona oo waxay gelii doonaan dalkii Yahuudah, waxayna ahaan doonaan qaar tiro yar, oo kuwa dadka Yahuudah ka hadhay oo dalka Masar u galay inay halkaas joogaan oo dhan waxay wada ogaan doonaan erayadaya iyo kuwooda kuwii rumooba. **29** Oo Rabbigu wuxuu leeyahay, Waxaa calaamad idii noqon doonta inaan meeshan idinku ciqaabi doona, si aad ku ogaataan erayadaydu ay xaqiqaahaan idinku rumoobi doonaan inaan masiibo idinku dejin doono. **30** Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal ogaada, Fircoo Xofrac oo ah bogorka Masar waxaan gelin doona gacanta cadaawayashiiisa, iyo gacanta kuwa naftiisa doondoona sidaan boqorkii dalka Yahuudah oo Sidqiyyah ahaa u geliyey gacantii Nebukadres oo ahaa boqorkii Baabuloon, kaasoo cadowgiisa ahaa oo natiisa doondooni jiray.

45 Kanu waa eraygii uu Nebi Yeremyah kula hadlay Baaruug ina Neeriyyah markuu erayadan kitaab kaga qoray afki Yeremyah, taasoo ahayd sannaddii afraad ee Yehooyaqaqim ina Yoosiyah u dalka Yahuudah bogorka ka ahaa, oo wuxuu ku yidhi, Baaruugow, **2** Rabbiga ah Ilaaha reer binu Israa'iil wuxuu kugu leeyahay, **3** Adigu waxaad tidhi, Anigaa iska hoogay haatan, waayo, Rabbigu xanuunkaygii murug buu iigu sii daray. Taahiddaydi, waan la daalay, oo innaba nasasho ma aan helin. **4** Waa xaa isaga ku tidhaahdaa, Rabbigu wuxuu leeyahay, Wixii aan dhisay waan dumin doona, oo wixii aan beeryna waan rujin doona, taasuna waa dalka oo dhan. **5** Ma nafsaddaadaat waxyaaloo waaweyn u doondoonaaysaa? Ha doondoonin, waayo, bal ogow, Rabbigu wuxuu leeyahay, Anigu masiibaan binu-admiiga oo dhan ku soo dejin doona, laakiinse meel alla meeshii aad tagtidba naftaadaan booli ahaan kuu siin doona.

46 Kanu waa Eraygii Rabbiga oo Nebi Yeremyah u yimid ee quruumaha ku saabsanaa. **2** Wuxuu ka hadlay Masar, iyo Fircoo Nekoo oo ahaa boqorkii Masar ciidankiisi, kaasoo joogay Karkemish Webi Yufraad agtiisa, oo uu Nebukadres oo ahaa boqorkii Baabuloon wax ku dhuftay sannaddii afraad ee Yehooyaqaqim ina Yoosiyah oo boqorkii dalka Yahuudah ahaa. **3** Gaashaanka yar iyo kan weynba diyaariya oo dagaalka u soo dhowaadaa. **4** Fardoleyyod, fardaha heenseeya oo fuula, oo isa soo safaa idinkoo koofiyadihiinna dagaalka qaba, oo warmaha afaysta, oo waxaad soo xidhataan dharka bira ah. **5** Bal maxaan u arkay? Way nexeen oo dib bay u sii noqdeen, oo kuwoodii xoogga badnaa waa la wada dilay, oo degdeg bay u carareen, dibna uma ay soo jeesan, waayo, cabsi baa dhinac kasta kaga hareeraysnayd, aaya Rabbigu leeyahay. **6** Kan dheereeyaa yuusan cararin, oo kan xoogga badanuna yuusan baxsan, Xagga woqooyi iyo Webi Yufraad agtiisa ayay ku turunturoodeen, wayna ku dheceen. **7** Yuu yahay kan u soo kaca sida Webi Niil, oo biyihiius ay sida webiyaasha u rogrogmadaan? **8** Dalka Masar ayaa u kaca sida Webi Niil, oo biyihiiusa way u rogrogmadaan sida webiyaasha oo kale, oo wuxuu leeyahay, Anigu waan kacayaa, oo dhulkaan dabooli doona, waanan baabbi'in doona magaalada iyo dadka dhex degganba. **9** Fardahow, kaca, oo gaadhifardooyadow, yaaca. Ragga xoogga badanuna ha bexxeen, kuwaasoo ah reer Kuush iyo kuwa reer Fuud oo gaashaanka gacanta ku haya, iyo kuwa reer Luud oo qaansada xoodi yaqaan. **10** Waayo, taasu waa maalintii Sayidka ah Rabbiga ciidammada, waana maalin aarsasho, oo uu cadaawayashiiisa ka aarsan doono. Seeftuna way wada baabbi'in doontaa, wayna ka dhergi doontaa, oo dhiiggooday ku sakhraami doontaa, waayo, Sayidka ah Rabbiga ciidammadu wuxuu qurbaan ku samaynayaa dalka woqooyi Webi Yufraad agtiisa. **11** Dadka Masar ee sida bikrad oo kale ahow, waxaad tagtaa Gilecaad, oo

beeyo dawo ah soo qaado. Waxtarla'aan baad dawooyin badan u qaadataa, illose bogisi kuuma jirto. **12** Quruumuhu waxay maqleen ceebaadaa, oo qayladaaduna waxay ka buuxsantay dalka oo dhan, waayo, kuwii xoogga badnaa ayaa midba kan kale ku turunturooday, oo labadoodiiba way wada dheceen. **13** Kanu waa eraygii Rabbigu uu kula hadlay Nebi Yeremyah, oo ku saabsanaa sida Nebukadres oo bogorka Baabuloon ahu uu u iman doono, oo uu dalka Masar wax ugu dhufan doono. **14** Masar ka dhex sheega, oo Migdol ka dhex naadiya, oo weliba ka dhex naadiya Nof iyo Taxfanxesba, oo waxaad tidhaahdaan, Istaag oo isdiyaari, waayo, intii kugu wareegsanayd oo dhan seef baa baabbi'isay. **15** Kuwaagii xoogga badnaa bal maxaa loo kala xaaqay? Iyagu ma ay istaagin, waayo, Rabbiga ayaa ridey. **16** Kuwa badan ayuu turuntureeyey, oo midba midka kaluu ku dhacay. Oo waxay isku yidhaahdeen, Kaca oo ina keena, aynu dadkeennii iyo dalkii aynu ku dhalannay u tagnee, oo aynu seefta ina dulmaysa ka cararnee. **17** Waxay halkaas kaga qayliyeen, Fircoo oo ah bogorka Masar waa sanqadhi keliya, wakhtigiiна wuu dhaafiyey. **18** Bogorka magicisu yahay Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Noloshaydaan ku dhaartay. Sida xaqiqaada ah isagu wuxuu u iman doonaan sida Taaboor oo buuraha ku dhex taal, iyo sida Karmel oo badda u dhow. **19** Dadka Masar degganow, in maxaabisi ahaan laguu kaxaysto u alaab uruso, waayo, Nof waxay noqon doontaa meel cidla iyo baabba' ah oo aan ciduna degganay. **20** Masar waa qaalin lo'aad oo qurxooin, laakiinse halligaad baa xagga woqooyi uga timid, wayna gaadhay. **21** Oo weliba raggiisa la soo kiraystay oo isaga dhex jogaana waa sida weylo cayilay, waayo, dib bay u noqdeen, oo dhammaantood way isla wada carareen, oo innaba ma ay joogsan, waayo, waxaa soo gaadhay maalintii masiibaddoda iyo wakhtigii ciqaabiddoda. **22** Sanqadhiis waa sida abeeso sii gurguranaysa, waayo, iyagu ciidan bay kula soo socon doonaan, oo faasas bay kula soo duuli doonaan sida kuwa qoryo jaraya. **23** Rabbigu wuxuu leeyahay, In kastoo aan la dhex baadhi karin, kayntisa waa la wada jari doona, maxaa yeelay, iyagu ayaxa way ka fara badan yihiin, oo waa wax aan la tirin karin. **24** Dadka Masar way ceeboobi doonaan, waayo, waxaa lagu ridi doonaan gacanta dadka woqooyi. **25** Rabbiga ciidammada oo ah Ilaaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Bal ogaada, waan wada ciqaabi doonaan Aamoon oo ah ilaaha Noo, iyo Fircoo, iyo Masar, iyo ilaahiyadiisa, iyo bogorradiisa, iyo xataas Fircoo iyo kuwa isaga isku halleyeaba. **26** Oo waxaan ku ridi doonaan gacanta kuwa naftooda doondoona, iyo gacanta Nebukadres oo ah bogorka Baabuloon, iyo gacanta addoommadiisa, oo markaas dabadeedna waa loo degi doonaan sidii waayihii hore, ayaa Rabbigu leeyahay. **27** Laakiinse, addoonkayga reer Yacquubow, ha cabsan, hana nixin, reer binu Israa'iilow, waayo, bal eeg, meel fog baan kaa badbaadin doona, oo farcankaagana waxaan ka badbaadin doona dalka ay maxaabiista ku yihiin, oo reer Yacquub wuu soo noqon doona oo wuu iska xasilloonaan doona oo iska istareexi doona, oo ciduna ma cabsiin doonto innaba. **28** Rabbigu wuxuu leeyahay, Addoonkayga reer Yacquubow, innaba ha cabsan, waayo, waan kula jiraa, oo quruumihii aan ku kala kexeeyey oo dharraa waan wada baabbi'in doona, laakiinse adiga ku wada baabbi'in maayo, caddaalaad baanse kugu edbin doona, oo sinaba ciqaabidla'an kuugu dayn maayo.

47 Kanu waa Eraygii Rabbiga oo reer Falastiin ku saabsanaa oo Nebi Yeremyah u yimid intaan Fircoo Gaasa wax ku dhufan ka hor. **2** Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal ogaada, xagga woqooyi biyaa ka soo kici doona, oo waxay noqon doonaan webi aad u daadanaya, oo waxay qarqin doonaan dalka iyo waxa ku dhex jira oo dhan, iyo magaalada iyo waxa dhex degganba, oo markaas ayaa raggu qaylin doona, oo dadka dalka deggan oo dhammuna way wada

ooyi doonaan. 3 Gurdanka qoobabka fardhiisa xoogga badan iyo yaacidda gaadhifardoodyadiisa, iyo xinka giraangiriiisa aawadood ayaa aabbayaashu ayan dib u dhugan doonin carruurtooda, waayo, gacmaahodu cabsi bay la taag gabeen, 4 waana maalinta u imanaysa inay reer Falastiin wada baabbi'iso, iyo inay kaalmeeye kasta oo hadhay Turos iyo Sidoon ka baabbi'iso, waayo, Rabbigu wuxuu baabbi'in doonaa reer Falastiin iyo kuwa hadhay ee gasiiradda Kaftoor oo dhan. 5 Baroorashaa Gaasa heshay, Ashqeloonna waa lala baabbi'iyey kuwii dooxadooda ku hadhay; ilaa goormaad isgoogoonyasaa? 6 Rabbiga seeftisay, ilaa goormaad xasilloonaan la'aanaysaa? Galkaaga gal, nasa, oo xasilloonow. 7 Sidee baad u xasilli kartaa, iyadoo uu Rabbigu ku amray? Ashqeloon iyo badda xeebleedaba ayuu iyada ku amray.

48 Rabbiga ciidammada oo ah llaaha reer binu Israa'il wuxuu reer Moo'aab ka leeyahay, Waxaa iska hoogtay Neboo! Waayo, iyadu way baabba'day. Qiryatayim waa la ceebeeyey oo waa la qabsaday, Misgaabna waa la ceebeeyey, waana la dumiyey. 2 Dalka Moo'aab ammaan dambe ma leh. Xeshboon baa shar loogu hindsay, oo waxaa la yidhaahdaa, Kaalaya oo aynu baabbi'innee si ayan quruun u sii ahaan. Madmeenay, adigana waa lagu baabbi'in doonaa, oo seef baa ku eryan doonta. 3 Oo waxaa Xoronayim laga maqli doonaa oohin qayladeed, kharriabaad iyo baabba' weyn aawadood. 4 Dalka Moo'aab waa la wada baabbi'iyey, oo dhallaankiisiina qaylo bay maqashiiyeen. 5 Waayo, jirtti Luxidi waxaa lala fuuli doonaa oohin aan kala joogsanayn, waayo, dhaadhaca Xoronayim waxay ka maqleentiiraanyadii oohinta baabbi'idda. 6 Carara, oo naftinna badbaadiya, oo waxaad noqotaan sida geed xun oo cidilada ku yaal oo kale. 7 Waayo, waxaad isku hallaysay shuquqladaada iyo khasnadahaaga, oo sidaas daraaddeed adigana waa lagu qabsan doonaa, oo Kemooshna maxaabisi ahaan buu u bixi doonaa, isaga iyo wadaaddiisa, iyo amiirradiisa. 8 Oo baabbi'iyuhuna wuxuu ku soo duul doonaa magaal kasta, oo magaalona kama baxsan doonto. Oo weliba sidii Rabbigu yidhi, Dooxaduna way halligmi doontaa, oo bannaankuna wuu baabbi'i doonaa. 9 Dalka Moo'aab baatal siyya si uu u duulo oo uu u cararo. Magaalooyinkisu waxay noqon doonaan cidla aan ciduna dhex degganayn. 10 Inkaaru ha ku dhacdo kii shuquqla Rabbiga si dayac ah u sameeya, oo inkaaru ha ku dhacdo kii seeftisa dib uga celiya inay dhig daadiso. 11 Dalka Moo'aab wuu iska istareexsanaa tan iyo yaraantiisi, oo sida khamri deggan ayuu iskaga dul fadhiyey gufarkiisi, oo weelha weel kale lagagama shubin, oo maxaabbiisahaanna marna looma kaxaysan, sidaas daraaddeed dhadhankiisi wuu ku sii hadhay isaga, oo udgoonkiisiina innaba ma beddelmin. 12 Sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal eega, waxaa iman doona wakhti aan isaga u soo diri doono kuwa wax shuba, isagaya shubayaan, oo weelashiiyad madhiinyaan, oo jalxadiisana wada burburinayaan. 13 Sidii reer binu Israa'il ay Beytel oo ay ku kalsoonaayeen ugu ceeboobeen, sidaas oo kale ayaa reer Moo'aabna Kemoosh ugu ceeboobi doonaa. 14 Idinku sidee baad u odhan kartaan, Annagu waxaanuu nahay dagaalyahan iyo rag u xoog badan dagaalka? 15 Boqorka magiciisu yahay Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Dalka Moo'aab cidla buu noqday, oo magaalooyinkisu way baabbe'en, oo kuwa barbaarradiisi u wanaagsanaana waxay hoos ugu dhaadheceen in la gowraco. 16 Moo'aab masiibadiisi mar dhow bay imanaysaa, oo dhiftiisiina aad iyo aad bay u soo degdegaysaa. 17 Kuwiinna hareerihiisa ku wareegsan oo magiciisa yaqaan oo dhummow, u baroorta, oo waxaad tidhaahdaan, Ushii xoogga iyo quruxda badhayd sidee bay u kala jabtay! 18 Dadka Diibon degganow, sharafaadaa hoos uga soo deg oo onn la fadhiiso, waayo, waxaa kugu soo duulay baabbi'iyaha Moo'aab, oo isagu

wuxuu dumiyey qalcadahaaga adadag. 19 Kuwiinna Caroceer degganow, bal jidka dhiniciisa istaaga, oo bal wax fiiriya, oo kan sii cararaya iyo tan sii baxsanaysa waxaad weyddisaan wuxuu dhacay. 20 Moo'aab waa la ceebeeyey, waayo, wuu baabba'ay. Haddaba ooya oo qayliya, oo Arnoon ka sheega in Moo'aab baabba'ay. 21 Xukun baa ku dhacay dalka bannaanka ah, iyo Xolon, iyo Yahsaah, iyo Mefacad, 22 iyo Diibon, iyo Neboo, iyo Beytdiblaatayim, 23 iyo Qiryatayim, iyo Beytaamul, iyo Beytmecoon, 24 iyo Qiryood, iyo Bosraah, iyo magaalooyinka dalka Moo'aab oo dhan, kuwa dhow iyo kuwa fogba. 25 Rabbigu wuxuu leeyahay, Dalka Moo'aab geeskiisi waa la gooyay oo gacantiisiina waa jabtay. 26 Isaga sakhraamiya, waayo, Rabbigu iska sii weyneeyey, oo Moo'aab wuxuu ku dhex galgalan doonaa mantaggiisa, oo weliba wuxuu noqon doonaa wax lagu qoslo. 27 Waayo, miyaan dalka Israa'il wax lagu qoslo kuu ahay? Miyaase isaga laga helay tuugag dhexdhood? Waayo, markaad isaga ka hadashidba madaxaad ruxruxdaa. 28 Kuwa dalka Moo'aab degganow, magaalooyinka ka taga, oo dhagaxa weyn ku hoyda, oo waxaad la mid noqotaan sidiid qoolleyda buulkeeda ka samaysata dhinacyada bohol afkeeda. 29 Wuxaannu maqalnay kibirkii Moo'aab oo uu aad u kibray, iyo xataa kor-isu-qaadiddisa, iyo kibirkisa, iyo madaxweynaaantiisa, iyo qabweynaanta qalbigiisaba. 30 Rabbigu wuxuu leeyahay, Anigu waan ogahay inaan cadhadiislu wuxba ahayn oo faankiisuna innaba waxba tarayn. 31 Sidaas daraaddeed Moo'aab waan u barooran doonaa, oo waxaan u qaylin doonaa reer Moo'aab oo dhan daraaddeed, waana loo barooran doonaa dadka Qiir Xeres. 32 Canabka Sibmaahow, waxaan kuugu ooyi doonaa oohin ka sii daran tii Yacser. Laamahaagii badday dhaafeen, oo waxay gaadheen xataa tan iyo badda Yacser. Baabbi'iyihii wuxuu soo dhacay midhahaagii la hor suray iyo canabkaagi. 33 Farxadda iyo rayraynta waa laga qaaday beertii midhaha badnayd iyo dalka Moo'aabba, oo waxaan ka dhigay in khamri macsarooyinka laga waayo, oo ciduna kuma tuman doonto iyagoo heesaya, oo heestooduna innaba hees ma noqon doonto. 34 Qayladii Xeshboon waxay gaadhey Elecaaleeh iyo tan iyo Yahas, oo waxaa laga dhawaqaqay Socar iyo ilaa Xoronayim iyo ilaa Ceglad Shelihiyah, waayo, xataa biyihii Nimriim way baabba'ayaan. 35 Oo weliba Rabbigu wuxuu leeyahay, Wuxaan Moo'aab ka joojin doonaa kan meesha sare allabariga ku bixiya, iyo kan ilaahyadisa fooxa u shidaba. 36 Oo sidaas daraaddeed dalka Moo'aab aawadiis qalbigayu waa u dhawaqaqa sida biibile oo kale, oo dadka Qiir Xeres aawadoodna qalbigayu sida biibile oo kale waa u dhawaqaqa, saas aawadeed maalkii badnaa ee ay heleen waa ka wada baabba'ay. 37 Waayo, madax kastaba waa la xiray, oo gadh kastaba waa la jaray, oo gacmaha oo dhanna nabaraa ku kor yaal, oo dhedana joonyad baa ku xidhan. 38 Rabbigu wuxuu leeyahay, Guryaha Moo'aab dushooda, iyo jidakiisa dheddooda waxaa meal kasta jira baroorasho, waayo, Moo'aab waxaan u burburiyey sidii weel aan la doonayn oo kale. 39 Sidee buu u dumay! Sidee baa reer Moo'aab dhabarka ceeb ula sii jeediye! Markaasuu reer Moo'aab kuwa hareerihiisa ku wareegsan oo dhan u noqon doonaa wax lagu qoslo oo lagu naxo. 40 Waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal eega, wuxuu u soo duul doonaa sida gorgor oo kale, oo baalashiihana wuxuu ku fidin doonaa dalka Moo'aab. 41 Qiryood waa la qabsaday, oo qalcadhiina waa la argaggixiyey, oo ragga xoogga badan ee Moo'aab qalbigoodu wuxuu maalintaas noqon doonaa sida naag fooli hayso qalbigeed oo kale. 42 Oo Moo'aab waa la baabbi'in doonaa si uusan innaba quruun u sii ahaan, maxaa yeelay, Rabbigu iska sii weyneeyey. 43 Rabbigu wuxuu leeyahay, Kan Moo'aab degganow, waxaa ku hor yaal cabsi, iyo yamays, iyo dabin. 44 Kii cabsida ka cararaa wuxuu ku dhici doonaa yamayska, oo kii yamayska ka soo baxana waxaa qaban doona dabinka, waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Wuxaan reer Moo'aab ku

soo dul dejin doonaa sannaddii ciqaabiddooda. **45** Kuwii cararay waxay istaagan yihiin hooска Xeshboon, iyagoo taag gabay, waayo, dab baa Xeshboon ka soo baxay, ololha wuxuu ka soo baxay Siixon dhexdeeda, oo wuxuu baabbi'ihey Moo'aab darafkeeda iyo kuwa bulxanka badan dhaladodo. **46** Moo'aabow, adigaa iska hoogay, Kemoosh dadkiisi way wada halligmeen, maxaa yeelay, wiilashaadii maxaabisi ahaan baa loo kaxaystay, oo gabdhahaagiina waa la wada kaxaystay. **47** Laakiin Rabbigu wuxuu leeyahay, Ugdambaysta maxaabista reer Moo'aab waan soo celin doonaa. Intaasus waa xukunkii reer Moo'aab.

49 Rabbigu wuxuu reer Cammoon ka leeyahay, Israatlil miyuusan wiilahay? Miyuusan mid dhaxla lahay? Bal maxaa Malkaam u dhaxlay Gaad, oo maxaasee dadkiisu u degay magaaloooyinkii reer Gaad? **2** Sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal ogaada, waxaa iman doona wakhti aan ka dhigi doono in la maqlo qaylo dagaaleed oo ka gees ah magaalalda Rabbah ee reer Cammoon, oo waxay noqon doontaa taalo burbur ah, oo gabdhahaeedana dab baa lagu wada gubi doonaa, oo markaasay dadka Israa'il dhaxli doonaan kuwii iyaga dhaxli jiray, ayaa Rabbigu leeyahay. **3** Xeshboonay, barooro, waayo, Aacii waa baabba'day. Gabdhaha Rabbaahoy, ooya, dhar joonyad ah guntada, oo baroorta, oo hore iyo dib ugu orda deyrarka dhexdooda, waayo, Malkaam maxaabisi ahaan buu u bixi doonaa, isaga iyo wadaaddadiisa iyo amiirradiisaba. **4** Kaaga dib u noqonayow, bal maxaad dooxooyinkaaga ugu faanaysaa? Waayo, dooxadaadu way sii dhammaanaysaa. Khasnadahaagaad isku hallaysay oo waxaad tidhi, Bal yaa ii iman karaya? **5** Sayidka ah Rabbiga ciidammatu wuxuu leeyahay, Wawaan kugu soo dejin doonaa cabsi kaaga timaada kuwa hareerahaaga ku wareegsan oo dhan. Oo midkiin kastaba hor baa loo eryi doonaa, oo cid kuwa warwareega soo ururisaana ma jiri doonto. **6** Laakiin haddana mar kalaan maxaabista reer Cammoon soo celin doonaa, ayaa Rabbigu leeyahay. **7** Rabbiga ciidammatu wuxuu reer Edoni ka leeyahay, Teemaan miyaan xigmad lagu sii arag innaba? Taladii miyey ka baabba'day kuwii miyirka lahaa? Xigmaddodii miyey ka wada dhammaatay? **8** Dadka Dedaan degganow, carara, oo dib u noqda, oo meelo hul dheer dega, waayo, reer Ceesaw waxaan ku soo dejin doonaa masiibadiisa oo dhan, waana wakhtiga aan isaga ciqaabi doono. **9** Haddii kuwa canab ururiya ay kuu yimaadaan, sow kaagama ay tageen canab xaaxaab ah? Haddise tuugay ay habeenkii kuu miraan, sow kama ay tageen markay wax ku filan helaan? **10** Laakiinse anigu reer Ceesaw waan qaawiyey, oo meelihii qarsoomaanaa daahaan ka wada qaaday, oo isna ma uu kari doono inuu isqariyo. Farcankiisi iyo walaaliihiis iyo deriskiisiiba way wada baabbe'en oo isagiina innaba ma jiro. **11** Carrurtaada agoonta ah ka tag oo aniguna waan xannaanayn doonaa si ay u sii noolaadaan, oo cormalladaaduna ha isku kay halleeyeen. **12** Waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal eega, kuwii ayan ku garta ahayn inay koobka cabbaan, xaqiqa ahaan bay u cabbi doonaa. Haddaba adigu miyaad tahay mid aan la ciqaabi doonin? Adigu ciqaabidla'aan innaba ma sii joogi doontid, laakiinse sida xaqiqaada ah waad cabbi doontaa. **13** Waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Wawaan ku dhaartay nafsaddayda inay Bosraah noqon doonto cidla, iyo cay, iyo burbur, iyo inkaar, oo magaaloooyinkee oo dhammuna weligoodba cidla bay ahaan doonaa. **14** War baan xagga Rabbiga ka maqlay, oo quruumahana waxaa loo dhix diray wargeeys leh, Isa soo wada urursada, oo iyada ku soo duula, oo dagaalka u soo kaca. **15** Waayo, bal eeg, waxaan kaa dhigay mid quruumaha dhexdooda ku yar, oo dadka dhexdiisana lagu quudhsado. **16** Kaaga qararka dhagaxyadooda deggan oo kurta dhaladeeda sare haystow, belaayomimadaada iyo kibirkha qalbigaaga ayaa ku khiyaanay, waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, In kastoo aad buulkaaga meel sare ka

samaysatid sida kan gorgorka oo kale, anigu halkaas hoos baan kaaga soo dejin doonaa. **17** Oo weliba Edomma waxay noqon doontaa cidla, oo mid kasta oo ag maraaba wuu la yaabi doonaa, wuuna ku foodhyi doonaa belaayoooyinkee oo dhan. **18** Rabbigu wuxuu leeyahay, Sidii afgembigii Sodom iyo Gomora iyo magaaloooyinkii u dhowaa oo kale, ciduna halkaas ma joogi doonto, oo innaba binu-aadmi halkaas ma degganaan doono. **19** Bal eega, isagu wuxuu kibirkha Webi Urdun uga soo dhix bixi doonaa sida libaax oo kale, oo wuxuu ku soo kici doonaa rugta xoogga badan, laakiinse anigu waxaan ka dhigi doonaa inuu degdeg uga cararo, oo waxaan madax uga dhigi doonaa kii la doortay, waayo, bal yaa ila mid ah? Oo bal yaa wakhtiga ii sheegi doona? Oo waa ayo adhijirka hortayda soo istaagi doona? **20** Haddaba bal maqla talada uu Rabbigu Edom u goostay, iyo qasdiyadiisa uu dadka Teemaan deggan u qasdiyey. Sida xaqiqaada ah waxaa iyaga kaxayn doona kuwa adhiga ugu yaryar. Sida xaqiqaada ah isagu hoygooda iyo iyagaba cidla buu ka dhigi doonaa. **21** Dhulki wuxuu la gariiraa sanqadhii dhiciddooda, oo qayladodana waxaaa laga maqlaa tan iyo Badda Cas. **22** Bal ogaada, isagu wuu soo kici doonaa oo wuxuu u soo duuli doonaa sida gorgor oo kale, oo baalashiihana wuxuu ku fidin doonaa Bosraah, oo maalintaas ragga xoogga badan oo reer Edom qalbigoodu wuxuu noqon doonaa sida naag fooli hayso qalbigeed oo kale. **23** Oo Dimishaqna wuxuu ka leeyahay, Xamaad iyo Arfaad way nexxeen, waayo, war xun bay magleen, wayna qalbi jabeen, oo baddana welwel baa jira, oo innaba ma ay xassilli karto. **24** Dimishaq way taag gabtay, oo waxay u jeesatay inay cararto. Naxdin baa ku dhacday, oo ciidiihiid iyo xanuu baa qabtay sidii naag foolanaysa oo kale. **25** Magaaladii ammaanta lahayd oo aan ku faraxsanaa sidee baan looga tegin! **26** Sidaas daraaddeed barbaarradeedu waxay ku dhix dhici doonaan jidakteeda, oo raggeeda dagaalka oo dhanna maalintaasaa la wada baabbi'in doonaa, ayaa Rabbiga ciidammatu leeyahay. **27** Oo derbiga Dimishaq dab baan ku dayn doonaa, oo daaraaha waaweyn ee Benhadod oo dhanna baabba' buu ka dhigi doonaa. **28** Qedaar iyo boqortooyooinka Xaasoor oo boqorka Baabuloon oo Nebukadresar ahu uu wax ku dhufay Rabbigu wuxuu ka leeyahay, Sara joogsada, oo Qedaar u kaca, oo dadka reer bari baabbi'iya. **29** Teendhooyinkooda iyo adhyahoodaba way wada kaxaysan doonaa, oo waxay iska qaadan doonaaan daahyadooda iyo weelashooda oo dhan iyo geeloodaba, oo waxay iyaga ugu qaylin doonaa, Dhinac kasta cabsi baa idinka jirta. **30** Rabbigu wuxuu leeyahay, Dadka Xaasoor degganow, carara, oo aad u sii fogaada, oo meelo hul dheer dega, waayo, Nebukadresar oo ah boqorka Baabuloon ayaa idhi tashaday, oo wax xun buu idhi qasdiyey. **31** Rabbigu wuxuu leeyahay, Sara joogsada, oo ku kaca quruun istareexsan, oo welwella'an isaga deggan, oo aan albaabbo iyo qataarro midna lahayn, oo keligeed deggan. **32** Oo Rabbigu wuxuu leeyahay, Geeloodu wuxuu noqon doonaa booli, oo koolahooda badanna waa la kala boobi doonaa, oo waxaan dabaylaho oo dhan u kala firdhin doonaa kuwa timaha dhinacyada ka jarta, oo masiiboododana waxaan kaga soo dayn doonaa dhinac kasta. **33** Oo Xaasoorna waxay noqon doontaa meel dawacooyin ku hoydaan iyo meel weligeede cidla ah, ciduna halkaas ma joogi doonto oo innaba binu-aadmina ma degganaan doono. **34** Kanu waa Eraygii Rabbiga ee Ceelaam ku saabsanaa ee Nebi Yeremyah u yimid bilowgii bogornimadii Sidqiyah oo boqor ahaa dalka Yahuudah, isagoo leh, **35** Rabbiga ciidammatu wuxuu leeyahay, Bal ogaada, Anigu waxaan kala jebin doonaa qaansada reer Ceelaam, taasoo ah waxa xooggooda u weyn. **36** Oo waxaan reer Ceelaam ku soo dayn doonaa afarta dabaylood oo samada afarteeda qablloodad ka timid, oo iyaga waxaan u kala firdhin doonaa qabladaahaas oo dhan, oo innaba ma ay jiri doonto quruun aan reer

Ceelaam masaafurisyadoodu geli doonin. **37** Waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Anigu waxaan ka dhigi doonaa in reer Ceelaam ay ku hor nasaan cadaawayaaashooda iyo kuwa naftooda doofoonaya, oo masiibo ah cadhadaya kulul ayaan ku soo dejin doonaa, oo seefnaa waan ka daba diri doonaa, ilaa an baabba' ka dhigo. **38** Oo Rabbigu wuxuu leeyahay, Anigu carshigayga Ceelaam baan dhex qotomin doonaa, oo halkaas boqor iyo amiirroba waan ka wada baabbi'in doonaa. **39** Laakiinse Rabbigu wuxuu leeyahay, Ugudambaysta maxabiista reer Ceelaam waan soo celin doonaa.

50 Kanu waa eraygii ku saabsanaa Baabulloon iyo dalka reer Kaldaiin ee u Rabbigu Nebi Yeremyah faray. **2** Quruumaha ka dhex sheega, oo naadiya, oo calan kou u taaga. Naadiya, oo ha qarinina, oo waxaad tidaahadaan, Baabulloon waa la qabsaday, Beel waa la ceebeeyey, Merodag waa la burburiye, taswiiraheedii waa la ceebeeyey, oo sanamyaadeediina waa la burburiye. **3** Waayo, quruun baa xagga woqooyi iyada kaga soo kacaysa, taasoo dalkeeda cidla ka dhigi doonta, oo ciduna ma dhex degganaan doonto, oo dad iyo duunyaba way carareen, wayna tageen. **4** Rabbigu wuxuu leeyahay, Maalmahaas iyo wakhtigaas waxaa iman doona dadka Israa'iil iyo dadka Yahuudah oo wada socda oo ooyaya, oo Rabbiga Ilahaooda ahna way doondooni doonaan. **5** Iyagu waxay haybin doonaan jidka Siyon iyagoo wejigoodu halkan u soo jeedo, oo waxay odhan doonaan, Kaalaya, oo Rabbiga ugu dhowaada axdi weligiis ah oo aan la illoobi doonin. **6** Dadkaygu wuxuu ahaan jiray sidiid ido baadiyoobay, oo adhijirradoodii ayaa ka dhigay inay ambadaan. Waxay u celiyeen oo ku sii daayeent xagga buuraha, oo intay buur ilaa kur uga sii bixeeyen ayay xeradoodii illoobeen. **7** Ku alla kii iyaga heliyaba wuu curay, oo cadaawayaaashoodiina waxay yidhaahdeen, Annagu dembi kuma lihin, maxaa yeelay, iyagu waxay ku dembaabeen Rabbiga ah rugtii caddaaladda, kaasoo ah Rabbigii ahaa rajadii awwoyaaashood. **8** Baabulloon dhexdeeda ka carara, oo dalka reer Kaldaiin ka dhex baxa, oo noqda sida orgiyo adhi hor socda oo kale. **9** Waayo, bal ogaada, waxaan kicin doonaa o aan Baabulloon ku soo dayn doonaa quruumo waaweyn oo is-urursaday oo xagga dalka woqooyi ka yimid, oo dagaal bay isugu soo diyaarin doonaan oo halkaasaa laga qaadi doonaa. Oo fallaadhoodu waxay noqon doonaan sida fallaadaha kan dagaalka aqoonta u leh oo aan midhoodna waxtarla'an ku soo noqonayn. **10** Oo Rabbigu wuxuu leeyahay, Dalka Kaldai wuxuu noqon doonaa wax la dhaco, oo kuwii isaga dhaca oo dhimmuna way wada dhergi doonaa. **11** Kuwiinna dhaxalkayga dhacayow, in kastoo aad faraxdaan oo aad rayrsaaan, iyo in kastoo aad u cayishaan sida qalil lo'aad oo daaqsin fiican dhex joogta, amase aad danantaan sida fardo xoog badan oo kale, **12** kolley hooyadiin si xun bay u ceeboobi doontaa, oo tii idin dhashayna way welwei doontaa, oo bal ogaada, iyadu waxay ahaan doontaa midda quruumaha ugu wada dambaysa, iyo cidla, iyo dhul engegan, iyo lamadeegan. **13** Cadhahda Rabbiga daraaddeed ayaan ciduna u degi doonin, laakiinse kulligeed waxay ahaan doontaa baabba'. Mid kasta oo Baabulloon soo ag maraaba wuu yaabi doonaa, oo belaayooinkeeda oo dhanna wuu ku foodhi doonaa. **14** Kuwiinna qaansada xoota oo dhimmow, Baabulloon hareereeeda dagaal isugu diyaariya. Iyada fallaadhihiinna ku gana, oo fallaadha ha ka ceshanina, waayo, Rabbigay ku dembaabtay. **15** Hareeraha kaga qayliya, iyadu way isdhiiibtay, aasaaskeedii wuu dhacay, derbiyadeediina waa la wada dumiyey, waayo, taasu waa aarsashadii Rabbiga. Iyada ka aarsada, oo sidii ay yeeli jirtay iyada ku sameeya. **16** Baabulloon ka baabbi'yaan wax beera iyo kan manjada qaada wakhtiga beergoosadka. Seefta dulmaysa cabsi ay ka qabaan aawadeed ayaan midkood kastaaba ku noqon doonaa dadkiisi,

oo midkood kastaaba u carari doonaa dalkiisi. **17** Dadka Israa'iil waa sida ido kala firidhsan oo kale. Libaaxyaa kala eryay. Markii hore waxaa baabbi'yeey boqorkii Ashuur, oo markii dambena Nebukadresar oo ah boqorka Baabulloon ayaa lafhiisiis burbursaday. **18** Sidaas daraaddeed Rabbiga ciidammada oo ah Ilaaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Bal ogaada, boqorka Baabulloon iyo dalkiisiwaan u ciqaabi doonaa sidaan boqorkii Ashuur u ciqaabay oo kale. **19** Oo dadka Israa'iilaan xeradooda ayaan ku soo celin doonaa, oo waxay daaqi doonaan Karmel iyo Baashaan, oo nafsaddooduna waxay ka dhergi doontaa buuraha Efrayim iyo Gilecaad dhexdiisa. **20** Rabbigu wuxuu leeyahay, Maalmahaas iyo wakhtigaas waxaa la doondooni doonaa xumaantii dadka Israa'iil oo innaba ma ay jiri doonto, iyo dembiyadii dadka Yahuudah oo innaba lama heli doono, waayo, kuwii aan soo reebay waan saamixi doonaa. **21** Rabbigu wuxuu leeyahay, Ku soo kaca dalka Meraataiyim, iyo dadka Feqood degganba. Laaya oo wada baabbi'yaan oo sidaan idinku amray oo dhan yeela. **22** Dalka waxaa dhex yaal dagaal iyo halligaad weyn sanqadhood. **23** Dubbihii durnida oo dhammu sidee buu u kala jabay oo uu u burburay! Baabulloon sidee bay quruumaha dhexdooda cidla ugu noqtotay! **24** Baabulloonay, dabin baan kuu dhigay, oo adna waa lagu qabtay adigoo aan iska ogayn. Waa lagu helay oo lagu qabtay, maxaa yeelay, Rabbigaa la dirirtay. **25** Rabbigu meesha hubkiisu furay, oo wuxuu soo bixiyey hubkii dhirkisiza, waayo, Sayidka ah Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay shuqul uu ku dhex samayn doono dalka reer Kaldaiin. **26** Quruumtaas kaga soo kaca darafyada dhulka ugu shisheeya, oo bakhaarradeeda fura, oo waxaad iyada u taalaysaan sida wax meel tuunsan oo kale, oo dhammaanteed baabbi'yaan, oo innaba waxba ha ka reebina. **27** Dibiyadeeda oo dhan wada gowraca, oo kulligood in la gowraca ha u dhaadheceen. Iyagaa iska hoogay, waayo, waxaa haatan yimid maalintoodii iyo wakhtigii ciqaabiddooda! **28** Waxaa yeedhaya codkii kuwa dalka Baabulloon ka sii cararaya oo ka baxsanaya inay Siyon ka naadiyaan aarsashadii Rabbiga Ilahayaga ah, taasoo ah aarsashadii macbudiisa. **29** Waxaad Baabulloon ugu yeedhaan qaansoley badan, kuwiinna qaansada xoota oo dhimmow. Hareereeeda ka dega, oo yaan innaba waxba ka baxsan. U abaalmariya sidii shuqulkeedaa ahaa, oo wiixii ay samayn jirtay oo dhan ku sameeya, waayo, waxay ku kibirtay Rabbiga ah Kan Quduuska ah ee reer binu Israa'iil. **30** Sidaas daraaddeed barbaarradeedu waxay ku dhex dhici doonaan jihadkeeda, oo raggeeda dagaalka oo dhanna maalintaasaa la wada baabbi'in doonaa, ayaa Rabbigu leeyahay. **31** Sayidka ah Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Bal eeg, kan kibirkha badanow, anigu col baan kugu ahay, waayo, waxaa yimid maalintaadii taasoo ah wakhtigii aan ku ciqaabi lahaa. **32** Oo kan kibirkha badanuna wuu turunturoon doonaa, wuuna dhici doonaa, oo ciduna ma sara kicin doonto. Oo magaaloo yinkiisana dab baan ku dayn doonaa, oo dabkaasuna wuxuu wada baabbi'in doonaa inta hareerihiisa ku wareegsan oo dhan. **33** Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Dadka Israa'iil iyo dadka Yahuudahaa waa la wada dulmay, oo kuwii yaga maxaabiis ahaanta u kaxaystayaan aad bay u xajistaan, wayna diidaan inay iska sii daayaan. **34** Bixiyahooda waa xoog badan yahay, oo magaaliisana waxaa la yidhaahdaa Rabbiga ciidammada. Oo isagu sida xaqiqiada ah dacwadooda wuu u qaadi doonaa, si uu dhulka u nasiyo, oo uu kuwa Baabulloon deggan u garriiro. **35** Rabbigu wuxuu leeyahay, Reer Kaldaiin, iyo kuwa Baabulloon deggan, iyo amiirradeeda, iyo raggeeda xigmadda lehba seef baa u diyaar ah. **36** Oo faanlowyadana seef baa u diyaar ah, wayna nacasoobi doonaa, oo raggeeda xoogga badanna seef baa u diyaar ah, wayna argaggixi doonaa. **37** Oo seef baa u diyaar ah fardahooda, iyo gaadhifardooyadooda, iyo dadka isku qasan oo dhexdeeda jooga oo dhan, oo waxay noqon doonaa

sida naago oo kale. Oo khasnadaheedana seef baa u diyaar ah, oo iyana waa la dhici doonaa. **38** Biyaheedana abaar baa u diyaar ah, wayna wada gudhi doonaan, waayo, kanu waa dal ay taswiiro xardhanu ka buuxaan, oo dadkuna sanamyo bay ka daba waashaan. **39** Sidaas daraaddeed dugaagga lamadegaanku waxay halkaas la degganaan doonaan yeyda, oo weliba gorayooinku ayaa halkaas ku hoyan doona, oo weligeedna mar dambe lama degi doono, oo tan iyo ab ka abna dhexdeeda innaba laguma hoyan doono. **40** Rabbigu wuxuu leeyahay, Sidii Ilaa u afgembiyey Sodom iyo Gomora iyo magaaloooyinkii u dhowaaba aayaan ciduna halkaas u joogi doonin oo uusan innaba binu-aadmina halkaas degganaan doonin. **41** Bal ogaada, dadyow baa xagga woqooyi ka iman doona, oo quruun weyn iyo boqorro badan aaya dhluka darafyadiisa ka soo kici doona. **42** Oo waxay sitaan qaansooyin iyo warmo, oo waa calool adag yihiin, oo innaba naxariis ma leh. Codkoodana waxaa la moodaa sida bad guuxaysa oo kale, oo farday fuulaan. Baabuloonay, mid kastaaba wuxuu kuuguu soo safan yahay sida nin dagaal diyaar u ah oo kale. **43** Boqorkii Baabuloon ayaa warkoodii maqlay, markaasay gacmihiisi taag gabeen, oo cidhiidhi iyo xanuu baa isagii qabtay sida naag foolanaysa oo kale. **44** Bal eega, isagu wuxuu kibirkha Webi Urdun uga soo dhix bixi doonaa sida libaax oo kale, oo wuxuu ku soo kici doonaa rugta xoogga badan, laakiinse anigu waxaan ka dhigi doonaa inay degdeg uga cararaan, oo waxaan madax uga dhigi doonaa kii la doortay, waayo, bal yaa ila mid ah? Oo bal yaa wakhtiga ii sheegi doona? Oo waa ayo adhijirka hortayda soo istaagi doona? **45** Haddaba bal maqla talada uu Rabbigu Baabuloon u goostay, iyo qasdiyadiisa uu dalka reer Kaldaiyiin u qasdiyey. Sida xaqiqiqa ah waxaa iyaga kaxayn doona kuwa adhiga ugu yaryar. Sida xaqiqiqa ah isagu hoygooda iyo iyagaba cidla buu ka dhigi doonaa. **46** Dhulkii wuxuu la gariiraan sanqadhii qabsashadii Baabuloon, oo qayladeeda waxaa laga maqlaa quruumaha dhexdooda.

51 Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal ogaada, anigu Baabuloon iyo kuwa dalka reer Kaldaiyiin dhex degganga waxaan ku soo kicin doonaa dabayl wax baabbi'iisa. **2** Oo Baabulonna waxaan u soo diri doonaa haadiyaayaal, oo iyaday haadin doonaan, oo dalkeedana way madhin doonaan, waayo, maalinta dhibaataad dhinac kastay kaga soo duuli doonaan. **3** Kii qaanso xoota iyo kii dharkiisa birta ah la sara kacaba qaansoluhi qaansadiisa ha u xooto, oo barbaarradeedana ha u tudhina, oo ciidankeeda oo dhanna wada baabbi'iya. **4** Oo kuwa la layn doono waxay ku dhex dhici doonaan dalka reer Kaldaiyiin, oo kuwa la dooxdooxi doonona waxay ku dhici doonaan jidadkeeda. **5** Waayo, dadka Israa'iil iyo dadka Yahuudah toona Ilaahooda ah Rabbiga ciidammadu innaba ma dayrin, in kastoo dalkoodii uu ka buuksamay dembi ay ku sameeyeen Kan Quduuska ah ee reer binu Israa'iil. **6** Baabuloon dhexdeeda ka carara, oo nin kastaaba naftisa ha la baxsado. Xumaanteeda ha ku dhex baabbi'ina, waayo, haatan waa wakhti uu Rabbigu ka aarsan doono, oo iyada wuu abaalmarin doonaa. **7** Baabuloon waxay ahayd koob dahab ah oo Rabbiga gacantiisa ku jira oo dunida oo dhan sakhraamiyey. Quruumuhu waxay cabbeen khamrigeedii, oo sidaas daraaddeed quruumihi way wada waasheen. **8** Baabuloon dhaqso bay u dhacday, wayna baabba'day. Iyada u baroorta oo xanuunkeeda beeyo dawo ah u qaada, hadday saas ku bogsanayso. **9** Annagu Baabuloon waannu dawayn lahayn, laakiinse iyadu ma ay bogsan. Iyada ka taga oo midkeen kastaaba dalkiisi ha tago, waayo, xukunkedii wuxuu gaadhay tan iyo samada, oo waxaa kor loogu qaaday tan iyo cirka. **10** Rabbigu wuxuu soo saaray xaqnimadeennii, ina keena oo aynu Siyoon ka caddayno shuulka Rabbiga Ilaheenna ah. **11** Fallaadhaha afaysta, oo gaashaammada qaada, waayo, Rabbigu wuxuu sara

kiciyey ruuxii boqorradii reer Maaday, waayo, qasdigiisu waa inuu Baabuloon baabbi'yo, maxaa yeelay, taasu waa aarsashadii Rabbiga, taasoo ah aarsashadii macbudiisa. **12** Kor u qaada calan ku col ah beriyada Baabuloon, oo ilaalladanu sii xoogeeya, oo waardiyaasha taaga, oo gaadmada diyaariya, waayo, Rabbigu wuxuu u qasdiyey oo weliba sameeyey waxyaalihii uu kaga hadlay kuwa Baabuloon deggan. **13** Taadan biyaha badan ag deggan oo khasnadaheedana badanay, dhammaadkaagi waa yimid iyo qiyastii faa'iiddadaada xaqdarrada ahu. **14** Rabbiga ciidammadu wuxuu ku dhaartay nafsaddiisa, oo wuxuu yidhi, Sida xaqiqiqa ah waxaan kaa buuxin doonaa rag sida koronkorro u faro badan, oo iyana way kugu qaylin doonaa. **15** Isagu dhulka xooggiisuu ku sameeyey, dunidana xigmaddiisu ku dhisay, oo samooyinkana waxgarashadiisu ku kala bixiyey. **16** Markuu codkiisa ku hadlo biyo badan guuxooda baa samooyinka laga maqlaa, oo isagaa ka dhiga in dhulka darafyadisa uumi ka soo kaco, roobkana wuxuu u sameeyaa hillaaq, oo dabayshana isagaa khasnadihiisa ka soo saara. **17** Nin kastaaba wuxuu noqday doogn aan aqoon lahayn, oo dhabshube kastaaba wuxuu ku ceeboobay sanamkiisi la xardhay, waayo, sanamkiisi la shubay waa been oo innaba neef ma leh. **18** Iyagu waa wax aan waxtar lahayn iyo shuquq lagu majaajilowdo, oo wakhtiga cizaabiddoodana way wada baabbi'i doonaa. **19** Kan Yacquub qaybta u ah iyaga la mid ma aha, waayo, isagu waa kan wax kasta abuuray, oo reer binu Israa'iilna waa qoladii dhaxalkiisa, oo magiciisuna waa Rabbiga ciidammada. **20** Adiguo waxaad ii tahay dubbahaygii iyo hubkaygii dagaalka, oo adigaan quruumaha kugu burburin doonaa, oo adigaan boqortooyoyin kugu baabbi'in doonaa. **21** Oo adigaan kugu burburin doonaa faraska iyo kan fuushanba, oo adigaan kugu burburin doonaa gaadhifaraska iyo kan fuushanba, **22** oo weliba adigaan kugu burburin doonaa ragga iyo dumarkaba, oo adigaan kugu burburin doonaa odayga iyo barbaarkaba, oo adigaan kugu burburin doonaa wiilka iyo gabadhaba, **23** oo weliba adigaan kugu burburin doonaa adhijirka iyo adhigiisaba, oo adigaan kugu burburin doonaa ninkii beerrey ah iyo dibidiisba, oo adigaan kugu burburin doonaa taliyayaasha iyo saraakiishaba. **24** Oo Rabbigu wuxuu leeyahay, Baabuloon iyo dalka Kalday dadka deggan oo dhanba waxaan ka abaalmarin doonaa sharkii ay Siyoon iyo adigaan hortaaddaba ku sameyeen. **25** Buurta wax baabbi'isa oo dunida oo dhan halligaysay, Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal eeg, anigu col baan kugu ahay, oo gacantaydaan kugu dul fidin doonaa, oo waxaan hoos kaga soo giringirin doonaa dhagaxyada dushhooda, oo waxaan kaa dhigi doonaa buur gubatay. **26** Rabbigu wuxuu leeyahay, Lagaama qaadan doono dhagax rukun noqon kara iyo dhagax aasaas noqon kara toona, laakiinse adigu weligaaba cidla baad ahaan doontaa. **27** Dalka calan ka dhex taaga, oo quruumahana buunka ka dhex yeedhiya, oo quruumaha u soo wada diyaariya, inay iyada ku kacaan, oo waxaad u wada yeedhaan boqortooyoyinka Araarad, iyo Minnii, iyo Ashkenas inay ku kacaan, oo sirkaal iyada col ku ah doorta, oo fardahana ugu sii daaya sida koronkorro baas oo kale. **28** Oo waxaad iyada u soo diyaarsaana quruumaha, iyo boqorrada reer Maaday, iyo taliyayaashooda iyo saraakiishooda oo dhan, iyo dalka talisksa ku jira oo dhanba. **29** Dalku wuu gariira, wuuna xanuunsadaa, waayo, qasdi kasta oo Rabbigu uu Baabuloon ugu qasdiyeyba waa la ofifiya si uu dalka Baabuloon uga dhigo cidla aan ciduna degganay. **30** Raggii xoogga badnaa ee Baabuloon dagaalkay ka joogsadeen, oo waxay ku hadheen qalcadahoodii. Way taag gabeen, oo waxay noqdeen sidii naago oo kale. Meelaheedi lagu hoyan jiray way gubeen, oo qataarradeediina way kala jabeen. **31** Wargeeysba wargeeys buu ku orday, oo farriinqaadeeba farriinqaaduu ku orday inuu boqorka Baabuloon u sheego in magaaladiisi dhan kasta laga qabsaday, **32** oo meelihii webiga laga gudbi jirayna la wada xidhay, oo cawsduurkiina

dab lagu gubay, oo raggi dagaalkuna ay wada cabsadeen. **33** Waayo, Rabbiga ciidammada oo ah Ilaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Dadka Baabulloon waa sidii meel hadhuudh lagu tumo, oo haatan waa wakhtigii la tumi lahaa, in yar dabadeedna waxaa u iman doona wakhtigii beergoosashada. **34** Nebukadresar oo ah bogorka Baabulloon ayaa i baabbi'iyey, wuu i burbursaday, oo weel madhan buu iga dhigay, wuuna liqay sidii bahal weyn oo kale, oo wuxuu calooshisa ka buuxsaday cuntadaydii macaanayd, oo dibadduu ii xoory. **35** Kan Siyoon degganu wuxuu odhan doonaa, Dulmigi aniga iyo jidhkayga lagu sameeyey Baabulloon ha saarnaado. Yeruuusaleem waxay odhan doontaa, Dhiiggaygu dadka dalka Kalday deggan ha saarnaado. **36** Sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal ogow, anigu dacwadaada waan kuu qaadi doonaa, waanan kuu aari doonaa, oo baddeeda waan engejin doonaa, oo isheedana waan qallajin doonaa. **37** Baabulloon waxay noqon doontaa tuulmooyin burbur ah iyo meel dawacooyinku ay ku hoydaan, iyo wax laga yaabo oo lagu foodhyo, oo aan ciduna degganayn. **38** Iyagu dhammaantood waxay u ciyi doonaan sida libaaxyo aaran ah oo kale, oo waxay u guuxi doonaan sida dhal libaax oo kale. **39** Rabbigu wuxuu leeyahay, Markay kululaadaan aayaan diyaafad u samayn doonaa, oo waan wada sakhraamin doonaa si ay u reyreeyaan oo ay u seexdaan hurdo weligeed ah oo ayan ka soo toosin. **40** Oo waxaan iyaga u soo kaxayn doonaan sida baraar la gowracayo iyo sida wananaa iyo orgiyo oo kale. **41** Sidee baa Sheeshag loo qabsaday, sidee baa ammaantii dunida oo dhan loo argaggixiyey, oo sidee baa Baabulloon ay wax laga yaabo quruumaha dhexdooda ugu noqotay! **42** Baabulloon baddii baa ku soo kor butaacday, oo waxaa qarqiyeey hirarkeedii badnaa. **43** Magaalaooyinkeedii waxay noqdeen cidla iyo dhul engeegan, iyo lamadegaan, iyo dal aan ciduna degganayn, ama aan binu-aadmi innaba soo ag marin. **44** Oo Beelha waxaan ku ciqaabi doonaa Baabulloon dhexdeeda, oo waxaan afkiisa ka soo bixin doonaa wixii uu liqay, oo quruumuhuna innaba mar dambe isaga uma ay soo quqlqui doonaan, hubaal, derbiga Baabulloon wuu dumii doonaa. **45** Dadkaygiyow, iyada ka dhex baxa, oo niinkii kastaaba naftisa ha kala baxsado Rabbiga cadhadiisa kulul. **46** Ha qalbi jebin, hana ka cabsan warka belefta ah ee dalka laga dhex maqli doono, waayo, sannad war baa iman doona oo haddana sannadda kalena war kalaan iman doona, oo dalka dhediis waxaaa jiru doona dulmi, oo taliyeba taliyuu ku kici doonaa. **47** Sidaas daraaddeed waxaa iman doona wakhti aan xukun ku soo dejin doono sanamyada xardhan ee Baabulloon, oo dalkeeda oo dhammuna wuu ceeboobi doonaa, oo kuweeda la laayay oo dhammuna iyaday ku dhex dhici doonaa. **48** Rabbigu wuxuu leeyahay, Markaasay samada iyo dhulka iyo waxa ku jira oo dhammuba farxad ku heesi doonaan Baabulloon aawadeed, waayo, kuwa iyada baabbi'in doona ayaa xagga woqooyi uga iman doona. **49** Baabulloon sidii ay u daadisay kuwii reer binu Israa'iil faga laayay, sidaas oo kale ayaa Baabulloon waxaa ugu dhex daadan doona kuwa dhulka laga laayay oo dhan. **50** Kuwiinna seefta ka baxsadayow, taga, oo ho joogsanina. Rabbiga meel fog ka soo xusuusta, oo Yeruuusalenna maankiinna ha soo gasho. **51** Annagu waannu ceeboonnay, maxaa yeelay, waxaannu maqalnay cay xun, oo ceeb baa wejigayagi qarisay, waayo, shisheeyayaal ayaa meelaah quduuska ah ee guriga Rabbiga soo dhex galay. **52** Rabbigu wuxuu leeyahay, Sidaas daraaddeed waxaa iman doona wakhti aan xukun ku soo dejin doono sanamyadeeda xardhan, oo dalkeeda oo dhanna dadka dhaawaca ah baa ka dhex taahi doona. **53** Rabbigu wuxuu leeyahay, Baabulloon in kastoo ay tan iyo samada korto, iyo in kastoo ay meelaheeda dhaadheer ee xoogga badan sii adkayso, kolleyba waxaa iyada u tegi doona baabbi'iyayaal iga yimid. **54** Baabulloon qaylaa ka yeedhaysa, oo dalka reer Kaldaiyinna

baabba' weyn baa ka dhex sanqadhyaya, **55** maxaa yeelay, Rabbigu Baabulloon wuu baabbi'iyaa, oo codkii weynaana dhexdeeda wuu ka aamusiyaa, oo mawjadahoodu way u guuxaan sida biyo badan, qaylada codkoodana kor bay u qaadaan, **56** maxaa yeelay, waxaa Baabulloon ku soo degay baabbi'iyihii, oo raggedii xogga badanwa waa la qabtay, oo qaansooyinkoodina way jabeen, waayo, Rabbigu waa Ilahii abaalmarinta, oo sida xaqiqida ah isagu wuu u abaaqadi doonaa. **57** Oo waxaan wada sakhraamin doonaa amiriadeeda, iyo raggeeda xigmadda leh, iyo taliyyaasheeda, iyo saraakiisheeda, iyo raggeeda xoogga badanba, oo waxay seexan doonaan hurdo weligeed ah, oo ayan ka soo toosin, ayaa Boqorka magiciisa la yidhaahdo Rabbiga ciidammadu leeyahay. **58** Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Derbiyada balballaadhan ee Baabulloon waa la wada dumin doonaa, oo irdaheeda dhaadheerna dab baa lagu gubi doonaa, oo dadku waxtarla'an buu u hawshoon doonaa, quruumuhuna dab, wayna daali doonaan. **59** Kanu waa eraygii Nebi Yeremyah uu ku amray Seraayaah ina Neeriyyah oo ahaa ina Maxseeyah markuu Baabulloon u raacay Sidqiyyah oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah sannaddii afraad ee boqornimadiisa. Seraayaah wuxuu ahaa amiriikii reer boqor maamulaha u ahaa. **60** Markaas Yeremyah kitaa buu ku qoray masiibadii Baabulloon ku soo degi layahod oo dhan, waana erayadan Baabulloon ku saabsan ee uu qoray. **61** Oo Yeremyah wuxuu Seraayaah ku yidhi, Markaad Baabulloon tagtid oo aad aragtid, erayadan oo dhan wada akhri, **62** oo markaas waxaad tidhaahdaa, Rabbiyow, adigu waxaad ka hadashay meeshan inaad baabbi'inaysid, si aan waxba gudaheeda ugu hadhin dad iyo duunyo toona, laakiinse ay weligeedba cidla ahaan doonto. **63** Oo markaad kitaabkan akhrintiisa dhammaysid waa inaad isaga dhagax ku xidhaa oo aad Webi Yufraad dhediisa ku tuurtaa. **64** Oo waxaad tidhaahdaa, Baabulloon sidaasay u tiimban doontaa, oo kamana soo sara kici doonto masiibada aan iyada ku soo dejin doono aawadeed, oo iyagu way daali doonaan. Intaasu waa erayadii Yeremyah.

52 Sidqiyyah markuu boqor noqday wuxuu jiray kow iyo labaatan sannadood, oo Yeruuusalenna wuxuu boqor ku ahaa kow iyo toban sannadood. Oo hooyadiis magaceeduna wuxuu ahaa Xamuutal ina Yeremyah oo reer Libnah ahayd. **2** Oo isagu wuxuu sameeyey wax Rabbiga hortiisa shar ku ah sidii wixii Yehooyaqiqi sameeyey oo dhan. **3** Oo tanu waxay Yeruuusalenna iyo dalka Yahuudah ugu dhacday cadhadii Rabbiga aawadeed ilaa uu hortiisa ka tuuray, kolkaasaa Sidqiyyahna ka fallaagoobay boqorkii Baabulloon. **4** Oo sannaddii sagaalaad oo boqornimadiisa, bishii tobnaad, maalintii tobnaad ayaa Nebukadresar oo ahaa boqorkii Baabulloon iyo ciidankiisi Yeruuusalenna ku keceen, oo intay hor degeen ayay qalcado hareerereheda ka dhisteen. **5** Oo sidaasay magaaladii u hareeraysnayd tan iyo sannaddii kow iyo tobnaad oo Boqor Sidqiyyah. **6** Oo maalintii sagaalaad, bishii afraad, ayaa abaartii magaaladii aad iyo aad ugu xumaatay, oo sidaas daraaddeed dadki dalka degganaa cunto ma hayasan. **7** Markaasaa meel magaalada ahayd la jebiyey, oo raggi dagaalka oo dhammuna way carareen, oo waxay goor habeennimo ah magaaladii kaga bexeen iriddii labada derbi u dhaxaysay oo beertii boqorka ku ag til (haddaba reer Kaldaiyin waxay ku wareegsanaayeen magaalada). Oo waxay mareen jidki Caraabaah. **8** Laakiinse ciidanki reer Kaldaiyin ayaa boqorkii eryaday, oo waxay Sidqiyyah ku gaadheen bannaannadii Yerixoo, oo ciidankiisi oo dhammuna way ka kala firdheen. **9** Markaasay boqorkii qabsadeen oo boqorkii Baabulloon ugu geeyeen Riblaah oo ku til dalka Xamaad, wuuna xukumay. **10** Oo boqorkii Baabulloon Sidqiyyah wiilashiiis hortiisuuk laayay, oo weliba amiriadil dalka Yahuudah oo dhanna wuxuu ku wada laayay Riblaah. **11** Oo weliba Sidqiyyahna indhihi buu ka riday, oo boqorkii Baabulloon wuxuu ku xidhixidhay silsilado oo

wuxuu u kaxaystay Baabulloon, oo xabsi buu ku riday ilaa maalintii dhimashadiisa. **12** Haddaba bishii shanaad maalinteedii tobnaad oo ahayd sannaddii sagaal iyo tobnaad oo Nebukadresar boqorkii Baabulloon ahaa waxaa Yerusaalem yimid Nebuusaradaan oo ahaa sirkaalkii askarta oo boqorka Baabulloon u adeegi jiray. **13** Markaasaa gubay gurigii Rabbiga iyo gurigii boqorka, oo wuxuu kaloo gubay guryihii Yerusaalem oo dhan, kuwaasoo ahaa guri kasta oo weyn. **14** Oo ciidankii reer Kaldaiin oo sirkaalkii askarta la socday oo dhammuna waxay wada dumiyeen derbiyadii Yerusaalem ku wareegsanaa oo dhan. **15** Markaasaa Nebuusaradaan oo ahaa sirkaalkii askarta wuxuu maxaabisi ahaan u kaxaystay masaakiintii dadka qaarkood, iyo dadkii magaalada ku hadhay, iyo kuwii cararay oo u galay boqorkii Baabulloon, iyo intii dadkii faraha badnaa ka hadhay. **16** Laakiinse Nebuusaradaan oo sirkaalkii askarta ahaa wuxuu ka tegey dadkii waddanka ugu liitay inay ahaadaan kuwa canabka iyo beeraha kale ka shaqeeya. **17** Markaasaa reer Kaldaiin waxay jejebiyeen tiirkii naxaasta ahaa oo guriga Rabbiga ku jiray, iyo saldhigiyadii iyo berkeddii naxaasta ahayd oo guriga Rabbiga ku jiray, oo naxaastoodiina waxay u qaadeen Baabulloon. **18** Oo waxay kaloo qaadeen dheriyihii, iyo majarafadhihi, iyo alaabti laambadihiil lagu safayn jiray, iyo maddiibadihi, iyo malgacadihi, iyo weelashii naxaasta ahaa oo lagu adeegi jiray oo dhan. **19** Oo sirkaalkii askartu wuxuu la tegey suxuntii, iyo dabqaadayaashii, iyo maddiibadihi, iyo dheriyihii, iyo laambadihi, iyo malgacadihi, iyo koobabkiiba, intii dahabka ahayd dahab ahaan buu u qaaday, oo intii lacagta ahaydna lacag ahaan. **20** Labadii tiir, iyo berkeddii, iyo laba iyo tobankii dibi oo naxaasta ahaa oo saldhigiyada ka hooseeyey, oo Boqor Sulaymaan uu u sameeyey gurigii Rabbiga, dhammaan weelashaas naxaastoodu miisaan ma layahn. **21** Oo tiirkarka midkood sarajooggiisu wuxuu ahaa siddeed iyo tobantudhun, meeriskisuna wuxuu ahaa laba iyo tobantudhun markii xadhig lagu qiyaso, oo dhumucdisuna waxay ahayd afar farood, oo dhexdana wuu ka dalooshanaa. **22** Oo korkiisana waxaa saarnaa taaj naxaas ah, oo taajka sarajooggiisuna wuxuu ahaa shan dhudhun, wuxuuna lahaa shabag iyo rummaanno taajka ku wareegsan, oo kulligoodna waxay ahaayeen naxaas, tiirkii labaadna waxan oo kaluu lahaa iyo rummaanno. **23** Oo dhinacyada waxaa ku yil lix iyo sagaashan rummaan, oo rummaannadii shabagga ku wareegsanaa oo dhammuna waxay ahaayeen boqol. **24** Oo sirkaalkii askartu wuxuu kaloo kaxaystay Seraayaah oo ahaa wadaadkii sare, iyo Sefanyaah oo ahaa wadaadkii labaad, iyo sadddexdiiridjog. **25** Oo wuxuu magaaladii kala soo baxay sirkaal u sarreeyey raggiidagaalyahanka ahaa, iyo toddoba nin oo ka mid ahaa kuwii boqorka hor joogi jiray oo magaaladii laga dhix helay, iyo karraanigii sirkaalka ciidanka ee ururin jiray dadkii waddanka, iyo lixdan nin oo ahaa dadkii dalka degganaa oo magaaladii laga dhix helay. **26** Markaasaa Nebuusaradaan oo ahaa sirkaalkii askartu iyaggi kexeeeyey oo Riblaah ugu geeyey boqorkii Baabulloon. **27** Markaasaa boqorkii Baabulloon iyaggi ku laayay Riblaah oo ku taal dalka Xamaad. Oo sidaasaa dadkii Yahuudalkoodiil looga kaxaystay iyagoo maxaabisi ah. **28** Oo sannaddii toddobaad dadkii uu Boqor Nebukadresar maxaabisihaanta u kaxaystay waxay ahaayeen saddex kuni iyo saddex iyo labaatan qof oo Yuhuud ah, **29** oo sannaddii siddeed iyo tobnaad oo Boqor Nebukadresarna wuxuu Yerusaalem maxaabisi ahaan uga kaxaystay siddeed boqol iyo laba iyo soddon qof. **30** Oo sannaddii saddex iyo labaataanad oo Boqor Nebukadresarna Nebuusaradaan oo ahaa sirkaalkii askarta ayaan Yuhuuddii maxaabisi ahaan uga kaxaystay toddoba boqol iyo shan iyo afartan qof, oo dadkii la kaxaystay oo dhammuna waxay ahaayeen afar kun iyo lix boqol oo qof. **31** Oo sannaddii toddobaad iyo soddonaad intii boqorkii dalka Yahuudah oo Yehooyaakiin ahaa uu xidhnaha, bishii laba iyo tobnaad, maalinteedii

shan iyo labaataanad Ewiil Merodag oo ahaa boqorkii Baabulloon sannaddii uu boqor noqday ayuu sara u qaaday Yehooyaakiin oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah, oo xabsiguu ka soo bixiyey. **32** Oo siroon buu ula hadlay, oo wuxuu carshigiiii ka kor mariyey carshigii boqorradii isagii Baabulloon la joogay. **33** Oo dharkiisii xabsiga ayuu beddelay oo hortiisuu wax ku cuni jiray had iyo jeerba cimrigiisii oo dhanba. **34** Oo xagga masruufkisana boqorkii Baabulloon xaggisa waxaa laga siin jiray masruuf joogta ah, oo tan iyo maalintii uu dhintay maalin kastaba qayb buu heli jiray cimrigiisii oo dhan.

Baroorashadii

Yeremyah

1 Magaaladii dadku ka buuxay sidee bay keliged u fadhiisataa! Sidee bay carmal oo kale u noqotay! Tii quruumaha dhexdooda ku weynayd, oo dalalka gobolladdooda amiriid ku ahayd Sidee bay addoon u noqotay! **2** Habeenkii aad bay u ooydaa, oo ilmadeediina dhabannaday kaga taal. Kuwii jeclaa oo dhan iyadu kama haysato mid u qalbi qaboojiya. Saaxibbadeedii oo dhammu way wada khiyaaneeyeen, Oo waxay noqdeen cadaawayasheedii. **3** Quruunta Yahuudah maxaabisi ahaan baa loo kaxaystay dhibkeedii iyo addoonsigeedii weynaa aawadood. Quruumahay dhex deggan tahay, oo innaba nasasho ma hesho. Silciyayaasheedii oo dhammu waxay soo gaadheen iyadoo cidhiidhi ku dhex jirta. **4** Jidatkii Siyon way baroortaan, maxaa yeelay, ninna iidaha uma yimaado. Irlaheedi oo dhammu waa cidla, wadaaddadeeduna way wada taahaan, Hablaheeda bikradaha ahuna way dhibaatsayan yihiin, oo iyada quidheedana dhib qadhaadhi baa haya. **5** Kuwii cidhiidhiin jiray madax bay noqdeen, cadaawayasheediina way barwaqaqobaan, Waayo, Rabbigu wuxuu iyada u dhibay xadgudubyadeedii badnaa aawadood. Carruurteediina maxaabisi ahaan bay cadowgoodiil u hor socdeen. **6** Oo magaaladii Siyon quruxdeedii oo dhammuna way ka dhammaatay. Amiirradeedii waxay noqdeen sidii deero daaq weyday, Oo waxay tageen iyagoo aan itaal ku lahayn kan eryanaya hortiis. **7** Yeruusaalem wakhtiga ay dhib iyo wareeg ku jirto ayay waxay soo xusuusataa Waxyaalihii wanaagsanaa oo ay waagii hore haysatay oo dhan. Markii dadkeedu gacanta cadowga ku dhacay, oo aan ninna caawiyin Ayaa cadaawayasha iyyada arkeen, oo baabba'eedana way ku majaajilodeen. **8** Yeruusaalem aad iyo aad bay u dembaabtay, oo sidaas daraaddeed sida wax wasakh ah ayaa loo xooray. Intii sharfi jiray oo dhammu way quudhsadaan, maxaa yeelay, waxay arkeen cawradeedii. Hubaal way taahdaa, wayna sii jeesataa. **9** Nijaasteedii waxay ku til googaradaheeda, kamana ay fiirsan ugudambaysteeda, Haddaba sidaasa daraaddeed si aad loola yaabay ayu u dhacday, oo mid u qalbi qaboojyana ma ay lahayn. Rabbiyow, bal dhibkayga fiiri, waayo, cadowgi wuu isweyneeyey. **10** Cadowgu wuxuu gacanta ku fidley waxyalaheedii wanaagsan oo dhan, Waayo, iyadu way aragtagtay in quruumihiy ay meesheedii quduuska ahayd galeen, Kuwaasoo aad amartay inayan ururkaaga gelin. **11** Dadkeeda oo dhammu way taahaan, oo kibis bay doondoonaan. Waxyaalhoodii wanaagsanaa cuntay siisteen si ay nafta ugu ceshadaan. Rabbiyow, bal eeg oo ka fiirso, waayo, waxaan noqday wax la nacay. **12** Miyaydaan dan iga lahayn, kuwiinna i ag marayow? Bal eega, oo fiiriya hadday jirto murugtayda la mid ah ee laygu ridey, Oo uu Rabbigu igu dhibay maalintii ay cadhadiisa kululii timid. **13** Xagga sare ayuu lafahayga uga soo daayay dab iyaga ka xoog badnaaday. Cagahayga ayuu shabag u kala bixiyey, oo dib buu ii celiyey. Maalintii oo dhan cidla buu iga dhisay, wuuna i taag gabiyey. **14** Harqoodkii xadgudubyadeedaa gacantiisaa xidhay. Way isku xidhan yihiin oo qoortay ii saaran yihiin. Xooggayguu yareeyey. Sayidku wuxuu igu ridey gacmihii kuwa aanan iska daafici karin. **15** Raggaygii xoogga badnaa oo dhan Sayidku dhexdayduu ku tuuray. Wuxuu iigu yeedhay shir inuu barbaarradayda burburiy. Gabadhii bikradha ahayd ee quruunta Yahuudah ah Sayidku wuxuu ugu tuntay sidii macsaro khamri. **16** Waxyalaahan daraaddood aayaan la oyayaa, oo indhahayga ilmaa ka daadanaysa, Maxaa yeelay, kii i qalbi qaboojin lahaa oo naftayda u raaxayn lahaa waa iga fog yahay. Carruurtaydii way cidloobeen,

maxaa yeelay, cadowgii baa iga adkaaday. **17** Siyon gacmahay hoorsataa, mase jiro mid u qalbi qaboojiya. Rabbigu wuxuu amray in kuwa dadka Yacquub ku wareegsan ay cadaawayashaashoo noqdaan. Yeruusaalemma waxay dhxdooda ku tahay sida wax wasakh ah. **18** Rabbigu waa xaq, waayo, amarkiisaan ku caasiyoobay. Dadyowga oo dhammad, i maqla, waan idin baryayaaye, oo bal murugtayda fiiriya. Hablahaygii bikradha ahaa iyo barbaarradaydii maxaabisi ahaan baa loo kaxaystay. **19** Waxaan u yeedhay kuwii i jeclaa, laakiinse way i khiyaaneeyeen. Wadaaddadedyii iyo duqowdaydiiba magaalada dhexdeeda ayay ku naf bexeen, Intay doonoonayeen cunto ay nafta ku ceshadaan. **20** Rabbiyow, bal i eeg, waayo, cidhiidhi baan ku jiraa. Uurkaa i gurbanaya, Qalbigayguna wuu igu dhex rogman yahay, waayo, aad baan u caasiyoobay. Dibadda seef baa igu gablamisa, gurigana geeri baa ii joogta. **21** Inaan taahayoo waa la maqlay, ninnase ima qalbi qaboojiya. Cadaawayashaashaydii oo dhammu dhibaatadaydii way maqleen, oo inaad saas igu samaysay way ku faraxsan yihiin. Waad keeni doontorta maalintii aad ka hadashay, oo iyaguna sidaydoo khalq noqon doonaan. **22** Xumaantooda oo dhammu hortaada ha timaado, Oo iyaga ku samee wixii aad xadgudubyadaya aawadood iigu samaysay oo dhan, Waayo, taahayu waa badan yahay, oo qalbigaygiina wuu itaal darnaaday.

2 Sayidku sidee buu xanaaqiisi magaalada Siyon daruur ugu dabolay! Quruxdii dadka Israa'iilna samaduu ka soo tuuray oo dhuukuu ku soo xooray, Oo maalintii cadhadiisa meeshuu cagaha dhigan jiray sooma uu xusuusan. **2** Sayidku wuxuu liqay ruguhii dadka Yacquub oo dhan, umana uu tudhin. Wuxuu cadhadiisii ku dumiyey qalcadhiidh dadka Yahuudah, Oo dhuukuu ku soo xooray iyaggi, Oo boqortooyadii iyo amiirradeediba nijaas buu ku tiriyey. **3** Wuxuu cadhadiisii kululayd ku gooyay geeskii dadka Israa'iil oo dhan. Oo gacantiisii midigna wuu ka soo ceshadah cadowga hortiisi, Dadka Yacquubna wuxuu u gubay sidii dab ololaya oo baabbi'iya waxaa hareerihiisa yaal oo dhan. **4** Wuxuu qaansadiisi u xootay sidii cadow oo kale, oo gacantiisii midigna wuu u taagay sidii nacab oo kale, Oo wixii isha u roonaa ayuu wada laayay, Oo taambuuggii magaalada Siyoonna cadhadiisuu ugu soo daadiiyey sidii dab oo kale. **5** Sayidku wuxuu noqday sidii cadow oo kale, oo dadka Israa'iilna wuu liqay, Daarahoodii waaweynaana wuu wada liqay, oo qalcadhoodina wuu wada burburiy, Oo dalka Yahuudahna wuxuu ku badiiyey baroor iyo oohn. **6** Taambuuggiisiisii wuxuu u dumiyey sidii waab beer ku yaal, Oo meeshii shirkisana wuu baabbi'iyeey. Rabbigu wuxuu ka dhigay in Siyon lagu dhex illoobo iiddii iyo sabtidiliiba, Oo dhirrifki cadhadiisa ayuu ku quudhsaday boqorkii iyo wadaadkiiba. **7** Sayidku wuu xooray meeshiiisii allabariga, oo meeshiiisii quduuska ahaydina wuu karhay, Derbiyadii daaraheeda waaweynna gacanta cadowga buu u geliyey. Oo surigii Rabbigana way ku dhex qayliyene sidii maalin iid ah. **8** Rabbigu wuu u qasdiyey inuu baabbi'iyo derbigii magaalada Siyon. Xadhig buu ku kala fidley, oo gacantiisii kama celin baabbi'iinteedii. Wuxuu ka dhigay dhufays iyo derbi inay baroortaan, oo dhammaantoodna way wada jilceen. **9** Irlaheedi dhuulkay ku tiimbadeen, oo qataarradeediina wuu wada burburiy oo jejebiyey. Boqorkeedii iyo amiirradeediba waxay dhex joogaan quruumaha, sharciigina innaba ma jiro, Oo nebyadeediina xagga Rabbiga waxba loogama muujin. **10** Odayaashii magaalada Siyon iyagoo aamusaa ayay dhuulka fadhiyan, Boodh bay madaxa ku shubteen, oo waxay guntadeen joonyado. Bikradhii Yeruusaalem madaxay dhuulka ku foororiyeen. **11** Indhahaygii ilmay la gudheen, urkuna waa i gurbanaya, Oo aad baan u caloolxumahay, waayo, waxaa la baabbi'iyeey dadkaygii, Maxaa yeelay, carruutii iyo naasonuugyadiiba jidodka magaalada bay ku itaal darnaadaan. **12** Waxay hooyoyinkood ku yidhaahdaan, Meeh hadhuudhkiy iyo

khamrigii? Iyagoo jidatka magaalada ku itaaldaran sida dad dhaawac ah oo kale, Markii ay naftoodu kaga baxayso laabta hooyooinkood. **13** Magaalada Yeruuusalemay, maxaan kuu maragfuraa? Maxaanse kuu ekaysiyyaa? Magaalada Siyoonay, bal maxaan kaala mid dhigaa si aan kuugu qalbi qabowjiyo? Waayo, jabkaagu wuxuu u weyn yahay sida badda oo kale. Bal yaa ku bogisiin kara? **14** Nebiyadaadii waxay arkeen waxyalo aan waxtar lahayn oo doqonnimo ah, Oo xumaantaa diiha daaaha sow kama ay qaadin si maxaabistaadii laguugoo soo celiyo, Laakiinse waxay kuu arkeen waxyalo aan waxtar lahayn oo ku leexiya. **15** Wuxuu ag mara oo dhammu way kugu sacbiyaan, Wayna ku foodhyaan oo ay madaxa ku lulaan magaalada Yeruuusaleem, oo waxay isku yidhaahdaan, Tanu ma magaaladii la odhan jiray Kaamilnimada quruxda iyo farraxda dunida oo dhan baa? **16** Cadaawayaaashaadii oo dhammu afkay kugu kala qaadeen, Intay foodhyaan oo ilko jirriqsadaan ayay waxay yidhaahdaan, Waannu liqnat. Sida xaqiqiqa ah tanu waa maalintii aannu sugaynay, Waannu helnay oo waannu aragnay. **17** Rabbigu wuu sameeyey wixii uu ku talaggayal, Oo eragyisii uu waagii hore amrayna wuu oofiyey. Wuu dumiyey, umana uu tudhin. Oo wuxuu ka dhigay in cadowgu kugu reyreeyo, Oo geeskii cadaawayaaashaadana kor buu u taagay. **18** Qalbigoodii Sayidku ugu qayliyey. Derbiga magaalada Siyoonow, habeen iyo maalinba ilmadaadu ha uqlusho sida webi oo kale. Nafsiadaada nasasho ha siin, oo yaan ishaadu joogsan. **19** Sara joogso, oo habbeenki gelinkiisa hore qayli. Qalbigaaga sida biyo oo kale Sayidka hortiisa ugu daadi. Gacmaha xaggiisa ugu hoorso carruutaada yaryar naftooda aawadeed, Kuwaasoo jid kasta rukunkiisa gaajo ugu itaaldaran. **20** Rabbiyow, bal eeg, oo ka firsan kan aad waxan ku samaysay! Naaguhu ma inay midhaha maxalkooda oo ah carruutii ay koolkooliyeen cunaan baa? Wadaadka iyo nebiga ma in meesha quduuska ah ee Sayidka lagu dilaa baa? **21** Yar iyo weyn baa dhulkay jiifaan jidatka dhexdooda, Hablahaygii iyo barbaarradayaabiibaa seef baa lagu laayay. Waxaad iyaga laysay maalintii cadhadada, waad gowradday oo uma aad tudhin. **22** Sidii maalin ciid ah oo kale aayaad dhinac kasta iigaga yeedhay kuwii aan ka cabsan jiray, Oo maalinta cadhada Rabbiga midna ma baxsan mana hadhin, Kuwii aan koolkooliyeey oo aan koriyey cadowgaygaa baabbi'iyeey.

3 Anigu waxaan ahay ninkii arkay dhibaatadii ay ushii cadhadiisu keentay. **2** Wuu i hoggaamiyey oo igu dhix socodsiiyey gudcur aan iftiin lahayn. **3** Sida xaqiqiqa ah maalintii oo dhan ayuu mar kasta gacantiisa igu sii jeediyya. **4** Jiidhkaygii iyo haraggaygiiba wuu gaboojiye, lafahaygiina wuu jejebiyey. **5** Wax buu igu wareejiyey, oo wuxuu igu hareereeyey qadhaadh iyo dhib. **6** Wuxuu iga dhigay inaan meelo gudcur ah dego sidii kuwii waagii hore dhintay. **7** Derbi buu igu wareejiyey si aanan u bixi karin, silsiladdaydiina mid culus buu ka dhigay. **8** Oo weliba markaan dhawaago oo aan caawimaad u qayshadona baryadayda wuu diidaa. **9** Jidatkaygii wuxuu ku awday dhagaxyo la qoray, oo wadiiqooyinkaygiina wuu qalloociyey. **10** Wuxuu iyu noqday sidii orsi oo gabbanaysa iyo sidii libaax meelo qarsoon iigu dhuumanaya. **11** Jidatkaygii wuu igu leexiyey, oo cad cad buu ii kala jaray, cidla buuna iga dhigay. **12** Qaansadiisiil wuu xootay, oo wuxuu iga dhigay goolibaadhkii fallaadha. **13** Isagu wuxuu ka dhigay fallaadhii gaboojihiisii inay kelyahayga galaan. **14** Wuxaan dadkaygii oo dhan u noqday wax la quudhsado, oo maalintii oo dhanna gabaygooda way igu halqabsadaan. **15** Wuxuu iga buuxiyey qadhaadh, dacar buuna igu dhergiyey. **16** Ilkahaygii dhagaxyo quruurux ah ayuu ku jejebiyey, oo dambas buu igu daboolay. **17** Naftaydi nabad ka fogaysay, oo barwaqo iyo wanaag waan illoobay. **18** Wuxaan is-idhi, Xooggaygii iyo rajadayaabiibaa xagga Rabbiga way ka baabbe'en. **19** Xusuuso dhibkaygii iyo wareegaygii,

yo dacartii iyo xammeetidii. **20** Naftaydu iyagay weli soo xusuusataa, oo ceeb bay la foorsatay. **21** Tan uun baan garwaqsan ahay, sidaas daraaddeed rajaan leeyahay. **22** Rabbiga naxariistiisa aawadeedayaan laynoo baabbi'in, maxaa yeelay, raxmaddiisu ma dhammaato. **23** Subax walba way cusub yihiin, daacadnimadaaduna way weyn tahay. **24** Naftaydu waxay tidaahdaa, Rabbigu waa qaybtaydi, sidaas daraaddeed isagaan rajo ku qabi doonaa. **25** Rabbigu waa u roon yahay kuwa isaga rajo ku suga iyo naftii isaga doondoontaba. **26** Waxaa wanaagsan in badbaadinta Rabbiga rajo iyo aamusnaan lagu sugo. **27** Wuxaa wanaagsan in niin harqoodka qaato intuu dhallinyar yahay. **28** Keligiis ha fadhiisto isagoo aamusan, maxaa yeelay, isaga kor saaray. **29** Afkiisa ciidda ha daro, waxaa suurtowda inay rajo jirto. **30** Dhabankiisa ha u dhiibo mid dharbaaxa, oo cay ha ka dhergo. **31** Waayo, Sayidku ilaa weligiis ma uu siii tuuri doono. **32** Maxaa yeelay, inkastoo uu murugeeyo, haddana weli wuu ugu nixi doonaa naxariistiisa badnaanteeda aawadeed. **33** Waayo, isagu binu-aadmiga kas uma dhibo, umana murugeeyo. **34** In maxaabista dunida oo dhan cagaha hostooda lagu burburiyo, **35** lyo in dadka xaqiisa laga leexiyo Ilaaha sare hortiisa, **36** lyo in nin gartiisa laga qalloociyo, Sayidku raallii kama aha. **37** Waa kee kan wax ohanaya oo ay noqdaan, Sayidkoo aan amrin? **38** Kan ugu sarreeya afkiisa sow kama soo baxaan belaayo iyo wanaagba? **39** Bal maxaa niin noolu u cabtaa, maxaaase nin ciqaabta dembigiisa uga cabtaa? **40** Jidatkeenna aynu baadhno, oo aynu tijaabinno, oo aynu mar kale Rabbiga u soo noqnonno. **41** Qalbigeenna iyo gacmaheenna aynu kor ugu taagno Ilaaha samoojinka ku jira. **42** Annagu waannu xadgudubnay oo waannu caasiyownay, oo adiguna nama aad saamixin. **43** Cadho baad isku dabooshay, waanad na eryatay, waad na dishay, oo noomana aadan tudhin. **44** Daruur baad isku dabooshay si aan baryona kuugu soo gudbin. **45** Wuxaad dadyowga dhexdooda naga dhigay uskag iyo wax la nacay. **46** Cadaawayaaashayadii oo dhammu afkay nagu kala qaadeen. **47** Wuxaa noo yimid cabsi iyo yamays, iyo halligaad iyo baabbi'in. **48** Indhahayga waxaa ka daata durdurro ilmo ah, waana baabbi'nta dadkayga aawadeed. **49** Indhahaygu had iyo goorba way qubtaan oo innaba ma joogsadaan **50** llamaa Rabbigu hoos soo firriyo, oo uu samada ka soo eego. **51** Indhahaygu way ii murugeeyaan gabdhaha magaaladaya oo dhan daraadood. **52** Kuwii cadaawayaaashdaya sababla'an u ahaa ayaa i ugaadhsaday sida shimbir loo ugaadhsado oo kale. **53** Waxay bohol igu rideen si ay naftayda iiga qaadaan, oo dhagax bay igu soo kor tuureen. **54** Madaxaygii biyaa ku kor daatay, oo waxaan is-idhi, Waad go'day. **55** Rabbiyow, anigoo godka ugu dheer ku dhix jira aayaan magacaaga ku baryootamay. **56** Codkaygii waad maqashay, bal dhugtaada ha ka xidhin neefsashadayda iyo baryadayda. **57** Maalintii aan ku baryay aayaad ii soo dhowaatay, oo waxaad igu tidhi, Ha cabsan. **58** Sayidow, naftayda dacwooyinkeeda waad ii qaadday, waadna i madaxfuratay. **59** Rabbiyow, gardarradii laygu hayay waad aragtay ee ii garsoor. **60** Aarsashadoodii oo dhan iyo wixii ay igu fikireen oo dhanba waad wada aragtay. **61** Rabbiyow, waad maqashay caydoodii oo dhan iyo wixii ay iigu fikireen oo dhan, **62** lyo wixii kuwa igu kacay bushimahoodii lahaayeen, iyo wixii ay maalintii oo dhan iyo qasdiyeenba. **63** Bal eeg, markay fadhiyaan iyo markay taagan yihiinba waxaan ahay waxay ka gabyaan. **64** Rabbiyow, waxaad iyaga siin doontaa abaalgud waafaqsan shuqullada gacmahooda. **65** Indhala'aanta qalbiga waad siin doontaa, inkaartaadana korkooda waad ka yeeli doontaa. **66** Cadho baad ku eryan doontaa oo samadaada hoosteeda iyagaad ka baabbi'in doontaa.

4 Dahabkii sidee buu u dhalaal beelay! Dahabkii uga wada saafiyaysnaase sidee buu u beddelmay! Dhagxantii meesha

quduuska ahna waxaa lagu daadshay rukunka jid kasta. 2 Wiilashii Siyoon ee qaaliga ahaa oo dahabka saafiga ah la mid ahaa Sidee baa loogu tiriyey dheryo dhoobo ah oo uu dheryasameeyuhu gacmaha ku sameeyey oo kale! 3 Xataa dawacooyinku naasahay soo bixiyaan, oo dhallaankooda way nuijiyaan, Laakiinse dadkaygu way u naxarsiis darnaadeen sida gorayada cidlada joogta. 4 Caanonusuux carrabkiisu wuxuu dhabxanagga ugu dhegaa oon daraaddiis Carrurta yaryaruna kibis bay baryaan, laakiinse ciduna uma gooyo. 5 Kuwii cunto macaan cuni jiray jidadkay ku baabba'aan. Kuwii dharka cas ku soo korayna meesha digaday ku dhegaan. 6 Ciqaabta xumaanta dadkaygu way ka sii weyn tahay ciqaabtii dembiigii Sodom, Taasoo daqiqiqad qudha lagu afgembiyey iyadoo aan ciduna far saarin. 7 Kuweedii ahoo Nadiir Ilaha loo soocay barafka cad way ka sii daahirsanaayeen, oo caanahana way ka sii caddaayeen, Oo jidhkooduna murjaanta cas wuu ka sii guduudnaa, oo midabkooduna wuxuu ahaa sidii safayr oo kale. 8 Jaahoodu dhuxul wuu ka sii madow yahay, oo markay jidadka marayaanna lama garto. Haraggioodii lafuhuu ku dhegaa oo was engegay, oo wuxuu noqday sidii qori oo kale. 9 Kuwa seefta lagu laayo waa ka roon yihiin kuwa gaajada u le'da, Waayo, kuwanu way caatoobaan oo abaar bay u bakhtiyayaan iyago midhihi beeraha waayay. 10 Naagihii raxiimka ahoo gacmahoodii waxay kariyeen carruutoodii, Oo waxay iyagu u noqdeen cuntodoodii markii la baabbi'ihey dadkayga. 11 Rabbigu cadhadiisi buu sii daayay, oo xanaaqiisi kululaa wuu daadiyey. Siyonna dab buu ka dhex shiday oo aasaaskedii wuu baabbi'ihey. 12 Boqorrada dhulka iyo dadka dunida deggan oo dhammuba ma ay rumaysteen In cadowga iyo nacabku ay irdaha Yerusaalem geli doonaan. 13 Sababteeduna waxay ahayd dembiyadiid nebiyadeeda iyo xumaatooyinkii wadaaddadeeda Kuwaasoo dhexdeeda dhiiggi kuwa xaqa ah ku daadshay. 14 Sidii iyago indha la'ay jidadka iska daba wareegaan oo dhiig bay ku nijaasaysi yihiin, Sidaas daraaddeed dharkooda lama taaban karo. 15 Waxaa iyaga loogu qayliyey, War taga, nijaas yahay! Taga, taga, oo hana taabanina. Markay careeen oo ay iska daba wareegeen ayaa quruumaha waxaa laga dhex yidhi, lyagu halkan innaba sii degganaan maayaan. 16 Rabbigu cadhadiisu ku kala firdhiyey, oo mar dambe fiiro u lahaan maayo. Wadaaddadii lama sharfin, oo odyaashiina looma ninxiin. 17 Intaannu waxtarla'an caawimaad u firinayn ayaa indhihiin na daaleen. Quruuntii aannu firinayn waxay ahayd quruun aan na badbaadin karin. 18 Way na raadraadiyan, oo jidadkayagana ma mari karno. Ugudambaystayadii way soo dhowaatay. Cimrigayagi wuu dhammaeday, waayo, ugudambaystayadii way timid. 19 Kuwii na eryanayay gorgorka samada way ka sii dheeereyeyen. Waxay nagu eryadeen buuraha dushooda, oo cidlada dhexdeeda way noogu gabbadeen. 20 Kii sankayaga neefta u ahaa oo ahaa kii Rabbigu subkay ayaa godakoodii lagu qabtay, Kaasoo aannu nidhi, Quruumaha dhexdooda ayaannu hooskiisa ku sii degganaanaynaa. 21 Reer Edom oo dalka Cuus degganow, farax oo reyree. Koobku adiguu kuu soo gudbi doonaa, waanad sakhraami doontaa, oo waad isqaawin doontaa. 22 Magaalada Siyoonay, ciqaabtii xumaantaadu way dhammaatay. Isagu innaba mar dambe maxaabisi ahaan kuu kaxaysan maayo. Reer Edomow, xumaantaada wuu soo ciqaabi doonaa, Oo dembiyadaadana daahuu ka qaadi doonaa.

5 Rabbiyow, bal xusuuso wixii nagu soo degay. Ka firsoo oo bal eeg caydiil nalagu caayay. 2 Dhaxalkayagi waxaa helay shisheeyayaal. Guryahayagiina waxaa iska qaataay ajnabiyo. 3 Waaannu nahay agoommo, aabbayaal ma lihin, Oo hooyoooyinkayana carmallay noqdeen 4 Biyahayagi lacag baannu ku cabnay, Oo qoryahayagiina waa nalaga iibiyey. 5 Kuwii na eryanayayna way na gaadheen, Waanu daalan nahay oo nasasho ma lihin. 6 Waaannu gacanta u

dhiibannay Masriyiinta lio reer Ashuur si aannu kibis uga dheregno. 7 Aabbayaashayo waa dembaabeen, mana joogaan, Oo annagaa xumaatooyinkoodii xambaarannay. 8 Addoommaa noo taliya, Oo mid gacantooda naga samatabbixiyaana ma jiro, 9 Waaannu kibistayada ku helnaa naftayadow aan biimayno, Waana seefta cidlada aawadeed. 10 Haraggayagi wuxuu u madoobaaday sidii foorno oo kale, Waana kulaykiil abartaara daraaddiis. 11 Naagihii Siyoon dhexdeeda lagu kufsaday, Hablii bikradaha ahaana magaalooyinka dalka Yahuudah waa lagu kufsaday. 12 Amiirradii gacmahoodaa lagu deldelay, Oo odyaashiina lama sharfin. 13 Barbaarradii dhagaxshiiddik qaadeen, Oo carruutiina rarkii qoryaha bay la kufeen. 14 Odyaashii irriday ka joogsadeen, Oo barbaarradii muusikadoodii farahay ka qaadeen. 15 Farxaddii qalbigayagay ka dhammaatay, Oo cayaartayadiina barorashay u roamatay. 16 Taajkii madaxayaguu ka dhacay. Annagaa iska hoognay, waayo, waannu dembaabnay! 17 Taas darteed qalbigayagu wuu itaal darnaaday. Oo waxyaalahaas aawadoodna indhahayagi way arag darnaayeen. 18 Maxaa yeelay, Buur Siyoon waa cidlowday, Oo dawacooyin baa ku dul socda. 19 Rabbiyow, weligaaba sida boqor baad u fadhidaa, Oo carshigaaguna ab ka ab buu waaraa. 20 Haddaba bal maxaad weligaaba noo ilowdaa, Oo maxaad wakhti dheer noo dayrisaa? 21 Rabbiyow, xaggaaga noo soo celi, oo waannu soo noqon doonaa. Maalmahayagana sida kuwii hore oo kale nooga dhig. 22 Laakiinse dhammaantayoba waad na diidday. Oo aad baad noogu cadhootay.

Yexesqeel

1 Haddaba sannaddii soddonaad, bisheedii afraad, maalinteedii shanaad, anigoo maxaabiistii Webi Kebar ag joogtay ku dhex jira ayaa samooyinkii furmeen, oo waxaan arkay wax layga tusay xagga llaah. **2** Boqor Yehooyaakiin maxaabiis ahaantiisi sannaddeedii shanaad bisha maalinteedii shanaad **3** ayaa eraygii Rabbigu dalkii reer Kaldaiyiin ugu yimid wadaadkii Yexesqeel ina Buusii, isagoo Webi Kebar ag jooga, oo halkaasay gacantii Rabbigu isagii ku kor saarnayd. **4** Oo intaan wax fiirinayay waxaa ii muuqday dabayl duufaan ah oo xagga woqooyi ka timid, iyo daruur weyn, iyo dab iyada ku dhex jira, iyo iftiin hareereheeda ka widhwidhaya, oo dhexdeedana waxaa ku jiray wax la moodo sidii dhuxul cadaatay oo dab ka dhex dhalaalaysa. **5** Oo waxaa dhexdeedii ka soo baxay wax u eg afar xayawaan. Oo muuqashodooduna sidanay ahayd: waxay lahaayeen nin ekaantiis. **6** Oo midkood kastaaba wuxuu laaha afar baal. **7** Oo cagahooduna waxay ahaayeen cago toosan, oo baabacada cagahooduna waxay u ekayd weyl baabaceeda, oo waxay u dhalaalayeen sidii naxaas la safeeyey. **8** Oo baalashooda hoostoodana waxay ku lahaayeen niin gacmhiis oo kale oo afarta dhinacba uga yaal, oo afartooduba saasay u lahaayeen wejiyadooda iyo baalashoodaba. **9** Oo baalashooduna midba midka kaluu ku dhegganaa, oo markay socdeenna ma ay leexleexan ee midkood kastaaba hortisu qummaati ugu dhaqaqaqay. **10** Oo xagga ekaanta wejiyadooduna waxay wada lahaayeen nin wejigiis, oo afartooduba dhanka midig waxay ku lahaayeen weji libaax, oo afartooduba waxay dhanka bidix ku lahaayeen weji dib; oo weliba afartoodu waxay lahaayeen weji gorgor. **11** Wejiyadoodu saasay ahaayeen, oo baalashooduna kor bay u kala fidsanaayeen, oo midkood kastaaba laba baal ayuu midka kan kale kula dhegganaa, oo laban waxay ku daboolhayneen jidhkooda. **12** Oo midkood kastaaba hortisu qummaati ugu dhaqaqaqay, oo waxay tageen meal alla meeshuu ruuxu tegayoba, oo markay socdeenna ma ay leexleexan. **13** Oo xagga ekaanta xayawaanka waxay u ekaayeen dab qaxmaya dhuxilihiis iyo qoryo ololaya. Oo xayawaanka dhexdoodu hor iyo dib iska daba noqnoqonayay, oo dabkuna wuu dhalaal dhereea, oo waxaa dabka ka soo baxayay hillaac. **14** Oo xayawaankuna sidii hillaca biriqdiisa oo kale ayay u ordeen oo u soo noqdeen. **15** Haddaba intii aan xayawaanka fiirinayay waxaan arkay giraangir dhulka korkisa iyo xayawaanka dhinacooda taal, oo mid kastaaba wuxuu u yiil afarta weji. **16** Oo giraangiraha waxay u ekaayeen midabka berullos oo kale, oo afartoodiiba way isu ekaayeen, oo muuqashodoodii iyo farsamadii loo sameeyeyna waxaa la mooday sidii giraangir giraangir kale ku dhex jirta. **17** Oo markay tageenna waxay ku socdeen afartooda dhinac, oo mana ay leexleexan markay socdeen. **18** Oo wareegyadooduna aad bay u dheeraayeen, waxayna ahaayeen wax aad iyo aad looga cabsado, oo afartoodaba wareegyadooda waxaa ka buuxay indho miidhan. **19** Oo markay xayawaanku socdeenna giraangiruhuna way dhinac socdeen, oo xayawaankii markii dhulka kor looga qaadayba giraangirihii kor baa loo qaaday. **20** Oo meal alla meeshii ruuxu tegeyba iyaguna way tageen, oo giraangirihii iyagay la sara keceen, waayo, ruuxii xayawaanku wuxuu ku jiray giraangirihii. **21** Markii kuwaasu tageen, kuwanuna way tageen, oo markii kuwaasu istaageenna, kuwanuna way istaageen, oo markii kuwaas dhulka kor looga qaadayna giraangirihii dhinacoodaa kor loola qaaday, waayo, ruuxii xayawaanku wuxuu ku jiray giraangirihii. **22** Xayawaanka madaxoodana waxaa ka korreeyey cir ekaantiisa la moodo baraf aad looga cabsado oo ku dul fidsan. **23** Oo cirka hoostiisa ayaa baalashoodu ku toosnayeen, oo midba kan kale xaggiisuu si

jeeday. Oo midkood kastaaba wuxuu lahaa laba baal oo dhinacan uga daboolan iyo laba baal oo jidhkiisa dhinacaas ugu daboolan. **24** Oo markay socdeenna waxaan maqlay sanqadhii baalashooda oo la moodo sida biyo badan guuxood, iyo sida Ilaha Qaadirkii ah codkiisii, iyo buuq sanqadhii la moodo sidii ciidan hugunkiis oo kale. Oo markay istaageenna baalashoodii bay dejyeen. **25** Oo cod baa ka yeedhay cirki madaxooda ka korreeyey, oo markay istaageen baalashooda bay dejyeen. **26** Oo cirki madaxooda ka korreeyey dushiisana waxaa ka muuqday wax carshi u eg oo ekaantiisa la moodo sidii dhagax safayr ah, oo waxaa wixii carshiga la moodo dushiisa ka muuqday wax nin u eg. **27** Oo qaarkiisa hore wuxuu ilaa eekaa dhuxul cadaatay oo uu dab ku jiro oo hareerihiisa ku wareegsan, oo qaarkiisa dambena wuxuu ilaa eekaa sidii dab oo kale, oo hareerihiisana waxaa ku wareegsanaa iftiin dhalaalaya. **28** Oo ekaantiiftiinku ku wareegsanaana waxay u ekayd qaansoroobaad maalin roobeed darurta ku taal. Taasu waxay ahayd ekaantiit ammaanta Rabbiga. Oo markaan arkay ayaan wejiga u dhacay, oo waxaan maqlay mid hadlaya codkiis.

2 Oo isna wuxuu igu yidhi, Wiilka Adamow, bal istaag, waan kula hadlayaye. **2** Oo markuu ila hadlay aaya ruuxii i soo galay, oo cagahayguu igu taagay, waanaan maqlay kii ila hadlay. **3** Oo isaguna wuxuu igu yidhi, Wiilka Adamow, waxaan kuu dirayaa reer binu Israa'iil oo ah dad caasiyiin ah oo iga caasiyoobay. Ilaa maantadan iyaga iyo awowayaashhoodba way igu xadgudbayeen. **4** Iyagu waa dad weji adag oo qalbi qallafsan. Iyagaan kuu dirayaa, waxaanad ku tidaahadhaa, Sayidka Rabbiga ahu wax buu idinku leeyahay. **5** Oo iyagu hadday maqlaan iyo hadday diidaanba, weli way ogaan doonaan in nebi iyaga dhex joogay (waayo, iyagu waxa weeye reer caasiyoobay). **6** Wiilka Adamow, iyaga ha ka baqin, erayadoodana ha ka baqin, in kastoo yamaarug iyo qodxan ay kugu wareegsan yihiin oo aad hangarallayaal dhex deggan tahay, erayadooda ha ka cabsan oo aragtidooda ha ka baqin, waayo, iyagu waa reer caasiyoobay. **7** Oo adigu waa inaad erayadaydaa iyaga u sheegtaa, hadday maqlaan iyo hadday diidaanba, waayo, iyagu waa kuwa aad iyo aad u caasiyoobay. **8** Laakiinse adigu, Wiilka Adamow, waxaan kugu idhaadho maqal, oo caasi ha noqon sida reerkas caasiyoobay oo kale. Afkaaga kala qaad oo waxaan ku siyo cun. **9** Oo intaan wax fiirinayay waxaan arkay gacan li ii soor diray, oo bal eeg, waxaa ku jiray qorniin duuddubban. **10** Oo isna hortayduu ku kala bixiyey, oo dusha iyo hoostaba wax baa kaga qornaa, oo waxaa ku qornaa baroorasho iyo oohni iyo hoog.

3 Oo wuxuu igu yidhi, Wiilka Adamow, waxaad heshid cun. Qorniinkan duuddubban cun, oo tag, oo waxaad la hadashaa reer binu Israa'iil. **2** Sidaas daraaddeed afkaan kala qaaday oo isna qorniinkii duuddubbaa wuu i cunsiiyey. **3** Oo wuxuu igu yidhi, Wiilka Adamow, calooshaada gelii oo ka buuxi qorniinkan duuddubban oo aan ku siyo. Markaasaan cunay, oo wuxuu afkayga ugu dhadhan macaanaa sidii malab oo kale. **4** Markaasuu igu yidhi, Wiilka Adamow, reer binu Israa'iil u tag, oo erayadaydaa kula hadal. **5** Waayo, laguuma dirin dad hadal qalaad oo afkoodu adag yahay, laakiinse waxaa laguu diray reer binu Israa'iil. **6** Laguumanu dirin dadyow badan oo hadal qalaad oo afkoodu adag yahay, oo adaan erayadooda garan karin. Hubaal haddaan iyaga kuu diri lahaa, way maqla lahaayeen. **7** Laakiinse reer binu Israa'iil dooni maayaan inay ku maqlaan, maxaa yeelay, dooni maayaan inay aniga i maqlaan, waayo, reer binu Israa'iil oo dhummoo waa dad weji adag oo qalbi qallafsan. **8** Bal eeg, wejigaaga waan ka sii adkeeyey wejigoodaa, oo foolkaagaana waan ka sii adkeeyey foolkooda. **9** Oo foolkaaga waxaan ka dhigay sidii dheemman dhagax ka sii adag oo kale. Ha ka cabsan iyaga, oo

aragtidoodana ha ka baqin in kastoo ay reer caasiyoobay yihiin. **10** Oo weliba wuxuu iku yidhi, Wiilka Adamow, erayadaya aan kugula hadli doono oo dhan qalbiaga ku qaado oo dhegahaaga ku maqal. **11** Haddaba waxaad u tagtaa kuwaa maxaabiisti ah, oo dadkaaga ah, oo intaad la hadashid waxaad ku tidhaahdhaa, Sayidka Rabbiga ahu wax buu idinku leeyahay, hadday maqlaan iyo hadday diidaanba. **12** Markaasaa ruuxii kor ii qaaday, oo waxaan gadaashdaya ka maqlay cod guuxaya oo leh, Rabbiga ammaantiis meesheeda barakay ku leedahay, **13** waxayna ahayd sanqadhii baalashii xawayaan kii markay istaabtaabanayeen, iyo sanqadhii giraangirihii iyaga dhinac socday, oo sanqadh yaacideed ahayd. **14** Sidaasuu ruuxii kor iigu qaaday oo meal fog ii waday, oo anna waxaan ku tegey dhirif qadhaadh iyo naftaydoo kulul, oo gacantii Rabbigaa iku kor xoog badnayd. **15** Markaasaan Teel Aabiib maxaabiisti Webi Kebar ag degganaa, iyo ilaa meeshii ay fadhiyeen ugu tegey, oo halkaasaan iyagii toddoba maalmood dhex joogay anigoo naxdin la fadhiya. **16** Oo markay toddoba maalmood dhammaadeen waxaaa ii yimid Eraygi Rabbiga isagoo leh, **17** Wiilka Adamow, waardiye baan reer binu Israa'iil kaaga dhigay, haddaba bal erayga afkayga ka soo baxaya maqal, oo digni xaggayga ka timid iyaga gaadhsii. **18** Markaan sharrowga ku idhaahdo, Hubaal waad dhiman doontaa, haddaadan isaga u digin, oo aadan sharrowga la hadlin si aad jidkiisa sharka ah uga digto inaad naftiisa badbaadiso aawadeed, ninkaas sharrowga ahu xumaantiisuu ku dhex dhiman doonaa, laakiinse dhijjigiiisa gacantaadaan weyddiin doonaa. **19** Laakiinse haddaad sharrowga u digto, oo uusan isagu sharnimadiisa amase jidkiisa sharka ah ka soo noqon, markaas xumaantiisuu ku dhiman doonaa, adiguse naftaadlii waad samatabbixisay. **20** Oo haddana haddii nin qaax ahu uu xaqnimadiisi ka noqdo oo uu xumaan sameeyo, intaan dhagax turunturo hor dhigo, isagu wuu dhiman doonaa. Uma aadan digin, oo saas darteed dembiigisu ku dhiman doonaa, oo falimihiisii xqa ahaa ee uu samayn jirayna lama soo xusuusan doono, laakiinse dhijjigiiisa gacantaadaan weyddiin doonaa. **21** Habase ahaatee haddaad ninka xaga ah u digit, si uusan ka xaga ahu u dembaabin oo uusan dembi u samayn, markaas hubaal wuu noolaan doonaa, maxaa yeelay, wuu digni xataatay, adiguna naftaadii waad samatabbixisay. **22** Oo gacantii Rabbiguna halkaasay iku kor saarnayd, oo wuxuu iku yidhi, Kac oo bannaanka u bax halkaasaan kugula hadli doonaaye. **23** Markaasaan kacay oo bannaankii u baxay, oo bal eeg, waxaa halkaas jirtay ammaanti Rabbiga, taasoo u eg ammaantiis aan Webi Kebar agtiisa ku arkay, oo aniguna wejigaan u dhacay. **24** Markaasaa ruuxii i soo galay, oo cagaha iku taagay, wuuna ila hadlay isagoo leh, Tag oo gurigaaga isku xidh. **25** Laakiinse Wiilka Adamow, bal ogow, xadhkaa lagugu xidhi doonaa oo adna waad ku xidhnaan doontaa, oo dadka dhexdiisana uma aad bixi doontid. **26** Oo carrabkaaga dhabxanaggagaan ku dhejin doonaa, si aad carrablaawe u noqtid, oo aanad iyaga mid canaanta ugu noqon, waayo, iyagu waa reer caasiyoobay. **27** Laakiinse markaan kula hadlo, afkaagaan furi doonaa oo waxaad ku odhant doontaa, Sayidka Rabbiga ahu sidaasuu leeyahay. Kii wax maqlaa, ha maqlo, oo kii diidaana ha diido, waayo, iyagu waa reer caasiyoobay.

4 Wiilka Adamow, xabbed leben ah soo qaad oo horaada dhig, oo waxaad ku dul taswiirtaa magaalo, taasoo ah Yeruusaalem, **2** oo iyada weerar, qalcadona ku hareereehaa, oo tuulmona ku tuul, oo xerooyinna hareereeheda ka dhis, oo wax lagu dumiyona ku wareeji. **3** Oo weliba birdaa we so qaad, oo waxaad ka dhigtaa derbi bir ah oo adiga iyo magaalada u dhexxeeyaa, oo wejigaagana waxaad u sii jeedisaa xaggeeda, oo iyana waa la weerari doonaa, oo adiguna waa inaad iyada weerar u dhigtaa. Oo taasut calaamad bay u noqon doontaa reer binu Israa'iil. **4** Oo weliba dhinacaaga bidix u jiifso, oo waxaad kor saartaa xumaantiid dadka dalka Israa'iil. Maalmaha aad ku

jiifto inta tiradoodu tahay oo kale ayaad xumaantooda sidi doontaa. **5** Waayo, waxaan ku dul saaray sannadhiis xumaantooda, inta maalmaha tiradoodu tahay saddex boqol iyo sagaashan maalmood, oo sidaasaa xumaanta dadka dalka Israa'iil u sidi doontaa. **6** Oo markaad intaas dhammaysid, haddana waxaad u jiifstaa dhinacaaga midig, oo waxaad afarint maalmood sidi doontaa xumaantii dadka dalka Yahuudah, maalin kastaba sannad baan kaaga dhigay. **7** Oo waxaad wejigaaga u jeedisaa weerarka Yeruusaalem xaggisa, iyadoo gacantaadu qaawan tahay, oo waa inaad iyada wax ka sii sheegtaa. **8** Oo bal ogow, anigu xadhkaan kugu xidhxiidhi doonaa, oo waa inaadan hadba dhinac isu rogin ilaa aad dhammaysid maalmihii weerarkaaga. **9** Oo weliba waxaad soo qaadataa sarreen, iyo shaciir, iyo digir, iyo misir, iyo hadhuuhd, iyo heed, oo kulligood isku weel ku shub, oo kibis ka samayso, oo maalmaha aad dhinaca u jiifto intay tiradoodu tahay in leeg, oo ah saddex boqol iyo sagaashan maalmood, waa inaad cuntaa. **10** Oo cuntada aad cuni doontaana waa inay ahaataa mid la miisaamay, oo maalintii labaatan sheqel ayaa kuu go'an, oo waa inaad goor ka goor cuntaa. **11** Oo biyahana waa inaad qiyas u cabtaa, oo waxaa kuu go'an hiin lix meeloood loo dhigay meeshis, oo waa inaad goor ka goor cabtaa. **12** Oo cuntadaadana waxaad u cuntaa sida kibis shaciireed oo kale, oo waxaad ku dubataan saxaro dad iyadoo ay indhaha ku hayaan. **13** Oo Rabbiguu wuxuu yidhi, Sidaas oo kale ayaad reer binu Israa'iil kibistooda nijeasowday ugu dhex cuni doonaan quruumihii aari iyaga u kaxayn doonoba. **14** Markaasaan idhi, Sayidow, Rabbiyow, bal eeg, naftaydu weligeed ma ay nijeasoobin, waayo, tan iyo yaraantaydi iyo ilaa haddatan marnaba ma aan cunin wax bakhtiyye ama wax bahal bakhtiystay toona, oo hilib karaahiyoo ahuna innaba afkayga ma gelin. **15** Markaasuu iku yidhi, Bal eeg, saxaro dad waxaan kuugu beddelay saalo lo', oo waa inaad cuntadaada ku diyaarsataa. **16** Oo weliba wuxuu kaloo iku yidhi, Wiilka Adamow, bal ogow, usha kibista ayaan Yeruusaalem ku dhex jebin doonaa, oo iyagu waxay kibista ku cuni doonaan miisaan iyo digtoonaan, oo biyahana waxay ku cabbi doonaan qiyas iyo yaab, **17** si ay baad iyo biyo u waayaan oo uu midkoodba kan kale ula welwelo, oo ay xumaantooda aawadeed u wada baabba'aan.

5 Wiilka Adamow, seef af badan soo qaado, oo sida mandiisha rayiislaha ugu isticmaal, oo waxaad ku xiirataa madaxa iyo gadhka, oo markaas kafado soo qaado si aad timaha ugu miisaantid, oo kala qaybi. **2** Timaha saddexdooda dalool dalool magaalada dhexdeeda dab ku gub markii maalmaha weerarku ay dhammaystirmaan, oo haddana waxaad qaadataa dalool kale, oo magaalada hareereeheda seefta la dhac, oo daloolka saddexaadna dabaysha ku kala firdhi, oo aniguna seef baan ka daba qaadan doonaa. **3** Oo weliba wuxoogaayar qaad oo daraftaada gunud. **4** Oo haddana kuwaas qaar ka qaad oo dab ku dhex tuur, oo dab ku gub, oo iyaga dab baakaa soobixi doona, wuxuuna wada gaadhi doonaa reer binu Israa'iil oo dhan. **5** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Tanu waa Yeruusaalem. Quruumahaan dhex dhigay, oo hareereeedana waddammaa ku wareegsan. **6** Oo iyana xukummadaydii bay sharnimadeed ka caasiyowday in ka sii badan quruumaha kale, oo qaynuunnadaydiina way ka caasiyowday in ka sii badan waddammada hareereeeda ku wareegsan, waayo, iyagu xukummadaydi iyo qaynuunnadaydiiba way diideen, oo innaba kuma ay socon. **7** Sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Quruumaha hareerihiinna ku wareegsan waad ka sii belaayo badiseen, oo qaynuunnadaydiina kuma aydaan socon, oo xukummadaydiina ma aydaan xajin, oo quruumaha idinku wareegsan xukummadoodana ma aydaan samayn, **8** haddaba sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Bal eeg, aniga qudhaydu col baan kugu ahay, oo iyadoo quruumuuhu ay indhaha

ku hayaan ayaan xukummo dhexdaada ku samayn doonaa. **9** Oo waxaan dhexdaada ku samayn doonaa wax aanan hore u samayn, oo hadda ka dibna aanan samayn doonin wax la mid ah, waana waxyaalaahaagii karaahiyada ahaa oo dhan daraaddood. **10** Sidaas daraaddeed aabbayaashu dhexdaaday wiilashooda ku cuni doonaan, oo wiilashuna aabbayaashood bay cuni doonaan, oo dhexdaadaan xukummo ku samayn doonaa, oo kuwaaga hadhay oo dhanna wawaan u kala firdhin doonaa dabaylahoo oo dhan. **11** Sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Noloshaydaan ku dhaartaye, sida xaqiqida ah, anigu waan ku dhimi doonaa, oo ishayduna kuuma ay tudhi doonto, oo innaba kuuma aan nixi doono, maxaa yeelay, waxaad meeshaydi quduuska ah ku nijaasaysay waxyaalaahaagii la nacay oo karaahiyada ahaa oo dhan. **12** Saddexdaada dalool baa belaayo u le'an doona, oo abaar bay dhexdaada ugu baabbi'i doonaan, oo daloolka seef buu hareerahaaga ugu le'an doonaa, oo daloolka saddexaadna dabaylahoo oo dhan baan ku kala firdhin doonaa, oo seef baan ka daba qaadan doonaa. **13** Oo sidaasaa xanaaqayu ku dhammaystirmi doonaa, cadhadaydana iyagaan ku dejin doonaa, markaasaan qaboobi doonaa, oo waxay ogaan doontaan inaan aniga Rabbiga ahu qirradaya kula hadlay markaan cadhadaydii korkooda ku dhammaystiray. **14** Oo weliba waxaan kaa dhigi doonaa meel cidla ah iyo cay dhex taal quruumaha hareerahaaga ku wareegsan, iyadoo ay kuwa ku soo ag mara oo dhanba indhaha ku hayaan. **15** Sidaasay quruumaha hareerahaaga ku wareegsan ugu noqon doontaa cay, iyo ceeb, iyo wax lagu waana qaato, iyo wax lagu yaabo, markaan dhexdaada xukummo ugu sameeyo xanaaq iyo cadho iyo canaan kulul. Aniga Rabbiga ah ayaa sidaas ku hadlay. **16** Saasaa noqon doonta markaan dushooda ku soo dayn doono fallaadhaha baas ee abaarta ah, oo inay wax baabbi'yaan u qaybsan, oo aan u soo diri doono inay idin baabbi'yaan, oo abaartaan idin sii badin doonaa, oo ushiinna kibistana waan kala jebin doonaa, **17** oo waxaan kugu soo dayn doonaa abaar iyo dugaag xunxun, oo iyanu way ku gablamin doonaa, oo belaayo iyo dhigii ayaa ku dhex mari doona, oo seef baan kugu soo dayn doonaa. Aniga Rabbiga ah ayaa sidaas ku hadlay.

6 Oo haddana Eraygii Rabbiga ayaa ii yimid, isagoo leh, **2** Wiilk Adamow, wejigaaga buuraha dalka reer binu Israa'iil u jeedi oo iyaga wax ka sii sheeg. **3** Oo waxaad tidhaahdaa, Buuraha reer binu Israa'iilow, bal Sayidka Rabbiga ah eraygisa maqla. Sayidka Rabbiga ahu wuxuu ku leeyahay buuraha, iyo kuraha, iyo webiyada, iyo dooxooyinkaba, Bal ogadaa, aniga qudhaydu seef baan idinku soo dayn doonaa, oo waxaan wada baabbi'in doonaa meelihiinna sarsare. **4** Meelihiinna allabariguna cidla bay wada noqon doonaa, oo sanamyadiinna qorraxdana waa la wada burburin doonaa, oo raggiinna la laayayna sanamyadiinna waan ku soo hor tuuri doonaa. **5** Oo meydakda reer binu Israa'iil waxaan hor dhigi doonaa sanamyadooda, oo lafihiinnana waxaan ku kala firdhin doonaa meelihiinna allabariga hareerahooda. **6** Oo meel alla meeshaad deggan tiihinba magaaloo yinka waa laga dumin doonaa, oo meelaha sarsarena cidla bay wada noqon doonaa, si ay meelihiinna allabarigu u burburaan oo ay cidla u noqdaan, oo ay sanamyadiinnu jajabaan oo ay u wada dhammaadaan, oo sanamyadiinna qorraxdana loo wada jaro, oo shuqulliadiinnana loo wada tirtiro. **7** Oo kuwa la laayayna dhexdiinray ku soo daadan doonaa, oo waxaad ogaan doontaan inaan anigu Rabbiga ahay. **8** Laakiinse qaar baan reebi doonaa, si aad wuxooga seefta kaga baxsaday quruumaha dhexdooda u lahaataan, markaad waddammada ku kala dhex firdhi doontaan. **9** Oo kuwii idinka baxsadaan waxay iku xusuusan doonaa quruumaha dhexdooda halkaasoo loo kaxaysan doono iyagoo maxaabii ah, waayo, anigu waxaan ku calool xumaaday qalbigoodii dhilloobay oo iga tegey, iyo indhahoodii sanamyadooda dhillanimada la daba galay,

oo iyaga qudhoodu waxay isku nici doonaan xumaatooyinkii ay ku dhex sameeyeen waxyaalaahoodii karaahiyada ahaa oo dhan. **10** Oo waxay ogaan doonaan inaan anigu Rabbiga ahay iyo inaanan waxtarla'aan u odhan, Belaayadaas ayaan iyaga ku samayn doonaa. **11** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Sacabbada isku dhufo oo cagta dhulku ku dhufo, oo Hoogay! u dheeh waxyaalihii karaahiyada ahaa oo dhan ee ay reer binu Israa'iil sameeyeen aawaddood, waayo, waxay ku baabbi'i doonaan seef, iyo abaar, iyo belaayo. **12** Kii meel fog joogaa belaayo buu u dhiman doonaa, oo kii meel dhow joogaana seef buu ku dhiman doonaa, oo kii magaalada la weeraraya weli ku hadhaana abaar buu ku dhiman doonaa, oo sidaasaan cadhadayda ugu dhammaystiri doonaa. **13** Oo markaasaad ogaan doontaan inaan anigu Rabbiga ahay, markii raggooda la laayay ay ku gaadsanaadaan sanamyadooda ku hareeraysan meelahooda allabariiga, oo kor saaran kur kasta oo dheer, iyo buuraha dhaladooda oo dhan, iyo geed kasta oo cagaar ah hoostiisa, iyo geed kasta oo alloon la yidhaahdo owo weyn, kuwaasoo ah meelaha ay carafta udgoon ugu bixiyeen sanamyadooda oo dhan. **14** Anigu gacantayda ayaan iyaga ku fidin doonaa, oo dalkana meel cidla ah ayaan ka dhigi doonaa, oo waxaan ka dhigi doonaa meel ka sii daran cidlada ku taal xagga Dibla meelaha ay deggan yihiin oo dhan, oo markaasay ogaan doonaa inaan anigu Rabbiga ahay.

7 Oo haddana Eraygii Rabbiga ayaa ii yimid isagoo leh, **2** Wiilk Adamow, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu dalka reer binu Israa'iil ku leeyahay, Waa kaa dhammaadkii, dalka afartiisa geesood dhammaadkii baa gaadhay. **3** Dhammaadkii haddeer buu kugu soo degay, oo cadhadaydaan kugu ridi doonaa, oo siday jidakaagu ahaayeen ayaan kuu xukumi doonaa, oo waxaan kaa abaalmarin doonaa waxyalihii karaahiyada ahaa oo dhan. **4** Oo indhahayku kuuma tudhi doonaa, oo innaba kuuma aan nixi doono, laakiinse siday jidakaagu ahaayeen ayaan kaa abaalmarin doonaa, oo waxyalahaaga karaahiyada ahuna way ku dhex oolli doonaa, oo idinkuna waad ogaan doontaan inaan anigu Rabbiga ahay. **5** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Belaayo! Gooni ah! Bal fiiriya, way soo socotaaye! **6** Dhammaad baa yimid, dhammaadkii waa yimid, bal eeg, wuu kugu soo toosaya, oo haddana waa soo socdaaye! **7** Kan dalka dhex degganow, masiibadaadii waa kuu timid! Wakhtigii waa yimid, oo maalintuna way soo dhow dahay, taasoo ah maalin dhibeed oo aan ahayn dhawaqa faraxa badan ee buuraha korkooda. **8** Goor dhow baan cadhadayda kugu kor shubi doonaa, oo xanaaqaygaan kugu kor dhammaystiri doonaa, oo siday jidakaagu ahaayeen ayaan kuu xukumi doonaa, oo waxaan kaa abaalmarin doonaa waxyalahaagii karaahiyada ahaa oo dhan. **9** Oo indhahayku kuuma tudhi doonaa, oo innaba kuuma aan nixi doono, oo waxaan kaa abaalmarin doonaa siday jidakaagu ahaayeen, oo waxyalahaaga karaahiyada ahuna way ku dhex oolli doonaa, oo idinkuna waad ogaan doontaan inaan anigoo Rabbiga ahu wax idinku dhufo. **10** Bal maalinta eega, bal eega way imanaysaa, masiibadaadii waa soo baxday, ushii way magooshay, oo kibir waa ubxiyye. **11** Dulmigii wuxuu u kacay sidii ul shareed. Midkoodna ma hadhi doono badhaantooda iyo maalkooda badan toona, oo looma barooran doono. **12** Wakhtigii waa yimid, oo maalintii way soo dhow dahay. Kan wax iibsadaa yuusan waxba rayrayn, kan wax iibyaana yuusan waxba murugoon, waayo, dadkooda badan oo dhanba cadhaa dul saaran. **13** Waayo, kan wax iibiyey uma uu soo noqon doono wixii uu iibiyey in kastoo uu weli kuwa noolnool ku dhex jiro, waayo, waxyalihii la tusay waxay ku saabsan yihiin dadkooda badan oo dhan, oo midkoodna innaba sooma noqon doono, xumaanta noloshiisana kuma xoogaysan doono. **14** Turumbadii bay ku dhufteen, oo wax kastaba way sii diyaariyeen, laakiinse midna dagaalka uma baxo, waayo,

dadkooda badan cadhadaydii baa dul saaran. **15** Seeftii dibadday joogtaa, oo belaayadii iyo abaartiina gudahay ku jiraan. Kii berrinka joogaas seef buu ku dhiman doonaa, oo kii magaalada joogaana abaar iyo belaayo ayaa baabbi'in doona. **16** Laakiinse kuwoodii baxsadaa way cayman doonaan, oo waxay joogi doonaan buuraha dushooda sida qoolleydoo xoooyinka iyagoo kulligood barooranaya oo mid kastaaba xumaantiisi aawadeed u ooyaya. **17** Gacmaha oo dhammu way taag gabi doonaan, oo jilbaha oo dhammuna sida biyo oo kale ayay u tabaryaraan doonaan. **18** Oo weliba iyagu waxay guntan doonaan dhar joonyad ah, oo naxdin baa liqi doonta, oo wejijaya oo dhammuna way ceeboobi doonaan, oo madaxyada oo dhammuna way xiirnaan doonaan. **19** Lacagtooda jidadkay ku xoori doonaan, oo dahabkooduna wuxuu noqon doonaa sida wasakh oo kale. Maalinta cadhada Rabbiga lacagtooda iyo dahabkooduba ma ay samatabbixin kari doonaan. Naftooda ma ay dhergin doonaan, oo calooshhoodana kama ay buuxin doonaan, maxaa yeelay, kuwaasu waxay ahayeen dhagaxii turunturada ee xumaantooda. **20** Quruxdii sharraxaaddiisa kibir bay u beddeleen, oo waxay ka sameeyeen sanamyada waxyaalhoodii karaahiyada ahoo la nacay, sidaa draaddeed waxaan iyaga uga dhigay sida wasakh oo kale. **21** Oo booli ahaan ayaan shisheeyayaal gacanta ugu gelin doonaa oo sida wax la sooo dhacay oo kalena ayaan sharrowsyada dunida u siin doonaa, oo iyuguna way nijeesayn doonaan. **22** Oo weliba wejigaygana iyagaan ka sii jeedin doonaa, oo iyana meeshayda qarsoon bay nijeesayn doonaan, oo kuwa wax dhaca ayaa gudaheeda geli doona oo nijeesayn doona. **23** Silsilad samee, waayo, dalka waxaa ka buuxda gacankudhiiglenimo, oo magaaladana waxaa ka buuxa dulmi. **24** Sidaas draaddeed waxaan u keeni doonaa kuwa ugu liita ee quruumaha, oo iyana guryahooda way hantiy doonaan, oo weliba waxaan joojin doonaa kuwa xoogga badan kibirkooda, oo meelahooda quduuska ahna waa la wada nijeesayn doonaa. **25** Halligaad baa imanaya, oo iyagu nabad bay doondooni doonaan, laakiinse innaba ma ay jiri doonto. **26** Belaayaba belaayay ku soo kor degi doontaa, war belef ahnu war belef ah buu ka kor iman doonaa, oo markaasay wax nebi la tuso doondooni doonaan, laakiinse sharcigu wadaadda wuu ka baabbi'i doonaa, oo taladun odayaasha way ka dhammaan doontaa. **27** Boqorku wuu barooran doonaa, oo amirkuna cabsi buu huwan doonaa, oo dadka dalka deggan gacmahooduna way gariri doonaan, oo anigu siday jidadkoodu ahaayeen ayaan ku samayn doonaa, oo siday galabsadaanna waan u xukumi doonaa, oo waxay ogaan doonaan inaan anigu Rabbiga ahay.

8 Oo sannaddii lixaad, bisheedii lixaad, maalinteedii shanaad intii aan gurigaygii dhex fadhiyey, oo ay odayaashii dalka Yahuudah i hor fadhiyeyeen ayaa gacantii Sayidka Rabbiga ahu igu soo kor degtay. **2** Markaasaa intaan wax fiirriyay waxaa ii muuqday wax muuqashadiisu u ekayd dab oo kale, oo qaarkiisa dambe wuxuu u eeka dab, oo qaarkiisa horena wuxuu u eekaah dhuxul cadaatay oo dhalaalaysa. **3** Oo isna wax gacan u eg buu igu soo taagay, oo wuxuu igu dhiegay timahayga, oo ruuxii ayaa dhulka iyo samada dhexdoodaa kor iigu qaaday, oo waxyaalihii Ilaha i tuisay wuxuu iigu keenay Yeruuzaalem, iyo iridda gudaha ku taal albaabkeeda xaggaa woqooyi u sii jeeda, oo halkaas waxaa yiil kursigii sanamki hinaasada, kaasoo hinaasada kiciya. **4** Oo bal eeg, ammaantii Ilaha reer binu Israa'iil ayaa halkaas joogtay, oo waxay u ekayd siddii muuqashadii aan bannaanka ku arkay oo kale. **5** Oo markaasuu igu yidhi, Wiilka Adamow, bal haatan indhaha xaggaa woqooyi ku taag. Markaasaan indhaha kor ugu taagay jidki xaggaa woqooyi, oo waxaan xaggii woqooyi iriddii meeshii allabariga ku arkay sanamkan hinaasada ee iridda ka taagan. **6** Oo wuxuu kaloo igu sii yidhi, Wiilka Adamow,

ma u jeedda waxa ay samaynayaan, xataa waxyaalaha waaweyn oo karaahiyada ah ee ay reer binu Israa'iil halkan ku sameeyaan si aan meeshayda quduuska ah uga sii fogaado? Laakiinse bal haddana waxaad arki doontaa waxyaalo karaahiyah oo tan ka sii weyn. **7** Oo haddana wuxuu i geeyey albaabkii barxadda, oo markaan wax fiirriyay waxaan arkay god derbiga ku dhex yaal. **8** Markaasuu igu yidhi, Wiilka Adamow, bal haddana derbiga qod, oo markaan derbigii qodday waxaan arkay albaab. **9** Oo isna wuxuu igu yidhi, Sii gal, oo bal firri waxyaalaha karaahiyada iyo sharka ah oo ay halkan ku samaynayaan. **10** Sidaas daraaddeed waan galay oo waxaan arkay cayn kasta oo wax gurguurtta ah, iyo xayawaan karaahiyah ah, iyo sanamyadii reer binu Israa'iil oo dhan oo lagu taswiiray derbiga hareerihiisa oo dhan. **11** Oo waxaa iyaggi halkaas ku hor taagnaa toddobaatan niin oo odayaashii reer binu Israa'iil ka mid ahaa, oo waxaa dhexdoodaa taagnaa Ya'sansayyah ina Shaafaaan, oo ninkood kastaaba wuxuu gacanta ku haystay idankiisi, oo waxaa kor uga baxayay caraffi qiiqii fooxa. **12** Markaasuu igu yidhi, Wiilka Adamow, ma aragtay waxa odayaashii reer binu Israa'iil ay gudcurka ku sameeyaan, oo ninkood kastaaba uu qolladihiisa taswiirta ku sameeyo? Waayo, waxay isyidhaahdaan, Rabbigu inooma jeedo, waayo, Rabbigu dhulkuu ka tegey. **13** Oo weliba wuxuu igu sii yidhi, Bal haddana waxaad arki doontaa waxyaalo kale oo karaahiyah ah oo kuwan ka sii weyn. **14** Markaasuu i geeyey albaabkii iriddii gurigii Rabbiga oo xaggaa woqooyi u sii jeedy, oo waxaan halkaas ku arkay naagaha fadiya oo sanamki Tammuuus oo ooyaya. **15** Markaasuu igu yidhi, Waxaas ma aragtay, Wiilka Adamow? Bal haddana waxaad arki doontaa waxyaalo kale oo karaahiyah ah oo kuwan ka sii weyn. **16** Oo haddana wuxuu i geeyey barxaddii hoose oo gurigii Rabbiga, oo bal eeg, iriddii macbudkii Rabbiga, meel u dhaxaysa balbalada iyo meeshii allabariga waxaa taagnaa rag shan iyo labaatan ku dhow iyagoo dhabarka macbudkii Rabbiga u sii jeediye, wejigana xaggaa bari u sii jeediye, oo waxay caabudayeen qorraxda bari jirta. **17** Markaasuu igu yidhi, Waxan ma aragtay, Wiilka Adamow? Tanu ma wax dadka Yahuudah u fudud baa inay sameeyaan waxyaalaha karaahiyada ah ee ay halkan ku samaynayaan? Waayo, dalkii dulmi bay ka buuxiyeen oo mar kalay u noqdeen inay iga cadhaysiyyaan, oo bal eeg, laantii ayay sanka u dheweeyeen. **18** Oo sidaas draaddeed weli caadhaan ku shaqayn doonaa, indhahayu uma tudhi doonaan, oo innaba uma aan nixi doono, oo in kastoo ay dhegahayu qaylo weyn ugu qayliyaanna innaba ma aan maqli doono.

9 Markaasuu dhegahayga cod weyn ugu qayliyey, isagooh leh, Kuwa magaalada u taliya soo dhowee, iyadoo ninkood kastaaba uu hubkiisa uu wax ku baabbi'yo gacanta ku haysto. **2** Oo bal eeg, lix nin baa waxay ka yimaadeen iriddii sare xaggeeda taasoo xaggaa woqooyi u sii jeeda, oo midkood kastaaba wuxuu gacanta ku haystay hubka uu wax ku laayo, oo waxaa dhexdoodaa joogay mid dhar wanaagsan qaba, oo dhinacana waxaaa ugu xidhnaa geeskii khadka kan wax qora. Markaasay galeen oo waxay ag istaageen meeshii allabariga ee naxaasta ahayd. **3** Kolkaasaa ammaantii Ilaha reer binu Israa'iil kor bay uga kacday kerubkii ay kor saarnayd, oo waxay tagtay guriga marinkiisi, oo wuxuu u yeedhay ninkii dharkii wanaagsanaa qabay oo dhinicisa ku sitay geeskii khadka kan wax qora. **4** Markaasaa Rabbigu isagii ku yidhi, Magaalada Yeruuzaalem dhexdeeda mar, oo waxaad calaamad ku dhigtaa jaaha dadka u taahaya oo qaylinaya waxyaalaha karaahiyada ah oo dhexdeeda lagu sameeyo oo dhan. **5** Oo kuwii kalena wuxuu anigoo maqlaya ku yidhi, Isaga dabadiis magaalada dhex mara oo wada laaya, oo indhihiinu yaanay u tudhin, oo innaba ha u nixina. **6** Oo waxaad wada laysaan odayaasha, iyo barbaarrada, iyo gabdhaha, iyo carruurta yaryar, iyo naagahaba, laakiinse innaba ha u dhowaanina nin alla

ninkii ay calaamaddu ku taal, oo waxaad ka bilowdaan meeshayda allabariga. Markaasay waxay ka bilaabeen raggi odayasha ahaa oo guriga hortiisa joogay. **7** Oo wuxuu iyaggi ku yidhi, Guriga nijsaseeyaa, oo barxadahana meydad ka buuxiya, oo haddana baxa. Markaasay bexeen oo magaaladii dad bay ku dhex laayeen. **8** Oo intay dadka laynayeen oo aan anigu hadhay ayaan wejiga u dhacay, oo intaan qayliiyey ayaan idhi, Sayidow, Rabbiyow, ma waxaad doonaysaa inaad kuwa reer binu Israa'iil ku hadha oo dhan ku wada baabbi'isid cadhadaada aad Yeruuasaalem ku dul shubayso? **9** Markaasuu igu yidhi, Dadka dalka Israa'iil iyo dadka dalka Yahuudaha xumaantoodu aad iyo aad bay u badan tahay, oo dalkina dhiig baa ka buuxsamay, oo magaaladiina qalloocnaan baa ka buuxsantay, waayo, waxay isyidhaahdaan, Rabbigu dhulka wuu ka tegey, oo Rabbigu waxba ma arko. **10** Oo aniguna indhahayu uma tudhi doonaan, oo innaba uma aan nixi doono, laakiinse jidkooda ayaan madaxooda kaga abaalmarin doonaa. **11** Oo bal eeg, ninkii dharkii wanaagsanaa qabay oo geeska khadka dhinaciisa ku sitay aaya war keenay, oo wuxuu yidhi, Wixii aad igu amartay ayaan sameeyey.

10 Markaasaan wax fiirihey, oo cirkii madaxii keruubiimta ka korreeyey waxaa ka muuqday wax dhagax safayr u ekaa, oo muuqashadiisu carshi u eg tahay. **2** Markaasuu la hadlay ninkii dharkii wanaagsanaa qabay, oo wuxuu ku yidhi, Waaad kala dhex martaa giraangiraha iyo xataa keruubka hoostiisa, oo markaas labadaada gacmood ka soo buuxi dhuxulo dab ah oo aad keruubiimta dhexdooda ka soo cantoobiso, oo waxaad ku dul daadisaa magaalada. Oo isna wuu dhex maray anigoo indhaha ku haya. **3** Haddaba keruubiimta waxay taagnaayeen guriga dhankiisa midigta markuu ninkii gudaha galay, oo barxaddii hoose waxaa ka buuxsantay daruur. **4** Markaasaan ammaanti Rabbigu keruubkii marinkii guriga uga kacday, oo gurigina waxaa ka buuxsantay darurtii, oo barxaddiina waxaa ka buuxsamay dhalaalkii ammaanta Rabbiga. **5** Oo sanqadhiibaa laashii keruubiimtana waxaaa laga maqlay tan iyo xataa barxaddii dibadda, sidii markuu Ilaha Qaadirka ahu hadlo. **6** Oo markuu amray ninkii dharka wanaagsanaa qabay oo uu ku yidhi, Giraangiraha dhexdooda iyo keruubiimti dhexdooda dab ka soo qaad, markaasuu dhex galay oo wuxuu istaagay giraangir dhinaceed. **7** Oo keruubkii wuxuu gacantiisi u fidiyey dabkii keruubiimta dhexdooda yiil, oo intuu wuxoogaa ka soo qaaday ayuu gacantii kii dharka wanaagsanaa qabay ku ridey, oo isaguna intuu soo qaaday ayuu baxay. **8** Oo keruubiimti waxaa ka muuqday wax nin gacantiis u eg oo baalashooda hoosta uga yaal. **9** Oo intaan wax fiirinayay waxaa ii muuqday afartii giraangiroid oo keruubiimta dhinac yiil, oo giraangir baa keruub dhinac tiil, oo giraangir kalena keruub kalay dhinac tiil, oo giraangiraha muuqashadooduna waxay u ekayd dhagax berullos oo kale. **10** Oo afartoolduba isku muuqashay lahaayeen, oo waxaa la mooday sidii giraangir giraangir kale ku dhex jirta. **11** Oo markay socdeenna waxay ku socdeen afartooodii dhinacba, oo innaba ma ay leexleexan markay socdeen, laakiinse meshiif madaxoodu u sii jeediy ayay u raaceen, oo innaba ma ay leexleexan markay socdeen. **12** Oo jidhkooda oo dhan, iyo dhabarkooda, iyo gacmahoooda, iyo baalashooda, iyo giraangirihii afartooda la socdayba waxay ahaayeen indho miidhan oo hareerahooda ku wareegsan. **13** Oo giraangirihii anigoo maqlaya aaya lagu magacaabay giraangiraha warwareegaa. **14** Oo mid kastaaba wuxuu lahaa afar weji. Wejigii kowaad wuxuu ahaa weji keruub, oo wejigii labaadna wuxuu ahaa weji nin, oo kii saddexaadhna wuxuu ahaa weji libaax, oo kii afraadna wuxuu ahaa weji gorgor. **15** Keruubiimti kor bay isu qaadeen. Kuwaasu waxay ahaayeen xayaawankii aan Webi Kebar agtiisa ku arkay. **16** Keruubiimti markay socdeenba giraangiruhuna way dhinac socdeen,

oo markii keruubiimtu ay baalashooda kor u qaadeen inay dhulka kor isaga qaadaan aawadeed, isla giraangirahaas dhinacoodii kama ay leexan. **17** Oo markay istaageen, kuwaasuna way istaageen, oo markay kor isu qaadeenna, kuwaasuna kor bay isu qaadeen, waayo, xayaawankaa naftoodu iyagay ku jirtay. **18** Markaasaa ammaantii Rabbigu marinka gurigay ka kacday oo waxay istaagtag mueel keruubiimtu ka korraysa. **19** Oo keruubiimtiina baalashooday kor u qaadeen oo anigoo indhaha ku haya ayay dhulka kor isaga qaadeen, oo markay bexeen giraangirihii way dhinac socdeen, oo waxay ag istaageen alaabkii iridda bari ee guriga Rabbiga, oo Ilaaha reer binu Israa'iil ammaantiisina iyagay ka korraysay. **20** Kuwaasu waxay ahaayeen xayaawankii aan ku arkay Ilaaha reer binu Israa'iil hoostiisa iyagoo Webi Kebar agtiisa jooga, oo waxaa iqin inay keruubiim yihii. **21** Midkood kastaaba wuxuu lahaa afar weji, oo midkood kastaaba wuxuu lahaa afar baal, oo baalashooda hoostoodana waxaa ku yiil wax nin gacmihiis u eg. **22** Oo wejijadooduna waxay ahaayeen isla wejijadii aan Webi Kebar agtiisa ku arkay, oo muuqashadooda iyo iyaga qudhooduba isku mid bay ahaayeen, oo midkood kastaaba hortiisu qummaati ugu socday.

11 Oo weliba ruuxii baa kor ii qaaday oo wuxuu i geeyey iriddi bari ee guriga Rabbiga oo xagga bari u sii jeedday, oo iridda alaabkeedii waxaan ku arkay shan iyo labaatan nin, oo waxaan dhexdooda ku arkay Ya'asanyaah ina Casuur iyo Felatayah ina Benaayaah, oo labaduba waxay ahaayeen dadka amiirradoodii. **2** Oo markaasuu igu yidhi, Wiilka Adamow, kuwaasu waa nimanka xumaanta hindisa, oo magaaladan dhexdeeda talo shar ah kaga taliya. **3** Oo waxay yidhaahdaan, Wakhtiga guryo la dhiso ma dhowa. Magaaladanu waa dheri weyn oo innaguna waxaynu nahay hilbikii. **4** Sidaas daraaddeed iyaga wax ka sii sheeg, Wiilka Adamow, wax sii sheeg. **5** Markaasaa Ruuxii Rabbigu igu soo degay, oo wuxuu igu yidhi, Waaad tidhaahdaa, Rabbigu wuxuu leeyahay, Reer binu Israa'iilow, sidaasaaad istidhaahdeen, waayo, waxyaalahaa maankiinna soo gala waan ogahay. **6** Magaaladan dhexdeeda waxaad ku badisne kuwiinnii la laayay, oo jidatkeedana kuwiil la laayay waad ka buuxiseen. **7** Sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Meydadkiinna aad dhexdeeda dhigteen aaya hilbika ah oo magaaladanuna waa dheriga weyn, laakiinse dhexdeeda laydinka soo bixin doonaa. **8** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Idinku seef baad ka cabsateen, oo seef baan idinku soo dayn doonaa. **9** Oo dhexdeedaan idinka soo bixin doonaa, oo waxaan idinku ridi doonaa shisheeyayaal gacmahooda, oo dhexdiinnana xukummo baan ku samayn doonaa. **10** Seef baad ku le'an doontaan, oo soohdinta dalka reer binu Israa'iil ayaan idinku xukumi doonaa, oo waxaad ogaan doontaan inaan anigu Rabbiga ahay. **11** Magaaladanu dherigiiina ma ay ahaan doonto, oo idinkuna hilbika ku dhex jira ma aad ahaan doontaan, laakiinse soohdinta dalka reer binu Israa'iil ayaan idinku xukumi doonaa. **12** Oo waxaad ogaan doontaan inaan anigu Rabbiga ahay, waayo, qaynuunnadaydi kuma aydaan socon, oo xukummadyidina ma aydaan samayn, laakiinse waxaad samayseen sidii xukummadii quruumaha oo idinku wareegsanu ay samayn jireen. **13** Oo intaan wax sii sheegayay aaya Felatayah ina Benaayaah dhintay. Markaasaan wejiga u dhacay oo cod dheer baan ku qayliye, oo idhi, Sayidow, Rabbiyow, ma waxaad doonaysaa inaad inta reer binu Israa'iil ka hadhay wada baabbi'iso? **14** Markaasaa eraygii Rabbigu ii yimid isagoo leh, **15** Wiilka Adamow, walaalaha oo ah walaalahaaga runta ah, iyo dadka xigaalkaaga ah, iyo kulli reer binu Israa'iil oo dhammu waa kuwii dadka Yeruuasaalem degganu ay ku yidhaahdeen, Idinku Rabbiga ka fogaaada. Dalkan annagaa dhalax naloo siiyey. **16** Sidaas daraaddeed waxaad tidhaahdaa, Sayidka

Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, In kastoo aan iyaga quruumaha ku dhex foggeeyey, iyo in kastoo aan waddammada ku kala dhex firdhiyey, weliba waxaan iyaga waddammadii ay tageen ugu ahaan doonaa meel quduus ah. **17** Sidaas daraaddeed waxaad tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Waxaan idinka soo ururin doonaa dadyowga dhexdooda, oo waddammadii laydinku kala firdhiyey aayaan idinka soo shirin doonaa, oo waxaan idin siin doonaa dalka reer binu Israa'iil. **18** Oo iyagu halkaasay iman doonaan, oo waxay halkaas ka fogayn doonaan waxyaalaha la naco oo dhan iyo waxyaalaha karaahiyada ah oo dhanba. **19** Oo waxaan iyaga siin doonaa qalbi keliya, oo waxaan gelin doonaa ruux cusub, oo qalbigii dhagaxa ahaana jidhkooda waan ka dhex bixin doonaa, oo waxaan siin doonaa qalbi jiidh ah, **20** si ay iyagu qaynuunnadayda ugu socdaan, oo ay amarradayda u xajiyaa oo ay u sameeyaan, oo waxay ahaan doonaan dadkayga, aniguna Ilahaooda aayaan ahaan doonaa. **21** Laakiinse Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Kuwa qalbigoodu daba socdo waxyaalaha la naca iyo waxyaalahooda karaahiyada ahba jidkooda aayaan madaxooda kaga abaalmarin doonaa. **22** Markaasaas keruuubiimtii balashooda kor u qaadeen, oo giraangiriihna way dhinac yiileen, oo ammaantii Ilaha reer binu Israa'iilna iyagay ka korraysay. **23** Markaasaas ammaantii Rabbigu magaalada dhexdeedii ka caday, oo waxay kor istaagtay buurta magaalada dhankeeda bari ku taal. **24** Oo markaasaas Ruuxii kor ii qaaday, oo Ruuxii Ilah wuxuu wixii lay tusay iku keenay dalkii Kalday iyo maxaabistii meeshaas joogtay. Oo markaasaas wixii lay tusay oo aan arkay kor iiga bexeen. **25** Markaasaan kuwii maxaabista ahaa u sheegay waxyaalihii uu Rabbigu i tusay oo dhan.

12 Oo haddana Eraygii Rabbiga ayaa ii yimid isagoo leh, **2** Wiilkia Adamow, waxaad dhex deggan tahay reer caasiyoobay, oo leh indho ay wax ku fiiriyaa laakiinse aan waxba arkin, oo leh dhego ay wax ku dhegystaanna laakiinse aan waxba maqlin, waayo, waa reer caasiyoobay. **3** Sidaas daraaddeed Wiilkia Adamow, alaabtaada inaad guurtid u diyaarso, oo maalin cad guur iyagoo indhaha kugu haya, oo waa inaad meeshaada ka guurtaa oo aad meel kale u guurtaa iyagoo indhaha kugu haya; waxay noqon kartaa inay ka fiirsadaan, in kastoo ay reer caasiyoobay yihiin. **4** Oo waa inaad alaabtaada maalin cad soo bixisaa sida alaab lala guurayo iyagoo indhaha kugu haya, oo waa inaad makhrubki ambabbaxdaa sida kuwo masaafuris u bixitimaya iyagoo indhaha kugu haya. **5** Oo iyagoo indhaha kugu haya derbiga dalooli oo alaabta halkaas ka soo bixi. **6** Iyagoo indhaha kugu haya waa inaad alaabta garbaha ku qaadataa oo la ambabbaxdaa markay gudcur tahay. Oo wejigaagana waa inaad deddaa si aadan dhulka u arag, waayo, calaamad baan reer binu Israa'iil kaaga dhigay. **7** Oo aniguna sidii laygu amray aayaan sameeyey, oo alaabtaydi maalin cad baan soor bixiy, sidii alaab lala guurayo oo kale, oo markay makhrubki ahayd ayaan derbigi gagantayda ku dalooliyey, oo iyadoo gudcur ah ayaan dibadda u soo saaray, oo iyagoo indhaha iku haya ayaan garbaha ku qaataay. **8** Oo subaxdii dambe ayaa eraygii Rabbigu ii yimid isagoo leh, **9** Wiilkia Adamow, reerkii caasiyoobay oo reer binu Israa'iil ah sow kuguma ay odhan, War maxaad samaynaysaa? **10** Waxaad iyaga ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Warkan culusu wuxuu ku saabsan yahay amiirkha Yerusaalem jooga iyo reer binu Israa'iilka dhexdeeda jooga oo dhanba. **11** Waxaad iyaga ku tidhaahdaa, Anigu calaamad baan idii ahay. Sidaan sameeyey oo kale aaya iyaga lagu samayn doonaa. Iyagu masaafurisyo bay noqon doonaan oo maxaabistisnimay geli doonaa. **12** Oo amiirkha iyaga dhex joogaana iyadoo gudcur ah ayuu garbaha wax ku qaadan doonaa, wuuna ambabbixi doonaa. Derbigay daloolin doonaan si ay halkaas alaabta ugala baxaan awadeed, oo isna wejiguu dedan doonaa si uusan

indhihiisa dhulka ugu arag. **13** Oo weliba aniguna shabaggaygaan ku kor kala bixin doonaa, oo dabinkayga lagu soo qaban doonaa, oo waxaan isaga keeni doonaa Baabuloon iyo dalka reer Kaldaiyiin, oo weliba ma uu arki doono, in kastoo uu halkaas ku dhiman doono. **14** Oo kuwa hareerihiisa u jooga inay caawiyaan oo dhanha waan u kala firdhin doonaa xagga dabaylaho oo dhan iyo guutooyinkiisa oo dhanba, oo seef baan ka daba qaadan doonaa. **15** Oo iyaguna waxay ogaan doonaan inaan anigu Rabbiga ahay, markaan iyaga quruumaha ku kala dhex eryi doono, oo aan waddammada ku kala firdhin doono. **16** Laakiinse wuxoogaa yar oo iyaga ka mid ah ayaan ka caymin doonaa seefta, iyo abaarta, iyo belaayada si ay waxyaalahooda karaahiyada ah oo dhan uga dhex sheegaan quruumaha oo dhan meel alla meeshay tagaanka, oo waxay ogaan doonaan inaan anigu Rabbiga ahay. **17** Oo haddana Eraygii Rabbiga ayaa ii yimid isagoo leh, **18** Wiilkia Adamow, kibistaada naxdin ku cur, oo biyahaagana gaariid iyo welwel ku cab, **19** oo dadka dalka degganna waxaad ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu dadka deggan Yerusaalem iyo dalka reer binu Israa'iilka leeyahay, iyagu kibistooda welbel bay ku cuni doonaa, oo biyahooodana yaab kabu ku cabbi doonaa, si uu dalkoodu uga cidloobo waxa dhexdiisa jooga oo dhan, waana dulmiga kuwa dhexdiisa deggan oo dhammu ay sameeyaan aawadiis. **20** Oo magaalaooyinka la deggan yahay way baabbi'i doonaan, oo dalkuna wuu cidloobi doonaa, oo idinkuna wuxaad ogaan doontaan inaan anigu Rabbiga ahay. **21** Oo haddana Eraygii Rabbiga ayaa ii yimid isagoo leh, **22** Wiilkia Adamow, waa maxay hadalkan aad dalka reer binu Israa'iil ku haysataan, kaasoo leh, Wakhtigii waa sii dheeraaday oo muujin kastaaba way beenowday? **23** Oo haddaba waxaad iyaga ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Anigu hadalkas waan joojin doonaa, oo mar dambena dalka reer binu Israa'iil sidaas loogama dhex hadli doono, laakiinse waxaad iyaga ku tidhaahdaa, Wakhtigii waa soo dhow yahay, oo muujin kastaaba way rumoobi doontaa. **24** Waayo, innaba mar dambe reer binu Israa'iil lagama dhex heli doono muujin been ah iyo faal sasab ah. **25** Maxaa yeelay, anaa Rabbiga ah. Anigu waan hadli doonaa, oo eraygii aan ku hadlaana wuu oofii doonaa. Mar dambena dib looma sii dhigi doono waayo, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Reerka caasiyoobayow, wakhtigiiinha ayan erayga odhan doonaa, oo weliba waan oofin doonaa. **26** Oo haddana Eraygii Rabbiga ayaa ii yimid isagoo leh, **27** Wiilkia Adamow, bal eeg, kuwa reer binu Israa'iil waxay yidhaahdaan, Muujinta uu arkaa waa mid wakhiyo badan ka dampaysa, oo isagu wuxuu wax ka sii sheegayaan wakhiyo fog. **28** Sidaas daraaddeed bal waxaad iyaga ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Erayadayda midkoodna mar dambe dib looma sii dhigi doono, laakiinse eraygii aan ku hadlaaba wuu oofii doonaa, ayaa Sayidka Rabbiga ahu leeyahay.

13 Oo haddana Eraygii Rabbiga ayaa ii yimid isagoo leh, **2** Wiilkia Adamow, waxaad wax ka sii sheegtaa nebiyada reer binu Israa'iil oo wax sheega, oo kuwa qalbigooda wax ka sii sheega waxaad ku tidhaahdaa, Erayga Rabbiga maqla: **3** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Waxaa iska hoogay nebiyada nacasyada ah oo qalbigooda iska daba gala, iyagoo aan waxba arkin. **4** Reer binu Israa'iilow, nebiyadiinuu waxay la mid ahaayeen dawacooyinka meelaha baabba'a ah jooga. **5** Idinku meelihii jajabnaa ma aydaan u kicin, oo heeraarkiina reer binu Israa'iil uma aydaan adkayn, si maalinta Rabbiga dagaalka loogu istaago. **6** Iyagu waxay arkeen wax aan waxba ahay iyo faal been ah, oo waxay yidhaahdaan, Rabbigu saasuu leeyahay, iyadoo aan Rabbigu iyoqaa soor dirin. Oo waxay kuwa kale ka yeeleen inay sii rajjeeyaan in eraygaas la xaqiijin doono. **7** Miyaydaan muujin been ah arkin, oo miyaydaan faal been ah ku hadlin, markaad tidhaahdaan Rabbigu saasuu leeyahay, in kastoo

aanan idinla hadlin? 8 Sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Bal ogaada anigu col baan idinku ahay, maxaa yeelay, idinku wax aan waxba ahayn ayaad ku hadsheen oo wax been ah baad aragteen ayaa Sayidka Rabbiga ahu leeyahay. 9 Oo gacantayduna waxay col ku noqon doontaa nebiyada waxa aan waxba ahayn arka, oo waxyaalaha beenta ah ka faaliya. Iyagu dadkayga shirkiiwa ma ay dhex joogi doonaan, oo qorniinka reer binu Israa'iilna laguma qori doono, oo dalka reer binu Israa'iilna ma ay geli doonaan, oo idinkuna waxaad ogaan doontaan inaan anigu ahay Sayidka Rabbiga ah. 10 Waxyaalahaasu way dhici doonaan, maxaa yeelay, iyagu dadkaygay sireen, iyagoo leh, Waa nabad, iyadoo aan innaba nabadu jirin, oo markii derbi la dhiso, bal eeg, waxay ku malaasaan dhooboo aan nuurad lahayn. 11 Kuwa dhoobada aan nuuradda lahayn wax ku malaasa wawaad u sheegtaa inuu derbigaasu soo dhici doono, wawaana jiri doona roob daad weyn. Kuwiinnoor roobdhagaxyaale waaweyn ahow, waad soo dii' doontaan, oo dabayl duufaan leh ayaa kala ridi doonta derbigaas. 12 Bal ogaada, markii derbigu dhaco sowsay laydinkuma odhan doono, War meeday dhoobadii aad wax ku malaasteen? 13 Sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Anigoo cadhaysan ayaan dabayl duufaan leh ku dumini doona. Oo waxaa xanaaqayga ku iman doona roob daad weyn iyo roobdhagaxyaale waaweyn oo cadhadaya ku baabbi'iya. 14 Sidaasaan derbigii aad dhoobada aan nuuradda lahayn ku malaasteen u dumini doona, oo dhlukaan ku ridi doona, oo aasaaskiisana waa la bannayn doona. Wuu soo dhici doona, oo dhediisa laydinku wada baabbi'in doona, oo markaasaad ogaan doontaan inaan anigu Rabbiga ahay. 15 Oo sidaasaan cadhadaya ugu dhammayn doona derbigii iyo kuwii dhoobada aan nuuradda lahayn ku malaasyba, oo waxaan idinku odhan doona, Imminka derbigii iyo kuwii malaasyba ma jiraan. 16 Kuwaasuu waxaa weeye nebiyada reer binu Israa'iil oo Yeruuzaalem wax ka sii sheega, oo iyada muujin nabdeed u arka, iyadoo aan nabadu jirin, ayaa Sayidka Rabbiga ahu leeyahay. 17 Wiilka Adamow, wejigaaga u jeedi gabdhaha dadkaaga oo qalbigooda wax ka sii sheega, oo adiguna waan inaad iyaga wax ka sii sheegtaa. 18 Oo waxaad ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Waxaa iska hoogay naagaha gacmaha oo dhan xirsiyo ku sameeyaa oo masaro madaxa dadka dherer kastaba leh u sameeyaa si ay dad naftiis u ugaadhsadaan! Ma waxaad ugaadhsanaysaan dadkayga naftiisa, oo ma waxaad badbaadinaysaan kuwiinna naftooda? 19 Waxaad dadkaygi iigu dhix niijasayseen cantoobootin shacir ah iyo dhawr xabbadood oo kibis ah daraaddood, si aad nafaha aan dhiman lahayn u dishaan, oo aad nafaha aan sii noolaan lahayn badbaadisaan, idinkoo dadkayga beenta dhegaysta been u sheegaya. 20 Haddaba sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Anigu xirsiyadiinna col baan ku ahay, kuwaasoo aad nafaha sida shimbirro oo kale ugu ugaadhsataan, oo gacmihii ayaan ka gooyin doona, oo nafahana waan sii dayn doona, kuwaas oo ah nafihii aad u ugaadhsateen sida shimbirro oo kale. 21 Oo weliba masarradiinnana waan jeexi doona, oo dadkaygana gacantiinna waan ka samatabbixin doona, oo mar dambena gacantiinna in la ugaadhsado awaaeedeet uma soo geli doonaan, oo idinkuna waxaad ogaan doontaan inaan anigu Rabbiga ahay. 22 Idinku kan qaqa ah been baad ku qalbi jebiseen, kaasoo aanan anigu qalbi jebin, oo waxaad sii xoogayseen gacmihii sharwooga si uusan jidkiisa sharka ah uga soo noqon, oo uusan u badbaadin, 23 sidaas daraaddeed mar dambe wax aan waxba ahayn ma arki doontaan, oo faalna ma faalin doontaan, oo dadkayga ayaan gacantiinna ka samatabbixin doona, oo idinkuna waxaad ogaan doontaan inaan anigu Rabbiga ahay.

14 Markaasaas waxaa ii yimid qaar odayaashii reer binu Israa'iil ka mid ah oo hortayday fadhiisteen. 2 Oo haddana Eraygii Rabbiga aya ii yimid isagoo leh, 3 Wiilka Adamow, nimankunu qalbigooday sanamyadoodii dabaggeliyeen, oo wejigoodana waxay hor dhigeen waxa ay ku turunturoodaan ee xumaantooda ah. Haddaba miyey waajib iyu tahay inaan u jawaabo markay wax i weyddiistaan? 4 Sidaas daraaddeed iyaga la hadal oo waxaad ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Nin kasta oo reer binu Israa'iil ka mid ah oo sanamkiisa qalbigiisa dabaggeliya, oo waxa uu ku turunturoodo ee xumaantiisa ahna wejigiisa hor dhiga, oo haddana nebiga u yimaada, aniga Rabbiga ah ayaa kii u yimaada u jawaabi doona sida sanamyadiisa faraha badan, 5 si aan reer binu Israa'iil qalbigooda ugu qabto, maxaa yeelay, iyagu sanamyadooda aawadood ayay kulligood iiga shisheeyoobeen. 6 Sidaas daraaddeed waxaad reer binu Israa'iil ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Soo noqda, oo sanamyadiinna ka soo noqda, oo wejigiihnana waxyaalihiiна karaahiyyahda ah oo dhan ka sii jeediya. 7 Waayo, mid kasta oo reer binu Israa'iil ka mid ah ama mid kasta oo shisheeyayaasha reer binu Israa'iil dhex deggan ka mid ah oo iska kay sooca, oo sanamyadiisana qalbigiisa dabaggeliya, oo waxa uu ku turunturoodo ee xumaantiisa ah wejigiisa hor dhiga, haddana nebiga ugyu yimaada inuu wax i weyddiisto, aniga Rabbiga ah qudhaydaa u jawaabi doona. 8 Oo ninkas wejigayaan u jeedin doona, oo waxaan isaga ka dhigi doona yaab iyo calaamad iyo maahmaah, oo dadkaygaan ka dhex gooyin doona, oo idinkuna waxaad ogaan doontaan inaan anigu Rabbiga ahay. 9 Oo haddii nebi intuu wax ku hadlo la kхиаaneeyo, nebigas aniga Rabbiga ah ayaa kхиаaneeyey, oo gacantaydaan ku soo kor fidin doona, oo dadkayga reer binu Israa'iil dhexdiisa ayaan ka baabbi'in doona. 10 Oo iyana ciqaabta xumaantoday qaadan doonaan. Nebiga ciqaabtiisuna waxay ahaan doontaa sidii ciqaabta kan isaga wax weyddista, 11 si ayan reer binu Israa'iil mar dambe iiga amban ama ayan mar dambe xadgudubyadooda ugu nijaasoobin, laakiinse ay dadkaygi iigu ahaadaan, oo aan aniguna llaahooda ugu noqdo, ayaa Sayidka Rabbiga ahu leeyahay. 12 Oo haddana Eraygii Rabbiga aya ii yimid isagoo leh, 13 Wiilka Adamow, marka dalku xadgudub xun iigu dembaabo, oo aan gacantayda ku soo dul fidiyo, oo aan usha cintadiisa jebiyo, oo aan abaar ku soo daayo, oo aan dad iyo duunyaba ka dhix gooyo, 14 Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, xataa haddii sadddexdaas nin oo ah Nuux iyo Daanyel iyo Ayuub ay dhix joogi lahaayeen, xaqnimadooda waxay ku samatabbixin lahaayeen naftooda oo keliya. 15 Haddaan dalka dugaag baas ku soo dhix daayo, oo ay dadka ka baabbi'iyaan si uu meel cidla ah u noqdo, oo aan ciduna dugaagga awadiis u soo dhix marin, 16 xataa hadday sadddexdaas nin dhix joogi lahaayeen, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Noloshaydaan ku dhaartaye, Wiil iyo gabdho toona ma samatabbixeent. Iyaga keligood ayaan samatabbixin lahaayeen, laakiinse dalku waa cidloobi lahaayeen. 17 Amase haddaan dalkas seef ku soo daayo, oo aan ku idhaahdo, Seefay, dalka dhix mar, si aan dhexdiisa dad iyo duunyaba uga wada gooyo, 18 Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Noloshaydaan ku dhaartaye, Xataa hadday sadddexdaas nin dhix joogi lahaayeen wiil iyo gabdho toona ma samatabbixeent, laakiinse iyagoo keliya aayaan samatabbixin lahaayeen. 19 Amase haddaan dalkas belaayo ku soo dhix daayo, oo aan cadhadaydina dhig ukor shubo, si aan dad iyo duunyoba uga gooyo, 20 xataa haddii Nuux iyo Daanyel iyo Ayuub ay dhix joogi lahaayeen, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Noloshaydaan ku dhaartaye, Wiil iyo gabdho toona ma samatabbixeent, laakiinse iyagoo xaqnimadooda ayay naftooda oo keliya ku samatabbixin lahaayeen. 21 Waayo, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Haddaba intee in le'eg bay ka sii darnaan doontaa markaan Yeruuzaalem ku soo daayo

afartayda xukun ee baas, kuwaasoo ah seef, iyo abaar, iyo dugaag baas, iyo belaayo, si aan dhexdeeda dad iyo duunyoba uga wada gooyo? **22** Laakiinse bal ogaada, waxaa dhexdeeda ku hadhi doona kuwa la soo bixin doono, oo wiilal iyo gabdhoba leh. Oo bal ogaada, idinkay idhiin soox bixi doonaan, oo waxaad arki doontaan jidkooda iyo falimahoodaba, oo belaayada aan Yerusaalem ku soo daayay, kuwaasoo ah xataa waxyaalaha aan iyada ku soo dejiyey oo dhan waa laydiinka qalbi qabowjin doona. **23** Oo markaad jidkooda iyo falimahoodaba aragtaan way idhi qalbi qabowjin doonaan, oo Sayidka Rabbiga ahuna wuxuu leeyahay, Idinku waxaad ogaan doontaan inaan sababla'an ugu samayn wixii aan dhexdeeda ku sameeyey oo dhan.

15 Oo haddana Eraygii Rabbiga ayaa ii yimid isagoo leh, **2** Wiilk Adamow, geedka canabku bal muxuu dhirta kale dheer yahay, amase laanta canabku maxay dhirta kaynta ku taal dheer tahay? **3** Ma qoryaa laga goostaa in shuqul lagu samysto? Miyaase dadku qodob ka goostaa si ay weel u sudhaan? **4** Bal eeg, xaabo ahaan baa dabka loogu dhex turraa, oo dabka ayaa labadiisa madaxba dhammeeya, oo dhhexdisuna way gubataa. Miyuu in shuqul lagu qabsado wax u taraa? **5** Bal eeg, markuu dhamaa shuqulna waxba uma tarayn, haddaba bal intee buu ka sii liita haatan oo uu dab dhammeeey oo uu gubtay? **6** Sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Sidii geedka canabka ah oo ku dhex yaal dhirta kaynta, oo aan xaabo ahaan dabka u siiyey, sidaas oo kale ayaan dadka Yerusaalem deggan u siin doona. **7** Oo wejigayaan u soo jeedin doona. Dabkay ka dhex bixi doonaan laakiinse dabku wuu baabbi'in doona; oo idinkuna waxaad ogaan doontaan inaan anigu Rabbiga ahay, markaan iyaga wejigaya u jeediy. **8** Oo Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Dalkaan cidla ka dhigi doona, maxaa yeelay, iyagu way xadgudbeen.

16 Oo haddana mar kale Eraygii Rabbiga ayaa ii yimid isagoo leh, **2** Wiilk Adamow, Yerusaalem waxyaalahaeeda karaahiyada ah ogeysi. **3** Oo waxaad ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu Yerusaalem ku leeyahay, Jinsiyadaada iyo dhalashadaaduba waa dalka reer Kancaan. Aabbahaa wuxuu ahaa reer Amor, oo hooyadaana waxay ahayd reer Xeed. **4** Oo dhalashadaadii iyo maalintii aad dhalatay xudduntaadii lama gooyin, oo biyana laguguma maydhin si aad nadiif u noqtid. Innaba laguma cusbayn, oo innaba waxba laguguma duuddubin. **5** Iluna kuuma ay ninin inay waxyaalahaas kuu samayo, ama inay kuu roonato, laakiinse maalintii aad dhalatay ayaa berrinka bannaan lagugu xooray, waayo, qofnimadaadu waxay ahayd wax la quudhsado. **6** Oo markaan ku soo ag maray oo aan arkay adigoo dhiiggaagi kii nijaasoobay ayaan kugu idhi, Adigoo dhiiggaagi kii dhex jira, noolow. Adigoo dhiiggaagi kii dhex jira ayaa waxaan kugu idhi, Noolow! **7** Oo waxaan kaa dhigay inaad sida biqilka duurka oo kale u badatid, waanad korodhay oo sii weynaatay, oo waxaad noqtotay wax qurux badan, waanad naaso keentay, oo timahaagiina way bixeen, in kastoo aad qaawanayd oo aanad dednayn. **8** Haddaba markaan ku soo ag maray, oo aan ku fiirihey, wakhtigaagu wuxuu ahaa wakhtigii caashaqa, oo waxaan kugu deday macawistaydii, oo cawradaadiina waan daboolay, oo weliba waan kuu dhaartay oo axdi kula dhigtay, oo taydiid baad noqtotay, ayaa Sayidka Rabbiga ahu leeyahay. **9** Oo markaasaan biyo kugu maydhay, oo dhiiggaagiina waan kaa wada dhaqay, oo saliid baan kugu subkay. **10** Oo weliba dhar daabac leh ayaan kuu xidhay, oo waxaan kuu geliyey kabo adhidibadeed hargahood laga sameeyey, oo dhexdama maro wanaagsan baan kuugu xidhay, oo xariir baan kuu hagooyihey. **11** Oo weliba wax baan kugu sharraxay,

oo gacmahana jijimmo baan kuu geliyey, oo qortana silsilad baan kuu sudhay. **12** Oo sangelis baan kuu sudhay, oo dhegahaagana hilqado baan ka lulay, oo madaxana taaj qurux badan baan kuu saaray. **13** Sidaasaa dahab iyo lacag lagugu sharraxay, dharkaagana wuxuu ahaa dhar wanaagsan, iyo xariir, iyo dhar daabac leh. Oo waxaad cuntay daqiqi wanaagsan, iyo malab iyo saliid. Oo aad iyo aad baad u qurux badnayd, oo bogorad baad noqtotay. **14** Oo quruxdaadaa aawadeed ayaa warkaagii quruumaha ku dhex faafay, waayo, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Waxay ku dhammaystirantay haybaddaydii aan ku dul saaray. **15** Laakiinse quruxdaadaad isku hallaysay, oo warkaagii faafay aawadiis ayaad u dhillowday, oo dhillanimadaadiina waxaad u badisay mid alla midkii ku soo ag marayba, oo waad isu dhiibbtay. **16** Oo dharkaagiina waad iska furtay, oo meelo sarsare ayaad samaysatay oo waxaad ku sharraxday marooyin midabyo badan, oo halkaasaad ku dhillaysatay. Waxyaalahaas oo kale ma jirin, oo weligoood ma ay noqon doonaan. **17** Oo weliba waxaad qaadatay waxyaalahaagii quruxdasanoo oo dahabkayga iyo lacagtagtaya ahad oo aan ku siiyey, oo waxaad ka samaysatay sanamoyo nimeed, oo iyagii baad la dhillowday. **18** Oo dharkaagii daabaca lahaa intaad iska furtay ayaad iyagii huwisay, oo saliiddaydii iyo fookaygiina iyagaad hor dhigtay. **19** Oo cuntadaydii aan ku siiyey, oo ahayd daqiqida, iyo saliid iyo malabka, oo aan kugu quudiyeyna iyagaad hor dhigtay oo aad caraf udgoon uga dhigtay, oo sidaasay ahayd, ayaa Sayidka Rabbiga ahu leeyahay. **20** Oo weliba wiilashaadii iyo gabdhahaagii aad ii dhashayna allabarai ahaan baad iyaga ugu bixisay in la cuno aawadeed. Dhillanimadaadu ma wax yar bay ahayd **21** inaad carruurtayda gowracdid, oo aad iyaga u bixisid in dab loo dhex marsiiyo sanamyadaada aawadood? **22** Oo weliba intaad ku dhex jirtay waxyaalahaagii karaahiyada iyo dhillanimada ahaa marna sooma aad xusuusan wakhtigii yaraantaada, markaad qaawanayd oo aadan dednayn, oo aad dhiiggaaga ku dhex nijaasnyad. **23** (Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Adigaa iska hoogay, oo hoogay.) Oo xumaantaadii oo dhan dabadeed **24** waxaad dhisatay meeel qudbad ah, oo meal sare oo jid kastaba ku dhex taal ayaad samaysatay. **25** Meeshaadii sare waxaad ka dhisatay madaxa jid kasta, oo quruxdaadiina waxaad ka dhigtay wax la karhay, oo waxaad lugaha u kala wadhwu kuu alii kuu soo ag marayba, oo dhillanimadaadiina waad sii badisay. **26** Oo weliba waxaad ka sinaysatay Masriyinta derisyadaada ah, oo buurburan, oo intaad dhillanimadaadii si badisay ayaad iga cadhaysiisay. **27** Sidaas daraaddeed gacantaydaan kugu soo dul fidiyey, oo cuntadaadii caadiga ahaydha waan kaa dhimay, oo waxaan gacanta kuu geliyey kuwa ku neceb doonistooda, kuwaasoo ah gabdhaha reer Falastiin oo jidkaaga sharka ah ka ceeboobay. **28** Weliba waxaad ka dhillaysatay kuwa reer Ashuur, maxaa yeelay, waad kacsii beeli weyday, haddana iyaga waad ka dhillaysatay, oo weliba waad ka dhergi weyday. **29** Oo weliba dhillanimadaadii waad ku sii badisay dalka reer Kancaan, iyo tan iyo dalka Kalday, oo weliba waxaas waad ka dhergi weyday. **30** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Qalbigaagu taag yaraa markaad samaysid waxyaalahaas oo dhan, waxaas oo ah dhillo caasiyad ah shuqulkeed! **31** Oo jid kasta madaxiisa waxaad ka dhisataya qudbad, oo jid kastana waxaad ka samaysatay meeel sare, oo weliba ma aadan ahayn sidii dhillo oo kale, waayo, adigu kirada waad quudhsataa. **32** Waxaad la mid tahay naag niin leh oo sinaysata oo niman qalaad niinkeeda uga hor marta! **33** Iyagu dhillo kasta hadiyad bay siyyaan, laakiinse adigoo waxaad hadiyadahaaga siisaa kuwa ku caashaqa oo dhan, oo laaluush baad u siisaa inay dhinac kasta kaaga yimaadaan dhillanimadaada aawadeed. **34** Oo adigoo naagaha kale waad ka duwan tahay xagga dhillanimadaada, waayo, lagumma soo raaco in lagaa sinaysto aawadeed, oo kiro baad u

siisaa, iyadoo aan ciduna kiro ku siin, oo sidaas daraaddeed waad ka duwan tahay dhillooyinka kale oo dhan. **35** Haddaba dhillo hayab, bal eraya Rabbiga maqal: **36** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Nijaastaadii way shubantay, oo cawradaadiina daahaa lagaga qaaday dhillanimaadadii aad kuwii ku caashaqay ka dhillaysanaysay, iyo sanamyada waxyaalaahaaga karaahiyada ah oo dhan, iyo dhiiggi carruurtaada oo aad iyaga siisay. **37** Haddaba sidaas daraaddeed waxaan soo wada ururin doonaa kuwii ku caashaqay oo aad la raaxaysatay oo dhan, iyo kuwa aad jeelaatay oo dhan, iyo kuwa aad neebaatay oo dhan. Kulligood dhinac kastaan kaaga soo ururin doonaa, oo cawradaadana iyagaan daaha uga qaadi doonaa, si ay cawradaada oo dhan u arkaan. **38** Oo waxaan kuu xukumi doonaa sida naagaha raggooda ka dhillooba iyo kuwa dhiigga daadiya loo xukumo oo kale; oo waxaan kugu ridi doonaa dhiigga cadhada iyo masayrka. **39** Oo weliba waxaan kugu ridi doonaa gacantaada, oo iyaguna qudbaddaada way dumin doonaaan, oo meelahaaga sarsarena way burburin doonaaan, oo weliba dharkay kaa furan doonaaan, oo jowharadahaaga qurxoonna way kaa qaadan doonaa, oo waxay kaa tegi doonaan adigoo qaawan oo aan dednayn. **40** Oo weliba guutay kugu kicin doonaan, wayna ku dhagxin doonaan, oo seefahooday kugu mudhbixin doonaan. **41** Oo guryahaagana dab bay ku gubi doonaan, oo iyadoo ay naago badanu indhaha kugu hayaan ayay xukummo kugu samayn doonaan, oo aniguna waxaan kaa dhigi doonaa inaad dhillsiga ka joogsatid, oo mar dambe kiro ma aad bixin doontid. **42** Sidaasaan cadhadaya xaggaaga ku dhammaystiri doonaa, oo masayrkayguna wuu kaa tegi doonaa, oo aniguna waan xasilli doonaa. Oo innaba mar dambe ma aan xanaaqi doono. **43** Adigu wakhtigii yaraantaada sooma aadan xusuusan, laakiinse waxyaalaahaas oo dhan waad igaga xanaajisay, oo sidaas daraaddeed aayaan jidkaaga madaxaaga kaga abaalmarin doonaa, aaya Sayidka Rabbiga ahu leeyahay, oo sharkaas waxyaalaahaaga karaahiyada ah oo dhan kuma aad sii dari doontid. **44** Bal ogow, mid kasta oo maahmaahyo ku maahmaahaa wuxuu kuugu maahmaahi doonaa maahmaahyadan isagoo leh, Sida ay hooyaduh tahay ayaa gabadheeduna tahay. **45** WaaXAAD tahay gabadhii hooyaduu oo ninkeeda iyo carruurteedaba nacda, oo weliba waxaad tahay walaashii walaalaha oo nimkooddi iyo carruurtoodiiba nacay. Hooyaduu waxay ahayd reer Xeed, oo aabbahaana wuxuu ahaa reer Amor. **46** Oo walaashaada kaa weynuna waa Samaariya, ta iyada iyo gabdhaheeduba bidixdaada deggan yihiin, oo walaashaadaa kaa yaruna waa Sodom ta iyada iyo gabdhaheeduba midigtaada deggan yihiin. **47** Jidakkoodii kuma aadan socon oo waxyaalahoodii karaahiyada ahaa oo kalena ma aadan samayn, laakiinse taasu wax yar bay kula noqotay, oo iyaga jidakaagi oo dhan waad kaga sii darnayd. **48** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Noloshaydaan ku dhaartaye, WaaXAAD iyo gabdhahaagu aad samayseen oo kale walaashaa Sodom iyo gabdhaheeduba ma ay samayn. **49** Bal eeg, walaasha Sodom dembiggeedu sidan buu ahaa. Iyada iyo gabdhaheeduba waxay lahaayeen kibir, iyo cunto faro badan, iyo raaxo barwaqa ah, laakiinse masaakiinta iyo saboolka baahan gaacmahooda ma ay taageeri jirin. **50** Oo weliba iyagu way isla madax weynaadeen, oo hortayday karaahiyu ku sameeyeen, sidaas daraaddeed markaan waxaas arkay ayaan fogeyey. **51** Oo xataa dembigaaga badhkiis Samaariya ma ay samayn, laakiinse waxyaalaahaaga karaahiyada ah waad ka sii badisay kuweeda, oo walaalahaana waxaad xaq kaga dhigtay waxyaalaahaagi karaahiyada ahaa oo aad samaysay oo dhan. **52** Bal adigu ceebow, waayo, walaalaha waad xukuntay, maxaa yeelay, waxaad samaysay wax karaahiyadoodii ka sii daran, oo iyagu way kaa xaq badan yihii. Haddaba facsharan, oo ceebow, waayo, waxaad xaq ka dhigtay walaalaha. **53** Waxaan dib u soo celin doonaa maxaabiistoodii,

kuwaas oo ah maxaabiistii Sodom iyo gabdhahaeda, iyo maxaabiistii Samaariya iyo gabdhahaeda, iyo maxaabiistaada iyaga dhex jooga, **54** si aad u ceebowdid, oo aad ugu facsharantid wixii aad samaysay oo dhan, waayo, waxaad iyaga u tahay qalbi qabowjis. **55** Markaasaa walaalaha Sodom iyo gabdhahaedu ay sidoodii hore ku soo noqon doonaan, oo Samaariya iyo gabdhahaeeduna ay sidoodii hore ku soo noqon doonaan, oo adiga iyo gabdhahaaguna aad sidiinni hore ku soo noqon doontaan. **56** Waayo, walaashaa Sodom afkaagu kama hadlin waagii aad kibirsanayd, **57** intaan xumaantaada daaha laga qaadin, sidii markii gabdhaha Suuriya iyo inta hareerahooda ku wareegsan oo dhan, iyo xataa gabdhaha reer Falastiin ay ku caayeen iyagoo dhan kastaba kaa quudhsada. **58** Rabbigu wuxuu leeyahay, Adiga sharkaagi iyo waxyaalaahaagi karaahiyada ahaaba waa lagugu ciqaabay. **59** Waayo, wuxuu Sayidka Rabbiga ahu leeyahay, WaaXAAD kugu samayn doonaa sidaad samaysay oo kale, waayo, adigu dhaartii waad quudhsatay markaad axdigii jebisay. **60** Habase ahaatee axdigaygi aan yaraantaadii kula dhigtay waan soo xusuusan doonaa, oo weliba waxaan kula samaysan doonaa axdi weligiis ah. **61** Oo markaasaad jidakaagi soo xusuusan doontaa, oo waad isku ceeboobi doontaa markaad qaabbishid walaalaha, ta kaa weyn iyo ta kaa yarba, oo inay gabdho kuu noqdaan baan kuu siin doonaa, laakiinse axdigaaga kugu siin maayo. **62** Aniguna axdigaygaan kula adkaysan doonaa, oo adiguna waxaad ogaan doontaa inaan anigu Rabbiga ahay, **63** si aad wax u soo xusuusatid, oo aad u facsharantid, oo aadan afkaagana mar dambe u kala qaadin ceebtaada aawadeed, markaan kaa wada cafiyo wixii aad samaysay oo dhan, aaya Sayidka Rabbiga ahu leeyahay.

17 Oo haddana Eragii Rabbiga aaya ii yimid isagoo leh, **2** Wiilka Adamow, halxidho, oo reer binu Israa'iil maaal kula hadal, **3** oo waxaad ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Waxaa Lubnaan yimid gorgor weyn oo baadad waaweyn oo baalashii dheerdheer yihiin, oo baalal badan oo kala midab ah leh, oo wuxuu qaataay intii ugu sarraysay oo geedka kedarka la yidhaahdo. **4** Oo wuxuu jaray laamiihisi yaryaraa, ta ugu korrasay, oo dal baayacmushtar badan geeyey, oo wuxuu dhigay magaalo baayacmushtariyaal. **5** Markaasuu qaataay iniihii dalka, wuuna ku dhex beeray beer wanaagsan, oo wuxuu ag dhigay biyo badan dhinacood oo uqotomiyej sidii geed safsaf ah. **6** Oo iyana way kortay, oo waxay noqtotay geed canab ah oo fidsan laakiinse sarajooggiis u gaaban yahay oo laamiihisi xaggiisa u soo noqdeen, oo xiddiddadiisuna isagay ka hooseeyeen, oo saasuu geedcanab u noqday, oo uu laamo u soo bixihey, oo uu caleemo cagaar ah u soo saaray. **7** Oo weliba waxaa kaloo jiray gorgor kale oo weyn, oo baadad waaweyn, oo baalashii us yadan yihiin, oo bal eeg, geedkan canabka ahu xiddiddadiisuu xaggiisa u soo leexiyey, oo laamiihisi xaggiisu u soo bixihey si uu uga waraabiyo meel ka leexsan meeshii lagu dhex beeray. **8** Waxaa lagu beeray ciid wanaagsan oo biyo badan u dhow, si uu laamo u soo bixiyo, oo uu midho u dhalo, oo uu geedcanab wanaagsan u noqdo aawadeed. **9** Waxaad ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Miyyaa geedkaasu liibaani doonaa? Miyyusan xiddiddadiisa rujin doonin, oo wusan midhihiisa u googooyn doonin si uu u engego, oo caleemiihisa cagaarka ah oo dhammu ay u engeegaan, in kastoo aan xoog weyn amase dad tiro badanu xiddiddadiisa rujin? **10** In kastoo la beeray miyyu liibaani doonaa? Oo miyuusan kulligii engegi doonin markii dabaysha bari ay taabato? Meeshii lagu beeray wuu ka engegi doonaa. **11** Oo haddana Eragii Rabbiga aaya ii yimid isagoo leh, **12** Haddaba waxaad reerka caasiyoobay ku tidhaahdaa, War miyadaan waxyaalaahaas micnahooda garanayn? Waxaad ku tidhaahdaa, Bal eega, boqorkii Baabuloon Yerusaalem buu yimid, oo wuxuu kaxaystay boqorkeedii iyo amirradeediiba, oo Baabuloon

buu u watay. 13 Oo boqorka farcankiisiina wuu watay, oo axdi buu la dhigtag, oo dhaar buu isagii marsaday, oo weliba wuxuu kaloo kaxaystay dalka raggiisi xoogga badnaa, 14 si ay boqortooyadu u sii hoosayo, oo ayan marnaba kor isu qaadirin, laakiinse ay u sii taagnatox axdigiisa oo ay dhawto aawadiis. 15 Laakiinse isagu wuu ku caasiyoobay markuu ergooyinkii Masar ugu diray si ay isaga u siyaan fardo iyo dad faro badan. Miyuu liibaanayaa? Kii waxyaalahaas oo kale sameeyaa miyuu baxsan doonaa? Amase intuu axdiga jebiyo miyuu baxsan doonaa? 16 Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Noloshaydaan ku dhaartaye, sida xaqiqada ah meesha uu deggan yahay boqorkii isaga boqorka ka dhigay, oo uu isagu dhaartiisi quudhsaday, oo uu weliba axdigiisi jebiyey, isagu qudhdiisa ayuu Baabuloon gudaheeda kula dhiman doonaa. 17 Oo Fircoo iyo ciidankiisa xoogga badan, iyo guuto badan toona isaga dagaalka kuma ay taageeri doonaan marka tuulmo la tuulo, oo qalcadlo la dhiso si dad badan loo baabbi'iyo. 18 Maxaa yeelay, isagu dhaartii wuu quudhsaday markuu axdigi jebiyey, oo intuu gacantiisa ku dhaartay ayuu haddana waxyaalahaas oo dhan sameeyey, oo sidaas aawadeed innaba ma uu baxsan doono. 19 Sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Noloshaydaan ku dhaartaye, sida xaqiqada ah dhaartaydii uu quudhsaday iyo axdigaygii uu jebiyey aayaan madaxisa kaga abaalmarin doonaa. 20 Oo korkiisaan ku kala bixin doonaa shabaggayga, oo isagaa dabinkayga lagu soo qaban doonaa, oo Baabuloon waan keeni doonaa, oo xadgudubkii uu jigu xadgudbay aawadiis aayaan isaga halkaas kula xaajoin doonaa. 21 Oo kuwiisa qaxay ee guutooyinkiisa oo dhummuba seef bay ku le'an doonaan, oo inta ka hadhaana waxay u kala firdhi doonaan qalbadaha oo dhan, oo markaasaad ogaan doontaan inaan aniga Rabbiga ahu waxan ku hadlay. 22 Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Weliba waxaan qaadan doonaa geedkedarka dheer laantiisa ugu sarraysa, oo meel baan ka taagi doonaa, oo waxaan gooyin doonaa mid curdan ah oo ka mid ah laamiihisa yaryar oo ugu korreya, oo waxaan ku dul beeri doonaa buur dheer oo sare. 23 Buurta dheer oo dalka reer binu Israa'iil aayaan ku beeri doonaa, oo waxay soo bixin doontaa laamo, oo midhona way dhali doontaa, oo waxay noqon doontaa geedkedar wanaagsan, oo waxaa hoostiisa ku hoyan doona haad cayn kasta ah, oo waxay degganaan doonaan hoosa laamiihisa. 24 Oo dhirta duurku ku taal oo dhummuna waxay wada ogaan doonaan iniga Rabbiga ahu aan geedkii sare hoos u dejiyey, oo aan geedkii hoose kor u qaaday, iyo inaan geedkii qoyanaa qallajiyey, oo aan geedkii qallalnaa magooliyey. Aniga Rabbiga ah ayaa saas ku hadlay oo saas sameeyey.

18 Oo haddana Eraygii Rabbiga ayaa ii yimid isagoo leh, 2 Maxaad ula jeeddaan markaa maahmaahdan dalka reer binu Israa'iil ugu maahmaahdaan, idirkoo leh, Aabbayaashu waxay cuneen canab dhanaan, oo carruuta ilkahoodiina way saliliyooddeen? 3 Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Noloshaydaan ku dhaartaye inaydaan mar dambe maahmaahdan dalka reer binu Israa'iil kaga dhex maahmaahi doonin. 4 Bal eega, nafaha oo dhan anigaa iska leh, oo sida nafta aabbuhu ay taydiil u tahay aayaan tan wiilkun ay taydiil u tahay, haddaba naftii dembaabtaa way dhiman doontaa. 5 Laakiinse haddii nin xaq yahay oo uu waxa xaqaa ah oo qumman sameeyo, 6 oo uusan buuraha wax ku cunin, ama uusan indhihiisa sanamyada reer binu Israa'iil kor ugu taagin, oo uusan nafta deriskiisa nijaasayn, ama uusan naag xayl qabta u dhwoonaan, 7 oo uusan cidna dulmin, laakiinse uu kii wax ka deyntay rahaamaddiisi u celiyey, oo uusan waxba xoog ku boobin, oo uu cuntadiisiina mid gaajaysan siiyey, oo uu kii qaawanna dhar huwiyyey, 8 ama uusan korsaar wax ku bixin, oo uusan ribo cidna ka qaadan, oo uu yahay mid gacantiisa

xumaanta dib uga celiya, oo si caddaalad ah ugu garsooray nin iyo nin kale, 9 oo uu qaynuunnadaya ku socday, oo uu xukummadyada u xajiyey si uu wax qumman u sameeyo, kaasu waa xaq, oo hubaal wuu noolaan doonaa, ayaa Sayidka Rabbiga ahu leeyahay. 10 Oo ninkaasu hadduu dhalo wiil tuug ah, oo gacankudhiigle ah, amase wax waxyaalahaas la mid ah sameeyaa, 11 oo uusan waxyaalahaas waajibka ku ah samayn, laakiinse uu buuraha wax ku cunin, oo uu naagtii deriskiisa nijaaseeyey, 12 oo uu miskiinka iyo saboolka baahan dulmay, oo uu xoog wax ku boobay, oo uusan cidna rahaamad u celin, oo uu indhihiisana sanamyada kor ugu taagay, oo uu wax karaahiya ah sameeyey, 13 oo uu korsaar wax ku bixiyey, oo uu cid kale ribo ka qaataay, kaasu miyuu noolaanayaa? Isagu noolaan maayo, waayo, waxyaalahaas karaahiyada ah oo dhan ayuu sameeyey, hubaal wuu dhiman doonaa, oo dhiiggiisuna isaguu dul saarnaan doonaa. 14 Haddaba bal eeg, kaasu hadduu dhalo wiil dembigii aabbiihiis sameeyey oo dhan arka, oo uu markaas cabsado, oo aan waxaas oo kale samayn, 15 oo uusan buuraha wax ku cunin, ama uusan indhihiisa sanamyada reer binu Israa'iil kor ugu taagin, oo uusan naaga deriskiisa nijaasayn, 16 ama uusan cidnaba dulmin, oo uusan rahaamadda qaadan, oo uusan waxba xoog ku boobin, laakiinse uu cuntadiisa kii gaajaysan siiyey, oo kii qaawanna dhar huwiyyey, 17 oo uu gacantiisana masaakiinta dib uga celiyey, oo uusan korsaar amase ribo cidna ka qaadan, oo uu xukummadyada sameeyey, oo uu qaynuunnadaya ku socday, kaasu xumaantii aabbiihiis sameeyey aawadeed uma dhiman doono, hubaalse wuu noolaan doonaa. 18 Laakiinse aabbiihiis xumaantii ku dhex dhiman doonaa, maxaa yeelay, isagu si nac weyn ayuu wax u dulmay, oo walaalkiisna xoog buu wax kaga boobay, oo dadkiisana wax aan wanaagsanay buu ku dhex sameeyey. 19 Laakiinse idirku waxaad tidhaahdaan, Wiilku muxuu u qaadan waayaa xumaantii aabbiihiis? Wiilku hadduu sameeyo waxa xaqaa ah oo qumman, oo uu qaynuunnadaya oo dhan xajiyey, oo uu wada sameeyey, hubaal wuu noolaan doonaa. 20 Nafta dembaabtaa way dhiman doontaa. Wiilku ma uu qaadan doono xumaanta aabbaha, aabbuhuna ma uu qaadan doono xumaanta wiilku. Ka xaqaa ah xaqnimadiisaas dul saarnaan doonta, oo ka sharka lehna sharnimadiisaas dul saarnaan doonta. 21 Laakiinse ka sharka lihi hadduu dembigiisi u sameeyey oo dhan ka soonoqdo, oo uu qaynuunnadaya oo dhan wada xajiyey, oo uu waxa xaqaa ah oo qumman sameeyo, hubaal kaasu wuu noolaan doonaa, mana dhiman doono. 22 Oo xadgudubyadiisi u sameeyey oo dhan midna looma soo xususan doono. Wuxuu ku noolaan doonaa xaqnimadiisi u sameeyey. 23 Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Anigu miyaan innaba sharroga dhimashadiisa ku farxa? Sowse kama aan jecli inuu jidkiisa ka soonoqdo oo uu noolaado? 24 Laakiinse ka xaqaa ahu hadduu xaqnimadiisa ka leexdo, oo uu xumaan sameeyo, oo uu wada sameeyo waxyaalaha karaahiyada ah ee uu sharrogu sameeyo oo dhan, markaas miyuu sii noolaan doonaa? Waxyaalihii xaqaa ahaa ee uu sameeyey oo dhan innaba lama soo xususan doono, oo wuxuu ku dhex dhiman doonaa xadgudubkiiisii uu xadgudabay, iyo dembigiisi uu dembaabay. 25 Laakiinse idirku waxaad tidhaahdaan, Sayidka jidkiisu ma qummana, haddaba reer binu Israa'iilow, bal i maqla. Sow jidkaygu ma qummana? Sow jidakkinnu ma aha kuwa aan qummanaynu? 26 Marka ka xaqaa ahu uu xaqnimadiisa ka leexdo, oo uu xumaan sameeyo, oo uu taas ku dhinto, wuxuu ku dhiman doonaa xumaantii uu sameeyey. 27 Haddaba sharrogu markuu sharnimadiisi u sameeyey ka soonoqdo, oo uu waxa xaqaa ah ee qumman sameeyo, markaasuu naftiisa badbaadini doonaa. 28 Isagu wuu fiirsadaa, oo xadgudubyadiisi u sameeyey oo dhan wuu ka soonoqdaa, oo sidaas aawadeed hubaal wuu noolaan doonaa, mana dhiman doono. 29 Laakiinse reer binu Israa'iil waxay yidhaahdaan,

Sayidka jidkiisu ma qummana. Reer binu Israa'iilow, sow jidadkaygu ma qummana? Sow jidadkiinnu ma aha kuwa aan qummanaynu? **30** Sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Reer binu Israa'iilow, anigu midkiin kastaba waxaan u xukumi doonaa siday jidadkiisu ahaayeen. Haddaba soo noqda, oo xadgudubiyadiinii oo dhan ka soo noqda, si ayan xumaantu hälligaaddiinii u noqon. **31** Xadgudubiyadiinii aad xadgudubteen oo dhan iska xoro, oo waxaa yeelataan qalbi cusub iyo ruux cusub, waayo, reer binu Israa'iilow, bal maxaad u dhimanaysaan? **32** Waayo, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Anigu innaba kii dhinta dhimashadiisa kuma farxo, haddaba soo noqda oo noolaada.

19 Oo weliba waxaad u baroorataa amiirrada reer binu Israa'iil. **20** Oo waxaad tidhaahdaa, Hooyadada maxay ahayd? Gool bay ahayd! oo libaaxyay dhex jiiftay, oo waxay dhasheedii ku dhex korisay libaaxyo yaryar. **3** Oo dhasheedii midkood ayay korisay, oo wuxuu noqday libaax aaran ah, oo wuxuu bartay sida ugaadha loo qabsado, dad buuna cunay. **4** Quruumihii baa warkiisi maqlay, oo waxaa isagii lagu qabtay godkoodii, oo dalkii Masar bay qabatooyin ku keeneen. **5** Haddaba iyadu markay isagii wax badan sugtay oo ay ka rajo beeshay waxay qaadatay mid kale oo dhasheedii ah, oo waxay ka dhigay libaax aaran ah. **6** Oo isaguna libaaxyaduu dhex socday, oo wuxuu noqday libaax aaran ah, oo wuxuu bartay sida ugaadha loo qabsado, dad buuna cunay. **7** Qalcadahoodii buu yiijiin, oo magaaloooyinkoodiina cidla buu ka dhigay, oo dalkii iyo wixii dhexdiisa ka buuxayba baabba' bay noqdeen, waana codka cidiisa aawadiis. **8** Markaasaas quruumihii dhinac kasta kaga keceen oo gobolladii oo dhan ka soo hujuumeen, oo shabaggoodii bay ku kor kala bixiyeen, oo godkoodaal lagu qabtay. **9** Oo intay qabatooyin ku qabteen ayay khafas ku rideen, oo boqorkii Baabuloon bay u keeneen, oo waxay ku rideen qalcano xoog badan si aan codkiisa mar dambe buuraha reer binu Israa'iil looga maqlin. **10** Hooyadada waxay ahayd sidii geed canab ah oo dhiiggaaga ku dhex jira oo biyo lagu ag beeray. Biyaha badan daraaddood ayay wax midho badan iyo laamo miidhan ah u noqtotay. **11** Oo waxay lahayd laamo adadag oo ulu u ah kuwa xukunka hayay, oo sarajoogeeduna wuxuu ka sii sara maray geedaha laamahooda waaweyn, oo dhererkeedu wuxuu la muuqday laameheeda badan aawadood. **12** Laakiinse iyadii cadhaa lagu ruijiyey, oo dhulkaa lagu soo xoray, oo dabayshii bari ayaa midheeedii qallajisay, laameeedii adadakaana way jajabeen oo engeeyeen, oo dab baa iyaggi baabbi'iyyey. **13** Oo haddana waxaa iyadii lagu dhex beeray cidlada, taasoo ah dhul engeegan oo oommannaan. **14** Oo dab baa laameeedii ka soo dhex baxay, oo midhaheedii dhammeeey, oo sidaas aawadeed iyadu ma leh laan adag oo ul wax lagu xukumo noqon karta. Tanu waa baroorasho, oo baroorashay u noqon doontaa.

20 Oo sannaddii toddobaad, bisheedii shanaad, maalinteedii tobnaad ayaa odayaashii reer binu Israa'iil qaarkood u yimaadeen inay Rabbiga wax weyddiistaan, oo hortaday fadhiisteen. **2** Haddana Eraygii Rabbiga ayaa ii yimid isagoo leh, **3** Wilika Aadamow, odayaasha reer binu Israa'iil la hadal, oo waxaad ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Ma waxaad u timaadeen inaad wax i weyddiisataan? Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Noloshaydaan ku dhaartay inaanan waxaad i weyddiisataan maqlay. **4** Wilika Aadamow, ma doonaysaa inaad iyaga xukuntid? Ma doonaysaa inaad iyaga xukuntid? Bal iyaga waxyaalihii karaahiyada ahaa ee awowayaashhood ogeysii, **5** oo waxaad ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Waagii aan reer binu Israa'iil doortay, oo aan gacantayda kor ugu qaaday oo aan u dhaartay farcanka reer Yacquub, oo aan iyaga dalkii Masar dhexdiisa isku baray,

oo aan ugu dhaartay anigoo ku leh, Anigu waxaan ahay Rabbiga Ilaahiinna ah, **6** waagaas gacantaydaan kor ugu qaaday oo aan iyaga u dhaartay inaan dalkii Masar ka soo bixiyo oo aan soo geliyu dal aan iyaga u soo ilaaleeyey oo caano iyo malab la barwaaqaysan, kaasoo ah ammaantii dalalka oo dhan, **7** oo waxaan iyaga ku idhi, Ninkiin kastaaba waxyaalaha karaahiyada ah ee indhihiisa ha iska xoro, oo sanamyada Masar ha isku nijaasaynina. Aniga ayaa ah Rabbiga Ilaahiinna ah. **8** Laakiinse way igu caasiyoobeen, oo inay i maqlaan ayay diideen. Ninkoodna waxyaalihii karaahiyada ahaa ee indhihiisa iskama xoorin, oo sanamyadii Masarna kama ay tegin. Markaasaan idhi, Cadhadaydaan ku kor shubi doonaa, si aan iyaga dalka Masar dhexdiisa xanaaqayga ugu dhammaystiro. **9** Laakiinse magacayga daraaddisayaan u shaqeeyey, si uusan ugu nijaasoobin quruumihii ay dhex joogeent hortooda, waayo, iyago u jeedaayaan iyaga isbaray, markaan dalkii Masar ka soo bixiye.

10 Sidaas daraaddeed aayaan iyaga dalkii Masar ka soo bixiyeen oo cidlada keenay. **11** Oo waxaan iyaga siiyey qaynuunnadaydii, xukummadaydiina waan tusay, kuwaasoo ninkii sameeyaaba uu ku noolaanayo. **12** Oo weliba waxaan siiyey sabtiyadaya inay ahaadaan calaamad aniga iyo iyaga noo dhexelsa, si ay u ogadaan inaan anigu ahay Rabbiga iyaga quduus ka dhiga. **13** Laakiinse reer binu Israa'iil way igu caasiyoobeen intii ay cidlada dhex joogeent. Qaynuunnadaydii kuma ay socon, oo xukummadaydiina way diideen, kuwaasoo ninkii sameeyaaba uu ku noolaanayo, oo sabtiyadaya inay si weyn bay nijaas ka dhigeen. Markaasaan idhi, Anigu waxaan korkooda ku shubi doonaa cadhadayda inta ay cidlada dhex joogaan si aan u baabbi'iyo. **14** Laakiinse magacayga daraaddisayaan u shaqeeyey, si uusan ugu nijaasoobin quruumihii ay dhex joogeent hortooda, waayo, iyago u jeedaayaan soo bixiye. **15** Oo weliba gacantaydaan kor ugu qaaday oo ugu dhaaray cidlada dhexdeedii inaan geeynayn dalkii aan siiyey oo caanaha iyo malabka la barwaaqaysan oo ah ammaantii dalalka oo dhan, **16** maxaa yeelay, xukummadaydiway diideen, oo qaynuunnadaydiina kuma ay socon oo sabtiyadaya inijaas bay ka dhigeen, waayo, qalbigoodii wuxuu raacay sanamayoodii. **17** Habase ahaatee ishaydii way u tudhay si aanan iyaga u baabbi'in, oo cidladiina kuma aanaan dhex dhammayn. **18** Oo waxaan carruurtiodii ku idhi intii ay cidlada dhex joogeent, Qaynuunnada aabbayaashii ha ku soconina, oo xukummoododana ha dhawrina, oo sanamyadoodana ha isku nijaasaynina. **19** Aniga ayaa ah Rabbiga Ilaahiinna ah. Qaynuunnadayda ku socda, oo xukummadayda xajjya oo sameeya, **20** oo sabtiyadaya quduus ka dhiga, oo iyana waxay ahaan doonaan calaamad aniga iyo idinka inoo dhexelsa, si aad u ogataan inaan anigu ahay Rabbiga Ilaahiinna ah. **21** Laakiinse carruurtiina way igu caasiyoobeen, oo qaynuunnadaydiina kuma ay socon, xukummadaydiina inay sameeyaana ma xajin, kuwaasoo ninkii sameeyaaba uu ku noolaanayo, oo sabtiyadaya inijaas bay ka dhigeen. Markaasaan idhi, Cadhadaydaan ku kor shubi doonaa, si aan xanaaqayga iyaga ugu dhammaystiro cidlada dhexdeedaa. **22** Habase ahaatee gacantaydii waan ka soo celiyey, oo magacayga daraaddis baan u shaqeeyey, si uusan ugu nijaasoobin quruumah hortooda, waayo, iyago u jeedaayaan soo bixiye. **23** Oo weliba gacantaydaan kor ugu qaaday oo ugu dhaaray cidlada dhexdeedii inaan iyaga quruumaha ku kala dhex eryi doono, oo aan waddammada ku dhex firdhin doono, **24** maxaa yeelay, xukummadaydiia ma ay samayn, laakiinse qaynuunnadaydii way diideen, oo sabtiyadaya inijaas bay ka dhigeen, oo indhahooduna waxay raaceen sanamyadii awowayaashhood. **25** Oo weliba iyagaan siiyey qaynuunno aan wanaagsanayn, iyo xukummo ayan ku noolaan karayn, **26** oo waxaan iyaggi u nijaaseeyey hadiyadahoodii, maxaa yeelay, dab bay u dhex marsiyeen wixii maxal fura oo dhan, si aan iyaga cidla uga

dhigo, si ay uogaadaan inaan anigu Rabbiga ahay. **27** Sidaas aawadeed Wiilka Adamow, waxaad la hadashaa reer binu Israa'iil, oo waxaad ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay. Weliba taasay awowayaashiin iku caayeen, wayna iku xadgudbeen. **28** Waayo, markaan dalka keenay, kaasoo aan gacanta ugu qaaday oo aan ugu dhaartay inaan iyaga siin doono ayay arkeen kur kasta oo dheer iyo geed kasta oo weyn, oo waxay halkaas ku bixiyen allabaryadoodii, oo qurbaankoodii iga cadhaysiyyey ayay halkaas ku soo bixiyen, oo weliba halkaasay caraftoodii udgoonayd ku sameeyeen, oo halkaasay qurbaannadoodii cabniinka ku daadiyeen. **29** Markaasaan ku idhi, Meesha sare oo aad tagtaan maxay tahay? Ilaa maantadan la joogo waxaa magaceeda la yidhaahdaa Baamaah. **30** Sidaas daraaddeed waxaad reer binu Israa'iil ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Ma waxaad isu nijeesaysaan sidii awowayaashiin isu nijeaseeyeen oo kale? Oo ma waxaad ka daba gashaan waxyaalhooda karaahiyada ah sida naag ninkeed ka dhillowa oo kale? **31** Oo markaad hadiyadihiinna bixisaan, oo aad willashiiinna dabka dhex marsiisaan ma waxaad isku nijeesaysaan sanamaydiinna oo dhan ilaa maantadan la joogo? Haddaba reer binu Israa'iilow, miyaan maqlaax waaxaad i weyddisanaan? Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Noloshaydaan ku dhaartaye, Maqli maayo waxaa i weyddisataan. **32** Oo waxa maankiinna soo galanaa innaba ma ay ahaan doonaan, waayo, waxaad isku tidhaahdaan, Annagu waxaannu noqon doonnaa sida quruumaha kale, iyo sida qolooyinka waddammada deggan oo kale si aannu qoryo iyo dhagax ugu adeegno. **33** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Noloshaydaan ku dhaartaye, hubaal boqor baan idinku ahaan doonaan gacan xoog badan iyo dhudhun fidsan iyo cadho la soo daadshay. **34** Oo dadyowga waan idinka soo dhex bixin doonaan, oo waddammadii aad ku kala dhex firdheen waxaan idinkaga soo ururin doonaan gacan xoog badan iyo dhudhun fidsan iyo cadho la soo daadshay. **35** Oo waxaan idhi keeni doonaan cidlada dadyowga, oo halkaasaan fool ka fool idinkula xaajoon doonaan. **36** Sidi aan awowayaashiin cidladii dalka Masar ugula xaajooday oo kale ayaan idinkana idinla xaajoon doonaan, ayaa Sayidka Rabbiga ahu leeyahay. **37** Oo waxaan idin soo marin doonaan usha hoosteeda, oo axdigaan idinku xidhi doonaan. **38** Markaasaan idinka dhex sooci doonaan caasiyiinta iyo kuwa iku xadgudba. Waxaan iyaga ka soo bixin doonaan dalka ay qariib ahaanta u joogaan, laakiinse dalka reer binu Israa'iil sooma ay geli doonaan, oo idinkuna waxaad ogaan doontaan inaan anigu Rabbiga ahay. **39** Reer binu Israa'iilow, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Haddeydhan i dhegaysanayn, taga, oo haddan iyo hadda dabadeedba midkiin kastaaba sanamaydiisa ha u adeego, laakiinse waa inaydaan magacaya quduuska ah mar dambe nijees kaga dhigin hadiyadihiinna iyo sanamaydiinna. **40** Waayo, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Reer binu Israa'iil oo dhan kulgidooba dalka dhediisa ayay iigu adeeqi doonaan buurtaya quduuska ah taasoo ah buurta dheer ee dalka reer binu Israa'iil, oo halkaasaan iyaga ku aqbal doonaan. Oo halkaasaan qurbaannadiinna iyo inta ugu horraysa ee hadiyadihiinna, iyo waxyaalihinna quduuska ah oo dhanba idinku weyddiisan doonaan. **41** Oo sida caraf udgloon baan idin aqbal doonaan markaan dadyowga idinka soo dhex bixiyo oo aan waddammadii aad ku kala dhex firdheen idinka soo ururiyo, oo dhediinnaan quduus ku ahaan doonaan quruumaha hortooda. **42** Oo waxaad ogaan doontaan inaan anigu Rabbiga ahay, markaan idin dhex keeno dalka reer binu Israa'iil, kaasoo ah dalkii aan gacanta ugu qaaday awowayaashiin oo aan ugu dhaartay inaan iyaga siinayo. **43** Oo halkaasaan jidakkiinni iyo falimihiinni aad isku nijeesayseenba ku soo xusuusan doontaan, oo waxyaalihinna sharka ahaa ee aad samayseen oo dhan ayaad isu nici doontaan. **44** Sayidka

Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Reer binu Israa'iilow, iyadoo aan ahay sidii jidakkiinni sharka ahaa ay ahaayeen, amase sidii falimihiinni qudhunka ahaa ay ahaayeen, markaan magacaya aawadiis idinku shaqeeyo aayaad ogaan doontaan inaan anigu Rabbiga ahay. **45** Oo haddana Eragii Rabbiga aaya ii yimid isagoo leh, **46** Wiilka Adamow, wejigaaga xagga koonfureed u sii jeedi, oo hadal xagga koonfureed ka gees ah ku hadal, oo waxaad wax ka sii sheegtaa kaynta duurka xagga koonfureed ku taal; **47** oo waxaad kaynta koonfureed ku tidhaahdaa, Rabbiga eraygiisa maqaal: Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Bal ogow, dab baan kugu dhex shidi doonaan, oo wuxuu wada baabbi'in doonaan geed kasta oo qoyan oo dhexdaada ku yaal iyo geed kasta oo qallalanba. Ololka ololayana lama demin doono, oo weji kasta oo tan iyo xagga koonfureed iyo ilaa xagga woqooyi joogaana isaguu ku guban doonaan. **48** Oo binu-aadmiga oo dhammuna waxay wada arki doonaan in aniga Rabbiga ahu aan dabkaas shiday, oo innaba lama demin doono. **49** Markaasaan idhi, Sayidow, Rabbiyow, waxay iga yidhaahdaan, Sow isagu masaaloyin kuma hadlin?

21 Oo haddana Eragii Rabbiga aaya ii yimid isagoo leh, **2** Wiilka Adamow, wejigaaga xagga Yerusaalem u sii jeedi, oo hadal xagga meelaha quduuska ah ka gees ah ku hadal, oo waxaad wax ka sii sheegtaa dalka reer binu Israa'iil. **3** Oo waxaad dalka reer binu Israa'iil ku tidhaahdaa, Rabbiga wuxuu leeyahay, Bal eeg, anigu col baan kugu ahay, oo intaan seeftayda galkeeda ka soo bixiyo ayaan kan xaqaa ah iyo sharrogaba kaa baabbi'in doonaan. **4** Seeftaydu intay galkeeda ka soo baxdo ayay wada baabbi'in doontaa binu-aadmiga oo dhan tan iyo koonfur iyo ilaa woqooyi inta ka dhex leh, maxaa yeelay, anigu waxaan markaas kaa baabbi'in doonaan kan xaqaa ah iyo sharrogaba. **5** Oo binu-aadmiga oo dhammuba waxay wada ogaan doonaan in aniga Rabbiga ahu aan seeftaydi galkeedii ka soo bixiyeey, oo mar dambena dib uma ay noqon doonto. **6** Haddaba Wiilka Adamow, taah. Qalbijab iyo si qadhaad hortooda ugu taah. **7** Oo markay kugu yidhaahdaan, War maxaad la taahaysaa? waxaad ugu jawaabtaa, Waxaan la taahayaa warka soo socda aawadiis. Qalbi kastaaba waa dhalaali doonaan, oo gacan kastaaba way taag gabi doontaa, oo naf kastaaba way qalbi jabi doontaa, oo qof kasta jilbiisu sida biyo oo kale ayay u tabaryaraan doonaan. Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Bal eega, way soo socotaa, wayna ahaanaysaa. **8** Oo haddana Eragii Rabbiga aaya ii yimid isagoo leh, **9** Wiilka Adamow, wax sii sheeg, oo waxaad tidhaahdaa, Rabbiga wuxuu leeyahay, Waaqaa tidhaahdaa, Seef, seef baa la afeeyey, oo weliba waa la safeeyey. **10** Waxaa loo afeeyey inay aad wax u layso, oo waxaa loo safeeyey inay sida hillaac u dhalaasho. Haddaba miyaynu rayraynaa? Usha wiilkaygu waxay quudhsataa geed kasta. **11** Oo seefta waxaa loo dhiibay in la safeeyo si wax loogu isticmaalo. Seefta waxaa loo soo afeeyey oo loo soo safeeyey in gacanta loo geliyo kan wax laaya. **12** Wiilka Adamow, qayli oo barooro, waayo, waxay ku kor dhici doontaa dadkayga, oo waxay ku kor dhici doontaa amiirrada reer binu Israa'iil oo dhan. Iyaga iyo dadkayga seeftaa loo dhiibay. Haddaba sidaas aawadeed bowdadaada u dharbaax. **13** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Waxaa jira tijaabin, oo maxaa jiri doona xataa hadday usha wax quudhsataa aanay mar dambe sii jiri doonin? **14** Haddaba sidaas daraaddeed, Wiilka Adamow, wax sii sheeg, oo sacabbada isku dhupo. Seeftu saddex jeer ha dhacdo, taasoo ah seefta wax lagu laayo, oo kan weyn laysa oo gelaysa xataa qolladahooda. **15** Seefta ayaan irdahooda oo dhan ku cabsiiyey, si uu qalbigoodu u dhalaalo, oo ay kufiddoodu u sii badato. Sida hillaac baa loo dhalaashay oo waxaa loo safeeyey waxlaynta aawadeed! **16** Dadka ururi, xagga midgita u jeeso, dagaal

isu diyaari, xagga bidixdana u jeeso, wejigaaga dhinac kasta u jeedi. **17** Aniguna sacabbadyadaan isku dhufan doonaa, waanan cadhabeeeli doonaa. Aniga Rabbiga ah ayaa saas ku hadlay. **18** Oo haddana Eraygii Rabbiga ayaa ii yimid isagoo leh, **19** Weliba Wilka Adamow, waxaad taswiir ku tilmaantaa laba jid oo ay seefta boqorka Baabulloon ku iman karto, oo labadooduba waa inay isku dal ka soo baxaan. Meel ku calaamadee, oo waxaad u yeeshaa calaamad ku taal madaxa jidka magaalada soo gala. **20** Waxaad taswiirtaa jid ay seeftu ugu iman karto Rabbaahda reer Camnoon iyo Yeruuusaalemta dhufayska leh oo dalka Yahuudah ku dhex taal. **21** Waayo, boqorkii Baabulloon wuxuu soo istaagay meesha jidaku ku kala leexdaan oo ah labada jid madaxooda inuu faaliyo aawadeed. Fallaadhiiisi wuu ku faaliyey, oo teraafiiim ayuu la tashaday, oo beer buu fiirihey. **22** Midigtisa waxaa yiil faalkii Yeruuusaalem loo faaliyey, inuu wax lagu jejebiyo dhisto, oo uu afka laynta u furo, oo uu qaylo aad ugu dhawaqaqo, oo uu wax lagu jejebiyo irdaha ka hor samaysto, oo uu tuulmo tuulo, oo uu qalcadoo dhisto. **23** Oo kuwa dhaarta ku dhaartay waxay hortooda ku noqon doontaa sida faal aan waxtarlahay oo kale, laakiinse isagu xumaantuu soo xusuusun doonaa, si iyaga lagu qabto aawadeed. **24** Sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Idinku xumaantiinni waxaad ka dhigteen in la soo xusustoo, oo saasaa xadgudubiyadiinni loo soo bandhigay, oo sidaasaa dembiyadiinnu falimihiinna oo dhan uga muuqdaan, maxaa yeelay, waa laydin soo xusuustay, oo sidaas daraaddeed gacantaa laydinku qaban doonaa. **25** Oo amiirka reer binu Israa'iil oo nijaasta iyo sharka ah, oo wakhtigiisu hadda yimid marka la ciqaabayow, **26** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu kugu leeyahay, Duubka iska fur, oo taajka iska qaad. Xaalku sidiisii sii ahaan maayo. Kan hooseeya sarraysi, oo kan sarreeya hoosaysii. **27** Anigu waan afgembiyi, oo afgembiyi, oo afgembiyi doonaa iyada, oo mar dambena siima ay ahaan doonto, ilaa uu yimaado kan xaqaa u lahu, oo isaga ayaan siin doonaa. **28** Haddaba Wilka Adamow, wax sii sheeg, oo waxaad tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu sidaasuu reer Camnoon iyo caydoodaab ka leeyahay. Adigu waxaad tidhaahdaa, Seef, seef baa la sooriibay, oo waxaa loo safeeyey waxlaynta aawadeed, inay sida hillaaashu oo ay wax baabbi'iso, **29** inta ay wax aan waxba ahayn kuu arkayaan, oo ay wax been ah kugu faaliyaaan, si ay kuugu soo kor daadshaan kuwii la layay oo sharka ahaa, oo wakhtigoodii yimid markii la ciqaabo. **30** Galkeedii ha ku noqoto. Anigu waxaan kugu xukumi doonaa meeshii lagugu abuuray iyo dalkii aad ku dhalatay. **31** Oo waxaan kugu soo kor shubi doonaa dhirifkayga, oo dabkii cadhadayda ayaan kugu soo afuufi doonaa, oo waxaan gacanta kuugu ridi doonaa niman doqonna ah oo aad waxbaabbi'inta u yaqaan. **32** Xaabo baad dabka u noqon doontaa, oo dhiiggaaguna dalkuu dhex oollu doonaa, oo mar dambe laguma soo xusuusun doono, waayo, aniga Rabbiga ah ayaa saas ku hadlay.

22 Oo haddana Eraygii Rabbiga ayaa ii yimid isagoo leh, **23** Haddaba Wilka Adamow, adigu ma doonaysaa inaad xukunto, ma doonaysaa inaad magaalada dhiiggi qabta xukunto? Haddaba waa inaad iyada waxyaalaheeda karaahiyada ah oo dhan ogeysisid. **3** Oo waxaad tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Wuxaad tahay magaalo dhexdeeda dhiig ku daadisa si uu wakhtigeedu u yimaado, oo sanamyo iyada u daran samaysa inay isku nijaasayso. **4** Waxaad ku eedowday dhiiggi aad daadisay, oo waxaad ku nijaasowday sanamyadaadii aad samaysatay, oo wakhtigaagiina waad ka yeeshay inuu soo dhowaado, oo weliba cimrigaagiina wuu buuksamay, oo sidaas daraaddeed cay baan quruumaha kaaga dhigay, oo majaajilo baan waddammada oo dhan kaaga dhigay. **5** Taada magaceedu ba'y ee rabshadu ka buuxdaay, kuwa kuu dhow

yo kuwa kaa foguba way kugu majaajiloon doonaan. **6** Bal eeg, amiirradeer binu Israa'iil ee ku dhex jooga midkood kastaaba wuxuu sidii xooggiisu ahaa ku talajiray inuu dhiig daadiyo. **7** Dhexdaaday aabbe iyo hooyo ku fududysteen, oo dhexdaaday shisheeyaha ku dulmeen, oo dhexdaaday aqonta iyo carmalka ku dhibeen. **8** Waxyaalahaygii quduuska ahaa waad quudhsatay, oo sabtiyadadiina nijaas baad ka dhiigay. **9** Waxaa dhexdaada jooga niman xanta qaada si ay dhiig u daadiyaan, oo dhexdaada ayay buuraha wax ku cunaan, oo dhexdaada ayay shar ku sameeyaa. **10** Dhexdaada ayay cawradii aabbahood ku soo bannaan dhigaan, oo dhexdaada ayay tan xaylka qabta ku ceebeeyaa. **11** Midba wuxuu karaahiyoo la sameeyaa naagtii deriskiisa, oo mid kalena wuxuu si shar ah u nijaaseeyaa gabadha uu soddogga u yahay, oo mid kalena wuxuu dhexdaada ku kufsadaa walaashiis oo ah gabadhi aabbihii. **12** Dhexdaada ayay laaluush ku qaataan si ay dhiig u daadiyaan aawadeed, oo waxaad qaadataa korsaar iyo ribo, oo si hunguri weyn iyo dulmi ah ayaad uga faa'iidaystaa deriskaaga, oo aniga waad i illowday, ayaa Sayidka Rabbiga ahu leeyahay. **13** Haddaba bal eeg, anigu gacmahaayaan isugu dhuftaa faa'iidaadii aad daacadla'aanta ku heshay, iyo dhiiggi laguuh dhex daadiyeey. **14** Wakhtigaan aakula macaamiloon doono miyaa qalbigaagu u adkaysan karaa, miyaae gacmahaagu xoog u yeelan karaan? Aniga Rabbiga ah ayaa saas ku hadlay oo saas samayn doona. **15** Oo quruumahaan kugu dhex eryi doonaa, oo waddammadaan kugu dhex firdhin doonaa, wasakhdaadana dhexdaada waan ka baabbi'in doonaa. **16** Oo waad isku nijaasoobi doontaa iyadoo ay quruumahu indhaha ku hayaan, oo waxaad ogaan doontaa inaan anigu Rabbiga ahay. **17** Oo haddana Eraygii Rabbiga ayaa ii yimid isagoo leh, **18** Wilka Adamow, reer binu Israa'iil wasakh bay ii noqdeen, oo kulligood waa naxaas iyo qasacad iyo bir iyo laxaamad foornada ku dhex jira, oo xataa waa wasakhda lacagta. **19** Sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Wuxaan idinku soo ururin doonaa Yeruuusaalem gudaheeda, maxaa yeelay, kulligii wasakh baad noqoteen. **20** Sida lacag, iyo naxaas, iyo bir, iyo laxaamad, iyo qasacad loo soo ururiyo, oo foornada loogu dhex rido in dabka lagu afuu si loo dhalaaaliyo aawadeed, sidaas oo kalaan idinku soo wada ururin doonaa xanaaqayga iyo cadhadaya, oo halkaasaan idinku ridi doonaa oo aan idinku dhalaaalin doonaa. **21** Hubaa waan idin soo ururin doonaa oo waxaan idinku soo afuufi doonaa dabka cadhadaya, oo idinkuun dhexdiisaad ku dhalaaali doontaa. **22** Sida lacagta foornada dhexdeeda loogu dhalaaaliyo ayaad dhexdeeda ugu wada dhalaaali doontaaan, oo waxaad ogaan doontaaan in aniga Rabbiga ahu aan cadhadaydii idinku kor shubay. **23** Oo haddana Eraygii Rabbiga ayaa ii yimid isagoo leh, **24** Wilka Adamow, waxaad Yeruuusaalem ku tidhaahdaa, Wuxaad tahay dal aan la nadiifin oo aan maalinta dhirifka roob lagu soo kor dayn. **25** Shirqool bay nebyiadeedu dhexdeeda ku sameeyeen, sidii libaax ciyaya oo xoog wax ku qabsada. Nafo dad ayaa baabbi'yeen, oo waxay iska qaataan khasnad iyo waxyaalo qaalii ah, oo waxay u yeelineen carmallo badan oo dhexdeeda jooga. **26** Oo wadaaddadeediina sharcigaygii si xun bay u dhaafeen, oo waxay nijaaseeyeen waxyaalaahaygii quduuska ahaa. Innaba ma ay kala duwin wixii quduuska ahaa iyo wixii nijaasta ahaa, oo innaba dadka ma ay barin inay kala gartaan wixii nadiifta ahaa iyo wixii aan nadiifta ahayn, oo indhaahodana waxay ka qariyeen sabtiyadadii, oo anigana dhexdoodaa wax nijas ah laygaga dhiigay. **27** Amiirradeeda dhex joogaa waa sida yeey xoog wax ku qabsata oo kale inay dhiig daadiyaan, iyo inay nafo dad halligaan, si ay faa'iido daacadla'aant ugu helaan aawadeed. **28** Oo nebyiadeeduna waxay ku malaaseen dhoobo aan nuurad lahayn, oo iyagoo aan Rabbigu la hadlin ayay yidhaahdaan, Sayidka Rabbiga ah ayaa saas leh, illowse waxay arkeen wax aan waxba ahayn, oo wax been ah bay iyaga ugu

faaliyeen. **29** Dadkii dalku waxay ku isticmaaleen dulmi, oo wax bay dheceen, oo masaakiintii iyo sabookii baahnaa aad bay u dhibeen, oo xataa shisheeyihii si xun bay u dulmeen. **30** Oo anigu waxaan dhexdooda ka doondonay nin heeraarka kor u dhisa oo hortayda ku soo istaaga meesha dunsan dalka aawadiis, si aanan u baabbi'in, laakiinse midna ma aan helin. **31** Sidaas daraaddeed dhirifkaygaan ku soo shubay, oo dabkii cadhadayda aayaan ku baabbi'iyey, oo jidkoodiina madaxoodaan kaga abaalmaryey, aaya Sayidka Rabbiga ahu leeyayah.

23 Oo haddana Erygii Rabbiga aaya ii yimid isagoo leh, **2** Wiilka Adamow, waxaa jiray laba naagood oo isku hooy ah. **3** Oo dhillanimo bay Masar ku sameeyeen, oo intii ay yaryaraayeen ayay dhilloobeen. Halkaasna naasahoodii waa lagu tuujiyey, oo halkaasaa ibihii naasaha ee bikradnimadooda lagu nabareeyey. **4** Oo labadooda tan weyn waxaa la odhan jiray Aaholaah, oo walaasheed magaceeduna wuxuu ahaa Aaholiibaah, oo kuwaygay noqdeen, oo waxay dhaaleen wiilal iyo gabdho. Haddaba magacyadoodu waa sidan, Aaholaah waa Samaariya, oo Aaholiibaahna waa Yeruusaalem. **5** Aaholaah waxay dhillaysatay iyadoo taydii ah, oo waxay caashaqday kuwii iyada jeclaa ee reer Ashuur oo deriska la ahaa, **6** kuwaas oo dhar bultuug ah xidhnaa, oo ahaa saraakiil iyo taliyayaal, oo kulligood dhallinyaro suurad wacan ahaa, oo ahaa fardooley fardo fuushan. **7** Oo iyadu kulligood bay ka dhillaysatay, kuwaasoo kulligood ahaa raggiil Ashuur ee ugu wacanaa, oo ku alla kii ay caashaqday iyo sanamyadoodii oo dhanba way isugu nijaasaysay. **8** Oo iyadu innaba kama ay tegin dhillanimadeedii tan iyo markay Masar joogtay, waayo, iyadoo yr ayar la seexdeen, oo ibihii naasaha ee bikradnimadeeda way nabareeyeen, oo dhillanimadoodii ayay iyada ku kor shubeen. **9** Oo sidaas daraaddeed waxaan u gacangeliyey kuwii iyada jeclaan jiray ee reer Ashuur oo ay caashaqday. **10** Kuwaasu cawradeedii bay soo bandhigeen, oo waxay qaateen wilaasheedii iyo gabdhaheedii, iyadina seef bay ku dileen, oo magaceediina magac xun buu dumarka dhediisa ku noqday, waayo, xukummo baa lagu soo dejiyey. **11** Oo walaasheed Aaholiibaahna waxaas way aragtay, laakiinse iyadu way kaga sii darnayd caashaqeedii, oo xagga dhillanimadana way ka sii darnayd dhillanimada walaasheed. **12** Waxay caashaqday kuwii reer Ashuur ee deriska la ahaa, oo ahaa saraakiil iyo taliyayaal si qurux badan u xidhan, oo ahaa fardooley fardo fuushan, oo kulligood wada ahaa dhallinyaro suurad wacan. **13** Oo anigu waxaan arkay inay nijaasowday, oo ay labadoodiiba isku jid qaadeen. **14** Dhillanimadeedina way sii kordhisay, waayo, waxay aragtay niiman derbiga ku taswiiran, oo ahaa taswiirihi reer Kaldaiyin oo asal guduudan lagu taswiiray, **15** oo dhexda dhex-xidhyo ugu xidhan yihiin, oo madaxana duubab la sibaaqeeeyey ugu xidhan yihiin, oo kulligood la wada moodo amriiro u yeer Baabuloon dalkodu Kalday yahay. **16** Oo isla markii ay aragtay ayay caashaqday, oo farriinqadaayaal dalkii Kalday bay ugu dirtay. **17** Oo reer Baabuloon aayaan iyada sariirtii caashaqa ugu soo galay, oo dhillanimadoodii iyadu ku nijaaseeyeen, oo iyana iyagay la nijaasowday, oo nafsaddedeedina iyagay ka go'day. **18** Sidaasay dhillanimadeedii u soo bandhigtay oo cawradeedii daahay ka qaadday, markaasaa nafsaddaydi iyada uga go'day sidii ay nafsaddaydu walaasheed uga go'day oo kale. **19** Laakiinse waxay sii badisay dhillanimadeedii iyadoo wakhtigii yaraanteeda soo xusuusnaysa markay dalkii Masar ku dhollowday. **20** Waxay caashaqday dhillaryadeeda uu jiidhkoodu yahay sida jiidhka dameerrada, oo ay shahwaddoduna tahay sida shahwadda fardaha oo kale. **21** Oo sidaas ayaad u soo xusuusatay sharkii yaraantaada markay Masriylintu ibihii naasahaaga ee yaraantaada nabarayn jireen. **22** Sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyayah,

Aaholiibaahay, bal ogow, kuwii ku caashaqi jiray aayaan kugu soo kicin doonaa, kuwaasoo ay naftaadu ka go'day, oo iyagaan dhinac kasta kaaga soo dayn doonaa. **23** kuwaasoo ah reer Baabuloon, iyo reer Kaldaiyin oo dhan, iyo Feqood, iyo Shoooca, iyo Qooca, iyo reer Ashuur oo dhan oo iyaga la jira, oo kulligood ah rag dhallinyaro ah oo suurad wacan oo ah saraakiil iyo taliyayaal, iyo amriiro, iyo rag caan ah, oo kulligood fardo fuushan. **24** Oo waxay kugula soo duuli doonaan hub iyo gaadhifardood iyo giraangiro iyo guuto dad, oo hareerahaaga oo dhan ayay kaaga soo kici doonaan iyago wata gaashaan weyn, iyo gaashaan yar, iyo koofiyad bir ah, oo waxaan iyaga u dhiiibi doonaan xukun, oo waxay kuu xukumi doonaan sida ay xukummadoodu yihiin. **25** Oo waxaan kugu soo dayn doonaa xanaaqayga masayrka ah, oo iyaguna cadho bay kugula macaamiloon doonaan. Waxay kaa gooyin doonaan sanka iyo dhegaha, oo intii kaa hadhaana seef bay ku dhici doontaa. Waxayna kaxaysan doonaan wiilashadaa iyo gabdhahaagaba, oo intii kaa hadhana dab baa baabbi'in doona. **26** Oo weliba dharkaaga way kaa wada muruxsan doonaan, oo jowharadahaaga qurxoonna way kaa furan doonaan. **27** Oo sidaasaanaa kaaga joojin doonaan sharkaagii iyo dhillanimadaadii aad dalka Masar ka keentay, si aadan indhahaaga kor ugu taagin, oo aadan Masar kol dambe soo xusuusan. **28** Waayo, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyayah, Bal eeg, waxaan kugu ridi doonaa gagacantii kuwa aad neceb tahay, iyo gagacantii kuwii ay nafsaddaaadu ka go'day. **29** Iyagu si nacayb badan ayay kugula macaamiloon doonaan, oo wixii aad ku hawshootay oo dhanna way kaa qaadan doonaan, oo waxay kaa tegi doonaan adigoo qaawan oo aan dednayn. Oo cawradii dhillanimadaadana daahaa laga qaadi doonaa, xataa sharkaaga iyo dhillanimadaadaba. **30** Waxyaalahaas waa lagugu samayn doonaa, maxaa yeelay, dhillanimo baad quruumaha la daba gashay, oo sanamyadooda waad ku nijaasowday. **31** Waxaad qaadday jidki walaashaa, oo sidaas daraaddeed koobkeedii gacantaan kuu gelin doonaa. **32** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyayah, Waxaad cabbi doontaa walaashaa koobkeedii dheerah oo weynaa, oo fudaydsasho baa laguugu qosli doonaa oo waa lagu quudhsan doonaa, waayo, wuu buuxaa. **33** Aad baad u sakhrami doontaa moorug baa kaa buuxsami doonta, oo waxaad ku cabbi doontaa koobkii yaabka iyo baabba'da, kaasoo ah koobkii walaashaa Samaariya. **34** Waad cabbi doontaa, oo weliba waad heenheensan doontaa, oo burburkiisana waad ruugi doontaa, oo naasahaagaad jidi doontaa, waayo, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyayah, Aniga aayaas saas ku hadlay. **35** Sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyayah, Waad i illowday oo dhabarkaaga gadaashiisaad igu xoortay, sidaas daraaddeed waa inaad sharkaaga iyo dhillanimadaadaba u xambaarataa. **36** Oo weliba Rabbigu wuxuu kaloo igu yidhi, Wiilka Adamow, Aaholaah iyo Aaholiibaah miyaad xukumi doontaa? Bal waxyaalahooda karaahiyada ah u sheeg. **37** Waayo, way sinaysteen, oo dhiig baa gacmahooda ku jira, oo sanamyadoodana way ka sinaysteen, oo wiilashoodii ay ii dhaleenna dab bay u dhex marsiyeen si ay u baabba'an aawadeed. **38** Oo weliba saasoo kalay igu sameeyeen. Iyagu isku maalin ay meeshaydi quduuska ahayd nijaaseeyeen, oo sabtiyadaydiina wax nijaas ah bay ka dhigeen. **39** Waayo, markay carruurtoodii sanamyadooda oo qaleen ayay isla maalintaasba meeshaydi quduuska ahayd u soo galeen inay nijaaseeyaan, oo bal eeg, waxaas ayay gurigayga dhediisa ku sameeyeen. **40** Oo weliba rag haad meal fog uga cid dirsatay, oo waxaa loo diray wargeeye, oo bal eeg, iyana way yimaadeen, oo iyaga aawadood aayaad isu soo maydhay, oo u indhakuushatay, oo wax baad isugu sharraxday, **41** oo waxaad ku fadhiisatay sariir haybad badan oo miis horteeda lagu soo diyaarshay, kaasoo aad fooxaygii iyo saliiddaydi saartay. **42** Oo waxaa iyada la jiray codka dadka faraha badan, oo raaxaysan, oo dadkii faraha

badnaana waxaa la yimid sakhraamiin cidlada laga keenay, oo waxay gacmaha u geliyeen dugaagado, oo madaxana taaj qurux badan bay u saareen. **43** Markaasaan tii sinada ku gabowday ka idhi, Miyeey haddana ka sinaysan doonaan, oo iyaduse miyey iyaga ka dhillaysan doontaa? **44** Laakiinse iyadii waxay ugu galeen sidii naag dhillo ah loogu galo oo kale, oo sidaasay ugu galeen naagihii sharka ahaa oo ahaa Aaholaah iyo Aaholibaah. **45** Oo ragga xaga ahu waxay iyaga u xukumi doonaan sida dhillooyin iyo naago dhiig galay loo xukumo oo kale, maxaa yeelay, iyagu waa dhillooyin, oo gacmaahoodana dhiig baa ku yaal. **46** Waayo, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Guuto baan iyaga ku soo kicin doonaan, oo cabsi iyo dhac baan u gacangelin doonaan. **47** Oo guutadaasu iyagay dhagxin doontaa oo seefaf ku kala jarjari doontaa, oo wiilashooda iyo gabdhahoodaba way wada layn doonaan, oo guryahoodana dab bay ku gubi doonaan. **48** Oo sidaasaa shar dalka uga joojin doonaan, si naagaha oo dhan loo baro inaanay mar dambe sidii sharkiini oo kale u falin. **49** Oo sharkiini waa laydinka abaalmarin doonaan, oo dembiyadii sanamyadiinnaayaad xambaaran doontaan, oo markaasaad ogaan doontaan inaan anigu ahay Sayidka Rabbiga ah.

24 Oo haddana Eraygii Rabbiga ayaa ii yimid sannaddii sagaalaad, bisheedii tobnaad, maalinteedii tobnaad, isagoo leh, **2** Wiilka Adamow, maalintan, xataa isla maantadan qudheeda magaceeda qor, waayo, boqorkii Baabuloon isla maantadan qudheeda ayuu Yeruuusalem ku soo dhowaaday. **3** Oo reerka caasiyoobay waxaad kula hadashaa masaal, oo waxaad ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Digsiga dabka saara, saara oo biyo ku shuba. **4** Oo waxaad ku gurtaan cadcadka, xataa cadcadka wanwanaagsan oo dhan, oo ah bowdadaa iyo garabka, oo waxaad ka buuxisaan lafaha ugu wakan. **5** Waxed sood wadataan adhiga jarkiisa, oo waxaad hoostiisa ku gurtanya lafaha, oo si wanaagsan u kariya, oo lafhiisana ku dhex kariya. **6** Sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Waxaa iska hoogtay magaalada dhiigga qabta, taasoo ah digsiiga miridhkiisu ku jiro, oo aan miridhkiisu ka bixin! Cadcad u soo bixiya, iyadoo aan saami lagu bixin. **7** Waayo, dhiiggeedii dhexdeeduu yaal. Waxay kor saartay dhagax diiran, oo dhulkana kuma ay daadin si ay ciid ugu dabooshoo aawadeed. **8** Inay cadho ugu soo kacdo oo ay ka aarsato ayaaan dhiiggeedii dhagax diiran dul saaray si uusan u daboolmin. **9** Sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Waxaa iska hoogtay magaalada dhiigga qabta! Aniguna tuulmada waan weynayn doonaan. **10** Qoryo ku sii gur, oo dabka sii shid, oo hilibka aad u kari, oo maraqaana xawaash ku shub, oo lafuhuna ha gubteen. **11** Markaas digsiiga oo madhan dhuxusha shidan saar si uu u kululaado, oo ay naxaastiisu u gubato, oo ay wasakhdiiisu gudhiisa ugu dhalashaash oo uu miridhkiisuna u baabba'o. **12** Iyadu si aan waxba taray ayay isu daalisay, oo miridhkeeda badanna iyada kama uu baxo, oo miridhkeeda dabka kagama baxo. **13** Wasakhdada shar baa ku jira, maxaa yeelay, waan ku nadiifiyey laakiinse waad nadiifsanaan weyday, haddaba innaba wasakhdadaa kama aad nadiifsumi doontid jeeraan cadhadaya kugu dhammaystiro. **14** Aniga Rabbiga ah ayaa saas ku hadlay. Saasay noqon doontaa, oo taasaan samayn doonaan. Innaba dib ugama aan noqon doono, mana tudhi doono, oo innaba kama aan soo noqon doono. Siday jidkaagu ahaayeen iyo siday falimahaagu ahaayeen ayay kuu xukumi doonaan ayaa Sayidka Rabbiga ahu leeyahay. **15** Oo haddana Eraygii Rabbiga ayaa ii yimid isagoo leh, **16** Wiilka Adamow, bal ogow, waxaan darbad qudha kaaga qaadayaan tii ay indhaahaagu jecel yihiin, laakiinse ha u barooran, hana u ooyin, oo ilmadaaduna innaba yaanay u daadan. **17** Taah, laakiin si amausan u taah, oo baroorasho kuwii dhintay loo baroorto ha u barooran.

Duubkaaga madaxa ku duubo, oo kabaha gasho, oo bushimahaagan aaboolin, oo kibista dadkana innaba ha cunin. **18** Markaasaan aroortii dadkii la hadlay, makhrabiika naagtaydi way dhimatay, oo aniguna sidi laygu amray aayaan subaxdiid yeelay. **19** Oo markaasaad dadkii waxay iyu yidhaahde, War maad noo sheegtid waxan aad samaynaysid ulajeeddaddoda? **20** Markaasaan ugu jawaabaa, Erygii Rabbiga ayaa ii yimid isagoo leh, **21** Reer binu Israa'iil la hadal, oo waxaad ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Bal ogaada, meeshayda quduuska ah ayaan nijaasayn doonaan, taasoo ah faankii xooggiinna iyo waxa ay indhiihinnu jecel yihiin, iyo waxa ay naftiinu u naxdo; oo wiilashiiinna iyo gabdhiihinnu aad ka tagteenna seef bay ku le'an doonaan. **22** Oo idinkuna sidaan yeelay oo kale ayaad yeeli doontaan. Bushimihiinna ma aad dabooli doontaan, oo kibista dadkana ma aad cuni doontaan. **23** Oo duubabkiinna madaxay idinku duubnaan doonaan, oo kabihiinna cagahay idinku jiri doonaan. Ma aad barooran doontaan, mana aad ooyi doontaan, laakiinse xumaatooyinkiinna baad la macaluluu doontaan, oo midkiinba kan kaluu ku musannaabi doonaan. **24** Sidaasuus Yexesqeel calaamad idinku ahaan doonaan, oo wax alla wixii uu sameeyey ayaad idinkuna samayn doontaan. Oo markay waxaas duhacaan ayaad ogaan doontaan inaan anigu ahay Sayidka Rabbiga ah. **25** Oo weliba Wiilka Adamow, maalintaan iyo qaqaa qooggooda, iyo farxadda sharaftooda, iyo waxa ay indhahoodu jecel yihiin, iyo waxa uu qalbigoodu raaco, iyo wiilashooda iyo gabdhahoodaba, soo noqon maayo **26** in kii soo baxsaday uu maalintaas kuu iman doono inuu dhegahaaga wixii dhacay oo dhan kugu maqashiiyo? **27** Oo maalintaas qudheeda ayaa afkaagu kii soo baxsaday u furmii doonaan, oo waad hadli doontaa, oo mar dambena ma aad carrab la'aan doontid. Sidaasaad calaamad u noqon doontaa, oo iyaguna waxay ogaan doonaan inaan anigu Rabbiga ahay.

25 Oo haddana Eraygii Rabbiga ayaa ii yimid isagoo leh, **2** Wiilka Adamow, weijgaaga reer Cammoon u sii jeedi oo iyaga wax ka sii sheeg, **3** oo waxaad reer Cammoon ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu eraygiiisa maqla, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Waxaad Aaha ku tidhaahdeen meeshayda quduuska ah markii la nijaaseeyey, iyo markuu dalka reer binu Israa'iil cidlada noqday, iyo markay dadka Yahuudah maxaabiisnimo u bexeen, **4** sidaas daraaddeed bal ogow, hanti ahaan ayaan dadka bari kuu siin doonaan, oo iyana xerooyinkooda bay kaa dhex samaysan doonaan, oo hooygoodana dhexdaaday ka samaysan doonaan. Midhahaaga way cuni doonaan, caanahaagana way dhami doonaan. **5** Oo Rabbaahna waxaan ka dhigi doonaan gole geel, meesha reer Cammoonna waxaan ka dhigi doonaan xeryo adhi, oo markaasaad ogaan doontaan inaan anigu Rabbiga ahay. **6** Waayo, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Waad sachisay, waanad rablaysay, oo qalbigaagaad ku rayraysay adigoo aad iyo aad dalka reer binu Israa'iil u quudhsanaya, **7** oo sidaas daraaddeed bal ogow, gacantaydaan kugu soo dul fidiyey, oo quruumaha aayaan booli ahaan kuu siin doonaan, oo dadyowga dhexdooda waan kaa goony doonaan, oo waxaan kaa dhigi doonaan inaad waddammada oo dhan ka halligantid, waan ku wada baabbi'in doonaan, oo waxaad ogaan doontaa inaan Rabbiga ahay. **8** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Moo'aab iyo Seciir waxay leeyihiin, Dadka dalka Yahuudah quruumaha oo dhan bay la mid yihiin. **9** Sidaas daraaddeed bal ogaada, anigu dalka Moo'aab dhinac baan ka faruuri doonaan xagga magaaloooyinkiisa, waana magaaloooyinka soohdintiisa ku yaal, kuwaas oo ah dalka ammaantiisa, oo ah Beytayshimood, iyo Bacal Mecoon, iyo Qiyyatayim, **10** oo waxaan u sii dayn doonaad dadka reer bari inay reer Cammoona ku kacaan, oo hanti ahaan baan iyaga u siin doonaan si aan reer Cammoona mar dambe quruumaha dhexdooda

loogu soo xusuusan, 11 oo anigu xukun baan reer Moo'aab ku soo dejin doonaa, oo markaasay ogaan doonaan inaan anigu Rabbiga ahay. 12 Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Reer Edom aarsasho buu dadka Yahuudah kula macaamiloiday, oo si weyn ayuu u xumeeyey, oo iyaga wuu ka aar goostay, 13 sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Gacantayaan dalka Edom ku dul fidin doonaa, oo dad iyo diuunyoba waan ka baabbi'in doonaa, oo cidla baan ka dhigi doonaa tan iyo Teman, oo tan iyo Dedaan seef baa lagu le'an doonaa. 14 Oo waxaan aarsashadya dulu saari doonaa reer Edom, oo gacanta dadkayga reer binu Israa'iil ayaan kaga aarsan doonaa, iyaguna reer Edom way ku samayn doonaan sida ay cadhadaydu tahay iyo sida uu xanaaqayu yahay, oo waxay ogaan doonaan aarsashadya, ayaa Sayidka Rabbiga ahu leeyahay. 15 Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Reer Falastiin aarsashay kula macaamiloodeen oo iyagoo qalbiga ka quudhsanaya ayay ka aarsadeen si aycadhino mireegeed ah ugu baabbi'iyaan, 16 sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Bal eeg, gacantayaan reer Falastiin ku dul fidin doonaa, oo reer Kereetiimna waan gooyn doonaa, oo kuwa badda xeebteeda ku hadhayna waan baabbi'in doonaa. 17 Oo waxaan dushooda ku soo dejin doonaa aarsasho weyn anigoo xanaaq weyn ku canaananaya, oo markaan aarsashadya dulu saaro waxay ogaan doonaan inaan anigu Rabbiga ahay.

26 Oo haddana sannaddii kow iyo tobnaad, bisha maalinteedii kowaad Eraygii Rabbiga ayaa ii yimid isagoo leh, 2 Wiilk Adamow, Reer Turos wuxuu Yerusaalem ku yidhi, Ahaa, tii dadyowgii iriddiisa ahaan jirtay way jabtay, oo anigay ii soo jeedday, oo haddana waan buuxsanaan doonaa, waayo, iyadu haatan waa cidla. 3 Sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Reer Turosow, bal eeg, anigu col baan kugu ahaye, oo waxaan ka dhigi doonaa inay quruumo badanu kuugu soo kacaan siday baddu hirarkeeda u soo kiciso oo kale. 4 Oo iyagu derbiyada Turos way baabbi'in doonaan, oo munaaradaheedana way dumini doonaa, oo ciiddeedana waan ka xoqi doonaa, oo dhagax diiran oo kale baan ka dhigi doonaa. 5 Oo waxay noqon doontaa meel shabagyo lagu wadho oo badda dhexdeeda ku taal, waayo, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Aniga ayaa saas ku hadlay, oo booli bay quruumaha u noqon doontaa. 6 Oo gabdhaheeda berrinka joogana seef baa lagu wada layn doonaa; oo waxay ogaan doonaan inaan anigu Rabbiga ahay. 7 Waayo, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Bal ogadaa, waxaan Turos ku soo kicin doonaa bogorka Baabulloon oo ah Nebukadresar bogorkii boqorrada, oo xaggaa woqooyi buu ka iman doonaa isagoo wata fardo, iyo gaadhifardoodyo, iyo rag fardooley ah, iyo guuto ciidan ah, iyo dad faro badan. 8 Oo isagoo gabdhaheaga berrinka jooga seef buu ku wada layn doonaa, oo qalcano buu kuu samaysan doonaa, oo tuulmo buu kuu tuulan doonaa, oo gaashaan weyn ayuu kor kuugu qaadan doonaa. 9 Wuxuu derbiyadaada ku tumi doonaa wax lagu jejebiyo, oo munaaradaheagana wuxuu ku dumini doonaa faasaskiisa. 10 Oo fardhiisa badan aawadood ayaa boodhakoodu ku qarin doonaa, oo derbiyadaaduna waxay la gariiri doonaan ragga fardooleyda buuqooda, iyo giraangiraha iyo gaadhifardoodyada gurdankooda, markuu irdahaaga u soo galoo sida rag u soo galoo magaalo dhinac laga faruuray oo kale. 11 Oo qoobabka fardhiisa ayuu jidkaaga oo dhan kula tuman doonaa, oo dadkaagana seef buu ku wada layn doonaa, oo tirarkaaga adadaguna dhulkay ku soo dhici doonaa. 12 Maalkaaga way dhici doonaa, oo booli ahaan bay baayacmushtarkaaga u qaadan doonaa, oo derbiyadaaduna way dumini doonaa, oo daaraahaaga qurqurxoonna way burburin doonaa, oo dhagxantaada iyo alwaaxadaada iyo boodhkaagaba biyahay ku dhex daadin doonaa. 13 Oo waxaan joojin doonaa

laylada heesaaga, oo kataradahaaga sanqadhoodana mar dambe lama maqli doono. 14 Waxaan kaa dhigi doonaa sida dhagax diiran oo kale, oo waxaad noqon doontaa meel shabagaya lagu dul wadho, oo mar dambena dib laguma dhisii doono, waayo, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Aniga Ilahaah ah ayaa saas ku hadlay. 15 Sayidka Rabbiga ahu wuxuu reer Turos ku leeyahay, Kuwa dhaawaca ahu cabaadaan oo dad badan dhexdaada lagu laayo, sow jasiiraduhu sanqadha dhiciddaada kama gariiri doonan? 16 Oo markaasay amiirrada badda oo dhammu carshiyadooda ka soo degi doonaan, oo waxay iska bixin doonaan khamiisyadooda, oo dharkooda daabaca lehna way iska saari doonaan, oo intay gariiri xidhaan ayay dhulka fadhiisn doonaan, oo daqiqiqd kastana way iska gariiri doonaan, wayna kula yaabi doonaan. 17 Oo baroor ayay kor kuugu qaylin doonaan, oo waxay kugu odhan doonaan, Magaaladii caanka ahayd, oo dadka badaha maraa ay degganaayeen, oo badaha ku xoog badnayd iyada iyo dadkeeda degganuba, oo kuwa ku hareeraysan oo dhan ka cabsiin jirtay, sidee baad u ba'day! 18 Haddaba maalinta dhiciddaada gasiiraduhu way wada gariiri doonaan, hubaalaa gasiiradaha badda ku dhex yaallaa bixitinkaaga awadiis ayay la argaggixi doonaan. 19 Waayo, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Markaan magaalao cilka ah kaa dhigo sida magaalooinka aan ciduna degganayn oo kale iyo markaan moolka korkaaga ku soo daayo, oo ay biyo badanu ku daboolaan, 20 markaasaan kula dejin doonaa kuwa yamayska ku dhaadhaca, kuwaasoo ah dadki waayihii hore jiri jiray, oo waxaan dhulka meesha ugu hoosaysa, oo ah meelo waa hore cidloobay, kula fadhiisn doonaa kuwa yamayska ku dhaadhaca, si aan ciduna kuu degin, oo dalka kuwa noolna waxaan dhex dhigi doonaa sharaf. 21 Waxaan kaa dhigi doonaa cabsi, oo innaba mar dambe siima aad jiri doontid. Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, In kastoo lagu doondoono kol dambe laguma heli doono.

27 Oo haddana Eraygii Rabbiga ayaa ii yimid isagoo leh, 2 Wiilk Adamow, haddana Turos aawadeed baroor kor ugu qayli, 3 oo waxaad Turos ku tidhaahdaa, Taada badda kadinkeeda ku taal, oo ah meesha ay gasiirado badan dadkoodu ka baayacmushtaraanay, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Turosay, waxaad istidhi, Anigu waxaan leeyahay qurux kaamil ah. 4 Soohdimahaagu waxay ku yaallaan badda dhexdeeda, oo kuwii ku dhisayna quruxdaadii way kaamileen. 5 Alwaaxda doonniyahaaga oo dhan waxay ka sameeyeen dhirta berooshka ah ee Seniir, oo Lubnaan waxay ka soo goosteeng geedo kedar ah si ay daqal kaaga dhigaan. 6 Waxay seebab kaaga sameeyeen geedhii alloonka ee Baashaan, oo kursiyadaadiina waxay ka sameeyeen alwaax gasiiradaha Kitium lagaa keenay oo foolmaroodi lagu sharxay. 7 Oo waxaa shiraqaatku ahaa maro wanaagsan oo daabac leh oo Masar laga keenay, si ay taasu calaamad kuugu ahaato, oo waxaa kugu dedhaa buluug iyo guduud gasiiradaha Eliishaha laga keenay. 8 Turosay, kuwii sixiimadahaagii seebiyey waxay ahaayeey dadka Siidoon iyo Arwaad deggan, oo kuwii xigmadda lahaa ee ku dhex joogayna waxay ahaayeey doonniyawadaayaashaadii. 9 Odayaashii Gebal iyo kuweedii xigmadda lahaa ee ku dhex joogay ayaa kuwa dillaacyada awda kuu ahaayeey, oo badda doonniyahaheedii oo dhan iyo baxriyadoodii oo dhammuba way ku dhex joogeenn si ay kuula baayacmushtaraan. 10 Reer Faaris, iyo reer Luud, iyo reer Fuud ayaa ciidankaagi kii jiray, oo waxay kuu ahaayeey dagaalyahankaaggi, oo dhexdaaday gaashaanka iyo koofiyadda dagaalka sudheen, oo waxay soo bandhigeen quruxdaadii. 11 Oo derbiyadaadii kugu wareegsanaana waxaa dul joogay raggii reer Arwad iyo ciidankaaggi, oo munaaradaheagana waxaa kii jiray raggii reer Gammaadiim. Ilyana gaashaammodooyderbiyadaadii kugu wareegsanaa sudheen, oo quruxdaadiina kaamil bay ka dhigeen. 12 Tarshiish waxay ahayd

ti kula baayacmushtari jirtay hodantinimadaadii badnayd ee cayn kasta ahayd aawadeed, oo waxay alaabtaadii kaga baayacmushtari jirtay lacag, iyo bir, iyo qasacad, iyo alxan. **13** Oo reer Yaawaan, iyo reer Tubal, iyo reer Meshegna way kula baayacmushtari jireen, oo waxay alaabtaadii kaga baayacmushtari jireen dad noolholo iyo weelal naxaas ah. **14** Oo kuwii reer Togarmaahna waxay alaabtaadii kaga baayacmushtari jireen fardo iyo fardo la fulo iyo baqlo. **15** Dadkii reer Dedaanna way kula baayacmushtari jireen, oo gasiirado badan ayaa kuu ahaan jiray meelahaad ku baayacmushtartid, oo waxay kuu keeni jireen foolmaroodi iyo qori haabniim ah. **16** Suuriyana way kula baayacmushtari jirtay, maxaa yeelay, sanco faro badan baad samayn jirtay, oo waxay alaabtaada kaga baayacmushtari jireen dhagaxyo sumurud la yidhaahdo, iyo guduud, iyo daabac, iyo dhar wanaagsan, iyo shacaab iyo dhagax agate la yidhaahdo. **17** Dalka Yahuudah iyo dalka Isra'iilna way kula baayacmushtari jireen, oo waxay alaabtaada kaga baayacmushtari jireen sarreenkii Minniid, iyo fannag macaan, iyo malab, iyo saliid, iyo beeyo. **18** Dimishaqna way kula baayacmushtari jirtay sancadaadii faraha badnayd aawadeed, iyo hodantinimadaadii badnayd ee cayn kasta ahayd oo dhan, oo waxay ka dhaafsan jirtay khamrigii Xelboon iyo dhogor cad. **19** Wedaan iyo Yaawaan waxay alaabtaada kaga baayacmushtareen dun, oo alaabtaadana waxaa ka mid ahaa bir dhalaalaysa iyo kasinya iyo kalamus. **20** Dedaan waxay kaga baayacmushtari jirtay dharka qaaliga ah ee fardaha lagu saldhaysto. **21** Carabiya iyo amuuradii reer Qedaar oo dhammu waxay kuu soo iib geeyasan jireen baraar, iyo wanani iyo orgi: oo waxaasay kaaga baayacmushtari jireen. **22** Oo reer Shebaa iyo reer Racmaahna way kula baayacmushtari jireen, oo waxay alaabtaadii kaga baayacmushtari jireen xawaashka ugu fiican, iyo dhagxan kasta oo qaali ah, iyo dahab. **23** Oo waxaa kaloo kula baayacmushtari jiray Xaaraan, iyo Kanneeh, iyo Ceeden, iyo baayacmushtariyaashii Shebaa, iyo Ashuur, iyo Kilmad oo dhan. **24** Kuwaasu waxay ahaan jireen baayacmushtariyaasha kaa libin jiray alaaboor ah oo cayn kasta ah oo ahaa dhar buluuq ah, iyo daabac, iyo sanaaduuq uu dhar qaali ahu ka buuxoo ay xadhko ku xidhixidan yihiin oo alwaax kedar ah laga sameeyey. **25** Doonniyaha Tarshiish ayaa shixnadaada qaadi jiray, oo adigu waad buuxsantay, oo badda dhexdeeda ayaaad aad ugu sharaf badnayd. **26** Kuwii seebab kuugu kaxaynayay waxay ku geeyeen meel biyo badan, oo dabayshii bari ayaa badda dhexdeeda kugu jebisay. **27** Maalkaaga, iyo alaabtaada, iyo baayacmushtarkaaga, iyo baxriyadaada, iyo doonniyawadayaashaada, iyo kuwa dillaacyada awda, iyo kuwa baayacmushtarkaaga ka shaqaysta, iyo ragaaga dagaalyahanka ah oo ku dhex jooga oo dhan, iyo guutada ku dhex joogta oo dhammuba waxay maalinta baabbi'iddaada ku wada daadan doonaan badaha dhexdooda. **28** Kuwa agagaarkaaga jooga oo dhammu waxay la wada gariiri doonaan qaylada dhawaaqa doonniyawadayaashaada. **29** Oo kuwa seebabka ku shaqeeya oo dhan, iyo baxriyada, iyo doonniyawadayaasha badda oo dhammuba doonniyahooda way ka soo degi doonaan, oo berrigay soo istaagi doonaan. **30** Oo waxaa la magli doonaan iyagoo kuu barooranaya, oo si qadhaadh ayay u ooyi doonaan, oo madaxooday boodh ku dul shubi doonaan, oo dampaskay ku galgalan doonaan. **31** Oo adiga daraadaddaa ayay isu xiiri doonaan, oo joonyado bay guntan doonaan, oo waxay kuugu ooyi doonaan qalbi murugaysan iyo baroor qadhaadh. **32** Oo intay ooyayaan ayay baroor kuu qaadi doonaan, oo waxay ku barooran doonaan iyagoo leh, Turosta badda dhexdeeda ku baabba'day, bal magaaladee baa la mid ah? **33** Markay alaabtaadu badda ka soo baxday dad faro badan baad dhergin jirtay, oo boqorradii dunidana hodan baad maalkaaggi badnaa iyo baayacmushtarkaaggi kaga dhigay. **34** Wakhtigii badaha lagugu jebiyey biyaha moolka

dheer dhexdooda ayaa baayacmushtarkaaggi iyo guutadaadii oo dhammuba kugu wada dhex baabbi'iyey. **35** Dadka gasiiradooda deggan oo dhammu way kula yaabsan yihiin, oo boqorradooduna aad iyo aad bay u cabnsan yihiin, oo wejigooduna aad buu u argaggaxsan yahay. **36** Oo baayacmushtariyaasha dadka ku dhex jiraa way kugu foodhyaan, oo cabsi baad noqotay, oo weligaana mar dambe ma aad jiri doontid.

28 Oo haddana Eraygii Rabbiga ayaa ii yimid isagoo leh, **2** Wiilka Adamow, amiirkha Turos waxaad ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Qalbigaagu kor buu isu qaaday, oo waxaad tidhi, Anigu Ilaah baan ahay, oo badaha dhexdooda ayaan kursigii Ilaah ku ful fadhiyaa, laakiinse waxaad tahay binu-aadmi oo Ilaah ma tihid in kastoo aad qalbigaagii qalbigii Ilaah oo kale ka dhigay. **3** Bal eeg, adigu xataas Daanyeel waad ka sii xigmad badan tahay, oo wax qarsoodi ah oo lagaa qarin karaana innaba ma jiraan. **4** Xigmaddaada iyo waxgarashadaada ayaad maalaka ku heshay, oo khasnadaahaagana waxaad ku buuxsatay tahab iyo lacag. **5** Xigmaddaada badan iyo baayacmushtarkaaga ayaad maalakaaga ku sii korodhsatay, oo qalbigaaguna maalkaaga aawadiis ayuu kor isula qaaday. **6** Sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Qalbigaagii sidii qalbigii Ilaah oo kale ayaad ka dhigay, **7** sidaas daraaddeed bal ogow waxaan kugu soo kicin doonaa shisheeyayaal oo ah kuwa cabsida leh ee quruumaha, oo iyaguna waxay seeftooda ula soo bixi doonaan inay quruxda xigmaddaada ku kharriibaan, oo dhalaalkaagana way nijaasayn doonaan. **8** Yamayskay kugu ridi doonaan, oo waxaad u dhiman doontaa sida dhimashadii kuwii badaha dhexdooda lagu laayay oo kale. **9** Kan ku dilaya weli ma hortiisaad ka odhan doontaa, Anigu Ilaah baan ahay, in kastoo aad binu-aadmi tahay, Ilaahse ma tihid, aadu gacanta kan ku dilaya ku jira? **10** Waxaad shisheeyayaal gacantooda ugu dhiman doontaa sida dhimashadii buuryaqabka, waayo, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Aniga ayaa saas ku hadlay. **11** Oo haddana Eraygii Rabbiga ayaa ii yimid isagoo leh, **12** Wiilka Adamow, boqorka Turos baroor u qaad, oo waxaad isaga ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Adigu waxaad ahayd dhammaystirkii kaamilnimada, oo waxaa kaa buuxday xigmad, quruxdaaduna kaamil bay ahayd. **13** Waaad joogi jirtay Ceeden oo ahayd beertii Ilaah, oo waxaad huwatay dhagax kasta oo qaali ah, kuwaasoo ahaa sardiyoos, iyo tobasiyoos, iyo dheemman, iyo berullos, iyo onika, iyo yasbid, iyo safayr, iyo sumurud, iyo mid birqaya, oo dafafkaaga iyo biibiliayaashaada shuqulkuoodu wuu kula jiray. Maalintii lagu abuuray waa laguu diyaariyey. **14** Waaad ahayd kerubukiibii subkanaa ee wax dabooli jiray, oo aniga ayaa saas kaa dhigay si aad buurta quduuska ah ee Ilaah u joogtid. Oo waxaad hor iyo dib ugu dhex socon jirtay dhagaxyo dab ah. **15** Maalintii lagu abuuray iyo ilaa markii xaqdarro lagaa helay jidodkaagaad kaamil ku ahayd. **16** Baayacmushtarkaaga badan aawadiis waxaa dhexdaada laga buuxiyeey dulmi, waanad dembaabtay, oo sidaas daraaddeed ayaan adiga sida wax nijaas ah oo kale buurta Ilaah kaaga xooray. Kerubukiibii wax dabooli jirayow, waan ku halligay oo dhagaxan dabka ah dhexdooda waan kaa baabbi'iyey. **17** Qalbigaagu quruxdaadu kor isula qaaday, oo xigmaddaadiina waxaad la kharribay dhalalkaaga. Dhulkaan kugu xoory oo boqorro hortood ayaan ku dhigay si ay kuu arkaan. **18** Meelahaagii quduuska ahaa waxaad ku nijaasaysay xumaatooyinkaaggi badnaa, iyo xaqdarradii baayacmushtarkaaga, oo sidaas daraaddeed dhexdaadaan dab ka soo bixiyey, oo isna wuu ku baabbi'iyey, oo dhulka korkiisa ayaan dambas kaaga dhigay iyadoo ay kuwa kuu jeeda oo dhammu indhaha kugu hayaan. **19** Dadyowga dhexdooda kuwa kugu yaqaan oo dhammu adigay kula yaabi doonaan, cabsi baad noqotay, oo weligaana mar dambe ma

aad jiri doontid. **20** Oo haddana Eraygii Rabbiga ayaa ii yimid isagoo leh, **21** Wiilka Adamow, wejigaaga Siidoon u jeedi oo iyada wax ka sii sheeg, **22** oo waxaad tidhaahdaa, Siidoonay, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Bal eeg, anigu col baan kugu ahaye, oo waa laygu kaa dhex ammaani doonaa. Oo markaan xukummo dhexdeeda ku sameeyo waxay ogaan doonaan inaan anigu Rabbiga ahay, oo dhexdeeda ayaan quduus ku ahaan doonaa. **23** Belaayo iyo dhiig baan jidakeeda ku soo dayn doonaa, oo kuwa dhaawaca ahna dhexdeeda lagu xukumi doonaa iyadoo seefu dhinac kastaba kaga taagan tahay, oo markaasay ogaan doonaan inaan anigu Rabbiga ahay. **24** Oo mar dambe ma ay jiri doonaan yamaarug reer binu Israa'iil muda, amase qodax iyaga xanuujisa oo ka mid ah kuwa hareerahoooda ku wareegsan oo iyaga quudhsaday oo dhan; oo waxay ogaan doonaan inaan anigu ahay Sayidka Rabbiga ah. **25** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Markaan reer binu Israa'iil ka soo ururiyo dadyowga ay ku kala dhex firidhsan yihiin, oo aan dhexdooda quduus ku noqdo iyadoo ay quruumuhu indhaha ku hayaan, ayay dalkoodii aan addoonkaygii Yacquub siiyey dhex degganaan doonaan. **26** Oo halkaasay ammaan ku dhex degganaan doonaan, oo guryo bay dhisan doonaan, oo beero canab ah bay beeran doonaan, oo weliba ammaan bay ku degganaan doonaan, markaan kuwa hareerahoooda ku wareegsan oo iyaga quudhsada oo dhan xukummo ku soo dejijo, oo markaasay ogaan doonaan inaan anigu ahay Rabbiga Ilaahooda ah.

29 Oo haddana sannaddii tobnaad, bisheedii tobnaad, maalinteedii laba iyo tobnaad ayaay eraygii Rabbigu ii yimid isagoo leh, **2** Wiilka Adamow, wejigaaga u jeedi Fircoo oo ah boqorka Masar, oo waxaad wax ka sii sheegtaa isaga iyo dalka Masar oo dhan. **3** La hadal oo waxaad ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Fircoonow, boqorka Masarow, anigu col baan kugu ahaye bal ogow, waxaad tahay xayaas weyn oo webiyaashiisa iska dhex jiifa, oo yidihi, Webigaya anigaa iska leh, oo anigaa samaystay. **4** Laakinse qabatooyin baan camanka kaa soo sudhi doonaa, oo kallunku webiyaashaadaan waxaan ka dhigi doonaa inuu qolfahaaga ku dhego, oo webiyaashaadaan kaa soo bixin doonaa adiga iyo kallunku webiyaashaada ee qolfahaaga ku wada dhegi doona oo dhan. **5** Oo adiga iyo kallunku webiyaashaada oo dhanba cidladaan ku tuuri doonaa. Waaad ku dhici doontaa berrin bannaan, oo innaba layskuma soo kaa ururin doono, lagumana aasi doono, oo waxaan cunto kaaga dhigay dugaaggaa dhulka iyo haadka samada. **6** Oo dadka Masar deggan oo dhammu way wada ogaan doonaan inaan anigu Rabbiga ahay, maxaa yeelay, iyagu waxay reer binu Israa'iil uahaayeen ul cawsduur ah. **7** Markay gacanta kugu qaateen waad jabtay, oo waxaad murkicisay garbahoodii oo dhan, oo markay ku cuskadeenna waad kala jabtay, oo dhexdoodii oo dhanba waad garirisay. **8** Sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Bal ogow, waxaan dushaada ku sood dayn doonaa seef, oo dad iyo duunyaba waan kaa dhex baabbi'in doonaa. **9** Oo dalka Masar wuxuu noqon doonaa cidla iyo baabba' oo iyagu waxay ogaan doonaan inaan anigu Rabbiga ahay, maxaa yeelay, isagu wuxuu yidihi, Webiga anigaa iska leh, oo anigaa samaystay. **10** Haddaba sidaas daraaddeed bal ogow, anigu col baan kugu ahay adiga iyo webiyaashaadaba, oo dalka Masarina waxaan ka dhigi doonaa baabba' iyo cidla, tan iyo munaaradda Migdol iyo ilaa Seweeneeh, iyo xataa ilaa soohdinta Itoobiya. **11** Innaba binu-aadmi cagtiis ma dhex mari doonto, oo xayawaan cagtiisna ma dhex mari doonto, oo intii afartan sannadood ah ciduna dhexdiisa ma degi doonto. **12** Dalka Masar ayaan waddammada cidlada ah dhexdooda cidla kaga dhigi doonaa, oo magaalooyinkisuna afartan sannadood ayay magaalooyinka baabba'ay cidla ku dhex ahaan

doonaan, oo Masriyiintanta quruumaha dhexdooda ayaan ku kala dhex eryi doonaa, oo waxaan ku dhex firdhin doonaa waddammada. **13** Waayo, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Markay afartan sannadood dhammaadaan ayaan Masriyiinta dadyowgii ay ku kala dhex firidhsanaayeen ka soo ururin doonaa. **14** Oo maxaabiiista Masar baan soo celin doonaa, oo waxaan ka dhigi doonaa inay dalkii Fattoos oo ah dalkii ay ku dhasheen ku noqdaan, oo waxay halkaas ku ahaan doonaan bogortooyo hoosaysa. **15** Oo waxay ahaan doontaa tan boqortooyoyinka ugu wada hoosaysa, oo mar dambena quruumaha kale iskama ay kor marin doonto. Iyagaan u dhimi doonaa si ayan innaba mar dambe quruumaha ugu talin. **16** Oo mar dambena siima ay ahaan doonto kalsooniidii reer binu Israa'iil taasoo xumaantoodii soo xusuusisa markay xaggooda fiiryaanba, oo waxay ogaan doonaan inaan anigu ahay Sayidka Rabbiga ah. **17** Oo haddana sannaddii toddoba iyo labaatanaad, bisheedii kowaad, maalinteedii kowaad ayaay eraygii Rabbigu ii yimid, isagoo leh, **18** Wiilka Adamow, Nebukadresar oo ah boqorka Baabuloon ciidankiisuuh laba weyn oo Turos ka gees ah ka shaqaysiyye. Madax kasta wuu bidaaroobay, oo garab kastana wuu diirmay, laakiinse isaga iyo ciidankiisuut toona Turos mushahaaro uu hawshii iyada ka gees ahayd ka shaqeeyey kama ay helin. **19** Sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Bal ogaada, waxaan dalka Masar siin doonaa Nebukadresar oo ah boqorka Baabuloon, oo isaguna wuxuu qaadan doonaa barwaqaadeeda, oo maalkeedana wuu boobi doonaa, oo xoolaheedana booli ahaan buu u kaxaysan doonaa, oo mushahaaro bay ciidankiisa u noqon doonaa. **20** Dalka Masar ayaan isaga u siiyey hawshiisii u hawshooday aawadeed, maxaa yeelay, aniga ayay ii shaqeeyeen ayaa Sayidka Rabbiga ahu leeyahay. **21** Oo maalintaas ayaan reer binu Israa'iil gees u soo bixin doonaa, oo iyaga dhexdooda ayaan kaaga hadlin doonaa; oo waxay ogaan doonaan inaan anigu Rabbiga ahay.

30 Oo haddana Eraygii Rabbiga ayaay ii yimid isagoo leh, **2** Wiilka Adamow, wax sii sheeg, oo waxaad tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Hoogga maalinta u baroort! **3** Waayo, maalintii waa soo dhow dahay, maalintii Rabbigu waa soo dhow dahay, waana maalin daruuro madow leh, oo waxay noqon doontaa wakhtigii quruumaha. **4** Oo seef baa Masar ku dul dhici doonta, oo Itoobiyana waxaa jiri doona xanuun weyn, markii kuwa la laayay ay Masar ku dhex dhacaan, oo markaasaa maalkeeda badan la qaadan doonaa oo aasaaskeedana waa la dumin doonaa. **5** Oo waxaa iyaga seef kula dhiman doona Itoobiya, iyo Fuud, iyo Luud, iyo dadka isku qasan oo dhan, iyo Kuub, iyo dadka dalka iyaga axdiga la dhigtay. **6** Rabbigu wuxuu leeyahay, Kuwa dalka Masar tiiriyaay way dhici doonaa, oo kibirkha xooggiisuna hoos buu u soo dhici doonaa, oo tan iyo Migdol, iyo ilaa Seweeneeh ayay seef ugu le'an doonaa, ayaay Sayidka Rabbiga ahu leeyahay. **7** Oo cidla bay ku ahaan doonaa waddammada cidlada ah dhexdooda, oo magaalooyinkeduna waxay ku dhex jiri doonaa magaalooyinka baabba'ay. **8** Markaan Masar dab ku dhejiyo oo ay caawimayaasheeda oo dhammu wada baabba'aan waxay ogaan doonaan inaan anigu Rabbiga ahay. **9** Oo maalintaas waxaa iga ambabbixi doona wargeeysyo doonniyo fuushan inay cabsiyaan kuwa reer Itoobiya oo aan waxba tuhunsanayn, oo waxaa iyaga ku soo kor degi doona xanuun weyn sidii wakhtigii Masar oo kale, waayo, bal eeg, waxyaalahaasuu way imanayaan. **10** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Wuxaan ka dhigi doonaa in dadka badan ee Masar ay gacanta Nebukadresar oo ah boqorka Baabuloon ku dhammaadaan. **11** Isaga iyo dadkiisa la jira oo ah kuwa ugu nac weyn ee quruumaha ayaay loo keeni doonaa inay dalka baabbi'yaan, oo seefahooda ayay Masar ula bixi doonaa oo waxay dalka ka

buixin doonaan kuwa la laayay. **12** Oo webiyaashana waan wada engejin doonaa, oo dalkana gacanta sharwoyada waan ka iibin doonaa, oo dalka iyo kuwa dhex degganna waxaan ku wada baabbi'in doonaa gacanta shisheeyayaasha. Aniga Rabbiga ah ayaa saas ku hadlay. **13** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Weliba sanamdaya waan wada burburin doonaa, oo ekaamahana Nof baan ka baabbi'in doonaa, oo mar dambena ma uu jiri doono amiir dalka Masar u taliya, oo dalka Masarna cabsi baan ku soo dejin doonaa. **14** Oo Fatroos ayaan cidla ka dhigi doonaa, Socanna dab baan qabadsii doonaa, oo Noona xukummo baan ku soo dejin doonaa. **15** Oo waxaan cadhadayda ku dul shubi doonaa Siin oo ah qalcadha Masar, oo dadka badan oo Noona waan baabbi'in doonaa. **16** Oo Masarna dab baan ka dhix shidi doonaa. Siin xanuun weyn bay heli doontaa, Noona waa la wada burburin doonaa, oo Nofna maalinta oo dhan waa la cidhiidhin doonaa. **17** Barbaarrada Aawen iyo Fiibesed seef bay ku le'an doonaan, oo magaaloo yinkaasna maxaabisi ahaan baa loo kaxaysan doonaa. **18** Oo Texafneheesna maalintaa ku madoobaan doonta, markaan harqoodyada Masar halkas ku jejebin doono, kibirkha xoggeduna wuu ka dhix baabbi'i doonaa, oo iyada daruur baa qarin doonta, oo qabdhaheedana maxaabisi ahaan baa loo kaxaysan doonaa. **19** Sidaasaan Masar xukummo ugu soo dejin doonaa, oo waxay ogaan doonaan inaan anigu Rabbiga ahay. **20** Oo haddana sannaddii kow iyo tobnaad, bisheedii kowaad, maalinteedii toddobaad ayaa eraygi Rabbiga ii yimid isagoo leh. **21** Wiilka Adamow, Fircoo oo ah boqorka Masar gacantiisaan jebiyey, oo bal eeg, lama kabin si ay u bogsato, oo waxba laguma duubin in xoog loo yeelo si ay seef u qaaddo aawadeed. **22** Sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Bal eeg, anigu col baan ku ahay Fircoo oo ah boqorka Masar, oo gacmihisana waan jejebin doonaa, tan xoogga leh iyo tii jabtaya, oo weliba waxaan ka dhigi doonaa in seeftu gacantiisa ka dhacdo. **23** Oo Masriyintana waxaan ku kala eryi doonaa quruumaha dhexdooda, waddammadana waan ku kala dhix firdhin doonaa. **24** Oo xoog baan u yeeli doonaa gacmaha boqorka Baabuloon, oo seeftaydanya gacantiisaan u dhiibi doonaa, laakiinse Fircoo gacmihisana jejebin doonaa, oo hortisuus kaga cabaadi doonaa sida nin dhaawac ahu uu u cabaado oo kale. **25** Laakiinse gacmaha boqorka Baabuloon kor baan u qaadi doonaa, oo gacmaha Fircoonna hoos bay u dhici doonaan, oo markaan seeftaydanya gacanta boqorka Baabuloon u dhiibo, oo uu dalka Masar ku dul fidyo, waxay ogaan doonaan inaan anigu Rabbiga ahay. **26** Oo Masriyintana waxaan ku kala eryi doonaa quruumaha dhexdooda, waddammadana waan ku kala dhix firdhin doonaa, oo waxay ogaan doonaan inaan anigu Rabbiga ahay.

31 Oo haddana sannaddii kow iyo tobnaad, bisheedii saddexaad, maalinteedii kowaad ayaa eraygi Rabbiga ii yimid isagoo leh, **2** Wiilka Adamow, Fircoo oo ah boqorka Masar iyo dadkiisa badanba waxaad ku tidhaahdaa, Bal yaad weynaanta kala mid tahay? **3** Bal eeg, kii reer Ashuur wuxuu u ekka geed kedar ah oo Lubnaan ku dhix yaal, oo wuxuu lahaa laamo qurxoon iyo hoos weyn, oo wuu sarajoog dhereraa, oo dhaladiisuna waxay gaadhay tan iyo daruuraha. **4** Biyaha ayaa bixiyey, oo moolka ayaa koriyey, waayo, webiyada ayaa hareeraha kaga qulqulay meeshii lagu beeray, oo faraqyo yaryar ayay gaadhsiiyeen dhirta duurka ku taal oo dhan. **5** Sidaas daraaddeed sarajoogiis wuu ka wada sarreeyey dhirta duurka ku taal oo dhan, oo laamihiisuna way tiro badnaayeen, waayo, markuu soo bixiyey laamihiisuna waxay la sii dhereeradeen biyaha badan aawadood. **6** Haadka samada oo dhammu buulashooda ayay laamihiis ka dhix samaysteen, oo dugaaggaa duurka oo dhammuna laamihiisay gabnahooda ku hoos dhaleen, oo quruumaha waaweyn oo

dhammuna hooskiisay degganaayeen. **7** Oo sidaasuu weynaantaisa iyo laamiihiisa dheerdheer ugu qurxoona, waayo, xiddikiisu biyo badan buu u dhowaa. **8** Geedaha kedarka ah ee beerta Ilaah ku dhix yaal ma ay qarin karin isaga, oo geedaha berooshkuna laamiihiisa oo kale ma ay lahayn, oo geedaha armoonkuna laamiihiisa oo kale ma ay lahayn, oo geedaha beerta Ilaah ku dhix yaal midkoodna quruxdisa oo kale ma uu lahayn. **9** Waxaan isaga ku qurxiyey laamiihiisa badan, si ay dhirtti beerta Ilaah oo Ceeden ah ku dhix tiil oo dhammu isaga ugu wada hinaasaan. **10** Sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Isagaa sarajoog dhereraa, oo dhaladiisuna wuxuu gaadhsiiyeen tan iyo daruuraha, oo qalbigiisuna wuxuu la kibray dherkeriisa aawadiis, **11** sidaas daraaddeed isagaan u gacangeliyey kan quruumaha ugu wada xoog badan. Hubaal isagu wuu abaalmarin doonaa. Aniga ayaa sharkiisi aawadiis u eryay. **12** Shisheeyayaashii ahaa kuwii quruumaha ugu nac weynaa ayaa isaga baabbi'iyey oo ka tegey. Buuraha korkooda iyo dooxooyinka dhexdooda oo dhanba waxaa daadsan laamiihiisii, oo laamiihiisii waxay ku ag jajaban yihiin webiyaasha dalka oo dhan; oo dadyowgiidunida oo dhammuna hooskiisay ka wada dareereen oo isagay ka tageen. **13** Haadka samada oo dhammu waxay ku hoyan doonaan burburkiisa, oo dugaaggaa duurka oo dhammuna laamiihiisay dul saarnaan doonaan. **14** Taasu waa si dhirta biyaha ku ag taal oo dhammu ayan dhererkooda aawadiis kor isugu sii qaadin, ama ayan dhaladooda daruuraha u gaadhsii, ama aan geedahooda midna dherkeriisa ugu sii taagnaan inta biyaha cabta oo dhan, waayo, kulligood waxaa loo gacangeliyey geeri inay dhulka meelaha ugu hooseeya oo binu-aadmigku duh xiro hoos ugula dhacaan kuwa yamayska ku dhaadhaca. **15** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Maalintuu uu She'ool galay waxaan ka dhigay in loo baroorto. Oo mookii baan aawadiis u dabolay, oo webiyaashiisina waan celiyey, oo biyihiidh badhaana waa la joojiyey, oo dadka Lubnaanna waxaan ka dhigay inay isaga u baroortaan, oo dhirtti duurka oo dhammuna isaga aawadiis bay u taag darnaadeen. (**Sheol h7585**) **16** Oo markaan isaga She'ool kula dhix tuuray kuwa yamayska ku dhaadhaca waxaan ka dhigay inay quruumuhu sanqadha dhiciddisa la wada garriiraan, oo geedaha Ceeden ku yaal oo dhan, oo ah kuwa la doortay oo dhirta Lubnaan ugu wada fiican, kuwaasoo ah inta biyaha cabta oo dhanba, dhulka meelaha ugu hooseeya ayaa loogu wada tacsiyeeyey. (**Sheol h7585**) **17** Oo iyagiina She'ool bay kula dhaadheecen isagii, oo waxay u wada tageen kuwii seefta lagu laayay. Iyagu gacantiisay ahaayeen oo hooskiisay quruumaha dhexdooda ku degganaan jireen. (**Sheol h7585**) **18** Haddaba dhirta Ceeden ku dhix taal bal midkee baad sharafka iyo weynaanta kala mid tahay? Laakiinse adiga waxaa hoos laguula dhaadheecen doonaa dhirta Ceeden ku dhix taal, oo waxaa gelii doontaa dhulka meelaha ugu hooseeya. Oo kuwa seefta lagu laayay ayaa buuryaqabyada la dhix jiifi doontaa. Waana Fircoo iyo dadkiisa badan oo dhan, ayaa Sayidka Rabbiga ahu leeyahay.

32 Oo haddana sannaddii laba iyo tobnaad, bisheedii laba iyo tobnaad, maalinteedii kowaad ayaa eraygi Rabbiga ii yimid isagoo leh, **2** Wiilka Adamow, Fircoo oo ah boqorka Masar u baroorto, oo waxaa isaga ku tidhaahdaa, Adiga waxaa laguu ekaysiyeey aaran libaax oo quruumaha, laakiinse waxaad tahay sida yaxxaas badaha ku dhix jira. Webiyaashaadaad la butaacdaa, oo biyahana cagahaagaad ku qastaa, oo webiyaashhoodana waad wasakhaysaa. **3** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Shabaggaygaan kugu dul fidin doonaa iyadoo dadyow badan ila jiraan, oo iyaguna shabaggaygay kugu soo bixin doonaan. **4** Oo markaasaan dhulka kaaga tegi doonaa, oo berrin bannaan baan kugu xoori doonaa, oo waxaan ka dhigi doonaa inay haadka samada oo dhammu kugu dul fadhiyaan, oo

dugaagga dunida oo dhan ayaan kaa dherjin doonaa. **5** Oo hilkaaga ayaan buuraha ku dul dayn doonaa, oo dooxooyinkana waxaan ka buuxin doonaa taalooyin meydadkaaga ah. **6** Oo dhiiggaaganan waxaan ka waraabbin doonaa dhulka aad ku dhex dabbaalatid iyo tan iyo buuraha, oo webiyaashuna adigay kaa wada buuksamdoonaan. **7** Oo markaan ku baabbi'iyo ayaan samada dabooli doonaa, oo xiddigaheedana waan madoobayn doonaa. Qorraxdانا darrur baan ku qarin doonaa, oo dayaxuna iftiinkiisa sooma bixin doono. **8** Oo Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Iftiimmada dhalaalaya oo samada oo dhan ayaan korkaaga ku wada madoobayn doonaa, oo dalkagana gudcur baan ku soo dejin doonaa. **9** Oo markaan halligaaddii aad quruumaha ku dhex halligantay u keeno waddammada aadan aqoonin ayaan dadyow badan qalbigood dhibi doonaa. **10** Hubaal maalinta dhiciddaada waxaan ka dhigi doonaa inay dadyow badanu kula yaabaan, oo boqorradooduna aad bay kuugu baqi doonaa, markaan seeftayda hortooda ku ruxruxo, oo midkood kastaaba nafsaddiisuu daqiqad kasta u gariiri doonaa. **11** Waayo, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Waxaa kugu soo degi doonta seeftii boqorka Baabuloo. **12** Waxaan ka dhigi doonaa in dadkaaga badanu ay seefaha kuwa xoogga badan ku wada le'daan. Waxay wada yihiin kuwa laga cabsado ee quruumaha, oo waxay dhici doonaa waxa Masar ku kibirtay, oo dadkeeda badan oo dhanna waa la wada baabbi'in doonaa. **13** Oo xayawaankeeda oo dhanna biyaha badan dhinacoodaan ka wada baabbi'in doonaa, oo mar dambe dad cattiis ma ay qasi doonto oo duunyo qoobkeedna ma uu qasi doono. **14** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Markaasaan biyahooda inay miirmaan ka dhigi doonaa, oo webiyaashhoodana waxaan ka dhigi doonaa inay sida saliid oo kale u shubmaan. **15** Markaan dalka Masar cidla iyo baabba' ka dhigo, oo uu waddanku waayo wixii uu ka buuxi jiray, oo markaan wada laayo wixa dhex deggan oo dhan ayay ogaan doonaa inaan anigu Rabbiga ahay. **16** Oo Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Taasu waa baroorta iyada loogu barooran doono. Gabdhaha quruumuhuna way ku barooran doonaa. Waxay ugu barooran doonaa Masar iyo dadkiisa badan oo dhanba. **17** Oo haddana sannaddii laba iyo tobnaad, maalinti shan iyo tobnaad oo bisha aaya eraygii Rabbigu ii yimid isagoo leh, **18** Wiilka Adamow, dadka badan ee Masar u baroro, oo iyaga tur; xataa Masar iyo gabdhaha quruumaha caanka abha waxaad ku dhexturtaa dhulka meelaha ugu hooseeya iyaga iyo kuwa yamayska ku dhaadhacaba. **19** Bal yaad ka qurux badan tahay? Hoos u dhaadhac, oo buuryaqabyada la jiifso. **20** Waxay ku dhex dhici doonaa kuwa seefta lagu laayay, oo seeftaa loo gacangeliyey. Masar iyo dadkeeda badanba wada jiida. **21** Kuwa xoogga badan madaxdooda aayaan iyada iyo caawimayaasheeda She'ool kala dhex hadli doona. Hoos bay u dhaadheceen, wayna jifaan, iyagoo buuryaqabyo ah oo seefta lagu laayay. (**Sheol h7585**) **22** Reer Ashuur iyo guutadiisii oo dhammu halkaasay joogaan, oo qabuurahoodiina iyagay ku wareegsan yihiin, iyagoo kulligood la laayay, oo seef ku le'day. **23** Qabuurahoodu waxay ku yaalliiin yamayska meelaha ugu hooseeya, oo guutadiisuna waxay ku wareegsan tahay qabrigiisa. Kuwii dalka kuwa nool cabsigelin jiray oo dhan waa la wada laayay, oo seef bay ku le'deen. **24** Waxaana jooga reer Ceelaam iyo dadkiisa badan oo qabrigiisa ku wada wareegsan oo dhan. Kuwii dalka kuwa nool cabsigelin jiray oo dhan waa la laayay oo seef bay ku le'deen. Iyagoo buuryaqabyo ah ayay dhulka meelaha ugu hooseeya hoos ugu dhaadheceen, oo ceebtooday kuwa yamayska ku dhaadhaca la qaateen. **25** Sariir baa kuwa la laayay dhexdooda loo diyaariiyey isaga iyo dadkiisa badanba. Qabuurihiisii isagay ku wareegsan yihiin, oo kulligood iyagoo buuryaqabyo ah ayay seef ku le'deen, waayo, cabsi bay dalka kuwa nool gelin jireen, oo ceebtooday kuwa yamayska ku dhaadhaca

la qaateen: oo isaga waxaa la dhigay kuwa la laayay dhexdooda. **26** Halkaas waxaa jooga reer Mesheg iyo reer Tubal iyo dadkooda badan oo dhan, oo qabuurahoodiina iyagay ku wareegsan yihiin, oo kulligood iyagoo buuryaqabyo ah ayay seef ku le'deen, waayo, cabsi bay dalka kuwa nool gelin jireen. **27** Oo iyagu lama ay jiifsan doonaa kuwa xoogga badan oo ka le'day kuwa buuryaqabyada ah oo She'ool hoos ugu dhaadhacay iyagoo hubkoodii dagaalka sita, oo seefahoodii madaxooda la hoos dhigay, dembigooduna lafahooduu dul saaran yahay, waayo, iyagu cabsi bay dalka kuwa nool gelin jireen. (**Sheol h7585**) **28** Laakiinse adigu waxaad ku dhex jabi doontaa kuwa buuryaqabyada ah, oo waxaad la jiifsan doontaa kuwa seefta lagu laayay. **29** Halkaas waxaa jooga reer Edom, iyo boqorradiiisii, iyo amiirradiisii oo dhan, kuwaas oo in kastoo ay xoog badnaayeen la dhinac dhigay kuwii seefta lagu laayay, oo iyana waxay la jiifsan doonaa kuwa buuryaqabyada ah iyo kuwa yamayska ku dhaadhaca. **30** Halkaas waxaa jooga amiirradii reer woqooyi oo dhan, iyo reer Siidoon oo dhan, kuwaas oo hoos ula dhaadhacay kuwii la laayay. Cabsidii ay xooggoodii wax ku cabsigelin jireen way ku ceeboobeen, oo waxay la jiifsaan kuwii seefta lagu laayay iyagoo buuryaqabyo ah, oo waxay ceebtoodii la qaateen kuwa yamayska ku dhaadhaca. **31** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Fircoo iyagu arki doonaa, oo dadkiisii badnaa oo dhan ayuu u qalbi qaboozi doonaa. Fircoo iyo ciidankiisii oo dhan seef baa lagu wada laayay. **32** Waayo, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Cabsidaydii waxaan dhex dhigay dalka kuwa nool, oo Fircoo iyo dadkiisa badan oo dhan ayaan kuwa buuryaqabyada ah dhexdooda lala dhigi doonaa kuwa seefta lagu laayay.

33 Haddana Eraygii Rabbiga aaya ii yimid isagoo leh, **2** Wiilka Adamow, dadkaaga la hadal, oo waxaad ku tidhaahdaa, Markaan seef dal ku soo daayo, haddii dadka dalkaasuu ay nin iyaga ka mid ah soo soocaan oo ay waardiye ka dhigtaan, **3** markuu arko seefta dhulka soo degaysa hadduu buunka yeedhiyo, oo uu dadka u digo, **4** ku alla kii maqla buunka dhawaaqiisa oo aan digtoonaan, hadday seeftu timaado oo ay isaga nafta ka qaaddo, dhiiggiisu wuxuu saarnaan doonaa madaxiisa. **5** Buunka dhawaaqiisuu maqlay, mase digtoonaan, dhiiggiisu isaga uun buu saarnaan doonaa. Hadduu digtoonaan lahaa, naftiisuu samatabbixin lahaa. **6** Laakiinse waardiyyu hadduu arko seeftii oo soo socota, illose uusan buunka yeedhin, oo uusan dadka u digin, hadday seeftu timaado oo ay qof iyaga ka mid ah nafta ka qaaddo, kaasuu xumaantiisuu ku dhintaa, laakiinse dhiiggiisa waxaa la weyddiin doonaa ninkii waardiyyaha ahaa gacantiisa. **7** Haddaba Wiilka Adamow, waardiye baan reer binu Israa'iil kaaga dhigay, oo sidaas daraaddeed erayga afkayga ka maqal, oo iyaga xaggayga uga dig. **8** Markaan mid sharrow ah ku idhaahdo, Sharrowgub, hubaal waad dhiman doontaa, haddaadaan sharrowga jidkiisa sharka ah kala hadlin oo aadan uga digin, ninkaas sharrowga ahu xumaantiisuu ku dhiman doonaa, laakiinse dhiiggiisa gacantaadaan weyddiin doonaa. **9** Habase ahaatee haddaadaan sharrowga jidkiisa uga digitd inuu ka soo leexo aawadeed, laakiinse uusan jidkiisa ka soo noqon, markaas isagu xumaantiisuu ku dhiman doonaa, laakiinse adigu naftaadaad samatabbixay. **10** Sidaas daraaddeed Wiilka Adamow, reer binu Israa'iil la hadal, oo waxaad ku tidhaahdaa, Idinku waxaad ku hadashaan oo istidhaahdaan, Xadgudubyadayadii iyo dembiyadayadiiba way na dul saaran yihiin, oo iyaga ayaannu ku dhex macaluulsan nahay, haddaba bal sidee baanuu u noolaan karaynaa? **11** Waxaad iyaga ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Noloshaydaan ku dhaartaye inaan innaba farxad ka helayn dhimashada sharrowga, laakiinse waxaan jeclahay in sharrowgu uu jidkiisa ka soo noqdo oo uu noolaado. Soo noqda, jidkiinna ka soo noqda, waayo, reer binu

Israa'iilow, bal maxaad u dhimanaysaan? **12** Wiilka Aadamow, waxaad dadkaaga ku tidhaahdaa, Ka xaq ah maalintii uu xadgudub sameeyo xaqnimadiisu ma ay samatabbixin doonto, oo sharrowsuna maalintii uu sharmadiisu ka soo noqdo sharmadiisu kuma uu dhex dhici doono. Oo ka xaq ahu maalintii uu dembaabo ma uu kari doono inuu xaqnimadiisa ku noolaado. **13** Markaan ka xaq ah ku idhaahdo, Hubaal waad noolaan doontaa, hadduu xaqnimada isku halleeyo oo uu xumaan sameeyo, markaas falimihiisii xaq ah ahaa lama soo xusuusan doono, laakiinse wuxuu ku dhiman doonaa xumaantiisiisii uu sameeyey. **14** Haddana markaan sharrowsu ku idhaahdo, Hubaal waad dhiman doontaa, hadduu dembigiisa ka soo noqdo, oo uu waxa xaq ah oo qumman sameeyo, **15** iyo hadduu sharrowsu rahaamaddii celiyo, oo uu wixii uu dhacay celiyo, oo uu qaynuunnda nolosha ku socdo, isagoo aan innaba xumaan samaynayn, markaas hubaal wuu noolaan doonaa, mana dhiman doono. **16** Oo dembiyadisii uu sameeyey midkoodna looma xusuusan doono. Wuxuu sameeyey wax xaq ah oo qumman, oo hubaal wuu noolaan doonaa. **17** Laakiinse dadkaagu waxay yidhaahdaan, Sayidka jidkiisu ma qummana, illose waa iyaga qudhooda waxa aan jidkoodu qummanayn. **18** Kan xaq ahu hadduu xaqnimadiisa ka leedo oo uu xumaan sameeyo, xumaantiisiisii ku dhiman doonaa. **19** Laakiinse sharrowsu hadduu sharmadiisu ka soo noqdo oo uu waxa xaq ah ee qumman sameeyo, qummanaaantiisu ku noolaan doonaa. **20** Laakiinse idinku waxaad tidhaahdaan, Sayidka jidkiisu ma qummana. Reer binu Israa'iilow, midkiin kastaba waxaan u xukumi doonaa siday jidadiisu yihii. **21** Oo sannaddii laba iyo tobnaad ee maxaabiisnimadayadii, bisheediitobnaad, maalinteedii shanaad ayaa mid Yerusaalem ka soo baxsayd ii yimid, oo wuxuu igu yidhi, Magaaladii waa la qabsaday. **22** Oo kan soo cararay intuusii ii iman markay fiidkii ahayd gacantii Rabbiga ayaa i dul saarnayd, oo Rabbigu afkayguur furay, oo ilaa uu aroortii dambe ii yimid ayaa afkaygii furnaa, oo aniguna mar dambe carrablaawe ma aan ahayn. **23** Oo haddana Eraygii Rabbiga ayaa ii yimid isagoo leh, **24** Wiilka Aadamow, meelaha ciidlada ah ee dalka reer binu Israa'iil kuwa degganu waxay yidhaahdaan, Ibraahim nin quduhuuhu ahaa, oo isagu dalkan buu dhaxlay, laakiinse innagu waynu badan nahay, oo dalkana innagaa dhaxal ahaan inaloo siiyeh. **25** Haddana waxaad iyaga ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Hilib dhiig leh baad cuntaan, oo sanamyadiinna ayaa indhaha kor ugu taagttaan, oo dhiig baad daadisaan, haddaba ma idinkaa dalka dhaxlaya? **26** Seeftiinnaad isku hallaysaan, oo wax karaahiyo ah ayaa samaysaan, oo midkiin kastaaba naagta deriskiisuun nijaaseeyaa, haddaba ma idinkaa dalka dhaxlaya? **27** Wuxaad iyaga ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Noloshaydaan ku dhaartaye, hubaal kuwa meelaha ciidlada ah ku dhex jiraa seef bay ku le'an doonaa, oo kii berrin bannaan joogana dugaaggan inay cunaan u siin doonaa, oo kuwa qalcadaha iyo boholaha ku jiraana belaayo bay u dhiman doonaa. **28** Oo dalka ciidla iyo yaab baan ka dhigi doonaa, oo kibirkha xooggiisuna wuu dhammaan doonaa, oo buuraha reer binu Israa'iilna ciidla bay noqon doonaa, si aan ciiduna u dhex marin. **29** Oo markaan dalka ciidla iyo yaab uga dhigi waxyalaahoodii karaahiyada ahaa ee ay sameeyeen aawadood waxay ogaan doonaa inaan anigu Rabbiga ahay. **30** Oo weliba Wiilka Aadamow, dadkaagu derbiyada dhinacooda iyo guryaha irdahooda ayay kugu hadal hayaa, oo midkoodha wuxuu kan kale ku yidhaahdaa, oo midba walaalkiis ku yidhaahdaa, Waan ku baryayaaye bal kaalay oo maqal waxa uu yahay erayga Rabbiga ka imanaya! **31** Waxay kuugu yimaadaan sida dadku u yimaado, oo waxay hortaada u fadhiistaan sida dadkayga oo kale, oo erayadaadana way maqlaan, laakiinse innaba ma ay yeelaan, waayo, afkooda ayay jacayl badan ku muuijyaan, laakiinse qalbigoodu wuxuu daba galaa faa'iidoodooda.

32 Bal eeg, waxaad iyaga u tahay sida balwo caashaq ah oo uu mid cod wanaagsan oo alaab muusikeed si wacan ugu cayaaro yaqaan ku balweeyo, waayo, erayadaada way maqlaan, laakiinse innaba ma ay yeelaan. **33** Oo markay waxyalaahasu noqdaan, (bal eeg, way iman doonaane,) waxay ogaan doonaan in nebi uu iyaga dhex joogay.

34 Oo haddana Eraygii Rabbiga ayaa ii yimid isagoo leh, **2** Wiilka Aadamow, adhijirradaa reer binu Israa'iil wax ka sii sheeg. Wax ka sii sheeg, oo waxaad adhijirradaa ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Waxaa iska hoogay adhijirradaa reer binu Israa'iil oo iyagu isquudiyaan! Miyaanay adhijirradaa ku habboonayn inay adhiga daajiyaaan? **3** Idinku baruurtaad iska cuntaan, oo dhogtoraan waad xidhataan, oo jarkaaq qalataan, laakiinse adhiga ma aad daajisaan. **4** Idinku kii cudur qabay ma aydaan xoogayn, oo kii bukayna ma aydaan bogsiin, oo kii jabanaa ma aydaan kabin, oo kii baxsaydinaa sooma aydaan celin, oo kii baadiyoobayna ma aydaan doondooin, laakiinse xoog iyo cadaadin ayaa iyaga ugu taliseen. **5** Oo wax kala firdheen, maxaa yeelay, adhijir ma ay lahayn, oo waxay cunto u noqdeen dugaaggii duurka oo dhan markay kala firdhsanaayeen. **6** Idahaygii waxay ku duл wareegeen buuraha oo dhan iyo kur kasta oo dheerba; oo adhigaygii wuxuu ku kala firdhsanaa dhulka oo dhan, mana jirin cid raadisa oo doondoonta. **7** Sidaas daraaddeed, Adhijirradow, bal erayga Rabbiga maqla, **8** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Noloshaydaan ku dhaartaye, idahaygii waxay noqdeen wax la dhaco, oo idahaygii waxay cunto u noqdeen dugaaggii duurka oo dhan, maxaa yeelay, adhijir ma ay lahayn, oo adhijirradaayduna ma ay doondooin, laakiinse adhijirradaa way isquudiyeen, adhigaygana ma ay daajin. **9** Sidaas daraaddeed, Adhijirradow, bal erayga Rabbiga maqla. **10** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Bal eega, anigu adhijirradaan col ku ahaye, oo adhigaygina gacantoodaan weyddiin doonaa, oo waxaan iyaga ka joojin doonaa inay idaha daajiyaaan, oo adhijirraduna mar dambe isma quudin doonaa. Adhigaygaaan afkooda ka samatabbixin doonaa, si uusan cunto ugu noqonin. **11** Waayo, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Bal eega, anigu, xataa aniga qudhayda ayaa idahayga raadin doona oo doondooni doona. **12** Sida adhijir adhigiisa u doondoono maalintii uu dhex joogo idhiisa kala firdhsan, sidaas oo kalaan idahayga u doondooni doonaa, oo waxaan ka soo samatabbixin doonaa meeliihi ay maalintii cadarka iyo gudcurka ahayd ku kala firdheen oo dhan. **13** Oo iyagaan dadyowga ka soo dhex bixin doonaa, oo waddammadaan ka soo wada ururin doonaa, oo dalkoodaan keeni doonaa, oo waxaan daajin doonaa buuraha reer binu Israa'iil, iyo webiyyaasha dhinacooda, iyo dalka meeliihiisa la deggan yahay, oo dhan. **14** Wuxaan iyaga daajin doonaa meelo daaqsin wanaagsan, oo xeradoduna waxay ahaan doonataa buuraha dhaadheer oo reer binu Israa'iil. Halkaasay xero wanaagsan dhex fadhiisan doonaa, oo waxay daaqsin wanaagsan ka daaqi doonaa buuraha reer binu Israa'iil. **15** Aniga qudhaydu adhigayga waan daajin doonaa oo dhereg baan la fadhiisin doonaa, ayaa Sayidka Rabbiga ahu leeyahay. **16** Kii baadiyoobay baan raadin doonaa, oo kii baxsaydinaa waan soo celin doonaa, kii jabyna waan kabi doonaa, oo kii bukayna waan xoogay doonaa, laakiinse ka buuran iyo ka xoogga leh waan wada baabbi'in doonaa, oo caddaalad baan ku daajin doonaa. **17** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Adhigaygow, bal eega, anigu waxaan kala xukumi doonaa ido iyo riyo, iyo xataa wanani iyo orgiyoba. **18** Ma wax yar bay idinla tahay inaad daaq wanaagsan daaqdaan, laakiinse aad daaqa idii hadha cagaha kula tumataan? iyo inaad biyo saaf ah iska cabtaan, laakiinse aad inta idii hadha cagaha ku qastaan? **19** Bal eega, adhigaygou wuxuu daaqaa wixii aad cagaha kula tumateen, oo wuxuu cabbaa wixii aad cagaha ku qasteen. **20** Sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu iyaga ku leeyahay, Aniga, xataa aniga qudhayda ayaa idaha

buurbuuran iyo idaha caatada ah kala xukumi doona. **21** Maxaa yeelay, waxaad iyaga ku riixdaan dhinac iyo garab, oo kuwa cudurka qaba oo dhanna geesihiinaad ku hardidaan ilaa aad kulligood kala firdhisaa. **22** Sidaas daraaddeed adhigayga waan badbaadin doonaa, oo mar dambena wax la dhaco siima uu ahaan doono, oo wawaan kala xukumi doonaa ido iyo rivo. **23** Oo waxaan iyaga u yeeli doonaa adhijir kelyi oo iyaga jira, oo isaguna wuu daajin doonaa, oo kaasu waa addoonkayga Daa'uud. Isagaa daajin doona, oo adhijir buu u ahaan doonaa. **24** Oo aniga Rabbiga ahu Ilahaooda baan ahaan doonaa, oo addoonkayga Daa'uudna wuxuu ahaan doonaa amii dhexdooda jooga. Aniga Rabbiga ah ayaa saas ku hadlay. **25** Oo waxaan iyaga la dhigan doonaa axdi nabdeed, waxaanan ka dhigi doonaa in dugaag baas ay dalka ka dhex baabba'aan. Cidladay ammaan ku degganaan doonaan, oo kaynta dhexdeedana way iska seexan doonaan. **26** Oo iyaga iyo meelaha buurtaya ku wareegsamba barako baan ka dhigi doonaa, oo roobkana xilligisaan u soo di'in doonaa, oo waxaa jiri doona tiixo barakee. **27** Dhirta duurku midhay dhali doontaa, oo dhulkuna wax badan buu soo bixin doonaa, oo iyaguna ammaan bay dalkooda ku dhex joogi doonaa, oo markaan xadhkha harqoodkooda kala gooyo, oo aan gacanta kuwii iyaga addoosan jiray ka soo samatabbixyo, waxay ogaan doonaan inaan anigu Rabbiga ahay. **28** Oo iyagu mar dambe wax la dhaco quruumaha uma ay ahaan doonaan, oo dugaagga dalku ma ay cuni doonaan, laakiinse ammaan bay ku degganaan doonaan, oo ciduna innaba kama cabsiin doonto. **29** Oo waxaan iyaga u soo bixin doonaa geed caan ah, oo mar dambena dalka dhexdiisa abaar uguma ay baabbi'i doonaan, oo kol dambe ceebtii quruumaha ma ay sidan doonaan. **30** Oo Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Waxay markaas ogaan doonaan in anigoo Rabbiga Ilahaooda ah aan iyaga la jiro, iyo in iyagoo reer binu Israa'iil ah ay dadkaygiyihiin. **31** Oo Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Idahaygiiyow, idihii daaqsintaydow, waxaad tiihin binu-aadmi, oo aniguna waxaan ahay Ilahiinna.

35 Oo haddana Eraygii Rabbiga ayaa ii yimid isagoo leh, **2** Wiilka Aadamow, wejigaaga Buur Seciir u jeedi, oo iyada wax ka sii sheeg, **3** oo waxaad ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Buur Seciir, bal eeg, col baan kugu ahaye, oo gacantaydaan kugu fidin doonaa, waxaanan kaa dhigi doonaa cidla iyo yaab. **4** Oo magaalooinkaaga waan wada dummin doonaa, oo cidla baad ahaan doontaa, oo markaasaad ogaan doontaa inaan anigu Rabbiga ahay. **5** Weligaan had iyo goorba nacayb baad reer binu Israa'iil u qabtay, oo waagii masiibadoodii iyo waagii ay xumaantu dhammaatay ayaaad reer binu Israa'iil xooggi seefta u gacangelisay, **6** sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Noloshaydaan ku dhaartaye, Anigu dhig baan kuu diyaarin doonaa, oo dhig baan kuu eryan doona. Dhiig baad nebcaya weyday oo sidaas awadeed dhig uun baa ku eryan doona. **7** Sidaasaan Buur Seciir cidla iyo yaab uga dhigi doonaa, oo waxaan ka baabbi'in doonaa kii dhex mara iyo kii ku soo noqdbaa. **8** Oo buurihiisana waxaan ka buuxin doonaa raggiisa la laayay, oo kurahaaga, iyo dooxooyinkaaga, iyo webiyaashaadaba waxaa ku dhici doona kuwa seefta lagu laayay. **9** Weligaaba cidlaan kaa dhigi doonaa, oo magaalooinkaagana lama degganaan doono, oo markaasaad ogaan doontaa inaan anigu Rabbiga ahay. **10** In kastoo uu Rabbigu halkaas joogay waxaad tidhi, Labadan quruumood iyo labadan waddanba anigaa iska lahaan doona, oo waanuu hantiyi doonaa, **11** sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Noloshaydaan ku dhaartaye, Anigu waxaan wax kuugu samayn doonaa sidii xanaaqaagu ahaa iyo siduu ahaa masayrkii nacaybkaaga ka yimid oo aad iyaga u muujisay, oo markaan ku xukumo ayaan dhexdooda isku garansii doonaa.

12 Oo waxaad ogaan doontaa inaan anigoo Rabbiga ah maqlay caydaadii aad buuraha reer binu Israa'iil ku cayday oo dhan, aad loo lahaa, iyaga cidlaa laga dhigay, oo annagaa lanoo siiyey inaan baabbi'inno. **13** Afkaagaad ku faantay oo isaga key weynaysay, oo erayadaadiina waad igu badisay, oo anigu kulligood waan wada maqlay. **14** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, lyadoo dunida oo dhammu ay rayraynayo aayaan cidla kaa dhigi doonaa. **15** Sidaad dhaxalka reer binu Israa'iil ugu rayraysay markuu cidlada noqday sidaas oo kalaan kaa dhigi doonaa. Buur Seciir, cidla baad noqon doontaa, dhammaantiin adiga iyo reer Edom oo dhammuba, oo markaasay ogaan doonaan inaan anigu Rabbiga ahay.

36 Oo weliba Wiilka Aadamow, buuraha reer binu Israa'iil wax u sii sheeg, oo waxaad ku tidhaahdaa, Buuraha reer binu Israa'iil, bal erayga Rabbiga maqla. **2** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Cadowgu wuxuu idinku yidhi, Ahaa, xataa meelihii sarsare oo hore annagaa hanti ahaan u leh. **3** Sidaas daraaddeed wax sii sheeg, oo waxaad tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, iyagu cidla bay idinka dhigeen, oo dhinac kastaba way idinka liqeen, si aad quruumaha kale hanti ugu noqtaan, oo waxaa laydinku hadal hayaa bushimaha waranwarrooyada, oo dadyowgaad ceeb u tiihiin. **4** Sidaas daraaddeed buuraha reer binu Israa'iil, bal erayga Sayidka Rabbiga ah maqla. Sayidka Rabbiga ahu wuxuu ku leeyahay buuraha iyo kuraha, iyo webiyaasha, iyo dooxooyinka, iyo meelaha cidlada ah, iyo magaalooinka laga tegey oo quruumaha kale ee ku wareegsan wax la dhaco oo la quudhsado u noqday, **5** sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Hubaal anigu waxaan dabkiin masayrkayga kaga hadlay wax ka gees ah kuwa quruumaha kale iyo reer Edom oo dhan, kuwaasoo dalkaygii dhaxal ahaan isaga qaataay iyagoo aad u faraxsan oo dadkayga quudhsanaya si ay u dhacaan. **6** Sidaas daraaddeed dalka reer binu Israa'iil wax ka sii sheeg, oo waxaad buuraha iyo kuraha iyo webiyaasha iyo dooxooyinka kaba ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Bal eega, masayrkaygii iyo cadhadayii ayaan ku hadlay, maxaa yeelay, idinku waxaad sidateen ceebtii quruumaha. **7** Sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Gacan taagan ayaan ku dhaartay oo idhi, Hubaal quruumaha idinku wareegsanu ceebtooday sidan doonaan. **8** Laakiinse idinku buuraha reer binu Israa'iil, waxaad soo bixin doontaan laamiihingga, oo waxaad midhihiingga u dhalii doontaan dadkayga reer binu Israa'iil, waayo, iyagu dhaqsay u iman doonaan. **9** Waayo, bal eega, raalli baan idinka ahay, oo waan idiiin soo noqon doonaa, oo idirkana waa laydin fali doonaa oo waa laydin beeri doonaa. **10** Oo waxaan idinku badin doonaa dad ah reer binu Israa'iil oo dhan, xataa kulligoodba, oo magaalooinka waa la degi doonaa, meelaha burbursanna waa la wada dhisi doonaa. **11** Oo waxaan idinku badin doonaa dad iyo duunyo, oo iyana way sii kordhi doonaa oo wax bay dhali doonaa, oo dad baan idin dejin doonaa sidii markii hore, oo waxaan idii samayn doonaa wax bilowgiinnii hore ka sii wanaagsan, oo waxaad ogaan doontaa inaan anigu Rabbiga ahay. **12** Hubaal waxaan ka dhigi doonaa in dad kugu dul socdo, waana dadkayga reer binu Israa'iil, oo way ku hantiyi doonaa, oo dhaxalkoodii baad ahaan doontaa, oo haatan ka dibna mar dambe ma aad gablamin doontid. **13** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Waxaa lagu yidhaahdaa, Dalyahow, dadka waad baabbi'saa oo quruuntaadiina waad gablamisay, **14** sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Mar dambe dad ma aad baabbi'in doontid, oo quruuntaadana mar dambe ma aad gablamin doontid. **15** Oo Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Waxaa ka dhigi doonaa inaan mar dambe ceebtii quruumaha dhexdaada laga maqal, oo mar dambena caydii dadyowga siima aad sidan doontid, oo quruuntaadana mar dambe ma aad turuturay

doontid. **16** Oo haddana Eraygii Rabbiga ayaa ii yimid isagoo leh, **17** Wiilka Adamow, markii reer binu Israa'iil ay dalkooda dhex degganaayeen waxay ku niijaseeyeen socodkooda iyo falimahooda, oo jidkooduna wuxuu hortayda kula mid ahaa sidii naag caado qabta xaykeed oo kale. **18** Sidaas daraaddeed cadhadaydi iyagaan ugu kor shubay dhiiggi ay dalka ku dhex daadiyeen awadiis, iyo sanamyadoodii ay ku niijaaseeyeen awadood. **19** Oo markaasaan iyaggi quruumaha ku kala dhex firdhiyey, oo waddammaday ku kala firdhsanaayeen. Waxaan iyaga u xukumay siduu socodkoodu ahaa iyo siday falimahoodu ahaayeen. **20** Oo markay quruumihii ay tagreenba dhx galeen, magacayga quduuska ah nijaas bay kaga dhigeen, waayo, waxaaa laga yidhi, Kuwanu waa dadkii Rabbiga oo dalkiisi ka soo baxay. **21** Laakiinse anaa u naxay magacayga quduuska ah oo ay reer binu Israa'iil nijaas kaga dhx dhigeen quruumihii ay tagreenba. **22** Sidaas daraaddeed waxaad reer binu Israa'iil ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Reer binu Israa'iilow, anigu taas idinka aawadiin uma aanan samayn, laakiinse waxaan u sameeyey magacayga quduuska ah aawadiis, kaasoo aad nijaas kaga dhx dhigteen quruumihii aad tagteenba. **23** Oo quduus baan ka dhigi doonaa magacayga weyn oo quruumaha nijaas laga dhx dhigay, oo aad idinku nijaas kaga dhigteen. Oo Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Quruumuhu waxay ogaan doonaan inaan anigu Rabbiga ahay markaan dhediinna quduus kaga noqdo iyagoo indhaha ku haya. **24** Waayo, quruumahaan idinka soo dhx bixin doonaa, oo waddammadana waan idinka soo ururin doonaa, oo waxaan idin geeyn doonaa dalkiinnii. **25** Oo markaasaan biyo nadif ah idinku kor rushayn doonaa, oo idinna nadif baad ahaan doontaan, oo waxaan idinka nadifin doonaa wasakhdiinnii oo dhan iyo sanamayadiinnii oo dhanba. **26** Oo weliba waxaan idin siin doonaa qalbi cusub, oo ruux cusubna waan idin gelin doonaa; jidhkiinnana qalbigii dhagaxa ahaa baan ka dhx bixin doonaa, oo waxaan idin siin doonaa qalbi jiidh ah. **27** Oo Ruuxayga ayaan idin dhx gelin doonaa, oo waxaan ka dhigi doonaa inaad qaynuunnadaya ku socotaan, xukummadaydانا waad xajin doontaan, waadna samayn doontaan. **28** Oo waxaad degganaan doontaan dalkii aan awowayaashii siiyey, oo dadkaygii baad ahaan doontaan, aniguna Ilaahiinna baan ahaan doonaa. **29** Oo weliba wasakhnimadiinna oo dhan waan idinka badbaadin doonaa, oo waxaan idinku yeedhi doonaa hadhuudh, waanan badin doonaa, oo abaarna idinkuma soo deejin doono. **30** Oo midhaha dhirtana iyo waxa beeraha ka baxaba, waan badin doonaa, si aydaan mar dambe cay abaareed quruumaha uga dhx helin. **31** Oo markaasaad jidadiinii xunxumaa iyo falimihiinii aan wanaagsanayn soo xusuusan doontaan, oo xumaatooyinkiinna iyo waxyaaliihinna karaahiyada ah awadood ayaad iskaraahsan doontaan. **32** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Taas idinka aawadiin uma aan sameeyo, bal idinku taas ogaada, reer binu Israa'iilow, jidadiinna xunxun aawadood isu ceebada oo facsharma. **33** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Maalinta aan idinka nadifin doono xumaatooyinkiinna oo dhan waxaan ka dhigi doonaa in magaalooinka la degganaado, oo meelihii burburayna waa la wada dhisi doonaa. **34** Oo dhulkii cidlada ahaan jirayna waa labeeran doonaa, kaasoo cidlada ku ahaan jiray wax alla wixii soo dhex maraba. **35** Oo waxaa la odhan doonaa, Dalkan cidlada ahaan jiray wuxuu noqday sidii beerti Ceeden oo kale, oo magaalooinkii dumay oo burburay oo cidlada ahaa waa la deyray oo waa la dhex degay. **36** Oo markaasaan quruumaha hareerihiinna ku hadhay waxay ogaan doonaan in aniga Rabbiga ahu aan meelihii dumay dhisay, iyo inaan dhulkii cidlada ahaa beeray. Aniga Rabbiga ah ayaa saas ku hadlay oo waxaasna waan samayn doonaa. **37** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Weliba reer binu Israa'iil waxaas bay i weyddiisan doonaan

inaan iyaga u sameeyo, oo dad sidii adhi oo kale ah ayaan iyaga ku sii badin doona. **38** Sida adhiga quduuska ah oo kale, iyo sida adhiga Yeruuzaalem dhex jooga wakhtiga iidaheeda ayaan magaalooinkii dumay dad sidii adhi oo kale ah ugu wada buuxsami doonaan, oo waxay ogaan doonaan inaan anigu Rabbiga ahay.

37 Gacantii Rabbiga ayaan i dul saarnayd, oo Ruuxisuut kor iigu qaaday, oo igu dhex riday dooxo ay lafo ka buuxaan, **2** oo hareerhooda ayuu igu wareejiyey, oo bal eega, waxaa dooxada bannaankeeda yiil lafo aad iyo aad u tiro badan, oo bal eega, aad iyo aad bay u qallalnaayeen. **3** Oo wuxuu igu yidhi, Wiilka Adamow, Lafahanu miyey noolaan karaan? Oo waxaan ugu jawaabay: Sayidow, Rabbiyow, adaa og. **4** Oo haddana wuxuu igu yidhi, Lafahan la hadal, oo waxaad ku tidhaahdaa, Lafahan engeeganow, bal erayga Rabbiga maqla. **5** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu lafahan ku leeyahay, Bal eega, neef baan idin gelin doonaa, oo idinku waad noolaan doontaan. **6** Oo seedaan idin kor saari doonaa, oo hilb baan idini yeeli doonaa, oo harag baan idinku dabooli doonaa, oo neef baan idin gelin doonaa, oo waad noolaan doontaan, oo waxaad ogaan doontaan inaan anigu Rabbiga ahay. **7** Sidaas darteed ayaan wax u sii sheegay sidii laygu amray, oo intaan wax sii sheegayay aayaan sanqad ah weyni yeedhay, oo dhulgarii baa dhacay, oo lafihiina way isku soo wada urureen, oo lafuba latfeddiib bay u tagtay. **8** Oo intaan fiirinay ayaan waxaa soo kor fuulay seedo, oo hilb baana ka dul boxay oo harag baa ku kor daboolmay, laakiinse neefu kuma jirin. **9** Markaasuut igu yidhi, Wiilka Adamow, dabaysha la hadal, la hadal, oo waxaad dabaysha ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Dadbayshay, afarta qalbaboodo ka kaalay oo kuwan la layay si ay u soo noolaadaan aawaadeed ku neefs. **10** Sidaas daraaddeed waxaan ku hadlay siduu igu amray, oo neef baa iyaggi so gashay, oo way soo wada noolaadeen, oo cagahay ku istaageen, oo waxay ahaayeeyn ciidan aad iyo aad u faro badan. **11** Markaasuut igu yidhi, Wiilka Adamow, lafahanu waa reer binu Israa'iil oo dhan. Bal eeg, iyagu waxay yidhaahdaan, Lafahayagi way engeegen, oo rajadayadiina way go'day, oo waannu wada baabba'ny. **12** Sidaas daraaddeed hadal oo waxaad ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Dadkaygow, bal eega, qabuurihiinnaan wada furi doonaa, oo qabuurihiinnaan idinka soo bixin doonaa, waxaanan idin keeni doonaa dalkii reer binu Israa'iil. **13** Dadkaygow, markaan qabuurihiinnaan wada furo, oo aan qabuurihiinnaan idinka soo bixiyo, waxaad ogaan doontaan inaan anigu Rabbiga ahay. **14** Ruuxaygaan idin gelin doonaa, waanad soo noolaan doontaan, oo waxaan idin keeni doonaa dalkiinnii. Oo markaasaad ogaan doontaan in aniga Rabbiga ahu aan saas ku hadlay, oo aan weliba oofiyey, ayaan Rabbiga leeyahay. **15** Oo haddana Eraygii Rabbiga ayaan ii yimid isagoo leh, **16** Wiilka Adamow, ul soo qaad, oo waxaad ku qortaa: Tanu waxay u tahay reer Yuusuf taasoo ah ushii Efrayim, iyo reer binu Israa'iil oo dhan oo saaxiibbadis ah. **17** Oo labadoodaba isku dar oo waxaad isaga dhigtaa ul qudhia inay iyagu gacantaada isku mid qudhia ku noqdaan. **18** Oo markay dadkaagu kula hadlaan oo ay kugu yidhaahdaan, War, maad noo sheegtid waxa aad xaalkan ula jeeddid? **19** waxaad ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Bal eega, waxaan soo qaadan doonaa usha reer Yuusuf oo gacanta reer Efrayim ku jirta, iyo qabiilooyinka reer binu Israa'iil oo isaga saaxiibbadis ah, oo waxaan ku dari doonaa usha reer Yahuudah, oo kulligood waxaan isaga wada dhigi doonaa ul qudhia oo gacantaaday ku midoobi doonaan. **20** Oo ulaha aad waxaas ku qortana waa inay gacantaada ku jiraan iyagoo indhaha ku haya. **21** Oo waxaad iyaga ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Bal ogaada,

reer binu Israa'iil waan ka soo dhex bixin doonaa quruumaha ay tageen, oo intaan dhinac kasta ka soo ururiyo aayaan dalkoodii keeni doonaa. **22** Oo iyaga quruun qudha aayaan uga dhigi doonaa dalka buuraha reer binu Israa'iil, oo boqor qudha aayaan kulligood boqor u wada ahaan doona, oo mar dambe laba quruumood ma ay kala ahaan doonaan, oo kol dambe innaba laba boqortooyo uma ay kala qaybsanaan doonaan. **23** Oo mar dambena iskuma ay nijaasayn doonaan sanamyadooda, ama waxyaalahooda karaahiyada ah, ama xadgudubyadooda midkoodna, laakiinse waxaan ka badbaadin doonaa meelaha ay ku hoydaan oo ay ku dhex dembaabeen oo dhan, oo waan nadiifin doonaa, oo sidaasay dadkayga u ahaan doonaan, oo aniguna Ilaahooda baan ahaan doonaan. **24** Oo addoonkaygii Daa'uud ayaa iyaga boqor u ahaan doona, oo kulligoodna waxay lahaan doonaan adhijir qudha; oo weliba xukummadayday ku dhex socon doonaan, oo qaynuunnadaydana way dhawri doonaan oo way wada samayn doonaan. **25** Oo waxay dhex degganaan doonaan dalkii aan addoonkaygii Yacquub siiyey, oo ay awowayaashiin degganaan jireen, oo weligooba halkaasay degganaan doonaan iyaga iyo carruutooda, iyo carruutooda carruutooduba, oo addoonkaygii Daa'uudna weligiis amiirkoodii buu ahaan doona. **26** Oo weliba axdi nabdeed baan la dhigan doonaa, oo kaasus wuxuu ahaan doonaa axdi daa'imis ah oo weligooba iyaga lala dhiqtay. Oo iyagaan barakayn doonaa, waanan sii badiin doonaa, oo meeshayda quduuska ahna weligeedba waan dhex dhigi doonaa. **27** Oo taambuuggayguna iyaguu la jiri doonaa, oo Ilaahoodaan ahaan doonaa, oo iyaguna dadkaygay ahaan doonaan. **28** Oo quruumuhuna waxay ogaan doonaan iniga Rabbiga ahu aan reer binu Israa'iil quduus ka dhigo, markii meeshayda quduuska ahu ay weligeedba dhexdooda ku sii taalo.

38 Oo haddana Eraygii Rabbiga aaya ii yimid isagoo leh, **2** Wiilka Adamow, wejigaaga u jeedi Juuj, oo dalka Maajuuq deggan oo ah amiirka madaxda u ah Mesheg iyo Tubal, oo isaga wax ka sii sheeg. **3** Oo waxaad ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Juujow, amiirka madaxda u ah Mesheg iyo Tubalow, bal eeg, col baan kugu ahaye. **4** Dib baan kuu soo celin doonaa, oo qabatooyin baan daamanka kaa sudhi doonaa, waanan soo bixin doonaa adiga, iyo ciidankaaga oo dhan, fardaha iyo fardooleydaba, iyagoo kulligood dhar dagaaleed xidhan, oo ah ciidan faro badan oo gaashaammo waaweyn iyo gaashaammo yaryar sita, oo kulligood seef sita, **5** iyagoo weliba ay la jiraan reer Faaris iyo reer Kuush iyo reer Fuud, oo kulligood gaashaan iyo koofiyad bir ah sita, **6** iyo reer Gomer iyo guutooyinkiisi oo dhan, iyo reer Togarmaah oo meelaha woqooyi ugu shisheeya deggan iyo guutooyinkiisi oo dhan, xataa dad faro badan oo kula jira. **7** Isdiyaari, oo adiga iyo ciidankaaga kugu soo ururay oo dhammu isdiyaariyo, oo adigu madax iyaga u noqo. **8** Oo wakhti dheer dabadeed aaya lagu soo boqoan doonaa, oo sannadaha dambe waxaad iman doontaa dalkii seefta laga soo celiyey, oo dadyow badan laga soo dhex ururiyey oo buuraha reer binu Israa'iil ku dul yaal, kaasoo weligiisba cidla burbursan ahaan jiray, laakiinse iyagaa quruumaha laga soo dhex bixiyey, oo kulligoodna si ammaan ah ayay ku degganaan doonaan. **9** Adigu waad soo kici doontaa oo waxaad u iman doontaa sida duufaan oo kale, oo waxaad ahaan doontaa sida daruur dalka qarisa, adiga iyo guutooyinkaaga oo dhan, iyo dad faro badan oo kula jiraba. **10** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Wakhtigaas wax baa maankaaga ku soo dhici doona, oo waxaad ku fikiri doontaa xeelad shar ah, **11** oo waxaad odhan doontaa, Waxaan ku kici doonaa dalka tuulooyinka aan deyrnayn, oo waxaan ku kici doonaa kuwa xasilloon, oo ammaanka ku deggan, oo kulligood iska deggan iyagoo aan lahayn derbiyo ku deyrayn iyo qataarro iyo irdo, **12** inaan wax ka dhaco, oo aan wax ka boobo, si aad gacanta ugu dul fidisid meelihii cidlada ahaa haatanse la degay,

yo dadkii quruumaha laga soo dhex ururiyey, oo xoolo iyo alaabba helay, oo dhulka dhexdiisa deggan. **13** Shebaa, iyo Dedaan, iyo baayacmuhtariyaasha Tarshiish, iyo libaaxyadooda yanyar oo dhan waxay kugu odhan doonaan, Ma waxaad u timid inaad wax dhacdid? Oo guutadaada ma waxaad u soo urutsatay inaad wax boobtid, iyo inaad lacag iyo dahab iska qaadatid, oo aad xoolo iyo alaabba iska kaxaysatid, iyo inaad wax badan dhacdid? **14** Sidaas daraaddeed Wiilka Adamow, wax sii sheeg, oo waxaad Juuj ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Markii dadkayga reer binu Israa'iil ay wakhtigaas si ammaan ah ku degganaadaan, sow taas ogaan maysid? **15** Markaasaad ka soo kici doontaa meeshaada woqooyi ugu shishaysa adiga iyo dad badan oo kula jira, oo kulligood fardo fuushan, oo ah guuto faro badan, iyo ciidhan xoog leh. **16** Oo waxaad ku soo kici doontaa dadkayga reer binu Israa'iil inaad sida daruur oo kale dhulka u qarisid, oo ugu dampaysta waxay noqon doontaa inaan dalkayga kugu soo kiciyo, Juujow, si ay quruumuhu ii aqoonsadaan markii dhexdaada quduus layga dhigo iyagoo indhaha ku haya. **17** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Adigu ma waxaad tahay kii aan waa hore addoommadaydii nebyidaydaa reer binu Israa'iil ahaa kaga hadlay, kuwaas oo waayahaas sannado badan wax ku sii sheegay inaan iyaga kugu soo kicin doono? **18** Laakiinse wakhtiga Juuj uu dalka reer binu Israa'iil ku soo kici doono aayaan aad iyo aad u cadhoon doonaa, aaya Sayidka Rabbiga ahu leeyahay. **19** Waayo, waxaan ku hadlay masayrkaygii iyo cadhadaydii kululayd, oo hubaal wakhtigaas waxaa dalka reer binu Israa'iil jiri doona garii weyn, **20** oo kalluunka badda, iyo haadda samada, iyo dugaaggaa duurka, iyo waxyaalahooda dhulka ku gurgurta oo dhan, iyo dadka dhulka jooga oo dhummuba waxay ka wada gariiri doonaan hortayda, oo buuruhu way dumii doonaan, oo meelaha dheerdheeruna way wada dhici doonaan, oo derbi kastaanaa dhulkuu ku soo dhici doonaa. **21** Oo Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Seef baan buurahayga oo dhan ugaga yeedhi doonaa, oo niin kastaba seeftiisu waxay col ku noqon doontaa walaalkiis. **22** Oo waxaan isaga ku xukumi doonaan belaayo iyo dhiig; oo isaga, iyo guutooyinkiisa, iyo dadka badan oo isaga la jiraba waxaan ku soo kor dayn doonaa roob wax qarqinaya, iyo roob dhagaxyo waaweyn leh, iyo dab, iyo baaruud. **23** Oo anigu sidaasaan isu weynayn doonaa, oo aan quduus isaga dhigi doonaa, oo aan quruumo badan is-aqoonsiin doonaa, oo waxay ogaan doonaan inaan anigu Rabbiga ahay.

39 Haddaba Wiilka Adamow, Juuj wax ka sii sheeg, oo waxaad ku tidhaahdaa, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Juujow, amiirka madaxda u ah Mesheg iyo Tubalow, bal eeg, col baan kugu ahaye. **2** Dib baan kuu soo celin doonaa, waanan ku soo kaxaysan doonaa, oo waxaan kaa soo kicin doonaa meelaha woqooyi ugu shisheeya, oo buuraha reer binu Israa'iil aayaan ku keeni doonaa. **3** Oo qaansadaada gacantaada bidix waan ka tuuri doonaa, oo fallaadhaagana gacantaada midig baan ka ridi doonaa. **4** Waxaad ku kor le'an doontaa buuraha reer binu Israa'iil, adiga iyo guutooyinkaaga oo dhan iyo dadka kula jiraaba, oo haadka adag ee cayn kasta ah iyo dugaaggaa duurka aayaan cunto ahaan kuu siin doonaa inay ku cunaan. **5** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Adigu waxaad ku le'an doontaa berrin bannaan, waayo, aniga aayaas saas ku hadlay. **6** Oo waxaan dab ku soo dayn doonaa Maajuuq iyo kuwa gasiiradaha ammaanka isaga deggomba, oo iyagu waxay ogaan doonaan inaan anigu Rabbiga ahay. **7** Oo waxaan ka dhigi doonaa in magacayga quduuska ah dadkayga reer binu Israa'iil dhexdooda lagu ogaado, oo iyaga uma aan dayn doono inay magacayga mar dambe nijaaseeyaan, oo quruumuhuna waxay ogaan doonaan inaan anigu ahay Rabbiga ah Kan Quduuska ah oo reer binu Israa'iil. **8** Bal eega, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Wuu imanayaa oo wuu

ahaan doonaa, kaasu waa wakhtigii aan ka sii hadlay. **9** Oo kuwa magaalooinka reer binu Israa'iil degganu way soo bixi doonaan, oo waxay dab ku shidan doonaan oo ay gubi doonaan hubka dagaalka, kuwaasoo ah gaashaammada yaryar iyo gaashaammada waaweynba, iyo qaansooyinka iyo fallaadaha, iyo budhadhka iyo warmaha, oo intii toddoba sannadood ah ayay dab ku shidan doonaan. **10** Sidaas daraaddeed iyagu duurka qoryo kama ay soo guran doonaan, oo kayntana waxba kama ay soo goosan doonaan, waayo, waxay dab ku shidan doonaan hubka dagaalka, oo waxay boobi doonaan kuwii iyaga boobay, wayna dhici doonaan kuwii iyaga dhacay, ayaa Sayidka Rabbiga ahu leeyahay. **11** Oo wakhtigas waxaan Juuj meel lagu aaso ka siin doonaan dalka reer binu Israa'iil, taasoo ah dooxada badda dhankeeda bari loo maro, oo taasuna way joojin doontaa socotooyinka mara. Oo halkaasaas lagu aasi doonaan Juuj iyo dadkiisa faraha badan oo dhan, oo waxaa loo bixin doonaan dooxadii Hamoonjuu. **12** Oo intii toddoba bilood ah ayaa reer binu Israa'iil iyaga aasi doonaan, si ay dalka u nadifiyaan awaadeed. **13** Oo waxaa iyaga wada aasi doona dadka dalka deggan oo dhan, oo wakhtiga lay ammaani doono ayaa taasu sharaf iyaga u noqon doontaa, ayaa Sayidka Rabbiga ahu leeyahay. **14** Oo waxay gooni ahaan u sooci doonaan rag had iyo goorba dalka dhex mara inay meydakda dhlulka ku hadhay aasaan, si ay dalka u nadifiyaan, oo toddoba bilood dabadeed ayay wax baadhi doonaan. **15** Oo dalkay dhex marayaan oo markii qof dad lafihiis arko, wuxuu ka ag taagi doonaan calaamad, ilamaa kuwa wax aasaa ay dooxada Hamoonjuu ku dhex aasaan. **16** Waxaana jiri doonta magaalo magaceeda la yidhaahdo Hamoonaah. Oo sidaasay dalka u nadifiin doonaan. **17** Willka Adamow, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Waxaad la hadashaa haadka cayn kasta ah iyo dugaagga duurka oo dhan, oo waxaad ku tidhaahdaa, Isa soo urursada, oo kaalaya, oo waxaad dhinac kasta uga soo ururtaan allabarigayga aan idin qalay, kaasoo ah allabar iweyn oo aan buuraha reer binu Israa'iil dul dhigay inaad hilib cuntaan oo Aad dhiig cabtaan aawadeed. **18** Waxaad cuni doontaan ragga xoogga badan hilibkooda, oo waxaad cabbi doontaan amiirrada dunida dhiiggooda, kuwaasoo ah wanani waaweyn, iyo bараа, iyo orgi, iyo dibi, oo kulligood Baashaan lagu cayiliyey. **19** Oo allabarigayga aan idin qalay ayaa ilamaa aad ka dheregtaan baruur ka cuni doontaan, oo ilamaa aad ku sakhraantaan dhiig ka cabbi doontaan. **20** Oo Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Miiskayga ayaad waxaad kaga dhergi doontaan fardo iyo fardooley, iyo rag xoog badan, iyo kuwa dagaalyahanka ah oo dhanba. **21** Oo ammaantaydana waxaan dhex dhigi doonaan quruumaha, oo quruumaha oo dhammuna waxay wada arki doonaan xukunkayga aan sameeyey iyo gacantayda aan iyaga dul saaray. **22** Oo maalintaas iyo wixii ka dambeeyaba reer binu Israa'iil sidaasay u ogaan doonaan inaan anigu ahay Rabbiga Ilaahooda ah. **23** Oo quruumuhuna waxay ogaan doonaan in reer binu Israa'iil ay maxaabii us noqdeen xumaantooda awaadeed, iyo in xadgudubkii ay iku sameeyeen aawadis aan wejigayga uga qariiyey, oo aan iyaga gacantii cadaawayashooda ugu riday, oo ay kulligood seef ugu le'deen. **24** Waxaan iyyaga ku sameeyey oo aan wejigayga uga qariiyey sidii ay wasakhloodoo ahayd iyo sidii ay xadgudubiyadoodu ahaayeen. **25** Sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Haatan waxaan soo celin doonaan maxaabistiir reer Yacquub, oo reer binu Israa'iil oo dhanna waan u wada naxariisi doonaan, oo magacayga qduuskaa aawadis ayaan u hinaasi doonaan. **26** Waxay illoobi doonaan ceebtoodii iyo xadgudubiyadii ay iku xadgudbeen oo dhan markay si ammaan ah dalkooda u degganaan doonaan, oo aan ciduna ka cabsiin doonin, **27** markaan dadyowga ka soo dhex kexxeeyo, oo aan dalalka cadaawayashooda ka soo ururiyo, oo dhexdooda qduus laygaga dhigo iyadoo ay quruumo badanu indhaha

ku hayaan. **28** Kolkaasay ogaan doonaan inaan anigu ahay Rabbiga Ilaahooda ah, oo ka dhigay in iyaga maxaabii ahaan quruumaha dhexdooda loogu kaxaysto, oo aan haddana dalkoodii ku soo dhex ururiyey, oo aanan innaba mar dambe midkoodna halkaas ku soo dayn doonin. **29** Oo wejigaygana innaba mar dambe iyaga kama aan qarin doono, waayo, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Ruuxaygiil ayaaan reer binu Israa'iil ku dul shubay.

40 Sannaddii shan iyo labaatanaad ee maxaabii nimadayaada, sannadda bilowgeedii, bisha maalinteedii tobnaad, sannaddii afar iyo tobnaad markii magaalada la qabsaday dabadeed, isla maalintaas qudheeda waxaa i dul saarnayd gacantii Rabbiga, oo halkaas buu i keenay. **2** Waxyaalihii Ilaah i tusay wuxuu iku geeyey dalkii reer binu Israa'iil, oo wuxuu i saaray buur aad u dheer, taasoo dhankeeda koofnureed ay wax magaalo dhismeheed u eg ku yiilleen. **3** Oo isagu halkaasuu i geeyey, oo bal eeg, waxaa meeshaas joogay nin naxaas u eg, oo gacanta ku haysta xadhig laga sameeyey geed linen la yidhaahdo, iyo cawsduur wax lagu qiyaaso, oo iridduu soo istaagay. **4** Oo ninkii wuxuu iku yidihi, Willka Adamow, waxyaalahaa aan ku tusi doono oo dhan indhaha ku fiiri, oo dhegaha ku maql, oo qalbiga geli, waayo, waxaa halkan laguu keenay inaan waxyalaahan ku tuso. Oo wax alla wixii aad araqtid oo dhanba reer binu Israa'iil u sheeg. **5** Oo bal eeg, daarta dibaddeeda oo dhan waxaa ku wareegsanaa derbi, oo ninka gacantiisana waxaa ku jiray cawsduur wax lagu qiyaaso oo dhererkiisu yahay lix dhudhun, oo dhudhun kastaaba yahay dhudhun iyo taako. Markaasuu daarta ballaadkeedii qiyaasay oo cawsduur buu ahaa, oo sarajoggeediina wuu qiyaasay oo cawsduur buu ahaa. **6** Oo wuxuu yimid iriddii xagga bari u sii jeedday, oo jaranjarradeeduu fulay, oo wuxuu qiyaasay iridda marinkeedii, oo ballaadhiisu wuxuu ahaa cawsduur, oo iridda kale marinkeedii ballaadhiisu wuxuu ahaa cawsduur. **7** Oo qollad kastaba dhererkeedu wuxuu ahaa cawsduur, oo ballaadkeeduna wuxuu ahaa cawsduur, oo qolladahana waxaa u dhexeeyey shan dhudhun, oo marinka iridda oo balbalada iridda u dhowday dhankisa guduhu wuxuu ahaa cawsduur. **8** Haddana wuxuu qiyaasay iriddii balbaladeedii oo daarta u jeedday, waxayna ahayd cawsduur. **9** Oo haddana wuxuu qiyaasay balbaladii iridda, waxayna ahayd siddeed dhudhun, tiirkeeduna waxay ahaayeen laba dhudhun, oo iridda balbaladeeduna daartay u jeedday. **10** Oo iridda xagga bari qolladeheedana waxay ahaayeen saddex dhinac ku taal iyo saddex dhinaca kale ku taal, oo saddexdooduba isku qiyaas bay ahaayeen, oo tiirkuna dhankana isku qiyaas bay ku lahaayeen oo dhanka kalena isku qiyaas bay ku lahaayeen. **11** Oo haddana wuxuu qiyaasay kadinkii iridda ballaadhiisii, wuxuna ahaa toban dhudhun, oo iridda dhererkeeduna wuxuu ahaa saddex iyo toban dhudhun. **12** Oo qolladaha drafkii ka horreeyey dhinaciisuna wuxuu ahaa dhudhun oo drafkii dhinaciisa kalena wuxuu ahaa dhudhun, oo qolladaha dhinacooduna wuxuu ahaa lix dhudhun oo dhinaca kalena wuxuu ahaa lix dhudhun. **13** Oo haddana iridda qollad saqafkeed ilaa qollad kale saqafkeed ayuu qiyaasay, oo ballaadkooda wuxuu ahaa shan iyo labaatan dhudhun albaab ilaa albaab. **14** Oo haddana wuxuu qiyaasay tiirkii koo ahaa lixdan dhudhun, kuwaas oo gaadhay tiirkii barxaddii iridda ku wareegsanayd. **15** Oo kadinka iridda laga soo galoo hortiisa iyo ilaa barxadda iridda hoose inta u dhaxaysaa waxay ahayd konton dhudhun. **16** Oo daaqado cidhiidhi ah baa ku jiray qolladaha iyo tiirkooda iridda hoose ku wareegsan iyo meelaha dedan, oo sidaas oo kale daaqaduhu xagga gudaha way ka wareegsanaayeen, oo tiirkastana waxaa lagu xardhay geedo timireed. **17** Markaasuu barxaddii dibadda i geeyey, oo bal eeg, waxaa ku yiil qollado iyo dhuul sallax ah oo barxadda ku wareegsan

loo sameeyey. Soddon qolladood ayaa dhulka sallaxa ah ku til. **18** Oo dhulka sallaxa ah oo irdaha dhinacooda ku yiil oo irdaha ka soo hor jeeday wuxuu ahaa dhulka sallaxa ah oo hoose. **19** Markaasuu qiyasay ballaadhkiiridda hoose horteeda iyo tan iyo barxadda hoose horteeda dibadda ah, xagga bari iyo xagga woqooyi, oo wuxuu ahaa boqol dhudhun. **20** Oo barxaddii dibadda iriddeedii xagga woqooyi u sii jeeddayna wuxuu qiyasay dherkeedii iyo ballaadhkeediib. **21** Oo qolladaheeduna waxay ahaayeen saddex dhinac ku taal iyo saddex dhinaca kale ku taal, oo tiirkooda iyo meelahooda dedan waxay la qiyas ahaayeen iridda kowaad. Dhererkoodu wuxuu ahaa konton dhudhun, oo ballaadhkooduna wuxuu ahaa shan iyo labaatan dhudhun. **22** Oo daaqadahooda, iyo meelahooda dedan, iyo geedahooda timireedba waxay la qiyas wada ahaayeen qiyastii iriddii xagga bari u sii jeedday, oo waxaa loo fuulay jarjanjarro toddoba tallaabo ah, oo meelahooda dedanna way ku hor yiileen. **23** Oo barxadda hoose iriddeeduna waxay ka soo hor jeedday iriddii kale oo xagga woqooyi iyo xagga bari jirtay, oo irid ilaa iridda kale ayuu qiyasay, waxayna ahayd boqol dhudhun. **24** Oo haddana wuxuu i geeyey xaggii koonfureed, oo bal eeg, waxaa ku till idagga koonfureed u sii jeedda, oo tiirkadeedii iyo meelaheedii dednaha wuxuu u qiyasay sidii ay qiyastaasu ahayd oo kale. **25** Oo iyada iyo meelaheeda dedan oo ku wareegsanuba waxay lahaayeen daaqado, oo waxay u ekaayeen daaqadahaas kale; dhererku wuxuu ahaa konton dhudhun oo ballaadhkuna wuxuu ahaa shan iyo labaatan dhudhun. **26** Oo waxay lahayd jarjanjarro toddoba tallaabo ah oo loo fuulo, oo meelahooda dedanna way ku hor yiileen, oo waxay lahayd geedo timireed oo mid dhinacan kaga yaal, midna dhinacaas kaga yaal, oo tiirkadeedii ku xardhan. **27** Oo barxadda hoosena waxaa ku dhex yiil idagga koonfureed u sii jeedday, oo irid ilaa iriddeeda kale ayuu xagga koonfureed u qiyasay, waxayna ahayd boqol dhudhun. **28** Markaasuu barxaddii hoose oo iridda koonfureed ku ag til i geeyey, oo iriddii koonfureedna sida qiyastaas oo kaluu u qiyasay. **29** Oo qolladaheedii, iyo tiirkadeedii, iyo meelaheedii dednaba sidaas oo kaluu u qiyasay, oo iyada, iyo meelaheeda dedan oo ku wareegsanuba waxay lahaayeen daaqado, oo dhererkeedu wuxuu ahaa konton dhudhun oo ballaadhkeeduna wuxuu ahaa shan iyo labaatan dhudhun. **30** Oo meelaha dedan oo ku wareegsan dhererkoodu wuxuu ahaa labaatan dhudhun, ballaadhkooduna wuxuu ahaa shan dhudhun. **31** Oo meelaheeda dedanu waxay u sii jeeddeen xagga barxadda dibadda ah, oo tiirkadeedana waxaa ku xardhanaa geedo timireed, oo jaranjarrada loo fuulaana waxay lahayd siddeed tallaabo. **32** Oo haddana wuxuu i dhex geeyey barxaddii hoose oo xagga bari u sii jeedday, oo iriddina wuxuu u qiyasay sidii qiyastaas oo kale. **33** Oo qolladaheedii, iyo tiirkadeedii, iyo meelaheedii dednaba waxay wada lahaayeen qiyastaas oo kale, oo iyada iyo meelaheedii dednaha oo ku wareegsanuba waxay lahaayeen daaqado, oo dhererkeedu wuxuu ahaa konton dhudhun, oo ballaadhkeeduna wuxuu ahaa shan iyo labaatan dhudhun. **34** Oo meelaheeda dedanu waxay u sii jeeddeen barxadda dibadda xaggeeda, oo tiirkana waxaa ku xardhanaa geedo timireed oo dhinacan iyo dhinacaasba kaga yaal, oo jaranjarrada loo fuulaana waxay lahayd siddeed tallaabo. **35** Markaasuu iriddii woqooyi i geeyey, oo sidaas oo kaluu u qiyasay **36** qolladaheeda, iyo tiirkadeedii, iyo meelaheeda dedan, oo waxay lahayd daaqado ku wareegsan, oo dhererku wuxuu ahaa konton dhudhun, oo ballaadhkuna wuxuu ahaa shan iyo labaatan dhudhun. **37** Oo tiirkadeed waxay u sii jeeddeen barxadda dibadda xaggeeda, oo geedo timireed ayaa tiirkadeed iyo dhinacaasba kaga xardhanaa, oo jaranjarrada loo fuulaana waxay lahayd siddeed tallaabo. **38** Oo waxaa jirtay qollad alaabkeedu ku ag yiil tiirkadeed irdaha, oo

halkaasa qurbaanka la gubo lagu maydhay. **39** Oo balbalada iridda dhinaceedan waxaa yiil laba miis, oo dhinaceedaasna waxaa yiil laba miis, si korkooda loogu gowraco qurbaanka la gubo, iyo qurbaanka dembiga, iyo qurbaanka xadgudubka. **40** Oo dhanka dibadda ah ee kadinka iridda woqooyi loo maro waxaa yiil laba miis, oo dhanka kale oo balbalada iridda u dhowna waxaa yiil laba miis oo kale. **41** Iridda dhinacan waxaa yiil afar miis, oo dhinacaasna waxaa yiil afar miis oo kale, kuwaasoo ahaa siddeed miis oo allabaryada lagu dul gowracay. **42** Oo waxaa jiray afar miis oo dhagax la qoray laga sameeyey oo allabariga la gubo lagu dul diyaariyo, oo dhererkoodu wuxuu ahaa dhudhun iyo badh, ballaadhkooduna wuxuu ahaa dhudhun iyo badh, sarajooggooduna wuxuu ahaa dhudhun, oo korkoodana waxaa la saari jiray alaabta qurbaanka la gubo iyo allabariga lagu qalo. **43** Oo waxaa gudaha ugu xidhnaha qabatooyin ballaadhkoodu taako yahay oo hareerahooda oo dhan kaga wareegsan, oo miisaskii korkoodana waxaa saarnaa hilbikii qurbaanka. **44** Oo iridda hoose dibaddeedana waxaa ku yiil qolladiihii kuwa gabya oo barxadda hoose ku yiil, oo mid waxay ku ag til iridda woqooyi oo waxay u sii jeedday xagga koonfureed, oo tanna waxay ag til iridda bari oo waxay u sii jeedday xagga woqooyi. **45** Oo wuxuu iigu yidhi, Qolladdan xagga koonfureed u sii jeedda waxaa iska leh wadaadda daarta taladeeda haya. **46** Oo qowladda xagga woqooyi u sii jeeddana waxaa iska leh wadaadda meesha allabariga taladeeda haya, oo kuwaasuu waa reer Saadoop oo reer Laawi ka mid ah, oo Rabbiga ugu soo dhowaada inay isaga u adeegaan. **47** Oo haddana wuxuu qiyasay barxaddii oo dhererkeedu yahay boqol dhudhun, oo ballaadhkeeduna yahay boqol dhudhun, oo afar gees ah, oo meeshii allabariguna daartay ka horraysay. **48** Markaasuu balbaladii daarta i geeyey, oo wuxuu qiyasay balbalada tiirkadeedii, oo dhinacan wuxuu ahaa shan dhudhun, dhinacaasna wuxuu ahaa shan dhudhun; oo iridda ballaadhkeeduna wuxuu ahaa saddex dhudhun oo dhinacan ah iyo saddex dhudhun oo dhinacaas ah. **49** Oo balbalada dhererkeedu wuxuu ahaa labaatan dhudhun, oo ballaadhkeeduna wuxuu ahaa kow iyo tobann dhudhun, oo jarjanjarro baa loogu fuuli jiray, oo tiirkadeed waxaa ku ag yiil tiirkadeed waaweyn, mid dhinacan kaga yaal, midka kalena dhinacaas kaga yaal.

41 Markaasuu macbudkii i geeyey, oo tiirkadeed qiyasay, oo dhinacan ballaadhku wuxuu ahaa lix dhudhun, oo dhinaca kale ballaadhkuna wuxuu ahaa lix dhudhun, oo kaasuna wuxuu ahaa taambuugga ballaadhkiisii. **2** Oo kadinka ballaadhkiisuna wuxuu ahaa tobann dhudhun, oo kadinka dhinacyadiisuna waxay ahaayeen shan dhudhun oo dhinacan iyo shan dhudhun oo dhinaca kale ah, oo dhererkisuu qiyasay oo wuxuu ahaa afartan dhudhun oo ballaadhkiisuna wuxuu ahaa labaatan dhudhun. **3** Oo haddana guduhu galay oo wuxuu qiyasay tiirkadeed oo kadinka oo wuxuu ahaa laba dhudhun, oo kadinkuna wuxuu ahaa lix dhudhun, oo kadinka ballaadhkiisuna wuxuu ahaa toddoba dhudhun. **4** Oo haddana wuxuu qiyasay dhererkisuu i oo ahaa labaatan dhudhun, iyo ballaadhkiisii oo ahaa labaatan dhudhun oo macbukda hortiisa ku yiil; oo wuxuu iigu yidhi, Tanu waa meeshi ugu wada quduusuan. **5** Markaasuu qiyasay daarta derbigedii oo ahaa lix dhudhun, oo qollad kasta ballaadhkeedu wuxuu ahaa afar dhudhun oo daarta dhinacan kasta kaga wareegsan. **6** Oo qolladahana waxay ahaayeen saddex dabaqaadood oo midba mid ka sarrayso, oo dabaqaad kastaaba waxay ahayd soddon qolladood, oo waxay ku yiileen derbigedii qolladaha ee daarta ku wareegsan, si ay u qabsadaan aawadeed, laakiinse iyagu daarta derbigeeda kuma ay oolin. **7** Oo qolladuhuna way sii ballaadhheen inay daarta kor ugu sii wareegayeen, waayo, wareegga daarta kor buu u sii kacay isagoo daarta ku wareegsan, sidaas daraaddeed daarta ballaadhkeedu xagga saruu u sii socday, oo waxaa qowladda ugu hoosaysa iyo tan ugu

sarraysa lagaga fuulay qowladda dhexe. 8 Haddana waxaan arkay inay daarto ku dhismayd meel sallax ah oo sare oo ku wareegsanayd, oo aasaaska qolladaha dhererkiisu wuxuu ahaa cawsduur kaamil ah oo ah lix dhudhun oo dhaadheer. 9 Oo qolladaha derbigooda dibadda ah qaradiisuna waxay ahayd shan dhudhun, oo intii hadhayna waxay ahayd meeshii qolladaha ee daarta. 10 Oo qolladaha dhexdoodana waxaa ku til meel ballaadheedu labaatan dhudhun yahay oo daarta dhinac kasta kaga wareegsan. 11 Oo qolladaha albaabbadooduna waxay u sii jeedeen meesha hadhay xaggeeda, albaab woqooyi buu u sii jeeday oo mid kalena koonfur buu u sii jeeday, oo meesha hadhay ballaadheedu wuxuu ahaa shan dhudhun oo hareeraheeda ku wada wareegsan. 12 Oo dhismihii meesha goonida ka horreeyey oo galbeedka ku til ballaadhiisu wuxuu ahaa toddobaatan dhudhun, oo dhismaha derbigiisa ku wareegsan qaradiisuna waxay ahayd shan dhudhun, oo dhererkiisuna wuxuu ahaa sagaashan dhudhun. 13 Oo daartii buu qiyasay, oo dhererkeedi wuxuu ahaa boqol dhudhun, oo dhismihii meesha goonida ahayd iyo derbiyadiisiina dhererkoodii waxay ahaayeen boqol dhudhun. 14 Oo ballaadhka daarta horteeda iyo meeshii goonida ahayd ee xagga bari u jeeday waxay ahaayeen boqol dhudhun. 15 Oo haddana wuxuu qiyasay dhererkii dhismihii ka soo hor jeeday meeshii goonida ahayd oo xagga dambe jirtay, iyo balbaloyinkeeidi dhinacan iyo dhinacaasba ka xigay, oo waxay ahaayeen boqol dhudhun, oo waxaa wehelijey macbukdii hoose iyo balbaloyinkii barxadda, 16 iyo marinnadii albaabbada, iyo daaqadidii cidhiidhsanaa, iyo balbaloyinkii ku wareegsanaa saddexdooda dabaqadoodba, oo marinka albaabka ka soo hor jeedayba waxaa lagu dhaadhaday alwaax ku wareegsan tan iyo dhulka iyo ilaa daaqadaha inta ka dhex leh, (oo daaqaduhuna way dedhaayeen), 17 iyo albaabka dushiisa, iyo xataa daarta gudaheeda iyo dibaddeeda, iyo derbiga ku wareegsan gudaha iyo dibaddaba, qiyas buu ku qiyasay. 18 Oo waxaa lagu sharraaxay keruubiim iyo geedo timireed, oo geed timireedba wuxuu ku dhex yiil laba keruub, oo keruub kastaaba wuxuu lahaa laba weji. 19 Oo mid nin wejigii us ug wuxuu u sii jeeday geedka timireed ee dhinacan ku yaal xaggiisa, oo mid aaran libaax wejigii us eguna wuxuu u sii jeeday geedka timireed ee dhinaca kale ku yaal xaggiisa, oo daarta hareereeedha oo dhanna saasaa lagu wada sameeyey. 20 Oo dhulka iyo albaabka korkiisa inta ka dhex leh waxaa lagu sameeyey keruubiim iyo geedo timireed, oo derbiga macbukdaka sidaas oo kale waa loo sharraaxay. 21 Oo macbukda tiirarkiisuba waxay ahaayeen afar gees, oo meesha quduuska ah horteeduna way u ekayd. 22 Meesha allabariga alwaax bay ahayd, oo sarajooggeedu wuxuu ahaa saddex dhudhun, dhererkeeduna laba dhudhun, oo geeseheeda, iyo dhererkeeda, iyo dhinacyadeeduba waxay wada ahaayeen alwaax. Markaasuu igu yidhi, Kanu waa miiska Rabbiga hortiisa yaal. 23 Oo macbukda iyo meesha quduuska ahu waxay lahaayeen laba albaab. 24 Oo labada albaab midkiiba wuxuu lahaa laba qaybood, kuwaasoo ah laba qaybood oo isku laalaaban. Albaab wuxuu lahaa laba qaybood, oo albaabka kalena wuxuu lahaa laba qaybood. 25 Oo waxaa albaabbada macbukda lagu sharraaxay keruubiim iyo geedo timireed, oo u ekaa kuwii derbiyada lagu sharraaxay, oo balbalada dibadda horteedana waxaa ku yiil looxaan qaro weyn. 26 Oo balbalada dhinacyadeeda waxaa ku yiil daaqado cidhiidhsan iyo geedo timireed oo dhinacan iyo dhinacaasba ku yaal oo daarta qolladeheeduna saasoo kalay ahaayeen, iyo looxaantii qarada weynayd.

42 Oo haddana wuxuu i geeyey barxaddii dibadda dhankeeda woqooyi, oo wuxuu i geliyey qolladdii meesha goonida ah ka soo hor jeedday oo dhismaha xagga woqooyi ka soo hor jeedday. 2 Oo dhinaca dheer oo dhererkiisu boqol dhudhun ahaa ayaa albaabka woqooyi ku hor yiil, oo ballaadhiisuna wuxuu ahaa konton

dhudhun. 3 Barxadda gudaha oo dhererkeedu labaatanka dhudhun ahaa horteeda iyo meesha sallaxa ah barxadda dibadda horteeda waxaa ku yiil balbalo balbalo kale ka soo hor jeedda oo saddex dabaqadood ah. 4 Oo qolladaha hortoodana waxaa ku yiil jid ballaadhiisu toban dhudhun yahay, dhererkiisuna boqol dhudhun yahay, oo albaabbadooduna waxay u sii jeedeen xagga woqooyi. 5 Haddaba qolladaha sare way ka cidhiidhsanaayeen kuwa hoose iyo kuwa dhexe ee dhismaha, waayo, balbaloyinku meeshay yareeyeen. 6 Waayo, iyagu waxay ahaayeen saddex dabaqadood, laakiinse tiirar kuwa barxadaha la mid ah ma ay lahayn, sidaas daraaddeed kuwa sare way ka cidhiidhsanaayeen qolladaha hoose iyo kuwa dhexeba. 7 Oo derbigii dibadda oo ku ag yiil qolladii xagga barxadda dibadda u sii jeeday oo xagga hore oo qolladaha ku yiil dhererkiisu wuxuu ahaa konton dhudhun. 8 Waayo, qolladii barxadda dibadda ku yiil dhererkoodu wuxuu ahaa konton dhudhun, oo bal eeg, macbukda hortiisu waxay ahayd boqol dhudhun. 9 Oo qolladahaas hoostooda waxaa ku yiil iriddi dhinaca bari laga gelii jiray, meeshii iyaga xagga barxadda looga soo galo. 10 Oo qollado baa ku yiil derbigii barxadda xagga bari oo ka soo hor jeeda xagga meesha goonida ah iyo xagga dhismaha. 11 Oo jidki hortooda ku yiil wuxuu u ekaa sidii kii qolladaha xagga woqooyi ku yiil oo kale. Sidooda oo kalluu u dheeraa oo sidoodoo kalluu u ballaadhncaa, oo meelahooda laga baxo oo dhammuna waxay ahaayeen sida qaakhoodoo kale iyo sida albaabbadooda oo kale. 12 Oo qolladii xagga koonfureed u sii jeeday albaabbadoodiina waxay lahaayeen albaab jidka madaxiisa ku yiil, kaasoo ah jidki derbiga xagga bari ka soo hor jeeday, markii iyaga la soo galo. 13 Oo markaasuu igu yidhi, Qolladaha woqooyi iyo qolladaha koonfureed oo meesha goonida ah ka soo hor jeeda waa qolladaha quduuska ah oo wadaaddada Rabbiga u soo dhowaadaa ay waxyaalaha quduuska ah ku cunaan, oo waxay halkaas dhigi doonaan waxyaalaha aad u quduuska ah, iyo qurbaanka hadhuudka, iyo qurbaanka dembiga, iyo qurbaanka xadgudubka, waayo, meeshaasu waa quduus. 14 Oo markii ay wadaaddadaa soor galaan waa inaanay meesha quduuska ah ka bixin inay barxadda dibadda tagaan, laakiinse waa inay meeshaas dhigtaan dharkooda markay adeegayaan ay xidhaan, waayo, iyagu waa quduus, oo waa inay dhar kale xidhaan markay u soo dhowaadaan waxyaalaha dadka. 15 Haddaba markuu qiyasiddii daarta gudaha dhammaystiray ayuu iriddi xagga bari u sii jeedday iga bixiyey, oo wuxuu qiyasay hareereeedii oo dhan. 16 Dhankii bari ayuu cawsduurkii qiyasta ku qiyasay, oo wuxuu ahaa shan boqol oo cawsduur, oo cawsduurkii qiyasta ayuu ku soo wada wareejiyey. 17 Dhankii woqooyi cawsduurkii qiyasta ayuu ku qiyasay, oo wuxuu ahaa shan boqol oo cawsduur. 18 Oo dhankii koonfureedna wuu ku qiyasay cawsduurkii qiyasta, oo wuxuu ahaa shan boqol oo cawsduur. 19 Oo markaasuu dhankii galbeed u leexday, oo shan boqol oo cawsduur ayuu cawsduurkii qiyasta ku qiyasay. 20 Oo afartii dhinacba wuu ka qiyasay, oo waxay lahayd derbi ku wareegsan oo dhererkiisu yahay shan boqol oo cawsduur, oo ballaadhiisuna yahay shan boqol oo cawsduur, wuxuna u kala dhxeeyey meesha quduuska ah iyo meesha aan quduuska ahayn.

43 Oo markaas dabadeedna wuxuu i keenay iriddi xagga bari u sii jeedday. 2 Oo bal eeg, sharafii llaaha reer binu Israa'iil ayaa xagga bari ka timid, oo codkiisuna wuxuu u ekaa sidii biyo badan sanqadhood, oo dhulkuna sharafiiisuu la dhalaalay. 3 Oo waxyaalihii lay tusay waxay u ekaa yeen sidii waxyaalihii hore ee aan arkay; sidii waxyaalihii aan arkay markuu u yimid inuu magalaada dumiyi ayay u ekaa yeen, oo waxyaalihii aan arkay waxay u ekaa yeen sidii waxyaalihii aan Webi Kebar agtiisa ku arkay oo kale; oo aniguna wejigaan u dhacay. 4 Oo sharafii Rabbigu waxay daartii ka soo gashay jidki iriddi xagga bari u sii jeedday. 5 Oo Ruuxii ayaa

kor ii soo qaaday, oo wuxuu i geeyey barkaddii gudaha, oo bal eeg, sharftii Rabbiga ayaa daartii buuxisay. 6 Oo waxaan maqlay qof daarta igala soo hadlaya, oo nir baa i garab taagnaa. 7 Oo wuxuu iugu yidhi, Wiilka Adamow, halkanu waa meeshii carshigayga, iyo meeshii cagahayga, iyo meeshii aan reer binu Israa'iil weligay dhex degganaan doono, oo reer binu Israa'iil ama boqorradoodu mar dambe magacayga quduuska ah kuma ay nijaasayn doonaan dhillanimadooda amase meydko boqorradooda oo meelahooda sare yaal. 8 Waxay iriddooda marinkeeda ka taageen iriddaya marinkeeda agtiisa, oo tiirkoodiina waxay ka ag taageen tiirkayga, oo derbigii quduuska ah kuma ay nijaasayn doonaan dhillanimadooda amase meydko boqorradooda oo meelahooda sare yaal. 9 Haddaba iyagu bal dhillanimadooda iyo meydko boqorradooda ha iga fogeeyeen, oo aniguna weligayba dhextoodaan degganaan doonaa. 10 Wiilka Adamow, bal waxaad reer binu Israa'iil tustaa daarta si ay xumaatooyinkooda ugu wada ceeboobaan, oo bal tilmaanta ha qiyaseen. 11 Oo hadday wixii ay sameeyeen oo dhan ku ceeboobaan, waxaad tustaa daarta qaabkeeda, iyo qabanqaabkeeda, iyo meelaha laga baxo, iyo meelaha laga soogalo, iyo qaabkeeda oo dhan, iyo qaynuunnadeeda oo dhan, iyo qaabkeeda oo dhan, iyo sharciyadeeda oo dhan, oo iyagoo indhaha ku haya qor, si ay qaabkeeda oo dhan u sii dhawraan, oo ay qaynuunnadeeda oo dhan u wada sameeyeen. 12 Kanu waa sharcigii daarta: buurta dhaladeeda hareereheeda oo dhammu wuxuu ahaan doonaa waxa ugu wada quduusan. Bal eeg, kaasu waa sharcigii daarta. 13 Oo kanuna waa qiyastii meesha allabariga oo lagu qiyaso dhudhun dher kaasoo ah dhudhun iyo taako. Salku wuxuu ahaan doonaa dhudhun, balladhkuna dhudhun, oo qarka hareeraha ku wareegsanuna taako, oo kaasu wuxuu ahaan doonaa meesha allabariga aasaaskeeda. 14 Oo salka uu dhulka ku hayo iyo ilaa qarka hoose wuxuu ahaan doonaa laba dhudhun, oo balladhkuna dhudhun, oo qarka yar iyo qarka weyn inta u dhexaysaana afar dhudhun, oo balladhkuna dhudhun. 15 Meesha allabariga inteeda sare waxay ahaan doontaa afar dhudhun, oo meesha allabariga meesheeda dabka lagu shido iyo ilaa dhankeeda sare waxaa ku oolli doona afar gees. 16 Oo meesha allabariga meesheeda dabka lagu shido dherkerkeedu wuxuu ahaan doonaa laba iyo tobantoban dhudhun, oo balladhkeeduna laba iyo tobantoban dhudhun, iyadoo afar gees ah. 17 Oo qarka dhererkisuna wuxuu ahaan doonaa afar iyo tobantoban dhudhun, balladhkiisuna afar iyo tobantoban dhudhun, oo weliba afar gees ah, oo darafka ku wareegsanuna wuxuu ahaan doonaa nus dhudhun, oo salkuna wuxuu ahaan doonaa dhudhun, jaranjarraduna waxay u sii jeedi doontaa xagga bari. 18 Markaasuu iugu yidhi, Wiilka Adamow, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Kuwanu waa qaynuunnada meesha allabariga maalintay sameeyeen inay qurbaanno la gubo ku kor bixiyaan oo ay dhiigku kor rusheeyaa. 19 Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Wadaaddada reer Laawi oo ah farcankii Saadooq, oo iigu soo dhowaada inay ii adeegaan, waxaad siisaa dibi yar oo qurbaan dembi loo bixiyo. 20 Oo waa inaad dhiigga wax ka qaaddaa, oo waa inaad marisaa meesha allabariga afarteeda gees iyo qarka aftartiisa rukun iyo darafkiisa ku wareegsan, oo sidaas waa inaad u nadifiisaa oo ugu kafaaragguddaa. 21 Oo weliba waxaad qaaddaa dibiga qurbaanka dembiga ah, oo isaga waa inuu ku gubaa meeshii loo amray ee daarta oo ah meesha quduuska ah dibaddeeda. 22 Oo maalinta labaadna waa inaad qurbaan dembi u bixisa orgi yar oo aan iin lahayn, oo waa in meesha allabariga la nadifiyo sidii dibigii loogu nadifiyey oo kale. 23 Oo markaad nadifiinteeda dhimmaysid waa inaad bixisa dibi yar oo aan iin lahayn iyo wan aan iin lahayn. 24 Oo iyaga waa inaad u dhowaysaa Rabbiga hortiisa, oo wadaaddaduna waa inay

cusbo ku kor shubaan, oo waa inay qurbaan la gubo Rabbiga ugu bixiyaan. 25 Oo intii toddoba maalmood ah waa inaad maalin kasta orgi qurbaan dembi ah diyaarisaa, oo weliba waa in dibi yar iyo wan aii lahayn la diyaariyaa. 26 Intii toddoba maalmood ah waa in meesha allabariga loo kafaaragguddaa oo la daahiriyya, oo sidaasaa quduuska ah kafaaragguddaa oo la daahiriyya. 27 Oo Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Markay maalmahaasu dhammaadaan, maalinta siddeedaad iyo intii ka dambaysa wadaaddadu waa inay meesha allabariga ku kor bixiyaan qurbaannadiinna la gubo iyo qurbaannadiinna nabaadiinoba, oo aniguna waan idin aqbal doonaa.

44 Markaasuu dib iugu soo celiyey iriddii dibadda ee meesha quduuska ah oo xagga bari u sii jeedday, oo way xidhnayd. 2 Kolkaasaa Rabbigu iugu yidhi, Albaabkanu waa xidhnaanayaa, oo lama furi doono, oo ciduna kama soo geli doonto, waayo, Rabbiga ah Ilaha reer binu Israa'iil baa ka galay, oo sidaas daaraadheed buu u xidhnaanayaa. 3 Xagga amirka amiih ahaan buu ugu fadhiisan doonaa oo Rabbiga hortiisa kibis ugu cuni doonaa. Wuxuu ka soo geli doonaa jidka balbalada ee iridda, oo isla jidkaas ayuu ka bixi doonaa. 4 Markaasuu i keenay jidkii iridda woqooyi ee daarta ku hor yiil, oo waan fiiriyeey oo bal eeg, sharftii Rabbiga ayaa daartii Rabbiga ka buuxsantay, oo aniguna wejigaan u dhacay. 5 Markaasaa Rabbigu iugu yidhi, Wiilka Adamow, aad u firso, oo bal indhaha ku arag, oo bal dhegaha ku maqal waxa aan kugu leeyahay ee ku saabsan qaynuunnada daarta Rabbiga oo dhan, iyo sharciyadeeda oo dhan, oo aad u firso daarta iridda laga soogalo, iyo meesha quduuska ah meelaheeda laga baxo oo dhan. 6 Oo waxaad caasiyiinta reer binu Israa'iil ah ku tidhaahdaa, Reer binu Israa'ilow, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Waxyaaliihnii karaahiyada ahaa ee hore ha idinku filnaadeen, 7 waayo, meeshayda quduuska ah waxaad soo geliseen shisheeyayaal aan qalbiga ka gudnayn, oo aan jidhka ka gudnaynba inay soo galaan, oo ay nijaaseeyaan xataax daartayda markaad bixinaysaan cuntadayda ah baruurta iyo dhiigga, oo axdigaygi baad ku jebiseen waxyaaliihnii karaahiyada ahaa oo dhan. 8 Oo idinku ma aydaan dhawrin adeegiddii waxyaalahayga quduuska ah, laakiinse waxaad meeshayda quduuska ah dhigateen kuwo adeegidda idhiin dhawra. 9 Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Shisheeyaha reer binu Israa'iil ku dhex jira oo ah shisheeye aan qalbiga ka gudnay oo aan jidhka ka gudnay toona waa inuuus meeshayda quduuska ah gelin. 10 Oo markay reer binu Israa'iil baadiyoobeen kuwii reer Laawi oo iga fogaaday, oo intay iga fogaadeen sanamyadoodii ka daba galay, waxay sidan doonaan xumaantooda. 11 Laakiinse iugu waxay ka dhex adeegi doonaan meeshayda quduuska ah, iyagoo daarta irdaheeda u taliya, oo daarta ka adeegayaa, oo waxay dadka u gowraci doonaan qurbaanka la gubo iyo allabariga, oo hortodayd u istaagi doonaan inay iyaga u adeegaan. 12 Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Waxyayaga ugu hor adeegeen sanamyadooda, oo waxay reer binu Israa'iil u noqdeen xumaanay ku turunturoodaan, sidaas daaraadheed ayaan gacantayda ugu qaaday, oo waxay sidan doonaan xumaantoodii. 13 Oo iyagu iima ay soo dhowaana doonaan inay ii sameeyeen shuulkii wadaadnimada, oo waxyaalahayga quduuska ahna uma ay soo dhowaana doonaan kuwaasoo ah waxyaalaha ugu quduusan, laakiinse iyagaa sidan doonaan ceebtoodii iyo waxyaalahoodii karaahiyada ahaa ee ay sameeyeen. 14 Laakiinse waxaan iygaga ka dhigi doonaan kuwo daarta taladeeda haya, oo sameeya hawsheeda oo dhan, iyo waxa gudaheeda lagu samayn doono oo dhan. 15 Laakiinse Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Wadaaddadii reer Laawi oo ah farcankii Saadooq oo adeegiddii meeshayda quduuska ah xajiyey markay reer binu Israa'iil iga baadiyoobeen, iyagu way ii soo dhowaana doonaan inay ii adeegaan awaadeed, oo hortayday u soo istaagi doonaan inay baruurta iyo dhiigga ii soo bixiyaan. 16

Meeshaya quduuska ah way soo gelii doonaan, oo miiskayga way ugu soo dhowaan doonaan inay ii adeegaan, oo adeegiddaydawa way xajin doonaan. **17** Oo markay irdaha barxadda gudaha soo galaan waa inay dhar linen ah xidhaan, oo intay irdaha barxadda gudaha iyo daarta gudaheeda ka adeegayaan waa inaan wax dhogor ahu korkooda taaban. **18** Waa inay madaxa ku duubtaan cimaamado linen ah, oo dhexdanya waa inay surwaalo linen ah ku xidhaan, oo innaba waa inayan wax ka dhidiya guntaan. **19** Oo markay barxadda dibadda u soo baxaan taasoo ah barxadda dibadda ee uu dadku joogo waa inay dharkii ay ku adeegeen iska bixiyaan, oo waa inay qolladaha quduuska ah dhigaan, oo waa inay dhar kale gashadaan si ayan dadka kale dharkooda quduus ugaga dhigii. **20** Oo waa inayan madaxooda xiirin ama ayan timahoodu inay dheeraadaan u oggolaan, waase inay timahooda jaraan. **21** Oo markay barxadda gudaha soo galaanna wadaadna waa inuuusan innaba khamri cabbin. **22** Oo waa inayan guursan carmal laga dhintay ama la furay, laakiinse waa inay guursadaan bikraro reer binu Israa'iil farcankooda ah amase carmal wadaad qabi jiray. **23** Oo waa inay dadkaya bараан waxa quduuska ah iyo waxa aan quduuska ahayn waxay ku kala duwan yihiin, oo waxay ka dhigi doonaan inay kala gartaan waxa nijaasta ah iyo waxa nadiipta ah. **24** Oo markay dacwo timaadona waa inay garsoorid u istaagaan, oo waa inay si xukummadayda waafaqsan wax u xukumaan, oo iiddahayga oo dhanna waa inay sharciyadayda iyo qaynuunnaddaydaba ku dhawraan, oo sabtiyadaydanya waa inay quduus ka dhigaan. **25** Oo waa inayan qof meyd ah u dhowaan si ayan isu nijaasayn, laakiinse waxay keliyahoosu isu nijaasayn karaan aabbe daraaddiis, ama hooyo daraaddeed, ama wiil, ama gabadh, ama walaal, amase gabadh walaashood ah oo aan nin lahayn. **26** Oo markii la nadiiyo dabadeed waa inay toddoba maalmood u tiriyaan. **27** Oo Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Maalintuu u meesha quduuska ah iyo barxadda gudaha ah galo, si uu meesha quduuska ah uga dhex adeego awadeed, waa inuu qurbaankiisi dembiga bixiyya. **28** Oo dhaxalkay heli doonaan waa aniga. Anigaa ah dhaxalkoodii, oo waa inaydaan innaba dalka reer binu Israa'iil hanti ku siin, waayo, anigaa ah hantidoodii. **29** Oo iyagu waxay iska cuni doonaan qurbaanka hadhuudhka, iyo qurbaanka dembiga, iyo qurbaanka xadgudubka, oo wax kasta oo ay reer binu Israa'iil nidaanba iyagaa iska lahaan doona. **30** Oo wax kasta oo midhaha ugu horreeya cayn kastaba, iyo qurbaannadiinna oo dhan cayn kasta oo ay yihiin waxaa iska leh wadaaddada. Oo cajiinkinna cadka ugu horreeyana waa inaad wadaadka siisaan si ay barako reerkinnan ugu soo degto. **31** Wadaaddadu waa inayan wax iska bakhtiyey, ama wax bahal dilay haad iyo dugaag midu yahayba cunin.

45 Oo weliba markaad dhuulka saami dhaxal ahaan ugu qaybsataan, waa inaad Rabbiga qurbaan ka siisaan, kaasoo ah dalka qaybtisa quduuska ah. Meeshaas dhererkeedu waa inuu ahaadaan shan iyo labaatan kun oo cawsduur, oo ballaadhkeeduna waa inuu ahaadaa toban kun oo cawsduur. Oo meeshaas hareeraheeda ku wareegsan oo dhammu waa inay quduuska wada ahaadaan. **2** Oo waa in taas meesha quduuska ah looga yeelaa jago dhererkeedu yahay shan boqol, oo ballaadhkeeduna yahay shan boqol, oo afar gees ah, oo waa in konton dhudhun agagaarkeeda laga dhigaa. **3** Oo intasna waa inaad ka qiyastaa meal dhererkeedu yahay shan iyo labaatan kun, ballaadhkeeduna yahay toban kun, oo waxaa dhexdeeda ku oolli doona meesha quduuska ah taas oo ah meesha ugu wada quduusan. **4** Waa dalka qaybtisa quduuska ah, oo waxaa iska leh wadaaddada ah kuwa meesha quduuska ah ka adeega oo u soo dhowaado inay Rabbiga u adeegaan. Oo waxay ahaan doontaa meal ay guryo ka dhistaan, iyo meal quduus ah oo ay daarta

quduuska ahu ku dhex taal. **5** Oo meesha dhererkeedu yahay shan iyo labaatan kun oo ballaadhkeeduna yahay toban kun waa inay hanti ahaan u ahaataa reer Laawi oo daarta ka adeega, taas iyo labaatan qolladood. **6** Oo hantida magaaladu waa inaad doorataan, taasoo ah meebl ballaadhkeedu yahay shan kun oo cawsduur, oo dhererkeedu yahay shan iyo labaatan kun oo cawsduur, oo ay ag taal qaybtisa ah, oo taasna waxaa iska lahaan doona reer binu Israa'iil oo dhan. **7** Oo meesha qurbaanka quduuska ah iyo meesha ay hantida magaaladu ku dhex taal dhinacoodan iyo dhinacoodaasba waxaa iska lahaan doona amiirkha, meesha qurbaanka quduuska ah horteeda iyo meesha ay hantida magaaladu ku taal horteeda, dhinaca galbeed xaggiisa galbeed iyo dhinaca bari xaggiisa bariba, oo dhererkeedu waa inuu la mid noqdaa qaybaha middood soohdinteeda galbeed iyo soohdinteeda bari inta ka dhex leh. **8** Oo taasu waxay amiirkha u ahaan doontaa hantida uu reer binu Israa'iil ku dhex leeyahay, oo amiirradayduna waa inayan mar dambe dadkaya dulmin, laakiinse dalka waa inay reer binu Israa'iil u siyaan siday qabiilooyinkoodu kala yihiin. **9** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Amiirradeer binu Israa'iilow, intasuu ha idinku filnaato. Dulmiga iyo dhicidda joojiya, oo garsoorid iyo caddaadal sameeya, oo baaddiinnaa dadkaya ka fogueya, ayaa Sayidka Rabbiga ahu leeyahay. **10** Waa inaad kafado xaq ah iyo eefaaq xaq ah iyo bad xaq ah lahaataan. **11** Oo eefaaqaha iyo badku waa inay isku qiyas ahaadaan, eefaahudu waa inay qaddaa xomeer toban meelood loo dhigay meeshiis, oo badkuna waa inuu qaadaa xomeer toban meelood loo dhigay meeshiis, oo qiyastuna waa inay ahaataa sida xomeerka. **12** Oo sheqelkuna waa inuu ahaadaa labaatan geeraah, oo maanehiinnuuna waa inuu ahaadaa labaatan sheqel, shan iyo labaatan sheqel iyo shan iyo toban sheqel. **13** Oo qurbaanka aad bixinaysaanna waa kan: xomeer kasta oo sarreen ahba waa inaad ka bixisaan eefaaq lix meelood loo dhigay meesheed, oo haddana xomeer kasta oo shaciir ahba waa inaad ka bixisaan eefaaq lix meelood loo dhigay meesheed. **14** Oo amarka saliidduna waa kan: kor kastaba waa inaad ka bixisaan bad toban meelood loo dhigay meeshiis. Korkuna waa toban bad, sida xomeer oo kale. **15** Oo labadii tiro oo ido ahba waa inaad ka bixisaan wan laga soo kaxeyey daaqaa waraabqaysan oo reer binu Israa'iil, oo waa inaad u bixisaan qurbaan hadhuudh ah, iyo qurbaan la gubo, iyo qurbaanno nabaadiino, si aad iyaga ugu kafaaragguddaan aawadeed, ayaa Sayidka Rabbiga ahu leeyahay. **16** Oo dadka dalka deggan oo dhammu waa inay qurbaankaas amiirkha reer binu Israa'iil siyaan. **17** Oo amiirkha qaybtisu waxay ahaan doontaa inuu qurbaannada la gubo, iyo qurbaannada hadhuudhka, iyo qurbaannada cabniinka bixiyo ayaamaha iidaha iyo wakhtiga ay biluu dhashaan, iyo maalmaha sabtiyada, iyo iidaha reer binu Israa'iil oo dhan. Isagu waa inuu qurbaanka dembiga, iyo qurbaanka hadhuudhka, iyo qurbaanka la gubo, iyo qurbaannada nabaadiinada, diyaariyaa, si reer binu Israa'iil loogu kafaaraggudo. **18** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Bishii kowaad maalinteedii kowaad waa inaad dibi yar oo aan iin lahayn soo wadataa, oo waa inaad meesha quduuska ah nadifisa. **19** Oo wadaadku waa inuu qaar ka soo qaadaa dhiigga qurbaanka dembiga, oo waa inuu mariyaa daarta tiirarkeeda, iyo meesha allabariga saldhiggeeda afartiisa gees, iyo tirarka iridda barxadda gudaha. **20** Oo waa inaad bisha maalinteeda toddobaad saas oo kale u samaysaa mid kasta oo qalad ama aqoonlaan ku dembaaba. Oo waa inaad sidaas daarta ugu kafaaragguddaan. **21** Oo bisha kowaad maalinteeda afar iyo tobnaad waa inaad liddii Kormaridda iiddaan, taasoo ah iid toddoba maalmood ah, waana in la cunaa kibis aan khamiir lahayn. **22** Oo maalintaas amiirkha waa inuu nafsaddiisa iyo dadka dalka oo dhanba dibi qurbaan dembi ah u diyaariyaa. **23** Oo toddobada maalmood oo iiddanaa waa

inuu Rabbiga u diyaariyya qurbaan la gubo, kaasoo ah toddoba dibi iyo toddoba wan oo aan iin lahayn oo uu toddobada maalmoobda maalin kasta diyaariya, oo maalin kastana waa inuu orgi qurbaan dembi u bixiyaa. **24** Oo waa inuu qurbaan hadhuudh oo ah eefaa dibiba iyo eefaa wanba diyaariyya, oo eefah kastana waa inuu hiin saliid ah la bixiyaa. **25** Oo bisha toddobaad maalinteeda shan iyo tobnaadna waa inuu sidaas oo kale sameeyaa iidda toddobada maalmood ah; waa inuu sameeyaa siduu qurbaanka dembiig yahay, iyo siduu qurbaanka la gubo yahay, iyo siduu qurbaanka hadhuudhku yahay, iyo siday saliiddu tahayba.

46 Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Barxadda gudaha irideedaa xagga bari u sii jeeddaa waa inay liixa maalmoond ee la shaqeyyo xidhnaataa, laakiinse maalinta sabtida waa inay furnaataa, oo maalinta bishu dhalatona waa inay furnaataa. **2** Oo amiirku waa inuu ka soo galaa jidka balbalada oo iridda dibadda, oo waa inuu iridda tirkeeda ag istaaga, oo wadaaddadu waa inay qurbaankiisa la gubo iyo qurbaannadiisa nabaadiinada diyaariyaan, oo waa inuu iridda marinkeeda ku sujuudaa, oo markaas waa inuu dibadda u baxaa, laakiinse iridda tan iyo fiidki waa inaan la xidhin. **3** Oo maalmaha sabtida iyo maalmaha biluhu dhashaanba dadka dalka degganu waa inay albaabka iriddaas Rabbiga hortiisa ku sujuudaa. **4** Oo qurbaanka la gubo oo uu amiirku maalmaha Sabtida ah Rabbiga u bixin doono waa inuu ahaadaa lix wan oo yaryar oo aan iin lahayn iyo wan weyn oo aan iin lahayn. **5** Oo wan kasta oo weynba waa in lala bixiyaa qurbaanka hadhuudhka oo eefaa ah, oo wananka yaryar qurbaankooda hadhuudhkana nin waluba waa inuu intuu bixin karo bixiyaa, oo eefaaah kastana hiin saliid ah waa inuu la bixiyaa. **6** Oo maalinta bishu dhalatona waa in la bixiyaa dibi yar oo aan iin lahayn, iyo lix wan oo yaryar iyo wan weyn, oo waa inay kulligood wada ahaadaan kuwo aan iin lahayn. **7** Oo dibi kasta waa inuu la diyaariyya eefaa ah qurbaan hadhuudh oo wan kastana waa inuu eefaaah la diyaariyya, oo wananka yaryarna waa inuu in alla intay gacantiis u karto la diyaariyya, oo eefaaah kastana waa inuu hiin saliid ah la bixiyaa. **8** Oo amiirku markuu galoo waa inuu jidka balbalada oo iriddaas ka soo galaa, oo haddana waa inuu isla iriddaas jidkeeda ka baxaa. **9** Laakiinse dadka dalka degganu markay iidaha Rabbiga hortiisa yimaadaan, kii jidka iridda woqoyi ka soo galaa, waa inuu jidka iridda koonfureed ka baxaa, oo kii jidka iridda koonfureed ka soo galanaa waa inuu jidka iridda woqoyi ka baxaa, oo waa inuusan jidkiiriddii uu ka soo galay dib ugu noqon, laakiinse waa inuu dhanka isaga ku toosan ka baxaa. **10** Oo amiirku waa inuu iyaga dhex galaa markay galaan, oo markii ay baxaanna waa inuu baxaa. **11** Oo iidaha iyo maalmaha waaweyn ee la amray qurbaanka hadhuudhku waa inuu ahaadaa dibigiiiba eefaaah, iyo wankiiba eefaaah, oo wananka yaryarna waa inuu la bixiyaa intuu bixin karo, oo eefaaah kastana waa inuu hiin saliid ah la bixiyaa. **12** Haddaba amiirku markuu diyaariyo qurbaan ikhiyaar ah ha ahaatee qurbaan la gubo amase qurbaanno nabaadiino oo Rabbiga ikhiyaar loo siyo, waa in iridda xagga bari u sii jeeddaa loo furaa, oo isaganu waa inuu qurbaankiisa la gubo iyo qurbaannadiisa nabaadiino u diyaariyya siduu maalinta sabtida yeelo oo kale, oo markaas waa inuu baxaa, oo markuu baxo dabeed waa in iridda la soo xidhaa. **13** Oo adigu waa inaad maalin kasta Rabbiga qurbaan la gubo ugu diyaarisaa wan gu jira oo aan iin lahayn oo waa inaad subax kasta kaas diyaarisaa. **14** Oo kaas waa inaad subax kasta u diyaarisaa qurbaan hadhuudh ah eefaaah lix meelood loo dhigay meesheed iyo hiin saliid ah oo saddex meelood loo dhigay meeshiis in burka wanaagsan lagu daro, oo kaasuu waa qurbaan hadhuudh oo had iyo goorba joogta ah oo amar daa'imiis ah Rabbiga u ah. **15** Oo sidaas subax kasta waa in qurbaan la gubo oo had iyo goor joogta ah loo diyaariyya wanka, iyo qurbaanka hadhuudhka, iyo saliiddaba. **16**

Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Amiirku hadduu wiilashiisa midkood hadiyad siyo, taasu waa dhaxalkiisa, oo wiilashiisa lahaan doona, oo waa hantidooda ay dhaxal ahaan u leeyihiin. **17** Laakiinse hadduu dhaxalkiisa hadiyad ka siyo addoommadiisa midkood, wuxuu iska yeelan doonaa ilaa sanmadda xorriyadda oo dabadeedna waxay u noqon doontaa amiirkii, laakiinse dhaxalkiisa waxaa iska lahaan doona wiilashiisa oo qudha. **18** Oo weliba amirku waa inuusan dadka dhaxalkooda wax uga qaadan si uu iyaga hantidooda uga bixiyo, laakiinse amiirkii waa inuu hantidiisa wiilashiisa ka dhaxalsiyya, si aan dadkugyu nin kastaba hantidiisa uga firdhin. **19** Markaasuu i dhex mariyeer iriddii kadinka dhiniicisa ku tiil, oo wuxuu i geeyey qolladihi quduuska aaha oo wadaaddada oo xagga woqoyi u sii jeeday, oo bal eeg, meel baa ku til dhankooda dambe ee galbeed. **20** Oo wuxuu igu yidhi, Tanu waa meesha ay wadaaddadu qurbaanka xadgudubka iyo qurbaanka dembiga ku karin doonaan, oo ay qurbaanka hadhuudha ku dubi doonaan, si ayan barxadda dibadda ugu bixin oo ayan dadka quduus uga dhigin. **21** Oo haddana wuxuu ii soo bixiyey barxaddii dibadda, oo wuxuu ka dhigay inaan barxadda afarteedi rukun ku soo wareego, oo bal eeg, barxadda rukunkeed kastaba barxad baa ku tiil. **22** Oo barxadda afarteeda rukunba waxaa ku yiil barkardo kala xeraysan oo dhererkoodu afartan dhudhun yahay oo ballaadhkoonduna soddon dhudhun yahay, oo afartaas barxaadood ee rukummadu ku tiil isku qiyasay bay ahaayeen. **23** Oo hareerahooda oo dhanna waxaa laga dhisay meel safan oo afartoobada way ku wareegsanaayeen, oo safaka ku wareegsanna waxaa laga hoos sameeyey meel wax lagu kariyo. **24** Markaasuu igu yidhi, Kuwanu waa meelaha wax lagu kariyo, oo ay midiidinnada daartu allabariga dadka ku karin doonaan.

47 Oo haddana wuxuu mar kale i geeyey daarta alaabkeedii, oo bal eeg, biyaa ka soo hoos baxayay marinkii daarta dhankeeda bari, waayo, daarta horteedu waxay u sii jeedday xagga bari, oo biyuhuna waxay ka soo hoos baxayeen daarta dhankeeda midigta oo ah meesha allabariga dhinaceeda koonfureed. 2 Markaasuu jidkiiridda xagga woqooyi iga soo bixiyey, oo wuxuu ila wareejiyey jidkiidibadda ahaa oo iridda dibadda loo mari jiray oo ku dhinac yiil jidkiixagga bari u sii jeeday, oo bal eeg, biyaa dhankeeda midigta ka dareerayay. 3 Oo ninkii markuu xagga bari tegey isagoo gacanta xadhigga ku haysta wuxuu qiyaasay kun dhudhun, oo wuxuu i soo dhex mariyey biyihii oo anqowyada i jooga. 4 Oo haddana kun dhudhun ayuu qiyaasay oo biyuhuu i soo dhex mariyey, oo biyuhu waxay i joogeeng lowyaha. Oo haddana kun dhudhun ayuu qiyaasay, oo biyuhuu i soo dhex mariyey, oo markanna biyuhu waxay i joogeeng dhexda. 5 Oo haddana kun dhudhun ayuu qiyaasay, oo markan waxay ahaayeen webi aanan lug kaga gudbi karin, waayo, biyihii kor bay u keeceil, oo waxay noqdeen biyo lagu dabaashio iyo webi aan lug lagaga gudbi karin. 6 Oo wuxuu igu yidhi, Willka Aadamow, waxan ma aragtay? Oo haddana wuu i soo waday oo wuxuu igu soo celiyey webiga qarkiisi. 7 Haddaba markaan soo noqday, bal eeg, webiga qarkiisi waxaa ku yiil geedo tiro badan oo dhankaniyo dhankaasba kaga yaal. 8 Oo markaasuu igu yidhi, Biyahanu waxay u baxayaan xagga dalka bari, oo waxay u dhacayaan tan iyo lamadegaanka Caraabaah la yidhaahdo, iyo xagga badda, biyihii baxayayna badday gelayaan oo biyuhuna way bogsan doonaan. 9 Oo meal alla meeshuu webigaasu gaadhaba wax kasta oo nool oo dhaqdhaqaqaaba way noolaan doonaan, oo waxaa jiri doona kalluun aad iyo aad u faro badan, maxaa yeelay, biyahaasuu halkaasyay u tagaan inay biyaha baddu boghsadaan aawadeed iyo in wax kastaabaa ay soonoolaadaan meal alla meeshuu webigaasu gaadhaba. 10 Oo kalluumaystayaashuna waxay istaagi doonaan badda qarkeeda, oo tan iyo Ceyn Gedii iyo ilaa Ceyn Ceglaim inta ka dhex leh waxay ahaan doontaa meal shabagyo laqu wadho, oo kalluunkooduna wuxuu

ahaan doonaa cayn badan oo sida kalluunka badda weyn aad iyo aad u tiro badan. **11** Laakiinse meelaheeda dhoobada iyo biyagaleenkun ahuba ma ay bogsan doonaan, illose waxay ahaan doonaan cusbo miidhan. **12** Oo webiga qarkisanaa dhinacan iyo dhinacaasba waxaa ka bixi doona geed kasta oo la cuno, oo aan caaleentiis dhari doonin, oo aan midhiisiu dhammaan doonin. Oo bil kastaba wuxuu soobixin doonaan midho cusub, maxaa yeelay, biyahoodu waxay ka soo baxaan meesha quduuska ah. Oo midhahoodu waxay ahaan doonaan cunto, caaleentooduna dawo. **13** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Tanu waa inay ahaataa soohdinta aad dalka dhaxal ahaan ugu qaybsan doontaan siday laba iyo tobanka qabiil oo reer binu Israa'iil yihiin. Reer Yuusuf waa inuu laba qaybood helaa. **14** Oo waa inaad dhaxashaan, oo intii midkiin helo waa in kan kalena uu intaas oo kale helaa, waayo, gacantaydaan kor ugu qaaday oo ku dhaartay inaan awowayaashiin siinayo, oo dalkaasuu dhaxal buu idhi ahaan doonaa. **15** Oo dalka soohdintisa dhanku woqooyi waxay ahaan doontaa tan iyo badda weyn iyo jidka Xetlon iyo ilaa meesha laga galoo Sedaad, **16** iyo Xamaad, iyo Beerotaah, iyo Sibrayim oo u dhaxaysa soohdinta Dimishaq iyo soohdinta Xamaad, iyo Xasar Hatiikoon oo ku ag taal soohdinta Xawaan. **17** Oo soohdinta tan iyo badduna waxay ahaan doontaa Xasar Eenaan oo ah soohdinta Dimishaq, oo xagga woqooyina waa soohdinta Xamaad. Taasu waa soohdinta dhanka woqooyi. **18** Oo tan dhanka barina waxay ahaan doontaa Webi Urdun oo u dhhexeeya Xawaan iyo Dimishaq iyo Gilecaad, iyo dalka reer binu Israa'iil. Tan iyo soohdintaas iyo ilaa badda bari waa inaad qiyastaan, oo taasuna waa tan dhanka bari. **19** Oo dhanka koonfureed xaggiisana waa tan iyo Taamaar iyo ilaa biyaha Meriibad Qaadeesh, iyo tan iyo webiga xagga badda weyn, oo taasuna waa soohdinta dhanka koonfureed. **20** Oo tan dhanka galbeedna waxay ahaan doontaa badda weyn ilaa soohdinta koonfureed iyo ilaa la yimaado meal Xamaad ka soo hor jeedda. Oo taasuna waa soohdinta dhanka galbeed. **21** Sidaas waa inaad dalkaas u qaybsataan siday qabiliyoinka reer binu Israa'iil yihiin. **22** Oo waa inaad dhaxal ahaan saami ugu qaybsataan idinka iyo shisheeyayaasha idin dhex deggan oo dhediinna carruurta ku dhalay, oo waxay idhi ahaan doonaan sida kuwa dalka ku dhex dhashay oo reer binu Israa'iil oo kale, oo iyaguna waa inay dhaxal idinkula qaataan qabilooyinka reer binu Israa'iil dhexdooda. **23** Oo Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Kan shisheeyaha ahu qabilkii uu dhex deggan yahay halkaas waa inaad dhaxalkiisa kala siisaan.

48 Haddana kuwanu waa magacyadii qabilooyinka. Xagga woqooyi tan iyo jidka Xetlon agtiisa iyo ilaa meesha Xamaad laga galoo, iyo Xasar Eenaan iyo ilaa soohdinta Dimishaq xaggeeda woqooyi iyo ilaa xagga Xamaad, kuwas oo ah dhinacyada bari iyo galbeed, waxaa jiri doonta qaybta reer Daan. **2** Oo waxaa soohdinta reer Daan dhankeeda bari iyo ilaa dhankeeda galbeed ku xigi doonta qaybta reer Aasheer. **3** Oo waxaa soohdinta reer Aasheer dhankeeda bari iyo ilaa dhankeeda galbeed ku xigi doonta qaybta reer Naftaali. **4** Oo waxaa soohdinta reer Naftaali dhankeeda bari iyo ilaa dhankeeda galbeed ku xigi doonta qaybta reer Manaseh. **5** Oo waxaa soohdinta reer Manaseh dhankeeda bari iyo ilaa dhankeeda galbeed ku xigi doonta qaybta reer Efrayim. **6** Oo waxaa soohdinta reer Efrayim dhankeeda bari iyo ilaa dhankeeda galbeed ku xigi doonta qaybta reer Ruubeen. **7** Oo waxaa soohdinta reer Ruubeen dhankeeda bari iyo ilaa dhankeeda galbeed ku xigi doonta qaybta reer Yahuud. **8** Oo soohdinta reer Yahuud dhankeeda bari iyo ilaa dhankeeda galbeedna waxaa ku xigi doonta meeshaad qurbaan ahaan u bixinaysaan oo ballaadhkeedu yahay shan iyo labaatan kun oo cawsduur, oo dhererkeeduna ula mid yahay sida qaybaha kale middood tan iyo dhankeeda bari iyo ilaa dhankeeda

galbeed inta ka dhex leh, oo meesha quduuska ahuna waxay ku oolli doontaa meeshaas dhexdeeda. **9** Oo meesha aad Rabbiga qurbaan ahaan ugu bixinaysaan dhererkeedu waa inuu ahaadaa shan iyo labaatan kun oo cawsduur, oo ballaadhkeeduna toban kun. **10** Oo meeshaas ah qurbaanka quduuska ah waxaa iska lahaan doona wadaaddada. Dhankeeda woqooyi dhererkeisu waa inuu ahaadaa shan iyo labaatan kun, oo dhankeeda galbeed ballaadhkiisuna toban kun, oo dhankeeda bari ballaadhkiisuna toban kun, oo dhankeeda koonfureed dhererkeisu shan iyo labaatan kun, oo meesha quduuska ah ee Rabbiguna waa inay dhexdeeda ku taallaa. **11** Oo meeshaas waxaa iska lahaan doona wadaaddada quduuska laga dhigay ee reer Saadoq oo adeegidaydii xajiyey oo aan u baadiyoobin sidii ay reer Laawi u baadiyoobeen markay reer Israa'iil baadiyoobeen. **12** Oo meeshaasu waxay iyaga u ahaan doontaa dal qurbaan ah oo ka mid ah dhulka qurbaan ahaan loo bixiyeey, oo soohdinta reer Laawi ku xigta. **13** Oo meel soohdinta wadaaddada ku xigtana waxay reer Laawi ku lahaan doonaan dhuu dhererkeisu yahay shan iyo labaatan kun oo cawsduur, oo ballaadhkiisuna yahay toban kun, oo dhererka oo dhammu waa inuu ahaadaa shan iyo labaatan kun, oo ballaadhkuna waa inuu ahaadaa toban kun. **14** Oo iyagu waa inayn innaba ilisan, ama ayan beddelan, ama ayan dalka midhihiisa hore innaba shisheeye u gudbin, waayo, dhulkaasuu Rabbiguu quduus u yahay. **15** Oo shanta kun oo ka hadhay ballaadhka ah shan iyo labaatanka kun waxay ahaan doontaa meal dadka ka dhexasoya oo ah magaalada la dego iyo agagaarkeeda, oo magaaladuna waa inay ku dhex taallaa. **16** Oo kuwanuna waa inay qiyastaadeed ahaadaan: dhanka woqooyi waa inuu ahaadaa afar kun iyo shan boqol, dhanka koonfureedna afar kun iyo shan boqol, dhanka barina afar kun iyo shan boqol, dhanka galbeedna afar kun iyo shan boqol. **17** Oo magaalada agagaarkeeduna xagga woqooyi waa inuu ahaadaa laba boqol iyo konton, xagga koonfureedna laba boqol iyo konton, xagga barina laba boqol iyo konton, xagga galbeedna laba boqol iyo konton. **18** Oo dhererka ka hadhay oo ku xiga dalka qurbaanka ee quduuska ah dhankiisa bari waa inuu ahaadaa toban kun, oo dhankiisa galbeedna waa inuu ahaadaa toban kun, oo waa inuu ku xigaa dalka qurbaanka ee quduuska ah; oo waxa dhulkaas ka baxaana cunto bay u ahaan doonaan kuwa magaalada ku hawshooda. **19** Oo dhulkaas waxaa beeri doona kuwa magaalada ku hawshooda ee qabilooyinka reer binu Israa'iil ka soo baxa oo dhan. **20** Oo dhulka qurbaanka ah oo dhammu waa inuu ahaadaa shan iyo labaatan kun oo dherer ah iyo shan iyo labaatan kun oo ballaadh ah. Dalka qurbaanka ee quduuska ah oo aad bixinaysaan waa inuu ahaadaa afar gees iyadoo hantida magaaladu ku taal. **21** Oo inta hadhana waxaa iska lahaan doona amiirka, dhinacan iyo dhinacaas oo dalka qurbaanka ee quduuska ah, iyo meesha ay magaaladu ku taalloba, oo ka soo hor jeedda shan iyo labaatanka kun oo dalka qurbaanka ah oo xagga soohdinta bari, iyo dhanka galbeed oo ka soo hor jeeda shan iyo labaatanka kun oo xagga soohdinta galbeed, oo ku xiga qaybaha. Oo intaas waxaa lahaan doona amiirka, oo dalka qurbaanka ee quduuska ah iyo meesha quduuska ah ee daartana waa inay ku dhex yaallaan. **22** Oo weliba xagga hantida reer Laawi iyo xagga hantida magaalada oo ku dhex yaal meesha amiirka oo u dhaxaysa soohdinta reer Yahuud iyo soohdinta reer Benyaamiinba waxaa iska lahaan doona amiirka. **23** Oo qabilooyinka kale oo hadhana tan iyo dhanka bari iyo ilaa dhankeeda galbeed reer Benyaamiin waa inay qayb ka helaan. **24** Oo waxaa soohdinta reer Benyaamiin dhankeeda bari iyo ilaa dhankeeda galbeed ku xigi doonta qaybta reer Simecoon. **25** Oo waxaa soohdinta reer Simecoon dhankeeda bari iyo ilaa dhankeeda galbeed ku xigi doonta qaybta reer Isaakaar. **26** Oo waxaa soohdinta reer Isaakaar dhankeeda bari iyo ilaa dhankeeda galbeed ku xigi

doonta qaybta reer Sebulun. **27** Oo waxaa soohdinta reer Sebulun dhankeeda bari iyo ilaa dhankeeda galbeed ku xigi doonta qaybta reer Gaad. **28** Oo xagga soohdinta reer Gaadna dhankeeda koonfureed soohdintu waa inay ahaataan tan iyo Taamaar iyo ilaa biyaha Meriibad Qaadeesh, iyo tan iyo webiga xagga badda weyn. **29** Kaasu waa dalka aad qabiilooyinka reer binu Israa'iil dhaxal ahaan saami ugu qaybin doontaan, oo intaasuna waa qaybahooda, ayaa Sayidka Rabbiga ahu leeyahay. **30** Oo kuwanuna waa meelaha magaalada laga baxo, xagga dhanka woqooyi waa afar kun iyo shan boqol oo cawsduur. **31** Oo magaalada irdaheedana waa in lagu magacaabaa qabiilooyinka reer binu Israa'iil magacyadooda. Saddexda irdood oo xagga woqooyi irid waa in reer Ruubeen lagu magacaabaa, iridna reer Yahuudah, iridna reer Laawi. **32** Oo xagga dhanka barina waa afar kun iyo shan boqol oo cawsduur, oo saddexda irdood oo xagga barina irid waa in reer Yuusuf lagu magacaabaa, iridna reer Benyaamiin, iridna reer Daan. **33** Oo xagga dhanka koonfureedna qiyastiisu waa afar kun iyo shan boqol oo cawsduur, oo saddexda irdood oo dhanka koonfureed irid waa in reer Simecoon lagu magacaabaa, iridna reer Isaakaar, iridna reer Sebulun. **34** Oo xagga dhanka galbeedna waa afar kun iyo shan boqol oo cawsduur, oo saddex irdood leh, oo irid waa in reer Gaad lagu magacaabaa, iridna reer Aasheer, iridna reer Naftaali. **35** Oo magaalada wareeggeeduna wuxuu ahaan doonaa siddeed iyo toban kun oo cawsduur, oo maalintaas intii laga bilaabona magaalada magaceedu wuxuu ahaan doonaa, Rabbigaa halkaas jooga.

Daanyeel

1 Sannaddii saddexaad oo boqornimadii boqorkii Yahuudah oo ahaa Yehooqaqim waxaa Yeruuusaalem yimid oo hareereeyey boqorkii Baabuloon oo ahaa Nebukadnesar. **2** Saydkuna gacantiisu geliyey boqorkii Yahuudah oo ahaa Yehooqaqim iyo weelashii guriga llaah qaarkood, markaasuu u qaaday waddanka la yidhaahdo Shincaar, iyo gurigii ilaahiisa; oo weelashina wuxuu geliyey gurigii ilaahiisa khasnadda u ahaa. **3** Markaasaa boqorkii la hadlay Ashfenas oo madax u ahaa raggiisi bohommada ahaa, oo wuxuu u sheegay inuu keeno reer binu Israa'iil qaar ka mid ah, oo weliba ah kuwo ka soo farcamay reer boqor, iyo kuwa gobta ah; **4** kuwo dhallinyar oo aan iin lahayn, oo qurqruxoon, oo xagga xigmadda oo dhan ku dheer, oo aqoon badan, oo waxgarasho leh, iyo inta awood u leh inay guriga boqorka istaagaan, iyo inuu iyaga tacliinta iyo afka reer Kaldaiin baro. **5** Boqorkiina wuxuu rukun uga dhigay iyagiin ka mid ah cuntadiisii wanaagsanayd iyo khamrigii uu cabbi jiray, oo wuxuu amray in intii saddex sannadood ah la quudiyo si ay dabadeed boqorka isu hor taagaan. **6** Kuwaasna waxaa ku jiray, oo reer Yahuudah ka mid ahaa, Daanyeel, Xananyaah, Miisha'eel, iyo Casaryaah. **7** Markaasaa amiirkii bohommada ayaa magacy u baxshay oo Daanyeel wuxuu u baxshay Beelteshaasar, Xananyaahna wuxuu u baxshay Shadrag; Miisha'eelna wuxuu u baxshay Meeshag; Casaryaahna wuxuu u baxshay Cabeednegoo. **8** Daanyeelha wuxuu qalbiga ku haystay inuusan isku nijaasayn cuntada wanaagsan ee boqorka iyo khamriga uu cabbo toona; sidaas daraaddeed wuxuu amiirkii bohommada weyddiistay inuu u oggolaado inuusan isnjaasayn. **9** Haddaba llaah wuxuu ka dhigay in Daanyeel raallinimo iyo raxmad ka helo amiirkii bohommada. **10** Markaasaa amiirkii bohommadu Daanyeel ku yidhi, Waaan ka cabsanayaa sayidkayga boqorka ah, oorukuna idiinka dhigay cuntadiinna iyo cabbitinkiinna, waayo, muxuu u arki wejyadiinna oo ka liita kuwa dhallinyarada ah ee aad isku da'da tiihi? Sidaasaad madaxayga khatar ugu gelinaysaan boqorka hortiisa. **11** Markaasaa Daanyeel ku yidhi wakilkiil, amiirkii bohommadu ka dhigay inuu u taliyo Daanyeel, iyo Xananyaah, iyo Miisha'eel, iyo Casaryaah, **12** Waan ku baryayaaye, intii toban maalmood ah na tijaabi annagoo addoommadaada ah, oo ha nala siiyi atar aan cunno iyo biyo aan cabnoba. **13** Dabadeedna wejyadayada hortaada ha lagu fiiryo iyo wejiga dhallinyarada boqorka cuntadiisii cunta; oo markaas annagoo ah addoommadaada sidii aad nagu aragtid noola macaamilo. **14** Sidaasu uga dhegastay xaaladdaas, oo intii toban maalmood ah ayuu tijaabiyyey. **15** Markay tobankii maalmood dhammaadeen, way ka weji qurxonaayeen, wayna ka buurbuurnaayeen dhallinyaradii cuntada boqorka wax ka cuni jirtay oo dhan. **16** Sidaas daraaddeed wakilkiil waa ka qaaday cuntadoodii iyo khamrigii ay cabbi jireen, oo wuxuu siiyey atar. **17** Haddaba afartaas nin oo dhallinyarada ahaa llaah wuxuu siiyey aqoon, iyo inay tacliin iyo xigmad oo dhan ku dhereadaan; Daanyeelha wuxuu garan jiray waxyaalo la tuso iyo riyooyin oo dhan. **18** Oo markii wakhtigii boqorku yidhi, Ha la ii keeno, dhammaadyay ayuu amiirkii bohommadu keenay iyagiin Nebukadnesar hortiisa. **19** Boqorkiina markaasuu la hadlay iyagiin, oo kulligoodna lagama helin mid la mid ah Daanyeel, iyo Xananyaah, iyo Miisha'eel, iyo Casaryaah; sidaas daraaddeed boqorkii bay is-hor taageen. **20** Waxyaalihii boqorku weyddiyyey oo ku saabsan xigmadda iyo waxgarashada, wuxuu ogaaday inay toban jeer kaga fiican yihiin saaxiriintii iyo xiddigiyayaashii boqortooyadiisa joogay oo dhan. **21** Daanyeelha waa sii joogay tan iyo boqorkii Kuuros sannaddiisii kowaad.

2 Oo sannaddii labaad oo boqornimadii Nebukadnesar ayaa hundadiisii ka baabba'day. **2** Markaasaa boqorkii wuxuu ku amray in loo yeetho saaxiriintii, iyo xiddigiyayaashii iyo kuwii reer Kaldaiin ahaa, inay boqorka u sheegaan riyoalinyiksiis. Markaasay soo galeen oo boqorkii hortiisa istaageen. **3** Markaasaa boqorkii wuxuu ku yidhi, Riyaan ku riyooyad, waxaanaan la argaggaxsanahay inaan ogaado waxa riyada micneheedu yahay. **4** Markaasaa kuwii reer Kaldaiin ahaa boqorkii kula hadleen afkii reer Suuriya, waxayna ku yidhaahdeen, Boqorow, weligaaba noolow. Bal riyadaada noo sheeg annagoo addoommadaada ah oo annana waxaanu kuu cadday doonaa fasirkeeda. **5** Boqorkii waa u jawaabay, oo wuxuu ku yidhi kuwii reer Kaldaiin ahaa, Wixii waa iga tegey, oo haddaydnii ii caddayn riyadii iyo fasirkeediiba, waa laydin googooy doonaa, guryahinnaa waxaa laga dhigi doonaa meel digo lagu tuulo. **6** Laakiinse haddaad ii caddaysaan riyadii iyo fasirkeediiba, waxaan idin siin doonaa hadiyad iyo abaalgud iyo ciso weyn; haddaba sidaas daraaddeed ii caddeeya riyadii iyo fasirkeediiba. **7** Ilyan mar labaad bay u jawaabeen oo waxay yidhaahdeen, Boqorow, annagoo ah addoommadaada, riyadii noo sheeg, oo annana waxaanu cadday doonaa fasirkeedi. **8** Boqorkiina waa jawaabay oo wuxuu yidhi, Xaqiqa waan garanayaa inaad wakhti dheer qaadanaysaan, maxaa yeelay, waad og tihiin in wixii iga tegey. **9** Laakiinse haddaydnan riyadii ii caddayn, de markaas sharci kelya ayaaq leadihiin, waayo, waxaad soo diyaarsateen hadal been ah oo kharriban inaad igula hadashaan ilaa uu wakhtigu beddelmo. Haddaba riyadii ii sheega, dabadeedna waan ogaan doonaa inaad fasirkeediina ii caddayn kartaan. **10** Kuwii reer Kaldaiin ahaana boqorkii bay u jawaabeen, oo waxay ku yidhaahdeen, Dhulka ma joogo nin caddayn karaa xalkaaga, boqorow; waayo, lama arag boqor, ama sayid, ama taliye waxan oo kale weyddiyyey saaxir ama xiddigiye, ama mid ka mid ah reer Kaldaiin toona. **11** Waxaad weyddiisay, boqorow, waa wax aan badanaa la weyddiin dadka, qof kale oo boqorka u caddayn karaana ma jiro ilaahyada mooyaane, kuwaasoo aan hoygoodu binu-aadmiga la jirin. **12** Sababtaas daraaddeed ayaa boqorkii cadhooday oo aad buu u dhirfay, oo wuxuu amray in la baabbi'yo raggi Baabuloon oo xigmadda lahaa oo dhan. **13** Amarkina waa baxay, nimanki xigmadda lahaana waxaa la donayay in la wada laayo, markaasay dooneen Daanyeel iyo saaxiibbadis in la laayo. **14** Daanyeelha jawaab buu talo iyo miyir ugu celiyey Aryoog oo ahaa sirkaalkii waardiyyaha boqorka, oo u soo baxay inuu laayo raggi xigmadda lahaa oo Baabuloon oo dhan. **15** Wuxuu Aryoog oo ahaa sirkaalkii boqorka ugu jawaabay, Boqorku muxuu amarka ugu degdegay? Markaasaa Aryoog xalkii ogeysiityey Daanyeel. **16** Markaasaa Daanyeel u galay, oo boqorkii weyddiistay inuu u qabto wakhti uu boqorka ugu caddeeyo riyada fasirkeedi. **17** Markaasaa Daanyeel gurigiiisii tegey, oo xalkii ogeysiityey Xananyaah, iyo Miisha'eel, iyo Casaryaah, oo ahaa saaxiibbadis. **18** inay Ilaaha samada weyddiistaan naxariis ku saabsan qarsoodigan, oo ayan Daanyeel iyo saaxiibbadis la baabbi'in raggi Baabuloon oo xigmadda lahaa intoodii kale. **19** Markaasaa qarsoodigi Daanyeel tusniin loogu muujiyyey goor habeen ah. Daanyeelha Ilaaha samada ayuu u mahadnaqay. **20** Daanyeelha waa jawaabay oo wuxuu yidhi, Ammaan waxaa leh magaca Ilaah weligiis iyo weligiis; waayo, isagaa leh xigmad iyo xoogba; **21** oo wakhtiyada iyo xilliyadana isagaa kala bedbeddela; isagaa bogorro dejya oo bogorro saara. Xigmad buu siyyaa kuwa xigmadda leh, aqoonna wuu siyyaa kuwa wax garta. **22** Wuu muujiyyaa waxyaalaha fog iyo qarsoodigaba; wuuna yaqaan waxa gudcurka ku jira, nuurkuna isaguu la joogaa. **23** Waan kugu mahadnaqayaa, oo waan ku ammaanayaa, Ilaaha awowayaashayow, oo i siiyey xigmad iyo xoog, oo haatan i ogeysiityey wixii aannu

kaa doonaynay; waayo, waad na ogeysiis yaalkii boqorka. **24** Sidaas daraaddeed Daanyeel wuxuu in galay Aryoog, oo boqorku u doortay inuu baabbi'yo raggi xigmadda laahaa oo Baabulloon. Bal i gee boqorka hortiisa, oo anna waxaan boqorka u caddayn doonaa fasirkii riyada. **25** Markaasaa Aryoog haddiiba Daanyeel boqorka u soo geliyey oo wuxuu ku yidhi, Maxaabtiistii reer Yahuudah aayaan ka helay nin ku ogeysiin doona fasirkii riyadaada, boqorow. **26** Markaasaa boqorkii u jawaabay oo ku yidhi Daanyeel, oo magciisa la odhan jiray Beelteshaasar, Ma i ogeysiin kartaa riyadii aan arkay iyo fasirkeediiba? **27** Daanyeelna waa jawaabay isagoo boqorkii hor taagan, oo wuxuu yidhi, Qarsoodigii aad weyddiisay, boqorow, kuuma caddayn karaan rag xigmad lahu, ama xiddigiyayaal, ama saaxiriin, ama kuwa wax sii sheega toona; **28** laakiinse samada waxaa jooga llaah muujija waxyaalahaa qarsoon, oo isagu wuxuu ku ogeysiyyey, boqor Nebukadnesarow, waxa jiri doona ugu dampbaysta. **29** Riyadadii iyo waxyaallii lagu tusay addoo sarirtaada ku jiffa waa kuwan: Boqorow, sariirtaada ayaad ku dul fikiray, oo waxaad istidhi, Maxaa dhici doona hadda ka dib? Oo kan waxyaalo qarsoon muujiyya wuxuu ku ogeysiyyey waxa dhici doona. **30** Laakiinse aniga qarsoodigan la iiguma muujin xigmad an dheerahay dad kale oo nool, laakiinse sababtu waa in lagu ogeysiyyi fasirkii riyadaada, boqorow, iyo inaad ogaatid fikirrada qalbigaaga. **31** Boqorow, waxaad aragtay ekaant weyn. Ekaantun xoogga weynayd, oo dhalaalkeedu aad u wanaagsanaa, hortaaday istaagtay; sooeedkeeduna wuxuu ahaa mid laga cabsado. **32** Ekaantaasna madaxeedu wuxuu ahaa dahab wanaagsan, laabteeda iyo gacmaheeduna waxay ahaayeen lacag, caloosheeda iyo bowdooyinkeeduna waxay ahaayeen naxaas. **33** Lugaheeduna waxay ahaayeen bir, cagaheeda qaar wuxuu ahaa bir, qaarna wuxuu ahaa dhoobo. **34** Oo waxaad aragtay ilaa uu dhagax aan gacmo lagu gooyn ekaantii kaga dhacay cagiih ahaa birta iyo dhoobada, wayna kala burbureen. **35** Markaasaa birtii, iyo dhoobadii, iyo naxaastii, iyo lacagtii, iyo dahabkiibaa wada burbureen, oo waxay noqdeen sida buunshaha meelaha wax lagu tumo; dabayl baana la tagtay, si aan meella loogu helin; markaasaa dhagaxii ekaanta ku dhacay wuxuu noqday buur weyn, oo dhulka oo dhan buuxiyeey. **36** Riyadii waa tan, fasirkiina annagaa ku sheegi doonna boqorka hortiisa. **37** Adigu, Boqorow, waxaad tahay boqorkii boqoradow, oo llaaha samadu siiyey boqortooyada, iyo xoogga, iyo itaalka iyo ammaanta. **38** Oo mee kasta oo binu-aadmigoo joogo, dugaaggaa durka, iyo haadka samadaba gacantuun kuu geliyey, wuxuu ka dhigay inaad xukunto kulligood; adigu madaxii dahabka ahaa baad tahay. **39** Oo waxaa adiga dabadaa kici doona boqortooyo kaa xoog yar, iyo boqortooyo kale oo saddexaad oo naxaas ah oo dhulka oo dhan xukumi doonta. **40** Oo boqortooyada afraadna waxay u xoog badhaan doontaa sida birta; waayo, birtu way jejebisaa, wayna ka adkaataa wax walba; oo sida birtu u burburiso kuwan oo dhan ayay u jejebin oo ay u burburin doontaa. **41** Oo sidaad u aragtay cagaha iyo faraha lugeed oo qaar yahay dhoobadii dheryasameeyaha, qaarna yahay birta, ayay u noqon doontaa boqortooyo kala qaysan, laakiinse waxaa ku jiri doona xooggi birta, sidaad u aragtay birta ku qasan dhoobada dheryaha laga sameeyo. **42** Oo sidii faraha cagaha qaarkood bir u ahaa, qaarna dhoobo u ahaa, ayaa boqortooyada qaarkeedha u xoog badhaan doonaa, qaarkeedha u jabi doonaa. **43** Oo sidaad u aragtay dhoobada dheryaha laga sameeyo iyo birta isku qasan, ayay isugu qasi doonaan farcanka dadka; laakiinse isma ay qabsan doonaan, sida aanay birtu ugu qasmi karin dhoobada. **44** Oo wakhtiga boqorradaas ayaa llaaha samadu dhisi doonaa boqortooyo aan weligeed la baabbi'inayn, ama dowladnimadeedu aanay dad kale uga wareegayn, laakiinse way jejebin doontaa oo baabbi'in doontaa boqortooyoyinkaas oo dhan, markaasay weligeed taagnaan

doontaa. **45** Waayo, waxaad aragtay dhagax buurta laga soo gooyay oo aan gacmo lagu gooyn, oo kala jejebiyey birtii, iyo naxaastii, iyo dhoobadii, iyo lacagtii, iyo dahabki; llaaha weynu wuxuu, boqorow, ku ogeysiyyey waxa dhici doona hadda dabadeed, riyaduna waa dhab, fasirkeeduna waa wax la hubo. **46** Markaasaa boqorkii ahaa Nebukadnesar wejigisa u dhacay, oo u sujuuday Daanyeel, oo wuxuu amray inay u bixiyaan qurbaan iyo foox udgoon. **47** Boqorkiina waa u jawaabay Daanyeel oo wuxuu ku yidhi, Sida runta ah llaahaagu waa llaaha ilaahyada iyo Sayidka boqorrada, iyo mid muujiya waxyaalo qarsoon, maxaa yeelay, waxaad awoodday inaad daaha ka qaaddid qarsoodigan. **48** Markaasaa boqorkii Daanyeel derejeeyey, oo wuxuu siiyey hadiyado badan oo waaweyn, uuuna u dhiibay taladii gobolkii Baabulloon oo dhan, oo wuxuu ka dhigay taliyaha madaxda u ah ragga xigmadda leh oo Baabulloon oo dhan. **49** Daanyeelna boqorkuu weyddiistay inuu ka dhigo Shadrag, iyo Meeshag, iyo Cabeednegoo inay axwaalkii gobolkii Baabulloon u taliyaan, Daanyeelse wuxuu joogay iridda boqorka.

3 Boqor Nebukadnesar wuxuu sameeyey ekaan dahab ah, oo joggeedu lixdan dhudhun yahay, ballaadkeeduna lix dhudhun yahay, oo wuxuu qotomiyyey bannaankii Duuraa oo ku yaal gobolka Baabulloon. **2** Markaasaa Boqor Nebukadnesar wuxuu cid u diray amiirradii, iyo taliyayaashii, iyo saraakiishii, iyo xaakinnadii, iyo khasnajiyadii, iyo waaniyayaashii, iyo madaxdii boliiska, iyo kuwii gobollada xukumay oo dhan, inay u yimaadaan furitaanka ekaanta uu Boqor Nebukadnesar qotomiyyey. **3** Markaasaa amiirradii, iyo taliyayaashii, iyo saraakiishii, iyo xaakinnadii, iyo khasnajiyadii, iyo waaniyayaashii, iyo madaxdii boliiska, iyo kuwii gobollada xukumi jiray oo dhammu u wada yimaadeen furitaankii ekaantii Boqor Nebukadnesar qotomiyyey, oo waxay hor istaageen ekaantii uu Nebukadnesar qotomiyyey. **4** Markaasaa naadiye aad u dhawaaqay, oo yidhi, Dadyowga, iyo quruumaha, iyo kuwa kala afka ahow, waxaa laydinku amray, **5** in markii aad maqashaan codka buunka, iyo biibiiла, iyo kataaradda, iyo shareeradda, iyo kiraarka, iyo cayn kasta oo muusiko ah, aad hoos u dhacdaan oo u sujuuddaan ekaanta dahabka ah oo Boqor Nebukadnesar qotomiyyey, **6** oo mid kasta oo aan hoos u dhicin oo aan u sujuudin, isla saacadidiba waxaa lagu dhex tuuri doonaa foorno dab ah oo ololaysa. **7** Haddaba markii dadkii oo dhammu maqleen codkii buunka, iyo biibiiла, iyo kataaradda, iyo shareeradda, iyo kiraarka, iyo cayn kasta oo muusiko ah ayaa dadyowgii, iyo quruumihii, iyo kuwii kala afka ahaa oo dhammu hoos u dhaceen oo u sujuudeen ekaantii dahabka ahayd oo Boqor Nebukadnesar qotomiyyey. **8** Haddaba wakhtigaas kuwo reer Kaldaiin ah ayaa soo dhowaaday oo Yuhuuddii dacweeyey. **9** Oo intay u jawaabeen bay ku yidhaahdeen Boqor Nebukadnesar, Boqorow, weligaaba noolow. **10** Boqorow, amar baad ku bixisay in nin kastaaba markuu maqlo codka buunka, iyo biibiiла, iyo kataaradda, iyo shareeradda, iyo kiraarka, iyo cayn kasta oo muusiko ah, uu hoos u dhaco oo u sujuudo ekaanta dahabka ah, **11** iyo in mid kasta oo aan hoos u dhicin oo aan u sujuudin, lagu dhex tuuri doono foorno dab ah oo ololaysa. **12** Waxaa jira kuwo Yuhuud ah oo aad u dooratay inay axwaalkii gobolkii Baabulloon u taliyaan, waana Shadrag, iyo Meeshag, iyo Cabeednegoo; haddaba, Boqorow, nimankaasu dan kaama ay lahayn; iyagu uma adeegaan ilaahyadaada, umana sujuuddaan ekaanta dahabka ah oo aad qotomisay. **13** Markaasaa Nebukadnesar intuu dhirfay oo aad u cadhooday ayuu amray in la keeno Shadrag, iyo Meeshag, iyo Cabeednegoo. Markaasay nimankan soo hor taageen boqorkii. **14** Nebukadnesarna wuu u jawaabay oo ku yidhi iyaggi, Shadrag, iyo Meeshag, iyo Cabeednegoo, Ma kas baad u yeesheen inaydaan u adeegin ilaahayga ama aydhaan u sujuudin ekaantayda dahabka ah oo aan qotomiyyey? **15** Haddaba haddaad

diyaar tiihiin in wakhtigii aad maqashaan codka buunka, iyo biibilaha, iyo kataaradda, iyo shareeradda, iyo kiraarka, iyo cayn kasta oo muusiko ah, aad hoos u dhacdaan oo aad u sujuuddaan ekaanta aan sameeyey, hagaag, laakiinse haddaad u sujuudi weydaan, waxaa isla saacaddiiba laydinku dhex tuuri doonaa foorno dab ah oo ololaysa. Kolkaas waa ayo llaaha gacantayda idinka badbaadin doonaa? **16** Markaasaa Shadrag, iyo Meeshag, iyo Cabeednegoo u jawaabeen boqorkii, oo waxay ku yidhaahdeen, Nebukadnesarow, annagu uma baahnin inaannu kaaga jawaabno xaalkan. **17** Haddaba hadday saas tahay, llaahayaga aannu u adeegnaa waa awoodaan inuu naga samatabbixiyo foornada dabka ah oo ololaysa; oo isagu waa naga samatabbixin doonaa gacantaada, Boqorow. **18** Laakiinse haddaanay ahayn, Boqorow, haddaba ogow, inaannan u adeegayn ilaahyadaada, ama aannan u sujuudayn ekaanta dahabka ah oo aad qotomisay. **19** Markaasaa Nebukadnesar aad ugu cadhooday Shadrag, iyo Meeshag, iyo Cabeednegoo, wejigiisiina waa beddelmay; kolkaasu hadlay oo wuxuu ku amray in foornada laga sii kululeeyo toddoba jeer intii hore loo kululayn jiray. **20** Oo wuxuu ku amray niman xoog badan oo ciidankisa ku jiray inay xidhixidhaan Shadrag, iyo Meeshag, iyo Cabeednegoo, oo ay ku dhex tuuraan foornada dabka ah oo ololaysa. **21** Markaasaa nimankii la xidhixidhay iyagoo qaba sirwaalladoodii, iyo khamiisyadoodii, iyo go'yaashoodii, iyo dharkoodii kaleba, oo waxaa lagu dhex tuuray foornadii dabka ahayd oo ololaysay. **22** Boqrka amarkiisu wuxuu ahaa degdeg, foornaduna aad iyo aad bay u kululayd, sidaas daraaddeed ololkii dabku wuxuu dilay nimankii waday Shadrag, iyo Meeshag, iyo Cabeednegoo. **23** Saddexdii nin ee ahaa Shadrag, iyo Meeshag, iyo Cabeednegoona waxay iyagoo xidhixidhan ku dhex dheceen foornadii dabka ahayd oo ololaysay. **24** Markaasaa Boqor Nebukadnesar yaabay, oo haddiiba kacay; oo intuu hadlay ayuu ku yidhi waaniyayaashiisi, Miyaynan saddex nin oo xidhixidhan dabka ku dhex ridin? Markaasay u jawaabeen oo waxay boqorkii ku yidhaahdeen, Taasu waa run, Boqorow. **25** Kolkaasu jawaabay oo yidhi, Bal eega, waxaan arkaa afar nin oo furan, oo dabka ku dhex socda, ee aan waxyeello gaadhin; oo midka afraad soojeedkiisu wuxuu u eg hayah mid ka mid ah wiilasha ilaahyada. **26** Markaasaa Nebukadnesar wuxuu yimid foornadii dabka ahayd oo ololaysay afkeedii, oo intuu hadlay buu yidhi, Shadrag, iyo Meeshag, iyo Cabeednegoo, llaaha ugu Sarreeya addoommadiisow, soo baxa, oo halkan kaalaya. Markaasaa Shadrag, iyo Meeshag, iyo Cabeednegoo dabkii ka soo dhex beekeyn. **27** Markaasaa amiriiradii, iyo taliyayaashi, iyo saraakiishi, iyo bogorka waaniyayaashiisi, iyagoo isku urursan, waxay arkeen inaanu dabku ka adkaan nimankaas jidhkooda, ama aanu timahoodiina halow marin, ama aan sirwaalladoodii beddelmin, ama aan dadka urtiisi gaadhin. **28** Markaasaa Nebukadnesar hadlay oo wuxuu yidhi, Mahad waxaa leh llaaha Shadrag, iyo Meeshag, iyo Cabeednegoo, oo u soo diray malaa'igtiiisa, oo badbaadiiyey addoommadiisa isaga isku halleeyey, oo beddelay hadalkii boqorka, oo jidhkooda bixiyey, inayan u adeegin, ama u sujuudin ilaahe kale llaahooda mooyaane. **29** Sidaas daraaddeed waxaan amar ku bixinayaan in dad kasta, iyo quruun kasta, iyo kuwa kasta oo kala af ah, oo wax xun kaga hadla llaaha Shadrag, iyo Meeshag, iyo Cabeednegoo, la googoyn doono, guryahodana laga dhigi doono meel digo lagu tuulo, maxaa yeelay, ma jiro ilaahe kale oo sidaas wax u badbaadin karaa. **30** Markaasaa boqorkii Shadrag, iyo Meeshag, iyo Cabeednegoo derejо sare ku siiyey gobolkii Baabuloon.

4 Anoo Boqor Nebukadnesar ah waxaan ku leeyahay dadyowga, iyo qurumaha, iyo kuwa kala afka ah oo dhluka oo dhan deggan, Nabudu ha idinku badato. **2** Way ila wanaagsanataay inaan muujiyo calaamadihiyo yaababkii uu llaaha ugu sarreeyaa igu sameeyey. **3** Calaamadihiisu waaweynayaa! Yaababkisuna

xoog badanaa! Boqortooyadiisu waa boqortooyo weligeed jiraysa, dowladnimadiisuna waa mid jiraysa fac ilaa fac. **4** Anoo Nebukadnesar ah gurigaygaan ku nasanayay, oo waxaan ku raaxaysanayay daartayda weyn. **5** Waxaan arkay riyo iga cabsiisay, markaasaa fikirradaydii aan sariirtayda la jifay, iyo waxyaalihii lay tusay iga argaggixiyeen. **6** Sidaas daraaddeed waxaan amar ku bixiyey in hortayda la soo taago nimankii xigmadda laaha oo reer Baabuloon oo dhan, inay ii caddeeyaan fasirkii riyada. **7** Dabadeedna waxaa ii yimid saaxiriintti, iyo xiddigiyayaashii, iyo kuwii reer Kaldaiyi, iyo kuwii wax sheegi jiray; markaasaan riyadii ku hor sheegay; laakiinse fasirkii iima ay caddayn. **8** Laakiinse ugu dambaystii waxaa i hor yimid Daanyeel, oo la odhan jiray Beelteshaasar, sida magaca ilaahay, oo ilaahyada quduuskaa ruuxoodu ku jiro; markaasaan riyadii ku hor sheegay isagii, oo ku idhi, **9** Beelteshaasarow, saaxiriinta madaxdoodiiliyow, waan ogahay in ilaahyada quduuskaa ruuxoodii kugu jiro, oo aan qarsoodiina ku dhibin, ee haddaba ii sheeg waxyaalihii aan ku arkay riyadaydi, iyo fasirkoodiiba. **10** Sidan bay ahaa yeen waxyaalihii aan arkay anigoo sariirtayda ku jiifa: waxaan arkay geed dhluka ku dhex yaal, dhererkiiusuna waa weynaa. **11** Geedkii waa koray, wuuna xoog badnaa, dhererkiiisa wuxuu gaadhaday cirk, waxaana laga arkay meesha dhluka ugu shishaysa. **12** Caleemihisuna way qurxonaayeen, midhihiisuna way badnaayeen, waxaana ku til cunto ku wada filan wax walba. Xayawaankii duurkuna hoostiisay hadhsanayeen, haadka cirkuna waxay ku hoyan jireen laamiihiisa, oo wax jidh leh oo dhammuna isagay wax ka cuni jireen. **13** Anoo sariirtayda jiifa waxaan ku arkay waxyaalihii lay tusay, mid wax dhawra oo quduus ah oo samada ka soo degay. **14** Markaasuu intuu aad u qayliyey yidhi, Geedka gooya, laamiihiisana ka jara, caleemihisana ka daadiya, midhihiisana kala firdhiya; xayawaanku hoostiisa ha ka fogaadeen, haadkuna laamiihiisa. **15** Habase yeeshee jiridda iyo xiddiddadiisa dhluka ku dhex daaya, iyagoo ku xidhan xadhib bir iyo naxaas ah, doogga jilicsan oo berrinka dhediisa, oo dharabka samadu ha qoyo, oo qaybtisuna ha la jirto xayawaanka ku dhex jira doogga dhluka. **16** Qalbigiisuna kan dadka ha ka beddelmo, qalbiga xayawaankana isaga ha la siyyo; toddoba wakhtina ha gudbeen. **17** Xukunkii waxaa amray kuwa wax dhawra xaalunku wuxuu ku jiraa hadalka kuwa quduuska ah, sababtu waa in waxa noolu ogaadaan in Ka ugu Sarreeyaa u taliyo boqortooyada dadka, oo uu siyo ku alla kii uu doonayo, oo uu madax uga dhigo kan dadka ugu hooseeya. **18** Anigoo ah Boqor Nebukadnesar aayaan riyadan arkay, adna Beelteshaasarow, fasirkeeda caddee, waayo, nimankii xigmadda leh ee boqortooyadaya joogay oo dhammu way kari waayeen inay fasirkii ii caddeeyaan; laakiinse adigu waad kartaa, waayo, ruuxii ilaahyada quduuska ah ayaa kugu jira. **19** Markaasaa Daanyeel oo magiciisu ahaa Beelteshaasar, ayaa inta wakhti ah yaabbanaa, fikirradiisiina wuu la welwelay. Markaasaa boqorkii u jawaabay oo ku yidhi, Beelteshaasarow, ha ka welwelin riyada ama fasirkeeda. Beelteshaasarna waa jawaabay oo yidhi, Sayidkayjiiyow, riyadu ha u noqoto kuwa ku neceb, fasirkeeduna ha u noqdo cadaawayaaashaada. **20** Geedkii aad aragtay, oo koray, oo xoogga badhaa, oo dhererkiius cirkga gaadhaday, ee dhluka oo dhan laga arkayay, **21** oo caleemihisuna way qurxonaayeen, midhihiisuna badnaayeen, oo cuntada wax walba ku filan ku til; oo hoostiisa xayawaanka duurku hadhsanayeen, oo laamiihiisa haadka cirku rugta ka dhigay, **22** waa adiga oo koray oo xoog badan yeeshay Boqorow, waayo, weynaantaadii way badatay oo cirkga gaadhaday dowladnimadaaduna meesha dhluka ugu shishaysa. **23** Oo waxaad aragtay mid wax dhawra oo quduus ah oo samada ka soo degaya, isagoo leh, Geedka gooya, oo baabbi'iya; habase yeeshee jiridda iyo xiddiddadiisa dhluka ku daaya, iyagoo ku xidhan xadhib bir iyo naxaas ah, doogga jilicsan oo berrinka dhediisa, oo dharabka

samadu ha qoyo, qaybitisuna ha la jirto xayaanka duurka, jeeray toddoba wakhti gudbaan, **24** fasirkii waa kan, Boqorow, waana amarkii Ka ugu Sarreeya, oo kugu soo degay adoo sayidkayga ah boqorow. **25** Dadka waa lagaa fogayn doonaa, oo waxaada la joogi doontaa xayaanka duurka, oo sidii dibi ayaad doog u cuni doontaa, oo waxaa ku qoyn doona dharabka samada, toddoba wakhtina waa ku gudbi doonaan, jeeraad ogaato in Ka ugu Sarreeyaa u taliyo boqortooyada dadka, oo uu siyo ku alla kii uu doonayo. **26** Oo sida loo amray in la daayo jiridda iyo xididdada geedka, aaya boqortooyadaadi hubaal ku noqon doontaa, markaad ogaato inay samooyinku wax u taliyaan. **27** Haddaba Boqorow, taladayda aqbal, dembiyadaadana xaqnimo ku jebi, xumatooyinkaaganu ku jebi naxariista aad masaakiinta u naxariisatid si ay xasilloonaantaadu u sii raagto. **28** Waxyalahan oo dhammu waxay ku dheceen Boqor Nebukadnesar. **29** Laba iyo tobant bilood dabadoodna wuxuu dhex socday gurigii boqornimada ee reer Baabuloon. **30** Markaasaa boqorkii hadlay oo yidhi, Sow tanu ma aha Baabulointti weynayd, oo aan u dhisay meebl boqornimadu rug u leedahay, oo aan ammaanta weynaantayda ugu dhisay xoogga itaalkayga? **31** Intii hadalkaasuu weli boqorka afkiisu ku jiray aaya cod samada ka dhawaaqay, oo yidhi, Boqor Nebukadnesarow, adaa lagula hadlayaa, boqortooyadii waa kaa tagtay. **32** Oo dadka waa lagaa eryi doonaa, oo waxaada la joogi doontaa xayaanka duurka, oo waxaa lagaa dhigi doonaa inaad doog u cunto sidii dibi, toddoba wakhtina way ku gudbi doonaan, jeeraad ogaato in Ka ugu Sarreeyaa u taliyo boqortooyada dadka, oo uu siyo ku alla kii uu doonayo. **33** Oo isla saacaddiiba waxyaalihii waa ku dheceen Nebukadnesar; kolkaasaa dadkii laga eryay, sidii dibina doog buu u cunay, jidhkiisiina waxaa qoyay dharabkii samada, ilaa ay timihiisii u bexeen sida baalal gorgor, ciddiyihiisiina sida ciddiyo haadeed. **34** Oo markii wakhtigii dhammaaday ayaan anigoo ah Nebukadnesar indhaha kor u taagay, waxgarashadaydiina way ii soo noqotay, markaasaan ku mahadnaqay Ka ugu Sarreeya, waanan ammaanay oo ciseeyey kan weligis nool; waayo, dowladnimadisu waa dowladrimo aan weligeed dhammaanayn, boqortooyadiisuna waxay raagtaa fac ilaa fac; **35** oo kuwa dhulka deggan oo dhammu isaga lama simna, siduu doono ayuu ciidanka samada iyo dadka dhulka degganba ka yeelaa; mana jiro mid gagacintsiis oojojin karaa ama ku odhan karaa, Maxaad samaynaysaa? **36** Isla markiiba waxgarashadaydiin way ii soo noqotay; oo ammaanta boqortooyadayda awaaeeday aaya weynaantaydi iyo dhalaalkaygii iigu soo noqdeen; markaasay waaniyayaashaydi iyo saraakiishaydi i doondooneen, oo boqortooyadaydi baa la ii dhisay, oo derejo aad u weyn baa la iigu daray. **37** Haatan anigoo ah Nebukadnesar waxaan ammaanayaa oo sarraysiinayaa, oo cisaynayaa Boqorka samada, waayo, shuqulliadiisa oo dhammu waa run, jihadkiisuna waa xaq; oo kuwa kibirku ku socdana isagaa kara inuu hoosaysiyo.

5 Markaasaa Boqor Beelshaasar wuxuu diyaafad weyn u sameeyey kun nin oo saraakiishiisii ah, markaasuu khamri ku hor cabby kunkii nin. **2** Beelshaasar markuu dhadhamihey khamrigii ayuu amray in la keeno weelashii dahabka iyo lacagta ahaa, oo aabbhiis Nebukadnesar ka soo qaaday macbudkii Yeruusaalem ku yiil, in boqorka iyo saraakiishiisa, iyo naagiihiisii, iyo naagiihiisii addoommaha ahaa ay wax ku cabbaan. **3** Markaasay keeneen weelashii dahabka ahaa oo laga soo qaaday macbudkii guriga ilaa haa ee Yeruusaalem ku yiil; oo boqorkii iyo saraakiishiisii, iyo naagiihiisii iyo naagiihiisii addoommaha ahaa ay wax ku cabbeen. **4** Khamri bay cabbeen, oo waxay ammaaneen laahayadii dahabka, iyo lacagta, iyo naxaasta, iyo birta iyo qoryaha, iyo dhagaxa ahaa. **5** Isla saacaddaas waxaaa soo baxay nin gagacintsiis faraheed, oo waxay wax ku qoreen nuuraddii derbiga ka soo hor jeeday laambadda, oo gurigii boqorka, boqorkiina wuu arkay gagacintsiis faraheed, oo waxay qortay. **6** Markaasaa boqorka wejijiisi

beddelmay, fikirradiisiina wuu la welwelay; xubniih dhexdiisuna way debceen, lowyihiisiina way isku dhacdhaceen. **7** Markaasaa boqorkii kor u qayliyey oo yidhi, li keena xiddigiyayaasha iyo kuwa reer Kaldaiiin ah iyo kuwa wax sheega. Boqorkiina waa la hadlay raggi xigmadda lahaa ee Baabulloon oo ku yidhi, Ku allii kii fartan akhriya, oo fasirkeeda ii caddeeya, waxaa loo gelinayaa dhar guuduan, qoortana waxaa loo sudhayaa silsilad dahab ah, oo wuxuu noqon doonaa taliyaha saddexaad oo boqortooyada. **8** Markaasaa waxaa soo galay boqorka raggiisi xigmadda lahaa oo dhan, laakiin partii way akhriya kari waayeen, boqorkiina fasirkii way u caddayn kari waayeen. **9** Markaasaa Boqor Beelshaasar aad iyo aad u argaggaxay, wejijiisiina waa beddelmay, saraakiishiisina way welweleen. **10** Markaasaa boqorka iyo saraakiishiisii hadalkoodii awadiis aaya boqoraddii u soo gashay gurigii diyaafadda; kolkaasay boqoraddii hadashay oo tidhi, Boqorow, weligaaba noolow; fikirraadaa yaa kaa argaggixin, wejjiagauna yuusan beddelmin. **11** Nin ruuxii ilaahyada quduuska ahu ku jiro aaya boqortooyadaada jooga, oo jeerkii aabbahaa aaya waxaa laga helay nuur iyo waxgarasho iyo xigmad u eg xigmaddii ilaahyada; oo Boqor Nebukadnesar oo ahaa aabbahaa, boqorow, wuxuu isaga ka dhigay madaxdii saaxiriinta, iyo xiddigiyayaasha, iyo kuwa reer Kaldaiiin ah, iyo kuwa wax sheega; **12** maxaa yeelay, waxaa laga helay ruux aad u wanaagsan, iyo aqoon, iyo waxgarasho, riyooyinkana wuu fasirii jiray, waxa daahanna wuu muujin jiray, shakigana wuu saari jiray, oo kaasu waa Daanyeel, kii boqorku u bixiyeet Beelteshaasar. Haddaba Daanyeel ha loo yeedho, oo isna fasirkii wuu caddayn doonaa. **13** Markaasaa Daanyeel la soo hor taagay boqorka. Boqorkiina waa la hadlay oo Daanyeel ku yidhi, Ma waxaad tahay Daanyeelkii ka mid ahaa kuwii Yahuudah laga soo dhacay, oo boqorkii aabbahay ahaa Yahuudah ka keenay? **14** Waxaa la iiga kaa sheegay inuu ruuxa ilaahyadu kugu jiro, oo lagaa dhex helay nuur iyo waxgarasho iyo xigmad aad iyo aad u wanaagsan. **15** Haddaba raggi xigmadda lahaa iyo xiddigiyayaashii baa lay soo hor taagay inay fartan akhriyaan, oo ay ii caddeeyaan fasirkeeda, laakiin way kari waayeen inay ii caddeeyaan waxaas fasirkiiisa. **16** Laakiinse waxaa la iiga kaa sheegay inaad wax fasiri kartid, shakigana saari kartid; haddaba haddaad farta akhriyi kartid oo aad fasirkeeda caddayn kartid, waxaa lagu xidhi doonaa dhar guduudan, waxaad qoortana ku qabi doontaa silsilad dahab ah, oo waxaad noqon doontaa taliyaha saddexaad oo boqortooyada. **17** Markaasaa Daanyeel jawaabay oo yidhi isagoo boqorkii hor taagan, Boqorow, hadiyadahaaga iska hayso, abaalgudyadaadana ku kale sii; habase yeeshaa farta waan kuu akhriyi doonaa, fasirkana waan kuu caddayn doonaa. **18** Boqorow, Ilaaha ugu Sarreeyaa wuxuu aabbahaa Nebukadnesar siiyey boqortooyada, iyo weynaan, iyo ammaan, iyo derejo, **19** oo weynaantii uu siiyey aawadeed ayay dadyowgii iyo quruumihi iyo kuwii kala afka ahaa oo dhammu la gariireen oo ka cabsadeen. Kuu doonayay wuu dilay, kuu doonayayna wuu reebay; oo kuu doonayay wuu sarraysiiyey, kuu doonayayna wuu hoosaysiyyey. **20** Laakiinse markuu dhulka kor isaga qaaday oo ruuxiisi kibir la qallafsanaaday ayaa carshigii boqornimadisa laga dejiyey, ammaantiisiina waa laga qaaday. **21** Markaasaa binu-aadmiga laga eryay, qalbigiisiina waxaa laga dhigay sida kan dugaagga, wuxuuna la joogay dameeraha duurka, oo wuxuu doogga u daaqay sida dibida, jidhkiisana waxaa qoyay dharab samada ka soo dhacay ilaa uu ka ogaaday in Ilaaha ugu Sarreeyaa u taliyo boqortooyada dadka, oo uu madax uga dhigo ku alla kii uu doonayo. **22** Beelshaasarow, adigoo wiilkiiisii ah, ma aadan is-hoosaysiin in kastoo aad waxyalahan oo dhan ogayd; **23** laakiinse waad iska sarraysiisay Sayidka samada; oo waxaa lagu hor keenay weelashii gurigiiisa, markaasaa adiga iyo saraakiishaada, iyo naagahaaga, iyo

naagahaaga addoommaha ahu aad khamri ku cabteen; oo waxaad ammaantay ilaahyada lacagta iyo dahabka ah, iyo kuwa naxaasta, iyo birta, iyo qoryaha, iyo dhagaxa ah, oo aan waxba arkin, waxna maqlin, waxna ogayn: oo Ilaaha neeftaadu gacantiisa ku jirto, oo jihadkaaga oo dhan lehna ma aadan ammaanin; 24 dabadeed gacanta isaga xaggiisa laga soo diray, oo waxay qortay fartan. 25 Oo waa tan farti la qoray, MENE, MENE, TEQEEL, UUFARSIN. 26 Waa kan waxaas fasirkisi: MENE: Waxay ka dhigan tahay, Ilaah waa tiryey boqortooyadaada, wuuna dhammeeyey. 27 TEQEELna waxaa weeye, Kafadaha waa lagugu miisaamay oo wax baa kaa dhinnaaday. 28 FERESna waxaa weeye, Boqortooyadaadii waa la qaybiyey, oo waxaa la siiyey reer Maaday iyo reer Faaris. 29 Markaasaa Beelshaasar amar bixiyey, oo waxay Daanyeel u xidheen dhar guduudan, qortana waxaa loo geliyey silsilad dahab ah, markaasaa la naadiyey inuu noqonayo taliyaha saddexaad oo boqortooyada. 30 Habeenkaasaa la dilay Beelshaasar boqorkii reer Kaldaiyiin. 31 Oo Daariyus oo ahaa reer Maaday oo laba iyo lixdan jir ahaa, ayaa boqortooyadii qabsaday.

6 Daariyus waxaa la wanaagsanaa inuu boqortooyadiisa u yeelo boqo iyo labaatan amiri, oo boqortooyada oo dhan wada gaadha; 2 oo wuxuu iyagi kaa sara mariyey saddex taliye, oo Daanyeel ka mid ahaa; inay amiirradu iyaga la xisaabtamaan, oo aan boqorka khasaare ku dhicin. 3 Markaasaa Daanyeel laga soocay taliyayaashii iyo amiirradi, maxaa yeelay, waxaa isaga ku jiray ruux aad u wanaagsan; boqorkiina wuxuu ku fikiray inuu talada boqortooyada oo dhan u dhiibo. 4 Markaasaa taliyayaashii iyo amiirradii waxay doondooneen sabab ay Daanyeel ku dacweeyaan oo xagga boqortooyada ku saabsan; laakiinse way waayeen sabab iyo xumaan toona; maxaa yeelay, isagu wuxuu ahaa aamiin, oo qalad iyo xumaan toona lagama helin. 5 Markaasay nimankaasuu waxay isku yidhaahdeen, Sabab ku heli mayno Daanyeelkan, haddaynon ku helin xagga sharciga ku saabsan Ilaahiisa. 6 Markaasaa taliyayaashii iyo amiirradii la shireen boqorkii, oo waxay ku yidhaahdeen, Boqor Daariyusow, weligaaba noolow. 7 Madaxweynayaashii boqortooyada oo dhan, iyo taliyayaashii, iyo amiirradi, iyo waaniyayaashii, iyo saraakiishii, waxay ku tashadeen inay dhisaan qaynuun boqornimo iyo amar leh, Ku alla kii intii soddon maalmood ah wax weyddista ilaahe kale ama nin, adiga mooyaane, Boqorow, waa in lagu rido bohosha libaaxyada. 8 Haddaba, Boqorow, amarka dhis, oo qorniinka saxeex si uusan u beddelmin, sida sharciga reer Maaday iyo reer Faaris uusan u beddelmin oo kale. 9 Sidaas daraaddeed Boqor Daariyus waa saxeeyay qorniinkii iyo amarkii. 10 Daanyeelna markuu ogaaday in qorniinkii la saxeeyay ayuu guriigii galay, haddaba daaqadhihi qolkiisa oo xagga Yerusaaleem u jeedday way furnaayeen, oo saddex jeer buu maalintiba jilbo joogsan jiray oo tukan jiray, oo Ilaahiis ku mahadnaqi jiray, siduu hore u yeeli jiray. 11 Markaasay nimankii isu soo shireen, oo waxay heleen Daanyeel oo wax weyddiisanaya oo baryaya Ilaahiis. 12 Markaasay u soo dhowaadeen, oo waxay boqorka hortisi kaga hadlen wax ku saabsan amarkii boqorka, oo waxay yidhaahdeen, Miyaadan saxeexin amar leh, Ku alla kii, intii soddon maalmood ah, wax weyddista ilaahe kale ama nin, adiga mooyaane, waa in lagu rido bohosha libaaxyada? Boqorkiina waa u jawaabay oo ku yidhi, Taasu waa run, sida sharciga reer Maaday iyo reer Faaris ku qoran oo aan beddelmi karin. 13 Markaasay jawaabeen oo waxay boqorkii hortiisa ka yidhaahdeen, Boqorow, Daanyeelkii ka mid ahaa kuwii Yahudah laga soo dhacay, dan kama leh adiga iyo amarkii aad saxeexday toona, laakiinse saddex jeer buu maalin walba Ilaahiisa wax weyddiista. 14 Markaasaa boqorkii markuu hadalkaas maqlay ayuu aad uga xumaaday, oo isku dayay inuu Daanyeel samatabbixyo; oo

ilaqorraxdu ka dhacday ayuu hawshoonayay inuu isaga badbaadiyo. 15 Markaasay nimankii giddigood boqorkii ku soo shireen, oo waxay boqorkii ku yidhaahdeen, Bal ogow, Boqorow, inay sharci reer Maaday iyo reer Faaris tahay inaan la beddelin qaynuun ama amar uu boqorku dhiso. 16 Markaasaa boqorkii amray, oo Daanyeel waa la soo kexeyey oo lagu dhex tuuray bohoshi libaaxyada. Boqorkiina waa la hadlay Daanyeel, oo ku yidhi, Ilaahaga aad had iyo goorba u adeegto ayaa ku samatabbixin doona. 17 Markaasaa dhabax la keenay, oo bohoshi afkeedii la saaray; oo boqorkii baa ku shaabadeeyey shaabaddiisi, iyo shaabaddi saraakiishiisa, inaan waxba laga beddelin xaaladda Daanyeel. 18 Dabadeedna boqorkii baa gurigiisi tegey, oo habeenkaas wuu soomanaa: alaabti muusikadana looma keenin, hurdadiina waa ka duushay. 19 Boqorkii intuu aroor hore kacay ayuu degdeg u tegey bohoshi libaaxyada. 20 Oo markuu u soo dhowaaday bohoshi Daanyeel ku jiray ayuu si weyn u ooyay; markaasa boqorkii hadlay oo Daanyeel ku yidhi, Daanyeelow, Ilaaha nool midliidinkisow, Ilaahaga aad had iyo goor u adeegtaa ma awoodi karaa inuu libaaxyada kaa samatabbixyo? 21 Markaasaa Daanyeel boqorkii ku yidhi, Boqorow, weligaaba noolow. 22 Ilaahay malaa'igtiisi buu soo diray, oo waxay xidhaya libaaxyada afkoodii, oo waxba ima ay yeelin; waayo, wuxuu arkay inaanana xaq qabin; xaggaagan, Boqorow, waxba kuma aanan yeelin. 23 Dabadeedna boqorkii aad iyo aad buu u farxay, oo wuxuu ku amray in Daanyeel bohosha laga soo bixiyo. Sidaasaana Daanyeel bohoshi looga soo bixiye, korkiisiina innaba waxyeello lagama helin, maxaa yeelay, Ilaahiis buu isku halleyeyey. 24 Dabadeedna boqorkii baa amar bixiyey oo waxaa la keenay nimankii Daanyeel dacweeyey, oo bohoshi libaaxyada ayaa lagu dhex tuuray, iyagi iyo carruurtoodii iyo naagahoodiiba; markaasaa libaaxyadii qabsadeen intayan bohoshi salkeeda soo gaadhiin, lafahoodii oo dhanna way burbursadeen. 25 Markaasaa boqorkii Daariyus warqado u qoray dadyowgii, iyo quruumihii, iyo kuwii kala afka ahaa oo dhan, oo dhulka oo dhan degganaa; oo wuxuu ku yidhi, Nabadu ha idinku batado. 26 Waaan amar ku bixinayaa in dadka dowladnimada boqortooyadaya oo dhan ay ku hor gariraan oo ka cabsadaan Ilaahe Daanyeel; waayo, isagu waa Ilaahe nool, oo weligiis jiraya, boqortooyadiisuna waa mid aan la baabbi'in karayn, dowladnimadiisuna way jiri doontaa ilaa ugudambaya. 27 Isagu wax waa samatabbixiyyaa oo badbaadiyyaa, samada iyo dhulkana wuxuu ku sameeyaa calaamado iyo yaabab, waana kii Daanyeel ka samatabbixiyye xoogii libaaxyada. 28 Sidaasu Daanyeelkan ugu barwaqaobay boqornimadii Daariyus, iyo bogornimadii Kuurosii reer Faaris.

7 Sannaddii kowaad oo boqorkii Baabuloon oo ahaa Beelshaasar, ayaa Daanyeel riyooday, waxna waa la tusay isago sariirtiisa ku jiifa; markaasuu riyadii qoray, waxyaaliihii dhammaantoodna wuu sheegay. 2 Daanyeel wuu hadlay oo yidhi, Waaan riyadaydiib habeennimo ku arkay aftarii dabaylood oo samada, oo badda weyn ku soo dhacaysa. 3 Oo waxaa baddii ka soo baxay afar bahal oo waaweyn, ee midba kan kale ka duwan yahay. 4 Midkii kowaad wuxuu u ekaa libaax, baalal gorgorna wuu lahaa, oo waan fiirinayay ilaa baalashii laga rifay, oo dhulka kor baa looga qaaday, oo waxaa lagu taagay laba lugood sidii nin oo kale, nin qalbigiisna waa la siiyey. 5 Oo bal eeg, bahal kale oo labaad oo orso u ekaa, oo dhinac keliya ayuu ku taagnaa, oo saddex feedhood baa afka ugu jiray ilkihiisa dxhexdood: oo waxaa lagu yidhi, War kac, oo dad badan cun. 6 Dabadeedna waxaan arkay mid kale oo shabeel u eg, oo dhabarka ku leh afar baal oo haadeed, bahalku wuxuu kaloo lahaa afar madax; oo waxaa la siiyey dowladnimo. 7 Dabadeedna waxaan riyadii habeennimada ku arkay bahalkii afraad, oo ahaa mid laga

cabsado oo xoog badan, aad buuna u darna; oo wuxuu lahaa ilko waaweyn oo bir ah; wax buuna cunay oo burburiyey, intii hadhayna wuu ku tuntay; oo wuu ka wada duwanaa bahalladii kale oo ka horreeyey isaga; oo wuxuu lahaa toban gees. **8** Waxaan ka fiirsaday geesihii, oo bal eeg, waxaa dhexdoodidii ka soo baxay gees kale oo yar; markaasaa hortiisa waxaa ka ruqay saddex gees oo kuwii hore ka mid ah, geeskaas waxaa ku yiil indho u eg indho dad, iyo af ku hadlaya waxyaaloo waaweyn. **9** Waxaan fiirinay ilaa carshioo meel la dhigay, oo waxaa ku fadhiistay mid da' weyn; oo dharkisu wuxuu u caddaa sida barafka cad, timaha madaxiisuna waxay u ekaayeen sida suuf saafi ah, carshigisu wuxuu ahaa olol dab ah, giringirihisuna waxay ahaayeen dab wax gubaya. **10** Oo waxaa hortiisa ka soo dareeray oo ka soo baxay durdur dab ah; oo waxaa u adeegayay kumaan kun iyo kumaan kun, hortiisana waxaa taagnaa toban kun oo min tobantun ah; oo xukunkiina waa la dhigay, kitaabbaadiina waa la furay. **11** Wakhtigaas aad baan u fiirihey, codkiit hadallada waaweynnaa oo geesku ku hadlay aawadiis; oo waxaan fiirinay ilaa bahalkii la dilay, bakhtigii siina waa la baabbi'ihey, oo waxaa loo dhiibay si dab loogu gubo. **12** Oo bahalladii kale ee hadhayna dowladnimadiidii waa laga qaaday, cimrigoodiise waa la dheereeyey ilaa waa iyo wakhti. **13** Riyadii habeennimada waxaan ku arkay mid u eg wiilkii aadan aha oo ku yimid daruuraha samada, oo wuxuu u yimid, kii da'da weynaa, oo waa loo soo dheweeyey oo hortiisa loo taagay. **14** Oo waxaa la siiyey dowladnimo iyo ammaan iyo boqortooyo, inay dadyowga, iyo quruumaha, iyo kuwa kala afka ahu u wada adeegaan. Dowladnimadiis u waa dowladnimo weligeed jiraysa, oo aan dhammaanayn, boqortooyadiisuna waa mid aan la baabbi'in doonin. **15** Anigan Daanyeel ahna, ruuxaygu jidhkayguu ku murugaysnaa oo waxyaalihii lay tusayna, way iga argaggixiyeen. **16** Oo waxaan ku soo dhowaaday kuwii meeshas taagnaa midkood, oo waxaan weyddihey runta ku saabsan waxyaalahan oo dhan. Markaasuu ii sheegay oo ii caddeeyey waxyaalahaas fasirkoodii oo dhan. **17** Afartan bahan oo waaweynnaa waa afar boqor, oo dunida kici doona. **18** Laakiinse Ka ugu Sarreya quduusiintisa ayaa boqortooyada qaadan doonta, oo waxay yeelan doonaan boqortooyada weligood iyo xataax weligood iyo weligood. **19** Dabadeedna waxaan jeelaaday inaan ogaado runtii ku saabsanayd bahalkii afraad, oo ku duwanaa dhammaantood, oo aad iyo aad cabsida u lahaa, oo ilkihiis birta ahaayeen, oo ciddiyahiisuna naxaasta ahaayeen; oo wax cunay, oo waxna burbursanayay, intii hadhayna ku tumanayay. **20** Iyo tobankii gees oo madaxiisa ku yiil, iyo geeskii kale oo soo baxay oo hortiisa ay saddexdu ka dhaceen, kaasu waa geeskii indhaha lahaa, iyo afka waxyaalaha waaweyn ku hadlayay, oo araggiisu kuwa kale ka xoog badnaa. **21** Waan fiirihey, oo isla geeskaas ayaa quduusiinta la diriray; wuuna ka adkaaday; **22** ilaa uu kii da'da weynaa yimid, oo xukunki la siiyey quduusiinti Ka ugu Sarreya, oo uu yimid wakhtigii ay quduusiintu yeelan lahayd boqortooyada. **23** Sidan buu yidhi, Bahalka afraad wuxuu ahaan doonaan boqortooyada qaadan kici doonta, taasu waa ka duwanan doontaa boqortooyoyinka kale oo dhan, oo waxay cuni doontaa dunida oo dhan, wayna ku tuman doontaa, oo burburin doontaa. **24** Tobanka gees xaggoodana, waxaa boqortooyadaas ka kici doonaan boqortooyada, dabadeedna mid kala kici doonaan iyaga ka dib, oo isagu waa ka duwanan doonaan kuwii hore, oo saddex boqor buu dejin doona. **25** Oo hadal ka gees ah Ka ugu Sarreya ayuu ku hadli doona, wuxuuna aad u dhibi doonaan quduusiinta Ka ugu Sarreya, oo wuxuu ku fikri doonaan inuu beddelo wakhtiyada iyo sharciga, oo gacantiisaana loo gelin doonaan ilaa wakhti iyo wakhtiyoo iyo wakhti badhiis. **26** Laakiinse xukunku wuu ahaan doona, oo waxaa laga qaadi doonaan dowladnimadiisa, si loo dhameeyo oo loo baabbi'iyo ilaa ugudambaysta. **27** Markaasaa boqortooyada

yo dowladnimada, iyo weynaanta boqortooyoyinka samada ka hooseeya oo dhan, waxaa la siin doonaan dadka quduusiinta Ka ugu Sarreya. Boqortooyadiis u waa boqortooyoo weligeed jiraysa, oo dowladaa oo dhammuna isagay u adeegi doonaan oo addeeci doonaan. **28** Waa Kan kaalka dabaadigiisi. Aniga Daanyeel ah, fikirradaydu aad bay iiga argaggixiyeen, wejigaygiina waa beddelmay, laakiinse qalbigaygaan ku hayay.

8 Sannaddii saddexaad oo boqornimadii Boqor Beelsaasay ayaa ryo ii muuqatay anigan Daanyeel ah, taasuna way ka dampaysay tii markii hore ii muuqatay. **2** Oo wax baan riyadii ku arkay, oo haddaba saas bay ahayd in markaan riyada arkay aan joogay daartii weynayd oo ku til Shuushan oo ku jirtay gobolka Ceelaam; oo riyadii baan haddana arkay oo waxaan aq joogay Webi Uulay. **3** Markaasaa indhahaygii kor u qaaday, oo waxaan arkay wan laba gees leh oo webiga hortiisa taagan; oo labada geesna way dheerdeeraayeen, laakiinse mid baa ka dheeraa midka kale; oo kii dheeraa baa markii dambe soo baxay. **4** Oo waxaan arkay wankii oo wax u riixaya xagga galbeed iyo xagga woqooyi, iyo xagga koonfureed, oo balhalna ma hor istaagi karin, mana jirin mid gagacintisa wax ka bixin karay; laakiinse siduu doonayay ayuu yeeli jiray, wuuna isweyneeyey. **5** Oo intii aan ka fiiranayay ayaa waxaa galbeed ka yimid orgi, wuxuuna kor maray dhulka dushiisa oo dhan, dhulkana ma uusan taaban: orgiguna wuxuu labada indhood dhexdooda ku lahaa gees weyn. **6** Oo wuxuu u yimid wankii labada gees lahaa oo aan arkay, isagoo webiga hortiisa taagan, kolkaasuu ku orday isagoo aad u cadhaysan. **7** Oo waxaan arkay isagoo wankii u soo dhowaaday, aad buuna ugu xanaaqay, oo wankii buu hardiyey, labadiisi geesna wuu ka jebiyey. Wankiina ma lahayn xoog uu iskaga celiyo, laakiinse dhulkuu ku turay, wuuna ku tuntay, mana jirin mid wanka orgiga ka samatabbixin karaa. **8** Markaasaa orgigii aad iyo aad isu weyneeyey, oo markuu aad xoog u yeeshay ayaa geeski weynaa ka jabay; markaasaa beddelkiisii waxaa u soo baxay afar gees oo waaweyn oo u jeeday samada afarteeda jaho. **9** Markaasaa midkod waxaa ka soo baxay gees yar oo aad ugu weynaaday xagga koonfureed iyo xagga bari, iyo xagga waddankii quruxda lahaa. **10** Oo xataax wuu ka xoog weynaaday ciidanka samada, markaasuu ciidankii qaarkiis iyo xiddighii qaarkood dhulka ku soo turay, wuuna ku tuntay. **11** Oo weliba wuu ka sii xoog weynaaday amiirkii ciidanka, oo wuxuu ka qaaday qurbaankii la gubanayay oo joogtada ahaa, oo meeshiisii quduuska ahaydina hoos baa loo turay. **12** Markaasaa ciidankii iyo qurbaankii joogtada ahaaba isagii la siiyey, waxaana loo siiyey xadgudub, markaasuu runtii dhulka ku soo turay, wuxuu sameeyay ayuuna ku barwaqaobay. **13** Dabadeedna waxaan maqlay mid quduus ah oo hadlay, markaasaa mid kale oo quduus ahu wuxuu ku yidhi kii hadlay, ilaa goormay ahaan doontaa riyada ku saabsan qurbaanka joogtada ah, iyo xadgudubka wax baabbi'iya, si meesha quduuska ah iyo ciidankaba loogu tunto? **14** Markaasuu iigu yidhi, Ilaa laba kun iyo saddex boqol oo fiid iyo subax, dabadeedna meesha quduuska ah waa la nadifiin doonaa. **15** Oo markaan anigoo Daanyeel ah arkay riyadii ayaan doondoonay inaan garto, oo bal eeg, waxaa i soo hor istaagay wax nin u eg. **16** Oo nin codkiis ayaan ka dhex maqlay Webi Uulay wuuna dhaawaqaay, oo yidhi, Jibriilow, ninkan riyada garansii. **17** Sidaas daraaddeed ayuu u soo dhowaaday meeshii aan taagnaa, oo markuu yimid waan baqay, wejigaanna u dhacay, laakiinse wuxuu iigu yidhi, Wiilka Aadamow, garo, waayo, riyada waxaa leh wakhtiga ugudambaysta. **18** Oo intuu ila hadlayay ayaan hurdo aad u weyn la dhacay anigoo wejiga dhuulka ku hayo, laakiinse isagii baa i taabtay oo i sara joojiyey. **19** Oo wuxuu iigu yidhi, Bal eeg, waxaan ku ogeysiinayaa waxa ahaan doona wakhtiga ugu dambaysta ee cadhada, waayo, waxaa leh wakhtiga la

ballamay ee ugu dambaysta ah. 20 Wankii aad aragtagt oo labada gees lahaa waa labada boqor ee dalka Maaday iyo dalka Faaris. 21 Orgigina waa boqorka dalka Gariigta, oo geeskii weynaa oo labadiisa indhood dhexdooda ku yiilna waa boqorka kowaad. 22 Oo midkii ka jabay meeshii afarut soo istaagtagt, quruuntaas waxaxaa ku soobixi doonta afar boqortooyo, laakiinse xooggiisa ma yeelan doonaan. 23 Marka ugu dambaysta boqortooyadooda, ee uu dembilayaasha wakhtigoodu buuxsamo waxaa kici doona boqor wejjiisa laga cabsado, oo garanaya waxyalaaha daahan. 24 Oo xooggiisuna wuu weynaan doonaa, laakiinse ma aha xaggaa isaga xooggiisa, oo aad buu si yaab leh wax u baabbi'in doonaa, wuuna ku barwaqaqobi doonaa wuxuu sameeyo, oo wuxuu baabbi'in doonaa kuwa xoogga badan iyo dadka quduuska ah. 25 Oo siyaasaddiisa ayuu khyaanada gacantiisa kaga guulaysan doonaa; markaaasuu xaggaa qalbiga iska weynayn doonaa, oo kuwo badan oo nabadgelyaysan ayuu baabbi'in doonaa. Wuxuu kaloo is-hor taagi doonaa Amiirkaa amirradi; laakiinse waa la jejebin doonaa isagoo aan gacan la saarin. 26 Oo riyadii fiidakkad iyo subaxyada ee laguu sheegay waa run, laakiinse adigu riyada xidh, waayo, waxaa iska leh maalmo badan oo iman doona. 27 Markaaasuu anigoo Daanyeel ahu suuxay, dhawr maalmoodna waan bukay, dabadeedna waan kacay, oo shuqulkii boqorka qabtay: oo riyadii waan la yaabay, laakiinse ciduna ma garan.

9 Sannaddii kowaad oo Daariiyus kii ahaa ina Ahashwerus oo reer Maaday, oo boqorka looga dhigay boqortooyadii reer Kaldaiyi, 2 sannaddii kowaad oo boqornimadiisa aayaan anigoo Daanyeel ahu kitaabbadii kartay intay ahayeen sannadiihi llaah kala hadlay Nebi Yeremyah, oo ku saabsanaa wakhtiga la dhammaystirayoo baabbi'inta wax la baabbi'inayo Yerusaalem, waxayna ahaayeen toddobaatan sannadood. 3 Oo waxaan wejigayga u jeediyey Sayidka llaah ah inaan ku doondoono tukasho iyo baryootan, anoo sooman, oo joonyado guntan, oo dambas ku fadhiya. 4 Oo Rabbiga ah llaahaya ayaan baryay, oo wax baan u qirtay, oo aan idhi, Sayidow, waxaad tahay llaaha weyn oo laga cabsado, oo axdi xajiyaa, oo u naxariista kuwa isaga jecel oo amarradiisa dhawra; 5 waannu dembaabnay, oo wax baannu si qallooman u samaynay, oo shar baannu falnay, oo waannu caasiyownay, oo xataa waannu ka baydhay amarradaadii iyo xukummadaadii, 6 oo ma aannu dhegaysan nebiyadii addoommadaada ahaa, oo magacaaga kula hadlay boqorradayada iyo amirradayada, iyo awowayaashay, iyo dadka waddanka deggan oo dhan. 7 Sayidow, xaqnimada adiga iska leh, laakiinse annagu waxaanuun leennahay qasnaan iyo ceeb sida maanta annagoo ah dadka reer Yahuudah, iyo kuwa ku dhaqma Yerusaalem, iyo reer binu Isra'iil oo dhan, iyo kuwa dhow iyo kuwa fog oo aad dalalka kale u kaxaysay xadgudubkiy aku xadgudbeen aawadiis. 8 Sayidow, waxaanuun leennahay qasnaan iyo ceeb, annaga iyo boqorradayada iyo amirradayada, iyo awowayaashayaba, maxaa yeelay, waannu kugu dembaabnay. 9 Sayidka llaahaya ahu wuxuu leeyahay naxariis iyo dembidhaaf, waayo, waannu ku caasiyownay; 10 mana aannu addeecin codkii Rabbiga llaahaya aha, iyo inaanuu ku soconno sharciyadiisa ay na hor dhigeen nebiyadii ahaa addoommadiisa. 11 Haah, reer binu Isra'iil oo dhammu sharcigaagii way ku xadgudbeen, oo xataa way ka baydheen, si aanay u addeecin codkaaga, sidaas daraaddeed ayaan cadhada lanoogu riday, iyo weliba dhaarta ku qoran sharciga Muuse, oo ahaa addoonkii llaah; waayo, waannu kugu dembaabnay. 12 Hadalladiisi uu kaga hadlay annaga iyo xaakinnadayada na xukumi jiray wuxuu ku adkeeyey xumaan weyn oo uu nagu soo dejiyey; waayo, samada hoosteeda oo dhan laguma samayn waxa Yerusaalem lagu sameeyey oo kale. 13 Sida ku qoran sharciga Muuse, xumaantaa oo dhammu annagay nagu dhacday, welise Rabbiga llaahaya aha raallinimo kama aannu baryin, si aannu

uga soo jeesanno dembiyadaya, oo aannu runtaada uga fikirno. 14 Haddaba sidaas daraaddeed baa Rabbigu xumaanta u firiyeey, oo uu noogu soo dejiyey, waayo, Ilaaha Rabbigayaga ahu wax alla wuxuu sameeyo oo dhan waa ku xaq, oo annana ma aannu addeecin codkiisii. 15 Haddaba llaahayaga ahow, oo dadkiisa gacanta xoogga leh Masar kaga soo bixiyayow, oo maanta ammaan isu soo jiidayow, waannu dembaabnay, oo wax shar ah baannu falnay. 16 Sayidow, waan ku baryaayaaye xaqnimadaada oo dhan aawadeed, Dhirifkaaga iyo cadhadaaduba ha ka leexdeen magaaladaada Yerusaalem, oo ah buurtaada quduuska ah; waayo, dembiyadaya iyo xumaantii awowayaashay aawadood ayaa Yerusaalem iyo dadkaagiiba kuwo ceebaysan ugu noqdeen inta nagu wareegsan oo dhan. 17 Haddaba llaahayow, bal maqal tukashadaya iyo baryadayda anoo ah addoonkaaga, oo aawadada, Sayidow, uga dhig in wejigaagu ka hor iftiimo meeshada quduuskaa oo kharribantay. 18 Llaahayow, dhegahaaga soo jeedi oo i maqal; oo indhahaaga kala qaad, oo bal arag baabba'yaga, iyo magaaladii magacaaga loogu yeedhayba, waayo, annagu kugu baryi mayno xaqnimo aannu leennahay, laakiinse naxariistaada ayaannu kugu baryaynaa. 19 Sayidow, na maqal; Sayidow, na caf; Sayidow, na dhegaso oo yeel; ha raagin; aawadada baan kugu baryaynaa llaahayow, maxaa yeelay magaaladaada iyo dadkaagaba waxaa loogu yeedhay magacaaga. 20 Oo intii aan hadlay, oo aan tukanayay, oo aan dembigaya iyo dembigii dadkaya reer binu Isra'iil qiranayay, oo aan Rabbiga llaahaya ah u baryayay buurta quduuska ah oo llaahay, 21 intii aan ducaysanayay aaya ninkii Jibril ahaa, oo aan markii hore riyada ku arkay, degdeg iigu soo duulay, wakhtigii qurbaankii fiidkii la bixiyey, oo i taabtay. 22 Markaaasuu wax i baray, oo ila hadlay, oo wuxuu igu yidhi, Daanyeelow, haatan waxaan u soo baxay inaan kaa dhigo mid wax aad u yaqaan. 23 Markaad baryootankaagii bilowday ayaa amarku soo baxay, oo waxaan u imid inaan kuu sheego; waayo, aad baa laguu jecel yahay, haddaba sidaas daraaddeed xaalka ka firso, oo riyada garo. 24 Toddobaatan toddobaad baa loo qabtay dadkaaga iyo magaaladaada quduuska ah, in xadgudubka la joojiyo, oo dembiyada la dhammeeyo, oo xumaanta laga heshiyo, oo la keeno xaqnimo weligeed ah, iyo in la shaabadeeyo waxyalo lays tuso iyo waxyalo la sii sheego, iyo in la subko kan ugu quduusan. 25 Haddaba ogow oo garo in tan iyo markii amarku soo baxay in Yerusaalem la soo celiyo oo la dhiso ilaa uu yimaado Kan subkan oo ah amiirkaa waxaa ahaan doona toddoba toddobaad, iyo laba iyo lixdan toddobaad; haddana wakhtiyada cidhiidhiga ah waa la dhisi doonaa oo waxaa loo yeeli doonaa jidat iyo derbi. 26 Oo laba iyo lixdanka toddobaad dabadood ayaa Kan subkan la gooyin doonaa waxbana ma haysan doono, oo dadka amiirkaa iman doona ayaa baabbi'in doona magaalada iyo meesha quduuska ah oo dhammaadkiisuna wuxuu ahaan doona mid daad leh, oo xataa ilaa ugu dambaysta waxaa jiri doona dagaal; baabba'na waa la goostay. 27 Oo toddobaad ayuu kuwo badan axdi kula dhigun doonaa: markaaasuu toddobaadka badhtankiisa joojin doonaa allabariga iyo qurbaankaba; oo dushiisa waxaa ku iman doona mid wax baabbi'ya ilaa dhammaadki la goostay lagu dejiyo kan wax baabbi'ya.

10 Sannaddii saddexaad oo boqorkii Faaris oo Kuuros ahaa ayaa wax loo muuijey Daanyeel, oo magaciisa la odhan jiray Beelteshaas; waxaasuna run buu ahaa, oo weliba dagaal weyn buu ahaa xaalki wuu gartay, garashuuna u lahaa wixii la tusay. 2 Waayahaas anigan Daanyeel ahu saddex toddobaad oo dhan ayaan barooranay. 3 Cunto wanaagsan ma aan cunin, hilib iyo khamrina afkayga ma gelin, mana subkan marnaba ilaa ay saddexdiit toddobaad dhammaadeen. 4 Oo bishii kowaad maalinteedii afar iyo labataanaad, anoo taagan webiga weyn oo Xiddeqel ah agtiisa, 5

ayaan indhahayga kor u qaaday, oo wax fiirihey, markaasaan arkay nin dhar wanaagsan qaba, oo dahab saafi ah oo Uufaas laga keenayaa dhexda ugu xidhan yahay; **6** jidhkiisuna wuxuu u ekaa berullos, wejigiisuna wuxuu u ekaa hillaac, indhihiisuna waxay u ekaayeen laambado dab ah, gacmihiisa iyo caghiisuna waxay midabka uga ekaayeen naxaas la safeeyey, codkiisuna wuxuu u ekaa dad faro badan buuqood. **7** Oo anigaan Daanyeel ah oo kelya ayaa wixii lay tusay arkay, waayo, nimankii ila socday ma ay arkin wixii lay tusay, maxaa yeelay, aad bay u gariireen, wayna carareen si ay u dhuuntaan. **8** Oo sidaasaa keligay layga tegey, oo waxaan arkay waxan weyn ee lay tusay, oo xoogna iguma hadhin, quruxdaydiina waxay u rogmatay qudhun, markaasaan xoog iska waayay. **9** Oo codkiisiina waan maqlay, oo markaan maqlay codkiisi ayaan hurdo culus wejiga ula dhacay, wejigana dhulkaan saaray. **10** Oo bal eeg, markaasaa gacanu i taabatay, oo jilbaha iyo calaiscalaha igu joojisay. **11** Oo wuxuu igu yidhi, Daanyeelow, ninka aad loo jecelyahayow, bal garo erayada aan kugulu hadlayo, oo istaag, waayo, hadda adaa lay soo kaa diray, oo markuu hadalkaas igula hadlay ayaan istaagay anigoo gariiraya. **12** Markaasuu igu yidhi, Ha cabsan, Daanyeelow, waayo, maalintii ugu horraysay oo aad qalbigaaga gelisay inaad wax garato oo aad isku hoosaysiiso ilaa hortiis ayaa erayadaadii la maqlay, oo anigu waxaan u imid erayadaadii aawadood. **13** Laakiinse boqortooyada Faaris amiirkeedii ayaan kow iyo labaatan maal mood iga hor joogsaday, laakiinse Mikaa'il, oo ah amiirrada sare midkood, ayaa ii yimid inuu i caawiyo, oo halkaasaan kula hadhay boqorradii reer Faaris. **14** Haddaba waxaan u imid inaan ku ogeysiyo waxa dadkaaga ku dhici doona ugu dambaysta, waayo, wixii lagu tusay weli maalmo badan baa ka hadhay. **15** Oo markuu igula hadlay erayada sidan ah ayaan xagga dhulka u jeestay, waanan hadli kari waayay. **16** Oo bal eeg, mid binu-aadmiga u ekaa ayaa bushimahayga taabtay: markaasaan atka kala qaaday, oo hadlay, oo waxaan ku idhi kii hor taagnaa, Sayidkaygiyow, riyada sababteeda aawadeed ayaan caloolxumadaii iku soonoqotay, xoogna waan iska waayay. **17** Anoo addoonaaga ahu sidee baan kuula hadli karaa, sayidkaygiyow? Imminka aniga xoog iguma hadhin, neefuna iguma jirto. **18** Markaasaa haddana waxaa taabtay mid binu-aadmiga u eg, wuuna i xoogeeey. **19** Markaasuu igu yidhi, Ninkii aad loo jeclayow, ha cabsan, nabada ha kuu ahaato, xoog yeelo, oo xoog yeelo. Oo markuu ilaa hadlay ayaan xoogaystay, oo waxaan idhi, Sayidkaygiyow, hadal, waayo, waad i xoogaysay. **20** Markaasuu igu yidhi, Haddaba ma og tahay waxa aan kuuguu imid wuxuu yahay? Oo hadda waxaan u noqonayaa inaan la diriro amiirka reer Faaris, oo markaan tago waxaa iman doona amirkii dalka Gariigta. **21** Laakiinse waxaan kuu sheegayaa wixa lagu qoray qorniinka runta; mana jiro mid aniga kuwaas iga celiyaa, amiirkiinna Mikaa'il mooyaane.

11 Daariyus oo reer Maaday ahaa, sannaddiisi kowaad ayaan u istaagay inaan caawiyo oo xoogaysiyo isaga. **2** Oo haatan runtaan kuu sheegayaa, Bal ogow, weliba saddex boqor baa Faaris ka kici doonee, kan afraadna kulligood waa ka wada maal badnaan doonaa, oo markuu maalkiisa aad ugu xoogaysto, ayuu dhammaan boqortooyada Gariigta ku kicin doonaa. **3** Oo waxaa kici doona boqor xoog badan, oo talo weyn ku talin doona, hadba siduu doonayana yeeli doonaa. **4** Oo markuu kaco, ayaa boqortooyadiisu jabi doontaa, waxaana loo kala qaybin doonaa afarta jaho oo samada, laakiin farcankiisa iyo sida dowladnimiadiisu ahayd toona looma qaybin doono, waayo, boqortooyadiisa waa la rujin doonaa, oo waxaa yeelan doona kuwo kale oo aan kuwan ahayn. **5** Oo boqorka koonfureed ayaan xoog yeelan doona, oo mid amiirradiisa ka mid ah ayaa ka sii xoog badhaan doona, wuxuuna yeelan doonaa dowladnimo, oo dowladnimiadiisuna waxay noqon doontaa dowladnimo weyn.

6 Sannado dababoodna way isku darsami doonaan kulligood, oo boqorka koonfureed gabadhiisa ayaa u iman doonta boqorka woqooyi inay heshiis la dhigato; laakiinse gacanteedu xoog ma sii yeelan doonto; isaga iyo gacantisuna sii ma taagnaan doonaan, laakiinse waa la sii dayn doonaa iyada, iyo kuwii keenay, iyo kii dhayal, iyo kii waayaahaas iyada xoogayn jirayba. **7** Laakiinse bijil ka baxay jiriddii ay ka soo farcantay ayaan meeshiisa istaagi doona oo u iman doona ciidanka, oo wuxuu soo geli doonaa boqorka woqooyi qalcaddiisa, wuuna ka gees ahaan doonaa iyaga, kolkaasuu ka adkaan doonaa. **8** Oo weliba wuxuu xagga Masar qaadan doonaa ilaahyadooda, iyo sanamyadooda la shubay, iyo weelashoodii wanaagsan ee laga sameeyey lacagta iyo dahabka, oo intii dhawr sannadood ah ayuu ka hadhi doonaa boqorka woqooyi. **9** Oo wuxuu iman doonaa boqortooyada boqorka koonfureed, laakiin waddankiisuu ku noqon doonaa. **10** Wiilashiisuna way dagaallami doonaan, oo waxay urursan doonaan ciidan faro badan oo imanaya, oo dhlulka qarqinaya, oo dhex maraya, markaasuu soo noqon doonaa oo la dagaallami doonaa ilaa qalcaddiisa. **11** Oo boqorka koonfureed wuu cadhoon doonaa, kolkaasuu soo bixin doonaa oo la dagaallami doonaa boqorka woqooyi, oo wuxuu soo bixin doonaa dad faro badan, dadka faraha badanna isagaga gacanta loo gelin doonaa. **12** Oo dadka faraha badanna waa la qaadi doonaa, qalbigiisuna wuu kibri doonaa; oo tobanyaal kun buu hoos u tuuri doonaa, mase adkaan doono. **13** Oo markaasaa waxaa soo noqon doona boqorkii woqooyi, oo wuxuu soo bixin doonaa dad faro badan oo kuwii hore ka sii badan; oo sannado dababood wuxuu la iman doonaa ciidan badan iyo maal badan. **14** Oo wakhtigaasna dad badan baa ka gees noqon doona boqorka koonfureed; oo weliba kuwa wax dulma oo dadkaaga ku dhex jira ayaan kici doona si ay riyadu u dhisanto; laakiinse way dhici doonaan. **15** Sidaasuu boqorkii woqooyi u iman doonaa, oo tuulmo buu tuuli doonaa, oo magaalo deyr lehna wuu qaadan doonaa, ciidanka koonfureedha isma hor taagi doonaan, iyo dadkiisa uu doortay toona, oo xoog ay isku hor taagaanma ma jiri doono. **16** Laakiin kan isaga ku kaca ayaan hadba siduu doonayo yeeli doona, oo ninna isma hor taagi doono. Oo wuxuu dhex istaagi doonaa dhulka quruxda leh, gacantisana waxaaa ku jiri doona baabbi'in. **17** Inuu xoogga boqortooyadiisa oo dhan la yimaado aawadeed ayuu wejigisa u jeedin doonaa, waxaana la jiri doona kuwa qumman, markaasuu siduu doonayo yeeli doonaa; oo waxaa la siin doonaa gabadha dumarka si uu u kharribo, laakiin ma ay istaagi doonto, tiisiina ma ay noqon doonto. **18** Taas dabadeedna wuxuu u jeesan doonaa xagga gasiiradaaha, kuwo badanna wuu qaadan doonaa, laakiinse mid amiir ah ayaa caydi uu caayay joojin doona; oo weliba caydiisi isaguu ku celin doonaa. **19** Markaasuu haddana u jeesan doona xagga qalcadaha waddankiisa, laakiinse wuu turunturoon doonaa oo dhici doonaa, lamana heli doono. **20** Dabadeedna waxaa meeshiisi istaagi doona mid ka dhigi doona in cashuurqaade boqortooyada ammaanteeda dhex maro, laakiin dhawr maal mood dababood ayaan la jebin doonaa, lagumase jebin doono cadho ama dagaal. **21** Oo waxaa meeshiisi qaadan doona mid la quudhsado, oo aan la siiniin murwaddii boqortooyada, laakiin wuxuu iman doonaa nabadjelyada, oo boqortooyadana sasabashuu ku qaadan doonaa. **22** Oo iyaga hortiisa ayaan laga xaaqi doonaa, sida daadku wax u qarqooy oo kale, waana la jebin doonaa iyagi, iyo weliba amiirkii axdigaba. **23** Oo markii wacad lala dhigto dabadeed ayuu si khiyaano ah ku shaqaysan doonaa, waayo, dad yar buu la soo bixin doonaa, wuuna xoog badhaan doonaa. **24** Wakhtiga nabadjelyada ayuu iman doonaa xataa meelaha gobolka ugu barwaqa badan, markaasuu wuxuu samayn doonaa wax aan awowayaashiis iyo abkowyadiis midkoodna samayn; oo wuxuu ku dhex firdhin doonaa wax la boobay iyo dhac iyo maal: oo intii wakhti

ayuu wax qalcadaha ka gees ah ku fikiri doonaa. **25** Markaasuu xooggiisa iyo geesinimadiisa ku kicin doonaa boqorka koonfureed, isagoo ciidan badan wata, boqorka koonfureedna isaguu la dagaallami doona isagoo wata ciidan aad u xoog badan, laakiinse isma uu taagi doono, maxaa yeelay, wax ka gees ah bay ku fikiri doonaa. **26** Oo kuwii quudkiisii cunay ayaa jebin doona isaga, oo ciidankiisuna dalkuu qarqin doonaa, oo kuwo badan baa dhici doona iyagoo la laayay. **27** Oo labadaas boqorba qalbiyadoodu waxay ka shaqayn doonaan belaayo, oo miis keliya ayay been isugu sheegi doonaan; laakiinse ma ay hagaagi doonto; waayo, weliba ugudambaystu waxay noqon doontaa wakhtigii la xugmay. **28** Markaasuu dhulkiisii ku noqon doonaa isagoo maal badan wata, qalbigiisuna ka gees buu noqon doonaa axdiga quduuska ah; siduu doonayo ayuu yeeli doonaa oo dhulkiisuu ku noqon doonaa. **29** Wakhtigii loo xugmay ayuu noqon doonaa oo koonfurtaa iman doonaa; laakiinse wakhtiga ugu dambaysta ma noqon doono sidii kii hore, **30** waayo, doonniyaha Kitim ayaa soo weerari doona; oo sidaas daraaddeed ayuu u quusan doonaa, oo u noqon doonaa, oo wuxuu u cadhoon doonaa axdiga quduuska ah oo siduu doonayo ayuu yeeli doonaa, oo xataa wuu noqon doonaa, wuuna u fiirsan doonaa kuwa ka taga axdiga quduuska ah. **31** Oo ciidan baa isaga la gees noqon doona, oo waxay nijaasayn doonaan meesha quduuska ah ee qalcadda leh, oo waxay qaadan doonaan qurbaanka joogtada, oo waxay qotomin doonaan waxa baas oo wax baabbi'ya. **32** Oo kuwa wax baas oo axdiga ka gees ah sameeyaa ayuu sasabasho ku qalloonin doonaa; laakiinse dadka Ilaahooda yaqaan way xoog badnaan doonaan, oo waxyaalo waaweyn bay samayn doonaan. **33** Oo kuwa xigmadda leh oo dadka ku dhex jira, kuwo badan bay wax bari doonaan; laakiinse maalmo badan bay ku dhici doonaan seef, iyo olol, iyo maxbuusnimo, iyo dhac. **34** Haddaba markay dhacaan baa lagu caawin doonaa caawimaad yar, laakiinse qaar badan baa iyagoo sasabanaya ku darsami doona. **35** Oo qaarkooda xigmadda leh ayaa dhici doona, si loo tijaabiyo, oo loo daahiriyi, oo loo caddeeyo, ilaa wakhtiga ugudambaysta, maxaa yeelay, waa weli wakhtigii la xugmay. **36** Oo boqorku siduu doonuu yeeli doonaa; wuuna isa sarraysiin doonaa oo iska weynaysiin doonaa ilaa kasta, oo waxyaalo yaab miidhan ah ayuu kaga hadli doonaa Ilaaha ilaahiyada, wuuna iska barwaqoobi doonaa ilaa ay cadhadu buuxsanto; waayo, wiixii la goostay ayaa la samayn doonaa. **37** Umana fiirsan doono ilaahiyadii awowayaashiis, ama waxa dumarku jecel yihiin, oo ilaahuna uma fiirsan doono, waayo, wuu iska weynaysiin doonaa wax kasta. **38** Laakiinse meeshiisuu ku cisayn doonaa ilaaha qalcadaha; oo ilaah aanay awowayaashiis garanay ayuu ku cisayn doonaa dahab iyo lacag iyo dhagaxyo qaali ah, iyo waxyaalo fiican. **39** Oo ilaah qalaad caawimaaddiis ayuu wax ku samayn doonaa qalcadaha ugu xoogga badan, oo mid kasta oo isaga aqoonsada wuxuu u kordhin doonaa ammaan; wuxuuna ka dhigi doonaa inay xukumaan kuwo badan, dhulkana abaal buu ugu kala qaybin doonaa. **40** Wakhtiga ugu dambaysta ayaa boqorka koonfureed la dagaallami doonaa isaga, oo boqorka woqooyina wuxuu ugu iman doonaa sida dabayi ciwareen ah, isagoo wata gaadhifardood, iyo fardooley, iyo doonniyo badan, wuxuuna soo dhex geli doonaa waddammada, wuuna qarqin doonaa, oo dhex mari doonaa. **41** Wuxuu kaloo dhex geli doonaa dhulka quruxda leh, oo waddammo badan oo kalena waa la afgembiyi doonaa, laakiin waxaa gacantisa laga samatabbixin doonaa Edom, iyo Moc'aab, iyo kuwa waaweyn oo reer Cameroon. **42** Oo haddana gacantisuu waddammada ku fidin doonaa, oo dalka Masarna ma baxsan doono. **43** Laakiinse xoog buu u yeelan doonaa khasnadaha dahabka iyo lacagta ah, iyo waxyaalaha qaaliga ah ee Masar oo dhan. Oo weliba dadka Liibiya, iyo dadka Itoobiyana tallaabooyinkisiay daba geli doonaa. **44** Laakiinse warar bari iyo

woqooyi ka yimid ayaa ka welwelin doona isaga, markaasuu isagoo aad u cadhaysan u soo bixi doonaa inuu kuwo badan baabbi'yo oo idleeyo. **45** Oo wuxuu teendhooyinkisi boqornimo ka taagi doonaa meal u dhaxaysa badda iyo buurta qurxoon oo quduuska ah; laakiin mar buu dhammaadkiisu iman doonaa; oo ninna ma caawin doono.

12 Oo wakhtigaas waxaa kici doona Mikaa'lil oo ah amiirkha weyn oo dadkaaga u kici doona, oo waxaa jiri doona wakhti dhib badan, oo aarn isagoo kale weli la arag intii quruunu jirtay ilaa waagaas, oo wakhtigaas dadkaaga waa la samatabbixin doonaa, mid kasta oo laga helo isagoo ku qoran kitaabka. **2** Oo qaar badan oo ku hurda ciidda dhulka ayaa soo toosi doona, qaarkood waxay u soo toosi doonaan nolol weligeed ah, qaarkoodna waxay u soo toosi doonaan ceeb iyo quudhsasho weligeed ah. **3** Oo kuwa xigmadda lahu waxay u dhalaali doonaan sida nuurka samada; kuwii kuwo badan xaqniimada u soo jeediyaana sida xiddigaha weligoood iyo weligoood. **4** Laakiinse adigu Daanyeelow, erayada xidh, kitaabkana shaabadee, ilaa wakhtiga ugu dambaysta. Kuwo badan baa hore iyo dib u roori doona, aqoontuna waa kordhi doontaa. **5** Markaasaan anigoo Daanyeel ah wax fiirihey, oo bal eeg, waxaan arkay laba kale oo taagtaagan, mid wuxuu taagnaa webiga qarkiisa soke, kan kalena wuxuu taagnaa webiga qarkiisa shishe. **6** Oo mid baa ku yidhi ninkii dharka wanaagsan qabay, oo biyaha webiga dushooda joogay, ilaa goormuu ahaan doonaa dhammaadka yaababkanu? **7** Oo waxaan maqlay ninkii dharka wanaagsan qabay, oo biyaha webiga dushooda joogay, markuu gacantisii midig iyo gacantisii bidix samada u taagay oo ku dhaartay kan weligiis nol inay noqon doonto wakhti iyo wakhtyo iyo wakhti badhkiis; oo markay dhammeeyaan jejebiinta xoogga dadka quduuska ah ayaa waxyaalahan oo dhammu dhammaan doonaan. **8** Oo anigu waan maqlay, mase garanin, markaasaan idhi, Sayidkaygiyyow, waxyaalahan dhammaadkoodu muxuu ahaan doonaa? **9** Markaasuu wuxuu iigu yidhi, Daanyeelow, iska tag, waayo, erayadii waa la xidhay oo la shaabadeeyey ilaa wakhtiga ugu dambaysta. **10** Qaar badan baa isdaahirin doona, oo iscaddayn doona, waana la tijaabin doonaa; laakiinse kuwa sharka ahu sharnimay samayn doonaan; oo inta sharka ah midkoodna wax ma garan doono, laakiinse kuwa xigmadda leh ayaa wax garan doona. **11** Oo wakhtiga qurbaanka joogtada ah la qaadi doono, ilaa la taagi doono waxa baas oo wax baabbi'ya, waxaa jiri doona kun iyo laba boqol iyo sagaashan maalmood. **12** Waxaa barakaysan ka suga ee gaadha kunka iyo saddexda boqol iyo shan iyo soddonka maalmood. **13** Laakiinse iska tag ilaa wakhtiga ugu dambaystu ahaado, waayo, waad nasan doontaa, maalmaha dabaadigoodana qaybtadaad isu taagi doontaa.

Hoosheeca

1 Kanu waa Eraygi Rabbiga oo u yimid Hoosheeca ina Be'eeri wakhtigii dalka Yahuudah ay bogorrada ku ahaayeen Cusiyah, iyo Yootam, iyo Aaxas, iyo Xisqiyah, iyo wakhtigii dalka Israa'iil uu boqorka ku ahaa Yaaraabcaam ina Yoo'aash. **2** Rabbigu markuu Hoosheeca markii ugu horraysay la hadlay, wuxuu Rabbigu Hoosheeca ku yidhi, Tag, oo waxaad guursataa naag dhillo ah oo waxaad yeelataa carruu dhillo dhashay, waayo, dadka dalku Rabbigay ka fogaadaan sida naagu ninkeeda uga sinaysata. **3** Sidaas daraaddeed wuu tegey oo wuxuu guursaday Gomer oo ahayd ina Diblaayim, oo iyana way uuraysatay, oo wiil bay isagii u dhashay. **4** Markaasaa Rabbigu isagii ku yidhi, Magiciisa waxaa u bixisa Yesreceil, waayo, in yar dabadeed waxaan dhiiggi Yesreceil ka aar gudi doonaa reerka Yeehuu, oo boqortooyada dadka Israa'iilna waan joojin doonaa. **5** Oo maalintaas ayaan qaansada dadka Israa'iil ku jebin doona dooxada Yesreceil. **6** Oo haddana mar kalay uuraysatay oo gabadh bay dhashay. Markaasaa Rabbigu wuxuu isagii ku yidhi, Waxaad magaceeda u bixisa Lo-Ruxaamaah, waayo, anigu mar dambe dadka Israa'iil u naxariisan maayo, oo sinaba u saamixi maayo. **7** Laakiinse waxaan u naxariisan doonaa dadka Yahuudah, oo waxaan iyaga ku badbaadin doonaa Rabbiga Ilaahooda ah, oo kuma badbaadin doono qaanso, ama seef, ama dagaal, ama fardo iyo fardooley toona. **8** Oo haddana markii ay Lo-Ruxaamaah naaskii ka gudhisay ayay uuraysatay, oo waxay dhashay wiil. **9** Markaasaa Rabbigu isagii ku yidhi, Waxaad magiciisa u bixisa Lo-Cammii, waayo, idinku dadkayga ma ahidin, oo aniguna Ilaaхиin idin ahaan maayo. **10** Laakiinse tirada dadka Israa'iil waxay ahaan doontaa sida cammuudda badda oo kale, taasoo aan la qiyasi karin, lana tирин karin, oo waxay noqon doontaa meeshii laga yidhi iyaga, Dadkayga ma ahidin, waxaa laga ohan doonaa, Idinku waxaad thihiin wiilashii Ilaaх nool. **11** Oo dadka Yahuudah iyo dadka Israa'iilba waa laysu soo wada ururin doonaa, oo waxay dooran doonaan mid madax iyaga u ah, oo dalkana way ka bixi doonaa, waayo, maalinta Yesreceil maalin weyn bay ahaan doontaa.

2 Waxaad wiilasha walailihiinna ah ku tidhaahdaan, Cammi, gabdhaha walailihiinna ahna waxaad ku tidhaahdaan, Ruxaamaah. **2** Hooyadiin baa, ee barya, waayo, iyadu ma aha afadaydi, oo aniguna ma ahi ninkeedii. Oo wejigeeda ha ka fogayso dhillanimadeeda, oo sinadeedana ha ka fujiso naasaheeda dhodoxda, **3** si aanan iyada u qaawin, oo aanan uga dhigin sidii maalintii ay dhalatay, oo aanan uga dhigin sidii meel cidla ah, oo aanan uga dhigin sidii dhul engeegan, oo aanan harraad ugu dilin. **4** Haah, oo carruurteeda uma aan naxariisan doono, waayo, waa dhillo carruurteed. **5** Waayo, hooyadood waa dhollowday, oo tii iyaga uuraysatay waxay samaysay wax ceeb weyn ah, waayo, waxay tidhi, Anigu waan daba gelayaan kuwa i caashaqa ee i siyya kibistayda iyo biyahayga, iyo suufkayga, iyo waxayga linenka ah, iyo saliiddayda, iyo cabniinkayga. **6** Haddaba bal eeg, anigu jidkaaga waxaan ku awdi doonaa qodxan, oo deyr baan iyada hor dhigi doonaa, si ayan dhabbaheedii u helin. **7** Oo iyana waxay daba geli doontaa kuwa iyada caashaqi jiray, laakiinse ma ay gaadhi doonto. Way doondooni doontaa, laakiinse innaba ma ay heli doonto. Kolkasay ohan doontaa, Waxaan ku noqon doonaa ninkaygi hore, waayo, markaasaa iiga roonayd siday haatan tahay. **8** Waayo, iyadu ma ay ogay inaan anigu siyye hadhuudhka, iyo khamriga, iyo saliidda, iyo inaan iyada ku badiye lacag iyo dahab ay igagu Bacal ugu isticmaali jireen. **9** Haddaba sidaas daraaddeed anigu hadhuudhkgaya wakhtigiiisa waan ceshan doonaa, oo khamrigaygana xilligiisa waan ceshan

doonaa, oo suufkayga iyo waxayga linenka ah ee cawradeeda dedi lahaana waan ka qaadi doonaa. **10** Oo haatan waxaan soo bandhigi doonaa ceebteeda iyadoo ay u jeedaan kuwa iyada caashaqi jiray, oo ninna iyada kama samatabbixin doono gacantayda. **11** Oo weliba farxaddeeda oo dhanna waan wada joojin doonaa, tan ciidaheeda, iyo bilaheeda cusub, iyo sabtiyadeeda, iyo shirkeedaba. **12** Oo waxaan baabbi'iin doonaa geedaheedii canabka ahaa iyo dhirfeedii berdha ahayd oo ay iyadu tidhi, Kuwanu waa kiradaydi ay kuwii i caashaqi jiray i siyeen. Oo waxaan iyaga ka dhigi doonaa duud, waxaana daaqi doona xayawaanka duurka. **13** Rabbigu wuxuu leeyahay, Waxaan iyada u taqsiiri doonaa maalmihii ay fooxa Bacaliim u shidday, oo ay isku sharaxday hilqadaheedi iyo dahabkeedii, oo ay daba gashay kuwii iyada caashaqi jiray, anigase ay i illowday. **14** Haddaba bal eeg, qalbigeedaan soo jidi doonaa, oo cidladaan iyada keeni doonaa, oo si qabow baan ula hadli doonaa. **15** Oo waxaan iyada halkas ka siin doonaa beerahedii canabka ahaa, oo dooxada Caakoorna waxaan uga dhigi doonaa alaab rajoo, oo iyana halkaasay ku jawaabi doontaa, sidii waagii ay dhallintayarayd oo kale, iyo sidii maalintii ay dalkii Masar ka soo baxday. **16** Oo waxay maalintaas noqon doontaa inaad iigu yeethdin, Nirkaygiyow, oo aadan mar dambe iigu yeethdin, Bacalkaygiyow, ayaa Rabbigu leeyahay. **17** Waayo, afkeeda waan ka fogayn doonaa magacyada Bacaliimta, iyana mar dambe magacooda lama soo qaadi doono. **18** Oo maalintaas waxaan iyaga aawadood axdi ula dhigi doonaa xayawaanka duurka, iyo haadda samada, iyo waxa dhulka gurguurtaba, oo dalka dhexdiisa waan ka baabbi'iin doonaa qaansada iyo seefta iyo dagaalkaba, oo waxaan ka dhigi doonaa inay si ammaan ah u jiifsadaan. **19** Oo waan ku guursan doonaa inaad weligaaba tayda ahaatid. Haah, oo waxaan kugu guursan doonaa xaqnimo, iyo caddaalad, iyo raxmad, iyo naxariis. **20** Oo xataa waxaan kugu guursan doonaa daacadnimo, oo adna Rabbigaad ogaan doontaa. **21** Oo waxay maalintaas noqon doontaa inaan jawaabo, ayaa Rabbigu leeyahay. Waxaan u jawaabi doonaa samooyinka, oo iyana waxay u jawaabi doonaan dhulka. **22** Oo dhulka wuxuu u jawaabi doonaa hadhuudhka, iyo khamriga, iyo saliidda, oo iyaguna waxay u jawaabi doonaan Yesreceil. **23** Oo anna dhulkaan iyada kubeeran doonaa, oo waan u naxariisan doonaa tii aan naxariista heli jirin, oo kuwo aan dadkayga ahaan jirin ayaan ku ohan doonaa, Idinku dadkaygaad thihiin, oo iyana waxay iigu ohan doonaa, Adna waxaad tahay Ilaaхay.

3 Markaasaa Rabbigu iigu yidhi, Haddana tag, oo waxaad jeclaataa naag la caashaqa oo dhillo ah, sida Rabbigu u jecel yahay dadka Israa'iil in kastoo ay ilaahyo kale u jeestaan, oo ay jeclaadaan wax sabiib ah. **2** Sidaas daraaddeed iyadaan ku soo iibsdaday shan iyo toban xabbadoodo oo lacag ah, iyo xomeer iyo badh oo shaciir ah. **3** Oo waxaan iyada ku idhi, Waa inaad wakhti dheer ii joogta, oo aadan dhilloobin, oo aadan innaba nin kale naagtii noqon, oo aniguna sidaas oo kalaan kuu ahaan doonaa. **4** Waayo, dadka Israa'iil wakhti dheer bay joogi doonaa boqorla'an, iyo amiirla'an, allabarila'an, iyo tiirla'an, eefodla'an, iyo teraafimla'an. **5** Oo markaas dabadeedna dadka Israa'iil way soo noqon doonaan, oo waxay doondooni doonaan Rabbiga Ilaahooda ah, iyo Daa'udd oo boqorkooda ah, oo ugu dampaysta ayay cabsi ula iman doonaan Rabbigooda iyo wanaaggija.

4 Dadka Israa'iilow, Rabbiga eraygiisa maqla, waayo, Rabbigu dacwad buu lu leeyahay dadka deggan, maxaa yeelay, dalka dhexdiisa laguma arko run, ama naxariis, ama aqoonta Ilaaх toona. **2** Innaba wax kale laguma arko dhaarasho been ah, iyo axdijebin, iyo dilid, iyo xadid, iyo sino mooyaane. Way soo fara baxsadaan, oo dhiiggedi baa dhiiggedi ku xigsata. **3** Oo sidaas

daraaddeed ayaa dalku u barooran doonaa, oo mid kastoo dhexdiisa degganuba waa macaluuli doonaa, oo xayawaanka durka iyo haadda samada, iyo xataa kalluunka badduna way wada baabbi'i doonaa. **4** Laakiinse ninna yuusan murmin, oo ninna yuusan mid kale canaan, waayo, dadkaagu waa sida kuwa wadaadka la murma. **5** Oo adna maalinnimo waad turunturoon doontaa, oo habeennimona nebigu waa kula turunturoon doonaa, oo anna hooyadada waan baabbi'in doonaa.

6 Dadkaygu waxay u baabba'aan aqondarro daraaddeed. Aqonta aad diidday aawadeed ayaa adiga kuu diidi doonaa, oo innaba wadaad ii ahaan maysid, maxaa yeelay, waxaad illowday sharcigii Ilaahaaga, oo aniguna waxaan illoobi doonaa carruutaada. **7** Sidi ay u tarameen si le'eg ayay iku dembaabeen, haddaba sharfaatoodii ayaa ceeb u beddeli doonaa. **8** Iyagu waxay quutaa dembigii dadkayga, wayna jeclaystaan xumaantoodii. **9** Oo waxay ahaan doontaa in wadaadku noqdo sida dadka oo kale, oo jidadkooda waan ciqaabi doonaa, oo falimahoodana waan ka abaalmarin doonaa.

10 Wax bay cuni doonaa, kamana dhergi doonaa, way sinaysan doonaa, mana tarmi doonaa, maxaa yeelay, waxay ka tageen inay Rabbiga dhegystaan. **11** Sinada iyo khamriga iyo khamriga cusububa qabiligay la tagaan. **12** Dadkaygu waxay talo weyddiistaan waxooda qoriga ah, oo ushooduna wax bay u sheegtaa, waayo, damaca sinada ayaa iyaga qalday, oo Ilahaoodii way ka tageen sida naag ninkeeda ka dhilloowda. **13** Waxay allabari ku bixiyaan buuraha dhalloodooda, oo fook bay ku shidaan kuraha korkooda iyo geedaha alloon iyo libnay iyo eelaah la yidhaahdo hoostooda, maxaa yeelay, waxay leeyihiin hoos wanaagsan, haddaba gabdhihiinnu way dhilloobaan oo aroosadihiinnu way sinaystaan. **14** Anigu ma aan ciqaabi doono gabdhihiinna markay dhilloobaan amase aroosadihiinna markay sinaystaan, waayo, ragga qudhoduba waxay raacaan dhillooyin, oo waxay allabari la bixiyaan sharmuutooyin, oo dadkii aan wax garanaynna waa la wada afgembiy doonaa. **15** Dadka Israa'iilow, in kastoo aad dhilloowdaan, yaan dadka Yahuudah isla dembigaas ku eedysnaan, oo Gilgaal ha imanina, oo Beytaawen ha tegin, hana ku dhaaranina Rabbiga noloshiisa. **16** Dadka Israa'iil waxay u madax adkaadeen sidii qaalin lo'aad oo madax adag. Haddaba Rabbigu miyyu iyaga u daajinayaa sidii neef baraah ah oo berrin bannaan jooga? **17** Reer Efrayim wuxuu raacay sanamyo, haddaba iska daa. **18** Cabniinkoodii waa dhanaanaaday. Had iyo goorba way sinaystaan. Taliyayaashooduna aad bay ceebta u jecel, yihiin. **19** Dabayshu waxay iyaga ku soo duuddubbtay baallaheedii, oo iyana allabaryadooda ayay u ceeboobi doonaa.

5 Wadaaddadow, tan maqla, oo dadka Israa'iilow, dhegaysta, oo reerka boqorkow, dhugta u dhiga, waayo, xukun baa idinku dhacaya, maxaa yeelay, waxaad ahaydeen dabin Misfaah ku yaal, iyo shabag Buur Taaboor ku kala fidsan. **2** Oo caasyiintii aad iyo aad bay layntii ugu dhereadaan, aniguse kan dhammaantood canaan baan ahay. **3** Anigu waan aqaaan reer Efrayim, dadka Israa'iilna igama qarsoona, waayo, haatan reer Efrayimow, waad sinaysateen, dadka Israa'iilna way nijaasoobeen. **4** Falimahoodu u oggolaan maayaan inay Ilahaoodii ku soo noqdaan, waayo, damaca sinadu waa ku dhex jiraa, oo Rabbiga ma ay yaaqaniin. **5** Waxaa dadka Israa'iil ku maraq fura kibirkooda, haddaba dadka Israa'iil iyo reer Efrayimba waxay ku turunturoon doonaan xumaantooda, dadka Yahuudahna way la turunturoon doonaan iyaga. **6** Waxay kaxayn doonaan adhyahoooda iyo ishkinkooda iyago Rabbiga doondoona, laakiinse isaga ma ay heli doonaan, waayo, wuu ka noqday iyaga. **7** Rabbiga khiyano ayay kula macaamilodeen, waayo, waxay dhaleen carruur garacyo ah, haddaba bil baa lagu baabbi'in doonaa iyaga iyo waxoodaba. **8** War buunka Gibecaah ka afuufa, turumbadana Raamaah, oo Beytaawen

ka dhawaqa. Reer Benyaamiinow, waa laydin daba socdaa. **9** Dalka reer Efrayim wuxuu ahaan doonaa meel cidlo ah maalinta canaanta. Waxaan qabiliyoinka reer biru Israa'iil dhexdooda ka ogeysiyye waxa xaqiqa ahaan u dhici doona. **10** Amiirradeed dalka Yahuudah waxay la mid yihiin kuwa durkiya calaamada soohdinta. Cadhadayda ayaa ugu dul shubi doonaa sida biyaha oo kale. **11** Reer Efrayim waa la dulmay, oo xukun baa lagu burburiyey, waayo, raallii bay ku ahaaheyen inay amarka daba socdaan. **12** Haddaba sidaas daraaddeed reer Efrayim waxaan u ahay sida balanbaallista oo kale, oo dadka Yahuudahna waxaan u ahay sida waxa qudhmay oo kale. **13** Reer Efrayim markuu arkay cudurkiisa, oo dadka Yahuudahna ay dhaawacooda arkeen, markaasaa reer Efrayim wuxuu tegey dalka Ashuur, oo wuxuu u cid dirsaday Boqor Yaareeb. Laakiinse isagu ma awoodo inuu ku bogsiyo, oo dhaawacaaga kaa dawayn maayo. **14** Waayo, waxaan reer Efrayim ku noqon doonaa sidii aar libaax oo kale, oo dadka Yahuudahna waxaan ku noqon doonaa sidii aaran libaax oo kale. Anigu qudhayda ayaa jeexjeexan doona oo bixi doona, waan la tegi doonaa, oo mid iga samatabixiyaana ma jiri doono. **15** Anigu waan tegi doonaa oo waxaan ku noqon doonaa meeshaydi, jeeray iyagu xumaantooda qirtaan oo ay i doondoonaan. Iyagoog ciddiidhi ku dhex jira ayay aad ii doondoonaan.

6 Ina keena aan Rabbiga ku noqonnee, waayo, isagaa ina dillacshay, oo isagaa ina bogsiin doona, isagaa wax inagu dhuftay, oo isagaa nabraheenna inoo duubi doona. **2** Laba maalmood dabadeed ayuu ina soo noolayn doonaa, oo maalinta saddexxaadna wuu ina soo sara kicin doonaa, oo hortisaynu ku noolaan doonaa. **3** Oo ayno ogaanno, oo aynu dadaalno inaan Rabbiga ogaanno. Soobixitinkisa sida subaxda baa loo hubaa, oo wuxuu inoogu iman doonaa sida roobka, sida roobka dambe oo dhulka biyeeyaa. **4** Reer Efrayimow, bal maxaan idinku sameeyaa? Dadka Yahuudahow, bal maxaan idinku sameeyaa? Waayo, wanaaggiiinu waa sida daruurta subaxnimo, iyo sida sayaxa aroor hore baabba'a. **5** Sidaas daraaddeed waxaan iyaga ku gooyay gacantii nebiyada, oo waxaan ku laayay erayadii afkayga, oo xukummadayduna waa sidii ittiinka soo baxa. **6** Waayo, waxaan doonayaa naxariis ee ma aha allabari, oo aqonta Ilaahna waan ka jeclahay qurbaanno la gubo. **7** Laakiinse iyagu sidii Aadan oo kale ayay axdigii ku xadgudbeen, oo halkaasay kхиyano iigula macaamilodeen. **8** Gilecaad waa magaalada kuwa xumaanta ka shaqeeyaa, oo dhiig baa wasakheeyey. **9** Oo sidii guutooyin shufa ahu ay nin ugu gabbadaan ayaa guuto wadaaddo ahu dhiig ku daadisaa jidka u baxa Shekem, oo wasakhimo bay sameeyeen. **10** Dadka Israa'iil waxaan ku dhex arkay wax aad iyo aad u xun. Reer Efrayim waxaa laga dhex helay sino, dadka Israa'iilna way nijaasoobeen. **11** Dadka Yahuudahow, markaan dadkayga maxaabiiisnimada ka soo celiyo, beergoosasho laydiin amray baa idhiin taal.

7 Haddaba markii aan damco inaan dadka Israa'iil bogsiyo ayaa waxaa la soo bandhigaa xumaantii reer Efrayim, iyo sharnimadii dadka Samaariya, waayo, waxay sameeyaan wax been ah, oo tuuggiina guduuhu galaa, guutada shuftada ahuna dibadday wax ka dhacaan. **2** Oo qalbiga kagama ay fikiraan inaan xumaantooda oo dhan xusuusto. Haatan waxaa iyaggi dhinacyada ka hareereeyey falimahoodii, oo way i hor yaallaan. **3** Waxay boqorka kaga farxiyan xumaantooda, oo amiirradana beentooda. **4** Dhammaantood waa dhillayo, oo waa sida foorno uu kibisdubuhu kululeeyaa oo dabka ololintiisa joojiyaa uun markuu cajiinka cajimayo ilaa uu cajiinku khamiiro. **5** Maalinta boqorkayaga amiirradu way isku bukaysiyeen kulaylka khamriga, isagu wuxuu gacanta u taagay kuwo wax quudhsada. **6** Waayo, iyagu waxay qalbigoodii u diyaariyeen sidii foorno oo kale intii ay wax u gabbanayeen, oo kibisdubahoodiina wuu

hurdaa habeenkii oo dhan, oo aroortiina qalbigu waa u qaxmayaa sida dab ololaya oo kale. **7** Iyagu dhammaantood waxay u kulul yihiin sida foorno oo kale, oo waxay baabbi'iyaan xaakinnadooda, oo boqorradii oo dhimmuna waxay yihiin kuwa dhacay, oo dhexdoodaa lagama arko innaba mid i barya. **8** Reer Efrayim dadyowguu isku dhex qasaa, reer Efrayim waa sida kibis aan la wada dubin. **9** Shisheeyayaal ayaa xooggiisa dhameeyey, oo isna maba oga. Xataa cirraa ka soo baxday, oo isna maba oga. **10** Waxaa dadka Israa'iil ku marag fura kibirkooda, laakiinse iyagu uma ay soo noqon Rabbiga llaahooda ah, mana ay doondoornin isaga in kastoo ay waxyalahhaa oo dhan sameeyeen. **11** Reer Efrayim waa sida qoolley doqon ah oo aan waxgarasho lahayn, waayo, iyagu waxay u yeedhaan Masar oo waxay tagaan dalka Ashuur. **12** Markay tagaan waxaan ku kor fidin doonaan shabaggaya, oo iyagaan u soo dejin doonaan sida haadda samada, oo sidii urukoodu maqlay ayaan iyaga u edbin doonaan. **13** Iyagaas iska hoogay, waayo, way iga ambadeen! Halaag ha ku dhaco, waayo, way igu xadgudbeen! In kastoo aan iyaga soo furan laaha haddana been bay iga sheegeen. **14** Oo qalbigooda igama ay baryin, laakiinse sariirahooday ku kor ooyaan. Waxay u soo wada shiraan hadhuudh iyo khamri awaadood, oo anigana way igu caasiyoobaan. **15** In kastoo aan wax baray oo aan gacmhooda xoogeeyey, ayay weliba shar ii fikiran. **16** Way soo noqdaan, laakiinse uma ay soo noqdaan kan sareeye. Iyagu waa sida qaanso khiyaano badan oo kale. Amiirradooduna seef bay ku le'an doonaan cadhada carrabkooda daraaddeed. Tanu waxay dalka Masar ku noqon doontaa wax iyaga lagu quudhsado.

8 Buunka afkaaga saar. Cadowgu sidii gorgor buu u imanayaa guriga Rabbiga, maxaa yeelay, dadku axdigaygag jebiyeen, oo sharcigaygiina way ku xadgudbeen. **2** Way ii qayshari doonaan, iyago leh, Ilaahayow, annagoo dadka Israa'iil ahu waanuu ku naqaan. **3** Dadka Israa'iil way iska xooreen wixii wanaagsanaa, oo iyaga cadowgu waa eryan doonaan. **4** Boqorray boqraadeen, laakiinse iyagu ma aha kuwa aan amray, waxayna doorteen amiirro laakiinse anigu ma aan aqoonsan. Lacagtoodii iyo dahabkoodiiba ayay sanamyo ka samaysteen, oo sidaas darteed ayaa loo baabbi'in doonaan. **5** Samaariiyey, weyshaadii wuu diiday isagoo leh, Cadhadaydiid aad bay ugu kululataat iyaga. Ilaa goormayan karayn inay daahir noqdaan? **6** Waayo, xataa dadka Israa'iil ayaa kanu ka yimid, oo nin saanac ahu baa sameeyey, oo Ilaah ma aha. Hubaal weysha Samaariya waa la burburin doonaan. **7** Waayo, waxay beertaan dabaysha, oo dabaysha ciwareent ah ayay soo goosan doonaan. Hadhuudh taagan ma leh, baalkuna midho ma dhalii doono, oo hadduu dhalona, shisheeyaa cuni doona. **8** Dadka Israa'iil waa la liqay, oo haatan waxay quruumaha u dhix jogaan sidii weel aan la doonayn. **9** Waayo, iyagu waxay u keejen dalka Ashuur, oo waa sidii dameer banjoog ah oo keligij jooga. Reer Efrayim waxay soo kiraysteen kuwa caashaqa. **10** In kastoo ay quruumaha dhexdoodaa dadka soor kiraystaan, haatan waan soo ururin doonaan iyaga, oo waxay bilaabayaa inay la yaraadaan sabab ka kacday culaabtiit uu bogorkii amiirradu iyaga saaray. **11** Reer Efrayim waxay badiyeen meelo allabari, wayna ku dembaabeen, oo sidaas daraaddeed meelaha allabarigu waxay iyaga u noqdeen wax iyaga dembaajiyi. **12** In kastoo aan iyaga u qoraa kumanyaalka amar ee sharcigayga, haddana waxaa lagu tiriyaa sida wax qalaad oo kale. **13** Oo weliba allabaryadii qurbaannadayda ahaana waxay ku allabaryaan hilib, wayna iska cunaan, laakiinse Rabbiga iyaga ma aqbaloo. Haatan wuu soo xusuusan doonaan xumaantoodii, oo dembiyadoodiina wuu cqaabi doonaan, oo Masar bay ku noqon doonaan. **14** Waayo, dadka Israa'iil Abuurahoodii way illoobeen, oo waxay dhisteen daaro waaweyn, dadka Yahuudhna magaaloooin

deyr leh aad bay u badsadeen, laakiinse anigu magaalooinkooda aayaan dab ku soo dul dayn doona, oo wuxuu wada gubi doonaan daarahooda waaweyn oo dhan.

9 Dadka Israa'iilow, farxad ha ku rayraynina sida dadyowga, waayo, waxaaad ka tagteen Ilaahiinnii sida naag ninkeeda ka dhollowday, oo waxaaad aad u jeelaateen inaad caashaq lacag ku kiraysataan goob kasta oo hadhuudh. **2** Goobta hadhuudhka lagu tumo iyo macsarada khamriguba iyaga ma ay quudin doonaan, oo khamriga cusubuna wuu gabi doonaan. **3** Iyagu ma ay degganaan doonaan Rabbiga dalkiisa, laakiinse reer Efrayim Masar bay ku noqon doonaan, oo cunto wasakh ah ayay ku dhex cuni doonaan dalka Ashuur. **4** Iyagu Rabbiga uma ay shubi doonaan qurbaanno khamri ah, oo isagana kama ay farxin doonaan. Allabaryadoodu waxay iyaga ula mid noqon doonaan sida cuntada kuwa baroorta. In alla intii wax ka cuntaana way wada nijaasoobi doonaan, waayo, cuntadoodu waxay ahaan doonta mid ay nafsatoodu u hamuunta, oo sooma ay geli doonto guriga Rabbiga. **5** Bal maxaad samayn doontaan maalinta shirkha weyn, iyo maalinta iidda Rabbigab? **6** Waayo, bal eeg, iyagu waxay ka tageen halligaad, laakiinse Masar baa iyaga soo urursan doonta, oo waxaa iyaga aasi doonta magaalada Mof. Waxyaalhooda wakan oo lacagta ahna waxaa qaadan doona maraboob, oo teendhooyinkoodana waxaa ka soo dhex bixi doonta qodxan. **7** Maalmihii cqaabiddu waa yimaadeen, oo maalmihii abaalmarintu waa yimaadeen. Dadka Israa'iilha way ogaan doonaan. Nebigu waa nacas, ninkii ruuxa lahuna waa waalan yahay, waana xumaantaada badatay aawadeed, iyo cadownimada badatay aawadeed. **8** Reer Efrayim wuxuu ahaa waardiye Ilaahay la jira, laakiinse nebigii jidadiisa oo dhan waxaa loo dhigay dabinkii shimbirrobadak, oo gurijii Ilaahiinsa cadownimo baa ku jirta. **9** Iyagu aad bay isu kharribeen sidii wakhtigii Gibecaah. Isagaa soo xusuusan doona xumaantooda oo wuxuu soo cqaabi doonaan dembiyadooda. **10** Waxaan gartay in dadka Israa'iil ay la mid ahaayeen canab cidlada ku dhex yaal, oo waxaan arkay in awowayaashin ahaayeen sidii berdha xiliga hore bislaada, laakiinse iyagu waxay yimaadeen Bacal Fecoor, oo waxay gooni isugu sooceen waxaas ceebta miidhan ah, oo waxay u karaahiyoobeen sidii wixii ay jeelaateen oo kale. **11** Oo weliba reer Efrayimna sharafloodu waxay u haadi doontaa sidii shimbir oo kale, oo innaba dhalasho, iyo uuraysi, iyo wallacid ma jiri doonaan. **12** In kastoo ay carruurtooda koriyaan haddana waan gablamin doonaan si aan ninna u hadhin aawadeed, oo weliba iyagaas iska hoogay markii aan ka tago! **13** Sidi aan Turos u arkay aaya reer Efrayim meel wakan lagu beeray, laakiinse reer Efrayim wuxuu carruurtoisa u soo bixin doonaan kan wax laaya. **14** Rabbiyow, iyaga wax sii. Maxaad siin doontaa iyaga? Waxaad siisaax maxal dhiciya iyo naaso gudhay. **15** Xumaantoodii oo dhammu waxay ku jirtaa Gilgaal, waayo, iyaga halkaas baan ku necbaadaya. Haddaba xumaanta falimahooda aawadeed aayaan iyaga uga eryi doonaa gurigaya. Mar dambe ma aan jeelaan doono, waayo, amiirradooda oo dhammu waa caasiyiin. **16** Reer Efrayim wax baa lagu dhufay, xididkoodina waa qallataay, oo innaba midho ma ay dhalii doonaan! Oo xataa in kastoo ay wax dhalaan, haddana waan wada layn doonaan midhaha ay jecel yihiin oo maxalkooda. **17** Ilaahay waa xoori doonaan, maxaa yeelay, codkiisi ma ay dhegaysan, oo waxay quruumaha dhexdoodaa ku ahaan doonaan kuwa warwareega. **18** Dadka Israa'iil waa geed canab ah oo barwaqaqaysan, kaasoo midhihiisa soo bixiya, oo sida midhihiisu u bateen ayuu meelihiisa allabariga u badiyeen, oo sida dalkiisu u barwaqaqaysan yahay ayay u samaysteen tiirar qurqurxooin. **19** Qalbigoodu waa kala qaybsan yahay, oo haatan waxaa lagu heli doonaan gardarro. Meelahooda allabariga ayuu wax ku dhufan doonaan, oo tirarkoodana

wuu wada kharribi doonaa. 3 Sida xaqiiqada ah hadda waxay odhan doonaan, Annagu boqor ma lihin, waayo, Rabbiga kama cabsanno, haddaba bal maxaa boqor noo taraya? 4 Waxay ku hadlaan erayo aan waxba ahay, iyagoo si been ah ugu dhaaranaya markay axdiyo gelyaan. Sidaas daraaddeed uxukunu wuxuu u soo bixi doonaa sidii dacarmariid ka soo baxa beerta jeexjeexeeda. 5 Dadka dalka Samaariya degganu aad bay u cabsan doonaan sanamymada weylaha ah ee Beytaawen aawoodood, waayo, dadkisa iyo weliba wadaaddadii ku rayray jiray way u barooran doonaan sanamka, waana sharaftiisi aawadeed, maxaa yeelay, way ka tagtagtay. 6 Oo weliba sanamki waxaa loo qaadi doonaa dalka Ashuur inuu Boqor Yaareeb gabbaro u noqdo aawadeed. Reer Efrayim wuxuu heli doonaa ceeb, oo dadka Israa'iilu waxay ka ceeboobi doonaan taladooda. 7 Oo weliba Samaariyana boqorkeedii wuxuu u baabba'aay sida xumbada biyaha dul sabbayso. 8 Oo weliba meelaha sare ee Aawen ku yaal oo dembiiga dadka Israa'iil ahna waa la wada dumin doonaa. Meelhooda allabarigana waxaa ka soo kor bixi doona qodxan iyo yamaarug. Waxay buuraha ku odhan doonaan, War na qariya. Oo gumburahana waxay ku odhan doonaan, Nagu soo dhaca. 9 Dadka Israa'iilow, tan iyo wakhtigii Gibecaaah waad dembaabayseen. Halkaasay istaagaan si aan dagaalkii lala dagaallamay carruurta dembigu Gibecaaah u gaadhin. 10 Markaan damco ayaan iyaga edbin doonaa, oo dadyowga ayaa isugu soo wada ururi doona iyaga, markii loo xidho labadoodii xadgudub aawadood. 11 Oo reer Efrayim waa sidii qaalil lo'aad oo la tababbaray, taasoo jecel inay hadhuudhka ku tumato, laakiinse anigu waan u tudhay surkeedii qurxoonaa. Reer Efrayim waxaan korkooda saari doonaa mid iyaga fuula. Dadka Yahuudah dhulkay jeexi doonaan, reer Yacquubna waxay burburin doonaan ciidda qallalan. 12 Nafsaddiinna xaqnimo wax ugu beerta, oo si naxariista waafaqsan wax u goosta, oo jabsada dhulkiinna jeexan, waayo, waa wakhti ku habboon in Rabbiga la doondoona, ilaa uu yimaado oo uu xaqnimo idinku soo dejijo. 13 Waxedaad falateen sharnimo, waxaad soo goosateen xumaan, oo waxaad cunteen midhihiib beenta, waayo, waxaad isku hallayseen jidkiinna iyo raggiinna tirada iyo xoogga badan. 14 Haddaba sidaas daraaddeed buuq baa dadkiinna ka dhex kici doona, oo qalcadhiinna oo dhanna waxaa loo wada baabbi'in doonaa sidii Shalman Beytarbeel maalintii dagaalka u baabbi'iyey oo kale. Hooyada iyo carruurteediiba ayaa dhulka lagu turay. 15 Sidaas oo kalaa Beytel laydinkaga samayn doonaa, waana sharnimadiinna weyn daraaddeed. Markii waagu beryo ayaa boqorka dalka Israa'iil dhammaantiis la baabbi'in doonaa.

11 Markii Israa'iil ilmo yar ahoo waan jeelaan jiray, oo wiilkaygii Israa'iil waxaan uga yeedhay dalka Masar. 2 Sidii loogu yeedhay ayay iyagii uga fogaadeen. Waxay allabari u bixiyeen Bacalim, oo foox bay u shideen sanamyo xardhan. 3 Oo weliba reer Efrayim waan socod baray, oo gacmahaaygaan ku xambaray, laakiinse iyagu ma ay ogayn inaan bogsiiyey iyaga. 4 Waxaan iyaga ku soor jiday dad xadhkihiis iyo jacyal xidhmihiis, oo waxaan u ahaa sidii kuwa daamankooda harqoodka ka dejiya, oo waxaan hortooda dhigay cunto. 5 Iyagu kuma noqon doonaan dalkii Masar, laakiinse waxaa boqor u noqon doona kii reer Ashuur, maxaa yeelay, iyagu way diideen inay noqdaan. 6 Oo seef baa waxay ku dhici doontaa magaalooyinkooda, oo waxay baabbi'in doontaa qataarradooda, oo way wada dhammayn doontaa iyaga, waana taladooda daraaddeed. 7 Dadkaygii waxay ku tashadeen inay dib iga noqdaan. In kastoo iyaga loogu yeedhay Kan ugu sarreeya, innaba midnaba isaga ma sarraysiin doono. 8 Reer Efrayimow, sidee baan idii sii dayn karaa? Dadka Israa'iilow, sidee baan idii gacangelin karaa? Sidee baan idiinka dhigi karaa sidii Admaah? Oo sidee baan idiinka dhigi karaa

sidi Seboym? Qalbigaygii wuu igu dhix rogmadaa oo naxariis buu la dhaqaqaqa. 9 Anigu soo dayn maayo kulaylka cadhadaya, oo u soo noqon maayo inaan reer Efrayim baabbi'iy, waayo, waxaan ahay Ilaah, oo qof aadmii ah ma ihi. Anigu dhexdiinna waxaan ku ahay Kan Quduuska ah, oo magaaladha cadho la geli maayo. 10 Iyagu waxay daba geli doonaan Rabbiga oo sidii libaax buu u ciyi doonaa, Markuu ciyo ilmihiisu xagga galbeed bay ka iman doonaan iyagoo gariiraya. 11 Waxay iyagoo gariiraya u iman doonaan sidii shimbir Masar ka soo baxday, iyo sidii qoolley ka soo baxday dalka Ashuur, oo anigu waxaan iyaga ka dhigi doonaa inay guryahooda iska degganaadaan, ayaa Rabbigu leeyayah. 12 Reer Efrayim waxay igu hareereeyaan been oo waxaa dadka Israa'iil igu hareereeyaan kхиаano, laakiinse dadka Yahuudah weli Ilaah bay wax la xukumaan, oo Kan Quduuska ah ayay daacad u yihiin.

12 Reer Efrayim waxay quutaan dabayl oo waxay daba galaan dabaysha bari. Had iyo goorba been iyo baabba' bay badiyan, oo waxay axdi la dhigtaan dadka dalka Ashuur, saliidna Masar bay u qaadaan. 2 Oo weliba Rabbigu dacwad buu la leeyayah dadka Yahuudah, oo wuxuu reer Yacquub u cigaabi doonaa si waafaqsan jihadkooda, oo wuxuu u abaalmarin doonaa si waafaqsan falimahooda. 3 Yacquub markuu uurka ku jiray walaalkiis buu cedhibta ku dhegaya, oo markuu niin noqdayna Ilaah buu la dagaallamay. 4 Haah, oo wuxuu la dagaallamay malaa'igii, wuuna ka adkaaday, wuuna ooyay oo baryay. Wuxuu isagii ka helay Beytel, oo halkaasuu nagula hadlay. 5 Rabbigu waa Ilaaha ciidammada. Rabbigu waa magiciisa lagu xusuusto. 6 Haddaba sidaas daraaddeed Ilaahaaga u soo jeeso, oo naxariista iyo garsooridda xajii, oo had iyo goorna Ilaahaaga sug. 7 Dadkaygu waa baayacmuushtari, oo waxaa gacanta ugu jira kafadhii kхиаanada, waxay jecel yihiin inay wax dulmaan. 8 Oo reer Efrayim wuxuu yidihi, Sida xaqiijada ah taajir baan noqday, oo maal baan helay, oo innaba hawlahaaya oo dhan lagama heli doono xumaan dembi ah. 9 Laakiinse anigu waxaan ahay Rabbiga Ilaahiinna ah oo idinka soo bixiyey dalkii Masar, oo weliba waxaan ka dhigi doonaa inaad mar kale teendhooyin degganaataan sidii wakhtigii iidda. 10 Oo weliba waxaan la hadlay nebiyadii, oo waxaan badiyey waxyaalo aan tusay, oo nebyiadana waxaan u soo dhiibay masaaloooin. 11 Reer Gilecaad waa xumaan miidhan oo iyagu dhammaantood waa wax aan waxtar lahayn. Waxay Gilgaal ku allabaryaan dibiyo, oo weliba meelhooda allabarigu waa sida tuulmooyin ku dhix yaal jeexjeexyada beerta oo kale. 12 Yacquub wuxuu ku dhix cararay beerti Aram, oo Israa'iil inuu naag helo buu u shaqeeyey oo ido u ilaailey. 13 Oo Rabbigu reer binu Israa'iil nebi buu kaga soo bixiyey dalkii Masar, oo nebi baa iyagii lagu ilaashay. 14 Reer Efrayim si qadhaadhbay Rabbiga uga xanaajiyeen, haddaba dhiiggoodu korkooduu ku hadhi doonaa, oo ceebtoodana Sayidkodu waa ku soo celin doonaa.

13 Markii reer Efrayim hadleen waxaa jiray gariir, oo dalka Israa'iil ayay isku dhix sarraysiyeen, laakiinse markay Bacal ku gardarnaadeen ayay dhinteen. 2 Oo haatan aad bay u sii dembaabaan, oo waxay lacagtooda ka samaysteen taswiiro la shubay kuwaasoo ah xataa sanamyo ay u samaysteen sida ay waxgarashadoodu tahay, oo dhammaantoodna waxaa weeye nin saanaat ah sancadiis, oo waxay ka sheegaan, Dadka allabariga bixiya weylaha sanamymada ah ha dhunkadeen. 3 Haddaba sidaas daraaddeed waxay noqon doonaan sida daruurga subaxnimo, iyo sida sayaxa aroor hore baabba'a, iyo sida buunshaha dabayshu ka kaxayso goobta hadhuudhka lagu tumo, iyo sida qiqiqa sholadda ka baxa. 4 Laakiinse anigu waxaan ahay Rabbiga Ilaahiinna ah oo idinka soo bixiyey dalkii Masar, oo waa inaydaan aqoonsan ilaahe kale aniga mooyaane, oo badbaadiye

kale ma jiro innaba aniga mooyaane. **5** Anigu waan idin iqiiin markii aad dhex joogteen cidladii ahayd dalka abaarta badan. **6** Markii ay wax daaqueen ayay dhergeen, oo markay dhergeen dabadeed ayaa qalbigoodii kor u kacay, haddaba sidaas daraaddeed bay ii illoobeen. **7** Sidaas daraaddeed waxaan iyaga ku ahay sida libaax oo kale, oo sida shabeel ayaan jidka ku ag dhawri doonaa. **8** Oo waxaan iyaga uga hor iman doonaa sida orsi gabneeedii laga gablamiyey, oo waxaan jeexjeexi doonaa xubkii wadnahooda, oo halkaasaan iyaga ku baabbi'in doonaa sidii gool libaax oo kale, oo waxaa iyaga dildillaacsan doona dugaagga. **9** Dadka Israatiilow, baabbi'inna waxaa sabab u ah cadownimada aad ii qabtaan anoo caawiyihiinna ah. **10** Haddaba magaaloo yinkinna oo dhan ha idinku badbaadiyee meeh boqorkiinnii? Oo meeye xaakinnadiinnii aad ka tidhaahdeen, Na sii boqor iyo amiriir? **11** Anigoo xanaaqsan ayaan boqor idin siiyey, oo haddana anigoo cadhaysan ayaan idinka qaaday. **12** Xumaantiit reer Efrayim waa xidhixdhan tahay, oo dembigoodiina meel baa lagu kaydiyey. **13** Oo waxaa iyaga ku soo kor degi doonta murugtii naag foolanaysa, lyagu waa sida wiil aan caqlii lahayn, waayo, haatan waa wakhtigii uusan ku sii raagin meeshii carruurtu ka soo dhalan jireen. **14** Anigu waxaan iyaga ka soo furan doonaa xoogga She'oolka, oo waxaan ka soo badbaadin doonaa dhimashada. Dhimashoy, meeye belaayo yinkaagi? She'oolow, meeday baabbi'intaadi? Toobaddu indhahayga way ka qarsoonaan doontaa. (*Sheol h7585*) **15** In kastoo uu walaalihiis dhexdooda ku dhal badan yahay, waxaa iman doonta dabayl bari ka timid, taasoo ah neefta Rabbiga oo cidlada ka soo baxaysa, oo ishiisa biyood way engegi doontaa, oo durdurkiisuna wuu iska gudhi doonaa, oo waa laga wada dhici doonaa khasnadda alaabta qaaliga ahu ugu jirto. **16** Reer Samaariya gardarradooda way qaadi doonaaan, waayo, way ku caasiyowdeen Ilaahoodii. Seef baa lagu layn doonaa, dhallaankoodana dhulkaa lagu tuuri doonaa, oo naagahooda uurka lehna waa la dooxi doonaa.

14 Dadka Israatiilow, u soo nogda Rabbiga Ilaahiinna ah, waayo, xumaantiinnii waad ku dhacdeen. **2** Erayo ula taga Rabbiga, oo waxaad ku tidhaahdaan, Xumaanta oo dhan naga fogee oo si wanaagsan noo aqbal, oo annaguna waxaan sidii dibi qurbaan ah kuu siin doonaa caabudidda bushimayahaga. **3** Reer Ashuur na badbaadin maayo, oo annagu fardo fuuli mayno, oo weliba sancada gacmahayagana mar dambe ku odhan mayno, Wuxaad tiiin ilaahayo. Waayo, agoontu adigay naxariis kaa helaan. **4** Dibunoqoshadooda waan bogsiin doonaa, oo waxaan iyaga u jeelaan doonaa si ikhtiyaar ah, waayo, cadhadaydii way ka noqotay. **5** Wuxaan dadka Israatiil u noqon doonaa sida sayaxa oo kale, oo iyaguna waxay u ubxin doonaa sida ubaxa oo kale, oo waxay xididdada u mudan doonaaan sida Lubnaan oo kale. **6** Laamahoodu way kala bixi doonaaan oo quruxdooduna waxay ahaan doontaa sidii geedka saytuunka, oo caraflooduna waxay ahaan doontaa sidii Lubnaan oo kale. **7** Oo kuwa hadhka hoos joogaana way soo noqon doonaaan. Waxay u soo noolaan doonaaan sida hadhuudhka oo kale, oo waxay u ubxin doonaaan sida canabka oo kale. Udgooenkooduna wuxuu ahaan doonaa sida khamriga Lubnaan oo kale. **8** Reer Efrayim waxay odhan doonaaan, Bal maxaa mar dambe annaga iyo sanamyo noo dhexeeya? Anna waan u jawaabay oo waan fiirin doonaa. Wuxaan ahay sida geed beroosh ah oo qoyan, midhihiinna xaggaygaa laga helaa. **9** Kii xigmad lahu waxyalaahan ha fiirsado. Kii miyir lahuna ha garto. Waayo, Rabbiga jihadkiisu waa qumman yihiin, oo kuwii xaq ahuna way ku socon doonaaan, laakiinse kuwa xadgudbaa way ku dhex dhici doonaaan.

Yoo'Eel

1 Kanu waa Eraygii Rabbiga oo u yimid Yoo'eel ina Fetuu'eel. **2** Odayaashow, kan maqla, oo dadka dalka degganow, dhammaantiin dhegta u dhiga. War tanu ma waxay dhacday wakhtigiiinni mase wakhtigii awowayaashiin? **3** Haddaba idinku carruurtiinna u sheega, oo carruurtiinna carruurtooda ha u sii sheegeen, oo carruurtooduna qarni kale ha u sii sheegeen. **4** Wixii koronkorradha ka hadhaynayay baa cunay, oo wixii ayaxa ka hadhaynayay laddaa baa cunay, oo wixii laddaaga ka hadhaynayay diir baa cuntay. **5** Kuwiinna sakhraamiinta ah, toosa, oo ooya, kuwiinna khamriga cabta oo dhammadhow, khamrigii macaananaa awadiis u baroorta, waayo, waa idinka go'ay. **6** Waayo, dalkaygii waxaaa ku soo kacay quruun xoog badan oo aan tiro lahayn, oo ilkahoodu waa sida ilko libaax oo kale, oo waxay leeyihin miciyo gool libaax oo kale. **7** Geedahaygii canabka ahaa way baabbiyeen, oo dhirtaydi berdha ahaydina way diirteek, wayna mudhxieen oo kala tuurtuureen, oo laamahoodiina waa qayax cad. **8** Haddaba u musannaaba sidii gabadh joonyad xidhatay oo u barooranaysa arooskeedii ka dhintay. **9** Qurbaankii hadhuudhka iyo qurbaankii cabniinku waa ka go'een gurigii Rabbiga, oo wadaaddada ah Rabbiga midiiddinadisa way barooranayaan. **10** Beertii way ba'day oo dhulki wuu barooranaya, waayo, hadhuudhki wuu baabba'ay, oo khamrigii cusbaana waa engegay, oo saliiddina way cidlaanaysaa. **11** Kuwiinna beerreyda ah, isku naxa, oo kuwiinna beeraha canabka ah ka shaqeeyow, u ooya sarreenka iyo shiciirka aawadood, waayo, beerta midhaheedi way baabbe'een. **12** Canabkii wuu engegay, oo berdhiliina wuu dhaday, oo geedkii rummaanka, iyo geedkii timirta, iyo geedkii tufaaxa, iyo xataa dhirtti berrinka ku tiil oo dhammu way wada engegeen, oo faxaddiina way ka dhammaatay binu-aadmiga. **13** Kuwiinna wadaaddada ahow, joonyado guntada oo ooya, oo kuwiinna meesha allabariga ka adeegow, baroorta. Ilaahayga midiiddinmadiisow, kaalaya oo habeenka oo dhan joonyado ku jiifa, waayo, qurbaankii hadhuudhka iyo qurbaankii cabniinkaba waa laga joojiyey gurigii Ilaahiinna. **14** Haddaba soon naadiya, oo shir ku dhawaqaq, oo soo wada ururiya odayaasha iyo dadka dalka deggan oo dhan, oo waxaad isugu keentaa guriga Rabbiga Ilaahiinna ah, oo markaas Rabbiga u qayshada. **15** Waxaa hoogtay maalintaas! Waayo, maalintii Rabbigu way soo dhow dahay, oo waxay u imanaysaa sida halligaad ka timid xagga Ilaaha Qaadirkha ah. **16** War cuntadii sow kama go'in indhahayaga hortooda, faxaddi iyo rayrayntiina sow kama baabbi'in gurigii Ilaahayaga? **17** Abuurkii la beeray wuxuu ku qalalay ciidda hoosteeda, oo maqsinnadiina way baabbe'een, oo bakhaarradiina waa la dumiyey, maxaa yeelay, hadhuudhki baa qalalay. **18** Xayawaanku aad iyo aad bay u cabaadaan, oo sofayada lo'da ahu waxay la welwelsan yihiin daaqla'an, oo xataa xeryaha idaha ahu waa dhibaataysan yihiin. **19** Rabbiyow, adigaan kuu qayshanayaa, waayo, dab baa laastay daaqii cidlada, oo dhirtti duurka ku tiilna olol baa wada gubay. **20** Haddaba xayawaankii duurku biyahay kaa doonayaan, waayo, durdurradii biyuhu way engegeen, oo daaqii cidladaan dab baa laastay.

2 Siyoon buun ka dhex afuufa, oo buurtayda quduuska ah ka dhawaajiya, oo dadka dalka deggan oo dhammu ha wada gariireen, waayo, maalintii Rabbigu way imanaysaa, oo haatan way soo dhow dahay. **2** Oo maalintaasu waa maalin mugdi iyo gudcur ah, oo waa maalin cedar ah oo gudcur qaro weyn ahu jiro, oo waxay u imanaysaa sida kaaha waaberiga buuraka ku dul faafaa. Bal eega dad tiro badan oo xoog weyn! Dadkaas wax la mid ah hore looma arag, oo iyaga dabadoodna wax la mid ahu ma jiri doonaan xataa tan iyo sannado iyo qarniyo badan. **3** Hortooda dab baa wax laasanaya,

oo dabadoodna olol baa wax gubaya. Dhulka iyaga ka horreeya waa sida Beer Ceeden, oo kan iyaga ka dambeeyana waa sidii cidla baabba' ah oo kale, oo wax iyaga ka baxsadaya innaba ma jiraan. **4** Muuqashoodu waa sida muuq fardoood oo kale, oo waxay u ordaan sida rag fardooley ah. **5** Oo sanqadhkoodu waa sida gaadifardood buuraha dhaladooda boodboodaya, iyo sida olol dab oo bal gubaya, iyo sida dad xoog badan oo dagaalaa u diyargaraoobay. **6** Hortooda dadyowgu way wada gariirayaan, oo qof kastaba wejigiisa cabsi baa ka muuqanaysa. **7** Lyagu waxay hore ugu ordayaan sida rag xoog badan, oo waxay derbiga u fuulayaan sida rag dagaalyahan ah, oo midkood waluba halkisiu marayaa, oo kala leexan maayaan. **8** Oo midkoodna midka kale riixi maayo, oo midkood waluba wuxuu ku socdaa meeshiisa. Waxay ka dhix dusayaan hubka dagaalka oo innaba socodkooda kama joogsadaan. **9** Magaalada korkeeda ayay ku boodayaan, oo derbiga korkiisa ayay ku ordayaan, oo guryayah soo korayaan, oo sida tuug oo kale ayay daaqadaha ka soo galayaan. **10** Oo hortooda dhulku wuu gariiraya, samooyinkuna way ruxmanayaan, oo qorraxdi iyo dayaxiina way madoobaadeen, oo xiddighiina iftiinkoodii way ceshadeen. **11** Rabbiga ayaa codkiisa kaga hor hadlaya ciidankisa, waayo, xeradisu aad bay u weyn tahay, oo midka eraygiisa oofinayaa waa xoog badan yahay, waayo, Rabbiga maalintii waa weyn tahay, waana mid cabsi badan aad iyo aad, haddaba bal yaa u adkaysan kara? **12** Haddaba haatan waxaa Rabbigu leeyahay, Qalbigiinna oo dhan iigoo soojesta, idinkoo sooman, oo ooyaya, oo barooranaya. **13** Haddaba qalbigiinna jeexa ee dharkiinna ha jeexina, oo Rabbiga Ilaahiinna ah xaggiisa u soo jeesta, waayo, isagu waa nimco miidhan, waana raxmad badan yahay, cadho wuu u gaabiya, waana naxariis badan yahay, oo belaayadana wuu ka soo noqdaa. **14** Bal yaa garanaya inuu isagu soo jeesan doono oo soo noqon doono, iyo in kale, iyo inuu gadaashiisa kaga tegi doono barako, taasoo qurbaan hadhuudh ah iyo qurbaan cabniin ah oo aad Rabbiga Ilaahiinna ah u bixinaysaan? **15** Siyoon buun ka dhix afuufa, oo soon naadiya, oo shir ku dhawaqaq. **16** Dadka soo ururiya, oo ururka quduus ka dhiga, oo odayaasha soo shiriya, oo carruuta soo ururiya, iyo xataa kuwa naasaha nuugaya. Aroosku qolkiisa ha ka soo baxo, oo aroosadduna iixidhkeeda ha ka soo baxdo. **17** Wadaaddada midiiddinada Rabbiga ahu balbalada iyo meeshiisa allabariga dhexdooda ha ku oyoyeen, oo iyagu ha yidhaahdeen, Rabbiyow, dadkaaga u tudi, oo dadka dhaxalkaaga ah wax la caayo ha ka dhigii oo yaanay quruumuhi iyaga u taline. Waayo, bal maxaa dadyowga dhexdooda looga odhan doonaa, Bal meeh Ilaahooda? **18** Markaasaa Rabbigu u hinaasay dalkiisii, oo dadkiisu u naxay. **19** Oo Rabbigu waa u jawaabay dadkiisii oo wuxuu ku yidhi, Bal ogaada, waxaan idhiin soo dirayaad hadhuudh, iyo khamri, iyo saliid, oo idinkuna waxaasaad ka dhergi doontaan, oo anna mar dambe quruumaha dhexdooda wax la caayo idinkaga dhigi maayo. **20** Laakiinse waan idinka fogay doonaa ciidanka woqooyi, oo isaga waxaan ku eryi doonaa dal abaar iyo cidlo ah, oo qaybtisa hore waxaan geeyn doonaa badda bari, oo qaybtisa dambena waxaan geeyn doonaa badda galbeed, oo waxaa kor u soo bixi doona qudhunkiisa, oo urukiisa xumuna wuu soo kici doonaa, maxaa yeelay, isagu wuxuu sameeyey waxyaalo waaweyn. **21** Haddaba dal yahow, ha baqin, laakiinse farax, oo reyree, maxaa yeelay, Rabbigu wuxuu sameeyey waxyaalo waaweyn. **22** Xayawaanka duurkow, ha cabsanina, waayo, naqii cidlada waa soo baxayaa, oo dhirtiina midhaheeday dhalaysaa, oo berdihi iyo canabkiiwa way barwaaqoobayaan. **23** Haddaba reer Siyoonay, farxa oo Rabbiga Ilaahiinna ah ku reyreeya, waayo, roobki hore buu si xaq ah idhi siiyey, oo wuxuu idhi di'iyye roob, intii hore iyo intii dambeba sidii markii hore. **24** Oo goobaha wax lagu tumo waxaa ka buuxsami doona sarreen, oo macsaroyinkuna waxay la

buuxdhaafi doonaan khamri iyo sallid. **25** Oo waxaan idii so celin doonaan waxa ay sannadihiid idinka cuneen ayaxa, iyo laddaaga, iyo diirta, iyo koronkorradu, kuwaas oo ahaa ciidankii weynaa oo aan idii so diray. **26** Oo idinku wax badan baad cuni doontaan oo waad dhergi doontaan, oo waxaad ammaani doontaan magaca Rabbiga Ilaahiinna ah oo waxa yaabka badan idii sameeyey, oo dadkayguna innaba ma ay ceeboobi doonaan. **27** Oo markaas waxaad ogaan doontaan inaan dadka Israa'iil dhex joogo, iyo inaan anigu ahay Rabbiga Ilaahiinna ah, oo aan ilaha kale jirin, oo dadkayguna innaba ma ay ceeboobi doonaan. **28** Oo markaas dabadeedna anigu ruuxaygaayaan ku shubi doonaan dad oo dhan, oo wiilashiinna iyo hablihiinna wax bay sii sheegi doonaan, oo odayaashiinnu riyoyin bay ku riyoon doonaan, oo raggiinna dhallinyarada ahuna wax bay arki doonaan, **29** oo weliba maalmahaas addoommada rag iyo dumarpa ruuxaygaayaan ku shubi doonaan. **30** Oo waxaan samooyinka iyo dhulkuba ka muujin doonaan yaabab, kuwaasoo ah dhiig, iyo dab, iyo tirar qiq ah. **31** Qorraxdu waxay u beddelmi doontaa gudcur, dayaxuna wuxuu u beddelmi doonaa dhiig, intaanay iman maalinta Rabbiga oo weyn oo cabsida badanu. **32** Oo waxay noqon doontaa in ku alla kii magaca Rabbiga ku barya uu samatabbixi doono, waayo, Buur Siyon iyo Yeruusaalem, iyo kuwa hadhay oo Rabbigu u yeedhayba waxaa jiri doona kuwo u baxsada sidii Rabbigu yidhi.

3 Bal eeg, waayahaas iyo wakhtigaas, markaan soo celin doono maxaabistii dadka Yahuudah iyo reer Yeruusaalem, **2** ayaan quruumaha oo dhan soo wada ururin doonaa, oo wada keeni doonaa dooxada Yehooshaafaad, oo halkaasaan iyaga ugu xukumi doonaa dadkayga iyo dhaxalkayga oo dadka Israa'iil ah awaadood, waayo, quruumaha way ku kala dhex firdhiyeen, oo dhulkaygiina way qaysadeen. **3** Oo iyagu dadkaygii way u saami riteen, oo wiil bay dhillo kiro u siyeeen, oo gabadhna waxay ku iibiyeen khamri ay cabbaan. **4** Haddaba Turos, iyo Sidoon, iyo kuli gobollada Falastiin oo dhammow, bal maxaad iga doonaysaan? Ma abaalgud baad ii siinaysaan? Oo haddaad ii abaalguddaan, intaan dhaqsado ayaan degdeg abaalgudkiinna madaxiinna ugu soo celin doonaa. **5** Waaad qaadateen lacagtaydii iyo dahabkaygii, oo alaabtaydii wanaagsanayd oo qurxoonaydha waxaad geliseen macbudyadiinna, **6** oo weliba dadka Yahuudah iyo reer Yeruusaalemma waxaad ka iibiseen dadka Garigta ah, si aad iyaga dalkooda uga fogaysaan aawadeed. **7** Haddaba bal ogaada, iyaggi waxaan ka soo kicin doonaa meeshii aad ka iibiseen, oo abaalgudkiinnana waxaan ku soo celin doonaa madaxiinna, **8** oo wiilashiiinna iyo gabdhiihinna waxaan ka iibin doonaa dadka Yahuudah, oo waxay ka sii iibin doonaa dadka reer Shebaa oo ah quruun aad u fog, waayo, Rabbiga aayaas saas ku hadlay. **9** Haddaba quruumaha dhexdoda saas ka naadiya, Dagaal isu diyaariya, oo ragga xoogga badan oo dhan soo kiciya. Ragga dagaalyahanka ah oo dhammu ha soo dhowaadeen oo iyagu ha soo baxee. **10** Haddaba birtii marashiyadiinna seefo ka tunta, oo manjooyinkiinnana warmo ka tunta, oo kii itaal yaru ha yidhaahdo, Xoog baan leeyahay. **11** Quruumaha nagu wareegsan oo dhammow, kaalaya oo soo dhaqsada, oo dhammaantiin isa soo wada urursada. Rabbiyow, kuwaaga xoogga badan halkan u soo dir. **12** Haddaba quruumuhu ha kaceen, oo ha yimaadeen dooxada Yehooshaafaad, waayo, halkaasaan u fadhiisan doonaa inaan xukumo quruumaha hareeraha ku wareegsan oo dhan. **13** Waa beerta laga goosan lahaa way bislaadeene haddaba mindi la gala, oo macsaradii canabku way buuxdaaye kaalaya ku tunta, berkedihii macsarooyinka way buuxdaafeen, waayo, iyaga xumaantoodu way weyn tahay. **14** Dad badan oo badan ayaan ku jira dooxada xukunka la gooyay, waayo, maalintii Rabbigu way ku soo dhow dahay dooxada xukunka. **15** Qorraxdii iyo dayaxii way madoobaadeen, oo xiddigihiina iftiinkoodii

way ceshadeen. **16** Rabbigu Buur Siyon buu ka qaylin doonaa, oo codkiisu kaga hadli doonaa Yeruusaalem, oo kolkaasay samooyinka iyo dhulkuba gariiri doonaan, laakiinse Rabbigu wuxuu dadkiisa u ahaa doonaa magangal, oo reer binu Israa'iilna wuxuu u ahaa doonaa qalcad adag. **17** Oo sidaasaad ku ogaan doontaan inaan anigu ahay Rabbiga Ilaahiinna ah, oo aan deggan ahay Siyon oo ba bururyada quduuska ah, oo markaasay Yeruusaalem quduus noqon doontaa, oo shisheeyayaaf dampbena iyada ma dhex mari doonaan innaba. **18** Oo wakhtigaas buuraha waxaa ka soo tifqi doona khamri macaan, oo kurahana caanaa ka soo shubmi doona, oo webiyaasha dalka Yahuudah oo dhammuna way durduri doonaan, oo guriga Rabbigana waxaa ka bixi doonta il biyo ah, wayna waraabin doontaa dooxada Shitiim. **19** Dulmigii dadka Yahuudah lagu sameeyey aawadeed ayaan dalka Masar cidlo noqon doonaa, oo dalka reer Edoma wuxuu ahaan doonaa lamadegaanabaar ah, maxaa yeelay, iyagu dhiig aan xaq qabin ayay dalkooda ku dhex daadiyeen. **20** Laakiinse dadka Yahuudah weligiis wuu jiri doonaa, oo Yeruusaalemma way raagi doontaa ab ka ab. **21** Oo waxaan u aari doonaa dhiigoodii aanaan hore ugu aarin, waayo, Rabbigu Buur Siyon buu deggan yahay.

Caamoos

1 Kuwanu waa erayadii Caamoos oo ka mid ahaa xoolojirkii reer Teqooca, iyo wixii uu arkay oo ku saabsanaa dalka Israa'iil wakhtigii uu Cusiyahdalka Yahuudah bogorka ka ahaa, iyo wakhtigii uu Yaaraabcaam ina Yoo'aash dalka Israa'iil bogorka ka ahaa, muddo laba sannadood ka horraysay dhulgariikii. **2** Oo isagu wuxuu yidhi, Rabbigu Buur Siyoon buu ka qaylin doonaa, oo codkiisuu Yerusaalem kaga hadli doonaa, kolkaasay daaqsiimaha adhijirradu barooran doonaan, oo Buur Karmel dhaladeeduna way engegi doontaa. **3** Rabbigu wuxuu leeyahay, Saddex iyo weliba afar xadgudub oo ay reer Dimishad sameeyeen aawadoodayaananaan cqaabtooda uga noqonayn, maxaa yeelay, iyagu waxay reer Gilecaad kula tunteen alaab bir ah oo hadhuud lagula tunto. **4** Laakiinse dab baan u soo diri doonaa guriga Xasaa'eel, oo wuxuu wada laasan doonaa daaraahaa waaweyn oo Benhadad. **5** Rabbigu wuxuu leeyahay, Qataarkii albaabka Dimishaq waan jebin doonaa, oo waxaan dooxada Aawen ka wada baabbi'in doonaa dadka deggan, oo weliba kan haysta usha bogornimada ayaan reer Ceeden ka gooyn doonaa, oo dadka Suuriyana maxaabiis ahaan baa loogu kaxaysan doona Qirr. **6** Rabbigu wuxuu leeyahay, Saddex iyo weliba afar xadgudub oo ay reer Gaasa sameeyeen aawadoodayaananaan cqaabtooda uga noqonayn, maxaa yeelay, iyagu dadkii oo dhan ayay maxaabiis ahaan u kaxaysteen si ay ugu gacangeliyan reer Edom. **7** Laakiinse dab baan ku soo dayn doonaa derbiga Gaasa, oo wuxuu laasan doonaa daaraheeda waaweyn. **8** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Waxaan Ashdood ka wada baabbi'in doonaa dadka deggan, oo weliba kan haysta usha bogornimada ayaan reer Ashqeloon ka gooyn doonaa, oo waxaan gacantayda ku soo jeedin doonaa reer Ceqroon, oo kuwa reer Falastiin ka hadhayna way wada baabbi'i doonaa. **9** Rabbigu wuxuu leeyahay, Saddex iyo weliba afar xadgudub oo ay reer Turos sameeyeen aawadoodayaananaan cqaabtooda uga noqonayn, maxaa yeelay, iyagu dadkii oo dhan ayay u gacangeliyan reer Edom, oo soo mana ay xusuusan axdigii walaalnimada. **10** Laakiinse dab baan ku soo dayn doonaa derbiga Turos, oo wuxuu wada laasan doonaa daaraheeda waaweyn. **11** Rabbigu wuxuu leeyahay, Saddex iyo weliba afar xadgudub oo ay reer Edom sameeyeen aawadoodayaananaan cqaabtooda uga noqonayn, maxaa yeelay, iyagu walaalahood bay seef ku eryadeen, oo way iska xooreen naxariis oo dhan, oo xanaaqodiina had iyo goorba bay la qarxeen, oo cadho bay la gubaneyen weligoodba. **12** Laakiinse dab baan ku soo dayn doonaa Teemaan, oo wuxuu wada laasan doonaa daaraha waaweyn oo Bosraah. **13** Rabbigu wuxuu leeyahay, Saddex amase afar xadgudub oo ay reer Cammoon sameeyeen aawadoodayaananaan cqaabtooda uga noqonayn, maxaa yeelay, iyagu waxay dooxeen naagihii uruka lahaad oo reer Gilecaad si ay xudduudkooda u ballaadhsadaan aawadeed. **14** Laakiinse dab baan ku soo dayn doonaa derbiga Rabbaah, oo wuxuu wada laasan doonaa daaraheeda waaweyn, oo maalinta dagaalka waa la qaylin doonaa, oo maalinta dabaysha cirwareentana duufaan baa ku dhici doona. **15** Rabbigu wuxuu leeyahay, Bogorkooda maxaabiis ahaan baa loo kaxaysan doonaa isaga iyo amiirradiisaba.

2 Rabbigu wuxuu leeyahay, Saddex iyo weliba afar xadgudub oo ay reer Moo'aab sameeyeen aawadoodayaananaan cqaabtooda uga noqonayn, maxaa yeelay, iyagu waxay gubeen lafihii bogorka reer Edom ilaa ay nurad noqdeen. **2** Laakiinse dab baan ku soo dayn doonaa dalka Moo'aab, oo wuxuu wada laasan doonaa daaraha waaweyn oo Qiryood, oo reer Moo'aab waxay ku dhiman doonaa buuq iyo qaylo iyo buun dhawaqaqis. **3** Oo Rabbigu wuxuu

leeyahay, Anigu xaakinka waan ka baabbi'in doonaa dalka Moo'aab dhexdiisa, oo amiirradiisa oo dhanna waan la layn doonaa. **4** Rabbigu wuxuu leeyahay, Saddex iyo weliba afar xadgudub oo ay dadka Yahuudah sameeyeen aawadoodayaananaan cqaabtooda uga noqonayn, maxaa yeelay, iyagu sharcigii Rabbigu way diideen, oo qaynuunnaadiisiina ma ay xajin, oo beenootid baa iyaga qaladday, taasoo ay awowayaashoodba daba socon jireen. **5** Laakiinse dab baan ku soo dayn doonaa dalka Yahuudah, oo wuxuu wada laasan doonaa daaraha waaweyn oo Yerusaalem. **6** Rabbigu wuxuu leeyahay, Saddex iyo weliba afar xadgudub oo ay dadka Israa'iil sameeyeen aawadoodayaananaan cqaabtooda uga noqonayn, maxaa yeelay, kii xaqaa ahaa lacag bay ku iibiyeen, oo kii baahnaana waxay ku iibiyeen laba kabood. **7** Aad bay u damacsan yihiin inay arkaan boodhka dhlukka ee kor saaran madaxa masaakiinta, wayna qalloociyaan jidka kuwa camalka qabow. Oo nin iyo aabbibiisa waxay u wada galaa isku gabadh, oo sidaasay magacayga quduuska ah ku nijaaseeyaa. **8** Oo meel kasta oo allabariba agteed waxay ku jiifsadaan dhar rahmad loo qaataay, oo guriga Ilahaadna waxay ku dhex cabbaan khamrigii kuwa la ganaaxay. **9** Laakiin anigu hortoodaan ka baabbi'iyey kii reer Amor oo sarajooggiis ahaa sida sarajoogga geedaheda kederka la yidhaahdo, oo u xogga badhaa sida geedaha alloonka la yidhaahdo, oo weliba midhihiisii waan ka baabbi'iyey xagga sare, oo xididdadiisiina waan ka baabbi'iyey xagga hoose. **10** Oo weliba dalkii Masar waan idinka soo bixiyey, oo afartan sannadoodayaananaan cidladii idinku hor kacayay, si aad u hantidaan dalkii reer Amor. **11** Oo willashiinni waxaan ka kiciiyey nebiyo, oo barbaarradiiinna waxaan ka kiciiyey kuwa Nadiirrade ah ee Ilaah loo soocay. Dadka Israa'iilow, sow saas ma aha? ayaan Rabbigu leeyahay. **12** Laakiinse idinku Nadiirradii waxaad siiseen khamrii ay cabbaan, oo nebiyadiina intaad amarteen ayaad ku tidhaahdeen, innaba waxba ha sii sheegina. **13** Bal eega, hoostiina baan ugu hoos riixmay sida gaadhiga xidhmooyin bal ah ka buuxan u riixmo. **14** Kan dheeereeyaa ma carari kari doono, oo kan xoogga badanuna xooggiisa kuma adkaan doono, oo kan italka badanuna isma samatabbixin doono, **15** oo kan qaansada haystaana isma taagi doono, oo kan cagaha ka dheeereeyaa isma samatabbixin doono, **16** oo kuwa xoogga leh kii ugu geesinimo badanuna maalintaas wuu carari doonaa isagoo qaawan, ayaan Rabbigu leeyahay.

3 Reer binu Israa'iilow, bal maqla eraygan Rabbigu idinkaga hadlay. Waaan kaga hadlay dadkii aan dalka Masar ka soo bixiyey oo dhan, anigo leh, **2** Idinka oo keliya ayaan idinka iqiqi qolooyinka dhlukka deggan oo dhan, haddaba xumaatooyinkiiin oo dhan ayaan idin cqaabi doonaa. **3** Laba qof miyey wada socdaan haddaanay heeshii ahay? **4** Aar miyuu duudda ka ciyaa, hadduusan raq haysan? Aaran libaax miyuu boboshiisa ka qayliyaa, hadduusan waxba soo qaadan? **5** Shimbiru miyey dabin dhlukka ku kor yaal ku dhici kartaa, haddaan siriq loo dhigin? Dabin miyuu dhlukka ka boodda isagoo aan innaba wax qabsan? **6** Haddiise magaalo buun laga dhex afuuso, miyaan dadku cabsan? Miyaan belaayo magaalo ku dhacdaa, haddaan Rabbigu saas ku samayn? **7** Sida xaqiqaadah Sayidka Rabbiga ahu waxba ma samayn doono, inuu qarsoodiga u muuijyo addoommadiisa nebiyada ah mooyaane. **8** Aarkii waa ciyey, haddaba bal yaan cabsanay? Sayidka Rabbiga ahu waa hadlay, haddaba bal yaa wax sii sheegi waayaya? **9** Warkan ka dhesshaa daaraaha waaweyn ee Ashdood ku yaal iyo daaraaha waaweyn ee dalka Masar ku dhesshaa, oo waxaad tidhaahdaan, War waxaad ku soo shirtaan buruha Samaariya korkooda, oo bal eega buuqa weyn oo halkaas ku jira, iyo dulmiga ku dhesshaa. **10** Waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Kuwa daaraahooda waaweyn ku soo urursadaa wixii xoog iyo tuugnimo lagu

soo dhacay ma ay gartaan si ay wax qumman u sameeyaan. **11** Haddaba Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Cadow baa dalka hareeray doona, oo isna xooggiinna wuu idinka qaadi doonaa, oo daarihiinna waaweynna waa la wada dhici doonaa. **12** Rabbigu wuxuu leeyahay, Sida adhijirku afka libaaxa uga badbaadiyo laba lugood, amase dhieg go'eed, saasoo kalaa loo badbaadin doonaa dadka Israa'iil ee Samaariya deggan oo ku fadhiya sariirta rukunkeeda iyo gogosha barkimahaeeda xariirta ah. **13** Sayidka Rabbiga ah oo ah Ilaaha ciidammadu wuxuu leeyahay, Maqla oo ku markhaati fura reerka Yacquub. **14** Maalinta aan dadka Israa'iil xadgudubiyadooda u cizaabi doono aayaan weliba meelaha allabariga ee Beytel baabbi'in doonaa, oo meelaha allabariga geesahooda ka taagan waa la wada jari doonaa, oo dhulkay ku soo dhici doonaa. **15** Oo Rabbigu wuxuu leeyahay, Waan dumin doonaa guryaha gabowga iyo guryaha kulaylkaba, oo guryaha foolmaroodiga ahuna way wada baabbi'in doonaa, oo daaraaha waaweynuna way wada dhammaan doonaa.

4 Erayan maqla, kuwiinnan ah sacaha Baashaan oo buurta

Samaariya jooga, oo masaakiinta dulma, oo kuwa baahan cadaadiya, oo sayidyadooda ku yidhaahda, Wax noo keena, oo kaalaya aan cabnee. **2** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu ku dhaartay quduusnimiadiisa, isagoo leh, Bal eega, waxaa iman doona wakhti laydinkula tegi doona qabatooyin, oo jillaaboo baa lagu qabsan doonaa kuwiinna hadhay. **3** Oo Rabbigu wuxuu leeyahay, Midkiin kastaaba meelaha jajaban buu ka soo dusi doonaa hortiisa, oo waxaad isku tuuri doontaan Harmoon. **4** Beytel kaalaya, oo xadguduba, Gilgaal kaalaya, oo xadgudubyo sii badiya, oo subax walba allabaryadiinna keena, oo marba saddexdii maalmoond waxaad keentaa meeltobnaadyadiinna. **5** Oo allabari mahadnaqid ah ka bixiya wixii la khamiriyye, oo waxaad ku dhawaqaadaan oo naadisaan qurbaanno ikhtiyar loo keeno, waayo, saasaad jeceshiihiin, dadka Israa'iilow, ayaa Sayidka Rabbiga ahu leeyahay. **6** Rabbigu wuxuu leeyahay, Magaaloyinkinna oo dhan waxaan idinku siiyey ilko nadiisfan oo ka timaado cuntola'aan ka dhacda meelihiinna oo dhan, laakiinse iima aydaan soo noqon. **7** Oo anna roobkii waan idinka ceshaday markii ay saddex bilood ka hadhay xilligii beeroosashada, oo magaalo baan roob ku diiyey, magaalo kalena roob kuma aan dii'in. Roob baa meal ku da'ay, oo meeshii aan roobku ku dii'naa way engegtay. **8** Sidaas daraaddeed laba ama saddex magaalo ayaa magaalo u soo wareegay inay biyo ka cabbaan aawadeed, oo kamana ay wabxin, laakiinse iima aydaan soo noqon ayaa Rabbigu leeyahay. **9** Waxaan idinku dhuftay beera-engeeg iyo caariiyaso, oo beerihiinnaa badnaa, iyo beercanabyadiinii, iyo dhirtiinii berdha ahayd, iyo dhirtiinii saytuunka ahaydbaa waxaa wada laasat koronkorrrada, laakiinse iima aydaan soo noqon ayaa Rabbigu leeyahay. **10** Waxaan idinku soo dhex daayay cudur bellaayo sidaan Masar ugu soo daayay oo kale. Barbaarradiinii seef waan ku laayay, oo fardhiinnaa waan wada kaxaystay, oo waxaan ka dhigay in qudhunkii xeradiinuu uu xataas soo gaadho sankiinna dulalkiisa, laakiinse iima aydaan soo noqon ayaa Rabbigu leeyahay. **11** Oo qaarkiin waan u afgembiyey sidii markii Ilaaah u afgembiyey Sodom iyo Gomora, oo idinna waxaad ahaydeen sidii qori ololaya oo dab laga soo dhiftay, laakiinse iima aydaan soo noqon ayaa Rabbigu leeyahay. **12** Haddaba dadka Israa'iilow, sidaasaan idinku samayn doonaa, oo waxan aan idinku samayn doona aawadeed isu diyaariya inaad Ilaahiinna la kulantaan, dadka Israa'iilow. **13** Waayo, bal eega, kan buuraha sameeyaa, oo dabaysha uuma, oo binu-aadmiga u sheega waxa fikirkisu yahay, kan subaxdii gudcur ka dhiga, oo ku kor tunta dhulka meelihisa sare, magiciisu waxaa weeye Rabbiga oo ah Ilaaha ciidammada.

5 Dadka Israa'iilow, maqla eraygan aan idinku barooranayo. **2**

Bikradda ah dalka Israa'iil waa dhacday, oo mar dambena ma sara joogsan doonto. Dalkeedii ayaa lagu dayriyey, oo qof kor u qaada lama arko. **3** Waayo, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Magaaladii ay kuni ka bixi jireen boqol baa u hadhi doona, oo tii ay boqoli ka bixi jireenna toban baa dadka Israa'iil u hadhi doona. **4** Waayo, Rabbigu wuxuu dadka Israa'iil ku leeyahay, Aniga i doondoona aad noolaataane. **5** Laakinse Beytel ha doondoona, Gilgaalna ha gelina, Bi'ir Shebacna ha u gudbina, waayo, sida xaqqiqaad ah Gilgaal maxaabiisnimo bay geli doontaa, oo Beytelna way baabbi'i doontaa. **6** Si aad u noolaataan, oo uusan Rabbigu sidii dab reer Yuusuf ugu soo farabbaxsan, oo aan dabku laasan, oo aan Beytel laga waayin wax demiya, Rabbiga doondoona, **7** kuwiinna caddaaladda u roga dacar oo xaqnimadana dhulka ku tuura. **8** Doondoona kan sameeyey ururrada xiddigaha ah oo la yidhaahdo Toddobaadyada iyo Oriyon, oo gudcurka subaxnimo u beddeela, oo maalinta madoobeeyaa si ay habeen u noqoto, kan biyaha badda u yeedha oo dhulka ku daadiya, magiciisu waa Rabbi. **9** Isagu baabba'buu ku dejiyaa kuwa xoogga badan, si ay baabba'du ugu dhacd qalcadda. **10** Way neceb yihiin kii iridda wax ku canaanqa, oo way karhaan kii si qumman u hadla. **11** Miskiinka baad ku tumataan, oo waxaad ka qaadataan sarreennan, sidaas daraaddeed guryihii aad dhagax la qoray ka dhisateen kuma hoyan doontaan, oo beercanabyadii wanwanaagsanaa ee aad beerateenna khamrigooda kama cabbi doontaan. **12** Waayo, waan ogahay xadgudubiyadiinna inay badan yihiin, iyo dembiyadiinna inay waaweyn yihiin, kuwiinnan kii xaqaa ah dhiba, ee laaluush qaata, oo masaakiinta iridda joogtana xaqooda ka leexiya. **13** Haddaba kii miyir lahu wakhtigaas wuu aamusnaan doonaa, waayo, waa wakhti shar ah. **14** Wanaagga doondoona, sharkase ha doondoona, aad noolaataane, oo sidaasu Rabbiga ah Ilaaha ciidammadu idinla jiri doona sidaad u tidhaahdaan. **15** Sharka nebcaada, oo wanaagga jeclaada, oo caddaalad iridda ku sameeyaa, waayo, waxaa suurtowda in Rabbiga ah Ilaaha ciidammadu uu roonaado kuwa reer Yuusuf ka hadhay. **16** Haddaba Rabbiga ah Ilaaha ciidammada oo ah Sayidku wuxuu leeyahay, Dariiqyada oo dhan waxaa ka yeethi doonta baroar, oo jidakda oo dhan waxaa laga oodhan doonaa, Hoogay! Hoogay! Oo ninku beerreyda ah waxaa loogu yeethi doonaa tacsi, oo kuwa baroorta aad u yaqaanna waxaa loogu yeethi doonaa baroorasho. **17** Oo beercanabyada oo dhanna waxaa jiri doonta baroorasho, waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Anigu waan idin dhex mari doonaa. **18** Kuwiinna maalinta Rabbiga jeclaystow, waa idin hoog. Maxaad maalinta Rabbiga u doonaysaan? Waa gudcur, oo iftiin ma aha. **19** Waa sidii nin libaax ka cararay oo orso ka hor timid, ama intuu guri galay derbiga ku tiirsaday oo markaasabeeeso gacanta ka qaniintay. **20** Maalinta Rabbigu sow ma ahaan doonto gudcur aan iftiin lahayn, iyo xataa gudcur weyn oo aan dhalaal lahayn? **21** Iidhiinnaa waan nebcahay, waanna quudhsadaa, oo shirarkiinnana kuma farxo. **22** In kastoo aad ii bixiseen qurbaannadiinna aad gubtaan iyo qurbaannadiinna hadhuudhka ah anigu aqbali maayo, oo qurbaannadiinna nabadiino oo xoolihiinna buurburanna dan ka yeelan maayo. **23** Iga fogeeya qaylada gabayadiinna, waayo, anigu dhegaysan maayo luuqda shareeradihiinna. **24** Laakinse caddaaladu sida biyo ha u qlqusho, oo xaqnimaduna sida webi fathaya ha u yaacdo. **25** Bal reer binu Israa'iilow, allabaryo iyo qurbaanno miyaad cidladii iigu bixiseen aftartankii sannadood? **26** Waxaadse sidateen Taambuuggii Moleg iyo sanamayadii Kiyun, kaasoo ah xiddigii ilaahiinii ee aad nafsaddiinna u samaysateen. **27** Haddaba sidaas daraaddeed Rabbiga magicisu yahay Ilaaha ciidammadu wuxuu leeyahay, Anigu waxaan idinku dhigi doonaa in maxaabiis ahaan laydiinku kaxaysto Dimishaq shishadeeda.

6 Waxaa iska hoogay kuwa Siyoona xasilloonaan ku nool, oo buurta Samaariya ammaan ku deggan, kuwaasoo ah kuwa caanka ah ee madaxda quruumaha oo dadka Israa'iil u yimaadaan! **2** Kalneh u gudba oo bal eega, oo halkaasna ka sii taga Xamaad tan weyn, dabadeedaa waxaad sii tagtaan Gad ta reer Falastiin. Iyagu miyey ka wanaagsan yihiin boqortooyoyinkaas? Dalkoodu miyuu kaa weyn yahay dalkinna? **3** Waxaa iska hoogay kuwiinna maalintii sharka fogeeya, oo ka dhiga fadhligii dulmiga inuu soo dhowaado, **4** oo sariiro foolmaroodi ah ku jifsada, oo gogosha isku kala bixiya, oo cuna baraarka idhaa iyo weylaha edegga ku dhex jira, **5** oo u heesa dhawaqa shareeradda, oo isu hindisa alaab muusiko sidii kuwii Daa'uud, **6** oo khamriga maddiibadaha ku cabba, oo ku subkada saliidda ugu wada fiican, laakiinse kama murugaysna dhibaatada reer Yuusuf haysata. **7** Haddaba sidaas daraaddeed iyagu waxay haatan raaci doonaan kuwa marka hore maxaabiis ahaanta loo kaxaysan doono, oo diyaafadda kuwa iskala bixin jiray waa dhammaan doontaa. **8** Rabbiga ah Ilaha ciidammadu wuxuu leeyahay, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu ku dhaartaa nafsaddiisa, oo yidhi, Anigu waan karhay islaweynaanta reer Yacquub, oo waan nebcayah daarhiisa waaweyn, sidaas daraaddeed magaaladaa iyo waxa ku dhex jira oo dhanba cadow baan u gacangelin doonaa. **9** Oo haddii toban nin guri keliya ku hadho way dhiman doonaan. **10** Oo markii nin adeekiis oo ah kan isaga gubi doona uu kor u qaado inuu lafaha guriga ka soo bixyo, oo uu ku yidhaahdo kan guriga gudhiisa shishe ku jira, War weli ma qaar baa kula jooga? Oo isna uu yidhaahdo, Maya, markasuu ku odhan doonaa, War naga aamus, waayo, waa inaaninan magaca Rabbiga soo qaadin. **11** Waayo, bal eeg, Rabbigu waa amraa, oo daarta weyn waxaa lagu dhufan doonaa daldalool, guriga yarna waxaa lagu dhufan dildilaac. **12** Miya fardo dhagaxa ku ordi doonaan? Miyaase mid halkaas dibi ku beerjeexi doonaa? Laakiin, idinku garsooriddii waxaad u beddesheen xammeeti, oo midhihi xaqnimadana waxaad u beddesheen dacar. **13** Waxaad ku rayraysaan wax aan waxtar lahayn, oo waxaad tidhaahdaan, Miyaannan geeso kula soo yeelan xooggayaga? **14** Laakiinse bal eega, dadka dalka Israa'iilow, Rabbiga ah Ilaha ciidammadu wuxuu leeyahay, Quruun baan idinku soo kicin doonaa, oo iyana waxay idinku dhibi doonaan tan iyo meeshaa Xamaad laga galoo iyo ilaa webiga Carabaah.

7 Sayidka Rabbiga ahu wax buu i tusay, oo bal eeg, wuxuu sameeyey ayax markii fukfii dambe bilowday, oo bal eeg, waxay ahayd fukfii dambe markii boqorka cawskaa dalka aayaan idhi, Sayidow, Rabbiyow, waan ku baryayaaye, na cafi, waayo, bal reer Yacquub sidee bay isu taagi doonaan? Waayo, iyagu waa yar yihiin. **3** Markaasaa Rabbigu taas ka soo noqday, oo Rabbigu wuxuu yidhi, Taasu ahaan mayo. **4** Sayidka Rabbiga ahu wax buu i tusay, oo bal eeg, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu amray in dab lagu diriro, oo dabku wuxuu laastay moolki weynaa, oo wuxuu cuni lahaa dhulka. **5** Markaasaa idhi, Sayidow, Rabbiyow, waan ku baryayaaye jooji, waayo, bal reer Yacquub sidee bay isu taagi doonaan? Waayo, iyagu waa yar yihiin. **6** Markaasaa Rabbigu taas ka soo noqday, oo Sayidka Rabbiga ahu wuxuu yidhi, Taasu ahaan mayo. **7** Oo haddana wax buu i tusay, oo bal eeg, Sayidku wuxuu ag istaagay derbi xadhig miisaan leh lagu sameeyey, isagoo xadhig miisaan leh gacanta ku haysta. **8** Markaasaa Sayidku wuxuu igu yidhi, Caamoosow, maxaad aragtaa? Oo anna waxaan ku idhi, Waaan arkaa dambii midho bisulu ka buuxaan. Markaasaa Rabbigu wuxuu igu yidhi, Dadkayga Israa'iil dhammaadkoodii baa yimid, oo anigu mar dambe iyaga iska dhaafi maayo. **3** Oo Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Maalintaas gabayada macbudu waxay ahaan doonaan baroor, oo waxaa jiri doona meydad badan, oo meel kasta aamusnaan baa loogu tuuri doonaa. **4** Bal maqla, kuwiinna saboolka baahan liqow, oo xataa masaakiinta dalka baabbi'iyo, **5** oo leh, Goormuu dayaxa cusubu dhammaan doonaa aan hadhuudhka iibinnee? Sabtiduse goormay na dhaafaysaa aannu sarreenda soo saarnee, idinkoo miisaanka eefaa yaraynaya, oo miisaanka sheqelkana weynaynaya, kafadahana khiyaano ku beenaynaya, **6** si aannu masaakiinta lacag ugu iibsanno oo aannu saboolka baahanna laba kabood u siisanno, oo aannu sarreenda xaabkiisa u iibinno? **7** Rabbigu waa ku dhaartay islaweynaanta reerka Yacquub, oo wuxuu yidhi, Sida xaqiqiada ah anigu shuqullandooda midnaba ka illoobi maayo. **8** Tan daraaddeed miyan dhulku la gariiri doonin, oo mid kasta oo degganuna miyuusan barooran doonin? Haah, oo dhammaantis wuxuu kici doonaa sida Webiga, oo wuu rogrrogman doonaa, dabadeedna wuxuu u degi doonaa sida Webiga Masar. **9** Oo Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Maalintaas waxaan ka dhigi doonaa in qorraxdu hadhki dhaadco, oo dhulkana maalin cad baan gudcur ka dhigi doonaa. **10** Iidihiinnana waan u beddeli doonaa tacsi, oo gabayadiinna oo dhanna baroorasho baan u beddeli doonaa, oo waxaan ka dhigi doonaa in qof kasta joonyad xidho oo madax kastana la xiiro, oo waxaan ka dhigi doonaa sidii baroorasho wiil madhi ah loogu baroorto, oo dhammaadkeedana sidii maalin qadhaadh. **11** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Bal eega, waxaa iman doona wakhti aan dalka abaar u soo diri doono, mana ahaan doonto abaar cunto la waayo ama biyo loo oomo, laakiinse waxay ahaan doontaa abaar la waayayo erayada Rabbiga. **12** Oo waxay wareegi doonaan bad ilaa ka bad, iyo woqooyi ilaa tan iyo bari, oo waxay u ordi doonaan hore iyo dib iyagoo

baabbi'i doonaan, oo anna reerka Yaaraabcaam seef baan kula kici doonaa. **10** Markaasaa Amasyaah oo aaha wadaadkii Beytel farriin u diray Yaaraabcaam oo aaha bogorkii dalka Israa'iil, oo wuxuu ku yidhi, Caamoos shirqool buu kuugu dhigay dadka Israa'iil dhexdooda, oo dadka dhulku erayadiisa oo dhan ma qaadi karaan. **11** Waayo, Caamoos wuxuu leeyahay, Yaaraabcaam seef buu ku dhimanayaa, oo dadka Israa'iilina sida xaqiqiada ah maxaabiis ahaan waa looga kaxaysanayaa dalkooda. **12** Oo weliba Amasyaah wuxuu Caamoos ku yidhi, War wax arke yahow, tag, oo dalka Yahuudah u carar, oo halkaas wax ka cun, oo halkaas wax ku sii sheeg. **13** Laakiinse mar dambe Beytel waxba ha ku sii sheegin, waayo, waa boqorka meeshiisi quduuska ahayd oo waa daar boqoreed. **14** Markaasaa Caamoos jawaabay oo wuxuu Amasyaah ku yidhi, Anigu nebi ma aan ahayn, nebi wiiliksiisa ma aan ahayn, laakiinse waxaan jiray adhijir iyo mid midhaha darayga urursada, **15** oo Rabbigu waa ii soo yeedhay anigoo adhi jiraya, markaasuu Rabbigu igu yidhi, Tag, oo dadkayga Israa'iil wax u sii sheeg. **16** Haddaba bal maqal erayga Rabbiga. Adigu waxaad leedahay, Wax dadka Israa'iil ka gees ah sii sheegin, oo wax reer Isxaaq ka gees ahna ku hadlin. **17** Haddaba Rabbigu wuxuu leeyahay, Naagtaadu dhillo bay ku ahaan doontaa magaalada, oo wilashaada iyo gabdhahaaguba seef bay ku dhiman doonaan, oo dhulkaa xadhig baa lagu qaybsan doonaa, oo adna waxaad ku dhex dhiman doontaa dal nijaasayan, oo dadka Israa'iilina sida xaqiqiada ah maxaabiis ahaan waa looga kaxaysan doonaa dalkooda.

8 Oo haddana Sayidka Rabbiga ahu wax buu i tusay, oo waxaan arkay dambii midho bisulu ka buuxaan. **2** Oo wuxuu igu yidhi, Caamoosow, maxaad aragtaa? Oo anna waxaan idhi. Waaan arkaa dambii midho bisulu ka buuxaan. Markaasaa Rabbigu wuxuu igu yidhi, Dadkayga Israa'iil dhammaadkoodii baa yimid, oo anigu mar dambe iyaga iska dhaafi maayo. **3** Oo Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Maalintaas gabayada macbudu waxay ahaan doonaan baroor, oo waxaa jiri doona meydad badan, oo meel kasta aamusnaan baa loogu tuuri doonaa. **4** Bal maqla, kuwiinna saboolka baahan liqow, oo xataa masaakiinta dalka baabbi'iyo, **5** oo leh, Goormuu dayaxa cusubu dhammaan doonaa aan hadhuudhka iibinnee? Sabtiduse goormay na dhaafaysaa aannu sarreenda soo saarnee, idinkoo miisaanka eefaa yaraynaya, oo miisaanka sheqelkana weynaynaya, kafadahana khiyaano ku beenaynaya, **6** si aannu masaakiinta lacag ugu iibsanno oo aannu saboolka baahanna laba kabood u siisanno, oo aannu sarreenda xaabkiisa u iibinno? **7** Rabbigu waa ku dhaartay islaweynaanta reerka Yacquub, oo wuxuu yidhi, Sida xaqiqiada ah anigu shuqullandooda midnaba ka illoobi maayo. **8** Tan daraaddeed miyan dhulku la gariiri doonin, oo mid kasta oo degganuna miyuusan barooran doonin? Haah, oo dhammaantis wuxuu kici doonaa sida Webiga, oo wuu rogrrogman doonaa, dabadeedna wuxuu u degi doonaa sida Webiga Masar. **9** Oo Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Maalintaas waxaan ka dhigi doonaa in qorraxdu hadhki dhaadco, oo dhulkana maalin cad baan gudcur ka dhigi doonaa. **10** Iidihiinnana waan u beddeli doonaa tacsi, oo gabayadiinna oo dhanna baroorasho baan u beddeli doonaa, oo waxaan ka dhigi doonaa in qof kasta joonyad xidho oo madax kastana la xiiro, oo waxaan ka dhigi doonaa sidii baroorasho wiil madhi ah loogu baroorto, oo dhammaadkeedana sidii maalin qadhaadh. **11** Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Bal eega, waxaa iman doona wakhti aan dalka abaar u soo diri doono, mana ahaan doonto abaar cunto la waayo ama biyo loo oomo, laakiinse waxay ahaan doontaa abaar la waayayo erayada Rabbiga. **12** Oo waxay wareegi doonaan bad ilaa ka bad, iyo woqooyi ilaa tan iyo bari, oo waxay u ordi doonaan hore iyo dib iyagoo

doondoonaaya erayga Rabbiga, oo mana ay heli doonaan innaba. **13**
Oo maalintaas ayaa bikradaha qurqurxoon iyo barbaarraduba oon
daraaddiis la itaal darnaan doonaan. **14** Kuwa ku dhaarta dembiga
Samaariya oo yidhaahda, Daanow, waxaan ku dhaartay ilaahaaga, oo
waxaan ku dhaartay jidka Bi'ir Shebac, way dhici doonaan oo mar
dambena sooma ay kici doonaan.

9 Waxaan arkay Sayidka oo ag taagan meesha allabariga, oo wuxuu
yidhi, Fayaaradaha garaac ilaa meelahooda sare gariiraan, oo
dadka oo dhan madaxooda ku wada jejebi, oo intii ka hadhana seef
baan ku layn doonaan. Midkoodna ma carari doono, oo midkoodna
ma baxsan doono. **2** Oo xataa hadday hoos u qodaan ilaa She'ool,
gacantaydaa halkaas ka soo saari doonta, oo xataa hadday samada
fuulaan anigaa ka soo dejin doona halkaasna. (**Sheol h7585**) **3** Oo
xataa hadday ku dhuntaan Buur Karmel dhaladeeda anigaa halkaas
ka baadhi doona oo ka soo bixin doona, oo xataa hadday badda
gunteeda iga dhuntaan, halkaasna waan ka amri doona mas, oo
isna wuu qaniini doona. **4** Oo xataa hadday cadaawayaaashooda
maxaabii ahaan u hor socdaan, halkaasna seef baan ka amri doona, oo
iyana way layn doontaa, oo waxaan indhahayga iyaga ugu taagi
doonaan inaan belaayo ku sameeyo oo aanan wanaag u samayn. **5** Oo
Sayidka Rabbiga ciidammada ahu waa kan dhulka taabta oo dhulkuna
wuu dhalalaan, oo kuwa deggan oo dhammuna way wada barooran
doonaan, oo dhammaantiis wuxuu u kici doonaan sida Webiga,
dabadeedna wuxuu u degi doonaan sida Webiga Masar. **6** Waa isaga
kan qolladihiisa sare samada ka dhistay, oo hoygiisa hoose ee isku
qabtana dhalka ku aasaasay, oo intuu biyaha badda u yeedha dhulka
korkiisa ku daadiya, magiciisuna waa Rabbi. **7** Dadka Israa'iilow, sow
anigu ilama mid ahidin sida reer Itoobiya? ayaa Rabbigu leeyahay.
Sow anigu reer binu Israa'iil kama soo bixin dalkii Masar? Reer
Falastiinna sow kama soo bixin Kaftoor, reer Suuriyana sow kama
soo bixin Qiir? **8** Bal eega, Sayidka Rabbiga ah indhihiisu waxay
fiirinaya Boqortooyadii dembi badan, oo dhulkaan ka baabbi'in
doonaan, laakiinse reer Yacquub ma aan wada baabbi'in doono, ayaa
Rabbigu leeyahay. **9** Waayo, bal eega, anigu waan amri doona, oo
dadka Israa'iil waan ku kala haadin doonaan quruumaha oo dhan, sida
hadhuudh xaadhin loogu haadiyo, laakiinse xabbad yaruna dhulka
kuma dhici doonto. **10** Dembilayaasha dadkayga oo dhan oo leh,
Belaayo nu soo gaadhi mayso nana heli mayo, dhammaantood seef
bay ku dhiman doonaan. **11** Wakhtigaas waxaan sare kicin doonaan
taambuuggii Da'a'uud oo dhacay, waanan awdi doonaan daldaloolkiisa,
oo jajabkiisana waan sare kicin doonaan, oo waxaan u dhisi doonaan
sidii waagii hore, **12** inay iyagu dhaxlaan kuwii ka hadhay reer Edom
iyo quruumaha magacayga loogu yeedho oo dhan, ayaa Rabbiga
waxan sameeya leeyahay. **13** Oo Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal eega,
waxaa iman doona wakhti kan beerta falaa uu soo gaadhi doono kan
gooya, oo kan canabka ku tuntanwa wuxuu soo gaadhi doonaan kan
iniinaha beera, oo buurahana waxaa ka soo daadan doona khamri
macaan, oo kuraha oo dhammuna way wada dhalaali doonaan. **14**
Oo anigu waxaan soo celin doonaan maxaabistii dadkayga Israa'iil,
oo iyana way dhisi doonaan magaaloyinkii baabba'ay, wayna degi
doonaan, oo beercanabyo way beeran doonaan, khamrigoodana
way cabbi doonaan, oo weliba waxay samaysan doonaan beero, oo
midhahooda way cuni doonaan. **15** Oo Rabbiga Ilahaaga ahu wuxuu
leeyahay, Waxaan iyaga ku beeri doonaan dalkoodii, oo mar dambena
lagama rujin doono dalkoodaa aan siiyey.

Cobadyaah

1 Kuwanu waa wixii la tusay Cobadyaah. Sayidka Rabbiga ahu sidan buu dalka Edom ka leeyayah: Annagu Rabbiga xaggiisaayaannu war ka maqalnay, oo farriinwade ayaa quruumaha dhexdooda loo soo diray, isagoo leh, War kaca, oo kaalaya aan dadka Edom dagaal ugu kacnee. **2** Bal eega, quruumaha dhexdooda waan idinku yareeyey, oo si weyn baa laydiin quudhsaday. **3** Kuwiinna qararka dillaacyadooda ku hoyda oo hoygoodu meesha sare ku yaal, waxaa idin khiyaanay kibirka qalbigiinna, oo waxaad qalbiga iska tidhaadaan, Bal yaa dhulka nagu soo ridi kara? **4** In kastood meal kore fuushaan sida gorgorka, iyo in kastoo buulkiinna laga dhiso xiddigaha dhexdooda, halkaas waan idinka soo dejin doonaa, ayaa Rabbigu leeyayah. **5** Haddii tuugag idin soo dhici lahaayeen ama haddii shufto habeennimo idin miri lahayd, sow wax idinkama xadi lahayn jeeray wax ku filan la tagaan? (Sidee baad u ba'deen!) Haddii kuwa canabka gura idii iman lahaayeen, sow kama tegi lahayn canab xaaxab ah? **6** Sidee baa loo dhacay alaabti reer Ceesaw! Oo khasnadiisi qarsoonaan sidee baa loo baadhay! **7** Kulli dadkii aad axdigaa la lahaan jirteen oo dhammu waxay idinku celiyeen tan iyo soohdinta, oo dadkii nabadda idinla lahaan jiray ayaa idin khiyaanay, wayna idinka adkaadeen, oo kuwii kibistiina cuni jiray ayaa dabin idiin dhigay, oo innaba waxgarasho ma leh. **8** Rabbigu wuxuu leeyayah, Wakhtigaas ragga xigmadda leh sow kama aan baabbi'in doono reer Edom oo waxgarashadana sow kama baabbi'in doono buurta Ceesaw? **9** Reer Teemaanow, raggiinna xoogga badanu way wada nixi doonaaan, oo sidaas daraaddeed mid kasta oo buurta Ceesaw ka yimid ayaa laynta ku go'i doona. **10** Xumaantii aad walaaliihiin reer Yacquub ku samayseen aawadeed ayaa ceebu idinku degi doonta, oo weligiin baad go'naan doontaan. **11** Waayo, wakhtigii aad ag taagnaydeen oo iska firinayseen, markay shisheeyayaashu maalkooda qaadanayeen, oo dadka qalaad irdihooda soo gelayeen, oo ay Yeruusaalem saamiga u ridanayeen, xataa idinku iyagoo kalaad ahaydeen. **12** Laakiinse ha fiirina wakhtiga walaaliihiin cidhiidhiga ku jiraan, oo ha ku farxina wakhtiga reer Yahuudah baabba'ooda, oo hana u faanina wakhtiga cidhiidhiga. **13** Iridda dadkayga ha soo gelina wakhtiga ay belaayaysan yihiin, oo weliba dhibkooda ha fiirsanina wakhtiga ay belaayaysan yihiin, oo maalkoodana far ha saarina wakhtiga ay belaayaysan yihiin. **14** Oo meesha jihadka isku gooyaana ha u istaagina si aad u laysaan kuwooda soo fakaday, oo kuwooda wakhtigii cidhiidhiga ka hadhayna cadowgooda ha u gacangelina. **15** Waayo, maalintii Rabbigu way soo dhow dahay oo way ku dhici doontaa quruumaha oo dhan, oo sidaad samayseen ayaa idinkana laydiinku samayn doonaa, oo abaalgudkiinnii ayaa madaxiinna ku soo noqon doonaa. **16** Oo sidaad buurtayda quduuska ah korkeeda wax ugu cabteen ayaa quruumaha oo dhammuna had iyo goorba wax u cabbi doonaa, haah, iyagu way cabbi doonaa oo way liqi doonaa, oo waxay ahaan doonaa sidii iyagoo aan weligood ahaanin. **17** Laakiinse Buur Siyoon waxaa joogi doona kuwa baxsaday, oo iyana quduus bay ahaan doontaa, oo reer Yacquubna waxay lahaan doonaa waxyaaliihi dhaxalkoodii ahaa. **18** Reer Yacquub dab buu ahaan doonaa, oo reer Yuusufna olol buu ahaan doonaa, reer Ceesawna bal jajab ah buu ahaan doonaa. Dhexdooday ku gubi doonaa oo iyaganay way laasan doonaa, oo reer Ceesawna innaba waxba kama hadhi doonaa, waayo, Rabbigu sidaasuu ku hadlay. **19** Oo dadka koonfur degganu waxay hantiyi doonaa buruta Ceesaw, oo kuwa bannaanka degganuna waxay hantiyi doonaa dalka reer Falastiin, oo weliba waxay hantiyi doonaa dalka reer Efrayim, iyo dalka reer Samaariya, oo reer Benyamiinna waxay hantiyi doonaa

dalka Gilecaad. **20** Oo ciidankan dadka Israa'iil ee maxaabiista ahu waxay hantiyi doonaa dalka reer Kancaan tan iyo Sarefta, oo Yeruusaalem maxaabisteeda Sefaaraad joogtaana waxay hantiyi doonaa magaaloyinka koonfureed. **21** Oo badbaadiyaaaluna waa iman doonaa Buur Siyoon, si ay buurta Ceesaw u xukumaan, oo boqortooyadana waxaa lahaan doona Rabbiga.

Yoonis

1 Haddaba waxaa Yoonis ina Amitay u yimid Eraygii Rabbiga oo sidan ku leh, **2** Kac, oo waxaad tagtaa magaaladaas weyn oo Nineweh, oo iyada ku qayli, waayo, sharkoodii wuxuu yimid hordayda. **3** Laakiinse Yoonis wuxuu u kacay inuu Rabbiga hortiisa ka cararo oo xagga Tarshiish u baxsado. Markaasuu Yaafaa u dhaadhcay oo wuxuu halkaas ka helay doonni Tarshiish tegaysa. Sidaas daraaddeed lacagtii nooliguu bixiyey, kolkaasuu gudaha galay, waayo, wuxuu doonayay inuu iyaga Tarshiish u raaco oo uu ka cararo Rabbiga hortiisa. **4** Laakiinse Rabbigu wuxuu baddii ku soo daayay dabayl weyn, kolkaasaa waxaa baddii ka dhex kacay duufaan xoog leh, doonniidina waxay ku dhowaatay inay burburto. **5** Markaasay raggiibaxriyinti ahaa aad u baqeent, oo mid waluba wuxuu u qayshaday ilaahiisi. Alaabti doonniida ku jirtayna badday ku dhex tuuren, si ay doonniidu iyaga ugu fududaato. Laakiinse wuxuu Yoonis marhore u dhaadhcay doonniida meesha ugu hoosaysa, oo halkaasuu seexday, wuxuuna ku jiray hurdo weyn. **6** Haddaba waxaaa isagii u yimid naakhudhiib doonniida, oo ku yidhi, Hurdahayow, maxaad u jeeddaa? Kac oo Ilaahaaga u qayli, waaba intaasoo uu inaga fikiraa inaannan halligmire. **7** Oo wuxuu midba midkii kale ku yidhi, Kaalaya aynu saami ridannee si aan u ogaanno kan aawadiis belayaadanu inoogu dhacday. Sidaas daraaddeed saami bay riteen, oo saamiginaa wuxuu ku dhacay Yoonis. **8** Markaasay waxay isagii ku yidhaahdeen, Waannu ku baryaynaaye noo sheeg kan aawadiis belayaadanu inoogu dhacday. Waa maxay shuqulkaagu? Oo xaggee baad ka timid? Waddankaagu waa kee? Dadkaaguna waa ayo? **9** Oo isna wuxuu iyagii ku yidhi, Waaan ahay Cibraani, oo waxaan ka cabsadaa Rabbiga ah Ilaaha samada, oo ah Kan abuuray badda iyo berrigaba. **10** Markaasay nimankii aad iyo aad u cabsadeen, oo ku yidhaahdeen, Waa maxay waxa aad samaysay? Waayo, waxay ogaadeen inuu Rabbiga hortiisa ka soo cararay, maxaa yeelay, isagaa u sheegay. **11** Markaasay ku yidhaahdeen, Si baddu noogu degto aawadeed haddaba bal maxaannu kugu samaynaa? Waayo, badda duufaankeedii aad iyo aad buu u sii weynaaday. **12** Oo isna wuxuu ku yidhi, Kor ii qaada oo badda igu dhex tuura, sidaasay baddu idiinku degi doontaaye, waayo, waxaan ogayah in duufaanken weynu daraadday idiinku soo kacay. **13** Habase yeeshay nimankii aad bay seeb doonniid ugu wadeen oo ugu dadaaleen inay xeebtii ku soo noqdaan, laakiinse way kari waayeen, maxaa yeelay, badda duufaankeedii oo ka gees ahaa aad iyo aad buu u sii weynaaday. **14** Markaasay Rabbiga u qayshadeen, oo waxay ku yidhaahdeen, Rabbiyow, waannu ku baryaynaa, oo waannu ku baryaynaaye, yaannan u halligmin noolosha niinkan aawadeed, oo annaga ha na saarin dhig aqaaqabin, waayo, Rabbiyow, waxaa samaysay sidii aad ku faraxday. **15** Sidaas daraaddeed Yoonis bay kor u qaadeen oo waxay ku dhex tuuren baddii, kolkaasay baddii joojisay chadhadeedii. **16** Markaasay nimankii aad iyo aad Rabbiga uga cabsadeen, oo waxay Rabbiga u bixiyeen allabari, nidarrona way galeen. **17** Oo Rabbigu wuxuu Yoonis u diyaariiyey kalluun weyn oo isaga liqa; Yoonisna wuxuu kalluunka calooshiisi ku dhex jiray saddex habbeen iyo saddex maalmood.

2 Markaasaa Yoonis Rabbigii Ilaahiisa ahaa baryay, isagoo ku dhex jira calooshii kalluunka. **2** Oo wuxuu yidhi, Dhibaataedayda aawadeed ayaan Rabbiga ugu yeedhay, Isna wuu ii jawaabay. Waxaan ka dhex qayliyey She'ool uurkiisa, Adna codkaygaad maqashay. (*Sheol h7585*) **3** Waayo, waxaad igu dhex tuurtay moodka iyo badda urkeeda. Hareerahaygana waxaa ku wareegsanaa daad, Hirarkaagi iyo mawjadahaagii oo dhimmuna way i dul mareaan. **4** Kolkaasaan

idhi, Indhaaaga hortooda waa layga tuuray; Welise waxaan mar kale eegaya macbudkaaga quduuskaa. **5** Biyihii way i hareerayeen xataa naftayda, Moolkiinaa wuu igu wareegsanaa; Madaxaygana waxaa ku duuddubnabnaa caws badeed. **6** Waaan hoos ugu dhaadhcay buuraha guntooda; Oo weligay waxaa i awday dhulkii iyo gudbayaashiisiiba; Laakiinse, Rabbiyow, Ilahaayow, noloshaydiid waxaad ka soo bixisay yamayski. **7** Markii naftaydu itaal darraataay ayaan ku xusuustay, Rabbiyow; Oo baryadaydii adigay kuu timid, oo waxay kuugu soo gashay macbudkaaga quduuskaa. **8** Kuwa waxyalaaha beenta ah oo aan micne lahayn ku fikiraa Waxay ka tagaan naxariistoodii. **9** Aniguse codka mahadnaaqidda ayaan allabari kuugu bixin doonaa; Wixii aan nidrayna waan bixinayaa. Badbaado waxaa leh Rabbiga. **10** Markaasuu Rabbigu kalluunkii amray, kalluunkiina wuxuu Yoonis ku mantagay berriga.

3 Haddana mar labaad ayaa eraygii Rabbigu u yimid Yoonis oo ku yidhi, **2** Kac, oo waxaad tagtaa magaaladaas weyn oo Nineweh, oo waxaad iyada ku wacdisaa wacdiska aan kuu sheegayo, **3** Sidaas daraaddeed Yoonis wuu kacay oo wuxuu tegey Nineweh siduu eraygii Rabbigu ku amray. Haddaba Nineweh waxay ahayd magaalo aad iyo aad u weyn, oo waxay isu jirtay intii saddex maalmood loo socdo. **4** Markaasaa Yoonis wuxuu bilaabay inuu magaaladii dhex galo in maalin socod ah, oo intuu qayliyey ayuu yidhi, Weli waxaa u hadhay afartan maalmood, dabadeedna Nineweh waa la afgembiyidoo. **5** Markaasaa dadkii Nineweh Ilaah rumaysteen, oo waxay ku dhawaaqueen in la soomo, oo kii ugu wada weynaa ilaa kii ugu yaraa inta ka dhex leh waxay wada xidheen dhar joonyad ah. **6** Oo warkiina wuxuu gaadhay bogorkii Nineweh, oo isna intuu carshigisiis ka kacay ayuu dharkiisi quruxdasanaa iska bixiyey, oo wuxuu huwayday dhar joonyad ah, dambasna wuu ku fadhiistay. **7** Oo wuxuu sameeyey naado, oo Nineweh gudaheeda aaya lagu faafiyey amarkii bogorka iyo saraakiishiisa oo leh, Dad iyo duunyo, lo' iyo ido toona, yaan midna wax dhadhamin, oo yaanay wax cunin, bijona cabbin. **8** Laakiinse dad iyo duunyoba dhar joonyad ah ha la wada huwado, oo Ilaah xaggiisa aad ha loogu qayliyo; oo mid kastaaba ha ka leexo jidkiisi xumaa iyo dulmiga gacmihiisa ku jira. **9** Bal yaa og in Ilaah ka noqdon oo cadhadiisa kulul ka jeesan doono iyo in kale, si aynaan u halligmin? **10** Oo markaasaa Ilaah wuxuu arkay shuqulkoodii iyo inay iyagu ka noqdeen jidkoodii xumaa, kolkaasaa Ilaah wuxuu ka noqday sharkii uu sheegay inuu iyaga ku samaynayo; oo taasna ma uu samayn.

4 Laakiinse Yoonis taas aad buu uga calool xumaaday, wuuna xanaaqay. **2** Kolkaasuu wuxuu baryay Rabbiga oo ku yidhi, Rabbiyow, waan ku baryayaaye, sow kanu ma aha hadalkii aad idhi intaan weli dalkaygii joogay? Oo taas daraaddeed ayaan u degdegay si aan xagga Tarshiish ugu cararo, waayo, waan ogaa inaad tahay Ilaah nimco miidhan ah, oo raxmadu ka buuxdo, oo cadhada u gaabiya, oo naxariis badan, iyo inaad sharka ka noqtid. **3** Haddaba sidaas daraaddeed, Rabbiyow, waan ku baryayaaye naftayda iga qaad, waayo, intii aan noolaan lahaa waxaa iiga roon inaan dhinto. **4** Markaasaa Rabbigu wuxuu ku yidhi, War inaad xanaaqdid ma kuu wanaagsan tahay? **5** Markaasaa Yoonis ka baxay magaaladii, oo wuxuu fadhiistay magaalada dhankeedii bari, oo halkaasuu waab ka dhistay. Markaasuu hadhkiin hoos fadhiistay ilaa uu arko waxa magaalada ku dhacaya. **6** Kolkaasaa Rabbigu wuxuu diyaariiyey geed ubbo ah, oo wuxuu ka dhigay inuu kor fuulo waabki Yoonis, si uu hoos ugu noqdo, oo uu uga samatabbiixiyo xaalkiisi xumaa. Sidaas daraaddeed Yoonis aad iyo aad buu ugu farxay geedki ubbada ahaa aawadiis. **7** Laakiinse maalintii dambe markii waagii beryay aayaan Ilaah diyaariiyey dixiri, oo isna geedki ubbada ahaa ayuu gooyay ilaa

uu engegay. **8** Oo kolkii qorraxdii soo baxday ayaa llaah diyaariyey dabayl kulul oo bari ka timid; qorraxdiina Yoonis ayay madaxa kaga dhegtay ilaa uu itaal darnaaday, oo isna wuxuu ku baryootamay inuu dhinto, oo wuxuu yidhi, Intii aan noolaan lahaa waxaa iiga roon inaan dhinto. **9** Markaasaa llaah wuxuu Yoonis ku yidhi, War inaad geedkii ubbada ahay u xanaaqdid ma kuu wanaagsan tahay? Oo isna wuxuu yidhi, Haah, oo inaan cadhoodo way ii wanaagsan tahay xataa ilaa dhimasho. **10** Markaasaa Rabbigu wuxuu ku yidhi, Waxaad u jixinjixday geedkii ubbada ahay oo aadan u hawshoon oo aadan korinin oo habeen iska soo baxay oo habeen ku baabba'ay. **11** Haddaba sow iima eka inaan u jixinjixo magaalada weyn oo Nineweh, taasoo ay gudaheeda ku jiraan dad ka badan boqol iyo labaatan kun oo qof oo aan kala garan karin gacantooda midig iyo gacantooda bidix, iyo weliba xoolo badan?

Miikaah

1 Kanu waa Eragii Rabbiga oo u yimid Miikaah kii reer Mooreshed waqiqay Yootam iyo Aaxxaas iyo Xisqiyah boqorrada ka ahaayeen dalka Yahuudah, oo uu ku arkay wax ku saabsan Samaariya iyo Yeruuusaalem. **2** Dadyowga oo dhammow, kulligii maqla. Dhulka iyo waxa ku jira oo dhammow, bal dhegysta, oo Sayidka Rabbiga ahu ha idinku marag furo, Sayidku macbudiisa quduuska ah ha idinkaga marag furo. **3** Waayo, bal eega, Rabbigu meeshiisu ka soo bixi doonaa, wuuna soo degan doonaa, oo dhulka meelihiiisa sarsare mari doonaa. **4** Oo buuruhu hoostiisay ku dhalali doonaa, dooxoooyinku way u kala dildillaaci doonaan sidii shamac dab hor yaal, iyo sidii biyo ka daadanaya meal sare. **5** Waxan oo dhammu waxay u dheceen xadgudubka reer Yacquub iyo dembiyada dadka Israa'iil. Xadgudubka reer Yacquub waa maxay? Sow Samaariya ma aha? Meelaha sare oo dalka Yahuudahna waa maxay? Sow Yeruuusaalem ma aha? **6** Haddaba sidaas daraaddeed waxaan Samaariya ka dhigi doonaa sidii taallo burbur ah oo duurka ku taal, iyo sidii meal beercanab laga beerto, oo dhagxanteedana waxaan ku dhex daadin doonaa dooxada, oo aasaaseeedana waan soo bannayn doonaa. **7** Taswiirheeda xardhan oo dhan waa la wada burburin doonaa, oo kirooyinkeeda oo dhanna dab baa lagu gubi doonaa, oo sanamyadeeda oo dhanna waan wada baabbi'in doonaa, waayo, iyadu waxay ku soo urursatay dhillo kiradeed, oo kulligoodna waxay dib ugu noqon doonaan dhillo kiradeed. **8** Haddaba taas daraaddeed ayaan u ooyi doonaa oo u barooran doonaa, oo anoo cago cad oo qaawan ayaan wareegi doonaa, oo waxaan u dhawaagi doonaa sida dawacooyinku u ciyaan oo kale, oo waxaan u qaylin doonaa sida goroyadu u cido oo kale. **9** Waayo, nabraheedu ma bogsan karaan, oo tataa waxay soo gaadheen dalka Yahuudah, oo waxay soo gaadheen tataa iridda dadkaya taasoo ah Yeruuusaalem. **10** Gad ha ku dhex sheegina, hana oyina, oo Beytlaecraafraad dhdexdeeda boodhka ku galgasha. **11** Kaaga Shaafir degganow, bax addo qaaawan oo ceebaysan. Kan Sa'anaan degganu soo ma bixin. Baroorta Beytesel waxay idinka qaadan doontaa meesha aad ku tiirsato. **12** Waayo, kan Maaroof degganu aad buu u sugayaa wanaag, maxaa yeelay, belaayo baa xagga Rabbiga ka soo degtay, oo waxay soo gaadhay iridda Yeruuusaalem. **13** Kan Laakiish degganow, gaadhiga ku dhuuji faraska dheereeya. Laakiish waxay dadka Siyon u ahayd bilowgi dembiiga, maxaa yeelay, xadgudubiyadii dadka Israa'iil ayaa laga dhex helay. **14** Haddaba sidaas daraaddeed waxaad Mooreshed Gad siin doontaa hadiyado. Reeraha Aksib waxay boqorrada dalka Israa'iil u noqon doonaan wax khinyaano badan. **15** Kan Maareeshaah degganow, weli waxaan kuu keeni doonaa kan ku hantiy doona. Dalka Israa'iil sharftiisi waxay gaadhi doontaa xataa tan iyo Cadullaam. **16** Xiiro oo timahaaga iska jar carruutaadii aad jeclayd daraaddood, oo intaad xiirata sii ballaadhi sida bidaarta gorgorka oo kale, waayo, iyagu way kaa tageen, oo waxaa loo kaxaystay maxaabisi ahaan.

2 Waxaa hoogay kuwa xumaanta ka fikira oo waxyaalaha sharka ah sariihooda ku hindisa. Markii waagu beryo ayay sameeyaan, maxaa yeelay, taas gagantooda baa xoog u leh. **2** Oo waxay damcaan beero, kolkaasay xoog ku qabsadaan, oo waxay damcaan guryo oo way iska qaataan, oo waxay dulmaan nin iyo reerkii, iyo xataa nin iyo dhaxalkiis. **3** Haddaba sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal eega, waxaan hindisay belaayo qoyskan ka gees ah, taas oo aydaan surkiinna kala bixi doonin, oo weliba si kibir leh uma socon doontaan, waayo, waa wakhti xun. **4** Wakhitaas waxaa laydinku qaadi doonaa masaal, waxaa lagu barooran doonaa baroor aad u weyn, oo waxaa la odhan doonaa, Annaga waa

nala wada baabbi'iyeey. Isagu waa beddelaa qaybtii dadkayga. Bal sidee buu iiga wareejiyaa! Oo beerahayagiina wuxuu u qaybiyya caasiyiinta. **5** Sidaas daraaddeed ururka Rabbiga dhexliisa kuma lahaan doontid mid wax ku qiyasa xadrigga saamiga. **6** Waxay iyagu ku yidhaahdaan, Waxba ha sii sheegina. Iyagu kuwan waxba uma sii sheegi doonaan. Oo hadallo cay ah kama dhammaan doonaan. **7** Reer Yacquubow, ma waxaa la odhan doonaa, Ruuxii Rabbigu miyuu soo dulqaadasho yaraaday? Kuwanuse ma falimihiisii baa? Miyan erayadedyu wax wanaagsan u tarin kii si qumman u socda? **8** Laakiinse waayahan dambeba dadkaygi wuxuu u kacay sidii cadow oo kale. Waaad marada ka saartaan dharka dadka jidka ammaan ku maraya sidii kuwa dagaal ka noqda. **9** Dumarkii dadkaya waxaad ka saartaan guryahoodii wacnaa, oo carruutoodii yaryaraydyna waxaad weligiin ka qaadataan ammaantaydi. **10** Sara joogsada oo taga, waayo, tanu ma aha nasashadiiha, maxaa yeelay, waxaa jirta wasakh wax ku baabbi'inaysa baabba' xoog badan. **11** Nin dabayl iyo kхиаano ku dhex socda hadduu been sheego oo yidhaahdo, Waaan wax kaaga sii sheegaya khamri iyo wax lagu sakhraamo, xataa kaasu nebi buu dadkan u noqon doonaa. **12** Reer Yacquubow, sida xaqiqada ah dhammaantiin waan soo wada shirin doonaa, sida xaqiqada ah dhammaantiin waan soo wada shirin doonaa, sida xaqiqada ah waxaan soo ururin doona kuwa dadka Israa'iil ku hadhay, oo waxaan iyaga isugu wada keeni doonaa sidii idhibi Bosraah, sidii adhi daaqsiintisii ku dhex jira, oo dadkooda badan daraaddiis aad bay u buuqi doonaa. **13** Kan wax jebiyo ayaa hortood tegey. Way soo fara baksadeen oo waxay u gedbeen xagga iridda, oo halkaasay ka bexeen, oo boqorkoodiina hortooduu maray, oo Rabbiguna waa kan madax u ah.

3 Oo anigu waxaan idhi, Waan idin baryayaaye madaxda reer Yacquub iyo taliyayaasha dalka Israa'iilow, i maqla. Sow idinkuma habboona inaad caddaaladda tagaanniin? **2** Idinku wanaagga waad neceb tiihi oo sharkaad jeceshiihi, oo haraggoodana waad ka mudhxisaan, oo hilbikoodana lafahooda waad ka mudhxisaan. **3** Oo weliba waxaad cuntaan hilbik dadkayga, oo haraggoodana waad ka siibtaan, oo lafahoodana waad jejebisaan, haah, oo waxaad u kala gogooyaan sidii hilb dheri loo diyaariyo, iyo sidii hilb digsi ku jiro. **4** Markaasay Rabbiga u qayshan doonaa, laakiinse isagu uma uu jawaabi doono, oo weliba wakhtigaas wejigiisa wuu ka qarin doonaa, waana sidii ay iyagu falimahooda xumaanta ugu sameeyeen. **5** Rabbigu sidaasuu kaga leeyahay nebijada dadkayga qalda, oo qaniina oo haddana ku qayliya, Nabad, oo ku dhawaqa in lala diriro ku alla kii aan atkooda wax ku ridin. **6** Haddaba sidaas daraaddeed waxay idhi noqon doontaa habeen, waxbana laydinma tusi doono, oo waxay idhi noqon doontaa gudcur, mana aad faalan doontaan, oo qorraxdu way dhici doontaa nebijada oo jooga, oo maalintuna way ku madoobaan doontaa iyaga. **7** Oo kuwa wax arka way ceeboobi doonaa, oo faaliyayaashuna way isku wareeri doonaa, haah, oo dhammaantood waxay dabooli doonaa bushimahooda, waayo, ma jirto jawaab Rabbiga ka timid. **8** Laakiinse sida runta ah aniga waxaa iga buuxa xoog iyo caddaalad iyo itaal uu Ruuxi Rabbigu i geliyey si aan reer Yacquub xadgudubkiisa ugu sheego, oo aan dadka Israa'iil dembiisa ugu sheego. **9** Madaxda reer Yacquub iyo taliyayaasha dalka Israa'iilow, waan idin baryayaaye, waxan maqla, kuwiinna caddaaladda neceb oo qummanaanta qallociya. **10** Siyon dhiig bay ku dhisaan, Yeruuusaalemma xumaan bay ku dhisaan. **11** Madaxdoodu laaluush bay wax ku xukumaan, wadaaddadooduna kiro bay dadka wax ku baraan, oo nebijadooduna lacag bay u faaliyaan, oo weliba Rabbiga bay ku tiirsadaan iyagoo leh, Sow Rabbigu dhexdayada ma joogo? Belaayo innaba naguma degi doonto. **12** Haddaba sidaas daraaddeed idinka aawadiin Siyon waxaa loo jeexi doonaa sida beer oo kale, oo Yeruuusaalemma waxay noqon doontaa taallooyin burbur

ah, oo buruta guriguna waxay noqon doontaa sida meelaha sare ee kaynta ku yaal oo kale.

4 Laakiinse ugu dambaysta buruta guriga Rabbigu waxay ka taaganaan doontaa buruha korkooda, oo kurahana way ka wada sara mari doontaa, oo dadyowguna iyaday u sii qulquli doonaan. **2** Oo quruumo badan baa halkaas tegi doona oo waxay odhan doonaan, Ina keena, oo aynu u kacno buruta Rabbiga, oo aynu tagno guriga llaaha reer Yacquub, oo isna wuxuu ina bari doona jidadiisa, oo innana waxaynu mari doonnaa waddooiyinkiisa, waayo, sharcigu wuxuu ka soo bixi doona Siyoon, erayga Rabbiguna Yerusaalem. **3** Oo isaguna dadyow badan buu u kala garsoori doona, oo quruumaha xoogga badan oo meal fog joogana wuu canaan doona, oo iyana waxay seefahooda ka tuman doonaan marashio, warmahoodana manjooyin, oo quruunina quruun kale seef uma qaadan doonto, oo innaba mar dambe dagaal ma ay baran doonaan. **4** Laakiinse ninkood waluba wuxuu hoos fadhiisan doona geedkiisa canabka ah, iyo geedkiisa berdaah ah, oo ninna ma cabsiin doono iyaga, waayo, afki Rabbiga ciidammada aayaas saas ku hadlay. **5** Waayo, dadyowga oo dhan mid kastaaba wuxuu ku socon doonna magaca ilaahiisa, oo annaquna waxaannu ku soccon doonnaa magaca Rabbiga llaahayaga ah weligayo iyo weligayoba. **6** Rabbigu wuxuu leeyahay, Wakhtigaas waxaan soo shirin doona kuwa dhutiya, oo waxaan soo ururin doona kuwa la eryay iyo kuwa aan dhibay. **7** Oo kuwii dhutin jiray waxaan ka dhigi doona kuwa hadhay, oo kuwa meesha fog lagu tuurayna waxaan ka dhigi doona quruun xoog badan, oo Rabbigu iyagu ugu talin doona Buur Siyoon hadda dabadeed iyo tan iyo weligeedba. **8** Oo kaaga munaaradda adhiga ahow, oo buruta dadka Siyoon ahow, adigay kuu iman doontaa, xukumaadda hore way kuu iman doontaa, taasoob weliba ah bogortooyada dadka Yerusaalem. **9** Haddaba bal maxaad u musannaabaysaa? Sow boqor kuma dhex joogo? Mase taliyahagi baa halligmay? Oo ma sidaas daraaddeed baa xanuun ku qabtay sidii naag foolanaysa? **10** Magaalada Siyonay, xanuunso, oo foolo aad dhashide sida naag foolanaysa, waayo, hadda ayaad magaalada ka bixi doontaa, oo waxaad degganaan doontaa duurka, oo xataa waxaad tegi doontaa Baabulloon, oo halkaas aaya lagaa soo samatabbixin doonna, oo halkaas aaya Rabbigu kaaga soo furan doona gacanta cadaawayashaada. **11** Oo hadda waxaa kaa shiray quruumo badan, oo waxay yidhaahdaan, Ha nijaasowdo, oo indhahayagu Siyoon ha fiiriyeen. **12** Laakiinse iyagu ma ay yaqaaniin Rabbiga fikirradiisa, mana ay gartaan taladiisa, waayo, isagu wuxuu iyaga u ururshay sidii xidhmooyin loo wada meesha hadhuudha lagu tumo. **13** Magaalada Siyonay, sara joogso, oo wax tun, waayo, geeskaaga waxaan ka dhigi doona bir, oo qoobabkaagana waxaan ka dhigi doona naxaas, oo adna dadyow badan baad burburin doontaa oo faaliidadooda waxaad gooni u sooci doontaa Rabbiga, oo maalkoodana waxaad gooni u sooci doontaa Sayidka adduunka oo dhan.

5 Ciidammadoy, hadda waa inaad isa soo urursataan. Isagu waa inoo hareereeyey. Xaakinka dalka Israa'iil ul bay dhabanka kaga dhufan doonaan. **2** Laakiinse adigu Beytlaxam Efraataahay in kastoo aad ku tar tahay kumanyaalka reer Yahuuddah, waxaa adiga iiga kaa soo bixi doona mid dalka Israa'iil taliye ka noqon doona, kaasoo bixitinkiiusa ahaa waa hore, iyo tan iyo weligiis. **3** Haddaba sidaas daraaddeed iyaguu gagacelin doona jeeray tan foolanaysa umusho, dabadeedna kuwa walaaliihiis ka hadhay waxay ku noqon doonaan dadka Israa'iil. **4** Oo isagu wuu istaagi doonaan, oo wuxuu adhigiisa ku daajin doona xogga Rabbigu iyo haybadda magaca Rabbiga llaahiisa ah, oo iyana ammaan bay ku joogi doonaan, waayo, isagu haatan mid weyn buu ku ahaan doonaan tan iyo dhulka darfihiisa. **5**

Oo kanu wuxuu noqon doona nabadeenna. Markii kan reer Ashuur uu dalkeenna soo galo, oo uu ku dhx socdo daaraheenna waaweyn, markaasaynu isaga ku kicin doonna toddoba adhijir iyo siddeed nin oo madax ah. **6** Oo dalka Ashuur seef baa lagu dumim doona, oo dalka reer Nimrod waa laga dumim doona irdaha laga galo, oo isagu wuxuu inaga samatabbixin doonaan kan reer Ashuur markuu dalkeenna soo galo iyo markuu soohdinteenaha dhex maro. **7** Oo kuwa reer Yacquub ka hadhayna waxay dadyow badan ku dhx ahaan doonaan sidii sayax xagga Rabbiga ka yimid, iyo sidii shuxshux caws ku kor da'ay, kaasoo aan ninna dhawrin, oo aan binu-aadmiga sugin. **8** Oo kuwa reer Yacquub ka hadhayna waxay quruumaha dhexdooda iyo dadyow badan dhexbadhtankooda joogi doonaan sidii libaax ku dhx jira xayaawaanka kaynta, iyo sidii aaran libaax oo ku dhx jira ido foof ah, kaasoo markuu dhx maraaba ku tunta oo kala jeexjeexda, oo weliba aan la arag mid ka samatabbixiya. **9** Gacantiinu ha ka sarrayso cadaawayashaan, oo colkiinna oo dhanna ha wada baabbo'o. **10** Oo Rabbigu wuxuu leeyahay, Wakhtigaas fardhiinna waan idinka dhex baabbi'in doona, oo gaadhifardoodkiinnana waan wada jeelibin doona. **11** Oo magaaloooyinka dalkinna waan baabbi'in doona, oo qalcadhiinna waan wada dumim doona. **12** Oo gacantiinnana sixir waan ka baabbi'in doona, oo mar dambena ma lahaan doontaan faaliyayaal. **13** Oo waxaan dhexdiinna ka baabbi'in doonaas taswiirahiinna xardhan iyo tiirarkinna, oo mar dambe ma aad caabudi doontaan sancada gacmihinna. **14** Oo dhexbadhtankooda waan ka rujin doona geedhiinna Asheeraah ah, oo magaaloooyinkiinnana waan wada dumim doona. **15** Oo quruumihii aani i dhegaysan waxaan kaga aargoosan doona xanaaq iyo cadho.

6 Haddaba maqla waxa Rabbigu leeyahay, Sara joogsada, dacwaddiinna buuraha ku hor sheegta, oo kuruhuna codkiinna ha maqleen. **2** Buuraha iyo dhulka aasaasyadiisa warayow, Rabbigu dacwaddiisa maqla, waayo. Rabbigu dacwad buu la leeyahay dadkiisa, oo wuxuu la muddici doona dadka Israa'iil. **3** Dadkaygiiyow, bal maxaan idinku sameeyey? Maxaanse idinku daaliyey? Haddaba bal igu markhaatifura. **4** Waayo, dalkii Masar waan idinka soo bixiyey, oo guriga addoonsiga waan idinka soo furtay, oo waxaan idin hor mariyey Muuse, iyo Haaruun iyo Maryan. **5** Dadkaygiiyow, bal haatan soo xusuusta wixii uu Baalaqo oo ahaa boqorkii Moo'aab ku tashaday, iyo wixii u Balcaam ina Becoor ugu jawaabay, bal soo xusuusta wixii dhacay tan iyo Shitiim iyo ilaa Gilgaal, si aad ku ogataan falimaha xaqaa ah ee Rabbiga. **6** Bal maxaan Rabbigu hortiisa la imaadaa? Oo sidee baan llaaha sare ugu hor sujuudaa? Ma qurbaanno la gubo baan Rabbigu hortiisa la imaadaa? Ma weylo gu jira baan la imaadaa? **7** Rabbigu ma ku farxaan kumanyaal wanana, amase toban kun oo webi oo saliid ah? Xadgudubkayga awaadiis miyan curadkayga u bixiyaa? Dembigii naftaydood ma midhaha jidhkaygaan u bixiyaa? **8** Nin yahow, Rabbigu wuxuu ku tusay waxa wanaagsan. Oo bal maxaa Rabbigu kaa doonaya, inaad caddaalaadda samaysid, oo aad naxariista jeclaatid, oo aad si hoosaysa llaahaaga ula socotid mooyaane? **9** Codkii Rabbigu magaalada buu u qaylinaya, oo ninkii xigmad lahu magacaaga buu ka cabsan doona. Idinku usha maqla iyo kan soodirayba. **10** Guriga sharowga weli miyey yaalliiin khasnadiihi sharnimadu iyo weliba qiyastii dhimanayd oo karaahiyada ahayd? **11** Miyaan daahir ahaanayaa anoo haysta kafado xun iyo kolay miisaanno kхиyaano miidhan ah? **12** Waayo, dadkeeda taajiriinta ahu waa duumi miidhan, oo kuweeda degganuna been bay ku hadlaan, oo carrabka afkooduna waa kхиyaano miidhan. **13** Haddaba sidaas daraaddeed dhaawac aad u xun baan idinku dhuftay, oo dembigii naftaydood ma midhaha jidhkaygaan u bixiyaa? **14** Wax baad cuni doontaan mase dhergi doontaan. Gaajadiinu dhexdiinay ku jiri doontaa. Wax baad kaydin doontaan, laakiinse sinaba uma aad nabad gelin doontaan, oo

wixii aad nabadgeliisaanna seef baan u gacangelinaya. **15** Wax baadbeeran doontaan mase goosan doontaan, oo saytuunka waad tuman doontaan laakiinse saliidhiisa kuma subkan doontaan, oo canabkana waad tuman doontaan laakiinse khamrigiisa ma cabbi doontaan. **16** Waayo, qaynuunnadii Boqor Coomrii iyo shuqullandii reer Boqor Axaab oo dhanba waad dhawtreeen, oo waxaad ku socotaan talooyinkoodii, si aan cidla laga yaabo idinka dhigo, oo dadka magaaladiinna degganna waxaan ka dhigi doonaa wax lagu foodhyo, oo idinku waxaad qaadan doontaan cayda dadkaya.

7 Anaa iska hoogay! Waayo, waxaan ahay sidii marka la soo ururiyo midhaha beergoosadka, iyo sida xaabxaabka canabka. Ma jiro rucub la cuna. Naftaydu waxay doonaysaa berdaha hore u bislaaday. **2** Dadkii cibaadada lahaa wuu ka wada baabba'ay dhulka, oo dadka dhexdiisa laguma arko mid qumman. Kulligood waxay u wada gabbadaan inay dhig galan daraaddeed, oo nin kastaaba walaalkiis ayuu shabag ku ugaadhadsadaa. **3** Gacmahoodu waxay aad ugu dadaalaan inay sameeyaan wax shar ah. Amiirkha iyo xaakinkuba waxay dadka weyddiistaan laaluush. Ninka weynuna wuxuu ku hadlaa xumaanta naftiisu doonayso, oo sidaasay isugu maroojiyaan xumaan. **4** Kooda ugu wanaagsanu waa sidii qodxan oo kale, kooda ugu wada qummanuna waa sidii yamaarug oo kale. Wakhtigii waardiyihiiinna oo ah wakhtigii laydin soo booqan lahaa waa yimid, wareerkoodu hadduu noqon doonaa. **5** Deris ha isku hallaynina, saaxibna ha ku kalsoonaanina, afkaagana ka xidho tan laabtaada ku jiifta. **6** Waayo, wii wuxuu sharafjebiyaa aabbiisi, gabadhuna waxay ku kacdaa hooyadeed, oo naaguna waxay ku kacdaa soddoohdeed, oo nin cadowgiisuna waa dadka gurijiisa. **7** Laakiinse anigu Rabbigaan dhawrayaa, oo Ilaha badbaadadaya waan sugayaa. Ilahay wuu i maqli doonaa. **8** Cadowgaygow, ha igu farxin. Goortaan dhoco waan kici doonaa, oo goortaan gudcur fadihiistana Rabbiga ayaa iftiin ii noqon doona. **9** Anigu waan qaadan doonaa Rabbiga dhirifkiisa, maxaa yeelay, waan ku dembaabay isaga, ilaa uu dacwaddayda ii muddaco, oo uu ii garsooro. Iftiinka wuu ii soo bixin doonaa, oo anna xaqnimadiisa waan arki doonaa. **10** Dabadeedna waxaa arki doonta tan cadowgayga ah, oo aad bay u ceeboobi doontaa tan igu lahayd, Meeh Rabbiga Ilahaaga ah? Indhahaygu way fiirin doonaan iyada, oo haatan waxaa iyada loogu tuman doonaa sidii dhoobada jidodka dhex taal. **11** Waxaa iman doona wakhti derbiyadiinna la dhisi doono, oo wakhtigaas ayaa soohdintiinna la ballaadhin doonaa. **12** Wakhtigaas waxaa laydiinka iman doonaa tan iyo dalka Ashuur iyo ilaa magaalooinka Masar, iyo tan iyo Masar iyo ilaa Webi Yufraad, iyo tan iyo bad ilaa baddeeda kale, iyo buur iyo ilaa buurteeda kale. **13** Laakiinse dhulku cidla buu noqon doonaa, waana kuwa dhex deggan daraaddood iyo midhilhii falimahooda awadood. **14** Dadkaaga oo ah adhigii dhaxalkaaga oo kaynta Karmel ku dhex taal keli ahaantood deggan ushaada ku daaji. Iyagu ha daaqueen Baashaan iyo Gilecaad sidii waagii hore. **15** Sidii wakhtigii aad dalkii Masar ka soo baxdeenayaan waxyaalo yaab badan tusi doonaa. **16** Quruumuhu way arki doonaan, oo waxay ka ceeboobi doonaan itaalkooda oo dhan, oo intay gacanta afka saaraan ayay dhego beeli doonaa. **17** Waxay ciidda u leefleefi doonaan sidii abeeso oo kale, sidii waxyaalo dhulka ku gurguurga ayay iyagoo gariiraya meelahooda ka soo bixi doonaan, oo waxay cabsi ugu iman doonaan Rabbiga Ilaaheenna ah, oo idinka aawadiin ayay u baqi doonaa. **18** Bal waa kee Ilaha kula mid ahi, kaasoo xumaanta saamaxa, oo iska dhaafa xadgudubka kuwa dhaxalkisa ka hadhay? Isagu sii ma cadhaysnaado weligiis, maxaa yeelay, naxariistuu ku farxaan. **19** Isagu wuu soo jeedsan doonaa oo wuu inoo naxarisan doonaa. Xumaanteenmaka cagta buu kula joogsan doonaa. Adigu dembiyadooda oo dhan waxaad ku tuuri

doontaa badda moolkeeda. **20** Sidaad waagii hore awowayaashayo ugu dhaaray, waxaad Yacquub u samayn doontaa run, Ibraahimna naxariis.

Naxuum

1 Kanu waa warka culus oo Nineweh ku saabsan. Oo waa kitaabkii waxa Naxum kii reer Elkosh la tusay. **2** Rabbigu waa Ilaah masay ah oo waa aarsadaa, Rabbigu waa aarsadaa oo waa cadho miidhan. Rabbigu cadaawaayaashiisa waa ka aargutaa, oo cadowgiisana cadho buu u kaydiyaa. **3** Rabbigu cadho wuu u gaabiya, waana xoog badan yahay, oo kii gardaran sinaba eedlaawe ugu hayсан maayo. Rabbigu wuxuu jid ku leeyahay dabaysha ciwareenta ah iyo duufaanka, oo daruuruhuna waa boodhkii caghiisa. **4** Isagu wuxuu canaantaa badda, oo weliba iyaduu engejiyaa, oo webiyaasha oo dhanna wuu wada qallajiyaa. Baashaan iyo Karmel way engegaan, oo ubixii Lubnaanna waa dhaday. **5** Buuruhu way ka gariiraan isaga, oo kuruhuna way dhalaalaan, oo dhulka xataa dunida iyo waxa deggan oo dhammuba way ku rogmadaan hortisa. **6** Bal yaa dhirifkiisa is-hor taagi kara? Oo bal yaa u adkaysan kara kulaylka cadhadiisa? Cadhadiisu waa u daadatay sidii dab oo kale, oo dhagaxyada waaweynna isagaa kala dildillaacsay. **7** Rabbigu waa wanaagsan yahay, oo wakhtigii dhib jirona waa qalcad, wuuna garanaya kuwa isaga isku halleeya. **8** Laakiinse meesheeda wuxuu ku baabbi'in doonaa daad soo buuxhaafay, oo cadaawaayaashiisana wuu u eryl doonaa gudcurka dhexdiisa. **9** War maxaad Rabbiga la damacsan tiihiin? Isagu wuu wada baabbi'in doonaa. Dhibaatana mar labaad soo ma kici doonto. **10** Waayo, in kastoo ay la mid yihiin qodxan isku wada murugsan, oo ay yihiin sidii kuwo cabniinkoodii ku sakhraamay, haddana waxaa loo wada baabbi'in doonaa sidii bal engegay. **11** Waxaa kaa soo baxay mid Rabbiga wax shar ah u fikira, oo xumaato ku taliya. **12** Rabbigu wuxuu leeyahay, In kastoo ay xoog badan yihiin oo weliba ay tiro badan yihiin, haddana iyaga waa la wada goonyo doonaa, oo isna wuu dhammaan doonaa. In kastoo aan idin dhibay, mar dambe idin dhibi maayo. **13** Oo haatan harqoodkiisa waan idinka jebin doonaa, oo jebooyinka idinku xidhanna waan jebin doonaa. **14** Oo Rabbigu wuxuu bixiyey amar kugu saabsan, si aan innaba mar dambe jirin farcan magacaaga sii wada. Guriga ilaahyadaada waxaan ka baabbi'in doonaa sanamka xardhan iyo sanamka la shubay, oo waxaan samayn doonaa qabrigaagi, waayo, waxaad tahay wax la fuduyastay. **15** Bal eega kan warka wanaagsan keenaya oo nabadda faafinaya caghiisa oo buuraha dul socda! Dadka Yahuudahow, iidhihinna dhawra, oo nidarradiinna oofiya, waayo, kii sharka ahaa mar dambe idinma soo dhex mari doono, waayo, isagii waa la wada baabbi'iyey.

2 Kii wax burburinayay waa u soo baxay hortiinna. Qalcaddiinna dhawra, oo jidka ilaaliya, oo guntiga isku giijiya, oo xooggiinnana si weyn u adkeeyaa. **2** Waayo, Rabbigu sharftii reer Yacquub wuu u soo celinayaa sidii sharftii reer binu Israa'iil oo kale, waayo, kuwii wax dhici jiray ayaa dhacay, oo laamahoodii canabka ahaana way wada baabbi'iyeen. **3** Oo raggiisa xoogga badan gaashaankoodiina waa la caseeyey, oo ragga dagaalyahanha ahuna waxay xidhaan dhar guduudan, oo maalintii isdyiaarintisana gaadhifardoodyadu waa bir widhwidha, oo warmihiina waa loo ruxay si cabsi badan. **4** Gaadhifardoodyada ayaa jidodka dhexdooda ka gurdamaya, oo jidodka balballaadhan ayaa midkoodaan kan kale ku cidhiidhinaya, oo muuqashadooduna waa sida qori iftiimaya oo kale, waxayna u ordyaan sida hillaca oo kale. **5** Wuxuu xusuustaa geesiyaashiisi, way turuntuoodaan markay socdaan, oo derbigay ku degdegayaan, gabbaadkana waa la diyaariiyey. **6** Irdhii webiyashaan way furmeen, oo gurigii bogorkuna waa baabba'ay. **7** Husab waa qaawan tahay, iyadii waa la kaxaystay, oo addoommaheediina waxay ugu musannaabayaan cod u eg midka qoolleyda oo kale, laabtana way garaacayaan. **8**

Laakiinse Nineweh waxay tan iyo waajii hore ahaan jirtay sidii balli biya ah, habase yeeshii way cararayaan. Waxaa lagu qayliyaa, War jooga, joogal laakiinse ninna dib uma eego. **9** War lacagta dhaca, oo dahabka dhaca, waayo, kaydka iyo maalka wakan oo sharafka leh oo dhammu innaba dhammaad ma leh. **10** Way madhan tahay, oo waa baabba', oo waa ciidla, oo qalbigu waa dhalaalayaa, lowyuhuna way isgaraacayaan, oo qof kasta dhexdiisa xanuu baa ku jira, oo kulligoodna wejigooda cabsi baa ka muuqanaysa. **11** Bal meeday bohoshii libaaxyadu, oo meeday meeshii lagu quudin jiray libaaxyada qayrabka ah, taasoo ah meeshii ay ku socon jireen aarka iyo goosha iyo dhasha libaaxu, iyagoo aan ciduna cabsiin. **12** Aarkii libaaxu wuxuu dhashiisi u dildilaaciye wax ku filan, oo goolihiisiina wax buu u dilay, oo godadkiisi wuxuu ku buuksaday ugaadh, oo boholihiisiina wuxuu ka buuksaday raq. **13** Rabbigii ciidammatu wuxuu leeyahay, Bal eega, anigu col baan idinla ahay, oo gaadhifardoodyadana qiq baan ku gubi doonaa, oo libaaxyada qayrabyada ahna seef baa baabbi'in doonta, oo waxa aad ugaadhsataanna dhulkaan ka dhammayn doonaa, oo codkii wargeysyadiinnana mar dambe lama maqli doono.

3 Waxaa iska hoogtagt magaalada dhiigga! Waayo, dhammaanteed waxaa ka buuxa been iyo dhac, oo boobkuna iyada kama dhammaado. **2** Oo waxaa ka buuxa dhawaqa karbaashka, iyo dhawaqa giraangiraha qablamaya, iyo fardo qoobqaadaya, iyo gaadhifardoodyo boodboodaya, **3** iyo fardooley hor u socda, iyo seef dhalaalaysa, iyo waran birbirqaya, iyo dad badan oo la laayay, iyo bakhti faro badan oo iskor tuulsan, oo meydadkuna innaba dhammaad ma leh, oo waa lagu turuntuoodaan meydadkooda, **4** maxaa yeelay, waa dhillanimadii faraha badnayd oo fashay dhilladii aad loo jeclaa oo ah sayiddaddii sixirrada, oo quruumo ku iibisa dhillanimadeeda, oo reerora ku iibisa sixirradeeda. **5** Rabbigii ciidammatu wuxuu leeyahay, Bal eeg, col baan kula ahay, oo gogaradahaagana waan kaa feydi doonaa oo wejigaan kuu saari doonaa, oo waxaan quruumaha tusi doonaa cawradaada, boqortooyooiyinkana ceebtaada. **6** Oo wasakh baan korkaaga ku tuuri doonaa, oo ceeb baan ku saari doonaa, oo waxaan kaa dhigi doonaa wax lagu dhaygago. **7** Oo waxay noqon doontaa in kuwa ku fiiriyo oo dhammu ay kaa cararaan oo ay yidhaahdaan, Nineweh waa la baabbi'iyey, bal yaa iyada u barooran doona? Xaggee baanse kuwa u tacsiyeeyaa uga doonaa? **8** Bal adigu miyaad ka wanaagsan tahay Noo Aamoon, taasoo webiyada dhexdooda ku jirtay, oo ay biyuuhu ku hareeraysnaayeen, oo dhufayskeedu u badda ahaa, derbigeeduna u badda ahaa? **9** Itobiya iyo Masar waxay ahaayeen xooggeeda aan dhammaadka lahayn, oo reer Fuud iyo reer Luubiimma waxay ahaayeen kuwii u hiilin jiray. **10** Habase yeeshii iyadii waa la kaxaystay oo maxaabii ishaan baa loo watay, oo dhallaankeediina dhulkaa lagaga turay jidakkada rukummadooda oo dhan, oo nimankeedii sharafka lahaa saami baa loo ritay, oo raggeedii waaweynna oo dhanna silsilado baa lagu xidhay. **11** Oo weliba adigu waad sakhraami doontaa oo waad qarsoonaan doontaa, adiguna cadowga aawadiis dufays baad doondooni doontaa. **12** Qalcadahaaga oo dhammu waxay noqon doonaa sida geedo berde ah oo midho hore u bisaaday ku yaalliiin, oo haddii la ruxruxo waxay ku soo daatan kan wax cuna afkiisa. **13** Bal eeg, dadkaaga ku dhex jooga waa dumar, oo irdaha dalkaaguna waa u bannaan yihiin cadaawaayaashaada, oo qataaradaadiina dab baa baabbi'iyey. **14** Biyo u soo dhaanso hareeraynta aawadeed, oo qalcadahaagana adkee. Dhoobada dhex gal, oo dhigada ku joogjoogso, oo xoog u yeel meesha lebenka lagu dubo. **15** Halkaasaa dab kugu laasan doona, oo seef baa ku baabbi'in doonta, oo waxay ku dhammayn doontaa sida koronkorro, bal isu badi sidii koronkorro

oo kale, oo sidii ayax oo kale isu badi. **16** Baayacmushtariyaashaadii waxaad ka sii badisay xiddigaha samada, koronkorraduse intay wax cunto bay iska duushaa. **17** Kuwaaga taajka lahu waa sidii ayax oo kale, oo karraaniyaashaaduna waa sidii kobojaan raxan ah, kaasoo maalintii qabow xaydaanka dhex dega, laakiinse kolkii qorraxdu soo baxdo way iska cararaan, oo meeshay joogaan lama yaqaan. **18** Boqorkii Ashuurow, adhijirradaadii luloo baa haysa, geesiyaashaadii way nasanayaan, dadkaagii wuxuu ku kala firidhsan yahay buuraha dushooda, oo wax iyaga soo ururiyana lama arko. **19** Nabarkaagu bogsan maayo, dhaawacaaguna aad buu u xun yahay, oo kuwa warkaaga maqla oo dhammuba way kugu sacab tumaan, waayo, bal waa kuma kan aanay xumaantaadu had iyo goorba gaadhin?

Xabaquuq

1 Kanu waa waxa culus ee uu Nebi Xabaquuq arkay. **2** Rabbiyow, ilaa goormaan kuu qayshadaa, oo adna aadan i maqlayn? Dulmi baan kaaga qayshadaa, oo namana aad badbaadisid. **3** Bal maxaad xumaan ii tustaa oo aad qallooc iigu jeedisa? Waayo, waxaa hortayda yaal halligaad iyo dulmi, oo waxaa kor u kaca dirir iyo dagaal. **4** Sidaas daraaddeed sharcigii waa dacbay oo caddaaladduna hore uma socoto, waayo, kii sharroow ah ayaa hareereeyaa kii xaq ah, oo sidaas daraaddeed garsooridda waa la qalloociyaa. **5** Bal eega quruumaha dhexdooda, ka fiirsada oo aad u yaaba, waayo, maalmihiinii waxaan samaynayaash shuqul aydaan rumaysan doonin in kastoo laydiin sheego. **6** Waayo, bal eega, waxaan soo kicinayaa reer Kaldayiin oo ah quruuntaas qadhaadh oo degdegga badan oo dhulka ballaadhkiisa mara inay hantiyaan meelo la degg oo ayan iyagu lahayn. **7** Lyagu waa kuwa laga cabsado oo aad looga baqo; xukunkooda iyo sharaftoodu iyagay ka soo baxaan. **8** Fardahoodu way ka sii dheereeyaan shabeelka, oo way ka sii cabsi badan yihiin yeysa fiidka, oo fardooleydooduna way iskala bixiyaan, haah, oo fardooleydooduna meal fog bay ka yimaadaan, oo waxay u soo duulaan sida gorgor u soo degdegaya inuu wax dhufsado oo cuno. **9** Dhammaantood waxay u yimaadaan inay wax xoogaan, oo damaca wejigooduna waa sida dabaysha bari, oo waxay urursadaan maxaabii sida cammuudda u badan. **10** Cadowgu boqorro wuu quudhsadaa, oo amiirrona wuu fududystaa, oo qalcad kastana wuu ku qoslaa, waayo, intuu ciid tuulaa ayuu iska qabsadaa. **11** Markaas sida dabayl buu u dhaafi doonaa, oo wuu sii gudbi doonaa, oo dembi buu lahaan doonaa kan xooggiisu ilaa u yahay. **12** Rabbiyow, Ilaaheygiyow, kayga Quduuska ahow, sow adigu weligaaba ma aad jiri jirin? Annagu dhiman mayno. Rabbiyow, isaga waxaad u diyaarisay xukun, oo waxaad u xoogaysay edbin, kaaga Dhagaxa weyn ahow. **13** Waaad tahay mid indhihiisu ka sii daahiran yihiin inay wax shah eegaan, oo qalloocna ma fiirin kartid, haddaba bal maxaad u fiirisaa kuwa khiyaanada sameeyaa? Oo maxaad u aamusan tahay marka sharrowqo liiq ninku isaga ka sii xaq yahay? **14** Oo maxaad dadka uga dhigtaa sida kalluunka badda, iyo sida waxa gurguurtaa oo aadlahayn mid iyaga u taliya? **15** Isagu dhammaantood ayuu jillaab ku soo qaataa, oo shabaggiisu ku soo qabsadaa, oo intuu shabaggiisu ku soo wada urursado ayuu soo jiitaa, haddaba sidaas daraaddeed wuu reyreeyaa oo farxaa. **16** Haddaba sidaas daraaddeed allabarri buu u bixiyaan shabaggiisa, oo fooxna wuu u shidaa shabagguu jiita, maxaa yeelay, iyaga ayaa qaybtisiik ku barwaaqowday, oo quudkiisiina aad iyo aad batay. **17** Haddaba miyuu shabaggiisa madhin doonaa, oo miyuu quruumaha had iyo goorba layn doonaa, isagoo aan u tudhin?

2 Meeshayda aan wax ka dhawro ayaan istaagi doonaa, qalcadanawaan isa saari doonaa, waanan u fiirin doonaa bal waxa uu igula hadli doono, iyo waxa aan uga jawaabi doono cabashadayda. **2** Oo Rabbigu wuu ii jawaabay, oo wuxuu igu yidhi, Waxa lagu tusay qor, oo looxyo ku caddee, si kii akhristaaba u ordo. **3** Waayo, wixii lagu tusay waa weli, oo waxay iman doonaa wakhtigii la yidhi, wayna u degdegaan ugudambaysta, oo innaba been ma sheegi doonaa. In kastoo ay raagaan waa inaad sugtaa, maxaa yeelay, sida xaqiqaada ah way noqon doonaa, oo innaba ma raagi doonaa. **4** Bal eega, kan madaxa weynaad day naftisiik way kibritay, oo ma toosna, laakiinse kii xaq ahu rumaysadkiisa buu ku noolaan doonaa. **5** Haah, oo weliba khamrigu wax buu kхиiana, oo nin isla weynu gurigiisa kuma xasillo. Wuxuu xiisihiisa u ballaadihiyaa sida She'ool oo kale, oo isagu waa sida geerida oo kale oo innaba lama dherjin karo, laakiinse wuxuu soo urursadaan quruumaha oo dhan, oo wuxuu isu

geeystaa dadyowga oo dhan. (**Sheol h7585**) **6** Kuwan oo dhammu sow isaga kuma halqabsan doonaa? Oo sow maahmaahyo kuma quudhsan doonaa? Waxay odhan doonaa, Waxaa iska hoogay kan urursada wax uusan isagu lahayn! Bal ilaa goorma? Waxaa iska hoogay kan rahaamado isku rara! **7** Kuwii ku qaniini lahaa sow haddiba ma kici doonaa? Oo kuwii ku dhibi lahaa sow ma toosi doonaa? Oo adna booli baad iyaga u noqon doontaa. **8** Quruumo badan baad dhacday, haddaba sidaas daraaddeed dadyowga intooda hadhay oo dhammu aday ku dhici doonaa, taasuna waa dhiiggi dadka daraaddiis, iyo dulmigii lagu sameeyey dalka iyo magaalada iyo inta dhex deggan oo dhanba. **9** Waxaa iska hoogay kii faa'iido shar ah reerkisa u soo urursada si uu buulkiisa uga dhisto meeil sare oo uu gacanta sharka uga samatabbaxo! **10** Dadyowga badan oo aad baabbi'iay daraaddood waxaad reerkaagii ugu arrimisay ceeb, oo waxaad ku dembaabtay naftaadii. **11** Waayo, dhagax baa ka qaylin doona derbiga dhexdiisa, oo loox alwaaxda ku dhex jira ayaa u jawaabi doona. **12** Waxaa iska hoogay kii magaalo dhig ku dhiso, oo magaalo xumaan ku adkeeyaa! **13** Bal eeg in dadku ay dabka aawadiis u hawshoodaan, oo quruumuhuna ay waxtarla'an isu daaliyaan sow ma aha mid Rabbiga ciidammada xaggiisa ka timid? **14** Waayo, sida biyuuh badda u daboolaan oo kale ayaa dhulka waxaa ka buuksami doona aqoonta sharafta Rabbiga. **15** Waxaa iska hoogay kaaga deriskisa khamri cabsiyya, oo cadho ugu shuba, oo weliba u sakhraamiya si uu cawradooda u fiirsada aawadeed! **16** Adigu intaad sharaf heli lahayd waxaa ka buuksantay ceeb, oo weliba adiguna khamri cab, oo waxaad noqotaa sida mid buuryaqab ah. Rabbiga gacantiisa midig koobka ku jira adigu kugu soo rogman doonaa, oo sharaftaadana waxaa ku dhici doonta ceeb xun. **17** Waayo, waxaa ku dabooli doona dulmigii Lubnaan lagu sameeyey, iyo halligaaddii ku dhacday xayawaankii iyaga ka cabsiyyey, taasuna waa dhiiggi dadka daraaddiis, iyo dulmigii lagu sameeyey dalka iyo magaalada iyo inta dhex deggan oo dhanba. **18** Bal muxuu taraa sanamka xardhan, oo muxuu kii sameeyey u xardhay? Oo muxuu taraa sanamka la shubay oo ah macallinka beenta baro, oo kii sameeyey muxuu haddana isugu halleyeyaa, waayo, waa sanamyo carrab la'. **19** Waxaa iska hoogay kii qoriga ku yidhaahda, Toos! oo dhagax carrab la' ku yidhaahda, Sara joosgo! Kanu miyuu wax bari doonaa? Bal eega, waxaa lagu dhaadhaday dahab iyo lacag, laakiinse innaba neefu kuma jirto. **20** Laakiinse Rabbigu waa ku jiraa macbudiisa quduuska ah, haddaba inta dhulka joogta oo dhammu ku hor aamuseen.

3 Tanu waa salaaddii Xabaquuq, oo lagu luuqeeyo Shigyonood. **2** Rabbiyow, waxaan maqlay warkaagii, waanan cabsanayaa. Rabbiyow, shuqulkaaga soo noolee sannadaha dhexdooda, Sannadaha dhexdooda ogeysi, Oo markii aad cadhootid naxariis soo xusuuso. **3** Ilaah wuxuu ka yimid Teemaan, Kii Quduuska ahaana wuxuu ka yimid Bur Faaraan. (Selaah) Sharafitisi waxay ku fidday samooyinka, Oo dhulkiina waxaa ka buuksamay ammaantiisi. **4** Oo dhalaalkisiina wuxuu ahoo sida nurka, Wuxuuna lahaa iftiin gacantiisa ka soo baxaya. Oo waxaa halkaas ku qarsoonaan xooggiisa. **5** Waxaa hortiisa socday belaayo, Oo waxaa daba socday xummadi. **6** Wuu istaagay, oo dhulkuu qiyasay, Wax buu fiiriyeey, oo quruumihii buu kala eryay. Kolkaasaa buurihii weligood ahaa kala firdheen, Oo kurihiid daa'miska ahaana way wada foorsadeen. Socodkiisuna wuxuu ahaa sidii waagii hore. **7** Waxaan arkay teendhooyinkii reer Kushan oo dhib ku dhex jira. Daahyadii dalka reer Midyaanna way gariireen. **8** Rabbigu ma wuxuu u cadhooday webiyaasha? Ma waxaad u xanaaqday webiyaasha Mase waxaad u cadhootay badda? Ma saas aawadeed baad u soo fuushay fardhaaga, iyo gaadhifardoodyadaadii badbaadinta? **9** Qaansadaadii daaha baad ka qaadday, Dhaartii aad qabiilooyinka ugu dhaaratayna waxay ahayd

eray run ah. (Selaah) Dhulka waxaad ka dillaacisay webiyaal. **10**
Buurihi way ku arkeen, oo way cabsadeen. Biyaha xoogga lahuna
way iska gudbeen, Moolkii codkiisuu ku hadlay, Gacmihisiina kor
buu u taagay. **11** Qorraxdii iyo dayaxiba waxay istaageen rugtoodii,
Markay fallaadhahaaga nuuraya lalayeen, iyo markuu warankaaga
dhalaalaya birbirqay. **12** Dalkii xanaaq baad kula dhex socotay,
Quruumihiina cadro baad ku tuntay. **13** Waad u soo baxday inaad
dadkaaga badbaadiso daraaddeed, iyo inaad badbaadiso kaaga
subkan. Reerka sharrooga madaxiisa waad dhaawacdya. Aasaaskiina
waad soo bandhigtay. (Selaah) **14** Madaxii dagaalyahanyadiisa
waxaad ku mudday ulihiisii, Waxay u yimaadeen sidii dabayl cirwareen
ah inay i kala firdhiyaan daraaddeed. Rayrayntoodu waxay ahayd inay
masaakiinta qarsoodi u dhammeeyaan. **15** Fardahaagii waad kula
tumatay baddii, Taasoo ahayd biyaha aad u badan oo iskor taallaysan.
16 Anigu waan maqlay, kolkaasaan caloosha ka naxay, Oo codkii
aawadiis ayaa bushimahaygu la qadhiqadheen, Lafahaygiina way
qudhmeen, oo meeshaydaan ku gariray, Inaan iska nasto intaan
sugayo maalinta dhibka Oo ay ciidammadu ku soo kici doonaan
dadka. **17** Waayo, in kastoo berduhu uusan ubxin, Ama aan midho ku
oolin geedaha canabka ah, Oo hawsha saytuunka lagu khasaaro,
Ama aan beeraha quud ka bixin, Oo adhigu xerada ka baabbo'o, Oo
golahana aan xoolo lagu arag, **18** Haddana Rabbiga waan ku rayrayn
doonaa, Oo Ilaaha badbaadadayda ah waan ku farxi doonaa. **19**
Rabbiga Sayidka ah ayaa xoog ii ah, Cagahaygana wuxuu ka dhigaa
sida cagaha deerada, Oo wuxuu igu socodsii doonaa meelahayga
sarsare. Tan waxaa lagu tirihey madaxdii muusikaystayaasha, oo
waxaa lagu qaadaa alaabtayda xadhkaha leh.

Sefanyaah

1 Kanu waa Eraygii Rabbiga oo u yimid Sefanyaah ina Kuushii, ina Gedalyaah, ina Amaryaah, ina Xisqiyah, wakhtigii Yoosiyah ina Aamoon uu boqorka ka ahaa dalka Yahuudah. **2** Rabbigu wuxuu leeyahay, Anigu wax kasta waan ka baabbi'in doonaa dhulka korkiisa. **3** Rabbigu wuxuu leeyahay, Dad iyo duunyoba waan wada baabbi'in doonaa, haadda samada iyo kalluunka baddaba waan wada baabbi'in doonaa, oo waxa lagu turunturoodo iyo sharrooyadaba waan wada baabbi'in doonaa, oo binu-aadmigana waan ka gooyn doonaa dhulka korkiisa. **4** Oo gacantayaan ku soo kor fidin doonaa dalka Yahuudah iyo inta Yeruuusaalem deggan oo dhan, oo intii Bacal ka hadhayna meeshan waan ka gooyn doonaa, iyo magaca Kemaarim iyo wadaadda. **5** iyo kuwa ciidanka samada ku caabuda guryaha dhaladodo, iyo kuwa Rabbiga caabuda oo ku dhaarta oo haddana ku dhaarta Makaam, **6** iyo kuwa dib uga noqday Rabbiga lasocodkiisi, iyo kuwa aan Rabbiga doondooinin ama aan isaga innaba wax ka baryin. **7** Sayidka Rabbiga ah hortiisa ku aamus, maxaa yeelay, maalintii Rabbigu waa soo dhow dahay, waayo, Rabbigu waa diyaariyeey allabari, oo martidiisiima quduus buu ka dhigay. **8** Oo malintaas Rabbiga allabarigiisa aayaan cizaabi doonaa amiiirada iyo wiilasha boqorka, iyo inta dharka qalaad xidhan oo dhanba. **9** Malintaas waxaan wada cizaabi doonaa kuwa marinka ka booda, oo guriga sayidkooda ka buuxiya dulmi iyo khiyaano. **10** Oo Rabbigu wuxuu leeyahay, Isla malintaas qaylo dhawaaqeend aaya ka yeedhi doona Iridda Kalluunka, oo magaaladha inteeda labaadna waxaa ka yeedhi doonta baroor, kurahana waxaa ka yeedhi doona daryaan weyn. **11** Kuwiinna Makteesh degganow, qayliya, waayo, dadkii reer Kancaan oo dhammu waa dhammaaday, oo kuwii lacagta ku rarnaa oo dhammu waa baabba'. **12** Oo wakhtigaas aayaan Yeruuusaalem laambudo ku baadhi doonaa, waanan cizaabi doonaa dadka gurfarkooda isaga fadhiyey sida khamri deggan oo kale, oo qalbigooda iska yidhaahda, Rabbigu wax wanaagsan samayn maayo, wax shar ahna samayn maayo. **13** Maalkoodu wuxuu noqon doonaa wax la boob, guryahooduna waxay noqon doonaaan meal baabba' ah, haah, oo waxay dhisan doonaaan guryo, laakiinse ma ay degi doonaaan, oo waxaybeeran doonaaan beero canab ah, laakiinse khamrigooda ma ay cabbi doonaa. **14** Maalintii weynayd oo Rabbigu way soo dhow dahay, way soo dhow dahay, oo aad bay u soo degdegaysaa. Dhawaqaal maalinta Rabbigu mar dhow buu yeedhi doonaa, dadka xoogga badanuna halkaasay si qadhaadh ah uga qaylin doonaa. **15** Maalintaasuu waa maalin ay cadho jirto, oo waa maalin ay jiraan dhibaato iyo cidhiidhi, oo waa maalin ay jiraan dumini iyo baabbi'in, oo waa maalin ay jiraan gudcur iyo mugdi madow, oo waa maalin ay jiraan daruuro iyo gudcur dam ah, **16** oo waa maalin ay jiraan buun iyo qaylo dagaaleed oo ka gees ah magaaloooyinka deyrka leh, iyo munaaradaha dhaadheer. **17** Dadka waxaan ku soo dejin doonaa cidhiidhi inay u socdaan sidii dad indha la', maxaa yeelay, Rabbigay ku dembaabeen, oo dhiigoodu wuxuu u daadan doonaa sida boodh oo kale, hilbikouduna sida digo oo kale. **18** Oo malinta cadhada Rabbiga lacagtooda iyo dahabkooda midna kama samatabbixin doono iyaga, laakiinse dalka oo dhan waxaa baabbi'in doona dabka qiradiisa, oo dhulka waxa deggan oo dhanna haddiiba dhaqsiyuu u wada dhammayaan doonaa.

2 Isa soo urursada, quruuntan aan xishhoodka lahaynay, isa soo urursada, **2** intaan amarku soo bixin, oo aan malintu u dhaafin sida xaab oo kale, intaan Rabbiga xanaaqiisa kululu idinku soo degin, intaan maalinta cadhada Rabbigu idinku soo degin. **3** Rabbiga doondoona, dhammaantiin kuwiinna camalka qabow ee dhulkow, oo

xukunkiisa yeelayow, xaqnimo doondoona, oo qabownaan doondoona. Waxaa laga yaabaa inaad maalinta cadhada Rabbiga qarsoonaan doontaa. **4** Waayo, Gaasa waa la dayrin doonaa, oo Ashqeloonna waxay noqon doontaa meal cidla ah, oo dadka Ashdoodna waxaa la eryi doonaa hadh cad, Ceqroonna waa la rujin doonaa. **5** Waxaa iska hoogay dadka deggan badda xeebteeda, waana quruuntaa reer Kereetiim! Kancaan oo ah dalka reer Falastiinow, Rabbiga eraygisu waa kaa gees. Waan ku baabbi'in doonaa si aan qof keliyuhuna kuu sii degganaan. **6** Badda xeebteedu waxay noqon doontaa berrimmo daaqsiin ah, oo leh rug adhijirro iyo xeryo adhi. **7** Oo xeebta waxaa yeelan doona kuwa dadka Yahuudah ka hadhay. Iyana adhyahooda ayay halkaas daaqsan doonaan, oo fiidkiina waxay jiifsan doonaan guryihii reer Ashqeloona, waayo, Ilaaha Rabbigooda ah aaya iyaga soo booqan doona, oo maxaabistoodiina wuu soo celin doonaa. **8** Anigu waan maqlay caydiir reer Moo'aab iyo canaantii reer Cammoona oo ay dadkayga ku caaheyen, iyo inay iska sii weyneeyeen soohdintooda. **9** Sidaas daraaddeed Rabbiga ciidammada oo ah Ilaaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Noloshaydaan ku dhaartay oo sida xaqiqiada ah Moo'aab waxay noqon doontaa sida Sodom oo kale, oo reer Cammoona waxay noqon doonaa sida Gomora oo kale, oo waxay ahaan doonaa meal maraboob ka baxo, iyo godad cusbo, iyo meal had iyo goor cidla ah. Kuwa dadkayga ka hadhay aaya dhicci doona oo inta quruuntayda ka hadhay aaya dhaxli doonta. **10** Kibirkoodii aawadiis ayay waxan u heli doonaaan, maxaa yeelay, waxay caaheyen oo iska weynaysiyeen dadkii Rabbiga ciidammada. **11** Rabbigu wuxuu iyaga u noqon doonaa mid aad looga cabsado, waayo, wuu wada macaluuulin doonaa ilaahyada dhulka oo dhan, kolkaasay dadku isaga caabudi doonaaan, oo mid kastaaba wuxuu isaga ka caabudi doonaa meeshiisa, oo xataa quruumaha gasiiradhuu way wada caabudi doonaaan isaga. **12** Oo weliba reer Itoobiyyow, idinkana waxaa laydinku layn doonaa seeftayda. **13** Oo isagu gacantisuu u fidin doonaa xaggaa woqooyi, oo dalka Ashuur wuu wada baabbi'in doonaa, oo Ninewehna cidla buu ka dhigi doonaa iyo lamadeegaan engeegan. **14** Oo waxaa dhexdeeda jiifsan doona xoolo iyo xayaawaanka quruumaha oo dhan, oo cantalyaaga iyo caanaqubtuba waxay ku dhex hoyan doonaa tiirkeeda. Cod baa ka gabiy doona daaqadaheeda, oo waxaa marinnada joogi doona abaar, waayo, isagu wuu soo bandhigay shuqalkii qoriga kedarka ah laga qabtay. **15** Tanu waa magaaladii faraxaa badnayd oo feyigla'aanta ku degganayd, oo qalbiga iska tidhi, Anigaa ah, oo aniga mooyaane mid kale ma jirto. Waxay noqotay cidla iyo meal dugaag ku hoyod! Mid kasta oo agteeda soo maraaba wuu ku foodhi doonaa oo gacanta quudhsasho la ruxi doonaa.

3 Waxaa iska hoogtagay magaalada caasiyowday oo nijaasowday oo wax dulunta! **2** lyadu codkii ma ay addeecin, oo edbintiina ma ay aqbalin, oo Rabbiga iskuma ay hallayn, oo Ilaahna kuma ay soo dhowaan. **3** Amiirradeeda iyada dhex jooga waa sida libaaxyo ciyaya, xaaqinnadeeduna waa sida yeey habeennimo oo aan waxba tan iyo aroortii reebin. **4** Nebiyadeedaa waa kuwo fudud oo kхиyaano badan, oo wadaaddeediina meeshii quduuska ahayd ayay nijaseeyeen, oo sharcigina si xun bay u dhaafeen. **5** Rabbiga dhexdeeda jooga waa xaq, oo innaba xumaan ma samayn doono, oo caddaaladdiisana aroor kastaba wuu soo saaraa, oo marnaba kama baaqdo, laakiinse caddaaladlaawuhu isma ceebسان yaqaan. **6** Anigu quruumo aayaan baabbi'iyeey, oo qalcadhoodiina waa baabba', oo jidadkoodiina cidla baan ka dhigay si aan ciduna u marin, oo magaalooyinkoodiina waa la dumiyey, si aan qofna u joogin oo aan cid keliyuhuna u degganaan. **7** Waxaan idhi, Sida xaqiqiada ah waad iga cabsan doontaa, oo edbin baad aqbal doontaa. Markas hoygeedu uma uu baabbe'en sidii aan iyada u goostay. Laakiinse aroor horay keecon oo falimahoodii oo

dhan way xumeeyeen. **8** Haddaba i suga, ayaa Rabbigu leeyahay, ilaa maalinta aan ugaadhsade u soo kici doono, waayo, waxaan ku talajirraa inaan quruumaha isu soo ururiyo oo aan boqortooyooinka isu soo shiriyo, si aan korkooda ugu shubo dhirifkayga iyo xataa xanaaqayga kulul oo dhan, waayo, dhulka oo dhan waxaa baabbi'in doona dabka qiradayda. **9** Waayo, markaas ayaan dadyowga siin doonaa af daahir ah, si ay kuligood magaca Rabbiga ugu yeedhaan, oo ay isaga ugu adeegaan isku niyad keliya. **10** Kuwa i barya oo ah dadkaya firdhsan waxay webiyaasha Itoobiya shishadooda ka keeni doonaan qurbaankayga. **11** Wakhtigaas uma aad ceeboobi doontid falimahaaga oo dhan, kuwaas oo aad igaga xadgudubtay, waayo, markaas waxaan dhexdaada ka bixin doonaa kuwaaga kibray oo isfaaninaya, oo adna mar dambe ku madax weynaan maysid buurtayda quduuska ah. **12** Laakiinse dhexdaada waxaan uga tegi doonaa dad dhibaataysan oo masaakiin ah, oo iyana magaca Rabbiga ayay isku hallayn doonaa. **13** Kuwa reer binu Israa'iil ka hadhay xumaan ma samayn doonaa, beenna ma sheegi doonaa, oo afkoodana innaba carrab khiyaano badan lagama heli doono, waayo, iyagu wax bay quudan doonaa oo way iska jiifsan doonaa, oo waxba iyaga ma cabsiin doonaa. **14** Magaalada Siyoonyay, gabay, reer binu Israa'iilow, qayliya, Magaalada Yeruuusaalemay, farax oo qalbiga oo dhan ku reyree. **15** Rabbigu wuxuu qaaday xukummadaadii, oo cadowgaagiina wuu tuuray. Boqorkii reer binu Israa'iil oo Rabbiga ah ayaa dhexdaada jooga, oo mar dambe shar ka baqi maysid. **16** Wakhtigaas waxaa Yeruuusaalem lagu odhan doonaa, Ha cabsan, Siyoonyay, yaan gacmahaagu debcin. **17** Rabbiga llaahaaga ah ayaa dhexdaada jooga, isagu waa mid xoog badan oo ku badbaadin doona. Farxad buu kuugu rayrayn doonaa, oo wuxuu ku nasaan doonaa jacaylkiisa, oo gabay buu kuugu farxi doonaa. **18** Wuxaan soo ururin doonaa kuwaagii laga masaafuriiyey oo haatan u murugaysan shirka quduuska ah, kuwaasoo culaabta kor saaranu ay cay ahayd. **19** Bal eeg, wakhtigaas anigaa la macaamiloon doona kuwa ku dhiba oo dhan, oo waan badbaadin doonaa kuwa dhutiya, oo kuwii la eryayna waan soo ururin doonaa, oo kuwii ceebtoodu ay wada gaadhay dhulka oo dhan ayaan u yeeli doonaa ammaan iyo magac. **20** Oo wakhtigaas waan idin soo gelin doonaa gudaha, oo wakhtigaas waan idin soo ururin doonaa, waayo, dadyowga dunida jooga oo dhan waxaan idiinku dhex yeeli doonaa magac iyo ammaan, markaan maxaabiistiinnii oo dhan hortiinna ku soo celiyo, ayaa Rabbigu leeyahay.

Xaggay

1 Boqr Daariyus sannaddisiis labaad, bisheedii lixaad, maalinteedii kowaad ayaa eraygii Rabbigu u yimid Nebi Xaggay, oo waxaa loogu soo dhiibay Serubaabel ina Salaati'eel oo ahaa taliyihii dalka Yahuudah, iyo Yashuucu ina Yehoosaadaaq oo ahaa wadaadka sare, oo wuxuu ku yidhi, **2** Rabbiga ciidammadu sidanuu u hadlaa oo wuxuu leeyahay, Dadkanu waxay yidhaahdaan, Wakhtigii weli lama gaadhin, wakhtigii guriga Rabbiga la dhisi lahaa weli lama gaadhin. **3** Markaasaa eraygii Rabbigu u yimid Nebi Xaggay oo wuxuu yidhi, **4** Ma idhiin tahay wakhti aad ku hoyataan guryiihingga saqafka loo yeelay, iyadoo guriganu uu dunsan yahay? **5** Haddaba Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Jidadiinna ka fiirsada. **6** Wax badan baad beerateen, laakiinse in yar baad soo gurateen, wax baad cuntaan, laakiinse innaba kama dherteegan, wax baad cabtaan, laakiinse innaba kama wabaxdaan, dhar baad xidhataan, laakiinse innaba ma diirsataan, oo kii mushahaaro soo qaataana wuxuu mushahaarada u soo qaata inuu kiish daloolan ku rito. **7** Haddaba Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Jidadiinna ka fiirsada. **8** Rabbigu wuxuu leeyahay, Buurta fuula, oo alwaax ka keena, oo guriga dhisa, oo anna waan ku farxi doonaa, oo kolkaasaan ammaammi doonaa. **9** Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Waaad filanayseen wax badan, laakiinse waxay noqdeen in yar, oo markaad intaas gurijii keenteenna anigu waan afuufay. Waa maxay sababtu? Maxaa yeelay, gurigaygii baa dunsan oo idinkana midkiin kastaaba wuxuu u ordaa gurijisa. **10** Haddaba idinka daraaddin ayaa samadii u diidday sayaxeedii oo dhulkiina wuu diiday midhihiisii. **11** Oo anigu abaar baan u yeedhay, oo waxaan ku soo dejiyey dhulka, iyo buuraha, iyo hadhuudha, iyo khamriga, iyo saliidda, iyo waxaa dhulka ka soo baxa, iyo dadka, iyo duunyada, iyo hawsha gacmaha oo dhan. **12** Markaasaa Serubaabel ina Salaati'eel, iyo wadaadkii sare oo ahaa Yashuucu ina Yehoosaadaaq, iyo dadka intiisi hadhay oo dhammu waxay addeeceen codki Rabbiga Ilaahooda ah, iyo erayadii Nebi Xaggay, waayo, Rabbiga Ilaahooda ah ayaa isaga soo diray, oo dadkiina Rabbiga hortiisa ayaa cabsi ku gashay. **13** Markaasaa Xaggay oo ahaa wargeeyihii Rabbiga dadkii u sheegay fariintii Rabbiga, oo wuxuu ku yidhi, Rabbigu wuxuu leeyahay, Anigu waan idinla joogaa. **14** Kolkaasaa Rabbigu kiciiyey ruuxii Serubaabel ina Salaati'eel oo ahaa taliyihii dalka Yahuudah, iyo ruuxii Yashuucu ina Yehoosaadaaq oo ahaa wadaadka sare, iyo ruuxii dadka intiisa hadhay oo dhanba, oo intay yimaadeen ayay ka shaqeeyeen gurijii Rabbiga ciidammada oo Ilaahooda ah, **15** oo taasuna waxay dhacday Boqr Daariyus sannaddisiis labaad, bishii lixaad, maalinteedii afar iyo labaatanad.

2 Oo haddana bishii toddobaad maalinteedii kow iyo labaatanad ayaa eraygii Rabbigu u yimid Nebi Xaggay, oo wuxuu yidhi, **2** Hadda waxaad la hadashaa Serubaabel ina Salaati'eel oo ah taliyaha dalka Yahuudah, iyo Yashuucu ina Yehoosaadaaq oo ah wadaadka sare, iyo dadka intiisa hadhayba, oo waxaad ku tidhaahdaa, **3** Yaa hadhay oo idin dhex jooga oo gurigan ammaantiisii hore arkay? Haatanse sidee buu idinla eg yahay? Sow meel aan waxba ahayn idinlama eka? **4** Haddaba Rabbigu wuxuu leeyahay, Serubaabelow, xoog yeelo. Yashuucu ina Yehoosaadaaq oo wadaadka sare ahow, xoog yeelo. Dadkiinna dalka jooga oo dhammow, xoog yeeshaa oo shaqeeyaa, waayo, Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Anigu waan idinla joogaa, **5** sidaan idhi ballanqaadaya waagii aad Masar ka soo baxdeen, oo ruuxaygiina wuu idin dhex joogaa, haddaba ha cabsanina. **6** Waayo, Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Weli wakhti yar oo gaaban baa ii hadhay, oo dabadeedna waxaan gariirin doonaa

samooyinka, iyo dhulka, iyo badda, iyo berrigaba. **7** Oo quruumaha oo dhanna waan gariirin doonaa, oo waxa ay quruumaha oo dhammu jeclystaan way iman doonaa, oo anna gurigan waxaan ka buuxin doonaa ammaan, ayaa Rabbiga ciidammadu leeyahay. **8** Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Lacagta anigaa leh, oo dahabkana anigaa leh. **9** Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Ammaanta gurigan dambe waa ka sii weynaan doontaa tan kii hore. Oo Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Meeshan dhexdeeda ayaan nabad ku siin doonaa. **10** Boqr Daariyus sannaddisiis labaad, bisheedii sagaalaad, maalinteedii afar iyo labaatanad ayaa eraygii Rabbigu u yimid Nebi Xaggay, oo wuxuu ku yidhi, **11** Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Haddaba wadaaddada waxaad weydiisaan wax sharciga ku saabsan, oo waxaad ku tidhaahdaan, **12** Haddii mid darafka maradiisa ku qaato hilib quduusan, oo uu darafkiisu taabto kibis, ama fuud, ama khamri, ama saliid, ama wax kale oo conta ah, miyey waxaasu quduus noqonayaan? Kolkasaa wadaaddadii waxay ugu jawaabeen oo ku yidhaahdeen. Maya. **13** Kolkaasaa Xaggay yidhi, Haddii mid ku nijeasoobo meyd oo uu taabto wax kuwan ka mid ah, miyaa kaasuu nijeasoobaya? Oo wadaaddadiina waxay ugu jawaabeen oo ku yidhaahdeen, Wuu nijeasoobaya. **14** Markaasaa Xaggay jawaabay oo wuxuu yidhi, Rabbigu wuxuu leeyahay, Dadkanu waa saasoo kale, oo quruuntanuna saasoo kalay hortayda ku tahay, oo shugul kasta oo ay gacmahoona ku qabtaanna waa saasoo kale, oo wixii ay halkaas ku bixiyanna waa nijaas. **15** Haddaba waan idin baryayaaye, maanta intii ka bilaabata iyo wixii ka dambeeyaba ka fiirsada intaan dhagaxna dhagax la dul saarin macbudka Rabbiga, **16** iyo tan iyo wakhtigaas oo dhan markii la doonto tulmo ah labaatan, waxaa laga helay toban keliya, oo markii loo yimaado in macsarada khamriga laga soo dhaansado konton weel, waxaa ku jiray labaatan weel oo keliya. **17** Anigu shuquka gacmihiiна oo dhan waxaan ku dhuftay beera-engeeg iyo cariaysi iyo roobdhagaxyale, laakiinse iima aydaan soo noqon ayaa Rabbigu leeyahay. **18** Haddaba waan idin baryayaaye maanta intii ka bilaabata iyo wixii ka dambeeyaba ka fiirsada, oo bishii sagaalaad maalinteedii afar iyo labaatanad oo ahayd maalintii la dhigay aasaaska macbudka Rabbiga, aad uga fiirsada. **19** Maqsinka iniino ma ku jiraan? Hubaa canabka iyo berdhaa iyo rummaanka iyo saytuunka midkoonda midho ma dhalin, laakiinse maanta inta ka bilaabata waan idin barakayn doonaa. **20** Markaasaa mar labaad eraygii Rabbigu u yimid Nebi Xaggay, taasuna waxay ahayd bisha maalinteedii afar iyo labaatanad, oo wuxuu ku yidhi, **21** La hadal Serubaabel oo ah taliyaha dalka Yahuudah, oo waxaad ku tidhaahdaa, Waaan gariirin doonaa samooyinka iyo dhulka, **22** waanan afgembiyi doonaa carshiga boqortooyoyinka, oo waan baabbi'in doonaa xoogga boqortooyoyinka quruumaha, waanan afgembiyi doonaa gaadhifardoodyada iyo kuwa fuushanba, oo fardaha iyo kuwa ku joogaaba way dhici doonaa, oo mid kastaaba wuxuu ku dhiman doonaa seefta walaalkis. **23** Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Serubaabelow, Addoonkaygiyow, ina Salaati'eelow, maalintaas waan ku qaadan doonaa, ayaa Rabbigu leeyahay, oo waxaan kaa dhigi doonaa sidii shaabad oo kale, waayo, Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Anigu waan ku doortay.

Sekaryaah

1 Boqor Daariyus sannaddiisi labaad, bishii siddeedaad ayaa eraygii Rabbigu u yimid Sekaryaah oo ahaa ina Berekyah ina Iddo oo nebigii ahaa, oo wuxuu ku yidhi, **2** Rabbigu aad buu awowayaashiin ugu cadhooday. **3** Haddaba sidaas daraaddeed waxaad iyaga ku tidhaahdaa, Rabbiga ciidammatu wuxuu leeyahay, li soo noqda, ayuu Rabbiga ciidammatu leeyahay, oo anna waan idii soonoqonayaa, ayuu Rabbiga ciidammatu leeyahay. **4** Ha ahaanina sidii awowayaashiin oo kale, kuwaasoo ahaa kuwii ay nebiyadii hore ku qayliyeen oo ay ku yidhaahdeen, Rabbiga ciidammatu wuxuu leeyahay, Hadda ka soo noqda jidadiinna sharka ah iyo falimihiinna sharka abha, laakiinse Rabbigu wuxuu leeyahay, lyagu ima ay maqlin, oo innaba ima ay dhegaysan. **5** Bal meeey awowayaashiin? Nebiyaduse miyej weligood iska nolaadaan? **6** Laakiinse erayadaydi iyo qaynuunnadaydii aan nebiyadii addoommadayda ahaa ku soo amray, sow ma gaadhin awowayaashiin? Oo iyanay intay soo noqdeen ayay yidhaahdeen, Rabbiga ciidammatu siduu ku fikiray inuu nagu sameeyo, siday jidakkayagu ahaaheyen, iyo siday falimahayagu ahaaheyen ayuu nagu sameeyey. **7** Boqor Daariyus sannaddiisi labaad, bisheedii kow iyo tobnaad, taasoo ah bisha Shebaad maalinteedii afar iyo labataanaad ayaa eraygii Rabbigu u yimid Sekaryaah oo ahaa ina Berekyah ina Iddo oo nebigii ahaa, oo wuxuu ku yidhi, **8** Habeenii waxaan arkay oo ii muuqday nin faras xamar ah fuushan, oo wuxuu dhex istaagay geedaha hadaaska la yidhaahdo oo meel hoos leh ku yiil, oo gadaashisana waxaa joogay fardo kale oo midabkoodu yahay xamar iyo midab dibicyo leh iyo caddaan. **9** Markaasaan idhi, Sayidkaygiyow, waa maxay kuwanu? Markaasaa malaggii ila hadlay igu yidhi, Anigaa ku tusi doona waxa kuwanu yihiin. **10** Oo ninkii geedaha hadaaska ah dhex taagnaa ayaa jawaabay oo wuxuu yidhi, Kuwanu waa kuwii Rabbigu u diray inay dhulku hore iyo dib u dhex maraan. **11** Oo iyanay waxay u jawaabeen malaggii Rabbiga oo geedaha hadaaska ah dhex taagnaa oo waxay ku yidhaahdeen, Dhulki hore iyo dibba waanuu u dhex marnay, oo bal eeg, dhulki oo dhammu wuu deggan yahay oo wuu xasiiloon yahay. **12** Markaasaa malaggii Rabbigu jawaabay oo wuxuu yidhi, Rabbiga ciidamadow, ilaa goormaadan u naxariisanayn Yeruusaalem iyo magaalaooyinka dalka Yahuudah, kuwaasoo aad toddobaatan sannadood u cadhaysnayd? **13** Markaasaa Rabbigu malaggii ila hadlay ugu jawaabay erayo wanaagsan oo qabow. **14** Kolkaasaa malaggii ila hadlay igu yidhi, War qayli, oo wuxaad tidhaahdaa, Rabbiga ciidammatu wuxuu leeyahay, Anigaa Yeruusaalem iyo Siyonba waxaan ugu masayrsanahay masayr weyn. **15** Oo aad iyo aad baan ugu cadhoaday quruumaha iska istareexsan! Waayo, anigoo in yar u cadhaysan ayay sii badiyeen dhibaatadii. **16** Haddaba sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu leeyahay, Yeruusaalem ayaan naxariis kula soo noqday. Oo Rabbiga ciidammatu wuxuu leeyahay, Gurigaya waa laga dhisi doonaad dhexdeeda, oo Yeruusaalem korkeeda waxaa lagu fidin doonaad qiyaseed. **17** Oo haddana qayli oo waxaad tidhaahdaa, Rabbiga ciidammatu wuxuu leeyahay, Magaalaooyinkaygu mar kalay barwaago la faafi doonaan, oo Rabbigu mar kaluu Siyon u qalbi qaboojin doonaan, oo mar kaluu Yeruusaalem dooran doonaan. **18** Oo indhahaygii baan kor u qaaday, oo wax baan fiiriyeey, oo waxaan arkay afar gees. **19** Oo anna waxaan malaggii ila hadlay ku idhi, Waa maxay kuwanu? Oo isna wuxuu iigu jawaabay, Kuwanu waa geesihii kala firdhiyey dadkii dalka Yahuudah iyo dadkii dalka Israa'iil iyo Yeruusaalemba. **20** Markaasaa Rabbigu wuxuu i tusay afar tumaal. **21** Kolkaasaan idhi, Kuwanu maxay u yimaadeen inay sameeyaan? Oo isna wuu hadlay oo wuxuu yidhi, Kuwanu waa

geesihii kala firdhiyey dadkii dalka Yahuudah si aan ninna madaxiisa ugu qaadin aawadeed. Laakiinse kuwanu waxay haatan u yimaadeen inay ka argaggixiyaan, oo ay hoos u tuuraan quruumaha geesahooda kor ugu qaaday dalka Yahuudah inay kala firdhiyaan.

2 Oo anna indhahaygii baan kor u qaaday, oo wax baan fiiriyeey, oo waxaan arkay nin gacanta ku haysta xadhig qiyaaseed. **2** Kolkaasaan idhi, War xaggee baad u socota? Oo isna wuxuu iigu yidhi, Waxaan u socdaa inaan Yeruusaalem soo qiyaso oo aan soo ogaado intuu ballaadheedu yahay, iyo intuu dherkeedu yahayba. **3** Oo bal eeg, malaggii ila hadlay ayaa baxay, oo malag kale ayaa u baxay inuu isaga ka hor tago. **4** Oo wuxuu ku yidhi isagi, Orod, oo la halal ninkas dhallinyaraada ah, oo waxaad ku tidhaahdaa, Yeruusaalem waxaa loo degi doonaa sidii tuloooin aan deyr Lahayn, sababtuna waa dadka tirobadhaantiisa iyo koolaha iyada dhex jooga daraadood. **5** Waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Anigoo waxaan iyada u noqon doonaa deyr dab ah oo iyada ku wareegsan, oo waxaan iyada u noqon doonaa ammaanta dhexdeeda joogta. **6** Rabbigu wuxuu leeyahay, Warrooy dalka woqooyi ka carara, waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Anigoo waxaan idii kala firdhiyey sida afarta dabaylood oo samada. **7** Siyonay, tan dadka Baabuloon la joogtoy, baxso. **8** Waayo, Rabbiga ciidammatu wuxuu leeyahay, Ammaan dabadeed wuxuu ii sooray quruumihii adiga ku dhacay, waayo, kii ku taabto wuxuu taabtaa ishiisa inankeeda. **9** Waayo, bal eega, Gacantayda ayaan iyaga ku kor ruxruxi doonaa, oo iyanay waxay booli u noqon doonaan kuwii iyaga u adeeqi jiray, oo idinna waxaad ogaan doontaan in Rabbiga ciidammatu i sooray. **10** Magaalada Siyonay, gabay oo reyree, waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Bal eeg, anigoo waan imanayaa oo dhexdaadaan degganaan doonaa. **11** Oo wakhtigaas quruumo badan ayaa Rabbiga isugu darmi doona, oo dadkayg u noqon doonaan, oo dhexdaadaan degganaan doonaa, oo adna waxaad ogaan doontaan in Rabbiga ciidammati ii sooray. **12** Oo Rabbiguna dadka dalka Yahuudah wuu dhaxli doonaa iyago qaybtisa ku ah dalka quduuska ah, oo weliba Yeruusaalem buu dooran doonaa. **13** Binu-aadmiga oo dhammow, Rabbiga hortiisa ku aamusa, waayo, isagu waa ka soo kacay hoygiisi quduuska ahaa.

3 Oo wuxuu i tusay Yashiuuca oo ah wadaadka sare oo hor taagan malaggii Rabbiga, iyo Shayddaan oo taagan gacantiisa midig si uu u ashtakeeyo. **2** Markaasaa Rabbigu wuxuu Shayddaan ku yidhi, Shaydaanow, Rabbigu ha ku canaanto, Rabbiga Yeruusaalem doortay ha ku canaanto. Sow kanu ma aha qori dab laga dhifftay? **3** Haddaba Yashiuuca dhar wasakhaysan buu qabay, oo wuxuu istaagay malagga hortiisi. **4** Isagu wuu jawaabay oo la hadlay kuwii isaga hor taagnaa, oo wuxuu ku yidhi, Dharka wasakhaysan isaga ka fura. Kolkaasuus isaqiina ku yidhi, Bal eeg, xumaantaadii waan kaa qaaday oo waxaan kuu xidhi doonaa dhar aad u wanaagsan. **5** Oo anna markaasaan idhi, Duub daahirsan madaxa ha loo saaro. Markaasaa duub daahirsan madaxa loo saaray, oo dhar baa loo xidhay, oo malaggii Rabbiga ayaa ag istaagay. **6** Markaasaa malaggii Rabbigu u caddeeyey Yashiuuca, oo wuxuu ku yidhi, **7** Rabbiga ciidammatu wuxuu leeyahay, Haddaad jidakkayga ku socotid, oo aad amarkayga xajisid, markaasaa waxaad xukumi doontaa gurigaya, oo weliba waxaad dhawri doontaa barxadahayga, oo anna kuwa halkan taagan dhexdooda ayaan kaa silin doonaa meel aad soo gashid. **8** Haddaba Yashiuuca oo wadaadka sare ahow, maqlal, adiga iyo saaxiibbadaada ku hor fadhiya, maxaa yeelay, lyagu waa niman calaamad ah, waayo, bal eeg, anigoo waxaan bixin doonaa addoonkayga Biqilka ah. **9** Waayo, bal eeg dhagaxa aan Yashiuuca hortiisa dhigay, isku dhagaxay ayaan waxaa ku yaal toddoba indhood. Rabbiga ciidammatu wuxuu leeyahay, Bal eeg, anigoo waan xardhi

doonaa xaradhiisa, oo dalkaas xumaantiisana maalin qudha baan ku qaadi doonaa. **10** Oo Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Wakhtigaas ninkin kastaaba wuxuu deriskiisa ugu yeedhi doonaa canabka iyo berdaha hoostooda.

4 Oo haddana malaggii ila hadlay ayaa i toosiyyey, sidii nin hurdo laga soo toosiyyey. **2** Oo wuxuu igu yidhi, War maxaad aragtaa? Oo aniguna waxaan idhi, Waxaan arkaa oo u jeedaa laambad wada dahab ah, oo maddibaddeedana iyaday kor sarantahay, oo toddobadeeda laambadood ee yaryarna way kor yaallin, oo waxaa jira toddobada tuubbo oo ku socota laambad yar oo kasta oo ku kor taal. **3** Oo agteedana waxaa ku yaal laba geed oo saytuun ah, oo mid wuxuu ku yaal maddiibadda dhankeeda midig, oo kan kalena wuxuu ku yaal maddiibadda dhankeeda bidix. **4** Oo anna waan jawaabay oo la hadlay malaggii ila hadlay oo waxaan ku idhi, Sayidkaygiyow, waa maxay kuwanu? **5** Markaasaan malaggii ila hadlay jawaabay oo wuxuu igu yidhi, War miyaadan aqoon waxa kuwanu yihiin? Oo anna waxaan ku idhi, Maya, sayidkaygiyow. **6** Markaasuu jawaabay oo ila hadlay, oo wuxuu igu yidhi, Kanu waa eraygii Rabbigu u soo diray Serubaabel, oo wuxuu ku yidhi, Rabbiggii ciidammadu wuxuu leeyahay. Itaal kuma aha, xoogna kuma aha, laakiinse waxay ku tahay ruuxayga. **7** Buurtan weynay, kumaad tahay? Serubaabel hortiisa waxaad ku noqon doontaa bannaan. Oo isna wuxuu soo bixin doonaa dhagaxa madaxa ah isagoo dhawaaqaya oo leh, Ammaan ha u ahaato, ammaan ha u ahaato. **8** Oo weliba waxaa ii yimid Eraygii Rabbiga, oo wuxuu igu yidhi, **9** Serubaabel gacmihisaayaah dhiigay gurigan aasaaskiisa, oo weliba gacmihisaayaah dharmmayn doona, oo waxaad ogaan doontaa in Rabbiga ciidammadu ii sooo kaa diray. **10** Waayo, bal yaa quudhsaday maalinta waxyalaaha yayar? Waayo, iyagu way rayrayn doonaan, oo waxay arki doonaan xadhigga miiisaanka oo ku jira gacanta Serubaabel, waana toddobadan oo ah indhihi Rabbiga. Iyagu dhulka oo dhan ayay hore iyo dibba u fiiriaya. **11** Markaasaan jawaabay, oo waxaan isagiijku idhi, Waa maxay labadan geed oo saytuunka ah oo ku yaal laambadda dhankeeda midig iyo dhankeeda bidixba? **12** Oo haddana mar labaad baan jawaabay oo waxaan ku idhi, Waa maxay labadan laamood oo saytuunka ah oo ku ag yaal labada tuubbo oo dahabka ah oo saliidda dahabka ah iska madhiya? **13** Oo isna wuu ji jawaabay oo wuxuu igu yidhi, War miyaadan aqoon waxa kuwanu yihiin? Oo anna waxaan ku idhi, Maya, sayidkaygiyow. **14** Oo isna kolkaasuus igu yidhi, Kuwanu waa labada la subkay oo ag istaaga Sayidka dhulka oo dhan.

5 Oo haddana indhaha baan kor u taagay oo wax fiirihey, oo waxaan arkay qorniin la duubo oo duulaya. **2** Oo isna wuxuu igu yidhi, War maxaad aragtaa? Oo anna waxaan ugu jawaabay, Waxaan arkaa qorniin la duubo oo duulaya, oo dhererkiisu waa labaatan dhudhun, ballaadhikiisuna waa labaatan dhudhun. **3** Markaasuu igu yidhi, Kanu waa habaarka soo baxay oo dhulka oo dhan kor maraya, waayo, ku alla kii wax xada waxaa lagu baabbiin doonaa sida dhankiisan ku qoran, oo ku alla kii been ku dhaartana waxaa lagu baabbiin doonaa sida dhankiisa kale ku qoran. **4** Oo Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Anigu waan soo bixin doonaa, oo wuxuu soo geli doonaa guriga tuugga, iyo guriga kan magacayga beenta ugu dhaarta, oo wuxuu iska joogi doonaa gurigisa dhexdiisa, oo alwaaxdiisa iyo dhagaxyadiisaba wuu wada baabbiin doonaa. **5** Markaasaan malaggii ila hadlay soo baxay, oo wuxuu igu yidhi, Bal hadda indhaha kor u taag, oo bal arag waxa uu yahay waxan soo baxaya. **6** Oo waxaan ku idhi, Waa maxay? Kolkaasuus igu yidhi, Kanu waa weel eefaaah oo sooo baxaya. Oo weliba wuxuu igu yidhi, Kanu waa muuqashadii dembigooda oo dhulka oo dhan gaadhay. **7** Oo bal eeg, waxaa kor loo qaaday wax culus oo laxaamad ah, oo waxaa

jirtay naag eefaaahda dhexdeeda fadhida. **8** Oo haddana wuxuu igu yidhi, Tanu waa xumaan. Kolkaasuus iyadii hoos ugu riday eefaaahda dhexdeeda, oo wuxuu ku daboolay wixii cuslaa oo laxaamadda ahaa. **9** Oo markaasaan indhaha kor u taagay, oo intaan wax fiirihey ayaan arkay laba naagood oo soo baxay, oo dabayshuna waa ku jirtay baalashooda. Iyagu waxay lahaayeen baalal u eg baalasha xuurta oo kale, oo iyanu intay eefaaahdi kor u qaadeen ayay meel dhulka iyo samada u dhaxaysa geeyeen. **10** Markaasaan malaggii ila hadlay ku idhi, Kuwanu xaggee bay eefaaahda u qaadayaan? **11** Oo isaguna wuxuu igu yidhi, Waxay u qaadayaan inay guri iyada uga dhisaan dalka Shinaar, oo markii la diyaariyo ayaa iyada lagu dejin doonaa halkaas oo meesheeda ah.

6 Oo haddana indhaha baan kor u taagay oo wax fiirihey, oo waxaan arkay afar gaadhifaras oo ka soo baxay laba buurood dhexdood, buuruhuna waxay ahaaayeen buuro naxaas ah. **2** Gaadhifaraskaa koowaad waxaa waday fardo xamar ah, gaadhifarasaka labaadna waxaa waday fardo madmadow. **3** Gaadhifaraskaa saddexaadna waxaa waday fardo cadcad, gaadhifarasaka afraadna waxaa waday fardo barbaro leh oo xoog badan. **4** Markaasaan jawaabay oo waxaan malaggii ila hadlay ku idhi, Sayidkaygiyow, waa maxay kuwanu? **5** Kolkaasaan malaggii jawaabay oo wuxuu igu yidhi, Kuwanu waa samada afarteeda dabaylood, oo ka soo baxa meeshay Sayidka dhulka oo dhan ku hor taagnaayeen. **6** Gaadhifaraskii fardaha madmadow lahaa wuxuu tegayaa xagga dalka woqooyi, oo kuwa cadcaduna iyagay daba gelayaan, oo gaadhifaraskii fardaha barbaraha leh lahaana wuxuu tegayaa xagga dalka koonfureed. **7** Oo kuwii xoogga badnaana way soo bixeent, oo waxay doonayeen inay dhulka hore iyo dibba u dhex maraan, oo isna wuxuu ku yidhi, Taga oo dhulka hore iyo dibba u dhex mara. Oo iyanu markaasay dhulki hore iyo dibba u dhex mareen. **8** Markaasuu igu qayliyey, oo intuu ila hadlay ayuu igu yidhi, Bal eeg, kuwii xagga dalka woqooyi tegey ruuxaygii way ku qabowjiyeen dalka woqooyi. **9** Oo haddana waxaa ii yimid Eraygii Rabbiga oo leh, **10** Kuwii maxaabtiis loo kaxaystay waxaad ka soo waddaa Xelday iyo Toobiyaah iyo Yedacyaah, oo isla maalintaasba kaalay, oo waxaaq gashabaa guriga Yoosiyah ina Sefanyaah oo ay joogaan kuwii Baabuloon ka yimid. **11** Oo waxaa iyaga ka qaaddaa lacag iyo dahab, oo waxaaq ka samaysaa taaj, oo waxaaq madaxa u saartaa Yashuucu ina Yehoosaadaaq oo ah wadaadka sare. **12** Isaga la hadal, oo waxaaq ku tidhaadaa, Rabbiga ciidammadu sidanuu u hadlaa oo leeyahay, Bal eega ninka magicisu yahay Biqilka. Wuxuu ku kori doonaa meeshiisa, oo macbudka Rabbiga ayuu dhisi doonaa. **13** Isaga qudhisaayaah dhisi doona macbudka Rabbiga, oo isagu ammaantuud sidanuu, oo carshiga ayuu ku dul fadhiyi doonaa oo ku talin doonaa. Wuxuu ahaan doonaa wadaad carshigisa ku dul fadhiya, oo labaadooda waxaa u dhaxayn doona taladii nabaaadiinada. **14** Oo taajajka waxaa yeelan doona Xeelem iyo Toobiyaah iyo Yedacyaah iyo Xeen oo ah ina Sefanyaah, oo waxayna u ahaan doonaa xusuus macbudka Rabbiga ku jirta. **15** Oo kuwa meelaha fog jooga ayaa iman doona oo waxay ka shaqayn doonaa dhisidda macbudka Rabbiga, oo idinkuna waxaaq doonaa in Rabbiga ciidammadu uu ii soo kiin diray. Tanu way ahaan doontaa haddaad ku dadaashaan inaad codka Rabbiga Ilahiinna ah addeecdaan.

7 Oo Boqor Daariyus sannaddiisii afraad ayaa eraygii Rabbigu u yimid Sekaryaah maalintii afraad oo bisha sagaalaad, taasoo ah bisha Kislee'u. **2** Haddaba reer Beytel waxay soo direen Shareser iyo Regem Meleg iyo raggoodiiba inay Rabbiga baryaan, **3** iyo inay la hadlaan wadaaddadii guriga Rabbiga ciidammada, iyo nebiyadii, oo

ay ku yidhaahdaan, Miyaan bisha shanaad oyaa, oo miyaan gooni iska dhigaa sidii aan yeeli jiray sannadahan badan oo dhan? 4 Oo haddana waxaa ii yimid Eraygii Rabbiga oo wuxuu igu yidhi, 5 Waxaad la hadashaa dadka dalka deggan oo dhan iyo wadaaddadbaa, oo waxaad ku tidhaahdaa, Markaad soomi jirteen oo aad barooran jirteen bisha shanaad iyo bisha toddobaad, oo ah toddobaatankaan sannadood, miyaad innaba aniga si soomi jirteen? 6 Oo markaad wax cuntaan, iyo markaad wax cabtaan, miyaydaan nafsaddiinna u cunin oo miyaydaan nafsaddiinna u cabbin? 7 Sow ma aha erayadii Rabbigu kaga dhex qayliyey nebiyadii hore, markii Yeruusaalem la degganaa oo ay barwaqaada ku dhex jirtay, oo la wada degganaa magaaloo yinka hareeraheeda ku wareegsan iyo xagga koonfureed iyo bannaankaba? 8 Markaasaa eraygii Rabbigu yimid Sekaryaah, isagoo leh, 9 Rabbiga ciidammatu sidan buu ku hadlay oo yidhi, Garsoorid daacad ah naqa, oo nin waluba walaalkiis ha u sameeyo naxariis iyo raxmad. 10 Hana dulmina carmalka, ama agoonta, ama qariibka, ama masaakiinta, oo midkiinna yuusan qalbiga xumaan ugu fikirin walaalkiis. 11 Laakiinse way diideen inay dhexgystaan, oo intay caasiyeen ayay dhageha furaysteen, si ayan u maqlin. 12 Oo waxay qalbigoodii ka dhigeen sidii dhagax adag oo kale si ayan u maqlin sharcigii iyo erayadii Rabbiga ciidammatu uu ku soo dhiibay ruuqiisa markuu nebiyadii hore soo diray, oo sidaas daraaddeed waxaa Rabbiga ciidammatu ka timid cadho weyn. 13 Oo sidii uu u dhawaqay oo jyana ay maqli waayeen, sidaas oo kalay u qayliyeen, oo anna ma aan maqlin, aaya Rabbiga ciidammatu yidhi, 14 laakiinse waxaan iyaga ku kala firdhiyey dabayl duufaan ah oo waxaan dhex geeyey quruumaha ayan aqoon oo dhan. Sidaasu dalkii cidla u noqday iyaga dabadood, oo ninna ma dhex marin, ciduna kuma soo noqon, waayo, dalkii wacnaa cidla baa laga dhigay.

8 Markaasaa Eraygii Rabbiga ciidammatu ii yimid, isagoo leh,
2 Rabbiga ciidammatu wuxuu leeyahay, Siyoon waxaan ugu qiiroday qiro aad u weyn, oo waxaan iyada ugu qiiroday cadho weyn. 3 Rabbigu wuxuu leeyahay, Siyoon baan ku soo noqday, oo waxaan degganaan doonaa Yeruusaalem dhexdeeda, oo Yeruusaalem waxaa lagu odhan doonaa Magaaladii runta, oo buurta Rabbiga ciidammatu waxaa lagu odhan doonaa. Buurta quduuska ah. 4 Rabbiga ciidammatu wuxuu leeyahay, Yeruusaalem jidadkeeda waxaa mar kale degganaan doona odayaal iyo habro, niin kasta isagoo gacanta ku haysta ushiisa cimrigiisa weynaaday daraaddiis. 5 Oo magaalada jidadkeedana waxaa ka buuxi doona wiilal iyo gabdho oo jidadka dhexdooda ku cayaaraya. 6 Rabbiga ciidammatu wuxuu leeyahay, Wakhtigaas hadday yaab ku tahay dadkan kuwooda hadhay, ma yaab bay ku ahaanayaan indhahayga? 7 Rabbiga ciidammatu wuxuu leeyahay, Bal eeg, dadkayaan ka badbaadin doonaa dalka bari iyo dalka galbeed. 8 Waanani keeni doonaa, oo Yeruusaalem way dhex degganaan doonaa, oo dadkaygi way noqon doonaa oo anna waxaan noqon doonaa Ilaahooda anoo leh daacadimo iyo xaqnimo. 9 Rabbiga ciidammatu wuxuu leeyahay, Gacmihiiin xoog ha yeesheen, kuwiinna wakhtigan erayadan ka maqla afka nebiyada kuwaasoo joogay maalintii aasaaskii guriga Rabbiga ciidammatu, kaasoo ah macbodka, loo dhigay si loo dhiso. 10 Waayo, wakhtigaas ka hor ninna kiro ma lahayn, neefna kiro ma lahayn innaba, oo kii baxay iyo kii galay toona nabudu uma jirin cadowga daraaddiis, waayo, dadka oo dhan nin kasta waxaan ku diray deriskiisa. 11 Laakiinse Rabbiga ciidammatu wuxuu leeyahay, Haatan dadkan hadhay sidii waajii hore u ahaan maayo. 12 Waayo, waxaa jiri doona iniintii nabadda. Geedcanabkuna canabkiisuu dhalii doonaa, oo dhulkuna midhihiisuu soo bixin doonaa, oo samoyinkuna sayaxay soo deyn doonaa, oo waxaan ka dhigi doonaa in kuwa

dadkan ka hadhay ay waxyaalahan oo dhan dhaxlaan. 13 Dadka dalka Yahuudahow, iyo dadka dalka Israa'ilow, sidaad quruumaha habaar ugu dhex ahaydeen ayaan idhii badbaadin doonaa, oo baroko baad ku ahaan doontaan. Ha cabsanina, laakiinse gacmihiiinu xoog ha yeesheen. 14 Waayo, Rabbiga ciidammatu wuxuu leeyahay, Sidii waagi ay awowayaashiin iiga xanaajiyeen oo aan ugu fikiray inaan iyaga wax xun ku sameeyo, oo aanan taas uga soo noqon, 15 sidaas oo kale ayaan haatan ku fikiray inaan wax wanaagsan ku sameeyo Yeruusaalem iyo dadka dalka Yahuudah, haddaba ha cabsanina. 16 Idinku waxaad samaysaan waxyaalahan, ninkiin kastaaba deriskiisa run ha kula hadlo, oo waxaad irdihiinna ku naqdaan garsoorid run ah oo nabad keenta, 17 oo midkiinna yuusan qalbiga xumaan ugu fikirin deriskiisa, oo ha jeelaanina dhaar been ah, waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, Waxyalahan oo dhammu waa waxyaalo aan necbahay. 18 Oo waxaa ii yimid Eraygii Rabbiga ciidammatu, isagoo leh, 19 Rabbiga ciidammatu wuxuu leeyahay, Soonkii bisha afraad iyo soonkii bisha shanaad iyo soonkii bisha toddobaad iyo soonkii bisha tobnaadba waxay dadka Yahuudah u noqon doonaa farxad iyo rayrayn iyo iido lagu rayreeyo, haddaba sidaas daraaddeedjeclada runta iyo nabadda. 20 Rabbiga ciidammatu wuxuu leeyahay, Mar kale waxaa iman doona dadyow iyo kuwo magaaloyin badan deggan. 21 Oo magaalao dadka deggan waxay u tegi doonaa dad magaalao kale deggan, oo waxay ku odhan doonaa, Ina keena aynu dhaqsiyo Rabbiga u barinnee, oo aynu Rabbiga ciidammatu doondoonee, oo aniguna waan tegi doonaa. 22 Dadyow badan iyo quruumo xoog badanuba waxay u soo kici doonaa inay Yeruusaalem ka doondoonaan Rabbiga ciidammatu, iyo inay Rabbiga baryaan. 23 Rabbiga ciidammatu wuxuu leeyahay, Wakhtigaas toban nin oo ka mid ah quruumaha oo dhammu waxay ku dhegi doonaa mid Yuhuud ah darafka dharkiisa, iyagoo leh, Annagu waanuu idin raaci doonaa, waayo, waxaannu maqalnay in Ilaah idinta jiro.

9 Kanu waa warka culus ee erayga Rabbiga oo ku saabsan dalka Xadraag, oo Dimishaqna waa meeshuu joogayo, waayo, niin kasta iyo qabiliyinkii reer binu Israa'il oo dhammuba waxay indhaha ku taagayaan Rabbiga xaggiisa, 2 iyo weliba Xamaad oo soohdinteeda ku ag taal, iyo weliba Turos iyo Siidoon, maxaa yeelay, iyadu way caqli badan tahay. 3 Turos waxay dhisatay qalcad, oo waxay lacag u urursatay sida ciidda oo kale, iyo dahab safiya sida dhoobada jidadka dhex taal oo kale. 4 Bal eeg, Sayidku iyada wuu hantiyi doonaa, oo xooggedana badduu ku tuuri doonaa, oo dab baa dhammayn doona. 5 Ashqeloon way arki doontaa, wayna cabsan doontaa, oo Gaasana way arki doontaa oo aad bay u xanuunsan doontaa, Ceqroonna way cabsan doontaa, waayo, waxfilashadeedii way dhammaan doontaa, oo Gaasana boqorku wuu ka baabbi'i doonaa, Ashqeloonna lama degganaan doono. 6 Ashdoodna reer garac baa dhex degganaan doona, oo kibirku reer Falastiinna waan baabbi'in doonaa. 7 Waxaan afkooda ka soo bixin doonaa dhiiggooda, oo ilkahooda dhexdoodan karaahiyadoodaan ka soo bixin doonaa, oo iyaguna Ilaaheyagay dad hadhay u ahaan doonaa, oo sida ugaas dalka Yahuudah dhex jooga oo kale ayay ahaan doonaa, oo Ceqroonna waxay noqon doontaa sida reer Yebuu. 8 Oo gurigayga hareerihiisa waan degi doonaa inaan ciidanka ka hor joogsado, inaan ninna ka dhex marin ama ku soo noqon, oo mar dambena mid wax dulma iyaga ma dhex mari doono, waayo, haatan indhahaygaan ku arkay. 9 Magaalada Siyoonay, si weyn u reyree, magaalada Yeruusaalemay, qayli. Bal eeg, boqorkaagu waa kuu imanayaa. Isagu waa xaq oo guul buu leeyahay, waana qalbi qabow yahay, oo wuxuu fuushan yahay dameer ah qayl dameereed. 10 Oo anigu Efrayim gaadhibardood kasta waan ka baabbi'in doonaa, oo Yeruusaalemma faras kuma reebi doono, oo

qaansada dagaalkana waa la baabbi'in doonaa. Isna quruumaha nabad buu kula hadli doonaa, oo dowladnimadiisuna waxay gaadhi doontaa bad ilaa baddeeda kale, iyo tan iyo Webiga iyo xataa dhulka darafyadiisa. **11** Oo weliba adigana dhiiggi axdigaaga daraaddii maxaabistiadii waan ka soo bixiyey godkii aan biyuhu kii jirin. **12** Ku noqda qalcadda, maxaabistiinna rajada lahow, maantadan aayaan caddaynayaan inaan laba jibbaar idin siinayo. **13** Waayo, dadka Yahuudah sida qaanso baan u xootay, oo reer Efrayim sida fallaadh oo kale ayaan qaansadii u gashaday. Siyoonay, wiilashaada waan kicin doonaa, Gariigow, iyagaan ku kicin doonaa wiilashaada, oo waxaan kaaga dhiqi doonaa sida seef nin xoog badanu haysto. **14** Oo Rabbigaan waa lagu arki doonaa korkooda, oo fallaadhihiisuna waa u soo bixi doonaan sida hillaac. Oo Sayidka Rabbiga ahu buunkuu afuuvi doonaa, oo wuxuu raaci doonaa dabaylo cirwareen ah ee koonfureed. **15** Rabbiga ciidammada aayaan daafici doona iyaga, oo way baabbi'in doonaan, oo waxay ku tuman doonaan dhagaxada wadhaafka, oo khamri bay cabbi doonaaan oo waxay u qaylin doonaan sida iyagoos sakhransan, oo waxay u buuxsami doonaan sida maddiibado, iyo sida rukummada meesha allabariga. **16** Oo wakhtigaas aayaan Rabbiga Ilaahooda ahu dadkiisa badbaadin doonaa sida iyagoos idhiisa ah, waayo, waxay ahaan doonaan sida dhagaxan qaali ah oo taaj ku jira oo dalkiisa ka kor dhalaalaya. **17** Barwaqaadiisu badanaa oo quruxdiisu weynaan badanaa! Barbaarrada hadhuudh baa barwaqaqayn doonaa, gabdhahana khamri cusub baa barwaqaqayn doona.

10 Xilliga roobka dambe roob ka barya Rabbiga, isagoo ah Rabbiga hillaaca sameeya, oo iyaguu siin doonaa roob wanaagsan, oo wuxuu qof kasta beerta ku siin doonaa doog. **2** Waayo, teraafiumki waxay ku hadleew wax aan waxba ahayn, waxsheegayaashiina wax been ah bay arkeen, oo waxay sheegeen riyooyin been ah, oo si aan waxtar lahayn ayay ugu qalbi qaboojiyaan, haddaba sidaas daraaddeed waxay u ambadaan sida ido oo kale, oo aad bay u dhbittoodaan, maxaa yeelay, adhijir ma leh. **3** Adhijirradaaad baan ugu cadhooday, oo waxaan cqaabi doonaa orgida, waayo, Rabbiga ciidammadu wuxuu soo booodqay idhiisii ahaa dadka dalka Yahuudah, oo wuxuu ka dhigi doonaa sida faraskisa sharafta leh oo dagaalka ku jira. **4** Waxaa isaga ka iman doonaan dhagaxa rukunka, oo dhidibkuna isaguu ka iman doonaa, qaansada dagaalkuna isagay ka iman doontaa, oo taliye kastaana isaguu ka iman doonaa. **5** Oo iyana waxay ahaan doonaan sida rag xoog badan oo dagaal gala oo cadowgooda kula tunta dhoobada jidakda dhex taal. Wayna diriri doonaan, maxaa yeelay, Rabbiga aayaan iyaga la jira. Oo kuwa fardaha ku joogaana way isku qasmi doonaa. **6** Reer Yahuudah waan xoogay doonaa, waanan badbaadin doonaa reer Yuusuf, oo mar kalaan soo celin doonaa, waayo, waan u naxarisanyaa, oo waxay noqon doonaan sidii iyagoos aanaan xoorin, waayo, waxaan ahay Rabbiga Ilaahooda ah, oo waan maqli doonaa iyaga. **7** Oo kuwa reer Efrayimma waxay noqon doonaan sida nin xoog badan, oo qalbigooduna wuxuu u rayrayn doonaa sidii iyagoos khamri ka wabxay, oo carruurtoodaan way arki doonaa, oo way rayrayn doonaa, oo qalbigooduna waa ku farxi doonaa Rabbiga. **8** Anigu waan u foodhiy doonaa iyaga, oo waan isu soo wada ururin doonaa, waayo, waan soo furtay, oo waxay u badan doonaan siday u badnaan jireen. **9** Wuxaan iyaga ku beeri doonaa dadyowga dhexdooda, wayna igu soo xusuusan doonaan waddammo fog. Way noolaan doonaan iyaga iyo carruurtooda, oo way soo noqon doonaa. **10** Mar kalaan ka soo bixin doonaa dalkii Masar, Ashuurna waan ka soo ururin doonaa, oo waxaan iyaga keeni doonaa dalka Gilecaad iyo Lubnaan, oo weliba meel looma heli doono. **11** Oo isagu wuxuu dhex mari doonaa badda dhibaatada, oo wax buu ku dhufan doonaa hirarka badda, oo Webi

Niil moolkiisuna waa engegi doonaa, oo kibirka Ashuurna waa la soo dejin doonaa, oo usha bogortooyada Masarna way iska baabbi'i doontaa. **12** Oo iyagaan ku xoogay doonaa Rabbiga, oo hor iyo dibba way ugu socon doonaan magiciisa, aayaan Rabbigu leeyayah.

11 Lubnaanay, albaabbadaada fur in dab baabbi'iyo geedahaaga kedarka ah. **2** Geed beroosh ahow, ooya, waayo, geedkiid kedarka ahaa waa dhacay, maxaa yeelay, kuwii qurqurxoonaan waa la kharribay. Kuwiinna geedaha alloonka ah oo Baashaan yahow, ooya, waayo, kayntii adkayd waa dhacday. **3** Waxaa yeedhaya codkiid baroortii adhijirrada! Waayo, sharatoodii waa la kharribay! Waxaa yeedhaya codkiid cida aaran libaaxyada! Waayo, kibirkii Urdun waa la kharribay. **4** Rabbiga Ilaahayga ahu wuxuu yidhi, Daajii idhaa la qalayo. **5** Kuwii hantidoda lahaa way gowracaan, oo isumanaa ay haystaan inay eed leeyihiin, oo kuwa iyaga soo iibiyanaa mid kastaabu wuxuu leeyayah, Mahad waxaa leh Rabbiga, waayo, taajir baan noqday, oo adhijirradaoduna uma ay naxaan iyaga. **6** Waayo, Rabbigu wuxuu leeyayah, Anigu mar dambe u sii nixi maayo dadka dalka deggan, laakiinse bal eeg, nin kastaba waxaan ku ridi doonaa gacanta deriskiisa, iyo gacanta boqorkiisa, oo iyana dalkay ku dhufan doonaan, oo gacantooda kama aan samatabbixin doono. **7** Markaasaan daajiyey idhaa la qalayo, oo sida xaqiqiada ah waxay ahaayeeyn idhaa ugu miskiinsan. Oo waxaan soo qaataay laba ulood, oo mid waxaan u bixiyey Raallinimo, middii kalena waxaan u bixiyey Xidhiidh, oo idhiisaa daajiyey. **8** Oo saddexdiid adhijirba isku bil baan baabbi'iyeey, waayo, naftaydu way ka daashay, oo weliba naftooduna way iga neeceen. **9** Markaasaan idhi, Anigu idin daajin maayo. Kii dhimanayaa ha dhinto, kii halligmayaana ha halligmo, oo intii hadhana mid waluba kan kale hilibkiisa ha cuno. **10** Oo waxaan soo qaataay ushaydiid aan Raallinimo u bixiyey, oo waan kala jebiyey, si aan u jebiyo axdigaygii aan dadyowga oo dhan la dhigtagt. **11** Oo maalintaasuu jabay, oo sidaasay kuwii idhaa u miskiinsan oo i dhegagstay u ogaadeen in kaasu yahay Eraygii Rabbiga. **12** Oo waxaan iyagiid ku idhi, Hadday idinla wanaagsan tahay, kiradaydiid i siiya, haddii kalese iska daaya. Sidaas daraaddeed waxay kiradaydiid iigu miisaameen soddon gogo' oo lacag ah. **13** Oo Rabbigu wuxuu igu yidhi, Dheryasameeyaha tuur qiiimihii wanaagsan oo ay igu qiiimeeyeen. Oo anna waxaan soo qaaday soddonkiid gogo' oo lacagta ahaa, kolkaasaan guriga Rabbiga ugu turay dheryasameeyaha. **14** Oo haddana waxaan kala jebiyey ushaydiid kale oo aan Xidhiidh u bixiyey, inaan kala gooyo walaalnimadiid dadka dalka Yahuudah iyo dadka dalka Israa'il ka dhexsaysay. **15** Oo Rabbigu wuxuu igu yidhi, Haddana mar kale waxaad qaadataa adhijir nacas ah alaabtiis. **16** Waayo, bal eeg, waxaan dalka ka dhex kicin doonaa adhijir aan soo boognayn kuwa ambaday, oo aan doondonayn kuwa kala firdhay, oo aan bogsiinayn kii jaban, oo aan daajinayn kii feyow, laakiinse isagu wuxuu cuni doonaa hilibka baruurta, oo raafafkoodana wuu kala dildilaacin doonaa. **17** Waxaa iska hoogay adhijirka waxtarlaawaha ah oo adhiga isaga taga! Seef baa ku dhici doonta gacantiisa iyo ishiisa midig. Gacantiisu dhammaanteed way engegi doontaa, oo ishiisa midigna kulligeed way madoobaan doontaa.

12 Kanu waa warka culus ee erayga Rabbiga oo ku saabsan dalka Israa'il. Rabbigii samada kala bixiyey, oo aasaaska dhulka dhigay, oo dadka naftiisa ku dhex sameeyey wuxuu leeyayah, **2** Bal eeg, Yerusaalem waxaan koob lagu dhacdhaaco uga dhigi doonaa dadka ku wareegsan oo dhan, iyo weliba dalka Yahuudah, markii Yerusaalem la hareereeyo. **3** Oo waxay wakhtigaas ahaan doontaa inaan Yerusaalem dhagax culaab badan uga dhigo dadyowga oo dhan, oo intii isku culaabaysa oo dhammuna aad bay u dhaawacmi doonaa, oo quruumaha dhulka oo dhammuna iyaday isu soo

urursan doonaan inay la dagaallamaan. 4 Rabbigu wuxuu leeyahay, Wakhtigaas faras kasta waan argaggixin doonaa, oo kan ku joogana waalii baan ku ridi doonaa, laakiin indhaha baan ku hayn doonaa dadka dalka Yahuudah, markaan faras kasta oo dadyowga indhatiro. 5 Oo taliyayaasha dalka Yahuudahna waxay qalbiga iska odhan doonaan, Kuwa Yeruusaalem deggan xooggii ya Rabbiga ciidammada oo Ilaahooda ah ka heleen waa inoo xoog. 6 Wakhtigaas taliyayaasha dalka Yahuudah waxaan ka dhigi doonaa sida giriire dab ah oo qoryo ku dhex jira, iyo sida qori ololaya oo xidhmooyin hadhuudh ah ku dhex jira, oo iyana waxay wada baabbi'in doonaan dadyowga iyaga ku wareegsan oo dhan, kuwa midigta ka xiga iyo kuwa bidixda ka xigaba, oo reer Yeruusaalemna mar kalaay degganaan doonaan meeshooda, taasoo ah Yeruusaalem qudheeda. 7 Oo weliba Rabbigu wuxuu marka hore badbaadin doonaa teendhooyinka dadka Yahuudah, in sharafta reer Daa'uud iyo sharafta dadka Yeruusaalem degganu ayan ka sii weynaan tan dadka Yahuudah. 8 Wakhtigaas Rabbigu wuxuu daafici doonaa dadka Yeruusaalem deggan, oo kii iyaga ugu tabaryaro wakhtigaas wuxuu ahaan doonaa sida Daa'uud oo kale, oo reer Daa'uudha wuxuu noqon doonaa sida Ilaah oo kale, iyo sida malaa'igti Rabbiga oo iyaga hor socota. 9 Oo wakhtigaas waxaan doondoonyaa inaan wada baabbi'yo qurumaha Yeruusaalem ku kaca oo dhan. 10 Oo reer Daa'uud iyo dadka Yeruusaalem degganba waxaan ku shubi doonaa ruuxa raxmadda iyo baryoontaka, oo waxay arki doonaan aniga oo ah kii ay wareemeeen, oo iyana isagay ugu barooran doonaan sida mid ugu baroorto willkiisa madiga ah, oo Aad bay ugu murugoon doonaan isaga, sida mid ugu murugoodo curadkiisa. 11 Wakhtigaas Yeruusaalem waxaa jiri doonta baroorasho weyn oo ah sidii baroorashadii Hadad-Rimmoon taasoo ku dhex til dooxada Megiddoo. 12 Oo dalkuna waa wada barooran doonaa, qoys kastaba gooni ahaantiisa, qoyska reer Daa'uud gooni ahaantiis, naagahooduna gooni ahaantood, qoyska reer Naataanna gooni ahaantiis, naagahooduna gooni ahaantood, 13 qoyska reer Laawina gooni ahaantiis, naagahooduna gooni ahaantood, qoyska reer Shimciina gooni ahaantiis, naagahooduna gooni ahaantood, 14 qoysaska hadhay oo dhan, mid kastaba gooni ahaantiis, naagahooduna gooni ahaantood.

13 Wakhtigaas waxaa reer Daa'uud iyo dadka Yeruusaalem degganba u fumi doonta il dembiga iyo nijaasta lagaga maydho. 2 Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Waxay wakhtigaas noqon doontaa inaan dalka dhexdiisa ka wada baabbi'yo magacyada sanamyada, oo mar dambena iyaga lama soo xusuusan doono, oo weliba waxaan ka dhigi doonaa inay nebiyada beenta ah iyo ruuxa wasakhda ahuba dalka ka dhex baxaan. 3 Oo markii mid wax sii sheego, aabbihiis iyo hooyadiisii dhlay waa inay isaga ku yidhaahdaan, Waa inaadan sii noolaan, waayo, been baad magaca Rabbiga ku sheegtaa. Oo aabbihiis iyo hooyadiisii dhlay waa inay isaga wareemaan intuu wax sii sheegayo. 4 Oo wakhtigaas nebiyada midkood kastaaba wuu ku ceeboobi doonaa riyadiisii markuu wax sii sheegayo, mana ay xidhan doonaan dhar dhoghor badan oo ay wax ku kхиyaanaan. 5 Laakiinse wuxuu odhan doonaa, Anigu nebi ma ahi, ee waxaan ahay dhulbeerte, waayo, tan iyo yaraantaydi baa lay addoonsanayay. 6 Oo waxaa lagu odhan doonaa, Waa maxay nabrahan gacmahaaga ku yaalla? Oo isna wuxuu ugu jawaabi doonaa, Waa kuwii laygu dhaawacay anigoo guriga saaxiibbaday jooga. 7 Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay, Seefay, toos oo ku kac adhijirkayga iyo ninka wadaygaya ah. Adhijirkha dil, oo iduhuna way kala firdhi doonaan, oo gacantaydaan ku soo celin doonaa kuwa yaray. 8 Oo Rabbigu wuxuu leeyahay, Waxay noqon doontaa in dalka oo dhan laba dalool baabba'do oo dhimato, laakiinse daloolka

saddexaad wuu hadhi doonaa. 9 Oo anna dalooka saddexaad dab baan dhex marsiin doonaa, oo waxaan u kala miiri doonaa sida lacag loo miiro, oo waxaan u tijaabin doonaa sida dahabka loo tijaabsho. Magacaygay igu baryi doonaan oo anna waan maqli doonaa, oo waxaan odhan doonaa, iyagu waa dadkaygi, oo iyana midkood kastaaba wuxuu odhan doonaa, Rabbigu waa Ilaahay.

14 Bai eeg, waxaa imanaysa maalintii Rabbiga ee waxaaqii la dhacay dhexdaada lagu qaybsan doono. 2 Waayo, quruumaha oo dhan waan u soo wada ururin doonaa inay Yeruusaalem la diriraan, oo magaalada waa la qabsan doonaa, guryahana waa la dhici doonaa, naagahana waa la kufsan doonaa, oo magaalada badhkeedna maxaabiis ahaan baa loo kaxaysan doonaa, laakiinse dadka intiisii hadhay magaalada lagama baabbi'in doono. 3 Markaasaas Rabbigu soo bixi doonaa, oo quruumahaas buu la dirir doonaa, siduu u diriray maalintii dagaalka. 4 Oo maalintaas cagiihiis waxay ku istaagi doonaan Buur Saytuun, taasoo Yeruusaalem ka horraysa oo xagga bari ka xigta, oo Buur Saytuunna dhexday uga kala dillaaci doontaa xagga bari iyo xagga galbeed, oo waxaa jiri doonta dooxo aad u weyn, oo buurta badhkeed wuxuu u durki doonaa xagga woqooyi, oo badhkeeda kalena wuxuu u durki doonaa xagga koonfureed. 5 Markaasaad ku carari doontaan dooxadii buurahayga, waayo, dooxada burruhu waxay gaadhi doontaa tan iyo Aaseel. Oo waxaad u carari doontaan sidaad ugu hor cararteen dhulgarirkii dhacay wakhtigii Cusiyah bogorka ka ahaa dalka Yahuudah. Oo Rabbiga Ilaahayga ahu wuu iman doonaa, oo waxaa la iman doonaa kuwa quduuska ah oo dhan. 6 Oo waxay maalintaas noqon doontaa in iftiinku uusan yeelanayn dhalaal iyo gudcur toona, 7 laakiinse waxay ahaan doontaa maalin uu Rabbigu og hayah, taasoo aan maalin ahayn, oo aan habeenna ahayn, laakiinse waxay ahaan doontaa in markay fiidki tahay uu iftin jiri doono. 8 Oo waxay maalintaas noqon doontaa inay biyo noolu Yeruusaalem ka soo baxaan, oo badhkoood wuxuu u qulqili doonaa xagga badda bari, oo badhkooda kalena wuxuu u qulqili doonaa xagga badda galbeed, oo waxay ahaan doontaa wakhtiga kulaylka iyo wakhtiga qabowga. 9 Oo Rabbigu boqor buu ka ahaan doonaa dunida oo dhan, oo maalintaas Rabbigu mid buu ahaan doonaa, oo magiciisuna mid buu ahaan doonaa. 10 Oo dalka oo dhammuna wuxuu u rogman doonaa sida Caraabaah, tan iyo Gebac iyo ilaa Rimmoon oo Yeruusaalem xagga koonfureed ka jirta. Oo Yeruusaalemna kor baa loo qaadi doonaa oo waxay iska degganaan doontaa meesheeda, tan iyo iridda Benyaamiin iyo ilaa meshaa iridda kowaad, iyo ilaa iridda geeska ku taal, iyo tan iyo munaaradda Xananeel iyo ilaa bogorka macsarooyinkisa khamriga. 11 Oo dad baa dhexdeeda degganaan doona, oo innaba habaar dambe ma jiri doono, laakiinse Yeruusaalem si ammaan ah ayay u degganaan doontaa. 12 Oo tanuna waa belaayada Rabbigu ku dhufan doono dadyowga Yeruusaalem la diriray oo dhan. Iyagoog cagahooda ku taagan ayaa hilibkoodu iska dhammaan doona, oo indhahoodu waxay ku dhex baabbi'in doonaan godadkooda, carrabkooduna afkooda. 13 Oo wakhtigaas rabshad weyn oo xagga Rabbiga ka timid ayaa dhexdooda jiri doonta, oo midkood kastaaba wuxuu qabsan doonaa gacanta deriskiisa, oo gacantiisii waxay ku kici doontaa gacanta deriskiisa. 14 Oo weliba dadka dalka Yahuudah Yeruusaalem bay ku dagaallami doonaan, oo maalka quruumaha hareeraheeda ku wareegsan oo dhanna waa la soo wada ururin doonaa, kaasoo ah dahab iyo lacaq iyo dhar aad u badan. 15 Oo saasay noqon doontaa belaayada faraska, iyo tan baqalka, iyo tan awrka, iyo tan dameerka, oo xayaawanka xerooyinkaas jooga oo dhanba waxaa ku dhici doonta belaayadan. 16 Oo waxay noqon doontaa in mid kasta oo ka hadhay quruumihii Yeruusaalem ku soo kacay oo dhan uu u kici doono inuu soo caabudo Boqorka ah Rabbiga ciidammada, iyo inuu soo dhawro

liddii Waabakka. **17** Oo qolooyinka dhulka deggan oo dhan ku alla kii aan Yeruusaalem ugu kicin inuu soo caabudo Boqorka ah Rabbiga ciidammada innaba roob kuma di'i doono. **18** Oo haddii uusan reer Masar u kicin, oo uusan iman, iyagana roob kuma di'i doono, oo waxaa jiri doonta belaayo taasoo Rabbigu ku dhufan doono quruumihi aan u kicin inay soo dhawraan liddii Waabakka. **19** Taasu waxay ahaan doontaa ciqaabta Masar, iyo ciqaabta dhammaan quruumaha aan u kicin inay soo dhawraan liddii Waabakka. **20** Wakhtigaas dawannada fardaha waxaa ku gornaan doona, WAA U QUDUUS RABBIGA, oo dheryaha guriga Rabbiga ku jiraana waxay ahaan doonaan sida maddiibadaha meesha allabariga hor yaal. **21** Oo xataa dheri kasta oo Yeruusaalem dhex yaal iyo mid kasta oo dalka Yahuudah dhex yaalba quduus buu u ahaan doonaa Rabbiga ciidammada, oo kuwa allabariga bixiya oo dhammu way iman doonaan oo intay qaataan ayay wax ku karsan doonaan, oo wakhtigaas ka dib mid reer Kancaan ahu guriga Rabbiga ciidammada kuma jiri doono.

Malaakii

1 Kanu waa warka culus ee Eraygii Rabbiga oo Malaakii loogu soo dhiibay dadka dalka Israa'iil. **2** Rabbigu wuxuu leeyahay, Anigu waan idin jeelaaday, laakiinse idinku waxaad tidhaahdaan, War sidee baad noo jeelaatay? Ceesaw sow Yacquub walaalkiis ma ahayn? ayaa Rabbigu leeyahay, laakiinse Yacquub waan jeelaaday, **3** Ceesawse waan necbaaday, oo buurihiisina cidla baan ka dhigay, oo dhaxalkiisina waxaan siiyey dawacooyinka cidlada. **4** In kastoo reer Edom yidhaahdaan, Annaga waa nala dumiyey, laakiinse waannu soo noqon doonaa, oo meelaha cidlada ah waannu dhisi doonaa, Rabbiga ciidammaduse wuxuu leeyahay, Way dhisi doonaa, laakiinse anigu waan dumin doonaa, oo dadku wuxuu ku magacaabi doonaa, Dalka Xumaanta, iyo dadku u Rabbigu weligiis u cadhaysan yahay. **5** Oo indhihiinnuna way arki doonaa, oo idinku waxaad odhan doontaan, Rabbigu ha laga weyneeyo soohdinta dalka Israa'iil shishadeeda. **6** Wil wuxuu murweeyaa aabbihiis, addoonna sayidkiisa, haddaba haddii aan ababe ahay, meeday murwaddaydi? Haddiise an sayid ahay, meeday cabsidaydi? Wadaaddada magacayga quudhsadayow, Rabbiga ciidammaduse saasuu idinku leeyahay. Idinkuna waxaad leedihiin, War sidee baannu magacaaga u quudhsannay? **7** Idinku cunto nijaasooday ayaaad meeshayda allabariga ku dul bixisaan, oo weliba wuxaa leedihiin, War sidee baannu kuu nijaasaynay? Taas wuxaa adkuu tidaahdaan, Miiska Rabbigu waa mid la quudhsado. **8** Rabbiga ciidammaduse wuxuu leeyahay, Markaad neef indha la' allabar u bixisaan, sow taasu shar ma aha? Sowse shar ma aha markaad neef curyaan ah iyo neef buka allabar u bixisaan? Haddaba bal taliyahaaga u gee. Miyuu kugu farxi doonaa? Miyuuse ku aqbali doonaa? **9** Haddaba waan idin baryaaaye, Rabbiga barya inuu inoo roonaado awaadeed. Haddaba idinkoo waxaas sameeyey, miyuu midkiinna aqbalyaaya? Saasuu Rabbiga ciidammaduse leeyahay. **10** Waxaan jeelaan laaha inuu idinku dhex jiro mid alaabadda xidha, inaydaan meeshayda allabariga dab ugu shidin si aan waxtarlahay! Rabbiga ciidammaduse wuxuu leeyahay, Anigu idinkuna faraxsan, oo gacmihiinnana innaba qurbaan ka aqbali maayo. **11** Rabbiga ciidammaduse wuxuu leeyahay, Markii qorraxdu soobaxdo iyo markii ay dhacdo inta ka dhexle magacaygu waa ku weyn yahay quruumaha dheddooda, oo meal kastana waxaa magacayga aawadiis loo bixiyya fook iyo qurbaan daahir ah, waayo, magacaygu waa ku weyn yahay quruumaha dheddooda. **12** Idinkuse waad nijaasaysaan markaad tidaahdaan, Miiskii Rabbigu waa nijaasaysan yahay, oo cuntadiisuna waa wax la quudhsado. **13** Rabbiga ciidammaduse wuxuu leeyahay, Idinku waxaad tidaahdaan, Bal eega, kanu daal badanaa! Oo weliba waad igu fudusatesee, oo waxaad ii keenteen wax la soobdhacay, iyo neef curyaan ah, iyo mid buka, oo saasaad qurbaan u keentaaan. Rabbiga ciidammaduse wuxuu leeyahay, Miyaan gacantiinna ka aqbalaan wax sidaas ah? **14** Laakiinse inkaaru ha ku dhacdo khaa'inkii adhigiiisa neef wanaagsan oo lab ahu ku jiro, oo markuu nidar galo uu Sayidka u allabaray wax iin leh, waayo, Rabbiga ciidammaduse wuxuu leeyahay, Anigu waxaan ahay Boqor weyn, oo magacaygana aad baa looga cabsadaa quruumaha dheddooda.

2 Haddaba, wadaaddadow, amarkan idinkaa laydiin soo diray. **2** Oo Rabbiga ciidammaduse wuxuu leeyahay, Haddii aydaan dhiegaysan, oo aydaan qalbigiinna gelin si aad magacayga u ammaantaan awaadeed, markaas waxaan idinku soo dejin doonaa inkaartii, oo barakooyinkiinnana waan inkaara doonaa, oo mar horaan inkaaray, maxaa yeelay, qalbigiinna ma aad gelisaan. **3** Bal eega, farcankiinnaan canaan doonaa, oo wejgihiinnana waxaan ku firdhin doonaa uus, kaasoo ah uuska allabaryadiinna, oo waa laydinla qaadi doonaa.

4 Rabbiga ciidammaduse wuxuu leeyahay, Wuxaa ogaan doontaan inaan anigu amarkan idin soo diray, si uu axdigayu reer Laawi ula sii jiro. **5** Axdigaygii aan iyaga la dhigtagtay wuxuu ahaa mid nolol iyo nabaadiino ah, oo waxaan u siiyey inay iga cabsadaan, wayna iga cabsadeen, oo magacaygana way ka cabsadeen. **6** Sharciigii runtu afkooduu ku jiray, oo bushimihoodana xaqqdarro lagama helin. Way igula socdeen nabaadiino iyo qummaanaan, qaar badanna xumaan bay ka leexiyeen. **7** Waayo, bushimaha wadaadka waxaaa waajibku ah inay aqoonta dhawraan, oo waxaa ku habboon in sharciga afkiisa laga doono, waayo, isagu waa wargeeyihii Rabbiga ciidammaduse. **8** Laakiinse idinku jidki baad ka baydheen, oo dad badan baad sharciga ku kufiseen, oo axdigii reer Laawina waad kharribteen, ayaa Rabbiga ciidammaduse leeyahay. **9** Haddaba sidaas daraaddeed waxaan dadka oo dhan hortiisa idinkaga dhigay wax la quudhsado oo hooseeya, maxaa yeelay, jihadkayga ma aydaan dhawrin, laakiinse dadka baad ugu kala eexateen sharciga. **10** Miyaynan kulligeen isku aabbe ahayn? Sow isku Ilaah inama uumin? Bal maxaa ninkeen kastaaba walaalkiis u khyaaaneeyaa, innagoo nijaasaynayna axdigii awowayaasheen? **11** Dadka dalka Yahuudah khyaaano bay ku macaamilodeen, oo dalka Israa'iil iyo Yeruusaalemma waxaaa lagu sameeyey wax karaahiyoo ah, waayo, dadka dalka Yahuudah waxay nijaaseeyeen meeshii quuduuska ahayd ee Rabbiga oo uu jecelyahay, oo waxay guursadeen gabdho ilaahoodu qalaad yahay. **12** Rabbigu wuxuu teendhooyinka reer Yacquub uga baabbi'in doonaa ninkii waxan sameeya, kan toosa iyo kan ka jawaaba, iyo weliba kan qurbaan u bixiya Rabbiga ciidammaduba. **13** Oo weliba waxaa kaloo aad samaysaan tan: Meesha allabariga ee Rabbiga ayaaad ku dul badisaan ilmo, iyo oohn, iyo taahid, sababtuna waa qurbaanka uusan innaba mar dambe dan ka layahn, oo uusan raalli ka ahayn inuu gacantiinna ka aqbalo. **14** Oo idinku waxaad tidaahdaan, Waa maxay sababtu? Maxaa yeelay, Rabbigu wuxuu ahaa markhaati u dhixeyya midkiin kasta iyo naagtii dhallinyaramadiisa oo uu khyaaano kula macaamilooday in kastoo ay tahay weheeshii iyo naagtii uu axdigaa la dhigtagtay. **15** Oo miyuusan mid ka dhigin in kastoo uu laahaa waxa ruuxa ka hadhay? Oo muxuu mid uga dhigay? Isagu wuxuu doonay farcan Ilaah caabuda. Sidaas daraaddeed iska jira, oo midkiinna yuusani khyaaano kula macaamiloon naagtii uu dhallinyaraantu ka guursaday. **16** Waayo, Rabbiga ah Ilaahaa reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay, Anigu waan necbahay furidda, oo Rabbiga ciidammaduse wuxuu leeyahay, Anigu waan necbahay kii dharkiisa dulmi ku deda, haddaba sidaas daraaddeed iska jira oo khyaaano ha ku macaamiloonina. **17** Wuxaa Rabbiga ku daaliseen erayadiinna, oo weliba waxaad tidaahdaan, War sidee baannu isaga u daalinay? Waad daalisaan markaad tidaahdaan, Ku alla kii shar falaaba waa ku wanaagsan yahay Rabbiga hortiisa, oo isagu wuu ku farxaan. Amase markaad tidaahdaan, Meeh Ilaahii caddaaladdu?

3 Rabbiga ciidammaduse wuxuu leeyahay, Bal eega, waxaan soo dirayaa wargeeyahayga, oo isna jidka ayuu hortayda ku sii diyaargaray doonaa. Oo Sayidka aad doondoonaaysaanna dhaqsiyuu macbudiisa u iman doonaa, oo bal eega, wargeeyihii axdigaa oo aad ku faraxdaanna wuu imanayaa. **2** Laakiinse bal yaa u adkaysan kara maalinta imaatinikiisa? Bal yaase taagnaan doona markuu muuqdo? Waayo, isagu waa sida dabka lacagmiiraha iyo sida saabuunta dharmaydhaha. **3** Oo wuxuu u fadhiyi doonaa sida kan lacagta miira oo safeeyaa, oo reer Laawi wuu daahirin doonaa, oo iyaguu u safayn doonaa sida dahabka iyo lacagta loo safeeyoo, oo iyana si xaqnimo ah ayay Rabbiga qurbaanno ugu bixin doonaa. **4** Markaasaa qurbaanka dadka Yahuudah iyo kan reer Yeruusaaleem noqon doona mid Rabbigu ku farxo, sidiid waagii hore iyo sidiid sannadhiiq qadiimka ahaa. **5** Oo anigu waan idin soo dhowaan doonaa inaan idin xukumo awaadeed, oo markhaati dheeereeyaa baan ku noqon doonaa

saaxiriinta, iyo dhillayada, iyo dhaarbeenlowyada, iyo kuwa shaqaale mushahaaradiisa ku dulma, iyo kuwa carmalka iyo agoonta dhiba, iyo kuwa qariibka gartisa ka qalloociya, iyo kuwa aan iga cabsan, ayaa Rabbiga ciidammadu leeyayah. **6** Ilma Yacquubow, anigoo Rabbiga ah isma beddelo, haddaba sidaas daraaddeed idinku ma aydaan wada baabbi'in. **7** Tan iyo wakhtigii awowayaashiin ayaa amarradaydi gees uga leexanayseen, oo ma aydaan dhawraynii iyagi. Haddaba Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyayah, Xaggayga u soo noqda, oo anna waan idii soonoq doonaa. Laakiinse idinku waxaad tidhaahdaan, Sidee baannu u noqonaynaa? **8** Nin miyuu Rabbiga dhacaa? Idinkuse waad i dhacdaan. Laakiinse waxaad tidhaahdaan, Maxaannu kaa dhacnay? Waxaad iga dhacdeen meeltobnaadyo iyo qurbaanno. **9** Idinku, quruuntiinnan oo dhammu, waxaad ku inkaaran tiihiin inkaartii, waayo, waad i dhacdaan. **10** Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyayah, Meeltobnaadyada oo dhan khasnadda soo geliya in gurigayga cunto ku jirto awaadeed, oo haddaba taas igu tijaabiya, haddii aan idii furi waayo daaqadaha samada, oo aan idinkaga soo shubi waayo barako aan meal qaadi karta la arag. **11** Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyayah, Daraaddiin baan u canaanan doonaa kan wax cuna, oo isna midhaha dhulkiinna ma uu baabbi'in doono, oo canabkiinna beerta ku yaallana xilligiisa ka hor midhihiisa ma xoori doono. **12** Oo Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyayah, Quruumaha oo dhammu waxay idiiku yeedhi doonaan, Kuwa barakaysan, waayo, idinku waxaad ahaan doontaan dal aad u faraxsan. **13** Rabbigu wuxuu leeyayah, Erayadiinnii waxay ahaayeen erayo adag oo iga gees ah, idinkuse waxaad tidhaahdaan, Goormaannu wax kaa sheegnay? **14** Waxaad tidhaahdeen, In Rabbiga loo adeego waxtar ma leh, oo bal maxaa faa'iido ah oo noogu jira haddaannu amarkiisii dhawrnay, iyo xataa haddaannu murugaysnaan Rabbiga ciidammada kula hor soconnay? **15** Oo haatan waxaannu kuwa kibirkira leh ugu yeedhnaa, Kuwa barakaysan, kuwa xumaanta ka shaqeeyaa way barwaqoobaan; xataa Ilaah way jirrabaan, oo haddana way samatabbaxaan. **16** Markaasaa kuwi Rabbiga ka cabsaday midkood baa midka kale la hadlay, oo Rabbiguna wuu dhegastay oo wuu maqlay, oo hortiisa kitaab xusuuseed baa loogu qoray kuwii Rabbiga ka cabsaday, iyo kuwii magicisa ka fiirsaday. **17** Oo Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyayah, Maalintii aan saas sameeyo waxay ii noqon doonaan kuwaygii, iyo xataa khasnad khaas ah, oo waan u tudhi doonaa sida niin ugu tudho wiilkisa u adeega. **18** Markaasaad soo noqon doontaan oo waxaad kala garan doontaan kan qaqa ah iyo kan sharka ah, iyo kan Ilaah u adeega iyo kan aan isaga u adeegin.

4 Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyayah, Bal ogaada, maalintii waa imanaysaa oo waxay u qaxmaysaa sidii foorno oo kale, oo kuwa kibirkira leh oo dhan iyo kuwa xumaanta ka shaqeeyaa oo dhammuba waxay ahaan doonaan jirrido jajab ah, oo maalinta imanaysa ayaa iyaga gubi doonta, taasuna iyaga uma reebi doonto xidid iyo laan toona. **2** Laakiinse kuwiinna magacayga ka cabsada waxaa idii soo bixi doonta qorraxdii xaqnimada oo baallaheeda bogsiinta ku sidda, oo intaad baxdaan ayaad u boodboodi doontaan sida weylaha edegga ka baxa oo kale. **3** Oo waxaad ku turman doontaan kuwa sharka ah oo dhan, waayo, maalinta aan saas sameeyo iyagu waxay ahaan doonaan sida dambas caghiinna ka hooseeya, ayaa Rabbiga ciidammadu leeyayah. **4** Xusuusta addoonkaygii Muuse sharcigiisi, kaasoo aan ku amray isagoo jooga Buur Xoreeb oo aan u siiyey reer binu Israa'iil oo dhan daraaddood, waxaana weeye qaynuunno iyo xukummo. **5** Bal eega, maalinta weyn oo cabsida badan oo Rabbigu intaanay iman waxaan idii soonoq doonaa Nebi Eliyaah. **6** Oo isagu aabbayaasha qalbigooda ayuu u soo jeedin doonaa

carruurta xaggooda, oo carruurta qalbigoodana wuu u soo jeedin doonaa aabbayaasha xaggooda, si aanan u iman oo dhulka inkaar ugu dhufan.

AXDIGA CUSUB

Markaasaa Ciise wuxuu yidhi, Aabbow, iyaga cafi, waayo, garan maayaan waxay samaynayaan.

Markaasay dharkiisii qaybsadeen, wayna saami riteen.

Luukos 23:34

Matayos

1 Kanu waa kitaabkii abtirsiiyada Ciise Masiix, ina Daa'uud, ina Ibraahim. **2** Ibraahim wuxuu dhalay Isxaaq, Isxaaqna wuxuu dhalay Yacquub, Yacquubna wuxuu dhalay Yahuudah iyo walaalihiis, **3** Yahuudahna wuxuu Tamar ka dhalay Feres iyo Serah, Feresna wuxuu dhalay Esroom, Esroomna wuxuu dhalay Araam, **4** Araamna wuxuu dhalay Caminadaab, Caminadaabna wuxuu dhalay Naasoon, Naasonna wuxuu dhalay Salmoon, **5** Salmoonna wuxuu Raxab ka dhalay Bocas, Bocasna wuxuu Ruud ka dhalay Coobeed, Coobeedna wuxuu dhalay Yesay, **6** Yesayna wuxuu dhalay boqr Daa'uud. Daa'uudna wuxuu naagtii Uuriyah qabi jiray ka dhalay Sulaymaan, **7** Sulaymaanna wuxuu dhalay Rexabcaam, Rexabcaamna wuxuu dhalay Abyaah, Abyaahna wuxuu dhalay Aasaa, **8** Aasana wuxuu dhalay Yoosafaad, Yoosafaadna wuxuu dhalay Yooraam, Yooraamna wuxuu dhalay Cusyaah, **9** Cusyaahna wuxuu dhalay Yootam, Yootamna wuxuu dhalay Axaas, Axaasnna wuxuu dhalay Xisqiyah, **10** Xisqiyahna wuxuu dhalay Manaseh, Manasehna wuxuu dhalay Aamoon, Aamoonna wuxuu dhalay Yoosiyah, **11** Yoosiyahna wuxuu dhalay Yekonyah iyo walaalihiis waagii Baabulloon loo kaxeyey, **12** Goortii Baabulloon loo kaxeyey dabadeed, Yekonyah wuxuu dhalay Salaatii'eel, Salaatii'eelna wuxuu dhalay Serubaabel, **13** Serubaabelna wuxuu dhalay Abihuud, Abihuudna wuxuu dhalay Eliyaqaqim, Eliyaqaqimna wuxuu dhalay Asoor, **14** Asoorna wuxuu dhalay Saadoop, Saadoona wuxuu dhalay Akhiim, Akhiimna wuxuu dhalay Eliyuud, **15** Eliyuudna wuxuu dhalay Elecaasaar, Elecaasaarna wuxuu dhalay Mataan, Mataanna wuxuu dhalay Yacquub, **16** Yacquubna wuxuu dhalay Yuusuf oo ahaa ninkii Maryan, tii Ciise, kan Masiik la yidhaahdo, ka dhashay. **17** Haddaba abtirsiiyada oo dhan oo Ibraahim ilaa Daa'uud waa afar iyo toban oday. Daa'uud ilaa waagii Baabulloon loo kaxeyeynaa waa afar iyo toban oday, waagii Baabulloon loo kaxeyey ilaa Masiixana waa afar iyo toban oday. **18** Dhalashadii Ciise Masiix sidanay ahayd. Kolkii hooyadiis Maryan u doonanay Yuusuf, intaanay isu iman, waxaa la arkay iyadoo Ruuxa Quduuskaa ka uraysatay. **19** Ninkeedi Yuusuf wuxuu ahaa nin xaq ah oo aan doonayn inuu dadka tuso, wuxuuse doonayay inuu si qarsoon u eryo. **20** Laakiin intuu waxan ka fiiranayay ayaa malaa'igtii Rabbigu riyo ugu muuqatay, iyadoo leh, Yuusuf ina Daa'uudow, ha ka baqin inaad naagtaada Maryan qaadatid, waayo, waxa ay uuraysatay ayaa Ruuxa Quduuskaa ka yimid. **21** Oo waxay umuli doontaa wiil, magicisana waxaad u bixin doontaa Ciise, waayo, dadkiisa ayuu dembiyadooda ka badbaadin doonaa. **22** Waa xas oo dhan waxay u dhaceen la arko wixii Rabbigu kaga dhex hadlay nebiga, isagoo leh, **23** Gabadh bikrad ah baa uraysan doonta oo wiil umuli doonta, Magicisana waxaa loo bixin doonaa, Cimmaanuu'eel, kan micnihiisu yahay, Ilaah baa inala jooga. **24** Markaasaa Yuusuf hundadii ka kacay oo yeelay sidii malaa'igtii Rabbigu ku amartay, oo naagtiisi ayuu qaatay; **25** uma uuse tegin iyada ilaa ay wiil umushay, oo wuxuu magicisaa u baxshay Ciise.

2 Goortii Ciise ku dhashay Beytlaxamtii Yahuudiya, waagii Herodos boqorkii ahaa, waxaa Yeruuzaalem bari kaga yimid niman xigmad leh iyago leh, **2** Xaggee buu joogaa boqorka Yuhuudda ee dhashay? Waayo, bari ayaannu xiddigiisii ka aragnay, oo waxaannu u nimid inaannu caabudno. **3** Goortuu boqr Herodos waxan maqlay, ayuu welwelay, isaga iyo reer Yeruuzaalem oo dhan. **4** Oo intuu isu ururiyew wadaaddadii sare iyo culimadii dadka oo dhan, ayuu weyddiyeey meeshii Masiixku dhalan lahaa. **5** Oo waxay ku yidhaahdeen, Beytlaxamtii Yahuudiya, waayo, sidaasaa nebigii u qoray, **6** Adigu Beytlaxam, oo dhulka Yahuudah ahay, Kuma aad yaridba caaqillada

Yahuudah dheddooda, Waayo, waxaa adiga kaa soo bixi doona taliye, Kan dadkaya Israa'iil u talin doona. **7** Markaasuu Herodos nimankii xigmadda laaha hoos ahaan ugu yeedhay, oo ka hubsaday goortay xiddigut u muuqatay. **8** Kolkaasuu Beytlaxam cid u diray oo ku yidhi, Taga oo ilmaha aad u doondoona, oo goortaad heshaan i soo ogeysihi si aan anna ugu tago oo u caabudo. **9** Goortay boqorkii maqleen ayay tageen, oo xiddigii ay bari ka arkeen ayaa hor kacday ilaa ay timid oo ay kor joogsatay meeshii ilmuhi joogay, **10** oo goortay xiddigii arkeen ayay farxad aad u weyn ku farxeen. **11** Markaasay gurigii galeen oo waxay arkeen ilmhii iyo Maryan hooyadiis, wayna dhaceen oo caabudeen isaga, oo intay khasnadahoodii fureen waxay isaga u dhiibeen hadiyado dahab iyo beeyo iyo malmal ah. **12** Markaasaa ryo loogu digay inaanay Herodos ku noqon, oo dhulkoodii ayay jid kale u mareen. **13** Goortay ka tageen, malaa'igtii Rabbigu ayaa Yuusuf ryo ugu muuqatay, iyadoo leh, Kac oo kaxee ilmaha iyo hooyadiis, oo Masar u carar oo halkaas jog ilaa aan kuu soo sheego, waayo, Herodos ayaa ilmaha dooni doona inuu dilo. **14** Wakhti habeen ah ayuu kacay, oo ilmhii iyo hooyadiis kaxeyey, oo Masar tegey, **15** oo halkaasuu joogay ilaa dhimashadii Herodos, inay noqoto wixii Rabbigu kaga dhex hadlay nebiga, isagoo leh, Wiilkayga aayaan Masar uga yeedhay. **16** Goortuu Herodos arkay inay nimankii xigmadda laaha ku cayaareen isagii, ayuu aad u cadhooday, oo cid buu u diray oo laayay wiilashii yaryaraa oo dhan, kuwii laba sannadoodjiray iyo kuwii ka yaraa oo joogay Beytlaxam iyo meelaha u dhow oo dhan, sida wakhtigii uu nimankii xigmadda laaha ka hubsaday. **17** Markaas waxaa noqotay wixii nebi Yeremyah lagaga dhex hadlay, isagoo leh, **18** Cod baa Raamaah laga maqlay, Oohin iyo baroor weyn, Raaxeel oo u oyaysa carriurteeda, Oo aan doonayn in la qalbi qabowjiyo, waayo, ma ay joogin. **19** Laakiin goortuu Herodos dhintay, malaa'igtii Rabbigu ayaa ryo ugu muuqatay Yuusuf oo Masar jooga, iyadoo leh, **20** Kac oo kaxee ilmaha iyo hooyadiis, oo dhulka Israa'iil tag, waayo, kuwii ilmaha naftisa doonayay waa dhinteen. **21** Markaasuu kacay oo kaxeyey ilmhii iyo hooyadiis, oo dalkii Israa'iil tegey. **22** Laakiin goortuu maqlay in Arkhela'os meeshii aabbihisi Herodos Yahuudiya xukumayo, wuu ka baqay inuu halkaas tago. Markaase Ilaah baa ryo ugu digay, oo uu dhinacyada Galili ku leexday. **23** Wuxuuna yimid oo degay magaalada Naasared la odhan jiray si ay u noqoto wixii nebigaada lagaga hadlay, Waxaa loogu yeedhayaan Naasaraani.

3 Maalmaahaas waxaa yimid Yooxanaa Baabitisaah isagoo cidlada Yahuudiya wax ku wacdiyaya, oo leh, **2** Toobadkeena, waayo, bogortooyadii jannadu waa dhow dahay. **3** Waayo, kan waa kii nebi Isayos ka hadlay kolkuu yidhi, Waa codka kan cidlada kaga qaylinaya, Jidka Rabbigu hagaajiyi, Waddooyinkiiisa toosiya. **4** Yooxanaa qudhisiis wuxuu guntanaa dharkiisiidh qhorgota geel ahaa, oo suun meged ahna dhedhuu ku xidhnas, cuntadisuna waxay ahay ayoo yoo malab dibadeed. **5** Markaas waxaa u soo baxay dadka Yeruuzaaleem, iyo kuwa Yahuudiya oo dhan iyo kuwa dalka Urdun ku wareegsan oo dhan, **6** markaasuu Webi Urdun ku baabitiiay iyago dembiyadooda qiranaya. **7** Laakiin goortuu arkay qaar badan oo Farrisii iyo Sadukiin ah oo baabitiiisa yimid wuxuu ku yidhi, Dhal jilbisay, yaa idiinka digay inaad ka carartaan cadhada imanaysa? **8** Haddaba midho toobad istaahila soo bixiya, **9** hana ku fikirina inaad tidhaahdaan, Waxaannu leennahay Ibraahim oo aabbe noo ah. Waayo, waxaan idinku leeyayah, Ilaah waa karaa inuu dhagaxyadan carruur uga kiciyo Ibraahim. **10** Haddeer weliba faaska waxaa la dhigay geedaha guntooda. Sidaa darteed geed walba oo aan midho wanaagsan oo bixin waa la gooyaa oo dabkaa lagu tuuraa. **11** Anigu biyo ayaan idinku baabitisaalaa toobadda, laakiin kan iga daba imanayaa waa iga itaal weyn yahay, kan aanan istaahilin inaan kabihiisa u qaado. Isagu wuxuu idinku baabitisa doonaa Ruuxa Quduuska ah iyo dab.

12 Masaftiisu gacantiisay ku jirtaa, goobta wax lagu tumona aad buu u safayn doonaa, oo sarreenkiisa ayuu maqsinka ku soo ururin doonaa, laakiin buunshaha ayuu dab aan damayn ku gubi doonaa. **13** Markaasaa Ciise Galili ka yimid oo Webi Urdun ugu tegey Yooxanaa inuu baabtiiso. **14** Yooxanaase waa diiday, isagoo leh, Anaa u baahan inaad i baabtiisto, adiguna miyaad ii timid? **15** Laakiin Ciise waa u jawaabay oo ku yidhi, Haddeer oggolow, waayo, sidaas waa inoo eg tahay inaynu xaqnimada oo dhan wada yeelno; markaasu u oggolaaday. **16** Ciise goortii la baabtiisay, ayuu markiiba biyaha kor uga baxay, kolkaasaa samooyinku furmeen, oo wuxuu arkay Ruuxa Ilaah oo sida qoolley oo kale u soo degaya oo dushiisa imanaya. **17** oo cod baa samooyinka ka lahaa, Kanu waa Wiilkayga aan jeclahay, oo aan ku faraxsanahay.

4 Goortaasaa Ruuxu Ciise cidlada u kaxeeyey in Iblisiik jirrabo.

2 Oo goortuu afartan maalmood iyo afartan habeen soomanaa, ayuu dabadeed gaajooday. **3** Markaasaa duufiyihii u yimid oo ku yidhi, Haddaad tahay Wiilka Ilaah, dhagaxyadan ku dheh, Kibis noqda. **4** Laakiin wuu u jawaabay oo ku yidhi, Waa qoran tahay, Dadku waa inaanu kibis oo keliya ku noolaan, laakiin waa inuu eray walba oo afka Ilaah ka soo baxa ku noolaado. **5** Markaasaa Iblisiik magaaladii quduuska ahayd geeyey, wuxuuna saaray munaaraddii macbudka **6** oo ku yidhi, Haddaad tahay Wiilka Ilaah, hoos isu tuur, waayo, waa qoran tahay, Malaa'iighiisa ayuu amri doonaa, Oo gacmahooda ayay sare kuugu qaban doonaa, Inaanay cagtaadu dhagax ku dhicin. **7** Ciise wuxuu ku yidhi, Haddana waa qoran tahay, Rabbiga Ilaahaaga ah waa inaanad jirrabin. **8** Haddana Iblisiik ayaa buru aad u dheer geeyey, wuxuuna tusay bogortooyooinka dunida oo dhan iyo ammaantooda. **9** Wuxuuna ku yidhi, Waxyaalahaa oo dhan waan ku siinayaa haddaad sujuuddid oo i caabuddid. **10** Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, Shayddaan yahow, bax, waayo, waa qoran tahay, Waa inaad caabuddo Rabbiga Ilaahaaga ah oo waa inaad isaga keliya u adeegto. **11** Markaasaa Iblisiik ka tegey, oo waxaa u yimid malaa'igo, wayna u adeegeen. **12** Maarkuu maqlay in Yooxanaa la qabtay, ayuu Galili ku leexday, **13** oo intuu Naasared ka tegey, wuxuu yimid oo degay Kafarna'um, tan badda agteeda ahayd oo ku jirtay soohdimaha Sebulun iyo Naftaali, **14** inay noqoto wixii nebi Isayos lagaga dhex hadlay, isagoo leh, **15** Dhulka Sebulun iyo dhulka Naftaali, Xaggaa jidka badda, Webi Urdun shishadiisa, Galili quruumaha ka mid ah, **16** Dadkii fadhiyi jiray gudcurka Ayaa iftiin weyn arkay, Kuwii fadhiyi jiray dalka iyo hooска dhimashadana, Iftiin baa u baxay. **17** Markaas dabadeed Ciise wuxuu bilaabay inuu wax ku wacdiyo oo yidhaahdo, Toobadkeena, waayo, bogortooyadii jannadu waa dhow dahay. **18** Markuu badda Galili ag maray wuxuu arkay laba walaalo ah, Simoon kii Butros la odhan jiray iyo Andaros oo ahaa walaalkii, iyagoo shabag badda ku tuuraya, waayo, waxay ahaayeen kalluumaystayaal. **19** Oo wuxuu ku yidhi, I soo raaca, waxaan idinka dhigayaa kuwa dadka jillaabta. **20** Markiiba intay shabagyadii ka tageen, ayay raaceen isagii. **21** Markuu meeshaas hore uga socday wuxuu arkay laba kale oo walaalo ah, Yaqcuub ina Sebedi iyo walaalkiis Yooxanaa, iyagoo aabbahood doonnida kula jira oo shabagyadowodii hagaajinaya, wuuna u yeedhay. **22** Markiiba doonnidi iyo aabbahood way ka soo tageen oo way raaceen. **23** Ciise ayaa Galili oo dhan ku wareegay, isagoo sunagoggyadooda wax ku baraya oo injiilkha bogortooyadii ku wacdiyaya oo bukaan oo dhan iyo cudur oo dhan bogsiinaya dadka dhexdiisa. **24** Warkiisuna waa gaadhat Suuriya oo dhan, oo waxay u keeneen kuwii bukay oo dhan, oo cudurro kala cayncay ah iyo silic qabay, iyo kuwo jinni qaba, iyo kuwo suuwdxin qaba, iyo kuwa curyaan ah, wuuna bogsiiyey. **25**

Waxaana raacay dad badan oo ka yimid Galili iyo Dekabolis iyo Yerusaalem iyo Yahuudiya iyo Webi Urdun shishadiisa.

5 Markuu dadkii badnaa arkay ayuu buur fuulay, markaasu fadhiistay oo xertiisa ayaa u timid. **2** Kolkaasuu afkiisa kala qaaday oo wax baray, isagoo leh. **3** Waxaa barakaysan kuwa xagga ruuxa ka masaaki ah, waayo, boqortooyada jannada iyagaa leh. **4** Waxaa barakaysan kuwa baroorta, waayo, waa la qalbiqabowjin doonaa. **5** Waxaa barakaysan kuwa camal qabow, waayo, dhulkay dhaxli doonaa. **6** Waxaa barakaysan kuwa xaqnimada u gaajaysan oo u harraadsan, waayo, way dhergi doonaan. **7** Waxaa barakaysan kuwa naxariista leh, waayo, waa loo naxariisan doonaa. **8** Waxaa barakaysan kuwa qalbiga ka daahirsan, waayo, Ilaah bay arki doonaan. **9** Waxaa barakaysan kuwa nabadda ka shaqeeyaa, waayo, waxaa loogu yeedhi doonaa wiilashii Ilaah. **10** Waxaa barakaysan kuwa xaqnimada awaadeed loo silciyo, waayo, boqortooyada jannada iyagaa leh. **11** Waad barakaysan tiihiin goortii laydin caayo, oo laydin silciyo, oo wax walba oo xun oo been ah laydinka sheego awaaday. **12** Farxa oo reyreeya, waayo, jannada abaaalgudkiinu waa ku weyn yahay, waayo, sidaasay u silcin jireen nebijyadid idinka horreeyey. **13** Idinku waxaad tiihiin cusbadii dhulka, laakiin haddii cusbadii dhadhan beesho, maxaa lagu cusbaynayaa? Dabadeed waxba tar mayso in dibadda loo tuuro oo dadku ku tunto maahee. **14** Idinku waxaad tiihiin iftiinkii dunida. Magaalo buur ku taallu ma qarsoomi karto. **15** Ilays looma shido in la hoos geliyo weel, laakiin waxaa la saaraa meeshii ilayska, oo wuu u iftiimaa kuwa guriga ku jira oo dhan. **16** Sidaas oo kale iftiinkiinu dadka hortisa ha iftiimo, si ay shuqullandii wanaagsan u arkaan, oo ay Aabbhiinna jannada ku jira u ammaanaan. **17** Ha u malaynina inaan u imid inaan sharciga ama qorniintii nebijyada baabbi'yo; ume aan iman inaan baabbi'yo, laakiin waxaan u imid inaan wada oofiyo **18** Runtii waxaan idinku leeyahay, Intaan cirka iyo dhulku idlaan, xaraf ama dhobic keliya ka idlaan mayso sharciga ilaa ay wada noqdaan. **19** Sidaa darteed kii jebhi qaynuunnadu kuwa ugu yar midkood, oo sidaas dadka u bara, waxaa loogu yeedhi doonaa kan uga yar bogortooyadii jannada, laakiin kii yeela oo bara, waxaa loogu yeedhi doonaa kan weyn bogortooyadii jannada. **20** Waayo, waxaan idinku leeyahay, Xaqnimadiinna haddaanay ka badhaan tan culimmada iyo Farrisiinta, geliba maysaan bogortooyadii jannada. **21** Waad maqasheen in kuwii hore lagu yidhi, Waa inaanad dhig qabin; kii dhig qabaa wuxuu galabsadaa xukunka. **22** Laakiin waxaan idinku leeyahay, Mid walba oo walaalkiis u cadhoodaa wuxuu galabsadaa xukunka, oo kii walaalkiis ku yidhaahda, Nacas yahow, wuxuu galabsadaa jahannamada dabka ah. (**Geenna g1067**) **23** Haddaba haddaad hadiyaddaada meesha allabariga keento, oo meeshaas aad ku xusuusatid in walaalkaa wax kuu haysto, **24** hadiyaddaada ku dhaaf meeshii allabariga horteeda, tag, oo horta walaalkaa la soo heshii, dabadeed kaalay oo hadiyaddaada bixi. **25** Dhaqso cadowagaaga ula heshii intaad jidka kulu socomto, si aan cadowgu xaalkinka kuugu dhibbin, xaalkinka askariga kuugu dhibbin, oo xabsi lagugu tuurin. **26** Runtii waxaan kugu leeyahay, Halkaas ka soo bixi maysid ilaa aad siisid beesadda ugu dampaysa. **27** Waad maqasheen in la yidhi, Waa inaanad sinaysan. **28** Laakiin waxaan idinku leeyahay, Nin walba oo qof dumar ah damac u eegaa, durba qalbigiisu kaga sinaystay. **29** Haddii ishaada midig ku xumayso, iska bixi oo iska tuur, waayo, waxaa kuu wanaagsan in xubnahaaga mid kaa lunto intii jidhkaaga oo dhan jahannamada lagu tuuri lahaa. (**Geenna g1067**) **30** Gacantaada midig hadday ku xumayso, iska jar oo iska tuur, waayo, waxaa kuu wanaagsan in xubnahaaga mid kaa lunto intii jidhkaaga oo dhan jahannamada gelii

laaha. (Geenna g1067) 31 Waxaana la yidhi, Ku alla kii naagtiisa furaa, warqaddii furniinka ha siyo. 32 Laakiin waxaan idinku leeyahay, Mid walba oo naagtisa furaa sababta sinada awaaadeed maahee, wuxuu ka dhigayaa inay sinaysato, oo kii guursadada tii la furayna waa sinaystaa. 33 Weliba waad maqasheen in kuwii hore lagu yidhi, Waa inaanad nidarradaada jebin, laakiin waa inaad Rabbiga u yeeshaa nidarradaada. 34 Laakiin waxaan idinku leeyahay, Ha dhaaraninaba; jannada ha ku dhaaranina, waayo, waa carshigii Ilaah. 35 Dhulkana ha ku dhaaranina, waayo, waa meeshuu caghiisa dhigo; Yeruuualemla ha ku dhaaranina, waayo, waa magaaladii Boqorkii weynaa. 36 Madaxaagana ha ku dhaaran, waayo, tin keliya kama dhigi kartid caddaan ama madow. 37 Laakiin hadalkiinu ha ahaado, Haah, haah, maya, maya; wixii intaas ka badan sharkuu ka yimaadada. 38 Waad maqasheen in la yidhi, Il il ha loo rido, iligna ilig ha loo rido. 39 Laakiin waxaan idinku leeyahay, Sharka ha hor istaagina, laakiin ku alla kii dhabanka midig kaa dharbaaxa, kan kalena u jeedi, 40 oo kii doonaya inuu ku ashtakeeyo oo khamiskaaga kaa qato, maradaadana u daa, 41 oo ku alla kii kugu qasba inaad mayl la sotodit, laba la soco. 42 Kii wax kaa barya, sii, oo kii doonaya inuu wax kaa amaahto ha ka sii jeesan. 43 Waad maqasheen in la yidhi, Waa inaad deriskaaga jeelaatid oo cadowgaaga necbaatid, 44 laakiin waaan idinku leeyahay, Cadowyadiinna jeelaada, u duceeyaa kuwa idin habaara, wax wanaagsan u sameeyaa kuwa idin neceb, oo Ilaah u barya kuwa idin caaya oo idin silciya, 45 si aad u ahaataan wiilashii Aabbihiiinna jannada ku jira, waayo, qorraxdiisa wuxuu u soo bixiya kuwa xun iyo kuwa wanaagsan, roobna wuu u di'iyaa kuwa xaqa ah iyo kuwa aan xaqa ahaynba. 46 Waayo, haddaad jeceshihiin kuwa idin jecel, abaalkee baad leediihiin? Cashuurqaadayaashu miyaanay sidaas oo kale samayn? 47 Haddaad salaantaan walaalihiin oo keliya, maxaa dheeraad ah oo aad samaysaan? Dadka kale miyaanay sidaas oo kale samayn? 48 Saas aawadeed u samaada sida Aabbihiiinna jannadu u san yahay.

6 Iska jira inaydhaan xaqnimadiinna dadka ku hor samayn inay idin arkaan, haddii kale abaal kuma lihidin Aabbihiiinna jannada ku jira. 2 Haddaba markaad sadaqad bixinayso, buun ha ugu dhufan hortaada sida labawejilayaashu sunagogyada iyo jidakda ku sameeyaa si dadku u ammaanaan. Runtii waxaan idinku leeyahay, Abaalgudkoodii way heleen. 3 Laakiin adigu goortaaad sadaqad bixinayso, bidixdaadu yaanay ogaan wawa midigtadau samaynayso, 4 si ay sadaqaddaado u qarsoonaato, oo Aabbahaaga wawa qarsoon arka aaya kuu abaalgudi doona. 5 Oo goortaaad tukanaysaan, ha ahaanina sida labawejilayaasha, waayo, waxay jecel yihiin inay tukadaan iyagoo taagan sunagogyada iyo meesha jidakdu isku gooyaan si ay dadka ugu muuqdaan. Runtii waxaan idinku leeyahay, Abaalgudkoodii way heleen. 6 Laakiin adigu goortaaad tukanaysid, qolkaaga qarsoon gal, oo goortaaad alaabkaaga xidhid, Aabbahaaga meesha qarsoon ku jira bari, oo Aabbahaaga wawa qarsoon arka aaya kuu abaalgudi doona. 7 Goortaaad tukanaysaan hadalka hu celcelinina sida dadka aan Ilaah aaminin yeelaan, waayo, waxay u malaynayaan in loo maqlayo hadalkooda badan aawadiis. 8 Sidaa darteed ha ahaanina sidooda oo kale, waayo, Aabbihiiin waa og yahay waxaad u baahan tiihiin intaanad weyddiin. 9 Haddaba sidatan u tukada, Aabbahayaga jannada ku jirrow, magacaagu quduus ha ahaado. 10 Boqortooyadaadu ha timaado, doonistaada dhulka ha lagu yeelo sida jannada loogu yeelo. 11 Kibis maalin nagu filan, maanta na sii. 12 Oo naga cafi qaamahayaga sidaanuu u caffinay kuwa noo qaamaysan. 13 Oo jirraabadda ha noo kaxayn, laakiin sharka naga du. Waayo, boqortooyada iyo xoogga iyo ammaanta adigaa leh weligaa. Aamiin. 14 Waayo, haddaad dadka u cafidaan xumaantooda, Aabbihiiinna jannada ku jira aaya idin cifyi doona. 15

Laakiin haddaanad dadka cifyin, Aabbihiiinna xumaantiinaa idin cifyi maayo. 16 Kolkaad soontaan ha ahaanina sida labawejilayaashu u fool qulubsan yihii, waayo, way isfooxumeyaan si ay dadka ugu muuqdaan inay sooman yihii. Runtii waxaan idinku leeyahay, Abaalgudkoodii way heleen. 17 Laakiin adigu goortaaad soontid, madaxaaga saliid marso oo fool dhaqo, 18 si aadan dadka ugu muuqdaan inaad sooman tahay, laakiin aad ugu muuqatid Aabbahaaga meel qarsoon ku jira, oo Aabbahaaga wawa qarsoon arkaa waa kuu abaalgudi doonaa. 19 Maal ha ku urursanina dhulka, meesha aboorka iyo miridhku ku baabbi'iyan, iyo meesha tuugaggu jebiyan oo ka xadaan, 20 laakiin maal jannada ku urursada, meesha aboorka iyo miridhku ayan ku baabbi'in iyo meesha tuugaggu ayan jebin oo ayan ka xadin. 21 Waayo, meesha maalkagu ku jiro, meeshaasaa qalbigaaguna ku jiri doonaa. 22 Ilayska jidhku waa isha; haddaba haddii ishaadu hagaagsan tahay, jidhkaaga oo dhammi waa iftiimi doonaa. 23 Laakiin ishaadu hadday xun tahay, jidhkaaga oo dhammi gedcu buu ahaan doonaa. Haddaba iftiinka kugu jira hadduu gedcur yahay, gedcurkaasu sidee buu u weyn yahay! 24 Ninna laba sayid uma shaqayn karo, waayo, mid buu nacayaa, kan kalena wuu jeelaanayaa, ama mid buu la jiraya, kan kalena wuu quidhsanayaa. Uma wada shaqayn kartaan Ilaah iyo maal. 25 Sidaa darteed waxaan idinku leeyahay, Ha ugu welwelina naftiinna waaad cuni doontaan, iyo waaad cabbi doontaan, jidhkiinnana ha ugu welwelina waaad u huwan doontaan. Naftu miyaanay ka roonayn cuntada, jidhkuna miyaanu ka roonayn dharka? 26 Shimbirraha cirka eega, waayo, waxba ma beeraan, waxna ma gurtaan, maqsinnona waxba kuma urursadaan, oo Aabbihiiinna jannada ku jira aaya cunto siyya. Idinku miyadhaan ka roonayn? 27 Midkiinneet intuu welwelo dhereriisa dhudhun ku dari kara? 28 Maxaad dharka ugu welweshan? Fiiriya ubaxyada duurka siday u baxaan, ma ay shaqeeyaan, ma ayna miigdaan. 29 Weliba waxaan idinku leeyahay, Xataa Sulaymaan wakhtigii ammaantiisa oo dhan dhar uma uu gashan jirin sida kuwan midkood. 30 Laakiin haddii Ilaah sidaa u huwiyo cawska maanta duurka ku yaal oo berrito moofada lagu ridayo, sidee ka badan ayuu idin huwinayaa, rumaysadyarayaalow? 31 Sidaa darteed ha ku welwelina, idinkoo leh, Maxaannu cunaynay? ama, Maxaannu cabbyyna? ama, Maxaannu huwanaynay? 32 Waayo, quruumuhu waxaas oo dhan ayay doondoonaan. Aabbihiiinna jannada ku jira waa og yahay inaad waaas oo dhan u baahan tiihiin. 33 Laakiin horta doonooda boqortooyadii Ilaah iyo xaqnimadiisa, oo waxaas oo dhan waa laydinku dari doonaa. 34 Sidaa darteed berrito ha ka welwelina, waayo, berrito iyadaa isu welwelsa. Maalinta sharkeedu waa ku filan yahay.

7 Ninna ha xukumina inaan laydin xukumin. 2 Waayo, xukunkii aad ku xulkuntaan aaya laydinku xukumi doonaa, oo qiyastii aad ku qiyastaan aaya laydinku qiyasi doonaa. 3 Saxarka isha walaalkaa ku jira maxaad u aragtaa, dogobka ishaada ku jirase aad u fiirsan weydaa? 4 Sidee baad walaalkaa ugu odhan doontaa, I daa, saxarka ishaada ku jira aan kaa saaree; oo dogob baa ishaada ku jiree? 5 Labawejile耶, hora dogobka ishaada ku jira iska saar, goortaaasada bayaan u arkaysaa inaad saxarka isha walaalkaa ku jira ka saarto. 6 Waxa quduuska ah eeyaha ha siinina, luulkiinnana doofaarrada hortooda ha ku tuurina, si ayan ugu tuman oo ayan idinku soo jeesan oo ayan idinkala jeexjeexin. 7 Weyddiista oo waa laydin siin doonaa; doona oo waad heli doontaan: garaaca oo waa laydinka furi doonaa; 8 waayo, mid kasto oo weyddiista waa la siyya, kii doonaana waa helaa, kii garaacana waa laga furi doonaa. 9 Ninkiinneet baa haddii wiilkisu kibis weyddiisto, dhagax siinaya? 10 Ama hadduu kalluun weyddiisto, abeeso siinaya? 11 Haddaba

idinka oo shar leh haddaad garanaysaan inaad hadiyado wanaagsan carruutiinna siisaan, intee ka badan ayaa Aabbiihiinna jannada ku jiraa wax wanaagsan uu siin doonaa kuwa isaga weyddiista? **12** Haddaba wax kasta oo aad doonaysaan in laydinku sameeyo, idinkuna sidaas oo kale u sameeyaa; waayo, kanu waa sharcigii iyo nebiyadii. **13** Iridda ciddihihsan ka gala, waayo, iriddu waa weyn tahay, jidkuna waa ballaahdan yahay kan xagga baabbi'idda u kaca, oo kuwa ka galaa waa badan yihiin. **14** Waayo, iriddu waa ciddihihsan tahay, jidkuna waa yar yahay kan xagga nolosha u kaca, kuwa helaana waa yar yihiin. **15** Iska jira nebiyada beenta ah, kuwa idinku imanaya iyagoo qaba dharka idaad, laakiin hoosta ka ah yeey wax boobaysa. **16** Midhahooda ayaad ku garan doontaan. Canab ma laga guraa geed qodxan leh? Berdena ma laga guraa yamaarugga? **17** Sidaasaa geed kasta oo wanaagsanu midho wanaagsan u dhalaa, geedkii xumina midho xun u dhalaa. **18** Geed wanaagsanu midho xun ma dhali karo, geed xumina midho wanaagsan ma dhali karo. **19** Geed kasta oo aan midho wanaagsan dhalin waa la jaraa oo dabka lagu tuuraa. **20** Sidaa darteed waxaad iyaga ku garanaysaan midhahooda. **21** Ma aha qof kasta oo igu yidhaahda, Rabbow, Rabbow, kuwa boqortooyadii jannada gelaya, laakiin kii sameeyaa doonista Aabbahayga jannada ku jira, kaasaa gelaya. **22** Maalintaas qaar badan baa igu odhan doona, Rabbow, Rabbow, miyaannan magacaaga wax ku sii sheegin, oo miyaannan magacaaga jinniyo ku saarin, oo miyaannan magacaaga wax badan oo xoog leh ku samayn? **23** Markaasaan ku odhan doonaa, Weligay idimma aqoon, iga taga, dembifalayaalow. **24** Haddaba qof kasta oo erezaydaydan maqla oo yeela, waxaa loo ekaysiinayaan nin caqli leh oo gurigiisa ka dul dhisay dhagaxa. **25** Roobkii ayaad da'ay, daadkiina waa yimid, dabayshiina waa dhacday, wayna ku dhaceen gurigaas, ma uuna dumii, waayo, waxaa laga dul dhisay dhagaxa. **26** Qof kasta oo erezaydaydan maqla oo aan yeelin, waxaa loo ekaysiinayaan nin dogon ah oo gurigiisa carrada ka dul dhisay. **27** Roobkii waa da'ay, daadkiina waa yimid, dabayshiina waa dhacday, wayna ku dhaceen gurigaas, wuuna dumay, dumiddiisuna waa weynayd. **28** Waxaa dhacay goortii Ciise hadalladan dhammeeyey, in dadkii oo dhammu waxbariddiisa la yaabeen, **29** waayo, wuxuu wax u barayay sida mid amar leh oo uma uu barayniin sida culimmaa.

8 Goortuu buurta ka soo degay, dad badan baa soo raacay. **2** Oo bal eeg, waxaa u yimid nin baras leh oo caabuday, oo ku yidhi, Sayidow, haddaad doonaysid, waad i daahirin kartaa. **3** Ciise intuu gaacantiisa soo taagay, ayuu taabtay, oo ku yidhi, Waan doonayaa ee daahirsanow. Kolkiiba baraskiisa wuu ku daahirsanaday, **4** oo Ciise ayaa ku yidhi, Iska eeg, oo ninna ha u sheegin, laakiin jidkaaga iska mar, oo wadaadka istus, oo bixi hadiyaddii Muuse amray, marag iyaga ha u ahaatee. **5** Goortuu Kafarna'um galay, waxaa u yimid boqol-utaliye, isagoo baryaya **6** oo leh, Sayidow, midiidinkaygii guriguu jiifaa, isagoo curyaannimo u buko aad u xanuunsanaya. **7** Kolkaasuu Ciise wuxuu ku yidhi, Waan imanayaa oo bogsiinaya. **8** Markaasuu boqol-utaliyihiin u jawaabay oo ku yidhi, Sayidow, anigu ma istaahilo inaad saqaafka gurigayga hoostiisa soo gashid, laakiin hadal keliya dheh, midiidinkayguna waa bogsan doonaa. **9** Waayo, anigu waxaan ahay nin laga sarreeyo oo askar baa iga hoosaysa. Kan waxaan ku idhaahdaa, Tag, wuuna tagaa; mid kalena, Kaalay, wuuna yimaadaa; midiidinkaygana, Waxan samee, wuuna sameeyaa. **10** Goortuu Ciise taas maqlay, wuu ka yaabay, wuxuuna ku yidhi kuwii la socday, Runtii waxaan idinku leeyayah, Rumaysad sidan u weyn oo kale reer binu Israa'iil kama dhex helin. **11** Wuxaan idinku leeyayah, Qaar badan ayaa bari iyo galbeed ka iman doona oo la fadhiisan doona Ibraahim iyo Isxaaq iyo Yacquub boqortooyadii jannada gudaheeda, **12** laakiin

wiilashii boqortooyada waxaa lagu tuuri doonaa gudcurka dibadda ah. Meeshaas waxaa jiri doonta baroor iyo ilkojirriqsi. **13** Markaasaa Ciise wuxuu boqol-utaliyihiin ku yidhi, Tag, Sidaad u ramaysatay kuu noqoto e. Oo saacadaas ayaa midiidinkii bogdasay. **14** Ciise goortuu guriga Butros galay, wuxuu arkay Butros soddoohdiis oo jika oo qandhaysan. **15** Markaasuu gaacanteeda taabtay, qandhadina waa ka baxday. Wayna kacday oo u adeegtay isaga. **16** Goortii makhrubkii la gaadhay waxay u keeneen qaar badan oo jinniyo qaba. Eray ayuu jinniyyadii ku saaray, kuwii bukay oo dhanna wuu bogsiiyey, **17** si ay u noqoto wixii nebi Isayos lagaga dhex hadlay isagoo leh, Isaga qaataay bukaankeennii, cudurradeenniina wuu isku raray. **18** Goortuu Ciise dad badan oo ku wareegsan arkay, ayuu amray inay dhinaca kale tagaan. **19** Kolkaasaa culimmada midkood u yimid oo ku yidhi, Macallimow, waan ku raacayaa meeshaad tagtidba. **20** Ciise ayaan ku yidhi, Dawacooyinku godad bay leeyihiin, shimbirraha cirkuna buulal bay leeyihiin, laakiin Wilka Aadanahu meet uu madaxiisa dhigo ma leh. **21** Mid kale oo xertiisa ah ayaa ku yidhi, Sayidow, horta ii oggolow inaan tago oo aabbahay sooso aaso. **22** Laakiin Ciise ayaan ku yidhi, I soo raac; oo iska daa meydadkuu ha aaseen meydadkuu. **23** Goortuu doonniida fulay, xertiisi ayaa raacdya. **24** Oo waxaa badda ka kacay duufaan weyn, ilaa ay hirarku qariyeen doonniida, laakiin isagu waa hurday. **25** Markaasaa xertiisi u timid oo toosisay, iyagoo leh, Sayidow, na badbaadi, waannu lumaynaaye. **26** Kolkaasuu wuxuu ku yidhi, Maxaad u baqaysaan, rumaysadyarayaalow? Markaasuu kacay, oo canaatant dabaysha iyo badda, oo xawaal weyn baa dhacday. **27** Haddaba nimankii waa yaabeen, oo waxay isku yidhaahdeen, Waa nin caynkee ah kan xataa dabaysha iyo badduba yeelean? **28** Goortuu yimid dhinaca kale oo dalka Gadareni, waxaa la kulmay laba qof oo jinni qaba oo xabaalaha ka soo baxaya, iyagoo aad khatar u ah, si aan ninna jidkaas u mari karin. **29** Way qayliyeen iyagoo leh, Maxaa inoo dhexeeyaa, Wilka Ilahow? Ma waxaad halkan u timid inaad wakhtiga hortiis na silciso? **30** Waxaa iyaga ka fogaa daaqsiin doofaarro badan ah oo daaqaysa. **31** Jinniyyadii ayaa baryay iyagoo leh, Haddaad na saaraysid, noor dir daaqsiinta doofaarrada ah. **32** oo wuxuu ku yidhi, Baxa. Markaasay baxeen oo galeen doofaarradii, oo daaqsiinta oo dhammu jarka hoos baa uga yaacday ilaa badda, oo biyaha ku bakhtiday. **33** Kolkaasuu kuwii daajin jiray carareen oo magaalada galeen, wax walbana way u sheegeen iyo wixii ku dhacay kuwii jinniyyada qabi jiray. **34** Markaasaa magaaladii oo dhan lagaga soo baxay inay Ciise ka hor tagaan. Goortay arkeen, waxay ka baryeen inuu soohdintooda ka noqdo.

9 Markaasuu doonni fulay oo dhanka kale u tallaaboy oo magaaladiisii yimid. **2** Kolkaasay waxay u keeneen niin curyaan ah oo sarii ku jiifa. Ciise oo rumaysadkooda arka ayaa niinkii curyaanka ahaa ku yidhi, Wilkkow, kalsoonow, dembiyadaadu waa kaa cafiyan yihiin. **3** Kolkaasaa qaar culimmada ah waxay isku yidhaahdeen, Ninkan waa caytamayaa. **4** Ciise oo fikirradaado garanaya ayaa ku yidhi, Maxaad haddaba shar ugu fikiraysaan qalbiyadiinna? **5** Ilyamaa hawl yar, in la yidhaahdo, Dembiyadaadu waa cafiyan yihiin, ama in la yidhaahdo, Kac oo soco? **6** Laakiin si aad ku garataan in Wilka Aadanahu dhulka ku leeyahay amar uu dembiyada ku cafiyo (markaasuu kii curyaanka ahaa ku yidhi), Kac oo sariirtaada qaado oo gurigaaga tag. **7** Markaasuu kacay oo gurigiisii tegey. **8** Laakiin dadkii badnaa goortay arkeen, way baqeem, oo Ilaa ammaaneen, kan amar caynkan oo kale ah dadka siiyey. **9** Ciise kolkuu meeshaas ka tegey intuu socday ayuu wuxuu arkay nin la odhan jiray Matayos oo fadhiya meeshii cashuurta lagu qaado, oo wuxuu ku yidhi, I soo raac. Markaasuu kacay oo raacay. **10** Waxaa dhacay, goortii Ciise guriga cunto u fadhiistay, in cashuurqaadayaal

ijo dembilayaal badanu yimaadeen, oo ay la fadhiisteen Ciise iyo xertiisa. **11** Goortii Farrisintu arkeen ayay xertiisi ku yidhaahdeen, Macallinkiinnu muxuu cashuurqaadayaasha iyo dembilayaasha ula cunaa? **12** Laakiin goortuu maqlay, wuxuu yidhi, Kuwa ladan dhakhtara uma baahna, laakiin kuwa buka aaya u baahan. **13** Laakiin taga oo barta hadalkan minchihiisa, Waxaan doonayaa naxariis ee ma aha allabari, waayo uma aan imanin inaan kuwa xaga ah u yeedho, laakiin inaan dembilayaasha u yeedho ayaan u imid. **14** Markaas waxaa u timid xerti Yooxanaa iyagoo leh, Annaga iyo Farrisintu maxaannu dhaaxa u soonnaa, laakiin xertaadu ay u soomi weyddaa? **15** Markaasaa Ciise ku yidhi, Dadka aroosku ma barooran karaan intuu aroosku la joogo? Laakiin waxaa iman doona maalmaha arooska laga qaadi doono, markaasay soomi doonaan. **16** Ninna kariin cusub kuma tolo dhar duug ah, waayo, tan lagu buuxin lahaa aaya dharka ka go'da, oo jeekdintu waa ka sii xumaaataa. **17** Khamri cusubna laguma shubo qarbeddo duug ah, haddii kale qarbeddada aaya qarxaya, khamriguna waa daaadanyaa, qarbeddaduna waa hallaabayaan, laakiin khamri cusubse waxaa lagu shubaa qarbeddo cucusub, labaduba waa sii raagayaan. **18** Intuu waxan kula hadlay, waxaa u yimid taliye oo u sujuuday oo ku yidhi, Gabadhadu haddeer bay dhimatay, laakiin kaalay oo gacantaada saar oo way noolaanaysaa. **19** Markaasaa Ciise kacay oo raacay, isaga iyo xertiisiiba. **20** Kolkaas naag laba iyo toban sannadood dhiigbixid qabtay aaya dhabarkiisa timid oo taatabatay maradiisa darafeeda. **21** Waayo, waxay isku tidhi, Haddaan maradiisa iska taabtoon, waan bogsanayaa. **22** Laakiin Ciise intuu ku soo jeestay oo arkay, ayuu wuxuu ku yidhi, Gabadhad, kalsoonow; rumaysadkaaga aaya ku bogsiiyey. Oo naagtii baa saacaddaas bogsatay. **23** Ciise goortuu guriga taliyaha galay oo arkay kuwa biibiliayaasha yeedhinaya iyo dadka buuqaya, **24** wuxuu ku yidhi, Ka leexda, yartu ma dhiman, waase huruddaa. Wayna ku qosleen. **25** Laakiin markii dadkii badnaa la saaray, ayuu galay oo gacanteeda qabtay, yartiina waa kacday. **26** Markaasaa warkaasu dalkaas oo dhan gaadhad. **27** Ciise intuu meeshaas ka tegayay, waxaa daba socday laba niin oo Indhala', iyagoo qaylinaya oo leh, Ina Daa'uudow, noox naxariiso. **28** Goortuu guriga galay ayay nimankii indhaha la'aa u yimaadeen. Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, Ma rumaysan thihiin inaan waxan yeeli karo? Waxay ku yidhaahdeen, Haah, Sayidow. **29** Markaasuu indhahooda taabtay isagoo leh, Sida rumaysadkiinnu yahay ha idhi noqoto. **30** Markaasaa indhahoodiifurmeen. Ciise aad buu u amray, oo ku yidhi, Iska jira; ninna yaanu ogaan. **31** Laakiin iyagu way baxeen oo warkiisa ku fidhiyeen dhulkaas oo dhan. **32** Kolkay baxeen, bal eeg, waxaa loo keenay nin Carrabla' oo jinni qaba. **33** Oo goortii jinnigii la saaray, ninkii carrabka la'aa waa hadlay, dadkii badhaana way yaabeen oo waxay yidhaahdeen, Sidaas oo kale Israa'iil weligeed laguma arag. **34** Laakiin Farrisintu waxay yidhaahdeen, Wuxuu jinniyada ku eryaa madaxda jinniyada. **35** Ciise wuxuu ku wareegay magaalooinka iyo tuulooyinka oo dhan, oo sunagogyadooda ayuu wax ku barayay, oo injiilkii boqortooyadii ku wacdiyeey, oo bugto walba iyo cudur walba ayuu bogsiiinayay. **36** Laakiin goortuu dadkii badnaa arkay ayuu u naxariistay, waayo, way dhibaataxsnaayeen oo kala firidhsanaayeen sidii ido aan adhijir lahayn. **37** Markaasuu xertiisi ku yidhi, Wuxa beerta laga goonyayaa way badan yihiin, shaqaalaayaashuse waa yar yihiin. **38** Sidaa darteed Sayidka beergoyska barya inuu shaqaalaayaal beertisa u soo diro.

10 Markaasuu wuxuu u yeedhay laba-iyο-tobankii xertiisa ahaa oo wuxuu siiyey amar ay jinniyo wasakh leh ku saaraan oo ay bugto walba iyo cudur walba ku bogsiiyan. **2** Laba-iyο-tobanka rasuul magacyadoodu waa kuwan, Kan ugu horreeyaa waa Simoon, kan Butros la odhan jiray, iyo walaalkiis Andaros, iyo Yacquub ina Sebedi,

yo walaalkiis Yooxanaa, **3** iyo Filibos, iyo Bartolomayos, iyo Toomas, iyo Matayos oo cashuurqaadaha ahaa, iyo Yacquub ina Alfayos, iyo Tadayos, **4** iyo Simoon reer Kaana, iyo Yuudas Iskariyod, kii gacangeliyey. **5** Laba-iyο-tobankii Ciise aaya diray oo amray isagoo leh, Jid ka mid ah jidodka dadka aan Yuhuudda ahayn ha marina, magaalo ka mid ah magaalooinka reer Samaariyana ha gelina, **6** laakiin waxaad u tagtaan idhaa lunsan oo guriga Israa'iil ah. **7** Oo intaad socotaan wacdiya, oo waxaad ku tidaahdaan, Boqortooyadii jannahdaa waa dhow dahay. **8** Kuwa bukana bogsiiya, kuwii dhintayna sara kiciya, kuwa baraska lehna nadifiya, jinniyadana saara, hadiyad ahaan baad ku hesheen ee hadiyad ahaanna ku siiya. **9** Dahab ama lacag ama naxaas kiishadihiinna ha ku haysanina, **10** qandina jidka ha u qaadanina, ama laba khamiis, ama kabo, ama ul, waayo, shaqaaluhu cuntadiisa ayuu istaahila. **11** Magaalo alla magaaladaad gashaan iyo tuuloba, ka doona mid istaahila, oo halkaas jooga ilaa aad ka tegaysaan. **12** Goortaaq guriga gelaysaan, nabadaadiya, **13** oo hadduu guriga istaahilo, nabaddiinu ha ku soo degto, laakiin haddaanu istaahilin, nabaddiinu ha idinku soo noqoto. **14** Oo ku alla kii aan idin soo dhownay, oo aan hadalladiinna maqlin, goortaaq gurigaas ama magaaladaas ka baxaysaan, siigada caghiinna ka dhabaandhaba. **15** Runtii waxaan idinku leeyahay, Maalinta xisaabta, Sodom iyo Gomora waa ka xisaab fududaa doonaan magaaladaas. **16** Waxaan idhiin dirayaa sidii ido yeey ku dhex jira, sidaa darteed caqli u lahaada sida abeesoojin, oo u sir la'aada sida qoolleyo. **17** Laakiin dad iska jira, waayo, waxay idhiin dhiibi doonaan shirar, oo sunagogyadooda ayay idinku karbaashi doonaan. **18** Oo waxaa aawaday laydiin hor geeyn doonaa taliyayaal iyo boqorro inay marag ku noqoto iyaga iyo dadka aan Yuhuudda ahayn. **19** Laakiin goortay idin gacangeliyan, ha ka welwelina sidaad u hadli doontaan ama waxaad ku hadli doontaan, waayo, waxaad ku hadli doontaan aaya saacaddaas laydin siin doonaa. **20** Waayo, ma aha idinka kuwa hadlayaa laakiin waa Ruuxa Aabbiihiin kan idinka dhex hadlayaa. **21** Walaalba walaalkiis wuxuu u dhiibi doonaa in la dilo, aabbena wiilkiisa, carruuna waalidkood ayay ku kici doonaan oo dhimashay gaadhsiin doonaan. **22** Dadka oo dhan aaya magacagaya awaadiis idhiin necbaan doona, laakiin kan ilaa ugu dambaysta adkaysta, kaasaa badbaadi doona. **23** Laakiin goortay magaaladaan idinku silciyaan, tan kale u carara, waayo, runtii waxaan idinku leeyahay, Magaalooinka Israa'iil ma wada gaadhi doontaan ilaa Wilka Aadanahu yimaado. **24** Qof xer ahu macallinkiisa kama sarreeyo, addoonkuna sayidkiisa kama sarreeyo. **25** Waa ku filan tahay qof xer ah inuu noqdo sida macallinkiisa, addoonkuna sida sayidkiisa. Hadday odayga reerka Be'elsebul ugu yeedhaan, intee ka badan ayay ugu yeedhi doonaan kuwa gurigiisa jooga. **26** Sidaa darteed ha ka baqina, waayo, wax daboolan ma jiro oo aan soo muuqan doonin, wax qarsoonna ma jiro oo aan la garan doonin. **27** Waxaan gedurka idinku sheego, iftiinka ku dhaha, oo waxaad dhigta ka maqashaanna, guryaha dushooda kaga dhawaqa. **28** Ha ka baqina kuwa jidhka dila, laakiin aan karin inay nafta dilaan, waxaadse ka baqdaan kan jahannamadaa ku hallayn kara nafta iyo jidhka. **29** Laba shimbirrood miyaan beesad lagu iibin? Middoodna dhulka ku dhici mayo amarka Aabbiihiin la'aantiis. **30** Timaha madaxiinna oo dhan waa tirsan yihiin. **31** Sidaa darteed ha baqina, waad ka qimma badan thihiin shimbirro badan. **32** Sidaa darteed mid walba oo igu qirta dadka hortiisa, anna waan ku qiran doonaan Aabbahayga jannada ku jira hortiisa. **33** Laakiin ku alla kii igu diida dadka hortiisa, anna waan ku diidi doonaan Aabbahayga jannada ku jira hortiisa. **34** Ha u malaynina inaan u imid inaan nabad dhulka u keeno; uma aan iman inaan nabad keeno, laakiin inaan seef keeno. **35** Waxaanse u imid inaan nin cadow kaga dhigo aabbiihiis, gabadhna hooyadeed, naagna soddohdeed. **36**

Nin cadowgiisu waa dadka gurigiisa. **37** Kan aabbihis iyo hooyadiis iga jecel, ima istaahilo, oo kan wiiliisa iyo gabadhdiiisa iga jecel, ima istaahilo. **38** Kan aan iskutallabtiisa soo qaadan oo aan i sooracinc, ima istaahilo. **39** Kan naftiisa helaa waa lumen doonaa, oo kan naftiisa u lumiya awaday waa heli doonaa. **40** Kan idin aqbalaa wuu i aqbalaa, kan i aqbalana, wuxuu aqbalaa kan i soo diray. **41** Kan nebi ku aqbalaa nebi magicis, wuxuu heli doonaa nebi abaalkiis, kan qof xaq ah ku aqbalaa qof xaq ah magicis, wuxuu heli doonaa qof xaq ah abaalkiis. **42** Ku alla kii kuwan yaryar koob biyo qabow oo keliya ku siiya qof xer ah magicis, runtii waxaan idinku leeyahay, abaalkiisu ka lumi maayoba.

11 Goortii Ciise amarkiisa u dhammeyey laba iyo tobankii xertiisa ahaa, waxaa dhacay inuu meeshaas ka noqday inuu magalooyinkooda wax ku baro oo ku wacdiyo. **2** Goortii Yooxanaa xabsiga ka maqlay shuqullandii Masiixa, laba xertiisi ah ayuu u soo diray. **3** oo ku yidhi, Miyaad tahay kan imanaya mise mid kale aannu dhawrnnaa? **4** Markaasaa Ciise u jawaabay oo ku yidhi, Taga oo Yooxanaa uga warrama waxaad aragteen iyo waxaad maqasheen. **5** Kuwii indhaha la'aa wax bay arkaan, kuwii lugahala'aana way socdaan, kuwii baraska qabaya waa la nadifiyey, kuwii dhegahala'aana wax bay maqlaan, kuwii dhintayna waa la kiciyey, masaakiintana injijilk waa lagu wacdiyya, **6** oo waxaana barakaysan kan aan iga xumaanin. **7** Markay taggeen, Ciise wuxuu bilaabay inuu dadkii badnaa wax uga sheego Yooxanaa oo wuxuu yidhi, Maxaad cidlada ugu baxdeen? Ma waxay ahayd inaad soo aragtaan cawsduur dabaylu ruxayso? **8** Laakiin maxaad u baxdeen? Ma waxay ahayd inaad soo aragtaan nin dhar jilicsan qaba? Kuwa dharka jilicsan qaba waxay joogaa guryaha boqorrada. **9** Laakiin maxaad u baxdeen? Ma waxay ahayd inaad nebi soo aragtaan? Haah, waxaan idinku leeyahay, mid nebi ka sarreya. **10** Kanu waa kii laga qoray, Eeg, waxaan hortaada soo diraya wargeeyahayga, Kan jidkaaga kuu sii diyaargarayn doona hortaada. **11** Runtii waxaan idinku leeyahay, Intii dumar ka dhalatay, mid Yooxanaa Baabtiisaha ka weyn kama dhex kicin, laakiin kan boqortooyadii jannada ugu yar ayaa ka weyn. **12** Tan iyo wakhtigii Yooxanaa Baabtiisaha boqortooyada jannada waa la xoogay, oo kuwii xoogayna ayaa qaataay. **13** Waayo, nebiyadii iyo sharcigu waxay wax sii sheegeen ilaa Yooxanaa. **14** Haddii aad doonaysaan inaad tan aqbashaan, Kanu waa Eliyas kan iman lahaa. **15** Kan dheg wax lagu maqlo lahu ha maqlo. **16** Maxaan qarnigan u ekaysiyyaa? Wuxuu u eg yahay carruu suuqa fadhiba oo kuwa kale u yeedhaysa, **17** iyagoo leh, Biibii baanuu idin yeedhinnay, oo waad cayaari weydeen, waanuu baroorannay oo waad calaacali weydeen. **18** Waayo, Yooxanaa waa yimid isagoo aan waxba cunayn oo cabbayin, oo waxay yidhaahdaan, Jinni buu qabaa. **19** Wiilka Aadanahuse waa yimid isagoo wax cunaya oo cabbaya, oo waxay yidhaahdaan, Eeg, waa niin cir weyn oo khamriyacab ah oo saaxiib la ah cashuurqaadayaal iyo dembilayaal. Xigmaddu inay xaq tahay waa lagu caddeeyaa shuqullandeeda. **20** Dabadeed wuxuu bilaabay inuu canaanto magalooyinkii uu shuqullandii xoogga leh badidooda ku dhex sameeyey, waayo, ma ay toobadkeenin. **21** Waa kuu hoog, Khorasinay; waa kuu hoog, Beytsayday; waayo, shuqullandii xoogga lahaa oo laydinku dhex sameeyey, haddii Turos iyo Siidoon lagu samayn lahaa, goor horay toobadkeeni lahaayeen, iyagoo dhar joonyad ah gashan oo dambas ku fadhiya. **22** Laakiin waxaan idinku leeyahay, Maalinta xisaabta. Turos iyo Siidoon waa idinka xisaab fududaan doonaa. **23** Adiguna Kafarna'umay, samada ma laguu sarraysiin doonaa? Waxaad ku degi doontaa Haadees, waayo, haddii shuqullandii xoogga lahaa oo lagugu dhex sameeyey, Sodom lagu samayn lahaa, ilaa maanta way joogi layhad. (**Hadës g86**) **24** Laakiin waxaan idinku leeyahay, Maalinta xisaabta, dalka Sodom ayaa ka

xisaab fududaan doona. **25** Wakhtigaas Ciise ayaa hadalkan yidhi, Aabbow, Rabbiga samada iyo dhulkow, waan kugu mahadnaqayaa, waayo, waxyaalahan ayaaad kuwa caqliga iyo garashada leh ka qarisay, oo waxaad u muujisay ilma yaryar. **26** Haah, Aabbow, waayo, sidaas ayaa kaa farxisay. **27** Tabbahay wax walbaba waa ii dhiibiy; oo ninna Wiilka garan maayo Aabbaha maahee, oo ninna Aabbaha garan maayo Wiilka maahee iyo kii Wiilku doonayo inuu u muujijo. **28** Li kaalaya kulligii kuwiinna hawshaysan oo culaabaysanow, oo anigu waan idin nasin doonaa. **29** Harqoodkayga dushiiina ku qaata oo wax iga barta; waayo, waan qaboobahay, qalbigayguna waa hooseeyaya, oo naftiinna nasashaad u heli doontaan. **30** Waayo, harqoodkaygu waa dhib yar yahay, oo rarkayguna waa fudud yahay.

12 Wakhtigaas Ciise wuxuu sabtidii dhex maray beeraha, xertiisuna waa gaajaysnayd, oo waxay bilaabeen inay sabuulladii jartaan oo cunaan. **2** Laakiin Farrisintii goortay arkeen, waxay isaga ku yidhaahdeen, Eeg, xertaadu waxay samaynayaan wixii aan xalaal ahayn in sabtida la sameeyo. **3** Laakiin wuxuu ku yidhi, Miyaydhaan akhriyin wixii Daa'uud sameeyey goortuu gaajooday, isaga iyo kuwii la jiray, **4** siduu gurigii Ilaah u galay oo uu uunay kibisti tusniinta, tan aan xalaal u ahayn inuu cuno ama in kuwii la jiray cunaan, wadaaddada keliya maahee? **5** Ama miyaydhaan sharciga ka akhriyin in wadaaddadii macbudka ku jira sabtida, ay sabtida ka dhigaan wax aan quduus ahayn oo ay ka eed la' yihin? **6** Waxaan idinku leeyahay, Mid macbudka ka sarreeya ayaa halkan jooga. **7** Haddaad aqoon lahaydeen hadalkan micnihisa, Waxaan doonayaa naxaris ee ma aha allabari, kuwa aan eed lahayn ma aad xukunteen. **8** Waayo, Wiilka Aadanahu waa sayidkiib sabtida. **9** Markaasuu halkas ka tegey oo wuxuu galay sunagoggooda. **10** Oo waxaa joogay nin gacan engegan. Goortaasay weydiyiyeen oo ku yidhaahdeen, Ma xalaal baa in sabtida wax la boggsiyo? si ay ugu ashtakeeyaan. **11** Markaasuu wuxuu ku yidhi, Ninkiinneet baa laax leh oo hadday sabtida god ku dhacdo, aao soo qabarayn oo aao soo bixinayn? **12** Haddaba nin intee buu ka qimma badan yahay lax! Sidaas darteed waa xalaal in sabtida wanaag la sameeyo. **13** Markaasuu ninkii ku yidhi, Gacantaada soo taag. Wuuna soo taagay, oo way bogsatay sida tan kale. **14** Laakiin Farrisintu waa baxeen, oo waxay ka wada hadleen si ay u dilaan. **15** Ciise goortuu ogaaday ayuu halkas ka tegey, oo waxaa raacay dad badan, dhammaantoodna wuu wada boggsiye. **16** Wuxuuna ku amray inaanay cidna u sheegin, **17** si ay u noqoto wixii lagaga dhex hadlay nebi Isayos isagoo leh, **18** Eeg midiidinkaygii aan doortay, Kan aan jeclahay oo ay naftaydu ku faraxsan tahay. Ruuxaygaayaan dul saari doonaa, Wuxuuna quruumaha u sheegi doonaa xukunka. **19** Ma uu ilaaqtami doono, mana qaylin doono, Ninnana codkiisa jihadka kama maqli doono. **20** Cawsduur nabar leh ma jebin doono, Dubaalad qiliqaysana ma demin doono, Ilaa uu xukunka u soo bixiyo libta. **21** Oo qurumuuhu waxay ku rajay doonaan magiciisa. **22** Markaasaa waxaa loo keenay jinnoole indha la' oo carrab la', wuuna bogsiiyey, sidaas darteed ninkii carrabka la'aa waa hadlay oo wax arkey. **23** Kolkaasaa dadkii badnaa oo dhammu yaabeen oo waxay yidhaahdeen, Kanu miyaanu ahayn ina Daa'uud? **24** Laakiin Farrisintu goortay maqleen, waxay yidhaahdeen, Kanu jinniyada wax kale kuma saaro Be'elsebul oo ah madaxda jinniyada maahee. **25** Laakiin isagoo garanaya fikirradaado ayuu ku yidhi, Bogortooyo walba oo kala qaybsanta, cid la' bay noqotaa, oo magaalo walba iyo guri walba oo kala qaysamaa, ma taagnaan doonaa. **26** Haddii Shayddaan Shayddaan saaro, waa kala qaybsamaa. Haddaba boqortooyadiisu sidee bay u taagnaan doontaa? **27** Oo anigu haddii aan jinniyada ku saaro Be'elsebul, wiilashiinu yay ku saaraan? Sidaas darteed iyagu waxayahaanayaan xaakkinnadiinna. **28** Laakiin haddaan jinniyada ku

saaro Ruuxa Ilaal, waxaa idii timid boqortooyada Ilaal. **29** Ama qof sidee buu kan xoog leh gurigiisa u geli karaa oo alaabtiisa u dhici karaa, haddaanu kolki hore kan xoogga leh xidhiin? Markaasuu gurigiisa dhici doonaa. **30** Kan aan ila jirin waa iga gees, oo kan aan ila ururin waa firdhiyaa. **31** Sidaa darteed waxaan idinku leeyahay, Dembi walba iyo cay walba waa loo cafiyi doonaa dadka, laakiin cayda Ruuxa Quduuska ah ka gees ah looma cafiyi doono. **32** Ku alla kii ku hadla hadal Wiilka Aadanaha ka gees ah waa loo cafiyi doonaa, laakiin ku alla kii ku hadla hadal Ruuxa Quduuska ah ka gees ah looma cafiyi doono wakhtigan iyo wakhtiga iman doona. (aiōn g165) **33** Ama geedka wanaajiyi iyo midhihiisaba, ama geedka xumeeyaa iyo midhihiisaba, waayo, geedka waxaa lagu gartaa midhihiisa. **34** Dhal jilbisay, sidee baad wax wanaagsan ugu hadli karaysaan idinkoo shar leh? Waayo, afku wuxuu ku hadlaa waxa qalbiga ku badan. **35** Ninka wanaagsani wuxuu maalka wanaagsan ka soo saaraa wax wanaagsan, kan sharka liihina wuxuu maalka sharka leh ka soo saaraa wax shar ah. **36** Waxaan idinku leeyahay, Eray kasta oo aan waxtarlahay oo dadku ku hadlo, maalinta xisaabta xisaab bay ka bixin doonaa. **37** Waayo, hadalladaada ayaa lagugu caddayn doonaa inaad qaax tahay, oo hadalladaada ayaa lagugu xukumi doonaa. **38** Markaas qaar culimmada iyo Farrisinta ah ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Macallimow, waxaannu doonaynaa inaannu calaamo kaa aragno. **39** Markaasuu wuxuu u jawaabay oo ku yidhi, Qarni shareed oo sina leh ayaa calaamo doonaya, calaamona lama siin doono calaamada nebi Yoonis maahee. **40** Waayo, sida Yoonis saddex maalmood iyo saddex habeen caloosha nibiriga ugu jiray, sidaasuu Wiilka Aadanahuna saddex maalmood iyo saddex habeen caloosha dhulka uga jiri doonaa. **41** Nimanka Nineveh waxay xisaabta isla taagi doonan dadka qarnigan, wayna xukumi doonan, waayo, waxay ku toobadkeeneen wacdigii Yoonis, oo bal eeg, mid Yoonis ka weyn ayaa halkan jooga. **42** Boqoradda koonfureed waxay xisaabta la kici doontaa dadka qarnigan, wayna xukumi doontaa, waayo, waxay ka timid meesha dhulka ugu shishaysa inay xigmadda Sulaymaan maqasho, oo bal eeg, mid Sulaymaan ka weyn ayaa halkan jooga. **43** Jinniga wasakhda leh goortuun ninka baxo, wuxuu maraa meelo aan biyo lahayn isagoo nasasho doonanya, mana helo. **44** Markaasuu yidhaahdaa, Waxaan ku noqonayaa gurigaygii an ka baxay, oo goortuun yimaado wuxuu hellaa isagoo madhan oo xaaqan oo hagaagsan. **45** Markaasuu tagaa oo wuxuu wataa toddoba jinni oo kale oo ka xunxun isaga, wayna galaan oo halkaas joogaan. Ninkaas wakhtigiisa dambe ayaa ka darnaada wakhtiga hore. Sidaasay u noqon doontaa qarnigan sharka leh. **46** Intuu weli dadkii badnaa la hadlayay, ayaa hooyadiis iyo walaalihiis dibadda taagnaayeen oo doonayeen inay la hadlaan isaga. **47** Mid baa ku yidhi, Bal eeg, hooyadaa iyo walaalahaay ayaa dibadda taagan oo doonaya inay kula hadlaan. **48** Laakiin wuu u jawaabay oo ku yidhi kii u sheegay, Yaa hooyaday ah oo yaa walaalahay ah? **49** Gacantiisa ayuu xertiisa ku taagay oo yidhi, Waa kuwan hooyaday iyo walaalahay! **50** Waayo, ku alla kii yeela doonista Aabbahayga jannada ku jira, kaasaa walaalkay iyo walaashay iyo hooyaday ah.

13 Maalintaas Ciise ayaa guriga ka baxay oo fadhiistay badda agteeda, **2** oo waxaa u soo ururay dad faro badan, sidaa darteed doonni ayuu fuulay oo fadhiistay, dadkii badnaa oo dhummuna xeebtay taagnaayeen. **3** Markaasuu wax badan masaallo ugu sheegay isagoo leh, Beerrey baa baxay inuu wax beero, **4** oo intuu beerayay qaar baa jidka geestiisa ku dhacay. Kolkaasaa shimbirro yimaadeen oo cuneen. **5** Qaar kalena waxay ku dhaceen dhlugdahay ah oo aan carro badan lahayn; kolkiiba way soo baxeen, waayo, carradu hoos uma dheerayn, **6** laakiin qorraxdu goortay soo baxday way gubteen, waana engeegen, waayo, xidid ma lahayn. **7** Qaar kalena waxay ku

dhaceen qodxan, qodxantiiwa waa soo baxday oo ceejisay. **8** Qaar kalena dhul wanaagsan bay ku dhaceen oo ay midho dhaleen, mid bogol, midna lixdan, midna soddon. **9** Kan dhego wax lagu maqlo lahu ha maqlo. **10** Markaasaa xertii u timid oo ku tidhi, Maxaada masaallo ugula hadashaa? **11** Wuxuu u jawaabay oo ku yidhi, Idinka waa laydin siyyaa inaad waxa qarsoon ee boqortooyada jannada garataan, kuwaase lama siyyo. **12** Waayo, ku alla kii wax haysta waa la siin doonaa, waana loo badin doonaa, kii aan waxba haysanse, waa laga qaadi doonaa wuxuu haysto. **13** Sidaa darteed ayaan masaallo ugula hadlaa, waayo, iyagoo arkaya ma arkaan, oo iyagoo maqlaya ma maqlaan, mana gartaan. **14** Iyagay u noqotay waxesheegidda Isayos iyadoo leh, Maqal baad ku maqli doontaan mana garan doontaan, Idinkoo arkaya wax baad arki doontaan, idinmanna dhaadhici doonto. **15** Waayo, dadkan qalbigoodu waa qallafsanaaday, Oo dhib bay dhegahooda wax ugu maqlaan, Indhahoodana way isku qabteen; Si aanay indhaha wax ugu arkin, Oo dhegahay wax ugu maqlin, Oo qalbiga wax ugu garan, Si aanay u soo noqon, Oo aanan u bogsiin. **16** Laakiin waxaa barakaysan indhiihinna, waayo, wax bay arkaan, iyo dheghihinna, waayo, wax bay maqlaan. **17** Runtti waxaan idinku leeyahay, Nebiyo badan iyo niiman qaax ah ayaa doonay inay arkaan waxaad aragtaan, mana arkin, iyo inay maqlaan waxaad maqashaan, mana ay maqlin. **18** Haddaba maqla masaalkii beerreyga. **19** Mid kasta oo hadalka boqortooyada maqla oo aan garan, waxaa u yimaadaa kan sharka leh oo ka dhifta wixii qalbijiiisa lagu beeray. Waa kan kii jidka geestiisa lagu beeray. **20** Oo kii meelaha dhagaxa ah lagu beeray waa kan hadalka maqla oo kolkiiba farxad ku qaata. **21** Xididse isagu ma leh, laakiin wakhti yar buu sii jiraa, oo goortii dhib ama silec ugu dhaco erayga awaadiis, markiiba waa ka xumaadaa. **22** Kii qodxanta lagu dhex beerayna waa kan hadalka maqla oo kawelwelidda dunidan iyo sasabidda maalka ayaa hadalka ceejiya, oo wuxuu noqdaa midholaa'an. (aiōn g165) **23** Kii dhulka wanaagsan lagu beeray waa kan erayga maqla oo garta, oo isagu waa kan midho dhala, mid bogol, midna lixdan, midna soddon. **24** Masaal kale ayuu u saaray, oo wuxuu yidhi, Boqortooyada jannada waxaa loo ekaysiyyaa nin beertiisa abuur wanaagsan ku abuuray. **25** Laakiin waxaa yimid cadowgiisa intii dadku hurday, oo wuxuu sarreenka kaga dhex abuuray gocondho, markaasuu tegey. **26** Laakiin markii geedku soo baxay oo uu midho dhalay, markaasaa gocondhadii soo muuqatay. **27** Kolkaasaa odayga reerka addoommadisu u yimaadeen oo ku yidhaahdeen, Sayidow, miyaanad abuur wanaagsan beertaada ku abuurin? Xaggee haddaba gocondhadu uga timid? **28** Wuxuu ku yidhi, Nin cadow ah ayaa waxan sameeyey. Addoommadii waxay ku yidhaahdeen, Ma waxaad doonaysaa haddaba inaannu tagno oo ururinno? **29** Wuxuuse ku yidhi, Maya, waaba intaas oo goortaad gocondhada ururinaysaan Aad sarreenka la rurujisaan. **30** Labadoodu ha isla baxaan ilaa beergoyska, oo wakhtiga beergoyska waxaan kuwa gooya ku odhanaya, Horta waxaad ururisaan gocondhadii, oo xidhmo xidhmo isugu xidha in la gubo, laakiin sarreenka ku soo ururiya maqsinkayga. **31** Masaal kale ayuu u saaray oo wuxuu yidhi, Boqortooyada jannada waxay u eg tahay inii khardal, tan uu nin qaaday oo beertiisa ku beeray. **32** Taas waa ka wada yar tahay iniihaha oo dhan, laakiin goortay weynaato, way ka weyn tahay dhalatada oo dhan, oo waxay noqotaa geed dheer si ay shimbirra cirku u yimaadaan oo laamaheeda ugu degaan. **33** Masaal kale ayuu kula hadlay, Boqortooyada jannada waxay u eg tahay khamiir, kan naagi intay qaadday ay saddex qiyasood oo bur ah ku dhex qoshtay ilaa ay wada khamiireen. **34** Waxan oo dhan ayaa Ciise masaallo kula hadlay dadkii badnaa, oo masaalla'an kulama uu hadlin iyaga. **35** Si ay u noqoto wixii nebiga lagaga dhex hadlay isagoo leh, Afkayga waxaan ku furayaa masaallo, Oo wax qarsoonna

tan iyo aasaaskii dunida ayaan ku dhawaaqayaa. **36** Markaasuu dadkii badnaa ka tegey oo guriga galay. Xertiisii aaya u timid oo waxay ku yidhaahdeen, Noo caddee masaalkii gocondhadii beerta. **37** Markaasuu u jawaabay oo ku yidhi, Kii abuur wanaagsan abuuray waa Wilka Aadanaha, **38** beertuna waa dunida. Aburka wanaagsanna waa wiilasha boqortooyada, gocondhadina waa wiilasha kan sharka leh. **39** Oo cadowga abuurayna waa Ibliska, beergoyskuna waa dhammaadka wakhtigii dunida, kuwa gooyaana waa malaa'igo. (aiōn g165) **40** Haddaba sidii gocondhadii loo ururiyey oo dab loogu gubay, sidaasay ahaan doontaa dhammaadka wakhtiga dunidu. (aiōn g165) **41** Wiilka Aadanaha aaya malaa'igiiisa diri doona, oo waxay boqortooyadiisa ka ururin doonaan wax kasta oo xumeeya iyo kuwa dembiga fala. **42** Oo waxay ku tuuri doonaan foornada dabka, halkaas waxaa jiri doonta baroor iyo ilko jirriqi. **43** Markaasaa kuwa xaqa ah ku dhalaali doonaan boqortooyada Abbahood sida qorraxdu u dhalaalayo. Kan dhego lahu ha maqlo. **44** Boqortooyada jannadu waxay u eg tahay maal beer ku qarsoon, kan nin intuu helay qarsaday, oo farxad aawadeed ayuu baxay, oo wuxuu lahaa oo dhan iihiyey, oo beertaas iibsaday. **45** Haddana boqortooyada jannadu waxay u eg tahay baayacmushtari luul wanaagsan doonaya. **46** Goortuu xabbad luul ah oo ganac weyn helay, ayuu baxay, oo wuxuu lahaa oo dhan ayuu iihiyey oo iibsaday. **47** Haddana boqortooyada jannadu waxay u eg tahay shabag badda lagu tuuray oo cayn walba lagu ururiyey. **48** Kan markuu buuksamay ay nimanku xeebta ku soo jiideen, wayna fadhiisteen oo kuwii wanaagsanee weelal bay ku ururiyeen, kuwii xumaana way tuureen. **49** Sidaasay ahaan doontaa dhammaadka wakhtiga dunidu. Malaa'igahu way soo bixi doonaan oo waxay kuwa sharka leh ka dhex sooci doonaan kuwa xaqa ah, (aiōn g165) **50** oo waxay ku tuuri doonaan foornada dabka. Halkaa waxaa jiri doonta baroor iyo ilko jirriqi. **51** Waxyaalahan oo dhan ma garateen? Waxay ku yidhaahdeen, Haah. **52** Markaasuu wuxuu ku yidhi, Sidaa darteed mid kasta oo culimmaad ka mid ah oo xer looga dhigay boqortooyada jannada, wuxuu u eg yahay nin reer odaygiis ah oo maalkisa ka soo saara wax cusub iyo wax duug ah. **53** Kolki Ciise masaalladan dhameeyey, ayuu halkaas ka tegey. **54** Oo markuu waddankiisa yimid, ayuu sunagoggoda wax ku baray, sidaa darteed way yaabeen oo yidhaahdeen, Ninkanu xaggee buu ka helay xigmaddan iyo shuqullandan xoogga leh? **55** Kanu miyaanu ahayn wiikii niijaarka? Miyaan hooyadis la odhan Maryan? Walaalihiisna Yacquub iyo Yoosee iyo Simoon iyo Yuudas? **56** Gabdihii walaalihiis ahaana miyaanay inala wada joogin? Haddaba kanu xaggee buu waxyaalahan oo dhan ka helay? **57** Wayna ka xumaadeen, laakiin Ciise wuxuu ku yidhi, Nebi murwad la' ma jiro, waddankiisa iyo gurigiisa dhexdooda maahee. **58** Halkaas shuquollo badan oo xoog leh kuma samayn rumaysadla'aantooda aawadeed.

14 Waagaas talye Herodos aaya warkii Ciise maqlay, **2** oo wuxuu midiidinyadisi ku yidhi, Kanu waa Yooxanaa Baabtiisaha. Kuwii dhintay ayuu ka soo sara kacay, sidaa darteed shuqullandan xoogga leh waa ku dhex jiraan oo shaqaynayaan. **3** Waayo, Herodos baa Yooxanaa qabtay oo intuu xidhay ayuu u xabbisay, walaalkiis Filibos naagtiiis Herodiya aawadeed. **4** Waayo, Yooxanaa wuxuu ku yidhi, Xalaal kuuma aha inaad haysatid, **5** oo goortuu doonay inuu dilo, dadkii badnaa ayuu ka baqay, maxaa yeelay, waxay u haysteen sidii nebi oo kale. **6** Goortii maalintii la xusuustay dhalashadii Herodos timid, gabadhhii Herodiya aaya dadkii dhexdiisa ku cayaartay, oo Herodos ayay ka farxisay. **7** Kolkaasuu dhaar ku ballanqaaday inuu siyo wixii ay weydiisatoba. **8** lyaddo hooyadeed hore ula soo talisay ayat tidhi, Halkan xeedho igu soo sii madaxa Yooxanaa Baabtiisaha. **9** Boqorkii waa calool xumaaday, laakiin dhaarihiisii iyo kuwii la fadhiyey aawadood ayuu ku amray in la siyo. **10** Markaasuu cid

diray oo Yooxanaa xabsigaa madaxa lagaga gooyay. **11** Madaxiisiina waxaa lagu keenay xeedho, oo gabadhhii la siiyey, iyaduna hooyadeed bay u keentay. **12** Markaasaa xertiisii timid, oo meydklisay qaadeen oo aaseen, kolkaasay tageen oo Ciise u warrameen. **13** Ciise goortuu taas maqlay, ayuu halkaas doonni kaga soo noqday, oo meal cidla ah ayuu keligiis tegey. Dadkii badnaa goortay warkaas maqleen, ay magaaloo yinka lug kaga soo raaceen. **14** Goortuu degay ayuu dad badan arkay, wuuna u naxariistay, oo kuwoodii bukay ayuu bogsiiyey. **15** Goortii makhrubki la gaadhaday ayaa xertiisii u timid oo ku tidhi, Meeshu waa cidlo, wakhtigii waa dhammaaday, haddaba dadka dir si ay tuulooyinka u tagaan oo cunto u soo iibsadaan. **16** Laakiin Ciise wuxuu ku yidhi, Uma ay baahna inay tagaan, idinku siyya waxay cunaan. **17** Waxay ku yidhaahdeen, Halkan waxba kuma hayno shan kibsood iyo laba kalluun maahee. **18** Markaasuu wuxuu ku yidhi, Halkan iigu keena. **19** Kolkaasuu dadkii badnaa ku amray inay cawska ku fadhiistaan. Isaguna wuxuu qaaday shantii kibsood iyo labadii kalluun, oo intuu cirka eegay ayuu barakeeyey oo kibistii kala jejebiyey oo xertiisii siyyey, xertiina dadkii badnaa bay siyyeen. **20** Dhammaantood way wada cuneen oo ka dhergeen, oo waxay soo gureen jajabki hadhay oo laba iyo tobani dambiliiod ka buuxa. **21** Kuwii cunayna waxay ku dhowaayeen shan kun oo nin oo aan naagaha iyo carruurtu ku jirin. **22** Kolkiiba wuxuu xertiisii ku amray inay doonni faulaan oo ay hortiis tagaan dhanka kale, intuu dadkii badnaa dirayo. **23** Goortuu dadkii badnaa diray ayuu keligiis buruutu fuliy inuu ku tukado, oo goortii makhrubki la gaadhaday keli ahaantiis ayuu halkaas joogay. **24** Doonniduse durba wax badan ayay dhulka ka fogaataay oo hirarku waa dhibleen, waayo, dabaysha ayaa ka gees ahayd. **25** Wakhtiga gaadhkii afraad oo habbeenka ayuu u yimid isagoo badda ku dul socda. **26** Oo xertiisii goortay arkeen isagoo badda ku dul socda, way nexeen oo waxay yidhaahdeen, Waa muuqasho, oo baqqin bay la qayliyey. **27** Markiiba Ciise waa la hadlay oo ku yidhi, Kalsonaada, waa aniga ee ha baqina. **28** Markaasaa Butros u jawaabay oo ku yidhi, Sayidow, haddaad tahay adiga, iigu amar inaan biyaha kuugu dul imaado. **29** Wuxuu ku yidhi, Kaalay. Oo Butros markuu doonni ka degay ayuu biyaha ku dul socday inuu Ciise u tago. **30** Laakiin goortuu dabayshii arkay ayuu baqay, oo markuu bilaaftu inuu dego ayuu qayliyey oo ku yidhi, Sayidow, i badbaadi, **31** oo markiiba Ciise gagacantisuu u taagay oo qabtay oo ku yidhi, Rumaysadyare yahow, maxaad u shakiday? **32** Oo markay doonni fauleen, dabayshu waa joogsatay. **33** Kuwii doonni ku jirayna way caabudeen isaga, oo waxay ku yidhaahdeen, Runtii, waxaad tahay Wilka Ilaa. **34** Oo markay gudbeen waxay yimaadeen dalka Gennesared. **35** Oo nimkii halkaas degganaa goortay garteen isaga, waxay cid u direen dalkas ku wareegsan oo dhan, oo waxay u keeneen kuwa buka oo dhan, **36** oo waxay ka baryeen inay farqa maradiisa keliya taabtaan, oo kuwii taabtaya way bogadsdeen.

15 Markaas waxaa Yerusaalem Ciise uga yimid niman Farrisii iyo culimmo ah, oo waxay ku yidhaahdeen, **2** Xertaaadu maxay xeerka waayelleeda uga gudbaan? Waayo, ma faro xashaan goortay kibis cunayaan. **3** Wuu u jawaabay oo ku yidhi, Idinkuba maxaad amarkii Ilaa ugudubtaan xeeriinna aawadiis? **4** Waayo, Ilaa wuxuu amray, Aabbahaa iyo hooyadada maamuus, oo Kan aabbihii ama hooyadii caayaa, dhimasho ha ku dhammaado. **5** Laakiin waxaad leediihin, Kan aabbihii ama hooyadii ku yidhaahda, Wixii aan idhi tari lahaa, hadiyad baan Ilaa ugu bixiyey, **6** aabbihii ama hooyadii maamuus maayo. Xeeriinna ayaad erayga Ilaa ku buriseen. **7** Labawejjilaayalow, Isayos aad buu wax idiiinka sii sheegay markuu yidhi, **8** Dadkanu bushimahooda ayay igu maamuusaan, Laakiin qalbigoodu waa iga fog yahay. **9** Si aan micne lahayn ayay

ii caabudaa, iyagoog dadka wax ku baraya amarrada dadka. 10 Markaasuu dadkii badnaa u yeedhay oo ku yidhi, Magla oo garta. 11 Ma aha waxa afka gala waxa ninka nijaaseeyaa, laakiin waxa afka ka soo baxa, kaas ayaa ninka nijaaseeyaa. 12 Markaasaa xertiit u timid oo ku tidhi, Ma og tahay Farrisinttiin inay ka xumaadeen markay hadalkii magleen? 13 Laakiin wuu u jawaabay oo ku yidhi, Geed walba oo aan Aabbahayga jannada ku jiraa abuurin waa la rujin doonaa. 14 Iska daaya. Iyagu waa indhoolayaal indhoolayaal hagayaye. Laakiin nin indha la' hadduu nin indha la' hago, labadooduba god bay ku dhici doonaan. 15 Markaasaa Butros u jawaabay oo ku yidhi, Masaalkaa noo caddee. 16 Kolkaasuu wuxuu yidhi, Idinku welii ma garashola'an baad tiihin? 17 Miyaydhaan garanayn, Wax kasta oo afka galaa calooshay tagaan, oo waxaa lagu tuuraa meeshaa lagu saxaroodo? 18 Laakiin waxa afka ka soo baxaa, qalbigay ka yimaadaan; oo kuwaas weeye waxa ninka nijaaseeyaa. 19 Waayo, waxaa qalbiga ka soo baxaa fikirrada sharka leh iyo dilidda iyo sinada iyo galmada xaaraanta ah iyo tuuganimaado iyo maragga beenta ah iyo cayda. 20 Kuwan weeye waxa ninka nijaaseeyaa. Laakiin in lagu cuno faro aan la maydhin, ninka ma nijaasaysa. 21 Ciise ayaa meeshaas ka baxay, oo dhinacyada Turos iyo Siidoon ayuu u leexday. 22 Oo naag reer Kancaan ah ayaa soohdimahaas ka soo baxday oo qaylisay iyadoo leh, li nxaxariiso, Sayidow, ina Daa'uudow. Gabadhadaya jinni baa si xun u waalaya. 23 Laakiin hadal uguma uu jawaabin. Markaasaa xertiisii u timid oo ka bariday iyagoog leh, Eri, waayo, way inaga daba qaylinaysaa. 24 Laakiin wuxuu u jawaabay oo ku yidhi, La iima soo dirin, idhaa lunsan oo reer binu Israa'iil maahee. 25 Laakiin iyadu way u timid oo sujuudday, oo waxay tidhi, Sayidow, i caawi. 26 Wuxuu u jawaabay oo ku yidhi, Ma wanaagsana in carruurta kibistooda la qaado oo eeyaha loo tuuro. 27 Waxay tidhi, Waa run, Sayidow, laakiin weliba eeyahu waxay cunaan jajabka ka dhaca miiska sayidkooda. 28 Markaasaa Ciise u jawaabay oo ku yidhi, Naagtay, rumaysadkaagu waa weyn yahay ee ha kuu noqto sidaad doonaysid. Oo saacaddaasba gabadheedi waa bogsatay. 29 Markaasaa Ciise halkaas ka tegey, oo wuxuu u soo dhowaaday badda Galili, oo buurtuu fuulay oo halkaasuu fadhiistay. 30 Kolkaasaa waxaa u yimid dad fara badan oo wada kuwa curyaan ah iyo kuwa indha la' iyo kuwa carrab la' iyo kuwa addimmo la' iyo qaar badan oo kale, oo waxay iyaga dhigreen caghiisa agtooda, wuuna bogisiyeey. 31 Sidaas daraaddeed baa dadkiyaa yaabay goortay arkeen kuwii carrabka la'a oo hadlaya iyo kuwii lugaha la'aa oo bogsaday iyo kuwii curyaanka ahaa oo socda iyo kuwii indhaha la'aa oo wax arkaya, waxayna ammaaneen Ilaaha reer binu Israa'iil. 32 Markaasaa Ciise xertiisii u yeedhay oo ku yidhi, Dadka badan ayaa u nxaxriisanayaa, waayo, durba saddex maalmod ayay ila joogeey, oo waxay cunaanna ma haystaan. Dooni maayo inaan diro iyagoog sooman waaba intaas oo ay jidka ku itaal beelaane. 33 Xertiisii waxay ku yidhaahdeen, Innagoo meel cidla ah joogna, xaggee baynu ka helaynaa kibis intaas le'eeg in dad sida u badanu ka dhergaan? 34 Ciise ayaa ku yidhi Immisa kibsood baad hayaan? Waxay yidhaahdeen, Toddoba iyo waxoogaa kalluun yaryar ah. 35 Oo wuxuu dadkii badnaa ku amray inay dhulka fadhiistaan. 36 Markaasuu toddobadii kibsood iyo kallunkii soo qaaday, oo goortuu ku mahadnaqay ayuu kala jejebiyey oo xertiit siiyey, xertiina dadkii badnaa ayay siiyey. 37 Dhammaatood woy wada cuneen oo dhergeen, oo waxay soo ururiyeen toddoba dambiloood oo ka buuxa jajabkii hadhay. 38 Dadkii cunayna waxay ahaayeen afar kun oo rag ah oo aan naagaha iyo carruurta ku jirin. 39 Kolkuu dadkii badnaa diray dabadeed ayuu doonni fuulay, oo wuxuu galay soohdimaha Magadan.

16 Waxaa u yimid Farrisinttiin iyo Sadukiintti iyagoo jirrabaya, oo waxay ka baryeen inuu calaamo cirka ka tuso. 2 Wuxuu u jawaabay oo ku yidhi, Goortii ay makhrub tahay waxaad tidhaahdaan, Waxay noqonaysaa maalin wanaagsan, waayo, cirku waa guduudoon yahay. 3 Aroortiina waxaad tidhaahdaan, Maanta roob baa da'aaya, waayo, cirku waa guduudoon yahay, waana kicinsan yahay. Waxaa taqaaniin sida loo garto muuqashada cirka, laakiin ma kala garan kartaa calaamooinka wakhtiyada. 4 Waxaa calaamo doonaya qarni shareed oo sina leh, calaamose lama siin doono calaamadii Yoonis maahee. Markaasuu iska daayay iyaga oo ka tegey. 5 Markii xertiit dhanka kale timid, waxay illoobeen inay kibis sii qaataan. 6 Ciise ayaa ku yidhi, Iska eega oo iska jira khamiirkaa Farrisintti iyo Sadukiinta. 7 Markaasay isla wada hadleen oo isku yidhaahdeen, Sababtaasu waa kibistii aannan soo qaadan aawadeed. 8 Ciise oo gartay ayaa ku yidhi, Maxaad isula hadlaysaan, rumaysadyarayaalow? Ma kibista aydnan haysan aawadeed baa? 9 Miyaydhaan welii garan ama miyaydhaan xusuusnay shantii kibsood oo shantii kun cuntay, iyo intii dambiloood oo aad ka soo ururiseen? 10 Ama toddobadii kibsood oo aftaatii kun cuntay iyo intii dambiloood oo aad ka soo ururiseen? 11 Sidee baad u garan weydeen inaanahan kibis idinkala hadlayn? Iska jira khamiirkaa Farrisintti iyo Sadukiinta. 12 Markaasay garteen inaan ku lahayn, Iska jira khamiirkaa kibista, laakiin waxbaridda Farrisintti iyo Sadukiinta. 13 Ciise goortuun dhinacyada Kaysariya Filibos yimid ayuu xertiisii weyddiyey, oo wuxuu ku yidhi, Dadku yay ku sheegaan Wiilka Aadanaha? 14 Waxay yidhaahdeen, Qaar waxay yidhaahdaan, Yooxanaa Baabtiisa, qaarna Eliyas, qaar kalena waxay yidhaahdaan, Yeremyah, ama nebyiyada midkood. 15 Markaasuu wuxuu ku yidhi, Idinkuse yaad igu sheegtaan? 16 Simoon Butros ayaa u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, Wuxaad tahay Masiixa ah Wiilka Ilaaha nool. 17 Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Waad barakaysan tahay Simoon ina Yoonis, waayo, bini-aadmi tan kuuma muujin, laakiin Aabbahayga jannada ku jira ayaa kuu muuijjeey. 18 Anigu waxaan kugu leeyahay, Butros baad tahay, oo dhagaxan ayaa ka dul dhisan doonaa kiniisaddayyo, oo albaabbadii Haadees kama adkaan doonaa. (**Hades g86**) 19 Wuxaan ku siin doonaa furayaasha boqortooyada jannada, oo wax alla wixii aad dhulka ku xidho ayaa jannada ku xidhnaan doona, oo wax alla wixii aad dhulka ku furto ayaa jannada ku furnaana doona. 20 Markaasuu xertiit ku amray inaanay cidna u sheegin inuu Masiixa yahay. 21 Kolkaa dabadeed Ciise Masiix ayaa bilaabay inuu xertiisii u sheego inay waajib ugu tahay inuu Yeruuzaaleem tago, oo xanuu badan ka helo waayellada iyo wadaaddada sare iyo culimmada, oo la dilo, oo maalinta saddexaad la sara kiciyo. 22 Markaasaa Butros gees u waday oo bilaabay inuu canaanto, oo wuxuu ku yidhi, Ilaha ha kaa hayo, Sayidow, taasu weligaa kuuma noqon doonto. 23 Laakiin Butros ayuu u soo jeestay oo ku yidhi, Gadaal iga mar, Shayddaaan yahow. Waad i xumaynaysaaye, waayo, waxyaalaha Ilaah kama fikirtid, waxaaadse ke fikirtaa waxyaalaha dadka. 24 Markaasaa Ciise wuxuu xertiisii ku yidhi, Mid uun hadduu doonayo inuu iga daba yimaado, ha dayriyo doonistiisa, iskutallaabtiisana ha soo qaato oo ha i soo raaco. 25 Kan doonaya inuu naftiisa badbaadiyo, waa lumin doonaa, oo kan naftiisa u lumiya awaday wuu heli doonaa. 26 Waayo, nin maxay u taraysaa hadduu dunida oo dhan helo oo uu naftiisa lumijo? Ama nin muxuu u bixiyaa naftiisa beddelkeeda? 27 Waayo, Wiilka Aadanaha wuxuu ammaanta Aabbahiis kula iman doonaa malaa'igiiisa, markaasuu niin kasta ugu abaalgudi doonaa siduu falay. 28 Runtii waxaan idinku leeyahay, Kuwa halkan taagan qaarkood sinaba dhimasho uma dhadhamin doonaa ilaa ay arkaan Wiilka Aadanaha oo boqortooyadiisa ku imanaya.

17

Lix maal mood dabadeed Ciise wuxuu waday Butros iyo Yacquub iyo walaalkiis Yooxanaa, oo wuxuu keligood geeyey buur dheer. 2 Hortoodana ayuu ku beddelmay, wejigisuna sida qorraxda oo kale ayuu u dhalaalay, dharkiisuna sida nuurka oo kale ayuu u caddaaday. 3 Oo bal eeg, waxaa iyaga u muuqday Muuse iyo Eliyaas oo la hadlaya isaga. 4 Markaasaa Butros u jawaabay oo wuxuu Ciise ku yidhi, Sayidow, waxaa inoo wanaagsan inaynu halkan joogno. Haddaad doonayso saddex waab ayaan halkan ka dhisayaa, midadaan kuu dhisayaa, midna Muuse, midna Eliyaas. 5 Intuu weli hadlayay, daruur dhalaalaysa ayaahad hayay, oo cod baa daruurtaa ka soo baxay oo yidhi, Kanu waa Wiilkayga aan jeclahay oo aan ku faraxsanahay. Maqla isaga. 6 Xertiina goortay maqleen, ayay wejigooda u dhaceen, aad bayna u baqeen. 7 Markaasaa Ciise u yimid oo taabtay oo ku yidhi, Kaca, hana baqina. 8 Goortay indhaahooda kor u qaadeen, cidna ma ay arkin Ciise keliya maahee. 9 Markay burtaa ka soo degayeen, Ciise aaya amray oo wuxuu ku yidhi, Ninna ha u sheegina wixii aad aragteen intaan Wiilka Aadanahu kuwii dhintay ka soo sara kicin. 10 Xertiisi waxay weyddiyeen oo ku yidhaahdeen, Haddaba culimmadu maxay u yidhaahdeen, Eliyaas waa inuu horta yimaado? 11 Markaasuu u jawaabay oo ku yidhi, Waa run, Eliyaas waa imanayaa, oo wax walba ayuu soo celin doonaa. 12 Laakiin waxaan idinku leeyayahay, Eliyaas horuu u yimid, wayna garan waayeen, laakiin wax kasta oo ay doonayeen ayay ku sameeyeen isaga. Sidaas oo kalena Wiilka Aadanahu xanuu buu ka heli doonaa iyaga. 13 Markaasaa xertiisi garatay inuu kala hadlay Yooxanaa Baabitisa. 14 Goortay dadkii badnaa u yimaadeen, aaya nin u yimid isaga, oo intuu u jilba joogsaday ayuu ku yidhi, 15 Sayidow, wiilkayga u naxariiso, waayo, suuxdin buu qabaa oo aad buu u xanuunsadaa, oo marar badan wuxuu ku dhacaan dabka, marar badanna biyo, 16 oo waxaan u keenay xertaada, wayna bogsiin kari waayeen. 17 Ciise wuxuu u jawaabay oo ku yidhi, Qarni yahow rumaysadka daran oo madaxa adagu, ilaa goormaan idinla jiri doonaa, oo ilaa goormaan idin dulqaadan doonaa? Halkan iigu keena isaga. 18 Markaasaa Ciise canaantay, oo jinnigii waa ka baxay, saacaddaasnaa wiilkii waa bogсадай. 19 Markaas xertii aaya keli ahaan Ciise ugu timid oo ku tidhi, Annagu maxaannu u saari kari waynay? 20 Wuxuu ku yidhi, Waa rumaysadyaraantiinna aawadeed. Runtii waxaan idinku leeyayahay, Haddaad leedihiin rumaysad iniin khardal le'eg, waxaad burutan ku odhan doontaan, Halkan ka dhaqaaci oo halkaas tag, wayna dhaqaaci doontaa, oo waxba ma kari waayi doontaan. 21 Laakiin caynkan waxba kuma soo baxo tukasho iyo soon maahee. 22 Intay Galili ku warwareegayeen, Ciise aaya ku yidhi, Wiilka Aadanaha aaya dadka loo gacangelin doonaa. 23 Wayna dili doonaan, maalinta saddexaadna waa la sara kicin doonaa. Markaasay aad u calool xumaadeen. 24 Goortay Kafarna'um yimaadeen, waxaa Butros u yimid kuwii labada daraakmo qaadi jiray, oo waxay ku yidhaahdeen, Macallinkuun labadii daraakmo oo cashuurtu ahayd sow ma bixiy? 25 Wuxuu yidhi, Haah, wuu bixiyaa. Oo goortuu guriga galay Ciise aaya hadal hor mariyeey oo ku yidhi, Maxay kula tahay, Simeoonow? Boqorrada dhuulku yay ka qaadaan cashuurtu iyo baadda? Wilashooda ama shisheeyaha? 26 Goortuu yidhi, Shisheeyaha, Ciise aaya ku yidhi, Haddaba wilashu waa ka reebban yihiin. 27 Laakiin si aynan u xumayn iyaga, badda tag, oo jillaab ku tuur, oo kalluunka kolka hore soo baxa soo qaad, oo goortaad afkiisa furtid waxaad ka heli doontaa istater. Kaas qaad oo inooga bixi aniga iyo adigaba.

18

Saacaddaas aaya xertii u timid Ciise oo waxay ku yidhaahdeen, Yaa haddaba boqortooyada jannada ugu weyn? 2 Markaasuu wuxuu u yeedhay ilmo yar, oo dhexdooda ayuu joojiyey oo yidhi, 3 Runtii waxaan idinku leeyayahay, Haddaynahdnoo soejeesan oo aydnaha noqon sida carruu oo kale, boqortooyada jannada ma geli doontaa.

4 Ku alla kii haddaba isu hoosaysiyya sida ilmahan oo kale, kaas ayaa ugu weyn boqortooyada jannada, 5 oo ku alla kii magacaya ilmahan oo kale ku aqbalaa, wuu i aqbalaa. 6 Laakiin ku alla kii xumeeyaa yaryarkan i rumaystay midkood, waxaa u roon in dhagaxhiid luqunta looga lalmiyo oo badda mooleeda lagu hafifiyo. 7 Waa u hoog dunida xumaanta aawadeed! Xumaantu waa inay timaado, laakiin waa u hoog ninka ay xumaantu ka timaado. 8 Haddii gacantaadu ama cagaatuu ku xumayso, iska jar, oo iska tuur. Waxaa kuu wanaagsan inaad gacanla'aan iyo lugla'aan nolosha ku gashid intii adigoo laba gacmood iyo laba cagood leh lagugu tuuri laaha dabka weligiis ah. (aiōnios g166) 9 Haddii ishaaduna ku xumayso iska bixi oo iska tuur. Waxaa kuu wanaagsan inaad il keliya nolosha ku gashid intii adigoo laba indhood leh lagugu tuuri laaha jahannamada dabka ah. (Geenna g1067) 10 Iska jira inaydhanaan yaryarkan midkood quudhsan, waayo, waxaan idinku leeyayahay, Mar walba malaa'igahooda jannada ku jira aaya wejiga Aabbahayga jannada ku jira eegaya. 11 Waayo, Wiilka Aadanahu wuxuu u yimid inuu badbaadsho kii lumay. 12 Maxay idinla tahay, Nin hadduu tiro ido ah leeyayahay oo middood ay ka hallowdo, miyaanu sagaal iyo sagaashankii buuraha dushooda kaga tegin oo doonin ti halloway? 13 Oo hadday noqoto inuu helo, runtii waxaan idinku leeyayahay, taas aad buu ugu farxaan si uusan ugu farxin sagaal iyo sagaashankii aan hallaabbin. 14 Sidaas oo kale, ma aha doonista Aabbihinna jannada ku jira in yaryarkan midkood lumo. 15 Oo haddii walaalkaa kugu dembaabo, u tag oo caanaano, adiga iyo isaga keli ahaantiinna. Hadduu ku maqlo, walaalkaa waad soo ceshatay. 16 Laakiin hadduu ku maqli waayo, mid ama laba kale wado, si hadal walba loogu adkeeyo afka laba ama saddex markhaati. 17 Oo hadduu iyaga maqli waayo, dadka kiniisadda u sheeg, oo hadduu dadka kiniisadda maqli waayona, ha kuu ahaado sida qof aan Ilaah aaminin iyo cashuurqaade. 18 Runtii waxaan idinku leeyayahay, Wax alla wixii aad dhuulka ku xidhaan ayaah jannada ku xidhnaan doona, oo wax alla wixii aad dhuulka ku furtaan ayaah jannada ku furnaan doona. 19 Weliba waxaan idinku leeyayahay, Haddii laba idinku mid ahu dhuulka ku heshiyaan wax kastoo ay baryaan, way uga noqon doontaa xaggaa Aabbahayga jannada ku jira. 20 Waayo, meeshii laba ama saddex qof ay magacaya isugu soo ururaan, halkaas anigu dhexdoodaan joogaa. 21 Markaas Butros aaya u yimid oo ku yidhi, Sayidow, immisa goor baan cafiyya walaalkay hadduu iigu dembaabo? Ma ilaa toddoba goor baa? 22 Ciise aaya ku yidhi, Kugu odhan maayo, ilaa toddoba goor, laakiin, ilaa toddobaatan goor oo toddoba ah. 23 Sidaas darteed boqortooyada jannada waxaa loo ekaysiyyaa nin boqor ah oo doonayay inuu addoommadiisa ka xisaab qaato. 24 Goortuu bilaabay inuu xisaab qaato waxaa loo keenay nin tobani kun oo talanti uu ku laaha. 25 Laakiin wuxuu ku bixiyo ma uu haysan. Markaasaa sayidkii wuxuu ku amray in la ibiyo isaga iyo naagiisa iyo carruutiisa iyo wuxuu lahaa oo dhan, oo lagu bixiyo. 26 Addoonkii haddaba wuu dhacay, oo intuu sujuuday, ayuu wuxuu ku yidhi, li dulqaado, anna waan wada bixin doonaaye. 27 Markaasaa addoonkaas sayidkii u naxariistay, wuu sii daayay, oo amaahdi wuu u dhaafay. 28 Laakiin addoonkaas aaya baxay oo helay mid ka mid ah addoommadii uu la shaqayn jiray, kii uu ku lahaa boqol dinar. Wuu qabtay oo intuu ceejiyey ayuu ku yidhi, Bixi waxa lagugu leeyayahay. 29 Addoonkii uu la shaqayn jiray aayaah haddaba caghiisii isku riday oo baryay, oo ku yidhi, li dulqaado, anna waan bixin doonaaye. 30 Isaguse ma uu doonayn, laakiin wuu baxay oo xabsiga ku tuuray ilaa uu bixiyo wixii lagu lahaa. 31 Haddaba kuwii la shaqayn jiray, goortay arkeen wixii dhacay, aad bay u calool xumaadeen, oo intay sayidkooda u yimaadeen, ayay u sheegeen wixii dhacay oo dhan. 32 Markaasaa sayidkii u yeedhay oo ku yidhi, Addoon yahow sharkaluhi! Wuxaan kugu lahaa oo dhan waan kuu dhaafay, waayo, waad i bariday. 33

Miyaanad lahayn inaad kii kula shaqayn jiray u naxariisatid sidaan anigu kuugu naxariistay? **34** Markaasaa sayidkiisu cadhooday oo u dhibay kuwa dadka sileyaa laa uu bixiyi wixii lagu lahaa oo dhan. **35** Sidaas oo kalena ayaa Aabbahayga jannada ku jiraa idinku samayn doonaa, haddaan midkiin waliba qalbiga ka cafiiyin walaalkiis.

19 Waxaa dhacay in, goortuu Ciise hadalladan dhammeyey, uu Galli ka tegey, oo wuxuu yimid soohdmimaha Yahuudiya, oo Webi Urdun ka shisheeyaa. **2** Wawaanaa soo raacay dad u badan, oo halkaas ayuu ku bogsiiyey iyaga. **3** Markaasaa Farrisintti u timid, iyagoo jirrabaya, oo waxay ku yidhaahdeen, Ma xalaal baa in nin sabab kasta naagtiiisa ku furo? **4** Wuxuu u jawaabay oo ku yidhi, Miyaydhnaan akhriyin, Kii bilowgi uumay iyaga wuxuu ka dhigay lab iyo dhaddig, **5** oo wuxuu yidhi, Sababtaas aawadeed nin wuxuu ka tegayaa aabbhiisi iyo hooyadiis, wuxuuna la joogayaa naagtiiisa, oo labaduba waxay nogonayaan isku jidh? **6** Sidaa darteed haatan iyagu laba ma aha, laakiin waa isku jidh. Haddaba wixii llaah isku xidhay, ninna yaanu kala furin. **7** Markaasay waxay ku yidhaahdeen, Haddaba Muuse muxuu u amray in warqaddii furniinta iyada la siyo oo la furo? **8** Wuxuu ku yidhi, Maxaa yeelay, Muuse wuxuu idinku fasaxay inaad naagihiinna furtaan qalbi engegnaantiina aawadeed, laakiin bilowgi sidaas ma ay ahayn. **9** Wawaan idinku leeyahay, Ku alla kii naagtiiisa ku fura wax aan sino ahayn, oo mid kale guursadaa, wuu sinaystaa. Oo kii guursada tii la furay wuu sinaystaa. **10** Xertiisii waxay ku yidhaahdeen, Haddii nin xaalkiisu sidan yahay xagga naagtiiisa, in la guursadaama ma wanaagsana. **11** Laakiin wuxuu ku yidhi, Dadka oo dhammu ereyan ma wada aqbali karaan, kuwii la siiyey mooyaane. **12** Waayo, waxaa jira bohommo sidaas kaga dhashay uurkii hooyadood, oo waxaa jira bohommo isaga dhigay bohommo boqortooyada jannada aawadeed. Kii hadalkan aqbali karaa, ha aqbal. **13** Markaasaa ilmo yaryar loo keenay inuu gacmihiisa saaro oo uu u duceeyo, laakiin xertii ayaa canaanatay. **14** Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, Ilmaha daaya oo ha u diidina inay ii yimaadaan, waayo, kuwan oo kale ayaa ka mid ah boqortooyada jannada. **15** Gacmihiisa ayuu saaray iyaga, markaasuu meeshaas ka tegey. **16** Oo mid baa intuu yimid ku yidhi, Macallin wanaagsanow, maxaa wanaagsan oo aan sameeyaa inaan nolosha weligeed ah helo? (**aiōnios g166**) **17** Wuxuu ku yidhi, Maxaad wax iiga weyddiinaysaa wanaaggaa? Waxaa jira mid wanaagsan. Haddaad doonaysid inaad nolosha gashid, qaynuunnada dhawr. **18** Wuxuu ku yidhi, Kuwee? Ciise ayaa ku yidhi, Waa inaanad qudh gooyn, Waa inaanad sinaysan, Wan inaanad wax xadin, Waa inaanad marag been ah furin. **19** Aabbahaa iyo hooyadaa maamuus, oo Waa inaad deriskaaga u jeclataas sidaad naftada u jeceshahay. **20** Ninkii dhallinyarada ahaa ayaa ku yidhi, Kuwaas oo dhan ayaan dhawray. Maxaa weli ii dhiman? **21** Ciise ayaa ku yidhi, Haddaad doonaysid inaad samaatid, tag oo iibi waxaad haystatid, oo masaakiinta sii, oo waxaad jannada ku lahaan doontaa maa; ee kaalay oo i soo raa. **22** Ninkii dhallinyarada ahaa goortuu hadalkaas maqlay ayuu baxay isagoo calool xun, waayo, wuxuu ahaa mid waxyalo badan leh. **23** Markaasaa Ciise wuxuu xertiisii ku yidhi, Runtii waxaan idinku leeyahay, Nin hodan ah inuu boqortooyada jannada galoo waa ku adag tahay. **24** Haddana waxaan idinku leeyahay, Nin hodan ah inuu boqortooyada llaah galoo waxaa ka hawl yar in awr irbad daloolkeed ka duso. **25** Xertii goortay maqleen aad bay u yaabeen, oo waxay ku yidhaahdeen, Haddaba yaa badbaadi kara? **26** Ciise intuu eegay ayuu ku yidhi, Waxana uma suurtoobaan dadka, laakiin wax waluba waa u suurtoobaan llaah. **27** Markaa Butros ayaa u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, Annagu wax walba waannu ka soo wada tagney, waana ku raacnay. Maxaanu haddaba heli doonaa? **28** Ciise ayaa ku yidhi, Runtii waxaan idinku leeyahay, Kuwiinna i soo raacay, wakhtiga

cusboonaysiinta, goortii Wiilka Aadanahu carshiga ammaantiisa ku fadhiisto, idinkuna waxaad ku fadhiisan doontaan laba iyo tobani carshi, idinkoo xukumaya laba-iyoo-tobanka qolo oo Israa'iil. **29** Oo mid walba oo ka tegey guryo, ama walaalo, ama aabbe, ama hooyo, ama carruur, ama beero, magacayga aawadiis, wuxuu heli doonaa boqol laab, oo wuxuu dhaxli doonaa nolosha weligeed ah. (**aiōnios g166**) **30** Kuwa badan oo hore waa dambayn doonaan, kuwa dambena waa horrayn doonaan.

20 Boqortooyada jannada waxay u eg tahay nin oday reer u ah oo aroortii hore baxay inuu shaqaalaayaal u kireeyo beertiisa canabka ah. **2** Oo goortuu shaqaalaayaal maalintii kula heshiiyey dinar, ayuu beertiisi canabka ahayd u diray iyagi. **3** Oo saacaddii saddexaad ayuu baxay, oo wuxuu arkay qaar kale oo suuqa shuqulla'an la taagtaagan, **4** oo wuxuu kuwaas ku yidhi, Idinkuna beerta canabka ah taga oo wixii xaq ah aayaan idin siin doonaa. Wayna tageen. **5** Haddana saacaddii liixaad iyo saacaddii sagaalaad wuu baxay oo sidaas oo kale ayuu sameeyey. **6** Saacaddii koob iyo tobnaad intuu baxay wuxuu arkay qaar kale oo taagtaagan, oo wuxuu ku yidhi, Maxaad maalintii oo dhan halkan shuqulla'an ula taagtaagan tiihin? **7** Waxay ku yidhaahdeen Maxaa yeelay, cidna nama kiraysan. Wuxuu ku yidhi, Idinkuna beerta canabka ah taga. **8** Goortii makhrubki la gaadhey, sayidki beerti canabka ahayd ayaa wakiikii yidhi, Shaqaalaayaasha u yeedh oo mushahaaradooda sii, oo waxaad ka bilowdaa kuwii ugu dambeeyey ilaa kuwii ugu horreeyey. **9** Goortay yimaadeen, kuwii saacaddii koob iyo tobnaad baxay, waxay wada heleen dinara dinara. **10** Kuwii hore goortay yimaadeen waxay u malaynayeen inay wax ka badan helayaan, iyaguna sidaas oo kale dinara dinara bay heleen. **11** Oo intay qaadanayene ayay odaygii reerka ku gunuunaceen, **12** oo waxay ku yidhaahdeen, Kuwan dambeeyey waxay shaqeeyeen saacad keliya, oo waad nagala mid dhigay annagoo sidnay shaqadii cuslayd ee maalinta iyo kulaylkii. **13** Laakiin wuu u jawaabay oo midkood ku yidhi, Saaxibow, xumaan kuguma aan samayn. Sow dinara igulama heshiin? **14** Wawaaga qaado oo tag. Wawaan doonayaa inaan kan ugu dambeeyaa siiyi intaan ku siiyey oo kale. **15** Miyaynan igu hagaagsanayn inaan waxayga ku sameeyo wixii aan doonayo? Ma waxaase ishaadu u xun tahay wanaagsanaantyada aawadeed? **16** Sidaasay kuwa dambe u horrayn doonaan, kuwa horena u dambayn doonaan. Waayo, kuwo badan baa loo yeedhay, laakiin kuwo yar baa la doortay. **17** Intuu Ciise Yerusaalem ku socday, laba-iyoo-tobankii ayuu keli ahaantood waday, oo intay jidka ku socdeen ayuu ku yidhi, **18** Waxaynu ku soconnaa Yerusaalem. Wiilka Aadanahana waxaa loo dhiihi doonaa wadaaddada sare iyo culimmada; oo waxay ku xukumi doonaa dhimasho. **19** Waxayna u dhiihi doonaa dadka aan Yuhuudda ahayn inay ku kajamaan oo karbaashaan oo iskulallaabta ku qodbaan. Maalinta saddexaadna waa la sara kicin doonaa. **20** Markaasaa waxaa u timid wiilashii Sebedi hooyadood iydoo wadata wiilasheedii, wayna u sujuudday oo wax ka bariday. **21** Wuxuu ku yidhi, Maxaad doonaysaa? Waxay ku tidhi, Amar in labadayan wii midigtaada, midna bidixdaada, boqortooyadaada ka fadhiistaan. **22** Laakiin Ciise ayaa u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, Garan maysaan waxaad weyddiisanaysaan. Ma karaysaan inaad ka cabtaan koobka aan ku dhowahay inaan ka cabbo, iyo in laydinku baabtiiso baabtiiska laygu baabtiisay? Waxay ku yidhaahdeen, Waannu karaynaa. **23** Wuxuu ku yidhi, Runtii koobkayga waad ka cabbi doontaan, oo baabtiiska laygu baabtiisay waa laydinku baabtiisi doonaa, laakiin inaad midigtayda iyo bidixdayda fadhiisataan anigu malifi inaan idin siyyi, laakiin waxaa la siin doonaa kuwa Aabbahay u diyaargareeyey. **24** Tobankii goortay taas maqleen ayay labadii walaalaha ahayd u

cadhoodeen. **25** Laakiin Ciise aaya u yeedhay oo ku yidhi, Idinku waad garanaysaan in quruumaha madaxdoodu ay u taliyaan, oo kuwooda u waaweynna ay xukun ku leeyihiin. **26** Laakiin sidaasu dhexdiinna ahaan mayo, laakiin ku alla kii doonaya inuu dhexdiinna u weynado, midiidinkinna waa inuu ahaado, **27** oo ku alla kii doonaya inuu idii horreeyo, addoonkiinna waa inuu ahaado, **28** sida Wiilka Aadanahu uusan ugu iman in loo adeego laakiin inuu adeego iyo inuu naftiisa dad badan furashadooda bixiyo. **29** Kolkay Yerixoo ka tegayeen waxaa raacay dad aad u badan. **30** Oo laba nin oo indha la' aaya jidka ag fadhiyey, oo goortay maqleem in Ciise ag marayo ayay qayliyeen iyagoo leh, Sayidow, ina Daa'uudow, noo naxariiso. **31** Dadkii badnaa aaya canaantay si ay u aamusaa, laakiin si ka badan ayay u qayliyeen iyagoo leh, Sayidow, ina Daa'uudow, noo naxariiso. **32** Markaasaa Ciise joogsaday, oo intuu u yeedhay ayuu ku yidhi, Maxaad doonaysaan inaan idii sameeyo? **33** Waxay ku yidhaahdeen, Sayidow, in indhuu noo furmaan ayaannu doonaynaa. **34** Ciise intuu u naxariistay ayuu indhahooda taabtay oo kolkiiba wax bay arkeen, wayna raaceen.

21 Goortay Yeruuzaaleem ku soo dhowaadeen oo ay Beytaage galeen ilaa Buur Saytuu, markaasaa Ciise laba xer ah diray, **2** oo wuxuu ku yidhi, Tuulada idinka soo hor jeedda taga, oo kolkiiba wawaad ka helaysaan dameer xidhan iyo qayl la jooga. Soo fura oo ii keena, **3** oo haddii nin wax idinku yidhaahdo, wawaad ku tidhaahdaan, Sayidkaa u baahan, oo kolkiiba wuu soo diri doonaa. **4** Waxanu waa dhaceen in la arko wixii nebiga lagaga dhex hadlay markuu yidhi, **5** Gabadha Siyoon u sheega, Bal eeg, boqorkaagu waa kuu imanayaa, Isagoo qalbi qabow, oo dameer fuushan lyo qayl dameereed. **6** Markaasaa xertii tagtay, oo sida Ciise ku amray ayay yeeleen. **7** Dameertii iyo qaylkii ayay keeneen, oo dharkoodii bay dusha ka saareen, wuuna ku fadhiistay. **8** Dadka badidooda ayaa dharkoodii jidka ku oglay, qaar kalena laamo ayay geedaha ka soo jareen oo jidka ku googleen. **9** Dadkii badnaa oo hor socday iyo kuwii daba socday waxay ku qayliyeen, Hoosanna ha u jirto ina Daa'uud. Waxaa barakaysan kan Rabbiga magiciiska ku imanaya, Hoosanna ha ku jirto meelaha ugu sarreeya. **10** Oo goortuu Yeruuzaaleem galay, magaalada oo dhan waa kacsanayd, iyagoo leh, Kanu yuu yahay? **11** Dadkii badnaa ayaa yidhi, Kanu waa nebiga Ciise la yidhaahdo oo ka yimid Naasared tii Galili. **12** Ciise wuxuu galay macbudka llaah oo ka eryay kulli kuwii macbudka wax ku iibinayay iyo kuwii wax ka iibsanayay, oo wuxuuna rogay miisaskii kuwii lacagta bedbeddelayay iyo kursiyadii kuwii qolloleyaha iibinayay. **13** Wuxuuna ku yidhi, Waa qoran tahay, Gurigayga waxaa loogu yeedhi doonaa guriga tukashada, laakiin waxaaad ka dhigaysaan god tuugo. **14** Waxaana macbudka ugu yimid kuwa indha la' iyo kuwa luga la'; wuuna bogsiiyey. **15** Laakiin wadaaddada sare iyo culimmuud goortay arkeen waxyaalaha yaabka leh oo uu suubbiyeey iyo carruuta macbudka ka qaylinaysa, iyagoo leh, Hoosanna ha u jirto ina Daa'uud, way cadhoodeen **16** oo ku yidhaahdeen, Ma maqlaysaa kuwanu waxay leeyihiin? Ciise aaya ku yidhi, Haah, miyadnaan weligiin akhriyin, Ammaanta waxaad ku hagaajisay afka ilmaha yaryar iyo caanoonuugga? **17** Markaasuu ka tegey iyaga oo magaaladii ka baxay ilaa Beytaniya, oo halkaasuu ku hoyday. **18** Aroortii goortuu magaaladii ku soo noqonayay, wuu gaajaysnaa. **19** Oo wuxuu arkay geed berde ah oo jidka ku aq yaal, kolkaasuu u yimid, waxbana kama uu helin, caleemo keliya maahee. Oo wuxuu ku yidhi, Hadda dabadeed weligaa midho yaanay kaa bixin, oo kolkiiba geedkii berdha ahaa waa engegay. (aión g165)

20 Xertii goortay arkeen way yaabeen oo waxay ku yidhaahdeen, Geedkii berdha ahaa sidee buu kolkiiba u engegay? **21** Ciise aaya u jawaabay oo ku yidhi, Runtii waxaan idinku leeyahay, Haddaad

rumaysan tiihi oo aydnaan shakiyin, wixii geedkii berdha ahaa ku dhacay oo keliya ma aad samayn doontaan, laakiin weliba haddaad burunt ku tidhaahdaan, Ruq, baddana isku tuur, way noqonaysaa. **22** Oo wax kasta oo aad tukasho ku baridaan idinkoo rumaysan waad heli doontaan. **23** Oo goortuu macbudkii galay, intuu wax baray waxaa u yimid wadaaddadii sare iyo waayeelladii dadka, oo waxay ku yidhaahdeen, Amarkee baad waxan ku samaysaa? Oo yaa amarkan ku siiyey? **24** Ciise aaya u jawaabay oo ku yidhi, Aniguna hal baan idin weyddiinayaa. Haddaad taas ii sheegtaan, aniguna waan idii sheegi doonaa amarka aan waxan ku sameeyo. **25** Baabtiiskii Yooxanaa xaggee buu ka yimid? Ma wuxuu ka yimid xagga jannada mise dadka? Dhexdooda ayay iskala hadleen iyagoo leh, Haddaynu nidhaahno, Xagga jannada, wuxuu inagu odhanayaa, Haddaba maxaad u rumaysan weydeen? **26** Laakiin haddii aynu nidhaahno, Xagga dadka, dadka badan ayaynu ka baqaynaa, waayo, Yooxanaa sida nebi oo kale ayay kulli u haystaan. **27** Markaasay Ciise u jawaabeen oo ku yidhaahdeen, Garan mayno. Isaguna wuxuu ku yidhi, Aniguna idii sheegi maayo amarka aan waxan ku sameeyo. **28** Maxay idinla tahay? Nin baa laba wii lahaa. Wuxuu u yimid kii hore oo ku yidhi, Wiilkaygiyow, aad beerta canabka ah oo maanta ka shaqee. **29** Wuxuu u jawaabay oo ku yidhi, Dooni maayo, laakiin kolkaas dabadeed ayuu isqoomameeyey oo aaday. **30** Markaasuu wuxuu u yimid kii labaad, oo sidii oo kale ku yidhi. Isaguna wuxuu u jawaabay oo ku yidhi, Waa yahay, waan tegayaa, sayidow, laakiin ma uu tegin. **31** Kee baa labadoodii doonistii aabbihiis yeelay? Waxay yidhaahdeen, Kii hore. Ciise aaya ku yidhi, Runtii waxaan idinku leeyahay, Cashuurqaadayaasha iyo dhillooyinka ayaa idinka hor gelii doona boqortooyada llaah. **32** Waayo, Yooxanaa wuxuu idinku yimid jidka xaqnimada ah, oo waad rumaysan weydeen isaga, laakiin cashuurqaadayaashii iyo dhilloyinkii ayaa rumaystay isaga. Idinkuna goortaad aragteen dabadeed iskama aydhaaan qoomamayn si aad u rumaysataan. **33** Maqla masaal kale. Waxaa jiri jiray nin oday reer u ah, oo beer canab ah beertay, oo ood ku heeraaray, dabadeedna god macsareed ka dhex qoday, oo munaarad ka dhisay, oo niman beerrey ah u kiraystay, oo dal kale tegey. **34** Oo goortii xilligii midhuhu soo dhowaaday ayuu addoommadiisi u soo diray beerreydii inay midhihiisi u soo qaadaan. **35** Markaasaa beerreydii addoommadiisi qabatay, mid way garaaceen, mid kalena way dileen, mid kalena way dhagxiyeen. **36** Haddana wuxuu diray addoommo kale oo kuwii hore ka badan, iyagiina sidaas oo kalay ku sameeyeen. **37** Laakiin dabadeed wuxuu u soo diray wiilkii isagoo leh, Wiilkayga way maamuusi doonaan. **38** Laakiin beerreydii goortay wiilkii arkeen, waxay isku yidhaahdeen, Kanu waa kii dhaxalka lahaa, kaalaya aan dilnee oo dhaxalkiisa aynu qaadannee. **39** Way qabteen oo beertii canabka ahayd dibaddeeda ku tuureen, wayna dileen. **40** Haddaba saydkii beerta canabka ah goortuu yimaado, muxuu beerreydaas ku samayn doonaa? **41** Waxay ku yidhaahdeen, Nimankaas belaaayaada ah si baas buu u baabbiin doonaa; beerta canabka ahna wuxuu u kiraysan doonaa beerrey kale, kuwa isaga siin doona midhihiisa xilligooda. **42** Markaasaa Ciise ku yidhi iyaga, Miyaanaydin weligiin Qorninka ka akhriyin, Dhagaxii kuwa wax dhisaa ay diideen, Wuxuu noqday madaxa rukunka. Tanu xagga Rabbiga bay ka timid, Oo waa ku yaab indhahayaga? **43** Sidaa darteed waxaan idinku leeyahay, Boqortooyada llaah waa laydinka qaadi doonaa, oo waxaa la siin doonaa dad midhihiib boqortooyada bixiya. **44** Oo kan dhagaxan ku dhaca, wuu jejebi doonaa, oo kan uu ku dhaco, wuu burburin doonaa. **45** Wadaaddadii sare iyo Farrisintii goortay masaalladiisii maqleem waxay garteen inuu iyagu ka hadlay. **46** Goortay dooneen inay qabtaan ayay dadkii badnaa ka baqeen, waayo, waxay u haysteen nebi.

Ciise ayaa u jawaabay oo mar kale masaallo kula hadlay, oo wuxuu yidhi, **2** Boqortooyada jannada waxay la mid tahay sidii boqor wiiliisa aroos u dhigay. **3** Addoommadiisi ayuu u diray inay u yeedhaan kuwa arooska loogu yeedhay, mana ay doonayn inay yimaadaan. **4** Haddana addoommo kale ayuu diray oo wuxuu ku yidhi, Kuwii loo yeedhay waxaad ku tidhaahdaan, Bal eega, cuntadaydii waan diyaargareeyey, dibiyadaydii iyo neefafkaygii buurbuurnaanaa waa la qalay, wax walubana waa diyar, ee arooska kaalaya. **5** Laakiin way fudaysteen, oo iska tageen, mid beertiisu aaday, mid kalena wuxuu aaday baayacムushtariqisi. **6** Kuwii kalena addoommadiisi ayay qabteen, wayna caayeen oo dileen. **7** Laakiin boqorkii markuu maqlay wuu cadhooday, oo askartiisi buu u diray oo baabbi'iyeey kuwaasoo dhiig qabay, magaaladoodiina wuu gubay. **8** Markaasuu addoommadiisi ku yidhi, Arooskii waa diyaar, kuwii loo yeedhayse ma ay istaahilin. **9** Haddaba taga meesha jidodka ku kala leexdaan, oo in alla intaad heshaan arooska ugu yeedha. **10** Markaasaa addoommadaas jidatkay u baxeen, oo ay soo ururiyen kuwii ay heleen oo dhan, kuwii sharka laaha iyo kuwii wanaagsanaaba; gurigii arooskana waxaxa laga buuxiyey marti. **11** Laakiin boqorkii kolkuu soo galay inuu martida eego, wuxuu meesha ku arkay nii aan dharkii arooska qabin, **12** oo wuxuu ku yidhi, Saaxibow, sidee baad halkan u soo gashay adigoo aan dharkii arooska qabin? Wuuna iska aamusay. **13** Markaasaa boqorkii wuxuu midiidiyadii ku yidhi, Lugaha iyo gacmaha ka xidha, oo gudcurka dibadda ah ku tuura; halkaas waxaa jiri doonta barooro iyo ilko jirriqsii. **14** Waayo, kuwo badan baa loo yeedhay, laakiin kuwo yar baa la doortay. **15** Markaasaa Farrisintti baxeen, oo waxay ka wada hadleen si ay hadalkiisa ugu qabtaan. **16** Waxay xertoodii ula soo direen Herodosiinta, oo waxay ku yidhaahdeen, Macallimow, waannu og nahay inaad run tahay, oo aad dadka jidka Ilaah run ku bartid, oo aanad ninna u eexan, waayo, dadka wejigooda ma eegtid. **17** Haddaba noo sheeg waxay kula tahay, Ma xalaal baa in cashuur Kaysar la siyyo ama inaan la siin? **18** Laakiin Ciise ayaa sharkoodii gartay, oo wuxuu ku yidhi, Maxaad II jirrabyasaan, labawejilayaal yahow? **19** I tusa lacagta cashuurtu. Kolkaasay ut keeneen dinara. **20** Wuxuu ku yidhi, Yaa leh masawirkiran iyo qorniinkan? **21** Waxay ku yidhaahdeen, Kaysar baa leh. Markaasuu ku yidhi, Haddaba Kaysar siyya wixii Kaysar leeyahay, Ilaahna siyya wixii Ilaah leeyahay. **22** Oo goortay taas maqleem, way yaabeen, wayna iska daayeen oo ka tageen. **23** Maalintaas waxaa u yimid Sadukiin kuwii odhan jiray, Sarakicidda kuwii dhintay ma jirto. Oo waxay weyddiyeen, **24** oo ku yidhaahdeen, Macallimow, Muuse wuxuu yidhi, Haddii nin dhinto isagoo aan carruur lahayn, walaalkiis waa inuu naagtiiisa dumaalo oo uu carruur walaalkiis u dhalo. **25** Waxaa nala jiray toddoba walaalo ah. Kii ugu horreeyey ayaa guursaday, wuuna dhintay, dhalha ma lahayn, wuxuu naagtiiisa uga tegey walaalkiis. **26** Sidaas oo kalaan ku dhacday kii labaad, iyo kii saddexaad ilaa kii toddobaad. **27** Markay wada dhinteen dabadeed naagtinaa waa dhimatay. **28** Haddaba wakhtiga sarakicidda kuwii dhintay toddoboododii kkee bay naagtiiisa ahaan doontaa? Waayo, kulligood way wada guursadeen iyada. **29** Laakiin Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Waad qaldan tihii oo garan maysaan Qorniinka iyo xoogga Ilaah. **30** Waayo, wakhtiga sarakicidda kuwii dhintay, dlayskuma guursado, guurna layskuma siyyo, laakiin waxay yihiin sida malaa'igaha Ilaah oo jannada ku jira. **31** Laakiin xagga sarakicidda kuwii dhintay miyaydaan akhriiyin wixii Ilaah idinkula hadlay, markuu yidhi, **32** Anigu waxaan ahay Ilaaha Ibraahim iyo Ilaaha Isxaq iyo Ilaaha Yacquub? Isagu ma aha Ilaaha kuwa dhintay, laakiin waa Ilaaha kuwa nool. **33** Dadki badnaa goortay taas maqleem ayay waxbariddiisi ka yaabeen. **34** Laakiin Farrisintti goortay may maqleem inuu Sadukiintii aamusiyyey ayay isu yimaadeen. **35** Oo midkood oo

sharciga yaqaan ayaa wax weyddiyeey, isagoo jirrabaya, oo wuxuu ku yidhi, **36** Macallimow, qaynuunkeet baa sharciga uga weyn? **37** Kolkaasuu ku yidhi isaga, Waa inaad Rabbiga Ilaahaaga ah ka jeclaataa qalbigaaga oo dhan iyo naftaada oo dhan iyo caqligaaga oo dhan. **38** Kanu waa qaynuunka ugu weyn oo ugu horreeye. **39** Ku labaad oo u ekina waa kan. Waa inaad deriskaaga u jeclaataa sida naftaada. **40** Sharcigii oo dhan iyo nebiyadiiba waxay sudhan yihiin labadan qaynuun. **41** Kolki Farrisintti isu yimaadeen ayaa Ciise wax weyddiyeey, **42** oo wuxuu ku yidhi, Yuu idinla yahay Masiixu? Waa ina ayo? Kolkaasay ku yidhaahdeen, Waa ina Daa'uud. **43** Wuxuu ku yidhi, Haddaba Daa'uud sidee buu Ruuxa ugaga yeedhay Rabbi? isagoo leh, **44** Rabbigu wuxuu Saydkayga ku yidhi, Midigtayda fadhiiso, Ilaa aan cadaawayashaada cagahaaga hoostooda geliyo. **45** Haddaba Daa'uud hadduu ugu yeedhay isaga Sayid, sidee buu wiiliisa u yahay? **46** Ninna hadal uguma jawaabi karin, oo maalintaas dabadeed ninna kuma dhicin inuu mar dambe wax weyddiyo.

23 Dabadeed Ciise ayaa dadki badnaa iyo xertiisi la hadlay, **2** oo wuxuu ku yidhi, Culimmada iyo Farrisintti waxay ku fadhiistaan kursiga Muuse. **3** Haddaba wax walba oo ay idii sheegaan inaad dhawrtaan, dhawra oo yeela, laakiin siday sameeyaan ha samaynina, waayo, wax bay yidhaahdaan, mana sameeyaan. **4** Waxay isku xidhxidhaan culaabo culculus oo waxay saaraan dadka garbihiisa, laakiin iyagu dooni maayaan inay fartooda ku dhaqaajiyaa. **5** Laakiin shuqulkooda oo dhan waxay u sameeyaan in dadku arko, waayo, xirsiyadooda way ballaadhiyaan, oo faraqa dharkoodana way weyneeyaan; **6** waxay jecel yihiin meelaha hore oo diyaafadaha, iyo kursiyada hore oo sunagogyada, **7** iyo salaanta suuqa, iyo in dadku ugu yeedhaan, Macallin. **8** Laakiin yaan laydiinku yeedhin, Macallin, waayo, mid baa macallinkiinna ah, idinkuna kulli walaalo baad tiihiin. **9** Ninna dhulka ha ugu yeedhina aabbe, waayo, mid baa Aabbihiin ah, kaasuu waa kan jannada ku jira. **10** Yaan laydiinku yeedhin sayiddo, waayo, mid baa sayidkiinna ah, kaasu waa Masiixa. **11** Laakiin kan idinku weyn waa inuu ahaado midiidinkinna. **12** Oo ku alla kii isa sarraysiyya waa la hoosaysiin doonaa, oo ku alla kii is-hoosaysiyya waa la sarraysiin doonaa. **13** Laakiin waa idiin hoog, culimmo iyo Farrisinti yahay oo labawejilayaasha ahu, waayo, boqortooyada jannada ayaad dadka ka xidhaan, maxaa yeelay, idinku ma gashaan, oo kuwa gelyayana uma deysaan inay galaan. **14** Waa idiin hoog, culimmo iyo Farrisinti yahay, labawejilayaasha ahu, waayo, waxaad laasataan guryaha carmallada, oo tukashoojin dhaadheer ayaad istusid u tukataan, sidaa darteed waxaad heli doontaan xisaab aad u daran. **15** Waa idiin hoog, culimmo iyo Farrisinti yahay, labawejilayaasha ahu, waayo, badda iyo dhulka waxaad u wareegtaan inaad mid soo hadaysaan, oo kolkuu sidaas noqdo, waxaaqad ka dhigtaan wiilka jahannamada laba kol in idinka badan idinka. (**Geenna g1067**) **16** Waa idiin hoog, hoggaamiyayaa yahow indhaha la'u oo leh, Ku alla kii macbudka ku dhaarta, waxba ma aha, laakiin ku alla kii dhahabki macbudka ku dhaarta, wuxuu ku dhaartay waa lagu leeyahay. **17** Dogonno yahow indhaha la'u, kee baa weyn, dhahabka iyo macbudka dhahabka quduus ka dhiga? **18** Oo weliba waxaad leedihiin, Ku alla kii meesha allabariga ku dhaarta waxba ma aha, laakiin ku alla kii dhaarta hadiyadda dul saaran, wuxuu ku dhaartay waa lagu leeyahay. **19** Indhoolayaal yahow, haddaba kee baa weyn, hadiyadda iyo meesha allabariga oo hadiyadda quduus ka dhiga? **20** Haddaba kan meesha allabariga ku dhaarta, wuxuu ku dhaartaa iyada iyo wixii dul saaran oo dhanba. **21** Oo kii macbudka ku dhaartaa, wuxuu ku dhaartaa isaga iyo kan dhex degganba. **22** Oo kii jannada ku dhaartaana, wuxuu ku dhaartaa carshiga Ilaah iyo kan ku dul fadhiyaba. **23** Waa idiin hoog, culimmo iyo Farrisinti yahay, labawejilayaasha ahu, waayo, reexanta iyo kabsarta iyo kamuunta

toban meelood ayaad meel ka bixisaan, oo waxaad dhaafteen wixii sharciga ugu cuslaa, waxaa weeye xukunka iyo naxariista iyo iimaanka. Waaqad lahaydeen inaad waxan samaysaan oo aydhaan kuwa kale dhaafin. **24** Hoggaamiyayaal yahow indhaha la'u oo kaneecada iska miira oo awrka liqa. **25** Waa idii hoog, culimmo iyo Farrisiiyahay, labawejjilaayaasha ahu, waayo, koobka iyo saxanka dushaad ka nadiiisaan, laakiin gudaha waxaa ka buuxa dulun iyo damacbadnaan. **26** Farrisiiyahay indhaha la'u, horta koobka gudaha ka nadiiifi in dushiisuna nadiiisanaato. **27** Waa idii hoog, culimmo iyo Farrisiiyahay, labawejjilaayaasha ahu, waayo, waxaad u eg tiihiin xabaalo la caddeeyey, kuwa dushoodu u eg tahay wax qurxoon, laakiin hosta waxaa ka buuxa lafo dad dhintay iyo wasakh oo dhan. **28** Sidaas oo kalena idinku dusha waxaad dadka ugu eg tiihiin dad xaq ah, laakiin gudaha waxaa idinka buuxa labawejjileenimo iyo dembi. **29** Waa idii hoog, culimmo iyo Farrisiiyahay, labawejjilaayaasha ahu, waayo, waxaad dhistaan xabaalaha nebiyada, oo waxaad qurkisaan qabriyada kuwii xaqaa ahaa; **30** oo waxaad tidhaahdaan, Haddii annu waagii awowayaashayo joogi lahayn, annagu kala ma aannan qayb galneen kuwii dhiigga nebiyada qabay. **31** Sidaasaad isugu marag furaysaan inaad tiihiin wilasha kuwii nebiyada dilay. **32** Idinku haddaba dhammaystira qiyastii awowayaashiin. **33** Abeesoojin yahow, dhal jilbisay, sidae baad uga baxsan doontaan xisaabta jahannamada? (**Geenna g1067**) **34** Sidaa darteed, waxaan idii soor dirayaa nebiyo iyo kuwa xigmadda leh iyo culimmo. Qaarkood waad dili doontaan oo iskutallaabta ku qodbi doontaan, qaarkoodna sunagogyadiinna ayaad ku karbaashi doontaan, oo magaal ilaa magaal ayaad ku silcin doontaan, **35** inuu dushiiinna ku soo dego dhiiggi xaqaa ahaa oo dhulku ku daatay oo dhan oo laga bilaabo dhiigga Haabiil kii xaqaa ahaa ilaa dhiigga Sakariyas ina Barakiyas kan aad ku disheen meesha quduuska ah iyo meeshii allabariga dheddooda. **36** Runtii waxaan idinku leeyahay, Waxyalaahan oo dhan ayaan qarnigan ku dul degi doona. **37** Yeruusaalemay, Yeruusaalemay, tan nebiyada dishoy oo kuwa loo soo diray dhagxisoy! Intee baan marar badan jecladay inaan carruutaada u soo ururiyo xataa sida dooradu carruuteeda baalasheeda hoostooda ugu ururiso, laakiin idinku ma aydnan jeclayn. **38** Bal eega, guriiginni waa laydiin daayay isagoo cidla ah. **39** Waayo, waxaan idinku leeyahay, Ima arki doontaan hadda dabadeed ilaa aad tidhaahdaan, Waxaa barakaysan kan Rabbiga magicisa ku imanaya.

24 Ciise ayaan macbudka ka baxay, oo intuu tegayay ayaan xertiisi u timid inay tusaan dhismaha macbudka. **2** Laakiin wuu u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, Miyadhaan waxyaalahan oo dhan arkayin? Runtii waxaan idinku leeyahay, Halkan lagu dul dayn maayo dhagax dhagax kale dushiiisa oo aan la dumin doonin. **3** Oo goortuu Bur Saytuun fadhiistay, xerti ayaa keli ahaan ugu timid oo waxay ku yidhaahdeen, Noo Sheeg, Goormay waxyaalahanu ahaan doonaan, oo calaamada imaatinkaaga iyo dhammaadka wakhtiga dunidu maxay ahaan doontaa? (**aiōn g165**) **4** Ciise ayaan u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, Iska eega yaan laydin khiyaanayn. **5** Waayo, qaar badan ayaan magacayga ku iman doona, oo waxay odhan doonaan, Anigu waxaan ahay Masiixa, oo qaar badan ayay khiyaanayn doonaan. **6** Oo waxaad maqli doontaan dagaallo iyo dagaallo hadalhayntood. Iska jira, hana baqanina, waayo, waxaasu waa inay dhacaan, laakiin dhammaadku weli weeye. **7** Waayo, quruunba quruun bay ku kici doontaa, boqortooyona boqortooyo, oo waxaa meelo kala duwan ka dhici doona abaro iyo dhulgarii. **8** Waxan oo dhammu waa bilowga hoogagga. **9** Maarkaasaa dhib laydiin gaysan doonaan, waana laydin dili doona, oo magacayga aawadiis ayaan quruumaha oo dhammi idii nebcaan doonaan. **10** Maarkaas qaar badan ayaa xumaan doona, midba mid buu gacangelin doonaan, wayna isnebcaan doonaan.

11 Waxaa kici doona nebiyo badan oo been ah, oo qaar badan ayah khiyaanayn doonaan. **12** Dembigu waa badnaan doona, taa aawadeed qaar badan jacaylkoodu waa yaraan doona. **13** Laakiin kii adkaysta ilaa ugu dampbaysta, kaasaa badbaadi doona. **14** Oo injiijku boqortooyada ayaan dunida oo dhan lagu wacdiyi doonaan inuu marag u noqdo Quruumaha oo dhan, dabadeedna ugudambaysta aaya iman doonta. **15** Haddaba goortaad aragtaan waxa baas oo hallaynta ah ee lagaga hadlay nebi Daanyeel, oo taagan meesha quduuska ah (kii akhriyaa ha garto), **16** markaas kuwa Yahuudiya joogaa, buuraha ha u carareen. **17** Kii guri fuushanuna yaanu u soo degin inuu wixii gurigiisa ku jira soo qaato. **18** Kii beerta joogaana yaanu dib ugu noqon inuu dharkiisa soo qaato. **19** Laakiin waa u hoog kuwa uruka leh iyo kuwa wakhtigaas ilmo nuujinaya. **20** Barya inaan carakiinno noqon wakhtiga qabowga ama sabtida. **21** Waayo, markaas waxaa jiri doona dhib weyn sida mid aan jirin tan iyo dunida bilowgeedii ilaa hadda, mana jiri doonto weligeed. **22** Oo haddaan wakhtigaas la gaabin ninna ma uu badbaadeen, laakiin kuwa la doortay aawadood ayaa wakhtigaas loo gaabin doona. **23** Maarkaas haddii laydinku yidhaahdo, Waa kan Masiixa ama waa kaas, ha rumaysanina. **24** Waayo, waxaa kici doona Masiixyo been ah iyo nebiyo been ah, oo waxay samayn doonaan calaamooin waaweyn iyo yaabab, si ay xataa kuwa la doortay u khiyaaneeyaa hadday u suurtowdo. **25** Bal eega, horaan idinku sheegaye. **26** Haddaba hadday idinku yidhaahdaan, Bal eega, wuxuu joogaa cidlada, ha u bixina. Bal eega, wuxuu joogaa qolalka qarsoon, ha rumaysanina. **27** Waayo, sida hillacu bari uga yimaado oo u ifiyo galbeed, sidaas oo kale ayaa imaatinka Willka Aadanahu ahaan doona. **28** Meel alla meeshii bakhtigu yaal, halkaas ayaa gorgorraduna isugu ururi doonaan. **29** Laakiin dhibta wakhtigaas dabadeed, kolkiiba qorraxdu waa madoobaan doontaa, dayuxuna ma nuuri doono, xiddighuhuna cirka waa ka soo dhici doonaan, xoogagga cirkana waa la gariirin doona. **30** Maarkaasaa waxaa cirka ka soo muuqan doona calaamada Willka Aadanaha, markaas ayaa qolqooyinka dhulku oo dhammu barooran doonaan, oo waxay arki doonaan Willka Aadanaha oo daruurahe cirka ku imanaya isagoo leh xoog iyo ammaan weyn. **31** Oo wuxuu soo diri doonaan malaa'ighiisa oo wata buun weyn, oo kuuwu doortay ayay ka soo ururin doonaan afarta jahood cirka meesha ugu fog ilaa meesheeda kale. **32** Haddeer geedka berdha ah masaal ka garta. Intii laantiisu curdan tahay oo caleemo bixinayo, waxaad garanaysaan inuu roobku dhow yahay. **33** Idinkuna sidaas oo kale goortaad waxan oo dhan aragtaan, garta inuu dhow yahay oo alaabbaada ag joogo. **34** Runtii waxaan idinku leeyahay, Qarniganu ma idlaan doono intaanay waxan oo dhammi dhicin. **35** Cirka iyo dhulku waa idlaan doonaan, laakiinse ereyadaydu ma idlaan doonaan. **36** Laakiin maalintaas iyo saacaddaas ninna waxba kama oga, malaa'igha jannada iyo Willka toona, midna ma oga, Aabbahay keliya maahee. **37** Sida wakhtigii Nuux ahaa, sidaas oo kale ayaa imaatinka Willka Aadanahu ahaan doona. **38** Waayo, siday wax u cunayeen oo wax u cabbayeen, oo u guursanayeen oo loogu guurinayat maalmihii daadka hortiisa ilaa maalintii Nuux doornida galay, **39** wayna garan waayeen ilaa daadkii yimid oo kulligood wada qaaday, sidaas oo kale ayaa imaatinka Willka Aadanahu ahaan doona. **40** Markaas laba nin ayaa beerta ku jiri doona, mid waa la qaadi doona, midna waa laga tegi doona. **41** Laba naagood ayaan dhagax wax ku shiidi doona, mid waa la qaadi doona, midna waa laga tegi doona. **42** Haddaba soo jeeda, waayo, ma aad ogidin maalinta Rabbiga inmanayo. **43** Laakiin tan ogaada, odayga reerku hadduu ogaan lahaa wakhtiga tuuggu imanayo, wuu soo jeedi lahaa, oo ma uu daayeen in gurigiisa la jebiyo. **44** Sidaa darteed idinkuna diyaar ahaada, waayo, saacad aydhaan u malaynayn ayaa Willka

Aadanahu imanaya. 45 Haddaba yuu yahay addoonka aaminka ah oo caqliga leh, kan sayidkiisu dadka gurigiisa u sareeysiyye inuu cuntada siyo wakhtigeeda? 46 Waxaa barakaysan addoonkaas kan sayidkiisu goortu yimaado uu helayo isagoo sidaas samaynaya. 47 Runtii waxaan idinku leeyahay, Wuxuu leeyahay oo dhan ayuu ka sareeysiin doonaa isaga. 48 Laakiin haddii addoonkaas sharka leh qalbigusa ka yidhaahdo, Sayidkaygu waa raagay, 49 oo uu bilaabo inuu garaaco kuwii la shaqayn jiray, oo uu wax la cuno oo wax la cabbo kuwa sakhraanka ah, 50 addoonkaas sayidkiisu wuxuu iman doonaa maalin aanu filayn iyo saacad aanu ogayn, 51 oo waa kala jeexi doonaa oo wuxuu ka dhigi doonaa mid qayb la hela labawejjilaasha. Halkaa waxaa jiri doonta baroor iyo ilko jirriqsii.

25 Haddaba boqortooyada jannada waxaa loo ekaysiin doonaa tobantoban gabdhood oo bikrado ah, kuwa intay laambadahooda qaateen, u baxay inay ninku arooska ah ka hor tagaan. 2 Shantood waxay ahaayeen doqonno, shanna caqli bay lahaaheyen. 3 Kuwii doqonnada ahaa laambadahoodii bay qaateen, laakiin saliid ma ay qaadan. 4 Kuwa caqliga lahaase laambadahoodii bay qaateen iyo weelal saliidu ku jirto. 5 Laakiin ninku arooska ahaa waa raagay, taas daraaddeed ay wada lulmoodeen oo seexdeen. 6 Habeenbadhiis qaylo ayaa yeedhay, Arooskii waa soo socdaaye, soo baxa oo ka hor taga. 7 Markaasaa bikradhii oo dhammu wada kaceen oo laambadahoodii hagaajiyeen. 8 Kuwii doqonnada ahaa waxay kuwii caqliga lahaa ku yidhaahdeen, Saliiddiinna wax naga siiya, waayo, laambadahayagi waa demayaan. 9 Laakiin kuwii caqliga lahaa ayaa u jawaabay oo waxay ku yidhaahdeen, Maya, waaba intaas oo ay nagu filnaan waydaa annaga iyo idinka; bal u taga kuwa iibiyaa oo ka soo iibsada. 10 Markay tageen inay soo iibsadaan, ninku arooska ahaa ayaa yimid, oo kuwii diyaarka ahaa ayaa la galay guriga arooska, albaabkiina waa la xidhay. 11 Dabadeedna waxaa yimid bikradhii kale, oo waxay yidhaahdeen, Sayidow, Sayidow, naga fur. 12 Laakiin wuu u jawaabay oo ku yidhi, Runtii waxaan idinku leeyahay, Anigu idin garan maayo. 13 Haddaba soo jeeda, waayo, garan maysaan maalinta ama saacadda. 14 Maxaa yeelay, waa sidii nin dal kale tegaya, oo addoommadisii u yeedhay oo xoolihiisii u dhilibay. 15 Mid wuxuu siiyey shan talanti, midna wuxuu siiyey laba, midna wuxuu siiyey mid; mid kasta sidii tabartiisi ahayd, markaasuu dhoofay. 16 Isla markiiba kii shantii talanti helay ayaa tegey oo ku baayacmushtaray, oo wuxuu faa'iiday shan talanti oo kale. 17 Sidaas oo kale kii labada helayna, laba kale ayuu faa'iiday. 18 Kii midka helayse, wuu baxay oo dhulka qoday oo lacagtii sayidkiisii ayuu ku qariyey. 19 Wakhti dheer dabadeed sayidkiisii addoommadaas ayaa yimid oo ka xisaab qaatay. 20 Kii shantii talanti helay ayaa yimid oo keenay shan talanti oo kale, oo wuxuu ku yidhi, Sayidow, waxaad ii dhilibay shan talanti; eeg, shan talanti oo kale ayaan ka faa'iiday. 21 Sayidkiisii ayaa ku yidhi, Si wanaagsan baad yeeshay, addoon yahow wanaagsan oo aaminka ahu. Wax yar ayaad aamin ku ahayd, wax badan baan madax kaaga dhigayaa. Farxadda sayidkaaga gal. 22 Kii labadii talanti helayna waa yimid oo yidhi, Sayidow, waxaad ii dhilibay laba talanti; eeg, laba talanti oo kale ayaan ka faa'iiday. 23 Sayidkiisii ayaa ku yidhi, Si wanaagsan baad yeeshay, addoon yahow wanaagsan oo aaminka ahu. Wax yar ayaad aamin ku ahayd, wax badan baan madax kaaga dhigayaa. Farxadda sayidkaaga gal. 24 Kii talantigii keliya helayna waa u yimid oo ku yidhi, Sayidow, waan ku garanayay inaad tahay nin qalbi engeegan, oo aad wax ka guratid meel aanad wax kubeeran oo aad wax ka urursatid meel aanad wax ku firdhin. 25 Waanaa baqay, oo intaan tegey ayaan talantigaagi dhulka ku qariyey. Bal eeg, waa kan kaagi. 26 Markaasaa sayidkiisii u jawaabay oo ku yidhi, Addoon yahow sharka leh oo caajiska

ahu, waad ogayd inaan wax ka qurto meel aanan wax kubeeran, oo aan wax ka urursado meel aanan wax ku firdhin. 27 Haddaba waxaad lahayd inaad lacagtaayda u dhiibto kuwa baangija jooga, oo goortaan soo noqdo, waxayga iyo faa'iido ayaan qaadan lahaa. 28 Haddaba talantigii ka qaada oo u dhiiba kan tobanka talanti haya. 29 Waayo, mid walba oo wax haysta waa la siin doonaa, waanaa loo badin doonaa, kii aan waxba haysansse waa laga qaadi doonaa xataa wuxuu haysto. 30 Oo addoonkaa aan waxtarka lahayn ku tuura gudcurka dibadda ah. Halqaas waxaa jiri doonta baroor iyo ilko jirriqsii. 31 Goortii Wiilka Aadanahu ammaantiisa ku yimaado, isaga iyo malaa'igaha oo dhan, markaasuu carshiga ammaantiisa ku fadhiisan doonaa. 32 Quruumaha oo dhan ayaa hortisa lagu soo ururin doonaa oo wuxuu u kala sooci doonaa mid mid sida adhijirku u kala sooco idhaa iyo riyaha. 33 Idhaa wuxuu joojin doonaa midgitiisa, riyahanu bidixdiisa. 34 Markaasaa Boqorku kuwa midgitiisa jooga ku odhan doonaa, Kaalaya, kuwa Aabbahay barakeeyeyow, oo dhaxla boqortooyada tan iyo aasaaskii dunida laydiin diyaargareeyey. 35 Waayo, waan gaajooday oo cuntaad i siiseen, waan harraadsanaa oo waad i waraabiseen, qariib baan ahaa oo waad i soo dhoweyseen, 36 waan qaawanaa oo dhar baad i huwiesen, waan bukay oo waad i soo boqateen, xabsi baan ku jiray oo waad ii timaadeen. 37 Markaasaa kuwa xaqa ahu u jawaabi doonaa iyagoo leh, Sayidow, goormaannu ku aragnay adigoo gaajaysan oo aannu cunto ku siinnay, ama adigoo harraadsan oo aannu ku waraabinnay? 38 Goormaannu ku aragnay adigoo qariib ah oo aannu ku soo dhowaynay ama adigoo qaawan oo aannu wax ku huwinnay? 39 Goormaannu ku aragnay adigoo buka ama adigoo xabsi ku jira oo aannu kuu nimid? 40 Markaasaa Boqorkii u jawaabi doonaa oo ku odhan doonaa, Runtii waxaan idinku leeyahay, In alla intaad u samayseen mid ka mid ah walaalahaygan u yaryar, waad ii samayseen. 41 Markaasuu kuwa bidixdiisa jooga ku odhan doonaa, Kuwa yahow inkaaranu, iga taga oo gala dabka weligis ah kan iblisika iyo malaa'igiiisa loo diyaargareeyey. (aiōniis g166) 42 Waayo, waan gaajooday, cuntona ima ayndunaan siin, waan harraadsanaa, imana ayndunaan waraabbin. 43 Qariib baan ahaa, imana ayndunaan soo dhowayn, waan qaawanaa, dharna ima ayndunaan huwin, waanan bukay oo xabsi ku jiray oo ima ayndunaan soo boooqan. 44 Iyaguna markaasay u jawaabi doonaa oo ku odhan doonaaan, Sayidow, goormaannu ku aragnay adigoo gaajaysan ama harraadsan ama qariib ah ama qaawan ama buka ama xabsi ku jira oo aannu ku kalmayn waynay? 45 Markaasuu u jawaabi doonaa oo ku odhan doonaa, Runtii waxaan idinku leeyahay, In alla intaad u samayn weydeen mid ka mid ah kuwan u yaryar, anigana waad ii samayn weydeen. 46 Kuwanuna waxay geli doonaan taqsiirta weliged ah, kuwa xaqa ahuse waxay geli doonaan nolosha weliged ah. (aiōniis g166)

26 Waxaa dhacay goorti Ciise hadalladan oo dhan dhammeeyey, inuu xertiisi ku yidhi, 2 Waaqad og tiihiin laba maal mood dabadeed inay tahay liddii Kormaridda, oo Wiilka Aadanaha waxaa loo gacangelinayaa in iskutallaabta lagu qodbo. 3 Markaasaa wadaaddadii sare iyo waayeelladii dadka waxay isku urursadeen barxadda wadaadkii sare oo Kayafas la odhan jiray. 4 Oo waxay ka wada hadleen si ay Ciise kхиyaano ugu qabtaan oo ay u dilaan. 5 Laakiin waxay yidhaahdeen, Yaanay noqon wakhtiga iidda si aan rabshad dadka uga dhex kicin. 6 Ciise goortuu Beytaniya joogay oo ku jiray guriga Simoon kii baraska qabi jiray, 7 waxaa u timid naag haysa weel alabastar ah oo cedar qaalii ah ku jiro, oo waxay ku shubtay madaxiisa intuu cuntada u fadhiyeey. 8 Laakiin xerti goortay arkeen, way cadhoodeen oo waxay yidhaahdeen, Khasaaradanu maxay ku noqotay? 9 Waayo, kan waxaa lagu iibin kari lahaa wax badan oo masaakiinta la siin lahaa. 10 Ciise goortuu gartay ayuu ku

yidhi, Maxaad naagta u dhibaysaan? Shuql wanaagsan ayay igu samaysaye. **11** Waayo, masaakiintu mar walba way idinla jiraan, aniguse mar walba idinlama joogo. **12** Waxay cadarkan jidhkayga ugu shubtay inay aasniintayda ii diyaargarayso. **13** Runtii waxaan idinku leeyayah, Dunida oo dhan meel alla meeshii injiilkun lagu wacdiyo, waxay samaysay ayaa xusuusteeda lagaga hadli doonaa. **14** Markaas mid laba-iyo-tobankii ka mid ahaa oo Yuudas Iskariyod la odhan jiray ayaa u tegey wadaaddada sare **15** oo ku yidhi, Maxaad doonaysaan inaad i siisaan? Anna waan idin soo gacangelin doonaaye. Oo waxay bixiyeen soddon gogo' oo lacag ah. **16** Markaas dabadeed wuxuu doonayay goor wanaagsan oo uu u soo gacangeliyi. **17** Maalintii ugu horraysay oo liddii Kibistii aan Khamiirkha Lahayn xertii ayaa Ciise u timid oo waxay ku yidhaahdeen, Xaggee baad doonaysaa inaannu kuu diyaargarayno inaad cuntid cashada lidda Kormaridda? **18** Wuxuu yidhi, Magaalada gala oo hebel u taga oo waxaad ku tidaahaadhaan, Macallinkii wuxuu leeyayah, Wakhtigayii waa dhow yahay, gurigaaga ayaa cashada lidda Kormaridda kula samaysanayaa xertyaya. **19** Xertii waa samaysay sida Ciise ku amray oo cashada lidda Kormariddii ayay diyaargareeyeen. **20** Goorti makhrribki la gaadhay, laba-iyo-tobankii xerta ahaa ayuu cunto ula fadhiistay, **21** oo intay wax cunayeen ayuu ku yidhi, Runtii waxaan idinku leeyayah, Midkiin ayaa i gacangelin doona. **22** Markaasay aad iyo aad u caloolxumaadeen, oo waxay bilaabeen in mid kastaa ku yidhaahdo, Ma aniga baa, Sayidow? **23** Wuu u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, Kii saxanka gacanta ila gesha kaasaa i gacangelin doona. **24** Wiilka Aadanahu waa baxaya, siday u qoran tahay, laakiin hoog waxaa leh ninkaas Wiilka Aadanaha gacangelinaya. Waxaa ninkaas u wanaagsanaan lahayd inaanu dhalan. **25** Yuudas oo ah kii gacangeliyey ayaa i jawaabay oo ku yidhi, Ma aniga baa, Sayidow? Wuxuu ku yidhi, Waad tidhi. **26** Oo intay wax cunayeen, Ciise ayaa kibis qaaday oo barakeeyey, wuuna jejebiyey oo xertii siiyey oo yidhi, Qaata oo cuna. Tanu waa jidhkaygiye. **27** Kolkaasuu koobkii qaaday oo mahadnaqay oo siiyey iyaga, oo wuxuu ku yidhi, Kulligii ka cabba. **28** Waayo, kanu waa dhiiggayga axdiga cusub kan kuwo badan loo daadshay dembidhaafkooda aawadiis. **29** Laakiin waxaan idinku leeyayah, Hadda dabadeed anigu kama cabbi doono midhahan geedka canabka ah ilaa maalinta aan iyadoo cusub idinkula cabbayo boqortooyada Abbahay dhexdeed. **30** Goortay gabay ammaan ah ku gabeyneen waxay u baxeen Buur Saytuun. **31** Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, Caawa kulligii waa iga xumaan doontaan, waayo, waxaa qoran, Adhijirkaan dili doonaa oo idhaa foofka ahu waa kala firdhi doonaa. **32** Laakiin markii kuwii dhintay layga sara kiciyo, dabadeed ayaa Galili hortiin tegi doonaa. **33** Laakiin Butros ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Hadday kulli kaa xumaadaan, anigu weligay kaa xumaan maayo. **34** Ciise wuxuu ku yidhi, Runtii waxaan kugu leeyayah, Caawa qudheeda intaan diiqi ciyin, saddex kol ayaa dafiri doontaa. **35** Butros wuxuu ku yidhi, In kastoo aan leeyayah inaan kula dhinto, kolleyba ku dafiri maayo. Xertii oo dhammuna sidaasyay wada yidhaadeen. **36** Markaasaa Ciise la yimid iyaga meel Getsemane la odhan jiray, oo wuxuu xertii ku yidhi, Halkan fadhiista intii aan halkaas tegayo oo ku soo tukanayo. **37** Oo wuxuu watay Butros iyo labada will oo Sebedi, oo wuxuu bilaabay inuu calool xumaado oo tiiraanyoodo. **38** Markaasuu ku yidhi, Naftaydu aad bay u calool xun tahay tan iyo dhimasho; halkan jooga oo ila soo jeeda. **39** Waxoogaa ayuu hore u socday, oo wejjiisuut u dhacay oo tukaday isagoo leh, Aabbow, hadday suurtowdo, koobkanu ha i dhaaf, hase ahaatee, yaanay noqon sidaan doonayo laakiin sidaad doonaysid ha noqoto. **40** Xertii ayuu u yimid, oo wuxuu arkay iyagoo hurda, oo wuxuu Butros ku yidhi, Waa sidee? Miyaad kari weydeen inaad saacad keliya ila soo jeeddaan? **41** Soo jeeda oo tukada inaydhaan jirraabadda

gelin. Ruuxu waa diyaar, laakiin jidku waa itaal daranyahay. **42** Haddana mar labaad ayuu tegey oo tukaday isagoo leh, Aabbow, haddii aanay suurtoobin in koobkanu i dhaaf ariigoo cabba maahee, sidaad doonaysid ha noqoto. **43** Mar kale ayuu yimid oo arkay iyagoo hurda, waayo, indhahoodul ulmay la cusaayeen. **44** Wuu iska daayay oo haddana ka tegey, oo mar saddexaa ayuu tukaday isagoo haddana hadalkii oo kale ku hadlaya. **45** Markaasaa xertii u yimid oo ku yidhi, Hadda seeeda oo nastaa. Bal eega, saacaddii waa dhow dahay, oo Wiilka Aadanaha ayaa dembilayaal loo gacangelinaya. **46** Kaca aan tagnee. Eega, kii i gacangelin lahaa waa soo dhow yahay. **47** Oo intuu welii hadlayay ayaa Yuudas oo laba-iyo-tobankii ka mid ahaa yimid, isaga iyo dad aad u badan oo seefo iyo ulo sita. Waxay ka yimaadeen wadaaddada sare iyo waayeellada dadka. **48** Kii gacangeliyey ayaa calaamo kula ballamay oo ku yidhi, Mid alla midkaan dhunkado waa isagii ee qabta. **49** Kolkaa Ciise buu u yimid oo ku yidhi, Nabab, Macallimow, wuuna dhunkaday. **50** Kolkaasaa Ciise ku yidhi, Saaxiibow, maxaad u timid? Markaasay yimaadeen, oo gacmahooda ayay Ciise saareen oo qabteen. **51** Oo bal eeg, mid ka mid ah kuwii Ciise la jiray ayaa gacanta fidiyey, oo seeftiisa soo bixihey, oo wuxuu ku dhufut wadaadka sare addoonkiisi, oo dheg buu ka gooyay. **52** Markaasaa Ciise ku yidhi, Seeftaada meesheediin ku celi, waayo, kuwa seefo qaada oo dhammu seef bay ku halligmi doonaan. **53** Ma waxaad u malaynaysaa inaan Aabbahay baryi karin oo uusan haddeer ii soo diri karin malaa'igo laba jyo tobantu guuto ka badan? **54** Haddaba sidee buu u noqon doonaa Qorniinku kan leh, Waa in sidaasu noqotaa? **55** Saacaddaas qudheeda ayaa Ciise dadkii badnaa ku yidhi, Ma waxaad iila soo baxdeen seefo iyo ulo inaad i qabataan sidaan tuug ahay? Maalin walbaba macbudka aayaan fadhiyi jiray oo wax bari jiray, imana aydaan qabsan. **56** Laakiin waxan oo dhan ayaa noqday in qorniinku nebiyadu rumoobo. Markaasaa xertii oo dhammu ka wada taggeen oo carareen. **57** Kuwii Ciise qabtagay waxay u geeyeen Kayafas oo ahaa wadaadkii sare, ilaa meeshii culimmada iyo waayeelladu ku urursanaaheyen. **58** Laakiin Butros baa meelega fog ka soo daba socday ilaa barxadda wadaadkii sare, wuuna galay oo askartii la fadhiistay inuu ugudambaysta arko. **59** Wadaaddadii sare iyo shirkii oo dhan ayaa waxay dooneen markhaati been ah oo Ciise ke gees ah si ay u dilaan. **60** Waase heli waayeen, in kastoo markhaatiyaal badan oo been ahu yimaadeen. Laakiinse dabadeed waxaa yimid laba, **61** oo waxay yidhaahdeen, Kanu wuxuu yidhi, Waan karayaa inan macbukda Ilaah dudumiyo oo saddex maalmood ku dhiso. **62** Markaasaa wadaadkii sare istaagay oo ku yidhi, Miyaanad waxba ka jawaabayn? Kuwanu waxay kugu marag furayaan waa maxay? **63** Laakiin Ciise waa iska aamusay. Kolkaasaa wadaadkii sare wuxuu ku yidhi, Ilaha nool ayaan kugu dhaarinaya ee noo sheeg inaad tahay Masiixa oo ah Wiilka Ilaah, iyo in kale. **64** Ciise ayaa ku yidhi, Waad tidhi. Hase ahaatee waxaan idinku leeyayah, Hadda dabadeed waxaad arki doontaan Wiilka Aadanaha oo fadhiya midigta xooggaa Ilaah oo ku imanaya duruuraha cirka. **65** Markaasaa wadaadkii sare dharkiisi jeexjeexay isagoo leh, Wuu caytamay. Maxaynu markhaatiyaal weli ugu baahan nahay? Bal eega, haddeer waad maqasheen caytanka. **66** Maxay idinlin tahay? Way u jawaabeen oo ku yidhaahdeen, Wuxuu istaahilaa dhimasho. **67** Markaasay wejiga kaga candhuuken oo garaaceen. Qaarna waa dharbaaxeen, **68** oo waxay ku yidhaahdeen, Noo sheeg, Masiixow. Yuu yahay kan kugu dhufutay? **69** Butros wuxuu fadhiyey barxadda dibadda ah, markaasaa gabadhi u timid oo waxay ku tidhi, Adiguna waxaad la jirtay Ciisihii reer Galili. **70** Laakiin dhammaantood ayuu ku hor dafiray oo wuxuu ku yidhi, Anigu garan maayo waxaad leedaday. **71** Goortuu iridda tegey mid kale ayaa aragtay, oo waxay kuwii halkaas joogay ku tidhi, Kanu wuxuu la jiray Ciisihii reer Naasared.

72 Haddana dhaar ayuu ku dafiray oo yidhi, Anigu garan maayo ninka. 73 Waxoogaa yar dabadeed kuwii ag taagnaa ayaa u yimid oo Butros ku yidhi, Run weeye, adiguna midkood baad tahay, waayo, hadalkaaga ayaa ku muujinaya. 74 Markaasuu bilaabay inuu caytamo oo ku dhaarto inaanu ninka garanayn. Kolkiiba diiqii baa ciyey. 75 Markaasaa Butros wuxuu xusuustay hadalkii Ciise ku hadlay, Diiqu intaanu ciyin saddex goor ayaad i dafiri doontaa. Markaasuu baxay oo aad u ooyay.

27 Goortii aroortii la gaadhay wadaaddadii sare iyo waayeelladii dadka oo dhan ayaa Ciise wax ka gees ah ka wada hadlay si ay u dilaan. 2 Markaasay xidheen oo kaxeeyeen, oo waxay u dhiibeen taliyihii Bilaatos ahaa. 3 Markaas Yuudas, oo ahaa kii gacangeliyey, goortuu arkay in la xukumay, ayuu isqoomameeyey, oo soddonkii gogo' oo lacagta ahaa ayuu wadaaddadii sare iyo waayeelladii ku ciyey, 4 oo wuxuu ku yidhi. Waan dembaabaya markaan gacangeliyey dhiig eed la'. Laakiin waxay ku yidhaahdeen, Maxaa noogu jira? Yeelkaa. 5 Markaasuu lacagtii macbudka gudhiisa ku daadshay oo ka tegey, wuuu baxay oo isdeldelay. 6 Kolkaasaa wadaaddadii sare lacagtii qaadeen oo waxay yidhaahdeen, Xalaal ma aha in khasnadda quduuska ah lagu rido, waayo, waa dhiig iibkiis. 7 Markaasay ka wada hadleen oo waxay ku iibsadeen dhulka dheriyasameeyaha in shisheeyaha lagu aaso. 8 Sidaa darteed ilaa maanta dhulkaas waxaa loogu yeedhaa dhulkii dhiigga. 9 Markaas waxaa noqtotay wixii nebi Yeremyah lagaga hadlay markuu yidhi, Waxay qaateen soddonkii gogo' oo lacagta ahaa oo ah iibkii lagu qiiimeeyey isaga, kii bini Israa'iil ku qiiimeeyeen. 10 Waxayna ka bixiyeen dhulka dheriyasameeyaha sida Rabbigu iigu amray. 11 Ciise wuxuu hor istaagay taliyaha, oo taliyihii waa weyddiyeey oo ku yidhi, Ma Boqorkii Yuhuudda baad tahay? Ciisena wuxuu ku yidhi, Waad tidhi. 12 Goortii wadaaddadii sare iyo waayeelladii ay ashtakeeyeen, waxba uma uu jawaabin. 13 Markaasaa Bilaatos ku yidhi, Miyanad maqlayin waxa badan oo ay kugu maraq furayaan? 14 Laakiin uguma uu jawaabin xataax eray keliya, sidaa darteed taliyihii ayaa aad ula yaabay. 15 Taliyihii waxaa caadadiisu ahayd inuu iidda dadka u sii daayo maxbuuskay doonayaan. 16 Markaasay waxay lahaayeen maxbuus caan ah oo la odhan jiray Baraabas. 17 Haddaba goortay isu urureen, Bilaatos ayaa ku yidhi, Iyamaad doonaysaan inaan idii sii daayo? Baraabas ama Ciise kan Masiixa la yidhaahdo? 18 Waayo, wuxuu ogaa inay hinaaso ugu soo dhiibeen. 19 Kolkuu kursiga xukumaadda ku fadhiistay ayaa naagtisiif fariiin u soo dirtay oo waxay ku tidhi, Ha dhex gelin xajuada ninkaas xqa ah, waayo, maanta anigoo ku riyoonaaya isaga, ayaa aad iyo aad u xanuunsayd. 20 Laakiin wadaaddadii sare iyo waayeelladii waxay dadkii badnaa oggolaysiyeen inay Baraabas weyddiistaan, Ciisena la dilo. 21 Laakiin taliyihii ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Labadooda kee baad doonaysaan inaan idii sii daayo? Waxay yidhaahdeen, Baraabas. 22 Markaasaa Bilaatos wuxuu ku yidhi, Haddaba maxaan ku sameeyaa Ciise kan Masiixa la yidhaahdo? Kulligood waxay wada yidhaahdeen, Iskulallaabta ha lagu qdbo. 23 Oo wuxuu yidhi, Waayo, waa maxay sharkuu falay? Laakiin aad bay u sii qayliyeen oo yidhaahdeen, Iskulallaabta ha lagu qdbo. 24 Bilaatos goortuu arkay inuusan waxba ka tari karin in rabshad kacdo maahee, ayuu biyo qaataay oo dadka hortooda ku gacmo dhaqday oo wuxuu yidhi, Anigu waan ka eedla'ahay ninkan xqa ah dhiiggiisa. Idinku yeelkiinna. 25 Dadkii oo dhammu waa wada jawaabeen oo yidhaahdeen, Dhiiggiisu annaga iyo carriurtayadaba ha dul saarnaado. 26 Markaasuu Baraabas u sii daayay, oo goortuu Ciise karbaashay ayuu u dhiibay in iskulallaabta lagu qdbo. 27 Markaasaa taliyaha askartiisiil waxay Ciise geeyeen guriga taliyaha, oo waxay isaga ku soo ururiyeen askartii oo dhan. 28

Dharkiisi ayay ka qaadeen oo waxay u gelyieen dhar guduudan. 29 Markaasay taaj qodxan uga taxeen oo madaxiisay saareen, cawsduurna gacantiisa midigtaa ayay u gelyieen, oo intay hortiisa jilba joogsadeen oo ku majaajiloodeen ayay waxay ku yidhaahdeen, Nabad, Boqorka Yuhuuddow. 30 Wayna ku candhuufeen, markaasay cawsduurkii ka qaadeen oo madaxay kaga dhufteen. 31 Oo goortay ku majaajiloodeen dabadeed ayay dharkii ka qaadeen oo dharkiisi bay u gelyieen, markaasay wadeen in iskulallaabta lagu qdbo. 32 Goortay soo baxeen, waxay arkeen nin reer Kuranaya ah oo Simoon la odhan jiray, kan ay ku qasbeen inuu iskulallaabtiisa u qaado. 33 Oo goortay yimaadeen meal Golgota la odhan jiray, tan la yidhaahdo meeshii dhakada, 34 waxay siyeeen inuu cabbo khamri xammeeti lagu daray, goortuu dhadhamiyeys wuu diiday inuu cabbo. 35 Oo goortay iskulallaabta ku qodbeen, dharkiisay qaybsadeen, wayna saami riteen si wixii nebigu ku hadlay u noqdaan, Dharkaygii bay qaybsadeen oo maradaydiil bay saami u riteen. 36 Meeshasna ayay fadhiisteen oo dhawreen. 37 Waxay meal madaxiisa ka korrasya ku qoreen ashtakadii lagu ashtakeeyey oo leh, KANU WAA CIISE BOQORKA YUHUUDDA. 38 Markaasaa waxaa iskulallaabta lagu la qodbay laba tuug, mid midigtii, midna bidixda. 39 Kuwii ag rayarayna waa caayeen, oo intay madaxooda luleen, 40 waxay yidhaahdeen, Kaaga macbudka duminyow oo saddex maalmood ku dhisayow, isbadbaadi, haddii aad tahay Wiilka Ilaha, oo iskulallaabta ka soo deg. 41 Sidaas oo kale aaya wadaaddada sare ugu majaajiloodeen, iyaga iyo culimmada iyo waayeelladaba, oo waxay yidhaahdeen, 42 Kuwa kale ayuu badbaadiyey, qudhiiisa isma badbaadin karo. Waa Boqorka Israa'iil; haddeer iskulallaabta ha ka soo dego, annaguna waannu rumaysan doonnaaye. 43 Ilaha buu isku halleyey, haddeer ha bixiyo hadduu isaga ku faraxsan yahay, waayo, wuxuu yidhi, Waxayna ahay Wiilka Ilaha. 44 Tuugaggii iskulallaabaha lagu la qodbayna sidaas oo kale ayay u caayeen. 45 Hadda saacaddii lixaad ilaa saacaddii sagaalaad dhulka oo dhammu gudcur buu ahaa. 46 Abbaaraha saacaddii sagaalaad Ciise aaya cod weyn ku dhawaqaay oo yidhi, Eloy, Eloy, lama sabaktani, waxaa weeye, Ilaaheyow, Ilaaheyow, maxaad ii dayrisay? 47 Kuwa halkaas taagnaa qaarkood ayaa goortay maqleen, yidhi, Kanu wuxuu u yeedhayaa Eliyas. 48 Kolkiiba midkood baar orday oo qaaday geed isbonji la yidhaahdo, oo khal uga soo buuxshay, oo intuu cawsduur saaray ayuu siiyey inuu cabbo. 49 Kuwa kale aaya yidhi, Daaya aynu aragnee inuu Eliyas yimaado oo badbaadiyo. 50 Markaasaa Ciise goortuu mar kale cod weyn ku dhawaqaay, ruuxii bixiyey. 51 Oo bal eeg, daahi macbudka ayaa kor ilaa hoos laba u kala dillaacay, dhulkiina waa gariiray, dhagaxyadiina waa kala dildillaaceen. 52 Xabaalihiina waa furmeen, oo quduusiin badan oo hurdayna meydakoodii waa la kiciyey. 53 Sarakiciddiisa dabadeed ayay xabaalaha ka soo baxeen, oo waxay galeen magaalada quduuska ah, oo waxay u muuqdeen dad badan. 54 Boqol-u-taliyihii iyo kuwii la jiray oo Ciise dhawrayay, goortay arkeen dhulgariirkii iyo wixii dhacay, aad bay u baqeen oo yidhaahdeen, Runtii, kanu wuxuu ahaa Wiilkiil Ilaha. 55 Wuxaana halkaas joogay dumar badan oo meal fog ka eegayay, kuwii Ciise ka soo raacay Galili oo u adeegi jiray isaga, 56 oo waxaa ku dhex jirtay Maryantii reer Magdala, iyo Maryan oo ahayd Yacquub iyo Yoosee hooyadood, iyo wiliashii Sebedi hooyadood. 57 Goortay casarkii ahayd waxaa yimid nin reer Arimataya oo hodan ah oo Yuusuf la odhan jiray, oo isaguna Ciise xertiisa ahaa. 58 Kaasuu wuxuu u tegey Bilaatos oo ka baryay Ciise meydkiisi. Markaasaa Bilaatos amray in loo dhiibo. 59 Yuusuf goortuu meydkiii qaaday ayuu kafan nadif ah ku duuddubay, 60 oo wuxuu gelyey xabaashii cusbayd, tan uu dhagax ka qoday, oo xabaashii afkeedii wuxuu ku soo giringiriyey dhagax weyn, wuuna ka tegey. 61 Oo halkaas waxaa

joogay Maryantii reer Magdala iyo Maryantii kale, oo waxay fadhiyeen meeļ xabaashii ka soo hor jeedda. **62** Maalintii dambe oo ku xigtag Maalintii Diyaargarayska, wadaaddadii sare iyo Farrisintii waxay u wada yimaadeen Bilaatos, **63** oo waxay ku yidhaahdeen, Sayidow, waxaanuus xusuusan nahay in khaa'inkaasu yidhi, intuu weli noolaa, Saddex maalmood dabadeed waan soo sara kacaya. **64** Haddaba amar in xabaashii aad loo dhawro ilaa maalinta saddexaad inaan xertiisu iman oo xadin oo aanay dadka ku odhan, Kuwii dhintay wuu ka soo sara kacay, oo aanay kхиyaanada dambe ka sii xumaan tii hore. **65** Bilaatos wuxuu ku yidhi, Waardiyaal baad leediihiin. Taga oo adkeeyaa in alla intaad adkayn taqaaniin. **66** Markaasay tageen, iyaga iyo waardiyaashii, oo xabaashay soo adkeeyeen, dhagixiina way shaabadeeyeen.

28 Sabtidii dabadeed goortii waagii beryayay maalintii ugu horraysay ee toddobaadka, Maryantii reer Magdala iyo Maryantii kale waxay u yimaadeen inay xabaashii arkaan. **2** Oo bal eeg, waxaa jiray dhulgariir weyn, waayo, malaa'igta Rabbiga ayaa intay samada ka soo degtay timid oo dhagixii ka giringirisay oo ku dul fadhiisatay. **3** Midabkeedu wuxuu u ekaa hillaac, dharkeeduna wuxuu u caddaa sida baraf cad. **4** Oo cabsi aawadeed kuwii ilaalinayay waa garireen, oo waxay noqdeen sida meydad. **5** Malaa'igti ayaa jawaabitay oo naagihii ku tidhi, Ha baqina, waayo, waxaan ogahay inaad doonaysaan Ciise, kan iskutallaabta lagu qodbay. **6** Halkan ma joogo, waayo, wuu sara kacay siduu yidhi. Bal kaalaya oo arka meeshii Rabbigu jiifay. **7** Dhaqso u taga, oo waxaad xertiisi ku tidhaahdaan, Kuwii dhintay ayuu ka soo sara kacay, oo wuu idin hor marayaa ilaa Gallii. Halkaasma waad ku arki doontaan. Bal eega, waan idin sheegaye. **8** Dhaqso waxay xabaashii kala tageen baqdin iyo farxad weyn, oo waxay u ordeen inay xertiisa u warramaan. **9** Kolkaasaa Ciise ka hor yimid oo ku yidhi, Nabad. Markaasay u dhowaadeen oo intay cagijiisa qabteen ayay caabudeen. **10** Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, Ha baqina. Taga oo walaalahay u sheega inay Galili tagaan, oo halkaasay igu arki doonaan. **11** Intay sii socdeen ayaa waardiyaashii qaarkood magaaladii yimid, oo waxay wadaaddadii sare uga warrameen wixii dhacay oo dhan. **12** Iyaguna goortay waayeelladii la shireen oo ay wada hadleen, ayay askartii lacag badan siijeen, **13** oo waxay ku yidhaahdeen, Waxaad tidhaahdaan, Xertiisi ayaa habeenmimo timid oo xadday isaga intii aannu hurudnay. **14** Oo haddii taliyihii waxan maqlo, waannu rumaysinaynaa oo waannu idin welwel tiraynaa. **15** Markaasay lacagtii qaateen oo yeeleen sidii lagu yidhi. Hadalkanu maalintaas ilaa maanta waa ku dhex firdhisanaa Yuhuudda. **16** Markaasaa koob-iyo-tobankii xerta ahaa Galili tageen ilaa buurtii Ciise kula ballamay. **17** Oo goortay arkeen isagii, way caabudeen, laakiin qaar baa shakiyey. **18** Oo Ciise ayaa yimid oo la hadlay, oo wuxuu ku yidhi, Amar oo dhan ayaa samada iyo dhuulka laygu siiyey. **19** Haddaba taga, oo quruumaha oo dhan xer ka dhiga, oo ku baabtiisa magaca Aabbaha iyo Wilka iyo Ruuxa Quduuskaa, **20** oo bara inay dhawraan wax walba oo aan idinku amray, oo bal eega had iyo goor ayaan idinla joogaa xataa ilaa wakhtigu dhammaado. (aiōn g165)

Markos

1 Bilowgii injiilkii Ciise Masiix, oo ah Wiilkha Ilaah. **2** Sidii Nebi Isayos u qoray, Eeg, waxaan hortaada soo dirayaa wargeeyahayga, Kan jidkaaga diyaargarayn doona; **3** Waa codka kan cidlada kaga qaylinaya, Jidka Rabbiga hagaajiya, Waddooyinkisa toosiya. **4** Waxaa yimid Yooxanaa kan cidlada dadka ku baabtiisay oo ku wacdiyeyey baabtiiskii toobadda dembidhaafka aawadiis. **5** Markaasaa waxaaa u soo baxay dadkii Yahuudiya oo dhan iyo kuwii Yerusaalem oo dhan, oo kulligoodna Webi Urdun ayuu ku baabtiisay, iyagoo dembiyadooda qiranaya. **6** Yooxanaa wuxuu guntanaya dharkiisi dhogorta geel aaha, oo suun meged ahna dhexduu ku xidhnaa, oo wuxuu cunay axay iyo malab dibadeed. **7** Oo wax buu wacdiyey oo yidhi, Waxaaa iga daba imanaya ku iga itaal weyn, kan aanan istaahilin inaan foorsordsoo aan yeelmihiib kabihiisa furo. **8** Anigu waxaan idinka baabtiisay biyo, isaguse wuxuu idinku baabtiisi doonaa Ruuxa Quduuska ah. **9** Wakhtigaa waxay noqtotay in Ciise ka yimid Naasared tii Galili, oo Yooxanaa baa Webi Urdun ku baabtiisay isagi. **10** Markiiba intuu biyhii ka soo baxay wuxuu arkay samooiyinkii oo kala dillaacay iyo Ruuxii oo sidii qoolley oo kale dushiisa ugu soo degaya. **11** Waxaa samooiyinka ka yimid cod leh, Adigu waxaad tahay Willkayga aan jeclahay oo aan ku faraxsanahay. **12** Oo markiiba Ruuxii baa xaggii cidlada u eryay. **13** Afartan maalmood buu cidlada joogay, Shaydaan baana jirrabay oo wuxuu la jiray dugaagga, malaa'igahuna waa u adeegeen. **14** Kolkii Yooxanaa la qabtay dabadeed, Ciise wuxuu yimid Galili, oo wuxuu dadka ku wacdiyey injiilkii Ilaah, **15** wuxuuna yidhi, Wakhtigii waa buuksamay, oo boqortooyadoodi Ilaah waa soo dhowaatay; toobadkeena oo injiilkii rumaysta. **16** Markuu badda Galili ag maray, wuxuu arkay Simoon iyo walaalkiis Andaros, iyagoo shabag badda ku tuuraya, waayo, waxay ahaayeen kuwa kalluun jillaabta. **17** Ciise wuxuu ku yidhi, I soo raaca. Waxaan idinka dhigayaa kuwa dadka jillaabta. **18** Markiiba shabagyadoodii way ka tageen, wayna raaceen. **19** Markuu cabbaar socday, wuxuu arkay Yacquub ina Sebedi iyo walaalkiis Yooxanaa, iyagoo doonniida dhexdeeda shabagyadoodii ku hagaajinaya. **20** Markiiba wuu u yeedhay. Kolkaasay aabbahood Sebedi iyo shaqaalayaasha kaga soo tageen doonniida, oo isagay raaceen. **21** Markaasay Kafarna'um galeen, oo markiiba sabtida wuxuu galay sunagogga oo dadka wax baray. **22** Waxayna la yaabeen wax bariddiisa, waayo, wuxuu wax u barayay sida mid amar leh, oo uma uu baraynii sida culimmada. **23** Markaasaa waxaa sunagoggoodii ku jiray nin jinni wasakh leh qaba, wuuna qayliyey, oo wuxuu yidhi, **24** Maxaa inoo dhexxaya, Ciise reer Naasaredow? Ma waxaad u timid inaad na baabbi'iso? Anigu waa ku garanaya kii aad tahay Kan Quduuska ah ee Ilaah. **25** Ciise baa canaantay oo ku yidhi, Aamus oo ka soo bax. **26** Goortii jinnigii wasakhda laahaa gilgilay oo cod weyn ku qayliyey, ayuu ka soo baxay. **27** Kulligoodba ayay la wada yaabeen, sidaa awaaadeed iyaga dhexdoodaa way isweyddiileen oo yidhaahdeen, Waa maxay waxani? Ma wax barid cusub baa? Tataa jinniyadii wasakhda lahayd amar buu ku amraa, wayna yeelaan. **28** Markiiba warkiisi waa gaadhay dhulki Galili ku wareegsanaa oo dhan. **29** Oo markiiba kolkay sunagoggiikii ka soo baxeen, waxay galeen guriga Simoon iyo Andaros, iyaga iyo Yacquub iyo Yooxanaaba. **30** Simoon soddoohdiis baa qandho la jiiftay, oo kolkiiba waxay isaga u sheegeen wax iyada ku saabsan. **31** Markaasuu u soo dhowaaday oo gacanteeda qabtay oo uu kiciiyey. Kolkiiba qandhadii waa ka baxday oo ay u adeegtay iyaga. **32** Makhrubki goortay qorraxdii dhacday, waxay u keeneen kuwa buka oo dhan iyo kuwa jinniyo qaba. **33** Markaasaa dadkii magaalada oo dhan alaabka ku soo ururay. **34** Oo wuxuu bogsiiyey dad badan

oo cudurro kala caycayn ah qabay, dadkana jinniyo badan buu ka saaray, oo uma oggolaanin jinniyadu inay hadlaan, waayo, isagay garanayeen. **35** Aroortii hore intaan weli waagii beryin ayuu kacay oo wuxuu tegey meal cidla ah, halkaasuuna ku soo tukanayay. **36** Markaasaa Simoon iyo kuwii la jiray ka daba tageen. **37** Goortay heleen waxay ku yidhaahdeen, Dadka oo dhan baa ku doonoonay. **38** Wuxuu ku yidhi, Aan tagno magaalooinka inoo dhow, inaan halkaasna wax ku wacdiyo; waayo, taas aawadeed aayaan u imid. **39** Wuxuu galay sunagogyadoodii Galili ku yiil oo dhan; dadkana ayuu ka wacdiyey, jinniyadiina ayuu dadka ka saaray. **40** Markaasaa waxaa u yimid nin baras leh, wuuna jilba joogsaday oo baryay, oo ku yidhi, Haddaad doonaysid waad i daahirin kartaa. **41** Kolkaasaa Ciise u naxariistay, oo intuu gacantiisa soo taagay, ayuu taabtay oo ku yidhi, Waa doonayaa ee daahirsanow. **42** Kolkiiba baraskii waa ka baxay, oo wuu daahirsanaaday. **43** Cisena aad buu u xukumay, oo markiiba ayuu iska diray, **44** oo ku yidhi, Ninni waxba ha kala hadlin, laakiin tag oo wadaadka istus. Waxaad daahirsanaantaada u bixisa wixii uu Muuse amray, marag iyaga ha u ahaatee. **45** Laakiin wuu baxay oo bilaabay inuu aad u naadiyo oo warka faifiyo, taas aawadeed kol dambe Ciise magaaladuuyaayaan u geli kari waayay, laakiin wuxuu joogay dibadda ee meelo cidla ah, meel kastana waa looga yimid.

2 Dhawr maalmood dabadeed goortuu haddana Kafarna'um galay, waxaa la maqlay inuu guriga joogo. **2** Markaasaa waxaa isurursaday dad badan, sidaa daraaddeed meel ay joogsadaan ayay ka waayeen xataa alaabka hortiisi, oo iyaga ayuu ereygi kula hadlay. **3** Kolkaasay u yimaadeen oo nin curyaan ah u keeneen, waxaana siday afar qof. **4** Goortay u soo dhowaan kari waayeen dadkii badraa daraaddiis ayay saqafka dusha ka fureen meeshuu joogay. Goortii ay jebsheen, waxay ka soo dejijeen sariirtiisii ninkii curyaanka ahaa ku jiifay. **5** Ciise kolkuu rumaysadkoodii arkay, ayuu ninkii curyaanka ahaa ku yidhi, Wiilkow, dembiyadaadu waa cafiyan yihii. **6** Laakiin halkaa waxaa joogay qaar culimmada ah oo iska fadhiyey oo qalbiyadooda ka fikiray, oo waxay isku yidhaahdeen, **7** Ninkanu muxuu sidan ugu hadlayaa? Wuu caytamayaa. Ayaa dembiyo cafiyi kara Ilaah keliya maahee? **8** Kolkiiba Ciise ruuxiisuu ka ogaaday inay sidaas qalbiyadooda ka fikirayaan, oo wuxuu ku yidhi, Maxaad waxan qalbiyadiinna ugaga fikiraysaan? **9** Iyamaa hawl yar, in curyaanka lagu yidhaahdo, Dembiyadaadu waa cafiyan yihii, ama in lagu yidhaahdo, Kac oo sariirtaada qaado oo soco? **10** Laakiin si aad ku garataan in Wiilkha Aadanahu dhulka ku leeyayah amar uu dembiyada ku caftyo (ayuu ninkii curyaanka ahaa ku yidhi), **11** Wuxaa ku leeyayah, Kac oo sariirtaada qaado oo gurigaaga tag. **12** Kolkiiba wuu kacay oo sariirtiisii qaatay; wuuna baxay dadkii oo dhan hortooda, sidaa darteed ayay la wada yaabeen, wayna ammaaneen Ilaah, oo waxay yidhaahdeen. Weligayo sidan oo kale ma aannu arag. **13** Haddana wuu u baxay badda xeebleeda, oo dadkii oo dhan baa u yimid, wuuna wax baray. **14** Goortuu ag maray, wuxuu arkay Laawi ina Alfayos, isagoo fadhiya meesha cashuurta lagu qaado, oo uu ku yidhi isaga, I soo raac. Wuuna kacay oo raacay. **15** Wuxaa dhacay markii Ciise gurigiisa cunto u fadhiystay in kuwa badan oo cashuurqaadayaal iyo dembilayaal ah Ciise iyo xertiisi la fadhiystay; waayo, way badnaayeen, wayna raaceen. **16** Culimmadii iyo Farrisintti markay arkeen isagoo dembilayaal iyo cashuurqaadayaal wax la cunaya, waxay xertiisi ku yidhaahdeen, Waa sidee? Wuxuu wax la cunaa oo la cabbaa cashuurqaadayaal iyo dembilayaal. **17** Ciise goortuu maqlay ayuu ku yidhi, Kuwa ladan dhakhtaa uma baahna, laakiin kuwa buka ayaa u baahan. Uma aan imanin inaan kuwa xaqaa ah u yeedho, laakiin inaan dembilayaasha u yeedho aayaan u imid. **18** Xertii Yooxanaa iyo Farrisintti aayaan soomiir jiray. Isagay u yimaadeen oo waxay ku yidhaahdeen, Xertii

Yooxanaa iyo xertii Farrisinttu maxay u soomaan oo ay xertaadu u soomi weydaa? **19** Markaasaa Ciise ku yidhi, Dadka aroosku miyay soomi karaan intuu aroosku la joogo? In alla intuu aroosku la joogo ma ay soomi karaan. **20** Laakiin waxaa iman doona maalmaha arooska laga qaadi doono, markaasay soomi doonaan maalintaas. **21** Ninna kariin cusub kuma tolo dhar duug ah, haddii kale tan cusub ee lagu buuxin lahaa ayaa ka go'da kan duug ah, oo jeexdintu waa ka sii xumaataa. **22** Khamri cusubna qarbeddo duug ah laguma shubo, haddii kale khamrigii cusbaa ayaa qarbeddada kala dildillaacinaya, khamriguna waa daadanayaa, qarbeddada waa hallaabayaan, laakiin khamriga cusubse waxaa lagu shubaa qarbeddo cususub. **23** Waxaa dhacay inuu sabtidii beeraha dhex marayay, oo xertiisii intay soconayeen ayay bilaabeen inay sabuullada jartaan. **24** Markaasaa Farrisinttu waxay isaga ku yidhaahdeen, Bal eeg, maxay sabtida u samaynayaan wixii aan xaalal ahayn? **25** Wuxuu ku yidhi, Miyadnaan weligiin akhriyin wixii Daa'uud sameeyey markuu wax u baahnaa oo uu gaajaysnaa, isaga iyo kuwii la jiray? **26** Siduu guriga Ilaa h u galay waagii wadaadkii sare ee Aabyaataar, oo uu uunay kibistii tusniinta oo aan xaalal uu ahayn dad kale wadaaddada maaheee, oo uu siiyey kuwii la jirayna. **27** Markaasaa wuxuu ku yidhi iyaga, Sabtida waxaa loo sameeyey dadka aawadiis ee dadka looma samayn sabtida aawadeed. **28** Sidaa darteed Wiilka Aadanahu waa sayidka sabtida.

3 Kol dambe wuxuu galay sunagogga; halkaasna waxaa joogay nin gacan engeegan. **2** Markaasay fiirinayeen inuu sabtida bogsiinayo iyo in kale, si ay u ashtakeeyaan. **3** Kolkaasuu ninkii gacanta engegnaan ku yidhi, Hdexda issa soo taag. **4** Oo wuxuu iyaga ku yidhi, Sabtida ma xalaal baa in wanaaq la falo ama shar; in naf la badbaadiyo ama la dil? Laakiin way iska aamuseen. **5** Goortuu iyaga isha mariyey isagoo cadhaysan oo qalbigiisi kii tiiraanyooday qalbi engegnaantooda aawadeed, wuxuu ninkii ku yidhi, Gacanta soo taag. Kolkaasuu soo taagay, oo gacantiisu way bogsatay. **6** Markaasaa Farrisinttu baxeen, oo markiiba waxay kala tashadeen Herodosintti si ay u dilaan isaga. **7** Laakiin Ciise xertiisii ayuu badda kula noqday; waxaana raacay dad badan oo ka yimid Galili, iyo Yahuudiya, **8** iyo Yeruuusaalem, iyo Idumiya, iyo Webi Urdun shishadiisa, iyo kuwa ag joogay Turos iyo Siidoon; dad tiro badan goortii ay maqleen waxa weyn ee uu samaynayay ayu u yimaadeen. **9** Xertiisii wuu la hadlay oo wuxuu ku yidhi, Doonni yar ha i sugto dadkii badnaa aawadiis si ayan ii cidhiidhiyin. **10** Waayo, dad badan ayuu bogsiiyey, sidaa daraaddeey waxay ugu kufeen si ay kuwii cudur qabay oo dhan u taabtaan isaga. **11** Oo jinniyada wasakhda lehna goortay arkeen, hortiisii ayay isku tuureen oo qayliyeen, oo waxay yidhaahdeen, Adigu waxaad tahay Wiilka Ilaa. **12** Aad buu u amray inaanay dadka ogeysiiniin isaga. **13** Goortaasuu buurta fuluul; wuu u yeedhayna kuwii uu doonayay; wyna u yimaadeen. **14** Laba iyo toban ayuu soo saaray inay isaga la joogaan, iyo inuu u diro inay wax wacdiyaan, **15** iyo inay u leeyihii amar ay cedula ku bogsiyaan oo ay jinniyi ku saaraan. **16** Waxay ahaayeen Simoon, kan uu Butros u bixiyey, **17** iyo Yacquub ina Sebedi, iyo Yooxanaa, Yacquub walaalkiis, iyaga wuxuu u bixiyey Bo'anerges, waxaa weeye wiilashii onkodka, **18** iyo Andaros, iyo Filibos, iyo Bartolomayos, iyo Matayos, iyo Toomas, iyo Yacquub ina Alfayos, iyo Tadayos, iyo Simoon reer Kaana, **19** iyo Yuudas Iskariyod, kii gagangeliyey. **20** Kolkaasuu guri galay; oo dad badan ayaa haddana ku soo ururay si aanay karin inay kibis cunaan. **21** Xigtadiisii goortay maqleen, ayay u soo baxeen inay qabtaan, waayo, waxay yidhaahdeen, Isagu waa waalan yahay. **22** Culimmaad Yeruuusaalem ka soo degeenna waxay yidhaahdeen, Wuxuu qabaa Be'elsebul, oo madaxda jinniyada ayuu jinniyada ku saaraa. **23** Kolkaasuu iyagi u yeedhay oo masaallo kugu yidhi, Sidee baa Shayddaan Shayddaan saari karaa? **24** Haddii boqortooya-

kala qaybsanto, boqortooyaadaas oo taagnaan karto. **25** Haddii gurina kala qaybsamo, gurigaas oo taagnaan kari doono. **26** Haddii Shayddaanaa isku kaco oo qaybsamo, ma taagnaan karo. Laakiin wuxuu leeyahay dhammaansho. **27** Ninna nin xoog leh gurigisa ma gelii karo inuu alaabtiisa dhaco hadduusan kolki hore ninka xoogga leh xidhin, goortaasuu gurigisa dhici doonaa. **28** Runtti waxaa idinku leeyahay, Bini-aadmiga waa loo caifiy doonaa dembinyadii oo dhan iyo caydiil ay ku caytamaan; **29** laakiin ku alla kii caaya Ruuxa Quduuska ah, weligiis cafiga heli maayo, laakiin wuxuu eed u leeyahay dembi weligiis ah; (**aiōn g165, aiōnios g166**) **30** waayo, waxay yidhaahdeen, Jinni wasakh leh ayuu qabaa. **31** Markaasaa waxaa yimid walaalihiis iyo hooyadiis, oo dibadday istaageen, waxayna u direen cid ugu yeedha. **32** Dad badan baa agtiisa fadhiyey oo waxay ku yidhaahdeen, Bal eeg, hooyadada iyo walaalaha dibadday joogaan oo waa ku doonayaan. **33** Markaasuu u jawaabay oo ku yidhi, Yaa ah hooyaday iyo walaalahay? **34** Kolkaasuu isha mariyey kuwii agtiisa fadhiyey oo ku yidhi, Waa kuwan hooyaday iyo walaalahay! **35** Ku alla kii yeela doonistii Ilaa kaasaa walaalkay iyo walaashay iyo hooyaday.

4 Haddana wuxuu bilaabay inuu badda agteeda wax ku baro, oo waxaa u soo ururay dad badan, sidaa darteed doonni ayuu fuulay, wuxuuna fadhiistay badda, dadkii badnaana waxay joogeen badda xeebteeda. **2** Markaasuu wax badan masaallo ku baray, oo intuu wax baray ayuu iyaga ku yidhi, **3** Dhegaysta, waxaa baxaybeeray inuu wax beero. **4** Intuu beeray qaar baa jidka geestiisa ku dhacay, kolkaasaa shimbir yimaadeen oo cuneen. **5** Qaar kalena waxay ku dhaceen dhuul dhagax ah oo aan carro badanlahayn; kolkiiba way soo baxeen, waayo, carradu hoos uma dheerayn, **6** laakiin qorraxdu goortay soo baxday way guuteen, waana engegeen, waayo, xidid ma lahayn. **7** Qaar kalena waxay ku dhex dhaceen qodxan, qodxantiina waa soo baxday oo ceejisyay, oo midho ma ay dhalin. **8** Qaar kalena dhuul wanaagsan bay ku dhaceen, oo intay baxeen ayay koreen oo midho dhaleen. Mid wuxuu dhalay soddon, midna lixdan, midna boqol. **9** Oo wuxuu ku yidhi, Kan dhego wax lagu maqlo lahu ha maqlo. **10** Goortuu keligiis ahaa kuwii la joogay iyo laba-iyο-tobankii wax bay masaalladii ka weyddiyeen. **11** Kolkaasuu ku yidhi, Idinka waa laydin siyyihaa inaad waxa qarsoon ee boqortooyaada Ilaa garataan, laakiin kuwa dibadda jooga wax walba waxaa loogu sheegaa masaallo, **12** si ay goortay arkayaan ayan u arkin, oo si ay goortay maqlayaan ayan u garan, si ayan u soo noqon oo aan loo caifiyin. **13** Wuxuuna iyaga ku yidhi, Miyadnaan masaalkan garanayn? Sidee baad masaalladii oo dhan u garan doontaan? **14** Beerreygu wuxuu beeraa hadalka. **15** Waa kuwan kuwii jidka yiil meeshii hadalka lagu beeray, oo goortay maqlaan, Shayddaan ba kolkiiba yimaada oo ka qaada hadalkii lagu beeray iyaga. **16** Si la mid ahna kuwan waa kuwii dhuul dhagax ah lagu beeray, kuwii goortay hadalkii maqlaanba kolkiiba farxad bay ku qaataan; **17** xididse isagu ma leh, laakiin wakhti yar bay sii jiraan, markii dambe goortii dhib aha silac u dhoco hadalka aawadiis, markiiba way kumaadaan. **18** Kuwanne waa kuwii qodxanta lagu dhex beeray, kuwa hadalka maqla, **19** laakiin kawelwelidda dunidan, iyo sasabidda maalka, iyo damacyada wax kale aaya gala oo hadalkii ceejiya, oo wuxuu noqdaa midhola'aan. (**aiōn g165**) **20** Kuwanne waa kuwii dhulka wanaagsan lagu beeray, kuwa hadalka maqla, oo aqbala, oo midho soo dhala, mid soddon, midna lixdan, midna boqol. **21** Wuxuuna iyaga ku yidhi, llays ma waxaa loo keenaa in la hoos geliyo weel ama sariir? Sow lama saaro meeshii ilayska? **22** Wax qarsoon ma jiro oo aan soo muuqan doonin, oo wax daboolanna ma jiro oo aan bannaan soo bixi doonin. **23** Haddii nin leeyahay dhego uu wax ku maqlo ha maqlo. **24** Kolkaasuu ku yidhi, U fiirsada waxaad

maqlaysaan; qiyastii aad ku qiyastaan ayaa laydiinku qiyasi doona oo ayaa laydiin kordhin doonaa. **25** Kii wax haysta waa la siin doonaa. Kii aan waxba haysanse waa laga qaadi doonaa wuxuu haysto. **26** Wuxuuna yidhi, Sidaa weeye boqortooyadii Ilaah, sida nin abuur dholku ku daadsha. **27** Isagu waa hurdaa, waana kacaa maalin iyo habeena, oo abuurku waa baxaa oo weynaadaa, laakiin si ay tahay isagu garan maayo. **28** Dhulka keligis ayaa midhaha bixiya, hora jirrida, dabadeed sabuulka, dabadeedna sabuulka midho ka buuksama. **29** Laakiin goortii midhuu soo bislaadaan, kolkiiba ayuu mindi la galaa, waayo, wakhtigii beergooska ayaa yimid. **30** Wuxuuna yidhi, Maxaynu boqortooyadii Ilaah la masaysiinnaa, oo masaalkee baynu u ekaysiinnaa? **31** Wuxuu yahay sida inii khardal oo kale, tan goortii dhulka lagu beero waa ka wada yar tahay iniihaha dhulka ku jira oo dhan. **32** Laakiin goortii la beero way baxdaa oo ka weynaataa dhalatada oo dhan, oo ay laamo waaweyn bixisaas si ay shimbirraha cirku hooskeeda ugu degaan. **33** Masaallo badan oo tan oo kale ah ayuu ereyga kula hadlay intii ay maqli karayeen. **34** Laakiin masaallaan kuluma uu hadlin, oo markay keligood ahaayeen ayuu wax walba xertiisi u fasiray. **35** Maalintii qudheedii, goortii makhrubki la gaadhat, wuxuu iyaga ku yidhi, Dhanka kale aan u gudubnee. **36** Goortay dadkii badhnaa direen, isagay Wadeen intuu doonniidii ku jiray, oo doonniyo yarayr oo kalena way la jireen. **37** Waxaa kacay duufaan weyn oo dabay ah, hirarkiina doonniiday ku dhaceen ilaa ay doonniidii buuksamaysay. **38** Isaguna wuxuu joogay xaggii dambe ee doonniida isagoo barkin ku hurda. Markaasay toosiyeen oo ku yidhaahdeen, Macallimow, miyaanay waxba kula ahayn inaynu lunno? **39** Kolkaasuu kacay oo dabayshii canaantay, oo badduu ku yidhi, Aamus oo xasil. Markaasaa dabayshii degtay oo xawaal weyn baa dhacday. **40** Goortaasuu wuxuu iyaga ku yidhi, Maxaad sidaa ugu baqaysaan? Sidee baydnan weli rumaysad u lahayn? **41** Aad bay u baqeent, oo waxay isku yidhaahdeen, Haddaba yuu yahay kan xataa dabaysha iyo badduba yeelaan?

5 Waxay yimaadeen dhanka kale oo badda ilaa dalkii Gadareni. **2** Goortuu doonniidii ka degay, kolkiiba waxaa la kulmay nin xabaalahaa ka soo baxay oo jinni wasakh leh qaba. **3** Isagu xabaalahaa ayuu dhex fadhiyi jiray, oo ninna xataa silsilad kuma xidhi kari jirin. **4** Maxaa yeelay, marar badan bir cagaha iyo silsilado waa lagu xidhi jiray, silsiladihiina ayuu iska goony jiray, bir cagahana wuu kala jejebin jiray. Ninna ka adkaan kari waayay. **5** Weligiiba, habeen iyo maalin, ayuu buuraha iyo xabaalahaa joogi jiray isagoo qaylinaya oo dhagaxyona isku jarjaraya. **6** Laakiin goortuu Ciise meel fog ka arkay, ayuu ku soo ordoy oo sujuuday. **7** Markaasuu cod weyn ku qayliyey oo ku yidhi, Maxaa inoo dhexxeeyaa, Ciisow adigoo ah Wiilka Ilaaha sarow? Ilaa baan kugu dhaarinayaa, Ha i silcin. **8** Waayo, wuxuu ku yidhi, Ka soo bax ninka, jinni wasakh lahow. **9** Markaasuu weyddiyey, Magacaa? Wuxuu ugu jawaabay, Waxaaa lay yidhaahdaa, Lijion, waayo, annagu waa badan nahay. **10** Aad buuna uga baryay inaanu dalka ka eryin. **11** Buurta sinteedana waxaa joogay daaqsin weyn oo doofaarro ah oo daaqaysa. **12** Jinniyadii oo dhan baa baryeen, oo waxay ku yidhaahdeen, Noor dir doofaarrada inaanu galno. **13** Kolkiiba Ciise baa u fasaxay. Markaasaa jinniyadii wasakhda lahayd baxseen, oo waxay galeen doofaarrada, daaqsiintiina jarka hoos bay uga yacday ilaa badda, baddayna ku bakhiyeen, waxayna ahaayeen abbaarahaa laba kun. **14** Markaasaa kuwii daajin jiray carareen, oo dadkii magaalada iyo beerahaba ayay u warrameen. Kolkaasaa dadkii u soo baxay inay arkaan wixii dhacay. **15** Markaasay u yimaadeen Ciise, oo waxay arkeen jinnoolihi isagoo fadhiya oo dhar sita oo miyir qaba, wayna baqeent. **16** Kolkaasaa kuwii arkay waxay u sheegeen sidii ay u dhacday jinnoolihi iyo warkii doofaarrada. **17** Markaasay bilaabeen inay baryaan inuu soohdintooda ka noqdo. **18**

Intuu doonniida fuulayay, kii jinniyada qabi jiray ayaa baryay inuu raaco. **19** Ciise uma fasaxin, laakiin wuxuu ku yidhi, Gurigaaga iyo dadkaaga u tag oo u sheeg waxa weyn oo Rabbigu kuu sameeyey iyo siduu kuugu naxariistay. **20** Kolkaasuu tegey oo bilaabay inuu Dekabolis ku naadiyo waxa weyn oo Ciise u sameeyey, oo dhammaan bay la wada yaabeen. **21** Markii Ciise haddana dhanka kale doonniida ugu gudbay ayaa dad faro badan u soo ururay, isaguna badda agteeda ayuu joogay. **22** Waxaa u yimid taliyyaasha sunagogga midkood ee Yayros la odhan jiray, oo markuu arkay, caghiisa ayuu isku riday, **23** oo aad buu u baryay oo ku yidhi, Gabadhadhiyayarayd waa sakaraad. Waan ku baryayaa, kaalay oo gacmahaaga saar inay bogsato oo noolaato. **24** Markaasaa Ciise raacay, dad faro badanna waa la socday, wayna cidhiidhiyeen. **25** Waxaa jirtay naag laba iyo tobani sannadood dhiigbixid qabtay. **26** Silec badanna ayay dhakhtarro badan ka heshay, oo wixii ay lahayd oo dhanna ayay ku bixisay, mana roonaanin laakiinse way ka sii dartay. **27** Markay Ciise warkiisa maqashay ayay dadkii soo dhex martay oo dhabarriisa timid, markaasay maradiisa taabatay. **28** Waayo, waxay tidhi, Haddaan dharkiisa iska taabto uun, waan bogsanayaa. **29** Kolkiiba bixiddii dhiiggeeda ayaa joogsatay oo waxay jidhkeedii ka garatay inay cudurki ka bogsatay. **30** Ciise kolkiiba wuxuu iska gartay in xoq ka baxay isagii, oo intuu cidhiidhiigku soo jeestay ayuu yidhi, Yaa i dharkaya taabtay? **31** Xertiisi ayaa ku tidhi, Adiguu waad aragtaa dadka badan oo ku cidhiidhinya. Ma waxaa na leedadahay, Yaa i taabtay? **32** Kolkaasuu hareerihiisii ka fiirifiiryey inuu arko tan waxan samaysay. **33** Naagtiiise waa baqday oo gariirtay iyadoo garanaysa wixii loogu sameeyey. Markaasay timid oo hortiisa ku dhacday oo runtii oo dhan u sheegtag. **34** Kolkaasuu wuxuu iyada ku yidhi, Gabadhad, rumaysadkaaga ayaa ku bogsiiyey. Nabad ku tag, cudurkaagiina ka bogso. **35** Goortuu weli hadlayay waxaa gurigii taliyaha sunagogga ka yimid kuwii yidhi, Gabadhaadii waa dhimatay. Maxaad Macallinka u sii dhibaysaa? **36** Mar alla markuu Ciise maqlay hadalka lagu hadlay, wuxuu taliyaha sunagogga ku yidhi, Ha baqin ee iska rumayso. **37** Ninnana uma oggolaanin inuu raaco, Butros, iyo Yacquub, iyo Yooxanaa oo ahaa Yacquub walaalkiis, maahee. **38** Kolkaasuu yimid gurigii taliyaha sunagogga, oo wuxuu arkay buuqa iyo kuwa ooyaya oo aad u barooranaya. **39** Goortuu galay wuxuu ku yidhi, Maxaad sidaas ugu buuqaysaan oo u oyaysaan? Gabadhu ma dhiman, waase huruddaa. **40** Ilyague aad bay ugu qosleent, laakiin goortuu kulligood dibadda u saaray, wuxuu waday gabadhi aabbeeed iyo hooyadeed iyo kuwii isaga la jiray, wuxuuna galay meeshii gabadhu jiiftay. **41** Kolkaasuu gabadhi gacanteeda qabtay oo ku yidhi, Talita qumi, taasoo micneedu yahay, Gabadhad, waxaan ku leeyahay, Kac. **42** Kolkiiba gabadhi waa kacday oo socotay; waxay jirtay laba iyo tobani sannadood. Dadkuna aad bay ula wada yaabeen. **43** Aad buu ugu adkeeyey inaan ninna ogaan, wuxuuna u sheegay in cunto la siyo iyada.

6 Meeshaas ayuu ka tegey oo waddankiisii yimid, xertiisiina way soo raaceen. **2** Goortii sabtida la gaadhat ayuu bilaabay inuu sunagogga wax ku baro; dad badan oo maqlayaana way la yaabeen, oo waxay yidhaahdeen, Ninkanu xaggee buu waxyaalahan ka helay? Oo xigmaddan la siiyeyna maxay tahay in xataa shuqulland oo xoogga leh gacmihiisu sameeyaan? **3** Kanu miyaanu ahayn nijearkii, ina Maryan, kii walaal u yahay Yacquub, iyo Yoosee, iyo Yuudas, iyo Simoon; gabdhiihi walaalihiis ahaana miyaanay inala wada joogin? Wayna ka xumaadeen. **4** Laakiin Ciise wuxuu ku yidhi, Nebi murwad la' ma jiro, waddankiisa, iyo dadkiisa, iyo gurigisa dhexdooda maahee. **5** Meeshaas shuquul xoog leh kuma samayn karin inuu dhawr buka gacmihiisii saaro oo bogsiyo mooyaane. **6** Wuuna

ka yaabay rumaysadla'aantooda aawadeed. Kolkaasuu tuulooinka ku wareegay isagoo wax baraya. **7** Kolkaasuu laba-ryo-tobankii u yeedhay, wuxuuna bilaabay inuu laba laba u diro. Wuuna siiyey amar ay jinniyo wasakh leh ku saaraan. **8** Wuxuuna ku amray, Waxba safarka ha u qaadanina ul maahee. Kibis iyo qandi iyo lacag kiishad ku jirta ha qaadanina. **9** Kabo gashada, laakiin laba khamiis ha gashanina. **10** Wuxuuna ku yidhi, Meel walba oo aad guri gaashaan, halkaas jooga ilaa aad ka tegaysaan. **11** Meel alla meeshaan idin soo dhoway oo aan idin maqlin, goortaad halkaas ka tegaysaan, siigada cagiihinna ka dhabaandhaba inay marag ka gees ah ku ahaato. **12** Markaasay baxeen oo waxay wacdiyeen dadkii si ay u toobadkeenaan. **13** Jinniyo badan ayay saareen, dad badan oo bukyna saliid bay mariyey, wayna bogsiyyeen. **14** Boqor Herodos ayaa warkii Ciise maqlay, waayo, magicisa ayaa meel walba laga wada ogaaday. Kolkaasuu yidhi, Yooxanaa Baabtiisaha ayaa kuwii dhintay ka soo sara kacay, sidaa darteeda shuqullandan xoogga leh waa ku dhex jiraan oo shaqaynayaan. **15** Laakiin qaar kale waxay yidhaahdeen, Waa Eliyas; qaar kalena waxay yidhaahdeen, Waa nebi, nebyiyada kale la mid ah. **16** Laakiin Herodos goortuu maqlay wuxuu yidhi, Kanu waa Yooxanaa, kii aan madaxa ka gooyay. Kuwii dhintay ayuu ka soo sara kacay. **17** Waayo, Herodos quduusaaya.cid diray oo Yooxanaa qabtay oo u xabbisay walaalkiis Filibos naagiisiis Herodiya aawadeed, waayo, wuu guursaday, **18** oo Yooxanaa wuxuu Herodos ku yidhi, Xalaal kuu ma aha inaad naagtii walaalkaa haysatid. **19** Sidaa darteed ayaa Herodiya ka dhirifay oo doonaysay inay disho, mase karin, **20** waayo, Herodos baa Yooxanaa ka baqay. Wuxuu ogaa inuu yahay nin qumman oo quduus ah, wuuna ilaaliyey. Oo goortuu maqlay waa wareeray, farxadna wuu ku maqlay. **21** Goortii maalin wanaagsan timid, markii la xusuustay dhalashadii Herodos, ayuu diyaafad ugu yeedhay raggiisiis waaweynayaa iyo saraakiishiisi iyo cuqaashii Galili. **22** Kolkaasaa gabadhii Herodiya qudheedu soo gashay oo cayaartay, oo waxay ka farsixay Herodos iyo kuwii la fadhiiyey, kolkaasaa boqorkii baa wuxuu gabadhii ku yidhi, Wax alla wixii aad doonaysidba i weyddiiso, waanan ku siinaya. **23** Kolkaasuu wuxuu ugu dhaartay, Wax alla wixii aad i weyddiisatidba, waan ka siinaya ilaa boqortooyadaya badhkeed. **24** Markaasay baxday oo hooyadeed ku tidhi, Maxaan weyddiista. Oo waxay tidhi, Madaxa Yooxanaa Baabtiisaha. **25** Kolkiiba boqorkii ayay dhaqso ugu timid oo weyddiisatay iyadoo leh, Waxaan doonayaa haddaba madaxii Yooxanaa Baabtiisaha inaad xeedho igu siiso. **26** Markaasaa boqorkii aad u calool xumaaday, laakiin dhaarihiisi iyo kuwii la fadhiiyey awadood ayuusan doonayn inuu diido. **27** Kolkiiba boqorkii wuxuu diray askari oo ku amray inuu madaxiisa soo qaado. Markaasuu tegay oo xabsiga madaxa kaga gooyay. **28** Madaxiisiina ayuu xeedho ku soo qaaday oo gabadhii siiyey, gabadhii waxay siisay hooyadeed. **29** Tan goortii xertiisi maqashay, ayay yimaadeen oo meydkisiis qaadeen oo aaseen. **30** Rasuulladii ayaa Ciise u soo ururay, oo waxay u sheegeen wixii ay sameeyeen oo dhan iyo wixii ay bareeba. **31** Markaasuu iyaga ku yidhi, Keligiin kaalaya cidlada, waxoogaana ku nasta. Waayo, kuwii imanayay iyo kuwii tegayay way badnaayeen, nefis ay wax ku cunaanna ma lahayn. **32** Kolkaasay keli ahaantooda doonni raaceen oo meal cidla' ah tageen. **33** Dadkii baase arkay iyagoo tegaya, qaar badanna way garteen, oo magaalooinka oo dhan ayay ka soo ordeed, wayna ka dhereeyeen. **34** Ciise goortuu soo degay ayuu dad badan arkay, wuuna u naxariistay, maxaa yeelay, waxay ahaayeen sidii ido aan adhijir lahayn, wuxuuna bilaabay inuu wax badan baro. **35** Goortii maalintii hore u badatay ayaa xertiisi u timid oo ku tidhi, Meeshu waa cidlo, haddana maalintii horay u badatay. **36** Dadka dir, si ay u tagaan beeraha iyo tuulooinka ku wareegsan, oo ay wax la cuno u

soo iibsadaan. **37** Kolkaasuu u jawaabay oo ku yidhi, Idinku siyya waxay cunaan. Waxay ku yidhaahdeen, Miyaannu tagnaa inaannu soo iibinno laba boqol oo dinaar oo kibis ah oo aannu siinno inay cunaan? **38** Markaasuu ku yidhi, Immisa kibsood baad hayasaan? Soo eega. Oo markay ogaadeen, waxay ku yidhaahdeen, Shan kibsood iyo laba kalluun. **39** Kolkaasuu ku amray inay cawska koox koox ugu fadhiisiyaan. **40** Waxay u fadhiisteen safaf boqol boqol iyo konton konton ah. **41** Isaguna wuxuu qaaday shantii kibsood iyo labadii kalluun, oo intuu cirka eegay ayuu barakeeyey, kibistiina ayuu kala jejebiyey oo xertiisi siiyey inay hortooda dhigaan, labadii kalluunna wuu u qaybiyey giddigood. **42** Dhammaantood way wada cuneen, oo ka dhergeen. **43** Oo waxay soo gureen laba iyo toban dambiliiod oo ka buuxa jajabkii iyo kalluunka. **44** Kuwii kibistiin cunayna waxay ahaayeen shan kun oo nin. **45** Kolkiiba wuxuu xertiisi ku amray inay doonniida fuulaan oo ay hortiis tagaan dhanka kale oo Beytsayda intuu dadkii badnaa dirayo. **46** Goortuu kala diray, ayuu buurta tegey inuu ku tukado. **47** Goortii makhrubkii la gaadhay, doonnidii waxay joogtay badda dhexdeeda, isaguna keligiis ayuu dhulka joogay. **48** Wuxuu arkay iyagoo wadidda ku dhibtoonaya, waayo, dabashya ayaa ka gees ahayd. Wakhtigii gaadhaa afraad oo habeenga ayuu u yimid isagoo badda ku dul socda, wuuna iska dhaafaha laaha. **49** Laakiin goortay arkeen isagoo badda ku dul socda, waxay moodeen inuu muuqasho yahay, markaasay qayliyeen. **50** Waayo, way wada arkeen, wayna nexeen. Markiiba wuu la hadlay oo ku yidhi, Kalsoonaada, waa aniga ee ha baqina. **51** Markaasuu doonnidii iyaga ugu tegey, dabayshuna waa joogsatay. Aad iyo aad bay u nexeen oo ula yaabeen. **52** Waayo, iyaga kibistiin waxba kama ay garanin, maxaa yeelay, qalbigoodu waa engegnaa. **53** Oo markay gudbeen waxay yimaadeen dalka Gennesared, oo doonnidii xeebtay ku xidheen. **54** Goortay doonniida ka soo degeen, kolkiiba dadku way garteen isaga. **55** Oo waxay orod ku wareegeen dalka u dhow oo dhan oo bilaabeen inay kuwa buka sariiro ugu soo qaadaan meeshii ay ku maqleen inuu joogo. **56** Meel alla meeshuu galayba, tuulooinka ama magaalooinka ama beeraha, waxay suuqyada dhigeen kuwa buka, oo ay ka bareyen inay faraqa maradiisa oo keliya taabtaan, oo kuwii taabtay oo dhammuna way bogsadeen.

7 Kolkaasaa waxaa u soo urureen Farrisintii iyo qaar culimmo ah oo Yerusaalem ka yimid. **2** Goortaasay arkeen xertiisi qaarkooda oo kibis ku cunaya gacmo nijaasaysan, waxa weeye gacmo aan dhaqnayn. **3** Waayo, Farrisintii iyo Yuhuudda oo dhammu waxba ma cunaan haddayan gacmahooda aad u dhaqin, si ay u xajiyaa xeerkii waayeellada. **4** Oo goortay suuqa ka yimaadaan waxba ma cunaan, inay maydhaan maahee. Waxyalo badan oo kale ayaa jira oo ay heeleen inay xajiyaa sida dhaqidda koobab, iyo dheriyo, iyo weelal naxaas ah, iyo miisas. **5** Markaasaa Farrisintii iyo culimmadii weyddiyeen oo waxay ku yidhaahdeen, Xertaadii maxay ugu socon waayeen xeerkii waayeellada, waxayse wax ku cunaan gacmo nijaasaysan? **6** Markaasuu wuxuu ku yidhi, Isayos aad buu wax idirinka sii sheegay, labawejilayaalow, siday u qoran tahay, Dadkanu bushimahooda ayay igu maamuusaan, Laakiin qalbigoodu waa iga fog yahay. **7** Si aan micne lahayn ayay ii caabudaaan, iyagoo dadka wax ku baraya amarrada dadka. **8** Idinku qaynuunkii Ilaaah waad ka tagtaan, oo waxaad xajisaan xeerkii dadka, sida dhaqidda dheriyada iyo koobabka, oo wax kale oo badan oo kuwaas la mid ah aayaad samaysaan. **9** Markaasuu ku yidhi, Qaynuunkii Ilaaah aad baad u diidhaan inaad xeerkiiha xajisaan. **10** Waayo, Muuse wuxuu yidhi, Aabbahaa iyo hooyadaa maamuus; oo kan aabbihii iyo hooyadii caayaa, dhimasho ha ku dhammaado. **11** Laakiin waxaad leedhiin, Haddii nin aabbihii iyo hooyadii ku yidhaahdo, Wixii aan idii tar

lahaa oo dhan waa Qurbaan, waxa weeye, Waa sadaqad aan Ilaha siiyey; **12** idinku uma daysaan mar dambe inuu aabbihii iyo hooyadiid wax u sameeyo. **13** Ereygii Ilaha ayaad ku buriseen xeerkiinna aad bixiseen, oo wax badan oo kuwan oo kale ah ayaad samaysaan. **14** Markaasuu dadkii badnaa haddana u yeedhay oo ku yidhi, I maqla kulligiin oo garta. **15** Ma jiraan wax dibadda jooga oo intay ninka galaan nijaasayn karaa, laakiin waxa isaga ka soo baxa kuwaasaa waxa ninka nijaaseeyaa. **16** Haddii nin dhego wax lagu maqlo leeyahay ha maqlo. **17** Markuu dadka ka tegey oo guri galay ayaa xertiisi masaalladii wax ka weyddiisay. **18** Wuxuu iyaga ku yidhi, Idinkuna ma sidaasaad garashola'aan u tiihiin? Miyaydhaan garanayn in waxa dibadda joogaa oo dadka galaa ayan nijaasayn karin? **19** Waayo, qalbigiisa ma galaan, laakiin calooshiisay galaan, oo waxay ku dhacaan meesha lagu saxaroodo. Sidaasuu cuntada oo dhan ku nadifiyey. **20** Wuxuuna ku yidhi, Wuxa ninka ka soo baxa, kuwaas weeye waxa ninka nijaaseeyaa. **21** Waayo, waxan weeye waxa qalbiga dadka gudhiisa ka soo baxa fikirrada shar leh, iyo galmada xaaraanta ah, iyo tuuganimada, iyo dilidda. **22** iyo damacnimada, iyo sharka, iyo khiyaanada, iyo camal xumaanta, iyo il xun, iyo cayda, iyo kibirk, iyo nacasminda. **23** Waxyaalahan shar leh oo dhammu gudahay ka soo baxaan oo ninka nijaaseeyaa. **24** Meeshaas ayuu ka kacay oo wuxuu tegey soohdimaha Turos iyo Siidoon. Markaasuu guri galay. Ma uu doonayn in la ogaado, laakiin wuu qarsoomi kari waaway. **25** Kolkaasaa naag gabadheedu jinni wasakh leh qabtay ayaa warkisa maqashay, oo intay timid ayay lugihiiisa isku tuurtay. **26** Naagtii waxay ahayd Gariig, qolo ahaanna Surofoynike. Oo waxay ka bariday inuu jinniga gabadheeda ka saaro. **27** Kolkaasuu ku yidhi, Kolka hore carruurtu ha dheergaan, waayo, ma wanaagsana in carruurta kibistooda la qaado oo eeyaha loo tuuro. **28** Laakiin way u jawaabtay oo ku tidhi, Waa run, Sayidow, laakiin weliba eeyaha miiska hoostiisa ku jiraa waxay cunaan jajabka carruurtu ka dhaca. **29** Kolkaasuu iyada ku yidhi, Hadalkaas aawadiis tag; jinnigii ayaa gabadhaada ka baxay. **30** Goortay gurigeeda timid waxay aragtay gabadhii oo sariirta jiifta oo jinnigii ka baxay. **31** Mar kale ayuu soohdimaha Turos ka soo tegey oo Siidoon maray oo badda Galili yimid, soohdimaha Dekabolisna ayuu suo doox maray. **32** Markaasay waxay u keeneen mid dhego iyo carrab la', waxayna ka baryeen inuu gacantiisa saaro. **33** Kolkaasuu dadkii badnaa dhinaca uga bixihey, oo farhiisa ayuu dheghiisaa ka geliyey, wuuna tutufay oo carrabkiisa taabtay. **34** Markaasuu cirka kor u eegay, wuuna taahay oo ku yidhi, Efata, waxa weeye, Furax. **35** Markiiba dheghiisaa waa furmeen oo carrabkiisiid xidhnaa waa debcay, oo si bayaan ah ayuu u hadlay. **36** Wuuna ku amray inaanay niinna u sheegin; laakiin in alla intuu amray, ayay in ka badan sii naadiyeen. **37** Aad iyo aad bay ula yaabsanaayeen, oo waxay yidhaahdeen, Wax walba si wanaagsan ayuu u sameeyey. Kuwa dhegaha la' wax buu maqashiiyaa, kuwa carrabka la'na wax buu ka hadliyaa.

8 Maalmahaas dadkii aad buu u badnaa oo waxay cunaanna ma haysan, markaasaa Ciise xertiisi u yeedhay oo ku yidhi, **2** Dadka badan ayaan u naxariisanayaa, waayo, durba saddex maal mood ayay ila joogeent, oo waxay cunaanna ma haystaan. **3** Haddii aan guryahooda u diro, iyagoo sooman, jidkay ku itaalbeeli doonaan, waayo, qaarkood waxay ka yimaadeen meel fog. **4** Kolkaasaa xertiisi u jawaabtay, oo waxay ku yidhaahdeen, Meeshan ciidlada ah xaggee looga heli karaa kibis dadkanu ka dhergaan? **5** Goortaasuu weyddiiyey, Immisa kibsood baad haysaan? Waxay ku yidhaahdeen, Toddoba. **6** Kolkaasuu dadkii badnaa ku amray inay dhulka fadhiistaan. Markaasuu toddobadii kibsood soo qaaday, oo goortuu ku mahadnaqay ayuu kala jejebiyey oo xertiisi siiyey inay

hortooda dhigaan. Markaasay dadkii badnaa hor dhigeen. **7** Waxay haysteen in yar oo kalluun yaryar ah. Oo intuu barakeeyey, wuxuu ku amray inay kuwaasna hortooda dhigaan. **8** Markaasay cuneen oo dhergeen; kolkaasay soo ururiyeen todoba dambiloood oo ka buuxa jajabkii hadhay. **9** Kuwii cunayna waxay ku dhowaayeen afar kun, markaasuu diray. **10** Kolkiiba xertiisi ayuu doonni la fuulay, oo wuxuu yimid dhinacyada Dalmanuuta. **11** Markaasaa Farrisintu u soo baxday, oo waxay bilabeen inay wax weyddiyyaan, oo waxay ka doonayeen inuu calaamo cirka ka tuso, si ay u jirraabaan. **12** Intuu ruuxiisa ka taahay ayuu yidhi, Qarnigan muxuu calaamo u doondoonaaya? Runtii waxaan idinku leeyahay, Qarnigan calaamo lama siin doono. **13** Markaasuu ka tegey oo haddana doonniid fuulay oo dhanka kale u kacay. **14** Xertiif waxay illoobeen inay kibis soo qaataan, oo doonniid kibis kuma ay haysan mid keliya maahane. **15** Markaasuu wuxuu ku amray, oo ku yidhi, Iska eega oo iska jira khamiirka Farrisinta iyo khamiirka Herodos. **16** Markaasay isla wada hadleen, oo isku yidhaahdeen, Sababtaasu waa kibisti aannan haysan awaaeed. **17** Ciise oo gartay ayaa ku yidhi, Maxaad isu la hadlaysaan? Ma kibisti ayndaa haysan awaaeed ba? Miyaydhaan weli arkin oo ayndaa garanayn? Qalbigiinu weli ma engeegan yahay? **18** Indho laba leedihiin, miyaydhaan waxba arkayn? Dhegona waad leedihiin, miyaydhaan waxba maqlayn oo ayndaa xusuusnay? **19** Goortii aan shantii kibsood shantii kun u kala jejebiyey, immisa dambiloold oo jabab ka buuxa ayaad soo ururiseen? Waxay ku yidhaahdeen, Laba iyo tobani. **20** Oo goortii aan toddobadii kibsood afartii kun u kala jejebiyey, immisa dambiloold oo jabab ka buuxa ayaad soo ururiseen? Waxay ku yidhaahdeen, Toddoba. **21** Wuxuuna ku yidhi, Miyaydhaan weli garanayn? **22** Markaasay yimaadeen Beytsayda. Oo waxay u keeneen nin indha la' oo ay ka baryeen inuu taabto. **23** Markaasuu ninkii indhaha la'aa gaacanta qabtay, oo tuulada dibadda uga saaray, oo goortuu indhaha kaga tufay oo gacmihiisii saaray, wuxuu weyddiyyey, Wax ma arkaysaa? **24** Kor buu u eegay oo yidhi, Waxaan arkayaa niman, oo waxay ii le'eg yihiin sida geedo socda. **25** Kolkaasuu mar kala gacmihiisii indhaha ka saaray. Markaasuu aad iyo aad wax u eegay, wuuna bogasaday, oo wax walba bayaan buu u arkay. **26** Kolkaasuu gurigiisii u diray, oo wuxuu ku yidhi, Tuuludha gelin. **27** Markaasaa Ciise iyo xertiisi waxay tageen oo galeen tuulooyinka Kaysariya Filibos. Xertiisi ayuu jidka ku weyddiyyey, oo wuxuu ku yidhi, Dadku yay igu sheegaan? **28** Waxay yidhaahdeen, Yoxanaa Baabtiisaaha, qaarna, Eliyaas, qaar kalena, Nebiyada midkood. **29** Markaasuu weyddiyyey, oo wuxuu ku yidhi, Idinkuse yaad igu sheegtaan? Butros ayaa u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, Waa tahay Masiixa. **30** Markaasuu ku amray inayan niinna isaga u sheegin. **31** Kolkaasuu bilaabay inuu baro inay waajib ugu tahay Wiilkii Aadanahu inuu wax badan ku xanuunsado, oo ay waayelladaa iyo wadaaddada sare iyo culimmaadu diidaan, oo la dilo, oo saddex maal mood dabadeed oo soo sara kaco. **32** Hadalkaas bayaan buu ugu hadlay. Markaasaa Butros gees u waday oo bilaabay inuu canaanto. **33** Laakiin Ciise markuu soo jeestay oo xertiisi eegay, ayuu Butros canaantay, oo wuxuu ku yidhi, Gadaal iga mar, Shayddaan yahow, waayo, waxyaalaha Ilaha kama fikirtid, waxaadse ka fikirtaa waxyaalaha dadka. **34** Goortaasuu dadkii badnaa u yeedhay iyo xertiisiiba oo wuxuu ku yidhi, Mid uun hadduu doonayno inuu iga daba yimaado, ha dayriyo doonistisa, iskulallaabtiisana ha soo qaato oo ha i sooraa. **35** Kan doonaya inuu naftiisa badbaadiyo, waa lumiin doonaan, laakiin kan naftiisa u lumiya aawaday iyo injiilka aawadii, kaasaa badbaadin doona. **36** Waayo, nin maxay u taraysaa hadduu dunida oo dhan helo oo uu naftiisa lumiyo? **37** Nin muxuu u bixiyyaa naftiisa beddelkeeda? **38** Haddaba ku alla kii qarnigan dembiga iyo sinada leh kaga xishooda aniga iyo hadalkaygaba, Wiilkii Aadanaha

aya ka xishoon doona isaga markuu ammaantii Aabbiihiis kula yimaado malaa'igaha quduuska ah.

9 Wuxuu iyaga ku yidhi, Runtti waxaan idinku leeyahay, Kuwa halkan taagan qaarkood sinaba dhimasho uma dhadhamin doonaan ilaa ay arkaan boqortooyada llaah oo xoog ku imanaysa. **2** Lix maal mood dabadeed Ciise wuxuu waday Butros iyo Yacquub iyo Yooxanaa; oo wuxuu keligood geeyey buur dheer, hortoodana ayuu ku beddelmay. **3** Dharkisu Aad buu caddaan ula dhalaalay sidii midka dhulka wax ku caddeeya aanu u caddayn karin. **4** Markaasaa waxaa iyaga u muuqday Eliyas iyo Muuseba, waxayna la hadlayeen Ciise. **5** Markaasaa Butros la hadlay oo Ciise ku yidhi, Macallimow, waxaa inoo wanaagsan inaynu halkan joogno. Saddex waab aanu ka dhiso, mid aadaan kuu dhisaynaa, midna Muuse, midna Eliyas. **6** Waayo, ma uu garanayn wuxuu ku jawaabo, maxaa yeelay, aad bay u baqeem. **7** Kolkaasaa waxaa timid daruur oo iyaga hadhaynaysa, daruurtiina waxaa ka yimid cod leh, Kanu waa Wiilkayga aan jeclahay ee maqla isaga. **8** Dhaqsiba goortii ay hareerhooda fiiriyeen, mar dambe ma ay arkin cid kale oo iyaga la joogta Ciise keliya maahee. **9** Markay burtaa ka soo degayeeyen, wuxuu ku amray inaanay ninnu u sheegin waxay arkeen intaanu Wiilkii Aadanahu kuwii dhintay ka soo sara kicin. **10** Dhexdoodii ayay hadalkii haysteen oo iska weyddiinayeen, Waa maxay ka soo sara kiciddii kuwii dhintay? **11** Markaasay waxay weyddiyeen oo ku yidhaahdeen, Culimmadu maxay u yidhaahdaan, Eliyas waa inuu horta yimaado? **12** Markaasuu u jawaabay oo ku yidhi, Waa run in Eliyas horta imanayo oo wax walba soo celinayo. Oo sidee uga qoran tahay xagga Wiilkii Aadanaha inuu wax badan ku xanuunsan doono oo la nici doono? **13** Laakiin waxaan idinku leeyahay, Eliyas waa yimid, oo wax kasta oo ay doonayeeyen ayay ku sameeyeeyen siday uga qoran tahay. **14** Markay xertiil u yimaadeen, waxay arkeen dad faro badan oo la jooga. Culimmaduna wax bay weyddiinayeen. **15** Kolkiiba dadkii badnaa markay isaga arkeen aad bay u yaabeen oo ku soo ordeen oo nabdaadiyeen. **16** Kolkaasuu weyddiyeen, Maxaas isweyddinaysaan? **17** Markaasaa dadkii badnaa midkood wuxuu ugu jawaabay, Macallimow, waxaan kuu keenay wiilkayga jinni carrab la' qaba. **18** Meel alla meeshuu ku qabtoba, wuu ridaa; markaasuu afka ka xumbeeyaa, wuuna ilka jirriqsadaa oo qallalaa. Waxaan xertaada ka baryay inay ka saaraan, wayna kari waayeen. **19** Markaasuu u jawaabay oo ku yidhi, Qarni yahow rumaysadka daranu! Ilaa goormaan idinla jiri doona? Ilaa goormaan idin dulqaadan doona? Li keena isaga. **20** Markaasay u keeneen. Goortuu arkay, kolkiiba jinnigii waa gilgilay; dhulkuuna ku dhacay oo laballegdeeyey isagoo afka ka xumbaynaya. **21** Markaasuu aabbiihiis weyddiyeen, Intee buu waxan qabay? Kolkaasuu yidhi, Tan iyo yaraantiisi. **22** Marar badan wuxuu ku tuuray dab iyo biyo inuu dumiyu, laakiin haddaad wax samayn kartid, noo naxariiso oo na caawi. **23** Ciise wuxuu ku yidhi, Haddaad rumaysan karaysid, wax waluba waa u suurtoobaan ka rumaysan. **24** Kolkiiba wiilka aabbiihiis ayaa qayliyey oo oohin ku yidhi, Sayidow, waan rumaysanahay, iga caawi rumaysaddarradaya. **25** Ciise goortuu arkay dadkii oo u soo ordaya, ayuu jinnigii wasakhda lahaa canaantay oo ku yidhi, Jinni yahow carrabka iyo dhiegaha la'u, waxaan kugu amrayaa, Ka soo bax oo kol dambena ha ku noqon. **26** Jinnigii intuu qayliyey, aad buu u gilgilay, kolkaasuu ku soo baxay. Markaasuu wiilku noqday sidii mid dhintay oo kale, sidaa darteeda dad badan baa yidhi, Waa dhintay. **27** Laakiin Ciise ayaa gacanta qabtay oo kiciiyey; markaasuu kacay. **28** Ciise goortuu guriga galay, xertiisi waxay gooni ahaan u weyddiyeen, Annagu maxaannu u saari kari waynay? **29** Wuxuu ku yidhi, Caynkanu wax kale kuma soo bixi karo tukasho iyo soon maahee. **30** Markaasay halkaas ka tageen oo Galili dhex mareen, mana uu doonayniin in la

ogaado. **31** Waayo, xertiisi ayuu wax baray, oo wuxuu ku yidhi, Wiilkii Aadanaha ayaa dadka loo gacangelinayaa, wayna dili doonaan oo markii la dilo, saddex maal mood dabadeed, ayuu sara kici doona. **32** Laakiin hadalkaas ayay garan waayeen, wayna ka cabsadeen inay weyddiyeen. **33** Markaasuu yimid Kafarna'um, oo intuu gurijii joogay ayuu weyddiyeen, Maxaad ka wada hadlaysen intaad jidka ku soo socoteen? **34** Laakiin way aamuseen, waayo, intay jidka ku socdee waxay ka wada hadlaysen kan ugu weyn. **35** Intuu fadhiistay laba-iyotobankii ayuu u yeedhay oo ku yidhi, Haddii qof doonayo inuu dadka u horreeyo, isagaa ugu wada dambayn doona, midiidiin buuna u wada noqon doona. **36** Ilmo yar ayuu qaaday oo dhexdooda joojiyey, oo goortuu gacmihiisii ku soo qaaday ayuu iyaga ku yidhi, **37** Ku alla kii carruurta kan la mid ah midkood magacayga ku aqbalaa, wuu i aqbalaa, oo ku alla kii i aqbalaa, ima aqbalo, wuxuuse aqbalaa kan i soo diray. **38** Yooxanaa baa u jawaabay oo ku yidhi, Macallimow, waxaannu aragnay qof magacaaga jinniyo ku saaraya. Nama uu soo raaco. Waannu u diidnay, waayo, isagu nama uu soo raaco. **39** Laakiin Ciise baa yidhi, Ha u diidnay, waayo, ninna ma jiro oo yaab xoog leh magacayga ku sameeyaa oo dhaqso hadal xun iga odhan karaa. **40** Waayo, kan aan inaga gees ahay waa inala gees. **41** Ku alla kii koob biyo ah magacayga idinku siyyaa, maxaa yeelay, waxaad thihiin kuwa Masiix, runtii waxaan idinku leeyahay, Abaalkiisuu ka lumi maayoba. **42** Ku alla kii xumeeyaa yaryarkan i rumaystay midkood, waxaa u roon in dhagaxshiid luqunta looga lalmiyo oo badda lagu tuuro. **43** Haddii gacantaadu ku xumayso, iska jar; waxaa kuu wanaagsan inaad gacanla'an nolosha ku gashid intii aad adigoo laba gacmood leh ula tegi lahayd jahannamada ee ah dabkii aad la demin karayn (**Geenna g1067**) **44** oo ah meeshii dixirigoodu uusan dhimanayn, dabkuna uusan ka demayn. **45** Cagtaaduna hadday ku xumayso, iska jar. Waxaa kuu wanaagsan inaad lugla'aan nolosha ku gashid intii adigoo laba cagood leh lagugu tuuri lahaa jahannamada (**Geenna g1067**) **46** oo ah meeshii dixirigoodu uusan dhimanayn, dabkuna uusan ka demayn. **47** Haddii ishaadu ku xumayso, iska bixi. Waxaa kuu wanaagsan inaad boqortooyada llaah gashid adigoo il keliya leh intii adigoo laba indhood leh lagugu tuuri lahaa jahannamada (**Geenna g1067**) **48** oo ah meeshii dixirigoodu uusan dhimanayn, dabkuna uusan ka demayn. **49** Waayo, mid walba dab baa lagu cusbayn doona. **50** Cusbudu waa wanaagsan tahay, laakiin cusbadu hadday dhadhan beesho, maxaad wax ku cusbaynaysaan? Cusbo isku lahaada, nabadna isu ahaada.

10 Meeshaasuu ka soo kacay oo wuxuu galay soohdimaha Yahuudiya oo Webi Urdun ka shisheeya. Mar kale dadkii badnaa baa u soo ururay, oo sida caadadiisu ahaan jirtay, ayuu haddan wax baray. **2** Markaasaa Farrisiintu u timid oo weyddiisay, Ma xaalaa baa in niin naagtisa furo? Wayna jirrabeyen. **3** Kolkaasuu u jawaabay oo ku yidhi, Muuse muxuu idinku amray? **4** Waxay yidhaahdeen, Muuse waa fasaxay in warqaddii furniinta la dhigo oo la furo. **5** Ciisen wuxuu u jawaabay oo ku yidhi, Qalbi engegnaantiinna aawadeed ayuu amarkaas idiinku dhigay. **6** Laakiin tan iyo bilowgi abuurniinta, llaah wuxuu sameeyey lab iyo dhaddig. **7** Sababtaas aawadeed niin wuxuu ka tegayaan aabbiihiis iyo hooyadiis, wuxuuna la joogayaan naagtisa. **8** Labaduba waxay noqnonayaan isku jidh. Sidaa darteed haatan iyagu laba ma aha, laakiin waa isku jidh. **9** Haddaba wixii llaah isku xidhay ninna yaanu kala furin. **10** Goortay guriga ku jireen, xertiisi ayaa haddana waxaas wax ka weyddiyeen. **11** Markaasuu wuxuu ku yidhi, Ku alla kii naagtisa furaa oo mid kale guursadaa ayaa ka sinaysta. **12** Naagna haddii ay ninkeeda furto oo mid kale guursato ayay sinaysataa. **13** Ilmo yaray ayay u keeneen inuu taabto, xertuna way canaanatay. **14** Laakiin Ciise goortuu arkay, wuu cadhooday, oo wuxuu ku yidhi, Ilmaha yaray daaya, ha ii

yimaadeene, hana diidina, waayo, kuwan oo kale ayaa ka mid ah bogortooyada Ilaah. **15** Runtii waxaan idinku leeyahay, Ku alla kii aan bogortooyada Ilaah u aqbalin sida ilmo yar oo kale, meeshaas ma uu geli doono. **16** Gacmihisuu ku qaaday oo intuu calacaalihisa saaray, ayuu barakeeyey. **17** Goortuu jidka u soo baxay, mid baa ku soo orday oo intuu lijba joogsaday ayuu weyddiyey oo ku yidhi, Macallin wanaagsanow, maxaan sameeyaa inaan nolosha weligeed ah dhaxlo? (**aïōnios g166**) **18** Ciise wuxuu ku yidhi, Maxaad iigu yeedhaysaa, Wanaagsanow? Mid wanaagsan ma jiro mid maahee, kaasuna waa Ilaah. **19** Qaynuunnada waad taqaan. Waa inaanad sinaysan, Waa inaanad qudh gooyn, Waa inaanad waxba xadin, Waa inaanad marag been ah furin, Waa inaanad waxba dulmin, Aabbahaa iyo hooyadaana maamuus. **20** Wuxuu u jawaabay oo ku yidhi, Macallimow, kuwaas oo dhan tan iyo yaraantaydi aayaan dhawrayay. **21** Markaasaa Ciise intuu eegay jeclaaday oo ku yidhi, Wax keliya ayaa kuu dhiman. Tag oo ibi waxaad haysatid oo dhan, oo masaakiintana sii, oo waxaad jannada ku lahaan doonttaa maal; ee kaalay oo i soo raac. **22** Hadalkaas ayuu ka qulbay, wuuna baxay isagoo calool xun, waayo, wuxuu ahaa mid waxyaalo badan leh. **23** Ciise ishuu wada mariyey oo xertiisuu ku yidhi, Kuwa hodanka ah waa ku adag tahay inay bogortooyada Ilaah galaan! **24** Xertiisi hadalladiisii bay ka yaabeen. Laakiin Ciise mar kuluu u jawaabay oo ku yidhi, Ilma yahow, siday ugu adag tahay kuwa maalka isku halleye inay bogortooyada Ilaah galaan! **25** Nin hodan ah inuu bogortooyada Ilaah galoo waxaa ka hawl yar in awr irbad daloolkeed ka duso. **26** Aad bay u yaabeen, waxayna isku lahaayeen, Haddaba yaa badbaadi kara? **27** Markaasaa Ciise eegay oo ku yidhi, Waxanu uma suurtoobaan dadka, waxbase uma aha Ilaah, waayo, wax waluba waa u suurtoobaan Ilaah. **28** Kolkaasaa Butros bilaabay inuu ku yidhaahdo, Annagu wax walba waannu ka wada tagnay, waana ku raacnay. **29** Ciise wuxuu ku yidhi, Runtii waxaan idinku leeyahay, Ma jiro nin aawaday iyo injilka aawadis uga tegey guri, ama walaalo, ama hooyo, ama aabbe, ama carruur, ama beero, **30** oo aan haataan oo la joogo helayn boqol laab guryo ah, iyo walaalo, iyo hooyooyin, iyo carruur, iyo beero, wuxuuna la heili doonaa silec, wakhtiga imanayana nolosha weligeed ah. (**aïōn g165, aïōnios g166**) **31** Laakiin kuwa badan oo hore waa dambayn doonaan, kuwa dambena waa horrayn doonaan. **32** Waxay ku socdeen jidka xaggii Yerusaalem, Ciisena waa hor marayay. Wayna yaabeen oo intay daba socdeen way baqeen. Kolkaasuu laba-ryo-tobankii haddana waday oo bilaabay inuu u sheego waxa isaga ku dhici doona, **33** oo wuxuu ku yidhi, Waxaynu ku soconnaa Yerusaalem. Wiilk Aadanaha waxaa loo dhiibi doonaan wadaaddada sare iyo culimmada; oo waxay ku xukumi doonaan dhimasho. Waxayna u dhiibi doonaan dadka aan Yuhuudda ahayn. **34** Wayna ku kajami doonaan, oo ku tufi doonaan, oo karbaashi doonaan, wayna dili doonaan, saddex maal mood dabadeedha wuu soo sara kici doonaa. **35** Waxaa u yimid Yooxanaa iyo Yacquub oo ahaa wiilashii Sebedi, oo waxay ku yidhaahdeen, Macallimow, waxaannu doonaynaa inaad noo yeeshid wixii aannu weyddiisano. **36** Wuxuu ku yidhi, Maxaad doonaysaan inaan idin sameeyo? **37** Waxay ku yidhaahdeen, Na sii inaannu fadhiisanno mid midigtadaa, kii kalena bidixdaada xaggii ammaantaada. **38** Laakiin Ciise wuxuu ku yidhi, Garan maysaan waxaad weyddiisanaysaan. Ma karaysaan inaad ka cabtaan koobka aan ku dhowahay inaan ka cabbo, iyo in laydinku baabtiiso baabtiiska laygu baabtiisay? **39** Waxay ku yidhaahdeen, Waanuu karaynaa. Markaasaa Ciise ku yidhi, Koobka aan ka cabbayo waad ka cabbi doontaan, oo baabtiiska laygu baabtiisay waa laydinku baabtiiso doonaa, **40** laakiin inaad midigtayda iyo bidixdayda fadhiisataan anigu ma lihi inaan idin siyyi, laakiin waxaa la siin doonaa kuwa loo diyaargareeyey. **41** Tobankii goortay taas maqleen waxay bilaabeen

inay Yacquub iyo Yooxanaa u cadhoodaan. **42** Laakiin Ciise baa u yeedhay oo ku yidhi, Idinku waad garanaysaan in kuwa loo malaynayo inay quruumaha madaxdooda yihii ay u taliyaan, oo kuwooda u waaweynna ay xukun ku leeyihiin. **43** Laakiin sidaasu dhexdiinna ma aha, laakiin ku alla kii doonaya inuu dhexdiinna u weynada, midiidinkiinna waa inuu ahaado, **44** oo ku alla kii doonaya inuu idin horreeyo, kulli waa inuu addoon u ahaado. **45** Waayo, Wiilk Aadanaha uma iman in loo adeego laakiin inuu adeego iyo inuu naftiisa dad badan furashadooda u bixyo. **46** Kolkaasay yimaadeen Yerixoo, oo goortuu Yerixoo ka soo baxayay, isaga iyo xertiisi iyo dad faro badanba, nin indha la' oo Bartimayos la odhan jiray, oo ina Timayos ahaa, ayaa jidka ag fadhiyey oo dawarsanayay. **47** Goortuu maqlay inuu yahay Ciisihii reer Naasared, wuxuu bilaabay inuu aad u qayliyo oo yidhaahdo, Ciise, ina Daa'uudow, ii naxariiso. **48** Qaar badan baa canaantay si uu u aamuso, laakiin si ka badan ayuu ugu qayliyey, ina Daa'uudow, ii naxariiso. **49** Kolkaasaa Ciise joogsaday oo yidhi, U yeedha. Markaasay ninkii indhaha la'aa u yeedheen oo ku yidhaahdeen, Kalsoonow, kac, waa kuu yeedhayaaye. **50** Intuu maradiisa iska tuuray ayuu booday oo Ciise u yimid. **51** Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Maxaad doonaysaa inaan kuu sameeyo? Indholihiib baa ku yidhi, Sayidow, inaan wax arko. **52** Markaasaa Ciise ku yidhi, Soco. Rumaysadkaaga ayaa ku bogsiiyey. Kolkiiba ayuu wax arkay, oo jidka buu la qaaday isaga.

11 Goortay Yerusaalem ku soo dhowaadeen, halka Beyfaagee iyo Beytaniya, xaggii Buur Saytuun, xertiisi ayuu laba ka diray. **2** Wuxuuna ku yidhi, Tuulada idinka soo hor jeedda taga, oo kolkiiba markaad gashaan waxaad ka helaysaan qayl xidhan oo aan ninna weligii fuulin. Soo fura oo keena. **3** Haddii nin idinku yidhaahdo, Maxaad waxan u samaynaysaan? waxaad ku tidhaahdaan, Sayidkaa u baahan, oo kolkiiba wuu u soo diri doonaa halkan. **4** Markaasay tageen oo heleen qayl ku xidhan irid agteed meel dibadda ah oo jidka dhexdiisaa, wayna soo fureen. **5** Kuwa halkaa taagnaa qaarkood waxay ku yidhaahdeen, Maxaad samaynaysaan oo u furaysaan qaylka? **6** Kolkaasay waxay ku yidhaahdeen sida Ciise u amray, markaasay oggolaadeen. **7** Waxay qaylkii u keeneen Ciise, dharkoodana ayay dusha ka saareen, wuuna ku fadhiistay. **8** Dad badan baa dharkoodii jidka ku goglay, kuwa kalena laamo ayay beeraha ka soo jareen oo jidka ku googleen. **9** Kuwii hor socday iyo kuwii daba socdayba way qayliyeen oo yidhaahdeen, Hoosanna, waxaas barakaysan kan Rabbiga magiciisa ku imanayo. **10** Waxaa barakaysan bogortooyada imanaysa oo aabbeeno Daa'uud. Hoosanna ha ku jirto meelaha ugu sarreya. **11** Markaasaa Ciise Yerusaalem yimid oo galay macbudka. Goortuu hareeraha iyo wax walbaa eegay, oo gabbaalkiina dhacay, ayuu Beytaniya laba-ryo-tobankii ula baxay. **12** Maalintii dambe, markay Beytaniya ka yimaadeen, wuu gaajaysnaa. **13** Meel fog wuxuu ka arkay geed berde ah oo caleen leh. Wuu u yimid inuu haddana wax ka helo. Goortuu u yimid waxba kama uu helin caleemo keliya maahee, waayo, wakhtigii berdha ma ahayn. **14** Ciise baa u jawaabay oo geedkii ku yidhi, Hadda dabadeed weligaa ninna yuu midho kaa cunin. Xertiisiina waa maqashay. (**aïōn g165**) **15** Waxay yimaadeen Yerusaalem. Ciisena macbudka ayuu galay oo bilaabay inuu ka eryo kuwii macbudkii wax ku iibinayay iyo kuwii wax ka iibsanayay. Wuxuna rogay miisaskii kuwii lacagta bedbeddelayay iyo kursiyadi kuwii qoolleyaha iibinayay. **16** Umana oggolayn in ninna alaab macbudka la soo dhex maro. **17** Markaasuu wax baray oo ku yidhi, Miyaanay qornayn, Gurigayga waxaas quruumaha oo dhan loogu yeedhi doonaa guriga tukashada? Idinkuse waxaad ka dhigteen god tuugo. **18** Markii wadaaddadii sare iyo culimmadii maqleen, waxay doonayeen si ay u dilaan, waayo, way ka baqeen, maxaa yeelay, dadka oo dhan waxay ka yaabeen

waxbariddiisa. **19** Mar alla markii qorraxdu dhacday ayay magaalada ka baseen. **20** Subaxdii goortay ag marayeen, waxay arkeen geedkii berdha ahaa oo xididdada ka engegay. **21** Markaasaa Butros soo xusuustay, oo wuxuu ku yidhi, Macallinkaygiyow, eeg, geedkii berdha ahaa oo aad habaartay waa engegay. **22** Ciise baa u jawaabay oo ku yidhi, Ilaha rumaysta. **23** Runtii waxaan idinku leeyahay, Kualla kii buurtan ku yidhaahda, Ruq, baddana isku tuur, oo aan qalbigiisana ka shakiin laakiin rumaysta in wuxuu yidhi ay noqonayso, waa u ahaan doontaa. **24** Sidaa darteed, waxaan idinku leeyahay, wax kasta oo aad tukasho ku baridaan, rumaysta inaad hesheen oo way idhi ahaan doontaa. **25** Oo kolkaad tukasho u taagan tiihi, cafiya haddii aad dad wax ku leedihiin, si Aabbihiinna jannada ku jiraa xumaantiinna idhiin cafiyo. **26** Haddii aanad cafiyin, Aabbihiinna jannada ku jira xumaantiinna idhiin cafiyi maayo. **27** Mar kale ayay Yerusaalem yimaadeen. Oo goortuu macbudkii dhex marayay waxaa u yimid wadaaddadii sare iyo culimmaadi iyo waayeelladii. **28** Markaasay waxay ku yidhaahdeen, Amarkee baad waxan ku samaysaa? Yaa amarkan ku siiyey inaad waxan ku samayo? **29** Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Aniguna hal baan idin weyddiinayaa, ii jawaaba, waanan idhiin sheegi doonaa amarka aan waxan ku sameeyo. **30** Baabtiiskii Yooxanaa ma wuxuu ka yimid xagga jannada mise dadka? li jawaaba. **31** Dhexdooda ayay iskala hadleen iyagooy leh, Maxaynu nidhaahnaa? Haddaynu nidhaahno, Xagga jannada, wuxuu inagu odhanayaa, Haddaba maxaad u rumaysan weydeen? **32** Laakiin haddii aynu nidhaahno, Xagga dadka ayuu ka yimid, dadkay ka baqeens. Waayo, kulli waxay u haysteen Yooxanaa inuu nebi yahay. **33** Markaasay Ciise u jawaabeen oo ku yidhaahdeen, Garan mayno. Ciisena wuxuu ku yidhi, Aniguna idhiin sheegi maayo amarka aan waxan ku sameeyo.

12 Markaasuu wuxuu bilaabay inuu masaallo kula hadlo iyaga. **Nin** baa wuxuu beertay beer canab ah, oo ood ku heraaray, dabadeedna god macsareed ka dhex qoday, oo munaarad ka dhisay, oo niman beerrey ah u kiraystay, oo dal kale tegey. **2** Goortii xilligii yimid, ayuu addoon u soo diray beerreydiin inuu beerreydiid midhihiib beerta ka soo qaado. **3** Markaasay qabteen oo garaaceen oo waxla'an ku direen. **4** Haddana addoon kale ayuu u soo diray. Kaasay dakhreen oo ceebeeyeen. **5** Haddana mid kale ayuu u soo diray, wayna dileen; oo qaar kale oo badan ayuu diray. Qaar waa la garaacay; qaarna waa la dilay. **6** Weliba wuxuu lahaa wiil keliya oo uu jeclaa. Kolkii ugu dampaysay ayuu u soo diray isagii, oo wuxuu yidhi, Wiilkayga way maamuusi doonaan. **7** Laakiin beerreydi waxay isku yidhaahdeen, Kanu waa kii dhaxalka lahaa, kaalaya aan dilnee, dhaxalkiina innagaa lahaan doonna. **8** Way qabteen, wayna dileen, oo beertii canabka ahayd dibaddeeda ku tuureen. **9** Haddaba saydkii beerta canabka ah muuxuu samayn doonaa? Wuu iman doonaa oo beerreyda dili doonaa, dad kalena ayuu beerta canabka ah u dhiibi doonaa. **10** Miyaanaydin weligiin Qorniinka ka akhriyin Dthagixii kuwa wax dhisisay aa diideen, Kaasuu wuxuu noqday madaxa rukunka. **11** Tanu xagga Rabbiga bay ka timid; Oo waa ku yaab indhayahaya? **12** Markaasay waxay dooneen inay qabtaan, laakiin dadkay ka baqeens; waayo, way garteen inuu masaalka iyaga kaga hadlay, markaasay iska daaeyeen oo ka tageen. **13** Waxay u soo direen Farrisinta iyo Herodosinta qaarkood si ay hadalkisa ugu qabtaan. **14** Goortay yimaadeen waxay ku yidhaahdeen, Macallimow, waannu og nahay inaad run tahay oo aanad ninna u eexan, waayo, dadka wejigooda ma eegtid, jidka Ilaahse aad run ku bartid. Ma xalaal baa in cashuur Kaysar la siyo ama inaan la siin? **15** Ma siinna mise ma siinno? Isaguse labawejileenimadoda ayuu gartay, oo wuxuu ku yidhi, Maxaad ii jirrabyasaan? Dinar ii keena aan arko e.

16 Wayna u keeneen, oo wuxuu ku yidhi, Yaa leh masawirkan iyo gorniinkan? Waxay ku yidhaahdeen, Kaysar baa leh. **17** Ciise baa u jawaabay oo ku yidhi, Kaysar siyya wixii Kaysar leeyahay, Ilahaan siihi wixii Ilaha leeyahay. Wayna ka yaabeen. **18** Markaasaa waxaa u yimid Sadukiin kuwii odhan jiray, Sarakicidda kuwii dhintay ma jirto. Oo waxay weyddiyeen oo ku yidhaahdeen, **19** Macallimow, Muuse wuxuu noo qoray, Niin walaalkis hadduu dhinto oo naag ka tago isagoo aan ilmo lahayn, walaalkis naagiitisa waa inuu dumaaloo oo uu carruur walaalkis u dhalo. **20** Waxaa jiray toddoba walaalo ah. Kii ugu horreeyey naag buu qabay, wuuna dhintay, dhalna kama tegin. **21** Kii labaad baa dumaalay, wuuna dhintay, isaguna dhal kama tegin, oo sidaas oo kalaa ku dhacday kii saddexaad. **22** Toddobadii way wada guursadeen, dhalna kama tegin. Kulligood dabadood naagiitisa waa dhimatay. **23** Wakhtiga sarakicidda kuwii dhintay iyaga kee bay naaglii ahaan doontaa? Waayo, toddobadu way wada guursadeen. **24** Ciise baa u jawaabay oo ku yidhi, Sidaa darteed miyaydhaan qaldamin? Waayo, Qorniinka iyo xoogga Ilaha midna garan maysaan. **25** Waayo, goortay kuwii dhintay ka soo sara kacaan layskuma guursado, guurna layskuma siyyo, laakiin waxay yihiin sida malaa'iigaha jannada ku jira. **26** Oo xagga kuwii dhintay in la sara kiciyo miyaydhaan kitaabki Muuse ka akhriyin sidii Ilaha geedkii ugala soo hadlay oo yidhi, Anigu waxaan ahay Ilaha Ibrahim iyo Ilaha Isxaaq iyo Ilaha Yaqub? **27** Isagu ma aha Ilaha kuwa dhintay, laakiin waa Ilaha kuwa nool. Idinku aad baad u qaldan tiihin. **28** Kolkaasaa culimmada midkood u yimid, oo markuu maqlay iyagooy wada hadlaya, oo markuu gartay inuu si wanaagsan u jawaabay, ayuu wax weyddiyeey oo ku yidhi, Qaynuunkee baa ka horreeya kuwa kale oo dhan? **29** Markaasaa Ciise u jawaabay oo ku yidhi, Kan ugu horreeyaa waxaa weeye, Maqal, Isra'ilow, Rabbiga Ilaaheenna ah waa Rabbi keliya. **30** Waa inaad Rabbiga Ilaaheaga ah ka jeclataa qalbigaaga oo dhan, iyo naftaa oo dhan, iyo caqligaaga oo dhan, iyo xooggaaga oo dhan. **31** Ku labaad waa kan, Waa inaad deriskaaga u jeclataan sida naftaada. Qaynuun kale oo kuwan ka weyn ma jiro. **32** Waxaa culimmada mid ka mid ahu ku yidhi, Sida runta ah, Macallimow, si wanaagsan baad u hadashay markaad tidhi, Isagu waa mid keliya, oo mid kalena ma jiro isaga ma ahaane. **33** In laga jeclado qalbiga oo dhan, iyo caqliga oo dhan, iyo nafta oo dhan, iyo xoogga oo dhan, iyo in deriska loo jeclado sida nafta, taasaa ka sii wanaagsan allabaryo la wada gubo iyo allabaryo kale oo dhanba. **34** Markii Ciise arkay inuu miyir ku jawaabay, wuxuu ku yidhi, Bogortoooyada Ilaha kama aad fogid. Markaas dabadeed ninna kuma dhicin inuu wax weyddiyo. **35** Ciise baa u jawaabay oo ku yidhi, intuu macbudka wax ku barayay, Culimmaadu sidee bay u yidhaahdaan, Masiixu waa ina Daa'udd? **36** Daa'udd qudhiiisuna, isagoo Ruuxa Quduuskaa ku hadlaya, ayuu wuxuu yidhi, Rabbigu wuxuu Saydkayga ku yidhi, Midigtayda fadhiiso, Ilaa aan cadaawayashaada cagahaaga hoostooda geliyio. **37** Daa'udd qudhiiisa ayaa ugu yeedhay Sayid, sidee buu wiilkisa u yahay? Dadkii badnaana farxad bay ku maqleen. **38** Markuu wax barayay wuxuu ku yidhi, Iska jira culimmada oo doonaya inay khamsiyo dhaadheer ku socdaan, oo jecel salaanta suuqa, **39** iyo kursiyada hore oo sunagogyada, iyo meelaha hore oo diyaafadaha. **40** Waxay yihiin kuwa wada laasta guryaha carmallada, oo tukashooyin dhaadheer ayay istusid u tukadaan. Kuwas waxay heli doonaa xisaab aad u daran. **41** Ciise wuxuu fadhiistay meal ka hor jeedda khasnaddii, oo wuxuu eegayay sida dadku lacagta ugu ridayo khasnaddii. Qaar badan oo hodon ah ayaa wax badan ku riday. **42** Markaasaa waxaa yimid carmal miskiin ah. Iyadu waxay ku ridday laba lacag ah oo yaryar oo qiimadood beesad tahay. **43** Markaasuu xertiisi u yeedhay oo ku yidhi, Runtii waxaan idinku leeyahay, Carmalkan miskiinta ah waxay ku ridday wax ka badan wixii

ay dhammaan ku rideyaan khasnaddii. **44** Waayo, kulligood waxay kaga rideen waxoodii badnaa, iyaduse miskiinnimadeeday kaga ridday wixii ay lahayd oo dhan, xataa wixii ay ku noolaan lahayd oo dhan.

13 Goortuu macbudka ka baxay, xertiisa midkood ayaa ku yidhi, Eeg, Macallimow, dhagaxyada iyo dhismaha siday u weyn yihiin! **2** Ciise wuxuu ku yidhi, Guryahan waaweyn ma arkaysaa? Halkan lagu dul dayn maayo dhagax dhagax kale dushiisa oo aan la dumin doonin. **3** Oo intuu Buur Saytuun fadhiistay, meal macbudka ku toosan, Butros iyo Yacquub iyo Yoxanahaa iyo Andaros waxay kel ahaan u weyddiyeen, oo ku yidhaahdeen, **4** Noo sheeg, Goormay waxyaalaahan ahaan doonaan? Calaamadu maxay ahaan doontaa, goortii waxyalaahan oo dhan dhammaan u dhowaan doonaan? **5** Ciise baa u jawaabay oo bilaaftay inuu ku yidhaahdo, Iska eega yaan laydin khiyaanayn. **6** Qaar badan ayaa magacayga ku iman doona, oo waxay oodhan doonaan, Anigu waxaan ahay isaga, oo qaar badan ayay khiyaanayn doonaan. **7** Goortaad dagaallo maqashaan iyo dagaallo hadhalhaytood ha baqanina. Wuxaasu waa inay dhacaan, laakiin dhammaadku weli weeye. **8** Waayo, quruunba quruun bay ku kici doontaa, boqortooyona boqortooyo, oo waxaa meelo kala duwan ka dhici doona dhulgariir iyo abaaro. Waxanu waa bilowga hoogagga. **9** Laakiin iska jira. Waxaa laydiin dhiibii doonaan shirar, oo sunagogyo waa laydinku karbaashi doona; taliyayaal iyo boqorro hortooda ayaad daraadday u istaagi doontaan inaad markhaati u ahaataan. **10** Horta injiilka waa in lagu wacdiyo quruumaha oo dhan. **11** Oo goortii laydin wado oo laydin gacangeliyo, horta ha ka welwelina wixii aad ku hadli doontaan; laakiin wixii saacaddaas laydin siyo, waxaas ku hadla, waayo, ma aha idinku kuwa hadlayaa laakiin waa Ruuxa Quduuska ah. **12** Walaalba walaalkiis wuxuu u dhibii doonaan in la dilo, aabbena wiilkiis, carruurna waalidkood ayay ku kici doonaan, oo dhimasho ay gaadhsiin doonaan. **13** Dadka oo dhan ayaa magacayga aawadii neecbaan doona, laakiin kan ilaa ugu dambaysta adkaysta kaasaa badbaadi doona. **14** Laakiin goortaad aragtaan waxa baas oo hallaynta ah oo taagan meeshii uusan lahayn inuu taagnaado (kii akhriyaa ha garto), markaas kuwa Yahuudiya joogaa buuraha ha u carareen. **15** Kii guri fuushanuna yaanu guriga u soo degin oo gelin inuu wax ka soo qaato. **16** Kii beer joogaana yaanu dib ugu noqon inuu dharkiisa soo qaato. **17** Laakiin waa u hoog kuwa uurka leh iyo kuwa wakhtigaas ilmo nuujinaya. **18** Barya inaan waxaasu noqon wakhtiga qabowga. **19** Waayo, maalmahaas waxay ahaan doonaan dhib sida mid aan jirin tan iyo bilowgii abuurniinta oo Ilaah abuuray, mana jiri doonto weligeed. **20** Oo haddeean Rabbigu wakhtigaas gaabin, ninna ma uu badbaadeen, laakiin kuwuu doortay aawadood ayuu wakhtigaas u gaabshay. **21** Markaas haddii nin idinku yidhaahdo, Waa kan Masiixii, ama, Waa kaas, ha rumaysanina. **22** Waayo, waxaa kici doona Masiixyo been ah iyo nebiyo been ah, oo waxay samayn doonaan calaamooyin iyo yaabab si ay xataa kuwa la doortay u khiyaaneeyaa hadday u suurtowd. **23** Laakiin idinku iska jira, wax walbaba horaan idinku sheegaye. **24** Laakiin wakhtigaas, dhibtaas dabadeed, qorraxdoo waa madoobaan doontaa, dayaxuna ma nuuri doono, **25** xiddiguhuna cirka waa ka soo dhici doonaan, xoogagga cirka ku jirana waa la gariirin doonaa. **26** Markaasay waxay arki doonaan Wiilka Aadanaha oo daruuraha ku imanaya isagoo leh xoog badan iyo ammaan. **27** Markaasuu wuxuu soo diri doonaa malaa'ighiisa, oo kuwuu doortay ayuu ka soo ururin doonaa afarta jahood ee meesha dhulka ugu fog ilaa meesha cirka ugu fog. **28** Haddeer geedka berdaha ah masaal ka garta. Intii laantiisu curdan tahay oo caleemo bixinayso, waxaad garanaysaan inuu roobku dhow yahay. **29** Idinkuna sidaas oo kale goortaad aragtaan waxaas oo dhacaya, garta inuu Wiilka Aadanahu dhow yahay oo albaabbada ag

joogo. **30** Runtii waxaan idinku leeyahay, Qarniganu ma idlaan doono intaanay waxan oo dhammi dhicin. **31** Cirka iyo dhulku waa idlaan doonaan, laakiinse hadalladaydu ma idlaan doonaan. **32** Laakiin maalintaas iyo saacaddaas ninna waxba kama oga, malaa'igha jannada ku jira iyo Wiilka toona, midna ma oga, Aabbaha keliya maahee. **33** Iska jira oo soo jeeda, waayo, ma ogidin wakhtiga goortuu yahay. **34** Waa sidiin niin dal kale tegey oo gurigisiid kaga tegey. Addoommadisa ayuu amar siiyey, nin walbana shuqulkiisa; wuxuuna amray albaabjoogaha inuu soo jeedo. **35** Soo jeeda haddaba, waayo, idinku ma ogidin sayidki guriga laaha goortuu imanayo, inay tahay makhrub, ama habebeenbadhki, ama goortii diiqi cyo, ama aroortiiba, **36** waayo, waaba intaasuu idinku soo kedyaa oo uu idin helaa idinkoo hurda. **37** Wuxaan idinku leeyahay ayaan dadkii oo dhan ku leeyahay, Soo jeeda.

14 Laba maalmood dabadeed waxaa jiray liddii Kormaridda iyo liddii Kibistii-aan-khamiirk-a-lahayn. Wadaaddadii sare iyo culimaddii waxay doonayeen si ay kхиyaano ugu qabtaan oo ay u dilaan. **2** Waayo, waxay yidhaahdeen, Yaanay noqon wakhtiga iidda si aan rabshad dadka uga dhex kicin. **3** Ciise goortuu Beytaniya joogay oo ku jiray guriga Simoon kii baraska qabi jiray, intuu cuntada u fadhiiyey, waxaa u timid naag haysa weel alabastar ah oo cedar naaрадиin oo qaali ah ku jiro. Weelkii bay jebisay, oo cadarkii madaxiisay ku shubtay. **4** Waxaa joogay kuwa qalbiga ka cadhooday, oo waxay isku yidhaahdeen, Cadarkii maxaa sidan loogu khasaariyey? **5** Waayo, cadarkan waxaa lagu iibin kari laaha wax saddex boqol oo dinaar ka badan oo masaakiinta la siin laaha, wayna ku gununaseen iyadii. **6** Laakiin Ciise baa ku yidhi, Daaya. Maxaad iyada u dhibaysaan? Shuqul wanaagsan ayay iigu samaysaye. **7** Waayo, masaaikiintu mar walba way idinla jiraan. Markaad doonaysaan wax wanaagsan waad u samayn kartaan. Aniguse mar walba idinlama joogo. **8** Way samaysay waxay kartay. Waxay hore ugu soo badday inay jidhkayga udgoonayso aasniiintyada awaaeed. **9** Runtii waxaan idinku leeyahay, Dunida oo dhan meel alla meeshii injiilkhan lagu wacdiyo, waxay samaysay ayaa xusuusteeda lagaga hadli doonaa. **10** Yuudas Iskariyod oo ahaa mid laba-iyoo-tobanka ka mid ah ayaa u tegey wadaaddada sare inuu u gacangeliyo. **11** Ilyagu markay maqleen ayay farxeen oo waxay ka ballanqaadeen inay lacag siyyaan. Markaasuu doonayay goor wanaagsan oo uu u soo gacangeliyo. **12** Maalinta ugu horraysay oo liddii Kibistii-aan-khamiirk-a-lahayn, goortii neefka Kormaridda la gowraco ayaa xertiisi ku tidhi, Xaggee baad doonaysaa inaanmu tagno oo ku diyaargarayno inaad cuntid cashada lidda Kormaridda? **13** Wuxuu diray laba xertiisi ah oo ku yidhi, Magaalada gala, oo waxaa idinla kulmi doona nin ashun biyah sita; isaga raaca. **14** Meeshuu galoo waxaad ninkii guriga laaha ku tidaahadaan, Macalliniikii wuxuu leeyahay, Meeday qolladdaydi martidu oo a xertayda kula cuni doono cashada lidda Kormaridda? **15** Wuxuu idin tusayaa qollad weyn oo sare oo goglan oo diyaar ah; halkaa inoogu diyaargareeyaa. **16** Xertiisi ayaa baxday oo magaalada gashay, wayna heleen siduu u sheegay, oo cashada lidda Kormaridda ayay diyaargareeyeen. **17** Goortii makhrubki la gaadhay ayuu laba-iyoo-tobankii la yimid. **18** Oo intay fadhiisteen oo wax cunayeen, Ciise baa yidhi, Runtii waxaan idinku leeyahay, Midkiin oo wax ila cunaya ayaa i gacangelin doona. **19** Markaasay calool xumaadeen, oo mid baa mid ku yidhi, Ma aniga baa? **20** Wuu u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, Waa mid ka mid ah laba-iyoo-tobankii oo saxanka gacanta ila gesha. **21** Wiilka Aadanaha waa baxayaa siday u qoran tahay, laakiin hoog waxaa leh ninkaas Wiilka Aadanaha gacangelinaya. Waxaa ninkaas u wanaagsanaan lahayd inaanu dhalan. **22** Oo intay wax cunayeen, Ciise ayaa kibis qaaday oo barakeeyey, wuuna jejebiyey

oo iyaga siiyey oo yidhi, Qaata, tanu waa jidhkaygiye. **23** Kolkaasuu koobkii qaaday oo mahadnaqay oo siiyey iyaga, oo kulli way ka wada cabbeen. **24** Wuxuu ku yidhi, Kanu waa dhiiggaaya axdiga cusub kan kuwo badan loo daadshay. **25** Runtii waxaan idinku leeyayahay, Mar dambe midhaha geedka canabka ah kama cabbi doono ilaa maalintaan aab qortooyooda. Ilaa ka cabbi doono kan cusub. **26** Goortay gabay ammaan ah ku gabyeen waxay u baxteen Burur Saytuun. **27** Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, Kulliggin waad iga xumaan doontaan, waayo, waxaaa qoran, Adhijirkaan dili doonaa, idahuna waa kala firdhi doonaan. **28** Laakiin markii kuwii dhintay layga sara kiciyo dabadeed aayaan Galili hortiin tegi doonaa. **29** Laakiin Butros ayaa ku yidhi, In kastoo Kulligood kaa xumaadaan, aniguse kaa xumaan maayo. **30** Ciise wuxuu ku yidhi, Runtii waxaan kugu leeyayahay, Maalintan, xataa caawa, intaan diiqu laba goor ciyin, saddex kol ayaad i dafiri doontaa. **31** Laakiin aad buu ugu celceliyey, Haddaan leeyayahay inaan kula dhinto, kolleyba ku dafiri maayo. Kulligoodba sidaas oo kale ayay yidhaahdeen. **32** Markaasay yimaadeen meel Getsemane la odhan jiray, wuxuuna xertiisii ku yidhi, Halkan fadhiista intii aan soo tukanayo. **33** Oo wuxuu watay Butros iyo Yacquub iyo Yooxanaha, oo wuxuu bilaabay inuu calool xumaado oo tiraanyoodo. **34** Markaasuu ku yidhi, Naftaydu aad bay u calool xun tahay tan iyo dhimasho; halkan jooga oo soo jeeda. **35** Waxoogaa ayuu hore u socday oo dhukkuu ku dhacay, wuxuuna tukaday in hadday suuertowdo saacaddu ay dhaafsto. **36** Wuxuuna yidhi, Aabbow, Aabbe, wax walbaba waad karaysaa. Koobkan iga qaad, laakiin yaanay noqon waxaan doonayo, ee waxaad doonaysid ha noqoto. **37** Markaasuu yimid oo wuxuu arkay iyagoo hurda, oo wuxuu Butros ku yidhi, Simoonow, ma huruddaa? Miyaad kari wayday inaad saacad keliya soo jeeddo? **38** Soo jeeda oo tukada inaydaan jirraabadda gelin. Ruuxu waa diyaar, laakiin jidhku waa itaal daranyahay. **39** Mar kale ayuu tegey oo tukaday isagoo hadalkii oo kale ku hadlaya. **40** Mar kale ayuu yimid oo arkay iyagoo hurda, waayo, indhahoodu lulmay la cuslaayeen, ma ayna garan waxay ugu jawaabaan. **41** Kolkii saddexaad ayuu yimid oo ku yidhi, Hadda seexda oo nasta, waa ku filan tahay. Saacaddii waa timid. Bal eega, Wiilka Aadanaha aayaan dembilayal oo lacangelinaya. **42** Kaca aan tagnee. Eega, kii i lacangelin lahaa waa soo dhow yahay. **43** Kolkiba intuu weli hadlayay aaya Yuudas oo laba-iyoo-tobankii ka mid ahaa yimid, isaga iyo dad aad u badan oo seefo iyo ulo sita. Waxay ka yimaadeen wadaaddadaa sare iyo culimmada iyo waayeellada. **44** Kii lacangeliyey aaya calaamo kula ballamay oo ku yidhi, Mid alla midkaan dhunkado waa isagii. Qabta oo kaxeeyaa oo dhawra. **45** Kolkuu yimidba, kolkiiya ayuu tegey oo ku yidhi, Macallimow, wuuna dhunkaday. **46** Markaasay gacmaha saareen, wayna qabteen. **47** Midkooda oo ag taagnaa aaya seeftisa soo bixiyey, oo wuxuu ku dhuftay wadaadkii sare addoonkisi, oo dheg buu ka gooyay. **48** Ciise baa u jawaabay oo ku yidhi, Ma waxaad ilaa soo baxdeen seefo iyo ulo inaad i qabataan sidaan tuug ahay? **49** Maalin walbaba macbudka ayaan idinkula jiri jiray oo wax bari jiray, imana aydhanaan qabsan, laakiin Qorniikii waa inuu rumoobo. **50** Markaasay xertiit ka wada tageen oo carareen. **51** Waxaa daba socday nin dhallinyaro ah oo qaawanaantiisa maro jilicsan ka huwaday; wayna qabteen. **52** Laakiin maradii jilicsanayd ayuu ka tegey oo ka cararay isagoo qaawan. **53** Ciisenaa waxay u geeyeen wadaadkii sare, waxaana u soo ururay wadaaddadii sare iyo waayeelladi iyo culimmadii. **54** Butros baa meel fog ka soo daba socday, oo wuxuu galay barxadda wadaadkii sare oo la fadhiistay askartii, dabkana ayuu kulaalay. **55** Wadaaddadii sare iyo shirkii oo dhan aayaan waxay dooneen markhaati Ciise ka gees ah si ay u dilaan, waase heli waayeen. **56** Waayo, qaar badan baa marag been ah ku fureen, laakiin maragogoodii isku mid ma ahayn. **57** Markaasaa waxaa kacay qaar marag been ah ku furay oo

yidhaahdeen, **58** Waxaannu maqalnay isagoo leh, Macbudkan gacmo lagu sameeyey aayaan dudumin doonaa, saddex maalmood dabadeed waxaan dhisi doonaa mid kale oo aan gacmo lagu samayn. **59** Laakiin sidaasuuna maragogoodii isku mid u ahayn. **60** Markaasaa wadaadkii sare dhexda istaagay oo Ciise weyddiifyey isagoo leh, Miyaanad waxba ka jawaabayn? Kuwanu waxay kugu marag furayaan waa maxay? **61** Isaguse waa iska aamusay oo waxba uma jawaabin. Mar kale wadaadkii sare aayaan weyddiifyey oo ku yidhi, Miyaad tahay Masiixa oo ah Wiilka Kan la ammaano? **62** Ciise baa yidhi, Waan ahay, oo waxaad arki doontaan Wiilka Aadanaha oo fadhiya midigtu xoogga Ilaah, oo ku imanaya daruuraha cirka. **63** Markaasaa wadaadkii sare dharkiisi jeexjeexay oo yidhi, Maxaannu markhaatiyaal weli ugu baahan nahay? **64** Waad maqasheen caytanka. Maxay idinla tahay? Kulligood waxay xukumeen inuu dhimasho istaahilo. **65** Qaar waxay bilaabeen inay candhuuf ku tufaan oo wejigiisa dabboolaan oo garaacaan, waxayna ku yidhaahdeen, Wax sheeg. Askartina waa yidhaahdeen. **66** Butros intuu hoosta joogay xaggii barxadda, waxaa u timid mid ka mid ah habliihii wadaadkii sare u shaqaynayay, **67** oo markay aragtay Butros oo dabka kulaalaya, ayay dayday oo tidhi, Adiguna waxaa la jirtay Ciisihi reer Naasared. **68** Laakiin wuu dafiray oo wuxuu ku yidhi, Anigu ma aqaaan, garanba maayo waxaad leedahay. Markaasuu albaabka agtiisa tegey, diiqinaa waa ciyey. **69** Gabadhii baa aragtay oo bilowday haddama inay kuwii ag taagnaa ku tidhaahdo, Kanu waa midkood. **70** Laakiin mar kale ayuu dafiray. Waxoogaa yar dabadeed kuwii ag taagnaa aaya mar kale Butros ku yidhi, Run weeye, adiguna midkood baad tahay, waayo, waxaad tahay reer Galili, afkaaguna waa la mid afkooda. **71** Laakiin wuxuu bilaabay inuu habaaro oo dhaarto isagoo leh, Anigu garan maayo ninkaas aad ka hadlaysaan. **72** Kolkii labaad aaya diiqii ciyey; oo Butros wuxuu xusuustay hadalkii Ciise ku hadlay, Diiqi intaanu laba goor ciyin, saddex kol ayaad i dafiri doontaa, oo intuu ka fikirayay ayuu ooyay.

15 Aartoii kolkiiya wadaaddadii sare waxay la wada hadleen waayeelladii iyo culimmadii iyo shirkii oo dhan. Cisena way xidheen oo kaxeeyeen oo waxay u dhiibeen Bilaatos. **2** Bilaatos wuxuu weyddiifyey, Ma Boqorka Yuhuudda baad tahay? Wuu u jawaabay oo ku yidhi, Waad tidhi. **3** Markaasaa wadaaddadii sare wax badan ku ashtakeeyeen. **4** Bilaatos baa kol dambe wax weyddiifyey isagoo leh, Miyaanad waxba ka jawaabayn? Bal eeg intii ay kugu ashtakaynayaan. **5** Laakiin Ciise weli waxba ugama jawaabin, sidaa darteed Bilaatos waa la yaabay. **6** liddaas wuxuu iyaga u sii dayn jiray maxbuuskay doonayeen. **7** Markaasaa waxaa jiray nin Baraabbaas la odhan jiray oo ahaa mid lala xidhay kuwii kula kacay oo wax dilay markii fidmaddu dhacday. **8** Dadkii badnaa aayaan Bilaatos u kacay oo bilaabay inay doonaa inuu u sameeyo siduu u samayn jiray. **9** Bilaatos baa u jawaabay oo ku yidhi, Ma waxaad doonaysaan inaan idii sii daayo Boqorka Yuhuudda? **10** Waayo, wuxuu ogaa wadaaddadii sare inay hinaaso ugu soo dhiibeen. **11** Laakiin wadaaddadii sare aaya dadka kiciyey, oo waxay yidhaahdeyn inay u roon tahay inuu Baraabbaas u sii daayo iyaga. **12** Bilaatos baa mar kale u jawaabay oo ku yidhi, Haddaba maxaa doonaysaan inaan ku sameeyo kan aad ugu yeedhaan Boqorka Yuhuudda? **13** Ilyagon mar kale ayay ku qayliyeen, Iskutallaabta ku qodob. **14** Markaasaa Bilaatos ku yidhi, Waa maxay sharkuu falay? Laakiin aad bay u sii qayliyeen oo yidhaahdeen, Iskutallaabta ku qodob. **15** Bilaatos wuxuu doonayay inuu sameeyo waxa dadku raallii ka yahay, sidaa darteed ayuu Baraabbaas u sii daayay, oo goortuu Ciise karbaashay ayuu u dhiibay in iskutallaabta lagu qodbo. **16** Markaasaa askartii isaga geeyeen barxaddii dhexdeeda, taasoo la odhan jiray Baraytoryiyan, waxayna isigu yeedheen askartii oo dhan. **17** Waxay u geliyeen

dhar guduudan, oo taaj ayay qodxan uga texeen, oo madaxiisay saareen. **18** Markaasay salaameen oo waxay ku yidhaahdeen, Nabad, Boqorka Yuhuuddow. **19** Madaxana ayay cawsduur kaga dhufteen, oo wayna ku candhuufeen, oo u jilba joogsadeen, oo u sujuudeen. **20** Goortay ku majaajlidoon dabadeed ayay dharkii guduudnaa ka qaadeen oo dharkiisi bay u geliyeen, markaasay wadeen in skutallaabta lagu qodbo. **21** Waxaa ag marayay nin beeraha ka yimid, oo reer Kuranaya ah, oo Simumon la odhan jiray, oo ahaa aabbihii Aleksanderos iyo Rufus, kan ay ku qasbeen inuu iskutallaabiisa u qaado. **22** Oo waxay u soo wadeen meel Golgota la odhan jiray, taasoo micneheedu yahay meeshii dhakada. **23** Waxay siiyey inuu cabbo khamri xammeeti lagu daray, laakiin ma uu qaadan. **24** Oo goortay iskutallaabta ku qodbeen, dharkiisay qaybsadeen, wayna saami ku riteen mid kasta wuxuu qaadan laaha. **25** Waxayna ahayd saaacaddii saddexaad oo iskutallaabta ay ku qodbeen. **26** Waxaa lagu qoray meel ka korrayisa isaga qorniinkii ashtakadiisi oo leh, BOQORKA YUHUDDA. **27** Markaasaa waxaa iskutallaabo lagula qodbay laba tuug, mid midigtisa, midna bidixiisa. **28** Oo waxaa rumoobay Qorniinkii yidhi, Waxaa isaga lagu tiriyeey sharcilaawayasha. **29** Oo kuwii ag marayayna waa caayeen, oo intay madaxooda ileulen, waxay yidhaahdeen, Kaaga macbukda duminayow oo saddex maalmodu kuu dhisiayow, **30** isbadbaadi oo iskutallaabta ka soo deg. **31** Sidaas oo kalena ayaa wadaadda sare dheddooda ugu majaajlidooneen, iyaga yio culimmadaba, oo waxay yidhaahdeen, Kuwa kale ayuu badbaadiiyey, qudhisa isma badbaadin karo. **32** Masiixa oo ah Boqorka Israa'iil haddeer iskutallaabta ha ka soo dego si aannu aragno oo u rumaysanno. Kuwii iskutallaabaha lagula qodbayna ayaa caayay. **33** Goortii saaacaddii lixaad la gaadhay, dhulka oo dhammu gudcur buu ahaa ilaa saacaddii sagaalaad. **34** Saacaddii sagaalaad Ciise ayaa cod weyn ku dhawaaqay oo yidhi, Eloy, Eloy, lama sabakhtani? taasoo micneheedu yahay, Ilaahayow, Ilaahayow, maxaad ii dayrisay? **35** Kuwa ag taagnaa qaarkood ayaa goortay maqleen yidhi. Eeg, wuxuu u yeedhayaay Eliyaas. **36** Mid baa orday, oo geed isbonji la yidhaahdo khal uga soo buuxshay, oo intuu cawsduur saaray ayuu siiyey inuu cabbo, wuxuuna yidhi, Daaya aannu aragnee inuu Eliyaas yimaado oo soo dejeyi. **37** Markaasaa Ciise cod weyn ku dhawaaqay oo ruuxii bixiyeey. **38** Markaasaa daahii macbukda kor ilaa hoos laba u kala dillaacay. **39** Kolkaasaa boqol-u-taliyihi oo meel ku toosan taagnaa markuu arkay inuu sidaas ruuxiisiib u baxshay, wuxuu yidhi, Runtii, ninkanu wuxuu ahaa Wiilkii Ilaah. **40** Wuxaana joogay dumar meel fog ka eegayay, oo waxaa ku dhex jirtay Maryan tii reer Magdala, iyo Maryan oo ahayd Yacquub Yare iyo Yoosee hooyadood, iyo Saloome, **41** oo ah kuwa xataa intuu Galili joogay raaci jiray oo u adeegi jiray, iyo qaar kale oo badan oo Yerusaalem u sii raacay. **42** Haddaba waxay ahayd Maalintii Diyaargarska, taas oo ah maalinta sabtida ka horraysa, oo markii makhribki la gaadhay, **43** waxaa yimid Yuusuf kii reer Arimataya oo ahaa taliye murwad leh, oo isna boqortooyadii Ilaah ayuu sugayay. Isagu wuxuu dhiranaan ugu galay Bilaatos oo ka baryay Ciise meydkisi. **44** Bilaatos waa yaabey inuu hadda dhintay. Markaasuu wuxuu u yeedhay boqol-u-taliyihi oo weyddiiyeey, Durba miyyu dhintay? **45** Goortuu ka gartay boqol-u-taliyihi, ayuu meydkii Yuusuf siiyey. **46** Markaasaa Yuusuf wuxuu soo iibsaday kafan, wuuna soo dejeyi isaga, oo kafantii ku duuddubay, oo wuxuu geliyeey xabaal dhagax ka qodnayd, oo xabaashii afkeedii wuxuu ku soo giringirihey dhagax weyn. **47** Maryan tii reer Magdala iyo Maryan oo ahayd hooyadii Yoosee waxay arkeen meeshii la dhigay.

16 Goortii sabtidii dhammaatay Maryan tii reer Magdala, iyo Maryan oo ahayd Yacquub hooyadii, iyo Saloome, waxay

iibsadeen dhir udgoon inay u yimaadaan oo mariyaan isaga. **2** Waaberigii maalintii ugu horraysay ee toddobaadka waxay yimaadeen xabaasha goortii qorraxdu soo baxday. **3** Waxay isku yidhaahdeen, Ayaa dhagaxa xabaashii afkeeda inooga giringirinaya? **4** Goortay eegeen waxay arkeen dhagixii oo la giringirihey; oo aad buu u weynaa. **5** Goortay xabaashii galeen waxay arkeen nin dhallinyar oo midigtadihiya oo khamis cad gashan, markaasay aad u nexeen. **6** Wuxuu ku yidhi, Ha nexina. Wuxaad doonaysaan Ciisihi reer Naasared, kan iskutallaabta lagu qodbay. Wuu sara kacay, oo halkan ma joogo. Waa taa meeshii la dhigay. **7** Laakiin taga, oo waxaad ku tidhaahdaan xertiisi iyo Butros, Wuu idin hor marayaa ilaa Galili. Halkaasna waad ku arki doontaan, siduu idinku yidhi. **8** Markaasay dhaqso u soo baxeen oo xabaasha ka soo carareen, waayo, way gariireen oo yaabeen. Ninnana waxba kuma ay odhan, maxaa yeelay, way baqeem. **9** (note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark **16:9-20.**) Waaberigii maalintii ugu horraysay ee toddobaadka ayaa Ciise sara kacay, oo markii hore wuxuu u muuqday Maryan tii reer Magdala, tii uu toddoba jinni ka saaray. **10** Iyadu waa tagtay oo waxay u sheegtay kuwii la joogi jiray, iyagoo barooranaya oo ooyaya. **11** Iyaguna goortay maqleen inuu nool yahay oo ay aragtay, way rumaysan waayeen. **12** Waxan dabadeed isagoo suurad kale ah ayuu u muuqday laba iyaga ah iyagoo sii socda oo beeraha tegaya. **13** Markaasay baxeen oo kuwii kale u sheegeen, kuwaasina ma ay rumaysan. **14** Dabadeed wuxuu u muuqday koob-iyo-tobankii goortay cunto u fadhiyeen. Wuuna u canaanayt rumaysaddarradooda iyo qalbi engegnaantooda, waayo, ma ayna rumaysan kuwii isaga arkay goortuu sara kacay dabadeed. **15** Markaasuu wuxuu iyaga ku yidhi, Dunida oo dhan taga, oo uunka oo dhan injiilkii ku wacdiya. **16** Kii rumaysta oo la baabtiiso waa badbaadi doonaa, laakiin kii aan rumaysanin waa la xukumi doonaa. **17** Calaamooyinkanna ayaa la socon doona kuwa rumaysta. Magacayga ayay jinniyo ku saari doonaan, afaf cuscusubna ayay ku hadli doonaan, **18** abeesooyin ayay qaadi doonaan, oo hadday cabbaan wax lagu dhimanayo waxba ma yeeli doono, gacmo ayay kuwii buka dul saari doonaan, wayna bogsan doonaan. **19** Haddaba Rabbi Ciise goortuu la hadlay dabadeed ayaa samada loo qaaday, wuxuuna fadhiistay Ilaah midigtisa. **20** Iyaguna way baxeen oo meal kasta oo ay tageen dadkii bay wacdiyeen, Rabbiguna waa la shaqaynayay iyaga, isagoo hadalka ku xaqiijinaya calaamooyinkii la socday. Aamiin.

Luukos

1 Dad badan waxay ku dadaaleen inay soo hagaajiyaa sheeko ku saabsan wixii dhhexdayda lagu sameeyey oo la hubsaday, **2** siday noo ogeysiyeen kuwii tan iyo bilowgii arkay oo Ereygii u shaqeehey. **3** Sidaa darteed anigana waxaa ila wanaagsanayd inaan, anigoo tan iyo bilowgii wax walba oo dhacay aad u gartay, si hagaagsan kuugu qoro, Te'ofilosow sharaf weyn lahow, **4** inaad garatid hubniintii hadalkii lagu baray. **5** Wakhtigii Herodos ahaa boqorkii Yahuudiya, waxaa jiray wadaad la odhan jiray Sakariyas, oo ka mid ahaa safkii Abiya; haweenaydiisuna waxay ka mid ahayd hablihiir reer Haaruun, magaceedana waxaa la odhan jiray Elisabed. **6** Labadooduba xaq bay ku ahaayeen Ilaah hortiisa, oo qaynuunadii iyo xukummadii Rabbiga ayay eedla'aan ku socon jireen. **7** Ilmo ma ay lahayn, waayo, Elisabed madhalays bay ahayd, oo labadooduba way da'weynaayeen. **8** Waxaa dhacay, intuu shuqulkii wadaadnimadii safkiisa dartiis samaynayn illaah hortiisa, **9** sida caadadii wadaadnimadu u ahayd, in shuqulkuus ahaa inuu fook shido goortuu macbudka Rabbiga galay. **10** Saacaddii foomaa ayaa dadkii badhaa oo dhammuu dibadda ku tukanayeen. **11** Markaasasa waxaa isaga u soo muuqatay malaa'igtii Rabbiga oo taagnayd meeshii foomaa lagu shido midigteeda. **12** Goortuu Sakariyas arkay ayuu naxay, wuuna cabsaday. **13** Laakiin malaa'igtii baa ku tidhi, Ha baqin, Sakariyasow, waayo, baryadaadii waa la maqlay; afadaada Elisabedna wiil bay kuu dhali doontaa, magiciisana waxaad u bixin doontaa Yooxanaa. **14** Waxaad heli doontaa farxad iyo rayrayn; dad badanna dhalashadiisa ayay ku farxi doonaan, **15** waayo, Rabbiga hortiisa nin weyn buu ku ahaan doonaa, mana cabbi doono khamin ama wax lagu sakhraamo. Waxaana xataa uruka hooyadiis kaga buuksamii doona Ruuxa Quduuskaa. **16** Reer binu Israa'iil badidoodana ayuu Rabbiga Ilaahooda ah ku soo jeedin doonaa. **17** Isaguna wuxuu ku hor mari doonaa ruuxii iyo xoogii Eliyaa inuu aabbaayaasha qalbiyadooda ku soo jeediyod carruurta, iyo inuu caasiyiinta ku soo celiyo xigmadda kuwa xqa ah, inuu Rabbiga u diyaargareeyo dad hagaagsan. **18** Sakariyas wuxuu malaa'igtii ku yidhi, Sidee baan waxan u garan doonaa? Waayo, anigu oday baan ahay, afadedyuna waa da'weynaatay. **19** Malaa'igtii baa u jawaabtay oo ku tidhi, Anigu waxaan ahay Jibril oo Ilaah hortiisa istaaga. Waxaaa la ii soo diray inaan kula hadlo oo aan warkan wanaagsan kuu keeno. **20** Bal eeg, waad aamusnaan doontaa, mana hadli kari doonto, ilaa maalinta waxyalaahan dhici doonaan, waayo, waad rumaysan weyday hadalladayda wakhtigooda la oofin doono. **21** Dadkuna waxay sugayeen Sakariyas, oo waxay la yaabeen siduu macbudka ugu raagay. **22** Markuu soo baxay ayuu la hadli kari waayay, markaasay garteem inuu macbudka wax ku arkay. Kolkaasuu gacanta ugu sii tilmaamayay iyaga, isagoo sii carrab la'. **23** Kolki maalmihii shuqulkuusii wadaadnimadu dhammaadeen ayuu wuxuu tegey gurigiisi. **24** Maalmahaas dabadeed afadiisa Elisabed ayaa uuraysatay, oo shan bilood ayay isqarisay iyadoo leh. **25** Sidaasaa Rabbigu iigu sameeyee maalmihii uu i eegay inuu ceebtayda dadka dhexdooda iiga qaado. **26** Bishii lixaad Ilaah baa malaa'ig Jibril oo soo diray magaalada Galili oo Naasared la odhan jiray **27** ilaa gabadh bikrad ah oo u doonanayd nin la odhan jiray Yuusuf oo dhashii Daa'uud ahaa; gabadhana waxaa la odhan jiray Maryan. **28** Malaa'igtii baa u soo gashay, oo waxay ku tidhi, Nabad, adigoo nimcaysan, Rabbiga ayaa kula jira. **29** Markaasay hadalkii ka naxday, oo waxay isku tidhi, Maxay tahay salaantan? **30** Malaa'igtii baa ku tidhi, Ha baqin, Maryamay, waayo, nimco ayaaad Ilaah ka heshay. **31** Bal eeg, waad uuraysan doontaa, oo wiil baad umuli doontaa, magiciisana waxaad u bixin doontaa Ciise. **32** Nin weyn

buu ahaan doonaa, waxaana loogu yeedhi doonaa Wiilka Kan ugu sarreeya, Rabbiga Ilaaha ahuna wuxuu siin doonaa carshigii awowgiis Daa'uud. **33** Weligiiba wuxuu boqor u ahaan doonaa dadkii Yacquub, boqornimadiisuna ma idlaan doonto. (**aiōn g165**) **34** Kolkaasasa Maryan waxay mala'aigtii ku tidhi, Sidee baa waxanu ku noqon doonaa? Anigu ninna garan maayo. **35** Malaa'igtii waa u jawaabtay oo ku tidhi, Ruuxa Quduuska ah ayaa kugu soo degi doona, oo xooggi Kan ugu sarreeya ayaa hoosiis kuu noqon doona, sidaa darteed kan quduuska ah oo kaa dhalan doona waxaa loogu yeedhi doonaa Wiilka Ilaah. **36** Bal eeg, ina-adeertaa Elisabedna wiil bay uuraysatay iyadoo da'weyn; oo tanuna waxay tii madhalays loogu yeedhi jiray u tahay bisheedii lixaad. **37** Waayo, wax aan Ilaah kari doonin ma jiro. **38** Maryan ayaa tidhi, Waa i kan, waxaan ahay addoontii Rabbiga. Sidaad u hadashay ha ii noqoto. Markaasasa malaa'igtii ka tagtay. **39** Maalmahaas Maryan baa kacday, oo waxay dhqosu t tagtay dhulkiibuuraha lahaa ilaa magaalo ka mid ah reer Yahuudah, **40** oo waxay gashay gurigii Sakariyas, oo salaantay Elisabed. **41** Oo waxaa dhacay goortii Elisabed salaantii Maryan maqashay in ilmihii urkeeda ku boodbooday; Elisabedna waxaa ka buuksamay Ruuxa Quduuska ah. **42** Markaasas cod dheer ku qaylisay oo tidhi, Dumarka dhexdoodaa waad ku barakaysan tahay, oo midhaha ururkaaga waa barakaysan yahay. **43** Xaggee waxanu iiga yimaadeen in Sayidkayga hooyadiis iigu timaado? **44** Bal eeg, markii codkii salaantaadu dhiegahayga ku dhacay, ilmaha ururkaaga ku jira ayaa farxad la boodbooday. **45** Waxaa barakaysan tii rumaysatay; waayo, waxyaalihii xaggaa Rabbiga looga sheegay ayay dhici doonaan. **46** Maryanna waxay tidhi, Naftaydu Rabbigay weynaynaysaa, **47** Ruuxayguna wuxuu ku reyreeyey Ilaaha Badbaadiyahayga ah. **48** Waayo, wuxuu eegay hoosaysnimada addoontiisa, Bal eeg, tan iyo hadhow qarniyada oo dhammuu waxay iigu yeedhi doonan tan barakaysan. **49** Waayo, kan xoogga leh ayaa waxyaalo waaweyn ii sameeyey; Magiciisuna waa Quduus, **50** Tan iyo ab ka ab naxariistiisu waxay gaadhaa Kuwa isaga ka cabsada. **51** Wuxuu xoog ku sameeyey gacantiisa, Oo kuwii fikirradii qalbigoodii ku kibray ayuu kala firdhiyey. **52** Kuwii xoogga lahaa ayuu carshiyadoodii ka soo dejiyey Oo kuwii hooseeyey ayuu sarrasyiyye. **53** Kuwii gaajaysnaa ayuu wax wanaagsan ka dhergiyey, Kuwii hodanka ahaana iyagoo madhan ayuu diray. **54** Midiidinkisii Israa'iil ayuu caawiyey Inuu xusuusto inuu in naxariisto **55** Ibraahim iyo farcankiisiisii weligoodba (Siduu awowayaasheenii ula hadlay). (**aiōn g165**) **56** Maryan waxay iyada la joogtay abbaaraha saddex bilood, markaasay gurigeeda ku noqotay. **57** Hadda Elisabed wakhtigii ay umuli lahayd ayaa la joogay, oo wiil bay dhashay. **58** Derisiyadeedii iyo xigaalkeedii ayay maqleenn siduu Rabbigu naxariistiisiis ugu weyneeyey iyada, wayna la farxeen. **59** Waxaa dhacay inay maalintii siddeedaad u yimaadeen inay wiilkii gudaan, oo waxaynaa u bixiyeen magicii aabbibiis Sakariyas. **60** Kolkaasasa hooyadiis u jawaabtay oo ku tidhi, Sidaas ma ah; waxaase loogu yeedhi doonaa Yooxanaa. **61** Waxay ku yidhaahdeen, Xigaalkaaga kuma jiro qof magacaas loo bixiye. **62** Waxay aabbibiis gacan ugu tilmaameen oo weyddiineen wuxuu doonayay in loogu yeedho. **63** Markaasuu wuxuu weyddiistay loox oo ku qoray, isagoo leh, Magiciisu waa Yooxanaa. Wayna wada yaabeen. **64** Kolkiiba afkiisi ayaa furmay, oo carrabkiisiina waa debcay, markaasuu hadlay oo Ilaah ammaanay. **65** Dadkii agtooda joogay oo dhammuu way wada cabsadeen, oo hadalladan oo dhan waa lagaga hadlay dalkii buuraha lahaa oo Yahuudiya oo dhan. **66** Kuwa waxyaalahaas maqlay oo dhan ayaa qalbigooda geliyey oo waxay yidhaahdeen, Haddaba ilmahanu muxuu noqon doonaa? Waayo, gacanti Rabbiga ayaa la jirtay isaga. **67** Markaasasa aabbibiis Sakariyas waxaa ka buuksamay Ruuxa Quduuska ah, waxna wuu sii sheegay isagoo leh, **68** Ha ammaanmo Rabbiga ah Ilaaha

Israa'iil, Waayo, dadkiisii ayuu soo boodqay oo furtay. **69** Badbaadiye xoog leh ayuu inoogu kiciyey Gurijii midiidinkiisa Daa'uud, **70** (Siduu afkii nebiyadiisii quduuska ahaa tan iyo bilowgii uga hadlii jiray), (**añon g165**) **71** Inuu inaga badbaadiyo cadaawayaaasheenna iyo gacanta kuwa ina neceb oo dhan, **72** Iyo inuu u naxariisto awowayaasheen, Iyo inuu axdigiisii quduuska ahaa xusuusto, **73** Oo ahaa dhaatii uu awoweheenni Ibraahim ugu dhaartay, **74** Inuu ina siijo innagoo cadaawayaaasheenna gacmahooda laynaga bixiyey Inaynu baqdinla'aan isaga ugu hawshoonto **75** Quduusnimada iyo xaqnimada isaga hortisa cimrigeneen oo dhan. **76** Adiguna, ilma yahow, waxaa laguugu yeedhi doonaa nebigii Kan ugu sarreya, Waayo, waxaad hor mari doontaa Rabbiga hortisa inaad jiddakiisa diyaargaraysid; **77** Oo aad dadkiisa ogeysiisid badbaadada Ee dembidhaafkooda ah, **78** Ee laga hela naxariista weyn ee Ilaaheenna, Tan qorraxda soo baxda xagga sare inaga soo boogn doonta, **79** Inay iftiimiso kuwa fadhiya gudcurka iyo hooskii dhimashada, Iyo inay cagaheenna jidki Nabadda ku kaxayso, **80** Wiilkuna waa koray oo ruuxuu ka xoogoobay, wuxuuna joogay ciidlada ilaa maalintii uu Israa'iil istisu laaha.

2 Wakhitaas waxaa dhacay in amar ka soo baxay Kaysar Awgustus in dadka dunida jooga oo dhan la qoro. **2** Qorninkaas kolki ugu horreeyey waxaa la sameeyey markii Kuranayos xukumi jiray Suuriya. **3** Dhammaan waxay u wada tageen in la qoro, mid kastaba magaaladiisi. **4** Yuusufna Galili ayuu ka kacay, oo magaaladii Naasared ka tegey, oo wuxuu aaday Yahuudiya ilaa magaaladii Daa'uud oo Beytlaxam la odhan jiray, maxaa yeelay, wuxuu ahaa dadki iyo dhashii Daa'uud, **5** in lala qoro Maryan oo ahayd tii u doonanayod oo urka lahayd. **6** Waxaa dhacay kolkay halkaas joogeent in maalmihii ay umuli lahayd dhammaadeen, **7** waxayna umushay wiilkieddi curadka ahaa, markaasay maro ku duuddubtay oo qabaal ku jiifisay, waayo, meel ay ku hoydaan ayay huddleekii ka waayeen. **8** Dalkas waxaa jiray adhiijirro bannaanka jooga oo habenkii idhaooda ilaalinaya. **9** Malaa'igtii Rabbiga ayaa ag istaagtay, oo ammaanta Rabbiga ayaa iftiimisay hareerahooda, aad bayna u baqeen. **10** Markaasaa malaa'igtii ku tidhi, Ha baqina, waayo, ogaada, waxaan idin keenay war wanaagsan oo leh farxad weyn oo u ahaan dadka oo dhan. **11** Waayo, maanta waxaa magaalada Daa'uud idiinku dhashay Badbaadiye oo ah Masiixa Rabbiga ah. **12** Oo waxaa calaamo idin ahaan tan, waxaad heli doontaan ilmo maro ku duuddubtay oo ku jiifa qabaal. **13** Dhaqsoba waxaa malaa'igtii la jirtay guuto fara badan oo jannada ka timid, wayna ammaanyeen Ilaah oo lahaayeen, **14** Ilaah ha ku ammaanmo meelaha ugu sarreya, Xagga dhulkana nabab ha ahaato dadka ka farxiya Ilaah dhexdooda. **15** Waxaa dhacay markii malaa'igiihi ka tageen oo jannada ku noqdeen in adhijirradii isku yidhaahdeen, Haddana aan tagno xataa ilaa Beytlaxam, aan aragnee waxaas dhacay oo Rabbiga ina ogeysiyyey. **16** Markaasay dhaqso u yimaadeen oo waxay heleen Maryan iyo Yuusufba iyo ilmihi oo qabaal ku jiifa. **17** Oo goortay arkeen, waxay ogeysiyyeen hadalka ilmahan looga sheegay iyaga. **18** Dadki maqlay oo dhannaaya ka yaabay waxyaalihii adhijirradu u sheegeen. **19** Maryanse hadalkaas oo dhan ayay haysatay oo qalbigeeda kaga fiirkaty. **20** Adhijirraduna way noqdeen iyagoo Ilaah ku ammaanaya oo ku weynaynaya waxyaalihii ay maqleent oo ay arkeen oo dhan, sidii iyaga loogu sheegay. **21** Goortii siddeed maalmood dhammaatay oo wiilkii la gudi lahaa, magicisiisii waxaa loo baxshay Ciise, sida malaa'igtii ugu bixisay intaan urka lagu uuraysan. **22** Kolki maalmihii nadifiiskeeda u dhammaadeen sidii sharciga Muuse lahaa, waxay geeyeen Yeruusaalem inay Rabbiga u dhiibaan **23** (siday ugu qoran tahay sharciga Rabbiga, Curad walba oo lab ah waxaa loogu yeedhi

doonaa quduus xagga Rabbiga), **24** iyo inay allabarri u bixiyaan siday ugu qoran tahay sharciga Rabbiga, Laba qoolley ama laba xamaam oo yaryar. **25** Bal eeg, waxaa Yeruusaalem joogay nin magicisiisii ahaa Simecoon. Ninkaasu wuxuu ahaa nin xaq ah oo cibaado leh; wuxuuna sugay gargaaridda Israa'iil. Ruuxii Quduuska ahaana waa waa diil joogay. **26** Waxaana Ruuxii Quduuska ahaa uu muujiyey inaanu dhimasho arag intaanu Rabbiga Masixiisa arkin. **27** Oo wuxuu Ruuxii ku galay macbukda, oo goortii waalidki keeneen wiilkii Ciise ahaa inay caadadii sharciga ku sameeyaan, **28** markaasuu gacmihiisa ku qaaday, oo Ilaah ammaanay, oo yidhi, **29** Rabbiyow, imminka addoonkaagu nabab ha ku tago, Sida hadalkaagu ahaa, **30** Waayo, indhahaygu waxay arkeen badbaadintaada, **31** Tan aad dadka oo dhan hortiis hagaajisay, **32** Oo ah iftiin quruumaha lagu muujiyo, Iyo ammaanta dadkaaga Israa'iil. **33** Markaasaa aabbibiis iyo hooyadiis ka yaabeen waxyaalihii lagaga hadlay isaga. **34** Simecoon ayaa iyaga u deuceeyey, wuxuuna hooyadiis Maryan ku yidhi, Ogow, wiilkun waxaa loo dhigay dhicidha iyo kicidda kuwa badan oo Israa'iil ku jira, iyo calaamo ka gees ahaan lagaga hadlo, **35** si ay qalbiyo badan fikirradoo duu muan doonaan. Adigana seef baa naftaada ka mudhbixi doonta. **36** Waxaa jirtay nebyiad Anna la odhan jiray, ina Fanuu'eel, oo ahayd qoladii Aasheer, wayna da'weynayd; nin bayna la jirtay toddoba sannadood bikradnimadeeda dabadeed. **37** Waxayna ahayd carmal xataa afar iyo siddeetan sannadood, macbukda kama ay tegir, laakiin Ilaah ayay soon iyo salaad habeen iyo maalinba ku caabudaysay. **38** Saacaddaas qudheeda ayay soo gashay oo Ilaah u mahadnaqday, oo kuwa furashada Yeruusaalem sugay oo dhan ayay xaggiisa kala hadashay. **39** Goortay wax walba dhammeeyeen sida sharciga Rabbigu leeyahay, waxay ku noqdeen Galili ilaa magaaladoodii Naasared. **40** Wiilkii ayaa koray oo itaal weynaaday, waxaana ka buuksantay xigmad; Ilaa nimcadisuna way dul joogtay. **41** Sannad walba waalidkiisii waxay Yeruusaalem u tegi jireen liddii Kormaridda. **42** Goortuu laba iyo toban sannadood jiray ayay aadeen sidii caadadii iiddu u ahayd. **43** Oo goortay maalmihii dhammaysteen, oo ay noqonayeen, ayaa Ciise wiilkii ahaa ku hadhay Yeruusaalem, waalidkiisuna ma ogay, **44** laakiin iyagoo u malaynaya inuu dadka la socdo, ayay maalin sii socdeen, markaasay ka dhex doononeen xigaalkooda iyo kuway isbarteen. **45** Oo markay heli waayeen ayay Yeruusaalem ku noqdeen oo ka doondooneen. **46** Waxaa noqotay, saddex maalmood dabadeed, inay macbukda ka heleen isagoo macallimiinta dhex fadhiya oo dhegaysanaya oo wax weyddiinaya. **47** Dadki maqlay oo dhan ayaa la yaabay garashadiisii iyo jawaabiisii. **48** Goortay arkeen isagii way la yaabeen, oo hooyadiis ayaa ku tidhi, Wiilkaygiiyow, maxaad sidaas noo yeeshay? Bal eeg, aniga iyo aabbahaa caloolxumo waannu kugu doondoornay. **49** Markaasuu wuxuu ku yidhi, Maxaad ii doondoornayseen? Miyaanad ogay inay iku waajib tahay inaan danta Aabbahay ku jeedo? **50** Laakiin way garan waayeen hadalkii uu kula hadlay. **51** Kolkaasuu raacay oo Naasared tegey, wuuna ka dambeeyey iyaga; laakiinse hooyadiis hadalkaas oo dhan qalbigeeda ayay ku hayatsatay. **52** Ciisenaa wuxuu ku koray xigmad iyo dherer iyo nimco, Ilaa iyo dadka hortooda.

3 Waxay ahayd sannaddii shan iyo tobnaad oo Tiberiyas Kaysar bogranaa, markii Boniyos Bilaatos xukumi jiray Yahuudiya, oo Herodos taliye u ahaa Galli, walaalkiis Filibosna taliye u ahaa Ituraya iyo dalkii Tarakhoonis, oo Lusaniyas taliye u ahaa Abilene, **2** oo Annas iyo Kayafas wadaaddadii sare ahaan jireen, markaasaa ereygiil Ilaah ciidlada ugu yimid Yoxanaha ina Sakariyas. **3** Wuxuu yimid Webi Urdun hareeriihiis oo dhan isagoo dadka ku wacdiyeysa baabitiiksi toobadda dembidhaafka awadiis, **4** siday ugu qoran tahay kitaabki hadallada Nebi Isayos, Waa codka kan ciidlada kaga qaylinaya, Jidka

Rabbiga hagaajiya, Waddoo yinkiisa toosiya. 5 Dooxo walba waa la buuxin doonaa, Qar iyo buur walbana waa la gaabin doonaa, Wixii qalloccanna waal la toosin doonaa, Jidatka xunxunna waa la simi doonaa, 6 Uunka oo dhimmuna badbaadinta Ilahay ayay arki doonaan. 7 Haddaba wuxuu ku yidhi dadkii badnaa oo u soo baxay inuu baabtiiso iyaga, Dhal jilbisay, yaa idiinka digay inaad ka carartaan cadhada imanaya? 8 Haddaba midho toobad istaahila soo bixiya, hana bilaabina inaad isku tidhaahdaan, Waxaanu leennahay Ibraahim oo aabbe noo ah. Waayo, waxaan idinku leeyahay, Ilahay waa karaa inuu dhagaxyadan carruu uga kiciyo Ibraahim. 9 Haddeer weliba faaska waxaa la dhigay geedaha guntooda. Sidaa darteed geed walba oo aan midho wanaagsan soo bixin waa la gooyaa oo dabka lagu tuuraa. 10 Markaasaa dadkii badnaa weyddiyeen, oo waxay ku yidhaahdeen, Haddaba maxaannu samaynaa? 11 Kolkaasu u jawaabay oo iyagii ku yidhi, Kii laba khamiis qabaa, ha siyo kii aan waxba qabin; kii cunto qabaana, sidaas oo kale ha yeelo. 12 Markaasaa waxaa u yimid cashuurqaadaayal in la baabtiiso, waxayna ku yidhaahdeen, Macallimow, annaguna maxaannu samaynaa? 13 Isaguna wuxuu ku yidhi. Waxaa laydiin amray wax ka badan ha qaadanina. 14 Markaasaa askarna weyddiisay oo ku tidihi, Annaguna maxaannu samaynaa? Wuxuu iyagii ku yidhi, Ninna ha dulmina, oo ninna ha masabidina; mushahaaradiinnana raallii ku ahaada. 15 Intii dadku filanayeen oo kulligoodna qalbiyadooda kaga fikirayeen Yooxanaa inuu yahay Masiixii iyo in kale, 16 ayaa Yooxanaa kulligood u jawaabay oo ku yidhi, Anigu waxaan idinku baabtiisaa biyo, laakiin waxaa imanaya ku iga itaal weyn, kan aanan istaahilin inaan yeelmihi kabihiisa furo. Isagu wuxuu idinku baabtiisaa doonaa Ruuxa Quduuska ah iyo dab. 17 Masaftiisu gacantiisay ku jirtaa inuu goobtiisa wax lagu tumo aad u safeeyo oo sarreenkana maqsinkisa ku soo ururiyo, laakiin buunshaha ayuu dab aan demeyn ku gubi doonaa. 18 Digni badan oo kale ayuu dadka ku wacdiyey. 19 Laakiin kolkuu taliye Herodos u canaatant walaalkis Filibos naagtii Herodiya aawadeed, iyo waxyaalahal xunxin oo Herodos sameeyey oo dhaan aawadood, 20 ayaa Herodos waxan oo dhan weliba ku daray inuu Yooxanaa ku xidho xabsigii. 21 Markii dadkii oo dhan la baabtiisay, waxaa dhacay in Cisien la baabtiisay, oo intuu tukanayay ayaa samadu furantay, 22 oo Ruuxa Quduuska ah ayaa dushiisa ku soo degay isagoo muuqasho jidh leh oo qoolley u eg, waxaana samada ka yimid cod leh, Adigu waxaad tahay Wilkaya aan jeclahay; ee waan kugu faraxsanahay. 23 Oo Ciise markuu bilaabay inuu wax baro, wuxuu ahaa qiyas soddon jir, isagoo ahaa (sida loo moodayay) ina Yuusuf, kan ahaa ina Heli, 24 kan ahaa ina Matad, kan ahaa ina Laawi, kan ahaa ina Malki, kan ahaa ina Yanna, 25 kan ahaa ina Yuusuf, kan ahaa ina Matatiyas, kan ahaa ina Caamoos, kan ahaa ina Na'uum, kan ahaa ina Esli, kan ahaa ina Naggay, 26 kan ahaa ina Ma'ad, kan ahaa ina Matatiyas, kan ahaa ina Semey, kan ahaa ina Yuusuf, kan ahaa ina Yuuda, 27 kan ahaa ina Yo'anna, kan ahaa ina Reesa, kan ahaa ina Serubaabel, kan ahaa ina Salaati'eel, kan ahaa ina Neeri, 28 kan ahaa ina Malki, kan ahaa ina Addi, kan ahaa ina Koosam, kan ahaa ina Elmoodam, kan ahaa ina Ceer, 29 kan ahaa ina Yooses, kan ahaa ina Eliicleser, kan ahaa ina Yoorim, kan ahaa ina Matad, kan ahaa ina Laawi, 30 kan ahaa ina Simecoom, kan ahaa ina Yuuda, kan ahaa ina Yuusuf, kan ahaa ina Yoonam, kan ahaa ina Eliyaqii, 31 kan ahaa ina Mele'as, kan ahaa ina Menna, kan ahaa ina Matata, kan ahaa ina Naataan, kan ahaa ina Da'a'uud, 32 kan ahaa ina Yesay, kan ahaa ina Coobeed, kan ahaa ina Bocas, kan ahaa ina Salmon, kan ahaa ina Naasoon, 33 kan ahaa ina Caminadaab, kan ahaa ina Araam, kan ahaa ina Esroom, kan ahaa ina Feres, kan ahaa ina Yahuudah, 34 kan ahaa ina Yacquub, kan ahaa ina Isxaaq, kan ahaa ina Ibraahim, kan ahaa ina Tara, kan ahaa ina Naakoor, 35 kan ahaa

ina Seruukh, kan ahaa ina Ragaw, kan ahaa ina Faleg, kan ahaa ina Xeber, kan ahaa ina Salah, 36 kan ahaa ina Qaynaan, kan ahaa ina Arfaksad, kan ahaa ina Sheem, kan ahaa ina Nuux, kan ahaa ina Lameg, 37 kan ahaa ina Metushelax, kan ahaa ina Enoog, kan ahaa ina Yaared, kan ahaa ina Mahalaleel, kan ahaa ina Qaynaan, 38 kan ahaa ina Enoos, kan ahaa ina Seed, kan ahaa ina Aadan, kan ahaa ina Ilah.

4 Ciise waxaa ka buuxsamay Ruuxa Quduuska ah, oo Webi Urdun ayuu ka noqday, oo Ruuxii baa cidlada u kaxeeey. 2 Afartan maalmood ayaa Iblisiiku jirrabay. Maalmahaasna waxba ma cunin. Goortay maalmihii dhammaadeen ayuu gaajooday. 3 Markaasaa Iblisiiku wuxuu ku yidhi, Haddaad tahay Wilka Ilah ku dheh dhagaxan, Kibis noqo. 4 Ciise baa u jawaabay oo ku yidhi, Waa qoran tahay, Dadku waa inaanu kibis oo keliya ku noolaan. 5 Oo markuu kor u kaxeeey wuxuu wakhti yar ku tusay quruumaha dunida oo dhan. 6 Markaasaa Iblisiiku wuxuu ku yidhi, Amarkan oo dhan waan ku siinayaay iyo ammaantoodada, waayo, waa lay siiyey; oo kii aan doonayo aayaan siyyaa. 7 Haddaba haddaad hortayda i caabuddid, kulli adaa laahaan doona. 8 Markaasaa Ciise u jawaabay oo ku yidhi, Waa qoran tahay, Waa inaad caabuddo Rabbiga Ilahaaga ah oo waa inaad isagoo keliya u adeegto. 9 Markaasuu Yerusaalem geeyey, wuxuuna saaray munaaraddii macbudka oo ku yidhi, Haddaad tahay Wilka Ilah, halkan hoos iskaga tuur; 10 waayo, waa qoran tahay, Malaa'iighiisa ayuu ku amri doonaa inay ku ilaaliyan, 11 iyo, Inay gacmahaha sare kuugu qabtaan inaanay cagtaadu dhagax ku dhicin. 12 Ciise baa u jawaabay oo ku yidhi, Waa la yidhi, Rabbiga Ilahaaga ah waa inaanad jirrabin. 13 Iblisiinka markuu jirraaba walba dhammeeey ayuu ka tegey intii wakhti ah. 14 Markaasaa Ciise wuxuu xooggi Ruuxa kula noqday Galili, warkiisuna wuxuu gaadhay dhulka ku wareegsan oo dhan. 15 Sunagogyadoodana ayuu wax ku baray, dhammaanina waa la wada ammaanay isaga. 16 Markaasuu wuxuu yimid Naasared oo ahayd meeshuu ku koray, oo maalintii sabtida sida caadadiisu ahayd ayuu sunagogga galay, wuuna istaagay inuu wax akhriyo. 17 Waxaa loo dhiibay kitaabkii Nebi Isayos, oo goortuu kitaabkii furay ayuu helay meeshii lagu qoray, 18 Ruuxii Rabbiga ayaa i dul jooga, Waayo, wuxuu ii subkay inaan war wanaagsan masaakiinta ku wacdiyo, Wuxuuna ii soo diray inaan kuwa xidhan furriinnimada ogeysiyo lio kuwa indhaha la' soo celinta araggooda lio inaan kuwa nabaraysan soo furfuro, 19 lio inaan dadka ogeysiyo sannadda qaabbilaadda ah ee Rabbiga. 20 Intuu kitaabkii duuddubay ayuu midiindinku u dhiibay oo fadhiistay; oo dadkii sunagoggi ku jiray oo dhan ayaa indhaha ku taagay. 21 Markaasuu bilaabay inuu ku yidhaahdo, Maanta Qorniinkan dheghiinu maqlay waa rumoobay. 22 Kulligood markhaati bay ahaayeen, wayna ka yaabeen hadallada niimcada leh oo afkiisa ka soo baxay, markaaasy yidhaahdeen, Kanu miyaanu ahayn wiilkii Yuusuf? 23 Kolkaasuu ku yidhi, Shakila'an waxaad maaalankan igu odhan doontaan, Dhakhtarow, isbogsii. Wax kastoo aannu maqlahay oo Kafarna'um lagu sameeyey, halkan dhulkaaganu ku samee. 24 Markaasuu ku yidhi, Runtti waxaan idinku leeyahay, Nebina dakiisa laguma aqbalo. 25 Laakiin runtti waxaan idinku leeyahay, Wakhtigii Eliyas waxaa Israa'iil ku jiray carmallo badan oo nimankoodii ka dhinteen markii cirku saddex sannadood iyo lix bilood xidhmay oo abaar weyni dhulka oo dhan ka dhacday. 26 Laakiin middoodna Eliyas looma dirin, naag carmal ah oo magaalada Sarefta oo dalka Siidoon ku jirtay maahee. 27 Wakhtigii Nebi Eliishaana waxaa Israa'iil ku jiray dad badan oo baras leh, midkoodna lama daahirin Nacamaan reer Suuriya maahee. 28 Markii kuwii sunagogga ku jiray oo dhan waxaas maqleen ayay aad u cadhoodeen. 29 Markaasay kaceen oo magaaladii ka saareen, waxayna u kaxeeeyeen

buurtii magaaladoodii ka dhisnayd qarkeedii inay ka tuuraan. **30** Laakiin isagu intuu dhex maray ayuu iska tegey. **31** Wuxuuna u degay Kafarna'um oo magaalada Galili ah. Oo maalmihii sabtida ayuu dadka wax barayay. **32** Waxbariddiisiina way la yaabeen, waayo, hadalkisu amar buu laaha. **33** Waxaana sunagogga joogay nin jinni wasakh leh qaba. Cod weyn ayuu ku qayliiyey, oo wuxuu yidhi, **34** Na daal Maxaa inoo dhexaya, Ciise reer Naasaredow? Ma waxaad u timid inaad na baabbi'iiso? Anigu waa ku garanayaa kii aad tahay, Kan Quduuska ah ee Ilaah. **35** Ciise baa canaanay oo ku yidhi, Aamus oo ka soo bax. Jinniguna goortuu ninkii dhexda ku tuuray ayuu ka soo baxay, waxbana ma uu yeelin. **36** Yaab weyn ayaa ku wada dhacay; wayna isla wada hadleen oo yidhaahdeen, Waa maxay hadalkan? waayo, jinniyada wasakhda leh ayuu amar iyo xoog ku xukumaa, wayna ka baxaan. **37** Meel kasta oo dalka ku wareegsan ayaa warka isaga ku saabsan gaadhay. **38** Markaasuu sunagoggi ka soo kacay, oo wuxuu galay guriigii Simeo. Simeo soddohdiisna qandho weyn ayay qabtay, markaasay isaga u baryeen aawadeed, **39** oo intuu isa soo dul taagay ayuu qandhadii canaanay, wayna daysay. Kolkiiba way kacday oo u adeegtay iyaggi. **40** Markii qorraxdu sii dhacaysay, dadkii oo dhan oo laahaad dad codurro kala cayncayn ah qabay ayay isaga u keeneen; mid kastaba gacmihiisu saaray oo bogsiiyey. **41** Jinniyona dad badan ayay ka soobaxeen, iyagoog qaylinay oo leh, Adigu waxaad tahay Wiilka Ilaah. Isaguse waa canaanay oo uma oggolaanii inay hadlaan, waayo, waxay garanayeen inuu Masiixa yahay. **42** Goortii ay maalintii noqtotay, ayuu baxay oo meel cidla ah tegey; dadkii badnaana way doondooneen oo u yimaadeen. Wayna qabteen si aanu uga tegin. **43** Laakiin wuxuu iyaggi ku yidhi, Waa inaan magaalooyinka kalena injijka boqortooyada Ilaah ku wacdiyo, waayo, sidaa darteeda waa la ii so diray. **44** Sunagogyada Galilina ayuu dadka ka dhex wacdiyi jiray.

5 Intii dadkii oo dhan isku soo cidhiidhiyeen inay ereygiil Ilaah maqlaan, ayuu is-ag taagay badda Gennesared; **2** oo wuxuu arkay laba doonniyood oo badda ag taal; laakiin kalluumaystashaashii waa ka degeen, oo shabagyadoodii ayay maydhayeen. **3** Markaasuu fuulay doonniyihii middood oo Simeo lahaa, wuxuuna ka baryay inuu in yar dhulka ka durkiyo. Markaasuu fadhiistay oo dadkii wax ka dhix baray doonnidii. **4** Goortuu hadalkii dhammeeeyay ayuu Simeo ku yidhi, Meesha biyaha u dheer gee, oo shabagyadiinna ku dejija si aad kalluun u heshaan. **5** Simeo baa u jawaabay oo ku yidhi, Macallimow, xalay oo dhan ayaannu hawshoonnay, waxbana ma aannu qaban, laakiin hadalkaaga dartii shabagyada waan dejinayaa. **6** Goortay waxaas yeeleen waxay ku qabteen kalluun tiro badan, shabagyadooduna way kala dillaaci gaadheen. **7** Markaasay u gacan haadiyeen wehelladoodii doonniida kale ku jiray inay yimaadaan oo caawiyaan. Wayna yimaadeen, oo waxay buuxiyeen labadii doonniyood, sidaa darteed ayay u dhowaadeen inay degaan. **8** Laakiin Simeo Butros goortuu waxaas arkay, ayuu Ciise jilibhiisa isku tuuray, oo wuxuu ku yidhi, Sayidow, waxaan ahay nin dembi leh, ee iga tag. **9** Maxaa yeelay, isaga iyo kuwii la jirayba, waxay la yaabeen kalluunkii badnhaa oo ay qabteen. **10** Sidoo kalena waxaa la yaabay Yacquub iyo Yooxanaa oo wiilashii Sebedi ahaa, kuwii wehhello Simeo la ahaa. Ciisena wuxuu Simeo ku yidhi, Ha baqin, hadda iyo hadhwoba dad baad jillaabi doontaa. **11** Markay doonniyahoodii dhulki geeyeen, ayay wax walba ka tageen, markaasay raaceen isaga. **12** Goortuu magaalooyinka middood ku jiray, waxaa la arkay nin baras miidhan ah. Isaguna markuu Ciise arkay, wejigiisuu dhulka dhigay oo ka baryay isagoo leh, Sayidow, haddaad doonaysid waad i daahirin kartaa. **13** Oo intuu gacantiisa soo taagay, ayuu taabtay, oo ku yidhi, Waan doonayaa ee daahirisanow.

Oo kolkiiba baraskii waa ka baxay. **14** Markaasuu ku amray, Ninna ha u sheegin, laakiin jidkaaga mar oo wadaadka istus. Waaad daahirsanantaada u bixisa wixii Muuse amray, maraq iyaga hu u ahaatee. **15** Laakiin weliba warkii isaga ku saabsanaa ayaa sii fiday; o dad aad u badan ayaa u yimid inay maqlaan, iyo in bukaankooda laga bogsiyo. **16** Markaasuu, intuu ku noqday meelo cidla ah, ku tukaday. **17** Maalmahaas middood waxaa dhacay inuu wax barayay, oo halkaasna waxaa ag fadhiyye qaar Farrisinta iyo macallimiintii sharciga ah oo ka yimid magaalo walba oo Galili iyo Yahuudiya iyo Yerusaalem; xoogga Rabbiguna waa la jiray isaga si uu u bogsiyo kuwa buka. **18** Markaasaa niman waxay sariir ku soo qaadeen nin curyaan ah, waxayna doonayeen inay gudaha geliyan oo hortiisa dhigaan. **19** Markay heli waayeen meel ay ka geliyan dadkii badnaa aawadiis, ayay guriga dushisa fuuleen, oo saqafka ayay ka dusiyeen isaga iyo sariirtiisi, oo ay dhex dhigreen Ciise hortiisa. **20** Goortuu rumaysadkoodii arkay ayuu ku yidhi, Nin yahow, dembiyadaadu waa kaa cafiyan yihiin. **21** Markaasaa culimmadii iyo Farrisintii waxay bilaabeen inay fikiraan iyagoo leh, Ayuu yahay kan caytamayaa? Ayaa dembiyo cafiya kara Ilaah keliya maahee? **22** Laakiin Ciise goortuu fikirrødoodii gartay ayuu u jawaabay oo ku yidhi, Maxaaq qalbiyadiinna uga fikiraysaa? **23** Iyamaa hawl yar, in la yidhaahdo, Dembiyadaadu waa kaa cafiyan yihiin, ama in la yidhaahdo, Kac oo soco? **24** Laakiin si aad ku garataan in Wiilka Aadanahu dhulka ku leeyahay amar uu dembiyada ku cafiyo (ayuu ninkii curyaanka ahaa ku yidhi), Waa kugu leeyahay, Kac oo sariirtaada qaado oo gurigaaga tag. **25** Kolkiiba hortood ayuu kacay, oo qaataw wixii uu ku jiifay, oo gurigiisa tegey, isagoo Ilaah ammaanaya. **26** Markaasay wada yaabeen oo Ilaah ammaaneen, aad bayna u baqeem, oo waxay yidhaahdeen, Maanta waxaannu aragnay waxyaalo yaab leh. **27** Waxyalaahaas dabadood ayuu baxay, oo wuxuu arkay cashuurqaade Laawi la odhan jiray oo fadhiya meeshii cashuurta lagu qaado, oo wuxuu ku yidhi, I soo raac. **28** Markaasuu wax walba ka tegey, wuuna kacay oo raacay. **29** Laawi wuxuu gurigiisa ugu sameeyey diyaafad weyn. Waa kuna joogay qaar badan oo cashuurqaadayaal ah iyo qaar kale oo cunto ula fadhiya iyaga. **30** Markaasaa Farrisintii iyo culimmadiid, intay xertiisi ka gunuuunaceen, waxay ku yidhaahdeen, Maxaad cashuurqaadaayaasha iyo dembilayaasha wax uila cuntaan oo ula cabtaan? **31** Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Kuwa ladan dhakhtar uma baahna, laakiin kuwa buka ayaa u baahan. Anigu uma aan imanin inaan kuwa xaga ah u yeedho, laakiin inaan dembilayaashase toobadda ugu yeedho ayaan u imid. **33** Waxay ku yidhaahdeen, Xerta Yooxanaa marar badan bay soomaan oo tukadaan, kuwa Farrisintuna sidaas oo kale ayay yeeelaan, laakiin kuwaagu wax bay cunaan oo cabbaan. **34** Ciise wuxuu ku yidhi, Ma ku dirqi karaysaan saaxiibbadii arooska inay soomaan kolkuu aroosku la joogo? **35** Laakiin maalmaha ayaa iman doona; oo kolki arooska laga qaadi doono, kolkaasay maalmahaas soomi doonaan. **36** Weliba wuxuu kula hadlay masaali isagoo leh, Ninna karriin kama jeexo dhar cusub inuu dhar duug ah ku tolo, haddii kale tan cusub ayuu jeexayaa, oo karriintti laga soo gooyay dharkii cusbaa la heshiin mayso kan duugga ah. **37** Ninna khamrii cusub kuma shubo qarbeddo duug ah, haddii kale khamrigii cusbaa ayaa qarbeddada kala dildillaacinaya, oo waa daadanyaa; qarbeddada waa hallaabayaan. **38** Laakiin khamrii cusub waa in lagu shubada qarbeddo cuscusub. **39** Ma jiro nin, hadduu khamrii duug ah cabbay, doonaya kan cusub, waayo, wuxuu leeyahay, Kan duugga ah ayaa wanaagsan.

6 Maalin sabti ah waxay dhacay inuu beeraha dhex marayay, xertiisuna waxay jarteen sabuulladii, oo intay gacmahooda ku xoqeen ayay cuneen. **2** Laakiin Farrisintii qaarkood waxay ku yidhaahdeen, Maxaad u samaynaysaan wixii aan xalaal ahayn in

sabtida la sameeyo? 3 Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Miyaydhaan akhriyin wixii Daa'uud sameeyey goortu gaajooday, isaga iyo kuwii la jiray, 4 Siduu gurijii Ilaah u galay oo uu u qaaday kibistiit tusniiinta oo u cunay oo u siiyey kuwii la jiray, tan aan xalaal u ahayn in la cuno wadaaddaada maahee? 5 Markaasuu iyagii ku yidhi, Wiilka Aadanaha waa sayidka sabtida. 6 Waxaa sabti kale dhacay inuu sunagogga galay oo wax ku baray; halkaasna waxaa joogay nin gacantiisa midigeed engegnayd. 7 Culimmadii iyo Farrisinti ayaa fiirinayat inuu sabtida wax bogsiinayo iyo in kale, si ay ugu helaan wax ay ku ashtakeeyaan. 8 Isaguse wuxuu gartay fikirradowodii; goortaasuu ninkii gacanta engegnayaa ku yidhi, Kac oo dhexda isa soo taag. Wuuna kacay oo istaagay. 9 Ciise wuxuu ku yidhi, Wax baan idin weyddiinaya, Sabtida ma xalaal baa in wanaag la faloo ama shar, in naf la badbaadiyo ama in la dilo? 10 Markaasuu isha wada mariyey, wuxuuna ninkii ku yidhi, Gacantaada soo taag. Markaasuu yeelay sidaas, gacantiisuna waa bogsatay. 11 Markaasay aad u cadhoodeen, oo waxay ka wada haddeen waxay Ciise ku samay lahaayeen. 12 Maalmahaas waxaa dhacay inuu buurtu u bayax inuu tukado. Habeenkii oo dhan wuxuu waday inuu Ilaah u tukado. 13 Oo goortay maalin noqotay ayuu xertiisi u yeedhay. Markaasuu laba iyo tobani soa saaray, wuxuuna u bixiyey rasuullo; 14 oo waxay ahayeen Simoon, kan uu Butros u bixiyey, iyo Walaalkiis Andaros, iyo Yacquub iyo Yooxanaa, iyo Filibos iyo Bartolomayos, iyo 15 Matayos iyo Toomas, iyo Yacquub ina Alfatayos, iyo Simoon oo la odhan jiray Qiirleeh, 16 iyo Yuudas ina Yacquub, iyo Yuudas Iskariyod, kii gacangeliyey. 17 Markaasuu hoos ula degay, oo bannaan ayuu istaagay, isaga iyo qaar badan oo xertiisa ah, iyo dad badan oo Yahuudiya iyo Yerusaalem iyo xeebaha Turos iyo Siidoon uga yimaadeen inay maqlaan iyo in cudurraadoona laga bogsiyo. 18 Oo kuwo jinniyo wasakh leh derdereenna waa la bogsiyey. 19 Dadkii badnaa oo dhan waxay doonayeen inay taabtaan isaga, waayo, xoog baa ka soobaxay oo wada bogsiyey. 20 Markaasuu kor u fiiriyeey oo xertiisi eegay oo ku yidhi, Waxaa barakaysan kuwiinna masaakiinta ah, waayo, boqortooyadii Ilaah idinkaa leh. 21 Waxaana barakaysan kuwiinna haddeer gaajaysan, waayo, waad dhergi doontaan. Waxaana barakaysan kuwiinna haddeer ooyaya, waayo, waad qolsi doontaan. 22 Waad barakaysan tihiin goortiit dadku idin necbaado, oo goortay dheddooda idinka saaraan, oo idin caayaan, oo magacyadiinna sida wax shar leh u tuuraan Wiilkii Aadanaha aawadiis. 23 Maalintaas reyreeya oo farxad ku boodhooda, waayo, bal ogaada, abaalgudkiinu waa ku weyn yahay jannada, waayo, awowayaashood sidaasay nebiyadii ku samayn jireen. 24 Hoog waxaa leh kuwiinna hodanka ah, waayo, gargaarkiinna waad hesheen. 25 Hoogna waxaa leh kuwiinna haddeer dhergesan, waayo, waad gaajoon doontaan; hoogna waxaa leh kuwiinna haddeer qoslaya, waayo, waad barooran doontaan oo ooyi doontaan. 26 Waa idin hoog markii dadka oo dhammu wanaag idinka sheego, waayo, awowayaashood sidaasay nebiyadii beenta ahaa ku samayn jireen. 27 Laakiin waxaan idinku leeyahay kuwiinna maqlaya, Cadowyadiinna jeclaada, kuwa idin necebna wax wanaagsan u sameeya. 28 Kuwa idin habaara u duceeyaa, kuwa idin caayana Ilaah u barya. 29 Kii dhabanka kaa dhirbaaxa, kan kalena u du; oo kii maradaada kaa qaata, Khamiiskaaganha ka celin. 30 Mid walba oo wax kaa barya, sii; kii waxaaga qaataana, ha ka baryin. 31 Oo sidaad doonaysaan in dadku idin sameeyo, idinkuna sidaas oo kale u sameeya iyaga. 32 Haddaad jeceshihiin kuwa idin jecel, mahadmaad heshaan? Waayo, xataa dembilayaashuba way jecel yihiin kuwa jecel iyaga. 33 Haddaad wanaag u fashaan kuwa wanaag idin fala, mahadmaad heshaan? Waayo, xataa dembilayaashuba sidaasay yeelaan. 34 Haddaad wax amahaasiyan kuwa aad ka rajaynaysaan inaad ka heshaan, mahadmaad heshaan? Waayo, xataa

dembilayaashuba way amahaasiyan dembilayaasha inay ka helaan intii oo kale. 35 Laakiin cadowyadiinna jeclaada, oo wanaag u sameeya, oo amahaasiya, idinkoo aan waxba ka rajaynayin, abaalgudkiinu waa badan doonaa, oo waxaadna noqon doontaan wiilashii Kan ugu sarreeyaa, waayo, isagu waa u roon yahay kuwa aan mahadnaqin iyo kuwa sharka leh. 36 Naxariis lahaada sida Abbihii naxariis u leeyahay. 37 Cidna ha xukumina, idinkana laydinna xukumi doono. Ninnana wax ha ku garaynina, idinkana wax laydinkuma garayn doono e; dhaafa oo waa laydin dhaafi doonaa. 38 Siya oo waa laydin siin doonaa; qiyas wanaagsan oo hoos u riixiixan oo ruxan oo buuxdhafayfa ayaa laydinku siin doonaa faraqinna, waayo, qiyastii aad ku qiyastaan ayaa laydinku qiyasi doonaa. 39 Markaasuu masaal kula hadlay. Indhoole indhoole ma hagi karaa? Labadoodu miyaanay god ku dhici doonin? 40 Qof xer ah macallinkiisa kama sarreeyo, laakiin mid walba markuu wanaag u dhan yahay wuxuu noqon doonaa sida macallinkiisa oo kale. 41 Saxarka isha walaalkaa ku jira maxaad u aragtaa, dogobka ishaada ku jirase aad u fiirsan weydaa? 42 Sidee baad walaalkaa ugu odhan kartaa, Walaalow i daa, saxarka ishaada ku jira aan kaa saaree, adiga oo aan arkayin dogobka ishaada ku jira? Labawejile yahow, horta dogobka ishaada ku jira iska saar, goortaasaad bayaan u arkaysaa inaad saxarka isha walaalkaa ku jira ka saarto. 43 Waayo, ma jiro geed wanaagsan oo midho xun dhalaal, wellibana ma jiro geed xun oo midho wanaagsan dhalaal. 44 Maxaa yeelay, geed kasta waxaa laga garanayaa midhihiisa. Waayo, berde lagama guro qudhac, canabkana lagama guro geed qodxan leh. 45 Ninka wanaagsan wuxuu maalka wanaagsan oo qalbiga ku jira ka soo saaraa wax wanaagsan; kan sharka lehna wuxuu sharka ka soo saaraa wax shar ah; waayo, afkiisu wuxuu ku hadlaa waxa qalbiga ku badan. 46 Maxaad iigu yeedhaan, Rabbow, Rabbow, oo aad u yeeli weydaan wixii aan leeyahay? 47 Kii kasta oo ii yimaada, oo ereyadayda maqla, oo yeela, waxaan idin tusayaa kuu u eg yahay. 48 Isagu wuxuu u eg yahay nin guri dhisay, oo qoday oo hoos u dheeereeyey; aasaaskiina ayuu dhagax weyn ku dul dhisay. Goortii daadku yimid ayaa webigu ku soo jabay gurigaas, xoog uu ku gilgilose ma lahayn, waayo, si wanaagsan ayaa loo dhisay. 49 Laakiin kii maqla oo aan yeelin, wuxuu u eg yahay nin dhulka ka dhisay guri aan aasaas lahayn. Kan webigu ku soo jabay, oo kolkiiba ayuu dumay, oo dumiddii gurigaasuu waa weynayd.

7 Goortuu hadalladiisa ku dhammeeyey dadka dhiegaysadkooda ayuu Kafarna'um galay. 2 Boqol-u-taliye addoonkiisii uu jeclaa ayaa bukay oo dhimashuu u dhowaa. 3 Goortuu maqlay wax Ciise ku saabsan, ayuu waayeelladii Yuhuudda u diray isaga, oo ka baryay inuu yimaado oo addoonkiisa bogsiyo. 4 Goortay Ciise u yimaadeen, aad bay u baryeen oo ku yidhaahdeen, Isagu waa istaahilaa inaad waxaas u yeeshid, 5 waayo, quruunteenayay ayuu jecel yahay, oo sunagog ayuu noo dhisay. 6 Markaasaa Ciise raacay, oo isagoo aan guriga ka fogayn, ayaa boqol-u-taliyihi saaxiibbo u soo diray oo ku yidhi, Sayidow, ha isdhabin, waayo, anigu ma istaahilo inaad saqafka gurigayga hoostiisa soo gashid. 7 Saas aawadeed uma aan malaynayin inaan istaahilo inaan kuu imaado; laakiin hadal dheh, midiidinkayguna waa bogsan doonaa. 8 Waayo, anigu waxaan ahay nin laga sarreeyo, oo askar baa iga hoosaysa. Kan waxaan ku idhaahdaa, Tag, wuuna tagaa; mid kalena, Kaalay, wuuna yimaadaa; midiidinkaygana, Waxan samee, wuuna sameeyaa. 9 Goortuu Ciise taas maqlay, wuu ka yaabay, oo intuu dadkii la socday ku jeestay ayuu ku yidhi, Wuxaan idinku leeyahay, Rumaysad sidaas u weyn oo kale reer binu Israa'iil kama dhex helin. 10 Kuwii la soo dirayna kolkay gurijii ku noqdeen, waxay heleen addoonki oo ladan. 11 Markii dambe waxaa noqotay inuu galay magaalada Na'in la odhan jiray; waxaana raacay xertiisi, iyo dad badanba. 12 Oo goortuu

iriddii magaalada ku soo dhowaaday, waxaa dibadda loo waday nin meyd ah oo madi u ahaa hooyadiis; iyaduna waxay ahayd carmal. Oo waxaa iyada la jiray dad badan oo magaalada. **13** Rabbigu goortuu arkay iyada, ayuu u naxariistay oo ku yidhi, Ha ooyin. **14** Oo intuu ku soo dhowaaday, ayuu taabtay rabrabitii. Kuwii sidaya way joogsadeen. Markaasuu yidhi, Dhallinyarow, waxaan kugu leeyahay, Kac. **15** Kolkaasaa kii dhintay sara fadhiistay oo bilaabay inuu hadlo, oo markaasaa Ciise isagii u dhiibay hooyadiis. **16** Kulligood baqdin baa ku wada dhacday, oo Ilaha bay ammaaneen iyago leh, Nebi weyn aaya dhexdeenna ka kacay. Ilahaana waa soo boocqay dadkiisa. **17** Warkaas isaga ku saabsan aaya gaadhay Yahuudiya oo dhan iyo dhulka ku wareegsan oo dhan. **18** Yooxanaa xertiisa aaya waxaas oo dhan uga warrantay. **19** Markaasaa Yooxanaa wuxuu u yeedhay laba xertiisi ah oo Ciise u soo diray, oo ku yidhi, Miyaad tahay kan imanaya mise mid kalaannu dhawrnna? **20** Nimankii goortay u yirmaadeen, waxay ku yidhaaheen, Yooxanaa Baabtiisaha aaya noo soo kaa diray isagoo leh, Miyaad tahay kan imanaya mise mid kalaannu dhawrnna? **21** Saacaddaas qudheeda ayuu dad badan ka bogsiiyey bukaankooda iyo cudurraodoona iyo jinniyadooda sharka leh. Indhoolayal badanna wuxuu ugu roonaaday inay wax arkaan. **22** Markaasaa Ciise u jawaabay oo ku yidhi, Taga oo Yooxanaa uga warramaa waxaad aragteen iyo waxaad maqasheen. Kuwii indhaha la'aa wax bay arkaan, kuwii lugahala'aana way socdaan, kuwii baraska qabayaan waa la nadifiiyey, kuwii dhegahala'aana wax bay maqlaan, kuwii dhintayna waa la kiciiyey, masaakiintanta injiilkii waa lagu wactdiyya, **23** oo waxaana barakaysan kan aan iga xumaanin. **24** Kuwii Yooxanaa diray goortay tageen, wuxuu bilaabay inuu dadkii badnaa wax uga sheego Yooxanaa. Maxaad cidlada ugu baxdeen? Ma waxay ahayd inaad soo aragtaan cawsduur dabaylu ruxsayo? **25** Laakiin maxaad u baxdeen? Ma waxay ahayd inaad soo aragtaan nin dhar jilcsan qaba? Kuwa dharka wanaagsan qaba oo hodan ku nool waxay joogaan guryaha boqorrada. **26** Laakiin maxaad u baxdeen? Ma waxay ahayd inaad nebi soo aragtaan? Haah, waxaan idinku leeyahay, Mid nebi ka sarreeya. **27** Kanu waa kii laga qoray, Eeg, waxaan hortaada soo dirayaa wargeeyahayga, Kan jidkaaga ku sii diyaargaryan doona hortaada. **28** Waxaan idinku leeyahay, Intii dumar ka dhalatay, mid Yooxanaa ka weyn ma jiro, laakiin ka boqortooyaada ilah ugu yar aaya ka weyn. **29** Dadkii maqlay oo dhan iyo cashuurqaadayaashiiba waxay caddeeyeen inuu Ilaha yahay xaq, iyago ah kuwii lagu baabtiisay baabtiiskii Yooxanaa. **30** Laakiin Farrisintti iyo kuwii sharciga yiijiin aaya waanadii Ilaha naftooda darteed u diiday iyagoon aan Yooxanaa baabtiisin. **31** Haddaba maxaan niimanka qarnigan u ekaysiyya? Maxay u eg yihiin? **32** Waxay u eg yihiin carruur suuqa fadhiba oo isu yeedhyeedhaysa iyago leh, Biibile baannu idii yeedhinnay, oo waad cayaari weydeen, waannu baroorannay oo waad ooyi weydeen. **33** Waayo, Yooxanaa Baabtiisaha waa yimid isagoo aan kibis cunayni oo aan khamri cabbayin; waxaadnaa tidhaahdaan, Jinni buu qabaa. **34** Wilka Aadanahu waa yimid isagoo wax cunaya oo cabbaya, waxaadnaa tidhaahdaan, Eeg, waa nin cir weyn oo khamriyacab ah oo saaxiib la ah cashuurqaadayaal iyo dembilayaal. **35** Xigmaddu inay xaq tahay waa laga caddeeyey xaggi carruurteeda oo dhan. **36** Farrisinta midkoood ayaa weyddiistay inuu wax la cuno, wuuna galay gurigii Farrisiga oo cunto u fadhiistay. **37** Bal eeg, naag magaalada joogtay oo dembi lahayd goortay ogaataay inuu gurigii Farrisiga cunto u fadhiyo, waxay soo qaadatay weel alabastar ah oo cedar ku jiro. **38** Way isdaba taagtay cagiihiisa agtooda iyadoo oyaysa, waxayna bilaabtay inay ilmada cagiihiisa ku qoysa, oo ay timaha madaxeeda ku tirtito, oo cagiihiisay dhunkatay, oo cadarkii marisay. **39** Farrisigii u yeedhay isaga, goortuu arkay, ayuu isla hadlay isagoo leh, Ninkan hadduu nebi yahay, wuu ogaan lahaa naagtan

taataabatay cid ay tahay iyo waxay tahay inay tahay dembile. **40** Ciise baa u jawaabay oo ku yidhi, Simoonow, hal baan ku leeyahay. Wuxuu yidhi, Dheh, Macallimow. **41** Waxaa jiray amaahiye laba nin amaha lu lahaa, mid wuxuu ku lahaa shan boqol oo dinaar, midka kalena konton. **42** Goortii ay waayeen waxay bixiyaan, ayuu labadoodiiba u dhaafay. Haddaba iyamaan ahaan doona kan jacayl badan? **43** Simoon baa u jawaabay oo ku yidhi, Waaan u malaynaya, kan uu wax badan u dhaafay. Wuxuu ku yidhi, Si hagaagsan baad u qiyastay. **44** Kolkaasuu naagtii u jeestay, oo wuxuu Simoon ku yidhi, Naagtan ma aragtaa? Anigu gurigaagaan galay; biyo cagahayga iima aad siin, laakiin iyadu cagahayga ayay ilmadeeda ku qoysay oo ay timaheeda ku tirtirtay. **45** Dhunkasho ima aad dhunkan, iyaduse tan iyo wakhtigaan soo galay kama dayn inay cagahayga dhunkato. **46** Madaxaygana saliid ma aad marin, iyaduse cagahayga ayay cedar marisay. **47** Sidaa darteed waxaan kugu leeyahay, Dembiyadeedii badnaa waa cafiyan yihiin, waayo, aad bay u jeclayd. Kii wax yar loo dhaafay, aaya wax yar jecel. **48** Wuxuu iyada ku yidhi, Dembiyadeedii waa cafiyan yihiin. **49** Kuwii cunto ula fadhiiyey waxay bilaabeen inay isku yidhaahdaan, Yuu yahay kan dembiyo cafiya haddana? **50** Wuxuu naagtii ku yidhi, Rumaysadkaaga aaya ku badbaadiyey ee nabud ku tag.

8 Markii dambe waxaa dhacay inuu magaalooyinka iyo tuulooyinka dhex marayay isagoo dadka ku wacdiyaya oo u sheegaya injiilkii boqortooyaadi Ilaah; waxaana la jiray laba-ayo-tobankii, **2** iyo naago laga bogsiiyey jinniyo shar leh iyo cudurro. Waxay ahaayeen Maryantii la odhan jiray tii reer Magdala, ee toddoba jinni ka baxseen, **3** iyo Yo'anna afadii Khusas ee wakiilkii Herodos ahaa, iyo Susanna, iyo qaar badan oo kale oo waxooda ugu adeegi jiray. **4** Goortii dad badan isu soo urureen, iyo kuwa magaalo walba uga yimid, wuxuu ku hadlay masaal. **5** Beerrey baa baxay inuu abuurkisa beero, oo intuu beerayay, qaar baa jidka geestiisa ku dhacay, oo waa lagu tuntay, oo shimbirrihi cirka aaya cunay. **6** Qaar kalena waxay ku dhaceen dhagax; kol alla kolkiy ay soo baxeen way engeegen, waayo, qoyaan ma lahayn. **7** Qaar kalena waxay ku dhex dhaceen qodxan, qodxantiina waa la soo baxday oo ceejisay. **8** Qaar kalena dhuul wanaagsan bay ku dhaceen oo soo baxeen, waxayna midho dhaleen boqol jibbaar. Goortuu waxan yidhi, ayuu qayliyey oo yidhi, Kan dhego wax lagu maqlo lahu ha maqlo. **9** Markaasaa xertiisi weyddiisay oo ku tidhi, Muxuu yahay masaalkan? **10** Wuxuu ku yidhi, Idinka waa laydin siyyaa inaad waxa qarsoon ee boqortooyaadii Ilah garataan, kuwa kalese masaaallo aaya loogu sheegaa, si ay goortay arkayaan ayan u arkin, oo si ay goortay maqlayaan ayan u garan. **11** Masaalku waa kan: Abuurku waa ereygiil Ilaah. **12** Kuwii jidka yiil waa kuwa maqla, markaasaa Iblisku yimaadaa, oo hadalka ayuu qalbigooda ka qaadaa, si aanay u rumaysan oo aanay u badbaadin. **13** Kuwii dhagaxa yiilha waa kuwa goortay maqlaan, hadalka farxad ku qaata, kuwanna xidid ma leh; laakiin wakhti yar ayay rumystaan, wakhtiga duufsashadana way iska noqdaan. **14** Kuwii qodxanta ku dhex dhacayna waa kuwan maqla oo intay socdaan waxaa ceejiya welwelidda iyo hodantinimada iyo farxadda ifkan, midho bisilna ma dhalaan. **15** Kuwa dhulka wanaagsanna waxay yihiin kuwa, intay maqlaan, qalbi wanaagsan oo fiican hadalka ku haysta, oo dulqaadasho ayay midho ku dhalaan. **16** Ma jiro nin, goortuu ilays shido, weel ku daboola, ama sariir hoos geliya, laakiin wuxuu saaraa meeshii ilayska si ay kuwa soo galaa iftiinka u arkaan. **17** Waayo, wax qarsoon ma jiro oo aan soo muuqan doonin, wax daboolanna ma jiro oo aan la garan doonin oo aan bannaan soo bixi doonin. **18** Sidaa darteed u firsada sidaad u maqlaysaan, waayo, ku alla kii wax haysta waa la siin doonaa, ku alla kii aan waxba haysanee waa laga qaadi doonaa wixii loo maleeyo inuu haysto. **19** Markaasaa waxaa isaga u

yimid hooyadiis iyo walaaliihs, wayna soo gaadhi kari waayeen dadkii badnaa aawadood. 20 Oo waxaa lagu yidhi, Hooyadaa iyo walaalahaa ayaa dibadda taagan oo doonaya inay ku arkaan. 21 Laakiin wuxuu ugu jawaabay, Hooyaday iyo walaalahay waa kuwan ereyga Ilaah maqla oo yeela. 22 Maalmahaas middood waxaa dhacay inuu doonni fuulay isaga iyo xertiisiiba, wuxuuna iyaga ku yidhi, Dhanka kale oo badda aan u gudubno, goortaasay dhqaaqueen. 23 Laakiin intay socdeen ayuu seexday, oo waxaa baddii ku soo dhacay duufaan weyn oo dabayl ah; doonniidina ayaa buuxsamaysay, oo halis bay ku jireen. 24 Markaasay isaga u yimaadeen oo intay toosiyeen ayay ku yidhaahdeen, Macallimow, Macallimow, waa lumaynaaye. Kolkaasuu kacay oo canaantay dabayshii iyo hirarkii biyaha. Goortaasay degeen oo xawaal baa dhacday. 25 Markaasuu wuxuu iyaga ku yidhi, Rumaysadkiinnii meeh? lyagoo baqaya oo yaabban waxay isku yidhaahdeen, Haddaba yuu yahay kan amra xataa dabaysha iyo biyaha oo ay yeelaan? 26 Waxay gaadheen dalka Gadareni ee ka soo hor jeeday Galili. 27 Goortuu dhulka u degay waxaa la kulmay nin magaaladaa ka yimid oo jinniyo qaba. Wakhti dheer dhar ma sidan jirin, gurina ma joogi jirin, laakiin xabaalaha ayuu dhex joogi jiray. 28 Goortuu arkay Ciise, ayuu qayliyey, hortiisana ayuu isku tuuray oo cod weyn ayuu ku yidhi, Maxaa inoo dhexxeeya, Ciisow, adigoo ah Wiilka Ilaaha sarow? Wuxaan kaa baryayaa, Ha i silcin. 29 Waayo, wuxuu jinnigii wasakhda laaha ku amray inuu ninka ka baxo, maxaa yeelay, marar badan ayuu qaban jiray, oo waxaa lagu xidhi jiray silsilado jyo bircago, oo waa la ilaaljin jiray; silsiladiihaa wuu iska gooyin jiray oo jinniguna cidlada ayuu u kaxayn jiray. 30 Markaasaa Ciise weyddiiyey oo ku yidhi, Magaca? Oo wuxuu ku yidhi, Lijion; waayo, jinniyo badan ayaa galay. 31 Markaasay ka baryeen inaanu amrin inay yamayska tagaan. (Abyssos g12) 32 Halkaa waxaa joogay daaqsin doofaarr badan ah oo buurta daaqaysa. Waxayna ka baryeen inuu u fasaxo inay kuwaas galaan. Kolkaasuu u fasaxay. 33 Markaasay jinniyadii ninkii ka baxeen oo doofaarradii galeen. Dagsintina jarka hoos bay uga yaacdday ilaa badda, wayna ku bakhitiyeen. 34 Kuwii daajin jiray markay arkeen wixa dhacay, ayay careean oo dadkii magaalada iyo beerahaba ayay u warraameen. 35 Kolkaasaa dadkii u soo basay inay arkaan wixii dhacay. Markaasay u yimaadeen Ciise, oo waxay arkeen ninkii jinniyadu ka baxeen, isagoo ag fadhiya Ciise caghiisa oo dhar sita oo miyir qaba; wayna baqeen. 36 Kolkaasaa kuwii arkay waxay iyaga u sheegeen sida jinnoolihi loo boggsiye. 37 Dadkii oo dhan oo dalka Gadareni ku wareegsanaa ayaa baryay inuu ka noqdo iyaga, waayo, baqdin weyn ayay baqeen. Markaasuu doonni fuulay, waana noqday. 38 Laakiin ninkii jinniyadii ka baxeen ayaa ka baryay isaga inuu raaco, laakiin wuu diray isagoo ku leh. 39 Gurigaaga ku noqo oo dadka ogeysii waxa weyn oo Ilaah kuu sameeyey. Markaasuu tegey oo wuxuu magaalada oo dhan ku naadiiyey waxa weyn oo Ciise u sameeyey. 40 Markii Ciise noqday ayaa dadkii badnaa farxad ku qaataay, waayo, way wada sugaayeen. 41 Oo bal eeg, waxaa yimid nin Yayros la odhan jiray, oo taliyaha sunagogga ahaan jiray. Wuxuuna isku ridey Ciise caghiisa oo ka baryay inuu gurigiisa galoo. 42 Waayo, gabadhi kelya buu lahaa, iyadoo abbaaraaha laba iyo tobannan sannadood jirtay, wayna sakaraadaysay. Laakiin intuu socday dadkii badnaa ayaa cidhiidhiyey. 43 Naag laba iyo tobannan sannadood dhiigbixid qabtay, oo wixii ay ku noolaanlahayd oo dhan dhakhtarro ku bixisay, oo ku bogsan kari weyday, midna xaggisa. 44 ayaa dhabarkisa timid oo taabatay maradiisa darafteeda. Kolkiiba bixiddii dhiiggeeda ayaa joogsatay. 45 Markaasaa Ciise yidhi, Yuu yahay kan i taabtay? Markay wada dafireen, Butros iyo kuwa la jiray waxay ku yidhaahdeen, Macallimow, dadkii badnaa ayaa ku jiidhaya oo ku cidhiidhinaya. 46 Laakiin Ciise wuxuu yidhi, Qof baa i taabtay, waayo, waxaan gartay in xoog iga baxay. 47 Naagtii goortay aragtay inaanay

qarsoonaan karin ayay timid iyadoo gariiraysa, oo hortiisay isku ridday, oo u caddaysay dadkii oo dhan hortooda waxay u taabatay iyo siday markiiba u bogsatay. 48 Kolkaasuu wuxuu iyada ku yidhi, Gabadhoi, rumaysadkaaga ayaa ku bogsiiyey ee nabad ku tag. 49 Intuu welli hadlay, waxaa gurigii taliyaha sunagogga ka yimid nin ku leh, Gabadhaadii waa dhimatay, ee Macallinka ha dhibin. 50 Laakiin Ciise goortuu maqlay, wuxuu ugu jawaabay, Ha baqin ee iska rumayso, wayna bogsan doontaa. 51 Markuu guriga yimid, ninna uma oggolaanin inuu la galo, Butros, iyo Yooxanaa, iyo Yacquub, iyo gabadha aabbeheed, iyo hooyadeed maahee. 52 Kulligood waxay u ooyayeen oo u barooranayeen iyada, laakiin wuxuu ku yidhi, Ha ooyina, iyadu ma dhiman, waase huruddaa. 53 Wayna ku qosleen, iyagoo og inay dhimatay. 54 Markaasuu dadkii oo dhan dibadda u saaray, oo uu gacanteeda qabtay oo qayliyey isagoo leh, Yartoy, kac. 55 Ruuxeedii ayaa ku soo noqday, oo markiiba way kacday, oo wuxuu amray in cunto la siyo iyada. 56 Waalidkeedii waa yaabeen, wuxuuse amray inaanay ninna u sheegin waxa dhacay.

9 Laba-iyto-bankii ayuu isugu yeedhay, wuxuuna siiyey xoog iyo amar ay jinniyadaa oo dhan ku saaraan oo ay cudurro ku boggsiyan. 2 Wuuna diray inay boqortooyadii Ilaah ku wacdiyaan dadka oo ay boggsiyan kuwa buka. 3 Wuxuuna ku yidhi, Waxba safarka ha u qaadanina, ama ul, ama qandi, ama kibis, ama lacag. Laba khamiisna ha qaadanina. 4 Guri alla gurigaad gashaan jooga, meeshaasna ka baxa. 5 Kuwa alla kuwii aan idhi soo dhowayn, markaad magaaladaas ka baxdaan siigada caghiinna ka dhabaandhaba inay marag ka gees ah ku ahaato. 6 Markaasay baxeen, oo tuulooyinka ayay dhex mareaen, iyagoo injiilka ku wacdiyaya oo meal walbabaa kuwa buka ku bogsiinaya. 7 Markaasaa talihye Herodos maqlay waxa dhacay oo dhan, wuuna shakiyey, waayo, qaar baa yidhi, Yooxanaa ayaa kuwii dhintay ka soo sara kacay, 8 qaarne waxay yidhaahdeen, Eliyas ayaa soo muuqday, qaar kalena waxay yidhaahdeen, Nebi nebiyadii hore ah ayaa soo sara kacay. 9 Markaasaa Herodos wuxuu yidhi, Yooxanaa madaxaan ka gooyay, Yuu yahay kan aan waxan ka maqlayo? Oo wuxuu doonay inuu arko. 10 Rasuulladii markay soo noqdeen ayay isaga u sheegeen wixii ay sameeyeen. Wuuna waday oo keli ahaan u kaxeeey magaalada Beytsayda la odhan jiray. 11 Laakiin dadkii badnaa, goortay ogaadeen, way soo raaceen. Markaasuu iyaga soo dhoweeyey, oo wuxuu kala hadlay wax ku saabsan boqortooyadii. Ilaah, oo kuwii u baahnaa in la bogsiyona wuu boggsiye. 12 Goortii maalintii dhammaanaysay laba-iyto-bankii ayaa yimid iyagoo ku leh, Dadka badan dir si ay u tagaan tuulooyinka iyo beeraha ku wareegsan, oo ay ugu hoydaan oo cunto uga helaan, waayo, meeshan cidlada ah ayaynu joognaa. 13 Wuxuuse ku yidhi, Idinku siya waxay cunaan. Waxay ku yidhaahdeen, Annagu wax ka badan shan kibsood iyo laba kalluun ma hayno, inaanu tagno oo dadkan oo dhan cunto u soo libinno maahee. 14 Waayo, waxay ku dhowaayeen shan kun oo nin. Wuxuu xertiisiil ku yidhi, U fadhiisiya koox koox konton konton ah. 15 Sidaasay yeeleen oo wada fadhiisiyeen. 16 Markaasuu wuxuu qaaday shantii kibsood iyo labadii kalluun, oo intuu cirka eegay, ayuu barakeeyey, oo kala jejebiyey, oo xertiisi siiyey, inay dadkii badnaa hortooda dhigaan. 17 Markaasay cuneen oo ka wada dhergeen; waxaana la guray jaabkii ka hadhay oo laba iyo tobannan dambilooh ah. 18 Intuu keli ahaan u tukanayay, ayaa xertiisi la joogtay, markaasuu weyddiiyey isagoo leh, Dadkii badnaa yay igu sheegaan? 19 Way u jawaabeen oo ku yidhaahdeen, Yooxanaa Baabtiisaah; qaar kalena waxay yidhaahdeen, Eliyas, qarne waxay yidhaahdeen, Nebi nebiyadii hore ah oo soo sara kacay. 20 Markaasuu wuxuu ku yidhi, Idinkuse yaad igu sheegtaan? Butros ayaa u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, Masiixii Ilaah. 21 Laakiin wuu waaniyey oo wuxuu

ku amray inaanay ninna waxaas u sheegin, 22 isagoo leh, Waxay waajib ugu tahay Wiilka Aadanahu inuu wax badan ku xanuunsado, oo ay waayeellada iyo wadaaddada sare iyo culimmaadu diidaan, oo la dilo, oo maalinta saddexaad la sara kiciyo. 23 Markaausu wuxuu kulligood ku yidhi, Mid uun hadduu doonayo inuu iga daba yimaado, ha dayriyo doonistiisa, iskutallaabtiisana maalin walba ha soo qaato oo ha i soo raaco. 24 Waayo, kan doonaya inuu naftiisa badbaadiyo, waa lumiin doona, laakiin kan naftiisa u lumiya aawaday, kaasaa badbaadin doona. 25 Waayo, nin maxay u taraysaa hadduu dunida oo dhan helo oo uu islumiyo oo khasaro? 26 Maxaa yeelay, ku alla kii ka xishooda aniga iyo ereygaygaba, Wiilka Aadanaha ayaa ka xishoon doona isaga, goortuu ku yimaado ammaantiisa iyo ammaanta Aabbiihiis iyo tan malaa'igaha quduuska ah. 27 Laakiin run baan idii sheegayaa, Kuwa halkan taagan qaarkood sinaba dhimasho uma dhadhamin doonaan ilaa ay arkaan boqortooyada Ilaah. 28 Abbaarahaa siddeed maalmoond hadalladan dabadood waxaa dhacay inuu waday Butros, iyo Yooxanaa, iyo Yacquub, oo buurtuu fuulay inuu ku tukado, 29 oo intuu tukanayay, arragji wejigiisa ayaa si kale noqday, dharkiisuna caddaan ayuu la dhalaalayay. 30 Oo bal eeg, laba nin ayaa la hadlayay isaga, waxayna ahayeen Muuse iyo Eliyaas, 31 oo ammaan ku soo muuqday, oo waxay kala hadlayeen dhimashadiisa uu Yeruuusaalem dhowaan ku dhammayn lahaa. 32 Laakiin Butros iyo kuwii la jiray ayaa hurdo la cuslaaday; oo goortay tooseen ayay arkeen ammaantiisa iyo labadii nin oo la taagan. 33 Kolkay ka tegayeen waxaa dhacay in Butros ku yidhi Ciise, Macallimow, waxaa inoo wanaagsan inaynu halkan joogno, haddaba saddex waab aannu ka dhisno, mid adaan ku dhisaynaa, midna Muuse, midna Eliyaas, waayo, ma uu garanayn wuxuu leeyayah. 34 Intuu waxaas lahaa, waxaa timid daruur oo iyagay hadhaysay, wayna baqeen kolkay daruurit galeen. 35 Daruuritiina waxaa ka yimid cod leh, Kanu waa Wiilkayga aan jeclahay ee maqla isaga. 36 Goortii codkiik ahaaday Ciise keliya ayaa la arkay; markaaasay iska aamuseen, oo maalmahaas ninna uma ay sheegin wixii ay arkeen. 37 Maalintii xigtay, goortay buurta ka soo degeen, waxaa dhacay in dad badni la kulmay isaga. 38 Oo bal eeg, nin dadkii badhnaa ka mid ah ayaa qayliyey isagoo leh, Macallimow, waxaan kaa baryayaa inaad wiilkayga eegto, waayo, waa madigayga, 39 oo bal eeg, jinni baa qabsada, oo dhaqsiba wiilkaa qayliya, jinniguna waa gilgilaa, oo wiilku afkuu ka xumbeeyaa; dhib ayaa jinnigu kaga baxaa, isagoo aad u burburinaya. 40 Waxaan xertaada ka baryay inay ka saaraan, wayna kari waayeen. 41 Markaaasaa Ciise u jawaabay oo ku yidhi, Qarni yahow rumaysadka daranu oo madaxa adagu, ilaa goormaan idinla jiri doonaa, oo ilaa goormaan idii dulqaadan doonaa? Wiilkayga halkan keen. 42 Intuu weli soo socday, jinnigii ayaa jeexjeexay oo gilgilay. Markaaasaa Ciise jinnigii wasakhda lahaa canaantay, wiilkiina ayuu bogisiyey oo aabbiihiis ku celiyey. 43 Kulli way ka wada yaabeen Ilaah weynaanitiisa. Laakiin intay kulligood la wada yaabsanayeen wixii uu sameeyey oo dhan, wuxuu xertiisi ku yidhi, 44 Hadalladanu ha galeen dheghihiina, waayo, Wiilka Aadanaha ayaa dadka loo gacangelin doonaa. 45 Laakiin hadalkaas ayay garan waayeen, waana laga qariyey si ayna u garan, wayna ka cabsadeen inay hadalkas wax ka weydiyaan. 46 Waxaa ka dhex kacday dood ay islahayeen, Kee baa ahaan doonaa kan inoo weyn. 47 Laakiin Ciise markuu gartay fiirkirada qalbigooda ayuu ilmo qaaday oo is-ag joojiyey. 48 markaausu ku yidhi iyaga, Ku alla kii magacayga ku aqbalaa ilmahan, wuu i aqbalaa, oo ku alla kii i aqbalaa, wuxuu aqbalaa kii i soo diray, waayo, kii idiiku wada yar, kaas ayaa u weyn. 49 Yooxanaa baa u jawaabay oo ku yidhi, Macallimow, waxaannu aragnay qof magacaaga jinniyo ku saaraya, oo waannu u diidnay, waayo, isagu nama uu soo raaco. 50 Laakiin Ciise wuxuu ku yidhi, Ha u diidina, waayo, kan

aan idinka gees ahayn waa idinla gees. 51 Goortii wakhtigii isaga kor loo qaadi laaha uu dhowaaday, wuxuu wejigiisa u jeediyey inuu Yeruuusaalem tago. 52 Markaausu hortiisa cid u diray, oo intay tageen ayay galeen tuulo reer Samaariya ah inay wax u diyaariyan isaga. 53 Lyaguse ma ay dhoway, waayo, wejigiisa ayaa u jeeday xaggaa Yeruuusaalem. 54 Markaaasaa xertiisi Yacquub iyo Yooxanaa goortay arkeen, waxay ku yidhaahdeen, Sayidow, ma doonaysaa inaanu dab amarno inuu cirka ka soo dego oo baabbi'yio? 55 Isaguse waa ku jeestay oo canaantay iyaga, oo ku yidhi, Garan mayasaan caynkii ruuxa aad ka tiihi. 56 Markaaasay waxay aadeen tuulo kale. 57 Oo intay jidka ku socdeen nin baa ku yidhi isaga, Waan ku raacayaa meel alla meeshaad tagtidba. 58 Markaaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, Dawacooyinku godad bay leeyihiin, shimbirraha cirkuna buulal bay leeyihiin, laakiin Wiilka Aadanahu meel uu madaxiisa dhigo ma leh. 59 Mid kalena ayuu ku yidhi, I soo raac. Laakiin isagu wuxuu ku yidhi, Sayidow, horta ii oggolow inaan tago oo aabbahay soo aaso. 60 Laakiin wuxuu ku yidhi, Iska daa, meydadku ha aaseen meydakooda, laakiin adigu bax oo boqortooyadii Ilaah ku naadi. 61 Mid kale ayaa yidhi, Sayidow, waan ku raacayaa, laakiin horta ii oggolow inaan kuwa gurigayga jooga ku soo idhaahdo, Nabadgeyo. 62 Cise ayaa ku yidhi, Ma jiro nin gacantiisa mixaraatka saara oo dib u eega, oo u qalma boqortooyada Ilaah.

10 Waxaa dabadeed Rabbigu wuxuu soo bixiyey toddobaatan kale, oo laba laba ayuu hortiisa u diray ilaa magaalo walba iyo meel walba oo uu tegi lahaa. 2 Wuxuuna ku yidhi, Waa beerta laga goonyayaa way badan yihiin, shaqaalaayaashuse waa yar yihiin. Sidaa darteed Sayidka beerrooyska barya inuu shaqaalaayaal beertiisa u soo diro. 3 Socda, oo ogaada, waxaan idii dirayaa sida bараар oo yeey ku dhex jira. 4 Ha qaadanina kiish, ama qandi, ama kabo, ninnaba jidka ha ku nabdaadinina. 5 Guri alla gurigaad gashaan, horta waxaad ku tidhaahdaan, Gurigan nabad ha u ahaato. 6 Ina nabdeed hadduu halkaas joogo, nababdiinno waxay ahaan doontaa dushiisa, haddii kalese way idinku soo noqon doontaa. 7 Gurigaas qudhisa jooga, idinkoo cunaya oo cabbaya waxay haystaan, waayo, shaqaaluuhu waa istaahilaa abaaalgudkiisa. Guriba guri ha u dhaafina. 8 Magaalo alla magaaladaad gashaan oo laydinka soo dhoweeya, waxa laydin soo hor dhigo cuna. 9 Bogsiyya kuwa buka oo halkaas jooga, oo ku dhaha, Boqortooyada Ilaah waa idinku soo dhow dahay. 10 Laakiin magaalo alla magaaladaad gashaan, oo aan laydinka soo dhowayn, u soo baxa jidatkeeda, oo dhaha, 11 Xataa siigada magaaladiinna ee cagahayaga soo raacdya, waannu idinku tirtiraynaa, laakiin kan ogaada, Boqortooyadii Ilaah waa dhow dahay. 12 Waaan idinku leeyahay, Maalintaas Sodom ayaa ka xisaab fududan doonta magaaldaas. 13 Waa kuu hoog, Khorasinay. Waa kuu hoog, Beystsdayd, waayo, shuqullandii xoogga lahaa oo laydinka dhex sameeyey haddii Turos iyo Siidoon lagu samayn lahaa, goor horay toobadkeeni lahaayeen, iyago dhar joonyad ah gashan oo dambas ku fadhiya. 14 Laakiin maalinta xisaabta Turos iyo Siidoon waa idinka xisaab fududan doonaa. 15 Adiguna Kafarna'umay, samada ma laguu sarraysiin doonaa? Waxaa lagu dejin doonaa Haadees. (*Hadës g86*) 16 Kan idin maqlaa waa i maqlaa, kan idin diidaana, waa i diidaa, kan i diidaana, wuxuu diidaa kii i soo diray. 17 Toddobaatankii farxad ayay la soo noqdeen, iyago leh, Sayidow, xataa jinniyadu magacaaga ayay nooga dambeeyaan. 18 Markaausu wuxuu ku yidhi, Waaan arkay Shayddaankoo sida hillaac samada uga soo dhacaya. 19 Bal ogaada, waxaan idin siiyey amar aad kula tumataan abeesooyin iyo dabagalloocy iyo xoogga oo dhan ee cadowga; innaba waxba idrima yeeli doono. 20 Laakiin tan ha ku farxina in jinniyadu ay idinka dambeeyaan, laakiin ku farxa in magacyadiinno ay jannada ku qoran yihiin. 21 Saacaddaas

qudheeda ayuu Ruuxa Quduuska ah ku reyreeyey oo yidhi, Waan kugu mahadnaqayaa, Aabbow, Rabbiga samada iyo dhulkow, waayo, waxyaalahanayaad kuwa caqliga iyo garashada leh ka qarisay, oo waxaad u muujisay ilmo yaryar. Haah, Aabbow, waayo, sidaasayaaya kaa farxisay. **22** Abbahay wax walbabaa waa iijhiibay; oo ninna Wiilka garan maayo cid uu yahay Abbahaa maahee, oo ninna Abbahaa garan maayo cid uu yahay, Wiilka maahee, iyo kii Wiilku doonayo inuu u muujijo. **23** Wuxuuna u jeestay xertiisa oo keli ahaan ugu yidhi, Waxaa barakaysan indhaha arka waxaad aragtaan; **24** waayo, waxaan idinku leeyahay, Nebiyo iyo boqorro badanayaad doonay inay arkaan waxaad aragtaan, mana arkin, iyo inay maqlaan waxaad maqashaan, mana ay maqlin. **25** Mid sharciga yaqaanayaad istaagay oo jirrabay, isagoo leh, Macallimow, maxaan sameeyaa si aan ku dhaxlo nolosha weligeed ah? (*aiōnios g166*) **26** Wuxuu ku yidhi, Maxaa sharciga ku qoran? Sidee baad u akhridaa? **27** Isagaa u jawaabay oo ku yidhi, Waa inaad Rabbiga Ilaahaaga ah ka jeclataata qalbigaaga oo dhan, iyo naftaada oo dhan, iyo xooggaaga oo dhan, iyo caqligaaga oo dhan, deriskaagana waa inaad u jeclataata sida naftaada. **28** Wuxuu ku yidhi, Si hagaagsanayaad u jawaabtay. Sidaas yeel oo waad noolaan doontaa. **29** Laakiin isagoo doonaya inuu iscaddeeyo inuu xaq yahay, ayuu Ciise ku yidhi, Yaa deriskayga ah? **30** Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Nin baa Yeruuusalemka soo degayay oo Yerixoo ku socday; wuxuuna ku dhex dhacay tuugag, oo intay dharka ka furteen oo garaaceen ayay ka tageen oo daayeen isagoo bestiis ah. **31** Waxay noqotay in wadaad jidkaas ku soo degayay, oo markuu arkay ayuu dhinaca kale maray. **32** Sidaas oo kalena nin reer Laawi ah goortuu meeshaas yimid oo arkay, ayuu dhinaca kale maray. **33** Laakiin nin reer Samaariya ah intuu socday ayuu meeshiisa yimid, oo markuu arkay ayuu u naxariistay. **34** Wuuna u dhowaaday, oo nabriisiis ka duuddubay, oo saliid iyo khamri ku shubay, markaasuu saaray neefkiisii, oo hudheel geeyey, waana u dadaalay. **35** Maalintti dambe wuxuu soo bixiyel laba dinara, oo siiyey ninkii hudheelkii laaha, oo ku yidhi, U dadaal, oo wixii dambe oo kaaga baxa, soo noqodkayga ayaaan kuu celin doonaa. **36** Saddexdaas kee bay kula tahay inuu deris u ahaa kii tuugagga ku dhex dhacay? **37** Wuxuu ku yidhi, Kii u naxariistay. Markaasaa Ciise ku yidhi, Tag oo sidaas oo kale yeel. **38** Intay socdeen wuxuu galay tuloo. Markaasaa qof dumar ah oo Maarta la odhan jiray ayaa gurigeeda gelisay. **39** Waxayna lahayd walaal Maryan la odhan jiray, oo iyaduna waxay ag fadhiisatay cagihii Sayidka oo ereygiisa maqashay. **40** Laakiin Maarta waxaa jiidianaysay hawl badan, oo intay u timid ayay ku tidhi, Sayidow, miyaanay waxba kula ahayn in walaashay i daysay inaan keligay adeego? Haddaba la hadal inay ila qabato. **41** Laakiin Sayidku waa u jawaabay oo ku yidhi, Maarta, Maartay, wax badanayaad ka welwelyasa oo isku dhibaysaa. **42** Laakiin mid baa loo baahan yahay, Maryanna waxay dooratay intii roonayd oo aan laga qaadi doonin.

11 Meel buu ku tukanayay, oo goortuu dhammeeyey, mid xertiisa ka mid ah ayaa ku yidhi, Sayidow, na bar si loo tukado, sida Yooxanaa xertiisa u baray. **2** Wuxuu ku yidhi, Goortaad tukanaysaan dhaha, Abbahayaga jannada ku jirow, magacaagu qdusus ha ahaado, boqortooyadaadu ha timaado. **3** Maalinba maalin kibistayada nagu filan na sii. **4** Oo naga cafi dembiyadaya, waayo, annaguba waa u cafinnaa mid walba oo aannu qaan ku leennahay, oo jirrabaaddana ha noo kaxayn. **5** Wuxuuna ku yidhi, Kiinnee baa saaxiib leh oo saqdadhexe u tegaya oo ku odhanaya, Saaxiibow, saddex kibsood i amaahi, **6** waayo, saaxiibkay ayaa safar iiga yimid, oo waxaan hor dhigo ma hayo. **7** Kaasaana gudaha ka jawaabya oo odhanaya, Ha i dhabin. Albaabka waa la xidhay; carruurtayduna sariirtay ila jiiftaa;

umanaka iinaan wax ku siyo. **8** Waxaan idinku leeyahay, In kastoo aanu kici doonin oo aanu siin doonin saaxiibnimadiisa aawadeed, weliba baryo badnaantiisa aawadeed ayuu u kici doonaa oo u siin doonaa in alla intuu u baahan yahay. **9** Waxaan idinku leeyahay, Weyddiista oo waa laydin siin doonaa; doona oo waad heli doontaan; garaaca oo waa layinka furi doonaa. **10** Waayo, mid kasta oo weyddiista waa la siyya; kii doonaana waa helaa; kii garaacana waa laga furi doonaa. **11** Midkiinnee baa oo ababe ah haddii wiiliisu kibis weyddiisto, dhagax siinaya? Ama hadduu kallun weyddiisto, kallunka meeshiisabeeeso siinaya? **12** Ama hadduu ukun weyddiisto, dabaqallooc siinaya? **13** Haddaba idinka oo shar leh haddaad garanaysaan inaad hadiyado wanaagsan carruurtiinna siisaan, intee ka badanayaad Aabbihinna jannada ku jiraa Ruuxa Quduuska ah uu siin doonaa kuwa isaga weyddiista? **14** Wuxuu saaray jinni carrab la'. Wuxaana dhacay goortuu jinnigii baxay inuu kii carrabka la'aa hadlay, dackiina way yaabeen. **15** Laakiin qaarkood ayaa yidhi, wuxuu jinniyada ku saaraa Be'elsebul oo ah madaxda jinniyada. **16** Markaasaa kuwa kale oo jirrabaya waxay ka doonayene inuu calaamo cirka ku tuso. **17** Laakiin isagoo garanaya fikirradaado ayuu ku yidhi, Boqortooyo walba oo kala qaybsantaan, cida' bay noqtoota, guri guri ka qaybsamaana waa dumaa. **18** Shayddankaan hadduu kala qaybsamo, boqortooyadiisu sidee bay u taagnaan doontaa? Waayo, waxaad tidhaahdaan, Wuxaan jinniyo ku saartaa Be'elsebul. **19** Anigu haddii aan jinniyada ku saaro Be'elsebul, wiilashiiyaa yay ku saaraan? Sidaa darteed iyagu waxay ahaanayaanxa kaakinnadiinna. **20** Laakiin haddaan jinniyada ku saaro farta Ilaah, waxaa idlii timid boqortooyada Ilaah. **21** Nin xoog leh oo hubaysan markuu ilaalinay barxaddiisa, alaabtiisu waa nabad gelaysaa. **22** Laakiin mid ka xoog badan goortuu ku soo baxo oo ka adkaado, wuxuu ka qaadaa hubkiisii uu isku halleeyey, oo wuu qaybiyaa wuxuu ka dhacay. **23** Kan aan ila jirin waa iga gees, oo kan aan ila ururin waa firdhiyaa. **24** Jinriga wasakhda leh goortuu ninka ka baxo, wuxuu maraa meelo aan biyo lahayn, isagoo nasasho doonaya, oo markuu heli waayo, wuxuu yidhaahdaan, Wuxaan ku noqonayaa gurigaygii aan ka baxay. **25** Oo goortuu yimaado wuxuu helaa isagoo xaaqan oo hagaagsan. **26** Markaasuu tagaa oo wuxuu wataa toddoba jinni oo kale oo ka xunxun isaga, wayna galaan oo halkaas joogaan. Ninkaa wakhtigiisa dambe ayaa ka darnaada wakhtiga hore. **27** Waxaa dhacay goortuu waxyalaahaas yidhi, in qof dumar ah oo dadka ka mid ah codkeeda kor u qaadday oo ku tidhi, Waxaa barakaysan uurka ku siday iyo naasihii aad nuugtay. **28** Laakiin wuxuu ku yidhi, Runtaa, laakiin waxaa barakaysan kuwa ereyga Ilaah maqla oo xajjya. **29** Goortii dadki badnaa isugu soo ururayeen, wuxuu bilaabay inuu yidhaahdo, Qarnigan waa qarni shareed; calaamo bay doonayaan, lamana siin doono, calaamada Yoonis maahee. **30** Waayo, sida Yoonis calaamo ugu noqday reer Nineveh, sidaas oo kale ayuu Wiilka Aadanahu calaamo ugu ahaan doonaa qarnigan. **31** Boqoradda koonfureed waxay xisaabta la kici doontaa dadka qarnigan, wayna xukumi doontaa, waayo, waxay ka timid meesha dhuulka ugu shishaysa inay xigmadda Sulaymaan maqasho, oo bal eeg, mid Sulaymaan ka weyn ayaa halkan jooga. **32** Nimanka Nineveh waxay xisaabta isla taagi doonaa dadka qarnigan, wayna xukumi doonaa, waayo, waxay ku toobadkeeneen wacdigii Yoonis, oo bal eeg, mid Yoonis ka weyn ayaa halkan jooga. **33** Ma jiro niin, goortuu ilays shido, dhiga meel qarsoon ama weel hoostiisa, laakiin wuxuu saaraa meeshiiliyksa si ay kuwa soo galaa iftiinka u arkaan. **34** Ilayska jidhkaaga waa ishaada, ishaaduna markay hagaagsan tahay, jidhkaaga oo dhammu waa iftiimaa, laakiin goortay xun tahay, jidhkaaga waa gudcur. **35** Haddaba iska jir si iftiinka kugu jiraa aanu gudcur u ahaan. **36** Haddaba haddii jidhkaaga oo

dhammu iftiimo, aanuna lahayn meal gudcur ah, waa wada iftiimaa, sida goortii ilayska dhalaalayaa uu kuu iftiimyo. **37** Goortuu hadlayay, nin Farrisii ah ayaa weyddiistay inuu wax la cuno; wuuna galay gurigiisa, oo cunto u fadhiistay. **38** Farrisigii markuu arkay waa yaabay, waayo, cuntada horteed ma uu faraxalan. **39** Sayidka ayaa ku yidhi, Haddeer idinkoo Farrisii ah waxaad dusha ka nadifiisanaa koobka iyo xeedhada, laakiin xaggiinna hoose waxaa ka buuxa dulun iyo shar. **40** Doqonno yahow, kii dusha sameeyey miyaanu gudahana samayni? **41** Laakiin waxa gudaha ah sadaqad u bixiya, oo bal eeg, wax walba waa idhi nadiisfan yihiin. **42** Laakiin waa idhiin hoog, Farrisiiyah, waayo, reexaanta iyo kabsarta iyo khodaarta oo dhan toban meelood ayaaad meal ka bixisaan, oo waxaad dhaaftaan xukunka iyo jeclaanta llaah. Waxaad lahaydeen inaad waxan samaysaan oo aydhaan kuwa kale dhaafin. **43** Waa idhiin hoog, Farrisiiyah, waayo, waxaad jeceshehiin kursiyada hore oo sunagogyada, iyo salaanta suuqa. **44** Waa idhiin hoog, waayo, waxaad tiihiin sida xabaalo aan muuqanayn; nimanka dul marayaana aany garanayn. **45** Kuwa sharciga yaqaan midkood ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Macallimow, markaad waxaas leedahay, annagana waad na caayaysaa. **46** Markaasuu ku yidhi, Idinkana waa idhiin hoog, sharciga sheegayaal yahow, waayo, waxaad nimanka ku rartaan wax culus oo qaiddoodu dhib leedahay; idinkuse farihiinna middood kuma taabataan culaabta. **47** Waa idhiin hoog, waayo, waxaad dhistaan xabaalaha nebiyada, awowayaashiinse way dileen. **48** Haddaba waxaad tiihiin markhaatiyal oo aad oggoshiihin shuqulkii awowayaashiin, waayo, iyagaa dilay, idinkuna waad dhistaan xabaalahooda. **49** Sidaas darteed xigmadda llaah ayaa tidhi, Waaan u diri doonaa nebiyo iyo rasuullo; qaarkood waa la dili doonaa oo la silcin doonaa, **50** in qarnigan la weyddiyo dhiiggi Nebiyada oo dhan oo daatay tan iyo aasaaskii dunida, **51** oo laga bilaabo dhiiggi Haabii ilaa dhiiggi Sakariyas kii ku dhintay meeshii allabariga iyo meesha quduuska ah dhexdooda. Runtii, waxaan idinku leeyahay, Qarnigan ayaa la weyddi doonaa. **52** Waa idhiin hoog, sharciga sheegayaal yahow, waayo, furihi garashada ayaaq qaaddeen. Idinka quduunnu ma gelin, oo kuwii gelayayna ayaaq ka hor joogsateen. **53** Oo kolkuu meeshaas ka baxay, culimmada iyo Farrisiiintu waxay bilaabeen inay aad ugu dhirfaan iyo inay wax badan kaga hadlisiyaan, **54** iyagoo gaadaya inay ku qabtaan wixii afkisa ka soo baxa.

12 Markii dadki badnaa oo tirol'aanta ahaa isa soo tubeen, ilaa ay qaarba qaar ku joogjoogsadeen, wuxuu bilaabay inuu kolki hore xertiisa ku yidhaahdo, Iska jira khamiirka Farrisiiinta kan ah labawejilennimada. **2** Ma jiro wax daboolan oo aan soo muuqan doonin ama wax qarsoon oo aan la garan doonin. **3** Sidaas darteed wax kasta oo aad gudcurka ku dhex tidaahdeen, iftiinka ayaa laga maqli doonaa, oo wixii aad dhegta iskagala hadashen qoolal qarsoon ayaa guryaha dushoodha lagaga dhawaaci doonaa. **4** Waxaan idirku leeyahay, saaxiibbadayow, Ha ka baqina kuwa jidhka dila, oo aad dabadeed wax kale samayn karin. **5** Laakiin waxaan idinkaga digayaa kaad ka baqi lahaydeen. Ka baqa kan kolkuu dilo dabadeed amar u leh inuu jahannamada ku tuuro. Runtii, waxaan idinku leeyahay, Kaas ka baqa. (**Geenna g1067**) **6** Shan shimbirrood miyaan laba beesadood lagu iibin? Oo midna lagama illaawin llaah hortiisa. **7** Laakiin timaha madaxiinna oo dhan waa tirsan yihiin. Ha baqina; waad ka qiima badan tiihiin shimbirrood. **8** Weliba waxaan idinku leeyahay, Mid walba oo igu qirta dadka hortiisa, ayaa Wiilka Aadanahu ku qiran doonaa malaa'igaha llaah hortooda. **9** Laakiin kii igu diida dadka hortiisa, malaa'igaha llaah hortooda ayaa lagu diidi doonaa, **10** oo mid walba oo ku hadla hadal Wiilka Aadanaha ka gees ah, waa loo cafify doonaa, laakiin kii caaya Ruuxa Quduuska ah looma cafify doono. **11** Goortay idin hor keenayaan sunagogyada,

yo taliyayaasha, iyo kuwa amarka leh, ha ka welwelina sidii iyo wixii aad ku jawaabi doontaan ama waxaad odhan doontaan, **12** waayo, Ruuxa Quduuska ah ayaa saacaddaas idin bari doonaa wixii aad leedihii inaad tidaahdaan. **13** Oo mid dadka ka mid ah ayaa ku yidhi, Macallimow, walaalkay u sheeg inuu dhaxalka ila qaybsado. **14** Laakiin wuxuu ku yidhi, Nirkow, yaa iiga ku dihigay xukume ama qaybiye? **15** Wuxuu iyaga ku yidhi, Fiiriya oo iska ilaa liya damacnimada oo dhan, waayo, qof goortuu maal badnaado, noloshiis kama timaado maalkuu leeyahay. **16** Markaasuu masaal kula hadlay oo ku yidhi, Nin hodan ah dhulkiisa ayaa wax badan bixiyey. **17** Kolkaasuu isla tashaday isagoo leh, Maxaan sameeyaa, waayo, ma haysto meel aan ku ururiyo wixii ii bay? **18** Markaasuu yidhi, Sidan ayaan samay doonaa. Maqsinnadaydii ayaan dumin doonaa oo kuwa ka waaweyn ayaan dhisan doonaa; halkaasna ayaan ku urursan doonaa sarreenkaya iyo alaabtayda oo dhan, **19** oo waxaan naftayda ku odhan doonaa, Nafay, waxaad leedahay alaab badan oo sannado badan loo dhigay. Naso oo wax cun oo cab oo farax. **20** Laakiin llaah wuxuu ku yidhi, Kaaga doqonka ahow, caawa naftaada waa lagu weydiisaa doonaa, wixii aad diyaarsatayna yaa lahaan doona? **21** Sidaas oo kale weeye kan maal urursadaa oo aan llaah u hodan ahayn. **22** Markaasuu xertiisi ku yidhi, Sidaas darteed waxaan idinku leeyahay, Ha ugu welwelina naftiinna waxaad cuni doontaan, jidhkiinnana waxaad huwin doontaan. **23** Waayo, naftu waa ka roon tahay cuntada, jidhkuu waa ka roon yahay dharka. **24** Tukayaasha fiiriya, waayo, waxba ma beeraan, waxna ma gurtaan, mana haystaan maqsin ama meel ay wax ku urursadaan, oo llaah baa cunto siyya. Intee baad ka roon tiihiin shimbirra! **25** Midkiine intuu welwelo, dherkeriisa dhudhun ku dari kara? **26** Haddaba haddii aanad samayn karin xataa waxa u yar, maxaad ugu welwesaan intii kale? **27** Fiiriya ubaxyada, siday u baxaan, ma ay shaqeeyaa, ma ayna miiqdaan. Weliba waxaan idinku leeyahay, Xataa Sulaymaan wakhtiga ammaantii oo dhan dhar uma uu gashan jirin sida kuwan midkood. **28** Laakiin haddii llaah sidaa u huwiyo cawska maanta duurka ku yaal oo berrito moofada lagu ridayo, sidee ka badan ayuu idhii huwinayaa, rumaysad yarayaalow? **29** Ha doondonina waxaad cuntaan iyo waxaad cabtaan, oo ha shakiyina, **30** waayo, qurumuhu duniid waxaas oo dhan ayay doondoonaan; laakiin Aabbiihiin waa oy yahay inaad waxaas u baahan tiihiin. **31** Laakiin doondoona boqortooyadiisa, oo waxaas oo dhan waa laydin ku dari doonaa. **32** Ha baqina, idoyahow yari, waayo, Aabbiihiin waxaa ka farxiya inuu boqortooyada idin siyyo. **33** libiya waxaad leedihii oo sadaqo bixiya. Samaysta kiishash aan duugobaynin, oo maal aan dhammaanayn ku urursada jannada, meesha aan tuug ku soo dhowaan oo aan aboor ku baabbi'in. **34** Waayo, meesha maalkiinnu ku jiro, meeshaasaa qalbigiinnu ku jiri doonaa. **35** Dhexdiinu ha xidhnato, laambadihiinnu ha baxaan. **36** Idinkuna ahaada sida niman saydkooda sugaya, goortuu aroska ka soo noqdo, inay markiiba ka furaan markuu yimaado oo garaaco. **37** Waxaa barakaysan addoommadaas, kuwa sayidku goortuu yimaado, uu helo iyagoo soo jeeda. Runtii waxaan idinku leeyahay, Isagu waa guntan doonaa, oo cunto ayuu u fadhiisan doonaa, oo intuu iyaga u dhowada ayuu u adeegi doonaa. **38** Hadduu yimaado wakhtigii gaadhka labaad ama kan saddexaad oo uu helo iyagoo sidaas ah, kuwaas aaya barakaysan. **39** Laakiin tan oogaada, odagyaa reerku hadduu oogaan laaha saacadda tuuggu imanayo, wuu soo jeedi laaha, oo uma uu daayeen in guriijiisa la jebiyo. **40** Idinkuna diyaar ahaada, waayo, saacad aydhaan u malaynayn ayaa Wiilka Aadanahu imanayaa. **41** Butros ayaa ku yidhi, Sayidow, ma annaga ayaad masaalkan nagula hadlaysaa ama dadka oo dhan? **42** Sayidkuna wuxuu yidhi, Haddaba yuu yahay wakiilkaa aaminka ah oo caqliga leh, kan uu sayidkiisu u

sarraysiin doona dadka gurigiisa, inuu qaybtooda oo cuntada ah siijo wakhtigeeda? **43** Waxaa barakaysan addoonkaas kan sayidkiisu goortuu yimaado uu helayo isagoo sidaas samaynaya. **44** Runtii waxaan idinku leeyahay. Wuxuu leeyahay oo dhan ayuu ka sarraysiin doonaa isaga. **45** Laakiin haddii addoonkaas qalbiigisa ka yidhaahdo, Sayidkayga imaatinikiisi waa raagay, oo uu bilaabo inuu garaaco mudiidiinyada ragga iyo dumarka ahaa, iyo inuu wax cuno oo wax cabbo oo sakhraamo, **46** addoonkaas sayidkiisu wuxuu iman doonaa maalin aan filayn oo saacad aanu ogayn, oo waa kala jeexi doonaa, oo wuxuu ka dhigi doonaa mid qayb la hela kuwa aan aaminka ahayn. **47** Addoonkaas ogaa doonista sayidkiisa, oo aan diyaargarayn, oo aan yeelin sidii doonistisu ahayd, wax badan waa la garaaci doonaa. **48** Laakiin kii aan ogayn oo yeelaye wixii garaacid istaahila, wax yar baa la garaaci doonaa. Mid kasta oo wax badan la siiyey, wax badan ayaa laga dooni doonaa, oo kan wax badan loo sii dhibtay, wax ka badan ayaa la weyddiisan doonaa. **49** Waxaan u imid inaan dab dhulka ku tuuro, oo maxaan doonayaa hadduu durba shidan yahay? **50** Anigu waxaan leeyahay baabtiis in laygu baabtiisayo oo sidee lay cidhiidhiye ilaa uu dhammaado? **51** Miyaad u malaynaysaan inaan u imid inaan nabad dhulka siyo? Waxaan idinku leeyahay, Maya, laakiinse kalasoocid. **52** Waayo, intii haddeer ka dambaysa waxaxa guri ku jiri doona shan kala soocan, saddex laba ka gees ah iyo laba saddex ka gees ah. **53** Waa kala soocmayaan, aabbe wiil ka gees ah iyo wiil aabbe ka gees ah, hooyo gabadh ka gees ah iyo gabadh hooyadeed ka gees ah, soddoh afadii wiilkeeda ka gees ah iyo afadii wiilkii soddohdeed ka gees ah. **54** Weliba wuxuu dadkii badnaa ku yidhi, Goortaad aragtaan daruur gabbaldhac ka soo baxaysa, kolkiiba waxaad tidhaahdaan, Roob baa soo socda, oo sidaasuun noqdaa. **55** Oo goortaad aragtaan dabayl koonfureed oo dhacaysa waxaad tidhaahdaan, Kulayku waa iman doonaa, waanaa noqda. **56** Labawejilayaal yahow, waxaad kala garanaysaan muuqashada dhulka iyo cirka, laakiin wakhtigan sidee baad u kala garan weydaan? **57** Maxaad qudhiiwu waxa qaqa ah u xukumi weydaan? **58** Goortaad cadowgaaga u raacdoo xaakinka, intaad jidka maraysaan ku dadaal si aad uga baxsato, inaanu xaakinka kuu jidin, xaakinkuna askariga kuu dhiibbin, askariguna xabsiga kugu tuurin. **59** Waxaan kugu leeyahay, Halkaas ka soo bixi maysid ilaa aad siisid lacagta u yar oo ugu dampbaysa.

13 Wakhtigaas qudhiiisa waxaa joogay qaar wax uga sheegay dadka reer Galili oo Bilaatos dhiggooda ku daray allabarigooda.

2 Kolkaasaa Ciise u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, Ma waxay idinla tahay in kuwii reer Galili ahaa ay ka dembi badnaayeen kuwii kale oo reer Galili oo dhan waxyaalaahaas ay ku silceen awaadodo? **3** Waxaan idinku leeyahay, Maya, laakiin haddaanad toobadkeenin, kulligii sidaas oo kale ayaad u lumi doontaan. **4** Ama siddeed iyo tobankii oo munaaradda Silo'om ay ku soo dhacday oo ay dishay, ma waxay idinla tahay, inay ka gef badnaayeen dadka Yeruusaalem joogay oo dhan? **5** Waxaan idinku leeyahay, Maya, laakiin haddayndan toobadkeenin, kulligii sidaas oo kale ayaad u lumi doontaan. **6** Markaasuu masaalkan ku hadlay, Nin baa wuxuu lahaa geed berde ah oo beertiisi canabka ahayd lagu beeray. Waa u yimid isagoo midho ka doonaya, waxbana kama uu helin. **7** Wuxuu beer-ka-shaqeeyihii ku yidhi, Bal eeg, saddex sannadood ayaan imanayay oo berdahan midho ka doonayay, kamana helin. Jar, muxuu dhulka u khasaarinyaya? **8** Markaasuu u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, Sayidow, sannaddanna daa ilaa an hareerihiisa qodqodo oo aan digeeyo. **9** Dabadeed hadduu midhaysto, wanaag; haddii kalese waad jari doontaa. **10** Maalin sabti ah sunagogyada midkood ayuu wax ku barayay. **11** Oo bal eeg, waxaa joogtay naag siddeed iyo tobani sannadood cudur qabtay, wayna isku soo jabnayd, mana ay

kari karin inay istoosiso. **12** Ciise goortuu arkay, ayuu u yeedhay oo ku yidhi, Haweentoy, cudurkaaga waad ka furan tahay. **13** Kolkaasuu gacmihiiisa saaray, oo kolkiiba way toosnaatay, oo Ilaah bay ammaantay. **14** Kii sunagogga u sarreeyey ayaa cadho ku jawaabay, waayo, Ciise maalintii sabtida ahayd ayuu wax bogsiyeey, wuxuuna dadkii badnaa ku yidhi, Waxaa jira lix maalmood oo dadkii leeyihiin inay shaqeeyaan. Maalmahaas haddaba kaalaya, ha laydin bogsiyeey, ee ha imarina maalinta sabtida ah. **15** Laakiin Sayidka ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Labawejilayaal yahow, mid kasta oo idinka mid ah miyaanu sabtida dibigiisa ama dameekiisa ka soo furin golaha oo u wadin inuu soo waraabiyi? **16** Oo naagtan oo ina Ibraahim ah oo Shayddaanku siddeed iyo tobani sannadood xidhay, miyaanay lahayn in maalinta sabtida ah laga fura xidhmaddas? **17** Goortuu waxaas yidhi cadaawayashaasiis oo dhan way wada ceeboobeen, dadkii oo dhanna ayaa ku reyreeyey wax walba oo ammaanta lahaa oo uu falay. **18** Haddaba wuxuu yidhi, Boqortooyada Ilaah maxay u eg tahay oo maxaan u ekaysiyyaa? **19** Waxay u eg tahay inii khardal ah, oo nin qaaday oo beertiisi ku ridey, oo ay baxday oo geed dheer noqtotay, shimbirraha cirkuu laamaheeday ku degeen. **20** Haddana wuxuu yidhi, Maxaan boqortooyada Ilaah u ekaysiyyaa? **21** Waxay u eg tahay khamiir naag intay qaadday ay saddex qyaasood oo bur ah ku dhex qooshtay ilaa ay wada khamiireen. **22** Oo wuxuu dhex marayy magaaloojin iyo tuulooin isagoo wax baraya, Yeruusaalemma ayuu ku socday. **23** Mid baa wuxuu ku yidhi, Sayidow, ma yar yihiin kuwa badbaadaya? **24** Wuxuuna ku yidhi, Aad u dadaala inaad iridda cidhiidhsan ka gashaan, waayo, waxaan idinku leeyahay, Qaar badan ayaa dooni doona inay galaan, mana kari doonaan. **25** Goortii ninkii guriga lahaa kaco oo albaabka xidho, oo aad bilowdaan inaad dibadda istaagtaan oo aad albaabka garaacdaan, idinkoo leh, Sayidow, naga fur; isaguna waa u jawaabi doonaa oo idinku odhan doonaa, Garan maayo meeshaad ka timaadeen. **26** Markaasaad bilaabi doontaan inaad tidhaahdaan, Hortaada ayaannu wax ku cuni jirnay oo ku cabbi jirnay, oo jidadkayaga ayaad wax ku bari jirtay. **27** Markaasuu odhan doonaa, Waxaan idinku leeyahay, Garan maayo meeshaad ka timaadeen; iga taga kulligii oo xaqdarrada ka shaqeeya. **28** Halkaa waxaa jiri doonta baroar iyo ilko jirriqi goortaad boqortooyada Ilaah ku aragtaan Ibraahim oo Isxaq iyo Yacquub iyo nebyiada oo dhan, oo idinkana dibadda laydiin tuuray. **29** Waxay ka iman doonaa bari iyo galbeed iyo woqooyi iyo koonfur, waxayay dhex fadhiisan doonaa boqortooyada Ilaah. **30** Ogaada, kuwa ugu dambeeyaa ayaa ugu horrayn doona, kuwa ugu horreyyaana way ugu dambayn doonaa. **31** Markaas qudhiiisa ayaa waxaaa yimid qaar Farrisii ah iyagoo ku leh, Bax oo ka tag meeshan, waayo, Herodos ayaa doonaya inuu ku dilo. **32** Wuxuu iyaga ku yidhi, Idinku u taga oo dawacaas u sheega, Bal eeg, maanta iyo berriba ayaan jinniyo saarayaa oo dad bogsiinaya, maalinta saddexaadna ayaan kaamilmayaa. **33** Laakiin waa inaan sodo maanta iyo berri iyo maalinta ku xigtaba, waayo, ma noqon karto nebi inuu ku dhinto Yeruusaalem dibaddeeda. **34** Yeruusaalemay, Yeruusaalemay, tan nebyiada dishoy, oo kuwa loo soo diray dhagxisoy! Intee baan marar badan jecladay inaan carruutaada u soo ururiyo xataa sida doorad carruurteeda baalasheeda hoostooda ugu ururiso, laakiin idinku ma aydhaan jeclayn. **35** Ogaada, guriiginni waa laydiin daayay, isagoo cidla ah. Waxaan idinku leeyahay, Ima arki doontaan ilaa aad tidhaahdaan, Waxaa barakaysan kan Rabbiga magicisaa ku imanaya.

14 Maalin sabti ah markuu galay mid ka mid ah kuwa Farrisinta u sarreeya guriisa inuu kibis cuno, waxaa dhacay inay fiirinayeen. **2** Oo bal eeg, waxaa hortiisa joogay nin uurweynaad qaba. **3** Markaasaa Ciise u jawaabay oo kuwii sharciga yihiin iyo Farrisintii ku yidhi, isagoo leh, Ma xalaal baa in sabtida wax la

bogsiyo, mise maya? 4 Laakiin way aamuseen. Isaguse, intuu ninkii qabtay, ayuu bogsiiyey, markaaasuu sii daayay. 5 Wuxuu iyaga ku yidhi, Kiinnee baa leh dameer ama dibi ceel ku dhacay oo aan maalin sabti ah dhaqso uga soo bixinayn? 6 Wayna uga jawaabi kari waayeen waxyaalaahaas. 7 Goortuu arkay kuwii loo yeedhay siday kursiyada hore u doorteen, ayuu masaalo kula hadlay oo ku yidhi, 8 Markii nin kuugu yeedho aroos, kursiga hore ha fadhiisaa, waaba intaasoo isagu nin kaa murwad weyn ugu yeedho, 9 oo kii isaga iyo adiga idii yeedhay uu yimaado oo kugu yidhaahdo, Kan meel sii, oo markaasaad bilaabaysaa inaad meesha dambe ceeb ku fadhiisato. 10 Laakiin goortii laguu yeedho, tag oo meesha u hoosaysa fadhiiso, si kii kuu yeedhay kolkuu yimaado uu kuugu yidhaahdo, Saaxiibow, sare u soco. Markaasaad ammaan ku lahaan doontaa kuwa cuntada kula fadhiya oo dhan hortooda. 11 Waayo, mid kasta oo isa sarraysiya waa la hoosaysiin doonaa; oo kii is-hoosaysiyyana waa la sarraysiin doonaa. 12 Wuxuuna ku yidhi kii u yeedhay, Goortaaq qado ama casho samayso, ha u yeedhin saaxiibadaada ama walaalahaa ama xigaalkaa ama derisyadaada hodanka ah, waaba intaasoo iyaguna ay markooda kuu yeedhaan, oo ay abaalqod kugu noqtoqaa. 13 Laakiin goortaad diyaafad samaysoo wawaad u yeedhaa masaakiinta iyo kuwa laxaadka la' iyo curyaannada iyo indholoyaasha, 14 oo aad barakaysnaan doontaa, waayo, iyagu maleh waxa ay kuugu abaalqudaa, laakiin waxaa laguu abaalgudi doonaa wakhtiga sarakicidda kuwa xaga ah. 15 Kuwa cuntada ula fadhiiyey midkood, goortuu waxaas maqlay, wuxuu isaga ku yidhi, Waxaa barakaysan kan kibis ku cuni doona boqortooyada Ilaah. 16 Wuxuuse ku yidhi, Nin baa casho weyn sameeyey, oo dad badan u yeedhay, 17 oo saacadde cashada ayuu addoonkiisii u diray inuu kuwii loo yeedhay ku yidhaahdo, Kaalaya, waayo, haatan wax waluba waa diyaar. 18 Markaasay kulligood waxay bilaabeen inay fikir keliya ku marmarsiiyoodaan. Kii u horreeyey ayaa ku yidhi, Beer baan iibsayad, oo waa inaan tago oo aan soo arko. Waxaan kaa baryayaa inaad iga raali ahaato. 19 Mid kale ayaa yidhi, Waxaan iibsayad shan qindi oo dibi ah, oo waan tegayaa inaan imtiixaamo. Waxaan kaa baryayaa inaad iga raali ahaato. 20 Mid kale ayaa yidhi, Naag baan guursaday, sidaa darteed ma iman karo. 21 Markaasaa addoonkiyiim, oo waxaas ayuu sayidkiisii u sheegay. Kolkaasaa sayidkiigurigu cadhooday, oo wuxuu addoonkiisii ku yidhi, Dhaqso jidadaa iyo surimmaada magaalada u bax oo soo kaxee masaakiinta iyo kuwala laxaadka la' iyo indholoyaasha iyo curyaannada. 22 Kolkaasaa addoonki ku yidhi, Sayidow, waxaad amartay waa la yeelay, oo weli meel baa bannaan. 23 Markaasaa sayidki wuxuu addoonki ku yidhi, Jidakkad iyo wadiiqooyinka oodaha u bax, oo dadka ku qasab inay soo galaan, si uu gurigaygu u buuksamoo. 24 Waayo, waxaan idinku leeyahay, Nimankaas loo yeedhay midkoodna cashadayda dhadhamin maayo. 25 Waxaa isaga la socday dad badan. Markaasuu u jeestay, oo wuxuu ku yidhi, 26 Haddii qof ii yimaado oo aanu niciin aabbihii iyo hooyadiisa iyo carruurtiisa iyo walaalihiis, xataa naftisana xer iima ahaan karo. 27 Ku alla kii aan iskutallaahtiisa soo qaadan oo aan iga daba iman, xer iima ahaan karo. 28 Waayo, midkiinnee doonaya inuu noobiyad dhiso oo aan kolkii hore fadhiisan inuu xisaabto intay ku kacayso, inuu ogaado inuu haysto wax uu ku dhammeyo iyo in kale? 29 Waaba intaasoo markuu aasaaska dhigo oo uu dhammayn kari waayo, kuwa eegayo oo dhammu ay bilaabaan inay ku qoslaan, 30 iyagoo leh, Ninkanu wuxuu bilaabay inuu wax dhiso, waana dhammayn kari waayay. 31 Ama boqorkee u tegaya inuu boqor kale dagaal u baxo, isagoo aan kolkii hore fadhiisan oo tashan inuu toban kun kala hor tegi karo kan labaataan kun ula imanaya? 32 Ama haddii kale intuu kan kale weli fog yahay, ayuu ergo soo diraa oo uu weyddiistaa wax lagu heshiyo. 33 Sidaa darteed

midkiin walba oo aan ka tegin wuxuu leeyahay oo dhan, xer iima ahaan karo. 34 Haddaba cusbadu waa wanaagsan tahay, laakiin haddii cusbadu dhadhan beesho, maxaa lagu cusbaynaya? 35 Uma ay wanaagsana dhuulka ama meeshii digada, waase la tuuraa. Kan dhego wax lagu maqlo lahu, ha maqlo.

15 Waxaa Ciise u soo dhowaanayay cashuurqaadayaasha iyo dembiliyaasha oo dhan inay maqlaan. 2 Kolkaasay Farrisintii iyo culummadiiba gunuuaceen, iyagoo leh, Ninkanu dembiliyaashu soo dhoweeyaa oo wax la cunaa. 3 Markaasuu masaalkan kula hadlay, oo ku yidhi, 4 Ninkinnee baa tiro ido ah leh, oo middood ka hallowday, aan sagaal iyo sagaashanka ciidlada kaga tegin, oo aan tii hallowday ka daba tegin, ilaa uu soo helo? 5 Oo goortuu soo helo, aan garbihiisa saarin, isagoo faraxsan. 6 Oo goortuu guriga yimaado, aan isugu yeedhin saaxiibadiisa iyo derisyadiisa, isagoo ku leh, Ila farxa, waayo, waxaan helay laxydaydii iga hallowday? 7 Waxaan idinku leeyahay, Sidaas oo kale markii mid dembi leh toobadkeenoba, farxad aaya kaga jirta malaa'iiga laahortooda. 11 Wuxuuna yidhi, Nin baa laba wiih lahaa. 12 Kii yaraa ayaa aabbihii ku yidhi, Aabbow, waxaaga qaybtii an heli laaha i sii. Markaasuu iyyaga u qaybiyey wuxuu ku noolaa. 13 Maalmo aan badnay dabadeed wiilkii yaraa waa wada urursadu wax walbabaa, oo dhul fog ayuu u safray, halkaasayuuna wixiisi ku khasaariyey, isagoo iska tumaya. 14 Goortuu wada bixiyey dabadeed ayaa abaar daran dhuulkaas ka dhacday, wuuna bilaabay inuu baahdo. 15 Goortaausuu tegey oo isku daray nin dadka dhuulkaas ah, kan u diray beerihiisa inuu doofaarro daajijo. 16 Wuxuu damcay inuu calooshiisa ka buuxiyo buunshihii doofaarradu ay cunayeen, ninnana waxba mu uu siin. 17 Goortuu isgartay ayuu yidhi, Intee baa kuwa aabbahay kiraystay haysata kibis ka badan in ku filan, aniguna macaluul baan halkan ugu bakhiyayaa. 18 Waan kici oo aan aabbahay u tegi, oo waxaan ku odhan, Aabbow, waxaan ku dembaabay jannada iyo hortaadaba. 19 Kol dambe ma istaahilo in laygu yeedho wiilkaga, ee iga dhig sida kuwa aad kiraysatay midkood oo kale. 20 Markaasuu kacay, oo wuxuu u yimid aabbihii, laakiin intuu weli ka fogaa ayaa aabbihiiis arkay, waana u naxariystay, oo ku solo orday oo goortuu iskaga duubay, oo dhunkaday. 21 Markaasaa wiilkii ku yidhi, Aabbow, waxaan ku dembaabay jannada iyo hortaadaba; kol dambe ma istaahilo in laygu yeedho wiilkaga. 22 Laakiin aabbihii ayaa addoommadisi ku yidhi, Dhaqso u soo bixiya khamiiska ugu wanaagsan oo u geliya, kaatunna gaganta u geliya, kabona cagaha u geliya. 23 Dibigii yaraa ee la shishleeyey keena oo gowraca, aynu cunno oo faraxno, 24 waayo, wiilkaygan wuu dhintay, wuuna soo noolaaday; wuu lumay, waana la helay. Markaasay bilaabeen inay farxaan. 25 Laakiin wiilkiiisii weynaa beerta buu ku jiray, oo intuu soo socday oo guriga u soo dhowaanayay, wuxuu maqlay muusika iyo cayaar. 26 Markaasuu midiidinyada midkood u yeedhay oo weyddiiyey, Waa maxay waxaas? 27 Markaasuu ku yidhi, Walaalkaa ayaa yimid, aabbahaana dibigii yaraa ee la shishleeyey ayuu u gowracaay, waayo, ladnaan buu ku helay. 28 Laakiin wuu cadhooday, oo inuu galoo ma doonayn, markaasaa aabbihii soxaxay oo baryay. 29 Laakiin wuu u jawaabay, oo wuxuu aabbihii ku yidhi, Bal eeg, intaas oo sannadood ayaan kuu shaqaynayay, oo weligay amarkaaga kama aan xadgudbin, oo weligaa waxar iima aad siin inaan saaxiibbadayda la farxo, 30 Laakiin goortii uu yimid wiilkagani

waxaagii aad ku noolayd dhillooyin la cunay, waxaad u gowracday dibigii yaraa ee la shishleeyey. **31** Markaasuu ku yidhi, Willkaygiiyow, weligaa waad ila joogtaa, oo waxayga oo dhan adigaal leh, **32** laakiin waxaa inoo wanaagsanayd inaynu rayrayno oo faraxno, waayo, waalaalkaaganii waa dhintay, wuuna soo noolaaday; wuu lumay, waana la helay.

16 Haddana wuxuu xertii ku yidhi, Waxaa jiri jiray nin hodan ah oo wakiil lahaa, kan loogu ashtakeeyey inuu laabtiiisa khasaariniay. **2** Markaasuu u yeedhay oo ku yidhi, Waa maxay waxan kugu saabsan ee aan maqlayo? I sii xisaabtii wakiilnimadaa, waayo, hadda, ka dib wakiil sii ahaan kari maysid. **3** Markaasaa wakiilkii isku yidhi, Maxaan sameeyaa, waayo, saydkayga aaya wakiilnimadii iga qaadaya? Itaal aan wax ku qodo ma lihi, inaan dawarsadona waan ka xishoonayaa. **4** Waan garanayaa waxaan samaynayo, in goortii wakiilnimada layga saaro ay dadku guryahooda iigu dhowayn doonaan. **5** Markaasuu u yeedhay mid walba oo sayidkiisu dayn ku lahaa. Kii hore ayuu ku yidhi, Sayidkaygu immisuu kugu leeyahay? **6** Wuxuu yidhi, Boqol qiyasood oo saliid ah. Markaasuu ku yidhi, Wixii laguu qoray soo qaad, oo dhaqso u fadhiiso oo qor, Konton. **7** Markaasuu wuxuu mid kale ku yidhi, Immisuu kugu leeyahay? Isaguna wuxuu yidhi, Boqol qiyasood oo sarreen ah. Markaasuu ku yidhi. Wixii laguu qoray soo qaad, oo qor, Siddeetan. **8** Sayidkiisi ayaa wakiilkii xqa darnaa faaniyey, waayo, si caqli leh ayuu u sameeyey, waayo, wilaashii wakhtigan waxay wilaasha iftiinka kaga caqli badan yihiin waxa qarnigooda ku saabsan. (**aion g165**) **9** Oo waxaan idinku leeyahay, Saaxiibbo ku samaysta maalka xaqdarrada in goortuu dhammaado ay idinku dhowweyaa degmooyinka weligood ah. (**aionios g166**) **10** Kan waxa u yar aamin ku ah, ayaa weliba wax badan aamin ku ah. Kan waxa u yar ku xaqdaran, ayaa waxa badanna ku xaqdaran. **11** Haddii aydhaan maalka xaqdaran aamin ku ahayn, waxa run ah yaa idinku aaminaya? **12** Haddii aydhaan wixii qof kale leeyahay aamin ku ahayn, yaa idin siinaya wixiinna? **13** Midiidinna laba sayid uma shaqayn karo, waayo, mid buu nacayaa, kan kalena wuu jeelaanayaa, ama mid buu la jirayaa, kan kalena wuu quudhsanayaa. Uma wada shaqayn kartaan Ilaha iyo maal. **14** Farrisintti lacagta jeclayd ayaa waxaas oo dhan maqashay, wayna ku qosleen. **15** Markaasuu wuxuu ku yidhi, Idinku waxaad thiin kuwa dadka hortooda isku soo caddeeya inaad xaq tiihin, laakiin Ilaha waa garanayaa qalbiyadiinna, waayo, wixii dadka dhexdooda lagu sarraysiyyaa, Ilaha hortisa waa kaa karaahiyo. **16** Sharciga iyo nebiyadu waxay jireen ilaa Yooxanaa; tan iyo wakhtigaas injiiika boqortooyada Ilaha waa lagu wacdiyeey, oo mid walbaba xoog buu ku galaa. **17** Laakiin in sharciga dhobic keliya ka dhaco waxaa ka hawl yar in cirka iyo dhulku ag idlaadaan. **18** Mid walba oo naagtisa fura oo mid kale guursadaa wuu sinaystaa, oo kii guurtsadaa mid nin laga furay wuu sinaystaa. **19** Waxaa jiri jiray nin hodan ah oo dhar gududan oo jilicsan sidan jiray, maalin walbana barwaaqo aad buu ugu farxi jiray. **20** Oo waxaa albaabiisa la dhigi jiray miskiin Laasarios la odhan jiray, isagoo boogo miidhan leh, **21** oo doonaya in la siyyo jajabkii miiska ninkii hodanka ahaa ka dhacay. Eeyduna way iman jireen oo booghiisa leefleefi jireen. **22** Waxaa dhacay inuu miskiinkii dhintay, oo malaa'igahu waxay u qaadeen laabtii Ibraahim. Ninkii hodanka ahaana waa dhintay, waana la aasay. **23** Intuu Haadees ku jiray ayuu indhihiisa kor u qaaday isagoo aad u silcaya; wuxuuna meel fog ka arkay Ibraahim, iyo Laasarios oo laabtiiisa ku tiirsan. (**Hadës g86**) **24** Markaasuu qayliyey oo yidhi, Aabbe Ibraahimow, ii naxariiso, oo Laasarios ii so dir inuu fartiisa caaraddeeda biyo ku tiinbiyo oo carrabkayga ku qabowjiyo, waayo, anigu ololkan ayaan ku silcaya. **25** Laakiin Ibraahim wuxuu ku yidhi, Wil yahow, xusuuso inaad waxaagii wanaagsanaa heshay intii aad noolayd, si la mid ah

ayuu Laasarios waxa xun helay, laakiin haddeer isaga halkan ayaa lagu raaxaysiyyey, adiguse waad silcaysaa. **26** Weliba annaga iyo idinku waxaa layna dhex dhigay bohol aad u weyn, si kuwa doonaya inay halkan ka sii tallaabaan inay idili yimaadaan aany u karin, oo kuwa xaggasna ayna noogu soo tallaabin. **27** Markaasuu wuxuu ku yidhi, Aabbow, waxaan kaa baryayaa haddaba inaad guriga aabbahay isaga u dirdid, **28** waayo, shan walaalo ah baan leeyayah, si uu ugu warramo inaanay iyaguna meeshan silaca leh iman. **29** Laakiin Ibraahim wuxuu ku yidhi, Waxay leeyihiin Muuse iyo nebiyada ee ha maqleen. **30** Markaasuu wuxuu ku yidhi, Maya, Aabbe Ibraahimow, laakiin haddii qof kuwii dhintay uga tago, way toobadkeeni doonaan. **31** Wuxuuse ku yidhi, Haddii ay maqli waayaan Muuse iyo nebiyada, in kastoo qof kuwii dhintay ka soo sara kaco, la oggolaysiin kari maayo inay rumaystaan.

17 Wuxuu xertiisi ku yidhi, Ma suurtowdo inaan xumaantu iman, laakiin waa u hoog kan ay xumaantu ka timaado. **2** In qof yaryarkan midkood xumeeyo, waxaa uga roon in dhagaxshiid luqunta looga lalmiyo oo badda lagu tuuro. **3** Iska dhawra. Walaalkaa hadduu dembaabo, canaano; hadduuna toobadkeeno, caf. **4** Hadduu toddoba goor maalintii kugu dembaabo, oo toddoba goor kuu soo jeesto, isagoo leh, Waa toobadkeenay, waa inaad cafido. **5** Markaasay rasuulladii waxay Rabbiga ku yidhaahdeen, Rumaysad noo kordhi. **6** Rabbiguna wuxuu ku yidhi, Haddaa leediihiin rumaysad inii khardal le'eg, waxaad ku odhan lahaydeen geedkan sukamin, Ruq, oo badda ku beeran, wuuna idin addeeci laaha. **7** Laakiin kiinnnee baa leh addoon dhulka jaraya ama adhi jiraya, oo ku odhan doona goortuu beerta ka yimaado, Dhaqso u kaalay oo cunto u fadhiiso? **8** Laakiin miyaanu ku odhan doonin, Diyaari waxaan ku casheeyo, oo gunto, oo ii aadeeg intaan wax cunayo oo cabbayo, kolkaa dabadeed ayaad wax cuni oo cabbi? **9** Miyuu addoonkii u mahadnaqayaa, waayo, wuxuu sameeyey wixii la amray? **10** Sidaas oo kale idinku goortaad samaysaan wixii laydinku amray oo dhan, waxaado tidaahadaan, Addoommo aan waxtar lahayn baannu nahay; wixii aannu lahayn inaannu samayno ayaannu samaynay. **11** Waxaa dhacay intay Yerusaalem ku sii socdeen inuu Samaariya iyo Galili dhex maray. **12** Oo goortuu tuulo galay, waxaaa la kulmay tobannin oo baras leh oo meel fog ka istaagay. **13** Markaasay codka kor u qaadeen iyago leh, Ciisow, Macallimow, noo naxariiso. **14** Goortuu arkay, wuxuu ku yidhi, Taga oo istusa wadaaddada. Oo waxaa dhacay, intay sii socdeen, inay daahirsameen. **15** Midkood goortuu arkay inuu bogsaday, ayuu soo jeestay oo cod weyn Ilaha ku ammaanay. **16** Oo wejjiqisa ayuu caghiisa ag dhigay oo u mahadnaqay. Wuxuuna ahaa reer Samaariya. **17** Ciisenaa waa u jawaabay oo ku yidhi, Tobankii miyaanay daahirsamin? Laakiin meeeye sagaalkii? **18** Miyaan la arag kuwa u soo noqday inay Ilaha ammaanaan, shisheeyahan maahee? **19** Markaasuu ku yidhi, Kac oo soco. Rumaysadkaaga ayaa ku bogsiiyey. **20** Farrisintti goortay weyddiyeen oo ku yidhaahdeen, Goormay boqortooyada Ilaha imanaysaa? wuxuu ugu jawaabay, Boqortooyada Ilaha dhawid ku iman mayso. **21** Lamana odhan doono, Waa tan! ama, Waa taas! waayo, bal eega, boqortooyada Ilaha waa idinku dhex jirtaa. **22** Markaasuu xertii ku yidhi, Maalmuhu waa iman doonaya goortaad dooni doontaan inaad aragtaan maalmaha Wiilka Aadanaha middood, mana arki doontaan. **23** Waxaana laydinku odhan doonaa, Waa taas! Waa tan! Ha bixina, hana raacina. **24** Waayo, sida hillaacu markuu dhinaca hoose oo cirka ka hillaaco oo ilaa dhinaca kale oo hoose oo cirka u ifiyo, sidaas oo kale ayuu Wiilka Aadanahuna ahaan doonaa maalintiisa. **25** Laakiin kolka hore waxay waajib ugu tahay inuu wax badan ku xanuunsado oo uu qarniganu diido isaga. **26** Oo sidii wakhtigii Nuux ahaa, sidaas oo

kale ayay noqon doontaa maalmaha Wiilka Aadanaha. 27 Wax bay cuni jireen oo cabbi jireen, wayna guursan jireen oo guur baa la siin jiray, ilaa maalintii Nuux uu doonnida galay, oo daadkii yimid oo wada baabbi'iyyey. 28 Sidaas oo kale ayay weliba ahayd maalmihii Luud. Wax bay cuni jireen oo cabbi jireen, wax bayna iibsan jireen oo iibin jireen, oo beeran jireen, oo dhisan jireen. 29 Laakiin maalintii Luud ka baxay Sodom ayay dab iyo baaruud cirka kaga soo daateen oo wada baabbi'iyeen. 30 Si la mid ah ayay noqon doontaa maalinta Wiilka Aadanahu soo muuqdo. 31 Maalintaas kii guriga fuushanu, oo alaabtiis guriga ku jirto, yaanu u soo degin inuu soo qaato; kii beerta joogaana sidaas oo kale yaanu dib u noqon. 32 Naagtii Luud xusuusta. 33 Kan doona inuu naftisa badbaadiyo waa lumin doonaa, laakiin kan lumiya ayaa badbaadin doona. 34 Waa xaan idinku leeyahay, Habeenkaas laba nin ayaa sariir wada joogi doona; mid waa la qaadi doonaa, kan kalena waa laga tegi doonaa. 35 Waa xaan jiri doona laba naagood oo wax isla shiidi doona, mid waa la qaadi doonaa, tan kalena waa laga tegi doonaa. 36 Waa xaan beerta ku jiri doona laba nin, mid waa la qaadi doonaa, kan kalena waa laga tegi doonaa. 37 Markaasay u jawaabeen oo ku yidhaahdeen, Xaggee, Sayidow? Wuxuuna ku yidhi, Meeshii bakhtigu yaal, halkaas ayaa gorgorraduna isugu ururi doonan.

18 Si Ciise u tuso inay waajib ku tahay iyaga inay mar walba tukadaan oo aanay ka qalbi jabin, wuxuu iyaga kula hadlay maaalisa isagoo leh, 2 Waa xaan magaalo joogay xaakin aan Ilaah ka baqi jirin, ninnana aan danayn jirin. 3 Waa xaan magaaladaas joogtay carmal ninkeedii ka dhintay, marar badanna way u timid, iyadoo ku leh, Cadowgaya iga xaq sii. 4 Intii wakhti ah ayuu yeeli waayay, laakiin dabadeed wuxuu isku yidhi, In kastoo aanan Ilaah ka baqin, oo aanan niinna danayn, 5 weliba dhibta ay carmalkan i dhibayso aawadeed, waan xaq siin doonaa, si aanay marar badan iigu soo noqnoqon oo ii daalin. 6 Markaasaa Rabbigay yidhi, Maqla wixii xaakkinki xaq darnaay yidhi. 7 Ilaahna miyaanu xaq siin doonin kuuwu doortay oo habbeen iyo maaalinba u qayliy; oo miyaanu u dulqaadan doonin? 8 Waa xaan idinku leeyahay, Dhaqsoba wuu u xaq siin doonaa; hase ahaatee goortuu Wiilka Aadanahu yimaado, markaas rumaysad ma ka heli doonaa dhulka? 9 Masaalkan ayuu kula hadlay qaar ismoodayay inay xaq yihiin oo kuwa kale quudhsaday. 10 Laba nin ayaa tegey inay macbudka ku tukadaan; mid Farrisi buu ahaa, kan kalena cashuurqaade. 11 Farrisigii intuu istaagay ayuu waxyaalahan isugu tukaday, Ilaahow, waxaan kuugu mahadnaqayaa inaan ahayn sida nimanka kale oo wax dulma, iyo kuwa xaqo daran, iyo dhillaasha, ama xataas sida cashuurqaadahan. 12 Toddobaadkiiba laba kol ayaan soomaa, waxaan haysta oo dhanna toban meelood ayaan meel ka bixiyaa. 13 Laakiin cashuurqaadihi meel fog ayuu ka istaagay, ma uuna doonayn inuu indhihiisa cirka u qado, laakiin laabtiisa ayuu garaacay isagoo leh, Ilaahow, ii naxariiso anigoo dembi leh. 14 Waa xaan idinku leeyahay, Kan iyo kii kale, kan baa gurigisa tegey isagoo la caddeeyee inuu xaq yahay; waayo, mid kasta oo isa sarraysiyya waa la hoosaysiin doonaa, oo kii is-hoosaysiyyana waa la sarraysiin doonaa. 15 Ilmo yaryar ayay u keeneen inuu taabto, laakiin goortii xertii aragtay, ayay canaanteen. 16 Laakiin Ciise ayaa u yeedhay oo ku yidhi, Ilmaha yaryar daaya, ha ii yimaadeene, hana diidina, waayo, kuwan oo kale ayaa ka mid ah boqortooyada Ilaah. 17 Runtii waxaan idinku leeyahay, Ku alla kii aan boqortooyada Ilaah u aqbalin sida ilmo yar oo kale, meeshaas ma uu geli doono. 18 Taliye ayaa weyddiiyey isagoo leh, Macallin wanaagsanow, maxaan sameeyaa inaan nolosha weligeed ah dhaxlo? (aiōnios g166) 19 Markaasaa Ciise ku yidhi, Maxaad iigu yeedhaysaa wanaagsanow? Mid wanaagsan ma jiro mid maahee, kaasuna waa Ilaah. 20 Qaynuunnada waad taqaan, Waa inaanad sinaysan, Waa

inaanad qudh gooyin, Waa inaanad wax xadin, Waa inaanad marag been ah furin, Abbahaa iyo hooyadaana maamuus. 21 Markaasuu yidhi, Kuwaas oo dhan tan iyo yaraantaydi waan dhawray. 22 Ciise goortuu waxaas maqlay ayuu ku yidhi, Weli wax keliya ayaa kuu dhiman. Waa xaad haysatid oo dhan iibi, oo masaakiinta u qaybi, oo waxaad jannada ku laahaan doontaa maal, ee kaalay oo i soo rac. 23 Laakiin goortuu waxaas maqlay ayuu aad uga caloolkumaaday, waayo, aad buu hodan u ahaa. 24 Ciise goortuu arkay, wuxuu yidhi, Kuwa hodanku ah waa ku adag tahay inay boqortooyada Ilaah galaan, 25 waayo, nin hodan ah inuu boqortooyada Ilaah galoo waxaa ka hawl yar in awr irbad daloolkeeda ka duso. 26 Markaasaa kuwa maqlay waxay ku yidhaahdeen, Haddaba yaa badbaadi kara? 27 Wuxuuse ku yidhi, Waa xaan dadka u suurtoobin, Ilaah waa u suurtoobaan. 28 Butros ayaa ku yidhi, Bal eeg, waxayagi ayaaannu ka tagnay, waana ku raacnay. 29 Wuxuuna ku yidhi, Runtii waxaan idinku leeyahay. Ma jiro nin boqortooyada Ilaah aawadeed uga tegey guri, ama afo, ama walaalo, ama waalid, ama carruu, 30 oo aan haatan helyan labanlaab badan, wakhtiga imanayana nolosha weligeed ah. (aiōnios g165, aiōnios g166) 31 Laba-iy-to-bankii ayuu watay oo ku yidhi, Waxaynu ku soconnaa Yeruuzaalem, oo wax walba oo nebyiyadu qoreen aaya Wiilka Aadanaha oo noqon doona. 32 Waayo, isaga waxaa loo dhiibi doonaa dadka aan Yuhuudda ahayn, waana lagu kajami doonaa, oo la caayi doonaa, oo lagu tufi doonaa, 33 wayna karbaashi doonaa oo dili doonan, maalinta saddexaadna wuu soo sara kici doonaa. 34 Laakiin waxyaalahaas waxba kama ay garan, hadalkaasna waa ka qarsoonaa, mana ay garan wixii la yidhi. 35 Waxaa noqtotay markuu Yerixoo ku soo dhowaaday, in nin indha la' jidka ag fadhiyey oo dawarsanayay, 36 oo goortuu maqlay dadka badan oo ag maraya ayuu weyddiiyey waxaas waxay ahaayeen. 37 Waxay u sheegeen in Ciisiih Reer Naasared ag marayo. 38 Markaasuu qayliyey isagoo leh, Ciise, ina Daa'uudow, ii naxariiso. 39 Kuwa hor marayay ayaa canaatay si uu u aamuso, laakiin si ka badan ayuu ugu qayliyey, ina Daa'uudow, ii naxariiso. 40 Markaasaa Ciise joogsaday oo wuxuu ku amray in loo keeno, oo goortuu u soo dhowaaday ayuu weyddiiyey, oo ku yidhi, 41 Maxaad doonaysaa inaan kuu sameeyo? Wuxuuna ku yidhi, Sayidow, inaan wax arko. 42 Markaasaa Ciise ku yidhi, Wax arag; rumaysadkaa ayaa ku bogsiyey. 43 Kolkiiha ayuu wax arkay, wuu raacyay oo Ilaah ammaanay. Dadkii oo dhanna goortay arkeen, ayay Ilaah ammaaneen.

19 Ciise wuxuu galay oo dhex maray Yerixoo. 2 Oo bal eeg, waxaa jiray niin Sakhayos la odhan jiray; kan ahaa madaxda cashuurqaadayaasha, oo hodan buuna ahaa. 3 Wuxuuna doonayay inuu Ciise arko cid uu yahay, wuuna kari waayay dadkii badnaa aawadood, waayo, wuu qaabnaa. 4 Hore buu u orday, oo wuxuu fulway geed sukoomo inuu isaga arko, waayo, goor dhow jidkaas ayuu soo mari laaha. 5 Ciise goortuu meeshii yimid, ayuu kor u eegay, oo wuxuu ku yidhi, Sakhayosow, dhaqso u soo deg, waayo, maanta waa inaan gurigaaga joogo. 6 Dhaqso ayuu u soo degay, oo farxad ayuu ku soo dhoweeeyey. 7 Dadkii goortay arkeen, kulligood way wada gunuunaceen, iyagoo leh, Nin dembi leh ayuu u marti galay. 8 Sakhayos waa istaagay oo Rabbiga ku yidhi, Bal eeg, Sayidow, maalkayga badhkiisa ayaan masaakiinta siinayaa, oo haddii aan nin wax ka dulmay, waxaan u celinayaa afar laab. 9 Ciise wuxuu ku yidhi, Maanta badbaadinta ayaan gurigan timid, waayo, isaguna waa ina Ibraahim. 10 Waayo, Wiilka Aadanahu wuxuu u yimid inuu kii hallaabay doondoono oo badbaadiyo. 11 Goortay waxaas maqleen, masaal buu ku daray oo ku hadlay, waayo, wuxuu ku dhowaa Yeruuzaalem, waxayna u maleeyeen boqortooyada Ilaah inay markiiba soo muuqan doonto. 12 Sidaa darteed wuxuu yidhi, Nin sharaf leh ayaa dal fog tegey inuu boqortooyo soo helo oo soo noqdo.

13 Wuxuu u yeedhay tobankiisa addoon, oo wuxuu u dhiibay tobamina, oo ku yidhi, Ku baayacmushtara ilaa aan soo noqdo. **14** Laakiin dadkii magaaladiisa ayaa nacay, oo waxay ka daba direen ergo iyagoo leh, Dooni mayno ninkaa inuu boqor noo ahaado. **15** Goortuu soo noqday isagoo boqortooyadii qaataay, wuxuu ku amray in loo feedho addoommadii uu lacaggii u dhiibay inuu ogaado mid kasta intuu ka faa'iiday baayacmushtariigii. **16** Kii hore ayaa u yimid oo ku yidhi, Sayidow, minahaagi ayaa toban kale laga faa'iiday. **17** Markaasuu ku yidhi, Si wanaagsan baad yeeshay, addoon yahow wanaagsan. Wax yar ayaad aamin ku ahayd, ee toban magaalo u sarree. **18** Markaasaa kii labaad yimid isagoo leh, Sayidow, minahaagi waxaxa laga faa'iiday shan mina. **19** Kaasna wuxuu ku yidhi, Adna shan magaalo u sarree. **20** Kii kalena waa yimid isagoo leh, Sayidow, waa kaa minahaagi aan maro yar ku guntay oo meel dhigay. **21** Waayo, waan kaa baqay, maxaa yeelay, nin ba'an baad tahay; waxaad qaadataa waxaanad dhigan, oo waxaad gurataa waxaanad beeran. **22** Wuxuu ku yidhi, Waxaa afkaaga ka soob bayax ayaan kugu xukumaya, addoon yahow sharka leh. Waad ogayd inaa ahay nin ba'an oo qaato wixii aanan dhigan oo gurto wixii aanan beeran. **23** Maxaad haddabaa lacagtaydii baangiga u dhigi weyday, si, markaan imaado, aan u soo qaato lacagtaydi iyo faa'iiddadeediba? **24** Markaasuu ku yidhi kuwii ag taagnaa, Minaha ka qaada oo u dhiibaa kan tobanka mina haya. **25** Waxay ku yidhaahdeen, Sayidow, toban mina ayuu hayaa. **26** Waxaan idinku leeyayah, Mid walba oo wax haysta waa la siin doonaa, kii aan waxba haysanse waa laga qaadi doonaa xataa wuxuu haysto. **27** Laakiin cadowyadayan oo aan doonin inaan boqor u ahaado halkan keena oo hortayda ku laaya. **28** Goortuu waxaas ku hadlay ayuu hore u socday oo Yeruusaalem tegey. **29** Goortuu Beytaage iyo Beytaniya ku dhowaaday ilaa buurta Buur Saytuun la yidhaahdo ayuu laba xer ah diray, **30** isagoo leh, Tuulada idinka soo hor jeedda taga, tan goortaad gashaan aad ka helaysaan qayl xidhan oo aan niinna welgii fulin; soo fura oo keena. **31** Haddii laydin weyddiyo oo laydinku yidhaahdo, Maxaad u furaysaan? waxaad ku tidhaahdaan, Sayidkaa u baahan. **32** Markaasay kuwii la diray tageen oo heleen sidii lagu yidhi. **33** Kolkay qaylka furayeen ayaa kuwii laahaa ku yidhaahdeen, Maxaad qaylka u furaysaan? **34** Waxay ku yidhaahdeen, Sayidkaa u baahan. **35** Markaasay Ciise u keeneen, oo dharkoodii bay qaylkii dusha ka saareen, oo Ciise ayay fuusheen. **36** Oo intuu socday, dharkoodii ayay jidka ku goggleen. **37** Goortuu ku soo dhowaanyay xataa meeshii Buur Saytuun laga dego, dadkii oo dhan oo xertii ahaa ayaa bilaabay inay farxaan, oo cod weyn illaah ku ammaanaan waxa xoogga leh oo dhan oo ay arkeen aawadood, **38** iyagoo leh, Waxaa barakaysan Boqorka Rabbiga magicicisa ku imanaya. Nabadi jannada ha ku jirto, ammaantuna meelaha ugu sarreya. **39** Farrisintti qaarkood oo dadkii badhaa ku dhex jiray ayaa ku yidhi, Macallimow, xertaada canaano. **40** Markaasuu u jawaabay oo ku yidhi, Waxaan idinku leeyayah, Kuwanii hadday aamsaanaan, dhagaxyada ayaa qaylin doona. **41** Oo markuu ku soo dhowaaday, ayuu magaaladaarkay oo u oyay, **42** isagoo leh, Adigu haddii aad maalintan garan lahayd waxa nabad ah! Laakiin hadda waa laga qariyey indhahaaga. **43** Waayo, maalmuhi way kuu iman doonaan markii cadowyadaadu ay xaggaaga dhufays u soo qodan doonaan, oo ay kugu wareegi doonaan oo ay dhinac walba kaa celin doonaan. **44** Way ku dumin doonaan, adiga iyo carruurtaada kugu jirta, oo kuguma dayn doonaan dhagax dhagax dul saaran, waayo, waad garan weyday wakhtigii boogashadaada. **45** Wuxuu galay macbuluk oo bilaabay inuu ka eryo kuwii wax ku iibinay, **46** isagoo ku leh, Waa qoran tahay, Gurigaygu wuxuu ahaan doonaan guriga tukashada, laakiin idinku waxaad ka dhigteen god tuugo. **47** Maalin walba ayuu macbuluk ku jiri jiray isagoo wax baraya; laakiin wadaaddada sare

yo culimmada iyo madaxda dadku waxay dooneen inay dilaan, **48** oo waayeen waxay ku sameeyaan, waayo, dadka oo dhan ayaa aad u dhegaysanayat.

20 Maalmaha middood intuu Ciise dadka macbuluk wax ku barayay oo injiilka kaga dhex wacdiyeey, waxaa dhacay in wadaaddada sare iyo culimmada ula yimaadeen waayeellada. **2** oo la hadleen oo ku yidhaahdeen, Noo sheeg, Amarkee baad waxan ku samaysaa? Oo yuu yahay kan amarkan ku siiyey? **3** Markaasuu u jawaabay oo ku yidhi, Aniguna hal baan idin weyddinayaa, iina sheega. **4** Baabtiiskii Yooxanaa ma wuxuu ka yimid xagga jannada mase dadka? **5** Dhexdooda ayay iskala hadleen iyagoo leh, Haddaynu nidhaahno, Xagga jannada, wuxuu odhanayaa, Maxaad u rumaysan weydeey? **6** Laakiin haddii aynu nidhaahno, Xagga dadka, dadka oo dhan ayaa ina dhagxinaya, waayo, waa la aaminsiyye inuu Yooxanaa nebi ahaa. **7** Markaasay waxay ugu jawaabeen inaanay garan meeshuu ka yimid. **8** Ciisena wuxuu ku yidhi, Aniguna idhi sheegi maayo amarka aan waxan ku sameeyo. **9** Wuxuu bilaabay inuu masaalkan dadka kula hadlo. Nin baa wuxuu beertay beer canab ah, oo niiman beerrey ah u kiraystay, markaasuu dal kale tegey, oo wax badan ku maqnaa. **10** Goortii xilligii yimid, ayuu addoon u soo diray beerreydiin inay isaga siiyaan midhaha beerta, laakiin beerreydiin ayaa garaacdoo oo waxla'aan ku dirtay. **11** Haddana wuxuu diray addoon kale, kaasna way garaaceen, oo ceebeeyeen, oo waxla'aan ku direen. **12** Haddana mid saddexaad ayuu diray, kaasna way dhaawaceen oo iska tuureen. **13** Markaasaa sayidka beerta wuxuu yidhi, Maxaan sameeyaa? Waxaan diraya wiilkaygaan jeclahay, malaha way maamuusi doonaan. **14** Laakiin beerreydiin goortay arkeen, waxay isku yidhaahdeen, Kanu waa kii dhaxalka lahaa; aan dilnee, si aynu dhaxalka u lahaanno. **15** Markaasay beertii canabka ahayd dibaldeeda ku tuureen, wayna dileen. Haddaba sayidkii beerta canabka ah muxuu iyaga ku samayn doonaan? **16** Wuu iman doonaa oo beerreydaas dili doonaa, oo dad kale ayuu beerta canabka ah u dhiibii doonaa. Goortay taas maqleen waxay yidhaahdeen, Yaanay noqon. **17** Laakiin wuu eegay oo ku yidhi, Haddaba muxuu yahay waxan la qoray, Dhagaxii kuwa wax dhisaa ay diideen, Kaasu wuxuu noqday madaxa rukunka? **18** Mid kasta oo dhagaxaas ku dhaca, wuu jejebi doonaa, laakiin kan uu ku dhoco, wuu burburin doonaa. **19** Saacaddaas qudheeda ayaa culimmadii iyo wadaaddadii sare dooneen inay isagii qabtaan; laakiin dadkay ka baqeenn; waayo, waxay garteen inuu masaalkan iyaga kaga hadlay. **20** Wayna dayayeen, oo ay u soo direen jaauusiis iska dhigaya dad xaq ah, si ay hadalkiisa ugu qabtaan, oo ay ugu gacangeliyaan talada iyo amarka taliyaha. **21** Markaasay weyddiyeen oo ku yidhaahdeen, Macallimow, waxaannu og nahay inaad si hagaagsan wax u tidhaahdo oo wax u bartid, oo aanad niina u eexan, laakiin aad jidka illaah run ku bartid. **22** Ma xalaal baa inaanu cashuurr Kaysar siinno ama inaanann siin? **23** Laakiin khiyaanadooda wuu gartay, oo wuxuu ku yidhi, **24** Dinaar i tusa. Yaa leh masawirkiran iyo qorniinkan ku yaal? Waxay yidhaahdeen, Kaysar baa leh. **25** Markaasuu ku yidhi, Haddaba Kaysar siya wixii Kaysar leeyayah, Ilaahna siyya wixii illaah leeyayah. **26** Hadalkiisa way ku qaban kari waayeen dadka hortiisa, wayna ka yaabeen jawaabitisa, oo way aamuseen. **27** Waxaa u yimid qaar Sadukiin ah, kuwii odhan jiray, Sarakicidda kuwii dhintay ma jirto. **28** Oo waxay weyddiyeen oo ku yidhaahdeen, Macallimow, Muuse wuxuu noo qoray, Nin walaalkiis hadduu dhinto isagoo naag leh oo aan carruur lahayn, walaalkiis naagtiisa waa inuu dumalo oo uu carruur walaalkiis u dhalo. **29** Haddaba waxaa jiray toddoba walaalo ah. Kii ugu horreeyey naag buu qabay, wuuna dhintay carruurlaan. **30** Kii labaadna wuu guursaday, **31** oo kii saddexadna waa dumaalay.

Sidaasay toddobadii u wada guursadeen, carruurna kama ay tegin, wayna dhinteen. **32** Kulligood dabadeed naagtiina waa dhimatay. **33** Haddaba wakhtiga sarakicidda kuwii dhintay, iyaga kee bay naagtiisa ahaan doontaa? Waayo, toddobadu way wada guursadeen. **34** Ciise wuxuu ku yidhi, Wiilashii wakhtigan waa guursadaan, guurna waa la siyyaa, (aiōn g165) **35** laakiin kuwa loo xisaabay inay istaahilaan inay gaadhaan wakhtigaas iyo ka soo sarakicidda kuwii dhintay ma guursadaan, guurna lama siyyo, (aiōn g165) **36** waayo, kol dambe ma dhiman karaan, maxaa yeelay, waxay yihii sida malaa'igaha, oo waxay yihii wiilashii Ilaah iyagoo ah wiilashii sarakicidda. **37** Laakiin in kuwii dhintay la sara kiciyo Muuse ayaa tilmaamay xaggii geedka markuu Rabbiga ugu yeedhay Ilaaha Ibraahim iyo Ilaaha Isxaaq iyo Ilaaha Yacquub. **38** Laakiin isagu ma aha Ilaaha kuwa dhintay, laakiin waa Ilaaha kuwa nool, waayo, dhammaan isagay u nool yihii. **39** Culimmada qaarkood ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Macallimow, si wanaagsan ayaad u hadashay. **40** Kol dambe kuma ay dhicin inay wax weyddiayaan. **41** Wuxuuna ku yidhi, Sidee bay u yidhaahdaan, Masiixu waa ina Daal'uud? **42** Daal'uud qudhisaaya kitaabkii Sabuururada ku leh, Rabbigu wuxuu Sayidkayga ku yidhi, Midigtayda fadhiiso, **43** Ilaa aan cadaawayaaashaada cagahaaga hoostooda geliyo. **44** Haddaba Daa'uud ayaa ugu yeedhay Sayid, ee sidee buu wiiliqiisa u yahay? **45** Dadkii oo dhan oo maqlaya, ayuu xertiisi ku yidhi, **46** Iska jira culimmada oo doonaya inay khamisiyo dhaadheer ku socdaan, oo jecel salaanta suuqa, iyo kursiyada hore oo sunagogyada, iyo meelaha hore oo diyaafadaha, **47** kuwa wada laasta guryaha carmallada, oo tukashooyin dhaadheer istusid u tukada. Kuwaas waxay heli doonaan xisaab aad u daran.

21 Kor buu u eegay, oo wuxuu arkay kuwa hodanka ah oo hadiyadahoodii khasnadda ku ridaya. **2** Wuxuuna arkay carmal miskiin ah oo meeshaas laba lacag ah oo yaryar ku ridaya. **3** Markaasuu yidhi, Runtii waxaan idinku leeyayah, Carmalkan miskiinta ah waxay ku ridday wax ka badan wixii ay dhammaan ku rideen hadiyadaha, iyaduse miskiinnimadeeda waxay kaga ridday wixii ay ku noolaan lahayd oo dhan. **5** Oo qaar kolkay macbudka ka hadlayeen in dhagaxyo wanaagsan iyo hadiyado lagu qurxiyey, wuxuu yidhi, **6** Waxaa imanaya maalmo goortii kuwaas aad arkaysaan aan dhagax dhagax kale dushiisa lagu dul dayn doonin oo aan la dumin doonin. **7** Markaasay weyddiyeen oo ku yidhaahdeen, Macallimow, goormay waxyaalahanu ahaan doonaan, oo calaamadu maxay ahaan doontaa goortii waxyaalahanu ay dhwoonaan? **8** Markaasuu yidhi, Iska eega yaan laydin khiyanayn, waayo, qaar badan ayaa magacayga ku iman doona, oo waxay odhan doonaan, Anigu waxaan ahay isaga; iyo, Wakhtigu waa soo dhowaaday. Ha raacina. **9** Oo markaad dagaallo iyo rabshoonyin maqashaan ha baqanina, waayo, kolka hore waxyaalahanu waa inay dhacaan, laakiin dhammaadku kolkiiba ma aha. **10** Markaasuu ku yidhi, Quruunba quruun bay ku kici doontaa, boqortooyona boqortooyo. **11** Waxaa meelo kala duwan ka dhici doona dhulgarri iyo abaaro iyo cudurro, samadana waxaa laga arki doonaan waxyaalo cabsi leh iyo calaamooyin waaweyn. **12** Waxyaalahan oo dhan hortood gacmahooday idin saari doonaan oo idin silcin doonaan oo idin dhiibi doonaan sunagogyada iyo xabsiyada, oo waxaa magacayga aawadiis laydiin hor geeyn doonaan boqorro iyo taliyayaal. **13** Waxayna idinku noqon doontaa marag. **14** Sidaa darteed qalbiyadiinna geliya inaydhaan hore ugu fikirin waxaad ku jawaabi doontaan. **15** Waayo, waxaan idin siin doonaaf iyo xigmadaanay cadaawayaaashiinna oo dhammu ka adkaan karin oo aanay ka gees hadli karin. **16** Laakiin idinka waxaa idin gacangelin doona waalidkiinna, iyo walaalahiinna, iyo xigaalkiinna, iyo saaxiibbadiinna, qaarkiinnana waa la dili doonaa. **17** Dadka oo dhan ayaa magacayga

aawadiis idin necbaan doona. **18** Tinna madaxiinna kama lumi doono. **19** Waa inaad naftiinna ku haysataan dulqaadashadiinna. **20** Laakiin goortaad aragtaan Yeruusaalem oo colal ku wareegsan yihii, markaas ogaada in hallaynteedu dhow dahay. **21** Markaas kuwa Yahuudiya joogaa buuraha hu u carareen, kuwa gudaheeda ku jiraana ha ka baxee, kuwa beeraha joogaana yaanay gelin. **22** Waayo, kuwanu waa maalmo aargudasho in wixii la qoray oo dhammu ay noqdaan. **23** Laakiin waa u hoog kuwa uurka leh iyo kuwa wakhtigaas ilmo nuujinaya, waayo, dhulka dhib weyn ayaa ka dhici doonta, dadkanna cadho. **24** Waxayna ku dhici doonaan seef afkeeda, oo waa la qabsan doonaan, oo quruumaha oo dhan la geeyn doonaan; quruumuhuna Yeruusaalem ayay ku tuman doonaan ilaa wakhtiga quruumuhu ka dhammaado. **25** Calaamooyin ayaa laga arki doonaan qorraxda, iyo dayaxa, iyo xiddigaha; dhulkana waxaa ku jiri doona dhib quruumuhu ka welwelaan guuxa badda iyo hirarka aawadood. **26** Dadkuna waxay la suuxi doonaan baqdin iyo filasho waxa dunida iman doona, waayo, xoogagga cirka ayaa la gariirin doonaan. **27** Markaasay arki doonaan Wilka Aadanaha oo daruur ku imanaya, isagoo leh xoog iyo ammaan weyn. **28** Laakiin goortii ay waxaa bilaabaan inay dhacaan, kor eega, madaxyadiinnan kora qadaa, waayo, madaxfurshadiinna waa dhow dahay. **29** Markaasuu masaal kula hadlay, Bal eega berdhaa iyo dhirta oo dhan; **30** goortay caleemo bixiyaan waad arkaysaan oo garanaysaan inuu roobku haddaba dhow yahay. **31** Sidaas oo kale idinkuna goortaad aragtaan waxaas oo dhacaya, garta in boqortooyadii Ilaah dhow dahay. **32** Runtii waxaan idinku leeyayah, Qarniganu ma idlaan doono intaanay wax walba dhicin. **33** Cirka iyo dhulku waa idlaan doonaan, laakiinse ereyadaydu ma idlaan doonaan. **34** Laakiin iska jira, yaan qalbiyadiinna la cuslaan dhereg badan iyo sakhraannimo iyo ka welwelidda ifkan, oo yaan maalintaasuu idin soo kedin sida dabin oo kale. **35** Waayo, sidaas oo kale ayaa ku dhacaysa kulli kuwa dunida oo dhan jooga. **36** Laakiin wakhti walbaba soo jeeda, idinkoo Ilaah baraya inaad xoog yeelataan si aad u baxsataan waxaas dhici doonaan oo dhan, oo aad Wilka Aadanaha isu hor taagtaan. **37** Maalin walba ayuu macbudska wax ku bari jiray, habeen walbana dibadda ayuu u bixi jiray, oo wuxuu baryi jiray buurta la odhan jiray Buur Saytuun. **38** Dadka oo dhammuna aroortii ayay macbudska ugu iman jireen inay dhiegystaan.

22 Waxaa soo dhowaatay liddii Kibisti-aan-khamiirkka-lahayn oo la yidhaahdo Kormaridda. **2** Markaasaa wadaaddadii sare iyo culimadii waxay dooneen si ay u dilaan isaga, waayo, dadka ayay ka baqeen. **3** Markaasaa Shayddaanku wuxuu galay Yuudas, kan Iskariyod la odhan jiray, isagoo ka mid ahi tirada laba-iyotobanka. **4** Markaasuu tegey, oo wuxuu la hadlay wadaaddada sare iyo madaxdii askarta si uu ugu gagangeliyo. **5** Goortasay farxeen oo kula heshiiyen inay lacag siyyaan, **6** wuuna oggolaaday, oo wuxuu doonayay goor wanaagsan inuu u soo gagangeliyo intii dadka maqnaayeen. **7** Waxaa timid maalintii lidda Kibista-aan-khamiirkka-lahayn, tan la leeyayah in neefka Kormaridda la gowraca. **8** Markaasaa Ciise wuxuu diray Butros iyo Yooxanaa isagoo ku leh, Taga oo Kormaridda inoo soo diyaargareeya aan cunnee. **9** Waxay ku yidhaahdeen, Xaggee baad doonaysaa inaannu ku diyaargarayno? **10** Wuxuu ku yidhi, Bal eega, goortaad magaalada gashaan waxaa idinla kulmi doona nin ashun biyah sita. Isaga raaca oo ka daba gala guriguu galo. **11** Waxaa ninka guriga leh ku tidhaahdaan, Macallimii wuxuu kugu leeyayah, Meeday qooladdii martidu oo aan xertayda kula cuni doono cashada lidda Kormaridda? **12** Wuxuu idin tusayaa qoolad weyn oo sare oo goglani, halkaa ku diyaargareeya. **13** Markaasay tageen, oo waxay heeleen siduu u sheegay, oo cashada lidda Kormaridda way diyaargareeyeen. **14** Goortii saacaddii timid

ayuu fadhiistay, isaga iyo rasuulladiiba. **15** Markaasuu wuxuu ku yidhi, Aad baan u doonayn inaan cashadan lidda Kormaridda idinla cuno intaan xanuunsan. **16** Waayo, waxaan idinku leeyahay, Mar dambe tan ma cuni doono ilaa ay ku dhammaystiranto boqortooyada Ilaha dhexdeeda. **17** Markaasuu koob qaaday, oo goortuu mahadhaqay ayuu yidhi, Kan qaata oo qaybsada, **18** waayo, waxaan idinku leeyahay, Hadda dabadeed anigu midhaha geedka canabka ah kama cabbi doono ilaa ay boqortooyada Ilaha timaado. **19** Kibisna wuu qaaday, oo goortuu mahadhaqay, ayuu kala jejebiyey, oo iyaga siiyey, isagoo leh, Tanu waa jidhkaygii laydiin bixiyey. Waxan xusuustayda u sameeya. **20** Sidaas oo kale cashada dabadeed koobkuu qaaday isagoo leh, Koobkanu waa axdiga cusub oo dhiiggayga awadiin loodaadshay, **21** laakiin eega, gacanta kan i gacangelinaya miiskay ila saaran tahay, **22** waayo, Wiilka Aadanahu waa baxayaa sidii loo gooyay, laakiin hoog waxaa leh niinkaas gacangelinaya. **23** Markaasay waxay bilaabeen inay dhexdooda isweyddiinyaan midkood waxan yeeli doona. **24** Dhexdoodana waxaa ku jirtay dood ku saabsanayd midkood lagu tirinaya inuu ugu weyn yahay. **25** Markaasuu ku yidhi, Quruumaha boqorradoodu ay u taliyaan iyaga, kuwa xukun ku lehna waxaa la yidhaahdaa, Wanaaqfalayaal. **26** Idirkuse sidaas ma ahaan doontaan, laakiin kan dhexdiinna ugu weyn, ha noqdo sida kan yar; kan u sarreyyaana, ha noqdo sida kan aadeega. **27** Waayo, kee baa weyn, ma kan cuntada u fadhiya baa mise waa kan aadeega? Miyaanu ahayn kan cuntada u fadhiya? Aniguse sida kan aadeega ayaan idini dhex joogaa. **28** Idinku waxaad tiihin kuwa ila sii joogay markii lay jirrabay. **29** Waaan idii yeelaya boqortooyo sida aabbahay iigu yeelay, **30** si aad wax uga cuntaan oo uga cabtaan miiskayga oo boqortooyadayda ku jira, oo waxaad ku fadhiisan doontaan carshio idinkoo xukumaya laba-ryo-tobanka qolo oo Israa'iil. **31** Simoonow, Simoonow, ogow, Shaydaanka ayaa ku doonay inuu kuu haadiyo sida sarreen, **32** laakiin waan kuu baryotamay si aanu rumaysadkaagu u baabbi'in, adiguna goortaad hadaysantid walaalaha adkee. **33** Markaasuu wuxuu ku yidhi, Sayidow, diyaar baan u ahay inaan kuu raaco xabsiga iyo dhimashadaba. **34** Isaguse wuxuu ku yidhi, Waaan kuu sheegayaa, Butrosow, maanta diiqi ciyi maayo ilaa aad saddex kol daftirdit inaad i taqaan. **35** Wuxuuna ku yidhi, Goortaan idin diray kiishadla'aan iyo qandila'aan iyo kabola'aan, wax ma u baahnaydeen? Waxay yidhaahdeen, Maya, waxba. **36** Markaasuu ku yidhi, Laakiin haddeer kii kiishad qabaa ha qaato, sidaas oo kalena qandi ha qaato. Kii aan midna qabinnu, dharkiisa ha iibyo, oo seef ha iibsado. **37** Waayo, waxaan idinku leeyahay, Waa inuu igu dhammaado qorniinkan leh, Waxaa isaga lagu tiriye sharcilaawayasha. Waayo, waxa igu saabsani dhammaad bay leeyihiin. **38** Markaasay waxay yidhaahdeen, Sayidow, bal eeg, laba seefood ayaa halkan yaale. Wuxuu ku yidhi, Waa ku filan tahay. **39** Markaasuu baxay oo Buur Saytuun tegey sidii caadadiisu ahayd, xertiina waa raacdya. **40** Markuu meeshii joogay ayuu ku yidhi, Tukada inaydaan jirrabaadda gelin. **41** Markaasuu intii dhagax la tuuro ka durkay, wuuna jilba joogsaday oo tukaday, **42** isagoo leh, Aabbow, haddaad doonaysid, koobkan iga fogee, hase ahaatee, doonistaydu yaanay noqon, taaduse ha noqoto. **43** Markaasaa waxaa samada kaga muuqatay malaa'ig isaga xoogaynaysa. **44** Isagoo aad u xanuunsan ayuu dadaal ku tukaday, dhidikiisuna wuxuu noqday sida dhibicyo dhiig ah oo dhulka ku dhacaya. **45** Goortuu tukashadiisi ka soo kacay, ayuu xertiil yimid oo wuxuu arkay iyagoo caloolxumo la hurda. **46** Markaasuu ku yidhi, Maxaad u huruddaan? Kaca oo tukada inaydaan jirrabaadda gelin. **47** Intuu weli hadlayay, bal eeg, waxaa yimid dad badan, oo kii Yuudas la odhan jiray oo laba-ryo-tobanka ka mid ahaa ayaa hortooda socday. Wuxuuna u soo dhowaaday Ciise inuu dhunkado. **48** Laakiin Ciise wuxuu ku

yidhi, Yuudasow, ma waxaad Wiilka Aadanaha ku gacangelinaysaa dhunkasho? **49** Kuwii aq joogay goortay garteen waxa dhici doona, waxay yidhaahdeen, Sayidow, seef miyaannu ku dhufannaa? **50** Markaasaa midkood wuxuu ku duftay wadaadka sare addoonkiisi, oo dhegta midgta ka gooyay. **51** Laakiin Ciise ayaa u jawaaabay oo ku yidhi, Sii daya. Markaasuu dhegtiisa taabtay oo bogsiyey. **52** Kuwa u yimid, waxa weeye, wadaaddadii sare, iyo madaxdii askarta oo macbudka, iyo waayeelladii, waxaa Ciise ku yidhi, Ma waxaad ilaa soo baxdeen seefo iyo ulo sidaan tuug ahay? **53** Goortaan maalin walba macbudka idinkula jiri jiray, gacmo iguma aydaan soo taagi jirin, laakiin tanu waa saacaddiinna iyo xoogga gudcurka. **54** Markaasay isagii qabteen oo kaxeeyeen, oo wadaadkii sare gurigiisa ayay gelyieen. Laakiin Butros baa meel fog ka daba socday, **55** oo goortay barxadda dhexdeeda dab ka shideen, oo ay wada fadhiisteen, ayaa Butros dhexdooda fadhiistay. **56** Laakiin gabadh baa intay aragtagtay isagoo dabka iftiinkisa fadhiya, aad bay u dayday oo tidhi, Kanuna waa la jiray isagii. **57** Isaguse waa dafiray oo ku yidhi, Naag yahay, anigu garanba maayo isagii. **58** Waxoogaa yar dabadeed qof kale ayaa arkay oo yidhi, Adiguna midkood baad tahay. Butros baase yidhi, Nin yahow, anigu ma ihi. **59** Goorti saacad dhaaffay mid kale ayaa adkeeyey isagoo leh, Run weeye, Kanuna waa la jiray, waayo, waa reer Galili. **60** Laakiin Butros wuxuu ku yidhi, Nin yahow, anigu garan maayo wuxaad leedahay. Kolkiiba intuu weli hadlayay, diiqi baa ciyey. **61** Markaasaa Rabbigu soo jeestay oo Butros eegay; Butrosna wuxuu xusuustay ereygi Rabbiga siduu ku yidhi, Maanta intaanu diiqu ciyin, saddex kol ayaad i dafiri doontaa. **62** Markaasuu dibadda u baxay oo aad u oyoy. **63** Nimankii Ciise qabtay way ku kajameen oo garaaceen. **64** Oo intay indhaha ka xidheen ayay weyddiyeen oo ku yidhaahdeen, Noo sheeg, yuu yahay kan kugu duftay? **65** Wax badan oo kalena ayay ku lahaayeen iyagoo caayaya. **66** Kolkuu waagii beryay, waxaa ururay waayeelladii dadka oo ahaa wadaaddadii sare iyo culimmaadiiba, oo waxay isagii geeeeyen shirkodii iyagoo leh, **67** Haddii aad Masiixa tahay, noo sheeg. Wuxuuse ku yidhi, Haddaan idii sheego ma rumaysan doontaan. **68** Haddaan idin weyddiyeen, iima jawaabi doontaan. **69** Laakiin hadda dabadeed Wiilka Aadanahu wuxuu fadhiisun doonaa midgta xoogga Ilaha. **70** Markaasay waxay wada yidhaahdeen, Haddaba miyaad tahay Wiilka Ilaha? Wuxuu ku yidhi, Waad tidhaahdeen inaan ahay. **71** Markaasay yidhaahdeen, Maxaannu markhaati weli ugu baahan nahay? Waayo, qudheenna ayaa afkiisa ka maqalnay.

23 Markaasaa dadkoodii oo dhan kacay, oo waxay isagii hor geeyeen Bilaatos. **2** Kolkaasay bilaabeen inay ku ashtakeeyan iyagoo leh, Waaanu aragnay ninkan oo quruuntayada rogaya, oo diidayaa in Kaysar cashuur la siyo, oo odhanay inuu qudhisiis yahay Masix oo bogor ah. **3** Bilaatos ayaa weyddiyeen, isagoo leh, Ma Bogorka Yuhuudda baad tahay? Wuu u jawaabay oo ku yidhi, Waad tidhi. **4** Dabadeed Bilaatos wuxuu wadaaddadii sare iyo dadkii ku yidhi, Anigu ninkan eed kuma aan helin. **5** Laakiin way ku sii adkeeyeen iyagoo leh, Dadkuu kiciyaa, oo dalka Yahuudiya oo dhan ayuu wax baraa; dalka Galili ayuu ka soo bilaabay ilaa halkan. **6** Bilaatos goortuu maqlay, wuxuu weyddiyeen inuu ninku reer Galili yahay. **7** Goortuu ogaaday inuu ka mid ahaa kuwii Herodos xukumo, wuxuu u diray Herodos, kan qudhisiis Yeruualem joogay wakhtigaas. **8** Herodos goortuu Ciise arkay, aad buu u farxay, maxaa yeelay, ilaa wakhti dheer ayuu doonayn inuu arko, waayo, wax buu ka maqlay, oo wuxuu rajaynay inuu calaamo ka arko. **9** Markaasuu su'aalo badan weyddiyeen, laakiin waxba uma uu jawaabin. **10** Wadaaddadii sare iyo culimmaadii ayaa istaagay, oo aad iyo aad bay u ashtakeeyen. **11** Herodos ayaa fuduyastay oo ku majaajilooday, isaga iyo askartiiisiiba, oo intuu dhar dhalaalaya u gelyiey ayuu Bilaatos u celiyey. **12**

Maalintaas qudheeda Herodos iyo Bilaatos saaxiibbo bay noqdeen, intii ka horraysayse cadaawe bay isu ahaayeen. **13** Bilaatos ayaa isugu yeedhay wadaaddadii sare iyo taliyyaashii iyo dadkii. **14** Markaasuu wuxuu ku yidhi, Ninkan waxaad iigu keenteen sidii mid dadka rogaya. Bal ogaada, hortiinna ayaan wax ku weyddiiley, oo ninkan kuma aan helin eed ku saabsan waxaad ku ashtakaynaysaa. **15** Herodosna kuma uu helin, wuxuna noo soo celiyey, oo ma jiro wax dhimasho istaahila oo uu sameeyey. **16** Taas awaadeed waan edbinayaa oo sii daynayaa. **17** Waayo, waaqib bay ahayd inuu iidda mid u sii daayo iyaga. **18** Markaasay wada qayliyeen, iyagoo leh, Wad kan, Baraabas noo sii daa, **19** kan xabsiga loogu riday fallaagaduu magaalada ka riday iyo diid awaadeed. **20** Mar kale Bilaatos ayaa iyaga la hadlay isagoo doonaya inuu Ciise sii daayo. **21** Laakiin way qayliyeen, iyagoo leh, Iskutallaabta ku qodob, iskutallaabta ku qodob. **22** Markaasuu wuxuu kolki saddexaad ku yidhi, Waayo? Waa maxay sharka kanu sameeyey? Kuma aan helin sabab lagu dilo, taas awaadeed waan edbinayaa oo sii daynayaa. **23** Laakiin cod weyn ayay ku adkaysteen iyagoo weyddiisan in iskutallaabta lagu qodbo, oo waxaa xoog batay codakhoodii iyo codakhoodii wadaaddadda sare. **24** Markaasaa Bilaatos wuxuu xukumay in loo yeelo waxay weyddiisteen. **25** Wuuna sii daayay kii fallaagadu iyo dilidda xabsiga loogu riday oo ay weydiisteen, laakiin Ciise buu u dhiibay iyaga siday doonayeen. **26** Kolkay Wadeen, waxay qabteen Simum reer Kuranya ah isagoo beeraha ka soo socda, waxayna saareen iskutallaabit inuu Ciise ka daba qaado. **27** Wawaana la socday dad badan iyo dumar laabta garaacaya oo barooranaya. **28** Laakiin Ciise intuu u soo jeestay, wuxuu ku yidhi, Gabdhaha Yerusaaleemow, ha ii oyina, laakiin u ooya qudhiiinna iyo carruurtiinna, **29** waayo, bal eega, wakhtigu waa imanayaan goortay odhan doonaan, Waxaa barakaysan madhashada iyo uuraka aan weligood dhalin iyo naashaan aan weligood la nuugin. **30** Markaasay bilaabi doonaan inay buuraha ku yidhaahdaan, Nagu soo dhaca, oo ay gumburahana ku yidhaahdaan, Na qariya. **31** Waayo, hadday geedka qoyan waxaas ku sameeyaan, maxaa ku dhici doonaan kan engegan? **32** Wawaana lala waday laba kale oo xumaanfalayaal ah in lala dilo. **33** Markay yimaadeen meeshii la yidhaahda dhakada, halkaasay iskutallaabo ku qodbeen isaga iyo xumaanfalayaashii, mid midigtu, kan kalena bidixda. **34** Markaasaa Ciise wuxuu yidhi, Aabbow, iyaga cafi, waayo, garan maayaan waxay samaynayaan. Markaasay dharkisii qaybsadeen, wayna saami riteen. **35** Dadkuna way taagnaayeen iyagoo daawanaya. Taliyyaashuna way ku qosleent iyagoo leh, Kuwa kale ayuu badbaadiiy, kanu ha isbadbaadiyo, hadduu yahay Masiixa Ilaah, kan uu doortay. **36** Askartiina waa ku majaajiloodeen, oo intay u yimaadeen, ayay khal siyeen, **37** oo waxay ku yidhaahdeene, Haddii aad tahay boqorka Yuhuudda, isbadbaadi. **38** Meel ka korraysay isagana waxaa ku qorraa qorniin leh, KANU WAA BOQORKA YUHUUDDA. **39** Xumaanfalayaashii deldelnaa midkood ayaa caayay isagoo leh, Miyaanad ahayn Masiixa? Annaga iyo qudhaaadaba badbaadi. **40** Laakiin kii kale ayaa jawaabay oo canaantay isagoo leh, Miyaanad xataas Ilaah ka baqin, waayo, isku xukun baad tiihiin? **41** Waayo, innaga waa inoo xaq, maxaa yeelay, waxaynuu helnay abaalkii wixii aynu falnay, ninkanuse wax aan jid ahayn ma uu falin. **42** Markaasuu ku yidhi, Ciisow, i xusuuso goortaad boqortooyaadaada ku timaado. **43** Wuxuu ku yidhi, Runtii waxaan kugu leeyahay, Maanta Firdooska ayaa igula jiri doontaa. **44** Haddaba waxay ahayd abbaaraaha saacaddii lixaad, dhulka oo dhammuna gudcur buu noqday ilaa saacaddii sagaalaad. **45** Qorraxdu way madoobaatay, daahii macbukunka dhexda ayuu ka kala dillaacay. **46** Markaasaa Ciise cod weyn ku dhawaaqay oo yidhi, Aabbow, gacmahaaga ayaan ruuxayga u dhiibayaa. Goortuu waxaas yidhi, ayuu ruuxii bixiyey. **47** Boqol-u-taliyihihi goortuu arkay wixii dhacay,

ayuu Ilaah ammaanay oo yidhi, Hubaal ninkanu xaq buu ahaa. **48** Dadkii oo dhan oo daawasho isugu yimid, goortay arkeen wixii dhacay, ayay noqdeen iyagoo laabta garaacaya. **49** Waxaa meal fogna ka taagnaayeen kuwii Ciise yihiin oo dhan iyo dumarkii Galili ka soo raacay, iyagoo waxaas dayaya. **50** Oo bal eeg, waxaa jiray nin Yuusuf la odhan jiray oo taliye ahaa, wuxuuna ahaa nin wanaagsan oo xaq ah, **51** (isaguna raalli kama ahayn waanidoodii iyo falmiinkoodii), wuxuuna ahaa reer Arimataya oo ahayd magaalo Yuhuudda, kan boqortooyada Ilaah sugayay. **52** Kanu wuxuu u tegey Bilaatos oo ka baryay Ciise meydkiisi. **53** Markaasuu soo dejiyey oo kafan ku duuddubay, oo wuxuu gelihey xabaal dhagax ka qodnayd, meel aan weligeed ninna la dhigin. **54** Waxay ahayd Maalintii Diyaargaryska, sabtidiina waa soo dhowaanaysay. **55** Dumarkii kala yimid Gallii ayaa daba socday oo arkay xabaashii iyo sida meydkiisi loo dhigay. **56** Markaasay noqdeen, oo dhir udgoon iyo cedar soo diyargareeyeen. Sabtidiina way nasteen sida qaynuunka u ahaa.

24 Maalintii ugu horraysay ee toddobaadka, goortii waaggi beryay, ayay xabaashii yimaadeen, iyagoo wada dhirttiid udgoonayd oo ay diyaargareeyeen. **2** Oo waxay arkeen dhagixii oo xabaashii laga giringiriyey. **3** Markaasay galeen, laakiin kama ay helin meydkiii Rabbi Ciise. **4** Waxaa dhacay, intay waxaas ka sii welwelsanaayeen, in laba nin oo dhar dhalaalaya sitaa ag taagnaayeen. **5** Dumarkii iyagoo cabsanaya ayay wejigooda hoos ugu fooriyeeen dhulka. Markaasay ku yidhaahdeen iyaga, Maxaa kan nool uga dhex doondoonaayaan kuwii dhintay? **6** Isagu halkan ma joogo, laakiinse waa sara kacay. Xusuusta siduu idhiinla hadlay intuu Galili weli joogay, **7** isagoo leh, Wiilka Aadanaha waa in loo gacangeliyo dembilayaasha, oo iskutallaabta lagu qodbo, oo maalinta saddexaad uu sooo sara kaco. **8** Markaasay hadalladiisii xusuusteen. **9** Wayna ka soo noqdeen xabaashii, oo waxaas oo dhan ayay u sheegeen koob-iyoo-tobankii iyo kuwii kale oo dhan. **10** Waxay ahaayeen Maryantii reer Magdala, iyo Yo'anna, iyo Maryan oo ahayd Yacquub hooyadii; dumarkii kalena oo la jiray ayaa waxaas rasuulladii u sheegay. **11** Hadalladaas waxay la noqdeen wax aan micne lahayn, wayna rumaysan waayeen. **12** Laakiin Butros ayaa kacay oo xabaashii u orday, markaasuu foorsaday oo wuxuu arkay maryihii keligood oo meel yaal; markaasuu ka tegey oo guriigis ku noqday isagoo ka yaabban wixii dhacay. **13** Laba ka mid ah iyaga waxay maalintaas qudheeda ku socdeen tuulo la odhan jiray Emmaus, tan Yerusaaleem u jirtay lixdan istaadiyon. **14** Waxay ka wada hadlayeen wixii dhacay oo dhan, **15** oo waxay noqtotay intay wada hadlayeen oo wax isweyweydiinayeen, in Ciise qudhisa oo soo dhowaaday oo la socday. **16** Laakiin waa la indhasaabiy si aanay u garanayn. **17** Markaasuu ku yidhi, Maxay yihiin hadalladan aad isku hayasaan intaad socotaan? Wayna istaageen iyagoo fool qulubans. **18** Midkood oo Kale'obas la odhan jiray, ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Ma adigoo keliya oo Yerusaaleem deggan oo aan ogayn wixii ayaamahan meeshaas ka dhacay? **19** Wuxuu ku yidhi, Wax maxay ah? Waxay ku yidhaahdeene, Wixii ku saabsanaa Ciisihii Reer Naasared, kii ahaa nin nebi ah oo xoog u lahaa wax falmiin iyo hadal ah Ilaah iyo dadka oo dhan hortooda, **20** iyo sidiid wadaaddada sare iyo taliyyaashennii ugu dhiibeen in dhimasho lagu xukumo, oo iskutallaabta ayay ku qodbeen. **21** Laakiin waxaannu rajaynayn inuu yahay kan Israa'iil soo furan lahaa, laakiin waxaas oo dhan weliba maanta waa u maalintii saddexaad markii ay waxaas oo dhammi dhaceen. **22** Weliba dumar annaga naga mid ah ayaa naga yaabsihiyey, kuwii aroortii hore xabaashii tegey. **23** Goortii ay meydkiisi waayeen ayay yimaadeen iyagoo leh, Waaanni weliba aragnay muuqad malaaligo kuwa yidhi, Wuu nool yahay. **24** Qaarkood oo nala joogay ayaa xabaashii tegey, oo waxay arkeen sidiid dumarku yidhi, laakiin isagase ma ay arkin. **25** Markaasuu ku yidhi, Nacasyo

yahow oo qalbigoodu ka raagay inuu rumaysto wixii nebiyada oo dhammi ay ka hadleen. **26** Masiixa miyaanay waajib ku ahayn inuu waxaas oo dhan ku silco oo uu ammaantiisa gal? **27** Markaasuu ka bilaabay Muuse iyo nebiyada oo dhan, Qorniinka oo dhanna ayuu uga micneeyey wixii isaga qudhisa ku saabsanaa. **28** Goortaasay ku soo dhowaadeen tuuladay ku socdeen, isaguna wuxuu iska dhigay mid sii fogaanaya, **29** laakiin way oggolaysiyeen iyagoo leh, Nala joog, waayo, makhribku waa dhow yahay, maalintina durba waa dhammaatay. Markaasuu la galay inuu la joogo. **30** Waxaa dhacay kolkuu cunto ula fadhiistay inuu kibista qaaday, oo barakeeyey, oo intuu kala jejebiyey ayuu siiyey. **31** Markaasaa indhaahoodu furmeen, oo isagay garteen, wuuna ka libdhay. **32** Markaasay isku yidhaahdeen, Miyaan qalbigeennu gubanin intuu jidka inagula hadlayay iyo intuu Qorniinkii inoo furayay? **33** Saacaddaas qudheeda ayay kaceen oo Yeruuusaalem ku noqdeen, waxayna arkeen koob-iyo-tobankii iyo kuwii la jiray oo isu ururay, **34** iyagoo leh, Hubaal Sayidku waa sara kacay, oo wuxuu muuqday Simoon. **35** Iyaguna waxay ka warrameen wixii jidka ka dhacay iyo siday isaga ugu garteen kala jejbintii kibista. **36** Intay waxyaalaahaas ku hadlayeen, isaga qudhisa ayaa dhexdooda taagnaa, oo wuxuu ku yidhi, Nabadi ha idinla jirto. **37** Laakiin way argaggeexen oo cabsadeen, waxayna u maleeyeen inay ruuxaan arkeen. **38** Markaasuu ku yidhi, Maxaad u naxaysaan? Fikirro maxay qalbigiinna uga kacayaan? **39** Gacmahayga iyo cagahayga arka inaan anigu isagii ahay, i taabta oo arka, waayo, ruuxaan jiidh iyo lafo ma leh sidaad igu arkaysaan inaan leeyayah. **40** Goortuu waxaas yidhi, ayuu tusay gacmihiiisa iyo cagiihisa. **41** Intay yaabsanaayeen iyagoo aan weli rumaysan farxad aawadeed, wuxuu ku yidhi, Halkan wax la cuno ma ku haysaan? **42** Kolkaasay waxay siyeeen in kallun duban ah. **43** Markaasuu qaaday oo hortooda ku cunay. **44** Wuxuu ku yidhi, Kuwani waa hadalladaydii aan idinkula hadlay intii aan weli idinla jiray. Waa inay noqdaan wax walba oo sharciga Muuse iyo nebyadii iyo sabuurrada laygaga qoray oo igu saabsanaa. **45** Markaasuu garashadooda u furay si ay u gartaan Qorniinka. **46** Wuxuuna ku yidhi, Sidaasay u qoran tahay, Waa inuu Masiixu silco, oo uu maalinta saddexaad kuwa dhintay ka soo sara kaco, **47** iyo in toobaddii iyo dembidhaafka magiciisa lagu wacdiyo quruumaha oo dhan oo laga bilaabo Yeruuusaalem. **48** Idinkuna waxyaalaahaas ayaad markhaati ka tiihin. **49** Oo bal eega, waxaan idii soodirayaa ballankii Abbahay, laakiin magaalada jooga ilaa xoog laydinka huwiyo xagga sare. **50** Markaasuu iyaga kaxeeey ilaa meel ku dhow Beytaniya, oo intuu gacmihii kor u qaaday ayuu barakeeyey. **51** Waxaa dhacay intuu barakaynayay inuu ka tegey, oo waxaa kor loogu qaaday samada. **52** Markaasay isaga caabudeen, oo waxay Yeruuusaalem kula noqdeen farxad weyn; **53** oo goor walbaba macbudka ayay ku jireen iyagoo illaah ammaanaya.

Yooxanaa

1 Bilowgii waxaa jiray Ereyga, Ereyguna wuxuu la jiray Ilaah, Ereyguna wuxuu ahaa Ilaah. **2** Isagu Ilaah buu la jiray bilowgii. **3** Wax walba waxaa laga sameeyey xaggiisa, oo wixii la sameeyey lama samayn isaga la'aantiis. **4** Isaga waxaa ku jirtay nolol, noloshuna waxay ahayd nuurka dadka. **5** Nuurkuna wuxuu ka ifayaad gudcurka, gudcurkuna kama badin. **6** Waxaaa jiray nin xagga Ilaah laga soo diray, magiciisuna wuxuu ahaa Yooxanaa. **7** Isagu wuxuu u yimid markhaati furid, inuu u marag furo nuurka, inay dhammaan xaggiisa ka wada rumaystaan. **8** Isagu nuurka ma uu ahayn, laakiin wuxuu u yimid inuu nuurka u marag furo. **9** Kaasuu wuxuu ahaa nuurka runta ah oo iftiimiya nin walba oo dunida yimaada. **10** Wuxuu ku jiray dunida, dunidana waxaa laga sameeyey xaggiisa, oo duniduna ma ay garanayn isaga. **11** Wuxuu u yimid kuwiisi, kuwiisiina ma ay aqbalin isaga. **12** Laakiin in alla intii aqbashay, wuxuu siiyey amar ay carruurtii Ilaah ku noqdaanu, kuwaasuu waa kuwii magiciisa rumaystay, **13** oo aan ka dhalan dhigga, ama doonistii jidhka, ama dad doonistis, laakiin waxay ka dhasheen Ilaah. **14** Ereyguna jidh buu noqday, oo waa ina dhex joogay, oo waxaanuu aragnay ammaantiisii, taas oo ahayd ammaanti u ekayd tan Wiilka keliya ee Aabbaha, ee nimco iyo run ka buuxa. **15** Yooxanaa waa u marag furay isaga, wuxuuna ku qayliyey oo yidhi, Kanu waa kii aan idhi, Kan iga daba imanayaa waa iga horreeyey, waayo, hortay buu jiray. **16** Dhammaanteen waxaynu buuxnaantiisa ka helnay nimco ka nimco. **17** Waayo, sharciga waxaa loo soo dhiibay Muuse, laakiinse nimpadaa iyo runtu waxay ku yimaadeen Ciise Masiixa. **18** Ninna ma arkin Ilaah marnaba, Wiilka keliya oo laabita Aabbaha ku jira kaasaa inoo sheegay. **19** Kanu waa maraggi Yooxanaa furay, markii Yuhuuddu Yeruuusalem uga soo direen waddaaddo iyo kuwo reer Laawi ah inay weyddiiyan oo ku yidhaahdaan, Yaad tahay? **20** Isagu waa qirtay, mana uu inkirin, oo wuxuu qirtay oo yidhi, Anigu ma ihi Masiixa. **21** Markaasay weyddiyeen, Haddaba yaad tahay? Ma Eliyaas baad tahay? Wuxuuna yidhi, Ma ihi. Ma nebibii baad tahay? Wuxuuna ku jawaabay, Maya. **22** Waxay haddaba ku yidhaahdeen, Yaad tahay? si aannu jawaab ugu celinno kuwii na soo diray. Yaad isku sheegaysaa? **23** Wuxuu yidhi, Wuxaan ahay codka kan cidlada kaga qaylinaya, Jidka Rabbiga toosiya, siduu nebi Isayos u yidhi. **24** Kuwa la soo diray waxay ka yimaadeen Farrisinta. **25** Markaasay weyddiyeen oo ku yidhaahdeen, Haddaba maxaad dadka u baabtiistaa haddaanad ahayn Masiixa ama Eliyaas ama nebibii? **26** Yooxanaa wuxuu ugu jawaabay oo ku yidhi, Anigu waxaan dadka ku baabtiisa biyo, laakiin dhexdiinna waxaa jooga mid ayndaa garanayn **27** oo ah kan iga daba imanaya, kan aanan istaahilin inaan yeelmaha kabtiisa furo. **28** Waxyalahaas waxay ka dhaceen Beytanaya taas oo ku taal Webi Urdun shishadiisa, oo ahayd meeshii Yooxanaa dadka ku baabtiisay. **29** Maalintii labaad Yooxanaa wuxuu arkay Ciise oo ku soo siodca, oo wuxuu yidhi, Bal eega Wanka Ilaah ee dembiga dunida qaadaya. **30** Kanu waa kii aan idhi, Waxaa iga daba imanaya nin iga horreeyey, waayo, hortay buu jiray. **31** Anigu ma aan aqoonin isaga, laakiin inuu Israatii u soo muuqdo sidaada daraaddeed ayaan u yimid anigoo dadka biyo ku baabtiisa. **32** Yooxanaa waa marag furay isagoo leh, Wuxaan arkay Ruuxa oo samada uga soo degaya sidii qoolley oo kale, wuuna dul joogsaday isagii. **33** Anigu ma aan aqoonin isaga, laakiin kii oo sooray inaan dadka biyo ku baabtiiso, wuxuu iyu yidhi, Kii aad ku aragtid Ruuxa oo ku soo degaya oo ku dul joogsanaya, kaasu waa kan dadka ku baabtiisa Ruuxa Quduuska ah. **34** Anigu waan arkay, waana u marag furay in kanu yahay Wiilka Ilaah. **35** Mar kale maalintii dambe Yooxanaa waa taagnaa isaga iyo

laba xertiisa ahayd. **36** Oo wuxuu arkay Ciise oo siodca, markaasuu yidhi, Bal eega Wanka Ilaah. **37** Labadii xerta ahaydha way maqleen isagoo hadlaya, wayna raaceen Ciise. **38** Markaasaa Ciise soo jeestay, waana arkay iyagoo raacaya, kolkaasuu ku yidhi, Maxaad doonaysaan? Waxay ku yidhaahdeen, Rabbi (waxaa lagu fasiraa Macallin), Xaggee baad deggan tahay? **39** Wuxuu ku yidhi, Kallaya oo arka, Markaasay yimaadeen oo arkeen meeshuu degganaa, wayna la joogeen maalintaa. Goortaas waxay ahayd abbaaraaha saacaddii tobnaad. **40** Mid ka mid ah labadii maqashay Yooxanaa oo raacdya, wuxuu ahaa Andaros, Simoon Butros walaalkiis. **41** Isagu wuxuu hortii doonay walaalkiis Simoon oo ku yidhi, Waannu helnay Masiixa (kan lagu fasiro Kiristooska). **42** Markaasuu wuxuu u geeyey Ciise. Ciisena intuu eegay ayuu wuxuu ku yidhi, Adigu waxaad tahay Simoon ina Yoonis. Waxaa lagu odhan doonaa Keeyfas (oo fasirkusu yahay Butros). **43** Maalintii labaad wuxuu doonayay inuu Galili tago, oo wuxuu helay Filibos. Ciisena wuxuu ku yidhi, I sooraa. **44** Filibos wuxuu ahaa reer Beytsayda taas oo ah magaaladii Andaros iyo Butros. **45** Markaasaa Filibos wuxuu doonay Nataana'el oo ku yidhi, Wuxaannu helhii kii Muuse sharciga ku qoray wax isaga ku saabsan, oo nebijadiina ay qoreen wax isaga ku saabsan, waana Ciisihii reer Naasared oo ah ina Yuusuf. **46** Nataana'el wuxuu ku yidhi, Ma wax wanaagsan baa ka iman kara Naasared? Markaasaa Filibos wuxuu ku yidhi, Kaalay oo arag. **47** Ciise wuxuu arkay Nataana'el oo ku soo siodca, oo wuxuu ku yidhi, Bal eeg, kanu waa mid reer Israatii oo run ah oo aan kхиyaano lahayn. **48** Markaasaa Nataana'el wuxuu ku yidhi, Xaggee baad igu tiziin? Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Intaan Filibos kuu yeedhin, markaad geedkiib berdhaa hoostiisa joogtay, ayaan ku arkay. **49** Kolkaasaa Nataana'el u jawaabay oo ku yidhi, Macallimow, waxaad tahay Wiilka Ilaah, oo waxaad tahay boqorkii Israatii. **50** Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Ma waxaad u rumaysatay odhaatinkii aan kugu idhi, Geedka berdhaa hoostiisa ayaan kugu arkay? Wuxaad arki doontaa wax waxyalaahaas ka waaweyn. **51** Markaasuu ku yidhi, Runtii, runtii, wuxaan idinku leeyayah, Wuxaad arki doontaan samadoo furan iyo malaa'igaha Ilaah oo kor u kacaya oo ku soo degaya Wiilka Aadanaha.

2 Maalintii saddexaad waxaa Kaana tii Galili jiray aroos, Ciise hooyadiisna halkaasay joogtay. **2** Wuxaana arooska loogu yeedhay Ciise iyo xertiisi. **3** Markii khamrigu dhammaaday Ciise hooyadiis waxay isaga ku tidhi, Khamrii ma ay qabaan. **4** Markaasaa Ciise wuxuu iyada ku yidhi, Islaan yahay, aniga iyo adiga maxaa inoo dhheeeya? Saacdaydu weli ma iman. **5** Kolkaasaa hooyadiis waxay midiidinyadii ku tidhi, Wax kastuu idinku yidhaahdo, yeela. **6** Meeshaas waxaa yiil liix ashuun oo dhagax ah, oo loo dhigay caadada Yuhuudda oo daahirinta, mid kastaana wuxuu qaadi jiray qyaas laba ama saddex metritis. **7** Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, Ashuummada biyo ka buuxiya, goortaasay buuxiyeen ilaa girtirka. **8** Kolkaasuu wuxuu ku yidhi, Ka soo dhura oo u geeyey ka miiska arooska madaxda u ah, wayna u geeyeyne. **9** Kii madaxda ahaa markuu dhadhamiye biyili khamriga noqday ma uu ogayn meal ay ka yimaadeen, laakiin midiidinyadii oo soo dhuray way ogaayeen; markaasaa kii madaxda ahaa u yeedhay ninkii arooska ahaa, **10** oo ku yidhi, Nin kastaa marka hore wuxuu soo saaraa khamriga wanaagsan, oo markay u cabbaan siday doonayaan dabadeedna ayuu keenaa kan liita; adiguse khamriga wanaagsan ilaa haddeer ayaad dib u dhigtay. **11** Calaamoojinka Ciise tii ugu horraysay waxay ahayd tan uu ku sameeyey Kaana tii Galili, oo wuxuu ku muujiyeh ammaantiisii, xertiisiina way rumaysteen. **12** Wuxaas dabadeed wuxuu tegey Kafarna'um, wuxaana la siodday hooyadii iyo walaalihiis iyo xertiisi, oo maalmo aan badnayn ayay meeshaas joogeent. **13**

liddii Kormaridda oo Yuhuudda waa dhowayd, oo Ciisena wuxuu u kacay Yerusaalem. **14** Wuxuu macbudka ku arkay kuwa ku iibinaya dibyo iyo ido iyo qoolleyo, iyo kuwa fadhiya oo lacagta bedbeddelaya. **15** Markaasuu xadhko karbaash ka sameeyey, Kulligoodna ayuu macbudka ka eryay, dibiyada iyo idha labadaba, lacagiinta wuu ka daadiyej kuwii bedbeddelayay, miisaskoodiina wuu rogat. **16** Kuwi qoolleyaha iibinayaya wuxuu ku yidhi, Waxyaalahaan halkan ka qaada. Guriga Aabbahay ha ka dhigina guri baayacmushtari. **17** Xertiisi waxay xusuusteen in la qoray. Qiiradaan gurigaaga u qabo ayaa i gabaysa. **18** Sidaa awaadeed Yuhuudda waa u jawaabtay oo ku tidhi isaga, Calaamadee baad na tusaysaa waxaad waxyalaahaas u samaynayo? **19** Ciisena waa u jawaabay oo ku yidhi, Macbudkan dumiya, oo saddex maalmood dabadeed ayaan kicin doonaa. **20** Yuhuudda haddaba waxay yidhaahdeen, Lix iyo afartan sannadood ayaa macbudkan la dhisayay, adiguna ma waxaad ku kicinaysaa saddex maalmood? **21** Isaguse wuxuu ka hadlayay macbudka jidhiisa ah. **22** Sidaa awaadeed markuu ka soo sara kacay kuwii dhintay, xertiisi way soo xusuusteen inuu taas ka hadlay, wayna rumaysteen Qorniinka iyo hadalkii Ciise yidhi. **23** Markuu Yerusaalem joogay wakhtigii liddii Kormaridda dad badan ayaa magicisa rumaystay markay arkeen calaamooiyinkuu sameeyey. **24** Laakiin Ciise qudhisiu iskuma hallayn iyaga, waayo dadka oo dhan ayuu yihiin, **25** oo uma baahnayn in laga marag furo dadka, waayo, isaga qudhisiu waa yihiin waxa dadka ku jira.

3 Waxaa jiray nin ka mid ahaa Farrisinta oo la odhan jiray Nikodemos oo Yuhuudda taliye u ahaa. **2** Isagu habeenkoo u yimid Ciise, wuxuna ku yidhi, Macallimow, waannu og nahay inaad tahay macallin ka yimid Ilaah, waayo, ninna ma samayn karo calaamooiyinkan Aad samayo haddaan Ilaah la jirin. **3** Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Runtii, runtii waxaan kugu leeyahay, Qof haddaanu mar kale dhalan, boqortooyadii Ilaah arki kari maayo. **4** Nikodemos wuxuu ku yidhi, Sidee baa nin mar kale u dhalan karaa isagoo duq ah? Miyuu mar kale uurkii hooyadiis gelii karaa oo ka dhalan karaa? **5** Ciise baa ugu jawaabay, Runtii, runtii, waxaan kugu leeyahay, Qof haddaanu ka dhalan biyo iyo Ruuxa, boqortooyadii Ilaah gelii kari maayo. **6** Wixa jidhka ka dhashaa waa jidh, waxa Ruuxa ka dhashaana waa ruux. **7** Ha la yaabin haddaan ku leeyahay, Waa inaad mar kale dhalataan. **8** Dabayshu way u dhacdaa meeshay doonto, waxaadna maqashaa xiinkeeda, laakiin ma ogid meeshay ka timaado iyo meeshay u kacdo; waa sidaas oo kale qof kasta oo Ruuxa ka dhasha. **9** Nikodemos ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Sidee baa waxyalaahaas u noqon karaan? **10** Markaasaa Ciise u jawaabay oo ku yidhi, Ma waxaad tahay macallinka Israa'iil, oo aadan weliba waxyalaahaasna garanayn? **11** Runtii, runtii, waxaan ku leeyahay, Wuxaanu naqaan ayaaanu ka hadalmaa, oo waxaanu aragnay ayaaanu ka marag furnaa, idinkuna maraggayaga ma aqbaashaan. **12** Haddaan wixii dunida idiani sheegay oo aad rumaysan weydeen, sidee baad u rumaysansayaan haddaan wixa jannada idiani sheego? **13** Ninna jannada kor uma tegin, kii jannada ka soo degay maahee, waana Wiilkha Aadanaha oo jannada jooga. **14** Sidii Muuse abeesadii kor ugu qaaday cidlada, sidaasoo kale Wiilkha Aadanaha waa in kor loo qaado, **15** in mid kastoo isaga rumaystaa uu lahaado nolosha weligeed ah. (aiōniōs g166) **16** Ilaah intuu dunida jacayl u qabay ayuu siiyey Wiilkisa keliya oo dhashay in mid kastoo isaga rumaystaa uusan lumin laakiin uu lahaado nolosha weligeed ah. (aiōniōs g166) **17** Ilaah Wiilkha uguma soo dirin dunida inuu xukumo dunida, laakiin wuxuu u soo diray inay dunidu ku badbaaddo isaga. **18** Kii isaga rumaystaa ma xukumna, laakiin kii aan isaga rumaysan, hore ayaa loo xukumay, maxaa yeelay, wuxuusan rumaysan magaca Wiilkha

Ilaah oo keliya oo dhashay. **19** Kanu waa xukunka, nuurka ayaa dunida yimid, dadkiise waxay nuurkii ka jeclaadeen gudcurka, maxaa yeelay, shuqullandoo shar bay ahaayeen. **20** Nin kastoo shar falaa nuurkuu nebaadaa, umana yimaado nuurka, si aan shuqullandisa loogu canaan. **21** Laakiinse kii runta falaa, nuurkuu yimaadaa si shuqullandisu muuqdaan in Ilaah laga sameeyey. **22** Waaqaa dabadeed Ciise iyo xertiisi waxay yimaadeen dalka Yahuudiya, oo meeshaas ayuu iyaga la joogay oo dad ku baabtiisay. **23** Yooxanaana wuxuu dad ku baabtiisayay Caynoon oo ku dhow Saalim, waayo, meeshaasu waxay lahayd biyo badan, iyaguna way yimaadeen, waana la baabtiisay. **24** Waayo, Yooxanaa weli xabsiga laguma tuurin. **25** Sidaa awaadeed waxaa ka dhix kacay Yooxanaa xertiisi iyo nin Yuhuudi ahaa weyddiis oo daahirinta ku saabsan. **26** Markaasay u yimaadeen Yooxanaa oo ku yidhaahdeen, Macallimow, kii kula jiray Webi Urdun shishadisa oo aad marag u furtay ayaa dad baabtiisaya, oo dadka oo dhan way u imanayaan. **27** Yooxanaa waa u jawaabay oo ku yidhi, Ninna waxba ma heli karo haddaan jannada laga siin. **28** Idinka qudhiiunu markhaatiyaal baad tiihi inaan idhi, Anigu ma ihi Masiixa, laakiin hortiisa ayaa lay soor diray. **29** Kii aroosadda qabaa waa arooska, laakiin saaxiibka arooska oo ag taagan oo maqla isaga, aad buu ugu farxaan codki arooska daraaddiis. Sidaa awaadeed farxaddaydu waa dhan tahay. **30** Isagu waa inuu kordho, aniguse waa inaan yaraado. **31** Kii xagga sare ka yimaadaana waa kii dunida, oo wuxuu ka hadlaa dunida. Kii jannada ka yimaadaa, dhammaan ayuu ka sarreeyaa. **32** Wuxuu arkay oo maqlay waxaas ayuu ka marag furaa, ninnana maraggiisa ma aqbaloo. **33** Kii maraggiisa aqbalay wuxuu xaqiijiyey in Ilaah run yahay. **34** Waayo, kii Ilaah soo diray ayaa ereygiy Ilaah ku hadla, maxaa yeelay, isagu qiyas kuma siyo Ruuxa. **35** Aabhuu wuu jecel yahay Wiilkha, oo wax walba ayuu gacanta u gelyey. **36** Kii Wiilkha rumaystaa, wuxuu leeyahay nolosha weligeed ah, kii aan Wiilkha rumaysansan, nolosha ma arki doono, laakiin cadhadii Ilaah ayaa ku taal isaga. (aiōniōs g166)

4 Kolki Ciise ogaaday inay Farrisintu maqleen inuu yeelanayay oo baabtiisayay xer ka badan intii Yooxanaa **2** (in kastoo Ciise qudhisiu usan baabtiisin, laakiin xertiisi way baabtiisayeen), **3** ayuu Yuhuudiya ka tegey, wuxuna mar kale u kacay Galili. **4** Oo wuxuu lahaa inuu Samaariya dhix maro. **5** Haddaba wuxuu yimid magaalada Samaariya, oo Sukhar la odhan jiray, oo ku dhowayd dalkii Yacquub siiyey wiilkisi Yuusuf. **6** Waaqaa meeshaas jiray ceelkii Yacquub. Haddaba Ciise oo sodcaal ku soo daalay, wuxuu fadhiistay ceelka agtiisa. Saacaddiina waxay ku qiyasasnayd liixa. **7** Markaasaa waxaa timid naag reer Samaariya ah inay biyo dhaansato. Kolkaasaa Ciise wuxuu ku yidhi iyada, I waraabi. **8** Maxaa yeelay, xertiisi magaaladay ku maqnaayeen inay curto soo iibsadaan. **9** Naagtii reer Samaariya ahayd waxay haddaba ku tidhi isaga, Sidee baad, adigoo Yuhuudi ah, biyo ii weyddiisanaysaa, anigoo naag reer Samaariya ah? (Waayo, dan iskuma leh Yuhuudda iyo reer Samaariya.) **10** Ciise waa u jawaabay oo ku yidhi iyada, Haddaad garanaysid hadiyaddii Ilaah iyo kuu yahay kan kugu leh, I waraabi, adigoo waad weyddiisan lahayd isaga, oo wuxuu ku siin lahaa biyaha nool. **11** Naagtii waxay ku tidhi, Sayidow, waxaad biyo ku dhaansato ma haysatid, ceelkuna wuu dheer yahay. Haddaba xaggee baad ka helaysaa biyaha nool? **12** Miyaad ka weyn tahay awowahayagi Yacquub oo ceelka na siiyey oo isaga qudhisiu ka cabbay iyo wilashisii iyo xoolihiisuba? **13** Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi iyada, Kii kasta oo biyahan ka cabbaa, mar kale wuu harraadi doonaan, **14** laakiin ku alla kii ka cabba biyahan siin doono, welligis ma harraadi doono, laakiin biyahan siin doono waxay gudhiisa ku noqon doonaan il biyo ka duulayaan tan iyo nolosha weligeed ah. (aiōn g165, aiōniōs g166) **15** Naagtii waxay ku

tidhi, Sayidow, biyahan i sii inaan haddana harraadin oo aanan halkan iman inaan ka dhaansado. **16** Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, Tag oo ninkaagiil u soo yeedh, oo halkan kaalay. **17** Naagtii ayaa u jawaabtay oo ku tidhi, Nin ma lihi. Ciise wuxuu ku yidhi, Run baad ku hadashay, Nin ma lihi. **18** Waayo, Shan naa baad lahayd, kan aad haddeer haysatidna ninkaagiil ma aha. Taas run baad ku sheegtagtay. **19** Naagtii waxay ku tidhi, Sayidow, waan gartay inaad nebi tahay. **20** Awowayaashay buurtan ayay ku caabudi jireen, idinkuse waxaad tidhaahdaan, Yerusaalem waa meeshii la leeyahay in lagu caabudo. **21** Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, Naag yahay, i rumee, saacaddu waa imanaysaa markii aydhaan Aabbaha ku caabudi doonin ama buurtan ama Yerusaalem midnaba. **22** Idinku waxaad caabuddaan waxaydhaan oqoon, annaguse waxaannu caabudhaa waxaannu naqaan, waayo, badbaadintu waxay ka timaadaa Yuhuudda. **23** Laakiin saacaddii baa imanaysaa, waana joogtaa imminkada, markii caabudayaasha runta ihi ay Aabbaha ku caabudi doonaan ruuxa iyo runta, waayo, Aabbuuhu wuxuu doonayaa caabudayaashaas oo kale. **24** Ilaah waa Ruux, kuwa caabudaa isagana waa inay ku caabudaa ruuxa iyo runta. **25** Naagtii waxay ku tidhi, Waa ogahay Masiixu inuu imanayo (kan Kirootoos la yidhaahdo); oo markuu yimaado, wax walba ayuu noo sheegi doonaa. **26** Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, Anigoo kula hadlaya ayaa ah isaga. **27** Isla markii waxaa timid xertiisi, wayna la yaabeen markay arkeen inuu naag la hadlayo. Weliba ninna ma odhan, Maxaad doonaysaa? amase, Maxaad ula hadlaysaa iyada? **28** Sidaa awaadeed naagtii ayaa ashunkeedii ka tagtagtay, oo magaaladuy u baxday, oo waxay ku tidhi dadkii, **29** Kaalaya oo arka ninkii ii sheegay wax walba oo aan sameeyey. Miyaanu kani ahayn Masiixa? **30** Markaasay magaaladii ka soo baxeen, wayna u imanayeen isagii. **31** Kolkaasay xertiisi baryeen iyagoo leh, Macallimow, wax cun. **32** Laakiin wuxuu iyagii ku yidhi, Anigu waxaan haystaa cunto aan cuno oo aydhaan ogayn. **33** Haddaba xertiisi waxay isku yidhaahdeen, Ma loo keenay wuxuu cuno? **34** Ciise wuxuu ku yidhi, Cuntadaydu waa inaan sameeyo doonistii kii i soo diray oo aan shuquqlisa dhameeyo. **35** Miyaydhaan odhanin, Waxaa welli hadhay afar biilood oo markaas ayaa beerta la goonyayaa? Bal eega, waxaan idin leeyahay, Indhihiinna kor u qadaa oo daya beeraha inay u cad yihiin beeroogoyska. **36** Kii gooyaa mushahaaruu helaa, wuxuuna midhu u ururiyaa nolosha weligeed ah, inay kii beera iyo kii gooyaaba isla farxaan. (*aiōnios g166*) **37** Hadalku waa ku run kan, Mid baa beeraa, mid kalena waa gooyaan. **38** Waxaan idhiin diray inaad gooyaan wixii aydhaan ku hawshoon. Kuwa kale baa hawshooday, hawshoodiina waad gasheen. **39** Waxaa magaaladaas ka rumaystay isaga dad badan oo reer Samaariya ah, hadalkii naagta aawadiis, markay marag furtay oo tidhi, Wuxuu ii sheegay wax walba oo aan sameeyey. **40** Sidaa darteed markii dadka reer Samaariya ah u yimaadeen isaga, way baryeen inuu la joogo, wuxuuna halkaas joogay laba maalmood. **41** Markaasaa kuwo kale oo badani rumaysteen hadalkiisi aawadiis, **42** oo waxay naagtii ku yidhaahdeen, Imminkaa waxaannu u rumaysanaynaya ma aha hadalkaaga aawadiis, maxaa yeelay, qudhayadu waanu maqalnay, waannuna naqaan kanu inuu runtii yahay Badbaadiiyaha dunida. **43** Labadaas maalmood dabadeed meeshaas ayuu ka tegey oo Galili aaday. **44** Oo Ciise ayaa ka marag kacay inaan nebi waddankiis murwad ku lahayn. **45** Haddaba markuu Galili yimid, dadkii Galili way soo dhoweeyeen, iyagoo arkay wuxuu ku sameeyey Yerusaalem oo dhan wakhtigii iidda, waayo, iyaguna iiddii way tageen. **46** Haddaba mar kale ayuu yimid Kaana tii Galili oo ahayd meeshuu biyihii khamriga kaga dhigay. Meeshaasna waxaa joogay sirkal wiilkisii ku bukay Kafarna'um. **47** Isagu markuu maqlay inuu Ciise Yahuudiya ka yimid oo Galili gaadhey, ayuu u tegey oo ka baryay inuu u yimaado

oo wiilkisa bogsiiyo, waayo, dhimashuu u dhowaa. **48** Haddaba Ciise wuxuu ku yidhi, Haddaanad calaamooyin iyo yaabab arkin, marnaba ma rumaysan doontaan. **49** Sirkaalkii wuxuu ku yidhi, Sayidow, kaalay intaan wiilkaygu dhiman. **50** Ciise wuxuu ku yidhi, Soco, wiilkagii waa nool yahay. Markaasaa ninkii rumaystay hadalkii Ciise ku yidhi, wuuna socday. **51** Intuu socday ayaa addoommadiisi ka hor yimaadeen, iyagoo leh, Wiilkagii waa nool yahay. **52** Markaasuu wuxuu iyagii weyddiyeey saacadduu ladhnaaday. Waxay ku yidhaahdeen, Shalayto saacaddii toddobaad ayaa qandhadii daysay. **53** Markaasaa aabbuuhu gartay inay saacaddas ahayd saacaddii Ciise ku yidhi, Wiilkagii waa nool yahay. Markaasaa isagii qudhisiis rumaystay iyo kuwii gurigiiisii joogay oo dhan. **54** Haddaba tanu waa calaamadii labaad oo Ciise sameeyey markuu Yahuudiya ka tegey oo Galili yimid.

5 Waaqas dabadeed waxaa jirtay iiddii Yuhuudda, oo Ciise ayaa Yerusaalem u kacay. **2** Waxaa Yerusaalem jirtay, Albaabka Idha agtiisa, war biyo ah oo af Cibraani lagu yidhaahda Beytesda oo leh shan balbaladood. **3** Meelahaas waxaa jiifay dad badan oo buka oo indha la' oo laxaad la' oo curyaan ah. Waxay sugayeent biyuhu inay dhaqaqaan. **4** Maxaa yeelay, malaa'iga Rabbiga ayaa marmar warta ku soo degi jirtay oo biyaha qasi jirtay; oo kii ugu hor galay biyihii markii la qasay dabadeed wuu ka bogsaday cudur kastuu qabay. **5** Oo waxaa meeshaas joogay nin siddeed iyo soddon sannadood bukay. **6** Markii Ciise arkay isagoo jiifa, oo gartay inuu wakhti dheer bukay, wuxuu ku yidhi, Ma doonaysaa inaad bogsato? **7** Ninkii bukay wuxuu u jawaabay, oo ku yidhi, Sayidow, nin ma lihi inuu warta igu rido markii biyaha la qaso, laakiin markaan imaado, mid kale ayaa iga hor gala. **8** Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, Kac oo sariitaada qaado oo soco. **9** Markiiba ninkii waa bogsaday, wuuna qaataay sariitiisi oo socday. Maalintaas waxay ahayd sabtidii. **10** Sidaas daraaddeed Yuhuuddu waxay kii la bogsiiye yidhaahdeen, Waa sabti, oo xalaal kuuma aha inaad sariitaada qaadatid. **11** Laakiin wuu u jawaabay, oo ku yidhi, Kii i bogsiiyeey aaya igu yidhi, Sariitaada qaado oo soco. **12** Oo waxay weyddiyeen, oo ku yidhaahdeen, Yuu yahay ninkii kugu yidhi, Sariitaada qaado oo soco? **13** Kii la bogsiiyeeyse ma uu oqoonin kuu ahaa, waayo, Ciise waa tegey, maxaa yeelay, dad badan ayaa meeshaas joogay. **14** Waxaa dabadeed Ciise wuxuu isaga ka helay macbudska oo ku yidhi, Bal eeg, waad bogsatay, mar dambe ha dembaabin inaan wax ka sii xumi kugu dhicin. **15** Markaasaa ninkii tegey, wuuna u sheegay Yuhuuddii inuu ninkii bogsiiyeey Ciise ahaa. **16** Sidaa awaadeed Yuhuuddu Ciise way silciyeen, maxaa yeelay, wuxuu waxyalaahaas sameeyey sabtidii. **17** Laakiin Ciise wuxuu ugu jawaabay, Aabbahay tan iyo imminka ayuu shaqeeyaa, aniguna waa shaqeeyaa. **18** Sidaa awaadeed ayaa Yuhuuddu aad u sii dooneen inay dilaan, sababtu ma ahayn sabtidii uu jebiyeey keliya, laakiin waxay ahayd inuu laah ugu yeedhay Aabbiihiis, iyo inuu isagu laah iskala mid dhigay. **19** Haddaba Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Wiilkii keli ahaantiis waxba ma samayn karo, wuxuu arko Aabbahoo samaynaya mooyaane. Wax kastoo isagu sameeyo ayaa Wiilkuna sidiisa u sameeyaa. **20** Waayo, Aabbuuhu Wiilkii jecel yahay, oo wuxuu tusaa wuxuu isagu sameeyo oo dhan, oo wuxuuna tusi doonaa shuqullo kuwan ka waaweyn inaad la yaabtaan. **21** Sida Aabbuuhu kuwa dhintay u kiciyo oo u nooleeyo ayuu Wiilkuna sidaas oo kale u nooleeyaa kuwuu doonayo. **22** Aabbuuhu ninna ma xukumo, laakiin xukunka oo dhan wuxuu siiyey Wiilk, **23** in dadka oo dhammu Wiilk maamuuso siday Aabbaha u maamuusaan. Kii aan Wiilk maamuusi, ma maamuuso Aabbaha soo diray. **24** Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Kii ereygayga maqla oo rumaysta kii i soo diray, wuxuu leeyahay nolosha weligeed ah, xukunka gelii maayo, laakiin dhimashadii ayuu ka soo gudbay oo

nolosha u soo gudbay. (aiōnios g166) 25 Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Saacaddu waa imanaysaa, waana joogtaa, markii kuwii dhintay codkii Wilka Ilaha ay maqli doonaan, oo kuwa maqlaana way noolaan doonaan. 26 Sida Aabbuhu nolol isugu leeyahay, sidaasuu Wilka u siiyey inuu nolol isugu lahaado. 27 Wuxuuna siiyey amar uu wax ku xukumo, maxaa yeelay, waa Wilka Aadanaha. 28 Taas ha la yaabina, waayo, saacaddu waa imanaysaa markii kuwa xabaalaha ku jiraa dhammaantood ay codkiisa maqli doonaan, 29 wayna ka soo bixi doonaan, kuwa wanaagga falay ilaa sarakicidda nolosha, kuwa sharka falayna ilaa sarakicidda xukunka. 30 Waxba keli ahaantayda ma samayn karo. Sidaan wax u maqlo ayaan u xukumaa, xukunkayguna waa xaqq, waayo, doonistayda ma doono, waxaanse doonaa doonista kii i soo diray. 31 Haddaan isu marag furo, maraggaygu run ma aha. 32 Laakiin waxaa jira mid kale oo ii marag fura, waanan ogahay maragogguu ii furaa inuu run yahay. 33 Waxaad cid u soo dirteen Yooxanaa, wuuna u marag furay runta. 34 Aniguse xagga dadka marag kama aan qaato, laakiin waxyalaahan waxaan u idhaahdaa inaad badbaaddaan. 35 Isagu wuxuu ahaa laambad baxaysa oo ifaysa, idinkuna waxaad doonayseen inaad saacad ku farxaan nuurkiisa. 36 Laakiin maraggaan leeyahay waa ka weyn yahay kii Yooxanaa, waayo, shuqullada Aabbuhu i siiyey inaan dhammeeyo waa kuwaan hadda samaynayo, wayna ii marag furayaan in Abbuhu i soo diray. 37 Aabbihii i soo dirayna waa ii marag furay. Idinkuna codkiisa ma maqlin goornaba, mana aydhaan arkin muuqiisa. 38 Mana haysataan ereygiisa oo idinku sii jira, waayo, kii uu soo diray waad rumaysan weydeen. 39 Qorninka ayaad baadhaan, waayo, waxaad u malaynaysaan inaad nolosha weligeed ah ka helaysaan, waana iyaga kuwa ii marag furaya. (aiōnios g166) 40 Idinkuna dooni maysaan inaad ii timaadaan inaad nolol lahaataan. 41 Anigu dadka ammaan kama qaato. 42 Laakiin waan idin aqaan inaan jacaylka Ilaha idinku jirin. 43 Waaan ku imid Aabbahay magiciis, idinkuna waad i aqbali weydeen. Haddiise mid kale magiciisa ku yimaado, kaasaad aqbalyasaan. 44 Sidee baad u rumaysan kartaan, idinkoo dhexdiinna ammaan iska aqbalya, oo aydhaan doonayn ammaanta ka timaada Ilaha keligiis ah? 45 Ha u malaynina inaan Aabbaha idinku ashtakaynayo: kan idin ashtakaynaya waa Muuse, kii aad isku hallayseen. 46 Waayo, haddaad Muuse rumaysateen, anigana waad i rumaysan lahaydeen, waayo, wax buu iga qoray. 47 Laakiin haddaydnan rumaysan wuxuu qoray, sidee baad u rumaysan doontaan ereyadayda?

6 Waxaas dabadeed Ciise wuxuu u kacay dhinaca kale oo badda Galili oo ahayd baddii Tiberiyas. 2 Dad badanna way raaceen, waayo, waxay arkeen calaamooyinkii uu ku sameeyey kuwii bukay. 3 Kolkaasaa Ciise buruut a bayax, halkaasaa ayuu xertiisi la fadhiistay. 4 Markaasaa waxaa dhowayd liddi Kormaridda ee ahayd iiddii Yuhuudda. 5 Haddaba Ciise intuu indhiisi kor u qaaday, ayuu wuxuu arkay dad badan oo soo socda, wuxuuna Filibos ku yidhi, Xaggee baynu kibis ka soo iibinnaa inay kuwanu cunaan? 6 Wuxuu waxaas ugu yidhi inuu jirrabo isaga, waayo, isaga qudhisi waa ogaa wuxuu samayn lahaa. 7 Filibos wuxuu ugu jawaabay, Laba boqol oo dinaar oo kibis ahi kuma filla in nin walba wax yar qaato. 8 Markaasaa xertiisi midkood oo Andaros la odhan jiray oo Simoon Butros walaalkii ahaa wuxuu ku yidhi, 9 Halkan waxaa jooga wil qaba shan kibsood oo shaciir ah iyo laba kalluun, laakiin waxaasi maxay u tarayaan dad sidan u badan? 10 Markaasaa Ciise yidhi, Dadka fadhiisiya. Meeshaasina waxay lahayd doog badan. Haddaba nimankii waa fadhiisteen, tiradooduna qiyastii waxay ahayd shan kun. 11 Haddaba Ciise kibistuu qaday, oo goortuu mahadnaqay ayuu u qaybiyeey kuwii fadhiyey, sidaas oo kaleena kalluunkii intay doonayeen. 12 Markay wada dhergeen, wuxuu xertiisi kii yidhi, Ururiya jajabkii hadhay,

waxba yaanay ka hallaabbin. 13 Sidaa aawadeed ayay ururiyeen, oo laba iyo tobani dambiloood ayay ka buuxiyeen jajabkii ka hadhay kuwii shanti kibsood oo shaciirka ahayd cunay. 14 Haddaba dadkii markay arkeen calaamadii uu sameeyey, waxay yidhaahdeen, Runtii, kanu waa nebigii duniya iman lahaa. 15 Ciise wuxuu gartay inay imanayaan inay qabtaan oo bogor ka dhiigaan, sidaas daaraaddeed ayuu mar kale keligiis buruut u baxay. 16 Markii makhrubki la gaadhay ayaa xertiisi badda u baxday. 17 Waxayna fuuleen doonni, oo badday ka tallaabeyen ilaa Kafarna'um. Oo markiiba gudcur bay ahayd, Ciisena welli uma uu iman. 18 Badduna way isku kacday, dabayl weyn oo dhacday aawadeed. 19 Haddaba markay seeb ku wadeen qyaas shan iyo labaatan ama soddon istaadiyon, waxay arkeen Ciise oo badda ku dul socda oo doonniida u soo dhowaanaya, wayna baqeen. 20 Laakiin wuxuu ku yidhi, Waa aniga ee ha baqina. 21 Sidaa aawadeed waxay doonayeen inay doonniida ku qaadaan, oo markiiba doonniidu waxay joogtay dhuulay u socdeen. 22 Maalintii labaad dadkii badnaa oo badda dhankeeda kale taagnaa, waxay arkeen inaan doonni kale joogin mid maahee, oo aan Ciisena taas la fulin xertiisi, laakiin in xertiisi keligood baxeen. 23 Laakiin waxaa Tiberiyas ka yimid doonriyo, wayna u soo dhowaadeen meeshii kibistii lagu cunay markuu Rabbigu mahadhaqay dabadeen. 24 Markii dadkii badnaa arkeen inaan Ciise halkaas joogin iyo xertiisi, waxay fuuleen doonniyihii, wayna yimaadeen Kafarna'um, iyagoo Ciise doonoonaya. 25 Oo markay isaga ka heleen badda dhinaceeda kale, waxay ku yidhaahdeen, Macallimow, goormaad halkan timid? 26 Ciise ayaan u jawaabay oo ku yidhi, Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, lima doontoontaan calaamooyinkii aad aragteen aawadood ee waa kibisti aad cunteen oo aad ka dheregteen aawadeed. 27 Ha u shaqaynina cuntada hallaabaya, laakiin u shaqeeya cuntada sii jiraysa ilaa nolosha weligeed ah ee Wilka Aadanahu idin siin doono, waayo, isaga Aabbaha Ilaha ah ayaa caddeeyey. (aiōnios g166) 28 Sidaas aawadeed waxay ku yidhaahdeen, Maxaannu yeelnaa si aannu shuqullada Ilaha u samayne? 29 Ciise ayaan u jawaabay oo ku yidhi, Kanu waa shuqulkii Ilaha inaad rumaysataan kii uu soo diray. 30 Sidaa darteed waxay ku yidhaahdeen, Haddaba calaamadee baad samaynaysaa inaanu aragno oo ku rumaysanno? Maxaad, samaynaysaa? 31 Awowayaasheen waxay cidlada ku cuneen maannada sidii loo qoray, Wuxuu samada ka siyey kibis ay cunaan. 32 Haddaba Ciise wuxuu ku yidhi, Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Muuse samada idinkama siin kibisti, laakiin Aabbahay baa samada idinka siyyi kibista runta ah. 33 Waayo, kibista Ilaha waa kan samada ka soo degay oo dunida nolosha siyya. 34 Haddaba waxay ku yidhaahdeen, Sayidow, kibistan mar walba na sii. 35 Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, Anigu waxaan ahay kibista nolosha. Kii ii yimaadaa ma gaajoon doono, kii i rumaystaana ma harraadi doono weligiis. 36 Laakiin waxaan idini sheegay inaad i aragteen, mase rumaysataan. 37 Dhammaan wuxuu Aabbuhu i siyo way ii iman doonaan, oo kii ii yimaadana ma eryi doono. 38 Waayo, waxaan samada uga soo degay ma aha inaan doonistayda yeelo, laakiinse inaan yeelo doonista kii i soo diray. 39 Tanu waa doonistii kii i soo diray in kuwii oo dhammaan i siiyey aanan midna ka lumin, laakiin inaan maalinta u dambaysa soo sara kiciyo. 40 Waayo, tanu waa doonistii Aabbahay in mid kasta oo Wilka arka oo rumaysta uu nolosha weligeed ah lahaado, aniguna maalinta u dambaysa waan soo sara kicin doonaa. (aiōnios g166) 41 Sidaas aawadeed Yuhuuddu way gunuuneceen, maxaa yeelay, wuxuu yidhi, Anigu waxaan ahay kibista samada ka soo degay. 42 Waxayna yidhaahdeen, Kanu miyaanu ahayn Ciise, ina Yuusuf, kaannu aabbihii iyo hooyadiis naqaan? Hadda sidee buu u leeyahay, Samada baan ka soo degay? 43 Markaasaa Ciise u jawaabay oo ku yidhi, Ha ka gunuuncina dhexdiinna. 44 Ninna

iima iman karo hadduusan Aabbihii i soo diray soo jiidin, aniguna maalinta u dambaysa waan soo sara kicin doonaa. **45** Waxaa ku qoran kitaabbadii nebiyada, Kulligood Ilaha baa wax bari doona. Mid kasta oo Aabbaha wax ka maqlay oo ka bartay waa ii yimaadada. **46** Ma aha in nin arkay Aabbaha, kii Ilaha ka yimid mooyaane. Isagu waa arkay Aabbaha. **47** Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Kii i rumastaa, wuxuu leeyahay nolosha weligeed ah. (*aiōnios g166*)

48 Anigu waxaan ahay kibista nolosha. **49** Awowayaashii waxay ciidlada ku cuneen maannada, oo ay dhinteen. **50** Tanu waa kibistii samada ka soo degtay, in qof kasta cuno oo uusan dhiman. **51** Anigu waxaan ahay kibista nool ee samada ka soo degtay. Haddii qof uun kibistan cuno, weligiis wuu noolaan doonaa. Oo kibistaan siin doonaa waa jidhkayga, nolosha dunida aawadeed. (*aiōn g165*) **52** Sidaa aawadeed Yuhuuddu way isla murmeen iyagoo leh, Kanu sidee buu jidhkiisa inoo siin karaa inaannuun? **53** Ciise haddaba wuxuu ku yidhi, Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Haddaydan jidhkiil Wiilka Aadanaha cunin oo dhiiggiisa cabbin nolosha kuma lihidin gudihiinna. **54** Oo kii jidhkayga cuna oo dhiiggayga cabba wuxuu leeyahay nolosha weligeed ah, oo maalinta u dambaysa waan soo sara kicin doonaa. (*aiōnios g166*) **55** Waayo, runtii jidhkaygu waa cunto, dhiiggaygunu runtii waa wax la cabbo. **56** Kii jidhkayga cuna oo dhiiggayga cabba wuu igu jiraa, anna waan ku jiraa isaga. **57** Sida Aabbaha nool ii soo diray, aniguna Aabbahaan u noolahay daraaddis, sidaasaa kii i cunaa isaguna u nolaan doonaa daraadday. **58** Tanu waa kibista samada ka soo degtay, ma aha sida tii awowayaashii cuneen oo ay dhinteen. Kii kibistan cunaa, weligiis wuu noolaan doonaa. (*aiōn g165*) **59** Waxyaalahaas ayuu sunagoggaa kaga dhex hadlay intuu Kafarna'um wax ku baray. **60** Sidaa aawadeed xertiisi badidood markay maqleen, waxay yidhaahdeen, Hadalkaasu waa adag yahay. Yaa maqli kara? **61** Laakiin Ciise qudhisiis wuu ogaa in xertiisu taas ka gunuunacday, wuxuuna ku yidhi, Taas ma ka xun tiihiin? **62** Haddaba maxay noqon haddaad aragtaan Wiilka Aadanaha oo kor ugu baxaya meeshuu markii hore joogi jiray? **63** Waa ruuxa kan wax nooleeyaa, jidhkuse waxba ma taro. Erayadii aan idinkula hadlayna waxay yihiin ruux iyo nololba. **64** Laakiin waxaa dhexdiina jira qaar idinka mid ah oo aan rumaysan. Waayo, tan iyo bilwoghi Ciise waa garanayay kuway ahaayeen kuwa aan rumaysan iyo ku ahaa kii gagangelin lahaa. **65** Markaausuu yidhi, Taas aawadeed waxaan idinku idhi, Qofna iima iman karo haddaan Aabbuhu awood siin. **66** Taas dabadeed xertiisi intii badnayd dib bay uga noqdeen, oo mar dambe lama ay socon. **67** Haddaba Ciise wuxuu laba-iyο-tobankii ku yidhi, Idinkuna ma doonaysaan inaad tagtaan? **68** Markaaasaa Simoon Butros wuxuu ugu jawaabay, Sayidow, yaannu u tagnay? Adigaaya haya erayadii nolosha weligeed ahe. (*aiōnios g166*) **69** Annaguna waa rumaysannay, waana og nahay inaad tahay Kan Quduuska ah ee Ilaah. **70** Ciise wuxuu ugu jawaabay, Miyaanan idin dooran idinkoo laba iyo tobah ah? Mid idinka mid ahna waa cifrid. **71** Wuxuu ka hadlay Yuudas ina Simoon Iskariyod, waayo, isaguu ahaa kan gagangelin lahaa, isagoo laba-iyο-tobankii ka mid ahaa.

7 Waxyaalahaas dabadeed Ciise ayaa Galili ku dhex wareegay, waayo, ma u doonayn inuu Yahuudiya ku wareego, maxaa yeelay, Yuhuuddu waxay doonayeen inay dilaan. **2** liddii Yuhuudda oo tii waababka ahayd way dhowayd. **3** Walaalihiis haddaba waxay ku yidhaahdeen, Halkan ka bax oo Yahuudiya tag in xertaadiina aragto shuqullada aad samaynaysid. **4** Ma jiro niin si qarsoon wax u sameeyaa markuu doonayo in bayaan loo ogaado. Haddaad waxyaalahaan samayso, dunida isu muuji. **5** Xataa walaalihiis ma ay rumaysan isaga. **6** Sidaa aawadeed Ciise wuxuu ku yidhi iyaga, Wakhtigaygu weli ma iman, laakiin wakhtigiiunu goor walba wuu joogaa. **7** Dunidu idinma nebcaan karto, anigase way i neceb tahay,

waayo, waxaan ka marag furaa in shuqulladeedu ay shar yihiin. **8** Idinku iddaa u kaca, anigu iiddan weli u kici maayo, waayo, wakhtigaygu weli ma dhammaan. **9** Markuu waxyaalahaas iyaggi ku yidhi, weli wuxuu sii joogay Galili. **10** Markii walaalihiis iiddii u kaceen, ayuu isaguna markaas xaggeeda u kacay, bayaan kuma tegin, laakiin sidii mid isqarinay buu u tegey. **11** Yuhuuddu haddaba iidday ka dooneen, oo waxay yidhaahdeen, Xaggee buu joogaa? **12** Dadkii badnaa aad bay uga gunuuneceen isaga, qaarkood waxay yidhaahdeen, Waa nin wanaagsan; qaar kalena waxay yidhaahdeen, Sidaas ma aha, laakiin dadkii badnaa ayuu khyaaaneyaa. **13** Haddaba ninna bayaan isaga ugama hadlin cabsiday ka cabsanayeen Yuhuudda aawadeed. **14** Laakiin markay ahayd iidda dhexdeeda Ciise wuxuu u kacay macbudka, wax ayuuna ku baray. **15** Sidaa aawadeed Yuhuuddii ayaa la yaabtay iyagoo leh, Sidee baa kanu qorniinku u yaqaan isagoo aan weligiis baran? **16** Ciise ayaa haddaba u jawaabay oo ku yidhi, Waxbariddayd ayaa tayda ma aha, laakiin waxaaa leh kan i soo diray. **17** Haddii nin doonayo inuu doonistii Ilah sameeyo, wuu garan doonaa waxbaridda, inay tahay tii Ilah amase aan qudhaydu iska hadlay. **18** Kan qudhisiis iska hadlada, ammaantiisu doonaa, laakiin kan doona ammaantaan kan soo diray, kaasaa run ah, oo xaqdarro kuma jirto. **19** Miyaan Muuse sharciga idin siin? Midkiinnaha sharciga ma yeelo. Maxaad u doonaysaan inaad i dishaan? **20** Dadkii badnaa waxay ugu jawaabeen, Jinni baad qabtaa. Yaa doonaya inuu ku dilo? **21** Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Shuquul keliya ayaaan sameeyey, kulligiiна waad la yaabteen. **22** Sidaa aawadeed Muuse wuxuu idin siiyey gudniiinta (kamana iman Muuse, waxayse ka timid awowayaashii); idinku sabtida ayaa nin guddaan. **23** Haddii sabtida nin la gudo, si aan sharciga Muuse u jabin, ma waxaad iigu cadhoonaysaan nin aan dhammaantiis sabtidii bogsiiyey? **24** Aragtida waxba ha ku xukumina, laakiin ku xukuma xukunka xaga ah. **25** Sidaa aawadeed qaar ka mid ah kuwa Yeruuusalem waxay yidhaahdeen, Kanu miyaanu ahayn kay doonayaan inay dilaan? **26** Bal fiiriya, bayaan buu u hadlaa, waxbase kuma yidhaahdaan. Taliyayaashii runtii ma og yihiin inuu kanni yahay Masiixa? **27** Laakiin kani meeshuu ka yimid waanuu og nahay, markuuse Masiixu yimaado, ninna garan maayo meeshuu ka imanayo. **28** Ciise haddaba macbudkuu ka dhex qayliyey isagoo wax baraya oo leh, Waad i taqaanniiin, waana og tiihiin meeshaan ka imid; anigu qudhaydu kuma aan iman, laakiin kii i soo diray waa run, kan aydaan garanayni. **29** Anigu waa aqaaan, waayo, isagaan ka imid, wuuna i soo diray. **30** Sidaa aawadeed waxay dooneen inay qabtaan, laakiin niinna fara ma uu saarin, waayo, saacaddiisi weli ma iman. **31** Laakiin qaar badan oo dadkii ahi way rumaysteen, waxayna yidhaahdeen, Masiixu markuu yimaado miyuu samayn doonaa calaamooyin ka badan kuwii kanu sameeyey? **32** Farrisintu way maqleen dadkii badnaa oo ka gunuunacayay waxaas ku saabsanaa isaga, wadaaddadii sareena iyo Farrisintii waxay u direen saraakiil inay soo qabtaan isaga. **33** Ciise haddaba wuxuu ku yidhi, Weli in yar baan idinla joogayaa, markaasaan u tegaya kii i soo diray. **34** Waad i doondooni doontaan, imana heli doontaan, meeshaan joogona iman kari maysaan. **35** Sidaa aawadeed Yuhuuddu waxay isku yidhaahdeen, Kanu xaggee buu tegi doonaa oo aynaan ka heli doonin? Ma wuxuu u tegi doonaa kuwa ku kala firidhsan dadka Gariigta ah, oo wax bari doonaa dadka Gariigta ah? **36** Waa maxay hadalkan uu yidhi? Waad i doondooni doontaan, imana heli doontaan, meeshaan joogona ma iman kari doontaan. **37** Maalintii u dambaysay, oo ahayd maalintii weynayd ee iidda, Ciise ayaa istaagay oo qayliyey isagoo leh, Haddii qof uun harraado, ha ii yimaado, hana cabbo. **38** Kii i rumastaa, calooshiisa waxaa ka duulii doona webiyo biyaha nool ah, sida Qorniinku u yidhi. **39** Waxaa ayuu kaga hadlay Ruuxa oo ay kuwii isaga rumaystay

heli doonaan, waayo, Ruuxa weli lama bixin, maxaa yeelay, Ciise weli ma ammaanmin. **40** Sidaa aawadeed dadkii badnaa qaarkood, goortay hadalladaas maqleen, waxay yidhaahdeen, Runtii kanu waa nebijii. **41** Qaar kalena waxay yidhaahdeen, Kanu waa Masiixii. Qaarse waxay yidhaahdeen, Laakiin Masiixii ma wuxuu ka imanayaa Galili? **42** Qorniinku miyaanu odhan, Masiixu wuxuu ka iman doonaa farcanka Daa'udd iyo tuuladii Beytlaxam oo Daa'udd joogay? **43** Sidaa daraaddeed dadkii badnaa waa kala qaybsamay aawadiis. **44** Qaarkood baa doonay inay qabtaan, laakiinse ninna faro ma uu saarin. **45** Saraakiishii haddaba waxay u yimaadeen wadaaddadii sare iyo Farrisintti, iyaguna waxay ku yidhaahdeen, Maxaad u keeni weydeen? **46** Saraakiishii waxay ugu jawaabeen, Ninna weligiis uma hadlin sida ninkaasi u hadlay. **47** Farrisintti haddaba waxay iyaga ugu jawaabeen, Idinkana ma laydin khiyaaneeyey? **48** Miyyaa taliyayaasha midkood ama Farrisinta rumaystay isaga? **49** Laakiin dadkan badan oo aan sharciga garanayniin waa inkaaran yihii. **50** Nikodemos (kii markii hore Ciise u yimid, isagoo ah midkood) wuxuu iyaga ku yidhi, **51** Miyyaa sharcigeennu xukumaa nin, iyadoo aan marka hore laga maqlin isaga oo aan la garanayniin wuxuu sameeyo? **52** Kolkaasay u jawaabeen oo waxay ku yidhaahdeen, Adiguna ma reer Galili baad tahay? Doondoон, oo arag inaan nebi ka kacayn Galili. **53** Markaasaa nin kastaa wuxuu u baxay gurigisii.

8 Ciise wuxuu u baxay Buur Saytuun. **2** Aroortii hore ayuu haddana macbudku yimid, dadkii oo dhummuna way u yimaadeen, oo intuu fadhiistay, ayuu wax baray. **3** Culimmadii iyo Farrisintti waxay u keeneen naag sino lagu qabtag. Markaasay dhexda joojiyeen, **4** oo waxay isagii ku yidhaahdeen, Macallimow, naagtan waxaa lagu qabtaga. **5** Hadda Muuse wuxuu sharciga nagu amray in la dhagxiyo tan oo kale, adiguse maxaad ka leedahay iyada? **6** Waxay wuxaa u yidhaahdeen, iyagoo jirrabaya, si ay u helaan wax ay ku ashtakeeyaa. Laakiin Ciise waa foorsadsay, oo farta ayuu dhulku wax ku qoray. **7** Laakiin goortay sii Wadeen inay weyddiyyaan, wuu istaagay, oo wuxuu ku yidhi, Kii idinka mid ah oo aan dembi lahayn, isagu horta dhagax ha ku tuuro. **8** Mar kale ayuu foorsadsay, oo haddana dhulku wax ku qoray. **9** Iyagu markay wuxaa maqleen, ayay iska daba baxeen midba mid, waayeelladii ka bilaabato ilaa kii u dambeeyey. Ciisenka keligiis ayuu hadhay iyo naagtii dhexda joogtay. **10** Ciise ayaa istaagay oo ku yidhi iyadii, Naag yahay, xaggee bay joogaan? Ninna miyaanu ku xukumin? **11** Waxay ku tidhi, Ninna, Sayidow. Ciisenka wuxuu ku yidhi, Anna ku xukumi maayo. Soco, oo hadda ka dib ha dembaabin. **12** Haddaba Ciise ayaa mar kale la hadlay iyaga, oo wuxuu ku yidhi, Anigu waxaan ahay nuurka dunida. Kii i soo raacaa, gedcurka kuma socon doono, wuxuuuse lahaan doonaa nuurka nolosha. **13** Sidaa aawadeed Farrisintti waxay ku yidhaahdeen, Marag baad isu furaysaa, maraggaaqguna run ma aha. **14** Ciise baa u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, In kastoo aan marag isu furo, maraggaygu waa run, waayo, waxaan garanayaa meeshaan ka imid iyo meeshaan tegayo, idinkuse garan mayasaan meeshaan ka imid ama meeshaan tegayo. **15** Idinku wuxaad wax ka xukuntaan xagga jidhka, aniguse ninna ma xukumo. **16** Haddaan xukumo, xukunkaygu waa run, waayo, anigu keligay ma ihi, laakiin waa aniga iyo Abbahaygii i soo diray. **17** Sharcigii waxaa ku qoran, Laba niin maraggoodu waa run. **18** Anigu waxaan ahay kii isu marag fura, oo Abbahaygii i soo dirayna ayaa ii marag fura. **19** Sidaas aawadeed waxay ku yidhaahdeen, Abbahaa xaggee buu joogaan? Ciise ayaa ugu jawaabay, I garan mayasaan, Abbahayna garan mayasaan. Haddaad i garanaysaan, Abbahayna waad garan lahaydeen. **20** Hadalladaas ayuu kaga hadlay meeshii khasnaddu til intuu macbudka wax ku barayay. Oo ninna ma uu qaban isaga, waayo, saacaddisiis weli ma iman. **21** Sidaas aawadeed wuxuu

haddana ku yidhi iyaga, Waan tegayaa, waadna i doondooni doontaan, waadna ku dhiman doontaan dembighiinna. Meeshaan tegayo iman kari maysaan. **22** Sidaas daraaddeed Yuhuuddu waxay yidhaahdeen, Miyuu isdilayaa? Waayo, isagaa yidhi, Meeshaan tegayo iman kari maysaan. **23** Wuxuu ku yidhi iyaga, Idinku wuxaad thihiin kuwa hoosta, aniguse waxaan ka mid ahay kuwa sare. Idinku wuxaad thihiin kuwa dunidan, aniguse mid kama ihi kuwa dunidan. **24** Haddaba wuxaan idinku idhi, Dembiyadiinna waad ku dhiman doontaan, waayo, haddaydnan rumaysan inaan isagii ahay, dembiyadiinna ayaad ku dhiman doontaan. **25** Haddaba waxay ku yidhaahdeen, Yaad tahay? Ciise wuxuu ku yidhi, Kii aan tan iyo bilowgii idinkala hadlay. **26** Wuxaan hayaa wax badan oo aan idinkala hadlo oo aan idinku xukumo, laakiin kii i soo diray waa run, aniguse waxaan ka maqlay isaga, waxaas ayaan dunida kula hadlayaa. **27** Ma ayna garan inuu iyaga kala hadlay Aabbaha. **28** Sidaas aawadeed Ciise ayaa ku yidhi, Markaad Wiilkii Aadanaha kor u qaaddaan, markaasaad garan doontaan inaan isagii ahay iyo inaan keligay waxba samaynayn, laakiin sida Aabbuhu ii baray ayaan waxyaalahaas ugu hadlaa. **29** Oo kii i soo diray ayaa ila jira, keligay igama uu tegin, waayo, mar kasta waxaan sameeyaa wuxa ka farxiya isaga. **30** Intuu waxyaalahaas ku hadlayay, dad badan ayaan rumaystay isaga. **31** Sidaas aawadeed Ciise wuxuu ku yidhi Yuhuuddi isaga rumaysatay, Haddaad ereygayga ku sii socotaan, runtii wuxaa thihiin xertaya. **32** Oo waxaad garan doontaan runta; runtii waa idin xorayn doontaa. **33** Waxay ugu jawaabeen, Farcankii Ibraahim baanmu nahay, oo weligayo addoommo ninna uma ahayn. Maxaad u leedahay, Waa laydin xorayn doonaa? **34** Ciise ayaa ugu jawaabay, Runtii, runtii, waxaan idinku leeyayah, Kii kasta oo dembi sameeyaa waa addoonkii dembiga. **35** Oo addoonkuna guriga kuma sii jiro, wiilkuse waa ku sii jiraa weligiis. (aiōn g165) **36** Sidaas aawadeed haddii Wiilkii idin xoreeyo, runtii xor baad ahaan doontaan. **37** Waan garanayaa inaad farcankii Ibraahim thihiin, laakiin wuxaad doonaysaan inaad i dishaan, waayo, hadalkaygu meel idinkuma haysto. **38** Waxaan xaggii Abbahay ku soo arkay ayaan ka hadlaa, idinkuna waxaad samaysaan wixii aydin aabbiihiin ka maqasheen. **39** Markaasay u jawaabeen oo waxay ku yidhaahdeen, Abbahayno waa Ibraahim. Ciise ayaa ku yidhi, Haddaad carriurtii Ibraahim thihiin, shuqullandaa Ibraahim waad samayn lahaydeen. **40** Laakiin hadda waxaad doonaysaan inaad i dishaan, anoo ah ninkii idii sheegay runtii aan xaggii Ilaah ka maqlay. Waxaas Ibraahim ma uu samayn jirin. **41** Wuxaad samaysaan shuqullandaa aabbiihiin. Markaasay ku yidhaahdeen, Annagu kuma aannu dhalan sino. Aabbe keliya ayaannu leennahay oo waa Ilaah. **42** Ciise wuxuu ku yidhi, Haddii Ilaah aabbiihiin yahay, waad i jeelaan lahaydeen, maxaa yeelay, Ilaah baan ka soo baxay oo ka imid, aniguna iskama iman, ee isagaa i soo diray. **43** Maxaad hadalkayga u garan weydeen? Waayo, hadalkayga ma maqla karaysaane. **44** Idinku wuxaad thihiin kuwo aabbahood Iblisika yahay, oo waxaad doonaysaan inaad samaysaan damacyada aabbiihiin. Tan iyo bilowgii wuxuu ahaa mid dhig qaba, runtana kuma uu joogsan, waayo, runtu kuma jirto isaga. Markuu been ku hadlo, tiisuu ku hadlaa, waayo, waa beenaaleh, waana beenta aabbaheed. **45** Laakiin runta an ku hadlo aawadeed waad i rumaysan weydeen. **46** Midkiinnee baa dembi igu caddaynaya? Haddaan runta sheego, maxaad ii rumaysan weydaan? **47** Kii Ilaah kuwiisa ka mid ah, erayada Ilaah ayuu maqlaa, sidaas daraaddeed idinku maqla maysaan, waayo, Ilaah kuwiisi ma hidhiin. **48** Yuhuuddu waxay ugu jawaabeen, Miyaannan run ku hadlin markaanu nidhi, Reer Samaariya baad tahay, oo jinni baad qabtaa? **49** Ciise wuxuu ugu jawaabay, Jinni ma qabo, laakiin Abbahay baan murweeyaa, idinkuna waad i murwad jebisaan. **50** Anigu ammaantayaad ma doono, waxaase jira mid doona oo xukuma. **51** Runtii, runtii, waxaan idinku

leeyahay, Haddii qof uun ereygayga xajiy, weligiis dhimasho ma arki doono. (aiōn g165) 52 Yuhuuddu waxay ku yidhaahdeen isaga, Imminka waxaannu garanaynaa inaad jinni qabto. Ibraahim waa dhintay iyo nebiyadiiba, adiguna waxaad leedahay, Haddii qof uun hadalkaya xajiy, weligiis dhimasho ma dhadhamin doono. (aiōn g165) 53 Miyaad ka sii weyn tahay aabbaheen Ibraahim oo dhintay, iyo nebiyadii dhintay? Yaad iska dhigaysaa? 54 Ciise wuxuu ugu jawaabay, Haddaan is-ammaano, ammaantyuud waxba ma aha. Waa Aabbahay kan i ammaanaa, kaad ku sheeqtaan Ilaahiimna. 55 Mana aydناan garan isaga, laakiinse anigu waa garanayaa, oo haddaan idhaahdo, Garan maayo isaga, sidiinna oo kalaan beenaaleh noqonayaa, laakiinse waan aqaan isaga, ereygiisana waan xajiyaa. 56 Aabbiihiin Ibraahim waa ku reyreeyey inuu maalintayda arko, wuuna arkay oo ku farxay. 57 Sidaa awadeed Yuhuuddii waxay ku yidhaahdeen, Weil konton sannadood ma aadan gaadhiin, oo Ibraahim ma aragtag? 58 Ciise wuxuu ku yidhi, Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Intaan Ibraahim jirin anaa ah. 59 Markaasay dhagaxyo u gurteen inay ku tuuraan, laakiin Ciise waa dhuuntay, wuuna ka bayax macbudka.

9 Ciise intuu socday, wuxuu arkay nin indhala'aan ku dhashay. 2 Xertiisu waxay weyddiyeen oo ku yidhaahdeen, Macallimow, yaa dembaabay, ma kan baa mise waa waalidkiis, inuu indhala'aan ku dhasho? 3 Ciise ayaa ugu jawaabay, Ninkan iyo waalidkiis midna ma dembaabin, laakiin waa in shuqullada Ilaah lagu muujiyo isaga. 4 Waa inaan samayno shuqullada kii i soo diray intay maalin tahay; habeen baa imanaya mar aan niinna shaqayn karin. 5 Intaan dunida joogo, waxaan ahay nuurkii dunida. 6 Markuu sidaas yidhi, ayuu dhulka candhuuf ku tufay, oo candhuuftii dhoobo ka sameeyey, markaasuu dhoobadii wuxuu mariyey ninkii indhiriisi. 7 oo ku yidhi, Bax oo ku soo maydho balliga Siloo'am la yidhaahdo (oo fasirkiiyah, Waa la diray). Wuu tegey haddaba oo soo maydhay, markaasuu yimid isagoo wax arkaya. 8 Sidaa daraaddeed derisyadii iyo kuwii hortii arki jiray inuu miskiin yahay, waxay yidhaahdeen, Kanu miyaanu ahayn kii fadhiyi jiray oo dawarsan jiray? 9 Qaar baa yidhi, Waa isagii, Qaarna waxay yidhaahdeen, Maya, laakiin waa u eg yahay. Isagaa yidhi, Isagii baan ahay. 10 Sidaa daraaddeed waxay ku yidhaahdeen, Haddaba sidee bay indhahaagu u furmeen? 11 Wuxuu ugu jawaabay, Ninka Ciise la yidhaahdo ayaa dhoobo sameeyey oo indhahayga mariyey, oo wuxuu igu yidhi, Siloo'am u kac, oo ku soo maydho, Sidaa awadeed ayaan tegey, oo markaan soo maydhay ayaan arag helay. 12 Kolkaasay waxay ku yidhaahdeen, Xaggee buu joogaa? Isaguse wuxuu ku yidhi, Ma ogi. 13 Markaasaa kii markii hore indhaha la'aa waxaa loo geeyey Farrisintii. 14 Waxayna ahayd sabti maalintii Ciise dhooboda sameeyey oo indhiriisi furay. 15 Mar kale haddaba Farrisintii waxay weyddiyeen siduu araggiisa ku helay. Markaasuu wuxuu ku yidhi, Dhoobuu indhahayga mariyey, oo aan maydhay, oo wax baan arkayaa. 16 Sidaa awadeed Farrisintii qaarkood waxay yidhaahdeen, Ninkan xaggii Ilaah kama iman, waayo, sabtida ma dhawro. Qaar kalese waxay yidhaahdeen, Sidae baa nin dembi leh calaamoo yinkan oo kale u samayn karaa? Markaasay kala qaybsameen dhexdoodii. 17 Waxay haddaba ninkii indhaha la'aa ku yidhaahdeen, Maxaad ka leedahay isaga, waayo, waa kan indhahaaga furaye? Wuxuu ku yidhi, Waa nebi. 18 Sidaa awadeed Yuhuuddu kama rumaysarin inuu indha la'aa, oo uu araggiisa helay, ilaa ay u yeedheen waalidkiis kii araggiisa helay, 19 oo weyddiyeen, iyagoo leh, Kanu ma wiiliinnii baa aad leedihiin, Wuxuu ku dhashay indhala'aan? Sidee buu hadda wax ku arkaa? 20 Waalidkiis waxay haddaba ugu jawaabeen, Waannu garanaynaa kani inuu wiilkayagi yahay oo uu indhala'aan ku dhashay, 21 laakiin siduu hadda wax

ku arko garan mayno, kii indhiriisi furayna garan mayno. Isaga weyddiyya. Waa nin weyn. Waa isu hadli doonaaye. 22 Waxyaalahaas waxay waalidkiis u yidhaahdeen, waayo, Yuhuudday ka baqeem. Maxaa yeelay, Yuhuuddu waxay mar hore ku heshiyeen in qof uun hadduu u qirto inuu yahay Masiixa, sunagogga laga saaro. 23 Sidaa awadeed waalidkiis waxay ku yidhaahdeen, Waa nin weyn ee weyddiyya isaga. 24 Haddaba mar labaad ayay ninkii indhaha la'aa u yeedheen oo ku yidhaahdeen, Ilaa ammaan. Wixaannu garanaynaa inuu ninkanu dembi leeyahaye. 25 Wuxuu haddaba ugu jawaabay, Inuu dembi leeyahay garan maayo, waxa keli ahoo aanse garanayaa, inaan indha la'aa, oo aan haddana wax arkayo. 26 Waxay haddaba ku yidhaahdeen, Muxuu kugu sameeyey? Sidee buu indhahaaga u furay? 27 Wuxuu ugu jawaabay, Horaan idinku sheegay, mana aydhaan maqlin. Maxaad u doonaysaan inaad mar kale maqashaan? Idinkuna ma waaad doonaysaan inaad xertiisa noqotaan? 28 Markaasay caayeen oo waxay ku yidhaahdeen, Adigu xertiisa baad tahay, annaguse wixaannu nahay xerti Muuse. 29 Wixaannu garanaynaa inuu Ilaa la hadlay Muuse, laakiinse ninkanu meeshuu ka yimid garan mayno. 30 Ninkii baa u jawaabay oo ku yidhi, Waxakanu waa yaab inaydraan garanayniin meeshuu ka yimid, isaguna uu indhaha ii furay. 31 Waannu garanaynaa inaan Ilaa dembilayashii maqlayn, laakiin wuxuu maqlaa kii Ilaa caabuda oo doonistiisa sameeya. 32 Tan iyo dunida bilowgeedii lama maqlin nin indhaha u furay qof indhala'aan ku dhashay. (aiōn g165) 33 Ninkanu haddaanu xaggii Ilaah ka iman, waxba ma uu samayn kareen. 34 Markaasay u jawaabeen oo ku yidhaahdeen, Dhammaantaaba dembiyo waad ku dhalatay ee ma wax baad na baraysaa? Kolkaasay dibadda ku tuureen. 35 Ciise ayaa maqlay inay dibadda ku tuureen, wuuna helay oo ku yidhi, Wiilk Ilaah ma rumaysan tahay? 36 Markaasuu u jawaabay oo ku yidhi, Yuu yahay, Sayidow, aan rumaystee? 37 Ciise ayaa ku yidhi, Waad aragtag, waana isaga kan kula hadlayaa. 38 Markaasuu ku yidhi, Waa rumaysnahay, Sayidow. Wuuna caabuday. 39 Ciise wuxuu yidhi, Wixaan dundan u imid xukun, kuwa aan wax arkin inay wax arkaan, kuwa wax arkaanu inay indho beelaan. 40 Kuwii Farrisinta ahaa oo la joogay ayaa waxyaalahaas maqlay, oo waxay ku yidhaahdeen, Annaguna ma indha la' nahay? 41 Ciise ayaa ku yidhi, Haddaad indhala'aan haydeen, dembi ma aydin lahaateen, laakiinse haatan waaad tidhaahdaan, Wax baannu aragnaa. Dembigiinnu waa sii jiraa.

10 Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Kii aan xerada idaha illinka ka soo gelin ee mee! kale ka soo fulaa, kaasi waa tuug iyo waxdhace. 2 Laakiin kii illinka ka soo galaa waa adhijirka idaha. 3 Illinjoogaha ayaa isaga illinka ka fura, iduhuna codkiisay maqlaan, idhiisanaa magacyadooda ayuu ugu yeedhaa, oo dibadduu u kaxeyyaa. 4 Markuu kuwisa wada saaro, wuu hor kacaa, iduhuna way raacaan, waayo, codkiisay garanayaan. 5 Nin qalaadna raaci maayaan, laakiin way ka cararayaan, waayo, codka kuwa qalaad garan maayaan. 6 Masaalkaas Ciise ayaa kula hadlay iyaga, laakiin ma ay garan waxyaaluhu kala hadlayay xaggooda. 7 Haddaba Ciise ayaa mar kale ku yidhi, Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Wixaan ahay illinka iduhu ka soo galaan. 8 Kuwii hortay yimid oo dhammu waa tuug iyo waxdhacayaal, iduhuse ma maqlin. 9 Wixaan ahay illinka, haddii qof uun xaggayga ka soo galo, wuu badbaadi doonaa, wuuna soo geli doonaa oo bixi doonaa, daaq buuna heli doonaa. 10 Tuuggu wax kale uma yimaado inuu wax xado oo dilo oo halleyo mooyaane, aniguse waxaan u imid inay nolosha haystaan oo ay badhaan u haystaan. 11 Wixaan ahay adhijirka wanaagsan. Adhijirka wanaagsan wuxuu naftiisa u bixiyaa idha daraaddood. 12 Kan ciidanka ah oo aan adhijirka ahayn, iduhuna aanay kuwisa ahayn, kolkuu arko yeeyda oo soo socota, wuu ka tagaa idha oo ka cararaa.

Markaasay yeedyu qabsataa oo kala firdhisaa iyaga. **13** Wuu cararaa, waayo, isagu waa ciidan uun, oo idha waxba kama gelin. **14** Waaan ahay adhijirka wanaagsan; waan garanaya kuwayga, kuwaygunaa waa i garanayaan. **15** Sida Aabbuu ii garanayo, anna aan Abbaha u garanayo; oo naftaydana waan u bixiyaa idha daraaddood. **16** Ido kale ayaan leeyayah oo aan kuwa xeradan ahayn, kuwaasna waa inaan keenaa, waxayna magli doonaan codkayga, oo waxasna jiri doona adhi keliya iyo adhijir keliya. **17** Sidaas daraaddeed Aabbuu waa i jecel yahay, waayo, naftaydaan bixiyaa inaan mar kale qaato. **18** Ninna igama qaado, laakiin anaa iska bixiya. Waaan leeyayah amar aan ku bixiyo, waanan leeyayah amar aan haddana ku soo qaato. Amarkan waxaan ka helay Abbahay. **19** Yuhuuddu haddana way kala qaybsameen hadalladaas awadood. **20** Badidood waxay yidhaahdeen, Jinni buu qabaa, wuuna waalan yahay, ee maxaad u maqlaysaan? **21** Qaar kale waxay yidhaahdeen, Hadalladaasu ma aha kuwa nin jinni qaba. Jinni miyuu indhaha u furi karaa nin indha la? **22** Waxay ahayd lidda Daahirinta Macbudka xagga Yeruuusaleem, waxayna ahayd wakhtiga qabowga. **23** Ciisena wuxuu dhex socday macbudka xagga Balbalada Sulaymaan. **24** Yuhuuddu haddaba waxay isugu soo ureeren hareerihiisa oo ku yidhaahdeen, Tan iyo goormaadt shaki nagu sii wadi doontaa? Haddii aad Masiixa tahay bayaan noogu sheeg. **25** Ciise ayaa ugu jawaabay, Waan idiin sheegay, idinkuse ma rumaysnidin. Shugulladaan magaca Abbahay ku sameeyo ayaa ii maraq fura, **26** laakiin ma rumaysnidin, waayo, idahayga ka mid ma ihidin. **27** Idhaygu codkaygag maqlaan, waanan garanaya iyaga, wayna i raacaan. **28** Oo waxaan iyaga siyyaa nolosha weligeed ah, weligoodna ma lumi doonaan, oo ninna kama dhufsan doono gacantayda. (*aiōn g165, aiōnios g166*) **29** Abbahaygii i siiyey iyaga ayaa wax walba ka weyn, oo ninna kama dhufsan karo gacanta Abbahay. **30** Aniga iyo Aabbuu mid baannu nahay. **31** Markaasay Yuhuuddu haddana dhagaxyo u gurten inay dhagxiyaan. **32** Ciise ayaa ugu jawaabay, Shuqullo badan oo wanaagsan ayaan idinku tusay xagga Abbahay. Shugulladaas kee baad igu dhagxinaysaan? **33** Yuhuuddu waxay ugu jawaabeen, Shuqul wanaagsan aawadiis kugu dhagxin mayno, laakiin caytanka aawadiis iyo inaad adigoon nin ah Ilaah iska dhigayo. **34** Ciise wuxuu ugu jawaab, Miyaanay ku qorrays harcigiihna, Waxaan idhi, Idinku waaad tihii ilaahyo? **35** Hadduu Ilaah kuwii ereygiisu u yimid ku sheegay ilaahyo (oo Qorniinkana lama jebin karo), **36** ma waxaad ku leedihiin kii Aabbuu quduus ka dhigay oo xagga dunida u soo diray, Waad caytanta, waayo, waxaan idhi, Wiilka Ilaah baan ahay? **37** Haddaanan samayn shuqullada Abbahay, ha i rumaysanina. **38** Laakiin haddaan sameeyo, in kastoo aydhnaa i rumaysanayn, shuqullada rumaysta, inaad ogaataan oo garataan in Aabbuu igu jiro, anna Abbaha aan ku jiro. **39** Sidaa aawadeed mar kale ayay dooneen inay qabtaan, wuuna ka baxsaday gacantooda. **40** Haddana wuxuu u baxay Webi Urdun shishadiisa ilaa meeshii Yooxanaa markii hore ku jiray, isagoo dad ku baabtiisaya, meeshaasuna joogay, **41** oo qaar badan baa u yimid isaga, waxayna ku yidhaahdeen, Runtii Yooxanaa calaamo ma samayn, laakiin wax walba oo Yooxanaa ka yidhi ninkan run bay ahaayeen. **42** Kuwa badan baana halkaa ku rumaystay isaga.

11 Waxaa jiray nin buka oo ah Laasarios reer Beytaniya ee joogay tuulada Maryan iyo walaasheed Maarta. **2** Maryantaasoo waxay ahayd tii Rabbiga cedar marisay oo cagiiisa timaheeda ku tirtirtay, oo walaalkeed Laasarios bukay. **3** Sidaa aawadeed walaalihiif farriin bay Rabbiga u direen iyagoo leh, Sayidow, ogow, kii aad jeclayd waa bukaaye. **4** Laakiin Ciise markuu taas maqlay wuxuu yidhi, Bukaankanu kan dhimashada ma ahaa, laakiin waa ammaanta Ilaah

aawadeed in Wiilka Ilaah lagu ammaano. **5** Ciise ayaa jeclaa Maarta iyo walaasheed iyo Laasarios. **6** Sidaa aawadeed markuu maqlay inuu buko, laba maalmood oo kale ayuu meeshuu joogay iska sii joogay. **7** Markaas dabadeed ayuu xertii ku yidhi, Yahuudiya aan haddana tagno. **8** Xertii waxay ku yidhaahdeen, Macallimow, Yuhuuddu waxay haddana doonayeen inay ku dhagxiyaan, ma waxaad mar kale u kacaysaa meeshaas? **9** Ciise ayaa ugu jawaabay, Maalintu miyaanay laba iyo tobani saacadood ahay? Qof hadduu maalinta socdo ma turunturoodo, waayo, wuxuu arkaa iftiinka dunidan. **10** Laakiin qof hadduu habeenka socdo, wuu turunturoodaa, waayo, iftiinku kuma jiro isaga. **11** Waxyaalahaas ayuu ku hadlay, oo dabadeedto wuxuu ku yidhi iyaga, Saaxibkeen Laasarios waa hurdaa, laakiin waan u tegayaa inaan soo toosiyo. **12** Sidaa daraaddeed xertii waxay ku yidhaahdeen, Sayidow, hadduu hurdo wuu bogsanayaa. **13** Ciise wuxuu ka hadlayat dhimashadiisa, iyaguse waxay u maleeyeen inuu ka hadlaysa nasashada hurdada. **14** Ciise haddaba ayaa bayaan ugu yidhi, Laasarios waa dhintay. **15** Anigu waa ku faraxsanahay aawadii inaan halkaas joogin si aad u rumaysataan, laakiin aan u tagno. **16** Sidaa aawadeed Toomas, kii Didumos la odhan jiray, wuxuu ku yidhi xertii la socotay, Innaguna aan tagno si aynu ula dhimanno. **17** Haddaba markuu Ciise yimid wuxuu ogaaday inuu afar maalmod xabaasha ku jiray. **18** Haddana Beytaniya waa u dhowayd Yeruuusaleem, oo waxay u jirtay qiyas shan iyo tobani istaadiyon. **19** Yuhuud badan waxay u yimaadeen Maarta iyo Maryan inay walaalkood uga tacsieyeeyaa. **20** Maarta haddaba markay maqashay in Ciise imanayo, ayay ka hor tagtagay, Maryanse gurigay iska fadhiday. **21** Markaasaa Maarta waxay Ciise ku tidhi, Sayidow, haddaad halkan joogtid, walaalkay ma uu dhinteen. **22** Hadda waxaan garanaya in wax alla waaad Ilaah weyddisatid uu ku siinayo. **23** Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, Walaalkaa waa sara kici doonaa. **24** Maartaa ku tidhi, Waan garanaya inuu kici doono wakhtiga sarakicidda ee maalinta u dambaysa. **25** Ciise ayaa ku yidhi, Anigu waxaan ahay sarakicidda iyo nolosha. Kii i rumaystaa, in kastoo uu dhinto, wuu noolaan doonaa. **26** Kii kasta oo nool oo i rumaystaa weligii ma dhiman doono. Waxan ma rumaysan tahay? (*aiōn g165*) **27** Waxay ku tidhi, Haah, Sayidow, waan rumaysnahay inaad tahay Masiixa oo ah Wiilka Ilaah ee dunida iman laaha. **28** Markay taas tidhi, way tagtagay oo hoos ahaan ugu soo yeedhay walaasheed Maryan, oo waxay ku tidhi, Macallinkii halkan buu joogaa, waanaa kuu yeedhayaa. **29** Iyduna kolkay maqashay, dhaqso bay u kacday oo u tagtagay. **30** Ciise weli ma iman tuulada, laakiin wuxuu weli joogay meeshii Maarta kaga hor tagtagay. **31** Haddaba Yuhuuddii iyada guriga la joogtagay oo u tacsiyaynaysay, markay arkeen Maryan inay dhaqso u kacday oo baxday, ayay raaceen, iyagoo u malaynaya inay xabaashii tegayo inay meeshaas ku baroorato. **32** Haddaba Maryan markay timid meeshii Ciise joogay oo ay aragtagay isaga, waxay ku dhacday cagiiisa iyadoo ku leh, Sayidow, haddaad halkan joogtid, walaalkay ma uu dhinteen. **33** Ciise haddaba markuu arkay iyadbarooranaysa, iyo Yuhuuddii la socotay oo la barooranaysa, ayuu ka qalbi xumaaday, wuuna murugooday. **34** Markaasuu yidhi, Xaggee baad dhigteen? Waxay ku yidhaahdeen, Sayidow, kaalay oo arag. **35** Ciise waa oyoy. **36** Sidaa daraaddeed Yuhuuddu waxay yidhaahdeen, Bal eega, siduu u jeclaa. **37** Qaarkoodse waxay yidhaahdeen, Ninkan oo indhaha u furay kii indha la'a, miyuusan wax ka samayn karin inuusan ninkausu dhiman? **38** Sidaa daraaddeed Ciise oo mar kale qalbi xumaaday ayaa xabaashii yimid. Waxay ahayd god, dhagax baana saarnaa. **39** Ciise ayaa yidhi, Dhagaxa ka qaada. Maarta oo ahayd kii dhintay walaashiis, waxay ku tidhi, Sayidow, hadda wuu uraya, waayo, afar maalmod buu mootanaa. **40** Ciise wuxuu ku yidhi, miyaanay kugu odhan, Haddaad rumaysatid,

waxaad arki lahayd ammaanta Ilaal? **41** Markaasay dhagaxii ka qaadeen. Ciisena indhihiisu kor u taagay oo yidhi, Aabbow, waan kuugu mahadnaqayaa inaad i maqashay. **42** Waana ogaa inaad mar kasta i maqasho, laakiin dadkan badan oo hareerahayga taagan aawadood ayaan taas u idhi inay rumystaan inaad adigu i soo dirtay. **43** Markuu sidaas ku hadlay dabadeed wuxuu ku dhawaqaqay cod weyn, Laasarosow, soo bax. **44** Markaasaa kii dhintay soo baxay, isagoo gacmaha iyo cagaha ay kafan kaga xidhan tahay, wejigana maro kaga xidhan tahay. Kolkaasu Ciise wuxuu ku yidhi iyaga, Fura oo daaya, ha socdee. **45** Sidaa aawadeed qaar badan oo Yuhuuddii ah oo Maryan u yimid oo arkay wuxuu sameeyey ayaa rumaystay. **46** Qaarkoodse way u tageen Farrisintti, oo waxay u sheegeen wuxuu Ciise sameeyey. **47** Sidaa aawadeed wadaaddadii sare iyo Farrisintti shir bay isugu yimaadeen oo yidhaahdeen, Maxaynu samaynaa? Waayo, ninkanu calaamooyin badan buu sameeyeye. **48** Haddaynu sidaa u dayno, dhammaan way rumaysan doonaan isaga, oo dadka Roomana way iman doonaan, oo waxay qaadan doonaan meesheenna iyo quruunteenna. **49** Midkood Kayafas la odhan jiray, oo wadaadka sare ahaa sannaddaas, wuxuu iyaggi kii yidhi, Waxba garan maysaan, **50** oo ka fiirsan maysaan inay idhi roon tahay in nin keli ahu dadka u dhinto oo aan quruunta oo dhammu lumen. **51** Waxaas iskama odhan, laakiin isagoo ah wadaadka sare sannaddaas, wuxuu sii sheegay in Ciise quruunta u dhiman doono, **52** quruuntii oo kelya uma aha, laakiin inuu mid kelya isugu soo ururiyo carruurtii Ilaal oo kala firdhsan. **53** Haddaba maalintaas wixii ka dambeeyey waxay ku tashadeen inay dilaan. **54** Sidaa daraaddeed mar dambe Ciise bayaan uma dhex marin Yuhuudda, wuuse ka tegey meeshas, ilaa meel u dhowayd cidlada, ilaa magaalo la yidhaahdo Efrayim, halkaasuuna xertii la joogay. **55** Hadda lidda Yuhuudda ee Kormaridda la yidhaahdaa waa dhowayd, kuwa badanna waxay u kaceen Yeruuzaalem iyago dalka ka yimid liddi Kormaridda horteed inay isdaahiriyaan. **56** Sidaa daraaddeed ayay Ciise doondooneen, oo waxay isku yidhaahdeen, iyago macbukda dhex taagan, Maxay idinla tahay? Ma inuuusn iidda imanayin baa? **57** Wadaaddadii sare iyo Farrisintti waxay amar ku bixiyeen, Hadduu qof ogaado meeshuu joogo waa inuu sheego, ha la qabtee.

12 Haddaba lix maalmood ka hor lidda Kormaridda, Ciise wuxuu yimid Beytaniya, meeshuu joogay Laasaros, kii Ciise kuwa dhintay ka soo sara kiciiyey. **2** Sidaas daraaddeed halkaasaa casho loogu sameeyey, Maartana waa adeegaysay, oo Laasaros wuxuu ka mid ahaa kuwa cuntada ula fadhiistay. **3** Maryan haddaba waxay qaadday rodol cedar ah oo naaрадини qaliya ah, waxayna marisay cagaha Ciise, oo timaheedii ayay cagiliisa ku tirtirtay. Gurijina waxaa ka buuxsamay udgoolkii cadarka. **4** Laakiin Yuudas Iskariyod, oo ahaa mid xertiisi ka mid ah, oo gacangelin laaha, wuxuu yidhi, **5** Maxaa cadarkan loogu iibin waayay saddex boqol oo dinaar, oo loo siin waayay masaakiinta? **6** Sidaas uma uu odhan and uu ka laaha masaakiinta, laakiin wuxuu yidhi wuxuu ahaa tuug, oo kiishaddha lacagta ayuu hayn jiray, wuxuu kala bixi jiray wixii lagu rido. **7** Haddaba Ciise ayaa yidhi, Daaya. Waxay u haysay maalinta aasniintayda. **8** Waayo, masaakiintu mar walba way idinla jiraan, aniguse idinlama joogo mar walba. **9** Haddaba dad badan oo Yuhuud ah baa waxay ogaadeen inuu halkas joogo, wayna u yimaadeen, ma aha Ciise aawadii oo kelya laakiin inay arkaan Laasarosna, kii uu kuwii dhintay ka soo sara kiciiyey. **10** Wadaaddadii sare waxay ku tashadeen inay Laasarosna dilaan. **11** Waayo, aawadiis ayaa Yuhuud badani ku tagtag oo Ciise rumaysatay. **12** Maalintii xigtagtay dad badan oo u yimid iiddii, markay maqleen inuu Ciise Yeruuzaalem imanayo, **13** waxay qaateen laamihii geedaha timirta ah, oo ay baxeen inay ka

hor tagaan, iyago ku dhawaqaqay Hoosanna, waxaa barakaysan kan Rabbiga magicisa ku imanaya oo boqorka Israa'iil ah. **14** Ciise wuxuu helay dameer yar oo fuulay, siday ugu qoran tahay, **15** Ha biqin, gabadhii Siyoonyay; bal eeg, Boqorkaagu waa imanayaa isagoo fuushan qayl dameereed. **16** Markii hore xertiisi waxyalaahaas ma ay garan, laakiin markii Ciise ammaanmay dabadeed ayay xusuusteen in waxyalaahaas xaggisa laga qoray iyo in waxyalaahaas lagu sameeyey isaga. **17** Haddaba waxaa marag furay dadkii badnaa ee la joogay markuu Laasaros xabaasha uga yeedhay oo uu kuwa dhintay ka soo sara kiciiyey. **18** Sidaa daraaddeed dadkii badnaa waa u kaceen inay ka hor tagaan, waayo, waxay maqleen inuu calaamadaas sameeyey. **19** Haddaba Farrisintti waxay dhexdoodii isku yidhaahdeen, Waad arkaysaan sidaydaan waxba u taraynin. Eega, dunidii oo dhan baa raaddaye. **20** Kuwa wakhtiga iidda u kacay inay Ilaal caabudaan, waxaa ku dhex jiray qaar Gariig ah. **21** Kuwaas haddaba waxay u yimaadeen Filibos oo ahaa reer Beytsayda ee Galili, wayna weydiisteen oo waxay ku yidhaahdeen, Sayidow, waxaannu doonaynnaa inaannu Ciise aragno. **22** Markaasaa Filibos u yimid oo Andaros u sheegay, oo haddana Andaros iyo Filibos baa wada yimid, oo ay Ciise u sheegeen. **23** Kolkaasaa Ciise u jawaabay, oo wuxuu ku yidhi, Saacadii way timid uu Wiilka Aadanahu ammaanii laaha. **24** Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Xabbad sarreenn haddaanay dhulka ku dhicin oo dhiman, keligeed bay iska jiraysaa, laakiin hadday dhimato, midho badan bay dhashaa. **25** Kan naftiisa jecel, waa lumiyaa, kan dunidan naftiisa ku nebcadaaase, wuu hayn doonaa tan iyo nolosha weligeed ah. (**aiōnios g166**) **26** Qof uun hadduu ii adeego, ha i soo raaco, meeshaan joogona, midiidinkaygunu wuu joogi doonaa. Qof uun hadduu ii adeego, Aabbuhu waa murwayn doonaa isaga. **27** Haatan naftaydu waa murugootay, oo maxaan idhaahdaa? Aabbow, saacaddan iga badbaadi. Laakiin taas aawadeed ayaa saacaddan u soo gaadhatay. **28** Aabbow, magacaaga ammaan. Haddaba waxaa samada ka yimid cod leh, Waan ammaanay, waanan ammaani doonaa mar kale. **29** Haddaba dadkii badnaa oo ag taagnaa, way maqleen, oo waxay yidhaahdeen, Waa onkod. Qaar kale waxay yidhaahdeen, Malaa'ig baal la hadashay isaga. **30** Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Codkaasu aawaday uma imarin, laakiin wuxuu u yimid aawadiin. **31** Imminku weeey markii duniduu la xukumi laaha, imminka kan madaxda dunida ah dibaddaa lagu tuuri doonaa. **32** Aniguna haddii kor layga qaado dhulka, dhammaan xaggaygaan u soo jidi doonaa. **33** Wuxuu waxaas u yidhi inuu tuso siduu u dhiman doono. **34** Haddaba dadkii badnaa waxay ugu jawaabeen, Wuxaannu sharciga ka maqallay in Masiixu weligiis jiri doono. Sidee baad u leedahay, Wiilka Aadanaha waa in kor loo qaado? Waa ayo Wiilka Aadanahu? (**aiōn g165**) **35** Ciise haddaba ayaa ku yidhi, Weli in yar nuurka ayaa idinla jiraya. Socda intaad nuurka haysataan, si aan gudcurku idiiin soo gaadhin. Kan gudcurku ku socdaana ma yaqaan meeshuu u socdo. **36** Intaad nuurka haysataan, rumaysta nuurka, inaad noqotaan wiilasha nuurka. Waxyalaahaas Ciise ayaa ku hadlay, markaasuu ka tegey oo ka dhuuntay iyaga. **37** Laakiin in kastuu calaamooyin badan ku sameeyey hortooda, weli ma ay rumaysan isaga; **38** inuu noqdo hadalka nebi Isayos oo uu ku hadlay, Rabbiyow, yaa warkaygii rumaystay, Oo yaa gacantii Rabbiga loo muujiyey? **39** Sidaa aawadeed ayay rumaysan kari waayeen, waayo, Isayos ayaa haddana yidhi, **40** Wuu indhatiray, qalbigoodana ayuu engeejiyey. Si aanay indhahooda wax ugu arkin, oo aanay qalbigoodana wax ugu garan, Oo aanay u soo noqon, Oo aanan u bogsi. **41** Waxyalaahaas Isayos ayaa yidhi, maxaa yeelay, ammaantiisu arkay, wuuna ka hadlay isaga. **42** Hase ahaatee qaar badan oo taliyayaasha ka mid ahaa way rumaysteen, laakiin Farrisintti aawadood ma ay qiran si aan sunagogga looga saarin, **43** waayo, waxay ammaanta Ilaal ka

jeclaayeen ammaanta dadka. 44 Ciise ayaa ku dhawaqaqay oo yidhi, Kii i rumaystaa, ima rumaysto, wuxuuse rumaystaa kan i soo diray. 45 Kii i arkaana, wuxuu arkaa kan i soo diray. 46 Waxaan dunida u imid inaan nuur u ahaado, in mid kasta oo i rumaystaa uusan gudcurka ku sii jirin. 47 Nin uun hadduu erayadayda maqlo oo uusan xajin, xukumi maayo, waayo, uma iman inaan dunida xukumo, waxaanse u imid inaan dunida badbaadiyo. 48 Kii i diida oo aan erayadayda aqbaliin, wuxuu haystaa mid xukuma; ereygaan ku hadlay baa xukumi doona isaga maalinta u dambaysa. 49 Waayo, anigu amarkayga kuma hadlin, laakiinse Aabbuhii i soo diray isagaa i amray waxaan idhaahdo iyo waxaan ku hadloba. 50 Oo waanan garanayaa inuu amarkiisu yahay nolosha weligeed ah. Sidaa daraaddeed waxaan ku hadlayaa, sidii Aabbuhu igu yidhi, sidaasaan ku hadlayaa. (aīōnios g166)

13 lidda Kormaridda horteed Ciise wuxuu garanayay inay timid saacaddiisiin uu dunidan ka tegi laaha ilaa Aabbaha, oo siduu u jeclaa kuwiisii dunida joogay, ayuu u jeclaa tan iyo dhammaadka. 2 Ibliska ayaa markii hore qalbiya Yuudas Iskariyod ina Simoon geliyey inuu Ciise gagancelyeo. 3 Oo wakhtiga cashada Ciise oo garanayaa in Aabbuhu wax walba gacanta u geliyey iyo inuu lilaah ka yimid oo lilaah ku noqonayo, 4 ayuu cashadii ka kacay oo dharkii iska dhigay, tuwaalha wuu qaataay oo guntaday. 5 Markaaasuu biyo weel ku shubay oo bilaabay inuu xertiisa cagaha u maydho oo ku tirtiro tuwaalkii uu guntanaa. 6 Wuxuu haddaba u yimid Simoon Butros. Kaasaa ku yidhi, Sayidow, ma adaa cagaha ii maydhaya? 7 Markaaasaa Ciise u jawaaboy oo ku yidhi, Waxaan samaynaya, garan maysid imminka, laakiinse dabadeed waad garan doontaa. 8 Butros ayaa ku yidhi, Weligaa cagaha ii maydhii maysid. Ciise wuxuu ugu jawaabay, Haddaanaan kuu maydhin, qayb iguma liliid. (aīōn g165) 9 Markaaasaa Simoon Butros ku yidhi, Sayidow, cagaha keliya ha ii maydhin, laakiin gacmaha iyo madaxanaa ii maydh. 10 Ciise ayaa ku yidhi, Kii maydhni uma baahina inuu maydho cagiihiisa mooyaane, laakiin waa wada nadiffsan yahay, idinkuna waa nadiffsan tiihin, laakiin dhammaantiin ma aha. 11 Waayo, wuu garanayay kii gacangelin lahaa. Sidaa daraaddeed ayuu u yidhi, Dhammaantiin ma wada nadiffsanidin. 12 Haddaba markuu cagiihi u maydhay iyagii, oo dharkiisa qaataay, oo haddana fadhiistay, markaaasuu ku yidhi, Ma garanaysaan waxaan idinku sameeyey? 13 Waxaad iigu yeedhaan, Macallin iyo Sayid, waadna ku hagaagsan tiihin, waayo, waan ahay. 14 Haddaba haddaan cagaha idhi maydhay anigoo ah Sayidka iyo Macallinka, idinkuna waa inaad cagaha isu maydhaan. 15 Waxaan idin siiyey masaal inaad samaysaan sidaan idinku sameeyey. 16 Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Addoon kama weyna sayidkiis, mid la soo dirayna kama weyna kii soo diray. 17 Haddaad waxyaalahan garanaysaan, waad barakaysan tiihin haddaad yeeshaan. 18 Dhammaantiin ka hadli mayyo; waan garanayaa kuwaan doortay. Laakiin Qorniinka leh, Kan kibistayda cuna aayaas cedhibtiisa ii qaaday, waa inuu ahaado. 19 Hadda dabadeed waxaas ayaan idhi sheegayaa intaanay dhicin, in markay dhacaan aad rumaysataan inaan ahay isagii. 20 Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Kan aqbala ku alla kaan soodiro ayaa i aqbala, oo kan i aqbalaana wuxuu aqbala kii i soo diray. 21 Ciise markuu sidaas yidhi, ayuu ku qalbi xumaaday, wuxuuna bayaan u sheegay oo yidhi, Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Midkiin ayaa i gacangelin doona. 22 Markaaasay xertiis is-egeegeen iyagoo aan garanaynin kii uu ka hadlayay. 23 Waxaa joogay oo laabta Ciise ku tiirsan xertiisa midkood oo uu Ciise jeclaa. 24 Sidaa daraaddeed ayaa Simoon Butros calaamo u sameeyey oo ku yidhi, Noo sheeg yuu yahay kan uu ka hadlayo. 25 Isagoo sidii ugu tiirsan laabta Ciise, ayuu ku yidhi, Sayidow, waa kuma? 26 Markaaasaa Ciise ugu jawaabay, Waa kii aan koosaarta u dari doono oo aan

siin doono. Haddaba markuu koosaarta u daray ayuu qaaday oo siiyey Yuudas Iskariyod ina Simoon. 27 Markuu koosaarta qaataay dabadeed, Shayddaa baa galay isagii. Sidaa daraaddeed Ciise wuxuu ku yidhi, Waxaad samaynayo dhaqso u samee. 28 Kuwa la fadhiiy midkoodha ma garanaynin sababta uu sidaas ugula hadlay isaga. 29 Yuudas baa kii shaddii lacagta hayay, taas awaaeddeed qaar waxay u maleeyeen in Ciise ku yidhi, Soo iibi waxaynuu iidda u baahan nahay, ama, Masaakiinta wax sii. 30 Isaguu haddaba markuu koosaartii qaataay, markiiba ayuu baxay, oo waxayna ahayd habeennimo. 31 Haddaba markuu baxay, Ciise ayaa yidhi, Hadda Wiilka Aadanahu waa ammaanmay, Ilaahna waa ku ammaanmay isaga. 32 Haddii Ilaahu ku ammaanmay isaga, Ilaahna waa ammaani doonaa isaga qudhisa, oo markiiba wuu ammaani doonaa. 33 Caruur yahay yaryari, welli in yar baan idinla joogayaa. Waad i dooni doontaan, oo sidaan Yuhuuddii ku idhi, Meeshaan tegayo iman kari maysaan, idinkana hadda sidaasaan idinku leeyahay. 34 Waxaan idin siinayaa qaynuun cusub oo ah, Waa inaad isjeclataan, sidaan idhi jeclaaday, idinkuna waa inaad isu jeclataan. 35 Sidaasay dadka oo dhammi idinku garan doonana inaad xertaydiil tiihin, haddaad jacayl isu qabtaan. 36 Simoon Butros ayaa ku yidhi, Sayidow, xaggee baad tegaysaa? Ciise wuxuu ugu jawaabay, Meeshaan tegayo hadda ii raaci kari maysid, laakiin mar dambe waad i soo raaci doontaa. 37 Butros ayaa ku yidhi, Sayidow, maxaan hadda kuu raaci kari waayay? Naftaydaan aawadada u bixin doonaa. 38 Ciise ayaa ugu jawaabay, Miyaad naftaada u bixin doontaa aawadaya? Runtii, runtii, waxaan kugu leeyahay, Diiqu ciyi maayo ilaa aad saddex kol i dafirtid.

14 Qalbigiinnu yuusan murugoon. Ilaha waad rumaysan tiihin, anigana i rumaysta. 2 Guriga Aabbahay wuxuu leeyahay hooyal badan. Haddaanay sidaas ahayn waan ilaa idhi sheegi lahaa, maxaa yeelay, waxaan u tegayaa inaan meel idhi sii diyaariyo. 3 Oo haddaan tago oo meel idhi diyaariyo, mar dambe waan soo noqon doonaa, oo xaggayaa idhi qaadan doonaa, in meeshaan joogo, idinkuna aad joogtaan. 4 Oo meeshaan tegayo iyo jidkaba waad taqaaniin. 5 Toomas ayaa ku yidhi, Sayidow, ma naqaan meeshaad tegaysid ee sidee baan ku naqaan jidka? 6 Markaaasaa Ciise wuxuu Toomas ku yidhi, Anigu waxaan ahay jidka iyo runta iyo nolosha. Ninna Aabbaha uma yimaado, xaggayguu ku yimaado maahee. 7 Haddaad i garateen, Aabbahayna waad garan lahaydeen. Hadda ka dib waad garanaysaan, waadna aragteen. 8 Filibos baa ku yidhi, Sayidow, Aabbaha na tus, waana nagu filan yahay. 9 Markaaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, Ma intaas badan baan idinla joogay, oo aanad i garanaynin, Filibosow? Kii i arkay wuxuu arkay Aabbaha. Sidee baad u leedahay, Aabbaha na tus? 10 Miyaadan rumaysan inaan Aabbaha ku jiro, Aabbuhuna uu igu jiro? Erayadaan idinkuna hadlayo, anigu iskagama hadlayo, Aabbahase igu jira ayaa shuqullandisa sameeyaa. 11 I rumaysta inaan Aabbaha ku jiro, oo Aabbuhuna aniga igu jiro, haddii kale shuqullandaa aawadood i rumaysta. 12 Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Kii i rumaystaa, shuqullandaa aan sameeyo, isna wuu samayn doonaa, oo shuquullo kuwan ka waaweynna wuu samayn doonaa, maxaa yeelay, Aabbahaan u tegayaa. 13 Oo wax alla waxaad magacayga ku weydiisataan, waan samayn doonaa in Aabbuhu ku ammaanmo Wiilka. 14 Haddii aad wax igu weydiisataan magacayga, waan samayn doonaa. 15 Haddii aad i jeceshihiin, qaynuunmadayda waad xajin doontaa. 16 Aniguna Aabbahaan baryi doonaa, isna wuxuu idin siin doonaa Gargaare kale inuu idinla jiro weligeen, (aīōn g165) 17 waxaa weeye, Ruuxa runta ah oo aanay dunidu qaadan karin, waayo, ma aragto, garanna mayso, idinkuse waad garanaysaan, waayo, wuu idinla jiraa, wuuna idinku jiri doonaa. 18 Idiinkama tegi doono agoonnimoo, ee waan

idiin imanayaa. 19 In yar dabadeed dunidu i arki mayo mar dambe, idinkuse waad i arkaysaan. Waan noolahay, taas aawadeed idinkuna waad noolaan doontaan. 20 Maalintaas waxaad garan doontaan inaan Aabbahay ku jiro, idinna aad igu jirtaan, anna aan idinku jiro. 21 Kii qaynuunnadaya haysta oo xajiyi, waa kaas kan i jecel, kan i jecelna Aabbahay waa jeelaan doonaa, anna waan jeelaan doonaa, waana isu muujin doonaa isaga. 22 Yuudas (Yuudas Iskariyod ma aha) aaya ku yidhi isaga, Sayidow, maxaa dhacay oo annaga aad isugu kaaya muujin doontaa, dunidana aadan isugu muujin doonin? 23 Ciise aaya u jawaabay oo ku yidhi, Haddii nin i jecel yahay, ereygayguu xajin doonaa, Aabbahayna waa jeelaan doonaa, oo waannu u iman doonaa, waanna la joogi doonaa. 24 Kii aan i jeclaysn, ereygayga ma xajijo: ereygaad maqlaysaanna kayga ma aha, laakiin waxaa leh Aabbaha i soo diray. 25 Waxyalaahaas ayaan idinkula hadlay intaan idinla joogay, 26 Laakiin Gargaaraha Ruuxa Quduuska ah oo Aabbuhu ku soo diri doono magacayga, wax kasta ayuu idin bari doonaa, wuxuuna idin xusuusin doonaa wax kasta oo aan idinku idhi. 27 Nabab baan idinka tegayaa, nabaddaydana waan idin siinayaa, sida dunidu u siiso anigu idin siin maayo. Qalbigiinnu yuusan murugoon, yuussanna biqin. 28 Waad maqasheen inaan idinku idhi, Waan tegayaa, waanan idin imanayaa. Haddaad i jeelaateen, waad farxi lahaydeen, waayo, Aabbahaa u tegayaa, maxaa yeelay, Aabbuhu waa iga weyn yahay. 29 Haataan waxaan idinku sheegay intaanay dhicin, in markay dhacaan aad rumaysataan. 30 Mar dambe wax badan idinlama sii hadli doono, maxaa yeelay, kan madaxda dunida ahu wuu imanayaa, isaguna waxba iguma laha. 31 Laakiin tani waa in dunidu ku garato inaan Aabbaha jeelchay iyo inaan sameeyo sida Aabbuhu igu amray. Kaca, aynu meeshan ka tagnee.

15 Anigu waxaan ahay geedka canabka ah oo runta ah; Aabbahayna waa beerfalaha. 2 Laan walba oo igu taal oo aan midho dhalin, wuu gooyaa, oo mid kasta oo midho dhasha ayuu nadifiyyaa si ay midho ka sii badan u dhasho. 3 Durba waad nadiifsan thiin hadalkaan idinkula hadlay daraaddis. 4 Igu jira, anna aan idinku jiree. Sida laantu keligeed aanay midho u dhali karin haddaanay geedka canabka ah ku oollin, sidaas oo kale idinkuna ma dhali kartaan haddaydhan igu jirin. 5 Anaa ah geedka canabka ah, idinna waxaad thiin laamihii. Kii igu jira oo anna aan ku jiro, kaasaa midho badan dhala, maxaa yeelay, la'aantay waxba ma samayn kartaa. 6 Qof uun hadduusan igu jirin waxaa loo tuuraa sida laan oo kale, waana qallalaa, markaasaa la ururiyaa, oo dabka lagu tuuraa, oo la gubaa. 7 Haddaad igu jirtaan, oo ay erayadayduna idinku jiraan, weyddiista waxaad doonaysaanba, waana laydiin yeeli doonaa. 8 Waxaa Aabbahay ku ammaanmaa inaad midho badan dhashaan, waxaadna noqon doontaan xertayda. 9 Siduu Aabbuhu ii jeclaaday, ayaan anna idin jeclaaday. Jacaylkayga ku sii jira. 10 Haddaad qaynuunnadaya xajisaan, jacaylkaygaad ku jiri doontaan, sidaan qaynuunnada Aabbahay u xajiyey, oo aan jacaylkayisa ugu jiro. 11 Waxyalaahaas idinkula hadlay in farxaddaydin idinku jirto, iyo inay farxaddiinnu buuxsanto. 12 Kanu waa qaynuunkayga inaad isjeclaataan sidaan idin jeclaaday. 13 Ninna ma leh jacayl kan ka weyn inuu nin naftiisa u bixiyo saaxiibbadis. 14 Saaxiibbaday baad thiin haddaad yeeshaan waxaan idinku amro. 15 Mar dambe addoommo idinku yeedhi maayo, maxaa yeelay, addoonku garan maayo wuxuu sayidkiisu sameeyo, laakiin saaxiibbo waan idinku yeedhay, maxaa yeelay, waxaan Aabbahay ka soo maqlay oo dhan ayaan idin ogeysiivey. 16 Idinku ima aydnaan dooran, laakiinse anaa idin doortay, waanan idin diray inaad tagtaan oo midho soo dhashaan, iyo in midhihiinnu sii jiraan, in wax alla waxaad Aabbaha magacayga ku weyddiisataan uu idin siyo. 17 Waxyalaahaas ayaan idinku amray inaad isjeclaataan. 18 Dunidu hadday idin nebaato,

waad garanaysaan inay hortiin i nebaatay. 19 Haddaad kuwa dunida ahaan lahaydeen, dunidu kuweeda way jeelaan lahayd, laakiin kuwa dunida ma ihidin, waanse idinka doortay dunida, taas aawadeed dunidu way idin neceb tahay. 20 Xusuusta hadalkaan idinku idhi, Addoon kama weyna sayidkiisa. Hadday i silciyeen, idinkana way idin silcin doonaa. Hadday hadalkayga xajiyey, kiinnana way xajin doonaa. 21 Laakiin waxyalaahaas oo dhan waxay idinku samayn doonaa magacayga aawadii, maxaa yeelay, waxaanay garanay kii i soo diray. 22 Haddaanan iman oo aanan la hadlin, dembi ma ay lahaadeen, laakiin hadda dembigooda marmarsiinyo uma haystaan. 23 Kii i neceb, waxaa kaluu neceb yahay Aabbahay. 24 Haddaanan dhexdooda ku samayn shuqullandaa aan nin kale samayn, dembi ma ay lahaadeen, haddase aniga iyo Aabbahayba way na arkeen oo na nebaadeen. 25 Laakiin sidaas waxay u noqtotay inuu dhammaado hadalka sharigooda ku qorani, Way ii nebaadeen sababla'an. 26 Laakiin markuu yimaado Gargaaraha oo aan xagga Aabbaha ka soo diri doono, isagoo ah Ruuxa runta oo xagga Aabbaha ka soo baxa, ayuu ii marag furi doonaa. 27 Idinkuna waad marag furi doontaan, waayo, tan iyo bilowgii waad ila jirteen.

16 Waxyalaahaas idinkula hadlay inaydhaan ka xumaanin.

2 Waxay idinka saari doonaa sunagogyada, weliba saacadadda imanaysa in mid walboo idin dilaa uu u malaynayo inuu Ilaah u adeegayo. 3 Oo waxay waxyalaahaas u samayn doonaaan, waayo, waxaanay garanay Aabbaha iyo aniga toona. 4 Laakiin waxaan waxyalaahaas idinkula hadlay in markii saacaddoodu timaado Aad xusuusataan inaan idin sheegay. Tan iyo bilowgii waxyalaahaas idinkulama hadlin, maxaa yeelay, waan idinla joogay. 5 Laakiin hadda waxaan u tegayaa kii i soo diray, midkiinna i weyddiin maayo, Xaggee baad tegaysaa? 6 Waxyalaahaas aam idinkula hadlay aawadood, qalbigiinnu murug baa ka buuksantay. 7 Laakiin runta ayaan idin sheegayaa, Waxaa idin roon inaan tago. Haddaanan tegin, Gargaaruhu idinmaa iman doono, laakiin haddaan tago waan idin soo diri doonaa. 8 Isagu markuu yimaado wuxuu dunida ku caddayn doonaa xagga dembiga iyo xaqqa iyo xukunka; 9 xagga dembiga, waayo, way i rumaysan waayeen; 10 xagga xaqqa, waayo, Aabbahaan u tegayaa, imana arki doontaan mar dambe; 11 xagga xukunka, waayo, kan madaxda dunida ah waa la xukumay. 12 Wax badan oo kalaan leeyahay inaan idin sheego, laakiin imminkaa qaadi kari maysaan. 13 Laakiin markuu kan Ruuxa runta ahu yimaado, wuxuu idinku wadi doonaa runta oo dhan, waayo, isagu iskama hadli doono, wuxuuse ku hadli doonaa wuxuu maqlo, wuxuuna idin sheegi doonaa wixa imanaya. 14 Wuu i ammaani doonaa, waayo, waxayguu qaadi doonaa, wuu idin sheegi doonaa. 15 Wax kasta oo Aabbuhu leeyahay anigaa leh. Sidaa daraaddeed waxaan idhi, Waxayguu qaadaa, wuuna idin sheegi doonaa. 16 In yar dabadeed i arki maysaan, oo weliba in yar dabadeed waad i arki doontaan. 17 Sidaa daraaddeed xertiisa qaarkood waxay isku yidhaahdeen, Waa maxay waxan uu inagu leeyahay, In yar dabadeed i arki maysaan, oo weliba in yar dabadeed waad i arki doontaan, iyo, Maxaa yeelay, Aabbahaan u tegayaa? 18 Haddaba waxay yidhaahdeen, Waa maxay waxan uu leeyahay, In yar dabadeed? Garan mayno wuxuu leeyahay. 19 Ciise aaya garanay inay doonayeen inay wax weyddiisan, oo wuxuu ku yidhi, Ma waxaad isweyddiisataan xaalkan aan idhi, In yar dabadeed i arki maysaan, oo weliba in yar dabadeed waad i arki doontaan? 20 Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Waad ooyi doontaan oo barooran doontaan, duniduse waa farxi doontaa. Waad murugoon doontaan, laakiin murugaddiinnu waxay u rogman doontaa farxad. 21 Naagtlu goortay umulayso, way murugootaa, waayo, saacaddeedaa timid, laakiin markay ilmaha umusho, dhibbit dib

uma xusuusato farxad aawadeed, waayo, nin baa dunida ku dhashay. **22** Haddaba waad murugsan tiihin, laakiin mar dambe aayaan idin arki doonaa, qalbigiirnuna wuu farxi doonaa, farxaddiinmana ninna idinkama qaadi doono. **23** Oo maalintaasna waxba ima weyddiin doontaan. Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Haddii aad wax uun weyddiisataan Aabbaha, magacayga ayuu idinku siin doonaa. **24** Tan iyo imminka waxba magacayga kuma weyddiisan. Weyddiista, waanad heli doontaan, inay farxaddiinuu buuxsanto. **25** Waxyaalahaas aayaan masaallo idinkula hadlay. Waxaa imanaysa goortii aaman mar dambe masaallo idinkula hadli doonin, laakiin aan bayaan idinkaga warrami doono Aabbaha. **26** Maalintaas waxaad ku weyddiisan doontaan magacayga. Idinkuma lihi inaan Aabbaha baryayo daraaddiin. **27** Waayo, Aabbaha qudhiisu wuu idin jecel yahay, maxaa yeelay, waad i jeclaateen, oo waadna rumaysateen inaan xagga lilaah ka imid. **28** Aabbaha aayaan ka imid oo dunida imid. Haddana waan ka tegayaa dunida oo Aabbahaan u tegayaa. **29** Xertiisi ayaa ku tidhi, Bal eeg, bayaan baad hadda u hadlaysaaye, oo masaalo ku hadli maysid. **30** Imminka waannu garanaynnaa inaad wax walba taqaan, oo aadan u baahnayn qofna inuu wax ku weyddiyo. Taas aawadeed waannu rumaysan nahay inaad lilaah ka timid. **31** Ciise ayaa ugu jawaabay, Hadda ma rumaysan tiihiin? **32** Ogaada, saacaddii baa imanaysa, waana timid, kolkaad u kala firdhi doontaan mid kasta xaggiisa, anna keligay baad iga tegi doontaan, oo weliba keligay ma ihi, waayo, waxaa ila jooga Aabbaha. **33** Waxyaalahaas waxaan idinkula hadlay inaad nabad igu haysataan. Dunida ayaad dhib kala kulantaan, laakiinse kalsoonaada, anaa ka adkaaday dunidaye.

17 Waxyaalahaas Ciise ayaa ku hadlay, markaasuu indhihiisi
kor u qaaday xagga samada oo yidhi, Aabbow, saacaddii way timid. Ammaan Wiilkaga inuu Wiilk ku ammaano, **2** sidaad amar ugu siisay dadka oo dhan inuu nolosha weligeed ah siyo kuwaad isaga siisay oo dhan. (*aīōniōs g166*) **3** Tanu waa nolosha weligeed ah inay ku gartaan, adoo ahaa lilaaha runta ah oo keliya, iyo inay gartaan Ciise Masiix, kii aad soo dirtay. (*aīōniōs g166*) **4** Dhulka aayaan kugu ammaanay, anoo dhammeeey shuqulkaad ii dhiibtay inaan sameeyo. **5** Haddana, Aabbow, adiga quduhaadu igu ammaan ammaantaan kula lahaa intaan dunidu jirin. **6** Magacaagaan u muuijey dadkii aad dunida iga siisay. Kuwaagiib bay ahaayeen, oo anaad i siisay, iyaguna ereyaagay xajiyeen. **7** Hadda waxay garanayaan wax kastoo aad i siisayba inay xaggaaga ka yimaadeen. **8** Waayo, erayadaad i siisay aayaan siiyey iyaga, wayna aqbaleen, run ahaan bayna u gartean inaan kaa imid, wayna rumaysteen inaad i soo dirtay. **9** Iyaga waan kuu baryayaa; kuu baryi maayo dunida, laakiin waxaan kuu baryayaa kuwaad i siisay, waayo, waa kuwaagii. **10** Waxayga oo dhan adaa leh, waxaaganaan anaa leh, iyagana waan ku ammaanmay. **11** Anigu dunida sii joogi maayo; kuwanur dunidu joogayaan, aniguna waan kuu imanayaa. Aabbe Quduusow, iyaga ku hay magacaagi aad i siisay, inay mid ahaadaan sideenna oo kale. **12** Intaan iyaga la jiray, waxaan iyaga ku hayay magacaagi aad i siisay, waanana ilaaifyey, midkoodna ma lumin, wiilka halaaggaa maahee, in Qorniinku ahaado. **13** Haddana waan kuu imanayaa, oo waxyaalahaan aayaan ku hadlayaa intaan dunida joogo inay haystaan farxaddayda oo ay ka buuxsanto iyaga. **14** Ereyaaagii aayaan siiyey, oo dunidu waa nebcaatay, waayo, iyaggi kuwa dunida ma aha, sidaanan kan dunida u ahayn. **15** Kaa baryi maayo inaad iyaga dunida ka qaaddid, waxaanse kaa baryayaa inaad ka dhawtid kan sharka leh. **16** Iyagu kuwa dunida ma aha, sidaanan kan dunida u ahayn. **17** Iyaga quduus kaga dhig runta, ereyaaguu waa rune. **18** Sidaad dunida iigu soo dirtay aayaan anna iyaga dunida ugu diray. **19** Oo aawadood aayaan quduus iskaga dhigaa, in iyagana xagga runta quduus lagaga dhigo. **20** Kuwan oo keliya kuu baryi

maayo, waxaanse weliba kuu baryayaa kuwa igu rumaysanaya hadalkooda awaadiis, **21** inay dhammaan mid ahaadaan, sidaad adigu, Aabbow, iigu jirtid, aniguna aan kuugu jiro, inay iyaguna inoogu jiraan, in dunidu rumaysato inaad i soo dirtay. **22** Oo ammaantaad i siisay iyagaan siiyey, inay mid ahaadaan sidaynu mid u nahay. **23** Iyagaan ku jiraan, adna anigaaad iigu jirtaa, inay mid ku dhan yihii, in dunidu garato inaad i soo dirtay, iyo inaad iyaga u jeclaatay, iyo i jeclaatay. **24** Aabbow, kuwaad i siisay waan doonayaay inay ila joogaan meeshaan joogo inay arkaan ammaantaydi aad i siisay, waayo, adaa i jeclaa intaan dunida la aasaasin. **25** Aabbaha xaqaa ahoo, dunidu kuma ay garanayn, laakiinse waan ku garanayay; kuwanna waxay garanayeen inaad i soo dirtay. **26** Magacaagaan iyaggi garansiyey, waanan garansii doonaa, in jacaylkii aad i jeclayd uu ku jiro iyaga, anna aan iyaga ku jiro.

18 Ciise markuu waxyaalahaas yidhi wuu la baxay xertiisi oo kala gudbay Tog Qidroon, meeshay ku til beer uu galay, isaga iyo xertiisiiba. **2** Yuudasna, kii gacangeliyey, meeshaas wuu garanayay, waayo, Ciise marar badan ayuu meeshaas xertiisi la tegi jiray. **3** Haddaba Yuudas isagoo askar iyo saraakii ka wada wadaaddadii sare iyo Farrisiintti ayuu meeshaas la yimid laambado iyo siraaddo iyo hub. **4** Sidaa daraaddeed Ciise isagoo og waxa ku dhici doona oo dhan ayuu baxay oo ku yidhi iyaga, Kumaad doondoonaayaan? **5** Waxay ugu jawaabeen, Ciisiihi reer Naasared. Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, Isagii baan ahay. Waxaana iyaga la taagnaa Yuudas kii gacangeliyey. **6** Sidaa daraaddeed Ciise markuu ku yidhi, Isagii baan ahay, dib bay u socdeen, oo dhulkay ku dhaceen. **7** Mar kale haddaba ayuu weyddiyeey, oo ku yidhi, Kumaad doondoonaayaan? Oo waxay ku yidhaadheen, Ciisiihi reer Naasared. **8** Ciise ayaa ugu jawaabay, Waan idii sheegay inaan isagii ahay. Haddaba haddaa i doonaysaan, kuwan iska daaya, ha tageene. **9** Wuxuu saas u yidhi inuu dhammaado hadalkii uu ku hadlay oo ahaa, Kuwii aad i siisay, midkoodna ma lumin. **10** Simum Butros haddaba, isagoo seef haysta, ayuu soo bixiyey, oo wuxuu ku dhuftay wadaadka sare addoonkiisi, oo ka gooyay dhugta midigt. Addoonki magicisu wuxuu ahaa Malkos. **11** Sidaa daraaddeed Ciise wuxuu Butros ku yidhi, Seeftha galkeeda ku celi. Koobka Aabbuhu i siiyey miyaanan cabbayn? **12** Haddaba askartii iyo ninkii u sarreeyey iyo saraakiishii Yuhuudda ayaa Ciise qabtay, markaasay xidhxidheen, **13** oo markii hore waxay u geeyeen Annas, waayo, wuxuu ahaa soddoggii Kayafas oo ahaa wadaadkii sare sannaddaas. **14** Kayafas wuxuu ahaa kii kula taliye Yuhuudda inay u roon tahay in nin keliyahu dadka u dhinto. **15** Waxaa Ciise daba socday Simum Butros iyo mid kale oo xer ah. Ninkaas xerta ahaa wadaadka sare waa garanayay, wuxuu la galay Ciise barxadda wadaadkii sare. **16** Butros se wuxuu taagnaa alaabka agtiisa oo dibadda ah. Sidaa daraaddeed kii kale oo xerta ahaa oo wadaadka sare garanayay ayaa dibadda u soo baxay oo la hadlay tii alaabka ilaalinyasay, oo Butros ayuu soo geliyey. **17** Gabadhii alaabka ilaalinyasay waxay Butros ku tidhi, Adiguna ma waxaad tahay mid ka mid ah ninkan xertiisa? Wuxuu ku yidhi, Ma ihi. **18** Markaasaa waxaa taagnayeen addoommagid iyo saraakiishii oo dab dhuxul ah sameeyey, maxaa yeelay, dhaxan bay ahayd, wayna kulaalayeen. Butrosna wuu la joogay, isagoo taagan oo dabka kulaalaya. **19** Haddaba wadaadkii sare wuxuu Ciise wax ka weyddiyeey xertiisi iyo waxbariddiisi. **20** Ciise ayaa ugu jawaabay, Bayaan baan dunida ula hadlay, oo weligay wax baan ku bari jiray sunagogyada iyo macbudka, meesha ay Yuhuudda oo dhammi isugu timaado, oo waxba si qarsoon uma odhan jirin. **21** Maxaad ii weyddiinaysaa? Weyddii kuwa maqlay waxaan kula hadlay. Bal eeg, kuwasaa waa xaa idhi e. **22** Markuu sidaas yidhi

saraakiishii midkood oo ag taagnaa ayaa Ciise dharbaaxay isagoo leh, Ma saasaad ugu jawaabaysaa wadaadka sare? **23** Ciise ayaa ugu jawaabay, Haddii aan si xun u hadlay, xumaanta ka maraq fur, haddaan si wanaagsan u hadlayse, maxaad ii dharbaaxaysaa? **24** Annas haddaba wuxuu isagoo xidhixidhan u diray Kayafas oo ahaa wadaadka sare. **25** Simoon Butros ayaa taagnaa o dabka kulaalay. Haddaba waxay ku yidhaahdeen, Adiguna ma waxaad tahay xertiisi midkood? Markaasuu inkiray oo yidhi, Ma ihi. **26** Addoommadii wadaadka sare midkood oo qaraabo ay ahaayeen kii Butros uu dhegta ka gooyay wuxuu yidhi, Miyaanan beerta kugula arkin isaga? **27** Haddaba Butros mar kale ayuu inkiray, oo markiiba diiqii baa ciyey. **28** Haddaba Ciise ayay ka kaxeeyeen Kayafas ilaa guriga taliyaha. Waxay ahayd aroortii hore, oo iyagu ma ay gelin guriga taliyaha si aanay u nijaasoobin, laakiinse inay cashadii lidda Kormaridda wax ka cunaan. **29** Bilaatos haddaba ayaa u soo baxay iyagii oo ku yidhi, Maxaad ku ashtakaynasaan ninkan? **30** Way u jawaabeen oo ku yidhaahdeen, Ninkanu haddaanu ahayn xumaanfale, kuuma aannu soo gacangelinneen. **31** Haddaba Bilaatos wuxuu ku yidhi, Idinku qaata, oo sharcigiina ku xukuma. Yuhuuddu waxay ku yidhaahdeen, Xaalal nooma aha inaanu nin dillo, **32** inuu ahaado hadalkii Ciise ku hadlay kolkuu sheegay siduu u dhiman doono. **33** Bilaatos haddaba guriga taliyaha ayuu mar kale galay oo Ciise u yeedhay, oo wuxuu ku yidhi, Adigu ma waxaad tahay Boqorka Yuhuudda? **34** Ciise ayaa ugu jawaabay, Ma addaa iska odhanaya waxaas, mise kuwa kalaal iiga ka sheegay? **35** Bilaatos ayaa ugu jawaabay, Ma Yuhuudi baan ahay? Quruuntaadi iyo wadaaddadii sare ayaa ii soo kaa gacangeliyeye. Maxaad samaysay? **36** Ciise ayaa ugu jawaabay, Boqortooyadaydu tan dunidan ma aha. Haddii boqortooyadaydu tan dunidan tahay, midiidinyadaydu waa ii diriri lahaayeen inaan Yuhuudda la ii gacangelin. Imminkase boqortooyadaydu tan halkan ma aha. **37** Sidaa daraaddeed Bilaatos ayaa ku yidhi, Haddaba ma boqor baad tahay? Ciise ayaa ugu jawaabay, Waad tidhaahdaa inaan boqor ahay. Taas ayaaan u dhashay, oo taas ayaaan dunida u imid, inaan maraq u furo runta. Mid kasta oo kan runta ah wuu maqlaa codkayga. **38** Bilaatos ayaa ku yidhi, Waa maxay runtu? Oo markuu sidaa ku yidhi, mar kale ayuu Yuhuudda u baxay oo ku yidhi, Eedna isagii kuma aan helin. **39** Laakiin waxaa leedihiin caado inaan mid idiin sii daayo lidda Kormaridda. Haddaba ma doonaysaan inaan idiin sii daayo Boqorkii Yuhuudda? **40** Kolkasay dhammaan mar kale qayliyeen iyagoo leh, Ninkan ma aha, laakiin Baraabbas. Baraabbas wuxuu ahaa waxdhace.

19 Markaasaa Bilaatos haddaba Ciise watay oo karbaashay, **2** askartiina taaj ayay qodxan uga taxeen, oo madaxisay saareen, oo waxay u gelyieen dhar guduudan. **3** Markaasay u yimaadeen oo ku yidhaahdeen, Nabad Boqorka Yuhuuddow, wayna dharbaaxeen. **4** Bilaatos haddana dibadduu u baxay oo ku yidhi iyaga, Eega, isagaan idiin soobixinayaa inaad ogaataan inaanaran eed ku helin. **5** Ciise haddaba ayaa dibadda u soo baxay isagoo sita taajkii qodxanta ahaa iyo dharkii guduudnaa, oo Bilaatos ayaa ku yidhi iyaga, Bal eega ninka. **6** Sidaa daraaddeed markii wadaaddadii sare iyo saraakiishii arkeen, ayay qayliyeen iyagoo leh, Iskutallaabta ku qodob, iskutallaabta ku qodob. Bilaatos ayaa ku yidhi, Idinku wata, oo iskutallaabta ku qodba, waayo, anigu eed kuma aan heline. **7** Yuhuuddii ayaa ugu jawaabtay, Sharci baannu leennahay, sharcigaas xaggiisana waa inuu dhinto, waayo, wuxuu iska dhigay Wiilkii Ilaah. **8** Haddaba Bilaatos markuu hadalkas maqlay, aad buu u sii baqay, **9** oo haddana wuxuu galay guriga taliyaha oo ku yidhi Ciise, Xaggee baad ka timid? Laakiin Ciise jawaabna uma uu celinin. **10** Sidaa daraaddeed Bilaatos ayaa ku yidhi, Miyaanad ila hadlays? Miyaanad ogayn inaan leeyayah amar

aan kugu sii daayo iyo amar aan iskutallaabta kugu qodbo? **11** Ciise ayaa ugu jawaabay, Amarna iguma aad lahaateen haddaan xagga sare lagaa siin. Sidaa daraaddeed kii ii soo kaa gacangeliyay aya kaa dembi weyn. **12** Taas dabadeed Bilaatos wuxuu doonayay inuu sii daayo, laakiin Yuhuuddii ayaa qaylisay iyagoo leh, Haddada ninkan sii daysid, Kaysar saaxibkiis ma iihid. Nin kasta oo boqor iska dhigaba, wuxuu ku caasiyaa Kaysar. **13** Haddaba Bilaatos markuu hadalladaas maqlay, ayuu Ciise dibadda u soo saaray, oo wuxuu ku fadhiistay kursiga xukumaadda, meesha la yidhaahdo Sallaxa Dhagaxa ah oo af Cibraanigana lagu yidhaahdo Gabbata. **14** Haddaba waxay ahayd Maalintii Diyaargaryskii Kormaridda, abbaarahaa saacaddii lixaad. Oo wuxuu Yuhuudda ku yidhi, Bal eega boqorkiinna. **15** Sidaa daraaddeed waxay ku qayliyeen, Kaxee, kaxee, iskutallaabta ku qodob. Markaasaa Bilaatos wuxuu ku yidhi, Boqorkiinna miyaan iskutallaabta ku qodbaa? Wadaaddadii sare ayaa ugu jawaabay, Boqor ma lihin Kaysar maahee. **16** Markaasuu haddaba u dhiiibay in iskutallaabta lagu qodbo. **17** Wayna kaxeeyeen Ciise. Markaas isagoo sita iskutallaabta ayuu u kacay meeshii Dhakada la yidhaahdo, oo af Cibraaniga lagu odhan jiray Golgota, **18** meeshaasay iskutallaabhaa ku qodbeen isaga iyo laba kale, midba gees, Ciisena dhexda. **19** Bilaatosna wax buu qoray oo ku dhejiyey iskutallaabta dusheeda, waxaana ku qorraya, CIISIHII REER NAASARED, BOQORKA YUHUUNDA. **20** Haddaba Yuhuudda badideed ayaa qorniinkas akhriiday, waayo, meeshii Ciise iskutallaabta lagaga qodbay waa u dhowayd magaalada, oo qorniinkii wuxuu ku qorraya af Cibraaniga iyo af Roomaaniqa iyo af Gariigga. **21** Sidaa daraaddeed wadaaddadii sare oo Yuhuudda waxay Bilaatos ku yidhaahdeen, Ha qorin, Boqorka Yuhuudda, laakiin qor, Kanaa yidhi, Waxaan ahay Boqorka Yuhuudda. **22** Bilaatos ayaa ugu jawaabay, Waxaan qoray ayaaan qoray. **23** Haddaba askartii markay Ciise iskutallaabta ku qodbeen, dharkiisay qaateen oo ay afar meelood ka dhigeen, askari waliba meel buu qaataay, khamiiskiina way qaateen. Khamiiskii meella kama tollayn dusha iyo hoosta. **24** Sidaa daraaddeed waxay isku yidhaahdeen, Yeynan kala jeexin, laakiin aan u saami ridanno kii heli doona, inuu noqdo Qorniinku oo leh, iyagu waxay qaybsadeen dharkaygi. Khamiiskaygiina way u saami riteen. Haddaba waxyalaahaas askartii baa samaysay. **25** Waxaa Ciise iskutallaabitiiya taagnaa hooyadiis, iyo habaryartiis, Maryan afadii Kaloobaas, iyo Maryan tii reer Magdala. **26** Sidaa daraaddeed Ciise markuu arkay hooyadiis iyo kii xerta ahaa oo uu jeclaa oo ag taagan, ayuu hooyadiis ku yidhi, Islaan yahay, waa kaa wiilkagi. **27** Markaasuu kii xerta ahaana ku yidhi, Waa taa hooyadaa. Oo saacaddaas dabadeed kii xerta ahaa ayaa gurigisiis u kaxeeyay. **28** Markaas dabadeed Ciise isagoo garanaya wax kasta inay dhammaadeen, in Qorniinku ahaado, ayuu yidhi, Waan harraadsanahay. **29** Markaas waxaa meeshaas yiil weel khal ka buuxo. Sidaa daraaddeed geed isbonji la yidhaahdo bay khalkii ka buuxiyeen, markaasay kor saareen geed husob la yidhaahdo oo afkiisa ku dheweeyeen. **30** Haddaba markii Ciise khalkii qaataay ayuu yidhi, Waa dhammaatay, markaasuu madaxa foororshay oo ruuxii bixiyey. **31** Sidaa daraaddeed Yuhuuddii, inaan meydadku sabtida iskutallaabaha sii saarnaan, waxay Bilaatos ka baryeen in lugaha laga jebiyo oo meydadka la qaado, waayo, waxay ahayd Maalintii Diyaargaryska, oo maalinta sabtidaas waxay ahayd maalin weyn. **32** Haddaba askartii waa timid, oo ay lugaha ka jebiyeen kii hore iyo kii kale oo iskutallaabaha lagula qodbay isaga. **33** Laakiin markay Ciise u yimaadeen oo ay arkeen inuu durba dhintay kama ay jebin lugihii. **34** Laakiin mid askartii ka mid ah ayaa dhinaca Ciise waran kaga wareemay, oo markiiba waxaa ka soo baxay dhiiq iyo biyo. **35** Oo kii arkyna wuu maraq furay, maraggiisuna waa run, wuuna garanayaa inuu run sheegayo, inaad idinkuna rumaysataan. **36**

Waayo, waxyaalahaas waxay u dhaceen inuu ahaado Qorniinka leh, Lafhiisa midna la jebin maayo. **37** Oo Qorniin kale wuxuu leeyahay, Way arki doonaan kii ay wareemeen. **38** Waxyaalahaas dabadeed, Yuusuf kii ahaa reer Arimataya, isagoo xer u ah Ciise laakiinse si qarsoon cabsidii uu ka cabsaday Yuhuudda awaadeed, wuxuu Bilaatos ka baryay inuu meydka Ciise qaado. Bilaatosna waa u fasaxay. Sidaa daraaddeed wuu yimid oo meydkisii qaaday. **39** Oo waxaa kaloo yimid Nikodemos kii markii hore habeenimada u yimid, wuxuuna keenay malmal iyo cuud isku qasan oo qiyastii bogol rodol ah. **40** Haddaba waxay qaadeen meydki Ciise oo ku duuuddubbeen maryo iyo dhir udgoon siday caadada aasninta Yuhuudda ahayd. **41** Meeshii isaga iskutallaabta lagu qodbay waxaa ku til beer, beerta dhexdeedana waxaa ku til xabaal cusub oo aan ninna weli la dhigin. **42** Haddaba Maalintii Diyaargarayska oo Yuhuudda awaadeed ayay meeshaas Ciise u dhigeeen, waayo, xabaashii waa dhowayd.

20 Maalintii ugu horraysay ee toddobaadka Maryan tii reer Magdala ayaa aroortii hore xabaashii timid, intay weli gudcur ahayd, oo waxay aragtay dhagaxii oo xabaashii laga qaaday. **2** Sidaa daraaddeed way orrodday oo u tagtag Siymoon Butros iyo kii kale oo xerta ahaa oo Ciise jeclaa, waxayna ku tidhi, Sayidki ayay xabaashii kala baxseen, oo garan mayno meeshay dhigeeen. **3** Saas awaadeed Butros iyo kii kale oo xerta ahaa ayaa baxay, oo waxay tageen xabaashii. **4** Way wada ordeen labadoodiiba, oo kii kale oo xerta ahaa ayaa Butros ka dheereeyey, oo uga hor maray xabaashii. **5** Markaasuu foorsadsay, oo wuxuu arkay maryihii oo yaal, laakiinse ma uu gelin. **6** Haddana Siymoon Butros oo dabo socday baa yimid, markaasuu xabaashii galay, oo wuxuu arkay maryihii oo yaal **7** iyo maradi madaxiisa saarnayd oo aan la oollin maryihii, laakiin meel keligeed ku duuduubnayd. **8** Markaas haddaba waxaa galay kii kale oo xerta ahaa oo hore u yimid xabaashii, wuuna arkay oo rumaystay. **9** Waayo, weli Qorniinka ma ay garan inay tahay inuu kuwa dhintay ka soo sara kaco. **10** Haddaba xertii ayaa mar kale guryahoodii ku noqotay. **11** Laakiin Maryan ayaa xabaashii dibaddeeda taagnayd iyadoo ooyaysa. Haddaba intay ooyaysay bay xabaashii ku foorsatsay. **12** Waxayna aragtay laba malaa'igood oo dhar cadcad xidhan oo fadhiya meesha meydka Ciise oollil jiray, mid madaxa, midna cagaha. **13** Oo waxay ku yidhaahdeen, Haweenay yahay, maxaad u ooyaysaa? Markaasay ku tidhi, Waxaan u ooyaya, Sayidkaygi bay qaadeen, oo garanna maayo meeshay dhigeeen. **14** Markay sidaa ku tidhi ayay dib u jeesatay oo ay aragtay Ciise oo taagan, mana ay garanayn inuu Ciise yahay. **15** Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, Haweenay yahay, Maxaad u ooyaysaa? Kumaad doondoonaaysaa? Iyadoo u malaynaya inuu yahay ninkii beerta ka shaqaynayay waxay ku tidhi, Adeerow, haddaad isagii halkan ka qaadday, ii sheeg meeshaad dhigtag, anna waan ka soo qaadan doonaaye. **16** Ciise wuxuu ku yidhi, Maryamay. Markaasay jeesatay oo afka Cibraaniqa ku tidhi, Rabbooni, ee ah Macallimow. **17** Ciise ayaa ku yidhi, Ha i taaban, waayo, weli kor uguma aan tegin Aabbaha, laakiin u tag walaalahay oo ku dheh, Wuxuu yidhi, Waxaan kor ugu tegayaa Aabbahay oo ah Aabbiihiin, Ilaahay oo ah Ilaahiin. **18** Maryan tii reer Magdala ayaa timid oo xertii ku tidhi, Waxaan arkay Sayidki, oo waxay u sheegtag inuu waxyaalahaas iyada ku yidhi. **19** Haddaba maalintaas markay makhrubki ahayd, ayaantii u horraysay ee toddobaadka, oo ay albaabbadu xidhnaayeen meeshay xertu joogtag cabsida ay Yuhuudda ka cabsadeen awaadeed, ayaa Ciise yimid oo isdex taagay, oo wuxuu ku yidhi, Nabadi ha idinla jirto. **20** Oo markuu waxaa yidhi, wuxuu iyaggi tusay gacmhiisi yio dhinaciisi. Sidaa daraaddeed xertii waa ku farxeen markay Sayidki arkeen. **21** Haddaba Ciise ayaa mar kale ku yidhi, Nabadi ha idinla jirto. Sida

Aabbuhi ii soo diray aayaan anna idin dirayaa. **22** Oo markuu waxaas yidhi ayuu ku neefsaday oo ku yidhi, Aqbala Ruuxa Quduuskaa. **23** Nin alla ninkaad dembiyadiisa cafidaan way cafyan yihiin, nin alla ninkaad dembiyadiisa ku celisaan way ceshan yihiin. **24** Laakiin Toomas mid laba iyo tobanka ka mid ah oo Didumos la odhan jiray lama joogin markuu Ciise yimid. **25** Haddaba xertii kale ayaa ku tidhi, Waxaannu aragney Sayidki. Laakiin wuxuu ku yidhi, Haddaanan gacmhiisi ku arkin calaamadii musmaarrada, oo aanan fartayda gelin nabarkii musmaarrada, oo aanan gacantaayda gelin dhinaciisa, rumaysanba maayo. **26** Oo siddeed maalmood dabadeed xertiisi gudaha ayay mar labaad wada joogeen, oo Toomasna waa la joogay. Markaasaa Ciise yimid, albaabbadii oo xidhan, oo intuu isdex taagay ayuu ku yidhi, Nabadi ha idinla jirto. **27** Markaasuu Toomas ku yidhi, Fartaada keen oo arag gacmahayga, oo gacantaadana keen oo geli dhinacyaga, oo ha rumaysad la'aanin laakiin rumayso. **28** Toomas ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Rabbigay iyo Ilaahayow. **29** Markaasaa Ciise ku yidhi, Waad i aragtag, taas awaadeed ayaad rumaysatay. Waxaa barakaysan kuwa aan i arag ee rumaystay. **30** Haddaba waxaa Ciise ku sameeyey xertii hortooda calaamooyin kale oo badan oo aan ku qorrays kitaabkan. **31** Laakiin waxyaalahan waxaa loo qoray inaad rumaysataan inuu Ciise yahay Masiixa, Wiilka Ilaah, iyo inaad noloshaa ku lahaataan magiciisa idinkoo rumaysanaya.

21 Waxyaalahaas dabadeed Ciise ayaa mar kale xertii isugu muuijey Bad Tiberiyas agteeda. Oo sidatan ayuu isu tusay. **2** Waxaa wada joogay Siymoon Butros, iyo Toomas ka la yidhaahda Didumos, iyo Nataana'el oo ahaa kii Kaana tii Galili, iyo wiilashii Sebedi, iyo laba kale oo xertiisa ah. **3** Siymoon Butros wuxuu iyaga ku yidhi, Waa soo kalluumaysanayaa. Markaasay ku yidhaahdeen, Annana waa ku raacaynaa. Markaasay tageen oo doonnida fuuleen; laakiin habeenkaas waxba ma ay qaban. **4** Laakiin markii waagu beryay Ciise wuxuu taagnaa xeebta, xertiisiye ma ay garanayn inuu Ciise yahay. **5** Markaasaa Ciise haddaba ku yidhi, Carruur yahay, wax la cuno ma hayasaan? Waxay ugu jawaabeen, Maya. **6** Markaasuu ku yidhi, Shabagge ku tuura dhinaca midigta ee doonnida, waadna heli doontaane. Haddaba way tuureen, oo ma ayna karin inay soo jiidaan, kallunka faro badhaantiisa awaadeed. **7** Kii xerta ahaa oo Ciise jeclaa ayaa ku yidhi Butros, Waa Sayidki. Haddaba markuu Siymoon Butros maqlay inuu Sayidka yahay, ayuu dharkiisa guntaday (waayo, wuu qaawanaa), oo wuxuu isku tuuray badda. **8** Laakiin xertii kale waxay ku yimaadeen sixiimadda yar (waayo, kama ay fogayn dhulka, laakiin waxay u jireen qiyastii laba bogol oo dhudhun), waxayna jiidayeen shabaggii kallunka. **9** Haddaba markay dhulki u soo degeen waxay arkeen dab dhuxul ah iyo kallun saaran iyo kibis. **10** Markaasaa Ciise ku yidhi iyagi, Keena qaar kallunkaada hadda soo qabateen. **11** Haddaba Siymoon Butros ayaa sixiimaddi fuulay, oo wuxuu xagga dhulka u jiiday shabaggii oo ka buuxa bogol iyo saddex iyo konton kallun oo waaweyn, oo in kastoo ay faro badnaayeen shabaggii ma dillaacin. **12** Markaasaa Ciise wuxuu iyaga ku yidhi, Kaalaya oo quraacda. Oo xertii midkoondaa kuma uu dhicin inuu yidhaahdo, Kumaad tahay? waayo, waxay garanayeen inuu Sayidka yahay. **13** Kolkaasaa Ciise yimid oo qaaday kibistii oo siiyey iyaga, kallunkiina sidoo kale. **14** Taasu waa markii saddexaad oo Ciise xertii isu muuijey markii uu kuwa dhintay ka soo sara kacay dabadeed. **15** Haddaba markay quraacdeen dabadeed Ciise wuxuu Siymoon Butros ku yidhi, Siymoon ina Yoonisow, kuwan ma iga jeceshahay? Wuxuu ku yidhi, Haah, Sayidow, waad og tahay inaan ku jeclahay. Markaasuu ku yidhi, Baraarkayga daajii. **16** Haddaba wuxuu mar labaad ku yidhi isaga, Siymoon ina Yoonisow, ma i jeceshahay? Wuxuu ku yidhi, Haah, Sayidow, waad og tahay inaan ku jeclahay. Markaasuu ku yidhi, Idahayga laali. **17** Markii saddexaad ayuu ku yidhi, Siymoon ina

Yoonisow, Ma i jeceshahay? Butros ayaa ka calool xumaaday, waayo, wuxuu markii saddexaaad ku yidhi, Ma i jeceshahay? Markaasuu ku yidhi, Sayidow, wax walba waad og tahay, waadna garanaysaa inaan ku jeclahay. Ciise ayaa ku yidhi, Idahayga daaji. **18** Runtii, runtii, waxaan kugu leeyahay, Markaad yarayd adigu waad guntan jirtay, oo waxaad mari jirtay meeshaad doonaysay, laakiin markaad gabowdid, gacmahaad kala bixin doontaa, oo mid kalaa kuu guntin doona, oo wuxuu kuu qaadi doonaa meel aadan doonayn. **19** Wuxuu waxaas u yidhi inuu tuso dhimashaduu Ilaah ku ammaani doono. Markuu waxaas yidhi dabadeed, wuxuu ku yidhi, I soo raac. **20** Butros markuu jeestay wuxuu arkay kii xerta ahaa oo Ciise jeclaa oo daba socda; isagu wuxuu ahaa kii laabta Ciise ku tiirsanaa wakhtigii cashada oo ku yidhi, Sayidow, waa kuma kan ku gacangelin doonaa? **21** Haddaba Butros markuu arkay, wuxuu Ciise ku yidhi, Sayidow, kanna ka warran? **22** Ciise wuxuu ku yidhi, Haddaan doonayo inuu joogo ilaa aan imanayo, maxaa kaa galay? Adigu i soo raac. **23** Haddaba waxaa walaalaha ku dhex faafay hadalkaas oo leh, Kaas oo xerta ka mid ahaa ma dhiman doono. Laakiin Ciise kuma odhan, Ma dhiman doono, wuxuuse yidhi, Haddaan doonayo inuu joogo ilaa aan imanayo, maxaa kaa galay? **24** Kan weeye kii xerta ahaa oo u maraq furay waxyaalahan, oo qoray waxyaalahan, oo waxaanu garanayna maraggiisu inuu run yahay. **25** Waxaana jira waxyaalo badan oo kale oo Ciise sameeyey, oo haddii mid mid loo wada qoro, waxaan u malaynayaan inaan dunidu qaaddeen buugagga laga qoro.

Falimaha Rasuullada

1 Te'filosow, hadalkii hore waxaan ka qoray wax kasta oo Ciise bilaabay inuu sameeyo oo baro **2** ilaa maalintii sare loo qaaday isaga oo ka dambaysay wakhtiguu Ruuxa Quduuskaa ku amray rasuulladii uu doortay. **3** Markuu xanuunsaday dabadeed, iyagii ayuu isagoo nool waxyaalo badan oo la hubo isugu muujiyey, oo muddo afartan maalmood ah ayuu iyagii u muuqday, oo kala hadlay waxyaalaha ku saabsan boqortooyada Ilaah. **4** Oo intuu iyagii la shiray, ayuu wuxuu kula dardaarmay, oo ku yidhi, Yerusaalem ha ka tegina, laakiinse suga ballankii Abbaha oo aad iga maqasheen, **5** waayo, runtii Yooxanaa wuxuu dadka ku baabtiisay biyo, laakiinse waxaa laydinku baabtiis doonaa Ruuxa Quduuskaa ah maalmood aan badnayn dabadood. **6** Sidaas daraaddeed markay isu yimaadeen, ayay weyddiyeen isaga oo waxay ku yidhaahdeen, Rabbow, ma haddeer baad boqortooyada u soo celinaysaa Israa'iil? **7** Markaaasuu iyaga ku yidhi, Dantiinna ma aha inaad ogaataan wakhiytada iyo xilliyyada uu Aabbuuhu amarkiisa kaga dhigay. **8** Laakiinse waxaad heli doontaan xoog markii Ruuxa Quduuskaa ahi idinku soo dego; oo markhaatiyaal aayaad iiga noqon doontaan Yerusaalem, iyo Yahuudiya oo dhan, iyo Samaariya, iyo meesha dunida ugu fog. **9** Oo kolkuu waxyaalahaas yidhi dabadeed, iyagoo eegaya, ayaa sare loo qaaday isagii, oo daruur baa indhahoodii ka qarisay. **10** Oo intuu sii socday, iyagoo samada aad u fiirinaya, ayaa waxaa isa soo ag taagay laba nin oo dhar cadcad qaba, **11** oo waxay ku yidhaahdeen, Nimankiinan reer Galliyow, maxaad la taagan tiihiin oo aad samada u eegaysaan? Cisahan samada laydiinka sare qaaday, sidaad u aragteene isagoo samada u socda oo kale ayuu u iman doonaa. **12** Markaaas Yerusaalem ku noqdeen iyagoo ka yimid buurtii Saytuun la odhan jiray, oo u dhowayd Yerusaalem, oo u jirtay maalin sabtiyeed socodeek. **13** Oo markay magaaladii galeen, waxay aadeen qolladdii sare, meeshay joogi jireen Butros iyo Yooxanaa iyo Yacquub iyo Andaros, iyo Filibos iyo Toomas, iyo Bartolomayos, iyo Matayos, iyo Yacquub ina Alfayos, iyo Simoon Qiirle, iyo Yuudas ina Yacquub. **14** Kuwaas oo dhammu, iyagoo isku wada qalbi ah, ayay ku sii adkaysteen tukasho, iyagoo iyo dumarka, iyo Maryan oo ahayd Ciise hooyadiis, iyo walaaliihi. **15** Oo wakhtigaas ayaa Butros walaalaha dhexdooda istaagay (oo waxaa wada jiray dad badan oo qiyaastoodu ahayd boqol iyo labaatan); markaaasuu yidhi, **16** Walaalayaalow, waxaa waajib ahaa in Qorniinku noqdo, kaas oo Ruuxa Quduuska ahu waagii hore afka Daa'uud kaga hadlay waxa ku saabsan Yuudas oo ahaa kii waday kuwii qabtay Ciise. **17** Maxaa yeelay, isaga waa laynagu tirshay, oo shuqulkan ayuu qaybtiihii helay. **18** Haddaba niinkaasu meel ayuu ku iibsaday abaalgudka xaqdarradiis; oo intuu madax madax u dhacay ayuu dhexda ka kala dillaacay, oo mindhicirkiisii oo dhammuuna waa ka sood daatay. **19** Kolkaasaa kuwii Yerusaalem joogay oo dhammu ay wada ogaadeen; sidaas daraaddeed meeshaas waxaa afkooda loogu bixiyet Akeldama, taas oo micneheedu yahay, meeshii dhigga. **20** Waayo, waxaa kitabki Sabuurrada lagu qoray, Gurigisu cidla'ha noqdo, Ninnana yuusan meeshaas degin; iyo Wakiilnimadiisa mid kale ha qabto. **21** Haddaba nimankii inala socday wakhti kasta intuu Rabbi Ciise ina soo dhex galay, inagana dhex baxay, **22** oo ka bilaabmay baabtiiskii Yooxanaa ilaa maalintii sare laynooga qaaday isaga, iyagii midkood waa inuu markhaati ina gala ahaado sarakiciddiisa. **23** Markaaasay laba iska soo saareen, kuwaas oo ahaa Yuusuf oo la odhan jiray Barsabaas ee naanaystii ahayd Yuustos, iyo Matiyas. **24** Kolkaasay tukadeen oo yidhaahdeen, Rabbow, adigoo garanaya qalbiga dadka oo dhan, naa tuus labadan kaad dooratay, **25** inuu galoo meeshii shuquulkan

yo rasuulnimadon oo Yuudas ka dhacay inuu meeshiisa tago. **26** Markaasay u saami riteen; saamigiina wuxuu ku dhacay Matiyas; oo isagana waxaa lagu daray koob-iyo-tobankii rasuul.

2 Oo kolki maalintii Bentekoste la gaadhay, meel bay kulligood wada joogeent. **2** Oo waxaa filanla'aan samada ka yimid sanqadhaa sida dabayl xoog leh oo aad u dhacaysa, oo waxay buuxisay gurigii ay fadhiyeen oo dhan. **3** Markaaas Carrabbo u kala qaybsamaya sida dab oo kale iyaga u muuqday oo ku dul fadhiistay midkood kasta. **4** Kolkasaa waxaa kulligood ka wada buuxsamay Ruuxa Quduuska ah, oo waxay bilaabeen inay afaf kale ku hadlaan sidii Ruuxu iyaga u siijey hadalka. **5** Markaaas waxaa Yerusaalem joogay Yuhuud oo ahaayeen niiman cibaado leh oo ka yimid quruun kasta oo samada hosteeda joogta. **6** Oo markii sanqadhaas la maqlay, dadkii badhaa ayaa isu yimid, wayna yaabeen, maxaa yeelay, nin kastaa wuxuu maqlay iyagoo afkiisa ku hadlaya. **7** Oo dhammaantod way wada nexeen oo yaabeen, oo waxay yidhaahdeen, Bal eeg, kuwan hadlaya oo dhammu miyaanay reer Galili ahayn? **8** Sidee baa midkeen waluba u maqlaas iyagoo ku hadlaya afkeenna aynu ku dhalannay? **9** Innagoo ah reer Bartiya iyo Mediya iyo Ceelaam, iyo kuwa deggan Mesobotamiya, iyo Yahuudiya iyo Kabbadokiya, iyo Bontos iyo Aasiya, **10** iyo Farugiya iyo Bamfuliya, iyo Masar iyo meelaha Liibiya oo Kuranaya ku wareegsan, iyo ajanabiyo Rooma ka yimid oo ah Yuhuud iyo kuwa raacsan labadaba, **11** iyo reer Kereeteet iyo Carabta, waxaynu maqlaynaa iyagoo ku hadlaya afakkeenna oo ka hadlaya lilaah waxyaaliihiisa waaweyn. **12** Markaaasay wada yaabeen oo shakiyeen, oo waxay isku yidhaahdeen, Tani micneheedu waa maxay? **13** Qaar kalena waa ku qosleen oo waxay yidhaahdeen, Kuwan waxaa ka buuxa khamri cusub. **14** Laakiin Butros intuu koob-iyo-tobankii isla taagay, ayuu sare u qaaday codkiisa oo ku yidhi iyaga, Niman yahow reer Yahuudiya iyo dhammaantin Yerusaalem degganow, tan ogaada oo hadalladayda dhegysta. **15** Waayo, kuwanu ma sakhraansana sidaad u malaynsaayn inay sakhraansan yihiin; maxaa yeelay, tanu waa saacaddii saddexaad ee maalmeed. **16** Laakiin waxanu waa wixii lagaga dhex hadlay nebi Yoo'eel, **17** lilaah baa yidhi, Maalmaha ugu dambaysta waxyaalahanu waa noqon doonaan, Ruuxayga ayaan ku shubi doonaa dad oo dhan; Oo wiilashii iyo habilihiinu wax bay sii sheegi doonaan, Raggiinna dhallinyarada ahuna wax bay arki doonaan, Odayaashiin nuna riyooyin bay ku riyooy doonaan; **18** Haah, oo maalmahaas addoommadayda, rag iyo dumarba, Ruuxaygaan ku shubi doonaa, iyaguna wax bay sii sheegi doonaan. **19** Oo waxaan samada sare ka muujin doonaa yaabab, Dhulka hoosena waxaan ka muujin doonaa calaamooyin, Kuwaas oo ah dhig iyo dab iyo uumiskii qiiqa. **20** Orraxdu waxay u beddelmi doontotta gudcur, Dayaxuna wuxuu u beddelmi doonaa dhiig, Intaanay iman maalinta Rabbigu, Taas oo ah maalin weyn oo caan ah. **21** Oo waxay noqon doontaa in ku alla kii magaca Rabbiga ku dhawaqaqa, uu badbaadi doono. **22** Rag yahow reer binu Israa'iil, hadalladan maqla; Ciisihii reer Naasared oo ahaa nin lilaah idinku caddeeyey shuquollo xoog leh iyo yaabab iyo calaamooyin oo lilaah ku sameeyey isaga gacantiisa idinka dhediinna, sidaad idinka qudhiiinuba u og tiihiin, **23** markii isaga lagu gacangeliyey taladii lilaah goostay oo uu hore u ogaa, gacanta sharcilaawayashaayaad ku qabateen, waadna ku qodobteen iskutallaabta oo disheen. **24** Isaga lilaah baa sara kiciyey, oo ka furfuray xanuunkii dhimashada, maxaa yeelay, dhimashadu ma xajin karin. **25** Waayo, Daa'uud baa isaga ka hadlay, oo yidhi, Had iyo jeerba Rabbigaan hortayda ku arki jiray, Maxaa yeelay, midigtayduu joogaa si aan la ii dhaqaajin. **26** Taas awaaqdeed qalbigaygu waa farxay, carrabkayguna waa reyreeyey; Weliba jidhkaygu rajuu ku nasan doonaa. **27** Maxaa

yeelay, naftayda Haadees kuma dayn doontid, Kaaga Quduuska ahna uma dayn doontid inuu qudhun arko. (**Hadēs g86**) 28 Waxaad i tustay jidodka nolosha, Hortaadana farxad baad iga buuxin doontaa. 29 Walaalayaalow, waxaan si bayaan ah idinku sheeghi karaa in awowe Daa'uud dhintay, lana aasay, xabaashiisuna ilaa maanta waa inagu dhex taal. 30 Haddaba isagoo nebi ahaa oo oggaan in laah dhaar ugu dhaartay isaga inuu dhashiisa midkood carshigiiwa ku fadhiisnoo, 31 wuxuu hore u arkay oo ka hadlay Masiixa sarakiciddisa inaan isaga Haadees lagu dayn, jidhkiisuna qudhun arag. (**Hadēs g86**) 32 Ciisahan Ilaha baa sara kiciiyey, annagoo dhimmuna markhaatiyaal baan ka wada nahay. 33 Haddaba isagoo Ilaha midigitisa sare loogu qaaday, oo Aabbaha ka helay ballankii Ruuxa Quduuska ahaa, ayuu soo shubay waxan oo Aadarkaysaan oo maqlaysaan. 34 Maxaa yeelay, Daa'uud samooyinka kor uma aadin; laakiin isaga qudhisiisa leh, Rabigu wuxuu Sayidkaya ku yidhi, Midigtayda fadhiiso. 35 Ilaa aan cadaawaayaashaada cagaahaaga hoostooda geliyo. 36 Reer binu Israa'iil oo dhammu aad ha u ogaadeen in Ilaha ka dhigay Rabbi iyo Masiixba Ciisahan aad iskuwallaabta ku qodobteen. 37 Markay taas maqleen ayaa qalbiga laga wareemay, markaasay ku yidhaahdeen Butros iyo rasuulladii kale, Walaalayaalow, maxaannu falnaha? 38 Markaasaa Butros iyagii ku yidhi, Toobadkeena, oo midkiin kasta ha lagu baabtiiso magaca Ciise Masiix debmidhaafkiinna aawadiis, oo waxaad heli doontaan hadiyadda ah Ruuxa Quduuska ah. 39 Maxaa yeelay, ballanka waxaa leh idinka iyo carruurtiina iyo kuwa fog oo dhan in alla intii Rabbiga Ilaaheenna ahu u yeedho. 40 Hadallo kaloo badan ayuu markhaati ahaan ugu waaniyey isagoo leh, Naftiinna ka badbaadiya qarnigan qalloocan. 41 Markaasaa kuwii hadalkiisi aqbalay la baabtiisay, oo waxaa maalintaas lagu daray iyaga abbaaraha saddex kun oo qof. 42 Oo waxay ku sii adkaysteen rasuulladu waxay bari jireen iyo xidhiidhka ka dhexeeeyey iyaga, iyo kibista jebiteeda iyo tukasho. 43 Oo naf kasta cabsi baa gashay; oo rasuulladii waxay sameeyeen yaabab iyo calaamooyin badan. 44 Oo kuwii rumaystay oo dhammu waa wada jireen, wax walubana waa ka wada dhexeeyeen; 45 oo intay iibiyeneen waxyaalahoodii iyo alaabtoodiiba ayay dhammaan u wada qaybiyeen sidii nin kasta baahidiisu ahayd. 46 Oo maalin walba iyagoo isku wada qalbi ah ayay macbukda ku jiri jireen, oo kibistana guryahooday ku jejebin jireen, cundatoodana farxad iyo qalbi daacad ah ayay ku cuni jireen. 47 Ilaha bay ammaani jireen, oo dadka oo dhimmuna waa u bogay iyaga. Ilahaanmaa walba kuwa badbaadaya ayuu ku dari jiray.

3 Haddaba saaacaddii sagaalaad oo wakhtigii salaadda ah ayaa Butros iyo Yooxanaa macbukda tageen. 2 Waxaa la soo qaaday nin curyaannimo uurkii hooyadiis kala soo baxay oo maalin walba la ag dhigi jiray albaabka macbukda oo la odhan jiray Qurux Badane inuu kuwa macbukda gelayay dawarsado. 3 Isagu, markuu arkay Butros iyo Yooxanaa oo ku dhow inay macbukda galaan, ayuu dawarsaday iyaga. 4 Markaasaa Butros, oo Yooxanaa la socdo, intuu aad u fiiriyeen isaga, ku yidhi, Na soo eeg. 5 Markaasuu u fiirsaday iyaga, isagoo filanaya inuu iyaga wax ka helo. 6 Laakiin Butros baa ku yidhi, Lacag iyo dahab midna ma haysto, laakiin waxaan haystaan ku siinaya. Magaca Ciise Masiix, kii reer Naasared, ku soco. 7 Markaasuu intuu gacanta midigtaa ku dhugay ayuu sara kiciiyey; oo markiiba caghiisii iyo anqowyadiisii waa xoogaysteen. 8 Intuu kor u booday ayuu istaagay oo socod bilaabay; markaasuu iyaga macbukdiil galay, isagoo socda oo boodboodaya oo Ilaha ammaanaya. 9 Dadkii oo dhimmuna waxay arkeen isagoo socda oo Ilaha ammaanaya; 10 markaasay waxay garteen inuu isagu yahay kii Albaabkii Quruxda Badnaa agtiisa dawarsiga u fadhiisun jiray; markaasay yaab iyo amankaag ula dhinteen wixii ku dhacay isaga. 11 Oo intuu Butros iyo Yooxanaa ku dhiegganaa ayay dadkii oo

dhammu ku soo wada ordeen balbaladii la odhan jiray Balbaladii Sulaymaan iyagoo aad u yaabsan. 12 Markuu Butros dadkii arkay ayuu u jawaabay oo ku yidhi, Niman yahow reer binu Israa'iil, Maxaad waxan ula yaabsan tiihin, ama maxaad sidaas noogu fiirinayaan sidii annagoo xoogayaga ama cibaadadaya ku socodsiniis isaga? 13 Ilaha Ibraahim iyo Isxaaq iyo Yacquub, oo ahaa Ilaha awowayaasheen, wuxuu ammaanay Middiinkisii Ciise, kii aad gacangeliseen oo aad Bilaatos hortiisa ku diideen markuu goostay inuu sii daayo. 14 Laakiin idinku waxaad diideen Kan Quduuska iyo Xaqaba ah, oo waxaad weyddiisateen nin dhig qaba in laydiin sii daayo, 15 oo waxaad disheen Amiirkii nolosha, kan Ilaha ka sare kiciiyey kuwii dhintay, annaguna markhaatiyaal baanu ka nahay. 16 Magiciisa ayaa xoogsiiyey kan aad arkaysaan oo garanaysaan, rumaysadka uu magiciisa ku rumaystay aawadiis. Rumaysadka uu ku rumaystay isaga ayaa ninkan idinka oo dhan hortiina ku siiyey caafimaadkan. 17 Waxaanan ogahay, walaalayaalow, inaad tan aqoonla'an u samayseen, sidii madaxdiinnuba yeeshay oo kale. 18 Laakiin Ilaha sidaasuu u dhammeeeyey waxyaalihii u hore uga sheegay afatkii nebiyada oo dhan oo ahaa in Masiix silci doono. 19 Haddaba toobadkeena oo soo noqda, si dembiyadiinna loo tirtiro, si ay wakhtyo qabowijis lihii uga yimaadaan Rabbiga hortiisa, 20 oo uu soo diro Ciise Masiix, kii uu hore idinku doortay, 21 kan ay waajibka tahay inay samadu aqbasho tan iyo wakhtiyada la soo celinayo wax walba oo Ilaha kaga hadlay afkii nebiyadiisii quduuska ahaa tan iyo bilowgii. (**aīn g165**) 22 Muuse wuxuu yidhi, Rabbiga Ilaha ahu wuxuu walaalihinna dheddooda idinku kicin doonaa nebi anoo kale ah. Waa inaad isaga ka dhegaysataan wax kastuu idinku yidhaahdo. 23 Waxay noqon doontaa in naf kastoo aan nebigaas dhegaysan dadka laga dhex saari doono oo la baabbi'in doono. 24 Nebiyadii oo dhan tan iyo Samuu'el iyo kuwii ka dambeeeyin, in alla intii hadashay, waxay wada sheegeen maalmahan. 25 Waxaad tiihiin wiilashii nebiyada iyo wiilashii axdigii Ilaha la dhigtag awowayaashii, markuu Ibraahim ku yidhi, Qabiilooyinka dunida oo dhammu farcankaagay ku barakoobi doonaan. 26 Ilaha markuu Middiinkisii kiciiyey, idinkuu markii hore idii soo diray inuu idin barakeeyo markuu midkiin kasta dembiyadiisa ka soo jeediyo.

4 Intay dadkii la hadlayeen ayaa wadaaddadii iyo sirkalkii macbukda iyo Sadukiintii u yimaadeen, 2 iyagoo ka xumaaday, maxaa yeelay, waxay dadkii bareen oo Ciise ku ogeysiyeen sarakicidda kuwii dhintay. 3 Markaasay qabqabteen oo xabbiseen ilaa maalintii ku xigtay, maxaa yeelay, durba fiidkii bay ahayd. 4 Laakiin qaar badan oo hadalkii maqlay waa rumaysteen; oo tiradii nimanku waxay noqotay abbaaraha shan kun. 5 Markaasaa waxaa dhacday in maalintii dambe taliyayaashhoodii iyo waayeelladoodii iyo culimmadoodii ay Yerusaalem isugu soo wada urureen; 6 waxaana joogay Annas oo ahaa wadaadkii sare, iyo Kayafas, iyo Yooxanaa, iyo Aleksanderos, iyo in alla intii wadaadka sare xigaalo la ahayd. 7 Oo intay dhexda soo taageen bay weyddiyeen oo ku yidhaahdeen, Xooggee ama magace baad waxan ku samayseen? 8 Markaasaa Butros oo Ruuxa Quduuska ahi ka buuxo wuxuu iyaga ku yidhi, Kuwiinna dadka u taliy iyo waayeelladow, 9 haddii maanta naloo imtixaamayo falimihii wanaagsanaa oo loo sameeyey nin xoogdaran iyo sidii ninkan loo bogsiiyey, 10 dhammaantiin ogaada, idinka iyo dadka reer binu Israa'iil oo dhammu, in magaca Ciise Masiix, kii reer Naasared, oo aad iskuwallaabta ku qodobteen, oo Ilaha ka sara kiciiyey kuwii dhintay, daraaddiis ninkanu isagoo bogsaday halkan hortiina ah ku taagan yahay. 11 Isagu waa dhagixii idinkoo wax dhisa aad diiddeen, oo noqday madaxa rukunka. 12 Mid kale badbaadada lagama helo, maxaa yeelay, ma jiro magac kale samada hoosteeda oo dadka

dheddooda loo bixiyey oo waajib inoo ah inaynu ku badbaadno. **13** Markay arkeen Butros iyo Yooxanaa dhiirranaantoodii, oo ay garteen inay yihiin niman aan wax baran, jaahiliinna ah, ayay yaabeen; markaasay garteen inay Ciise la joogi jireen. **14** Markay arkeen ninkii la bogsiyey oo la taagan iyaga, waxba way ka odhan kari waayeen. **15** Laakiin intay amreen inay shirka dibadda uga baxaan, ayay wada hadleent iyagoo leh, **16** Maxaynu nimankan ku samaynaa? Waayo, inay calaamo caan ah faleen waa u muuqataa kuwa Yeruuusaalem jooga oo dhan; mana dafiri karno. **17** Laakiin si ayan dadka ugu sii faafin, ayu cabsiinno si ayan hadda ka dib magacan ninna ugula hadlin. **18** Markaasay u yeedheen oo ku amreen inayan aslanba Ciise magicisa ku hadlin, waxna ku barin. **19** Laakiin Butros iyo Yooxanaa ayaa u jawaabay iyaggi oo ku yidhi, Idinku kala xukuma inay Ilaah hortiisa ku qumman tahay inaanu idinka idin maqallo intaannu Ilaah maqli lahayn, iyo in kale; **20** Waayo, waxyaalihii aannu aragnay oo maqallay iskama dayn karno inaanu ka hadalno. **21** Markaasay, intay sii cabsiyeen, sii daayeen, waayo, waxay waayeen waxay ku taqsiraan, dadka awaadiis; maxaa yeelay, dadkii oo dhammu waxay ilahku ammaaneen wixii la sameeyey. **22** Waayo, ninkii calaamadan lagu bogsiyey waa ka weynaa afartan sannadood. **23** Markii la sii daayay ayay intoodii kale u yimaadeen oo uga warrameen wixii wadaaddada sare iyo waayeelladu ku yidhaahdeen oo dhan. **24** Oo markay taas maqleen, iyagoo isku wada qalbi ah, ayay codkoodii sare ugu qaadeen Ilaah oo yidhaahdeen, Rabbijow, adigu waxaad tahay kan sameeyey samada, iyo dhulka, iyo badda, iyo waxa ku jira oo dhan; **25** kii Ruuxa Quduuska ah kaga hadlay afkii awowahayo Daa'uud oo ahaa middiinkaagii oo yidhi. Quruumuhu maxay u cadhoodeen, Dadkuna maxay ugu fikireen wax aan waxba ahayn? **26** Boqorrada dhulku col bay u taagnaayeen. Taliyyashauna intay isurursadeen Ayay waxay caasi ku noqdeen Rabbiga iyo Masiixiisa; **27** waayo, waxaa run ah in magaaladan gudaheeda Herodos iyo Bontiyos Bilaatos oo ay la jiraan dadka aan Yuhuudda ahayn iyo dadka reer binu Israa'iil iyagoo ka gees ah Ciise Middiinkaaga quduuska ah, oo aad subagtay, ay isu urursadeen, **28** inay sameeyaan wax alla wixii gacantaada iyo taladaadu hore u gooyeey inay noqdaan. **29** Laakiin Rabbijow, eeg, way na cabsiinaayane; haddaba addoommadaada sii dhiirranaan oo dhan oo ay ereygaaga ku sheegaan, **30** intii aad gacantaada u soo fidinaysid si aad ugu bogsiisid, si calaamooyin iyo yaabab ugu samaysmaan magaca Middiinkaaga quduuska ah Ciise. **31** Oo markay tukadeen dabadeed, meeshay ku urursanaayeen baa gariirtay; oo dhammaantood waxaa ka wada buuxsamay Ruuxa Quduuska ah, oo ereygi Ilaah bay dhiirranaan ugu hadleent. **32** Oo intoodii badnayd oo rumaysatay isku qalbi iyo naf bay ahaayeen; midkoodna ma odhan, Waaan leeyahay waa waxaygii, laakiin wax waluba waa ka dhexeyeen. **33** Oo rasuulladu xoog weyn bay sarakicidda Rabbi Ciise uga maraq fureen; oo nimco badan baa dhammaantood ku soo dul degtay. **34** Mid wax la'aana iyaga kuma jirin, waayo, in alla intii dhul ama guryo lahayd way iibyeen, oo qiimihii wixii la iibiyey ayay keenen, **35** oo rasuullada soo hor dhigeeen; oo waxaa wax loo qaybshay mid kasta siduu wax ugu baahnaa. **36** Markaasaa Yuusuf oo rasuulladu ugu yeedhi jireen Barnabas, kan lagu micneeyey Wiilkii dhiirigelin, oo qoladiisu Laawi ahayd oo reer Qubrus u dhashay, **37** intuu beer uu laaha iibshay ayuu lacagtii keenay oo soo hor dhigay rasuullada.

5 Laakiin nin Ananiyas la odhan jiray, isagoo haweenaydiisii Safira la jirto, ayuu xooliisiisii qaar iibshay, **2** markaasuu qimhiisii, haweenaydiisii oo la og, intuu qaar la hadhay, qaar keenay oo rasuulladu soo hor dhigay. **3** Laakiin Butros baa ku yidhi, Ananiyasow, maxaa Shayddaaanku qalbigaaga u gelyey inaad Ruuxa Quduuska

ah been u sheegtid oo aad qimhiisii dhulka qaar la hadhid? **4** Markaad haysatay, miyaanay waxaagii ahay? Oo markii la iibshay dabadeedna, miyaanad adigu u talin? Maxaad waxan qalbigaaga u gelisay? Dad been uma aad sheegin, waxaadse u sheegty Ilaah. **5** Markii Ananiyas hadalladaas maqlay ayaa, intuu dhulka ku dhacay, naftii ka dhacday; oo kuwii taas maqlay oo dhan cabsi weyn baa gashay. **6** Markaasaa nimankii dhallinyarada ahaa, intay kaceen, isagay duuddubbeen, markaasay qaadeen oo soo aaseen. **7** Abbaarahaa saddex saacadood dabadeed ayaa haweenaydiisii soo gashay iyadoo aan ogay wixii dhacay. **8** Markaasaa Butros u jawaabay oo ku yidhi, Inaad dhulkiintaa ku iibiseen iyo in kale, ii kala sheeg. Markaasay tidhi, Haah, intaasaanu ku iibinnay. **9** Laakiin Butros baa ku yidhi, Sidee baad ugu heshiiseen inaad Ruuxa Rabbiga jirrabtaan? Bal eeg, kuwii niinkaaga soo aasay cagahoodii albaabka agtiisay ka soo sanqadhyaaane. Adigana way ku qaadi doonaan. **10** Markiiba intay ku hor dhacday isaga, ayaa naftii ka dhacday; markaasaa nimankii dhallinyarada ahaa soo galeen, oo waxay arkeen iyadoo meyd ah, markaasay intay qaadeen ku aaseen ninkeedii agtiisa. **11** Markaasaa cabsi weyni gashay kiniisaddii iyo kuwii waxyaalahaas maqlay oo dhan. **12** Rasuulladu waxay gacmahooda dadka dhexdiisa ku sameeyeen calaamooyin iyo yaabab badan; iyagoo isku wada qalbi ah ayay waxay wada joogeent Balbaladii Sulaymaan. **13** Laakiin kuwi kale midkoodna kuma dhicin inuu iyaga ku darmado, hase ahaatee dadkii waa sharfeen iyaga; **14** oo waxaa ku soo kordhay iyaga kuwa badan oo Rabbiga rumaystay, oo rag iyo dumarba leh; **15** tataa waxay noqotay inay kuwii bukay jidadka u soo saareen oo ku jifiyeen sariiro iyo dermooyin si hooskiisu u dul maro qaarkood, markii Butros uu soo maro. **16** Oo waxaa kaloo ku soo ururay dad badan oo ka yimid magaaloooyinkii Yeruuusaalem ku wareegsanaa, iyagoo wada dad buka iyo kuwo jinniyo wasakh lahu derdereen; oo kulligood waa la wada bogsiyey. **17** Laakiin waxaa kacay wadaadkii sare iyo kuwii la socday oo dhan, kuwaas oo ka mid ahaa dariiqada Sadukiinta; markaasay iyagoo aad u xanaaqsan, **18** intay rasuulladu qabqabteen, xabsi ku rideen. **19** Laakiin malaaligtii Rabbiga ayaa habeennimo albaabbiidu xabsiga ka furtay, oo intay dibadda u soo saartay, ku tidhi, **20** Taga oo macbudka isdhex taaga, oo waxaad dadka kula hadashaan erayada oo dhan ee Noloshan. **21** Markay taas maqleen ayay, intay aroortii macbudka galeen, dadkii wax bareen. Laakiin wadaadkii sare iyo kuwii la jiray ayaa yimid, oo waxay isugu yeedheen shirkii iyo duqowdii reer binu Israa'iil oo dhan, markaasay cid u direen xabsigii in kuwii xidhnahaa laga keeno. **22** Laakiin saraakiishu markay xabsiga yimaadeen waa ka waayeen iyaggi; markaasay shirkii ku noqdeen oo u warrameen, **23** oo waxay ku yidhaahdeen, Waaannu aragnay xabsigii oo aad u xidhan, oo nimankii laalinayyna albaabbiada ka taagan yihiin; laakiin markaannu furnay, ninna waa ka waynay. **24** Haddaba markii sirkalkii macbudka iyo wadaaddadii sare hadalladaas maqleen, waxay la fajaceen waxyaalahaas waxay noqon doonaan. **25** Mid baa intuu u yimid ku yidhi, Ogaada, nimankii ad xabsiga ku rideen, macbudkay dhex taagan yihiin, oo dadkay wax ku barayaane. **26** Markaasaa sirkalkii, isagoo saraakiil kale la socoto, intuu tegey, rabashadla'an u soo kaxeyey; waayo, waxay ka baqeem dadku inuu dhagxiyo. **27** Markaasay, intay soo kaxeyeen, shirkii soo hor taageen. Kolkaasaa wadaadkii sare weyddiiley, **28** oo yidhi, Waaannu aad idiuunku amarnay inaydaan magacan wax ku barin; laakiin bal eega, waxaad Yeruuusaalem ka buuxiseen waxbariddiinnii, oo weliba waxaad damacsan tiihiin inaad ninkan dhiiggiisii dusha naga saartaan. **29** Laakiin Butros iyo rasuulladu ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Waa inaannu Ilaah addeecno intaannu dad addeeci lahayn. **30** Ilaahii awowayaashayoo ayaa soo sara kiciyey Ciisiihii aad

geedka ku deldesheen oo disheen. **31** Ilaah baa isaga gacantiisa midigeed sare ugu qaaday inuu ahaado Amiir iyo Badbaadiye si uu Israa'iil toobad iyo dembidhaaf u siyo. **32** Waxyaalahaas annagaal ka marag ah, waxaa kalooна ka marag ah Ruuxa Quduuska ah oo Ilaah siiyey kuwa addeeca isaga. **33** Laakiin markay taas maqleen, way ka xanaaqueen, oo waxay ku tashadeen inay laayaan. **34** Laakiin waxaa shirkii iska dhex taagay mid Farrisinta ka mid ahaa oo la odhan jiray Gamali'eel, kaas oo ahaa macallinkii sharciga, dadkuna aad u maamuuji jireen, oo wuxuu amray in nimanka dibadda cabbaar loo saaro. **35** Markaasuu iyagii ku yidhi, Niman yahow reer binu Israa'iil, iska jira waxaad la damacsan tiihin inaad nimankaas ku samaysaan. **36** Maxaa yeelay, hadda ka hor waxaa kacay Tudas, isagoo nin weyn iska dhigaya, kaasoo niman badan oo qiyas afar boqol gaadhaa raaceen. Isagii waa la dilay, oo intii addeecday oo dhammuna way kala firdheen, oo waxay noqdeen wax aan waxba ahayn. **37** Ninkaaas dabadiis, waagii dadka la qori jiray, waxaa kacay Yuudas kii reer Galili, oo dad buu duufsaday; isaguna waa dhintay, oo intii addeecday oo dhammuna way kala firdheen. **38** Haddaba waxaan idkuu leeyahay, Nimankan faraha ka qaada oo iska daaya; waayo, taladan ama shuqulkuu hadday dad ka yimaadeen, waa baabbi'i doonaan; **39** laakiin hadday Ilaah ka yimaadeen, ma baabbi'in kari doontaan; haddii kale malaha waxaa la ogaan doonaa inaad Ilaah la diriraysaan. **40** Markaasay ku raaceen isaga; oo intay rasuulladii u yeedheen, ayay garaaceen, oo waxay ku amreen inayan magaca Ciise ku hadlin, markaasay sii daayeen. **41** Markaasay shirkii hortisiin ka tageen, iyagoo ku faraxsan in lagu tirihey inay istaahilaan in Magaca aawadiis loo maamuus jebiyo. **42** Maalin walba macbudka dhediisa iyo guryahaba kama ay joojin inay dadka baraan oo ku wacdiyaan wax ku saabsan Ciise Masiix.

6 Waagaas waxaa dhacay, intii xertu badnaysay, in Yuhuuddii Gariigta ahayd ay ka gunuuunaceen Cibraaniyadii, maxaa yeelay, carmalladoodii laga dhintay wixii maalin walba la siin jiray looguma hagarbixin. **2** Markaasaa laba-iyto-bankii, intay isugu yeedheen kuwa badan oo xerta ka mid ahaa, waxay ku yidhaahdeen, Ma wanaagsana inaanu ereyga Ilaah iska dayno oo aannu miisaa ka adeegno. **3** Haddaba, walaalayaalow, waxaad dhexdiinna ka xushaan toddoba niin oo sharaf leh, oo ay ka buuxaan Ruuxa iyo xigmaddu, oo anyu u dooranno shuquulkan. **4** Annaguse waxaannu ku sii adkaysan doonaa tukasho iyo shuquulka ereyga. **5** Hadalkiina waa ka wada farxiyey dadkii badhnaa oo dhan; oo waxay doorteen Istefanos oo ahaa nin ay ka buuxaan rumaysad iyo Ruuxa Quduuska ahu, iyo Filibos, iyo Barokhoros, iyo Nikanoor, iyo Timoon, iyo Barmenaas, iyo Nikolas kii reer Antiyoh oo diinta soo galay. **6** Kuwaasay rasuulladii hor keeneen; oo markay tukadeen dabadeed, ayay gacmahoodii saareen. **7** Markaasaa ereygiil Ilaah faafay, tiradii xertiina Yeruusaalem aad ugu badatay, oo tiro badan oo wadaaddo ahina iimaankay yeeleen. **8** Markaasaa Istefanos oo ay nimco iyo xoog ka buuxaanaya dadka dhexdiisa ku sameeyey yaabab iyo calamooyin waaweyn. **9** Laakiin waxaa kacay oo Istefanos la murmay kuwii sunagogga la odhan jiray sunagogga Libertinta, iyo kan reer Kuranaya, iyo reer Iskanderiya, iyo kuwa Kilikiya iyo Aasiya. **10** Iyaguna waa is-hor taagi kari waayeen xigmaddii iyo Ruuxii uu ku hadlay. **11** Markaasay niman laaluusheen, oo niimkii baa waxay yidhaahdeen, Waxaanu maqalnay isagoo Muuse iyo Ilaahba caayaya. **12** Markaasay kiciyeen dadkii iyo waayeelladii iyo culimaddii, oo intay isagii ku soo kediyeen oo qabteen, ayay shirkii geeyeen. **13** Markaasay waxay soo taageen markhaatiyaal been ah oo leh, Ninkanu iskama daayo inuu meeshan quduuska ah iyo sharciga erayo xunxun ka sheego, **14** waayo, waxaanu maqalnay isagoo leh, Ciisahan reer Naasared meeshan

buu dumin doonaa, wuxuu beddeli doonaa caadooyinkii Muuse inooga tegey. **15** Oo kuwii shirkha wada fadhiyey oo dhan, iyagoo aad u fiirinaya, waxay arkeen wejigiisii oo ah sidii weji malaa'igeed oo kale.

7 Markaasaa wadaadkii sare wuxuu yidhi, Waxanu ma saasaa?

2 Markaasuu ku yidhi, Walaalo iyo aabbayaalow, dhegysta, Ilaaha Ammaantu wuxuu muuqday awoweheen Ibraahim markuu Mesobotamiya joogay intuusan Haaraan degin, **3** oo wuxuu ku yidhi, Ka soo kac waddankaaga iyo dadkaaga, oo kaalay dalka aan ku tusi doono. **4** Markaasuu ka soo kacay dalkii reer Kaldaiyin oo wuxuu soo degay Haaraan; oo markuu aabbiihiis dhintay aaya Ilaah meeshaas isaga ka soo wareejiyey oo keenay dalkan aad haatan deggan tiihin, **5** oo dhaxalha kuma uu siin, xataa meel uu cagtiisa dhigo; laakiin wuxuu isaga ka ballanqaaday inuu dalka mulki u siyo isaga iyo farcankiisa ka dambeeyaba, in kastoo uusan dhal Lahayn. **6** Ilaah sidan buu u hadlay, in farcankisu degi doono dal shisheeey, oo iyaga la addoosan doono, oo afar boqol oo sannadood la dhibi doono. **7** Ilaah wuxuu yidhi, Quruunta iyagu ay u addoosamaanayaan xukumi doonaa; markaas dabadeed ayay ka soo bixi doonaa oo meeshan iigu adeegi doonaa. **8** Oo wuxuu isaga siiyey axdigaa gudniinta; haddaba Ibraahim wuxuu dhalay Isxaaq, oo maalintii siddeedaad ayuu guday isaga; Isxaqaan wuxuu dhalay Yacquub; Yacquubna wuxuu dhalay laba-iyto-tobankii anyu ka soo farcannay. **9** Kuwii aan ka soo farcannayna intay Yuusuf ka masayreen ayay waxay ka ibiyeyen Masar; **10** laakiin Ilaah baa isaga la jiray oo dhibaatadiisi oo dhan ka samatabbixiyey, oo aksaan iyo xigmadda kii siyyeey Fircoo, oo ahaa boqorkii Masar; markaasuu isaguna wuxuu isagii taliye uga dhigay Masar iyo reerkiiisi oo dhan. **11** Haddaba waxaa Masar iyo Kancaan oo dhan ka wada dhacay abaa iyo dhibaato weyn; awowayaasheenna dhuuni bay ka waayeen. **12** Laakiin markii Yacquub maqlay in Masar sarreenni jiro, ayuu markii ugu horraysay awowayaasheen diray. **13** Oo markii labaad waxaa walaaliihiis la aqoonsiyyey Yuusuf; markaasaa Fircoo wuxuu gartay Yuusuf qoladisi. **14** Markaasaa Yuusuf cid u diray oo u yeedhay aabbiihiis Yacquub iyo dadkiisi oo dhan oo ahaa shan iyo toddobaatan qof. **15** Markaasaa Yacquub Masar tegey. Isaga qudhiiisi waa dhintay iyo awowayaasheen; **16** waxaana la geeyey Shekem oo la dhigay xabaashii Ibraahim qiiimaha lacagta ah kaga iibsaday wiilashii Xamoor oo Shekem joogay. **17** Laakiin markuu soo dhowaaday wakhtigii ballankii Ilaah kula ballamay Ibraahim, ayay dadkii ku soo kordheen oo ku bateen Masar, **18** tan iyo intii boqor kale oo aan Yuusuf oqooni Masar ka kacay. **19** Isaguna waa kхиyaaneeyey dadkeenna, awowayaasheenna wuu xumeeyey, oo wuxuuna ku qasbay inay ilmahoodii yaryaraa iska tuuraan si ayan u sii noolaan. **20** Muusena wakhtigaaas duhashay, oo wuxuu ahaa wax qurux badan; oo saddex bilood ayaa gurigii aabbiihiis lagu hayay; **21** markii la tuurayna, Fircoo gabadhiisi ayaa qaadatay oo sidii wiilkeedi oo kale u korsatay. **22** Muusena waxaa la baray xigmaddii Masriyintii oo dhan; hadalladiisa iyo falimihiisana xoog buu ku laaha. **23** Laakiin markuu gaadhad afartan sannadood oo buuxa ayaa waxaa qalbigiisa gashay inuu walaaliihiis oo reer binu Israa'iil ahaa soo boodoq. **24** Oo markuu arkay midkood oo lagu gardaroonayo, ayuu ka celiyey, oo intuu kii la dulmayay uu aargiday, ayuu Masrigii dilay; **25** oo wuxuu u malaynayay in walaaliihiis garteen sida Ilaah gacantiisa iyaga ugu samatabbixinyo, laakiin ma ay garan. **26** Oo maalintii ku xigtay ayuu iyagoo diriraya u yimi, oo wuxuu damcay inuu heshiisiiyo, markaasuu yidhi, Niman yahow, walaalaad tiihiine; maxaad isu dulmaysaan? **27** Laakiin kii deriskiisiisidulmayay, ayaa isaga iska riixay oo ku yidhi, Yaa nooga kaa dhigay taliye iyo xaakin? **28** Ma waxaad doonaysaa inaad ii dishid sidaad Masrigii shaalay u dishay? **29** Markaasaa Muuse hadalkas aawadiis cararay, oo sidii ajanabi buu dalka Midyaan u

degganna, meeshaasna laba wii buu ku dhalay. **30** Markii afartan sannadood dhammaatay dabadeed ayaa waxaa isagii Buur Siinay ciidladeedii uga muuqataay malaa'ig ku dhex jirta geed dab ka ololayo. **31** Oo markii Muuse arkay ayuu wuxuu arkay la yaaboy, oo intuu u soo dhowaanayay inuu arko, ayaa waxaa u yimid codkii Rabbiga oo leh, **32** Anigu waxaan ahay Ilaaha awowayaasha, Ilaaha Ibraahim iyo Ilaaha Isxaq iyo Ilaaha Yacquub. Markaasaa Muuse gariiray oo ku dhici waayay inuu eego. **33** Markaasaa Rabbigu isaga ku yidhi, Kabaha cagahaaga ka furfur; maxaa yeelay, meesha aad ku taagan tahay waa dhul quduus ah. **34** Dadkaya Masar jooga rafaadkooda waan arkay, taahoodana waan maqlay, oo waxaan u imid inaan samatabbixyo; haddaba kaalay, Masar baan kuu diri doonaaye. **35** Muusahakan ay diideen oo ku yidhaahdeen, Yaa kaa dhigay taliye iyo xaakin? Isaga Ilaah ugu soo diray gacanta malaa'igti geedka uga soo muugatay inuu ahaado taliye iyo samatabbixye. **36** Kanaa iyaga Masar ka soo saaray, oo yaabab iyo calaamooyin ku sameeyey Masar, iyo Badda Cas, iyo ciidlada afartan sannadood. **37** Kanu waa Muusihii ku yidhi reer binu Israa'iil, Ilaah wuxuu walaaliihiin idiinka dhex kicin doonaa nebi sidaya oo kale. **38** Kanu waa kii ku dhex jiray kiniisaddii ciidlada oo la jiray malaa'igti isaga kala hadashay Buur Siinay iyo awowayaasheen, kii la siiyey hadallada nool inuu ina siyo. **39** Isaga awowayaasheen maay doonayn inay addeecaan, laakiin intay iska riixeen ayay qalbigooda gelyieen inay Masar dib ugu jeestaan, **40** oo waxay Haaruun ku yidhaahdeen, Inoo samee ilaahey ina hor socda; maxaa yeelay, Muusihii inaga soo kaxeeey dhulka Masar garan mayno waxa ku dhacay. **41** Markaasay waxay wakhtigaas sameeyeen weyl, oo sanamki waxay u keeneen allabari, oo waxay ku farxeen shuulkii gacmahoodu sameeyeen. **42** Laakiin Ilaah baa ka jeestay, oo wuxuu faraha uga qaaday inay u adeegaan guutada samada; sida ay ugu qoran tahay kitaabka nebiyada, Bal reer binu Israa'ilow, afartankii sannadood oo Aad ciidlada joogteen, Ma anigaad i siiseen xoolo qalan iyo allabaryo? **43** Welliba waxaad qaadeetan taambuuggii Molokh iyo xiddigii ilaahe Remfan, Oo ah waxyaaliih aad u samaysateen inaad caabuddaan. Haddaba waxaan idii kaxayn doonaa Baabuloo shishadeeda. **44** Awowayaasheen waxay ciidlada ku hayene taambuuggii maragga, sidii kii Muuse la hadlay ugu amray isaga inuu u sameeyo sidii qabkii uu arkay. **45** Kaas ayaa awowayaasheen markoodii la soo qaadeen Yashuuwa markay galeen oo qaateen dhulki quruumihiil Ilaah awowayaasheen hortooda ku eryay, ilaa waajii Daa'tuud. **46** Daa'uudna Ilaah hortiis ayuu wanaag ka helay, oo wuxuu weyddiistay inuu Ilaahii Yacquub u helo meal uu dego. **47** Laakiinse Sulaymaan baa guri u dhisay. **48** Hase ahaatee Kan ugu sarreya ma dego guryo gacmo lagu sameeyo; sida nebulu leeyahay, **49** Samadu waa carshigayga, Dhulkuna waa meeshaan cagaha saarto, Rabbigu wuxuu leeyahay, Guri caynmaad ii dhisi doontaan? Ama maxay tahay meeshaan ku nastaa? **50** Miyaan gacantaydu samay waxyaalahan oo dhan? **51** Idinkan madaxa adag oo aan qalbiga iyo dhegaha laga gudinow, weligiinba Ruuxa Quduuska ah waad hor joogsataan. Sidii awowayaashiin yeeli jireen oo kale ayaad idirna yeeshaa. **52** Bal nebulu kaa baan awowayaashiin silcin? Kataa iyagu waxay dileen kuwii hore u sheegay imaatinke Kan xaqaa ah; kan idinku aad haatan gaancageliseen oo disheen. **53** Waxaad sharciga u hesheen sidii wax malaa'igihu hagaajiyeen, laakiinse ma ayndaan xajin. **54** Haddaba markay waxyaalahaas maqleen way ka xanaaqeen oo u ilka jirriqsadeen isaga. **55** Laakiin isagoo Ruuxa Quduuska ahu ka buuxo ayuu samada aad u fiiriye, oo wuxuu arkay ammaanta Ilaah iyo Ciise oo midigtii Ilaah taagan, **56** oo wuxuu yidhi, Bal eega, waxaan arkayaa samooyinkii oo la furay iyo Wiilkii Aadanaha oo midigtii Ilaah taagan. **57** Laakiin markaasay cod weyn ku qayliyeen oo dhegaha furaysteen, oo iyagoo isku wada qalbi

ah ku yaaceen isagii. **58** Markaasay intay magaalada ka soo saareen dhagxiyeen; kuwii maragga ahaana dharkoodii waxay ag dhigteen nin dhallinyaro ah oo la odhan jiray Sawlos. **59** Markaasay dhagxiyeen Istefanos oo Rabbiga baryoya oo ku leh, Rabbi Ciisow, ruuxanya qaoa. **60** Markaasuu jilba joogsaday oo cod weyn ku qayliyeen oo ku yidhi, Rabbiyow, dembigan dushooda ha ka dhigin. Oo markuu sidaas yidhi, ayuu dhintay.

8 Sawlosna raalli buu ka ahaa diliddiisa. Oo maalintaas kiniisaddii Yerusaalem ku til aad baa loo silciyey; oo dhammaantoodna rasuulladii mooyaane waxay ku kala firdheen dalalka Yahuudiya iyo Samaariya. **2** Markaasaa niman cibaado leh Istefanos aaseen oo aad ugu baroorteen. **3** Laakiin Sawlos aad buu kiniisadda u rafaadiyey, oo intuu guri walba galay, ayuu rag iyo dumaraa ka soo jiid, oo xabsi ku riday. **4** Haddaba kuwii kala firidhsanaa, meel walba oo ay mareaenba ereygiibay ku wacdiyeen. **5** Markaasaa Filibos wuxuu tegey magaalada Samaariya, oo wuxuu dadka ku wacdiyey Masiixa. **6** Oo dadkii badnaa, iyagoo isku wada qalbi ah, ayay dhegaysteen wuxuu Filibos ku hadlay markay waxyalaahaas maqleen oo ay arkeen calaamooyinkuu sameeyey. **7** Waayo, kuwo badan oo jinniyo wasakh leh qabay, jinniyadii oo cod weyn ku qaylinaya ayaa ka soo baxay, oo kuwo badan oo curyaan ahaa iyo laangad hayaashiiba waa la bogsiiyey. **8** Magaaladaasna aad baa looga farxay. **9** Waxaa jiray nin Simoon la odhan jiray oo markii hore magaalada wax ku sixri jiray oo dadka reer Samaariya ka yaabin jiray, isagoo isugu sheegaya inuu yahay nin weyn. **10** Isagay dhammaantood, yar iyo weynba, wada dhegaysan jireen oo odhan jireen, Ninkanu waa xooggiil Ilaah oo la odhan jiray Weyne. **11** Sababtii ay u dhegaysteenna waxay ahayd inuu wakhti dheer iyaga sixirkisa kaga yaabiyyey. **12** Laakiin markay rumaysteneen injiilkii boqortooyada Ilaah iyo magaca Ciise Masiixa oo Filibos ku wacdiyey ayaa iyaga rag iyo dumaraa la baabtiisay. **13** Simoon qudhisuna waa rumaystay, oo markii la baabtiisay dabadeed, had iyo goorba wuxuu la socon jiray Filibos, wuuna la yaabay markuu arkay calaamooyinkii iyo yaababkii waaweynaa oo uu sameeyey. **14** Haddaba markii rasuulladii Yerusaalem joogay maqleen in Samaariya ereygiibay Ilaah aqbashay, ayay waxay u soo direen Butros iyo Xooxanaa, **15** kuwaaso markay yimaadeen, u duceeyey iyaga inay Ruuxa Quduuska ah helaan; **16** maxaa yeelay, midkoodna weli kuma uu soo degin; laakiinse magaca Rabbi Ciise oo keliya ayaa lagu baabtiisay. **17** Markaasay gacmahooda saareen, oo waxay heleen Ruuxa Quduuska ah. **18** Haddaba Simoon markuu arkay in markii rasuulladu gacmahooda saareen, waxaa la siiyey Ruuxa Quduuska ah, ayuu lacag u taagay, **19** isagoo leh, Anigana i siya xooggan in nin kastoo aan gacmayaayaa saaroba, uu helo Ruuxa Quduuska ah. **20** Laakiin Butros baa wuxuu ku yidhi, Lacagtaadu ha kula baabba'do, maxaa yeelay, waxaad u malaysay in hadiyadda Ilaah lacag lagu helo. **21** Xaalkan kuma lihid ama qayb ama badh; maxaa yeelay, qalbigaagu Ilaah hortiisa kuma qummana. **22** Sidaas awaaeedeet xumaantaan daa toobadkeen, Rabbigana ka bari in fikirka qalbigaaga lagaa cafiyo. **23** Waayo, waxaan arkaa adigoo ku jira xammetida qadhaadhniimada, kuna xidhan qaqdarrada. **24** Markaasaa Simoon u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, Rabbiga ii barya inaan waxyaalahaas aad ku hadasheen midkoodna igu dhicin. **25** Haddaba iyagu markay marag fureen oo Rabbiga ereygiisa ku hadleen, waxay ku noqdeen Yerusaalem, waxayna tuluooyin badan oo reer Samaariya ah ku wacdiyeen injiilkii. **26** Laakiin Rabbiga malaa'igtiisa ayaa waxay la hadashay Filibos, iyadoo ku leh, Kac oo aad xagga koonfureed, oo waxaa raacdaa jidka Yerusaalem ka taga ilaa Gaasa taasoo cidla ah. **27** Wuuna u kacay oo aaday; oo waxaana ku soo baxay nin bohon oo Xabashi ah oo amar weyn ka hoos hayay Kandake boqoraddii Xabashida,

wuuna u talin jiray maalkeeda oo dhan, wuxuuna Yeruusaalem u yimid inuu Ilaha caabudo. **28** Kolkuu ka soo noqonayay, ayuu ku fadhiyey gaadhifaraskiisa, oo wuxuu akhriyeyet kitaabka nebi Isayos. **29** Ruuxuu wuxuu Filibos ku yidhi, Ku dhowow, oo gaadhigan raac. **30** Oo Filibos markuu ku orday, wuxuu maqlay isagoo akhriyaya kitaabka nebi Isayos, wuxuuna ku yidhi, Ma garanaysaa waxaad akhriyaysid? **31** Kolkaasuu yidhi, Sidee baan ku garan karaa in lay tooсиyo mooyaane? Markaasuu Filibos ka baryay inuu soo fuulo oo la fadhiisto. **32** Haddaba meeshuu Qorniinka ka akhriyeyet waa tan, Isaga sidii wan la qalayo baa loo kaxeeeyet; Oo sidii lax ku aamusan ninka dhogorta ka xiira hortiisa, Isagu afkiisa ma uu furo; **33** Intuu is-hoosaysiyyet baa gartiisi laga qaaday; Farcankiisi yaa sheegi doona? Maxaa yeelay, nołoshiisa dhulkaa laga qaaday. **34** Bonhonku wuxuu Filibos u jawaabay oo ku yidhi, Wuxaan kaa baryayaa, Nebigu yuu ka hadlayaa? Ma isaga qudhisaa mise waa mid kale? **35** Filibos baa afkiisa furay, oo intuu Qorniinkan ka bilaabay ayuu isaga ku wacdiiyey Ciise. **36** Kolkay waddada marayeen waxay yimaadeen meal biyah, bonhonku wuxuu yidhi, Bal eeg, waa biyo. Maxaa iga celinaya in lay baabtiiso? **37** Oo Filibos wuxuu ku yidhi, Haddaad qalbigaaga oo dhan ka rumaysatid, waa suurtowdaa. Wuuna u jawaabay oo yidhi, Wuxaan rumaysanahay in Ciise Masiix yahay Wiilkha Ilaah. **38** Markaasuu amray in gaadhigoo joogsado; labaoodouna biyahay galeen, Filibos iyo bohonkuba, oo wuu baabtiisay isaga. **39** Oo markay biyihii ka soo baxeen, ayuu Ruuxii Rabbigu dhufay Filibos, bonhunkuna mar dambe ma uu arkin isagii, maxaa yeelay, jidkiisi ayuu iska qaaday isagoo faraxsan. **40** Laakiin Filibos waxaa laga helay Asootos, oo magaalaooyinkuu dhex maray oo dhan wuxuu ku wacdiyey injilkaa ilaa intuu gaadhey Kaysariya.

9 Laakiin Sawlos oo weli dhaaranaya inuu cabsiyo oo dilo xerta Rabbiga, ayuu wuxuu u tegey wadaadkii sare, **2** oo weydiisti warqado uu la tago Dimishaq ilaa sunagogyada, si hadduu helo dadkii Jidka, ha ahaadeen rag ama dumarba, uu iyago xidhixidhan Yeruusaalem u keeno. **3** Oo kolkuu sodcaalay, waxaa dhacday inuu Dimishaq u soo dhowaaday; oo dhaqsiba waxaa hareerihiisa ka iftiimay iftiin samada ka yimid. **4** Markaasuu dhulka ku dhacay, oo wuxuu maqlay cod isaga ku leh, Sawlosow, Sawlosow, maxaad ii silcinaysaa? **5** Markaasuu ku yidhi, Yaad tahay, Sayidow? Wuxuuna ku yidhi, Wuxaan ahay Cisaha aad silcinyasid; **6** laakiin kac oo magaalada gal, oo waxaa laguu sheegi doonaa wixii kugu waajib ah inaad samaysid. **7** Nimankii la sodcaalayayna hadalla'aan bay istaageen, iyagoo codkii maqlaya laakiin aan ninna arkaynir. **8** Markaasaa Sawlos dhulki kacay; markii indhihiisi firmeenna, waxba ma uu arkin; markaasay gacanta ku hageen oo Dimishaq keeneen. **9** Saddex maalmod oo aragla'an joogay, waxbana ma cunin, waxbana ma cabin. **10** Haddaba waxaa Dimishaq joogay nin xer ah oo la odhan jiray Ananiyas; oo Rabbigu wuxuu kula hadlay rivo, isagoo ku leh, Ananiyasow. Isna wuxuu ku yidhi, Waa i kan, Rabbiyow. **11** Markaasaa Rabbigu wuxuu ku yidhi, Kac oo aad jidka la yidhaahdo Toosane, oo waxaad guriga Yuudas ka doontaa nin la yidhaahdo Sawlos oo reer Tarsos ah; oo bal eeg, waa tukanayaaye; **12** oo wuxuu arkay nin la yidhaahdo Ananiyas isagoo u soo gelaya oo gacmihiisa dul saaraya inuu araggiisi helo. **13** Laakiin Ananiyas baa u jawaabay oo ku yidhi, Rabbiyow, waxaan dad badan ka maqlay ninkanu intuu shar badan u gaystay quduusiintaada Yeruusaalem jooga; **14** halkanna wuxuu wadaaddada sare ka haystaa amar inuu xidhixidhu kuwa magacaaga kuugu yeedha oo dhan. **15** Laakiin Rabbigu wuxuu ku yidhi, Soco, maxaa yeelay, wuxuu ii wahay weel aan doortay inuu magacaya hor geeyo dadka aan Yuhuudda ahayn iyo boqorrada iyo reer binu Israa'iil; **16** maxaa yeelay, waxaan tusi doonaa waxyalaaha waajib ku ah inuu u silco magacaygii dartiis.

17 Markaasaa Ananiyas tegey oo gurijii galay, oo intuu gacmihiisa dul saaray, ayuu wuxuu ku yidhi, Walaal Sawlosow, Rabbi Ciise oo kuugu muuqday jidkaad ku timid baa ii soo diray inaad arragga hehid iyo in Ruuxa Quduuska ahu kaa buuxsamo. **18** Oo markiiba waxaa indhihiisa ka soo dhacay wax xuubab u eg, wuuna helay araggiisi; markaasuu kacay oo waa la baabtiisay; **19** cunto buuna cunay, waana xoogaystay. Haddaba dhawr maalmod oo ayuu la joogay xertii Dimishaq joogtay. **20** Oo markiiba sunagogyada dhxodooda ayuu dadka kaga dhex wacdiiyey Ciise inuu yahay Wiilkha Ilaah. **21** Dadkii maqlay oo dhammuna waa yaabeen, oo waxay yidhaahdeen, Kanu sow ma aha kii Yeruusaalem ku layn jiray kuwa magacaas ugu yeedhi jiray? Oo sababtaas ayuu halkan u yimid inuu iyago xidhixidhan hor keeno wadaaddada sare. **22** Laakiin Sawlos xooggiisi baa u sii kordhay, wuuna wareeriye Yuhuuddii Dimishaq joogtay isagoo caddaynaya inuu kanu yahay Masiixa. **23** Oo markii maalmo badan dhaafeen, ayay Yuhuuddu ku tashadeen inay dilaan; **24** laakiin Sawlos waa ogaaday tashigoodii. Haddaba habeen iyo maalinba irdaha magaalada bay ka firin jireen inay dilaan; **25** laakiin xertiiisii baa habeen qaadday oo derbiga kii sii daysay iyagoo dambili ku dejinaya. **26** Oo kolkuu Yeruusaalem yimid, wuxuu isku dayay inuu xertii ku darsamo; dhammaantoodse waa ka cabsadeen, maxaa yeelay, ma ay rumaysnay inuu xer yahay. **27** Laakiin Barnabas baa kaxeeeyet, oo wuxuu u geeyey rasuulladii oo u sheegay siduu Rabbiga ugu arkay jidka, iyo inuu la hadlay, iyo siduu Dimishaq geesinimo ugu wacdiyye magaca Ciise. **28** Markaasuu iyagii la joogay, isagoo la gelaya, kalana baxaya Yeruusaalem, geesinimona dadka ugu wacdiyya magaca Rabbiga; **29** wuxuuna la hadlay oo la dooday Yuhuuddii Gariigta ahayd; iyaguse waxay doondooneen inay dilaan. **30** Kolkii walaalihii garteen, waxay keeneen Kaysariya, oo waxay u sii direen Tarsos. **31** Sidaas darteed kiniisaddii ku til Yahuudiya iyo Galili iyo Samaariya oo dhan nabad bay lahayd, waana dhisantay oo badatay iyadoo ku socota cabsida Rabbiga iyo gargaarka Ruuxa Quduuska ah. **32** Oo waxaa dhacay intuu Butros marayay dhinacyada oo dhan inuu u yimid quduusiintii Ludda degganayd. **33** Halkaasna wuxuu ka helay nin la odhan jiray Ayne'as, kaas oo siddeed sannadood sariirtiisa jifay, maxaa yeelay, curyaan buu ahaa. **34** Markaasaa Butros wuxuu ku yidhi, Ayne'asow, Ciise Masiix baa ku bogsiinay; kac oo sariirtaada gogol. Oo markiiba wuu kacay. **35** Kuwii Ludda iyo Sharoon degganaana waa arkeen, oo Rabbigay u soo jeesteen. **36** Haddaba waxaa Yaafaa joogi jirtay naag xer ah oo la odhan jiray Tabita taasoo micneheedu yahay Dorkas. Naagtaas waa camal wanaagsanayd, sadaqooyinna waa bixin jirtay. **37** Wakhtigaas waxaa dhacday inay bukootay, wayna dhimatay, kolkay maydheenna waxay dhigeen qollad sare. **38** Dhowaantii ay Ludda u dhowayd Yaafaa aawadeed, xertii markay maqleen in Butros halkaas joogo, waxay u direen laba nin iyagoo ka baryaya oo leh, Ha ka raagin inaad noo timaadid. **39** Markaasaa Butros kacay oo raacay iyagii. Oo kolkuu yimidna, waxay geeyeen qolladdii sare; carmalladii oo dhammaina waa ag taagnayeen iyagoo oyoyaa oo tusaya garbageliyaashii iyo dharkii Dorkas samaysay intay la joogi jirtay iyaga. **40** Laakiin Butros baa dhammaantood dibadda u saaray, markaasuu jilba joogsaday oo duceeyey, oo intuu meydka xaggiisa u jeestay ayuu ku yidhi, Tabitay, kac. Markaasay indhihi kala qaadday; oo markay Butros aragtyana way fadhiisatay. **41** Markaasuu gacan siyey oo kiciyey; oo markuu u yeedhay quduusiintii iyo carmalladiiba, iyadoo nool ayuu hor taagay. **42** Taasna waa laga wada ogaaday Yaafaa oo dhan; kuwa badanna waa rumaysteen Rabbiga. **43** Waxaana dhacday inuu maalmo badan Yaafaa la joogay nin la yidhaahdo Simoon oo megdeeye ah.

10 Haddaba waxaa Kaysariya joogay nin la odhan jiray Korneeliyos, oo taliye u ahaa boqol askari oo la odhan jiray Ciidankii Talyaaniga. 2 Ninkaausii nin cibaadaysan buu ahaa, oo Ilaha buuna ka cabsan jiray, isaga iyo gurigiisuba, dadkana sadaqooyin badan buu siin jiray, oo had iyo goorna Ilaha buu baryi jiray. 3 Abbaaraah sagaalka saacaddood oo maalmeed wuxuu ryo bayaan ugu arkay malaa'igtii Ilaha oo u soo gelaysa oo ku leh isaga, Korneeliyos. 4 Markaasuu aad u fiirihey isagoo cabsanaya oo wuxuu ku yidhi, Waa maxay, Rabbiyow? Markaasay ku tidhi, Baryooyinkaaga iyo sadaqooyinkaaga waxay Ilaha hortiisa u baxeen xusuus. 5 Haddaba waxaad niiman u dirtaa Yaafaa inay u soo yeedhaan Simoon kan la yidhaahdo Butros. 6 Wuxuu marti u yahay nin Simoon la yidhaahdo oo megdeeye ah oo gurigiisu ku yaal badda dhinaceeda. 7 Oo kolkii malaa'igtii isaga la hadashay ka tagtay, wuxuu u yeedhay laba midiidin iyo askari cibaadaysan oo ka mid ah kuwa had iyo goorba u adeegi jiray; 8 oo markuu wax walba u sheegay, ayuu wuxuu u diray Yaafaa. 9 Haddaba maalintii dambe intay safrayeen oo magaalada ku soo dhowaanayeen, ayaa Butros wuxuu tegey gurigii dushiiisa inuu ku tukado abbaaraaha saacaddii lixaad, 10 waana gaajooday oo wuxuu doonayay inuu wax cuno; laakiin intay wax u diyaarinayeen ayuu riyoodey, 11 wuxuuna arkay samada oo furantay, oo waxaaa soo degayay weel sida shiraaq weyn oo kale oo afartiisa geesood loogu soo dejinayo dhulka; 12 oo waxaana ku jiray jinsi kasta oo xayaawan afar lugood leh iyo wuxa dhulka gurguurla iyo haadda cirka. 13 Oo waxaaa isaga u yimid cod leh, Kac, Butrosow; gowrac oo cun. 14 Laakiin Butros wuxuu yidhi, Saas yaanay noqon, Rabbiyow, maxaa yeelay, weligay ma aan cunin wax xaraan ah oo aan nadiif ahayn. 15 Mar labaad codkii baa u yimid isagoo leh, Wixii Ilaha nadiifyey, xaraan ha ka dhigin. 16 Taasuna waxay dhacday saddex goor; markiibana weekii waa loo qaaday samada. 17 Haddaba Butros intuu si aad ah ugu wareersaday riyadii uarkay waxay micneheedu ahayd, bal eega, nimankii Korneeliyos soo diray, iyagoo mar weyddiistay gurigii Simoon, ayay waxay istaageen albaabka hortiisa, 18 waxayna u yeedheen oo weyddiisteen in Simoon, kan la yidhaahdo Butros, uu meeshasaa marti ku yahay iyo in kale. 19 Oo Butros intuu riyadii ka fikirayay aaya Ruuxu wuxuu ku yidhi, Bal eeg, saddex nin baa ku raadinaysa. 20 Haddaba kac oo hoosta tag oo raac, adoo aan shaki lahayn, maxaa yeelay, anaa soo diray. 21 Markaasaa Butros nimankii hoos ugu tegey, oo wuxuu ku yidhi, Bal eega, anigu waxaan ahay kaad raadinaysaan. Waa maxay sababta aad u timaadeen? 22 Markaasay waxay ku yidhaahdeen, Korneeliyos oo boqol askari u taliya oo nin xaga ah, Ilaahna ka cabsada, oo quruunta Yuhuudda oo dhammuna wanaaggiisa u markhaati furto, waxaa u digay isaga malaa'ig quduus ah inuu gurigiisa kuugu yeedho, hadallona kaa maqlo. 23 Sidaas aawadeed ayuu gudaha ugu yeedhay oo marti gelyey. Maalintii dambe ayuu kacay oo iyaggi la baxay, walaalihii Yaafaa joogana qaarkood aaya raacay isagi. 24 Maalintii dambe waxay soo galeen Kaysariya. Korneeliyosna iyaguug sugayay isagoo isugu yeedhay xigtadiisi iyo saaxiibadiisi u dhowaa. 25 Markuu Butros soo galay, ayaa Korneeliyos ka hor yimid, lughiisana ku dhacay, waana caabuday. 26 Laakiin Butros baa kiciyey oo ku yidhi, Istaaq; aniga qudhayduba nin baan ahay. 27 Oo intuu isagii la hadlayay, ayuu soo galay, oo wuxuuna arkay kuwo badan oo isu yimid; 28 markaasuu ku yidhi iyaggi, Idinka quduinnuu waa og thihiin inay xaraan u tahay nin Yahuudi ah inuu ku darmado ama u dhowaado nin quruun kale ah; hase ahaatee Ilaah baa i tusay inaanan ninna ku sheegii nin xaraan ah ama aan nadiif ahayn; 29 sidaas aawadeed, markii la ii yeedhay, waxaan imid diididla'an. Saas darteed waxaan idin weyddiinayaa sababtii aad iigu soo yeedheen. 30 Markaasaa Korneeliyos wuxuu ku yidhi, Afar maalmood oo hore, saacaddan oo kale, ayaan joogay anoo gurigaya saacaddii sagaalaad ku tukanaya; oo bal eeg waxaa i hor istaagay nin qaba dhar dhalaalaya, 31 oo wuxuu yidhi, Korneeliyosow, baryadaadii waa la maqlay, sadaqooyinkaagiina Ilaha hortiisa waa laga xusuustay. 32 Sidaas darteed Yaafaa cid u dir oo u yeedho Simoon, kan Butros la yidhaahdo. Wuxuu marti ku yahay guriga Simoon megdeeye oo badda dhinaceeda yaal. 33 Sidaas darteed markiiba cid baan kuu soo diray; oo si wanaagsan baadna u samaysay inaad timid. Haddaba sidaas darteed dhammaantay halkan waa wada joognaa Ilaha hortiisa, inaannu maqalno waxyaalihii Rabbigu kugu amray oo dhan. 34 Markaasaa Butros afkiisa kala qaaday oo wuxuu yidhi, Runtii waxaan garanayaa Ilaha inuuus dadka u kala eexan: 35 laakiin kii kastoo Ilaha ka cabsada, xaqnimadana sameeya, quruun kastaba ha ku jiree, Ilaha waa aqbalaa. 36 Ereygii ayuu u soo diray reer binu Israa'iil isagoo ku wacdiyaya nabad xagga Ciise Masiix. Isagu waa wax walba Rabbigood. 37 Idinka quduinnuu waad taqaaniin ereygaas lagu faafiyey Yahuudiya oo dhan oo laga soo bilaabay Galili, baabtiiskii Yooxanaa ku waciidey dabadeed, 38 iyo siduu Ilaha Ciisaha reer Naasared ku subkay Ruuxa Quduuska ah iyo xoogga. Isagu waa wareegi jiray, wanaagnaa wuu fali jiray, oo wuxuu bogsiin jiray kuwii Iblisku caddibay oo dhan; maxaa yeelay, Ilaha baa la jiray isagi. 39 Annagu markhaatiyaal baannu ka nahay waxyaalihii oo dhan oo uu ku sameeyey waddanka Yuhuudda iyo Yeruuzaalem labadaba. Isaguna waa kii ay dileen markay geedkii ka soo deldeleen. 40 Isaga Ilaha baa maalintii saddexaad sara kiciyey, oo bayaan u muuijey, 41 uma muujin dadka oo dhan, laakiin wuxuu u muuijey markhaatiyaashii Ilaha hore u doortay, xataa annaga oo isaga wax la cunnay oo la cabnay markuu kuwii dhintay ka soo sara kacay dabadeed. 42 Wuxuu nagu amray inaannu dadka wacdinno, aannuna markhaati u furno inuu kanu yahay kii Ilaha ka dhigay xaakinka kuwa nool iyo kuwa dhintayba. 43 Isaga nebiyada oo dhan ayaa u markhaati fura in mid kastoo isaga rumaystaa uu magiciisa ku helo dembidhaafka. 44 Intii Butros welli ku hadlayay hadalladaas ayaa Ruuxa Quduuska ah ku soo degay kuwa ereyga maqlay oo dhan. 45 Oo kuwii ka mid ahaa kuwii gudhaa oo rumaystay, iyagoo ahaa intii Butros la timid, way wada yaabeen, maxaa yeelay, xataa dadka aan Yuhuudda ahayn ayaa lagu soo shubay hadiyadda Ruuxa Quduuska ah. 46 Waayo, waxay maqleen iyagoo afaf ku hadlaya on ilaha weynaynaya. 47 Markaasaa Butros u jawaabay, oo ku yidhi, Ma nin baa biyaha diddi kara, si aan loogu baabtiisin kuwaas oo ah kuwa Ruuxa Quduuska ah helay sidaannu annaguna u helnay? 48 Markaasuu ku amray in lagu baabtiiso magaca Ciise Masiix. Kolkaasay ka baryeen inuu dhawr maalmood la joogo.

11 Haddaba rasuulladii iyo walaalihii Yahuudiya joogay ayay waxay maqleen in dadka aan Yuhuudda ahaynna ay ereygiil Ilaah aqbaaleen. 2 Oo markii Butros Yeruuzaalem yimid, kuwii ka mid ahaa kuwii gudhaa ayaa la murmay isagi, 3 oo waxay ku yidhaahdeen, Waxaad u tagtay niman aan la gudin, waadna la cuntay. 4 Laakiin Butros wuxuu bilaabay inuu sheekadii ugu sheego siday isugu xigtay, oo wuxuu yidhi. 5 Anigu waxaan joogay magaalada Yaafaa la yidhaahdo oo waan tukanayay, markaas waxaan khilaawo ku arkay riyo oo ahayd weel soo degaya sida shiraaq weyn oo kale oo afartiisa geesood samada lagaga soo dejinayo; wuna ii soo dhowaaday, 6 oo markaan aad u fiirihey, ayaan ka fikiray oo waxaan arkay xayawaankii afarta lugood lahaa oo dhulka, iyo dugaagta, iyo waxa gurguurla, iyo haadda cirka. 7 Oo waxaan maqlay cod igu leh, Kac, Butrosow, gowrac oo cun. 8 Laakiin waxaan idhi, Saas yaanay noqon, Rabbiyow, maxaa yeelay, wax xaraan ah oo aan nadiif ahayn, weligay afkayga ma gelin. 9 Laakiin markii labaad cod baa samada ka soo jawaabay oo yidhi, Wixii Ilaha nadiifyey, xaraan

ha ka dhigjin. **10** Taasna waxay dhacday saddex goor; markaasaa dhammaantood mar labaad samada kor loogu bixiyey. **11** Oo bal eega, markiiba saddex nin baa istaagty gurigaannu joognay hortiisa, kuwaasoo la iiga soo diray Kaysariya. **12** Ruuxaa wuxuu si sheegay inaan raaco iyaga, anoo aan shaki lahayn. Oo lixdatan walaalaha ihina way i raaceen; waxaannan galnay ninkii guriisi; **13** markaasuu wuxuu noo sheegay siduu gurigisa ugu arkay malaa'gta taagan oo ku leh, Yaafaa cid u dir oo uga soo yeedh Simumon kan la yidhaahdo Butros; **14** kaasoo kugula hadli doona hadallo aad ku badbaadi doontid, adiga iyo dadka gurigaaga oo dhammiba. **15** Oo kolkaan bilaabay inaan hadlo ayaa Ruuxa Quduuska ah ku soo degay iyaga siduu bilowgi inoogu soo degay innagana. **16** Markaasaan xusuustay ereygi Rabbiga, siduu u yidhi, Runtii Yooxanaa wuxuu dadka ku baabtiisay biyo; laakiin idinka waxaa laydinku baabtiis doonaa Ruuxa Quduuska ah. **17** Haddaba haddii laah iyaga siiyey isku hadiyaddii, siduu inoo siiyey markii aynu Rabbi Ciise Masirx rumaysannay, anigu kumaan ahaa kaygan laah diidi karaa? **18** Oo markay waxyaalahaas maqleen, ayay dooddii ka aamuseen, Ilaah bayna ammaaneen, oo waxay yidhaahdeet, Haddaba xataa dadka aand Yuhuudda ahaynna Ilaah baa siiyey toobadkeen inay nolol helaan. **19** Haddaba kuwii u kala firdhsanaa, dhibaatadii kacdacy Istefanos aawadiis, waxay u sodcaaleen tayo Foynike iyo Qubris iyo Antiyoh, iyagoo aan ereyga kula hadlin ninna, Yuhuudda oo keliya mooyaane. **20** Laakiin waxaa jiray qaar iyaga ka mid ah oo ahaa niman reer Qubris iyo reer Kuranaya ahaa, kuwaasoo, kolkay Antiyoh yimaadeen, xataa Gariiggi la hadlay, iyagoo ku wacdiyya Rabbi Ciise. **21** Gacanta Rabbiguna waa la jirtay iyaga; oo kuwa tiro badan oo rumaystay baa Rabbiga u soo jeestay. **22** Oo warkii iyaga ku saabsanaa baa wuxuu soo gaadhay kiniisaddii Yeruusaalem ku til; markaasay Barnabas tan iyo Antiyoh u direen; **23** kaasoo farxay markuu yimid oo arkay nimcada Ilaah; wuxuuna kulligood ku waanihey inay Rabbiga ku xajistaan niyad qalbiga ka timid, **24** maxaa yeelay, niin wanaagsan buu ahoo oo waxaa ka buuksamay Ruuxa Quduuska ah iyo rumaysad; dad badan baana Rabbiga u kordhay. **25** Markaasuu Tarsos tegey inuu Sawlos ka doono; **26** markuu soo helayna, ayuu Antiyoh keenay. Waxaana dhacday inay sannad dhan kiniisadda la ureen oo ay dad badan wax bareen, oo meshihi ugu horraysay ee xertii loogu yeedhay Masiixiyin waxay ahayd Antiyoh. **27** Wakhtigaas waxaa Yeruusaalem ka yimid nebiyo inay Antiyoh tagaan. **28** Markaasaa mid iyaga ka mid ah oo Agabos la odhan jiray ayaa istaagay, oo wuxuu Ruuxa ku sheegay in abaar weyni dunida ku dhici doonto, taas oo dhacday wakhtigii Kalawdiyos. **29** Markaasaa mid kasta oo xertii ka mid ihiba, sidii tabartiisu ahayd, wuxuu goostay inuu caawimaad u diro walaalihii Yahuudiya jooga, **30** oo sidaasay yeeleen, oo waxay waayeelladii ugu sii dhibleen gacanta Barnabas iyo Sawlos.

12 Haddaba wakhtigaas boqorkii Herodos ahaa ayuu wuxuu gacmihiisa u fidiyey inuu dhibo qaar ka mid ah kuwa kiniisadda. **2** Wuxuuna seef ku dilay Yacquub oo ahaa Yooxanaa walaalkiis. **3** Oo markuu arkay inay ka farxisay Yuhuuddii, ayuu weliba ku daray inuu soo qabto Butros. Maalmahaasna waxay ahaayeen maalmihii lidda Kibista-aan-khamiirkira-lahayn. **4** Oo kolkuu qabtayna, wuxuu ku riday xabsi, oo u dhiibay afar kooxood oo afar askari ah inay ilaaliyaan, isagoo doonaya inuu lidda Kormaridda dabadeed dadka u soo saaro. **5** Sidaas darteed Butros xabsigaa lagu hayay; laakiin kiniisadda baa Ilaah aad iyo aad ugu bariday isaga. **6** Oo markii Herodos damcay inuu soo saaro, isla habeenkaas Butros wuxuu kala dhex hurday laba askari isagoo ku xidhan laba silsiladood; waardiyaalha albaabka hortiisa ayay xabsiga ka ilaaalinayeen. **7** Oo bal eega, malaa'gta Rabbiga baa is-ag taagtay, oo iftiin baana xabsiga iftiimiyey. Markaasay Butros dhinaca ku dhufatay oo toosisay, oo waxay ku

tidhi, Dhaqso u kac. Kolkaasaa silsiladihiina gacmihiisi ka dhaceen. **8** Markaasaa malaa'gta waxay ku tidhi, Gunto oo kababaha xidho. Taas buuna yeelay. Markaasay waxay ku tidhi isagi, Dharkaagiil huwo oo i soo raac. **9** Markaasuu soo baxay oo raacay; ma uuna garanayn in waxay malaa'gta somaysay ar yun tahay, laakiin wuxuu u maleeyey inuu ryo arkay. **10** Oo markay dhaafeen waardiyihii kowaad iyo kii labaad ayay waxay yimaadeen iriddi birta ahayd oo magaalada loo mari jiray; taas oo iyaggi isaga furantay; markaasay ka baxeen oo waxay sii dhex mareen jid yar; markiiba malaa'gtaa waa ka tagtay isagi. **11** Oo markii Butros isgartay ayuu wuxuu yidhi, Imminkaa run ahaantii waan garanayaan in Rabbigu malaa'gtaa soo diray oo iga bixiyey gacanta Herodos iyo wixii dadka Yuhuuddu filanayeen oo dhan. **12** Kolkuu waxaas ka fikiray, wuxuu yimid gurigii Maryan, oo ahayd hooyadii Yooxanaa oo Markos la odhan jiray; meeshaasoo dad badan ku urursanaayeen oo ku tukanayeen. **13** Markuu albaabka irrida garaacayna, waxaa timid gabadh midliidin ah oo Roda la odhan jiray inay maqasho. **14** Kolkay codkiin Butros garatay, farxad darteed bay albaabka u furi weyday, laakiin guudha bay ku orrodday, wayna sheegtay in Butros irrida hor taagan yahay. **15** Markaasay waxay ku yidhaahdeen iyadii, Waad waalan tahay. Laakiin way ku sii adkaysatay inay sidaa tahay. Iyaguse waxay yidhaahdeen, Waa malaa'gtaa. **16** Laakiin Butros waa sii garaacay, oo kolkay albaabka fureenna, way arkeen isagi, wayna yaabeen. **17** Laakiin isagoo u gacan haadinya inay aamusaaan ayuu wuxuu u sheegay sida Rabbigu xabsiga uga soo saaray. Wuxuuna ku yidhi, Waxyaalahan u sheega Yacquub iyo walaalaha. Markaasuu ka tegey oo meal kale aaday. **18** Markii waagu beryay, qasmid aan yarayn ayaa askartii ka dhex kacday waxa Butros ku dhacay aawadeed. **19** Oo Herodos markuu raadiyey isagi oo heli waayay, ayuu wuxuu imtixaamay askartii, oo wuxuu ku amray in iyaga la laayo. Markaasuu Yahuudiya ka tegey oo Kaysariya aaday, oo meeshaasuu joogay. **20** Dadka Turos iyo Siidoon ayuu aad uga xumaaday; markaasay u yimaadeen isagi iyagoo isku wada qalbi ah, oo waxay la saaxiibeen Balaastos kii gurigii boqorka u talin jiray, oo nabad bay ka baryeen, maxaa yeelay, waddankooda waxaa cuntada siin jiray waddankoodi boqorka. **21** Maalintii la ballamay ayaa Herodos wuxuu gashaday dharkii boqornimada oo carshiga ku fadhiistay, markaasuu iyaga qudbad u jideeyi. **22** Dadkina waa qayliyeen, oo waxay yidhaahdeen, Kanu waa ilaaah codkiis ee ma aha bini-aadan codkiis. **23** Markiiba ayaa malaa'gta Rabbigu ku dhufatay, maxaa yeelay, Ilaah ma uu ammaanii; markaasaa waxaa cunay dixiryo, oo naftiina ka dhacday. **24** Laakiin Rabbiga ereygiisu waa kordhay oo batay. **25** Barnabas iyo Sawlos ayaa ka soo noqday Yeruusaalem markay shuqulkoodii soo dhammaysteen, oo waxay wateen Yooxanaa oo la odhan jiray Markos.

13 Haddaba kiniisaddii Antiyoh ku til waxaa joogay nebiyo iyo macallimiin, kuwaas oo ahaa Barnabas, iyo Simecon oo la odhan jiray Niger, iyo Lukiyos oo reer Kuranaya ah, iyo Mana'een oo la koray taliye Herodos, iyo Sawlos. **2** Oo markay Rabbiga caabudayeen oo soomanaayeen ayaa Ruuxa Quduuska ahu wuxuu ku yidhi, Barnabas iyo Sawlos iigu sooca shuqulkii aan ugu yeedhay. **3** Markay soomeen oo duceeyeen oo gacmhoodii saareen dabadeed ayay direen iyaggi. **4** Haddaba iyagoo Ruuxa Quduuska ahu soo diray waxay tageen Selukiya; meeshaasna waxay uga dhoofeen Qubris. **5** Oo kolkay Salamis joogeen, ereygi Ilaah bay ku wacdiyeen sunagogyada Yuhuudda; oo Yooxanaa ayay kaaliye u haysteen. **6** Oo kolkay gasiiraddii oo dhan dhex mareen ayay waxay yimaadeen Bafos, taas oo ay kala kulmeen nin saaxi ah oo ahaa nebi been ah oo Yuhuudi ah oo magicisa la odhan jiray Barciise; **7** kaas oo la jiray taliye Sergiyos Bawlos oo ahaa nin garasha leh. Kaasu markuu u yeedhay Barnabas iyo Sawlos, wuxuu doonayay inuu ereygi Ilaah

maqlo. **8** Laakiin waxaa iyagii ka hor istaagay saaxirka Elumas (oo sidaas magiciisa loo fasiri jiray), oo wuxuu isku dayayay inuu taliyihii ka leexiyo iimaanka. **9** Laakiin Sawlos, oo ahaa Bawlos, kaasoo Ruuxa Quduuska ahu ka buuxsamay, ayaa aad u fiiryey, **10** oo ku yidhi, Kaaga kхиyaanada iyo xumaanta o dhammu ka buuksantay oo ah wiilk Ibliska iyo cadowga xaqnimada oo dhan, miyaanad ka joogsanay qalloocinta aad ku qalloocinaysid jidafka toosan oo Rabbiga? **11** Haddaba, bal eeg, gacanta Rabbigu waa ku saaran tahay, oo waad indha beeli doontaa, adigoo aan qorraxda arkayn intii wakhti ah. Kolkaasaa markiba waxaa ku soo dhacday isagii ceeryaamo iyo gudcur; wuuna warwareegay oo doondoonyay nin gacanta ku haga. **12** Kolkaasaa taliyihii, kolkuu arkay wixii dhacay, rumaystay, isagoo ka yaabsan Rabbiga waxbariddiisa. **13** Haddaba Bawlos iyo kuwii la socday ayaa ka dhoofay Bafos, oo waxay yimaadeen Berga oo Bamfuliya ku jirta; markaasaa Yooxanaa ka tegey iyagii oo Yeruuzaalem ku noqday. **14** Laakiin iyagu kolkiin ay ka taageen Berga waxay yimaadeen Antiyoh oo Bisidiya ku jirta; oo maalintii sabtidana sunagogga ayay galeen oo fadhiisteen. **15** Markii sharcigii iyo nebyadii la akhriyey dabadeed kuwii sunagogga u sarreeyay ayaa cid u soo diray iyagoo leh, Walaalayaalow, haddaad dadka u haysaan hadal waana ah, dhaba. **16** Markaasaa Bawlos istaagay isagoo gacan haadinya, oo wuxuu yidhi. Nimkaan reer binu Israa'iilow iyo kuwiinna Ilaah ka cabsadow, dhegysta. **17** Ilaaha dadkan reer binu Israa'iil wuxuu doortay awowayaashseen, dadkana buu sarraysiifyey markay dhulka Masar degganaayeen, oo gacan taagan buuna kaga soo saaray iyagii. **18** Oo wakhti abbaarahaa afartan sannadood ah ayuu dabiicadoodii ugu dulqaatay cilddada. **19** Oo markuu toddoba quruumood ka baabbi'iyey dhulka Kancaan dabadeed ayuu dhulkoodii dhaxal u siiyey iyagii abbaarahaa afar boqol iyo konton sannadood; **20** waxyalahaas dabadeedna wuxuu siiyey xaakinno ilaa nebi Samuu'eel. **21** Dabadeed waxay weyddisteen boqor, markaasaa Ilaah wuxuu iyagii siiyey Saat'ul ina Qiish oo ahaa nin reer Benyaamiin intii afartan sannadood ah. **22** Kolkuu isagii boqortooyadii ka wareejeyyna, wuxuu u kiciyey iyagi Daa'uud inuu boqorkooda noqdo; kaasoo uu u markhaati furay isagoo leh. Waxaan ogaaday Daa'uud oo ina Yesay ah inuu yahay niin ah sida qalbigayu doonayo oo samayn doona waxaan doonayo oo dhan. **23** Nirkankarcankiisi Ilaah siduu ballanqaaday ayuu Israa'iil ugaga keenay Badbaadiye kaasoo ah Ciise; **24** oo intuusan imamba, Yooxanay wuxuu dadka Israa'iil oo dhan hore ugu wacdiyey baabtiiska toobadda. **25** Oo intii Yooxanayaa shuqulkaa dhammaynayay, wuxuu yidhi, Yaad u malaynaysaan inaan ahay? Anigu isagii ma ihi. Laakiin, bal eega, waxaa iga daba imanaya mid aanan istaahilin inaan kabaha caghiisa ka furo. **26** Walaalayaalow, idinkoo ah farcankii Ibraahim iyo kuwa idinku dhex jira oo Ilaah ka cabsadow, innaga ayaa laynoo soo diray ereyga badbaadintan. **27** Waayo, kuwii Yeruuzaalem joogay iyo taliyayaashhoodii waa garan waayeen isaga iyo codakkii nebyada oo sabti walba la akhriyey jiray, sidaas daraaddeed ayay waxyaalihii dhammeeyeen markay xukumeen isagii. **28** Oo in kastoo ayan ka helin sabab lagu dilo, ayay waxay Bilaatos weyddisteen in la dilo. **29** Oo markay dhammeeyeen waxyaalihii laga qoray oo dhan, ayay geedkii ka soo dejiyey oo xabaal geliyeen. **30** Laakiin Ilaah baa ka sara kiciyey kuwii dhintay, **31** oo maalmo badan waxaa isagii arkay kuwii kala yimid Galili ilaa Yeruuzaalem kuwasoo hadda ah markhaati furayaashiiii xagga dadka. **32** Oo waxaannu idin keenaynaa war wanaagsan oo ku saabsan ballankii awowayaashseen loo ballanqaaday, **33** oo ah sidii Ilaah ballankaas ugu ofifiyey caruurteenna markuu Ciise sara kiciyey, sida ay Sabuurka labaadna ugu qoran tahay. Waxaad tahay Wiilkayga, maantaan ku dhalay. **34** Isagii buu ka sara kiciyey kuwii dhintay inuusan mar dambe quduun

ku noqon, sidaas daraaddeed ayuu sidan ku hadlay, isagoo leh, Waxaan idin siin doonaa barakooyinka runta ah oo Daa'uud loo ballanqaaday. **35** Saas aawadeed wuxuu Sabuur kale ku yidhi, Kaaga quduuska ah uma oggolaan doontid inuu qudhmo. **36** Maxaa yeelay, Daa'uud markuu qarnigiiya ugu shaqeeeyay talada Ilaah dabadeed ayuu dhintay, waana lala xabaalay awowayaashii, wuuna qudhmay; **37** laakiin kii Ilaah sara kiciyey, ma uu qudhmin. **38** Sidaas darteed, walaalayaalow, garta in ninkan xaggiisa dembidhaafka laydinkaga wacdiyeey; **39** nin kasta oo isaga rumaystana xaq baa lagaga dhigay wax walba oo sharciga Muuse uusan xaq idinkaga dhigi karin. **40** Sidaas darteed iska jira inaanay idinku dhicin wixii nebyadu sheegeen iyagoo leh, **41** Bal eega, kuwiinnan wax quudhsadow, yaaba oo luma; Waayo, maalmihiinii waxaan samaynayaa shuqul, Oo ah shuqul aydaan rumaysan doonin, haddii laydiin sheego. **42** Kolkay baxayeen, dadkii waxay ka baryeen inay hadalladaas sabtida dambe kula hadlaan. **43** Haddaba markii sunagogga laga tegey, kuwa badan oo Yuhuud ah iyo kuwa cibaadaysan oo Yuhuudda raacsan ayaa waxay raaceen Bawlos iyo Barnabas, kuwaas oo la hadlayay iyaga oo ku adkeeyey inay nimcadha Ilaah ku sii wadaan. **44** Sabtida dambe ayaa magaaladii oo dhan in yar mooyaane isugu timid inay maqasho ereyga Ilaah. **45** Laakiin Yuhuudda markay arkeen dadkii faraha badnaa, waxaa iyaga ka buuksamay masayr, wayna beeneeyeen waxyaalihii Bawlos ku' hadlay, waana caayeen. **46** Haddaba Bawlos iyo Barnabas ayaa geesinimo ku hadlay iyagoo leh, Waxay ahayd lagama maarmaan in ereyga Ilaah markii hore idinka laydinkula hadlo. Laakiin idinku waad diiddeen, oo waxaad isku xukunteen sidii kuwo aan istaahilin nolosha weligeed ah, oo bal eega, sidaas aawadeed waxaannu u jeesanaynaa dadka aan Yuhuudda ahayn. (aiōnios g166) **47** Maxaa yeelay, sidaasaa Rabbigu nagu amray isagoo leh, Waxaan kaa dhigi doonaa iftiinka quruumaha, Inaad badbaadinta u noqtid ilaa meeshii dunida ugu fog. **48** Haddaba markii dadkii aan Yuhuudda ahayn taas maqleen, ayay ku farkeen oo ereygiil Ilaah ammaaneeen; oo waxaana rumaystay kuwii nolosha weligeed ah loo dhigay. (aiōnios g166) **49** Ereygi Rabbigana waxaa lagu faafiyey waddankii oo dhan. **50** Laakiin Yuhuudda waxay soox kiciyeyen dumarkii cibaadada iyo sharafa lahaa iyo raggiil madaxda magaalada ahaa, silec bayna Bawlos iyo Barnabas ku kiciyeyen, oo soohdintoodii bay ka ereyey iyagii. **51** Laakiin markay siigadii cagahooda ka dhabaandhabeen, dabadeed ayay waxay yimaadeen Ikoniyon. **52** Xertiina waxaa ka buuksamay farxad iyo Ruuxa Quduuska ah.

14 Waxaa Ikoniyon ka dhacday inay wada galeen sunagogga Yuhuudda, oo siday u hadleen aawadeed dad badan oo Yuhuud iyo Gariigba ah ayaa rumaystay. **2** Laakiin Yuhuuddii caasiyiinta ahayd ayaa waxay dadkii aan Yuhuudda ahayn ku kiciyey oo si xun ugu direen walaalihii. **3** Haddaba wakhti dheer ayay halkaas joogeent iyagoo geesinimo ugu hadlaya Rabbigu, kaasoo markhaati u furay ereyga nimcadhiisa, wuxuuna siiyey inay calaamooyin iyo yaabab gacmahooda ku sameeyaan. **4** Markaasaa dadkii badnaa oo magaaladu kala qaybsameen, oo qaar waxay raaceen Yuhuudda, qaarna rasuulladii. **5** Markii dadkii aan Yuhuudda ahayn iyo Yuhuuddaba, iyaga iyo taliyayaashhoodii, ay ku yaaceen inay caayaan oo dhagxiyaan, **6** ayay garteen, oo waxay u carareen magaaloyinkii la odhan jiray Luka'oniyi iyo Lustara iyo Derbe iyo dhulka ku wareegsan; **7** meeshaasna ayay injijka ku wacdiyeen dadka. **8** Lustara waxaa fadhiyey niin aan cagaha xoog ku lahayn, oo iyo markuu uruka hooyadii ka dhashay curyaan ahaa, kaasoo aan weligiis socon. **9** Isagu wuxuu maqlay Bawlos oo hadlaya, kaasoo indhaha aad ugu fiiryey, gartayna inuu rumaysad uu ku bogсан karo leeyayah, **10** wuxuuna cod dheer ku yidhi, Cagahaaga sare isugu taag. Markaasuu booday oo socday. **11** Markii dadkii badnaa arkeen

wixii Bawlos sameeyey, ayay codkoodii sare u qaadeen, iyagoo afkii Luka'oniya ku leh, Ilaahiyadu waxay inoogu yimaadeen iyagoo sidii niman u eg. **12** Barnabasna waxay u bixiyeen Yubiter; Bawlosna waxay u bixiyeen Merkuriyos, maxaa yeelay, wuxuu ahaa kii hadalka waday. **13** Markaasaa wadaatkii Yubiter oo macbudkiisu ku yiil magaalada horteeda, wuxuu irdaha keenay dibyo, iyo ubaxyo isku taxan, wuxuuна doonayay inuu dadkii badnaa la sadqeyo. **14** Laakiin rasuulladii Barnabas iyo Bawlos markay maqleen, ayay dharkoodii jeexjeexseen, oo dadkii badnaa ku soo dhex boodeen, iyagoo ku dhawaqaaya **15** oo leh, Niman yahow, maxaad waxyalahan u samaynaysaan? Annagu waxaannu nahay niman idinii dabiicad ah, oo waxaannu idin keenaynaa war wanaagsan inaad ka soo jeesataan waxyalahan aan miinchaa lahayn oo u jeesataan Ilaha nool, kaasoo sameeyey samada iyo dhulka iyo badda iyo waxyalaha ku jira oo dhan, **16** kaasoo qarniyada tegey quruumaha oo dhan u oggolaaday inay jidakkooda ku socdaan. **17** Hase ahaatee isu maragfur'aan iskama sii dayn, laakiin wanaag buu sameeyey, oo wuxuu samada idinka siiyey roob iyo xilliyo barwaqaq ah, isagoo qalbiyadiinna ka dherginayntu iyo farxad. **18** Markay waxyalahaas yidhaahdeen, ayay dadkii badnaa dhib kaga joojiyeen inay u sadqeyaan iyaga. **19** Laakiin waxaa Antiyohk iyo Ikoniyon ka yimid Yuhuud, oo markay dadkii badnaa yeelsiyeen, ayay Bawlos dhagxiyeen, oo magaaladii ka jiideen, iyagoo u malaynaya inuu dhintay. **20** Laakiin intii xertii hareerihisii taagnaayeen, ayuu kacay, markaasuu magaaladii galay; maalintti dambena wuu ka baxay oo Barnabas u raacay Derbe. **21** Oo markay magaaladaas injiilkii ku wacdiyeen oo kuwo badan xer ka dhigeen, ayay ku noqdeen Lustara iyo Ikoniyon iyo Antiyohk, **22** iyagoo nafhihi xerta ku xoogaynaya, kuna waaninaya inay iimaanka ku sii wadaan, iyagoo ku leh, Waa inaynu dhibaatooyin badan ku galnaa boqortooyada Ilaah. **23** Oo markay iyaggi kiniisad walba waayeello uga dooreen oo ay soon ku tukadeen, waxay iyaggi ku ammaana gelyieen Rabbiga ay rumaysteen. **24** Markaasay sii dhex mareen Bisidiya oo yimaadeen Bamfiliya. **25** Oo kolkay ereyga kaga hadleen Berga ayay waxay tageen Ataliya; **26** meeshaasna waxay uga dhoofeen Antiyohk, taasoo ahayd meeshii iyaga lagaga ammaana gelyiey nimecadii Ilaah shuulkii ay sameeyeen aawadiis. **27** Oo markay yimaadeen oo kiniisaddii isu ururiyen waxay uga warrameen waxyalihii Ilaah iyaga la sameeyey oo dhan iyo siduu albabka iimaanka ugu furay dadkii aan Yuhuudda ahayn. **28** Markaasay wakhti aan yarayn xertii la joogeent.

15 Niman Yahuudiya ka yimid ayaa walaalihii wax baray iyagoo leh, Haddaan caadada Muuse laydinku gudin, badbaadi kari maysaan. **2** Oo markii Bawlos iyo Barnabas wax aan yarayn kula murmeen oo ku su'aaleen iyaga, ayaa walaalihii waxay doorteen Bawlos iyo Barnabas iyo kuwo kale oo iyaga ka mid ah inay Yeruuusaläm aadaan oo ay u tagaan rasuulladii iyo waayeelladii inay su'aashan kala hadlaan. **3** Sidaas daraaddeed iyagoo kiniisaddii soo sagootiday, waxay sii dhex mareen Foynike iyo Samaariya, iyagoo ka warramaya sidii dadkii aan Yuhuudda ahayn u soo jeesteen; waxaynaa aad uga farxiyeen walaalihii oo dhan. **4** Oo markay Yeruuusaläm yimaadeen, ayaa kiniisaddii iyo rasuulladii iyo waayeelladiiba soo dhoweeyeen, markaasay waxay uga warrameen waxyalihii Ilaah iyaga la sameeyey oo dhan. **5** Laakiin waxaa kacay kuwo dariiqadii Farrisinta ahaa oo rumaysnaa, kuwaasoo leh, Waa in la gudo iyaga, oo lagu amro inay sharciga Muuse xajiyaa. **6** Haddaba rasuulladii iyo waayeelladii baa ururay inay xajajadan ka tashadaan. **7** Oo kolkay wax badan su'aaleenna, Butros baa istaagay oo ku yidhi iyaggi, Walaalayaalow, waad og thihiin in maalmo hore Ilaah dhexdiinna ka doortay in dadka aan Yuhuudda ahayn ay afkayga ereygiijinjilka ka maqlaan oo ay rumaystaan. **8** Oo Ilaha qalbiga

garta ayaa u markhaati furay iyaga, wuxuuna iyaga siiyey Ruuxa Quduuska ah siduu innagana inoo siiyey; **9** oo inama kala soocin innaga iyo iyaga, laakiin qalbiyadooda rumaysad buu ku nadifiyey. **10** Haddaba maxaad Ilaah u jirrabaysaan inaad harqood qoorta xerta saartaan, kaasoo innaga iyo awowyaasheen aynaan qaadi karin? **11** Laakiin waxaan rumaysan nahay inaynu ku badbaadi doonno nimcadii Rabbi Ciise siday ugu badbaadi doonaan. **12** Dadkii badnaa oo dhammu way wada aamuseen; wayna dhegaysteen Barnabas iyo Bawlos markay uga warramayeen intay ahaa yeen calaamooyinkii iyo yaababkii Ilaah gacantooda ku sameeyey dadka aan Yuhuudda ahayn dhexdooda. **13** Kolkay aamuseen dabadeed ayaa Yacquub u jawaabay, isagoo leh, **14** Walaalayaalow, i dhegaysta, Simecoo waa ka warramay sidii Ilaah markii ugu horraysay u soo boqday dadka aan Yuhuudda ahayn inuu dad uga soo bixiyo iyaga magiciisa aawadiis. **15** Taasuna waxay raacsan tahay hadalladii nebiyada; siday ugu qoran tahay, **16** Waxyalahaas dabadeed waan soo noqon doona, Oo mar labaad aayaan dhisi doonaa taambuugii Daa'uud oo dhacay; Oo mar labaad aayaan dhisi doonaa jababkiisa, Waanan taagi doonaa; **17** Si nimankii hadhay ay Rabbiga u doondoonaan, iyo quruumaha oo dhan oo magacayga loogu yeedho, **18** Taas waxaa yidhi Rabbiga waxyalahaas muuijyey tan iyo bilowgii dunida. (**aiōn g165**) **19** Sidaas daraaddeed taladyuud waxay tahay inaynaan dhibin kuwa ka mid ah dadka aan Yuhuudda ahayn oo Ilaha u jeestey; **20** laakiin inaynu u qorno iyaggi inay ka fogaadaan wasakhniimada sanamyada, iyo sinada, iyo waxa la ceejiyo, iyo dhiigga. **21** Maxaa yeelay, tan iyo qarniyadii hore waxaa Muuse magaalo walba ku leeyahay kuwa dadka ku wacdiya waxa isaga ku saabsan, oo sabti walba sunagogyadada laga akhriyya. **22** Kolkaasay la wanaagsanaatay rasuulladii iyo waayeelladii iyo kiniisaddii oo dhan inay iska dhex doortaan niman ay Antiyohk ula diraan Bawlos iyo Barnabas, kuwaas oo ahaa Yuudas oo la odhan jiray Barsabaas iyo Silas oo ahaa niman madax ah walaalaha dhexdooda. **23** Markaasay qoreen oo iyaggi la direen warqad leh, Annagoo ah rasuullada iyo walaalaha waayeellada ah waxaannu soo salaamaynaya walaalaha ka mid ah dadka aan Yuhuudda ahayn oo jooga Antiyohk iyo Suuriya iyo Kiliikiya. **24** Waxaannu maqallay in kuwo annaga naga tegey dadkii indiku dhibeen, nafhiinhanna rogayeen, kuwaasoo aannan u amrin; **25** sidaas daraaddeed waxaa nala wanaagsanaatay, annagoo isku qalbi noqonnay, inaannu soo dooranno niman aannu idinnaa soo dirno gacaliyayaashayadii Barnabas iyo Bawlos, **26** kuwaasoo ah niman naftooda u biimeeyey magicii Rabbigeenna Ciise Masiix aawadiis. **27** Sidaas aawadeed waxaannu soo dirnay Yuudas iyo Silas kuwaasoo iyaguna afka idiinka sheegi doona waxyalahaas oo kale. **28** Waxaa la wanaagsanaatay Ruuxa Quduuska ah iyo annagaba inaannan idin saarin culaab ka weyn waxyalahan waajibka ah. **29** Waa inaad ka fogaataan waxa sanamyada loo sadqeyeo, iyo dhiig, iyo waxa la ceejiyo, iyo sinada. Kuwaas haddaad iska dhawrtaan si wanaagsan baad yeeli doontaan. Nabadgelyo. **30** Sidaas daraaddeed, kolkiilaa diray ayay waxay yimaadeen Antiyohk; oo markay dadkii badnaa isu ururiyen dabadeed waxay u dhiibeen warqaddii. **31** Markay akhriyeenna ayay waanadii ku farxeen. **32** Yuudas iyo Silas, iyagoo qudhooduna nebiyo ahaa, ayay hadallo badan walaalihii ku waaniyeen oo ku xoogeeyeen. **33** Oo markay muddo joogeen dabadeed aaya walaalihii nabad ugu direen kuwii iyaggi u soo diray. **34** Laakiin waxaa Silas la wanaagsanaatay inuu meeshaas sii joog. **35** Laakiin Bawlos iyo Barnabas ayaa Antiyohk sii joogay, oo waxay kuwo badan oo kale la barayeen oo kula wacdiyeen ereyga Rabbiga. **36** Maalmo dabadeed Bawlos ayaa wuxuu Barnabas ku yidhi, Hadda aynu ku noqonno oo booqanno walaalaha jooga magaalo kasta oo aynu ereyga Rabbiga ku wacdinnay inaan soo aragno siday yihiin. **37**

Barnabas wuxuu doonayay inay kaxystaan Yooxanaa oo la odhan jiray Markos. **38** Laakiin Bawlos waxaa la wanaagsanaatay inayn kaxaysan isaga kaasoo iyaga kaga tegey Bamfuliya oo aan shuqulkii iyaga u raacin. **39** Waxaa dhacay khilaaf weyn; sidaas daraaddeed way kala tageen, markaasa Barnabas kaxaystay Markos, oo wuxuu u dhoofay Qubrus; **40** laakiin Bawlos wuxuu doortay Silas, markaasuub xanax isagoo ay walaalihii ku ammaanah gelinayaan nimcadii Ilaah. **41** Oo wuxuu dhex maray Suuriya iyo Kiliikiya isagoo kiniisadiihii xoogaynaya.

16 Oo wuxuu kaloo yimid Derbe iyo Lustara; oo bal eega, halkaas waxaa joogay nin xer ah oo la odhan jiray Timoteeos, oo ahaa Yahuudiyyad rumaysan wiikeed, aabbibiise wuxuu ahaa Gariig. **2** Isagana walaalihii Lustara iyo Ikoniyon joogay baa u maraq furay. **3** Bawlos wuxuu doonayay inuu isagu raaco; markaasuub waday oo guday, Yuhuudda melahaans joogtay darteed; maxaa yeelay, kulligood way wada ogaayeen in aabbibiis uu Gariig ahaa. **4** Oo intay magaaloo yinka dhex marayeen, waxay u dhiibeen amarradii rasuulladii iyo waayeelladii Yeruusaalem joogay soo amreen, inay dhawraan. **5** Haddaba kiniisadiihii iimaankay ku xoogoobeen, oo maalin kastaba tiradoodu waa kordhaysay. **6** Markaasay waxay dhex mireen dhulka Farugiya iyo Galatiya iyagoo Ruuxa Quduuska ahu u diiday inay ereyga kaga dhex hadlaan Aasiya, **7** oo markay Musiya u dhowaadeen waxay isku dayeen inay Bituniya galaan; laakiin Ruuxa Ciise uma oggolaan; **8** markaasay soo dhaafeen Musiya oo waxay yimaadeen Taroo'as. **9** Oo habeennimo ayaa Bawlos waxriyo ku arkay. Waxaa taagnaa nin reer Makedoniya ah isagoo ka baryaga oo leh, Makedoniya kaalay oo na caawi. **10** Oo markuu riyadii arkay dabadeed markiiba waxaannu doornay inaanu Makedoniya tagno, taasoo nala noqotay in Ilaah noogu yeedhay inaanu iyaga injilika ku wacdinno. **11** Haddaba ayaannu Taroo'as ka dhoofnay, oo waxaannu toos u aadnay Samotraki, maalintii xigtayna waxaannu nimid Ne'abolis; **12** markaasaanu meeshaas ka tagnay, oo waxaannu aadnay Filiboy, taas oo ah magaalomadaxda reer Makedoniya, oo ay reer Rooma u taliyaan, magaaladaha waxaannu joognay dhawr maalmood. **13** Maalintii sabtida ahayd ayaannu iridda ka baxnay, oo waxaannu tagnay webi dhinaciis, meeshaas oo aannu u malaynay meel lagu tukado; markaasaanu fadhiisannay, oo waxaannu la hadallay dumarkii urursanaa. **14** Oo naag Ludiya la odhan jiray, oo dhar guduudan iibin jirtay, oo magaalada Tu'ateyra ka iman jirtay, oo Ilaah caabudi jirtay baa na maqashay; taasoo Rabbigu qalbigeeda furay inay dhegaysato waxyaalihii Bawlos ku hadlay. **15** Oo markii la baabitlisay iyada iyo dadkii gurigeeda, ayay naga bariday iyadoo leh. Haddaad qiyasasaan inaan Rabbiga aamin u ahay, gurigayga kaalaya oo jooga. Waana na yeelsiisay. **16** Oo waxaa dhacday, markii aannu u sii soconnay meeshii lagu tukan jiray, in ay naga hor timid gabadh jinni wax sheega qabtaa, taasoo waxsheegiddeeda faa'iido badan ugu keeni jirtay sayidyadeeda. **17** Taasaa Bawlos iyo annaga na soo raacdaway, wayna qaylisay iyadoo leh, Nimankanu waa addoommadidii Ilaaha ugu sarreeya, kuwaasoo idinku wacdiyaya jidka badbaadada. **18** Sidaasna maalmo badan ayay yeelaysay. Laakiin Bawlos oo ka xumaaday ayaa jeestay oo jinnigii ku yidhi, Magaca Ciise Masiix ayaa kugu amrayaa inaad iyada ka soo baxdid. Markaasuub saacaddiiba ka soo baxay. **19** Laakiin sayidyadeedi, markay arkeen in rajadii faa'iidadodoo dhammaatay, ayay Bawlos iyo Silas qabteen, oo waxay u jideen suuqa, taliyayaasha hortooda, **20** oo markay xaakin nadana u keeneen, waxay yidhaahdeen, Nimankanu iyagooy Yuhuud ah ayay si weyn magaaladaya u dhibayaan, **21** oo waxay na barayaan caadooyin aan noo xalaal ahayn inaanu aqbalno oo yeelno annagoo reer Rooma ah. **22** Markaasaa dadkii badnaa ku

wada kaceen; oo xaakinnadiina dharkoodii bay ka jeexeen, waxayna ku amreen in la uleeyo. **23** Oo markay ulo badan ku dhufteen, ayay xabsiga ku rideen iyagoo ku amraya xabsihayihii inuu aad u ilaaliyo; **24** isaguna markuu amar caynkaas ah helay, wuxuu iyagii ku rideen xabsigii ugu hooseeyeg, cagahoodana qori buu bad ugu xidhay. **25** Laakiin abbaarahab habeendahka Bawlos iyo Silas ayaa tukanay oo Ilaah gabay ku ammaanayay, maxaabtiistuna way dhegasanayaneen; **26** oo filanilaan waxaa dhacay dhulgariir weyn, sidaas darteed aasaaskii xabsigu waa ruxmay; oo markiiba albaabbadii oo dhammu waa wada furmeen; mid walbana silsiladhiisii waa ka furmeen. **27** Xabsihayihii markuu hurdada ka toosay oo arkay albaabbadii xabsiga oo wada furmay, ayuu seeftiisi la baxay oo ku dhowaaday inuu isdilo, maxaa yeelay, wuxuu u malaynayay maxaabtiistii inay baxsatay. **28** Laakiin Bawlos baa cod weyn ku qayliyey isagoo leh, Waxba ha isyeelin; maxaa yeelay, kulligayo halkaannu wada joognaa. **29** Markaasuub cid u diray siraaddo, oo gudaha ku booday isagoo baqdin la gargarriyaa, oo wuxuu ku hor dhacay Bawlos iyo Silas, **30** markaasuub dibadda u soo saaray, oo ku yidhi, Sayidadow, maxaa igu waajib ah inaan yeelo inaan ku badbaado? **31** Kolkaasay ku yidhaahdeen, Rumayo Rabbi Ciise, waadna badbaadi doontaa, adiga iyo dadka gurigaaguba. **32** Oo ereyga Rabbiga ayay kula hadleen isaga iyo kuwii gurigiisa joogay oo dhan. **33** Markaasuub wakhtiga habeeka qudhiiisa iyaggi kaxeeeyay oo nabrahoodii ka maydhay; oo markiiba waa la baabitlisay isagii iyo dadkiisii oo dhanba. **34** Haddaba gurigiisuu iyaggi keenay oo cunto hor dhigay. Isagoo Ilaah rumaysanna ayuu aad ula farxay kuwii gurigiisa joogay oo dhan. **35** Laakiin kolki ay maalin noqotay ayaa xaakinnadii waxay direen saraakiishii oo leh, Nimankas sii daa. **36** Markaasaa xabsihayihii hadalladaas u sheegay Bawlos, oo wuxuu ku yidhi, Xaakinnadii baa amar soo diray in laydin sii daayo; haddaba soo baxa oo nabad ku taga. **37** Laakiin Bawlos baa wuxuu iyaggi ku yidhi, Caddaan bay noogu garaaceen annagoo aan nala xukumin oo ah niiman reer Rooma, oo waxayna nagi rideen xabsi; imminkana ma qarsoodii bay nooga saaraayaan? Sidaas ma aha; laakiin iyaga qudhoodu ha yimaadeen oo dibadda ha noo saareen. **38** Haddaba saraakiishii baa hadalladaas u sheegay xaakinnadii; oo kolkay maqleen inay reer Rooma yihiin ayay baequeen. **39** Markaasay yiimadeen oo cafii ka baryeyen; oo kolkay dibadda u soo saareenna, waxay weyddiisteen inay magaalada ka tagaan. **40** Oo markay xabsigii ka soo baxeen waxay galeen gurigii Ludiya, oo kolkay walaalihii arkeenna ayay dhiirigeliyeen oo ka tageen.

17 Haddaba markay sii dhex mireen Amfibolis iyo Abollooniya ayay waxay yimaadeen Tesalonika meeshaas oo sunagogga Yuhuudda ahaa; **2** oo Bawlos sidii caadadiisii ahayd, ayuu iyaggi u galay, oo saddex sabtiyoodna ayuu Qorniinka kala hadlay, **3** isagoo caddaynaya oo muujinaya inay waajib ahayd in Masiixu Silco oo ka soo sara kaco kuwii dhintay, wuxuuna yidhi, Ciisahan aan idinku wacdiyey waa Masiixa. **4** Oo waxaa la rumaysiyyey oo Bawlos iyo Silas isku daray qaar iyaga ka mid ah oo ahaa Gariig fara badan oo cibaadaysan iyo dumarka madaxda ah oo aan fara yaray. **5** Laakiin Yuhuuddii oo ka masayrsan ayaa nimanka suuqa ka soo kaxaysatay kuwo shar leh, urur baynaa isu keeneen, oo magaaladii bay buuq ka dhigeen; oo markay gurigii Yasoon weerareen ayay waxay dooneen inay iyaggi dadka u soo saaraan. **6** Oo markay waayeen, ayay Yasoon iyo kuwo walaalo ahi ku hor jideen taliyayaashii magaalada iyagoo ku qaylinaya oo leh, Kuwii dunida rogay ayaa halkanna yimid, **7** iyagoo uu Yasoon martiggeliyeen; kuwaas oo dhanna waxay faalan wax ka gees ah amarrada Kaysar, iyagoo leh, Waxaa jira boqor kale oo Ciise ah. **8** Markaasay dhib geliyeen dadkii badnaa iyo taliyayaashii magaalada oo waxyaalahaas maqlay. **9** Oo kolkay Yasoon iyo kuwii kale dammiin ka qaadeen, ayay sii daayeen. **10** Oo markiiba

walaalihii waxay habeennimo Bawlos iyo Silas u direen Beroya, kuwaas oo kolkay meeshaas yimaadeen galay sunagogga Yuhuudda. **11** Haddaba kuwaasuu waa ka sharaf badnaayeen kuwii Tesalonika joogay, maxaa yeelay, ereyeg aqbaaleen iyagoo xiiso weyn u qaba oo maalin kasta baadhaba Qorniinka inay hubsadaan waxyaalahaasi inay sidaas yihiin iyo in kale. **12** Sidaas darteed kuwa badan oo iyaga ka mid ah baa rumaystay iyo dumar Gariig ah oo sharaf leh iyo niman aan fara yarayn. **13** Laakiin kolkii Yuhuuddii Tesalonika joogtay ogaataay in Bawlos ereyga Ilaah Beroya ku wacdiyey, ayay meeshaasna yimaadeen oo qas iyo dhib geliyeen dadkii badnaa. **14** Markaasaa walaalihii kolkiiba Bawlos u direen inuu tago ilaa badda; Silas iyo Timoteysna halkaasay weli joogeent. **15** Laakiin kuwii Bawlos ambabbixiyey waxay isagii keeneen ilaa Ateenay; markaasay ka tageen iyagoo Silas iyo Timoteys amar u qaadaya inay degdeg u yimaadaan. **16** Haddaba Bawlos intuu Ateenay ku sugayay iyagii, ruuxiis waa kacay markuu arkay magaalada oo sanamyo ka buuxaan. **17** Saas daraaddeed ayuu Yuhuuddii iyo nimankii cibaadaysnaa kula xajooday sunagogga, suuqa dhexdisanaa ayuu maalin walba kula xajooday kuwii kula kulmayba. **18** Waxaan la kulmay isagii kuwo ka mid ah faylosuufinta Ebikuriyin iyo Istoo'kiin ah. Qaar baa waxay yidhaahdeen, Ninkan dawkarda ihi muxuu odhan doonaa? Qaar kalena waxay yidhaahdeen, Wuxuu u eh yahay nin ilaahyo qalaad wax ka sheega; maxaa yeelay, wuxuu dadkii ku wacdiyey Ciise iyo sarakicidda. **19** Markaasay isagii qabteen, oo waxay u kaxeyeen Are'obagos iyagoo ku leh, Ma ogaan karnaa waxay tahay waxbariddan cusub oo aad ku hadlaysid? **20** Waayo, waxaad dhegahayaga maqashiisa waxyaalo qalaad. Sidaas darteed waxaannu doonaynaa inaannu ogaanno waxyaalahanu waxay yihii. **21** (Haddaba reer Ateenay oo dhammi iyo dadkii qalaad oo halkaas degganaa, wakhtigooda wax kale kuma ay dhaafin inay sheegaan ama maqlaan wax cusub mooyaane.) **22** Markaasaa Bawlos oo Are'obagos dhex taagan wuxuu yidhi, Nimankiinaa reer Ateenay ahow, wax kasta waxaan idinku garanayaa inaad tiihiin kuwo ilaahyada ka cabsada. **23** Waayo, markaan soo socday oo aan arkay waxyaalaha aad caabduudan waxaan soo arkay oo kale meet allabari oo lagu qoray, Waxaa leh ilaa haaan la ooqoon. Haddaba waxaad oqoonla'aanta ku caabduudan aayaan wax idinku sheegayaa. **24** Ilaha sameeyey dunida iyo waxyalaha ku jira oo dhanba, oo ar Rabbiga samadaa iyo dhulka, ma deggana macbudyoo gacmo lagu sameeyey, **25** gacmo dadna looguma adeego sidii isagoo wax u baahan, maxaa yeelay, dhammaan isagaa siyya nolosha iyo neefta iyo wax walbaba; **26** oo quruun kasta oo bini-aadmii ah ayuu isaga mid dhigay inay dunida dusheeda oo dhan degganaadaan isagoo gooyay xilliyadu hore u diyaarshay iyo xadadka degmooyinkooda; **27** inay Ilaha doondoonaan, in hadday suurtowdo ay haabhaabtaan oo ay helaan isaga, in kastoo uusan ka fogay midkeen kasta; **28** maxaa yeelay, isagaynu ku nool nahay, kuna soconnaa, kuna jirnaa; sidaasoo kuwo ka mid ah gabayaaashiinuu ay yidhaahdeen, Weliba innaguna waxaynu nahay farcankiisa. **29** Haddaba innagoo ah Ilaha farcankiis waa inaynaan ka fikirin in Ilahnimadu ay la mid tahay dahab ama lacag ama dhadgas oo lagu xardhay sancadaa iyo farsamada dadka. **30** Haddaba wakhtiyadii oqoonla'aanta Ilaha baa dhaafay, laakiin hadda wuxuu dadka ku amrayaa in dhammaantood meeel kastaba ha joogeeene ay soo toobadkeenaan; **31** maxaa yeelay, wuxuu dhigay maalin uu dunida si xaq ah ugu xukumi doono ninkuu doortay, taasoo uu dhammaan ugu caddeeyey sarakicidda uu isagii ka soo sara kiciiyey kuwii dhintay. **32** Haddaba kolkay maqleen wax ku saabsan ka soo sarakicidda kuwii dhintay, qaar waa ku qosleen, laakiin qaar kale waxay yidhaahdeen, Mar kale ayaannu waxan kaa maqli doonaa. **33** Haddaba Bawlos waa ka dhex tegey iyagii. **34** Laakiin niman

baa raacay isagii oo rumaystay; kuwaasoo ay ka mid ahaayeen Diyonusiyos ki Are'obagos, iyo haweenay la odhan jiray Damaris, iyo kuwo kale oo la socdayba.

18 Waxyaalahaas dabadeed Ateenay ayuu ka tegey, oo wuxuu yimid Korintos. **2** Meeshaasna wuxuu ka helay Yuhuudi Akula la odhan jiray, oo reer Bontos ah, oo mar dhow haweenaydiisa Bariskilla kala yimid Itaaliya, maxaa yeelay, Kalawdiyos baa ku amray Yuhuudda oo dhan inay Rooma ka tagaan; wuuna u yimid iyagii. **3** Isaguna la shuqul buu ahaa, sidaas darteed ayuu ula joogay iyagii, wayna shaqeeyeen; waayo, xaggaa shuqulkooda waxay ahaayeen taambuug-sameeyayaal. **4** Oo wuxuu sabti walba sunagogga kula doodi jiray oo soo jeedin jiray Yuhuud iyo Gariigba. **5** Laakiin markii Silas iyo Timoteys Makedoniya ka yimaadeen, hadalka ayaa haystay Bawlos isagoo Yuhuudda hortooda ka sheegaya in Ciise yahay Masiixa. **6** Oo markay is hor taageen oo caytameen, isagu dharkiisuuhurgufay oo ku yidhi iyagii, Dhiiggiinno madaxiinna ha dul ahaado; anigu nadifi baan ahay, hadda ka dib waxaan u tegi doonaa dadka aan Yuhuudda ahayn. **7** Markaasuu meeshaasna ka tegey, oo wuxuu galay gurigii ninka Tiitos Yuustos la odhan jiray, kaasoo Ilaah caabudi jiray, oo gurigii ku xigay sunagogga. **8** Markaasaa Kirisbos oo sunagogga u sarreeyey baa Rabbiga rumaystay, isaga iyo kuwii gurigisa oo dhanba; kuwo badan oo reer Korintos ahna ayaa markay maqleen rumaystay, oo waa la baabtiisay. **9** Haddaba Rabbiga ayaa wuxuu Bawlos habeennimo ryo ku yidhi, Ha cabsanin, laakiin hadal, hana aamusin; **10** maxaa yeelay, anaa kula jooga, ninnana kuma dhici doono inuu wax ku yeelo, waayo, dad badan baan magaaladan ku leeyahay. **11** Meeshaasna sannad iyo lix bilood ayuu joogay, oo wuxuu dhexdooda barayay ereyga Ilaah. **12** Laakiin kolkii Galliyo ahaa taliyaha Akhaya, Yuhuuddii oo isku qalbi ah baa ku kadday Bawlos, oo waxay hor keeneen kursigii xukumaadda iyagoo leh, **13** Ninkanu wuxuu dadka yeelsiiyaa inay Ilaha u caabudaan si sharciga ka gees ah. **14** Laakiin kolkii Bawlos u dhowaa inuu afkiisa kala qaado ayaa Galliyo Yuhuuddii ku yidhi, Kuwiinnaan Yuhuudda ah, xaajadii hadday tahay xaqdarro ama xumaan shar ah, sababtaas waan idinki dulqadaan lahaa; **15** laakiin hadday yihiin su'aalo ku saabsan hadallo iyo magacyo iyo sharcigii, idinka qudhiiunu firiya, maxaa yeelay, anigu dooni maayo inaan waxyalahaas xaakin u ahaado. **16** Markaasuu iyagii ka eryay kursigii xukumaadda. **17** Kolkaasay Kulligood waxay qabteen Sostenees oo sunagogga u sarreeyey, wayna ku garaaceen isagii kursigii xukumaadda hortiisa. Galliyona dan kama gelin waxyalahaas. **18** Markaasaa Bawlos maalmo badan sii joogay, dabadeed ayuu walaalihii ka tegey, oo wuxuu u dhoofay Suuriya, isagoo ay la socdaan Bariskilla iyo Akula, wuxuuna Kenekhreya hore ugu xiirtay madaxa, maxaa yeelay, nidar buu galay. **19** Markaasay waxay yimaadeen Efesoos, oo halkaasuu iyagii kaga tegey; laakiin isagu wuxuu galay sunagogga oo la dooday Yuhuuddii. **20** Oo markay weyddiisteen inuu wakhti ka sii dheer joogo, ma uu oggolaan; **21** laakiin markuu ka tegey ayuu ku yidhi, Mar kalaan idii soo noqon doonaa haddii Ilaha doonay, markaasuu Efesoos ka dhoofay. **22** Oo markuu Kaysariya ku soo degay, ayuu wuxuu u aaday oo salaamay kiniisadda, markaasuu Antiyohk aaday. **23** Markuu intii mudda ah meeshaas joogayna, wuu ka tegey, markaasuu meeel meeel u sii dhex maray dalalka Galatiya iyo Farugiyaa isagoo xertii adkaynaya. **24** Haddaba waxaa Efesoos yimid Yuhuudi Abolloos la odhan jiray oo reer Iskanderiya ah, oo wuxuu ahaa nin hadalyaqaan ah, oo Qorniinka garasho xoog leh u leh. **25** Ninkas jidka Rabbiga hore baa loo baray; oo isagoo ruuxa ku kulul ayuu ku hadlay oo hagaag u baray waxyalihii Ciise ku saabsanaa, isagoo garanaya baabtiiskii Yoxoxanaa oo keliya; **26** oo wuxuu bilaabay inuu geesinimo kaga dhex

hadlo sunagogga. Laakiin Bariskilla iyo Akula, markay maqleen isagii, ayay kaxaysteen, kolkaasay aad ugu sii cadeeyeen jidka Ilaah. **27** Oo markuu damcay inuu u sii dhaafo Akhaya, ayaa walaalihii dhiiro geliyeen, oo waxay xerta u qoreen inay soo dhoweeyaan isagii; markuu yimidna aad buu u caawiyey iyagii, kuwaasoo nimco ku rumaystay, **28** maxaa yeelay, si xoog leh ayuu Yuhuuddii u garansiyey oo caddaan ugu tusay Qorninka in Cise yahay Masixa.

19 Haddaba waxaa dhacay, markii Abolloos Korintos joogay, in Bawlos oo soo dhex maray waddanka sare yimid Efesos, oo halkaas wuxuu kula kulmay kuwo xer ah. **2** Markaausu ku yidhi iyagii, Ruuxa Quduuska ah ma hesheen markaad rumaysateen? Kolkaasay ku yidhaahdeen, Maya, maba aannu maqlin in Ruuxa Quduuska ahi jiro iyo in kale. **3** Markaausu ku yidhi, Haddaba maxaa laydinku baabtiisay? Oo waxay ku yidhaahdeen, Baabtiiskii Yooxanaa. **4** Bawlosna wuxuu ku yidhi, Yooxanaa wuxuu dadka ku baabtiisay baabtiiska toobadda, isagoo dadkii ku leh, Waa inaad rumaysataan kan iga daba iman doona, isagoo ula jeeda Ciise. **5** Oo markay waxaas maqleen, waxaa iyagii lagu baabtiisay Rabbi Ciise magiciisa. **6** Markii Bawlos gacmaha dul saaranya aaya Ruuxa Quduuska ahu ku soo degay iyagii; markaaasy afaf kale ku hadleen oo ay wax sii sheegeen; **7** nimankii oo dhanna waxay ahaayeen abbaarahaa laba iyo tobani. **8** Haddaba sunagogga ayuu galay, oo meeshaas ayuu saddex bilood geesinimo kaga dhex hadlay, isagoo dadka la doodaya oo u soo jeedinaya waxyaalo ku saabsan boqortooyada Ilaah. **9** Laakiin qaarkood markay madax adkaadeen oo caasiyoobeen, iyagoo xumaan kaga hadlaya Jidka dadkii badnaa hortooda, ayuu iyagii ka tegey oo xertii ka soo soocay, oo maalin walba ayuu dad kula doodii jiray iskoolka Turannos. **10** Taasuna laba sannadood ay socotay, si dadkii Aasiya degganaa, oo Yuhuudi iyo Gariigba laaha, ay u wada maqleen ereyga Rabbiga. **11** Ilaahna wuxuu gacmaha Bawlos ku sameeyey cajaatibyo khaas ah, **12** sidaas awaaeedna waxaa jidhkiisa kuwii bukay looga keenay marooyin yaryar ama macawiso, markaaasaas cudurradii iyagii daayeen, jinniyadiina waa ka baxeen. **13** Laakiin kuwo Yuhuudda wareegi jirtay ka mid ah oo jinniyosaaraayaal ah baa waxay ku talo jireen inay kuwii jinniyada qabay ka dul yidhaahdaan magaca Rabbi Ciise, iyagoo leh, Waxaan idinku dhaarinaya Cisaha Bawlos dadka ku wacdiyo. **14** Waxaaa jiray oo sidaas sameeyey toddoba wiil oo Iskeba dhalay, kaasoo ahaa wadaad sare oo Yuhuudi ah. **15** Markaaasa jinnigii u jawaabay oo ku yidhi iyagii, Ciise ayaan garanaya, Bawlosna waan aqaan, idinkuse yaad tiihi? **16** Haddaba ninkii jinniga qabay baa ku booday iyagii, wuuna ka xoog badiye kulligood, oo ka adkaaday, sidaas darteed ayay gurigaas ka carareen, iyagoo qaawan oo dhaawacan. **17** Markaaasa waxaa taas wada ogaaday Yuhuuddii iyo Gariigti oo dhan oo Efesos joogtay; baqdinna waa wada gashay dhammaantood, magaca Rabbi Cisena waa la weyneeyee. **18** Markaaasa qaar badan oo rumaystay yimaadeen iyagoo qiranaya oo caddaysanaya falimahooda. **19** Kuwii sixir fali jirayna qarkoord intay kattababdoodii ururiyene ayay dadka hortooda ku wada gubeen; wayna tiriyeen qimadooda, oo waxay arkeen inay ahayd konton kun oo gogo' oo lacag ah. **20** Sidaasaa ereygi Rabbigu xoog ugu batay oo u adkaaday. **21** Haddaba markii waxyaalahaasu dhammaadeen ayaa Bawlos ruuxiisa kula talo jiray inuu Yerusaalem tago markuu Makedoniya iyo Akhaya sii dhex maray dabadeed, isagoo leh, Markaan meeshaas tago dabadeed, waa inaan Roomana arko. **22** Markaausu wuxuu Makedoniya u diray laba ka mid ah kuwii isaga u adeegi jiray oo ahaa Timoteys iyo Erastos, isaga qudhisiuse wuxuu ku hadhay Aasiya intii muddo ah. **23** Haddaba waxaa wakhtigaas kacday rabshad aan yarayn oo ku saabsan Jidka. **24** Maxaa yeelay, ninkoo Deemeetriyos la odhan jiray oo lacagtume

ahaa, oo macbudyoo yaryar oo Di'ana lacag ka samayn jiray, wuxuu sancaawiyadii u keeni jiray faatiido aan yarayn; **25** kuwaasoo uu isla soo ururiyey raggi la shuqul ahaa isagoo ku leh, Niman yahow, waad og tiihi inaynu shuqulkan ka helno hodantinimadeenna. **26** Waxed arkasaan oo aad maqlaysaan in Bawloskanu sasabay oo jeediye dad badan, oo aan kuwii Efesos oo keliya ahayn, laakiin kuwii joogay Aasiya badidood, isagoo leh, Ilaahyo gacmo lagu sameeyo, ilaahyo ma aha. **27** Khatar uma aha shuqulkeenna oo keliya in la quudhsado, laakiin waxay khatar u tahay oo kale in macbudka ilaahadda weyn oo Di'ana la fududysto, weynaanteedana laga baabbi'iyo, taasoo Aasiya oo dhan iyo duniduba ay wada caabudaan. **28** Oo markay taas maqleen, aad bay u cadhoodeen, wayna dhawaaqueen iyagoo leh, Waxaa weyn Di'anada reer Efesos. **29** Magaaladii oo dhammuna waa wada qasnayd; waxayna qabsadeen Gayos iyo Aristarkhos oo ahaa niiman reer Makedoniya oo la socdaali jiray Bawlos, markaaasy iyagoo isku wada qalbi ah te'atradii ku yaaceen. **30** Kolkii Bawlos damcay inuu dadkii dhex galo, xertiit uma ay oggolaan isagii. **31** Haddaba qaar ka mid ah madaxda Aasiya oo saaxiibbo u ahaa isagii aaya u soo cid diray, oo waxay ka baryeen inuuusku biimayn te'atradii. **32** Haddaba qaar wax bay ku qayliyeen, qaar kalena wax kalyan ku qayliyeen, maxaa yeelay, ururkii waa qasnaa, badidooduna ma ay garanayn waxay isugu yimaadeen. **33** Markaaasy Aleksanderos ka soo saareen dadkii badnaa isagoo ay Yuhuuddii hore u soo tuurayaan. Markaaasa Aleksanderos gacan taagay, oo wuxuu damci lahaa inuu af isku daafaco dadka hortiisa. **34** Laakiin kolkay garteen inuu Yuhuudi yahay ayay dhammaan intii laba saacadood ah isku cod ku qayliyeen iyagoo leh, Waxaa weyn Di'anada reer Efesos. **35** Markuu karaanigii magaaladu aamusiiyey dadkii badnaa, ayuu ku yidhi, Nimankiinan reer Efesosow, ninkee baan oqoon in magalaalda Efesos ay tahay ta ilaalisaa macbudka Di'anada weyn iyo sanamkii Yubiter ka soo dhacay? **36** Waxyaalahaasu waa wax aan la dafiri karin, sidaas daraaddeed waxaa idinku waajib ah inaad xasilloonaataan oo aydhaan samayn wax qamaam ah. **37** Waayo, waxaad halkan keenteen nimankii iyagoo aan ahayn kuwo macbudyoo dhaca ama kuwo caaya ilahaddeenna. **38** Sidaas daraaddeed haddii Deemeetriyos iyo kuwa la shuqul ah ay nin wax ku haystaan, makxamaduha waa furan yihiin, xaakkinnona waa jiraan; haddaba ha isdaciweeyaa. **39** Laakiin haddii aad doonaysaan wax ku saabsan axwaal kale, waxaa lagu gar goony doonaa ururkii sharciga. **40** Haddaba waxaa khatar inoo ah in laynagu ashtakeeyo rabshaddii maanta aawadeed, iyadoo aan sababu u jirin; taasoo aynaan kari doonin inaynu wax ka sheegno buuqan. **41** Oo goortuu waxyalahaas ku hadlay dabadeed ayuu ururkii kala diray.

20 Markii rabshaddii dhammaatay dabadeed Bawlos ayaa xertiit u cid diray oo dhiirrigelyey, markaausu nabadgeelyeyey oo baxay inuu Makedoniya tago. **2** Oo kolkii meelahaas sii dhex maray oo uu hadal badan ku dhiirrigelyey iyagii, ayuu wuxuu yimid dalka Gariigta. **3** Oo markuu saddex bilood meeshaas joogay, oo Yuhuuddu shirkool u dhigtag, markuu u dhowaa inuu Suuriya u dhoofo, ayuu wuxuu goostay inuu Makedoniya ku soo dhex noqdo. **4** Waxedaana isagii ilaa Aasiya sii raacay Soobater ina Burhus oo reer Beroya ah, iyo Aristarkhos iyo Sekundos oo reer Tesalonika ah, iyo Gayos oo reer Derbe ah, iyo Timoteys, iyo Tukhikos iyo Torofimos oo reer Aasiya ah. **5** Laakiin kuwaasoo mar horay tageen oo waxay nagu sugayeen Taroo'as. **6** Maalmihii liddii Kibistii-aan-khamiirka-lahayn dabadeed waxaannu ka dhoofnay Filiboy, oo shan maalmood ayaan iyagii ugu nimid Taroo'as; taasoo aannu toddoba maalmood joognay. **7** Maalintii ugu horraysay ee toddobaadka markaaunu isugu nimid inaanu kibis jejebinno, ayaa Bawlos la hadlay iyagii, isagoo ku talo jira inuu maalinta dambe tago, hadalkiina ilaa habbeenbadhkii

ayuu sii dheeereeyey. 8 Siraaddo badan baa ka baxayay qowladda sare oo aannu ku urursanayn. 9 Wawaana daaqadda fadhiyey nin dhallinyaro ah oo la odhan jiray Yutulkhos, isagoo hurdo weyn la dhacay; oo intii Bawlos weli hadalkii sii dheeraynayay ayaa wiilkii oo aad u hurdyasayn dabaqaddii saddexaad ka soo dhacay, oo isagoo meyd ah baa la qaaday. 10 Markaasaa Bawlos hoos u soo degay oo ku dul dhacay isagi, waana isku duubay, isagoo leh, Ha buuqina; maxaa yeelay, naftii waa ku jirtaa. 11 Oo markuu dusha aaddayna oo kibis jejebiyey oo cuunay oo wakhti dheer la hadlay iyaggi, ilaa waagii beryay, ayuu markaas ka tegey. 12 Wiilkiiна way keeneen isagoo nool, si aan yarayn baana loo qalbi qaboojiyey iyaggi. 13 Laakiin annagoo ka hor marayna, waxaannu aadnay doonniida, oo Asos u dhoofnay, meeshaasoo aannu doonaynay inaannu Bawlos ka qaadno; maxaa yeelay, sidaasuu kula ballamay isagoo ku talo jiray inuu lugeeyo. 14 Oo kolkuu Asos nagula kulmay, waannu soo qaadny, oo waxaannu nimid Mituleenee. 15 Markaasannu halkaas ka dhoofnay, oo waxaannu maalintii dambe nimid meel ka soo hor jeedda Khiyos; maalintii kalena waxaannu gaadhny Samos; maalintii ku xigtayna waxaannu nimid Mileetos. 16 Maxaa yeelay, Bawlos wuxuu goostay inuu Efesoos dhaafio, inuusan wakhti Aasiya ku lumin; waayo, wuxuu ku degdegsanaha hadday u suurtowdo inuu maalintii Bentekoste Yeruusaalem yimaado. 17 Haddaba Mileetos wuxuu cid uga diray Efesoos, waana u yeedhay waayeelladii kiniisadda. 18 Markay u yimaadeenna wuxuu iyaggi ku yidhi, Idinka qudhiihnuba waad garanaysaan sidii aan wakhtiga oo dhan idinkula joogay tan iyo maalintii iigu horraysay oo aan Aasiya cag saaray, 19 anigoo Rabbiga ugu adeegaya is-hoosaysiin oo dhan, iyo ilmo, iyo jirraabaddaha igu dhacay markii Yuhuuddu sirqoollada ii dhigtay; 20 iyo sidii aanan waxba idinkala hadhin wixii idhi faa'iido lahaa inaan idhiin sheego oo caddaan idinku baro guri ilaa guri, 21 anigoo Yuhuudda iyo Gariigta labadoodaba uga warramaya si ay Ilaah ugu toobadkeenaan oo ay u aaminaan Rabbigeenna Ciise Masiix. 22 Hadda bal eega, Yeruusaalem baan tegayaano Ruuxa ku xidhan oo aan garanayn waxyaalahalha halkaas igaga dhici doona; 23 in Ruuxa Quduuska ahi magaalo kasta iigu markhaati furo mooyaane, isagoo leh, Waxaa ku sugaya silsilado iyo dhibaatooyin. 24 Laakiin naftayda uma xisaalidu sidii mid qimo ila leh, si aan u dhameeyo tartankayga iyo shuqulkiil aani Rabbi Ciise ka helay inaan u markhaati furo injiikii nimcadii Ilaah. 25 Hadda, bal eega, waxaan ogahay in dhammaantiin oo aan ku dhex wareegi jiray oo aan boqortooyada ku wacdiyi jiray aydhaan mar dambe wejigayga arki doonin. 26 Sidaas daraaddeed waxaan maanta idinku warramayaa inaan daahir ka ahay dadka oo dhan dhiiggiisa. 27 Maxaa yeelay, dib ugama noqon inaan talada Ilaah oo dhan idhiin sheego. 28 Qudhiinu isjira, idahana jira, kuwaasoo Ruuxa Quduuska ahu idinku dhigay beldaaajiyyaya inaad daajisaan kiniisadda Ilaah oo uu dhiiggiisa ku iibsaday. 29 Wawaan ogahay markaan tago dabadeed inay idin dhex geli doonaan uubaatooyin xunxun iyagoo aan idaha wax ka reebaynii; 30 oo waxaa idinku dhex kici doona niman waxyaalo qalqallocan ku hadlaya inay xertii u jiitaan xaggoda. 31 Sidaas darteed, soo jeeda, idinkoo xusuusanaya in intii saddex sannadood ah aanan ka joogsan inaan mid kasta habeen iyo maalinba waaniyo anigoo ilmaynaya. 32 Imminkaa waxaan idinku ammaano gelinayaa Ilaah iyo ereyga nimcadisa kaasoo kara inuu idin dhiso oo dhaxal idinku dhex siyo kuwa quduus laga dhigay oo dhan. 33 Ma aan damcin ninnaa lacaglii, ama dahabkiis, ama dharkiis. 34 Idinka qudhiihnii waad og tiihi inay gacmahanu u adeegeen waxaannu u baahnayn aniga iyo kuwii ila joogayba. 35 Wax walba waan idin tusay si ay waajib idinku tahay, idinkoo sidaas oo kale u hawshoonaya, inaad caawisaan kuwa itaalka yar, oo aad xusuusataan ereyadii Rabbi Ciise siduu isaga qudhiiisu yidhi, In wax la helo, waxaa ka barako

badan in wax la bixiyo. 36 Markuu waxaas ku hadlay dabadeed ayuu jilba joogsaday oo la tukaday dhammaantood. 37 Markaasay kulligood aad u wada oyoyeen, oo Bawlos qoorta kaga dhaceen oo dhunkadeen, 38 iyagoo sida badan ka caloolxun hadalkuu ku hadlay oo ahaa inayan mar dambe wejigisa arki doonin. Markaasay sii ambabbixiyen isagii ilaa doonnidii.

21 Oo waxaas dhacday, markaannu iyaggi ka tagnay oo dhoofnay dabadeed, inaannu toos u nimid Koos, maalintii dambena waxaannu nimid Rodos, meeshaasna waxaannu ka aadnay Batara; 2 oo markaannu helnay doonni Foynike u sii dhaafaysa ayaannu fuulhuy oo ku dhoofnay. 3 Oo kolkuu Qubrus noo muuqatay, ayaannu dhinaca bidixda ka marnay oo u dhoofnay Suuriya, oo waxaannu ku degnay Turos, maxaa yeelay, meeshaasaa doonniidu shixnaddeedii ku dejin lahayd. 4 Oo markaannu xertii ka helnay, ayaannu meeshaas joognay toddoba maalmod; oo kuwaasu waxay Ruuxa ugu sheegeen Bawlos inaan Yeruusaalem cag saarin. 5 Oo markii maalmahaasoo noo dhammaadeen ayaannu ka tagnay oo sii soconnay; oo dhammaantood, iyaga iyo dumarkoodii iyo carruortoodiiba, ayay na sii ambabbixiyen ilaa magaalada dibaddeeda; markaasaannu xeebta ku jilba joogsannay oo tukannay, 6 oo isnabadjelyaynay; kolkaasaannu doonnidii fuulhuy, iyaguse guryahoodii bay ku noqdeen. 7 Oo markii dhoofkii aannu Turos ka soo dhoofnay noo dhammaaday, waxaannu nimid Botolemays; markaasaannu walaalihii soor salaannay oo maalin la joognay iyaggi. 8 Maalintii dambena waannu ka tagnay, oo waxaannu nimid Kaysariya; markaasaannu galnay gurigii Filibos oo ahaa kii wax wacdiyi jiray oo toddobadii ka mid ahaa, oo isagaannu la joognay. 9 Ninkanu wuxuu lahaa afar gabdhood oo bikrado ah oo wax sheegi jiray. 10 Kolkaannu maalmo badan meeshaas joognay, waxaa Yahuudiya ka yimid nebi la odhan jiray Agabos. 11 Oo markuu noo yimid ayuu qaataay Bawlos dhex-xidhkiisii oo ku xidhixidhay gacmiihiisii iyo cagiihiisii isagoo leh, Ruuxa Quduuska ahu sidaasuu leeyahay, Yuhuudda Yeruusaalem joogtaa sidaasay u xidhi doonaan ninka dhex-xidhkan leh, oo waxay isagii u gacangelin doonaan dadka aan Yuhuudda ahayn. 12 Annaga iyo kuwii meeshaas joogayba, markaannu waxyaalaahaas maqalhuy, waxaannu isagii ka barinnay inuusan Yeruusaalem tegin. 13 Markaasaa Bawlos u jawaabay oo ku yidhi, Maxaad samaynaysaan oo aad u ooyaysaan oo ii qalbi jebinaysaan? Maxaa yeelay, diyaar uma ihaa xidhnaado oo keliya, laakiinse waxaan u diyaarahay inaan Yeruusaalem ku dhinto magaca Rabbi Ciise aawadiis. 14 Oo markii la yeelsiin waayay, waannu iska daynay, oo waxaannu nidhi. Rabbiga dooniistiisu ha noqoto. 15 Maalmahaas dabadeedna, alaabtayadii baanuu diyaarsannay, oo waxaannu tagnay Yeruusaalem. 16 Oo waxaa na raacay qaar ka mid ahaa xerta Kaysariya iyagoo wada mid Manasoon la odhan jiray oo reer Qubrus ahaa oo xerti hore ka mid ahaa, kaasoo aannu u hoyanlahayn. 17 Markaannu Yeruusaalem nimidna walaalihii farxad bay nagu soo dheweeyeen. 18 Maalintii ku xigtayna Bawlos oo nala socda ayaannu waxaannu u tagnay Yacquub; waayeelladii oo dhammuna way joogeeng. 19 Markuu iyaggi salaamay dabadeedna, mid mid buu ugu sheegay waxyaalihii Ilaah dadka aan Yuhuudda ahayn dhexdooda kaga sameeyey shuqulkiisa. 20 Iyaguna, kolkay taas maqleen, ayay Ilaah ammaaneen; oo waxay ku yidhaahdeen isagii, Walaalow, waad aragtaa intay yihiin kumanyaalka rumaystay oo Yuhuudda ku dhex jira; kulligoodna sharcigay ku kulul yihiin. 21 Iyagana waa loo sheegay wax kugu saabsan inaad Yuhuudda quruumaha ku dhex jirta bartid inay Muuse ka tagaan adigoo u sheegaya inaanay carruortooda gudin oo aanay caadooyinka ku socon. 22 Haddaba waa maxay? Way wada maqli doonaan inaad timid. 23 Sidaas darteed waxaannu kuu sheegayno yeel. Waxaa nala jooga afar nin oo nidar galay; 24 kuwaas kaxee oo isla daahiri oo

kharashka iyaga ka bixi inay madaxa xiirtaan; markaasay dhammaan waxay wada ogaan doonaan inaanay waxba ahay waxyaalihii lagaa sheegay, laakiin inaad adiga qdhaadu si hagaagsan u socotid oo aad sharciga dhawrtid. **25** Laakiin wax ku saabsan dadkii aan Yuhuudda ahayn oo rumaystay ayaannu qornay, annagoo ku amrayna inay iska ilaaaliyan waxa sanamaya loo sadqeyyo, iyo dhiigga, iyo wixa la ceejiyo, iyo sinada. **26** Markaasaa Bawlos nimankii kaxeyey, oo maalintii dambena intuu iyaggi isla daahiriyey ayuu macbukda galay, isagoo caddaynaya maalmihii isdaahirinta dhammaadkoodii, ilaa intii sadqada loo sadqeyey mid kasta oo iyaggi ka mid ahaa. **27** Oo kolkii toddobadii maalmood u dhowayd inay dhammaadaan ayaa Yuhuuddii Aasiya ka timid isagii macbukdu ku aragtag, markaasay dadkii oo dhan kiciyeen, wayna qabteen isagii, **28** iyagoo qaylinaya oo leh, Nimankii reer binu Israa'iilow, na caawiya. Kanu waa ninka bara dadka oo dhan oo meel kasta jooga inay ka gees noqdaan dadka iyo sharciga iyo meeshan. Welliba wuxuu macbukdu keenay dad Gariig ah, meeshan quduuska ahna xaaraan buu ka dhigay. **29** Maxaa yeelay, mar hore waxay magaalada kula arkeen Torofimos oo reer Efesos ahaa, kaasoo ay u maleeyeen in Bawlos macbukdu keenay. **30** Markaasaa magaaladii oo dhammu kacday, dadkuna waa isku soo yaacay; kolkaasay Bawlos qabteen oo macbukdu ka jideen; oo markiiba albaabadii waa la xidhay. **31** Markay damceen inay isagii dilaan ayaa war u yimid sirkalkii kaa sareeyey ciidankii in Yeruuusaalem oo dhan rabshaysan tahay. **32** Markaasuu wuxuu watay askar iyo kuwo boqol askari u taliya, hoos buuna u soo ordoy; iyaguna, markay arkeen sirkalkii sare iyo askartii, ayay Bawlos garaacidda ka daayeen. **33** Markaasaa sirkalkii sare ku soo dhowaaday oo qabtay isagii, oo wuxuu ku amray in lagu xidho laba silsiladood; waana weyddiiyey ninkuu yahay iyo wuxuu sameeyey. **34** Qaar waxay ku qayliyen wax, qaarna wax kale, dadkii badnaa dhexdiis, oo markuu runtii garan kari waayay rabshaddii aawadeed ayuu ku amray in qalcaddii la geeyo. **35** Oo markii Bawlos salaankii fuulay, waxaa dhacay in askartii kor u qaadday isagii dadkii badnaa xooggooda aawadiis, **36** waayo, dadkii faraha badnaa waa daba socday, iyagoo qaylinaya oo leh, Naga fogeeha. **37** Markay u dhowayd in Bawlos qalcaddii la keeno ayuu sirkalkii sare ku yidhi, Ma ii suurtowdaa inaan wax ku idhaahdo? Markaasuu ku yidhi, Af Gariig ma taqaan? **38** Haddan miyaanad ahayn Masrigii maalmahan hortoodii rabshad kiciyeo oo afarta kun oo nin oo dihqqabayaal ah cidilada u kaxeyey? **39** Laakiin Bawlos wuxuu ku yidhi, Anigu waxaan ahay nin Yuhuudi ah oo reer Tarsos ah taasoo Kiliikiya ku taal, oo waxaan ahay magaalo aan yarayn waddanigeed. Waxaan kaa baryayaa inaad ii fasaxdid inaan dadka la hadlo. **40** Oo kolkuu fasaxayna, Bawlos isagoo salaankii taagan, ayuu dadkii gacan u taagay; oo markii aad loo aamusay, ayuu of Cibraaniga kula hadlay iyagii, isagoo leh,

22 Walaalaayaal iyo aabbayaalow, maqla isdaafacidda aan imminka idin sheegayo. **2** Kolkay maqleen inuu of Cibraaniga kula hadlay, ayay sidii hore ka sii aamuseen. Markaasuu ku yidhi, **3** Wuxaan ahay nin Yuhuudi ah oo ku dhashay Tarsos oo ku taal Kiliikiya, laakiin magaaladan baa laygu koriyey anoo Gamali'eel hoostiisa wax laygu baray sidii caadadii adkayd oo sharcigii awowayaasheen, anigoo Ilaha qiro u leh sida aad dhammaantiin maanta thihiin. **4** Jidkanna waan silcin jiray tan iyo dhimasho, anigoo xidhaya oo xabsiga geeynaya rag iyo dumarpa. **5** Sidatan ayay iigu markhaati furayaan wadaadka sare iyo waayeelladii oo dhambuba, kuwaasoo aan warqado uga helay walaalaha, oo aan Dimishaq u sodcaalay inaan kuwa halkaas joogayna, iyagoo xidhixdan, Yeruuusaalem keeno si loo ciqaabo. **6** Oo waxaa dhacday, irtaan sodcaalayay oo Dimishaq u soo dhowaanayay, iyadoo duhur ah, in dhaqsiba iftiin weyn oo samadaa ka yimid hareerayaga ka iftiimay. **7** Markaasaan dhuulka ku

dhacay, oo waxaan maqlay cod igu leh, Sawlosow, Sawlosow, maxaad ii silcinaysaa? **8** Markaasaan u jawaabay oo ku idhi, Yaad tahay, Sayidow? Markaasuu igu yidhi, Wuxaan ahay Ciisaha reer Naasadda oo aad silcinaaysid. **9** Oo kuwii ila joogayna runtii waxay arkeen iftiinkii, laakiin ma ay maqlin kii ila hadlay codkiisi. **10** Markaasaan ku idhi, Maaxaa sameeyaa, Rabbiyow? Kolkaasaa Rabbigu igu yidhi, Kac oo Dimishaq gal; meeshaasaana lagugu sheegi doonaa wuxuu ku saabsan waxyaalihii lagu amray inaad samaysid oo dhan. **11** Markaasaan waxba arki waayay dhalaalkii iftiinka aawadiis, kuwii ila joogay ayaa gacanta igu hagay oo waxaan imid Dimishaq. **12** Oo mid la odhan jiray Ananiyas, oo nin cibaadaysan ahaa sida sharcigu leeyayah, oo ahaa mid Yuhuuddii halkas joogtay oo dhanba marag wanaagsan u furtay, **13** ayaa ii yimid oo iskay ag taagay isagoo igu leh, Walaal Sawlosow, arraggaaga hel. Oo saacaddiiba waan arkay isagii. **14** Markaasuu igu yidhi, Ilaaha awowayaasheen ayaa ku doortay inaad dooristiisa ogaatid, iyo inaad Kan Xaqa ah aragtid oo aad afkiisa cod ka maqashid. **15** Maxaa yeelay, dadka oo dhan hortiisa waxaad isaga uga markhaati furaysaa waxaad aragtag oo aad maqashay. **16** Haddaba maaxad u sugaysaa? Kac ha lagu baabtiiso, oo dembiyadaada iska maydh, addo magicisa ku baryaya. **17** Oo waxaa dhacday, markaan Yeruuusaalem ku soo noqday dabadeed, intaan macbukdu ku tukanay, inaan riyooday, **18** oo waxaan arkay isagoo igu leh, Degdeg, oo dhaqso Yeruuusaalem uga bax; maxaa yeelay, markhaatigaad ii furaysid kaama ay aqbali doonaan. **19** Markaasaan idhi, Rabbiyow, iyaga qudhoodu way og yihiin inaan xidhixidhay oo aan sunagow walba ku garaacay kuwa ku rumaystay; **20** oo markii la daadshay dhiigga Isteefanos oo ahaa markhaatigaaga, aniguna waan ag taagnaa oo u oggolaanayay oo haynayay kuwii isagii dilay dharkoodii. **21** Markaasuu igu yidhi, Tag, maxaa yeelay, waxaan kuu dirayaa meel fog inaad dadka aan Yuhuudda ahayn ugu tagtid. **22** Wayna dhegasteen ilaa hadalkas; markaasay codkoodii sare u qaadeen iyagoo leh, Dhulka ka fogee ninka caynkan ah, maxaa yeelay, ma qummana inuu noolaado. **23** Oo markay qaylinayeen oo dharka iska xoorayeen oo siigo hawada ku tuurayeen, **24** ayaa sirkalkii sare wuxuu amray in isagii qalcaddii la soo gelyi, oo wuxuu u sheegay in karbaash lagu imtixaamo si uu ku ogaado sababti ay sadees ugu qaylinayeen isagii. **25** Oo markay suumanka ku xidhine dabadeed ayaa Bawlos wuxuu ku yidhi boqol-u-taliyihii oo ag taagnaa, Ma qaynuu baa inaad karbaashtaan nin reer Rooma ah oo aan la xukumin? **26** Markii boqol-u-taliyihii taas maqlayna, wuxuu u tegey sirkalkii sare oo u sheegay, isagoo leh, Maxaad samaynaysaa? Waayo, ninkanu waa nin reer Rooma ah. **27** Markaasaa sirkalkii sare u yimid oo ku yidhi isagii, li sheeg, ma nin reer Rooma ah baad tahay? Markaasuu yidhi, Haah. **28** Kolkaasaa sirkalkii sare u jawaabay oo ku yidhi, Waddaninimadan waxaan siistay lacag badan. Laakiin Bawlos wuxuu ku yidhi, Anigu reer Rooma ayaan u dhashay. **29** Haddaba kuwii doonayay inay isagii imtixaamaan markiiba way ka tageen, xataa sirkalkii sarena waa cabsad markuu ogaaday inuu yahay reer Rooma, maxaa yeelay, wuu xidhay. **30** Laakiin maalintii dambe, isagoo doonaya inuu hubsado waxa Yuhuuddu ku dacwaysay, ayuu isagii furay, oo wuxuu wadaaddadii sare iyo shirkaa oo dhan ku amray inay isu yimaadaan, markaasuu Bawlos hoos u keenay oo soo hor taagay iyagii.

23 Markaasaan Bawlos shirkaa aad u fiirihey oo ku yidhi, Walaalaayaalow, ilaa maalintii ayaan qalbi wanaagsan ku noolaa Ilaha hortiis. **2** Kolkaasaa wadaadkii sare oo Ananiyas la odhan jiray ku amray kuwii ag taagnaa inay afka ku dhuufaan. **3** Markaasaa Bawlos ku yidhi, Ilaah baa kugu dhufan doona, kaaga derbi caddaysanow; ma waxaad u fadhidaa inaad sharciga igu xukuntid oo

aad ku amartid in laygu dhufto si aan sharcigu lahay? 4 Markaasaa kuwii ag taagnaa waxay ku yidhaahdeen, Ilaah wadaadkiisa sare miyaad caayaysaa? 5 Bawlosnaa wuxuu ku yidhi, Walaalayaalow, anigu ma aan garanayin inuu wadaadkii sare yahay; maxaa yeelay, waxaa qoran, Waa inaanad wax shar ah kaga hadlin ni dadkaaga u taliya. 6 Laakiin Bawlos markuu gartay in dadka qaarkiis Sadukiin yahay, qaarka kalena ay Farrisoo yihiin, ayuu shirkii ka dhex qayliyey oo yidhi, Walaalayaalow, anigu waxaan ahay Farrisoo oo ah Farrisointa wiilkood, oo wax ku saabsan rajada iyo sarakicidda kuwii dhintay ayaa laygu xukumayaa. 7 Oo markuu sidaas yidhina, waxaa Farrisointii iyo Sadukiintii ka dhex dhacay muran, ururkiina waa kala qaybsamay. 8 Maxaa yeelay, Sadukiinti waxay yidhaahdaan, Ma jiraan sarakicidda ama malaa'ig ama ruuxba; laakiin Farrisointu kulligoodba way qirtaan. 9 Markaasaa waxaa dhacay buuq weyn, oo qaar ka mid ah culimaddii safka Farrisointa ayaa istaagay iyagoog hadal ku dagaallamaya oo leh, Ninkan wax shar ah kama helin; laakiin haddii ruux la hadlay isagii ama malaa'ig la hadashay, Ilaah la dagaallami mayno. 10 Oo markii muran weyni dhacay, ayaa sirkalkii sare wuxuu ka cabsaday inay Bawlos kala jeexjeexaa, markaasuu askartii ku amray inay hoos tagaan oo xoog isaga uga soo qadaan dadka dhexdisa, oo ay qalcaddii keenaan. 11 Haddaba habeenkii dambe Rabbiga ayaa is-ag taagay isagii oo ku yidhi, Kalsoonow, maxaa yeelay, sidaad Yerusaalem iigu markhaati furtay waa inaad Roomana iigu markhaati furtid. 12 Oo markii ay maalin noqotayna, ayaa Yuhuuddii urur samaysteen oo nidor wada galeen iyagoog leh, Waxba cuni mayno, waxbana cabbi mayno ilaa aan Bawlos dilno mooyaane. 13 Kuwa isku dhaartayna waxay ka badnaayeen afartan. 14 Markaasay u yimaadeen wadaaddadii sare iyo waayeelladii, oo waxay ku yidhaahdeen, Nidor weyn ayaanuu wada galnay, oo waxaannu isku dhaarsannay inaannan waxba dhadhamin ilaa aannu Bawlos dilno. 15 Haddaba idinka iyo shirkuba waxaad sirkalka sare garansiisaan inuu isagii idhi keeno sidii idinkoo doonaya inaad aad u sii garataan waxyaalaha ku saabsan isagii; annaguna, intuusan soo dhowaan, diyaar baanuu nahay inaannu dilno isagii. 16 Laakiin Bawlos wiilkoo abtiga u ahaa wuxuu maqlay gaadmoodiin, markaasuu yimid oo qalcaddii galay oo Bawlos warramay. 17 Markaasaa Bawlos wuxuu u yeedhay boqol-u-taliyaashii midkood oo ku yidhi, Wiilkan u gee sirkalka sare, maxaa yeelay, war buu qabaa inuu u sheego. 18 Sidaas daraaddeed ayuu kaxeyey oo u geeyey sirkalkii sare oo ku yidhi, Bawlos oo maxbuuska ah ayaa ii yeedhay, oo wuxuu i weyddiistay inaan ku keeno wiilkoo war qaba inuu kuu sheego. 19 Markaasaa sirkalkii sare gacanta ku qabtay isagii oo gees uila leexday oo gooni ahaan u weyddiyeey isagoo leh, Waa maxay warkaad qabtaa inaad ii sheegtid? 20 Markaasuu ku yidhi, Yuhuuddu waxay ku heshiiveen inay kuu weyddiistaan inaad berrito Bawlos shirka hor keentid sidii adigoo doonaya inaad u sii weyddisatid wax ku saabsan isagii. 21 Haddaba yaanay ku oggolaysiin; maxaa yeelay, waxaa isagii gaadaya kuwa ka badan afartan nin oo iyaga ka mid ah, kuwaasoo nidor galay inayan wax cunin, waxna cabbit ilaa ay isaga dilaan; haddana diyaar bay yihiin, iyagoog ballanqaad kaa filanaya. 22 Haddaba sirkalkii sare wiilkii buu iska diray isagoo ku amraya oo leh, Ninna ha u sheegin inaad waxyaalaha ii muujisay. 23 Markaasuu wuxuu u yeedhay laba ka mid ah boqol-u-taliyaashii oo ku yidhi, Waxaa diyaarisaa inay saddexda saacadood oo habeennimo tagaan ilaa Kaysariya laba boqol oo askar ah iyo toddobaatan fardooley ah iyo laba boqol oo warmooley ah. 24 Wuxuu kaloo ku yidhi, Keena neefaf ay Bawlos fuuliyaan oo nabad isaga ugu geeya taliye Feelikos. 25 Markaasuu qoray warqad sidan ah: 26 Kalawdiyos Lusiyan wuxuu salaamayaa taliyaashharafka weyn leh oo Feelikos ah. 27 Markii Yuhuuddu qabatay ninkan oo ay u dhowaayeen inay dilaan, ayaan

askar la imid oo bixiyey, markaan ogaaday inuu reer Rooma yahay. 28 Anigoo doonaya inaan ogaado sababti ay ku dacwaynayeeen, ayaan isagii shirkoodii hor keenay; 29 kaasoo aan markaas gartay inay isaga ku dacweeyeen su'aalo ku saabsan sharcigooda, laakiin inaan lagu ashtakayn wax uu ku istaahilo in la dilo ama in la xidho. 30 Haddaba markii la ii sheeg in loo heshiiveen in ninkii la gaadi doono, ayaan dhaqso kuugu soo diray isagii, anigoo ku amraya kuwii soo dacwaynayay inay hortaadaa ku dacweeyaan isaga. 31 Sidaas daraaddeed ayaa askartii, sidii lagu amray, Bawlos kaxeyeen, oo habeennimo keeneen Antibatris. 32 Laakiin maalintii dambe ayay fardooleydi daayeen inay isaga sii raacaan, iyaguna waxay ku noqdeen qalcaddii; 33 kuwaasuu markay Kaysariya yimaadeen oo ay warqaddii u dhiibeen taliyaha, ayay Bawlos hor taageen isagii. 34 Markuu akhriyeyna, wuxuu weyddiyyey gobolkii uu ka yimid; oo kolkuu ogaaday inuu Kililiya ka yimid, 35 ayuu wuxuu ku yidhi, Waan maqli doonaa dacwadaada markii kuwii ku dacwaynayay yimaadaan; markaasuu ku amray in lagu hayo gurijii taliyaha.

24 Kolkaasaa shan maalmood dabadeed waxaa yimid Ananiyas oo ahaa wadaadkii sare oo wata kuwo waayeellada ah iyo mid codkar ah oo Tertullos la odhan jiray; oo waxay taliyihii u sheegeen wax Bawlos ka gees ah. 2 Oo markii loo yeedhay ayaa Tertullos wuxuu bilaabay inuu isagii dacweeyo, oo wuxuu yidhi, Adiga daraaddeed waxaannu ku raaxaysannaa nabad badan, oo dhaqaalahaaga aawadiisna xumaatooyinka waa laga hagaajiyaa quruuntan. 3 Annaguna si walba iyo meel walba ayaanuu ku aqbalnaa, adigan Feelikos ah oo sharafka weyn lahow, oo aad iyo aad ayaanuu ugu mahadnaqaynaa. 4 Laakiin si aanann kuu sii daalin, waxaan kaa baryayaan inaad raxmaddaada nooga maqashid dhawr eray. 5 Maxaa yeelay, waxaannu aragnay in ninkanu yahay nin baas oo fidmad ka dhex kiciya Yuhuudda dunida joogta oo dhan, waana kan horgalahu u ah dariiqada Naasaraaniyiinta; 6 oo wuxuu aad ugu dadaalay inuu macbuduk nijaaseeyo; oo weliba annagu waan soo qabannay isagii, oo waxaannu ku xukumi lahayn wax sharcigaya ku saabsan. 7 Laakiin waxaa yimid sirkalkii sare oo Lusiyan la yidhaahdo, oo gacantaya xoog kaga baxshay isagii, 8 oo wuxuu kuwii soo dacwaynayay ku amray inay hortaada yimaadaan. Isaga markaad adiga qudhaadu imtixaantid waad ka ogaan kari doontaa waxyaalahan aannu isaga ku dacwaynayno oo dhan. 9 Oo Yuhuuddiina way ku darmadeen dacwadii iyagoog adkaynaya in waxyaalahaasu saas yihiin. 10 Oo markii taliyuu u gacan haadiyey inuu hadlo, ayaa Bawlos u jawaabay oo wuxuu yidhi. Anigoo waan ogahay inaad sannado badan quruuntan xaakin u ahayd, sababtaas daraaddeed anigoo aad u faraxsan ayaan isdaafacyaa. 11 Adigoo waad ogaan karaysaa inayan laba iyo tobannaa maalmod ka badnay kolkiin a Yerusaalem caabudiddu tegey. 12 Anigoo qof la doodaya ama dad badan kincinaya laygama helin ama macbuduk ama sunagogyada ama magaalada. 13 Kuumana ay caddayn karaan waxyaalihii ay imminkii iigu dacwaynayaan. 14 Laakiin tan baan kuu qiranayaa, inaan Ilaaha awowayaashayoo ugu adeego sida Jidka ay yidhaahdaan dariiqo bidcinimo ah, anigoo rumaysan waxyaalaha sharcigu leeyayah oo dhan iyo waxyaalaha lagu qoray kitaabaddii nebiyada. 15 Oo waxaan xagga Ilaaha ka rajaynayaa waxyaalaha ay kuwan qudhooduba filanayaan, waana inay jiri doonto sarakicidda ay kuwa xaqaa ah iyo kuwa aan xaqaa ahayn soo sara kici doonaan. 16 Tan ayaan ku dadaalayaa inaan had iyo goorba qabo qalbi aan xumaan u keenin xagga Ilaaha iyo xagga dadba. 17 Haddaba sannado badan dabadeed ayaan waxaan u imid inaan quruuntaya u keeno sadaqooyin iyo qurbaanno. 18 Markaan kuwaas keenayay ayay macbuduk iga heleen, anigoo daahirsamay, oo aan dad badan la joogin, oo aan buuq ku jirin; laakiin waxaa joogay kuwo Yuhuud ah oo Aasiya ka yimid 19 kuwaasoo ay waajib ahayd

inay halkan hortaada joogaan oo ay i dacweeyaan haddii ay wax igu haystaan. **20** Haddii kalese niimkhan qudhoodu ha sheegeen xaqdarradi ay igu heleen markii aan shirka hor istaagay, **21** haddii ayan ahayn codkan keliya oo aan ku dhawaqaqay markaan iyaga dhex taagnaa oo idhi, Wax ku saabsan sarakicidda kuwii dhintay aayaad maanta igu xukumaysaan. **22** Laakiin Feelikos oo aad u sii garanaya wax ku saabsan Jidka ayaa xaajadoodii dib u dhigay oo yidhi, Kolkii sirkaalka sare oo Lusiyas ah yimaado ayaan xajaadiinna dhammaan u garan doonaa. **23** Markaasuu bogol-u-taliyihii ku amray in la ilaliyo isagoo aan xidhnay oo aan saaxiibbaadiis laga joojin inay u adeegaan. **24** Laakiin dhawr maalmood dabadeed ayaan Feelikos yimid isagoo ay naagtisa Darusilla oo Yahuudiyyad ahayd la socoto, oo wuxuu u cid dirsaday Bawlos, oo wuxuu ka maqlay wax ku saabsan rumaysadkuu rumaystay Ciise Masiix. **25** Oo intuu kala hadlay xaqnimada iyo iscelinta iyo xukunka imanaya, ayaan Feelikos cabsaday oo u jawaabay oo ku yidhi, Haatan iska tag; oo markaan wakhti wanaagsan helo ayaan kuun yeedhan doonaa. **26** Wuxuu rajaynay in Bawlos lacag siyo isagii, sidaas daraaddeed ayuu marar badan u soo cid diray oo la hadlay isagii. **27** Laakiin markii laba sannadood dhammaatay waxaa Feelikos jagadisa qaataay Borkiyos Feestos; Feelikosna isagoo doonaya inuu Yuhuuddii ka farxiyo ayuu Bawlos daayay isagoo xidhan.

25 Haddaba Feestos markuu soo galay gobolkii, ayuu saddex maalmood dabadeed Kaysariya ka tegey, oo wuxuu aaday Yeruusaalem. **2** Markaasaa wadaaddadii sare iyo raggi yuhuudda u waaweynaa waxay isagii u sheegeen wax Bawlos ka gees ah, wayna baryeen **3** oo axsaan ka weyddisteen inuu isaga Yeruusaalem u soo diro; iyago shirgool u dhigay inay jidka u dilaa. **4** Habase yeeshes Feestos wuxuu ugu jawaabay in Bawlos lagu dhawrayo Kaysariya, iyo in isaga qudhiiuba dhaqsiyo halkaas u aadayo. **5** Oo wuxuu ku yidhi, Haddaba kuwa idinku jira oo amarka lahu aniga ha la tageen, oo haddii ninkaasu wax qallooc ah leeyahay, iyagu ha dacweeyeen isaga. **6** Oo markuu iyaggiidh xhej joogay in aan ka badnay siddeed ama toban maalmood, ayuu wuxuu aaday Kaysariya, kolkaasuu maalintii dambe fadhiistay kursigii xukumaadda, oo wuxuu amray in Bawlos la keeno. **7** Oo kolkuu yimid, Yuhuuddii Yeruusaalem ka timid ayaan hareerihiisi soostaqayt, oo waxay keenenee dacwooyin badan oo waaweyn, oo ayan iyagu xaqijin karin. **8** Markii Bawlos isdaafacayay, ayuu wuxuu yidhi, Anigu innaba kuma dembaabin sharciga Yuhuudda ama macbudka iyo Kaysar toona. **9** Laakiin Feestos isagoo doonaya inuu Yuhuudda kaga farxiyo, ayuu wuxuu ku jawaabay oo Bawlos ku yidhi, Ma doonaysaa inaad Yeruusaalem tagto oo waxyaalahan halkaas hortayda lagugu xukumo? **10** Laakiin Bawlos wuxuu yidhi, Anigu waxaan hor taaganahay kursigii xukumaadda oo Kaysar; halkanay igu waajib tahay in lagu xukumo. Anigu Yuhuudda innaba xumaan kuma aan samayn, sidaad aad ugu og tahay. **11** Haddaba haddii aan xumaan falay oo aan galay wax dhimasho istaahila, geeri diidi maayo; laakiin waxyaalahan ay kuwanu igu dacwaynayaan haddii aan wax run ah lagu arag, ninna iima gacangelin karo iyaga. Waxaan u ashtakoonayaa Kaysar. **12** Markaasaa Feestos, markuu shirka la tashaday, ayuu wuxuu ku jawaabay, Kaysar baad u ashtakootay; Kaysar baad u tegaysaa. **13** Haddaba kolkii dhawr maalmood la soo dhaafay aayaaw waxaa Kaysariya yimid oo Feestos soo salaamay boqor Agribba iyo Bernikee. **14** Oo kolkii ay maalmo badan halkaas joogeent ayaan Feestos wuxuu boqorkii hor dhigay dacwadii Bawlos, oo wuxuu ku yidhi, Waxaa jira nin Feelikos ka tegey isagoo maxbuus ah; **15** kaasoo waagii aan Yeruusaalem joogay ay wadaaddadii sare iyo waayeeelladii Yuhuuddu igu soo dacweeyeen iyago dooraya in la xukumo isagii. **16** Iyaggi waxaan ugu jawaabay oo ku idhi, Ma aha caadada reer Rooma in ninna xukumaad loo dhiibo intaan

mudduciyasha layska hor keenin muddacalayga oo la siin fursad uu isaga daafaco xalka lagu ashtakeeyey. **17** Haddaba markii ay halkan wada yimaadeen, anigu innaba siima aan raagin ee maalintii dambe ayaan waxaan ku fadhiistay kursigii xukumaadda, oo waxaan amray in ninka la keeno. **18** Laakiin markii ay mudduciyashii istaageen, ma ay keenin innaba wax xumaan ah oo u eg wixii aan filanayay; **19** laakiin waxay lahaayeen su'aalo isaga ka gees ah oo ku saabsan diintooda iyo mid Ciise la oodhan jiray oo dhintay, laakiin Bawlos leeyahay inuu nool yahay. **20** Haddaba anigoo ka shakiyaya sidii aan waxyaalahan u sii haybin laaha, ayaan waxaan isagii weyddiistay bal inuu Yeruusaalem tegayo oo meeshaas lagu xukumo waxyaalahan iyo in kale. **21** Laakiin markii Bawlos doonay in la sii hayo ilaa bogorku gar gooyo, waxaan amray in la sii hayo ilaa aan isaga Kaysar u diro. **22** Markaasaa Agribba wuxuu Feestos ku yidhi, Aniguba waxaan jeelaan lahaa inaan ninka maqlo. Markaasuu yidhi, Berriadaa maqlaysaa. **23** Sidaas daraaddeed maalintii dambe ayaan Agribba iyo Bernikee waxay la yimaadeen bandhig weyn, oo waxay soo galeen maxkamaddii, iyaga iyo nimankii sare iyo raggi magaalada ugu waaweynna. Markaasaa Feestos wuxuu amray in Bawlos loo keeno. **24** Markaasaa Feestos wuxuu yidhi, Bogor Agribbow iyo ragga kale oo halkan nala jooga oo dhammow, waxaad arkaysaan ninkan Yuhuudda badan oo dhammu ay iiga soo cabteen Yeruusaalem iyo halkanba, iyago ku qaylinaya, Waajib ma aha in ninkanu sii noolaad. **25** Laakiin waxaan ogaaday inuusan samayn innaba wax dhimasho istaahila; oo isaga qudhiiuba wuxuu u ashtakooday boqorka, sidaas daraaddeed waxaan goostay inaan isaga diro. **26** Haddaba anigoo ma hayo wax xaqiqa ah oo ninkan ku saabsan oo aan sayidkayga u qoro. Sidaas daraaddeed ayaan isaga hortiinna u keenay, iyo khusuusan adiga hortaada, boqor Agribbow, in kolkii loo imtixaamo dabadeed aan helo wax aan qoro. **27** Waayo, waxay ila eg tahay caqliyaraan in maxbuus la diro iyadoo aan aad loo xaqijin wixii lagu ashtakeeyey.

26 Markaasaa Agribba wuxuu Bawlos ku yidhi, Waa laguu fasaxay inaad nafsaddaada u hadashid. Kolkaasaa Bawlos gacantiisa fidiyey oo isdaafacay. **2** Boqor Agribbow, waxaan isku tirinayaa mid faraxsan inaan maanta hortaada isaga daafaco waxyalihii ay Yuhuuddu igu soo dacweeyeen oo dhan; **3** maxaa yeelay, adigu waxaad khusuusan xariif ku tahay caadooyinka iyo su'aalaha oo dhan oo Yuhuudda dhex yaalla; haddaba waxaan kaa baryayaa inaad ii dulqaadatid oo aad i maqashid. **4** Yuhuuddu dhammaantoodba tan iyo yaraantaydi way wada yaqaaani camalka noloshayda, taasoo bilowga aan kula dhex jiray quruuntayda oo aan Yeruusaalem la joogay. **5** Haddii ay raalli ku yihiin inay ii maraq furaan, iyaguba tan iyo horraantii aqoon bay u lahaayeen sidii aan ugu dhaqmi jiray dariiqada diintayada ugu qiro adag anoo Farrisi ah. **6** Haddaba waxaan haatan halkan u taaganahay in la ii xukumo rajadii ballankii Ilaha u qaaday awowayaashayo. **7** Oo laba iyo tobankayaga qabiilba waxay ilaha aad ugu adeegaan habeen iyo maalinba iyago rajaynay in ay ballankaas helaan. Haddaba boqrow, Yuhuuddu waxay igu ashtakeeyeen wax rajadaas ku saabsan! **8** Haddii Ilaha kuwiidhntay soosara kiciyo, bal maxaad ugu qaadataan wax aan la rumaysan karin? **9** Runtii aniga qudhayduba waxaan mooday inay waajib igu tahay inaan sameeyo waxyalo badan oo wada khilaafsan magaca Ciisaha reer Naasared. **10** Oo sidaasaan ku sameeyey Yeruusaalem; weliba waxaan xabsi ku xidhay kuwo badan oo quduusiin ah, anigoo amar ka wata wadaaddada sare, oo kolkiil la dilayayba waan ku raacsanaa. **11** Oo marar badan ayaan iyaga ku ciqaabay sunagogyada oo dhan, oo waxaan qasbay inay caytamaan; oo intaan aad iyo aad ugu cadhooday, ayaan iyaga ku silciyey tan iyo xataa magaaloyin ajanabi. **12** Oo markaan Dimishaq u sodcaalayay, boqrow, anigoo wata

amarkii iyo dardaarkanii wadaaddada sare, **13** ayaan waxaan hadhkii arkay, intaan jidka maray, iftiin samada ka baxaya oo qorraxda ka sii dhalaal dheer, oo ka iftiimaya hareerahayga aniga iyo kuwii ila socdayba. **14** Oo kolkii aannu dhammaantayo dhulka ku wada dhacnay, ayaan maqlay cod afka Cibraaniga ku hadlaya oo igu leh, Sawlosow, Sawlosow, maxaad ii silcinaysaa? Way kugu adag tahay inaad harraatidid wax ku muda. **15** Markaasaan idhi, Yaad tahay Sayidow? Kolkaasaa Rabbigu wuxuu igu yidhi, Waxaan ahay Ciisaha aad silcinaysid. **16** Laakiin bal sara joogso, oo cagahaaga ku istaag; waayo, Sababtan aawadeed ayaan kuugu muuqday inaan kaaga dhigo midiidiin iyo markhaati waxyaalihii aad igu aragtay iyo waxyaalaha aan kuugu muuqan doonaba; **17** anigoo kaa samatabbixinaya dadka iyo quruumaha aan kuu diri doonaba, **18** inaad indhahooda furtid si ay gudcur uga soo jeestaan oo ay iftiinka ugu soo jeestaan, iyo inay ka soo leexdaan xoogga Shayddaanka oo ay Ilaah u yimaadaan, inay helaan dembidhaaf oo ay dhaxal la helaan kuwa quduus lagaga dhigay rumaysadka ay igu leeyihiin. **19** Sidaas daraaddeed, boqor Agribbow, kuma aan caasiyoobin riyadii samada ka timid; **20** laakiin waxaan horeba ugu sheegay kuwii joogay Dimishaq iyo Yeruuusealem iyo dalka Yahuudiya oo dhan iyo weliba dadka aan Yuhuudda ahayn, inay toobadkeenaan oo ay Ilaah u soo noqdaan, iyagoo samaynaya shuqollo toobad istaahila. **21** Waxyaalahaas aawadood baa Yuhuuddu macbukda gudhiisa iigu qabteen, oo waxay isku dayeen inay i dilaan. **22** Haddaba anigoo caawimaad ka helay xag Ilaah ayaan waxaan ilaa maanta u taaganahay inaan maraq furo oo aan u sheego yar iyo weynba, anigoo aan innaba wax kale sheegayn wixii nebiyadii iyo Muuse ay sii sheegeen inay ahaan doonaan mooyaane; **23** taasoo ah in Masiixu xanuunsan doono, iyo sida isagoo ah kii kowaad oo kuwii dhintay ka soo sara kacay uu iftiin ugu naadin doono dadka iyo quruumahaba. **24** Oo intuu saas isu daafacayay, ayaan Feestos cod weyn ku dhawaaqay oo yidhi, Bawlosow, waad waalan tahay. Barashadaadii badnayd ayaan waalli kuu beddeshay. **25** Laakiin Bawlos wuxuu yidhi, Feestoski aad u sarreeyeyow, anigu ma aan waalni, laakiin waxaan ku hadlayaa erayo run ah iyo feeyignaan. **26** Waayo, boqorka aan ikhtiyar ula hadlayaa wuu garanayaa waxyaalahan; waayo, anigoo waxaan hubaa inaan waxyaalahan midkoodna uusan isaga ka qarsoonayn; waayo, waxyaalahan laguma samayn meal qarsoon. **27** Boqor Agribbow, nebiyadii ma rumaysan tahay? Waan ogahay inaad rumaysan tahay. **28** Markaasaan Agribba wuxuu Bawlos ku yidhi, Wax yar baad igu oggolaysiinaysaa inaan Masiixi noqdo. **29** Kolkaasaa Bawlos wuxuu yidhi, Waxaan Ilaah ka dooni lahaa in, haddii ay tahay wax yar iyo haddii ay tahay wax badan, ayan ahayn adiga oo keliya, laakiin in, inta maanta i maqlaysaa oo dhammu, ay wada noqdaan sida aan ahay oo kale, silsiladahan mooyaane. **30** Markaasaan boqorkii kacay iyo taliyihii iyo Bernikee iyo kuwii la fadhiyey oo dhammu; **31** oo kolkii ay baxeen ayaan midba midkii kale la hadlay, oo waxay isku yidhaahdeen, Ninkanu innaba ma uu samayn wax istaahila dhimasho iyo silsilado toona. **32** Markaasaan Agribba wuxuu Feestos ku yidhi, Ninkan waa la sii dayn kari lahaa haddii uusan Kaysar u ashtakoon.

27 Haddaba markii la goostay inaannu Itaaliya u dhoofo ayaan Bawlos iyo dhawr kale oo maxaabiis ah waxaa loo dhiibay boqol-u-taliye magiciisa Yulyos la odhan jiray oo ka tirsanaa ciidankii boqorka. **2** Oo waxaannu fuulhay doonni Adramuteyon ka timid oo u dhoofaysay meelaha xeebta Aasiya ku yaal, markaasaanuu dhoofnay oo waxaa nala socday nin Aristarkhos la odhan jiray oo reer Makedoniya ahaad oo Tesalonika ka yimid. **3** Oo maalintii dambe waxaanu nimid Siidoon; markaasaan Yulyos u naxariistay Bawlos oo fasax u siiyey inuu saaxiibbadii us tago oo uu dhaqaalo ka helo. **4** Oo haddana halkaas waannu ka dhoofnay, oo waxaannu ka hoos

marnay Qubrus, maxaa yeelay, dabayshu waa na haysay. **5** Oo markii aannu ka gudubnay badda u dhow Kilikiya iyo Bamfuliya, waxaannu nimid Mura oo ku taal Lukiya. **6** Oo halkaas boqol-u-taliyihii wuxuu ka helay doonni Iskanderiya ka timid oo u dhoofaysa Itaaliya; markaasu u fuushiyey. **7** Oo kolkii aannu maalmo badan aayar soconaynay, waxaannu dhib ku nimid Kinidos horteeda, oo dabayshii ayaan noo diiday inaan hore u sii soconno, kolkaasaanu ka hoos marnay Kereetee oo ka hor jeedda Salmoonee. **8** Oo markii aannu dhib ku dhaafnay, waxaannu nimid meel magaceeda la yidhaahdo Marsooyin Wanaagsan oo u dhow magaalada Lasaya. **9** Markii wakhti badanu dhammaaday, oo haatan dhoofku halis ahaa, maxaa yeelay, Soonkii goor horaa la soo dhaafay, ayaan Bawlos waaniyeey iyaggi, **10** oo wuxuu ku yidhi, Niman yahow, waxay ila tahay in dhoofkanu lahaan doono waxyeello iyo khasaaro badan, umana ahaan doonaan shixnadda iyo doonnida oo keliya, laakiin xataa nafaheennu khatar bay ku sugar yihiin. **11** Laakiin boqol-u-taliyihii wuxuu dhegastay hadalkii naakhudihii iyo ninkii doonnida lahaa intuu dhegaysan lahaa waxyaalihii Bawlos yidhi. **12** Oo marsadaasuu ma ay ahayn mid ku wanaagsan in wakhtiga qabowga la joogo, sidaas daraaddeed ayaan dadkii intiisi badnayd waxay ku talisay in halkaas laga sii dhooho, haddii si uun lagu gaadhi karo Foynikis oo halkaas wakhtiga qabowga la joogo, taasoo ah marso Kereetee ku taal oo u jeedda woqooyibari iyo koonfur-bari. **13** Oo kolkii dabayshii koonfureed tartiib u socotay ayaan waxay u maleeyeen inay qasdigoodii heleen, kolkaasay barroosinkii qaadeen, oo waxay ag mareen Kereetee. **14** Laakiin wakhti aan dheeray dabadeed ayaan waxaa ka soo kacay duufaan weyn oo magiciisa la yidhaahdo Yurokludoon; **15** oo markii doonnidii la qabsaday oo ay wejiga siin kari weyday dabaysha, ayaannu iska dhiibnay, kolkaasay na kaxaysatay. **16** Oo waxaannu ku orodnay gasiirad yar oo Kalawda la yidhaahdo dugsigeed, oo annagoo aad u dhibtoonnyay ayaan waxaan awood u helnay inaan huurigii aad u xidhno; **17** Oo kolkii ay kor u soo bixiyeen ayaan waxay ku isticmaaleen xadhko wax tara oo doonnidiina way adkeeyeen, oo iyagoo ka cabsanaya inay Surtis oo bacaaad ah ku dhaacaan, ayaan waxay dejiiyen shiraaqii, oo sidaasaa loo kaxaystay. **18** Oo sidii aannu duufaankii aad ugu hawshoonaynay, ayaan maalintii dambe shixnaddii badda ku tuureen. **19** Oo maalintii saddexxaadna waxay gacmahoondii ku tuureen alaabtiid doonnida. **20** Oo markii intii maalmo badan ah ayan qorraxdii iyo xiddighii toona ifin, oo duufaan aan yaraynuna uu nagu dhacayay, ayaan rajadii aannu badbaado ku rajaynaynay oo dhan nalaga qaaday. **21** Oo kolkii ay wakhti dheer cuntola'aan sii joogeent ayaan Bawlos dhxoodaa istaagay, oo wuxuu ku yidhi, Niman yahow, waxaa idinku habboonayd inaad i maqashaan oo aydaan Kereetee ka soo dhoofin oo helin waxyeelladan iyo khasaaran toona. **22** Haddaba waxaan idinku waaninayaa inaad kalsoonaataan; waayo, midkiinna nafta waayo maayo, laakiin waxaa keliyadoo dumaya doonnida. **23** Waayo, xalayto ayaan waxaa i soo ag istaagtyay malaa'igtii Ilaaha i leh oo aan weliba u adeego. **24** Waxay igu tidhi, Bawlosow, ha cabsan; waayo, waa inaad Kaysar hortiisa istaagtaa; oo weliba bal eeg, Ilaah wuxuu adiga ku wada siiyey kuwa kula socda oo dhan. **25** Haddaba, niman yahow, kalsoonaada, waayo, anigu Ilaah waan rumaysanahay inay noqon doonto sidii la ii sheegay. **26** Habasees yeeshee waa inaynu ku dhacon gasirad. **27** Laakiin intii badda Adriya hore iyo gadaal nalagu kaxeyey, kolkii habeenkii afar iyo tobnaad la gaadhad, goor habeenbadhki ku dhow, ayaan baxriyintii waxay u maleeyeen inay dhuul ku soo dhowaanayeen; **28** kolkaasay moolkii badda qiyas ka qaadeen, oo waxay heleen inuu yahay labaatan baac, oo haddana halkay in yar socdeen ayaay mar kale qiyas qaadeen, oo waxay heleen inuu yahay shan iyo tobana baac. **29** Waxay ka cabsadeen inaannu ku dhacono meelo dhagaxyo leh, markaasay

waxay doonniida xaggeeda dambe ka tuureen afar barroosin, oo waxay aad u jeclysteen in maalin noqoto. **30** Oo baxriyintii ayaa waxay damceen inay doonniida ka baxsadaan, oo waxay badda qarsoodi ugu dejijeene huurigii sidii iyagoo barroosinno ku tuuraya doonniidii xaggeede hore. **31** Markaasaa Bawlos boqol-u-taliyihi ay askartii ku yidhi, Kuwanu haddayan doonniida sii joogin, idinku badbaadi kari maysaan. **32** Markaasaa askartii xadhkaha huuriga ka jareen oo ay huurigii sii daayeen inuu dhaco. **33** Oo intii waagu soo beryayay, ayaa Bawlos wuxuu dadkii oo dhan ka baryay inay wax cunaan, oo wuxuu yidhi, Maanta waa maalintii afar iyo tobnaad intii aad sugayseen oo aad iska soomanaydeen, oo aydhaan waxba qaadan. **34** Haddaba waxaan idinka baryayaa inaad cunto qaadataan, waayo, taasu waa caafimaadkiinna aawadiis; maxaa yeelay, midkiinna tin keliyahu ka go'i maayo madaxiisa. **35** Oo markii uu saas yidhi, ayuu wuxuu soo qaataat kibis, oo dadkii oo dhan hortooda ayuu Ilaal ugu mahadnaqay, oo intuu kala jebiyey ayuu bilaabay inuu wax cuno. **36** Markaasay wada dhiirranaadeen dhammaantood, oo iyagiina wax bay cuneen. **37** Oo intayiddii doonniidii ku jirtay oo dhammu waxaannu ahayn laba boqol iyo lix iyo toddobatan qof. **38** Oo markii ay cuntada ka dhergeen, ayay doonniidii fududeeyeen, oo sarreenkiina waxay ku tuureen badda. **39** Oo markii waagii beryay, ayay dhulkii garan waayeen; laakiin waxay arkeen marso xeeb leh, oo waxay doonayeen inay doonniidii halkaas ku kaxxeeyaan hadday karaan. **40** Markaasay barroosinnadii badda ku xooreen oo badda ku sii daayeen, oo isla markaasba waxay fureen xadhkihi shukaanaha ku xidhnaa, oo intay shiraacqii dabaysha u sii daayeen, ayay xeebta ku hagaageen. **41** Laakiin waxay ku dhaceen meel laba badood isaga darmadaan, markaasaa doonniidii dhulka ku dhufatay; oo dhankeedii hore ayaa meel ku liimbaaday oo waxay noqotay wax aan la dhaqdhaqaajin karin, laakiin dhankii dambe wuxuu bilaabay inuu ku burbuuro mawjadilii xooggooda. **42** Markaasaa askartii waxay ku taliyeen inay maxaabista laayaan, si aan midkoodna intuu dabaasho uga baxsan. **43** Laakiin boqol-u-taliyihi oo doonayat inuu badbaadiyo Bawlos, ayaa qasdigoodii ka joojiyey; oo wuxuu amray in kuwa dabaalan karaa ay doonniida iska tuuraan, oo ay marka hore dhulka tagaan; **44** oo inta kalena qaar ha ku dabaasho looxaan, qaarna waxyalo kale oo ay doonniida si kii qaataaan. Oo sidaas daraaddeed waxay noqotay inay dhammaantood dhulkii u baxsadeen iyagoo nabdoon.

28 Oo kolkiin aannu wada baxsannay aayaan ogaannay in gasiiraddaas la yidhaahdo Melita. **2** Oo barbariyintii waxay na tuseen raxmad khaas ah; waayo, iyagu waxay shideen dab, oo dhammaantayona way na soo dhoweeyeen, sababtuna waa roobkii wakhtigaans jiray daraaddiis iyo dhaxantii daraaddeed. **3** Laakiin Bawlos ayaa soo ururshay xaaboo badan, oo wuxuu saaray dabka, kolkaasaa kulaylka daraaddiis waxaa soo baxay jilibs oo gacantiisu ku dhegaya. **4** Oo barbariyintti markay arkeen bahalkii gacantiisa ka laalaaday ayaa midkoodba wuxuu mid kale ku yidhi, Shakila'an ninkanu waa nin dhiiq qaba, waayo, in kastoo uu baddii nabdoonaan kaga baxsday, haddana xaqnimadu uma oggolaan inuu sii noolaado. **5** Habase yeeshee bahalkii ayuu dabka iskaga tuuray, oo innaba waxyeello ma gaadhin isagii. **6** Laakiin iyaggi waxay filanayeen inuu haddiiba bararo ama uu markiiba dhaco isagoo meyd ah; laakiin kolkiin ay wakhti dheer dhawrayeen oo ay arkeen inaan waxyeello ku dhicin isagii, ayay fikirraddooodii beddeleen, oo waxay isku yidhaahdeen, Isagu waa ilaal. **7** Haddaba meeshas waxaa u dhowaa dhulul uu leeyahay ninkii gasiiradda madaxda u ahaa oo magiciisa la odhan jiray Bobliyos. Kaasuna waa na soo dhoweeyey, oo intii saddex maalmod ah ayuu si sharaf ah noo marti qaaday. **8** Oo waxay noqotay in Bobliyos aabbhiisii jiifsadat isagoo qandho iyo dabadhiig qaba. Markaasaa

Bawlos isagii u galay oo intuu u deceeyey ayuu gacmihisi saaray oo wuu bogsiiyey isagii. **9** Oo markii waxaas la sameeyey dabadeed ayaa intii kale oo cuduro qabtay oo gasiraddii joogtay oo dhammu wada yimaadeen, oo iyana waa la bogsiiyey; **10** oo kuwaasuna waxay nagu sharfeen sharaf badan; oo markii aannu dhoofaynay ayay doonniida noo saareen wax alla wixii aannu u baahnay. **11** Saddex biiloob dabadeed waxaannu ku dhoofnay doonni Iskanderiya ka timid oo wakhtigii qabwoga gasiraddii joogtay taasoo sumaddeedii ahayd Walaalii Mataanaha ahaa. **12** Markaasaanu nimid Surakus, oo saddex maalmod ayaa halkaas sii joognay. **13** Oo halkaasaanu ka wareegnay oo waxaannu gaadhnay Regiyan; oo maalin dabadeed waxaa kacday dabayl koonfureed, oo maalintii labaadna waxaannu nimid Botiyolos. **14** Oo halkaas waxaan ka helnay walaalo, oo waxay naga baryeen inaan toddoba maalmod iyaga la sii joognay, oo sidaas aayaan Rooma ku nimid. **15** Oo halkaasna walaalii markii ay maqleen warkaygii, ayay u soo baxeen inay naga hor yimaadaan, oo waxay soo gaadheen tan iyo Suuqa Abbiyu iyo Saddexdii Makaayadood. Oo Bawlosa markuu arkay iyaggi ayuu Ilaal ku mahadnaqay oo sii dhiirranaaday. **16** Oo markii aannu Rooma galnay ayaa Bawlos waxaa loo oggolaadat inuu keli ahaantiis u joogo isaga iyo askarigii dhawrayay. **17** Oo waxay noqotay in saddex maalmod dabadeed uu isugu wada yeedhay kuwii Yuhuudda ugu waaweynnaa; oo kolkiin ay u yimaadeen, ayuu ku yidhi iyaggi, Walaalayallow, anigu in kastoo aanaan wax xumaan ah ku samayn dadkii ama caadooyinkii awowayaasheen toona, haddana anoo maxbuus ah ayaa waxaa layga soo waday Yerusaalem oo waxaa la ii gacangeliy reer Rooma. **18** Iyagona, markii ay i imtixaameen, waxay damceen inay iska kay daayaan, maxaa yeelay, sabab dhimasho istaahisha aanay iigu jirin. **19** Laakiin Yuhuuddu markay taas qilaafeen ayaa waxaa dirqo iigu noqotay inaan Kaysar u ashtakoodo; taasuna ma ahaan inaan haystay wax aan quruuntayda ku dacwaynayo. **20** Sababtaas daraaddeed ayaan idii yeedhay inaan idin arko oo aan idirla hadlo; maxaa yeelay, rajadii reer binu Israa'iil sugayaan daraaddeed ayaan silsiladdan ugu xidhnaahay. **21** Oo iyana waxay isagii ku yidhaahdeen, Annagu wax warqadaa oo adiga kugu saabsan Yahuudiya kama aannu helin, oo walaalii midkoodna xaggaas kama iman, noomana soo sheegin ama kaama soo warramini xumaato. **22** Laakiin waxaanha jeelaan lahayn inaan kaa maqlino waxaad u malaynaysid; maxaa yeelay, xagga dariiqadan waxaannu ka og nahay in meal walba ka gees ahaan lagaga hadlo. **23** Oo intay maalin ka ballanqaadeen, ayay hoygiisi ugu yimaadeen iyagoo tiro badan, oo isna xaalkii aad buu ugu sii caddeeyey oo u marag furay boqortooyada Ilaal, oo wuxuu iyaggi ku waaninayay wax Ciise ku saabsan oo ku yaalla sharciga Muuse iyo nebyadiiba tan iyo aroortii ilaa fiidki. **24** Oo qaar baa rumaystay waxyaaliihi lagu hadlay, qaar kalena way rumaysan waayeen. **25** Oo intay dhexdooda ka heshiin waayeen, ayay kala tageen, Bawlos se wax keliya ayuu ku hadlay, isagoo leh, Ruuxa Quduuska ah si hagaagsan ayuu uga dhex hadlay nebi Isayos markuu awowayaashiin la hadlay, **26** oo ku yidhi, Adigo dadka u tag, oo waxaad ku tidhaahdaa, Maqal baad ku maqla doontaan, mana garan doontaan; Idirkoo arkaya, wax baad arki doontaan, idinmana dhaadhiic doonto; **27** Waayo, dadkan qalbigoodu waa qallfasanaadah, Oo dhib bay dhegahooda wax ugu maqlaan, Indhahoodana way isku qabteen; Si aanay indhaha wax ugu arkin, Oo dhegaha wax ugu maqlin, Oo qalbiga wax ugu garan, Si aanay u soo noqon, Oo aanan u bogsiin. **28** Haddaba idinku waxaad ogaataan in badbaadadan Ilaal loo soo diray dadka aan Yuhuudda ahayn; oo iyagona way maqli doonaan. **29** Oo markuu waxyaalahaas ku yidhi ayaa Yuhuuddi iska tageen, iyagoo isla murmaya. **30** Oo laba sannadood oo dhan ayuu iska degganaa hoy uu isagu kirayst, oo kulli intii u soo gashay oo dhanna wuu soo wada dhoweeyey. **31**

Oo isagoo aad u dhiirran ayuu wuxuu ku wacdiyi jiray boqortooyada llaah, wuxuuna bari jiray waxyaalaha ku saabsan Rabbi Ciise Masiix, cidnana uma diidin.

Rooma

1 Waxaa warqaddan qoraya Bawlos oo ah addoonkii Ciise Masiix, oo loogu yeedhay inuu rasuul ahaado, oo gooni looga dhigay injiilkka Ilaah. **2** Injiilkasaa ayuu Ilaah markii hore nebyiadii ku ballanqaaday xagga Qorniinka quduuska ah, **3** oo wuxuu ku saabsan yahay Wiiliisa, kii ka dhashay farcankii Daa'uud xagga jidhka, **4** oo sarakiciddii uu ka sara kacay kuwii dhintay ay ku caddaysay inuu xagga ruuxa quduusnimada yahay Wiilika Ilaah oo xoog leh oo ah Rabbigeenna Ciise Masiix, **5** kan aannu ku helnay nimco iyo rasuulnimo, inaannu addeecidda rumaysadka magiciisa daraaddis ugu geeyno quruumaha oo dhan, **6** Idinkuna kuwaas dhexdoodaa aad ku jirtaan oo ah kuwii loo yeedhay oo Ciise Masiix. **7** Waxaan warqaddan oo qorayaa kuwa Rooma jooga oo dhan oo uu Ilaah jeclaaday, oo loogu yeedhay quduusin. Nimco ha idinla jirto iyo nabad ka timaada Ilaaha Aabbeheen ah iyo Rabbi Ciise Masiix. **8** Marka hore waxaan Ilaahay xagga Ciise Masiix ugu mahadnaqayaa kulligiin, maxaa yeelay, rumaysadiiinna waxaa lagaga warramaanuun duniida oo dhan. **9** Waayo, Ilaah, kan aan ruuxayga ugu adeego xagga injiilkka Wiiliisa, ayaa markhaati iiga ah sidaan maalin walbaba joogsila'an baryadayda idiinku xusuusto, **10** anigoo weyddiisanaya inaan imminka ugu dampbaysta si kastaba ku lib helo inaan Ilaah idankiisa idiinku imaado. **11** Waayo, aad baan u doonayaa inaan idin arko oo idin siyyi hadiyad Ruuxa ka timaada inaad ku xoogaysataan; **12** taasuna waa inaan idinkula dhiirranaado rumaysadka, kiinna iyo kaygaba. **13** Walaalayaalow, dooni maayo inaad garan weydayaa inaan marar badan damcay inaan idinimaado inaan idinkana midho idinku dhex lahaado sida aan quruumaha kale ugu dhex leeyahay, laakiin waa layga hor joogsaday ilaa haatan. **14** Waxaa waajib la iigu leeyahay inaan waciyo Gariigga iyo Barbiiriinta, kuwa caqliga leh iyo kuwa garaadka la'ba. **15** Sidaas daraaddeed anigu diyaar baan u ahay inaan injiilkka ku wacdiyo kuwiinna Rooma joogana. **16** Waayo, anigu injiilkka kuu xishoon maayo, maxaa yeelay, waa u xoogga Ilaah xagga badbaadinta ku alla kii rumaysata, marka hore Yuhuudda dabadeedna Gariigga. **17** Waayo, dhexdisa waxaa laga muuijyaa xaqnigmada Ilaah oo rumaysad ka timaada, rumaysadna u socota, sida qoran. Kii xaq ahu rumaysad buu ku noolaan doonaa. **18** Cadhadii Ilaah ayaa samada laga muuijyey iyadoo ka gees ah cibaadodarrada iyo xaqdarrada dadka oo dhan, kuwaasoo runta ku joojiya xaqdarro; **19** maxaa yeelay, wixii Ilaah laga garan karo waa ka dhex muuqataa iyaga, waayo, Ilaah waa u muuijyey iyaga. **20** Tan iyo abuurniinta dunida waxyaalihiisi aan la arki karin ayaa bayaan loo arkaa, iyagoo laga garto waxyaalihi la sameeyey, xataa xooggiisa daa'lismiska ah iyo ilaahnimadiisa, si ayan marmarsiinyo u lahaan. (aiōnios g126) **21** Maxaa yeelay, iyagoo Ilaah garanaya ayayan isaga Ilaah ahaan u ammaanin, umana ay mahadnaqin, laakiin fikirradiiodii waa xumaadeen, qalbigoodii garaadka la'aana waa madoobaaday. **22** Iyagoo kuwo caqli leh isku sheegaya ayay nacasoobeey. **23** Ammaantii Ilaaha aan dhimanin ayay ku beddeleen sanam u egnin dhimanaya iyo haad iyo xayawayan iyo waxa bogga ku gurguurtaa. **24** Taas aawadeed iyagoo qalbigooda wax xun ka damacsan, Ilaah wuxuu u daayay wasakhnimo in dhexdooda jidhkoodu ku maamuus jabo; **25** maxaa yeelay, runtii Ilaah bay been ku beddeleen, oo waxay caabudeen oo u adeegeen ummadda intay caabudi lahaayeen kan uu may oo weligiis ammaanta leh. Aamiin. (aiōn g165) **26** Saas daraaddeed Ilaah wuxuu u daayay damacyo ceeb ah; waayo, dumarkoodu isticmaalkii loo abuuray waxay ku beddeleen mid ka gees ah kii loo abuuray. **27** Sidaas oo kalena raggii intay iska daa'yeyen isticmaalkii dumarka ayay iyagoo damacoodu gubayo isu kacsadeen;

rag waxay rag kale ku sameeyeen ceeb, oo waxay dhexdoodaa ka heeleen abaalgudkii qaladkooda waajibka ku ahaa. **28** Intay oggolaan waayeen inay Ilaah ku sii haystaan aqontooda, Ilaah wuxuu u daayay maan dulli ah inay sameeyeen waxyaalo aan qummanay, **29** iyagoo ay ka buuxaan xaqdarrada, iyo sharnimada, iyo damacnimada, iyo xumaanta oo dhammu; waxaa kaloo ay ka buuxaan hinaasada, iyo dilidha, iyo ilaaqda, iyo khyaanada, iyo camalxumaanta, oo waxay yihiin kuwa wax xun ku faqa, **30** iyo kuwa wax xanta, iyo kuwa Ilaah neceb, iyo kuwa wax caaya, iyo kuwa kibirkha badan, iyo kuwa faanka badan, iyo kuwa wax shar ah hindisa, iyo kuwa waalidkood caasiga ku ah, **31** iyo kuwa garaadka la', iyo kuwa axdiga jebiya, iyo kuwa aan kalgacaylka lahayn, iyo kuwa aan naxariista lahayn. **32** Iyagoo garanaya qaynuunka Ilaah in kuwa waxyaalahaas sameeyaa ay dhimasho istaahilaan, ayaanay samayn waxyaalahaas oo keliya ee weliba waxay u bogaan kuwa sameeya.

2 Sidaas daraaddeed, nin yahow, marmarsiinyo ma lihid ku kastoo aad tahayba kaaga wax xukuma; maxaa yeelay, meeshii aad ku kale ku xukuntid, waad isku xukumaysaa, waayo, kaaga wax xukumaa, waxaad samaysaa isla wixii. **2** Oo waxaannu og nahay in xukunka Ilaah uu ka gees yahay kuwa waxyaalaha caynkaas ah sameeya, sida runta ah. **3** Nin yahow, ma waxay kula tahay, kolkaad xukuntid kuwa waxyaalaha caynkaas ah sameeya oo aad isla wixiina sameeyisid, inaad xukunka Ilaah ka baxsan doonto? **4** Ma waxaad quudhsanaysaa hodantinimada wanaaggisa iyo samirkisa iyo dulqaadashadiisa? Miyaadan garanayn in wanaaggaa Ilaah kuu kaxxeeyo xagga toobadda? **5** Laakiin engegnaantaada iyo toobadla'aanta qalbigaaga awaadood waxaa cadho u urusanaysaa maalinta cadhada iyo muuqashada xukunka xaq ah oo Ilaah, **6** kan nin kasta u siin doona sida shuqulkiisaa ah, **7** kuwa dulqaadashada shuqulka wanaagsan ku doondoonaam iyo ciso iyo dhimashola'aan, wuxuu siin doonaa holosha weligeed ah; (aiōnios g166) **8** laakiin kuwa iskala qaybqaybiya, oo aan runta addeecin, laakiinse xaqdarrada addaeeca, waxaa u ahaan doona cadho iyo ciil, **9** iyo dhibaato iyo cidhiidhiba, oo waxay u ahaan doonaan naf kasta oo dadka sharka sameeya, marka hore Yuhuudda, dabadeedna Gariigga. **10** Laakiin ammaan iyo ciso iyo nabad baa u ahaan doona ku kasta oo wanaag sameeya, marka hore Yuhuudda, dabadeedna Gariigga; **11** maxaa yeelay, Ilaah dadka uma kala eexo. **12** In alla intii sharcila'an dembaabtay, sharcila'an bay halligmi doonaa, oo in alla intii sharciga hoostiisa ku dembaabtayna, sharcigaa lagu xukumi doonaa; **13** waayo, kuwa sharciga maqlaa ma aha kuwa xaq Ilaah hortiis, laakiinse kuwa sharciga yeela xaq baa laga dhigii doonaa. **14** Markii dadka aan Yuhuudda ahayn oo aan sharciga lahaynu, ay dabiicadda ka sameeyaan waxyaalaha sharciga, kuwan aan sharciga lahaynu waa isu shari. **15** Waxay muuijyaaan shuqulka sharciga oo qalbijadooda ku qoran, iyagoo garashaddoo u markhaati furayso, oo fikirradioodu midba midka kale ashtakaynayo ama marmarsiinyo samaysanayo, **16** maalinta Ilaah waxyaalaha qarsoon ee dadka ku xukumi doono Ciise Masiix sida injiilkaygu leeyahay. **17** Laakiin adigu haddaad isku sheegtid Yuhuudi, oo sharciga isku hallaysid, oo Ilaah ku faantid. **18** oo doonistiisa taqaanid, oo aad u bogtid waxyaalaha aad u fiican, adigoo sharciga wax lagugu baray, **19** oo aad aaminstaan tahay inaad tahay kan haga kuwa indhaha la', iyo kan nuurka u ah kuwa gudcurka ku jira, **20** iyo kan doqonnada qumaatiya, iyo macallinka carruuta, adigoo sharciga ku haysta muuqashadii aqonta iyo runta; **21** haddaba kaaga kan kale wax baraa, sow wax isbari maysid? Kaaga dadka ku wacdiya, Waxba ha xadina; adigu miyaad wax xaddaa? **22** Kaaga yidhaahda, Yaan la sinaysan, miyaad adigu sinaysataa? Kaaga sanamyada nebaada, miyaad macbudyoo dhacdaa? **23** Kaaga sharciga ku faana,

miyaad Ilaah ku cisa jebisaa sharciga aad gudubtay aawadiis? 24 Waayo, magaca Ilaaha waa lagaga caytamaa quruumaha dhexdooda idinka daraaddii, sida qoran. 25 Waayo, hubaal gudniintu wax bay tartaa, haddaa sharciga yeeshid, laakiin haddaad sharciga gudubtid, gudniintaadii waxay noqtot buuryoqabnimo. 26 Haddaba haddii mid buuryoqab ahu xajijo qaynuunnada sharciga, buuryoqabnimiadiisi miyaan loo tirin doonin sida gudniin? 27 Oo kan jinsiqisu buuryoqab yahay, hadduu sharciga dhammeeyo, miyuusan ku xukumi doonin kaaga sharciga gudba, in kastoo aad hayasatiq qorniinka iyo gudniinta? 28 Waayo, kii dadka sida Yuhuudi ugu muuqdaa, Yuhuudi ma aha; gudniinta jidhka ka muuqataana, gudniin ma aha; 29 laakiin waxaa Yuhuudi ah kii hoosta Yuhuudi ka ah; gudniintuna waa tan qalbi, ee ku jirta ruuxa, oo aan ku jirin qorniinka; kaas ammaantiisu kama timaado dadka, waxayse ka timaadaa Ilaah.

3 Haddaba maxay Yuhuuddu dadka kale dhaantaa? Ama gudniinta waxtarkeedu waa maxay? 2 Si walba wuu u badan yahay; marka hore waxaa Yuhuudda lagu ammaaneeyey hadallada Ilaah. 3 Haddaba, maxaa jira, haddii qaar aanay rumaysad lahayn? Rumaysaddarradoodo miyey Ilaah aaminnimadiisa burin doontaa? 4 Ma suurtowd! Ilaah runlow ha ahaado in kastoo nin waluba beenlow yahay, sida qoran, In xaq lagaaga dhigo hadalladaada, Oo aad libaantid markii lagu xukumo. 5 Laakiin haddii xaqnimola'aanteennu muujiso xaqnimada Ilaah, maxaynu odhan doonaa? Ma xaq daranyahay Ilaaha cadhada soo dejiyyaa? (Sida dad baan u hadlayaa.) 6 Ma suurtowd! Hadduu xaq daranyahay, sidee baa Ilaah dunida u xukumi doonaa? 7 Runta Ilaah hadday beentayda ugu badatay ammaantiisa, de maxaa aniga haddana weli la iigu xukumaa sida mid dembi leh? 8 Maxaannu u odhan weynaa, Shar aan samayno in wanaag yimaado? sida lanoo hafro oo ay qaar naga sheegaan sidii annagoor nidhaahna. Xukunka ay kuwaasuu helaan waa xaq. 9 Waa maxay haddaba? Miyaynu dhaannaan iyaga? Maya, sinaba. Waayo, horaannu u dacweynu Yuhuudda iyo Garigtaba inay kulligood dembi ku hoos jiraan. 10 Sida qoran, Mid xaq ahu ma jiro, midnaba; 11 Mid wax garanaya ma jiro; Mid Ilaah doondoona ma jiro; 12 Dhammaantood gees bay u wada leexdeen, waxay wada noqdeen wax aam wax tar lahayn; Mid wanaag falaa ma jiro, midnaba; 13 Hungurigoodu waa xabaal furan; Carrabbadooda wax bay ku khiyaaneeyeen; Bushimahooda waxaa ku hoos jira sun jilbis; 14 Afkooda waxaa ka buuxa habaar iyo qadhaadh; 15 Cagahooodu waxay u dheereeyaan inay dhigii daadiyan; 16 Jidatkooda waxaa yaal hoog iyo ba'; 17 Jidka nabaddana ma yaqaani; 18 Cabside Ilaahna indhahooda ma hor taal. 19 Waannu og nahay in wax alla wixii sharcigu yidhaahdo, uu ku leeyahay kuwa sharciga ku hoos jira, in af kasta la xidho, oo dunida oo dhammu ay Ilaah ku hor gar darnaato. 20 Maxaa yeelay, shuqullada sharciga ninna xaq ku noqto maayo Ilaah hortiis, waayo, sharciga ayaa lagu gartaa dembiga. 21 Laakiin haatan sharciga la'aantiis ayaa xaqnimadii Ilaah la muuijyeey, waxaana u marag furay sharciga iyo nebyadii, 22 waxaana weeyeyaa xaqnimada Ilaah ee lagu helo rumaysadka xaggaa Ciise Masiix oo u ah in alliinta rumaysata oo dhan, waayo, kala duwanaha ma leh. 23 Maxaa yeelay, dhammaan way wada dembaabeen oo gaadhi waayeen ammaanta Ilaah; 24 iyagooy hadiyad ahaan xaq lagaga dhigay nimcadiisa xaggaa madaxfurashada Ciise Masiix ku furtay, 25 kan Ilaah u soo bixiyey inuu dhiiggiisa kafaaraggud ku noqdo xaggaa rumaysadka la rumaystay dhiiggiisa aawadiis, inuu xaqnimadiisa ku muuijyo dembidhaafka uu dembiyadii hore loo sameeyey ku dhaafay samirkii Ilaah; 26 waxaa weeyey muujinta xaqnimadiisa ee haatan joogta inuu isaga qudhiius xaq ahaado iyo kan xaq ka dhiga kan Ciise rumaysan. 27 Haddaba faankii meeh? Waa reebban yahay. Sharci caynkee ah

buu ku hadhay? Ma xaggaa shuqulladaa? Maya; laakiinse wuxuu ku hadhay sharciga rumaysadka. 28 Sidaas daraaddeed waxaannu ku tirinnaa in nin xaq ku noqdo rumaysadka ee uusan xaq ku noqto shuqullada sharciga. 29 Ama Ilaah ma Ilaaha Yuhuudda oo keliya baa? Miyuusan ahayn kan quruumaha kalena? Haah, waa yahay kan quruumaha kalena, 30 hadday tahay in Ilaah mid keliya yahay oo uu kuwa gudan xaq kaga dhigii doono rumaysadka, kuwa buuryoqabka ahna rumaysadka. 31 De miyaannu haddaba sharciga ku burinnaa rumaysadka? Yaanay noqon! Laakiin sharciga waannu taagnaa.

4 Haddaba maxaynu niidhaahnaa inuu helay Ibraahim oo awowgeennii hore ahaa xaggaa jidhka? 2 Waayo, haddii Ibraahim shuquollo xaq ku noqday, wax uu ku faano buu leeyahay ee Ilaah hortiisa ma aha. 3 Maxaa Qorniinku leeyahay? Ibraahimnaa Ilaah buu rumaystay, oo waxaa isaga loogu tirihey xaqnimo. 4 Haddeekii shaqeeya abaalgudkuisa looguma tiriyo sida nimco laakiinse sida qaan oo kale. 5 Laakiin kii ahan shaqayn illowse rumaysta kan xaq ka dhiga kuwa aan cibaadada lahayn, rumaysadkuisa waxaa lagu tiriyya xaqnimo. 6 Sida Daa'uudna uga sheegayo barakadii ninkii Ilaah xaq u tiriyo shuquollo'aantood, isagoo leh, 7 Waxaa barakaysan kuwa xadgudubyoooda la cafiyey, Oo dembiyadooda la daboolay. 8 Waxaa barakaysan ninkii Rabbigu uusan dembi u tirinayn. 9 Haddaba barakadan miyaa lagaga hadlay kuwa gudan oo keliya, mise kuwa buuryoqabka ahna waa lagaga hadlay? Waayo, waxaannu niidhaahnaa, Ibraahim rumaysadkiis waxaa loogu tirihey xaqnimo. 10 Sidee baa haddaba loogu tirihey? Ma markuu gudnaa, mise markuu buuryoqabka ahaa? Ma aha markuu gudnaa, laakiinse waa markuu buuryoqabka ahaa; 11 oo wuxuu helay calaamada gudniinta, tan ahayd shaabaddii xaqrimada oo rumaysadkii uu haystay intuu buuryoqabka ahaa; inuu noqdo aabbihii inta rumaysata oo dhan in kastoo ay buuryoqab yihiin, in xaqnimo loo tiriyo iyaga, 12 iyo inuu aabbaha gudniinta u noqdo kuwa aan ahayn kuwa gudan oo keliya laakiinse kuwa ku socda tallaabooyinka rumaysadka ee Aabbeheen Ibraahim haystay intuu buuryoqabka ahaa. 13 Waayo, ballankii lagula ballamay Ibraahim ama farcankiisi inuu ku noqdo kii dunida dhalaxli laaha, uguma iman sharciga, laakiinse wuxuu ugu yimid xaqnimada rumaysadka. 14 Waayo, haddii kuwa sharciga leh ay noqdaan kuwa dhaxalka leh, de markas rumaysadkii waxaa laga dhigay wax aan waxtar lahayn, ballankiina waa la buriyey, 15 maxaa yeelay, sharcigu wuxuu keenaa cadho, laakiinse meeshii aan sharii jirin xadgudubna ma jiro. 16 Taas daraaddeed waa xaggaa rumaysadka inay noqoto xaggaa nimcada, in ballanku hubaal u ahaado farcanka oo dhan; ee uusan u ahayn kan sharciga leh oo keliya, laakiinse inuu u ahaado kan leh rumaysadkii Ibraahim, kan aabbaha inoo ah kulligeen, 17 (sida qoran, Quruumo badan baan ababe kaaga dhigay) Ilaaha uu rumaystay hortiisa, kan nooleeya kuwii dhintay oo u yeedha waxyaalaha aan jirin sida iyagoo jira. 18 Ibraahim rajuu wax ku rumaystay iyadoo aan rajo jirin inuu ababe oo noqdo quruumo badan, sida waxyaalihii lagula hadlay leeyihiin, Farcankaagu sidaasuu noqon doonaa. 19 Isagoo aan rumaysadkii ku tabaryaraan wuxuu ka fikiray jidhkiisi sida meyd oo kale ahaa (isagoo bogol jir ku dhow) iyo meydniimadii maxalkii Saarah. 20 Ballankii Ilaah rumaysaddarro kagama uu shakiyin, laakiinse rumaysad buu ku xoogaystay, isagoo Ilaah ammaanaya 21 oo aad u huba in wixii uu u ballanqaadayd oo samayn karo. 22 Sidaas daraaddeedna waxaa loogu tirihey xaqnimo. 23 Wixii loo tirihey looma qorin isaga aawadiis oo keliya, 24 laakiin waxaa loo qoray innaga aawadeenna. Waa loo tirin doonaa kuweenna rumaysan kii kuwii dhintay ka soo sara kiciyey Rabbigeenna Ciise, 25 kii loo bixiyey xadgudubkeenna aawadiis oo loo sara kiciyey inuu xaq inaga dhigo.

5 Sidaas daraaddeed innagoo xaq laynagaga dhigay rumaysad, nabad baynu xaggaa Ilaah ku haysanna Rabbigeenna Ciise Masiix; 2 kan xaggiisa aynu rumaysad ku galnay nimcadan aynu dhex taagan nahay, oo waxaynu ku faraxnaa rajada ammaanta Ilaah. 3 Oo taas oo keliya ma aha, laakiinse waxaynu ku faraxnaa dhibaatooyinkeenna, innagoo in dhibaatadu dulqaadasho keento; 4 dulqaadashaduna aqoon dheer, aqonta dheeruna rajo; 5 rajaduna inama ceebayso, maxaa yeelay, jacaylka Ilaah baa qalbiyadeenna ku dhex shubmay, oo waxaa ku shubay Ruuxa Quduuska ah oo layna siiyey. 6 Waayo, innagoo weli itaaldaran ayuu Masiix wakhti qumman u dhintay kuwa aan cibaadada lahayn. 7 Mar dhif ah mid waa u dhintaa nin xaq ah, mindhaase qof waa ku dhici lahaa inuu nin wanaagsan u dhinto. 8 Laakiinse Masiix waa inoo dhintay intaynu weli dembilayaal ahayn, oo sidaasu llaah jacaylkiisii inoogu muuijiyey. 9 Haddaba haddaynu haatan dhiiggiisa xaq ku noqonnay, de si ka badanna isagaynu kaga badbaadi doonmaa cadhadha Ilaah. 10 Waayo, haddii, intaynu col la ahayn, Ilaah inagula heshiiyey dhimashadii Wiiliisa, de si ka badanna, innagoo la heshiiis ah, ayaynu ku badbaadi doonnaa noloshiisa, 11 oo taas oo keliyana ma ahaane, weliba waxaynu ku faraxnaa Ilaah xaggaa Rabbigeenna Ciise Masiix, kan aynu haatan heshiiska ku helnay. 12 Haddaba sida dembiga nin keliya dunida ugu soo galay, dhimashaduna dembiga ugu timid, sidaasaa dhimashadiina u gaadhey dadka oo dhan, waayo, waa la wada dembaabay; 13 waayo, dembigu duniduu ku jiray intaan sharcigu iman, laakiin dembi lama tiriyo markii aan sharcii jirin. 14 Habase ahaatee waajii Aadan ilaa Muuse dhimashadu waxay u talisay xataa kuwii aan u dembaabin sidii xadgudubkii Aadan kan ah masaalka kan iman lahaa. 15 Hadiyaddu ma aha sida dembiga, waayo, haddii nin keliya dembigiis kuwa badanu u dhinteen, de in ka sii badan waxaa kuwa badan u badatay nimcada llaah iyo hadiyadda nin nimcadii ku timid, kan ah Ciise Masiix. 16 Hadiyaddu ma aha sida mid qof dembaabay ku timid, waayo, mid xukunkiis wuxuu keenay ciqaab, laakiin hadiyaddu waxay dembiyo badan ugu timid inay xaq ka dhigto kuwo badan. 17 Haddii mid dembigiisa aawadiis ay dhimasho ku talisay midkaas aawadiis, de si ka badanna kuwa hela badnaanta nimcada iyo hadiyadda xaqnimada, noloshay ku dhex talin doonaa kii kale aawadiis kaas oo ah Ciise Masiix. 18 Haddaba dembiga nin keliya aawadiis waxaa dadka oo dhan ugu yimid xukun, sidaas oo kalena nin keliya xaqnimaduu sameeyee aawadeed waxaa dadka oo dhan ugu timid hadiyad in xaq laga dhigo oo ay noolaadaan. 19 Waayo, sida nin keliya caasinimadiisi kuwa badan dembilayaal looga dhigay, sidaas oo kalena nin keliya addeeciddiis ayaa kuwa badan xaq looga dhigi doonaa. 20 Sharciguna wuxuu u yimid inuu dembigu bato, laakiinse meeshii dembigu ku batay, nimcaduna way ka sii badatay aad iyo aad; 21 in, sida dembigu dhimashada ugu taliyey, sidaas oo kalena ay nimcadu ugu taliso xaqnimo ilaa nolosha weligeed ah ee xaggaa Rabbigeenna Ciise Masiix. (aiōnios g166)

6 Haddaba maxaynu nidhaahnaa? Miyaynu ku sii soconnaa dembiga inay nimcadu badato? 2 Yaanay noqon! Innagoo dembiga kala dhimannay, sideey baynu mar dambe ugu dhex noolaannaa? 3 Mise ma waydaan ogayn in kulli inteenaa lagu baabtiisay Ciise Masiix dhediisa, lagu dhex baabtiisay dhimashadiisa? 4 Haddaba waxaynu isaga kula aasannay baabtiiska dhimashada dhexdeeda, in, sidii Masiixa kuwii dhintay loogaga sara kiciyey ammaanta Aabbaha, aan innaguna sidaas oo kale cusaybka nolosha ku dhex soconno. 5 Haddaynu isaga kula midownay dhimasho tiisa u eg, de sidaas oo kalena sarakicid tiisa u eg waynu kula midoobi doonnaa. 6 Waynu og nahay in dabiicaddeennii hore iskutallaabta lagula qodbay isaga, in jidhka dembigu baabba'o, si aynan mar dambe addoommo ugu

ahaan dembiga. 7 Waayo, kii dhintay dembi wuu ka xoroobay oo xaq baa laga dhigay. 8 Laakiinse haddaynu Masiixa la dhimannay, waxaynu rumaysan nahay inaynu haddana isaga la noolaa doono. 9 Waynu og nahay in Masiixa oo kuwii dhintay ka sara kacay uusan mar dambe dhimanayn; dhimashadu mar dambe u talin mayso. 10 Waayo, dhimashadu dhintay mar keliya ayuu xaggaa dembiga ka dhintay, laakiin noloshuu ku nool yahay, Ilaah buu u nool yahay. 11 Sidaas oo kalena idinku isku tiriya inaad dembiga u tiihiin kuwo dhintay, oo aad Ilaah u tiihiin kuwo nool xaggaa Ciise Masiix. 12 Sidaas daraaddeed dembigu yuusan jidhkiinna dhimanaya u talin inaad damacyadiisa xunxun addeecdaan. 13 Xubnihiinnana dembiga ha u siinina sida qalabka xaqdarrada, laakiin Ilaah isa siyya sida idinkoo ah kuwo ka soo noolaaday kuwii dhintay, xubnihiinnana Ilaah u siyya sida qalabka xaqnimada. 14 Waayo, dembigu idinma talin doono, maxaa yeelay, sharciga kuma hoos jirtaan, laakiinse waxaad ku hoos jirtaan nimcada. 15 Waa sidee haddaba? Sharciga kuma hoos jirno, oo waxaynu ku hoos jirnaa nimcada, sidaas daraaddeed miyaan dembaabna? Yaanay noqon! 16 Ma waydaan ogayn inaad addoommo u tiihiin kii aad siisaa sida addoommo addeeca, oo aad addoommadiisa tiihiin kii aad addeecdaan, ama ha noqoto dembiga idin kaxeyya xaggaa dhimashada ama addeecidda idin kaxaysa xaggaa xaqnimada? 17 Laakiinse mahad Ilaah baa leh, waayo, waxaad ahaan jirteen addoommadii dembiga, haatanse qalbijinaad ka addeecdeen caynaddii waxbariddii laydin siiyey; 18 oo idinkoo dembiga laydinka xoreeyey, xaqnimada ayaad addoommo u noqoteen. 19 Sida dadkaan u hadlayaa jidhkiinna itaaldarradiisa awaadeed. Waayo, sidii aad xubnihiinna uga dhigii jirteen addoommadii wasakhniimada iyo dembiga inaad dembi fashaan, sidaas oo kalena haatan xubnihiinna ka dhiga addoommadii xaqnimada quduusnaanta awaadeed. 20 Waayo, markaad addoommadii dembiga ahaan jirteen, xaggaa xaqnimada waxaad ahaydeen xor. 21 Haddaba wakhtigaas maxaad midho ku haysateen waxyalaaha aad haatan ka xishoonaysaan? Waayo, waxyalaahaas ugu dambaystooodu waa dhimashada. 22 Laakiin haatan idinkoo dembi laydinka xoreeyey oo aad addoommadii Ilaah noqoteen, waxaad midho ku haysataan quduusnaanta, oo ugu dambaysteeduna waa nolosha weligeed ah. (aiōnios g166) 23 Waayo, mushahaaradu dembigu waa dhimashada, laakiinse hadiyadda Ilaah waa nolosha weligeed ah ee laga helo Rabbigeenna Ciise Masiix. (aiōnios g166)

7 Mise ma waydaan ogayn, walaalayaalow, in sharcigu nin u taliyo intuu nool yahay oo keliya? (Waxaan la hadlayaa dadka sharciga yaqaan.) 2 Naagtii nin lulu sharcigay ugu xidhan tahay ninkeeda intuu nool yahay. laakiinse mar haddii ninku dhinto, way ka furan tahay sharcigii ninka. 3 Sidaas daraaddeed inta ninkeedu nool yahay, hadday nin kale naag u noqoto, waxaa loogu yeethi doonaa dhilli, laakiinse ninkeedu hadduu dhinto, sharciga way ka furan tahay, oo sidaas daraaddeed dhilli ma aha in kastoo ay nin kale naag u noqoto. 4 Sidaas daraaddeed, walaalayahow, jidhkiis Masiixa baa meyd idinka dhigay xaggaa sharciga, in mid kale idin lahaado, oo ah kii kuwii dhintay laga sara kiciyey inaynu Ilaah midho u soo bixinno. 5 Waayo, markii aynu jidhka ku dhex jirnay, damacyadii dembiyada ee sharciga ka yimid waxay ka dhex shaqaynayeen xubaheenna inay midho u soo bixiyaan dhimasho. 6 Laakiinse haatan sharcigii waa laynaga furay, innagoo ka dhimannay wixii aynu ku hoos xidhnay, si aynu ugu adeegno cusaybka ruuxa ee aynaan ugu adeegin gabowga qorniinka. 7 Haddaba maxaynu nidhaahnaa? Sharcigu ma dembi baa? Ma suurtowdo! Hase ahaatee, dembi ma aanan garteen, sharcigaan ku gartay mooyaane, damaca xun ma aanan garteen haddaan sharcigu i odhan, Waa inaadan wax damcin. 8 Dembigu, isagoo wakhtii helay, ayuu amarka dhexdayda kaga falay damac xun oo kasta; waayo,

sharciga la'aantiis dembigu waa meyd. **9** Waa baan noolaa sharciga la'aantiis, laakiin markii amarku yimid, dembigu waa soo noolaadaya, aniguna waan dhintay. **10** Amarkii nolosha ii geeyn lahaa, waxaan kartay inuu dhimasho ii geeynayo. **11** Waayo, dembigu, isagoo wakhti helay, ayuu amarka igu khiyaaneeyey, wuuna igu dilay. **12** Haddabase sharcigu waa quduus, amarkuna waa quduus, waana qaax, wuuna wanaagsan yahay. **13** Haddaba wixii wanaagsanaa miyey dhimasho ii noqdeen? Ma suurtowdo! Laakiin dembigu, inuu muuqdo inuu dembiyahay, ayuu wax wanaagsan igaga dhex shaqeeyey oo dhimasho ii keenay, in dembigu amarka ku noqdo dembi miidhan. **14** Waayo, waxaynu og nahay in sharcigu ku saabsan yahay ruuxa, laakiinse anigu waxaan ahay mid jidhka raaca oo lagu iibiyey dembiga hoostiisa. **15** Waayo, waxaan samaynayo garan maayo, maxaa yeelay, ma sameeyo wixii aan doonayo, laakiin waxaan sameeyaa wixii aan necbahay. **16** Laakiin haddaan sameeyo waxa aanan doonayn, de markaas waxaan kartay in sharcigu wanaagsan yahay. **17** Haddabase haatan ma aha aniga kan waxaas sameeyaa, laakiinse waa dembiga igu dhex jira. **18** Waayo, waan ogahay inaan wax wanaagsanu igu dhex jirin, taas waxaan ula jeedaa, jidhkayga wax wanaagsanu kuma jiraan, waayo, waan ku talo jiraa inaan waxa wanaagsan sameeyo, laakiin ma sameeyo. **19** Waayo, waxa wanaagsan oo aan doonayo inaan falo, ma sameeyo, laakiinse waxa sharka ah oo aanan doonayn inaan falo, ayaan sameeyaa. **20** Laakiin haddaan sameeyo wixii aanan doonayn inaan falo, de haatan ma aha aniga kan sameeyaa, laakiinse waa dembiga igu dhex jira. **21** Haddee waxaan arkaa qaynuunka in shar ila jiro in kastoo aan doonayo inaan waxa wanaagsan sameeyo. **22** Waayo, sharciga llaah ayaan kaga farxaa ninka gudaha ah. **23** Laakiin waxaan xubnahayga ka arkaa qaynuun kale, isagoo la dagaallamaya qaynuunka maankayga oo maxbuus iiga dhigaya qaynuunka dembiga oo xubnahayga ku jira. **24** Nin belaysan baan ahay. Yaa iga furan doona jidhkan dhimashada leh? **25** Waaan llaah ugu mahadnaqayaa inuu Rabbigeen Ciise Masiix igu furan doono. Sidaas daraaddeed aniga qudhaydu waxaan maankayga ugu adeegaa sharciga llaah; laakiinse waxaan jidhka ugu adeegaa qaynuunka dembiga.

8 Sidaas daraaddeed, kuwa Ciise Masiix ku dhex jiraa, haatan xukun ma laha. **2** Waayo, qaynuunka Ruuxa nolosha ee ku dhex jira Ciise Masiix ayaa iga xoreeyey qaynuunka dembiga iyo dhimashada. **3** Waayo, wax aan sharcigu samayn karayn, maxaa yeelay, wuu itaaldaanaa jidhka awadiis, ayaa llaah sameeyey isagoo Wiiliisa ku soo diraya u-ekaantii jidhka dembiga leh oo u soo diraya dembiga awadiis, wuxuuna xukumay dembigii jidhka ku jiray, **4** in qaynuunka sharcigu inagu buuxsamo kuweenna aan sida jidhka u socon, laakiinse u socdaa sida Ruuxa. **5** Waayo, kuwa sida jidhka u socdaa, waxay ka fikiraan waxyaalaha jidhka, laakiinse kuwa sida Ruuxa u socdaa, waxay ka fikiraan waxyaalaha Ruuxa. **6** Jidhka kafikiriddisu waa dhimashada, laakiinse Ruuxa kafikiriddisu waa nolosha iyo nabadda, **7** maxaa yeelay, jidhka kafikiriddisu waa la col llaah, waayo, ma hoos gasho sharciga llaah, mana hoos geli karto. **8** Kuwa jidhka ku dhex jiraaan kama farxin karaan llaah. **9** Laakiin idinku kuma aad dhex jirtaan jidhka, illose wixaad ku dhex jirtaan Ruuxa, haddii Ruuxa llaah idinku dhex jiro. Laakiin nin hadduusan Ruuxa Masiixa lahayn, de kaasuu kiisii ma aha. **10** Oo haddii Masiixu idinku dhex jiro, jidhku waa meyd dembiga awadiis; laakiinse ruuxu waa nolosha xaqnimada aawadeed. **11** Laakiin haddii Ruuxii kii Ciise kuwii dhintay ka soo sara kiciyey idinku dhex jiro, kii Ciise Masiix kuwii dhintay ka soo sara kiciyey, jidhkiinna dhimanayana wuxuu ku noolayn doonaa Ruuxiisa idinku dhex jira. **12** Sidaas daraaddeed, walaalayaalow, wax baa inagu waajib ah, laakiin waajib inoguma

aha jidhka, inaynu u noolaanno sida jidhka, **13** waayo, haddaad sida jidhka u noolaataan, hubaal waad dhiman doontaan, laakiin haddaad falimaha jidhka Ruuxa ku dishaan, waad noolaan doontaan. **14** In alla intii Ruuxa llaah hoggaamiyo, waa carruuta llaah. **15** Waayo, ma aydhaan helin ruuxa addoonnimada inaad mar kale cabsataan, laakiinse waxaad hesheen Ruuxa carruut idinka dhigay, kan aynu ku qaylinno Aabbow. **16** Ruuxa qudhisiis wuu markhaati furaa oo wuxuu ruuxeenna u sheegaa inaynu innagu nahay carruuta llaah. **17** Oo haddaynu carruut nahay, de haddaba waxaynu nahay kuwo wax dhaxla, kuwo llaah dhaxla oo Masiix wax la dhaxla, haddii aynu isaga la xanuunsanno, in laynala ammaano isaga. **18** Waaan ku tirinayaan in waxyaalaha wakhtigan la joogo lagu xanuunsadaa ayan istaahilin in lala simo ammaanta iman doonta oo laynood muujin doono. **19** Uunku wuxuu filasho aad u weyn ku sugaa muujinta carruuta llaah. **20** Uunkii waxaa la hoos geliyey wax aan waxtar lahayn, ikhtiyaarkiisnaa uma uu hoos gelin, laakiin waa kii hoos geliyey awadiis, **21** taasoo la rajaynayo in uunka qudhisiis laga xorayn doono addoonnimada qudhunka ah oo la gelin doono xorriyadda ammaanta carruuta llaah. **22** Waayo, waxaynu og nahay in uunka oo dhammu wada taahay oo wada foolanay ilaa haatan. **23** Iyago keliyaa ma aha, laakiin innaganan waa sidaas oo kale, kuweenna haysta midhihi ugu horreeyey ee Ruuxa, xataa innaga qudhennu dhexdeennaayaynu ka taahnaa, innagoog sugayna carruurnogoshadeenna, taasu waxaa weeyaan samatabbigixta jidhkeenna. **24** Waayo, waxaynu ku badbaadnay rajo, laakiin rajadii la arko rajo ma aha, maxaa yeelay, waa ayo kan rajeeyaa wuxuu arko? **25** Laakiin haddaynu rajayno wax aynaan arkin, de haddaba dulqaadasho ayaynu ku sugnaa. **26** Sidaasoo Kalena Ruuxu wuxuu inaga caawimaa itaaldarradeenna, waayo, garan mayno wax inoo eg oo aynu ku tukanno, laakiin Ruuxa qudhisiis waa inoo duceeyaa isagoo ku taahaya taah aan sanqadhyan. **27** Oo kii qalbiyada baadhaa waa yaqaan fikirka Ruuxa, maxaa yeelay, wuxuu quduusiinta ugu duceeyaa sida llaah doonayo. **28** Oo waxaynu og nahay in wax waliba wanaag ugu wada shaqeeyaan kuwa llaah jecel, xataa kuwa qasdigiisa loogu yeedhay. **29** Waayo, kuwuu hore u yiqin wuxuu haddana hore ugu doortay inay u ekaadaan suuradda Wiiliisa, inuu isagu curad ku noqdo walaalo badan dhexdood. **30** Oo kuwuu hore u doortayna, haddana wuu u yeedhay, kuwuu u yeedhayna, haddana xaq buu ka dhigay, kuwuu xaq ka dhigayna, haddana wuu ammaanay. **31** Haddaba maxaan waxyaalahan ka nidhaahnna? Haddii llaah inala gees yahay, yaa inaga gees ah? **32** Kii aan xataan Wiiliisa lexejclaysan, laakiinse innaga dhammaanteen u bixiyey, sidee buusan wax walbana inoola siin doonin isaga? **33** Yaa ashtakayn doona kuwa llaah doortay? Waa llaah kan wax xaq ka dhigaa. **34** Waa ayo kan wax xukumi doonaa? Waa Ciise Masiix kii dhintay, oo haddana kuwii dhintay ka sara kacay, oo llaah midgitiisa jooga, oo haddana inoo duceeyaa innaga. **35** Yaa jacaylka Masiixa inaga sooci doona? Ma dhibaato, mise ciidhiidhi, mise silic, mise baahi, mise arrad, mise khatar, mise seef? **36** Sida qoran, Adiga daraaddaa ayaa lanoo laayaa maalinta oo dhan, Waxaa lanoo tiriyey sida ido la galayo. **37** Maya, waxyaalahan oo dhan dhexdooda aad baynu ugu guulaysannaa kii ina jeelaa xaggiisa. **38** Waayo, waxaan hubaa inaan dhimashada, ama nolosha, ama malaa'igaha, ama kuwa madaxda ah, ama waxyaalaha haatan jooga, ama waxyaalaha iman doona, ama kuwa xoogga leh, **39** ama kor, ama hoos, ama uun kaleeto inaga sooci karin jacaylka llaah oo ku jira Rabbigeenna Ciise Masiix.

9 Runtaan ku sheegayaa Masiixa, oo been sheegi maayo, qalbigayguna marag buu iigo furayaa Ruuxa Quduuskaa **2** in caloolxumo weyn iyo xanuun aan joogsanayin ay ku jiraan qalbigayga. **3** Waayo, waxaan jeelaan lahaa inaan aniga qudhaydu ka inkaarnaado Masiixa walaalahay aawadood oo ah xigaalkayga

aannu isku jidhka nahay, 4 kuwa ah reer binu Israa'iil, oo leh carruur-ka-dhigidda, iyo ammaanta, iyo axdiyada, iyo sharciga siintiisa, iyo u-adeeqigidda Ilaah, iyo ballamada, 5 kuwa awowayaasha leh, oo xagga jidhka Masiixu ka yimid iyaga, kan wax walba ka sareeyaa oo ah Ilaah ammaanta leh weeliigii. Aamiin. (aiōn g165) 6 Laakiin mana aha sidii iyadoo ereygiil Ilaah dhacay. Waayo, kuwa Israa'iil ka dhashay kulligood reer binu Israa'iil ma wada aha. 7 Farcankii Ibraahim oo ay yihiin awadeed kulligood carruur kuma wada aha, laakiin waxaa la yidhi, Kuwa Isxaaq ka farcama ayaa farcankaaga loogu yeedhi doonaa. 8 Taas waxaa weeyaan, inaan carruuta jidhku ahayn carruuta Ilaah, laakiin carruurti loo ballanqaaday ayaa farcan lagu tiriya. 9 Waayo, kanu waa hadal ballan ah, Wakhtigan oo kaleayaan kuu iman doonaa, oo Saarah waxay dhali doontaa wiil. 10 Ootaas oo keliyana ma ahee, laakiin Rebeqahna mid bay u uuraysatay, kaas oo ahaa aabbeheen Isxaaq. 11 Waayo, carruuta oo aan welidhalan oo aan weli samayn wanaag iyo xumaan midna, in qasdigaa Ilaah doorashada ku istaago, oo uusan ahaan xagga shuqullada, laakiin xagga kii dadka u yeedha, 12 waxaa iyada lagu yidhi, Kan weynu wuxuu u adeegi doonaa kan ka yar. 13 Sida qoran, Yacquub waan jeeladaay, Ceesawee waan nechbaaday. 14 Maxaan nidhaahnaha haddaba? Ma xaqdarro baa Ilaah la jirta? Ma suurtowdo! 15 Waayo, wuxuu Muuse ku yidhi, Waan u naxariisan doonaa kii aan u naxariisto, waanan u nixi doonaa, kii aan u naxo. 16 Sidaas daraaddeed xagga kan doonaya ma aha, xagga kan ordana ma aha, laakiinse waa xagga Ilaaha naxariista leh. 17 Waayo, Qorniinku wuxuu Firconku ku leeyahay, Tan daraaddeed baan kuu sara kiciyey inaan xooggayga adiga kaa dhex muujiyo iyo in magacayga dhulka oo dhan lagu faafiyo. 18 Haddaba kuu doonayo wuu u naxariistaa, kuu doonayona qalbigiisuu engejiyaa. 19 Waa xaad igu odhan doontaa, Muxuu welii ii eedayanayaa? Waayo, yaa doonistiisa ka gees noqda? 20 Laakiinse, nin yahow, kumaad tahay kaaga Ilaah u jawaabay? Wixii la sameeyey miyey kii sameeyey ku odhan doonaan, Maaxad sidan noogu samaysay? 21 Dheriyasameeyuhu miyuusanlahayn amar uugu taliyo dhoobada inuu fud keliya in ka sameeyo weel cisa leh, inta kalena mid aan cisa lahayn? 22 Bal maxay la tahay Ilaah haddii, isagoo doonaya inuu cadhadiisa muujiyo oo xooggiisa dadka ogeysiyo, uu samir badan ugu dulqaatay weelasha cadhada oo loo diyaariyeen baabbiidda, 23 iyo inuu hodantinimadii ammaantiisa ogeysiyo weelasha naxariista oo uu hore ugu diyaariyey ammaanta, 24 xataa kuweenaa uu u yeedhay oo uusan uga yeedhin Yuhuudda oo keliya laakiinse uu uga yeedhay quruumaha kalena? 25 Siduu Hooseeca ka dhex yidhi, Kuwo aan dadkaygii ahayn ayaan u bixin doonaa, Dadkayga, Tu aan ahayn gacalisadaydiina waxaan u bixin doonaa, Gacaliso. 26 Oo waxay noqon doontaa, meeshii laga yidhi iyaga, Dadkayga ma ihidin, Meeshaas waxaa looga bixin doonaa, Carrurrti Ilaaha nool. 27 Oo Isayos wuxuu ku qayliyey wax Israa'iil ku saabsan isagoo leh, In kastoo tirada reer binu Israa'iil noqoto sida cammuudda badda, intii hadhay waa badbaadi doontaa, 28 waayo, Rabbigu hadalkiisa dhulkuu ku samayn doonaa, isagoo dhammaystirayaa oo soo gaabinaya, 29 oo sidii Isayos hore u yidhi, Haddaan Rabbigii Saba'ood farcan inoo reebin, Sidii Sodom baan noqonlahayn, oo sidii Gomora baa laynaga dhigi lahaa. 30 Maxaan nidhaahnaha haddaba? Dadka aan Yuhuudda ahayn oo aan xaqnimada raacin, waxay heleen xaqnimada, oo ah xaqnimada rumaysad lagu helo; 31 laakiin reer binu Israa'iil iyagoo raaca sharciga xaqnimada, sharcigaas ma ay gaadhin. 32 Tan sababteedu waa maxay? Maxaa yeeelay, rumaysad kuma ay doondoonin, shuqullada samayntooda mooyaane. Waxay ku turunturoodeen dhagaxii turunturada; 33 sida qoran, Bal eega, waxaan Siyoon dhex dhigayaa dhagax lagu turunturoodo oo ah sallax lagu xumaado; Oo kii rumaysta isaga ma ceeboobi doono.

10 Walaalaayaalow, waxaan qalbigayga ka doonayaa oo Ilaah ka baryaa inay iyagu badbaadaan. 2 Waayo, waxaan markhaati u furayaa inay iyagu Ilaah qiro weyn u qabaan, laakiinse xagga aqoonta ma aha. 3 Waayo, iyagoo aan ogay xaqnimada Ilaah oo doonaya inay taagaan tooda, ayayan hoos gelin Ilaah xaqnimadiisa. 4 Waayo, Masiixu wuxuu mid kasta oo rumaysta u yahay sharciga dhammaadkiisii xagga xaqnimada. 5 Waayo, Muuse wuxuu qoray in ninkii yeeleaa xaqnimada sharciga uu ku noolaan doono iyada. 6 Laakiin xaqnimada rumaysadku sidanay tidhaahdaa, Qalbigaaga ha iska odhan, Yaa samada kori doona (inuu Masiix soodjeyo)? 7 Ama, Yaa yamayska hoos u geli doona (inuu Masiix kuwa dhintay ka soo sara kiciyo)? (Abysos g12) 8 Laakiin maxay leedahay? Eraygi waa kuu dhow yahay, waana ku jiraa afkaaga iyo qalbigaaga, waxaa weeyaan erayga rumaysadka oo aannu kugu wacdinno. 9 Maxaa yeeelay, haddaad afka ka qiratid in Ciise yahay Rabbiga, oo aad qalbiga ka rumaysatid in Ilaah isaga ka sara kiciyey kuwii dhintay, waad badbaadi doontaa, 10 waayo, qalbiga wax baa laga rumaystaa xagga xaqnimada, afkana wax baa laga qirtaa xagga badbaadinta. 11 Waayo, Qorniinku wuxuu leeyahay, Ku alla kii rumaysta isaga, ceeboobi maayo. 12 Waayo, Yuhuudda iyo Garijtu waxba kuma kala duwana, waayo, isku Rabbi baa Rabbi u wada ah, waana u taajir in alli intii barida isaga. 13 Waayo, ku alla kii magaca Rabbiga ku baryaa, waa badbaadi doonaa. 14 Haddaba sidee bay ugu baryi doonaan kan aanay rumaysnay? Oo sidee bay u rumaysan doonaan kan aanay maqlin? Oo sidee bay u maqlin doonaan haddii aan la wacdiyin? 15 Oo sidee bay u wacdiyin doonaan haddaan la dirin? sida qoran, Qurux badanaa cagaha kuwa wax ku wacdiya waxyaalaha wanaagsan. 16 Laakiin kulligood ma ay wada dhegaysan injiilkka. Waayo, Isayos wuxuu leeyahay, Rabbow, yaa rumaystay warkaygii? 17 Haddaba rumaysadku wuxuu ka yimaadaa maqlidda, maqlidduna waxay ku timaadaa ereyga Masiixa. 18 Laakiin waxaan leeyahay, Miyaanay maqlin? Haah, runtii. Codkooldii wuxuu gaadhay dhulka oo dhan, Hadalkoodiina wuxuu gaadhay dunida meesha ugu shishaysa. 19 Laakiin waxaan leeyahay, Miyaan reer binu Israa'iil ogay? Ugu horraystii Muuse wuxuu yidhi, Waxaan idinkaga hinaasin doonaa kuwo aan quruun ahayn; Quruun aan wax garanay waan idinkaga cadhaysiin doonaa. 20 Isayos waa dhiirranaa oo wuxuu yidhi, Waxaa i helay kuwo aan i doonayn, Waxaan u muuqday kuwo aan wax i weydiinayn. 21 Laakiin reer binu Israa'iil wuxuu ku yidhi, Maalintii oo dhan waxaan gacmahayga u kala bixinay dad caasi ah oo muran miidhan ah.

11 De waxaan leeyahay, Ilaah miyuu xooray dadkiisii? Ma suurtowdo. Waayo, anba waxaan ahay mid reer binu Israa'iil ah, oo farcankii Ibraahim ah, oo qabiilkii Benyaamiin ah. 2 Ilaah dadkiisii uu hore u yiqin ma xoorin. Mise ma waydaan aqoon waxa Qorniinku ka sheegayo Eliyas? siduu Ilaah ugu cawday isagoo reer binu Israa'iil ka cabanaya oo leh, 3 Rabbow, nebyiadaadii way dileen, meelahaagi allabarigana way dumiyeen, oo keligay baa hadhay, oo naftaydhay doondoonaayaan. 4 Laakiinse jawaabti Ilaah oo u timid isaga maxay leedahay? Waxaan nafahaantaya ula hadhay toddoba kun oo nin oo aan Bacal u jilba joogsan. 5 Sidaas oo kale wakhtigan la joogona waxaa jira kuwo hadhay oo nimco lagu doortay. 6 Laakiinse haddii nimco lagu doortay, de haddaba ma aha mai dambe xagga shuqullada, haddii kalese nimcadu mar dambe nimco ma aha. 7 Waa maxay haddaba? Wixii reer binu Israa'iil doondoonaayeem ma ay helin, laakiinse kuwii la doortay waa heleen, intii kalena waa la engejiyey, 8 sida qoran, Ilaah wuxuu iyaga siiyey maskax hurudda, iyo indho aanay waxba ku arkin, iyo dhego aanay waxba ku maqlin, ilaa maalintatan. 9 Daa'uudna wuxuu yidhi, Miiskoodu ha u noqdo

dabin iyo wax qabsada iyaga, lyo wax ay ku turunturoodaan, iyo wax ka aarguta iyaga; **10** Indhahoodu ha madoobaadeen si aanay waxba u arkin, Dhabarkoodana foorari weligiis. **11** Haddaba waxaan leeyahay, Mihey turunturoodeen inay dhacaan? Maya, ma suurtowd! Laakiin dhicitinkoddi awaadiis aaya badbaadu ugu timid qurumaha kale inay ka hinaasaan. **12** Haddaba haddii dhicitinkoddiyahay taajirnimadii dunida, liidnaantoodiina tahay taajirnimadii qurumaha kale, de buuxxaantooduna intee bay sii badin doontaa taajirnimadii? **13** Laakiin waxaan la hadlayaa kuwiinnan oo ka mid ah dadka aan Yuhuudda ahayn. Haddaba anigoo ah rasuulkii dadka aan Yuhuudda ahayn, hawshayda waan derejeeyaa, **14** si aan uga hinaasiyo kuwa aan isku jidhka nahay oo aan qaarkood badbaadiyo. **15** Waayo, haddii xooriddoodu tahay maslaxadda dunida, aqbaliddoodi maxay noqon doontaa, soo noolaadka kuwii dhintay mooyaane? **16** Inta ugu horaysa oo cajinku hadday quduus tahay, de cajinkuna wuu yahay, haddii xididku quduus yahayna, de laamahuna way yihiin. **17** Laakiinse haddii laamihii qaarkood laga jebiyey, oo adigoo saytuundibadeed ah lagugu tallaalo meeshoodii, oo aad ka qayb gasho wanaagga xididka geedka saytuunka ah, **18** ha ka faarin laamaha, laakiinse haddii aad faaht, bal ogow inaadan ahayn kan xididka sida, laakiinse xididkaa adiga ku sida. **19** Haddaba waxaad odhan doontaa, Laamihii waxaa loo jebiyey in aniga laygu tallaalo meeshoodii. **20** Waa tahay. Rumaysaddarradoodi baa loo jebiyey, adna waxaad ku taagan tahay rumaysadkaaga. Ha iskibrin, laakiinse cabso; **21** waayo, haddaan Ilaah u tudhin laamihii asliga ahaa, de adna kuu tudhi maayo. **22** Bal hadda fiiri roonaanta iyo adkaanta Ilaah; kuwii dhacay xaggooda adkaantiisa la jirta, laakiinse xaggaaga waxaa la jirta roonaanta Ilaah, haddaad roonaantiisa ku sii socotid, haddii kaleeto adna waa lagu gooyin doonaa. **23** Iyagana haddayan rumaysaddarradoodi ku sii socon, waa lagu tallaali doonaa meeshoodii, waayo, Ilaah waa awoodaa inuu iyaga mar kale ku tallaalo meeshoodii. **24** Waayo, haddii adiga lagaa soo gooyay saytuun dibadeed oo si aburiddiisa ka gees ah laguugu tallaaly geed saytuun wanaagsan ah, intee baa in ka sii badan kuwan oo ah laamihii asliga ahaa loogu tallaali doonaa geedkoodii saytuunka ahaa? **25** Walaalayaalow, anigu dooni maayo, inaad jaahil ka ahaataan qarsoodigan, waabase intaas ood iskibrisaan. Adkaan aan dhannmay baa ku dhacday reer binu Israa'iil ilaa tirada buuxda oo quruumuhu soo gasho; **26** oo sidaasay reer binu Israa'iil oo dhammuu u wada badbaadi doonaaan, sida qoran, Waxaa Siyoon ka soo bixi doona Bixiyaha. Wuxuu Yacquub ka sii jeedin doonaa cibaadola'aanta. **27** Oo kanu waa axdigayga aan la dhigan doono iyaga, Markaan dembigooda ka qaadi doono. **28** Xagga injiilkii iyagu waa cadaawayaa aawadii, laakiinse xagga doorashada waa kuwo la jecel yahay awowayaasha aawadood. **29** Waayo, hadiyadaha iyo yeedhidda Ilaah ka soo noqosho ma leh. **30** Waayo, idinkuba mar baad Ilaah caasi ku ahaydeen, laakiinse haatan waxaa laydiinku naxariistay kuwaas caasinimadooda, **31** sidaas oo kalay iyaguna haatan caasi u noqdeen, in naxariisti laydin tusay, iyagana haatan loogu naxariisto. **32** Waayo, Ilaah kulli wuxuu ku wada xidhay caasirimo inuu u wada naxariisto kulli. **33** Mool dheeraa hodantinimada iyo xigmadda iyo aqoonta Ilaah! Xukummadiisa lama baadhi karo, jidadkiisana lama raadin karo! **34** Waayo, bal yaa soo ogaaday maanka Rabbiga? Bal yaase lataliyihiis noqday? **35** Yaase awil wax siiyey oo loo abaalgudi doonaa? **36** Waayo, wax waluba isagay ka yimaadeen oo ku yimaadeen oo yimaadeen aawadiis. Ammaanta isagaa leh weligiis. Aamiin. (**aiōn g165**)

12 Haddaba, walaalayaalow, waxaan idinku baryayaa Ilaah naxariistiisa inaad jidhkiinna Ilaah u siisaan sida allabari nool oo quduus ah oo Ilaah ku farxo, waana cibaadaysigiiна caqliga leh.

2 Ha u ekaanina dadka ifkan, laakiinse ku beddelma cusboonaanta

maankiinna inaad hubsataan waxa ay tahay doonista Ilaah oo wanaagsan oo isagu ku farxo oo kaamilka ah. (**aiōn g165**) **3** Waayo, nimcadii lay siiyey ayaan ku hadlayaa, waxaan ku leeyahay, Mid kasta oo idinka mid ah, yuusan isderezayn intuu isderezayn laaha in ka badan, laakiinse miyirqab ha ku fikiro, sida Ilaah mid kasta u siiyey qayb rumaysad ah. **4** Waayo, sida aynu xubno badan ugu leennahay jidhkeenna, oo aan xubnaha oo dhimmuna isku shuqul u ahayn, **5** sidaas oo kalaan, innagoo badan, Masiixa isku jidh ku nahay, oo midba midka kale waa xubnihiisi. **6** Innagoo haysanna hadiyado ku kala duwan nimcadii layna siiyey, hadday tahay wax sii sheegid, aan wax ku sii sheegno sida qaybta rumaysadkeenna. **7** Ama hadday tahay adeegid, aan aad u adeegno; kii wax baraana, si fican wax ha u baro; **8** kii wax waaniyaana, si fican wax ha u waaniyo; kii wax bixiyaana, deeqsinimo wax ha u bixiyo; kii wax u taliyaana, dadaal wax ha ugu taliyo; kii wax u naxariistaana, farxad wax ha ugu naxariisto. **9** Jacayluu ha noqdo mid aan labaweji lahayn, sharka karha, wanaagga xagsada. **10** Kalgacayl walaalalmi isku wada jeclaada, midkiinba midka kale ha hor derejeeyo. **11** Dadaalka ha ka caajisina, ruuxa ku kuluada, oo Rabbiga u adeega. **12** Rajada ku farxa, dhibta u dulqaata, tukashada wadiddeeda ku sii adkaysta, **13** oo ku caawiya waxa quduusiintu u baahan yihiin, oo shisheeyaha martiggeeliya. **14** U duceeyaa kuwa idin silciya, u duceeyaa, oo ha habaarina. **15** La farxa kuwa farxaya, la ooya kuwa ooyaya. **16** Midba midka kale ha la fikir ahaado, ha kibrina, laakiin kuwa hoose la socda. Kuwo isla caqli badan ha noqonina. **17** Ninna shar shar ha uga celinina. Ka fikira inaad samaysaan waxa wanaagsan dadka oo dhan hortiisa. **18** Hadday suurtowd, intaad kartaan, nabad kula jooga dadka oo dhan. **19** Gacaliyayaalow, ha aarsanina, laakiin meel u banneeya cadhada Ilaah, waayo, waxaa qoran, Aarsasho anigaa leh; anaa u abaalmarin, ayaa Rabbigu leeyahay. **20** Laakiin haddii cadowgaagu gaajaysan yahay, cunto sii; hadduu harraadsan yahayna, waraabi, waayo, haddaad saas samayo waxaad madaxiisa ku kor ururin doontaa duxulo dab ah. **21** Sharku yuusan kaa adkaan, laakiinse sharka wanaag kaga adkow.

13 Naf waluba ha ka dampbayso kuwa amarka sare leh, waayo, amar ma jiro kan Ilaah ka yimaada mooyaane. Kuwa jirana Ilaah baa ka dhigay kuwa amar leh. **2** Sidaas daraaddeed kii diida kan amarka leh wuxuu hor joogsadaa amarka Ilaah, kuwa hor joogsadaana waxay nafahaantooda u heli doonaan xukun. **3** Madaxdu cabsi ma gelinyaan kuwa shuqul wanaagsan sameeya, kuwa xumaan sameeya mooyaane. Ma waxaad doonaysaa inaadan ka cabsan kan amarka leh? Wax wanaagsan samee, oo ammaan baad ka helaysaa isla isaga. **4** Waayo, isagu wuxuu xaggaaga ku yahay midiidinka Ilaah inuu wanaag kuu sameeyo. Laakiinse haddaad xumaan samaysid, cabso, waayo, isagu seefta uma sito sababla'aan. Maxaa yeelay, isagu waa midiidinka Ilaah, oo waa mid cadho kaga aarsada kii xumaan sameeya. **5** Sidaas daraaddeed waa in laga dambeeyo kan amarka leh, mana aha cadhada aawadeed oo keliya, laakiinse waa niyadda aawadeedna. **6** Waayo, sababtaas aawadeed waxaad u bixisaan cashuur, maxaa yeelay, iyagu waa midiidinnadii Ilaah oo had iyo goor ka shaqeeya isla waxaas. **7** Mid waluba wuxuu idinku leeyahay siyya, kii baad idinku leh, baad siyya, kii cashuur idinku leh, cashuur siyya, kii laga cabsadana, ka cabsada, kii ciso lehna, ciseeyaa. **8** Ninna yuusan wax idinku lahaan in midkiinba midka kale jeclaado mooyaane. Waayo, kii deriskiisa jeclaadaa sharciguu ofifiye. **9** Waayo, amarradan la yidhi, Waa inaanad sinaysan, Waa inaanad qudh goony, Waa inaanad waxba xadin, Waa inaanad wax damcinc, oo haddii amar kale jirana, waxaa lagu soo koobay hadalkan, Waa inaanad deriskaaga u jeclataa sida naftaada. **10** Jacayluu xumaan kuma sameeyo deriskiisa; jacayluu haddaba waa ofinta sharciga. **11** Oo

weliba waad garanaysaan wakhtiga inay haatan tahay saacaddii aad hirdada ka toosi lahaydeen, waayo, haatan ay badbaadintu inooga dhow dahay markii horoo aan rumaysannay. **12** Habeenkii hore buu u batay, maalintiina waa soo dhowaatay, sidaas daraaddeed aan iska dhigno shuqullada gudcurka oo aan qaadanno hubka iftiinka. **13** Sida iyadoo maalin ah aynu si qumman u soconno, yeynan ku socon rabshad iyo sakhraannimo, yeynan ku socon galmo iyo dhillanimo, yeynan ku socon ilaaq iyo hinaaso. **14** Laakiin Rabbi Ciise Masiix huwada, oo jidhka ha ka fikirina inaad damacyadiisa samaysaan.

14 Kii rumaysadka ku itaal yar soo dhoweeya, mana aha inaad ra'ayiyadiisa la murantaan. **2** Mid baa rumaysan inuu wax walba cuno, kii itaal yarse wuxuu cunaa khodaarta. **3** Kii cunaa yuusn quudhsanin kii aan cunin, kii aan cuninna yuusn xukumin kii cuna, waayo, Ilaah baa aqbalay isaga. **4** Yaad tahay kaaga xukuma midiidinka mid kaleto? Waayo, sayidkiisuu u taagan yahay ama u dhacaa. Waana la taagi doonaa, waayo, Rabbigu waa awoodaa inuu taago. **5** Nin bay la tahay in maalinu maalinta kale ka fican tahay, mid kalena waxay la tahay in maalmaha oo dhammu isku mid yihiin. Mid kastaaba maankiisa aad ha ugu hubsado. **6** Kii maalinta ka fikiraa, Rabbigu uga fikiraa, kii wax cunaa, Rabbigu u cunaa, waayo, Ilaah buu ku mahadnaqa; kii aan wax cuninuna, Rabbiga ayuusn u cunin, oo Ilaah buu ku mahadnaqa. **7** Midkeenna naftiisa uma noola, midkeenna naftiisa uma dhinto. **8** Waayo, haddii aynu nool nahay, Rabbigaynu u nool nahay; oo haddii aynu dhimannona, Rabbigaynu u dhimanna, sidaas daraaddeed haddii aynu nool nahay iyo haddii aynu dhimannoba, Rabbigaa ina leh. **9** Waayo, sababtaasaa Masiixu u dhintay, una soo noolaaday inuu Rabbi u noqdo kuwii dhintay iyo kuwa noolba. **10** Adigu maxaad walaalkaa u xukuntaa? amase adigu maxaad walaalkaa u quudhsataa? Waayo, kulleegen waxaynu hor istaagi doonaa kursiga xukumaadda Ilaah. **11** Waayo, waxaaa qoran, Anigu waa noolahay, aaya Rabbigu leeyahay, oo jilib waluba anuu ii sujuudi doonaa, Carrab walubana Ilaah buu qiri doonaa. **12** Sidaasaa midkeen kastaba Ilaah ula xisaabtami doonaa. **13** Sidaas daraaddeed mar dambe yeynan isxukumin, laakiinse tan ka fikira inaan ninna walaalkiis u dhigin dhagax uu ku turunturoodo ama wax kaleeto oo hor joogsada. **14** Waan ogahay, waanaan ku hubaa Rabbi Ciise, inaan waxba nafahaantiisa iska xaaraan ahayn, laakiinse kii ku tiriya inay xaaraan tahay, kaas waa ka xaaraan. **15** Waayo, haddii walaalkaa cuntadaada ka calool xumaado, jacaylka kuma sii socotid. Cuntadaada ha ku baabbi'in kii Masiixu u dhintay. **16** Haddaba wanaaggiiна yaan la caayin. **17** Waayo, boqortooyada Ilaah ma aha cunid iyo cabbid, laakiinse waa xaqnimada iyo nabadda iyo farxadda ku jira Ruuxa Quduuskaa. **18** Kii waxaas Masiixa ugu adeega, Ilaah buu ka farxiya, xagga dadkana waa mid loo bogay. **19** Sidaas daraaddeed haddaba aynu raaco waxyalahu nabadda iyo waxyalahu midkeenba midka kale xoog ugu yeelo. **20** Shuqu尔ka Ilaah ha u dumin cunto awadeed. Hubaal wax waluba waa nadifi, laakiin waa u xun tahay kii cuna isagoo mid kale xumaynayo. **21** Waa wanaagsan tahay inaadan hilib cunin ama khamri cabbin ama samayn wax kaleto oo walaalkaa ku turunturoodo. **22** Rumaysadka aad leedahay, Ilaah hortiis u hayso. Waxaa faraxsan kii aan isku xukumin wixii la qumman isaga. **23** Laakiinse kii shakiya, hadduu cuno, waa xukuman yahay, maxaa yeelay, rumaysad wax kuma cuno, oo wax kastoo aan rumaysadka ka imaninu waa dembi.

15 Kuweenna xoogga leh waxaa inagu waajib ah inaynu qaadno itaaldarrada kuwa xoogga yar, oo aynaan nafteenna ka farxin. **2** Midkeen kastaaba deriskiisa ha ka farxiyo inuu ku wanaagsanaado oo ku dhismo. **3** Waayo, Masiixiba naftiisi kama uu farxin, laakiinse sida qoran, Caydii kuwii adiga ku caayay aaya igu kor dhacday. **4** Waayo,

wax alla wixii hore loo qorayba waxaa loo qoray waxbarashadeenna, inaynu dulqaadashada iyo gargaarka Qorniinka rajo ku lahaanno. **5** Ilaaha dulqaadashada iyo gargaariddu ha ka dhigo in midkiinba midka kale la fikir ahaado sida Ciise Masiix, **6** inaad isku qalbi iyo isku af ku ammaantaan Ilaaha ah Aabbaha Rabbigeenna Ciise Masiix. **7** Sidaas daraaddeed isdhoweeya sida Masiixuna idhin dhoweeyey in Ilaah la ammaano. **8** Waayo, waxaan idinku leeyahay, Masiixu wuxuu noqday kuwa gudan mididiinkooda, runta Ilaah aawadeed, inuu u xaqiijyo ballamadii awowayaashii hore la siiyey, **9** iyo in quruumuhu Ilaah u ammaanaan naxariistiisa, sida qoran, Sidaas daraaddeed waxaan kugu ammaani doonaa quruumaha dhexdooda, Oo magacaaga waan u gabyi doonaa. **10** Oo haddana wuxuu leeyahay, Quruumahow, la reyreeya dadkiisa. **11** Oo haddana, Rabbiga ammaana, quruumahoo dhammow, Dadkoo dhammuna ha ammaano isaga. **12** Oo haddana Isayos wuxuu leeyahay, Waxaa jiri doona xidikii Yesay, iyo kan u kacaya inuu u taliyo quruumaha, Isagayna quruumuhu wax ku rajayn doonaa. **13** Ilaaha rajadu ha idinka buuxiyo farxad iyo nabod oo dhan, idinkoo rumaysan, si rajadiinuu ugu badato xoogga Ruuxa Quduuskaa. **14** Oo aniga qudhayduna waxaan idhin hubaa, walaalahayow, inuu wanaag idinka buuxo, oo laydinka buuxiyey aqoon oo dhan, oo aad kartaan inaad iswaanisaan. **15** Laakiinse siyaalahaa qaarkood dhiirranaha badan baan idiinku soo qoray inaan idin xusuusiyi, niimcadii xagga Ilaah layga siiyey aawadeed, **16** inaan dadka aan Yuhuudda ahayn u noqdo midiidinkii Ciise Masiix, anigoo shuqu尔ka wadaadnimada u qabanaya injiilkha Ilaah, in sadaqada dadka aan Yuhuudda ahayn la aqbalo, iyadoo quduus lagaga dhigay Ruuxa Quduuskaa. **17** Haddaba xagga Ciise Masiix waxaan leeyahay wax aan ku faano, waana wax ku saabsan Ilaah. **18** Waayo, kuma dhici doono inaan waxba ka hadlo wixii Masiixii iga dhex shaqeeey mooyaane, dadka aan Yuhuudda ahayn addeeciddooda aawadeed, oo uu igaga dhex shaqeeey hadal iyo camal, **19** oo uu ku sameeyey xoogga calaamooyinka yaababka, iyo xoogga Ruuxa Quduuskaa, oo sidaasaan injiilkha Masiixa ugu wada wacdiye Yeruuzaalem iyo hareeraheeda iyo ilaa Illurikon. **20** Sidaasaan u hawaystay inaan injiilkha ku wacdiyo meel aan Masiixa awil lagu magacaabin, si aanan ugu dul dhisin aasaaska nin kale dhigay. **21** Laakiinse, sida qoran, Waxaa arki doona kuwan aar warkiisu u iman, Kuwii aan maqlinuna waa garan doonaa. **22** Sidaas daraaddeed marar badan baa layga hor joogsaday imaatinkii aan idin iman laaha; **23** laakiinse haatan anigoo aan meelhakan meel dambe ku lahayn, oo idin boholyoobay sannado badan inaan idin imaado, **24** markaan Isbaanya tago waxaan rajaynayaa inaan sodcaalkayga idinku arko oo idinna aad halkaas iga ambabbixisaan, markaan cabbaar idinku raaxaysto dabadeed, **25** laakiinse haatan waxaan aadaya Yeruuzaalem inaan u adeego quduusiinta. **26** Waayo, dadka Makedoniya iyo Akhaya waxay aad u jeclaysteen inay wax u ururiyan masaakiinta ka midka ah quduusiinta Yeruuzaalem joogta. **27** Way jeclaysteen, waana ku waajib inay sameeyaan. Waayo, dadka aan Yuhuudda ahayn hadday noqdeen kuwo ka qayb galay waxyalahooda ruuxa, de markaas waxaa ku waajib ah iyaga inay ugu adeegaan waxyalahu jidhka. **28** Sidaas daraaddeed markaan tan dhammeeyo oo aan iyaga midhahan ku hubsado, idinkan idin soo maa doonaa, anoo Isbaanya u socda. **29** Oo waxaan ogahay markaan idin imaado inaan ku iman doono buuxnaata barakada Masiixa. **30** Walaalaayalow, waxaan idinku baryayaa Rabbigeenna Ciise Masiix iyo jacaylka Ruuxa, inaad igula dadaashaan tukashooyinkinna markaad Ilaah ii baridaan, **31** in layga samatabbixyo kuwa caasiyiinta ah oo Yahuudiya jooga, iyo in hawshayda aan Yeruuzaalem u qabanayo ay noqoto mid ay quduusiintu aqbalan; **32** inaan farxad idinku imaado

haddii Ilaah doonayo, oo aan idinla nastro. 33 Ilaaha nabaddu ha idinla jiro kulligiin. Aamiin.

16 Waxaan idin barayaa walaasheen Foybi oo ah mid u adeegta kiniisadda ku taal Kenekhreya, 2 inaad iyada ku dhowaysaan Rabbiga, sida quduusiinta u eg, oo aad ku caawintaan wax kasta oo ay idinka baahan tahay, waayo, iyaduba kuwa badan bay caawintay iyo xataa aniga qudhayda. 3 Igu salaama Bariska iyo Akula kuwa iila shaqeeya Ciise Masiix, 4 oo noloshayda aawadeed qortooda u dhibay. Keligay uma mahadnaqayo, laakiinse kiniisadaha dadka aan Yuhuudda ahayn oo dhimmuna ay ku mahadnaqayaan. 5 Iguna salaama kiniisadda gurigooda ku jirta. Iguna salaama gacaliyahay Ebaynetos, kan ah midhaha ugu horreeya ee Aasiya xagga Masiixa. 6 Maryanna igu salaama, tan aad idinku dadaashay. 7 Iguna salaama Andaronikos iyo Yuniyas oo xigaalkayga ah oo layla xidhay, kuwa caanka ku ah rasuullada dhexdooda, kuwa hortayna Masiixa ku jiray. 8 Ambaliyas, gacaliyahayga xagga Rabbigana igu salaama. 9 Urbanos kan Masiixa noola shaqeeya iyo gacaliyahay Istakhusna igu salaama. 10 Abellees kan Masiixu u bogayna igu salaama. Kuwa reer Aristobulosna igu salaama. 11 Xigaalkay Herodiyosna igu salaama. Iguna salaama kuwa reer Narkisos oo Rabbiga ku jira. 12 Tarufayna iyo Tarufoosa oo Rabbiga u shaqeeyana igu salaama. Gacaliso Bersis oo Rabbiga aad ugu shaqaysayna igu salaama. 13 Iguna salaama Rufus kan Rabbigu doortay iyo hooyadiis oo hooyaday oo kale ah. 14 Iguna salaama Asunkiritos, iyo Filegoon, iyo Hermees, iyo Batrobas, iyo Hermaas, iyo walaalaha iyaga la jooga. 15 Iguna salaama Filologos, iyo Yulya, iyo Neere'us, iyo walaashiis, iyo Olumbas, iyo quduusiinta iyaga la jooga oo dhan. 16 Midkiinba midka kale ha ku salaamo dhunkasho quduus aah. Kiniisadilii Masiixa oo dhammu waa idin soo salaamayaan. 17 Haddaba walaalayaalow, waxaan idinka baryayaa inaad fiiro u lahaataan kuwa kicinaya iskala qaybinta iyo xumaatooyinka oo ka geesta ah cilmiqa aad barateen, kana leexda iyaga. 18 Kuwa caynkaas ahu Rabbigeenna Masiix uma adeegaan, laakiinse waxay u adeegaan calooshooda; hadalkooda macaan oo wanaagsan bay ku khiyaaneeyaa qalbiyada jaahiliinu wuxuu gaadhey dadka oo dhan. Sidaas daraaddeed aad baan idinku faraxsanahay, laakiin waxaan jeelaan lahaa inaad garaad u lahaataan waxa wanaagsan, oo aad ka eedla'aataan waxa sharka ah. 20 Oo Ilaaha nabaddu Shayddaan buu haddiiba cagihiienna hoostooda ku burburin doonaa. Nimcada Rabbigeenna Ciise Masiix ha idinla jirto. 21 Waxaa idin soo salaamaya Timoteys oo ila shaqeeya, iyo Lukiyos, iyo Yasoon, iyo Soosibater, iyagoo ah xigaalkayga. 22 Anigoo Tertiyos ah oo warqaddan qoray, Rabbigaan idinku salaamaya. 23 Gayos, oo aniga iyo kiniisadda oo dhammuuba aannu marti u nahay, wuu idin soo salaamaya. Erastos oo ah qasnajiga magaalada, iyo walaalkeen Kowartos way idin soo salaamayaan. 24 Nimcada Rabbigeenna Ciise Masiix ha idinla jirto kulligiin. Aamiin. 25 Haddaba ammaanu ha u ahaato kan kara inuu idinku xoogeeyo injiilkayga iyo wacdiga ku saabsan Ciise Masiix iyo muujinta qarsoodiga oo qarsoonaa tan iyo weligiis, (aiōnios g166) 26 laakiinse haatan lagu muujiyey Qorniinku nebiyada sida amarka Ilaaha daa'imka ah oo quruumaha oo dhan loo ogeysiyeey inay addeecaan rumaysadka. (aiōnios g166) 27 Ilaaha keligiis ah oo xigmadda leh, Ciise Masiix ammaanu ha ugu ahaato weligiis. Aamiin. (aiōn g165)

1 Korintos

1 Bawlos oo loogu yeedhay inuu doonistii Ilaah ku ahaado rasulkuu! Ciise Masiix, iyo walaalkeen Soostenees, 2 waxaanu warqaddan u qoraynaa kiniisadda Ilaah ee Korintos ku taal, kuwa quduus lagaga dhigay Ciise Masiix ee loogu yeedhay quduusiin, iyo kuwa meel kasta jooga oo ku barya magaca Rabbigeenna Ciise Masiix oo ah Rabbigooda iyo keennaba. 3 Nimco ha idinla jirto iyo nabad ka timaada Ilaaha Aabbeheen ah iyo Rabbi Ciise Masiix. 4 Mar kasta Ilaahay ayaan idiinku mahadnaqaa, nimcadii Ilaah ee Ciise Masiix laydinku siiyey awadeed. 5 Maxaa yeelay, wax walba hodon buu idinkaga dhigay, ha ahaato hadal walba iyo aqoon walbabaa, 6 sida laydinku adkeehey maraggii Masiixa loo furay; 7 si aan hadiyadiinna idiinka dhinmin intaad sugaysaan muujinta Rabbigeenna Ciise Masiix; 8 kan haddana idinku adkay doona ilaa dhammaadka, inaad eedlaataan maalinta Rabbigeenna Ciise Masiix. 9 Ilaah waa aamin, kan xaggiisa laydinku yeedhay xidhiidhka Wiilkiisa Ciise Masiix ee Rabbigeenna ah. 10 Walaalaayaalow, waxaan magaca Rabbigeenna Ciise Masiix idinkaga baryayaa inaad dhammaantin isku wax ku wada hadashaan, iyo inaydaan kala qaybsamin, laakiin inaad ku dhammaataan isku maan iyo isku talo. 11 Walaalahayow, dadkii Khalo'ee ayaa iiga kiin warramay in ilaaqii idin dhex taal. 12 Tan waxaan ula jeedaa midkiin inuu leeyahay, Waxaan ka mid ahay kuwa Bawlos; mid kalena, Kuwa Abolloos; mid kalena, Kuwa Keeyfas; mid kalena, Kuwa Masiix. 13 Masiixu miyuu qaybsamaa? Bawlos miyaa iskutallaabta laydinku qodbay? Ama ma waxaa laydinku baabitisay magaca Bawlos? 14 Waxaan Ilaah ugu mahadnaqayaa inaanan midkiinnaa baabiisiin, Kirisbos iyo Gayus maahee 15 inaanu ninna odhan, Waxaa laydinku baabiisay Bawlos magicisa. 16 Waxaan kaloo baabiisay kuwii guriga Istefanas joogay. Weliba garan maayo inaan qaar kale baabiisay iyo in kale. 17 Waayo, Masiixu iima uu soo dirin inaan dad baabiiso, laakiin wuxuu ii soo diray inaan dadka injijikku ku wacdiyo, ee ma aha inaan ku hadlo xigmadda hadalka, waaba intaasoo iskutallaabtu Masiixa la caaqibho tiraaye. 18 Waayo, hadalka ku saabsan iskutallaabtu waa u nacasnimo kuwa lumaya, laakiin waa u xoogga Ilaah kuweenaha badbaadaya. 19 Maxaa yeelay, waxaa qoran, Xigmadda kuwa xigmadda leh waan baabbi'in doonaa, Oo garashada kuwa garashada leh ayaan diidi doonaa. 20 Meeh kan xigmadda lihi? Meeh kan culimmada ka mid ahi? Meeh kan wakhtigan muranka badani? Ilaah miyaanu nacasnimo ka dhigay xigmadda dunida? (aiōn g165) 21 Dunidu Ilaah kuma ay garanayn xigmaddede, laakiin Ilaah xigmaddiisa aawadeed ayuu ku farxay inuu kuwa rumaysta ku badbaadiyo nacasnimadii wacdigaa. 22 In kastoo ay Yuhuudd calaamooyin doonaa oo Gariigtuna ay xigmad doonaa, 23 annaguse waxaanu dadka ku wacdinnaa Masiix oo iskutallaabta lagu qodbay, oo u ah xagga Yuhuudda wax lagu turunturoodo, xagga Gariigtuna u ah nacasnimo. 24 Xagga kuwa loo yeedhayse, ha ahaadeen Yuhuudda ama Gariigtu, Masiix baa u ah xoogga Ilaah iyo xigmadda Ilaah. 25 Waayo, nacasnima Ilaah waa ka xigmad badan tahay xigmadda dadka, oo itaalarrada Ilaahnaa waa ka itaal badan tahay italka dadka. 26 U fiirsada waxa laydinku yeedhay, walaalaayaalow, sidaan loogu yeedhin qaar badan oo xigmad leh xagga jidhka, ama qaar badan oo xoog leh, ama qaar badan oo gob ah, 27 laakiinse Ilaah wuxuu doortay waxaalaha nacasnima ah ee dunida inuu ceebeeyo kuwa xigmadda leh, oo Ilaah baa doortay waxaalaha italka daran inuu ceebeeyo waxaalaha italka leh. 28 Waxaalaha hoose iyo waxaalaha la fuduyastana Ilaah baa doortay, xataa waxaalaha aan jirin, inuu waxaalaha jira wax aan wax tarin ka dhigo, 29 si aan qofna ugu faanin Ilaah hortiisa. 30 Laakiin xaggiisa

waxaad ku jirtaan Ciise Masiix kan inoo noqday xigmadda xagga Ilaah, iyo xaqniimada, iyo quduusnaanta, iyo madaxfurashada, 31 in sida qoran, Kii faanaa, Rabbiga ha ku faano.

2 Walaalaayaalow, anna markaan idii imid, lama iman hadal wanaaggiis ama xigmad, anoo idinku wacdiiyaya maraggii laga furay Ilaah, 2 waayo, waxaan goostay inaanan waxba dhexdiinna ka ogaan Ciise Masiix oo ah kan iskutallaabta lagu qodbay maahee. 3 Oo waxaan idinkula joogay itaaldarro, iyo cabsi, iyo gariir badan. 4 Laakiin hadalkayga iyo wacdigayga kuma aan hadlin hadallo sasabasho iyo xigmad ah, laakiin waxaan ku hadlay tusidda Ruuxa yo xoogga, 5 inaan rumaysadkiinni ku tiirsanaan xigmadda dadka, laakiin inuu xoogga Ilaah ku tiirsanaado. 6 Wawaannu xigmadda kula hadallaa kuwa garashadu ku dhan tahay, taasoo aan ahayn xigmadda wakhtigan, oo aan ahayn xigmadda madaxda wakhtigan oo ah kuwa la baabbi'in doono: (aiōn g165) 7 laakiin qarsoonaanayaan ugu hadallaa xigmadda Ilaah oo la qariyey, oo Ilaah dunida horteed ka dhigay ammaateennea aawadeed, (aiōn g165) 8 tan madaxda wakhtigan midkoodna aanu garanayn, waayo, hadday garan lahaaheyen, iskutallaabta kuma ay qodbeen Rabbiga ammaanta, (aiōn g165) 9 laakiin sida qoran, Waxyaloo aanay ishu arkin, oo aanay dhegtu maqlin, Oo aan qalbiga dadka gelin, Wax kastoo ay yihiinba, Ilaah baa u diyaariyey kuwa isaga jecel. 10 Innagase Ilaah baa inoogu muuijey Ruuxa, waayo, Ruuxu wuxuu baadhaa wax kasta, xataa waxyaalaha hoos u dhaadheer oo Ilaah. 11 Waayo, dadka dhexdoood yaa garanaya niin waxyaalihiisa, ruuxa ninku ku jira mooyaane? Sidaas oo kalena ninna garan maayo waxyaalaha uu Ilaah nimco ahaan inoo siiyey. 12 Laakiin innagu ma aynu helin ruuxa dunida laakiinse Ruuxa Ilaah ka yimid, inaynu garanno waxyaalaha uu Ilaah nimco ahaan inoo siiyey. 13 Waxyalahaasna ayaanuu ku jiradaan, cumase hadalno hadallo la baro ee ah xigmadda dadka, laakiin waxa Ruuxu baro, annaga oo waxyaalaha ruuxa ku siimayna waxyaalaha ruuxa ah. 14 Ninka nafta raacaa ma aqbalo waxyaalaha Ruuxa Ilaah, waayo, nacasnimo bay u yihiin, mana garan karo, maxaa yeelay, ruuxa ayaan lagu imtixaamaa. 15 Kii ruuxa raacaa wax walbuu imtixaamaa, laakiinse isaga qudhisa ninna ma imtixaamo. 16 Waayo, yaa gartay maanka Rabbiga inuu wax baro isaga? Laakiin annagu waxaanu leennahay maanka Ciise. 3 Anna, walaalaayaalow, idiinlama aan hadli karin sida idinkoo ruuxa raaca, laakiin idinkoo jidhka raaca sida kuwo ilmo yaryar ah oo ku jira Masiix. 2 Waxaan idin siiyey caano ee idinma aan siin cunto, waayo, weli ma aydaan cuni karin, haatanna weli ma aad kartaan. 3 Maxaa yeelay, weli jidhkaad raacdaan, waayo, intii xaasidnimo iyo ilaaq dhexdiinna ku jiraan, miyaanaydin jidhka raacsanayn oo sida dadka miyaanaydin u soconayn? 4 Waayo, markii mid yidhaahdo, Anigu waxaan ka mid ahay kuwa Bawlos, mid kalena, Anna Abolloos, miyaanaydin dad ahayn? 5 Haddaba muxuu yahay Abolloos? Bawlosna muxuu yahay? Waxay yihiin mididinyadii aad xaggooda ku rumaysateen, oo mid kasta sida Rabbigu u siiyey isaga. 6 Anigu waan beeray, Abolloosna wuu waraabiyey, laakiin Ilaah baa koriyey. 7 Taa aawadeed waxba ma aha kan beeraa, ama kan waraabiyaa, laakiin waa Ilaah kan koriyaa. 8 Kan beeraa iyo kan waraabiyaa waa isku mid, laakiin mid kastaa wuxuu heli doonaa abaaalkiis siday hawshiisu ahayd. 9 Waxaanu nahay kuwa Ilaah la shaqeeyaa, idinkuna waxaad tiihiin beerta Ilaah iyo Ilaah dhismihiisa. 10 Sida dhise xigmad leh waxaan aasaaskii ku dhigay nimcadii Ilaah i siiyey, oo mid kalena wuu ka dul dhisayaa. Laakiin mid kastaa ha ka fiirsado siduu uga dul dhisayo. 11 Waayo, ninna ma dhigi karo aasaas kale kan la dhigay mooyaane oo ah Ciise Masiix. 12 Laakiin nin hadduu aasaaska ku dul dhiso dhabab, ama lacag, ama dhagaxyo qaali ah, ama qoryo, ama

caws, ama bal, **13** nin kasta shuqalkiisa ayaa la muujin doonaa. Waayo, maalintu way caddayn doontaa, maxaa yeelay, dab baa lagu muuijyaa, waayo, nin kasta shuqalkiisa caynkoo yahay dabka ayaa tijaabin doona. **14** Nin unu haddii shuqalkiisu ku dul dhisay hadho, abaal buu heli doonaa. **15** Nin unu haddii shuqalkiisu gubto, wuu khasaari doonaa, isaga qudhiisuse wuu badbaadi doonaa, laakiin sidii wax dab laga soo baxshay oo kaluu u badbaadi doonaa. **16** Miyaanaydin garanayn inaad tiihiin macbudkii Ilaah oo uu Ruuxa Ilaah idinku jiro? **17** Nin uuni hadduu macbukda Ilaah kharribo, isaga Ilaah baa kharribi doona, waayo, macbukdii Ilaah waa quduus, kaad idinku tiihiin. **18** Ninna yuusan iskhyaanayn. Haddii nin dhexdiinna joogaa uu malaynayo inuu wakhtigan xigmad leeyahay, doqon ha noqdo si uu xigmad u yeesho. (**aiōn g165**) **19** Waayo, xigmadda dunidan doqonnimay la tahay Ilaah. Waayo, waxaa qoran, Isagu kuwa xigmadda leh ayuu khyaanadooda ku qabtaa, **20** oo haddana, Rabbigu waa garanayaa tashiyada kuwa xigmadda leh inayan waxba tarin. **21** Taa aawadeed ninna yaanu dadka ku faanin. Waayo, wax walba idinkaa leh, **22** ha ahaadeen ama Bawlos, ama Abolloos, ama Keeyfas, ama dunida, ama nolosha, ama dhimashada, ama waxyalaaha haatan jooga, ama waxyalaaha iman doona, dhammaan idinkaa leh. **23** Idinkuna kuwa Masiix baad tiihiin, Masiixuna waa kan Ilaah.

4 Ha lanagu tiriyo inaannu nahay midiidinyada Masiixa iyo wakiillada waxyalaaha qarsoon ee Ilaah. **2** Haddaba waxaa laga doonayaad wakiillada in aamin laga helo. **3** Laakiin waa ila yar tahay inaad idinku i xukuntaan amaa in dad kale i xukumo; xataa aniga qudhaydu isma xukumo. **4** Waayo, waxba iskuma ogi, laakiinse ma aha taas aawadeed in xaq layga dhigay, waayo, waa Rabbiga kan i xukumaa. **5** Taa aawadeed wakhtiga hortiisa waxba ha xukumina ilaa Rabbigu imanayo, kan waxyalaaha qarsoon ee gudcurka iftiimin doona oo muujin doona tashiyada qalbiga, oo markaas niin kastaaba wuxuu ammaantiisa ka heli doonaa Ilaah. **6** Haddaba, walaalayaalow, waxyalaahan ayaan aawadiin u soo qaaday qudhayda iyo Abolloosba, inaad xaggayaga ka barataan inaydhaan ka gudbin waxyalaaha qoran oo aan midkiinna midka kale u faanin. **7** Waayo, yaa kaa soocay? Maxaad haysataa oo, aanad helin? Laakiin haddaad heshay, bal maxaad u faanaysaa sidii adigoo aan helin? **8** Horaad u dheregteen, horaad hodan u noqoteen, la'aantayo sida boqorro ayaad wax u xukunteen. Waan jeelaan lahaa inaad wax xukuntaan, inaanu annaguna wax idinla xukunno. **9** Waayo, waxaan u malaynayaa in Ilaah na soo saaray, annagoo ah rasuulladii ugu dambeeyey, sida kuwa dhimashada lagu xukumay oo kale, maxaa yeelay, wax la daawado ayaa lanooga dhigay dunida, iyo malaa'igaha, iyo dadkaba. **10** Annagu waxaannu nahay Masiixa aawadiis doqonno, idinkuse caqli baad ku leedihiin xagga Masiixa. Annagu waa xoog daranahay, idinkuse waad xoog badan tiihiin, idinku ammaan baad leedihiin, annaguse waa maamuus la' nahay. **11** Tan iyo saacaddan waan gaajaysan nahay, waan harraadsan nahay, waan arradan nahay, waa nala garaacay, oo meel aan ku hoyannonna ma lihin. **12** Waana hawshoonaan annagoo gacmahayaga ku shaqayna; markii lana caayona waan ducaynaa; markii lana silciyona waan dulqaadannaa. **13** Markii lana xantonaa, si qabow ayaannu u hadallaa, waxaannu noqonnay uskagga dunida iyo waxa ugu wasakhsan wax kasta tan iyo haatan. **14** Anigu waxyalaahaas u qori maayo inaan idin ceebeeyo laakiin inaan idin waaniyo sida carruurtayda aan jeclahay oo kale. **15** In kastoo aad leedihiin tobani kun oo Masiix idinku rabbeeyey, aabbayaal badan ma lidiidin, waayo, Ciise Masiix ayaan idinku dhalay xagga injiiika. **16** Haddaba waxaan idinka baryayaa inaad iku dayataan. **17** Taas aawadeed waxaan idini soo diray Timoteyos oo xagga Rabbiga ah wiilkayga aan jeclahay oo aaminka ah. Wuu idin

xusuusin doonaa socodkayga ee ah xagga Masiixa, sidaan meal kasta wax ugu baro kiniisad kasta. **18** Qaar baa kibray sidii anigoo aan idii imanayni. **19** Laakiin dhwoonaan baan idii iman doonaa, haddii Rabbigu yidhaahdo, oo markaasaan garan doonaa kuwa kibray xoogooda, ee ma aha hadalkooda. **20** Waayo, boqortooyada Ilaah hadal ma aha, ee waa xoog. **21** Maxaad doonaysaan? Ma inaan ul idinila imaado, mise jacayl iyo ruux qabow?

5 Meel walba waxaa laga maqlay in dhexdiinna ay sino ku jirto, sinada caynkaas ahna xataa dadka aan Yuhuudda ahayn ma qabaan, taasoo ah inuu midkiin naagtii aabbihii haysto. **2** Weliba waad kibirsan tiihiin, kamana aydhaan calooleekumaan, si kii waxaas sameeyey dhexdiinna looga saaro. **3** Waayo, runtii, in kastoo jidhkgayu idinka maqan yahay, ruuxaygu waa idinla joogaa, oo sidii aniga oo jooga ayaan kii waxaas sameeyey ku xukumay **4** magaca Rabbigeenna Ciise. Markaad idinku iyo ruuxayguba isugu timaadaan xoogga Rabbigeenna Ciise, **5** waa inaad kaasoo kale Shayddanka u dhiibtaan in jidhku baabba'o, ruuxuse badbaado maalinta Rabbiga. **6** Faankiinnu ma wanaagsana. Miyeydhaan garanayn in in yar oo khamiir ah ay cajinka oo dhan khamiiriso? **7** Khamiirkii hore iska safeeyaa inaad noqtootaan cajin cusub sidii idinkoo aan khamiirsanayn. Waayo, Masiixa ah Kormariddeenna waa la sadqeeyey. **8** Haddaba yeeyan ku iidin khamiirkii hore ama khamiirkii xumaanta iyo sharka, laakiin aan ku iidno kibista khamiirkii la' ee daacadda iyo runta ah. **9** Waxaan warqaddaydiid idinku soo qoray inaydhaan kuwa sinaysta raacin. **10** Ulama jeedo kuwa sinaysta ee dunidan, iyo kuwa damaca badan iyo kuwa wax dulma, iyo kuwa sanamka caabuda, waayo, hadday sidaas tahay waxay noqon lahayd inaad dunida ka baxdaan. **11** Laakiin hadda waxaan idin soo qoray, Ha raacina qof walaila yidhaahdo hadduu sinaysto, ama wax badan damco, ama sanam caabudo, ama wax caayo, ama sakhraamo, ama wax dulmo. Waa inaydhaan kaasoo kale xataa wax la cunin. **12** Waayo, maxaa iigu jira inaan xukumo kuwa dibadda ah? Idinku miyeydhaan xukumini kuwa gudku ku jira? **13** Kuwa dibadda ah Ilaah baa xukuma. Idinkuse kan sharka leh dhexdiinna ka saara.

6 Midkiin haddii uu xaal ku haysto kan kale, miyuu ku dhacaa inuu ku dacweeyo kuwa aan xaqaa ahayn hortooda, oo aanu ku dacwain quduusiinta hortooda? **2** Mise waydhaan garanayn in quduusiinta ay dunida xukumi doonaa? Oo haddaad dunida xukuntaan, ma waxaad tiihiin kuwa aan istaahilin inay waxyalaaha yaray xukumaa? **3** Miyeydhaan ogay inaynu mala'iigaha xukumi doonno? Intee ka badan baa waxyalaaha noloshan ku saabsan aynu xukumaynaa? **4** Haddaba haddii aad leedihiin axwaal ku saabsan waxyalaaha noloshan, kuwa aan waxba ka ahayn kiniisadda miyaaq ka dhigaysaan inay xukumaa? **5** Waxaan taas u leeyahay inaan idin ceebeeyo. Ma sidaas baa inaan dhexdiinna laga helayn oo mid xigmad leh oo karaya inuu u gar qaybiyo walaalihiis, **6** laakiin in walaal walaalkii dacweeyo oo uu weliba ku dacweeyo kuwa aan rumaysnayn hortooda? **7** Haddaba waa idini wada daran tahay in midkiinba midka kale dacweeyo. Maad iska daysaan, ha laydin xumeeyey? Maad iska daysaan, ha laydin dulmee? **8** Laakiin idinka quduu wax baad xumaysaan oo dulantaan, oo xataa walaalihiin. **9** Ama miyeydhaan ogay in kuwa xaqaa daran iyan dhaxlayn boqortooyadii Ilaah? Yaan laydin khyaaanayn. Ama dhillayaasha, ama kuwa sanamka caabuda, ama kuwa sinaysta, ama khaanisiinta, **10** ama tuugagga, ama kuwa wax badan damca, ama kuwa sakhraama, ama kuwa wax caaya, ama kuwa wax dulma, ma dhaxli doonaan boqortooyadii Ilaah. **11** Qaarkiin sidaas oo kale baad ahaan jirtseen, laakiin waa laydinka mayhay, quduus baa laydinka dhigay, xaq baa laydinkaga dhigay magaca Rabbi Ciise Masiix iyo Ruuxa Ilaheenna. **12** Wax waliba waa ii

xalaal, laakiin wax waliba iima roona. Wax waliba waa ii xalaal, laakiin waxba ima addoongan doonaan. **13** Cuntada waxaa loo sameeyey caloosha, calooshana cuntada, laakiin Ilahaa baa baabbiin doona tan iyo taaba. Jidhka looma samayn sinada ee waxaa loo sameeyey Rabbiga, Rabbiguna jidhkuu xannaaneeyaa. **14** Ilahaa waa sara kiciyey Rabbiga, innagana xooggiisa ayuu inagu sara kicin doonaan. **15** Miyaanaydin garanayn jidhadkiinnu inay ihiin xubnaha Masiixa? Haddaba miyaan qaadaa xubnaha Masiixa oo dhillo xubaanteed ka dhigaa? Yaanay noqon. **16** Miyaanaydin ogay inuu kii dhillo raacaa la jidh yahay? Waayo, Ilahaa wuxuu leeyahay, Labadu waxay noqon doonaan isku jidh. **17** Laakiin kii Rabbiga raacaa waa la ruux. **18** Ka carara sinada. Dembi kaloo kasta oo nin falo, jidhka waa ka dibadda, laakiin kii dhillanimada falaa jidhkiisu ku dembaabaa. **19** Ama miyaanaydin ogay jidhkiinnu inuu yahay macbudka Ruuxa Quduuska ah ee idinku jira ee aad Ilahaa ka hesheen? Oo idinku isma lihidin, **20** waayo, qimo weyn baa laydinku soo iibsaday. Sidaa aawadeed Ilahaa jidhkiinna ku ammaana.

7 Waxyaalahaad ii soo qorteen xaggooda, Waxaa nin u wanaagsan inuusan qof dumar ah taaban. **2** Laakiin si aan loo sinaysan, nin kastaa afadiisa oo qudha ha haysto, naag kastaana ninkeeda oo qudha ha haysato. **3** Ninku afada waxa ku qumman ha siyo, sidaas oo kale afaduna ninku waxa ku qumman ha siiso. **4** Afadu jidhkeeda uma taliso, laakiin ninkaa u taliya, sidaas oo kale ninku jidhkiisa uma taliyo, laakiin afadaa u talisa. **5** Ha isididina, wakhti aad ku heshiisaan inaad soon iyo tukasho u goosataan mooyaane, oo aad haddana isu timaadaan, si aam Shayddaanku idhi duufin iscelinla'aantiinna aawadeed. **6** Laakiin taas fasax ahaan aayaan u leeyahay ee amriire maayo. **7** De waxaan jeelaan laahaan in nimanka oo dhammu ay sidaya oo kale yihiin. Laakiin nin kastaaba hadiyad gooni ah ayuu Ilahaa ka helaa, midkhan sidan, kaasna sidaas. **8** Laakiin anigu waxaan kuwa aan guursan iyo carmallada laga dhintay ku leeyahay, Waa u roon tahay iyaga inay sidaya oo kale sii ahaadaan, **9** laakiin hadday iscelin kari waayaan, ha guursadeen; waayo, waxaa dhaanta inay guursadaan intay guban lahaayeen. **10** Laakiin kuwa guursaday waxaan ku amrayaa, kan amrayaa aniga ma aha laakiin waa Rabbiga, Afadu yaanay ninkeeda ka tegin. **11** Laakiin hadday ka tagto, ha iska guur la'aato ama ninkeedii ha la heshiiso; oo ninkuna yaanu afadiisa ka tegin. **12** Kuwa kale anigu waxaan ku leeyahay ee ma aha Rabbiga, Hadduu mid walaal ah qabo afo aan rumaysanayn, oo ayna raalli ka tahay inay la joogto, yaanu ka tegin. **13** Oo afadii nin aan rumaysanayni qabo oo isnaa raalli ka yahay inuu la joogo, yaanay ninkeeda ka tegin. **14** Waayo, ninka aan rumaysanayni wuxuu quduus ku noqdaa xagga naagta, oo naagta aan rumaysanaynina waxay quduus ku noqota xagga ninka rumaysan, haddii kale carruurtiinna wasakh bay ahaan lahaayeen, laakiin haatan waa quduus. **15** Laakiin haddii kan aan rumaysanayni tago, ha iska tago. Waxaas oo kale walaalka ama walaashu uma xidhixdhina. Ilahaa wuxuu inoogu yeedhay nabad. **16** Waayo, sidee baad ku garanaysaa, naag yahay, inaad ninkaaga badbaadin doonto iyo in kale? Ama sidee baad ku garanaysaa, nin yahow, inaad naagtadaa badbaadin doonto iyo in kale? **17** Hase ahaatee, mid kastaa hu a socdo sidii Rabbigu ugu qaybshay iyo sidii Ilahaa mid kasta ugu yeedhay. Oo sidaasaan kiniisadaha oo dhan ku amraa. **18** Nin gudan ma loo yeedhay? Gudniil'aan yaanu noqon. Nin aan gudnayn ma loo yeedhay? Yaan la gudin. **19** Gudniintu waxba ma aha; gudniil'aantuna waxba ma aha, laakiin waxaa waajib ah in la xajijo qaynuunnada Ilahaa. **20** Nin kastaa sidii loogu yeedhay, ha sii ahaado. **21** Ma laguu yeedhay adigoo addoon ah? Dan ha u gelin. Laakiin haddaad karayso inaad xorowdid, waa inaad aqbashid. **22** Waayo, kii xagga Rabbiga loogu yeedhay isagoo addoon ah, wuxuu

yahay ninka xorta ah ee Rabbiga, sidaas oo kalena kii isagoo xor ah loo yeedhay, wuxuu yahay addoonka Masiix. **23** Qiimo weyn baa laydinku soo iibsaday; addoommada dadka ha noqorina. **24** Walaalayaalow, nin kastaa sidii loogu yeedhay ha sii ahaado, isagoo Ilahaa la jira. **25** Amar bikradhaha ku saabsan kama haysto xagga Rabbiga, laakiin waxaan kula talinayaa sida mid Rabbiga naxariis ka helay inuu aamin ahaado. **26** Sidaa daraaddeed waxay ila tahay dhifta haatan joogta aawadeed inay u roon tahay nin inuu sii ahaado siduu yahay. **27** Miyaad naag ku xidhan tahay? Ha doonin inaad ka furnaato. Miyaad naag ka furan tahay? Ha doonin naag. **28** Laakiin haddaad guursatid ma aad dembaabin, bikraduna hadday guursato ma ay dembaabin, laakiin kuwaas oo kale xagga jidhka dhib bay ka heli doonaan, laakiin dhiftaasaan idinka celin lahaa. **29** Laakiin waxaan leeyahay, walaalayaalow, wakhtiga waa la soo gaabiye, hadda kaddib kuwa naagaha qabaa ha ahaadeen sidii iyagoo aan qabin; **30** oo kuwa ooyaanaa sidii iyagoo aan ooyin, kuwa farxaana sidii iyagoo aan farxin, kuwa wax iibsadaanaa sidii iyagoo aan waxba lahayn; **31** kuwa dunidan ku isticmaalaana, sidii iyagoo aan aad ugu isticmaalin, waayo, xaalka dunidan waa idlaanayaa. **32** Waaan jeelaan lahaa inaad welwel la'aataan. Kii aan guursanin wuxuu u welwelaa waxyaalaha Rabbiga, siduu Rabbiga uga farxin lahaa. **33** Laakiin kii guursaday wuxuu u welwelaa waxyaalaha dunida siduu afadiisa uga farxin lahaa. **34** Afada iyo bikraddu waa kala duwan yihiin. Tii aan la qabnu waxay u welweshaa waxyaalaha Rabbiga si ay quduus uga ahaato xagga jidhka iyo xagga ruuxa. Tii guursatay waxay u welweshaa waxyaalaha dunida si ay ninkeeda uga farxiso. **35** Tan waxaan idinku leeyahay waxtarkiinna aawadii ee ma aha inaan qool idin gelyo, laakiin in waxa roon la arko iyo inaad Rabbiga u adeegtaan kalajeedsadla'aan. **36** Nin uun hadduu u maleeyo inuu wax aan toosnayn ku falayo xagga bikraddiisa, hadday wakhtigii dhallinyaronimadeedii dhaafsto oo sidaas loo baahnaado, ha sameeyo wuxuu dooni lahaa. Dembaabi maayo ee ha guursadeen. **37** Kii qalbigiisa ka adkaysta, isagoo aan la qasbin, laakiin nafsaddiisa u taliya, uuna qalbigiisa ka goostay inuu bikraddiisa iska sii hayo, si wanaagsan buu falaa. **38** Sidaasna kii bikraddiisa u guuriyaa si wanaagsan ayuu falaa, iyo kii bikraddiisa aan u guurin si ka wanaagsan ayuu falaa. **39** Naag waxay ku xidhan tahay ninkeeda intuu nool yahay, laakiin haddii ninku dhinto, waa xor inay guursato kay doonto laakiin xagga Rabbiga oo keliya. **40** Laakiin way ka sii faraxsanaan lahayd hadday iska joogto, siday anigu ilaa tahay, oo anigu waxaan u malaynayaa inaan Ruuxa Ilahaa leeyahay.

8 Xagga waxyaalaha sanamyada loo sadqeeyo, waxaynu garanaynaa inaynu dhammaan aqoon u wada leennahay. Aqoontu way kibrisaa, jacaylkuse wax buu dhisaa. **2** Qof uuni hadduu u malaynay inuu war garanayo, weli garan maayo siduu u garan lahaa. **3** Laakiin qof uuni hadduu Ilahaa jecel yahay, Ilahaa baa garanaya isaga. **4** Haddabaa xagga cunidda waxyaalaha sanamyada loo sadqeeyo, waxaynu garanaynaa inuusian sanam waxba dunida ka ahayn oo aan Ilahaa jirin mid mooyaane. **5** Waayo, in kastoo ay samada iyo dhulkuba jiraan wax ilaahtyo lagu sheego, sidii iyadoo ilaahtyo badan iyo sayidyo badni jiraan, **6** laakiin innagu waxaynu leennahay Ilahaa keliya oo Aabbaha ah, kan wax waluba ka yimaadaan oo innagana isaga ina leh, iyo Sayid keliya oo Ciise Masiix ah, kan wax waluba ku ahaadeen oo innaguna isagaynu ku ahaannay. **7** Laakiin dad oo dhammu aqoontaas ma wada laha, laakiin qaar sanamka tan iyo hadda u bartay, waxay u qabaan waxay cunaan sidii wax sanam loo sadqeeyo, qalbigooda itaalka daranina wuu nijaasoobay. **8** Cuntadu ina hor joojin mayo Ilahaa. Haddaynan cunin waxba inagama dhacaan, haddaynu cunnona waxba inooma kordhaan. **9** Laakiin iska

dhawra si aan ikhtiyaarkiinno wax lagu turunturoodo ugu noqon kuwa itaalka daran. **10** Haddii qof ku arko adigoo aqoonta leh oo cunto ugu fadhiya meeshii sanamaya, hadduu qalbiga ka itaal daranyahay, qalbigisu miyaanu ku adkaanayn inuu cuno waxa sanamaya loo sadqeeyo. **11** Waayo, waxaa aqoontaada aawadeed lumaya ka itaalka daran oo ah walaalkaagiil Masiix aawadiis u dhintay. **12** Markaad walaalaha sidaas ugu dembaabtaan oo aad qalbigooda itaalka daran u xumaysaan, waxaad ku dembaabtaan Masiix. **13** Taa aawadeed haddii cunto walaalkay xumayso, hilbil weligay ma cuni doono si aanan walaalkay u xumayn. (aiōn g165)

9 Miyaanan xor ahayn? Miyaanan rasuul ahayn? Miyaanan arkin Rabbigeenna Ciise? Miyeydhaan ahayn shuulkayga xagga Rabbiga? **2** Xataa haddaanan kuwa kale rasuul ahayn, idinka waa idhiin ahay, waayo, waxaad tiihiin shaabadda rasuulnimadaya xagga Rabbiga. **3** Daafacaaddayaan kuwa i imtixaama iskaga daafaco waa tan. **4** Miyaannan annagu jid u lahayn inaanu wax cunno oo wax cabno? **5** Miyaannan jid u lahayn inaanu haweenay walaal ah kaxaysanno sida rasuullada kale iyo walaalaha Rabbiga iyo Keeyfas ay sameeyaan? **6** Mise aniga iyo Barnabas oo keliyaan jid u lahayn inaanann shaqayn? **7** Askarigeen baa qarashkiisa weligiis iska bixiya? Yaa beer canab ah beera oo aan midhaheeda cunin? Ama yaa adhi daajiyaa oo aan caanaha adhiga dhamin? **8** Waxyalaahaas ma sida dad baan u leeyahay? Oo sharcigu miyuusan waxyalaahaas oo kale lahayn? **9** Waayo, waxaa ku qoran sharciga Muuse, Waa inaanad dibiga if xidhin markuu sarreennan burburinayo. Ma Ilah baa dibiyada oo keliya dhawra, **10** mise innagoo dhan buu inoola jeeda? Hubaal, aawadeen baa loo qoray, waayo, kan beerta qodaa waa inuu rajo ku qodo, kan tumaana waa inuu tumo isagoo rajaynaya inuu wax qayb u helo. **11** Haddaannu idinku beernay waxyalaaha ruuxa, ma wax weyn baa haddaannu waxyalaaha jidhka idinka urursaano? **12** Qaar kale hadday waxaa jid idinku leeyihiin, miyaannan annagu si ka badan idhiinku lahayn? Hase ahaatee, waxan noo jidka ah kuma aannu isticmaalin, laakiin wax walba waanuu u dulqaadannaa inaanannina u joojin injiilkha Masiix. **13** Miyeydhaan ogay kuwa waxyalaaha quduuska ah ka shaqeeyaa inay macbulka wax ka cunaan, kuwa meesha allabariga ka adeegaana inay meesha allabariga qayb ku leeyihiin? **14** Sidaas oo kale Rabbiga wuxuu amray in kuwa dadka injiilkha ku wacdiyaa ay injiilkha ku noolaadaan. **15** Laakiin waxyalaahaas midkoodna kuma aan isticmaalin. Haddana waxyalaahan u qori maayo in sidaas la ii yeelo, waayo, waxaa ii roon inaan dhinto intii nin uun faankayga ka dhigi lahaa wax aan wax ka jirin. **16** Waayo, haddaan dadka injiilkha ku wacdiyo, wax aan ku faano ma aha, waayo, wax baa i qasbaya, maxaa yeelay, waa ii hoog haddaanan dadka injiilkha ku wacdiyin. **17** Waayo, haddaan waxaas ku sameeyo doonistaya aawadeed, abaaalgud baan helaya, laakiin haddaanan doonistaya ku samayn, weli wakiinimo baa laygu aaminay. **18** Haddaba abaaalgudkaygu waa maxay? Waa in markaan injiilkha dadka ku wacdiyo aan injiilkha ka dhigo iibla'an, si aanan ugu wada isticmaalin waxa ii jidka ah xagga injiilkha. **19** Waayo, in kastoo aan xor ka ahaa dad oo dhan, dhammaan ayaan addoon isaga dhigay, si aan qaar kaloo badan u soo kordhiyo. **20** Yuhuudda waxaan u noqday sida Yuhuudi oo kale, si aan Yuhuud kale u soo kordhiyo. Kuwa sharciga kaooseeyana, sida mid sharciga kaooseeyaa ayaan u noqday, aniga oo aan sharciga ka hoosayn, si aan kuwa sharciga kaooseeyaa u soo kordhiyo. **21** Xagga kuwa aan sharciga lahayn, sida mid aan sharci lahayn ayaan u noqday anigoo aan ahayn mid sharci la' xagga Ilah, laakiin sharci leh xagga Masiix, si aan u soo kordhiyo kuwa aan sharciga lahayn. **22** Xagga kuwa itaalka daran waxaan u noqday mid itaaldearan, si aan kuwa itaalka daran u soo kordhiyo. Dadka oo dhan ayaan wax kasta u noqday inaan si kastaba

qaar ku badbaadiyo. **23** Wax kasta waxaan u sameeyaa injiilkha awadiis, si aan u noqdo mid injiilkha la qaybsada iyaga. **24** Miyaanad ogay in kuwa tartan ku ordaa ay wada ordaan, laakiin mid uun baa dheefta hela? Sidaas u orda inaad heshaa. **25** Kii cayaarta aad ugu dadaalaa, wax walba ayuu iska dhawraa. Kuwaas haddaba waxay sidaas u yeelaan inay taaj dhammaanaya helaan, innaguse waxayn helaynaa mid aan dhammaanayn. **26** Haddaba anigu uma ordo qasidla'an, uma feedhtamo sida mid dabaysha ku dhufanaya. **27** Laakiin jidhikaygaan dhibbaa oo addoon ka dhigaa si markaan qaar kale injiilkha ku wacdiyo aan qudhayda lay diidin.

10 Walaalaalow, anigu dooni maayo inaad garan weydaan siday awowayaasheetto oo dhammu darurta uga wadaooseeyeen, oo ay dhammaantood badda u wada dhex mareen, **2** iyo sidii dhammaantood xaggii Muuse loogu baabitiiyay darurta iyo baddaba, **3** iyo siday dhammaantood u wada cuuneen isku cunto ruuxa ah, **4** oo dhammaantoodna ay u wada cabbeen isku cabbid ruuxa ah, waayo, waxay ka cabbeen dhagaxa ruuxa ah oo ka daba imanayay iyaga, dhagaxuna wuxuu ahaa Masiixa. **5** Laakiin Ilah kuma farxin badidood, oo waxaa iyaga lagu rogay cidlada. **6** Waxyalaahaasi waxay inoo noqdeen masaalo si aynaan waxyalaaha sharka ah u damcin siday iyagu u damceen. **7** Oo kuwa sanamka caabuda ha ahaanina siday qaarkood u ahaayeeyen. Sida qoran, Dadku waxay u fadhiisteen inay wax cunaan oo wax cabbaan, oo waxay u kaceen inay cayaaraan. **8** Oo yeynan sinaysanin siday qaarkood u sinaysteen oo saddex iyo labaatan kun ay maalin keliya u dhinteen. **9** Oo yeynan jirrabin Rabbiga siday qaarkood u jirrabeen oo ay masasku u baabbi'yeen. **10** Oo ha gunuunacina siday qaarkood u gunuunaceen oo ua baabbi'iyuuh u baabbi'iyey. **11** Waxyalaahaasi waxay iyaga ugu dhaceen maaalahaan, oo waxaa loo qoray in laynagu waaniyo innagoo wakhiyada dhammaatinkoodii ina soo gaadhay. (aiōn g165) **12** Sidaa daraaddeed kii u malaynaya inuu taagan yahay, ha iska eego inuuusan dhicin. **13** JirrabaaDNA idinma qabsan tan dadka wada qabsataa mooyaane, laakiin Ilah waa aamin, mana oggolaan doono in laydin jirrabu intaad karaysaan in ka badan, laakiin markii laydin jirrabu wuxuu samayn doonaa jid aad kaga baxsataan si aad ugu adkaysan kartaan. **14** Sidaa daraaddeed, gacaliyayaalow, sanamcaabudidda ka carara. **15** Waxaan idiinla hadlayaa sida dad caqli leh loola hadlo oo kale. Idinku qiyasa waxaan leeyahay. **16** Koobka barakada leh ee aynu u duucayno miyaanu ahayn islawadaagidda dhiigga Masiix? Kibistaynu jebinnaa, miyaanay ahayn islawadaagidda jidhka Masiix? **17** Innagu in kastoo aynu badan nahay, waxaynu nahay jidh qudha, maxaa yeelay, waxaa jira kibis qudha, waayo, dhammaanteen waxaynu wada qaybsannaa kibista qudha. **18** Eeger rebin Israatiil xagga jidhka; kuwa allabaryada cunaa miyaanay la wadaagin meesha allabariga? **19** Haddaba maxaan leeyahay? Wax sanan loo sadqeeyo waa wax? Ama, sanan baa wax ah? **20** Laakiin waxyalaahaay aadka aan Yuhuudda ahayn sadqeeyaan, waxay u sadqeeyaan jinniyo, ee Ilah uma sadqeeyaan. Dooni maayo inaad jinniyada wax la wadaagttaan. **21** Iskuma wada cabbi kartaan koobka Rabbiga iyo koobka jinniyada. Kama wada qayb geli kartaan miiska Rabbiga iyo miiska jinniyada. **22** Miyaynu Rabbiga ka hinaasinnaa? Miyaynu isaga ka xoog badan nahay? **23** Wax waliba waa xalaal, laakiin wax waliba ma roona. Wax waliba waa xalaal, laakiin wax waliba wax ma dhisaa. **24** Ninnaa yuusan doonin waxa isaga qudhisa u roon, laakiin mid kasta ha doono waxa kan kale u roon. **25** Wax kasta oo suuqa lagu iibyo cuna, idinkoo aan waxba weyddiinayn niyada aawadeed. **26** Waayo, Rabbiga leh dhulka iyo waxa ku jira oo dhanba. **27** Mid ka mid ah kuwa aan rumaysnayn hadluu diyaafad idhiinku yeedho oo aad doonaysaan inaad tagtaan, wax kasto oo laydin hor dhigoba cuna, idinkoo aan waxba weyddiinayn niyada

aawadeed. **28** Laakiin haddii laydinku yidhaahdo, Tanu waa wax sanam loo sadqeeyey, ha cunina, kan idlii sheegay aawadiis iyo niyada aawadeed. **29** Waxaan leeyahay, niyada kan kale, ee ma aha taada. Waayo, xoriyaddaya maxaa loogu xukumaa mid kale niyadiis? **30** Haddaan mahad kaga qayb galoo, maxaa la iigu caayaa wixii aan ku mahadnaqo? **31** Haddaba haddada wax cuntaan, ama wax cabtaan, ama wax kastaad samaysaan, dhammaan u wada sameeya Ilaah ammaantiisa. **32** Wax lagu turunturoodo ha u noqonina. Yuhuudda ama Gariigta ama kiniisadda Ilaah, **33** sidaan aniguba dadka oo dhan uga farxiyo wax kastaba, anigoo aan doonayn waxa ii roon, laakiin waxa kuwa badan u roon, si ay u badbaadaan.

11 Igu dayda sidaan aniguba Masiix ugu daydo. **2** Waxaan idinku ammaanayaa inaad wax walba igu xusuusataan oo Aad u xagsataan cilmiiga sidaan idlii sheegay. **3** Laakiin waxaan jeelaan laaha inaad ogaataan inuu Masiix yahay madaxa nin kasta, niirkuna inuu yahay madaxa naagta, Ilaahna inuu yahay madaxa Masiixa. **4** Nin kasta oo tukada ama wax sii sheega isagoo madaxa wax u saaran yihiin, madaxiisuu ceebeeyaa. **5** Oo naag kasta oo tukata ama wax sii sheegta iyadoo aan gambaysnayn, madaxeeday ceebaysaa. Waayo, waxay la mid tahay sidii iyadoo madax xiiran. **6** Naag haddaanay gambaysnayn, timaha ha loo jaro, laakiin hadday ceeb ku tahay naag in loo jaro ama in loo xiiro, ha gambaysato. **7** Nin waa inuuusan madaxa dedan, waayo, ninku wuxuu yahay u-ekaanta iyo ammaanta Ilaah; naagtuna waxay tahay ammaanta ninka. **8** Waayo, ninku xagga naagta kama uu iman, laakiin naagtuse xagga ninku ayay ka timid. **9** Maxaa yeelay, ninka looma abuurin naagta aawadeed, laakiin naagtase ninka aawadiis ayaa loo abuuray. **10** Taas aawadeed naagtu waxay leedahay inay madaxeeda ku lahaato astaanta amarka, malaa'iigaahaa aawadood. **11** Hase ahaatee, xagga Rabbiga naagtu waxba ma aha ninka la'aantiis, ninkuna waxba ma aha naagta la'aanteed. **12** Waayo, sida naagtu ninka uga timid ayaa ninkuna naagta uga dhashay, wax kastana xagga Ilaah bay ka yimaadeen. **13** Idinkuba ka fiarsada. Ma u eg tahay naagta inay Ilaah barido iyadoo aan gambaysnayn? **14** Dabiicadda qudheedu miyaanay idin barin in ninku hadduu timo dheer leeyahay ay maamuusdarro u yihiin isaga, **15** laakiin naagtud hadday timo dheer leedahay, waa u sharaf iyada. Waayo, timaha waxaa iyada loo siiyey hagoog. **16** Laakiin haddii nin u eg yahay mid ilaaq jecel, caadadaas oo kale annagu ma lihin, kiniisadaha Ilaahna ma laha. **17** Anigoo tan idin faraya, idin ammaani maayo, waayo, isuguma timaadaan waxa roon, ee waxaad isugu timaadaan waxa daran. **18** Horta haddaba waxaan maqlay inaad iskala qaybisaan markaa kiniisadda isugu timaadaan, badhna waan rumaysanahay. **19** Waayo, dhexdiinna waa inay jiraan waxyalo idinkala sooco in kuwa loo bogay ay idinka dhex muuqdaan. **20** Sidaa daraaddeed markaa isu timaadaan, isuguma timaadaan inaad cashada Rabbiga cuntaan. **21** Waayo, mid kasta cashadiisuu kan kale ka hor cunaa, mid waa gaajaysan yahay, midna waa sakhraansan yahay. **22** Sow ma lihidin guryo aad wax ku cuntaan oo wax ku cabtaan? Mise kiniisadda Ilaah baad fududaysanaysaan, oo Aad kuwa aan waxba haysan ceebaynaysaan? Maxaan idinku idhaahdaa? Ma waxanaan idinku ammaanayaa? Idinku ammaani maayo! **23** Waayo, Rabbigaan ka helay wixii aan idin dhiiibay, taasoo ah, in Rabbi Ciise habeenkii la gacangeliyey uu kibis qaaday, **24** oo markuu ku mahadnaqay ayuu jejebiyey oo yidhi, Tanu waa jidhkaygii laydiin jejebiyey, tan u sameeya inaad igu xusuusataan. **25** Sidaas oo kalena cashada dabadeed ayuu qaaday koobkii, isagoo leh, Koobkanu waa axdiga cusub ee dhiiggya. Tan u sameeya inaad igu xusuusataan mar alla markaaad cabtaan. **26** Waayo, mar alla markaaad kibistan cuntaan oo Aad koobkan cabtaan, waxaad muujinaysaan dhimashada Rabbiga ilaa uu yimaado. **27** Taas aawadeed ku Alla kii kibista u cuna

ama koobka Rabbiga u cabba si aan istaahilin, jidhka iyo dhiigga Rabbigu dushiisay noqon doonaan. **28** Nin kastaa ha is-imtixaamo, oo sidaas kibista wax ha uga cuno, oo koobka ha uga cabbo. **29** Waayo, kii cuna oo cabba, xukun ayuu naftiisa u cunaa oo u cabbaa isagoo aan jidhka garanayn. **30** Sababtaas aawadeed ayay badidiinuu u itaal daranyihiin, oo u bukaan, oo qaar aan yaraynu u dhinteen. **31** Laakiin haddaynu innagu dhexdeenna iska xukumi lahayn, laynama xukumeen. **32** Markii layna xukumo, Rabbiga ayaa ina edbiya, inaan laynala xukumin dunida. **33** Taa aawadeed, walaalahayow, markaad isugu timaadaan inaad wax cuntaan, isa suga. **34** Nin uun hadduu gaajoodo, gurigiisa wax ha ka soo cuno, inaydnan xukun isugu iman. Intii kale waxaan hagaajin doonaa markaan imaadoo.

12 Walaalayaalow, dooni maayo inaad jaahil ka ahaataan waxa ku saabsan hadiyadaha Ruuxa ka yimaada. **2** Waad og tiihiin in, markaad dad aan Ilaah aamirin ahaan jirteen, laydin geeyn jiray sanamyada aan hadli karin, si laydinku geeyn jirayba. **3** Sidaa daraaddeed waxaan idin ogeysiinayaa inaan nim Ruuxa Ilaah ku hadlaa odhanayn, Ciise waa inkaaran yahay, oo aan ninna odhan karin, Ciise waa Rabbi, inuu Ruuxa Quduuska ah ku hadlo mooyaane. **4** Waxaa jira hadiyado kala cayn ah, laakiin waa isku Ruux. **5** Waxaana jira adeegid kala cayn ah, waanya isku Rabbi. **6** Waxaana jira shuquollo kala cayn ah, laakiin waa isku Ilaah, kan dhammaan wax walba kaga dhex shaqeeya. **7** Laakiin mid kasta waxaa muujinta Ruuxa loo siyya waxtar. **8** Mid waxaa laga siyyaa xagga Ruuxa hadal xigmad ah, mid kalena hadal aqoon ah siduu isku Ruux doonayo. **9** Mid kale Ruux rumaysad buu siyyaa, mid kalena hadiyado wax lagu bogsiyo ayuu isku Ruuxu siyya. **10** Mid kalena shuquollo cajaab leh, mid kalena wax sii sheegidda, mid kalena kalasoccidda ruuxyada, mid kalena afaf kala cayn ah, mid kalena afafka fasiriddoda. **11** Isku Ruuxa oo keliya ayaa ka shaqeeya waxyalaahaas oo dhan, isagoo siduu doonayo mid wax ugu qaybinaya. **12** Haddaba sida jidhku mid keliya u yahay, oo uu xubno badan u leeyahay, oo xubnaha oo dhan ee jidhka ay jidh keliya u yihiin, in kastoo ay badan yihiin, Masiixuna waa sidaas oo kale. **13** Waayo, Ruux qudha ayaa dhammaanteen jidh qudha inagu baabtiisay, haddaynu nahay Yuhuud ama Gariig, ama addoommo ama kuwa xor ah, oo waxaa laynaga waraabiyey Ruux qudha. **14** Waayo, jidhku xubin qudha ma aha ee waa xubno badan. **15** Hadday catgu tidhaahdo, Anigu gacan ma ihi, taas aawadeed jidhka ka mid ma ihi, taas sabab u noqon mayo inaanay jidhka ka mid ahayn. **16** Hadday dhegtu tidhaahdo, Anigu isha ma ihi, taas aawadeed jidhka ka mid ma ihi, taas sabab u noqon mayo inaanay jidhka ka mid ahayn. **17** Haddii jidhka oo dhammu il wada ahaan lahaa, meeeye dhegihii wax lagu maqla lahaana? Hadduu dhammaan dhego wada ahaan lahaa, meeh sankii wax lagu urin lahaana? **18** Haatanse Ilaah baa siduu doonayay xubnaha middood kastaba jidhka ugu hagaajivey. **19** Hadday dhammaan ahaan lahaayeen xubin qudha, meeh jidhki? **20** Haatanse waa xubno badan laakiin waa jidh qudha. **21** Ishu gacanta kuma odhan karto, Kuuma baahni; madaxuna cagaha kuma odhan karo, Idinmaa baahni. **22** Tataa xubnaha jidhka oo loo maleeyo inay u itaal yar yihiin, iyaga qudhooda waa loo baahan yahay, **23** oo kuwa jidhka oo aynu u malayno inay u maamuus yar yihiin, kuwaas ayaynu ka sii maamusnaa kuwa kale, oo xubnaheenna cawrada ah baa ka xurmo badan kuwa kale. **24** Xubnaheenna aan cawrada ahaynse waxba uma baahna. Laakiin Ilaah baa jidhka isku hagaajivey isagoo tan ugu daran maamuus badan siinaya, **25** inaan jidhku qaybsanaan, laakiin in xubiniba xubinta kale u welwesho. **26** Haddii xubin qudha xanuunsato, xubnaha oo dhammu way la xanuunsadaan. Haddii xubin la maamuuso, xubnaha oo dhammu way la farxaan. **27** Idinku waxaad tiihiin jidhka Masiix iyo xubno ka mid ah. **28** Ilaah markii hore

kiniisadda qaar wuxuu uga dhigay rasuullo, markii labaadna qaar kale nebiyo, markii saddexaadna qaar kale macallimiin, dabadeedna qaar cajaab'ibyo sameeyaa, qaarna kuwo leh hadiyado wax lagu bogsiyo, qaarna kaalmeeyayaal, qaarna taliyayaal, iyo qaar afaf kala cayn ah ku hadla. **29** Dhammaan ma wada rasuullo baa? Dhammaan ma wada nebiyo baa? Dhammaan ma wada macallimiin baa? Dhammaan ma wada cajaab'ibyo sameeyayaal baa? **30** Dhammaan ma wada leeyihiin hadiyado wax lagu bogsiyo? Dhammaan ma ku hadlaan afaf kala cayn ah? Dhammaan wax ma fasiraan? **31** Laakiin aad u doona hadiyadaha u waaweyn. Oo weliba waxaan idin tusayaa jid kan ka sii wanaagsan.

13 Haddaan ku hadlo afafka dadka iyo malaa'igha, laakiinse aanan jacayl Lahayn, waxaan noqday naxaas dhawaqaqaysa ama saxan bir ah oo sanqadhaya oo kale. **2** Oo haddaan leeyahay hadiyadda wax sii sheegidda, oo aan garanayo waxyaalaha qarsoon oo dhan iyo aqoonta oo dhan, iyo haddaan leeyahay rumaysadka oo dhan oo aan buuraha ku dhaqaajijo, laakiinse aanan jacayl Lahayn, waxba ma ihi. **3** Oo wax kastaan leeyahay haddaan bixiyo oo masaakiinta ku quudiyo, iyo haddaan jidhkayga bixiyo in la gubo, laakiinse aanan jacayl Lahayn, waxba ii tari maayo. **4** Jacaylku waa samir badan yahay, waana raxiim, jacaylku ninna ma xasd, jacaylku ma faano, mana kibro, **5** wax aan u ekayn ma falo, nafsaddisana wax uma doondoono, mana xanaaqo, sharna kuma fikiro, **6** xaqdarrada kuma farxo, laakiin wuxuu ku farxaan runta. **7** Wax walba wuu u dulqaataa, wax walba wuu rumaystaa, wax walba wuu rajeeyaa, wax walba wuu u adkaystaa. **8** Jacaylku weligi ma idlaado. Hadday wax sii sheegiddii jirto, way baabbi'i doontaa, hadday afaf jiraan way dhammaan doonaan, hadday aqooni jirto way baabbi'i doontaa. **9** Waayo, waxaynu naqaan waa qabyo, oo si qabyo ahaan ah ayaynu wax u sii sheegnaa. **10** Laakiin markii waxa dhammi ay yimaadaan, waxa qabyada ahi way idlaan doonaan. **11** Markaan ilmo yar ahaan jiray, sidii ilmo oo kale ayaan u hadli jiray, sidii ilmo oo kale ayaan wax u garan jiray, sidii ilmo oo kale ayaan u fikiri jiray, laakiinse haatan waxaan noqday nin weyn, oo waxyaalihii carruurnimada waan iska fogeeeyay. **12** Haatan si aan caddaan ahay ayaynu muraayad wax ugu aragnaa, laakiin markaas ka fool ka fool ayaynu wax u arki doonnaa. Hadda si qabyo ahaan ah ayaan wax u garanayaa, laakiin markaas waxaan u garan doona sidiil la ii gartay. **13** Haddabase waxa waaraa waa saddexdan, rumaysad iyo rajo iyo jacayl; laakiin kuwan waxaa ugu wada weyn jacayl.

14 Jacaylka raaca, oo weliba hadiyadaha Ruuxa ka yimaada aad u doona, oo siiba doona inaad wax sii sheegtaan. **2** Waayo, kii af uusan aqoon ku hadlaa, lama hadlo dadka, wuxuuse la hadlaa Ilaah, waayo, ninna ma garto; laakiin Ruuxa aaya waxyaalaha qarsoon kaga dhix hadiliya. **3** Laakiin kii wax sii sheegaa wuxuu dadka kula hadlaa hadallo wax dhisa oo gargaar iyo qalbiqaboojis leh. **4** Kii af uusan aqoon ku hadlaa wuu isdhisaas, laakiin kii wax sii sheegaa wuxuu dhisaas kiniisadda. **5** Waaan jeelaan lahaa inaad dhammaantiin afaf ku wada hadashaan, laakiin waxaan ka sii jeelaan lahaa inaad wax sii sheegtaan. Kii afaf ku hadlaa hadduusan fasirin, waxaa ka sii weyn kii wax sii sheega, si ay kiniisaddu u hesho wax ay ku dhisanto. **6** Laakiin hadda, walaalayaalow, haddaan idin imado, anigoo afaf ku hadlaya, maxaan idin tar doona, haddaan idinkula hadlin muujin ama aqoon ama wax sii sheegid ama waxbarid? **7** Xataa waxyaalo aan naflahayni markay dhawaqaan, ha ahaadeen ama biibilee ama kataarad, haddaanay dhawaqa kala soocin, sidee baa loo kala garanayaa waxa la yeedhiyo ama waxa kataaradda laga dhawaajijo? **8** Hadduu buunku ku dhawaqaqo cod aan la kala garan, yaa dagaal isu diyaargaray doona? **9** Sidaasoo kalena idinku

markaaad af ku hadashaan haddaydnan ku hadlin hadal la garto, sidee baa loo garanayaa waxa lagu hadlayo? Waayo, dabayshaad la hadlaysaan. **10** Mindhaa waxaa dunida jira codad badan oo kala cayn ah, oo mid aan micne lahayni ma jiro. **11** Haddaba haddaan garanaynин micnaha codka, waxaan kii hadlaya u ahaan doonaa nin qalaad, kan hadlayanaa nin qalaad ayuu ii ahaan doonaa. **12** Sidaasoo kale idinkuna, idinkoo ku kulul hadiyadha ruuxa, aad u dadaala inaad hadiyado badan u lahaataan kiniisadda dhisiinieeda. **13** Sidaa daraaddeed kii af ku hadlaa, Ilaah ha ka baryo si uu u fasiro. **14** Waayo, haddaan Ilaah af aanan oqoon ku baryo, ruuxayga aaya barya, laakiin garashadayu faa'iido ma leh. **15** Maxaa jira haddaba? Ruuxa aayaan Ilaah ku baryi doonaa, laakiin waxaan kaloo isaga ku baryi doonaa garashada. Ruuxa ayaan ku heesi doonaa, oo garashadana waan ku heesi doonaa. **16** Haddii kale haddaad ruuxa ku ducaysid, kii meesha jooga oo aan garanaynин, sidee buu u odhan doonaa, Aamiin, markaaad mahadnaqaysid, hadduusan garanaynин waxaad leedadah? **17** Si wanaagsan baad u mahadnaqadaa, laakiin kan kale ma dhisna. **18** Waxaan Ilaah ugu mahadnaqayaa inaa afaf ku hadlo intaa dhammaantiin ku hadashaan in ka badan, **19** laakiin kiniisadda dhexdeeda, meeшии aan toban kun oo eray a kaga hadli lahaa, waxaan ka jeelaan lahaa inaan shan eray garashadayda ku hadlo inaan kuwa kalena wax baro. **20** Walaalayaalow, carruu ha ka noqonina xagga maanka, xagga xumaantase dhallaan ka ahaada, laakiin xagga maanka dad waaweyn ka ahaada. **21** Waxaa sharciga ku qoran, Waxaan dadkan kula hadli doonaa afaf qalaad iyo bushimo dad kale, oo xataa sidaa daraaddeed ima maqli doonaan, ayuu Rabbigu leeyahay. **22** Haddaba afafku calaamo uma aha kuwa rumaysta ee waxay calaamo u yihiin kuwa aan rumaysan, wax sii sheegidduse calaamo uma aha kuwa aan rumaysan, laakiin waxay calaamo u tahay kuwa rumaysta. **23** Haddaba haddii kiniisadda oo dhammu isu timaado, oo ay ku wada hadlaan afaf, oo haddii dad aan garanaynин ama aan rumaysanayn soo galaan, miyaanay odhanaynин, Waad waalan tiihi? **24** Laakiin hadday dhammaantood wax sii sheegaa oo uu u yimaado mid aan rumaysanayn ama aan garanaynин, isaga waa la wada canaantaa, oo la wada xukumaa. **25** Waxyaalaha qarsoon ee qalbigiisa waa la muuijyaa, oo taa awaadeed wejijiisuu u dhici doonaa oo Ilaah ayuu caabudi doonaa isagoo odhanaya. Runtti Ilaah waa idin dhix joogaa. **26** Maxaa jira haddaba, walaalayaalow? Markaad isu timaadaan, mid kasta hees sabuur ah buu leeyahay, midna waxbarid buu leeyahay, midna muujin buu leeyahay, midna af buu leeyahay, midna fasiraad buu leeyahay. Wax walba ha loo sameeyo dhisiin. **27** Haddii nin uun af ku hadlo, ha ahaadeen laba, ama hadday u bataan, saddex, oo midba markiisa ha hadlo, midna ha fasiro, **28** laakiin haddaan mid fasiraa jirin, kiniisadda ha ka aamusnaado, oo isagu ha la hadlo qudhisa iyo Ilaah. **29** Nebyiadana laba ama saddex ha hadleen, kuwa kalena ha kala xukumeen waxay leeyihiin. **30** Laakiin haddii wax loo muuijyo mid ag fadhiya, kii hore ha aamuso. **31** Waayo, dhammaantiin mid mid baad wax u sii wada sheegi kartaan, si ay dhammaan wax u bartaan oo dhammaan loogu wada gargaaro. **32** Oo ruuxyada nebyiyadu waa ka dambeeyaan nebyiyada. **33** Waayo, Ilaah ma aha Ilaah iskuqasnaanta, laakiin waa kan nabadda. Kiniisadda quduusiinta oo dhan dhexdoondana waa sidaas oo kale. **34** Dumarku markay kiniisadda joogaa ha aamuseen, waayo, looma fasixin inay hadlaan; laakiin ha dambeeyeen, sida uu sharcigu leeyahay. **35** Hadday doonayaan inay wax bartaan, nimankooda ha ku weyddiyeen guriga, maxaa yeelay, waa ku ceeb naag inay kiniisadda dhexdeeda ku hadasho. **36** Maxaa jira! Ma idinkay ahaayeen kuwii uu ereyga Ilaah ka soo baxay, mise keligiin buu idin yimid? **37** Nin uun hadduu isu maleeyo inuu nebi yahay, ama mid Ruuxa raaca, ha garto waxyaalahaan idin soo qorayo inay yihiin

qaynuunka Rabbiga. 38 Nin uuni hadduusan ogayn tan, isagana lama yaqaan. 39 Taa aawadeed, walaalahayow, ku dadaala inaad wax sii sheegtaan, hana diidina in afaf lagu hadlo, 40 laakiin wax walba ha loo sameeyo si habboon oo hagaagsan.

15 Walaalayaalow, waxaan idin ogeysiinayaa injiilka aan idinku wacdiiyey, oo aad idinkuna aqbasheen, oo aad ku taagan tiihiin, 2 oo aadna ku badbaaddeen, haddaad xajisaan hadalkii aan idinku wacdiiyey, haddaydnan miicnel'aan u rumaysan. 3 Waayo, markii ugu horraysay waxaan idhiibay waxaan aniguba helay, oo waxa weeye, Masiix wuxuu u dhintay dembiyadeennaa sida Qorniinku leeyahay, 4 waa la aasay isaga, oo maalintii saddexaad ayaa la sara kiciiyey, sida Qorniinku leeyahay. 5 Markaasuu Keeyfas u muuqday, markii dambena laba iyo tobankii. 6 Markaasuu wuxuu mar keliya u muuqday kuwo ka badan shan bogol oo walaalo ah, kuwo weli intoodii badnayd ay hadda joogto, laakiin qaar baa dhintay. 7 Gortaausu Yacquub u muuqday, markaas rasuullada oo dhan. 8 Markii ugu dambaysayna aniga oo dhicis oo kale ah, ayuu ii muuqday. 9 Waayo, anigu waxaan ahay kan rasuullada u liita oo aan istaahilin loogu yeedho rasuul, waayo, kiniisadda Ilaah baan silcin jiray. 10 Laakiin Ilaah nimcadiisa ayaan ku ahay waxaan ahayba, oo nimcadiisi lay siiyeyna wax aan waxtar lahayn ma ay noqon, laakiin anigu waxaan u hawshooday si ka badan dhammaantood, anigase ma aha laakiin waa nimcada Ilaah ee ila jirtay. 11 Haddaba ha ahaato aniga ama iyaga, sidaasaannu wacdinnaa oo idinna u rumaysateen. 12 Haddii dadka lagu wacdiiyey in Masiixa kuwii dhintay laga sara kiciiyey, sidee baa qaarkin u yidhaahdaa, Sarakicidda kuwii dhintay ma jirto? 13 Haddaanay jirin sarakicidda kuwii dhintay, Masiixana lama sara kiciin. 14 Oo haddaan Masiixa la sara kiciin, markaas wacdigayu waa khasaare, rumaysadkiinnu waa khasaare. 15 Waxaa la arkayaa inaanu markhaatiyal been ah ka nahay xagga Ilaah, waayo, waaannu u marag furnay inuu Masiixa sara kiciiyey, kan aanu sara kiciin haddii aan kuwii dhintay la sara kiciin. 16 Haddii aan kuwii dhintay la sara kiciin, Masiixana lama sara kiciin. 17 Oo haddii aan Masiixa la sara kiciin, rumaysadkiinnu waa khasaare, oo weli dembiyadiinna ayaad ku jirtaan. 18 Oo weliba kuwii Masiixa rumaysnaa oo dhintayna, way halligmeen. 19 Haddaynu noloshan oo keliya Masiix ku rajayn lahayn, waxaynu ahaan lahayn kuwa u liita dadka loo naxo oo dhan. 20 Laakiin haatan Masiixa ayaa kuwii dhintay laga sara kiciiyey, isagoo ah midhaha ugu horreeyey ee kuwa dhintay. 21 Dhimashadu nin bay ku timid, saas aawadeed sarakicidda kuwii dhintayna nin bay ku timid. 22 Siday dhammaan Aadan ugu wada dhintaan, sidaas oo kalaa dhammaan Masiixa loogu wada noolayn doonaa, 23 laakiin mid kasta markiisa, Masiixa midhaha ugu horreeyey, markaas kuwa Masiixana wakhtiga imaatinkisa. 24 Markaasaa dhammaadku iman doonaa, markuu isagu boqortooyada u dhiibi doono Ilaha Abbaha ah, markuu baabbi'iyo madax walba iyo amar walba iyo xoog walba dabadeed. 25 Waayo, waa inuu wax xukumo ilaa uu cadaawayaaishiisa oo dhan cagihiisa hoostoodaa gelyiyo. 26 Oo cadaawaha ugu dambeeyaa ee la baabbi'in doonaa waa dhimasho. 27 Waayo, Wax walba cagihiisa hoostooduu gelyiye. Laakiin markuu yidhaahdo, Wax walba waa la hoos gelyiye, way cad dahay in laga reebay kan wax walba hoostiisa gelyiye. 28 Markii wax walba la hoos gelyiyo isaga, markaas ayaa Wiilka qudhisiisana la hoos gelin doonaa kan wax walba hoos gelyiye isaga, inuu Ilaah wax walba u ahaado dhammaan. 29 Haddii kale maxay samayn doonaa kuwa loo baabitay kuwii dhintay? Haddii aan kuwii dhintay la sara kiciinba, maxaa haddana loogu baabitisaay iygaya? 30 Maxaynu saacad walba haalis ugu jirnaa? 31 Faanka aan idhiin qabo xaggaa Rabbigeenna Ciise Masiix ayaan ku caddaynayaa, walaalayaalow, inaan maalin walba dhinto. 32 Haddii aan sida dadka dugaag ugu la dagaallamay

Efesos, maxay ii taraysaa? Haddii aan kuwii dhintay la sara kiciin, aynu wax cuuno oo cabno, waayo, berrito waynu dhiman doonnaay. 33 Yaan laydin khiyaanayn, kuwa xun lasocodkoodu waa halleya asluubta wanaagsan. 34 Si qumman u toosa oo hana dembaabina, waayo, qaar baan Ilaahba aqoonin. Waxaan taas u leeyahay inaan idinka xishoodsiyo. 35 Laakiin mid baa odhan doona, Sidee baa kuwii dhintay loo sara kiciyya? Oo jidh caynee ah bay ku yimaadaan? 36 Dogon yahow, waxaad adigu beertid ma noolaado haddaanu dhiman. 37 Oo waxaad beertidba ma beertid jidhka noqonaya, laakiin iniintoo qudha, ha ahaato inii sarreen ah, ama inii cayn kale ah. 38 Laakiin Ilaah wuxuu iyada siyyaa jidh siduu u doonayay, inii kastana jidhkeeda. 39 Hilib oo dhammu isku hilib ma aha, laakiin waxaaa jira hilibka dadka iyo hilibka kaloo dugaagga, iyo hilibka kaloo shimbirraha, iyo hilibka kaloo kalluunka. 40 Oo waxaaa jira jidhadhka samada iyo jidhadhka dhulka, laakiin ammaanta kuwa samadu waa mid, oo tan kuwa dhulkuna waa mid kale. 41 Waxaa jirta ammaanta qorraxda iyo ammaanta kaloo dayaxa iyo ammaanta kaloo xiddigaha, waayo, xiddiguba xiddigta kale way ka ammaan duwan tahay. 42 Sarakicidda kuwii dhintayna waa sidaas oo kale. Waxaa lagu beeraa qudhun, waxaana lagu sara kiciyyaa qudhunla'aan. 43 Waxaaa lagu beeraa maamuusla'aan, waxaana lagu sara kiciyyaa ammaan, waxaana lagu beeraa itaaldar, waxaa lagu sara kiciyaana xoog. 44 Waxaaa la beeraa jidh naf leh, waxaana la sara kiciyyaa jidh ruux leh. Hadduu jiro jidh naf leh, jidh ruux lihina waa jiraa. 45 Haddaba waxaa qoran, Aadan oo ahaa ninkii ugu horreeyey wuxuu noqday naf nool, Aadankii ugu dambeeyeyse wuxuu noqday ruux wax nooleeyaa. 46 Hase ahaatee, kan ruuxa lihi ma aha kii ugu horreeyey laakiin kan nafta leh, markaasna kan ruuxa leh. 47 Ninkii ugu horreeyey waa kan dhulka oo cammuud ah, ninkii labaadna waa kan jannada. 48 Sida kan cammuudda ah kuwa cammuud ahina waa sidaas oo kale, oo sida kan jannada, kuwa jannaduna waa sidaas oo kale. 49 Oo sidaynu ugu eg nahay kan cammuudda ah, sidaas oo kale ayaynu ugu eekaan doonnaa kan jannada. 50 Waxaan leeyahay, walaalayaalow, Jidhka iyo dhiiggu ma dhaaxli karaan boqortooyada Ilaah. Qudhunkuna ma dhaaxli karo qudhunla'aanta. 51 Eega, waxaan idhiin sheegayaay wax qarsoon. Dhammaanteen ma wada dhiman doonno, laakiin dhammaanteen waa layna beddeli doonaa, 52 dhaqsiba, intaan il laysku qaban, markii buunka ugu dambeeyaa la yeedhiyo; waayo, buunku waa dhawaaqi doonaa oo kuwii dhintayna qudhunla'aan baa la sara kiciin doonaa, waana layna beddeli doonaa. 53 Waayo, kan qudhmayaa waa inuu gashado qudhunla'aanta, oo kan dhimanayaana waa inuu gashado dhimashola'aanta. 54 Markii kan qudhmayaa uu gashado qudhunla'aanta, oo kan dhimanayaana uu gashado dhimashola'aanta, markaas hadalka qorani wuu noqon doonaa ee ah, Dhimashadu waxaa liqday libtii. 55 Dhimashoy, meeday libtaadii? Dhimashoy, meeday micidaadii? (Hadës g86) 56 Micida dhimashadu waa dembiga, oo xoogga dembiguna waa sharciga. 57 Laakiin Ilaah baa mahad leh kan libta inagu siyya Rabbigeenna Ciise Masiix. 58 Sidaa daraaddeed, walaalahaygi aan jeclahayow, noqda kuwa adag, oo aan dhaqaqayn, oo had iyo goorba shuulka Rabbiga si aad ah u sameeya, idinkoo u hawshiinnu inayan khasaare ahayn xaggaa Rabbiga.

16 Haddaba sidaan u amray kiniisadii Galatiya, inay wax u ururshaan quduusiinta, idinkuna sidaas oo kale yeela. 2 Maalinta ugu horraysay ee toddobaadka midkiin kastaa meel wax ha dhigo oo ha hayo wixii lagu barwaqeeyey, si markaan imaado aan waxba loo ururin. 3 Oo markaan imaado, kuwaad u bogteen ayaa warqado u dhiibi doonaa, oo waxaan u diri doonaa inay hadiyaddiinna Yeruusaalem geeyaan. 4 Oo hadday ila noqoto

inaan aniguna tago, way i raaci doonaan. **5** Markaan Makedoniya soo maro dabadeed aayaan idii iman doonaa, waayo, Makedoniya waan soo maraya. **6** Mindhaa cabbaar baan idinla joogi doonaa, xataa xiliga qabowga oo dhan, si aad iigu ambabbixisaan meeal alla meeshaan tegi doono. **7** Waayo, dooni maayo inaan hadda idin arko markaan sii socdo, maxaa yeelay, waxaan rajaynaya inaan cabbaar idinla joogo, haddii Rabbigu idmo. **8** Laakiin waxaan sii joogayaa Efesos ilaa maalinta Bentekoste. **9** Waayo, waxaa la ii furay alaab weyn oo shuqul ah, cadaawayaa badamina way jiraan. **10** Timoteyos hadduu yimaado, dhawra, oo cabsila'aan ha idinkula joogo, waayo, wuxuu ka shaqeeyaa shuqulka Rabbiga sidayda oo kale. **11** Haddaba ninna yuusan fududaysan isaga. Laakiin nabad ku soo ambabbixiya, ha ii yimaadee, waayo, waxaan filanayaa inuu walaalaha soo raaco. **12** Xagga walaalka Abolloos aad baan u baryay isaga inuu walaalaha sii raaco oo idii yimaado, laakiin raalli kama uu ahayn inuu haataan yimaado, laakiin wuu iman doonaa markuu nefis helo. **13** Soo jeeda, iimaanka ku adkaada, rag ahaada, xoogooba. **14** Wax kastoo aad samaysaanba, jacayl ku sameeya. **15** Walaalayaalow, waad garanaysaan kuwa guriga Isteefanas jooga inay yihin midhaha ugu horreeyey ee Akhaya iyo inay isu bixiyeen inay quduusiinta u adeegaan. Waxaan idinka baryayaa **16** inaad ka dambaysaan kuwaas oo kale iyo mid kasta oo la shaqeeyaa oo hawshooda. **17** Waxaan ku faraxsanahay imaatinika Isteefanas iyo Fortunatos iyo Akhaykos, maxaa yeelay, wixii xagojiinna ka dhinnaa iyagaa dhammaystiray. **18** Waayo, ruuxayga iyo kiinnaba iyagaa nasiyey. Taa awadeed aqoonsada kuwaas oo kale. **19** Kiniisadaha Aasiyi way idin soo salaamayaan. Akula iyo Bariskillana aad bay idiiin soo salaamayaan xagga Rabbiga, iyaga iyo kiniisadda gurigooda ku taalba. **20** Walaalaha oo dhammu way idin soo salaamayaan. Isku salaama dhunkasho quduus ah. **21** Anigoo Bawlos ah ayaan salaantun gacantayda ku qorayaa. **22** Qof uun hadduusan Rabbiga jeclayn, ha inkaarnaando. Rabbigeennu waa imanaya. **23** Nimcada Rabbi Ciise Masiix ha idinla jirto. **24** Dhammaantiin jacaylkaygu ha idinla jiro xagga Ciise Masiix. Aamiin.

2 Korintos

1 Bawlos oo rasuuilkii Ciise Masiix ku ah doonista Ilaah, iyo walaalkeen Timoteyos waxaannu warqaddan u qoraynaa kiniisadda Ilaah oo Korintos ku taal iyo kulli quduusiinta Akhaya oo dhan jooga. **2** Nimco ha idinluu jirto iyo nabad ka timaada Ilaaha Aabbeheenna ah iyo Rabbi Ciise Masiix. **3** Waxaa barako leh Ilaaha ah Aabbaha Rabbigeenna Ciise Masiix, oo ah Aabbaha naxariista leh iyo Ilaaha gargaarka oo dhan, **4** kan naga gargaara dhibtayada oo dhan inaanu kuwa dhib kasta ku jira ugu gargaari karno gargaarka Ilaah nagu gargaaray. **5** Waayo, sidaa xanuunsigii Masiixu uu noogu badan yahay, sidaas oo kalena gargaarkayagu xaggaa Masiix wuu noogu badan yahay. **6** Haddii lana dhibo waa gargaarkiinna iyo badbaadintiinna aawadood; haddii lana gargaaronaa waa gargaarkiinna aawadiis kaasoo yeesha dulqaadashada aannu ku dulqaadumno isku xanuunsiga aannu annaguna ku xanuunsanno. **7** Oo rajadayaad aannu idin qabnaa waa hubaal, annagoo garanayna inaad tiihiin kuwo xanuunsiga qayb ku leh, sidaas oo kalena waxaad tiihiin kuwo gargaarka qayb ku leh. **8** Walaalayaalow, dooni mayno inaad ka garaad la'aataan waxa ku saabsan dhibtayada ee xaggaa Aasiya nagaga dhacday, in hoos aad lanoogu celiyey si xooggayaga dhaafsiisan, sidaas aawadeed ayaannu xataa nolosha uga quusannay. **9** Laakiin annaga qudhayadu waxaannu naftayada ku haysannay xukunka dhimashada, inaanannu naftayada isku hallayn, laakiin inaanu Ilaah isku hallayno kan sara kiciya kuwii dhintay. **10** Isagaan naga samatabbixiyey dhimasho saas u weyn, wuuna na samatabbixin doonaa, kan aannu rajaynayno inuu weliba na samatabbixin doono; **11** idinkoo nagu wada kaalmaynaya baryadaad noo bardaana, in barakada lana siiyey kuwa badan daraaddood, dad badan ay ku mahadnaqaan aawadayo. **12** Wixaannu ku faanaynaa, qalbigayaguna marag furayaa, inaanu dunida ugu soconay quduusnimo iyo daacadnimo xaggaa Ilaah, ee uguma aan socon xigmadda jidhka laakiinse nimcada Ilaah, oo khusuusan xaggiinna. **13** Wax kale idin soo qori mayno waxaad akhridaan oo aad garanaysaan mooyaane, oo waanannu rajaynayaa inaad sii garan doontaan ilaa dhamaadka. **14** Sidaad si ahaan noogu garateen inaanu faankiinna nahay, sidaas oo kale idinkuna kayagaad tiihiin maalinta Rabbigeenna Ciise. **15** Hubaalkaas daraaddiis ayaan doonayn inaan horta idin imadaa inaad barako labaad haysataan; **16** iyo inaan idin sii maro ilaa Makedoniya, oo haddana aad Makedoniya ka imadaa oo aan idinku soo noqdo, idinkuna inaad xaggaa Yahuudiya ii ambabbixisaan. **17** Haddaba markaan waxaas doonayay miyaan rogrogay? Ama waxaan goosto miyaan u goostaa sida uu ninka jidhka raacaan u goosto, inay xaggayga noqoto, Haah, haah, iyo Maya, maya? **18** Laakiin sida uu Ilaah aamin u yahay, hadalkayagu xaggiinna ma aha, Haah, iyo Maya. **19** Waayo, Willka Ilaah oo ah Ciise Masiix, ee aannu aniga iyo Silwanos iyo Timoteyos dhexdiinna kaga wacdinnay, ma ahayn Haah iyo Maya, laakiin xaggiisa waa Haah. **20** Waayo, in kastoo ay badan yihiin ballamadii Ilaah, waxaa isaga xaggiisa ku jira, Haahda, oo weliba xaggiisa waxaa ku jira, Aamiinta, in xaggeenna Ilaah laga ammaano. **21** Laakiin kan ina wada xoogeeyaa xaggaa Masiixa oo ina subkay waa Ilaah, **22** kan haddana ina shaabadeeyey oo carbuunta Ruuxa inagu siiyey qalbigeenan. **23** Laakiin Ilaah baan markhaati ugu yeedhayaa xaggaa naftayda, waxaan Korintos u iman waayay inaan idin tudho. **24** Ma aha inaanu sayid u ahaanno rumaysadkiinna, laakiin waxaannu nahay kuwa idinluu wada shaqeeyaa farxaddiinna aawadeed, waayo, rumaysad ayaad ku taagan tiihiin.

2 Laakiin waxaan aniga qudhaydu goostay inaan haddana caloolxumo idinluu imanin. **2** Waayo, haddaan idin calool xumeeyey,

waa kee kan iga farxinayaa kii aan calool xumeeyey maahee? **3** Waxakan aayaan u qoray inaanan markaan imadaa ka calool xumaan kuwa aan ku farxi lahaa, anigoo idirku aaminsan dhammaantiin inay farxaddaydu tahay farxadda kulligiin. **4** Waayo, dhib badan iyo silica qalbiga ayaan idinku soo qoray anigoo aad u ilmaynaya, oo ma aha inaad calool xumaataan, laakiin inaad garataan jacaylka aad u sii badan ee aan idin qabo. **5** Laakiin mid uuni hadduu qof calool xumeeyey, aniga ima uu calool xumayn, laakiin dhammaantiin buu si ahaan idin calool xumeeyey; dooni maayo inaan idin culaysiyo. **6** Taqsirtan kuwa badani ay saareen way ku filan tahay kaasoo kale. **7** Laakiinse waa inaad isaga cafidaan oo u gargaartaan inaanay sina caloolxumo aad u badani liqin kaasoo kale. **8** Sidaa daraaddeed waxaan idinka baryaya inaad jacaylkiinna u caddaysaan isaga. **9** Waayo, taa aawadeed ayaan u qoray inaan idin imtixaamo inaad wax walba ku dhega nughushihin iyo in kale. **10** Kii aad wax ka cafidaan, aniguna waan ka cafiyyaa: waxaan anigu ka cafiyeyna, haddaan wax ka cafiyey, waxaan uga cafiyey aawadiin Masiix hortiisa, **11** inaan Shayddaan inaga faat'iidsaysan, waayo, innagu ma nihin kuwo jaahil ka ah xeeladdiisa. **12** Markaan Taroo'as imid inaan injijila Masiix kaga wacdiyo, ee uu Rabbigu irid iga furay, **13** ruuxayu ma nasaan, waayo, ma aan helin walaalkay Titiit, laakiin iyaganan nabadgeleyey oo Makedoniyan u kacay. **14** Ilaah baa mahad leh kan had iyo goorba libta inagu siyya Masiix, oo meel walba udgoonka aqointisa gaadhsiyi, ee innaga inaga gaadhsiyi. **15** Waayo, waxaynu Ilaah u nahay udgoonka Masiix xaggaa kuwa badbaadaya iyo kuwa lumayab; **16** kuwa dambe udgoonka xaggaa dhimasho ilaa dhimasho, kuwa kalena udgoonka xaggaa nolol ilaa nolol. Oo yaa ku filan waxyaalahan? **17** Waayo, innagu la mid ma nihin kuwa badan ee ereyga Ilaah ka baayacmushtara, laakiin sida kuwa daacadda ah iyo kuwa Ilaah ayaynu Masiix ugu hadallaa Ilaah hortiisa.

3 Miyaannu bilaabaynaa inaanu haddana isammaanno? Ama miyaannu u baahan nahay warqado ammaan ah in laydiin diro ama in laydiinka soo diro sida qaar kale? **2** Idinku wixaad tiihiin warqaddayada ee qalbigayaga ku qoran, tan ay dadka oo dhammu garanayaan oo akhriyaan, **3** idinkoo muuqanaya inaad tiihiin warqadda Masiixa ee ah taannu ka adeegnay, ee aan khad lagu qorin, laakiinse lagu qoray Ruuxa Ilaaha nool, oo aan lagu qorin looxyo dhagax ah dushood laakiin lagu qoray looxyo qalbiyo jiidh ah dushood. **4** Hubaalkan oo kale ayaannu Masiix ku leennahay xaggiis Ilaah; **5** ma aha inaanu isku filan nahay inaanu wax ka tashanno xaggaa qudhayada, laakiin iskufillaantayadu waa xaggaa Ilaah, **6** kan haddana naga dhibigay kuwa ku filan inaanu ka adeegno axdiga cusub, ma aha xaggaa qorniinka, laakiin xaggaa ruuxa, waayo, qorniinku wax buu dilaa, laakiin ruuxu wax buu nooleeyaa. **7** Laakiin adeegidda dhimashada keentaa ee qorniin lagu xardhay dhagaxyo, hadday ammaan la ahaatay, si aan reer binu Israa'il u karin inay Muuse wejigiisa aad u eegaan ammaanta wejigiisa aawadeed ee ah tan idlaanaysa, **8** sidaanay u ahayn adeegidda ruuxa inay la ahaan doonto ammaan? **9** Waayo, hadday adeegidda xukunka keentaa ammaan ahayd, adeegidda xaqnimaada keentaa aad bay uga ammaan badan tahay. **10** Waayo, wiixii ammaan lahaan jiray, ammaan kama lahayn wiixii kan ku saabsan, ammaanta ka sarraysa aawadeed. **11** Waayo, haddii waxa idlaanayaa ammaan lahaan jiray, intee ka badan baa waxa hadhaa ammaan leeyahay. **12** Haddaba rajo caynkaas ah oo aannu leennahay aawadeed bayaan ayaannu u hadalnaa. **13** Ma nihin sida Muuse, kan indho shareertay inaan reer binu Israa'il aad u eegin dhammaadka tan idlaanaysay. **14** Laakiin fikirradoodii way adkaadeen. Waayo, tan iyo maalintaas markii axdiga hore la akhriyo, indho shareerkaas aaya hadhaa isagoo aan laga saarin, kan

xagga Masiix ka idlaaday. 15 Laakiin tan iyo maalintaas mar alla markii Muuse wax laga akhriyo dabool ayaa qalbigooda saaran. 16 Laakiin mar alla markii loo soo leexo Rabbiga daboolka waa laga qaadaa. 17 Rabbigu waa Ruuxa, oo meeshii Ruuxa Rabbigu joogana, waxaa jira xorriyad. 18 Laakiin dhammaanteen innagoo aan indho shareernayn, ammaanta Rabbiga ayunay arkaynaa sidii oo muraayad lagu arko, oo isu-ekaanta ayaan laynoo roogaaya, ammaan ilaa ammaan, sida tan xagga Rabbiga Ruuxa ah ka timaada.

4 Sidaas daraaddeed sida lanoogu naxariistay, annagoo haysanna adeegiddan, qalbi jabi mayno; 2 laakiin waxaannu diidnay waxyaalihii qarsoonaan oo ceebta ahaa, annagoo aan sirta ku soconayn ama aan ereyga lilaah qalloocinayn, laakiin muujinta runta ayaanuu niyada dadka oo dhan isugu bognaa lilaah hortiisa. 3 Laakiin injiilkayagu hadduu daboolan yahay, wuxuu ka daboolan yahay kuwa lumaya. 4 Ilaaha wakhtigani wuu ka indho tiray maanka kuwa aan rumaysanayn, inaan iftiinka injiilka ee ammaanta Masiix, kan ah u-ekaanta lilaah, uu ifin iyaga. (aiōni g165) 5 Waayo, annaga qudhayadu idinkuma wacdinno wax nagu saabsan, laakiin waxaannu idinku wacdinnaa wax ku saabsan Ciise Masiix oo Rabbiga ah, iyannagoo ah addoommadiinna Ciise aawadiis. 6 Waayo, waa lilaah kan yidhi, Iftiin ha ka ifo gudcur, kan qalbiyadeenna uga ifay inuu iftiinka aqoonta ammaanta lilaah inaga siyo Ciise Masiix wejiguisa. 7 Laakiin khasnaddan ayaanuu ku haysannaan weelal dhoobo ah in xoogga weynantiisa ay ka ahaato xaggii lilaah ee aanay xaggayaga ka ahaan. 8 Wax walba waa lanagu dhibay, laakiin lanama cidhiidhiyin, waannu qalbi walaacnay, laakiin ma aannu quusan, 9 waa lana silciyey, laakiin lanama dayrin, hoos baa lanoo tuuray, laakiin lanama baabbi'in. 10 Mar walba jidhkaanuu ku sidhaa dhimashada Ciise in haddana nolosha Ciise ay jidhkayaga ka muuqato. 11 Waayo, annagoo nool waxaa weligayo lanoo bixiyaa dhimasho Ciise aawadiis, in haddana nolosha Ciise ka muuqato jidhkayaga dhimanaya. 12 Sidaas daraaddeed annaga dhimashadu way naga dhex shaqaysaa, laakiin nolosha idinku idinka dhex shaqaysaa. 13 Wawaannu leennahay isku ruuxa ee rumaysadka, sida qoran, waan rumaystay, taas awaaadeed ayaan u hadlay, annaguna waan rumaysannaa, taas awaaadeedna waannu u hadallaa. 14 Waannu garanaynnaa in kan sara kiciyey Rabbi Ciise uu inala sara kicin doono Ciise, oo hortiisuu ina wada keeni doonaa idinka iyo annagaba. 15 Waayo, wax waliba waa aawadii, in nimcadu kuwa badan ku badanu ay mahad u badiso xagga ammaanta lilaah. 16 Sidaas daraaddeed qalbi jabi mayno, laakiin in kastoo ninkayaga dibadda ahu uu kharribmayo, weliba kayaga gudaha ahu maalin kastuu cusboonaanayaa. 17 Waayo, dhibtayada fudud ee wakhtiga yah ayaa aad iyo aad noogu sii yeeshaa culaysaka ammaanta ee weligiis ah. (aiōni g166) 18 Ma fiirsanno waxyaalaha la arko, laakiin waxyaalaha aan la arkin, waayo, waxyaalaha la arko in dhawr ah ayay sii joogaan, laakiin waxyaalaha aan la arkini weligood bay sii joogaan. (aiōni g166)

5 Waayo, waxaynu og nahay, haddii gurigeenna dhulka ee taambuug ahu uu dumo, inaynu lilaah xaggisa ku leennahay dhismo, mana aha guri gacmo lagu sameeyey, waase mid jannooyinka weligi ku jira. (aiōni g166) 2 Kan baynu ku dhex taahnaa innagoo u xiisoonayna inaynu huwanno rugteenna xagga jannada ah. 3 Haddii ayu huwan nahay laynاما heli doono innagoo qaawan. 4 Haddaba kuweenaha taambuugan ku jiraa waynu taahnaa, innagoo layna culaysiyye, ma aha inaynu doonayno in layna qaawiyo, laakiin in layna huwiyo, si ay noloshu u liqdo waxa dhimanaya. 5 Maxaa yeelay, kan waxakan inoo sameeyey waa lilaah, kan carbuunta Ruuxa ina siiyey. 6 Haddaba mar walba waynu kalsoon nahay innagoo og in intaynu jidhka ku jirno ayu Rabbiga ka maqan nahay, 7 waayo, waxaynu

ku soconaa rumaysadka ee ma aha aragga. 8 Waynu kalsoon nahay, oo waxaynu ka jecel nahay inaynu jidhka ka maqnaanno oo ayu Rabbiga la joogno. 9 Sidaas daraaddeed haddaynu joogno iyo haddaynu maqnaannoba aad baynu u doonaynaa inaynu isaga ka farxinno. 10 Waayo, dhammaanteen waa in layna wada muuiyo kursiga xukumaadda ee Masiix hortiisa, in qof kastaa helo siday ahayeen waxyaalihii uu jidhka ku falay, ha ahaadeen wanaag ama share. 11 Sidaas daraaddeed annagoo garanaya cabsida Rabbiga, ayaanno dadka aaminsiinnaa; laakiin lilaah waannu u muuqanna, waana rajaynaynaa inaanu qalbiyadiinnana u muuqanno. 12 Annagu haddana isu kiin ammaani mayno, laakiin waxaannu idin siinaynaa waxaad aawadayo ku faantaan, inaad lahaataan waxaad ugu jawaabtaan kuwa wejiga ku faana ee aan qalbiga ku faanin. 13 Maxaa yeelay, haddii aannu waalan nahay waa lilaah aawadiis, haddii aannu miyir qabnona waa aawadiin. 14 Waayo, jacaylk Masiix ayaan na qasba, annagoo tan xisaabnaa inuu mid dhamaan u dhintay, sidaas daraaddeed ayay dhamaanu dhinteen. 15 Isagu wuxuu u dhintay dhamaan in kuwa nooli aanay u sii noolaan nafsaddoda laakiin ay u sii noolaadaan kan aawadood u dhintay oo u sara kacay. 16 Taa aawadeed taa iyo haddeer ninna jidhka ku garan mayno, in kastoo aannu Masiix jidhka ku garan jiray, haddas isaga sidaas u sii garan mayno. 17 Sidaas daraaddeed haddii qof Masiix ku jiro waa abuur cusub, oo waxyaalihii hore way idlaadeen, bal eega, wax waliba way cusboonaadeeme. 18 Laakiin wax waliba waa xagga lilaah kan inagula heshiify Masiix, oo na siiyey adeegidda heshiisnimada, 19 taas waxa weeye, lilaah duniduu Masiix kula heshiify, isagoo aan dembiyadooda ku xisaabayn, oo noo dhibay hadalka heshiisnimada. 20 Sidaas daraaddeed ergo ayaanuu u nahay Masiix aawadiis, sidii lilaah oo idinka baryaya xaggayaga, Masiix aawadiis waxaannu idinku baraynaa, lilaah la heshiify. 21 Wuxuu isaga oo aan dembi aqoonin ka dhigay inuu dembi noqdo aawadeen, inaynu noqnonno xaqnimada lilaah ee ku jirta isaga.

6 Annagoo la shaqaynayna lilaah wawaannu idinka baryaynaa inaydaanu micnel'aan u qaadan nimcadii lilaah, 2 waayo, wuxuu leeyahay, Wakhti la aqbalay ayaan ku dhegaystay, Oo maalintii badbaadintana ayaan ku caawiyey. Bal eeg, hadda waa wakhtigii la aqbalay; bal eeg, hadda waa maalintii badbaadinta. 3 Annagu ninna wax uu ku turunturoodo uma dhigno, si aan adeegiddaya waxba looga sheegin. 4 Laakiin sida mididiinyada lilaah ayaanuu wax walba isugu caddaynaynaa dulqaadasho badan, annagoo ku dhex jirna dhibaatooyin, iyo baahi, iyo cidhiidhiyo, 5 iyo karbaashyo, iyo xabsiyo, iyo rabshooyin, iyo hawlo, iyo soo jeedid, iyo soomid, 6 annagoo isku caddaynaynaa daahirnimo, iyo aqoon, iyo samir, iyo roonaan, iyo Ruuxa Quduuskaa, iyo jacayl aan labaweye lahay, 7 iyo hadalka runtaa, iyo xoogga lilaah, iyo hubka xaqnimada ee midigtida iyo bidixdaba, 8 haddii lana maamuso iyo haddii lana maamuus jeibiyoba, haddii war xun lanaga sheego, iyo haddii war wanaagsan lanaga sheegoba, sida annagoo ah khaa'ino laakiin kuwa runta ah; 9 sida kuwo aan la garanayn laakiin la yagaan, sida kuwo dhimanaya, laakiin bal eeg, waannu nool nahaye, sida kuwo la edbiyo, laakiin aan dhimasho la gaadhsii, 10 sida kuwo la calool xumeeyey, laakiin weli had iyo goorba farxa, sida masaakiin, laakiin dad badan hodanshiya, sida kuwo aan waxba hayasanin laakiin wax walba leh. 11 Afkayagu waa idini furan yahay, idinka dadka Korintosow, qalbigayaguna si weyn buu idiliinku furan yahay. 12 Annagu idinma aannan cidhiidhiyin, laakiin waxaa idin cidhiidhiyey jacaylkinaa oo quduha. 13 Haddaba idinkuna sidaas oo kale abaaqlud ahaan u qalbi furnaada. Waaan idinlii hadlayaa sida carrutayda oo kale. 14 Ha noqnonna kuwo ku xidhan kuwa aan rumaysanayn, waayo, sidee bay xaqnimada iyo dembigu isu weheliyan, ama sidee bay iftiinka iyo gudcurku isu dhex

galaan? **15** Oo sidee bay Masiix iyo ina belaayo isku mid u yihiin? Ama maxaa ka dhexeyya mid rumaysta iyo mid aan rumaysanayn? **16** Macbudka Ilaah sidee buu ula mid yahay sanamayda? Waayo, innagu waxaynu nahay macbudka Ilaaha nool, siduu Ilaah yidhi, lyaga waan dhex joogi doonaa, waanan dhex socon doonaa, Ilaahoodaan ahaan doonaa, oo iyaguna dadkaygay ahaan doonaan. **17** Sidaa daraaddeed, Ka soo baxa dhexdooda oo ka soocma, ayuu Rabbiga leeyayah, Oo ha taabanina wax aan daahir ahayn, Waanaan idin aqbali doonaa. **18** Waxaan idin ahaan doonaa Aabbe, Oo idinkuna waxaad ii ahaan doontaan wiil iyo gabdho, ayuu Rabbiga Qaadirkha ahu leeyayah.

7 Haddaba, gacaliyayaalow, innago ballamadan haysanna, aan iska safayno nijaas kasta oo jidhka iyo ruuxa ku jirta, innago quduusnimada kaamilayna oo Ilaah ka cabsanayna. **2** Qalbiyadiinna noo fura. Ninnu ma aannu xumayn, ninnu ma aannu hallayn, ninnu wixiisa ma aannu damicin. **3** U odhan maayo inaan idin xukumo, waayo, markii hore ayaan idhi, Qalbiyadayaada ayaad ku jirtaan inaynu wada dhimanno oo aynu wada noolaanno. **4** limaan weyn ayaan idinku qabaa, oo aad baan idinku faanaa. Dhiirranaan baa iga buuxda, oo mar kastoo aan dhibaataysan nahayna farxad ayaan aad iiga badata. **5** Waayo, markaannu Makedoniya nimid jidhkayagu ma nasan, laakiin wax kasta waannu ku dhibtoonny. Xagga dibadda waxaa jiray dagaallo, xagga gudahana waxaa jirtay cabsi. **6** Laakiin Ilaaha dhiirrigelyi, kuwa is-hoosaysiya aayaan nagu dhiirrigelyey imaatinka Tiitos; **7** mana aha imaatinkisa oo keliya, laakiin wuxuu nagu dhiirrigelikii aad isaga dhiirrigeliseen. Wuxuu noo sii sheegay xiisaha iyo caloolxumaanta iyo dadaalka aad ii qabtaan, si aan weliba aad ugu sii farxay. **8** Waayo, in kastoo aan warqaddaydi idinku calool xumeeyey, kama qoomameeyo, in kastoo aan markii hore ka qoomameeyey, waayo, waxaan gartay wargaddaas inay idin calool xumaysay, saacdina ha ahaatee. **9** Haddana waan ku farxayaa, mana aha inaad si kale u calool xumaateen, laakiin inaad u calool xumaateen toobadkeenidda, waayo, waad u calool xumaateen sida Ilaah doonayay, inaanad waxba xaggayaga ku khasaar. **10** Maxaa yeelay, caloolxumaanta ah sida Ilaah doonayo waxay keentaa toobadda xagga badbaadada ee aan laga qoomamayn, laakiin caloolxumaanta dunidu waxay keentaa dhimasho. **11** Bal ogaada, waxakan aad ka calool xumaateen sida Ilaah doonayay wuxuu dhexdiinna ka soo saaray dadaal, iyo iscaddayn, iyo cadho, iyo cabsi, iyo xiiso, iyo qiro, iyo ciqaabid waaweyn. Wax walba waad isku caddayseen inaad xaalka ku eedla'dhiiriin. **12** Haddaba in kastoo aan idin soo qoray, uma aan qorin kan wax xumeeyey awadiis, ama kan la xumeeyay awadiis, laakiin in dadaalka aad noo qabtaan laydinka muuyijo Ilaah hortiis. **13** Sidaa awaadeed waa lana dhiirrigelyey. Dhiirrigeliskii aad na dhiirrigeliseenna farxad ka sii badan ayaaantu ku faraxnay, farxadda Tiitos awaadeed, waayo, dhammaantiin ruuxiisaad nasiseen. **14** Waayo, haddii aan xaggiisa wax uun idinku faaniyey, ma aan ceeboobin, laakiin wax walba run ahaan ayaannu idinkula hadalnay, sidaas oo kale ayaa faankayagiil aan Tiitos u sheegay run u noqday. **15** Jacaylkiisuna wuu ku sii badan yahay xaggiinna, maxaa yeelay, wuxuu xusuustaa dhammaantiin addeeciddiinna iyo sidaad idinkoo cabsanaya oo garriyara u dhowayseen. **16** Waan ku faraxsanah inaan wax walba kalsooni weyn idinku qabo.

8 Haddaba, walaalayaalow, waxaannu idin ogeysiinaynaa nimcada Ilaah oo la siiyey kiniisadaha Makedoniya, **2** si, markii dhib lagu tijaabiyyey, farxaddooda badan iyo miskiinnimadooda weyni ay ugu badnaadeen hodantinimada deeqsinimadooda. **3** Waayo, waxaan u maraq furayaa inay tabartooda ku siiyeen, oo weliba si dhaafsiisan tabartooda, siday u doonayeen, **4** iyagoo aad nooga baryaa inaannu

ka guddoonto hadiyadda qaybta ku leh adeegidda xagga quduusiinta, **5** oo mana aha sidaan rajayn, laakiin hortii way isa siiyen Rabbiga iyo annagaba sidii Ilaah doonayay. **6** Sidaas daraaddeed Tiitos waannu ka barinnay, in siduu hortii u bilaabay, sidaas oo kale uu idinku dhammeeyo nimcadatan. **7** Laakiin sidaad wax kasta badnaan uga hayaan xagga rumaysadka, iyo hadalka, iyo aqoonta, iyo dadaalka oo dhan, iyo jacaylka aad noo qabtaan, waa inaad nimcadanna badnaan uga hayaan. **8** U hadli maayo amar ahaan, laakiin inaan dadaalka kuwa kale ku caddeeyo lillaahnimada jacaylkiinna. **9** Waad garanaysaan nimcada Rabbigeenna Ciise Masiix in isagoo hodan ah uu aawadiin miskiin u noqday, inaad miskiinnimadiisa hodan ku noqotaan. **10** Oo sidan ayaan idinkula talinayaa, waayo, tanu way idhiin dhaantaa idinkoo ah kuwii sannaddii hore ugu hor bilaabay inay sameeyaan, mana aha inaad samaysaan oo keliya, laakiin waanad doonaysaan. **11** Laakiin hadda shaqaddii dhammeeya, in sidaad diyaar u ahaydeen, aad haddana ugu dhammaysaan waxaad awooddan. **12** Waayo, haddii diyaar la yahay, sida loo haysto aaya loo aqbalaa ee ma aha sidaan loo haysan. **13** Waayo, tan u odhan maayo in kuwa kale la daayo oo idinka laydin dhibo, **14** laakiin sida ay sinnaantu tahay, wax ka siya waxa badan ee aad wakhtigan la joogu haysataan, waayo, way baahan yihii, inay waxooda badan wax idinka siyyaan markaada baahataan, si ay sinnaani u dhacdo, **15** sida qoran, Kii wax badan soo gurtay, waxba uma hadhin, kii wax yar soo gurtayna, waxba kama dhimmin. **16** Laakiin Ilaah baa mahad leh kan qalbiga Tiitos geliyey dadaalka aan idin qabno oo kale. **17** Waayo, wuu aqbalay baryadayadii, laakiin isaga qudhisiis aad buu u doonayaa inuu idhiin yimaado, maxaa yeelay, wuu idhiin xiisoonayaa. **18** Waxaannu isaga la dirnay walaalka ammaantiisa xagga injiikku kiniisadaha oo dhan wada gaadhay. **19** Sidaas oo keliyana ma aha, laakiin isagu waa kii ay kiniisaduhu ka dhigheen inuu nala socdaalo hadiyaddan awaadeed tan aannu uga adeegno Rabbiga ammaantiisa awaadeed iyo in la arko diyaarnimadaya. **20** Waxaannu iska jiraynaa inaan qofna nagu masabidin deeqsinimadana aannu ka adeegno, **21** waayo, waxaannu ka tashannaa waxyalaha wanaagsan, mana aha Rabbiga hortiisa oo keliya, laakiin dadka hortiisana. **22** Waxaannu iyaga la dirnay walaalkeen kan aannu marar badan caddaynay inuu waxyalo badan ku dadaalo, haddeerna weliba wuu ka sii dadaal badan yahay hubaasha weyn ee uu xaggiinna ku qabo awaadeed. **23** Tiitos waxaa weeyaan wehelkayga iyo ilashageeyahayga xaggiinna; walaaleheenna waa kuwa kiniisaduhu idhiin soo direen, waana yihii ammaanta Masiix. **24** Sidaa daraaddeed kiniisadaha hortooda iyaga caddaan ugu tusa jacaylkiinna iyo faanka aannu idhiin qabno.

9 Looma baahna inaan idhiin soo qoro wax ku saabsan caawimaadda xagga quduusiinta, **2** waayo, waan garanaysaa diyaarnimadiinna aan kuwa Makedoniya idinku faaniyey, in dadka Akhaya sannaddii hore ay diyaar ahaayeen, oo jacaylkiinna kulaylkiisuna badidoon buu sii kiciyey. **3** Laakiin waxaan u dirayaa walaalaha si aan faanka aannu idinku faaninnay micnel'aan loogaga dhigjin xaalkan, inaad diyaar u ahaataan sidaan idhi, **4** waaba intaasoo aannu faankan ku ceebownaaye, annagoo keliyana ma aha, laakiin idinkuna waad ku ceeboobaysaan, haddii kuwo reer Makedoniya ahi ay i soo raacaan oo ay idin arkaan idinkoo aan diyaar ahayn. **5** Taas awaadeed waxaan u maleeyey inay dhaanto inaan walaalaha ka baryo inay hortay idhiin yimaadaan, inay hore diyaar uga sii dhigaan deeqda aad ballanqaaddeen, inay taasi diyaar u ahaato deeq ahaan, mana aha qasab ahaan. **6** Laakiin tan ogaada, Kii wax yar beeraa, wax yar buu goostaa, kii wax badan beeraana, wax badan buu goostaa. **7** Qof kastaa wax ha u bixiyo siduu qalbiga ka goostay, oo yaanu ku bixin

caloolxumo ama qasab, waayo, Ilah wuxuu jecel yahay kan farxad wax ku bixiya. **8** Ilah wuxuu karaa inuu nimco oo dhan idii badiyo inaad mar walba wax kasta oo idinku filan haysataan inaad shuqul kasta oo wanaagsan ku badisaa; **9** sida qoran, Isagu wuu kala firdhiyey, mashaakiintaan wax buu siiyey, Xaqnimadiisuna way sii jirtaa weligeedba. (**aioñ g165**) **10** Kii beerreyga siyya abuur uu abuuro iyo kibis uu cuno, wuu siin doonaa wuuna badin doonaa abuurkiinna aad abuuraysaan, wuuna kordhini doonaa midhaha xaqnimadiinna. **11** Wax kasta idinka waa laydinku hodansiin doonaa xagga deeqsiniimada inaga dhex shaqaysaa oo dhan ee aawadeed Ilah loogu mahadnaqo. **12** Waayo, samaynta shuqulkani ma dhammaystirto waxa dhiman ee ay quduusiintu u baahan yihiin oo qudha, laakiin waxaa kale oo ay kordhisaa in Ilah aad loogu mahadnaqo. **13** Caddaynta adeegiddan aawadeed, waxaa Ilah loo ammaanaa addeeciddiinna markaad qirataan injilka Masiix, iyo deeqsiniimada markaad la wadaagtaan iyaga iyo dadka kale oo dhan. **14** Way idii duceeyaan, wayna idii xiisoodaan nimecadaa aad u badan ee idinku jirta aawadeed. **15** Ilah baa mahad leh hadiyaddiisaan la sheegi karin aawadeed.

10 Aniga qudhayda oo Bawlos ah waxaan idinku baryayaa qabownimada iyo raxmadda Masiixa, anigoo is-hoosaysiyya markaan dhexdiinna joogo, laakiin xaggiinna geesi ku ah markaan idinka maqnayah. **2** Laakiin waxaan idinku baryayaa inaan anigu markaan joogo geesi ku ahaan hubaashaas aan u malaynayo inaan geesi ku ahaado xagga kuwa nagu tirinaya inaannu sida jidhka ku soconno. **3** Maxaa yeelay, in kastoo aannu jidhka ku soconno, sida jidhka uma dagaallanno, **4** waayo, hubka dagaalkayagu ma aha xagga jidhka, laakiin xoog bay leeyihiin Ilah hortiisa in qalcadlo lagu dumiyi. **5** Waaannu baabbi'nnaa murannada, iyo wax kasta oo sarreeya oo aqoonta Ilah iska sarraysiyya, oo firik kasta maxbuus baannu ka dhignaa, si uu Masiix u addeeco, **6** annagoo u diyaar ah inaannu ka aarsanno caasinimo oo dhan markii ay addeeciddiinna kaamil noqto. **7** Waaax eegeysaan waxa idin hor yaal. Haddii qof uun isku hubo inuu ka mid yahay kuwa Masiix, midkaasi mar kale isaga qudhiisu ha ka fiirsado in, siduu isagu uga mid yahay kuwa Masiix, aannu annaguna uga mid nahay. **8** Waayo, in kastoo aan si badan ugu faanayo amarkayaga uu Rabbigu noo siyyej inaanu idinku dhisno ee aanu noo siin inaanu idinku dumino, weliba layma ceebayn doono. **9** Tan waxaan u idhi inaanan u ekaan sidii anigoo warqadahayga idinku cabsiinaya. **10** Waayo, waxay yidhaahdaan, Warqadihiisu culays iyo xoog bay leeyihiin, laakiin joogidda jidhkiisu way tabardaran tahay, oo hadalkiisana waa la fuduyastaa. **11** Kaasoo kale ha ogaado in sidaanu xagga hadalka warqadaha ku nahay markaanu maqan nahay, aannu xagga falimaha ku nahay markaanu joogno. **12** Waayo, kuma dhacno inaanu isku tirinno ama isu ekaysiinno kuwa is-ammaana. Laakiin iyaga qudhooda oo isku qiyasasya qudhooda oo isu ekaysiinaya qudhooda waa garaadlaawayaa. **13** Isu faarin mayno si qiyastayada dhaafsiisan, laakiin sida ay tahay qiyasta Ilah noo qaybiyey inay qiyas ahaato, si aannu idii soo gaadhno. **14** Waayo, annaga qudhaydu si dhaafsiisan isugu kala bixin mayno sidii annagoo aan idin soo gaadhin; waayo, xataa idinka ayaannu idinlila nimid injilka Masiix, **15** annagoo aan si dhaafsiisan uga faanay hawlili dadka kale, laakiin rajo u leh intuu rumaysadkiinnu korayo inaanu aad iyo aad ugu weynaan doonno dhexdiinna sida soohdintayada ah, **16** si aannu injilka ugu wacdinno meelaha idinka shisheeya oo aanan ku faarin waxa laga diyaariyey qof kale soohdintiisa. **17** Kii faanaa, Rabbiga ha ku faano. **18** Ma aha ka qudhiisa ammaana ka loo bogaa, laakiin waa ka uu Rabbigu ammaano.

11 Waaan jeclaan lahaa inaad iigu dulqaadataan doqonnimadayda yar. Laakiin waad ii dulqaadataan. **2** Waaan idiinku

masayrsanahay masayr xagga Ilah ah, waayo, waaan idii guuriyey nin keliya, inaan idii dhiiibo Masiix idinkoo ah bikrad daahir ah. **3** Laakiin waxaan ka baqayaa in maankiinna laga halleyo lillaahinimada iyo daahirnimada xagga Masiix, sidii abeesadii xeeladdeedii Xaawa ugu khiyaanaysay oo kale. **4** Waayo, haddii mid yimaado oo idinku wacdiyo Cise kale oo ah ku aanan ku wacdiyon, ama haddii aad heshaan ruux ka duwan kii aad heshheen, ama injii ka duwan kii aad aqbasheen, si wanaagsan ayaad ugu dulqaadataan. **5** Waxaan u malaynayaa inaanan sina uga liidan rasuulladaas ugu waaweyn. **6** Laakiin in kastoo aanan hadalka ku fiicnayn, aqoonta waan ku fiicanhay, oo taasaannu si kasta idinku muujinnay dadka oo dhan hortiisa. **7** Dembi miyaan falay markaan is-hoosaysiyye in idinka laydin sarraysiyo, maxaa yeelay, injiihila Ilah ayaan idinku wacdiyey hadiyad ahaan? **8** Kiniisado kale ayaan dhacay, anigoo mushahaaro ka qaadaya, si aan idinku adeego. **9** Markaan idinla joogay oo aan wax u baahnaa, ninna culays kuma aan hayn, waayo, walaalihii markay Makedoniya ka yimaadeen waxay ii dhammaystireen waxaan u baahnaa, oo si kastana waan isu celiyey si aanan idin culaysin, waanisa sii celin doonaa. **10** Sida Masiixa runtiisu ay iigu jirto, faankaan laygama joojin doono xagga dalalak Akhaya. **11** Waayo? Ma waxay tahay inaanan idin jeclayn? Ilah baa garan. **12** Laakiin waxaan samaynayo, waan sii samayn doonaa, inaan ka gooyo waxay kuwa doonaya inay wax ku faanaan ku faani lahaayeen, in waxay ku faanaan loo garto inay sidayada oo kale yihiin. **13** Kuwaas oo kale waa rasullo been ah iyo shaqeyyayaal khaa'innu ah iyagooy isu ekaysiinaya rasuulladaas Masiix. **14** Oo layaabna ma leh, waayo, Shayddaanka qudhiisu wuxuu isu ekaysiyya malaa'igta iftiinka. **15** Haddaba wax weyn ma aha haddii ay midiidinyadiisuna isu ekaysiyyaan midiidinyada xaqnimada, iyagooy dhammaanshhoodu u ahaan doono sida shuqullandooda. **16** Haddana waxaan leeyahay, Qofna yaanu doqon ii malayn, laakiin haddaad ii malaysaan, weliba sida doqon ii qaata inaan aniguna in yar faano. **17** Waaan ku hadlayo ugu hadli maayo sida Rabbigu doonayo, laakiin si doqonimoo ah iyo si geesiniimadan faanka ah ayaan ugu hadlayaa. **18** Siday kuwa badan jidhka ugu faanaan, ayaan anna ugu doonaa. **19** Waayo, idinku si farxadleh ayaad doqonnada ugu dulqaadataan idinkoo caqli leh. **20** Idinku waad u dulqaadataan niid hadduu idin addoonsoado, haddluu wixiinna cuno, hadduu wax idinka qaato, hadduu isa sarraysiyo, hadduu wejiga idinka dharbaaxo. **21** Waan ka xishoomayaa inaan idhaahdo, Waanuu tabardaran nahay. Laakiin weliba wax kasta oo uu qof geesi ku yahay, aniguna geesi baan ku ahay (sida doqon ayaan u hadlayaa). **22** Iyagu ma Cibraaniyo baa? Anna waan ahay. Ma reer binu Israa'iil baa? Anna waan ahay. Ma dhashii Ibraahim baa? Anna waan ahay. **23** Iyagu ma Masiix bay u adeegaan? Si ka sii badan ayaan ugu adeegaa. Sidii qof waalan ayaan u hadlayaa. Waan ka hawlo badnaa, waanana ka xabsi badnaa, karbaashyo tirola'an ahna waa laygu dhuffay, marar badanna dhimashaan ku dhowaaday. **24** Shan goor Yuhuuddu waxay i karbaasheen aftaran mid la'. **25** Saddex goorna ulaa laygu dhuffay, marna waa lay dhagxiyey, saddex goor doonni baa ila jabtay, habeent iyo maalilina waxaan ku jiray badda. **26** Marar badan baan safray, xagga webiyadana khatar baan galay, xagga tuugaggana khatar baan galay, xagga dadkaygana khatar baan galay, xagga dadka ahaan Yuhuuddu ahaynna khatar baan galay, xagga magaaladana khatar baan galay, xagga cidladan khatar baan galay, xagga baddana khatar baan galay, walaalo been ah dhexdoondana khatar baan ku galay. **27** Waaan ku jiray dhib iyo daal, marar badanna hurdola'aan iyo gaajo iyo harraad, marar badanna cuntola'an iyo qabow iyo arrad. **28** Waxyaalahaas dibadda ahna waxaa ii dheeraad ah waxaa maalin walba i dhiba ee ah kawwelwidda kiniisadaha oo dhan. **29** Kumaa itaaldaran oo anna

aanan itaal darnayn? Kumaa la xumeyey oo aanan ka guban? **30** Hadday tahay inaan faano waxaan ku faanayaa waxyalaaha ku saabsan itaaldarradayda. **31** Ilaaha ah Aabbaha Rabbi Ciise, kan barakada leh weligiis, wuxuu yaqaan inaan been sheegayin. (**aiōn g165**) **32** Xagga Dimishaq taliyihka oo hooseeyay boqorkii Aretas ahaa ayaa gaadha qabtay magaalada reer Dimishaq si uu ii qabto. **33** Markaas anigoo dambili kuu jira aaya daaqad xagga derbiga hoos laygaga deejiyey oo aan gacmihiiisi ka baxsaday.

12 Waa inaan faano in kastoo aanay waxtar lahayn, laakiin waxaan gaadhi doonaa riyooyin iyo waxa Rabbigu muujiyo. **2** Waxaan garanayaa nin Masiix ku jira oo afar iyo tobann sannadood ka hor kor loo qaaday ilaa samada saddexaad. Inuu jidhka ku jiray iyo inaanu jidhka ku jirin garan maayo, Ilaha baase garan. **3** Oo waxaan garanayaa ninkas, laakiin inuu jidhka ku jiray iyo inaanu jidhka ku jirin garan maayo, Ilaha baase garan. **4** Isaga kor baa loogu qadaay Firdooska, oo wuxuu maqlay erayo aan lagu hadlin oo aan nin loo idmin inuu ku hadlo. **5** Kaasoo kale xaggiisa waan ku faani doonaa, laakiin xaggayya kuma faani doono, itaaldarradayda mooyaame. **6** Waayo, haddaan dooni laahaa inaan faano, doqon ma ahaan doono, waayo, runtaan ku hadli doonaa; laakiin waan iska celiyaa inaanu qofna ii malayn mid ka weyn wuxuu igu arko ama iga maqlo. **7** Inaanan isu sarrayn waxyaalaahay lay muuijey weynaantooda dheer aawadeed, waxaa lay siiyey wax jidhkayga muda oo ah mid Shayddaan uu soo diray inuu i kadeedo, si aanan isu sarrayn. **8** Waaqas aawadiis saddex goor ayaan Rabbiga ka baryay in waxaasi iga fogaado. **9** Oo isagu wuxuu igu yidhi, Nimcadaydu way kugu filan tahay; maxaa yeelay, xooggaygu wuu ku dhan yahay itaaldarrada. Sidaa aawadeed anigoo faraxsan ayaan ku faanayaa itaaldarrooyinkayga in xoogga Masiix igu soo dego. **10** Sidaa aawadeed waxaan ku farxaan itaaldarrooyin iyo hadallo cay ah iyo baahiy iyo silecyo iyo dhibaatooyin Masiix aawadiis, waayo, markaan itaal daranahay, ayaan xoog badnahay. **11** Doqon baan noqday; idinkaase igu qasbay. Waxay ahayd inaad i ammaantaan, waayo, sinaba ugama aan liidan rasuulladii ugu wada waaweynaa, in kastoo aanan waxba ahayn. **12** Hubaal rasuul calaamoooyinkisi ayaa si dulqaad leh laydiinka dhex sameeyey xagga calaamooyn iyo yaabab iyo shuulqo xoog leh. **13** Maxaa idinka dhiman oo aad uga liidataan kiniisadaha kale, anigoo aan idin culaysin mooyaane? Xumaantaa aawadeed iga raallii ahaada. **14** Markan waa markii saddexaad oo aan diyaar u ahay inaan idin imado; oo idinma culaysin doono, maxaa yeelay, idinkaan idin doonayaa ee ma doonayo wixiinna; waayo, ma aha inay carruurtu waalidkood wax u kaydiso, laakiin waa inuu waalidku carruurtu wax u kaydiyo. **15** Anna si farxad leh ayaan isu bixin, naftiinnaan isu bixin. Haddii aad aad idin jeclahay, ma si ka yar baa lay jecel yahay? **16** Hase ahaatee, anigu idinma aan culaysin, laakiin khaatii baan noqday oo sir baan idinku qabtay. **17** Miyaan faa'iido ahaan wax idilinkaga qaataay kuwii aan idin soo diray midkoodna? **18** Tiitos waan waaniyey, walaalkeenna waan la diray isagii. Tiitos miyuu faa'iido ahaan wax idilinkaga qaataay? Miyaannan isku ruux ku socon? Miyaannan isku tallaabooyin ku socon? **19** Haatan waxaad u malaynayaan inaanu iska kiin daafacayno. Ilaha hortiisa waxaanuu u hadlaynaa sida kuwo Masiix, oo gacaliyayaalow, wax kastaba waxaanuu u samaynaa si aad u dhisantaan. **20** Waayo, waxaan ka cabsanayaa in, kolkaan imado, aan idinka waayo sidaan doonayo inaad ahaataan, idinna aad iga weydaan sidaad doonaysaan inaan ahaado, waaba intaasoo ay jiraan dirir, iyo masayr, iyo xanaaq, iyo iskala qaybqaybin, iyo cay, iyo xan, iyo qabweynaan, iyo rabshooyin; **21** waaba intaasoo kolkaan mar kale imado uu llaahay hortiinna igu hoosaysiyyaa, oo

aan u baroortaa kuwo badan oo hadda ka hor dembaabay, oo aan ka toobadkeenin wasakhnimadii iyo sinadii iyo nejisnimadii ay faleen.

13 Socodkan aan idin imanayo waa kaygii saddexaad. Laba ama saddex markhaati afkooda ayaa eray walba lagu xaqiqiyin doonaa. **2** Markii horaan idhi, haddana waan leeyayah, sidaan idinku idhi markii labaad oo aan idinla joogay, ayaan haatanna anoo idinka maqan ku leeyayah kuwii hadda ka hor dembaabay iyo inta kale oo dhanba in haddaan mar kale imaado, aanan u tudhany iyaga, **3** waayo, waxaad doondoonaayaan wax caddeeya in Masiix iga dhex hadlayo, kan aan xaggiin ku itaalka yarayn, laakiinse dhexdiinna ku xoogga badan. **4** Waayo, isagoo itaaldaran ayaa iskulallaabta lagu qodbay, laakiin wuxuu ku nool yahay xoogga llaah. Annaguba isaga waanu la itaal yar nahay, laakiin isagaanu xaggiinna kula noolaan doonaa xoogga llaah. **5** Isjirraba inaad iimaanka ku jirtaan iyo in kale, oo bal istijaabiya. Oo mijeydhnaa is-ogay in Ciise Masiix idinku jiro haddaydhan ahayn kuwo aan loo bogin? **6** Laakiin waxaan rajaynayaa inaad ogaan doontaan inaananna ahayn kuwo aan loo bogin. **7** Hadda waxaannu llaah ka baryaynaa inaydhaan wax shar ah samayn, mana aha inaanu annagu u muuganno sidii kuwo loo bogay, laakiinse waa inaad idinku samaysaan waxa wanaagsan, in kastoo aannu nahay sidii kuwo aan loo bogin. **8** Waayo, annagu ma samayn karno wax runta ka gees ah, laakiinse waxaannu samayn karnaaw wax runta la jira. **9** Waayo, waanu ku faraxnaa markaanu itaal yar nahay, idinkuna aad itaal weyn tiihin. Wax kalena llaah baannu ka baryayna oo waa kaamilnimadiinna. **10** Sababtan aawadeed ayaan waxyaalaahan u qoray intaan maqnaa, si aanan markaan joogo si adag idinkula macaamiloon sida amarkii Rabbigu ii siiyeh inaan idinku dhiso oo aanan idinku dumin. **11** Ugu dambaysta, walaalayyaaalow, waxaan idinku leeyayah, Nabadgeleyo. Qummanaada, dhiirranaada, isku firik ahaada, nabad ku jooga, oo llaaha jacaylka iyo nabaddu wuu idinla joogi doonaa. **12** Dhunkasho quduus ah midkiinba midka kale ha ku salaamo. **13** Quduusiinta oo dhammi way idin soo salaamayaan. **14** Nimcada Rabbi Ciise Masiix iyo jacaylka llaah iyo wehelnimada Ruuxa Quduuska ahu kulligii ha idinla jireen.

Galatiya

1 Waxaa warqaddan qoraya Bawlos oo ah rasuul aan xagga dadka ka iman, oo aan dadna ku iman, laakiinse ku yimid Ciise Masiix iyo Ilaaha Abbaba ah oo isaga ka sara kiciyey kuwii dhintay. **2** Aniga iyo walaalaha ila jooga oo dhammi waxaannu tan u qoraynaa kiniisadaha Galatiya. **3** Nimco ha idinlu jirto iyo nabad ka timaada Ilaaha Abbaba ah iyo Rabbigeenna Ciise Masiix, **4** kan naftiisi u bixiyey dembiyadeenna awadood, si uu inooga bixyo dunidatan la joogo oo sharka leh sida ay tahay doonista kan Ilaah iyo Aabbe inoo ah. (aiōn g165) **5** Isagaa ammaanta leh weligiis iyo weligiis. Aamiin. (aiōn g165) **6** Waxaan la yaabsanahay dhaqsiiyaha aad uga dhaqaqaysaan kii nimbada Masiixa idinku yeedhay, oo aad u leexanaysaan injil kale, **7** oo aan ahayn mid kale, laakiin waxaa jira kuwo idin dhibhaya, oo doonaya inay injilka Masiixa qalloociyaan. **8** Laakiinse annaga ha noqoto ama malaa'ig samada ka timid ha noqoteed, kii idinku wacdiya injil aan ahayn kaannu idinku wacdinay, ha inkaarnaado. **9** Sidii aannu markii hore nidhi, waxaan haataanna leeyahay, Haddii niin idinku wacdiyo injil kale oo aan ahayn kii aad aqbasheen, ha inkaarnaado. **10** Ma waxaan haataan is-oggolaysiinayaa dadka mise Ilaah? Mise waxaan doondoonaayaa inaan dadka ka farxiyo? Haddaan weli dadka ka sii farxinayo, ma aanan ahaadeen addoonki Masiixa. **11** Walaalayaalow, waxaan idin ogaysiinayaa in injilka aan idinku wacdiyey uusan ka iman xagga dadka. **12** Waayo, kama aan helin xagga dadka, laymana barin, laakiin waxaa ii muuijey Ciise Masiix. **13** Waad maqasheen dabicaddayii hore xagga diintii Yuhuudda, sidii aan kiniisaddii Ilaah aad iyo aad ugu silcin jiray oo u kharribi jiray. **14** Oo kuwa badan oo asaaggay ah oo aan isku waddan nahay ayaan kaga hor maray diinta Yuhuudda, anigoo aad iyo aad ugu adag xeerarkii awowayaashay. **15** Laakiin Ilaaha uurkii hooyaday iga doortay, oo nimcadisa iigu yeedhay, markuu ku farxay **16** inuu Wiilkisa iga dhex muujijo inaan dadka aan Yuhuudda ahayn ku wacdiyo isaga warkiisa, isla markaasba lama aan tashan bini aadan. **17** Yeruuusaaleemaan uma aan aadin kuwii hortay rasuullada ahaa, laakiinse waxaan aaday dalka Carabta, dabadeedna waxaan ku soo noqday Dimishaq. **18** Kolkaasaan saddex sannadood dabadeed Yeruuusaaleem aaday inaan Keeyfas soo barto, oo shan iyo tobant maalmood ayaan la joogay isagii. **19** Laakiin rasuulladii kale midna kama arag, Yacquub oo ah Sayidka walaalkiis mooyaane. **20** Waxan aan idin soo qorayo, Ilaah hortiis, been ka sheegi maayo. **21** Markaas dabadeed waxaan imid xagga dalalka Suuriya iyo Kiliikiya, **22** oo weliba laygama weji garanay kiniisadaha Masiixa oo Yahuudiya ku yiil. **23** Laakiin waxay maqleen oo kelya in la yidhi, Kii mar ina silcin jiray, hadda wuxuu wax ku wacdiyayaa iimaankii uu mar kharribi jiray. **24** Oo Ilaah bay u ammaaneen daraadday.

2 Afar iyo tobant sannadood dabadeed ayaan mar kale Yeruuusaaleem aaday, Barnabasna wuu ila jiray, oo Tiitosna waan kaxaystay. **2** Sidii la iigu muuijey ayaan u tegey, oo waxaan iyaga hor dhigay injilka aan dadka aan Yuhuudda ahayn ku wacdiyo, laakiinse waxaan gooni ahaan u tusay kuwii sharfta laaha, si aanaan u ahaan mid waxtarla'aan iska ordaya ama hore u orday. **3** Laakiin xataa Tiitos oo ila socday, isagoo Gariig ah, laguma qasbin in la gudo. **4** Walaalaha beenta ah oo qarsoodiga lanoogu soo geliyey daraaddood, kuwa noogu soo galay inay basaasaan orriyaddeenna aynu Ciise Masiix ku haysanno, inay na addoonsadaan. **5** In runta injilka idinlu sii jirto, taas daraaddeed ayaannan saacad qudha u hoos gelin iyaga. **6** Laakiinse kuwii loo maleeyey inay sharaf leeyihiin (wax kastoo ay ahaayeen, waxba igama gelin; waayo, Ilaah dadka wejijiisa uma kala eexdo) waxaan leeyahay, Kuwii sharfta lahaa waxba iguma

ay darin. **7** Laakiinse kolkay arkeen in laygu ammaaneeyey injilka kuwa buuryoqabka ah, xataa sidii Butros loogu ammaaneeyey injilka kuwa gudan, **8** waayo, kii Butros kaga dhex shaqeeyey sii uu rasuul ugu ahaado kuwa gudan ayaa anna igaga dhex shaqeeyey sii aan dadka aan Yuhuudda ahayn rasuul ugu ahaado, **9** oo kolkay ogaadeen nimbada lay siiyey, Yacquub iyo Keeyfas iyo Yooxanaa, iyagoo loo sharfay sida tiirar, waxay aniga iyo Barnabas na siiyeen gacanta midigtu oo weheelnimada, inaannu annagu u tagno dadka aan Yuhuudda ahayn, iyaguna ay u tagaan kuwa gudan. **10** Waxay keliyahoo doonayeen inaannu masaakiinta xusuusanno, taas oo aan ku dadaalay inaan sameeyo. **11** Laakiinse Keeyfas kolkuu Antiyoh yimid, waan hor joogsaday, maxaa yeelay, wuu eedaysnaa. **12** Maxaa yeelay, intaan qaar Yacquub ka iman, Keeyfas wuxuu wax la cuni jiray dad aan Yuhuud ahayn, laakiinse markay yimaadeen, wuu ka soo noqday oo ka soocmay, isagoo kuwa gudan ka cabsanaya. **13** Yuhuudda inteedii kalena sidaas oo kalay labawejilaayaal la ahaayeen isaga, sidaas daraaddeed labawejilenimaddodii waxay la tagtag xataa Barnabas. **14** Kolkaan arkay inayen si hagaagsan ugu soconay runta injilka, ayaan kulli hortooda Keeyfas ku idhi, Adigooy Yuhuudi ah haddaad u dhaqanto sida dadka aan Yuhuudda ahayn, oo aadan ahaan sida Yuhuudda, sidee baad ugu qasbaysaa dadka aan Yuhuudda ahayn inay u dhaqmaan sida Yuhuudda? **15** Innagoo jinsigeennu Yuhuud yahay, oo aan ahayn dembilayaal aan Yuhuud ahayn, **16** ayaynu weliba garanaynaa inaan nin xaq ku noqon shuqullada sharciga, rumaysadka uu Ciise Masiix ku rumaystay mooyaane, xataa innagu waan rumaysannay Ciise Masiix inaynu xaq ku noqnono rumaysadka Masiix ee ayan ahayn shuqullada sharciga, maxaa yeelay, shuqullada sharciga ninna xaq kuma noqon doono. **17** Laakiinse markaynu doonaynay inaynu Masiix xaq ku noqnono, haddii la helo inaynu qudheennu dembilayaal nahay, Masiix miyuu yahay midiidinka dembiga? Ma suurtowdo! **18** Waayo, haddaan mar kale dhiso waxyaalihii an dumiyey, waxaan isku caddaynayaa inaan ahay mid xad gudbay. **19** Anigu sharcigaan ugu dhintay xagga sharciga inaan Ilaah u noolaado. **20** Waxaa iskutallaabta laygula qodbay Masiixa, laakiin weli waan noolahay. Aniga ma aha kan nooli, laakiin Masiix ayaa iigu dhex nool, oo nołosha aan haataan jidhku ku dhex noolahay waxaan ku noolahay rumaysadka xagga Wiilka Ilaah, kan i jeclaaday oo naftiisa u bixiyey daraadday. **21** Nimbada Ilaah burin maayo, waayo, haddii xaqnimo sharciga laga helo, Masiix micnela'aan buu u dhintay.

3 Garaadlaawayayaasha reer Galatiyow, yaa idin sasabtay, kuwiinna indhahooda la hor dhigay Ciise Masiix oo iskutallaabta lagu qodbay? **2** Waxaan keliyahoo idinka doonayaa inaan idinka barto, Ruuxa ma waaad ku hesheen shuqullada sharciga mise maqlidda rumaysadka? **3** Ma sidaasaad u garaadla'dhiin? Idinkoo Ruuxa ku bilaabay miyaad haataan jidhka ku dhammadaynaysaan? **4** Ma waxtarla'aan baad wax badan ugu xanuunsateen? hadday waxtarla'aan ahayd. **5** Haddaba kan Ruuxa idin siyya oo shuqullada xoogga leh idinku dhex sameeyaa, ma wuxuu ku sameeyaa shuqullada sharciga mise maqlidda rumaysadka? **6** Sidaas oo kalaa Ibraahim Ilaah u rumaystay, oo waxaa isaga loogu tiriyey xaqnimo. **7** Haddaba ogaada in kuwa rumaysadka lahu yihiin wiilashii Ibraahim. **8** Qorniinka oo hore u arkay in Ilaah quruumaha xaq kaga dhigi doono rumaysad, ayaa injilka hore ugu sii sheegay Ibraahim isagoo leh, Quruumaha oo dhammi adigay kugu barakoo doonaan. **9** Sidaas daraaddeed kuwa rumaysadka lahu waxay la barakaysan yihiin Ibraahimki rumaystay. **10** In alla intii shuqullada sharciga isku hallaysaa, inkaar baay ku hoos jiraan: waayo, waxaa qoran. Waa inkaaray yahay ku kasta oo aan ku sii soconin inuu sameeyo wax kasta oo ku qoran kitaabka sharciga. **11** Inuuusin ninna sharciga xaq ku noqon Ilaah hortiisa waa

bayaan, waayo, Kii xaq ahu rumaysad buu ku noolaan doonaa. **12** Sharciguna kama iman rumaysadka, laakiin, Kii sameeya waxyaalaha sharciga iyaguu ku noolaan doonaa. **13** Masiix wuxuu inaga furtay inkaatii sharciga, isagoo inkaar inoo noqday, waayo, waxaa qoran, Mid kasta oo geed ka soo deldelanu wuu inkaaran yahay, **14** inay barakadii Ibraahim qurumahaa ugu timaado Ciise Masiix; inaynu ballankii Ruuxa ku helno rumaysad. **15** Walaalayaalow, sida dadkaan u hadlayaa, In kastoo ay tahay xataa axdiga dadka, mar haddii la hubiyo, lama buriyo, waxbana laguma doro. **16** Ballamada waxaa loo qaaday Ibraahim iyo kii ka soo farcamay. Lama odhan, Kuwa ka soo farcamay sida kuwa badan, laakiinse sidii mid keliya, oo ah kan ka soo farcamay, kaas oo ah Masiixa. **17** Waa xeeleeyahay, Ilaah baa axdi hore u dhigay, oo sharcigii afar boqol iyo soddon sannadood dabadeed yimid ma buriyo axdigaas oo ballanka ma baabbi'iyo. **18** Waayo, haddii dhaxalka laga helo sharciga, ballanka lagama sii heleen; laakiinse Ilaah baa Ibraahim ballan ku siiyey. **19** Haddaba sharcigu waa maxay? Waxaa loogu daray xadgudubyo aawadood, ilaa farcankii lolo ballanqaadya yimaado, oo waxaa xagga malaa'igaha lagaga amray dhexdhexaadiye gacantiso. **20** Dhexdhexaadiye mid keliyuu ma leh, laakiinse Ilaah waa mid keliya. **21** Haddaba sharcigu miyuu ka gees yahay ballamadii Ilaah? Ma suurtowdo, waayo, haddii sharchi wax noolayn kara laysa siiyey, sida runta ah, xaqnimada waxaa laga heli lahaa sharciga. **22** Laakiin Qorniinku wax walba dembiguu ku hoos xidhay in ballanka rumaysadka ee Ciise Masiix la siyo kuwa rumaystay. **23** Laakiinse intaan rumaysadku iman waxaa laynagu hoos hayay sharciga, innagoo xidhan, ilaa rumaysadka la muujiyo. **24** Sidaas daraaddeed sharcigu wuxuu ahaa edbiyeheenna inuu Masiixa inoo geeyo, inaynu xaq ku noqnonno rumaysadka. **25** Laakiinse rumaysadkii waa yimid, oo taas daraaddeed mar dambe edbiye kama hoosayno. **26** Waayo, kulligiin waxaad wiilashii Ilaah ku tiihiin rumaysad idinkoo ku jira Ciise Masiix. **27** In ala intiinna lagu baabtiisay Masiix, waxaad huwateen Masiix. **28** Ma jiro Yuhuud ama Gariig, ma jiro addoon ama xor, ma jiro lab ama dhaddig, waayo, kulligiin mid baad ku wada tiihiin Ciise Masiix. **29** Haddaad tiihiin Masiixa kuwiisa, waxaad tiihiin Ibraahim farcankiisa oo ah kuwa dhaxalka leh sida ballanku leeyahay.

4 Laakiin waxaan leeyahay, Inta midka dhaxalka lahu ilmo yar yahay, waxba kama duwana addoon in kastuu yahay sayidka wax walba, **2** laakiinse wuxuu ka hooseeyaa kuwa ilaa liyiyo iyo wakiilo ilaa maalintii aabbihiis ka ballamay. **3** Sidaas oo kale innagu markaynu carruur ahayn, waxaa ina addoonsan jiray waxyaalaha aasaaska ah ee dunida; **4** laakiinse markii wakhtigii buuxsamay, Ilaah wuxuu soo diray Wiiliikii, isagoo naag ka dhashay oo sharciga ku hoos dhashay, **5** inuu furto kuwii sharciga ku hoos jiray inuu carruurtis inaga dhigo. **6** Oo wiilashisa aad tiihiin daraaddeed aayaan Ilaah u soo diray Ruuxa Wiiliikii qalbiyadeenna dhexdooda, isagoo dhawaqaaya oo leh, Aabbow. **7** Saasaadan mar dambe addoon u ahayn, laakiinse waxaad tahay wiiliikii, oo haddaad wiiliikii tahay, waxaadaan tahay mid dhaxal leh xagga Ilaah. **8** Laakiinse markii aydnan Ilaah garanayn, waxaad addoommo u ahaydeen kuwo aan ilaa hyo ahayn xagga dabiicadda. **9** Laakiin haatan idinkoo Ilaah gartay ama Ilaah idin gartay, sidee baad mar kale ugu noqtootaan waxyaalaha aasaaska oo miskiinnimada ah, tabartana daran, kuwa aad jeceshihiin inaad mar kale addoommo u noqtootaan? **10** Waa xad dhawtaan maalmo, iyo bilo, iyo xilliyo, iyo sannado. **11** Waa xaa ka baqayaa inaan waxtarla'aan idinkugu hawshooday. **12** Waa xaa idinka baryayaa, walaalayaalow, inaad noqtootaan sida aan ahay, waayo, anba waxaan ahay sida aad tiihiin. Waxba iguma aydnan xumayn. **13** Laakiin waad ogaa qabaaqaa inaad idinku wacdiyye. **14** Waa xaa idinka jidhkayga oo idin jirrabay ma aydnan quudhsan, mana aydnan nicin, laakiin waa xaa idinku wacdiyye. **15** Haddaba meeday farxaddiini? Waayo, waxaan idinki markhaati furayaa inaad ii bixin lahayindeen idhihiinna oo aad i siin lahayden, haddii suurtowbi lahayd. **16** Haddaba cadowgiinni miyaan noqday runta aan idinku wacdiyye? **17** Aad bay idinku doondoonaayaan si aan wanaagsanayn, laakiin waxay doonaan inay idinku kaayo xidhaan, si aad idinku iyaga u doondoontaan. **18** Waa wanaagsan tahay in aad loo doondoono wixii wanaagsan had iyo goorba, oo ayan ahayn markaan idirla joogo oo keliya. **19** Carruurtyadiiyey, mar kalaan idin foolanayaaloo ilaa Masiix idinku dhex abuurmo. **20** Waa xeeleeyahay, Ilaah baa axdi hore u dhigay, oo sharcigii afar boqol iyo soddon sannadood dabadeed yimid ma buriyo axdigaas oo ballanka ma baabbi'iyo. **21** Kuwinna doonaya inay sharciga ka hooseeyaanow, ii sheega. Sharciga miyeydaan maqlin? **22** Waayo, waxaa qoran in Ibraahim laba wiil lahaa, kii uu addoonta ka dhalay iyo kii uu naagta xorta ah ka dhalay. **23** Laakiin kii addoontu xagga jidhkuu ka dhashay, naagta xorta ah keediise ballan buu ku dhashay. **24** Waxyaalahanu waa masaal, waayo, dumarkanu waxay ka dhigan yihiin laba axdi, mid Buur Siinay buu ka yimid isagoo u dhalaya addoonnimo, taasu waa Haagaar. **25** Haagaartanu waa Buur Siinay oo Carabiya ku taal, oo waxay ka dhigan tahay Yeriuusaalemta haatan joogta; waayo, waa la addoon saday iyada iyo carruurteedaba. **26** Laakiinse Yeriuusaalemta sare waa xor, waana hooyadeen. **27** Waayo, waxaa qoran, Faraxsanow, madhalaystaan dhalinay; Kala bax oo mashxarad, taada aan foolanay; Waayo, tan cidlowday carruurteed waa ka badan yihiin tan ninku leh kuweeda. **28** Innaguna, walaalayaalow, waxaynu nahay carruurtii ballanka sida Isxaaq oo kale. **29** Laakiin markaas kii jidhka ka dhashay wuxuu silciiyey kii Ruuxa ka dhashay, haatanna waa sidaas oo kale. **30** Laakiin maxaa Qorniinku leeyahay? Addoonta iyo wiilkeedaba eri, waayo, wiilka addoontu dhaxal la wadaagi maayo wiilka naagta xorta ah. **31** Sidaas daraaddeed, walaalayaalow, innagu ma nihin addoon carruurteed, laakiinse waxaynu nahay naagta xorta ah carruurteed.

5 Xorriyad ayuu Masiixu inagu xoreeyey. Haddaba adkaada, oo mar dambe yaan laydinku qaban harqoodka addoonnimada. **2** Bal ogaada, aniga oo Bawlos ah waxaan idinku leeyahay, Haddii laydin gudo, Masiixu waxba idinku tarjumaa. **3** Waa xaa haddanaa ugu markhaati furayaa, nin kasta oo la gudo, waxaa ku waajib ah inuu sharciga oo dhan sameeyo. **4** Waad ka soocan tiihiin Masiixa, kuwiinna sharciga xaq ku noqon lahaayow; nimcaidiina waad ka dhacdeen. **5** Waayo, innagu xagga Ruuxa waxaynu rumaysad ku sugnaya rajada xaqnimada. **6** Maxaa yeelay, xagga Ciise Masiix gudniinta iyo buuryoqabnimada midna wax ma tarto, laakiinse waxaa wax tara rumaysadka ku shaqeeyaa jacayl. **7** Si wanaagsan baad u ordayseen, ee yaa idinka hor joogsaday inaydaan runta addeecin? **8** Taladanu kama iman kan idinku yeedhaya. **9** In ya oo khamiiri ah cajiiinka oo dhan bay khamiirisaa. **10** Xagga Rabbiga waan idin hubaa inaydaan wax kale ka fikirayn, laakiin kii idin dhibaan, xukunkiisu qaadan doonaa mid kastuu yahayba. **11** Laakiin, walaalayaalow, haddii aan anigu weli gudniinta wax ku wacdiyo, maxaa weli la ii silciyya? Haddaba xumaan-u-qadaashada iskutallaabtu waa dhammaatay. **12** Waa xeeleeyahay, Ilaah baa axdi hore u dhigay, oo sharcigii afar boqol iyo soddon sannadood dabadeed yimid ma buriyo axdigaas oo ballanka ma baabbi'iyo. **13** Waa xeeleeyahay, Ilaah baa axdi hore u dhigay, oo sharcigii afar boqol iyo soddon sannadood dabadeed yimid ma buriyo axdigaas oo ballanka ma baabbi'iyo. **14** Waa xeeleeyahay, Ilaah baa axdi hore u dhigay, oo sharcigii afar boqol iyo soddon sannadood dabadeed yimid ma buriyo axdigaas oo ballanka ma baabbi'iyo. **15** Laakiin haddaad isqaniintaan oo iscuntaan, iska dhawra yeydhan isbaabbi'in. **16** Laakiin waaxaan leeyahay, Ruuxa ku socda, kolkaas aydnan damaca

jidhka yeelayne. **17** Waayo, damaca jidhku waa ka gees Ruuxa, Ruuxuna waa ka gees jidhka, maxaa yeelay, kuwanu waa kala gees, si aydhaan u samayn waxyaalahaad doonaysaan. **18** Laakiinse haddii Ruuxu idin hoggaamiyo, sharciga kuma hoos jirtaan. **19** Shuqullada jidhku waa muuqdaan, waana kuwan, sino, wasakhnimo, dhillanimo, **20** sanamcaabudid, sixirnimo, cadownimo, dirir, masayr, xanaaq, isilaaq, iskala qaybqaybin, bidcokino, **21** xaa sidnimo, sakhraannimo, rabshooyin iyo waxyaalo la mid ah. Kuwaas waan idinka digayaas, sidaan markii horeba idinku sheegay, in kuwa waxyaalahaa caynkaas ah sameeyaa ayan dhaxli doonin boqortooyada Ilaah. **22** Laakiin midhaha Ruuxu waa jacayl, farxad, nabad, dulqaadasho, roonaan, wanaag, aaminnimo, **23** qabownimo, iscelin; waxa caynkaas ah sharci ka gees ahu ma jiro. **24** Kuwa Ciise Masiix waxay iskutallaabta ku qodbeen jidhka iyo kacsigisa xaaraanta ah iyo damacyadiisa sharka ah. **25** Haddii aynu Ruuxa ku nool nahay, aynu Ruuxana ku soconno. **26** Yeynan iskibrin, oo iska xanaajin, oo isxaasidin.

6 Walaalayaalow, nin haddii xadgudub lagu qabto, kuwiinna Ruuxa raaca midka caynkaas ah ku soo celiya qabow, adigoo isdhawraya si aan adna laguu jirrabin. **2** Midba midka kale culaabta ha u qaado, oo sidaas ku oofiya sharciga Masiixa. **3** Haddii nin isu maleeyo inuu weyn yahay isagoo aan waxba ku fillayn, wuu iskhiyaaneeyaa. **4** Laakiin nin kastaa shuqulkiisa ha tijaabiyo, dabadeedna faan ayuu iska heli doonaa oo ku kale kama heli doono. **5** Waayo, nin kastaaba waa inuu culaabtiisa qaato. **6** Kan hadalka la baraa wax walba oo wanaagsan qayb ha ka siyo kan wax bara. **7** Yaan laydin kхиyaanayn; Ilaah laguma majaajlloodo, waayo, nin kastaa wax alla wuxuu beerto ayuu goosan doonaa. **8** Waayo, kii jidhkiisa wax ku beertaa wuxuu jidhka ka goosan doonaa qudhun, laakiin kii Ruuxa wax ku beertaa, wuxuu Ruuxa ka goosan doonaa nolol weligeed ah. (aiōnios g166) **9** Oo wanaagfalidda yeynan ka daalin, waayo, wakhtigeeda ayaynu wax ka goosan doonaa haddaynan ka qalbi jabin. **10** Sidaas daraaddeed markaynu wakhtiga haysanno, kulli aan wanaag u samayne, khusuusan dadka rumaysadka leh. **11** Bal eega xuruufta waaweyn oo aan gacantayda idinku soo qoray. **12** Kuwa doonaya inay dadka istusaan inay wanaagsan yihiin xagga jidhka waxay keliyadoo idinku qasbaan in laydin gudo, inaan iskutallaabta Masiixa aawadeed loo silcin iyaga. **13** Xataa kuwa gudanu sharciga ma xajiyaa, laakiin waxay u doonayaan in laydin gudo inay jidhkiinna ku faanaan. **14** Laakiinse yaanay noqon inaan wax kale ku faano iskutallaabta Rabbigeenna Ciise Masiix mooyaane, tan dunidu iigu musmaarantay, anna aan dunida ugu musmaarmay. **15** Waayo, gudniinta iyo buuryoqabniimada midna waxba ma tarto, laakiinse waxaa wax tarax abuurid cusub. **16** In alla intii qaynuunkan ku socota, iyo Israa'iilka Ilaahba, nabad iyo naxariisuba dushooda ha ahaadeen. **17** Hadda dabadeed ninna yuu i dhibin, waayo, waxaa jidhkayga ku yaal sumadiihii Ciise. **18** Walaalayaalow, nimcada Rabbigeenna Ciise Masiix ruuxiinna ha la jirto. Aamiin.

Efesos

1 Anigoo Bawlos ah, oo rasuul u ah Ciise Masiix xagga doonista ilaaah, waxaan warqaddan u qorayaa quduusiinta Efesos joogta iyo kuwa aaminka ah oo Ciise Masiix ku jira. **2** Nimco ha idinla jirto iyo nabad ka timaada Ilaaha Aabbeheenna ah iyo Rabbi Ciise Masiix. **3** Ammaanu ha u ahaato Ilaaha ah Abbaha Rabbigeenna Ciise Masiix. Wuxuu Masiix inagu siiyey barako kasta oo Ruuxa ka timid ee ku jirta meelaha jannada, **4** xataa siduu inoogu doortay isaga dhediisa intaan dunida la aasaasin ka hor inaynu quduus ahaanno oo in la'aanno isaga hortisa, isago ina jecel, **5** oo hore inoogu doortay inuu inaga dhigto carruurtii xagga Ciise Masiix siduu doonayay oo ku farxay, **6** in la ammaano cisada nimcadiisa ee uu inagu siiyey kan u jecel yahay. **7** Isaga, sida ay hodantinimada nimcadiisu tahay, waxaynu dhiiggiisa ku leennahay madaxfurasho ah dembidhaafkeenna. **8** Nimcadaas wuxuu inoogu badiyey xagga xigmadda iyo miyirka oo dhan, **9** oo wuxuu ina ogeysiyye qarsoodiga doonistiisa siduu ugu farxay oo Masiixa ugu fikiray **10** oo ugu talaggalay dhammaadka wakhtiga inuu Masiixa ku ururiyo wax kasta, waxa samooyinka ku jira iyo waxa dhuulka joogaba. **11** Isagaynu dhaxal ku helnay innagoo laynagu doortay qasdiqa kan wax kasta kaga shaqeeya sida ay tahay talada doonistiisu, **12** in kuweenna markii hore Masiixa wax ku rajeeyey aynu ahaanno kuwo aawadood lagu ammaano Ilaah cisadiisa. **13** Oo weliba idinku isagaad ku maqasheen ereyga runta ah, kaas oo ah injiilka badbaadadiinna, oo weliba idinku markii aad rumaysateen ayaa laydinku shaabadeey Ruuxa Quduuska ah oo uu ballanqaaday, **14** oo ah carbuuntii dhaxalkeneen xagga furashada hantida Ilaah in la ammaano cisadiisa. **15** Anigu waxaan maqlay rumaysadkiinna xagga Rabbi Ciise, iyo jacaylka aad quduusiinta oo dhan u qabtaan, oo sidaas daraaddeed **16** ma joojiyo inaan Ilaah idiini mahadhaqo. Baryadayda aayaan idinku soo xusuusanayaa, **17** in Ilaaha Rabbigeenna Ciise Masiix oo ah Abbaha ammaanta uu ruuxa xigmadda iyo muujintu idinku siyo aqonta aad isaga taqaaniin. **18** Oo waxaan Ilaah baryayaa in indhaha qalbigiinna la nuuriyo, si aad u ogaaataan waxa ay tahay rajada yeedhistisu, iyo waxa ay tahay hodantinimada ammaanta dhaxalkiisa ee ku jirta quduusiinta, **19** iyo waxa ay tahay weynaanta xooggiisa aan la koobi karin oo uu u hayo kuweenna rumaysan, sida uu u shaqeeyo xoogga itaalikiisa **20** ee uu kaga shaqeeyey Masiixii, goortuu kuwii dhintay ka soo sara kiciyey, oo uu fadhiisiyey meelaha jannada xagga midigitii. **21** Oo wuxuu isaga ka sarreeysiyye madax kasta, iyo amar kasta, iyo xoog kasta, iyo sayidimo kasta, iyo magac kasta oo la magacaabay, mana aha wakhtigan oo keliya, laakiinse xataa kan imanaya. (aiōn g165) **22** Wax kastana wuxuu ka hoosaysiyye caghiisa, oo wuxuu isaga madax wax kasta ka sarreeyaa uga dhigay kiniisadda, **23** taas oo ah jidhiisa oo ah buuxidda kan wax kasta meel walba ku buuxiya.

2 Idinku waxaad ku dhimateen xadgudubyadiinna iyo dembiyadiinna, **2** kuwaas oo aad markii hore ugu socon jirteen sida socodka wakhtigan iyo sida madaxda xoogga hawada oo ah ruuxa haatan ka dhex shaqaynaya carruurta caasinimada. (aiōn g165) **3** Ilaga dhexdooda mar baynu dhammaanteen ku dhaqmi jirnay damacyada jidhkeenna, innagoo samaynayna waxyalaaha jidhka iyo maanku ay doonayaan, oo innaguna xagga dablicadda waxaynu ka ahayn carruurti cadhada sida dadka kale. **4** Laakiinse Ilaaha naxariista hodanka ka ahu wuxuu inagu jecladay jacayliisa weyn, **5** oo sidaas daraaddeed markii aynu xadgudubyadeenna ku dhimannay wuxuu inala soo noolaysiyye Masiix. Idinku nimco baad ku badbaaddeen. **6** Oo innagana isagii buu inala soo sara kiciyey, oo wuxuu isagii inala fadhiisiyey meelaha jannada xagga Ciise Masiix, **7** si uu wakhtiyada

imanaya hodantinimada weyn oo nimcadiisa ugu muujiyo roonaanta uu inoogu qabo xagga Ciise Masiix. (aiōn g165) **8** Waayo, idinku waxaad ku badbaaddeen nimco xagga rumaysadka, mana aha wax xaggiina ka yimid, **9** laakiinse waa hadiyadda Ilaah, mana aha xagga shuqullada, si aani ninna ugu faanin. **10** Waayo, innagu waxaynu nahay wixii uu sameeyey, oo waxaa laynoogu uumay Ciise Masiix shuqullada wanaagsan aawadood oo Ilaah hore ugu diyaariyey inaynu ku soconno. **11** Haddaba sidaas daraaddeed idinku xusustaa inaad waa hore xagga jidhka ka ahaan jirteen dad aan Yuhuud ahayn, oo kuwa gudan la yidhaahdo oo xagga jidhka gacmo lagu guday ay idinku yeedhi jireen buuryoqab. **12** Waagaas Masiix baad ka soocnaydeen, oo shisheeyaad ka ahaydeen dawladda reer binu Israa'iil, oo ajanabi baad ka ahaydeen axdiyada ballanka, idinkoo aan rajo lahayn, oo aan dunida Ilaah ku lahayn. **13** Laakiinse kuwiinna mar hore fogaa, haatan waxaad ku jirtaan Ciise Masiix, oo waxaa laydinku soo dhoweeyey dhiigga Masiixa. **14** Waayo, isagu waa nabaddeenna, oo waa kan labada mid ka dhigay, oo dumiyey qogobkii derbiga dhexe, **15** isagoog jidhiisii ku buriyey cadownimadu taas oo ah sharciga amarrada ku jira qaynuunnada, inuu isaga quduusi labadii isugu abuuu nin cusub, isagoog saas nabad ku samaynaya, **16** iyo inuu labadooda oo isku jidh ah Ilaah kula heshiisiyo xagga iskulallaabta, isagoog halkaas ku dilay cadownimada. **17** Oo markuu yimid ayuu nabad ku wacdiyey kuwiinnii fogaa, oo kuwii dhowaana nabad buu ku wacdiyey, **18** waayo, labadeennaba isagaynu Ruux keliya ugu galnaa Abbaha. **19** Sidaas daraaddeed idinku mar dambe ma ihidin ajanabiyo iyo shisheeyayaal, laakiinse quduusiintaad isku waddan tiihiin, oo waxaad ka mid tiihiin reerka Ilaah, **20** oo waxaa laydinka dul dhisay aasaaskii rasuullada iyo nebiyada, oo waxaa dhagaxii geeska ee ugu weynaa idin ah Ciise Masiix quduhiisa. **21** Oo dhismaha oo dhammu isagu si wanaagsan isugu haystaa oo weynaadaa, oo wuxuu Rabbiga u noqdaa macbudi quduus ah. **22** Idinkana isagaa laydinku wada dhisay inaad ahaataan rugtii Ilaah xagga Ruuxa.

3 Sababtaas daraaddeed anigoo Bawlos ah waxaan Ciise Masiix maxbuus ugu ahay idinku oo ah dad aan Yuhuud ahayn aawadiin. **2** Huubaal waxaad maqasheen wakiilnimada nimcada Ilaah oo la iigu kiin dhiibay, **3** iyo sida qarsoodigii laygu ogeysiyye wixii la ii muuijey, sidii aan mar hore dhawr eray idinku soo qoray. **4** Markaad akhridaan waxaad ogaan karaysaan garashadaya xagga qarsoodiga Masiixa, **5** kaas oo aan qarniyadii kale loogu ogeysiin bini aadmiga sida haatan Ruux ugu muuijey rasuulladiisa iyo nebiyadiisa quduuska ah. **6** Taas waxaa weeyaan in haatan dadka aan Yuhuudda ahayn ay yihiin kuwo wax inala dhaxla, oo aan isku jidh nahay, oo ay inagula qayb qaataan ballankii Ciise Masiix xagga injiilka, **7** kaas oo aniga layga dhigay mididin sida ay tahay hadiyadda nimcada Ilaah oo lay siiyey sida ay tahay shaqaynta xooggiisu. **8** Aniga oo quduusiinta oo dhan ugu liita waxaa nimcadan la ii siiyey inaan dadka aan Yuhuudda ahayn ku wacdiyo hodantinimada Masiixa oo aan la baadhi karin, **9** iyo inaan dadka oo dhan garansiiyo waxay tahay talogelidda qarsoodigii weligiis ku qarsoonaal Ilaaha ah kan wax walba abuuray. (aiōn g165) **10** Sababtuna waxaa weeyaan in haatan madaxda iyo kuwa amarka leh oo ku jira meelaha jannada, kiniisadda lagu ogeysiyye xigmadda Ilaah oo badan oo kala cayncaynka ah, **11** sida uu yahay qasdiqa weligiis ah oo isagu ku qasdiyey Rabbigeenna Ciise Masiix, (aiōn g165) **12** kaas oo aynu ku leennahay dhirranaan, oo aynu iskuhallayn ugu geli karno xagga rumaysadka aynu isaga rumaysan nahay. **13** Sidaas daraaddeed waxaan idinka baryayaa inaydaan ku qalbi jabin dhibaatooyinkayga aan daraaddiin u maray, waayo, taasu waa idin ammaan. **14** Sababtaas daraaddeed waxaan ugu jilba joogsadaa Abbaha hortiisa, **15** kaas oo magiciisa lagu magacaabay reerka

oo dhan inta jannada ku jirta iyo inta dhulka joogtaba, **16** in sida hodantinimada ammaantiisu ay tahay uu idin siyo itaal aad Ruuxisa kaga xoogaysataan xagga gudhihiima, **17** iyo in Masiixa qalbiyadiinma degganaado xagga rumaysadka, **18** inaad jacayl xidid iyo aasaas ku yeelataan, iyo inaad u xoogaysataan si aad quuduusiinta oo dhan ula garataan waxa ay ihiin ballaadhka iyo dhererka iyo korudheerida iyo hoosudeerida, **19** iyo inaad ogaataan jacaylka Masiixa oo aqonta dhaafa, si ay idinka buuxsanto llaah buuxnaantiisa oo dhammu. **20** Haddaba kan awooda inuu inoo sameeyo wax aad iyo aad uga sii badan waxa aynu weyddiisanno ama ku fikimo oo dhan sida u yahay xoogga inaga dhex shaqeeya, **21** isaga ammaanu ha ugu ahaato kiniisadda iyo Ciise Masiixa tan iyo qarniyada oo dhan iyo weligiis iyo weligiisba. Aamiin. (aiōn g165)

4 Haddaba sidaas daraaddeed arigoo maxbuus ku ah Rabbiga, waxaan idinka baryaya inaad yeedhistii laydiinku yeedhay ugu socotaan si istaahil ah, **2** idinkoo leh is-hoosaysiin iyo qalbiqaboobaan oo dhan iyo samir, oo midkiinba midka kale jacayl ugu dulqaadanayo. **3** Ku dadaala inaad midownimada xagga Ruuxa ku xajisaa xidhiidhka nabadda. **4** Haddaba waxaa jira jidh keliya iyo Ruux keliya, xataa sida idinka laydiinkugu yeedhay rajo keliya xagga yeedhistiinno. **5** Oo waxaa jira Rabbi keliya iyo iimaan keliya iyo baabtis keliya, **6** iyo llaah keliya oo kulli Aabbe u ah, oo wax walba ka sarreeya, oo wax walba ka dhex shaqeeya, oo wax walba ku jira. **7** Laakiinse midkeen kastaba nimcada waxaa laynoo siiyey sida ay tahay qiyaasta hadiyadda Masiixa. **8** Sidaas daraaddeed wuxuu yidhi, Markuu kor u baxay ayuu wuxuu qabtag oo kaxeehey kuwii maxaabista ahaan jiray, Wuxuuna dadka siiyey hadiyado. **9** Haddaba, kor buu u baxay, micneheedu waa maxay haddayan ahayn inuu isagu hoos ugu degtay meelaha dhulka ugu hooseeya? **10** Waa isla kii hoos u degtay kan haddana kor u baxay oo samooyinka oo dhan ka sara maray si uu isaga buuxiyo wax kastaba. **11** Oo qaar wuxuu ka dhigay inay ahadaan rasuullo, qaarna nebiyo, qaarna waadiyyaal, qaarna kuwo kiniisadda dhaqaaleeyaa, iyo macallimiin. **12** Sababtuna waa kaamiliidda quduusiinta xagga shuquka adeegidda, iyo xagga dhisiidh jidhka Masiixa, **13** ilaa aynu wada gaadhno midnirimada rumaysadka iyo aqonta Wiilkha llaah oo aynu noqnonno dad waaweyn xagga qiyaasta koridda ee buuxnaanta Masiixa. **14** Waa inaynaan mar dambe ahaan carruur rorogmanaysa oo lagu kaxaysto dabayl kasta oo cilmi ah xagga dulanka dadka iyo khiyaanada iyo sirta qaladka. **15** Laakiinse innagoo si jacayl ah runta ugu hadlayna aynu wax walba ku korno xaggiisa, kan madaxa ah oo ah Masiixa, **16** kaas oo jidhka oo dhammu si wanaagsan isugu haysto oo isugu wada xidhan yahay caawimaadda xubin kastaaba keento sida xubin kastaaba u shaqaysa qiyaaesteeda oo ugu kordhiso jidhka inuu jacayl ku dhismo. **17** Haddaba sidaas daraaddeed Rabbiga waan idiinkugu markhaati furaya, oo waxaan idinku leeyayah, Mar dambe ha ugu soconina sida dad aan llaah aaminin ugu socdaan xumaanta maankooda. **18** Waxgarashadoodii way madoobaatay, oo jaahilnimada iyaga ku jirta aawadeed iyo qalbi engegaantooda aawadeed ayay ajanabi uga noqdeen lolosha llaah. **19** Iyagoog xishood beelay waxay isu daaneyen nijaas inay wasakh kasta hunguriyeynaan ku sameeyaan. **20** Laakiinse idinku Masiixa sidaas kuma aydinaan baran, **21** hadday run tahay inaad isaga maqasheen oo isaga laydinku baray sida runtu Ciise ugu jirto. **22** Waa inaad iska xoortaan dabiiicaddii hore, oo ku saabsanayd socodiinii aad ku socon jirteen, taas oo kharribanta xagga damacyada khiyaanada; **23** oo waa inaad ku cusboonaataan ruuxa maankiinna, **24** oo aad huwataan dabiiicadda cusub oo loo abuuray inay llaah ugu ekaato xaqnimaada iyo quduusnimada runta. **25** Sidaas daraaddeed beenta iska fogeeya, oo midkiin waluba deriskiisa run ha kula hadlo, waayo,

innaga midkeenba midka kale wuxuu u yahay xubnihiisa. **26** Haddaad cadhootaan, ha dembaabina. Qorraxdu yay idinka dhicin idinkoo cadhaysan. **27** Iblisiikana meel ha siinina. **28** Kii wax xadi jiray yuusan mar dambe wax xadin, laakiinse ha hawshhoodo isagoo gacmihiisa ku shaqaynooda oo wax wanaagsan samaynaya si uu u haysto wax uu siyo ka wax u baahan. **29** Hadal qudhun ahu yuusan afkiinna ka soo bixin, laakiinse ku hadla waxa u wanaagsan dhisidda loo baahan yahay inay niimeeyaan kuwa magla. **30** Ha calool xumaynina Ruuxa Quduuska ah oo llaah oo laydiinku shaabadeeyey maalinta madaxfurashada. **31** Haddaba qadhaadhi iyo dhirif iyo cadho iyo qaylo iyo cay oo dhammi ha idinka fogaadeen iyo xumaan kastaaba; **32** oo idinka midkiinba midka kale ha u roonaado, oo ha u qalbi jilcsanaado, idinkoo iscafiyaya sidii llaahba Masiixa idiinku cafiyey.

5 Haddaba ahaada kuwo ku dayda llaah idinkoo ah sida carruur la jecel yahay. **2** Jacayl ku socda siduu Masiixuba idilin jeclaa, oo uu nafsaddiisi inoogu bixiyey inuu llaah uahaado qurbaan iyo allabari oo uu ahaado caraf udgoon. **3** Laakiinse sida ay quduusiinta ugu eg tahay, marnaba yaan dhexdiinna laga sheegin sino, iyo wasakh oo dhan, iyo damacnimo, **4** iyo ceeb, iyo hadal nacasmio ah, iyo kaftan bilaash ah, oo aan idinku habboonay, laakiinse waxaa idinku wacan mahadnaqid. **5** Waayo, taas waad taqaaniin in dhillay, ama qof wasakh ah, ama nin damac xun oo sanam caabudaa, uusan innaba dhaxal ku lahayn boqortooyada Masiix iyo llaah. **6** Ninnaba yuusan idinku kхиyanan hadal aan micne lahayn; waayo, waxyaalahas daraaddood ayaa cadhada llaah ugu soo degtaa carruurta caasinimada. **7** Sidaas daraaddeed ha ahaanina kuwa iyaga waxyaalahas la qaybsada; waayo, mar baad ahaydeen gudcur, **8** haatanse waxaa Rabbiga ku tiihi nuur; haddaba u socda sida carruurta nuurka, **9** waayo, midhaha nuurku waxay ku wada jiraan wanaag iyo xaqnimo iyo run oo dhan. **10** Tijaabiya waxa Rabbigu aad ugu farxo, **11** oo innaba xidhiidh la yeelanina shuqullada aan midhaha lahayn oo gudcurka, laakiinse kashifa; **12** waayo, waxay qarsoodiga ku sameeyaan waa ceeb xataa in laga hadlo. **13** Laakiinse wax kastaba markii la kashifo ayaa lagu muuijyaa nuur; waayo, wax alla wixii la muuijyaa waa nuur. **14** Sidaas daraaddeed isagu wuxuu yidhi, Kaaga hurdow toos, oo kuwii dhintay ka kac, oo Masiixuna waa ku iftiimin doonaa. **15** Haddaba ka digtoonaada sidaad u socotaan, oo ha u soconina sida kuwo aan caqli lahayn, laakiinse u socda sida kuwo caqli leh. **16** Wakhtiga ka faa'iidaysta, maxaa yeelay, maalmuhu shar bay leeyihiin. **17** Sidaas daraaddeed nacasyo ha ahaanina, laakiinse garta waxa ay doonista Rabbigu tahay. **18** Ha ku sakhramina khamriga rabshadu ku jirto, laakiinse Ruuxa ha idinka buuxsamo. **19** Iskuu hadla sabuuro iyo heeso ammaan ah iyo gabayo xagga ruuxa, idinkoo gabaya oo Rabbiga qalbigiinna ka ammaanaya. **20** Mar kasta llaaha Abbaha ah wax walba mahad ugu naqa magaca Rabbigeenna Ciise Masiixa. **21** Midkiinba midka kale ha iska hoosaysiyo idinkoo Masiixa ka cabsanaya. **22** Dumar yahow, nimankiinna ka dambeeyaa sidaad Rabbiga uga dampbayso. **23** Waayo, ninku waa madaxa afada sida Masiixuba u yahay madaxa kiniisadda isagoo ah badbaadiyaha jidhka. **24** Laakiinse sida kiniisadda uga dampbayso Masiixa, afooyinkuna ha uga dampbeeyeen niimankooda xagga wax kastaba. **25** Nimankow, idinkuna afooyinkuna u jeclaada siduu Masiixuba u jeclaaday kiniisadda oo uu nafsaddiisi u bixiyey iada aawadeed, **26** inuu quduus ka dhigo oo ku nadifiyo maydhidda biyaha xagga erayga, **27** si uu kiniisadda isugu keeno iyadoo qurux badan, oo aan lahayn ama bar ama duuddub ama wax la mid ah, laakiinse inay ahaato mid quduus ah oo aan iin lahayn. **28** Haddaba sidaas oo kale nimanka waxaa ku waajib ah inay afooyinkooda u jeclaadaa sida jidhkooda oo kale.

Waayo, kii afadiisa jeclaadaa wuxuu jeclaadaa nafsaddiisa; **29** maxaa yeelay, ninna weligiis ma nebaan jidhiisa, laakiinse wuu quudiya, wuuna xannaaneeyaa, sida Masiixuba u xannaaneeyo kiniisadda; **30** waayo, innagu waxaynu nahay xubnihi jidhiisa. **31** Oo sababtaas aawadeed nin wuxuu ka tegaya aabbihiis iyo hooyadiis, wuxuuna la joogayaa naagtisa, oo labaduba waxay noqonayaan isku jidh. **32** Qarsoodiganu waa weyn yahay, laakiinse waxaan ka hadlayaa Masiixa iyo kiniisadda. **33** Habase yeeshee idinka midkiin waluba afadiisa ha u jeclaado sida naftiisa oo kale, oo afaduna ninkeeda ha maamuusto.

6 Carruurtay, waalidkiinna ku addeeca xagga Rabbiga, waayo, taasu waa qumman tahay. **2** Qaynuunkii kowaad oo ballan la jiraa waa kan, Aabbahaa iyo hooyadadaa maamuuus **3** inaad nabdoonaatid oo cimrigaagu ku dheeraado dhuulka. **4** Aabbayaashow, carruurtiinna ha ka cadhaysiinina, laakiinse waxaad ku korisaan edbinta iyo waanada Rabbiga. **5** Addoommadow, kuwa xagga jidhka sayidyadiinna ah ku addeeca cabsi iyo gariir iyo qalbi daacad ah sidaad Masiixa uga cabsataan oo kale. **6** Ha ahaanina kuwo markii loo jeedo oo keliya shaqeeya sida kuwa dadka ka farxiya, laakiinse ahaada sida addoommadaa Masiixa, idinkoo doonista Ilaah xagga qalbiga ka samaynaya. **7** Niyo wanaagsan ku adeega sida idinkoo Rabbiga u adeegaya oo aan dad u adeegin, **8** idinkoo garanaya wax kasta oo wanaagsan oo mid kasta sameeyo inuu Rabbiga isla waxaas ka helayo hadduu yahay addoon iyo hadduu yahay xorba. **9** Sayidyadow, idinkuna isla waxaas iyaga u sameeya, oo cabsiinta iska daaya, waayo, waad og tiihin inuu kan ah Saydkooda iyo kiinnaba jannada ku jiro, oo uusan dadka u kala eexan. **10** Ugu dambaysta waxaan idinku leeyahay, Ku xoogysta Rabbiga iyo xoogga itaalkiisa. **11** Oo hubka Ilaah oo dhan qaata, si aad u awooddaan inaad sirta Ibliska hor istaagtaan. **12** Waayo, innagu lama legdanno bini-aadan, laakiinse waxaynu la legdannaa kuwa madaxda ah iyo kuwa amarka leh iyo taliyayaasha dunida gudcurka ah iyo ruuxyada sharka ah oo samooyinka ku jira. (*aiōn q165*) **13** Haddaba sidaas daraaddeed hubka Ilaah qaata si aad u awooddaan inaad maalinta sharka iyaga is-hor taagtaan, oo markaad saas oo dhan yeeshaan aad awooddaan inaad istaagtaan. **14** Haddaba istaaga idinkoo runta dhexda ku xidhan, oo laabtana laabdhawrka xaqnimada ku xidhan, **15** oo cagahaha gashan isu-diyaarinta injilka nabadda, **16** oo weliba waxaa kaloo aad qaadataan gaashaanka rumaysadka, kaas oo aad ku awooddaysaan inaad ku wada demisaan kan sharka leh fallaadhiiisa ololaya oo dhan. **17** Oo waxaad qaadataan koofiyada badbaadada iyo seefta Ruuxa oo ah erayga Ilaah. **18** Mar kasta Ilaah wax kaga bara Ruuxa baryo iyo duco kastaba, oo taas ku dhawra adkaysasho oo dhan iyo u-ducaynta qduuusiinta oo dhan. **19** Oo anigana iigu soo dueeya in lay siyo hadal aan afka ku furo inaan cabsila'aan u muuyijo qarsoodiga injilka, **20** kaas oo aan u ahay mid ergo ah oo silsilad ku xidhan, inaan cabsila'aan ugu hadlo sida igu waajibka ah. **21** Laakiinse inaad ogaataan awxaashdayda iyo sidaan ahayba, waxaa idin wada sheegi doona Tukhikos oo xagga Rabbiga ku ah walaalkay gacaliye iyo midiidiin aamin ah. **22** Waa xasa isaga idinku soo diray isla sababtan inaad xaalladayada ogaataan iyo inuu qalbigiinna dhiirrigeliyo. **23** Walaalahaa ha u ahaadeen nabad iyo jacayl rumaysad la jiro oo xagga Ilaaha Aabbaha ah iyo Rabbi Ciise Masiix ka yimid. **24** Kulligood kuwa Rabbigeenna Ciise Masiix jacaylk aan dhammaanayn ku jecel, nimco ha u ahaato.

Filiboy

1 Annagoo ah Bawlos iyo Timoteyos, oo ah addoommadii Ciise Masiix, waxaanu warqaddan u qoraynaa kulli quduusiinta Ciise Masiix oo magaalada Filiboy la jooga hoggaamiyayaasha kiniisadda iyo caawiyayaasha. **2** Nimco ha idinli jirto iyo nabad ka timaada Ilaaha Aabbeheenna ah iyo Rabbi Ciise Masiix. **3** Mar kastoo aan idin xusuustaba Ilaahay baan u mahadnaqa, **4** oo kol kasta markaan kulligiin idhi duceeyo, waxaan idhi so duceeyaa anigoo faraxsan **5** wehelnimadiinna xaggaa ka-wadashaqynta injilka aawadeed maalintii ugu horraysay ilaa haatan. **6** Anigu waxaan aaminsanahay in kan shuul wanaagsan idirku dhex bilaabay uu dhammeyn doono ilamaa maalinta Ciise Masiix. **7** Haddaba sidaas daraaddeed waa igu qumman tahay inaan sidaas kulligiin idinka fikiro, waayo, qalbigaan idinku hayaa, maxaa yeelay, kulligiin waxaad thiin kuwo nimbada igala qayb qaata xaggaa xidhnaantayda iyo xaggaa daaficidda iyo xaqiqiyanta injiilkaba. **8** Aniga Ilaah baa iiga markhaati ah sidaan kulligiin idinkugu xiisoonayo xaggaa jacaylka Ciise Masiix. **9** Waaan Ilaah ka baryayaa in jacayliinnu aad iyo aad ugu sii bato xaggaa aqoonta iyo waxgarashada oo dhan, **10** inaad waxyaalaha wanaagsan tijaabisaan, oo aad daacad iyo ceeb ka saliin ahaataan ilamaa maalinta Masiixa, **11** idinkoo ay midhaha xaqnimadu idinka buuxaan, kuwaas oo Ciise Masiix ku yimaada, oo Ilaah u ah ammaan iyo mahad. **12** Haddaba, walaalayaalow, waxaan jeclaan lahaa inaad ogaataan in waxyaalihii igu dhacay ay injilka horumar u noqdeen, **13** sidaas daraaddeed waxaa askartii boorpka iyo kuwa kale oo dhanba u wada muuqday inaan Ciise Masiix aawadiis u xidhnahay. **14** Oo weliba walaalaha xaggaa Rabbiga badidoon, iyagoo xidhnaantayda ku kalsoon, ayay aad iyo aad ugu dhirriin yihii inay ereyga Ilaah cabsila'an ku hadlaan. **15** Runtii waxaa jira qaar Masiixa ku naadiya xaasidhimo iyo dirir, qaarna waxay ku naadiyaani niyo wanaagsan. **16** Qaarko waxay ku naadiyaan jacayl, iyagoo og in la ii doortay injilka daaficiddisa, **17** laakiinse kuwa kale waxay Masiixa u naadiyaan si ay dadka u kala qayqbqaybiyan, iyagoo aan daacad ahayn oo ku fikiraya inay dhib igu kiciyaan anigoo xidhan. **18** Haddaba waa sidee? Hadday iska yeelyeel tahay iyo hadday dhab tahayba, Masiixa si kastaba waa loo naadiya, oo anigu taas waan ku farxay oo weliba waan ku farxi doonaa. **19** Waayo, waxaan ogahay in taasu badbaado ay iigu noqonayso xaggaa ducadiinna iyo caavimaadda Ruuxa Ciise Masiix, **20** sida aan aad iyo aad u filanayo oo u rajaynayo, inaanan waxba ku ceeboobin, laakiinse siday weligeed ahaan jirtay in haddeerna dhirranaan oo dhan Masiixa lagu ammaano jidhkayga, hadday tahay nolol iyo hadday tahay dhimashoba. **21** Waayo, aniga waxaa nolosha ii ah Masiixa, oo dhimashaduna waa ii fa'a'lido. **22** Laakiinse inaan jidhka ku sii noolaado, hadday taasu tahay midhaha hawshayda, waxaan doorto garan maayo. **23** Laakiinse anigu labada dhexdoodaan ku dhibtoonayaa, oo waxaan jeclahay inaan tago oo Masiixa la joogo, waayo, taasu aad bay iigu roon tahay, **24** laakiinse inaan jidhka ku sii jiro aad baa loogu sii bahaan yahay idinka aawadiin. **25** Waan aaminsanahay oo waan ogahay inaan sii joogi doono, oo aan kulligiin idinli sii joogi doono horumarkiinna iyo farxadda rumaysadkiinna aawadood, **26** in faankiinnu Ciise Masiix ku bato xaggayga, joogistayda aan mar kale idinli joogo aawadeed. **27** Laakiinse dabiicaddiinna ha ahaato mid istaahisha injilka Masiixa, in haddii aan imaado oo aan idin arko, ama haddii aan maqnaadoba, aan wax xaaladdiinna ku saabsan maqlo inaad isku ruux keliya ku taagan thiin idinkoo isku naf ku dadaalaya iimaanka injilka, **28** oo idinku innaba ha ka cabsanina cadaawayaaashiinna, taas oo iyaga u ah calaamada halaagga, laakiinse waxay idhiin tahay calaamada

badbaadadiinna, taasuna waxay ka timaada xaggaa Ilaah. **29** Maxaa yeelay, waxaa laydinku siiyey Masiixa aawadiis, mana aha inaad isaga rumaysataan oo keliya, laakiinse inaad isaga daraaddiisna u xanuunsataan, **30** idinkoo ku dadaalaya isku dadaalkii aad igu aragteet oo haatanna aad igu maqashaan.

2 Haddaba haddii ay Masiixa ku jiraan dhirrigelin iyo qalbiqabowjis jacayl ah iyo haddii ay ku jirto walaalimo xaggaa Ruuxa iyo haddii ay ku jiraan jixinjix iyo naxariis, **2** faxkaddayda buuxiya, inaad isku maan ahaataan oo aad isku jacayl lahaataan, idinkoo isku niyo ah oo isku maan ah. **3** Idinku waxba ku samaynina iskal-qayqbqaybin iyo faan bilaash ah, laakiinse wax walba ku sameeya is-hoosaysiin, idinkoo midkiinba midka kale ku tirinayo inuu ka kale isaga ka wanaagsan yahay. **4** Midkiin waluba yuusun firo u lahaado waxyaalihii, laakiinse midkiin waluba firo u lahaado waxyaalaha kuwa kale. **5** Fikirkaas oo Ciise Masiix ku jiray, idinkana ha idinku jiro. **6** Isagu wuxuu lahaa surradda Ilaah, oo inuu Ilaah la mid ahaado kuma uu tirin in taasu tahay boobis, **7** laakiinse wuu ismadhiyey, oo wuxuu qaataw addoon suuraddiis, oo wuxuu noqday mid dad u eg, **8** oo markuu nin u ekaaday, ayuu is-hoosaysiyyey oo addeecay inuu dhinto, xataa inuu iskutallaabta ku dhinto. **9** Haddaba sidaas daraaddeed Ilaah isaga aad buu u sarraysiyyey, oo wuxuu isaga siiyey magaca magac kasta ka sarreya; **10** in jilb kastoo ah waxyaalaha samada ku jira iyo waxyaalaha dhuuka jooga iyo waxyaalaha dhuuka ka hooseeyaa, ay magaca Ciise u wada sujuuhaar, **11** iyo in carrab kastaaba qirto in Ciise Masiix yahay Rabbiga in Ilaaha Abbaha ah lagu ammaano. **12** Haddaba, gacaliyayaalow, xataa sidii aad weligiin u addeeci jirteen, iyadoo aan ahayn intii aad idinli joogay oo keliya, laakiinse haatan intaan idinka maqnahay si sidii hore aad uga sii badan badbaadadiinna ku shaqaysta cabsi iyo gariir, **13** waayo, waa Ilaah kan idinkaga dhex shaqeeyaa xaggaa doonista iyo xaggaa shuulkuba farxaddiisa wanaagsan aawadeed. **14** Haddaba wax walba ku sameeya gunuuuc iyo muran la'aantood, **15** inaad ceeb iyo eed la'ataan, idinkoo ah carruurtii Ilaah oo aan iin lahayn, oo ku dhex jira qarni qalloocan oo qallafsan, kuwaas oo aad uga dhex muuqataan sida nuur dunida ku dhex jira, **16** idinkoo hore u soo fidinaya ereyga nolosha, si aan anigu u helo wax aan ku faano maalinta Masiixa, taas oo ah inaanan micnel'aan u ordin oo aanan micnel'aan u hawshoon. **17** Oo weliba haddii laygu dul sadqeeyo allabariga iyo hawsha rumaysadkiinna, waan farxayaa, oo kulligiin waan idinli farxayaa, **18** oo weliba sidaas oo kale idinkuna waad farxaysaan oo waad ila rayrysaaan. **19** Laakiinse waxaan Rabbi Ciise ka rajaynayaa inaan dhowaan idinli so diro Timoteyos si aan anigu ugo farxo markii aan xaaladdiinna ogaado. **20** Waayo, ma aan hayo nin isaga la mid ah oo xaaladdiinna si dhab ah uga welwelaya. **21** Waayo, iyagoo waxay kulligood doonayaan waxyaalahaada, mana aha waxyaalaha Ciise Masiix. **22** Laakiinse idinku waad taqaaniin xaqiqiadiisa in sida ilmo aabbihiis ugu adeego uu isagu iigula adeegay xaggaa injiilkii. **23** Sidaas daraaddeed waxaan rajaynayaa inaan haddiiba isaga idhi so diro markii aan arko sida ay xaaladdaydu u socoto. **24** Laakiinse Rabbigaan ku kalsoonahay inaan aniga qudhayduna dhowaan idinli iman doono. **25** Laakiinse waxaan lagamamaarmaan ku tirihey inaan idhi so diro Ebafrditos oo ah walaalkay iyo mid ila shaqeeyaa oo aan isku askar nahay, oo ah kii aad soo dirteen iyo midiidinkiinna xaggaa baahidayda, **26** maxaa yeelay, isagu wuu idhi xiisodday kulligiin, oo aad buu u tiraanyooday, waayo, idinku waad maqasheen inuu bukay, **27** oo xaqiqa isagu wuu bukay oo dhimashuu ku dhowaaday, laakiinse Ilaah baa u naxariistay isaga, mana aha isaga oo keliya, laakiinse anigana wuu ii naxariistay, inaanan lahaan caloolekumo caloolekumo dul saaran. **28** Sidaas daraaddeed anigoo aad u dadaalaya ayaan isagii soor diray, inaad faraxdaan markii aad mar kale aragtaan, oo ay

anigana caloolxumadu iga yaraato. **29** Sidaas daraaddeed idinkoo aad u faraxsan isaga Rabbiga ku qaabbila, oo kuwa isaga la mid ahna maamuusa, **30** maxaa yeelay, shuqulka Masiixa aawadiis ayuu dhimasho ugu dhowaaday, markuu nafsaddiisa khatar u geliyey inuu dhammaystiro wixii ka dhinnaa hawshii aad ii qabateen.

3 Walaalahayow, ugu dampaysta, waxaan idinku leeyahay, Rabbiga ku farxa. Sida qaqiigadaan anigu inaan isla wixii idin soo qoro dhib iguma aha, laakiinse idinka way idhiin roon tahay. **2** Eeyaha iska jira, oo iska jira kuwa sharka sameeya, oo iska jira gudniinta beenta ah, **3** waayo, innagu waxaynuu nahay kuwa gudan oo Ruuxa Ilaah ku caabuda, oo Ciise Masiix ku faana, oo aan jidhkana ku kalsoonayn, **4** in kastoo aan aniga qudhayduba jidhka ku kalsoonahay, haddii nin u malaynayo inuu jidhka ku kalsoon yahay anigu waan ka sii daranahay. **5** Aniga waxaa lay guday maalintii siddeedaad, oo waxaan ahay jinsiga reer binu Israa'iil, oo waxaan ka ahay qabiilka Benyaamiin, oo waxaan ahay Cibraani ka mid ah Cibraaniyada; oo xagga sharcigana waxaan ahay Farris; **6** xagga qirradana waxaan ahaa mid silcin jiray kiniisadda, xagga xaqnimada sharciga ku jirtana waxaan ahaa eedlaawe. **7** Habase yeeshee waxyaalihii faa'iiddada ii ahaa kuwaas Masiixa aawadiis aayaan khasaare ku tirihey. **8** Runtii anigu wax kasta aayaan khasaare ku tirinayaa wanaaggaa aqoonta aan aqaan Rabbigaya Ciise Masiix aawadiis, kaas oo aan aawadiis wax kasta ugu khasaary, oo haatan waxaan ku tirinayaa inay yihiin qushaash inaan Masiix faa'iido ahaan u helo **9** oo isaga dhexdiisa layga helo, anigoo aan lahayn xaqnimo tayda ah, taas oo sharciga laga helo, laakiinse anigoo leh tan laga helo rumaysadka Masiixa, taas oo ah xaqnimada xagga llaah rumaysadka lagaga helo, **10** inaan ogaado isaga iyo xoogga sarakiciddisa iyo wadawadaaqgidda xanuunsigisa, anigoo isaga xagga dhimashadiisa ugu ekaanaya, **11** si kasta ha ahaatee haddii aan gaadha karo sarakicidda kuwii dhintay. **12** Mana aha inaan hore u helay amase hore la ii kaamilay, laakiinse waan ku sii dadaalayaa inaan qabsado wixii Ciise Masiix ii qabtay. **13** Walaalahayow, anigu ku tirin maayo inaan aniga qudhaydu weili qabsaday, laakiinse wax keliya ayaan samaynayaa, waxyaalihii iga dambeeyey intaan illoobo ayaan waxaan laacayaa waxyaalaha iga horreeya. **14** Anigu waxaan dadaal ugu roorayaa xagga goolkha iyo ilaa abaalgudka yeedhistaa sare oo Ilah oo ah xagga Ciise Masiix. **15** Sidaas daraaddeed in alla inteenii kaamil ahu aan sidaas ku fikirno, oo haddii aad si kala duwan wax kaga fikirtaan, xataa waxaas llaah baa idin muujin doona. **16** Laakiin wixii aynu hore u gaadhay, isla waxaas aynu ku soconno. **17** Walaalayaalow, idinku kulligii iyo wada dayda, oo u fiirsada kuwa sidaas u socda xataa sidaad annaga masaal noogu haysataan. **18** Waayo, waxaa jira kuwa badan oo socda oo aan marar badan wax idhiinka sheegay, oo aan haddana anigoo oyoyaa idin sheegayo inay yihiin cadaawayaaasha iskutallaabta Masiixa, **19** oo kuwaas dhammaadkoodu waa halligaad, ilaahooduna waa caloosha, ammaantooduna waxay ku jirtaa ceebtooda, oo waxay ka fikiraan waxyaalaha dunida. **20** Laakiinse innaga waddaninimadeennu waxay ku jirtaa jannada halkaasoo aynu weiliba ka sugayno Badbaadiye kaas oo ah Rabbi Ciise Masiix. **21** Isagu wuxuu beddeli doonaa jidhkeenna liita inuu u ekaado jidhkiisa ammaanta leh, oo wuxuu ku beddelayaa xoogga uu isagu ku awoodo inuu wax kastaba isaga hoosaysiyo.

4 Sidaas daraaddeed walaalahayga aan jeclahay oo aan u xiisoonayow, idinku waxaad tiihin farxaddayda iyo taajkayga. Gacaliyyaalaow, xagga Rabbiga saas ugu xoogaysta. **2** Waxaan waaninayaa Yu'odiya, oo waxaan waaninayaa Suntukhee inay labadoodu xagga Rabbiga isku maan ahaadaan. **3** Ka ila shaqeeyaa oo runta ahow, waxaan kaa baryayaa inaad dumarkas caawiso, waayo, iyaga iyo Kaleemeentos iyo kuwa kaloo ila shaqeeyaba

oo magacyadoodu ku qoran yihiin kitaabka nolosha, waxay iila dhibtoodeen injiilkha aawadiis. **4** Mar kasta Rabbiga ku faraxsanaada, oo weiliba waxaan idin leeyahay, Farxa. **5** Qabownimadiinna dadka oo dhammu ha ogaado, waayo, Rabbigu waa soo dhow yahay. **6** Waxba ha ka welwelina, laakiinse wax kastaba baryadiinna Ilaah ku ogeysiya tukasho iyo duco mahadnaqid la jirto. **7** Oo nabadda Ilaah oo waxgarasho kasta ka sarrayaa aaya waxay qalbiyadiinna iyo fikirradiinna ku dhawri doontaa Ciise Masiix. **8** Ugu dampaysta, walaalayaalow, waxaan idinku leeyahay, Wax kasta oo run ah, iyo wax kasta oo sharaf leh, iyo wax kasta oo xaq ah, iyo wax kasta oo daahir ah, iyo wax kasta oo door ah, iyo wax kasta oo wanaag laga sheego, haddii wanaag ku jiro iyo haddii ammaanu ku jirto, waxyaalahan ka fiirsada. **9** Idinku sameeya waxyaalihii aad barateen, oo aad hesheen, oo aad maqasheen, oo aad aniga igu aragteen; oo Ilaaha nabadduna wuu idinla jiri doonaa. **10** Laakiin Rabbiga aad baan ugu faraxsanahay inaad haatan ugu dampaysta mar kale iga fikirteen; taas oo aad ka fikiri jirteen laakiin aad fursad u weydeen. **11** Ka hadli maayo baahii, waayo, waxaan bartay inaan raalli ku ahaado hadba xaaladdii aad ku jiro. **12** Waxaan aqaa saboolnihimada, oo weiliba waxaan aqanna barwaqaqada. Meel kasta iyo wax walba waxaan ku bartay dhergidda iyo gaajadaba, barwaqaqada iyo baahidaba. **13** Wax walba waan ku samayn karaa gargaarkisa kan i xoogeeya. **14** Habase yeeshee si wanaagsan baad yeesheen markaad dhibaatadayda ila qaybsateen. **15** Idinka qudhiinnuba waad taqaaniin, reer Filiboyow, in injiilkha bilowgiisi markii aan Makedoniya ka soo kacay aan kiniisaduna ila qaybsan waxa ku saabsan bixinta iyo helidda, idinkoo keliya mooyaane. **16** Waayo, xataa markii aan Tesalonika joogay, idinku mar iyo labaad ii soo dirteen wixii aan u baahnaa. **17** Ma aha inaan hadiyad doonayo, laakiin waxaan doonayaa midhaha xaggiinna ku kordhaya. **18** Laakiinse anigu wax kastaba waan haystaa, oo waan barwaqaqaysanahay. Waan dheregasanahay, waayo, waxaan Ebafroditos ka helay wixii aad ii soo dirteen, kuwaas oo ah allabarri Ilaah aqbali karo oo uu aad ugu farxo oo caraf udgoon leh. **19** Ilaahaygu wuu idin siin doonaa wixii aad u baahan tiihin oo dhan, sida ay tahay hodantinimadiisa xagga ammaanta Ciise Masiix ku jirto. **20** Haddaba ammaanu ha u ahaato Ilaaha Aabbeheenna ah weligiis iyo weligiis. Aamiin. (aiōn g165) **21** Igu salaama mid kasta oo ka mid ah quduusiinta Ciise Masiix. Walaalaha ila joogaa way idin soo salaamayaan. **22** Quduusiinta oo dhammu way idin soo salaamayaan, khusususan kuwa guriga Kaysar jooga. **23** Nimcada Rabbi Ciise Masiix ha la jirto ruuxiinna.

Kolosay

1 Anigoo ah Bawlos, oo ah rasuulkii Ciise Masiix xagga doonista Ilaah, iyo walaalkeen Timoteyos, **2** waxaanuu warqaddan u qoraynaa quduusiinta iyo walaalaha aaminka ah ee Masiixa ku jira oo Kolosay jooga. Nimco ha idinlu jirto iyo nabad ka timaada Ilaaha Abbabeheenna ah. **3** Waaanuu ku mahadnaqnaa Ilaaha ah Abbaba Rabbigeenna Ciise Masiix, annagoo had iyo goorba idin soo ducaynayna. **4** Waaanuu maqaalnay rumaysadkiinna xagga Ciise Masiix iyo jacaylka aad quduusiinta oo dhan u qabtaan, **5** rajada jannada laydiin dhigay aawadeed, taas oo aad hore ugu maqasheen hadalka runta ah oo injilka. **6** Kaasuu waa idin yimid, xataa siduu ugu yimid dunida oo dhan isagoo midho dhalaya oo kordhaya, sida uu idinkana midho idinku dhalayo oo idinku kordhayo, tan iyo maalintii aad maqasheen oo aad ogaaante nirmada Ilaah oo runta ku jirta. **7** Sidaasaad ka barateen gacaliyeheenna Ebafras oo addoon nala ah, oo Masiixa u ah midiidiin aamin ah aawadeen, **8** kaas oo weliba noo caddeeyey jacaylkiinna Ruuxa ku jira. **9** Sababtaas daraaddeed tan iyo maalintii aannu taas maqaalhay ma aannu joojin inaannu idin soo ducayno. Waaanuu Ilaah idin baryaynaa inay idinka buuxsanto aqoonta doonistiisa xagga xigmadda iyo waxgarashada Ruuxa oo dhan, **10** inaad u socotaan si Rabbiga istaahisha oo aad wax kasta isaga kaga farxisaan, idinkoo midho ku soo saaraya shuqul kasta oo wanaagsan oo ku sii kordhaya aqoonta Ilaah. **11** Weliba waxaanuu Ilaah baryaynaa inaad ku xoogaysataan xoog oo dhan sida uu yahay itaalka ammaantiisu xagga adkayashada iyo dulqaadashada farxaddu la jirto oo dhan. **12** Mahad baannu naqaynaa Abbaba inaga dhigay kuwa istaahila inay ka qayb qaataan dhaxalka quduusiinta nuurka ku jirta. **13** Isagu waa inaga samatabbixiyey xoogga gudcurka, oo wuxuu inoo beddelay boqortooyadii Wiilka jacaylkiisa, **14** kaas oo aynu ku leennahay madaxfurasho ah dembidhaafka. **15** Isagu waa suuraddii Ilaaha aan la arki karin, oo ah curadka unkua oo dhan; **16** waayo, wax kastaba isagaa uumay, waxyaalaha samooyinka ku jira, iyo waxyaalaha dhulka joogaba, waxyaalaha la arki karo iyo waxyaalaha aan la arki karinba, hadday yihiin carshiyo ama sayidhimo ama madax ama amarro; wax walba isagaa uumay oo loo uumay. **17** Isagu wax kastaba wuu ka horreeyaa, oo wax kastaaba isagay isku haystaan. **18** Oo isagu waa madaxa jidhka, kaas oo ah kiniisadda, oo isagu waa bilowgi iyo curadka kuwii dhintay ka kacay, si uu uga horreeyo wax kastaba. **19** Waayo, waxaa Abbaba ka farxisay in buuxnaanta oo dhammu ay isaga ku jirto, **20** iyo inuu isaga wax kastaba xaggiisa kula heshiyo, isagoo kula nabday dhiiga iskutallaabiitisa; hadday yihiin waxyaalaha dhulka jooga ama hadday yihiin waxyaalaha samooyinka ku jiraba. **21** Idinku waa hore waxaaad ahaydeen kuwa ajanabi laga dhigay, oo maankiinnana cadow baad ka ahaydeen xagga shuqulliadiinna sharka ah, **22** laakiinse haatan isagu wuxuu idinku heshiiyey jidhkiisi aadmiigaa oo dhintay, inuu isagu hortiisa idin keeno idinkoo quduus ah oo aan iin iyo eed midna lahayn, **23** haddii aad ku sii jirtaan iimaanka, oo aad gun iyo xidid adag ku leediihin, oo aydnaan ka fogaan rajadii injilki aad maqasheen, kaas oo lagu wacdiyey unuka samada ka hooseeya oo dhan, oo anigoo Bawlos ah layga dhigay midiidiin. **24** Haatan waxaan ku farxaan xanuunsigayga aan idin xanuunsado, oo waxaan dhammaystiraa dhibaatooyinka Masiixa oo jidhkayga ku dhiman jidhkiisa aawadiis kaasoo ah kiniisadda. **25** Taas waxaa la iiga dhigay midiidiin xagga wakiilnimada Ilaah oo aniga aawadiin la ii siiyey inaan dhammaan erayga Ilaah ku wada wacdiyo. **26** Wuxuu ahaa wax aan la garanayn oo qarsoonaan taa iyo weligiis iyo qarni kasta, laakiinse haatan waxaa loo muujiyey quduusiinta. (aiōn g165) **27** Kuwaas Ilaah baa ku

farsay inuu iyaga ogeysiyo waxa ay tahay hodantinimada ammaanta qarsoodigan ee ku dhex jira quruumaha, kaas oo ah Masiixa idinku jira oo ah rajada ammaanta. **28** Isaga waanuu naadimnaa, annagoo nin kasta waaninaya oo nin kasta wax ku barayna xigmad oo dhan, inaannu nin walba hor keenno isagoo Masiixa kaamil ku ah. **29** Taas aayaan u hawshoodaa anigoo aad u dadaalaya sida uu yahay shuqulkiiisa si xoog leh igaga dhex shaqeeyaa.

2 Waxaan jeelaan lahaa inaad ogaataan sida weyn oo aan idinku dadaalay idinka iyo kuwa La'odikiya jooga iyo in alla intii aan arag wejigayga anoo nool; **2** inay qalbiyadoodu dhiirranaadaan, iyagoo jacayl isugu xidhan, iyo inay wada heelaan hodantinimada hubaasha waxgarashada, inay ogaadaan qarsoodiga Ilaah, kaas oo ah Masiixa. **3** Isaga waxaa ku wada qarsoon waxyaalaha qaaliga ah oo dhan oo ah xigmadda iyo aqoonta. **4** Taas waxaan u leeyahay inaan ninna idinku khiyaanay hadal sasabasho ah. **5** In kastoo aan idirkna maqnahay xagga jidhka, weliba waan idinku joogaa xagga ruuxa, anigoo faraxsan oo firinaya nidaamkiinna iyo adkaanta rumaysadkiinna, xagga Masiixa. **6** Haddaba sidaad u aqbasheen Rabbi Ciise Masiix, ku socda, **7** idinkoo isaga xidid ku yeeshay oo ku dhismay, oo rumaysadkiinna ku adkaaday, taas oo ah siddii laydiin baray, oo aad u mahadnaa. **8** Iska jira yaan ninna idinku dhicin faylosofiyadiisa iyo khiyaanadiisa bilaashka ah xagga caadooyinka dadka iyo waxyaalaha dunida ugu horreeya oo aan ka iman xagga Masiixa, **9** waayo, buuxnaanta Ilaahnimada oo dhammu waa ku jirtaa isagoo jidh leh, **10** oo waa laydin buuxiyey idinkoo ku jira isagoo ah madaxa taaliye kasta iyo amar kasta. **11** Oo isaga xaggiisa laydinkaga guday gudniin aan gacmo lagu samayn markii aad gudniinta Masiixa ku xoorteen jidhka aadmiiga. **12** Idinka waxaa isaga laydinkula aasay baabitiska, kaas oo isaga laydinkula soo kiciyey xagga rumaysadka aad u qabtaan xoogga Ilaah oo shaqeeyaa oo isaga kuwii dhintay ka soo sara kiciyey. **13** Idinkoo ku dhintay xadgudubyaadiinii iyo buuryoqabnimadii jidhkiinna ayuu weliba isaga idinku soo noolaysiyyey, isagoo inaga cafeyey xadgudubyaadeenni oo dhan. **14** Wuxuu baabbi'iyeey dacwadii inoogu qormay qaynuunnada oo inaga geesta ahayd, oo weliba intuu fogeeyey ayuu ku qodbay iskutallaabta. **15** Isagu hubkuu ka qaaday talyayaasha iyo kuwa amarka leh, oo bayaan ayuu u ceebeeyey, isagoo iyaga kaga guulaysanaya. **16** Haddaba ninna yuusan idinku xukumin wax ku saabsan cunto ama cabbid ama maatin iid ah ama bil dhalatay ama maalmaha sabtida, **17** kuwaas oo ah hooska waxyaalaha iman doona, laakiinse jidhka waxaa iska leh Masiixa. **18** Ninna yuusan abaalgudkiinna idinka dulmin isagoo idin oggolaysiinaya is-hoosaysiinta iyo malaa'ig caabudidda, oo dhex gelaya waxyaalaha uusan arkin, oo micnel'aan ugu kibraya maankiisa aadmiiga, **19** oo aan xajisanayn Madaxa jidhka oo dhammu wax ka helo, oo xubnaha iyo seedaha isku haysta, oo kordhinta Ilaah ku kordha. **20** Haddii aad Masiixa kala dhimateen waxyaalaha dunida ugu horreeya, maxaad sidii idinkoo dunida ku nool isaga hoosaysisaan qaynuunnada, **21** kuwaas oo leh, Ha qaban, Ha dhadhamin, Ha taaban? **22** Waxyaalahaas oo dhan aaya isticmaal ku wada baabba'aya. Qaynuunnadu waxay ka yimaadeen amarrada iyo cilmiga dadka. **23** Waxyaalahaas sida haqiqadah ah waxay leeyihiin muuqasho xigmad ah xagga caabudidda qof naftiisa ku qasbo iyo is-hoosaysiinta iyo saxariirnta jidhka, laakiinse iyagu faatiid ma leh ay ku hor joogsadaan dherjinta jidhka.

3 Haddaba haddii laydinla soo sara kiciyey Masiix, doondoona waxyaalaha korka yaal, meeshaa uu Masiixu joogo, isagoo fadhiya midigta Ilaah. **2** Ka fikira waxyaalaha korka yaal, hana ka fikirina waxyaalaha dhulka yaal. **3** Waayo, idinku waad dhimateen, oo noloshiinnuna Masiixay kula qarsoon tahay Ilaah. **4** Masiixa oo ah

nolosheenna, markuu soo muuqdo, kolkaasaad idinkuna ammaan kula soo muuqan doontaan. **5** Haddaba dila xubniihingga dhulka yaal, kuwaas oo ah sinfo, iyo wasakhnimo, iyo kacsi xaaraan ah, iyo damac shar ah, iyo hunguri xumaan, taas oo ah sanam caabudid, **6** waxyaalaahaas oo daraaddeed ay cadhada Ilaah ugu soo degto carruuta caasinimada. **7** Kuwaas aayaad waagii hore ku socon jirteen markii aad waxyaalaahaas ku noolaan jirteen. **8** Laakiinse haatan iska fogeeya waxyalaahan oo dhan, kuwaas oo ah xanaaq, iyo cadho, iyo xumaan, iyo cay, iyo hadalka ceebta ah oo afkiinna ka baxa. **9** Been ha isu sheegina, waayo, idinku waad iska xoorteen dabiicaddii hore iyo falimaheediiba, **10** oo waxaad huwateen dabiicaddii cusbayd taas oo loo cusboonaysiinayo aqoon sida ay tahay u-ekaanta kan iyada abuuray. **11** Halkas ma jiri karaan Gariig ama Yuhuudi, mid gudan ama mid buuryoqab ah, reer Barbari, ama reer Iskutees, addoon ama xor; laakiinse Masiixu waa wax walba, oo wax walba wuu ku jiraa. **12** Haddaba sidaas daraaddeed idinku sida kuwa Ilaah doortay oo quduuska ah oo la jecel yahay, huwada qalbi leh naraxis iyo roonaan iyo is-hoosaysiin iyo qaboobaan iyo dulqaadasho. **13** Midkiinba midka kale ha u dulqato oo ha cifiyo, haddii mid ka cabanayo mid kale; xataa sida Rabbiguba idin cifiyey, idinkuna sidaas oo kale yeela: **14** oo waxyalaahaas oo dhan waxaad ka dul huwataan jacyal, kaas oo ah xidhiidhka kaamilnimada. **15** Oo nabadda Masiixuna ha ku taliso qalbiyadiinna, taas oo laysugu kiin yeedhay isku jidh keliya; oo mahadnaqayaal ahaada. **16** Oo erayga Masiixu ha idinku jiro si badan xagga xigmadda oo dhan, idinkoo wax isbaraya oo isku waaninaya saburro iyo heeso ammaan ah iyo gabayo xagga ruuxa, idinkoo Ilaah ugu gabayaya nimecadha qalbiyadiinna ku jirta. **17** Oo wax alla wixii aad ku samaysaan hadal ama shuqulba, magaca Rabbi Ciise ku wada sameeya oo Ilaaha Aabbaha ah ugu mahadnaqa isaga. **18** Dumar yahow, nimankiinna ka dambeeyaa sida ay ugu habboon tahay xagga Rabbiga. **19** Nimankow, idinkuna afooyinkiinna jeclaada oo ha ku qadhaadhoobina. **20** Carruurtoy, waalidkiinna wax kastaba ku addeeca, waayo, taasu waa ka farxisaa Rabbiga. **21** Abbayaashow, carruutiinna ha ka cadhaysiinina, yeeyan qalbi jabine. **22** Addoommadow, wax kastaba ku addeeca kuwa xagga jidhka sayidyadiinna ah; hana ahaanina kuwo markii loo jeedo oo keliya shaqeeya sida kuwa dadka ka farxiya, laakiinse ku adeega qalbi daacad ah, idinkoo Rabbiga ka cabsanaya. **23** Wax alla wixii aad samaysaan, xagga qalbiga ka sameeya, sidii idinkoo Rabbiga u samaynaya oo aan dad aawadis u samaynayn, **24** idinkoo garanaya inaad xagga Rabbiga ka heli doontaan abaalgudkii dhaxalka. Waxaad u adeegtaan Rabbiga Masiixa ah. **25** Waayo, kii xumaan falaa wuxuu dib u heli doonaa xumaantuu falay, waayo, dadka looma kala eexdo.

4 Sayidyadow, addoommadiinna siiya waxa xaga ah oo u qalma, idinkoo garanaya inaad jannada Sayid ku leedihii. **2** Haddaba baryada ku sii adkaada, idinkoo ku soo jeeda oo mahadnaqaya. **3** Oo weliba annagana noo soo duceeya in Ilaah noo furo albaabka hadalka, si aannu uga hadalno qarsoodiga Masiixa, kaas oo aan u xidhnahay; **4** inaan u muujijo, sida igu waajibka ah inaan uga hadlo. **5** Kuwa dibadda jooga xaggooda xigmad ku socda, oo wakhtiga ku faa'iidaysta. **6** Mar kasta hadalkiinna nimco ha lahaado isagoo cusbo lagu daray, inaad ogaataan sida idinku waajibka ah inaad mid kasta ugu jawaabtaan. **7** Axwaalkayaga oo dhan waxaa idin sheegi doona walaalkeen Tukhikos oo ah gacaliye iyo midiidiin aamin ah oo addoon ila ah xagga Rabbiga. **8** Isagaan idinku soo diray sababtan daraaddeed, inaad ogaataan axwaalkayaga iyo inuu qalbiyadiinna dhiirrigeliyo, **9** oo weliba waxaan isaga la soo diray walaalkeen Oneesimos, kaas oo ah mid aamin ah iyo gacaliye, oo idinka mid ah. Iyagu waxay idinka warrami doonaa waxa meeshan ka dhacay oo

dhan. **10** Waxaa idin soo salaamaya Aristarkhos oo ila xidhan, iyo Markos oo Barnabas abti u yahay, kaas oo wax isaga ku saabsan laydinku amray; hadduu idin yimaado aqbala. **11** Weliba waxaa idin soo salaamaya Ciise oo la yidhaahdo Yuustos. Kuwaas oo ka mid ah kuwa gudan ayaa ah kuwa keliya oo ila shaqeeya boqortooyada Ilaah, iyagoo ii noqday kuwo i dhiirrigeliye. **12** Waxaa kaloo idin soo salaamaya Ebafras, oo idinka mid ah, oo ah addoonkii Ciise Masiix. Kol kastaba baryadiisa ayuu idinku dadaalaa inaad istaagtaan, idinkoo kaamil ah oo aad u huba doonista Ilaah oo dhan. **13** Waxaan ugu markhaati furayaa inuu u hawshoodo idinka aawadiin iyo kuwa La'odikiya jooga iyo kuwa Hi'erabolis jooga aawadood. **14** Waxaa idin soo salaamaya Luukos oo ah gacaliyaha dakhtarkaa iyo Deemaas. **15** Walaalah La'odikiya jooga iyo Numfas, iyo kiniisadda gurigiisa ku jirta nagu salaama. **16** Warqaddan markii laydinka dhex akhriyo, haddana ha laga dhex akhriyo kiniisadda reer La'odikiya, oo idinkuna akhrista warqadda aad La'odikiya ka heli doontaan. **17** Oo Arkhibbos waxaad ku tidhaahdaan, Adeegiddii xagga Rabbiga oo aad heshay, ku dadaal inaad dhammaysid. **18** Anigoo Bawlos ah ayaa salaantan gacantyada ku qoraya. Xusuusta xidhnaantyada. Nimco ha idinla jirto.

1 Tesaloniika

1 Annagoo ah Bawlos iyo Silwanos iyo Timoteyos waxaanmu warqaddan u qoraynaa dadka Tesaloniika kiniisaddooda oo ku jirta Ilaaha Abbaba ah iyo Rabbi Ciise Masiix. Nimco ha idinla jirto iyo nabadu. **2** Had iyo goorba Ilaah baannu idiinku mahadnaqnaa kulligiin, annagoo baryadayada idinku xusuusanayna. **3** Waxaanu joogsilaan Ilaheenna oo ah Aabbeheenna hortiis ku xusuusanna shuquqla rumaysadkiinna iyo hawsha jacaylkiinna iyo dulqaadashada rajadiinna ee ku jira Rabbigeenna Ciise Masiix. **4** Annagu waannu og nahay, walaalaha Ilaah jecel yahayow, in Ilaah idin doortay, **5** waayo, injiilkayagu idiinkuma iman hadal oo keliya, laakiinse wuxuu kaloo idiinku yimid xoog iyo Ruuxa Quduuska ah iyo hubaal badan. Waad garanasyaan caykaanuu dhexdiinna ku ahayn idinka awadiin. **6** Oo waxaad noqoteen kuwo ku dayda annaga iyo Rabbigaba, idirkoo ereyga ku helay dhib badan iyo farxadda Ruuxa Quduuska ah. **7** Sidaas daraaddeed maaal baad u noqoteen kuwa rumaystay oo Makedoniya iyo Akhaya jooga oo dhan. **8** Waayo, ereygi Rabbigaba idinka dhawaqaqay, mana aha Makedoniya iyo Akhaya dhexdooda oo keliya, laakiinse rumaysadkiinna xagga Ilaah wuxuu gaadhay meel kasta; oo sidaas daraaddeed uma aannu baahnin inaanuu wax nidhaahno. **9** Waayo, iyaguba waxay ka warramaan wax nagu saabsan oo ah sidaanu idiinku soo galnay, iyo sidaad sanamyadii uga jeesateen oo Ilaah ugu soo jeesateen, inaad u adeegtaan Ilaaha nool oo runta ah, **10** oo aad samada ka sugtaan Wilkiisa uu kuwii dhintay ka soo sara kiciyey oo ah Ciisaha inaga samatabbixinaya cadhada imanaysa.

2 Waayo, walaalayaalow, waxaad og tiihi imaatinkeyagi aannu idin nimid inuusan noqon mid aan waxtar lahayn. **2** Laakiinse annagoo awil aad ugu xanuunsannay oo lanagu ceebeeyey Filiboy, sidaad og tiihiin, waxaanu ku dhiirranaannay Ilaheenna inaanu injiilkii Ilaah idin sheegno annagoo dhib badan ku jirna. **3** Waayo, waanadayadu kama iman qalad ama wasakh ama kхиyaano, **4** laakiinse siduu Ilaah noogu bogay inuu nagu ammaaneeyo injiilkii, sidaasaanu u hadalhaa, mana aha inaanu dadka ka farxinno, laakiinse inaanu ka farxinno Ilaaha qalbigayaga imtixaama. **5** Sidaad og tiihiin, marnaba kuma aannu isticmaalin hadal sasabasho ah ama damacnimo qarsoon, oo taas Ilaah baa marag ka ah. **6** Dadka xaggiisana ammaan kama aannu dooondonin, ama xaggiisna ha noqoto, ama xaggad dad kale, in kastoo aan culaab idiinku noqon kari lahayn, annagoo ah rasuulladii Masiixa. **7** Laakiin dhexdiinna waxaanu idiinku roonayn sida mid carruurteeda nuujisa ay iygaa u dhaqaalayso. **8** Sidaas daraaddeed, annagoo aad idin jecel, ayaannu ku farxnay inaanu wax idin siinno, mana aha injiilkii Ilaah oo keliya, laakiinse xataa naftayada, maxaa yeelay, waxaad noo noqoteen kuwo aan jecel nahay. **9** Waayo, waad xusuusan tiihiin, walaalayaalow, sidaanu dhib iyo daal ugu shaqaynay habeen iyo maalinba, inaannan midkiinna culaysin, oo waxaanu idiinku wacdinnay injiilkii Ilaah. **10** Idinkuna markhaati baad ka tiihiin, Ilaahna wuu ka yahay, sidaanu daahir iyo xaq iyo ceeble'aan kula macaamiloonnay kuwiinna rumaysan. **11** Sidaad og tiihiin waxaanu midkiin kastaba kula macaamiloonnay sida aabbe carruurtiisa ula macaamiloodo, annagoo idin waaninayna oo idin dhiirigelinyana oo idin markhaati furayna, **12** inaad u socotaan si istaahisha Ilaaha idiinku yeedhay boqortooyadiisa iyo ammaantiisa. **13** Oo sababtaas daraaddeed ayaannu joogsilaan Ilaah ugu mahadnaqnaa in, markii aad naga hesheen ereygi Ilaah oo aad naga maqasheen, aydnan u aqbalin sidii dad hadalkiis laakiin siduu run u yahay ereygi Ilaah oo haddana idinka dhex shaqeeya kuwiinna rumaysan. **14** Waayo, walaalayaalow, waxaad noqoteen kuwo ku dayday dadka kiniisadaha

Ilaah oo Yahuudiya jooga, kuwaas oo ah kuwa Ciise Masiix, maxaa yeelay, idinkuna waxaad dadkiinna ka hesheen dhibtaas oo kale, siday iyaguba uga heleen Yuhuudda, **15** oo ah kuwii dilay Rabbi Ciise iyo nebyadiiba, oo annagana dibadda noo eryay, oo aan Ilaah ka farxin, dadka oo dhanna ka geesta ah. **16** Oo waxay noo diidaan inaanu dadka aan Yuhuudda ahayn la hadhalinay badbaadaan. Sidaasay mar walba dembiyadooda u dhammaystiraa, laakiin ugu dambaysta cadhada waa ku duu degtay. **17** Laakiin, walaalayaalow, annagoo wakhti yar lanaga kiin qaaday, xagga isla-joogidda ee ayan ahayn xagga qalbiga, aad iyo aad baannu ugu dadaalnay inaanu wejijiinna aragno, annagoo xiiso weyn u qabna; **18** waayo, waannu jeelaanlahayn inaanu idin nimaadno, anigoo Bawlos ah mar iyo lababa waan jeclaa, laakiinse Shayddaan baa naga hor joogiday. **19** Maxaa yeelay, waa ayo rajadaya iyo farxaddayada iyo taajka faanidda oo ahaan doona Rabbigeenna Ciise Masiix hortiisa goortuu yimaado? Sow idinka ma aha? **20** Waa idinka faankayaga iyo farxaddayaduba.

3 Sidaas daraaddeed markii aannu is-hayn kari waynay, way nala wanaagsanayd inaanu kelyihaantayo Ateenay ku hadhno; **2** oo waxaanu idin soo dirnay walaalkayo Timoteyos, oo ah midiidinka Ilaah xagga injiilkii Masiixa, inuu idin xoogeeyo oo idin dhiirrigeliyo xagga rumaysadkiinna, **3** inaan dhibaatooyinkani ninna dhaqdaqaajin, waayo, idinka qudhiiinuba waad ogsoon tiihiin in tan lanoor doortay. **4** Waayo, markii aannu idinla joognay, horaannu idiinku sii sheegnay inaanu dhibtoonayno; waana sida ay noqotay, idinkuna waad og tiihiin. **5** Sababtaas daraaddeed markii aan is-hayn kari waayay, waxaan idiinku soo cid diray inaanu rumaysadkiinna ogaado, waaba intaasoo kii wax jirrabi jiray idin jirrabay oo hawshayadii wax aan waxtar lahayn noqotay. **6** Laakiinse haatan markii Timoteyos nooga kiin yimid, wuxuu noo keenay warka wanaagsan oo ku saabsan rumaysadkiinna iyo jacaylkiinna, iyo inaad kol kasta si wanaagsan noo xusuusataan idirkoo xiiso u qaba inaad na aragtaan sida aannu annaguba xiiso ugu qabno inaanu idin aragno; **7** sababtaas daraaddeed, walaalayaalow, dhibkayagi iyo qaxarkayagi oo dhan waxaanu kaga qalbi qabownay xaggiinna, rumaysadkiinna awadiis; **8** maxaa yeelay, haatan annagu waa nool nahay haddaad xagga Rabbiga ku xoogaysataan. **9** Waayo, mahad intee le'eg baannu Ilaah ugu naqi karnaad idinka awadiin iyo farxaddii oo dhan oo aannu ku faraxnay Ilaahayaga hortiisa idinka awadiin? **10** Habeen iyo maalinba aad iyo aad baannu Ilaah u baryaynaa inaanu wejijiinna aragno oo aannu dhammaystirno waxa ka dhiman rumaysadkiinna. **11** Haddaba Ilaaha ah Aabbeheenna iyo Rabbigeenna Ciise qudhisiis jidkayaga xaggiinna ha ku soo toosiyen. **12** Rabbigu ha idin kordhiyo ha oo idin badiyo jacaylka midkiinba midka kale u qabo iyo dadka kale oo dhanba, sida aan annaguba idin jecel nahay, **13** inuu xoogee qalbyadiinna iyagoo an ceeb lahayn oo quduusnimo ku jira Ilaheenna oo ah Aabbeheenna hortiisa, goortii Rabbigeenna Ciise la yimaado quduusiintisa oo dhan.

4 Ugu dambaysta, walaalayaalow, waxaanu idinku baryaynaa oo idinku waaninaynaa Rabbi Ciise, sidaad nooga hesheen sidii waajibka idinku ahayd inaad u socotaan oo Ilaah uga farxisaan, in sidaad ku socotaan, aad si ka badan u socotaan. **2** Waayo, amarradii aad Rabbi Ciise idinku siinnay waad og tiihiin. **3** Maxaa yeelay, doonista Ilaah waxaa weeyaan inaad quduusahaataan oo aad sino ka fogaataan, **4** in midkiin kastaba garto siduu weelkiisa ugu hayn laaha quduusnaan iyo maamuus, **5** mana aha inuu hammadda damaca xaaraanta aal ku socdo sida dadka aan Ilaah aqoonin; **6** inaan ninna xadgudbin oo walaalkiis xaalkan ku xumayn, maxaa yeelay, Rabbigu waa mid ka aarguda waxyaalahan oo dhan sidaanu mar hore idiinku dignay oo idiinku sii sheegnay. **7** Waayo, Ilaah wasakhnimo inooguma

yeedhin, laakiinse wuxuu inoogu yeedhay quduusnaan. **8** Sidaas daraaddeed kii diidaa, dad ma diido, wuxuuse diidaa Ilaaha idin siyya Ruuxisa Quduuska ah. **9** Laakiinse xagga jacaylka walaalaha loo qabo uma aad baahnidin in wax laydiin soo qoro, maxaa yeelay, idinka qudhiiinhaba Ilaah baa idin baray in midkiinba midka kale jeclaa. **10** Waayo, sidaasaad jeceshihiin kuli walaalaha jooga Makedoniya oo dhan. Laakin waxaanu idinku waaninaynaa, walaalayaalow, inaad intaas aad uga sii badisaan, **11** oo aad u dadaashaan inaad nabdoonaataan, oo aad dantiinna ku joogtaan oo aad gacmihiinna ku shaqaysaan, sidaannu idinkugu amarnay; **12** inaad sida idiin eg ugu socotaan xagga kuwa dibadda jooga, oo aydhaan waxba u baahnaan. **13** Laakin walaalayaalow, dooni mayno inaad jaahil ka ahaataan waxa ku saabsan kuwii dhintay ee waxaannu doonaynaa inaydhaan calool xumaan sida kuwa kale oo aan rajo lahayn. **14** Waayo, haddaynu rumaysan nahay in Ciise dhintay oo haddana soo sara kacay, de sidaas oo kalaa kuwii Ciise rumaysnaa oo dhintay Ilaah la keeni doonaa isaga. **15** Waayo, tan waxaannu idiinku leennahay ereyga Rabbiga in kuweenna nool oo hadha ilaa imaatinka Rabbiga, sinaba ugama hor mari doonno kuwii dhintay. **16** Maxaa yeelay, Rabbiga qudhiius samaduu kala soo degi doonaa qaylo iyo codka malaa'iga sare iyo buunka Ilaah, kolkaasay kuwii Masiixa rumaysnaa oo dhintay hora soo kici doonaan, **17** dabadeedna kuweenna nool oo hadha ayaa iyaga kor loola qaadi doonaa darururaha dhexdooda inaynu Rabbiga hawada kula kulanno, oo sidaasaynu Rabbiga weligeen ula joogi doonnaa. **18** Sidaas daraaddeed hadalladan midkiinba midka kale ha ugu qalbi qabowjiyo.

5 Walaalayaalow, uma baahnidin in laydiin soo qoro wax ku saabsan wakrityada iyo xiliyada. **2** Waayo, idinka qudhiiinuba qummaati baad u garanaysaan inay maalinta Rabbigu u imanayso sida tuug habeen u yimaado. **3** Markay leeyihiin, Waa nabad iyo salaamad, kolkaasaa filashola'aan halaaggoo u qaban doonaa sida foosha naag uur leh u qabato; iyaguna sinaba ugama baxsan doonaan. **4** Laakiinse idinku, walaalayaalow, gudcur kuma jirtaan in maalintaasu sida tuug idiin qabato. **5** Waayo, kulligii waxaad tiihiin carruurta nuurka iyo carruurta maalin nimada, innagu ma nihin kuwa habeennimada iyo gudcurka; **6** sidaas daraaddeed yeynan seexan sida kuwa kale yeelaan, laakiinse aan soo jeedno oo aan feeyignaanno. **7** Waayo, kuwa seexdaa habeenkay seexdaan, kuwa sakhraamaana habeenkay sakhraamaan. **8** Laakiin innagoo kuwa maalinta ah aan feeyignaanno, oo gashanno hubka laabta oo rumaysadka iyo jacaylka ah iyo koofiyadda rajada badbaadada ah. **9** Waayo, Ilaah inooma uu dooran cadhada, laakiinse wuxuu inoo doortay inaynu ku badbaadno Rabbigeenna Ciise Masiix, **10** kan inoo dhintay, inaynu la wada noolaanno isaga, haddaynu nool nahay iyo haddaynu dhimannoba. **11** Sidaas daraaddeed midkiinba midka kale ha dhiirigeliyo oo ha dhiso sidaad yeelsayaan oo kale. **12** Laakiinse waxaannu idinka baryaynaa, walaalayaalow, inaad maamuustaan kuwa idinku dhex hawshooda, oo xagga Rabbiga idinkaga sarreeya oo idinla taliya; **13** oo aad iyaga aad iyo aad jacayl ugu derejaysaan shuqulkooda aawadiis. Nabad ku wada jooga. **14** Oo waannu idin waaninaynaa, walaalayaalow, Kuwa si aan hagaagsanay u socda la taliya, oo kuwa qalbi jabay dhiirigeliya, oo kuwa itaalka yar garab siyya, oo dadka oo dhanna u dulqaata. **15** Iska jira inaan midkiinna midka kale shar shar uga celin; laakiinse kol kasta wax wanaagsan ha ugu dadaalo, oo dadka oo dhanna ha ugu dadaalo. **16** Had iyo goorba farxa. **17** Joogsila'anna tukada. **18** Wax walbana mahad ka naqa, waayo, taasu waxay idiin tahay doonista Ilaah xagga Ciise Masiix. **19** Ruuxa ha demirina. **20** Wax sii sheegiddana ha quudhsanina. **21** Wax walba tijaabiya, waxa fiicanna xajiyaa. **22** Wax kasta oo shar u egna ka

fogaada. **23** Ilaaha nabadda qudhiius quduus ha idinka wada dhigo, oo ruuxiinna iyo naftiinna iyo jidhkiinna dhammaan ha la wada ilaaliyo, iyagoo ceeb la' markii Rabbigeenna Ciise Masiix yimaado. **24** Kan idiin yeedhaa waa aamin, wuuna samayn doonaa. **25** Walaalayaalow, noo soo duceeya. **26** Walaalaha oo dhanna dhunkasho quduus ah ku salaama. **27** Rabbigaan idinku dhaarinayaaye, Warqaddan ha loo akhriyo walaalaha oo dhan. **28** Nimcada Rabbigeenna Ciise Masiix ha idinla jirto.

2 Tesaloniika

1 Annagoo ah Bawlos iyo Silvanos iyo Timoteeos waxaanmuu warqaddan u qoraynaa dadka Tesaloniika kiniisaddooda oo ku jirta Ilaaha Abbaba ah iyo Rabbi Ciise Masiix. **2** Nimco ha idinla jirto iyo nabad ka timaada Ilaaha Abbaba ah iyo Rabbi Ciise Masiix. **3** Waxaa nagu waajib ah, walaalayaalow, inaannu mar walba aawadiin Ilaah ugu mahadnaqno, sida noo eg, maxaa yeelay, rumaysadkiinu Aad buu u kordhaya, jacaylka Aad kulligii isu qabtaanna waa badhaanayaa. **4** Sidaas daraaddeed waxaannu idinku faannaa kiniisadaha Ilaah dhexdooda, waana dulqaadashadiinna iyo rumaysadkiinu Aad ku dhex leedihiin sileycada iyo dhibaatooyinka Aad u adkaysataan oo dhan. **5** Taasu waxay muujisaa xukunka xaqa ah ee Ilaah, in laydinku tiriyo kuwo istaahila boqortooyada Ilaah, tan Aad daraaddeed u xanuuusataan. **6** Waayo, xagga Ilaah waa xaq inuu dhib ugu abaalgudo kuwa idin dhiba, **7** iyo inuu kuwiinna la dhibay nala kiin nasiyo markii Rabbi Ciise samadaa ku muuqdo, isagoo wata malaa'igaha xooggiisa **8** oo dab ololaya ku jira, oo ka aargudanaya kuwa aan Ilaah aqoon iyo kuwa aan addeecin injiilkha Rabbigeenna Ciise Masiix. **9** Waxaa lagu ciqaabi doonaa halaag weligiis ah, oo waxaa laga gooyin doonaa Rabbiga hortiisa iyo ammaanta xooggiisa, (aiōnios g166) **10** markuu yimaado maalintaas inaga lagu ammaano quduusiintiisa oo lagula yaabo kuwii rumaystay oo dhan, maxaa yeelay, markhaatitfurkayagiil aad idhi sheegnay waa la rumaystay. **11** Sababtaas daraaddeed mar walba waannu idin ducaynaa in llaaheen idinka dhigo kuwa istaahila yeedhistiisa oo uu xoog ku dhammeeyo doonis kasta oo wanaag ah iyo shuquka rumaysadka, **12** in magaca Rabbi Ciise dhexdiinna lagu ammaano, idinkana in laydinku dhex ammaano isaga, sida nimcada Ilaheenna iyo Rabbi Ciise Masiix ay tahay.

2 Xagga Rabbi Ciise Masiix imaatinkiisa iyo ururkeenna aynu la kulmi doonno isaga, waxaannu idinka baryaynaa, walaalayaalow, **2** inaan caqligiiunu dhaqso u qasmin ama aydnan ku argaggixin ruux, ama hadal, ama warqad sida mid annagu aannu soo dirnay, sidii iyadoo maalintii Rabbigu hadda joogto. **3** Sinaba yaan laydiin khiyaanayn, waayo, maalintaasu ma iman doonto ilamaa horta Ilaah laga fallaagoobo, oo la muujijo ninka dembiga oo ah wiilka halaagga, **4** kan ka geesta ah oo iska sarraysiyya wax alla waxa Ilaah la yidhaahdo oo dhan iyo waxa la caabudo oo dhan, oo sidaasu u dhex fadhiistaa macbudka Ilaah isagoo qudhisiu Ilaah iska dhigaya. **5** Miyeydnaan xusuusnayn inaan waxyaalahan idhii sheegay markii an welli idinla joogay? **6** Haatan waad garanaysaan waxa joojinaya inaga wakhtigiiisa la muuiyo. **7** Waayo, qarsoodiga dembigu haatan waa shaqaynayaa, laakiin kan haddeer joojinaya wuxuu joojinaya ilaa jidka laga qaado isaga. **8** Markaas waxaa la muujin doonaa sharcilaawaha, kan Rabbi Ciise ku halligi doono neefta afkiisa, oo imaatinka muuqashadiisa uu ku baabbi'in doono. **9** Kaas imaatinkiisu waa sida shuquul Shayddaan oo leh xoog iyo calaamooyn iyo cajaab'iyo been ah oo dhan, **10** iyo kхиyaanada xaqdarrada oo dhan. Waxaana leh kuwa lumaya, maxaa yeelay, waxay diideen inay runta jeclaadaan oo ay sidaas u badbaadaan. **11** Oo sababtaas daraaddeed ayaa Ilaah ugu soo diraa wax qalad kaga dhex shaqeeysi ay been u rumaystaan, **12** in kuwa aan runta rumaysan, laakiinse xaqdarrada ku farxay, kulligood la wada xukumo. **13** Laakiin waxaa nagu waajib ah inaannu mar walba aawadiin Ilaah ugu mahadnaqno, walaalayaasha Rabbigu jecel yahayow, waayo, waxaa Ilaah bilowgii idhi doortay badbaado ka timaada Ruuxa quduus idinka dhigaya, iyo rumaysadka runta, **14** tan uu idiinku yeedhay injiilkayaga inaad heshaan ammaanta Rabbigeenna

Ciise Masiix. **15** Sidaas daraaddeed, walaalayaalow, xoogysta, oo cilmiigii laydin baray xajista, ha noqoto wixii hadal laydinku baray ama wixii warqaddayada laydinku baraye. **16** Rabbigeenna Ciise Masiix qudhisiisa iyo Ilaaha Aabbeheen ah, kan ina jeelaaday oo nimcadisa inagu siiyey dhiirranaasha weligeed ah iyo rajada wanaagsan, (aiōnios g166) **17** qalbiyadiinna ha dhiirrigeliyo oo ha ku xoogeeyo shuquul iyo hadal walba oo wanaagsan.

3 Ugu dambaysta, walaalayaalow, waxaan idinku leeyahay, Noo soo duceeya in ereyga Rabbigu dhaqso u faafu oo loo ammaano sida dhexdiinna loogu ammaano, **2** oo lanaga badbaadiyo dadka qalloocan oo sharka ah, waayo, rumaysad lama wada laha. **3** Laakiinse Rabbigu waa aamin; wuuna idin xoogay doonaa, sharkana wuu idinku ilaalin doonaa. **4** Xaggiinnaa Rabbiga waannu aaminsan nahay inaad samaysaan oo aad samayn doontaan wixii aannu idinku amarno. **5** Rabbigu qalbiyadiinna ha ku toosyo jacaylka Ilaah iyo dulqaadashada Masiixa. **6** Hadda walaalayaalow, waxaannu magaca Rabbigeenna Ciise Masiix idinku amraynaa inaad ka fogaataan walaal kasta oo si aan hagaagsanayn u socda oo aan ku soconayn cilmiigii ay naga heleen. **7** Waayo, idinka qudhiiinuba waad garanaysaan sida idinku waajibka ah inaad nagu dayataan; waayo, si aan hagaagsanayn uma aannu socon markaannu idin dhex joognay. **8** Ninnana kama aannu cunin kibis aannan wax ka bixin, laakiin dhib iyo daal ayaannu ku shaqaysannay habeen iyo maalinba inaannan midkiinna culaysin; **9** mana aha inaannan amar u lahayn, laakiinse waa inaannu masaal idhii noqonno oo aad nagu dayataan. **10** Waayo, xataa markaannu idinla joognay, waxaannu idinku amarnay, Mid hadduusan doonay inuu shaqeeyo yuusan waxba cunin. **11** Laakiin waxaanu maqalnay inay idin dhex joogaan kuwo si aan hagaagsanayn u socda oo aan innaba shaqayn, laakiin axwaalka dadka kale faraggeliya. **12** Kuwa caynkaas ah waxaannu Rabbi Ciise Masiix ku amraynay oo ku waaninaynayn inay xasilloonaan ku shaqaystaan oo kibistooda cunaan. **13** Idinkuse, walaalayaalow, wanaagfallidda ha ka qalbi jabina. **14** Haddii nin addeeci waayo waxaannu warqaddan ku qormay, ninkaas iska jira oo ha raacina si uu isugu xaxyaxo. **15** Weliba sida cadow ha ula macaamloomonina, laakiin sida walaalkiin u waaniya. **16** Haddaba Rabbiga nabadda qudhisiis mar walba si kasta nabad ha idhii siyo. Rabbigu kulligii ha idinla jiro. **17** Anigoo Bawlos ah ayaan salaantan gacantyada ku qorayaa; waana u calaamo warqad kasta oo tayda ah. Sidaasaan u qoraa. **18** Nimcada Rabbigeenna Ciise Masiix ha idinla jirto kulligii.

1 Timoteyos

1 Anigoo Bawlos ah oo rasuulkii Ciise Masiix ku ah amarka Ilaaha Badbaadiyeheenna ah iyo Ciise Masiix oo rajadeenna ah, **2** waxaan warqaddan u qorayaa Timoteyos oo xagga iimaanka ku ah wiilkayga runta ah. Nimco iyo naxariis iyo nabadu ha kaaga yimaadeen Ilaaha Aabbaha ah iyo Rabbigeenna Ciise Masiix. **3** Sidaan kugu waaniyey markaan Makedoniya tegayay aayaan haatanna kugu waaninayaa inaad Efesos sii joogtid oo Aad kuwo ku amartid inayan cilmi kale dadka barin, **4** ama ayan dhegaysanin sheekhooyin iyo abtiisnyadaan dhammaadka lahayn oo keena su'aalo intay hor marin lahaaheyen talada Ilaah oo rumaysadka ku jirta. **5** Laakiin amarka dhammaadkiisu waa jacayl ka soo baxa qalbi daahir ah iyo niyo wanaagsan iyo rumaysad aan labaweji lahayn. **6** Waxyaalahann qaar baa seegay, oo waxay ku leexdeen hadal aan micne lahayn, **7** oo waxay doonayaan inay noqdaan macalliminta sharciga in kastoo ayan garanay waxay yidhaahdaan ama waxay ku xaqiiqueeyan. **8** Waxaynu oo nahay in sharciga wanaagsan yahay haddii loo isticmaalo si sharciga ku qumman. **9** Sidaynu u oo nahay, sharciga looma samayn nii xaq ah, laakiin waxaa loo sameeyey sharcilaawayaaasha, iyo caasiyiinta, iyo cibaadalaawayaaasha, iyo dembilayaasha, iyo kuwa aan quduuska ahayn, iyo kuwa nijaasta ah, iyo kuwa aabbahood dila, iyo kuwa hooyadood dila, iyo gacankudhiiglayaasha, **10** iyo kuwa sinaysta, iyo khanisiinta, iyo kuwa dadka xada, iyo beenlowyada, iyo kuwa beenta ku dhaarta, iyo hadday jiraan wax kaleeto oo ka gees ah cilmiqa runta ah, **11** oo ah sida injijika ammaanta Ilaaha barakada leh oo laygu ammaaneeyey. **12** Waaan ku mahadnaqayaa kan xoogga i siiyey oo ah Rabbigeenna Ciise Masiix, waayo, wuxuu iigu tirihey mid aamin ah intuu hawshiisa ii doortay, **13** in kastoo aan hore u ahaan jiray mid dadka caayo oo silciya, oo dhiba, laakiin waa la ii naxariistay, waayo, aqoonla'an baan ku sameeyey, anigoo aan rumaysanayn. **14** Nimcada Rabbigeenna waxay ad aad ula badatay rumaysadka iyo jacaylka ku jira Ciise Masiix. **15** Hadalkanu waa run, waana mid istaahila in la wada aqbaloo, in Ciise Masiix dunida u yimid inuu badbaadiyo dembilayaasha anoo ah kan ugu daran. **16** Laakiin sababtaas daraaddeed waa la ii naxariistay in, anigoo ah kan ugu daran, Ciise Masiix iga muuijyo dulqaadashadiisa oo dhan, inaan masaal u noqdo kuwa hadda dabadeed isaga rumaysan doona inay nolol weligeed ah helaan. (aiōnios g166) **17** Boqorka daalimiska ah, oo aan dhiman karin, oo aan la arki karin, oo ah Ilaaha keligiis ah, maamuus iyo ammaanu ha u ahaadeen weligiis iyo weligiis. Aamiin. (aiōn g165) **18** Wilkaygii Timoteyosow, waxaan kugu ammaanaynayaa amarkan oo ah sidii waxyaalihii hore laguugu sheegay, inaad iyaga dagaal wanaagsan ku dagaallantid, **19** adigoo haysta iimaan iyo qalbi wanaagsan. Waxyaalahaas dadka qaarkood way iska tuureen, oo waxay iimaankooda ka dhigeen sida doonni burburtay. **20** Waaana ka mid ah Humenayos iyo Aleksanderos, oo aan Shayddaan u dhibiabay si ay u bartaan inayan wax caayin.

2 Sidaas daraaddeed ugu horraysta waxaan kugu waaninayaa inaad Ilaah u baridid, oo Aad u tukatid, oo Aad u ducaysid, oo Aad u mahadnaqdid dadka oo dhan, **2** khususan boqorrada iyo kuwa amarka lehba, inaynu nolol xasilloon oo nabdaysan ku noolaanno, innagoo si walba cibaado iyo maamuus u leh. **3** Taasu way wanaagsan tahay, waana mid Ilaaha Badbaadiyeheenna ahu aqbali karo. **4** Wuxuu doonayaan in dadka oo dhammuu badbaado oo ay runta gartaan. **5** Waayo, waxaa jira Ilaah keliya iyo dhedhexaadiye keliya oo dhhexeeya Ilaah iyo dadka, waana ninka Ciise Masiix ah, **6** oo naftisii dadka oo dhan furashadooda u bixiyey, oo wakhtigiiis qummanaa loo markhaati furay. **7** Taas daraaddeed baa layga dhigay

inaan noqdo mid wax wacdiya oo rasuul ah oo macallin dadka aan Yuhuudda ahayn ugu ah iimaan iyo run. Taasu waa runtay, oo been sheegi maayo. **8** Taas daraaddeed waxaan doonayaan in raggu meel walba ku tukado iyagoo gacmo quduus ah kor u qaadaya oo aan cadho iyo muran lahayn. **9** Sidaas oo kalena naaguuhu waa inay, iyagoo xishoonaya oo digtoon, isku sharraxaan dhar qof xishood leh ku habboon, oo ayan isku sharraxin timo tidcan, iyo dahab ama luul ama dhar qaali ah. **10** Laakiinse ha isku sharraxeen shuquollo wanaagsan oo u eg dumarka cibaadada qira. **11** Naagtii aamusnaan wax ha ku barato iyadoo isdambaysiinaysa. **12** Laakiin naagna u fasixi maayo inay nin wax barto ama ay ka xukun sarrayso, inay aamusnaato mooyaane. **13** Waayo, markii hore Aadan baa la sameeyey, dabadeedna Xaawa. **14** Aadanna lama kхиyaanayn, laakiin naagtii baa inta la kхиyaaneeey waxay noqotay mid xadgudubtay. **15** Laakiinse waxay ku badbaadi doontaa carruurdhalidda, hadday ku sii socdaan rumaysad iyo jacayl iyo quduusnaan iyagoo digtoon.

3 Hadalku waa run, Haddii nin doonayo shuquulta hoggaamiyaha kiniisadda, shuqulu wanaagsan buu doonayaan. **2** Sidaas daraaddeed hoggaamiyaha kiniisaddu waa inuu ahaado mid aan ceeb lahayn, oo naag keliya qaba, oo feeyigan, oo digtoon, oo sharaf leh, oo martida soo dhoweeya, oo ku wanaagsan waxbaridda; **3** oo uusan sakhraan noqon, oo uusan gacan fududaan, laakiin waa inuu noqdo mid tudhid badan, oo uusan ilaaq lahayn, oo uusan lacag jeclayn. **4** Waa inuu ahaado mid gurgiisa si wanaagsan ugu taliya, oo carruurtiis ka dambeeyaan oo maamuusaan. **5** Laakiin nin hadduusan garanayn si uu gurigisa ugu taliyo, sidee buu kiniisadda Ilaah u xanaanayn doonaa? **6** Waa inuuusan ahaan mid dhowaan rumaystay, waaba intaasoo intuu kibro uu Iblisika xukunkiisa ku dhacaaye. **7** Weliba waa inuu markhaati wanaagsan ka helo kuwa dibadda ah, waaba intaasoo uu ku dhacaay cay iyo dabinka Iblisika. **8** Sidaas oo kalena caawiyayaasha kiniisaddu waa inay ahaadaan dad la maamuuso oo ayan noqon laba-hadallaayaal, oo ayan khamri badan cabbin, oo ayan faa'iidaa ceebta ah jeclaan. **9** Waa inay qarsoodiga iimaanka qalbi daahir ah ku haystaan. **10** Kuwaas marka hore ha la tijaabiyo, dabadeedna sida iyagoo ah caawiyayaasha kiniisadda ha u adeegeen hadday eed la' yihiin. **11** Sidaas oo kale dumarkuna waa inay digtoonaadaan oo ayan ahaan kuwa wax xanta. Waa inay feeyignaadaan, oo ay wax walba aamin ku ahaadaan. **12** Caawiyayaasha kiniisaddu mid kastaaba naag keliya ha guursado, hana noqdeen kuwo si wanaagsan ugu talinaya carruurtooda iyo guryahooda. **13** Waayo, kuwa sida iyagoo ah caawiyayaasha kiniisadda si wanaagsan ugu adeega, waxay nafssaddooda u helaan derejo wanaagsan iyo dihirranan badan oo ay iimaanka Ciise Masiix ku dhiirran yihiin. **14** Waaan rajaynayaa inaan dhowaan kuu imadaa, laakiin waxaan waxyaalahan kuugu soo qorayaa, **15** in, haddii aan wax badan raago, aad ogataa sida waajibka ah oo loogu camal fali lahaa guriga Ilaah dhediisa, oo ah kiniisadda Ilaaha nool iyo turka iyo aasaaska runtaa. **16** Oo muranla'an qarsoodiga cibaadadu waa weyn Yahay. Isaga jidh baa lagu muuijey, oo ruux baa xaq laga caddeeyey, malaaliguhuna way arkeen, quruumahana waa laga dhex wacdiyey, dunidana waa laga rumaystay, ammaanna kor baa loogu qaaday.

4 Laakiin Ruuxu bayaan buu u sheegayaa in wakhtiga ugu dambaysta qaar ka fogaan doono iimaanka, iyagoo dhegaysanaya ruuxaxa kхиyaaneeya iyo cilmiyada jinniyada, **2** oo waxay kaga fogaan doonayaan labawejilinenimada dadka beenta ku hadla oo qalbigooda la gubay sida isagoo bir kulul lagu dhejey. **3** Waxay diidaan in la guursado, oo amraan in laga fogaado cuntooyinka Ilaah u abuuray in kuwa rumaysta oo runta yaqaanu mahadnaqid ku aqbalaan. **4**

Waayo, wax kasta oo ilaa abuuray wuu wanaagsan yahay, waana inaan waxba la diidin haddii mahadnaqid lagu aqbalo, 5 waayo, waxaa quduus lagaga dhigaa ereyga Ilaha iyo ducada. 6 Haddaad walaalah waxyaalahan xusuusid waxaad ahaan doontaa Ciise Masiix midiidinkiisa wanaagsan, adigoo hadallada iimaanka iyo cilmiga wanaagsan oo aad raacdya ku xoogaysanaya. 7 Laakiin ka fogow sheekooiyinka habraha oo nijaasta ah, oo nafsaddaada bar cibaadaysiga, 8 waayo, jidhka waxbariddisu wax yar bay tarta, laakiinse cibaadaysigu si walba waxtar buu u leeyahay isagoo ballan u leh nolosha haatan joogta iyo tan imanaysaba. 9 Hadalku waa run, waana mid istaahila in la wada aqbalo. 10 Sababtan daraaddeed waannu u hawshoonaan oo u dadaalhaa, maxaa yeelay, waxaannu rajo ku leennahay Ilaha nool oo Badbaadiyaha u ah dadka oo dhan, khusuusan kuwa rumaysan. 11 Waxyaalahan dadka ku amar oo bar. 12 Ninna yuusan quudhsan dhallinyaronimadaada, laakiinse kuwa rumaystay masaal ugu noqo xagga hadalka, iyo xagga dibiicadda, iyo xagga jacaylka, iyo xagga rumaysadka, iyo xagga daahirsantaanaba. 13 Ilaa aan imaado, akhriska iyo waaninta iyo waxbaridda u digtoonow. 14 Ha dayicin hibada aad hayatsid oo lagugu siiyey waxyalihii laguu sii sheegay markii waayeelladu gacmahooda ku saareen. 15 Waxyaalahan ku dadaal, oo nafsaddaada oo dhan u go' in horumarkaagu dadka oo dhan u muuqdo. 16 Nafsaddaada iyo cilmiagaabu u digtoonow. Oo waxyaalahan ku sii soco, waayo, haddaad yeeshid, nafsaddaada iyo kuwa ku dhegystaba waad badbaadin doontaa.

5 Nin waayeel ah ha canaan, laakin u waani sida aabbe oo kale; dhallinyaradana u waani sida walaalo oo kale; 2 habrahana sida hooyooyin oo kale u waani, naaqaaha dhallintaryana sida walaalo oo kale, adigoo daahir ah. 3 Maamuus carmallada runta ah oo nimankoodii ka dhinteen, 4 laakiin haddii naag carmal ahu carruur leedahay ama carruurteed ay carruur leedahay, iyagu marka hore ha bartean inay dadkooda si cibaado leh kula macaamiloodaan, waalidkoodna u cawilceliyaan, waayo taasu way wanaagsan tahay, waana mid Ilaa aqbali karo. 5 Waayo, tii carmal run ah oo cidlootay, waxay rajo ku leedahay Ilaha, habeen iyo maalinna baryada iyo tukashada way sii waddaa. 6 Laakiin tii raaxaysi u noolaataa waa meyd intay nooshahay. 7 Waxyaalahan ku amar inay ceeb la'aadaan. 8 Laakiin qof hadduusan dadkiisa dhaqaalayn, khusuusan kuwa gurigiisa jooga, kaasuu iimaankuu ka hor yimid, wuuna ka sii liitaa mid aan rumaysanayn. 9 Ha la qoro carmal aan lixdan sannadood ka yarayn oo nin keliya naag u ahaan jirtay, 10 oo loogu marag furay inay shuquollo wanaagsan samaysay, hadday carruur korisay, hadday shisheeyaha marti soori jirtay, hadday quduusiinta cagaha u maydhay, hadday kuwii dhibaataynsaa u gargaartay, hadday shuqul kasta oo wanaagsan aad ugu dadaashay. 11 Laakiinse carmallada dhallintaryadiid, waayo, markay qoqoan ayak ka jeestaan Masiixa, oo waxay doonayaan inay guursadaan. 12 limaankoodii hore way naceen, oo sidaas daraaddeed waa la xukumay. 13 Waxay kaloo weliba bartaan inay caajisiin noqdaan, iyagoo iska wareegaya oo guriba guri uga baxaya; caajisiin oo keliyanma ahayee, weliba way warsheeko badan yihiin, oo axwaalka dadka kalena way faraggellyaan, iyagoo ku hadlaya waxyalo aan waajib ku ahayn. 14 Haddaba waxaan doonayaan inay carmallada dhallintaryu guursadaan, oo carruur dhalaan, oo gurigooda u taliyaan, oo ayan cadowga isu jebin inuu caayo. 15 Waayo, hadda ka hor qaar baa xagga Shayddaanka u leexday. 16 Haddii naag rumaysanu ay leedahay carmallo ha u gargaarto iyaga, oo kiniisadda yaan la culaysin, si ay u gargaarto kuwa carmallada runta ah. 17 Waayeellada si wanaagsan wax ugu taliya ha lagu tiriyo kuwo istaahila in labanlaab loo maamuuso, khusuusan kuwa

ku hawshooda waxwacdiinta iyo waxbaridda. 18 Waayo, Qorniinku wuxuu leeyahay, Waa inaadan dibiga af xidhin markuu sarreenna burburinayo. Wuxuu kaloo leeyahay, Shaqaalahu waa istaahilaaba abaalgudkiisa. 19 Nin waayeel ah ashtako ku ha qaadin, laba ama saddex qof oo ku markhaati fura mooyaane. 20 Kuwa dembaaba inta kale oo dhan hortooda ku canano in kuwa kalena ay cabsadaan. 21 Waxaan Ilaha iyo Ciise Masiix iyo malaa'ighaha la doortay hortooda kugu waaninayaa inaad waxyaalahan ku dhawtid eexashola'an, oo aadan waxba samayn adoo dadka kala jeelaanaya. 22 Ninna gacmaha degdeg ha u saarin, dad kale dembiyadoodana ha ka qayb gelin. Nafsaddaada daahirsanaan ku dhawr. 23 Laakiinse hadda ka dib biyo oo keliya ha cabbin, illose waxoogaa yar oo khamri ah u cab calooshaada iyo cudurraadaa mararka badan kugu soo noqnoqda daraaddood. 24 Dadka qarkood dembiyadoodu waa bayaan, oo waxay u hor marayaan xukunka, dadka qaarkoodna kuwoodu way daba socdaan. 25 Sidaas oo kalena waxaaja jira shuquollo wanaagsan oo bayaan ah, kuwa aan caynkaas ahaynna lama qarin karo.

6 In alla intii addoommo ah oo ka hoosaysa harqoodka addoonnimada, sayidyadooda ha ku tiriyeen kuwo maamuus oo dhan istaahila, si aan magaca Ilaha iyo cilmiga loo caayin. 2 Kuwii sayidyo rumaysan lahu yaanay quudhsan, maxaa yeelay, waa walaalo; laakiin ha u adeegeen intay quudhsan lahaayeen, maxaa yeelay, kuwa shuqulkooda wanaagsan ka faa'iidaa waa kuwa rumaysan oo la jecel yahay. Dadka waxyaalahan bar oo ku waani. 3 Haddii nin dadka cilmi kale baro oo uusan u oggolaan hadalka runta ah oo Rabbigeenna Ciise Masiix iyo cilmiga raacsan cibaadada, 4 kaasuu waa kibirsan oo, waxba garan maayo. Wuxuna u jeellan yahay su'aalo iyo hadal-iskugabasho, waxaan ka yimaada hinaaso iyo dirir iyo cay iyo tuhun xun, 5 iyo murannada dadka maankoodu kharribmay oo runta waayey, iyagoo u malaynaya in cibaadadu tahay wax faa'iido laga helo. 6 Laakiin cibaadadu waa faa'iido weyn markii waxa la haysto raalli lagu yahay; 7 waayo, dunida waxba ma aynu keenin, waxbana ka qaadan kari mayno. 8 Laakiinse haddaynu haysanno dhar iyo dhuuni, way inagu filnaan doonaan. 9 Laakiin kuwa doonaya inay taajir noqdaan, waxay ku dhacaan duufsasho iyo dabin iyo damacyo badan oo nacasnimo ah waxyeellona leh, oo dadka ku hafiya baabbi'in iyo halaag. 10 Waayo, jacaylka lacagtu waa xididka xumaatooyinka oo dhan, oo qaar intay higsanayeen ayay iimaankii ka ambadeen, oo waxaa muday tiiraanyo badan. 11 Laakiinse adigu, nin yahow Ilaha, waxyaalahan ka carar; oo raac xaqnimada, iyo cibaadada, iyo iimaanka, iyo jacaylka, iyo dulqaadashada, iyo qabownimada. 12 Dagaalka wanaagsan oo iimaanka dagaallan, oo qabso nolosha weligeed ah, oo laguugu yeedhay, oo aad qirashada wanaagsan ku hor qiratay markhaatiyal badan. (aiōnios g166) 13 Ilaa hortiis kan wax kasta nooleeya, iyo Ciise Masiix hortiis, kan Bontiyo Bilaatos hortiisa qirashada wanaagsan ku qirtay, waxaan kugu amrayaa. 14 inaad amarku ku xajisid inila'an iyo ceebla'an ilaa Rabbigeenna Ciise Masiixa muuqdo, 15 muuqashadaas uu wakhtigisa muujin doono, kan ammaanta leh oo keligiis xoogga leh, oo ah Boqorka boqorrada iyo Sayidka sayidyada, 16 kan keligiis aan dhimanayn, oo ku dhex jira nuurka aan loo dhowaan karin, oo aan ninna arkin, lana arki karin; isagu ha lahaado ciso iyo itaal weligiis. Aamiin. (aiōnios g166) 17 Kuwa duniidatan haatan la joogo hodanka ku ah waani inayan iskibrin oo ayan maalka aan la hubin isku hallayn, laakiinse ay isku halleeyaan Ilaha wax kasta si deeqsirimo ah inoo siyya si aynu ugu raaxaysanno. (aiōnios g165) 18 Oo waani inay wax san sameeyaa, oo ay shuquollo wanaagsan hodan ku ahaadaan, oo ay deeqsi ahaadaan, oo ay dadka kale wax siyyaan, 19 iyagoo walxitiqaa imanaya u dhiganaya aasaas wanaagsan, inay nolosha runta ah qabsadaan. (aiōnios g166) 20 Timoteyosow, wixii laguu dhiibay laali,

oo ka leexo hadalka aan micnaha lahayn oo nijaasta ah iyo muranka aqoonta beenta ah, **21** oo qaar qirashadeeda aawadeed iiماanka ku gafeen. Nimco ha idinla jirto.

2 Timoteyos

1 Anigoo Bawlos ah oo rasuulkii Ciise Masiix ku ah doonista Ilaah, sida uu leeyahay ballanka nolosha Ciise Masiix ku jirta, **2** waxaan warqaddan u qorayaa Timoteyos oo ah wiilkayga aan jeclahay. Nimco iyo naxariis iyo nabadu ha kaaga yimaadeen Ilaaha Aabbaha ah iyo Rabbigeenna Ciise Masiix. **3** Waxaan ku mahadhaqayaa Ilaaha aan qalbi daahir ah ugu adeego siday awowayaashay ugu adeegi jireen, anigoo habeen iyo maalinba joogsila'aan baryadayda kugu xusuusanaya. **4** Markaan ilmadaadii xusuusto waxaan Aad u doonayaan inaan ku arko, inaan Aad u farxo. **5** Waxaan xusuustay rumaysadka aan labada weji lahayn oo kugu jira, oo markii horena ku jiri jiray ayeyeedaya Lowis iyo hooyadaa Yunikee, adigoo waan kugu aaminsanahay inuu kugu jiro. **6** Taas daraaddeed waxaan ku xusuusinayaa inaad kicisid hadiyadda Ilaah ee kugu jirta oo kuugu timid gacmosaariddaydi. **7** Waayo, Ilaah inama uu siin ruuxa cabsida, laakiinse wuxuu ina siiyey ruuxa xoogga iyo jacaylka iyo miyirka. **8** Sidaas daraaddeed ha ka xishoon u markhaatifuridda Rabbigeenna ama aniga oo isaga maxbuus u ah, laakiinse dhibaataad injijilka kaga qayb qaado xoogga Ilaah. **9** Ilaah waa kan ina badbaadiyey oo yeedhid quduus ah inoogu yeedhay, mana aha xagga shuquulladeenna, laakiinse waa xagga qasdigiisa iyo nimcadiisa, oo uu waayadii hore hortood inagu siiyey Ciise Masiix, (aiōnios g166) **10** Laakiinse haatan lagu muujiyi muuqashada Badbaadiyeheenna Ciise Masiix, kaas oo dhimashada baabbi'iyey, oo nolosha iyo dhimashola'aanta iftiinka ugu soo saaray xagga injijilka, **11** kaas oo laygu doortay inaan noqdo mid wax wacdiya iyo rasuul iyo macallinba. **12** Sababtaas aawadeed aayaan waxyaatalahan ugu xanuunsanayaa; laakiinse ka xishoon maayo, waayo, waan garanayaa kan aan rumaystay, oo waxaan aaminsanahay inuu awoodo inuu dhawro wixii aan ku ammaanaystay ilaa malaintaas. **13** Masaalkii erayada runta ahaa ee aad iga maqasheen ku xaji rumaysadka iyo jacaylka Ciise Masiix ku jira. **14** Ammaanadii wanaagsanayd ee laguu dhibayku ku dhawr Ruuxa Quduuska ah oo inagu dhex jira. **15** Waad og tahay in kuwii Aasiya joogay oo dhammu ay iga leexdeen, waxxaana ka mid ah Fugelos iyo Hermogenees. **16** Rabbiga ha u naxariisto reerkii Oneesiforos; waayo, marar badan ayuu i nasiyey, kamana xishoon silsiladdayda. **17** Laakiinse markuu Rooma joogay wuxuu ku dadaalay inuu i daydayo, wuuna i helay. **18** Rabbigu maalintaas ha u naxariisto. Oo adigu Aad baad u taqaan intuu waxyaalo ka adeegay Efesos.

2 Haddaba, wiilkaygiyow, ku xoogayo nimcada Ciise Masiix ku jirta. **2** Oo waxyaalihiid aad markhaatiyal badan dhextoodig iiga maqashay ku ammaanee niman aamin ah oo awooda inay kuwa kaleeto baaan. **3** Dhibaato ka qayb qaado sida askari wanaagsan oo Ciise Masiix. **4** Nin askari ahi, si uu uga farxiyo kii isaga askari ahaanta u qortay, iskuma murgiyo axwaasha noloshan, **5** weliba haddii nin galoo cayaaraaha loo loollamo, taaj looma saaro hadduusan sida qaynuunka ah u loollamin. **6** Ninkaa beerta leh ee hawshoodaa waa inuu ahaadaa kan ugu horreya oo midhaha ka qayb qaata. **7** Waxaan leeyahay ka firso, waayo, Rabbigu wuxuu ku siin doonaa wax walba garashadooda. **8** Bal xusuuso Ciise Masiix, kan kuwii dhintay ka soo sara kacay, oo Daal'ud ka soo farcamay, sida uu leeyahay injijilka aan idinku wacdiyo, **9** kan aan u dhbitoodo oo aan u xidhnahay sidii mid wax xun falay; laakiinse erayga Ilaah ma xidhna. **10** Haddaba wax walba waxaan ugu adkaystaa kuwa la doortay aawadood inay iyana helaan badbaadada ammaanta weligeeda leh oo ku jirta Ciise Masiix. (aiōnios g166) **11** Hadalkanu waa dhab, Haddii aynu isaga la dhimannay, dee haddana waynu la noolaan doonaa, **12** haddii aynu adkaysanno, dee haddana wax baynu la xukumi

doonaa; haddii aynu isaga inkirmona, dee isna wuu ina diidi doonaa; **13** haddii aynu nahay aaminlaawayaal, isagu welii waa aamin; waayo, isagu isma burin karo. **14** Waxyalahan iyaga xusuusi oo Rabbiga hortiisa ku amar inayan hadal ku murmin, waayo, kaasu faa'iido ma leh, laakiinse kuwa maqla ayuu sii kharribaa. **15** Ku dadaal inaad nafsaddaada loo bogay Ilaah sisid, adigoo ah shaqeeeye aan dadka ka xishoonin, oo hadalka runta ah si hagaagsan u wada. **16** Laakiinse ka fogow hadalka aan micnaha lahayn, oo nijaasta ah, waayo, kuwaas waxay hore u sii wadi doonaan cibaadola'aanta, **17** oo hadalkoodu sida waraabowgu u faafo ayuu u sii faafi doonaa; iyaga waxaa ka mid ah Humenayos iyo Fileetos, **18** oo ah kuwa xagga runta ka gefay iyagoo leh, Sarakicidda waa horaa la soo dhaafay, oo qaar bay iimaanka ka halleyaan. **19** Habase yeesh ee aasaaskii adkaa oo Ilaah dhigay wuu taagan yahay, isagoo leh sumaddan, Rabbigu wuu yaqaan kuwiisa; oo mid kasta oo magaca Rabbiga soo qaada xaqnimola'aanta ha ka tago. **20** Haddaba kuma jiraan guri weyn weelal dahab iyo lacag keliya ahi, laakiinse waxaa kaloo yaal kuwo qoryo iyo dhoobo ah; oo qaarkoodna wax sharaf leh ayay taraan, qaarna wax aan sharaf lahayn. **21** Sidaas daraaddeed haddii nin iska daahirsho kuwan, kaasu wuxuu ahaan doonaa weel sharaf leh, oo quduus laga dhigay, oo sayidka wax u tara, oo shuqul kasta oo wanaagsan loo diyaariiyey. **22** Haddaba ka fogow damacyada xunxun ee dhallinyaronimada, laakiinse xaqnimo, iyo rumaysad, iyo jacayl, iyo nabad la raac kuwa Rabbiga uga yeedha qalbi daahir ah. **23** Iska diid su'aalahaa nacasnimada iyo jaahilnimada ah, adigoo inay dagaallo dhalaan. **24** Addoonka Rabbigu waa inuuusan ilaaqtamin, laakiin waa inuu ahaado mid dadka u wada roon, oo waxbaridda ku wanaagsan, oo dulqaadasho badan, **25** oo si qabow u edbiya kuwa isaga diida; mindhaa Ilaah waa siin doonaa toobadkeenid inay runtay gartaan, **26** oo yqabinku Iblis ka baxsadaan, iyagoo lagu qabtay si ay muraadkiisa u yeelaan.

3 Bal tan ogow, maalmaha ugu dambeeya waxaa iman doona wakhiyo dhib badan. **2** Maxaa yeelay, dadku waxay ahaan doonaa kuwo naftooda jecel, iyo kuwo lacag jecel, iyo kuwo faan badan, iyo kuwo kibir badan, iyo kuwo caytan badan, iyo kuwo waalidhood caasi ku ah, iyo kuwo aan mahadnaqin, iyo kuwo aan quduus ahayn, **3** iyo kuwo aan kalgacayl lahayn, iyo kuwo aan heshiis doonayn, iyo kuwo wax xanta, iyo kuwo aan iscelin karin, iyo kuwo ba'an, iyo kuwo aan wanaaggaa jeclayn, **4** iyo kuwo gacangeliyayaal ah, iyo kuwo haad ah, iyo kuwo isla weyn, iyo kuwa raaxaysi jecel intii ay Ilaah jeelaan lahaayeen. **5** Lyagu waxay haystaan u-ekaanta cibaadysiga, laakiinse xooggiisay diidaan; kuwaas ka leexo. **6** Waayo, kuwaas waxaa ka mid ah kuwa guryaha gala, oo ambiya naagaha caqliga la' oo dembiyadu ku raran yihiin, oo damacyada kada duduwanu ay la tageen. **7** oo weligood wax baranaya, laakiinse aan marnaba awoodin inay runta gartaan. **8** Siday Yannees iyo Yambarees isu hor taageen Muuse, saas oo kalay kuwanuna runta isu hor taagaan; waana niman maankoodu kharribmay oo xagga iimaankana laga nacay. **9** Laakiinse hore uma socon doonaa, waayo, nacasmadoodu bayaan bay dadka oo dhan u noqon doontaa sidii ay kuwaas toodiiba u noqotay. **10** Laakiinse adigu waxaad raacdya waxbariddayda, iyo socodkayga, iyo qasdigayga, iyo rumaysadkayga, iyo dulqaadashadayda, iyo jacaylkayga, iyo samirkayga, **11** iyo silecyadayda, iyo xanuunsigayga. Waxyalihii xunxumaa ee igu dhacay markaan Antiyoh iyo Ikoniyon iyo Lustara joogay! Silecyadii badnaa ee aan u adkaystay! Oo kulligood Rabbigaa iga samatabbixiyye. **12** Runtii, kulli inta doonaysa inay si cibaado leh Ciise Masiix ugu noolaadaan waa la silcin doonaa. **13** Laakiinse dadka sharka leh iyo khaa'innadu aad iyo Aad bay u sii xumaan doonaa,

iyagoo wax khiyaaneeyaa, lana khiyaaneeyo. **14** Laakiinse adigu ku sii soco waxyalihii aad baratay oo aad hubsatay, adigoo garanaya kuwii aad ka baratay; **15** tan iyo yaraantaadii waxaad garanaysay qorniinka quduuska ah oo badbaadada kugu garansii kara rumaysadka Ciise Masiix lagu rumaysto. **16** Qorniin kastaa wuxuu ku ahaaday Ruuxa Ilaah oo waxtar buu u leeyahay waxbaridda, iyo canaanashada, iyo hagaajintu, iyo edbinta xagga xaqnimada; **17** in ninka Ilaah u ahaado mid dhan oo aad loogu diyaariyey shuqul kasta oo wanaagsan.

4 Waxaan kugu amrayaa Ilaah hortiis iyo Ciise Masiix oo xukumi doona kuwa nool iyo kuwii dhintayba hortiisa, oo waxaan kaloo kugu amrayaa muuqashadiisa iyo boqortooyadiisa, **2** inaad hadalka dadka ku wacdiido. Wakhti wanaagsan iyo wakhti xunba ku dadaal, oo canaano, oo hagaajii, oo waani, adigoo dulqaadanaya oo wax baraya. **3** Waayo, waxaa iman doona wakhti aan dadku u adkaysan doonin cilmiiga runta ah, laakiinse iyagoo dheguhu cuncunayaan ayay waxay u urursan doonaan macallimiin siday damcaan; **4** oo dhegahooday runta ka leexin doonaan, oo waxay u jeedin doonaan sheekooyn. **5** Laakiinse adigu mar kasta digtoonow, oo dhibta u adkayso, oo shuqulka wacdiyyaha qabo, oo adeegiddaada dhammee. **6** Waayo, haatan allabar ahaan baa lay bixinaya, oo wakhtigii aan tegi laaha waa yimid. **7** Dagaalkii wanaagsanaa waan dagaallamay, oo tartankii waan dhammeeyey, iimaankiina waan dhawray. **8** Haddaba waxaa la ii dhigay taajkii xaqnimada oo Rabbiga ah xaakinka xaq ahu i siin doono maalintaas; oo keligayna ima siin doono, laakiin kuwa muuqashadiisa jecel oo dhanna wuu siin doonaa. **9** Ku dadaal inaad dhaqso iigu timaadid; **10** waayo, Deemaas intuu dunidan haatan la joogo jeclaaday ayuu iga tegey, oo wuxuu aaday Tesalonika; Kereeskeesna wuxuu aaday Galatiya; Tiitosna wuxuu aaday Dalmatiya. (**aiōn g165**) **11** Haatan Luukos oo keliya ayaa ila jooga. Markos soo kaxee oo ha ku soo raaco; waayo, waxtar buu igu leeyahay xagga adeegidda. **12** Laakiinse Tukhikos waxaan u diray Efesos. **13** Markaad soo kaccid ii soo qaad shuluggayga aan kaga tegey Karbos oo Taroo'as jooga, buwaagiitina ii soo qaad khusuusan idtiinta wax lagu qoro. **14** Aleksanderos, kii naxaasta tumi jiray, wax xun oo badan buu ii yeeley; Rabbigu wuxuu ugu abaalgudi doonaa sidii camalladiisu ahaayeen. **15** Adiguna iska jir isaga, waayo, aad buu hadalkayaga u hor joogsaday. **16** Isdaafacaaddaydii hore ninna isma kay garab taagin, laakiinse kulli waa layga wada tegey. Taas yaan dushooda laga dhiqin. **17** Laakiinse Rabbiga ayaa iskay garab taagay, oo xoog i siiyey, inaan farriinta dadka oo dhan wada gaadhsiiyo oo ay dadka aan Yuhuudda ahayn wada maqlaan; oo waxaa layga samatabbixiyey afkii libaaxa. **18** Oo Rabbiguna wuu iga samatabbixin doonaa shuqul kasta oo shar ah, oo wuxuu igu nabad gelin doonaa boqortooyadiisa jannada ah. Isaga ammaanu ha u ahaato weligiis iyo weligiis. Aamiin. (**aiōn g165**) **19** Igu salaan Bariska iyo Akula iyo reerkii Oneesiforos. **20** Erastos wuxuu ku hadhay Korintos; laakiinse Torofimos oo buka ayaan Mileetos uga soo kacay. **21** Ku dadaal inaad wakhtiga qabowga hortiis ii timaadid. Waxaa ku soo salaamaya Yubulos iyo Budees iyo Liinos iyo Kalawdiya iyo walaalaha oo dhan. **22** Rabbigu ruuxaaga ha la jiro. Nimcona ha kula jirto. Aamiin.

1 Anigoo Bawlos ah oo lilaah addoon u ah, Ciise Masiixna rasuul u ah, siday yihiin iimaanka kuwa lilaah doortay iyo aqoonta runta oo ah xagga cibaadada, **2** iyagoo rajaynaya nolosha weligeed ah oo lilaaha aan beenta sheeginu u ballanqaaday waayadii hore hortood, **(aiōnios g166)** **3** laakiinse wakhtiyadiisii goonida ahaa uu hadalkiisii ku muuijey wacdigii laygu ammaaneeyey sida lilaaha Badbaadiyeheenna ahu u amray, **4** waxaan warqaddan u qorayaa Tiitos oo ah wiilkayga runta ah xagga iimaanka inaga dhexeeya. Nimco iyo nabadu ha kaaga yimaadeen lilaaha Aabbaha ah iyo Badbaadiyeheenna Ciise Masiix. **5** Sababtaas daraaddeed ayaan Kereetee kaaga dhex tegey inaad hagaajisid waxyaalahu hadhay iyo inaad waayeello magalo walba ka dooratid sidaan kuugu amray, **6** hadduu mid waliba yahay nin aan ceeb lahayn, oo naag qabbi qaba, oo leh carruu rumaysan, oo aan rabshad iyo caasinimo lagu dacwayin. **7** Waayo, hoggaamiyaha kiniisaddu waa inuu ceeb la'aado sida wakiilka lilaah; oo uusan madax adkaan, oo uusan camal fududaan, oo uusan sakhraan noqon, oo uusan gacan fududaan, oo uusan faa'iidda ceebta ah jeelaan, **8** laakiinse waa inuu ahaado mid martida soo dhowweeyaa, oo wanaag jecel, oo feeyigaan, oo xaq ah, oo quduus ah, oo iscelin kara; **9** isagoo xajinaya hadalka aaminka ah oo ah sidii loo baray, inuu awoodo inuu cilmiga runta ah ku waaniyo oo ku canaanto kuwa muranka miidhan ah. **10** Waayo, waxaa jira caasiyiin badan, iyo kuwa hadal xun ku hadla, iyo khaa'inno, oo khusuusan waa kuwa gudan. **11** Kuwaas afkooda waa in la xidho, maxaa yeelay, waa kuwa reero dhan gembiya iyagoo faa'iidda ceebta ah aawadeed u baraya waxyaalo aan waajib ahayn inay baaaraan. **12** Mid iyaga ka mid ahaa oo nebigoodii ahaa ayaa wuxuu yidhi, Reer Kereetee weligood waa beenaalaayaal, iyo dugaag xun, iyo kuwo cir weyn oo caajisiin ah. **13** Markhaatigaasu waa run. Sababtaas aawadeed aad u canaano iyaga inay iimaanka si run ah ugu socdaan **14** iyagoo aan dhegaysanay sheekooinka Yuhuudda iyo amarrada dadka runta ka leexanaya. **15** Kuwa daahirka ah wax waluba waa u daahir, laakiin kuwa nijeesaysan oo aan rumasadka lahayn waxba daahir uma aha, laakiinse kaskooda iyo niyadoduba waa nijeesoobeen. **16** Waxay afka ka qirtaan inay lilaah yaqaaaniin, laakiin camalladooday isaga kaga hor yimaadaan, iyagoo karaahiyo iyo caasiyiin ah, oo xagga shuquul wanaagsan oo dhan laga nacay.

2 Laakiinse adigu ku hadal waxyaalaha ku habboon cilmiga runta ah. **2** Odayaashu waa inay feejignaadaan oo dhug yeeshaan oo digtoonaadaan oo ay si run ah ugu socdaan iimaanka iyo jacaylka iyo dulqashashada. **3** Sidaas oo kalena habrku waa inay asluub quduus ah lahaadaan, oo ayan noqon kuwa wax xanta, oo ayan khamri badan addoommo u noqon, laakiinse ay noqdaan kuwo wax wanaagsan dadka bara. **4** Oo waa inay naagaha dhallintayar bараан inay jecladaan nimankooda iyo carruurtooda, **5** oo ay digtoonaadaan, oo ay daahir noqdaan, oo ay gurigooda ka shaqeeyaan, oo ay wanaagsanaadaan, iyagoo nimankooda ka dambeeya, si aan ereyga lilaah loo caayin. **6** Ragga dhallinyarada ahna sidaas oo kale ku waani inay digtoonaadaan. **7** Wax walba nafsaddaada masaal ahaan u tus xagga shuquullada wanaagsan; oo cilmiagaagan ku tus qummanaan, iyo dhuglahaan, **8** iyo hadai run ah oo aan ceeb lahayn, si midka geesta kaa ahu u ceeboobo, oo uusan u helin wax xun oo uu inaga sheego. **9** Addoommaduna waa inay sayidydooda ka dambeeyaan, oo ay wax kasta kaga farxiyaan, oo ayan la murmin, **10** oo ayan wax ka xadin, laakiin waa inay aaminnimo wanaagsan oo dhan muuijyaan, inay si kasta cilmiga lilaaha Badbaadiyeheenna ah ammaan ugu soo jiidaan. **11** Waayo, nimcadii lilaah way muuqatay, iyadoo badbaado u

keenaysa dadka oo dhan, **12** oo ina baraysa inaynu cibaadol'aanta iyo damacyada dunida diidno, oo aynu wakhtigan haatan la joogo digtoonaan iyo xaqnimo iyo cibaado ku noolaanno, **(aiōn g165)** **13** innagoo sugayna rajada barakaysan iyo muuqashada ammaanta lilaahenna weyn oo ah Badbaadiyeheenna Ciise Masiix. **14** Isagu nafsaadiisuu u bixiyey aawadeen, inuu dembi oo dhan inaga furto oo uu inaga dhigto dad daahirsan oo uu isagu leeyahay oo ku dadaalaya shuquullo wanaagsan. **15** Waxyaalahan dadka kula hadal, oo ku waani, oo ku canaano, adigoo amar oo dhan leh. Oo ninna yuusan ku quudhsan.

3 Xusuusi iyaga inay taliyyaasha iyo kuwa amarka leh ka dambeeyaan, oo ay dhigo nuglaadaan, oo ay shuquul kasta oo wanaagsan diyaar u ahaadaan, **2** oo ayan ninna caayin oo noqon kuwa ilaaq badan, laakiinse dadka oo dhan roonaan iyo qaboobaan ha tuseen. **3** Waayo, innaguba waa baynu ahayn nacasyo, iyo caasiyiin, iyo kuwa la kхиyaaneeyey, iyo addoommada damacyada xaaraanta ah iyo raaxooyinka kala duduwan, oo waxaynu ku socon jirnay xumaan iyo xaasidnimo, oo waxaynu ahaan jirnay kuwo la nebcaaday oo iyana midba midka kale neceb yahay. **4** Laakiinse markii raxmaddii lilaaha Badbaadiyeheenna ah iyo jacaylkii uu dadka u qabay muuqdeen, **5** ayuu ina badbaadiyey. Inaguma uu badbaadin shuqullada xaqnimapda oo aynu samaynay, laakiinse naxariistiisa aawadeed wuxuu inagu badbaadiyey nadifinta dhalashadii labaad iyo cusboonaysiinta Ruuxa Quduuska ah, **6** oo uu aad inoogu shubay oo uu inoogu soo dhiibay Badbaadiyeheenna ah Ciise Masiix; **7** inaynu, innagoo quduus laynagaga dhigay nimcadiiisa, rajada ku noqonno kuwo nolol weligeed ah dhaxla. **(aiōnios g166)** **8** Hadalkan waa run, oo xagga waxyaalahaan waxaan doonayaan inaad shuquullo wanaagsan ku dadaalan. Waxyalaahan way wanaagsan yihiin, dadkana wax bay u taraan. **9** Laakiin ka fogow su'aalaha nacasmidah ah, iyo abtirsiiyada, iyo murannada, iyo ilaqaadha sharciga ku saabsan, waayo, waxtaar iyo micne toona ma leh. **10** Haddaad nin bidci ah mar iyo laba waanisid dabadeed ka leexo, **11** adigoo garanaya in ninka caynkaas ahu qallooncan yahay oo dembaabo isagoo isxukumay. **12** Markaan kuu soo diro Artemas ama Tukhikos aad ugu dadaal inaad iigu timaado Nikobolis, waayo, waxaan goostay inaan xilliga qabow meeshaas joogi doono. **13** Ku dadaal inaad Seenaas kan sharciga yaqaan iyo Abolloos soo ambabbixiisid si ayan waxba ugu baahan. **14** Dadkeennuna ha barto inay shuquullo wanaagsan ugu dadaalaan caawimaadda loo baahan yahay, inayan kuwo aan midho lahayn noqonin. **15** Kuwa ila jooga oo dhammu way ku soo salaamayaan. Igu salaan kuwa iimaanka nagu jecel. Nimco ha idinla wada jirto.

Filemon

1 Anigoo Bawlos ah oo Ciise Masiix maxbuus u ah, iyo walaalkeen Timoteuos, waxaannu warqaddan u qoraynaa Filemon oo ah gacaliyahayaga nala shaqeeya, **2** iyo walaashayo Afiya, iyo Arkhibbos oo askar nala ah, iyo kiniisadda gurigaaga ku taal. **3** Nimco ha idinla jirto iyo nabad ka timaada Ilaha Aabbeheenna ah iyo Rabbi Ciise Masiix. **4** Had iyo goorba llaahay baan kuugu mahadhaqaa, anigoo baryadayda kugu xusuusanaya, **5** waayo, waxaan maqlay jacaylka aad quduusiinta oo dhan u qabto iyo rumaysadka aad Rabbi Ciise ku rumaysato. **6** Oo waxaan baryayaa in wadaagidda iimaankaagu uu socodsiiyo aqoonta wax kasta oo wanaagsan oo inoogu jira Masiixa. **7** Waayo, jacaylkaaga waxaan ku haystay farxad iyo dhiirranaan badan, maxaa yeelay, qalbiga quduusiinta adaa qabowjiyey, walaalkayow. **8** Sidaas daraaddeed, in kastoo aan Masiixa ku leeyahay dhiirranaan badan inaan kugu amro waxa kuu eg, **9** haddana waxaan ka jeelaan lahaa inaan ku baryo jacaylka aawadiis, anigoo ah duqii Bawlos, maxbuusna Ciise Masiix u ah. **10** Wuxaan kuu baryayaa wiilkayga Oneesimos oo aan dhalay anigoo xabbisan, **11** kii waagii hore aan waxtarka kuu lahaan jirin, haatanse adiga iyo anigaba wax ina tara. **12** Waan kuu soo celinayaa, isagoo qalbigayga ah. **13** Wuxaan jeelaan lahaa inaan sii hayo inuu aawadaa iigu adeego inta aan injiilkii u xabbisanahay. **14** Laakiinse ma aanan doonayn inaan sameeyo wax aadan ila ogayn, inaan wanaaggaagu noqon dirqi laakiinse uu noqdo ikhtiyaar. **15** Mindhaha wuxuu cabbaar kaaga maqnaa inaad weligaa haysatid; (*aiōnios g166*) **16** laakiinse aadan mar dambe u haysan addoon sidiis, illowse si mid addoon ka wanaagsan oo ah walaal aan khusuusan anigu jeclahay, laakiinse adigu aad iga sii jeceshahay, xagga jidhka iyo xagga Rabbigaba. **17** Haddaba haddaad iigu tirinaysid inaan ahay saaxiibkaaga wax kula wadaaga, isaga u aqbal sidaad ii aqbalii lahayd. **18** Oo hadduu ku xumeehey ama wax kaa qabo, aniga iigu xisaab. **19** Anigoo Bawlos ah waxaan gacantayda ku qorayaa, Anigaa bixin doona. Kugu odhan maayo, Wax baan kugu leeyahay xataa naftaadaba ha noqotee. **20** Haah, walaalkayow, xagga Rabbiga farxad aan kaa helo, qalbigaygana xagga Masiixa ku qabowji. **21** Wuxaan aaminsanahay addeeciddaada, oo sidaas daraaddeedayaan warqaddan kuugu soo qorayaa, anigoo garanaya inaad samaynaysid wax ka sii badan waxaan leeyahay. **22** Isla markaasna ii diyaari meel aan ku hoyd; waayo, waxaan rajaynaya in baryadiinna laygu kiin siyo. **23** Waxaa ku soo salaamaya Ebafras oo xagga Ciise Masiix maxbuus ila ah, **24** iyo Markos, iyo Aristarkhos, iyo Deemaas, iyo Luukos, kuwaas oo ila shaqeeya. **25** Nimcada Rabbigeenna Ciise Masiix ruuxiinna ha la jirto. Aamiin.

Cibraaniyada

1 Ilaah wuxuu waagii hore siyaalo badan oo kala duduwan awowayaasheen kula hadlay nebiyadii, **2** laakiin maalmahan ugu dambaystoda wuxuu inagula hadlay Wiilkisa uu ka dhigay kan wax walba dhaxla, kan uu duniyooyinkana ku sameeyey. (aión g165) **3** Oo isagu waa dhalaalka ammaantiisa iyo u-ekaanta ahaantiisa, oo wax walba wuxuu ku hayaa erayga xooggiisa, oo goortuu daahirinta dadka dembiyadooda sameeyey dabadeed ayuu wuxuu fadhiistay Weynaha xagga sare midigitisa, **4** isagoo aad uga wanaagsan malaa'igaha siduu u dhaxlay magac ka sii wanaagsan kooda. **5** Malaa'igihii tee buu marnaba ku yidhi, Adigu waxaad tahay Wiilkayga, Maantaan ku dhalay? Oo weliba, Waa xaga isaga u noqon doonaa Aabbe, Oo isaguna wuxuu ii noqon doonaa Wiil? **6** Oo weliba, markuu curdaka dunida dhex keenayay, wuxuu yidhi, Malaa'igaha Ilaah oo dhammu isaga ha caabudeen. **7** Oo xagga malaa'igahana wuxuu ka yidhi, Wuxuu malaa'igihisa ka dhigaa dabayo, Kuwa u adeegana dab ololkiis. **8** Laakiin Wiilka wuxuu ka yidhi, Carshigaagu, Ilaahow, waa weligiis iyo weligiis; Oo usha qummanaantuna waa usha boqortoo yadaada. (aión g165) **9** Adigu xaqnimada waad jeclayd, dembigana waad necbayd, Sidaas daraaddeed Ilaaha Ilaahaaga ahi wuxuu kuugu subkay Saliidda farxadda, oo kuwa ku weheliyana wuu kaa sarrasyiyey. **10** Oo, Adigu Rabbiyow, bilowgii dhulkaad aasaastay, Samooyinkuna waa shuqullada gacmahaaga, **11** lyagu way baabbi'i doonaan, adiguse waad sii jiraysaa; Oo kulligood sida dhar bay u duugoobi doonaan, **12** Oo sida go' baad u laallaabi doontaa, Sida dhar bayna u beddelmi doonaan; Adiguse sidaadii uun baad tahay Sannadahaaguna ma dhammaan doonaan. **13** Malaa'igihii tee buu marnaba ku yidhi, Midigtayda fadhiiso Ilaa aan cadaawayaashaada cagaahaqo hoostooda geliyo? **14** Miyaanay kulligood ahayn ruuxyo kaalmeeya oo loo soo diray inay shuqul u qabtaan kuwa badbaadada dhaxli doona?

2 Taa aawadeed waa inaynu aad u dhiegaysanno waxaynu maqalnay waaba intaasoo ay inaga fakadaan. **2** Waayo, haddii hadalkii malaa'iguhu ku hadleen xaqiiq ahaa, oo kii kasta oo xadgudub iyo caasinimo sameeyey uu helay abaalgud xaq ah, **3** sidee baynu u baxsan doonnaa haddaynu dayacno badbaadintan weyn oo Rabbigu kolkii hore ku hadlay oo kuwii maqlayna inoo xaqiiqueeyeen? **4** Ilaahna wuxuu ugu marag furay calaamooyin iyo yaababba, iyo xoog kala duduwan, iyo hadiyado Ruuxa Quduuska ahu u qaybiyeey siduu doonayay. **5** Waayo, dunida iman doonta oo ayuu ka hadalno malaa'igaha kama uu hoosaysiin. **6** Laakiin mid baa meel ka marag furay isagoo leh, Bal waa maxay dadku oo aad u xususataa isaga? Ama wiilka aadanaha, oo aad u soo boooqataa? **7** Waxaad isaga wax yar ka hoosaysiisay malaa'igaha. Waxaanad taaj uga dhigtag ammaan iyo murwad, Oo waxaad ka sarraysiisay shuqullada gacmahaaga, **8** Wax walbana caghiisaad ka hoosaysiisay. Isagoo wax walba isaga ka hoosaysiisay, wax uu dhaafay oo aanu isaga ka hoosaysiisini ma jiraan, laakiin imminka weli ma aragno wax walba oo isaga laga hoosaysiisay. **9** Laakiin waxaynu aragnaa Ciise, kan wax yar malaa'igaha laga hoosaysiisay, isagoo xanuunka dhimashada aawadiis ammaan iyo murwad taaj loogu geliyeey inuu nimcada Ilaah dhimashada ugu dhadhamiyo qof walba. **10** Waayo, waa u ekayd kan wax walba u yihiin, oo wax walba ka yimaadeen, markuu carruur badan ammaan u keemo, inuu bilaabaha badbaadooda xanuun ku kaamilo. **11** Waayo, kan quduus ka dhiga iyo kuwa quduus laga dhigaaba kulli mid keliya ayay ka yimaadaan; taas aawadeed isagu kalama xishoodo inuu iyaga ugu yeedho walaalo, **12** isagoo leh, Magacaaga waxaan u sheegi doonaa walaalahay, Oo ururka dhexdiisa

ayaan kugu ammaani doonaa. **13** Oo haddana, Isagaan aamini doonaa, oo haddana, Bal eega, aniga iyo carruuta Ilaah i siiyey. **14** Carruurto waxay qayb ka heleen jidh iyo dhiig, taas aawadeed isaguna sidaas oo kale ayuu uga qayb qaataay, inuu dhimasho ku baabbi'iyo kii xoogga dhimashada laha, oo ah Iblis, **15** iyo inuu furo kulli kuwii cimrigoodii oo dhan addoonnimmo ugu hoos jiray cabsida dhimashada. **16** Waayo, runtii, ma uu qaadan suuradda malaa'igaha, wuxuuse qaataay tan dhashii Ibraahim. **17** Haddaba waxaa isaga u ekayd inuu wax walba ugu ekaado walaaliihiis, inuu wadaad sare oo naxariis iyo aamin badan leh u noqdo xagga waxyaalaha Ilaah, si uu cadhotir ugu noqdo dembiyada dadka. **18** Waayo, isaga qudhisiis wuu xanuunsaday isagoo la jirrabay, taas aawadeed wuu karaa inuu caawiyi kuwa la jirrabo.

3 Haddaba walaalaha quduuska ah oo ka qayb gala yeedhniinta jannadow, u fiirsada Ciise oo ah Rasulka iyo Wadaadka sare ee iimaanka aynu qiranno. **2** Aamin buu u ahaa kan doortay, sidii Muuseba guriqiisii oo dhan aaminika ugu ahaa. **3** Waayo, waxaa isaga lagu tirihey inuu istaahilo ammaan ka badan til Muuse, sida kan guriga dhisa uga murwad badan yahay guriga. **4** Waayo, guri walba mid baa dhisay, laakiin kan wax walba dhisay waa Ilaah. **5** Oo runtii Muuse guriqiisii oo dhan aamin buu ugu ahaa sida midiidiin, inuu markhaati u ahaado waxyaalaha mar dambe lagu hadli doono. **6** Laakiin Masiix aamin buu u ahaa sida wiil guriqiisii ka sarreeya; oo guriqiisii waa innaga haddaynu ilaa ugu dambaysta dhiirranaanteenna iyo faanka rajadeenna aad u xajinno. **7** Haddaba waa sidan waxa Ruuxa Quduuska ahi leeyahay, Maanta haddaad codkiisa maqashaan, **8** Qalbiyadiinna ha adkaynina sidii wakhtigii dhirifka, Sidi maalintii jirrabaadda ee cidlada dhexdeeda, **9** Meeshii ay awowayaashiin iigu jirrabeen, oo ay iigu tijaabiyeen, Oo ay afartanka sannadood shuqulladaydi ku arkeen. **10** Taas daraaddeed qarnigan waan u cadhaysnaa, Oo waxaan idhi, Had iyo goorba qalbigooday ka qaldamaan, Oo iyagu ma ay aqoon jidatkaygi. **11** Sidaas daraaddeed anigoo cadhaysan aayaan waxaan ku dhaartay, iyagu nasashadaya ma geli doonaan. **12** Iska jira, walaalayaalow. Yaanu qalbi shar leh oo aan rumaysad lahayni midkiinna ku jirin, idinkoo Ilaaha nool ka dheeraanaya. **13** Laakiin maalin kasta iswaaniyi, intii la odhanayo, Maanta, inuuus midkiinna ku engeegin kхиyaanada dembiga. **14** Waayo, waxaynu noqonnay kuwa Masiix ka qayb qaataay, haddaynu aad u xajinno bilowgii kalsoonaanteenna ilaa ugu dambaysta, **15** inta li leeyahay, Maanta haddaad codkiisa maqashaan, Qalbiyadiinna ha adkaynina sidii wakhtigii dhirifka. **16** Waayo, yaa, markay maqleen, Ilaah ka dhirifiye? Miyaanay ahayn kulligood kuwii Muuse ka keenay Masar? **17** Oo yuu afartan sannadood u cadhaysnaa? Miyaanay ahayn kuwii dembaabay oo meydakoodu cidlada ku dhaacdheaceen? **18** Oo yuu ku dhaartay inaanay nasashadiisa gelin, kuwii isaga addeeci waay mooyaane? **19** Oo waxaynu aragnaa inaanay geli karin rumaysaddarao aawadeed.

4 Sidaas daraaddeed ayuu cabsanno, inta ballan nasashadiisa lagu gelayaa jiro, inaan midkiinna u ekaan mid gaadhi waayay. **2** Waayo, innagana war wanaagsan baa laynagu wacdiyeey sidoda oo kale, laakiin hadalkay maqleen waxba uma uu tarin iyaga, maxaa yeelay, kuwii maqlay rumaysad kuma ay darin. **3** Waayo, kuweenmaa rumaystay, nasashadaas waynu galnaa, siduu u yidhi, Sidaas daraaddeed anigoo cadhaysan aayaan waxaan ku dhaartay, iyagu nasashadaya ma geli doonaan, in kastoo ay shuqulladii ka dhammaadeen aasaaska dunida. **4** Waayo, isagu meel buu maalintii toddobaad sidan ka yidhi, Maalintii toddobaad Ilaah baa shuqulliisii oo dhan ka nastay. **5** Meeshatanna mar kale wuxuu yidhi, iyagu nasashadaya ma geli doonaan. **6** Haddaba waxaa

hadhay qaar gelaya, oo kuwii kolkii hore warkii wanaagsanaa lagu wacdiyey way geli waayeen caasinimo aawadeed. 7 Taas daraaddeed haddana mar kale maalintoo buu gooni u dhigay, isagoo wakhti dheer dabadeed qorniinkaa Daa'uud ku leh, Maanta, sidii kolkii hore la yidhi, Maanta haddaa codkiisa maqashaan, Qalbiyadiinna ha adkayniin. 8 Waayo, haddii Yashuuuca iyaggi nasiyeey, Ilaha markaas dabadeed kama uu hadleen maalin kale. 9 Sidaas daraaddeed waxaa dadka Ilaha u hadha nasasho. 10 Waayo, kii nasashadiisa galay, isaga qudhiiisuna waa ka nastay shuqulladiisi sidii Ilaha kuwiisi uga nastay. 11 Haddaba aynu u dadaalno inaynu nasashadaas galno inaan ninna caasinimadaas oo kale ku dhicin. 12 Waayo, hadalka Ilaha wuu nool yahay, waana shaqeeyaa, oo waa ka af badan yahay seef kasta oo laba af leh, isagoo ka dhax dusaya ilaa kala soocniinta nafta iyo ruuxa, iyo xubnaha iyo dhuuuxaba, waana kala gartaa fikirrada iyo waxyaalaha qalbiga ku jira. 13 Oo uun aan hortisa ka muuqani ma jiro, laakiin wax waliba way qaawan yihiin oo bannaan yihiin indhihiisa hortooda, kan aynu ku tirsan nahay. 14 Haddaba innago leh wadaad sare oo weyn, kan samooyinka sii dhex maray, kaas oo ah Ciisoos Wiilka Ilaha ah, aynu qirashadeenna xajino. 15 Waayo, ma aynu lihiin wadaad sare oo aan itaaldarradeenna kaxi karin, laakiin waxaynu leennahay mid si walba loo jirrabay sideenna oo kale, oo aan weliba dembi lahayn. 16 Haddaba aynu carshiga nimcada dhiirraanaan ugu soo dhowaanno si aynu naxariis u qaadanno oo aynu u helno nimco ina caawisa wakhtiga baahida.

5 Wadaad sare oo kasta, oo dadka laga dhax bixiyo, waxaa dadka loogu doortaa waxyaalaha Ilaha ku saabsan, inuu hadiyado iyo allabaryoba u bixiyo dembiyada aawadood. 2 Isagu waa u naxarisan karaa kuwaan aqonta lahayn iyo kuwa qaldan, maxaa yeelay, isaga qudhiiuba wuu itaal daranyahay. 3 Oo sidaas daraaddeed waa inuu qudhiiisa wax ugu bixiyo dembiyada aawadood, siduu dadka wax ugu bixiyo oo kale. 4 Ninna murwadda iskama qaato, laakiin waa kii Ilaha ugu yeethod siduu Haaruun ugu yeethay. 5 Sidaas oo kale Masiixu isma ammaanin inuu noqdo wadaad sare, laakiin waxaa doortay kan ku yidhi, Adigu waxaad tahay Wiilkayga, Maantaa ku dhalay. 6 Meel kalena wuxuu ka yidhi. Adigu weligaaba wadaad baad tahay Sidii derejadii Malkisadaq. (aiōn g165) 7 Masiixu maalmihii jidhkiisa wuxuu tukasho iyo baryooin qaylo dheer iyo ilmo ugu bixiyey kan kara inuu isaga dhimasho ka badbaadiyo, waana loo maqlay cibaadadiisa. 8 In kastuu wiil ahaa, weliba wuxuu addeecid ku bartay waxyaalihii uu ku xanuunsaday; 9 oo goortuu kaamil noqday wuxuu kuwa isaga addeeca oo dhan u noqday sababta badbaadada weligeed ah. (aiōnios g166) 10 Oo Ilaha baa isaga wuxuu ku magacaabay wadaad sare sidii derejadii Malkisadaq. 11 Waaannu haysanna waxyaalo badan oo aannu kan kaga hadalno, laakiin waa fasir adag yahay dhegaculayskiina awadiis. 12 Wakhtigii aad macallimiin noqon lahayden ayaad haddana u baahan thiin in laydin baro waxyaalaha ugu horreeyaa ee Ereyada Ilaha, oo waxaad noqoteen sidii kuwa caano u baahan ee aan cunto adag u baahnayn. 13 Waayo, mid kasta oo ay cuntadiisu caano tahay aqoon uma laha hadalka xaqrimada, waayo, waa ilmo yar. 14 Laakiin cuntada adag waxaa leh dadka waaweyn oo ah kuwa ku isticmaalidda kaskooda ku kala garta wanaagga iyo xumaanta.

6 Taas daraaddeed aynu iska dayno ka hadlidda waxyaalihii ugu horreeyey ee Masiix, oo hore aynu ugu soconno kaamilmimada, oo yeeyan mar kale dhigin aasaaska ka-toobadeenidda shuqulladii dhintay, iyo iimaanka xagga Ilaha, 2 iyo waxbaridda baabtiisyada, iyo gacmo-dul-saariddu, iyo sarakiciddu kuwii dhintay, iyo xukunka weligiis ah. (aiōnios g166) 3 Oo tan waynu samayn doonaa haddii Ilaha idmo. 4 Kuwii mar loo iftiimiyey, oo hadiyaddii jannada dhadhamiyey,

oo laga dhigay kuwa ka qayb galay Ruuxa Quduuskaa, 5 oo dhadhamiyey eraygi wanaagsanaa ee Ilaha iyo xoogagga wakhtiga iman doona, (aiōn g165) 6 oo dabadeedna dhacay, ma suurtudoon in loo cusboonaysiyo toobadeenidda, iyagoo mar kale Wiilka Ilaha iskuwallaabta isugu qodbaya oo bayaan u ceebaynaya. 7 Waayo, dhulka cabby roobka marar badan ku dul da'a, oo u soo saara geedo u wanaagsan kuwii beeray, wuxuu Ilaha ka helaa barako, 8 laakiin haddiuu dhalo qodxan iyo yamaarug, waxtar ma leh, oo habaaro buu ku dhow yahay, ugudambaystisana waa in la gubaa. 9 Laakiin gacaliyayaalow, wax ka wanaagsan oo idinku saabsan ayaa lana aaminsiijey iyo waxyaalaha badbaadada, in kastoo aannu sidan u hadalnay. 10 Waayo, Ilaha ma xaqdarra, mana illoobo shuqulkiinna iyo jacaylka aad magiciisa u qabtaan, maxaa yeelay, quduusinta ayaad u adeegteen oo weli waad u adeegtaan. 11 Oo annagu waxaannu jecel nahay in midkiin kastaa muuijyo dadaalkaas oo kale tan iyo hubaasha rajada ilaa ugu dambaysta, 12 inaydhaan caajisii noqon laakiin aad noqotaan kuwo ku dayda kuwa rumaysadka iyo dulqaadashada ku dhaxla ballamada. 13 Markii Ilaha ballan u qaaday Ibraahim, isagoo mid ka weyn oo uu ku dhaarto aan haysan, ayuu isku dhaartay, 14 isagoo leh, Hubaal waan ku barakayn doonaa, oo waan ku kordhiin doonaa. 15 Oo sidaas isagoo u dulqaadanaya ayuu helay wixii loo ballanqaaday. 16 Waayo, dadku waxay ku dhaartaan kan iyaga ka weyn, oo waxaa muran kasta oo kooda ah ugu dambaysa dhaar si loo xaqiqysto, 17 sidaas daraaddeed, Ilaha, isagoo aad u doonaya inuu kuwa ballanka dhaxla tuso taladiisa aan beddelmi karin, ayuu dhaar ku galay; 18 in laba waxyaalood, oo aan beddelmi karin, oo aan suurtoobin inuu Ilaha been ka sheego, aynu ku helno dhiirraanaan xoog leh innago magangal u soo cararnay si aynu u qabsanno rajada ina hor taal, 19 tan aynu sida barroosinka nafta u haysanno, mid adkaan iyo hubaalba ah oo gelaysa waxa daaha ka shisheeya, 20 meeshii Ciise sida horseed inoo galay isagoo noqday wadaad sare oo weligiis ah sidii derejadii Malkisadaq. (aiōn g165)

7 Malkisadaqan, oo Saaleem boqorka u ahaa, wadaakii Ilaha ugu sarreeyana ahaa, wuxuu la kulmay Ibraahim oo ka soo noqday layntii boqorrada, wuuna barakeeyey. 2 Oo Ibraahim wuxuu isagii wax kasta ka siiyey tobay meeloood oo meel. Malkisadaq hortii waxaa magicisii lagu fasiray, Boqorka Xaqnimada, dabadeedna, Boqorka Saaleem, oo ah Boqorka Nabadda. 3 Aabbe ma lahayn, hooyona ma lahayn, abtirsinyona ma lahayn, oo isagoo aan lahayn bilowga maalmaha ama dhammaadka nolosha laakiin loo ekaysiijey Wiilka Ilaha, ayuu weligiis wadaad sii ahaanayaa. 4 Haddaba ka fiirsada ninkanu siduu u weynaa, kan Ibraahim oo madaxda awowayaashii ahi meeletbnaad ka siiyey boolidii. 5 Oo runtii kuwii qoladii Laawi oo helay shuqulka wadaadnimida waxay haystaan amar ay dadka kaga qaataan meeletbnaadka sida sharcigu leeyahay, kuwas waxaa weeyi walaalhood in kastoo ay kuwanu ka yimaadeen xanjaadka Ibraahim. 6 Laakiin kii aani iyaga ku abtirsan ayaa wuxuu Ibraahim ka qaataay meeletbnaadyo, oo barakeeyey kii ballamada loo qaaday. 7 Laakiin muranlaan kan yar waxaa barakeeyaa kan ka wanaagsan. 8 Oo halkan waxaa meeletbnaadyada qaata dadka dhinta, laakiin halkaas mid loo markhaati furay inuu nool yahay. 9 Waxaa la odhan kara, Laawiga meeletbnaadyada qaataana, Ibraahim meeletbnaadyo ayuu ku bixiyey. 10 Waayo, isagu weli xanjaadkii aabbiihiis buu ku jiray kolkii Malkisadaq la Kulmay. 11 Haddaba haddii kaamilmimo ku jirtay wadaadnimadii Laawi, waayo, iyada ayuu dadku sharciga ka hoos helaye, maxaa weli loogu baahnaa in wadaad kale ka kaco derejadii Malkisadaq oo aan lagu magacaabin derejadii Haaruun? 12 Waayo, wadaadnimada markii la beddelo waa lagamamaarmaan in sharcigana la beddelo. 13 Waayo, kii waxyaalahan laga sheegay waa qolo kale oo aan nin meeshii allabariga ka shaqeeyey ka iman. 14

Waa cad dahay in Sayidkeennu ka soo baxay Yahuudah, oo ah qolo aan Muuse kaga hadlin wax wadaaddo ku saabsan. **15** Oo weliba aad bay u sii cad dahay, haddii wadaad kale oo Malkisadaq u egi kaco, **16** kii aan wadaad lagaga dhigin sharciga abtirsinyada xagga jidhka, laakiin xagga xoogga nolosha an dhammaadka lahayn. **17** Waayo, isaga waxaa loogu markhaati furay, Adigu weligaaba wadaad baad tahay Sidii derejadii Malkisadaq. (aiōn g165) **18** Waayo, amarkii hore waxaa loo buriyey itaaldarradiisi iyo faa'iidolaantii, **19** maxaa yeelay, sharcigu waxba ma uu kaamilin. Oo waxaa la keenay rajo ka wanaagsan oo aynu lilaah ugu dhowaanno. **20** Oo isagu dhaarla'aan wadaad kuma uu noqon. **21** Iyagu dhaarla'aan bay wadaaddo ku noqdeen, laakiin isagu wuxuu ku noqday dhaarta kan ku yidhi, Rabbigu waa dhaartay, kana soo noqon maayo, Adigu weligaaba wadaad baad tahay. (aiōn g165) **22** Oo sidaasuu Ciise ku noqday dammiinka axdiga ka wanaagsan. **23** Iyaguna waxay noqdeen wadaaddo tiro badan, maxaa yeelay, dhimashada ayaa ka joocisay inay sii jiraan: **24** Isaguse wuxuu haystaa wadaadmadiisa aan beddelmi karin, waayo, weligiis buu sii jiraya. (aiōn g165) **25** Sidaas daraaddee dhammaan buu u badbaadin karaa kuwa lilaah ugu dhowaada isaga, maxaa yeelay, isagu weligiis waa nool yahay si uu ugu duceeyo iyaga. **26** Waayo, wadaad sare oo caynkan ahu waa inagu habboona, mid quduus ah oo aan khiyaano iyo wasakh toona lahayn, oo dembilayaasha ka soocan, oo samooyinka laga sarraysiiyey, **27** kan aan u baahayn inuu maalin walba allabari u bixiyo sida wadaaddadii sare, kolka hore dembiyadiisa aawadood, dabadeedna kuwa dadka aawadood; tan mar keliya ayuu sameeyey markuu isbixiyey. **28** Waayo, sharcigu niman itaaldaran ayuu wadaaddo sare ka dhigaa, laakiin hadalka dhaarta oo sharciga ka dambeeyey wuxuu ka dhigaa Wiil weligiis kaamil ah. (aiōn g165)

8 Waxyaalihii la yidhi wixii ugu muhimsanaa waa kan, Waxaynu leennahay wadaad sare oo caynkaas ah, kan fadhiistay midigita carshiga Weynaha jannooyinka ku jira, **2** kan u adeega waxyaalaha quduuska ah iyo taambuugga runta ah ee Rabbigu dhisay oo aan dad dhisin. **3** Waayo, wadaad kasta oo sare waxaa loo doortay inuu hadiyado iyo allabaryo bixiyo, sidaas daraaddee waa lagamamaarmaan in wadaadkan sareena haysto wax uu bixiyo. **4** Haddaba haddiu dhulka joogi lahaa, wadaad ma uu ahaadeen, maxaa yeelay, waxaa jira kuwa hadiyado u bixiya sida sharcigu leeyayah; **5** kuwa u adeega waxa ah u-ekaanta iyo hooska waxyaalaha jannada, sidii Muuse loogu digay kolkuu ku dhowaa inuu taambuugga sameeyo. Waayo, wuxuu yidhi, Aad ugu firso inaad wax walba u samayso siduu ahaa u-ekaanshihi burta lagugu tusay. **6** Laakiin haatan wuxuu helay shuquu aad uga wanaagsan siduu u yahay dhedhexaadiyaha axdiga ka wanaagsan ee lagu dhisay ballamo ka wanaagsan. **7** Waayo, haddii axdigii hore uusan eed lahayn, mid labaad meella looma dooneen. **8** Wuxuu yidhi, isagoo iyaga eeddaynaya, Bal eega, maalmihi waa imanayaan, ayaa Rabbigu leeyayah, Oo anigu axdi cusub baan la dhigani doonaa reer Israa'iil iyo reer Yahuudah; **9** Oo aan ahayn axdigii aan awowayaashood la dhigay oo kale Maalmaahaas, ayaga qacanta qabtay inaan ka kaxeeyo dalka Masar, Waayo, iyagu kuma ay sii socon axdigaygii, Aniguna farahaan ka qaaday, ayaa Rabbigu leeyayah. **10** Waayo, kanu waa axdiga aan la dhigan doono reer Israa'iil Maalmaahaas dabadood, ayaa Rabbigu leeyayah; Qaynuunnadaya waxaan gelin doonaa maankooda, Qalbigoodana waan ku qori doonaa, Oo lilaah baan u ahaan doonaa, iyaguna dad bay ii ahaan doonaa; **11** Oo iyagu ma bari doonaa mid walba deriskisa lyo mid walba walaalkis, iyagoo leh, Rabbiga garo, Waayo, kulli way i garan doonaa, Kan ugu yar ilaa kan ugu weyn. **12** Waayo, iyagoo xaqdaran baan u naxariisan doonaa, Dembiyadoodana kol

dambe ma xusuusan doono. **13** Kolkuu yidhi, Axdi cusub, ayuu kii hore duug ka dhigay. Laakiin kan duugoobayaa oo gabooobayaa wuxuu u dhow yahay inuu libdho.

9 Xataa axdigii hore wuxuu laaha qaynuunno ku saabsan caabudid, iyo meel quduus ah ee dunidatan. **2** Waayo, waxaa la dhisay taambuug, intii hore waxaa ku jiray laambadaha isku yiil, iyo miiska, iyo kibista tusniinta, oo waxaa la odhan jiray Meeshii Quduuska ahayd. **3** Daaha labaad shishediisa waxaa ku jiray taambuuggii la odhan jiray, Quduuskii Quduusyada, **4** isagoo leh girtigire dahab ah oo foox lagu shido, iyo sanduuqii axdiga oo kulliqiis dahab lagu dhaadhad, dhediisana waxaa ku jiray weel dahab ah oo maannadii ku jirto, iyo ushii Haaruun oo magooshay, iyo looxyadii axdigia; **5** dushuisana Kerubuumtii ammaanta oo hadhaynaya daboolka kafaaraggudka, waxyaalahaas oo aannan hadda gooni gooni uga hadli karin. **6** Haddaba waxyaalahan oo sidaas loo diyaarey, wadaaddadu waxay had iyo goor galaan taambuugga kowaad iyagoo shuquulta dhammaynaya. **7** Laakiin kan labaad waxaa sanmaddiiba mar gala wadaadka sare oo keliya, isagoo aan dhiigla'aan gelaynin. Oo dhiiggaas wuxuu u bixiyya naftiisa iyo dembiyada dadku aqoonla'aanta ku sameeyo. **8** Ruuxa Quduuska ahu wuxuu tilmaamaa inaan jidki Quduuskii Quduusyada weli la muujin, inta taambuugga hore weli taagan yahay. **9** Tani wakhtiga la joogo waa masaal, sida loo bixiyo hadiyado iyo allabaryo, kuwaas oo aan kaamil ka dhigi karin caabudaha niyadiisa, **10** iyagoo ku saabsan cuntooyin iyo cabbitin iyo maydhmaydhid kala duwan oo ah amarrada jidhka oo keliya oo la dejiyey ilaa wakhtiga hagaajinta. **11** Masiixu wuxuu yimid, isagoo ah wadaadka sare ee waxyaalaha wanaagsan oo iman doona. Taambuuggii wadaadmadiisu wuxuu ahaa ku ka weyn oo ka kaamilsan, oo aan gacmo lagu samayn, kaasuu waxaa weeyaan mid an abuuristan ka iman. **12** Mar buu wada galay meeshii quduuska ahayd, isagoo aan orgiyo iyo weylal dhiiggooldii wadin, laakiin wuxuu waday dhiiggiisa, sidaasuu furasho weligeed ah inoogu helay. (aiōnios g166) **13** Waayo, haddii orgiyo iyo dibiyo dhiiggooda, iyo qalbin dambaskeeda lagu rusheeyo kuwa nijaasoobay, ay quduus ka dhigaan in jidhka la nadifiyo, **14** intee ka badan ayuu dhiigga Masiix, kan Ruuxa weligiis ah isugu bixiyye lilaah isagoo aan eed lahayn, niyadiinna ka nadifiin kara shuqullada dhintay si aad ugu adeegtaan lilaaha nool? (aiōnios g166) **15** Oo sidaas daraaddee isagoo waa dhedhexaadiyaha axdiga cusub in kuwii loo yeedhay ay helaan dhaxalka weligiis ah oo la ballanqaaday, waayo, dhimashadu waxay u noqtotay ka madaxfurashada xadgudubayada lagu sameeyey axdigii hore. (aiōnios g166) **16** Waayo, meeshii dardaaran jiro waa lagamamaarmaan inuu kii dardaarmay dhinto. **17** Waayo, dardaaran kaa la fuliyaa meeshii dhimasho jiro, maxaa yeelay, waxba ma taro intii kii dardaarmay nool yahay. **18** Haddaba xataa axdigii hore laguma gelin dhiigla'aan. **19** Waayo, markii Muuse amar kasta kula hadlay dadka oo dhan sida sharcigu leeyayah, wuxuu qaaday dhiiggiis weylalka iyo orgiyada, iyo biyo, iyo dhogor guduudan, iyo geed husob la yidhaadho, oo wuxuu ku rusheeyey kitabka qudhisa iyo dadka oo dhanba, **20** isagoo leh, Kanu waa dhiiggiis axdiga oo lilaah idinku amray. **21** Sidaas oo kalena taambuugga iyo weelasha lagu adeego oo dhan ayuu ku rusheeyey dhiiggiis. **22** Inta badan wax walba waxaa lagu nadifiyyaa dhiig sida sharcigu leeyayah, oo dhiigdaadini'aan dembidhaaf ma jiro. **23** Haddaba lagamamaarmaan bay ahayd in u-ekaanta waxyaalaha jannooyinka ku jira kuwan lagu nadifiyo; laakiin waxyaalaha jannada qudhooda waa in lagu nadifiyo allabaryo kuwan ka wanaagsan. **24** Masiixu ma uu gelin meel quduus ah oo gacmo lagu sameeyey, oo u eg tan runta ah, laakiin wuxuu galay jannada qudheeda inuu hadda lilaah hortiisa inooga muuqdo. **25** Weliba uma

uu gelin inuu marar badan isbixiyo, sida wadaadka sare meesha quduuska ah sannad walba ula galoo dhiig uusan lahayn. **26** Haddii kale lagamamaarmaan bay ahayd inuu marar badan xanuunsadoon tan iyo aasaaskii dunida; laakiin haatan oo dhammaadki wakhtiga ah isaga mar keliya aaya la muujiyey inuu dembiga ku baabbi'iyo allabarigiiisa. (aiōn g165) **27** Waxaa dadka looga dhigay inay mar dhintaan, taas dabadeedna la xukumo, **28** sidaas oo kalena Masiix, isagoo mar loo bixiyey inuu qaado dembiyada kuwa badan, ayuu dembila'an mar labaad badbaadin ugu muuqan doonaa kuwa isaga sugaya.

10 Waayo, sharcigu wuxuu leeyahay hooska waxyaalaha wanaagsan oo iman doona, laakiin ma leh suuradda waxyaalahaas qudheeda. Oo caabudayaasha marnaba kaamil kagama uu dhigi karo allabaryo sannad walba had yio goor la bixiyo. **2** Haddii kale miyaan la jooyiveen in allabaryo la bixiyo? Maxaa yeelay, caabudayaashu, iyago mar la nadiifiyey, mar dambe dembiyo iskama ay garteen. **3** Laakiin allabaryadaas waxaa sannad walba lagu xusuustaa dembiyo. **4** Waayo, ma suurtowdo in dibiyo iyo orgiyo dhiiggoodu dembiyo qaado. **5** Saas daraaddeed kolkuu Masiixu dunida soo galay wuxuu lahaa, Allabaryo iyo qurbaan ma aad doonayni, Laakiin jidh baad ii diyaarisay. **6** Waxyalo la bixiyo oo la gubo oo dhan iyo dembi allabaryadiis kuma aad faraxsanayn. **7** Markaasaan idhi, Bal eeg, waxaan u imid Inaan sameeyo doonistaada, Ilaahow, Kitaabka duuudduban wax igu saabsan baa ku qoran. **8** Siduu horay u yidhi, Allabaryo iyo qurbaan iyo waxyalo la bixiyo oo la gubo iyo dembi allabaryadiis ma aad doonayn, kumana aad faraxsanayn, kuwaas oo loo bixiyo sida sharcigu leeyahay. **9** Markaasuu yidhi, Bal eeg, waxaan u imid inaan sameeyo doonistaada. Wuxuu ruijyeey kii kowaad si uu ka labaad u taago. **10** Sida doonistaasu tahay, waxaa quduus laynagaga dhigay bixinta jidhka Ciise Masiix oo mar keliya la bixiye. **11** Wadaad waluba maalin kastuu istaagaa isagoo adeegaya oo marar badan bixinaya allabaryo isku mid ah, kuwa aani marnaba dembiyo qaadi karin, **12** laakiin isagu kolkuu allabari keliya mar keliya dembiyo u bixiyey ayuu fadhiistay midigta Ilaah; **13** isagoo markaas dabadeed sugaya ilaa cadaawayaaishiis caghiisa hoostooda la geliyo. **14** Maxaa yeelay, bixin keliya ayuu kaamil kaga dhigay weligood kuwa quduus laga dhigay. **15** Oo taas Ruuxa Quduuska ahuna markhaati ahaan buu noogu sheegaa, waayo, kolkuu yidhi, **16** Kanu waa axdiga aan la dhigan doono iyaga Maalmahaas dabadood, aaya Rabbigu leeyahay; Qaynuunnadaya waxaan gelin doonaa qalbigooda, Maankoodana waan ku qori doonaa; markaasuu wuxuu ku daray; **17** Oo dembiyadooda iyo xadgudubyadoodana mar dambe ma xusuusan doono. **18** Markii waxyaalahan la cafiyo, wax dambe oo dembi loo bixiyaa ma jiro. **19** Taas daraaddeed, walaalayaa low, waxaynu haysannaas dhiirranaan inaynu meesha quduuska ah ku galno dhiigga Ciise, **20** oo ah waddo cusub oo nool oo uu inooga banneeyey daaha, kaas oo ah jidhkiisa. **21** Oo waxaynu haysannaas wadaad weyn oo ka sarreeya guriga Ilaah. **22** Taas daraaddeed aynu ugu soo dhowaanno qalbi run ah iyo hubaal rumaysad, iyadoo qalbiyadeenna laga nadifiyye niyo shar leh, jidhkeennana lagu maydhay biyo daahir ah. **23** Aynu aad u xajinno qirashada rajadeenna liicliicashola'aan, maxaa yeelay, kan inoo ballanqaaday waa aamin. **24** Oo midkeenba midka kale ha ka fikiro si aynu isugu guubaabinno kalgacayl iyo shuquollo wanaagsan. **25** Yeynan iska dayniin isku ururkeenna sida ay tahay caadada dadka qaarkood, laakiin aan isdhiirigelinno, khusususan markaad aragtaan inay Maalintu soo dhowaanayso. **26** Haddaynu badheedh u dembaabno kolkaynu aqoonta runta helnay dabadeed, allabari dambe oo dembiyo loo bixiyaa ma hadho. **27** Laakiin waxaa u hadha filasho cabsi leh oo xukun, iyo dab kulul oo baabbi'in doona kuwa Ilaah ka geesta ah. **28** Ninkii diida sharciga Muuse kolkii laba ama saddex nin ku markhaati furaan ayuu naxariisla'an dhintaa. **29** Taqsir intee le'eg oo ka sii xun baad u malaynaysaa inuu istaahili doono kii Willka Ilaah ku joogjoogsaday, oo dhiigga axdiga oo isaga quduuska lagaga dhigay ku tiriyey wax aan quduus ahayn, oo caayay Ruuxa nimcad? **30** Waayo, innagu waynu naqaan kan yidhi, Aarsasho anigaa leh; oo waan abaalmarin doonaa. Mar kalena waxaaa la yidhi, Rabbigu dadkiisa wuu xukumi doonaa. **31** Waa wax aad cabsi u leh in lagu dhaco gacmaha Ilaaha nool. **32** Laakiin xusuusta maalmihii hore, kolkii laydin iftiimiyey dabadeed, oo aad u adkaysateen dagaal weyn oo xanuunno badan leh. **33** Mar waxaa laydinku bandhigay cay iyo dhibaatooyin, marna waxaad wax la wadaagteen kuwa sidaas oo kale loo galay. **34** Waayo, waad u naxariisateen kuwii xidhnhaa, farxad baadna ku aqbasheen dhicitinka maalkiinna la dhacay, idinkoo og inaad idinka qudhiinnu maal ka wanaagsan oo raagaya haysataan. **35** Sidaas daraaddeed ha iska tuurina dhiirranaantinna abaalgudka weyn leh. **36** Waayo, waxaaq dulqaadasho ugu baahan tiihiin si aad u qaadataan wixii laydiin ballanqaadu markaad doonista Ilaah samaysaan dabadeed. **37** Wakhti yar dabadeed Kii iman lahaa wuu iman doonaa, mana raagi doono. **38** Laakiin kayga xaq ahu rumaysad buu ku noolaan doonaa; Oo hadduu dib u noqdo, naftaydu kuma farxi doonto isaga. **39** Innagu ma ihiin kuwa halaaggaa dib ugu noqda, laakiin waxaynu nahay kuwa rumaysad leh si naftu u badbaaddo.

11 Rumaysadku waa hubaasha waxyaalaha la rajeeyo, iyo xaqiiqaynta waxyaalaha aan la arkin. **2** Waayo, saasaa loogu markhaati furay waayeelladii. **3** Rumaysad ayaynu ku garanaynaa in duniyooyinka lagu abuuray erayga Ilaah, sidaas daraaddeed waxa la arko lagama samayn waxa muuqda. (aiōn g165) **4** Haabili rumaysad ayuu Ilaah ugu bixiyey allabari aad uga wanaagsan kii Qaabii, sidaas daraaddeed waxaa loogu markhaati furay inuu xaq yahay, Ilaahna waa ka markhaati furay hadiyadiiisi. Saas daraaddeed isagoo dhintay ayuu weli hadlaa. **5** Eenoq rumaysad baa kor loogu qaaday si uusan dhimasho u arag, lamana helin, maxaa yeelay, Ilaah baa isagii qaaday, waayo, intaan kor loo qaadin ka hor aaya markhaati loo furay inuu Ilaah ka farxiyey. **6** Oo rumaysadla'aantiis ma suurtowdo in isaga laga farxiyo, taas aawadeed kan Ilaah u yimaadada waa inuu rumaysto inuu jiro oo uu yahay kan u abaalguda kuwa isaga doondoona. **7** Nuux oo Ilaah uga digay waxyalo aan weli la arkin ayaa cabsaday, oo rumaysad buu ku diyaariiyey doonni in reerkiis ku badbaado, sidaasuu dunida u xukumay oo ku noqday mid dhaxla xaqnimada rumaysadka ku timaada. **8** Ibraahim kolkii loo yeedhay, rumaysad buu ku addeecay inuu tago meeshuu ku heli lahaa dhaxalka, wuuuna tegey isagoo aan garanayin meeshuu ku socdo. **9** Rumaysad buu ku degganaa dhulki loo ballanqaaday sidii dhul qalaad, wuxuuna taambuugyo la degganaa Isxaq iyo Yacquub oo ahaa kuwii la dhaxlay isku ballan. **10** Waayo, wuxuu filanay magalo aasaas leh oo kan dhisay oo sameeyey u Ilaah yahay. **11** Saarah qidheedu rumaysad bay ku heshay xoog ay ku uuraysato, oo iyadoo dhaafaytak wakhtigii dhalmada ayay dhashay, waayo, waxay ku tirisyay ku aamin ah kii u ballanqaaday. **12** Sidaas daraaddeedna waxaa mid sidii nin dhintay oo kale ah ka dhashay dad u badan sida xiddigaha cirka iyo sida cammuudda badda xeebteeda taal oo aan la tirin karin. **13** Kuwaasu kulligood rumaysad bay ku wada dhinteen, iyago aad helin waxyaalihii loo ballanqaaday, laakiin meel fog bay ka arkeen oo way aqbaleen, oo waxay qirteen inay dhulka ku ahaayeen shisheeyayaal iyo dad sodaal ah. **14** Waayo, kuwa waxyaalahan oo kale yidhaahdaa waxay muujiyaan inay dooonooyaan waddan kooda ah. **15** Oo haddaynu xusuusnaayeen

waddankii ay ka baxeen way heli lahaayeen wakhti ay ku noqdaan. **16** Laakiin imminka waxay aad u doonayaan waddan ka wanaagsan oo ah jannada, sidaas daraaddeed Ilaah ka xishnoon maayo in loogu yeedho Ilaahood, waayo, wuxuu iyaga u diyaariiyey magaalo. **17** Ibraahim kolkii la jirrabay, rumaysad buu Isxaaq allabari ahaan ugu bixiyey. Kii ballamada aqbalyat ayaa wuxuu bixinayay wiiliiksi keliyaha, **18** in kastoo lagu yidhi, Kuwa Isxaaq ka farcama ayaa farcankaaga loogu yeedhi doona. **19** Wuxuu ku tirinayat in Ilaah ka kicin karo xataa kuwii dhintay; oo sida masaal oo kale ayuu isagii uga helay kuwii dhintay. **20** Isxaaq rumaysad buu ugu duceeyey Yacquub iyo Ceesaw xagga waxyaalahaa iman doona. **21** Yacquubna markuu dhimanayay rumaysad buu ugu duceeyey mid kasta oo wiilashii Yuusuf ka mid ah, oo Ilaahna wuu caabuday isagoo cusanaya ushiisa guudkeeda. **22** Yuusufna markii dhimashadiisii dhowayd rumaysad buu kaga hadlay bixitinka reer binu Israa'iil, wuxuuna ka dardaarmay lafihiisa. **23** Muusena markuu dhashay, waalidkiis rumaysad bay ku qariyeen saddex bilood, maxaa yeelay, waxay arkeen inuu ilmo wanaagsan yahay, kamana ay cabsan amarkii bogorka. **24** Muuse markuu weynaadurumaysad buu ku diiday in loogu yeedho wiilkii gabadha Fircoon. **25** Oo wuxuu ka doortay in lala silcijo dadkii Ilaah intuu wakhti yar dembi ku farxi lahaa; **26** isagoo ku tirinaya cayda lagu caayo Masiixa aawadiis inay ka qimo weyn tahay maalka Masar, waayo, wuxuu filanayay abaalgudka. **27** Rumaysad buu kaga tegey Masar isagoo aan ka cabsanay bogorka cadhadiisii, waayo, wuxuu u adkaystay sidii mid fiirnaya kan aan la arkin. **28** Rumaysad buu ku sameeyey Kormaridda iyo dhiigga rushayntisii inuuusan Baabbi'yihii curadyadu iyaga taaban. **29** Rumaysad bay ku dhex mireen Badda Cas sidii dhul engegan, laakiin markay Masriyintu saas isku dayeen, way liqday. **30** Derbiyadii Yerixoo rumaysad bay ku dumeen kolkii toddoba maalmood lagu warwareegay dabadeed. **31** Dhilladii Raxab rumaysadkeedii aawadiis lama ay haligmin kuwii caasiyiinta ahaa, maxaa yeelay, basaasyadii bay nabad ku dhowaysay. **32** Oo maxaan kale oo idhaahdaa? Waayo, wakhtigu waa igu gaabnaan doonaa haddaan wax ka sheegi lahaa Gidcoo, iyo Baaraaq, iyo Samsoon, iyo Yeftaa, iyo Daa'uud, iyo Samuu'eel iyo nebiyadii. **33** Rumaysad bay kaga adkaadeen boqortooyoojin, oo xaqnimo ku sameeyeen, oo ballamo ku heleen, oo afafka libaaxyada ku xidheen, **34** oo xooggii dabka demiyeen, oo seefta afkeedii kaga baxsadeen, oo itaaldarradii kaga xoogysteen, oo dagaal ku itaal weynaadeen, oo colalkii shisheeyaha ku eryeen. **35** Dumar baa waxay heleen kuwii ka dhintay iyagoo la sara kiciyey, qaar kalena waa la xanuujiyey ilaa ay ka dhinteen iyagoo aan aqbalin in la samatabbiyo si ay ku gaadhaan sarakcid ka wanaagsan. **36** Qaar kalena waxay jirraabaa ahaan ula kulmeen majaajilo iyo karbaashid iyo weliba silsilado iyo xabbis. **37** Waana la dhagxiyeh, miinshaarna waa lagu kala jeejay, waana la jirrabay, seefna waa lagu gowracay, wayna warwareegeen iyagoo qaba hargo idaad iyo hargo riyood, iyagoo caydh ah oo la dhibay oo la silciyey. **38** Dunidu ma ay istaahilin iyaggi. Waxayna warwareegeen jireen lamadegaanka iyo buuraha iyo boholaha iyo godadka dhulka. **39** Kuwaas oo dhammu, iyagoo loo markhaati furay rumaysadkoodii daraaddiis, ayaanay helin wixii loo ballanqaaday; **40** waayo, Ilaah wuxuu hore u arkay wax ka wanaagsan oo inagu saabsan, inaan la'aanteen iyaga kaamil laga dhigin.

12 Sidaas daraaddeed, innagoo haysanna markhaatiyaal badan oo sida daruur u weyn oo inagu wareegsan, aynu iska dhigno culays kasta iyo dembiga dhibaaryaanta inoogu dhegaya, oo aynu adkaysasho ku orodno tartanka ina hor yaal, **2** innagoo fiirinayna Ciise oo ah Bilaabaha iyo Dhammeeyaha rumaysadkeenna, kii farxaddii hor til daraaddeed u adkaystay iskulatalaabta, isagoo

fududaysanaya ceebta, oo fadhiistay midgta carshiga Ilaah. **3** Haddaba ka fiirsada kii u adkaystay hadalkii ka geesta ahaa oo dembilayaasha inaydhaan daalin oo aanay nafhiinuu itaal beelin. **4** Idinkoo dembi la dagaallamaya weli iskama aydhaan celin ilaa dhiig idinka daato. **5** Waxaa illowdeen waanada idhiina hadasha sida wiilal oo kale. Wiilkaygiyow, ha fududaysan Rabbiga edbintiisa, Hana itaal beelin kolkuu ku canaanato. **6** Waayo, ka uu Rabbigu jecel yahay ayuu edbiyya, Wuuna karbaashaa wii kasta oo uu aqbaloo. **7** U adkaysta edbinta. Ilaah wuxuu idhiinla macaamiloodaa sida wiilal oo kale; waayo, waa wiilkee kan aanu aabbihii edbin? **8** Laakiin haddaan laydinku edbin edbinta laga wada qayb galoo, haddaba waxaad thiini garacyo, oo wiilashii ma ihidin. **9** Oo weliba waxaynu lahayn aabbayaal xagga jidhka ah, oo ina edbiyye, oo waynu maamuuusnay. Miyaynan intaas in ka badan ka dambaynayn Aabbaha ruuxyada oo aynaan noolaannayn? **10** Waayo, iyagu dhawr maalmood ayay inoo edbiyeen sidii la wanaagsanayd, laakiin isagu wuxuu inoo edbiya si inoo faa'iido ah si aynu uga qayb galoo quduusnimadiisa. **11** Edbinina wakhtiga la joogo uma eka mid lagu farxo, laakiin waxay u eg tahay mid caloolxumo leh, laakiin dabadeedto waxay kuwii lagu edbiye u dhashaa midho nabad iyo xaqnimo ah. **12** Sidaas daraaddeed xoogeeya gacmaha taagtta daran iyo jilhaba tabarta yar. **13** Caghiinmana waddoooin toosan u sameeyaa si aan curyaanku u murkacan laakiin u bogsado. **14** Nabad kula dadaala dadka oo dhan, iyo quduusnaanta aan la'aanteed niinna Rabbiga arki doonin. **15** Fiiru u yeesha si aan niinna u gaadhi waayin nimcada Ilaah, waaba intaasoo xidid qadhaadhi soo baxaa oo idin dhibaa, oo qaar badanu ku nijaasoobaane, **16** si aan dhillay u jirin ama qof cibaado la' sidii Ceesaw oo ahaa kii curadnimadiisii kala baxay waxoogaa cunto ah. **17** Waayo, waad og tiihiin, xataa kolkuu dabadeedto jeclaaday inuu dhaxlo barakada, in loo diiday, in kastoo uu doondoonyay, isagoo ilmo daadinaya, waayo, ma uu helin meel uu ka soo noqdo. **18** Waayo, ma aydhaan iman buurtii la taaban karay, oo ololaysay, iyo madowgii, iyo gudcurkii, iyo duufaankii, **19** iyo dhawaqaajii buunka, iyo codkii erayada, oo ahaa codkii ay kuwii maqlay Muuse ka baryeen inaan eray dambe lagula hadlin. **20** Waayo, uma ay adkaysan karin wixii lagu amray, markii lagu yidhi, Xataa haddii neef burutaabto, waa la dhagxin doonaa. **21** Muuqashadiina cabsi intay ka qabtay Muuse wuxuu yidhi, Aad iyo aad baan u cabsanayaa oo waan gariirayaa. **22** Laakiin idinku waxaad timaadeen Buur Siyoon iyo magaaladii Ilaaha nool oo ah Yerusaalemtii jannada, oo waxaad u timaadeen guutooyin malaatigo ah oo isu soo ururay, **23** iyo kiniisadda curadyada oo ku qoran jannada, iyo Ilaaha ah Xaakinka wax kasta, iyo ruuxyada kuwa qumman oo la kaamilay, **24** iyo Ciise oo ah dhexdhexaadiyaha axdigaa cusub, iyo dhiigga rushaynta oo u hadla si ka wanaagsan kii Haabiil. **25** Digtoonaada si aydhaan u diidin kan hadlaya; waayo, haddayan baxsan kuwii diiday kii dhulka ku waaniyey, si ka badan innaguna ma baxsan doonno haddaynu ka jeesanno kan jannada ka hadlaya, **26** kan codkii wakhtigaas gariiriye dhulka; laakiin hadda wuu ballanqaaday isagoo leh, Weliba mar kale ayaan gariirin doonaa dhulka, dhulka oo keliyana ma aha ee xataa samadana waan gariirin doonaa. **27** Erayadii ahaa, Weliba mar kale, micnehoodu waxaa weeyne in la qaadi doono waxyaalihii la gariiriyeet sidii waxyalo la sameeyey, si waxyaalihii aan la gariirin u hadhaan. **28** Sidaas daraaddeed innagoo helayna boqortooyoo aan la gariirin karin, aynu mahadnaqo si aynu Ilaah uga farxinno innagoo cibaado iyo cabsi ugu adeegayna; **29** waayo, Ilaaheennu waa dab wax baabbi'iya.

13 Jacaylka walaalnimadu ha sii jiro. **2** Ha illoobina inaad shisheeyaha marti qaaddaan, waayo, sidaas qaar baa malaatigo u marti qaaday iyagoo aan ogayn. **3** U xusuusta kuwa xidhan sidii idinkoo iyaga la xidhan, iyo kuwa la silciyey sidii idinkoo isku jidh ah.

4 Guurka hala wada maamuuso, oo sariirtuna yeeyan nijaasoobin, maxaa yeelay, khaniisiintu iyo dhillayadaba Ilaah waa xukumi doonaa.

5 Dabiicaddiinuu ha ahaato mid aan lacag jeclayn, oo waxaad haysataan raalli ku ahaada, waayo, isaga qudhiisu wuxuu yidhi, Sinaba kuu dayn maayo, oo sinaba kuu dayrin maayo. 6 Sidaas daraaddeed innagoo ku kalsoon waxaynu nidhaahnnaa, Rabbigu waa kaalmeeyahayga, oo anigu cabsan maayo; Bal maxaa dad igu samayn doonaa? 7 Xusuusta hoggaamiyayaashiiinna idii sheegay ereyga Ilaah. Oo ka fiirsada waxa ka yimaada aslubtoodii, oo iiamaankoodii ku dayda. 8 Ciise Masiix waa isku mid shalay iyo maanta iyo weligiiba. (aiōn g165) 9 Waxbaridda kala duwan oo qalaadu yay idinla tegin, waayo, waa wanaagsan tahay in qalbigu nimco ku taagnaado ee uusan ku taagnaan cunto, tan kuwa ku macaamilooday aanay ku faa'iidin. 10 Waxaynu leennahay meal allabari, oo kuwa taambuugga ka adeega aanay amar u lahayn inay wax ka cunaan. 11 Waayo, neefafka dhiiggooda wadaadka sare keeno meesha quduuska ah dembiga aawadis jidhadhkooda waxaa lagu gubaa xerada dibaddeeda. 12 Sidaas daraaddeed Ciisena si uu dadka quduus ugaga dhigo dhiiggiisa wuxuu ku xanuunsaday iridda dibaddeeda. 13 Haddaba aynu isaga ugu tagno xerada dibaddeeda, innagoo qaadyna caydii la caayay isaga. 14 Waayo, innagu halkan kuma liihin magaalo sii raagaysa, laakiin waxaynu doondoonyanaa tan iman doonta. 15 Haddaba xaggiisa aynu had iyo goor Ilaah ugu bixinno allabariga ammaanta, kaas waxaa weeye dibnaha magiciisa qirta midhahooda. 16 Laakiinse inaad wax wanaagsan fashaan oo wax wada wadaagtaan ha illoobia; waayo, allabaryada caynkaas ah Ilaah aad buu ugu farxaa. 17 Hoggaamiyayaashiiinna addeeca oo ka dambeeya, waayo, iyagu waxay ilaaliyaan naftiinna sidii iyagoo jawaab ka bixin doona. Taas farxad ha ku sameeyeen, oo yaanay qulubsanaan, waayo, taasu waxba idii tarì mayso. 18 Noo soo duceeya; waayo, waxaannu hubnaa inaanu leennahay niyo wanaagsan annagoo doonayna inaanu wax kasta si qumman ugu soconno. 19 Oo aad baan idinka baryayaa inaad tan samaysaan, in dhaqso laygu soo kiin celiyo. 20 Haddaba Ilaaha nabadda oo ka soo celiyey kuwii dhintay Rabbigeenna Ciise oo ah Adhijirka weyn ee idaha, oo ku soo celiyey dhiigga axdiga weligiis ah, (aiōnios g166) 21 kaamil ha idinkaga dhigo wax kasta oo wanaagsan si aad u samaysaan doonistiisa, oo waxa isaga ka faxiya ha inooga dhex shaqeeyo Ciise Masiix, kan ammaanta leh weligiis iyo weligiis, Aamiin. (aiōn g165) 22 Walaalayaalow, waxaan idinka baryayaa inaad u dulqaadataan hadalka waanada ah, waayo, waxaan idii soo qoray dhawr eray. 23 Ogaada in walaalkeen Timoteyos la sii daayay, kan hadduu dhaqso u yimaado, aannu idin soo wada arki doonno. 24 Igu salaama kuwa idin hoggaamiya oo dhan, iyo quduusiinta oo dhan. Kuwa Itaalifa ka yimaadaa way idin soo salaamayaan. 25 Nimco ha idinla jirto kulligii. Aamiin.

Yacquub

1 Yacquub, oo ah addoonkii Ilaah iyo Rabbi Ciise Masiix, wuxuu salaan gaadhsiinaya laba iyo tobanka qolo oo kala firidhsan. **2** Walaalahayow, kolkaad jirribaaddo kala cayncayn ah kala kulantaan, kulli farxad u tirsada, **3** idinkoo og tijaabinta rumaysadkiinnu inay dulqaadasho keento. **4** Oo dulqaadashadu ha dhammayso shuqulkeeda si aad kaamil u ahaataan oo aad u dhanaataan, oo aydhaan waxba ugu baahnaan. **5** Laakiin haddii midkiin xigmad u baahan yahay, ha ka baryo Ilaah, kan kulli si deeqsiniimo ah u siiya isagoo aan canaan, oo waa la siin doonaaye. **6** Laakiin rumaysadha ku baryo, isagoo aan shakiyyan, waayo, kii shakiyya wuxuu la mid yahay hirkira badda oo dabayshu kaxaysoo rogrogto. **7** Ninkaasuu yuususan u malayn inuu Rabbiga wax ka heli doono. **8** Labaqbalbilu wuu ka rogromgadha socodkiisa oo dhan. **9** Walaalkii hooseeyaa ha ku faano sarraysiintisa, **10** kii taajir ahuna ha ku faano hoosaysiintisa, waayo, wuxuu u idlaan doonaan sida ubaxa cawska. **11** Qorraxdu waxay la soo baxdaa kulaylka, wayna engejisaa cawska, oo ubaxiisuna wuu daataa, quruxda midabkiisuna way ka luntaa; sidaas oo kale ayaa taajirku ugu lumi doonaa socodkiisa. **12** Waxaa barakaysan ninka jirribaadda u sii adkaysta, waayo, goortii loo bogo, wuxuu heli doonaa taajka nolosha kan Ilaah u ballanqaaday kuwa isaga jecel. **13** Midha yuu odhanin kolkii la jirrabo, Xagga Ilaah baa layga jirrabay. Waayo, Ilaah laguma jirrabo shar, isaguna midna ma jirrabo. **14** Mid kasta waxaa jirraba damaciisa sharka ah isagoo la jidianayo oo la sasabay. **15** Dabadeed damacu kolkuu uurysto wuxuu dhallaa dembi, dembiguna kolkuu weynado wuxuu keenaa dhimasho. **16** Yaan laydin khiyaanayn, walaalahayga aan jeclahayow. **17** Hadiyd kasta oo wanaagsan iyo hibo kasta oo kaamil ah kor bay ka timaadaa iyadoo ka soo degaysa xagga Aabbaha nuurarka isagoo aan lahayn rogromgad ama hoos laallaabasho. **18** Isagoo doonaya ayuu hadalka runta ah inagu dhalay si aynu u noqnonno midhaha ugu horreeya oo uunkiisa. **19** Waad garanaysaan tan, walaalahayga aan jeclahayow. Laakiin niin walba ha u dhaqsado maqlinta, oo ha u gaabiyo hadalka, cadhadana ha u gaabiyo; **20** waayo, dad cadhadiisu ma keento xaqnimada Ilaah. **21** Sidaas daraaddeed iska fogeeya wasakhnimada oo dhan iyo badnaanta xumaanta; oo qabownimo ku qaata hadalka laydinku tallaalay, kan naftiinnaa badbaadin kara. **22** Noqda kuwa hadalka yeela, oo ha ahaanina kuwa maqla oo keliya oo nafsaddooda kхиyaaneeyaa. **23** Waayo, haddii mid yahay kan hadalka maqla oo keliya, oo uusan ahayn kan yeela, wuxuu la mid yahay nin wejiga abuuristiisa murayaad ku firirinaya. **24** Waayo, wuu ifsiiriyya, oo iska tagaa, oo markiiba is-illooba siduu ahaa. **25** Laakiin kii fiiriya sharciga kaamila iyo xorriyadda ah oo ku sii socda, isagoo aan ahayn kan maqla oo illooba laakiin kan shuqulka yeela, kaasu waa ku barakaysnaan doonaa yeeliddiisa. **26** Haddii mid isu maleeyo inuu cibaado badan yahay, oo uusan afkiisa xakamayn, laakiin uu qalbigiisa kхиyaaneeyo, kaas cibaadadiisu waa wax aan waxtar lahayn. **27** Cibaado daahir ah oo aan nijas lahayn Ilaaha Aabbaha ah hortiisa waxay tahay in la xannaaneeyo agoonta iyo carmallaad markay dhib ku jiraan, iyo in layska dhawro wasakhda dunida.

2 Walaalahayow, iimaanka Rabbigeenna Ciise Masiix kan ammaanta leh eexasho ha ku haysanina. **2** Haddii nin kaatun dahab ah iyo dhar quruxsan qabaa shirkiinnaa soo galoo, oo haddana haddii nin kale oo miskiin ah oo dhar uskag leh qabaa soo galoo, **3** oo aad fiirisan ka dharka quruxdasan qaba oo aad ku tidhaahdaan, Adigu kaalay oo halkan wanaagsan fadhiiso, oo aad ku tidhaahdaan ka miskinka ah, Adigu xaggaas istaag ama halkan cagahayga ag fadhiiso, **4** miyeydnan kala qaybsamin oo miyeydnan noqnon kuwa

fikirrada sharka leh wax ku xukuma? **5** I dhegysta, walaalahayga aan jeclahayow. Miyaan Ilaah u dooran kuwa ah masaakiinta xagga dunida inay ahaadaan kuwa hodan ku ah rumaysadka oo dhaxla boqortooyaduu u ballanqaaday kuwa isaga jecel? **6** Laakiin idinku waad maamuus jebiseen miskiinkii. Taajiriintu miyaanay idin dulmin oo miyaanay idin jidin maxkamadda? **7** Miyaanay caayin magaca wanaagsan oo laydiinku yeedhay? **8** Haddaba haddaad oo fisaan sharciga boqornimada siduu Qorniinku leeyahay. Waa inaad deriskaaga u jeclaataa sida naftaada, si wanaagsan baad yeeshaan. **9** Laakiin haddaad dadka u kala eexataan waad dembaabtaan, oo sharcigu wuu idinku caddeeyey inaad thihiin kuwa xadgudbay. **10** Ku alla kii sharciga oo dhan xajiyaa oo qaynuun keliya ku gafa, kulli wuu ku eedaysan yahay. **11** Waayo, kii yidhi, Ha sinaysan; wuxuu kaloo yidhi, Cidna ha diliin. Haddaanad sinaysanin laakiin aad dad disho, waxaa noqtotay ku sharciga ku xadgudbay. **12** Sidi kuwo sharciga xorriyadda lagu xukumi doono, u hadla oo u yeela. **13** Xukunku naxariis uma leh kii aan dadka u naxariisan; naxariistu way ka faantaa xukunka. **14** Maxay tartaa, walaalahayow, haddii nin yidhaahdo, Rumaysad baan leeyahay, laakiin aanu shuqullo Lahayn? Rumaysadku ma badbaadin karaa isaga? **15** Walaal wii ah ama walaal gabadh ah hadday arradan yihiin oo cuntadii maalinta u baahan yihiin, **16** oo midkiin ku yidhaahdo iyaga, Nabad gala, diirsada oo dherga, oo weliba aydhaan siin waxa jidhku u baahan yahay, maxay tartaa? **17** Haddaba sidaas oo kale rumaysadku haddaanu shuqullo Lahayn keli ahaantiisu waa meyd. **18** Laakiin waxaa la odhan doonaa, Adigu waxaa leedahay rumaysad, anna waxaan leeyahay shuqullo. I tus rumaysadkaaga aan shuqullada Lahayn, anna rumaysadkayga shuqulladaydaan kugu tusi doonaa. **19** Waad rumaysan tahay in Ilaah yahay mid keliya. Taas waad ku wanaagsan tahay. Xataa jinniyaduna sidaas way rumaysan yihiin, wayna gariiraan. **20** Doqonow, ma doonaysaa inaad garatid in rumaysadku aan shuqullada Lahayn aanu waxba tarin? **21** Miyaan awowgeen Ibraahim shuqullo lagu caddayn inuu xaq yahay goorttu wiilkiisi Isxaaq meeshii allabariga ku bixiye? **22** Waad garanaysaa in rumaysadku shuqulladiisi la shaqeeyey, oo rumaysadku kaamil ku noqday shuqullada. **23** Waxaa rumoobay Qorniinku leh, Ibraahimma Ilaah buu rumaystay, oo waxaa isaga loogu tiriyey xaqnimo, oo waxaa loogu yeedhay saaxibki Ilaah. **24** Waxaa garanaysaan in nin shuqullo lagu caddeeyo inuu xaq yahay oo aan lagu caddayn rumaysadka oo keliya. **25** Sidaas oo kale miyaan dhilladii Raxab ahayd shuqullo lagu caddayn inay xaq tahay kolkay soo dhowaysay basaasyadii oo ay jid kale u dirtay? **26** Sida jidhkiin aan ruux Lahayn meyd u yahay, sidaas oo kaluu rumaysadkiin aan shuqullo Lahaynuna meyd u yahay.

3 Macallimiin badan ha noqonina, walaalahayow, idinkoo garanaya inaynu heli doonno xukun ka sii weyn. **2** Waayo, dhammaanteen wax badan baynu ku gafnaa. Haddii nin ku gafi waayo hadalka, kaasu waa nin kaamil ah, wuuna xakamayn karaa jidhka oo dhan. **3** Haddaba haddaynu fardadha afkooda xakame gelinno inay ina addeecaa, jidhkooda oo dhanna waynu jeedinnaa. **4** Ogaada, xataa dooniyyaha, in kastoo ay waaweyn yihiin, oo dabaylo waaweyn kaxeeyan, weliba waxaa loogu jeediyya shukaan aad u yar meeshii ninka wada qushigiius doonayo. **5** Sidaas oo kalena carrabku waa qayb yar, waxyaalo waaweyn buuna ku faanaa. Bal eega dab yaru intuu qoryo shido. **6** Carrabkuna waa dab, waana dunida xaqdarrada. Carrabku wuxuu ku dhex jirra xubaheenna, waana kan wasakheeya jidhka oo dhan oo ololiya orodka abuurista, oo jahannamadu isagay ololisa. (Geenna g1067) **7** Cayn walba oo ah dugaag, iyo haad, iyo waxa bogga ku gurguurtta, iyo waxa badda ku jiraba waa la rabbeeyaa, oo waxaa lagu rabbeeyey dabiicadda dadka. **8** Laakiin

ninna ma rabbayn karo carrabba; waa shar rogrogmada, oo waxaa ka buuxda sunta wax disha. **9** Isla isagaynu ku ammaannaa Rabbiga iyo Aabbaha, oo isla isagaynu ku habaarmaa dadka Ilaha ekaantiisa laga abuuray. **10** Isku af baa waxaa ka soo baxa ammaan iyo habaar. Walaalahayow, waxyaalahanu waa inaanay sidaan noqon. **11** Isha miyey isku meel kaa soo wada daysaa biyo macaan iyo kuwa qadhaadh? **12** Walaalahayow, geed berde ahu miyuu dhali karaa saytuun, ama geed canab ahu miyuu dhali karaa midho berde ah? Sidaas oo kalena biyo dhanaanu macaan ma ay noqon karaan. **13** Kumaa idinku dhex jira oo xigmadda iyo waxgarasho leh? Shuqullandisa ha ku muujiyo dabiicaddisa wanaagsan, isagoo leh qabowga xigmadda. **14** Haddaad xaa sidinimo qadhaadh iyo iskala qayqbaybin ku haysataan qalbigiinna, ha faanina, runtana been ha ka sheegjina. **15** Xigmaddaasuu ma aha tan kor ka soo degta, laakiin waa tan dhulka iyo nafta iyo jinniyada. **16** Waayo, meeshii xaa sidinimo iyo iskala qayqbaybinu ku jiraan, meeshaas waxaas ku jira iskuqasnaan iyo falniin kasta oo shar leh. **17** Laakiin xigmaddii kor ka timaadaa horta waa daahir, dabadeedna waa nabab iyo qabow iyo mid si dhib yar loola heshiyo, oo waxaa ka buuxa naxariis iyo midho wanaagsan, mana leh u-kala-eexasho ama labawejii. **18** Midhaha xaqnimada nabab waa loogu beeraa kuwa nabadda ka shaqeeya.

4 Dagaallada iyo dirirta idinku dhex jira xaggee bay ka yimaadaan? Miyaanay ka imanin damacyadiinna ku dhex dagaallamaya xubniihiinna? **2** Waad damacdaan, mana lihidin; waad dishaan, waadna xaa siddaan, mana heli kartaan; waad dirirtaan, waadna dagaallantaan, mana lihidin, waayo, ma aad weyddiisataan. **3** Waad weyddiisataan, mana heshaaan, waayo, si xun baad u weyddiisataan inaad ku bixisaan damacyadiinna awadowd. **4** Dhillay iyo dhillooyin yahow, miyeydaan garanayn inay saaxiibnimada dunidu Ilaha la col tahay? Sidaas daraaddeed kii kasta oo doonan inuu saaxiib la ahaado dunida, Ilaha buu la col noqdaa. **5** Mise waxaad u malaynaysaan in Qorniinku micnel'aan ku hadlo, Ruuxa uu ka dhighay inuu ina dhex joogo ayyaa aad iyo aad inoo jecel isagoo inoo masarya? **6** Laakiin isagu wuxuu bixiyaa nimco badan oo badan. Haddaba Qorniinku wuxuu leeyahay. Ilaha waa hor joogsadaa kuwa kibra, laakiin kuwa is-hoosaysiya ayuu nimco siyyaa. **7** Haddaba Ilaha ka dambeeyaa, laakiin libliiska hor joogsada, wuu idinka carari doonaaye. **8** U soo dhowaada Ilaha, isaguna wuu idhi soob dhowaan doonaa. Dembiliyaashow, gacmihiinna nadifiiya. Labaqbalbiilaashow, qalbiyadiinna daahiriya. **9** Dhibtooda oo baroorta oo ooya. Qosolkinnu baroor ha u rognado, farxaddiinna calookumo. **10** Is-hoosaysiya Rabbiga hortiisa, isna wuu idin sarraysiin doonaa. **11** Xumaan ha iskaga hadlina, walaalahayow. Kii xumaan walaalkiis kaga hadlalaa ama walaalkiis xukumaa, sharciga ayuu xumaan kaga hadlalaa, sharcigana wuu xukumaa. Haddaad sharciga xukuntid, adigu ma ihid mid sharciga yeela, laakiin waxaad tahay mid isaga xukuma. **12** Waa mid keliya kan sharciga bixiyaa oo wax xukumaa, oo waa kan kara inuu wax badbaadiyo oo uu wax dumiyio. Laakiin adigu yaad tahay, kan deriskiisa xukumow? **13** Bal kaalaya hadda, kuwiinnan yidhaahda, Maanta ama berri waxaannu tegi doonaa magaalo, oo halkaasaannu sannad joogi doonaa, waannu baayacmushtari doonaa oo faa'iidaynsan doonaa, **14** kuwiinnan aan garanayn waxa berri dhici doona. Noloshiinnu waa maxay? Waayo, idinku waxaad tiihin ceeryaamo, tan wakhti yar muuqata dabadeedna libidha. **15** Waa inaad tidhaahdaan, Haddii Rabbigu doonayo, waannu noolaan doonaa oo waxaannu samayn doonaa tan ama taas. **16** Laakiin idinku haatan waxaad ku faanaysaan isla weynaantiinna. Faanka caynkaas ah oo dhammu waa shar. **17** Haddaba kii garanaya inuu wax wanaagsan sameeyo laakiin aan samayn, dembi bay u tahay isaga.

5 Bal kaalaya hadda, kuwiinnan taajiriinta ahow, ooya oo ka baroorta dhibaatooyinka idinku soo degaya. **2** Duunyadiinii way qudhuntay, dharkiinii aaboor baa curay. **3** Dahabkiinii iyo lacagiiniiiba way mirdheen, miridhkoonduna markhaati buu idinku noqon doonaa, wuxuuna jidhkiinna u cuni doonaa sida dhabka oo kale. Maal baad u urursateen maalmaha ugu dambeeya. **4** Shaqaalayaashii beerihiinii idhi gooyay mushahaaroododii aad dulmiga uga reebateen way dhawaqaqysaa, qaylooyinkii kuwiibeerii gooyaya waxay galeen dhegaha Rabbiga Saba'oood. **5** Dhulkaad ku barwaqaqysateen, waadna ku raaxaysateen, oo qalbiyadiinii waxaad u naaxiseen maalinta gowracidda. **6** Waad xukunteen, waadna disheen kan xaqaa ah. Isaguna isma kiin hor taago. **7** Haddaba, walaalahayow, dulqaata ilaa imaatinha Rabbiga. Bal ogaada, ninka beerrey ahu wuxuu sugaa midhaha qimaha leh ee dhulka, isagoo u dulqaata ilaa uu helo roobka hore iyo kan dambe. **8** Idinkuna dulqaata, qalbiyadiinna xoogeeya, waayo, imaatinkha Rabbigu wuu dhow yahay. **9** Ha iska cabanina, walaalahayow, yaan laydin xukumine. Bal ogaada, xaakinku albaabbada hortooduutaa taagan yahay. **10** Walaalahayow, u qaata tilmaan dhibaato iyo dulqaadasho ah nebiyadii ku hadlay magaca Rabbiga. **11** Bal ogaada! Waxaynu ugu yeedhnaa kuwo baraksan kuwii adkaystay. Waad maqasheen adkaysashadii Ayuub, waadna aragteen dhammaadkii qasdiqa Rabbiga, waayo, Rabbigu waa raxmad badan yahay, naxariisna wuu leeyahay. **12** Laakiin wax walba hortood, walaalahayow, ha dhaaranina; ha ku dhaaranina jannada, ama dhulka, ama dhaar kale; haahdiinna haah ha ahaato, mayadiinnuna maya ha ahaato, yeydhan ku dhicin xukun hoostiis. **13** Mid dhibaataysanu ma idinku dhex jiraa? Ha ducaysto. Mid faraxsanu ma jiraa? Ha gabyo. **14** Mid bukaa ma idinku dhex jiraa? Ha u yeedho waayeeellada kiniisadda, oo iyagu ha u duceeyeen, oo saliid ha ku mariyeen magaca Rabbiga. **15** Ducadii rumaysad lahu way bogsiin doontaa kii buka, oo Rabbigu waa sara kicin doonaa, oo hadduu dembaabay waa loo dembidhaafi doonaa. **16** Midkiinba midka dembiyadiisa ha u qirto oo ha u duceeyo si aad u boghsataan. Nin xaq ah baryadiisa shaqaysa wax badan bay kartaa. **17** Eliyaas wuxuu ahaa nin dabiicaddeenna oo kale leh. Aad buu Ilaha u baryay inaan roob di'in, roobna saddex sannadood iyo lix bilood dhulka kuma uu di'in. **18** Oo kol kale ayuu Ilaha baryay, oo cirku roob buu soo daayay, dhulkuna midhihiisi buu soo saaray. **19** Walaalahayow, haddii midkiin ka leexdo runta, oo mid soo celiyo isaga, **20** ogaadaa kii dembilaha qaladka jidkiisa ka soo celiyya uu dembiliihiif naftiisa dhimasho ka badbaadin doono oo uu dembiyo badan qarin doono.

1 Butros

1 Anigoo ah Butros oo ah rasuulkii Ciise Masiix waxaan warqaddan u qorayaa qariibbada ku kala firidhsan Bontos, iyo Galatiya, iyo Kabbadokiya, iyo Aasiya, iyo Bituniya, **2** oo lagu doortay aqonto此 Ilaaha Abbahaa ahu hore u sii ogaa, oo quduus lagaga dhigay Ruuxa, xagga addeecidda iyo rushaynta dhiiggi Ciise Masiix. Nimco iyo nabadu ha idii bateen. **3** Ammaanu ha u ahaato Ilaaha ah Abbahaa Rabbigeenna Ciise Masiix. Naxariistiisa badan aawadeed ayuu mar kale ina dhalay inaynu rajo nool ku helno sarakiciddii Ciise Masiix ka soo sara kacay kuwii dhintay, **4** oo aynu helno dhaxal aan dhammaanayn, oo aan nijaasoobayn, oo aan baabba'ayn, oo jannada laydiinku kaydiyey. **5** Idinku waxaad tiihin kuwo xoogga Ilaah iyo rumaysadka lagu dhawro ilaa badbaadada diyaarka u ah in wakhtiga ugu dampbaysta la muujijo. **6** Taas waad ku faraxsan tiihiin in kastoo, haddii ay waajib tahay, aad haatan wakhti yar ku murugootaan jirrabaaddo badan oo kala cayncayn ah. **7** Si loo tijaabiyo rumaysadkiinna, oo aad uga sii qaalsan dahabka oo ah wax baabba'a in kastoo dab lagu tijaabiyo. Markaasaa laga helayaa mahad iyo ammaan iyo ciso markii Ciise Masiix la muujijo. **8** Isaga ma aydin arkin, waadse jeceshihiin, hadda in kastoo aydnaan arkin, waadse rumaysan tiihiin, oo waxaad ku faraxdaan farxad aan la sheegi karin oo ammaan leh. **9** Waxaadna helaysaan waxa rumaysadkiinna ku dhammaado oo ah badbaadada naftiinna. **10** Nebiyadii sii sheegay nimcada idhi imanaysa waxay doondooneen oo aad u raadiyeen wax ku saabsan badbaadadaas. **11** Waxayna raadiyeen wixii iyo wakhtigii Ruuxii Masiixa oo iyaga ku jiray uu u tilmaamay markuu horay uga sii markhaati furay waxyaalaha Masiixu ku xanuunsan doono iyo waxyaalaha ammaanta ah oo iyaga ka daba iman doona. **12** Oo waxaa iyaggi loo muujiyey inaanay iyagu isugu adeegin waxyalaahaas, laakiinse idinku idiliinku adeegeen, oo waxyalaahaas waxaa idin ogaysiyeey kuwii injiilka idinkaga wacdiyey Ruuxa Quduuska ah ee jannada laga soo diray; waxyalaahaas oo ay mala'iiguuhuna jecel yihii inay firiyaan. **13** Haddaba isku gijjiya guntinga maankiinna, dhug yeesa, oo aad u rajeeya nimcada laydiin keeni doono markii Ciise Masiix la muujijo. **14** Idinkoo ah carruur addeec leh ha raacina damacyadiinnii hore oo aad ku samayseen jaahilnimadiinnii; **15** laakiinse siduu kan idhi yeedhay quduuska u yahay, idinkuna sidaas oo kale dabiicaddiinna oo dhan quduus ku ahaada, **16** maxaa yeelay, waxaa qoran, Idinku waa inaad quduus ahaataan, waayo, aniguba quduus baan ahay. **17** Haddaad Aabbow ugu yeedhaan kan nin walbaba u xukuma eexashola'an iyo sida shuqulkiisu yahay, cabsi Ilaah isku dhaafiya wakhtiga aad qariibka tiihiin. **18** Waxaad og tiihiin inaan dabiicaddiinii bilaashka ahayd oo aad awowayaashiin ka dhasheen laydinkaga soo furan waxyaalaha baabba'aya oo ah sida lacagta iyo dahabka, **19** laakiinse waxaa laydinku soo furtay dhiiggi qaaliga ahaa oo Masiix oo ah sidii wan yar oo aan wax ceeb ah iyo in toona lahayn. **20** Isaga horaa loo yiijiin intaan dunida la aasaasin, laakiinse wakhtiyadii dhammaakoodiio ayaa loo muujiyey idinku aawadii, **21** idinkoo isaga aawadiis ku ah kuwa rumaysan Ilaaha isaga ka soo sara kiciiyey kuwii dhintay oo ammaanay isaga, in rumaysadkiinna iyo rajadiinna ay Ilaah ku xidhnaadaan aawadeed. **22** Sidaad naftiinna u daahiriseen markaad addeecdeen runta xagga jacaylka walaalnimada oo aan iska yeelyeel ahayn, aad iyo aad qalbiga isaga jeclaada. **23** Idinka mar kale laydinkuma dhalin abuur baabba'aya, laakiinse waxaa laydinku dhalay abuur aan baabba'ayn oo ah erayga Ilaah oo nool oo waara. (**aīōn g165**) **24** Waayo, Wax kasta oo jiidh lahu waa sida caws oo kale, Oo quruxdiisa oo dhammuna waa sida ubaxa duurka oo kale, Haddaba cawsku wuu engegaa,

ubaxuna wuu dhaca; **25** Laakiinse erayga Rabbigu weligiisba wuu waaraa. Haddaba kaasuu waa eraygii warka wanaagsanaa oo laydinku wacdiyey. (**aīōn g165**)

2 Haddaba sidaas daraaddeed iska wada fogeeya xumaan oo dhan, iyo kхиyaano oo dhan, iyo labawejilenimo, iyo hinaaso, iyo cay oo dhan, **2** oo sida carruur dhallaan ah u jeclaada caanaha ruuxa ee saafiga ah, si aad ugu kortaan xagga badbaadada, **3** haddii aad dhadhamiseen in Rabbigu raxmad feeyahay, **4** kaas oo aad u imanaysaan, oo ah dhagax nool, oo dadku diiday, laakiin xagga Ilaah laga doortay oo qaali ah. **5** Idinkuna sida dhagaxyo noolnool ayaa waxaa laydinka dhisayaa guri ruux ah inaad ahaataan wadaaddo quduus ah si aad xagga ruuxa uga bixisaan allabariyo uu Ilaah ku aqbalo Ciise Masiix. **6** Maxaa yeelay, waxaa Qorniinku leeyahay, Bal eega, waxaa Siyoon dhex dhigayaa dhagax geeseed oo weyn, oo la doortay, oo qaali ah, Oo kii isaga rumaystaa ma ceeboobi doono. **7** Haddaba sidaas daraaddeed qaalinimada waxaa leh idinku ah kuwa rumaysan, laakiinse xagga kuwa aan rumaysnayn, Dhagaxii kuwa wax dhisa ay diideen, Wuxuu noqday madaxa rukunka; **8** iyo Dhagax lagu turunturoodo oo ah dhadhaab lagu xumaado; waayo, waxay ku turunturoodaan ereyga, maxaa yeelay, ma addeecsana; taas oo ah wixii loo xugmay. **9** Laakiinse idinku waxaad tiihin jinsi la doortay, iyo wadaadda boqorka, iyo quruun quduus ah, iyo dad Ilaah iska leeyahay, inaad ogeysiisaan wanaagga kan gudcurka idinka yeedhay oo idinku yeedhay xagga nuurkisa yaabka leh. **10** Idinku waajii hore dad ma aydin ahayn, laakiinse haatan waxaad tiihin dadka Ilaah, idinku markii hore naxariis ma aydin helin, laakiinse haatan naxariis baad hesheen. **11** Gacaliyayaallow, waxaan idhii baryayaa, idinkoo ah sidii qariib iyo dad sodcaal ah, inaad ka fogataan damacyada jidhka oo nafta la dagaallama. **12** Quruumaha dhexdooda dabiicad wanaagsan ku dhaqma, in meeshii ay wax xun idinkaga sheegi lahaayeen sidii idinkoo ah kuwo xumaan fala, ay shuqullandii wanaagsan oo ay arkaan Ilaah ku ammaanaan maalinta boogashada. **13** Rabbiga daraaddiis u addeeca amar kasta oo dadka, ama ha ahaado boqorka ka sarreeya dadka oo dhan, **14** amase taliyayaasha uu isagu u soo diray inay ka aargutaa kuwa xumaanta sameeyaa oo ay ammaanaan kuwa samaanta fala. **15** Waayo, Ilaah doonistisu waxa weeye inaad samafalid ku aamusiisaan jaahilnimada nacasyada, **16** idinkoo xor ah oo aan xorriyaddiinna ugu isticmaalayn sidii jubbad aad xumaanta ku qarisaa, laakiinse sidii idinkoo ah addoommo Ilaah. **17** Dadka oo dhan maamuusa, walaalahanha jeclaada, Ilaahna ka cabsada, oo boqorka ciseeyaa. **18** Miidiidinyadow, ka cabsada oo ka dambeeyaa sayidadiinna, mana aha kuwa wanaagsan oo idhi roon oo keliya, laakiinse xataa kuwa qalloocan. **19** Waayo, tanu waa wax loo bogo haddii nin niyada xagga Ilaah uga adkaysto dhibaatooyinka, isagoog xaqdarro ku xanuunsanaya. **20** Markii aad dembaabtaan, oo laydin garaaco, haddii aad u dulqaadataan, maxay ammaan leedadahay? Laakiinse markaad wanaag fashaan oo aad xanuunsataan, haddii aad u dulqaadataan, taasu waa wax Ilaah u bogo. **21** Waayo, taasu waa wixii laydiinku yeedhay, maxaa yeelay, Masiix baa idhi xanuunsaday, oo wuxuu idinkaga tegey masaa inaad tallaabooyinkiisa raacdaan. **22** Isagu ma uu dembaabin, khyaanona afkiisa lagama helin. **23** Oo isagu markii la caayay, dadkii caayay cay uma uu celin. Markuu xanuunsadayna ninna ma uu cabsiin, laakiinse wuxuu isu dhiibay kan xaqnimada wax ku xukuma. **24** Oo isagu dembiyadeennii wuxuu ku qaaday jidhkiisii geedka saarnaa, si innagoo dembi kala dhimannay aynu xaqnimo ugu noolaanno. Waxaad ku bogstateen xarijimihii karbaashiddisi. **25** Waayo, waxaad u ambanayseen sida ido oo kale, laakiinse haatan waxaad u soo nogtoone Adhijirka iyo Hoggaamiyaha naftiinna.

3 Sidaas oo kalena, dumar yahow, niimankiinna ka dambeeyaa in xataa haddii qaar uusan erayga addeecin ay erayga la'aantiis ku soo hanuunsamaan dabiiicadda afooyinkooda, 2 markay arkaan dabiicaddiinna daahirsan ee cabsida leh. 3 Isqurxitinnu yaanay ahaan tan dibadda ah, oo ah timo tictan, iyo dahab layska lulo, amase dhar la xidho, 4 laakiinse ha ahaato inta qalbiga ee qarsoon, taasoo leh wax aan baabba'aay ee ah ruuxa qabow oo aamususan, kaasoo Ilaah hortisa qijimo badan ku leh. 5 Waayo, sidaasoo kalaawaa waagii hore dumarkii quduuska ahaa oo Ilaah wax ka rajayn jiray ay isu qurxin jireen, iyago nimankoodii ka dambeeyaa. 6 Saarahba sidaasoo kalay Ibraahim u addeeci jirtay, oo ay ugu yeedhi jirtay, Sayidow; oo idinna haddii aad wanaag fashaan oo aydhaan ka cabsan wixii argaggax leh waxaad tiihiin carruurteeda. 7 Nimankow, idinkuna sidaas oo kale afooyinkiinna aqoon kula dhaqma sidii iyago ah weel tabardaran, oo iyaga maamuusa sida kuwa idinna dhaxla nimecadan nolosha, si aan baryadiinna loo hor joogsan. 8 Ugu dambaysta, waxaan idinku leeyayah, Kulligii isku maan ahaada, oo isu jixinjixa, oo sida walaalo isu jeclaada, oo isu naxariista, oo is-hoosaysiyya. 9 Shar shar ha ka celinina, cayna cay ha ka celinina, laakiinse duco ka celiya, maxaa yeelay, saas aawaaed waxaa laydiinku yeedhay inaad barako dhaxashaan, waayo, 10 Kii doonaya inuu nolol jeclaado, Oo arko maalmo wanaagsan, Carrabkiisa shar ha ka joojiyo, Bushimihiisana yaanay khyianno ku hadlin. 11 Oo ha ka leexdo shar, oo wanaag ha sameeyo; Nabad ha doondoono oo ha raacdysto; 12 Waayo, Rabbiga indhiisi waxay fiiriyaan kuwa xaqa ah, Dhegihii suna waxay u furan yihiin baryadooda; Laakiin wejiga Rabbigu waa ka gees kuwa sharka sameeya. 13 Haddii aad waxa wanaagsan ku dadaashaan, bal yaa wax idin yeeli doona? 14 Laakiinse xaqnimada daraaddeed haddii aad u xanuunsataan, waad barakaysan tiihi. Haddaba ha ka cabsanina cabsigelintooda, hana welwelina. 15 Rabbiga Masiixa ah qalbiyadiinna quduus kaga dhiga, oo mar kasta diyaar u ahaada inaad u jawaabtaan niin alla nikkii wax idinka weyddiyya sabab ku saabsan rajada aad leedihiin, laakiinse qabow iyo cabsi ugu jawaaba, 16 idinkoo qalbi wanaagsan leh, in markii wax xun laydinka sheego, ay ceeboobaan kuwa caaya dabiicaddiinna wanaagsan ee xagga Masiixa ah. 17 Waayo, haddii ay doonista Ilaah tahay, waxaa ka wanaagsan inaad samafalidda u xanuunsataan intii aad u xanuunsan layhadheen sharfalidda. 18 Maxaa yeelay, Masiixa mar buu u xanuunsaday dembiyada. Isagoo xaq ah ayuu u xanuunsaday kuwa aan xaga ahayn aawadood inuu inoo keeno Ilaah. Xagga jidhka waa laga dilay, laakiinse xagga ruuxa waa laga nooleeyey. 19 Ruuxii ayuu ku tegey oo wuxuu wacdiyey ruuxyadii xabsigii ku jiray, 20 kuwaas oo waagii hore ahaa caasiyiin markii dulqaadashada Ilaah ay sugaysay intii maalmihii Nuux oo la diyaarinay doonnidii, taasoo ay biyihii kaga badbaadeen dhawr qof oo ah siddeed nafood oo keliya. 21 Biyahaasuna waxay ka dhigan yihiin baabtiiska hadda idinku badbaadiya sarakicidda Ciise Masiix, oo aan ahayn ka fogaynta wasakhda jidhka, laakiinse waxaa weeye baryo ka timaada qalbi wanaagsan oo xagga Ilaah. 22 Ciise Masiix jannaduu galay oo wuxuu joogaa gacanta midigta oo Ilaah, oo malaa'igaha iyo kuwa amarka leh iyo kuwa xoogga leh oo dhanba waa laga hoosaysiyyey isaga.

4 Mar haddii Masiixu jidhka ku xanuunsaday, idinkuna sidaas oo kale isu diyaarii, idinkoo isku maan ah; maxaa yeelay, kii jidhka ku xanuunsaday waa ka joogsaday dembiga, 2 si wakhtiga idin hadhay oo aad jidhka ku nooshihiin aydhaan damacyada dadka mar dambe ugu noolaan, laakiinse aad ugu noolaataan doonista Ilaah. 3 Waayo, waxaa idinku filan wakhtigii hore oo aad doonistii dadka aan Ilaah aaminin samayn jirteen, markii aad ku socon jirteen

nejisnimo, iyo damacyadii jidhka, iyo sakhraannimo, iyo rabshad, iyo khamricabbid, iyo sanamcaabudid xaaraan ah. 4 Oo markii aydhaan iyaga u raacin nejisnimadaas badan, way idinla yaabaan oo way idin caayaan. 5 Iyagu waxay faleen waxay kala xisaabtii doonaan kan diyaarka u ah inuu xukumo kuwa nool iyo kuwa dhintayba. 6 Waayo, taas aawaaed injiilka waxaa lagu wacdiyey xataas kuwii dhintay in iyaga jidhka lagu xukumo sida dadka, laakiinse ay ruuxa ku noolaadaan sida Ilaah. 7 Haddaba wax walba dhammaadkoodu wuu dhow yahay, sidaas daraaddeed digtoonaada, oo tukahada u feeyignaada. 8 Wax walba hortood idinku aad isu jeclaada, maxaa yeelay, jacaylu wuxuu qariyaa dembiyo faro badan. 9 Ismartiqada gunuunaacla'an. 10 Sida mid waluba u helay hadiyad, idinku isu adeega, sida wakiilo wanaagsan oo helay nimecadu Ilaah ee badan ee kala cayncaynka ah. 11 Haddii nin hadlo, ha u hadlo sidii isagoo ku hadlaya ereyga Ilaah; haddii nin adeegona, ha u adeego siduu Ilaah xoogga u siyo, ii wax walbabu Ilaah ku ammaamo Ciise Masiix, kaasoo weligiis iyo weligiisba leh ammaanta iyo dowladnimadaba. Aamiin. (aiōn g165) 12 Gacaliyayaalow, ha la yaabina jirraabadda dabak ah oo idinku dhex dhacday in laydiin tijaabiyo sida iyadoo ay idinku dhaceen wax la yaab lihi. 13 Laakiinse sidaad u tiihiin kuwo ka qayb qaatay waxyaalaaha Masiixu ku xanuunsaday, farxa, inaad farxadd aad u weyn ku faraxdaan marka ammaantiisa la muujiyo. 14 Haddii magaca Masiix aawadis laydin caayo, waad barakaysan tiihi, maxaa yeelay, waxaa idin dul jooga Ruuxa ammaanta oo ah Ruuxa Ilaah. 15 Haddaba midkiinna yuusaa u xanuunsan sida isagoo ah gacankudhiigle, ama tuug, ama sharfare, ama mid faraggeliya axwaasha dadka kale. 16 Laakiin haddii nin u xanuunsado sida isagoo Masiix ah, yaanu ceebisan, laakiinse Ilaah ha ku ammaano magacan. 17 Waayo, waxaa la gaadhad wakhtigii dadka Ilaah xukunka laga bilaabi lahaa, oo haddii innaga marka hore laynaga bilaabo, kuwa aan injiilkii Ilaah addeecin muxuu aakhirkoodu ahaan doonaa? 18 Haddaba haddii kan xaga ahu si dhib leh ku badbaado, xaggee bay ka muuqan doonaan cibaadalawaaha iyo dembiluhu? 19 Sidaas daraaddeed kuwa doonista Ilaah u xanuunsada, iyago samafalaya, naftooda ammaano ha ugu dhiibeen Aburaha aaminka ah.

5 Anigoo anba oday la ah oo marag ka ah waxyaalihii Masiixu ku xanuunsaday oo weliba ka qayb qaadanaya ammaanta la muujin doono, waxaan ku waaninayaa odayaasha idinku dhex jira: 2 Ilaaliya idaha Ilaah oo idin dhex jooga, idinkoo aan qasab ahaan u dhawrayn, laakiinse raalli ka ah sida Ilaah doonayo. 3 Oo weliba ha u dhawrina faa'iido ceeb ah daraaddeed, laakiinse ku dhawra maan diyaar ah, hana u xukumina sida idinkoo sayido u ah kuwaad u talisaan, laakiinse idaha masaallo u noqda. 4 Oo marka Adhijirka sare la muujiyo, idinku waxaad heli doontaan taajka ammaanta oo aan baabba'aay. 5 Sidaasoo kalena dhalilinyaraday, odayaasha ka dambeeyaa, oo kulligiiinba is-hoosaysiyya, in midkiinba midka kale u adeego, maxaa yeelay, Ilaah waa hor joogsadaa kuwa kibra, laakiinse kuwa is-hoosaysiyya ayuu nimco siyyaa. 6 Haddaba sidaas daraaddeed gacanta xoogga leh oo Ilaah iska hoosaysiyya, si uu wakhtigiiisa idin sarraysiyyo. 7 Welwelkinna oo dhan isaga saara, maxaa yeelay, isagu dan buu idinka leeyahay. 8 Feeyignaada oo soo jeeda, waayo, cadowgiinna libliska ahu sida libaax ciyaya ayuu u wareegaa oo u doondoonaan cid uu liqo. 9 Isaga hor joogsada, idinkoo iimaankiinna ku adag, oo garanaya in isla dhibaatooyinkaas oo ay ku dhacaan walaalahiinna dunida ku jira. 10 Haddaba Ilaaha leh nimecadu oo dhan oo idinku yeedhay ammaantiisa daa'imkaa oo Masiixa ku jirta, markii aad in yar xanuunsataan ka dib isagu wuu idin kaamili doonaa, oo idin adkayn doonaa, oo idin xoogay doonaa. (aiōnios g166) 11 Weligiis iyo weligiisba xoogga isagaa

leh. Aamiin. (aiōn g165) 12 Waxaan warqad yar idiinku soo qoray gacanta walaalkeen Silwanos oo aan ku tirinayo inuu aamin yahay. Oo waxaan idinku waarinayaa oo marag ahaan idiinku sheegayaa in tanu tahay nimecadha Ilaah oo run ah. Taas ku adkaada 13 Waxaa idin soo salaamaya tan Baabulloon joogta oo laydinla doortay, iyo wiilkayga Markos. 14 Isku salaama dhunkasho jacayl ah. Oo intiinna Masiixa kuwiisa ah oo dhan nabaddu ha u ahaato.

2 Butros

1 Anigoo ah Simoon Butros, oo addooin iyo rasulba u ah Ciise Masiix, waxaan warqaddan u qorayaa kuwa helay iimaan qaali ah oo keenna la mid ah, oo ku helay xaqnimada Ilaaheenna iyo Badbaadiyeheenna Ciise Masiix. **2** Nimco iyo nabadu ha idinku bateen xagga aqoonta Ilaah iyo Rabbigeenna Ciise. **3** Maxaa yeelay, Ilaah xooggiisu wuxuu ina siiyey wax kasta oo ku saabsan nolosha iyo cibaadadaba, oo wuxuu inagu siiyey aqoonta kan inoogu yeedhay ammaantiisa iyo wanaaggisa. **4** Wuxuu kuwaas inagu siiyey ballamadiisa qaaliga ah oo aad iyo aad u waaweyn, inaad kuwaas ku noqotaan kuwo ka qayb qaata dabiicadda Ilaah, idinkoo ka baxsaday kharribaadda dunida ku jirta ee ku timid damaca jidhka. **5** Sababtaas daraaddeed idinkuna aad u dadaala, oo rumaysadkiinna waxaad ku dartaan wanaag, wanaaggiiinnan aqoon, **6** aqoontiinnana iscelin, iscelintiinnana dulqaadasho, dulqaadashadiinnana cibaado, **7** cibaadadiiinnana kalgacayl walaalnimo, kalgacaylkiiinna walaalnimona jacayl. **8** Haddii aad waxyaalahaas leedihiin oo ay idinku badan yihiin, iyagu waxay idinka dhigayaan kuwo aan cajisiin ama midhalaawayaal ahayn xagga aqoonta Rabbigeenna Ciise Masiix. **9** Waayo, kii waxyaalahaasi ka maqan yihiin wuu indha la' yahay oo arag gaaban yahay, oo wuxuu illoobay in dembiyadiisii hore laga safeeyey. **10** Sidaas daraaddeed, walaalaayaalow, aad ugu dadaala inaad xaqiijisaan in laydiin yeedhay oo laydin doortay, waayo, haddii aad waxyaalahaas samaysaan, weligiin ma turunturoon doontaan. **11** Saas daraaddeed aad baa laydiin siin doonaa gelidda boqortooyada daa'imiska ah oo Rabbigeenna Ciise Masiix oo Badbaadiyeheenna ah. (aiōniōs g166) **12** Sidaas daraaddeed anigu had iyo goorba diyaar baan u ahaan doonaa inaan waxyaalahan idin xusuusiyi, in kastoo weliba aad taqaaniin oo laydinku adkeeyey runta aad haysataan. **13** Waxaa ila qumman in in alla intii aan jidhkan ku jiro xan xusuusin idinku guubaabiy. **14** Waayo, waan ogahay inay dhaqso u imarayso goortii aad jidhkan ka tegi laaha siduu Rabbigeenna Ciise Masiix i ogeysiyyey. **15** Waxaan ku dadaali doonaa inaad tegiddiday dabadeed mar kastaba awooddaan inaad waxyaalahan xusuusataan. **16** Annagu ma aannu raaciin sheekoojin khiyaano lagu hindisay, markii aannu idin ogeysiinnay xoogga iyo imaatinka Rabbigeenna Ciise Masiix, laakiinse waxaannu ahayn markhaatiyaal indhaha ku arkay weynaantiisa. **17** Waayo, isagu wuxuu xagga Ilaaha Abbaha ah ka helay maamuus iyo ammaan markii cod sidaas ahu isaga uga yimid xagga ammaanta aad u weyn ee yidhi, Kanu waa Wiilkayga aan jeclahay oo aan ku faraxsanahay. **18** Oo codkaas aannu maqalnay wuxuu ka yimid samada markii aannu buurta quduuska ah isaga la joognay. **19** Oo waxaynu haysannaas hadalka nebyiadii sii sheegeen, oo aad loo sii xaqiijiyey, oo waad ku wanaagsan tihii inaad u firsataan hadalkaas sida laambad meal gudcur ah ka ifaysa, ilaa waagu beryayo oo xiddigta waaberri qalbigiinna ka soo baxdo, **20** idinkoo taas horta garanaya in wixii nebyiadii sii sheegeen oo la qoray ayan lahayn micnay gooni ah. **21** Waayo, wixii nebyiadii sii sheegeen weligood kuma ay iman dadka doonistiisa, laakiinse dad Ruuxa Quduuska ahu waday aaya xagga Ilaah kaga hadlay.

2 Laakiinse waxaa dadkii ka dhex kacay nebyeo been ah, oo idinkana sidaas oo kale waxaa idinku dhex jiri doona macallimii been ah, oo qarsoodi idinku keeni doona bidcinimo wax halligaysa, iyagoo diidaya xataa Sayidkii soo iibsaday, oo dushooda ku soo dejinaya halligaad dhaqso ah. **2** Kuwa badan baa raaci doona ficalidooda nijaasta ah, oo sababtooda aaya loo caayi doonaa jidka runta ah. **3** Damac xumaan bay hadallo iskayeelyeel ah idinkaga baayacmushtarii doonaan, kuwaas oo xukunkoodii waa hore lagu xukumay uusan

haatan raagayn, halligaaddoodiina ayan gam'ayn. **4** Maxaa yeelay, Ilaah uma tudhin malaa'ighii dembaabay, laakiinse wuxuu iyagi ku tuuray cadaabta, oo wuxuu ku riday godad gudcur ah iyagoo xukun awadiis loo hayo. (**Tartaroō g5020**) **5** Oo dunidii horena uma u tudhin, laakiinse wuxuu badbaadshay Nuux, oo ahaa mid xaqnimada wax ku wacıdi, iyo toddoba qof oo kale, markuu daadkii ku soo daayyadunidii cibaadallaawayaaasha. **6** Oo magaalooyinkii ahaa Sodom iyo Gomorana wuxuu ka dhigay dambas, oo intuu afgembii ku xukumay, ayuu masaal uga dhigay kuwii cibaadalaawayaaal noqon lahaa, **7** oo wuxuu ka samatabbixiyey Luud kii xaqaa haa oo aad loogu saxariiriyey sharcilaawayaaashii dabiicaddoodii nijeesta ahayd. **8** Waayo, ninkaas xaqaa haa iyagoo dhex degganaa, oo waxaa naftiisi xaqaa ahayd maalin ka maalin silciiyey camaladodii sharciga ka geesta ahaa markuu arkay oo maqlay. **9** Rabbigu waa yaqaan sida kuwa cibaadada leh jirraabadda looga samatabbixiyo iyo sida kuwa aan xaqaa ahayn loo hayo iyagoo ciqaaban ilaa maalinta xisaabta, **10** khususan kuwa jidhka raaca, iyagoo damaca nijeesta ah ku socda, oo sayidnimada quudhsada. Iyagu waa indha adag yihiin oo waa macangag, kamana cabsadaan inay kuwa derejada leh caayaan. **11** Malaa'iguhuna in kastoo ay iyaga itaali iyo xoogba ka badan yihiin, iyaga dacwo cay ah Rabbiga hortiisa kagama dacweeyaa. **12** Laakiinse kuwanu waa sida xayawaan aan caqli lahayn oo u dhashay in la qabsado oo la dilo, oo waxay caayaan wax aanay garanayn. Hubaal iyagu halligaaddooda ayay ku halligmi doonaan. **13** Xaqdarradooda waxaa loogu abalgudaa xaqdarro, oo waxaa iyaga la wanaagsan inay maalinnimada raaxystaan. Iyagu waa waskhaamiin iyo ceebaalowy, oo markay idinla feysteeyaan waxay ku raaxystaan kхиyaanadooda. **14** Waxay leeyihiin indho sino miidhan ah oo aan dembi ka joogsan karin. Kuwa aan adkayn ayay sasabtaan, waxayna leeyihiin qalbi damacxumaan ku noqnoqda, oo waa dad nacladeed. **15** Jidkii qummanaa ayay ka leexdeen oo way ambadeen, waxayna raaceen jidkii Balcaam ina Becoor oo jecladay abalgudka xaqdarrada. **16** Laakiinse isaga waxaa loo canaantay xadgudubkiisi aawadiis. Dameer carrab la' ayaa ku hadlay dad codkiis, oo wuxuu joojiyey waallidi nebiga. **17** Kuwanu waa ilo aan biyo lahayn, iyo ceeyamo uu duufaan kaxeeyo, oo waxaa iyaga daraadood loo sii dhigay madowga gudcurka. (**questioned**) **18** Waayo, iyagu waxay ku hadlaan hadal faan ah oo aan micne lahayn, oo kuwa in yar kaga baxsanaya kuwa qaladka ku socda ayay ku sasabtaan damacyada jidhka xagga nijeesta; **19** oo waxay iyaga ugu ballanqaadaan xorriyad, laakiinse iyaga qudhoduba waa addoommadii kharribaadha. Waayo, wixii ka adkaada nin ayaa isaga addoonsada. **20** Waayo, markii ay nijeesta dunida kaga baxsadeen aqoontii Rabbiga ah Badbaadiyeheenna Ciise Masiix, haddii ay haddana ku dhex murgaan oo laga adkaado, xaalkooda dambe waa ka sii xumaadaa kii hore. **21** Intii ay jidka xaqnimada aqoon lahaayeen oo ay dib uga noqon lahaayeen amarka quduuska ah oo iyaga la siiyey, waxaa uga wanaagsanaan lahayd inayan aqoon jidkaas. **22** Wixii maahmaahda runta ah lagu yidhi aaya iyaga ku dhacay. Eeygu wuxuu ku noqdaa mantaggiisa. Doofaarraddii maydhatayna waxay dib ugu noqotaa gelgelinta dhoobada.

3 Gacaliyayaalow, tanu waa warqaddii labaad oo aan idin sooray, oo labadoodaba waxaan maankiinna daacadda ah ku guubaabinayaa xusuusin, **2** inaad xusuusataan erayadii ay nebyiadii quduuska ahaa hore ugu hadleen, iyo amarkii Rabbiga Badbaadiiyaha ah oo ay rasuulladiinu ku hadleen. **3** Marka hore waxaad og tihii in maalmaha ugu dambeeyaa kuwa majaaqiloodaa ay la iman doonaa majaaqilo iyagoo damacyadooda daba socda, **4** oo waxay odhan doonaan, Ballankii imaatinkii meeh? Waayo, haatan iyo maalintii awowayaashii ay dhinteen wax waluba waxay u socdaan sidii ay ahaayeen tan iyo bilowgii abuurniinta. **5** Waayo, iyagu kaas bay u

illoobaan in waagii hore samooyin jireen iyo dhul erayga Ilaah biyo lagaga dhex abuuray, 6 kuwaas oo dunidii waagaas jirtay ay ku baabba'day iyadoo daad qaaday. 7 Laakiinse samooyinka haatan jira iyo dhulkaba isku eray baa dab loogu kaydiyey, oo waxaa loo hayaa maalinta xisaabta iyo hälligaadda dadka cibaadalaawayaaasha ah. 8 Laakiinse, gacaliyayaalow, waxan keliya ha illoobina in maalin keliyahu Rabbiga la tahay sida kun sannadood, kun sannadoodna la yihiin sida maalin keliya. 9 Rabbigu kama raago inuu ballankiisa oofyo sida dadka qaarkiis ku tiriyo inay tahay raagid, laakiinse idinkuu idin dulqaadanayaa, oo dooni maayo in qofnaba halligmo, laakiinse wuxuu doonayaa in kulli la wada toobadkeeno. 10 Laakiinse maalinta Rabbigu waxay u iman doontaa sida tuug oo kale; maalintaas oo ay samooyinku baabbi'i doonaan iyagoo sanqadh weynu ka yeedhayso, oo waxyaalaha abuuranna iyagoo gubanaya ayay baabbi'i doonaan. Dhulka iyo shuqullada ku jirana waa la gubi doonaa. 11 Haddii waxyaalahan oo dhammu ay sidaas u baabbi'i doonaan, haddaba dad caynkee ah baa idinku waajib ah inaad noqotaan si aad ugu dhaqantaan dabiicad quduus ah iyo cibaado, 12 idinkoo sugaya oo aad ugu dadaalaya imaatinhaa maalinta Ilaah, taasoo samooyinku iyagoo ololaya ay baabbi'i doonaan, waxyaalaha abuuranna iyagoo gubanaya ayay dhalalali doonaan. 13 Laakiinse sidii uu inoo ballanqaaday, waxaynu sugaynaa samooyin cusub iyo dhul cusub oo xaqnimo dhex deggan tahay. 14 Sidaas daraaddeed, gacaliyayaalow, idinkoo waxyaalahaas sugaya, ku dadaala in laydin helo idinkoo nabdoon oo aan wasakh iyo eed lahayn Ilaah hortiisa. 15 Sidii walaalkeen gacaliye Bawlos idiinku soo qoray xigmaddii la siiyey, ku tiriya in dulqaadashada Rabbigeennu tahay badbaado; 16 siduu warqadihiisi oo dhan waxyaalahan ugaga hadlay. Kuwaas waxaa ku jira wax in la gartaa ay dhib tahay, oo jaahiliinta iyo kuwaan adkayn ayaa qalloociya, siday Qorniinka kaleba u qalloociyaan oo ay u halligmaan. 17 Sidaas daraaddeed, gacaliyayaalow, idinkoo waxyaalahan hore u garanayay, isjira, yaan laydinku kaxaysan qaladka kuwa sharka ah oo aydhaan ka dhicin adkaantiinna. 18 Laakiinse ku kora nimcada iyo aqoonta Rabbigeenna ah Badbaadiyeheenna Ciise Masiix. Isaga ammaanu ha u ahaato haatan iyo weligeedba. Aamiin. (aiōn g165)

1 Yooxanaa

1 Waxaannu idii sooraynaa wax ku saabsan wixii tan iyo bilowgii jiray, oo aannu maqalnay, oo aannu indhahayaga ku aragnay, oo aannu eegnay, oo ay gacmahayagu taabteen oo Ereyga nolosha ah. **2** Nolosha waa la muuijey, oo waannu aragnay, waanan u marag furaynaa, oo waxaannu idinka warramaynaa nolosha weligeed ah, ta Abbaha la jirtay oo lanoo muuijey. (*aiōnios g166*) **3** Wixii aannu aragnay oo aannu maqalnay ayaanu idinka warramaynaa, si aad idinkuna noo soo wehelisaan; oo wehelnimadeennu waa mid la jirta Abbaha iyo Wiiliika Ciise Masiixa ah. **4** Oo waxaannu waxyaalahan idinku soo qoraynaa si ay farxaddiinuu u buuxsanto. **5** Warkii aannu ka maqalnay oo aan idinka warramayno wuxuu yahay, in Ilaah nuur yahay, oo isaga an gudcur kujirin innaba. **6** Haddaynu nidhaahno, Wehelnimo ayaynu la wadaagnaa isaga, oo aynu gudcurku ku soconno, been baynu sheegnay, oo runta ma falno. **7** Laakiin haddaynu nuurka ku soconno siduu isaguba nuurka ugu jiro, wehelnimo ayaynu isla wadaagnaa, oo dhiigga Ciise, oo Wiiliika ah, wuxuu inaga nadifiyaa dembi oo dhan. **8** Haddaynu nidhaahno, Dembi ma lihin, nafsatdeenna ayaynu khyaanaynaa, oo runtuna inaguma jirto. **9** Haddaynu dembiyadeenna qiranno, isagu waa aamin iyo caaddil inuu dembiyadeenna inaga cafiyo, oo uu inaga nadifiyaa xaqdarrada oo dhan. **10** Haddaynu nidhaahno, Ma aynu dembaabin, waxaynu Ilaah ka dhignaa beenaaleh, oo ereygiisa inaguma jiro.

2 Carruuraydiiyey, waxaan waxyaalahan idinku soo qorayaa si ayndhaan u dembaabin; oo qof uun hadduu dembaabo, waxaynu xagga Abbaha ku leennahay Dhexdexhaadiye, waana Ciise Masiixa kan xaga ah. **2** Oo isaguna wuxuu dembiyadeenna u yahay kafaaraggudka; oo kuweenna oo keliya uma aha ee weliba wuxuu u yahay dembiyada dunida oo dhan. **3** Oo taas ayaynu ku garanaynaa inaynu naqaan isaga, haddaynu qaynuunnadiisa adkayno. **4** Kan yidhaahda, Waan aqaan isaga, oo aan qaynuunnadiisa adkayn, waa beenaaleh, oo runtu kuma jirto isaga. **5** Laakiin kan ereygiisa adkeeyaa, runtii. Ilaah jacaylkiisu wuu ku dhan yahay isaga. Taas aynu ku garanaynaa inaynu isaga ku jirno. **6** Kan yidhaahda, Isagaan ku jiraa, waa inuu socdooda siduu isagu u socday. **7** Gacaliyayaalow, qaynuun cusub idii sooraynaa, laakiin waxaan idii sooraynaa qaynuun hore oo aad tan iyo bilowgii hayseen. Qaynuunkii hore waa hadalkii aad bilowgii maqasheen. **8** Oo weliba qaynuun cusub ayaan idii sooraynaa, kaas oo isaga iyo idinkaba run idinku dhex ah, maxaa yeelay, gudcurku waa dhammaanayaa, oo nuurka runta ahuna imminkuu iftiimayaa. **9** Kan yidhaahda, Nuurkaan ku jiraa, oo walaalkii neceb, wuxuu ku jiraa gudcurku ilaa imminkada. **10** Kan walaalkii jecel, nuurkuu ku jiraa, oo wax lagu xumaado kuma jiro isaga. **11** Laakin kan walaalkii neceb, gudcurkuu ku jiraa, oo gudcurkuu ku socdoo, oo garan maayo meeshuu marayo, waayo, gudcurkaa indhihiisa tiray. **12** Wax baan idii sooraynaa, carruuraydiiyey, maxaa yeelay, dembiyadiinii waa laydinka cafiyey magiciisa aawadis. **13** Abbayaashow, wax baan idii sooraynaa, maxaa yeelay, waad garanaysaan kan tan iyo bilowgii jira. Ragga dhallinyarada ahow, wax baan idii sooraynaa, maxaa yeelay, idinku kan sharka ah ayaad ka adkaateen. Carruuraydiiyey, wax baan idii sooraynaa, maxaa yeelay, Abbaha waad garanaysaan. **14** Abbayaashow, wax baan idii sooraynaa, maxaa yeelay, waad garanaysaan kan tan iyo bilowgii jira. Ragga dhallinyarada ahow, wax baan idii sooraynaa, maxaa yeelay, waad xog weyn thiin, oo ereyga Ilaah baa idinku jira, oo kan sharka ah ayaad ka adkaateen. **15** Dunida iyo waxyaalaha dunida ku jira toona ha jeelaanina. Qof uun hadduu dunida jeclaado,

jacaylka Abbahu kuma jiro isaga. **16** Maxaa yeelay, waxaa dunida ku jira oo dhan oo ah damaca jidka, iyo damaca indhaha, iyo faanka nolosha, xagga Abbaha kama yimaadaan ee waxay ka yimaadaan xagga dunida. **17** Oo duniduna way idlaanaysaa, iyo damageeduba; laakiin kan doonista Ilaah yeelaa wuu jiraynaa weligiis. (*aiōn g165*) **18** Carruuraydiiyey, waa saacaddii u dampbsay, oo sidaa maqasheen inuu kan Masiixa ka geesta ahi imanayo, weliba imminka kuwa badan oo Masiixa ka geestaa ayaan kacay, taa aawadeed ayaynu ku garanaynaa inay saacaddii u dampbsay tahay. **19** Way inaga baxeen, laakiin kuweennii ma ay ahayn; hadday kuweennii ahaayeen, way inala joogi lahaayeen; laakiin way inaga baxeen oo taasaa caddaynaysa inaanay kulligood inaga mid ahayn. **20** Laakiin idinku waxaad leedihiin subkid ka timid Kan Quduuska ah, oo wax walba waad taqaaniin. **21** Wixii aan idii sooray uma aan soo qorin aqoonla'aanttinna xagga runta aawadeed, laakiin waxaan u soo qoray aqoonta aad runta taqaaniin iyo inaanay beenina runta ka iman aawadood. **22** Waa kuma beenaaluuhu, kan dafira inuu Ciise yahay Masiixa mooyaane? Isagu waa kan Masiixa ka geesta ah, waana kan dafira Abbaha iyo Wiiliika. **23** Ku alla kii Wiiliika inkiraa, ma leh Abbaha; laakiin kan Wiiliika qirtaa Abbahuu leeyahay. **24** Haddaada idinku waxaad tan iyo bilowgii maqplayseen ha idinku sii jiro. Haddii wixii aad tan iyo bilowgii maqplayseen idinku sii jiro, idinkuna waxaad ku sii jiri doontaan Wiiliika iyo Abbaha. **25** Oo kanu waa ballankii uu inoogu ballanqaaday oo ah nolosha weligeed ah. (*aiōnios g166*) **26** Waxaan idii sooray waxyaalahan ku saabsan kuwa idin khyaanaynaya. **27** Subkidda aad ka hesheen isaga way idinku sii jirtaa; oo uma baahnidin in cidina wax idin barto; laakiin sida subkiddiisu wax walba idin barto, oo ay run u tahay, beenna aanay u ahayn, waa inaad siday wax idin bartay ugu sii jirtaan. **28** Oo imminka, carruuraydiiyey, ku sii jira isaga; in kolkuu muuqdo aynu kalsoonaan doonno oo aynaan wakhtiga imaatinkiisa ka xishoonin inaynu hor tagno. **29** Haddaadaat ogaaataan in mid walba oo xaqnimo falaa uu isaga ka dhashay.

3 Bal ogaada siduu yahay jacaylka Abbahu ina siiyey, taasoo ah in laynoogu yeedho carrurta Ilaah, oo saasaynu nahay. Sidaa aawadeed dunidu ina garan mayso, maxaa yeelay, isagaba ma ay garanayn. **2** Gacaliyayaalow, imminka waxaynu nahay carrurta Ilaah; oo weli waxaynu noqon doonno lama muujin, laakiin waxaynu og nahay in goortuu muuqdo aynu noqon doonno sidisa oo kale, waayo, waynu arki doonnaa isaga siduu yahay. **3** Oo mid kasta oo waxyaalahaas ka rajeeyaa isaga, naftiisu daahiriyaa siduu isaguba daahir u yahay. **4** Kii kasta oo dembi falaa wuxuu falaa caasinimo; oo dembigu wuxuu yahay caasinimo. **5** Oo idinku waad og tiihin in isagu u muuqday inuu dembiyadeenna inaga qaado, oo isagu dembi ma leh. **6** Ku alla kii isaga ku sii jiraa, ma dembaabo; ku alla kii dembaabaa ma uu arkin isaga, oo weliba ma yaqaan isaga. **7** Carruuraydiiyey, yaan cidi idin khyaanayn; kii xaqnimo falaa waa xaq siduu isaguba xaq u yahay. **8** Kii dembi falaa wuxuu yahay kan Iblisiika; oo Iblisiika tan iyo bilowgii ayuu dembaabay. Taas aawadeed ayuu Wiiliika Ilaah u muuqday inuu baabbi'iyo shuqullandaa Iblisiika. **9** Ku alla kii Ilaah ka dhashay dembi ma falo; maxaa yeelay, Ilaah dabiicaddiisu way ku sii jirtaa isaga; oo ma dembaabi karo, waayo, wuxuu ka dhashay Ilaah. **10** Tan ayay carrurta Ilaah iyo carrurta Iblisiika ku kala muuqdaan; ku alla kii aan xaqnimo falin ma aha kan Ilaah, oo waxaa la mid ah kan aan walaalkii jeclays. **11** Oo kanu waa warkii aad tan iyo bilowgii maqplayseen, kaasoo ah inaynu isjeclanno. **12** Oo aynaan ahaanin sida Qaabii oo ahaa kan sharka leh oo walaalkii dilay. Oo muxuu u dilay? Waayo, shuqullandisu waxay ahaayeen shar, oo kuwii walaalkiisa xaq bay ahaayeen. **13** Walaalayaalow, ha la yaabina haddii ay dunidu idin neceb tahay. **14**

Waxaynu og nahay inaynu dhimashada ka soo gudubnay oo aynu u soo gudubnay nolosha, maxaa yeelay, walaalaha ayaynu jecel nahay. Oo ka aan walaalkii jeclays, dhimashaduu ku sii hadhaa. **15** Ku alla kii walaalkii neceb waa dhiigqabe, oo idinkuna waad og tiiin inaanu dhiigqabena lahayn nolosha weligeed ah oo ku sii jiraysa. (aiōnios g166) **16** Taasaynu jacaylka ku garanaynaa, waayo, isaguu naftisuu u bixiyey aawadeen; oo innaguna waa inaynu naftineenna u bixinno walaalheen. **17** Laakiin kan leh xoolaha dunidan, oo arka walaalkii oo baahan, oo qalbigiisa ka xidha, sidee baa jacaylka Ilaah ugu jiraa isaga? **18** Carruurtaydiiyey, yeynan ku jeclaanin hadalka iyo afka toona, laakiin camalka iyo runta aan ku jeclaanino. **19** Oo taasaynu ku garan dooncaa inaynu kuwa runta nahay, oo aynu isaga hortiisa qalbigeenna kaga dhiiro gelin dooncaa. **20** xaggaa wax alla wixii qalbigeennu inagu eeddeeyo, maxaa yeelay, Ilaah waa ka weyn yahay qalbigeenna, oo wax walbaba wuu og yahay. **21** Gacaliyayaalow, haddii aan qalbigeennu ina eedday, kalsoonaan ayaynu ku leennahay xagga Ilaah. **22** Oo wax kastoo aynu ka barinno waynu ka helnaa, maxaa yeelay, qaynuunnadiisa ayaynu xajinnaa, oo waxaynu falnaha waxa isaga ka farxiya. **23** Oo Kanu waa qaynuunkiisa, kaasoo ah inaynu rumaysanno magaca Wiiliisa Ciise Masiix ah, oo aynu isjeclaanno, siduu qaynuunka inoo siiyey. **24** Oo kii xajiy qaynuunnadiisa, wuu ku sii jiraa isaga, isaguna wuu ku sii jiraa. Oo saasaynu ku garanaynaa inuu isagu inagu sii jiro xagga Ruuxa uu ina siiyey.

4 Gacaliyayaalow, ha rumaysanina ruux walba, laakiin ruuxyada tijaabiya si aad u hubsataan inay kuwa Ilaah yihiin; waayo, nebiyo badan oo been ah ayaa u soo baxay dunida. **2** Taasaad ku garanaysaan Ruuxa Ilaah; ruux walba oo qirta in Ciise Masiix jidh ku yimid, waa ku Ilaah. **3** Oo ruux walba oo aan qirat Ciise Masiix ku Ilaah ma aha; oo kanuna waa ruuxa kan Masiixa ka geesta ah oo aad maqasheen inuu imanayo, imminkana duniduu ku jiraa. **4** Carruurtiyyey, waa Ilaah baad tiihiin, oo iyagaad ka adkaateen; maxaa yeelay, ka idinku jira ayaa ka weyn ka dunida ku jira. **5** lyagu waa kuwa dunida; oo taas awaaadeed waxay ka hadlaan wawa dunida, oo duniduna way maqashaa. **6** Innaguna kuwa Ilaah baynu nahay; ka Ilaah yaqaan waa ina maqlaa; oo ka aan kan Ilaah ahaynna inama maqla. Taasaynu ku garanaynaa ruuxa runta ah iyo ruuxa qaladka ah. **7** Gacaliyayaalow, aynu isjeclaanno; waayo, Ilaah baa leh jacaylka; oo mid walba oo jecel, wuxuu ka dhashay Ilaah, Ilaah buuna yaqaan. **8** Oo ka aan jeclaynina Ilaah ma yaqaan; waayo, Ilaah waa jacayl. **9** Ilaah baa Wiiliisa keliya oo dhashay dunida u soo diray si aynu ugu noolaanno isaga, oo taasaa jacaylka Ilaah laynoogu muujiyyey. **10** Oo taas jacayl baa ku jira, mana aha inaynu Ilaah jeclayn, laakiinse isagaa ina jeclaaday, oo wuxuu Wiiliisa u soo diray si uu kafaaragudka dembiyadeenna u noqdo. **11** Gacaliyayaalow, haddii Ilaah sidaa inoo jeclaaday, waa inaynu isjeclaanno. **12** Cidina Ilaah ma arkin marnaba. Haddii aynu isjeclaanno, Ilaah wuu inagu jiraa, oo jacaylkiisu wuu inagu dhan yahay. **13** Ruuxisuu ina siiyey oo taasaynu ku garanaynaa inaynu ku sii jirno isaga, isaguna inagu sii jiro. **14** Innagu waynu aragnay oo waxaynu markhaati u furaynaa in Aabbuuhu Wiiliisa soo diray si uu Badbaadiiyaha dunida u noqdo. **15** Ku alla kii qirta inuu Ciise yahay Wiiliisa Ilaah, Ilaah baa ku sii jira isaga, isaguna wuu ku sii jiraa Ilaah. **16** Oo innaguna waan garanaynaa oo waan rumaysan nahay jacaylka Ilaah inoo qabo. Ilaah waa jacayl; oo kii ku sii jiraa jacaylka, Ilaah buu ku sii jiraa, Ilaahna isaguu ku sii jiraa. **17** Taasaa jacaylku kaamil inoogu noqday si aynu kalsoonaan u lahaanno maalinta xisaabta; maxaa yeelay, siduu isagu yahay ayaynu innaguna dunidan ku nahay. **18** Jacaylku baqdin ma leh, laakiin jacaylka kaamilka ahi baqdin dibadduu u

saaraa, waayo, baqdin cizaab bay leedadahay. Oo kii baqanaa kaamil kuma noqdo jacaylka. **19** Waynu jecel nahay isaga, waayo, isagaa hore inoo jeclaaday. **20** Haddii qof yidhaahdo, Ilaah waan jeclahay, oo uu walaalkii neceb yahay, waa beenaaleh, maxaa yeelay, kan aan jeclayn walaalkii uu arko sidee buu u jeclaan karaa Ilaaha uusan arag? **21** Oo waxaynu isaga ka haysanna qaynuunkan, kaas oo ah, Kii Ilaah jecel, walaalkina ha jeclao.

5 Ku alla kii rumaysta inuu Ciise yahay Masiixa, Ilaah buu ka dhashay; oo ku alla kii jecel kan dhalay, kan isaga ka dhashaynaa wuu jecel yahay. **2** Taasaynu ku garanaynaa inaynu carruurta Ilaah jecel nahay, goortaynu Ilaah jeclanno oo qaynuunnadiisa xajinno. **3** Waa kan jacaylka Ilaah, kaasoo ah inaynu qaynuunnadiisa xajinno; oo qaynuunnadiisa ma cusla. **4** Ku alla kii ka dhashay Ilaah, wuxuu ka adkaadaa dunida, oo waxaa libta ka adkaadaa dunida ah rumaysadkeenna. **5** Waa ayo kan dunida ka adkaadaa, kan rumaystaa inuu Ciise yahay Wiilika Ilaah mooyaane? **6** Kanu waa kii biyo iyo dhiig ku yimid, oo ah Ciise Masiix; biyo keliya kuma iman, laakiin wuxuu ku yimid biyo iyo dhiig. **7** Oo waa Ruuxa kan maragga furaa, waayo, Ruuxa waa runta. **8** Waxaa jira saddex marag fur; waana Ruuxa iyo biyaha iyo dhiigga, oo sadddexdaasuna waa isku mid. **9** Haddii aynu maragfurka dadka aqbali Lahayn, maragfurka Ilaah baa ka weyn, waayo, maragfurka Ilaah waa kan oo ah inuu Wiiliisa ka marag furay. **10** Ka Wiilika Ilaah rumaystaa maragguu ku haystaa nafsaddiisa, kii aan Ilaah rumaysanna, wuxuu isaga ka dhigay beenaaleh; maxaa yeelay, wuxuusan rumaysan maraggi u Ilaah ka marag furay Wiiliisa. **11** Maragguna waa kan, kaas oo ah in Ilaah ina siiyey nolosha weligeed ah, oo ay noloshanu Wiiliisa ku jirto. (aiōnios g166) **12** Kan Wiilika haystaa, noloshuu leeyahay. Kii aan Wiilika Ilaah haysanna nolosha ma leh. **13** Waxyaalahan waxaan idkuu soo qoray, idinka oo rumaystay magaca Wiilika Ilaah, si aad u ogaataan inaad nolosha weligeed ah leedihiin. (aiōnios g166) **14** Oo tanu waa kalsoonaanta aynu isaga u qabno, taasoo ah haddaynu wax uun dooniista ku barinno, isagu wuu ina maqlaa, **15** oo haddaynu og nahay inuu inaga maqlo wax alla wixii aynu ka barinno, waxaynu og nahay inaynu leennahay waxyaalihii aynu isaga ka barinnay. **16** Haddii qof uun arko walaalkii oo samaynaya dembi aad xagga dhimashada ahayn, waa inuu Ilaah baryo; isaguna noloshuu siin doonaa kuwa samaynaya dembi aad xagga dhimashada ahayn. Waxaa jira dembi xagga dhimashada ah. Oo anigu odhan maayo, Kaas ha ka tukado. **17** Xaqdarrada oo dhammu waa dembi; oo waxaa jira dembi aad xagga dhimashada ahayn. **18** Waan og nahay in ku alla kii Ilaah ka dhashay anuu dembaabin. Maxaa yeelay, kii ka dhashay Ilaah naftisuu ilaaliyya, oo ka sharka lihina ma taabto. **19** Waxaynu og nahay inaynu kuwa Ilaah nahay, oo ay dunida oo dhammuna ku jirto gacanta ka sharka leh. **20** Waxaynu og nahay in Wiilika Ilaah yimid, oo wuxuu ina siiyey garasho si aynu ugu garanno kan runta ah; innaguna waa ku jirnaa kan runta ah, oo ah Wiiliisa ee Ciise Masiix ah. Kanu waa Ilaaha runta ah iyo nolosha weligeed ah. (aiōnios g166) **21** Carruurtiyyey, sanamysada iska ilaaliya.

2 Yooxanaa

1 Anigoo odayga ah waxaan salaamayaan marwada la doortay iyo carruurteeda aan runta ku jeclahay, keligayna ma ahaye, laakiin xataa waxaa jecel kuwa runta yaqaan oo dhan, **2** runta inagu dhex jirta, weligeedna inagu dhex jiri doonta aawadeed. (aiōn g165) **3** Nimco iyo naxariis iyo nabad ka yimaada Ilaaha Aabbaha ah iyo Ciise Masiix oo ah Wiilka Aabbaha ayaa inala jiri doona xagga runta iyo jacaylka. **4** Aad baan ugu farxay markaan arkay carruurtaadii qaarkood oo runta ku socda, waana sidaynu Aabbaha amar uga helnay. **5** Oo haatan waxaan kaa baryayaa, murwoy, sidii anigoo aan kuu soo qorayn amar cusub laakiinse kii aynu tan iyo bilowgii haysannay, kaasoo ah inaynu isjeelaanno. **6** Tanu waa jacayl inaynu amarradiisa ku soconno. Amarkiina waa kan, waana sidaad tan iyo bilowgii u maqli jirteen inaad ku socotaan. **7** Waayo, khaa'ino badan baa dunida u soo baxay, waana kuwa aan qiran in Ciise Masiix jidh ku yimid. Kaasu waa khaa'inka iyo ku Masiixa ka gees ah. **8** Iska jira si aydhaan u khasaarayn wixii aynu falnay, laakiinse si aad abaalgud dhan u heshaan. **9** Mid kasta oo dhaafa oo aan cilmiga Masiixa ku sii socon, kaasu Ilaah ma leh; laakiin kii cilmiga ku sii socdaa, Aabbaha iyo Wiilka labadaba wuu leeyahay. **10** Haddii nin idii yimaado oo usan cilmigan idii keenin, gurigiinna ha soo gelinina, hana salaamina. **11** waayo, kii salaamaa, wuxuu ka qayb galaa shuqullandiiisa sharka ah. **12** In kastoo aan hayo wax badan oo aan idii soor qoro, ma aan jeclayn inaan warqad iyo khad idinku soo qoro; laakiinse waxaan rajaynayaa inaan idii imaado oo aan afkayga idinkula hadlo, si ay farxaddiinnu u buuxsanto. **13** Carruurtii walaashaada la doortay way ku soo salaamayaan.

3 Yooxanaa

1 Anigoo odayga ah waxaan warqaddan u qorayaa gacaliye Gayos oo aan runta ku jeelayah. **2** Gacaliyow, waxaan kuugu duceeyaa inaad wax kasta ku liibaantid oo aad caafimaad qabtid siday naftaadu u liibaansan tahay. **3** Waayo, aad baan ugu farxay markii walaalo yimaadeen oo ka markhaati fureen runtaada iyo sidaad runta ugu socotid. **4** Ma lihi farxad tan iiga weyn inaan maqlo in carruurtaydu ay runta ku socdaan. **5** Gacaliyow, aaminnimaad ku samaysaa shuqul kasta oo aad u samaysid walaalaha iyo shisheeyahaba. **6** Iyagu jacaylkaagay kiniisadda horteeda kaga markhaati fureen. Wanaag baad samayn lahayd haddii aad iyaga u ambabbixisid sida llaah istaahilo; **7** maxaa yeelay, magiciisa aawadiis ayay u ambabbexeen iyagoo aan waxba ka qaadan dadka aan Yuhuudda ahayn. **8** Sidaas daraaddeed waxaa inagu waajib ah inaynu kuwaas oo kale soo dhowayno, si aynu u noqonno kuwa runta kala wada shaqeeya iyaga. **9** Wax baan kiniisadda u soo qoray, laakiinse Diyotrefees oo jecel inuu iyaga ka sarreeyo, na aqbali maayo. **10** Sidaas daraaddeed, haddaan imaad, waxaan xusuusin doonaa shuqulladiisa uu sameeyo isagoo hadallo xunxun nagu shubaya. Taasu kuma filla isaga, mana aqbaloo walaalaha, kuwii aqbali lahaana wuu u diidaa, kiniisaddana wuu ka eryaa. **11** Gacaliyow, ha ku dayan wawa sharka ah, laakiinse ku dayo wawa wanaagsan. Ka samafalaa waa ku llaah, ka shar falaase llaah ma uu arkin. **12** Dadka oo dhammu way u markhaati furaan Deemeetriyos, runta qudheedu way u markhaati furtaa, annaguna waannu u markhaati fumaa, waanad og tahay in markhaatifurkayagu run yahay. **13** Wuxaan hayay waxyaaloo badan oo aan kuu soo qoro, laakiin waxaan rajaynayaa inaan dhowaan ku arko, oo aynu afkeenna iskula hadli doonno. **15** Nabadu ha kula jirto. Saaxiibbadii way ku soo salaamayaan. Saaxiibbada igu salaan mid kasta intaad magiciisa ugu yeethid.

Yuudas

1 Anigoo Yuudas ah oo ah addoonkii Ciise Masiix, Yacquubna walaalkiis ah, waxaan warqaddan u qorayaa kuwa loo yeedhay oo Ilaaha Abbaha ahu jecel yahay, Ciise Masiixna loo dhawray. **2** Naxaris iyo nabad iyo jacayl ha idhiin bateen. **3** Gacaliyayaalow, intaan aad u dadaalayay inaan idhiin soo qoro wax ku saabsan badbaadada inaga dhexaysa, waxaa dirqi igu noqday inaan idhiin soo qoro oo aan idinku waaniyo inaad aad ugu dadaashaan iimaankii mar la wada siiyey quduusiinta oo dhan. **4** Waayo, waxaa jira niman qarsoodi idiinku soo galay, waana kuwii waa hore xukunkan loo qoray, oo ah kuwa aan cibaadada lahayn, oo nimcada Ilaaheenna ku beddela nijaas, oo inkira Ciise Masiix oo ah Sayidkeenna iyo Rabbigeenna keliya. **5** Hadda, in kastoo aad hore u tigiineen wax kasta, waxaan jeclahay inaan idhiin xususiyoo sidii Rabbigu dad uga badbaadiyey dalka Masar, dabadeedha u baabbi'iyey kuwii aan rumaysan isaga; **6** oo malaa'igiih aan dhawrin madaxtinimadoodii, laakiinse rugtoodii ka tegey, wuxuu ilaa xukunka maalinta weyn ku hayaa sisisilado weligood ah iyagoo gudcur ku hoos jira. (aiōnios g126) **7** Si la mid ah Sodom iyo Gomora iyo magaaloooyinkii kale ee ku wareegsanaa oo sinaystay oo jidh kale uga daba ordhay, ayaa masaal laga dhigay, iyagoo ciqaabta dabka weligiis ah ku silcaya. (aiōnios g166) **8** Weliba kuwan riyooda sidaas oo kalay jidhkooda u nijaaseeyaan, sayidnimadana u nacaan, oo kuwa derejada leh u caayaan. **9** Laakiin Mikaa'iil oo ah malagga sare markuu Ibliska kula murmayay meydki Muuse aawadiis, kuma uu dhicin inuu xukun cay ah ku xukumo, laakiinse wuxuu ku yidhi, Rabbigu ha ku canaanto. **10** Laakiin kuwanu wax kastoo ayan garanayna way caayaan, oo waxay ku baabba'aan waxay abuuristooda ku garanayaan sida xayawaanka aan caqliga lahayn. **11** Waa u hoog iyaga, waayo, waxay raaceen jidki Qaabii, oo faa'iido aawadeed ayay Balcaam qaladkiisii ugu yaaceen, oo waxay ku haliimeen fallaagadii Qorax. **12** Kuwanu waa dhagaxyo qarsoon oo ku dhex jira cashooyinkiinna jacaylka markay idinla faysteeyaan iyagoo aan cabsanayin; waxayna yihiin adhijirro naftooda jira, iyo daruuro aan biyo lahayn oo dabaylo kaxeeyaan, iyo geedo jilaal oo aan midho lahayn, oo laba goor dhintay, oo la ruijyey; **13** iyo hirar kacsan oo badda, oo ceebtoodu xumbaynayo, iyo xiddigo ambaday, oo madowga gudcurka weligood loo hayaa. (aiōn g165) **14** Enoog oo ahaa farcankii toddobaad oo Aadan isna kuwanuu wax ka sii sheegay isagoo leh, Bal eega, Rabbigu wuxuu yimid isagoo wata quduusiintisii aan tirada lahayn, **15** inuu xukun ku soo dejiyo kulli, iyo inuu kuwa aan cibaadada lahayn oo dhan ku caddeeyo shuqullandoodii cibaadola'aanta ahaa oo ay cibaadola'aanta ku sameeyeen, iyo waxyaalihii adkaa oo dhan oo ay dembilayaasha aan cibaadada lahaynu isaga ka sheegeen. **16** Kuwanu waa kuwa gunuuñaca, oo cawda, oo damacyadooda xaaraanta ah ka daba orda, afkooduna wuxuu ku hadlalaa hadallo isweynayn ah, dadkana way u kala eexdaan inay faa'iido helaan aawadeed. **17** Laakiinse idinku, gacaliyayaalow, xusuusta hadalladii rasuulladii Rabbigeenna Ciise Masiix ay hore idinkula hadleen. **18** Waxay idinku yidhaahdeen, Ugu dampaysta waxaa jiri doona kuwa wax ku majaaqilooda, oo daba socda damacyadooda aan cibaadada lahayn. **19** Kuwanu waa kuwa dadka kala erya, oo nafta dunida u nool iyagoo aan Ruuxa lahayn. **20** Laakiinse, gacaliyayaalow, nafsaddiinna ku dul dhisa rumaysadkiinna aad quduuska u ah, oo Ruuxa Quduuska ah ku tukada, **21** nafsaddiinna ku haya jacaylka Ilaah, idinkoo sugaya naxariista Rabbigeenna Ciise Masiix oo idin geeynaysa nolosha weligood ah. (aiōnios g166) **22** Kuwa shakisan u naxariista; **23** qaarna dabka ka dhufta oo badbaadiya, qaarna u naxariista idinkoo

cabsanaya oo nacaya xataa dharka jiidhka ku wasakhoobay. **24** Oo kan kara inuu turtururada idinka ilaaliyo oo uu ammaantiisa idin hor taago, idinkoo aan iin lahayn oo aad u faraxsan, **25** isagoo ah Ilaaha keligiis ah oo Badbaadiyeheenna ah, ammaan iyo weynaan iyo xoog iyo amar ha u ahaadeen xagga Rabbigeenna Ciise Masiix, wakhtiga oo dhan ka hor iyo haatan iyo weligeedba. Aamiin. (aiōn g165)

Mujintii

1 Tanu waa muujintii Ciise Masiix oo Ilaah isaga siiyey inuu tuso addoommadiisa waxyaalaaha waajibka ah inay dhwoonan dhacaan. Oo isagu wuxuu taas tusay addoonkiisii Yooxanaa isagoo malaa'igtiisa u soo diraya isaga, **2** kaasoo ka markhaati furay erayga Ilaah iyo markhaatifuridda Ciise Masiix, iyo wixii uu isagu arkay oo dhan. **3** Waxaa barakaysan ka akhriya iyo kuwa maqla erayadii wax sii sheegidda, oo xajiyaa waxyaalaaha ku qoran, waayo, wakhtigii wuu dhow yahay. **4** Anigoo Yooxanaa ah waxaan waxyaalahan u soo qorayaa toddobada kiniisadood oo Aasiya ku yaal. Nimco iyo nabudu ha idinka yimaadeen kan jira oo jiray oo iman doona, iyo xagga toddobada ruux oo carshigisa hor jooga, **5** iyo xagga Ciise Masiix oo ah markhaatiqa aaminka ah, iyo curadka kuwii dhintay, iyo amirkaa bogorrada dhulka. Kan ina jecel oo dembiyadeenna dhiggiisa inagaga furay, **6** oo boqortooyo inaga dhigay inaynu wadaaddo u ahaanno Ilaaha ah Aabbibiis, isaga ammaanu ha u ahaato iyo dowladnimo weligiis iyo weligiisba. Aamiin. (aiōn g165) **7** Bal eega, wuxuu la imanayaan daruuraha, oo waxaa isaga arki doona il kasta iyo kuwii isaga wareemay; oo qabii looyinka dhulka oo dhammuna isagay u barooran doonaan. Haah, saas ha ahaato. Aamiin. **8** Rabbiga Ilaaha ahu wuxuu leeyahay, Anigu waxaan ahay Alfa iyo Oomeega, oo ah kan jira oo jiray oo iman doona, iyo Qaadirkha. **9** Anigoo Yooxanaa ah oo walaalkiin ah iyo mid idinkala qayb galay dhibaatada iyo boqortooyada iyo dulqaadashada ku jira Ciise, waxaan gasiiradda Batmos la yidhaahdu u joogay erayga Ilaah iyo u markhaatifuridda Ciise aawadood. **10** Maalintii Rabbiga waxaan ku jiray Ruuxa, oo waxaan meeil iga dambaysa ka maqlay cod weyn oo ah sidii buun oo leh, **11** Wixii aad aragtid buug ku qor, oo waxaad u sii dirtaa toddobada kiniisadood; kuwaas oo an tan Efesos, iyo tan Simurna, iyo tan Bergamos, iyo tan Tu'ateyra, iyo tan Sardis, iyo tan Filadelfiya, iyo tan La'odikiya. **12** Oo Anna dib baan u jeestay inaan arko codkii ila hadlay, oo markii aan dib u jeestay waxaan arkay toddoba laambadood oo dahab ah. **13** Oo laambadaha badhtankooda waxaan ku arkay mid u eg bini-aadan oo qaba khamiis dheer, oo laabtana waxaa ugu xidhnaha suun dahab ah. **14** Oo madaxiisa iyo timihiisuna waxay u caddaayeen sida suuf cad iyo sida baraf oo kale; oo indhihiisuna waxay ahaayeen sida dab ololkiis, **15** oo cagiihiisuna waxay u ekaayeen naxaas dhalaalaysa sidii iyadoo foorno lagu safeeyey, codkiisuna wuxuu u ekaa codka biyo badan. **16** Oo gacantiisa midigtaana wuxuu ku haystay toddoba xiddigood, oo afkiisana waxaa ka soo baxay seef soofaysan oo laba af leh, jaahiiisuna wuxuu u ekaa qorraxda oo xoog u dhalaalaysa. **17** Oo markii aan arkay aayaan ku hor dhacay sidii mid dhintay. Oo markaausu gacantiisi midigta ahayd i saaray, oo wuxuu iugu yidhi, Ha cabsan. Anigu waxaan ahay kan ugu horreeyey iyo kan ugu dambeeya, **18** iyo kan nool. Anigu waan dhintay, oo bal eeg, waan noolahay tan iyo weligayba, oo waxaan haystaa furayaasha dhimashada iyo Haadees. (aiōn g165, Hadēs g86) **19** Haddaba waxaad qortaa waxyaalaaha aragtay iyo waxyaalaaha hadda jira iyo waxyaalaaha hadda ka dib dhici doona. **20** Toddobada xiddigood oo aad ku aragtay gacantayda midigtaa iyo toddobada laambadood oo dahabka ah qarsoodigooda micnihiisu waxaa weeye sidaan, toddobada xiddigood waxaa weeyaa malaa'igaha toddobada kiniisadood, toddobada laambadoodna waxaa weeyaa toddobada kiniisadood.

2 Kiniisadda Efesos ku taal malaa'igteeda waxaad u qortaa: Kan toddobada xiddigood gacantiisa midigtaa ku haystaa oo toddobada laambadood oo dahabka badhtankooda ku socdaa wuxuu kugu leeyahay waxyaalahan, **2** Waan ogahay shuqulladaada, iyo

hawshaada, iyo dulqaadashadaada, iyo inaadan u adkaysan karin kuwa sharka ah, iyo inaad tijaabisay kuwa rasuullada isku sheega iyagoo aan ahayn, oo waxaad ogaatay inay been yihiin. **3** Waad dulqaadadata, oo dhib baad ugu adkaysatay magacayga aawadiis, kamana aad daalin. **4** Laakiin wax baan kuu haystaa, waayo, jacaylkaagi hore waad ka tagtay. **5** Haddaba xusuuso meeshii aad ka dhacday, oo toobadkeen, oo shuqulladaadii hore samee; haddii kalese anigu waan kuu iman doonaa oo laambaddaada waan ka qaadi doonaa meesheeda haddii aadan toobadkeenin. **6** Laakiinse tan aad leedahay, waxaad neceb tahay dadka Nikolas raaca shuqulladooda oo aan aniguna necbahay. **7** Kii dhieg lahu ha maqlo waxa Ruuxu ku leeyahay kiniisadaha. Kii guulaysta ayaa waxaan siin doonaa amar uu wax kaga cuno geedka nolosha oo ku dhex yaal Firdooska Ilaah. **8** Kiniisadda Simurna ku taalna malaa'igteeda waxaad u qortaa; Kan ugu horreeyey oo ugu dambeeya, oo dhintay, oo soo noolaaday, wuxuu kugu leeyahay waxyaalaahan, **9** Waan ogahay dhibaatadaada iyo faqirnimadaada (laakiin taajir baad tahay), iyo cayda ay kugu caayaan kuwa Yuhuudda isku sheegaa oo aan ahayn, laakiinse ah kuwa sunagogga Shayddaanka. **10** Ha ka cabsan waxyaalaaha aad dhwoonan ku xanuunsan doontid. Bal eega, in laydin tijaabiyo aawadeed, Iblisku qarkiin buu dhwoonan xabsi ku ridi doonaa, oo indinku intii tobani maalmoond ah waxaad heli doontaan dhibaato. Ilaa dhimashada aamin ahow, anna waxaan ku siin doonaa taajka nolosha. **11** Kii dhieg lahu ha maqlo waxa Ruuxu ku leeyahay kiniisadaha. Kii guulaysta dhimashada labaad waxba yeeli mayso. **12** Kiniisadda Bergamos ku taalna malaa'igteeda waxaad u qortaa; Kan haysta seefta soofaysan oo labada af leh wuxuu kugu leeyahay waxyaalahan, **13** Waan ogahay meeshaad deggan tahay inay tahay meesha carshiga Shayddaanka yaal; oo magacayga waad xajisaa, mana aad inkirin iimaankayga xataa waagii Antibas joogay, isagoo ahaa markhaatigaygii iyo kaygii aaminka ahaa oo dhexdiinna lagu dilay meesha Shayddaanku deggan yahay. **14** Laakiinse dhawr waxyaaloood baan kuu haystaa, maxaa yeelay, halkaas waxaad ku haysataa kuwo xajiyaa waxbariddi Balcaam, kaas oo baray Baalaaq inuu reer binu Israa'iil hortooda ku tuuro dhagax lagu turunturoodo, inay cunaan waxyaalo sanamyo loo bixiyey iyo inay sinaystaan. **15** Weliba waxaad kaloo haysataas kuwo sidaas oo kale u xajiyaa waxbariddi dadka Nikolas raaca. **16** Haddaba sidaas daraaddeed toobadkeena, haddii kalese dhaqsaan idinku iman, oo waxaan iyaga kula diriri doonaa seefta afkayga. **17** Kii dhieg lahu ha maqlo waxa Ruuxu ku leeyahay kiniisadaha. Kii guulaysta waxaan wax ka siin doonaa maannada qarsoon, oo waxaan siin doonaa dhagax cad, dhagaxa duushiisana waxaa ku qoran magac cusub oo aan ninna aqoon, kan hela mooyaane. **18** Kiniisadda Tu'ateyra ku taalna malaa'igteeda waxaad u qortaa; Wiilk Ilaah oo indhihiisu u eg yihiin dab ololkiis, cagiihiisuna u eg yihiin naxaas dhalaalaysaa wuxuu kugu leeyahay waxyaalaahan; **19** Waan ogahay shuqulladaada, iyo jacaylkaaga, iyo rumaysadkaaga, iyo adeeqiddaada, iyo samirkaaga, iyo inay shuqulladaadii dambe ka sii badan yihiin kuwaagihi hore. **20** Laakiinse wax baan kuu haystaa, waayo, waxaad oggoshahay naagta Yeseebel la yidhaahdo oo nebijad isku sheegta; oo waxay addoommada daydaartaa oo ku sasabtaa inay sinaystaan oo ay cunaan waxyaalo sanamyo loo bixiyey. **21** Oo waxaan iyada siiyey wakhti ay ku toobadkeento, iyaduse dooni mayo inay ka toobadkeento sinadeeda. **22** Bal eeg, haddaba iyada sarii baan ku dul tururaya, oo kuwii iyada la sinaystana waxaan ku dhex tururaya dhibaato weyn, haddii ayan ka toobadkeenin shuqulladeeda. **23** Oo waxaan carruurteeda ku dili doonaa dhimasho, kiniisadaha oo dhammuna waxay ogaan doonaan inaan ahay kan baadhbaadha kelyaha iyo qalbiyada, oo anna midkiin walbaba waxaan wax u siin doonaa

sida shuqulladiinu yihiin. **24** Laakiinse intiinna kale oo Tu'ateyra joogta, in alla intiinna aan waxbariddan haysan, oo sida ay iyagu yidhaahdaan, aan aqoon waxyaalaha moolka dheer oo Shayddaanka, idinka waaan idinku leeyahay, Dushinna culaab kale saari maayo. **25** Habase yeeshee waxa aad haysataan xajiyi ilaa aan imaad. **26** Kii guulaysta oo shuqullada daya sii xajiyi tan iyo ugu dambabayst, waxaan siin doonaa amar uu ku xukumo quruumahaa. **27** Oo wuxuu ku xukumi doonaa ul bir ah, sida weelasha dheriyasameeyuhu ay u burburaan; sida aan aniguba Aabbahay uga helay. **28** Oo weliba waxaan siin doonaa xiddigta waaber. **29** Kii dhieg lahu ha maqlo waxa Ruuxu ku leeyahay kiniisadaha.

3 Kiniisadda Sardis ku taalna malaa'igteeda waxaad u qortaa; Kan haysta toddoboda Ruux oo Iilaah iyo toddoboda xiddigood, wuxuu kugu leeyahay waxyaalahan: Waan ogahay shuqulladaada, oo magac baad leedahay sida wax nool, laakiinse meyd baad tahay. **2** Haddaba soo jeed, oo adkee waxyaalaha kuu hadhay oo dhimashada ku dhow; waayo, shuqulladaadii ma aan helin iyagoo kaamil ku ah llaahayga hortiisa. **3** Haddaba sidaas daraaddeed xusuuso sidii aad u heshay oo aad u maqashay, oo xaji, oo toobadkeen. Laakiinse haddii aadan soo jeedin, waxaan u iman doonaa sida tuug oo kale, mana aad ogaan doontid saacaddaa aan kuu iman doono. **4** Laakiinse waxaad Sardis ku leedahay dhawr qof oo aan dharkooda nijeesayn; oo anigay ila socon doonaaan iyagoo dhar cad qaba; maxaa yeelay, way istaahilaan. **5** Kii guulaysta sidaasuu u xidhan doonaa dhar cad; oo anna sinaba magiciisa ugama tirtiri doono kitaabka nolosha, oo waxaan magiciisa ka qiran doonaa Aabbahay hortiisa iyo malaa'igiiisa hortooda. **6** Kii dhieg lahu ha maqlo waxa Ruuxu ku leeyahay kiniisadaha. **7** Kiniisadda Filadelfiya ku taalna malaa'igteeda waxaad u qortaa; Kan quduuska ah, oo runta ah, oo furiikh Daa'uud haysta, oo wuxuu furo aanu ninna xidhi karin, wuxuu xidhana aanu ninna furi karin, wuxuu kugu leeyahay waxyaalahan; **8** Waan ogahay shuqulladaada (oo bal eeg, waxaan horaada dhigay alaab furan oo aanu ninna xidhi karin), waayo, waxaad leedahay waxoogaa xoog ah, oo eraygaygiina waad dhawrtay, oo magacaygiina ma aad inkirin. **9** Bal eeg, kuwa isku sheega Yuhuud oo aan ahayn ee beenta sheegaya waxaan ka keeni doonaa sunagogga Shayddaanka, oo bal eeg, iyaga waxaan ka dhigi doonaa inay yimaadaan oo ay cagahaaga hortooda ku sujuudaan oo ay ogaadaan inaan anigu ku jeclahay. **10** Adigu waxaad dhawrtay ereygayga oo aad dulqaadatay, oo sidaas daraaddeed waxaan kaa dhawri doonaa saacadda jirrabaadda oo dhowaan u imanaya dunida oo dhan inay jirrabto kuwa dhulka deggan. **11** Anigu dhaqsaan u imanaya. Haddaba xaji waxaad haysatid si aan ninna taajkaaga kaaga qaadin. **12** Kii guulaysta waxaan ka dhigi doonaa tir ku jira macbudka llaahayga, halkaasna mar dambe kama bixi doono, oo waxaan dushiisa ku qori doonaa magaca llaahayga, iyo magaca magaalada llaahayga, taas oo ah Yeruuusaalemta cusub, oo samada iyo xagga llaahayga ka soo degaysa, iyo xataa magacayga cusub. **13** Kii dhieg lahu ha maqlo waxa Ruuxu ku leeyahay kiniisadaha. **14** Kiniisadda La'odikiya ku taalna malaa'igteeda waxaad u qortaa; Aamiin, oo ah markhaatiqa aaminka ah oo runta ah, oo ah madaxa uunka llaah, wuxuu kugu leeyahay waxyaalahan; **15** Waan ogahay shuqulladaada iyo inaadan qabow iyo kulayl midna ahayn. Waxaan jeelaan lahaa inaad tahay qabow iyo kulayl midkood. **16** Haddaba waad diirran tahay, oo qabow iyo kulayl midna ma ihid, sidaas daraaddeed afkayaagan kaa tufi doonaa. **17** Waxaad tidaahdaa, Taajir baan ahay, oo maal baan helay, oo waxba uma baahni, oo ma ogid inaad tahay tan belaysan, oo loo naxo, oo miskiinku ah, oo indhaha la', oo qaawan. **18** Sidaas daraaddeed waxaan kugula talinaya inaad iiga iibsatiid dahab dab lagu safeeyey, si aad taajir u noqotid, iyo dhar cad si aad u xidhatid oo aanay ceebta qaawanaantaadu u muuqan,

yo indhakuul aad indhaha marsatid si aad wax u araqtid. **19** In alla inta aan jeclahay waan canaantaa oo edbiyya, sidaas daraaddeed qiro yeelo oo toobadkeen. **20** Bal eeg, albaabkaa taaganahay oo garaacayaa; haddaba haddii niin codkayga maqlo oo albaabka iga furo, waan u soo gelayaa, oo waan la cashayn, isna wuu li cashayn. **21** Kii guulaysta, waxaan siin doonaa amar uu carshigayga igula fadhiist, sida aan aniguba u guulaystay, oo aan Aabbahay ugula fadhiistay carshigija. **22** Kii dhieg lahu ha maqlo waxa Ruuxu ku leeyahay kiniisadaha.

4 Waxyaalahaas dabadeed kor baan eegay oo waxaan arkay albaab samada ka furmay, oo codki ugu horreeyey oo aan maqlay sidii buun ila hadluya oo kale, wuxuu igu yidhi, Halkan soo fuul oo waxaan ku tusi doonaa waxyaalaha waajibka ah inay hadda ka dib dhacaan. **2** Haddiiba waxaan ku jiray Ruuxa, oo bal eeg, waxaa jiray carshi samada qotoma, oo mid baab carshigii ku fadhiiy, **3** oo kii fadhiyey midabkiisu wuxuu u ekkaa dhagax yasbid iyo dhagax sardiyo, oo carshigana waxaa ku wareegsanaa qaansoroobaad midabkeedu u eg yahay dhagax sumurud. **4** Oo carshigii hareeriiisana waxaa yiil afar iyo labaatan carshi oo kale; oo carshiyadii dushoodana waxaan ku arkay afar iyo labaatan oday oo ku fadhiya, oo dhar cad qaba; madaxana waxaa u saarnaa taajaj dahab ah. **5** Oo carshigina waxaa ka soo baxay hillaac iyo codad iyo onkod. Oo waxaa jiray toddoba laambadood oo dab ah oo carshiga hortiisa ka ololaya, kuwaas oo ah toddoboda Ruux oo llaah. **6** Oo carshigii hortiisana waxaa yiil wax la mid ah bad muraayad ah oo u eg madarad, oo carshiga badhtankiisa iyo carshiga hareeriiisa waxaa joogay afar xayawaan oo hor iyo dibba indho miidhan ah. **7** Xayaawankii kowaad wuxuu u ekkaa libaax, xayaawankii labaadna wuxuu u ekkaa weyl, xayaawankii saddexaadna wuxuu laaha weji u eg weyl nin, xayaawankii afraadna wuxuu u ekkaa gorgor duulaya. **8** Oo afarta xayawaan mid waluba wuxuu laaha lix baal, oo hareerhooda iyo gudahooduba waa indho miidhan; oo habeen iyo maalin midna ma nastaan, oo waxay yidhaahdaan, Quduus, quduus, quduus waxaa ah Rabbiga ah llaaha Qaadirka ah, oo jiray oo jira oo iman doona. **9** Oo marka xayaawankii ay ammaanaan oo ciseeyaan oo mahad u naqaan kan carshiga ku fadhiya oo ah kan nool weligiis iyo weligiis, (aiōn g165) **10** ayaa afar iyo labaatanka oday waxay ku hor dhici doonaa kan carshiga ku fadhiya, oo waxay caabudi doonaa kan nool weligiis iyo weligiis, oo taajajkoodana waxay ku tuuri doonaa carshiga hortiisa, iyagoo leh, (aiōn g165) **11** Rabbigayagow, llaahayagow, adigu waad istaahishaa inaad heshid ammaanta iyo cisada iyo xoogga, waayo, wax kasta adaa abuuray, maxaa yeelay, doonistaada aawadeed ayay u ahaadeen oo u abuurmeen.

5 Oo anna kii carshiga ku fadhiyey gacantiisa midgita waxaan ku arkay kitaab wax kaga qoran yihiin dul iyo hoosba, oo waxaa ku shaabadaysnaa toddoba shaabadoon. **2** Oo waxaan arkay malaa'ig xoog weyn oo ku naadinaya cod weyn, oo leh, Bal yaa istaahila inuu kitaabka kala bixiyo oo uu furo shaabadihiisa? **3** Oo samada, iyo dhulka dushiisa, iyo dhulka hoostiisa laguma arag mid awooda inuu kitaabka kala bixiyo ama eego. **4** Oo markaasaan aad u ooyay, maxaa yeelay, lama helin mid istaahila inuu kitaabka kala bixiyo ama eego. **5** Markaasaas odayaashii midkood wuxuu igu yidhi, Ha ooyin, bal eeg, Libaaxa qabiilkii reer Yahuudah ka mid ah oo aah xidikkii ka yimid Daa'uud ayaa wuxuu ku guulaystay inuu furo kitaabka iyo toddobadiisa shaabadoon. **6** Oo carshiga badhtankiisi iyo afarta xayawaan iyo odayaasha badhtankoodii waxaan ku arkay Wan taagan oo ah sida mid la gowracay oo leh toddoba gees iyo toddoba indhood oo ah toddoboda Ruux oo llaah, oo loo soo diray dunida oo dhan. **7** Oo isna intuu yimid ayuu kitaabkii ka qaataay kii carshigii ku

fadhiyey gacantisi midigtaa. 8 Oo markuu kitaabkii qaatay ayaa afartii xayawaan iyo afar iyo labaatankii odayba waxay ku dhaceen Wankii hortiisa iyagoo midkood waluba wato kataarad iyo fijaanno dahab ah oo foox ka buuxo oo ah baryadii quduusiinta. 9 Oo waxay ku gabeyne gabay cusub iyagoo leh, Adigu waxaad istaahishaa inaad kitaabka qaadato oo aad shaabadihiisa furto; waayo, waa lagu gowracay, oo waxaad Ilaah dhiiggaaga ugu soo iibisay dad ah qabiil kasta iyo af kasta iyo dad kasta iyo quruun kasta, 10 oo waxaad iyagiin ka dhigatay inay Ilaaheenna u ahaadaan boqortooyo iyo wadaaddo; oo iyana dhulka ayay wax ku xukumi doonaan. 11 Oo Anna carshigii iyo xayawaanadii iyo odayaasha hareerahoodii waxaan ku arkay oo ka maqlay malaa'igo badan codkood, oo tiradooduna waxay ahayd toban kun oo meelood oo min toban kun ah, iyo kumaan kun; 12 oo waxay cod weyn ku lahaayeen, Istaahil waxaa ah Wankii la gowracay inuu helo xoog, iyo maal, iyo xigmad, iyo itaal, iyo ciso, iyo ammaan, iyo mahad. 13 Oo wax kasta oo la abuuray oo ku jira samada, iyo dhulka dushiisa, iyo dhulka hoostiisa, iyo badda gudaheeda, iyo waxyaalaha iyagu ku jira oo dhan, aaya waxaan maqlay iyagoo leh, Kan carshiga ku fadhiya iyo Wanka hu u haadeen mahad, iyo ciso, iyo ammaan, iyo xoog, weligood iyo weligood. (aïñ g165) 14 Markaasaa afartii xayawaan waxay yidhaahdeen, Aamiin. Odayaashiina way dhaceen oo sujuudeen.

6 Oo waan arkayay markii Wankii furay toddobadii shaabadood midhood, oo waxaan maqlay afartii xayawaan midkood oo codkiisa la moodo onkod leh, Kaalay oo arag. 2 Oo bal eeg, waxaan arkay faras cad oo kii fuushanaana wuxuu haystay qaanso, oo waxaa isaga la siiyey taaj; oo wuxuu soo baxay isagoo guulaysanaya, wuxuuna u soo baxay inuu gulaysto. 3 Oo haddana markii uu furay shaabaddii labaad ayaa waxaan maqlay xayawaankii labaad oo leh, Kaalay oo arag. 4 Markaasaa waxaa soo baxay faras kale oo xamar ah; oo kii fuushanaana waxaa la siiyey amar inuu dunida nabadda ka qaado iyo in dadka midba midka kale dilo; oo waxaa la siiyey seef weyn. 5 Oo haddana markuu shaabadda saddexaad furay ayaa waxaan maqlay xayawaankii saddexaad oo leh, Kaalay oo arag. Oo bal eeg, waxaan arkay faras madow; oo kii fuushanaana wuxuu gacanta ku haystay miisaan. 6 Oo waxaan afartii xayawaan badhtankooda ka maqlay wax cod la moodo oo leh, Koombo sarreen ah qimmaheedu waa dinaar, saddex koombo oo shaciir ahna qimmahoodu waa dinaar, saliidda iyo khamrigana wax ha yeelin. 7 Oo haddana markuu furay shaabaddii afraad ayaa waxaan maqlay xayawaankii afraad codkiisi oo leh, Kaalay oo arag. 8 Oo bal eeg, waxaan arkay faras cirro leh; oo kii fuushanaana magiciisu wuxuu ahaa Dhimasho; oo waxaa la socday Haadees. Oo waxaa iyaga la siiyey amar ay ku xukumaan dunida waaxdeed oo ay ku laayaan seef, iyo abaar, iyo dhimasho, iyo dugaaggaa dhulka. (Hadës g86) 9 Oo haddana markuu furay shaabaddii shanaad waxaan meeshii allabariga hoosteeda ku arkay nafihii kuwii loo dilay eraygii Ilaah aawadiis, iyo markhaatigii ay fureen aawadiis. 10 oo iyana waxay ku dhawaageen cod weyn iyagoo leh, Sayidkayaga quduuskaa oo runtahow, ilaa goormaadan xukumayn oo aadan dhiigayaga nooga aarayn kuwa dhulka jooga? 11 Oo midkood kastaba waxaa la siiyey khamiis cad; oo waxaa loo sheegay inay wakhti yar sii nastaan ilamaa kuwa iyaga addoommada la ah iyo walaalahooda dhowaan sidoodii oo kale loo lili doono ay soo dhammaadaan. 12 Oo haddana waxaan arkay markii uu furay shaabaddii lixaad, markaasaa waxaa dhacay dhulgarir weyn; oo qorraxduna waxay u madoobaatay sidii joonyad dhogor ah, oo dayaxii oo dhammuna wuxuu noqday sidii dhiig oo kale; 13 oo xiddigii samaduna waxay ku soo daateen dhulka sida geed berde ahi u tuuro midhihiisa aan bislaan markii dabayl weyni ruxdo. 14 Oo samadiina waxaa loo qaaday sidii kitaab la duubay oo kale, oo buur walba iyo

gasiirad walbaba meeshoodii waa laga dhaqaajiyey. 15 Oo boqorradii dunida, iyo amiirrada, iyo saraakiisha sare, iyo taajiriinta, iyo kuwa xoogga weyn ah, iyo addoon kasta iyo mid kasta oo xor ahuba, waxay ku dhuuntee godadka iyo dhagaxyada buuraha; 16 oo waxay ku yidhaahdeen buurihii iyo dhagaxyadii, Nagu soo dhaca oo naga qariya kan carshiga ku fadhiya wejgiisa iyo cadhada Wanka, 17 waayo, waxaa timid maalintii weynayd oo cadhadoopa; bal yaa awooda inuu istaago?

7 Taas dabadeed waxaan arkay afar malaa'igood oo taagan afarta gees oo dhulka, oo xajinaya afarta dabaylood, si aan dabaylu ugu dhicin dhulka ama badda ama dhirta. 2 Oo waxaan arkay malaa'ig kale oo ka soo baxaysa qorrax ka soo baxa oo haysata shaabadda Ilaaha nool; oo cod weyn bay ugu dhawaaqday afartii malaa'igood oo amarka lagu siiyey inay wax yeelaan dhulka iyo badda, oo waxay ku tidhi, 3 Waxba ha yeeluna dhulka iyo badda iyo dhirta toona, jeer aannu addoommada Ilaahayaga wejiga ka shaabadayno. 4 Oo waxaa maqlay intoodii la shaabadeeyey tiradoodii, waxayna ahaayeey boqol iyo afar iyo afartan kun oo intaasaa laga shaabadeeyey qabilooyinka reer binu Israa'iil oo dhan. 5 Qabiilka reer Yahuudah waxaa laga shaabadeeyey laba iyo toban kun; Qabiilka reer Ruubeenna waxaa laga shaabadeeyey laba iyo toban kun; Qabiilka reer Gaadna waxaa laga shaabadeeyey laba iyo toban kun; Qabiilka reer Aasheerna waxaa laga shaabadeeyey laba iyo toban kun; Qabiilka reer Naftalina waxaa laga shaabadeeyey laba iyo toban kun; Qabiilka reer Manasehna waxaa laga shaabadeeyey laba iyo toban kun; 7 Qabiilka reer Simecoonna waxaa laga shaabadeeyey laba iyo toban kun; Qabiilka reer Laawina waxaa laga shaabadeeyey laba iyo toban kun; Qabiilka reer Isaakaarna waxaa laga shaabadeeyey laba iyo toban kun; 8 Qabiilka reer Sebulunna waxaa laga shaabadeeyey laba iyo toban kun; Qabiilka reer Yuusufna waxaa laga shaabadeeyey laba iyo toban kun; Qabiilka reer Benyaamiinna waxaa laga shaabadeeyey laba iyo toban kun. 9 Oo bal eeg, waxyaalahaas ka dib waxaan arkay dad faro badan, oo aan ninna tirlin karin, oo lagala soo baxay quruu kasta, iyo qabil kasta, iyo dad kasta, iyo af kasta, oo taagan carshiga hortiisa iyo Wanka hortiisa, iyagoo qaba khamiisyod cadcad, gacmahana ku haysta caleemo timireed. 10 Oo iyana waxay ku dhawaageen cod weyn, iyagoo leh, Badbaado waxaa leh Ilaahayaga carshiga ku fadhiya iyo Wanka. 11 Oo malaa'igihii oo dhammuna waxay taagnaayeen carshiga hareerihiisa iyo odayaashii iyo afartii xayawaan hareerahooda; oo carshiga hortiisi ayay ku dhaceen oo intay wejigooda dhulka saareen ayay Ilaah caabudeen, 12 iyagoo leh, Aamiin; Ilaahayagu weligiis iyo weligiis ha lahaado barako, iyo ammaan, iyo xigmad, iyo mahad, iyo ciso, iyo xoog, iyo itaal. Aamiin. (aïñ g165) 13 Oo odayaashii midkood baa jawaabay oo wuxuu iigu yidhi, Kuwan khamiisyada cadcad qabaa yay yihiin, xaggee bayse ka yimaadeen? 14 Oo waxaan ku idhi, Sayidkaygiyyow, waad taqaan. Markaasuu wuxuu iigu yidhi, Kuwan waa kuwii ka soo baxay dhibaatadii weynayd, oo waxay khamiisyadoodii ku maydheen oo ku caddeeyeen dhiiggi Wanka. 15 Sidaas daraaddeed waxay joogaan carshiga Ilaah hortiisa; oo waxay isaga ugu adeegaan macbudiisa habeent iyo maalinba; oo kan carshiga ku fadhiyaana wuxuu dushooda ka dhisan doonaa taambuuggiisa. 16 Oo iyana mar dambe ma ay gaajoon doonaa, mana ay harraadi doonaa mar dambe, qorraxda iyo kulaylkuna kuma ay dhici doonaa; 17 waayo, Wanka carshiga badhtankiisa jooga ayaa wuxuu ahaan doonaa adhijirkooda, oo wuxuu iyaga u hoggaamin doonaa ilaha biyaha nolosha; oo llaahna indhahooda ilmo kastuu ka tirtiri doonaa.

8 Oo haddana markuu furay shaabaddii toddobaad, intii nus saac ah waxaa samada ka dhacday aamusnaan. 2 Markaasaaan waxaa

arkay toddbabadii malaal'igood oo llaah hortiisa taagan, oo waxaa la siiyey toddoba buun. 3 Oo haddana waxaa timid malaal'ig kale, oo waxay is-ag taagtay meeshii allabariga, iyadoo haysata idan dahab ah, oo waxaa la siiyey foox badan si ay ugu darto baryadii quduusiinta oo dhan oo ay ugu shiddo meeshii allabariga oo dahabka ahayd oo carshiga hortisa til. 4 Oo qiiqii fooxa oo ay baryadii quduusiinta la socoto ayaa wuxuu ka baxay gacantii malaal'igta oo wuxuu kor u aaday llaah hortiis. 5 Markaasaa malaal'igtii waxay qaadatay idankii, oo waxay ka buuxisay dabkii meesha allabariga, kolkaasay waxay ku tuurtay dhulka; markaasaa waxaa dhacay onkod, iyo codad, iyo hillaaic, iyo dhulgarii. 6 Markaasaa toddbabadii malaal'igood oo toddbabada buun haystay waxay isu diyaariyeen inay ka dhawaajiyan. 7 Malaa'igtii kowaad ayaa ka dhawaajisay, markaasaa waxaa soo dhacay roob dhagaxyaale iyo dab dhig ku dhex qasan yahay, oo waxaa lagu tuuray dhulka; markaasaa dunida saddex meelood oo meeli gubatay, oo dhirtana saddex meelood oo meel baa gubatay, oo cawske qoyanaa oo dhummuna waa gubtay. 8 Oo haddana waxaa ka dhawaajisay malaa'igtii labaad, markaasaa waxaa badda lagu tuuray wax le'eg buur weyn oo dab ka ololayo; markaasaa baddii saddex meelood oo meel baa dhig noqotay; 9 oo waxaa halkaas ku dhintay uunkii badda ku jiray oo nafta lahaa saddex meelood oo meel, oo doonniyihiina saddex meelood oo meel baa la baabbi'iyey. 10 Oo haddana waxaa ka dhawaajisay malaa'igtii saddexaad, markaasaa waxaa samada ka soo dhacday xiddig weyn oo sidii laambadeed u ololaya, oo waxay ku dul dhacday webiyaasha saddex meelood oo meel, iyo ilihii biyaha ahaa; 11 oo xiddigta magaceedana waxaa la yidhaahdaa Qadhaadh; oo biyihiina saddex meelood oo meel baa qadhaadh noqotay; dad badanuna wuxuu ku dhintay biyihii, maxaa yeelay, qadhaadh baa laga dhigay. 12 Oo haddana waxaa ka dhawaajisay malaa'igtii afraad, markaasaa waxaa wax lagu dhuftay qorraxda saddex meelood oo meel, iyo dayaxa saddex meelood oo meel, iyo xiddigaha saddex meelood oo meel, in saddex meelood oo meeli ay gudcur noqoto, iyo in maalinta saddex meelood oo meeli anay iftiimin, habeenkuna uu noqdo sidaas oo kale. 13 Haddana waxaan arkay oon maqlay gorgor dhex duulaya samada isagoo cod weyn ku leh, Waxaa hoogay oo hoogay oo hoogay kuwa dhulka deggan, sababtuna waa buunanka dhawaagooda hadhay oo saddexa malaal'igood ay dhowan ka dhawaajin doonaan.

9 Oo haddana waxaa ka dhawaajisay malaal'igtii shanaad, markaasaan arkay xiddig samada ka timid oo dhulka ku soo dhacday; oo waxaa iyadii la siiyey furihi ceelka yamayska. (*Abyssos g12*) 2 Markaasay waxay furtay ceelki yamayska, oo ceelki waxaa kor uga soobaxay qiiq u eg qiiq foorno weyn; oo qiiqii ceelka awaadiis ayaa qorraxdi iyo hawadiiba gudcur la noqdeen. (*Abyssos g12*) 3 Markaasaa qiiqii waxaa ka soo baxay oo dhulka ku soo degay ayax; oo waxaa iyagii la siiyey xoog sida hangarallaasha dhulku ay xoog u leeyihiin. 4 Oo waxaa lagu yidihi, Waxba ha yeelina cawska dhulka iyo wax cagaar ah iyo geednaba, dadka aan shaabadda llaah wejiga ku lahayn mooyaane. 5 Oo haddana waxaa lagu amray inaanay dadka dilin, laakiinse inay intii shan bilood ah xanuujiiyan, oo xanuunkooduna wuxuu ahaa sida xanuunka hangarallaasha markuu nin qaniino. 6 Oo ayaaamahaasna dadku waxay doondooni doonaan dhimasho, oo sinaba uma ay heli doonaan, oo waxay jeelaan doonaan inay dhintaan, laakiinse dhimashadu way ka carari doontaa iyaga. 7 Oo ayaxa qaabkiisuna wuxuu u ekaa fardo dagaal loo diyaariye; oo madaxana waxaa u saarnaa taajaj dahab u eg, oo wejiyadooduna waxay u ekaayeen wejijo dad. 8 Oo waxay lahaayeen timo u eg timo dumar; ilkahooduna waxay u ekaayeen ilko libaax. 9 Oo waxay lahaayeen laabdhawr u eg laabdhawr bir ah; oo sanqadha baallahooduna waxay u ekayd sanqadha fardo badan oo dagaal ku

yaacaya gaadhifardoodkood. 10 Oo waxay lahaayeen dabo u eg hangarallaasha dabadooda iyo miciyo; oo dabadoodana waxay ku lahaayeen xoog ay dadka wax ku yeelaan intii shan bilood ah. 11 Oo waxaa iyaga boqor u ah malagga yamayska; oo magiciisana afka Cibraaniga waxaa lagu yidhaahdaa Abaddon; afka Gariiggan magiciisa waxaa lagu yidhaahdaa Abolyoon. (*Abyssos g12*) 12 Hooggii kowaad wuu dhammaad; oo bal eeg, weli waxaa dhiman oo hadda ka dib imanaya laba hoog oo kale. 13 Oo haddana waxaa ka dhawaajisay malaal'igtii lixaad, markaasaan maqlay cod ka yeedhaya geesiihii girgiriihii allabariga oo dahabka ahaa oo llaah hor yaal, 14 oo ku lahaa malaal'igtii lixaad oo buunka haysatay, Fur afarta malaal'igood oo ku ag xidhan webiga weyn oo Yufraad. 15 Markaasaa waxaa la furay afartii malaal'igood oo loo diyaariyeen saacadda iyo maalinta iyo bisha iyo sannadda inay laayaan dadka saddex meelood oo meal. 16 Oo tiradii ciidankii fardooleyda ahaa waxay ahayd labaatan kun oo meelood oo min tobani kun ah; oo arigu waan maqlay tiradoodii. 17 Oo sidaasaa waxaan tusintii ku arkay fardiih iyo kuwii fuushanaa oo qaba laabdhawr u eg dab iyo dhagax yakintos iyo baaruud; oo fardaha madaxyadoduna waxay u ekaayeen madaxyo libaax; oo afakkoondana waxaa ka soo baxay dab iyo qiiq iyo baaruud. 18 Oo dadkii saddex meelood oo meel waxaaa lagu dilay sadddexdaan belaayo oo ah dabka iyo qiiqaa iyo baaruudda afkoodii ka soo baxay. 19 Waayo, fardaha xooggoodu wuxuu ku jiray afkooda iyo dabadooda, waayo, dabadoodu waxay u ekayd abeesooyin, oo waxay lahaayeen madaxyo, oo kuwaasay dadka wax ku yeeli jireen. 20 Oo dadkii hadhay oo aan lagu dilin saddexdaas belaayo, kama ay toobadkeenin shuqulladii gacmahooda, si ayan u caabudin jinniyo, iyo sanamyo dahab ah, iyo kuwo lacag ah, iyo kuwo naxaas ah, iyo kuwo dhagax ah, iyo kuwo qoryo ah, oo aan wax arki karin, waxna maqla karin, soonna karin; 21 kamana ay toobadkeenin dilidoodii iyo saaxirnimadoodii iyo sinadoodii iyo tuugnimadoodii.

10 Oo haddana waxaan arkay malaal'ig kale oo xoog weyn oo samada ka soo degaysa, iyadoo daruur huwan, madaxeedana waxaa saarnaa qaansoroobaad, wejigeeduna wuxuu u ekaa qorraxda oo kale, cagaheeduna waxay u ekaayeen tiirar dab ah, 2 oo gacanteedana waxay ku haysatay buug yar oo furan. Oo catgeedii midig waxay saartay badda, teedii bidixdana waxay saartay dhulka, 3 oo markaasay ku dhawaqaay cod weyn oo u eg libaax ciyaya, oo markay qaylisay ayaa toddbabadii onkodba onkodeen. 4 Oo markii toddbabadii onkod onkodeen, waxaan ku dhowaa inaan wax qoro; markaasaan maqlay cod samada ka leh, Shaabad ku xidh waxyaalaha toddbabada onkod ay ku onkodeen, oo ha qorin. 5 Markaasaa malaal'igtii aan arkay oo ku taagnayd badda iyo dhulka ayaa gacanteedii midig samada kor ugu taagtay, 6 oo inaan wakhti mar dambe jirayn ayay ugu dhaaratay kan weligis iyo weligisba nool, oo abuuray samada iyo waxyaalaha ku dhex jira, iyo dhulka iyo waxyaalaha ku dhex jira, iyo badda iyo waxyaalaha ku dhex jiraba. (*aiōn g165*) 7 Laakiinse wakhtiga codka malaal'igta toddobaad markay ku dhow dahay inay ka dhawaajiso ayaa waxaa dhammaan doonaan qarsoodiga llaah siduu ugu bishaareeyey nebiyadii addoommadisa ahaa. 8 Oo haddana waxaan mar kale maqlay codkii aan samada ka maqlay oo igu leh, Tag oo qaado buugga furan oo ku jira gacanta malaal'igta ku taagan badda iyo dhulka. 9 Markaasaan malaal'igtii u tegey, oo waxaan ku idhi, Buugga yar i sii. Markaasay igu tidhi, Qaado oo cun; oo wuxuu calooshaada ka dhigi doonaan qadhaadh, laakiin intuu afkaaga ku jiro wuxuu u macaanaan doonaan sida malab oo kale. 10 Markaasaan buuggii yaraa ka qaataay malaal'igta gacanteedii, waanan cunay, oo intuu afkayga ku jiray wuxuu u macaanaan sida malab oo kale; oo markii aan cunay ayaa calooshaydi qadhaadh

noqotay. **11** Oo iyana waxay igu tidhi. Waa inaad mar kale wax ka sii sheegtid dad badan iyo quruumo badan iyo afaf badan iyo boqor badan.

11 Markaasaa waxaa lay siiyey cawsduur ul u eg, oo waxaa laygu yidhi, Sara joogso, oo qiyas macbudka Ilaah, iyo meesha allabariqa, iyo kuwa Ilaah ku caabuda meeshas. **2** Oo barxadda macbuduk dibaddisa ku taal iska daa, oo ha qiyas-in; waayo, iyada waxaa la siiyey quruumaha; oo magaalada quduuska ahna waxay ku tuman doonaan intii laba iyo afartan bilood ah. **3** Oo labadayda markhaati waxaan siin doonaan xoog ay wax ku sii sheegaan kun iyo laba boqol iyo lixdan maalmood, iyagoo jawaanno qaba. **4** Oo kuwanu waa labada geed oo saytuunka ah iyo labada laambadood oo hor taagan Rabbiga dhulka. **5** Oo haddii nin damco inuu wax yeelo, dabba afkooda ka soo bixi doona oo gubi doona cadaawayashooda; oo haddii nin damco inuu wax yeelo, waa in saas loo dilo. **6** Kuwanu waxay leeyihiin amar ay samada ku xidhaan, si aan roob u diin inta ay wax sii sheegayaan, oo waxay kaloo leeyihiin amar ay biyaha dhiig kaga dhigaan oo ay dhulkana ugu soo deejyaan belaayo kasta mar alla markii ay doonayaan. **7** Oo markii ay dhammeeyaan markhaatfiridda waxaa la dirri doonaan bahalka yamayska ka soo bixi doona, oo wuu ka adkaan doonaan, wuuna dili doonaan iyaga. (*Abyssos g12*) **8** Oo meydakoodu waxay oolli doonaan jidka magaalada weyn oo xagga ruuxa laga yidhaahdo Sodom iyo Masar, halkaasoo Rabbigooda iskutallaabta lagu qodbay. **9** Oo saddex maalmood iyo badh ayaa waxaa meydakooda daawan doona dad ka yimid dadadka iyo qabiilooyinka iyo afafka iyo quruumaha; oo umana ay oggolaan doonaan in meydakooda qabri la geliyo. **10** Oo kuwa dhulka degganuna way ku farxi doonaan oo rayrayn doonaan, oo midkooba midka kale wuxuu u diri doonaan hadiyado; maxaa yeelay, labadan nebi waxay saxariiyeen kuwa dhulka deggan. **11** Oo saddex maalmood iyo badh dabadeed waxaa iyaga soo gashay neeftii nolosha oo xagga Ilaah ka timid, markaasay cagahooqii ku istaageen; oo kuwii iyaga daawadaya waxaa ku soo degtay cabsi weyn. **12** Oo waxay samada ka maqleen cod weyn oo ku leh, Halkan soo fuula. Markaasay samada tegeen iyagoo daruur ku dhex jira, oo cadaawayashoodiina way arkeen. **13** Oo saacaddaasna waxaa dhacay dhulgariir weyn, oo magaaladii tobani meelood oo meel ayaa dunyat; oo dhulgariirkii wuxuu dilay toddoba kun oo qof, oo intoodii kalena way cabsadeen, oo waxay ammaaneen Ilaaha samada. **14** Oo hooggii labaadna wuu dhammaaday; oo bal eeg, hooggii saddexaadna dhaqsuu u imanayaan. **15** Markaasaa waxaa ka dhawaajisay malaa'igtii toddobaad, oo waxaa samada ka yeedhay codad waaweyn, oo waxay yidhaahdeen, Boqortooyadii dunidu waxay noqotay boqortooyadii Rabbigeenna iyo Masiixiisa, oo isna boqor buu ahaan doonaan weligiis iyo weligiis. (*aiion g165*) **16** Oo afar iyo labataankii oday oo carshiyadooda ku fadhiyeen Ilaah hortisa way dhaceen, oo intay wejigooda dhulka saareen, ayay Ilaah caabudeen, iyagoo leh, **17** Rabbiyyow Ilaaha Qaadirkaa oo jira oo jirayow, mahad baannu kuu naqaynaa; maxaa yeelay, waxaad qaadatay xoogaagii weynaa, oo wax baad xukuntay. **18** Oo quruumihiina way cadhoodeen, oo waxaa yimid cadhadaadii iyo wakhtigii kuwii dhintay la xukumi lahaa iyo wakhtigii abaalqudkooda la siin lahaa nebiyada addoommadaada ah iyo quduusiinta iyo kuwa magacaaga ka cabsada, yaryar iyo waaweynba, oo la baabbi'in lahaa kuwa dhulka baabbi'iya. **19** Markaasaa waxaa samada laga furay macbudkiil Ilaah; oo waxaa macbudkiisa gudhiisa ka muuqday sanduuqii axdigisa; markaasaa waxaa soo dhacay hillaaq, iyo codad, iyo onkod, iyo dhulgariir, iyo roob dhagaxyale oo weyn.

12 Markaasaa waxaa samada ka muuqatay calaamo weyn, taas oo ahayd naag qorraxda huwan, oo dayaxuna wuxuu ka

hooseeyey cagaheeda, madaxana waxaa u saarnaa taaj laba iyo tobani xiddigood ah, **2** oo uur bay lahayd; wayna qaylinaysay iyadoo foolanaysa oo xanuunsanaysa oo doornaysa inay umusho. **3** Oo haddana samada waxaa ka muuqatay calaamo kale; oo bal eeg waxaa la arkay masduula weyn oo cas, oo wuxuu lahaa toddoba madax iyo tobani gees, oo madaxyadiisi waxaa u saarnaa toddoba taaj. **4** Oo dabadiisiina waxay soo jiidday xiddigii samada saddex meelood oo meel, oo waxay ku soo tuurtay dhulka; markaasaa masduulaaqii wuxuu is-hor taagay naagtii ku dhowayd inay umusho, si uu ilmaha uga liqo markay umusho. **5** Oo waxay umushay ilmo lab; kaas oo loo xugmay inuu quruumaha oo dhan ul bir ah ku xukumo; oo ilmaheediina waxaa kor loogu qaaday xagga Ilaah iyo carshigisa. **6** Oo naagtiina waxay u cartay xagga cidlada, halkaasoo Ilaah iyada uga diyariiyel meel lagu quudiyo kun iyo laba boqol iyo lixdan maalmood. **7** Markaasaa samada waxaa ka dhacay dagaal, oo Mikaa'il iyo malaa'igiihiisii waxay u soo baxeen inay la diriraan masduulaagii; oo masduulaagii iyo malaa'igiihiisii way la dirireen; **8** kamana ay adkaan, meeshoodiina mar dambe samada lagama helin. **9** Oo masduulaagii weynaa oo ahaa maskii duqa ahaa hoos baa loo soo turay, kaasoo la yidhaahdo Iblis iyo Shayddaan, kii dunida oo dhan khiyaaneeyey. Waxaa isaga lagu soo turay dhulka, oo malaa'igiihiisina hoos baa loola soo turay isaga. **10** Oo haddana waxaan samada ka maqlay cod weyn oo leh, Haatan waxaa yimid badbaadadii, iyo xooggi, iyo boqortooyadii Ilaaheenna, iyo amarkii Masiixiisa, maxaa yeelay, kii walaalaheen dacweyn jiray hoos baa loo turay, kaasoo iyaga ku dacweyn jiray Ilaaheenna hortisa habeen iyo maalinba. **11** Oo waxay isagii kaga adkaadeen dhiiggi Wanka iyo eraygii markhaatfiriddoda; oo iyagu naftoodii kalama ay lexejeclaaabin xataa dhimasho. **12** Haddaba samooyinka iyo kuwa dhex degganow, reyreeya. Waxaase hoogay badda iyo dhulka, maxaa yeelay, waxaa idin soo degay Ibliskii, oo aad u cadhaysan, oo weliba garanaya in wakhtigu ku yar yahay. **13** Oo masduulaagiina markuu arkay in hoos loogu turay xagga dhulka ayuu wuxuu silicey naagtii ilmaha lab dhashay. **14** Oo waxaa naagtii la siiyey laba baal oo gorgor weyn si ay uga duusho maskii ilaa meesheedi cidlada ku tiil, halkaasoo iyada lagu quudiyo wakhti, iyo wakhtyo, iyo wakhti badhiikii. **15** Oo maskiina wuxuu afkisa ka tutay oo naagtii ka daba turuar biyo ah sidii webi, si uu durdurku u qaado. **16** Markaasaa dhulku naagtii caawiyey, oo afka kala qaaday, oo wuxuu liqay webigii masduulaaguu afkisa ka soo turay. **17** Oo masduulaagii aad buu ugu sii cadhooday naagtii, oo wuxuu u soo kacay inuu la diriro farcankeedii kale oo hadhay oo amarrada Ilaah xajijo oo Ciise u markhaati furo.

13 Oo wuxuu isku dul taagay cammuuddii badda. Kolkaasaan arkay bahal badda ka soo baxaya, oo wuxuu lahaa tobani gees iyo toddoba madax, oo geesihiisina waxaa u saarnaa tobani taaj, oo madaxyadiisiina waxaa ugu qornaa magacyo cay ah. **2** Oo bahalkii aan arkay wuxuu u ekaa shabeel, oo cagiihiisina waxay u ekaayeen cago orso, afkiisuna wuxuu u ekaa af libaax; markaasaa masduulaaqii wuxuu isaga siiyey xooggiisii iyo carshigisi iyo amar weyn. **3** Oo markaasaan arkay madaxyadiisi midkood oo u eg mid la gowracay; oo nabarkii uu u dhintay wuu bogsaday; oo dunida oo dhammuna waxay la yaabtay bahalkii; **4** markaasay masduulaagii caabudeen, maxaa yeelay, wuxuu amarkiisii siiyey bahalkii; iyaguna waxay caabudeen bahalkii, waxayna yidhaahdeen, Bal yaa bahalka la mid ah? Oo bal yaa awooda inuu la diriro? **5** Markaasaa waxaa isagii la siiyey af ku hadlaya waxyalo waaweyn iyo cay; oo haddana waxaa la siiyey amar uu ku sii shaqeeyo laba iyo afartan bilood. **6** Markaasuu afkisiis u furay inuu Ilaah caayo, iyo inuu caayo magiciisa, iyo rugutiisa, iyo xataa kuwa samada deggan. **7** Oo haddana waxaa isagii la

siiyey amar uu kula dagaallamo quduusiinta oo uu kaga adkaado; oo haddana waxaa la siiyey amar uu ku xukumo qabii kasta iyo dad kasta iyo af kasta iyo quruun kasta. **8** Oo waxaa isaga caabudi doona inta dhulka deggan oo dhan oo aan magacooda lagu qorin kitaabka nolosha oo Wanka la gowracay waagii dunida la aasaasay. **9** Hadduu jiro nin dhieg lahu ha maqlo. **10** Haddii nin dad xabbiso, isagana waa la xabbisi doonaa; oo haddii nin seef wax ku dilo, waa inisagana seef lagu dilo. Waa kaa samirka iyo rumaysadka quduusiintu. **11** Oo haddana waxaan arkay bahal kale oo dhulka ka soo baxaya, oo wuxuu lahaa laba gees oo u eg wan geesihiis, oo wuxuu u hadlayay sidii masduula oo kale. **12** Oo wuxuu bahalkii kowaad hortiisa wax kaga qabtay amarkiisi oo dhan. Oo dunida iyo kuwa degganba wuxuu ka dhigay inay caabudaa bahalkii kowaad oo nabarkii uu u dhintay bogsaday. **13** Oo wuxuu sameeyey calaamoojin waaweyn, wuuna karay xataa inuu dab samada ka soo dejiyo oo dhulka ku soo tuuro dadka hortiisa. **14** Oo kuwa dhulka deggan wuxuu ku kхиyaaneeyey calaamoojinkii isaga loo siiyey inuu ku sameeyo bahalkii hortiisa; isagoo kuwa dhulka deggan ku leh, Waa inaad sanan u samaysaan bahalka seefta nabarkeedii ku yaal ee soo noolaaday. **15** Oo haddana waxaa isagii la siiyey xoog uu neef ku gelijo sanamkii bahalka, in sanamkii bahalku hadlo oo uu ka dhigo in la dilo in alla intii aan caabudin sanamkii bahalka. **16** Oo haddana wuxuu ka dhigay in kulli, yar iyo weyn, iyo taajir iyo faqir, iyo xor iyo addoonba sumad lagaga dhigo gacanta midigta ama wejiga; **17** iyo inaanu niinna awoodin inuu wax iibiyo ama iibrido, kii sumadda leh mooyaane, taasoo ah magaca bahalka ama nambarka magiciisa. **18** Xigmaddii waa tan. Kii waxgarasho lahu ha tiriyo nambarka bahalka; waayo, waxa weeye nin nambarkiis, oo nambarkiisuna waxa weeye lix boqol iyo lix iyo lixdan.

14 Oo bal eeg, waxaan arkay Wankii oo ku dul taagan Buur Siyoony, oo waxaa isaga la jiray boqol iyo afar iyo afartan kun oo qof, oo waxaa wejiga ugu qornaa isaga magiciisa iyo magaca aabbiihiis. **2** Markaasaan samada ka maqlay cod u eg biyo badan codkood iyo onkod weyn codkiis; oo codkii aan maqlayna wuxuu u ekaa kataaraley ka dhawaajinaya kataaradhooda; **3** markaasay carshiga hortiisa iyo afartii xayawaan iyo odayasha hortoodii waxay ku gabyeen gabay cusub; oo gabayaas ninna ma baran karin, boqol iyo afar iyo afartanka kun oo dunida laga soo iibsdaday mooyaane. **4** Kuwanu waa kuwii aan naagaha ku nijaasoobin; waayo, iyagu waa daahir; kuwanu waa kuwa Wanka u raaca meel alla meeshuu tagoba. Kuwan waxaa laga soo iibsdaday dadka inay midhaha ugu horreeya u noqdaan Ilaah iyo Wankaba. **5** Oo afkooda innaba been lagama helin, iinna ma leh. **6** Oo haddana waxaan arkay malaa'ig kale oo samada dhex duulaysa iyadoo wadata injil da'a'imis ah inay u naadiso kuwa dhulka deggan iyo quruun kasta iyo qabii kasta iyo af kasta iyo dad kasta; (*aiōnios g166*) **7** iyadoo cod weyn ku leh, Ilaah ka cabsada, oo isaga ammaana, waayo, saacaddii xukunkisu way timid. Oo caabuda kii sameeyey samada iyo dhulka iyo badda iyo ilaha biyaha ah. **8** Oo malaa'ig kale oo labaad ayaa soo raacday, oo waxay lahayd, Waxaa dhacday oo dhacday Baabuloontii weynayd, taasoo quruumaha oo dhan ka waraabiyas khamrigii cadhada sinadeeda. **9** Oo haddana waxaa soo raacday malaa'ig kale oo saddexaad, iyadoo cod weyn ku leh, Haddii nin caabudo bahalka iyo sanamkisa, ama uu aqbaloo sumad in lagaga dhigo wejiga ama gacanta, **10** isna wuxuu ka cabbi doonaa khamriga cadhada Ilaah oo lagu shubay koobka cadhadiisa isagoo aan badhxanayn; oo waxaa isaga lagu silcin doonaa dab iyo baaruud malaa'igaha quduuska ah hortooda iyo Wanka hortiisa. **11** Oo qiiqa caddibaaddooda kor buu u bayaxayaa weligiis iyo weligiis, oo kuwa caabudo bahalka iyo sanamkisa, iyo ku alla kii aqbaloo sumadda magiciisa nasasho heli maayaan habeen iyo maalin toona. (*aiōnios g165*) **12** Waa kaa samirkii quduusiinta, kuwaas oo ah kuwa xajiji

amarrada Ilaah iyo iimaanka Ciise. **13** Oo haddana waxaan samada ka maqlay cod igu leh, Qor, Waxaa barakaysan kuwa hadda ka dib dhimanaya iyagoo Rabbiga rumaysan. Ruuxii wuxuu leeyahay, Haah, iyagu waa inay ka nastaan hawshoodii, waayo, waxaa iyaga la socda shuqullandoodii. **14** Oo bal eeg, haddana waxaan arkay daruur cad, oo waxaan daruurta dusheeda ku arkay mid fadhiya oo u eg bini aadan, oo waxaa madaxa u saarnaa taaj dahab ah, oo gaacantana wuxuu ku haystay manjo af badan. **15** Oo haddana malaa'ig kale ayaa waxay ka soo baxday macbudkii, oo waxay cod weyn ugu dhawaaqday kii daruurta ku fadhiyey, iyadoo leh, Manjadaada soo dir oo beerta goo; waayo, saacaddii beergoysku way timid; maxaa yeelay, midhihiis dhulka oo la gooyin lahaa way bislaadeen. **16** Markaasaan kii daruurta ku fadhiyey wuxuu manjadiisii ku soo tuuray dhulka, oo midhihiis dhulkiina waa la gooyay. **17** Oo haddana malaa'ig kale ayaa waxay ka baxday macbudka samada ku yaal, oo iyanu waxay haysatay manjo af badan. **18** Oo haddana malaa'ig kale oo dabka xukunta ayaa waxay ka soo baxday meeshii allabariqa; oo waxay cod weyn ugu dhawaqaadti tii manjada afka badan haysatay iyadoo ku leh, Manjadaada afka badan soo dir, oo waxaa ururisaa canabka dhulka rucubyadiisa; maxaa yeelay, canabkii waa bislaaday. **19** Markaasaan malaa'igtii waxay manjadeedii ku soo tuurtay dhulka, oo waxay soo ururisay canabka dhulka, oo waxay ku tuurtay macsarraddii canabka oo weyn oo cadhada Ilaah. **20** Oo canabkiina waxaa lagu tunty magaalada dibbaddeeda, oo waxaa macsarraddii ka soo baxay dhijig, wuxuu gaadhey tan iyo fardaha xakamahooda, ilaa kun iyo lix boqol oo istaadiyon.

15 Oo haddana waxaan samada ku arkay calaamo kale oo weyn oo cajaalib leh, waxayna ahayd toddoba malaa'igood oo haysta toddoba belaayo, oo ahaa kuwii ugu dambeeyey, waayo, waxaa iyaga ku dhex dhammaatay cadhadii Ilaah. **2** Markaasaan arkay wax u eg bad muraayad ah oo dab ku dhex qasan yahay iyo kuwii iyagoo guulaysan ka yimid xaggi iyo xaggi sanamkiiis iyo xaggi nambarki magiciisa, oo dul taagan baddii muraayadda ahayd iyagoo haysta kataaradhii Ilaah. **3** Oo iyanu waxay ku gabyeen addoonki Ilaah oo Muuse ahaa gabaygiisii iyo gabaygii Wanka iyagoo leh, Rabbiyow Ilaaha Qaadirka ahow, shuqullandoodu way weyn yihii, oo yaab bay leeyihiin. Boqorka quruumahow, jidakaagu waa xaq oo waa run. **4** Rabbiyow, bal ayaan kaa cabsan doonin oo aan magacaaga ammaani doonin? Waayo, adiga keligaa ayaa quduus ah; maxaa yeelay, quruumaha oo dhammu way iman oo hortaada ayay ku sujuudi doonaa; waayo, falimahaajii xaqaa ahaa waa la muuijey. **5** Oo waxyalaalhaas dabadood waxaan arkay macbudkii taambuugga markhaatifuridda oo samada ku jira oo la furay. **6** Markaasaan macbudkii waxaa ka soo baxay toddobadii malaa'igood oo haystay toddobada belaayo, oo waxay qabeen dhar daahir ah oo dhalaalaya, oo laabtana waxaa ugu xidhnaha suuman dahab ah. **7** Oo afartii xayawaan midkood ayaa wuxuu toddobadii malaa'igood siiyey toddoba fijaaon oo dahab ah oo ay ka buuxdo cadhadii Ilaaha weligiis iyo weligiisba nool. (*aiōn g165*) **8** Markaasaan macbudkii waxaa ka buuxsamay qiqi ka yimid xaggaa ammaanta Ilaah iyo xaggaa xooggiisa; oo ninna ma uu gelii karin macbudkii ilamaa la dhammeeyo toddobadii belaayo oo ay toddobadii malaa'igood haysteen.

16 Markaasaan maqlay cod weyn oo macbudkii ka yeedhaya, oo toddobadii malaa'igood ku leh, Taga, oo toddobada fijaaan oo cadhada Ilaah ku jirto dhulka ku shuba. **2** Markaasaan waxaa tagtagtay middii kowaad, oo waxay fijaankeedii ku shubtay dhulka, oo wuxuu dadkii sumaddii bahalka lahaa oo caabudo sanamkisi u noqday boog xun oo halis ah. **3** Oo tii labaadna fijaankeedii waxay ku shubtay badda; markaasay baddii noqtotay sidii nin dhintay dhiiggiis

oo kale, oo waxyaalihii ku noolaa oo dhammu way wada dhinteen. **4** Oo tii saddexadna waxay fijaankeedii ku shubtay webiyaashii iyo ilihii biyaha ahaa; oo waxay noqdeen dhiig. **5** Kolkaasaan maqlay malaa'igti biyaha oo leh, kan jira oo jirayow, adigu xaq baad tahay, adiga Quduuska ahow, maxaa yeelay, sidaasaad wax u xukuntay; **6** waayo, iyagu waxay daadiyeen dhiiggi quduusiinti iyo nebyiadii, oo adiguna waxaad ka waraabisay dhiig; waayo, way istaahilaan. **7** Oo haddana waxaan maqlay meeshii allabariga oo leh, Haah, Rabbiyow Ilaaha Qaadirkha ah, waxaa run iyo xaq ah xukummadaada. **8** Oo tii afraadna waxay fijaankeedii ku shubtay qorraxda; oo waxaa qorraxdi la siiyey amar ay dadka ku gubto. **9** Markaasaa dadkii waxaa lagu gubay kulayl weyn, oo waxay caayeen magicii Ilaaha belaayooinka u taliya, oo ma ay toobadkeenin inay isaga ammaanaan. **10** Oo tii shanaadna waxay fijaankeedii ku shubtay carshigii bahalka; boqortooyadiisina way madoobaatay, oo iyana xanuu aawadis ayay carrabkoodii la ruugeen, **11** oo xanuunkoodii iyo nabrahoodii aawadod waxay caayeen Ilaaha samada, oo shuqullandoodiina kama ay toobadkeenin. **12** Oo tii lixaadna waxay fijaankeedii ku shubtay webiga weyn oo Yufraad; oo biyihisiina way engegeen, in jidka loo diyaariyo boqorrada ka imanaya qorrax ka soo bax. **13** Markaasaa arkay saddex jinni oo nijaas ah oo ka soo baxaya masduulaagii afkiisii, iyo bahalka afkiisii, iyo nebigii beenta ahaa afkiisii, oo waxay u ekaayeen raho; **14** waayo, waxay ahaayeen ruuxyo jinniyo oo calaamoojin samaynaya, kuwaas oo u taga boqorrada dunida oo dhan inay u soo ururiyan dagaalka maalinta weyn oo Ilaaha Qaadirkha ah. **15** (Oo bal eeg, Anigu waxaan u imanayaa sida tuug oo kale. Haddaba waxaa barakaysan kii soo jeeda oo dharkiisa dhawra sii uusan qaawanaan ugu socon oo aan cawradiisa loo arag.) **16** Oo iyana waxay boqorrhadii ku soo ururiyen meesha afka Cibraaniga lagu yidhaahdo Armageddon. **17** Oo tii toddobaadna waxay fijaankeedii ku shubtay hawada; markaasaa macbukdii waxaa ka soo baxay cod weyn oo ka yimid carshiga xaggiisa, wuxuuna lahaa, Way dhammaatay. **18** Markaasaa waxaa dhacay hillaaec iyo codad iyo onkod; oo waxaa dhacay dhulgarii weyn oo aan welgii isagoo kale la arag intii dad dhulka joogay, oo wuxuu ahaa dhulgarii aad u weyn oo aad u xoog badan. **19** Oo magaaladil weynaydha waxaa loo kala qaybiyeet saddex meelood, oo magaaloojinkii quruumuhuna way wada dumeen; oo Baabuloontii weynaydha waxaa laga xusuustay Ilaah hortiisa in iyada la siyo koobkii khamriga xanaqa cadhadiisa. **20** Oo gasiirad kastaaba way cartay, buuriihna lama helin. **21** Oo waxaa samada ka soo daatay oo dadka ku soo dul daatay roob dhagaxyale, oo dhagax kastaba miisaankisu le'eg yahay talanti; markaasaa dadkii waxay Ilaah u caayeen belaayadii roob dhagaxyalaha aawadeed, maxaa yeelay, belaayadiisu aad bay u weynayd.

17 Markaasaa waxaa timid toddobadii malaa'igood oo toddobadaa fijaan haystay middood, oo way ila hadashay, waxayna iyo tidhi, Kaalay halkan, waxaan ku tusi doonaa xukunka dhillada weyn oo biyaha badan ku dul fadhida, **2** taasoo boqorrada dunidu ay ka sinaysteen, oo kuwa dunida degganuna ay khamrigii sinadeeda ku sakhraameen. **3** Markaasay waxay iyo qaadday Ruuxa, oo waxay i geeysay cidlada; markaasaan arkay naag fuushan bahal guduudan oo ay ka buuxaan magacyo cay ahu, oo wuxuu lahaa toddoba madax iyo tobant gees. **4** Oo naagtuna waxay qabtay dhar midabkiisu yahay casaan iyo guduud, oo waxaa kaloo ay ku sharraxnayd dahab iyo dhagaxyo qaalii ah iyo luul, oo waxay gacanta ku haysatay koob dahab ah oo waxyaalihii karaahiyada ahaa ka buuxaan, kuwaas oo ahaa waxyaalihii nijaasta ahaa oo sinadeeda, **5** oo waxaa wejiga ugu qornaa magac ah qarsoodi, oo ah Baabuloonta weyn ee hooyada u ah dhillooyinka iyo waxyaalaha karaahiyada ah oo dunida. **6** Markaasaa arkay naagtii oo ku sakhraantay dhiiggi quduusiinti iyo dhiiggi kuwii

Ciise u markaati furay. Oo markaan iyadii arkay aayaan aad ula yaabay. **7** Markaasaa malaa'igtii waxay iyo tidhi, War, maxaad u yaabtay? Waxaan kuu sheegi doonaa qarsoodiga naagta iyo bahalka iyada sida oo leh toddobada madax iyo tobanka gees. **8** Bahalkii aad aragtag wuu jiray, haddase ma jiro; oo wuxuu dhowaan ka soo bixi doonaa yamayska, oo wuxuu tegi doonaa halaag. Oo kuwa dhulka jooga oo aan magacooda lagu qorin kitaabka nolosha waagii dunida la aasaasay, markay bahalka arkaan waxay la yaabi doonaa sidu markii hore u jiray, oo uusan haatan u jirin, oo uu hadda ka dib u jiri doono. (*Abyssos g12*) **9** Waa kan maanka xigmadda lihi. Toddobada madax waa toddoba buurood oo ay naagtut ku fadhiisato; oo iyagu waxa weeyaan toddoba boqor; **10** Shantood way dhaceen, midna wuu joogaa, midkii kalena weli ma iman; oo markuu yimaado, in yar buu sii jiri doonaa. **11** Oo bahalkii markii hore jiray oo aan haatan jirin, isaga qudhisuna waa mid siddeedaad oo toddobadu ka mid yahay; oo wuxuu tegi doonaa halaag. **12** Oo tobankii gees oo aad aragtag waa tobant boqor, oo aan weli helin boqortooyo; laakiinse intii saacad ah waxay amar la heleen bahalka sida boqor oo kale. **13** Kuwanu waa isku maan, oo iyagu xooggooda iyo amarkooda waxay siiyeyen bahalka. **14** Kuwaasaa waxay la dirir doonaa Wanka, oo Wankan wuu ka adkaan doonaa, maxaa yeelay, isagu waa Sayidka sayidaya iyo Boqorka boqorrada; oo haddana kuwa isaga la jira waa kuwa loo yeedhay, oo la doortay, oo aaminiinta ah. **15** Markaasay waxay iyo tidhi, Biyihii aad aragtag oo ay dhilladu ku dul fadhiday waxa weeyaan dadad iyo maqluudyo iyo quruumo iyo afaf. **16** Oo tobankii gees oo aad aragtag iyo bahalkii waxay nebcaan doonaan dhillada, oo iyada way bi'in doonaan oo qaawin doonaan, oo hilibkeedana way cuni doonaan, oo kulligeedna waxay ku gubi doonaan dab. **17** Waayo, Ilaah wuxuu qalbigooda geliyey inay yeelean fikirkiisa, oo ay isku maan ahaadaan, oo ay boqortooyadooda bahalka siiyan ilamaa erayada Ilaah ay kaamil noqdaan. **18** Oo naagtii aad aragtagtyna waxa weeye magaalada weyn oo u talisa boqorrada dhulka.

18 Waxyaalahaas ka dib waxaan arkay malaa'ig kale oo samada ka soo degaysa, waxayna lahayd amar weyn; oo dhulkuna wuxuu la iftiimay dhalaalkeedii. **2** Markaasay ku dhawaqaad day cod xoog weyn, oo waxay tidhi, Waxaa dhacday oo dhacday Baabuloontii weynayd, oo waxay noqtotay hoygii shaydaanyada, iyo rugtii jinni kasta oo nijaas ah, iyo rugtii shimbir kasta oo nijaas ah oo la neceb yahay. **3** Waayo, quruumihi oo dhammu waxay ku dhaceen khamrigii cadhada sinadeeda; oo boqorrhadii dhulka oo dhammuna iyaday ka sinaysteen, oo baayacmustariyadii dunidu waxay ku taajireen xooggi barwaqaadeeda. **4** Oo haddana waxaan maqlay cod kale oo samada ka dhawaqaaya oo leh, Dadkaygiiyow, iyada ka soo baxa, yeydhan dembiyadeeda la qaybsane, oo aydaan belaayoojinkeeda heline; **5** waayo, dembiyadeedii waxay gaadheen xataa samada, oo Ilaahna wuu xusuustay xaqdarradeedii: **6** Iyada wax u siiya sidii ay wax idhiin siisay oo kale, oo weliba u sii labanlaaba sida shuqulkeedu ahaa; oo koobkii ay wax idhinku qastay, wax ugu qasa labanlaab. **7** Oo intii ay isfaanisay iyo intii ay raaxaysatay oo kale, waxaad iyada siisaan caddibaad iyo murug; waayo, iyadu waxay qalbigeeda iska tidhaahdaa, Anigoo boqorad ah ayaan iska fadhiyya, oo carmalna ma ihi, oo sinaba murug u arki maayo. **8** Sidaas daraaddeed maalin keliya waxaa iyada u iman doona belaayoojinkeeda, kuwaas oo ah dhimasho iyo murug iyo abaar; oo iyada kulligeed waxaa lagu gubi doonaa dab, waayo, Rabbiga Ilaaha ah oo iyada xukumay waa xoog badan yahay. **9** Oo boqorrhadii dunida oo iyada ka sinaystay oo la raaxaystay ayaa u ooyi doona u barooran doona markii ay arkaan qiiqa gubashadeeda, **10** iyagoo meal fog la taagan cabsida caddibaaddeeda, oo waxay odhan doonaan, Waxaaa hoogtagtay oo hoogtagtay magaalada weyn oo Baabuloon, taasoo ah magaalada xoogga badan! Waayo, xukunkaagu

saacad keliya buu ku yimid. **11** Oo baayacmushtariyadii duniduna iyaday u ooyaan oo u baroortaan, waayo, ninna hadda ka dib iibsan maayo shixnaddoodii; **12** shixnaddaaas oo ah dhab, iyo lacag, iyo dhagaxyo qaali ah, iyo luul, iyo dhar wanaagsan, iyo dhar guduudan, iyo xariir, iyo dhar cas, iyo alwaax kasta oo tu'inos ah, iyo weel kasta oo folmaroodi laga sameeyey, iyo weel kasta oo alwaax qaali ah laga sameeyey, iyo kuwa laga sameeyey naxaas, iyo bir, iyo marmar, **13** iyo qorf, iyo xawaash, iyo uunsi, iyo barafuu, iyo foox, iyo khamri, iyo saliid, iyo buu wanaagsan, iyo sarreen, iyo lo', iyo ido, iyo fardo, iyo gaadifardood, iyo addoommo, iyo naafaha dadka. **14** Oo midhihiif naftaadu ay damacday way kaa tageen, oo waxyaalihii fiicanaa oo dhalaalay oo dhummuna way kaa baabbe'en, oo mar dambena lama heli doono. **15** Oo baayacmushtariyadii alaabtaas lahaa oo iyada taajir ku noqday, waxay meel fog la istaagi doonaan cabsida caddibaaddeeda iyagoo ooyaya oo barooranay; **16** oo waxay odhan doonaan, Waxaa hoogtay oo hoogtay magaalada weyn, tii qabi jirtay dhar wanaagsan, iyo dhar guduudan, iyo dhar cas, oo ku sharraxnaan jirtay dahab, iyo dhagaxyo qaali ah, iyo luul. **17** Waayo, maalka saas u badanu saacad keliya buu ku baabba'ay. Oo waxaa meel fog istaagyaa naakhude kasta, iyo mid kasta oo dhoofa, iyo ragga baxriyiinta ah, iyo in alla inta badda ka faa'iidaytsa, **18** oo way qayliyeen markii ay arkeen qiqii gubashadeeda, waxayna yidhaahdeen, Bal magaaladree baa la mid ah magaalada weyn? **19** Oo iyana intay madaxa boodhku shubteen ayay qayliyeen oo oyeneen oo baroorteen, oo waxay yidhaahdeen, Waxaa hoogtay oo hoogtay magaaladii weynayd oo kulli inta badda doonniyaha ku lalu ay dhexdeeda kaga taajireen maalkeedii, waayo, iyadii saacad keliya bay baabba'day. **20** Haddaba iyada ku farxa, samaday, iyo quduusiintay, iyo rasuulladow, iyo nebiyadow, waayo, Ilaah xukunkiinni iyadiu ku xukumay. **21** Markaasaa malaa'ig xoog weynu waxay kor u qaadatay dhagax u eg dhagaxshiid weyn, oo waxay ku dhex tuurtay badda, oo waxay tidhi, Magaalada weyn oo Baabuloon sidaas oo kale xoog baa hoos loogu tuuri doonaa, oo hadda ka dibna lama heli doono. **22** Oo mar dambe dhexdaada lagama maqli doono codka kataaralayda, iyo muusikalayda, iyo kuwa biibiiilaha ka dhawaaajiya, iyo kuwa turumbada ka dhawaaajiya; oo dhexdaada innaba lagama heli doono sancalow sanco kasta ha qabtee; oo sanqadha dhagaxshiidkana dhexdaada innaba lagama maqli doono mar dambe; **23** oo laambad iftiinkeeedna mar dambe dhexdaada innaba kama ifi doono, oo codkii arooska iyo aroosaddana dhexdaada innaba mar dambe lagama maqli doono, waayo, baayacmushtariyadaadu waxay ahaayeen amiirradii dhulka, maxaa yeelay, saaxirnimadaadii ayaa quruumaha oo dhan lagu kхиyaaneeyey. **24** Oo dhexdeeda waxaaa laga helay dhiiggii nebiyadii iyo quduusiintii iyo dhiiggii kuwii dhulka lagu dilay oo dhan.

19 Oo waxyaalahaas ka dib waxaan maqlay wax u eg cod weyn oo maqluuq badan oo samada ku jira, oo waxay lahaayeen, Halleeluuya; badbaado iyo ammaan iyo xoog waxaa leh Ilaahayag; **2** waayo, waxaa run iyo xaq ah xukummadiisa, maxaa yeelay, isagu wuu xukumay dhilladii weynayd ee dhulka ku hallaysay sinadeedii; oo dhiiggii addoommadiisiina gacanteeda wuu ka aaray. **3** Oo haddana mar labaad ayay yidhaahdeen, Halleeluuya. Oo qiiqeenduna kor buu u baxaa weligiis iyo weligiis. (*aiōn g165*) **4** Markaasaa afar iyo labaatankii oday iyo afartii xayawaan ayaa sujuuday, oo waxay caabudeen Ilaaha carshiga ku fadhiya iyagoo leh, Aamiin, Halleeluuya. **5** Markaasaa cod baa ka soo baxay carshigii, oo wuxuu yidhi, Ilaahenna ammaana, addoommadiisa oo dhammow, kuwiinna isaga ka cabsadow, yar iyo weynba. **6** Oo haddana waxaan maqlay wax u eg maqluuq badan codkood, iyo biyo badan codkood, iyo onkod xoog weyn codkiis, oo waxay lahaayeen, Halleeluuya, waayo, waxaa wax xukuma Rabbiga Ilaahayaga oo Qaadirkaa ah. **7** Aynu rayrayno oo aad u faraxno,

oo aynu ammaanno isaga; waayo, arooski Wanku wuu yimid, oo afadiisiina way isdiyaarisay. **8** Oo waxaa iyadlii lagu amray inay xidhatu dhar wanaagsan oo dhalaalaya oo daahir ah; waayo, dharka wanaagsan waxa weeye falimihii xaqa ahaa oo quduusiinta. **9** Oo wuxuu igu yidhi, Waxaad qortaa, Waxaa barakaysan kuwa loogu yeedhay arooska Wanka cashadisa. Oo wuxuu kaloo igu yidhi, Kuwanu waa erayadii Ilaah oo run ah. **10** Inaan isaga caabudo aawadeed ayaan cagiihiisa ugu hor dhacay. Oo isna markaasuu wuxuu igu yidhi, Iska ji oo saas ha yeelin. Anigu waxaan addoon la ahay adiga iyo walaalahaaga haya markhaatifuridda Ciise. Ilaah u sujuud, waayo, markhaatifuridda Ciise waa ruuxa wax sii sheegidda. **11** Oo bal eeg, waxaan arkay samadii oo furantay, iyo faras cad, oo kii fuushanaana waxaa la odhan jiray Aamin iyo Run; oo isagu xaqnimuu wax ku xukumaa oo uu ku diriraa. **12** Oo indhihiisuna waxay u ekaayeen ololka dabka, madaxiisana waxaa u saarnaa taajaj badan; oo waxaa ugu qornaa magac aamu ninna aqoon isaga mooyaane. **13** Oo isna wuxuu qabay dhar dhiig lagu rusheeyey, magiciisana waxaa la odhan jiray ereyga Ilaah. **14** Oo ciidammadii samada ku jiryna isagay soo raaceen iyagoo fuushan fardo cadcad oo qaba dhar wanaagsan oo cad oo daahir ah. **15** Oo afkiisana waxaa ka soo baxday seef at badan inuu ku laayo quruumaha; oo wuxuu iyaga ku xukumi doonaa ul bir ah, oo wuxuu ku tumay macsaraddii canabka oo xanaaqii cadhada Ilaaha Qaadirkaa. **16** Oo dharkisa iyo bowdadiisana waxaa ugu qornaa magac, kaas oo ah BOQORKA BOQORRADA, IYO SAYIDKA SAYIDYADA. **17** Oo markaasaan arkay malaatig qorraxda dhex taagan; oo intay cod weyn ku dhawaaqday ayay waxay haadda samada dhex duusha oo dhan ku tidhi, Kaalaya oo u soo urura cashada weyn oo Ilaah, **18** aad idinku cunteene hilibka boqorrada, iyo hilibka kabtannada, iyo hilibka ragga xoogga badan, iyo hilibka fardaha iyo kuwa fuushan, iyo hilibka dadka oo dhan, xor iyo addoon, iyo yar iyo weynba. **19** Oo markaasaan arkay bahalkii iyo boqorradii dhulka iyo ciidammadii oo u soo wada ururay inay la diriraan kii faraska fuushanaa iyo ciidankiisi. **20** Markaasaan la qabtay bahalkii iyo nebigii beenta ahaa oo calaamooyinka hortisa ku samayn jiray, kuwaasuu oo ku khiyaanayn jiray kuwii aqbalay sumaddii bahalka iyo kuwii u sujuuday sanamkiisi, oo labadoodii iyagoo nool ayaa waxaa lagu dhex turay baddii dabka ahayd, oo baaruuddu ka ololaysay; (*Limmē Pyr g3041 g4442*) **21** oo intoodii kalena waxaa lagu laayay kii faraska fuushanaa seeftiisi afkiisa ka soo baxday; oo haaddii oo dhammu waxay ka dhergeen hilibkoodii.

20 Oo markaasaan arkay malaatig samada ka degaysa, oo waxay gacanta ku haysatay furihi yamayska iyo silsilad weyn. (*Abyssos g12*) **2** Oo markaasay qabsatay masduulaagii ahaa maska duqa ah, kaasoo ah Iblisiika iyo Shayddaanka, oo intii kun sannadood ay ayay xidhay, **3** oo waxay ku ridday yamayskii, markaasay xidhay oo shaababid ku awday inaanu quruumaha mar dambe kхиyaanayn ilamaa kunka sannadood ay dhammaadaan; oo taas ka dib waa in isaga la furo wakhti yar. (*Abyssos g12*) **4** Oo markaasaan arkay carshio, oo waxaa kuwa ku fadhiyey la siiyey amar ay ku xukumaan; oo haddana waxaan arkay nafihii kuwii madaxa looga jaray markhaatigii ay Ciise u fureen aawadiis, iyo eraygii Ilaah aawadiis, iyo kuwii aan caabudin bahalkii iyo sanamkiisa toona, oo aan aqbalin in sumaddii lagaga dhigo wejigooda iyo gacantooda; way soo noolaadeen oo kun sannadood ayay Masiix wax la xukumeen. **5** Oo dadkii dhintay intoodii kalena sooma ay noolaan ilamaa ay kunkii sannadood dhammaadeen. Kanu waa sarakicidda kowaad. **6** Waxaa barakaysan oo quduus ah kii ka qayb gala sarakicidda kowaad; kuwaas dhimashada labaadi amar kuma laha, laakiinse waxay wadaaddo u ahaan doonaan Ilaah iyo Masiixa, oo waxay isaga wax la xukumi doonaan kun sannadood. **7** Oo markii kunkii sannadood ay dhammaadaan ayaa Shayddaanka

laga furi doonaa xabsigii lagu xabbisay, 8 oo wuxuu u soo bixi doonaa inuu khiyaaneeyo quruumaha deggan dhulka afartiisa gees, kuwaas oo ah Juuj iyo Maajuuj inuu iyaga u soo ururiyo dagaalka; oo tiradooduna waa sida ciidda badda. 9 Oo waxay ku soo kor baxeen ballaadhus dhulku, oo waxay hareereeyeen kaambadii quduusilinta iyo magaaladii la jeclaa; markaasaa waxaa samada ka soo degay dab, wunaa laastay iyaggi. 10 Oo Iblisiikii iyaga kхиyaanayn jirayna waxaa lagu dhex tuuray baddii dabka iyo baaruudda ahayd, halkaas oo ay ku jiraan bahalkii iyo nebigii beenta ahaa, oo iyaga waxaa la cadaabi doonaa habeen iyo maalinba weligood iyo weligooduba. (aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442) 11 Oo markaasaa arkay carshi weyn oo cad, iyo kii ku fadhiyey, oo wejigiisa dhulki iyo samadii ay ka carareen, oo iyagiina meel looma helin. 12 Oo markaasaa arkay kuwii dhintay, yar iyo weynba, iyagoo taagan carshiga hortiisi, markaasaa waxaa la furay kitaabadii; oo haddana waxaa la furay kitaab kale oo ah kii nolosha; oo kuwii dhintay waxaa lagu xukumay waxyaalihii kitaabadii ku qornaa, sidii ay shuqulladoodii ahaayeen. 13 Markaasaa baddii waxay sii daysay kuwii dhintay oo dhexdeedii ku jiray; oo dhimashadii iyo Haadeesna waxay sii daayeen kuwii dhintay oo dhexdoodii ku jiray; markaasaa iyaggi waxaa laga xukumay nin walba sidii shuqulladiisu ahaayeen. (Hadēs g86) 14 Oo dhimashadii iyo Haadeesba waxaa lagu tuuray baddii dabka ahayd. Oo taasu waa dhimashadii labaaod oo ah badda dabka ah. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) 15 Oo ku alla kii aan kitaabkii nolosha laga helin isagogu ku qoran, waxaa lagu tuuray baddii dabka ahayd. (Limnē Pyr g3041 g4442)

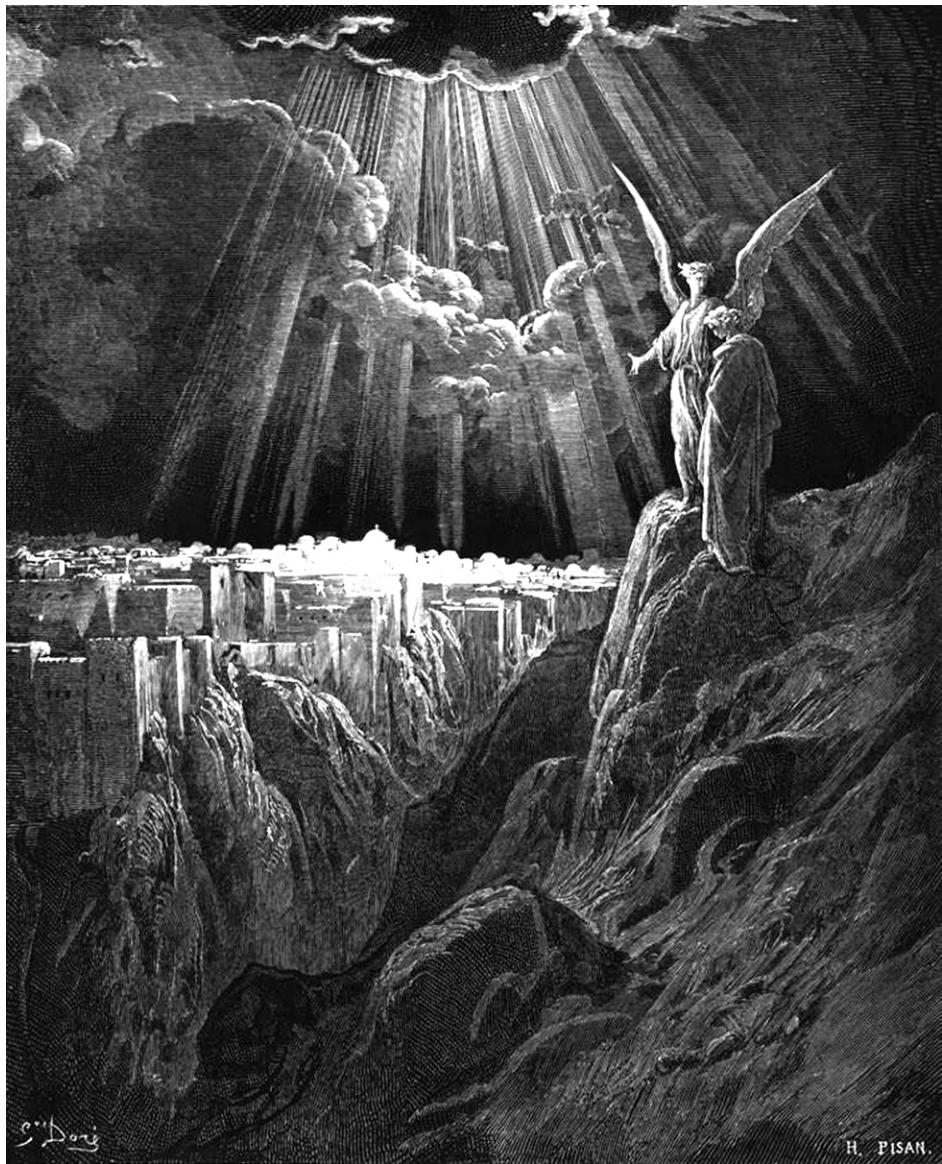
21 Oo waxaan arkay samo cusub iyo dhul cusub; waayo, samadii hore iyo dhulki hore way dhammaadeen; oo baddiina mar dambe ma ay jirin. 2 Oo haddana waxaan arkay magaalada quduusuka ah, taasoo ah Yeruuusaalem cusub oo samada ka soo degaysa xaggaa llaah, iyadoo loo diyaariiyed sidii aroosad ninkeedii loo sharraxyay. 3 Markaasaa maqlaq cod weyn oo carshiga ka yeedhaya oo leh, Bal eeg, rugta llaah waxay la jirtaa dadka, oo isna wuxuu la degganaan doonaa iyaga, oo iyana waxay ahaan doonaa dadkiisa, oo llaah qudhiiisuna wuxuu la jiri doonaa iyaga, oo wuxuu ahaan doonaa llaahood; 4 oo isna indhahooda ilmo kastuu ka tirtiri doonaa, oo dhimashona mar dambe ma jiri doonto, oo mar dambena ma jiri doonaa murug iyo oohni iyo xanuun toona, waayo, waxyaalihii hore way dhammaadeen. 5 Markaasaa kii carshiga ku fadhiyey wuxuu yidhi, Bal eeg, wax kastaba cusayb baan ka dhigayaa. Oo wuxuu igu yidhi, Qor, waayo, erayadanu waa aamin iyo run. 6 Oo wuxuu igu yidhi, iyagu way ahaadeen. Anigu waxaan ahay Alfa iyo Oomeega, iyo bilowgii iyo dhammaadka. Oo kii harraadsan waxaan hadiyad ahaan uga waraabbin doonaa isha biyaha nolosha. 7 Oo kii guulaystaa wuxuu dhexli doonaa waxyaalahan, oo anna waxaan isaga u ahaan doonaa llaah, isna wuxuu ii ahaan doonaa wiil. 8 Laakiin kuwa fulayaasha ah, iyo kuwa aau rumaysan, iyo kuwa karahaayada ah, iyo gacankudhiiglayaasha, iyo kuwa sinaysta, iyo saaxiirista, iyo kuwa sanamymada caabuda, iyo beenlowyada oo dhan waxaaa qaybtoodu ku jiri doontaa badda ay dabka iyo baaruuddu ka ololayaan, oo taasuna waa dhimashada labaad. (Limnē Pyr g3041 g4442) 9 Markaasaa waxaa yimid mid ka mid ah toddobadii malaa'igood oo haystay toddobadii fijaan oo ay ka buuxeen toddobadii belaayo ee ugu dambeeyey; oo iyana way ila hadashay, oo waxay igu tidhi, Bal kaalay halkan oo waxaan ku tusayaa aroosadda oo ah Wanka afadiisa. 10 Oo iyana waxay igu qaadday Ruuxa, oo waxay i geeysay buur weyn oo dheer, oo waxay i tustay magaalada Yeruuusaalem oo quduusuka ah oo samada ka soo degaysa xaggaa llaah, 11 oo magaaladii waxay lahayd ammaanta llaah; oo nuurkeedu wuxuu u ekkaa dhangax aad u

qaali ah, oo sidii dhagaxa yasbidka oo u dhalaalaya sidii madarad oo kale; 12 oo waxay lahayd derbi weyn oo dheer; oo waxay kaloo lahayd laba iyo tobani irdood, oo irdahana waxaa ka taagnaa laba iyo tobani malaa'igood; oo waxaa ku qornaa magacyo, kuwaas oo ah magacyadii laba iyo tobanka qabiil oo reer binu Israa'iil; 13 oo xaggaa bari waxay ku lahayd saddex irdood, woqooyina waxay ku lahayd saddex irdood, koonfurna waxay ku lahayd saddex irdood, galbeedna waxay ku lahayd saddex irdood. 14 Oo derbigii magaaladuna wuxuu laaha laba iyo tobani aasaas, oo dushooda waxaa ku qornaa laba iyo tobankii rasuul ee Wanka laba iyo tobankoodii magac. 15 Oo malaa'igtii ila hadashay waxay haysatay cawsduur qiyaaseed oo dahab ah inay ku qiyaasto magaalada iyo irdaheeda iyo derbigeeda. 16 Oo magaaladuna waxay u dhisnayd afar gees, oo dhererkeeduna wuxuu le'ekaa ballaadheeda; oo markaasay waxay magaaladii ku qyaastay cawsduurkii, oo waxay noqotay laba iyo tobani kun oo istaadiyon; oo dhererkeeda iyo ballaadheeda iyo sarajoogeeduba waa isla ekaayeen. 17 Oo waxay qyaastay derbigeedi, oo wuxuu noqday boqol iyo afar iyo afartan dhudhun, sidii ay ahayd qyaastii ninku, kaasoo ah malaa'ig. 18 Oo derbigeediina waxaa laga dhisay yasbid, oo magaaladuna waxay ahayd dahab saafi ah oo u eg muraayad saafi ah. 19 Oo derbigii magaalada aasaaskiisina waxaa lagu sharraxay dhagaxyo qaali ah oo cayn kasta ah. Aasaakii kowaa wuxuu ahaa yasbid, kii labaadna wuxuu ahaa safayr, kii saddexaadna wuxuu ahaa khalkedoon, kii afraadna wuxuu ahaa sumurud, 20 kii shanaadna wuxuu ahaa sardonug, kii lixaadna wuxuu ahaa sardiyoos, kii toddobaadna wuxuu ahaa khirusolitos, kii siddeedaadna wuxuu ahaa berullos, kii sagaalaadna wuxuu ahaa tobasiyos, kii tobnaadna wuxuu ahaa khirusobrasos, kii koob iyo tobnaadna wuxuu ahaa yakintos, kii laba iyo tobnaadna wuxuu ahaa ametustos. 21 Oo laba iyo tobankii irdoodna waxay ahaayeen laba iyo tobani luul, oo kii kastoo irdihii ka mid ahaaba wuxuu ahaa luul, oo magaaladii jidkeediina wuxuu ahaa dahab saafi ah oo u eg muraayad wax laga dhex arko. 22 Oo dhexdeedana macbud kuma arag; waayo, Rabbiga ah llaaha Qaadirkaa iyo Wanka ayaa waxay yihiin macbudkeeda. 23 Oo magaaladuna uma baahna qorrax iyo dayax toona inay dusheeda ka iftiimaan; waayo, ammaanta llaah ayaa iftiin u ahayd, oo laambadeeduna waa Wanka. 24 Oo quruumuhuna waxay ku dhex socon doonaa iftiinkeeda, oo boqorrada dhulkuna ammaantooda iyaday soo gelin doonaa. 25 Oo irdaheedana sinaba looma xidhi doono maalinta (waayo, halkaas habeen ma jiri doono); 26 oo waxay iyada soo gelin doonaa ammaanta iyo cisada quruumaha; 27 oo gudaheedana sinaba uma ay gelin doonaa wax nijaas ah amase kii sameeya karaahiyo iyo been; laakiinse waxaa keliyahoo gelin doona kuwa ku qoran kitaabka nolosha ee Wanka.

22 Markaasay malaa'igtii i tustay webi ah biyaha nolosha, oo u dhalaalaya sidii madarad oo kale, oo ka soo baxaya carshigii llaah iyo Wanka, 2 iyo jidki magaalada dhexdiisa. Webiga dhankiisan iyo dhankiisaasba waxaa ku yiil geedkii nolosha oo dhalaya laba iyo tobani cayn oo midho ah, oo midhiihiisana dhalaya bil kasta; oo geedka caleemhiisuna waxay quruumaha u ahaayeen bogsiin. 3 Oo mar dambena naaclad ma jiri doonto, oo waxaa halkaas ku jiri doona llaah iyo Wanka carshigooda; oo addoommadiisuna way u adeegi doonaa, 4 oo wejigiisay arki doonaa, oo magiciisuna wuxuu ugu olli doonaa wejigooda. 5 Oo mar dambe habeen ma jiri doono, oo iyana uma baahnaan doonaa laambad iftiinkeed iyo iftiinka qorraxda toona; waayo, waxaa iyaga iftiim doona Rabbiga llaaha ah, oo iyana waxay talin doonaa weligood iyo weligood. (aiōn g165) 6 Oo markaasay malaa'igtii waxay igu tidhi, Erayadanu waa aamin iyo run; oo Rabbiga ah llaaha ruuxyada nebyiada ayaa malaa'igtiisii u soo diray inuu addoommadiisa tuso waxyaalaha waajibka ah inay

dhowaan dhacaan. **7** Oo bal eeg, anigu dhaqsaan u imanayaa. Haddaba waxaa barakaysan kii xajija erayada wax sii sheegidda oo kitaabkan lagu qoray. **8** Anigoo Yooxanaa ah waxaan ahay kii maqlay oo arkay waxyaalahan. Oo markii aan maqlay oo aan arkay, ayaan ku hor dhacay cagihii malaa'gtii i tustay waxyaalahan, si aan u caabudo. **9** Oo haddana waxay igu tidhi, Iska jir oo saas ha yeelin, waayo, anigu waxaan addoon la ahay adiga iyo nebiyada walaalaha ah iyo kuwa xajija erayada kitaabkan; haddaba Ilaah caabud. **10** Oo haddana waxay igu tidhi, Shaabab ha ku xidhin erayada wax sii sheegidda oo kitaabkan lagu qoray, waayo, wakhtgii waa dhow Yahay. **11** Oo kii xaqdaranu xaqqdarro ha sii sameeyo; oo kii nijaas ahna nijaas ha laga sii dhigo; kii xaq ahuna xaqnimo ha sii sameeyo; kii quduus ahuna quduus ha laga sii dhigo. **12** Oo bal eeg, anigu dhaqsaan u imanayaa, oo abaalgudkaygiina waan wataa si aan nin walba ugu abaalgudo sida shuqulkiisu Yahay. **13** Anigu waxaan ahay Alfa iyo Oomeega, kan ugu horreeyey iyo kan ugu dambeeya, bilowgii iyo dhammaadka. **14** Haddaba waxaa barakaysan kuwa khamiisayadooda maydha, si ay amar ugu lahaadaan inay u yimaadaan geedka nolosha, oo ay magaalada irdaha ka soo galaan. **15** Haddaba dibadda waxaa jooga eeyihii, iyo saaxiriintii, iyo kuwa sinaysta, iyo gacankudhiiglayaashii, iyo kuwa sanamysada caabuda, iyo ku kasta oo been jecel ama sheega. **16** Oo anigoo Ciise ah ayaan malaa'gtaydii u soo diray inay waxyaalahan idiiku markhaati furto kiniisadaha aawadood. Anigu waxaan ahay xididkii iyo farcankii Daa'uud, iyo xiddigta waaberii oo dhalaalaysa. **17** Ruuxa iyo aroosadduba waxay yidhaahdaan, Kaalay. Oo kii maqlaana ha yidhaahdo, Kaalay. Oo kii harraadsanuna ha yimaado. Oo kii doonayaaba biyaha nolosha hadiyad ahaan ha u qaato. **18** Oo anigu waxaan ku idhaahdaa nin kasta oo maqla erayadii wax sii sheegidda ee kitaabkan lagu qoray, Haddii nin wax ku daro iyaga, Ilaah wuxuu isaga ku dari doonaa belaayooyinka kitaabkan ku qoran; **19** oo haddii nin wax ka qaado erayadii kitaabka wax sii sheegiddan, isna Ilaah baa qaybtiisa ka qaadi doona geedka nolosha iyo magaalada quduuska ah iyo waxyaalaha kitaabkan ku qoran. **20** Haddaba kan waxyaalahan ka markhaati furayaa, wuxuu leeyahay. Haah, anigu dhaqsaan u imanayaa. Aamiin, Rabbi Ciisow, kaalay. **21** Nimcada Rabbi Ciise ha la jirto quduusiinta oo dhan. Aamiin.

Oo haddana waxaan arkay magaalada quduuska ah, taasoo ah Yeruuusaalem cusub oo samada
ka soo degaysa xagga Ilaah, iyadoo loo diyaariyey sidii aroosad ninkeedii loo sharraxay.
Markaasaan maqlay cod weyn oo carshiga ka yeedhaya oo leh, Bal eeg, rugta Ilaah waxay
la jirtaa dadka, oo isna wuxuu la degganaan doonaa iyaga, oo iyana waxay ahaan doonaa
dadkiisa, oo Ilaah qudhiisuna wuxuu la jiri doonaa iyaga, oo wuxuu ahaan doonaa Ilaahood;
Muujintii 21:2-3

Hagaha Akhrinta

Somali at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of ten special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, “*As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.*” Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, “*And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.*” So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, “*Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.*” 2 Timothy 2:15. “*God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,*” 2 Peter 1:4-8.

Qaamuuska

Somali at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates ten special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos

Language: Koine Greek

Speech: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Strong's: g12

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aīdios

Language: Koine Greek

Speech: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Strong's: g126

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn

Language: Koine Greek

Speech: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Strong's: g165

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios

Language: Koine Greek

Speech: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Strong's: g166

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

Geenna

Language: Koine Greek

Speech: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Strongts: g1067

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs

Language: Koine Greek

Speech: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Strongts: g86

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr

Language: Koine Greek

Speech: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Strongts: g3041 g4442

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol

Language: Hebrew

Speech: proper noun, place

Usage: 65 times in 17 books, 50 chapters, and 63 verses

Strongts: h7585

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō

Language: Koine Greek

Speech: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Strongts: g5020

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Qaamuuska +

AionianBible.org/Bibles/Somali---Somali-Bible/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luukos 8:31
Rooma 10:7
Muujintii 9:1
Muujintii 9:2
Muujintii 9:11
Muujintii 11:7
Muujintii 17:8
Muujintii 20:1
Muujintii 20:3

aïdios

Rooma 1:20
Yuudas 1:6

aiōn

Matayos 12:32
Matayos 13:22
Matayos 13:39
Matayos 13:40
Matayos 13:49
Matayos 21:19
Matayos 24:3
Matayos 28:20
Markos 3:29
Markos 4:19
Markos 10:30
Markos 11:14
Luukos 1:33
Luukos 1:55
Luukos 1:70
Luukos 16:8
Luukos 18:30
Luukos 20:34
Luukos 20:35
Yooxanaa 4:14
Yooxanaa 6:51
Yooxanaa 6:58
Yooxanaa 8:35
Yooxanaa 8:51
Yooxanaa 8:52
Yooxanaa 9:32
Yooxanaa 10:28
Yooxanaa 11:26
Yooxanaa 12:34
Yooxanaa 13:8
Yooxanaa 14:16

Falimaha Rasuullada 3:21

Falimaha Rasuullada 15:18

Rooma 1:25

Rooma 9:5

Rooma 11:36

Rooma 12:2

Rooma 16:27

1 Korintos 1:20

1 Korintos 2:6

1 Korintos 2:7

1 Korintos 2:8

1 Korintos 3:18

1 Korintos 8:13

1 Korintos 10:11

2 Korintos 4:4

2 Korintos 9:9

2 Korintos 11:31

Galatiya 1:4

Galatiya 1:5

Efesos 1:21

Efesos 2:2

Efesos 2:7

Efesos 3:9

Efesos 3:11

Efesos 3:21

Efesos 6:12

Filiboy 4:20

Kolosay 1:26

1 Timoteyos 1:17

1 Timoteyos 6:17

2 Timoteyos 4:10

2 Timoteyos 4:18

Titlos 2:12

Cibraaniyada 1:2

Cibraaniyada 1:8

Cibraaniyada 5:6

Cibraaniyada 6:5

Cibraaniyada 6:20

Cibraaniyada 7:17

Cibraaniyada 7:21

Cibraaniyada 7:24

Cibraaniyada 7:28

Cibraaniyada 9:26

Cibraaniyada 11:3

Cibraaniyada 13:8

Cibraaniyada 13:21

1 Butros 1:23

1 Butros 1:25

1 Butros 4:11

1 Butros 5:11

2 Butros 3:18

1 Yooxanaa 2:17

2 Yooxanaa 1:2

Yuudas 1:13

Yuudas 1:25

Muujintii 1:6

Muujintii 1:18

Muujintii 4:9

Muujintii 4:10

Muujintii 5:13

Muujintii 7:12

Muujintii 10:6

Muujintii 11:15

Muujintii 14:11

Muujintii 15:7

Muujintii 19:3

Muujintii 20:10

Muujintii 22:5

aiōnios

Matayos 18:8

Matayos 19:16

Matayos 19:29

Matayos 25:41

Matayos 25:46

Markos 3:29

Markos 10:17

Markos 10:30

Luukos 10:25

Luukos 16:9

Luukos 18:18

Luukos 18:30

Yooxanaa 3:15

Yooxanaa 3:16

Yooxanaa 3:36

Yooxanaa 4:14

Yooxanaa 4:36

Yooxanaa 5:24

Yooxanaa 5:39

Yooxanaa 6:27

Yooxanaa 6:40

Yooxanaa 6:47

Yooxanaa 6:54

Yooxanaa 6:68

Yooxanaa 10:28
Yooxanaa 12:25
Yooxanaa 12:50
Yooxanaa 17:2
Yooxanaa 17:3
Falimaha Rasuullada 13:46
Falimaha Rasuullada 13:48
Rooma 2:7
Rooma 5:21
Rooma 6:22
Rooma 6:23
Rooma 16:25
Rooma 16:26
2 Korintos 4:17
2 Korintos 4:18
2 Korintos 5:1
Galatiya 6:8
2 Tesaloniika 1:9
2 Tesaloniika 2:16
1 Timoteatos 1:16
1 Timoteatos 6:12
1 Timoteatos 6:16
1 Timoteatos 6:19
2 Timoteatos 1:9
2 Timoteatos 2:10
Tiitos 1:2
Tiitos 3:7
Filemon 1:15
Cibraaniyada 5:9
Cibraaniyada 6:2
Cibraaniyada 9:12
Cibraaniyada 9:14
Cibraaniyada 9:15
Cibraaniyada 13:20
1 Butros 5:10
2 Butros 1:11
1 Yooxanaa 1:2
1 Yooxanaa 2:25
1 Yooxanaa 3:15
1 Yooxanaa 5:11
1 Yooxanaa 5:13
1 Yooxanaa 5:20
Yuudas 1:7
Yuudas 1:21
Muujintii 14:6

Geenna

Matayos 5:22
Matayos 5:29
Matayos 5:30
Matayos 10:28
Matayos 18:9
Matayos 23:15
Matayos 23:33
Markos 9:43
Markos 9:45
Markos 9:47

Luukos 12:5
Yacquub 3:6
Hadēs
Matayos 11:23
Matayos 16:18
Luukos 10:15
Luukos 16:23
Falimaha Rasuullada 2:27
Falimaha Rasuullada 2:31
1 Korintos 15:55
Muujintii 1:18
Muujintii 6:8
Muujintii 20:13
Muujintii 20:14
Limnē Pyr
Muujintii 19:20
Muujintii 20:10
Muujintii 20:14
Muujintii 20:15
Muujintii 21:8
Sheol
Bilowgii 37:35
Bilowgii 42:38
Bilowgii 44:29
Bilowgii 44:31
Tirintii 16:30
Tirintii 16:33
Sharciga Kunoqoshadiisa 32:22
Samuu'Eel Kowaad 2:6
Samuu'Eel Labaad 22:6
Boqorradii Kowaad 2:6
Boqorradii Kowaad 2:9
Ayuub 7:9
Ayuub 11:8
Ayuub 14:13
Ayuub 17:13
Ayuub 17:16
Ayuub 21:13
Ayuub 24:19
Ayuub 26:6
Sabuurradii 6:5
Sabuurradii 9:17
Sabuurradii 16:10
Sabuurradii 18:5
Sabuurradii 30:3
Sabuurradii 31:17
Sabuurradii 49:14
Sabuurradii 49:15
Sabuurradii 55:15
Sabuurradii 86:13
Sabuurradii 88:3
Sabuurradii 89:48
Sabuurradii 116:3
Sabuurradii 139:8

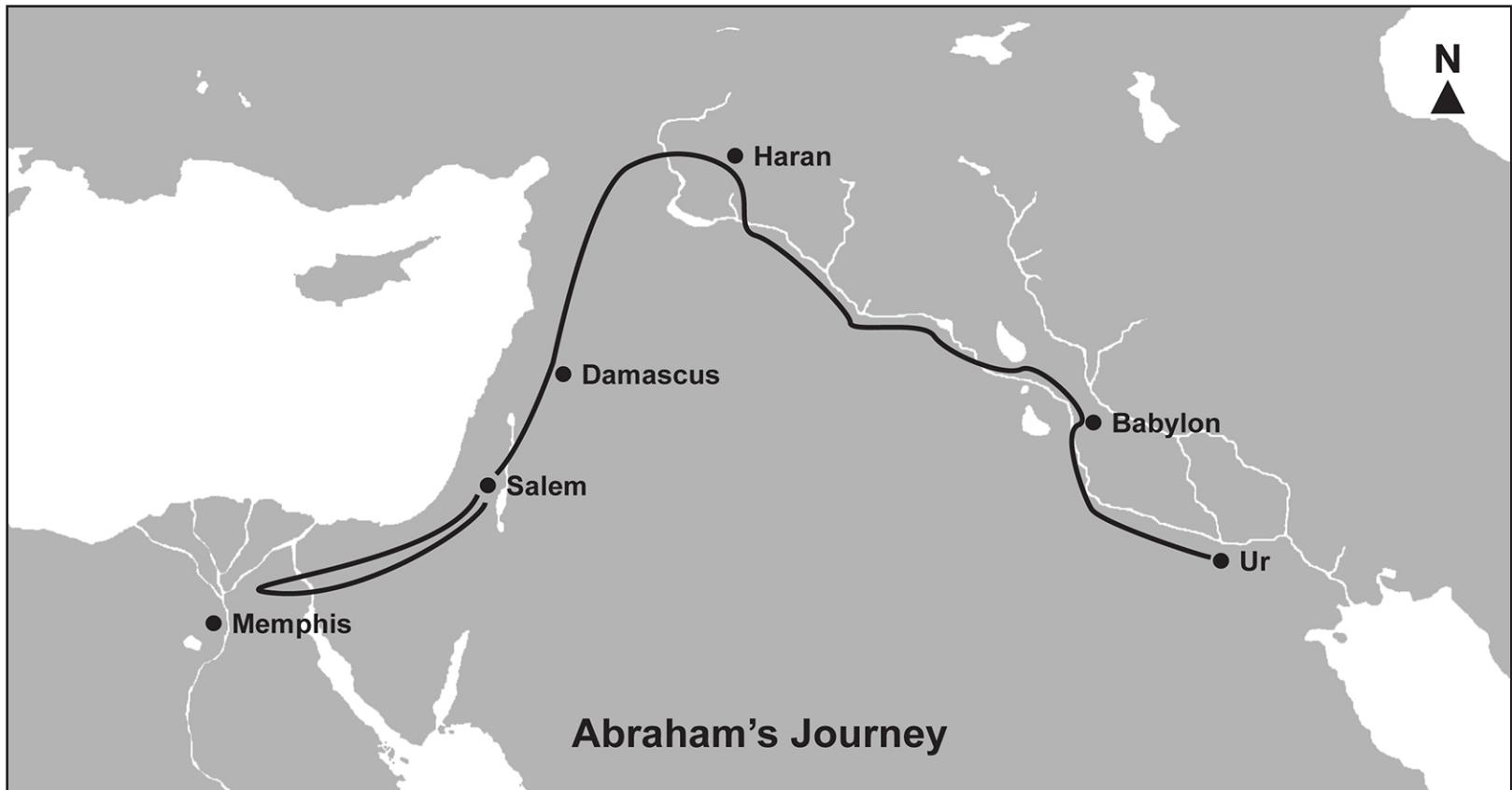
Sabuurradii 141:7
Maahmaahyadii 1:12
Maahmaahyadii 5:5
Maahmaahyadii 7:27
Maahmaahyadii 9:18
Maahmaahyadii 15:11
Maahmaahyadii 15:24
Maahmaahyadii 23:14
Maahmaahyadii 27:20
Maahmaahyadii 30:16
Wacdiyahii 9:10
Gabaygii Sulaymaan 8:6
Ishacyah 5:14
Ishacyah 14:9
Ishacyah 14:11
Ishacyah 14:15
Ishacyah 28:15
Ishacyah 28:18
Ishacyah 38:10
Ishacyah 38:18
Ishacyah 57:9
Yexesqeel 31:15
Yexesqeel 31:16
Yexesqeel 31:17
Yexesqeel 32:21
Yexesqeel 32:27
Hoosheeca 13:14
Caamoos 9:2
Yoonis 2:2
Xabaquuq 2:5

Tartaroō

2 Butros 2:4

Questioned

2 Butros 2:17

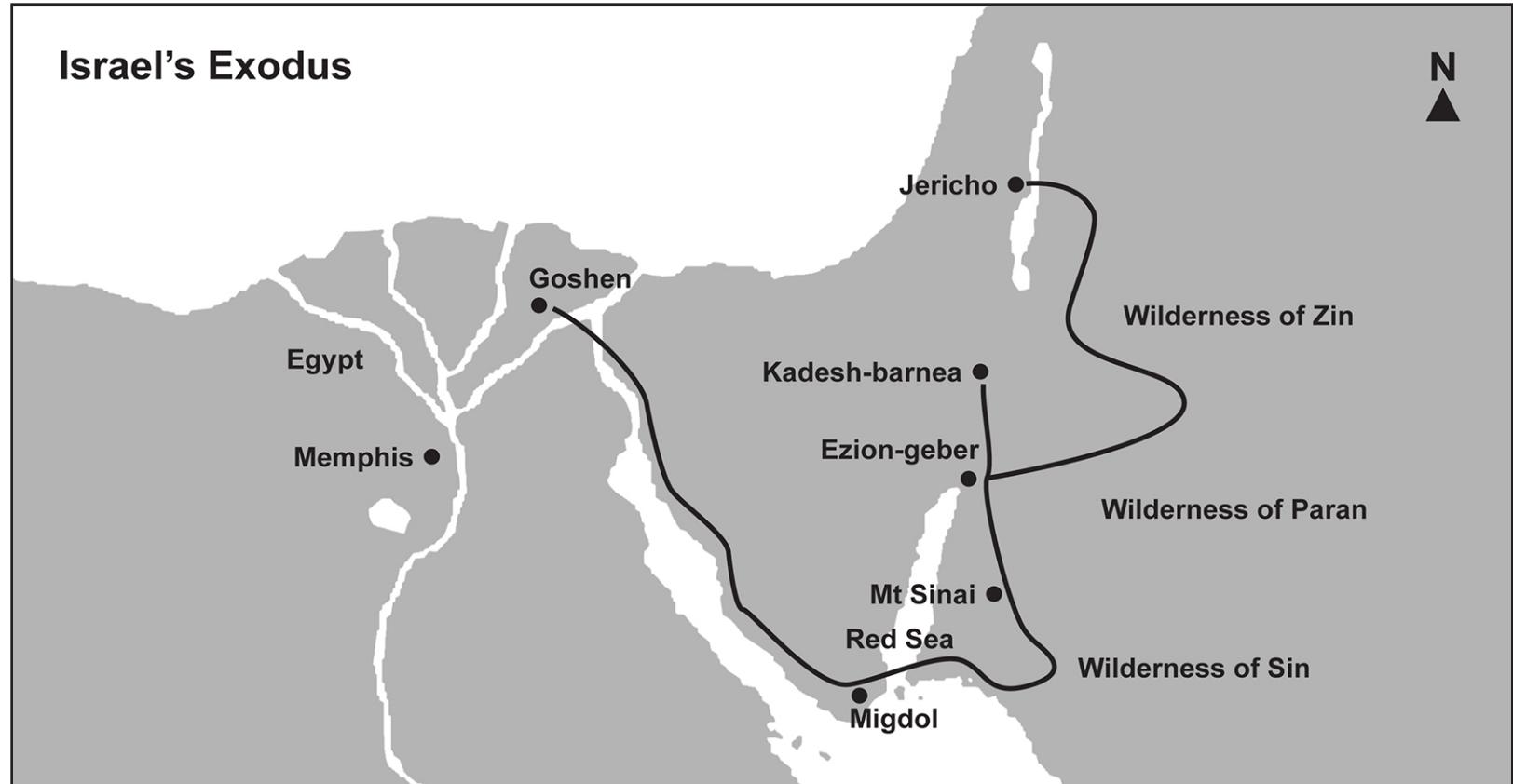

Ibraahim kolkii loo yeedhay, rumaysad buu ku addeecay inuu tago meeshuu ku heli lahaa dhaxalka, wuuna tegey isagoo aan garanaynin meeshuu ku socdo.

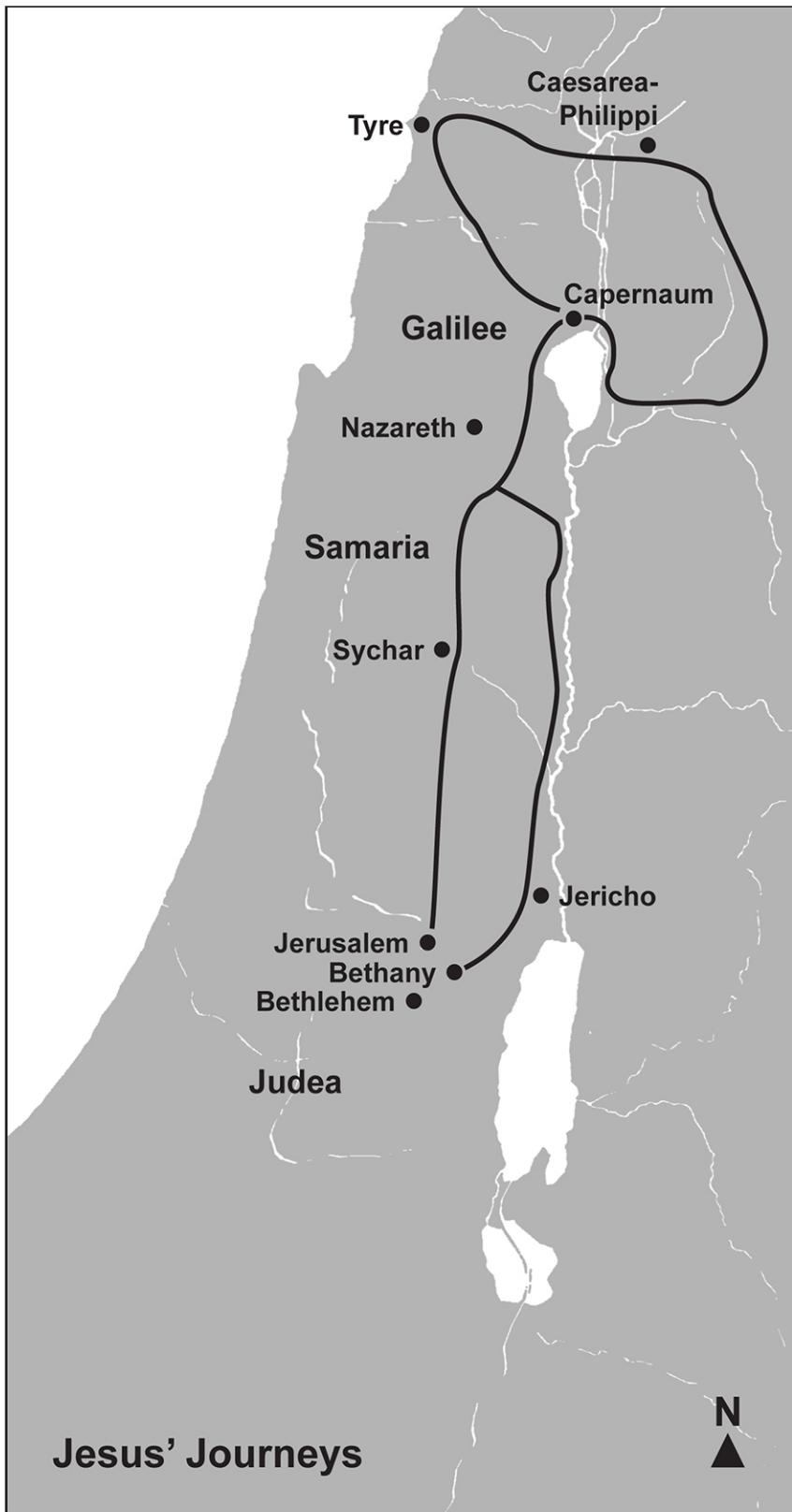
- Cibraaniyada 11:8

Israel's Exodus

N

Oo markii Fircooni dadkii sii daayay, llaah kuma uu kaxayn jidka dalka reer Falastiini in kastoo uu kaasu dhowaa, waayo, llaah wuxuu yidhi,
Waaba intaasoo dadku markay dagaal arkaan ay qoomameeyaan, oo ay Masar dib ugu noqdaan. - Baxniintii 13:17

Jesus' Journeys

N
▲

Waayo, Wilka Aadanahu uma iman in loo adeego laakiin inuu naftiisa dad badan furashadooda u bixiyo. - Markos 10:45

Waxaa warqaddan qoraya Bawlos oo ah addoonkii Ciise Masiix, oo loogu yeedhay inuu rasuul ahaado, oo gooni looga dhigay injiilka Ilaah. - Rooma 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

1956	Christ returns for his people
1830	Jim Elliot martyred in Ecuador
1731	John Williams reaches Polynesia
1614	Zinzendorf leads Moravian mission
1572	Japanese kill 40,000 Christians
1517	Jesuits reach Mexico
1455	Martin Luther leads Reformation
1323	Gutenberg prints first Bible
1276	Franciscans reach Sumatra
1100	Ramon Llull trains missionaries
1054	Crusades tarnish the church
997	The Great Schism
864	Adalbert martyred in Prussia
716	Bulgarian Prince Boris converts
635	Boniface reaches Germany
569	Alopen reaches China
432	Longinus reaches Alodia / Sudan
397	Saint Patrick reaches Ireland
341	Carthage ratifies Bible Canon
325	Ulfilas reaches Goth / Romania
250	Niceae proclaims God is Trinity
197	Denis reaches Paris, France
70	Tertullian writes Christian literature
61	Titus destroys the Jewish Temple
52	Paul imprisoned in Rome, Italy
39	Thomas reaches Malabar, India
33	Peter reaches Gentile Cornelius
	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ►			Genesis 1:26 - 2:3 Mankind is created in God's image, male and female He created us					
How are we sinful? ►			Romans 5:12-19 Sin entered the world through Adam and then death through sin					
When are we? ▼								
Where are we?			Innocence		Fallen			Glory
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.	Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age
								New Heavens and Earth
► Who are we?	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden	1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light			Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3 God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City
		Son			John 8:58 Pre-incarnate	John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	
		Holy Spirit			Psalm 139:7 Everywhere	John 14:17 Living in believers		
	Mankind	Living	Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth Luke 16:22 Blessed in Paradise Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command	Genesis 1:1 No Creation No people	Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth			Matthew 25:41 Revelation 20:10 Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels
		Deceased believing			Luke 16:22 Blessed in Paradise			
		Deceased unbelieving			Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment			
	Angels	Holy			Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command			
		Imprisoned	2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels	2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus	Revelation 20:13 Thalaasa Revelation 19:20 Lake of Fire Revelation 20:2 Abyss		
		Fugitive			1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind			
		First Beast						
		False Prophet						
		Satan						
Why are we? ►			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7 For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all					

World Nations

Haddaba taga, oo quruumaha oo dhan xer ka dhiga, oo ku baabtiisa magaca Aabbaha iyo Wiilka iyo Ruuxa Quduuskaa, - Matayos 28:19